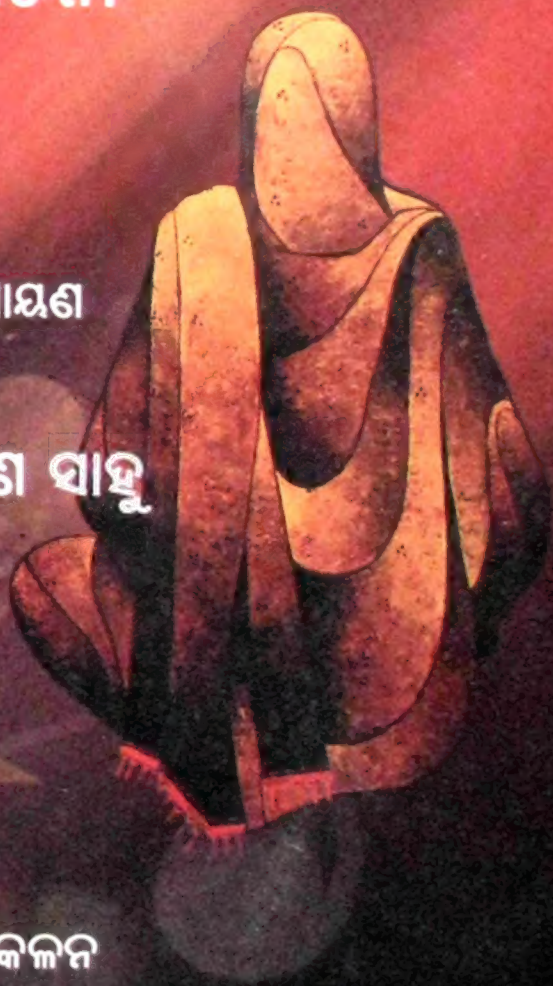

ବିଳାସ ଦାସ ରଚନା ସମ୍ପାଦ

ଜଗମୋହନ (ଦାଣ୍ଡି) ରାମାୟଣ (ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ)
ଓ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଚନା

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ
ସଂପାଦନା
ଡକ୍ଟର କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ସାହୁ

ସଂଯୋଜନା ଓ ସଂକଳନ
ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ବଳରାମ ଦାସ ରଚନା ସମ୍ଭାର
ପଞ୍ଚଦଶ-ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର କବି
ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜଗମୋହନ
ବା 'ଦାଣ୍ଡା ରାମାୟଣ' ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ
ଲେଖା ମାନଙ୍କର ସଂକଳନ । ଏପରି
ସଂକଳନ ଓଡ଼ିଆରେ ପ୍ରଥମ । ପାଞ୍ଚଶହ
ବର୍ଷ ତଳେ ଲେଖା ଯାଇଥିଲେ ବି
ବଳରାମଙ୍କର ଲେଖାର କାବ୍ୟ-ଗୁଣ,
ଉଦ୍ଧି-ପ୍ରାଣତା ଓ ସମକାଳୀନ-ସଚେତନତା
ପାଠକଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରେ । ବିଶ୍ୱାସ ଏହି
ସଂକଳନ ପାଠକପାଠିକାମାନଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ
ଦେବା ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିର
ଏକ ପ୍ରଧାନ ଐତିହ୍ୟ ସଂପର୍କରେ
ସେମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରିବ ।

ବଳରାମ ଦାସ ରଚନା ସମ୍ଭାର

ବଳରାମ ଦାସ ରଚନା ସମ୍ଭାର

ଜଗମୋହନ (ଦାଣ୍ଡି) ରାମାୟଣ (ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ)

ଓ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଚନା

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ

ସଂପାଦନା

ଡକ୍ଟର କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ସାହୁ

ସଂଯୋଜନା ଓ ସଂକଳନ

ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବଳରାମ ଦାସ ରଚନା ସମ୍ଭାର

ଜଗମୋହନ (ଦାଣ୍ଡି) ରାମାୟଣ (ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ)

ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଚନା

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ସଂପାଦନା : ଡକ୍ଟର କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ସାହୁ

ସଂଯୋଜନା ଓ ସଂକଳନ : ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ପ୍ରକାଶକ ଡଃ. ବିଜୟ ସେନାପତି
 ଶ୍ରୀମତୀ ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ସାହୁ ଓ ବନ୍ଦିତା ସାହୁ
 ଏନ୍-୧-୪୬, ଆଇଆରସି ଭିଲେଜ୍, ନୂଆପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧୫
ଅକ୍ଷର ଶାରଳା ଗ୍ରାମିନ୍, ମୋ : ୯୪୩୭୭୫୬୭୭୦
ମୁଦ୍ରଣ ଓ ବ୍ୟବସାୟ : ପ୍ରିଣ୍ଟେକ୍ ଅଫ୍‌ସେଟ୍ ପ୍ରା. ଲି., ଭୁବନେଶ୍ୱର-୨୪
ବ୍ୟବସାୟ ସ୍ୱାଧୀନ ବାଇଣ୍ଡରସ୍, ତୁଳସୀପୁର , କଟକ
ପ୍ରକାଶ ବର୍ଷ ୨୦୧୨
ମୂଲ୍ୟ ୫୦୦ ଟଙ୍କା
ବିତରକ ବିଦ୍ୟା

୧୫୭୩, ଭକ୍ତମାଧୁ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୩୦
ଫୋନ୍ : (୦୬୭୪) ୨୩୫୦୨୮୯/୨୩୫୦୫୧୧

ସହଯୋଗୀ ବିତରକ : ଏ.କେ.ମିଶ୍ର ଏଜେନ୍ସି ପ୍ରା.ଲି, ବାପୁଜିନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
 ଜ୍ଞାନଯୁଗ ପବ୍ଲିକେସନ୍ସ, ନୟାପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
 ସରସ୍ୱତୀ ବୁକ୍ ଷୋର, ବାଦାମବାଡି, କଟକ

BALARAM DAS RACHANA SAMBHAR
(Collected Work of Balaram Das)
JAGAMOHAN RAMAYANA Edited by Krushna Charan Sahoo

Co-ordinated & Compiled by : Jatindra Mohan Mohanty
Publisher : Dr. Bijay Senapati
Smt Bishnupriya Sahoo &
Bandita Sahoo
N/1-46, IRC Village, Nayapalli, Bhubaneswar-15

D.T.P : Sarala Graphics, (M) 9437756760

Printed at : Print-Tech Offset Pvt. Ltd.,
Chandaka Industrial Area, Bhubaneswar-24

Binding Swadhin Binders, Tulasipur, Cuttack

Distributor : Vidya
1573 Bhaktamadhu Nagar, Bhubaneswar-751030
Ph: (0674) 2350289 / 2350511

Published-2012

Price Rs 500.00

I.S.B.N.No. 978-81-903438-9-3

ଉତ୍ସର୍ଗ

ବନ୍ଧୁକ ବାଲିମିଳି ମୁନିର ଚରଣେ
ଯାହାର ମୁଖରୁ ରାମାୟଣ ହୋଇଲା ଉଚ୍ଚାରଣେ ।
ସଂସାର ତିମିରିକି ତୁହି ସେ ପ୍ରଦୀପ
ବ୍ରହ୍ମକୁ ସମାନ୍ୟ ଅଟୁ ଅନୁରୂପ ।
ତୋହୋରେ ମେଳଛାଦି ମୁକତ ହୋଇଲେ
ତିନି ତଳଲୋକ ତୋହୋରେ ପାର ଗଲେ ।
ତୁ ଯେବେ ନ କହନ୍ତୁ ରାମାୟଣ କାହାଣୀ
ସଂସାର ବୁଡ଼ନ୍ତାନି ମହାର୍ଣ୍ଣବ ପାଣି ।
ତୁ ସେ ମହାରଣି ସଂସାର ହିତ ଜାଣୁ
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ମୁଖରେ ବଖାଣୁ ।
ଧନ୍ୟ ବଦନ ତୋର ମହିମା ଅଗୋଚର
ତୋହୋର କଣ୍ଠେ ବିଜେ କଲେ ଚକ୍ରଧର
ତୋହୋର ହୃଦରେ ଶ୍ରୀହରି ଆସନ
ଭୋ ମୁନି ମୋତେ ହୋଇବାକ ପ୍ରସନ୍ନ ।

ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ

କୃତଜ୍ଞତା

ବିଭୂତିଭୂଷଣ ସାହୁ,
ଶ୍ରୀମତୀ ରତ୍ନମାଳା ସ୍ବାଇଁ,
ଡକ୍ଟର ବିଷ୍ଣୁପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର,
ଓଡ଼ିଶା ଫାଇଣେସନ
ଡକ୍ଟର ଦେବୀପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀମତୀ ସରୋଜିନୀ ମିଶ୍ର ।

ସୂଚୀପତ୍ର

ଜଗମୋହନ (ଦାଣ୍ଡି) ରାମାୟଣ (ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ)

(ପାଠ-ସଂପାଦନା : ଡକ୍ଟର କୃଷ୍ଣଚରଣ ସାହୁ)

ଆଦିକାଣ୍ଡ

ପୃ. ୧-୧୫୦

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବନ୍ଦନା; ଶିବ ପାର୍ବତୀ ସମ୍ବାଦରେ ଗୁରୁର ଆରମ୍ଭ; ରାବଣ ବଂଶ ବର୍ଣ୍ଣନା; ଅଯୋଧ୍ୟା ବର୍ଣ୍ଣନା ; ଦଶରଥ ଓ ଶନିଗ୍ରହ କଳହ; ଦଶରଥଙ୍କର ପୁତ୍ର ଚିନ୍ତା; ରଷ୍ୟଶୂଙ୍ଗ ଜନ୍ମ; ଲୋମପାଦକୁ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କର ଅଭିଶାପ; ଜରତା ଉପାଖ୍ୟାନ; ଦଶରଥ ରାଜାଙ୍କର ସମ୍ବାଦ ପ୍ରାପ୍ତି ; ଶାରା ବିବାହ ପ୍ରସାବ; ଶାରା ବିବାହ; ଚମ୍ପାପୁରକୁ ବିଭୀଷଣଙ୍କ ଆଗମନ ଓ ଲୋମପାଦଙ୍କର ପୁତ୍ରେଷି ଯାଗ ଓ ପୁତ୍ର ଲାଭ; ରଷ୍ୟଶୂଙ୍ଗଙ୍କ ଅଯୋଧ୍ୟା ଗମନ ଓ ଦଶରଥଙ୍କ ପୁତ୍ରେଷିଯାଗ ଆୟୋଜନ; ଯଜ୍ଞବିଧି ବର୍ଣ୍ଣନା ଓ ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ତୁତି ; ରାଣୀମାନଙ୍କର ଗର୍ଭଧାରଣ; ସାମଗ୍ରୋତ୍ସବ, ପୁତ୍ରଜନ୍ମ ଓ ନାମକରଣ; ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ ଆଗମନ; ରାମ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କର ସିଦ୍ଧବନ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା; ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମହିମା ଓ ଆତାପି ବାତାପି ଉପାଖ୍ୟାନ; ତାଡ଼କା ବଧ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅସ୍ତ୍ରପ୍ରାପ୍ତି; ବଳି ଉପାଖ୍ୟାନ; ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସୁବାହୁ ବଧ, ମାରାତ ପଳାୟନ; ସରଗ ବଂଶ ବର୍ଣ୍ଣନା; ଭଗୀରଥଙ୍କ ତପସ୍ୟା ଓ ବରପ୍ରାପ୍ତି; ଗଙ୍ଗାକର ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଆଗମନ; ରକ୍ଷି ଓ ଶୁଣୀଆଣୀ ଉପାଖ୍ୟାନ; ଶିବ ପାର୍ବତୀ ବିବାହ ଓ କୁମାର ଜନ୍ମ; ସାଗର ମନ୍ଥନ; ଅହଲ୍ୟା ଉପାଖ୍ୟାନ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମିଥୁଳା ପ୍ରବେଶ; ସତ୍ୟାନନ୍ଦକୃତ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମହିମା ବର୍ଣ୍ଣନା; ସୀତା ସ୍ୱୟମ୍ବର; ଧନୁରଗ୍ନ; ସୀତା ବିବାହ ପ୍ରସାବ; ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଦଶରଥଙ୍କୁ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସତ୍ୟାନନ୍ଦଙ୍କର ଗମନ; ଦଶରଥଙ୍କର ମିଥୁଳା ପ୍ରସ୍ଥାନ ପାଇଁ ଆୟୋଜନ; ମିଥୁଳା ପ୍ରବେଶ; ବିବାହ ଆୟୋଜନ; ଦଶରଥଙ୍କ ବଂଶ ପରିଚୟ; ସୀତା ଦେଖୁଣି ଉଦ୍ଧବ; ଦଶରଥଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ବେଶସଜ୍ଜା; ବିବାହ ବର୍ଣ୍ଣନା; ଦଶରଥଙ୍କ ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଓ ପର୍ଶୁରାମ ଉପାଖ୍ୟାନ

ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ

ପୃ ୧୫୧-୨୧୮

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଦନା; ଗୁହଶବର ସହ ମିତ୍ରତା; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମହିମା କଥନ; ପର୍ଶୁରାମ ଉପାଖ୍ୟାନ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅଭିଷେକ ପ୍ରସାବ; ଦଶରଥଙ୍କ କୈକେୟୀକୁ ବରଦାନ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ବନଗମନ ଉଦ୍ୟମ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଚିତ୍ରକୃତ ଯାତ୍ରା; ଦଶରଥଙ୍କ ଦେହତ୍ୟାଗ; ଚିତ୍ରକୃତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଓ ଭରତ ମିଳନ

ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ

ପୃ. ୨୧୯-୨୬୨

ବଳଭଦ୍ର ବନ୍ଦନା; ଚିତ୍ରକୃତ ବାସ; ଅତ୍ରାଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ଶ୍ରୀରାମ, ଅନସୂୟାଙ୍କ ଠାରୁ ସୀତାଙ୍କ ଅମଳାଶ ବସ୍ତ୍ରପ୍ରାପ୍ତି, ସୀତାଙ୍କ ଜନ୍ମ କଥା; ବିରାଧ ବଧ; ଶରଭଙ୍ଗ ଆଶ୍ରମରେ ଶ୍ରୀରାମ; ସୁବର୍ଣ୍ଣନ ମୁନିଙ୍କ ସଜ୍ଜାର; ମହକର୍ଣ୍ଣ ରକ୍ଷି ଉପାଖ୍ୟାନ; ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟ ପ୍ରବେଶ ଓ ରୟାତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ, ମଣିକର୍ଣ୍ଣିକା-ତୀର୍ଥ ପ୍ରବେଶ, କୋଣାର୍କ ଦର୍ଶନ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗାରେ ସ୍ନାନ, ପ୍ରାଚୀନଦ୍ୱାରେ ସ୍ନାନ, ତିରୋତ୍ପଳାରେ ସ୍ନାନ, ବିନ୍ଦୁସାଗରରେ ସ୍ନାନ, ସୀତାମଠ ସ୍ଥାପନ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମହୋଦଧି ସ୍ନାନ, ଜଗନ୍ନାଥ

ଦର୍ଶନ, ଗଣିତକୁଳ୍ୟା ସ୍ଥାନ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଶିବଲିଙ୍ଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା; ସୁତୀକ୍ଷ ମୁନିକ ଆଶ୍ରମରେ ଶ୍ରୀରାମ; ତାମେରା ମୃଗ ବଧ; ଅଗସ୍ତି ଆଶ୍ରମରେ ଶ୍ରୀରାମ; ପଞ୍ଚବଟୀରେ ନିବାସ; ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ନାସା କର୍ଣ୍ଣ ଛେଦନ; ଖର, ଦୁଷ୍ମଣ, ତ୍ରିଶିରା ଓ ଚଉଦ ସହସ୍ର ସେନା ବଧ; ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ଲଙ୍କା ଗମନ ଓ ରାବଣକୁ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ; ସୀତା ହରଣ; ଅଶୋକ ବନରେ ସୀତା ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଅମୃତ ଦାନ; ସୀତା-ରାବଣ ସମ୍ବାଦ; ମାୟା ମୃଗ ବଧ ପରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ, ଜଟାୟୁର ସ୍ବର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି, ସୀତା ଅନ୍ୱେଷଣ ଓ ବିଳାପ; କବଚ ବଧ; ଶବରଣୀ ଆଶ୍ରମରେ ଶ୍ରୀରାମ ଓ କବିଙ୍କ ଦୁର୍ଗା ବନ୍ଦନା; ଚକ୍ରବାକ ଉପାଖ୍ୟାନ; ଗୋଗୋଷ୍ଠରେ ଶ୍ରୀରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ କ୍ଷୀରପାନ ଓ ଗୋପାଳର ବରପ୍ରାପ୍ତି

କିଷ୍କିନ୍ଧା କାଣ୍ଡ

ପୂ. ୨୬୩-୩୪୯

ହୁତାଶନ ବନ୍ଦନା; ସୁଗ୍ରୀବ ସହ ମିତ୍ରତା; ଦୁରୁଧି ଅସ୍ଥି ନିକ୍ଷେପଣ, ବାଳି ଓ ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କ ଜନ୍ମ କଥା, ସପ୍ତଶାଳ ତରୁ ଭେଦ; ବାଳି ବଧ ଓ ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କ ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ; ମାଲ୍ୟବନ୍ତଗିରିରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଚତୁର୍ମୁଖୀ ଯାପନ, ବକ ପକ୍ଷୀର ବରପ୍ରାପ୍ତି, ଲାଳାବତୀ ଉପାଖ୍ୟାନ; ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର କିଷ୍କିନ୍ଧା ଗମନ; ମାଲ୍ୟବନ୍ତକୁ ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଓ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ମୁନିଙ୍କ ଆରମ୍ଭନ; ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର କିଷ୍କିନ୍ଧା ପ୍ରବେଶ ଓ ସୁଗ୍ରୀବ ସହ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ; କୁକୁଟ ପକ୍ଷୀର ବରପ୍ରାପ୍ତି; ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କର ମାଲ୍ୟବନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଦର୍ଶନ; ସୈନ୍ୟ ଗଣନା; ଚାରିଦିଗକୁ ଦୂତ ପ୍ରେରଣ; ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗର ଦୂତଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଅନ୍ୱେଷଣ, ଗିରିଜା କନ୍ୟା ସହ ସାକ୍ଷାତ, ସମ୍ପାତି ସହ ସାକ୍ଷାତ

ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ

ପୂ. ୩୫୦-୪୪୧

ଶିବ ବନ୍ଦନା; ବାଲ୍ମୀକି ବନ୍ଦନା ଓ କବିଙ୍କ ବିନୟୋକ୍ତି; ଅଷ୍ଟସେନାଙ୍କ ବିଚାର; ହନୁମାନର ସାଗର ଲଘନ, ମଣିନାଗର ଅଭିନନ୍ଦନ, ନାଗମାତାର ପଥରୋଧ , ରାହୁମାତାର ବିରୋଧ; ସୁବଳୟାରେ ବିଶ୍ରାମ ଓ ଲଙ୍କା ଦର୍ଶନ; ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ପ୍ରବେଶ, ଲଙ୍କେଶ୍ୱରୀ ସାକ୍ଷାତ, ଲଙ୍କାପୁର ବର୍ଣ୍ଣନା, ସୀତା ଅନ୍ୱେଷଣ, ରାବଣର ଅନ୍ତଃପୁରରେ ହନୁମାନ; ଅଶୋକ ବନ ପ୍ରବେଶ, ସୀତା ଦର୍ଶନ ଓ ପ୍ରଶଂସା, ହନୁମାନର ଭ୍ରମର ରୂପ , ରାବଣର ଆରମ୍ଭନ , ରାବଣ ସୀତା ସମ୍ବାଦ, ରାବଣର ସୀତା ପ୍ରତି କ୍ରୋଧ, ତ୍ରିଜଟାକୃତ ରାବଣର କ୍ରୋଧ ପ୍ରଶମନ, ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରପାଳର ଚେତାବନୀ, ରାବଣର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ; ସୀତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅସୁରାମାନଙ୍କର କ୍ରୋଧୋକ୍ତି ଓ ସୀତାଙ୍କ ଉତ୍ତର , ତ୍ରିଜଟା ଓ ସୀତାଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ଦର୍ଶନ; ହନୁମାନଙ୍କର ସୀତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ ଓ ସମ୍ବାଦ ଦାନ; ଅଶୋକ ବନ ଭଙ୍ଗ , କିଙ୍କରଗଣ, ଶାଳକରଣ, ପଞ୍ଚ ସେନାପତି, ଜମ୍ବୁମାଳି, ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ବଧ, ଲହରିତକୃତ ନାଗଫାଶରେ ବନ୍ଦୀ, ଲଙ୍କାପୁରବାସୀଙ୍କ ହର୍ଷ ବିଷାଦ; ହନୁମାନ ବନ୍ଦୀ ହେବା ଦେଖି ଦେବତାମାନଙ୍କର ବିଚାର ଓ ହନୁମାନର ଜନ୍ମ କଥା; ରାବଣର ଜଗତୀ ତଳେ ହନୁମାନ, ରାବଣ ଓ ହନୁମାନର ଉକ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟୁକ୍ତି, ହନୁମାନଙ୍କୁ ବଧ କରିବା ପାଇଁ ରାବଣର ଆଦେଶ, ନାଗଫାଶରୁ ମୁକ୍ତି, ନଗରବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହନୁମାନର ନିର୍ଯ୍ୟାତନା; ଲଙ୍କା ଦହନ; ହନୁମାନର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ, ରାବଣର ବିଷାଦ, ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଦ୍ୱାରା ଲଙ୍କା ନିର୍ମାଣ, ଅନ୍ୟ ଦୂତମାନଙ୍କ ସହ ହନୁମାନର ମିଳନ, ମଧୁବନ ଭଙ୍ଗ ଓ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସମ୍ବାଦ ଦାନ, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଲଙ୍କା ଅଭିଯାନ, ସମୁଦ୍ର ତଟରେ ଶ୍ରୀରାମ, ବିଭୀଷଣର ଶପଥ ଓ ଶରଣ, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ବରୁଣ ସ୍ତୁତି, ସେତୁ ବନ୍ଧନ, ସମୁଦ୍ର ଅତିକ୍ରମ, ସୁବଳୟାରେ ଶ୍ରୀରାମ

ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଦନା; ଦୂତର ସମ୍ବାଦ, ଶୁକ ଓ ସାରଣର ଦୌତ୍ୟ, ଶାର୍ବୋଳର ସୈନ୍ୟ ଜଳନା; ରାବଣର ଅବକାଶ ଓ ସେନାପତିମାନଙ୍କ ସହ ମନ୍ତ୍ରଣା, ଗଡ଼ଦ୍ବାର ନିରୋଧ, ପୂର୍ବ ଦ୍ବାରରେ ପ୍ରଶସ୍ତ, ପଶ୍ଚିମ ଦ୍ବାରରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ, ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ବାରରେ ପାରାଶ ଓ ମୋହୋଦର ଓ ଉତ୍ତର ଦ୍ବାରରେ ରାବଣ; ଶ୍ରୀରାମ ଆକ୍ରମଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପୂର୍ବ ଦ୍ବାରକୁ ସୁଗ୍ରୀବ, ପଶ୍ଚିମକୁ ହନୁମନ୍ତ, ଦକ୍ଷିଣକୁ ଅଙ୍ଗଦ ଓ ଉତ୍ତରକୁ ଶ୍ରୀରାମ ବିଭିନ୍ନ ଯୁଥପତିଙ୍କ ରଣବେଶ; ରାବଣର ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ମାୟାଶିର ସହ ସାତାଳ ନିକଟକୁ ଗମନ, ମାୟାଶିର ଦର୍ଶନେ ସାତାଳର ଶୋକ, ରାବଣର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ; ବାନରମାନଙ୍କର ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ପ୍ରବେଶ, ରାବଣର ପୁଷ୍ପକ ଯାନ ଆରୋହଣ, ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ଗଦା ନିକ୍ଷେପ, ହନୁମାନର ଅଧାବାଟରୁ ଗଦା ଧରି ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବା, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଦ୍ବାରା ରାବଣର ଲକ୍ଷେ ଛତ୍ରେ ଛେଦନ; ଦୂତ ରୂପେ ଅଙ୍ଗଦର ଲଙ୍କା ଗମନ; ବାନର ସେନାଙ୍କ ଲଙ୍କା ପ୍ରବେଶ ଓ ଅପୁରମାନଙ୍କ ସହ ଯୁଦ୍ଧ, ରାମସେନାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ , ପ୍ରଶସ୍ତ, ବଜ୍ରମୁଷି ବିଧ୍ବଂସ, କୁଳୁପାକ୍ଷର ମୃତ୍ୟୁ; ଦ୍ବିତୀୟ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତି-ହନୁମାନର ଦୌତ୍ୟ-ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖ ରାମଙ୍କ ଆଦୁ ପ୍ରଶଂସା ; ରାବଣର ଆଦୁ ପ୍ରଶଂସା, ହନୁମାନର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧବେଶ-ରାବଣର ଯୁଦ୍ଧ ସଜ୍ଜା; ଅଶ୍ବ, ରଜ, ରଥ ଓ ପାଦାଗ୍ନି ସୈନ୍ୟଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା; ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୃତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶକ୍ତିଭେଦ; ତୃତୀୟ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ-ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଯୁଦ୍ଧ ଯାତ୍ରା-ନାଗପାଶରେ ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବନ୍ଧନ-ଗରୁଡ଼ର ଆଗମନ; ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ-ଧୂମାକ୍ଷର ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା-ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ବିଜୟ; କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ନିଦ୍ରାଭଙ୍ଗ, ପଞ୍ଚମ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ, କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବଧ ରାବଣର ଶୋକ; ମହାପାରୁଣ୍ୟର ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା-ଷଷ୍ଠ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ, ରାବଣର କ୍ଷତପୁତ୍ରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ, ନରାତ୍ରେକ, ଦେବାତ୍ରେକ, ମହୋଦର, ତ୍ରିଶିରା, ଅତିକାୟ, ମହାପାରୁଣ୍ୟ; ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା-ସପ୍ତମ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ-ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ, ହନୁମନ୍ତର ହେମବନ୍ତ ଯାତ୍ରା-ଅମର ମଉଷଧି ଆଣିବା ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଜୀବନପ୍ରାପ୍ତି, ଲଙ୍କା ଆକ୍ରମଣ, କ୍ଷତରଥାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ; ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା-ଅଷ୍ଟମ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ-ମାୟାସାତା ବଧ; ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଯୁଦ୍ଧ ଯାତ୍ରା-ନବମ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବଧ ସାତ ପୁତ୍ରଙ୍କ ନିଧନ ରାବଣର ଶୋକ ସାତାଳୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଅଶୋକ ବନ ଗମନ, ତ୍ରିଜଗାର ସାହୁନା, ରାବଣର ଶିବ ପୂଜା; ରାବଣର ଯୁଦ୍ଧ ଯାତ୍ରା, ଦଶମ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ, ରାବଣର ବ୍ରହ୍ମଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ, ହନୁମାନର ଗନ୍ଧର୍ବାବନ ପର୍ବତକୁ ଯାତ୍ରା, କାଳନେମି ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଭରତ ଓ ହନୁମାନ ଭେଟ - ସାତାନାରୀ ଉପାଖ୍ୟାନ - କ୍ଷତରଥା ବଧ-ରାବଣର ଶୋକ-ମହୋଦରୀ ଓ ରାବଣର କଥୋପକଥନ ରାବଣର ଅଭିଶାପ କଥା, ରାବଣର ଅଶୋକବନରେ ପ୍ରବେଶ ; ରାବଣର ଯୁଦ୍ଧ ଯାତ୍ରା, ଏକାଦଶ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ-ସାତଦିନ କାଳ ଯୁଦ୍ଧ, ରାବଣର ମୃତ୍ୟୁ; ବିଭୀଷଣର ଶୋକ, ମହୋଦରୀର ଶୋକ, ବିଭୀଷଣ ଓ ମହୋଦରୀର ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ; ହନୁମାନ ଦ୍ବାରା ସାତାଳ ସମ୍ବାଦ ଦାନ-ବିଭୀଷଣର ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଗଣ୍ଡାର ସମର୍ପଣ-ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଗ୍ରହଣ ନକରିବା-ସାତାଳର ଆଗମନ-ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା - ଦେବତାମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି-ସାତା ଗ୍ରହଣ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ ସାତାଳର ବହୁରୂପ ଧାରଣ ଓ ବାନର, ଗୁମ୍ଫା, ଶବର ସେନାଙ୍କୁ ପ୍ରସାଦ ପରିବେଷଣ ରାମ ଓ ସାତାଳ ନିଅବକାଶ

ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଦନା; ରାବଣ ଚରିତ; ହନୁମନ୍ତ ଚରିତ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମହିମା; ସାତା ବନବାସ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମୃଗୟା; ଲବଣ ବଧ, ଲବକୁଶ ଜନ୍ମ; ଶୁବ୍ରକ ମୁନି ବଧ; ଅଶ୍ବମେଧ ଯାଗ, ଲବ ଓ କୁଶଙ୍କର ରାମାୟଣ ଗାନ, ସାତାଳର ପାତାଳପୁର ପ୍ରବେଶ; ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ଦଶକାଳ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରକେଳି ରାଜ୍ୟ ଜୟ, କାକିଞ୍ଜନ ମୁନି ଆଗମନ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନିର୍ବାସନ; ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସ୍ବର୍ଗାରୋହଣ

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ	ପୃ. ୮୭୨
ବିରାଟ ଗୀତା	ପୃ. ୮୮୪
ଗୁପ୍ତ ଗୀତା	ପୃ. ୮୯୯
ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା (ଅନୁବାଦ)	ପୃ. ୯୦୮
(ମାଣବସା) ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁରାଣ	ପୃ. ୯୪୪
କବିତା	ପୃ. ୯୬୦

ମୁଖେ ଭଜ ରାମକୃଷ୍ଣ
ରାଧେ ଗୋ
ଦୀନ ବାନ୍ଧବ ହେ
ସଖୀ ଚାହାଁ ଗୋ
କାନ୍ତ କୋଇଲି
କମଳ ଲୋଚନ ଚଉତିଶା
ଦେବୀ ମାଳଶ୍ରୀ

ଆଲୋଚନା

ମାୟାଧର ମାନସିଂହ (୧୯୦୫-୧୯୭୩)	ପୃ. ୯୬୩
ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (୧୯୨୨-୧୯୯୦)	
ବଂଶୀଧର ମହାନ୍ତି (୧୯୨୪-୧୯୯୦)	
କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ସାହୁ (୧୯୨୯-୧୯୯୭)	

ପରିଶିଷ୍ଟ

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ସଂପାଦନା ସଂପର୍କରେ- କୃଷ୍ଣଚରଣ ସାହୁ	ପୃ. ୯୭୨
‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ କେତେକ ପ୍ରାଚୀନ ଶବ୍ଦ - କୃଷ୍ଣଚରଣ ସାହୁ	

ଭୂମିକା

(୧)

ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ଜନ୍ମ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ସଂପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଷ ବିଷୟରେ ଗବେଷକ ମାନେ ଏକମତ ନୁହନ୍ତି । ସାଧାରଣ ଭାବରେ କୁହାଯାଇ ପାରେ ସେ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷାର୍ଦ୍ଧରେ, ଆନୁମାନିକ ୧୪୭୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ, ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଓ ପ୍ରାୟ ୬୦ ବର୍ଷ ବା ୬୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକାଳ ବଂଚି ରହି ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଝି ସମୟରେ ଦେହତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ସେହି ସମୟ ଓଡ଼ିଶାର ଗୌରବମୟ ସମୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଯେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀୟ ଗଜପତି ରାଜାମାନେ ରାଜତ୍ବ କରୁଥିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶର ପ୍ରଥମ ପରାକ୍ରମୀ ରାଜା କପିଳେନ୍ଦ୍ର ଦେବ ୧୪୩୫ରୁ ୧୪୬୮ ଓ ତାଙ୍କ ପରେ ପରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ ୧୪୬୮ରୁ ୧୪୯୭, ଓ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ ୧୪୯୭ରୁ ୧୫୩୮ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜତ୍ବ କରିଥିଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ବଳରାମ ଦୁଇ ଗଜପତି ରାଜା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଓ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଙ୍କ ରାଜତ୍ବ ସମୟରେ ବଂଚି ରହିଥିଲେ, ଓ କବି ଓ ଭକ୍ତ ହିସାବରେ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରିଥିଲେ ।

ସେହିପରି ବଳରାମଙ୍କର ପିତାମାତା, ପରିବାର ଓ ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ସଂପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ଗବେଷକମାନେ ଏକମତ ହୋଇ ପାରିନାହାନ୍ତି । ଏ ଯେ କେବଳ ଗବେଷଣାର ସ୍ବଚ୍ଛତା ତା ନୁହେଁ, ପ୍ରାଚୀନ ଲେଖକମାନେ ନିଜ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରାୟ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲେ, ବା ଯଦି କିଛି କହୁଥିଲେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମତାମତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ତା ଯଥେଷ୍ଟ ନ ଥିଲା । ଏପରିକି ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ଲେଖକମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଲେଖୁଥିଲେ ବା ସୂଚନା ଦେଉଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟରୁ ସେହି ସେହି ଲେଖକମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ କିଛି ନିର୍ଭୁଲ ଧାରଣା କରିବା ସହଜ ନ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ କବି ସାରଳା ଦାସ ଏହାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ । ଏହା ସତ୍ତ୍ବେ ବଳରାମଙ୍କ ସଂପର୍କରେ କିଛି ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଧାରଣା କରାଯାଇ ପାରେ । ଯେପରିକି, ବଳରାମ ଗୋଟିଏ ସ୍ବଚ୍ଛଳ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପିତା ସୋମନାଥ ମହାପାତ୍ର ଗଜପତି ଶାସନର ସଂଗଠନରେ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ରାଜକର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ, ଓ ଶାସନର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପୁରୀରେ ହିଁ ରହୁଥିଲେ । ତେଣୁ ବଳରାମଙ୍କର ଉଭୟ ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଓ ମୁଖ୍ୟ ବାସସ୍ଥାନ ପୁରୀ ବୋଲି ଧରି ନିଆଯାଇ ପାରେ, ଓ ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ଲେଖାମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ଇଂଶିତ ରହିଛି । କେବଳ ଯାହା ସୂଚନା ମିଳେ ପୁରୀଠାରୁ ଦୂରରେ, କୋଣାର୍କ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଏରବଙ୍ଗ ଗ୍ରାମର, କବିଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ଭାବରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଅଛି । ଏଠାରେ ସିଦ୍ଧ ବଳରାମଙ୍କର ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର ଅଛି, ଓ ଏରବଙ୍ଗ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ ବେଗୁନିଆରେ କବି ବୋଧହୁଏ ସମାଧିସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଠି ଏବେ ବି ‘ବଳରାମଙ୍କ ସମାଧି’ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ନିଜର ପିତା ଉଚ୍ଚ ରାଜକର୍ମଚାରୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବଳରାମ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେଇ ନ ଥିଲେ । ସେ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ଥିଲେ, ତରୁଣ ବୟସରେ ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ତରୁଣ ବୟସରୁ ମଧ୍ୟ ଲେଖାଲେଖି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କୁହାଯାଏ, ସ୍ବାଧୀନ ଭାବରେ, ନିଜର ଆଗ୍ରହ ଓ ବିଶ୍ବାସରେ ଚଳିବା ପାଇଁ, ନିଜର ଲେଖାଲେଖିକୁ ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ, ଓ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜର ଭକ୍ତି ଓ ଆନୁଗତ୍ୟର ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ସେ ପୈତୃକ ସଂପଦ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଭିକ୍ଷାକୁ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର ଏକମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଓ ପୁରୀ ନଗରର କେତେକ ‘ମହତ ଜନ’ଙ୍କର ବଦାନ୍ୟତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚଳୁଥିଲେ । ସେ ଯାହା ହେଉ କବି ବୈଷ୍ଣବ ହେଲେ ବି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ନ ଥିଲେ, ସାଧାରଣ ଗୃହସ୍ଥ ପରି ପରିବାର ଘେନି ଚଳୁଥିଲେ, ଓ ଖୁବ୍ ସ୍ବଚ୍ଛଳ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଚଳିବା ପରି ସ୍ବଚ୍ଛଳତା

ଥିଲା । ଏହି ସଂପର୍କରେ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ଶେଷରେ କବି ନିଜର ଲେଖା, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜର ଭକ୍ତି ଓ ନିଜର ପାରିବାରିକ ସ୍ୱଳ୍ପଲତା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି:

ଭାବଗ୍ରାହୀ ପ୍ରଭୁ ମୋତେ ଦୟା କଲେ
ହୃଦୟରେ ବସି ମୋତେ ରାମାଏଣ କହିଲେ ।
ସେ ପ୍ରଭୁ କବିତ୍ୱ ଅଟଇ ଏଥର
ଲୋଭେ ମୋହର ନାମ ଭଣାଇଲି ଗ୍ରନ୍ଥର ।
ପଣ୍ଡିତ ଜନ ଶୁଣି ନ ଧର ମୋର ଦୋଷ
ସମୁଦ୍ର ପହଞ୍ଚିବାକୁ କଲଇଁ ସାହସ ।
ନାରାଏଣ ପ୍ରସାଦେ ଭବ ସିନ୍ଧୁ ତରି
ଏହା ଜାଣିଣ ଶରଧା ହୋଇଲା ମୋହୋରି ।
ଜନ୍ମେଣ ଶୁଦ୍ର ମୁଁ ଅଳପ ବ୍ୟସ
ଗ୍ରନ୍ଥ କରିବା କାଳେ ବୟସ ବଢ଼ିଣି ।
ଦାରା ସୁତ ଧନ ସୁଖ ଭୋଗ ଶିରୀ
ଅରୋଗୀ ଦାତାପଣ ଦେଇଛନ୍ତି ହରି ।
ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକେ ମୁଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସେବିବି
ଜଇଁ ହୋଇଲେ ପୁଣି ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯିବି । (ପୃ.୮ ୬୩)

ଗଜପତି ସମ୍ରାଟ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଓ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଙ୍କ ସମୟ ବଳରାମଙ୍କ ସମୟ, ଯେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର ଗୌରବ ଓ ଗାରିମା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଠିକ୍ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସମ୍ରାଟ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସମୟ ପରି ଯେତେବେଳେ ରାଜତ୍ୱର ପ୍ରତିପତ୍ତିର ପ୍ରତିଫଳନ ଆମେ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ଲେଖାରେ ଦେଖୁ । ଉଭୟ ସାରଳା ଓ ବଳରାମଙ୍କ ଲେଖାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଓଡ଼ିଶାର ଗୋଟାଏ ଗୌରବମୟ ସମୟର ବିଭିନ୍ନ ଆୟତନ ରହିଛି, ଓ ସେମାନଙ୍କର ମହାକାବ୍ୟ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଲେଖାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଭିତ୍ତିଭୂମି ସ୍ଥାପନ କରିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ନିଜର ଭାବ, ଭାଷା ଓ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ଭବିଷ୍ୟତ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଦିଗ ଚିହ୍ନିତ କଲେ ।

ବଳରାମଙ୍କର ସ୍ଥାନ ଓ ଜୀବନକାଳ ସଂପର୍କରେ ଯେପରି ବିଭିନ୍ନ ମତ ରହିଛି, ତାଙ୍କର ଲେଖାମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଗବେଷକମାନେ ଏକମତ ହୋଇପାରି ନାହାନ୍ତି । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଭଣିତା ଥିବା ଅନେକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ, ଯିଏକି ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମୂଳ ବଳରାମ ଦାସ ନୁହନ୍ତି, ସେହି ସମୟର ଅନ୍ୟ କେହି ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ଅନେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅନ୍ୟ କେହି କବି ତାଙ୍କର ନିଜ ଲେଖାକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିବା ମୂଳ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ନାମରେ ଭଣିତା କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକି ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଏକପ୍ରକାର ପ୍ରଚଳିତ ରୀତି ଥିଲା । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଗବେଷକମାନେ ନିଜ ନିଜର ଗବେଷଣା ଅନୁଯାୟୀ ବଳରାମଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ତାଲିକାମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଏହିପରି କେତେକ ତାଲିକାର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ପାରେ । ଯେପରି ପଣ୍ଡିତ ବିନାୟକ ମିଶ୍ର ୩୧୫୫ ଗ୍ରନ୍ଥର ତାଲିକା ଦେଇଛନ୍ତି, ଓ ପଣ୍ଡିତ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ଦାସ ୧୦୫୫ର । ପଣ୍ଡିତ ଦାସଙ୍କର ତାଲିକା ହେଲା :

୧. ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ

୨. ଅମରକୋଷ ଗୀତା

୩. ବେଦାନ୍ତ ସାର ଗୁପ୍ତଗୀତା
୪. ବଟ ଅବକାଶ
୫. ଗୁପ୍ତ ଗୀତା
୬. ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ
୭. ବେଢ଼ା ପରିକ୍ରମା
୮. ସପ୍ତାଙ୍ଗ ଯୋଗସାର ଟୀକା
୯. ଭାବ ସମୁଦ୍ର
୧୦. ଶ୍ରୀ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ଅର୍ଥ ।

ଏ ତାଲିକା ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରଫେସର ବଂଶୀଧର ମହାନ୍ତି ଆଉ କେତେକ ନୂତନ ଗ୍ରନ୍ଥର ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେପରି :

୧. ଜ୍ଞାନ ଭଞ୍ଜମଣି ଗୀତା
୨. ବିରାଟ ଗୀତା
୩. ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ
୪. ଦୀପ୍ତିସାର ଗୀତା
୫. ପଣସ ଚୋରୀ
୬. ମନୁ ଗୀତା
୭. ଗୁପ୍ତ ଟୀକା
୮. ମାଳ ଶ୍ରୀ
୯. ଜ୍ଞାନ ପରତେ ଚୂଡ଼ାମଣି (ଗଦ୍ୟ)
୧୦. ମୁଗୁଣୀ ସ୍ତୁତି

ପ୍ରଫେସର ଆର୍ତ୍ତବଲ୍ଲଭ ମହାନ୍ତି ନିଜର ‘ପ୍ରାଚୀନ ଗଦ୍ୟ ପଦ୍ୟାଦର୍ଶ’ ସଂକଳନରେ ବଳରାମଙ୍କର ‘ବ୍ରହ୍ମଗୀତା’ ଗଦ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥରୁ ଗୋଟିଏ ଅଧ୍ୟାୟ ଉଦ୍ଧାର କରିଛନ୍ତି । ଏ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ବହି । ବଳରାମଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଗବେଷଣା କରିଥିବା ପ୍ରଫେସର କୃଷ୍ଣଚରଣ ସାହୁ ଏ ସବୁକୁ ମିଳିତ କରି, ବିଶେଷ କରି ଓଡ଼ିଶାର ପୋଥି-ପାଠାଗାର ସବୁରେ ସେ ନିଜେ ଦେଖୁଥିବା, ଓ ବଳରାମଙ୍କର ଭଣିତା ଥିବା ବହୁ ଗ୍ରନ୍ଥର ଗୋଟିଏ ତାଲିକା ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ହେଲା :

୧. ‘ଅମର କୋଷ ଗୀତା’, ୨. ‘ଉଦ୍ଧବ ଗୀତା’(ଅନୁବାଦ), ୩. ‘କର୍ଣ୍ଣଦାନ’, ୪. ‘କମଳ କୋଚନ ଚଉତିଶା’, ୫. ‘କାକ ପୋଇ’, ୬. ‘କାନ୍ତ କୋଇଲି’, ୭. ‘ଛ ଚଉପଦୀ’, ୮. ‘ଛତ୍ରିଶ ଗୁପ୍ତଗୀତା’, ୯. ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’, ୧୦. ‘ଦୀପ୍ତିସାର ଗୀତା’, ୧୧. ‘ପଣସ ଚୋରୀ’, ୧୨. ‘ପରତେ ଚୂଡ଼ାମଣି’, ୧୩. ‘ପ୍ରଳୟସାର ଗୀତା’, ୧୪. ‘ପାଦ ବର୍ଣ୍ଣନା’, ୧୫. ‘ବଟ ଅବକାଶ’, ୧୬. ‘ବେଢ଼ା ପରିକ୍ରମା’, ୧୭. ‘ବେଦାନ୍ତ ସାର ଗୁପ୍ତ ଗୀତା’, ୧୮. ‘ବ୍ରହ୍ମ କୁଣ୍ଡଳୀ’, ୧୯. ବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା (ଗଦ୍ୟ), ୨୦. ‘ବ୍ରହ୍ମ ପୁରାଣ’, ୨୧. ‘ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ’, ୨୨. ‘ଭାବ ସମୁଦ୍ର’, ୨୩. ‘ମନୁ ଗୀତା’, ୨୪. ‘ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁରାଣ’, ୨୫. ‘ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ ଗୀତା’(ଅନୁବାଦ), ୨୬. ‘ସପ୍ତାଙ୍ଗ ଯୋଗସାର ଟୀକା’ ଓ ୨୭. ‘ହନୁମନ୍ତ ଚଉତିଶା’ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବହୁ ଭଜନ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର କବିତା । ଏସବୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକରେ ‘ବଳରାମ ଦାସ’ ଭଣିତା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ସାହୁଙ୍କ ମତରେ ଏଥିରୁ ଅନେକ ପ୍ରକ୍ଷିପ୍ତ । ଅନ୍ୟ କେହି ବଳରାମ ଦାସ ବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟ କେହି ଲୋକ ସେସବୁ ଲେଖି ମୂଳ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ନାମରେ ଭଣିତା କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କେତେକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ

ବଳରାମ ନିଜେ ନିଜର ମହିମା ବା ଅଲୌକିକତାର ବିବରଣୀ ଦେଇଛନ୍ତି, ଯାହାକି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ନୁହେଁ । ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ମୂଳ ଲେଖକ ସଂପର୍କରେ ଏ ପ୍ରକାର ବିଭ୍ରାନ୍ତି ଅନେକ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ବଳରାମଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମନେହୁଏ ଏ ପ୍ରକାର ବିଭ୍ରାନ୍ତି ବେଶ ବ୍ୟାପକ । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଲେଖାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ବୋଲି ଗବେଷକ ଓ ସୁଧୀ ପାଠକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି, ସେସବୁ ହେଲା- ୧. ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ବା ‘ବାଣି ରାମାୟଣରେ’, ଯାହା ସାତକାଣ୍ଡ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ, ଓ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ରାମାୟଣର ସ୍ୱାଧୀନ ଅନୁବାଦ ୨. ‘ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ’, ଯାହା ତତ୍ତ୍ୱମୂଳକ ଓ ପିଣ୍ଡ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡବାଦର ବିବରଣୀ; ୩. ‘ଗୁପ୍ତ ଗୀତା’ ବା ‘ବ୍ରହ୍ମଗୀତା’, ଗଦ୍ୟପଦ୍ୟର ସଂଗଠନ ଓ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନର ବିବରଣୀ ; ୪. ‘ଅମରକୋଷ ଗୀତା’ ଓ ୫. ‘ବିରାଟ ଗୀତା’, ଉଭୟରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନର ଆଲୋଚନା; ‘ଜ୍ଞାନଚୂଡ଼ାମଣି’, ଗଦ୍ୟ ଲେଖା, ଯୌଗିକ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଶୃଙ୍ଖଳାର ଆଲୋଚନା; ୬. ‘ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ୍ ଗୀତା’ (ଅନୁବାଦ), ସହଜ ସରଳ ଓଡ଼ିଆରେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ; ୮. ‘ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁରାଣ’, କ୍ଷୁଦ୍ର କାବ୍ୟ, ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ଓ ଭକ୍ତିର ମିଶ୍ରଣ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଭଜନ ଓ ‘କାନ୍ତ କୋକାଳି’ ଓ ‘କମଳ ଲୋଚନ ଚଉତିଶା’ ପରି ଲୋକପ୍ରିୟ କ୍ଷୁଦ୍ର କବିତା । ବଳରାମଙ୍କର ଲେଖାସବୁକୁ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଦିଗରୁ କେତୋଟି ବିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରେ । ମୁଖ୍ୟ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରାମକଥାର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ, ଓ ତାଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ, ଓ ଉତ୍କୃଷ୍ଟତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକମାତ୍ର ସାରଳାଙ୍କର ‘ମହାଭାରତ’ ସହିତ ତୁଳନୀୟ । ଅନ୍ୟ ଭାବରେ, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ ଯେଉଁ କେତେକ ବିଶିଷ୍ଟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଭିତ୍ତିଭୂମି ସ୍ଥାପନ କରି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ଚିହ୍ନିତ କରିଥିଲେ, ଯେପରିକି ସାରଳାଙ୍କର ‘ମହାଭାରତ’, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ‘ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ’ ଓ ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କର ‘ହରିବଂଶ’, ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । କବି ବଳରାମଙ୍କର କବିତ୍ୱର ଆକଳନ ମୁଖ୍ୟତଃ ବଳରାମଙ୍କର ଏହିସବୁ ଗ୍ରନ୍ଥ, ବିଶେଷ କରି ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ।

(୨)

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ବାଲ୍ମିକୀ ରାମାୟଣର ଆକ୍ଷରିକ ଅନୁବାଦ ନୁହେଁ, ସ୍ୱାଧୀନ ଅନୁବାଦ । ଅର୍ଥାତ୍ କବି ରାମାୟଣ ମହାକାବ୍ୟର ସଂଗଠନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ଓ ରାମାୟଣର ମୂଳ ବିବରଣୀର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରି ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଭାବରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରାଯାଇଛି, ଯେପରି, ପ୍ରଥମରୁ, ସେ ମୂଳ ରାମାୟଣର ସାତଟି ବିଭାଗ ବା କାଣ୍ଡକୁ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ‘ବାଳକାଣ୍ଡ’କୁ ‘ଆଦିକାଣ୍ଡ’ ନାମରେ ଓ ‘ଯୁଦ୍ଧକାଣ୍ଡ’କୁ ‘ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ’ ନାମରେ ନାମିତ କରିଛନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ସେ ଦୀର୍ଘ ବିବରଣୀର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ମୂଳ ରାମାୟଣରେ ନ ଥିବା ବହୁତ ନୂଆ ନୂଆ ଗଳ୍ପକୁ ସଂଯୋଜନ କରିଛନ୍ତି, ଓ ସେ ସବୁକୁ ସାମିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଗଳ୍ପ ସବୁକୁ ସେ ବାଲ୍ମିକୀ ରାମାୟଣର ବାହାରେ ବିଭିନ୍ନ ପୁରାଣ ଓ ଲୋକକଥାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଛନ୍ତି, ଓ ସମୟକ୍ରମେ ସେସବୁ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ପ୍ରସାର ଯୋଗୁଁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ରାମାୟଣର ଗଳ୍ପ ଭାବରେ ଗୃହୀତ ହୋଇଯାଇଛି । ତୃତୀୟରେ, ସେ ମୂଳ ରାମାୟଣର ବହୁ ଉପାଖ୍ୟାନକୁ ସେହି ସେହି ଉପାଖ୍ୟାନରେ ମୂଳ ସୀମା ଭିତରେ ନ ରଖି ବହୁ ଭାବରେ ବିସ୍ତାରିତ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଫଳରେ ସେହି ସେହି ଉପାଖ୍ୟାନ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷୁଦ୍ର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ସ୍ୱୟଂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ମୂଳ ରାମାୟଣର ମୁଖ୍ୟ ବିବରଣୀକୁ ରକ୍ଷିତ କରି ପାରିଛି । ଚତୁର୍ଥରେ, ଆମେ ବଳରାମଙ୍କର ‘ରାମାୟଣ’ ଲେଖିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ସାରଳା ଦାସଙ୍କର ‘ମହାଭାରତ’ ଲେଖିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ତୁଳନା କରିପାରିବା, ଯେ କବିମାନେ ପାଠକ

ବା ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କୁ ଖାଲି ଆନନ୍ଦ ଦେବା, ଶିକ୍ଷିତ କରିବା ବା ଚରିତ୍ରବାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତ ଲେଖି ନାହାନ୍ତି, ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ବା ଉତ୍କଳର ପରିଚୟ ଦେବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିକୁ ଏକ ଜୀବନ୍ତ, ଜୀବନ-ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାତି ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା । ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ତଳର କୌଣସି ଲୁପ୍ତ ସମାଜର ବିବରଣୀ ନୁହେଁ, ସମସାମୟିକ ଗଜପତି ରାଜତ୍ବର ରାଜନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ ଗୌରବ ସାରଳା ଓ ବଳରାମଙ୍କ ଲେଖାରେ ସାହିତ୍ୟିକ ଗୌରବରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇଛି । ସାରଳାଙ୍କ ‘ମହାଭାରତ’ ଓ ବଳରାମଙ୍କ ‘ରାମାୟଣ’ରେ ଆମେ ସେହି ଓଡ଼ିଶାକୁ ଦେଖୁ ଯାହା ନିଜର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନୀକ୍ଷତ୍ରିରେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ଜାତି ଭାବରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ପାଠକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଶୋଦିତ କରି ପାରୁଛି । ପଞ୍ଚମରେ, ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହେଉଛି ଏହାର ଭକ୍ତି ଭାବନା, ବା ଲେଖାର ସଂଗଠନରେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଏହାର ଭକ୍ତିର ଆୟତନ । ଏହି ଆୟତନକୁ ଦୁଇଟି ଦିଗରୁ ଦେଖାଯାଇ ପାରେ । ପ୍ରଥମ ହେଉଛି ବଳରାମ ନିଜର ରାମାୟଣ ଲେଖିବା ସମୟରେ ମୂଳ ବାଲ୍ମିକୀ ରାମାୟଣରୁ ଯାହା ସ୍ବାଭାବିକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, କାରଣ ରାମାୟଣ ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ମହାକାବ୍ୟ ହେଲେ ବି ଭକ୍ତି ଭାବନା ବା ଭକ୍ତିର ପରଂପରା ଏହା ସହିତ ଓଡ଼ିଆପ୍ରୋତ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ରହିଛି, ଓ ଦେବଦୂତରେ ଭକ୍ତି ପ୍ରସାରିତ କରିବା ଏହାର ଅନ୍ୟତମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏହାହିଁ ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତ ପରି ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ମହାକାବ୍ୟର ‘ଜଳିୟାତ୍’, ‘ଅତିସି’ ଓ ‘ଜନିତ’ ପରି ପ୍ରାଚୀନ ଯୁରୋପୀୟ ମହାକାବ୍ୟ ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ମହାକାବ୍ୟ ମିଲଟନ୍‌ଙ୍କର ‘ପାରାଡାଇସ୍ ଲଷ୍ଟ’ (ନଷ୍ଟ ବୈକୁଣ୍ଠ) ଠାରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ । କୁହାଯାଇପାରେ, ପ୍ରାଚୀନ ବେଦ ଉପନିଷଦ ପ୍ରଭୃତିକୁ ବାଦ ଦେଲେ ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତ ସାମଗ୍ରିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ଜୀବନର ପରଂପରାରେ ଭକ୍ତିପୁଷ୍ପ ଜୀବନଶୈଳୀକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ତେଣୁ ଉଭୟ ସାରଳା ଓ ବଳରାମ ଯଥାକ୍ରମେ ‘ମହାଭାରତ’ ଓ ‘ରାମାୟଣ’ ଲେଖିବା ସମୟରେ ନିଜ ନିଜର ଲେଖାର ସଂଗଠନରେ ଯେ ପାରଂପରିକ ଭକ୍ତିଭାବନା ଦ୍ବାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେବେ ଏହା ସ୍ବାଭାବିକ । ତାହାହିଁ ଘଟିଛି, ଓ ପାଠକ ଓ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତର ବିବରଣୀ ଉପସ୍ଥାପନାର ଶୈଳୀ ନୁହେଁ, ମୂଳ ଆକର୍ଷଣ ହେଉଛି ଧର୍ମ ଓ ଭକ୍ତିର ଚେତନା ଓ ଏହି ଚେତନା ମଣିଷ ଜୀବନକୁ କିପରି ଭାବରେ ସଂସ୍କୃତ ଓ ମାର୍ଜିତ କରି ପାରିବ ସେହି ମନୋଭାବ । ଏହା ଗୋଟିଏ ଦିଗ । ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ବଳରାମଙ୍କର ଭକ୍ତିଭାବନା କେବଳ ପରଂପରାରୁ ଗୃହୀତ ଭକ୍ତିଭାବନାରେ ସୀମିତ ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ଏହା ପରଂପରାରୁ ନିଜର ସମସାମୟିକ, ବିଶେଷ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନିଷ୍ଠାକୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ୍, ଭକ୍ତିଭାବନା ପରଂପରାର ନିରପେକ୍ଷତାକୁ ଓ ବାହ୍ୟ ଆବରଣକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଗଭୀରତର ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକତର ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭୂତିରେ, ଅଧିକତର ବ୍ୟକ୍ତି-ନିଷ୍ଠା ଭାବରେ ଓ ନିଜର ଇଷ୍ଟଦେବତାଙ୍କୁ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସାରଳାଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ତାହାହିଁ ଘଟିଛି । କିନ୍ତୁ ବଳରାମଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟତର ଓ ଅଧିକତର ପ୍ରସାରିତ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ଏହାହିଁ ବଳରାମଙ୍କର ‘ରାମାୟଣ’ର ପ୍ରାଚୀନ ରାମାୟଣଠାରୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ଭକ୍ତିଭାବନା ରହିଛି, କିନ୍ତୁ ଏହି ଭକ୍ତିର ଭାବନା ବା ଭକ୍ତିର ଧାରାରେ କବିଙ୍କ ନିଜସ୍ବ ଭକ୍ତି ଚେତନା ଓ ତାଙ୍କର ନିଜର ଇଷ୍ଟଦେବତା ଜଡ଼ିତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଏହି ଇଷ୍ଟଦେବତା ଜଗନ୍ନାଥ । କିଛି ଅତିରଂଜନ ହେଲେ ବି କୁହାଯାଇପାରେ ବଳରାମଙ୍କର ‘ରାମାୟଣ’ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ଏକ ଦୀର୍ଘ ମହିମ୍ନ ସ୍ତବ । ସେହିଯୋଗୁ ସେ ନିଜର ‘ରାମାୟଣ’ର ନାମ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ରଖିଲେ, ଓ ଅତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଯେତେବେଳେ ରାମ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ସୀତା ନୀଳାଚଳକୁ ଆସି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲେ, ସେମାନେ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସହିତ ମିଳି ଏକାତ୍ମ ହୋଇଗଲେ । ତେଣୁ ଯେଉଁକଥା ଆଗରୁ କୁହାଯାଇଥିଲା, ଯେ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ବାଲ୍ମିକୀ ରାମାୟଣର ସ୍ବାଧୀନ ଅନୁବାଦ । କବି ରାମାୟଣ ସଂଗଠନରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ

ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରି ନିଜର ଅନୁଭୂତି, ମନୋଭାବ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପ୍ରକାଶ କରି ପାରିଛନ୍ତି, ଓ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’କୁ ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ମୌଳିକ ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ।

(୩)

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଗବେଷକମାନେ ବହୁ ନୂତନ ଗନ୍ଧ ଓ ଉପନ୍ୟାସ ସବୁ ସଂଯୋଜିତ ହୋଇଥିବା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଏ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଫେସର ସାହୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦୀର୍ଘ ତାଲିକା ଦେଇଛନ୍ତି । କେତେକ ବିଶିଷ୍ଟ ଗନ୍ଧ ବା ଉପାଖ୍ୟାନ ହେଲା : ୧. ରାଜା ଦଶରଥ ଓ ଶନିଙ୍କର କଳହ, ୨. ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ଉପାଖ୍ୟାନ, ୩. ଗଂଗାବତରଣ, ୪. ଅହଲ୍ୟା ଉପାଖ୍ୟାନ (ଆଦିକାଣ୍ଡ); ୫. ରାମଙ୍କର ଗୁହକ ସହ ବଂଧୁତା, ୬. ପରଶୁରାମ ଉପାଖ୍ୟାନ, ୭. ମନ୍ତୁରାର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମ, ୮. ଦିତି ଓ ଅଦିତିଙ୍କର କଳହ, ୯. ସଓରା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କର ସହିତ ସାତାଙ୍କର କଥୋପକଥନ (‘ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ’); ୧୦. ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟର ରକ୍ଷିମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ, ୧୧. ରାମଙ୍କର ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା, ୧୨. ସୀତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ଅଭିଶାପ, ୧୩. ମାୟା ଓ ଛାୟା ସୀତା, ୧୪. ରାମଙ୍କର ଶବର ଶବରୀମାନଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ (‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’), ୧୫. ବାଳି ଓ ପୁରୀବର ପୂର୍ବଜନ୍ମ, ୧୬. ଲୀଳାବତୀ ଗନ୍ଧ, ୧୭. ସାରସ ଗନ୍ଧ, (‘କିଷ୍କିନ୍ଧା କାଣ୍ଡ’); ୧୮. ଲଙ୍କାର ପୁନର୍ଗଠନ, ୧୯. ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୁଷା ଉପାଖ୍ୟାନ (‘ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ’), ୨୦. ସବୁ ପକ୍ଷୀ ଗନ୍ଧ, ୨୧. ରାବଣ ଓ ମନ୍ଦୋଦରୀର ସ୍ୱପ୍ନ, ୨୨. ହନୁମାନଙ୍କୁ ଓ ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟର ରକ୍ଷିମାନଙ୍କୁ ରାମଙ୍କର ବରଦାନ (ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ); ୨୩. ଲଙ୍କାର ସୃଷ୍ଟି, ୨୪. ବିରଜା କ୍ଷେତ୍ରର ବିବରଣୀ; ୨୫. ରାବଣର ବିବାହ ଓ ତାର ପରିବାର, ୨୬. ବେଦବତୀଙ୍କ ବିବରଣୀ (ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡ) ଇତ୍ୟାଦି । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସମଗ୍ର ପରିସରରେ ଏହିପରି ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ଗନ୍ଧ ଓ ଉପାଖ୍ୟାନର ସଂଧାନ ମିଳେ ଯାହାକି ମୂଳ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ନାହିଁ, ବଳରାମଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି, ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେସବୁ ରାମକଥାର ପରଂପରାରେ ଲୋକ ମାନସ ଓ ଲୋକ କଥାରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ତେବେ, ଆଗରୁ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସଂଗଠନରେ ଏ କେବଳ ନୂତନ ନୂତନ ଉପାଖ୍ୟାନର ସଂଯୋଜନା ନୁହେଁ, ପ୍ରତ୍ୟକ ଉପାଖ୍ୟାନର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଦେବା ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ଅନ୍ୟତମ ବିଶିଷ୍ଟତା । ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ଭଲ ସ୍ଥାନୀୟ ଉଦାହରଣ ହେଉଛି ‘ଆଦିକାଣ୍ଡ’ର ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ଉପାଖ୍ୟାନ । ମୂଳ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ମହାରାଜା ଦଶରଥଙ୍କର ସାରଥୀ ସୁମନ୍ତର ବିବରଣୀରେ ଏହି ଉପାଖ୍ୟାନର ସୂଚନା ରହିଛି । ବିବରଣୀଟି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ବଳରାମ ଏହି ଉପାଖ୍ୟାନର ମୁଖ୍ୟ ଧାରାଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ବିବରଣୀରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଛନ୍ତି । ଯେପରିକି, ଅଙ୍ଗ ଦେଶରେ ବର୍ଷା ନ ହେବା, ରାଜାଙ୍କର ବ୍ୟସ୍ତତା, ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ଉପଦେଶ, ଅରଣ୍ୟରୁ ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ବାରାଜନାମାନଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି, ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ବାରାଜନାମାନଙ୍କର କୂଟ କୌଶଳ, ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗଙ୍କର ଅଙ୍ଗଦେଶକୁ ଆସିବା ଓ ଅଙ୍ଗଦେଶରେ ବର୍ଷା ହେବା । କିନ୍ତୁ ମୂଳ ରାମାୟଣର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚନା ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଏକ ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ନେଇଛି, ଓ ଯାହା ଗୋଟାଏ ମୋଟାମୋଟି ଚଳିଲା ପରି ବିବରଣୀ ଥିଲା ସେଥିରେ ବହୁ ବର୍ଷନା, ଆବେଗ ଓ ମାନବିକ ସୂଚନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇଛି । କୁହାଯାଇ ପାରେ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ବିବରଣୀ ଏକ ସ୍ୱୟଂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଖ୍ୟାୟିକା ଭିତ୍ତିକ ଉପାଖ୍ୟାନ ଯାହାକୁ କି ରାମାୟଣର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରି ମାନବିକ ଆବେଦନରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାଖ୍ୟାନ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିହେବ । ଗୋଟିଏ ଦିଗରୁ ଆଧୁନିକ ବିଚାରରେ ଏହି ଘଟଣାର ପ୍ରତୀକତା, ଯାହାକୁ କି ଏଲିଅଟଙ୍କର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କାବ୍ୟ ‘The Waste Land’ର ସୂଚନା ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇପାରେ – ଯେ, ରାଜ୍ୟରେ ବର୍ଷାର ଅଭାବ, ତେଣୁ ଜମିରେ ଉର୍ବରତାର ଅଭାବ, ତେଣୁ ରାଜ୍ୟରେ ଓ ଜନଜୀବନରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, ଓ

ରାଜାଙ୍କର ବ୍ୟସ୍ତତା ଓ ଅସହାୟତା । ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ସରଳତା ଓ ପବିତ୍ରତାର ଆଦର୍ଶ ଓ ଆଦିରୂପ କିପରି ନାଗରିକ ଜୀବନରେ କାମଜ କୌଶଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଛଳନା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତାରିତ ହୋଇ ପରିଣାମରେ ପରାଜିତ ହୋଇପାରେ ତା'ର ସୂଚନା । ଏ ମୂଳ ଅନୁଭବ ସହିତ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଛି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ଅନୁଭବ ଓ ଦୃଶ୍ୟ । ଯେପରିକି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ, ପ୍ରକୃତିର ଦୃଶ୍ୟର ବିଭିନ୍ନତା, ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଭୃତି । ଅର୍ଥାତ୍, ନୌକାରେ ନଦୀ ଗର୍ଭରେ ଯିବା ସମୟରେ ବାରାଜନାମାନେ ନଦୀର ଦୁଇ କୂଳରେ ଦେଖୁଥିବା ଦୃଶ୍ୟସବୁ, ଓ ପରେ ବିଭାଷକଙ୍କର ଆଶ୍ରମରେ ଆଶ୍ରମ ପରିସରର ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରଭୃତି । ଏସବୁର ବିସ୍ତାରିତ ବିବରଣୀ ମୂଳ ରାମାୟଣରେ ନାହିଁ । ଏହା ସହିତ ଯେଉଁମାନେ ଏ ଦୂରୁହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଗଲେ ସେମାନଙ୍କର ମାନସିକ ସ୍ଥିତିର ସୂଚନା, ଯେପରିକି ଅଜଣା, ଅଗମ୍ୟ ବିପଦ-ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୀର୍ଘ ନଦୀପଥରେ ଯାତ୍ରା କରିବାର ଭୟ, ଅନିଶ୍ଚିତତା ଓ ଉତ୍ତେଜନା, ଓ ସେଥି ସହିତ ଦୂର ଅରଣ୍ୟରେ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ରକ୍ଷି ଆଶ୍ରମରେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟର ସଫଳତା ସଂପର୍କରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅସ୍ଥିରତା । ଅଙ୍ଗଦେଶରୁ ଚାରୋଟି ପାହାଡ଼ ମଝିରେ ଥିବା ଅରଣ୍ୟ ଓ ବିଭାଷକ ରକ୍ଷିଙ୍କର ଆଶ୍ରମକୁ ଯାକ୍ତ ଫେରି ଆସିବାକୁ ବାରାଜନାମାନଙ୍କୁ ୪୦ଦିନ ଲାଗିଥିଲା । ଏହି ଚାଳିଶ ଦିନର ବିବରଣୀ 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ'ରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚିତ୍ରାକର୍ଷକ, ଓ କଳରାମଙ୍କର କଞ୍ଚନା ଓ କବିତ୍ୱର ଏକ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ । ଯେପରି, ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ, ନୌକାକୁ ଜଣେ ମୁନିର ପର୍ଯ୍ୟକ୍ତୃତ୍ୟର ପରି ସଜ୍ଜିତ କରାଗଲା :

ନଉକା ଉପରେ ବିବିଧ ଗନ୍ଧ ରୂପା, ଫଳିଲା ଫୁଟିଲା ବୃକ୍ଷତ ନେଇ ଆସି ।

ଆମ ପଣସ ଯେ କଦଳୀ ନଟାକାଳ, ଚଢ଼ା ନାରଙ୍ଗ ଯେ ମାତଙ୍ଗ ଫଳଫୁଲ ।

ବେଲ କଇଁଥ ଯେ ଅସିଳା ଖଜୁର, ଚଂପା ନାଗେଶ୍ୱର ବକୁଳ ଡଗର ।

ତରାଟ ମୟାର ଅଶୋକ ମଲ୍ଲୀ ଜାଭ, କଟଣ କଣିଆର ଯେ କେତକୀ ଅଛଇ ।

ଲବଙ୍ଗ ଗୁଳୁଚି ପିପିଳି ପାନଳତା, ପ୍ରତକ୍ଷେ ବନ କିସେ ରଞ୍ଜିଲା ବିଧାତା ।

ରକ୍ଷିର ମଢ଼ିଆ ପ୍ରାୟେକ ପର୍ଯ୍ୟକ୍ତୃତ୍ୟ, ନାବ ମଧ୍ୟେ ରଞ୍ଜିଲେ ଅପୂର୍ବ ପୁର ଗୋଟି । (ପୃ.୧୦)

ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଏହି 'ଅପୂର୍ବ ପୁର' ହିଁ ବିଳାସ-କକ୍ଷ, ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ଅଭିପ୍ରେତ :

ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ଟାଣିଲେ ଗୋପ୍ୟ କରି, ବାହାରକୁ ନ ଦିଶଇ ଭିତରକୁ ଉଦ୍ଦାଡ଼ି ।

ଶେତ ଚାମର ମୁକୁତା ମଣିଝରା, ଚଉପାଶେ ଟାଣିଲେ ଅପୂର୍ବ ପାଟ ଟେରା ।

ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଅଛଇ ପାଟ ଶେଜ, ତଥୁରେ ଶେଜାଲଲା ଅଛି ବସ୍ତ୍ରରାଜ ।

କୁସୁମ ପାଖୁଡ଼ା ଯେ କର୍ପୁରର ଧୂଳି, ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ଜଡ଼ିତ ସିନ୍ଦୂଆ ମୁଚୁଳି ।

ଅଗର ଧୂପ ବାସ କରଇ ଚଉକଟି, ନାବ ଚଉପାଶେ ମାଣିକର ବତୀ ।

ସୁବାସ ଫଳମାନ ଥୋଇଲା ତହିଁ ନେଇ, ଦୁଧ ଘୃତ ଶାକର ଯେ ଅମୃତ ଭିଆଇ । (ପୃ.୧୦)

ଏଥି ସହିତ ନାରୀର କାମ-ଉଦ୍ଦାପକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ଏହି ବିଳାସିତାର ଅଂଶ :

ଆୟେ ଅଳଂକାର ଦିବ୍ୟ ବାସ ପିନ୍ଧି, କର୍ଣ୍ଣେଶ ଡଡ଼କି ବାହେ ବିଦ ମୁଦି ।

କର୍ଣ୍ଣେଶ ପଦେକ ଯେ ମୁକୁତାର ହାର, ଯଉବନ ଉପରେ ଲୁଲୁଲ ମୋତି ମାଳ ।

ପାଦରେ ନୁପୁର ଯେ ହସ୍ତରେ ରତ୍ନ ବାହି, ଲଲାଟରେ କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ତାମୋଳ ରସ ଖାଇ ।

ସ୍ତନ ଜାନୁ ଜଘନ ବଳିଶ କାଖପଣା, କେ ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସ୍ୱର୍ପର ନାୟେକା ।

କରେ ତାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ ବଜାଣା ବେଣୁ ଘେନି, ନୃତ୍ୟ ରସ ସଜ ଘେନନ୍ତି କାମେନୀ । (ପୃ.୧୦)

ପରେ ପରେ ନୌକା-ଯାତ୍ରା, ଦୃଷ୍ଟାହସିକ ଅଭିଯାନର ଉତ୍ତେଜନା, ଓ କବି କଞ୍ଚନାର ସମାନ ବିସ୍ମୃତି :

ରାତ୍ର ଦିବସରେ ନ ବିଶ୍ରାମି ଗଲେ, ଅନେକ ଘୋର ଗିରି ବନସ୍ତ ଜିଣିଲେ ।
 ଦୁସ୍ତ ହୁର୍ଗାମ ଗହନ ବନେ ଯାନ୍ତି, ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ କୂଳରେ ଦେଖନ୍ତି ।
 କାହିଁ ଗଜେ ଗଜେ ହୁଅନ୍ତି ଚଉଦନ୍ତ, କେବଣ ଶାର୍ଦୂଳ ଖେଦଇ ମୃଗନ୍ତ...
 କାହିଁ ମଉଛୁଆଁଙ୍କି ବିଦାରଇ ସିଂହ, ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଶ୍ରୋଣିତ ଦିଶଇ ଦେହରଙ୍ଗ ।
 କାହିଁ ସର୍ପକଇ ମାରଇ ବଣ ଗୋରୁ, କାହିଁ ବାଘ ଡରେ ପଳାବନ୍ତି ଗୋରୁ ଦୁରୁ ।
 କେବଣ ଜୀବଯନ୍ତୁ ନଦୀକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ନାବ ଚଳିଯାନ୍ତେ ଦିଶନ୍ତି ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
 ପରାକ୍ରମ କରି ହୁଅନ୍ତି ଆଗୁସାର, କେହୁ ଭୟକରି ପଶନ୍ତି ଲତାର ।
 କେହୁ ପଛକଇ ଚାହିଁ ଆଡ଼େ ହୋଇଯାନ୍ତି, ଥୋକାୟେକ ଦୂର ଯାଇ ଲେଉଟି ଆସନ୍ତି ।...
 ଚିତ୍ର ମୟୂର ଯେ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ରସ, କାହିଁ ବର ପାରୁଆ ଉଡ଼ନ୍ତି ଚଉପାଶ ।
 ଗହନ ବନସ୍ତରେ ବୋବାଇ ଏକ ଜୀବ, ହୁଳହୁଳି ପ୍ରାୟେକ ଶୁଭଇ ଶବଦ ।... (ପୃ.୧୧)

ଏହା ସହିତ ନାରାୟଣଙ୍କର ବେଶ-ସଜା ଓ ଅଳଂକାରପ୍ରିୟତା :

କେରି କେରି କରି ମଣ୍ଡିଲେ ଅଳଙ୍କାର, କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ଘେନିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ ନାୟେକା ।
 କର୍ଣ୍ଣେଣ ଚାପ ଯେ ମୁକୁତା ଫେରି କମ, କାହାର କର୍ଣ୍ଣରେ ପଦ୍ମ ତଡ଼କି ଅନୁପାମ ।
 ଯେକଗୋଟିଆ ଗଜ ମୁକୁତା ବେଞ୍ଚୋଲା, କେବଳ ବାମା ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ଖଞ୍ଜିଲା ।
 କାହାର ନାସାରେ ମାଣିକ୍ୟର ବସଣି, କାହାର ନାସାରେ ଲୁଲଇ ନାଳମଣି ।
 ପଞ୍ଚ ଗଜମୋତି କାହାର ନାସାୟୁଲ, ତାମ୍ବୁଲ ରଙ୍ଗେ କାହାର ଅଧର ଅମୂଲ୍ୟ ।
 କାହାର ଗଳାରେ ଲମ୍ବାନ୍ତି ଚାପସରି, ମୁକୁତା କଣ୍ଠିମାଳ ହୃଦରେ କେହୁ ଭରି ।
 କେହୁ ଖଞ୍ଜନ୍ତି ଗଜେ ଯାଉଁଳି ସୁନାସୂତା, କାହାର ହୃଦରେ ପଦେକ ମୁକୁତା ।
 କାହାର ରତ୍ନନିଆଳ ଲୁଲଇ ଉରଯାୟେ, ମର୍କତ ତୋତର କେ ଖଞ୍ଜି ନିଜ ପାୟେ ।.... (ପୃ.୧୨)

ଏହାହିଁ ବଳରାମଙ୍କ ଲେଖାର ଶୈଳୀ । ସେ ମୂଳ ରାମାୟଣରୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାଖ୍ୟାନର ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନା ସବୁ ନେଇଛନ୍ତି, ଓ ସେ ସବୁକୁ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଭବ, ସାଙ୍କେତିକତା ଓ ବର୍ଣ୍ଣରେ ରଂଜିତ କରିଛନ୍ତି ଓ ବହୁଭାବରେ ବିସ୍ତାରିତ ବି କରିଛନ୍ତି । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭଲ ଉଦାହରଣ, ରାମଙ୍କର ମଥୁରା ପ୍ରବେଶ, ଶିବଧନୁ ଭାଙ୍ଗିବା ଓ ସୀତାଙ୍କ ସହିତ ବିବାହ ପ୍ରଭୃତିର ବିବରଣୀ । ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ଏହି ଉପାଖ୍ୟାନ ସଂକ୍ଷେପରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଶିବଧନୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖେଇବା ପାଇଁ ଜନକଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସଫଳ ହେବା ପରେ ଜନକଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଓ ଦଶରଥଙ୍କୁ ଜଣେଇବା ପାଇଁ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଦୂତ ପଠେଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ବିବରଣୀ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ବାସ୍ତବ୍ୟମୀ, ଏଥିରେ କଳ୍ପନାର ବିସ୍ତାର ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବଳରାମଙ୍କ ବିବରଣୀ ବିସ୍ତାରିତ ବିବରଣୀ । କବି ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ବିବରଣୀକୁ କେବଳ ମୂଳ ବିବରଣୀ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି, ସେଥିରେ ବହୁ ସୂଚନା ଓ ଆୟତନ ଯୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଓ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ରାମ-ସୀତାଙ୍କର ବିଭାଘରର ଘଟଣା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଖ୍ୟାନ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଠି ଉଭୟ ରାମ ଓ ସୀତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ତପୁର ଓ ଜୀବନ୍ତ, ଓ ସେମାନଙ୍କର ମାନସିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଭା ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଯେ କୌଣସି ତରୁଣ ତରୁଣୀଙ୍କ ମାନସିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରି ସ୍ୱାଭାବିକ । ଯେପରି ସୀତାଙ୍କର ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା :

...କେ ବୋଲଇ ଦେହ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି ଦିଶଇ, କୁକୁମ ଘସିବାରେ ଅଧିକ ପ୍ରକାଶଇ ।

ଛଣପଟ ପୁଲ ଗୁଡ଼ାରେ ଯେସନେ ବିରାଜି, ଶିରୀଷ-କୁସୁମକୁ କୋମଳ ଭାବ ଭଜି ।
 କେ ବୋଲଇ ସୋରିଷ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି, କେ ବୋଲଇ ବିଧାତା ଗଢ଼ିଲା ରୂପବନ୍ତୀ ।
 କେ ବୋଲଇ ଭଲା ଭଲିଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣ, ଯହୁଁ ଦେଖିଲେ ଯେ ସାତ୍ୟାର ଦେହବର୍ଣ୍ଣ ।....
 କେ ବୋଲଇ ମୁଖ ଶରଦତନ୍ତ୍ର କାନ୍ତି, କି ଜାଣି ଆକାଶେ କି ଉଇଁଲା ନିଶାପତି ।
 କେ ବୋଲଇ ନୟନ ନୀଳେନ୍ଦ୍ରୀ ଦଳ ଜାଣି କେ ବୋଲଇ ମୃଗ ତହୁଁ ଅଛି ଆଣି ।
 ତରଳ ଲୋଚନ ଯେ ତରଳଇ କର୍ଣ୍ଣ ଯାୟେ, ଶ୍ୱେତପଦ୍ମ ହିଁ କି ସୃଷ୍ଟିକ ଥୋପା ପ୍ରାୟେ ।
 କେ ବୋଲଇ ନାସିକା ତିଳ ପୁଲ ସମ, କେ ବୋଲଇ ତହୁଁ ଅଧିକ ତାର କମ ।
 କେ ବୋଲଇ ଶର୍ବଣ ଏହାର କାମଦେବ ପାଶୀ, ଯେଣେ ଜଗତ ତନ୍ମୁ ଧରଇ ଆକ୍ରୋଷି ।
 କେ ବୋଲଇ ଅଧର ବଧୂକ ପୁଷ୍ପଜୋତି, ଦନ୍ତ ସୁନ୍ଦର କି ଦୁଲଭ ଗଜମୋତି ।....
 କେ ବୋଲଇ ଭୁଜ ପଦ୍ମନାଭ ଜାଣି, ଗୁଣ ଗୁଣି ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ପୁଣି ।
 କେ ବୋଲଇ ସ୍ତନଯୁଗଳ ଭରା ଗରୁ, ଭାଜି ପଡ଼ଇ ନ ପୁଣ ମଝା ଖଣ୍ଡି ସରୁ ।
 କେ ବୋଲଇ ସିଂହ ଲୁଚିଲା କେଣେ ଲାଜେ, ଯେଥେ ଥିବ ଅବା କେବଣ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟେ ।
 କେ ବୋଲଇ ଜାନୁ ଉଲଟ କଦଳୀ, କେ ବୋଲଇ ଅତି ସୁରଙ୍ଗ ପାଦତଳି ।
 କେ ବୋଲଇ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଚରଣ ସଂଯାତ, ଓକେଶର କଢ଼ି ଅଟଇ ଯେବର ମତ

(ପୃ.୧୨୬, ୧୨୭, ୧୨୮...)

ବା ସାତାଙ୍କର ଅଳଂକାରର ବିବରଣୀ :

..ଶର୍ବଣ ଶିଖରେ ଯେ ଖଞ୍ଜିଲେ ବେଷୁଲା, ସରୁ ମୋତି ଭଳି ତହିଁକି ଘୋଟିଲା ।
 ଉପରେ ନାଳମଣି ନାଏକ ବସଇ, ଶରଦ ମଲ୍ଲୀକି ଲୋଭେ ଭ୍ରମର ଆସଇ ।
 ସୁଦୀର୍ଘ ନାସିକାରେ ବସଣି ନେଇ ଲାଭ, ପଞ୍ଚ-ଗଜ ମୁକୁତା ତହିଁ ଖଞ୍ଜିଲା ଅଛଇ ।
 କାର୍ତ୍ତିକ ପଞ୍ଜା ଯେହ୍ନେ ନାଳ ମେଘେ ଦିଶେ, ସାତ୍ୟାର ନାସାୟେ ମଣିରତ୍ନ ତେସନେ ଆଭାସେ ।
 କଣ୍ଠହାର ତାର ସପତସରି ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ ନାୟେକ ଯେ ଅରୁଣି ଜାଣି କୋତି ।...
 ବାହେଣ ତାତ ଯେ ହାରାର ଫେରି କଟି, ମଧ୍ୟେଣ ଅଛଇ ଯେ ତାହାର ଗଜମୋତି ।
 ବେନି ଭୁଜ ମୂଳରେ ରତ୍ନ ବିଦମାଳି, ରଙ୍ଗ ପାଟେଣ ଯେ ଗୁନ୍ଥିଲେ ନେଇ ବାଳୀ ।
 କରେଣ କଙ୍କଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶିଙ୍ଗୁଳି, ରତ୍ନ ବେନି ତୁଡ଼ି ବିଜୁଳି ଜାଣି ଝଳି ।
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠର ମୁଦି ଚାରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ, କାହିଁରେ ତାରକ କାହିଁ ମନ୍ଦି ଚିହ୍ନ ।
 କଟିରେ କଟିମେଖଳା ଖଞ୍ଜିଲେ ଯତ୍ନ କରି, ବସିଲା କାହାର ଯେ କଣ୍ଠକୁ ଆବୋରି ।
 ଗଜମୋତିମାନ ଝଲକନ୍ତି ନିରନ୍ତର, କି ଜାଣି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶୀ ନୁହଇ ପଟାନ୍ତର ।... (ପୃ.୧୨୫)

ବା, ରାମ ଓ ସାତାଙ୍କର ବାସର ଶଯ୍ୟାର ବିବରଣୀ (“ଗଜଦନ୍ତ ପଲ୍ୟକେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିରୁଳି/ ରତ୍ନମୟେ କମ ଛତ୍ରବସେ
 ଅଙ୍ଗୁଳି / ତହିଁର ଉପରେ ପାଟତୁଳା ପତି / ଉପରେ ବିଞ୍ଚାଇଲେ ଶୁକଳ ପାଛୋତି । / ନେତର ମୁରୁଳି ମୁରୁକା ଆନ ରୂପ
 / ପାଶେ ଯୋଗାଇଲେ ଅଗ୍ର ଧୂଆଁ ଧୂପ । / ଶେଯରେ ବିଞ୍ଚିଲେ ନେଇ ପାଖୁଡ଼ା ସେବତୀ / କର୍ପୁର ଧୂଳି ତହିଁ ଛିଞ୍ଚାତି
 ପକାନ୍ତି ।”) (ପୃ.୧୩୭), ବା ବାସର-ରାତିରେ ରାମ ଓ ସାତାଙ୍କର ପାରସ୍ପରିକ ପ୍ରଣୟ-ସଂପର୍କ - “ସଖାଗଣ ଗଲେ ଯହୁଁ
 ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ି / ସିତ୍ୟା ପଶନ୍ତ ରାମ ଧଇଲେ ଉଛୁଡ଼ି / କୋଳ କରିନେଇ ବସାଇଲେ ଶେଯେ / ବଧୂକ ଓଷଗୋଟି ଧଇଲେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ / ଚାଟୁ ବଚନ କଥା କହିଲେ ବହୁତ / କିମ୍ପାଇ ବିସ୍ମୟେ ତୁ ଧଣ୍ଡୁ ଅଛୁ ଚିତ୍ତ / ମୁହିଁ ତୋହର ଦେହ ତୁ ମୋହୋର
ପ୍ରାଣ / ସେ କଥା ନିଶ୍ଚୟେ ତୁ ତଥ୍ୟ କରି ଜାଣ, / ...ଆସ ଆସ ସମ୍ମୁଖେ ଆଲିଙ୍ଗନ କର / ଭୁକେ ଭୁକ ଭିଡ଼ି ଲଗାଅସି ଉର.,
/ ଅଧରେ ଅଧର ପାନ ଦିଅରେ ପ୍ରାଣସଖ / ତୁହି ଶାଳାଅନ୍ନ ମୁଁ ଉପବାସୀ, / ...ଯହୁଁ ଜାନେକାର ଭାଜିଲା ସକୃତ / ଶ୍ରୀରାମ
ଶ୍ରୀକରେ ଧଇଲେ ତାଙ୍କ କୃତ / ମୁଖେ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ଅଧର ପାନ କଲେ / ଚରଣେ ଚରଣ ଲଗାଇ ଛଦିଲେ, / ଯହୁଁ
ବେନିଜନେ ଯେକମନ ହୋନ୍ତି / ବିବିଧ ବିନୋଦେ କରନ୍ତି ପାରତି । (ପୃ.୧୩୮, ୧୪୦) ।

ସେହିପରି, ରାମଙ୍କର ମିଥୁଳା ପ୍ରବେଶ ସମୟରେ, ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ବରବେଶ ହୋଇ ମିଥୁଳାର
ରାଜବାଣ୍ଟରେ ଯିବା ସମୟରେ ମିଥୁଳାର ନାରୀ ମାନଙ୍କର କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ବିବରଣୀ ମୂଳ ରାମାୟଣରେ ନାହିଁ । ‘ଜଗମୋହନ
ରାମାୟଣ’ରେ ଏହି ବିବରଣୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜୀବନ୍ତ ଓ ଆନନ୍ଦ ଦାୟକ । ଯେପରି ରାମଙ୍କର ମିଥୁଳା ପ୍ରବେଶ ସମୟରେ :

ଗହଗହ ଶବ୍ଦ ଶୁଭାଜ ମୁଖ ବାଣୀ, କଟକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି ।
ରାଜମାର୍ଗେ ଯାନ୍ତେ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବଜନ, ସାଧୁ ସାଧୁ ଧ୍ବନି ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
ଯେକ କହନ୍ତେ ଆରେକ ଆଗ ସରି, ରାମକଇ ବେଢ଼ି ଦେଖନ୍ତି ନରନାରୀ ।
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଧୁଆଁଧୋଇ ହୋନ୍ତି, ଯେକ ତୁଣ୍ଡୁ ଆରେକ ଶୁଣିଣ ଧାମନ୍ତି ।
ଯୁବା ସୁନ୍ଦେରୀ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖୁ, ମଦନ ଶର ଘାତେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ ଦୁଖୀ ।
ବସ୍ତ୍ର ଆଡ଼େ କରି ଦେଖାନ୍ତି ଯଉବନ, କେବଳ ଯୁବତୀଙ୍କର ଦିଶଇ ଜୟନ ।
କେହୁ ଅସ୍ତ୍ର ହସି ଆଖିଲଟା ମାରି, କେ କାଖ ଦେଖାଇଣ ଦିଅନ୍ତି ଅଙ୍ଗମୋଡ଼ି ।
କାହାର ମୁଣ୍ଡେ ଖୋଷା ନିହାଇ ପାରଇ, ଆସିବାର ବେଗେକେ ବାମକରେ ଧରଇ ।
କାହାର ଖୋଷା ଯେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଫିଟି, ବକୁଳର ମାଳ ପଡ଼ିଲା ଭୂମି ଲୋଟି ।...
କାହାର ଜାଲି ବେଷୁଳା ଖସି ପଡ଼ି, କାହାର ଗଳାରୁ ଚାପସରି ଗଲା ଛିଡ଼ି ।
କେବଞ୍ଚ ସୁନ୍ଦେରୀ ଯେ ସୁବେଶ ହୋଉଥିଲା, ରାମଙ୍କୁ ଦେଖିବ ବୋଲି ଧାଇଁଣ ଅଇଲା ।
ଆଖିର କଜ୍ଜଳ ଯେ ନୁଆରିଲା ଘେନି, ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠର ଅଗ୍ରେ ଲମ୍ବାଇଲା କାମେନୀ ।
କେ ପାନପିକ ଚରଣେ ଲଗାଇଲା, ଅଳତା ନୁହଇଁ କି ହୋଇ ଜାଣି ନ ପାରିଲା ।
ସିନ୍ଦୂର ଟାଙ୍କା କେ ଘେନୁଥିଲା ନାରୀ, ଗନ୍ଧ ଗୁଣ୍ଡି ବୋଲି ଦେହେ ଲିପିଲା ପାଶୋରୀ...
କାହାର ଆନନ୍ଦ ଯେ ନୟନୁ ଜଳ ଧାଡ଼ି, ସରୁଲୁଗା ତିକ୍ତି ଦୁଇ କୁଚ ଜଡ଼ି ।
କାହାର କଙ୍କଣ ବାଜଇ ରୁଣ୍ଡୁଣ, କେବଣ ନାଗରୀ କୁକୁମ ବିଲୋପନ ।
କେବଣ ନାଗରୀ ବିହାଇ ଉକୁଟାଇ ଘଟି, ବସ୍ତ୍ର ଉଡ଼ିଣ କାହାର ଦିଶୁଅଛି ପିଠି ।
ଦାଣ୍ଡ ଗହଳି ସେ ଯେ ପଶିତ ଠାବ ନାହିଁ, କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କାହିଁ । (ପୃ.୭୭, ୭୭)

ଅନ୍ୟତ୍ର (ପୃ.୧୩୨), ବର ଦେଖିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ବିବ୍ରତ, ବ୍ୟସ୍ତଭାବ :

ଲୋକେ ଆନନ୍ଦେ ଧାମନ୍ତି ବର ଦେଖୁ, ଯେ ଯାହାର କାର୍ଯ୍ୟମାନନ୍ତ ଉପେକ୍ଷି ।
ମାନିତ ଗଉରୋବ ହୋଇଲେ ମିଶାମିଶି, ଯୁବାୟୁବତୀ ଆଠେ ପଶିଯାନ୍ତି ଝାସି ।
କାହା ବାସମାନ ହୋୟେ ଠିଆ ଚିରି, ଅଞ୍ଚଳ ଚିରିଗଲା କାହାର ସରୁ ଶାଢ଼ୀ ।
କାହାର କର୍ଣ୍ଣକାପ ପଡ଼ିଲାକ ତଳେ, ଗଜମୋଡ଼ି ମାନ କାର ତୁଟିଲା ଗହଳେ ।
କେବଣ ସୁନ୍ଦେରୀର ତୁଟିଲାକ ବାହି, କାର ନେପୁର ଚରଣୁ ଖସି ଯାଇ ।

କେ ନାସା ବସଣୀ ନାକରୁ କାତନ୍ତି, ହଜିବ ବୋଲି କେ ତାହା ତୁଣ୍ଡରେ ଧରନ୍ତି ।

କାହାର ଖୋଷା ପିଟିଣ କାଳମେଲା, କେହୁ ଯଉବନ ଧରିଣ ଧାଇଁଲା ।

ହସ୍ତା ଘୋଡ଼ା ରଥ ଗହଳେଣ ପଣି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖୁତ ଧାମନ୍ତି ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।

ବାଲ୍ମୀକିକଠାରୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଓ ବଳରାମଙ୍କର ନିଜସ୍ବ କବି-ପ୍ରତିଭା ଓ କବି କବ୍ଧନାର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଉଦାହରଣ ଆମେ ହନୁମାନଙ୍କର ଲଙ୍କା ପରିଦର୍ଶନର ବିବରଣୀରେ ଦେଖି । ହନୁମାନ ଲଙ୍କାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ସୀତାଙ୍କୁ ଅନୁସଂଧାନ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ଅନୁସଂଧାନ କ୍ରମରେ ସେ ରାବଣର ଶଯ୍ୟା ପୁରୀକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ସେ ରାବଣ, ରାବଣର ପତ୍ନୀ ମନ୍ଦୋଦରୀ ଓ ରାବଣର ଅନ୍ୟ ପତ୍ନୀ ଓ ପରିଚାରିକାମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ବାଲ୍ମୀକୀଙ୍କର ବିବରଣୀ ବିସ୍ତାରିତ ବିବରଣୀ, ଓ ନାନାବିଧ ଉପମା ଉପମେୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ “ପରେ ହନୁମାନ ଶଯ୍ୟା ଗୃହରେ ଇତସ୍ତତଃ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସାରଣ ପୂର୍ବକ ଏକ ସ୍ବଚ୍ଛିଦ ନିର୍ମିତ ବେଦୀ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ । ରତ୍ନଖଚିତ ଓ ଏକାଦ୍ବ ରମଣୀୟ, ଭୂଲୋକରେ ଏହାର ଉପମା ବିରଳ । ଏହି ବେଦୀ ଉପରେ ନୀଳକାନ୍ତମୟ ପଲଙ୍କ । ଏହି ପଲଙ୍କର ଖୁରାଗୁଡ଼ିକ ହସ୍ତିଦନ୍ତ ରଚିତ ଓ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡିତ । ସର୍ବୋପରି ମହାମୂଲ୍ୟ ଆସ୍ତରଣରେ ଅପୂର୍ବ ଶୋଭା ପାଉଅଛି । ପଲଙ୍କଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ଓ ଅଶୋକମାଳାରେ ସୁଶୋଭିତ । ଏହାର ଏକାଂଶରେ ଗୋଟିଏ ଶଶାଙ୍କ ସଦୃଶ ଶ୍ବେତଛତ୍ର ଅଛି । ସର୍ବତ୍ର ଯନ୍ତ୍ରନିର୍ମିତ ପୁରଲିକାମାନେ ତାମର ବ୍ୟଜନ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ବିଭିନ୍ନ ଗଂଧଦ୍ରବ୍ୟରେ ସୁରଚିତ ଓ ଅଗୁରୁ ଧୂପରେ ସୁବାସିତ... ଏହି ପଲଙ୍କରେ ରାକ୍ଷସରାଜ ରାବଣ ନିହିତ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁଗନ୍ଧ ରକ୍ତଚନ୍ଦନରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ, ବର୍ଣ୍ଣ ଘନ ମେଘପରି ନୀଳ, ନେତ୍ରଯୁଗଳ ଆରକ୍ତ, କର୍ଣ୍ଣରେ ଉଜ୍ଜ୍ବଳ କୁଣ୍ଡଳ, ପରିଧାନ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣଖଚିତ ବସ୍ତ୍ର, ଏବଂ ଅଙ୍ଗରେ ନାନାବିଧ ଉକୃଷ୍ଟ ଅଳଂକାର । ସେ ସଂଧ୍ୟା ରାଗରଂଜିତ ବିଦ୍ୟୁତଗୁଣ ଜଡ଼ିତ ଜଳଦର ପରି ବିରାଜ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମନେହେବ ଯେପରି ତରୁଲତା ସଂକୁଳ ମନ୍ଦର ଗିରି ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ପତିତ ହୋଇଛି । ସେ କାମରୂପୀ ଓ ସୁରୂପ, ପାନ ପ୍ରମୋଦରୁ ବିରତ ହୋଇ ନିହିତ ଓ ମାତଙ୍ଗ ପରି ଘନ ଘନ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ବାସ ପରିତ୍ୟାଗ କରୁଛନ୍ତି.... ଏହି ସମୟରେ ଶଯ୍ୟା ଗୃହର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଚାରୋଟି ସ୍ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଦୀପ ଦୀପ୍ୟମାନ । ତାହାଦ୍ବାରା ବିଦ୍ୟୁତଗୁଣରେ ଜଳଦ ପରି ରାବଣଙ୍କର କୃଷ୍ଣ କଳେବର ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ନିରୀକ୍ଷିତ ହେଉଅଛି । ପତ୍ନୀମାନେ ତାଙ୍କର ପଦତଳେ ନିପତିତ । ସେମାନଙ୍କର ମୁଖଶ୍ରୀ ଶଶାଙ୍କ ସୁନ୍ଦର, କର୍ଣ୍ଣରେ ନୀଳକାନ୍ତ ଖଚିତ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣକୁଣ୍ଡଳ, ହସ୍ତରେ ହୀରକଶୋଭିତ କେୟୁର ଏବଂ ଗଳାରେ ଅମ୍ବୁଜ ମାଳା । ସେମାନଙ୍କର ମୁଖଶ୍ରୀରେ ପଲଙ୍କ ତାରକାକାର୍ଣ୍ଣ ଗଗନ ପରି ଶୋଭିତ ହୋଇଅଛି । ସେମାନେ ନୃତ୍ୟଗୀତରେ ଅତିଶୟ ପଟୁ, କ୍ରୀଡ଼ାକୌତୁକରେ ପରିଶ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରସୁପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି... ଅନନ୍ତର ହନୁମାନ ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାବଣଙ୍କର ପ୍ରିୟ ମହିଷୀ ମନ୍ଦୋଦରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ, ସେ ଏକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଶଯ୍ୟାରେ ଶାୟିତ, ମଣିମୁକ୍ତା ଖଚିତ ଅଳଂକାରରେ ସୁସଜ୍ଜିତ, ନିଜର ଶ୍ରୀଯୌଦର୍ଯ୍ୟରେ ଯେପରି ଶୟନଗୃହକୁ ଶୋଭିତ କରୁଛନ୍ତି । ତାହାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣ କନକଗୌର, ସେ ସମସ୍ତ ଅକ୍ଷୟପୁରର ଅଧୀଶ୍ବରୀ । ହନୁମାନ ମନ୍ଦୋଦରୀଙ୍କୁ ଦେଖି ତାଙ୍କର ରୂପ ଓ ଯୌବନ ପ୍ରଭାବରେ ଅନୁମାନ କଲେ ଏ ବୋଧହୁଏ ଜାନକୀ । ଏକଥା ଚିନ୍ତା କରି ହନୁମାନଙ୍କର ମୁଖ ସହସ୍ରା ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ହେଲା, ଓ ମନ ହର୍ଷତୋପୁଲ୍ଲ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ନିଜର କପିପ୍ରକୃତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି କେତେବେଳେ କ୍ରୀଡ଼ା, କେତେବେଳେ ଗାନ ଓ କେତେବେଳେ ସ୍ବୟରେ ଆରୋହଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଅନନ୍ତର ହନୁମାନ କପିବୃଦ୍ଧି ପରିତ୍ୟାଗ ପୂର୍ବକ ସ୍ଥିରଭାବରେ ଭାବିଲେ ଜାନକୀ ରାମଙ୍କ ପ୍ରତି ଏକାନ୍ତ ଅନୁରକ୍ତ । ସେ ଯେ ଏଇ ବିରହଦଶାରେ ପାନାହାର ଓ ସୁଖଭୋଗ ପ୍ରତି ଆସକ୍ତ ହେବେ ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ବେଶବିନୟାସ ତାହାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏକାନ୍ତ ଅସମ୍ଭବ । ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ, ଏପରିକି ସୁରରାଜ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଯେ ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବେ ଏହା ବିଶ୍ବାସ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ରାମ ସର୍ବପ୍ରଧାନ, ଦେବଗଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବି ତାଙ୍କର ତୁଳନୀୟ କେହି ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ରମଣୀଙ୍କୁ ଦେଖୁଛି ସେ ବୋଧହୁଏ ଅନ୍ୟ କେହି ହେବେ ।”

ପରେ ପରେ ହନୁମାନ ପାର୍ଶ୍ବବର୍ତ୍ତୀ ବୃହମାନଙ୍କୁ ଅନୁସଂଧାନ କରିବାକୁ ଗଲେ, ଓ ବାଲ୍ମୀକି ବିସ୍ତାରିତ ଭାବରେ ସେହିସବୁ ବିବରଣୀ ଦେଇଛନ୍ତି, ଯଥା - “କେଉଁଠି କାମିନୀମାନେ ପାଶକ୍ରୀଡ଼ାରେ ଶ୍ରୀତ ହୋଇ ଶୟନ କରିଛନ୍ତି, କେଉଁଠି ନୃତ୍ୟ, କେଉଁଠି ଗୀତ, ବା କେଉଁଠି ଅତି ପାନରେ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ଭୂମିରେ ପତିତ ହୋଇଛନ୍ତି..” ବା ଆହାର୍ଯ୍ୟ ବସ୍ତୁର ପ୍ରାରୂପ୍ୟ- “ପାନବୃହରେ ବିବିଧ ଆହାର୍ଯ୍ୟବସ୍ତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇରହିଛି । ମୃଗ, ମହିଷ ଓ ବରାହମାଂସ ସୁପାକାରେ ସଂଚିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରଶସ୍ତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପାତ୍ରରେ ଅଗୁରୁ ମୟୂର ଓ କୁକୁଟମାଂସ... ଶୂଳପଦ୍ମ ମୃଗ ମାଂସ, ନାନାପ୍ରକାର କୁଳଳ ଛାଗ, ଅର୍ଦ୍ଧଭୁକ୍ତ ଶଶୀଙ୍କ ଏବଂ ସୁପକ୍ୱ ଏକଶଲ୍ୟ ମସୂ”... ଇତ୍ୟାଦି । ନାରୀମାନେ ସମସ୍ତେ ସୁପ୍ତ - “କାମିନୀମାନେ ପରସ୍ପର ପରସ୍ପରର ଆଲିଙ୍ଗନପାଶରେ ଆବଦ୍ଧ, ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣର ବସ୍ତ୍ରଗ୍ରହଣ କରି ଓ ତଦ୍ୱାରା ନିଜର ଅଙ୍ଗ ଆବରଣ କରି ନିଦ୍ରିତ ଅଛି । ବାୟୁ ଶୀତଳ ଚନ୍ଦନ ପରି, ମଧୁର ମଦ୍ୟ ଏବଂ ବିବିଧ ପ୍ରକାର ମାଳା ଓ ଧୂପର ଗନ୍ଧ ହରଣ କରି ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛି । ହନୁମାନ ଏହି ଅନ୍ତଃପୁରର ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କଲେ, କିନ୍ତୁ କେଉଁଠି ଜାନକୀଙ୍କୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।” ସୁନ୍ଦରାକାଣ୍ଡ, ୧୦ମ, ୧୧ଶ ଅଧ୍ୟାୟ) ହେମଚନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟଙ୍କର ଗଦ୍ୟ ଅନୁବାଦରୁ ଅନୁଦିତ ।

ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କର ବିବରଣୀର ବିସ୍ତାର ଓ ରାଜକାୟ ସମୃଦ୍ଧି ବଳରାମଙ୍କର ବିବରଣୀରେ ନାହିଁ । ଏହାର ସୂଚନା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସହଜ ସୂଚନା, ଓ ପରିବେଶ ସମସ୍ତେ ବୁଝିଲା ପରି ବା ସମସ୍ତଙ୍କର ପରିଚିତ ସାଧାରଣ, ସରଳ ପରିବେଶ । ହନୁମାନ ସୀତାଙ୍କୁ ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ଗୋଟିଏ ସୁସଜ୍ଜିତ ଉଦ୍ୟାନରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି -

ଏତେ ବୋଲି ତହିଁ ଗଲାଇ ମାରୁତି, ତୋଟାପୁର ମଧ୍ୟେ ଲୋତଇ ମହାସ୍ୟତୀ ।

ଜାମ୍ବୁ ଜାମ୍ବିକ କଦଳୀ ନଟିକାଳ, ବେଲ ଅଞ୍ଜଳୀ ସୁନ୍ଦର ଗହଳ ।

ପାଟେଳି ବଧୂକ ଶିମୁଳି ପାଳଧୁଆ, ତରାଟ ବକୁଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଗୁଲି କିଆ ।

ବିବିଧ କୁସୁମ ଅଛି ତହିଁ ପୁଟି, ମଧୁର ଲୁବୁଧେ ଭ୍ରମର ଏକଗୋଷ୍ଠୀ । (ପୃ.୩୫୫)

ପରେ ପରେ ଆହୁରି ବିବିଧ ବୃକ୍ଷଲତାଙ୍କର ଏକ ଲୟା ତାଲିକା :

କେନ୍ଦୁ ପଶୁସ ଅୟେକା ଆୟଗଛ, ତାଳ ପେଣ୍ଡି ଖଜୁରୀ ସଲପ ଦାରାଷ ।

ବୀରଭଦ୍ର ଅନୁପାମ ମନ୍ଦାର ତୁଳସୀ, ପୁନାଗ ଦୟେଶା କେତକୀ ଜଟାମାସୀ ।

ନାଗେଶ୍ୱରୀ ମଲ୍ଲୀ ଛୁରୀଅନା ଜାଲ, ଚମ୍ପେକ କୁରୁବେଳା କରୁଣା ଅଛଇ । (ପୃ.୩୫୫)

ଏ କେବଳ ରାବଣର ବିସ୍ମୃତ ଉଦ୍ୟାନ ନୁହେଁ, ଏ ଚାରିପାଖରେ ଘେରି ରହିଥିବା ବୃକ୍ଷଲତା ବା ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତି କବି ବଳରାମଙ୍କର ସାଧାରଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା - ବୃକ୍ଷଲତାର ବିସ୍ମୃତ ବିବରଣୀ, ଓ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଆମେ ଏହିପରି ବିବରଣୀ ବାରମ୍ବାର ଦେଖୁ । ଉପମା ଉପମେୟର ସୂଚନା ବା ରାଜକାୟ ସମୃଦ୍ଧିର ଅନୁଭବ ଯାହା ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ପ୍ରାୟ ଅଛି ଏଠାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଓ ସାମିତ । ଯେପରି ଏହି ବିବରଣୀରେ :

କୋକିଳ ଚଢ଼ାଇ ଯେ ଭାଷନ୍ତି ଘନଘନ, କି ଜାଣି ଜୟର ନନ୍ଦନ, ବିପୁଣ୍ୟ ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଚଉରା କର୍ପୁରର ଧୂଳି, ପନାର ପାଣି ସେ ବୃକ୍ଷଙ୍କର ମୂଳେ ଭାଳି... (ପୃ.୩୫୫)

ବରଂ ହନୁମାନ ଯେତେବେଳେ ଉଦ୍ୟାନ ଛାଡ଼ି ରାବଣର ପୁର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ କିଛି କିଛି ରାଜକାୟ ସମୃଦ୍ଧି ରହିଛି ଓ କିଛି କିଛି ଉପମା ଉପମେୟର ସୂଚନା । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ବଳରାମଙ୍କ ବିବରଣୀ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ବିବରଣୀ ତୁଳନାରେ ସାଦା ସିଧା, ସରଳତର ବିବରଣୀ, ଯେଉଁଠି କଳ୍ପନା ନୁହେଁ, ବାସ୍ତବତାର ଅନୁଭବ ହିଁ ମୁଖ୍ୟ:

ତୋଟାର ଭିତରେ ଅଛଇ ଦିବ୍ୟ ପୁର, ତିନିକୋଣ ଦୀର୍ଘ ଦୁଇକୋଣ ଓସାର ।

ମାଣିକ୍ୟର ଖମ୍ବ ନାଳାର ରୁଆମାନ, ମର୍କଟର ପାଞ୍ଚ ପୋୟୋଳା ଚାନ୍ଦମାନ

ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଝିଙ୍କର ମୁକୁତାର ତୁନ, ବାରଗୋଟି କଳସ ଅନୁଆନ ବର୍ଣ ।

ନେତର ଚିରାଳ କାହିଁ ପାଟର ପାତାଙ୍ଗ, ରଙ୍ଗ ଝିନପତନୀ ଉଡନ୍ତି ଏକ ଲାଗ ।... (ପୃ.୩୫୬)

ଉପମା ଉପମେୟର ସୂଚନା ସୀମିତ :

ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ଜାଣି ଚାନ୍ଦୁଆ ବିରାଜି, ନବରତ୍ନେ ଖଞ୍ଜି ଅଛି ତାହା ସାଜି ।

ମଧ୍ୟରେ ଚନ୍ଦନ କାଠର ପଲଙ୍କ, ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଶରଦ ଶଶାଙ୍କ ।

ମାଣିକ୍ୟର ଖୁରା ମର୍କଟର ପିତୁଳା, ହାତାଦାନ୍ତର ପଗଡ଼ ମୁକୁତା ମାଳିମାଳି ।

ନୀଳାମଣି ଝରା ବଉଳା କାଠି ହୀରା, କି ଜାଣି ଗଗନେ ଉଦୟେ ଲକ୍ଷେ ତାରା ।... (ପୃ.୩୫୬)

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦୁଇ ତିନୋଟି ସୂଚନା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରେ । ପ୍ରଥମେ, ଶୟନରତ ରାବଣ ବା ମନ୍ଦୋଦରୀଙ୍କର ଯେଉଁ ବିସ୍ତାରିତ ବର୍ଣ୍ଣନା ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ଅଛି, ଯେଉଁଥିରେ ହନୁମାନଙ୍କର ଭୟ, ବିସ୍ମୟ ଓ ହାନିମାନ୍ୟତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ସେସବୁ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ନାହିଁ । କବି ଶୟନରତ ରାବଣ ଓ ମନ୍ଦୋଦରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅତି ସଂକ୍ଷେପରେ ସୂଚନା ଦେଇ ନିଜର ବିବରଣୀ ଶେଷ କରିଛନ୍ତି (“ତହିଁ ରାବଣେଶ୍ୱର ବୀରବେଶ ହୋଇ / ମନ୍ଦୋଦରୀକି କୋଳେ ଘେନି ଅଛି ଶୋଇ ।” ଓ “ଦେଖୁଳା ପଲଙ୍କେ ଶୋଇଅଛଇ ଲଙ୍କପତି / ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ରାଜାର କୋଳେ ଅଛି ।” ପୃ.୩୫୬) । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ କେବଳ ରାବଣ ବା ମନ୍ଦୋଦରୀ ନୁହନ୍ତି, ରାବଣର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପତ୍ନୀମାନେ ଓ ପାନରତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାମିନୀମାନେ ସମସ୍ତେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ଯାହା ହନୁମାନ ଦେଖିଲେ ଏହି ରମଣୀମାନଙ୍କର ବିସ୍ତ୍ରସ୍ତ ବେଶ ବିନ୍ୟାସ ଓ ବିଳାସିତାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁହର ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ସ୍ଥିତି । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ କେବଳ ରାବଣେଶ୍ୱର ଓ ମନ୍ଦୋଦରୀଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଜାଗ୍ରତ ଓ ସେବାରତ – “ଅନେକ ଯୁବତୀ ପାଶେ ଖଟିଛନ୍ତି / କେହୁ ହୁରୀ ଖଣ୍ଡା କେହୁ ଆଲଟ ବିଞ୍ଚନ୍ତି । / କେହି ଶ୍ୱେତତାମର ଜାଳନ୍ତି ବିଳାସୁଣୀ / ଦିଉଡି ଧରି ଉଭା କେବଣ ତରୁଣୀ, / କେ ପୁଷ୍ପ ବିଞ୍ଚଣା କେ ଧରନ୍ତି ଧୂପକାଠି / ପାଦୁକା ଧରି ଉଭା କେବଣ ବିମେଷୀ ।... କେ ଯନ୍ତବଜାଇ ଗାବନ୍ତି ସୁସର / କେହି ବାଉଁଶୀ ବଜାନ୍ତି ଧାରଧାର । ...କେହୁ ଆଳାପ କରି ଗୀତ ଗାଇ / କେହୁ ଗୁଣ୍ଡକେରୀ ରାଗେଣ ବାଣା ବାର ।” ଇତ୍ୟାଦି, (ପୃ.୩୫୬) । ତୃତୀୟରେ, ରାବଣେଶ୍ୱର କୋଳରେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ଶୋଇବାର ଦେଖି ହନୁମାନଙ୍କର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବାଲ୍ମୀକି ଓ ବଳରାମ ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ । ଅର୍ଥାତ୍, ମନ୍ଦୋଦରୀ ହିଁ ସୀତା ଏହି ବିଚାର । କିନ୍ତୁ ପରେ ପରେ ଏହି ବିଚାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଛି । ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ପଲ୍ଲୁତାର ଅନୁଭବ, କିନ୍ତୁ ବଳରାମଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଷାଦ ଓ କ୍ରୋଧ “ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ରାଜାର କୋଳେ ଅଛି / ବିଷାଦ ହୋଇଲା ହନୁମନ୍ତ ଦେଖି । / ମନେ ବିଚାରଇ ଏ ଅଟଇ ବଜ୍ରଦେହୀ / ଜନେକର ନନ୍ଦିନୀ ଶ୍ରୀରାମ ନାରୀ ଏହି । / ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯାଇଁ ମୁଁ କହିବି ବାରତା / ରାବଣକୁ ଦେହ ଦେଲା ତୋହର ସାତ୍ୟା । / ଚାଣ୍ଡାଳ ଯୁବତୀ ଏ ଅଟଇ ଅଗିଆନ / ଶ୍ରୀରାମର ଆଶ ଛାଡିଲା ଯେହାର ମନ । / ରାବଣ ତୁଲେ ଯହୁଁ ଏଡ଼େକ ପାରତି / ପୋତୁ ଏ କେମନ୍ତ ବୋଲାଇ ମହାସ୍ୟତା...” (ପୃ.୩୫୬) । ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ବାଲ୍ମୀକୀରେ ହନୁମାନ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତି ଭାବରେ ନିଜର ସ୍ଥିର ବୁଦ୍ଧିରେ ଚିନ୍ତା କରି ସମାଧାନରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ବଳରାମଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ‘ସ୍ଥିର ବୁଦ୍ଧି’ରେ ନୁହେଁ, ହନୁମାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି – “ମାରିବି ରାବଣ ସାତ୍ୟା ବେନିଜନ / ଯେତେ ବୋଲି ଭ୍ରମର ହୋଇଲା ହନୁମାନ । / ମନ୍ଦୋଦରୀ ନିକଟକୁ ଗଲା ବୀର ଯହୁଁ / ମନ୍ଦିର ବାସଗନ୍ଧ ଗନ୍ଧାଇଲା ତହୁଁ । / ଯେହୁ ସାତ୍ୟା ନୋହଇ ବୋଲିଣ ବାହୁଡିଲା / ହୃଦରେ ବିଚାରିଣ ଭ୍ରାନ୍ତି ସେ ଛାଡିଲା ।” (ପୃ.୩୫୬) । ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ଉପାଖ୍ୟାନକୁ ହନୁମାନଙ୍କର ରାବଣଙ୍କର ଗୁହରେ ସାତାଙ୍କର ଅନୁସଂଧାନର ବିବରଣୀ ସହିତ ତୁଳନା କଲେ ବଳରାମଙ୍କର

ଶୈଳୀର ବିଭିନ୍ନତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ । ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ଉପାଖ୍ୟାନରେ ମୂଳ ରାମାୟଣର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚନାକୁ ବଳରାମ ବିସ୍ତାରିତ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ କଞ୍ଚନାର ବିଳାସ ସହିତ ସ୍ଥାନ, ପରିବେଶ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି । ମନେ ହେବ ଯେପରି କବି ନିଜର ପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଏହି ଅନୁସଂଧାନର ବିବରଣୀରେ କବି ମୂଳର ବିସ୍ତାରିତ ବିବରଣୀ ଓ ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଓ ରାବଣ ମନ୍ଦୋଦରୀ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ବିଷୟରେ ମୂଳ ରାମାୟଣରେ ଯେଉଁ ଭୟମିଶ୍ରିତ ବିସ୍ମୟ ଓ ପ୍ରଶଂସାର ମନୋଭାବ ରହିଛି ଏଠାରେ ତା ନାହିଁ । ବଳରାମଙ୍କର ଭକ୍ତି ମନୋଭାବ ହୁଏତ ଏହାର କାରଣ ହୋଇପାରେ, ଯେ ସେ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ମଦେବତାଙ୍କର ଶତ୍ରୁକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ, ଓ ଯାହା ସେ କିଛି ବିସ୍ତାରିତ ଭାବରେ ଦେଉଛନ୍ତି ସେ ନାରୀ ମାନଙ୍କର ଗୀତ ଓ ବାଦ୍ୟର ସାଂସ୍କୃତିକ ଯୋଗ୍ୟତା ଯାହା ସହିତ ସେ ନିଜେ ହୁଏତ ଅନ୍ୟଭାବରେ ପରିଚିତ ଥିବେ ।

ବଳରାମଙ୍କର ବିବରଣୀର ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ଓ ସରଳତା ହନୁମାନଙ୍କର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଶୋକ ବନର ଅନୁସଂଧାନରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ । ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କର ଅଶୋକ ବନର ବିବରଣୀ ବେଶ ବିସ୍ତାରିତ ବିବରଣୀ । କବି ବାରମ୍ବାର ଅଶୋକ ବନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କଥା କହିଛନ୍ତି, ବହୁ ଉପମା ଉପମେୟର ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି, ଓ ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ରାବଣଙ୍କର ଗୌରବ, ଗାରିମା ଓ ସମ୍ବୃଦ୍ଧିର ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେପରି, ଅଶୋକ ବନର ଦର୍ଶନରେ ହନୁମାନଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଓ ଉତ୍ତେଜନା - ‘‘ହନୁମାନଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗ ପୁଲକିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ଦେଖିଲେ ନାନାପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ ବସନ୍ତାଦି ସମସ୍ତ ଋତୁର ଫଳ ପୁଷ୍ପରେ ଶୋଭିତ ହୋଇଅଛି । ଶାଳ, ଅଶୋକ, ଚଂପକ, ଉଦାଳକ, ନାଗକେଶର ଓ ଆମ୍ର ପ୍ରଭୃତି ବୃକ୍ଷ ଏବଂ ନାନାରୂପ ଲତାଜାଳ ପୁଷ୍ପଶ୍ରୀ ବିସ୍ତାର କରିଅଛି । ହନୁମାନ ଶରାସନରୂପ ଶରପରି ମହାବେଗରେ ବୃକ୍ଷ ବାଟିକାରେ ଲମ୍ବ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଏ ସ୍ଥାନ ସୁରମ୍ୟ, ସର୍ବତ୍ର ମୃଗ ଓ ବିହଙ୍ଗର କଲରବ, ଛୁଙ୍ଗ ଓ କୋକିଳଗଣ ଉନ୍ମୁର ହୋଇ ସଂଗୀତ ଗାନ କରୁଛନ୍ତି, ବୃକ୍ଷଶ୍ରେଣୀ ଫଳପୁଷ୍ପରେ ଅନବତ, ମୟୂର ମାନଙ୍କର କେଳରବରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହେଉଛି ।... ବନଭୂମି ବୃକ୍ଷରୂପ ପୁଷ୍ପରେ ସମାକାର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ସୁବେଶା ରମଣୀୟା ଶୋଭିତ ହେଉଛି... ଅଶୋକ ବନର କେଉଁଠି କେଉଁଠି ମଣିଭୂମି, କେଉଁଠି ରଜତଭୂମୀ, ଓ କେଉଁଠି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଭୂମି । କେଉଁଠି ସୁହସନିଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୀପିକା, ତାର ଚାରିପାଖରେ ମଣିସୋପାନ, ମୁକ୍ତାରେଶ୍ୱ, ପ୍ରବାଳର ବାଲୁକା, ଏବଂ ଝଟିକର କୁଚିମ । ତୀରରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟ ତରୁଶ୍ରେଣୀ, ପଦ୍ମସକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତିତ, ଏବଂ ହଂସ ସାରସ ପ୍ରଭୃତି ଜଳଚରଗଣ ବିଚରଣ କରୁଛନ୍ତି... ପୁନ୍ନାଗ, ସପ୍ତପର୍ଣ୍ଣ, ଚଂପକ ଓ ଉଦାଳକ ବୃକ୍ଷସମୂହ କୁସୁମିତ । କାନନ ମଧ୍ୟରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଅଶୋକ ବୃକ୍ଷ କେଉଁଟି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, କେଉଁଟି ଅଗ୍ନିପରି ପ୍ରଦୀପ୍ତ ଏବଂ କେଉଁଟି ନୀଳାଞ୍ଜନ ପରି ସୁନ୍ଦର । ଏ ଅଶୋକ ବନ ଦେବକାନନ ନନ୍ଦନ ପରି ଏବଂ ଧନାଧିପତି କୁବେରର ଉଦ୍ୟାନ ଚିତ୍ରରଥ ପରି ସୁଦୃଶ୍ୟ । କୁହାଯାଇପାରେ ଏହା ସେସବୁ ଉଦ୍ୟାନଠାରୁ ଅଧିକତର ମନୋହର... ଏ ଯେପରି ଦ୍ୱିତୀୟ ଆକାଶ, ପୁଷ୍ପସବୁ ଗ୍ରହନକ୍ଷତ୍ର ପରି ଦୃଷ୍ଟ ହେଉଛି, ବା ଯେପରି ପଞ୍ଚମ ସମୁଦ୍ର, ନାନାବିଧ ପୁଷ୍ପ ନିଜର ରତ୍ନଶ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଛନ୍ତି...’’ (‘ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ’, ୧୪ଶ ଓ ୧୫ଶ ପର୍ବ) । ବଳରାମଙ୍କର ଅଶୋକ ବନର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କର କଞ୍ଚନାର ବିସ୍ତାର ଓ ସମ୍ବୃଦ୍ଧିର ଅନୁଭବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ସରଳ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ଉପମା ଉପମେୟର ବାହୁଲ୍ୟ ନାହିଁ, ଓ କେବଳ କେତେକ ପରିଚିତ ପ୍ରକୃତିର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ କାର୍ଯ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି- ‘‘ଏତେ ଭାଳି ବାର ତହୁଁ ଚଳିଗଲା । ଅଶୋକ ବିପୁନେ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା । / ଦେଖିଲା ବନସ୍ତ ଯେ ଅତିହ ତାରୁଶୋଭା । ଧାର ପବନ ବହଇ ନାହିଁ ସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରଭା । ଫଳନ୍ତି, ଫୁଟନ୍ତି ପାବନ୍ତି ତରୁମାନ । ସର୍ବଦା ବସନ୍ତ ବହଇ ସେହି ସ୍ଥାନ । / ...ତୋଟାର ଭିତରେ ପୋଖରୀ ଏ ଅଛି । କ୍ରୀଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି ବିବିଧ ବନେ ପକ୍ଷୀ । / ପଦ୍ମକୁମୁଦ ଯେ ଫୁଟନ୍ତି ନିରନ୍ତର । ମର୍କଟର ପାବଛ ବାନ୍ଧିଲା ଚଉକତିର । / ମଧ୍ୟେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଅଛଇ ଦୀପଦଣ୍ଡି । ଆଜି ହୁଁ ଗଢ଼ିଛି ତାହା ନବରତ୍ନେ ମଣ୍ଡି । / ...ହଂସ ଚକ୍ରବାକ ତାହୁକ ହଂସରାଜି । ପଦ୍ମ ମକରଦେ ଭ୍ରମର କରେ କେଳି । ...

(ପୃ.୩୫୭)

ପରେ ପରେ ସାତାଳ ବିଷୟରେ, ବିଶେଷ କରି ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଓ ଶାରୀରିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ବିଚିନ୍ତା ଅଛି । ବାଲ୍ମୀକୀଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ବିସ୍ମୃତ, ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜ, ଚିତ୍ର କଳାପରି ଓ ଉପମା ଉପମେୟର ବାରମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଯେପରି “ସେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷୀୟ ନବୋଦିତ ଶଶିକଳାପରି ନିର୍ମଳ, ତାହାଙ୍କର କାନ୍ତି ଧୂମ୍ରଜାଳ ଜଡ଼ିତ ଅଗ୍ନିଶିଖା ପରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ... ସେ ସରୋଜଶୂନ୍ୟ ଦେବୀ କମଳାଙ୍କ ପରି ଦିଶୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦୁଃଖସନ୍ତାପ ଅତିଶୟ ପ୍ରବଳ, ନୟନ ଯୁଗଳରୁ ଅନର୍ଗଳ ବାରିଧାର ବହୁଅଛି । ସେ କେତୁଗ୍ରହ ନିପାତିତ ରୋହିଣୀ ପରି ଏକାନ୍ତ ଦାନ, ଶୋକରେ ଯେପରି ନିରନ୍ତର ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ କାହାର ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ।... ସେ ଯୁଥକ୍ତ କୁକୁର ପରିବୃତ କୁରଙ୍ଗା ପରି, ତାହାଙ୍କର ପୃଷ୍ଠରେ କାଳଭୁଜଙ୍ଗା ପରି ଏକମାତ୍ର ବେଶୀ ଲମ୍ବିତ, ସେ ବର୍ଷାର ଅବସାନରେ ସୁନାଳ ବନରେଖାରେ ଚିହ୍ନିତ ଅବନୀ ପରି ଶୋଭା ପାଉଛନ୍ତି...। ଜାନକୀଙ୍କର ମୁଖ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପରି ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ, ସ୍ତନଯୁଗଳ ବର୍ତ୍ତୁଳ ଓ ସୁନ୍ଦର, ସେ ନିଜର ପ୍ରଭାପୁଞ୍ଜରେ ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ଡିମିରମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ତାହାଙ୍କର କଣ୍ଠରେ ମରକତ ରାଗ, ଅଧର ବିମ୍ବପରି ଆରକ୍ତ, କଟିଦେଶ କ୍ଷୀଣ ଏବଂ ଗଠନ ଅତି ସୁଦୃଶ୍ୟ । ଇତ୍ୟାଦି...” (ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ, ୧୫ଶ ସର୍ଗ) ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ସାତାଳୁ ଜଣେ ଦୁଃଖ ବେଦନାରେ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟୀ ରମଣୀ ଭାବରେ ଚିତ୍ର କରାଯାଇଛି । ମନେହେବ ଯେପରି ବାଲ୍ମୀକି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଦେବୀ ସାତାଳ ବିଷୟରେ କହୁନାହାନ୍ତି, ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟର ପରଂପରାରେ ପରିଚିତ କୌଣସି କାବ୍ୟନାୟିକା ବିଷୟରେ କହୁଛନ୍ତି । ବଳରାମଙ୍କର ଚିତ୍ରଣରେ ଏସବୁ କିଛି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂଯତ ଓ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସାତା ଦେବୀ ସାତା, ତାଙ୍କର ଇଷ୍ଟଦେବତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ । ତାଙ୍କର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ଭକ୍ତିର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଓ ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ସୂଚନାତ୍ମକ- “ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମଣ୍ଡୋପ ନବରତ୍ନ ମୟେ / ସହସ୍ରେକ ଅସୁରୀ ବେଢ଼ି ବସିଥାଏ / ମଧ୍ୟରେ ଜାନେକୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରକାଶୀ / ଦେଖୁ ବିଚାରର କପି କୁଳମଣି । / ଯେ ସେ ବଜ୍ରଦେହୀ ଶ୍ରୀରାମର ନାରୀ / ସ୍ୱୟଂ କମଳିଣୀ ଅଛି ଅବତରୀ ।”... (ପୃ.୩୫୭) ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହନୁମାନଙ୍କ ଅଭିଯାନରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇ ପାରେ- ଲଙ୍କାପୋଡ଼ି । ବାଲ୍ମୀକି ଓ ବଳରାମଙ୍କ ଉଭୟଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଉପାଖ୍ୟାନ ଦିଗରୁ ସାଦୃଶ୍ୟ ଅଛି, କିନ୍ତୁ କେତେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟଣାକୁ ବା ଘଟଣାର କ୍ରମକୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି । ବଡ଼ କଥା ହେଲା ବଳରାମଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ଆଗ ପରି ସଂଯତ ବା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ନୁହେଁ । ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ବଳରାମଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନାର ବିସ୍ତୃତି ବେଶୀ - ପୂର୍ବର ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ଉପାଖ୍ୟାନ ପରି । କବିଙ୍କର ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜ ବିବରଣୀ, କଳ୍ପନାର ବିସ୍ତାର ଓ ମାନବିକ ଉପାଦାନର ସୂଚନା ସବୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ଯେପରି ଲଙ୍କାପୋଡ଼ି ଓ ତାର ପରିଣାମ - “ଅଗ୍ନି ଘେନିଣ ବହିଲା ଅଶତାକ୍ଷ / ମେଢ଼ ମୋକ୍ଷପ ଜଗତୀ ହୋଇଲା ବିନାଶ । / ଦଶ ଯୋଜନ ଯେ ଲଙ୍କାର ଆକୃତି / ତକ୍ଷଣେ ଧୂମ୍ରାନ୍ତ ତାହା କରଇ ମାରୁତି । / ଆସ୍ଥାନ ନବର ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗଶାଳ / ଦେବାର୍ଜନ ନବର ଦୋହୋରା ଯେ ଆଳ । ରାଣୀହଂସପୁର ତୋଟାପୁର ଜଗତୀ / ତିନିପୁର ମେଢ଼ ପୋଡ଼ଇ ଚଉକତି । / ଘୋଡ଼ାଶାଳ ଯେ ଭଣ୍ଡାର ଘର ମାନ / ପ୍ରଳୟ କାଳ ଜାଣି ଦହଇ ହୁତାଶନ ॥... ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବିକଳେ ବୋବି ଦ୍ୟୁତି / କେହୁ ଆୟୋଦ୍ୟାୟେ ଘେନିଣ ପଳାନ୍ତି ॥ କେହୁ ହସ୍ତେ ଲୁଗା ପୁତ୍ରତ ହସ୍ତ ଧରି / ପୋଖରୀ କୁଳକୁ ପଳାନ୍ତି ଖର କରି । କେ ବୋଲଇ ବାବୁ କେ ବୋଲଇ କକା / କେ ବୋଲଇ ଆଗେ ପୋଡ଼ୁ ବିଭ୍ର ପକା । ...କେ ଆସି ନ ପାରି ଘରେ ପଶି ମଲା / କାହାର ତାଟକା ହୋଇଣ ପ୍ରାଣ ଗଲା । / କେହୁ ବତାଗୁଳି ହୋଇଣ ପ୍ରାଣ ଦେଲା / କେହୁ ବାଟ ନ ପାଇଁ କୋନ୍ଦିରେ ପଡ଼ି ମଲା । / କେ ବୋଲଇ ବାବୁ ପୁଅ ମୋର କାହିଁ / କେ ବୋଲଇ କେଣେ ଗଲା ମୋ ଗୋସାଇଁ / କେ ବୋଲଇ ମୋର ଜନନୀ ନଇଲା / କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଭାଇ କେଣେ ଗଲା ।” ଇତ୍ୟାଦି (ପୃ.୩୯୭) । ବଳରାମ ବେଶ ବିସ୍ମୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇଛନ୍ତି ।

କେବଳ ପୁରୁଷ ସ୍ତ୍ରୀ, ପିଲାବୁଢ଼ା ଯେ ପୋତି ମରିଛନ୍ତି ତା ନୁହେଁ, ଅସଂଖ୍ୟ ଘରଦ୍ୱାର ନଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଅସଂଖ୍ୟ ପଶୁପକ୍ଷୀ ମରିଛନ୍ତି ଓ ବୃକ୍ଷଜାତୀ, ବାଗ ବଗିଚା ମଧ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ମନେହୁଏ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରକ୍ଷିତ୍ୱ ଉପାଖ୍ୟାନର ଜଳଯାତ୍ରାର ବିବରଣୀ ପରି ଲଙ୍କାପୋତିର ବିବରଣୀର ପୃଷ୍ଠଭୂମି କବିଙ୍କର ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତାପ୍ରସୂତ ଓ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବାସ୍ତବ । ଏହାହିଁ ବାଲ୍ମୀକୀଙ୍କ ଠାରୁ କବିଙ୍କର ପ୍ରଭେଦ । ବାଲ୍ମୀକି ବହୁ ଉପାଖ୍ୟାନ- ଭିତ୍ତିକ ଉପମା ଉପମେୟର ବହୁଳ ପ୍ରୟୋଗ ସହିତ ଦୀର୍ଘ ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ କାବ୍ୟ ବା ମହାକାବ୍ୟ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ନିରପେକ୍ଷ, କାବ୍ୟସ୍ୱର ନିରପେକ୍ଷ, ଆଭିମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ସାର୍ବଜନୀନ, ମାନବ ଚରିତ୍ରର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଓ ଜଟିଳ ମାନବ ଜୀବନର ଉପସ୍ଥାପନ । ବଳରାମ ନିଜର ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କର ଏହିସବୁ ସାଂଗଠନିକ ଆଦର୍ଶକୁ ମାନି ନେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଥିସହିତ ସେ ନିଜର ଜଙ୍ଗଲ, ଅଭିଜ୍ଞତା, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ସ୍ଥାନାୟତା ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଛି ସେଠି ସଂଗଠନରେ ଓ ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ପରିମାର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପରବର୍ତ୍ତନର ଧାରା ଓ ବିନ୍ୟାସ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସାଂଗଠନିକ ମୌଳିକତା ।

ତେଣୁ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ବାଲ୍ମୀକୀଙ୍କର ମୂଳ ବର୍ଣ୍ଣନା ହୁଏତ ସଂପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି ବା ସଂକୁଚିତ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କବିଙ୍କର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର । ଅର୍ଥାତ୍, ରାମାୟଣ ଲେଖିବା ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ମହାନ ଗ୍ରନ୍ଥ ଓ ମହାନ ଚରିତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ବିଷୟରେ ସରଳ, ନିଷ୍ପପତ୍ତ, ଧର୍ମପ୍ରାଣ ଶ୍ରୋତା ଓ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ସଚେତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ମହାକାବ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନାର ବିନ୍ୟାସରୁ ଆନନ୍ଦ ଆଣିଦେବା । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ଦୁଇଟି ଭିତ୍ତିଭୂମି । ଗୋଟିଏ ସାଂଗଠନିକ, ଯାହା ବଳରାମ ମୁଖ୍ୟତଃ ମୂଳ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରୁ ଆହରଣ କରିଛନ୍ତି, ଓ ସେହି ଭାବରେ ନିଜର ସଂଗଠନକୁ ସଜ୍ଜିତ କରିଛନ୍ତି । ଏ ଦିଗରୁ ସାରଳାଙ୍କ ‘ମହାଭାରତ’ ସହିତ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’କୁ ତୁଳନା କରାଯାଇ ପାରେ- ଉଭୟ ସମଗୋଚ୍ରୀୟ । ଅର୍ଥାତ୍, ଉଚ୍ଚକୋଟିର ଉପାଖ୍ୟାନ ଓ ବର୍ଣ୍ଣନା- ଭିତ୍ତିକ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି, ଯାହା ଗୋଟିଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମହାଭାରତ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଓ ଅନ୍ୟଟି ରାମାୟଣ ଉପରେ, ଓ ଯାହା ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ ଭାବରେ ପାଠକର ବିଚାରବୋଧ ଓ ସନ୍ଦେହନଶୀଳତାକୁ ଜାଗ୍ରତ କରେ । କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ମୂଳ ଅନ୍ୟତ୍ର- ସମକାଳୀନ ଭକ୍ତି ସାହିତ୍ୟ ବା ପଂଚସଖା ପରଂପରା । ଅର୍ଥାତ୍ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସାମଗ୍ରିକ ସଂଗଠନରେ ଭକ୍ତି ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅଂଶ, ଓ ଏହା ଏହି ସଂଗଠନକୁ ପୁଷ୍ଟ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ସଂଗଠନରେ ଏକ ଅଦ୍ୱିତୀୟତା ଆଣି ଦେଇପାରିଛି ।

ଏହି ସାମଗ୍ରିକ ସଂଗଠନର ଗୋଟିଏ ଭଲ ଉଦାହରଣ ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ର ସୀତା ଅପହରଣର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥିତି । ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମାନସିକ ସ୍ଥିତି ଏଠାରେ ମୁଖ୍ୟ ସାଂଗଠନିକ ଧାରା, ଓ ସମଗ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଏହି ସ୍ଥିତିର ହତାଶା ଓ ବେଦନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଛି:

ଦେଖିଲେ ପର୍ଯ୍ୟକ୍ତୀ ହୋଇଅଛି ତୁହା, ସୀତା ନ ଦେଖି ରାମ ପଡିଲେ ମୁହଁ ।

ଲକ୍ଷଣ ତୋଳି ଧଇଲେକ ଯାଇ, ଛଣେକେ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ

କେ ମୋହୋର ହରି ନେଲାକ ଜୀବନ , ଦେହ ଥୋଇଣ କେ ପ୍ରାଣ ଘେନିଗଲା

କେବଣ ଦକ୍ଷତ ଏହା ମୋତେ କଲା..., ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଶିରରେ କର ତାତି

ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇଣ ଯେଣେ ତେଣେ ପଡି , ପୁଣି ଉଠିଣ ଲୋଡନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ

ଭାଇ ଭୁଜ ଧରି ରଘୁକୁଳ ରାଣେ , ସୀତା ସୀତ୍ୟା ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି... (ପୃ. ୨୫୨)

ଆହା ଜାନେକୀ ଗୋ ଜନେକ ଦୋହିତା, ମୋତେ ଛାଡି କେଣେ ଗଲୁସି ଗୋ ସୀତ୍ୟା ।

ଲତାଙ୍କର ମଧ୍ୟେ କି ଅଛି କୁତା ଦେଇ, ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଉଠିଣ ଗଲେ ଧାଇଁ ।

ଲକ୍ଷଣ ଗୋଡ଼ାଇଅଛି ପଛକଟି, ବାଲୁତ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଚାହାନ୍ତି ଚଉକଟି । (ପୃ. ୨୫୩)
ବର୍ଣ୍ଣନାର ଏ ଗୋଟିଏ ଦିଗ - ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ମାନବିକ ଆବେଗର ଧାରା । ଯାହା ବର୍ଣ୍ଣନାର ନିରପେକ୍ଷତାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ
ମାନବିକ ଆବେଗର ଅନ୍ତରଙ୍ଗତାରେ ସମଗ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ସଂଜ୍ଞାବିତ କରି ପାରିଛି । କିନ୍ତୁ ନିରପେକ୍ଷତା ବି ଅଛି, ଯାହା
ଆବେଗର ଅନ୍ତରଂଗତା ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇ ସମଗ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଏକ ନୂତନ, ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରୂପ ଦେଇପାରିଛି । ଯେପରି
ଅରଣ୍ୟର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ, ଓ ରତୁତକ୍ରର ସୂଚନାରେ । ପ୍ରଥମେ ପଞ୍ଜା ସରୋବରର ବର୍ଣ୍ଣନା :

ତହୁଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଯାନ୍ତି, ପିମ୍ପା ସରୋବର କୁଳରେ ମିଳନ୍ତି ।
ବାବୁ ପୁଷ୍ପରିଣା ଅମୃତମେଘ ଜଳ, ଯେତେ ତେତେ ଜଳଣା ନାହିଁ ଅଳକୁଳ ।
ଶଉଚ ନିର୍ମଳ ଜଳ ପଙ୍କ ନାସ୍ତି, ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ ପଦ୍ମ ପୁଟିଣ ଅଛନ୍ତି ।
ରଜତ କୁମୁଦ ଫୁଲ ପତ୍ତି ପତ୍ତି, ପଲ୍ଲବି ବୃକ୍ଷମାନେ ପତ୍ର ଝଡ଼ା ଦ୍ୟନ୍ତି ।....
ଚମ୍ପା ବକୁଳ କେତକୀ ଦୟଣା, ଜାତି ନାଗେଶ୍ଵର କଦମ୍ବ କରୁଣା ।
ପୁନାଙ୍ଗ ଛୁରିଅନା ଓଷେକ ମନ୍ଦାର, ପୁଷ୍ପକ ତୁମ୍ଭି ଅନେକ ମଧୁକର ।.... (ପୃ. ୨୫୬)

ସେହିପରି, ରତୁତକ୍ରର ସୂଚନାରେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରିର ବର୍ଣ୍ଣନା - ବର୍ଷା ଋତୁ :
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋ ଶୁଣିମା ହେମବନ୍ତୀ, ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ରହିଲେ ରଘୁପତି ।
ଗ୍ରୀଷମ ଋତୁ ଶେଷ ହୋଇଲା ଦିନୁ ଦିନ, ପ୍ରଥମ ଆଷାଢ଼େ ହୋଇଲା ବରଷଣ ।...
ହାଥୀ ମୁଣ୍ଡା ମେଘମାନେ ଗର୍ଜନ୍ତି , ନିର୍ଦ୍ଦାତ ଶବଦେଶ ପର୍ବତେ ଚମକନ୍ତି ।
ଶୀତଳ ବନ ବହଇ ଚଉକଟି, ପୂର୍ବ ଦିଗରୁ ମେଘେ ପର୍ଣ୍ଣମକୁ ଚଳନ୍ତି ।....
ଜୟଧନୁ ପୁଣ ଉଦୟେ ଘନ ଘନ, ଅସ୍ତକାଳେ ଆଦିତ୍ୟ ଦିଶନ୍ତି ରଙ୍ଗବର୍ଣ୍ଣ ।
ଦିବସେ ମଣ୍ଡଳ ଯେ ରାତ୍ରେଣ କୁହୁକ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପବନ ବହଇ ଝାଙ୍କ ଝାଙ୍କ ।....
ଦିବସେ ଗରଜିଣ କରଇ ଗମଗମ, ଭୂମି କମ୍ପିଣ ହୋଅଇ ଦମଦମ ।
ଆଷାଢ଼ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ , ଝିମି ଝିମି କରିଣ ବରଷଇ ତହୁଁ ।...
ବୃକ୍ଷେ ପଲ୍ଲବିଲେ କଅଁଳିଲେ ଲାତା, ମୟୂର ପକ୍ଷୀମାନେ ମଦନେ ଉନମତା ।
ମୃଗେ ଭୟ ଛାଡ଼ି ଚଉନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ, କୋକିଳ ଝିଙ୍କାରି ପଶିଲେ ଗହନ କାନନେ ।
କଦମ୍ବ ପୁଷ୍ପମାନ ପୁଟନ୍ତି ଘନ ଘନ, ଜମ୍ବୁଫଳ ପାଟିଣ ପଡ଼ନ୍ତି ଭୂମିରେଣ ।... (ପୃ. ୩୦୩, ୩୦୪)

ଓ ଶରତ ଋତୁ :

ଯେମନ୍ତେ ଚାରିମାସ ବରଷା ଋତୁ ଗଲା, ଆଶ୍ୱିନ୍ୟ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ନିର୍ମଳ ଥିଉ ଜଳେ କୁମୁଦ ପୁଟିଲା, ଅୟୋଳା ବଉଳିଲା କରମଙ୍ଗା ପାଟିଲା ।
ପତ୍ର ପଲ୍ଲବିଣ ପୁଟଇ ମୁନିଗା, କାଶ କୁସୁମ ପୁଟି ପୁଟଇ ବାଲୁଙ୍ଗା ।
ପାଟିଲା ନାରଙ୍ଗ ଆବର କରୁଣା , ନିର୍ମଳ ଆକାଶେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଉପମା ।... (ପୃ. ୩୧୨)

ବା, ସୁବଳୟା ଗିରିର ବର୍ଣ୍ଣନା :

ଦେଖନ୍ତି ପର୍ବତ ଅପୂର୍ବ ରମ୍ୟସ୍ଥାନ, ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳ ଅଛଇ ପୁରିବନ ।
ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ କୁସୁମେ ଅମୋଦନ୍ତି ବାସ, ଦେବନଦୀ ଝରଝର ବହଇ ଚଉପାଶ ।
ଶୁକଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ଗିରିବର, ଦୁଇକୋଶ ଅଟଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର ଶିଖର । (ପୃ. ୪୩୯)

ବା, ଆରମ୍ଭରୁ ‘ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ’ରେ, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଅରଣ୍ୟବାସର ସ୍ଥାନ, ଚିତ୍ରକୂଟ ପର୍ବତର ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜ ବର୍ଣ୍ଣନା :

...ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ଅଛନ୍ତି ପତ୍ତି ପତ୍ତି, ନାଗେଶ୍ବର କରୁଣା ଯେ କଦମ୍ବ ଅଛନ୍ତି ।

ପଟେଲି ପାଳଧୁଆ ଶିମୁଳି ମନ୍ଦାର, ତରାଟ କାଞ୍ଚନ ଯେ ରଙ୍ଗଣୀ କଣେଆର ।

କାହିଁ ଛୁରିଅନା ଯେ ପୁନାଙ୍ଗ ନକୁଳ, ଚମ୍ପା କସ୍ତୁରୀ ଯେ ଓଶେକ ମାଳମାଳ ।...

ସିଂହ ଗଜ ଭଲୁକ ପତ୍ତି ପତ୍ତି, ମୃଗ ଶାର୍ଦୂଳ ଯେ ମଇଁଷି ଅଛନ୍ତି ।

ଗଣ୍ଡା ଗୟଳ ଯେ ମହାସର୍ପ ମୃଗ, ହରିଣ ବାହୁଟିଆ ଚରନ୍ତି ଏକ ସଙ୍ଗ ।....

ଶୁକସାରୀ ରାବ ଦିଅନ୍ତି ଘନ ଘନ, କୋକିଳ ଭାଷନ୍ତି ଜାଣିଣ ମଧୁବନ ।....

ମଦ୍ୟଅଗ୍ନି ନଦୀ ବହଇ ଝରଝର, ପଦ୍ମବନ ତହିଁ ଅଛଇ ଅପାର ।

କାହିଁ ଉପୁଳ କାହିଁ ଶିଉଳୀ ଅଛି ପୁଟି, ଉରଂଗ କୁମୁଦ ଯେ କେବଣ ଠାବେ ଉଠି । (ପୃ.୧୧୩, ୧୧୪)

ବା, ପରେ ସୀତା ଅପହରଣ ପରେ କିର୍ଦ୍ଦିନୀ କାଣ୍ଡ’ରେ, ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତ ସଂପର୍କରେ, ପୂର୍ବପରି ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜ ବର୍ଣ୍ଣନା :

ଅଗମ୍ୟ ବନରେ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି, ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତରେ ଯାଇଣ ଉଠନ୍ତି ।

ବାବୁ ସେ ପର୍ବତକୁ ନାହିଁ ପଚାଡ଼ଇ, ଶିଖରୁ ଝର ପୁଟି ବହଇ ଝରଝର ।

ଚନ୍ଦନ ଅଗର ଯେ ପୁଷ୍ପକର ବାସ, ମଳୟ ପବନ ଯେ ବହଇ ଚଉପାଶ ।

ଲବଙ୍ଗ ମରିତ ଜାଇଫଳ ଆଦି ଛନ୍ତି, ଆତ ପଣସ ଗୁଆ ନଡିଆ ପତ୍ତି ପତ୍ତି...

ଶୁକ ସାରାମାନେ ଯେ ଉଡନ୍ତି ଯୁଗ ଯୁଥ, କେବଣ ଠାବରେ ଅଛନ୍ତି ପାରୁଆ ବହୁତ ।

ଶେତ ନେଉଳ କାହିଁ ଯେ ଖେଦା ଖେଦା ହୋଇ, ଭୂମି ଖୋଲିଣ କେନ୍ଦୁ ଆହାର ଭାଷଇ ।...

କାହିଁ ଅଜଗରେ ପିଅନ୍ତି ପବନ, କାହିଁ ହସ୍ତୀମାନେ ଯେ କରନ୍ତି ଗରଜନ ।

ମାତଙ୍ଗ ଫଳମାନେ ପଡି ଭୂମିରେ ଗଡ଼ନ୍ତି , ଶୁଖିଲା ପତ୍ରପତ୍ର ପବନେ ଉଡନ୍ତି । (ପୃ.୨୭୧)

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ, ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଭାବରେ, ଓ ଘଟଣାର କ୍ରମ ସହିତ ମିଶିକରି ମଧ୍ୟ, ସଂକ୍ଷେପରେ ଓ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆମେ ପ୍ରକୃତିର ବର୍ଣ୍ଣନା ବା ପ୍ରକୃତି ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଖୁ । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର କାବ୍ୟ-ସଂଗଠନର ଏ ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ଦିଗ ଓ ସଂଗଠନରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ମାନବିକ ଆଗେବର ଧାରା ସହିତ ଏହା ଅନ୍ତରଂଗ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇରହିଛି । ଏ କେବଳ ମୂଳ ରାମାୟଣ ବା ମୂଳ ରାମାୟଣ ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତ କାବ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ପରଂପରାରେ ଲେଖା ଯାଇଥିଲା ସେ ପରଂପରାର ପ୍ରଭାବ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ସମୟରେ ବଳରାମ ରାମାୟଣ ଲେଖିଲେ ବା ତାଙ୍କର କିଛି ପୂର୍ବରୁ ସାରଳା ଦାସ ମହାଭାରତ ଲେଖିଥିଲେ, ସେ ସମୟରେ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶା ଅପରୂପ ପ୍ରାକୃତିକ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଯାହାକି ଯେ କୌଣସି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ କବିକୁ ଗଭୀର ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ସ୍ବାଭାବିକ । ବଳରାମଙ୍କର ଲେଖାରେ (ବା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ସାରଳାଙ୍କ ଲେଖାରେ ବି) ଆମେ ବାରମ୍ବାର, ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ, ପ୍ରକୃତିର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖୁ, ଓ ମନେହୁଏ ଏ ସବୁ କେବଳ ପରଂପରାର ଗତ ନୁହେଁ, କବିଙ୍କର ନିଜସ୍ବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଉପରେ ଆଧାରିତ । ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଣ୍ଠ ଉପାଖ୍ୟାନର ଜଳଯାତ୍ରା ହେଉ, ବା ବର୍ଷାରେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରିର ବର୍ଣ୍ଣନା ହେଉ, ବା ଏପରିକି ଅଶୋକ ବନର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ହେଉ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାସ୍ତବତାର ସ୍ପର୍ଶ କବିଙ୍କର ପ୍ରକୃତି ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଆୟତନ ଆଣିଦେଇ ପାରିଛି ।

ତେଣୁ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସଂଗଠନରେ ମାନବିକ ଆବେଗ, ଓ ପ୍ରକୃତିର ଅନୁଭବ ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଧାରା ।

ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ମୁଖ୍ୟ ଧାରାଟି ବିଷୟରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ ସେ ଭକ୍ତି ଅନୁଭବ ବା ବାରମ୍ବାର ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଭକ୍ତିଧାରା । ଏହି ଭକ୍ତି ଅନୁଭବ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସାମଗ୍ରିକ ସଂଗଠନରେ ଦୁଇ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ପ୍ରଥମତଃ, ବର୍ଷନାର ଧାରା ଓ ଆଭିମୁଖ୍ୟର ଅଂଶ ଭାବରେ, ଓ ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ଏ ସବୁରୁ ଦୂରଇ ଯାଇ ନିରପେକ୍ଷ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ଅନୁଭବ ଭାବରେ । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଉପାଖ୍ୟାନ ଓ ବର୍ଷନାର ଅଂଶ ଭାବରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପରମ ପୁରୁଷ ଅବତାରୀ ଭାବରେ ସମ୍ମାନ କରାଯାଇଛି ଓ ବନ୍ଦନା କରାଯାଇଛି । କେତୋଟି ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇ ପାରେ । ଯେପରି, ‘ଆଦିକାଣ୍ଡ’ରେ, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଠାରେ ପରାଜୟ ସ୍ୱୀକାର କରି ପର୍ଶୁରାମଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି- ‘ଯହୁ ତ୍ରାଜିବୀ ହୋଇଲା ପ୍ରଶୁଧର / ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲାକ ଅପାର / ତୁହି ସେ ନାରାୟଣ ହୋଇଅଛୁ ଜାତ / ବିଷ୍ଣୁ ନୋହିଲେ କି ଏଡ଼େକ ସାମରଥ / ତାଡ଼େକୀ ମାରିବାର ଶୁଣିଲି ଯେବଣ ଦିନ / ବୋଇଲି ଅବତାର ହୋଇଲେ ଭଗବାନ, /...ଯେବେ ଦେଖୁଲି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ବେନି ତୋଳେ / ତୁ ସେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଦଶରଥ ବାଳେ, / ନିଶ୍ଚୟେ ଜାଣିଲୁତ ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର / ତୋହୋର ସେ ଉଶ୍ୱାସ ହୋଇବ ମେଦିନୀର ଭାର ।’ (ପୃ.୧୪୮) । ବା ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ରେ ଶବରୀର ପ୍ରାର୍ଥନା - ‘ଲକ୍ଷଣ ଯେ ସୁଖେ ଆମ୍ଭ ଗ୍ରାସ କଲା / ରାମକୁ ଆଚୋବନ ଶବରୀ କରାଇଲା । / ମୁଗଛାଲେ ବସାଇ ତାପଇ ଚରଣ / ବୋଲଇ ଦୟା ମୋତେ କଲେ ନାରାୟଣ / ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରମଦହୁ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ / ଅବତାର ହୋଇଅଛୁ ରାବଣକୁ ମାରି / ମୁନିମାନେ ମୋତେ ଯାହା ଛତି କହି / ତୋ ପାଦ ସେବି ମୁଁ ମୁକତି ଗତି ପାଇବଇଁ’ (ପୃ.୨୫୫) । ବା, ଅନ୍ୟତ୍ର, ‘କିଷ୍କିନ୍ଦା କାଣ୍ଡ’ରେ, ବାଳୀର ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତିରେ- “ବାଳୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ନ କରଇ ଯେହା / ତୁ ରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅରୁ ଚଉବାହା / ଦେବଙ୍କର ତୁଲେ ତୁ ଜନ୍ମିଲୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି / ଅବତାର ହୋଇଅଛୁ ଦୁଷ୍ଟଗଣେ ନାସି / ମୋହୋର ଭାଗ୍ୟେଣ ଦେଖୁଲି ରାମ ତୋତେ / ସୁହସ୍ତେ ବାଣ ପେଷି ବଧ କଲୁ ମୋତେ /..’ (ପୃ.୨୯୯) । ବା ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ବିଷୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ମତାମତ - ‘ସାମାନ୍ୟ ପୁରୁଷ କି ତୁ ଅରୁ ଦାଶରଥ / ତୋହୋର ଶୋକ କଲେଣ ନାଶ ଯିବଟି ବସୁମତୀ / ସେ କିସ ରାବଣ କେତେକ ତାର ବଳ / ଯାହାକଇ ତୁଣ୍ଡି କରଇ ଦିଗପାଳ । / ବ୍ରାହ୍ମଣ ଠାକୁର ତୁମ୍ଭେ ଶଙ୍ଖତକ୍ର ଧାରୀ / ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟନ୍ତି ଜନେକ କୁମାରୀ ।...’ (ପୃ.୩୦୫)

ପରେ, ଶ୍ରୀରାମ ଓ ରାବଣର ଶେଷ ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଏକା ମନୋଭାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ମାତଳି ସହିତ ଦେବରଥ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଥମେ ସନ୍ଦେହ କରିଛନ୍ତି - ‘ରାୟେବ ବୋଲନ୍ତି କି ହୋ ବିଭୀଷଣେ / ଏ ରଥ ଆସିଅଛି ହୋ କେବଣ କାରଣ / ଇନ୍ଦ୍ର ପେଷିଲା କି ରାବଣର କପଟ...’ (ପୃ.୬୩୨) । ବିଭୀଷଣ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସ ଦେଇ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି - ‘ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ କ୍ଷେତ୍ରାଙ୍କ ଶିରୋମଣି / ନିଶ୍ଚୟ ଏହାକୁ ପେଷିଛି ବକ୍ରପାଣି / ଏ ଯେ ମାତଳି ସୁରଗଣଙ୍କ ସାର / ଏ କଥାକୁ ସ୍ୱାମୀ କିଛି ନ ବିଚାର / ସ୍ୱୟଂ ନାରାୟଣ ଅରୁ ତୁ ରଘୁନାଥ / ନୋହିଲେ କି ଆନକୁ ଆସଇ ଦେବରଥ ।’ ସର୍ବଶେଷରେ, ରାବଣକୁ ମାରିବା ସମୟରେ, ମାତଳୀର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ (‘ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର ଚକ୍ରପାଣି / ତୋହରେ ସଂଚିଲ ଯେ ଅଟେ ଚାରିଖାନି) ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ନିଜ ସଂପର୍କରେ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଉଦିତ ହୋଇଛି - ‘ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ପରମ ଚୋଷ ମନ / ହୃଦପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ ବିଚାରିଲେ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ / ଜୀବ ପରମ ଆତ୍ମା ଏକ ମେଳ କଲେ /... ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀହରି ଜଗତର ନାଥ / ମୋହର ସଞ୍ଚିଲା ସିନା ଅଟଇ ଜଗତ । / ପାପପୁଣ୍ୟ ବୋଲି ମୁହିଁ ସେ ଭିଆଇଲି / ଧର୍ମ ଆଗ କରି ପାପ ପଛ କଲି / ବେଦ ବଉଦ ମୋହୋର ଦୁଇ ମତ / ମୁହିଁ ସେ ଭିଆଇଲି ଦେବତା ଦଇତା । / ସବୁ ପ୍ରତିପାଳି ଦୃଷ୍ଟ ନାଶର / ରାକ୍ଷାସକୁ ମାରି ବୃନ୍ଦାକ ସଞ୍ଚଇ / ମୁହିଁ ସେ ଅପାପୀ ପୁରୁଷ ନାରାୟଣ । / ସର୍ବ ପାପ ଦହନ୍ତି ଜନେ ମୋତେ ସେବାକରି / ଜଗତ ରଖୁଲି ମୁଁ ରାବଣକୁ ମାରି ।’ (ପୃ.୬୩୯) । ଏହାହିଁ ବଳରାମଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଭକ୍ତି-ଦୃଷ୍ଟିରଙ୍ଗୀ, ସେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରି ନିଜର ଭକ୍ତିପୂର୍ତ୍ତ ଭାବନା

ବାରମ୍ବାର ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି (“ଯେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ହରି / ଜଗତର ହିତେ ମାନବ ରୂପ ଧରି / ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ନିତ୍ୟ ମୋର ଆଶ / ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ।”, (ପୃ.୨୫୯) ।

ଦ୍ଵିତୀୟରେ, ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଭକ୍ତି-ଭାବନାର ଧାରା ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣନା ଓ ପରିବେଶଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ, ସ୍ଵୟଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, କବିଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଦେବଦେବୀ, ବିଶେଷ କରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ବନ୍ଦନାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ‘ରାମାୟଣ’ର ଆରମ୍ଭ (‘ଆଦିକାଣ୍ଡ’) ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ବନ୍ଦନାରେ, ପରେ ‘ଲଂକାକାଣ୍ଡ’ ଆରମ୍ଭରେ ବିଷ୍ଣୁତ ଭାବରେ, ଓ ‘ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡ’ର ଆରମ୍ଭରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ବନ୍ଦନା, ‘ଅଯୋଧ୍ୟାକାଣ୍ଡ’ ଆରମ୍ଭରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଦେବୀ କମଳାଙ୍କର । ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ର ଆରମ୍ଭରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଅଗ୍ରଜ ହଳଧାରୀ ବଳରାମଙ୍କର । ‘କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାକାଣ୍ଡ’ର ଆରମ୍ଭରେ ହୃତାଶନଙ୍କର, ଓ ‘ସୁନ୍ଦରାକାଣ୍ଡ’ର ଆରମ୍ଭରେ ବିଶ୍ଵନାଥଙ୍କର । ଏହା ବାହାରେ ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ରେ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ଓ ‘ରାମାୟଣ’ର ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି ଯେଉଁଠି କବି ବାରମ୍ବାର ନିଜକୁ ‘ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଦାସ’ ଓ ତାଙ୍କରି ଦୟାରେ ସେ ରାମାୟଣ ରଚନା କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ‘ରାମାୟଣ’ର ଆରମ୍ଭ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବନ୍ଦନାରୁ : “ବନ୍ଦଇ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳା ଦେବୀ ପତି / ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ଅପୂର୍ବ ମୂରତି । / ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀମୁଖ ନୀଳମଣି ଆଭା / କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର କଳାମେଘ ପ୍ରଭା । / ନୟନ ଯୁଗଳ କି ଶରଦର ଶଶୀ / ଜଗତଜନ ହୃଦେ ଅଛୁ ପ୍ରଭୁ ବସି । / ସର୍ବଦେବ ନିସ୍ତାରଣ ସୁରଗଣ ସାହା / ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶଂଖଚକ୍ର ଶୋଭେ ବେନି ବାହା, / ...ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ରଭାୟ ଚିନ୍ତିତି ଯାକୁ ଧ୍ୟାନେ / ସେ ପ୍ରଭୁ ଅବତାର ମଞ୍ଚେଣ ଆପଣେ / ଦେଖୁତେ ସୁଲଭ ନୟନେ ଅଗୋଚର / ପରଂବ୍ରହ୍ମ ରୂପ ଦିଶନ୍ତି ଶୋଭାକର / ଅବଧେ ଅଶେଷ ଅରୂପ ରୂପକାୟା / ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅଜାତ ଅବିବେକ ମାୟା / ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଏକଇ ଇଶ୍ଵର / ସାକ୍ଷାତେ ବିଜୟେ ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁ ତୀର ।” /ଭତ୍ୟାଦି, କ୍ଷେତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା ସହିତ ପ୍ରାୟ ୧୭୦ ଧାତି, ଓ ପରିଶେଷରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କଠାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ :

ସର୍ବଦେବ ନିସ୍ତାରଣ ସର୍ବଜୀବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ବନ୍ଦଇ ଜଗନ୍ନାଥ ପରମବ୍ରହ୍ମ ସ୍ଵାମୀ ।

ମୁହିଁ ତୋହୋରେ ଶରଣ ପଶିଲି ଜଗନ୍ନାଥ, ଉଦ୍ଧରି ଧର ମୋତେ ଶଖ ଚକ୍ର ହସ୍ତ, (ପୃ.୨)

‘ଲଂକାକାଣ୍ଡ’ର ଆରମ୍ଭରେ ସେହିପରି, ସମାନଭାବରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରର ଦୀର୍ଘ ବର୍ଣ୍ଣନା- ‘ବନ୍ଦଇ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳାର ପତି / ସର୍ବଦେବ ନିସ୍ତାରଣ ପ୍ରେମବ୍ରହ୍ମା ମୂର୍ତ୍ତି / ଜଗତ ଜନ୍ମ ହୃଦେ ସର୍ବଦା ଯାହାର ବାସ / ଭଗତ ମଛଳି ସ୍ଵାମୀ ପୁରାଣ ପୁରୁଷ / ... ନବରତ୍ନହାର ଯେ ଶୋହଲ ଗଣପୁଳ / ଶ୍ରବଣେ ମୁକତ କୁଣ୍ଡଳ ଯୁଗଳ । / ମଉଳି କିରଣୀ ଯେ ମୁକୁଟ ବିତମ୍ବନ / ମଣିଗଣ କିରଣ ବିରାଜଇ ଛନଛନ, / ଗଳାରେ ଲମ୍ବଇ ଯେ ଗଜମୋତି ହାର / ମାଣିକ୍ୟର ପଗଡ଼ ନୀଳାର କେଶର । / ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ସ୍ଵଟିକ ଚାରୁ ଛନ୍ଦ / ଜାଣି ଅବତଂସ ସକତ କୃବିନ୍ଦ / ...’ (ପୃ.୪୪୧) । ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବପରି ଆତ୍ମସମର୍ପଣର ମନୋଭାବ ଓ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦୟାରେ ଯେ ‘ରାମାୟଣ’ ସମ୍ପଦ ହେଲା ସେହି ସ୍ଵୀକୃତି- ‘ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ଵାମୀ ନୀଳଗିରିରେ ଯାର ବାସ / ସେ ପ୍ରଭୁର ଦାସ ମୁଁ ଯେ ବଳରାମ ଦାସ...ଯହୁଁ ପିତା ମୋର ବିଷ୍ଣୁରେ ଭଗତ / ତେଣୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୟା ମୋତେ କଲେ / ରାମାୟଣେ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋ ମୁଖରୁ ଉଠାଇଲେ ।” (ପୃ.୪୪୨) । ‘ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡ’ର ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟ ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଦନାରେ ଓ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରର ସୂଚନାରେ ‘ବନ୍ଦଇଁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମୋହର ଗୋସାଇଁ / ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଯେହୁ ଅଟଇ ସାଇଁ / ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର ପୁରୁଷ / ଯାହାର ଆଗ୍ରକେ ପ୍ରଭୁ ଅଛନ୍ତି ତ୍ରିଦଶ୍ୟ / ...ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ / ଯହିଁ ବିଜୟେ ପ୍ରଭୁ ଦେବଙ୍କ ଉତ୍ତମ / ପ୍ରାସାଦ ମଧ୍ୟରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡୋପ / ମଣିମୟ ସିଂହାସନେ ବିଜୟେ ତିନିରୂପ / ବଳଭଦ୍ର ସେତେଦ୍ରା ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ଵାମୀ / ବାମ ପାଶେଛନ୍ତି ସାହେର ବନ୍ଦିନୀ ।” (ପୃ.୭୦୦,୭୦୧) ।

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତି ମନୋଭାବ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ମୁଖ୍ୟ ଭକ୍ତି-ଧାରା ଭାବରେ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏଥି ସହିତ, ଯାହା ଆଗରୁ କୁହାଯାଇଛି, କବି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସମାନ ଆଗ୍ରହରେ ନିଜର ଭକ୍ତିଭାବନା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଯେପରି, ‘ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ’ରେ ବିଶ୍ୱନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି- “ବନ୍ଦଇ ନାରାୟଣ ବାନ୍ଧବ ତ୍ରିପୁରାରି / ତ୍ରିଶୁଳ ତମରୁ ବେନି କରେ ଧରି / ବିଭୂତି ବିଲୋପନ ଜୟ ତୁ ବିଶ୍ୱନାଥ / ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖର ସ୍ୱାମୀ ତୁ ଗିରିଜାର କାନ୍ତ । / ପବିତ୍ର ଶରୀର ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ପଟିକର ଆଭା / ଫଣିମଣି କୁଣ୍ଡଳ ଦିଶଇ ମାହା ଶୋଭା / ...” (ପୃ.୩୬୯) ବା ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ରେ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗା- “ବନ୍ଦଇ ଶରଣମଜ୍ଜଳ ଦୁର୍ଗା ଦେବୀ / ସୁର ନର କିନ୍ନର ଗୋ ତୋହୋର ପାଦେ ସେବି / ...ନାରାୟଣୀ ଭଦ୍ରକାଳୀ ସାବିତ୍ରୀ ଗୌରୀ / ଜୟ ଜୟ ପାର୍ବତୀ ଗୋ ଶଙ୍କର ମନୋହାରୀ / ବ୍ରହ୍ମାୟେଣୀ ଭଗବତୀ ଭବାନୀ କାଳରାତ୍ରି / ଭଇରୋବୀ ବିକଟା ଅମ୍ବିକା ନାମ ଗୋ ଗାୟତ୍ରୀ,” (ପୃ.୨୫୭), ବା, ‘ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ’ରେ ଦେବୀ କମଳା - “ବନ୍ଦଇ କମଳା ଦେବୀ ବିଷ୍ଣୁର ପାଟରାଣୀ / ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ତୁହି ଠାକୁରାଣୀ.../ ସିନ୍ଧୁର ଦୁଲଣୀ ତୋ ନାମ ସର୍ବଭୂତା / ମେଧା ସୁମଧା ତୁ ଜଗତ ଜନମାତା /...” (ପୃ.୧୫୦); ବା, ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ରେ ହଳଧାରୀ - “ବନ୍ଦଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଗ୍ରଜ ହଳଧାରୀ / ରୋହେଣୀ ନନ୍ଦନ ପ୍ରଳୟ ଅନ୍ତକାରୀ / ... ତାଳଧ୍ୱଜ ଆରୋହଣ ଯେକଇ କୁଣ୍ଡଳ / ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭାବନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମଣ୍ଡଳ / ମୁଖ୍ୟ ଷ୍ଟଟିକ ପ୍ରାୟେକ ତନୁବର୍ଣ୍ଣ / ଶଙ୍ଖ ଆକାର କୁଣ୍ଡଳ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ।” (ପୃ. ୨୧୮), ଓ ‘କିଷ୍କିନ୍ଦା କାଣ୍ଡ’ରେ ଅଗ୍ନିଦେବ - “ନମଇ ହୁତାଶନ ସାହେର ବିଳାସ / ସର୍ବଜୀବ ଜଠରେ ତୁ କରିଅଛୁ ବାସ /.... ରଜତ କୁମୁଦ ପ୍ରାୟେ ଶରୀର ଦିବ୍ୟ ତେଜ / ନନ୍ଦନ ଯୁଗଳ କି ପ୍ରଭାତର ସୂର୍ଯ୍ୟ / ପିଙ୍ଗଳ କେଶ ତୋର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି ଜିଣି / ଶିରରେ କିରଟୀ ବିବିଧ ରତ୍ନମଣି /... ରଙ୍ଗବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ମନ୍ଦାର ପୁଷ୍ପମାଳା / ଯେକମୁଖୀ ରଦ୍ରାକ୍ଷ ଶୋହଇ ତୋର ଗଳା / ବାମକରେ ଅଗ୍ନି ତାହାଣ କରେ ଜପାମାଳି / କଳାମେଘେ ଯେସନେକ ଝଟକ ବିଜୁଳି ।...” (ପୃ.୨୬୨)

ତେଣୁ ଭକ୍ତିଧାରାର ସ୍ରୋତ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’କୁ ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଜାବିତ କରି ରଖିଛି । ଅର୍ଥାତ୍, ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ଘଟନାବଳୀ କେବଳ ବାଲ୍ମିକୀ ରାମାୟଣର ଘଟନାବଳୀର ଅନୁସରଣ ନୁହେଁ, ଭକ୍ତି ହିଁ ଏହାର ପ୍ରଧାନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଯାହା ବିଶେଷ କରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ‘ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ’ରେ ଥିବା ‘ଜଗନ୍ନାଥ ଭଜନ’ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ :

ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଖିବି ତାହିଁବି ଜଗନ୍ନାଥ, ଜଗନ୍ନାଥ ଛାମୁରେ ଯୋଡିବି ଦୁଇହାତ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି ମୁଁ ବଞ୍ଚଇ ହାଦେ ଦିନ, ଜଗନ୍ନାଥ ବିନୁ ଆନେ ନ ବଳଇ ମନ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ଜଗନ୍ନାଥ ଶାଖା, ଜଗନ୍ନାଥ ବିନୁ ମୋର ଆନେ ନାହିଁ ଲେଖା ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ମୋହର ପ୍ରାଣର ଆଦିପତି, ଜଗନ୍ନାଥ ବିନୁ ମୁଁ ଆନେ ନ ପାଇବି ମୁଗତି ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ବିତକେଁ ନାହିଁ ଆନ ସୁଖ, ଜଗନ୍ନାଥ ମୋହର ଅଟନ୍ତି ପଞ୍ଚଭୂତ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ସୁନ୍ଦର ମୁଖ ତାହିଁ ତାହିଁ, ହୋଇଲି ବଶ ମୁଁ ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।

ଆଉ ଏକ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ‘ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ’ରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରେ, ଯେଉଁଠି କବି ରାମ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ସୀତାଙ୍କୁ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସହିତ ଏକାଭୂତ କରିଛନ୍ତି- “ଦକ୍ଷିଣ ମଉଦଧିରେ ସ୍ନାହାନ ରାମ କଲେ / ଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମରୂପେ ଯାଇଣ ଦେଖିଲେ, / ନୀଳଗିରି ସୁନ୍ଦର ଅନନ୍ତ ମୂରତି / ତ୍ରିବିଧ ସ୍ୱରୂପ ଯେ ଦେଖିଲେ ସୀତାପତି / ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଆଗେ ଶ୍ରୀରାମ ଉଭା ହୋଇ / ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବଳଭଦ୍ର ଛାମୁରେଣ ରହି / ସୀତା ସୁଭଦ୍ରା ଯେ ହୋଇଲେ ଭେଟ ବେନି / ତିନି ଦେବତା ଜାତ ମାନବ ଦେହ ଘେନି ।” (ପୃ. ୨୨୯) । ଅର୍ଥାତ୍, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ, ଓ ସେହିହିଁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ଯେ କି ଦୁଷ୍ଟ ଦଳକ ପାଇଁ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସଂଗଠନରେ ଏହାହିଁ କବିଙ୍କର ବିଚାରଧାରା ଓ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ।

(୪)

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ବଳରାମଙ୍କର ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତି, ଓ ଗତ ଛଅଶହ ବର୍ଷର ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରଚନା । ଏହାର ଏକମାତ୍ର ତୁଳନୀୟ ସାରଳାଙ୍କ ‘ମହାଭାରତ’, ଓ ଉଭୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ପରସ୍ପରଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୫୦ ବର୍ଷ ବ୍ୟବଧାନରେ, ୧୫ଶ, ୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ମୂଳ ଭିତ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ, ଓ ଓଡ଼ିଆ କାବିର ନିଜସ୍ବ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିଥିଲେ । ଏ କେବଳ ରାଜନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ ନୁହେଁ, ସାଂସ୍କୃତିକ ବି । ବିଶେଷ କରି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ପୁରୀକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଜୀବନ ସଂପର୍କରେ ଯେଉଁ ନୂତନ ଅବବୋଧ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା, ଓ ଯେଉଁ ସାଧକ କବିମାନେ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରବନ୍ଧ ଭାବରେ ଏହି ନୂତନ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପ୍ରସାରିତ କଲେ ବଳରାମ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । କୁହାଯାଇପାରେ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ପରଂପରାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ଏହି ପରଂପରା ଜନଜୀବନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଏ କେବଳ ସମକାଳୀନ ଧର୍ମ, ଦର୍ଶନ ବା ଜୀବନର ନୀତି ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ନୁହେଁ । ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସରଳ କାବ୍ୟ-ସଂଗଠନରେ ଓ ଲୋକମାନେ ସହଜରେ ବୁଝି ପାରୁଥିବା ଚଳନ୍ତି ଭାଷାରେ ଲୋକ-ଚରିତ୍ରର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ, ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ ସାହସ ଓ ଦମ୍ଭ ଆଣିଦେବା ପାଇଁ, ଧର୍ମ ଓ ଜୀବନ ଦର୍ଶନର ମୂଳ କଥା ସବୁକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ରାଜନୈତିକ ଅବସ୍ଥାରେ ସମାଜର ଚଳଣିରେ ସଙ୍ଗତି ଓ ସଂହତି ଆଣିବା ପାଇଁ ଏପରି ଲେଖା ସବୁର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା, ଓ ବଳରାମ ଓ ତାଙ୍କର ସହଯୋଗୀମାନଙ୍କର (ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ପରେ ପଂଚସଖା ବୋଲି କୁହାଗଲା) ଲେଖାମାନଙ୍କରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତାର ପୂରଣ ହେଲା । ବଳରାମଙ୍କର ‘ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ’ ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରନ୍ଥ । ଏଥିରେ ଉଭୟ ଆଧିଭୌତିକ ଓ ଆଧିବିଦ୍ୟକ ଶୃଙ୍ଖଳା ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଛି । ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରେ ସେ କୌଣସି ବାହାରର ଅନୁଭୂତି ନୁହେଁ, ସେ ନିଜ ଭିତରୁ ଆସେ । ଲୋକ ନିଜର ଜ୍ଞାନ ବା ନିଜର ଧାର୍ମିକ ବ୍ୟବହାରର ପ୍ରଚାର ପାଇଁ ଯେତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ସେସବୁ ନିଜ ସତ୍ତାର ବାହାରର ବସ୍ତୁ, ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ସହିତ ତାର ସଂପର୍କ ନାହିଁ, ବା ସେ ସବୁରୁ ସେ କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରି ପାରେନା । ସେଥିପାଇଁ ନିଜର ସତ୍ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ହେବ, କାରଣ ଏକମାତ୍ର ନିଜ ଠାରେ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ରହିଛି, ଓ ସେହିହିଁ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନୀ ଯେ ଏ କଥାକୁ ବୁଝିପାରେ, ଓ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରି ନିଜକୁ ସେହି ଜ୍ଞାନର ଧାରାରେ ପରିଚାଳିତ କରିପାରେ । ଏହି ଜ୍ଞାନର ମୂଳସୂତ୍ର ହେଉଛି ପରମବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ସଚେତ ହେବା, ଯେ କି ସବୁ ଗୁଣର ଉତ୍ସରେ, ‘ତ୍ରିକୁଟ’ର ଶୀର୍ଷରେ ଅବସ୍ଥାନ କରନ୍ତି, ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଲୋକିତ ସ୍ଥିତିରେ ନିଜକୁ ପ୍ରକାଶିତ କରନ୍ତି । ସେ ଭସ୍ମରେ ଅଗ୍ନିପରି, ଜଳରେ ଦେହର ପ୍ରତିବିମ୍ବ ପରି, ବା ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁର ପ୍ରତିଛାୟା ପରି । ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ସଚେତ ହେଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଧକାର ଦୂରୀଭୂତ କଲା ପରି ମନର ଅଂଧକାର ଦୂରୀଭୂତ ହୋଇଯାଏ, ଓ ଦେହର ଉଚ୍ଚାପ ଶୀତଳ ହୁଏ:

ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗ୍ୟାନ ବାଣୀ ।
ଯେ ଗ୍ୟାନ ତହିଁ ଉପଦେଶ । ଜାଣିଲେ ତା’ପ ହୁଏ ନାଶ,
ଗୃହ ଯେସନେ ଅନ୍ଧକାର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାଳନ୍ତେ ନିର୍ମଳ ।
ତେମନ୍ତ ମୋହର ବଚନ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଟଳ ଅର୍ଜୁନ ।
ସଂସାରେ ମୂଢ଼ ପ୍ରାଣୀମାନେ । ଗ୍ୟାନ ନ ଜାଣି ଟାଣପଣେ ।
ମିଛେ ହେଁ ଟାଣି ହଉଥାନ୍ତି । ଆମ୍ଭେ ଗ୍ୟାନ ଜାଣୁ ବୋଲନ୍ତି ।

କେ ଅବା ସଂସାର ସାଗରେ । ବୈଷ୍ଣବ ବେଶ ନିରନ୍ତରେ ।
 ମାଳା ତିଳକ ଧରିଥାନ୍ତି । ବ୍ୟଅର୍ଥେ ସଂସାରେ ଭ୍ରମନ୍ତି ।
 ଜଟା ବିଭୂତି କେ ଭୂଷଣ । କେ ଫଳ ଆହାର କରିଣ ।
 କେ ବ୍ରତ ବାର ନିୟମରେ, କେ ତୀର୍ଥ ସାଗରକୁ ଗଲେ ।
 କେ ବା ନାନା ତୀର୍ଥର ଭ୍ରମଳ । କେ ବା ନିଶୋହା ହୋଇ ରହି ।
 ଯେ ସର୍ବମିଥ୍ୟା ହୋ ଅର୍ଜୁନ । ମୁକ୍ତ ସତ୍ୟ ଗ୍ୟାନୀ ନିର୍ଗୁଣ ।
 ଅନିତ୍ୟ ଶ୍ୱରୀର ନିର୍ଗୁଣ । ତ୍ରିକୂଟ ପରେ ଦେଖ ବୀର ।
 ଭସ୍ମ ଭିତରେ ଅଗ୍ନି ଯେହ୍ନେ । ମୋ ରୂପ ତ୍ରିକୂଟରେ ତେହ୍ନେ ।
 ପାଣି ଭିତରେ ଦେହ ଯେହ୍ନେ । ବ୍ରହ୍ମ ଦ୍ରୋଛନା ଦେହ ତେହ୍ନେ ।
 ଦର୍ପଣେ ମୁଖ ଯେହ୍ନେ ଦିଶି । ଧ୍ୟାନେ ଚାହାନ୍ତେ ତେହ୍ନେ ଦିଶି । (ପୃ. ୮୭୮)

ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥାନ କରେ । ଏ ଠିକ୍ ଦର୍ପଣର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ପରି, ବା ଅଗ୍ନିର ଜ୍ୟୋତି ପରି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭକ୍ତ ବା
 ସାଧକର ନିଜର ଦେହ ବା ଘଟରେ ଯେ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ରହିଛନ୍ତି, ଏହା ବୁଝିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାହିଁ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ।
 ପ୍ରତୀକତାରେ ଓ ଧର୍ମାତ୍ମକ ଆଚ୍ଛାଦନରେ କବି ନିଜର ଅନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଯେପରି ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟରେ :

ଯେ ଅଶାକାର ଶୂନ୍ୟ ଭୂଇଁ । ତହିଁରେ ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।
 ଯେ ଯେତେ ଜାଗଯଜ୍ଞମାନ । ସେ ଆନେ ନାହିଁ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
 ସେ ବ୍ରହ୍ମରୂପ ନିର୍ବିକଳେ, ଅନାଦି ପରମ ଅଗୋପ୍ୟ ।
 ଉତୁସା (ଅତସି) ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ବର୍ଷ, ତା ମଧ୍ୟେ ପ୍ରଭୁ ନିରଞ୍ଜନ ।
 ତା ମଧ୍ୟେ ଜ୍ୟୋତି ବ୍ରହ୍ମ ରହି । ମଧ୍ୟେ ବାଲୁତ ଦିଶଇ ।
 ବାଲୁତ ମଧ୍ୟେ ମହାବ୍ରହ୍ମ । ସେ ବ୍ରହ୍ମ ସକଳ ଘଟଣ । (ପୃ. ୮୭୭)

ବଳରାମ ଏକାଧାରରେ କବି, ଭକ୍ତ ଓ ସାଧକ, ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଅନନ୍ୟ ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ।
 ସେ କ୍ଷୋଭଣ ଶତାବ୍ଦୀର ସାହିତ୍ୟିକ ପରଂପରା, ବିଶେଷ କରି ଭକ୍ତି ସାହିତ୍ୟର ପରଂପରାରେ ବଢ଼ି ଉଠିଥିଲେ ଓ ଏହି
 ପରଂପରାର ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଧାରା - ଜ୍ଞାନ, ଯୋଗ ଓ ଭକ୍ତିର ସମିଶ୍ରଣ ତାଙ୍କ ଲେଖାମାନଙ୍କରେ ହୋଇଥିଲା, ଓ ସେ ନିଜସ୍ୱ
 ଉପସ୍ଥାପନା ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଏହି ପରଂପରାକୁ ରଦ୍ଧିମନ୍ତ କରିଥିଲେ । ବଳରାମଙ୍କର କାବ୍ୟ-ପ୍ରତିଭାର ବିଚାରର ଏ
 ଗୋଟିଏ ଦିଗ । ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ, ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ପରି, ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଅବବୋଧ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ବିଚିତ୍ରତା ଓ ବିସ୍ତାର
 ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳର ପାଠକକୁ ବିସ୍ମିତ କରେ । ଏହାହିଁ ବଳରାମଙ୍କର ଲେଖାର ବିଶେଷତ୍ୱ । ତାଙ୍କର ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’,
 ‘ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ’ ବା ‘କାନ୍ତ କୋଇଲି’ ପରି କବିତା ଗୋଟା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟର ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଲେଖା ହେଲେ ବି ସେ ସବୁର
 ମାନବିକ ଆବେଗ, ମାନସିକ କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ପାଠକୀୟ ସମପ୍ରାଣତା କୌଣସି କାଳର ଅବଧୂର ସୀମିତ ନୁହେଁ ।
 ଏହାହିଁ ସାରଳାଙ୍କ ପରି ବଳରାମଙ୍କର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ।

ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ଜଗନ୍ନାଥର ରାମାୟଣ

ଉପକ୍ରମ

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଚତୁର୍ଥ ପୁରାଣ ଓ ପ୍ରଥମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାମାୟଣ । ନୀଳାଚଳପତି ଜଗନ୍ନାଥ ନିଜେ ଏହାର କବି । ବଳରାମ ଦାସ ଏହାର ଲେଖନକାର । ଜଗନ୍ନାଥ ତାକନ୍ତି, ହୃଦରେ ବସି କହି ଦିଅନ୍ତି ଓ ବଳରାମ ଲେଖିଯାଆନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ଲେଖନୀ ଅଟକିଯାଏ । ପଦସ୍ମରଣ ହୁଏନାହିଁ । ବିଶେଷକରି ଗୋଟିଏ କାଣ୍ଡରୁ ଆର କାଣ୍ଡକୁ ଯିବାବେଳେ ବଳରାମ ଏହି ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ବା ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଲୋକଙ୍କୁ ବା ଗ୍ରନ୍ଥର ବନ୍ତା ଶିବଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ନୂତନ ପ୍ରେରଣାରେ ଶକ୍ତିମାନ ହୋଇ ପୁଣି ଲେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରୁଥିଲେ । ଉତ୍କଳବି ଓ ଭଗବାନଙ୍କ ଏହି ଲୀଳାଖେଳା ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ସୃଷ୍ଟି ଓ ବିକାଶ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ଏକ ଅପୂର୍ବ ଗ୍ରନ୍ଥ । କବି କହିଛନ୍ତି-

ମହାପାତ୍ର ସମନାଥର ଅଟଳ ଚନୟେ

ବଳରାମ ଦାସ ଅପୂର୍ବ ଗୀତ ଗାଏ । (ଉତ୍ତରା କାଣ୍ଡ)

ଏହି ଅପୂର୍ବ ଗୀତାର ଆଦିକବି ହେଲେ ମହାମୁନି ବାଲ୍ମୀକି । କବି ମତରେ ‘ଯେହାଉ’ ଆଗତ ଯେ ପୁରାଣ ନଥିଲା, ଯେହାର ଉଦେ ହୁଅନ୍ତେ ଜଗତେ ପ୍ରକାଶିଲା ।’ ତେବେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରକାଶର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ରମ ଥିଲା । ଇଶ୍ଵର ପୁରୁଷ ସବୁ ସୃଷ୍ଟି କଲାପରି ବେଦ ପୁରାଣ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ମୂଳ କଥା ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ ନାରଦଙ୍କୁ । ନାରଦ କହିଲେ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କୁ । ଏହି କଥାର ସୂତ୍ର ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ କେଉଁ ଅଜଣା କୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଥିଲା । ଦିନେ କୌଣସି ଏକ ବ୍ୟାଧି କ୍ରୌଞ୍ଚ ଦମ୍ପତିକୁ ଶରବିଷ କଲା । କ୍ରୌଞ୍ଚାର କ୍ରନ୍ଦନରେ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ଶାନ୍ତ ଚିତ୍ତ ବିଗଳିତ ହୋଇଗଲା । ଅକସ୍ମାତ୍ ତାଙ୍କ ମୁଖରୁ ନିର୍ଗତ ହେଲା ଗୋଟିଏ ଶ୍ଳୋକ । କରୁଣ ରସାନ୍ତର ଏହି ଶ୍ଳୋକଟି ହେଲା ରାମାୟଣ ସୃଷ୍ଟିର ମୂଳ ଉତ୍ସ । ଜଗତରେ ସୁଖ କ୍ଷଣିକ, ଆନନ୍ଦ ଅପେକ୍ଷା ନିରାନ୍ତର ଅଧିକ । ଏହି ବାଣୀ ହିଁ ରାମାୟଣରେ ପ୍ରଚାରିତ । ରାମ ଜନ୍ମ ନେଲେ ଜଣେ ଅପୁତ୍ରଙ୍କ ପିତାର ସତ୍ୟାପ ମଧ୍ୟରୁ । ଜନ୍ମହେବାର ଆନନ୍ଦ କିଛି ଦିନ ପରେ ଅପସାରିତ ହୋଇଗଲା । ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଆସିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ରାମଙ୍କୁ ନେବାପାଇଁ । ରାମ ଗଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ସହିତ । ତାଡ଼କୀ, ସୁବାହୁକୁ ବଧ କଲେ । ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ସେଠାରୁ ସେ ଗଲେ ମିଥିଳାକୁ । ଧନୁଭଗ୍ନ କରି ସୀତାଙ୍କୁ ବିବାହ କଲେ । ଫେରି ଆସିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ । ଅଭିଷେକର ଆୟୋଜନ ହେଲା । ବିବାହ, ମିଳନ ଓ ଅଭିଷେକର ଆନନ୍ଦ କ୍ଷଣକ ମଧ୍ୟରେ ଉଭେଇ ଗଲା । ରାମ ପୁଣି ଚାଲିଲେ ବନକୁ । ଏଥର ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ସହ ସୀତା ମଧ୍ୟ ବନକୁ ଗଲେ । ରାଜ୍ୟରୁ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ବନରେ ଶାନ୍ତି ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବଣ ପର୍ବତରେ ବୁଲୁଥିବାବେଳେ, ସେହି ଦୈହିକ ଦୁଃଖ ମଧ୍ୟରେ ସୀତାହରଣ ପର୍ବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ରାମ କାନ୍ଦିଲେ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବି କାନ୍ଦିଲେ । ଏହି କାନ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ସୁଗ୍ରୀବ ସହ ମିତ୍ର ହେଲେ । ବାଳୀ ବଧ କଲେ । ସୈନ୍ୟ ସଜ କରି ଲଙ୍କା ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ରାବଣକୁ ବଧ କରି ଫେରି ଆସିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ । ଅଭିଷେକ ହେଲା । ଶ୍ରୀରାମ ରାଜାଧିରାଜ ହୋଇ ସୁଖ ଓ ଶାନ୍ତିରେ ପ୍ରଜାପାଳନ କଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ନିଜ ସୁଖକୁ ନିଜେ ଆୟତ୍ତ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ରାଜାର ଆଦର୍ଶ ପାଇଁ ନିଜ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ପତ୍ନୀ ସୀତା ଶିରୋମଣି ସୀତାଙ୍କୁ ବଣରେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅତି ନିଷ୍ଠୁର ଭାବେ । ପତ୍ନୀ ବିରହରେ ପୁଣି କାନ୍ଦିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ରାଜା ଭାବେ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭ କଲେ, ନିଜର

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ । ଅଥଚ ସେହି ଆନନ୍ଦ ମିଳେଇ ଗଲା ସାତାକ ପାତାଳ ପ୍ରବେଶରେ ଏବଂ ପରେ ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ବିସର୍ଜନରେ । ରାମାୟଣରେ କେବଳ ରାମ ଯେ କାନ୍ଦିଥିଲେ ତାହା ନୁହେଁ । ସେ କନ୍ଦେଇଥିଲେ, ପିତା, ମାତା, ଭ୍ରାତା, ପତ୍ନୀ, ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଓ ଶେଷରେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ । ଏପରିକି ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞ ରକ୍ଷିମାନେ ମଧ୍ୟ ରାମଙ୍କ ଏହି ଦୁଃଖରେ ନ କାନ୍ଦି ରହି ପାରି ନ ଥିଲେ । ଦୁଃଖ, ଶୋକ, ନିରାଶ ଓ ନିରାନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ରାମାୟଣର ଗତି । ଶୋକରୁ ଏହାର ଆରମ୍ଭ, ଶୋକରେ ଏହାର ସମାପ୍ତି । ଶୋକ ବା କରୁଣ ରସ ହେଲା ଏହି ମହାନ ଗ୍ରନ୍ଥର ଆତ୍ମା ।

କରୁଣରସର ଏହି ମହାକାବ୍ୟ ଭାରତରେ ବହୁ କବି, ନାଟ୍ୟକାର, ଏପରିକି ଆଲଙ୍କାରିକଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କଲା । ପ୍ରାୟ ସବୁ ପୁରାଣରେ ଏହି କଥା ପ୍ରଚାରିତ ହେଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ମହିମା ଭାରତର ସାମାଜିକ ଅତିକ୍ରମ କରି ସମସ୍ତ ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରସାରିତ ହେଲା । ପୃଥିବୀରେ ଏପରି ଏକ ଦେଶ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ରାମାୟଣ ନାହିଁ ।

ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର ଏକାଧିପତି ହୁ ସବୁଦିନେ ସମାନ ଭାବେ ରହିବା ସମ୍ଭବ ହେଲାନାହିଁ । ଏକପକ୍ଷରେ ସଂସ୍କୃତ, ପାଲି, ପ୍ରାକୃତ, ଅପଭ୍ରଂଶ ଭାଷା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯେପରି ଆଧୁନିକ ଭାରତୀୟ ଭାଷା ସବୁର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା, ସେହିପରି ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ, କାନାଡା ପ୍ରଭୃତି ଦ୍ରାବିଡ଼ୀୟ ଭାଷାର ବିକାଶ ହେଲା । ସବୁ ଭାଷାରେ ସମସ୍ତେ ଚାହିଁଲେ ରାମାୟଣ ଲେଖିବାକୁ । ସମସ୍ତେ ଚାହିଁଲେ ନିଜ ମାତୃଭାଷାରେ ରାମାୟଣ ପଢିବାକୁ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଆଦିକବି ସାରଳା ଦାସ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ସତ; କିନ୍ତୁ ସାତକାଣ୍ଡ ବିଶିଷ୍ଟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାମାୟଣ ଲେଖିଲେ ଭକ୍ତକବି ବଳରାମ ଦାସ । ଗ୍ରନ୍ଥର ସମାପ୍ତ କଲାବେଳେ ସେ ସେଥିପାଇଁ ସଦମ୍ଭରେ କହିଲେ-

‘ସାତକାଣ୍ଡ ରାମାୟଣ ଅଟେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଦ’

ଶୁଣ ମୋହର ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ ସମ୍ପଦ ।’ (ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡ)

ବାଲ୍ମୀକି ଓ ବଳରାମଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ତିନିହଜାର ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ । ଏହି ଦୀର୍ଘକାଳ ମଧ୍ୟରେ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣ ବହୁ ଭାବେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଗଲା । ଆଲୋଚକଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରଥମେ ଏଥିରେ ଆଦି ଓ ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡ ନଥିଲା । ଏହି ଦୁଇଟି କାଣ୍ଡ ରାମାୟଣରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଯୋଜନା । ସେହିପରି ଗ୍ରନ୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ବହୁ ନୂଆ ପଦ ଓ ନୂଆ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଯୋଜିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହି ବିକାଶକ୍ରମରେ ଏପରି ଏକ ସମୟ ଆସିଲା, ଯେତେବେଳେ ରାମାୟଣର ମୂଳ ରୂପରେ ପ୍ରାୟ ଏକତୃତୀୟାଂଶ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭେଦରେ ଅଲଗା ହୋଇଗଲା । ସମାଲୋଚକମାନେ ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାମାୟଣର ତିନୋଟି ରୂପ ସ୍ଥିର କଲେ- ଦକ୍ଷିଣରେ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ପାଠ, ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମରେ ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମୀୟ ପାଠ ଓ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ପୂର୍ବା ପାଠ ବା ଗୌଡ଼ୀୟ ପାଠ । ବଳରାମ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀ ହୋଇଥିବାହେତୁ ତାଙ୍କ ରାମାୟଣ ଉପରେ ପୂର୍ବାପାଠର ପ୍ରଭାବ ଅଧିକ ଭାବେ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ ।

ଭାରତୀୟ ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଚେତନା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ମହାଭାରତ ଓ ରାମାୟଣରେ । ପ୍ରଥମଟିର ନାୟକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟର ନାୟକ ଶ୍ରୀରାମ । କାଳକ୍ରମେ ଉଭୟେ ମହାମାନବରୁ ଭଗବାନରେ ପରିଣତ ହେଲେ । ମହାଭାରତ ଓ ରାମାୟଣର ମୂଳକଥାରେ ଭଗବାନଙ୍କ ଲୀଳାତତ୍ତ୍ୱ ସମାବିଷ୍ଟ ହେଲା । ଉଭୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା । ରାମ ଓ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଭଗବାନତ୍ୱ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ନୂଆ ନୂଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚିତ ହେଲା । ରାମ କଥାକୁ ନେଇ ରଚିତ ହେଲା, କାଳିଦାସଙ୍କ ବିଶ୍ୱବିଶ୍ରୁତ ମହାକାବ୍ୟ ‘ରଘୁବଂଶମ୍’ । ହନୁମାନ ରଚନା କଲେ ‘ମହାନାଟକ’ ଓ ଭବଭୂତି ରଚନା କଲେ ‘ଉତ୍ତର ରାମ ଚରିତମ୍’ । ରାମ କଥାକୁ ନେଇ ରଚିତ ହେଲା ‘ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ରାମାୟଣ’, ‘ଯୋଗବାଶିଷ୍ଠ ରାମାୟଣ’ ଓ ‘ଅଭୂତ ରାମାୟଣ’ ପରି ଅନୁପମ ଗ୍ରନ୍ଥ । ଏସବୁ ନାଟକ, କାବ୍ୟ, ପୁରାଣ ମଧ୍ୟଦେଇ ରାମକଥାର ସ୍ୱଅ ବହି ଆସିଲା ଓଡ଼ିଶା ଭିତରକୁ ।

ସେଥିପାଇଁ ରାମକବି ବଳରାମ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣକୁ ଆଦର୍ଶ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେବି ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ କେବଳ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣର କଥାବସ୍ତୁ ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ । ବଳରାମ ତାଙ୍କ ଦେଶରେ ସେତେବେଳେ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇଥିବା ରାମକଥାକୁ ତାଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ । ଏହା କେତେବେଳେ ତାମିଲ ଭାଷାର ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଣ କଳା ତ କେତେବେଳେ ହିମାଳୟର ପାଦଦେଶକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା, କେତେବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପରିଭ୍ରମଣ କଲା ତ କେତେବେଳେ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ବିଚରଣ କଲା । ତାଙ୍କ ରାମକଥାକୁ ସରସ, ସୁନ୍ଦର, ଲୋକପ୍ରିୟ କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ କରି ଜଗତକୁ ମୋହିବା ପାଇଁ ସେ ଯେଉଁଠି ଯେଉଁ ନୂଆ କଥା ପାଇଲେ, ତାକୁ ତାଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ରଖି ତାଙ୍କ ରାମାୟଣର ‘ଜଗମୋହନ’ ନାମକୁ ସ୍ୱାର୍ଥକ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ରାମାୟଣ ମୂଳତଃ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣକୁ ଆଶ୍ରୟ କରିଥିଲେ ବି, ଏଥିରେ ‘ଅଧାରୁ ରାମାୟଣ’, ‘ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ’, ‘ରଘୁବଂଶ’, ‘ମହାନାଟକ’, ‘ଉତ୍ତରରାମଚରିତ’, ‘ଅନର୍ଥ ରାଘବ’, ‘ପ୍ରସନ୍ନ ରାଘବ’ର କଥାକୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ । ଏଥିରେ କେବଳ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ରଚିତ ଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରଭାବ ନୁହେଁ, ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଲେଖାଯାଇଥିବା ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ, ଆସାମୀ ରାମାୟଣର ସ୍ୱର୍ଣ ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ରାମାୟଣ ରାମକଥାର ଏକ ବିଶ୍ୱକୋଷ ।

ବଳରାମ ଜାତିରେ ଶୂଦ୍ର ଥିଲେ । ‘ଜନ୍ମେଣ ଉତ୍ତମ ମୁଁ ଅଟଇ ଶୂଦ୍ରଜାତି ।’ ଶୂଦ୍ର ଜାତିର ପରିଭ୍ରାଷ୍ଟା ଅତି ବ୍ୟାପକ । ବ୍ରାହ୍ମଣ, କ୍ଷତ୍ରିୟ ଓ ବୈଶ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଯେଉଁମାନେ ରହିଗଲେ ସମସ୍ତେ ଶୂଦ୍ର । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଗୀତାର ଏହି ମହାନ ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଜାତି ବିଚାର କରିବା ସମ୍ଭବ ନଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଏ ଦେଶରେ ବହୁ ଉପଜାତିର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇସାରିଥିଲା । ମୁସଲମାନଙ୍କ ଆଗମନ ପରେ ଭାରତୀୟ ଜାତି-ପ୍ରଥା ଆହୁରି ବିଶ୍ୱଜ୍ଞଳିତ ହୋଇଗଲା । ବୁଦ୍ଧଦେବ, ମହାବୀର ଜୈନଙ୍କ ପ୍ରଚାର ଫଳରେ ଧର୍ମପ୍ରଚାରର ଦୀର୍ଘ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ହାତଛଡ଼ା ହୋଇଗଲା । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ବହୁପୂର୍ବରୁ ଧର୍ମ ପ୍ରଚାର ବ୍ରାହ୍ମଣ, କ୍ଷତ୍ରିୟ ଓ ବୈଶ୍ୟଙ୍କୁ ଜାତି ଶୂଦ୍ର ଜାତିକୁ ଆଶ୍ରୟ କରିଥିଲା । ଯଜ୍ଞ, ବେଦ, ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜା, ତୀର୍ଥସ୍ନାନ, ବ୍ରତ, ଉପବାସ ଓ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ ପ୍ରଭୃତି ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ବିଧାନ ସବୁକୁ ଲୋକେ ସନ୍ଦେହ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ରାମାନନ୍ଦ, କବୀର, ନାନକ, ଦାଦୁ ଓ ତାଙ୍କ ପରମ୍ପରାରେ ଆସିଥିବା ବଳରାମ ପ୍ରଭୃତି ସବୁକବିମାନେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ସବୁ ସଂସ୍କାରକୁ ମୂଳରୁ ଉପାଡ଼ି ଫୋପାଡ଼ି ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ‘ଜନ୍ମେଣ ଉତ୍ତମ ମୁଁ ଅଟଇ ଶୂଦ୍ରଜାତି’ରେ ଏହି ଭାବନା ପ୍ରକଟିତ । କବି ଶୂଦ୍ର ସତ, ସେ କିନ୍ତୁ ଅଧମ, ପତିତ, ଅଜ୍ଞାନୀ ନୁହନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ କବି ନିଜର ବିନମ୍ରତା ପ୍ରକାଶ କରି କହିଛନ୍ତି-

ମୁଁ ପାମର ଯେ ବିଶେଷେ ଶୂଦ୍ରଯୋନି
ସୁଗ୍ୟ ଜନେ କୋପ ନ କରିବା ଏହା ଶୁଣି ।
ନାଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ କିନ୍ତୁ ଦୟା କଲା
ତେଣୁ ସେ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋ ମୁଖରୁ ସ୍ଫୁରିଲା
ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଶ୍ରୀହରି ସେବକ
ଶୁଣି ଉପହାସ ନ କର ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ । (ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ)

ମଣିଷ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ ଜନ୍ମ ନେଲେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଯିବ, ଏପରି କଥା ନୁହେଁ । କର୍ମ ମଣିଷକୁ ବଡ଼ କରେ, ସାନ କରେ । ରାମକଥା କହିବା ପାଇଁ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ସଦୃଶ ମହର୍ଷି ସମର୍ଥ ସତ; କିନ୍ତୁ ‘ଲଲାଟ ଲେଖନ କେ କରିବ ଆନ ।’

ଯେ ଯାହାର ଦେହରେ ଯେବଣ ଗୁଣ ଥାଇ

ଚଣ୍ଡାଳ କର୍ମେ ଯେ ଶ୍ରୀକର୍ମୁର ଖାଇ

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଭାବେ ଚାଲଇ ମଦ ବାଟେ

ଯାହା ସେ ବିଧାତା ବିହିଲା ଲଲାଟେ ।

ଏ ମୋର କର୍ମେ ଯେବେ ଅଛଇ ଯେମାନ

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ବାମୀ ମୋତେ ହୋଇଲେ ପରସନ

ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ବଖାଣିବି ମୁହିଁ

ଶ୍ୟବ କୋଟି ଚରିତ୍ର ଥୋକାଏ ଯିବି କହି (ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ)

କବି ଶୂଦ୍ରଘରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ବି ରାମାୟଣ ରଚନା କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ସେ ନିଜ ପୂର୍ବଜନ୍ମର ସୁକୃତ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ସୋମନାଥ ମହାପାତ୍ର ମଧ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁ ସେବକ ଥିଲେ । କେଉଁଠି କେଉଁଠି ମହାପାତ୍ର, ମହାମନ୍ତ୍ରୀ, ମହନ୍ତ ଓ ପାତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ବହୁ ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି । ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଅ ଥିବାର ଉଲ୍ଲେଖ ଆଉ କେଉଁଠି ମିଳେ ନାହିଁ । ସେ ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ ଯେତିକି କହିଛନ୍ତି, ପରମ୍ପରାରେ ଯାହା ପ୍ରଚଳିତ ସେଥିରୁ ସେ ଯେ ଜଣେ ବିନୟୀ ବୈଷ୍ଣବ ଥିଲେ, ତାହାହିଁ ଜଣାଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ ପିଲାଦିନୁ କବି ଭଗବାନ ଆରାଧନାରେ, ଶାସ୍ତ୍ରଚର୍ଚ୍ଚାରେ ମନୋନିବେଶ କରିଥିଲେ । ଯେଉଁଠି ପୁରାଣ ଆଲୋଚନା ହେଉଥିଲା, ସେଠି ବସି ସେ ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲେ, ‘ହୃଦୟରେ ଚିତୋତ୍ତମ ମନେ ମନେ ଗୁଣି’, ସେ ସବୁକୁ ଆୟତ୍ତ କରୁଥିଲେ । ଏଥିରେ ସଂଯୋଗକୁ ମିଶିଗଲା ଭଗବାନଙ୍କ କରୁଣା । କବି ଭାବିଲେ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା ପରି କାର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଦୁଇଟି ଲାଭ । ପ୍ରଥମଟି ହେଲା, ଯେତେବିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାମକଥାର ମହିମା ପ୍ରଚାରିତ ହେଉଥିବ, ସେତେବିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ବଞ୍ଚିଥିବ, କବିଙ୍କ ନାମ ମଧ୍ୟ ତା’ସହ ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ରହିଯିବ । ଦ୍ଵିତୀୟ ଲାଭ ହେଲା ‘ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ଉତ୍ତରଣ କଲେ ମଣିଷ ଅକାଳ ମରଣ ଲାଭ କରେନାହିଁ’ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ନାମର ମହିମା ଅଶେଷ । ଏହା କେବଳ ଜୀବନରେ ମୁକ୍ତି ଦିଏନାହିଁ, ମରଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗରେ ଠାବ ଦିଏ । ବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାପ୍ତି କରାଏ । ସେଥିପାଇଁ କବି କହିଛନ୍ତି-

ଜୀବତେ ମୁକତ ମଲେ ସ୍ଵର୍ଗ ଯିବି

ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡେ ବିଷ୍ଣୁ ପାଶେ ଖଟିଥିବି

ଏତେ ଲାଭ ଛାଡ଼ି କରିବି କିମ୍ପା ଆନ

ଦୟା ଯେବେ ମୋତେ କଲେ ଭଗବାନ । (ଆଦି କାଣ୍ଡ)

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଏହିପରି ଏକ ପୁଷ୍ପଭୂମିରେ । ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ନ ଥିବା ବହୁ ତତ୍ତ୍ଵ ଏଥିରେ ଅନୁପ୍ରବେଶ କଲା । ପ୍ରତି କାଣ୍ଡର ଆରମ୍ଭରେ ରହିଲା, ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳରାମ ବା କୌଣସି ଦେବତା ଓ ଦେବୀଙ୍କ ବନ୍ଦନା । ଏ ସବୁ ବନ୍ଦନା ସତ୍ତ୍ଵେ ଜଗନ୍ନାଥ ହିଁ ଥିଲେ କବିଙ୍କର ପରମ ଆରାଧ୍ୟ । ‘ଜଗନ୍ନାଥ ପିତା ମୋର ଜଗନ୍ନାଥ ମାତା’ । ଜଗନ୍ନାଥ ହିଁ ରାମ କଥାର ବକ୍ତା, ଲେଖକ, ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ଓ ଆଉ ସେଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥର ନାମ ‘ଜଗମୋହନ’ । ଶିବ ଓ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସମ୍ବାଦରେ ଏହା ଚରିତ ହୋଇ ପୁରାଣର ଶୈଳୀକୁ ଗ୍ରହଣ କଲା । ଏହାର ଶ୍ରୀରାମ ହେଲେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସପ୍ତମ ଅବତାର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚରିତ୍ର ପରିଚାଳିତ ହେଲେ ବର ବା ଅଭିଶାପ ଦ୍ଵାରା । ଏସବୁ ଉପରେ ରହିଲା ଦେବତାମାନଙ୍କର ହସ୍ତକ୍ଷେପ । ଶ୍ରୀରାମ ଭଗବାନ ହେଲେବି ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୈବୀଶକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଲା । ଜନ୍ମାନ୍ତରବାଦର ପ୍ରଭାବ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚରିତ୍ରରେ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହେଲା । ଶ୍ରୀରାମ ସୀତାଙ୍କ ବିରହରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପରି ବିଳାପ କଲେ, ବା

ଦଶରଥ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଜୀବନରୁ ବଳି ଭଲ ପାଉଥିଲେ ବି କୈକେୟୀଙ୍କ କଥାରେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇ ରାମଙ୍କୁ ବନ ଯିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ବା ରାବଣ ଦ୍ଵାରା ସୀତା ହରଣ ହେଲା ବା କୈକେୟୀ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ଖଳ ବିଚାର ବା ଅବିଚାର କଲେ, ଏସବୁ ମୂଳରେ ଥିଲେ ଦେବତାମାନେ । ସେମାନେ କେତେବେଳେ ନିଜେ ଆସି, କେତେବେଳେ ଦୂତ ପଠାଇ, କେତେବେଳେ ରକ୍ଷ, ବାନର ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜୀବ ରୂପରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଦୈବୀ ପ୍ରଭାବକୁ ସୂଚକ କଲେ । ଶେଷକୁ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଦୈବୀ ପ୍ରଭାବ ଏତେ ପ୍ରବଳ ହୋଇଗଲା ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚରିତ୍ରକୁ ତା’ର ପୂର୍ବଜନ୍ମର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେଲା । ଦେବତାମାନେ ସବୁବେଳେ ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରାମଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହେବାବେଳକୁ ସେମାନେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ କରିଦେଉଥିଲେ । ଏପରିକି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଅବତାର ନେବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲାବେଳେ ବ୍ରହ୍ମା ସେ ରାମରୂପରେ କେଉଁ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ, ସେସବୁର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଖସଡ଼ା ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲେ ।

ବାଳକ କାଳେ ଯଜ୍ଞ ରକ୍ଷୁ ଦେବହରି
 ଯୁବାକାଳେ ବନସ୍ତ ଯିବୁ ମୁନିନ୍ଦ୍ର ରକ୍ଷାକରି
 ବିପିନେ ଭାରିଯା ତୋର ରାବଣ ହରିନେବ
 ଦୁଃଖେଶ ଦିନ ତୁ ବଞ୍ଚିବୁ ରାଘେବ
 ଦେବଙ୍କର ନିମିତ୍ତେ ପାଇବୁ ଅନେକ କଷ୍ଟ
 ନୋହିଲେ ଅସୁର ନୁହନ୍ତି ନା ନଷ୍ଟ
 ରିକ୍ଷ ବାନର ଯେ ସଜନି ଘେନିଯିବୁ
 ମାନବ ରୂପ ଧରି ରାବଣ ମାରିବୁ । (ଆଦି କାଣ୍ଡ)

ଏହା ହେଉଛି ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣରେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ରାମାୟଣର ଯେଉଁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ତାହା ଆଦିରୁ ଲଙ୍କା ଯାଏ ଆବଦ୍ଧ । ସମାଲୋଚକଙ୍କ ମତରେ ଏହାହିଁ ଥିଲା ରାମାୟଣର ଆଦିରୂପ । ବଳରାମଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାକୁ ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । ପ୍ରଥମରେ ବାଳକ କାଳେ ଯଜ୍ଞରକ୍ଷା ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟରେ ଯୁବାକାଳେ ବନବାସ, ମୁନିମାନଙ୍କ ରକ୍ଷା, ରାବଣକୃତ ସୀତାହରଣ ଏବଂ ରାବଣବଧ ପ୍ରଭୃତି । ଶ୍ରୀହରି ମଧ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କଥାରେ ରାଜି ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମ ଅବତାରେ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ -

ତୁମ୍ଭର ଛଳେ ମୁଁ ମାନବ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରି
 ମାରିବି ଦାନେବ ବଳ ନିଶୋଧନ କରି
 ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ବହିବି ନୋହିବି ଚକ୍ରଧର
 ନ ଚଢ଼ିବି ଗରୁଡ଼ ବିନତା କୁମର । (ଆଦିକାଣ୍ଡ)

ଏସବୁ ଦୈବୀ ପ୍ରଭାବ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାମାୟଣର ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ରରେ ମୂଳ ଚରିତ୍ରର କିଛି କିଛି ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ରାବଣ ଚରିତ୍ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଗଲା । ରାବଣ ଓ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଉଭୟେ ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବଜନ୍ମରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରପାଳ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଥିଲା, ଜୟ ଓ ବିଜୟ । ସେମାନେ ଦୁର୍ବାସା ମୁନି ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଅଭିଶାପ ଫଳରେ ଅସୁର ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କରି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଶତ୍ରୁରେ ପରିଣତ ହେଲେ । ଭକ୍ତଙ୍କ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ବିଶେଷକରି ଭକ୍ତଙ୍କୁ

ଭବାର କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜନ୍ମ ନେଲେ ସାତା ରୂପେ ଓ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ହେଲେ ଶ୍ରୀରାମ । ରାବଣ ଏସବୁ ଭଲ ଭାବେ ଜାଣିଥିଲା । ସେ ତା' ଆଖିରେ ଦେଖୁଥିଲା, ରାମ ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟରେ ଯେଉଁ ମୁଗମାନଙ୍କୁ ବଧ କରୁଥିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି ହେଉଥିଲା । ଏସବୁ ଦୃଶ୍ୟ ସ୍ମରଣରେ ଦେଖୁଥିଲେ ବି ମାୟାମୋହରେ ଅନ୍ଧ ହୋଇଥିବା ହେତୁ, ସେ ଏସବୁକୁ ବେଳେବେଳେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ନଥିଲା । ସେ ଜାଣିଶୁଣି ସାତାଙ୍କୁ ହରଣ କଲା । ଅଶୋକ ବନରେ ରଖି ବେଳେବେଳେ ପ୍ରଲୋଭିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କାଳେ ସାତା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନ ହୋଇ ଆଉ କେହି ହୋଇଥିବେ । କାଳେ ସେ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେବେ । ଏହି ଆଶାରେ ହିଁ ସେ ରହିଗଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ରାବଣର ଲଙ୍କାପୁରରେ ଗୋଟାଏ ବାନର ପଣି ସବୁ ଧୂସ୍ରବିଧୂସ୍ର କରିଦେଲା, ରାମ ବାଳିକୁ ବଧ କଲେ, ରକ୍ଷ, ବାନର ସହ ମିତ୍ରତା ବାନ୍ଧିଲେ, ସାଗର ପାରି ହୋଇ ସୁବଳୟାରେ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇଲେ, ଅସୁରଙ୍କୁ ନ ଡରି ଲଙ୍କାପୁରକୁ ଛିନ୍ନଛତ୍ର କରିଦେଲେ, କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମଲା, ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମଲା, ଲଙ୍କାପୁରର ସମସ୍ତ ସେନାପତି, ରାବଣର ପୁତ୍ର, ନାତି ସମସ୍ତେ ଯୁଦ୍ଧରେ ନିହତ ହେଲେ- ଏସବୁ ଅଘଟଣ ଲଙ୍କାପୁରରେ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଘଟି ଯାଉଥିଲେ ବି ରାବଣ ଜାଣିଶୁଣି ସବୁ ନୀରବରେ ସହ୍ୟ କରିନେଉଥିଲା । ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମୃତ୍ୟୁପରେ ମହୋଦରୀ ଆଉ ସହ୍ୟ କରି ନ ପାରି ନାରଦ ମୁନିଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ କଥା ରାବଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରକାଶ କଲା, ସେତେବେଳେ ରାବଣ ତାର ମନ କଥା ଖୋଲି କହିଦେଲା । ସେତେବେଳେ ସେ କହିଲା, ତା'ଉପରେ ଥିବା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ଅଭିଶାପ କଥା । ରାମ ଯେ ବିଷ୍ଣୁ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସେ ଜାଣିଥିବା କଥା ପ୍ରକାଶ କଲା । କିନ୍ତୁ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ହାତରେ ବଧ ହେଲେ, ସେ ପେରିଯିବ ନିଜ ପୂର୍ବ ସ୍ଥାନକୁ । ଯଦି ରାମ ବିଷ୍ଣୁ ହୋଇ ନ ଥିବେ ଏବଂ ସେ ରାବଣ ହାତରେ ପ୍ରାଣ ଦେବେ, ତା'ହେଲେ ସେ ଛପନଗଣ୍ଡା ଯୁଗ ପାଇଁ ତ୍ରିଲୋକ ବିଜୟୀ ହୋଇ ରହିଯିବ । ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ର ଲାଭ । ଏତେବଡ଼ ସୁଯୋଗ ଯେତେବେଳେ ତାକୁ ମିଳିଛି, ସେ ତାକୁ ଛାଡି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଖରେ ଶରଣ ପଶିବ କେଉଁ ଲାଭ ଆଶାରେ । ରାବଣର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ଶୁଣି ମହୋଦରୀ ନୀରବ ହୋଇଗଲା । ରାବଣ ଚରିତ୍ରରେ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆକସ୍ମିକ ନ ଥିଲା । ପୁତ୍ର, ମିତ୍ର, ଭ୍ରାତା ଓ ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ହରାଇ ଶୋକରେ ଅଧୀର ହୋଇ ସେ ଏପରି କହି ନ ଥିଲା, ଏହା ହେଲା ତା' ଜୀବନ ଓ ଚରିତ୍ରର ମୂଳ ସ୍ୱର । ଆଦିକାଣ୍ଡରୁ ଏହାର ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ । ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ସେ ମିଥିଳାରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଧନୁଭଗ୍ନ ଦୃଶ୍ୟ ସ୍ମରଣରେ ଦେଖିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଭାଇ ବିଭୀଷଣକୁ ନିଜର ମନୋଭାବ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଥିଲା-

ମିଥିଳା କଟକେ ଜନେକ ମହାମୁନି
ସାତ୍ୟା ନାମେ ତାର ଯେକଲ ନୟନୀ
ଧନୁ ସୟେୟର କରିଥିଲା ଆଜ
ଦଶରଥ ନାମେଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ମହାରାଜ
ତାହାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ତନୟେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ନାମ
ସେ ସେ ଆମଞ୍ଜିଲା ଶିବ ଶରାସନ
ଭାଇ ପକାଇଲା ବେନି ଖଣ୍ଡ କରି
ରତ୍ନମାଳା ଦେଇ ସାତ୍ୟା ଗଲା ବରି
ଦେଖିଣ ବମହାର ଲାଗିଲାକ ମୋତେ
ବାର ବରଷ ପୁଅ କଲା ଯେତେ କୃତ୍ୟ

ଯେବଣ କୋଦଣ୍ଡ ଇନ୍ଦ୍ର ତୋଳି ନ ପାରଇ

ସାନ ହୋଇଁ ରାମ ତା' ବାମକୁଜେ ଧରଇ ॥ (ଆଦିକାଣ୍ଡ)

ରାବଣ ଏତେ କଥା କହିଲେ ମଧ୍ୟ ଅସଲ କଥା ଛାଡ଼ିଗଲା । ସେ ଯେ ଦିନେ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ମିଥୁଳାକୁ ଯାଇ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ନ ପାରି, ସତ୍ତାରେ ଉପହସିତ ହୋଇ ଫେରି ଆସିଥିଲା, ସେ କଥାକୁ ସେ ଲୁଚେଇ ଦେଲା । ବିଭୀଷଣ ଯେତେବେଳେ କହିଲା, 'ରାବ ଅବତାର ସ୍ୱୟଂ ଅଟନ୍ତି ହରି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟନ୍ତି ସେ ଜନେକ କୁମାରୀ' 'ଆଉ ତୋର କୁମାରୀ ପାଇଁ ସୁରଗଣ 'ରବିତଳେ ଜାତ କଲେକ ନାରାୟଣ', ସେତେବେଳେ ରାବଣ ସଦମ୍ଭରେ ଚହ ଚହ ହସରେ ସେ କଥାକୁ ଉଡ଼ାଇ ଦେଇ କହିଥିଲା,

ଦେବେ ମେଳି ହେଲେ ମୋହୋର କିସ ହୋଇ

ଶ୍ରୀରାମର ମୋହୋର ଅପ୍ରୀତି ନୁହଇ ।

ସେ ଅୟୁଧ୍ୟାର ରାଜା ମୁଁ ଲଙ୍କାର ଅଧିପତି

ତାହାର ମୋହୋର କିମ୍ପା ହୋଇବ ଅପ୍ରୀତି ।

ଯଦ୍ୟପି ଦଣ୍ଡ ସେ ବାହିବ ମୋହୋର ଉପରକଳଂ

ସମୁଦ୍ର ଯେଣେ ସେ ପାଇବ ମୋତେ କାହିଁ ।

ଯଦ୍ୟପି ପର୍ବତେ ସେ ପୋତିବ ମହାବଳ

ସେ ସେ ମନିଷ୍ୟ ମୁଁ ଅସୁର ଅତାର୍ତ୍ତଳ ।

ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇ ଯେବେ ଆସିବ ମୋତେ ମାରି

ଯେକଇ କହ ତ ନୁହଇ ମୋହରି ।

ଦଶଶିର ଛେଦିଲେ ପୁଣିହିଁ ମୁଣ୍ଡ ଲାଗଇ

କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ମୋତେ ନାହିଁ ଭୁମି ଭାଗଇ ।

ଯଦ୍ୟପି ସମ ମୋତେ ହୋଇବ ରଘୁନାଥ

ତାହାର ବାଣେ ଯେବେ ତୁଟିବ ମୋର ମାଥ

ବିଷ୍ଣୁ ହାଥେ ମଲେ ନିଶ୍ଚିତେ ଯିବି ସ୍ୱର୍ଗ

ତେବେ ସେ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇବ ପୁଣ୍ୟ ଭାଗ । (ଆଦି କାଣ୍ଡ)

ଆଦିକାଣ୍ଡର ଏହି ଭାବବିହ୍ୱଳ ଆବୁପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟରେ ରାବଣର ପ୍ରକୃତ ଚରିତ୍ରକୁ ଚିହ୍ନିବାରେ ଅସୁବିଧା ହୁଏନାହିଁ । ନିଜ ବାହୁର ପରାକ୍ରମରେ ପୁଣି ତପସ୍ୟା ବଳରେ ତିନି ଜଗତକୁ ଜିଣିଥିବା ପ୍ରତାପୀ ରାବଣ, ଏତେ ସହଜରେ ସେ ସବୁକୁ ପର ହାତରେ ଟେକି ଦେବାକୁ ଚାହିଁ ନାହିଁ । ଏହା କ୍ଷତ୍ରିୟର ଧର୍ମ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଯଦି କେହି କେବେ ଏତେ ଅସମ୍ଭବକୁ ସମ୍ଭବ କରିପାରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେବ, ସେ ଯେ ବିଷ୍ଣୁ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ କେତେଜଣଙ୍କୁ ମିଳେ ? ସେ ସେଥିପାଇଁ ସେହିଦିନ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲା, ଆଦିରୁ ଲଙ୍କାଯାଏ । କେବଳ ରାବଣ ଚରିତ୍ର ନୁହେଁ, ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ନଥିବା ବହୁ ଚରିତ୍ର ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣର କଳେବର ମଣ୍ଡିତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭକ୍ତତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଚାରରେ ସହାୟକ ହୁଏ । ସେ ସବୁ ହେଲେ ବଗ, କୁକୁଡ଼ା, ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା, ଚକ୍ରବାକ ଓ ଗୋପାଳ ପ୍ରଭୃତି ।

ବଗ ଓ ବଗୁଳୀ କଥାରେ କୁହାଗଲା ସ୍ୱାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଭେଦ । ଏମାନେ କେବେ ସାନ ବଡ଼ ନୁହନ୍ତି । ଦାମ୍ପତ୍ୟ

ଜୀବନର ମହିମା ପ୍ରଖ୍ୟାପନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାର୍ତ୍ତିକ ଦଶମୀରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଞ୍ଚ ଦିନକୁ ବକ ପଞ୍ଚକ କୁହାଗଲା । ଏହା ହେଲା ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଅହିଂସାର ଦିନ । କଥାରେ ଅଛି, ଏତେବେଳେ ବଗ ମଧ୍ୟ ମାଛ ଛାଡ଼ି ଦିଏ । ବକ ଉପାଖ୍ୟାନ ମାଧ୍ୟମରେ କବି ବଳରାମ ଓଡ଼ିଆ ସମାଜକୁ ଦେଲେ ଦାମ୍ଭତ୍ୟ ଜୀବନର ମହାନତା ତଥା ଅହିଂସା ଧର୍ମର ପାଞ୍ଚୋଟି ପୁଣ୍ୟ ଦିବସ ।

ବଣରେ କୁକୁଡ଼ାଟିଏ ରହୁଥିଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସାତାଙ୍କ ଖବର ଦେଇ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇଲା ସପ୍ତଶିଖ ମୁକୁଟ । ରାମ ଚାଲିଗଲେ । ମୁଣ୍ଡରେ ମୁକୁଟ ଦେଖି ତା'ର ଆଶା ବଢ଼ିଗଲା । ସେ ରାମଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଦଉଡ଼ିଲା । ଆହୁରି କିଛି ମାଗିବା ପାଇଁ । ସେହିଦିନୁ ସେ ଆଜିଯାଏ ସକାଳୁ ତାଙ୍କ ଦିଏ 'ଚକ୍ରଧର ରକ୍ଷାକର' 'ଚକ୍ରଧର ରକ୍ଷାକର' । ଏ କଥାରେ କୁହାଯାଇଛି, ଆଶାର ଅନ୍ତ ନାହିଁ । ଆଶା ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ନିରାଶା ହିଁ ସାର ହୁଏ । ଭଗବାନ ଅହେତୁକ କୃପାରୁ ଯାହା ମିଳେ, ସେତିକିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଜୀବନରେ ଶାନ୍ତି ମିଳେ ।

ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ସମୁଦ୍ରରେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିବା ବେଳେ ନିଜ ଶରୀରରେ ଧୁଳି ବୋଳି ହୋଇ ବନ୍ଧ ଉପରେ ଝାଡ଼ି ଏହାକୁ ସମତୁଲ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ଏହା ହେଉଛି ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ପରୋପକାରର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ । ଶ୍ରୀରାମ ତା' ଉପରେ ଖୁସି ହୋଇ ତା'ର ପୁଷ୍ପ ଦେଶରେ ଆକିଦେଲେ ସ୍ନେହାଶୀଷର ତିନୋଟି ରେଖା ।

ଚକ୍ରବାକ ଓ ଚକ୍ରବାକୀ କେଳି କରୁଥିଲେ ପମ୍ପା ସରୋବରରେ । ରାମ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ସାତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧ । କେଳିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଚକ୍ରବାକ ରାଗି ଯାଇ ରାମଙ୍କୁ କହିଲା ଶାସ୍ତ୍ର ବାଣୀ । ପରର ଆନନ୍ଦ ବେଳେ ବିଶେଷ କରି ରତିକ୍ରୀଡ଼ାରେ ବାଧା ଦେଲେ ଅସୀମ ପାପ ହୁଏ । ରାମ ତ ନୀରବରେ ଶୁଣିଗଲେ, କିନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଚକ୍ରବାକ ଦମ୍ପତିକୁ ଦେଲେ ଚିର ବିରହର ଅଭିଶାପ । ଚକ୍ରବାକ ନିଜର ଭୁଲ ବୁଝି, ରାମଙ୍କ ଠାରେ ଶରଣ ଗଲା । ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଅଭିଶାପ ଲାଘବ କରିଦେଲେ । ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ବିରହ ହେଲା କେବଳ ରାତିରେ ।

ଦୟାକୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଏହି ଚିତ୍ର ମିଳେ ପୁଣି ଗୋପାଳ ଉପାଖ୍ୟାନରେ । ରାମଙ୍କୁ ଶୋଷ ହେଲା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗଲେ ପାଣି ଖୋଜିବାକୁ । ଦୂରରେ ଦେଖିଲେ ଗୋ ପଲ ଓ ଗୋପାଳଙ୍କୁ । ରାମଙ୍କ ମଣି ବନ୍ଧା ଦେଇ କିଛି କ୍ଷୀର ମାଗିବାକୁ ନିର୍ବୋଧ ଗୋପାଳ ମଣିର ମୂଲ୍ୟ ନ ବୁଝି ମନା କରିଦେଲା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାଗି ଅଭିଶାପ ଦେଲେ । କ୍ଷୀର ସବୁ ରକ୍ତ ହୋଇଗଲା । ଗୋପାଳ ନିଜର ଭୁଲ ଜାଣିପାରି ରାମଙ୍କ ଠାରେ ଶରଣ ପଶିଲା । ରାମ ଖୁସି ହେଲେ । ଆଞ୍ଜୁଳୀଏ କ୍ଷୀର ଦେଇ ରାମଙ୍କ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରିଥିବାରୁ ପରଜନ୍ମରେ ଅର୍ଥାତ୍ କୃଷ୍ଣ ଅବତାରରେ ସେ ହେଲା ତାଙ୍କ ପିତା ନନ୍ଦ ।

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅସୀମ ଦୟା ବଳରେ ଯେପରି ବହୁ ନିରାହ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଥିଲା, ସେହିପରି ରାମ କାହାରି ଗର୍ବ ସହ୍ୟ କରି ପାରୁନଥିଲେ । ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କାଳରେ ରାମ ଭରଦ୍ୱାଜଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । ଭରଦ୍ୱାଜଙ୍କ ସନ୍ନ୍ୟାସରେ ନିଜ ବୀରତ୍ୱର କାହାଣୀ କହୁଥିବାବେଳେ ହନୁମାନ ସେ ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲା । ସେ ମନେ ମନେ ନିଜ ବୀରତ୍ୱର କଥା ଭାବି ନେଲା । ସର୍ବଜ୍ଞତା ଶ୍ରୀରାମ ହନୁମାନର ଗର୍ବ କଥା ଜାଣିପାରି ତାକୁ ପଠାଇଲେ ବଣକୁ ମନ ଖୁସିରେ ଫଳ ଖାଇବାକୁ । ହନୁମାନ ବନରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା ବନର ସବୁ ପ୍ରାଣୀ ଭୀତହସ୍ତ ହୋଇ ପଳାଇବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ପଚାରି ବୁଝିଲା ସେ ଦିନ ଅସୁର ରାଜା ବଳିଙ୍କ ଅଷ୍ଟମଲ୍ଲ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କର ପାଳି । ସେ ବର୍ଷକେ ଥରେ ସେଠାକୁ ଆସେ ଏବଂ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଯାହା ପାଏ ତାହା ଭକ୍ଷଣ କରେ । ହନୁମାନ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭୟ ଦେଲା । ଅଥଚ ସେହି ଅସୁରକୁ ବଧ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ବରଂ ତା କବଳରେ ପଡ଼ି ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲା । ରାମ ନାମ ଶୁଣି ସେହି ଅସୁର ହନୁମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ହନୁମାନ ବୁଝିପାରିଲା ନିଜ ଦୋଷ । ସେ ଆସି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ନିକଟରେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା ।

ବାଲ୍ମୀକିରେ ଏ ସବୁ କଥା ନଥିଲା । ଏଥିରୁ କିଛି ସଂସ୍କୃତର ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥରେ, କିଛି ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ପୁଣି ଆଉ କିଛି ଇଣ୍ଡୋନେସିଆରେ ମିଳେ । କବି ବଳରାମ ଏହିପରି ବହୁ କଥା ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ରୋତରୁ ଆଣି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମହିମା ପ୍ରଚାର କଲେ । ରାବଣ ଚରିତ୍ରର ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣକୁ ତାଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରନ୍ଥ ଠାରୁ କେବଳ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କରିଦେଲା ତାହା ନୁହେଁ; ଏହାର ଆତ୍ମାରେ ଆଉ ଏକ ନୂତନ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଲା । ସେହି ତତ୍ତ୍ୱଟି ହେଲା ‘ଭକ୍ତିତତ୍ତ୍ୱ’ । କାବ୍ୟୋଚିତ କରୁଣ ରସ ସ୍ଥାନରେ ରହିଲା ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥୋଚିତ ଭକ୍ତିଭାବନା । ଏଥିରେ କୁହାଗଲା ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର କେହି ଶତ୍ରୁ କି ମିତ୍ର ନୁହନ୍ତି । ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଭାବରେ ସ୍ମରଣ କଲେବି ସେ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ବିଭୀଷଣ, ସୁଗ୍ରୀବ, ହନୁମନ୍ତ ରାମଙ୍କ ଠାରେ ଶରଣ ନେଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଦେଲେ । ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଭୁଲି ରାମଙ୍କ ପାଇଁ ଜୀବନ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ସେମାନେ ଯେପରି ଅନବରତ ରାମ ନାମ ସ୍ମରଣ କଲେ, ରାବଣ ବି ସେହିପରି ନିଜର ଆଶଙ୍କା, ଆକୂଳତା, ଆବିଳତା, ରଣସଜ୍ଜା ଓ ଯୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟରେ ରାମନାମ ଅନବରତ ସ୍ମରଣ କରିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ମଧ୍ୟ ହେଲା ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ପ୍ରିୟ । ଜଗନ୍ନାଥ ଶ୍ରୀରାମ ରୂପରେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଆସିଥିଲେ, ଜଗତ ଭବାର ପାଇଁ । ତାଙ୍କ ଅମୃତ କରସ୍ପର୍ଶରେ ତାତକା ଅସୁରୀ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କବନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଚରିତ୍ର କେବଳ ଶତ୍ରୁତା ଆଚରଣ କରିଥିଲେ ବି, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ହସ୍ତରେ ମୃତ୍ୟୁଲାଭ କରି ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକକୁ ଗମନ କଲେ, ସେତେବେଳେ ରାବଣ ଯେକି ପୂର୍ବଜନ୍ମରେ ବିଷ୍ଣୁସେବକ ଥିଲା ଏବଂ ଅଭିଶାପ ପାଇ ଅସୁର ହେଲା, ସେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ହସ୍ତରେ ନିହତ ହୋଇ ନିଜ ପୂର୍ବସ୍ଥାନକୁ ଫେରିଯିବାରେ ଆଦୌ ବିଚିତ୍ରତା ନଥିଲା ।

ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ପରି ବଳରାମ ତାଙ୍କ ରଚନାରେ କାବ୍ୟୋଚିତ ସବୁ ରସର ସମାହାର କରିଥିଲେ । ନାରୀ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ, ସମୋଗ ଉପଭୋଗରେ ତାଙ୍କ ଲେଖନୀ ଯେପରି ବାଡ଼ବତୀ ମାନୁ ନ ଥିଲା, ସେହିପରି ପ୍ରକୃତି ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ସେ ନିଜର ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇ ବସୁଥିଲେ । ଏ ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ପୁନରୁକ୍ତି ଦୋଷ ତାଙ୍କ ରଚନାକୁ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ କରୁଥିଲେ ବି, ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା ମୋହରେ ଏଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନ ଥିଲେ । କଥା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ ସେ ବାରମ୍ବାର ଗୋଟିଏ କଥାର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଥିଲେ । ରାବଣ ଚରିତ୍ର ତାଙ୍କର ଥିଲା ଅତି ପ୍ରିୟ । ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭରେ ରାବଣର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ ଦେଇ, ପୁଣି ସେହି କାଣ୍ଡରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ ପୂର୍ବରୁ ରାବଣ କଥା କହିଛନ୍ତି । ଏହିପରି ଗ୍ରନ୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ରାବଣର ମହିମା ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ର ମୁଖରେ ବଖାଣ କଲାପରେ ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡରେ ଜନ୍ମଠାରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ କଥାକୁ ପୁଣି ଥରେ ଦୋହରାଇଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ବଂଶାବଳୀ ଜନ୍ମଠାରୁ ନିର୍ବାସନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଥାକୁ ସେ ବାରମ୍ବାର କହିଛନ୍ତି । ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ସେ ପ୍ରାୟ ସମାନ ଉପମାନ ସବୁକୁ ସବୁ ନାରୀ ଚରିତ୍ର ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଏ ସବୁ ଏକ ପକ୍ଷରେ କାବ୍ୟ-ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲେ ହେଁ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ପାଠକର ମନକୁ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ କରିଦିଏ ବୋଲି କେହି କେହି ମତ ଦେଇଥାନ୍ତି । ସେହିପରି ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର କଳେବର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କବି ବଳରାମଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରୀତି ବିଶେଷ ଭାବେ ଦାୟୀ ବୋଲି କାହାରି କାହାରି ମତ । ତେବେ ବଳରାମ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାକୁ ଏତେ ନିବିଡ଼ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ଦୃଶ୍ୟ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅନାବଶ୍ୟକ ମନେ ହେଉ ନ ଥିଲା । ଉର୍ବଶୀ, ରମ୍ୟା, ମେନକା ଏପରିକି ସୀତା ଓ ମନ୍ଦୋଦରୀଙ୍କ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲାବେଳେ ଏକା ପ୍ରକାର ଉପମା ଏକ ପ୍ରକାର ଶୈଳୀ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ବି, ସେ ଏଥିରୁ କାହାକୁ ଛାଡ଼ିଥାନ୍ତେ ? ଯେଉଁ ପରିବେଶରେ ଏମାନଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ସେତେବେଳେ ଏମାନଙ୍କର ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ସବୁବେଳେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଏକ ବାସ୍ତବ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଛି ।

ରାମାୟଣ ପରି ଭକ୍ତି-ଗ୍ରନ୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ନାରୀ ରୂପର ଶୃଙ୍ଖାରିକ ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରତି କେହି କେହି ଆକ୍ଷେପ କରିଥାନ୍ତି । ‘ରାମ

ଚରିତ ମାନସ' ପରି ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ତୁଳନାରେ ରଖି ବିଚାର କଲେ ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ତୁଳସୀ ଦାସ ଶୃଙ୍ଗାରିକ ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ତାଙ୍କ ମହାନ ଗ୍ରନ୍ଥରୁ ପ୍ରାୟ ବହିଷ୍କାର କରିଥିବା ବେଳେ ବଳରାମ ଏଥିରେ ଅତ୍ୟଧିକ ରୁଚି ରଖିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ରମ୍ଭା ଧର୍ଷଣ, ସ୍ନାନରତା ଉର୍ବଶୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବିଭୀଷଣ ଉଚ୍ଛାଟନ, ଜରତା କାମମୋହିନୀ ପ୍ରଭୃତି ବେଶ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ବଶୀକରଣ ଏବଂ ମେନକା ଅପସରୀ ଦ୍ଵାରା ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଙ୍କ ତପ ଭଗ୍ନ, ଏପରିକି ରାବଣର ଅତ୍ୟଧିକ ବର୍ଣ୍ଣନା, ବେଦମତୀ ଉପାଖ୍ୟାନ ପ୍ରଭୃତି 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ'ରେ ନ ରହିବା କଥା । ଏସବୁ ଉପାଖ୍ୟାନ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ଠାରୁ ଆହୁରି ଉତ୍ତେଜକ । ବଳରାମ ଏସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲାବେଳେ ଯେପରି ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଛନ୍ତି, ସାତାଙ୍କ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଓ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମିଳନ ବେଳାରେ ପୁଣି ସାତାଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ସେହିପରି ସଂଯମତାର ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ରସିକତାକୁ ସେ ସେତେବେଳେ ଶୃଙ୍ଗାରମୁଖୀ ନ କରି ଭକ୍ତିମୁଖୀ କରିଛନ୍ତି । ସାତା ସ୍ଵୟଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଜଗତର ମାତା । ଏହି ଭାବନା ସେତେବେଳେ କବି ବଳରାମଙ୍କୁ ଭକ୍ତ ବଳରାମରେ ପରିଣତ କରିଦେଇଛି । ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବିଚାର କଲେ ବଳରାମଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ସ୍ଵରୂପ ଜାଣିହୁଏ । ସେତେବେଳେ କାବ୍ୟ ଓ ପୁରାଣର ରଚନା କେବଳ ଭକ୍ତିରସପାୟୀ ପାଠକଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା । ପୁରାଣର ଶ୍ରୋତା ଭାବେ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀୟ ଲୋକଙ୍କର ସମାବେଶ ହେଉଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦେବା ଥିଲା, ପୁରାଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ପୁଣି ଏସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ଏତେ ଜୀବନମୁଖୀ ଯେ ଏହା ପାଠକ ମନରେ ବାସ୍ତବ ଜୀବନର ସ୍ପର୍ଶ ଆଣେ । ଏ ସବୁର କୁପ୍ରଭାବ ସଂପର୍କରେ ପାଠକ ସଚେତନ ହୋଇଯାଇ ଏପରି କୁର୍ମରୁ ବିରତ ହୋଇଯାଏ । ପୁରାଣ ହେଉଛି ସମାଜର ଦର୍ପଣ ସଦୃଶ । ଜୀବନର ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ର ଦେଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଧର୍ମରୁ ନିବୃତ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ପୁଣି ଉତ୍ତର ଭାରତର ବିଦେଶୀ ଶାସନରେ ଭୟଭୀତ ତଥା ତ୍ରସ୍ତ ସମାଜ ଓଡ଼ିଶାରେ ସେତେବେଳେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଥିଲା ସ୍ଵାଧୀନ ରାଜ୍ୟ । ଭକ୍ତିର ସହ ରସିକତାର ରସ ଆସ୍ବାଦନ କରିବାରେ ଅସୁବିଧା ନଥିଲା । ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହୁଏତ ବଳରାମ ଲକ୍ଷ୍ୟବ୍ୟୁତ ହୋଇନଥିଲେ ।

ସବୁ କଥା, ସବୁ ଚରିତ୍ର ଓ ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟରେ ବଳରାମଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମହିମା ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ବାସ୍ତବ ଜୀବନର ଚିତ୍ର ଦେବା, ମନୁଷ୍ୟକୁ ମନୁଷ୍ୟ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା । ଶ୍ରୀରାମ ଯେପରି ଗୃହ ଶବ୍ଦର, ବାନର ପତି ସୁଗ୍ରୀବ, ଅସୁର ରାଜା ବିଭୀଷଣ, ରକ୍ଷପତି ଜମ୍ବେବଙ୍କୁ କୋଳେଇ ନେଇଥିଲେ, ଯେପରି ପର ଆପଣା ଭେଦକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ, କବି ବଳରାମ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ସମାଜର ସବୁ ବର୍ଗକୁ, ସବୁ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମାନ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଥିଲେ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପରମ ମିତ୍ର ଗୃହ ଶବ୍ଦର ଉପାଖ୍ୟାନ କହିବା ବେଳେ ସେ ଯେପରି ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦର ଜାତିର ବେଶ, ଭୂଷା, ଆଚାର, ବ୍ୟବହାର ସଂପର୍କରେ ପାଠକଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇଲେ, ସେହିପରି ବ୍ରାହ୍ମଣ, କ୍ଷତ୍ରୀୟ, ବୈଶ୍ୟ ଜାତିର ଧର୍ମ ଉପସ୍ଥାପନ କଲାବେଳେ ସେ କାହାରି ପ୍ରତି ବିଦୃଷ୍ଟା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ନ ଥିଲେ । ତେବେ ଭକ୍ତ, ଶୂଦ୍ର ଓ ନାରୀ ପରି ସମାଜର ଅବହେଳିତ ଜାତିର ମହତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରତି ସେ ବିଶେଷ ଭାବେ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ'ର ଶୁଦ୍ରକ ମୁନି ଉପାଖ୍ୟାନ, ନାରୀ ମହତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଓ ସୁଗ୍ରୀବ, ହନୁମାନ ଓ ବିଭୀଷଣଙ୍କ ପରି ନିଃସ୍ଵାର୍ଥପର ଭକ୍ତଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ପାଠକଲେ ଏହାହିଁ ଜାଣିହୁଏ । ଏଠି କେବଳ ଭକ୍ତ ମହିମା କଥା କୁହାଯାଇଛି । ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲା ଜୀର୍ଣ୍ଣ, ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରର ପୁନଃସଂସ୍କାର । ଶ୍ରୀରାମ ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ନିର୍ବାସିତ ହେବା ପରେ ଭରତ ମଧ୍ୟ ଅଯୋଧ୍ୟା ନ ଆସି ନନ୍ଦି ଗ୍ରାମରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ । ଚଉଦ ବର୍ଷ ପରେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଫେରିବା ବେଳେ ଏହି ପରିତ୍ୟକ୍ତ ନଗରର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନୂଆ ଘର ହେଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣର

ମନ୍ତ୍ରପାଠରେ ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ହୁଏ । ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ଭାବେ ବଶିଷ୍ଠ ଓ ଭରତ ତାହାହିଁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଅଥଚ ଶ୍ରୀରାମ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରୀକୁ ଦେଖି ଆସିବା ପାଇଁ ପଠାଇଲେ, ତାଙ୍କ ଅନୁରକ୍ତ ଭକ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବ, ବିଭୀଷଣ ଓ ହନୁମାନଙ୍କୁ । ସେମାନେ ଯିବା ପରେ ଶ୍ରୀରାମ ନିଜେ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଅଯୋଧ୍ୟା ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏହା ଦେଖି ବଶିଷ୍ଠ ଓ ଭରତ ଏକ ସ୍ଵରରେ ଏହାର ପ୍ରତିବାଦ କଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଏବେବି ଏକ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା ନଗରୀ । ଯଜ୍ଞ ହୋଇ ନାହିଁ, ହୋମ ହୋଇନାହିଁ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରିନାହାନ୍ତି, ଏପରି ଅପବିତ୍ର ନଗରୀରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ଶାସ୍ତ୍ରାନୁମୋଦିତ ନୁହେଁ । ବଶିଷ୍ଠ ଓ ଭରତଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେଉଁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ସେଥିରେ ଭକ୍ତି ଧର୍ମର ମୂଳ ତତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ଭକ୍ତି ଧର୍ମ ଜାତି ବିଚାର କରେ ନାହିଁ, ଶାସ୍ତ୍ରନିର୍ଯ୍ୟାସ ଅପେକ୍ଷା ମାନବିକ ଗୁଣକୁ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଏ । ବିଭୀଷଣ ଅସୁର ଜାତିର, ସୁଗ୍ରୀବ ଓ ହନୁମାନ ବାନର ଜାତିର ହେଲେ ବି ସେମାନେ ମାନବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୁଣ ପରୋପକାରର ପୋଷକ ଥିଲେ । କୌଣସି ବର୍ତ୍ତନ ବା ପାରିଶ୍ରମିକ ନ ନେଇ ସାତା ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେମାନେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଏପରି ପରୋପକାରୀ ଲୋକଙ୍କ ପଦରଜ ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରକଥୁତ ବିଧିବିଧାନ ଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତର, ଏହାହିଁ ହେଲା ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଭକ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ସେ କହିଥିଲେ,

‘ପର ଉପକାରୀ ଏ ଅଟନ୍ତି ତିନିଜଣ,
ଏମାନଙ୍କୁ ସମ ନୁହନ୍ତି ସୁରଗଣ
ଏ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ପାଦରେଶୁ ଲାଗି
ଦୁଷ୍ଟକୁତମାନେ ପକାଇଲେ ଭାଙ୍ଗି ।
ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ ଯେବଣଠାରେ କରି
ଏହାଙ୍କ ଚରଣ ପଡ଼ିବା ଠାବରୁ ନୋହେ ସରି ।’ (ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ)

ସେହିପରି ଶ୍ରୀରାମ ଲଙ୍କାରୁ ଫେରି ଭରଦ୍ଵାଜ ଆଶ୍ରମରୁ ହନୁମନ୍ତଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଭରତଙ୍କ ନିକଟକୁ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରେରଣ କଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଗୁହ ଶବରକୁ ଭୁଲି ନ ଥିଲେ । ବାଟରେ ନିଜର ପରମ ମିତ୍ର ଗୁହ ଶବରକୁ ଖବର ଦେବା ପାଇଁ ହନୁମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭାବେ ସଚେତନ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣରେ ଶୁଦ୍ରକ ମୁନି ଉପାଖ୍ୟାନ ଥିଲା । ଏଥିରେ ଶ୍ରୀରାମ କୌଣସି ବ୍ରାହ୍ମଣର ସନ୍ତାନକୁ ଅକାଳ ମରଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ଶୁଦ୍ରକ ମୁନିକୁ ବଧ କରିଥିଲେ । ସେହି ଯୁଗରେ ଯେତେବେଳେ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣ ଲେଖୁଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଶୁଦ୍ରମାନଙ୍କର ତପସ୍ୟା କରିବାର ଅଧିକାର ନ ଥିଲା । ଶୁଦ୍ରମାନେ ତପସ୍ୟା କଲେ ଦେଶରେ ଅନାଚାର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୁତ୍ର ସବୁ ଅକାଳରେ ମରଣ ବରଣ କରୁଥିଲେ । ଏହାର ପ୍ରତିବିଧାନ ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ରକ ମୁନିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ବଳରାମ କଥାରେ ବିଶେଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଲେ ନାହିଁ । କଥାକୁ ସେହି ଭାବରେ ରଖି ଏହାକୁ ଏକ ସ୍ମରଣୀୟ ପୁଣ୍ୟ ଦିବସରେ ପରିଣତ କରିଦେଲେ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ହସ୍ତରେ ନିହତ ହୋଇ ଶୁଦ୍ର ମୁନିଙ୍କର କେବଳ ସ୍ଵର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ନ ଥିଲା, ସେହି ଦିନଠାରୁ ସେହି ଦିବସ ଏକ ପୁଣ୍ୟତିଥିରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ସେହି ରକ୍ଷି ପଞ୍ଚମୀ ଦିନ, ଯେଉଁମାନେ ଶୁଦ୍ର ମୁନିଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରିବେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ସ୍ଵର୍ଗର ଅଧିକାରୀ ହେବେ । ଏହିସବୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟରେ କବିଙ୍କ ସମାଜ ସଚେତନତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ।

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ରଚନାର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ନାମ-ମହିମା ପ୍ରଚାର । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସବୁ ନାମ ମଧ୍ୟରେ ରାମ ନାମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଗୋଟିଏ ନାମ ଚାରିବେଦ ସହିତ ସମାନ । ଯିଏ ବିଷ୍ଣୁ ସହସ୍ର ନାମ ପାଠ କରେ ବା

ସ୍ମରଣ କରେ, ସେ ଯେତିକି ଫଳ ପାଏ, କେବଳ ରାମ ନାମ ଜପ କଲେ, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଫଳ ମିଳେ । ରାମ ନାମ ହେଉଛି ସକଳ ବେଦର ସାର । ବ୍ରହ୍ମା ଏହି ନାମ ସ୍ମରଣ କରି ଜଗତର ପିତା ହେଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଲେ 'ବିଷ୍ଣୁନାଥ ପ୍ରିୟା' । ଏହାର ଅନ୍ୟ ନାମ 'ତାରକେ ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନ' । ବ୍ରହ୍ମ ହତ୍ୟା ଓ ଦକ୍ଷ ଯଜ୍ଞ ନାଶ ଦୋଷରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ଶିବ ଯେପରି ଏହି ନାମ ଜପ କରିଥିଲେ, ପାର୍ବତୀ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଅସୁରବଳନ ପାପରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ଶିବଙ୍କ ମୁଖରୁ ରାମ କଥାକୁ ଆତ୍ମଳ ବୃକ୍ଷ ଶୁଣିଥିଲେ । କବି ବଳରାମ ମଧ୍ୟ ସେହି ନାମକୁ ଜପ କରିବା ପାଇଁ ରଚନା କଲେ, 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ' । ନିତେ ଚରିଲେ, ଜଗତକୁ ତାରିବା ପାଇଁ ସଂକଳ୍ପ ନେଲେ । ଏ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ମହିମା ଅଶେଷ । କବି କହିଛନ୍ତି,

ପରମବ୍ରହ୍ମ ଯେ ସ୍ୱୟେଂ ରାମ ଅବତାର
ଦୁଃଖାଜନ ନିଷ୍କାରତା ମେଳୁ ନିବାର ।
ଜଗତଜନ ହିତେ ସୁରଗଣ ଛଲେ
ପରମାନନ୍ଦ ଅବତାର ହୋଇଲେ ରବିଚଳେ ।
ନାମ ସୁମରିଲେ ମୋ ଯେତେ ପାପ ଥାଇ
ତେତେକ ଦୁଷ୍ଟରୁ ଯେ ନିଷ୍କାର ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଗୋସାଇଁ ।

ପଞ୍ଚମ ବେଦ ଏହା ଏକ ମନେ ଶୁଣ
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ଯେ ନାମ ରାମାୟଣ ।
ପୁତ୍ର ପ୍ରାପତ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ଅପୁତ୍ରିକେ
ସମାପତ କରି ଶୁଣ ହୋ ସୁଖ ଲୋକେ ।

କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ସାହୁ

ଆଦି କାଣ୍ଡ

ବନ୍ଦଇ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳାଦେବୀ ପତି
ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ଅପୂର୍ବ ମୂରତି ।
ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀମୁଖ ନୀଳମଣି ଆଭା
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର କଳାମେଘ ପ୍ରଭା ।
ନୟନ ଯୁଗଳ କି ଶରଦର ଶଶୀ
ଜଗତଜନ ହୃଦେ ଅଛୁ ପ୍ରଭୁ ବସି ।
ସର୍ବଦେବ ନିତ୍ତାରଣ ସୁରଗଣ ସାହା
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଶୋଭେ ବେନି ବାହା ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ ମୁରାରି
ବିଚିତ୍ର ଝିନବାସ ପରିହରଣ କରି । ୧୦
ଅତିଅନ୍ତ ଶୋଭିତ ପବିତ୍ର ନେତ୍ର ଗୋଟା
ଶ୍ରୀହରି ଅଙ୍ଗେଣ କାଢେଣି ଚାରୁଛନ୍ତା ।
ଶିରରେ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଶୋଭାବନ
ବିରାଜନ୍ତି ମଣି କିରଣ ଛନଛନ ।
ଲଲାଟେ ଶୋହଇ ନବରତ୍ନ ଚିତା
ଗଗନ ମଣ୍ଡଳେ କି ଶୋହଇ ସବିତା ।
ଅଳକା ଲମ୍ବିତ ଯେ ମୁକୁତାର ଝରା
ଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ନିଧେ ଯେହ୍ନେ ଉଦୟେ ଲକ୍ଷେ
ତାରା ।
ଗନ୍ଧ ସୁଲେ ମଣ୍ଡିତ ସୁସନ୍ଧି ଚାରୁଚିତା
ହୃଦରେ ପଦେକ ଉରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ପଇତା । ୨୦
ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ସୁଦୀର୍ଘ ସନ୍ଧି ରେଖା
ଜଳଧର କୋଳେ କି ବିକୁଳିର ଶିଖା ।
ସୁସନ୍ଧି ନାସିକାକୁ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ କିଛି
ଆପଣେ ଆପଣାକୁ ଘଟଇ ଶ୍ରୀବସି ।
ତଳଲୋକ ବଶ ହୁଅଇ ଯାହାକୁ ଚାହିଁ
ଯେ ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ଜଗମୋହନ
ରୋସାଇଁ ।
କଟିରେ କଟିମେଖଳା ଶୋଭିତ ଦିବ୍ୟ କାନ୍ତି
ବାମେ ଯମଦାତ୍ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି ।

ରତ୍ନ ଚକାୟେଣ ନେତର ତୁଳି ପାଡ଼ି
ବିଜୟେ ଜଗନ୍ନାଥ ବଡ଼ିମା ପଣ ଛାଡ଼ି । ୩୦
ବ୍ରହ୍ମା ଗୁହ ଇନ୍ଦ୍ର ଚିନ୍ତନ୍ତି ଯାକୁ ଧ୍ୟାନେ
ସେ ପ୍ରଭୁ ଅବତାର ମଞ୍ଜେଣ ଆପଣେ ।
ଦେଖୁତେ ସୁଲଭ ନୟନେ ଅଗୋଚର
ପରବ୍ରହ୍ମ ରୂପ ଦିଶନ୍ତି ଶୋଭାକର ।
ଅବୟେ ଅଶେଷ ଅରୂପ ରୂପକାୟା
ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅଜାତ ଅବିବେକ ମାୟା ।
ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯେକଇ ଶଶ୍ୱର
ସାକ୍ଷାତେ ବିଜୟେ ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁ ତାର ।
ଦକ୍ଷ ସିଂହାସନ ଚାମର ଶ୍ୱେତଛତ୍ର
ରାଜ ରାଜେଶ୍ୱର ନୃପତି ପବିତ୍ର । ୪୦
ପାଟ ମହାଦେଇ ଗୁଢ଼ିଣୀ ସତ୍ୟବାମା
ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ସହିତରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବଳରାମା ।
ଭଗ୍ନୀ ସୋଭଦ୍ରା ସେ ସମ୍ପାଳଇ ଅର୍ଥ
ଭାଷାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ ।
ବକ୍ର ସମ ପ୍ରାସାଦ ପାଷାଣ ନବର
ଧୃଢ଼େ ଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ଚିରାଳ ଫରହର ।
ଆଗେ ଦ୍ୱାରପାଳ ବିନତାର ବନ୍ଧ
ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଶେଣ କଳପବଟ ଦୃଷ୍ଟ ।
ଲବଣ ମାହାଜଳ ଗଡ଼କଇ ଖଣା
ଲାଈକେଶ୍ୱର ଲିଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଣେ
ଠଣା । ୫୦
ପାଟଣାର ନାମ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପୁରୀ
ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ପର୍ଜିଲା ତାହା ଶଙ୍ଖ ମତି କରି ।
ମାରକଣ୍ଡେଶ୍ୱର ଲିଙ୍ଗ ନଗକୁ ଦଣ୍ଡପାଟ
ଚାରିଦ୍ୱାରେ ବସଇ ମୁକତି ଚାରିହାଟ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ପୁର ଦିଶଇ ଅତି ଶୋଭା
ଯହିଁ ନ ଭେଦଇ କଳିକାଳ ପ୍ରଭା ।
ଦଶ ସହସ୍ର ଘର ଅଷ୍ଟାଦଶ ଜାତି
ସବିହେଁ ଚତୁର୍ଭୁଜ ସ୍ୱର୍ଗକଇ ଦିଶନ୍ତି ।

ଭାଳିଣ ଦେବତାଏ ପୁରୁଷି ପିତାମହ
ଏଥରେ ସଂଶୟେ ଦେବ ବିଚାରିଣ
କହ । ୬୦
ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଲୋକେ କ୍ରଥ ଖଣ୍ଡେ ପୂର୍ବଦିଗ ଶେଷ
ଦକ୍ଷିଣ ମଉଦଧି ଉତ୍ତର ତଟ ଦେଖ ।
ନୀଳଗିରି ପର୍ବତେ ବିଜୟେ ଚକ୍ରଧାରୀ
ଚର୍ମ ନୟନରେ ଦେଖଣ ଲୋକେ ତରି ।
ନଗ୍ରହିଁ ସୁସନ୍ଧି ବହୁତ ଲୋକ ଅଛି
ସଭିଏ ଦିଶନ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀବନ୍ଧି ।
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ସାରଙ୍ଗ ଚତୁର୍ଭୁଜ
କିରୀଟୀ କୁଣ୍ଡଳ ପାତବାସ ଦିବ୍ୟ ତେଜ ।
ଏଥରେ ମଧ୍ୟ କେ ଅଟଇ ଜଗନ୍ନାଥ
କେମନ୍ତେ ଜାଣିମା ଏହା କହସି ଜଗତର
ତାତ । ୭୦
ହସିଣ ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲନ୍ତି ସମସ୍ତ ଦେବେ ଶୁଣ
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଲୋକେ ସମସ୍ତେ
ନାରାୟଣ ।
ଏ ସେ ନିଦାବିଷ୍ଣୁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ହରି
ଚର୍ମ ଲୋଚନେ ଦେଖୁଲେ ଯାହା ତରି ।
ସର୍ବଲୋକେ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ଚତୁର୍ଭୁଜ
ଆପଣାର କର ଛାଡ଼ିଲେ ଦେବରାଜ ।
ଚରଣ ନ ଘେନିଲେ ଦେବଗଣ ହିତେ
ଗୁପ୍ତ କଲେ ହରି ଶ୍ରବଣ ସହିତେ ।
ଆଜୁଁ ହେତୁ କରିଥିବ ଯେହା ଚିହ୍ନି
ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଶୁଣି ସୁରସିକ
ମୁନି । ୮୦
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଅଜଲେ ଦେବେ ଦେଖୁ
ସୁଫଳ ହୋଇଲେ ସେ ଗୋବିନ୍ଦକୁ
ନିରେଖୁ ।
ଦୁଇବାହୁ ଟେକିଣ ଯାଚନ୍ତି ଶରଣ
ଯେବଣ ନାମ ଗୋଟି ଜଗତ ଉଦ୍ଧାରଣ ।

ଦାସ ଜନକଲ ଦେଖିଲେ ହସନ୍ତି
ତେଣୁ ସେ ପୁରଙ୍ଗ ଅଧର ବିନ୍ଦୁସନ୍ତି ।
ଚକ୍ଷୁ ନିଚଳ କରିଣ ଦେବ ଚାହେଁ
ନୟନ ମୋହର ଭଗତ ଦୁଃଖ ଧାୟେ ।
କଟି ପାତବାସ ପିନ୍ଧନ୍ତି କାନ୍ଧି କରି
ସେବକ ନିମିତ୍ତେ ଧାମନ୍ତି ଚକ୍ରଧାରୀ । ୧୦
ଚାରିକଟି ବନ୍ଧବ ଚତୁର୍ଥାମ ନଦୀ
ଆରତ ଭାଜନ ବାନା ଯାହାର ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
କୁସୁମ ଚନ୍ଦନ ପୁରନ୍ଧ ଝିନ ବାସ
ରତ୍ନ ଆଭରଣ ଭୋଗ ଯେ ବିଳାସ ।
ଦେଖଣ ଦେବତାସ ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁଟି
ଜାଣିଲେ ବାସୁଦେବ ବାସନା ପ୍ରକୃତି ।
ଦେବେଶ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମାନବେ ଅଗୋଚର
ଜୟ ଜୟ ମାଧବେ ତୁ ପରମ ନିରାକାର ।
ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତୁ ସହସ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି
ସହସ୍ରେ କର ସହସ୍ରେ ପୂର୍ଯ୍ୟ

ଜ୍ୟୋତି । ୧୦୦

ସହସ୍ରେକ ଶିର ସହସ୍ରେ ଲୋଚନ
ସହସ୍ରେ କୋଟି ଯୁଗ କଳାକ ବିମୋଚନ ।
ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ମୁନି ସହସ୍ରେ ପୃଷ୍ଠି ଅନ୍ତେ ତ୍ରିଦଶ
ଦ୍ୱାଦଶ ଆଙ୍ଗୁଳ ଯେ ବେଦାନ୍ତ ପୁରୁଷ ।
ସତ ଶାନ୍ତ ସାତୁକ୍ୟ ଅରୁନା ଗୋସାଇଁ
ଭାବଗ୍ରାହୀ ନାଥ ତୁ ତୋ ତହିଁ ଆନ ନାହିଁ ।
ଅପାର ମହିମା ନାଥ ବିଚିତ୍ର ତୋର କେଳି
ଜାଣିତ ଭାର୍ଜନ ନୋହନ୍ତି ଦେବ ଶୂଳୀ ।
ଦାସବସକ-ନାଥ କରୁଣାମୟେ ସିନ୍ଧୁ
ଧଉର୍ଯ୍ୟେ ମେରୁ ଦୁଃଖଜନବନ୍ଧୁ । ୧୦
ପୁରଗଣକଲ ଶାଖା ଦତ୍ୟ କୁଳ କାଳ
ନମୋ ନାରାୟଣେ ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋପାଳ ।
ନମୋ ଦାମୋଦର ଶ୍ରୀରଙ୍ଗ ମଧୁହାରୀ
ନମୋ ନମୋ ବିଷ୍ଣୁ ସାରଙ୍ଗ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
ନମୋ ଭଗବାନ ଜଗଜ୍ଜନଆତ୍ମା
ଉତ୍ପତି ପ୍ରକୟ ତୁ କରନ୍ତା ମହାତମା ।
ପୃଷ୍ଠି ପ୍ରିୟା ଦୁଃଖ ସୁଖ ଦାନୀ

ଅବିକ୍ଷଣେ ଦାତା ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଜ୍ଞାନୀ ।
ଭାଲ ଭାରିଯା ଭୟେଣୀ ସହିତେ
ନାଳଗିରି ବିଜୟେ ଜଗତ ଜନ
ହିତେ । ୨୦
ବିବିଧ ବିନୋଦେ ତୁ କରୁ କ୍ରାନ୍ତାରସ
ତୀର୍ଥଯାତ୍ରା ନାନା ବିଧାନ ସରସ ।
ପାଟଛତ୍ର ଚାମର ଦାସ ଦାସୀ ଜନ
ଅବିକାର ପାତନା ତୋ ନ ଜାଣନ୍ତି ଆନ ।
ଯାହାକଲ ସୁଦୟା କରୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି
ସେ ତୋହୋର ଚରଣେ ଶରଣ ପଶଇ
ଆସି ।
ଭବ ଲୋକେଶ ଭକ୍ତି ଅନ୍ତେଶ ସ୍ୱର୍ଗଯାଭ
ଦେବକର ତୁଲେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଇ ।
ତୁ ସେ ନାରାୟଣ ଶରଣ ରଖନ୍ତା
କାରୁଁ ବହୁ ସବୁହିଁ ଯେକଲ

ଦେଖନ୍ତା । ୩୦

ଧନୀ ନିର୍ବିନୀ ଅବଳ ବଳ ନାହିଁ
ତୋହୋର ଆଗେ ସ୍ୱାମୀ ଜପ ମନ୍ତ୍ର କାହିଁ ।
ବେଦ ପୁରାଣେ ତୁ ଅରୁ ଆଦିପତି
ତୋହର ଆଗେ କିସ ମୋ ମୁକତି ।
ବ୍ରହ୍ମା ତରଣ୍ଡ ହୁଅଇ ଯାର ଆଗେ
ରୁଦ୍ର ସମାନ୍ୟ ନୋହଇ ଯାକୁ ଯୋଗେ ।
ସର୍ବ ଦେବ ନିତ୍ୟାଗଣ ସର୍ବଜୀବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ
ବନ୍ଧଇ ଜଗନ୍ନାଥ ପରମବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱାମୀ ।
ମୁହିଁ ତୋହୋରେ ଶରଣ ପଶିଲି ଜଗନ୍ନାଥ
ଉଦ୍ଧରି ଧର ମୋତେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର

ହସ୍ତ । ୪୦

ତୁ ଦେବ ଉଦ୍ଧାରଣ ବୋଲିଣ ଭଜିଲି
ଭୟେ ନ କରିଣ ତୋରେ ଶରଣ ପଶିଲି ।
ଶାହାସ୍ର ଆଗମ ମୁଁ ଶୁଣିଲି ବିପ୍ରମୁଖେ
ତୋତେ ସେବା ସ୍ୱାମୀ କରିଥୁବି ସୁଖେ ।
ତୋହୋର ଆଜ୍ଞାରେଣ ପୁରଗଣ ବଳୀ
ତୋତେ ଦେଖ କରିଣ ଅସୁରେ ଯାନ୍ତି

ଜଳି ।

ସ୍ୱର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଚଉଦ ଭୁବନ
ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରିଣ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
ଯେ ତୋହୋରି ଦୟା ଅଛଇ ଦେବେ ପାଲ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ତାକୁ ସରି ସମ
ନାହିଁ । ୫୦
ଜୟ ତୁ ଶ୍ରୀବତ୍ସ-ଲାଞ୍ଜନ ମୁରାରି
କଉତୁହଳ ମଣି ମଣିତ ଦଇତାରି ।
ପୁରାଣ ପୁରୁଷ ତୁ କମଳ ପତ୍ରାକ୍ଷ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ମୋତେ ପ୍ରେମଜ୍ଞାନ ଦକ୍ଷ ।
ମୁହିଁ ବଳରାମ ଦାସ ଅଟଇ ତୋହର
ତୁ ଦେବ ହୃଦରେ ବସସି ମୋହୋର ।
ଶ୍ରୀରାମ ରୂପ ଜାନକାପତି ମୂର୍ତ୍ତି
ସପ୍ତମ ଅବତାର ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀପତି ।
ରାବଣର ଦର୍ପ ଧାସିଲେ ଯେବଣ କୃତ୍ୟ
ତାହା ମୁଁ ବିଚାରି ରଚିବଇଁ ଗୀତେ । ୬୦
ଯେ ଜନ୍ମ ମୋହର ସାର୍ଥକ କରିବି ତୋତେ
ସେବି

ଯାହା ସେ ବଖାଣ କଲା ବାଲମିକ
ମହାକବି ।
ତାହା ମୁଁ ସୁମରିଣ ଧାସିବି ପାପରାଶି
କରସି କରୁଣା ମୋତେ ନାଳଗିରିବାସୀ ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲେ ଜଗନ୍ନାଥ
ହୃଦେ ପ୍ରକାଶ ମୋର ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ହସ୍ତ ।
ସ୍ୱାମୀର ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ଶିରେ ଧରି
ଗ୍ରହ ବଖାଣିମି ବୋଲି ମନରେ ବାଞ୍ଛା
କରି ।

ଶୁଣିମା ସୁଞ୍ଜ ଜନେ ଶ୍ରୀରାମ ମହିମା
ସଦାଶିବ ଆଗେ ଯାହା ପଚାରିଲେ
ଉମା । ୭୦
ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତ ହୋଇଣ କହନ୍ତି ଶୁକପାଣି
ମୁହିଁ ତାହା ପଣ୍ଡିତ ମୁଖୁଁ ଅଛି ଶୁଣି ।
ନାଳସୁନ୍ଦର ଗିରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନେ
କହିବି ରାମାୟଣେ ଅମୃତ ବଚନେ ।
କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ଅଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱନାଥ

ଯେସନ ସମୟେ ଯାଇ ମିଳିଲେ
ଚଉମାଥ ।

ଦେଖଣ କୃତକୃତ ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁରାରି
ଉଠିଣ ବିଧାତାକୁ କୋଳାଗ୍ରତ କରି ।
ପାରତି କରିଣ ବସାଇଲେ ନେଇ
ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଦେଖଣ ଆନନ୍ଦ

ରମାସାଜଂ । ୮୦

ଏକ ଆରେକେଣ ପୁରୁଷ କୁଶଳ
ସୃଷ୍ଟିର କଥା ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ ସକଳ ।
ସଦାଶିବ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିମା ପିତାମହ
ବଳ ଖୁନ୍ ଭଗ୍ନ ହୋଇଲା ମୋର ଦେହ ।
ପାର୍ବତୀ ବିକଳ ବହୁତ ମୋତେ ଦେଖୁ
କେବଣ କାରଣରେ ବୁଝ ଅଷ୍ଟ ଆଖି ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଦେବ ଅଛଇ ମୁହିଁ ଜାଣି
ଯେଣେ ସେ ମୁଁ ଅଗଳି ତାହା ଶୁଣ

ଶୁଲପାଣି ।

ଧର୍ମ ନ ଆପଣ ମହାଯାଗ ଭାଙ୍ଗିଲୁ
ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିକୁ ଅନେକ ଗଞ୍ଜିଲୁ । ୯୦
ସେ ଦୋଷେ ତୋହୋର ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ
ତୁହି ସିନା ଭିଆଗଂ ଅଛୁ ଉମା ସାଜଂ ।
ପାପ ପୁଣ୍ୟ ବୋଲିଣ ଦୁଇ ପଛ କଲୁ
ପୁନ୍ୟେଣ ପାପେ ଦଗଧି ହୋଇଲୁ ।
ଯାଗ ଯଜ୍ଞ ଜପ ତପ ଦାନ ଧର୍ମ
ଯେହା ଝିଫାସତେ ପାଇ ପାପ କର୍ମ ।
ଅହନ୍ତା ଘେନିଣ ଯେ ବିଚାର ନ କଲୁ
ତେଡ଼େ ମହାଧର୍ମ ହେଲେ ଝିଫାସିଲୁ ।
ତହିଁର ପାପେଣ ବଢ଼ିଲା ତୋତେ ଗୋଗ
ଶରୀର ଅସୁସ୍ଥେଣ ଅସାଧନ

ଯୋଗ । ୧୦୦।

ଯେବେ ସଦାଶିବ ମୋହୋର ବୋଲକର
ତାରେକ ବ୍ରହ୍ମରାମ ନାମ ତୁ ଉଚ୍ଚାର ।
ଯେ ସେ ପ୍ରମବ୍ରହ୍ମ ସଂସାର ଏଣେ ତରି
ରାମ ନାମ ସୁମରଣା କର ତ୍ରିପୁରାରି ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ଅନୁଷ୍ଠପ ଛନ୍ଦ

ଯେ ସେ ରାମ ନାମ ହୃଦରେଣ ବନ୍ଦ ।
ହେଉ ପରାପତ ତୋତେ କଳପ ପଦାର୍ଥ
କଲୁଷ ବିସର୍ଜଣ ହୁଅ ତୁ ସୁଆର୍ଥ ।
ଯେତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମା ଚତୁର୍ବେଦ ଘୋଷି
ଗୁହକଳ ଆଶିଷ କହିଲେ କମଳ
କୋଷା । ୧୦

କୃତଆଜ୍ଞୋଳି ହୋଇଣ ସଦାଶିବ
ବୋଲନ୍ତି ତୁମେ ଶୁଣ ହୋ ଦେବକର
ଦେବ ।
ଅନେକ ସ୍ମୃତି ଯେ କଲା ଶୁଲପାଣି
ତୁ ସେ ପିତାମହ ମୋହୋର ମନ ଜାଣି ।
ଆଜୁଁ ରାମ ନାମ ଜପିବି ଅନୁବ୍ରତେ
ତୋହୋରେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହଉ
ପରାପତେ ।

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଗଲାକ ଶୁଲପାଣି
ସଦାଶିବ ହରଷେ ଭଣଇ ରାମବାଣୀ ।
ନିତି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ଶକର
ଜପଇ ରାମ ନାମ ବେନି ଯେ
ଅକ୍ଷର । ୨୦

ଦିନୁ ଦିନୁ ଶରୀର ହୋଇଲାକ ସୁସ୍ଥ
ପରମ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ଶୁଲହସ୍ତ ।
କ୍ଷଣହେଁ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ନାମ
ହୃଦ ପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ କଲାକ ବିଶ୍ରାମ ।
ଯେସନେକ କେତେକାଳ ଯହୁଁ ଗଲା
ହେମବନ୍ତର ନନ୍ଦିନୀ ତାହା ସେ ଜାଣିଲା ।
ଦିନେକ ସଦାଶିବ ଜପିବାର ବେଳେ
ପାର୍ବତୀ ନମାଇ ଈଶ୍ୱର ପାଦତଳେ ।
ଭୋ ଦେବ ଈଶ୍ୱର କେବଣ ଜପ ଜପୁ
ମୋତେ ହେଁ ମାୟା ଯେ ଅଛି ତୋର
ବସୁ । ୩୦

ମୁହିଁ ତୋର ଚରଣେ ସର୍ବଦା ଅଟଇ ଦାସୀ
କର ଅନୁଗ୍ରହ ମୋତେ କପିଳାସ ବାସୀ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ନମାଇଁ ପୁଣ ପୁଣି
ହସନ୍ତି ସଦାଶିବ ବଦନ୍ତି ପ୍ରିୟବାଣୀ ।

ଉଠ ଉଠ ସଖି ଗୋ ମମ ପ୍ରାଣ ସରି
ତୋତେ କି ଗୁପ୍ତ ଯେ ଅଛଇ ମୋହରି ।
ଆପଣେ ଶ୍ରୀଭୁକ୍ତେ ତୋଳିଲେ ଦେବଶୁଳା
ଜାନୁରେ ବସାଇଣ କହନ୍ତି ରାମକେଳି ।
ଶୁଣ ଶଶିମୁଖା ଗୋ କହଇ ମୁହିଁ ତୋତେ
ପିତାମହ ଗୁପ୍ତେ ଯାହା କହିଗଲେ

ମୋତେ । ୪୦

ବିଷୁର ଏକ ନାମ ସର୍ବ ବେଦ ସରି
ସହସ୍ତ୍ରକ ନାମ ଯେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ।
ଯେ ଯେତେକ ଫଳ ହୋୟେ ସୁମରତେ
ଯେଥୁ ଅଧିକ ହୋଇବ ରାମନାମ
ଜପତେ ।

ଯେ ସେ ସକଳ ବେଦର ଅଟଇ ସାର
ଯେହା ସୁମରତେ ଖଣ୍ଡଇ କ୍ଳେଶ ଭାର ।
ରାମନାମ ବୋଲିଣ ସୁମରନ୍ତି ମୁନି
ରାମନାମ ଜପିଲେ ସେ ବୋଲନ୍ତି
ବ୍ରହ୍ମାଜ୍ଞାନୀ ।
ରାମନାମ ସୁମରି ବ୍ରହ୍ମା ଜଗତର ପିତା
ରାମନାମ ସୁମରିଲେ ହୁଅଇ ଜଗତ
ଜିତା । ୫୦

ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରଣା କରଇ ଦେବୀ ଶ୍ରୀଆ
ତେଣୁ ସେ କମଳା ବିଷୁନାଥ ପ୍ରିୟା ।
ତାରେକ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଯାହା ହାଦେ ଭଣି
ଯେ ସେ ମହାମନ୍ତ ସମରିଷ ବାଣୀ ।
ମୁହିଁ ତାହା ଜପଇ ପରମ ଯୋଗ ତତୁଁ
ତେଣୁ ସେ ଶରୀରକଳ ନ ବାଧଇ ମୃତ୍ୟୁ ।
ଉମା ବୋଇଲେ ଦେବ କହିଲସି ଯାହା
ନାରାୟଣ ସ୍ୱାମୀ ସେ ସର୍ବଦେବ ନାହା ।
କେବଣ ଅବତାର ରାମ ନାମ କହି
କିମର୍ଥେ ଅବତାର ହୋଇଲେ ସେ
ମହା । ୬୦

ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅରୂପ ଅଶ୍ରୁତି ନାମ ଯାର
ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକେ କିପାଇଁ ସେ ହୋଇଲେ
ଅବତାର ।

ଯେହା ସଞ୍ଜେପି ମୋତେ କହ ପ୍ରାଣନାଥ
ଶୁଣିମି ଶ୍ରୀରାମର ରବିତଳେ ଜାତ ।
ବୋଲନ୍ତି ଦିଗବାସ ଶିବା ମୁଖ ଚାହିଁ
ବିଷ୍ଣୁର ପୁରାଣ ତୁ ଶୁଣ ପ୍ରାଣସହି ।
ବ୍ରହ୍ମାର ବେଦ ପଢ଼ନ୍ତେ ପୁରୁଷେକ ଜାତ
ତାହାଙ୍କ ନାମ ଧାତା ଦେଲକ ପଢ଼ଲୋଷ୍ଠ୍ୟ ।
ପଢ଼ଲୋଷ୍ଠିର ସୁତ ଦିଶର୍ବୀ ମହାରାଷି
ଦଶଗ୍ରୀବ ନାମେଣ ହୋଇଲା ତାହାରି

ଶିଷି । ୭୦

ସୁମାଳି ବୋହିତା ନଉକେଶୀ ତହୁଁ ଜାତ
ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ସେ ହୋଇଲା ଦକ୍ଷତ ।
ବ୍ରହ୍ମାର ବୋଲେ ସେ ସାଧୁଲା ତିନିଲୋକ
ସୁର ମୁନିମାନଙ୍କୁ ଦେଲକ ମହାଦୁଃଖ ।
ବଜ୍ରମାତ୍ର ଭାଗ ତାର ଅଟଇ କୃବେର
ତାହାକୁହିଁ ଲଙ୍କାପୁରୁ କଳାକ ବାହାର ।
କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ପଶିଲକା ଯାଇ
ତହିଁ କି ଧାଙ୍ଗଲା ବାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଦେଖାଇଁ ।
ଯୁଦ୍ଧେ ଜିଣି ତାହାର ଆଣିଲା ବିମାନ
ଦେବେ ସେ ଆରୋହନ୍ତି ପୁଷ୍ପେକ ନାମେ

ଯାନ । ୮୦

ତିନିପୁର ଗମନ କରଇ ଦେବ ରଥ
ତହିଁ ବସି ଜିଣିଲା ସକଳ ଦେବତାନ୍ତ ।
ସ୍ୱର୍ଗକଳ ଦିଗବିଜେ କରିଣ ହାଦେ ଗଲା
ମରୁତ ଯାଗ କାଳେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ଦେଖଣ ଦେବତାଏ ଗଲେ ଅପସରି
ମରତ ରାଜାକଲ ଜିଣିଲାକ ଧରି ।
ମୟେ ଦକ୍ଷତର ଦୋହିତା ମହୋଦରୀ
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ସେ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ତାହାକଇ ବିରା ହୋଇଲା ବିଂଶପାଣି
ସେ ସେ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ତାହାର

ପାଟରାଣୀ । ୯୦

ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରସନେ ଯେ ଦେଲକ ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର
ତେଣୁ ସେ ଦ୍ରପିଷ୍ଠ ସାଧୁଲା ଜଗତ ।
ପୃଥ୍ବୀ ରାୟେ ନୋହିଲେ କେହି ସରି

ଅରଣ୍ୟ ରାଜାକଲ ଅଯୋଧ୍ୟାୟେ ମାରି ।
ପୃଥ୍ବ ବୁଲିଣ ସେ କପିଳାସକଳଂ ଗଲା
ପର୍ବତ ଉପାତି ତୋଳିଣ ଧଇଲା ।
ରାବଣ ନାମେ ତହିଁ ପାଇଲା ଅଭୟେ ବର
ଯମକଇ ଜିଣିଲା ପଶିଣ ଯମପୁର ।
ପାତାଳେ ବାସୁକି ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କଲା
ତହିଁ ବଳି ତଳୁବର୍ତ୍ତା କି ଦେଖିଲା ।
ପାତାଳ ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡେ ଦେଖୁ ଦେବ ହରି

ମାନଧାତା ସଙ୍ଗେ ମଞ୍ଜେ ଯୁଦ୍ଧ କରି । ୧୦୦

ହୋଇ ହୋଇ ଦେଶରେ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ
ତାହାର ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ଦଶାନନ ।
ନର ବାନରେ ହତ ହୋଇବ ତାର ବଂଶ
ଯେସନେକ ବିଧାନ ଅଛଇ ପୂର୍ବର ଭବିଷ୍ୟ
ମୁହିଁ ତାହା ଜାଣି ଅଛଇ ନିର୍ଭୀକ
କଶ୍ୟପ ମୁନି ଜାତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁପୁରେ

ଯାଜଂ ।

ତାହାର ତହୁଁ ଜାତ ହୋଇବେ ମାଧବ
ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧରି ବଧୁବେ

ଦାନବ । ୧୦୦

ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ ରକ୍ଷ କପି ହୋଇଁ
ଯେ ଯାହାର ବଳ ଘେନି ଅବତାର ଯାଜଂ ।
ଅଳପ ସମୟରେ ହୋଇବ ଦୁଷ୍ଟଂ

ପାର । ୧୦

ଯେସନେକ ବଚନ ବୋଇଲେ କୁଶଧର ।
ଶୁଣ ଗୋ ଭବାନୀ କହନ୍ତି ବଚନ
ଯେସେ ଗାମା (ବା) ଯେଣ ପବିତ୍ର ଅଛାନ ।
ଜମ୍ବୋଦୀପ ଛାଥ ଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟଭାଗ ମହୀ
ଦକ୍ଷିଣ କୋଣଳେ ପବିତ୍ର ଦିବ୍ୟ ଭୂଜଂ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ନାମେ ନଗ୍ର ସରଯୁ ନଦୀ ତଟେ
ଅଳକାପୁର ଯେହୁେ ଗଣ୍ଡୁକୀ ନଦୀର

ନିକଟେ ।

ନଗ୍ର ପରିମଳ ଅତିହିଁ ଚାରୁ ଶୋଭା
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଶରଦଶଣୀ ପ୍ରଭା ।
ରାଜାର ମନ୍ଦିର ଦିବ୍ୟ ଚାରୁ କାନ୍ତି । ୨୦

ମେଢ ମଣ୍ଡପ ଅଙ୍ଗାଳି ଜଗତୀ ।
ଅଗର ଚନ୍ଦନ ଖମ୍ବ ରଥ ସେଣି
ଉପରେ ତେଜପତ୍ର ଛାଇଲା ଛାୟେଣୀ ।
ମୁକୁତାର ଝରା ନାଳା ରତ୍ନ ଜଡ଼ି
ସୁବନ୍ୟର ପ୍ରତିମା ପିତୁଳି କମ ଗଡ଼ି ।
ମର୍କତର କଳସ ନେତର ତିରାଳ
ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ତେଜ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରବାଳ ।
ସାମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାକର ଉପାସ ଦିବ୍ୟପୁରୀ

ଘରେ ଘରେ ବିଜୟେକି ସାହେର କୁମାରୀ ।

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଜାତି ଭିନେ ଭିନେ ପୁରୀ । ୩୦
କୃପ ବାମ୍ନି ବହୁତ ଅଛଇ ପୋଖରୀ ।
ସ୍ୱର୍ଗର ଲୋକ ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ନରନାରୀ
ସୁଯେଁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଗଡ଼ିଲା ସେ ପୁରୀ ।
ରାଜା ଦଶରଥ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଗ୍ୟାନୀ
ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ରେ ଯେ ଅବିକ୍ଷଣେ ଦାନୀ

ଯମର ପ୍ରାୟେକ ବିଚାରଇ ନୃପତି ।
ଧର୍ମର ପ୍ରାୟେକ ଅଟଇ ଶାନ୍ତି ମୂର୍ତ୍ତି ।

ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେକ ଆହାଲାଦ ଗୁଣ
ରଣ୍ଡି ପଟାନ୍ତର ସହସ୍ରେ କିରଣ ।

ଅଗ୍ନିର ତେଜ ଯେ ବହଇ ନୃପତି । ୪୦
ପବନହୁଁ ବେଗ ଯେ ଚଳିବାର ଗତି ।

ବରୁଣ ଗୁଣେ ଯେ ସକଳ ଆଶ୍ୱାସି
ଅଜଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟେ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟେକ ବିଳସି ।

ବଡ଼ିମାୟେ ମେରୁ ସହସ୍ରେ ମେଦିନୀ
ରୂପରେ କାମଦେବ ବୃହସ୍ପତି ସମଗ୍ୟାନୀ ।

ଦାନେଶ ସାତା ଯେ କ୍ଷତ୍ରି କୁଳମଣି
ବିବେକ ଆଚାର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଜାଣି ।

ଧନୁ ଧରନ୍ତେଶ ଯୋଧା ସମ ନାହିଁ
ଅକଣ୍ଠେକ ରାଜ୍ୟ କରଇ ନରସାଜଂ ।

କୟେକୟା କଉଶୁଲା ସୁମିତ୍ରା ତିନି

ନାରୀ । ୫୦

ରାଜାର ପାଟ ମାହାଦେଇ ମନୋହାରୀ ।
ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ଯେ ମାହାଦେଇମାନ
ଯେଥୁରେ ମଧ୍ୟ ତିନିହେଁ ମୋକ୍ଷପାନ ।

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପାଟରାଣୀ ଅଟଇ କଉଶୁଳା ସଉତାଗ୍ୟବନ୍ତା କୟେକୟା ଯେ ହୋଇଲା ।	ରାଜା ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନୀ ରାଜ୍ୟ କରଇ ଚିନ୍ତା ପରଜା ପାଳିଣ ପରଦେଶରେ ଅହନ୍ତା । ଏସନେକ ସମୟେ ପାଟ ଜଉତିଷ	ଆଜ ମହାଗ୍ରହକୁ ମୁଁ ପକାଇବି ନାଶି । ସଂସାର କଷ୍ଟ ମୁଁ ଫେଡ଼ିବି ତାକୁ ମାରି କୋପେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଯେ ଦଶରଥ ଧରି ।
ତିନି ଭୁବନେ ପ୍ରତାପୀ ମହାରାଜା ଭୟେଣ ଅଭରି ବଳ କରନ୍ତି ପାଦପୂଜା । ମନ୍ତ୍ରୀ ବଶିଷ୍ଠ ପାତ୍ର ସେ ସୁମନ୍ତ	ସପତାଙ୍ଗ ପାଞ୍ଜି କହଇ ରାଜା ପାଶ । ଶୁଣିମା ସାବଧାନେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନରପତି ଅଭରି ଦର୍ପଗଞ୍ଜନ ବୀରବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।	ତାମ୍ବ ନାରାଜେକ ବସାଇଲା ଗୁଣେ ବିନ୍ଦିବି ଶନିଶ୍ଵରକୁ କେ ରଖନ୍ତୁ ଦେବଗଣେ ।
ଭଜ ମିଶ୍ର ବାମଦେବ ତାହାର ପ୍ରୋହିତ । ଯାବାଳି କଣ୍ୟପ ଜାଣନ୍ତି ସମସ୍ତ । ୬୦ ରାଜାର ଛାମୁରେ ମିଳନ୍ତି ପାତ୍ରତ୍ତ ।	ଆଦିତ୍ୟ ଆଦିକରି ନବଗ୍ରହଗଣ । ୯୦ ଭୋ ଦେବ ଦଶରଥ ତୋତେ କରନ୍ତି କଇଲ୍ୟାଣ ।	ଓଷ୍ଠ କାମୋଡ଼ିଣ ଯେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ମୂରତି ହୋଇ ଆକର୍ଷ ପରିଯନ୍ତେ ବାଣ ଅଛଇ ପୁରୋଇ । ୨୦
ରାଜାର ଆସ୍ଥାନ ଦେବସଭା ଜାଣି ନୃପତି ପଟାନ୍ତର କି ଯେ ବଜ୍ରପାଣି । ଯୋଦ୍ଧା ରାଉତ ମାହୁନ୍ତ ମହାପାତ୍ର ଅଛନ୍ତି ପଣ୍ଡିତେ ଜାଣନ୍ତି ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ର ।	ସତାଇଣ ନକ୍ଷତ୍ର ପନ୍ଦର ଯେ ତିଥି ଯେ ତୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରନ୍ତି କ୍ଷିତିପତି । ବ୍ରହ୍ମା ମୁରାରି ତ୍ରିପୁରା ଅନ୍ତକାରୀ ଯେ ତୋତେ ଶୁଭ ବାଞ୍ଛନ୍ତି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।	ଶନିଶ୍ଵର ମଣ୍ଡଳରେ ହୋଇଲା ଅରିଷ୍ଟି ଅଦଭୂତ ହୋଇ ରୁଧିର କଳା ବୃଷ୍ଟି । ଜହାଦି ସହିତେଣ କମ୍ପିଲେ ଦିଗପାଳ ସାତସିନ୍ଧୁ ଉଚ୍ଛଳିଲା ଲଘିଲାକ କୁଳ ।
ସହସ୍ରେ ପଡ଼ିହାରା ଉଗାଳ ପାତ୍ର କରେ ପଟୋଆର ପଡ଼ିଥାଇ କେତେହେଁକ ଦୂରେ ।	କହିବି କଥାଏ କରଇ ଦେବ ଭୟେ ଯେ ତୋହୋର ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ଶନିଚର ବିଜୟେ ।	ଦଶରଥ କୋପ ଦେଖୁଣ ମହାଗ୍ରହ ଦେବତାକୁ ଚାହିଁଣ କହଇ ରବିପୁଅ । ଶୁଣ ହେ ଦେବାଦି ମୁଁ କହଇ ତୁମ୍ଭକୁ ଦଶରଥ କୋପ କଲା କିମ୍ପାଇ ଆମ୍ଭକୁ ।
ଶିର ଉପରେ ଉଡ଼ଇ ଶ୍ଵେତଛତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶେ ମହାପତି ଅତିହିଁ ପବିତ୍ର । ସହସ୍ରେକ ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଘେନି ସେହୁ ବାଳୀ । ୭୦	ଯେଣେ ସେ ପାଡ଼ା ଦେବ ପାଇବ ଜଗତ । ୯୯ ଭୟହିଁ ନ ପାଳିବ ନୋହିବ ରାଜ୍ୟେ ବୃଷ୍ଟି ହାଡ଼ ମାଳ କକାଳ ହୋଇବ ନବ ସୃଷ୍ଟି ।	ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇଣ ସେ ଦେବକୁ କୋପବନ୍ଧି ଭୟ କରିବି ବୋଲି ଶନିଶ୍ଵର ବୋଲଇ । ୩୦
ମଳୟ ପବନ ନିମନ୍ତେ ତାହା ଭାଳି । ରତ୍ନର ବିଚଂଶୀ ଆଗରେ ଧୂପକାଠି ଆସ୍ଥାନେ ବିଜୟେ ରାଜା ଘେନି ନିଜ ଗୋଷ୍ଠୀ ।	ତୁମ୍ଭର ନକ୍ଷତ୍ର ଯେ ରୋହିଣୀ ବୁରୁଣ୍ଡ ଯେଣୁ ସେ ପାଡ଼ା ଦେବ ପାଇବ ଅବଶ୍ୟ । ଯମର ଭାଇ ଯେ ସୁଯେଁ କାଳମୂର୍ତ୍ତି ସକଳ ସୁର ତାର ନାମେଣ କମ୍ପନ୍ତି ।	ମଞ୍ଚର ରାଜା ହୋଇ ତାହାର କିଏ ବଳ ନ ଜାଣିଣ କୋପ କରଇ ମହାପାଳ । ପୁର ସହିତେଣ ଯେ କରିବି ଭୟୁରାଶି କଥା ରୁହାଇବି ଯାବତ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ପାଇକ ବହୁତ ଉଡ଼ନ୍ତି ଆଲମ୍ବ ଚିରାଳ ବୀର ନେତ । ବିଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ଉଲାଖ ଭିନେ ଭିନେ ଉଡାରି ଅଛନ୍ତି ରେଖ ରେଖ ।	ଯେହାକୁ ସେବ ରାଜା ପୂଜାବିଧି ଦେଇ ତେବେ ସେ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇବ ଗ୍ରହ ଯାଜଂ ।	ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ନ ଧର ମନେ ରୋଷ ପୂର୍ବର କଥା ହାଦେ ଅଛଇ ଭବିଷ୍ଠ । ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ତାହାରେ ହୋଇବ ହୋ ଶନି ନ କର କୋପେ ତାକୁ ମୋହୋର ବୋଲ ଘେନି ।
ତୋଳ ଦମା ଚମକ ବାଜଇ ବୀର ତୁର ଶଙ୍ଖ ମହୁରା ଭେରା ଯବଂ ସପତ ସ୍ଵର । କମ କାହାଳ ବିଜିଘୋଷ ନାଦ । ୮୦ ତାଳ ତାଳି ଘଣ୍ଟ କଂସାଳ ଶବଦ ।	ତାହାକୁ ଶାନ୍ତି ଦେବ କରିବା ମହାପାଳ ବଶିଷ୍ଠକୁ ପୁଛି ଚିନ୍ତା କର ମହାପାଳ । ୧୦ ଶୁଣିଣ ନୃପତି ବିପ୍ଳୟେ ମତି ହୋଇ ଖରତର ନିଶ୍ଵାସ ସେ ବଶିଷ୍ଠ ମୁଖ ଚାହିଁ ।	ତାହାର କୋଳେ ବିଷ୍ଣୁ ହୋଇବାକ ଜାତ ଦୁଷ୍ଟ ରାବଣକୁ କରିବେ ପ୍ରାଣହତ । ୪୦ ତେବେ ସେ ଦେବଗଣେ ରହିବେ ସ୍ଵର୍ଗପୁରୀ ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ଶରଣା ।
ବାଜନ୍ତି ମର୍ବଳ ବାଜନ୍ତି ବାଉଁଶୀ ନାଚନ୍ତି ନାଚୁଣୀ ଅପଛରା ମିଶି ।	ବୋଇଲେ ଶରଣା ଯେବେ ଭେଦିବ ମୋର ରାଣି ।	ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ହୋଇ ଦେଲାକ ସେ ବର

ଦଶରଥ ଯୋଗେ ଯେବେ ଦେବକୁ
ଉପକାର ।

ଆଜହୁଁ ଯେହାର ମୁଁ ନ ଭେଦିବି ରାଶି
ନ କରିବି ପାତ୍ରା ମୁଁ ଶୁଣ ସ୍ୱର୍ଗବାସୀ ।
କେବଳ ମାତ୍ର ମୁଁ ବସିବି ପୂର୍ବ ହେତୁ
ନାହିଁ ମୋର କୋପ ଶୁଣ କୁଣ୍ଡଳେତୁ ।
ଯେହା ଶୁଣି ଦେବେ କଲେ ପୁଷ୍ପ ବୃଷି
ଦଶରଥ ପ୍ରସାଦେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ବୃଷି । ୫୦
ଅଦ୍ୟାପି ଶନି ରୋହଣୀ ଭେଦ ନୋହେ
ଯାବତ କାଳକଳ କାର୍ଯ୍ୟ କଥା ରହେ ।
ଶୁଣ ଶଶିମୁଖୀ ଗୋ କହନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାରି
ରବିତଳେ ଦଶରଥକୁ ନାହିଁ ସମସରି ।
ପ୍ରତିଷ୍ଠାବନ୍ତ ରାଜା ବୋଲନ୍ତି ତ୍ରିପୁର
ସ୍ୱର୍ଗେଶ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ବଜ୍ରଧର ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି
ସରାକରି ବିଜୟେ ଯେ ବୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମାନାତ୍ୟ ଘେନିଣ ନୃପମଣି
ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁ କହଇ ମୃଦୁବାଣୀ । ୬୦
ଭୋ ମହାମୁନି ମୁଁ ପଚାରଇ ତୋତେ
ଅନୁଗ୍ରହ ବଚନେ କହିବାକ ମୋତେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ମୋହୋର ଧାର୍ମିକ ସତ୍ୟବାଦୀ
ତିନି ଲୋକରେ ସେ ମହିମା ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
ଭକ୍ଷାକୃତ୍ତ ମାନଧାତା ହରିଚନ୍ଦନ ନୃପତି
ବିଳାପ ଭାଗ୍ୟରଥୀ ରତ୍ନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ଯେହାକର କଥା ମୁନି ପୁରାଣେ ବଖାଣି
ଧର୍ମ ଶାହାସ୍ତ୍ର ବେଦ ଆଗମନ୍ତ ଜାଣି ।
ପୁତ୍ର ସମ କରି ସେ ପାଳିଲେ ଜନପ୍ରଜା
ଅନେକ ଯାଗଯଜ୍ଞ କଲେଇ

ମହାରାଜା । ୭୦

ଯେହାକର କାଳେ ନେହିଲା ଅନାବୃଷି
ଦିଗପାଳେ ପାଳନ୍ତି ସୁଲଭେ ନବପୃଷି ।
ତାହାକର କୁଳେ ହୋଇଲି ମୁହିଁ ଜାତ
ମୋହୋର ଅନାତି ନାହିଁ କଦାସିତ ।
ନଭଶତ ବରଷ ହୋଇଲା ମୋତେ ଆସି

କିମ୍ପାଇ କୁଳ ମୋର ହୋଇଲାକ ଧୂସି ।
ପୁତ୍ରର ବିହୁନେ ଜୀବନେ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ
ପୁତ୍ରର ବିହୁନେ ପରକୁ କରଇ ଲାଜ ।
ଅପୁତ୍ରିକ ହୋଇଲେ ନରକେ ବସେ ଯାଇ
ପୁତ୍ର ନ ଥିଲେଶ ଘରେ ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ । ୮୦
ପୁତ୍ର ନୋହିଲେଶ ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ ଜାଣ
ପୁତ୍ର ଅଟଇ ଯେ ପିଣ୍ଡକୁ କାରଣ ।
ଅପୁତ୍ରିକ ମୁଖ ଚାହିଁ ନ ଯୋଗାଇ
ଅପୁତ୍ରିକ ଲୋକର ଅନ୍ନ ହିଁ ନ ଖାଇ ।
ଅପୁତ୍ରିକ ସଙ୍ଗେ ନୋହିବ ସଦଗୋଷ୍ଠୀ
ଅପୁତ୍ରିକ ବାପୁଡ଼ା ଅଟଇ ପରମକଷ୍ଟୀ ।
ପୁତ୍ର ନ ଥିଲେଶ ଧନେ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ
ପରକର ଯେବେ ହୋଇବ ଗ୍ରାହିୟ ।
ଅନେକ ଛନ୍ଦେଶ ଅର୍ଚ୍ଚନ୍ତି ଜନେ ବିଭ
ପୁତ୍ର ନ ଥିଲେ ତା ନୁହଇ ଜାଣ ହିତ । ୯୦
ପରବିଭ ଧୂସିଲେ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି
ପୁତ୍ର ବିହୁନେ ଦେହ ନ ଯୋଗାଇ କିଛି ।
ସକଳ ଧର୍ମର ହାଦେ ପୁତ୍ର ହିଁ ସେ ମୂଳ
ପୁତ୍ର ନଥିଲେ ହେଁ ନ ରହଇ କୁଳ ।
ମୁହିଁ ମହାରାଜା ପୁତ୍ର ମୋର ନାହିଁ
କାହାକୁ ହିଁ ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ତେ ଦେବି ମୁହିଁ ।
କରିବି ବନବାସ ପିଣ୍ଡଣ କଷାବାସ
ପୁତ୍ର ବିହୁନେ ମୋର ରାଜ୍ୟକୁ କିସ ଆଶ ।
କହିଣ ଗଦ ଗଦ ନୃପତି ଶିରୋମଣି
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ମୁଖଚାହିଁ ରୋଦଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
ରାଜାର ବୈକୁଲ୍ୟ ଦେଖଣ

ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ । ୧୦୧

ପୁରାତନ କଥା କହି କରନ୍ତି ତିଆରଣ ।
କିମ୍ପା ତୁ ଆରତ ହୋଇ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ନ କର ଶୋଚନା ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି ।
ଯେତେବେଳେ ଯାହାକୁ ପ୍ରାପତ ଯେହେ
ଯୋଗ
ସେ କଥା ବିଚାରିଣ ଅଛଇ ଭୋଗାଭୋଗ ।
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଲେ କି ତହିଁର ଫଳ ପାଇ

ଯେ ଯାହାର ଅର୍ଜିଲା ମେଷଣୀ ନ ଯାଇ ।
ପୂର୍ବେ ଯାହା କରି ଏବେ ତାହା ଭୁଞ୍ଜି
ଶୁଭାଶୁଭ ଲେଖନ ସେ ଧାତାର ପୂର୍ବପାଞ୍ଜି ।
ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ତପ କରିଅଛ

ରାୟେ । ୧୦

ଅଳପ ସମୟେ ତୋର ହୋଇବ ତନୟେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ତହୁଁ ଯେସନେକ ଶୁଣିଣ ବୃତ୍ତାନ୍ତ
କର ଯୋଡ଼ିଣ କହଇ ସୁମନ୍ତ ।
କଥାଏ କହିବି ମୁଁ ନୁହଇ ନା ଆନ
ସାବଧାନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ସଭାଜନ ।
ଭୋ ଦେବ ଦଶରଥ ଶୁଣ ପୂର୍ବ ବାଣୀ
ସନନ୍ତ କୁମାରଙ୍କ ତହୁଁ ଅଭାଲି ମୁହିଁ ଶୁଣି ।
ଗଙ୍ଗା କୂଳେଶ ଯେ ଅନେକ ରଷି ଥିଲେ
କଥା ପଚାନ୍ତରେ ଏହା ବଖାଣିଲେ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ଅତି ପୁଣ୍ୟବାନ । ୨୦
କିମ୍ପାଇ କୋଳେ ତାର ନେହିଲା ନନ୍ଦନ ।
ଶୁଣିଣ କହନ୍ତି ଦେବେ ସନନ୍ତକୁମାର
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଆଜ ହୋଇଥିଲାକ ବିଚାର ।
ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକେଶ ଯେ ଦଶରଥ ରାଜା
ବାସୁଦେବେ ହୋଇବେ ତାହାର ତନୁକା ।
ରାବଣ ମାରିବେ ଦେବକର ହିତେ
ତେବେ ସେ ସ୍ୱର୍ଗେଶ ଦେବେ ବସିବାକୁ

ସୁଷ୍ଟେ ।

ଯେସନେକ ବିଚାର ବସି କରନ୍ତେ
ଦେବଗଣ

ଦଶରଥ ରାଜାକୁ କଲେକ କଲ୍ୟାଣ ।
ସ୍ୱର୍ଗର ବାରତା ନୋହଇ ପୁଣି ଆନ । ୩୦
ସୁରଗଣ ସଭାରେ ବିଚାର ଏସନ ।
ସନନ୍ତକୁମାରଙ୍କ ଯେସନେକ ବାଣୀ
ମୁନି ଜନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣି ।
ପୁଣ ପୁଣ ତପଣାଳେ ପଚାରିନ୍ତି ରହି
କଥାୟେକ ପଚାରିବୁ ଯିବ ତୁମ୍ଭେ କହି ।
କେତେକାଳେ ପୁତ୍ର ହୋଇବ ଦଶରଥ
ଯେହା ସମ୍ପ୍ରପିଣ କହସି ଯଥାର୍ଥ ।

ସନତକୁମାର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ରକ୍ଷି
ରକ୍ଷିଷିଂସ ମୁନି ଯେ ବିଭାଣ୍ଡକ ଶିକ୍ଷି ।
ସେ ଯଦି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଆସିବେ

ଯେହିକ୍ଷଣି । ୪୦

ପୁତ୍ର ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ଦଶରଥ ନୃପମଣି ।
ଯେତେ କହିଗଲେ ସନତକୁମାର
ମୁହିଁ ତାହା ଶୁଣିଲି କଥା ତତୁ ସାର ।
ସେ ସେ ମହାତପା ଅଟନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମବେତ୍ତା
ତାହାଙ୍କର ବୋଲ କି ହୋଇବ ଅନ୍ୟସ୍ଥା ।
ଭାଲି ଦଶରଥ ବିଚାରଇ ମନେ
ବିଭାଣ୍ଡକର ପୁତ୍ର ହୋଇଲା କେସନେ ।
ସେ ସେ ମହାରକ୍ଷି ଅଟଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବରେତା
କହ ସୁମନ୍ତ ହୋ କେବଣ ଏ କଥା ।

ରାଜାର ଅଗ୍ରତେ ଯେ ବୋଲନ୍ତି

ମନ୍ତ୍ରାବର । ୫୦

ଶୁଣ ଦେବ ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ଶୁଣ ।
ବ୍ରହ୍ମର ମନୁ ଯେ ମରତା ମୁନି ଜାତ
ମରତାର ସୁତ ଯେ କାଶ୍ୟପ ତପୋବନ୍ତ ।
କାଶ୍ୟପର ସୁତ ଯେ ବିଭାଣ୍ଡକ ମୁନି
ବ୍ରହ୍ମର ସମାନ୍ୟ ଯେ ଉଠଇ ତାର ଧ୍ବନି ।
ତପ ଜପ ମନ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟା ଜାଣଇ
ପୁରାତନ କଥାତ ନିତ୍ୟେ ବଖାଣଇ ।
ଶୁଧ ଶରୀର ଯେ କଳଙ୍କ ନାହିଁ କିଛି
ସାଧୁ ମହିମା ସେ କଶ୍ୟପର ବନ୍ଧି ।
ଅନେକ ତୀର୍ଥକର ଗମିଣ ତପକଲା । ୬୦
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିପଣେ ଗଣିତା ହୋଇଲା ।
କେତେହେଁକ ସମୟେ କଉସିକ ନଦୀ

ତାରେ

ପର୍ଯ୍ୟକୃତା କରି ରହିଲେ ବନ ଘୋରେ ।
କାଳେଣ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବାସି(ଉର୍ବଶୀ) ଯେ

ଦାସୀଗଣ ଘେନି

ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରିଣ ଅଭିଳା କାମେନୀ ।

ବିପିନ ଭିତରେ ଅଛଇ ସରୋବର

କମଳ ପୁଷ୍ପ ତହିଁ ଅଛଇ ଅପାର ।

ସ୍ମୃତିକର ପାବହୁ ଅଛଇ ଚଉକଟି
ନାନା ଜୀବ ଜଳରେ ଅଛନ୍ତି ଅପ୍ରମିତି ।
ହିୟାୟେକ ପାଣିରେ ନିଜରୂପ ଦେଖୁ । ୭୦
ଶଉଚ ନିର୍ମଳ ଅମୃତମଧ୍ୟ ରାଶି ।
କୁଳେଣ ଅପଛରା ଯେ ଆସି ହେଲା ଉଭା
ପରିଜନ ସଙ୍ଗେ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା ।
ଜଳେ ପଶି ବାଳୀ ପଖାଳଇ ଅଙ୍ଗ
ଝିନବାସ ତିକ୍ତି ଦିଶଇ ଥନ ଜଘ ।
ସ୍ବାବେ ସୁବତୀ ଯେ ସ୍ବର୍ଗର ଅପଛରା
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ଉପମା ଦେବା ସରି ।
ତପାଙ୍କର ତପ କି ସେ ଦେଖିଲେଣ ଥିବ
ଯାହାର ଆଗେ ତରଣ୍ଡ ହୋଇବ

କାମଦେବ ।

ମୁଖ ଦେଖୁ ତହୁ ଗଲାକ ପଳାଇ । ୮୦

ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଯୋଜନେ ସେ ରହିଲାକ ଯାଇ ।

ନୟନ ଯୁଗଳ ଦେଖୁ ନୀଳ-ଉତ୍ପଳ

ବୁଡ଼ି ମରିବ ବୋଲି ପଶିଲାକ ଜଳ ।

ନାସା ତିଳହୁଲି ପଟାନ୍ତର କରି

ପଛେ ଲୁଚିଲା ସେ ମରିତ ମନ କରି ।

ତାମର କେଶ ତାର ଦେଖିଣ ତାମେରା

ବନରେ ରହିଲା ସେ ଗୋରୁ ରୂପ ଧରି ।

କର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇ ଯମ ବରୁଣର ପୀଣୀ

ନୁହନ୍ତି ସମ ବୋଲି ଗଲେ ତହିଁ ଖସି ।

ତାହାଣବର୍ତ୍ତ ଶଙ୍ଖ ଜାଣି କର୍ଣ୍ଣ ଶୋଭା । ୯୦

ସମୁଦ୍ରେ ପଶିଲାକ ନୋହିଲାକ ଉଭା ।

ପଦ୍ମନାଭ ଜାଣି ଶୋହଇ ହସ୍ତ ବେନି

ନୋହଇ ସମ ସେ କଣ୍ଠକ ଭାବ ଘେନି ।

ରତ୍ନର କଳସେ ଅମୃତ ପୁରୋଇ

ତେସନ ସଂଯାତ ସେ ଦିଶଇ କୁଟଦୁଇ ।

ମାତୁଳଙ୍ଗ ଫଳ ସେ ଯେ ପଟାନ୍ତର କରି

ପକ୍ବ ହୋଇଲେ ସେ ଦିଶଇ ସୁସରି । ୯୭

ମଝା ଦେଖୁ ସିଂହ ବନକଇ ଗଲା

ଉଦରକଇ ପଦ୍ମ ପତ୍ର ସରି ସମ ନୋହିଲା ।

ନାଭି ଗଭୀରକି ନଦୀର ଭଉଁରୀ । ୧୦୦

କଟିଭାଗ ଶୋଭା ନୁହଇ ପଟାନ୍ତରି ।
ମଦନ ମହାପତି ସିଂହାସନ କି ସେ
ଜାନୁ ଉଲଟ କଦଳୀ ଜାଣି ଦିଶେ ।
ଚରଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ଓଷେକ କଢ଼ି ଆଭା
ପାଦପଦ୍ମ ତଳି ଅଳତା ରଙ୍ଗ ପ୍ରଭା ।
କରତଳ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ କନେକ ଚମ୍ପାକଢ଼ି
ନଖ ସେବତୀ କୁସୁମ ପାଖୁଡ଼ି । ୧୦
ଜାଇ-ପୁଷ୍ପ ଜାଣି ଦିଶଇ ସର୍ବ ନଖ
କି ଅବା ଅଧର ଡାଳିମ୍ବ ପୁଷ୍ପଗେଷ ।
ଦନ୍ତ ଗଜମୋତି ସିନ୍ଦୁରେଣ ମଣ୍ଡି
କଟାକ୍ଷ ଚାହାଣୀରେ ତପାୟେ ହୋନ୍ତି

ଭଣ୍ଡି ।

ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ହୋଇ ବସନ୍ତି ରୋମପତ୍ତି

ହସି କହିଲେଣ ମୃତୁଜୀବ ଜୀବନ୍ତି ।

ସ୍ବାବେ ସୁନ୍ଦେରୀ ଯେ ରୂପେ ଗୁଣେ ସାର

ସର୍ବଦା ଯୁବା ଶରୀର ଅଟଇ ତାଙ୍କର ।

ସ୍ବର୍ଗର ସୁନ୍ଦେରୀ ସେ ଅପଛରା ଶ୍ରେଷ୍ଠ

ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଭୂଷଣ ଗରିଷ୍ଠ । ୨୦

ଜଳେ ପଶିଣ ସେ କରଇ ଜଳକେଳି

ଚାରୁ ଗନ୍ଧ କୁକୁମ ଘେନିଣ ଅଙ୍ଗେ ବୋଲି ।

ନିଗମ ସ୍ଥାନ ଦେଖୁ ଲଜ୍ଜା ଭୟ ନାହିଁ

କାଶ ପଖା ଯେ ଜାନୁ ଜଘନ ଦେଖାଇ ।

ବସ୍ତ୍ର ଖସିଣ ଦିଶଇ ଯଉବନ

ଅପାଙ୍ଗ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ ଭାଳଇ ନୟନ ।

ଅଳପ ହସିଣ ଚାହାଜ୍ଜି କାମେନୀ

ନାସିକା ଫୁଲାଇଣ ଚକୋର ଚାହାଣୀ ।

ସୁନ୍ଦେରୀ ମଦନ ଚେରଷା ବିକାର

କିଛି ଦୂରେ ଆଇ ଦେଖିଲେ

ମୁନିବର । ୩୦

ସରୋବର କୂଳରେ ଯେ ତପ କରୁଥିଲା

କେତେହେଁକ ବେଳେ ତାର ଧ୍ୟାନ ସେ

ଭାଙ୍ଗିଲା

ଦେଖିଲାକ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବାସୀ କରଇ ସ୍ବାହାନ

ଦିଶୁଅଛି ଚାହାଣ ମଦନ ମରମ ସ୍ଥାନ ।

ବିଭାଣ୍ଡେକ ନୟନ ପଡ଼ିଲାକ ତହିଁ
ଆସି ନ ପାରଇ କାମେ ବନ୍ଧ ହୋଇ ।
ନୟନ ପଡ଼ିଲାବୁ ମନହିଁ ରହିଲା
ଦେହ ଛାଡ଼ି ପ୍ରାଣ ପ୍ରକୃତି ଘେନିଗଲା ।
ନଖ ମୁଖ ଆଖି ବୁଲିଣ ପଞ୍ଚୁପ୍ରାଣ
ସ୍ତନ ଜଘନ ସେ ଭ୍ରମିଲା ପୁଣ ପୁଣ । ୪୦
ଅଧର ପଯୋଧର ମଧ୍ୟରେଣ ଗଲା
ନାରି ଜଣି ଯାଇ କାମ ମଣ୍ଡଳେ ମିଶିଲା ।
ଆସି ନ ପାରଇ ସଙ୍ଗ ମର୍ମ ସହି
ମୋହେ ରକ୍ଷି ମନ ହୋଇଲା ତହିଁ ବନ୍ଦୀ ।
ଘନ ଘନ ନିଶ୍ବାସ ଛାଡ଼ଇ ବିଭାଣ୍ଡେକ
ଜୟର୍ପ ଧ୍ବଂସିଲା ତାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବିବେକ ।
ହାଇ ଘନ ଘନ ଅଳସ କରି ଚାହିଁ
ବିରହ ବିଚଳେଣ ହୋଇଲା କାମବାଜ ।
ଧଉର୍ଯ୍ୟ ହତେ ଅଧାରଣ କାୟେ
ଅପହରାକ ମୁଖ ଦେଖଣ ମୋହ

ଯାୟେ । ୫୦

ସେ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବତୀ ରତୁରାଶି
ଲହ ଯାହକର କଥା କହଇ ହସି ।
ବୁଝାକଇ ମୋହି ପାରଇ ଯେବଣ ନାରୀ
ମୁଖ ଦେଖି ଯାହାକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁପୁରାରି ।
ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗେ ମୋହଇ ସ୍ବର୍ଗର ସୁରଗଣ
ମୁନିଜନ ଦେଖିଲେ ହୁଅନ୍ତି ରଣଭଣ ।
ବିଭାଣ୍ଡେକ ମୁନି ଅଟଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବରେତା
ତାହାକୁହିଁ ହେଲେ ମୋହିଲା ବନିତା ।
ସେ ରକ୍ଷି ଅଞ୍ଜନ ହୋଇଲେ କାମବାଣେ
ବନ୍ଧ୍ୟ ହୋଇଲା ସେ ଯୁବତୀ ରତୁ

ଗୁଣେ । ୬୦

ଅନେକ କାଳର ସେ ଥିଲା ବସୁ ରଖୁ
ଖଳିତ ହୋଇଲା ଯେ ଅପହରା କି ଦେଖୁ ।
ଗ୍ୟାନ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ମୁନିବର
ପୁଣି ପ୍ରାଣ ଆସି ପଶିଲା ଶରୀର ।
କ୍ଷଣକେ ବେତନା ସେ ପାଇଣ ଉଠିବସି
ଅନେକ ଚିନ୍ତାର୍ଥ ସେ ହୋଇଲାକ ରକ୍ଷି ।

ବୋଇଲା ତପ ମୋର ହୋଇଲାକ ଖଣ୍ଡି
ଯେ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ମୋର ପ୍ରାଣ ନେଲା
ଭଣ୍ଡି ।
ଆହୁ ସଙ୍କୋଚ କରି କରଇ ସନ୍ତାପ
ବୋଇଲା ତପୀ ମୋତେ ଆକର୍ଷିଲା
ପାପ । ୭୦
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଉର୍ଜାସୀ ଅପହରା
ଦାସୀଗଣ ସହିତ ଗଲା ସ୍ବର୍ଗପୁରୀ ।
ଦିବ୍ୟ ବିମାନେଣ ବସିଲା ଯୁବତୀ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ସେ ଅମର ବାରସୂତୀ ।
ଯହୁଁ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ସ୍ବର୍ଗକଇ ଗଲା
ତପସ୍ଥାନ ଉପେଷ୍ଟ ବିଭାଣ୍ଡେକ ଉଠିଲା ।
ସଂକୋଚ ଭରେ ସେ ଲଜ୍ଜାଭର ହୋଇ
ସରୋବର ଭିତରେ ପଶିଲା ମୁନି ଯାଇ ।
ସ୍ନାହାନ ସାରିଣ କଉପୁନି ପଖାଳି
ଜଳରେ ପଡ଼ି ରେତ ସୃଷ୍ଟିକ ମତ

ଜଳି । ୮୦

ନିର୍ଜୀବ ହୋଇ ମୁନି ମଡ଼ିଆକୁ ଗଲା
ନିଜ ଆସନେ ବସିଣ ଚିନ୍ତା କଲା ।
ଯେବଣ ବୀର୍ଯ୍ୟ ମୁନି ଜଳରେ ଗଲା ଛାଡ଼ି
ସେ ଅମୋହ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଜଳରେ ନ ବୁଡ଼ି ।
ମଦନିକା ଅପହରା ପୂର୍ବର ଶାପ ପାଇ
ସେ ବିପିନେ ଥିଲା ସେ ମୃଗୁଣୀ ରୂପ
ହୋଇ ।
ଦୃଷ୍ଟାର ଆରତେ ସେ ଧାଇଁଣ ଅଇଲା
ସେହି ସରୋବରେ ଜଳ ସେ ଭଣିଲା ।
ପାଣିର ସଙ୍ଗେ ସେ ଭଣିଲା ରକ୍ଷିବୀର୍ଯ୍ୟ
କୁରଙ୍ଗାର ଗର୍ଜେ ରହିଲା ମହାତେଜ । ୯୦
ଅମୋହ ରେତ ସେ ଯେ କାର୍ଣ୍ଣ ଯେ
ନେହିଲା
ମୃଗୁଣୀର ନାଭି ପଦ୍ମ ଆବୋରି ରହିଲା ।
ଗର୍ଜବାସ ଯହୁଁ ହୋଇଲା କୁରଙ୍ଗୀ
ଏକାୟେ ରହିଲା ସେ ନେହିଲା ଯୁଥସଙ୍ଗୀ ।
ସେହି ସରୋବର ତଟରେ ବିପିନ

ତହିଁ ରହି କୁରଙ୍ଗୀ ହରିଲାକ ଦିନ ।
ଯଥାକାଳେ ତାହାର ହୋଇଲାକ ପୁତ୍ର ଜାତ
ସୁସଞ୍ଚ ସୁନ୍ଦର ସେ ହୋଇଲା ତାର ଗାତ୍ର ।
ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଶିରରେ ବେନି ଶିଙ୍ଗ
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ନା ଅନଙ୍ଗ ।
ପୁତ୍ରଜାତ କରି କୁରଙ୍ଗୀ ସ୍ବର୍ଗଗଲା । ୧୦୧
ପୂର୍ବର ଅଭିଶାପେ ହେଲେଣ ନାଶଗଲା ।
ସ୍ବର୍ଗରେ ଗଉରୋବ କଳାକ ବଜ୍ରପାଣି
ପୂର୍ବରୁ ବିସ୍ତ୍ରୋତି ତାର ଯୋଡ଼ିଲାକ ଆଣି ।
ଯହୁଁ ସେ ମୃଗୁଣୀ ସ୍ବର୍ଗକଇ ଗଲା
ଜନନୀ କି ନ ଦେଖୁ ପୁତ୍ର ଶୋକ କଲା ।
ରାତିକ ରୋବିଲା ସେ ପୋଖରୀର କୂଳେ
ଆହାର ବିହୁନେ ସେ କ୍ଷୁଧାର ବିକଳେ ।
ବିଭାଣ୍ଡେକ ମଡ଼ିଆକୁ ଶୁଭିଲା ଶବଦ
ଶୁଣିଣ ମହାଯତି ହୋଇଲା ତବଦ ।
ପ୍ରଭାତ କାଳେଣ ସେ ଗଲା ତପାସାଙ୍ଗ । ୧୦
ବାଲୁତ ଦେଖୁ ପଞ୍ଚୁ ମନେଣ ଭାଳଇ ।
କିସ ଅପୂର୍ବ ଏ କାହୁଁଣ ଅଇଲା
ଅରକ୍ଷି ଜୀବ ବୋଲି ବିଭାଣ୍ଡେକ
ବୋଇଲା ।
ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଶିରରେ ଶୁଙ୍ଗ ଦୁଇ
ଉଧକଇ ଚାହିଁ ବିସ୍ମୟେ ମୁଖ ହୋଇ ।
ଆକାଶୁ ଶବଦ ଶୁଭିଲା ଅତରାକ୍ଷ
ଭୋ ମୁନି ବିଭାଣ୍ଡେକ ତୋହର ଯେ ବନ୍ଧ ।
ଉର୍ଜାସୀକି ଦେଖଣ ତୁ ଛାଡ଼ିଲୁ ଯେବଣ
ରେତ
ଜଳର ମଧ୍ୟରେ ତୁ ଯାହା ଯେ କଲୁ ଗୁପ୍ତ ।
ମଦନିକା ଅପହରା ଶାପେ ମୃଗୁଣୀ
ହୋଇଥିଲା । ୧୦
ଦୃଷ୍ଟାର କାଳେ ସେ ନୀର ଭଣି ଗଲା ।
ପୁତ୍ରେ ଜାତ କରି ଅଇଲା ଅପହରା
ସଂଭାଳ ବିଭାଣ୍ଡେକ ଯେ ତନୟେ
ତୋହରି ।
ଯେଣେ ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ଅଛଇ ବହୁତ

ଯେହାର ପ୍ରସାଦେ ସକଳ ଦେବେ ସୁସ୍ଥ ।
ବାସୁଦେବ ଉପୁଜିବେ ଯେହାର ଯାଗ
କଲେ
ଶାପ୍ୟ ପାଳକୁଟି ସଂଗ୍ରହଣ ନ କଲେ ।
ଯେ ପୁତ୍ରର ନାମ ହାଦେ ଅଟଇ ରକ୍ଷିଣିଜୀ
ସ୍ବର୍ଗେ ବସିବ ଯେ ବ୍ରହ୍ମମୁନି ସଙ୍ଗ ।
ସ୍ବର୍ଗର ବାଣୀ ହାଦେ ବିଭାଷେକ ଶୁଣି । ୩୦
ତଳୟେ କରିଣ ଯେ ଯୋଗ ବଳେ ଜାଣି ।
ଯେହାର ଆହୁତି ଦେଲେ ବିଷ୍ଣୁ ହେବେ ଜାତ
ତେବେ ସେ ନାଶିବେ ରାବଣ ଦଇତ ।
ସମୟ ଜାଣିଣ ଯେ ପୁତ୍ରକୁ ଘେନିଗଲା
ପ୍ରାଣହୁଁ ଅଧିକ କରି ପୁତ୍ରକୁ ପାଳିଲା ।
ଦୋହୋରା ଅଗ୍ନିର ପ୍ରସାଦେ ପୁତ୍ର ବଳୀ
ସୁରଭିର କ୍ଷୀରେଣ ଯେ ପୁତ୍ର ତା ଅଗୁଳି ।
ବିଭାଷେକ ରକ୍ଷିର ସେ ଦେଖିଣ ତପକଲା
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ର ତାକୁ ବର
ଦେଲା ।
ହୋଅଥୁ ଆରୋଗ୍ୟ ଅମର ତନୁ ବହ । ୪୦
ତୋହର ମନବାଞ୍ଛା ମୋହର ଆଗେ କହ ।
ରକ୍ଷିଣ୍ଡଞ୍ଜ ବୋଇଲା ଶୁଣ ଆଖଣ୍ଡଳ
ଯେତେବେଳେ ଲୋଡିବି ବରକ୍ଷିବ ଜଳ ।
ଶରୀର ତାକ୍ଷ ମୋର ଅଟଇ ସୁରପତି
ଲୋଡିଲେ ବୃଷ୍ଟି ତୁ କରିବୁ ତତତି ।
ଅସ୍ତ୍ର ହୋଇ ବୋଲି ଗଳାକ ବଜ୍ରଧର
ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲାକ ଶୁଣି ରକ୍ଷିଣ୍ଡଞ୍ଜ କୁମର ।
ଦଶରଥ ଆଗେ ଯେହା ସୁମନ୍ତ କହିଲା
ଶୁଣ ଗୋ ଭବାନୀ ଯେହା ଶଙ୍କର
ବୋଇଲା ।
ଯେ ସେ ରାମାୟଣ ଆଦିକାଣ୍ଡ ବାଣୀ । ୫୦
ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ସନ୍ତୋଷ ଏହା ଶୁଣି ।
ଯେସନେ ସମୟେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଚାର
ଆସିଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ସିଂହଦ୍ବାର ।
ଦ୍ବାରପାଳ କହି ଭିତରକୁ ଗଲା
ଆସ୍ଥାନ ବେଳେ ଯାଇ ରାଜାକୁ ଭେଟିଲା ।

ଶିଶୁ ବାସ କାଢି ନିଉଛାଳି କରି
ପ୍ରଣାମ୍ୟ ହୋଇଉଠିଲା କରପତ୍ର ଯୋଡି ।
ଭୋ ଦେବ ଦଶରଥ ନୃପତି ଶିରୋମଣି
ଅପୂର୍ବ କଥାୟେକ ଅଲଳି ଦେବଶୁଣି ।
ଚମ୍ପାବତୀ ଦେଶେ ଦେବ ଲମ୍ବପାଦ
ରାୟେ । ୬୦
ଇନ୍ଦ୍ର ଅନାବୃଷ୍ଟି ତାହାର ରାଜ୍ୟେ କୟେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣର କୋପେ ନ ପାଳଇ ବାସବ
ତୁ ତାହାର ଅଟୁ ମଇତ୍ର ବାନ୍ଧେବ ।
ପୁର୍ବେଶ ରାଜା ଯେ ଅନେକ ଦାନ ଦେଲା
ଯେକଇ ବ୍ରାହ୍ମଣେକ ଆହୁରି ମାଗିଲା ।
ତାହାକଇ ରାଜା ବୋଇଲା ଅସୁକାର
ଗଳଥୁ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ କଲାକ ବାହାର ।
ଜଣକର ଦୋଷେ ସବୁକୁହିଁ ମନ୍ଦ ବୋଲି
ଥୋକୟେକ ଦିଜକୁ ପକାଇଲା ପେଲି ।
ଅପମାନ ପାଇ ବୋଇଲେ ବିଦୁଜନ । ୭୦
ସମସ୍ତେ ହେଁ କୋପକରି ବୋଇଲେ
ବଚନ ।
ତୁ ଯେ ନୃପତି ହୋଇ ଆମକୁ କୋପକଲୁ
ଦୋଷ ନ ବିଚାରି ଅନେକ ଦୋଷିଲୁ ।
ଆମେ ଯେବେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଦମତ ଜାଣୁ
ଜପତପ ଧ୍ୟାୟେ ଧାରଣା ପରିମାଣୁ ।
ଅଦୋଷେ ଆମକୁ କଲୁ ଉପହାସ
ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ବୃଷ୍ଟି ନ କରୁ ତୋର ଦେଶ ।
ଶାପ୍ୟ ଦେଉଗଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସକଳ
ଜାଣି ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଲମ୍ବପାଦ ମହାପାଳ ।
ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ
ବୋଇଲା । ୮୦
ଭୋ ଦ୍ବିଜବର ମୋର ଅଭାଗ୍ୟ ହୋଇଲା ।
ମୂର୍ଖ ପଣେ ନ ଜାଣି କଲି ମୁହିଁ ଦୋଷ
ସେ ଦୋଷ ଛାଡ଼ ତୁମ୍ଭେ ମହତ ପୁରୁଷ ।
ବିପ୍ରକର ଚରଣେ ପଡ଼ଇ ପୁଣ ପୁଣି
ଦଇନି କରିଣ କହଇ ମୃଦୁବାଣୀ ।
ଅନେକ ଆକୁଳ ଯହିଁ ହୋଇଲା ନୃପତି

କୋପ ସଫରିଣ ହୋଇଲେ ଶାନ୍ତି ମୂର୍ଖ ।
ଯାହା ସେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ ନୁହଇ ପୁଣ ଆନ
ଆଣିପାରୁ ଯେବେ ବିଭାଷେକ ନନ୍ଦନ ।
ରକ୍ଷିଣ୍ଡଞ୍ଜ ଅଇଲେ ବରକ୍ଷିବ ଜଳ । ୯୦
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ସେ ହୋଇଲା ଭୂପାଳ ।
ନବରେ ପ୍ରବେଶ ବିସ୍ମୟେ ମନ ହୋଇ
ବିଚାର କରେ ରାଜା ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ବସାଇ ।
ରକ୍ଷିଣ୍ଡଞ୍ଜ ଆଣିବାକୁ ବୁଦ୍ଧି କାହାର ଅଛି
ଜଣେ ଜଣେ ମହାପତି ସମସ୍ତକୁ ପୁଛି ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଇଲେ ଭୋଦେବ ଅଛଇ ମୋର
ବୁଧ
ଯେଣେ ସେ ହୋଇବଇ ଆମର
କାର୍ଯ୍ୟସିଧୁ ।
ରତ୍ନ ଚାକ୍ରୁତି ଏକ ଦୋଷାଧୁ ହାତେ ଦେବା
ଦୁହୁଡ଼ି ବଜାଇଣ ନଗ୍ର ବୁଲାଇବା ।
ଯେହୁ ରକ୍ଷିଣ୍ଡଞ୍ଜକୁ ପାରିବାକ ଆଣି
ସେ ଏହା ପରିଗ୍ରହ କରୁ ନୃପମଣି ।
ଶୁଣି ସନାତ ଯେ କଲା ଲମ୍ବପାଦ
ରତ୍ନ ଚାକ୍ରୁତି ଦେଇ ବଜାଇଲା ବାଦ୍ୟ ।
ହାରାମଣି ମାଣିକ୍ୟ ଯେ ମୁକୁତା
ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି । ୧୦
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜଡ଼ିଲା ଅଳଙ୍କାର
ଶୋଭାପାନ୍ତି ।
ଆଗରେ ଦାଉଣ୍ଡି ବାଜଇ ବାର ତୁର
ଦୋଷାଧୁ ତାକଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ନଗ୍ରନର ।
ରକ୍ଷିଣ୍ଡଞ୍ଜ ମୁନି ଯେ ବିଭାଷେକ ଶିଷ
କଉଣିକ ନଦୀତୀରେ ଅଟଇ ତାର ବାସ ।
ସେ ମୁନିକି ଆଣିଲେ ଯେ କରିବ ଜଳବୃଷ୍ଟି
କେ ପାରିଲେ ଆଣ ଯେ ରକ୍ଷାକର ସୃଷ୍ଟି ।
ଏସନେକ ବୋଲି ଯେ ତାକଇ ଶବଦାର
ହାଟ ବାଟ ରାଜ୍ୟ ଦାଣ୍ଡରେ ବୁଲୋଇ ।
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଗୋଡ଼ାଇ ଦେଖନ୍ତି । ୨୦
ଯେକ ଆରକେଣ ଯେ ବିଚାରି ସାହସନ୍ତି ।
ଜରତାକୋଷୀ ନାମେଣ ଯେ ଏକଇ
ନଟନାରୀ

ବିଧାତା ଉପାୟେଣ ଅଛଇ ଅବତରି ।
 ସେ ଆସି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚାକୁଡ଼ି ଧଇଲା
 ମୁହିଁ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍କୁ ଆଣିମି ବୋଇଲା ।
 ଶୁଣିଣ ଦୋସାଧୁ ହରଷ ମନ ହୋଇ
 ରାଜାର ଛାମୁକୁ ତାକୁ ଗଲାକ ଘେନାଇ ।
 ଦେଖଣ ସତୋଷ ହୋଇଲା ମହାପାଳ
 ଜଗତାକୁ ଦେଲା ସେ କନେକ ପଦ୍ମମାଳ ।
 ଅନେକ ପ୍ରବୋଧ ସେ କଲାକ
 ନୃପମଣି । ୩୦
 ଯେ ମୋହର ରାଜ୍ୟ ଉଧର ତରୁଣୀ ।
 ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଇଲା ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର
 ଶୁଣ ଲମ୍ବପାଦ ଯେ ଠାକୁର ମୋହୋର ।
 ଯେ ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଦେବ ଧରି
 ସେ ମହାରକ୍ଷିକି ମୁଁ ଆଣିମି ହେଲୁ କରି ।
 ଯେ ତୋହୋର କଟକେ ସର୍ବଜନେ ସୁଖୀ
 ବିଶେଷେଣ ବେଶ୍ୟା ନୋହୁ ଆମ୍ଭେ ଦୁଃଖୀ ।
 ବନ ପର୍ବତ ଯେ ଶାଳ ଶିଳ ବାଟ
 ପାଦେଶ ଗମନେ ଯେ ପାଇବୁ ଆମ୍ଭେ
 କଷ୍ଟ ।
 ନାବ ସଜ କରିଦିଅ ନୃପବର । ୪୦
 ଅପ୍ରମାଦେ ଆଣିମି ମୁଁ ରକ୍ଷିର କୁମର ।
 ନୃପତି ସତୋଷ ହୋଇଲା ତାହା ଶୁଣି
 ନାବ ଭିଆଣ ସେ କଲାକ ନୃପମଣି ।
 ନଉକା ଉପରେ ବିବିଧ ଗଜ ରୂପି
 ଫଳିଲା ପୁଟିଲା ବୃକ୍ଷତ ନେଇ ଆସି ।
 ଆମ୍ଭ ପଣସ ଯେ କଦଳୀ ନଟ୍ୟାକାଳ
 ଚରା ନାରଙ୍ଗ ଯେ ମାତଙ୍ଗ ଫଳଫୁଲ ।
 ବୋଲ କରଥ ଯେ ଅଂଳା ଖକୁର
 ଚମ୍ପା ନାଗେଶ୍ବର ବକୁଳ ତଗର ।
 ତରାଟ ମନ୍ଦାର ଅଶୋକ ମଲ୍ଲୀ ଜାଲ । ୫୦
 କଟଣ କଣିଆର ଯେ କେତକୀ ଅଛଇ ।
 ଇବଞ୍ଚ ଗୁଳୁଚି ପିପ୍ପଳି ପାନଲତା
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ବନ କି ସେ ରଞ୍ଜିଲା ବିଧାତା ।
 ରକ୍ଷିର ମଡ଼ିଆ ପ୍ରାୟେକ ପର୍ଣ୍ଣକୃତ୍ୟ
 ନାବ ମଧ୍ୟେ ରଞ୍ଜିଲେ ଅପୂର୍ବ ପୁର ଗୋଟି ।

ବାହିବାକୁ ପାଞ୍ଚନାବ ହାବେଲି ଯେକ ଗାର
 କଇତ୍ରତ ଅସଭାବ ଅଛି ପାଞ୍ଚ ତଙ୍ଗାର ।
 ଯେସନେକ କୋଡ଼ିୟେ ନାବ ସଜ କଲେ
 ଲତାକ ଭିତରେ ସେ ପଲକ ପାରିଲେ ।
 ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ଟାଣିଲେ ଗୋପ୍ୟ
 କରି । ୬୦
 ବାହାରକୁ ନ ଦିଶଇ ଭିତରକୁ ଉହାଡ଼ି ।
 ଶେତ ଚାମର ମୁକୁତା ମଣିଝରା
 ଚଉପାଶେ ଟାଣିଲେ ଅପୂର୍ବ ପାଟଟେରା ।
 ପଲକ ଉପରେ ଅଛଇ ପାଟ ଶେଯ
 ତଥରେ ଶେଜାଜଲା ଅଛି ବସ୍ତ୍ରରାଜ ।
 କୁସୁମ ପାଖୁଡ଼ା ଯେ କୁର୍ପୁରର ଧୂଳି
 ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ଜଡ଼ିତ ସିନ୍ଧୁଆ ମୁକୁଳି ।
 ଅଗର ଧୂପ ବାସ କରଇ ତରଳକତି
 ନାବ ତରପାଶେ ମଣିକର ବତୀ ।
 ସୁବାସ ଫଳମାନ ଥୋଇଲା ତହିଁ
 ନେଇ । ୭୦
 ଦୁଧ ଘୃତ ଶାକର ଯେ ଅମୃତ ଭିଆଇ ।
 ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଯେ କୁର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗତୁ ଅଛଇ ଖୋରା ଖୋରି ।
 ଆଲଟ ଚାମର ଯେ ମୁକୁତା ଦୁର୍ପଣ
 କନେକ ପଦାର୍ଥ ଯେ କାତର ଘଟଣ ।
 ଶୁଭ ଅନୁକୂଳ ଘେନିଣ ଜରତା
 କାମମୋହନୀ ମୂଳେ ବାରହ ବନିତା ।
 ସଙ୍ଗତେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଅନେକ ପରିବାରୀ
 ନଉକାରେ ବସିଲେ ଯେ ହରଷ ମନ
 ଧରି ।
 ଆୟେ ଅଳଙ୍କାର ଦିବ୍ୟ ବାସ ପିଛି । ୮୦
 କର୍ଣ୍ଣେଶ ତଡ଼କି ବାହେ ବିଦ ମୁଦି ।
 କର୍ଣ୍ଣେଶ ପଦେକ ଯେ ମୁକୁତାର ହାର
 ଯଉବନ ଉପରେ ଲୁଲୁଚ ମୋତି ମାଳ ।
 ପାଦରେ ନୁପୁର ଯେ ହସ୍ତରେ ରତ୍ନ ବାହି
 ଲଲାଟରେ କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ତାମୋଳ ରସ
 ଖାଇ ।

ସ୍ତନ ଜାନ୍ତୁ ଜଘନ ବଳିଣ କାଖପଖା
 କେ ଜାଣି ପଟାତର ସ୍ବର୍ଗର ନାୟେକା ।
 କରେ ତାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ ବଂଜଣୀ ବେଶୁ ଘେନି
 ନୃତ୍ୟ ରସ ସଜ ଘେନନ୍ତି କାମେନୀ ।
 କନ୍ୟାର ଆସନ୍ତେ ନୃପତି ଗୋଡ଼ାଇ । ୯୦
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମାନାତ୍ୟ ଘେନିଣ ପ୍ରବୋଧଇ ।
 ତୁ ମୋହୋର ଜରତା ଗୋ ଅତୁସି ବିଶ୍ବାସ
 ଯେମନ୍ତ ପାରୁ ତୁ ମୁନିକି ଘେନି ଆସ ।
 କାମମୋହନୀ ଘେନି ଜରତାକୋଷା ନାରୀ
 ବାରହ ବନିତାୟେ ନୃପତି ପାଦେ ପଡ଼ି ।
 ତୁ ଦେବ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାସି ନୃପମଣି
 ଆଣିମୁଁ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍କ ବନଗଳ ଠାଣି ।
 ଯେଥେ ବିଘ୍ନର ତୁ ନ କର ଦେବ କିଛି
 କାଲି ଆଣି ତୋତେ ଦେବି ରକ୍ଷି ବଞ୍ଚି । ୯୯
 ରାଜା ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଫୁଲ ପାନ ଦେଲା
 ଶୁଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ବୃଷି କରାଇଲା ।
 ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲା ଶୁଭ ଅନୁକୂଳେ ଯାଅ
 ମୁନିର କୁମରକୁ ବେଗେ ଭେଟ ପାଅ ।
 ପଥେଣ ତୁମକୁ ରଖୁ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗା
 ଯାନ୍ତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ଦେବୀ ଗଙ୍ଗା ।
 ବିନାୟେକ ତୁମର ହରନ୍ତୁ ବିଘ୍ନଦୋଷ
 ଶ୍ରୀମାଧବ ତୁମର ହରନ୍ତୁ କଳୁଷ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନରସିଂହ କରନ୍ତୁ ସଦୟା
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ରଖନ୍ତୁ ତୁମର କାୟା । ୧୦
 ମଙ୍ଗଳ ଅଷ୍ଟକ ଯେ ପଢ଼ନ୍ତି ଜଉତିଷ
 ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବେଦ କରନ୍ତି ଆଗେ ଘୋଷ ।
 ଲୋକେ ଧନି ଧନି ବୋଲନ୍ତି ବେଗେ ଯାଅ
 ମାହିନ୍ତୁ ବେଳେ ଯେ ନାବ ପେଲି ଦିଅ ।
 ନୃପତିକି ଓଳଗି ବୋଲଇ ଜରତା
 ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟେ ଦେବ କର ଶତୁକ୍ତିତା ।
 ବୋଲଇ ମହାପାଳ ଆମ୍ଭରେ କିଏ କାର୍ଯ୍ୟ
 ତୋହୋରେ ଗଲେ ରକ୍ଷା ହୋଇବ ସିନା
 ରାଜ୍ୟ ।

ନାବ ଚଳିଯାନ୍ତେ କୁଳେ ବଜାଇଲେ ବାଜା
ଉଛବ ରାଜ୍ୟରେ କଲେ ଲମ୍ପପାଦ
ରାଜା । ୨୦
ଚଳିଲାକ ନାବ ଯେ ଯେକ ଲୟେ ହୋଇ
ପ୍ରସାଦ ପାଇ କଇବର୍ତ୍ତେ ନାବ ନେଲେ
ବାହି ।
ବନ ପର୍ବତ କି ଚଳଇ ନଦୀ ମଧ୍ୟେ
ଆକାଶେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ପୁର ସିଧେ ।
ରାତ୍ର ଦିବସରେ ନ ବିଶ୍ରାମି ଗଲେ
ଅନେକ ଘୋର ଗିରି ବନସ୍ତ ଜିଣିଲେ ।
ଦୁସହ ଦୁର୍ଗାମ ଗହନ ବନେ ଯାନ୍ତି
ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ କୁଳରେ ଦେଖନ୍ତି ।
କାହିଁ ଗଜେ ଗଜେ ହୁଅନ୍ତି ଚଉଦନ୍ତ
କେବଣ ଶାର୍ଦୂଳ ଖେଦଇ ମୃଗନ୍ତ । ୩୦
କାହିଁ ଗୁମ୍ଫା ପୋଏ ଖେଳନ୍ତି ଖେଡ଼ରସ
କାହିଁ ହସ୍ତୀ ଦେଖି ବାନରେ ହରଷ ।
କାହିଁ ସୁରତି ଯେ କରନ୍ତି ଗଜ ବେନି
ନାବକୁ ଚାହିଁକେ ହୁଅନ୍ତି ଅନ୍ୟୋଅନ୍ୟ ।
କାହିଁ ମଉଛନ୍ତାକି ବିଦାରଇ ସିଂହ
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଶ୍ରେଣିତ ଦିଶଇ ଦେହ ରଙ୍ଗ ।
କାହିଁ ସର୍ପକଇ ମାରଇ ବଣ ଗୋରୁ
କାହିଁ ବାଘ ଡରେ ପଳାବନ୍ତି ଗୋରୁ ଦୁରୁ ।
କେବଣ ଜୀବଜନ୍ତୁ ନଦୀକୁ ଚାହାନ୍ତି
ନାବ ଚଳି ଯାନ୍ତେ ଦିଶନ୍ତି ପନ୍ତି ପନ୍ତି । ୪୦
ପରାକ୍ରମ କରି ହୁଅନ୍ତି ଆଗୁସାର
କେହୁ ଭୟକରି ପଶନ୍ତି ଲତାର ।
କେହୁ ପଛକଇ ଚାହିଁ ଆଡ଼େ ହୋଇଯାନ୍ତି
ଥୋକାୟେକ ଦୂର ଯାଇ ଲେଉଟି ଆସନ୍ତି ।
ତାମରା ଯୁଥ କାହିଁ ପାଣି ପିଇ ଆସଇ
ନାବ ଦେଖିଣ ଯେ ଥୋକାଏ ଦୂରେ ରହି ।
କେବଣ ଠାବେ ତାକୁ ଝାମ୍ପଇ ଶାର୍ଦୂଳ
ବଣ ମାର୍ଜାର କାହିଁ କରନ୍ତି ମୁଖଗୋଳ ।
କାହିଁ ଶେତ ନେଉଇ ଖେଦାଖେଦା ହୋଇ
ନେପାଳି ମୁଷାକୁ ଯେ ଅଛନ୍ତି
ଗୋଡ଼ାଇ । ୫୦

ଚିତ୍ର ମୟୂର ଯେ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ରସ
କାହିଁ ବଣ ପାରୁଆ ଉଡ଼ନ୍ତି ଚଉପାଶ ।
ଗହନ ବନସ୍ତରେ ବୋବାଇ ଏକ ଜୀବ
ହୁଲହୁଲି ପ୍ରାୟେକ ଶୁଭଇ ଶବଦ ।
ପର୍ବତ ଉପରେ ଥାଇ ଦେଖଇ ଗୟଳ
ନାବ ଦେଖି ଧାଇଁ ଅଇଲା ନଦୀକୁଳ ।
ବଳିଆ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ଗଣ୍ଡାକୁ
ନାବ ଦେଖି ଦୁହେଁ ହୋଇଲେ ତେକୁ
ତେକୁ ।
ନଦୀର ଭିତରେ ଚରନ୍ତି ଜଳଚର
ହଂସ କାରଣକ ଚକୁଆ ଅପାର । ୬୦
କଣ୍ଠା ପାଣିକୁଆ ହଂସରାଳି ପକ୍ଷୀ
ବସା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ପଳାନ୍ତି ନାବ ଦେଖି ।
କେହୁ ତହିଁ ବୁଡ଼ି ରହନ୍ତି ବସା ଆଶେ
କେବଣ ଚଢ଼ାଇ ଯେ ରହିଲେ
ତିମ୍ବ ଆଶେ ।
କେହୁ ତହିଁ ପରେ ଉଡ଼ନ୍ତି ରଡ଼ି ଦେଇ
ନାବ ଗଲେଣ କେ ଦେଖନ୍ତି ବସା ଯାଇ ।
କେବଣ ଠାବରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ପଦ୍ମଲତା
ନଉକା ମାଡ଼ିଗଲା ନୋହିଲା ଦେଖନ୍ତା ।
ନାନା ପଦ୍ମପଲ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଶାଳାଅନ୍ନ
ନୃତ୍ୟ ଗାତେ ହରଷେ ଦିନ ନିଅନ୍ତି
ଅନୁକ୍ଷଣ । ୭୦
ଗଭୀର ଜଳ ଦେଖି ନିଶାରେ ନାବ ଖାଣ୍ଡ
ପ୍ରଭାତେ ଚଳିଯାନ୍ତେ ନିଦ୍ରାରସ ବନ୍ଧୁ ।
ଯେମନ୍ତେ କୋଡ଼ିୟେ ଦିବସ ବହିଗଲା
କଉଣିକ ନଦୀ ତୀରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକଇ ଉଭାରି ନାବ ବାହିଯାନ୍ତି
କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଚାରିପର୍ବତ
ଦେଖନ୍ତି ।
ତହୁଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ବିଭାଶେକର ସୀମା
ଯେବଣ ଥାନ ପୂର୍ବେ ଭିଆଇଲା ବ୍ରହ୍ମା ।
ଉଭର ଦିଗରେ ପଞ୍ଚକୋଶ ଗଲେ
ତେଜଶ ଦିନେ ମୁନି ସନ୍ନିଧେ
ମିଳିଲେ । ୮୦

ପରିମଳ ଠାବ ଦେଖିଲେ ରହନ୍ତି
ନାବ ଖଟାଇଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଓହ୍ଲୁବନ୍ତି ।
ଖୋଜିଣ ଜାଣିଲେ ଯେ ବିଭାଶେକ ଘର
ଅର୍ଦ୍ଧ କୋଶକ ସେ ଅଟଇ ନଦୀ ତୀର ।
ତହିଁ ରହିଲେ ଯେ ଉଭୟ ସ୍ଥାନ ଦେଖି
ବିଚ୍ଛର କରନ୍ତି ଯେ ଶରଦତନ୍ତ୍ର ମୁଖୀ ।
ବିଭାଶେକ ନ ଥିବା ଜାଣିଣ ଯେ ଯିବା
ସେ ମୁନି ଜାଣିଲେ ଶାପ୍ୟ ସେ ପାଇବା ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗଲାକ ଦିନ ଚାରି
ବିଭାଶେକ ନ ଥିବାରେ ଜାଣିଲେ
ଚତୁରୀ । ୯୦
କାମମୋହେନୀ କି ରାଜଣ ଜରତା
ସାଙ୍ଗରେ ପେଶିଲେ ସେ ବାରହ ବନିତା ।
ଅନେକ ମତେ ତାକୁ ତିଆରି କହିଲା
ପ୍ରେମ ରସ ଗୁଣ ଅନେକ ଶିଖାଇଲା ।
ଯାଆଯା ସୁନ୍ଦରୀ ଲୋ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ କର
ଯେମନ୍ତେ ଗଣ୍ଡି ହୁଅଇ ରକ୍ଷିର କୁମର ।
ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ
ଅଲେଖ ତିଲେଖ ଯେ ହୋଇଲେ
ଚାନ୍ଦମୁହାଁ ।
ମୁକୁତା ସିଂହସ୍ଥାନ ସେ ଉପରେ
ପକାଇ । ୧୦୦
ଖୋଷା ଖୋଷିଲେ ସେ ଅନେକ
ପୁଲକାଇ ।
କେରି କେରି କରି ମଣ୍ଡିଲେ ଅଳକା
କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ଘେନିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ
ନାୟେକା ।
କର୍ଣ୍ଣେଶ କାପ ଯେ ମୁକୁତା ଫେରି କମ
କାହାର କର୍ଣ୍ଣରେ ପଦ୍ମ ଚଢ଼କି ଅନୁପାମ ।
ଯେକଗୋଟିଆ ଗଜ ମୁକୁତା ବେଷୋଲା
କେବଣ ବାମା ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ଖଞ୍ଜିଲା ।
କାହାର ନାସାରେ ମାଣିକ୍ୟର ବସଣି
କାହାର ନାସାରେ ଲୁଲଇ ନାଳମଣି ।
ପାଞ୍ଚ ଗଜମୋତି କାହାର ନାସାପୁର । ୧୦

ଚାମୁଣ୍ଡ ରଙ୍ଗେ କାହାର ଅଧର ଅମୂଲ୍ୟ ।
 କାହାର ଗଳାରେ ଲମ୍ବା ଚାପସରି
 ମୁକୁଟା କଣ୍ଠିମାଳ ହୃଦରେ କେନ୍ଦ୍ର ଭରି ।
 କେନ୍ଦ୍ର ଖଞ୍ଜି ଗଲେ ଯାଉଁଲି ସୁନା ସୁତା
 କାହାର ହୃଦରେ ପଦେକ ମୁକୁଟା ।
 କାହାର ରତ୍ନନିଆଳ ଲୁଲୁ ଉର ଯାଏ
 ମର୍କଟ ଚୋଡ଼ର କେ ଖଞ୍ଜି ନିଜ ପାଏ ।
 କେ ନେତ୍ର ପିନ୍ଧିଣ ଉପୁରାଣ ଦେଇ
 କେ ରଙ୍ଗ ପତନୀ ଯେ ଆଭରଣ କରି ।
 କେହି ଚତୁଷ୍ପଦ କେନ୍ଦ୍ର କୁକୁମ୍ଭ ଘଷନ୍ତି । ୨୦
 ଗଣ୍ଡିଆନା ଚନ୍ଦନ କେ ମିଶାଇ ଘେନନ୍ତି ।
 କେ କରୋଣ ଯସ କେ ଧରିଲେ କରତାଳ
 କେନ୍ଦ୍ର ସଜ ହୋଇଲା ଘେନିଣ ମର୍କଟ ।
 କେନ୍ଦ୍ର ଚାମର କେନ୍ଦ୍ର ମୁଖ ଦରପଣ
 କେନ୍ଦ୍ର ଭୁଜେ କରନ୍ତି ବିବିଧ ଆଭରଣ ।
 କାହାର ହସ୍ତରେ ବାରାକ୍ଷର ଫଳ
 କେନ୍ଦ୍ର ପଣା କେନ୍ଦ୍ର ଘେନିଲେ ବାସ ଜଳ ।
 କେହି ଦିବ୍ୟବସ୍ତ୍ର କେ ଘେନିଲେ ପୁଷ୍ପମାଳି
 କେ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ କେ କର୍ପୁରର ଧୂଳି ।
 କେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଠାଉ କେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 କମଣ୍ଡଳ । ୩୦
 କେନ୍ଦ୍ର ଧୂପକାଠି କେ ଘେନିଲେ ତାମ୍ବାଳ ।
 କେ କରୋଣ ପାଟଛତି କେ କରୋଣ ଖରୁଳି
 କେ ରତ୍ନରେ କେ ପାଟଲ ମୁକୁଟି ।
 ଅନେକ ସମ୍ଭାର ଯେ ଘେନିଣ ଯୁବତୀ
 କରତାର ଆଞ୍ଚା ଘେନିଣ ଚକ୍ରିଯାନ୍ତ୍ର ।
 ବେଳ ତିନି ଘଡ଼ିମାନେ ସେ ତହୁଁ
 ଚଳିଗଲେ
 ପ୍ରହରକ ପ୍ରବେଶେ ଯାଇ ମୁନିକି
 ଦେଖିଲେ ।
 ମଡ଼ିଆ ଦୁଆରେ ଯେ ଅଛଇ ବେଲଗଛି
 ତହିଁର ତଳେ ବସି ଅଛଇ ମୁନି ବଛି ।
 କୃଷ୍ଣାଜିନ ଛାଇ ସେ ପାଡ଼ିଣ
 ବ୍ରହ୍ମରା । ୪୦
 ବାମ ପାଖେ ଥୋଇ ଅଛଇ ଆଧାରି ।

ଛାମୁରେ ଅଛଇ ଶାଳଗ୍ରାମ ଶିଳା
 ଗୋମଳ ପାଉଁଶ ଭୂଷଣ ମୁନିବଳା ।
 କର୍ଣ୍ଣରେ ଅଛି ବେନି ତମ୍ବାର କୁଣ୍ଡଳ
 କଣ୍ଠରେ ଗୁଡ଼ାସ ତୁଳସୀ କାଠମାଳ ।
 ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପର ମାଳେକ କଣ୍ଠେ ଲୁଳି
 ନବ ଯୁବା ପୁରୁଷ ଅପୂର୍ବ ତପଶାଳୀ ।
 ଶୁଦ୍ଧ ଷ୍ଟଟିକ ଯେ ଅଠାଠଶ ଗୋଟି
 ଅକ୍ଷୟେ ମାଳା ଘେନି ଜପଇ ତପନିଷି ।
 ଅଜପା ସୁମରଇ ଅନାମିକା ପଡ଼ି । ୫୦
 ଛତିଶ କୋଟି ଯେ ଜପଇ ଏକ ଘଡ଼ି ।
 ଶିରରେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ଚାରୁ ଜଟ
 ଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଗୋଟି କି ଦିଶଇ ମୁକୁଟ ।
 ତଳୟେ କରିଣ ଯେ ଅଛଇ ମହାମୁନି
 ଯେସନେକ ସମୟେଣ ମିଳିଲେ
 କାମେନୀ ।
 କାମମୋହେନୀ ଯାଇ ଓଳଗଇ ମୁନିପାଦ
 ତାହାକଇ ମୁନି କରଇ ଆଶୀର୍ବାଦ ।
 ଜନ୍ୟାକର ରୂପ ମନୋହର ଦେଖି
 ଉଠିଲେ ରକ୍ଷିପୁତ୍ର ଆସନ ଉପେଖି ।
 କୃତାଞ୍ଜଳି ହୋଇ ବୋଇଲ ବିନୋଇ । ୬୦
 କନ୍ଦୁହୁଁ ଯୁବତୀ ଯେ ଦେଖିଲା ଚାର ନାହିଁ ।
 ପୁଛଇ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ଯୁବତୀକି ଚାହିଁ
 ଭୋ ତପାଜନେ ଅଛଇ ତୁମ୍ଭେ କାହିଁ ।
 କେବଣ ଦେଖା ତୁମ୍ଭେ କେବଣ ପ୍ରକାର
 କେବଣ ବେଦବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ ତୁମ୍ଭର ।
 କେବଣ ନଦୀ ତୀରେ ମଡ଼ିଆ କରିଥିଲ
 କେବଣ କାରଣେ ତପା ଯେଥକୁ
 ଯେବେ ଅଛଇ ।
 କିସ ନାମ ତୁମ୍ଭର କେବଣ କୁଳେ ଜାତ
 ଯେକ ଥାନେ ଥାଅ କି ସକଳ ତପୋବନ୍ଧ ।
 କାମମୋହେନୀ ବୋଇଲା ରକ୍ଷିର
 କଥାଶୁଣି । ୭୦
 ଆମ୍ଭର ଦେଶ ସ୍ବାମୀ ଅଟଇ ଉଜ୍ଜାଣି ।
 ନଖ ଦନ୍ତ ଆହୁତି ଦେଇତ ସର୍ବ ଜାଣୁ

ମଦନ ଅନଳେ ଯେ ଚତିଶାଷ୍ଠ ଶାଣୁ ।
 କାମ କୃତା ରସ ଜାଣୁ ଯେ ଅପାର
 ତୁମ୍ଭର ଚାହାଣୀ ଯେ ପାରତି ଆମ୍ଭର ।
 ଧନ ଅର୍ଥେ ପରପୁରୁଷକୁ ଖଦୁ
 ମହା ମହତପାକି ହରି ତପ ବାଣୁ ।
 ଇଚ୍ଛା ସୁଖେ ଆମ୍ଭେ ସର୍ବପୁର ଯାଉ
 ଦିବ୍ୟ ପୁରୁଷେକ ତହିଁ ପୂଜା ପାଉ ।
 ପ୍ରୟାଗ ତାଥେ ଆମେ ମକର ମାସେ
 ଝାସିଲୁ । ୮୦
 କୁମ୍ଭେ ଶିବରାତ୍ରୀ ବାଣରାଶିରେ କଲୁ ।
 ଚଇତେ ଗଙ୍ଗା ଜଗନ୍ନାଥ ଘାଟେ
 ବୈଶାଖେ ଅଛଇ ଯେ ହର ତପ ବାଟେ ।
 ପ୍ରଥମ ଜ୍ୟେଷ୍ଠେ ଭେଟିଲୁ ଆସି ତୋତେ
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବାର ଅଛଇ ଦିନା କେତେ ।
 ଶୁଣି ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ହରଷ ହୋଇଲା
 ପାଦ ପଖାଳ ବୋଲି କମଣ୍ଡଳୁ ଦେଲା । ୯୦
 ଶାର୍ଦୂଳଛାଇ ମୁନି ଦେଲା ଯେ ବସିତ
 ଗୋମଳ ପାଉଁଶ ଗାତ୍ର ଭୂଷିତ ।
 ହରିଡ଼ା ବାହାଡ଼ା ଅୟେଁଲା ଫଳ ଦେଲା
 କନ୍ଦମୂଳ କିନ୍ତୁ ଉପଗତ କଲା ।
 ହସିଣ ଚତୁରୀ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ନାକମଳି
 କିସ କିସ ପ୍ରଦାର୍ଥ ଦେଲ ତପଶାଳୀ ।
 ମୁନି ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଇ କନ୍ଦଫଳ
 ପାଦ ପଖାଳିତ ଦେଇଅଛୁ ଜଳ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଅତିଥ ଅଛଇ ଆମ୍ଭ ଘର
 ତପସ୍ଥାନେ ଯାଇ ଯେ ଅଛି ଆମ୍ଭ ପିଅର ।
 ମୁହିଁ ବାଲୁତ ତନୁ ନ ଜାଣଇ କିଛି
 ଭଗତି ହୋଇତ କି ମୋହର ବୁଦ୍ଧି
 ଅଛି । ୯୯
 ତୁମ୍ଭେ ମହାତପା ପରମ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନୀ
 ମୁଁକି ସମ୍ଭାଳି ପାରିବି ଭୋ ମୁନି ।
 ତୁମ୍ଭେ ସଦୟା ଯେ ଘେନିବା ମୋର ସେବା
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଯେହା ପରିଗ୍ରହ କରିବା ।
 କାମମୋହେନୀ ବୋଇଲ ଶୁଣିବି ହେ ରକ୍ଷି

ଯେ ସେ ଉପହାର ମୋହୋର ଆଖିକି ନ
 ଦିଶି ।
 ହରତକୀ ଅୟେକା ଆମେ କି ଯେହା ଖାଇ
 ଯେକି କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇଲେ କ୍ଷୁଧା ଯାଇ ।
 ଯେହି ପାଣି ଖାଇଲେ କି ହରଇ ହାବେ
 ଦୃଷ୍ଟା
 ବାହାଡ଼ା ଫଳ ଏତ ଲାଗଇ ବଡ଼ କଷ୍ଟା । ୧୦
 ଯେହୁ ବନେ ଯେହି ଫଳ ଉପୁଜଇ
 ଅଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ରଖି ଯେ ସେ ଯେ ଫଳ
 ଭୁଞ୍ଜଇ ।
 ଆମ୍ଭର ବନ ଫଳ ଭୁଞ୍ଜି ମହାଯତି
 ଦେଖ ହୋ ଆମ୍ଭର ତପର ଶକତି ।
 ଆମ୍ଭର ବିପୁଲ୍ୟର ଗଛର ବକଳ
 ଆମ୍ଭ ପର୍ବତର ନିର୍ଜର ଯେହୁ ଜଳ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ନାରୀ ସୁବାସିଲା ପାଣି
 ରତ୍ନ ଝରେ ଭରି ବେଗେ ଦେଲେ ଆଣି ।
 ସନ୍ତୋଷେ ରଖିପୁତ୍ର ପଖାଳିଲା ପାଦ
 ଆଚମନ କରନ୍ତେ ମଣିଲା ସୁସ୍ବାଦ । ୨୦
 କାମମୋହେନୀ ଯେ ଘେନିଣ ଝିନବାସ
 ଯେ ତରୁ ବକଳଟି ହୋ ବିଭାଷେକର
 ଶିଷ ।
 ରଙ୍ଗରାଜ ନେତ ପୁଣି ହିଁ ବାଛିଲା
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ଯେ ଶ୍ୟରୀର
 ପୋଛିଲା ।
 କୁଞ୍ଜେ ଉଦ୍ଭିଶ ସେ ବୋଲଇ ମୁନି ପିନ୍ଧ
 ଶ୍ୟରୀରେ ଆପଣେ ଯେ ଲେପିଲେ
 ଚାନ୍ଦୁଗନ୍ଧ ।
 ରତ୍ନ କମଳେକ ପାଡ଼ିଣ ତହିଁ ଦେଲା
 ଯେ ସେ ପଶୁଚର୍ମ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
 କର୍ପୁର ଗୁଣ୍ଡି ଅଙ୍ଗେ ଘଷାଇଲା ନେଇ
 ଯେ ସେ ବିଭୂତି ମୁନି ଆମ୍ଭର ଦେଶେ
 ପାଇ ।
 କର୍ଣ୍ଣରେ ଖଞ୍ଜିଲେ ହାବେ ମକରକୁଣ୍ଡଳ
 ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇଲେ ମୁକୁତାର ମାଳ ।

ବାହାରେ ତାଡ଼ ଯେ ବିଚିତ୍ର ବାହୁଟି
 ପୟରେ ନୁପୁର ଯେ ଖଞ୍ଜିଲେ ପ୍ରପଟି ।
 ଦୁଧ ଶାକର ବିବିଧ ପରକାର
 ଆମ୍ଭ ପନସ ସେ କଦଳୀ ଦିବ୍ୟସାର ।
 ଯେ ସେ ବନଫଳ ବୋଲିଣ ଭୁଞ୍ଜାଇଲେ
 ପୁଣିହିଁ ଗଙ୍ଗବାଣ ପାଣି ପିଆଇଲେ ।
 ଶାକର ସାତି ଚିଣି ଆବର ଖଣ୍ଡ ଖଜା
 ହରଷେ ଭୁଞ୍ଜାଇ ଏହା ରଖିର ତରୁକା । ୪୦
 ଦୁଧ ଲତୁ ଖାଇ ପୟରଇ ମୁନି
 ବାବୁ ତପନିଷେ ମହିମା ତୁମ୍ଭ ଧନି ।
 ଯେତେ ସ୍ବାଦଫଳ ତୁମ୍ଭର ବନେ ଥାଇ
 ଜାଣିଲି ତୁମ୍ଭର ସେ ତପସିକ ହୋଇ ।
 କେବଣ ବନ ତୁମ୍ଭର କେମନ୍ତ ଦେଖିବା
 ଯେ ମୋହର ମନ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ
 ଯିବା ।
 କାମମୋହେନୀ ଯେ ଯତିର ବାଣୀ ଶୁଣି
 ହିଆ ଲଗାଇଣ ବସିଲା ତରୁଣୀ ।
 ଜଷ୍ଟ କାନ୍ତାରି ଯେ ଛଡ଼ାଇଲା ଥିଲା
 ପାତିଲା ତାଳିମ ମଞ୍ଜି ପୁଣି ଖୁଆଇଲା । ୫୦
 ଗଙ୍ଗବାଣ ପଇଡ଼ ଯେ ପିଆଇଲେ ନେଇ
 କେତେବେଳେହେଁ ସର ପାପୁଡ଼ି ଖୁଆଇ ।
 ଦୁଧ ବହଳ ଯେ ରସକୋରା ନାଳି
 ପୁଣି ନେଇ ଦେଲା ଅମୃତବାନି କଦଳୀ ।
 ନାନା ପଦାର୍ଥ ଦେଲା ରଖିକରି
 ଭୁଞ୍ଜିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ
 ତପଋଣା ।
 କାମମୋହେନୀ ଯେ ପିଠି କଟି ବସି
 ମୁନିକୁ କଥାୟେ ବୁଝାବଇ ବସି ।
 ଆଚମନ କରାଇଲେ ଅଗ୍ରବାସ ପାଣି
 ମୁଖବାସକର ଚନ୍ଦନ ଗୁଆ ଆଣି । ୬୦
 ଆଚୋବନ କରାଇ ପୋଛିଲେକ ମୁଖ
 ରଖିକର ପୁତ୍ର ପାଇଲା ବଡ଼ ସୁଖ ।
 କର୍ପୁର ବାସ ଗୁଆ ଉତ୍ତମ ତାମୋକ
 ଭୁଞ୍ଜିଣ ତପସୀ ଯେ ହୋଇଲାକ ଭୋକ ।

ଶିରେ କୁସୁମ କଣ୍ଠେ ଉତ୍ତମ ତାମୋକି
 ପୁଣି ଚତୁର୍ଥମ ଲେପିଲେକ ବାଳୀ ।
 କେବଣ ବିଳାସୁଣୀ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ବିଞ୍ଚଣୀ
 ଚାମର ଢାଳନ୍ତି କେବଣ ତରୁଣୀ ।
 କେହୁ ପାଟଛତ୍ର ଉତ୍ତାରିଲା ଶିରେ
 ପୁଣି ବସାଇଲେ ରତ୍ନ ଖତୁଳି ଉପରେ । ୭୦
 ଉଠିଲେ ଆଳାପ କରିଣ ଗୀତ ଗାଇ
 ଅତି କୋମଳ ରାଗେ କେଦାର ଉଦାରଇ ।
 ବାଣୀ ଯନ୍ତ୍ର ଘେନି ବଜାଇଲେ ମର୍ଦ୍ଦଳ
 କେହୁ କରତାଳ ବାଇ କେ ବଜାନ୍ତି
 କଂସାଳ ।
 ମଧୁକେରୀ ରାଗେ କେ ପ୍ରବନ୍ଧେ ଗୀତ ଗାଇ
 ମୁନିକ ମୁଖ ଚାହିଁ ନୃତ୍ୟ କେ କରଇ ।
 କେ ଧୂପକାଠି ଘେନିଣ ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି
 କେହି ରତ୍ନ ପାଦୁକା ନେଇ ପାଦେ ଦ୍ୟାନ୍ତି ।
 କେବଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଦର୍ପଣ ଦେଖାଇଲେ
 ଯେଥୁ ମୁନି ମୁଖ ଚାହାଁସି
 ବୋଇଲେ । ୮୦
 କାମମୋହେନୀର କୋଳରେ ବସି ଯତି
 ପରମ ହରଷେଣ ଦର୍ପଣ ନିରୋପନ୍ତି ।
 ଦେଖିଲାକ ମୁଖ କସ୍ତୁରୀ ଚାନ୍ଦୁ ଚିତା
 କର୍ଣ୍ଣର କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ସୁନ୍ଦର ଭୁଲତା ।
 କଣ୍ଠେଣ ହାର ଯେ ଶିରେ ପୁଲ ଗରା
 ମଦନ ପ୍ରତିମା ଠାଣି ଦିଶଇ ମୁନି ଶୋଭା ।
 ଆପଣାର ମୁଖ ଦେଖି ମୁନି ମୋହମାନ
 କାମମୋହେନୀ କି ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ଯେତେ ଅପୂର୍ବତ ଦେଖିଲା ମୋର ନାହିଁ
 ଆପଣା ଶରୀର ରୂପ ସମସ୍ତ ଦିଶଇ । ୯୦
 ସାଧୁ ସାଧୁ ତୁମ୍ଭେ ସାଧୁ ତୁମ୍ଭର ପୁଣ୍ୟ
 ଯୁବତୀକ ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନ୍ୟ ।
 ହସି କାମମୋହେନୀ ମୁନିକି କୋଳ କଲା
 ଯଉବନ ଲଗାଇ ମୁଣ୍ଡେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଲା ।
 ବୋଇଲା ଏ ଆମ୍ଭର ତପର ଶକତି । ୯୫
 ତପର ବଳେ ଏଥେ ଦିଶଇ ନିଜମୂର୍ତ୍ତି ।

ଜଘେ ଲଖ ଦେଇ ଚଳାଇଲା ଲଖ
ପୁଣିହିଁ ଲେଉଟି ଚାହାନ୍ତି ରକ୍ଷିମୁଖ ।
ହିଆ ଆଉକାଳ କୁଟ ଠାବ କଲା
ହସ ହସ ହୋଇଣ ମୁନି ପଛରିଲା ।
ଯେ ଅପୂର୍ବତ ମୋର ତହିଁ ନାହିଁ
ଯେତେ ଭଲ ପଦାର୍ଥ ପାଇଲ ତୁମେ

କାହିଁ ।

କାମମୋହେନୀ ଯେ ବୋଲଇ ଶୁଣି ରକ୍ଷି
ଯେଥୁର ଭିତରେ ହାବେ ଅମୃତ ପୂରିଅଛି ।
ଯେଣେ ସେ ଆମରି ଅଗ୍ରହଣ ହୋଇ

ଦେହ । ୧୦

ଯଜ୍ଞର ଫଳ ଆମର ଅଟଇ ସର୍ବସହ ।
ନୀଳମୁଖ ବିଷ୍ଣୁ ଯେଥେ ଭାବେଣ ବିଜେକଲା
ଦାସବସଳ ନାମ ଯେଣେ ସେ ବଢ଼ିଲା ।
ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅରୂପ ଯେ ପୟ ପାଣି ନାହିଁ
ଅଛି ପୟ ପାଣିତ କ୍ଷମ କାହାର କାହିଁ ।
କର ଆଶ୍ୱାସ ପ୍ରସନ ତୋତେ ହୋବୁ
ମନେ ଯାହା ବାଞ୍ଛୁବୁ ସେ ବର ତୋତେ

ଦିଅନ୍ତୁ ।

ହିଆରେ ଆଉକାଳ ଆଣିଲା କୋଳକରି
ହରଷେ ଅଧର ଯେ ଚୁମ୍ବିଲାକ ଧରି ।
ଶରୀର ଆଉଁଷି ଯେ ଚାହିଁଲା ପ୍ରେମ

ରସେ । ୨୦

ମୁନି ମନ ହରିଲା ଏକଇ ନିମିଷେ ।
ବିବିଧ ସ୍ୱାଦ ଫଳ ଯେ ଭୋଗକଲା ରକ୍ଷି
ଚନ୍ଦନ କର୍ପୁର ଯେ ଗନ୍ଧ ଅଙ୍ଗେ ଘଷି ।
ତାମ୍ବୁଳ ଭୃଞ୍ଜିଣ ରତ୍ନ ଆଭରଣ କରି
ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗ ରସେ ଭୋଜଇ ତପଝରୀ ।
କାମମୋହେନୀକି ବୋଇଲାକ ହସି
ତୁମର ଆଶ୍ରମେ ଆସିବୁ ଆମେ ପଣି ।
ଚାଲ ଯିବା ଆମେ ଦେଖିବା ମନ୍ଦିର
ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଯେ ଉଠିଲେ

ମୁନିବର ।

ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ଗୁହାର ବୋଇଲ

କାମମୋହେନୀ । ୩୦

ଆଜ ନ ଯିବା ତୁମେ ଶୁଣ ତପୋଧନୀ ।
ଯେବେ ଆମେ ଯିବୁ ଦେବତା ପୂଜାକରି
ଆହାତ୍ମକ ବେଳ ଯେ ହୋଇଲା ତପଝରୀ ।
କାଲି ଆସି ତୋହୋର ଗଲେ ଘେନିଯିବୁ
ଯେ କଥା ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ କରିବୁ ।
ମୁନି ମୁଛଇ ଛାଡ଼ି ତ ଭଜା ନାହିଁ

ତୁମେ ତପାଜନ ନ ଆସ ଆଜ ଯାଇ ।
ଆସିବା ବୋଲି ଯୁବତୀ ସତ୍ୟ କଲେ
ପିତା ତୁମର ଦୁଷ୍ଟ ବୋଲିଣ ତିଆରିଲେ ।
ଯେ ସେ ଆଭରଣ ପିନ୍ଧିବାର ବକଳ । ୪୦
ଲୁଚାଇ ଥୋଇଥାଅ ବିଭାଣ୍ଡକର ବାଳ ।
ଯେ ଗୁଣି ଛଡ଼ାଇଣ ଘେନସି ବିଭୂତି
ପିତା ଆଗେ ନ କହିବୁ ଯେସନେକ ରାତି ।
ଯେତେ ବୋଲି ନାରୀ ଅଇଲେ ପିଠି ଦେଇ
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ଲେଉଟି ପୁଣି ଚାହିଁ ।
ମୁନି ଅନାଇ ବୋଇଲେ କାଲି ଆସ
ମୁହିଁ ତୁମର ଯେ ଅଟଇ ନିଜ ଦାସ ।

ସୁନ୍ଦରୀ ଅଳପ ହୋଇଣ ହସିଲେ
ଆସିବୁ ଆସିବୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।
ଅଦୃଶ ପରିଯତେ ଅନାଉଥିଲା ମୁନି । ୫୦
ଜରତା ଛାମୁରେ ସେ ମିଳିଲେ କାମେନୀ ।
ଯେସନେକ କଥା ହୋଇଲା ସେହୁଦିନ
ଶୁଣି ଜରତା କନ୍ୟା ପରମ ତୋଷ ମନ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରକ୍ଷିଶୁଣ ମୁନି
ଯୁବତୀଙ୍କର ଗଳାକୁ ଭାଲଇ ତପୋଧନୀ ।
ନ ପୁଣ ନ ଆସନ୍ତି ଅପୂର୍ବ ତପଝରୀ
ପୁଣିହିଁ ବିଷରଇ ସାଷ୍ଟାମ ମନେ ଧରି ।
ଆସିବୁ ବୋଲି ଯେ ବୋଇଲେ ତପଝରୀ
କାଲି ଆସିବେ ସେ ପ୍ରାତଃସ୍ନାନ କରି ।
ପିତା ଆସିବାର ଜାଣିଲାକ ବେଳ । ୬୦
ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର କାଢ଼ି ରକ୍ଷିବାଳ ।
ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଯେ ପକାଇଲା ପୋଛି
ଶିରର ପୁଷ୍ପ ସେ ପକାଇଲା ଲେଛି ।
ଦୋହୋରା ଘରେ ପଣି ବିଭୂତି ବୋଲିଲା

କନ୍ଦ ଫଳ ମୂଳ ଜଳାଦି ଆଣିଲା ।
କାମଧେନୁ ସମ୍ଭାଳିଣ କଳାକ ଦୋହନ
ଯୁବତୀକ ତହିଁ ଅଛଇ ତାର ମନ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରବି ଅସ୍ତ ଗଲା
ତପସ୍ଥାନ ତେଜି ବିଭାଣ୍ଡକ ଅଇଲା ।
ରକ୍ଷିଶୁଣ କଥା ବିକୃତ ମଣିଲା । ୭୦
ମାୟା ମୁନିଙ୍କର ଆସିବା ଜାଣିଲା ।
ପୁତ୍ରକୁ ପଛରିଲା କୋଳରେ ବସାଇ
ଶରୀର ଆଉଁଶିଣ ମୁଖେ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ।
କିରେ ବାବୁ କିଏ ପ୍ରକଟଇ ଗନ୍ଧ
ତପାକି ନ ଯୋଗାଇ ଅଟଇ ଏ ମନ୍ଦ ।
କିପାଇଁ ଯେଥୁ ସେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ
କହିବା ମୋତେ ଯେଥୁର ସନ୍ଦେଶ ।
ରକ୍ଷିଶୁଣ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ତୁ ପିତାମହ
ଆଜ ସେ ସଫଳ ହୋଇଲା ମୋ ଦେହ ।
ଅପୂର୍ବ ତପା ଦେଖିଲି ଆଜି ମୁହିଁ

ତାତ । ୮୦

ରୂପେଣ ମୋହିଁ ସେ ପାରନ୍ତି ଜଗତ ।
ଯେ ଆମର ଜଟା ପିଙ୍ଗଳ ବର୍ଣ୍ଣ କେଶ
ତାଙ୍କର ଶିରଗୁହ ଗ୍ରାମର ସାଦୃଶ ।
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ କାଠମାଳ ଆଭରଣ ନାହିଁ
ଅପୂର୍ବ ଅଳଙ୍କାର ଅଛନ୍ତି ସେ ଲାଭ ।
ହୟେନା ହରିଡ଼ାସେ ଦେଖିଣ ହସିଲେ
ସ୍ୱାଦ ପଦାର୍ଥ ସେ ଫଳ ବୋଲିଣ

ଆଣିଦେଲେ ।

ତାହାଙ୍କର ପର୍ବତୁ ଯେବଣ ଝରପାଣି
ତାହା ଖାଇଲେ ପିତା ତପ ପରାପତି ଜାଣି ।
ତରୁ ବକଳ ତାତ ଅପୂର୍ବ କମ ଅଛି । ୯୦
ଆମର ବକଳ ତାତ ପକାଇଲେ ଲେଛି ।
ଆମର ପରାୟେ ବେଦ କରାଣି ନ ବହୁଛି
ତାହାଙ୍କର ଦେବତାକୁ ହୃଦରେ ବହିଥାନ୍ତି ।
ମୁଖବାସ ସହିତେଣ ଯେବଣ ପତ୍ର ଦେଲେ
ଆପଣେ ଦିଶଇତ ପଦାର୍ଥ ଦେଖାଇଲେ ।
ଭୋ ତାତ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତପ ତାହାଙ୍କର

ଛଦ୍ରମ ତପ ତ ଦେଖିଲି ତୁମ୍ଭର ।
 ଅଙ୍ଗନାସ କରନ୍ତି ଆନମାନ ଛୁଇଁ°
 ତୋହୋର ଶପତ ତାତ ଅଗ୍ୟାନ
 ହୋଇଲଇଁ ।
 ବିଭାଣ୍ଡେକ ବୋଲନ୍ତି ସେ ନୋହନ୍ତିତି
 ଯତି । ୧୦୦
 ଯାହା ସେ କହିଲୁ ବାବୁ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ପ୍ରକୃତି ।
 ବିବିଧ ରୂପ ସେ ହୁଅନ୍ତି ଦଇତୁଣି
 ତପାକି ଉନ୍ନତି ସେ ମାୟାରେ ପିଣ୍ଡଶୁଣି ।
 ତୁ ବାବୁ ତାହାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନ ଯିବୁ
 ଯେବେ ମୋହୋର ବୋଲ ପ୍ରତି
 ପାଳିଥିବୁ ।
 ପିତା ତିଆରିଲେ ପୁତ୍ର ତୋଷ ନାହିଁ°
 ରବଣା ବଞ୍ଚିଲେ ସେ ବିବିଧ କଥା କହି ।
 ପ୍ରଭାତେ ବିଭାଣ୍ଡେକ ତପ ସ୍ଥାନେ ଗଲେ
 ସ୍ନାହାନ ତର୍ପଣ ସେ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ କଲେ ।
 ଅଗ୍ନିପୂଜା ସାରି ଦୁହିଁଲେକ ଗାଈ । ୧୦
 କନ୍ୟାକ ଆସିବାର ନିରେଖିଣ ଚାହିଁ° ।
 ଗହନ ବନେ ନେଇ ଗୁହାଜଲା ଗାଈ ।
 ଛନ ଛନ ମନ ବାହୁଡ଼ା ବାନ୍ଧଇ ।
 କୃଷ୍ଣଜିନ ଛାଲ ମାଡ଼ିଣ ବସଇ
 ପୁଣି ହିଁ ବେଳ ଗଛ ତଳେ ଉଭା ହୋଇ ।
 ଜପ କରନ୍ତେଣ ନୋହିଲାକ ମନ୍ତ୍ର ସିଧ
 ଚିତ୍ତ ବିଚଳିତ ପାଶୋରିଲା ବେଦ ।
 କେଶ ପେଡ଼ିଣ ସେ ଘେନିଲା ଗନ୍ଧବାସ
 କାଖ ଆଉଁଶିଣ ପାଇଲା ବଡ଼ ରସ ।
 ଗତ ଦିବସର ଭୋଜନ ସୁମରି । ୨୦
 ଚତୁରାକ କଲା ପ୍ରେମ ଅନୁସରି ।
 ତଳେ ନ ବସଇ ଉଠି ଉଭା ହୋଇ
 ଚକିତ ହୋଇଣ ସେ ଚଉକତି ଚାହିଁ° ।
 ମନେ ବିଘ୍ନିଲେ ତପାତ ନଇଲେ
 ତେଡ଼େ ମହାରକ୍ଷି ଉନ୍ନିତ ମୋତେ ଗଲେ ।
 ପୂର୍ବ ଭାଗ୍ୟ ଥିଲେ ଦେଖା ତ ପାଇବା
 ମନେ ମନେ ଭାଲଇ କେମନ୍ତ କରିବା ।

ଯହୁଁ ସେ ପହରେ ହୋଇଲାକ ବେଳ
 ବିଭାଣ୍ଡେକ ବାଲ ଚିତ୍ତ ସମାକୁଳ ।
 ନଇଲେ କି ନା ବୋଲି ବୃକ୍ଷେ ଉଠି
 ଚାହିଁ । ୩୦
 ଯେଣେ ନଦୀ କୂଳେ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବସହା ।
 ବେଶ ବେଶନ ସେ ହୋଇଣ ଅଳଙ୍କାର
 ଧୂପ ଦୀପ ବାସ ଚନ୍ଦନ ଅଗର ।
 ଗୀତ ଗାଇଣ ସେ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ରସ
 ଦୁରୁହୁଁ ଦେଖିଲା ତାହା ବିଭାଣ୍ଡେକର
 ଶିଷ ।
 ତରତର ହୋଇଣ ସେ ଗଛରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା
 କନ୍ୟାକର ତହିଁକି ସେ ଅଗର
 ହୋଇଗଲା ।
 ଅଧକୋଶେକ ଯେ ଅଟଇ ତହିଁ° ପଥ
 ଦଣ୍ଡକର ଭିତରେ ମିଳିଲେ ତପୋବନ୍ତ ।
 ଦୁରୁହୁଁ ଦେଖିଣ କାମମୋହେନୀ
 ବୋଇଲା । ୪୦
 ଦେଖ ଦେଖ ଜରତା ଗୋ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ
 ଅଇଲା ।
 ଅନେକ ରସ ତହିଁ° ଉପୁଜିଲା କାଳି
 ମୁରୁଛି ନ ପାରିଲା ଅଇଲା ମୁନି ଭୁଲି ।
 ନିକଟ ହୁଅନ୍ତେଣ ବୋଲଇ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ
 ବାରହ ବନିତାରେ ତରଣେ ଯାଇ ପଡ଼ି ।
 ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ତପସ୍ବିନୀ
 ଯେ ମୋତେ ଅକଲ୍ୟାଣ ଅଟଇ ମହାମୁନି ।
 ଦୁମ୍ଭେ ପୁଣ୍ୟଦେହୀ ରୂପେଣ ଗରୁହଂସୀ
 ମୁହିଁ ବାଲୁତ ଯେ ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର ଶିଷି ।
 ମହତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପାରତି ଥିବା ଅର୍ଥେ
 ଆରତ ହୋଇଲି ଅଇଲଇଁ° ଯେଥେ ।
 ପିତା ମୋହୋର ବହୁତ ତିଆରିଲେ ଆସି
 ବୋଇଲେ ବାବୁରେ ସେ ଅଟନ୍ତି ରାକ୍ଷାସୀ ।
 ତାହାକୁଳଁ° ପରତେ ନ ଯିବୁ ବାଳପୋଇ
 ତାହାକର ପରସାଦେ ତପନାଶ ଯାଇ ।
 ଅନେକ ତିଆରିଣ ଗଲେ ମୋର ତାତ

ମୁହିଁ ତାହାକର ବୋଲ ନ କଲି ଗ୍ରାହିତ ।
 ତୁମ୍ଭେ ନ ଦେଖି ମୋର ଚିତ୍ତ ଅବ ନାହିଁ°
 ସପନେ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଥିଲି ଆଜ ମୁହିଁ° ।
 ବାବୁ ମହାତମା ତପ ତୁମ୍ଭର ସାର । ୬୦
 ବଶ୍ୟ ହୋଇଲି ଦେଖି ତୁମ୍ଭର ଆଖର ।
 କାମମୋହେନୀ ବୋଲଇ ଶୁଣ ମହାମୁନି
 ତୋହୋର ଆଗେ ଉଭା ଯେବଣ
 କାମେନୀ ।
 ଯେ ଆମ୍ଭର ମୋକ୍ଷ ଜରତାକୋଷା ନାମ
 ତପେଣ ମନାଇଲା ପଞ୍ଚୁଶର କାମ ।
 ଯେହାକଇ ପ୍ରୀତି ହୁଅ ମହାମୁନି
 ସାକ୍ଷୀତ ରୂପବନ୍ତୀ ଯେ ମଦନ ରସଦାନୀ ।
 ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ଜରତାକଇ ଚାହିଁ°
 ଅଳସ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ ଅଛଇ ଉଭା ହୋଇ ।
 ମୁନି ମୁଖ ଚାହିଁ° ସେ ଅଳସ ହସିଲା । ୭୦
 ଚରଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗୁଳି ଭୂମିରେ ଘଷିଲା ।
 କର ପ୍ରସାରିଣ ଧଇଲା ମୁନି ହସ୍ତ
 ବୋଇଲା ସୁଦୟା ମୋତେ କରିବ
 ତପୋବନ୍ତ ।
 କାମମୋହେନୀ ଯେ ବିଞ୍ଚଇ ବିଞ୍ଚଣୀ
 ଚାମର ଢାଳନ୍ତି ଯେ କେବଣ ତରୁଣୀ ।
 କରେ ପାତଛତ୍ର କେ ତୋଳିଣ ଧରନ୍ତି
 କେ ପାଦେ ପାଦୁକା ନେଇଣ ଯୋଗନ୍ତି ।
 ମୁନି ବୋଇଲେ ଧନ୍ୟ ତୁମ୍ଭର ଦେବ ପୂଜା
 ରକ୍ଷିଅଛି ତୁମ୍ଭକୁ ଧନ୍ୟ ସେହୁ ରାଜା ।
 କେବଣ ପୁନ୍ୟ କୁଟୀରେ ଆଥ ଦୁମ୍ଭେ
 ରହି । ୮୦
 କାମମୋହେନୀ କହିଲା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ଦେଖାଇ ।
 ଯଦି ଦୟା ତୋର ଅଛି ତପଶାଳୀ
 ଆଜ ଆମ୍ଭର ପାପ ହୋଇଲା ପକ୍ଷାଳି ।
 ଯେ ତୋହୋର ପବିତ୍ର ଚରଣ ଯୁଗଳ
 ଯେଣେ ସେ ମଡ଼ିଆ ଆମ୍ଭର ହୋଇବ
 ସୁଫଳ ।
 ବିଘ୍ନରେ ଯୋଗାଇଲେ ଦେଖିବା ଦେବ
 ପଣି

ଚାଲନ୍ତିବା ବୋଲି ବୋଇଲେ ମହାରଣି ।
ତପାଳ ବାମକର ଧରିଣୀ ଜରତା ।
ନିଜ କୁଟୁମ୍ବେ ଦେଲାକ ବନିତା ।
କାମମୋହେନୀ ଯେ ବିଷଇ ଆଇତ । ୧୦
ଯତିର ପିଠିରେ ଲଗାଇଲେ ସ୍ତନ ତଟ ।
ସ୍ବାଦ ପଳମାନ ଅଛନ୍ତି ପକ୍ତି ତରୁ
କେ ପୁରୁ ପୁଟି କେ ଅଛନ୍ତି କଢ଼ି ଧରୁ ।
ପର୍ଣ୍ଣକୁଟୀ ଭିତରେ ଯାଇଣ ସମାଇଲେ ।
ରତ୍ନ ପଲକ ଉପରେ ମୁନିକି ବସାଇଲେ ।
ନେତର ସୁପାତି ଉପରେ ଝିନ ବାସ
ଜରତାକଇ ଘେନି ବସିଲେ ମୁନି

ଶିଷ ୧୯୭

ପାଦ ପଖାଳିଣ ଅଛକେ ପୋଛିଲେ
କର୍ପୁର କସୁରୀ ମିଶାଇ ଘଷିଲେ ।
ସ୍ବାଦ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଭୁଜିତ ଦେଲେ ଆଣି
ଆଚୋବନ କରାଇଲେ ଅଗ୍ରବାସ ପାଣି ।
କର୍ପୁର ତାମୋକ ଦେଇଣ ତୋଷ କଲେ
ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଶରୀରେ ଲାଇଲେ ।
କାମମୋହେନୀ କି ଜରତା ଦେଲା ଠାରି
ଆଡ଼ ହୋଇଲେ ସେ ନିଶ୍ଚଳ ଚେରାପାଡ଼ି ।
ଚାପେଣୀ କାଟି ତକ୍ଷଣେ ନାବ ମେଲି
କୁଳେ ଥିଲା ଲୋକେ ବେଗେ ଦେଲେ

ପେଲି ୧୧୦

ଧାଡ଼ିକାରେ କଇବୃତ ବାହିଦେଲା ନାବ
କେହି ନ ଜାଣଇ ଚଳିବାର ଠାବ ।
ଜରତା କନ୍ୟା କୋଳେ ଅଛଇ ମୁନି ବସି
ସୁନ୍ଦରୀ ମୁନିକି କଥା କହଇ ହସି ।
ଦେହ ଆଉଁଶିଣ ବିଳାସ କଥା କରି
ଅଧର ତୁମ୍ଭିଲା ସେ ଚାରୁହ ସୁନ୍ଦରୀ ।
କୋଳେଣ ଘେନିଣ ମୁନିକି ଉଭାରି

ଶୁଆଇଲା

ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଣ ସେ ରମଣ କରାଇଲା ।
ହିଆରେ ହିଆ ଲଗାଇ ଭୁଜରେ ଭୁଜ ଭିଡ଼ି
ମଦନ ଘାରିଲା ଘେନି ଜରତା ବାସ

ଫେଡ଼ି ୧୨୦

ମୁନି ନ ଜାଣଇ ସୁରତିର ସୁଖ
ପୁଣ ପୁଣ ସୁନ୍ଦରୀ ତୁମ୍ଭିଲ ମୁନି ମୁଖ ।
ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ ଉଦ୍ୟାନେ ଚାହିଁଲା
ନିଜ ସ୍ତନ ଅଗ୍ର ମୁନି ମୁଖେ ଦେଲା ।
ଦଶନ ଶ୍ଯତ କଲା ଗଣସୁକ
ତେଣୁ ସୁବିଳା ସେ ମୁନିର ଧାତୁ ଜଳ ।
କାମକଳାବନ୍ଧ ଜାଣଇ ସୁନ୍ଦରୀ
ରତି ଶାହାସ ପଡ଼ି ଅଛଇ ଚତୁରୀ ।
ଶୁଙ୍ଗାର ରସେ ସେ ମୁନିକି ମୋହ କଲା
ଲଜ୍ଜା ଛାଡ଼ିଣ ସେ ରମଣୀ ଦାନ ଦେଲା । ୩୦
ଅଚୂତ ଅବୟ ନାଗରୀ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରୀତି
ପଞ୍ଚୁଶରେ ମୟାଣ ଘାରିଲା ମାହାଯତି ।
ମୁନିବର ପ୍ରସନ୍ନେ କଲାକ ରମଣୀ
ଘନ ଘନ ପ୍ରେମ ରସେ ପାଡ଼ିଲା ତରୁଣୀ ।
କେତେହେଁକ ବେଳେ ଖଳିତ ହୋଏ

ରେତ

କନ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ି ମୁନିବର ଅଚେତ ।
କଣ୍ଠ ଶୁଖିଲା ବୁଝିଲାକ ଆଖି
ଖରତର ନିଶ୍ବାସ ଆସଇ ମୁନିକି ।
ବୁକୁ ଦମଦମ ଯେ ବାହାରକୁ ଚଳଇ
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର କି ମୃତ୍ୟୁ ପିଣ୍ଡ ଲାଭ । ୪୦
ତକ୍ଷଣେ ଜରତା ସମ୍ଭାଳିଲା ବାସ
କୋଳ କରି ଧରିଲା ବିଭାଶ୍ରେକର ଶିଷ ।
ଶୀତଳ ଜଳ ଘେନି ମୁଖ ପଖାଳିଲା
କର୍ପୁର ପକାଇ ଚତୁଃସମ ବୋଳିଲା ।
ଆଇତ ଘେନିଣ ବିଞ୍ଚ କଲାକ ସାଷମ
ମୁନି ମୁଖ ଚାହିଁ ଆଛାଦଇ କାମ ।
ପୁଣି ହିଁ ତୁମ୍ଭଦେଇ ଲଗାଇଲା ବୁକୁ
ପରରଇ ମୁନି ହେ କିସ ଲାଗିଲା ତୁମ୍ଭକୁ ।
ଶୀତଳ ପଦାର୍ଥ ସେ କିଛି ଖୁଆଇଲା

ସୁଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପମାଳ କଣ୍ଠେ ଲମ୍ପାଇଲା । ୫୦
ହସି ମହାମୁନି ଜରତାକୁ ଚାହିଁ
ଆଚମନ ସାରି କର୍ପୁର ତାମ୍ବୁଳ ଖାଇ ।
ମୁନିକି କୁଚେ ଆଉଜାଇ ବସାଇଲା ପୁଣି

ଅଧର ତୁମ୍ଭାଇ ଯେ କହଇ ପ୍ରିୟ ବାଣୀ ।
ପୁଣି ହିଁ ପ୍ରେମ ରସେ ମୁନିକି ବନ୍ଧ କଲା
ଚଉଷଠି ପରିବନ୍ଧେ ରମଣ କରାଇଲା ।
ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥେ ସୁନ୍ଦରୀ ଜରତା
ଅନେକ ଛନ୍ଦେଣ ମୋହିଲା ବହୁବେତା ।
କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ରମଣ କରଇ ମୁନିବର
ନାବ ଚଳିବାର ସେ ନ ଜାଣଇ
ବେଭାର । ୬୦

ଯେକେ ଆରକେ ସେ ପାଲଟିଆ ହୋଇ
ମୁନି କୁମାରକୁ ଅଛନ୍ତି ନାରୀ ମୋହି ।
ରାତ୍ରେଣ ଦାପ ଦିହୁଡ଼ି ହୁଲା ଧରି
ରଜନୀ ଦିବସ ଏକତ୍ର ପ୍ରାୟେ କରି ।
କ୍ଷଣକେ କାମମୋହେନୀ କ୍ଷଣକେ ଜରତା
କ୍ଷଣକେ ଖଟିଆନ୍ତି ବାରହ ବନିତା ।
ହେଠି ପ୍ରୋତେ ନାବ ଚଳଇ ଅତିବେଗେ
ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ରେ ଯାଇଣ ସେ ଲାଗେ ।
ଯିବାର ବେଳେଣ ଯେ ତେଜଶି ଦିନେ
ଗଲେ

ବାର ଦିବସେଣ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲେ । ୭୦
ତହିଁ ପାଞ୍ଚଦିନ ରହିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ
ଚାଳିଣି ଦିନେ ହେଲା ଚମ୍ପାବତୀ ପୁରୀ ।
ନଦୀର ଘାଟେ ସେ ଲାଗିଲା ନାବ ଯାଇ
ଜରତା କୋଳରେ ଅଛଇ ମୁନି ଶୋଇ ।
ଏକେଣ ଯତି ସେ ଶୁଙ୍ଗାରେ ଶ୍ରମ ପାଇ
ନାବ ଚଳିବାରେ ଉଷୁମ ଭାବ ବହିଁ ।
ନାବର ଭିତରେ ଯେ ଅଛଇ ଚେରା ପଡ଼ି
ରତ୍ନ ପଲକେ ମୁନି ଅଛନ୍ତି ପହୁଡ଼ି ।
ମୁନି ବିରରଇ ଶରୀରେ ମୋର ତାପ
ପାଇବା କି ଜରତା ଗୋ ନିର୍ଝରର
ଆପ । ୮୦

କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ଯୁବତୀ
ଯେସେ ନଗ୍ରେ ଦେବ ଅଟଇ ଚମ୍ପାବତୀ ।
ଲୋମପାଦ ରାଜା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଦ୍ରୋହ କଲା
ସେ ଦୋଷେ ଯେ ନଗ୍ରେ ଇନ୍ଦ୍ର ନ ପାଲିଲା ।

ନିର୍ଦ୍ଦର ଆପ ପାଇବା ଯେଥୁ କାହିଁ
ନଦୀ ସେ ନ ବହି ଯେ ପୋଖରୀରେ ପାଣି
ନାହିଁ ।
ଦ୍ଵାଦଶ ବର୍ଷ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ର ନ କଳାକ ବୃଷି
ଜଳ ବିହୁନେଣ ବିକଳ ହୋଏ ସୃଷି ।
ରାଜା ଆରତେଣ ଅନେକ ଧର୍ମ କଲା
ଜଳ ତପ କରାଇ ଅତିଥିତ ବରିଲା । ୯୦
ବାରୁଣୀରେ ହୋମ କରନ୍ତି ପୁଣ୍ୟ ଦିବ
ପାଣି ପଣା ଦାନ ଦେଲାକ ମହାରାଜ ।
କେବେହେଁ ବୃଷି ନ କରିଲା ପୁରପତି
ଅପାର ଚିନ୍ତା ଯେଥେ ପାଇଲା ନୃପତି ।
ରାଜାର ଭାଳତେଣ ପୁଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ବରଦେଲେ
ରକ୍ଷିଶୁଳ ଅଇଲେ ଯେଥୁ ବରଷିବ
ବୋଇଲେ ।
ଶୁଣିଣ ହରଷ ଯେ ହୋଇଲେ ମହାପାଳ
କେମନ୍ତେ ଆଣିବି ମୁଁ ବିଭାଣ୍ଡକର
ବାଳ । ୯୮
ମନ୍ତ୍ରୀର ବଚନେ ସେ ପେଷିଲାକ ମୋତେ
ଶୁଭ ଯୋଗେ ଯାଇଁ ଯେ ଭେଟ ମୁହିଁ
ତୋତେ । ୧୦୦
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ ତୁ ମୋହର ଭାବ ଘେନି
ନାବରେ ବସାଇ ତୋତେ ଆଣିଲୁ
ତପୋଧନି ।
ମୁହିଁ ବେଶ୍ୟା ନାରୀ ଅଟଇ ନଟ ଜାତି
ନୁହଇ ପୁରୁଷ ନୁହଇ ମୁହିଁ ଯତି ।
ବାରହ ବନିତାୟେ ପଡ଼ିଲେ ବିକଳେ
ମୁନିର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ବୋଲନ୍ତି
ସକଳେ ।
ନ କର କୋପ ମୁନି ନ ଦିଅ ଆମକୁ ଶାପ
ସ୍ଵାମୀର ଆଜ୍ଞାରେ ଯେ ଆମ୍ଭେ କଲୁ ଯେଡ଼େ
ଧାପ ।
ଜଳ ବୃଷି ନୋହିଲେ ତ ଜଗତ ଜନ୍ମ ମରି
ତେଣୁ ସେ ଆଣିଲୁ ଦେବ ପ୍ରାଣକୁ ନ ଡରି ।

ଯେଣେ ସେ ଦେବ ଶାତଳ ପାଣି ନାହିଁ
ଯେ ଆମର ଦୁଃଖ ଘେନ ତପସାଇଁ ।
ଶୁଣିଣ ମହାମୁନି ଯେ ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଲେ
ଉଠ ଉଠ ଯୁବତୀ ଗୋ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲେ ।
ସକଳ ଦୋଷ ତୁମର କଲୁ ଆମ୍ଭେ କ୍ଷମା
ଆମ୍ଭେ ପୁରତି ଦେଇ ତୋଷିଲ ରେ ବାମା ।
ହୋଇଲୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଆମ୍ଭେ ଉଠ ଉଭା ହୋଅ
ହରଷ ମନେ ସଖି ହସିଣ କଥା କହ । ୨୦
ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଭୟ ତେଜି ଉଠି
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ଉଭା ହୋଇଲେ
ବିନ୍ୟାସୀ ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ଯେଥେ ନାହିଁ ଯେବେ
ଜଳ
ବୃଷି କର ବୋଲି ବୋଇଲେ ତପଶାଳ ।
ତୁମ୍ଭର ସାମା ହାଦେ ଅଟଇ ଯେତେ ଦୂର
ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ବରଷିବ ଜଳ ।
ରକ୍ଷିର ମୁଖୁ ହାଦେ ଏସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
ମେଘନ୍ତ ହକାରି ବୋଇଲା ବଜ୍ରପାଣି ।
ଲୋମପାଦ ରାଜ୍ୟେ ଯେତେକଟି ଦେଶ
ବୃଷି କର ବୋଲି ଦେଲାକ ଆଦେଶ । ୩୦
ତତକ୍ଷଣେ ଆବର୍ଜକ ସାମର୍ଜକ ଦ୍ରୋଣ
ପୁଷ୍କର ସହିତେ ଆଛାଦିଲା ଯେ ପୟାଣ ।
ବିଜୁଳି ଘଡ଼ଘଡ଼ି ପବନ ଯୁଗତେ
ଆକାରେ ମେଘ ଯେ ଦେଖିଲେ ସମସ୍ତେ ।
କି ଯେ ଅପୂର୍ବ କେବଣ କଥା ହୋଇ
ଯେତେ ବୋଲି ଲୋକେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକର ତାହିଁ ।
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ବୃଷି କଳାକ ଅତିଘୋର
ନିରନ୍ତରେ ବୃଷି ଯେ ଅଖଣ୍ଡିତ ନୀର ।
ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ଦେଖି ହରଷ ମୁଖ ହୋଇ
ଅତି ଆନନ୍ଦେଣ ହୁଅନ୍ତି କୁହାକୁହି । ୪୦
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେବେ ବୃଷି କଲା ହୋଇଲା ସୁଫଳ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଆସି ବିଭାଣ୍ଡକ
ବାଳ ।

ଯେସନେକ ସମୟେ କହିଲାକ ଚାର
ଶୁଣ ଦେବ ଲୋମପାଦ ମୋହର ଠାକୁର ।
ଜରତା ଯେ ଗଲା ନାବ ସଜ କରି
କାମମୋହେନୀ ସହିତେ ବାରନାରୀ ।
ବାହୁଡ଼ିଣ ପ୍ରବେଶ ଦେଖିଲୁ ତାକର
ଦୁରୁଣ ନାବ ହାଦେ ଦିଶଇ ନୃପବର ।
ଆଲମ୍ଭ ଚିତ୍ର ଦେବ ଦେଖିଣ ଅଇଲୁ
କୂଳେ ଲାଗିବାର ତ ତଥ୍ୟ ନ ଜାଣିଲୁ । ୫୦
କଥା ହୁଅନ୍ତେଣ ଅରେକ ଚାର ଆସି
ବୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ଦେବ ରକ୍ଷିଶୁଳ ରକ୍ଷି ।
ଜରତାକୋଷା କାମମୋହେନୀ ସକଳ
ନାବ ଆସି ଦେବ ଲାଗିଲାଣି କୂଳ ।
ନାଉରିଆ କହିଲା ମୁନିର ଆଗତ
ନୋହିଲେକ ବୃଷି କିମ୍ପା କଲା ପୁରୁହୁତ ।
ଶୁଣିଣ ନୃପତି ସନ୍ତୋଷ ମନ ହୋଇ
ଚାରକର ବହୁତ ଗଉରବ କରଇ ।
ଦେଶ ଘୋଷ ଦାନ ଦେଲାକ ଶୁଭ ଚିତ୍ତେ
ନଗ୍ରେ ଉଚ୍ଛବ ସେ କରାଇଲା
ତୁରିତେ । ୬୦
ଦିବ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସେ ମଣ୍ଡପ କରାଇଲା
ବାରତା ତଥ୍ୟ ଜାଣି ମନ୍ତ୍ରୀକି ପେଷିଲା ।
ରାଜାର ଆଜ୍ଞାରେ ଯେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଲା ଚଳି
ଦେଖିଲାକ ନାବ ସେ କାଳନ୍ଦୀରେ ମିଳି ।
ଲୋକନ୍ତ ପଠିଆଇ ସେ କନ୍ୟାନ୍ତ ରାଜାଲା
ଜରତାକୋଷା ରକ୍ଷିର ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲା ।
ଭୋ ଦେବ ରାଜାର ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଛି ଆସି
ଆଜ୍ଞା ହୋଇଲେ ସେ ଆସିବ ମହାରକ୍ଷି ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ଗୋ ରାଜା ତୁମ୍ଭର କାହିଁ
କାମମୋହେନୀ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ତୁ
ଗୋସାଇଁ । ୭୦
ତୋହୋର ଆଗ୍ୟା ହୋଇଲେ ଆସିବ
ନୃପତି
ତଥ୍ୟ ଜାଣିବାର ନିମନ୍ତେ ଆସିଅଛି ।
ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ନୃପତିକି ବେଗେ ଆଣ
ଶୁଣି କାମମୋହେନୀ ଯେ ଗଲା ତତକ୍ଷଣ ।

ନାବରେ ଥାଇଁ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀକି ବୋଇଲା
ନୃପତିକି ଆଣ ରଖି ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ।
କାମମୋହେନୀର ଏସନ ବାଣୀ ଶୁଣି
ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଲା ବେରେ ନୃପତିକୁ ଆଣି ।
ଶୁଣସି ଦେବ ତୁ ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ର ସାଜଂ
ତୋହୋର ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ରଖିଶୁଜ
ଗୋସାଇଁ । ୮୦

ତେଣୁ ସେ ବୃଷି ଦେବ କଳାକ ସୁରପତି
ଆସ ଆସ ରାଜା ଦେଖିବା ମହାଯତି ।
ତପୀର ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ କହିଲାକ ନାରୀ
ବୋଇଲେ ଘେନି ଆସ ତୋର ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ତୋତେ ସେ ଶ୍ରୀମ୍ରେ ମୁଁ ଅଜଲଜାଁ ନେଇ
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ଲମ୍ବପାଦ ହୋଇ ।
ଅନେକ ଉପହାର ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ
ବିବିଧ ଝିନବାସ ଘେନିଣ ନୃପନାଥ ।
ନାନା ପଦ୍ମଂ ଫଳ ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧ ବାସ
ଆପଣେ ନୃପବର ହୋଇଲାକ

ପ୍ରବେଶ । ୯୦

ରାଜା ବିଜେ କଲେ ବାଜଇ ବାର ତୁର
ଶୁଣିଣ ପୁଛିଲେ ଯେ ବିଭାଣ୍ଡେକ କୁମର ।
କିସ ଶବଦ ଯେ ଶୁଭଇ ଗୋକବାଣୀ
ବେନି କର ଯୋଡ଼ି କହନ୍ତି ତରୁଣୀ । ୯୪
ରାଜା ଲୋମପାଦ ଯେ ଦେଖି ତୋତେ ଆସି
ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଜ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ।
ବୃଷି ଥର ହୋଇ ଆସିବ ଯେବେ ରାଜା
ତେବେ ସେ ଆସନ୍ତ ଦେଖିବେ ଜନପ୍ରଜା ।
ତକ୍ଷଣେ ଜଳ ବୃଷି ହୋଇଲାକ ଥର
ଘଡ଼ିକେ ପୁରୋଜ୍ଞାନ ନଦୀ ସରୋବର ।
ରାଜା ଆସନ୍ତେଣ ଆନନ୍ଦ ସର୍ବ ଲୋକ
ଧାମନ୍ତି ନରନାରୀ ହୋଇଣ ଉଛୁକ ।
ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଘେନିଣ ଲମ୍ବପାଦ ରାୟେ
ନଦୀର କୂଳେ ସେ ପ୍ରବେଶ ରାଜା

ହୋଇ । ୧୦

ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଜ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ରହୁ ରାଜା ତହିଁ

ଆମ୍ଭେହେଁ ନାବରୁ ଯିବାକ ଓହ୍ଲାଇ ।
ତପୀର ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇଣ ନୃପବର
ସଜନି ଘେନିଣ ରହି ନଦୀ ତୀର ।
ପୁଣ୍ୟ କୁଟୀରୁ ଯେ ବାହାର ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଜ
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଯୁବା ଯେ ଅନଙ୍ଗ ।
କର୍ପୁରର ବିଭୂତି କସ୍ତୁରାର ଚିତା
କଣ୍ଠେ ରତ୍ନହାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଇତା ।
ତାଡ଼ ବାହୁଡ଼ି ଯେ ବିଦ ମୁଦି ତେଜା
ପାଟ ପରିହରଣ ବିଭାଣ୍ଡେକ ତନୁଜା । ୧୦
ବାମ ଭୁଜମୂଳ ଆଧାରି ଗୋଟି ଅଛି
ଶିରର ଜଟାରେ ବିବିଧ ପୁଷ୍ପ ରଞ୍ଜି ।
କପାଳେଣ ଶିଙ୍ଗ ବାଳମୂର ପରାୟେ
ନାଳଭସ୍ମ ନୟନ ଜଳଜ କର୍ଣ୍ଣଯାୟେ ।
ସୁଦାର୍ଯ୍ୟ ନାସା ତାର ଅଧର ବିମ୍ବ ପ୍ରଭା
ଆଜ୍ଞାନୁ ବେନି ବାହୁ ବିସ୍ତାର ବସୁ ଶୋଭା ।
ପଦ୍ମପତ୍ର ଜାଣି ଉଦର ଶୋଭା ଦିଶି
ମଝା ସିଂହ ସାନ ତମ୍ବରୁ ସାଦୃଶି ।
କଟିଭାଗ ବିସ୍ତାର ସୁବଳିତ ଜାନୁ
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ବିଭାଣ୍ଡେକ ତନୁ । ୩୦
ନାବରେ ଉଭା ଧରାଇ ପାଟଛତ୍ର
ପାଦରେଣ ରତ୍ନ ପାଦୁକା ପବିତ୍ର ।
ଦେଖିଲେ ନୃପତି ନଦୀ କୂଳେ ଥାଇ
ରକ୍ଷିଶିୟ ମୁନି ଅଛଇ ଉଭା ହୋଇ ।
ପୁଣ ଉଠଇ ପୁଣ କରଇ ନମସ୍କାର
ଜରତା ଜଣାଇଲା ରକ୍ଷି ଛାମୁର ।
ଭୋ ମୁନି ଏତି ଲମ୍ବପାଦ ରାଜା
ନାନା ଦ୍ରବ୍ୟ ଘେନିଣ କରଇ ତୋତେ
ପୂଜା ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଜ ମୁନି
ନାବୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ଅଜଲେ ତପୋଧନି । ୪୦
ଚାରପଟା ଜିଣି ଆସନ୍ତେଣ ରକ୍ଷି
ରଜା କରଯୋଡ଼ି କହିଲାକ ଆସି ।
ସୁଖାସନ ଆରୋହ କରସି ତପୋବନ୍ତ
ପାଦେ ଗମିବା ଦେବ ନୋହଇ ଉଚିତ ।

ଏସେ ନଗ୍ରବାଟ ବିଶେଷ ଜଳସାଇ
ଅବିକାର ଲୋକେ ଅଛନ୍ତି ଏଣେ ଯାଇ ।
ତୁ ପରମ ପୁରୁଷ ପରମ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନୀ
ଏ ମୋହର ଭଗତି ଘେନିମା ମହାମୁନି ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ତପଋରୀ
ଆଣ ସୁଖାସନ ବୋଇଲେ ଅବଧାରି । ୫୦
ତକ୍ଷଣେ ଯାନ ଆଣି କଲେକ ଉପଗତ
ସନ୍ତୋଷେ ବିଜୟେ ତହିଁ କଲେ
ତପୋବନ୍ତ ।

ରାଜାକଇ ଦରଶନ କଳାକ ଜରତା
କାମମୋହେନୀ ମୂଳେ ବାରହ ବନିତା ।
ହସିଣ ନୃପତି ପ୍ରଣାମା କରଇ
ରକ୍ଷି ଚଳିଯାନ୍ତେ ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ।
ଧରାନ୍ତି ପାଟଛତ୍ର ବଜାବନ୍ତି ବୀରତୁର
ଲୋକ ଗହଗହ ଗହଳ ଅପାର ।
ବାଳ ବୃଷ୍ଟ ଯୁବା ସକଳ ନରନାରୀ
ରକ୍ଷିକି ଦେଖିତ ଶରଧା ସବୁକରି । ୬୦
ରାଜାର ନବରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ
ଦିବ୍ୟପୁରେ ବିଜେ ବିଭାଣ୍ଡେକ ଶିଷ ।
ଜରତା ସହିତେ ଅଛନ୍ତି ମୁନି ପାଶେ
ବାରହ ବନିତାୟେ ଖଟନ୍ତି ବିଶୁଆସେ ।
ରାଜା କର ଯୋଡ଼ିଣ ଛାମୁରେ ଉଭା ହୋଇ
କୃତାଞ୍ଜଳି ହୋଇ ବିନୟ ନରସାଜାଁ ।
ରକ୍ଷିଶୁଜ ଯାଇଁ ବିଜୟେ ଖଟଦୋଳି
ଚାମର ଆଲଟ ତହିଁ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣେ ଜାଳି ।
ରାଜାର ମୁଖ ବାହିଁ ପଋରଇ ରକ୍ଷି
ତୁ ହୋ ଲମ୍ବପାଦ ଚମ୍ପା ନଗ୍ରବାସୀ । ୭୦
କ୍ଷମେଣ ପାଲୁନା ସକଳ ଜନପ୍ରଜା
ସୁପ୍ରେଣ ବ୍ରତି ଅଛୁନା ମହାରାଜା ।
ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟାଁରେ ଆସି
ଟିକି

କଟକାଇ କରୁନା ଶତୁର ତହିଁକି ।
ଅଗ୍ରପୁର କଥା ଜାଣୁନା ତୁ ଭଲେ
ବିଶ୍ୱାସ ଯାଉଟିକି ତୁ ଅମନାତ୍ୟକର

ବୋଲେ ।

ଦିଅନ୍ତୁନାହିଁ କେବଳ ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମତି

ମମତା ଲଳିତା ମମତା ହୋଇଲା

ଉତ୍କଳ ଗପଗଳ୍ପ ଦିବସ ବାବଦ

ସୁମନ୍ତରୁ ସାଙ୍ଗେ ନେଲାକ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ । ଯାନ୍ତେଣ ତିନି ଦିବସ ବାଟରେ ରହିଲେ । ୭୦	ବିଶ୍ୱାସଯାତକତା ସଙ୍ଗେ ନୁହନ୍ତି ନା ପାରତି । ବରଦେ ଉପସର ଜାଣନ୍ତିକି ବ୍ୟାଧି ତପାଏ ଅଛନ୍ତିକି ଅଗ୍ନି ଆରାଧି । ସେବକ ପେଷିଲେ ନୋହନ୍ତି ନା ବିମୁଖ ସାଂଗ୍ରାମେ କ୍ଷତ୍ରୀକର ହରଷନ୍ତିକି ମୁଖ । ଦେବତାରେ ପୂଜା ବ୍ରାହ୍ମଣେଶ ଦାନ କୁଳାଣ ଲୋକମାନେ ମାନନ୍ତି ନା ମାନ୍ୟ । ସୁଜ୍ଞାନୀ ଦ୍ୱିଜମାନେ କରନ୍ତିନା ହୋମ ମଣ୍ଡେଣ ସିଦ୍ଧ କରନ୍ତି ନିନା କାମ । ୧୦ ଅପତରା ବାଟେ ପାଣି ପଣା ଦାନ ପ୍ରାସାଦ ଅଙ୍ଗାଳି ଅଛନ୍ତି ନା ବୃକ୍ଷମାନ । ବଧୂନ୍ତ ଆଛାଦି ଅଛନ୍ତି ନା ଗୁରୁଷ୍ଠ ଦୋଷାଧି ରଖନ୍ତି ନା ଗୃହବାସ ବିର । ଅଗାଧ ଜଳ ଅଛନ୍ତିକି ଦେଶ ଲାଗେ ଭୃତ୍ୟ ମାୟା ନ କରନ୍ତି ନା ସ୍ୱାମୀକର ଆଗେ । ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ପଣ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି ନା ଗୋଷ୍ଠୀ ପୁରୁଥାନ୍ତେ ପିତାଏ ନୋହନ୍ତି ନା କଷ୍ଟି । ଦରିଦ୍ରକଳ ଦୟା କରନ୍ତିକି ସାଧୁ ଲଜ୍ଜାବନ୍ତ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ନା କୁଳବଧୂ । ୨୦ ଓଷଧେଶ ରୋଗୀ ହୁଅନ୍ତି ନା ରକ୍ଷା ଶିଷ୍ୟେ ପାଳନ୍ତି ନା ଗୁରୁବଚନ ଦାକ୍ଷୀ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଣ ନ ବହଜ ନା ପବନ ମିଥ୍ୟା ନ କହନ୍ତି ନା ବଶିଜାର ଜନ । କୁହିତ ବୁଧ୍ନ ନ ପଛଇ ନା ତୋହୋର ତିରେ ସଦା ଅନୁରାଗୀ ଅନୁନା ନରନାଥେ । ନଟେ ଉଦର ପୋଷନ୍ତି ନା ନୃତ୍ୟ କରି ବେଶ୍ୟାଏ ପାରନ୍ତି ନା ପର ମନ ହରି । ଚଞ୍ଚଳ ଅଟନ୍ତି ନା ସାହାଣର ଘୋଡ଼ା ହସ୍ତୀ ମାରଜନ୍ତିକି ଗୋଡ଼ାଇଣ ବେଢ଼ା । ୩୦ ସାରଥୀ ସୁତ୍ରେଣ ବାହାଜ ନା ରଥ ପାଦାନ୍ତି ପାଦେଶ ଅଟନ୍ତି ନା ସାମରଥ ।	ଜେଣୁକି ବିକ୍ଷିଳେଣ ପୁରଜନ୍ତିକି ବାଣ ବିକଟାଳ ହୋଇଣ ବାଜଇତିକି ନିଶାଣ । ଅଲୋଭା ସିଠି ନିର୍ଲୋଭା କରଣ ରସ ଗୁଣ୍ଡି ଆଉରଣ କରୁନା ସଂହରଣ । ଦାନ ଦୁଃଖୀଜନକୁ ଅଟୁ ନିନା ବଳ ଯେ ଯାହାର ବସନ୍ତେ ପାଇନା ସ୍ୱାଦଫଳ । ସୁରକି ଦୁଧ ଦୁହାଁନ୍ତି ନା ଗାଈ ବିଷା ନ ଖାନ୍ତି ନା ଚରିବାର ପାଇ । ୪୦ ଚଷାୟେ ବଜଲେ ନ କରନ୍ତି ନା ପ୍ରାସ ବାଟ ବୃକ୍ଷମାନ ନ କରନ୍ତି ନା ନାଶ । ଚିତ୍ର ଲେଖନ ଲେଖନ୍ତିକି ଘର ଜଙ୍ଗାୟେ ବ୍ରତନ୍ତି ନା ବାଣ ବଶିଜାର । ପରିବାରୀ ସେବକେ ନୋହନ୍ତି ନା କଷ୍ଟି କୃଷି ପାଗ ଜାଣି କରଇ ନା ବୃଷ୍ଟି । ଯେ ଯାହାର ରତୁ କରନ୍ତି ନା ଦିଗପାଳ ଭଗ୍ନ ନୋହଇ ନା ପକ୍ଷୀକର ଆଳ । ଧୂର୍ମଶ୍ରେୟ ଉଦୟେ ନୋହଇ ନା ଗଗନେ ପୁତ୍ରେ ତୋହର ଅନାତି ନ କରନ୍ତି ନା ଭୁବନେ । ୫୦ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ ମଉନ ହୋଇ ଶୁଣୁଥିଲାକ ନୃପତି । ଶୁଣି ଦଶରଥ ପ୍ରଳମ୍ବ କରି ଶୋଇ ଶୋକଭର ହୋଇଣ ସେ ଉଠିଣ କଥା କହି । ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପଡ଼ଇ ଘନ ଘନ କର ବୁଜି ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ରାଜନ । ଭୋ ମୁନି ଯାହା ତୁ ପଛରିଲୁ ମୋତେ ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଅଛଇ ସବୁ ସୁଷ୍ଟେ । ପୁତ୍ର ବୋଲି ଯାହା ପଛରିଲୁ ତପସରୀ ଅପୁତ୍ରିକ ହୋଇ ମୁଁ ଅଛଇ ଦେହଧରି । ୬୦ ନବ ସହସ୍ର ବରଷ ଭୋଗକଲି କର୍ମବଳେ ପୁତ୍ର ପ୍ରାପତ ସେ ନୋହିଲା ଯେତେ କାଳେ ।
ପତିକ ଭଗତି ହୁଅନ୍ତି ନା ଯୁବତୀ ଭାବ । ୯୯		

ନିଳଜ ପ୍ରାଣ ନ ଯାଇ ଦେହୁ ଛାଡ଼ି
ଅଭିମାନ ସମୋତ୍ତେ ଅଛଇ ମୁହିଁ ବୁଡ଼ି ।
ଆଜ ମୁଁ ଦେଖିଲି ବିଭାଶେକ ସୁତ
ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ମୋତେ ହୋଇଲା ପରାପତ ।
ମୋହୋଠାରୁ ଯେ ଶେଷ ମୋର ବଂଶ
ପୁତ୍ର ବିହୁନେଣ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କିସ ।
ଦୋହିତା ଗୋଟିୟେ ମୋର ହୋଇଲା କେବଣ
ପୁଣ୍ୟେ
ସେହି ପ୍ରଦାନ ନୋହିଲାକ ଆନେ । ୭୦
ଯୁବା ବୟସ ସେ ସାବୁଶେ ନାହିଁ ବର
ମନେ ବିଚାରଇ କରିବି ସ୍ଵୟମ୍ବର ।
ଚିର ଅସତୋଷ ସେହି ଯେଥେ ଥାଇ
ଯେହି ମୋର ବଂଶ ରହିବ ଆର କାହିଁ ।
ଅନେକ ଆକୁଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ନୃପତି
ରାଜାକର ତହୁଁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ମହାଯତି ।
ତୁ ଯେବେ ବିସ୍ମୟେ ନୁହସି ନୃପବର
ଆମ୍ଭେ ପ୍ରାପତ ତୋତେ କରିବୁ କୁମର ।
ଯେଥକଇଁ ଭ୍ରାନ୍ତି ତୁ ନ କର ହୋ କିଛି
ପୁତ୍ର ପ୍ରାପତ ତୋତେ କର୍ମେଣ ଯେ
ଅଛି । ୮୦
ନୁହସି ବିକଳ ତୁ ଅଳପ ଦିନ ରହ
ବୋହିତା କେତେ ତୋହର ମୋହୋର
ଆଗେ କହ ।
ବିଭା କଲୁନି କି ନାମ ତାର କିସ
କେତେମାନ ସୁନ୍ଦର କେତେକ ବୟସ ।
ଦଶରଥ କହଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନି କର
ଶୁଣିମା ମହାମୁନି ତପାକ ଈଶ୍ଵର ।
ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ମୋର ମହାବେଇ ଅଛି
ଯେଥରେ ତିହିୟେ ଉତ୍ତମ ମନ ରତି ।
କଉଣୁଲା ସୁମୈତ୍ରା କୟେକୟା ସୁନ୍ଦରୀ
ଯେ ମୋହୋର ପାଟ ସେ ଅଟନ୍ତି
ମନୋହାରୀ । ୯୦
କଉଣୁଲା ରାଣୀ ସବୁରି ତହୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ତାହାକଇ ଘେନି ମୁଁ ବସିଲଇଁ ପାଟ ।

କେବଣ ପୁନେଁ ତାହାର ଗର୍ଭ ଏକ ଫଳି
କାଳେଣ ପ୍ରସବିଲା ଏକଇ ଦୁଲାଳୀ ।
ତାହା ଦେଖି ମୁହିଁ ଛାଡ଼ିଲଇଁ ଚିତ୍ତା
ଶାନ୍ତି ହୋଇ ନାମ ଦେଲଇଁ ଶାଏତା ।
ପ୍ରାଣୁଁ ଅଧିକେ କରି ପାଳିଲଇ ତାହା । ୯୭
ଯୁବା ବୟସେଣ ନ କଲି ତାକୁ ବେହା ।
ଯେ ମୋହୋର ମଜତୁ ଲମ୍ବପାଦ ରାୟେ
କେବଣ ପାପେ ଯେହାର ନୋହିଲା
ତନୟେ ।
ଦୁହେଁ ଅପୁତ୍ରିକ ହୋଇଲୁ କର୍ମହୀନ
ଯେକା ଦୋହିତାକୁ ପାଲୁ ବେନିଜନ ।
ମଜତୁ ବିକଳ ଦେଖିଣ ଭୋ ଯତି
ଯେହାକଇଁ ଝିଅ ଦେଲଇଁ ପ୍ରିୟମତି ।
ତାହାକଇଁ ପାଳଇ ନିଜ ପୁରେ ଆଣି
ଯେହାର ଘରେ ଦେବ ଅଛଇ ଦୁଲଣୀ ।
ମୁନି ପଛରଇ ଲୋମପାଦକଇଁ ଚାହିଁ
ଦଶରଥ ନନ୍ଦିନୀ ଅଛଇ ରାୟେ କାହିଁ ।
ଶୁଣିଣ ବୋଲଇ ବମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ରପତି
ମୁହିଁ ପ୍ରତିପାଳଇ ଦଶରଥ ଦୁହିତୀ । ୧୦
ତାହାର ମୋହୋର ଅଟଇ ଏକପ୍ରାଣ
ମୋହୋର ଅର୍ଥେ କାରେଣୀ ଅଯୋଧ୍ୟାର
ରାଣୀ ।
ମୁନି ବୋଲଇ ଯେବେ ତୋହୋର ଘରେ
ଆଇ
ଆମ୍ଭର ଛାମୁକୁ ସେ ନୁଆସଇ କିପାଇଁ ।
ରାଜା ବୋଇଲା ସ୍ଵାମୀ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା ନାରୀ
ତେଣୁ ସେ ନୁଆସଇ ଶାପକୁ ଭୟକରି ।
ଅଣାଅ ବୋଲି ବୋଇଲେ ବିଭାଶେକର
ଶିଷ
ତକ୍ଷଣେ ଲମ୍ବପାଦ ଭିତରେଣ ପ୍ରବେଶ ।
ଶାଉନ୍ଦା କନ୍ୟାକଇ ବେଗେଣ ସଜକରି
ବହନଁ ହୋଇ ତହିଁ ଅଇଲା
ଦକ୍ଷଧାରୀ । ୨୦
ଦିବ୍ୟ ବିଳାସୁଣୀ କରାଇଲେ ବେଶ

ଅଳଙ୍କାର ଲାଭ ପିନ୍ଧାଇ ଝିନବାସ ।
ନୟନ କଞ୍ଚଳ ଶିରେଣ ପୁଲଗତା
ମୁଖେଣ ତାମ୍ବୁଳ ଲଲାଟେ ଚନ୍ଦନ ଗୋପି
ଶୋଭା ।
କର୍ଣ୍ଣରେ ତଡ଼କା ମଥାରେ ମଥାମଣି
ଗଳାରେ ଚାପସରି ନାସାରେ ବସଣୀ ।
ବାହେ ବିଦସେ କରେଣ କଙ୍କଣ
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ମୁଦ୍ରିକା ତା ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ।
ପୟରେ ନେପୁର ଚରଣେ ଅଳତା
ବିବିଧ ବେଶକରି ଆଣିଲେ ବନିତା । ୩୦
ଧାଇ ମୁଦୁସୁଲି ଝଡ଼ା ସଙ୍ଗେ ଆଇ
ପଛେଣ ଆସଇ ଯେ ଶରଦବନ୍ଦୁ ମୁହାଁ ।
ମରଗଜ ଗମନୀ ଧାରେ ଧାରେ ଚାଲେ
ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଆଡ଼େ ଆଡ଼େ
ବୋଇଲେ ।
ଲାଜ ଭରେ ମଥା ପୋତିଣ ସୁନ୍ଦରୀ
କର ଯୁଗଳରେ ଅଛି ଶ୍ରୀଫଳ ଗୋଟିଧରି ।
ଲମ୍ବପାଦ ଆଗେ କଢ଼ାଇଣ ବାଟ
ଆସିଣ ହୋଇଲେ ମହାରଖିର ନିକଟ ।
ଦଶରଥ ଦେଖିଣ ବୋଇଲେ ଆଗୋ ମାୟେ
ପ୍ରଳମ୍ବ କର ମାତା ମୁନିକର ପାୟେ । ୪୦
ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଶ୍ରୀଫଳ ପୁଷ୍ପ ଦେଇ
ରଷିଶୁଙ୍ଗ ଚରଣେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇ ।
ଦେଖିଣ ମୋହମାନ ହୋଇଲାକ ଯତି
ବୋଇଲେ ଉଠ ଉଠରେ ଯୁବତୀ ରତ୍ନକାନ୍ତି ।
ହୁଅସି କଲ୍ୟାଣ ଦୀର୍ଘ ଆଶ୍ୟ ପାଅ
ସୁପୁରୁଷ ବର ପ୍ରାପତେ ଦିନ ନିଅ ।
ପୁତ୍ରବନ୍ଧା ଯଶବନ୍ଧା ଧନବନ୍ଧା ତିନି
ଯେ ତୋତେ ପ୍ରାପତ ହୋଇରେ କାମେନୀ ।
ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଉଠିଣ ଉଜ୍ଜା ହୋଇ
ଦଶରଥକୁ ଚାହିଁଣ ରଷିଶୁଙ୍ଗ
ବୋଲଇ । ୫୦
ଯେ ତୋହୋର ବୋହିତା ଶରଦବନ୍ଦୁ କାନ୍ତି
ଆମ୍ଭକଇ ପ୍ରଦାନ କରସି ନୃପତି ।

କ୍ଷତ୍ରାକର ଝିଅ ରକ୍ଷିକି ଗ୍ରାସିତ
ତୋହୋର କୁଳଗୋତ୍ର ଅଟଇ ପବିତ୍ର ।
ଆମେ ବିଭାଣ୍ଡେକ ପୁତ୍ର ବ୍ରହ୍ମବଂଶୀ
ନକର ଚିନ୍ତା ତୁ କନ୍ୟା ମୋତେ ଦେସି ।
ଶୁଣିଣ ଦଶରଥ ରକ୍ଷିର ପାଦେ ପଡ଼ି
ହରଷ ହୋଇଣ କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।
ମୁହିଁତ ଭାର୍ଜନ ନୋହଇ ବୋଲିବାକୁ
ତୋତେ କି ଭାର୍ଜନ ମୁଁ କନ୍ୟାୟେ

ଦେବାକୁ । ୬୦

ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମରା ମହତ ମହାରକ୍ଷି
ହୁଅସି ବିଭା ମୁନି ଯେମତେ ତୋତେ
ଆସି ।

ମୁହିଁକି କ୍ଷେମ ତାହା ଦୁଷ୍ଟରେ ବସାଇ
ଯେହା ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଚମ୍ପାନଗ୍ର ସାଙ୍ଗ ।
କିମ୍ପାଇ ମଇତ୍ର ହୋ ସକ୍ଷୁଚ ଧର ମନେ
ଆମର ପୁନ୍ୟ ଯେବେ ପ୍ରକାଶଇ

ଯେସନେ ।

ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ କୁଆଇଁ ହୋଇବ ଯେମତ
ଯେହେନେକ କରି ନିର୍ଭା କରିଛି ବିଧାତ ।
ଆମର କୁଳ ଯେବେ ମୁନିକରେ ହୋଇବ

କ୍ଷେ

ହୋଅବୁ ବିଭା ଯେଣେ ପୁରଇ

ମନବାଞ୍ଛା । ୭୦

ଶୁଣିଣ ବିଭାଣ୍ଡେକ ପୁତ୍ର ଦରହସି
ଲୋମପାଦକଇ ବଚନ ପ୍ରକାଶି ।

ଦଶରଥ ସଙ୍ଗେ ହୋଅ ତୁମେ କଥା
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଇ ଦଶରଥ ।
କିଏ କଥା ଆମେ ହୋଇବଇଁ ଆଉ
ତୋହୋର ଚହିଁ ମୋହର ଭାଗତି ଯେ

ଆଉ ।

ହୋଅସି ବିଭା ତୁମେ ବିଭରି ଲଗ୍ନ ବେଳ
ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ ଯେ ବିଭାଣ୍ଡେକର ବାଜ ।
ତକ୍ଷଣେ ଆପଣା କଣ୍ଠର ରତ୍ନମାଳି
କନ୍ୟାର କଣ୍ଠେ ନେଇ ଲମ୍ବାଇଲେ

ତପସ୍ବୀ । ୮୦

ଧାଇ ମୁଦୁସୁଲୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ
ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ମିଳି ମଙ୍ଗଳ ଉଠଇଲେ ।
ମୁନି ବିଭରଇ ଯେତ ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ
ଶୁକଳ ପକ୍ଷ କାଲି ପଞ୍ଚମୀ ଦିବସ ।
ରବିବାର ମଘା ନକ୍ଷତ୍ର ପ୍ରସିଧୁ
ଦଶ ଯୋଗ ଚକ୍ର ବିଭରିଣ ବିଧୁ ।
ଶୁଭ ନାମେ ଯୋଗ ଅଟଇ ପୁଣ୍ୟକାଳ
କଇଲାବ ନାମେ କରଣ ବୃହସ୍ପତିକ

ବେଳ ।

ଯେକାଦଶ ଘଡ଼ି କନ୍ୟା ଲଗ୍ନ ବେଳେ
ଆମକଇ କନ୍ୟା ସମର୍ପ ମହାପାଳେ । ୯୦
କନ୍ୟାର ନକ୍ଷତ୍ର ଅଟଇ କିଏ କହ
ଜାଣିମାନା ହାନି ଅପତୟେ ଯେବଣ ଗ୍ରହ ।
ଦଶରଥ ବୋଇଲା ଦେବ ମକର ଯେହାର
ରକ୍ଷି

ଶ୍ରବଣା ନକ୍ଷତ୍ର ସେ ଶନିଶ୍ଚର ଦୋଷୀ ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ମୋର ଆରତ୍ରା ମିଥୁନ
ଓହୋ କୁଳ ପ୍ରୀତି ବଢ଼ିବ ଦିନୁଦିନ ।
ଶନିଶ୍ଚର ଯେବେ କନ୍ୟା ଅର୍ଥେ ଥିବ
ଲବଣ ଦାନ ଦେବା ଦୋଷ ପାର ଯିବ ।
କନ୍ୟାର ପଞ୍ଚମେ ଅଛଇ ଦିନମଣି
ଆମକୁ ଦ୍ଵାଦଶ ଦୋଷ କଲା ଜିଣି । ୧୦୦
ସଂକରାତିକି ସତାଇଣ ଦିନ ଆକୁଁ ଯାଇଁ
କକଡ଼ା ରାଶିରେ ଯେବେ ଦେବଗୁରୁ
ଆଇ ।

ଆମକୁ ଦୃତୀଅ କନ୍ୟାକୁ ଅଷ୍ଟମ ବେଳ
ପ୍ରସନ୍ନ ମନ ତୁ କର ମହାପାଳ ।
ବୁଧ ଚନ୍ଦ୍ର ଏକ ଆସନେଣ ସ୍ଥିତି
ରାହୁ ଗ୍ରହ ଅଛି ଏହାକର କଟି ।
ଶନିଶ୍ଚର ଅଛି ରିକ୍ଷଭେ ବିଜେ କରି
ବିଛାରେ ଶୁକ୍ର କେତୁ ଯହିଁ ଅଧିକାରୀ ।
ଯେହାକର ସଙ୍ଗେ ଅଛଇ ଭୂମିବନ୍ଧ
ଦୋଷକଇ ଦାନ ବିହିବା ପ୍ରତକ୍ଷ । ୧୦
ବିଶେଷେ ଆମେତ ଅବୁ ତପାଜନ
ଆମକଇ ବେଳକାଳ ନାହିଁ ନା ରାଜନ ।

ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅସୁର ନୃପତି
ଏହାକଇ ସୋଧୁ ନ ଯାଇ ଲଗ୍ନ ତିଥି ।
ବଳେ ଆମନ୍ତ ଯେ ନିଅ ତୁ ଆବୋରି
ଏହାକୁ ସଂଶୟେ ନାହିଁ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଦଶରଥ ବୋଇଇ ଯେ ତୋହୋର ବିଚାର
ସେ କଥା ଆମକୁ ଶୁଭ ମଙ୍ଗଳ ସୁଲଭ
ଲଗ୍ନ ସାର ।

ଲମ୍ବପାଦ ନୃପତି ଯେହି କଥା କହି
କନ୍ୟା ଯାଇ ବୋଲି ମୁନି ଆଗ୍ୟା
ଦେଇ । ୨୦

ନମସ୍କାର କରି ଶାଈନ୍ଦ୍ରା ଭିତରକୁ ଗଲା
ଦଶରଥ ଭୁଞ୍ଜଧରି ଲୋମପାଦ ନେଲା ।
ଅନ୍ତର ସ୍ଥାନେ ଯେ ଭାଳନ୍ତି ଦୁହେଁ ବସି
ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଙ୍ଗ
ଆସି ।

ମୁନି ପଛରନ୍ତି କିଏ କିଏ ଭାଳ
ଦେଖିଣ ଉଠିଲେ ଯେ ଦୁଇ ମହାପାଳ ।
କରଯୋଡ଼ି ଲୋମପାଦ ଦଶରଥ କହି
ଆଉ କିଏ ବିଭର ଅଛଇ ତପସାଙ୍ଗ ।
ଆମର ଭାଗ୍ୟ ଯେବେ ଯେସନେକ କଲୁ
ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ରକ୍ଷିକି କୁଆଇଁ ପାଇଲୁ । ୩୦
ତୋହୋର ପୁନ୍ୟ ଅବା ଆମର ବଂଶ ରହି
ଯେସନେକ ବୋଲି ସେ ବେନି ରାଜା
କହି ।

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଦିନ ଅବଶେଷ
ମେରୁଗିରି ଉଛାଡ଼େ ଯେ କଣ୍ୟପର ଶିଷ ।
ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ଯାଇ ନିକପୁରେ ବିଜେ କଲା
ଦଶରଥ ଘେନି ଲମ୍ବପାଦ ଗଲା ।
ଯେକାନ୍ତ ହୋଇ ଭାଳିଲେ ବେନି ନୃପବର
ସାରିଲେ ସ୍ଵାହାନ ଭୋଜନ ବେଭାର ।
ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ବିବିଧ କଥା କହି
ଆନନ୍ଦଭରେ ଅତି ଉଷତ ସେ ହୋଇ । ୪୦
ପ୍ରଭାତେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ନୃପବେନି
ଯାଇ ଓଳଗିଲେ ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଙ୍ଗ ମୁନି ।

ଦେବତା ପୂଜା ସେ ସାରିଣ ବ୍ରହ୍ମରଷି
ଲମ୍ପପାଦକର ଚାହିଁ ବୋଇଲେକ ହସି ।
ମଣ୍ଡ ହୋ ନବର ସଞ୍ଚ ହୋ ସର୍ବକର୍ମ
କିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ହେଉଅଛୁ ଭ୍ରମ ।
ବେଳ ନିକଟରେ ହୋଇବ ଏହିକ୍ଷଣି
ଦ୍ରବ୍ୟର ସମ୍ପାଦ ତୁ କର ହୋ ନୃପମଣି ।
ଶୁଣି ଲମ୍ପପାଦ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା
ରାଜା ବୋଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ସମସ୍ତ
ଭିଆଇଲା । ୪୦
ଦଶଯନ୍ତ୍ର ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ବେଳ
ପାଟ ଜଉତିଶ କହିଲା ଅନୁକୁଳ ।
ବରକନ୍ୟା ବସାଇ ଦିବ୍ୟ ବେଶ କଲେ
ସୁବନ୍ୟ ବେଦୀରେ ଆଣି ଶୁଭେ
ବସାଇଲେ ।
ଉପରେ ଛାଆର ମଣ୍ଡୋପ ମଣ୍ଡାଜଣ
କି ଜାଣି ଶରଦବନ୍ଧୁ ଶୋଭାବନ ।
ନଗର ନର ନାରୀ ଉଛୁଳେ ହରଷ
ରାଜାର ମନ୍ଦିରେଣ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
ଦେଖନ୍ତି ବିଭା ଶାସନ୍ତା ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ରତି କି ଅନଙ୍ଗ । ୬୦
ଦଶରଥ କୋଳେ ଅଛଇ ଦୁଲ୍ଲଣୀ
ଆବୋରି ବସିଲା ମୁନି ଘେନିଣ କୁଣ୍ଡପାଣି ।
ଯୋକାଦଶ ଘଡ଼ି ସମୟେଣ ବେଳ
ଜଉତିଷ ବୋଇଲା ହୋଇଲା ଅନୁକୁଳ ।
ମୁନି ଦିକବର ଅଛନ୍ତି ବହୁତ
ବରକନ୍ୟାକୁ ଆଶିଷ ଦିଅନ୍ତି ତପୋବନ୍ଧ ।
କୁଣ୍ଡେଣ ବନ୍ଧନ କଲେକ ବେନିକର
ଯଉତୁକ ବିଧାନ ଦେଲାକ ଅପାର ।
ଲକ୍ଷେକ ରତ୍ନ ଯେ ଶଙ୍ଖରେ ପୁରାଇ
ଦଶରଥ ରକ୍ଷିଷିଂଘ କରେ ଦେଲେ
ନେଇ । ୭୦
କୁଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡି ଫେଡ଼ିଣ କଲେ ଅଗ୍ନିପୂଜା
ଉଠିଣ ଉଭା ହୋଇଲେ ଦଶରଥ ରାଜା ।
ବିଭାଣ୍ଡେକ ତନୟ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ମୁନି

ଯେହାକଲ ଦେଲି ମୋହର ନନ୍ଦିନୀ ।
ଯଉତୁକ ଦେବାକୁ ମୁଁ ନୁହଇ ଭାରଜନ
ସମର୍ପି ହୋଇଲି ମୁଁ ଶୁଣ ସଭାଜନ ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ମୁଁ ହୋଇଲାଇଁ ତୋଷ
ଯେ ମୋହରେ ରକ୍ଷା ହୋଇବ ତୋର
ବଂଶ ।
ଶୁଣି ଦଶରଥ ଲୋମପାଦ ରାୟେ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅର୍ଚ୍ଚନା ଦକ୍ଷିଣା ବିଧି କ ଯେ । ୮୦
ସୁଲକ୍ଷଣା ନାରୀ ବନ୍ଦାଇଲେ ଆସି
ବରକନ୍ୟା ଭିତରକୁ ନେଲେ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
ଅନ୍ତେସ୍ବରେ ରାଜା ମହାଦେଈମାନ
ଆନୟେ ବନ୍ଦାବନ୍ଧି ବିଭାଣ୍ଡେକର ନନ୍ଦନ ।
ଏକା ପତ୍ରେ ଭୋଜନ କଲେ ବରକନ୍ୟା
ଦୁର୍ବା ଅକ୍ଷତ ଘେନି କରନ୍ତି ବନ୍ଦାପନା ।
ଲୋମପାଦକଲ ଯେ ବୋଲଇ ରକ୍ଷି ଚାହିଁ
ଯେତେକ ଯଉତୁକ ଅଛଇ ମୁହିଁ ପାଇ ।
ପିତା ଆଶ୍ରମକୁ ଚଳାଇଣ ଦିଅ
ସମସ୍ତ କଥା ଗଲା ଲୋକ ଆଗେ
କହ । ୯୦
ତକ୍ଷଣେ ଲୋମପାଦ ଯଉତୁକମାନ
ସଜ କରାଇଲା ଲକ୍ଷେକ ଗୋଧନ ।
ଶତେକ ଅଶ୍ବ ଯେ ଚାରିଶତ ଗଜ
ବିବିଧ ରତ୍ନ ଭଣ୍ଡାର କଲେକ ଯେ ସଜ ।
ଶତେକ ପରିବାରୀ ଶାସନ୍ତା ସଙ୍ଗେ ରହି
ସହସ୍ବେକ ଲୋକ ବୋଝ ଭାର ବହି ।
ଖଟ ଦୋଳି ଶେଷ ପାଦଦାନ ମାନ
ଆଲଟ ଚାମର ଯେ ବିବିଧ ବସନ ।
ଗଡୁ ଗରେଆ ଆଳି ଖୋରା ଖୋରି
ହାତଧୁଆ ମଞ୍ଚା ନାକୁଆ ରତ୍ନଝରି । ୧୦୦
ସିଠ ବରଗଣ ଚଳାଇଲେ ସବୁ
ବୋଇଲେ ସମର୍ପି ନେଇ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ବାବୁ ।
ନାବେ ଗଲାର ଅଣାଇଲେ ଜଣେ
ଯେହାକଂର ସଙ୍ଗତେ ପେଷିଲେ
ମନ୍ତ୍ରୀଗଣେ ।

ନଦୀର କୂଳେ କୂଳେ ପଥ ବହିଗଲେ
ଚଉଦ ଦିନେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ବିଭାଣ୍ଡେକ ଆଶ୍ରମ ସନ୍ନିଧେ ଗୋରୁଚରି
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଶାକମେରୀ ।
୪୪
ରକ୍ଷିଷିଂଘ ରକ୍ଷିକି ଆଣିଲେ ଯହୁଁ ହରି
ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟେଣ ପିତା ଅଇଲେ
ନିଜପୁରୀ । ୧୦
ଦେଖିଲେ ମଡ଼ିଆ ଯେ ହୋଇଅଛି ତୁରା
ପୁତ୍ରକୁ ନ ଦେଖି ମୁନି ପଡ଼ିଗଲେ ମୂଢ଼ା ।
ସଚେତ ହୋଇଣ ସେ ସୁମରଇ ସୁତ
ବୋଇଲେ ଆହା ମୋର ତନୟେ ପବିତ୍ର ।
କାହିଁକି ଗଲୁ ବାବୁ ନ କହିଣ ମୋତେ
ଅନେକ ଦୁଃଖେଣ ପାଳିଲାଇଁ ତୋତେ ।
ବ୍ରହ୍ମରଷି ସଙ୍ଗେ ହୋଇଲୁ ଗଣିତା
ଯାହାକଲ ପ୍ରଶଂସା କଲାକ ବିଧାତା ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଲା ବର
ବାଲୁକା ପୂଜା କଲେ ବିଜେ କରଇ
ଶଙ୍କର । ୨୦
ତପେଣ ନିର୍ଜିତ ତୋର ଶୁଦ୍ଧମୟେ ତନୁ
ନକ୍ଷତ୍ର ନିର୍ମଳ ଯେ ତେଜମୟ ଭାନୁ ।
ଚଉକତି ବନ ନାହିଁ ଦେଶ ଗ୍ରାମ
କେଣେ ଗଲୁ ବାବୁରେ ଅଭିନବ କାମ ।
ମାୟା ମୁନି ଅଇଲେ ମୋତେ ଯେ କହିଲୁ
ପିତାଶୁଣାକର ସ୍ବରୂପେ ମୋହିଲୁ ।
କପଟେ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ମୁନିକି ଭକ୍ଷନ୍ତି
କେଣେ ଗଲୁ ବାବୁରେ ପବିତ୍ର ତନୟ
ଗୋଟି ।
ବାଳତୁ କାଳୁ ବାବୁ ପାଳିଲଇ ତୋତେ
ବିଧାତା ବିଛେଦ ଯେ କରାଇଲା
ମୋତେ । ୩୦
କାହାକୁ ପୁଛିବି ଯେ ପର୍ବତ କନ୍ଦର
ବାଇ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଲୋଡ଼ଇ କୁମର ।
ଆହାର ନ ରୁଚଇ ମନେ ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ

କପ ତପ ମନ୍ତ୍ର ନାହିଁ ତପସାଳଂ ।
 ଦିନୁ ଦିନୁ ତନୁ ହୋଇଲକ ଖିନ୍ନ
 କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଅନ୍ଧାର ପକ୍ଷ ଜନ୍ମ ।
 ପୁତ୍ରକଳ ସୁମରି ସେ ରୋଦକ ମହାମୁନି
 ଯେସନ ସମୟେ ଶୁଣିଲା ବେଶୁଧୁନି ।
 ରକ୍ଷି ବିରାଜି ଯେ କେବଣ କୃତ୍ୟ
 ଶ୍ରବଣକୁ ଶୁଣିଲା ଶବଦ ବିପରୀତ । ୪୦
 ପୁନ୍ୟ କୁଟିରୁ ବାହାର ମୁନି ତ୍ରି ଦକ୍ଷା ହାଥେ
 ଘେନି
 ସୁରଭିର ଚରଚେ ଦେଖିଲେ ମହାମୁନି ।
 ନିକଟେ ପୁଲ୍ଲବି ଯେ କାହାର ଗୋରୁ
 କାହାର ଆଜ୍ଞାରେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଚରୁ ।
 ଯେ ମୋହର ରକ୍ଷା ଯେ ଅଟଇ ଯେ ବିପିନ
 କିମ୍ପା ଯେଥେ ଉପଦର୍ପ କର ଦୁଷ୍ଟଜନ ।
 ରକ୍ଷାପାଳେ ବୋଇଲେ ଶୁଣି ସେ ହୋ ଯତି
 ଆମର ନଗ୍ର ହାଦେ ଅଟଇ ଚମ୍ପାବତୀ ।
 ଲୋମପାଦ ରାଜାର ମଇତ୍ର ଦଶରଥ
 ଶାୟେନା ନାମେଣ ଯେ ତାହାରି
 ଦୋହିତ । ୪୦
 ସେ ସେ କନ୍ୟା ରକ୍ଷିତଂ ଯଦୁ ବିଭାଜନା
 ଯେ ସର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଯଉତୁକ ଦେଲା ।
 ଗଜ ଅଶ୍ବ ବସ୍ତ୍ର ଧେନୁ ଅଳଙ୍କାର
 ପିତାର ତହିଁକି ସେ ପେଷିଲା ମୁନିବର ।
 ବିଭାଣ୍ଡକ ନାମେଣ ଅଟଇ ତାହା ତାତ
 ତାହାକର ଗୋଚରେ ସମର୍ପିବୁ ବିର ।
 ଶୁଣି ମହାରକ୍ଷି ହରଷ ମନ ହୋଇ
 ସେ ମୋହୋର ପୁତ୍ର ବୋଲିଣ ବୋଲଇ ।
 ଅଛି ନା କୁଶଳେ କହ ତଥ୍ୟ ବାଣୀ
 ସିଠ ନମସ୍କାର କଲେ ତାହା ଶୁଣି । ୬୦
 ବୋଇଲେ ଭୋ ରକ୍ଷି ତୋହର ଏ ବିର
 ରକ୍ଷିଶୁକ ମୁନି ପେଷିଲା ଆମ୍ଭ ।
 ଦଶରଥ ଝିଅ ଶାୟେନା ବିଭା ହୋଇ
 ଏ ସର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଯଉତୁକ ପାଇଁ ।
 ଶୁଣି ମହାମୁନି ବୋଇଲେ ବାବୁ ରହ

ମୋହୋର ଆସିବା ଯାୟେ ସମ୍ଭାଳିଣ
 ଥାଅ ।
 ମଡ଼ିଆ ଦେଖାଇଣ ଗୁହାଜଲେ ତାହାତ
 ପୁତ୍ରର ତହିଁକି ଚଳିଗଲେ ତପୋବନ୍ତ ।
 ମନ୍ତ୍ରବଳେ ପବନୁ ବେଗେଣ ଅଜନା
 ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ରେ ଘଡ଼ିକେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା । ୭୦
 ରାଜାର ନବରେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇ ହୋୟେ
 ରକ୍ଷିତଂ ଯ ଦେଖିଣ ପଡ଼ଇ ପିତା ପାୟେ ।
 କୋଳ କରିଣ ପୁତ୍ରକୁ ମୁନି ରୁମ ଦେଇ
 ନ କହି କେମନ୍ତେ ବାବୁ ଅଜଲୁ
 ବୋଲଇ ।
 ତୋତେ ଲୋଡ଼ି ମୋତେ ନ ଦିଶଇ ପଦୁ
 ଆହାର ନିଦ୍ରା ମୁହିଁ ଛାଡ଼ିଲି ସମସ୍ତ ।
 ଶୂନ୍ୟର ଦେଖ ମୋର ସ୍ବପ୍ନ ନାହିଁ
 ଅତି ବେଗେ ଅଜଲି ବାରତା ତୋ ପାଇ ।
 ପୁତ୍ର ବୋଲଇ ହୋ ତାତ ତୋହରି
 ପରସାଦେ
 ଆଜଦିନ ସରିକି ମୁଁ ଅଛି ଅପ୍ରମାଦେ । ୮୦
 ଯେ ନଗ୍ରେ ଇନ୍ଦ୍ର ହାଦେ ନ ପାଳିଲା ଯହୁଁ
 ପ୍ରକାରାନ୍ତର କରି ଆଣିଲେ ମୋତେ ତହୁଁ ।
 ଯେ ମୋହର ଆସନ୍ତେଣ ହୋଇଲା ଯେଥେ
 ବୃଷ୍ଟି
 ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିଲା ସୁଲଭ ହୋୟେ ସୃଷ୍ଟି ।
 ଲୋମପାଦ ନାମେଣ ଯେ ନଗ୍ରେ ରାଜା
 ଦେଖ ତୋହୋର ଚରଣେ କରୁଅଛି ପୂଜା ।
 ଯେ ଯେ ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି
 ବିଭା ହୋଇଲି ମୁଁ ଯେହାର ଦୋହିତା ।
 ଉପହାରମାନ ଯେହି ସବୁ ଦେଲା ଚଳାଇ
 ଗଲା ଲୋକଙ୍କ ଆଗେ ବାରତା
 କହିଲଇ । ୯୦
 ବିଭାଣ୍ଡକ ବୋଲନ୍ତି ଲୋମପାଦଙ୍କର ଚାହିଁ
 ତୋତେ କୋପ ହାଦେ କରୁଥିଲି ମୁହିଁ ।
 ଯେବେ ସତ୍ୟୋକ୍ତ ହାଦେ ହୋଇଲି ପୁତ୍ର ଦେଖି

ବନ୍ଧୁ ହୋଇଲୁ ଯହୁଁ ପୂର୍ବର କର୍ମ ଲେଖି ।
 ଯେ ସେ ଦଶରଥ ଅଟଇ ମୋହର ଭାଇ
 ଯହୁଁ ପୁତ୍ରକୁ ମୋର ଦେଲାକ ତନଇ ।
 ନାହିଁ ମୋହର କୋପ ହୋଇଲୁ ପରସନ
 ମାଗ ତୁମ୍ଭେ ବର ଦୁଇ ଯେ ରାଜନ ।
 ଶୁଣି ଦଶରଥ ଲୋମପାଦ ବେନି
 କର ଦୁଇଯୋଡ଼ି ବୋଲନ୍ତି ଭୋ
 ମୁନି । ୧୦୦
 ଦୁହେଁ ଆମ୍ଭେ ଅପୁତ୍ରିକ ପୁତ୍ର ଦାନ ଦେବା
 ଯଦ୍ୟପି ମହାମୁନି ଘେନିଲୁ ଆମ୍ଭ ସେବା ।
 ଅସ୍ତ୍ର ହୋଇ ବୋଲି ବୋଇଲେକ ମୁନି
 ତୁମ୍ଭେ ଯାଗ କର ରକ୍ଷିଶୁକକୁ ଘେନି ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଭାଣ୍ଡକ ରକ୍ଷି
 ପୁତ୍ର କୋଳେ ଧରି ସିନ୍ଧାଂସନେ ବସି ।
 ଦୁଇ ରାଜା ଯେ ଅଛନ୍ତି ଉଭା ହୋଇ
 ବିଭାଣ୍ଡକ ବୋଇଲେ ଲୋମପାଦଙ୍କର ।
 ଦଶରଥ ନୟନାକି ଅଣାଅ ମୋର ପାଶ
 ଦେଖିବି କୁଳବଧୁ ହୋଇବି ହରଷ । ୧୦
 ଶୁଣି ଲୋମପାଦ ଅଣାଇଲା ବାକୀ
 ଯାହାର ରୂପ ଦେଖି ସୁର ମୁନି ତଳି ।
 ଶଶୁରଙ୍କ ପାଦେ ଫଳ ପୁଷ୍ପ ଥୋଇ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନୀ ଓଳଗଣ ଶୋଇ ।
 ଦେଖିଣ ମହାମୁନି କଲ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛଇ
 ସାଧୁ ଦଶରଥ ବୋଲିଣ ବୋଲଇ ।
 ଯେ ତୋହୋର କୁଳେ କମଳିଣୀ ଜାତ
 ମୋହୋ ଭାଗ୍ୟେ ମୋହୋର ପୁତ୍ରକୁ
 ହୋଇଲା ପରାପତ ।
 ଧନ୍ୟ ରକ୍ଷିଶୁକ ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ତପ
 କୁଳବଧୁ ପାଇଲୁ ଚଞ୍ଚଳା ସ୍ବରୂପ । ୨୦
 ଉଠ ଉଠ ମାୟେ ଗୋ ମୋର କୁଳର ମଣ୍ଡଣି
 ଶତେକ ପୁତ୍ର ତୋର ହୋଇରେ ସୁଲକ୍ଷଣି ।
 ଭର୍ତ୍ତାରେ ସଉଦାଗୀ ହୋଇଣ ଦିନ ନିଅ
 ଯୁବା ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଅ ।
 ଦଶରଥକୁ ଚାହିଁଣ ମହାରକ୍ଷି

ସାଧୁ ସାଧୁ ରାଜା ତୁ ଅଛୁ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ।
ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ମହିମା ଧନ୍ୟ ତୋହୋର
ଜୀବନ

ବର ମାଗ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଦେବଜ ବହନ ।
ଯେ ତୋହୋର ବାଞ୍ଛା କରିବକଂ ସିଦ୍ଧି
ପୁତ୍ରକୁ ଦେଲୁ ମୋର ପୁବତୀ ଚନ୍ଦ୍ରନିଧି । ୩୦
ସେ ମୋର କୁଳବଧୂ କରିବ କୁଳରକ୍ଷା
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଅଜ ନୃପତିର ବନ୍ଧା ।
ମୋତେ ଯେବେ ହୋଇଲା ତୋହୋରେ

ଯେତେ ଯଶ
ମୁହିଁ କେହ୍ନେ ତୋତେ ନୋହିବି ବିଶ୍ୱାସ ।
ମାଗ ମାଗ ବର ସତ୍ୟ ମନେ ଦେବି
ଯାବତ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ କଥା ରୁହାଇବି ।
ମୁନିବର ବଚନେ ଦଶରଥ ନୃପତି
କରଯୋଡ଼ି ବୋଇଲା ଶୁଣ ବ୍ରହ୍ମଯତି ।
କିସ ବର ମାଗିବି ମୋହୋର ପୁତ୍ର ନାହିଁ
ଦେସି ପୁତ୍ର ଦାନ ମୋର କୁଳରକ୍ଷା

ପାଇ । ୪୦
ତୋହୋର ନନ୍ଦନକଲ ଦେଲି ମୋର ଝିଅ
ଅନୁଗ୍ରହ କର ଯେବେ ପାଇବକଂ ପୁଅ ।
ତିନି ପୁରେ କଥା ହୋଇବ ବିଶ୍ୱାସ
ଝିଅ ଦେଇ ପାଇଲା ଦଶରଥ ।
ପାରୁ ଯେବେ ହେ ରକ୍ଷିତୁ ପରସନ
ବଂଶରକ୍ଷା ହଉ ମୋତେ ଦିଅ ପୁତ୍ରଦାନ ।
ଶୁଣି ବିଭୀଷେକ ହରଷ ମନ ହୋଇ
ବୋଇଲେ ବଂଶ ତୋର ରକ୍ଷିବକଂ ମୁହିଁ ।
ବିଷ୍ଣୁର ସମାନ୍ୟ ହୋଇବ ତୋର ପୁତ୍ର
ତାହାରେଣ ରକ୍ଷା ହୋଇବ ତୋହର

ଗୋତ୍ର । ୫୦
ଲୋମପାଦକୁ ଯେ ବୋଇଲେ ମହାମୁନି
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ପୁତ୍ର ମୋ ପାଇଲା
କାମିନୀ ।
ତୋତେ ବର ଦେବି ମାଗ ଯାହା ପାର
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି କହଇ ଲୋମପାଦ
ବୀର ।

ଦିଅସି ପୁତ୍ରଦାନ କଲୁ ଯେବେ ଦୟା
ତୋହୋରେଣ ଗଣିତା ହୋଇବ ମୋହୋର
କାୟା ।
ମହାମୁନି ବୋଲନ୍ତି ପୁତ୍ର ମୁଖ ଚାହିଁ
ହୋମକର ବାବୁ ତପବଳ ଦେଖାଇ ।
ତିନି ଦିନେ ତପ ଚରୁ ସିଦ୍ଧି ଯେ ହୋଇବ
ଚମ୍ପାବତୀ ରାଜା ସନ୍ତତି ପାଇବ । ୬୦
ଶୁଣି ରକ୍ଷିତୁ ଲୋମପାଦକଲ ଚାହିଁ
ବୋଲନ୍ତି ସମ୍ଭାରଣ ଭିଆଅ ତୁ ଯାଇ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟେଣ ଦଶରଥ ଯାଗ କରୁ
ଆମ୍ଭେ ଯେବେ ତୋତେ ଦେବାକ

କଣତରୁ ।
ଶୁଣି ଲୋମପାଦ ଭିଆଇଲା ଦ୍ରବ୍ୟ
ସମ୍ପାଦିଣ ରୁଦ୍ଧକଲା ଆଣି ସର୍ବ ।
ଶଶୁର କଲ୍ୟାଣ ଘେନି ଦେବୀ ଶାନ୍ତି
ଅନ୍ତପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରୂପବନ୍ତୀ ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକଳ ଯେ ଦଶମୀ ଗୁରୁବାର
ସେଦିନ ହସ୍ତା ନକ୍ଷତ୍ର ସାଉକାର । ୭୦
ପିତା ପୁତ୍ର ହୋଇଣ ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ
ତିନି ଦିନ ପ୍ରବେଶେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି କଲେ ।
ଚରୁ ସିଦ୍ଧି କରିଦେଲେ ମନ୍ତ୍ର ଭଣି
ଆନନ୍ଦେ ଘେନିଲେ ଲୋମପାଦ ନୃପମଣି ।
ଶତେ ମହାଦେଇକି ବାଞ୍ଛିଣ ଚରୁଦେଲା
କାଳେଣ ଶତେକ ପୁତ୍ର ଉପୁଜିଲା ।
ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ର ରାଜାର ପାଟରାଣୀ
ବସନ୍ତା ନାମରେ ସୁଭାଗୀ ତରୁଣୀ ।
ତାହାର ପୁତ୍ର ଯେ ହୋଇଲା ନୀଳଧର
ଦୂତା କନ୍ଦର୍ପ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ

ପଟାନ୍ତର । ୮୦
ଶତେକ ପୁତ୍ର ତାର ନଳିଣୀ ଦଳ ଜାଣି
ଦେଖିଣ ହରଷ ଲୋମପାଦ ନୃପମଣି ।
ରକ୍ଷିତୁଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଚରୁଦେଲା
ଦେଖି ଦଶରଥ ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଲା ।
ବିଭୀଷେକ ଚରଣେ କରଇ ନମସ୍କାର

ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୁଅସି ମୁନିବର ।
ଯେ ମୋହର ନଗ୍ର ଅଯୋଧ୍ୟା ଚାଲିଯିବା
ପୁତ୍ର ଅର୍ଥେ ମୋତେ କାରଣ କରିବା ।
ବିଭୀଷେକ ବୋଲନ୍ତି ଦୁମେ ଶୁଣ ଦଶରଥ
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବ ହୋ ତୋହୋର ଜାମାତ ।
ଦୋହିତା ସହିତେ ତୋର କୁଆଙ୍ କି ନେସି
ଅତି ଆରମ୍ଭକରି ଯଜ୍ଞ ତୁ କରସି ।
ପୁତ୍ର ପାଇବୁ ତୁ ସ୍ୱୟଂ ନାରାୟଣ
ରୂପେ ପଟାନ୍ତର ନୋହିବାକ କାମ ।
ମୋହୋର ମନ ସନ୍ତୋଷେ ଦେଲଇ ତୋତେ
ବର

କୁଳରକ୍ଷା ଯିବ ହୋଇବ କୁମର ।
ଯାଅ ତୁ ନ ରହ ହୋ ଯାଗ କର ଯାଇ
ପୁତ୍ରକଲ ବିଭୀଷେକ ବୋଇଲେକ ଚାହିଁ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ତୋହୋର ଶଶୁର
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ରାଜା ସେ ପବିତ୍ର
ନୃପବର । ୧୦୦
ଯେହାକଲ ବାବୁ ପୁତ୍ର କରାଅ ପରାପତ
ମୁହିଁ ଆଶ୍ରମକୁ ଯିବକଂ ହୋ ସୁତ ।
ଯଉତୁକ ଆୟେ ଚଳାଇଲୁ ଯାହା
ଯାଇଣ ସଂଭାଳଣ କରିବକଂ ତାହା ।
ଦଶରଥକଲ ପୁତ୍ର ଦାନ ଦେଇ
କୁଳବଧୂ ଘେନି ଆସ ବେଗ ହୋଇ ।
ମୁହିଁ ଯେଥେ ରହି ନ ପାରଇ ବାବୁ
ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇଣ ଦ୍ରବ୍ୟ ପଡ଼ିଅଛି ସବୁ ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ରାଜାଜ୍ଞ ତିଆରି
ପୂଜା ଘେନିଣ ଚଳଇ ମନ୍ତ୍ରଧାରୀ । ୧୦
ଲୋମପାଦ ବୋଇଲା ମୁନି ବାହାନ

ଆରୋହ
ଶୁଣି ତପଶାଳେ ହସଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ।
କିସ କରିବୁ ଆମ୍ଭେ ଯାନ ସୁଖାସନ
ମନ ପବନ ଯୋଗେ କରିବୁ ଗମନ ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ବିଭୀଷେକ ଯତି
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ନିଜ ଆଶ୍ରମ କତି ।

ଦୁଇ ଦଣ୍ଡେ ମିଳିଲେ ଆସି କଉଶିକ ନଦୀ ତାରେ	ଅବଧାନ ବୋଲି କେ ତଳରେ ପଡ଼ନ୍ତି । ସାଙ୍ଗେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ବେଶ୍ୟାନାରୀ	ପଲଙ୍କେ ବିଜୟେ କଲେ ବିଭାଣ୍ଡେକ ତନଇ ।
ଦେଖିଲେକ ଗୋରୁ ଚନ୍ଦ୍ରଅଛନ୍ତି ଆଗରେ । ସିଂଘାନକଳଂ ଅର୍ଜନା କରାଇ ଆସନ୍ତା ଲୋକଙ୍କୁ ମୁନି ଦେଲେ ପଠିଆଇ । ୪୦	ପରିମଳ ଠାବନ୍ତ ଦେଖିଲେ ନୃତ୍ୟକରି । ମର୍ଦ୍ଦଳ କଂସାଳ ତାଳ ବେଶୁବାନ୍ତି ମଧୁର ସୁରେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଗାତ ଗାନ୍ତି । ୫୦ ଯାନ୍ତେଣ ଦୁଇଦିନେ ପଥ ବହିଗଲେ ତିନି ଦିନେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।	ଦିନକର ଅନ୍ତେ ବିଧି କର୍ମ କଲା ପ୍ରିୟା ଘେନି ମୁନି ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲା । ଲୋମପାଦ ଦଶରଥ ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସେ ଶୟନ ମନ୍ଦିରେ । ପ୍ରଭାତେ ଯେ ଯାହାର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଆସ୍ତାନେ ବିଜୟ ଦଶରଥ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ଲୋମପାଦ ରାଧା ସେ ମିଳିଲେକ ଆସି ରକ୍ଷିଷିଂସ ବଶିଷ୍ଠ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବ ବସି । ବାମଦେବ ଜାବାଳି ଜଣ୍ୟପ ତପୋବନ୍ତ ସତାପସ୍ୟା ବିପ୍ର ଅଛନ୍ତି ଅମନାତ୍ୟ । ରକ୍ଷିଷ୍ଟଙ୍କ ବୋଇଲେ ବଶିଷ୍ଠ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଯାଗ କରିବନ୍ତ ଦଶରଥ କାରଣ । ଚରୁ ଦେଲେ ନାରୀ ହୋଇବେ ଗର୍ଭବାସ ପୁତ୍ର ଜାତ ହୋଇବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଶମାସ । ୯୦
ଯହୁଁ ବିଭାଣ୍ଡେକ ଗଲା ନିଜ ପୁରୀ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଆସଇ ଦଶରଥ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ଲୋମପାଦ ସହିତେ ରକ୍ଷିଷିଂସ ଘେନି ସଙ୍ଗେ ବହୁତ ବଳ ଅଛଇ ସଜନି ।	ରବରେ ପ୍ରବେଶ ଲୋମପାଦ ଦଶରଥ ଶାଢ଼ୀର ସହିତେ ରକ୍ଷିଷିଂସ ତପୋବନ୍ତ । ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଦେଖି ନମସ୍କାର କଲେ ଯେ ବିଧି ଯାହାକଲ କଲ୍ୟାଣ ଚିନ୍ତିଲେ । ସୁମନ୍ତକୁ ହକାରି ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି ଲୋମପାଦକୁ ପୁରେକ ଦେଲେ ବାରମ୍ବର । ରକ୍ଷିଷିଂସକଲ ଦିବ୍ୟ ଉଆସେକ ଦେଇ ଜନନୀ କି ଦେଖି ତାର ଗଲାକ ତନଇ । ୬୦	ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ତୁ ଦୟା ଯେବେ କଲୁ ଯେ ତୋହୋର ମୁଖେଣ ଯାହା ତୁ ବୋଇଲୁ । କର ଯଥା ବିଧି କାରତି ତୋର ଆଉ ପୁତ୍ରବନ୍ତ ହୋଉ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପ୍ରହୁ । ରକ୍ଷିଷିଂସ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦଶରଥ ଯାଗକୁ ପଦାର୍ଥ ତୁ ଗିଆଅ ସମସ୍ତ । ରାଜାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପେଷ ବେଗେ ଚାର ବନ୍ଧୁଜନମାନନ୍ତ ଅଣାଅ ନୃପବର । ଯଜ୍ଞଶାଳ ଶୋଧନ ତୁ କରାଅ ଲୋକ ପେଷି ଶୋଧୁ ବିଷ୍ଣୁର ତୁମ୍ଭେ ଲଙ୍ଗଳେ ଛୁମି ଚଷି । ୧୦୦
ରତ୍ନ ହାୟୋଳାରେ ଶାୟେନ୍ତା ବିଜେ କଲା ବିଚିତ୍ର ପାଟଟେରା ଓହ୍ଲାଡ଼ ପଡ଼ିଲା । ୩୦ ଶତେକ ପରିବାରୀ ହାୟୋଳର ଦୁଲେ ରକ୍ଷିଷ୍ଟଙ୍କ ବିଜେ କଲାକ ଚଉଦୋଳେ । ଲୋମପାଦ ରାଜା ଚଢ଼ିଲା ମଉଛସ୍ତୀ ରହୁବରେ ବସିଲେ ଦଶରଥ ନୃପତି । ସୁମନ୍ତ ସାରଥ୍ୟ ରଥ ବାହାଇ ଘନ ଘନ ଭବସ୍ତ୍ର ପାଟଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ବିତପନ । ନେତର ଚିରାକ ବିଲମ୍ବ ରଥଧୁକ ସମର୍ବ ହୋଇଣ ଚଳନ୍ତି ବେନିରାଜ । ଆଗେ ଦଶରଥ ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଙ୍ଗ ମଝି ପଛେ ଲୋମପାଦ ହସ୍ତାଦସ୍ତ ସାଜି । ୪୦ ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ବାରତୁର ଶଙ୍ଖ ମହୁରି ଯନ୍ତ୍ର ସପତ ସ୍ଵର । ନାନା ବିନୋଦେଶ କରନ୍ତି କଉତୁକ ପାରୋଆ ଉଡ଼ାଇ କେ ବୋଇନ୍ତି ଦେଖ ଦେଖ ।	ଅନ୍ତସ୍ଵରେ ପ୍ରବେଶି ଓଳଗଇ ମାତା ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଦଶରଥକ ବନିତା । ଦୋହିତା କୋଳେଧରି ବୁଲନ ଦିଅନ୍ତି କଉଶୁଳା କୈକେୟୀ ସୁମିତ୍ରା ଦେଖନ୍ତି । ହସ ହସ ହୋଇ କରଇ ଲାଜ ଲାଜ ମାୟେ ବୋଇଲେ ଗୋ ହୋଇଲା ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ । ରକ୍ଷିଷ୍ଟଙ୍କ ଯେବେ ହୋଇଲେ ତୋହୋର ପତି ବଂଶରକ୍ଷା ଆମ୍ଭର କରସି ମହାସତୀ । ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ରାୟେ ଲୋମପାଦ ଘେନି ସ୍ଵାହାନ ଭୋଜନ କରେ । ୭୦ ରକ୍ଷିଷିଂସକଲ ମଣୋହିର ବିଧି ଶାୟେନ୍ତା ସକଳ ପାକ କଲାକ ସେ ସିଧି । ସ୍ଵାହାନ ସାରିଣ ଦେବ ପୂଜା କରି ଭୋଜନ କରଇ ମୁନି ପରଷଇ ନାରୀ । ଆସ୍ତୋବନ ସାରିଣ କର୍ପୁର ତାୟୋଳ ଖାଇ	ପୁରନ୍ତ ମଣ୍ଡ ତପାଜନନ୍ତ ବର ତିଳ ଘୃତ ଯବ ସମିଧୀ ସଜ୍ଜକର । ତକ୍ଷଣେ ନୃପତି ସୁମନ୍ତକୁ ରାଇ ଯାଜ୍ଞର ବିଧି ଗିଆଅ ଆଜ୍ଞା ରାଜା ଦେଇ । ଶୁଣିଣ ପାତ୍ର ବେଗେ ପ୍ରମତିଲା ଦୂତ

ନାନା ଦେଶ ରାଜାନ୍ତ ଦେଲାଇ ବାରତ ।	ଟମକ ନିଶାଣ ବାଜଇ ବହୁତ ।	ଉପରେଶ ରତ୍ନ କଳସ ବସାଇଲେ
ମୁନି ଜନମାନନ୍ତ ନିମନ୍ତଣ କଲା	ନଟେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ଠାବେ ଠାବେ କରି	ତଥର ଉପରେ ଗିଳିମି ବେଢ଼ାଇଲେ ।
ମହାରଣା ଯଜ୍ଞ ଶାଳନ୍ତ ଶୁଭଦେଲା ।	କାହିଁ ମେଲାମେଲି ଯୋଧାମାନନ୍ତ	ସବୁ ନେତ ପାଟପତନି ତ୍ରୋଣା ବାନ୍ଧି
ମଣ୍ଡଳି କଟେକ ବିବିଧ ଚାରୁ ଶୋଭା କରି	କରି । ୪୦	ଫୁଲ ମାଳ ମାଳ ଏଣେ ତେଣେ ଛନ୍ଦି । ୭୦
କଦଳୀ ଗଛ ପୋତନ୍ତି ଦ୍ଵାରେଣ	କାହିଁ ଅଶ୍ଵଆର ଅଶ୍ଵତ୍ଥ ଧୁଆଁନ୍ତି	ଶିଖରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ବସାଇ
ସବୁରି । ୧୦	କାହିଁ କଉଡ଼ୁକେ ପାରୁଆ ମେଲନ୍ତି ।	ବିଚିତ୍ର ଝିନନେତ ଚିରାଳ ଉଡ଼ାଇ ।
ଉଭା ସରି ତ୍ରୋଣା ଲମ୍ଫାନ୍ତି ଚିରାଳ	ଦଣ୍ଡା ଖଣ୍ଡା ସାଧନ କରନ୍ତି ବହୁତ	ଦ୍ରପଣ ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ ଚାମର ଶ୍ଵେତକଳା
ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ତୁଟପତ୍ର ନଟାକାଳ ।	ମାଲେ ମାଲେ ଉଭାରି ମାରନ୍ତି ମାଥେ	ଚଉକଟି ଲମ୍ଫଇ ଗଜମୋତି ମାଳା ।
ପିଢ଼ାକର ଉପରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ	ମାଥ ।	ଚାରି ଦ୍ଵାରେଣ ଯେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଚାରି
ନେତର ପାତାଙ୍ଗ ଉଡ଼ଇ ଚଉପାଶ ।	କେହୁ ଉଡ଼ାବନ୍ତି ତାଳପତ୍ର ଚକି	ଇନ୍ଦ୍ରଭୁବନ କି ପଟାନ୍ତର କରି ।
ଚଉକଟି ପାଟପତନି ଚାମର	ଅତି ଉଜ୍ଜେ ଉଭାହୋଇ ଭିତର ଲୋକ	ମର୍କତର ପାତ୍ର ଷ୍ଟଟିକ ନିର୍ବାଣ
ଦ୍ରପଣ ପନ୍ଥପନ୍ଥ ଶୋଭା ଦିଶେ ଘର ।	ଦେଖି ।	କେବଣ ଠାବେ କାଟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରସାଣ ।
ଚିତ୍ର ଲେଖନ ଯେ ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧ ବାସ	ନାନା ଦେଶରୁ ଅଇଲେ ନୃପବର	କାହିଁ ପୋୟେକା ଯେ କାହିଁ ନାଳା କଡ଼ି
ନିରନ୍ତରେ ଲମ୍ଫନ୍ତି ଶୁକଳ ରଙ୍ଗ ପୁଷ୍ପ ।	ତୁଡ଼ଙ୍ଗ ଗଉଡ଼ ମାଲେବ ଗୁଞ୍ଜର ।	କେବଣ ଠାବରେ ରତ୍ନ ପିତୁଳାଛନ୍ତି
ଦାଣ୍ଡ ପରିମଳ ଚତୁସମ ଛିଆ ଯାଇ	ତିରୁହୁତି ମଗଧ ତେଲଙ୍ଗ କର୍ଣ୍ଣାଟ	ପଡ଼ି । ୮୦
ସବୁ ବହଳ ପାଟ ବସନ୍ତ ପକାଇ । ୨୦	ମହାର କନ୍ଦଳା ଖଇରା କାମରାଷ୍ଟ୍ର । ୫୦	ବାଜଣାର ଘାଏ କୁରୁମ ଉଛୁଳି
ତଥର ଉପରେ ପୁଷ୍ପ ସିଞ୍ଚିଲେ	ଦୋହୋରା ଉଜାଣି ମୁଗଲ କୁତ ରାୟେ	ପାଦ ଭରେ କର୍ମିଲା ସେହୁ ମହାଆଳି ।
କର୍ପୁର ଗୁଣ୍ଡି ଧୁଳି ଉପରେ ବିଞ୍ଚିଲେ ।	ଶ୍ରୀହଟ ଚମ୍ପାବତୀ ନେପାଳ ନୃପରାୟେ ।	ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ସକଳ ନୃପତି
ଠାବେ ଠାବେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ବାଜିଲେ ବାଦ୍ୟ	କାହ୍ନି ମଥୁରା ଉତ୍କଳଦେଶୀ	ବିଚିତ୍ର ଚାରୁ ମଣ୍ଡଣ କଟେକ ଦେଖନ୍ତି ।
ବାଣୀ	କଳିଙ୍ଗ ଗାନ୍ଧାର ମିଥୁନା କାଶୀବାସୀ ।	ନାନା ଦେଶର ରାଜା ଭାଷା ଭିନ ଭିନ
ନର ନାରୀ ରୂପ ଏକ ଆରେ କିଣା ।	କାଉଁରୀ କନାଉଜ ଗୁଞ୍ଜରାଷ୍ଟ୍ର ଭୋଟ	ଶୁଣି ହସ ହସ ହୁଅନ୍ତି ଆନ ଜନ ।
ବିବିଧ ବେଶ ହୋଇ ଅଳଙ୍କାର ଭରି	ପଶୁପତ୍ର କେଦାର ମଲ୍ଲିକା ସଉରାଷ୍ଟ୍ର ।	ସୁମନ୍ତ ସମ୍ଭାଳଇ ନବରପୁର ଦେଇ
ବିବିଧ ପାଟନେତ ପରିହରଣ କରି ।	ଦେବଗିରି ରାଜା ପ୍ରବେଶ ହୋୟେ ଆସି	ରହନ୍ତି ରାଜାମାନେ ସେ ହରଷ ମୁଖ
ମୁଖେଣ ତାମୋଳ ମୁଣ୍ଡେଣ ଫୁଲଗଭା	କେ ଗଙ୍ଗବଂଶୀ କେ ହୋଇ ହୋଇ	ହୋଇ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା ।	ବଂଶୀ ।	ଆଟକୁ ଅସତାବ ରାଜାକୁ ଯୋଗାଣ
ଘରେ ଘରେ ଉଛବ ମଙ୍ଗଳ ଗୀତ ଗାଇ	କେ ସୋମବଂଶୀ କେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ଜାତ	ସମସ୍ତ ଆଗ୍ରହଂ ସେ କରନ୍ତି ଭିଆଣ । ୯୦
ସାତ ପାଞ୍ଚ ହୋଇଣ ନଗ୍ର ବୁଲି ଯାଇ । ୩୦	କାହାର ବଂଶାବଳୀ ଅଟଇ ବିଧାତ । ୬୦	ଅନେକ ତୀର୍ଥରୁ ଅଇଲେ ତୀର୍ଥବାସୀ
ଚତୁର ପୁରୁଷ ନାଗରୀ ନାରୀ ଦେଖି	କେ ବନ୍ଧ ଗୋଡ଼ା କେ ମରୁତର ବଂଶୀ	ଯତି ଭିକ୍ଷୁକ ଯୋଗୀ ଚଉର୍ଯ୍ୟ ଜନ ଆସି ।
କାମଭର ହୋଇ ଠାରି ଦ୍ୟନ୍ତି ଆଖି ।	କେହୁ ଭାରତଦ୍ଵାଦଶ ଗୋଡ଼ କେ ଅଟଇ	ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ମିଳି ଦେଖନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ
କେ ମୁଖେ ହସିଣ କେ ଗେଲ କଥା କହି	ହରିବଂଶୀ ।	ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ଦିଅନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ ।
କେ ପାଦ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଘେନି ଭୂମିରେଣ ଲିହି ।	କେ ଅଗ୍ନି ଗୋଡ଼ା କେ ସୁଷ୍ମମୁନୀ ଗୋଡ଼ା	ତଳଇ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ତାମୋଳ ଯାଚନ୍ତି
କେହି ଦୂରୁ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଦେଖାଇଣ ଠାରି	ଛତିଶ କୁଳୁଁ ସେ ଅଇଲେ ବୀର କ୍ଷେତ୍ରୀ ।	ପାଣି ପଣା ପକଡ଼ ଘେନି ଲୋକେ ଯାନ୍ତି ।
କେବଣ ପୁରୁଷକୁ ହାବୋଡ଼ି ଗଲେ ନାରୀ ।	ଯେ ଯାହାର ସନ୍ଧ୍ୟ ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ	ଯେ ଯାହା ଇଛନ୍ତି ସେ ପାବନ୍ତି ସର୍ବବିଧୁ
ଲୋକର ଗହଳ ନ ଯାଇ କହିତ	ମୁଖରାବ ଶବଦ ଶୁଭଇ ସିନ୍ଧୁଘୋଷ ।	ସୁମନ୍ତ କରୁଅଛି ସର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ।

ସରସ୍ବ ନଦୀର ଉତ୍ତର ପାର୍ଶ୍ବେ ଦାରାସ ବିପିନ ଅଛଇ ତହିଁ ପାଶେ । ୧୦୦	ଆବର କି ଚିତାକରୁ ହୋ ପୁତ୍ର ପାଇଁ ନୁହସି ଆରତ ହୋ ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ । ଯେହୁ ଯାଗରେ ସେ ହୋଇବ ତୋର ପୁତ୍ର ଆମର କଲ୍ୟାଣେ ବିଷ୍ଣୁର ହେଉ ଗୋତ୍ର । ୧୧୦	ସପତମ ଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଲଗ୍ନ ବେଳେ ଶୁକ୍ର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ତତକାଳେ । ୧୨୦ ବାଗୁଣି ବେଳେ ଯେ ଧଇଲେ ଅନୁକୁଳ ଦଶରଥକୁ ବୋଇଲେ ବିଭୀଷେକର ବାଳ । ଯେତେକ ତୋହୋର ହୋ ଅଛନ୍ତି ମହାଦେଇ
ଚୁରବନ ନିକଟେ ପୋତିଲେ ଯାଗ ଶାଳ ଚନ୍ଦନ କାଠର ଯେ ଗୁଥ ଖମ୍ବ ଚାଳ । ପାତ ଲଇ ଗଣ୍ଡି ଲବଙ୍ଗ ଲତା ଲତା ତେଜପତ୍ର ଛାୟୋଣି ଛାଇଲେ କଟିକତା । ମଧ୍ୟରେ ବେଦି ଯେକ ପବିତ୍ର ଶୁଭ ମାଟି ଶତେ ଶତେ ହାଥ ଚାରିତୁଳ ପାଟି । ତଥିର ଭିତରେ ଅଛଇ ହୋମକୁଣ୍ଡ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ପ୍ରମାଣ ବାରହାଥ ଦଣ୍ଡ । ଯେତେକ ଗଜାର ସୂତ୍ରଲେ ସୂତ୍ରକାରୀ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ସକଳ ତପସବରୀ ।	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁମନ୍ତ ଆସି ମିଳି ମନ୍ତ୍ରୀକି ଚାହିଁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲାକ ନୃପଶାଳୀ । ଯେସେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଅଛନ୍ତି ସର୍ବେ ମିଳି ଯେମାନନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଦିଅ ଅନୁହୋଳି । ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ସତୋଷ ଚିତ୍ତ ହୋତି ରାଜାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପାଇ ତପାକି ଘେନି ଯାନ୍ତି । ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ରହିତ ଠାବଦେଲା କହମୁନ ଫଳ ଜଳ ସମର୍ପିଲା । ସୁସ୍ଥ ହୋଇଣ ରହିଲେ ସର୍ବ ରଖି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଜିଣି ପରଜା ଦେଖିବାରେ ଆସି । ୧୪୦	ତାହାକୁ କହ ତୁ ହୋ ନିୟମବ୍ରତ ହୋଇ । ପ୍ରଭାତେ ସ୍ନାହାନ ସାୟଂକାଳେ ଭୋଗ ମଉନ ବ୍ରତ ଯେହ୍ନେ ବ୍ରହ୍ମା ସାଧଇ ଯୋଗ । ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ଅନ୍ନ ଦେବେ ଦୁଃଖୀ ଜନେ କୁହିତ କଥାମାନ ନ ବସିବେ ମନେ । ଯେ ମନ୍ତ୍ର ଗୋଟି ଜପିବେ ଯେକ ଧାନେ ରଖିଶୁଙ୍କ କହିଲେ ଦଶରଥ କାନେ । ୧୬୦ ଦିନକେ ସହସ୍ରେ ବେଳ ଯେହା ଜପ ଭ୍ରାନ୍ତି କଲେ ରାଜା ପାଇବୁ ତୁ ପାପ । ଯେକାନ୍ତ ଠାବେ ବସି ଜପି ପରମୁଖ ନ ଦେଖି
ଅଗନ୍ଧି ପାରେଶ୍ବର କୁଶଧ୍ବଜ ଗ୍ୟାନୀ ତ୍ୟବନ ଗଉଡମ ବିଶ୍ବମିତ୍ର ମୁନି । ପୌଳସ୍ଥି ବିଶ୍ବର୍ଦ୍ଧା ଆସନ୍ତି ପିତା ପୁତ୍ର କଷ୍ଟ କପିଳ ଶରଭଙ୍ଗ ତପୋବନ୍ତ । ଭାରଦ୍ବାଜ ଦେବ ମୁନି ରାଜ ମୁନି ବେଦବଳ ଶକତି ଯେ ଦୁର୍ଭାଷା ତପୋଧନି । ଏହାକର ମୂଳେ ଅଛଇ ଅନେକ ମୁନି ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେଣ ମିଳିଲେ ତପୋଧନି । ଦଶରଥ ନମସ୍କାର କରିଣ ବୋଇଲା ଆଜ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ସୁଫଳ ହୋଇଲା । ୧୭୦	ଲୋମପାଦକଇ ବୋଇଲେ ଦଶରଥ ପୂର୍ବ ଦ୍ବାରକଇ ତୁମ୍ଭେ ରଖିସି ମଇତ୍ର । କଉଶୁଲାର ଭାଇ ରଣ୍ଡସି ଉତ୍ତର ଦ୍ବାର ଦକ୍ଷିଣେ ଥିବେ କୟେୟାର ପିୟର । ସୁମିତ୍ରାର ଭାଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ବାର ରଖୁ ସର୍ବ ଲୋକନ୍ତ ସେ ଯେକ କରି ଦେଖୁ । ସୁମନ୍ତ ସମ୍ଭାଳିବ ନୃପତିଗଣମାନ ତପାକି ବକ୍ଷିଷେ ଦେବେ ସନମାନ । ଜାବାଳି ସମିଧ ତଣ୍ଡୁଳ ତିଳ ଜଗୁ ବାମଦେବକଇ ଭଣ୍ଡାର ଧନ ଲାଗୁ । ୧୮୦	ଦାହା ସେ ବ୍ରତ କଲା ବୋଲି ଲେଖି । ହବିଷ ଭୋଜନ ସ୍ବୟେ ପାକ କରି କାଞ୍ଜୁ ଅନ୍ନ ତୁମେ ଭୁଞ୍ଜିବ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ଗାଈର ଯେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ତାହାର ମଳ ସେ ଯେଥକୁ ପବିତ୍ର । ତହିଁ ବସିବ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟମର୍ଦ୍ଦୁଷ ହୋଇ ପୀତ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ଶିରେ ବଦରୀ ପତ୍ର ଦେଇ । ୧୯୦
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ଦେବରକ୍ଷି ରାଜରକ୍ଷିମାନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ମୋହର ଭୁବନେ । କଲ୍ୟାଣ କର ମୁନି ପୁତ୍ର ମୋର ହଉ ତୁମ୍ଭରି କଲ୍ୟାଣେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ରହୁ । ତପା ଜନେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ମହାପାଳ ଯହୁଁ ତୁ ଦେଖିଲୁ ହୋ ବିଭୀଷେକର ବାଳ ।	କଣ୍ଠ୍ୟପ ରଖୁ ଘୃତ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ଚାରି ଦ୍ବାରେ ଥାଇ ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ଅଶ୍ବ । ମଇ ମାତଙ୍ଗ ଯେ ଦିବ୍ୟ ରଥମାନ ବେଶ୍ୟାୟେ ନୃତ୍ୟ କରୁଥିବେ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ । ଯେ ଯାହା ମାଗିବ ନିରାଶ ନ କରିବ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଧନ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଦେବ । ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳ ଦଶମୀ ଗୁରୁବାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠା ନକ୍ଷତ୍ର ଦଶରଥକୁ ସାଧେକ ତାର ।	ସତାରଣ ଗୋଟି ହୋଇବ କୁଶଗଣ୍ଡି ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବ ଯେକ ଗୋଟିକ ପାଲଟି । ଗଳାରେ ଥିବ ହାଦେ ଦୁଳସାର ମାଳି ଛାମୁରେ ଯେ ଗୁଆ ଘୃତ ଦୀପାବଳି । ଯେତେଦିନେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି ପରାପତ ତେତେଦିନ ଯାଏ ଆଚରିବୁ ବ୍ରତ । ଶୁଣିଣ ନୃପତି ନବରେ ପରବେଶ ହକରାଇ ଆଣିଲେ ସମସ୍ତ ରାଣୀହଂସ ।

ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ କହିଲେ ଯେତେଯେତେ ବାଣୀ
ମହାଦେବମାନନ୍ଦ କହିଲେ ନୃପମଣି । ୯୦
ସମସ୍ତେ ଶୁଣିଣ ଆଚରିଲେ ବ୍ରତ
ଆପଣେ ତାଙ୍କି ଦାକ୍ଷା ଦେଲେ ତପୋବନ୍ଧ ।
ଶୁଣ ମହାମାୟା କହନ୍ତି ଶୁଳପାଣି
ଏ ସେ ଆଦିକାଣ୍ଡ ରାମାୟଣ ବାଣୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଜନମ ହୋଇବେ ଯେହୁ ଯାଗେ
ଶୁଣିମାକୁ ତୁମେ ଭାର୍ଜନ ପୂର୍ବ ଭାରୋ ।
ଗଉରୀ କରଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଦେବ ଶୁଣ
ଯେ ମୋହର ପାପ ହୋଇବ ଦହନ ।
ତୋହୋର ପରସାଦେ ଅରଜିଲି ଯେତେ
ଧର୍ମ

କହ ପ୍ରାଣନାଥ ଶ୍ରୀରାମର ଆଦି
କନ୍ ୧୦୦

ଅଥ

ଶଙ୍କର ବୋଲନ୍ତି ଯେ ପାର୍ବତୀ ମୁଖ ଚାହିଁ
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର ଗୋ କହଇ ତୋତେ ମୁହିଁ ।
ଦଶରଥ ନୃପତି ଯହୁଁ ଆଚରିଲେ ବ୍ରତ
ଦାକ୍ଷା ଘେନିଲେ ତାହାର ମହାଦେବ
ସମସ୍ତ ।

ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ଆପଣେ ଶୁଚିବନ୍ଧ ହୋଇ
ତପ ଆଚରିଲା ଯୁବତୀ ନ ଛୁରାଁ ।
ଯଜ୍ଞେ ପ୍ରବେଶ ଯେ ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷ ମୁନି
ଅଜପା ଗାୟତ୍ରୀ କହଇ ମହାମୁନି ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ବରଣ ସେ କଲେ ଜଣ ଚାରି
ବ୍ରହ୍ମା ବରଣ ସେ ଗଉଡ଼ମ ରକ୍ଷିକି
କରି । ୧୦

ଚେବନ ମହାରକ୍ଷି ନେଲେ ପୁତ୍ର ଦାକ୍ଷା
ଅଷ୍ଟବକ୍ର ହୋତା ଅଧର୍ମୁ ପୌଳସ୍ଥିର ବନ୍ଧା ।
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ସପତ ଜଣ ବରି । ୪୦
କୁଣ୍ଡଳ ବିଦ ମୁଦି ବିଚିତ୍ର ପରିହରଣ କରି ।
ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ମୁନି ଯାଗରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ମାରକଣ୍ଡ ରକ୍ଷି ହୋଇଲେ ରତ୍ନପଦ ।
ଅଗ୍ନି ପ୍ଳାପିଣ ସେ ବେଦ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି

କୁଣ୍ଡଳ ପଲ୍ଲୀ ସମିଧ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ।
ଯବଧାନ ଗୁଆ ନଡ଼ିଆ ଦୁଧ ଘୃତ
ତିଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ ପାତ୍ର । ୨୦
ଯେ ବିଧି ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି ତପଚାରୀ
ତନ୍ମନ କୁସୁମ ଗନ୍ଧ ସଜ କରି ।
ଯେବଣ ଦେବତାକୁ ଯେବଣ ମନ୍ତ୍ରେ ପୂଜା
ଧୂପଦୀପ ସମିଧ ଦିଅନ୍ତି ବିପ୍ରଦିକା ।
ବାଦ୍ୟ ବାଜଇ ବିବିଧ ବନେ ତୁର
ଅତିହିଁ ଗହଳ ଯେ ଉଛବ ନଗପୁର ।
ସ୍ୱର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଆନନ୍ଦ ତିନିପୁର ଲୋକ
ଯେଣେ ସୁରଗଣେ ତେଜିବେ ଚିର
ଶୋକ ।

ପାଞ୍ଚଦିନେ ଯାଗ ହୋଇଲା ସମାପତ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି ଦିଅନ୍ତି ସକଳ
ତପୋବନ୍ଧ । ୩୦

ଯହୁଁ ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ଦେଲାକ ଆହୁତି
ସର୍ବଦେବ ଘେନି ଅଜଲା ବେଦପତି ।
ନବଗ୍ରହ ଯେକାଦଶ ରତ୍ନ ଆୟେ
ଅଷ୍ଟବସୁ ଦଶ ଦିଗପାଳ ଯାୟେ ।
ସର୍ବ ଦେବତାଏ ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ଧ ହୋଇ
ହରି ଭୂଞ୍ଜନ୍ତି ଯେ ପରମ ସୁଖ ପାରି ।
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ସକଳ ଦେବ ଦେଖି
ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ ଉଠିଲେ ଆସନ ଉପେଖି ।
ଶୁଭା ପ୍ରୋକ୍ଷଣି ଛାଡ଼ି ମହାଯତି
କର ଯୋଡ଼ିଣ କରଇ ଅନେକ ସ୍ତୁତି ।
ଧନ୍ୟ ମୋର ପୁଣ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମୋର ତପ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଦେଖିଲି ମୁଁ ସୁରଗଣଙ୍କ ସ୍ବରୂପ ।
ଦଶରଥକୁ କଲ୍ୟାଣ ସମସ୍ତେ ଯେବେ କର
ପୁତ୍ରବନ୍ଧ ହଉ ଅଯୋଧ୍ୟା ନୃପବର ।
ଯେ ମୋହର ଯଶ ରହୁ ଯେହାର ଚହିଁ
ଧର୍ମ ଆଶ୍ରେକେ ପୁତ୍ର ଲଭୁ ନରସାଗଂ ।
ମନ୍ତବଳ ତପବଳ ଧର୍ମବଳ ତିନି
କଥା ବୁଡ଼ିଆଉ ଯାବତ ମେଦିନୀ ।
ତୁମ୍ଭେ ସୁର ଯେବେ ହୋଇଲ ସତୋଷ

କର ଅନୁଗ୍ରହ ହାବେ ରହୁ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ । ୫୦
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ପ୍ରଳୟ କରି ଶୋଭ
ଯେସନେକ ସମୟେ ବାସୁଦେବ ଯାଇ
ହୋଇ ।

ଦେଖି ସୁରଗଣେ ବିଷ୍ଣୁକୁ ସ୍ତୁତି କଲେ
ଜୟ ଜୟ ପରମଶେଷର ବୋଇଲେ ।
ଜୟ ତୁ ନାରାୟଣ ଜୟ ମଧୁହାରି
ଜଗତ ନିଷ୍ଠାରଣ ଜୟ ଜଗଜ୍ଜନ ବେହାରି ।
ପରମପୁରୁଷ ବ୍ରହ୍ମ ସର୍ବଜୀବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ
ନମୋ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପରମାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ।
ସଂସାର ତାରଣ ଯେ ସୁରଗଣ ନାଥ
ଅପାର ମହିମା ଦେବ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର
ହସ୍ତ । ୬୦

ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ଲକ୍ଷଣ ଯେ କିରାଟି କୁଣ୍ଡଳ
କଣ୍ଠେ କଉସୁଭ ମଣି ଆଦିତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ ।
କଟିରେ ପାତବାସ ବାହେଣ ବିଦ ମୁଦି
ହୃଦରେ ବନମାଳା ବିକୁଳି ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
ଆଗତଗଞ୍ଜନ ଦେବ ଗଗନବନ୍ଧଳ
ଶରଣରକ୍ଷଣ ସ୍ୱାମୀ ଅସୁରକ୍ଷୟକାଳ ।
ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ପୁରୁଷ ତୁ ଶ୍ରୀହରି ଜଗତମିତ୍ର
ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ କେଶବ ମାଧବ ଅରୁତ ।
କର କରୁଣା ଦେବ ଅପାର ମହିମା
ଯେସନେକ ବୋଲି ସ୍ତୁତି କଲା ବ୍ରହ୍ମା । ୭୦
ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ହୋ କରିବି କିସ କାର୍ଯ୍ୟ
କିମ୍ପା ସ୍ତୁତି କଲ କହ ବିପ୍ରରାଜ ।
ବିଧାତା ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଦେବସ୍ୱାମୀ
ଜଗଜ୍ଜନ ହୃଦେ ତୁ ସେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ।
ଉତପତି ସ୍ଥିତି ପ୍ରଳୟ କରନ୍ତା
ତୋ ଚହୁଁ ଆନ କେ ପୃଷ୍ଠି ଉଧରନ୍ତା ।
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଆମ୍ଭେ ସୁପ୍ତ ଥାଉ
ତୋହୋର ଅଦୟାରେ ପୃଷ୍ଠି ରହିବ କାହୁଁ ।
ତୁହି ସେ ଠାକୁର ଆମ୍ଭେ ସବୁ ଭୂତ୍ୟ
ଭୂତ୍ୟକର କାରେଣା କର
ଶଙ୍ଖଚକ୍ରହସ୍ତ । ୮୦

ଶୁଣ ଦେବ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡନାୟକ ମୁରାରି
ହେତି ପ୍ରହେତି ବୋଲି ପୂର୍ବେ ଦୁଇ ଦଳତ
ଅବତରି

ସୁକେଶା ନାମେଣ ଯେ ତାହାଙ୍କର ପୁତ୍ର
ବଢ଼ାଇ ଧାର୍ମିକ ସେ ଅଟଇ ତପୋବନ୍ଧ ।
ସେ ସେ ମହାତମା ପାପପୁଣ୍ୟଜ୍ଞାନୀ
ନ୍ୟାୟବନ୍ଧ ପଣେ ସମାନ୍ୟ ମହାମୁନି ।
ତାହାର ତନୟ ସେ ବିଦୁତକେଶୀ ହୋଇ
ପ୍ରତାପୀ ପଣେ ତାକୁ ସମାନ୍ୟ ନାହିଁ କେହି ।
ତାହାର ତିନିପୁତ୍ର ହୋଇଲାକ ଜାତ । ୯୦
ମାଳି ସୁମାଳି ଯେ ଆବର ମାଲ୍ୟବନ୍ଧ ।
ଦୁଷ୍ଟପଣ କରି ଧର୍ମ ଜିଘାସିଲେ
ତପୀ ଜପୀ ମାରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ନାଶିଲେ ।
ପରଦେଶ ପରନାରୀ ହରିଲେ ପରଧନ
ତୁ ତାହା ଚକ୍ରଧରି କଲୁ ନିଶ୍ଚୋଧନ ।
ମାଳି ମାଲ୍ୟବନ୍ଧ ମଲେ ଯେ ତୋର ହସ୍ତେ
ତରେ ପକାଇଲା ସୁମାଳି ନାମେ ଦତ୍ୟେ ।
ବଳ ଘେନିଣ ଯେ ପାତାଳେ ଯାଇ ଲୁଚି
ନଭକେଶୀ ନାମେ ଝିଝେକ ତାର ଅଛି ।
କାଳେଶ ତାହା ବିଶର୍ବୀ ରକ୍ଷିକି ବିଭାକଲା
ମୁନିର ବାୟେ ତିନିପୁତ୍ର ଉତ୍ପତ୍ତିକା । ୧୦୦
ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଷ ଏ ଅତି ବଳବନ୍ଧ
ଦେବାସୁର ମୁନି ଡରିଲେ ଏହାନ୍ତ ।
ଜଗତ୍ର ସାଧୁଲେ ସେ ଦୁଷ୍ଟ ବେନି ଭାଇ
ରାବଣର ତନୁଜେ ମେଘନାଦ ନାମେ

ହୋଇ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକିର ଜିଣି ତାର ନାମ ଇନ୍ଦ୍ରକିତ
ଆବର ନରାଟକ ଦେବାନ୍ତକ ବେନି ପୁତ୍ର ।
ଅତିକାୟେ ଅମୟେ ସମଏ ତୁଷିରା
ଅକ୍ଷୟେ ଅଶୋକ ଅକମ୍ପନ ମହାବୀରା ।
ଜ୍ୟୋତାଳି ଶତ୍ରୁକିତ ସହସ୍ରାକିତ ଘେନି
ଯେହାଙ୍କର ଚାଲନ୍ତେ କମ୍ପଇ

ମେଦିନୀ । ୧୦

ଅଜୟେ ମହାକାୟେ ଯେ ପୃଥ୍ବୀ ମହାଭାର

କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ଯେ ମହାରାବଣ ବୀର ।
କୁମ୍ଭେକ ମକରାକ୍ଷୟ ବିରୁପାକ୍ଷ
ମହାପାରୁଣ ମହୋଦର ଜୁଲୁପାକ୍ଷ ।
ପ୍ରହସ୍ତ ଶୁକ ଯେ ସାରଣ ମହାବଳୀ
ଯେହାନ୍ତ ଘେନି ରାବଣ ଦେବତାନ୍ତ ଦଳି ।
କୁବେରକୁ ଜିଣିନେଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ
ସୁରଗଣ ବଶ କଲାକ ଦଶାନନ ।
ଯେବେ ତୁ ନାରାୟଣ ଦଳତନ୍ତ ମାର
ତୋହୋର ସେବକଜନନ୍ତ ରକ୍ଷାକର । ୨୦
ବାଳାକି ଚାପିଲୁ ବାମନ ରୂପ ହୋଇ
କଶ୍ୟପର କୁଳେ ଜନମିଲୁ ଗୋସାଇଁ ।
ସେ ସେ କଶ୍ୟପ ଯେବେ ଦଶରଥ
ଯୋକାବେଳେକେ କଉଶୁଳା ଗର୍ଭେ ହୁଅ
ଜାତ ।

ବାଳକକାଳେ ଯଜ୍ଞ ରଖିବୁ ଦେବ ହରି
ଯୁବକାଳେ ବନସ୍ତ ଯିବୁ ମୁନିନ୍ତ ରକ୍ଷାକରି ।
ବିପିନେ ଭାରିଯା ତୋର ରାବଣ ହରି ନେବ
ଦୁଃଖେଶ ଦିନ ତୁ ବଞ୍ଚବୁ ରାଧେବ ।
ଦେବଙ୍କର ନିମିତ୍ତେ ପାଇବୁ ଅନେକ କଷ୍ଟ
ନୋହିଲେ ଅସୁର ନୁହନ୍ତି ନା ନଷ୍ଟ । ୩୦
ରିକ୍ଷ ବାନର ଯେ ସଜନି ଘେନିଯିବୁ
ମାନବ ରୂପଧରି ରାବଣ ମାରିବୁ ।
ଶୁଣିଣ ସନମତ କଲେ ଚକ୍ରଧାରୀ
ହୋଇବି ମୁଁ ଜାତ ଅସୁରନ୍ତ ମାରି ।
ତୁମ୍ଭର ଦୁଃଖ ମୁହିଁ କି ପାରଇ ଯେ ସହି
ଦତ୍ୟବଳ ଦଳିଣ ମୁହିଁ ଉଧରିବି ମହା ।
ଶ୍ରୀହରି ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ବେଳ ଜାଣି
ମୁହିଁ ସୁତି କଲଇ ଗୋ ହେମବନ୍ଧର
ଦୁଲିଣୀ ।
ବୋଇଲି ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତଉଧାରଣ
ଆମ୍ଭେ ଦେବତାୟେତି ତୋହୋରେ

ଶରଣ ।

ତୁ ଦେବ ନାରାୟଣ ଅବୟ ଅବୃତ
ମହାର୍ଣ୍ଣବ ଜଳରେ ଶୟନ ପଦୁନେତ୍ର ।

ଶ୍ରୀଚରଣ ଚାପଇ ବରୁଣକୁମାରୀ
ଅନନ୍ତଶୟ୍ୟାରେ ବିଜୟେ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
କର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇଗୁହାରୁ କାଢ଼ିଲୁ ଦେବ ମଳି
ସେ ଦୁଇ ପୁରୁଷେ ହୋଇଲେ ମହାବଳୀ ।
ମଧୁ କଜଟବ ନାମ ତାହାଙ୍କର
ଆକାଶେଶ ଯାଇ ଲାଗିଲାକ ଶିର ।
ସମୁଦ୍ର ମଧରେ ତାକୁ ହୋଇଲା ଆଶୁଆଣି
ଚଳି ଆସନ୍ତେ ଯେ ହୋଇଲା

ବିକରାଳି । ୫୦

ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ଦେଖିଣ ବୋଇଲେ ଦୁଷ୍ଟମତି
ତୁହିରେ କାମେନୀ ହୁଅ ଆମ୍ଭର ଯୁବତୀ ।
ଯେହାର ତହିଁ ତୁମ୍ଭେ ପାଇବ କିସ ସୁଖ
ଆମ୍ଭର ବୋଲକର ଯେହାକୁ ଉପେଖ ।
ଆମ୍ଭେ ସେ ସୃଷ୍ଟିରେ ହୋଇବୁ ଅଧିପତି
ଭୋଗ କରିବଇ ଅମର ବାରସୁତୀ ।
ଆମ୍ଭେ ସେ ପାଳିବଇ ଦଶଦିଗପାଳ
ଆମ୍ଭେ ସେ କରିବୁ ସ୍ୱର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ।
ଆସ ଆସ ସୁଯେରୀ ଗୋ ଆନ ମନ ନ

ଧର

ରଖ ପ୍ରାଣ ଆମ୍ଭର ସୁରତି ଦାନ କର । ୬୦
ଭୁଜେ ଭୁଜ ଭିଡ଼ି କରସି ଆଲିଙ୍ଗନ
ଯେ ତୋହୋର କୁଟ ଲଖେ କରିବୁ

ବିଦାରଣ ।

ଅଧର ଚୁମ୍ବିବଇଁ ଅମୃତ ପାନ ଜାଣି
ଉଠ ଉଠ ସଖିଗୋ ଜାତି କମଳିଣୀ ।
ହୋଇବୁ ପାତରାଣୀ ବସିବୁ ଆମ୍ଭର କୋଳେ
ତୋହୋର ରୂପ ଦେଖି ବୁଡ଼ିଲୁ କାମଜଳେ ।
ଶୁଣିଣ ଚଞ୍ଚଳା ଯେ ବୋଇଲେକ ହସି
ଯେ ମୋହୋର ସ୍ୱାମୀ ମୁଁ ଯେହାର ଦାସୀ ।
ଯେହାକୁ ତୁମେ ଯେବେ ପାରିବ ହାଦେ
ଜିଣି

ତେବେ ସେ ତୁମ୍ଭର ହୋଇବି ଘରଣୀ । ୭୦
ଶୁଣିଣ ଅସୁରେ ବୋଇଲେ ବେଗେ ତୋଳ
ନିଷ୍ଠୟେ ଯେହାଙ୍କର ଭେଟିଲା ଆସି କାଳ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଇଲେ ମୁଁ ନ ଭାଙ୍ଗଇ ନିଦ
ତୁମ୍ଭେ ସେ ତୋଳନା କରିବ ଯେବେ
ଦୁହ୍ନୁ ।
ଯେହାଙ୍କର କଥା ସେ ଶୁଣିଣ ଦେବ ହରି
ଚକ୍ଷୁ ମଳିଣ ସେ ଉଠିଲେ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
କମଳାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ଚକ୍ରଧର
ଯେ ଦୁଇ ପୁରୁଷେ କାହୁଁ ହୋଇଲେ
ବାହାର ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଇଲେ ଦେବ ନ ଜାଣଇ ମୁହିଁ
ତୁମ୍ଭେ ପଛର ବୋଲି ବୋଇଲେ

ମାହାମାରୀ । ୮୦

ହରି ବୋଲନ୍ତି ହୋ କିସ କିସ ବୋଲ
ଦଇତେ ବୋଲନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧକୁ ତୋର ଦୁଇ ।
ତୋତେ ଜିଣି ତୋର ନେମୁ ଯେ ଘରଣୀ
ଯେ ସେ ଆମ୍ଭଙ୍କ ଯୋଗାଇ ରମଣୀ ।
ହସିଣ ସ୍ବାମୀ ଯେ ବୋଇଲେ ବନମାଳୀ
ଆମ୍ଭେ ତ ତୋହୋ ସଙ୍ଗେ ନ କଲୁ ନା
କଳି ।
ସଧୁ ତୁମ୍ଭର ଥିଲେ ସମର କର ଆସ
ହସ୍ତ ବଢ଼ାଇଣ ଦେଲେ ବିଶ୍ୱବାସ ।
ଦଇତ ବୋଇଲେ ହୋ ଉଠି ଉଦ୍ଧା ହୋଅ
ହସି ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ପାରିଲେ ଧରି

ନିଅ । ୯୦

ଶୁଣିଣ କୋପ ଯେ କଲେ ବାର ବେନି
ଦୁଇ ଭୁଜେ ରହିଲେ ବିକ୍ଷାଣ ଗତି ଘେନି ।
ଅନେକ ସମର କଲେ ବେନି ବାର
ଶ୍ରମ ଉପୁଜିଲା ସ୍ବାମୀଙ୍କ ଶ୍ୟାମାର ।
ଦୁହିଁ ଆକ୍ଷେପିଣ ଆଣିଲେ ପଦ୍ମନେତ୍ର
ବୃଦ୍ଧ ଗତିକରି ଲୁଚାଇଲେ କରପତ୍ର ।
ଶିର ମୋଡ଼ିବାକୁ ବୁଦ୍ଧିକଲେ ଯହୁଁ
ଆକୁଲେ ଦଇତେ ଯେ ରାବ ଦେଲେ

ତହୁଁ ।

ଭୋ ଦେବ ନାରାୟଣ ଯେକ ବର ଦେବା
ଜଳ ନ ଥିବା ଠାରେତ ମାରିବା । ୧୦୦

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀହରି ପଦ୍ମ ଆସନେଣ ଥାଇ
ଦୁଇ ଦଇତକୁ ମର୍ଦ୍ଦିଲେ କରେ ଲାଲ ।
କଞ୍ଚା ମାଟି ଯେହ୍ନେ ପିଞ୍ଜର କୁରାଳ
ପିଠୋଉ ପ୍ରାୟେ ସାନ୍ଧିଲେ ଆଦିମୂଳ ।
ନଖ ମୁଖ ଗୋଡ଼ ମାଝଂସ ରକତ
ଗୋଟି କରି ଯନ୍ତ୍ର କଲେ ଯେକ ପତ୍ର ।
ତାହାଙ୍କର ମେଦ ମାଂସ ମେଦିନୀ କରି ସଞ୍ଚ
ସଂସାର କରିବାକୁ ବ୍ରହ୍ମାୟେକ ରଞ୍ଚ ।
ତେଣୁ ସେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଲାକ ଥିର
ଅନନ୍ତ କୋଟିବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ଦୁହିଁ ସେ

ଠାକୁର । ୧୦

ବ୍ରହ୍ମାର ବେଦ ପୋଥି ଶଙ୍ଖାସୁର ନେଲା
ଜାଣି ପିତାମହ ତୋହୋ ଆଗରେ କହିଲା ।
ତୁ ଦେବ ମନ୍ତ୍ର ଅବତାର ହୋଇ
ମହାଜଳେ ପଣି ହାତୋଲିଲୁ ଗୋସାଇଁ ।
ଲକ୍ଷେକ ଯୋଜନ ଏ ଲବଣ ଅକୁପାର
ଶିଶୁ ମୃଗ ମାଲଲ ସେ ସିଂହର ଆକାର ।
ତୁ ସ୍ବାମୀ ଅକର୍ମ କଲୁ ମହାପାଣି
ସମୁଦ୍ର ଗଲିଲାତ ପୂରିଲା ନ ଜାଣି ।
ନିଷ୍ଠୁର ହୋଇଣ ରହିଲୁ ପାତାୟର
ଦେଖି ଦୁଷ୍ଟି ତୋତେ କଲେ

ବେଦବର । ୨୦

ଶଙ୍ଖାସୁର ଦତ୍ୟକୁ ପ୍ରାଣେ ହତକରି
ବିଧାତା ଗୋଚରେଣ ଦେଲୁ ବେଦ ଚାରି ।
କୃମ ରୂପେ ତୁ ଯେ ବହିଲୁ ମହାଭାର
ବନ ଗିରି ନଦୀ ସପତସାଗର ।
ତିଳମାୟାପ୍ରାଣେ ନାଥ ସମସ୍ତ ଧଇଲୁ
ଯାବତ କାଳକୁ ନାଥ କଥା ଗୁହାକୁଲ ।
ନୋହିଲେଣ ମେଦିନୀ ନାଥ ପଡ଼ନ୍ତା

ରାସାନ୍ତଳେ

ତୋହୋର ନ ଧଇଲେ କି ଆଆନ୍ତେ
ଦିଗପାଳେ ।

ହିରଣ୍ୟ ଦଇତ ହରିନେଲା ମହା
ବରାହ ମୂର୍ତ୍ତି ଯେ ଦେବ ଧଇଲୁ ଯେ
ଦୁହିଁ । ୩୦

ଶୂନ୍ୟେଣ ଥାଇ ପୃଥି ଦାନ୍ତେ ଗୁହାକୁଲ
କରମୋଦୀ ଗଦାୟେଣ ଦଇତ ମାରିଲୁ ।
ଅମୋହ ଶସ୍ତ୍ରେଣ ନୋହିଲା ତାର ମୃତ୍ୟୁ
ଦେବଗଣ ଘେନିଣ ଗୋଦିଲା କୁଶଳେଦୁ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜେ ଦେବ ଦେବକୁ ଗୁହାଳ
ବାମ କରେ ଦତ୍ୟକୁ ମାଲଲୁ କୋପ ବହି ।
ହିରଣ୍ୟ ଶିର ପଡ଼ିଲାକ ତକ
ତତକ୍ଷଣେ ଶିର ହୋଇଲା ଶତେ ଫାଳ ।
ଅସୁର ମାଲଲୁ ରଖିଲୁ ମେଦିନୀ
ତେଣୁ ସେ ସୁସ୍ତେଣ ରହିଲେ ପୁର

ତିନି । ୪୦

ହିରଣ୍ୟ ଦଇତ ଯେ ପ୍ରତାପୀ ତିନିପୁରେ
ଯାହାର ନାମେ କମ୍ପତି ଯେ ସୁରନରେ ।
ପ୍ରହଲାଦ ଛଳେ ନରସିଂହ ରୂପ ଧରି
ଦତ୍ୟକୁ ଧରି ବୁକୁ ବିଦାରିଲୁ ଦେବ ହରି ।
କୋଟିଯେକ ବଜ୍ର ଆଞ୍ଚ ସମ ଯେହୁ
ତୋର କରକଇ ଲବଣୀ ପ୍ରାୟେ ସେହୁ ।
ବୁକୁ ବିଦାରିଣ କାଢ଼ିଲୁ ତାର ଅନ୍ତ
ତେଣୁ କରି ପୁର ହୋଇଲା ଜଗତ ।
ପ୍ରତାପୀ ବଳି ରାଜା ତିନିପୁରେ ରାୟେ
ସର୍ଗକୁ କୁଚ ଯେ ଦିଗବିଜେ କୟେ । ୫୦
ଦାନେଣ ରାଜା ଜିଣିଲା ଜଗତ
ବଳେଣ ବଳିରାଜା ଅଟଇ ସାମରଥ ।
ତାହାର ଲୋକେ ଆବୋରିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
ଅସୁରେ ଦିଗପାଳେ ହୋଇଲେ ପ୍ରତପ୍ତ ।
ଅତିହିଁ ଉଡ଼ୁପାତ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ବଳି
ବାମନ ରୂପ ଦେବ ହୋଇଲୁ ବନମାଳୀ ।
ଛନ୍ଦେଣ ତାହାଙ୍କର ଜିଣିଲୁ ଦେବହରି
ପାତାଳେ ଥୋଇଲୁ ତାକୁ ଅତି ଯଦୁ କରି ।
ଅସୁର ଗଞ୍ଜି ସୁରକୁଳକର ସ୍ବର୍ଗଭୋଗ ଦେଲୁ
ସକଳ ଜନପ୍ରଜା ସୁସ୍ତ ଦେବ କଲୁ । ୬୦
କ୍ଷତ୍ରୀମାନେ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ପ୍ରବଳ
ସୃଷ୍ଟି ଆରମ୍ଭ ସେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ସକଳ ।
ପ୍ରଜାହିଁ ନ ପାଜିଲେ ହରିଲେ ପର ବିଭ

ତେଣୁକରି ଅଶୋଭା ପାଇଲା ଜଗତ ।
 ରାଜା ଅ ପାଇଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ତପ ତେଜି
 ଦେବତାୟେ ହବି ସେ ନ ପାରିଲେ ଶୁଣି ।
 ପୃଥୁ ନ ସହଇ ଦୁଷ୍ଟକର ଭାର
 ପରଶୁରାମ ଅବତାର ହୋଇଲୁ ଚକ୍ରଧର ।
 ଯମଦଗ୍ଧି ସୁତ ରେଣୁକା ଗର୍ଭୁ ଜାତ
 ଦ୍ରପିଷ ବଳ ଦେବ କଲୁସି ନିପାତ । ୭୦
 ଅକ୍ଷୟେ ଡ୍ରୋଣ ସେ ବୈଷ୍ଣବା ଧନୁଧରି
 ସହସ୍ରାର୍ଜୁନକୁ ହେଲେଣ ନିବାର ।
 ଯେକୋଇଶ ବାର କ୍ଷତ୍ରିକୁଳ ନାଶି
 ନାମ ବୋଲାଇଲୁ ପୂର୍ଣ୍ଣରାମ ରଷି ।
 ସଂସାର ରକ୍ଷା ଦେବ ହୋଇଲା ତୋର
 କୃତେ
 ଦେହ ଘେନି ଜନମିଲୁ ଜଗତର ହିତେ ।
 ଯେବେ ଦେବ ଅସୁରେ ହେଲେଲେ ମୟେମଳା
 ଦେବାସୁରନରେ ପାଇଲେ ବଡ଼ ଚିନ୍ତା ।
 ଦଶଶ୍ରୀବ ଘାତ ଦେବ ନ ସହଇ ପୃଥ୍ଵୀ
 ଲଜ୍ୟାୟେ ବିକଳେ ଭାଳଇ ସୁରପତି ।
 ଅସୁରେ ଦ୍ରପିଷ ଯେ ରଷି ଗୋରୁ ଖାନ୍ତି
 ପାରିଲେ ରକ୍ଷା ଦେବ କର ଯେହୁ ଘାନ୍ତି ।
 ଆନ କେ ରଖିବଟି ତୋହୋର ହେଲ
 କଲେ
 ବ୍ରହ୍ମାକ୍ଷକର କରଯୋଡ଼ି ଯେ କଥା
 କହିଲେ ।
 ଶୁଣିଣ ସତ୍ରୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ମଧୁହାରୀ
 ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ବିଧାତା ଶୁଳଧାରୀ ।
 ଦୁମର ଛକେ ମୁଁ ମାନବ ତନୁ ଧରି
 ମାରିବେ ଦାନେବ ବଳ ନିଶ୍ରେଧନ କରି ।
 ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ବହିବି ନୋହିବି ଚକ୍ରଧର
 ନ ଚଢ଼ିବି ଗରୁଡ଼ ବିନତାକୁମର । ୯୦
 ଦୁମର ଛକେ ମାନବ ହୋଇବି ଅବତାର
 ମାରିବି ରାବଣ ଯେ ଦ୍ରପିଷ ଅସୁର ।
 ହୋଇଲି ତ୍ରିପୁତି ଯାଅ ସୁରଗଣ
 ଯେସନେକ ଆତ୍ମା ଦେଲେକ ନାରାୟଣ ।

ବିଷ୍ଣୁର ବୋଲେ ଦେବେ ମହାହର୍ଷ ହୋଇ
 ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ଦେବେ
 ହେଲେ ଯାଇ ।
 ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁର ପୂର୍ବକଥା ହେତୁ କଲେ
 ଜୟେ ବିଜୟେ ଚରିତ୍ର ମନରେ ଧଇଲେ ।
 ଦଶରଥ ହୋମରେ ବିଜୟ ଚକ୍ରପାଣି
 ରକ୍ଷିଶୁଣ ଉଠି ନମସ୍କାର କଲେକ ପୁଣି ।
 ଆନନ୍ଦେ କୃତଆଜ୍ଞୋଳି ସମର୍ପିଲା
 ପୂର୍ଣ୍ଣର ଆହୁତି ଯେ ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳେ ।
 ଦେଲା ।
 ଦର୍ପଣେ ଯେସନେକ ଦିଶଇ ନିଜ ଛାୟା
 ମୁନିକି ଦୃଶ ହୋଇଲା ବିଷ୍ଣୁର ନିଜ କାୟା ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେସନେ ଯେକ ଦେହ ବହି
 ତେସନେକ ପ୍ରକାଶ ବାସୁଦେବ ଦେହୀ ।
 ରକ୍ଷିକି ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ପଦ୍ମନେତ୍ର
 ଶ୍ରୀକରେ ଧରିଛନ୍ତି ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପାତ୍ର ।
 ଚରୁ ପୁରାଜଣ ବୋଇଲେ ମହାପ୍ରଭୁ
 ହେ ରକ୍ଷି ତୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ
 ହୋଇ । ୧୦
 ଦଶରଥ ରାଜାର ମହାଦେଇମାନ
 ବାଣିଶ ଭୁଞ୍ଜିବୁ ଉପକ୍ରନ୍ତ ନନ୍ଦନ ।
 ଚରୁ ସମର୍ପଣ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଦେବ ଗଲେ
 ଚରୁ ପାତ୍ର ଘେନିଣ ରକ୍ଷିଶୁଣ ଅଇଲେ ।
 ଦେବେ ଜୟେ ଜୟେ କଲେ ସ୍ଵର୍ଗେ ଥାଇ
 ଚରୁ ଘେନି ମୁନି ଦଶରଥକର ଚାହିଁ ।
 ବୋଲନ୍ତି ଭୋ ରାଜା କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହଉ
 ଆମର ବଚନ ଅନ୍ୟଥା ହାବେ ନୋହୁ ।
 ଅତି ଉଭୟ ପୁତ୍ରେ ହୋଇବେ ତୋର ଜାତ
 ସଂସାର ରକ୍ଷିତେ ହୋଇବେ
 ସାମରଥ । ୨୦
 ଅତି ଆନନ୍ଦେଶ ଦଶରଥ ରାୟେ
 ଚରୁ ଘେନିଣ ସେ ଅନ୍ତପୁରେ ଯାୟେ ।
 ରାଣାକି ହକରାଇ ଶୋଧନ କଲେ ବ୍ରତ
 ତିନି ମହାଦେଇ ଆଚରିଛନ୍ତି ସତ୍ୟ ।

ଆବର ଯୁବତୀ ନ ପାରିଲେ ପାଳି
 ବିଧାତାର ଉପାୟେ ଛାଡ଼ିଲେ ସର୍ବବାଳୀ ।
 ରାଜା ବୋଇଲାକ ରାଣାକ ମୁଖ ଚାହିଁ
 ବ୍ରତ ଛାଡ଼ିଲି ତୁମ୍ଭେ ଅଜ୍ଞାନମତ ହୋଇ ।
 ଯେ ତୋହୋର କର୍ମେ ଅଛଇ ପୂର୍ବ ବୋଷ
 ସେ ଫଳ ଭୁଞ୍ଜି ତୁମ୍ଭେ ସକଳ
 ରାଣାହଂସ । ୩୦
 ଏତେ ବୋଲି ରାଏ ଉଦବେଗ ଭିର
 ଦୁଇ ଭାଗ କରି ଚରୁ ଘେନିଲା ଦୁଇ ହସ୍ତ ।
 କଉଶୁଳା କକୟା ସମର୍ପିଲା ନେଇ
 ଘେନିଲେ ବେନି ସପତଣା ହରଷମୁଖ
 ହୋଇ ।
 ସୁମିତ୍ରାକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଲଇ କଉଶୁଳା
 ଭୋ ସୁମା ଯେହାକୁ ଦୟାତ ନୋହିଲା ।
 ଏ ସେ ବ୍ରତ ଯେ ରଖିଛି ଶଶୀମୁଖୀ
 ତୋହୋର ହସ୍ତ ଧରି ହୋଇବକି ଦୁଖୀ ।
 କର ଅନଗୁହ ଦୟା ବେଗେ ହୋଉ
 ଆମର ତହୁଁ ଯେ କୋଣେ ଚରୁ ଖାଉ ।
 ନୃପତି ବୋଇଲେ ମୁଁ ଯେ ମଣିତ ନ
 ପାରିଲି
 ତାହାକର ସଙ୍ଗତେ ଯେହାକୁ ଗଣିଲି ।
 ଯେହୁ ଯେବେ ପାଳି ଅଛଇ ମହାବ୍ରତ
 ଯେହାକର ତନୟେ ହୋଇବେ ପରାପତ ।
 ଦିଅ କୋଣେ ଚରୁ କଲ୍ୟାଣ କ୍ଷେମ ହୋଉ
 ଯେସନେକ ବୋଇଲା ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର
 ପ୍ରଭୁ ।
 ଶୁଣି କଉଶୁଳା କକୟା ବେନି ରାଣୀ
 ସୁମିତ୍ରାର କରେ ଚରୁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଦେଲେ
 ଆଣି ।
 ତାହାର ପୁତ୍ରନ୍ୟ ସେ ପାଇଲା ଭାଗ ଦୁଇ
 ବିଷ୍ଣୁ ସୁମରିଣ ତିନିହେଁ ଚରୁ ଖାଇ । ୫୦
 ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦିବସ
 ସେ ଦିନ ତିନି ରାଣୀ ହୋଇଲେ ଗର୍ଭବାସ ।
 ସାଧୁ ମହିମା ସେ କଉଶୁଳା ରାଣୀ

ଗର୍ଭେ ଧଇଲା ସେ ଦେବକ ଶିରୋମଣି ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯାଗ ସମାପତ
 ଶାଆନ୍ତା କନ୍ୟା ଘେନି ମୁନି ତପୋବନ୍ଧ ।
 ସମ୍ପଦ ଘେନି ପିତା ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲା
 କିଛି ଦୂରେ ରାଜା ପାଲୋଟି ଯାଇଣ
 ଅଇଲା ।
 ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଅଶ୍ୱ ଗଜ ରଥ ଦେଇ
 ଅନେକ ପ୍ରବୋଧୁ ବୋଇଲା
 ନରସାଈ । ୨୦
 ଦୋହିତାକୁ ତିଆରି କୁଆଁକି ପ୍ରବୋଧୁ
 ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲାକ ଦଶରଥ ମହାଯୋଧୁ ।
 ଆବର ଯେତେକ ଆସିଥିଲେ ମୁନି
 ଯେ ଯାହା ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲେ ଗଉରୋବ
 ଘେନି ।
 ଯାଗର ଦକ୍ଷିଣା ଦେଲାକ ନୃପତି
 ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଗଲେ ସର୍ବ ଯତି ।
 ନିଜ ପୁରକଇ ଲୋମପାଦ ଗଲା
 ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
 ଯେତେକ ଦେଶରୁ ଆସିଥିଲେ ରାଜା
 ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ପାଇଲେକ
 ପୂଜା । ୨୦
 ଅକ୍ଷତ ଘେନିଣ ଚଳିଲେ ମହାପତି
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
 ଦଶରଥ ରାଣୀ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ଗର୍ଭବାସ
 ଦିନେ ଦିନେ ପତିର ଛାଡ଼ିଲା ମୁହାଁସ ।
 ଆହାର ନ ରୁଚଇ ବୁଲାଇ ବଦନ
 ଶଳି ମଣିଲେ ଯେ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ଚନ୍ଦନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ମଳିଣ ଯେ ଗମ୍ଭୀରେ ପଶଇ ଆନମାନ
 ମନ ଛନ ଛନ ପ୍ରକୃତି ହୋୟେ ଆନ ।
 ଶୀତଳ ମଳୟ ପବନ ଲୋଡ଼ିଲେ
 ବେନି ମାସ ଯାଆନ୍ତେ ଅଳସ ଯେ
 କଲେ । ୩୦
 ଯାହା ଗୁଞ୍ଜନ୍ତି ତାହା ତକ୍ଷଣେ ଉଦ୍‌ଗୀରି
 ଶୁତିଲା ଠାବରୁ ଉଠି ନ ପାରନ୍ତି ନାରୀ ।

ଶରଧା କରନ୍ତି ଅପୂର୍ବ ଦ୍ରବ୍ୟ ଖାଇ
 ନୃପତି ଜାଣିଣ ସମସ୍ତ ନିରିଭାଇ ।
 ତିନିମାସ ହୁଅନ୍ତେଣ ଖସିଲା ବେନିଷ୍ଟନ
 କୁଚର ଉପରେ ଦିଶିଲା କଳାବର୍ଷ ।
 ଦେହ ପାଣ୍ଡୁର ଯେ ସିଠୁଆ ଓଷ୍ଠ ଦିଶି
 ବସ୍ତ୍ର ଖୋଷନ୍ତେଣ ପୁଣି ପୁଣି ଯାଇ ଖସି ।
 ଚତୁର୍ଥ ମାସରେ ଚଳିତ ଅଶକତ
 ଉଠିଲେଣ ହାଇ ମାରନ୍ତି ତୁରିତ । ୯୦
 ଦେଖି ଦଶରଥ ମନେ ମନେ ତୋଷ
 ପାଞ୍ଚ ମାସେ ବନ୍ଦାପନା ହୋଇଲା
 ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ।
 ଛଡ଼ ମାସେ ଦେଇକ ଗର୍ଭ ଗୁରୁହୋଇ
 ଜୀବପାଇ ପୁତ୍ର ଯେ ଗର୍ଭରେ ବୁଲଇ ।
 ଏକ ଆରକରେ କହନ୍ତି ବଚନ
 ପେଟରେ ଦେଖି ଆଗୋ ସଖି ବୁଲନ୍ତି
 ନନ୍ଦନ ।
 କେ ଯାଇ ଉଷ୍ମତେ ରାଜାକୁ କହନ୍ତି
 ମହାଦେଇକ ଗର୍ଭେ ଦେବ କୁମାର ବୁଲନ୍ତି ।
 ଶୁଣିଣ ବଧାଈ ଯେ ଦେଲେ ମହାପାଳ
 ଆପଣେ ଦେଖିଲେ ପେଟେ ବୁଲୁଛି
 ଦୁଲାଳ । ୧୦୦
 ସାତମାସ ହୁଅନ୍ତେଣ ଚତୁର୍ବତ୍ ପେଟ
 କର ଆଉଁସିଣ ନାରୀ ଯେ ମଣନ୍ତି ବଡ଼
 କଷ୍ଟ ।
 ନାଭି ତଳରେ ଯେ ଜଳାଶିରା ଟାଣି
 ଦେଖିଣ ଉକ୍ଷତ ହୁଅନ୍ତି ତରୁଣୀ ।
 ଷ୍ଟନରେଣ କ୍ଷୀର ସ୍ରବଇ ନୀର ଜାଣି
 ଅଳପ ଆହାରେ ସନ୍ତୋଷ ତରୁଣୀ ।
 ଅଷ୍ଟମାସ ପଶନ୍ତେ ରାଜା ଦଶରଥ
 ସତ୍ତା କରାଇଣ ବିଚାରଇ ନରନାଥ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ଜୀବାଳି ମୁଖ ଚାହିଁ
 କଣ୍ଠପ ସୁମତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀକ ହକରାଇ । ୧୦
 ବୋଲନ୍ତି ନୃପତି ଶୁଣି ହୋ ସମସ୍ତ
 ଯେ ମୋହୋର ଆନନ୍ଦ ହାଦେ କହଇ
 ହୁଷ୍ଟ ।

ମହାଦେଇମାନନ୍ତ ଗର୍ଭବାସ ଗଣିତା
 ଅଷ୍ଟମାସ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ବନିତା ।
 ହୋଇବଇଁ ସୀମନ୍ତ ଖୋଜ ଅନୁକୁଳ
 ଜଉତିଷ ରାଜଣ ଖୋଜିଲେ ଲାଗୁବେଳ ।
 ମାଘ ଶୁକଳ ଯେ ଅଷ୍ଟମୀ ରବିବାର
 ଅଶ୍ୱିନୀ ନକ୍ଷତ୍ର କନ୍ୟାକୁ ସମ୍ପଦ ତାର ।
 କଉଶୁଲା ନକ୍ଷତ୍ର ରେବତୀ ମାନରାଶି
 କୟେକୟାର ମୂଳାଧନୁ ମୁଦୁସୁଳା କହେ
 ଆସି । ୨୦
 ମଘା ସିଂହ ଅଟଇ ସୁମେଘାର ନିଜ ରୁକ୍ଷ
 ତିନିହେଁ ଯେକଦ୍ କର୍ମ ଅଟଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ।
 ଯେଣେ ସେ ତିନିରାଶୀକର ତିନିରାଶି
 ଅନୁକୁଳ ବିଘ୍ନରିଣ କହଇ ପାଟ ଜଉତିଷି ।
 ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ବଶିଷ୍ଠକଳ ଚାହିଁ
 ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ରାୟେ ମାହେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗ
 ହୋଇ ।
 ସକଳ ନଗ୍ରମାନ କରସି ନିମନ୍ତଣ
 ହୋଅସି ସୀମନ୍ତ ଦୁ ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଣ ।
 ବାରତା ପାଇଣ ଲୋମପାଦ ଅଇଲା
 ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକରେ ସେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା । ୩୦
 ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ରକଇ ନୃପତି ଆଜ୍ଞା ଦେଲା
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ କରସି ବୋଇଲା ।
 ତକ୍ଷଣେ ମଣିଲେ ବିଦ୍ୟପୁରମାନ
 ଘରେ ଘରେ ଚିତ୍ର ବିଚିତ୍ର ଲେଖନ ।
 ଦ୍ୱାରେଣ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ କଦଳୀ ଗଛ ପୋତି
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଳସ ତିରାଇ ଉଡ଼ାନ୍ତି ।
 ରାଜାମାନନ୍ତ ଯେ କଲେ ନିମନ୍ତଣ
 ଶୁଣିଣ ଅଇଲେ ସେ ସକଳ ନୃପରାଣ ।
 ରକ୍ଷି ମହରକ୍ଷି ଆସନ୍ତି ତପଋଣା
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଗହଳ ସକଳ ନରନାରୀ । ୪୦
 ଅନୁବସ୍ତ ପୁଷ୍ପ ଗନ୍ଧ ତାୟୋଳ ଯାତି ଦ୍ୟନ୍ତି
 ଯେ ଯେତେ ନେନ୍ତି ଦୁଗୁଣ କରି ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 ଘରେ ଘରେ ଉଚ୍ଛବ ମଙ୍ଗଳ ଗୀତ ଗାଇ

ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇ ।
ଚନ୍ଦନ କାଠ ନେଇ ଛାମୁଡ଼ିଆ କଲେ
ନେତ ପାତ ମଣ୍ଡଣି ମୁକୁତା ଲମ୍ବାଇଲେ ।
ମଧ୍ୟରେ ରଞ୍ଜିତେ ତହିଁ ପୋହଳାର ବେଦି
ବିଭୁଳିର ତେଜକି ଗଗନେ ଆଛାଦି ।
ବିଚିତ୍ର ଚାନ୍ଦୁଆ ଖଞ୍ଜିଲେ ଉପରେ
ବୈଭୂର୍ଯ୍ୟର କଳସ ଚିରାଳ

ଫରହରେ । ୫୦

ବିଚିତ୍ର ଚାମର ବିଚିତ୍ର ଝିନବାସ
ମୁକୁତା କେରି କେରି କେରି ଉଡ଼ଇ
ଚଉପାଶ ।

ଦିନେ ଆଉଁଶ ଯେ ମଙ୍ଗଳ ବିଧି କଲେ
ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁକୁମ୍ଭ ଲେପିଲେ ।
ଦଶରଥ ସହିତେ ସକଳ ନୃପଗଣ
ମହରଣିମାନେ ହୋଇଲେ ମଙ୍ଗଳଣ ।
ରାଣୀ ମହାଦେଇ ମୁକୁତୁଳା ଝଡ଼ା
ହଜଡ଼ା ବିଲୋପିଣ ନଗ୍ରରେ ଦେଲେ

ଛେରା ।

କୁକୁମ୍ଭ ଖେଳ ଯେ କଲେ ସର୍ବ ଘର
ଆନନ୍ଦେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଦଶରଥ

ନୃପବର । ୬୦

ଶୁଣସି ଗୋ ଉମା ବିଚିତ୍ର ରସବାଣୀ
ହୋଇଲେ ସାମନ୍ତ ଦଶରଥ ନୃପମଣି ।
ଯେକ ଦେହ ତିନି ମୂରତି ହୋୟେ ଜାତ
ସତ ସୁକୁତ ସାହିକ ଯେ ଅଟଇ ଯେକତ ।
ଯେହାଙ୍କର ଗର୍ଭରୁ ଜାତ ହୋଇବେ

ଦଳତାରି

ଯେକର ନାରାୟଣ ଚତୁର୍ଥା ମୂରତି ଧରି ।
ଅଦିତିର ସତ ରଜ ତମ ତିନିଗୁଣ
କଳକୟା କଉଶୁଳା ସୁମେତୁ ତିନିଜଣ ।
ଯେବଣ ଦିନ ସେ ହୋଇଲା ଅନକୁଳ
ନାନ୍ଦୀ ଶ୍ରୀକ୍ଷ କଲେ ପାଞ୍ଚଘଡ଼ି ବେଳ । ୭୦
ହୋମ କରିଣ ନାରାଜି ଦେଲେ ନ୍ୟାସ
ଆପଣେ ଦେଲା ନେଇ ଅଜ ନୃପ ଶିଷ ।

ସତାକର ବରଜନ୍ୟା ବେଗେଣ ଅଜଲେ
ଅଷ୍ଟମାସ ବନ୍ଦାପନା ସମସ୍ତ ସାରିଲେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ସ୍ଥାପି ଅର୍ଘ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ଆଣି
ଆଶିଷ ପାଇ ଭିତରକୁ ଯାନ୍ତି ପୁଣି ।
ଜଷ୍ଟଦେବତାକୁ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର
ତହିଁ ବନ୍ଦାପନା ଅନେକ ବେଢ଼ାର ।
ପିଙ୍ଗଳ ଶାଢ଼ୀ ସେ ପିନ୍ଧିଣ ଯୁବତୀ
ଗଜଶ୍ୟାମ ହୋଇଣ ଆସଇ ନରପତି । ୮୦
ଛାୟା ମଣ୍ଡୋପର ତଳେ ଉଭାହୋଇ
ବରୁଣ ପୂଜାକରି ଯାଆନ୍ତି ଆଶିଷ ପାଇ ।
ସତାଜନକର ଅକ୍ଷତ ପୁଷ୍ପ ଦେଇ
ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ତାମ୍ବୁଳ ଫଳ ଥୋଇ ।
ଚତୁସ୍ତମ ଲେପନ ହୁଅନ୍ତି ନୃପତି
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଭୋଜନ କରନ୍ତି ।
ରବି ଅସ୍ତକାଳେ ନବଶ୍ରୀହୀ ଗନ୍ଧା
ତିନିଚାଣୀ ସହିତେ ସ୍ନାହାନ ମହାଯୋଧା ।
ନବତନ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଉପରାଣ ଘେନି
ବେଶବେସନ ତହିଁ ହୋଇଲେ

କାମେନୀ । ୯୦

ମାଳ ମୁକୁତ ଯେ ଭୂଷଣ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ
ହୁଳହୁଳି ଧ୍ବନି ଶୁଭଇ ଚଉପାଶ ।
ଶଙ୍ଖମହୁତା ଯେ ମର୍ଦ୍ଦଳ ନୃତ୍ୟଗୀତ
ବାହାରେଣ ସଭା ସମ୍ଭରେ ପୁରିତ ।
ଅଛନ୍ତି ନାନା ଦେଶ ମହାପାଳ
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖନ୍ତି ସକଳ ।
ତପାଜନେ ବସିଅଛନ୍ତି ସଭାମଧ୍ୟେ
ସ୍ବର୍ଗେ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ସୁରସିକେ ।
ରାଜାରାଣୀଙ୍କର ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ଶ୍ରୀଫଳ
ଆବର ଘେନିଣ ଅଛନ୍ତି ତଣ୍ଡୁଳ । ୧୦୦
ଆଗେ ଦୃଢ଼ବର ଆଶିଷମାନ ରଣି
ମଙ୍ଗଳ ଯୋଗେଣ ଆସନ୍ତି ରାଜାରାଣୀ ।
ବେଦିରେ ବିଜୟେ ତଣ୍ଡୁଳ ଫଳ ଥୋଇ
ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ସନିଧେ ଦୁରିତେ ବସେ ଯାଇ ।
ଚଉପାଶେ ଜଳଜ ଦାପ ଦିହୁଡ଼ି ହୁଳା

ଲୋକ ଦେଖି ଲାଜ ପାଆନ୍ତି ଅବଳା ।
ହରଷେ ସଂକୁଚେ ଗୁହତମାନ କଲେ
ଅଳପ ହସିଣ ମୁଖ ଲମ୍ବାଇଲେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ହୋମ ଅଗ୍ନି କରି ଆଛାଦନ
ସମିଧ ଘେନି ଚରୁ କରନ୍ତି ରନ୍ଧନ । ୧୦
ଦିଗପାଳକର ଘୃତ ହବି ଦେଲେ
ଝିଙ୍କ ପକ୍ଷୀ ଘେନି କେଶ ବିରୋଳିଲେ ।
ରାଣୀଙ୍କର ମଉଳି ଆପଣେ ନୃପମଣି
ମନ୍ତ୍ର ଶୁଣାଇଣ ପାରିଲେ ତିନିବେଣୀ ।
କପାଳେ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ କଲେ ରାୟେ
ମଥାରେ ଗୁରୁତା କାଣ୍ଡେକ ଖଞ୍ଜି ଆୟେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବେଦ ପଢ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ର ଯୋଗେ
ଦଶରଥ ବଶିଷ୍ଠ ବସିଲେ ଯୁବତୀଙ୍କ
ଆଗେ ।

ତୀର୍ଥଙ୍କର ନାମ ସୁମରିଲେ ନୃପମଣି
କଲ୍ୟାଣ ଘେନି ଭିତରକୁ ଗଲେକ
ରାଜନି । ୨୦

ପୁରେ ପ୍ରବେଶରେ ଯାଇ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ
ଦେବଗଣ ସ୍ବର୍ଗରେ ବସିଣ ଭାଳିଲେ ।
ଦଶରଥ ନୃପତି ସାମନ୍ତର କାଳେ
ଉପୁଜିବ ନାରାୟଣ ଏହାଙ୍କର କୋଳେ ।
ଆମ୍ଭକଲ ରକ୍ଷା କରିବେ ଦଳତାରି
ତେବେ ସେ ପାରିବା ନା ସ୍ବର୍ଗ ଭୋଗକରି ।
ଦଶରଥ ଯୋଗେ ହୋଇବା ନା ସୁପ୍ତ
ଯେଥକଲ ଅକ୍ଷତ ଦେବାର ଯୁଗତ ।
ବିଘ୍ନର କରି ଦେବ ପବନକୁ ରାଇ
ଅକ୍ଷତ ଦେବତାୟେ ଦେଲେ

ପଠିଆଇ । ୩୦

ରାଜାମାନେ ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ
ପୂଜାକଲେ

ଯେଥୁ ବରଜନ୍ୟା ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
ଭୋଜନ ଶୟନ ସେ କରନ୍ତି ଯଥାବିଧି
ଶୁଣ ଗୋ ବରାନନେ ବୋଲନ୍ତି ଅନାଦି ।
ଦଶରଥ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ସାମନ୍ତ

ଯେ ଯାହା ପୁରେ ଗଲେ ନୃପତି ସମସ୍ତ ।
 ସନମାନ ପାଇଣ ଗଲେ ସର୍ବ ଯତି
 ଲୋମପାଦ ଗଲେ ନଗ୍ନ ଚମ୍ପାବତୀ ।
 କନ୍ଦେକନ୍ଦା ଦୁର ପିତା ପୁତ୍ର ଘେନି
 ଗଲେ କଉଶୁଳା ସୁମିତ୍ରା ଭାଇ
 ବେନି । ୪୦
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ନୃପତି ପରମ ସାନନ୍ଦ
 ମୁଖ ବିକାଶର ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ।
 ଅଷ୍ଟମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନବମାସ ପଣି
 ଅପସର ଆଉଜି ବସନ୍ତି ରାଣୀ ଆସି ।
 ବିଶେଷେ ସେବା କରୁଥାନ୍ତି ଅନୁକ୍ରମ
 ଯତନକରି ନିଯୋଗୀ କରିଛି ଦଶରଥ ।
 ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ଚଇତ୍ର ପଖେ ଗଲା
 ଦିନବଡ଼ା କୋଡ଼ିରେ ଦିବସ ଭୋଗକଲା ।
 ଯେସନେକ ଦଶମାସ ଅନ୍ତରେଣ ଦିନ
 ଅଷ୍ଟମୀ ତିଥିରେ ନବମୀ ବର୍ଷମାନ । ୫୦
 କଉଶୁଳା ଦେହ ହୋଇଲା ଅଥୁର
 ଚିର ଅନ୍ତରାଳ ପବନ ବହଇ ଖର ।
 ପେଟ ବଥାଇ ଯେ ହାଇ ଘନ ଘନ
 ମୁଦୁସୁଳା ଯାଇ ଜଣାନ୍ତି ରାଜନ ।
 ଭୋ ଦେବ ଦଶରଥ ନୃପତି ଶିରୋମଣି
 ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଅଳସ ତୋ କଉଶୁଳା ପାଟରାଣୀ ।
 ପୁଣିହିଁ ଜଣେକ ଯେ ଯେସନ ସମୟେ
 ଜଣାଇଲା ଆସି ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାୟେ ।
 ଭୋ ଦେବ କଇକୟା ସୁମିତ୍ରା ପେଟବ୍ୟଥା
 ଶୁଣିଣ ଭିତରକୁ ଯେ ଗଲା
 ମହାରଥା । ୧୦୦
 ସମସ୍ତ ଯୁବତୀଙ୍କି ବୋଇଲାକ ରାଇ
 ଯେ ତିନିହିଁକି ଜଗ ଦୁମ୍ଭେ ଅନୁକ୍ରମେ
 ଥାଇ ।
 ପୁଣି ବାହାରକୁ ଅଇଲେ ମହାପତି
 ବଶିଷ୍ଠ ସୁମନ୍ତକୁ ଘେନିଣ ଭାଳନ୍ତି ।
 ମହାଦେବମାନଙ୍କର ପେଟ ବଥାଇଲା
 ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ କରଯୋଡ଼ି ଜଣାଇଲା ।

ଶୁଣ ଦେବ ଦଶରଥ ନୃପତି ତିଳେକ
 ହୋଇଲା ମାସ କେତେ ତାହା ଯେବେ
 ଲେଖ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲେ ଆଷାଢ଼ ମାସ ଯାନ୍ତେ
 ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଦିବସ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଅନ୍ତେ । ୧୦
 ସେଦିନ ରାଣୀ ଯେ ଚରୁକଲେ ଗ୍ରାସ
 ବଡ଼ାଦିନ ଗଣନ୍ତେ କୋଡ଼ିରେ ଦିବସ ।
 ଆକହିଁ ଚଇତ୍ର ଶୁକଳ ଅଷ୍ଟମୀ
 ନବମୀ ତିଥି ଯେ ଅଛଇ ଉତର୍ଜୀ ।
 ବଡ଼ା ଲେଖିଲେ ଦଶମାସ ହୋଇ
 ପୁତ୍ର ଜାତ କରିବେ ଅବଶ୍ୟ ମହାଦେଇ ।
 ଦିନ ବଢ଼ିଲେ ଦୋହିତା ବୋଲି ଜାଣି
 ପୂର୍ବର କଥାୟେ ଅପୂର୍ବ ରସବାଣୀ ।
 ବିଶେଷେ ଆଷାଢ଼ର ଦିବସେକ ଗଲା
 ଗର୍ଭଲେଖାକୁ ମାସେ ବଶିଷ୍ଠ
 ବୋଇଲା । ୨୦
 ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରସବ ହୋଇ ନାରୀ
 ଯେକଥା ସ୍ବରୂପ ତୁ ଜାଣ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
 ପ୍ରସବିଲା କାଳ ହୋଇଲାକ ଆସି
 ଯେଥୁକଲ ଭ୍ରାନ୍ତି ନ କର ଅଜଶିଷ୍ଠି ।
 ଶୁଣି ଦଶରଥ ସୁମନ୍ତକଲ ବୋଲି
 ବହୁତ ପୁତ୍ରବନ୍ତୀ ଅଣାଅ ବୁଦୁସୁଳା ।
 ଆଜ୍ଞାପାଇ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଣିଲେ ସୁଲକ୍ଷଣା
 ଭିତରେ ନିଅ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ନୃପମଣି ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ଗଲା
 ପେଟବ୍ୟଥା କରି ଶୁଳ ପେଲାଇଲା । ୩୦
 ଅନେକ ଯୁବତୀ ଯେ ବେଢ଼ି ଧରିଛନ୍ତି
 କଷ୍ଟରେ ରାଣୀମାନେ ମାତା ସୁମନ୍ତରି ।
 ପେଟ ମୋଡ଼ିଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ଆଇ ଆଇ
 ସିଉଲୁଣି ଦେହେ ଅଛନ୍ତି ଲଗାଇ ।
 ଥୋକାୟେକ ବେଳେ ଅଇଲା ମୁତୁପୁତ୍ରା
 ତାହାର କଷ୍ଟରେ ରାଣୀ ଦେଇଛି
 ହସ୍ତଯୋଡ଼ା ।
 ପୁଣ ପୁଣ ଶୁଳ ଆସଇ ଘନକାଳ

ବିକଲେ କଉଶୁଳା ସୁମନ୍ତର ଆଇ ଆଇ ।
 ଧନ୍ୟ ସେ ସାଧବୀ ଧନ୍ୟ ତାର ପେଟ
 ଗର୍ଭେ ଧରିଅଛି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ୪୦
 ସାତ ଦ୍ଵାପ ସାତସିନ୍ଧୁ ନଦୀ ବନ
 ପର୍ବତ ଜଳ ସ୍ଥଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁବନ ।
 ଦଶଦିଗପାଳେ ମେରୁ କପିଳାସ
 ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ଯାହାର ଦେହରେ କରିଛନ୍ତି
 ବାସ ।
 ସେ ସେ କଉଶୁଳା ରାଣୀର ଗର୍ଭେ ଅଛି
 ଦେହ ଧଇଲା କେନ୍ଦ୍ରେ ପ୍ରାଣ ଯେ ନ ମୁଢ଼ି ।
 ବାବୁ ମହିମା ଦାସବସ୍ତ୍ରଳ ମୁରାରି
 ଦଶରଥ ରାଣୀ ନୋହିଲା ଯେଣେ ଭାରି ।
 ପୁତ୍ରଗତି ପାଇଲେ ଯେ ନର୍କଗତି ତେଜି
 ଯହୁଁ ବାସୁଦେବ ଯେ ଓଦରେ
 ଉପୁଜି । ୫୦
 କିସ ପଟାନ୍ତର ଦେବା ଆନେ ତାହା
 ଯାହାର ତନୟେ ହୋଇବେ ଚଉଦାହା
 ଅନେକ ପୁଣ୍ୟେ ସେ ପାଇବେ ଯେହୁ ଫଳ
 ସେ ଘେନି ମନେ ଦୁଃଖ ନ କରନ୍ତି ବିକଳ ।
 ହରିହରି ନାରାୟଣ ସୁମନ୍ତ କଉଶୁଳା
 ଧର୍ମବଳେ ପୁତ୍ରେକ ସେ ଜନ ହୋଇଲା ।
 ସ୍ବର୍ଗରେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ସୁରଗଣ
 ଆକୁଁ ପଳାଇଲା ଯେ ସର୍ବ ଆପଦ ଜାଣ ।
 ଦୁହୁଭି ବଞ୍ଚାଇଣ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି କଲେ
 କିନ୍ନରୀ ଗୀତ ଗାଇ ଅପଛରା
 ନାଚିଲେ । ୬୦
 ଦିଗମ୍ବର ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ଶୁଣ ପ୍ରାଣସହୀ
 ଜଗନ୍ନାଥ ଜନମ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ମହୀ ।
 ଧାଇ ମୁଦୁସୁଳା ଦେଖିତ ଅଇଲେ
 ରାଜାର ଆଗେଯାଇ ତକ୍ଷଣେ ଜଣାଇଲେ ।
 ଭୋ ଦେବ ଦଶରଥ ବଧାଇ ବେଗେ
 ଦେବା
 ପୁତ୍ରେକ ଜାତ ହୋଇଲା ସମାନ୍ୟ ମଉବା ।
 ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଯେ ହରଷ ମୁଖ ହୋଇ

ଆନନ୍ଦେ ପ୍ରମାଣୁତ ସମସ୍ତକୁ ଚାହିଁ ।
 ଦେବର ବଧାଉ ଯେ ତଥ୍ୟ ଜାଣି ଆସ
 କରକନ୍ୟା ମହାଦେବ କରୁଅଛି କିସ । ୭୦
 କଥା ହୁଅନ୍ତେ ଯେ ଶୁଭିଲାକ ଗୋଳ
 ଧାଇଁ ଯାଇ ମୁଦୁସୁଜା କହିଲା ମହାପାଳ ।
 ଭୋ ଦେବ କନ୍ୟେକନ୍ୟା ଅଟଇ ତୋର
 ରାଣୀ
 ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲା ଯେ ସମାନ ଦିନମଣି ।
 ପରମ ସାନନ୍ଦେଶ ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା
 ବିଚାରଇ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇଲା
 ଚନ୍ଦ୍ରକା ।
 ପୁଣିହିଁ କ୍ଷଣକେ ବାରତା ପାଇଲା
 ସୁମେତ୍ରାର ବେନିପୁତ୍ର ଜନମ ହୋଇଲା ।
 କାମଦେବ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ବର ପଟାଚର
 ତାହା ତପେ ପ୍ରାପତ ବେନି ଯେ
 କୁମର । ୮୦
 ଚାରି ତନୟେ ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ଜାତ
 ଆପଣେ ଦେଖିତ ଅଇଲେ ନରନାଥ ।
 ଲାଭି କମଳେ ଲାଗିଅଛି ନାଡ଼
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଦେଲେ ଲକ୍ଷେ ମାଡ଼ ।
 ଦେଖିଣ ନିର୍ମଳ ହୋଇଲା ମୋର ନେତ୍ର
 ମନେ ବିଚାରଇ ରକ୍ଷା ହୋଇଲା ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଗୋତ୍ର ।
 ବୃକ୍ଷାନାରାଜି ଯେ ବୋଇଲା ନୃପବର
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସଜ୍ଜା ନିଜାକର ।
 ଆପଣେ ବାହାରେ ବିଜେ କଲା ଆସି
 ଧନରତ୍ନ ଅଜକାର ବହୁତ ବିଧିଂସି । ୯୦
 ଜଣେ ଜଣେ ପ୍ରସାଦ ସନମାନ କଲେ
 ଅନେକ ସଞ୍ଚା ପଦାର୍ଥ ବିଦୋହିଣ ଦେଲେ ।
 ରାଣୀ ରାଣୀହଂସ ବହୁତ ଦେଲେ ଆୟେ
 ବସ୍ତ୍ରକର ତୁଳେ ହୋଇଲା ତୁଙ୍ଗାକାୟେ ।
 ନବରର ଧାଇଁ ମୁଦୁସୁଜା ମାନ
 ଯେ ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବହିନେଲେ ଧନ ।
 କେ ଘେନି ଆସନ୍ତି ବସ୍ତ୍ର ପେଡ଼ା ପେଡ଼ା

ଆଜି ଝରି ତାବରି ଆବୋରିଲେ ଝଡ଼ା ।
 ନବର ତୁଙ୍ଗାକଲେ ନାନା ଦ୍ରବ୍ୟ ବହି
 ଦେଖିଣ ହରଷ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର
 ସାଜ । ୧୦୦
 ଦେଖିଣ ଡରିଲେ ଅସୁର ସୁର ଗଣ
 ପର୍ବତ ପକାଇ ଗଲେ ପକାଇଣ ।
 ମଡ଼ିଆଳ ପେଣ୍ଠ ନେଲେ ଖଣ୍ଡେ ମାରି
 ଧୋବା ତୁଠ ଜୁର କରିନେଲେ ଦୁଇଚାରି ।
 ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧମାନେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜନମ ଯେ
 ହୋଇ
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ନୃପତି ଆଣିଲା ହକରାଇ ।
 ସୁମତ ସହିତେଣ ପଣ୍ଡିତ ଜନ ଘେନି
 ଜନ୍ମ କର୍ମ ବିଧି ଖୋଜନ୍ତି ମହାମୁନି ।
 ଗ୍ରହପୁତ୍ର ଆସି ଆସିଲେ ଜାତକ କୋଠି
 ବୋଇଲେ ତିନିପାଦେ ବୃହସ୍ପତି ଦେଲେ
 ଦୃଷ୍ଟି । ୧୦
 ଧନୁଲଗ୍ନେ ହୋଇଲେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଜାତ
 ମକରେଣ ଜାତ ଆବର ତିନିପୁତ୍ର ।
 ପୁଷ୍ୟା ନକ୍ଷତ୍ର ଘେନି କକଡ଼ା ରାଶି ହୋୟେ
 ଜନ୍ମିଲା ଯେହୁ ତୋର ପ୍ରଥମ ତନୟେ ।
 ଆବର ତିନିକରି ଅଶ୍ଳେଷା ନକ୍ଷତ୍ର
 କକଡ଼ା ରାଶି ଯେ ହୋଇଲା ଚାରିପୁତ୍ର ।
 ଶୁଭ ବେଳ ଜାତ ସର୍ବଗ୍ରହେ ବଳୀ
 ଚାରିଗୋଟା ଗ୍ରହ ସମ୍ବେଷ୍ଟେ ଛନ୍ତି ମିଳି ।
 ଧନୁ ଲଗ୍ନେଣ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଗ୍ରହଚାରି
 ଯେକମାତ୍ର ଦେବଗୁରୁ ହୋଇଛନ୍ତି
 ଅତିଚାରୀ । ୨୦
 ଯେ ପୁତ୍ର ଧାର୍ମିକ ହୋଇବେ ନରସାଜ୍ଞ
 ତିନିପୁତ୍ରରେ ଯେହାକୁ ବଳେ ସମ ନାହିଁ ।
 ଧାର୍ମିକ କୁଶଳ ହୋଇବେ ଶାନ୍ତିଶାଳ
 ସୁଜନ ସୁବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଉଧରିବେ କୁଳ ।
 ରାଶିପୁତ୍ର ଲିହି ଯେ ସମର୍ପିଲେ ଆଶି
 ଲକ୍ଷେକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ଦେଲେ
 ନୃପମଣି ।

ଶକର ଆଳେ ଲକ୍ଷେ ଗୋଦୁହନ କରାଇ
 ଚଷ୍ଟା ଅପରାଜିତ ଲକ୍ଷେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ରାଇ ।
 ପାତ୍ର ସୁମତକୁ ରାଏ ଦେଲେ ଶାଢ଼ୀ
 ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ ହସ୍ତା ଚଢ଼ି । ୩୦
 ରାଜା ପରବେଶ ଅନ୍ତପୁରେ ଯାଇ
 ଦେଖିଲା ଅଗ୍ନିରେ ରାଣୀ ଛନ୍ତି ଶୋଇ ।
 ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ନାରୀ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ କରନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ଲାହିକାଟି ପୁତ୍ରତ ସ୍ବାହାନ କରାଇଲେ
 ଅଗର ଚନ୍ଦନ କାଠ ଅଗ୍ନି ଲାଗାଇଲେ ।
 ନେତପାଟ ଶେଷ ରଞ୍ଜିଲେ ଯତ୍ନକରି
 ଉପରେଣ ଚାହୁଆଁ ବିଚିତ୍ର ମଣେରୀ ।
 ଧାଇଁ ଧରାଇଣ ଗାଇ ଦୁଧ ଦେଲେ
 ପ୍ରାଣୁ ଅଧିକ କରି ପୁତ୍ରତ ପାଳିଲେ । ୪୦
 କଷ୍ୟପ ଅଦିତି ଯେହ୍ନେ ଲହ ପୁତ୍ର ପାଳ
 ଦଶରଥ ରାଣୀ ତେହ୍ନେ ଆନନ୍ଦ ଯେ
 ହୋଇ ।
 ଦାସୀକର ତେଷା ଆନୁଆନ ରାତି
 ନବରୁ ବାହାର ହୋଇ ଦାଣ୍ଡରେ ବୁଲନ୍ତି ।
 ତୁଣ୍ଡରେ ପାନ ମୁଣ୍ଡରେ ପୁଲ ଖୋଷା
 ଆଡ଼େ କରି ଚାହିଁଣ ଦିଅନ୍ତି ମୁଗିହସା ।
 ଲମ୍ବ ପଣତ ଯେ ଫରହର ଉଡ଼ି
 କ୍ଷଣେ ଚାଲି କ୍ଷଣେ ଦିଅନ୍ତି ଧାଉଡ଼ି ।
 ଗାଲରେ ହଳଦୀ ଯେ ଆଖିରେ କଞ୍ଚୁଳ
 ପୁଣ ପୁଣ ଦେଡ଼ନ୍ତି ଯେ ଖୋପାର
 ପୁଲମାଳ । ୫୦
 ହିଆରୁ ପଣତ ଯେ ଆଡ଼ କରି ବ୍ୟନ୍ତି
 ଅଳପ ହସିଣ ଆଖି ଛଟା ଯେ ମାରନ୍ତି ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଆନନ୍ଦ ସମସ୍ତ
 ବୃକ୍ଷାରାଜା ଆମ୍ବର ପାଇଲା ଚାରିପୁତ୍ର ।
 ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ରରେ ଯେ ଲୋମପାଦ ରାୟେ
 ପୁତ୍ର ଜାତ ଶୁଣି ତତକ୍ଷଣେ ଆୟେ ।
 କଉଶୁଳା ଭାଇ କଳକନ୍ୟା ପିତା
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଅଇଲେ ପାଇଣ ବାରତା ।

ସୁମେତ୍ରାର ଭାଇ କଳକୟାର ଭାଇ
ପୁତ୍ର ଜନ୍ମ ଶୁଣିଣ ସେମାନେ ଅଇଲେ
ଧାଞ୍ଜ । ୨୦
ଦେଖିଲେ ଦଶରଥର ଚାରି ତନୟ ଜାତ
ଅତି ଉଷ୍ମତେଣ ଦେଖିଲେ ପରମାର୍ଥ ।
ଯେଥୁ ଅନ୍ତରେ ଗଲାଦିନ ଚାରି
ପାଞ୍ଚଦିନେ ମଉଳା ଜଗନ୍ନି ପାହାରି ।
ଯୋଗିଜନ ଯାହାକୁ ହୃଦରେଣ ଚିନ୍ତି
ଅନେକ ଯତ୍ନ କରି ତାହାକୁ ଜଗନ୍ନି ।
ପୁଅଙ୍କ ମଉଳାକୁ ବଧାଇ ରାଜା ବେଲା
ଧନବସ୍ତ୍ର ଦେଇ ପୁରୁଷାର୍ଥ କରାଇଲା ।
ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ହୋଇଲା ଷଠୀଆରି
ଅବୁଡ଼ି ମନ୍ଦିର ତହିଁ ଲିପନ୍ତି ନାରୀ ।
ପୁର ମଣ୍ଡାଭଣ ସେ ଜାଲ ବେଢ଼ାଇଲେ
ମାନରୂପେ ହରିକି ଗଣିତ ମନକଲେ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଉଡ଼ି ଘେନି ତୋଳାଇଲେ
ଷଠାଘର
ହୁଳହୁଳି ଶବଦ ଶୁଭର ଅପାର ।
ଦିଉଛାଇକି ପୂଜା କରନ୍ତି ନାରୀ ମିଳି
ଛାଗ ମହିଷି ଯେ ଦିଅନ୍ତି ନେଇ ବଳି ।
ଅନ୍ନ ପିଣ୍ଡକ ଯେ ବିଭିନ୍ନ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ
ଧୂପ ଦାପେ ପୂଜା କରନ୍ତି ବିଶେଷ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ସାତଦିନ ଉଠିଆରି
ଅଷ୍ଟମ ଦିବସେ ବୁଧ ଆଠୁଆରି । ୮୦
ମହାବେଶ ତିନି ହୋଇଲେ ମାଜଣା
ଅନେକ ଧନ ଦେଲେ ଦଶରଥ ରଣା ।
ଦିନୁ ଦିନୁ ଦଶନ୍ତି ପୋୟେ ଆନୁଆନ
ଅଗାଦ ଜଳେ ଯେସନେ ବଢ଼ଇ ପଦୁବନ ।
ଶୁକଳ ପକ୍ଷରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେହ୍ନେ ଦିଶି
ଏକବିଂଶ ରାତ୍ର ହୋଇଲାକ ଆସି ।
ବୈଶାଖ କୃଷ୍ଣ ଯେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦିନ
ନଗ୍ର ମଣ୍ଡାଭଳେ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ ।
ତାର୍ଥଜଳେ ପୁତ୍ରନ୍ତ ସ୍ନାହାନ କରାଇଲେ
ରତ୍ନଖଟ ଦୋଳି ଉପରେ ଶୁଆଇଲେ । ୯୦

ଗ୍ରହଶାନ୍ତି କରିଣ ଦକ୍ଷିଣା ଦାନ ବ୍ୟକ୍ତି
ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଛତ୍ର ତୈଳ ବିଲୋହନ୍ତି ।
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଅଇଲେ ବନ୍ଦାଇ
ଡୋଲ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ବାଜଇ ।
ନୃତ୍ୟ ଠାବେ ଠାବେ କରନ୍ତି ନରନାରୀ
ସୁର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ ଦେବତାୟେ କରି ।
ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ଦେଲେ
ବେଦମନ୍ତ ପଢ଼ି ଆଶିଷ ବାଞ୍ଛିଲେ ।
ଶତେକ ଶଙ୍ଖ ଯେ ଶତେକ ମହୁରି
ସହସ୍ରେକ କନ୍ୟା ହୁଳହୁଳି
ଧୁନିକରି । ୧୦୦
ଦଧି ମାଛ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଆଗରେଣ ଥାପି
ଶ୍ଵେତ ପାରୁଆ ଯେ ରାଜହଂସ ପକ୍ଷୀ ।
ମଙ୍ଗଳ ଅଷ୍ଟକ ପଢ଼ନ୍ତି ଜଉତିଷ
ସୁଞ୍ଜ ଦ୍ଵିଜବରେ କରନ୍ତି ଆଶିଷ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ଘେନିଣ ଦଶରଥ
ମନରେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ନରନାଥ ।
ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର କର୍ଣ୍ଣେ
ସାରସ୍ଵତ ମନ୍ତ୍ର କହିଲେ ମହାମୁନେ ।
ରଷି ପୟରତି କେବଣ ନାମ ଦେବା
ଭୋ ପଶ୍ଚିତ ଜନେ ବିଚାରି କହିବା । ୧୦
ଦଶରଥ ବୋଇଲେ ତୁ ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟ ଜ୍ଞାତା
ସବୁରି ସନମତେ ତୁମ୍ଭର ଯିବ କଥା ।
ବ୍ରହ୍ମମୁନି ବୋଇଲେ ଏ ତୁମ୍ଭର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର
ଦେଖିଣ ରମ୍ୟ ଉପୁଜଇ ଯେ ମୋହୋର
ଯେ ନେତ୍ର ।
ଆବର ସୁନ୍ଦର ଯେ ମଧୁର ମୂରତି ଶ୍ୟାମ
ଯେହାର ନାମ ଗୋଟି ହେଉ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ।
ଯେହାର କନେଷ୍ଠ ଯେ ଭାରୀ ଅର୍ଥେ ଜାତ
ଯେହାର ନାମ ଗୋଟି ହୋଇବାକ ଭ୍ରଥ ।
ଯେହାର କନେଷ୍ଠ ଯେ ସୁମିତ୍ରାର ବଳା
ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ଅଟଇ ଅନର୍ଗଳା । ୨୦
ଯେହାର ନାମ ଗୋଟି ହୁଅଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ସବୁହୁଁ ସାନ ଯେ ଅଟଇ ବିଚକ୍ଷଣ ।

ଶତ୍ରୁ ଦର୍ପ ହାବେ ମର୍ଦ୍ଦବାକ ବୀର
ଶତ୍ରୁଘନ ନାମ ହୋଉ ଯେ ପୁତ୍ରର ।
ଯହୁଁ ପୁତ୍ରଙ୍କର ନାମ ବଶିଷ୍ଠ ଯେ ଦେଲେ
ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ।
ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ଗଲେ ନରନାରୀ
ଦୋଳି ଶୁଆଣି ସେ ନାମ ତହିଁ ସାରି ।
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନକର ଦେଖି
ଦଶରଥ ନିର୍ମଳ ହୋଇଲା ବେନି
ଆଖି । ୩୦

ଦିନୁଦିନ ପୋୟେ ବଢ଼ନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି
ଯେକା ପେଟୁ ଜନ୍ମପ୍ରାୟେ ପାଳନ୍ତି
ସର୍ବରାଣୀ ।
ଉଠିଆଣି ଶେକେ ଶୋଭୟଲେ ପୋୟେ
ତିନିମାସ ପ୍ରବେଶଣ ଅଣିଆଙ୍ଗ ଶୋୟେ ।
ଉବୁରି ହୋଇ ଯେ ବାହାନ୍ତି ଗୁଳୁଗୁଣ୍ଡା
ଖେଳନ୍ତି ଖେଳ ଯେ ତାହାଙ୍କ ମନଜାଛା ।
କଟି ପାଟ ତୋର ଘାଗୁଡ଼ି ଘଣ୍ଟି ଗୁରୁ
ବାହେଣ ବାହୁଡ଼ି ଗଳାରେ ସୁନା ପୁତା ।
କେବଣହିଁ ଦିନେ ରାମ ପାଟବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି
ହସ ହସ ହୋଇଣ ପରମ ସାନନ୍ଦି । ୪୦
ପିତାଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ରାମ ଲାଜ ଲାଜ କରି
ଧାଇର କୋଳେ ଧାଞ୍ଜ ପଶନ୍ତି ବାହୁଡ଼ି ।
ଦଶରଥ ବୋଲଇ ଆସ ଆସ ବାବୁ
ଯେ ମୋହୋର ସମ୍ପଦ ତୋହୋର ସିନା
ସବୁ ।
ନାଳ ମୁଖ ଗୋଟି ତୋର ପରିମୁଣ୍ଡା ଯାଇ
ଯେ ମୋହୋର ରଘୁବଂଶର କାରଣଣୀ ଅଟୁ
ନା ତୁ ସାଙ୍ଗ ।
ଭ୍ରଥ ସହିତେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘନ
ବେଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ଯେ ମହାବେଇମାନ ।
ଧାଇକର କୋଳେ ଅଛନ୍ତି ଚାରି ପୋୟେ
ରାଜା ପୟରଇ କେତେକ ବୟେସ
ହୋୟେ । ୫୦

କୈକୟା ବୋଲଇ ଦେବ ବେନି ବରଷ
 ଯେ ପୁରି
 ଅଡ଼ାଇ ବରଷ ହୋଇଲାନି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ଯେହି ଜ୍ୟେଷ୍ଠକୁ ଦେବ ଛବିଶ ମାସ ହୋଇ
 ମହାଦେଇ କଥା ଶୁଣି ଦଶରଥ କହଇ ।
 ଅଡ଼ାଇ ବରଷ ତ ହୋଇଲା ପରବେଶ
 କର୍ଣ୍ଣବେଧ କରାଇବା ଯେହୁ ଆଷାଢ଼ ମାସ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦାସ୍ୟା ପକ୍ଷେ ନୋହିବାକ କିଛି
 ବଂଶାବଳୀ କର୍ମ ଯାହା ପୂର୍ବେ ଅଛି ।
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଯେ ଦଶରଥ ରାୟେ
 ବାହାରେ ଅବକାଶ ବଶିଷ୍ଠ

ହଜରାୟେ । ୬୦

ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଘେନି ଯେ କରନ୍ତି ବିଚାର
 ଗଣକ ଗଣିଲା ସେ ନକ୍ଷତ୍ର ତିଥି ବାର ।
 କର୍ଣ୍ଣବେଧ ଅନକୂଳ ଦିଅ ବେଗେ ଖୋଜି
 ଯେସନେକ ବୋଲିଲେ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର
 ରାଜି ।

ଶୁଣି ଜଉତିଷ କହଇ ଖଡ଼ି କାଢ଼ି
 ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳ ଯେ ଦଶମୀ ଚାରିଘଡ଼ି ।
 ଗୁରୁବାର ସ୍ବାତୀ ନକ୍ଷତ୍ର ପ୍ରସିଦ୍ଧି
 କର୍ଣ୍ଣବେଧ ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ଅଟଇ ମହାସିଦ୍ଧି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ଅଟଇ ମୈତ୍ର ତାର
 ଚତୁର୍ଥ ଚନ୍ଦ୍ର ତାର ଅଟଇ ଦେବ

ତୁଳର । ୭୦

ଯେ ଦିନ ସ୍ବାମୀ ଦୁଇ ଘଡ଼ି ବେଳ
 ଆବର ତିନିପୁତ୍ରକୁ ଅଟଇ ଅନକୂଳ ।
 ଶୁକ୍ରବାର ବେଳେ ନକ୍ଷତ୍ର ଦେବ ଚିତ୍ରା
 ତହିଁକି ସାଧେକ ତାର ହୋଇଛି ପବିତ୍ରା ।
 ଚତୁର୍ଥ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ସବୁକୁ ଅଟଇ
 ମିଥୁନ କକଡ଼ା ଦୁଇ ଲଗ୍ନ ଅଛଇ ।
 କର ସର୍ବ କର୍ମ ସାମନ୍ତ ବେଳ ହଉ
 ରାମକୁହିଁ ଯେ ମଘାରେ ଅଟେ ରାହୁ ।
 ଦେବଗୁରୁ ପଞ୍ଚମେ ଷଷ୍ଠରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁତ୍ର
 କର କର୍ଣ୍ଣବେଧ କାଳହିଁ ପବିତ୍ର । ୮୦

ଶୁଣି ନୃପତି ଯେ ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ
 କରାଅ ସମ୍ଭାର ବୋଲିଣ ବୋଲଇ ।
 ଗୁହ କହନ୍ତି ଗୋ ଶୁଣ ତୁ ପାର୍ବତୀ
 ନଗ୍ରପୁର ମଞ୍ଚାଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୂପତି ।
 ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳ ଯେ ଦଶମୀ ଗୁରୁବାର
 ସ୍ବାତୀ ନକ୍ଷତ୍ର ସେ ଅଟଇ ଉପର ।
 ଛାୟା ମଣ୍ଡପ ତଳେ ବିଜୟେ ଦଶରଥ
 ପୁତ୍ରତ୍ର ଘେନିଣ ବିଜୟେ ନରନାଥ ।
 କୁଳର ପୁରୋହିତ ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି
 ଅଗ୍ନି ଆଜ୍ଞାଦନ କରନ୍ତି ମନ୍ତ୍ର ଘେନି । ୯୦
 ପୂର୍ଣ୍ଣକୂସ୍ମ ଆପି ବରୁଣ ପୂଜା କଲେ
 ଶୁଭଲଗ୍ନ ବେଳେ କର୍ଣ୍ଣ ବିକ୍ଷାଇଲେ ।
 ନବଗ୍ରହ ପୂଜନ୍ତି ଆପଣେ ତପରଣୀ
 ବାଦ୍ୟମାନ ବଜାନ୍ତି ଶଙ୍ଖ ଯେ ମହୁରୀ ।
 ପହରକ ଭିତରେ ସାରିଲେ ସର୍ବକର୍ମ
 ଦେଖିଣ ସାନନ୍ଦ ଯେ ନୃପତିର ମନ ।
 ରାଜା ବହୁତ ଯେ ଦେଲା ଦାନ ଧର୍ମ
 ଯେ ଯାହା ମାଗନ୍ତି ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ।
 ଦିନାକେତେ ଗଲାଗୁ ଶର୍ବଣ ଘାତ ଶୁଣି
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୋଳିମାନ ପୁଅଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣେ

ସଞ୍ଜ । ୧୦

ପୁତ୍ରଙ୍କର କର୍ଣ୍ଣେ ରତ୍ନ ଆଉରଣ କଲେ
 ଶୁଣ ପ୍ରିୟା ଭବାନୀ ଗୋ ଦିଗମ୍ବର

କହିଲେ ।

ପୁତ୍ରକୁ ଦେଖିଣ ନୃପତି ହୋୟେ ଡୋଷ
 ଯେସନେକ ପ୍ରବେଶ ଯେ ପଞ୍ଚମ

ବୟସ ।

ପଣ୍ଡିତ ହଜରାଇ ଶୁଭ ଯୌଗ ଘେନି
 ଆପଣେ ବିରରଣ ବଶିଷ୍ଠ ତପୋଧନି ।
 ମାର୍ଗଶିର ପଞ୍ଚମୀ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ରବିବାର
 ପୁଷ୍ୟା ନକ୍ଷତ୍ର ଯେ ରାମଙ୍କ ସାଧ୍ୟ ତାର ।
 ପହରକ ଭିତରେଣ ବସିବେ ପାଠପଢ଼ି
 ବୃହସ୍ପତି ଉଦୟେ ବେଳ ପାଞ୍ଚଘଡ଼ି । ୧୦
 ଅନକୂଳ ବିରାଟି ତଣ୍ଡୁଳ ଫଳ ଦେଇ

ପୁତ୍ରକୁ ସମର୍ପିଲେ ଓଝାକଇ ନେଇ ।
 ବିଘ୍ନରାଜ ସରସ୍ବତୀ ପୂଜା ଆଚରିଣ
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ପଢ଼ନ୍ତି କୁମାରେ ସେ ଶ୍ଳୋକ ଶାସ୍ତ୍ର ଗୀତ
 ଦିନୁଦିନୁ ବିଦ୍ୟା ହୋଇଲା ପରାପତ ।
 ଯାହାର ଦାସୀ ଯେ ଅଟଇ ଶାରଦା
 ତାହାକୁ ବିଚିତ୍ର କି ଅଟଇ ବେଦବିଦ୍ୟା ।
 ସଂସାରର ହିତେ ମାନେବ ତନ୍ମୁ ଧରି
 ବିବିଧ ପାଠ ସେ ପଢ଼ନ୍ତି ଦଇତାରି । ୨୦
 ସାତ ବରଷକ ହୋଇଲାକ ଆସି
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଘେନି ଭାଳଇ ଦଶରଥ ବସି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ମୋର ଆନନ୍ଦ ଚିତ୍ତ
 ଦେସି ଆଜ୍ଞା ମୁନି ରାମକୁ କରାଇବା ବ୍ରତ ।
 ଗଣକ ଗଣାଇ ଯେ ଘେନିଲେ ଅନକୂଳ
 ଗର୍ଭ ଆଠମାସ ବୋଲି କହଇ ଗ୍ରହପାଳ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକ୍ଳ ସପତ ଯେ ଶ୍ରବଣା ନକ୍ଷତ୍ର
 ବୃହସ୍ପତି ବାର କାଳହିଁ ପବିତ୍ର ।
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସଜ କରାଇଲେ
 ଇଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁମାନ ନିମନ୍ତଣ କଲେ । ୩୦
 କଉଶୁଲୀ କୈକୟା ସୁମୈତ୍ରାଭା ଭ୍ରାଥ
 ଲୋମପାଦ ଅଛଇ ପାଇଣ ବାରତ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଆନନ୍ଦ ହୋୟେ ଚିତ୍ତ
 ମଣ୍ଡିତି ଘର ଯେ ବିବିଧ ରତ୍ନ ମତ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି କୁଳର ପୁରୋହିତ
 ବ୍ରତ ବିଧାନ ସେ କରନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ଦିନେକ ଆଉଣ ସେ ମଙ୍ଗଳ ବିଧି କରି
 ଜାତ କର୍ମମାନ ବେଦ ଆଉରଣ କରି ।
 ତୁଡ଼ାକର୍ମ ଶିକ୍ଷାପାତ୍ର ଷଡ଼କର୍ମ ହୋମ
 ପଇତା ପ୍ରଦାନ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ । ୪୦
 ଦେବେ ଜୟେ ଜୟେ କରନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ
 ସ୍ବର୍ଗେ ଆଇ

କୁସୁମ ବରଷନ୍ତି ସାନନ୍ଦ ମନ ହୋଇ ।
 ଶଙ୍କର କହନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ ଦେବୀ ଉମା
 ତୈଲୋକ୍ୟ ଶୁଭିଳା ଯହୁଁ ଶ୍ରୀରାମ

ମହିମା ।

ବ୍ରତ ହୋଇଣ ସେ ସର୍ବ ବିଦ୍ୟା ଶିଖି
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଖେଳା କେଣୁଆ ଧନୁକି ।
ଗଦା ପାଞ୍ଚେଣି ମାଲବିନ୍ଧାଣି ପଡ଼ି ଧାପ
ଭଉ ଚାହାଣୀ ଠିଆ ବିତା ହାଥ ।
ଭଇଡ଼ା ସାପଇ ତାଳ ଚଉରାସ
ସକଳ ବିଦ୍ୟା ବିଧାନ ଶିଖିଲେ

ରଘୁଶିଷ । ୫୦

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶବରଷ ଗଲା
କୁମରକୁ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ।
ସାଙ୍ଗେଣ ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ର ସାମନ୍ତ ଘେନି
ବେଷ୍ଟ ଯାନ୍ତି ରାମ ସାଜିଣ ସଜନି ।
ସିଂହ ଗଜ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଯେ ମୁଗ ଭାର ଭାର
ଗଣ୍ଡା ମହିଷି ଯେ ଗୟେଳ ଅପାର ।
କଟକେ ପଶନ୍ତେ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବ ଜନ
ଧୃକଟୀ କହନ୍ତି ଗୋ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନୀ ଶୁଣ ।
ପରାବ୍ରହ୍ମ ସେ ସ୍ବୟେଂ ରାମ ଅବତାର
ଦୁଃଖାଜନ ନିଷ୍ଠାରନ୍ତା ମେଲୁ ନିବାର । ୬୦
ଜଗତଜନ ହିତେ ସୁରଗଣ ଛଳେ
ପରମାନନ୍ଦ ଅବତାର ହୋଇଲେ

ରବିତଳେ ।

ନାମ ସୁମରିଲେ ଗୋ ଯେତେ ପାପ ଥାଇ
ତେତେକ ଦୁଷ୍ଟରୁ ଯେ ନିଷ୍ଠାର ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ
ଗୋସାଇଁ ।

ଯେ ସେ ଆଦିକାଣ୍ଡ ସାମ ବେଦ ବାଣୀ
ବାଲମିକି ମହାମୁନି ଯାହା ସେ ବଖାଣି ।
ମୁଁ ତାହା ପ୍ରସନେ କହଇ ସଖୀ ତୋତେ
ତୁ ଯେବେ ବିନୋଇ ପୁଛାକଲୁ ମୋତେ ।
ପଞ୍ଚମ ବେଦ ଯେହା ଏକମନେ ଶୁଣ
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ଯେ ନାମ ରାମାୟଣ । ୭୦
ପୁତ୍ର ପ୍ରାପତ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ଅପୁତ୍ରକେ
ସମାପତ କରି ଶୁଣ ହୋ ସୁଞ୍ଜ ଲୋକେ ।
ବକତା ଜନହିଁ ଯେ ପାଆନ୍ତି ସଦଗତି
ମୋହୋର ଆଗେ ଯେ ଯେ କହିଛନ୍ତି
ବେଦପତି ।

ସଦାଶିବ ମୁଖରୁ ଯେ ବଚନ ପାଇ
ଭମା ନମସ୍କାର ଶିରେ କର ଦେଇ ।
ପ୍ରାଣର ବଲ୍ଲର ଶଙ୍କର ତ୍ରିପୁରାରି
ଯେଥୁଭାରେ କଥା କହନ୍ତି ଶୁଳଧାରୀ ।
ହୋଇବି ମୁକ୍ତ ମୁଁ ଯେ ଶୁଣିମି ରାମବାଣୀ
ତୋହୋର ସୁଦୟା କଲେଣ କପାଳୀ । ୮୦

* * *

ହର କହନ୍ତି ଗୋ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି ଯେ କଉଶିକ ନଦୀ ତୀରେ ।
ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭ ସେ କଲେ ତପୋବନ୍ତ
ନିମନ୍ତ୍ର ଆଣିଲେ ସେ ସକଳ ମୁନିନ୍ତ ।
ଯଜ୍ଞଶାଳ କରି ତିନି ଘର ତୋଳି
ସମିଧ ଯବ ଘୃତ ସଞ୍ଜଇ ତପଶାଳୀ ।
ପ୍ରଥମ ଦିବସେ ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ
ପୁଣି ଦଇତ ବଳ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲେ ।
ହୋମ ଘର ଭାଙ୍ଗି ମୁନିନ୍ତ କରୁଡ଼ି
କେବଣ ତପାକର ମୁହୁତ ଓପାଡ଼ି । ୯୦
ସେହି ଅଗ୍ନିରେ ପୋଡ଼ିଲେ ତିନି ଛେଳି
ଭୋଜନ କରିଲେ ତାହା ତିଳ ଘୃତ ଗୋଳି ।
ବୋଲନ୍ତି ଅସୁରେ ତୁମ୍ଭର କିଏ ଯଜ୍ଞ
ଭଲା ପଳାଇଲ ଅଜ୍ଞ ତୁମ୍ଭର ଭାଗ୍ୟ ।
ତୋଟି ରକଟିଣ ପିଅକୁ ରକତ
ବୁକୁ ବିଦାରିଣ କାତୁକୁ ତୁମ୍ଭର ଅନ୍ତ ।
ରକ୍ଷିକର ମାୟେଂସେ ତୋଷକୁନା ପିଣ୍ଡ
ଯେହି ଦନ୍ତେ ଚାପି ଭାଙ୍ଗୁ ନିନା ମୁଣ୍ଡ ।
କେମନ୍ତେ ଜାଣିଲରେ ଭଲା ତରକିଲ
ଗୋଚର କଥା କିରେ ପ୍ରାଣ ଘେନି

ଗଲା । ୧୦୦

ଯେମନ୍ତେ ବୋଲି ଦତ୍ୟ ଚଳିଗଲେ ଯହୁଁ
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଯଜ୍ଞଶାଳ ଦେଖିଲେ ଆସି ତହୁଁ ।
ଭଗ୍ନ ମନ୍ଦିର ପଦାର୍ଥ ନାରଖାର
ସଞ୍ଜଲା ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ନାଶ ଗଲା ଅପାର ।
ମୁନି ବିଘ୍ନରଇ ଦେବି ଯେବେ ଶାପ
ଧର୍ମ କ୍ଷୟେ ଯିବ ପାଇବଇଁ ପାପ ।

ଅସୁରେ ପ୍ରବଳ ହୋଇଲେ ମହାଦୁଷ୍ଟ
ଯାଗ ଯଜ୍ଞ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଦେଲେ ମହା କଷ୍ଟ ।
କେମନ୍ତେ ତପ ଅବା କରିବା ବନେ ଥାଇ
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ମଡ଼ିଆକୁ
ଯାଇଁ । ୧୦

ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇ ମୁନି ବସିଲାକ ଧ୍ୟାନେ
ଦନୁଜ ବଳ ହତ ହୋଇବ କେସନେ ।
ଯୋଗବଳେ ଦିଶିଲା ଦଶରଥ ସୁତ
ସେ ସେ ସଂହାରିବ ଅସୁର କୁଳ ଗୋତ୍ର ।
ଧ୍ୟାନମାନେ ଜାଣିଲେ ସେ ମହାରକ୍ଷି
ଅଯୋଧ୍ୟା ନବରକୁ କୋପଭରେ ଆସି ।
ବାଟରେ ଆସି ସେ ବିଘ୍ନରଇ ମୁନ୍ୟ
ଯେବେ ସେ ଦତ୍ୟବଳ ହୋଇବେ
ନିଧନ ।

ଶ୍ରୀରାମର କଥା ସୁମରଇ ପଥେ ଯାଉ
ପାତବସ୍ତ୍ର ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚତୁର୍ବାହୁ । ୨୦
ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷଣ ସେ କଉସୁଭ ହାର
କିରାଟି କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ତେଜେ ପରଖର ।
ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଧରି
ମୁନିକି ଦିଶଇ ଯେ ମେଦିନୀରେ ଅବତରି ।
ଦଶରଥ ରାଜାର ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବଳା
କଉଶୁଳା ଗର୍ଭରୁ ଜାତ ବିଶ୍ବର ନିଜ କଳା ।
ରାବଣ ମାରିବେ ସେ ଦେବତାଙ୍କ ଛଳେ
ତେଣୁ ସେ ଅବତାର ହୋଇଲେ

ରବିତଳେ ।

ରକ୍ଷିଶୁକା ମୁନି ସିଦ୍ଧ ଚରୁ ଦେଲା
ଯେସନେକ ବିଧାନ ବିଶ୍ବାମିତ୍ରକୁ
ଦିଶିଲା । ୩୦

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅଯୋଧ୍ୟାୟେ ପ୍ରବେଶ
ଦେଖନ୍ତି ମୁନି ଚନ୍ଦ୍ର କିରଣ ଜାଣି ଦେଶ ।
ଅଷ୍ଟରତ୍ନ ମଣ୍ଡିତ କଳସ ପତି ପତି
ଭିନ ଭିନ ପରି ଚିରାଜ ଭଡ଼ନ୍ତି ।
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଯେ ଦିଶନ୍ତି ସୁନ୍ଦର
ସ୍ବର୍ଗର ଲୋକ କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ।

ଯେବଣ ଦିନୁ ରାମ ହୋଇଲେ ତହିଁ ଜାତ ସେହିଦିନୁ ସୁପଳ ଅଯୋଧ୍ୟାର ସମସ୍ତ । ନିଧନେ ଧନ ଅପୁତ୍ରିକେ ପୁତ୍ର ଜାତ ଆରୋଗ୍ୟ ହୋଇଲେ ସର୍ବଜନ ଗାତ୍ର । ୪୦ ସୁଖେଣ ପଣ୍ଡିତ ଯେ କାଳକୃତ୍ୟ ଘେନି ଅଦାତ୍ରିକ ଲୋକେ ହୋଅନ୍ତି ମହାଦାନୀ । ନାରୀ ସଉଭାଗୀ ପୁରୁଷେ ଶାନ୍ତିଶୀଳ ଯେ ଯାହାର ବସନ୍ତେ ବୃକ୍ଷେ ଦିଅନ୍ତି ଫଳ । ଭୟ ପାଳଇ ଯେ ଅନାବୃଷ୍ଟି ନୋହେ ବହୁତ କ୍ଷୀର ଯେ ଦୁହାଇଲେ ଗାୟେ । ଯେ ଯାହାର କାଳେ ଭୋଗ କରଇ ରାତି ଦ୍ରବ୍ୟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଯହିଁର ଯେ ଗତି । ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସଇ କରଣିକ ଯତି ସାଧୁ ଯେ ନନ୍ଦ ଚଞ୍ଚଳା ଯେଥୁ ସ୍ଥିତି । ୫୦ ବ୍ୟସ୍ତଦେବ ଯେବେ ହୋଇଲେ ଯେଥେ ଜାତ ତେଣୁ ଯେ କଟକ ଯେ ଯେସନେ ସଂଜାତ । ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଦେଖଇ ମୁନି ଯାତେ ପୁର ଗହଗହ କେ କରିବ ତପତେ । ଡରରା ଜଣାଇଲା ନୃପତିକି ଯାଇ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି ଆସୁଛନ୍ତି ଗୋସାଇଁ । ଶୁଣି ଦଶରଥ ତଡ଼ବେଗେ ଆସି ବାଟରୁ ପାଛୋଟି ନେଲା ମହାରଣି । ନବରେ ପ୍ରବେଶ ସେ ଯେ କରଇ ପାଦପୂଜା ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇ ପଛରଇ ମହାରାଜା । ୬୦ ନମସ୍କାର କରି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ସିଂଘାସନେ ବସାଇ ପୁଛଇ ମୁନିବର । ଧନ୍ୟ ଆଜ ଜୀବନ ଦେଖିଲି ଗାଧୁ ଶିଷ ଧନ୍ୟ ମୋହୋର ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ମୋହୋର ଦେଖି । ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି ବ୍ରହ୍ମର ସମାନ ସେ ମୋର ମନ୍ଦିରକୁ କଲେ ଆଗମନ ।	କରଣିକ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଦଶରଥ କୁଶଳ ଅଟଇ ନା ତୋ ବାରତା ସମସ୍ତ । ପ୍ରଜା ତୁ ପାଇନା ପୁତ୍ର ସମ କରି ଭୟ ବୃଷ୍ଟି କରଇ ନା ତୋହୋର ନିଜ ପୁରୀ । ୭୦ କାଳେ କାଳେ କରି ଅଛୁନା ଗଡ଼ ସାଜି ଅବଶ୍ୟ ଶତ୍ରୁ ଯେ ପଡ଼ଇ ମହାରାଜି । ଗଡ଼ର ଭିତରେ ଅଛି ନା ଝରପାଣି ଧନ ସସ୍ତ୍ର ନା ଅଛୁ ନୃପମଣି । ଫରି ପାରିଦଶ୍ୟ ବାଣ, ପଞ୍ଚାବିଧ କାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡା କୋଦଣ୍ଡ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି । ଗଡ଼ ଯୁଦ୍ଧା ପାଇଇ ଅଛୁନା ତୁ ସସ୍ତ୍ର ଲେଉଟି ପଥର କାଣ୍ଡ ବିଶେଷେଣ ରଞ୍ଜି । ଅରେଖ ଅଙ୍ଗାର ଗୋରୁ ଅସ୍ଥିମାନ ଯବଖାର ତପତ ଚିକ୍‌କଣ ବିଧାନ । ୮୦ ଖାଇ ଖଣା ଟୋପ ଟାଙ୍ଗୁ କମଳଶିରା ଗଧାର ରଣ ପଞ୍ଚା ଦନ୍ତନା କାଙ୍ଗୁଲା । କୋଡ଼ ଆବର ହାଥଖୁଲା ଦଉଡ଼ି ଯେମାନ ସବୁ ଅଛନ୍ତିକି ହୋ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ଜଡ଼ା ତେଲ ଦାରୁ ଅବଳ ପଥର ଶଗଡ଼ି ଶିକଳି କବାଟ ଅରଗନ । ଶୂନ୍ୟ ଛିଟିକିଣି ଅଛି ନା ମହାପାଳ ସମସ୍ତ କୁଶଳ ଯେ ପୁଛଇ ଗାଧୁବାଳ । ଭାଜିଲେ ପଳାଇଅ ଅଛି ନା ବଣ ବାଟ ଚୋରୀ ଦ୍ଵାର ଲାଗଇ ନା ନିର୍ବାଣ କବାଟ । ୯୦ ରଣେ ପଣି ବିମୁଖ ନୁହନ୍ତି ନା ସଜନି ରଞ୍ଜ ବୋଲି ବୋଇଲେ ରଞ୍ଜି ନା ତୋହୋର ବୋଲ ଘେନି । ବସି ଯୁଦ୍ଧାଇତ ଅଛି ନା ଭଲ ଠାବ ପାତ୍ର ଜାଣଇଟିକି ଯୁଦ୍ଧବାର ଭାବ । ରାତ୍ରରେଣ ଜଗି ସେ ପାରନ୍ତିଟିକି ଠଣା କ୍ଷୀଣ ଶତ୍ରୁ ଦେଖି ଦିଅଇଟିକି ରାତି ହଣା । ବାହାର ଗଡ଼େ ବସଇଟିକି ହାଟ	ସର୍ବଦା ଯେଥୁ ରହଇ ନା ବଳ ଥାଠ । ଗଡ଼ରକ୍ଷା କରିଅଛି ନା ଦେବତା ତାହାକୁ ପୂଜା କରୁ ନା ମହାରଥା । ୧୦୦ ବୀର ଡାକ ହୁଳହୁଳି ପଡ଼ଇ ନା ଯୁଦ୍ଧବାର ବେଳେ ମର ହସ୍ତୀ ଦ୍ଵାରେ ଥାଇ ନା ସର୍ବକାଳେ । ତିନିପୁରେ ପାଚେରୀ ଅଛଇ ନା ବଜ୍ରବାଣ ଲୁହାର କବାଟେଣ ଦୁଇ ଦୁଇ କିଳିଣ । ଗଡ଼ ଜୟେ ଯିବାର କେହି ନ ଜାଣନ୍ତି ନା ସନ୍ଧି ତହିଁର ଭିତରେ ନ ଥାଇ ନା ବନ୍ଦୀ । ନସକର ଘେନିଣ ପଶୁ ନା ଭିତରେ ରାତିହଣା ଦେଉ ନା ଶତ୍ରୁର ଉପରେ । ଯୁଦ୍ଧକାଳେ ଯୋଦ୍ଧାକୁ ଦେଉ ନା ପରସାଦ ସମରେ ବାଜଇଟିକି ବିବିଧ ବୀର ବାଦ୍ୟ । ୧୦ ପଳାଇଲା ଶତ୍ରୁକୁ ଗୋଡ଼ାଉନା ପିଠି ପାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଉପରେରୁ ତୁ ଦେଉନା ବିଷମ ଧାଡ଼ି । ଶତ୍ରୁର ସମ୍ପଦ ତୁ ଘେନୁ ନା ଛଡ଼ାଇ ପର ସାମା ପରିଯତେ ଥାଉନା ଗୋଡ଼ାଇ । ଅଇରିକି ମନେ ତୋର ଆଇରିକି ଦ୍ରାସ ପର ସାମା ଘେନିଲେ ମନେ ନୋହୁ ନା ସନ୍ତୋଷ । ସାଧନା କରୁଟିକି ଆଖଡ଼ାରେ ପଣି କେଡ଼େ ହୋଇଲେଣିଟି ତୋହୋର ଚାରି ଶିଷି । ଦଶରଥ ବୋଲଇ କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ସର୍ବ କୁଶଳ ମୋହୋରି । ୨୦ ପୋୟେ ସାନ ସାନ ବାରହ ବରଷ କିସ କାର୍ଯ୍ୟେ ତୁମେ ଅଇଲ ଗାଧୁ ଶିଷ । ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ମୁଁ ଯେବଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ଆଗତ ତାହା ତୋହୋର ଆଗେ କହଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗୋଡ଼ ।
--	--	---

ଯଥା ଆରମ୍ଭ ଆମେ ବିପୁଲ୍ୟେଣ କଲୁ
ଅସୁରକର ଭୟେ ଆମେ ନିର୍ଭୀକ ନ
ପାରିଲୁ ।
ଯେବେ ମହାରାଜ କହିଲୁ ତୋତେ ଆସି
ରାଜାକର ବାହୁ ବଳେ ତପାକର ତପସି ।
ପାପ ପୁଲ୍ୟେଣ କାରଣେ ଅଟଇ ଯେ ରାଜା
ରାଜା ପ୍ରସାଦେ ଦେବତାଏ ପାନ୍ତି ପୂଜା । ୩୦
ମୁହିଁ ମହାମୁନି କରିବଳଂ ଯାଗ
ତୋହୋର ନୃପତି ହୋଇବ ପୁଣ୍ୟ ଭାଗ୍ୟ ।
ଦେବେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇବେ ହବି ପାନେ
କଲ୍ୟାଣ ପାଇବୁ ତୁ ଦଶରଥ ରାଜନେ ।
ଦେସି ନନ୍ଦନ ତୋହୋର ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ଯେହୁ
ଅସୁର ମାରି ଯଥା ରଖିବାକ ସେହୁ ।
ଆନରେ ନିବାରି ହାଦେ ନୁହନ୍ତି ଦନୁଜ
ରାମ ସେ ଧର୍ମବ ଦକ୍ଷତକର ବଳବାହିନୀ ।
ତୁ ହୋ ଦଶରଥ ନ ଧର ମନେ ଭାତି
ଶ୍ରୀରାମ ବିଷ୍ଣୁରେ ଜଗତ ରଖନ୍ତି । ୪୦
ବ୍ରହ୍ମର ବୋଲେ ଯେ ଜାତ ତୋହୋର
କୋଳେ
ରାବଣ ମାରିବେ ଯେ ଦେବତାକର
ଛଳେ ।
ଯେସନ ବିଧାନ ମୋତେ କହିଲାନି ଇନ୍ଦ୍ର
ନାରାୟଣ ଅବତାର ହୋଇଲେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ।
ବଶିଷ୍ଠକୁ ପରର ଅଟଇଟିକି ଯେହୁ
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ନାରାୟଣ ଶଙ୍ଖ ତଳୁ ବାହୁ ।
ଆନରେ ଦତ୍ୟ ବଳ ନୁହଇ ନିପାତି
ଶୁଣିକରି କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ଇ ଦଶରଥ
ମହାପତି ।
ପଞ୍ଚୁ ମନେ ଭାଳି କହଇ ଧାର କରି
ବାରହ ବରଷ ସେ ତନୟ ମୋହୋରି । ୫୦
ଧାଇ ଦୁଧେ ପିଣ୍ଡ ସେ ରଖିଣ ଅଛନ୍ତି
ଅତେସୁର ଭିତରୁ ବାହାର ନୁହନ୍ତି ।
ନାହାଲ ବେଲି ଧନୁ କାକ ପକ୍ଷୀ ଶର
ଆଜକୁ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଯେମନ୍ତ ଧନୁର୍ବର ।

ଯେ କେହ୍ନେ ଜାଣିମ ମୁନି ଯାଗ ରକ୍ଷାକରି
ପ୍ରାଣ ହାଡ଼ିବ ସେ ଦକ୍ଷତକ ଦେଖି କରି ।
ଦିଗପାଳକ ହସ୍ତେ ନ ମରନ୍ତି ଯେହୁ
ରାମକୁ ଆକ୍ରେଷି ମୁନି ଯିବେ କିମ୍ପା ସେହୁ ।
ଶଗଡ଼ିଆ ବଳଦ କାହିଁ ଥୋରି ବହି ଜାଣି
ମୋହୋରି ପୁତ୍ର କାହିଁ ପାରିବ ଦତ୍ୟ,
ହାଣି । ୬୦
ବାବୁ ବାଲୁତ ପୁତ୍ର ସେ ଯେ ନ ଜାଣଇ
କିଛି ।
ଖେଳିବା ଭୁଞ୍ଜିବାଟ ବୟେସ ହୋଇଅଛି ।
ଯୁବା ବୟେସେ ସିନା କରିବେ ସେହୁ ଯୁଦ୍ଧ
ତୁ ହୋ ମହାମୁନି ବିରୁଦ୍ଧ କରି ବୁଝ ।
ବୃଦ୍ଧକାଳେ ମୋତେ ପ୍ରାପତ ତନୟେ
ନଦେଖି ମହାମୁନି ମୁଁ ମରିବି ନିଶ୍ଚୟେ ।
ତୁ ତ ସୁବୁଧ ଦୟା ହୋ କର ତପଶୀଳ
ମୋହୋର କର୍ମେ କିମ୍ପା ହୋ ହୋଇଲୁ
ବିପଳ ।
ତନ୍ତ୍ର ଯେହ୍ନେ ଶାତଳ ଲାଗଇ ସର୍ବ ତନୁ
କାମିକ ଜନକଇ ଆଛାଦଇ ଭାନୁ । ୭୦
ତୁ ମୋତେ ତେସନ ହୋଇଲୁ ଗାଧୁ ଶିଷ
ବାଲୁତ ପୁଅ ଯେ ରାମ କରିବଳଂ କିସ ।
ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ସନ୍ଧ୍ୟ ବଳ ଘେନି
ମୁହିଁ ତୋହୋର ଯାଗ ରଖିବି ମହାମୁନି ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ହୋ ତୋତେ ନାହିଁ
ଯଶ
ତୋହୋରେ କି ଅସୁର ବଳ ହୋଇବେ
ବିନାଶ ।
ଦ୍ରପିଷ୍ଠ ଅସୁରେ ସେ ଦେବକୁ ନ ଡରନ୍ତି
ତୋତେ ଦେଖିଲେ କି ସେ ଆପଦେ ହେବ
ଶାନ୍ତି । ୮୦
ରାଜା ପରରଇ ଶୁଣ ଗାଧୁଶିଷ
କାହା କୁଳେ ଦନୁଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଜାତ ।
ରକ୍ଷି ବୋଲନ୍ତି ସେ ରାବଣ ମହାବୀର
କୋଡ଼ିୟେ ଭୁଜ ତାର ଅଟଇ ଦଶ ଶିର ।

ମଧୁ ଦତ୍ୟ ଲବଣ ନାମେ ପୁତ୍ର
ଅକଳିତ ସଇନି ଦାନବ କୁଳ ଗୋତ୍ର ।
ସିନ୍ଧୁଳ ଗୋସିନ୍ଧୁଳ କୁଳେ ଅବତାର
ତାଡ଼େକା ସୁବାହୁ ଯେ ବେନି ଯେ ଅସୁର ।
ଶର ଦୁଷ୍ଟଣ ଯେ ତ୍ରିଶିରା ସହିତେ
ଦେବେଣ ବଧ ଯେ ନୁହନ୍ତି
ଦକ୍ଷତ୍ୟ । ୯୦
ଅଗ୍ନି ଯେହ୍ନେ କାଠରୁ ଉତପନ ହୋଇ
ପାଣି ପକାନ୍ତେ ସେ ଦକ୍ଷଣେ ଲିଭଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ସେ ଦକ୍ଷତେ ହୁତାଶନ
ଆବର କାହାରେ ସେ ନୋହିବେ ନିଧନ ।
ଯାଅ ମହାରାଜା ହୋ ନ ଭାଙ୍ଗ ଆମ ବାଣୀ
ନ କର ଅଦୟା ତୁ ନୃପତି ଶିରୋମଣି ।
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ବଳୁ ଦକ୍ଷତେ ପରବତ
ଆନ କେ ଭାରଜନ ତାହା କରିବାକୁ ହତ ।
ଶୁଣିଣ ନୃପତି ନ ଦେଲା ବଚନ
ଶିର ଲମ୍ବାଇଣ ହୋଇଲା ମଇନ । ୧୦୦
ଦଶରଥ ଯହୁଁ ନ ଜଲା ସନମତ୍ତ
କୋପ ଘନ ଘନ ସେ ବଳୁ ଗାଧୁପୁତ୍ର ।
ବୋଇଲା କାକୁସ୍ଥ ବଂଶେ ଅନେକ ନୃପତି
ଥିଲେ
ଯେଡ଼େ ନ ଜାଣିମା ପଣ କେହି ତ ନ
କହିଲେ ।
ରାଜାପୁତ୍ର ହୋଇ ରଖିବେ ମୁନି ଯାଗ
ଯେ ସେ ତାହାକର ଅଟଇ ପରମ ଭାଗ୍ୟ ।
ତପାକର କଲ୍ୟାଣେ ରାଜା ବର୍ଷମାନ
ଯେହା ତୁ ବିଚାର ନ କରୁ ମୁତ୍ର ଯେ
ରାଜନ ।
ଭସୁ କିରିବି ମୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ର ପୁର
ଶୁଣିଣ ବଶିଷ୍ଠ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ମଧୁର । ୧୦୧
ତୋ ମୁନି କରଣିକ ସମ୍ପାଦ ତୋର କ୍ରୋଧ
ଯେ ମୋହୋର ବଚନେ ତୁ ଯେ ହୁଅସି
ପ୍ରବୋଧ ।
ଯେ ସେ ବୃଷ ରାଜା ପୁତ୍ର ସୋକ କରି

ରାମର ବଳ ବାୟ୍ୟ ଗୁଣ ନ ବିରାଜି ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟକ ବଚନେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଶାନ୍ତି
ଗଉରୀ ଅଗ୍ରତେ ଯେହା ଶକର କହନ୍ତି ।
ଶୁଣ ସିଂଘବାହେନୀ ଗୋ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟେ-ତିଆରନ୍ତି ଦଶରଥ ନୃପବରେ ।
ଭୋ ରାଜା ଶ୍ରୀରାମକୁ ନେଉ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
କୁଳ ରକ୍ଷା କରିଥୁବ ଯେ ତୋହୋର

ପୂର୍ବ ୧୨୦

ଯେ ମୁନି କୋପକୁ ତରନ୍ତି ସୁରଗାଣେ
ବିଶେଷେ କୋପ କରଇ ରାଜା ସେ

କାରଣେ ।

ଅନ୍ତେସ୍ୱରେ-ବିଷାଦ ସେ ସକଳ-ରାଣୀମାନ
ସ୍ତମ୍ଭାଭୂତ ହୋଇ ସେ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବ ଜନ ।
ଯହୁଁ ସେ ନିଶ୍ୱସଦ ହୋଇଲାକ ପୁର
ହସିଣ ଧରୁ ଯେ ଧଇଲେ ରାମବାର ।
ବାଣ ଘେନିଣ ସେ ପିତାର ମୁଖ ଚାହିଁ
ମାରିବି ଦତ୍ୟୁତ ବୋଲି କହନ୍ତି ବଡ଼ାଇ ।
ଯଜ୍ଞ ରଖିବି ମୁଁ କରିବି ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ
ପିତାର ଚରଣେ ସେ ଓଲଟି ହୋଇଲେ ନିଜ

ସଜ ୧୩୦

ପିତାକୁ ନମସ୍କାର ବଞ୍ଚିଷ୍ଟକୁ ପୂଜା କରି
ଜୀବାଳି ବାମଦେବକୁ କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ତୁଲେ ଘେନିଣ ରଘୁନାଥ
ସେ ତାହାର ତାହାଣ ବାହାଟି ସାନ ଭ୍ରାଥ ।
ଆଦ୍ୟ କାଳହୁଁ ସେ ଅଟଇ ଯେକ ପିଣ୍ଡ
କଉଶୁଲୀ ସୁମିତ୍ରା କଲେ ବେନି ଖଣ୍ଡ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ଭିନ ନୋହେ
କାଳର କାରଣକୁ ଭିନ୍ନ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋୟେ ।
ଭ୍ରଥ ଶ୍ୱପ୍ତଦନ ଅଟଇ ଯେକ ଚରୁ
ଯେକଜ ପଦାର୍ଥ ଯେ ଚାରି ମୂର୍ତ୍ତି ଧରୁ ୧୪୦
ଯେ ଯାହାର ପଛେ ଆଶ୍ରେ କଲେ ଯାଇ
ଶ୍ରୀରାମର ପଛେ ଲକ୍ଷଣ ଗୋଡ଼ାଇ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିକି ନମସ୍କାର କରି
ବୋଲନ୍ତି ଆଗ ହୁଅ ତୁମେ ତପଋରୀ ।

ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ରାଧୁର ନନ୍ଦନ
ଶ୍ରୀରାମକୁ କଲ୍ୟାଣ କରିଣ ଆଗମନ ।
ଯାନ୍ତେଣ ମଙ୍ଗଳ ପଡ଼ନ୍ତି ବିଦୁଜନ
ହୁଳହୁଳି ଶବଦ ଶୁଭର ଘନ ଘନ ।
ଦୁନୁଭି ଶବଦ ଯେ କରନ୍ତି ଶତାକାନ୍ତେ
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯାନ୍ତେ । ୪୦
ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି କଲେ ସକଳ ସୁରଗଣ
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ।
ସରଯୁ ନଦୀ ତୀରେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ।
ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞାନେ ଶ୍ରୀରାମର କାହାଣୀ
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥର ରାମାୟଣର ବାଣୀ ।
ଈଶ୍ୱର ବଜତା ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଶ୍ରୋତା
ବାଳମିକ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ବିଧାତା ।
ମୁହିଁ ତାହା ବଖାଣଇ ତରିବାର ଅର୍ଥେ
ନିତ୍ୟେ ରାମ ନାମ ସୁମରିବା

ନିମନ୍ତେ ୧୬୦

ଶ୍ରୀରାମ ଜନମ ଆଦିକାଣ୍ଡ ଯେହୁ
ଉମାର ଆଗରେ କହନ୍ତି ରତ୍ନ ପ୍ରହୁ ।

ଶୁଣ ଶଶୀମୁହୀଁ ଗୋ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ
ରଘୁନାଥ ରହିଲେ ସରଯୁ ନଦୀ ତୀରେ ।
ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ବିବିଧ କଥା କହି
ପ୍ରଭାତେଣ ସ୍ନାହାନ ସନ୍ଧ୍ୟା କଲେ ତହିଁ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ସକଳ ବିଦ୍ୟା ମୁନି ଦେଲେ
ବେଦ ବିଦ୍ୟା ମନ୍ତ୍ର ଉପଦେଶ କହିଲେ ।
ସ୍ନାହାନ ତର୍ପଣ ମନ୍ତ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ଯେଣେ କରି
ସେ ସେ ମନ୍ତ୍ରମାନ କହିଲେ

ତପଋରୀ ୧୭୦

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଯେଣେ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରାପତ
ତହୁଁ ତିନିଜଣ ଚଳିଗଲେ ଦୂରିତ ।
ଗଙ୍ଗାର କୂଳେ ଯେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଯାଇ
ରକ୍ଷିଗଣେ ତପ କରୁଛନ୍ତି ତହିଁ ।
ବିବିଧ ବୃକ୍ଷ ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ପତ୍ତି ପତ୍ତି

ହରିଡ଼ା ଜେଉଟ ବେଲ ଯେ ଅଛନ୍ତି ।
ନାଗେଶ୍ୱର କରୁଣା ବକୁଳ ଚମ୍ପାବନ
ପଳାଶ ଅଶୋକ କଞ୍ଚନ ବିତପନ ।
ତୂତ ବଦରୀ ଲେମ୍ବୁର ତଟା ମିଶି
ବାହାଡ଼ା ଉଆଉ ପନସ କେନ୍ଦୁ କସି ୧୮୦
ଜୟିଲ କରମଙ୍ଗା ତିରୁଡ଼ି ଦାରାକ୍ଷ
ବରୁଣ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ଶାଳ ତାଳ ଗଛ ।
ସୁନାରୀ ବଜ୍ରତ ଜେଉଟ ତିମିରି
ହିଞ୍ଜଳ କଦମ୍ବ ଶିରିଷ ଗନ୍ଧାରୀ ।
ଅୟେଲା ଖଜୁରିଆ ନଟୀକାଳ
ଭାହି ମହୁଳ ସେ ଶିଆଳି ପିଆଶାଳ ।
ଚନ୍ଦନ ବାସଙ୍ଗ ଅଗର ଦେବଦାରୁ
କଞ୍ଚନ କରଡ଼ା କଇଥ କୃତଚରୁ ।
ସଡ଼ପ କୋଟିଲା ସାନ ଆମ୍ବ ବେଣୁ
ଗୁଆ ଆଂକୋଆ ଯେ ଜାମ୍ବୁ

ପରବେଣୁ ୧୯୦

ମଞ୍ଜାରୀ ପାଳଧୁଆ ବଡ଼ ମହାଲିମ୍ବ
କିସ କହିବା ସେ ବନର ଆରମ୍ଭ ।
ବାଘ ଭାଲୁକ ଯେ ମଇଁଷି ଗୟେଲ
ଶଶୀ ମୟୂର ଓଧ ହରଡ଼ ଗୋକୁଳ ।
ଶୁରାଣ୍ଡି ଘୋଡ଼ଙ୍କ ନକୁଳ ମଞ୍ଜାରୀ
ଶାର୍ଦୂଳ ଶିଆଳ ଗଜ ଆଦି କରି ।
ଗଣ୍ଡିଆନା ଚଢ଼ାଇ କସ୍ତୁରୀ ନାମେ ଜୀବ
ଲବଙ୍ଗଳତାରେ ପଶିଛି ଶିଶୁ ସିଂଘ ।
ଗଳିଣ ଭିତରେ କେ ଦେଖାଉଅଛି ମୁଖ
ମରିତ ଚୋବାଇ କେବଣ ଜୀବ

ବିମୁଖ ୧୯୦୦

କେହୁ ଶିଆଳି ଲତାରେ ଖେଳ ଖେଳି
କେବଣ ଠାବରେ ମାଙ୍କଡ଼େ ହୁଡ଼ି ଦୋଳି ।
କାହିଁ ଅଜଗର ମଣିବୁଲ ସାପ
ପିଅନ୍ତି ପବନ ଚଳିତ ନାହିଁ ଧାପ ।
ଯୁଆଦ ସାଲେନ୍ଦ୍ରୀ ମିଶାମିଶି ପଲ
ମନୁଷ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଚାହାନ୍ତି ଫଳଫଳ ।
ଜାଉ ଫୁଲ ବୃକ୍ଷେ ସେ ବଳେଆ ଉଠିଥୁଲା

ଲୋକ ରାବ ଶୁଣି ସେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
ମହୁଲ ଗଛ ତଳେ ସେ ଖେଳନ୍ତି ନେଉଳ
ବନର କୁକୁଟ ମଥାରେ ରଙ୍ଗଫୁଲ । ୧୦
ନାଚନ୍ତି ଚଢ଼ାଇ ବିବିଧ ଧ୍ବନିକରି
ପକ୍ଷୀ ପିତରାନ୍ତି ଚିତ୍ତିରି ମୟୋରୀ ।
କାଠକଟା ବାୟା କପୋତା ଗେଣ୍ଡାଳିୟା
ପୋଷାପିକ ପାରୁଆ ନାଳକଣ୍ଠ ବକ

ଭାରଥୀ ।

ଶୁକ କୋକିଳ ଶୋରିଷିୟା ଶାରୀ
ଚକ୍ରବାକ ତାହୁକ ଭାବ ଯେହୁ କରି ।
ତେଣ୍ଡୋଇ ପେଟ ଶାଗୁଣୀ ପାତିଶୁଆ
ସାରସ ଚଢ଼ାଇ ସାରଙ୍ଗୀ କୁମ୍ଭାରୁଆ ।
କୋଳାହଳ ଶବଦ ଶୁଭଳ ଘନଘନ
ବିବିଧ କୁସୁମେଶ ବିପିନ

ଶୋଭାବନ । ୨୦

ଫଳନ୍ତି ତରୁବରେ ଲୋଚନ୍ତି ଧରଣୀ
ବସନ୍ତ ମନ୍ଦିର କି ପଟାନ୍ତର ଜାଣି ।
ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ
ରଖିକି ପୁଛନ୍ତି ଯେ ବନର କିଏ ନାମ ।
ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନି ଶୁଣ ନରନାଥ
କାମଦହନ ଯେ ହୋଇଲାକ ଯେଥ ।
କାମ ଆଶ୍ରମ ଯେ ବନସ୍ତକର ବୋଲି
ସର୍ବଦା ଯେ ବୃକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ନହୁଲି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି
ତହିଁ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ କଲେ ଜଣ ତିନି । ୩୦
ତପାମାନେ ଆସି ଜଳ ଫଳ ଦେଲେ
ସେ ଦିନ ରହି ତହିଁ ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ।
ପ୍ରଭାତେଣ ଯାଇ ମିଳିଲେ ଗଙ୍ଗା କୂଳେ
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ ଆଦିତ୍ୟ ଉଦେ

ବେଳେ ।

ନାଉରିଆ ନାବ ଯୋଗାଇଲା ଆଣି
ଶରଧା ହୋଇଣ ବସିଲେ ରଘୁମଣି ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଯାନ୍ତି ନାବ ଚଢ଼ି
କଇବୃତି ନାବ ବାହର କାତ ଧରି ।

ଅଗାଧ ହୁଅନ୍ତେଣ ଘେନିଲେ କେରୁଆଳ
ସୁର୍ଗାସିନ କାଖେ ଚାପିଣ ମଞ୍ଜୁଆଳ । ୪୦
ନଦୀର ମଧ୍ୟେ ହୋଇଲା ନାବ ଯାଇ
ଶବଦ ଶୁଭର ଜଳ ମଧ୍ୟେ ଗୋଳ ହୋଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପୁଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ମହାମୁନି
ଯେଠାରେ ଶବଦତ ବହୁତ ଶୁଭେ ଧ୍ବନି ।
ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ହୋ ପୂର୍ବେଣ ବିଧାତା
ରତ୍ନଗିରି ଉପରେ ଥିଲା ଜଗଜିତା ।
ମନରୁ ସରୋବରେ କଲା ଉତପତି
ତାହା ନେଇ ଥୋଇଲା ସେ ମେରୁ ପୂର୍ବ

କଟି ।

ତାହାର ନାମ ହାଦେ ମାନ ସରୋବର
ତହିଁରୁ ଝରିଣ ଆସିଲ ଯେହୁ ଧାର । ୫୦
ଶରୀରରୁ ଜାତ ଯେ ସରସୁ ଯେହାର ନାମ
ଗଙ୍ଗାର ସାଙ୍ଗେ ଯେ ହୋଇଛି ସଙ୍ଗମ ।
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ସେ ଯେକତୁ ହୋଇ

ବହି

ପୁଣି ବାରି ହୋଇଣ ସେ ବହିଅଛି ନଳ ।
ତୋହୋର ଅଯୋଧ୍ୟା ବେଢ଼ିଅଛି ଚଉକଟି
ଗଙ୍ଗା ସରସୁ ଯେକା ରଘୁପତି ।
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ରଖିକର ବାଣୀ
ନଦୀରୁ ମୁଠାୟେ ଜଳ ସିଞ୍ଚିଲେକ ଆଣି ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ସେ ଯେ ବାହିଦେଲେ
ତେଣିର କୂଳେ ଯାଇ ତକ୍ଷଣେ

ଲାଗିଲେ । ୬୦

ନାବୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର
ମୁନି
ନାଉରିଆ ବାହୁଡ଼ି ଆସଇ ନାବ ଘେନି ।
ଦେଖିଲେ କୂଳେଣ ନିବିଡ଼ ବନ ଘନ
ଅତି ଭୟାକାର ଗହନ କାନନ ।
ରାମ ପଛରନ୍ତି ଶୁଣ ମହାମୁନି
କିଏ ଯେ ବନସ୍ତର ନାମ କହିବା

ତପୋଧନି ।

ବିଶ୍ବାମିତ୍ରେ ବୋଇଲେ ପୂର୍ବେ ଶୁଚି ଦଇତ

ଯେଥୁ ରହିଥିଲେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ।
ତାହାର ନାମେ ଯେ କମ୍ପନ୍ତି ତିନି ପୁରୀ
ଦେବତାୟେ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଗେ କରନ୍ତି
ଗୁହାରି । ୭୦
ଶୁଣିଣ ବାସେବ ଯେ ଅଇଲା ବଳ ଘେନି
ଦନ୍ତଜ୍ୟୁ ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ସହସ୍ର ଯୋନି ।
ଅନେକ ସମୟରେ ଯେ ନୁଆରିଲା ଜିଣି
ଅସୁର ଛାମୁରେ ଗଲା ହାରି ସୁରମଣି ।
ଦେବତା ବଳ ଘେନି ଗାଲଇ ସୁରପତି
ବିଚ୍ଛରଇ ଅସୁର ସଙ୍ଗେ ହୋଇବି ଯେବେ

ପ୍ରାତି ।

ଅନେକ ଯୋଗାଡ଼ କୁସୁମ ଫଳ ଘେନି
ଅସୁର ଚୁଲେ ମଇତ୍ର ହୋଇଲେ ସହସ୍ର
ଯୋନି ।

ଦିନେ ଦିନେ ପ୍ରାତି ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ
ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ସେ ଦେଇଣ
ପଠିଆଇ । ୮୦

ଯେସନେକେ କେତେ ଦିନ ଯହୁଁ ଗଲା
ମର୍ମାଥାନ ଦେଖି ଦଇତକୁ ମାଇଲା ।
ପୃଥୁ ଥର କଲା ସେ ଦଇତକୁ ଝାରି
ବାସେବକୁ ସୁରଗଣେ ଅବିଷେକ କରି ।
ମୈତ୍ର ଦ୍ରୋହକରି ସେ ଅସୁରକୁ ନାଶିଲା
ପାପକୁ ଡରି ସେ ବନସ୍ତେ ପଶିଲା ।
ସମୟେକେ ଦୋଷ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ପାର
ବିଶ୍ବାସରାଜକା ଦୋଷ ଗଲା ଅପହାର ।
ଯହୁଁ ଶତାପତି ନିର୍ମଳ ହୋଇଲା
ନିର୍ମଳ ନାମ ଯେ ବନସ୍ତ

ବୋଲାଇଲା । ୯୦

ଆବର କଥା ଯେ ଶୁଣ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ
ପୂର୍ବେ ଯେ ଯାହାର ଅଟଇ ବିଶ୍ରାମ ।
ତାହା ତୋହୋ ଆଗେ କହଇ ରଘୁନାଥ
ଯେ ସେ ସତ୍ୟବାଣୀ ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ।
ଯହୁଁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ର ପାପକ୍ଷୟେ ଗଲା
ଯେ ସେ ପୁଣ୍ୟସ୍ଥାନ ଜଗତେ ଶୁଭିଲା ।

ମିତ୍ର ବରୁଣ ଚନୟେ ସେ ଅଗନ୍ଧି ଅଗନ୍ଧି
ସେ ମହାମୁନି ଯେ ତପ କଲା ଯେଥୁ ।
ଭର୍ଷରେତା ହୋଇଣ ଅନେକ କାଳ ଥିଲା
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ସମାନେ ଗଣିତା

ହୋଇଲା । ୧୦୦

ଅନେକ କଷ୍ଟରେ ତପ କଲା ଯହୁ
ପିତୃଲୋକେ ଆସି ବୋଇଲେକ ତହୁ ।
ପୁତ୍ର ନ ଥିଲେଣ ତପରେ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ
ସକଳ ଧର୍ମର ମୂଳଟି ତହୁକ ।
ପୁତ୍ରକଲ ଚିନ୍ତା କର ମହାରକ୍ଷି
ପଛେଣ ଯୋଗ ତପ ଯଜ୍ଞ ତୁ କରସି ।
ପିତୃଗଣକର ଶୁଣିଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଅଗନ୍ଧି ତପୋବନ୍ତ ।
ପୁତ୍ର ସେ କାରଣ ଆନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ
କୁଳରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସେ ଗଲେ ଯାହା

କହି । ୧୦

ପିତୃଲୋକକ ସେ ପାଳିବି ବଚନ
ଅବଶ୍ୟ ଜାତ ମୁଁ କରିବି ନନ୍ଦନ ।
ଯେତେକ ବିଚାରି ବୈଧବ ରାଜାପୁରେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସେ ଅଗନ୍ଧି

ମୁନିବରେ ।

ଦେଖିଣ ମହାରାଜା କଲାକ ପୂଜା ବିଧି
ବୋଇଲେ ଧନ୍ୟ ମୋର ଅଇଲେ

ତପୋଧିଧି ।

ବ୍ରହ୍ମା ସମାନେଣ ମୁନିକି ଦେଖିଲି
ଅନେକ ଜନ୍ମର ମୁଁ ପାପକ୍ଷୟେ କଲି ।
କେବଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେଥେ ଅଇଲା ମହାମୁନି
ବୈଧବର ବଚନେ ସେ ବୋଇଲି

ତପୋଧନି । ୨୦

ବୋଇଲେ ତୋହୋର ଯେ ଅଛଇ ଦୋହିତା
ଲୋପାମୁଦ୍ରା ବୋଲି ଚାରୁ ଯେ ବନିତା ।
ଆମ୍ଭକଲ ବିଭା କରାଅ ରୂପବନ୍ତୀ
ଶୁଣିଣ ବୋଇଲା ବରଧବ ନୃପତି ।
ଯେ ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ନ କରିବି ଆନ

ଲୋପାମୁଦ୍ରା ତୋତେ କରିବି ପ୍ରଦାନ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାଜା ମହାଲଲା ନଗ୍ରପୁର
ବେଶ କରାଇଣ ଦୋହିତାକୁ ଅଣାଇଲା
ନୃପବର ।

ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଧିକରି ବିଭା କରାଇଲା
ଅନେକ ଧନରତ୍ନ ଯଉତୁକ ଦେଲା । ୩୦
ସେ ଜନ୍ମାକୁ ଘେନିଣ ଅଇଲେ ଅଗନ୍ଧି
ନିଜ ଆଶ୍ରମେଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଅନ୍ତି ।
ଅନେକ ଭୋଗ୍ୟ ତହିଁ କଲା ତାକୁ ଘେନି
କାଳେଣ ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜାଇଲା ମହାମୁନି ।
ଧନବାହାନ ନାମ ହୋଇଲା ତାହାର
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଦ୍ଵିତୀୟ ପିଅର ।
ଶୁଣସି ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଅଗନ୍ଧିକ କଥା
ସେ ମୁନି ଧାର୍ମିକ ଅଟଇ ମହାଗ୍ୟାତା ।
ପୂର୍ବେଣ ଅସୁରେକ ଥିଲାକ ବାତାପି
ସାନଟାଇ ତାର ଅଟଇ ଆତାପି । ୪୦
ବନସ୍ଥ ଭିତରେ ବାତାପି ମାୟାୟେକ ରକ୍ଷ
ପଥଶ୍ରାନ୍ତିମାନ ଦେଖି ତାକୁ ଭଣି ।
ଆତାପିକି ମେଷ୍ୟାଏ କରିଣ ବାନ୍ଧିଥାଇ
କୁଣ୍ଡୁଆକୁ ନିମନ୍ତେ ସେ ଜୀବକୁ ମାରଇ ।
ମାୟାରେଣ ବ୍ରାହ୍ମଣେକ ହୋଇଣ ପାକ ରାନ୍ଧି
ଅତିଥୁ ଜନମାନେ ସେ ହୋଅନ୍ତି ଆନନ୍ଦି ।
ଯେକାନ୍ତେଣ ଯେକ ଆଗକେ ଭାଲନ୍ତି
ଆଜ ସେ ଜୀବନ ହୋଇବାକ ଶାନ୍ତି ।
ସ୍ଵାହାନ କରିଣ ଆସନ୍ତି ସର୍ବଜନ
ବାତାପି ମାୟାରୂପେ ପରଷନ୍ତି ଅନ୍ନ । ୫୦
ସେ ସେ ମେଷ୍ୟାମାଂସ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଆଣି ଦ୍ୟଇ
ପରବାସୀ ଲୋକ ଭୁଞ୍ଜିଣ ତୋଷହୋଇ ।
ଆଚୋବନ ସାରି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ତାମୁଳ
ଏକ ସ୍ଥାନ ହୋଇ ବସନ୍ତି ସକଳ ।
ବାତାପି ବୋଲଇରେ ଆତାପି ବେଗେ ଆସ
ଭୁଞ୍ଜିବୁ ଟିକି ବାବୁ ସୁସଜ୍ଜ ମଧୁମାଂସ ।
ଶୁଣିଣ ଆତାପି ଯେ ମରୁଇ ପେଟେ ଥାଇ
ଗର୍ଜରୁ ବାହାର ହୋଇ ନିଜ ରୂପ ଧରଇ ।

ପେଟ ମାଡ଼ିଣ ଯେ ପଥୁକି ପଡ଼ନ୍ତି
ହରଷେ ଦୁଇଭାଇ ତାହାକୁ ଭକ୍ଷନ୍ତି । ୬୦
ଯେହିମତି ନିତି ପଥୁକି ଜନ ମାରି
ହରଷେ ଭୋଜନ କରନ୍ତି ରନ୍ଧନ ବିଧିକରି ।
ଜାଣିଣ ପଥୁକି ସେ ବାଟ ନ ବହିଲେ
ନ ଜାଣିମା ଲୋକେ ଅନେକ ତହିଁ ମଲେ ।
ବାଟ ପଡ଼ିଲା ସେ ଜନଗମ୍ୟ ନାହିଁ
ବ୍ରହ୍ମାର ଆଗେ ତାହା କହିଲେ ଦେବେ
ଯାଇ ।

ଶୁଣି ପିତାମହ ଅଗନ୍ଧିକି ପେଷି
ଯାଅ ବେଗେ ଆସ ଦତ୍ୟ ଦୁଇ ନାଣି ।
ଧାତାର ବଚନେ ଗଲେ କୁମ୍ଭସୁତ
ଦେଖି ରୁହାଇଲା ବାତାପି ଦଇତ । ୭୦
ଭୋ ମୁନି ମୋହର ପିତାଦିନ ଆଜ
ତୋତେ ଦେଖିଲି ମୁଁ ହୋଇଲା ବଡ଼
କାର୍ଯ୍ୟ ।

କ୍ଷଣକେ ବିଶ୍ରାମ ମୁନି କରି ଯାସି
ଭଲ ମେଷ୍ୟା ଗୋଟାଏ ଅଛଇ ମୁହିଁ
ପୋଷି ।

ତାହା ମାରିବି ମୁଁ ପିତା କାର୍ଯ୍ୟ ହିତେ
ପୟା ଶ୍ରାବ୍ଧ ଫଳ ପ୍ରାପତ ହୋଉ ମୋତେ ।
ହସି ମୁନିବର ବୋଲନ୍ତି ବଚନ
କର ତୁ ଯୋଗାଡ଼ ଆମ୍ଭେ କରିବୁ ଭୋଜନ ।
ଶୁଣିଣ ବାତାପି ମାଇଲା ମାୟା ମେଷ
ଆପଣେ ପାଗ ସମ୍ପାଦିଲା କ୍ଷତରସ । ୮୦
ସ୍ଵାହାନ କରିଣ ଯେ ଅଇଲେ କୁମ୍ଭ ସୁତ
ପତ୍ର ପାଣି ଘେନି ବସିଲେ ତପୋବନ୍ତ ।
ବାତାପି ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପେ ପରଷଇ ଅନ୍ନ
ମାଂସେ ରକ୍ଷିକି ଦୁଷ୍ଟ କରାଇଲା ଭୋଜନ ।
ମୁନି ପରରଇ ଅଛିଟିକି ଆଉ
ଆମ୍ଭକଇ ସନ୍ତୋଷ କରାଅ ଭାଗ୍ୟ ତୋର
ରହୁ ।

ହସିଣ ବାତାପି ପରଷଇ ଆଣି
ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଭୁଞ୍ଜଇ ମୁନି ଜାଣି ।

ଆଚୋବନ ସାରିଣ ବସିଲେ ମହାରଷି
କମଣ୍ଡଳୁ ଜଳ ପିଇଲେ କୁମ୍ଭ ଶିଷି । ୯୦
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ମୁନି ପେଟ ଆଉଁଶିଲେ
ଯେତେକ ଭୁଞ୍ଜିଥିଲେ ତେତେକ ଭୟ
କଲେ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବାତାପି ଦଇତ
ରକ୍ଷିତ ଆଗରେ ସେ ମିଳିଲା ତୁରିତ ।
ଭଜେ ତାଙ୍କେ ଦିଅଇ ଆତାପି ନାମଧରି
ଆସ ଆସ ଭାଇରେ ମମ ପ୍ରାଣ ସରି ।
କାହୁଁ ଆସିବ ସେ ଜାଣି ହୋଇଗଲା
ଅନେକ କରିଣ ସେ ବାତାପି ତାକ ଦେଲା ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ସେ ଆଦିବ କେମନ୍ତେ
ମେଷ କରି ମାରି ଭୁଞ୍ଜାଇଲୁ
ମୋତେ । ୧୦୦
ଜାଣି ହୋଇଲାଣି ସେ ଆସିବ ଆଉ କାହିଁ
ମାଜଲା ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅଛୁ ତୁ ସେ ରାଇ ।
ଶୁଣିଣ ବାତାପି ସେ ତବଦ ହୋଇଲା
କମଣ୍ଡଳୁ ଜଳ ଘେନି ମୁନି ତାହାକୁ
ମାଜଲା ।
ହୋଇଲା ଭୟ ସେ ବାତାପି ଅସୁର
ଦେଖିଣ ଦେବେ ବରଷନ୍ତି କୁସୁମ ମୁନିଷିର ।
ଦତ୍ୟନ୍ତ ବିନାଶି ମୁନି ବୁଝାଇଲା ପଥ
ସାଧୁ ମହିମା ସେ ଅଗନ୍ତି ତପୋବନ୍ତ ।
ସପତ ସମୁଦ୍ର ସେ ଯେକ ତଳୁ କଲା
ଗର୍ଭକର ଖେପନ୍ତେ ସେ ଜାଣି
ହୋଇଗଲା । ୧୦
ଶୁଣ ଦୁ ଶ୍ରୀରାମ ସେ ମହାତମାର କାହେଣୀ
ଅପାର ମହିମା କେ ଅବା ପରିମାଣି ।
ବାବୁ ଯେବଣ କାଳେ ଆଦିତ୍ୟ ମନ୍ଦର
ବାଦକଲେ
ଦେବକର ବୋଲେ ସେ ନିବର୍ତ୍ତ
ନୋହିଲେ ।
ଯୁଦ୍ଧ ଅବିଶ୍ରାମ ନ ରହନ୍ତି କ୍ଷଣେ
ଦେଖିଣ ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ ପୁରଗଣେ ।

ବୁଝା ପେଷିଲେକ ଅଗନ୍ତିକି ରାଇ
ଯେହାକର ଦୁଃ ମୁନି ସମୋଧ କରାଯାଇ ।
ଶୁଣିଣ ଅଇଲେ କୁମ୍ଭମୁନି ସୁତ
ଦେଖିଲା ଚଳିତ ନୁଆରଇ ଆଦିତ । ୨୦
ମନ୍ଦର ଗିରି ଜଗି ଅଛଇ ବାଟ ତହିଁ
ଛାୟାର ବଲ୍ଲଭ ଯେ ନପାରଇ ଯାଇ ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଗିରିବର
ଆମ୍ଭେ କଥାୟେ ମାଗିବୁ ସତ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ
କର ।
ମନ୍ଦର ବୋଇଲା ଯେ ତୋହୋର ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ମାଗ ତାହା ମୁଁ ପୂରାଇବି ମନବାଆ ।
ଅଗନ୍ତି ବୋଇଲେ ମୁଁ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଯିବି
ଯେତେଦିନେ ତହୁଁ ଲେଉଟି ନଆସିବି ।
ତେତେ ଦିନଯାଏ ତୁ ଯେ ନ କରିବୁ କୋପ
ଭତକର୍ମ ଛାଡ଼ି ଧରିବୁ ନିଜ ରୂପ । ୩୦
ଶୁଣି ମନ୍ଦର ଗିରି ସାମାନ୍ୟ ହୋଇଲା
ତୋହୋର ଅଇଲେ ସେ ବଢ଼ିବି
ବୋଇଲା ।
ସତ୍ୟ ମନାଇ ସେ ମହାମୁନି ଗଲେ
ଲୋପାମୁଦ୍ରାକୁ ଘେନି ସେ ଅନେକ ଭୋଗ
କଲେ ।
ଆର ବେଳେ ମୁନି ନଇଲେ ଭଉର
ବାଟ ଚାହିଁ ଅଛି ମନ୍ଦର ଗିରିବର ।
ଆଦିତ ଆନନ୍ଦେଶ ମେରୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି
ସତ୍ୟ ପାଳି ମନ୍ଦର ନିରୋଧୁ ନପାରି ।
ଯେବେ ସେ ଅଗନ୍ତି ମୁନି ନୋହନ୍ତେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ
ଯେ ବେନି ଯୁଦ୍ଧେ ହତ ହୁଅନ୍ତା
ଜଗତ । ୪୦
ତେଣୁକରି ସେ ମୁନି ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଗଲା
ଭାରିଯାକୁ ଘେନି ମୁନି ଅନେକ ଭୋଗ୍ୟ
କଲା ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦାଶରଥ
ଅଗନ୍ତି ମୁନିବର ରହିଥାନ୍ତି ଯେଥୁ ।
ଦକ୍ଷର ଦୋହିତା ଯେ ତାଡ଼େକା ନାମେ ବାଳୀ

ମରଗତ ସହସ୍ରେକ ଅତର ଅଗୁନି ।
ଯେତକର ବଳ ବହଇ ଯେକ ନାରୀ
ଆନ ଯୁବତାକି ପଗାନ୍ତର କରି ।
ଧେନୁକର ପୁତ୍ର ଦୁହୁଡ଼ି ଅସୁର
ସେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ତାଡ଼େକାର
ବର । ୫୦
ତାଡ଼େକାର ଗର୍ଭୁ ମାରାତ ଜାତ ହୋଇ
ଅକାଳେ ଦୁହୁଡ଼ି ଯହୁଁ ମୃତୁ ଗତି ପାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପରାନ୍ତ ଶୁଣ ମହାମୁନି
ଯେତେ ପ୍ରାକର୍ମ କିମ୍ପା ପାଇଲା ଦକ୍ଷର
ନନ୍ଦିନୀ ।
ଯେହା ମୋତେ ସଞ୍ଚି କହିବା ତପରୀ
ହସି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କହନ୍ତି ବିରାଟି ।
ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ପରାନ୍ତ ଯିବ
ସୁକେଶା ନାମେଶ ଦକ୍ଷ ଗୁରୁହଂସ ।
ସେହୁ ମହାତମା ଅନେକ ତପ କଲା
କର୍ମହୀନେ ତାହାର ତନୟେ
ନୋହିଲା । ୬୦
କଷୋର ତପ ସେ କରନ୍ତେଣ ଜାଣି
ପ୍ରସନ୍ନେ ବର ତାକୁ ଦେଲେ କୁଣ୍ଡଳାଶି ।
ଦକ୍ଷ ବୋଇଲା ମୋତେ ପୁତ୍ର ଦାନ ଦେବା
ଯେବେ ପିତାମହ ଘେନିଲୁ ମୋର ସେବା ।
ଧାତା ବୋଇଲେ ତୋତେ ପ୍ରାପତ ନାହିଁ
ପୁତ୍ର
ଦୋହିତାଏ ବଧୂତ ହୋଇବ ତୋର
ଗୋତ୍ର ।
ଅତିବଳ ପ୍ରାକର୍ମ ସେ ହୋଇବ ନନ୍ଦିନୀ
ବର ଦେଇଣ ଗଲେ ତାକୁ ପଦୁଯୋନି ।
ଦକ୍ଷକଣ୍ଡ ଦୋହିତା ହୋଇଲା ପ୍ରାପତ
ଭୟାଂକର ଦେଖି କମ୍ପଇ ଜଗତ । ୭୦
ତାହାର ତନୟେ ଯେ ମାରାଚି ହୋଇଲା
ଶୁଣ ଦାଶରଥ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କହିଲା ।
ଦୁହୁଡ଼ି ଦଇତ ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ହତ
ତାଡ଼େକା ଦୁଷ୍ଟପଣ କଲାକ ବହୁତ ।

ପୁତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଯେଣେ ତେଣେ ଯାଇ
ଅନ୍ୟାୟେ ଉପଦର୍ପ ବହୁତ କରଇ ।
ଅଗସ୍ତି ମହାମୁନି ଯେଥେ ରହିଥିଲେ
ନିଶାୟେ ମୁନିକର ଆଶ୍ରମ ଭାଙ୍ଗିଲେ ।
କୋପେଣ ଶାପ୍ୟ ତାକୁ ଦେଲେ ତପଋଣା
ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟପଣ କିମ୍ପା କଲ ନ

ବିଚାରି । ୮୦

ଯେ ବନେ ଆସି ଦୁଷ୍ଟେ ରାକ୍ଷସୀ ଦେହ ଘେନି
ରାକ୍ଷସୀ ପ୍ରକୃତି ଧରି ଦୁଷ୍ଟେ ବେନି ।
ମୁନିର କୋପେ ସେ ଯେ ବନବାସୀ ହୋଇ
ବାଟ ପାଡ଼ନ୍ତି ସେ ବିପୁନେଶ ଥାଇ ।
ତେଣେ ସେ ଯେ ବନେ ନ ବହନ୍ତି ଜନ
ଉପଦର୍ପ ପାଇ ଯେଥୁ ଗଲେ ମୁନିଜନ ।
ଆଶ୍ରମ ତେଜି ଯେଥୁ ଅଗସ୍ତି ହିଁ ଗଲେ
ଯେଣୁ ରାକ୍ଷସୀର ଦୁଷ୍ଟପଣ ଦେଖିଲେ ।
ସୁରନର କିନ୍ତୁରେ ସେ ନକରଇ ଭୟେ
ଅନେକ ଅସୁର ସେ ସଂଗତେ ଘେନି

ଆୟେ । ୯୦

ଯେହିକ୍ଷଣି ଭେଟ ସେ ପାଇବା ଯେହି ବନେ
ବୋଲନ୍ତି ମୁନି ଶୁଣ ଦଶରଥ ନାନେ ।
ଅଗମ୍ୟ ବନରେ ଅଟଇ ଯେଥୁର ନାମ
ଯହୁ ସେ ଯେ ବନେ ନବହଇ ଜନ ।
ଆମେ ହେଁ ନଜାଣି ଅଇଲୁ ଯେ ବାଟେ
ଅକାରଣେ ଆସି ପଡ଼ିଲୁ ସଂକଟେ ।
ଦୁଷ୍ଟ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ଓପ୍ରଥ ନକରଇ
ପଥେ ଗଲା ଲୋକକର ଜୀବନ ହରଇ ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବୁଲାଇଲେ ଧନୁ
ରଖିର ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି

ବଚନ । ୧୦୦

ତୁ କିମ୍ପା ମହାମୁନି ବିଷୟ ନ କରୁ
ଦଇଦୁଣୀ ଛାଉଣୁ ଯେତେ ଭୟ କରୁ ।
ଯଦ୍ୟପି ଭେଟ ସେ ପଡ଼ିବାକ ଆସି
ପ୍ରାଣ ଘେନି ସେ ଯିବ କି ରାକ୍ଷସୀ ।
ଯେ ତୋହୋର ଚରଣ ପ୍ରସାଦେ ଗାଧୁସୁତ

ଅସୁରତ ଆଜ ମୁଁ କରିବି ପ୍ରାଣହତ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଶୁଣ ଟକାର ରାମ କରି
ଅଗମ୍ୟ ବନେଥାଇ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ବିଷୟ ।
ଆହାର ନିମନ୍ତେଣ ଧାଇଁଲା ଖରକରି
ଜିଭ ଲହ ଲହ ଅତି ଭୟାକାର ଧରି । ୧୦
ଆକାରଣେ ଶିର ଲାଗିଲାକ ଯାଇ
ବିକଟାଳ ବଦନ ବିଷ୍ଣୁରେ ମୁଖ ହୋଇ ।
ପେଟ ଖାଂଖର ତାର ରଡ଼ି ଘନ ଘନ
ଧୂରୁହୁଁ ଧାଇଁଲା ତରିଲେ ମହାମୁନ୍ୟ ।
ବୋଲନ୍ତି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
ଯେବାଟ ଛାଡ଼ି ଆମେ ଘେନିବା ଆନ ପଥ ।
ଦୁଷ୍ଟ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ଅନର୍ଥ କରିବ

ଯେ ବାଟ ଛାଡ଼ି ଯିବା ହୋ ରାଘବେ ।
ରାମ ବୋଲନ୍ତି ମୁନି ହୋଇଲକି ବାଉ
ନିଶାଚରୀ ଛାଉଣୁ କି ବାଟ ଛାଡ଼ିଯାଇ । ୨୦
ଆଜ ଯେବେ ଯେହାକୁ ମୁଁ ନକରିବି ହତ
ଯଜ୍ଞ କେହ୍ନେ ରଖିବି ମୁଁ ଗାଧୁସୁତ ।
ଅନେକ ଅସୁରେ ଯେ ମିଳିବେ ତହିଁ ଯାଇ
ଯେଠାରୁ ମୁଇଁ ଯେବେ ଯିବଇ ପଳାଇ ।
ସେ ଦଇତକୁ କେହ୍ନେ କରିବି ଆଉ ବଧ
କିମ୍ପା ମହାମୁନି ହେ ଯେ କଥା ନ ବୁଝ ।
କ୍ଷତ୍ରିୟ ପୁଅ ମୁଁ ତରିବି କିସ ପାଇଁ
ଯେଥକୁ ସେ ମୁନି ଆଣିଅଛୁ ଯାଇ ।

କୋପେଣ ରାଘବେ କମନ୍ତି ଥରହର
ଧନୁଧରି ଆଗ ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର । ୩୦
ଥୋକାଏକ ଦୂର ଗଲେ ପଥ ବହି
ଦେଖିଲେ ତାଡ଼େକା ସେ ଆସୁଅଛି ଧାଇଁ ।
ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ରାମ ଅସୁରାକି ଚାହାଁ
କୁରାଳ ତଳୁ ଜାଣି ବୁଲାଇଅଛି ବାହା ।
ମାତିଅଛି ଅସୁରୀ ମୁନିକ ମାଂସ ଖାଇ
ଏ ବୋଲି ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁସାଜ ।
ସାରାବଧ ଦୋଷକୁ ଅଛି ମୁଁ ଅପସରି
ନୋହିଲେ କି ଏତେବେଳେ ଆଆନ୍ତା

ଅସୁରୀ ।

ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ପୂର୍ବେ ସ୍ତ୍ରୀର ଏକ ମାରିଅଛି ଭୟ । ୪୦
ବାବୁ ଦୁଷ୍ଟ ଜନକଇ ନାଶିଲେ ଧର୍ମପାଇ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯୁବତୀ କି ହୋଇ ବାପଜାଇ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରତିବାଦ ରଖିକ ଉତ୍ତାରେ
ମାର ରାକ୍ଷସୀକି ଶୁଣ ରଘୁବୀରେ ।
ଯେ ମୁନି ସାକ୍ଷାତେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଜାଣଇ
ବେଦବିଦ୍ୟା ବହୁତ ଆଗମ ବଖାଣଇ ।
ଯେ ଯେବେ ବୋଲିଲେ ନାହିଁ ଯେଥୁ ଦୋଷ
ସନ୍ଦେହ ଫିଟିଲା ତୁ ରାକ୍ଷସୀ କି ନାଶ ।
ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ଧଇଲେ ନାରାଜ
ବୋଲିଲେ ରାକ୍ଷସୀକି ମୁନି ମାରିବି

ଆଜ । ୫୦

ଶୁଣିଣ ତାଡ଼କା ଯେ ବୋଇଲାକ ହସି
ଆପଣେ ଆପଣେ ହୋଇ ପରଶଂସି ।
ଆଜକି ଉଦ୍‌ବୁରିବ ମୋହର ମୁଖେ ପଡ଼ି
ତୋଟି ରକଟି ଖାଇବି ଅନ୍ଧ କାଡ଼ି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଆଣି ବିଧାୟେ ମାଇଲା
ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗ ଭାଳିଣ ଫେରାଇଲା ।
ଯହୁଁ ଶୂନ୍ୟ ତାର ହୋଇଲାକ ମୁଷି
ଅଧର କାମୋଡ଼ିଣ ଦଇଦୁଣୀ ଉଠି ।
ବୃକ୍ଷେକ ଉପାଡ଼ି ଅଇଲାକ ଖରେ
ଆର ହାଥେ ଧଇଲା ଯେ ମହତ

ପଥରେ । ୬୦

ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ବୁଲାଇ ତାହାକୁ ମାଇଲା
ବିଚିତ୍ର ଗତିକରି ଶ୍ରୀରାମ ଫେରାଇଲା ।
କୋପେଣ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ କଳାକ ଅକ୍ଷକାର
ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା ବିପୁଲ୍ୟ ବନ ଘୋର ।
ରାମ ପଋରନ୍ତି ଶୁଣ ମହାମୁନି
ଦିବସ ବେଳେ ତ ହୋଇଲା ରଜନୀ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଲିଲେ ନ ତର ଦାଶରଥ
ସୂର୍ଯ୍ୟାବ୍ରତ ଅସ୍ତ ଯେ କରିବା ନା ଯେଥୁ ।
ଫିଟୁ ଅକ୍ଷକାର ଯେ ମୋହୋର ବୋଲକର
ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରିଲେ ଯେ ପେଷିଲେ

ଯନ୍ତାଶର । ୭୦

ତକ୍ଷଣେ ତିମିରି ଗଳାକ ପଳାଇ
 ଦିଶିଲା ସକଳ ହସନ୍ତି ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ବାଣ ଗୁଣରେ ବସାଇ
 ପେଷନ୍ତି ରଘୁନାଥ କୋପ ମୁଖ ହୋଇ ।
 ପବନହୁଁ ବେଗେ ଶସ୍ତ୍ର ଚଳିଗଲା
 ଅସୁରୀ କଣ୍ଠରେ ଯାଇଣ ପଡ଼ିଲା ।
 ଛିଡ଼ିଲାକ ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ପଡ଼ିଲାକ ଶିର
 କାଟିଲା ବୃକ୍ଷ ଜାଣି ପଡ଼ିଲା ଭୂମିର ।
 ଗଳାକ ଜୀବନ ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି
 ଅନାସ୍ତ୍ର ହୋଇଣ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ଭୂମିରେ
 ପଡ଼ି । ୮୦
 ଦେବତାୟେ ଆସି ଯୁକ୍ତ ଦେଖୁଥିଲେ
 ଦଇତୁଣୀ ପଡ଼ିବା ଦେଖି ହରଷ
 ହୋଇଲେ ।
 ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ ସେ ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବଚନ ଶୁଭିଲା ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିଙ୍କି ବୋଲନ୍ତି ସୁରଗଣ
 ଭୋ କଉଶିକ ଆମର ବୋଲ ଶୁଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ତଳଯେକ ଅସ୍ତବିଦ୍ୟା ଯେତେ
 ପୂର୍ବେ ମହାତମା ସମର୍ପିଲା ତୋତେ ।
 ଯେବେ ତୁ ସେ ବିଦ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେସି
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଗଲେ
 ସ୍ୱର୍ଗବାସୀ । ୯୦
 ସେ ଦିନ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
 ବିଶ୍ରାମ କରି ତହିଁ ବଞ୍ଚିଲେ ଏକ ରାତ୍ର ।
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ସ୍ନାହାନ ତହିଁ କଲେ
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବିଦ୍ୟା ସମର୍ପିଲେ ।
 ଜୟା ବିଜୟା ଯେ ଦୁଇମାତ୍ର କହି
 ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନି ଶୁଣ ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
 ଆଦି ମନ୍ତ୍ରେ ହାଦେ ଚଳନ୍ତି ଅସ୍ତ୍ର ଏଣେ
 ବିଷ୍ଣୁର ତେଜୁଁ ଜାତ କଲାକ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ।
 ଯେମନ୍ତେ ସକଳ ଶସ୍ତ୍ର ସାଧ କରିପାରି
 ପଦେ ପଦେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି
 ମୁରାରି । ୧୦୦

ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଅସ୍ତ୍ର ସମର୍ପିଲା
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ପ୍ରତକ୍ଷେ କହିଲା ।
 ପାଶୁପତ୍ର ଶର ନାରାୟଣ ଅସ୍ତ୍ର ବେନି
 ଯଜ୍ଞ ଅସ୍ତ୍ର କାଳାନଳ ଅସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ମୁନି ।
 ବରୁଣା ଅସ୍ତ୍ର ଅଗ୍ନି ଶସ୍ତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଦିଅନ୍ତି
 ଶଙ୍କରା ଅସ୍ତ୍ର କୁବେର ଅସ୍ତ୍ର ଗର୍ଜନ ଶସ୍ତ୍ର
 ସମର୍ପନ୍ତି ।
 କପାଳ ବିମୋଚନା ସମୋକର୍ଣ୍ଣା ଅସ୍ତ୍ର
 ଦେଲେ
 ମୋହୋନା ନାମ ଅସ୍ତ୍ର ସମସ୍ତ ସମର୍ପିଲେ ।
 ଜୟା ଅସ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମାୟେଣା କାଶ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଶିରା
 ତିନି
 କୁବେରା ଅସ୍ତ୍ର ପଦ୍ମଗା ଅସ୍ତ୍ର ଦେଲେ
 ମୁନି । ୧୦
 ଗରୁଡ଼ା ଅସ୍ତ୍ର ଦାନବା ଅସ୍ତ୍ର ଗନ୍ଧର୍ବୀ ମାନବା
 ସର୍ଜନା ଗର୍ଜନା ସୋମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଭା ।
 ସାବେତ୍ରୀ କାଳ ବରୁଣା ଅଧୀରହ ବଜ୍ରମୁନା
 ତିନିମୁଖୀ ଚାରିମୁଖୀ ନବମୁଖୀ ପଞ୍ଚୁକନା ।
 ଜୟା ଶକ୍ତି ଯେ ବିଜୟା ଶକ୍ତି ଦ୍ୟୁତି
 ଅମୋହ ଶକ୍ତି ଯେ ବ୍ରହ୍ମଶକ୍ତି ସମର୍ପଣ
 କରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ତି ଯେ ସେ ଦ୍ୟୁତି କୁମାର ଶକ୍ତି
 ଏଥକୁ ତୁଳଣା ଯେ ନାହିଁ ଆନ-ପ୍ରତି ।
 କଉଶିକ କୋଦଣ୍ଡ ଯମ ମ୍ଳୋଚ ପରି
 ଲୋଭ ମୋହ ଗଦା କାଳ ଗଦା ଆଦି
 କରି । ୨୦
 କଉମୋଦୀ ଗଦା ବଜ୍ର ମୁକୁତଗର
 ବ୍ରହ୍ମପାଶ କାଳପାଶ ଗୁହ ପାଶ ଶର ।
 ବରୁଣାପାଶ ମୋହୋନାପାଶ ନାଗପାଶ ଜୟା
 ପାଇ
 ଅମୃତା ଅସ୍ତ୍ର ଯେହାକଳ ନୁଆସଇ ।
 ମହାମାୟାସ ବଜ୍ରଶୂଳ ଶିବଶୂଳ
 ବ୍ରହ୍ମଶୂଳ ସୁଦର୍ଶନ ଅସ୍ତ୍ରକର ମୂଳ ।

ବୈଷ୍ଣବା ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଆନ ପଟାଗର ନାହିଁ
 ଜୟା ବିଜୟା ମନ୍ତ୍ରେ ଏ ଚଳନ୍ତି ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
 ଯେଥିରୁ ମେଘ ଯେ ଯେଥିରୁ ପବନ
 ଏଣେ ଆତଜାତ ହୁଅନ୍ତି ରଘୁନାଥ । ୩୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଘେନିଲେ ସର୍ବବାଣ
 ଶୂଳଶକତି ବଜ୍ର ଶକତି ଛାଡ଼ିଣ ।
 ଯେ ବେନି ନଘେନିଲେ କୌଶଲ୍ୟା ସୁତ
 ଯେସନେ ସୁରିଲା ବାବନାର ଭୂତ ।
 ମନ୍ତ୍ର ସୁମରିଲେ ଯେ କପିଲେ ତକ୍ଷଣେ
 ଆସିଣ ଅସ୍ତ୍ରମାନେ ମିଳିଲେ ଗଗନେ ।
 ବନ ପରବତ ନ ଦିଶଇ କିଛି
 ତେଜହୀନ ହୋଇଣ ଆଦିତ୍ୟ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି ।
 ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜରେ ସେ କମ୍ପଳ ମେଦିନୀ
 ଅରିଷ୍ଟ ହୋଇଲା ଉଲୁକାପାତ ଜାଣି । ୪୦
 ସିନ୍ଧୁ ଉଛୁଳିଣ ଇପିବାକ କୂଳ
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଶନି ହତ କି ହୋଇଲା ଅକାଳ ।
 ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରେ ଡରି କମ୍ପନ୍ତି ସୁରଗଣ
 ଭୟେ କରି ବ୍ରହ୍ମାରେ ପଶିଲେ ଶରଣ ।
 ଧାତା ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ବୋଇଲାକ ଆସି
 ଯେକାବେଳେ ଯେମାନ କିମ୍ପା ସୁମରିଲା
 ରଘୁଶିଷି ।
 ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜ କେହୁ ସହି ଯେ ପାରିବ
 ସଂସାର ଆକୁଳ ଯେ ହୋଇଲା ରାଘବେ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାଳେ ରାମ ଏମାନ ସୁମରିବ
 ସବୁ ଯେକାବେଳେ ମନେ ନ
 ଧରିବ । ୫୦
 ସକଳ ଦେବତାକର ତେଜ ଯେ ଅସ୍ତ୍ରମାନ
 ଯେହାକର ଉଦୟେ ହୋଅନ୍ତେ କି ରହଇ
 ଭୁବନ ।
 ମୋହୋର ବୋଲି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ରଘୁବୀର
 ସେ ସର୍ବ ଅସ୍ତ୍ର ତୁମ୍ଭେ ସଂହରଣ କର ।
 ରାମ ପଟାଗନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାର ବୋଲି ଘେନି
 କେମନ୍ତେ ସଂହରଣ କରିବି ମହାମୁନି ।

ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ହରଷ ହୋଇ କହି
ପଞ୍ଚବିଂଶ ଶସ୍ତ୍ର ଯେ ଯେଣେ ସଂହରଣ
ହୋଇ ।

ଭର୍ତ୍ତ୍ତରେ ଶସ୍ତ୍ର ତାକ ଦିଅନ୍ତି ଯେମାନେ
କି କି କରିବୁ ଆଜ୍ଞା ଦିଅସି ରଘୁନାମେ । ୬୦
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଲେ ହୋ ଶସ୍ତ୍ରମାନ ଶୁଣ
ତୁମ୍ଭେ ସୁମରିଲୁ ଆମେ ପରାୟା
ନିମନ୍ତେ ।

ଯେ ଯେବେ ଯାହାର ଆଶ୍ରମକୁ ଯିବ
ମୋହୋର ସୁମରିଲେ ବନ୍ଧନ ଆସିବ ।
ଶୁଣିଣ ଅସ୍ତ୍ରମାନେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତି
ଉଡ଼ୁଗଡ଼ି ପ୍ରାୟେ ଶବଦ କରୁଛନ୍ତି ।
ଅସ୍ତ୍ରକର ଗଲେ ସେ ଅରକ୍ଷି ଥିର ହୋଇ
ଆଦିତ୍ୟର ହାତେ ତେଜ ବିକାଶଇ ।
ତହୁଁ ଦେବତାୟେ ଗଲେ ନିଜ ସ୍ଥାନ
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ହରଷ ବଦନ । ୭୦
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ସେ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ
ମୁଖ ବିକାଶଇ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀର ଚାନ୍ଦ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲା
ପ୍ରସନ ହୋଇ ମୁନି ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ କହିଲା ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଗୋ ପାର୍ବତୀ
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଦେଲେ ଯତି ।
ସତୋଷ ହୋଇଣ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ
ଯାଉ ଯାଉ ଦିବ୍ୟ ବିପିନେକ ଦେଖିଲେ ।
ନାନା ତରୁବରେ ପଲ୍ଲବି ଅଛନ୍ତି
ବସନ୍ତ ଜାଣିଣ ପୁଷ୍ପନ୍ତି ପଙ୍କଜି । ୮୦
ଅପୂର୍ବ ବୃକ୍ଷ ଦେଖି ପଛରନ୍ତି ରାମ
କହ ମହାମୁନେ ଯେ ବନସ୍ତର ନାମ ।
ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନି ଶୁଣ ରଘୁବୀର
ଯାହା ତୁ ପଛରିଲୁ ଦଶରଥ କୁମର ।
ବାବୁ ସତ୍ୟଯୁଗେ ବଳି ବୋଲିଣ ନୃପତି
ତିନିପୁରେ ସେ ଯେ ହୋଇଲା ଯେକ
କ୍ଷତ୍ର ।

ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେ ସାଚା ବଢ଼ାଇଲା ଯଶ

ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ଘେନିଲା ବଳଲୋଚନର ଶିଷ ।
ଦେବେ ପଛାଇଣ ହୋଇଲେ ଏକ ଗୋଷୀ
ନାରାୟଣଙ୍କୁ ଧାୟେ କଲେ

ପରମେଷ୍ଠି । ୯୦

ବ୍ରହ୍ମା ସୁତି କରତେଣ ଜାଣିଲେ ପଦ୍ମନାଭ
ଆସିଣ ମିଳିଲେ ସେ କଣ୍ଠେଣ କଉସୁଭ ।
ଦେଖିଣ ନମସ୍କାର କଲେ ଦେବଗଣ
ହସ ହସ ହୋଇଣ ବୋଲନ୍ତି ନାରାୟଣ ।
କେବଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମର କରିବି ଯେବେ କହ
ତୁମେ ଦେବତାଏ ଅଟ ମୋର ଦେହ ।
କର ଯୋଡ଼ିଣ ସେ ବୋଲଇ ବେଦପତି
ବଳିରାଜା ଦେବ କଳାକ ଅନାତି ।
ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେ ସାଚା ଅଟଇ ବଳିଆର
ତିନିପୁରେ ଗାରିମା କଲା ମହାବୀର । ୧୦୦
ଇନ୍ଦ୍ରପଦେ ବସିଣ କରିବ ବଳଭୋଗ
ଅସୁରେ ଆବେଶିଲେ ସକଳ ଦେଶ ଭାଗ ।
କର ପ୍ରତିକାର ହର ତାର ଦର୍ପ
ଦେବେ ମଣ୍ଡୁକୀ ସେ ଅଟଇ କାଳ ସର୍ପ ।
ଅତି ଉଗ୍ର ହୋଇଲା ବଳଲୋଚନର ସୁତ
ସତ୍ୟ ଗୁଣ ଘେନିଣ ସେ ସାଧୁଲା ଜଗତ ।
କର ଅନଗୁହ ଦଇତ ବଳ ନାଶ
କଶ୍ୟପର କୁଳେ ଜାତ ହୁଅ ପାତବାସ ।
ଅଦିତିର କୋଳେ ଅବତାର ହୋଇ
ସଂସାର ରକ୍ଷାକର କମଳାର ସାଇଁ । ୧୦
ଶୁଣିଣ ବାସୁଦେବ ସନମତ କଲେ
ତୋର ଛଳେ ଜାତ ହୋଇବି ବୋଲଲେ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗଲେ ନିଜ ସ୍ଥାନ
ଅଦିତିର ଗର୍ଭେ ବିଜୟେ ଭଗବାନ ।
ଯଥା କାଳେଣ ଯେ ହୋଇଲେ ଦେବ ଜାତ
ବାଆନ ଆଜ୍ଞୁକ ଅଟଇ ତାର ଗାତ୍ର ।
ଶୁଦ୍ଧ ସୃଷ୍ଟିକି ତାପିଲା ତାର ବର୍ଣ୍ଣ
ନାଲେହି ଦଳ ଜାଣି ଦିଶଇ ନୟନ ।
ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ
ଦିନେ ଦିନେ ତନୁ ଯେ ବିସ୍ତାରିଲେ

ନାରାୟଣ । ୧୦

କର୍ଣ୍ଣବେଧ ବ୍ରତ ବିଧାନ ପାଠ ପଢ଼ି
ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ବେଦ ଆଗମ ନିବାଡ଼ି ।
ଦେବକର ଅର୍ଥେ ଗଲେ ଚକ୍ରପାଣି
ଦଇତ ପତିର ଯଜ୍ଞ ବେଳ ଜାଣି ।
ବହୁତ ନୃପତି ଅଛନ୍ତି ତହିଁ ମିଳି
ରକ୍ଷି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ଅଛନ୍ତି ତପଶାଳୀ ।
ବୃହସ୍ପତିଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ଦେବ ଯାନ୍ତି
ଦେଖିଣ ପଚାରଇ ବଳି ଯେ ନୃପତି ।
ଯେ ଦ୍ୱିଜ ଗୋଟି ଯେ ଅଟଇ ତୋର କିଏ
ବାମନ ବୋଲଇ ମୁଁ କଶ୍ୟପର ଶିଷ । ୧୧୦
ତୁହୋ ମହାରାଜା କରୁଅଛୁ ଯାଗ
ମାଗଣାମାନଙ୍କର ଅଟଇ ପରମ ଭାଗ୍ୟ ।
ହସିଣ ବୋଇଲେ ହୋ ବଳି ନୃପମଣି
ତୁହି କିଏ ମାଗୁ କହୁକିନା ପୁଣି ।
ଦାନ ଘେନିଣ କି ପାରିବୁ ପାରକରି
ବୟସେଣ ସାନ ନୋହୁନା ମସ୍ତ ଉତ୍ତରି ।
ବାମନ ବୋଲଇ ହୋ ଜାଣିମା କେମନ୍ତେ
ତୁ ରାୟେ ଶାସ୍ତ୍ର ଶୋଧୁବୁ ଯେମନ୍ତେ ।
ଯାହା ତୁ ପଚାରିବୁ ପାରିବି ଯେବେ କହି
ସତ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦେବୁ ତିନିପାଦ ମହା । ୪୦
ବାମନ ଶରୀରେ ଉତ୍ତରୀ ପଇତା
କରେ କୁଣ୍ଠ ଗଣ୍ଠି ଧୋତି ଚାଗୁଡ଼ିତା ।
ଲୋଟଣି କୁଡ଼ା ଗୋଟି ତାହାକୁ ଯେ ଶୋହି
ରୂପେଣ ପଟାନ୍ତର ସଭାଜନ ମୋହି ।
ବଳି ମୁଖ ଚାହିଁ କରନ୍ତି ବେଦ ଧୁନି
ସ୍ୱର୍ଗେ ଚାହୁଁଣ ଅଛନ୍ତି ସୁର ମୁନି ।
ସାମ ଗାୟନ ଯେ ଗାନ୍ଧାର ରାଗେ କରି
ଦକ୍ଷିଣ କରେ କରତାଳ ମାରି ।
ଶୁଣି ମୋହ ମାନ ଯେ ହୋଇଲେ ନୃପତି
ଯେକଥା ମନ୍ତ୍ରାକି ଚାହିଁଣ ପୁଛନ୍ତି । ୫୦
ଶୁଦ୍ଧ ବୋଲନ୍ତି ତୁ ନିବର୍ତ୍ତ ନୃପବର
ଅପୂର୍ବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ଅଟଇ ଚକ୍ରଧର ।
ଦେବେ ଯହୁଁ କହିଲେ ତୋହୋର ଦୁଷ୍ଟପଣ
ତେଣୁ ସେ ଯେବେ ଆସି ହୋଇଲେ

ନାରାୟଣ ।

ମାୟା ପ୍ରକାରେ ହରି ହରିବେ ତୋର ଶିରୀ
ଅମରଗଣକ ଛଳେ ଜାତ ହୋଇଲା

ମୁରାରି ।

ତୁ କିମ୍ପା ଯେହାକୁ ଦାନ ଯେବେ ଯାବୁ
ଆପଣାର ସମ୍ପଦ ପରକୁ ଦେଇ ସଞ୍ଚୁ ।
ରାଜା ବୋଇଲେ ଯେ ଯେବେ ଦାମୋଦର
ଯଜ୍ଞ ସମ୍ପଦତ ହୋଇଲା ମୋହୋର । ୨୦
ଦେବଇ ଦାନ ମୁଁ ଯେ ଘେନିବେ

ବନମାଳା

ପୂର୍ବର ପାପ ମୋର ହୋଇବ ପଣାଳି ।
ଶୁକ୍ର ତିଆରିଲା ଜାଣିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ
ଠାରିଣ ତାହାକୁ ଦେଲେ ବାମ ହସ୍ତ ।
ଜାଣିଣ ତବଦ ହୋଇଲାକ ସେହି
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ସେ ତୁ ପୁନ୍ୟଦେହୀ ।
ସତ୍ୟ ଯାହା କଲୁ ହୋଇଲୁ କିମ୍ପା ତୁନି
ଯେ ମୋହୋର ବେଦତ ଶୁଣିଲେ

ସର୍ବମୁନି ।

ତୋହୋର ସତ୍ୟ ଏବେ ସମସ୍ତେ

ଶୁଣିଛନ୍ତି । ୨୦

ଦେବୁ କି ନଦେବୁ କହସି ନୃପତି ।
ହସିଣ ବୋଇଲେ ବଳି ନୃପମଣି
ବାଇକି ବାଉଳ ଯେ କହୁ ତୁ ନ ଜାଣି ।
ଯାହା ବୋଇଲି ମୁଁ ନୋହଇ ନା ଆନ
ନେସି ଧନରତ୍ନ ଯାନ ସୁକାସନ ।

ବାମନ ବୋଲନ୍ତି ମୋର ବିରେ କାର୍ଯ୍ୟ

ନାହିଁ

ପାଶୋରିଲୁ କି ରାଜା ଯାହା ମାଗିଲଇ

ମୁହିଁ ।

ରାଜା ବୋଇଲେ ତୋତେ ବିଭା କରାଇବି
ବାଡ଼ି ବୃତ୍ତି ଖଞ୍ଜିବି ଶାସନ ମଣ୍ଡପ

ତୋଳାଇବି ।

ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଛାଡ଼ିଲୁ ପ୍ରକୃତି

ଅଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାର ଯେ କହୁ ହୋ

ନୃପତି । ୩୦

ଯାହା ମାଗିଲି ମୁଁ ତାହା ନ ଚିତୋଇ
କେମେନ୍ତ ଆନେ ତୁ ମହାଦାନୀ ବୋଲାଉ ।

ଭାଲା ଆଶାକରି ଅଇଲି ମୁହିଁ ତୋତେ

ତୁରେ ନିରାପେକ୍ଷ କଲୁ ରାଜା ମୋତେ ।

ଧୂକ ହଇ ତୋର ସତ୍ୟଶାଳ ପଣ

ଯାଗ ଦାନ ଧର୍ମ ଅଟଇ ଅକାରଣ ।

ମାୟାରେ ଗର୍ବେ ତୁ ଜିଣିଲୁ ଜଗତ

ଅସୁରକ ବିଧିନିକି ରଖନ୍ତି ଯତସତ ।

ମଉଗଇ ଯେହ୍ନେ ବେଶୁ ଘାୟେ କମ୍ପଇ

ବାମନ କୋପ ଦେଖି ତେହ୍ନେ ବଳି

ନୃପଇ । ୧୦

ଆସ ଆସ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋ ଘେନ କୁଣ୍ଡପାଣି

ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଯେ ବୋଲଇ ନୃପମଣି ।

ଆହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତୁ ତ ନଜାଣୁ ଯେ କିଛି

ଅଳପ ଦାନ ଦେବାକୁ ମନ ମୋହର

ନୋହୁଛି ।

ତେଣୁ ସେ ଭାଲଇ ମୁଁ ମନେ ମନେ ପୁଣି

ବିମୁଖ ହୋଇଲୁ ତୁ ନ ଦେବା ପ୍ରାୟେ

ମଣି ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଯେତକୁ ଭାର୍ଜନ

ସକ୍ଷ ଅନରୂପେ ଘେନିମି ସିନା ଦାନ ।

ତିନି ଅଗ୍ନିକି ତୁ ଦେବୁ ତିନିପାଦ

ହୋମ କରିବି ମୁଁ ତୋହୋର

ପ୍ରସାଦ । ୧୦୦

ଶୁଣିକରି ରାଜା ଘେନିଲା କୁଣ୍ଡ ପାଣି

ବାମନ କରେ ତାହା ସମର୍ପିଲା ଆଣି ।

ରତ୍ନଝରି ଘେନିଣ ଧୂଅତେଣ ପାଦ

ଅସୁର ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ସେ ହୋଇଲେ

ବିଷାଦ ।

ରାଜାର ସମ୍ପଦ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯିବ

ମାୟା ବ୍ରାହ୍ମଣ ତ ଅଟଇ ମାଧବ ।

କହିଲେଣ ରାଜା ବୋଲ ମୋ ନକଲା

ଅତି ସତ୍ୟେ ଯେତେ ରାଜା ନାଶ ଗଲା ।

ଯେମନ୍ତ ମଣି ଶୁକ୍ର ବିଘ୍ନିଲିଲା ବୁଦ୍ଧି

ଝରିରେ ପଶି ମୁହିଁ ମୁଖ ନିରୋଧୁକି । ୧୦

ଯେତେ ବୋଲିଣ ପାଣି ଝରିରେ ପଶିଲା

ଜଳ ନପତୁ ବୋଲି ନାଳ ନିରୋଧୁଲା ।

ନୀରେ ରହିଲାକୁ ଜାଣିଲେ ମୁରାରି

କୋପେଣ କୁଣ୍ଡ ଅଗ୍ର ମାଇଲେ ଦଇତାରି ।

ଶୁକ୍ରର ଆଖିରେ ସେ ବାଜିଲାକ ଯାଇ

କଣା ହୋଇଣ ସେ ଗଲାକ ପଳାଇ ।

ଯହୁଁ ସେ ଝରିରୁ ଶୁକ୍ର ହୋଇଲା ବାହାର

ବିଷୁର ତରଣେ ଯେ ପଡ଼ିଲା ନାରଧାର ।

ବଳି ବୋଇଲେ ମୁଁ ସତ୍ୟ ଦେଲି ଦାନ

ତିନିପାଦ ମହୀ ସିନା ଘେନ ହୋ

ବ୍ରାହ୍ମଣ । ୨୦

ଶୁଣିକରି ହରି ତରଣ ବଢ଼ାଇଲେ

ଏକା ପାଦକେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର ଗୋପ୍ୟ କଲେ ।

ଦେଖି ନୃପତି ଯେ ହୋଇଲା ଚକିତ

ବୋଇଲା କେବଣ ଏ ହେଲା ବିପରୀତ ।

ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ନୃପବର

କାହିଁ ବିଶ୍ରାମିବା ଆରେକ ପୟର ।

ରାଜା ବୋଇଲା ସ୍ବର୍ଗ ମୋର ଦେଶ

ତହୁଁ ଯେ ପାଦେକ ଘେନ ପାତବାସ ।

ଶୁଣି ବାମ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ ହରି

ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଯାଏ ଗଲା ପାଦ ବଢ଼ି । ୩୦

ଶ୍ରୀହରି ପାଦପଦ୍ମ ଦେଖିଣ ବିଧାତା

ଗଙ୍ଗା ଘେନି ଅବିଷେକ କଲା

ଜଗତର ପିତା ।

ବଳି ବିଘ୍ନରଇ ଯେସେ ଅଟନ୍ତି ଦେବହରି

ମୋହୋର ସତ୍ୟ ବିଡ଼ି ଅଇଲେ ମାୟା

ରୂପଧରି ।

ରାଜା ଭାଲେଣି ଜାଣିଲେ ଶ୍ରୀପତି

କିମ୍ପାଲ ବିପ୍ଳୟ ତୁ ହୋଇ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।

ଆରେକ ପାଦ ମୋତେ ଦିଅସି ତୁ ଦାନ

ବଳି ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣସି ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।

ଆବର ତରଣ ଯେ ଅଛି ତୋର କାହିଁ

ଶୁଣିଣ ନାଭିରୁ ଯେ ପାଦେକ କାଢ଼ିଲେ

ଗୋସାଇଁ । ୪୦

ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଯେ ହୋଇଲା ନୃପତି
ବିରଜରା ହରି ମୋର ହରିଲେ ବିରୁଦ୍ଧି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଶିର ଯେ ପାତିଲାକ ଆଣି
ବଳିର ମଥାରେ ପାଦ ଦେଲେ ଚକ୍ରପାଣି ।
ଅତି ଦୃଢ଼େ ଚାପି ସେ ପାତାଳକୁ ନେଲେ
ଅତିତାଳ ପୁରେ ନେଇଣ ଥୋଇଲେ ।
ସତ୍ୟର ପଟ୍ଟେ ଦିବ୍ୟ ଭୁବନେକ ଦେଇ
ଆପଣେ ଜଗିଛନ୍ତି ମୂର୍ତ୍ତିଭେଦ ହୋଇ ।
ଯହୁଁ ସେ ବଳିରାଜା ପାତାଳକୁ ଗଲା
ସୁରଗଣ ଘେନି ବ୍ରହ୍ମା ସୁତି ଜଲା । ୫୦
ତ୍ରିବିକ୍ରମ ରୂପ ଧରି ସ୍ବାମୀ ଏଥ
ଦତ୍ୟର ଦର୍ପ ସେ ହରିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ଦେବକର ଜାଣ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ସିଧ
ସିଦ୍ଧବନ ନାମ ଯେହାର ଦେଲେ ବିଦ୍ୟୁତ ।
ଯେ ବନେ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହୋଇ
ଯେଥେ ଯେ ଆଶ୍ରମ ମୁଁ କରିଥିଲି

ରଘୁସାଜଂ ।

ଚାଇ ଏବେ ରାମ ବାମନ ଦେଖିବା
ଯାବତ ଦୁଃଖ ହାଦେ ଦୁଃଖରୁ ତରିବା ।
ପ୍ରତିମା ରୂପେ ହାଦେ ଅଛନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମରାଶି
ଦେଖିବା ରଘୁନାଥ ସ୍ବାମୀଛନ୍ତି ବସି । ୬୦
ତହୁଁ ଚଳଣ ଯେ ଗଲେ ତିନି ଜଣ
ଦେଖିଲେ ବିଜୟେ ବାମନ ନାରାୟଣ ।
ପାଷାଣ ପିଣ୍ଡ ହାଦେ ବାମନ ମୂରତି
ଉତ୍ତରୀ ପଇତା ଯେ କରେଣ ଚିତାଇତି ।
କରେ କୁଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡି ଶୁକଳ ବସନ
କୁଣ୍ଡ ବସୁ କୁଡ଼ା ବଦନ ଶୋଭାବନ ।
ଦେଖିଣ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ଜଣ ତିନି
ରାମ ବୋଲନ୍ତି ତୋହର ପ୍ରସାଦେ ହୋ

ମୁନି ।

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଦେଖିଲି ପାପ ମୋର ଗଲା
ଯେ ଜନ୍ମର ସୁଫଳ ଯେବେ ସେ

ହୋଇଲା । ୭୦

ହସିଣ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ବୋଲନ୍ତି ହୋଇ ହୋଇ

ଆଜ ସେ ପାପ ମୋର ଗଲା ରଘୁସାଜଂ ।
ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇ-ସେ ଅଜଲେ ଗାଧୁସୁତ
ବାମନ-ପ୍ରସାଦ ଆଣି ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମହସ୍ତ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣର କରେ ଦେଲେ ବ୍ରହ୍ମରା
ଚାହିଁଣ କରିଣ ଯେ ଶୋଭାଲେ

ଚାପଧାରୀ ।

କୃତ କୃତ ହୋଇ ଯେ ମୁନି ଅର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ
କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ଜଳ ସମର୍ପିଲେ ।
ତହୁଁ ତିନିଜଣ ଚଳିଲେ ଅନୁକ୍ରମେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ବିଶ୍ବାମିତ୍ରର

ଆଶ୍ରମେ । ୮୦

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗଲା ଦିନ ତିନି
ଯଜ୍ଞ ଆରୋପିଲେ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି ।
ଅନେକ ମୁନିମାନେ ଅଜଲେ ଯାଗ ଶୁଣି
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରସବାଣୀ ।
ଯହୁଁ ଶୁଚ ଚିଲ ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ
ଶୁଣିଣ ଅସୁର ବଳ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲେ ।
ମାରୁତି ଆପଣେ ହୋଇଲା ଆଗୁସାର
ଶତେପୁର କରି ବେଡ଼ିଲେ ହୋମଘର ।
ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ
ଯେହିଷ୍ଠଣି ଅସୁରେ କରିବେ ମୂର୍ଖପଣ ।
ଶୁଣି ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଧାଇଲେ ଧନୁଶର
ତୀକ୍ଷ ବାଣେ ଛେଦିଲେ ଅନେକ

ଅସୁର । ୯୦

ଆଗର ହୋଇଣ ଯୁଦ୍ଧିଲା ମାରୁତି
ପବନାଶର ରାମ ଧନୁରେଣ ଯୋଡ଼ି ।
ମୁଣ୍ଡ ସୁମରି ଯେ ପେଷିଲେକ ବାଣ
ଚଳିଲାକ ବାଣ ଶବଦ ଗରୁ ଟାଣ ।
ଦତ୍ୟର ଅଙ୍ଗେ ଯେ ବାଜିଲାକ ଯାଇଁ
ହୁକାର ଶବଦକରି ଦେଲାକ ଉଡ଼ାଇ ।
ବନ ପରବତ ଉପରେ ଉଡ଼ିଗଲା
ସହସ୍ର ଯୋଜନେ ନେଇ ତାହାକୁ

ପକାଇଲା ।

ମାରୁତି ଅସୁର ଗଲାକ ଯହୁଁ ଉଡ଼ି

ସୁବାହୁ ଧାଇଁଲା ଯେ ହୁକାର ଧୁନି
କରି । ୧୦୦

ରାମର ଉପରକୁ ପଡ଼ିଲାକ ଧାଇଁ
ଅଗ୍ନି ଅସ୍ତ୍ର ଘେନି ତାହାକୁ ହେଲେ ଦହି
ରଘୁସାଜଂ ।

ଜଳିଣ ଗଲା ସେ ସୁବାହୁ ଅସୁର
ମାନବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରରେ ସେ ମାଇଲେ ରଘୁବାର ।
ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଣ ଯେ ବିଶିଲେ ରଘୁମଣି
ଆବର ଅସୁର ସନ୍ୟ ପକାଇଲେ ହାଣି ।
ରକତ ନଦୀ ଯେ ବହିଲାକ ବନେ
ଅଧା ସ୍ବର୍ଗେ ଥାଇଣ ଦେଖନ୍ତି

ଦେବତାମାନେ ।

ପ୍ରଶଂସା କରିଣ ଯେ କୁସୁମ ବରଷି
ସାନନ୍ଦ ହୋଇ ଦେବେ ବାହୁଡ଼ିଗଲେ
ଆସି । ୧୦

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯାଗ ସମାପତ
ଅବତୃପ୍ତ ସ୍ଥାନ କଲେ ତପୋବନ୍ତ ।
ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଣ ଆଶିଷ ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
ତ୍ରିଜୀବୀ ହୋଇଥାଅ ଅପାର ନାଳକୁ ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମନେ ବିଚାରଇ ପୁଣି
ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ଯେ ଅଜାଲି ମୁହିଁ ଘେନି ।
କିଏ ଉପକାର କରିବି ମୁହିଁ ପୁଣି ।
ଅସୁର ମାରି ଯେ ରଖିଲେ ମୋର ପଣ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯେବେ ମୁଁ ଦେଇ ପାରଇ ସାତା
ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ରହିବ ମୋର

କଥା । ୨୦

ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ପଛରଇ ରଖି
ମିଥୁଳା କଟକରେ ରାମ ଆସିବାକି ପଶି ।
ଜନେକ ମହାମୁନି କରିଅଛି ଯାଗ
ମହତକ ତପ ଦେଖିଲେ ବଡ଼ ଚାଗ୍ୟ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁନି ଯେ ତୋହୋର
ଜାଣି

ଯେ ମୋହୋର ମନ ସେ ମିଳଇ ସୁଜାଣ ।
ଶ୍ରୀରାମର ବଚନ ଯେ ଯେସନେକ ଶୁଣି

ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ତପାଜନ
 ଘେନି ।
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଘେନି ତହୁଁ ଗଲେ ଚଳି
 ବାଟରେ ଦେଖିଲେ ଅସୁର ବଳ
 ଦଳି । ୩୦
 ଶ୍ରୋଣିତ ନଦୀ ତାରେ ରହିଲେ ସେଦିନ
 କଦ ପଳ ମୂଳ କରନ୍ତି ଭୋଜନ ।
 ରାମ ପରାନ୍ତ ସେ କଉଶିକକୁ ଚାହିଁ
 କାହାର ଦେଶ ଯେଟି କହ ତପସାଂ ।
 ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ଉତ୍ତରେ
 କୁଶ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମାର ହୋଇଲା କୁମରେ ।
 ଯେହାର ଚାରିପୁତ୍ର ହୋଇଲେ ଉତ୍ତପତି
 କୁସାୟ ନାମେଶ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାର
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠନାତି ।
 ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ର ତାର କୁଶଲାଭ ନାମ
 ତୃତୀୟ ଅମୃତ ରଜ ଅନୁପାମ । ୪୦
 ବସୁ ବୋଲିଣ ସବୁହୁଁ ସାନ ପୁତ୍ର
 ଚାରିହେଁ ବଳବନ୍ତ ହୋଇଲେ ପବିତ୍ର ।
 କୌସାୟୀ ନାମେ ଦେଶେ କୁସାୟ ଯେ ନୃପତି
 ମହୋଦୟ ପୁରେ କୁଶଲାଭ ନୃପତି ।
 କାମେରୀ ପୁରେ ଯେ ମାର ଜୋତିଷ ପୁରେ
 ଅମୃତରଜ ରହି ହୋଇଲେ ନୃପବରେ ।
 ବେଦି ଦେଶେ ହାଦେ ବିରାଜ ନାମେ ପୁରୀ
 ବସୁ ନାମେ ନୃପତି ଯେଥୁ ରାଜ୍ୟ
 କରି ।
 ପ୍ରତାପ୍ୟାବନ୍ତ ଯେ ଅଟଳ ବସୁରାଜା
 ପଦ ଅଭରି ବଳ କରନ୍ତି ପାଦପୂଜା । ୫୦
 କଟକ ନିକଟେଶ ଆରେକ ପୁର କଲା
 ଧର୍ମପୁର ବୋଲି ତାହାର ନାମ ଦେଲା ।
 ଯେ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ପଞ୍ଚହିଁ ପର୍ବତ
 ସୁସଞ୍ଚ ଜଳ ଯେଥୁ ବହଇ ରଘୁନାଥ ।
 ପାଞ୍ଚ ଗିରିରେ ବେଢ଼ି ନଦୀ ବହି
 ସଦାଶିବ ମାଥେ ଯେହ୍ନେ ମାଳତୀମାଳ
 ଥାଇ ।

ଯହୁଁ ସେ ମାଗଧୁ ଆସଇ ଗିରି ବୁଲି
 ତହୁଁ ସେ ମଗଧ ଦେଶ ଯେହାକୁ ଯେ
 ବୋଲି ।
 ମୋହୋଦୟ ପୁରେ କୁଶଲାଭ ରାୟେ
 ଦେବକନ୍ୟାନ୍ତ ସେ ରମଣୀ ସୁଖ-
 କୟେ । ୬୦
 ଘୃତାଚୀ ନାମେଶ ତାହାର ଯୁବତୀ
 ଶତେକ ଦୋହିତା ଯେ ତାହାର ଉତ୍ତପତି ।
 ରୂପେଶ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ତିନିପୁର
 ମନେ ବିରଜଇ କୁଶଲାଭ ନୃପବର ।
 ଦୁହିତାୟେ ସୁନ୍ଦର ଯୁବା ଯେ ବୟେସ
 ଅନରୂପେ ବର ନାହିଁ କରିବି ଯେହା କିସ ।
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ନଗ୍ର ଅଭ୍ୟନ୍ତରେ
 ବିଚିତ୍ର ପୁରେକ ତହିଁ ରଞ୍ଜିତା ନୃପବରେ ।
 ନାନା ତରୁବର ରୂପିକା ଅଛି ତହିଁ
 କନ୍ୟାୟେ ନାନାକ୍ରାନ୍ତା କରନ୍ତି ତହିଁ
 ରହି । ୭୦
 ଦିନେକ କୁଶଲାଭ ନୟନୀ କି ଦେଖି
 କାମରରେ ପବନ ଲଜାତ ଉପେଖି ।
 କନ୍ୟାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ମରୁତ
 ସ୍ୱର୍ଗର ଦେବତା ମୁଁ ରୂପରେ ଆନିହିତ ।
 ସର୍ବ ଜୀବରେ ଥାଇ ମୁଁ ବିଜେକରି
 ମୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଜୀବନ ସଞ୍ଚିକରି ।
 ମୁହିଁ ସେ ପବନରେ ଦେଖି ମୋହୋର
 ମୁଖ
 ମୋତେ ବିଭାହୋଇ ଭୁଞ୍ଜି ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ।
 ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭର ବଶ ହୋଇଲିରେ ସୁନ୍ଦରୀ
 ମଦନେ ଅଧାର ଅଙ୍ଗ ଯେ
 ମୋହୋରି । ୮୦
 ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଲଜାତର ହୋଇ
 ଶତେକ ଯୁବତୀ ଓଳଗିଣ ଶୋଭ ।
 ବୋଲନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀ ଶୁଣ ହେ ମରୁତ
 କୁଶଲାଭ ରାଜାର ଆମେ ଅବୁ ଯେ
 ଦୋହିତ ।

ସବିହେଁ ଅବିବାହୀ ଭୁଆ ହିଁ ଜାଣି ନାହୁଁ
 ପିତା ନ ଦେଲେ ତୋତେ ବରିବଇ କାହୁଁ ।
 ପିତାର ଆଜ୍ଞା ନ ଭାଙ୍ଗୁ ଆମେ କେହି
 ପିତା ଅରଜିଲାର ସିନା ଆମର ଦେହୀ ।
 ପିତା ନ ବରିଲେ ନ ବରିବୁ ତୋତେ
 ବିଅର୍ଥ ହୋଇବ ସିନା କହିବୁ ତୁ
 ଯେତେ । ୯୦
 ଶୁଣିଣ ସଙ୍କୋଚ ପାଇଲା ପବନ
 ସୁନ୍ଦରୀକି ଶାପ ଦେଲା କୋପମନ ।
 ଯେ ମୋର ବଚନ ନ ପାଲିଲ ବାକୀ
 କୁକୁଜ ହୁଅ ତୁମ୍ଭେ ସୁନ୍ଦର ରୂପ ହାରି ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ ଗଲାକ ମରୁତ
 କୁକୁଜ ହୋଇଲେ ରାଜା ଶତେକ
 ଦୋହିତ ।
 ଲଜାୟେ ପୁରକୁ ନ ଗଲେ ସୁନ୍ଦରୀ
 ବାରତା ପାଇଣ ଅଇଲେ କୁଶଜାଭ
 ଦଞ୍ଚଧାରୀ ।
 ଦୋହିତାକୁ ଦେଖି ବିକଳିତ ମନ
 ପରାନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ କିମ୍ପା ହୋଇଲ
 ସନ୍ଦନ । ୧୦୦
 ଦୋହିତାଏ ବୋଇଲେ ଶୁଣି ସିଅର
 ପୁରୁଷେକ ଆସି ହୋଇଲେ ଆମର
 ଆଗର ।
 ବୋଇଲାକ ମୋତେ ବରରେ ସୁନ୍ଦରୀ
 ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭ ଭର୍ତ୍ତା ହୋଇବିରେ ନାରୀ ।
 ଆମେ ନାସ୍ତି କଲୁ ତାହାର ବୋଲ ଶୁଣି
 ବୋଇଲୁ ପିତା ସେ ଆମ ଜୀବର
 କାରେଣୀ ।
 ସେ ସେ ଯାହାକଇ ସମର୍ପଇ ଆମର
 ସେ ସେ ଆମର ହୋଇବ ନିଜ କାନ୍ତ ।
 ଯେହା ଶୁଣି ଆମର ସେ କଲା ବହୁତ କୋପ
 ବୋଇଲା କୁକୁଜ ହୋଇଲେ ତୁମ୍ଭର
 ସବୁପୁ । ୧୦
 ଯେତେ ବୋଲି ମହାଦ୍ୱା ଯେ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ
 ଗଲା

ଶୁଣିଣ କୁଶଳାଭ ହରଷ ହୋଇଲା ।
ବୋଇଲା ମୋହୋର ଧନ୍ୟ ଅଟଇ କୁଳ
ତୁମର ପ୍ରସାଦେ ଲୋ ହୋଇଲି ନିର୍ମଳ ।
ଅନେକ ପ୍ରଶଂସା କଲେକ ନୃପମଣି
ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ନଗ୍ନଲୋକେ ଶୁଣି ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବୋହିତାନ୍ତ ଘେନି ରାୟେ
ନିଜ ନବରେଣ ପ୍ରବେଶ ଆସି

ହୋୟେ ।

ରାମ ପଞ୍ଚରତ୍ନ ଶୁଣ ହୋ ମହାମୁନି
ବିଭା ହୋଇଲେଟି କି କୁଶଳାଭ
ନନ୍ଦିନୀ । ୨୦

ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କହନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ରଘୁନାଥ
ତୁଳି ନାମେଣ ଯେ ଯେକଲ ତପୋବନ୍ତ ।
ସେ ସେ ଉର୍ଧ୍ବରେତା ଯତ ସତ ଗ୍ୟାଂନୀ
ତାହାର ତପକୁ ତରନ୍ତି ସହସ୍ର ଯୋନି ।
ମନେ ମନେ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଘ୍ନରାଜ ନିତି
ସ୍ୱର୍ଗର ସମ୍ପଦ ମୋର ହରଇ ନିଜି ଯତି ।
ଯେତେ ଭାଳିଣ ଯେ ଶ୍ଵତିଦେବୀର ସାଜଂ
ଭନ୍ୟାଜ ଗନ୍ଧର୍ବକୁ ବୋଇଲାକ ରାଇ ।
ସୋମଦା ନାମେଣ ଯେ ତୋହୋର

ଦୋହିତା

ଅବିଭାଭ ହୋଇତ ଅଛଇ ବନିତା । ୩୦
ରୂପେଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଅଟଇ ସୁବାନାରୀ
ମୋହୋର ବୋଇକରି ଯାଉ ସେ

ସୁନ୍ଦରୀ ।

ତୁଳିକ ମୁନିର ସେ ତପକରୁ ନାଶ
ତୁ ଯେବେ ମୋହୋର ଗୋ ଅଟୁ ନିଜ
ଦାସ ।

ଶୁଣିଣ ଭନ୍ୟାଜ ଅଇଲା ତତ୍ତ୍ୱତି
ପାଶେଣ ବସାଇଣ ତିଆରେ ବୋହିତି ।
ତୁ ମୋହୋର ନନ୍ଦିନୀରେ ଅଟୁ କୁଳ ସାର
ମୋତେ ରାଇ ଯାହା ବୋଇଲେ

ବକ୍ତ୍ରଧର ।

ତୁଳିକ ମହାମୁନି କରଇ ଘୋର ତପ

ଅବଶ୍ୟ ହୋଇବ ସେ ସୁରପୁରେ
ନୃପ । ୪୦

ଇନ୍ଦ୍ରହିତେ ତୁ ଯେହିଷ୍ଠି ଯିବୁ
ମୁନି ମନ ତୁ ହେଲେଣ ମୋହିବୁ ।
ବିଭା ହୋଇବୁ ତୁ ମୋହୋର ସନମତ
ଶୁଭ ଯୋଗେ ଯାଇ ଭେତ ତପୋବନ୍ତ ।
ପିଅର ବଚନେ ଯେ ଅଇଲାକ ବାଳୀ
ତୁଳିକ ରକ୍ଷିତ ସନିଧ୍ୟେ ଯାଇଁ ମିଳି ।
ନିତି ସେବା କରିଥାଇ ମୁନି ପାଶ
ମଢ଼ିଆ ଲିପଇ ଆଶଇ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ।
ଧୂପ ଦୀପ ଜଳ କୁଣ୍ଡ ସଜକରି
ଅନୁରୂପେ ଖଟିଥାଇ ମନ୍ତ୍ରଧାରୀ । ୫୦
ଯହୁଁ ସେ ସେବା କଲା ଅନୁଜନ
ବିନେକ ପଚାରିଲେ ତୁଳି

ତପୋଧନ ।

କିସ ନାମ ତୋହୋର କାହାର କୁଳେ ଜାତ
କେଣେ କାରଣେ ତୁ ଏଥିକି ଆଗତ ।
କନ୍ୟା ବୋଇଲା ଯେ ନମସ୍କାର କରି
ଭନ୍ୟାଜ ଗନ୍ଧର୍ବ ପିଅର ମୋହୋରି ।
ପ୍ରମଦା ଅପକ୍ଷରୀ ଗର୍ଭେ ମୁହିଁ ଜାତ
ସୋମଦା ନାମ ମୋହୋର ଶୁଣ

ତପୋବନ୍ତ ।

ଅବିଭାଭ କନ୍ୟା ମୁଁ ପିତାଘରେ ଥିଲି
ବର ଲୋଡ଼ିବାରେ ମୁଁ ଯେଥକୁ
ଅଇଲି । ୬୦

ବନସ୍ତ ଭିତରେ ମୁଁ ନ ଦେଖିଲି ଆନ
ତୋତେ ସେବା କରୁଅଛି ଅବିଜନ ।
ଯତି ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣି
ହସି ବୋଇଲେ ଯତି ଶୁଣରେ ତରୁଣୀ ।
ଯେବେ ରୂପବନ୍ତୀ ଅଟୁ ଅବିଭାଭ
ଆମେ ବର ଯେବେ ତୋ ମନକୁ
ଯୋଗାଇ ।

ଶୁଣି କରଯୋଡ଼ି କହଇ ସୁବତୀ
ଅନେକ ପୁନ୍ୟେ ସିନା ପାଇବି ତୋତେ
ପତି ।

ତୋହୋର ଚିତ୍ତକୁ ଯେବେ ଗୁଡ଼ଇ ଭୋ
ମୁନି

ହୁଅ ବିଭା ମୋତେ ଭଗତି ଭାବ
ଘେନି । ୭୦

ସେ କନ୍ୟାର କଥା ଶୁଣିଣ ତୁଳି ରକ୍ଷି
ଗନ୍ଧର୍ବମତେ ବିଭା ହୋଇଲେ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
ବନ ପରବତେ ଘେନିଣ ଭୋଗ କଲା
ଶୁଭାର ରସେଣ ମୁନିକି ତୋଷିଲା ।
କାଳେ ପୁତ୍ରେକ ଯେ ହୋଇଲା ତାର ଜାତ
ବ୍ରହ୍ମତେଜ ନାମ ଦେଲା ତାହାର ତାତ ।
ରୂପେଣ ସୁନ୍ଦର ଯେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଗୁହ ସେ ଯେକଇ
ରୂପଧରୀ ।

ତେଜେଣ ଅଗ୍ନିକି ପ୍ରତିଜ୍ଞାୟେ ଯମ
ଧର୍ଯ୍ୟେଣ ମେରୁ ସେ ବିଘ୍ନରେଣ
ଧର୍ମ । ୮୦

କ୍ଷତି ହୋଇବାକୁ ନାହିଁ ସମସରି
କାଶୀ ଦେଶେଣ ସେ ହୋଇଲେ
ଦକ୍ଷଧାରୀ ।

ମହା ପ୍ରତିଜ୍ଞାବନ୍ତ ସେ ଅଇରି ଭରସଲ
ରବିତଳେ ଯେକା ହୋଇଲା ମହାମଲ ।
କୁଶଳାଭ ରାଜାର ଯେତେକ ଝିଅ ଥିଲା
ବ୍ରହ୍ମତେଜ ରାଜାକୁ ବିଭାୟେଣ ଦେଲା ।
ପବନର ଶାପେ କନ୍ୟାୟେ କୁବୁଜ
ହୋଇଥିଲେ

ବ୍ରହ୍ମତେଜ ଲାଗି ସେ ସୁନ୍ଦର
ହୋଇଲେ ।

ଦେଖିଣ କୁଶଳାଭ ହୋଇଲା ସନ୍ତୋଷ
ନିଜ ପୁରେ ଗଲା ତୁଳିକ ମୁନି ଶିଷ । ୯୦
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
କନ୍ୟାଏ ଯେ କୁବୁଜ ହୋଇଲେ ଯେଥ ।
କାନ୍ୟକୁବ୍ଜ ଯେ ଏ ଦେଶର ନାମ ହୋଇ
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଯେହା କଉଶିକ ମୁନି କହି ।
ଅନେକ କାଳ ଯେଥୁ କୁଶଳାଭ ରାଜ୍ୟ
କଲା

କର୍ମେଣ ତାହାର ପୁତ୍ର ଜାତ ନୋହିଲା ।
 ଶତେକ ଦୋହିତା ବ୍ରହ୍ମତେଜକର ଦେଇ
 ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭ ସେ କଲାକ ନରସାଜଂ ।
 ହୋମ କରନ୍ତେଣ ଆକାଶେ ଶୁଭର ବାଣୀ
 ଯଜ୍ଞ ନ କରତୁ ଶୁଣ ହୋ ନୃପମଣି । ୧୦୦
 ଅଳପ ସମୟେ ହୋଇବ ତୋର ପୁତ୍ର
 ସେ ସେ ଉଧରିବ ଯେ ତୋହୋରି ଗୋତ୍ର ।
 ଆକାଶୁ ଯେସନେକ ଶୁଣିଣ ବଚନ
 ଯାଗ ରୁହାଉଲା କୁଣ୍ଡଳାଭ ରାଜନ ।
 କାଳେଣ ପୁତ୍ରେକ ଯେ ହୋଇଲାକ ଜାତ
 କଉସୁଭ ନାମ ତାକୁ ଦେଲାକ ବିଧାତ ।
 ରୂପେଣ ମଦନ ପବନ ସମ ବଳୀ
 ନାହିଁ ପଟାଗର ଅଟଇ ଶୁଦ୍ଧଶାଳୀ ।
 ଯେହାର ତନୟେ କଉଶିକ ହୋଇ
 କଉଶିକ କୋଳେ ଗାଧୁ ଉପୁଜଇ । ୧୦
 ଗାଧୁର ତନୟେ ହୋଇଲାକ ଜାତ
 ସେ ସେ ପୁତ୍ର ମୁହିଁ ଅଟଇ ରଘୁନାଥ ।
 ଯହୁଁ ସେ କଉଶିକ ରାଜାର ମୁଁ ଅଟଇ
 ନାତି
 କଉଶିକ ବୋଲି ମୋତେ ଜଗତେ
 ବୋଲନ୍ତି ।
 ମୋହୋର ସାନ ଭୟେଣୀ ଯେ ସତ୍ୟବତୀ
 ନାମ
 ରକ୍ଷିକି ପିତା ତାହା କଲାକ ପ୍ରଦାନ ।
 ପତିବ୍ରତା ପଣେ ସ୍ବର୍ଗେ ବସିଥିଲା
 ଅନେକ ପୁନେୟଣ ସେ ନଦୀୟେକ
 ବୋହିଲା ।
 ଶୁଭବାହିନୀ ନାମେଣ ହେମ ଭେଦିଣ
 ଆସଇ
 ବନଗିରି ଜିଣିଣ ସାଗରେ ମିଶଇ । ୨୦
 ନଦୀ ରୂପେଣ ସେ ଜଗତ ପବିତ୍ର କଲା
 ଅଜାର ନାମୟେ ଯେ କଉଶିକ ହୋଇଲା ।
 କଉଶିକ ନଦୀ ଯେ ଯେ ଜଗତେ ପ୍ରସିଧୁ
 ପବିତ୍ର ଜଳ ଯେ ଯେ ଝରଇ ହେମ ମଝି ।

ଭଉଣୀର ସଙ୍ଗ ମୁଁ ଛାଡ଼ି ନ ପାରିଲି
 ହେମଗିରି ନିକଟେ ତେଣୁ ସେ ରହିଲି ।
 ଅନେକ କାଳ ମୁଁ ଥିଲଇ ତପକରି
 ଭଗ୍ନୀର ସଙ୍ଗେ ମୁହିଁ ଆନନ୍ଦ
 ମନଧରି ।
 ଯହୁଁ ଶୁଣିଲି ମୁଁ ସିଦ୍ଧବନର ମାହାତମ
 ତେଣୁ ସେ ସିଦ୍ଧବନେ ରହିଲି ଶ୍ରୀରାମ । ୩୦
 ଯେବେ ତୋହୋରେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟସିଧ୍ୟ କଲି
 ଯାଗ କରିଣ ଅନେକ ଧର୍ମ ମୁଁ ପାଇଲି ।
 କଥା ହୁଅନ୍ତେଣ ହୋଇଲା ଅଧରାତି
 ଅଷ୍ଟମୀ ନିଶାୟେ ଦିଶିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଜ୍ୟୋତି ।
 ମୁନିମାନେ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗାଧୁଶିଷ୍ୟ
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଳପ ଅଟଇ ବୟେସ ।
 ଅଧିରାତ୍ର ଯେବେ ହୋଇଲାଣି ନିଶି
 କେତେ ଭଜାଗର ହୋଇଥିବ ବସି ।
 କଥା ରୁହାଅ ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀରାମ ନିଦ୍ରାଯାଉ
 କୋମଳ ଦେହ ଗୋଟି ଆଶ୍ୱାସନା
 ପାଇ । ୪୦
 କଉଶିକ ବୋଇଲେ ହୋ କଥାଭ ସରିଲା
 ରାତ୍ର ଯେବେ ଆସି ଅଧିରୁ ଗଡ଼ିଲା ।
 ଶୁଣସି ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ନିଦ୍ରା ବାବୁ ଯାଅ
 ବାଟ ଚାଲିଯିବା ଅଳସ ଯେବେ ଛଡ଼ାଅ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିଲେ ସକଳ
 ରଜନୀ ସରିଲା ଉଦୟେ କଣ୍ଠପର ବାଳ ।
 ଶେଷ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇ
 ଶ୍ରୋଣିତ ନଦୀତୀରେ ମିଳିଲେକ
 ଯାଇ ।
 ନାବେ ବସିଣ ଯେ ହୋଇଲେ ନଦୀ ପାରି
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୁନି ଆଦି କରି । ୫୦
 କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଗଙ୍ଗା ଯାଇ
 ବୋଲନ୍ତି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଶୁଣ ରଘୁସାଜଂ ।
 ଯେ ସେ ପୁନ୍ୟନଦୀ ସ୍ନାନେ ଯେଥୁ କର
 ପାପନାଶିନୀ ଯେ ଅଟଇ ରଘୁବୀର ।
 ଯେହାର ଅପାର ସେ ଅଟଇ ମହିମା

ଚତୁମୁଖେ କହି ନ ପାରିଲେ ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେ କାହାର ବଂଶେ
 ଜାତ
 ସଂଶୟ ଫେଡ଼ି ମୋତେ କହିବା
 ତପୋବନ୍ତ ।
 ମୁନି ବୋଇଲେ ହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ
 ପୂର୍ବର କଥାୟେ ପୁରାଣେ ବଖାଣ । ୬୦
 ମେରୁର ଦୋହିତା ମେନକା ନାମେ ବାଳୀ
 ହେମବନ୍ତକର ବିଭା କଲାକ ସେ ଭାଳି ।
 ତହୁଁ ଜାତ ହାବେ ହୋଇଲେ ଝିଅ ଦୁର
 ଗଙ୍ଗା ଜେଷ୍ଠ ହାବେ ଗଉରା ସାନ ହୋଇ ।
 ରାମ ପଟାରନ୍ତି ଗଙ୍ଗା ଯେ ସ୍ବର୍ଗବାସୀ
 ମଞ୍ଚପୁରେ ସେ କିମ୍ପା ବୋହିଲାକ ଆସି ।
 ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଶୁଣ ରଘୁସାଜଂ
 ତୋହୋର ଉପରବଂଶେ ସଗର
 ରାଜାହୋଇ ।
 ବଲ୍ଲଧରୀ ସବ୍ୟା ବୋଲି ତାହାର ବେନି ବାମା
 ରବିତଳେ ନୃପତି ସେ ବଡ଼ାଇ
 ଗାରିମା । ୭୦
 ପୁତ୍ର ନାହିଁ ବୋଲି ସବ୍ୟା ବଲ୍ଲଧରୀ
 କଣ୍ଠପ ରକ୍ଷିକି ସେ ଥାନ୍ତି ବାଳୀ ସେବି ।
 କାଳେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ମହାମୁନି
 ଅନେକ ପୁତ୍ର ତୋର ହୋଉରେ କାମିନୀ ।
 ସବ୍ୟାକୁ ବୋଇଲେ ଯେ ପୁତ୍ରେକ ତୋର
 ହୋଉ
 ଏ ମୋହୋର ବଚନ ବିପକ୍ତ ଯେ
 ନୋହୁ ।
 ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ସବ୍ୟା ପ୍ରସବଇ
 ପୁତ୍ରେକ ସେ ଜାତ କଲା
 ମହାଦେଇ ।
 ଅଶ୍ୱତ୍ଥା ନାମ ଯେ ହୋଇଲା ତାହାର
 ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ନାହିଁ ପଟାଗର । ୮୦
 ଯେଥୁଁ ବଲ୍ଲଧରୀର ଶୁଣିମାକ ଗାତି
 ତିମ୍ବେକ ଉପୁଜାଇଲା ସଗର ଯୁବତୀ ।
 ବିମୋହ ହୋଇଣ ପକାଇତ ମନ କଲା

ଯେମନ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଶବଦେକ ଶୁଭିଳା ।
 ଯେହା ତୁ ବିନାଶ ନ କର ଗୋ ନାରା
 ଭିତର ଦେଖ ତୁ ଦେନି ଖଣ୍ଡ କରି ।
 ଲାଭ ମଞ୍ଜି ସମାନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ନାନା ସୁତ
 ଘୃତକୁଣ୍ଡେ ଯେହା କରସି ଗୃହାତ ।
 ଯେତେକ ମଞ୍ଜି ତେତେକ କୁମ୍ଭ ଘେନ
 ଯଦୁ କରିଣ ଥୁଅ ଉପୁଛୁ ନୟନ । ୯୦
 ଶୁଣିଲାକ ମହାମାଲ ସ୍ୱର୍ଗର ଶୂନ୍ୟବାଣୀ
 ଅନେକ ଘୃତକୁଣ୍ଡ ସମ୍ପାଦିଲା ଆଣି ।
 ତିନି କାରିଣ ଯେ ଭିତର ଦେଖିଲା
 କୁମ୍ଭେକ ମଞ୍ଜିରେ କରିଣ କୁଆଇଲା ।
 ଷାଠିରେ ସହସ୍ରେକ ହୋଇଲାକ ବୀଜ
 ଘୃତକୁଣ୍ଡେ ଥୋଇଲା ସଗର ମହାରାଜ ।
 ରକ୍ଷା କରିଣ ଯେ ଥୋଇଲା ଯଦୁମତେ
 ଦଶମାସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ତିନେ ହୋଇଲେ

ପୁତ୍ରେ ।

ଷାଠିରେ ସହସ୍ର କୁମ୍ଭର ଉପୁଜିଲେ
 ତେଜ ପ୍ରତାପେ ସେ ଅଗ୍ନିଜି

ଗଞ୍ଜିଲେ । ୧୦୦

ଦିନେ ଦିନେ ବଳା ହୋଇଲେ ବର୍ଷମାନ
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ସଗର ରାଜନ ।
 ନୃପତି ବିଷରତ କରିବଇ ଯଜ୍ଞ
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ରହୁ ମୋର ଭାଗ୍ୟ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ସେ ଆରମ୍ଭ କଲାକ ଯଜ୍ଞଶାଳ
 ଯବ ତିଳ ସମିଧ ସର୍ବ ସଞ୍ଚିଲା ମହାପାଳ ।
 ଭକ୍ଷବନ୍ଧୁ ନିମନ୍ତେଣ କଲାକ ନୃପତି
 ଆସିଣ ପ୍ରବେଶ ସେ ହୋଇଲେ ସର୍ବ

ଯତି ।

ଅଶ୍ୱମେଧ ବିଧି କଲାକ ବରଣ
 ନାନା ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ସମ୍ପାଦିଲା ନୃପରାଣ । ୧୦
 ଲକ୍ଷଣବନ୍ଧ ଅଶ୍ୱ ବାନ୍ଧିଲା ପୂଜାକରି
 ନଗର ପୁର ମଣ୍ଡାଈଲା ସଗର ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
 ଚକ୍ରର୍ଯ୍ୟ ରୂପ ଧରି ଅଇଲା ପୁରୁଷୁତ ।
 ଯାଗଶାକୁ ଅଶ୍ୱ ଘେନିଗଲା ଫେର

କପିଳ ମୁନି ପଛେ ବାନ୍ଧିଲାକ ନେଇ ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲାବୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ ଅଶ୍ୱ
 ସଗର ବିଷରତ କାରଣ ଯେ କିଏ ।
 ପୁତ୍ରକୁ ରାଜଣ ବୋଲଇ ନୃପତି
 ଯେତେ ଧର୍ମ ମୋର ହୋଇଲା

ଅଗତି । ୨୦

ତୁମ୍ଭର ଆଗେ ବାବୁରେ ଅଶ୍ୱ କେ
 ଘେନିଗଲା

ପୁତ୍ରଙ୍କ ମୁଖ ବାହିଁ ନୃପତି ବୋଇଲା ।
 ଶୁଣିଣ କୁମ୍ଭରେ ଯେ କହନ୍ତି କରଯୋଡ଼ି
 ନୁହସି ବିପ୍ଳବେ ରାଜା ଆଣିମୁଁ ଅଶ୍ୱଲୋଡ଼ି ।
 ପିତାକୁ ପ୍ରବୋଧୁଣ ଚଳିଗଲେ ବୀରେ
 ଲୋଡ଼ନ୍ତି ଘୋର ବନ ପର୍ବତ ଉପରେ ।
 କେଶେହେଁ ନ ଦେଖି ଯେ ଖୋଜିଲେ

ବ୍ୟକ୍ଷରା

ପାତାଳେ କେ ଅବା ଥୋଇଲା ଗୁପ୍ତ
 କରି ।

ଲହେ ବିଦାରିଲେ ମେଦିନୀର ଦେହ
 ଅଶ୍ୱ ନ ପାଇଣ କଲେ ଗରୁ କୋହ । ୩୦
 ଜୀବଜନ୍ତୁ ଦେଖିଣ ସେ କରନ୍ତି ପ୍ରାଣେ ହତ
 ଭୟେ ଅରହର ସେ ହୋଇଲା ଜଗତ ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ଅଗ୍ରତେ କହିଲେ ପୃଥ୍ୱୀପାଠ
 ସଗରର ପୋୟେ ଧୁଁସିଲେ ଗୋସାଇଁ ।
 ବନଗିରି ଖୋଜିଣ ମେଦିନୀ ଖୋଜିଲେ
 ଯାଗ ଘୋଡ଼ା ଚିହ୍ନ ନ ପାଇ ଭାଳିଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ିଣ କହିଲେ ପିତାର ଆଗେ ଯାଇଁ
 ଅନେକ ଲୋଡ଼ିଲୁ ଦେବ ଅଶ୍ୱ କାହିଁ

ନାହିଁ ।

ପିତା ବୋଇଲେରେ ପୁତ୍ରେ ହୋଇଲଚି
 ଅଜ୍ଞାନ

ଜାଇଁ କିଏ କରିବରେ ହୁଅସି
 ଦହନ । ୪୦

ଷାଠିରେ ସହସ୍ର ଯାହାର ଅଛଇ ତନୟେ
 ତୁମ୍ଭ ଆଆଗେ କେହୁ ନେଲା ଯଜ୍ଞ
 ହୟେ ।

ଯେତେ ଧର୍ମ ମୋର ହେଲେଣ ନାଶ ଗଲା
 ନିଜ କପୋଳେ ହାଥ ମାରି ସଗରରାଜ
 ବୋଇଲା ।

ପିତା ଏସନେକ ବୋଇଲେ ଯହୁଁ ବାଣୀ
 ଭାଳିଣ କୁମ୍ଭରେ ଯେ ଲୋଡ଼ିଗଲେ ପୁଣି ।
 ବନ ପର୍ବତ ସେ ନଦୀ ଜିଣିଗଲେ
 ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ସେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲେ ।

ଦେଖିଲେ ହସ୍ତୀ ଯେକ ଅଛଇ ପୃଥୁ ଧରି
 ବିରୁପାକ୍ଷ ନାମ ଅଟଇ ତାହାରି । ୫୦
 ସେ ଯେବେ ଚଳଇ ହଲଇ ବସୁମତୀ
 ଦେଖିଣ କୁମ୍ଭରେ ଯେ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ।
 ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ସଗର ରାଜପୁତ
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକଇ କଲେକ ଗମନ୍ତ ।
 ପଦ୍ମଗଜ ବୋଲି ଅଛଇ ଯେକ ହସ୍ତୀ
 ମନ୍ଦର ଗିରି ସମାନ ଦିଶଇ ଦିଗଦନ୍ତୀ ।
 ତାହାକୁ ନମସ୍କାର କରିଣ ତହୁଁ ଗଲେ
 ପଶ୍ଚିମେ ମଣିଭଦ୍ରା ହସ୍ତୀକି

ଦେଖିଲେ ।

କପିଳାସ ପରବତ ସମାନ ଦେହ ଦିଶି
 ତାହାକଇ ଓଳଗ ମେଲାଇଲେ ସଗରର
 ଶିଷି । ୬୦

ଉତ୍ତରେ ଦିଗେ ସେ ଦେଖିଲେ ଭଦ୍ରାଗଜ
 ହେମଗିରି ଜିଣିଣ ଯେ ଦିଶଇ ଧଉର୍ଯ୍ୟ ।
 ନମସ୍କାର କରିଣ ପୁଛିଲେ ତାହାକୁ
 ସେ ମହାଗଜ ଯେ କହିଲା ଯେହାକୁ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ପାଇବ ନୁହସି ବିମନ
 ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଯେ ସଗର ନୟନ ।
 ଲୋଡ଼ତେଣ ବିମର ଦେଖିଲେ ଭୟାକର
 ଖୋଳି ମହାବାରେ ପଶିଲେ ଭିତର ।
 ଅନେକ ଦୂର ଯେ ନେଲେ ମହା ଖୋଳି
 ଦେଖିଲେ କୁମ୍ଭର ଯେ କପିଳ

ତପଶାଳୀ । ୭୦

ଧ୍ୟାୟେ କରିଣ ଯେ ଅଛଇ ମୁନି ବସି

ଘୋଡ଼ା ବାନ୍ଧି ତାର ଅଛଇ ପଛକଟି ।
ଦେଖିଣ କୁମାରେ ଯେ କୋପମୁଖ ହୋଇ
ଭାଳନ୍ତି ଯେ ରଷି ଆଣିଲା ଚୋରାଇ ।
ଯେତେ ଧର୍ମ ଆମ୍ଭର କଳାକ ଯେ ନାଶ
ଭଣ୍ଡ ତପସା କି ନ ଯାଇ ବିଶ୍ୱାସ ।
ଏତେ ବୋଲି କୋପ ସେ ଯେ କଲେ

ରାଜପୁତ୍ରେ

ରଷିକି ଶ୍ରାବଣା ସେ କଲେକ ଅନେକ
ମତେ ।

ବାଡ଼ି ଧରି ବାରେ ଝିଙ୍କିଲେ ରୋଷଭରେ
ଘୋଡ଼ା ଚୋରାଇଲୁରେ ମାୟା

ମୁନିବରେ । ୮୦

କେହି ମୁଗଛାଇ ଉଛୁଡ଼ିଣ ନିଅନ୍ତି
ଆଧାରି ନେଇ କେ କାନ ରଗଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ।
ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିଣ ଯେ କପିଳ ମୁନି ଚାହିଁ
ସଗରର ପୁତ୍ରେ ସେ ସର୍ବେ ହେଲେ ଦହି ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରଘୁପତି
ସଗର ପୁତ୍ର ଯେ ଅସଜା ଦୁଷ୍ଟମତି ।
ତାହାକଇ ପିତା ନବରୁ ବାହାର କଲା
ତାହାକ ସଙ୍ଗେ ସେ ମାତ୍ର ଯେକାହିଁ

ନଗଲା ।

ତାହାକର ତନୟ ଯେ ନାମ ଅଶ୍ୱବନ୍ତ
ନାତିକି ସେନେଧ ଛାଡ଼ିଲା ନୃପତ୍ୟ । ୧୦
ଯହୁଁ ସେ କୁମରେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ ଦହି
ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ଆଗେ ନାରଦ ଯାଇ କହି ।
ଖୁଡୁତାମାନେ ତୋହୋର ଅଶ୍ୱ ଲୋଡ଼ିଗଲେ
କପିଳମୁନି କୋପେ ଦହନ ହୋଇଲେ ।
ଶୁଣିଣ ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ପିତାକୁ କହିଲା
ଶୁଣିଣ ସଗର ରାଜା ବିଦୁୟ ହୋଇଲା ।
ବୋଇଲା ବିପରୀତ ହୋଇଲା ମୋତେ ଆସି
ଅକାରଣେ କୁରୁମତ ହୋଇଲେ ମୋର

ଧୂସି ।

ଯଜ୍ଞ ନ ପୁରିଲା କରନ୍ତି ବନବାସ
ଆବର ରାଜ୍ୟକୁ କି ଅଛଇ ମୋର ଆଶ ।

ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ମହାପତି
ମଲାର ପ୍ରାଣା ହାଦେ କେବେହେଁ ନ
ଆସନ୍ତି ।

ଯେବେ ସେ ଅଶ୍ୱକୁ ମୁଁ ଆଣିମଇଁ ଯାଇଁ
କର ତୁ ଯଜ୍ଞ ହୋ ହରଷ ମନ ହୋଇ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ଅଶ୍ୱ ଲୋଡ଼ିଗଲା
ପୂର୍ବଦିଗେ ବିରୁପାକ୍ଷ ଗଜକୁ ଦେଖିଲା ।
ତାହାକୁ ପୁଚ୍ଛିଲା ସେ ବୋଇଲା ଏଥେ ନାହିଁ
ଯେହିବାଟେ ଗଲେ ଦେଖିଲାଇଁ

ମୁହିଁ ।

ଶୁଣିଣ କୁମର ଦଖିଣ ଦିଗେ ଯାଇ
ପଦ୍ମଲାଭ ଗଜକୁ ଯାଇଣ ଦେଖଇ । ୧୦
ସେହି ସେ କହିଲା ଯେ ଯେହିଦିଗେ ଗଲେ
ବାରତା ନ ପାଇଲୁ କାହିଁ କିସ କଲେ ।
ତହୁଁ ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ଗମନ କରିଗଲା
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ମଣିବନ୍ତ ଗଜକୁ ଦେଖିଲାକ ଯାଇ
ବାରତା ପୁଛଇ ସେ କୃତାଞ୍ଜଳି ହୋଇ ।
ସେହି ବୋଲେ ସେ ଯେହି ଦିଗେ ଗଲେ
ଯଜ୍ଞ ତୁରଙ୍ଗମ ଲୋଡ଼ି ଆସିଥିଲେ ।

ଶୁଣିଣ ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ମନରେ ବିରସ

ଉତ୍ତର ଦିଗେ ଯାଇ ହୋଇଲା

ପରବେଶ । ୨୦

ସେ ସେ ମହାତମା ସକଳ କହିଲା
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗଜକଇ ଦେଖିଣ ପୁଛାକଲା ।
ବୋଇଲା ତୁ ଯେଥୁ ଥୋକାୟେ ଦୂର ଯାଅ
ପିତା ବ୍ରାଥାମାନଙ୍କୁ ନିକଟେ ଭେଟ ପାଅ ।
ତଥ୍ୟ ବାରତା ଯେ ପାଇଲା ଅଶ୍ୱବନ୍ତ
କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଦେଖିଲା ଅଛି

ପାତାଳକୁ ପଥ ।

ତହିଁ ପଶିଲା ସେ ଭୟେ ଭାତି ଛାଡ଼ିକରି
ଦେଖିଲା ପିତାମହେ ଯାଉଛନ୍ତି ଜଳି ।
କୁମର ପଚାରିଲ ତବଦ ମନ ହୋଇ
କାହିଁର କିମ୍ପା ତୁମ୍ଭେ ହେଉଅଛ ଦହି । ୩୦

ଜଳିବାର ଲୋକେ ବୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣି
ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁରୁ ବଂଶେ ସେ ଯେ ସଗର
ନୃପମଣି ।

ତାହାର ଆମ୍ଭେ ଯେ ଷାଠିୟେ ସହସ୍ର ସୁତ
କର୍ମର ବିପାକେ ଯେ ହୋଇଲୁ ବିପରୀତ ।
ପିତା ଆମ୍ଭର ଯେ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ କଲା
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ଅଶ୍ୱକୁ କେ ଚୋରାଇ

ଘେନିଗଲା ।

ପିତାର ବଚନେ ଆମ୍ଭେହେଁ ଲୋଡ଼ିତ
ଅଛୁ

ପାତାଳ ବିମ୍ବର ଭିତରେ ଠାବ କଲୁ ।
ଯେ ସେ ମହାମୁନି ଯେ ଅଛଇ ଯେଥେ
ତପେ

ଚିହ୍ନି ପାଇଲୁ ଅଶ୍ୱ ଯେହାକ ସମାପେ । ୪୦
ପରୁରିଲୁ ଯତି ଯେ ନ ଜାଣି କୋପକଲା
କୋପ ଅଗ୍ନି ଘେନି ଆମ୍ଭର ଦହିଲା ।
ଆବର କଥାୟେକ ବୋଇଲା ନ ବିଚାରି
ଯେତେକ ଦହନ ହୋଇବ ଦିନସରି ।
ନିଶାଭାଗେ ପୁଣି କଥାଲୁଥବ ଦେହ
ଆରେକ ଭାଗ ପୁଣି ହେଉଥବ ଦହି ।
ଜଳ ହାନ କର୍ମ ଆମ୍ଭକୁ ମୁନି ଦେଲା
ଶୁଣି ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ଅନେକ ଶୋକ କଲା ।
କପିଳ ମୁନିକି ସେ ପରୁରିଲା ଯାଇ
ଯେ ସେ ଦହନ ହେଉଅଛନ୍ତି

ଗୋସାଇଁ । ୫୦

କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଯେ ହୋଇବ ଶୀତଳ
ପ୍ରତିକାର ବଚନ କହିବା ତପଶାଳ ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ଏ ପୂର୍ବର ଭବିଷ୍ୟ
ଯେହ୍ନେ ପାପ କରିଅଛଇ ପୂର୍ବଦୋଷ ।
ସେ ଫଳ ଭୁଞ୍ଜୁଅଛନ୍ତି ସର୍ବପ୍ରାଣୀ

ଆକାଶର ଗଙ୍ଗାକୁ ଯେ ପାରିଇ ମଞ୍ଚକୁ
ଆଣି ।

ତେବେ ସେ ଶୀତଳ ହୋଇବ ଯେହାକର
ଦେହ

ଆନ ଭାର୍ଜନ ଯେ ନୁହନ୍ତା ଜାଣ କେହି ।	ଦିଲୀପ ରାଜା ଯେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବଳବନ୍ତ ଚାରି ସମୁଦ୍ରେ ସେ ଅଟଇ ନୃପତ୍ୟ ।	ଶୁଣିଲା ଥିଲେ ମୋହୋର ଆଗେ କହ ବିପରୀତ ଦେଖିଲୁ ମଣିଲୁ ସନ୍ଦେହ ।
ଯେହାକର ତନୟେ ଯେ ହୋଇବ ଭାଷ୍ୟରଥ	ତାହାର ତନୟେ ଯେ ଭାଗୀରଥ ହୋୟେ ପୁତ୍ରକଇ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ଦିଲୀପ ସ୍ୱର୍ଗ ଯାୟେ ।	ରାଜାର ବଚନ ଶୁଣିଣ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ବୋଲନ୍ତି ରାଜା ତୁମ୍ଭେ ସାବଧାନେ ଶୁଣ ।
ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ ହୋଇବ ଯେହାକର କାର୍ତ୍ତି । ୨୦	ଭାଗୀରଥ ରାଜା ଅଟଇ ସତ୍ୟବାଦୀ ପୁତ୍ରସମ କରି ଯେ ପ୍ରଜାହିଁ ସେ ଆଜ୍ଞାଦି । ୧୦	ତୋହୋର ଉପର ବଂଶେଣ ନୃପତି ସଗର ନାମେଣ ଅଟଇ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ସେ ସେ ଆକାଶୁ ପାରିବ ଗଙ୍ଗା ଆଣି ସପତ ସମୁଦ୍ର ଯେ ପୁରୋଇବ ପାଣି ।	ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେସାଚା ହୋଇଲାକ ରାୟେ ଅଇରି ନୃପତି ଯେ ପଳାନ୍ତି ପ୍ରାଣ ଭୟେ ।	ଷାଠିୟେ ସହସ୍ର ଯେ ଅଟଇ ତାହାର ପୁତ୍ର ଯେକେ ଯେକେ ଜିଣି ପାରନ୍ତି ଜଗତ । ୨୦
ପିତୃଗଣେ ସତୋଷ ଯେ ହୋଇବେ ଯେହାକର କୃତ୍ୟ	ଦିନେକ ନୃପତି ମୃଗୟା ବିଜେ କଲା ଅଶ୍ୱେକ ଚଢ଼ିଣ ସେ ବିପୁନେ୍ୟ ବୁଲିଲା ।	ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ ସଗର ରାଜା କଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣବନ୍ତ ଅଶ୍ୱ କେ ଗୋରାଇ ଘେନିଗଲା ।
ଆନ କେ ଭାର୍ଜନ ହୋଇ ରଖିବ ଯେହାର ଗୋତ୍ରେ ।	ଦିନେକ ନୃପତି ମୃଗୟା ବିଜେ କଲା ଅଶ୍ୱେକ ଚଢ଼ିଣ ସେ ବିପୁନେ୍ୟ ବୁଲିଲା ।	ରାଜାର ବଚନେ ସେ ଲୋଡ଼ିଲେ ପୁତ୍ରମାନେ କପିଳ ମୁନି କୋପେ ସେ ହୋଇଲେ ଦହନେ ।
ଶୁଣିଣ ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ଆସଇ ଅଶ୍ୱ ଘେନି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଆସି ଆପଣା ମେଦିନୀ ।	କୃଷ୍ଣାଜିନ ମୃଗେକ ଆଗେଣ ରାଜା ଦେଖି ତାର ପୁରାଇଣ ବିନ୍ଧିଲା ରାଜା ଯୋଖି ।	ଶ୍ରୀରାମ ପତାରନ୍ତି ଶୁଣ ଗାଧୁପୁତ୍ର କିମ୍ପା ସେ ଅଶ୍ୱ ହରିନେଲା ପୁରୁହୁତ ।
ଅଜାର ଛାମୁରେ ସେ ତୁରଙ୍ଗ ଆଣି ଦେଲା ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସେ ସକଳ କହିଲା ।	ବାଣ ପଡ଼ିବେଣ ମୃଗ ପକାଇଲା ତୁରଙ୍ଗମ ଧୁଆଁକଣ ରାଜା ଗୋଡ଼ାଇଲା ।	ପୁତ୍ରେ ଜଳିଲେ ସେ କେବଣ ଗୁଣ ପାଇ ଯେହା ସଞ୍ଚି ମୋତେ କହିବା ତପସାଇଁ ।
ଶୁଣିଣ ସଗର ନୃପତି ମନେ ଭାଳି ଯେତେ କୁଳ ମୋର ଅକାରଣେ ଜଳି । ୨୦	ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆରତ ହୋଇଲା ମୃଗ ଗୋଟି ପାତାଳ ବିମ୍ବରେ ସେ ପଶିଲା ଯାଇ ପୁଟି । ୧୦୦	ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ପୂର୍ବର କଥାୟେ ପୁରାଣେ ବଖାଣ । ୩୦
ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲା ଅଶ୍ୱମେଧ ଧର୍ମ ସେ ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ।	ରାଜାର ଗୋଡ଼ାଇଣ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଗଲା ପାତାଳ ବିମ୍ବରେ ଯାଇଣ ଦେଖିଲା ।	କାଳକେୟ ଅସୁର ଦୁଷ୍ଟପଣ ମନେ ଧରି ଅନେକ ଉପଦର୍ପ କଲା ଯେହୁ ପୁରୀ ।
ଯହୁଁ ସେ ଯାଗ ହୋଇଲା ସମାପତ ଅବତୃତ ସ୍ନାହାନ କଲା ନୃପନାଥ ।	ତାହାର ପିତୃଗଣେ ହୋଇଛନ୍ତି ଦହି ତରସ୍ତ ହୋଇଣ ଯେ ନୃପତି ବାହୁଡ଼ଇ ।	ଦିବସ କାଳେ ସମୁଦ୍ରେ ପଶିଥାନ୍ତି ନିଶୀରେ ବାହାରହୋଇ ପରଜାକଇ ଦୁଖ ଦ୍ୟନ୍ତି ।
ପୁତ୍ରକର ପାଇଁ ଅନେକ ଦାନ ଦେଲା ଅଶ୍ୱବନ୍ତକଇ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲା ।	ନିଜପୁରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ନୃପତି ସ୍ନାହାନ ଭୋଜନ ସେ ସାରିଲା ତଡ଼ତି ।	ରଖି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ଗୋରୁ ଶିରୀ ସର୍ବଜନ ରଜନୀ ଭାଗେ ଯେହା କରନ୍ତି ଭୋଜନ ।
କାଳେଣ ରାଜାକଇ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପତ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ।	ଆସ୍ତାନେ ବିଜେ କଲା ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ରାଜ କହଇ ରାଜା ସଭା ନିଶବଦ କରାଇ ।	ପକାଇଣ ଲୋକେ ପଶନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ ଖୋଜିଣ ଭକ୍ଷନ୍ତି ସେ ଯେହା ହେ ଆପଣେ ।
ଅଶ୍ୱବନ୍ତ ରାଜା ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ ସମୟକେ ସୃଷ୍ଟି ପାଳିଲାକ ତହୁଁ । ୮୦	ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥେ ହୋଇ ଦେଖିଲୁ ଆମ୍ଭେ ଆଜ	ସମୟେକ ଲୋକେ ତୁଟିଲେ ମହାଆଳି ଅସ୍ଥିମୟେ ପୃଥ୍ ଦେଖିଲା ବହୁଭାଳି । ୪୦
ଅନେକ ତପ ଯାଗ ଧର୍ମ କଲା ଦିଲୀପ ନାମେ ତାର ପୁତ୍ରେକ ଜନମିଲା ।	ଅନେକ ଲୋକ ହେଉଛନ୍ତି ଦହିକ । ୧୦ ମୃଗ ପକାଣେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ମୁଁ ଗଲି ପାତାଳପୁରେ ମୁଁ ଯେସନେକ ଚରିତ ଦେଖିଲି ।	ଦେବଗଣ ଘେନି ସେ କରନ୍ତି ବିରାଜ ସୃଷ୍ଟି ନାଶଗଲା କହିବା ଯେବେ ହର ।

ଯେତେ ବୋଲି ଗଲେ କପିଳାସ ପୁରୀ
 ବୋଇଲେ ରକ୍ଷାକର ଦେବ ତ୍ରିପୁରାରି ।
 କାଳେକ ଅସୁରୋ ଯେ ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ଥାନ୍ତି
 ତହୁଁ ବାହାର ହୋଇ ନିଜ ପ୍ରଜା ଖାନ୍ତି ।
 ଅସ୍ଥିମୟେ ପୃଥୁ ହୋଇଲା ଗୋସାଇଁ
 ଜନ ଜନ୍ମୁ ବୋଲି ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ ।
 ତୁହୋ ଜଗତର ଅଟୁ ଅଧିପତି
 କର ପ୍ରତିକାର ହୋ ପଞ୍ଚଜ ମୁରତି । ୫୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ ସେ ଶୁଣିଣ ତ୍ରିପୁରାରି
 ହୃଦୟକୁ ମଧ୍ୟେ ସେ କଥାନ୍ତ ବିଚ୍ଛିରି ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ବୋଇଲା ସେ କହିବା ଯାଇ ହରି
 ସେ ସେ ଅସୁରବଳ ପାରିବ ସଂହାରି ।
 ଆନେ କି ସଂସାର ହୋଇବାକ ଥିବ
 ସେ ସେ ଅଟଳ ନା ଆମ୍ଭର ଠାକୁର ।
 ଯେତେ ବୋଲି ହରି ସନିଧେ ଦେବଗଣ
 ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣେ ଯାଇ ପଶନ୍ତି ଶରଣ ।
 କହିଲେ ସଂସାର ଦୁଃଖ ଗରୁଡ଼ାର
 ଗୋ ଦେବ ନାରାୟଣ ପ୍ରତିକାର କର । ୬୦
 ଅସୁରେ ପ୍ରବଳ ପରଜା ଜନ ଖାନ୍ତି
 ଦିବସେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଲୁଚିଥାନ୍ତି ।
 ତୁ ଦେବ ଜଗତ ଧାରଣ ବ୍ରହ୍ମରାଶି
 ସୃଷ୍ଟି ରକ୍ଷାକର ଦେବ ଦଇତ ବିନାଶି ।
 ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଶୁଣ ପିତାମହ
 ମୋହୋ ବୋଇଲା ବୋଲି ଅଗସ୍ତିକି କହ ।
 ସେ ସେ ନିବର୍ତ୍ତି କରିବ ଅବଶ୍ୟ
 ଶୁଣିଣ ଦେବତାୟେ ଗଲେ ମୁନି
 ପାଶ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ସେ ଅଗସ୍ତିକି ଚାହିଁ
 ବାସୁଦେବ ଆଜ୍ଞା ଯେ ଅଟଳ ତୋର
 ତହିଁ । ୭୦
 ଦିବାକାଳେ ଅସୁରେ ସମୁଦ୍ରେ ପଶିଥାନ୍ତି
 ନିଶା ହୋଇଲେ ସେ ପରଜା ଜନ ଖାନ୍ତି ।
 ଯେଥକଇ କାରଣ ତୁ କର ତପଋଣା
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଚଳ
 ଦେବପୁରୀ ।

ଅବଶ୍ୟ କରିବଇଁ ଯାହା କହିଲେ ଦେବହରି
 ଶୁଣି ଦେବତାଏ ଗଲେ ନିଜ ପୁରୀ ।
 ଦେବଙ୍କର ବୋଲେ ଗଲା ସିନ୍ଧୁକୁଳ
 ଯେକ ଚଳୁକରି ଧଇଲା ମହାଜଳ ।
 ସପ୍ତସିନ୍ଧୁ ମୁନି ପିଇଲେ ଅବହେଳେ
 ଅଗୋଚର କର୍ମ କଲା ତପଶୀଳେ । ୮୦
 ପାଣି ଶୋଷଗଣେ ଦିଶିଲେ ଅସୁର
 ଦେବତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ସମର
 ଘୋର ।
 ଧର୍ମବଳ ଘେନି ଅମରଗଣେ ଯେ ବଳୀ
 ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଯେ ଅସୁରଗଣ ଦଳି ।
 ଦାନବ କୁଳ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ହତ
 ପୁଣି ସଂସାର ଯେ ରଞ୍ଜିଲେ ବିଧାତ ।
 ଅଗସ୍ତିକି ଦେବତାୟେ ପ୍ରଶଂସା ଯେ କରି
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋହର
 ତପଋଣା ।
 ସପ୍ତସିନ୍ଧୁ ମୁନି ଯେକ ଚଳୁ କଲୁ
 ମହାଯୋଗବଳେ ଉଦରେ ଭସୁକଲୁ । ୯୦
 ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଯେ ଅସୁର ବଳ ହତ
 ଯେବେ ସେ ଥିବ ହୋଇଲା ଜଗତ ।
 ସିନ୍ଧୁ ଶୋଷିଲୁ ତୁ ଜଗତର ହିତେ
 ପୁନରପି ସମୁଦ୍ର ପୁରୀ ଅତପୋବନ୍ଦେ ।
 ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ମୁଁ ଦେବି କାହୁଁ ଆଣି
 ଜାର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲାଣି ସପତସିନ୍ଧୁ ପାଣି ।
 ଶୁଣିଣ ଦେବତାୟେ କହିଲେ ମୁରାରି
 ଅଗସ୍ତି ପିଇଲା ସପତ ସିନ୍ଧୁ ବାରି ।
 ମାଗିଲେ ନ ଦେଲା ସେ ଜାର୍ଣ୍ଣକଲା ସେହୁ
 ତାହାଶୁଣି ହସିଲେ ଦେବ ଚଉବାହୁ । ୧୦୦
 ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ ନିଜପୁରେ ଯାଅ
 କେତେହେଁକ କାଳ ପଠାରିଣ ଆଅ ।
 ମୁହିଁ ଯେଥକଇ ଜାଣଇ ନା ବୁଦ୍ଧି
 ଯେଣେ ସେ ପୁରିବ ସପତ ପୟୋଧୁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ତହୁଁ ଏସନ ବୋଲ ପାଇ
 ଦେବଗଣ ଘେନି ଧାତା ଗଲେ
 ତୋଷହୋଇ ।

ଶୁଣ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଗାଧୁସୁତ କହେ
 ତହୁଁଣ ଶ୍ରୀହରି କପିଳମୁନି ରୂପ
 ହୋୟେ ।
 ପାତାଳ ପୁରେ ସେ ତପ କରଇ ଯେକା
 ବସି
 ସେ ଘେନି ସଗର ପୁତ୍ର ହୋଇ ଧୂସି । ୧୦
 ସେ କଥା ହେତୁ ହାଦେ ହରିଲା ଇନ୍ଦ୍ର ଅଶ୍ବ
 କପିଳ ମୁନି ପାଶେ ବାନ୍ଧିବାର ଅଶ୍ବ ।
 ପିତାର ଆଜ୍ଞା ଘେନି ପୁତ୍ର ଲୋଡ଼ି ଗଲେ
 ପୂର୍ବକର୍ମ ଘେନି ଦହନ ହୋଇଲେ ।
 ଯେହାକର ଅଂଶେ ଭାଗୀରଥ ଜାତ
 ମୁଗନ୍ଧା ନିମିତ୍ତେ ସେ ଗଲା ନରନାଥ ।
 ପାତାଳ ଭୁବନେ ଦେଖିଲାକ ଯାଇ
 ଅଗ୍ନି ଜଳୁଅଛି ପ୍ରତାପ ତେଜ ହୋଇ ।
 ଡେଲୋକ୍ୟ ଦହିବ କି ସେ ପ୍ରଜନ୍ୟ ଅନଳ
 ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ର କଲେ ଭାଗୀରଥ
 ମହାପାଳ । ୨୦
 ବାହୁଡ଼ି ଆସି ରାଜା ନିଜପୁରେ ଯାଇ
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାଥ ରାଜଣ ପଞ୍ଚରଇ ।
 ପାତୁ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ପୂର୍ବର ଯିବ କଥା
 ଶୁଣିଣ ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲେ ମହାରଥା ।
 ବୋଇଲା କେମନ୍ତ ଶୀତଳ ହୋଇ ମୋହର
 ବଂଶ
 ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ଜୀବନେ କାର୍ଯ୍ୟ
 କିସ ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ନୃପମଣି
 ଆକାଶ୍ବ ଗଙ୍ଗାକୁ ତୁ ପାରିବୁ ଯେବେ
 ଆଣି ।
 ତେବେ ସେ ରକ୍ଷା ହୋଇବ ତୋର କୁଳ
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା
 ମହାପାଳ । ୩୦
 ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଗୋଚରେ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲା
 ଗୋକର୍ଣ୍ଣକା ତୀର୍ଥକୁ ହିଁ ତପ କରିଗଲା ।
 ବିରଜା ମଣ୍ଡଳେ ଦଶ ସହସ୍ର ପୁରୀ
 ବାରେହା ମୂର୍ତ୍ତି ରୂପେ ଅଧିକି ଶ୍ରୀହରି ।

ଆଖଣ୍ଡକେଶ୍ବର ମୂରତି ତ୍ରିଲୋଚନ
ବିରଜା ବିଜୟେ ପାପ ବିମୋଚନ ।
ବଜ୍ରଚରଣା ନଦୀ ଦଶାଶ୍ବନୀ ଘାଟ
ଗଙ୍ଗା ଭେଦିଅଛି ପାତାଳକୁ ବାଟ ।
ବ୍ରହ୍ମଲୀଳି ଆଶ୍ବନ ଦୁତୀ ବାଣରାଶି
ଭାଗୀରଥ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ତହିଁ
ଆସି । ୪୦
ଉର୍ଧ୍ବ ବାହୁ ହୋଇଣ ତପ କରଇ ରାଏ
ଶୀତ ଖରା ବରଷା ଷ୍ଟବ୍ଧରୁ ସହେ ।
ଯୋଗେଣ ବ୍ରହ୍ମା ସେ ପୁରକୁ ଆସିଥିଲେ
ଗୋକର୍ଣ୍ଣକା ତୀର୍ଥେ ଲାଗାଉଥିଲେ
ଦେଖିଲେ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲା ରାଏ କିମ୍ପା କରୁ ତପ
ମୁହିଁ ସେ ବିଧାତା ଜଗତର ବାପ ।
ଶୁଣିଣ ନମସ୍କାର କଲାକ ନୃପତି
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ସେ ବୋଲଇ
ଭାଗୀରଥ ।
ଜୋ ପିତାମହ କର ତୁ ମୋତେ ଦୟା
ଦହନ ହେଉଅଛି ପିତୃଲୋକକର
କାୟା । ୪୦
କପିଳ ମୁନି କୋପେ ସର୍ବେ ହୋଇଲେ
ହତ
ବଂଶ ରକ୍ଷାକର ମୋର ଜଗତର ତାତ ।
ଆକାଶରୁ ଗଙ୍ଗା ମୋତେ ଆଣିତ ବୁଦ୍ଧି କହ
ରାଜା ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ପିତାମହ ।
ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣେ ସେ ଅଛନ୍ତି ସୁରାସୁରୀ
ବାମନ ମୂରତି ଯହୁଁ ଧଇଲେ ମୁରାରି ।
ବକିର ତହୁଁ ଯେ ଘେନିଲେ ଭୂମିଦାନ
ତ୍ରିବିକ୍ରମ ରୂପ ଧଇଲେ ନାରାୟଣ ।
ଆକାଶକଳ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ ହରି
ମୁହିଁ ତହିଁ ଅବିଷେକ କଲଇ ମୁରାରି । ୬୦
ବାସୁଦେବର ବିଶ୍ବରୂପ ଲଖ କୋଣେ
ରହିଲା ଗଙ୍ଗା ଦେବୀ ଦେଖିଲେ
ସୁରଗଣେ ।

ତୁ ଏବେ ନୃପତି ବିଷ୍ଣୁକୁ ଧାୟେ କର
ଯେକ ଚିତ୍ତ ହୋଇ ନାରାୟଣକୁ ସୁମର ।
ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ଗଙ୍ଗା ତୋତେ
ଯୋଗବଳେ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲାକ ମୋତେ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଧାତା ନିଜପୁରେ ଯାଇ
ଭାଗୀରଥ ବିଷ୍ଣୁଚରଣେ ଚିତ୍ତ ଦେଇ ।
କଠୋର ତପ ସେ ଯେ କରଇ ନରସାଧନ
ଯେକା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ବରଷେ ଉଭା
ହୋଇ । ୬୦
ନାରାୟଣ ନାମ ଜପଇ ଅନୁବ୍ରତେ
କାଳେଣ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ପଦ୍ମନେତ୍ରେ ।
ନୀଳ-ଜଳଧର ତନୁ ଶୋଭାବନ
ବିଭୁଳି-ରେଖା ଜାଣି ପାତବସନ
ପରିହରଣ ।
କଟିମେଖଲା ମଣି ଉତ୍ତପ୍ତ ଗଣ କାନ୍ତି
କମଳା ବଲ୍ଲଭ କଣ୍ଠେ କଉଶୁଭ ଜୋତି ।
ବାହୁଲ ମୁକୁତା ଶତେ ସରି ମାଳି
ନବରତ୍ନ ପଦେକ ଶ୍ରୀହରି କଣ୍ଠେ
ଲୁଳି ।
କର୍ଣ୍ଣର କୁଣ୍ଡଳ ଶୁଦ୍ଧ ହେମ ମୟେ
ଗୁରୁ ଶୁଦ୍ଧ ଘେନି କି ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଉଦୟେ ।
ନୀଳ ପଦ୍ମଫଳ ଯେହ୍ନେ ପଦ୍ମକର ବେନି
ଗୋବିନ୍ଦର ମୁଖ ତେସନ ଶୋଭାବନି ।
ସୁଦର୍ଶନୀ ନାସା କସ୍ତୁରୀ ରେଖା ନିଶ
ଦରପୁଟି କୁସୁମ ଜାଣି ହୁଅନ୍ତି ହସହସ ।
ସିନ୍ଧୁର ଅଧର ଦନ୍ତ ମୁକୁତାର ଆଭା
ନୀଳମଣି ଦାପିତ ଦାଡ଼ୀ ରୋମ ପ୍ରଭା ।
ଲଲାଟେ କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ଶୋଭାବନ
ଶିରରେଣ ମୁକୁଟ ଯେ କିରଣୀ
ବିତପନ । ୯୦
ରତ୍ନକର ଗହଣ କି ଗ୍ରହକର ମେଳା
ଗଜାରେ ଲମ୍ବଇ ପଞ୍ଚପୁଷ୍ପ ମାଳା ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ଅଗ୍ରଗନ୍ଧ ମିଶ୍ରି
ନିବିଡ଼ କସ୍ତୁରୀ ପାଣ୍ଡୁର ବର୍ଣ୍ଣଦିଶି ।

ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ଲାଞ୍ଛନ ଉରେ ବିରାଜଇ
ବିପୁଳ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ସାଜଇ ।
ସାରଙ୍ଗ ଧନୁ ଶୋହେ କୌମୋଦୀ ଗଦା
କରେ
ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ବିଜୟେ
ଚକ୍ରଧରେ । ୧୦୦
ଭାଗୀରଥ ଛାମୁରେ ମିଳିଲେ ସ୍ବାମୀ ଆସି
ବର ମାଗ ବୋଲି ଯେ କହିଲେ ଅଳପ
ହସି ।
ଦେଖି ନୃପମଣି କରଇ ନମସ୍କାର
ବୋଲଇ ଭୋ ନାଥ ମୋତେ କର
ପ୍ରତିକାର ।
କପିଳମୁନି କୋପେ ବଂଶ ମୋର ଦହି
ଇହ ପରଲୋକେ ଗୋଡ଼କୁ ଲାଜ ହୋଇ ।
ତୋହୋର ଚରଣେ ଅଛଇ ସୁରନଦୀ
ତାହା ମାଗି ତ କରଇ ଦେବ ବୁଧ୍ ।
ତେବେ ସେ ଶୀତଳ ହୋଇବ ମୋର କୁଳ
ଦେସି ଗଙ୍ଗାଦେବୀ ଗୋବିନ୍ଦ
ଗୋପାଳ ।
ସ୍ବାମୀ ବୋଇଲେ ଯେବେ ଦେବୀ ସୁରାସୁରୀ
ତାହାର ଅର୍ଦ୍ଧୋଳି କି ସହିବ
ବସୁନ୍ଧରୀ । ୧୦
ଗୁରୁ ଅବା ବଳେ ଧରିପାରଇ ଶିରେ
ତାହା ମଣାଇ ତୁ ଆଣ ନୃପବରେ ।
ତାହାର ଅଛଲେ ସେ ଦେବଜ ଗଙ୍ଗା ମୁହିଁ
ଯେତେ ବୋଲି ଅଭରାଣେ ଗଲା
ଶ୍ରୀୟାସାଧନ ।
ହରିର ଏସନ ବଚନ ଶୁଣି ରାୟେ
ଗଙ୍ଗାଧରକର ସୁମରି ତପକୟେ ।
ନୀର ଆହାର କରି ବାଲୁକା ଲିଙ୍ଗ ଥାପି
ହୃଦ କମଳେ ମନ ନୟନ ନିରୋପି ।
ରୋମର ମୂଳେ ତମାର ପୂତୀ ଫୋଡ଼ି
ବସ୍ତ୍ର ତଳଇ ଦେଇ ଜାଳଇ ଦିହୁଡ଼ି । ୨୦
ଅନେକ କଠୋର ତପ ଯହୁଁ କଲା

ସଦାଶିବ ଜାଣି ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲା ।
ବୃଷଭ ବାହାନ ଉଡ଼ି ଚର୍ମବାସ
ତ୍ରିଶୂଳ ଡମ୍ବରୁ କରେ ଅହି ପାଶ ।
ବାସୁକି ନାଗ ଯେ କଣ୍ଠେଶ ତାହାର
ଜଟା ମୁକୁଟ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଶୋହଲ ଶିରର ।
ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ଵଚ୍ଛକର ଦିଶଇ ତନୁବର୍ଣ୍ଣ
ନୃପତିର ଆଗେ ବିଜୟେ ତ୍ରିଲୋଚନ ।
ଶଙ୍କର ବୋଲନ୍ତି ହୋ କିଏ ଅର୍ଥେ ସେବା
ମାଗ ହୋ ନୃପତି ବର ତୋତେ

ଦେବା । ୩୦

ଶୁଣିଣ ରାଜନ ନମସ୍କାର କରିଣ ଶୋଭ
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି କହଇ ଉଦା ହୋଇ ।
ଭୋ ଦେବ ସଦାଶିବ ଶଙ୍କର ଶୂଳଧାରୀ
କପିଳ ରକ୍ଷି ମୋର ଗୋତ୍ରକୁ ଲୋପ୍ୟ

କରି ।

ସଗର ରାଜାର ଶ୍ରୀରେ ସହସ୍ରେ ସୁତ
ନୟନ ତେଜେ ସେ ଦହିଲା ତପୋବନ୍ତ ।
ତେଣେ ଦୁଃଖୀ ମୁହିଁ ହୋଇଲି ଗୋସାଇଁ
ରାଜ୍ୟ ସୁଖ ଭୋଗେ ପ୍ରୟୋଜନ

ନାହିଁ ।

ଗଙ୍ଗା ଆଣିଲେ ସେ କୁହୁଁ ହୋଇବେ ସୁସ୍ଥ
ତେଣୁ ସେ ଅନେକ ପାଇଲଇଁ ଦୁଃଖ । ୪୦
ଶ୍ରୀହରି ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ଆସି ମୋତେ
ଗଙ୍ଗା ମାଗିଲି ମୁଁ ବଂଶରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ।
ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ମୁଁ ଦେବଜଂ ସୁରାସୁରୀ
ଶଙ୍କର ସେ ତାହା ପାରିବନା ଧରି ।
ପୃଥ୍ଵୀ ନ ରହଇ ତାହାର ପାଦଭରେ
ଆନକେ ଭାର୍ଜନ ହୋଇବ ତାହାରେ ।
ଯେବେ ତୁ ମଣାଇ ଆଣ ଦେବ ହର
ଦେବଜଂ ଗଙ୍ଗା ସତ୍ୟ ହୋଇଲା

ମୋହୋର । ୫୦

ତେଣୁ ସେ ସ୍ଵାମୀ କଲି ତୋତେ ପୂଜା
ତୁ ହୋ ତ୍ରିଲୋଚନ ଲିଙ୍ଗ ମହାରାଜା ।
କର ଅନୁଗ୍ରହ ସ୍ଵାମୀ ଧର ସୁରାସୁରୀ

ଗୋତ୍ର ମୋର ରକ୍ଷାକର ହେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
ଏତେ ବୋଲି ଗଙ୍ଗା ସଦାଶିବ ପୟରେ
ପ୍ରଳୟ କରଇ କର ଦୁଇ ଦେଇ ଶିରେ ।
ଅନେକ ସ୍ଫୁଟି କରଇ କାର୍ଯ୍ୟଣ ମତିହୋଇ
ରାଜା ବିକଳ ଦେଖି ସଦାଶିବ ବୋଲଇ ।
ଧରିବଜଂ ଗଙ୍ଗା ଦେଉ କମଳାର ସାଇଁ
କହୁଅଛି ସତ୍ୟ ବଚନ ମୋର ଏହି ।
ସୁମରିଲେ ଆସିବି ବୋଲି ଗଲେ ଶୂଳପାଣି
ବାସୁଦେବ ଧାୟେ ସେ ରହଇ

ନୃପମଣି । ୬୦

ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ତାକୁ ଦେବ ଚକ୍ରଧାରୀ
ଭାଗୀରଥ୍ ହିତେ ହରି ଛାଡ଼ିଲେ ପବିତ୍ର
କାରି ।
ଜାଣିଣ ସଦାଶିବ ଧରିଲେ ତାହା ଶିରେ
ରହିଲା ଗଙ୍ଗା ଗୁହ୍ଵ ଜଟାର ଭିତରେ ।
ବିଷ୍ଣୁ ପାଦୁକ ପାଇଣ ଶିବ ତୋଷ
ଭାଗୀରଥ୍ ହିତେ ତାହା ଧଇଲେ ମହେଶ ।
ଜଟା ମେଲାଇଣ ଗଙ୍ଗା ଦେଲେ ଛାଡ଼ି
ମେରୁର ଭିତରେ ଯାଇ ସୁରାସୁରୀ

ପଡ଼ି ।

ଆସି ନ ପାରିଣ ସେ ରହିଲା ଗୁପ୍ତେ
ମେରୁକୁ ସ୍ଫୁଟି ପୁଣି କରଇ ନୃପତ୍ୟେ । ୭୦
ଭୋ ମହାମେରୁ ମୁହିଁ ଅଟଇ ମହାଦୁଃଖୀ
ତୁ ଯେବେ ଛାଡ଼ିଦିଅ ଧବଳ ମୁଖୀ ।
ପିତୃଲୋକେ ମୋହୋର ହେଉଛନ୍ତି ଦହି
ତାହାଙ୍କର କଷ୍ଟେ ମୁଁ ନାରାୟଣକୁ ଧାଇଁ ।
ସେ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଗଙ୍ଗା ଦେଲେ
ସଦାଶିବ ତାହା ଶିରେ ଧଇଲେ ।
ମୋହୋର ଭଗତି ଘେନିଣ ପୁଣି ଛାଡ଼ି
ତୋହୋର ଉପରେ ଆସି ଜଳ

ପଡ଼ି ।

ତୁ ସେ ମହାଶିରି ନକର ଗୁପ୍ତେ
ଦେସି ଗଙ୍ଗା ମୋହୋର ଶୀତଳ ହୋଉ

ଗୋତ୍ର । ୮୦

ମେରୁ ବୋଇଲା ହୋ ଯାଇତ ବାଟ ନାହିଁ
ତେଣୁ ସେ ଗଙ୍ଗା ଦେବୀ ଅଛଇ ଯେଥେ
ରହି ।

ତୁହୋ ନୃପତି ପ୍ରବୋଧନା ତାଙ୍କୁ କର
ମେରୁର ଉତ୍ତର ଶୁଣିଣ ନୃପବର ।
ହେମବନ୍ତ ନୟନାକି ସେ ବହୁତ ସ୍ଫୁଟି କଲା
କାର୍ଯ୍ୟ ମତ ହୋଇ ଭାଗୀରଥ୍ କହିଲା ।
ଅନେକ ଦୁଃଖେ ମାଗୋ ଆଣିଲି ତୋତେ

ମାରି

ତୁ କିମ୍ପା ରହୁ ମାଗୋ ଯେଣେ ତେଣେ
ଲାଗି ।

ଯେ ମୋର ଆକୁଳ ନ ଦେଖୁ କିମ୍ପା ମାୟେ
କର ଅନୁଗ୍ରହ ଯିବା ତହିଁ ଯାୟେ । ୯୦
ଗଙ୍ଗା ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅଟଇ ଯୁବତୀ
ବାଟ ନ ପାଇଣ ଯିବି କେଉଁ କତି ।
ତୁ ଯେବେ ପାରୁ ରାଜା ଅଭରାବ୍ରତ ଆଣି
ସେ ଯେବେ ଦାତେଣ ପାରଇ ମେରୁ

ହାଣି ।

ତେବେ ସେ ବାହାର ହୋଇ ମୁହିଁ ଯିବି
ତୋହୋର ବଚନ ନିଶ୍ଚୟେ ପାଳିବି ।
ଶୁଣି ଭାଗୀରଥ୍ ବିସ୍ମୟ ମନ ହୋଇ
ଅଭରାବ୍ରତ ହସ୍ତାକି ଭେଟିଲେ ସ୍ଵର୍ଗେ

ଯାଇ ।

ବୋଇଲା ମହାତମା ହୋ ମୋତେ ଦୟାକର
ଗଙ୍ଗା ପଶିଅଛି ମେରୁର ଭିତର । ୧୦୦
ବାଟ ନ ପାଇଣ ନୁଆରଇ ଆସି
ତୁହୋ ମହାଗଜ ଆମକୁ ପଥ ଦେସି ।
ଗଙ୍ଗା ନେଲେ ମୋହୋର ବଂଶ ରକ୍ଷାହୋଇ
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ନୃପତି ସ୍ଫୁଟି କରଇ ।
ଶୁଣିଣ ଅଭରାବ୍ରତ ସନମତ କଲା
ନୃପତିକି ରାଇ ଯେକାନ୍ତେ ବୋଇଲା ।
ଛନ୍ଦ୍ର ସେ ସ୍ଵାମୀ ମୋର ଅଟଇ ବିଶ୍ଵାସ ମିତ୍ର
ତାହାକୁହିଁ କଥାୟେ କହହୋ

ନୃପତ୍ୟ ।

ନ କହିଣ ଗଲେ ବୋଲିବ ମତେ ମନ୍ଦ ଯାଅ ନୃପବର କହ ଯାଇ ଇହ । ୧୦	ନୋହିଲେ ଯେତେ କର୍ମ ମୁଁ କରିବି କେମତେ ।	ନିର୍ବଳ ଲୋକକଳା ଆମ୍ଭେ ନୟାତା ବିଶ୍ୱଆସ
ଶୁଣିଣ ମହାରଥୀ ଗଲା ଖର କରି ବାସେବ ଆଗେ ସେ କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।	ସେ ଯେ ଗିରିବର ପୃଥାକି ଧରଣା ଅଦୋଷେ ପାଇବା କିମ୍ପା ଯେତେକ	ଯେହି କଥା କହି ଯେ ତୁହି ଘେନି ଆସ । ରାଜା ପଛରଇ ଶୁଣିମା ମହାମାୟେ
ଜୋଦେବ ସୁରପତି କଥାୟେ ମୋତେ ଦେବୀ	ବୋଲଣା । ରଜା ବୋଇଲେ ଯେ ଗଉରୋବ ଶ୍ରୀରା	ମୁହିଁ ଯେହା କହିବାକୁ କରଇ ମହାତାୟେ । ୨୦
ତିନିପୁରେ ସ୍ୱାମୀ ଅତୁ ତୁ ମନ୍ଦବା । ପିତୃଲୋକମାନେ ଦହ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି	ମୁହିଁ କେମତେ ଜାଣିମି ହୋ ଚରିତ ତାହାରି । ୩୦	ସେ ଯେ ଗଜକନ୍ଦୁ ତୁ ଯେ ସୁରାସୁରୀ ମୁହିଁ ପାମର ଯେ ଅଟଇ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
ଗଙ୍ଗା ଦେଲେ ସେ ଯେ ମୁକ୍ତିକୁ ଲଭନ୍ତି । ବାସୁଦେବ ପ୍ରସନ୍ନେ ମୋତେ ଦେଲେ	ଜୋ ମତଗଜ ତୁ ନ ଧର ଆନ ମନ ମୁହିଁ ସେ ନିରୋଖ ଅଟଇ ଆରତ ଜନ ।	କାହାକୁହିଁ ସାନ ବୋଲିତ ନ ପାରଇ ଯେକଥାକୁ ସଂକୋଚ ମାଗୋ ବହୁତ
ସୁରାସୁରୀ ମହେଶ୍ୱର ମଉଳିଲେ ଧଇଲେ ପବିତ୍ର ବାରି ।	ଚାଲ ଯେବେ ଯିବା ହୋ ଦୁଷ୍ଟପଣ ଛାଡ଼ ତଇଲୋକେ ତୋତେବୋଲନ୍ତି ମହାଗାଡ଼ ।	କରଇ । ଲୋକପାବେନୀ ବୋଇଲେ ରାୟେ ଶୁଣ ଗଜମୂର୍ଖ ବୋଲି ପୁରାଣେ ବଖାଣ ।
ମୋହୋ ହିତେ ରୁଦ୍ର ବେଗେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ମେରୁର ଶିଖରେ ସେ ଆସିଣ	ମୁହିଁ ସେ ନିରୋଖ ଅଟଇ ଆରତ ଜନ । ହସ୍ତୀ ବୋଇଲା ତୁ ପଚାରି ଆସ ଯାଇ	ତୋହୋର ନିମିତ୍ତେ ତାକୁ ବଚନେ ବୋଲିବା
ପଡ଼ିଲେ । ୨୦ ବାଟ ନ ପାଇଣ ସେ ନ ପାରିଛି ଆସି ତୁ ଯେବେ ସ୍ୱାମୀ ଅଭରାବ୍ରତ ଦେସି ।	ଯେକେ କଥା ନୋହିଲା ମୁଁ କେବେହେଁ ନୟାତା । ୪୦	କେତେକ ବଳ ବହଇ ତାହା ବିଚ୍ଛିରିବା । ଯାଅତୁ ଅଳସ ନକର ନୃପତି
ତାହା ଦକ୍ଷେଣ ପୁଟିବ ମେରୁ ଶୁଙ୍ଗ ତେଣୁ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇବ	ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଭାଳଇ ପଞ୍ଚଭୂତ କେମତେ ପୁଣିବି ସେ ଅଟଇ ଦେବମାତ ।	ଯେହି କଥା କହି ଘେନି ଆସ ହସ୍ତୀ । ଗଙ୍ଗାର ଚରଣେ ରାଜା ନମସ୍କାର କରି
ଦେବୀଗଙ୍ଗ । ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ୍ନ ଯେ ହୋଇଲେ ସୁରପତି ଅଭରାବତ ରାଜ ବୋଇଲେ ତତୁତି ।	ପୋତୁ ମୋହୋର କର୍ମ କିମ୍ପା ମୁଁ ଜାଣିଅଛି ଯେକଥା କେହ୍ନେ ଗଙ୍ଗାକଇ ପୁଛି ।	ଅଭରାବତ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଗଲା ଖର କରି । ୬୦ ଦେଖି ଗଜକନ୍ଦୁ ବୋଇଲାକ ହସି
ଯାଅ ତୁ ମହାଗଜ ଭାଗୀରଥ ସଙ୍ଗେ ମେରୁ ପୁଟାଇଣ ତୁ ବାହାର କର	ବିପ୍ଳୟେ ଚିତ୍ତେ ସେ ଗଲା ରାୟେ ଚଳି କରଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ସୁରାସୁରୀ ଆଗେ ମିଳି ।	କିଏ ବୋଇଲା ସେ ଚାଲୁ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ । କଳାଟିକି ସନମତ ତୋହୋର ଭକ୍ତି ଘେନି
ଗଙ୍ଗେ । ଜୟ ଆଦେଶ ପାଇଣ ମହାଗଜ ଗର୍ଜନ କରିଣ ସେ ଧାତାଲା	ଦେବୀ ପଛରଇ ହୋଇ ଅଭଳାକି ହସ୍ତୀ ଲାଜେଣ ଶିର ଲୁଚାଇଲାକ ଭାଗୀରଥ ।	ନାହିଁ ବୋଇଲା ଅବା ଚତୁର କାମେନୀ । କହସି ନୃପବର ଶୁଣିମା ତାର କଥା
ମହାତେଜ । ୨୦ ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ସେ ରାଜାକଇ ରାଜ ଯେକାନ୍ତେ କରିଣ ସେ ଗୁପ୍ତେ କହଇ ।	ଯୋଗବଳେ ଗଙ୍ଗା ଜାଣିଲେକ ତାହା ଭାଗୀରଥ ଆଗେ ଗଜ କହିଲାକ ଯାହା । ୫୦	କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ସେ ବୋଇଲା ମହାରଥୀ । ଯାହା ତୁ ପ୍ରକାଶିଲୁ କହିଲି ତାହା ମୁହିଁ
ତୁ ହୋ ନୃପବର ଶୁଣ ମୋହୋର ବାଣୀ ମେରୁକୁ ମୁହିଁ ଯେ ପକାଇବି ହାଣି ।	କୋପେଣ ସୁରାସୁରୀ କମ୍ପଇ ଥରହର ତରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗେ ଯେ ତେଜ ପରଖର ।	ଶୁଣିଣ ହସିଲା ସେ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହଁ ।
ଗଙ୍ଗା ରମଣୀ କରାଇବୁ ହାଦେ ମୋତେ	ଦେବୀ ବୋଇଲା ତୁ ଆଣ ତାକୁ ରାଜ ଧରି ପାରିବ ଯେବେ ହୋଇ ମୋହର	ବୋଇଲା ବରୁଣ ଯେ ଅଟଇ ମୋହୋର ନାହା
	ସାଜା । ଆମ୍ଭେ ଶ୍ରୀରା ଜନେ ଅବଳା ନାମ ବହୁ ବଳେଣ ଯେ ନିଅଇ ତାହାର ତହିଁ ରହୁ ।	ତାହା ଛାଡ଼ି କେମତେ ବରିବଇ ଯେହା । ୮୦
		କିଏ ବୋଲି ମୋତେ ବୋଲିବେ ଜଗତ

ମୋହୋର ଯିବାର ନମିଳଇ ଯୁଗତ ।
ତାହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲେ ଧରି ମୋତେ ନେଉ
ଲୋକାଘରକୁ ସେ ମୋହୋ ଦୋଷ
ନୋହୁ ।
ଶୁଣିଣ ହରଷ ଯେ ଗଜରାଜ ହୋଇ
ବୋଇଲାକ ତୋର କାର୍ଯ୍ୟ ସୁଫଳ
ନରସାଙ୍ଗ ।
ଚାଲ ଦେଖା ମୋତେ ଗଙ୍ଗା ଅଛି କାହିଁ
ମେରୁ ଫୋଡ଼ି ତାକୁ ଆଣିମି ବୁହାଇ ।
ବଳେ ଧରି ତାକୁ କରିବି ଯୁବତୀ
ଆଗ ହୋଇ ବାଟ କଡ଼ାଅ ମହାପତି । ୯୦
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା ନରସାଙ୍ଗ
ଗଜରାଜକୁ ଘେନି ସେ ହରଷେ ଚଳଇ ।
ଯାତେଣ ମାତଙ୍ଗ ଯେ ଫୁକାରଇ ରାବ
ଥୋର ହସ୍ତ ଟେକି ଧାମଳ ବେଗ ବେଗ ।
ଲାଞ୍ଜ ବିଂଚିଣ ଯେ ରୋଷ ଗରୁଡ଼ର
ଯାତେଣ ବୀରଘଣ୍ଟ ବାଜଇ ପର ଖର ।
ଚଉଦ ଘାତ ଯେ କୋପେ ମାଉଲାକ ନେଇ
ମେରୁ ଫୁଟିଣ ଯେ କମ୍ପିଲାକ ମହା ।
ଲବଣ ପର୍ବତେ ଯେହ୍ନେ ତାକ୍ଷଲାଲ ବସେ
ତେସନ ପଟାନ୍ତର ଚଉଦନ୍ତ ଦିଶେ । ୧୦୦
ଯହୁଁ ଗିରିବର ଶୁରୀର ଫୁଟିଲା
ଚତୁଦନ୍ତ ମୁନି ଗିରି ଶ୍ୟାମାରେ କଣ୍ଠିଲା ।
ଦ୍ଵାର ପାଇ ଗଙ୍ଗା ହୋଇଲା ବାହାର
ଦଶନ କାଢ଼ି ନ ପାରିଲା କରାବର ।
ଗର୍ଜନ କରି ଗଙ୍ଗା ଝଲକି ଅଇଲା
ଗଜଜାୟକର ସେ ବଳେ ପେଲାଇଲା ।
ଆରତେ ଅଜରାବତ ଗଜ ନ ପାରିଲା
ସମ୍ପାଳି
ତିନିଦାନ୍ତ ବଳେ ଉପାଡ଼ିଲା ମହାବଳୀ ।
ନଦୀର କର୍କନ ନ ପାରିଲା ସହି
ଦାନ୍ତେକ ଭାଙ୍ଗିଣ ମେରୁରେଣ ରହି । ୧୦
ହେଠକୁ ଧାଇଁ ଶ ପଡ଼ିଲାକ ପାଣି
ସୋହୋତିର ଘାତେ କମ୍ପିଲା ଧରଣୀ ।

କୋପଭର ହୋଇ ଗଙ୍ଗା ଯହୁଁ ବହି
ଅଜରାବତ ଗଜ ନ ପାରିଲା ସହି ।
ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ ଭାସିଲା ମାତଙ୍ଗ
ଅତି ପ୍ରବଳହୋଇ ବହିଲା ଦେବୀ ବେଗ ।
କ୍ଷଣେ ବୁଡ଼ି କ୍ଷଣେ ଦିଶଇ କିଛି ଦୂରେ
ମନ୍ଦର ପରବତ କି ସିନ୍ଧୁର ଭିତରେ ।
ତେଡ଼େ ମହାଗଜ ହୋଇଲା ନିସତ
ଗୌରବ ଶ୍ରୀମା ଯହୁଁ ଲୋଡ଼ିଲା
ରମିତ । ୨୦
ତେଡ଼େ ମହାଗଜ ନିଜ ତେଜ ଛାଡ଼ି
ଗଙ୍ଗା ବିଶ୍ଵରୂପେ ଗଜଜାୟ ବୁଡ଼ି ।
ଚଉଷଠି କାଠି ଅଟଇ ସୁରାସୁରୀ
ଭାସଇ ଗଜଜାୟ ସ୍ଥଳ ନପାଇ କରି ।
ଦନ୍ତେକ ଭାଙ୍ଗିଅଛି ତେଣେ ଶିରୀ ହତ
ବିଶେଷେଣ ଲୋଭ ଧରିଥିଲା ଚିତ୍ତ ।
ମେରୁ ତାହାକର ଅଟଇ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ
ପର ବୋଲେ ଗଲା ସେ ତାହାକର ଧୂସି ।
ତିନିଗୁଣେ ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ଛନ୍ଦ
ତେଣୁକରି ଲାଜ ପାଇଲା ଗଜଜାୟ । ୩୦
କେତେହେଁକ ଦୂରେ ସୋହୋତିରେ ଗଲା
ଧର୍ମ ବଳେ ହାତୀ ଚେତନା ପାଇଲା ।
ସମ୍ପାଳିହୋଇ ହାତୀ ଲାଗିଲା କେତେ ଦୂର
ତାହାର ନାମ ହୋଇଲା ହସ୍ତିନା ନଗର ।
ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ଗାଧୁସୁତ
ଅଜରାବତ ମେରୁରେ ଯେ ମାଉଲା
ଚଉଦନ୍ତ ।
ଦନ୍ତେକ ବଳେ ଧଇଲା ଗିରିବର
ସେ ଦନ୍ତେକ ରହିଲା ମେରୁର ଭିତର ।
ଆବର ତିନିଦାନ୍ତେ ସେ ତିନିବାଟ ଫୁଟି
ତିନିଧାର ହୋଇ ବାହାର ବିମୁଗ୍ଧି । ୪୦
ସ୍ଵର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ସୁରମୁନି
ଚତୁର୍ବେଦ ଓଂକାର କରନ୍ତି ପଦ୍ମଯୋନି ।
ଅପକ୍ଷରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି
ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର କୁସୁମ ବରଷନ୍ତି ।
ଦୁହୁରି ବଜାଇଣ ଭୟ ତୋଷ ଚିତ୍ତ

ଯେବେ ସେ ନୀରହାଦେ ପୂରିବ ପିନ୍ଧୁସାତ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁରାସୁରୀ ଦେବୀ
ତିନି ମୂରତି ଧରି ବହିଲା ଭଜରୋବୀ ।
ଆକାଶେ ଗଙ୍ଗା ଯେ ବହିଲା ସୁରାସୁରୀ
ମହାକିନୀ ନାମ ଯେ ହୋଇଲା
ତାହାରି । ୫୦
ଆରୋକ ଧାର ଯେ ପାତାଳକର ଗଲା
ଭୋଗବତୀ ନାମ ତହିଁ ଯେ ପାଇଲା ।
ଭଗୀରଥ ଘେନି ଅଇଲା ଯେବଣ ଧାର
ଭାଗୀରଥ ଗଙ୍ଗା ନାମ ହୋଇଲା ତାହାର ।
ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକେଣ ଯେ ବହିଲା ଯେକ ମୂର୍ତ୍ତି
ଆଗେଣ ବାଟ ଯେ କଡ଼ାଅଅଛନ୍ତି
ଭାଗୀରଥ ।
ହେମଗିରି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିଣ ବାଳୀ ଆସି
ହୁଁକାର ଶବଦେ କରିଣ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
ମଣ୍ଡେଣ ବିକ୍ରମି ସେ ଆସଇ ସୁରାସୁରୀ
ତରଙ୍ଗର ଘାତେ କମ୍ପଇ ବସୁନ୍ଧରୀ । ୬୦
ଅଶ୍ଵେକ ଆରୋହି ନୃପତି ହୋୟେ ଆଗ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ପବିତ୍ର ଥାନ ପ୍ରୟାଗ ।
ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମକୁ ପଡ଼ିଲା ଦେବୀ ଝାସି
ଯମୁନାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗ ହୋୟେ ଆସି ।
ସେହି ଦିନ ମକରେ ପ୍ରବେଶ ଦିନକର
ସଂକଳ୍ପ ବେଳୟେ ହୋଇଛି ନିକର ।
ବିଶେଷେ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀରାମ ବଡ଼ପ୍ରୀତି
ଦେଖିଣ ଶରଧା କଳାକ ଯୁବତୀ ।
କୁଳ ସମ୍ପାଷଣା କୁଶଳ ପୁଛାପୁଛି
ଯେକ ଆରୋକ ସେ ଛାଡ଼ି ନ ପାରନ୍ତି
ମୁହିଁ । ୭୦
ଯେସନେକ ଗଙ୍ଗା ରହିଲା ତହିଁ ମାସେ
ଭାଗୀରଥ ରହିଥାଇ ତାହାର ବିଶ୍ଵାସେ ।
ଯହୁଁ ବହୁତ ଦିନ ଦେବୀ ରହିଲା
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ନୃପତି କହିଲା ।
ଭୋ ମାତ ଲୋକପାବେନୀ ସୁରାସୁରୀ
ମୋତେ କିମ୍ପା ଅଦୟା ଅଛଇ ଚୋହରି ।

ଯେତେକ ଦୁଃଖେ ଚୋତେ ଆଶିଲି ଗୋ
ମାୟେ

ଯେତେ ବୋଲି ରାଜା ପଡ଼ଇ ତାର ପାୟେ ।
ଯମୁନାହିଁ ଗଙ୍ଗାକୁ ଅନେକ କହିଲା
ଶୁଣିଣ ସୁରାସୁରୀ ସନମତ କଲା । ୮୦
ପୂର୍ବମୁଖ ହୋଇ ଅଇଲା ଚନ୍ଦ୍ର ବହି
କାଳନ୍ଦୀ ସଙ୍ଗେ ହାଥ ଧରାଧରି ହୋଇ ।
ଶତଧନୁ ପରିଯତେ ଅଇଲେ ବେନି ବାମା
ଚହିଁ କୋଳ କଲେ ବରୁଣର ବାମା
ଯାଅସି ସୁଲକ୍ଷଣା କଲ୍ୟାଣ ହୁଅସି
କେନିଯେ ଚାଅଁର ପୂଜିବା ପାଅସି ।
ମୁହିଁ ଚୋତେ ବରଷେକେ ଭେଟ

ହୋଉଥୁବି

ମକର ଆଦିତ୍ୟେ ତୋର ଘରକଳା ଯିବି ।
ସେଦିନ ସ୍ନାହାନ କରିବ ଯେହୁ ଆସି
ବହୁର ସମାନେ ସେ ସ୍ବର୍ଗରେ ଥିବ

ବସି । ୯୦

ଅମୃତ ଭୁଜିବ ସେ ଦେବତାକର ସଙ୍ଗେ
ଅପହରା ଘେନି ବୁଡ଼ିମାକ ରଙ୍ଗେ ।
ଅଗ୍ନିରେ ପଖାଳିଣ ପିନ୍ଧିବ ଝିନବାସ
ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ଚନ୍ଦନ କେଶେ ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ।
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଅଳଙ୍କାର ଲାଇ
ଅନେକ ଭୋଗ କରିବ ସୁରପୁରେ ଥାଇ ।
ଯେକା ଦିବସେକେ ସ୍ନାହାନେ ଯେତେ

ପୁନ୍ୟ

ଯେ ଅବା ମାସେକ କରିବ ସ୍ନାହାନ ।
ବହୁ ଯେ ଜାଣଇ ମହିମା ଯେଥୁ ଯିସ
ପ୍ରଜାପତି କଲେ ବିଷ୍ଣୁର ସଙ୍ଗବାସ । ୧୦୦
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ଯମୁନାକୁ ପ୍ରବୋଧୁ
ପୂର୍ବମୁଖ ହୋଇ ସେ ଚକ୍ର ମହାନଦୀ ।
ଯେବଣ ଠାବରୁ ଦୁହେଁ ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି
ସମତାର୍ଥ ବୋଲି ତହିଁର ନାମ ଦେନ୍ତି ।
କାଳନ୍ଦୀ ଉଲେ ତହିଁ ଯେ ଅଇଲେ ସୁରାସୁରୀ
ଆଗେ ହୋଇଅଛି ଭାଗାରଥୁ ବନ୍ଧଧାରୀ ।

କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଲୋକ ପାବେନୀ
ପୁଛଇ

ବାମନାଗେ ରାଜା କେବଣ ପୁରୀ ଅଛଇ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ଧବକ କାନ୍ଥ ଘର
ବିଚିତ୍ର ଚିରାଳ ଉଡ଼ଇ ପରହର । ୧୦
ନୃପତି ବୋଇଲାୟେ ବାରାଣସୀ ପୁରୀ
ଯେଥେ ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାରୀ ।
ବରଣା ଅବା ବୋଲି ଦୁଇ ନଦୀର ମଧ୍ୟେ
ଯେଥୁ ସେ ମରଣ ଇଛନ୍ତି ବିବୁଧେ ।
ପାଞ୍ଚକୋଶ ନଗ୍ର ଧନୁ ଆକାର ପୁରୀ
ରୁଦ୍ରଦେବ ବିଜେ ଯେଥୁ ପାର୍ବତୀ କୋଳେ

ଧରି ।

ବିଷ୍ଣୁକୁ ଲୟେ କରି ଯୋଗାଜନେ ଆସି
ଯେଥେ ମଲେ ପ୍ରାଣୀ କୁରୁମି ନୁହନ୍ତି ।
ଆବର ଜଙ୍ଗମ କାଟ ପକ୍ଷୀମାନ
ଯେତେକ ହୁଅନ୍ତି ଦେହ ଅବସାନ । ୨୦
ପ୍ରାଣ ଗଲାବେଳେ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ
ପ୍ରାଣୀଙ୍କର କର୍ଣ୍ଣେ କହନ୍ତି ଶୁଲପାଣି ।
ତେଣେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ମୁକତି ଗତି ପାଇ
ପୃଥାର ମଧ୍ୟେ ଯେ ଅଟଇ ସାର ମହା ।
ଚକ୍ରଘେନି ଶ୍ରୀହରି ଖୋଲିଲେ ଯେବଣ ସର
ଚକ୍ର ପୁଷ୍ପରିଣା ନାମ ଅଟଇ ତାହାର ।
କାଳେଣ ସଦାଶିବ ଦେଖିଲାକ ଆସି
ଚକ୍ର ପୁଷ୍ପରିଣାକି ତାହିଁ ବୋଇଲାକ ହସି ।
ଦୁ ଯେ ବାସୁଦେବର ଚକ୍ର ପୁଷ୍ପରିଣା
ଯେସନେକ ବୋଲି ଶଙ୍କର ଶିର

ଶୁଣି । ୩୦

ମୁଖ ହଲନ୍ତେ ଯେ କର୍ଣ୍ଣର କୁଣ୍ଡଳ
ଖଞ୍ଜା ପିତିଯାଇ ପଡ଼ିଲାକ ଜଳ ।
ତେଣୁ ସେ ମଣିକର୍ଣ୍ଣକା ନାମ ବହି
ଗଙ୍ଗାର ଆଗରେ ଯେହା ଭାଗାରଥୁ କହି ।
ଶୁଣ ଦୁ ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ଗାଧୁପୁତ୍ର
ପୁଣି ନୃପବର କଲା ଯିସ କୃତ୍ୟ ।
ସୁରାସୁରୀ ଶୁଣଇ ନୃପତିର ବାଣୀ

ଆନନ୍ଦେଣ ଦିଲୀପ ତନୟେ ବଖାଣି ।
ତୋ ମାତ ଗଙ୍ଗାୟେ ପୁର ଅନ୍ତରାକ୍ଷ
ପ୍ରଳୟ କାଳେୟେ ଧରି ବିରୂପାକ୍ଷ । ୪୦
କପାଳ ବିମୋଚନ ତାର୍ଥ ଯେଥେ ଅଛି
ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ଶଙ୍କର କ୍ଷଣକେ ଲେଛି ।
ଗଣ ବିମୋଚନ ଯେଥୁ ସ୍ନାହାନ କଲେ ଯାଇ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କୁଣ୍ଡଳ ନାମେ ତାର୍ଥେକ ଅଛଇ ।
ଅର୍ଜବାରେ ଯେଥୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ
ହବିଷ ଭୋଜନ ସାୟଂକାଳେ କଲେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଲୋକେ ବସି ଅମିୟ ପାନ କରି
ସହସ୍ରେ ସୁଗ ଥାଇ ଯୋଗମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ।
ତହୁଁ ଆସି ଉତ୍ତମ କୁଳେ ଜାତ ହୋଇ
ରାଜାହୋଇ ସାତ ଜନମ ହୁଅଇ । ୫୦
ପାପପୁନ୍ୟ ଅନରୂପେ ହୁଅଇ ପୁଣି ଜନ୍ମ
ଶୁଣିମା ଭଇରବୀ ଯେଥୁ କଥା ହେନ

ପୁଣ୍ୟ ।

କର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡଳ ବୋଲି ଅଛଇ ଯେବଣ ହୁଦ
ସୋମବାରେ ସ୍ନାହାନ କରିବ ତହିଁର ମଧ୍ୟ ।
ଶ୍ଵେତଦୁବ ଦେଇ ପୂଜିବ କଳାନିଧି
ଯେ ଯାହାର ବାଞ୍ଛା ସେ ହୋଇବାକ ସିଦ୍ଧି ।
ଗୁରୁବାରେ ସ୍ନାହାନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କୁଣ୍ଡେ କରି
ଦଧି ଗୁଡ଼ ଅନ୍ନ ସମକରି ଭରି ।
ବୃହସ୍ପତି ସୁମରିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦେବ ତାହା
ଆପଣେ ପାଳଣୀ କରିବାକ ଯାହା । ୬୦
ସେହି ଶାଳୀ ଅନ୍ନ ଦଧିଗୁଡ଼ ଯୋଗେ
ନକ୍ଷତ୍ର ତାହିଁ ସେ କରିବ ବଜ୍ରଭୋଗେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନ ଛାଡ଼ଇ କନ୍ଧରୁ ତାହାର
ଅନୁବକ୍ଷ ମିଳଇ ଅତୁଟ ଆହାର ।
କୁଣ୍ଡଳୀ କର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଯେବଣ ତାର୍ଥନାମ
ବୁଡ଼ି ଯେବେ ଦଣ୍ଡେ କରିବ ସ୍ନାହାନ ।
ସ୍ବର୍ଗର ଦୁନ୍ଦଭି ଶବଦ କର୍ଣ୍ଣେ ପଶି
ଯେକୁ ଯେକ ତାର୍ଥେ ଅଛନ୍ତି ଗରୁହଂସୀ ।
ସ୍ବର୍ଗମକ୍ଷ ପାତାଳେ ଅଛଇ ଯେତେ ଜଳ
ପୁଷ୍ପର ସହିତେ ଯେ ତାର୍ଥ ସକଳ । ୭୦

ଯେହାକ ଉପରେ ହାବେ ପ୍ରୟାଗ ଅଧିପତି
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ କାଳେ ସେ ନିତିଆଇ ଏଥୁ ।
 ମଣିକର୍ଣ୍ଣକାୟେ କରିବ ସ୍ନାହାନ
 ନିଜ ପୁରକୁ ଯାଇ ପ୍ରୟାଗ ରାଜନ ।
 ଅସୀ ବାରଣା ଯହୁଁ ବହଇ ଦୁଇନଦୀ
 ବାରଣାସୀ ନାମ ତହୁଁ ହୋଇଲା ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
 ସମୟେକେ ଶଶୁର ରହିଲେ ଯେଥୁ ଆସି
 ତେଣୁ ସେ ଯେ ପୁର ବୋଲାଉଲା କାଶୀ ।
 ଯେବଣ ଜନ ସେ ହାରଇ ଯେଥୁ ଦେହୀ
 ଅନ୍ତେଶ ଶମ୍ଭୁ ସ୍ବରୂପ ହୁଅନ୍ତି ସେହି । ୮୦
 ପୂର୍ବେ ଦେଇଥିଲେ ଭୋଗଭାଗ୍ୟ ପାଆନ୍ତି
 ନ ଦେଇଥିଲେ ଅଭୋଗ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତିମାତ୍ରେ
 ହୁଅନ୍ତି ।
 ବ୍ରହ୍ମର ଦିବସେକେ କଳପେ ଭୋଗ ଯାଇ
 ତେତେ ସମୟ ଗୁଡ଼ ତନ୍ମୁ ବହିଆଇ ।
 ମୃତୁ ଲୋକକଇ ଯେବେ ନ କରଇ ଗ୍ୟାନ
 ସେ ଦୋଷେ କାରେଣୀ ଅଟଇ ଈଶାନ୍ୟ ।
 ସେ କଥା ଅବଶ୍ୟ ପାଳଇ ଶୁଳଧାରୀ
 ବିଷ୍ଣୁର ଆଗେ ସେ ଅଛି ସତ୍ୟକରି ।
 ଯେକ ଯତିୟେ ସେ ବ୍ରହ୍ମଋଚୀ ବ୍ରତ
 ଧ୍ୟାୟେ ଧାରଣା ସେ ପାଳଇ ଯତସତ । ୯୦
 ପୟ ପାନେଶ ସେ ତୋଷଇ ନିଜ କାୟେ
 ଗଙ୍ଗା କୂଳେ ଆଇ ବେଳ ଅସ୍ତଯାୟେ ।
 ଦିନ ଶେଷେଶ ଆସଇ ନିଜବାସ
 ନିଶାୟେ ଉଦ୍ଧାଗର କନ୍ଦମୂଳ ଗ୍ରାସ ।
 ଦିନେକ ଗଙ୍ଗାକୂଳରେ ତପେ ଅଛି
 ଯେକାନ୍ତ ହୋଇଣ ସେ ଜଞ୍ଜାଳନ୍ତ ଲେଛି ।
 ଗୁଡ଼ ଜପଇ ସେ ଆହାନ୍ତିକ ସାରି
 କ୍ଷଣେ ଚକ୍ଷୁ ବୁଝିଣ କ୍ଷଣେ ଚାହାଁଇ
 ତପଋଚୀ ।
 ଶୁଣାର ବୋହୁ ହାବେ ଗଲା ପାଣି ଆଣି
 ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ଅଟଇ
 ତରୁଣୀ । ୧୦୦
 ନିତି ସ୍ନାହାନ ସେ କରଇ ଗଙ୍ଗାଜଳେ

ତେଣୁ ସେ ତନ୍ମୁ ତାର ଅଟଇ ନିର୍ମଳେ ।
 ବିଶେଷେ ଲାବନ୍ୟ ତନ୍ମୁ ତା ଅଟଇ
 ପିନ୍ଧିଣ ଅଛଇ ଦେବାଙ୍ଗରାରୁ ପାଟଇ ।
 ଅଳଙ୍କାର ଯୋଗଇ ସେ କୁମ୍ଭ କରେ ଘେନି
 ସୁରନଦୀରେ ସେ ମିଳିଲାକ କାମେନୀ ।
 ପାଣି ଆଶନ୍ତେଣ ତାକୁ ଦେଖିଲାକ ତପା
 ପାପ ଆକ୍ରୋଷିଲା ମଦନ ମନେ ବ୍ୟାପି ।
 ମନ ନୟନ ଚିତୁ ସେ ଧାରଣା ନ ଯାଇ
 କାମଭରେ ମହାତ୍ମା ସେ ହୋଇଲାକ
 ବାଈ । ୧୦
 ଧର୍ମ ପୁଣ ସୁମରି ସେ ଆସନ୍ତୁ ଉଠିଲା
 ସୁନ୍ଦରୀ ଆସନ୍ତେଣ ଆଗେ ଓଗାଳିଲା ।
 ବୋଇଲା ସଖି ଆଗେ ମୋର ପ୍ରାଣ ରଖ
 ମଦନ ଶରେ ମୁଁ ଯେ ହୋଇଲି ନିରେଖ ।
 ତୋତେ ଦେଖି ମୋର ମନଥର ନୋହେ
 ପଞ୍ଚୁପ୍ରାଣ ମୋହୋର ତୋହର ରୂପ
 ମୋହେ ।
 ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ହୋଇଲା ଆଶ୍ଚିର୍ଯ୍ୟ
 ବୋଇଲା ତପା କିନା ହୋଇଲୁ ଅଧର୍ଯ୍ୟ ।
 ତୁହି ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ମୁହିଁ ଜାତିହୀନ
 ଯେହେନେକ ଛାର କଥାକୁ ବଳିଲା ତୋର
 ମନ । ୨୦
 ତପା ବୋଇଲା ମୁଁ ହୋଇଲି ସଖି ବାଈ
 ତୋ ରୂପ ଦେଖି ଚିତ୍ତ ଧରଣା ନ ଯାଇ ।
 କର ଅନୁଗ୍ରହ ନକର ନିରାଶ
 ମୋହୋର ମୁଖରେ ତୁ ତୁମ୍ଭନ୍ୟ ଦିଅ ଆସ ।
 ହସିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
 ଦଇବ ଯେବେ ଆଣି କଲାକ ନିର୍ବାଣ ।
 ଯେ ତୋହୋର ବୋଲ ଭାଞ୍ଜିତ ମୋର
 ନାହିଁ
 ଦେବଇ ସୁରତି ମୁଁ ବେଳକାଳ ରାହିଁ ।
 ଯେବେ ତ ଦିବସ ସ୍ବଭାବେଣ ନଦୀକୂଳ
 ଅନେକ ଲୋକ ଯେଥୁ ହୋଇଛନ୍ତି
 ତହଲ । ୩୦

ଘରେ ତ ଶାଶୁ ନଶନ୍ଦ ମୋର ଆନ୍ତି
 ମୁଁତ ସ୍ବଭାବେଣ ଅଟଇ ରୂପବନ୍ତୀ ।
 ତେଣୁ କରି ମୋତେ ଆନ୍ତି ଅନୁମାନି
 ସଭାବେ ମୁଁତ ଆସିନପାରଇ ରଜନୀ ।
 ଯେ ଯେ ଆସନ୍ତା ପୂର୍ଣ୍ଣମୀର ତିଥି
 ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହଣ ଯେ ହୋଇବାକ ଯେଥୁ ।
 ସେଦିନ ରଜନୀ ଗଙ୍ଗାକୁ ଲୋକେ ଯିବେ
 ସ୍ନାହାନ ଭୋଜନ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦାନ ଦେବେ ।
 ମୁହିଁ ଯେକା ଘର ଥିବି ରକ୍ଷାକରି
 ସେହିକାଳ ଜାଣି ତୁ ଆସିବୁ ତପଋଚୀ । ୪୦
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ଗଲାକ ସୁନ୍ଦରୀ
 ଗ୍ରହଣ ଲେଖା ଯେ କରଇ ତପଋଚୀ ।
 ଯେମନ୍ତେ କେତେ ହେଁ ଦିନ ବହିଗଲା
 ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ତିଥି ସେ ଆସିଣ ହୋଇଲା ।
 ନିଶି ପାଞ୍ଚ ଘଡ଼ିରେ ହୋଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରାସ
 ତପା ରମଣୀକି କରିଅଛି ଆଶ ।
 ଗଙ୍ଗାକୁ ସ୍ନାହାନ କରିତ ଲୋକେ ଗଲେ
 ଘରେକ ଜଣେ ଜଣେ ମାତ୍ରକ ରହିଲେ ।
 ଯେସନ ସମୟେକ ଜାଣିଣ ବ୍ରହ୍ମଋଚୀ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଶୁଣାର ଦୁଆରି । ୫୦
 ଯେସନ ସମୟେ ଘରର ଗୁରୁତ୍ର
 ଶତେଭାର ସୁରା ଘେନି ମିଳିଲା ଦୁରିତ ।
 ନିଜପୁରେ ପ୍ରବେଶି ଜାଣିଲା ତାର ବୋହୁ
 ବୋଇଲାକ ସୁରା ବାହାରେ କ୍ଷଣେ ରହୁ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଯତିକି ଲୁଝଇଲା ନେଇ
 ତୁଛା ସୁରା ଗାଣ୍ଡ ଭିତରେଣ ଥୋଇ ।
 ସ୍ନାହାନ କରିତ ଯେ ଯେଣେ ଯାଇଥିଲେ
 କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଘରେ ଗହ ଗହ ପୂରିଲେ ସର୍ବଜନ
 ସେ ବେନି ପ୍ରାଣାକର ବିକଳିତ ମନ । ୬୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବୃହତ ନାୟେକ
 ସଂଗ୍ରହଣ କରି ସୁରା ବ୍ରବ୍ୟ ଥୋୟେକ ।
 ଯେବଣ ଭାଣ୍ଡେ ଭୋ ତପା ବସିଥିଲା
 ତୁଛା ବୋଲିକରି ମଦିରା ପୁରୋଇଲା ।

ବହୁତ ତରି ତପୀ ନକହଇ କଥା
ସୁରା ପୁରାବତେ ମନରେ ମହାବ୍ୟଥା ।
ଲାଜେଣ ସମସ୍ୟା ସେ ନ ଦେଲା ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ
ଆଖି କାନ ତୁଣ୍ଡ ବଢ଼ିଣ ଅଛି ବସି ।
ଦଶଦ୍ୱାର ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ନିରୋଧ
ସାହାସ ପ୍ରବେଶ ଯେ ହୋଇଲାକ
ଭର୍ଷ ୧୦

ମୁଧୁନୀ ପାଟିଣ ଯାଆନ୍ତେ ତାର ପ୍ରାଣ
ଶୂଳପାଣି ଯାଇ ଧଇଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
ସେହି ତପୀ କର୍ଷେ ମହାମନ୍ତ କହି
ଶିବକଳ୍ପ ନ ଦେଖି ପାର୍ବତୀ ବିକଳ
ହୋଇ ।

ଯେହିକ୍ଷଣି ଥିଲେ ସ୍ୱାମୀ ଗଲେ କାହିଁ
ଯୋଗେ ଜଣିକରି ଅଇଲେ ଦେବୀ ଧାଙ୍ଗ ।
ରୁଦ୍ରକର ଆସି ଦେଖିଲେ ଭାବେନି
ପ୍ରାଥମିକ ଧରି ବାହୁଡ଼ିଲେ ମହାଜ୍ଞାନୀ ।
ବାଟେଣ କହନ୍ତି ରୁଦ୍ର ଶୁଣ ଗୋ ଗଉରୀ
ତପୀ ଯାଇଥିଲା ପରନାରୀ ହରି । ୮୦
ଲୋକ ଦେଖିତରେ ଲୁଚିଲାକ ଯହିଁ
ବଣିଜାର ସୁରା ପୁରୋଜଳା ତହିଁ ।
ଲାଜେ ମହାତପା ଛାଡ଼ିଲା ଜୀବନ
ମୁହିଁ ଯାଇ ରାମ ନାମ କହିଲି ତା କର୍ଷ ।
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ପାର୍ବତୀ
କରତାଳି ମାରି ହସିଲେ ଉମା ପତି ।
ଯହୁଁ ସେ ଶଙ୍କର ଗଲେ ମନ୍ତ୍ର କହି
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ଯତି ସୁରାଭାଷେ ଥାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ଯହୁଁ ଈଶ୍ୱର କହିଗଲେ
ସୁରା ଭାଷେଶ୍ୱର ବୋଲି ଲିଙ୍ଗେକ
ହୋଇଲେ । ୯୦

ସେ ସେପୁରେ ମଲେଣ ଲିଙ୍ଗେ ଅବଶ୍ୟ
ରୁଦ୍ର ହୋଇ
ପୂର୍ବେ ଦେଉଥିଲେ ଭୋଗ୍ୟ ହିଁ କରଇ ।
ଯମେଶ୍ୱର ଦେବତା ଅଛଇ ବିଜେ କରି
ତାହାର ପ୍ରସନ୍ନେ ହାଦେ ନ ଯାଇ
ଯମପୁରୀ ।

କୁବେର ପୂଜିଲାକ କୁବରେଶ୍ୱର ବାଣ
ଆବର ଅଛଇ ସେ ଦେବ ନାରାୟଣ ।
ବିଘ୍ନରାଜ ବିଜୟେ ବିନାୟକ ରୂପେ
କାଳାନଳ ଅଗ୍ନି ପ୍ରତକ୍ଷେ ସ୍ୱରୂପେ ।
ବରେହା ମୂର୍ତ୍ତିଧରି ଦାମୋଦର ଯେ ଆଦି
ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରଳୟେ ମହା ଦନ୍ତରେ ଧରନ୍ତି । ୧୦୦
ଯେତେକ ଜନ ତହିଁ ନାଶନ୍ତି ସର୍ବେ ଶିବ
ନାରାକର ଅଙ୍ଗେ ଉମାର ଡେଜ ସର୍ବ ।
କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ଆବର ଗଣପତି
କିନ୍ତୁ ପୁଅଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଖେଳନ୍ତି ।
ଯେସନେକ ବାଗେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଯେଥେ

ହର
ଯେ ମହା ଭୈରବ ଯେ ରଖଇ ସିଂହଦ୍ୱାର ।
ଦକ୍ଷପାଣି ଘେନି ବୁଲନ୍ତି ନଗ୍ରପୁର
ପାପକଲେ ଯେଥୁ ପକାଇ ପଶେ ସୁର ।
ବିଷ୍ଣୁ ଯଦ୍ୱେ ଯେ ନଗ୍ର ଜାତ କଲା
ଅନେକ ଓପ୍ରୋଧେ ସେ ରୁଦ୍ରକର
ଦେଲା । ୧୦
ଯେସେ ଧର୍ମ ଦେଶ ଅଟଇ ଶିଖ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର
ଯେଥେ ବସନ୍ତେ ଜନ ସଭିୟେ ପବିତ୍ର ।
ଭାଗୀରଥ ମୁଣ୍ଡ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି
ସତୋଷ ହୋଇଲେ ଯେ ବରୁଣ

ପାଟରାଣୀ ।
ଭୋ ନୃପମଣି କଥାୟେ ମୋତେ କର
ମଣିକର୍ଣ୍ଣକା ଦେଖିବାକୁ ଶରଧା

ମୋହୋର ।
ବାଟ କଡ଼ାଅ ତୁ ଯିବା ତେଣେ ହୋଇ
ଦେଖିବା ପ୍ରତକ୍ଷେ ସେ ପାର୍ବତୀର ସାଙ୍ଗ ।
ଅଶ୍ୱ ପିଠି ଚଢ଼ି ରଜା ଆଗୁସାର
ପଛେ ପଛେ ବହି ଆସଇ ଗଙ୍ଗାଧର । ୨୦
ପୂର୍ବ ମୁଖେ ସେ ଯେ ଯାଉଥିଲା ବୋହି
ବାହୁଡ଼ି ବୋହିଲା ସେ ଉତ୍ତରାମୁଖ ହୋଇ ।
ଯହିଁ ବିଶ୍ରାମର ତହିଁ ତୀର୍ଥ ହୋଇ
କାହୁଁ ପଞ୍ଚନଦୀ ସ୍ନାନ ଫଳ ପାଇ ।

କାହିଁ ଦଶାଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞ ପୁଣ୍ୟ
କେବଣ ଠାବରେ ଯେ ମହିମା ଅଜଥନ ।
ମଣିକର୍ଣ୍ଣକାକୁ ଦେଖି ଦେବୀ କଲା କୋଳ
ଅନ୍ୟୋଅନ୍ୟ ହୋଇ ଯେ ପୁଛନ୍ତି କୁଶଳ ।
ଗଙ୍ଗା ବୋଇଲେ ମଣିକର୍ଣ୍ଣକାକୁ ଚାହିଁ
ତୁ ଗୋ ହୁଅସି କଲ୍ୟାଣ ସୁଲକ୍ଷଣୀ କ୍ଷେମ
ହୋଇ । ୩୦
କାର ବରକ୍ଷେ ଯେ ଭେଟିବି ବେଳେ ତୋତେ
ମୋକ୍ଷୋଦୋରୀ ବୋଲି ହୋଇଲା ସେ
ତୀର୍ଥେ ।

ଯେଉଁ ନର ଅବା ଝାସିବ ଦାନ ଦେଇଁ
ମୁକତି ହୋଇ ବସିବ ଜନ୍ମ ତାର ନାହିଁ ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ଗଲେ ତହୁଁ ଚଳି
ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ କଟକ ନିକଟେ ଯାଇ ମିଳି ।
ଉତ୍ତର ବାହିନୀ ହୋଇ ଯେତେ ଦୂର ଗଲା
ପୁଣ ପୂର୍ବମୁଖ ହୋଇଣ ବହିଲା ।
ବାରାଣସୀ ବାଟେ ଗଲା ଯହୁଁ ସୁରାସୁରୀ
ଧନୁ ଆକାର ଯେ ଦିଶିଲାକ ପୁରୀ । ୪୦
ପୁଣ୍ୟଗଙ୍ଗା ନାମ ଯେ ହୋଇଲା ତାହାରି
ମଣିକର୍ଣ୍ଣକା ତହିଁ ହୋଇଲାକ ସରି ।
ଇଶ୍ୱର ସେ ଧନୁ ବିନ୍ଧଇ ସେ ଧରି
ପାପ କୁଳଧନ ବିଧୁସେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
ଗଉଡ଼ ଦେଶେ ପ୍ରବେଶ ଗଙ୍ଗା ଭଗୀରଥ ।
ସିନ୍ଧୁଘୋଷ ଦେବୀ ଶ୍ରବଣକୁ ଶୁଭିଲା
ରାଜାକୁ ନ ଦେଖି ସେ ତେଣିକି
ଧାଇଗଲା ।

କାମରୀ ଦେଶର ସେ ସନ୍ନିଧ୍ୟ ପାର ହୋଇ
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ରାଜା ଲେଉଟି
ଅନାଇ । ୫୦
ଗଙ୍ଗା ନ ଦେଖି ସେ ଲେଉଟିଲା ଧାତି
ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖେ ବହଇ ମହାବ୍ୟତୀ ।
ଅଶ୍ୱ ଧୂଆଁଜଣ ନୃପତି ବେଗେ ଗଲା
ଅଗେ ଓଗାଳିଣ ସେ ଅନେକ ସୁତି କଲା ।

ତୋ ମାତ ପୁରାପୁରା ନୁହଇ ଯେ ବାଟ
ତୁ କିମ୍ପା ମୋତେ ମାଗୋ ଦେଉଅଛୁ କଷ୍ଟ ।
ଯେତେ କଷ୍ଟ ଆଣିଲି ତାହା ତୁତ ଜାଣୁ
ବାଳୁତ ପ୍ରକୃତି ଧରି ଆନ ଆନ ମଣୁ ।
ଯେଣେ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ଗୋ
ଧବଳମୁଖୀ
ଚାଲି ବାହୁଡ଼ିଣ ଯିବା ସେ ନକର ମୋତେ
ଦୁଃଖୀ । ୨୦
ଦେବୀ ବୋଇଲେ କେ ଜାଣଇ କେଣେ
ଯାଇ
ତୁ ରାଜା ଯାଉଛୁ କି କାହାଳ ବଜାଇ ।
ତେବେ ସେ ଥିବି ମୁଁ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ
ଏସନେକ ବୋଲି ସେ ବୋଇଲେ ଦେବୀ
ଗଙ୍ଗେ ।
ଶୁଣିଣ ଭାଗୀରଥୀ ଯୋଡ଼ିଲା ବେନିକର
ଯେ ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ପାଳିବି ନିକର ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ କାହାଳ ବଜାଇ
ଶବଦ ଶୁଣି ଦେବୀ ପୁରାପୁରା ଧାଉଁ ।
ଗଙ୍ଗାର ଆଜ୍ଞା ଯେ ପାଳିଲା ପୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ
ରାଜା ଆପଣେ ସେ କଲା କାହାଳ
ନିନ୍ଦୋଷ । ୨୦
ବୀର କାହାଳ ସେ ବୋଲିଣ ବୋଲି ଯାହା
ଲୋକପାବେନୀ ବୋଲି ପାଳିଲା
ନରନାହା ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁଶିଖି
ବାହୁଡ଼ି ଗଉଡ଼ ଦେଶେ ପ୍ରବେଶ ହୋୟେ
ଆସି ।
କାହାଳୀ ବଜାଇ ରାଜା ଆଣିଲା ଯେବଣ
ଧାର
କାହାଳିଆ ଗଙ୍ଗା ନାମ ହୋଇଲା ତାହାର ।
ସାନଭଗ୍ନୀ ହିତେ ସେ ମୂର୍ଖିୟେକ ରହିଲା
ତାହାର ନାମ ସେ ଗଉରା ହୋଇଲା ।
ଭାଗୀରଥୀ ବୋଲଇ ଗୋ ଶୁଣ ମହାମାଳ

ଆଗ ହୋଇ ବାଟ ଜାଣି ଆସଇ ମୁହିଁ
ଯାଇ । ୮୦
ଯେହି ଠାବରେ ମାଗୋ କ୍ଷଣେ ରହି ଆସି
ମୋହୋର ଶପଥଟି କେଣିକି ନ ଯାସି ।
ସତ୍ୟ କରାଇଣ ନୃପତି ହାଡ଼ିଗଲା
ଠାବକରି ପୁଣି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ।
ଦେଖିଣ ଗଙ୍ଗାଦେବୀ ବିସ୍ମୟ ମୁଖ ହୋଇ
ସିନ୍ଧୁ ସନ୍ନିଧକୁ ମୂର୍ଖିୟେକ ଗଲା ବୋହି ।
ତାହାର ନାମ ସେ ମହା ଭଜରୋବୀ
ତାହାର ଚରଣ ସେ ସୁରନର ସେବି ।
ଦେଖିଣ ନୃପତି ଯେ ହୋଇଲା ଚକିତ
କେବଣ କାରଣେ ମାଗୋ କଲୁସି
ବିସରାତ । ୯୦
ଗଙ୍ଗା ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅଟଇ ଯୁବତୀ
ସୁଭାବେ ତଥଳ ମୋର ଅଟଇ ପ୍ରକୃତି ।
ଯେକ ଠାବେ ହୋଇ ନ ପାରଇ ରହି
ତେଣୁ ସେ ଧାରେକ ଗଲା ଯେଣେ ବୋହି ।
ଯେବେ ତୋ ପିତୃକୁ ଆଇଲୁ ଯେବେ
ଖୋଜି
ଆଗ ହୋଇକରି କହୁଅ ମହାରାଜି ।
ଶୁଣି ନୃପତିବର ଗଲା ଆଗ ସରି
ତାହାର ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଡ଼ଇ
ସୁରେଶ୍ଵରୀ ।
ଯେବଣ ଠାବରେ ରୁହାଇ ରାଜା ଗଲା
ତେଣିକି ନ ଯିବ ବୋଲି ନିୟମ ଗଙ୍ଗା
କଲା । ୧୦୦
ତାହାର ନାମ ଯେ ହୋଇଲା ନିମ ଘାଟ
ସ୍ଵାହାନ କରନ୍ତେ ତହିଁ ଦିଶଇ ସ୍ଵର୍ଗ ବାଟ ।
ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ର ତହିଁ ସ୍ଵାହାନ
କଲା
ଶକ୍ତି ସହିତେଣ ସେ ତୀର୍ଥରେ ନାହିଲା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଘରଣାକି ଦେଖିଲା ସୁରେଶ୍ଵରୀ
ଅନେକ କୁଶଳ ପୁଚ୍ଛିଲା କୋଳ କରି ।
ଶକ୍ତି ବୋଇଲା ମୋ ଘେନିମାକ ସେବା

ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମାଗୋ କଥାୟେ ମୋତେ
ଦେବା ।
ଯେ ଆନରେ ତୋହୋର ମୋହୋର
ହୋଇଲା ଭେଟ
ଏ ଆନର ନାମ ହୋଇବ ଇନ୍ଦ୍ରାୟେଣୀ
ଘାଟ । ୧୦
ସତୋଷ ହୋଇଣ ଗଙ୍ଗା ସନମତ କଲା
ସେ ଘାଟ ଇନ୍ଦ୍ରାୟେଣୀ ନାମ ବୋଲାଇଲା ।
ତହିଁ ଭାଗୀରଥୀ କହୁଇଲା ବାଟ
ପିତୃଲୋକକର ହୋଇଲା ନିକଟ ।
ଦେଖିଲା ମଣ୍ଡୋଳି ଯେ ପୋଡ଼ଇ ପିତୃଗଣ
ଘୋଡ଼ା ଧୂଆଇଣ ଗଲା ଭାଗୀରଥୀ
ମହାରାଣୀ ।
ଗଙ୍ଗାକୁ ବୋଇଲା ମାଗୋ ଅଗ୍ନିକି ଶାନ୍ତି କର
ଶୁଣିଣ ସୁରେଶ୍ଵରୀ ବୋଲଇ ଉତ୍ତର ।
ତୁ ଯେଣିକି ଯିବୁ ମୁଁ ତେଣିକି ସିନା ଯାଇ
ଆଣିଅଛୁ ତୁ ଯେ ମୋତେ ସତ୍ୟ
କରାଇ । ୨୦
ତୁ ଯେବେ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସିବୁ ରାୟେ ଆଗ
ତେବେ ସେ ପଶିବି ମୁହିଁ ତୋର ସଙ୍ଗ ।
ସ୍ଵର୍ଗେ ସୁରଗଣ ସେ କରନ୍ତି ବିତ୍ତର
ଘୋଡ଼ା ଧୂଆଁଇଣ ସେ କେବଣ ଅଶୁଆର ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଯାହାର ପୋଡ଼ଇ ମଣ୍ଡୋଳ
ସେ ସେ ଘୋଡ଼ା ଧୂଆଇଁଟି ଭାଗୀରଥୀ
ମହାପାଳ ।
ଶୁଣିଣ ଦେବତାୟେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ
ଧନ୍ୟ ତୁ ନୃପତି ହୋ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦିଲ୍ଲୀପିର ସୁତ
ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଲା ଯେ ଧରିଣ ଶୁଦ୍ଧ
ଚିତ୍ତ । ୩୦
ଯହୁଁ ନୃପତିବର ପଶିଲାକ ଯାଇ
ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗଙ୍ଗା ପଶିଲାକ ଧସାଇ ।
ହୋଇଲେ ଶୀତଳ ଯେ ସଗର ରାଜା
ପୋୟେ

ଦେବାପୁର ମୁନି ସାଧୁ ସାଧୁ କରେ ।
 ରାଜା ଭଗୀରଥ ହୋଇଲା ବାହାର
 କୃଳେଶ ବିଜୟେ କଳାକ ନୃପବର ।
 ସାନେହେଶ ଉତ୍ତମ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ନୃପତି
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାରେ କୁସୁମ ବରଷନ୍ତି ।
 ଦକ୍ଷିଣାବର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଯେ ବହିଲା ସୁରେଶ୍ୱରୀ
 ଦହନ ଲୋକକୁ ଶୀତଳ ଯେ କରି । ୪୦
 ହୋଇଲେ ମୁକତି ସଗର ରାଜା ସୁତ
 ଯୋଗ ମୃତ୍ୟୁରେ ବସିଲେ ଦେବକ ସଙ୍ଗତ ।
 ଚକ୍ର ଆକାର ହୋଇ ବୁଲିଲେ ସୁରେଶ୍ୱରୀ
 ଚକ୍ରଘାଟ ନାମ ହୋଇଲା ତାହାରି ।
 ଭାଗୀରଥ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବା ନିର୍ଭୀକଲା
 ଦେବକର ଅର୍ଥେ ପୂର୍ବକୁ ବହିଲା ।
 ସାତକୋଶ ତହିଁକି ଅଟଇ ସିନ୍ଧୁକୁଳ
 ଯାଇଣ ଗଙ୍ଗା ଯେ ଭେଟିଲେ ମହାଜଳ ।
 ପତିର ସଙ୍ଗେ ଯହୁଁ ଭେଟ ସେ ହୋଇଲା
 ସାଗର ସଙ୍ଗମ ବୋଲି ନାମ

ବୋଲାଇଲା । ୫୦

ତହିଁ ସ୍ନାହାନ କରନ୍ତି ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ
 ଯେହି ଦେହେ ମୁକତି ପୁରାଣେ ବଖାଣି ।
 ଗଙ୍ଗାର ସଙ୍ଗତେ ଯେ ସଙ୍ଗମ ତୀର୍ଥରାଜ
 ଦର୍ଶନ କରନ୍ତେ ସକଳ ସୁଫଳ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ମୃଦୁ ମୁକତ ଯେ ପୁଣ୍ୟ ତନୁ ବହି
 କଳା ପଦାର୍ଥ ଯେ ଶୁକ୍ଳ ମୂର୍ତ୍ତି ହୁଅଇ ।
 ପରାକ୍ଷ ନିମିତ୍ତେ ଯେ ଅଜଲେ ଦେବଗଣେ
 ରକତ ମୟାର ପୁଷ୍ପ ମାଳେକ ଘେନିଣ ।
 ଜଳେଶ ଖେପନ୍ତେ ସେ ହୋଇଲାକ ଶେତ
 ଦେଖି ଦେବତାରେ ହୋଇଲେ

ଉଷତ । ୬୦

ଗଙ୍ଗା ସାଗରେ ସେ କଲେଇ ସ୍ନାହନ
 ସନ୍ତୋଷ ତିର ଯେ ହୋଇଲେ ସୁରଗଣ ।
 ସେ ସେ ଯେ ଗଙ୍ଗା ସପତ ସାଗର ପୁରିଲା
 ତେଣୁ ସେ ଜଗତ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
 ସଙ୍ଗମ ସ୍ଥାନେ ଅଛି ମାଧେବ ପ୍ରତିମା

ତାହାକୁ ଦ୍ରଷ୍ଟନ କଲେ ନ ଯାଇ ଯମ
 ସାମା ।
 କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ପାଷାଣ ଦିବ୍ୟକାୟେ
 ଯେ ଯେହା ଦେଖେସେ କପିଳାସ ପାୟେ ।
 ଯେବଣ ଠାବରେ ସେ ସଗର ପୁତ୍ରେ ଥିଲେ
 ସେ ସେ ସପ୍ତଦାସ ପୁରାଣେ

ବୋଲାଇଲେ । ୭୦

ସକେତ ମାଧେବ ସକେତ ହର ଅଛି
 ଉଭର ଅଭିମୁଖେ ବିଜୟେ ଶିରୀବନ୍ଧି ।
 ଚକ୍ରଘାଟକଳ ଯେ ଶତେକ ଧନୁ ଅନ୍ତେ
 ଶ୍ରୀୟାକୁ ଘେନି ତହିଁ ବିଜୟେ ଅନନ୍ତେ ।
 ମୁକ୍ତି କୁଣ୍ଡଳେ ଯେ ମୁକ୍ତି ହୋନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ
 ଯେହୁ ତୀର୍ଥ କଥା ପୁରାଣ ବଖାଣି ।
 ମୃତ୍ୟୁଜୀବମାନେ ସ୍ନାହାନ କଲେ ପ୍ରାଣ ପାଇ
 ଅନ୍ତକାଳେ ସେ ପ୍ରାଣ ସ୍ୱର୍ଗକଳ ଯାଇ ।
 ଗଙ୍ଗାକଳ ଯୋଜନେ ବୋଲନ୍ତି ଜାଣ ସ୍ୱର୍ଗ
 ପ୍ରୟାଗକୁ ଦୁକୋଶ ଦେବା ନଳ ମାର୍ଗ । ୮୦
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମକୁ କୋଣେ କହି
 ହାତ ବଢ଼ାଇଲେଣ ସାହାସେଣ ପାଇ ।
 ଗଙ୍ଗାଜଳେ ମଲେ ପ୍ରାପତ ପ୍ରାଣୀ
 ନିଶ୍ଚୟେ ଏହୁ କଥା ପୁରାଣେ ବଖାଣି ।
 ବାରାଣସୀ ପୁରେ ଜଳ ସ୍ଥଳେ ମୁକ୍ଷ
 ଯହିଁ ବିଜେ କରନ୍ତି ବିରୂପାକ୍ଷ ।
 ସାଗରେ ସ୍ଥଳେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଯେବେ ମରି
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଗତି ମୁକ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ସେ ଚକ୍ରଘାଟେ ଦିଅନ୍ତି ଯେବେ ଦାନ
 କହିଲେ ନ ସରଇ ତହିଁର

ପୁଣ୍ୟମାନ । ୯୦

ସର୍ବଦେବେ ଯହିଁ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେକ
 ଗୋଷ୍ଠୀ
 ତେବେ ସେ ଗଙ୍ଗା ବୋଲାଇଲା ତୀର୍ଥ
 ଶ୍ରେଷ୍ଠା ।
 କପିଳ ମହାମୁନି ସେ ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଣେ
 ବସିଣ ତପ କରଇ ସୁରେଶ୍ୱରୀ ପାଶେ ।

ସେ ଧାରର ନାମ ତାରଣ ଗଙ୍ଗା ହୋଇଁ
 ଅନନ୍ତ ମୂରତି ହୋ ବହୁଅଛି ନନ୍ଦ ।
 ଶୁଣ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇ ଯେଥୁର କାହାଣୀ
 ଯେହାର ମହିମା ଯେ ବିଧାତା ନ ଜାଣି ।
 ଯେ ପୁଣ୍ୟ ନଦୀ ପୁଣ୍ୟ କରଇ ଶରୀରି
 ତେଣୁ ସେ ନାମ ହୋଇଲା

ସୁରେଶ୍ୱରୀ । ୧୦୦

ସ୍ନାହାନ କରନ୍ତେ ଅପାବନେ ପାବେନୀ
 ହୁଅନ୍ତି

ଲୋକପାବେନୀ ବୋଲି ତେଣୁ ସେ
 ବୋଲାନ୍ତି ।

ବିଷ୍ଣୁର ପାଦେକରେ ଥିଲା ଯହୁଁ ରହି
 ବିଷ୍ଣୁପଦୀ ନାମ ତେଣୁ ନାମ ବହି ।
 ଯେହାକୁ ଶିରେ ଘେନିଣ ତ୍ରିପୁରାରି
 ଗଙ୍ଗାଧର ନାମ ବହଇ ତ୍ରିପୁରାରି ।
 ଯେହାକି ଆନ ତୀର୍ଥ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ
 ଯେଥେ ତୁ ସ୍ନାହାନ କର ରଘୁସାଜଂ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରର ଯେସନ ବଚନ ଶୁଣି
 ଶ୍ରୀରାମ କରଯୋଡ଼ି ପକ୍ଷରନ୍ତି ପୁଣି । ୧୦
 ଗଙ୍ଗା ସାନ ଭୟେଣୀ ଅଟଇ ଭମା ଦେଇ
 କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ତାର କେମନ୍ତେ ପୁତ୍ର ହୋଇ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
 ଦକ୍ଷର ଯାଗ ଧୂଂସିଣ ଶୁଳହସ୍ତ ।
 ପାର୍ବତୀ ନ ପାଇଣ ବିକଳ ତ୍ରିପୁରାରି
 ହେମବନ୍ତେ ଯାଇ ଅନେକ ତପକରି ।
 ତାଡ଼େକାପୁର ବୋଲି ସେ ଦକ୍ଷତେକ ହୋଇ
 ଭୋଗ କଲା ବଳେ ସେ ତିନିପୁର ମହୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମର ଆଗେ କହିଲେ ଦେବେ ଯାଇ
 ଜଗତ ସଂସାର ରଖ ତୁ ଗୋସାଇଁ । ୨୦
 ତାଡ଼େକାପୁର ବୋଲି ଅସୁରେକ ଉତ୍ତପତି
 ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ କ୍ଷୋଭ କଳାକ ନୃପତି ।
 ବିଧାତା ବୋଇଲା ପଠାରହୋ କାଳ
 ସଦାଶିବର ଯେବେ ହୋଇବ ଦୁଲ୍ଲୀଳ ।
 ସେ ସେ ଦକ୍ଷତ୍ୟ କରିବ ବିନାଶ

ଶୁଣି ଅମରଗଣେ ସେ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ବୋଇଲେ ହର ଯେ ଅଛଇ ତପେ ବସି
କେ ତାହାର ଯୋଗ ଭାଙ୍ଗି ଆସ ନାଶି ।
ତେବେ ସେ ହେମବନ୍ତ ନନ୍ଦନାକି ବିଭା
ହୋଇ

ପୁତ୍ର ଉପୁଜିଲେ ଦନ୍ତୁଳ ନାଶ ହୋଇ । ୩୦
ଯେକ ସ୍ଥାନ ହୋଇ ବିରୁଦ୍ଧିଲେ ସୁର
କାମଦେବକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ କୁଣ୍ଡଳର ।
ତୁ ହୋ ମଦନ ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ
ସଦାଶିବର ତପ ଭଗ୍ନ କର ଯାଇ ।
ତେବେ ସେ ହରଗଭରା ବିଭା ହୋଇ
ପୁତ୍ର ଉପୁଜିଲେ ଅସୁର ନାଶ ଯାନ୍ତି ।
ଶୁଣି କରଯୋଡ଼ି ବୋଇଲ ପଞ୍ଚୁଶର
ଭୋ ଦେବ ଦ୍ରୋହ କରିବି କେନ୍ଦ୍ରେ ଦେବ
ହର ।

ସୋମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବହନି ଯାହା ତିନି ନେତ୍ର
ଚାହିଁଲେଣ ଦହନ ହୋଇବ ମୋର
ଗାତ୍ର । ୪୦

ତୁମ୍ଭର ଆଜ୍ଞା କି ପାରିବି ମୁହିଁ ଭାଙ୍ଗି
ଯେ ମୋହୋର ଦେହ ହେଉ ପଛେ ଗଞ୍ଜି ।
ଯେତେ କହି ବ୍ରହ୍ମାକଳ କଲା ନମସ୍କାର
ହେମଗିରି ନିକଟେ ବିଜୟେ କାମବାର ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ
ତହିଁ ତପେ ଶିବ ସେ ଅଛଇ ବସିଣ ।
ହେମର ନନ୍ଦିନୀ ଯେ ଉମା ତହିଁ ଅଛି
ବନ ବୁଲି ଅଛଇ ସେ ସମାନ୍ୟ ମୃଗାକ୍ଷୀ ।
ଶଙ୍କରକୁ ଦେଖି ତୋଷ ତାହାକର ମନ
ବିରୁଦ୍ଧ ଯେ ମୋତେ ବରପଣେ

ଭାର୍ଜନ । ୫୦

ଶୁଦ୍ଧ ଷଡ଼ିକ ଗୋକ୍ଷାର ବର୍ଷ ଗାତ୍ର
ନିକଳକ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜାଣି କାନ୍ତି ପବିତ୍ର ।
ବାସୁକି ନାଗ ଯେ ଅଛଇ କଣ୍ଠେ ହାର
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଅଛଇ ଯେ ବ୍ୟାଳ ଅଳଙ୍କାର ।
ଶାର୍ଦୂଳ ଚର୍ମ ଯେ ଅଛଇ କଟିତଟ

ଶିରରେ ଶୋଭାବନ ଦିବ୍ୟ ଚାରୁ ଜଟ ।
କର୍ଣ୍ଣରେ ମଣିକୁଣ୍ଡଳ ଶିରରେ ଦୁଳା ଶଖୀ
ଯୋଗତଳୟେ କରିଶଛନ୍ତି ବସି ।
ଉମା ବିରୁଦ୍ଧ ଯେ ଅପୂର୍ବ ପୁରୁଷ
ନିଶ୍ଚୟେ ଜାଣିଲି ଯେ ଅଟନ୍ତି
ଦିଗବାସ । ୬୦

ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଯେ ଅଟଇ ମୋର ପତି
ମୁହିଁ ସେ ଯେହାର ଅଟଇ ଅର୍ଥଅଙ୍ଗ
ଯୁବତୀ ।
ଯେହାକଳ ଛାଡ଼ି ଯିବଇ ଆର କାହିଁ
ପିଅର ଜନନୀରେ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ
ନାହିଁ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ହରର ନିକଟେ
ସେହି ତପ କଲା ଗନ୍ଧ ନଦୀର ତଟେ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ
ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାଇ କାମ ।
ସଦାଶିବ ଦେଖି ଯେ ପଞ୍ଚବାଣ ମାରି
ତପଭଗ୍ନ ହୋଇଣ ଚାହିଁଲେ

ତ୍ରିପୁରାରି । ୭୦

କପାଳ ନୟନେ ଯେ କାମକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ
ପାଉଁଶ କୁଡ଼ ହୋଇଲା କନ୍ଦର୍ପର ଦେହୀ ।
ଯହୁଁଧାନ ଭଗ୍ନ ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁରାରି
ଆଗେ ଦେଖିଲେ ଅଛି ଯେ ହେମବନ୍ତ
କୁମାରୀ ।

ରୂପ ଦେଖି ଦେବ ହୋଇଲେ ହରଷ
ପୁଛନ୍ତି ଶଙ୍କର କେ ତୋହୋର କୁଳ
ଗୋତ୍ର ।
ଉମା ବୋଇଲେ ମୁଁ ହେମବନ୍ତର ଦୋହିତା
ମେନକା ନାମେ ହାଦେ ଅଟଇ ମୋହୋର
ମାତା ।

ଗଙ୍ଗା ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭଗ୍ନୀ ଅଟଇ ମୋହରି
ଗଭରା ନାମ ମୁଁ ଯେ ବହଇ
ତ୍ରିପୁରାରି । ୮୦

କ୍ରୀଡ଼ା କରିତ ମୁଁ ଯେ ଅଛଇଲ ବନ

ତୋତେ ଦେଖି ମୋର ମୋହିତ ହେଲା
ମନ ।

ଯୋଗେ ଜାଣିଲି ତୁ ଅତୁ ବିଶ୍ୱନାଥ
ଯେ ମୋହର ଠାକୁର ତୁ ଅତୁ ଶୁକହସ୍ତ ।
ହୁଅସି ବିଭା ନାଥ ମୁହିଁ ଯୁବାନାରୀ
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
ରୁଦ୍ର ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଇ ପାର୍ବତୀ
ପ୍ରାଣର ଧାରଣା ଯେ ମୋ ଅର୍ଥଅଙ୍ଗ
ଯୁବତୀ ।

ବ୍ରହ୍ମାକଳ ସୁମରଣା କଲେ ଶୁଳପାଣି
ଅଜଲେକ ପିତାମହ ହୁଏ ପିଠି ଚକ୍ତି । ୯୦
ସଦାଶିବ ବୋଇଲେ ଶୁଣସି ହୋ ବ୍ରହ୍ମା
ଯେ ମୋହୋର ପୂର୍ବର ରମଣା ଅଟଇ
ବ୍ୟମା ।

ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାଇଲି ମୁଁ ଯେହାର
ବିହୁନେ
ଯେତେ କାଳେ ଭେଟ ପାଇଲି କେବଣ
ପୁନେ ।

ବୁହୋ ପିତାମହ କରସି ମୋତେ ବିଭା
ଚାରୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ହୋଇଲାନି ଯୁବା ।
ଶୁଣି ବିଧାତାର ପ୍ରମୋଦିତ ଚିତ୍ତ
ଦେଶ କାଳ ବାକ୍ୟ ଯେ ବିଧି ଭବିତ ।
ହର ଗଭରୀ କରଯୋଡ଼ିଣ କୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧି
ହୁଅନ୍ତି ବେନି ଜନେ ପରମ
ସାନ୍ଦି । ୧୦୦

ଆଶିଷ ଦେଇ ବ୍ରହ୍ମା ଫେଡ଼ଇ କୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି
ବିଭା ବିଧି ସାରିଗଲା ପରମେଷ୍ଠୀ ।
ଯହୁଁ ସେ ପିତାମହ ନିଜପୁର ଗଲା
ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଚାହିଁ ଈଶ୍ୱର ବୋଇଲା ।
ଭୋ ସଖା ମୋତେ ଗୋ ରମଣା ଭୋଗଦେସି
ଅନେକ କାଳହୁଁ ମୁଁ ସୁରତି ଉପବାସୀ ।
ଉମା ବୋଇଲେ ସ୍ୱାମୀ ଆହାର ତୋର ନାହିଁ
ଅନେକ କାଳ ତପେ ଥିଲ ଯେ

ଗୋସାଇଁ ।

ବଳଶିଳ ହୋଇ ଅଛଇ ତୋହର ଦେହୀ

ଯେ କାଳେ ରମଣା କି କରୁଅଛୁ କେନ୍ଦ୍ର
ସ୍ବହା ୧୦

ନିର୍ବଳ ମନୁଷ୍ୟକି ପାରଇ ଗତି କରି
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
ତୁ ଗୋ ସଖି ମୋତେ ମଣିଲୁ କି ସାନ
ମୁହିଁ ସେ ଅବତାର ହାବେ ଜଗତ ଗଣାନ୍ୟ ।
ଆହାର ବିହିନେ କି ମୋହୋର ବଳ ଦୁଟଳ
ଯେ କଥା କି ଶୁଣିରେ ତୋ ଚିତ୍ତକୁ ଆସଇ ।
ଆସ ଆସ ରମଣ କରିବା ପ୍ରାଣସହୀ
ଯେ ଯେଥେ ହାରଇ ସେ ତାହାର ଭୃତ୍ୟ
ହୋଇ ।

ହସି ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ସନମତ କଲେ
ହସ୍ତ ଧରି ଗୁରୁ ଉପାକଳ ନେଲେ । ୨୦
ନଦୀର ତଟରେ ବିପୁଳ ଚାଗୁବନ
ଦର୍ପଣ ଶିଳାରେ ବିଜୟେ ବେନିଜନ ।
ରତି ଆହାଦିଲେ ଲଜା ଭାବ ଛାଡ଼ି
ଯେକକଳ ଆରେକ ବିବିଧ ଗତି ଭିଡ଼ି ।
କରନ୍ତି ରମଣ ସେ ନ ଗୁଡ଼ନ୍ତି କେହି
ଯେମତେଣ ଅନେକ ଦିବସ ଗଲା ବହି ।
ଦେବ ବରାଷେଣ ଶୟେ ବରଷ ଗଲା
ଶଙ୍କର ଗିରିଜାଙ୍କର ଶୁଙ୍ଗାର ନ ସରିଲା ।
ପୃଥ୍ବୀ କମ୍ପିଲା ତରିଲେ ଦିଗପାଳେ
ଭାଜିଣ ଦେବତାଏ ହୋଇଲେ
ଯେକମେଳ ୧୩୦

ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଅଇଲେ ଦେବଗଣ
ସୁତି କରନ୍ତି ଯେ ହୋଇଣ କାର୍ଯ୍ୟନ୍ୟ ।
ଗଣ ସଦାଶିବ ରମଣା ଭୋଗ ଲେଇ
ସଂସାର ଦହିକ ଯେ ହୋଉଅଛି ବିରୂପାକ୍ଷ ।
ଶୁଣିଲା ସଦାଶିବ ଦେବକଳ ବାଣୀ
ରତିଭୋଗ ଛାଡ଼ିଲେ କାକୁତ୍ସ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
ବୀର୍ଯ୍ୟ ଉଛୁଳିଣ ପଡ଼ିଲାକ ମହା
ପୃଥ୍ବଦେବୀ ଉଚ୍ଛ୍ବସରେଣ ରୋଦଇ ।
ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ କରୁଅଛ ଅନାତି
ହର ବୀର୍ଯ୍ୟ ବହିବାକୁ କି ମୁଁ ଯେ
ଶକତି ୧୪୦

ପାରିଲେ ଆନଠାରେ ଥୁଅ ଯେହା ନେଇ
ରାସାନ୍ତଳେ ପଡ଼ିବ ମୋହର ଦୋଷ
ନାହିଁ ।

ପୃଥୀର ଆକୁଳ ଦେଖି ଜଗତର ପିତା
ଅଗ୍ନିନିକି ରାଜ୍ୟ ଯେ ବୋଇଲା ବିଧାତା ।
ପୃଥୀ ନ ସହଇ ହରର ବୀର୍ଯ୍ୟ ଭାର
ବେଗକରି ସଂଘର ତୁ ସଂସାର ରକ୍ଷାକର ।
ଅଗ୍ନି ବୋଇଲା ମୁଁ ପାରିବିତିକି ବହିଁ
ଦେଖୁ ଦେଖୁ କାମ ହୋଇଲାକ ଦହିଁ ।
ତୋହର ଆଗାଧ୍ୟ ତ ନ କରିବି ଆନ
ଯେତେ ବୋଲି ବୀର୍ଯ୍ୟ ଧଇଲା

ହୃତାଶନ ୧୫୦

ପାର୍ବତୀ ବିରଜଇ ଯେତ ସାର ବୀର୍ଯ୍ୟ
ମୋହର ଗର୍ଭେ ଯେବେ ରହନ୍ତା ଯେ
ତେଜ ।

ପୁତ୍ର ପ୍ରସବନ୍ତି ମହାଦେବ ସରି
ଦେବତାଏ ଆସି ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ କରି ।
ଯେତେକ ବୋଲି ଦେବୀ ମନେ
କୋପକଲେ

ସୁରଗଣଙ୍କର ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ।
ପୁତ୍ରବନ୍ତା ଗୁଣ ଯେ ଭାଜିଲ ତୁମ୍ଭେ ଆସି
ନାରାଣୀର କଲ ଯେତେକ ତେଜରାଶି ।
ନିଜ ପତିର ବୀର୍ଯ୍ୟ ମୋ ଗର୍ଭରେ ରହନ୍ତା

ପୁତ୍ର

ଯେ ମୋହର ଗର୍ଭ ହୁଅନ୍ତା ନା ପବିତ୍ର ୧୬୦
ତୁମ୍ଭର ଭାରିଜାକ ରମଣେ ପୁତ୍ର ନୋହୁ
ଯେ ମୋହୋର ବଚନେ ଅସୁବାଣୀ
ହୋଉ ।

ଶୁଣିଣ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲେ ମଉନ
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ହୃତାଶନ ।
ତୁମ୍ଭର ବଚନ ତ ନ କରଇ ଆନ
ମୋହୋର ଶୁରୀର ହୋଇଲା ଦହନ ।
କର ପ୍ରତିକାର ଯେବେ କରିବଇ କିସ
ନୋହିଲେଣ ପ୍ରାଣ ହୋଇବଟି ବିନାଶ ।

ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲା ଯେ ଅଗ୍ନିର ଉତ୍ତରେ
ଗଙ୍ଗାର ଗୋଟରେ ତୁ ଦେସି
ବୈଶ୍ବାନରେ ୧୭୦

ଶୁଣିଣ ହୃତାଶନ ସୁରେଶ୍ବରାକି ଦେଲା
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ବୋଲିଣ ସମର୍ପଣ ।
ଗଙ୍ଗାଦେବୀ ବୋଇଲା ପାରିବିକି ମୁହିଁ ଧରି
ଯେ ସେ ତେଜ ବୀର୍ଯ୍ୟ ସ୍ବୟେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
ଦେବକର ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ପାଳିବି ଅବଶ୍ୟ
ନୋହିଲେ ନା ମୋର ହୋଇବ ନା ଦୋଷ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ କର ଯେ ପ୍ରସାରି
ଘେନିଲାକି ବୀର୍ଯ୍ୟ ସଜ୍ଜୁତ ମନେ ଧରି ।
ମୁଖେ ଭରିଣ ଯେ ଭୋଜନ କଲେ ବାଳୀ
ପେଟେ ପଡ଼ିବେଣ ହୋଇଲା

ଅନ୍ତରାଳି ୧୮୦

ଦେହ ବୁଲାଇଣ ଯେ ଅଇଲା ଉପତିଆର
କଣ୍ଠତଟେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲାକ ଯାଇ ।
ମୁଖେ ଉଦ୍ଗାରି ଯେ ପକାଇଲା ମହାରସ
ଉଛୁଳି ପଡ଼ିଲା ନ ରହିଲା ଗର୍ଭବାସ ।
ବିକଳେଣ ଗଙ୍ଗା ଯେ ଆଞ୍ଜୁଳି କରିଧରି
କପିଳାସ କନ୍ଦରକୁ ପକାଇଲା ତୋଳି ।
ବିଛୁଳି ହୋଇଣ ଯେ ପଡ଼ିଲାକ ବୀର୍ଯ୍ୟ
ସେ ସେ ପାଷାଣ ଖଣ୍ଡ ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ
ତେଜ ।

ଅଷ୍ଟଧାତୁ ତହୁଁ ହୋଇଲା ଉତପତି
କାଟ ହେଙ୍ଗୁଳା ହରିତାଳ ମୂର୍ତ୍ତି । ୧୯୦
ମଣିଷିଳ ଅଂଶେ ପାରାଶିଳା ଯୁତ
ସ୍ୟତିକ ଘେନିଣ ଅନେକ ମୂର୍ତ୍ତି ଜାତ ।
ସେ ସେ ମହାରସ ଗିରିବରେ ପଡ଼ି
ଠାବେ ଠାବେ ହୋଇଣ ସେ ଅଷ୍ଟଧାତୁ
କଡ଼ି ।

ଦେବେ ବିରଜିଲେ କରିବା ବୁଦ୍ଧି କିସ
ଅକ୍ଷୟେ ମହାବୀର୍ଯ୍ୟ ହେଉଅଛି ବିନାଶ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବିରଜିଣ ଯେ ଷଡ଼ କୃତ୍ତିକାକୁ ରାଜ
ବହୁତ ଦୁଷ୍ଟି ଧାତା କଲା ତାକୁ ଚାହିଁ ।

ବୋଇଲେ ଜଗତ ଯେ ତୁମ୍ଭେ ରକ୍ଷାକର
ହରବୀର୍ଯ୍ୟ ନେଇ ଗର୍ଭରେ ତୁମ୍ଭେ

ଭର । ୧୦୦

ଯେହାର ଜନମ ହୋଅନ୍ତେ ତାଡ଼େକା
ଜୀବହତ

ତୁମ୍ଭେ ସେ ହୋଇବ କୁମାରକର ମାତ ।

ପୂର୍ବେଶ ଶାପ ଯେ ତୁମ୍ଭକର ଅଛି

ସପତରଷିକର ଭାରିଯା ହୋଇଥିଲ

ପକଙ୍କାକ୍ଷି ।

ଅଗ୍ନି ତୁମ୍ଭକରତ କପଟେ ଭୋଗ କଲା

ନିଜ ନାରୀ ବୁଦ୍ଧିରେ ତୁମ୍ଭେ ଏହା କଲା ।

ତାହା ଜାଣି ତ୍ରାଥାଏ ତୁମ୍ଭେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ

ଯାଅ ବୋଲି ପୁଣି ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ ।

ବୋଇଲେ ହରବୀର୍ଯ୍ୟ କରିବ ସମ୍ଭାଳଣ

ତେବେ ସେ ତୁମ୍ଭେ ଗୋ ପାଇବ

କାରଣ । ୧୦

ଯେ ଅଗ୍ନି ମାୟାରେ ଯେ ମନ୍ଦକର୍ମ କରି

ଯେ ଯାଇ ତୁମ୍ଭର ପୁତ୍ର ହୋଇରେ ସୁନ୍ଦରୀ ।

ତେଣୁ ସେ ହରର ରମଣର କାଳେ

ବୀର୍ଯ୍ୟ ପତନ ହୋଇଲା ଅଗ୍ନିର ବେଳେ ।

ତେଜମୟେ ଧାତୁ କେହି ସଂହରି ନପାରିଲେ

ପୃଥା ହୁତାଶନ ଗଙ୍ଗା ଭୟେ କଲେ ।

କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ଯେବେ ପଡ଼ିଅଛି

ତୁ ଯାଇ ସମ୍ଭାଳ ଯେ ହୋଇ ତୋହୋର

ବନ୍ଧି ।

ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନେ ଷଡ଼ କୃତ୍ତିକାଏ ଗଲେ

ସେ ସେ ମହାରସ ଗର୍ଭରେ ଧଇଲେ । ୨୦

ତତକ୍ଷଣେ ପୁତ୍ର ସେ ପ୍ରସବିଲା ନାରୀ

ଆଦିତ୍ୟ ଅଜଳାକି ତିମିରି ବିଦାରି ।

ଛତ୍ରମୁଖ ସୁନ୍ଦର ଦ୍ଵାଦଶ ଭୁଜ ଅଛି

ଦେଖି କୃତ୍ତିକାୟେ ନ ପାରନ୍ତି ମୂର୍ଚ୍ଛି ।

କୋଳରେ ଧରି ପୁତ୍ର ମୁଖେ କ୍ଷୀର ଦେଲେ

ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ।

ଛତ୍ର କୃତ୍ତିକାୟେ କି ଅଟନ୍ତି ଏକ ଦେହ

କିମ୍ପା ଷଡ଼ ଶ୍ୟାମାର ସଞ୍ଚୟ ମୋତେ କହ ।

ଏକା ଜଣକ କି ଗର୍ଭରେ ଧଇଲା

କିଅବା ଛତ୍ରକର ଗର୍ଭରେ ରହିଲା । ୩୦

ଛତ୍ର ମୁଖ ହୋଇ ହୋଇଲେ କିମ୍ପା ଜାତ

ଆବର ବିଶେଷେ ଯେ ହୋଇଲା

ବାରହସ୍ତ ।

ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ

କୃତ୍ତିକାକୁ ଚାହିଁ ଯେ ପେଷିଲେ

ଦେବଗଣ ।

ବ୍ରହ୍ମାର ଆଜ୍ଞାରେ ସେ ଅଇଲେ ଷଡ଼ନାରୀ

ବୀର୍ଯ୍ୟପାନ କଲେ ଯେ ଷଡ଼ଭାଗ କରି ।

ଷଡ଼ଗର୍ଭୁ ଜାତ ହୋଇଲେ ଷଡ଼ପୁତ୍ର

ଯେକ କରି ନେଇ ଥୋଇଲେ ପଦ୍ମନେତ୍ର ।

ତୁମ୍ଭକ ଲୁହାପଥରେ ଯେହ୍ନେ ଜାଗଇ

ସେ ଛତ୍ର ଶ୍ୟାମାର ହୋଇଲା ଯେକର । ୪୦

ତେଣୁକରି ପୁତ୍ର ହୋଇଲା ଛତ୍ର ଶିର

କୁମାର ନାମ ତାର ହୋଇଲା ପ୍ରଚାର ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିବସ ହୋଅନ୍ତେଶ ପୁତ୍ର

ବିଧାତା ଆଶିଷ ଯେ ଦେଲା ଦେବ ଶହସ୍ର ।

ହେମବନ୍ଧର ସେ ଅଟଇ ଯହୁଁ ନାତି

ମୟୂରେକ ଆଶି ଦେଲା ଗିରିପତି ।

ତାହାର ପିଠିରେ ଆରୋହନ୍ତି ବୀର

କି ଜାଣି ଦିଶଇ ଦୃତୀ ଚକ୍ରଧର ।

ଦେବତାୟେ ଆସି ଅଭିଷେକ କଲେ

ଅମୋହ ଶକତି ଆଶିଷ ସମର୍ପିଲେ । ୫୦

ତେଣୁ ସେ ନାମ ଅଟଇ ଶକ୍ତିଧର

ଦେବ ସନ୍ତ୍ୟେ ସେନାପତି କଲେ

ବେଦବର ।

ଅନେକ ସ୍ତୁତି ଯହୁଁ କଲେ ସୁରଗଣ

କୁମାର ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବଦେବ ଶୁଣ ।

କେବଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମ୍ଭର କରିବଇଁ କହ

ଆଗ ହୋଇ ବଚନ କହନ୍ତି ପିତାମହ ।

ତାଡ଼କାସୁର ଯେ ଦଇତ ମହାବଳ

ତାହାର ଭୟେ ହାବେ କମ୍ପନ୍ତି ଦିଗପାଳ ।

ସ୍ଵର୍ଗେ ସୁରପତି ନ ପାରନ୍ତି ରହି

ତାଡ଼କାର ଭୋଗ ହୋଇଲା ସ୍ଵର୍ଗମହୀ । ୬୦

ଶୁଣିଣ କୁମର କଲେକ ସନମତ

ଦତ୍ୟର ଉପରକୁ ଧାଇଁଲା ଦୂରିତ ।

ଦେବସନ୍ତ୍ୟ ଘେନି ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ

ଯେ ଯାହାର ଶସ୍ତ୍ର ସେ ଘେନିଣ ମାଇଲେ ।

ବହୁତ ସମର କାରିକେଶ୍ଵର କଲା

ଦେବ ବରଷେ ଶଏ ବରଷ ଯୁଦ୍ଧିଲା ।

ଶକତି ଘେନି ବୀର ମାଇଲା କୋପରରେ

ପଡ଼ିଲା ଦତ୍ୟର ହୃଦୟ ଉପରେ ।

ବୁକୁପୁଟି ପିଠକି ହୋଇଲା ବାହାର

ଜ୍ଞାନ ହାରିଣ ସେ ପଡ଼ିଲା ନିଶାବର । ୭୦

ପ୍ରାଣଗଲା ତାର ପାର୍ଥବ ଦେହ ଲେଛି

ଦେଖି ଦେବତାୟେ କୁମରକୁ ପୂଜି ।

ଜୟ ଶଙ୍ଖ ବଜାଇଣ ସ୍ଵୟ ଚହୁଁ ଚଳିଗଲା

କପିଳାସେ ମାତା ପିତାକୁ ଦେଖିଲା ।

ନମସ୍କାର କରି ପିତାର ପାଦେ ପଡ଼ି

ଜନନୀକି ଦେଖି କୋଳରେ ଯାଇ ବସି ।

ହର ଗଉରୀ ପୁତ୍ରକୁ ବହୁତ ସ୍ନେହ କରି

ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ତାକୁ ଦ୍ଵାରପାଳ ବରି ।

ଶୁଣସି ଭବାନୀ ଗୋ କହନ୍ତି ସଦାଶିବ

ଯେ ସର୍ବ କଥା କଉଶିକ ଗାମକୁ

କହିବ । ୮୦

ରାଘବ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ଯେହା

ଶୁଣି

ଗଙ୍ଗାରେ ସ୍ନାହାନ କରନ୍ତି ରଘୁମଣି ।

ଧନ୍ୟ ଯେ ନଦୀ ବାବୁ ଧନ୍ୟ ତାର ରୂପ

ପୃଥା କି ପରିହର ଝିନ ବସ୍ତ୍ର ରୂପ ।

ମଧ୍ୟେ ଯେ ଶୁକୁ ହିଁ ଦିଶେ ସୁରେଶ୍ଵରୀ

କେଜାଣି ପିଇଲ ଦିଶଇ ହରେ ହରି ।

ପିଣ୍ଡିଣ ଅଛଇ ଯେ ପୃଥା ଦେବୀ ତାହା

ଆପଣେ ମନକୁ ପ୍ରଶଂସଇ ଉଚ୍ଛାହା ।

ଶାବର ଖଞ୍ଜଣାକି ପାଟତଣ୍ଡା ହୋୟେ

ଦୁଇ ତଟ ବାଲି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଜ ପ୍ରାୟେ । ୯୦

ଧାର ଧାର ହୋଇ ବହନ୍ତି ଲହରୀ
ପାଟ ଜାଲି ବୋଲି ପଟାନ୍ତର କରି ।
ନାନା ପକ୍ଷୀ ଜନ୍ମ କ୍ରୀଡ଼ା ଯେ ଜଳେ
ଫୁଲ ପଡ଼ିଲେ କି ଶାହାର ଅଞ୍ଚଳେ ।
ପବନହୁଁ ବେଗେ ସୋହୋତ ଖରତର
କେଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଦିଶଇ ପରହର ।
ସାଧୁ ଧବଳମୁଖୀ ଧବଳ ତନ୍ମୁ ଦିଶି
ତହିଁ ସ୍ବାହାନ ଯେ କରନ୍ତି ରଘୁଶିଷି ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି ଯେ ସକଳ ଋଷିଗଣ
ସୁରନଦୀ ଜଳେ କରନ୍ତି ସ୍ବାହାନ । ୧୦୦
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାର ନାବରେ ବସନ୍ତି
ଦକ୍ଷିଣ ତଟକର ପାରି ହୋଇଯାନ୍ତି ।
ନାବୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ବିପୁଲ୍ୟ ପରବେଶ
ମୁହିଁ ବଳରାମ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବିପୁଳ ବନେ ପଶି
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତେ ମହରଷି ।
ଦେଖିଲେ ତପାଗଣେ ତପ କରୁଛନ୍ତି
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ।
କଲ୍ୟାଣ ପାଇଣ ତହୁଁ ଚକ୍ରିଗଲେ
ବୈଶାଳୀ ରାଜ୍ୟେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲେ । ୧୦
ଦେଖିଲେ ସେ ଦେଶ ଅତି ଶୋଭାବନ
ବିଚିତ୍ର ଚିରାଜ ଉଡ଼ନ୍ତି ଜନଜନ ।
କାହିଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜଳସ କାହିଁରେ ଯେ କାଟ
ବିଚିତ୍ର ଲେଖନ, ଘର ଦିଶଇ ସୁସଜ୍ଜ ।
ତୋଟା ଉପବନ ମଣ୍ଡପ ଜଗତୀ
କୁପ ବାମ୍ପୀ ନଦୀ ପୋଖରୀ ଅଛନ୍ତି ।
ଦେଉଳ ଅଙ୍ଗାଳି ଯେ ମେଢ଼ ମେଘନାଦ
ସୁସ୍ବର ଗାୟନ ମଧୁର ଚାରୁ ବାଦ୍ୟ ।
ପୁର ଶୋଭାବନ ଗହଳ ହାଟ ବାଟ
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଚତୁର୍ବିଧ ଥାଉ । ୨୦
ମନୋହର ଦେଖି ପୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ
ଭୋ ମୁନି କହ ଯେ ନଗ୍ରର କିସ ନାମ ।
ରଘୁନାଥଙ୍କର ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି

କହନ୍ତି ଗାଧୁସୂତ ଅମୃତ ରସ ବାଣୀ ।
ଶୁଣ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ରଘୁବଂଶ ନାହା
ମୋହୋର ଆଗରେ ଭାବୁ କହିଅଛି ଯାହା ।
ଚାହା ମୁଁ ତୋହୋ ଆଗେ କହଇ ରଘୁସାଜଂ
ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କର ଷାଠିୟେ ଦୋହିତା ଜନମ
ହୋଇ ।
କଣ୍ୟପ ଋଷିଙ୍କ ବିଭାୟେ କନ୍ୟା ଦେଲେ
ଧାର୍ମିକ ବୋଲିଣ ତାଙ୍କୁ ଦୋହିତା ଦାନ
କଲେ । ୩୦
ଦିତି ଅଦିତି ଯେ ଉଭୟ ବେନି ନାରୀ
ଦେବେ ଅସୁରେ ଯେହାଙ୍କ ଗର୍ଭୁ ଅବତରି ।
ଦିତିର ଗର୍ଭୁ ଯେ ଦେବମାନେ ଜାତ
ଅଦିତିର ଗର୍ଭୁ ହାଦେ ଦଳତେ ସମୁତ ।
ବୈମାତ୍ରୀ ଗୁଣେ ସେ କରିଥାନ୍ତି କଳି
ପୁଣି ବିଚାରନ୍ତି ହୋଇ ଯେକ ମେଳି ।
କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ଯେ ମନ୍ଥିବା ଚାଲ ଯାଇ
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ରୁଦ୍ର ଯେ ଭାଲିଲେ ସର୍ବେ
ଥାଉଁ ।
ଅନେକ ଅପୂର୍ବ ଅଛଇ ସାର ଆୟେ
ଆସ ଆସ ସମେତ ହେଁ ଯିବା
ତହିଁଝାୟେ । ୪୦
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବେ ଦଳତେ ମେଳି
ହୋଇ
ମନ୍ଦର ଗିରି ତଳେ ମିଳିଗଲେ ଯାଇଁ ।
ବୋଇଲେ ଯେହା ଘେନି ମନ୍ଥିବା ସାଗର
ସଭିଏଁ ହୋଇଣ ଓପାଡ଼ିବା ଗିରିବର ।
ନଟକଲ ପରବତ ଦୁତାୟ ମେରୁ ଜାଣି
ସଭିୟେ ହୋଇ ଧଇଲେ ନିବିଡ଼େ କଷି
ଚାଣି ।
ପୁଣି ହୁକା ହୁକା ହୋଇଣ ଚାଲନ୍ତି
ବିଶ୍ବାସ ଧରିଣ ମନ ନ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ।
ଭୂମି ଭାଡ଼ା ଦେଇ ଲୋଡ଼ିଲେ ଯହୁଁ ତୋଳି
ସବୁକରି ମୁଖରୁ ଗୁଧର ନିକିଳି । ୫୦
ବ୍ରାହ୍ମା ବୋଇଲେ ବାସୁଦେବ ଚାହିଁ

କିମ୍ପାଇଁ ତୁନି ଯେ ହୋଇଲ ଗୋସାଇଁ ।
ଉଇର ମୁଖେ କି ପର୍ବତ ହୋୟେ ତୋଳି
ତୋହୋର ନ ଉପାଡ଼ିଲେ କେ ଉପାଡ଼ିବ
ବନମାଳୀ
ହରାଇ ଅନେକ ସେ ବୋଇଲେ ହରିଙ୍କି
କିସପାଇଁ ଓପ୍ରଧ ହୋ କର ତୁ ଗିରିକି ।
ନ କର ହେଲା ଦେବ ନ ଦେଖ
ଯେହାଙ୍କର ଦୁଃଖ
ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଚାହିଁ ହସନ୍ତି ପଦ୍ମମୁଖ ।
ହରି ବୋଲନ୍ତି ଯେ ପାରନ୍ତି ନା ପୁଣି
କେ କାହାର ବଳ ଅଛଇ ହୋ କାଣି । ୬୦
ଯେକକୁ ଆଗେକ ଅଟନ୍ତି ମହାବୀର
ମିଶାମିଶି ହୋଇଅଛନ୍ତି ସୁର ଅସୁର ।
ଯେକେ ଯେକେ ଯହୁଁ ପାରନ୍ତି ପୃଥୁଧରି
ଆଜ ସେ ପ୍ରାକର୍ମ ହୋ ଜାଣିମା ସବୁକରି ।
ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ହୋ ଶିରେ କର ଦେଲେ
ଭୋସାମା ନାରାୟଣେ ରଖସି ବୋଇଲେ ।
ଦେବ ଅସୁରଙ୍କର ଆକୂଳ ଭାବ ଯହୁଁ
ବାମକରେ ମନ୍ଦର ଧଇଲେ ଦେବ ତହୁଁ ।
କିଆ କହୁ ଯେହୁଁ ଉପାଡ଼ଇ ମଉଛନ୍ତୀ
ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିଲେ ଦେବ ଶିରାପତି । ୭୦
ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ସର୍ବଜନ
ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ଉଠିଲା ବଚନ ।
ଯହୁଁ ମନ୍ଦର ଗିରି ଉପାଡ଼ିଲେ ହରି
ସଭିୟ ହୋଇ କହେ ନେଲେ ତାହାଙ୍କରି ।
କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଥୋଇଲେ
ବାସୁକି ନାଗ ହକାରି ବ୍ରହ୍ମା ଯେ
ବୋଇଲେ ।
ତୁହୋ ମହା ଅହି ଯେଥକୁ ରକ୍ତ ହୁଅ
ଦେବ ଦାନବଙ୍କ ତହିଁ ପୁଜା ପାଅ ।
ବାସୁକି ବୋଇଲେ ଯେ ମନ୍ଦର ମହାଗିରି
ଧରିତ ଶକତି କି ହୋଇବ ମୋହରି । ୮୦
ଧାତା ବୋଇଲା ତୁ ମହା ଭାରା ବହୁ
ଯେବେ ପୁଣି ଆମ୍ଭ ବୋଲେ ଯେହା କହୁ ।

ତୋ ତହୁଁ ସାମରଥ ଅଛି କେହୁ ଆନ
ପୃଥୁ ଧରିବାକୁ ତୁହି ସେ ଭାର୍ଜନ ।
ଆସ ଆସ ଯେବେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ କର
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା ମହାଧର ।
ଦେବ ଦାନବେ ମିଳି ଗିରି ତୋଳି ଧଇଲେ
ରକ୍ତ ପ୍ରାୟେ କରି ବାସୁକି ବେଢ଼ାଇଲେ ।
ଗିରିପଛଗିରି ମୁଣ୍ଡ ମନ୍ଦିବାକୁ କରି
ଖୁଆ ପ୍ରାୟେ କରି ତୋଳିଣ ତାହା ଧରି । ୯୦
ନାଗର ଲାଞ୍ଜ ଯାଇ ଧାଇଲେ ସର୍ବପୁର
ମୁଣ୍ଡ ଆଡ଼ ଧରିଅଛନ୍ତି ଅସୁର ।
ଦହି ମଥୁବା ପ୍ରାୟେକ ମନୁଷି
ହଜାହଜି ହୋଇ ରେକୁ ଓଟାରନ୍ତି ।
ସମୁଦ୍ର ତଳେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲେ ପରବତ
କୁର୍ମ ରୂପେ ପିଠି ପାତିଲେ ପଦୁନେତ୍ର ।
ସେ ସେ ହୋଇଲା ବଧୂ ଭାଣ୍ଡର ଖପର
ନବୁଡ଼ି ବିଶ୍ୱାମ ସେ କଳାକ ମହାଧର ।
ଦେବଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ସ୍ୱାମୀ ମୂର୍ତ୍ତିୟେକ ହୋଇ
ଦଉଡ଼ିରେ ଧରିଣ ଯେ ଉଠିଲେ
ଶ୍ରୀଯାସାଙ୍ଗ । ୧୦୦
ପୁଣି ମଥତେ କୁରୁମ ପିଠିଲାଗି
ଉପରକୁ ପର୍ବତ ଉଠିଗଲାକ ବେଗି ।
ପୁଣି ଦାମୋଦର ସେ ପୁରୁଷକ ହୋଇ
ମହାଗିରି ଉପରେ ବସିଲେ ଗୋସାଙ୍ଗ ।
ତେବେ ସେ ସୁପ୍ତ ଯେ ହୋଇଲା ଖୁଆଦଣ୍ଡ
ଦେବ ଦାନବ ସେ ମଥନ୍ତି ପରତଣ୍ଡ ।
ରିଷ ନୃପତି ଯେ ଜମେବ ତହିଁ ଆଇ
ତାହାକର ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲାକ ରାଇ ।
ଯେତେ ଦୂରେ ହୋ ଅଛନ୍ତି ମଉଷଧି
ବେଗକରି ଛେଟି ପକାଅ ବାରାନିଧି । ୧୦
ପିତାର ବଚନେ ଜମେବ ରାୟେ ଗଲା
ଯେକା ଦିବସେକେ ପୃଥୁବା ବୁଲିଲା ।
ଯାବତ କଞ୍ଚ ପଦାର୍ଥ ଗୁଣ୍ଡିଆଇ
ଛେଟି ମହାରସ ସମୋଦ୍ରେ ପକାଇ ।
ଯେସନ ସମୟେ ବରୁଣ ବୋହିତା

ସୁରାକୁମ୍ଭ ଘେନି ସେ ସମୁଦ୍ର ଉତପତି ।
ଦେବତାୟେ ବୋଇଲେ ଆମକୁ ଯେହା
ପୁଣି ଯାହା ପାଇବ ତାହା ତୁମେ ନିଅ ।
ଦେବଙ୍କର ବଚନେ ଶାନ୍ତ ହୋଇଲେ ଅସୁର
ଦେବଗଣେ ସୁରା ଘେନି ଗଲେ
ସିନ୍ଧୁତାର । ୧୦
ବରୁଣର ତହିଁ ଥୋଇଲେ ମହାରସ
ତେଣୁ ସେ ହରଷ ହୋଇଲେ ତ୍ରିଦଶ ।
ପୁଣି ମଥତେଣ ଧନୁନ୍ତରି ନାରୀ
ଅମୃତ କୁମ୍ଭ ଘେନିଣ ଅବତରି ।
ଯେବଣ ମଉଷଧି ଜମେବ ପକାଇଲେ
ସେ ସେ ବେନି ପଦାର୍ଥ ହୋଇଲେ ।
ଦେଖିଣ ଦତ୍ୟ ଆବୋରିଲେ ଯାଇ
ଦେବତାୟେ ତାହାନ୍ତି ଯେ ଆଶିର୍ଯ୍ୟ ମୁଖ
ହୋଇ ।
ପୁଣି ମଥୁଲେ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଏ ଜାତ
କୋଠରେ ଥୋଇଲେ ସକଳ ପଦାର୍ଥ । ୧୧
ନାନା ମଣି ରତ୍ନ ଉପୁଜିଲେ ପୁଣି
ଅପଛରା ବୃନ୍ଦ ଗଜ ଶିରମଣି ।
କଞ୍ଚତରୁ ଅମୃତ କୁଣ୍ଡଳ ବେଦମସ
ଉଚ୍ଚୈଃଶ୍ରବା ହସ ବିବିଧ ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ।
ମୂର୍ତ୍ତି ନ ପାରିଣ ବୋଲନ୍ତି ଦେବଗଣ
ତୁମେ ଅସୁର ହୋ ଆମର ବୋଲ ଶୁଣ ।
ଯେ ଅମୃତ ତୁମେ ଆମକର ଦିଅ
ଯେବେ ଯାହା ଉପୁଜିବ ତାହା ପଛେ
ନିଅ ।
ଦଇତେ ବୋଇଲେ ତୁମର ଲୋଭ କଥା
ଯାହା ପାଇ ତାହା ମାଗ ହୋ
ଦେବତା । ୧୪
ଆଗେ ସୁରାକୁମ୍ଭ ନେଇ ବଳ କରି
ଯେବେ ଅମୃତ ମାଗି ଲୋଭ କରି ।
କିମ୍ପା ଦେବୁ ଯେବେ ଗଣ୍ଡିବୁ ତାହା
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଚଉବାହା ।

ତୁମେ ହୋ ଲୋଭ ନ କର ଯେକା ହୋଇ
ବାଣିଶ ଭୁଞ୍ଜିବା ପରଶିବି ମୁହିଁ ।
ଶୁଣି ସନମତ ଦାନବମାନେ କଲେ
ଦେବେ ନେଇ ଅମୃତ କୋଠକରି
ଥୋଇଲେ ।
ଇଶ୍ୱର ବୋଇଲେ ପୁଣି କରିବା ମଥନ
ତୁମେ ସମସ୍ତେ ହେ କରିଥୁବ ନିୟମ । ୧୫
ଯେବେ ଯାହା ପାଇବା ସେ ଆମର
ହୋଇବ
ହୋଉ ହୋଉ ବୋଲି ବୋଇଲେ ସର୍ବଦେବ
ଦାନେବ ।
ଏତେ ବିରୁଣିଣ ମଥୁଲେ ସର୍ବେ ପାଣି
ବିଷ ଜାତ ହୋଇଲା କାଳାନଳ ଜାଣି ।
ଦେଖିଣ ଡରିଲେ ଅସୁର ସୁରଗଣ
ପର୍ବତ ପକାଇ ଗଲେ ପକାଇଣ ।
ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଦହନ କରିଣ ବିଷ ଆସଇ
ଡରି ସମସ୍ତେହେ ଇଶ୍ୱରକୁ ଚାହିଁ ।
ଭୋ ଦେବ ଶଙ୍କର ସଂସାର ରକ୍ଷାକର
ଯେ କାଳକୁଟ ତୋ ଗର୍ଭରେ ସଂହର । ୧୬
ବ୍ରହ୍ମା ନାରାୟଣ କଲେ ବହୁତ ସୁତି
ଭୋ ଦେବ ବିରୁପାକ୍ଷ କପାଳି ପଶୁପତି ।
ଜୟ ଜୟ ମୃତ୍ୟୁଂୟ ଜୟ ସଦାଶିବ
ଜୟ ଜୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମହାଦେବ ।
ପ୍ରଳୟ କାଳ ଅନଳ ପ୍ରାୟେ ବିଷ
ଦେଖ ଦେଖ ବହି ଆସଇ ଦଶଦିଶ ।
ଶୁଣିଲେ ଶଙ୍କର ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁକ ସୁତି
ଚକ୍ରକରି ବିଷ ଧଇଲେ ପଶୁପତି ।
ମୁଖକର ଘେନି କଣ୍ଠକର କୋକିଲେ
ନାଳକଣ୍ଠ ନାମ ସର୍ବଦେବ ଦେଲେ । ୧୭
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବାଣିଲେ ସର୍ବଦେବ
ଗୁଣ୍ଡକରି ଥୋଇ ଗୁଳା କରିଦେଲେ ସର୍ବ ।
କର୍ମେଣ ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ପାଇଲେ ଦେବହରି
ଆବର କଉସୁକମଣି ଆଦିକରି ।
ଆଦିତ୍ୟ ପାଇଲା ସୁମନ୍ତେକ ମଣି

ଆବର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟବା ଅଶ୍ୱ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜିଣି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ପାଇଲେ ଯେ ଅଶ୍ୱ ଅପହରଣ
 କଳପତରୁ ଐରାବତ ଆଦି କରି ।
 ଅମୃତ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ଆବର ବେଦମଘ
 ସୁରାକୁମ୍ଭ ଆବର ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ଶହଶ୍ର । ୮୦
 ବରୁଣର ଗୋଚରେ ଥୋଇଲେ କୋଠକରି ।
 ଅମୃତ ଖାଇବେ ବୋଲି ମନେଛନ୍ତି ଧରି ।
 ସୁରେ ଅସୁରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଦୁରପତି
 ଶ୍ରୀହରି ଅମୃତ ନେଇଣ ପରଷ୍ପତି ।
 ଆଗ ଦେବତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଦେଇଆଣି
 ମାୟା ହୋଇଲା ବୋଲି ରାହୁ ତାହା ଜାଣି ।
 ଜାଣିଣ ଦେବତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ମିଶ୍ରି
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଥାଇ ବସି ।
 ନାରାୟଣ ପରଷ୍ପତି ସୁଧାରାସ ନେଇ । ୯୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ରାହୁର ପିତରେ ଦେଲେ ନେଇ ।
 ଅମୃତପାନ ଆଗେ କଳାକ ଦଇତ
 ସେକଥା ଜାଣିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ଆଦିତ ।
 ବିଷ୍ଣୁକୁ ବୋଇଲେ ଦେବ ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ କଲୁ
 ନ ଜାଣି ଅମୃତ ରାହୁକୁ ଦେଇଗଲୁ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀହରି ତାହା ମୁଖକୁ ଚାହିଁଲେ
 ନିଷ୍ଠକ ନୋହଇ ଆଖି ବୋଲିଣ ଜାଣିଲେ ।
 ଚକ୍ର ଘେନିଣ ଯେ ମାଇଲେ ଗୋଷ୍ଠକରି
 ତଟକ୍ଷଣି ପକାଇଲେ ବେନିଖଣ୍ଡ କରି ।
 ଅମୃତ ଖାଇଣ ସେ ନୋହିଲାକ ହତ
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବର ଦେଲେ

ପଦ୍ମନେତ୍ର । ୧୦୦

ଯାଇ ବେନି ଖଣ୍ଡହୁଅ ବେନି ଗ୍ରହ
 ସାତବାର ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରହ ।
 ଯେତେ ବୋର୍ଲି ହରି ଅମିତ ପରଷ୍ପତି
 ଅସୁରେ ବସିଥାନ୍ତି ଦେବଙ୍କର କତି ।
 ଯିଏ ଅବା ଥିଲା ଆପଣେ ତାହା ଭୁଞ୍ଜି
 ଦାନବେ ଲାଜ ଯେ ପାଇଲେ ସଜା ମଝି ।
 ବିଷ୍ଣୁକୁ ବୋଇଲେ କୋପମୁଖ କରି
 ଯେ ତୋହୋର ବିଚାରକୁ ମିଳଇ କିହୋ
 ହରି ।

ଯେତେ ଦୁଃଖେଣ ଯେତେ କୃତ୍ୟ କଲୁ
 ଜାଣି କୃତ୍ୟକରେ ଯୋଗ୍ୟତା ନୋହିଲୁ । ୧୦
 ଥୋକାୟେକ ଚାହୁଁ କରିଣ ମାଗି ଘେନିଗଲୁ
 ଥୋକାୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯେ ବଳେ

ପଶିନେଲୁ ।

ଥୋକାୟେକ ବରୁଣ ତହିଁ କଲୁ କୋଠ
 ଥୋକାୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆପଣେ କଲୁ ବାଣ ।
 ଯେବେ ଆଶାକରି ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ବସି
 ଦେବତାଙ୍କୁ ଆଗେ ଆସିଲୁ ପରଷି ।
 ଯିଏ ଭଗାଳିଲୁ ଆପେଣ ଖାଇଲୁ
 ଆମ୍ଭ ବେଳକୁ କିଛି ନାହିଁ ନା ବୋଇଲୁ ।
 ତୁହି ଯେବେ ଆମ୍ଭର ଅଛୁ ନା ବଜରି
 ମାର ସେ ଯେହାକୁ ବୋଲି ଦତ୍ୟେ କଲେ
 ହୁରି । ୧୦

ଦେବ ଦାନବରେ ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ
 ଅସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଯେ କରନ୍ତି ପଡ଼ିତାଳ ।
 ଅମୃତ ଖାଇଣ ଦେବେ ବଳାଆରି
 ଦନ୍ତୁକ ବଳକୁ ପକାଇଲେ ମାରି ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ହାଥେ ଦନ୍ତୁକେ ଯହୁଁ ମଲେ
 ଦେବତାୟେ ମିଳି ଦଇତାରି ନାମ ଦେଲେ ।
 ଯହୁଁ ସେ ଅସୁରେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ ହତ
 ଶୁଣିଣ କୋପକଲା ଅସୁରକ ମାତ ।
 ହାର ଛିଡ଼ାଇଣ ନ ସମ୍ଭାଳଇ ବାହି
 ପୁତ୍ରକର ମୁଖ ଚାହିଁ ପଡ଼ିଲାକ ମହା । ୧୧୦
 ଅନେକ ବିକଳ ହୋଇ ସେ କରଇ

କାତୁଣ୍ୟ

ନିଜ ପତି କଣ୍ୟପ କରନ୍ତି ତିଆରଣ ।
 ତୁହି ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ନଧର ମନେ କ୍ରୋଧ
 ପୋୟେ ତୋର କ୍ଷତ୍ରୀ ସେ ମଲେ ରଣ
 ମଧ୍ୟ ।
 ଯେଥୁକି ଶୋଚନା ତୁ ସେ କରୁ କାହିଁପାଇଁ
 ଘେନ ମୋର ବର ଶୁଚିମନ୍ତ ହୋଇ ।
 ପୁତ୍ରକ ହୋଇବ ସେ ଅତି ବଳବାନ
 ଦେବତାୟେ ରଣେ ନୋହିବେ ସମାନ ।
 କଳପି ହୋଇବ ଯେ ନୋହି ଆର ମୃତ୍ୟୁ

ପୁତ୍ରବନ୍ତୀ ଲେଖାୟେ ଗଣିତା ହୋଇବୁ
 ତୁ । ୪୦
 ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ତୁ ତଥ୍ୟ କରିଥିବୁ
 ଅବେଭାର କଥାକୁ ତୁ କେବେହେଁ ନ
 ଯିବୁ ।

ଅମାର୍ଗେ ଚଳିଲେ ହୋଇବ ବିପତ୍ତି
 ଧର୍ମବଳେ ପୁତ୍ର ହୋଇବ ଉତପତ୍ତି ।
 ପ୍ରାଣନାଥଙ୍କର ଆଗ୍ୟା ଶିରେ ଧରି
 ପାଳିବି ତୋହୋର ବୋଲ ବୋଲିଣ
 ସତ୍ୟକରି ।
 କାଳେ ସେ ନାରୀ ହୋଇଲା ଗର୍ଭବାସ
 ଜାଣି ଦେବତାୟେ ପାଇଲେ ମନ ତ୍ରାସ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ତିଆରିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରକଳ ରାଇ
 ଦିତିର ପାଶେ ତୁ ଗୁପ୍ତେ ଥିବୁ ରହି । ୫୦
 ଯେମନ୍ତେ ପୁତ୍ରକ ପ୍ରାଣେ କରୁ ହତ
 ତେସନ ପ୍ରକାର ତୁ କର ପୁରୁହୃତ ।
 ଶୁଣିଣ ଦିତିର ସନ୍ନିଧେ ଇନ୍ଦ୍ର ଗଲା
 ଗୁପ୍ତେ ରହିଣ ସବୁ ଠାବ କଲା ।
 ଗର୍ଭରେ ରହିଲା ଶତେକ ବରଷ
 ପ୍ରସବ ନିକଟେ ସେ ହୋଇଲା ଅଳସ ।
 ଅଳସେ ସେହୁ ସେ ସୁମରେ ଥାଇ ଥାଇ
 ପେଟ ଚଡ଼ଚଡ଼ ମୁଖରୁ ଆସଇ ହାଲ ।
 ସୀମା ସ୍ଥାନ ପାଖରେ ଚରଣ କରି ଶୁତିଲା
 ଅବେଭାର କଥା ତାର ଇନ୍ଦ୍ରହିଁ

ବୁଝିଲା । ୬୦

ଛିତ୍ର ପାଇ ତାର ଗର୍ଭରେ ପ୍ରବେଶ
 ପେଟର ପୁତ୍ରକୁ ବଢ଼େ କଲା ନାଶ ।
 ସାତଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ପକାଇଲା
 ପୁଣି ଖଣ୍ଡକ ଯେ ସାତଖଣ୍ଡ କଲା ।
 ଯେଣେ ସେ ଅଶରାଣ ଖଣ୍ଡ ଯେ ହୋଇଲା
 ପୂର୍ବର ଭବିଷ୍ୟ ଯେ କାହାର ଆନ କଲା ।
 କଣ୍ୟପ ଦେଲା ଯେ ଅକ୍ଷୟେ ଶ୍ୟାମାର
 ଗର୍ଭେ ଥାଇ ରୋଦିଲେ ଯେ ଗର୍ଭର
 କୁମାର ।

ମାତା କାଣିକରି ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଶାପ୍ୟ ଦ୍ୟୁତେ
ତରେଣ ଛାମୁରେ ମିଳିଲେଶବିନାଥେ । ୭୦
ଦିତି ବୋଇଲା ତୁ ଏତେ କୃତ୍ୟ କଲୁ
ଗର୍ଭେ ପଶି ମୋର ପୁତ୍ରକୁ ମାଜଲୁ ।
ତରେଣ ସହସ୍ରାକ୍ଷ କମ୍ପର ଅରହର
ଭୋ ମାତା ଦୋଷ ଗୋ ହୋଇଲାକ

ମୋର ।

ନବେବ ଶାପ ଗୋ କଲଇ ମୁହିଁ ଦ୍ରୋହ
ଶୁଣିଣ ଅସୁର ମାତା ଛାଡ଼ିଲାକ କୋହ ।
ବୋଇଲା ତୋହୋର ଭାଇକି ଯେବେ

କଥାଅ

ଅମୃତ ଆଣି ତୁ ଯେହାକୁ ବେଗେ ଦିଅ ।
ଶୁଣି ତା ବଜ୍ରଧାରୀ ଆଣିଲା ଅମୃତ
ଭୁଞ୍ଜିଣ ପୋୟେ ତାହା ହୋଇଲେ

ବଳବନ୍ତ । ୮୦

ଅଶରଣ ଖଣ୍ଡ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମୂର୍ତ୍ତି
ପୁତ୍ରନ୍ତ ପ୍ରସବ କଲାକ ଦେବା ଦିତି ।
ତହୁଁ ସେ ପବନ ହୋଇଲା ଅବତାର
ସଦା ଚଞ୍ଚଳ ଯେ ପ୍ରକୃତି ତାହାର ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଯେହା ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କହି
ସଦାଶିବ ବକତା ପାର୍ବତୀ ଶୁଣଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରିଲେ କହିଲେ ମୁନି ଯେହା
ଶୁଣ ତୁ ରଘୁନାଥ ପଞ୍ଚରିଲୁ ଯାହା ।
ଉଦେକ ଶର୍ବଣ କଟକର ନାମ
ଆନ ଠାବ ଏଠାକୁ ଯେହେ ସରିସମ । ୯୦
ଯେଥୁ ସେ ଦିତି ଯେ କରିଥିଲେ ତପ
ଯେଥୁ ଅବତାର ପବନକ ସ୍ୱରୂପ ।
ଶ୍ୟରାର କାଟକେଶ ଅଣତାଶ ଖଣ୍ଡି ହୋଇ
ତେଣୁ ସେ ଯେ ପୁର ବିସ୍ତାର ନାମ କହି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବଜ୍ରଦାତେ କାୟେ କ୍ଷୟ ଯେ ନୋହିଲା
ପବନର କାୟେ ଯେ ବିସ୍ତାର ହୋଇଲା ।
ଯେତେ ଖଣ୍ଡି ହୋଇଲା ତେତେ ମୂର୍ତ୍ତିବନ
ବିସ୍ତାର ଦେଖି ଦୃଢ଼ କଲା ପଞ୍ଚମନ ।
କଉଶିକ କହନ୍ତି ତୁମେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ

ତୋହୋର ବଂଶେ ବସା କରିଥିଲେ
ଏଥ । ୧୦୦
ରାମ ବୋଇଲେ ସେ ହୋଇଥିଲେ ରାଜା
କେତେ ପାଟ ଯେଥୁ ପାଉଥିଲେ ପୂଜା ।
କହ ମହାମୁନି ପୁଣ୍ୟ ରସ କଥା
ଯେ ଭୂମିରେ ପିତୃ ମୋର ହୋଇଥିଲେ

ମହାରଥା ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ତାହାକର ଅଟଇ ନିଜ ମହା
ଯେଥୁ ରାଜ୍ୟ ଆସି କେମନ୍ତ କଲେ ସେହି ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣ ଇକ୍ଷ୍ବାକୁ ନୃପତି
ଅଳଂଭୁସ ନାମେଣ ଯେ ତାହାର ଯୁବତୀ ।
ବଜ୍ରଶର୍ବା ନାମେଣ ଯେ ପୁତ୍ରେକ ଅନୁପାମ
ପିତା ବିଘ୍ନରଜ ପୁତ୍ର ଅତି ବଳବାନ । ୧୦
ମନେ ମନେ ବିଘ୍ନରି ଯେ ଏଥୁ ରାଜା ତାକୁ

କଲା

ତହୁଁ ଏ ବଜ୍ରଶାଳୀପୁର ବୋଲାଗଲା ।
ବୃଷାଳର ପୁତ୍ର ହେମବନ୍ତ ରାୟେ
ସୁଚନ୍ଦ୍ର ନୃପତି ତାହାର ତନୟେ ।
ବଢ଼ାଇ ପ୍ରତାପୀ ଯେସେ ଜାଣନ୍ତି ତିନିପୁର
ସ୍ୱର୍ଗରେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସୁରେଶ୍ୱର ।
ଧର୍ମ ବୋଲି କରି ତାହାର ତନୟେ
ପିତାର ଅନ୍ତେ ସେ ମହାପତି ହୋୟେ ।
ଯେହା ତହୁଁ ଜାତ ଶୁଗୟେ ନୃପତି
ଅଶ୍ୱମେଧ କରି ସେ ହୋଇଲେ

ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ୨୦

ଯେହାର ତନୟେ ଯେ ବିଜୟେ ନରବର
ବୃହଦନ୍ତ ବୋଲି ହୋଇଲା ଯେହାର ।
ବୃହଦନ୍ତର ପୁତ୍ର ଯେ ସୁରଜନ ବୀର
ସୋମବର ବୋଲି ଯେହାର କୁମର ।
ସୋମବରର ପୁତ୍ର ଜନ୍ମକୟେ ହୋଇ
ଯେହାର ତନୟେ ପ୍ରମର ସାଧଇ ମହା ।
ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
ଯେତେ ପାଟ ତୋର ରାଜ୍ୟି କଲେ ଏଥ ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ରାଘବ

ବଜ୍ରଶାଳୀପୁରେ ପ୍ରବେଶ ରାମଦେବ । ୩୦
ପ୍ରମର ଆସିଣ ଯେ ପାଛୋଟି ଘେନିଗଲା
ଗଉରୋବ କରି ମୁନିକି ପଞ୍ଚରିଲା ।
ଭୋ ମୁନି ଯେ ପୁତ୍ର କାହାର ଯେ ବେନି
ହରିହର ଜନମିଲେ କି ମାନେବ ଦେହ
ଘେନି । ୪୦

କାହାର ପୁତ୍ର ଯେ କାହାର ବଂଶେ ଜାତ
କାହାର ନନ୍ଦନ ଯେ ଯେକର କେହୁ
ମାତ ।

ଶୁଣି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କହିଲେ ସକଳ
ଦଶରଥ ନାମେଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ମହାପାଳ ।
ତାହାର ପୁତ୍ର ଯେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନି
ଯାଗ ରଖିବା ନିମିତ୍ତେ ଅଜଲୁ ଆମ୍ଭେ
ଘେନି । ୪୦

ଧନୁ ଉଚ୍ଛବ ଯାଗ ଜନେକ ରାଜା ଘରେ
ଦେଖିବ ବୋଲି ଯେ ଯାଉଛନ୍ତି ଖରେ ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରମର ଗଉରୋବ କଲା
ଆଦର କରିଣ ସେଦିନ ଗୁହାରିଲା ।
ରାତ୍ର ପ୍ରଭାତେଣ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ
ବିପୁଳ ବନେ ଯାଗ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଘୋର ବନ ଦେଖି ପଞ୍ଚରୁଦ୍ଧି ରାମ
କହ ମହାମୁନି ଯେ ବନର କିସ ନାମ ।
ରାଘବ ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
ବିପୁଳ ବନ ଯେ ଅଟଇ ପବିତ୍ର । ୫୦
ଗଉତମ ରଖି ଯେଥୁ ତପ କରୁଥିଲା
ତାହାର ଭାବାନୀ ନାମ ଯେ ଅଟଇ
ଅହିଲା ।

ତୁଛା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଛଇ ଯେବେ ଦେଖ
ଗଉତମ ଅହିଲାକୁ କଲେ ଏଥୁ କୋପ ।
ଯାଗକୁଣ୍ଡର ଯେଥୁ ଥିଲା ସଞ୍ଚାମାନ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖାନ୍ତି ଗାଧୁର ନନ୍ଦନ ।
ବୋଇଲେ କ୍ଷତ୍ରପଦ୍ମ ଏ ନ ବାଧଇ ଏଥ
ଯେ ସେ ବିପୁଳ ବନ ହୋ ଦେଖ
ରଘୁନାଥ ।

ଦେଖ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ପଥରେକ ଅଛି
ଏହୁ ଅହଲ୍ୟା ବୋଇଲେ ଗାଧୁବନ୍ଧି । ୨୦
ଗୌତମ ନାରୀ ଏ ଯେ ଅଛିଲା ଏହା ନାମ
ପୁରାଣର କଥା ତୁ ଶୁଣ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ।
ପୂର୍ବେ ବିଧାତା ଯେ ମନରେ ବଢ଼ି
ସକଳ ରୂପଗୁଣ ଏକ ଠାବ କରି ।
ଲାବଣ୍ୟମୟେ କରି କନ୍ୟାୟେକ କଲା
ଅହଲ୍ୟା ରୂପ ତାର ଅଛିଲା ନାମ ଦେଲା ।
ଦେଖିଣ ମୋହ ଗଲେ ସକଳ ସୁରମୁନି
ଦେବତାକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ପଦ୍ମଯୋନି ।
ଯେ ଅବା ପୃଥ୍ବୀ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ଆସଇ
ତାହାର ଯେ ନାରୀ ବୋଲି ପିତାମହ

ଭାଷଇ । ୨୦

ଶୁଣିଣ ସୁର ଅସୁର ମୁନିଗଣ
ପୃଥ୍ବ ବୁଲିବାକୁ ଗଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଯେ ଗଉତମ ଚାହିଁ
କିମ୍ପା ଯେଥୁ ଅବା ଅଛ ଉଚ୍ଚା ହୋଇ ।
ତୁହି ଯେବେ ମହା ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ଆସ
ଆଗ ହୋଇ ଅଛଲେ କନ୍ୟା ତୋହୋର
ଅବଶ୍ୟ ।

ଶୁଣିଣ ଗଉତମ ହରଷ ମନ ହୋଇ
ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲା ତିନିବେଳ ସୁରଭିକି ଯାଜଂ ।
ବ୍ରହ୍ମାର ଆଗରେ ଯେ ମିଳିଲେ ମହାରକ୍ଷି
ଦେଖି ପିତାମହ ଯେ ମନେ ମନେ

ହସି । ୩୦

ହୋଇଲା ପ୍ରାପତ ତୋତେ ଅଛିଲା ଯୁବତୀ
ଯେତେ ବୋଲି କନ୍ୟା ଯେ ସମର୍ପିଲେ
ବେଦପତି ।

ବିବା କରାଇଲେ କୁଳଗୋତ୍ର ସୁମରି
ଦେବ ଅଛଲେ ପୃଥ୍ବ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ।
ଦେଖିଲେ ଗଉତମ ହୋଇଲେନି ବିହା
ମନେ ମନେ କୋପ କଲେ ସୁରନାହା ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ବିଧାତା ଆଜ୍ଞାପାଇ
ଅଛିଲାକୁ ଯେନି ସେ ଅଛଲେ ଗଉତମ

ଗୋସାଇଁ ।

ଯେ ବନେ ଆସି ଅନେକ କାଳ ଥିଲା
ରମଣୀ ଘେନି ସେହୁ ଅନେକ ଭୋଗ
କଲା । ୯୦

ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଲି ଯେ ହୋଇଲା ଯେକ
ପୁତ୍ର

ସାକ୍ଷାତେ ଧାର୍ମିକ ଅଟଇ ନ୍ୟାୟେବନ୍ତ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣସି ଶ୍ରୀରାମ
ଅଛିଲା ବିବାଦକୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଭାଲଇ ମନେ
ମନ ।

ନିତି ସହସ୍ରାକ୍ଷ ଯେ ଭାଲଇ ପଞ୍ଚୁମନ
ଅଛିଲା ରମିଲେ ଯେ ସୁଫଳ ଜୀବନ ।
ଯେତେ ବିଷୟ ସେ ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲା
ଯେସନେକ ସମୟେ ରକ୍ଷି ସ୍ବାହାନକୁ
ଗଲା ।

ନିର୍ଜନବେଳ ଜାଣିଣ ବଜ୍ରଧର
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଜଂ ଗଉତମ
ଘର । ୧୦୦

ଅଛିଲାକୁ ଦେଖି ସେ ବୋଲଇ ଶୁଣ ସଖି
କାମ ପଞ୍ଚୁଶରେ ହୋଇଲାଜଂ ମୁଁ ଦୁଖି ।
ଯେ ତୋହୋର ଅଧର ଯେ ବୁଝିତ ମୋର
ମନ

କର ଦୁଇ ଛନ୍ଦି କରସି ବନ୍ଧନ ।
ଯେ ମୋହୋର ହୃଦରେ କୁଟ ତୋର ଲାଗୁ
ପ୍ରସନ ହୁଅ ସହା ବିରହ କୁର ଭାଙ୍ଗୁ ।
କନ୍ୟା ବୋଇଲା ତୁ ସୁରପତି ହୋଇ
ଯେତେ ଅବିଷ୍ଟର କଥା କହୁ କାହିଁପାଇଁ ।
ମୁହିଁ ରକ୍ଷିଆଣୀ ତୁହି ଦେବରାଜ

କେମନ୍ତେ ସୁରପତି ନ ପାଇଲୁ ଲାଜ । ୧୦
ଯତିର ଭାରିଯା ମୁଁ ପତିବ୍ରତା ସତୀ
ମତେ ହରିବୁ ତୁ ଯେହ୍ନେ ତୋର ମତି ।
ଯାଅ ସର୍ଗପୁର ନ ଥାଅ ତୁ ଯେଥୁ
ଯେହିକ୍ଷଣ ଆସିବେ ଯେ ମୋହୋର
ପ୍ରାଣନାଥ ।

ଭବ୍ବର ଯୋଗେଣ କାମ ଧୁଁସ ଗଲା

ତୁହି ଆଜ ନାଶଯିବୁ ଅଛିଲା ବୋଇଲା ।
ଅଛିଲାବ ନିରାଶେ ଯେ ଗଲା ସୁରପତି
ଅଛିଲାବ ରୂପଗୁଣ ବିଷ୍ଣୁରଇ ମତି ।
କେତେହେଁକ ଦିନେ ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ

ଆସଇ

ଗଉତମ ବନ ନିକଟେ ମିଳଇ । ୨୦
ଯେସନ ସମୟେ ଆହାନିକ ବେଳ ହୋଇ
ଗଉତମ ସ୍ବାହାନ କରିଗଲେ ନଈ ।
ତକ୍ଷଣେ ବାସେବ ମାୟା ରୂପ ଧରି
ଅଛିଲା ଛାମୁରେ ମିଳିଲେ ବଜ୍ରଧାରୀ ।
କନ୍ୟା ବୋଇଲା ରକ୍ଷି ସ୍ବାହାନ କରିତ ଗଲ
କରମ ନ ସାରିଣ ଲେଉଟି ଅଛଇ ।
ମାୟା ରୂପଧରି ବୋଲଇ ବଜ୍ରପାଣି
ଶୁଣି ଶକ୍ତିମୁଖୀ ଗୋ ରୂପତ ରସବାଣୀ ।
ଜଳଘାଟେ ଦେଖିଲି ଅଛଇ ଭର୍ବଣୀ
ସ୍ବାହାନ କରଇ ସେ ପବିତ୍ର ଜଳେ

ପଶି । ୩୦

ଜାନୁ ଯଉବନ ମର୍ମଥାନ ଦେଖି
ବାହୁଡି ଅଛଇ ମୁଁ କାମତରେ ଦୁଖୀ ।
ଦେସି ଆଳିଙ୍ଗନ କରାଅ ସୁରତି
ଯେ ମୋହୋର ଅଧାର ପଞ୍ଚୁ ଯେ ପ୍ରକୃତି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଯାଇ ଅଛିଲାକୁ ଧରି
ବିବିଧ ରତି କରି ରମଣୀ ଭୋଗକରି ।
ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଗଉତମ ରକ୍ଷି
ସ୍ବାହାନ ସାରି ମୁନି ମିଳିଲେ ଦ୍ଵାରେ ଆସି ।
ଦେଖିଣ ବେନି ଜନେ ହୋଇଲେ ତରଣ
ମାର୍ଜାରୀ ରୂପେକ ଯେ ଧଇଲେ

ପୁରୁହୃତ । ୪୦

ଜଳାକବାଟି ବାଟେ ଗଲି ପକାଇଲା
ମାୟା ଚରିତ ଯେ ଅଛିଲା ବୋଇଲା ।
ତତକ୍ଷଣେ ସତୀ ଯେ ସମ୍ଭାଳିଲେ କେଶବସ୍ୟ
ମୁନିଯାଇ ଭିତର ପୁରୋଣ ପରବେଶ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ମାର୍ଜାରୀ ରୂପଧରି ଗଲା
ଅଛିଲାକୁ ସେ କଥା ଗଉତମ ପଚାରିଲା ।
ଜଳାର ବାଟେ କେ ହୋଇଲା ବାହାର

ଅହିଳା ବୋଇଲା ସେ ଅଟଳ ମାର୍ଜାର ।
 ଶୁଣି ଗଉଡ଼ମ ଯେ ସମ୍ପତେ ନ ଗଲା
 ଧ୍ୟାୟେ କରି ରସି ଯୋଗେଶ
 ଜାଣିଲା । ୪୦
 ବୋଇଲା ଇନ୍ଦ୍ର ଆରେ ଭୋଗିଲୁ ମୋର
 ନାରୀ
 ଯେତେ ଅକର୍ମ କଥା କଲୁ ନ ବିଚାରି ।
 ଯତିର ଭାରିଯା ତୁ ଏଥିକି ଦ୍ରୋହ କଲୁ
 ଦେବବାୟେ ହୋଇ ଯେ ଅନ୍ୟାୟେ
 ଆବରିଲୁ ।
 ଅନେକ ଅପକ୍ଷରୀ ବିଦ୍ୟାଧରାମାନ
 କିନ୍ତୁରୀ ତୋର ଆଗେ କରନ୍ତି ଗାୟନ ।
 ସୁର ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ତୁଭୁବନେ ନାହିଁ
 ସେମାନ ଭୋଗ୍ୟ ତୁରେ କରୁ ସୁରସାଙ୍ଗ ।
 ସ୍ୱର୍ଗର ସମ୍ପଦ ତୁ ହେଲେ ବିଳସିଲୁ
 ଯକ ଶ୍ରୀରାୟେ ମୋର ମୁରୁଛି ନ
 ପାରିଲୁ । ୬୦
 ଜାଣିଲି ଯୋନିକି ଶରଧା ତୋର ହୋଇ
 ଯେତେ କାଳ ତୋର ଶରୀରେ ପ୍ରାଣ
 ଆଇ ।
 ତେତେକ ସମୟ ତୁ ଅନେକ ଯୋନି ଧର
 ସହସ୍ର ଭଗ ହେଉ ତୋହୋର ଶ୍ୟାମାର ।
 ଯେବଣ ଅଶ୍ୱେ ତୁ ହରିଲୁ ମୋର ନାରୀ
 ସେ ଅଶ୍ୱ ଛିଡ଼ି ତୋହୋର ପଡ଼ୁରେ
 ବକ୍ସଧାରୀ ।
 କୋପେ ମହାରଣି ଶାପ୍ୟ ତାକୁ ଦେଲା
 ସୁରପତି ଅଶ୍ୱ ତତକ୍ଷଣେ ଛିଡ଼ିଲା ।
 ସହସ୍ରେକ ଯୋନି ହୋଇଲା ତାର କାଏ
 ଦେଖି ଦେବରାଏ ବହୁତ ଭୟ
 ପାୟେ । ୭୦
 ପଳାଇ ଯାଇ ମାନସରୋବରେ ପଶି
 ଶଙ୍କୁତ ପାଇ ତହିଁ ଅଛଇ ବାର ବସି ।
 ରାଜା ନ ଥିବରେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ହୋଇ ଗୋଳ
 ବୃଷାଳ ଦୁଷ୍ଟଜନେ କରନ୍ତି ତହିଁ ଗୋଳ ।

ବଣିଜାର ଧନ ତୋର ନେଲେ ବହି
 ପରକାୟେ ସେ କଥା ଯେକେତ ନ କହି ।
 ଦଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡିଲେ ସେ ସାଧୁତ ଜନ ଦେଖି
 ସବୁ ଜନ ପ୍ରାଣୀ ହୋଇଲେ ମାହା ଦୁଃଖୀ ।
 ଦିଗପାଳେ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମାକୁ କହିଲେ
 ଭୋ ଦେବ ଦୁର୍ଜନୟେ ପ୍ରବଳ
 ହୋଇଲେ । ୮୦
 ସୁରପତି ନାହିଁ ହତ ପାଟ ରାଜ୍ୟ
 କାହାକୁହିଁ କେହି ନ କରନ୍ତି ପୂଜ୍ୟ ।
 ବିଧାତା ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅଭଳି ତାହା ଜାଣି
 ଗଉଡ଼ମ ନାରୀକି ହରିଲା ବକ୍ସପାଣି ।
 ଜାଣି ମହାରଣି କୋପେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା
 ସହସ୍ରେକ ଯୋନି ତୁ ବହସି ବୋଇଲା ।
 ତପାର କୋପେ ଯେ ଛିଡ଼ିଲା ତାର ଅଶ୍ୱ
 ତେଣେ ସେ ଗୋଳ ହୋଇଲା ସ୍ୱର୍ଗଶ୍ୱ ।
 ମାନସରୋବରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଅଛି ପଶି
 ଦୃଢ଼ାର କୋପ ଯେ କଲାକ
 ମହାରଣି । ୯୦
 ତାଳ ଆମ୍ଭେ ଯିବା ହୋ ଗଉଡ଼ମ କଡ଼ି
 ତେବେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ପାଇବ ସଦଗତି ।
 ଯେତେକ ବିରାଟ ବ୍ରହ୍ମା ସୁରଗଣ ଘେନି
 ଗଉଡ଼ମଙ୍କ ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲେ ପଦ୍ମଯୋନି ।
 ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ କହିଲେ ଅନେକ ମତେ
 ପ୍ରବୋଧ ହୋଇଲେ ମହାତପୋବତେ ।
 ମୁନି ବୋଇଲେ ମୋ ବଚନ ନୁହଇଁ ଯେ
 ଆନ
 ସହସ୍ରେ ଯୋନି ହୋଇବ ସହସ୍ରେ
 ଲୋଚନ ।
 ମେଷ ଅଶ୍ୱେକ ଲଗାଅ ତାହା ତହିଁ
 ଗଉଡ଼ମ ବୋଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଖ
 ହୋଇ । ୧୦୦
 ଶୁଣିଣ ସୁରଗଣ ଧାତାକୁ ଘେନିଗଲେ
 ମାନସରୋବରେ ଯାଇଁ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖିଲେ ।
 ଗଉଡ଼ମ ଆଶ୍ୟା କହିଲେକ ଯହୁଁ

ସହସ୍ରେ ଲୋଚନ ହୋଇଲାକ ତହୁଁ ।
 ଜଳୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ସୁରପତି
 ମେଷର ଅଶ୍ୱ ଆଣି ଲଗାଇଲେ ଧାଡ଼ି ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ନେଇଣ ତାକୁ କଲେ ଅଭିଷେକ
 ତହୁଁ ସେ ପାଳିଲା ସଂସାର ତରଳୋକ୍ୟ ।
 ଅହିଳାକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ ମହାରଣି
 ବୋଇଲା ତୋହୋରେ ହୋଇଲି ମୁହିଁ
 ଦୋଷୀ । ୧୦
 ଦୁହିଲୋ ଦୋଷରୀ ନ ହୁଅଁ ମୋର ଦେହ
 ପାଷାଣ ହୋଇଁ ତୁ ବନସ୍ତେ ପଡ଼ି ରହ ।
 ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର
 ମୁନି ଦୋଷ ଯେ ନାହିଁ ନା ମୋହୋର ।
 ମାୟା ହୋଇ ଅଭିଳା ତୁମ ରୂପ ଧରି
 ମୁହିଁ କେହ୍ନେ ଜାଣିମି ସେ ଅଟଳ
 ବକ୍ସଧାରୀ ।
 ପୂର୍ବେ କାହାର ମୁଁ ଛିନାଇଥିଲି ଆଶ
 ତେଣୁ ସେ ଘର ବରେ ହୋଇଲି ନିରାଶ ।
 ଜାଲେ ହେଁ ନିରେଖ ସ୍ୱାମୀ କୃପା ମୋତେ
 କର
 ଜାଣିମାରେ ଦୋଷ କଲା ନାହିଁ ନା
 ମୋହୋର । ୨୦
 ପ୍ରତିକାରକୁ କାରଣ କହ ମହାମୁନି
 ଭାରିଯା ବିକଳ ଦେଖି ବିରସ ମହାଶ୍ୟାମି ।
 ବୋଇଲେ ତୁ ଯେବେ ପାଷାଣ ହୋଇଥିବୁ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖିଲେ ମୁକତି ହୋଇବୁ ।
 ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ସୁଯେଁ ବ୍ରହ୍ମରାଣି
 ଜନମ ହୋଇବେ ସେ ରାବଣ ଦର୍ପ ଧୁସି ।
 ଯାଗ ରଖିବାକୁ ତାକୁ ଆଣିମେ ଗାଧୁସୁତେ
 ମିଥୁଜାକୁ ଯାଇଁ ବାଟେ ଦେଖିବେ
 ତୋତେ ।
 ଚରଣ ଲଗାଇବେ ପୂର୍ବର କଥା ଶୁଣି
 ପାଇବୁ ନିଜ ତନୁ ଯୁବତୀ
 ଶିରୋମଣି । ୩୦
 ଶ୍ରୀରାମ ହୁଅନ୍ତେ ଦୋଷ ତୋର ଯିବ

ତେବେ ସେ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ମୋହୋର
 ଯେ ଭାବ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲେ
 ନାନା ଚାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅନେକ ତପ କଲେ ।
 ଗଉଡମର ଯାତେ ଅହିଲା ବିକଳ
 ପାଷାଣ ହୋଇଲା ସେ ଅଛଇ ଏତେକାଳ ।
 ଭୋ ରାମ ଯେବେ ତୋର ଚରଣ ଯେଥେ
 ଲଦ
 ଭାବୁଁ ଗଉଡମ କୁମ୍ଭ କୋପ ଦୂର ।
 ଯେ କନ୍ୟା ମୁକତି ହୋଇ ତୋର ଫଳେ
 କଥା ରହିଥାଇ ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ । ୪୦
 ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବାଣୀ
 ପାଷାଣ ଉପରେ ବିଜୟ ରଘୁମଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣ ଲାଗତେ ପାଷାଣ
 ଦିବ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମେକ ହୋଇଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
 ପୂର୍ବର ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣ ଉଗୁଳି
 ଅର୍ଘ୍ୟ ଘେନି ଭରା ଯେ ହୋଇଅଛି ବାଜୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶିରେ ଦୃବାକ୍ଷତ ଦେଲା
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ସାଧୁ ସାଧୁ ଶବଦ ଶୁଣିଲା ।
 ନିତ ତତୁ ପାଇଲା ଗଉଡମ ନାରୀ
 ତେବେ ସେ ସଂଶୟେ ଫିଟିଲା
 ମୋହୋରି । ୫୦
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇଗଲା ବାଜୀ
 ଯହିଁଛନ୍ତି ଗଉଡମ ତହିଁ ଯାଇ ମିଳି ।
 ଦେଖିଣ ହରଷ ଯେ ହୋଇଲେ ଗଉଡମ
 ବୋଇଲେ ସଖି ତୁ ଭେଟିଲୁ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ଆସ ଆସ ସଖି ତୁ ହୋଇଲୁ ସଉକାରୀ
 ବିଷ୍ଣୁର ଶ୍ରୀପୟର ତୋହୋର ଶିରେ ଲାଗି ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଅହିଲାକୁ ପୂଜାବିଧି କଲେ
 ସଂଗ୍ରହଣ କରି ଦୋଷ ନ ଘେନିଲେ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଗୋ ପାର୍ବତୀ
 ଅହିଲାକୁ ମୁକତି କରାଇଣ ରଘୁପତି । ୬୦
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ତହୁଁ ଚଳି
 ଆବର ଅନେକ ଯେ ଅଛନ୍ତି ତପଶାଳୀ ।
 ମିଥୁକା ନବରେ ହୋଇଣ ପ୍ରବେଶ

ଦେଖିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ଜାଣି ଦେଶ ।
 ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଯେ ପ୍ରାସାଦ ଜଗତୀ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ଦିଶନ୍ତି ପତି ପତି ।
 ବିଚିତ୍ର ଚିରାଳ ଯେ ଉଡ଼ଇ ଫର ଫର
 ଚିତ୍ରଲେଖନ ଯେ ସବୁକରି ଘର ।
 ଭଟିକର ପାବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲା ଅଛି ଦ୍ୱାର
 ସାଧୁ ସରଜନ ବାଣ ବଣିକାର । ୭୦
 ଦାଣ୍ଡ ପହରାଣ କର୍ପୁର ଧୁଳି ବିହ୍ନି
 ଚନ୍ଦନରେ ଛେରା ଦେଇ କର୍ପୁର ପାଣି
 ସିଞ୍ଚି ।
 ନଗ୍ର ପରିମଳ ରାଜ ବାଟ ଘାଟ
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଚତୁରଙ୍ଗ ଆଟ ।
 ନଦୀ ପୁଷ୍ପରିଣୀ କୂପ ବାମ୍ଫି ତଳା
 ପୁଷ୍ପ ଫଳ ତୋଟା କେ କରିବ ଶଙ୍ଖଳା ।
 ଗହଗହ ଶବଦ ଶୁଭର ମୁଖ ବାଣୀ
 କଟକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି ।
 ରାଜମାର୍ଗେ ଯାତେ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବଜନ
 ସାଧୁ ସାଧୁ ଧୁନି ବୋଲନ୍ତି ବଚନ । ୮୦
 ଯେକ କହନ୍ତେ ଆରେକ ଆଗ ସରି
 ରାମକର ବେଢ଼ି ଦେଖନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଧୁଆଁଆଧୋଇ ହୋନ୍ତି
 ଯେକ ତୁଣୁ ଆରେକ ଶୁଣିଣ ଧାମନ୍ତି ।
 ଯୁବା ପ୍ରୟୋଗୀ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି
 ମଦନ ଶରଘାତେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ ଦୁଃଖୀ ।
 ବସ୍ତ୍ର ଆଡ଼େକରି ଦେଖାନ୍ତି ଯଉବନ
 କେବଣ ଯୁବତୀକର ଦିଶଇ ଜଘନ ।
 କେହୁ ଅଳ୍ପ ହସି ଆଖିଲଟା ମାରି
 କେ କାଖ ଦେଖାଇଣ ଦିଅନ୍ତି
 ଅଙ୍ଗମୋଡ଼ି । ୯୦
 କାହାର ମୁଣ୍ଡେ ଖୋଷା ନିହାଇ ପାରଇ
 ଆସିବାର ବେଗେକେ ବାମକରେ ଧରଇ ।
 କାହାର ଖୋଷା ଯେ ଧାଉଁ ଧାଉଁ ଫିଟି
 ବକୁଳର ମାଳ ପଡ଼ିଲା ଭୂମି ଲୋଟି ।
 କାହାର ମୁକୁଟା ସୀମନ୍ତରୁ ତୁଟିଲା
 ଛାମୁକୁ ଲମ୍ବୁଅଛି ଖଞ୍ଜା ଫିଟିଗଲା ।

କାହାର ଜାଲି ବେଣୁଲା ଖସି ପଡ଼ି
 କାହାର ଗଳାକୁ ଚାପସରି ପଡ଼େ ଛିଡ଼ି ।
 କେବଣ ପ୍ରୟୋଗୀ ଯେ ସୁବେଶ ହୋଇଥିଲା
 ରାମକୁ ଦେଖିବ ବୋଲି ଧାଇଁଣ
 ଅଭିଳା । ୧୦୦
 ଆଖିର କଜ୍ଜଳ ଯେ ନୁଆରିଲା ଘେନି
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠର ଅଗ୍ରେ ଲମ୍ଫାଇଲା କାମେନୀ ।
 କାହା ହସେ ଅଛି ହାତେ ଗନ୍ଧପେଡ଼ି
 ତରତରେ ଆସୁ ନ ପାରିଲା ଫେଡ଼ି ।
 କେ ପାନପିକ ଚରଣେ ଲଗାଇଲା
 ଅଳତା ନୁହଙ୍ଗ କି ହୋଇ ଜାଣି ନ
 ପାରିଲା ।
 ସିନ୍ଦୂର ଟାକା କେ ଘେନୁଥିଲା ନାରୀ
 ଗନ୍ଧ ଗୁଣ୍ଡି ବୋଲି ଦେହେ ଲିପିଲା
 ପାଶୋରି ।
 କେବଣ ଚତୁରୀ ହସି ହସି ଧାଇଁ
 ମୁଖ ପାନପିକ ରଙ୍ଗ ଜୋଡ଼ି ବଳି
 ପଡ଼ଇ । ୧୦
 କେବଣ ଶ୍ରୀରୀ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧନ୍ତେ ଆସଇ ଖର
 କରି
 ଅଧକ ପିନ୍ଧି ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଧରିଅଛି ଶାଢ଼ୀ ।
 ହିଆର ବସ୍ତ୍ର ଯେ ଉଡ଼ଇ କାହାର ବାୟେ
 ନେପୁର ପଡ଼ିଲା କାହାର ଧାଇଁମାର
 ଘାୟେ ।
 କେବଣ ନାଗେରୀ ବୋଲଇ ପଛେ ଆଜଂ
 ଆଗ ହୋଇ କେଣେ ଯାଉଛ ପଲାଇ ।
 କ୍ଷଣେ ପଠାର ହୋ ଦୁଇ ସଖୀ ସଙ୍ଗ
 ହୋଇଯିବା
 ହସ୍ତ ଧରାଧରି ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବା ।
 ସପତ ମେଣ୍ଢିଣ ଗଲା କେବଣ ନାରୀ
 ଉଲଟ ଛନ୍ଦେଣ କେ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ଶାଢ଼ୀ । ୨୦
 କାହାର ନାସାରୁ ବସଣି ଗଲା ଖସି
 କେବଣ ନାଗରୀ ଯେ ମୃଗି ହସାହସି ।
 କେହି ନ ମାନିଲେ ଗୁରୁ ଗଉରୋବ
 ମାନିତ ଲୋକଙ୍କୁ ହାବୋଡ଼ିଣ ଯିବ ।

କେ ମଳାଶୁରକୁ ପୁଛଇ ରାମ କାହିଁ
ନିକଟେ ଦେଖିଣ ସେ ଜିଉ କାମୋଡ଼ଇ ।
ଜେଷ୍ଠ ଶଶୁରକୁ କେ ପୁଛଇ ରାମ କାହିଁ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦୁମ୍ଭେକି ଦେଖିଲଣି ଯାଇ ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ପାଶରେ ହେଲା

ଯାଇଁ

ମାନିତ ଦେଖି ଜିଉ କାମୋଡ଼ି ପକାଇ । ୩୦
କେନ୍ଦୁ ଶଶୁରକୁ ଯେ ହାବେ ଛାଡ଼ିଣ ଗଲା
ଥେକାୟେ ଦୂର ଯାଇଁ ଲେଉଟି ଲୟେ

କଲା ।

କାହାର ହସ୍ତେ ଘେନି ଅଛଇ ଗୋଡ଼ ବଳା
କଟିରେ ଖଞ୍ଜଇ କେ ଚଉପରା ମାଳା ।
କେ ପାଟବ୍ରତ ଯେ ବାହେ ବାନ୍ଧୁଥିଲା
ରାମ ଦେଖିବାକୁ ଧାଇଁଣ ଅଛଲା ।

କେବଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଯଉବନେ ଭାରି
ଧାଇଁ ଆସନ୍ତେଣ ଦୁଇହସ୍ତେ ଧରି ।

ଖୁଆ ହଲନ୍ତେଣ ଚାପଇ ପୁଣି ପୁଣି
ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ଧାପରେ ଯାନ୍ତି

ଜିଣି । ୪୦

କାହାର ଆନନ୍ଦ ଯେ ନୟନୁ ଜଳ ଧାଡ଼ି
ସରୁ ଲୁଗା ତିନି ଦୁଇ କୁଟ ଜଡ଼ି ।
କାହାର କଳଣ ବାଜଇ ଗୁଣ୍ଡୁଣ୍ଡା

କେବଣ ନାଗରୀ କୁକୁମ ବିଲୋପନ ।
କେବଣ ନାଗରୀ ନିହାଇ ଉକୁଡ଼ାଇ ଘଟି
ବସ୍ତ୍ର ଉଡ଼ିଣ କାହାର ଦିଶୁଅଛି ପିଠି ।

ଦାଣ୍ଡ ଗହଳି ସେ ଯେ ପଶିତ ଠାବ ନାହିଁ
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କାହିଁ ।

କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ପାଶେ
ନୂଆ ଦୁର୍ବାଦଳ ପ୍ରାୟେକ ତନୁ ଦିଶେ । ୫୦
ଶରଦ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେ ମୁଖ

ରାଜାବ ପତ୍ରକି ଦୁଇ ନେତ୍ର ଦେଖ ।

ଆଜାନୁ ବାହୁ ବିସ୍ତାର ବସ୍ତ୍ରପୁଲ
ଫରହର ଉଡ଼ଇ ବସ୍ତ୍ରର ଅଞ୍ଚଳ ।

ଉପରେ ରଙ୍ଗବସ୍ତ୍ର ଅଛଇ ବେଢ଼ାଜଲା

ଧନୁବାଣ ସଖି ଗୋ ଯେହାକୁ ମୋହିଲା ।
ଜାଇଫୁଲରେ ଗୋ ଶିରରେ ଗଭାଗୋଟି
ହେଲେ ନୋହିଲା ଯେ ସଂସାର ନବସୃଷ୍ଟି ।
କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ଗଳାରେ ମୋତିମାଳା
ନିର୍ମଳ ଶରୀରେ କି ଉଦୟେ ଲକ୍ଷେ

ତାରା । ୬୦

ଚମ୍ପାପୁଷ୍ପ ବର୍ଷ ଦିଶଇ ସାନ ଭାଇ
ଧନ୍ୟ ଯେହାର ଯେ ଗର୍ଭଧାରୀ ଆଇ ।
ଆମ୍ବ ମିଥୁଳାରେ ଗୋ ବଡ଼ ପୁଣ୍ୟ ଆଜ
କାହୁଁ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରୂପରାଜ ।
ଦେହଯାକ କିମ୍ପା ଆମ୍ବର ନାହିଁ ନୟନ
ଯେହାକୁ ଦେଖିଲେ ତ ଶାନ୍ତି ନୋହେ

ମନ ।

କେ ବୋଲଇ କେମନ୍ତେ ଛୁଟାଁବା ଯେହାର
ଦେହ

ଯେଥକୁ ସଖି ଆରେ ଉପାୟେ ମୋଡେ
କହ ।

କେ ବୋଲଇ ଯେହାକୁ ଗୋ ତୁମ୍ଭନ ଆମ୍ଭେ
ଦେବା

ଯେହା ସଙ୍ଗେ ଯେବେ ଗୋ ଗୋଡ଼ାଇଣ
ଥବା । ୭୦

କେ ବୋଲଇ ଆମ୍ବର ଗୋ ଜୀବନ ଧୂଳ
ହେଉ

ଶ୍ରୀରାମ ଯେବେ ଆମ୍ବର ନୋହିଲେନି ପ୍ରଭୁ ।
ଯେକୁ ଯେବେ ଗୋ ମର୍ଦ୍ଦବଟି କରେ ଧରି
ତେବେ ସେ ସୁଫଳ ଗୋ ଜୀବନ ଆମ୍ବରି ।
ଯେହୁ ସଙ୍ଗେ ଯେବେ ଗୋ କରିବା ରମଣି
ତେବେ ସେ ବର୍ତ୍ତବାର ଗୋ ସଫଳ

ସଙ୍ଗାଚୁଣି ।

ଯେହାକୁ ଘେନି ଯେବେ ଗୋ ପଲକେ
ଶୋଇଥିବା

ସ୍ୱର୍ଗେ ଯେବେ ଯାଇ ଆମ୍ଭେ କି ଭୋଗ
କରିବା ।

ଚାଲନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମର ହଲଇ ବଦନ

ଯୁବା ଯୁବତୀକି ଘାରିଲା ମଦନ । ୮୦
କେ ବୋଲଇ ଘର ଦ୍ୱାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ
କେ ବୋଲଇ ଆଉ ଥିବା କିସ ପାଇଁ ।
କାହୁଁ ପରବେଶ ହୋଇଲେ ଯେ ପୁରୀ
ଯୁବା ଯୁବତୀକ ପ୍ରାଣ ନେନା ହରି ।

ନିଶ୍ଚୟେ ଆଜ ଯେ କରିବ ଶ୍ରୀରା ବଧ
ଚାହିଁବା ଛଟକେ ଯେଥୁ ପଡ଼ିବ ପରମାଦ ।

ହସି କଥା କହିଲେ ମରିବେ ଅନେକ ନାରୀ
ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାଣ ଯେ ଘେନିମ ସଭିକରି ।

ଯେବଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ହୋଇଛନ୍ତି ଯୁବା
ବିଚାରନ୍ତି ଯେବେ ନୋହିଥାନ୍ତୁ ବିବା । ୯୦

ଆଗହୁ ଆସିଥିଲେ ହୁଅନ୍ତୁ ଆମ୍ଭେ ନାରୀ
ପିତା ମାତା ନ ଜାଣୁ ଆହୁ ଆମ୍ଭେ ବରି ।

ବୁଧା ଶ୍ରୀରାମାନେ ସତ୍ୟପି ହେଉଛନ୍ତି
ବୟସ ଥିଲେ ଯେ ହୁଅନ୍ତେ ଆମ୍ଭ ପତି ।

ଯେହାକୁ ଘେନି ଆମ୍ଭେ କରନ୍ତୁ ବଜ୍ରଭୋଗ
ଯେହି ସେ ଆମ୍ଭକଇଣ ଭ୍ରାଥା ପଣେ

ଯୋଗ ।

ପୁରୁଷେ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ସାଧୁ ଯେହାର ମୂର୍ତ୍ତି
ଦେଖିଲା ନ ଥିଲା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ଶ୍ରୁତି ।

ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର କୁମାର ବୟସ
ଯେଥକୁ ଅଛଲା ଧନ୍ୟ ଯେହୁ

ଦେଖ । ୧୦୦

ପୋୟେ ବିଘ୍ନରନ୍ତି ଯେବେ ଯେହାକ
ସଙ୍ଗେ ଖେଳି

ତେବେ ସେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ବାଳ ମେଳି ।
ବୃଷ୍ଟ ଜନେ ବୋଇଲେ ଯେ ଦେବତା

ସ୍ୱରୂପ

ମନିଷ୍ୟର କାହିଁ ହୋଇବ ଯେତେ ଦର୍ପ ।
ନାରୀଗଣେ ମନ ମୂର୍ତ୍ତି ନ ପାରନ୍ତି

ଶ୍ରୀରାମର ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଅଛନ୍ତି ।
ସାମନ୍ତ ପାତ୍ରକର ଯୁବତୀମାନେ ମିଳି

ଜଗତୀରେ ଭଠି ଚାହାଁନ୍ତି ସର୍ବ ବାଳା ।
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ଦେଖାଇ କେ ଚିହ୍ନନ୍ତି ରଘୁନାଥ

କଳାମେଘର ବର୍ଣ୍ଣ ଗୋ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର
ହସ୍ତ । ୧୦
ସିଂହ ଛୁଆ ପ୍ରାୟେ ଚାଲିବାର ଠାଣି
ପାଷାଣ ପୁଟଇ ତାହାତେ ଚାହାଣି ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ୱମିତ୍ର ମୁନି
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଗଲେ ତହୁଁ ଘେନି ।
ଅନେକ ନରନାରୀ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇ
ରାଜାର ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ଯାଇଁ ।
ଯାଗ କରଇ ସେ ଜନେକ ମହାରଣି
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇଲେ ତହିଁ ଆସି ।
ବିଶ୍ୱମିତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ମୁନିଗଣ
ଦେଖି ପ୍ରବନ୍ଧ ଜଳଇ ହୃତାଶନ । ୨୦
ମୁଷକ ପ୍ରମାଣେ ପଡ଼ଇ ଘୃତ ଧାର
ସଞ୍ଚି କହିବ କେ ଯାଗର ସମ୍ଭାର ।
ଅନୁବନ୍ଧ ତହିଁ ପଇତ୍ତ ପାଣି ପଣା
ଅନେକ ଦୁରୁ ଆସି ଅଛନ୍ତି ରାୟେ ରଣା ।
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବହୁତ ହୋ ଯତି ଯେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ
ନାନା ତ୍ରିଅରୁ ଯେ ଅଛନ୍ତି ହାଦେ ଆସି ।
ଯାଗେଣ ଅଛଇ ଯେ ଜନେକ ତପଃରୀ
ନାନା ମଣି ଉକ୍ତ ଆଚାରଣ କରି ।
ବିଶ୍ୱମିତ୍ରକର ଦେଖି ଅନେକ ପୂଜା କଲା
ଆସନେ ବସାଇଣ କୁଶଳ ପୁଣିଲା । ୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଦେଖିଲାକ ଯହୁଁ
ତାହାକୁ ଅନାଇ ଯେ ରଖିକି କଥା କହୁଁ ।
ମୁରୁଛି ନ ପାରିଲା ରୂପ ଗୁଣ ଚାହିଁ
ଜନେକ ପରରଇ ବିନୟ ମତ ହୋଇ ।
ଗୋ ମହାମୁନି କଥାୟେ ମୋତେ କହ
ଯେ ଦୁଇଗୋଟି ଅଟନ୍ତି କାହାର ଯେ ପୁଅ ।
କଉଶିକ ବୋଲନ୍ତି ଜନେକ ବୋଲ ଶୁଣି
ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ଯେ ଦଶରଥ ନୃପମଣି ।
ଯେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ତାହାର ପୁତ୍ର ଦେନି
ଯାଗ୍ୟ ରଖିବାକୁ ଅଛଇ ଆମ୍ଭେ
ଘେନି । ୪୦

ବାଟରେ ତାଡ଼କୀ ଅସୁରୀ ଓଗାଳିଲା
ଏ ରାମ ତାହାକୁ ଯେ ନାରାକେ ମାଇଲା
ଦୁଇଖଣ୍ଡ କରି ପକାଇଲା କାଟି
ଅଗମ୍ୟ ବିପୁଲେଶ୍ୟ ତାଡ଼କା ଦେହ ଲୋଟି
ତହୁଁ ଆସି ମୋର ଯାଗ୍ୟ ରକ୍ଷା କଲା
ମାନବୀ ଅସ୍ତେ ସେ ଦୁଇ ଦତ୍ୟକୁ ନାଶିଲା ।
ମାରୁତିକି ନେଲା ପବନେ ଉଡ଼ାଇ
ଅଗ୍ନିବାଣ ଘେନି ସୁବାହୁକୁ ଦହି ।
ଧନୁ ଯାଗ୍ୟ ତୋର ଶୁଭିଳାକ ଯହୁଁ
ଦେଖାଇବି ବୋଲି ଆଣିଲାଇଁ ତହୁଁ । ୫୦
ବିପୁଳ ବନେଶ ଗଉଡ଼ମ ନାରୀ
ଶାପେଣ ଥିଲା ସେ ପାଷାଣ ରୂପ ଧରି ।
ଯେ ରାମ ଚରଣ ଲାଗିତେଣ ତହିଁ
ଦିବ୍ୟ ଶ୍ୟରାର ସେ ସେ ହୋଇଲା
ପାପଦେହୀ ।
ପୂର୍ବହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ଅଗୁନି ତାର ରୂପ
କି ଜାଣି ଚଞ୍ଚଳା ସେ ଅହିଲା ସ୍ୱରୂପ ।
ରାମକର ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲାକ ସେ ସ୍ୟତୀ
ଆନନ୍ଦେ ଚଳିଗଲା ଯହିଁ ତାହାର ପତି ।
ବିଶ୍ୱମିତ୍ର କହନ୍ତେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଜାଣି
କଉଶିକର ଅଗ୍ରତେ ପତାରଇ ପୁଣି । ୬୦
ଗୋ ମୁନି କହ ମୋତେ ଜନନୀ ମୁକତ
ଶୁଣିଣ କହନ୍ତି ବିଶ୍ୱମିତ୍ର ତପୋବନ୍ତ ।
ସେ ଶ୍ରୀରାମର ଲାଗିତେ ଚରଣ
ତୋହୋର ଜନନୀ ପାଇଲା ମୁକତି
କାରଣ ।
ପାଷାଣ ରୂପ ଲେଛି ନିଜ ତନୁ ଧରି
ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ବଳବନ୍ତ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇଁଣ ମହାସ୍ୟତୀ
ଯାଇଁ ଭେଟିଲା ସେ ତାହାର ନିଜ ପତି ।
ଶୁଣି ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରମୋଦିତ ଚିତ୍ତ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ବହୁତ । ୭୦
ତୁ ଯେ ଜନନୀ ଦାନ ମୋତେ ହାଦେ ଦେଲୁ
ଗରୁଡ଼ର ଲଜ୍ୟାରୁ ମୁକତି ମୋତେ କଲୁ ।
ତୁ ଯେ ପରମପୁରୁଷ ମହାଶ୍ୟାମ ଦାତା

ତୋହୋର ମହିମା ଅଟଇ ଅସଂକ୍ଷତା ।
ଚରଣେ ଲାଗିତେ ତୋର ପାଷାଣ ହେଲା
ନାରୀ
ତ୍ରିଭୁବନେ ତାକୁ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି ।
ବିଶ୍ୱମିତ୍ର ତୋତେ ଚିହ୍ନିଲେ କେମନ୍ତେ
ଯେତେ କଥା ଜାଣି ଆଣିଲେ କେମନ୍ତେ ।
କଉଶିକ ସେ ଅଟଇ ମହାଶ୍ୟାମୀ
ଯେହାକର ପ୍ରଣାମା କରଇ
ପଦ୍ମଯୋନି । ୮୦
ଯେହାର କଥା ହାଦେ ଅଶ୍ରୁତି ଅଗୋଚର
ଯେକ ମନ ହୋଇ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁବୀର ।
କୁଣେ ହସ୍ତ ହୋଇଣ ଦିନେକ ବେଦପତି
ଧ୍ୟାନ କରୁ ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲା ଉତପତି ।
ତାହାର ନାମ ସେ ହୋଇଲାକ କୁଶ
ବେଦୁଁ ଜାତ ଯହୁଁ ତେଣୁ ବେଦି ବଂଶ ।
କୁଶର ଗର୍ଭୁ ଚାରି ତନୟେ ହୋଇଲା
କୁଶାଶ୍ୟ ବୋଲି କରି ଜେଷ୍ଠର ନାମ
ଦେଲା ।
କୁଶନାଭ ବୋଲି ତାହାର ସାନ ଭାଇ
ଯେହାର ଅନୁଜ ବସୁ ନାମ ହୋଇ । ୯୦
ବସୁହୁଁ ସାନ ତାର ନାମ ଅଟଇ ସ୍ୱତୀ
ଚାରି କୁମାରେ ଯେ ହୋଇଲେ ନୃପତି ।
କୁଶଳାଭର ପୁତ୍ର କଉଶୁଳ ନୃପତି
ଚାରି ସମୁଦ୍ରେ ସେ ଯେ ଅଟଇ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ଯେହାର ତନୟେ ଯେ ଗାଧୁରାଜା ହୋଇ
ଭୁଜବଳେ ସାଧ୍ୟ କଲାକ ସର୍ବମହୀ ।
ଗାଧୁର ତନୟେ ଯେ ବିଶ୍ୱମିତ୍ର ହୋଇ
ଅଜରିବଳ ପୂଜା କରନ୍ତି ସର୍ବ ଭୟେ ।
ଅତିହିଁ ପ୍ରତାପୀ ସେ ଅଟଇ ନୃପମଣି
ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ପୁଣ୍ୟ
ପ୍ରାଣୀ । ୧୦୦
ଦିନେକ ବଳଘେନି ନୃପତି ଶିଖର
ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ପଶିଲା ବନ ଘୋର ।
ଅନେକ ଶୁକର ହରିଣ ପାଇଲେ
ମୟେମଇ ଗଜ ଅନେକ ବନ୍ଦୀ କଲେ ।

ସୁଧା ବେଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ଆସି
ଯାଇଁ ଶ ଭେଟିଲେ ସେ ବଞ୍ଚିଷ ମହାରାଷି ।
ଦେଖି ମହାମୁନି ଗଉରୋବ କଲେ
ଯେ ନାତି ଅଟଇ ବିବିଧୁ ବିଧୁ କଲେ ।
ବୋଇଲେ ବିଶ୍ୱାମ ଶଶକେ ରାଜା କର
ଯେ ତୋହୋର ସଜନ୍ୟକୁ ଦେବଇଁ

ଆହାର । ୧୦

ତୁହି ମଣୋହି କରିଣ ରଜା ଯାସି
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁଶିଷି ।
ରାଜାକୁ ରୁହାଇ ସେ ବଞ୍ଚିଷ ମହାମୁନି
ତତକ୍ଷଣେ ପାଶକୁଁ ରାଜଲା ନନ୍ଦିନୀ ।
ତୁହିଁ ଗୋ ସୁରଭି ସମ୍ଭାଳ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
ଆଜ ଜାଣିମା ଗୋ ତୋହୋର ଚରିତ୍ର ।
ଶୁଣିଣ ସୁରଭି କଲା ସର୍ବବିଧୁ
ଯହୁଁ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ବଞ୍ଚିଷ ତପୋନିଧୁ ।
ରାଜାକୁ ନବର ପାତ୍ରକଇ ଉଆସ
ଯେକସର ଲୋକକୁ ଅନରୂପେ

ବାସ । ୧୦

ଅନୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବିବିଧ ପରକାର
ଦଧି ଦୁଧ ସର ବିବିଧ ସମ୍ଭାର ।
ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ରମାନ
ଯେ ଯାହାର ଅନରୂପେ ଦେଲାକ

ଭୋଜନ ।

ମୁଣୋହି କରିଣ ଦେଲାକ ତ୍ରିପୁତି
ବଞ୍ଚିଷକୁ ପୁଛା କଲାକ ନୃପତି ।
ଭୋ ମହାଯତି ତୁ ଯେ ଯେକସରେ ଥାଇଁ
ଯେ ମୋହୋର ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଭୋଜନ କେହ୍ନେ
ଦେଇ ।

ମୁନି ବୋଇଲେ ମୋ ସୁରଭି ଭିଆଇଲା
ସେ କାମଧେନୁ ତୋତେ ଭୋଜନ ହାଦେ
ଦେଲା । ୩୦

ଶୁଣିଣ ଆଶ୍ରିୟ ହୋଇଲେ ନୃପବର
ମନେ ମନେ କଥା କରଇ ବିଚାର ।
ବୋଇଲା ମୁହିଁ ଯେ କରଇ କଟକାଇ

ସେ କଥା ଭଲ ମୋତେ ଯୋଗାଇ ଯେ
ଗାଇ ।
ବନ ପରବତେ ଯୋଗାଣ ଭିଆଇବ
ମୋହୋର ରାଜକୁ କଷ୍ଟ ଯେ ନ ଥୁବ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାଜା ଯେ ବଞ୍ଚିଷକୁ
ଚାହିଁ

ସୁରଭିକି ପ୍ରତିତୁଲ୍ୟ ଦେବା ଆନ ଗାଇ ।
ଯେ ଯେ ଗାଇ ଗୋଟି ମୁନି ମୋତେ ଦେବା
ଯେବେ ମହାମୁନି ଘେନିଲୁ ମୋର
ସେବା । ୪୦
ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ଯେ ତୋତେ ନ ଯୋଗାଇ
ତପାଜନକର ଯେ ଅଟଇ ଯଜ୍ଞ ଗାଇ ।
ତୁହିଁ ଯେ ନୃପତି ଅପୂର୍ବ ତୋତେ କିସ
ଯାହା ତୁ କଲୁ ଯେ ତୋହୋର ବଡ଼ ଦୋଷ ।
ରାଜା ବୋଲଇ ମୁଁ ପାଲଟା ଗାଇ ଦେବି
ତୋହୋର ତହୁଁ ଅବଶ୍ୟ ଗାଇ ଘେନି
ଯିବି ।

ଚଉଦ ସହସ୍ର ହୋ ଅଛଇ ମୋର ହାଆ
ଯୋଦ୍ଧା ସହିତେଣ ଘେନ ମହାଯତି ।
ଆଠ ସହସ୍ର ରଥ ଘେନସି ଆବର
ଉଚିଶର୍ବା ଅଶ୍ୱ ଅହିବ୍ରତ ହୟବର । ୫୦
ଲକ୍ଷେକ ଧେନୁ ସୁରଭିକି ସମକରି
କମ୍ବୁନଦ ସୁନିଆଁ ଦେବଇଁ ତପଋଣା ।
କୋଟିଏକ କନ୍ୟା ଅଳଙ୍କାର ଯୁଗତେ
ରାଜ୍ୟହିଁ ଅର୍ଥ ଦେବି ସୁରଭି ଦିଅ ମୋତେ ।
ବଞ୍ଚିଷ ମୁନି ନାହିଁ କଲେ ତାହା ଶୁଣି
କୋପଭର ହୋଇ ବୋଲଇ ନୃପମଣି ।
ରାଗେଣ ତନୁ ତାର କମ୍ପଇ ଅରହର
ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ରାଜ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ନୃପବର ।
ଅତୀଥ ସୁରଭିକି କଟକକୁ ନେବା
ପଛେ ଯାହା କରିପାରୁ ଯେ ରଷିକି

ଦେବା । ୬୦

ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ସୁରଭିକି ନେଲା
ଜାଣି ସୁରଭି ଯେ ରଷିକି ବୋଇଲା ।

ବୋଇଲା କିମ୍ପାଇ ତୁ ଅଦୟା କଲୁ ମୋତେ
ମୋହୋରତ ଦୋଷ କଲା ନାହିଁଟି
ତୋତେ ।
କିମ୍ପା ଉପେଖିଲୁ କିବା ଅବିଗୁଣ
ବଞ୍ଚିଷେ ବୋଲନ୍ତି କାମଧେନୁ ଶୁଣ ।
ମାଗୋ ବଳେ ରାଜା ହାଦେ ନେଉଁଅଛି
ତୋତେ

କିମ୍ପାଇ ସୁରଭି ମୟ ବୋଲୁ ମୋତେ ।
ରାଜା ବାହୁବଳେ ତପ ଆମ୍ଭେ କରୁ
ବନ ପରବତ କନ୍ଦରେ ଦିନ ହରୁଁ । ୭୦
ରଜାକର କଲ୍ୟାଣ କରୁ ଆମ୍ଭେ ନିତି
ଅଗ୍ନିମୁଖେ ସମର୍ପୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଆହୁତି ।
ତେଣେ ଦେବେ ହୁଅନ୍ତି ପରମ ତୋଷ
ଦିଗପାଳେ ପାଳନ୍ତି ଉପୁଜନ୍ତି ଶସ୍ୟ ।
ଶସ୍ୟ ବର୍ଷମାନେ ପ୍ରଜାୟେ ବ୍ରତନ୍ତି
ପ୍ରଜାକର କ୍ଷେମେ ନୃପତି କୁଶଳ ହୁଅନ୍ତି ।
ନୃପତିର ତୋଷେ ବଳମାନ କାୟେ
ରାଜା ବଳମାନେ ଅଭରି ପଜାୟେ ।
ଅଭରି ପଳାବନ୍ତେ ଦୁଷ୍ଟ ରୟ ନାହିଁ
ଦୁଷ୍ଟ ନ ଥିଲେ ସେ ରହିଁ ଯହିଁ ତହିଁ । ୮୦
ଯହିଁ ଥିଲେଣ ଯେ ନିର୍ଭୟେ ତପ କରି
ତେଣୁ ସେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ଅବୁଁ ତପଋଣା ।
ତପାମାନକର ରାଜା ଧର୍ମପିତା
ରାଜାର ସେ ତପା ଅଟଇ ଦେବତା ।
ଦେବତା ଆରାଧନା କରନ୍ତି ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ
ସେ ସେ ସୁଜ୍ଞ ଜନେ ପୁରାଣେ ବଖାଣି ।
ରାଜା ହୋଇ ଯେବେ ଦୁଷ୍ଟ ପଣ କରଇ
ଧର୍ମ ନ ଥାପିଣ ପର ଆୟେ ହରଇ ।
ମୁଁ କିସ କରିବି ଶୁଣସି ଗୋ ମାୟେ
ମୁଁ କିମ୍ପା ବିଜୋହିବି ମୋହୋର ବିର
ଆୟେ । ୯୦

ନୃପତି ବଳେ ତୋତେ ଯାଉଅଛି ଘେନି
ମୁହିଁ କିସ କରିବି ଶୁଣ ଗୋ ନନ୍ଦିନୀ ।
ଶୁଣି ସୁରଭି ଯେ ବଞ୍ଚିଷକର ବାଣୀ

ଖରତର ନିଶ୍ବାସ ନିଘାତ ବାତ ଜାଣି ।
 ହେମା କରିଣ ଯେ ରାବେକ ଦେବୀ ଦେଲା
 ଦେବ ସନ୍ଧ୍ୟା ତହୁଁ ଉପଗତ ହେଲା ।
 ଶିଫରୁ ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳ ହୋଇଲାକ ଜାତ
 ଚାରି ଖୁରାବୁ ଜାତ ସେ ହୋଇଲେ ଦକତ ।
 ହାଣ ହାଣ ମାର ମାର ଶୁଭକ ଶବଦ
 ଶୁଣିଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ହୋଇଲେ ତବଦ । ୧୦୦
 ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ଓହୋବଳ ଥାଠ
 ରାଜାର ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଉ ନ ପାଇଲେ ବାଟ ।
 ସୁର ଅସୁର ନନ୍ଦିନୀ ଜାତ କଲା
 ତାହାଙ୍କର ହାଥରେ ରାଜାର ବଳ ମଲା ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରର ଶତେକ ପୁତ୍ର ଥିଲେ
 ଅନେକ୍ଷତ ଭାଇ ଯୁଦ୍ଧରେ ତାର ମଲେ ।
 ଗୋଟିୟେ ଉତ୍ତରି ନଇଲେ ସଜନି
 ପକାଇଲେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସଙ୍କୋଚ ମନ
 ଘେନି ।
 ସଙ୍ଗରେ କେଷ ପୁତ୍ରକୁ ଘେନି ଗଲା
 ନିଜ ପୁରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା । ୧୦
 ଅଭିମାନେ ପୁତ୍ରକୁ ଯୁଦ୍ଧରାଜା କରି
 ଭାରିଯାକୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନିଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ହେମାଞ୍ଚଳେ ଯାଇ ଅନେକ ତପ କଲା
 ପୁଣି ହିଁ ଚାରି ପୁତ୍ର ସେ ଉପୁଜିଲା ।
 ହରିଚନ୍ଦନ ମଧୁଚନ୍ଦନ ହିତଚନ୍ଦନ ନାମ
 ମୋହଚନ୍ଦନ ଘେନି ଚାରିହେଁ ଉତପନ ।
 ପୁଣିହିଁ ରାଜାର ଚାରିପୁତ୍ର ହୋଇଲାକ ଜାତ
 କି ଜାଣି ପୋୟେ ଯେ ଅପୂର୍ବ ସୁରଜିତ ।
 ଅନେକ ତପ ଯହୁଁ ଗାଧୁସୁତ କଲା
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ତାକୁ ଇଶ୍ୱର ବର
 ଦେଲା । ୧୦
 ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ତହିଁ ହୋଇଲା ପରାପତ
 ବର ପାଇ କୋପେ ଆସଇ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ।
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲାକ ଯାଇ
 କୋପେ ମଢ଼ିଆରେ ଅଗ୍ନି ଲଗାଇଲା
 ନେଇଁ ।

ଯହୁଁ ସେ ମଢ଼ିଆରେ ଲାଗିଲାକ କୁଇ
 ତ୍ରିଦଶ ଘେନି ବଶିଷ୍ଠ ବାହାର ଯେ ହୋଇ ।
 ଦେଖି କଉଶିକ ଯେ ଅସଂଖ୍ୟ ପେଷି
 ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ନିବାରଇ ମହାରଷି ।
 ଦେବ ଅସୁମାନ ହୋଇଲା ବିଅର୍ଥ
 ମୁନିର ରୋମମୁକୁଁ ହୋଇଲାକ ଜାତ । ୩୦
 ସ୍ୱର୍ଗେଣ ଥାଇ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ସୁରଗଣ
 ତୋହୋର ହୋ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ନୁହଇଁ ଭଲ
 ପୁଣି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣକର ଶ୍ରୀତ ନୁହଇ ସମ ସରି
 ବଶିଷ୍ଠର କୋପେ ଆଜି ନାଶିବ ବସୁନ୍ଧରୀ ।
 ତୁ ହୋ ନୃପମଣି ନ କରସି ସମର
 ଆମ୍ଭର ବୋଲ କର ବେଳେକ ଅପସର ।
 ଶୁଣିଣ ଗାଧୁସୁତ ହୋଇଲା ମଉନ
 ତପାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ମନେ ମନ ।
 ବଶିଷ୍ଠର ଶାନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗର ବୋଲ ଶୁଣି
 ତପଇ ସେ ସାର ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଜାଣି । ୪୦
 ଲକ୍ଷ୍ୟାୟେ ନୃପବର ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
 ଅଯୁଧ୍ୟା ପୁରରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା ।
 ପୁତ୍ର ଭାରିଯାକୁ ଥୋଇଲାକ ତହିଁ
 ସାଗର କୁଳକୁ ଗଲା ତପ କରିବାର ପାଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପଣ୍ଡରନ୍ତି ଶୁଣ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ
 ସେ ବେଳେ କେ ଅଯୁଧ୍ୟାରେ ଅଟଇ
 ନରିହ ।
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଲଇ ତୋହୋର ଉପର
 ବଂଶରେ ରାଜା
 ସୁଚିତେଣ ପାକୁଥିଲେ ଜନ ପ୍ରଜା ।
 ଅସଂଖର ପୁତ୍ର ବସୁ ନାମ ହୋୟେ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ତାରେ ପାରତି ଉପୁଜାୟେ । ୫୦
 ବଡ଼ ପ୍ରତାପୀ ସେ ଅଟଇ ମହାପତି
 କଉଶିକ ନେଇ ଥୋଇଲା ତହିଁ ଯୁବତୀ ।
 ପୁତ୍ର ସହିତେଣ ସମର୍ପଣ କରି
 ତପ କରିଗଲା ମନେ କୋପଧରି ।

ବସୁ ରାଜା ତାହା ସମ୍ଭାଳଣ କଲା
 କାଳେ ନରପତି ସ୍ୱର୍ଗକଇ ଗଲା ।
 ବିଷ୍ଣୁପାରୁଣ ବୋଲି ତନୟେ ତାହାର
 ଅଯୁଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟେ ସେ ହୋଇଲା ନୃପବର ।
 ସତ୍ୟବ୍ରତ ବୋଲି ଯେହାର କୁମର
 ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର । ୬୦
 ପିତା ସ୍ନେହଭାରେ ଯୁଗ ରାଜା କଲା
 ସକଳ ସମ୍ପଦ ଅର୍ଥ ସମର୍ପିଲା ।
 ଦିନେକ ସତ୍ୟବ୍ରତ ନଗ୍ର ଭ୍ରମି ଯାଇ
 ଦେଖିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଝିଅ ଅବିଭାଜ ।
 ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଲାଣି ଯୁବା
 ସାନ୍ତିଶେ ବର ନ ପାଇଁ ନୋହିଅଛି ବିଭା ।
 ଦୁଆରେ ଉଭା ହୋଇ ଅଛଇ ସୁନ୍ଦରୀ
 ସତ୍ୟବ୍ରତ ଦେଖି ମଦନ ଶରେ ଘାରି ।
 ସେହି ସେ କନ୍ୟା ଯେ କୁମରକୁ ଚାହିଁ
 ଅଥର ଶ୍ୟାମାର ମଦନେ ବଶ୍ୟ
 ହୋଇ । ୭୦
 ଦୁଇ ମନ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ଏକମତ
 କନ୍ୟାକୁଇ ଘେନି ଅଭିଳା ରାଜପୁତ୍ର ।
 ନିଜ ପୁରେ ନେଇ ରମଣୀ ଭୋଗ କଲା
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜାଣି ସିଂହଦ୍ୱାରକଇ ଗଲା ।
 ଗୁହାରି କରତେଣ ଜାଣିଲା ନୃପବର
 ସତ୍ୟବ୍ରତ ରାଜା ବୋଲଇ ଉତ୍ତର ।
 କିରେ ପାପିଷ୍ଠ ତୁ କଲୁ ମନ୍ଦ କୃତ୍ୟ
 ରମଣୀ କେହ୍ନେ କଲୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୋହିତ ।
 ରାଜା ବୋଲିଣ ଯେ ସାରିଲି ତୋତେ ଟାକା
 ମୋହୋର ଆଉଁ ଆଉଁ କରୁଅଛୁ
 ତକା । ୮୦
 ଯଥା ତୁ ଚଣ୍ଡାଳରେ ନ ଥାଅ ମୋର ପୁର
 ତାହା ଶୁଣି କୁମର ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ନଗ୍ର ବାହାରେ ରହିଲା ଆଶ୍ରମେକ କରି
 ବଶିଷ୍ଠ ମୁନିକି କୋପମନ ଧରି ।
 ବିଚାରିଲା ପିତା ଅବା ମୋତେ କୋପ କଲା
 ଯେ ଯେ ମନ୍ତ୍ରୀ କିବା ତିଆରଣ ନ କଲା ।

ମୁହିଁ ବନବାସୀ ହୋଇଲି ତହୁଁ
 ଯେହାର ବଜଗୁନ୍ୟ ଅଛଇ ମନେ ଯହୁଁ ।
 ଯେତେକ ବିଷ୍ଣୁ ସେ ରାଜାର କୁମର
 ଦୁଃଖେଣ ରହିଲା ସେ ନଗ୍ରର ବାହାର । ୯୦
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକର କୁଟୁମ୍ବ ଯହିଁ ଥିଲା
 ହେଲେଣ ନୃପତି ସେ ତାହା ପାଶୋରିଲା ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ନ କହିଲେ ଅହନ୍ତା ମନେ ଧରି
 ତେଣୁ ସେ ଦୁଃଖ ପାଇଲେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
 ନାରୀ ।
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କାଳ ଯହୁଁ ପଡ଼ିଲାକ ଆସି
 ଅଷ୍ଟଗୋଟି ପୁତ୍ର ଘେନି ଭାଲଇ ବାଳୀ
 ବସି ।
 କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି ମୁଁ ଯିବି କେଉଁ କତି
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଦେଖି ପଳାଇଲାକ ମୋର ପତି ।
 ରାଜାର ଗୋଚରେ ସେ ସମର୍ପଣ ମୋତେ
 ଗଲା
 ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ ପାଇ ଯେ ମୋତେ
 ପାଶୋରିଲା । ୧୦୦
 କେ ମୋତେ ପୋଷିବ କାନ୍ତାରର କାଳେ
 ଦଶଦିଗକୁ ତାହିଁ ସେ ହୋଇଲା
 ଅନ୍ତରାଳେ ।
 ବୋଲଇ ଉପବାସେ ପାରିବି ମୁହିଁ ଆଜଂ
 ପୋୟେ ମୋର ସାନ ଯେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ଅନ୍ନ
 ଖାଇ ।
 ବାବୁ ବିଧାତାରେ ରାଜାର ମୁହିଁ ରାଣୀ
 ଯେତେ କଷ୍ଟ ବିହିରେ ଦେଲାକ ମୋତେ
 ପୁଣି ।
 ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ବିହୁନେ ମୁଁ ବଂଚିବି କେମତେ
 ଭୋ ଧର୍ମଦେବତା ପ୍ରତିକାର କର
 ମୋତେ ।
 ଯେତେ ବିଘ୍ନରିଣ ରୋବୋଇ ମହାସ୍ୟତା
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପାହିଲାକ ରାତି । ୧୦
 ଭାବିଲାକ ମୋର ଆନେ ପାର ନାହିଁ
 ପୁତ୍ରକ ହାଟରେ ବିକିବଇଁ ନେଇ ।

ଯେ କଥା ଦୃଢ଼କରି କଲାକ ସନମତ
 ପୁତ୍ରକ ବସାଉଁ ବୋଲଇ ତହିଁ ମାତ ।
 ଶୁଣ ମୋର ବାବୁରେ ଦୁଃଖିର ତନୟେ
 ମହରଗ ଦେଖିଣ ପିତା ଛାଡ଼ିଣ ପଳାୟେ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ବାବୁରେ ପୋଷିବି ତୁମ୍ଭ
 ଅହନ୍ତା କଲେ ବାବୁ ବଶିଷ୍ଠ ତପୋବନ୍ତ ।
 ରାଜାକୁ ପିତା ତୁମ୍ଭର ସମର୍ପଣ ଗଲା
 କର୍ମର ବିଧାକେ ନୃପତି ପାଶୋରିଲା । ୨୦
 ଯେତେଦିନ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଣ ବ୍ରତଲ
 ଜାଉ ପେଇ ଭଣି ଦୁଃଖେଣ ଦିନ ନେଲ ।
 ଭିକ୍ଷାହିଁ ନ ପାଇଲି କାଲି ମାଗି ଯାଇ
 ଅଷ୍ଟପ୍ରାଣୀ ବାବୁରେ ଜାଇଁମ କେମନ୍ତ
 ହୋଇ ।
 ଗାଲ୍ୟଭକୁ ବିକି ଆଣିମି କିରେ ଧନ
 ନୋହିଲେ ତୁମ୍ଭରେ ନ ମିଳଇ ଅନ୍ନ ।
 ସେହି ବ୍ରତବ ବାବୁରେ ପର ଘରେ ଆଜଂ
 ତୁମ୍ଭେ ଜାଇଁବରେ ଆନେ ପାର ନାହିଁ ।
 ମାତାର ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି କୁମର
 ଗାଲ୍ୟଭ ବୋଲଇ ଯେ ଅଟଇ
 ବେତାର । ୩୦
 ମୋତେ ବିକିଲେ ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ସୁଷ୍ଠେ
 ଥିବ
 ଯେହା ସେ ନିର୍ଜା ଯେବେ କରିଛି ଦଇବ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବକା ହୋଇଲା ଆଗୁସାର
 ପଛେଣ ଜନନୀ ଗୋଡ଼ାଇ ତାହାର ।
 ନୟନୁଁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଲଇ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ
 ପିହିଲା ବସନେ ତାହା ପୋଛଇ ଘନେ
 ଘନେ ।
 ଆବର ସାତ ପୁତ୍ରେ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇଁ
 ଅଯୁଧ୍ୟାର ହାତେ ମିଳିଗଲେ ଯାଇଁ ।
 ଗାଲ୍ୟଭକୁ ଆଗ କରିଣ ଅଛନ୍ତି ବସି
 ବିକିବ ବୋଲି ତାହାକୁ ଯତନ ହିଁ
 ଭାଷି । ୪୦
 ହାଟ ବେଲ ହିଁ ଭାଜିଲା କେହି ଘେନନ୍ତା
 ନୋହିଲା

ନଗ୍ରଯାକ ଦୁଇଇ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ।
 ନଗ୍ରପ୍ରାନ୍ତେ ଯାଇ ବସି କାନ୍ଦୁଣ ଅଛନ୍ତି
 ନଗ୍ର ବାହାରେ ଯାଇ ସତ୍ୟବନ୍ତକୁ
 ଦେଖନ୍ତି ।
 କୁମର ପତାରଇ କିମ୍ପାଇଁ ଶୋକ କର
 କନ୍ୟା ବୋଇଲା ବାବୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ
 ଆମର ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରାଜାର ମୁଁ ଅଟଇ ଘରଣୀ
 ଯେ ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର ମୋର ଅଟନ୍ତି କୁମରମଣି ।
 ମୋହୋର ଭ୍ରାତାର ଅଯୁଧ୍ୟା ରାଜାର ପାରିତି
 ତେଣୁ ସେ ଆମକୁ ଯେଥେ ଛାଡ଼ିଗଲେ
 ଯତି । ୫୦
 କେତେଦିନ ରାଜା ସମ୍ପାଳିଣ ଥିଲା
 ସମୟେକ ଭୋଲ ହୋଇଁ ନୃପତି
 ପାଶୋରିଲା ।
 ବଶିଷ୍ଠ ଯେ ରାଜ୍ୟେ ଅଟଇ ଯହୁଁ ମନ୍ତ୍ରୀ
 ତେଣୁ ସେ ଯେଥୁ ଦୁଃଖୀ ହୋଇଅଛି ଯିବି ।
 ରାଜା ପାଶୋରିଲା ମନ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ନ କହିଲା
 ଅହନ୍ତା ଖଣି ଯହୁଁ ହୃଦରେ ବହିଲା ।
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କାଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ଆସି
 ତେଣେ ସେ ପୁତ୍ରମାନ ନ ପାରିଲି ପୋଷି ।
 ଗାଲ୍ୟଭ ନାମେଣ ଯେ ମୋହୋର ସାନପୁତ୍ର
 ହାଟକୁ ନେଇଥିଲି ଯେହାକୁ ବିକିତ । ୬୦
 କେହି କିଣନ୍ତା ନୋହିଲେ ମୋର ବଞ୍ଚି
 ପୁଅନ୍ତ ଘେନି କ୍ରୋଧେ ବାହୁଡ଼ି ଯାଉଅଛି ।
 କାଲି ଉପବାସେ ନ ପାଇଲି ଭିକ୍ଷ
 ତେଣୁ ସେ ଶୁଖିଅଛି ପୁତ୍ରକର ମୁଖ ।
 ଅନାସ୍ର ହୋଇଲି ବାବୁ ଯିବୁ କେବଣ କତି
 ଯେତେକର ହତ୍ୟା ଘେନିଲା ବଶିଷ୍ଠ
 ମହାଯତି ।
 ଯେତେ ବୋଲି ରାଣୀ ରୋବଇ ଉଷ୍ଣ ସ୍ୱରେ
 ଶୁଣିଣ ଆଶ୍ୱାସନା କଲାକ କୁମରେ ।
 ନ ରୋବ ସୁନ୍ଦରୀଲୋ ପୁତ୍ରକୁ ଧନ ଦେବା
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକୁ ଯେ ଆଉ ମୋର ସେବା । ୭୦

ଯେତେ ବୋଲି ଧନ ଦେଲାକ କୁମର
ଶତେକ ଧେନୁ ସମାନ୍ୟ ଯେ କୁମର ।
ଆପଣାର ପାଶରେ ଗୁହାଜଳା ନେଇ
ନିତି ନିତି ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ପଡ଼ି ଦେଇ ।
ଗାଲ୍ୟାନ୍ ତାହା ସଙ୍ଗେ ବିରର ହୋଇଥାଉ
ସତ ଅନୁକର୍ମେ ବିଶ୍ୱାସ ଅଟଇ ।
ଯେତେକ ଧନ ସେ ପୁତ୍ରକୁ ବିକି ନେଲେ
କେତେହେଁକ ଦିନେ ସେ ଧନହିଁ

ସାରିଲେ ।

କାଳ ମହରଗ ଦିନେ ଦିନେ ପଡ଼ି
ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କାତାରେ ଯେ ଅନେକ ଲୋକ
ମରି । ୮୦
ସତ୍ୟବ୍ରତ ଆଶ୍ରମେ ରହିଲେ ଆଠ ପ୍ରାଣୀ
କୁମାର ଆହାର ଦିଅଇ ଯେ ଯେଣୁ ତେଣୁ
ଆଣି ।

ମୃଗ ଶୁକର ମାୟେଂସ ଦେଇଂଣ ସେ ପୋଷି
ଯେମନ୍ତ ଦିନେ କଷୋର ହୋଇ ଥାଏ ।
ଦିନେକ ସେ ସତ୍ୟବ୍ରତ ନ ପାଇଲା କିଛି
ଦେଖିଲା ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ସୁରରି ଚରୁଅଛି ।
କାଷ୍ଠକେ ବିନ୍ଧି ମାରିଆଣି କେଳାଇଲା
ଶୁକର ମାଂସ ବୋଲି ତାହା ଆଣିଦେଲା ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଘରଣୀ ତା'ଘେନିଲା ତୋଷ ଚିରେ
ରନ୍ଧନ କଲା ତାହା ଆହାର ନିମନ୍ତେ । ୯୦
ପୁଅଟ ଦେଇଣ ସେ ଭୁଞ୍ଜିଲା ଆପଣ
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ହୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
ମେରୁ ଉହାଡ଼େ ଯହୁଁ ଆଦିତ୍ୟ ହୋଇଲା
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ଗାଈ ଘରକୁ ନଇଲା ।
ଯୋଗବଳେ ତାହା ଜାଣିଲେ ମହାରଷି
ସତ୍ୟବ୍ରତ ତହିଁକି କୋପ ମନେ ଆସି ।
ବୋଇଲେ ତାହାଳରେ ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ କଲୁ
କାମଧେନୁକୁ ମୋର ପ୍ରାଣେଣ ମାଜଲୁ ।
ଜତିଲୁ ଗୋହତ୍ୟାରେ ପାର ତୋତେ ନାହିଁ
ଆବର ସଦଗତି ପାଇବୁ ତୁ କାହିଁ । ୧୦୦
ପିତା ବଚନ ତୁ ଭାଙ୍ଗିଲୁରେ ଦୁଷ୍ଟ
ସକଳ ପାପରେ ସେହୁ ଅଟଇ ଗରିଷ୍ଠ ।

ଆବର ବ୍ରାହ୍ମଣର ହରିଲୁ ଦୋହିତା
ଯେହାକର ପ୍ରାଣିତରେ ନ ବିହିଲା ବିଧାତା ।
ଯେ ସେ ଦୁଇ ପାପ ଅଟଇ ଦୃତାର
ଯେବେ ପୁଣି ଗୋହତ୍ୟା କଲୁରେ ପାମର ।
ଯେ ତିନି ପାପକୁ ବିରର ନ କଲୁ
ଅଧର୍ମ କଥାକୁରେ ବହୁତ ମନ ଦେଲୁ ।
ତ୍ରିଶକୁର ନାମ ଆଜହୁଁ ତୋହୋର ହେଉ
ଯାବତ କାଳକଲ ଅପକାରତି

ରହିଥାଉ । ୧୦

ଯେତେ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ମହାରଷି
ସତ୍ୟବ୍ରତ ମନେ ଅନେକ ଭାଲଇ ବସି ।
ଯେ ଦେହ ଆଉ ମୁଁ ଗଣିବି କେତେ କାଳ
ମନେ ବିଚାରଇ ହୋଇଲି ତାହାଳ ।
ଯେ ସେ ବିରର ସେ ଦେଶାତର କଲା
ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକୁ ଦେଖିଲା ।
ତପେ କଉଶିକ ହୋଇଲେନି ଗଷି
ସତ୍ୟବ୍ରତକୁ ତାହିଁ ପରରଇ ହସି ।
ବାବୁ କିରାତ ରୂପତ ଦେଖିଲି ତୋହୋର
ଆତ୍ମା ବିକଳିତ ହୋଇଲା ମୋହୋର । ୨୦
କୁମର ବୋଇଲା ଶାପେଂ ମୁହିଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ହୋଇଲି

ନିରିମାଣି ।

ତୁ ଯେ ତୋହୋର କୁଟୁମ୍ବ ଥୋଇଲୁ
ଅଯୁଧ୍ୟାୟେ
ଦୃଢ଼ିକ୍ଷ କାଳେ ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାୟେ ।
ରାଜା ପାଶୋରିଲା ଅଭୟୁର୍ଯ୍ୟ ପଣେ
ବଶିଷ୍ଠ ନ କହିଲେ ଅହତା କାରଣେ ।
ପୁତ୍ରତ ଘେନିଣ ସେ ତୋହୋର ଘରଣୀ
ବହୁତ ଦୁଃଖ ସେ ଯେ ପାଇଲା ତରୁଣୀ ।
ମୁହିଁ ତାହାର କଷ୍ଟ ଦେଖିଲଇଁ ଯହୁଁ
ମୋହୋର ସନ୍ନିଷ୍ଠେ ରୁହାଇଲି ତହୁଁ । ୩୦
ମୃଗ ସୟେମର ଆଶଇ ନିତି ମାରି
ପୁତ୍ର ଭାରିଯାକୁ ତୋର ଦିଅଇଁ ତପଚାରୀ ।
କେବଣ ହିଁ ଦିନେ ନ ପାଇଲି କିଛି
ଦେଖିଲି ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ଗାଈ ଚରୁଅଛି ।

ତାହା ମୁହିଁ ଆଣି ବିନ୍ଧି କେଳାଇଲି
ତୋହୋର କୁଟୁମ୍ବ ତାହା ନେଇ ଦେଲି ।
ଶୁକର ମାୟେଂସ ବୋଲି ତାହା ଭୁଞ୍ଜାଇଲି
କୁକାଳ ଦେଖିଣ ଗୁପ୍ତ ମୁହିଁ କଲି ।
ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି ଜାଣି କୋପେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ
ଯାଅରେ ତାହାଳ ତୁ ହୁଅରେ

ବୋଇଲେ । ୪୦

ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଯେ ତୋତେ ବଶିଷ୍ଠେ
କଲେ କୋପ

ଶୁଣିଣ କିଏ ବୋଇଲା ତୋହୋର ବାପ ।
ସତ୍ୟବ୍ରତ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ମହାରଷି
ପିତାଙ୍କର ମୁହିଁ ଯେ ଅଟଇ ବଡ଼ ଦୋଷୀ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୋହିତାୟେ ଥିଲା ଅବିଭାଜ
ତାହାକଇ ହରିଲି ମୁଁ କାମେଣ ବଶ
ହୋଇ ।

ତାହା ଶୁଣି ପିଅର ମୋତେ କୋପ କଲା
ନଗରୁ ମୋତେ ସେ ବାହାର କରିଦେଲା ।
ବଶିଷ୍ଠ ନ କହିଲା ପିତାର ଅଗ୍ରତେ
ତେଣୁ ସେ ଉପେକ୍ଷା କଲା ତାତ
ମୋତେ । ୫୦

ନଗ୍ର ବାହାରେ ମୁଁ କୁଡ଼ିଯାୟେ କରି
ଜୀବ ମାରିଣ ମୁଁ ସୁସ୍ତେ ବଞ୍ଚଇ ତପରୀ ।
ଯେସନ ସମୟେ ଦେଖିଲି ତୋର ନାରୀ
ହାଟକୁ ଯାଇଥିଲା ସେ ପୁତ୍ରକୁ ବିକ୍ରେକରି ।
ବିକ୍ରେ ନ ଗଲା ସେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା
ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର ଘେନି ସେ ଅନେକ ଶୋକକଲା ।
ମୁହିଁ ପରରିଲି କିମ୍ପା ବାଳୀ କାନ୍ଦୁ
କିୟେ ତୋହୋର ନାଶିଲା କୁଳ ଗୋତ୍ର
ବନ୍ଧୁ ।

ଗାଣୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଘରଣୀ
ଅନ୍ନ ଶାସ୍ତି ମୋତେ ବିଧାତା ଦେଲା
ଆଣି । ୬୦

ପୁତ୍ର ବିକିତ ମୁଁ ନ ପାଇଲି ଧନ
ତେଣୁ ସେ ବିକଳିତ ଅଟଇ ମୋର ମନ ।

ତାହା ଶୁଣି ମୁହିଁ ପାଇଲି ବଡ଼ ଚିନ୍ତା
ସମ୍ଭାଳିଲି ନେଇ ତୋହୋର ପୁତ୍ର ବନିତା ।
ତାହା ଜାଣି ମୋତେ ବଶିଷ୍ଠ କୋପ କଲା
ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ଚାଷ୍ଟାଳ ବୋଲି ମୋହୋର ନାମ
ଦେଲା ।

ତେଣୁ ମୁହିଁ ଲାଜେ ସେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲି
ଦେଶାନ୍ତର କରିବାକୁ ମୁଁ ଅଇଲଇଁ ବୁଲି ।
ଯୋଗେ ତୋହୋର ମୋହୋର ହୋଇଲାକ
ଭେଟ

ପାରୁ ଯେବେ ମହାତମା ଫେଡ଼ ମୋହୋର
କଷ୍ଟ । ୭୦

ଶୁଣିଣ ବୋଲଇ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମହାରଷି
ମୋହୋର ମହିମା ତୁ ଦେଖ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ।
ଯାବତ କାଳକଇ କଥା ଗୁହାରିବି
ଯାଗ କରି ତୋତେ ସ୍ୱର୍ଗେ ବାସାଇବି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲା
ସକଳ ତପତାରାଜି ନିମନ୍ତଣ କଲା ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କର ଭୟେ ଅଇଲେ ସର୍ବରଷି
ତାହାକୁ ବାହୁଡ଼ାଇ ବଶିଷ୍ଠେ ନେଲେ ଆସି ।
ବୋଇଲେ ଚାଷ୍ଟାଳ ତ କରିବ ସେ ଯାଗ
ତୁମ୍ଭେ କେହ୍ନେ ତାହାକୁ ଦେବ ହବି

ଭାଗ । ୮୦
ଯେହା ଶୁଣି ବାହୁଡ଼ିଗଲେ ସର୍ବ ରଷି
ଶିଷ୍ୟଗଣେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକୁ କହିଲେ ଯେ
ଆସି ।

ଶୁଣିଣ କୋପକଲେ ଗାଧୁର ତନୟେ
ଚାଷ୍ଟାଳମାନନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣଦାକ୍ଷା ଦିୟେ ।
ଆଗାଧ୍ୟା ପରମାଣେ ଶିଖିଲେ ଚାରିବେଦ
ଜାଣିଲେ ମନ୍ତ୍ରପୂଜା ଅଜ୍ଞାନ୍ୟାସ ମୁଦ୍ରା ଭେଦ ।
ପଡ଼ି ତ୍ରିଶଙ୍କୁରକୁ ବ୍ରହ୍ମ ଯାଗ କଲା
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ଆରମ୍ଭିଲା ହୋଇଲା ।
ଯବ ଡିଳ କୁଣ ସମିଧ ଅପାର
ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲେ ଦଣ୍ଡିଣ ସିନ୍ଦୂତାର । ୯୦

ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ସମର୍ପିଲେ ନେଇ
ଦେବତାଗଣମାନେ ଭାଲନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗେ ଆଜଂ ।

ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହଇ ଶୁଣ ରଘୁନାମ
ଚାଷ୍ଟାଳ ନୁହଇଁ ଯାଗକୁ ଭାର୍ଜନ ।
ଯେତେ ବିଚାରିଣ ନଇଲେ ସର୍ବସୁର
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମନେ କୋପ ଗରୁଡ଼ର ।
ବୋଇଲେ ଆନ ଦେବତା ମୁହିଁ ଭିଆଇବି
ଯେତେ ବୋଲି ଅଗ୍ନିରେ ସମର୍ପିଲେ ହବି ।
ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲେ ବିକଳ
ନିଶ୍ଚୟେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କରିବ ଆନ

ଦିଗପାଳ । ୧୦୦
ଯେତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଦେବଗଣ
ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଆଇଣ କହନ୍ତି ବଚନ ।
ନ ଶୁଣଇ ମୁନି କୋପେ ପରତନ୍ତ
ବୋଇଲା ତ୍ରିଶଙ୍କୁ ଯାଅସି ସ୍ୱର୍ଗଖଣ୍ଡ ।
ମୁନିର ଆଗାଧ୍ୟାରେ ଗଲାକ ନୃପତି
ଦବତା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ସେ ବୋଲନ୍ତି
ଉର୍ଧ୍ବଗତି ।

ତ୍ରିଶଙ୍କୁରକୁ ସେ ବାହୁଡ଼ି ବୋଇଲେ
ଭସ୍ମ ହୋଇବୁ ତୁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଅଇଲେ ।
ଦେବଙ୍କର ବୋଲେ ସେ ବାହୁଡ଼ଇ ନୃପତି
ରକ୍ଷାକର ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ହୋ ପଡ଼ିଲା

ଦୂର୍ଗତି । ୧୦
ଅତି ବିକଳ ହୋଇଁ ତାକଇ ସତ୍ୟବନ୍ତ
କୋପେଣ ପ୍ରଜଳିତ ଗାଧୁରାଜା ସୁତ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବତାକୁ କରିବି ମୁଁ ଆନ
ଯେତେ ବିରାଜି ମୁନି କରଇ ପୁଣି ହୋମ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
କିମ୍ପା ଅବିଚାର ତୁ କରୁଛୁ ଜଗତ ।
ଚାଷ୍ଟାଳ ସ୍ୱର୍ଗେ ଆସି ବସିବ କେମତେ
ଯେ କଥା ସିଦ୍ଧ କି ହୋଇବ କଦାଃତେ ।
ଦେବଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ବସିବ କେହ୍ନେ ଯାଇ
ଯେହା ତୁ ବିରାଜି ହୋ ନ କର କିସ
ପାଇଁ । ୧୦

ନୁହସି ବଇରାଗ ଶାନ୍ତି ମନ ଧର
ମହତ ହୋଇ ତୁ ଅବେତାର ନ କର ।

ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନେ ବୋଲଇ ଗାଧୁସୁତ
ତୁ ସେ ପିତାମହ ଅତୁ ଜଗତର ତାତ ।
ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ଯେ ମୋହୋର ହିତେ ଥିଲା
ପୁତ୍ର ଭାରିଯା ମୋର ସେ ମହରଗେ
ପୋଷିଲା ।

ଯେଥକୁ କାରଣ ମୁଁ କରିବି ଅବଶ୍ୟ
ଭୁଞ୍ଜାଇବି ଅମୃତ ଦେବି ସ୍ୱର୍ଗ ବାସ ।
ଧାତା ବୋଇଲେ ଏ ନୁହଇଁ ଉଚିତ
ବଶିଷ୍ଠ କୋପେ ଚାଷ୍ଟାଳ ସତ୍ୟବ୍ରତ । ୩୦
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ କୁଣଧାରୀ
ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ମୋତେ ସେ ବହୁତ ଉପଗାରି ।
ତାହାକୁ ସ୍ୱର୍ଗେ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ବସାଇବି
ଯାବତ କାଳକଇ କଥା ଗୁହାରିବି ।
ଶୁଣିଣ ବିଧାତାର ନ ସୁରଇ କିଛି
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମହା କଟାଳ କରିଅଛି ।
ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ଅଛି ଅଧା ସ୍ୱର୍ଗେ ରହି
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲଇ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଅନରୂପେ ସ୍ଥାନ ଯେହାକଇ ଦେବା
ମୋହୋର ବଚନେ ତୁ ସନ୍ତୋଷ
ହୋଇବା । ୪୦

ଶୁଣି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସନ୍ତୋଷ ମନ ହୋଇ
ଦଣ୍ଡିଣ ସ୍ୱର୍ଗେ ତାକୁ ବସାଇଲେ ନେଇ ।
ସ୍ୱର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ ଉଠିଲାକ ରାବ
ଧନ୍ୟ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ଭାବ ।
ଗୋହତ୍ୟା କରିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରୀରା ହରି
ଆବର ପିଅର ବଚନ ଗ୍ରସ୍ତ କରି ।
ଯେ ସେ ତିନି ପାପ ଯେବଣ ଜନ କଲା
ବଶିଷ୍ଠ ଯାହାକଇ ଚାଷ୍ଟାଳ ବୋଇଲା ।
ଦେବେ ନ ଚାହିଁଲେ ମହାପାପୀ ବୋଲି
ତାହାକୁ ସ୍ୱର୍ଗେ ବସାଇଲୁ ପେଲି । ୫୦
ବାବୁ ମହାତମା ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ଧର୍ମ
ତୋହୋରେ ଯେ କରି ହୋଇଲା ଯେତେ
କର୍ମ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବେ ସ୍ୱର୍ଗକର ଗଲେ

ସକଳ ରାଜା ଶୁଣି ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ଶୁଣି ତୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଯେ ମୁନିର ମହିମା
 ଯେହାକଳ ପ୍ରଶଂସା ଯେ କଲା ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଯେ ଯେହା ପଢ଼ଇ ଶୁଣଇ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ
 ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀରା ହରଣ ଦୋଷ ଯାଇ ଜଣି ।
 ଗ୍ୟାନେ ଅଗ୍ୟାନେ ଯେ କରଇ ମନ୍ଦ କୃତ୍ୟ
 ଯେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଶୁଣିଲେ ନ ବାଧଇ ଦୁରିତ । ୭୦
 ଯେ ସେ ଅବା ଯୋଗେ କରନ୍ତି ଗୋରୁବଧ
 ଯେହା ଶୁଣିଲେ ଆତ୍ମାକୁ ନୁହଇ ବିରୋଧ ।
 ପିତାର ବଚନ ଯେ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ମନ୍ଦପଣେ
 ସେ ଦୋଷ ବାଧା ନ ଲାଗଇ ଯେଣେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର ଯେ ସାମବେଦ ବାଣୀ
 ବାଲମିକି ମହାମୁନି ଯାହା ସେ ବଖାଣି ।
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହଇ ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ
 ଜନେକ ମହାରଷି କରିଅଛି ମହାଯାଗ ।
 ତହିଁ ମିଳିଛନ୍ତି ଅନେକ ମୁନିଗଣ
 ଯହୁଁ ଶୁଣିଲେ ସେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କର
 ଯେସନେକ ଗୁଣ । ୭୦
 ଅନେକ ପ୍ରଶଂସା ତାଙ୍କୁ କଲେକ ସର୍ବଯତି
 ଯେ ସେ ଗାଧୁଥିବୁ ଧନ୍ୟ ଯେହାର କାର୍ତ୍ତି ।
 ଥୋକାୟେ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଶରବଣେ ଶୁଣିଥିଲୁ
 ପୂର୍ବର ଗାନ୍ଧ୍ୟ ହାଦେ ନୟନେ ଦେଖିଲୁ ।
 ଯେଥର ପୂର୍ବକଥା କହ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ
 ତିର ହୋଇ ମୋର ପରମ ସାନନ୍ଦ ।
 ମୁନିମାନେ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୋତାବନ୍ତ
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅଗ୍ରତରେ କହଇ ଗଉଡ଼ମଙ୍କର
 ସୁତ ।
 କହଇ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ପୂର୍ବର କଥାମାନ
 ଶୁଣି ତୁ ରଘୁନାଥ କଉଶିକର ବିଧାନ । ୮୦
 ଯହୁଁ ସେ ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ସ୍ୱର୍ଗକଇ ଗଲା
 ତହୁଁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ କୋପକଲା ।
 ବୋଇଲା ତୁ ମୋହୋର ଯାଗକୁ ନଭଲୁ
 ଆସତା ଲୋକଙ୍କୁ ବାହୁଡ଼ାଇ ନେଲୁ ।
 ଯେତେ ରାଗା କିମ୍ବା ସେ ପୃଥୁ ଅଛି ସହି

ଅନ୍ୟାୟେ ଆଚରିଲେ ଧର୍ମ ନାଶ ଯାଇ ।
 ଶତେକ ପୁତ୍ର ମୋର ମଲେ ସୁରଜିତ ହାଥେ
 ତୋହୋର ଯୋଗୁଁ ସିନା ଗଲେ ଯମ
 ପଥେ ।
 ତୋହରିହିଁ ଶତେ ପୁତ୍ର ହତ ହେଉ
 ଯେ ମୋହୋର ବୋଲି ଆନ ବାକ୍ୟ
 ନୋହୁଁ । ୯୦
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଶିଷ୍ୟଗଣ ଘେନି
 ଅଯୁଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ।
 ଦେଖିଲା ଭାରିଯା ଯେ ଅଛି ଦୁଃଖ ପାଇଁ
 ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର ବାଳୀ ସମର୍ପିଲା ନେଇଁ ।
 ପିତାର ଚରଣେ ପୁତ୍ରେ କଲେକ ନମସ୍କାର
 ଘରଣାକି ମୁନି ପ୍ରଶଂସା କଲାକ ଅପାର ।
 ବୋଇଲା ଯେ ମୋହୋର ପୁତ୍ର ସମ୍ଭାଳିଲୁ
 ମହାସ୍ୟତାରେ ତୁ ଗଣିତା ହୋଇଲୁ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ତହୁଁ ଗଲା ତଳି
 ତପ କରିବ ବୋଲି ମନେ ମନେ
 ଭାଳି । ୧୦୦
 ହରିଚନ୍ଦନ ମୋକ୍ଷଚନ୍ଦନ ହିତଚନ୍ଦନ ନାମ
 ମନୋହର ଗାଲ୍ୟର ଅଟନ୍ତି ଅନୁପାମ ।
 ଲୋକରଥ ସୁରଥ ଦେବରଥ ବୀର
 ସଙ୍ଗରେ ଘେନିଣ ଅଷ୍ଟ ଯେ କୁମର ।
 ଯେହାନ୍ତ ଘେନିଣ ଯେ ମୁନି ଚଳିଗଲା
 ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥେ ଯାଇଁ ଅନେକ ତପ କଲା ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
 ହରିଚନ୍ଦନ ନାମେ ସତ୍ୟବନ୍ତର ସୁତ ।
 ଅକାର କତିରେ ସେ ଥିଲା ଅନେକ କାଳ
 କାତିକିଁ ସୁଗରାଜା କଲା ମହାପାଳ । ୧୦
 ଅବେଶ ସ୍ୱର୍ଗକଇ ଗଲାକ ସେ ରାୟେ
 ଅଯୁଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ହରିଚନ୍ଦନ ହୋୟେ ।
 ବଡ଼ାଇ ପ୍ରତ୍ୟାଂ ଯେ ଅଟଇ ତାହାର
 ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେସାୟ ସେ ତ୍ରିଶଙ୍କୁର କୁମର ।
 ଗାକୁସି ଯାଗ କରିଣ ତାର ବୁଧ
 ସକଳ ପଦାର୍ଥ ସେ କଲାକ ଗାଧୁ ସିଧୁ ।

ବିଷ୍ଣୁରଜ କାହାକୁ ଆରାଧ୍ୟ କରିବି
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିକି ମୁଁ ଯାଗରେ ବରିବି ।
 ସେ ମୋହୋର ପିତାଙ୍କୁ ସ୍ୱର୍ଗ ଗତି ଦେଲା
 ଯେହୁ ସେ ମିଳଇ ବୋଲି ନୃପତି
 ବୋଇଲା । ୧୦
 ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥକୁ ସେ ଗଲାକ ଖର କରି
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସନ୍ନିଧ୍ୟରେ ମିଳିଲାକ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ପ୍ରାଣମ୍ୟ କରିଣ ସେ ବୋଲଇ ଶୁଣ ରାଷି
 ମୁହିଁ ତୋହୋର ତହିଁକି ଯତନେ
 ଆସିଅଛି ।
 ଗାକୁସି ଯାଗ ମୁନି କରିବଇଁ ମୁହିଁ
 ତୁମେ ତହିଁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ ଯେ
 ଯାଇଁ ।
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ମହାମୁନି
 ଅଯୁଧ୍ୟାକୁ ଗଲେ ହରିଚନ୍ଦନକୁ ଘେନି ।
 ହରିଚନ୍ଦନ ବରିଲେ ସକଳ ନୃପବର
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ସକଳ
 ସମ୍ଭାର । ୧୧୦
 ନାନା ତୀର୍ଥକୁ ସେ ଅଇଲେ ତୀର୍ଥବାସୀ
 ଅଯୁଧ୍ୟା କଟକେଶ ମିଳିଲେ ସର୍ବେ ଆସି ।
 ପୁର ମଣ୍ଡିଲେ ସେ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲେ
 ଅନୁ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ଅନେକ ଅର୍ଘ୍ୟକ୍ରତ ଦେଲେ ।
 ମୁଷଳ ପ୍ରମାଣେ ଯେ ଅଗ୍ନିରେ ଦେଲେ ଘୃତ
 ହବି ପାବନ୍ତି ସେ ହୋଇଣ ସନ୍ତୋଷ ତିର ।
 ଦେବତାୟେ ଅଇଲେ ମୃତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇ
 ସୋମପାନ କଲେ ପରମ ସୁଖ ପାଇଁ ।
 କଲ୍ୟାଣ କରି ତହୁଁ ଦେବତାୟେ ଗଲେ
 ନିଜସ୍ୱରେ ଯେ ଯାହାରେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲେ । ୧୪୦
 ପୁନ୍ୟ ଆହୁତି ସେ ଦେଲେ ଯାଗ ସାରି
 ଯେ ଯାହାର ଗାନ୍ଧ୍ୟକୁ ଗଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ମୁନିମାନେ ଯେ ଯାହାର ସ୍ଥାନରେ ପରବେଶ
 ହରିଚନ୍ଦନକଇ ବୋଲନ୍ତି ଗାଧୁଶିଷ୍ୟ ।
 ଦିଅ ଦଣ୍ଡିଣା ହୋ ଯିବଇଁ ତପକରି
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ

ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।

ଚାରିଲକ୍ଷ ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଣିଦେଲେ
 କାର୍ଯ୍ୟୁନ୍ୟ ମତ ହୋଇ ଅନେକ ବୋଇଲେ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ନୋହିଲେ ତ୍ରିପୁତି
 ପୁଣି ଆଣି ରାଜା ବୋଲାକ ଲକ୍ଷେ
 ହସ୍ତୀ ୧୫୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶିକୁଳି ଆବର ପାଟକାଢ
 ନେତ ପତନି ଯେ ମଣ୍ଡଣୀ ସୁସଞ୍ଚ ।
 ମୁନି ଗ୍ରାହିତ ଯେ ନ କଲେକ ତାହା
 ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱ ପୁଣି ଆଣିଲା ନରନାହା ।
 ରତ୍ନମୟେ ବାଖର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳେଆର
 କଳା ଶେତ ଚାମର ଯେ ମଣ୍ଡିଲେ ତହିଁର ।
 ଦେଖି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଉପହାସ କଲା
 ଯେଣେ କି ଦକ୍ଷିଣା ହୋ ଶୁଝିବୁ ବୋଇଲା ।
 ଶୁଣି ନୃପବର ଯେ ସହସ୍ରେକ ଯୁବତୀ
 ଅଳଙ୍କାର ଯୋଗକରି ଆଣିଲା ତତ୍ତ୍ୱି । ୧୦
 ମୁନି ବୋଇଲେ ହୋ ଯେଣେ ନୁହଇ କିଛି
 ତୁ ରାୟେ କୃପଣ ଯେ ନ ପାରୁ ଧନ ମୁହିଁ ।
 ରାଜ୍ୟ ତୋର ଦେଲେ ଶୁଝି ନ ପାରିବୁ
 ଯେମାନ ଦେଇ କି ଭଣ୍ଡି ମୋତେ ଦେବୁ ।
 ରାଜା ବୋଇଲା ତୁ ବୋଇଲୁସି ଯାହା
 ଘେନ ମହାମୁନି ଦେବଇ ମୁହିଁ ତାହା ।
 ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲା
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଯେହିତ ନ ଅଣିଲା ।
 ରାଜୁସି ଯାଗ ଯେହା ଅତିଧର୍ମେ କରି
 ଶତେକ ଅଶ୍ୱମେଧ ତହିଁକି ନୁହଇ
 ସମସରି ୧୦
 ସଂସାର କ୍ଷୋଭ ପାଇବାକ ଯେଣେ
 ଏ ଯୋଗେ ଆରାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ମୁନିଗଣେ ।
 ତୁ ସେ ଭଣ୍ଡି ମୋତେ ଆଣିଲୁ ମହାପତି
 ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ହିତେ ହୋଇଲୁ ତୋରେ ପ୍ରୀତି ।
 ଯେତେ ପାପଭାରା ହୋ ବହିଲଇ ଶିରେ
 ଦକ୍ଷିଣା ଦେବାକୁ ତୁ ନିସତ ନୃପବରେ ।
 ରାଜା ବୋଇଲେ ହୋ ଧନ ମୋହାର ନାହିଁ
 ତେଣୁ ସେ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲି ମୁହିଁ ।

ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୋର ଭାରିଯା ପୁତ୍ର ବିକ
 ଆପଣେ ବିକ୍ରେ ହୁଅ ନୃପତି
 ତିଳେକ ୮୦
 ଶୁଣି ହରିଚନ୍ଦନ ହୋଇଲାକ ତୋଷ
 ବୋଇଲା କ୍ଷେଣେ ତୁ ରହ ଗାଧୁଶିଷ୍ୟ ।
 ବିକ୍ରେ ହୋଇ ତୋତେ ମୁଁ ଆଣି ଦେବଇ
 ଧନ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣସି ରାଜନ ।
 ପୃଥୁ ଦେଲୁ ମୋତେ ସମ୍ମୋକ୍ଷ ଯେ ଚିତ୍ତ
 ମୋହୋର ହୋଇଲାଣି ସକଳ ପଦାର୍ଥ ।
 ମୁହିଁ ରାଜା ସେ ସପତ ଦାପା ମହା
 ଯେଥୁ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ମୋହୋର ସେ ହୋଇ ।
 ତୋହୋର ଥିଲାରେ ମୁଁ ଯେ ହୋଇ
 ଅଧିକାରୀ
 ଯେବେ ରାଜ୍ୟ ମୋତେ ଦେଲୁ ସତ୍ୟ
 କରି ୧୦
 ଆବର ଜଙ୍ଗମ କାଟ ପକ୍ଷୀମାନ
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ମୁହିଁ ସେ ରାଜନ ।
 ସବୁକରି ବିର ଅର୍ଥ ପ୍ରାଣ ଧନ
 ମୁହିଁ ସେ କରତା ଅବିବେକ କର୍ମ ।
 ଏ ପୃଥୁ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଯାଅ
 ଶୂନ୍ୟପୁରୁ ଆଣି ଧନ ମୋତେ ଦିଅ ।
 ରାଜା ବୋଇଲେ ଯେ ବିସ୍ମୟେ ମୁଖ ହୋଇ
 କେବଣ ଆନୁ ଧନ ଆଣିମାଇ ଯାଇଁ ।
 ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ବୋଲି ଯେ ସ୍ୱର୍ଗକର ବୋଲି
 ଯେ ଦେହେ ତହିଁକିତ ଭାର୍ଜନ
 ନୋହିଲି ୧୦୦
 କାହୁଁ ଆଣିମି ଧନ କରିବି କିଏ ବୁଧ
 ହରିଚନ୍ଦନ କର୍ଣ୍ଣେ କହନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ତପନିଧି ।
 ବାରଣାସୀ ପୁରେ ଯେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଅଛି
 ରହିଁ
 ବେଦ ପୁରାଣେ ହୋ ଅଛଇ ଯେହା କହିଁ ।
 ତହିଁରେ ଯାଇଁ ବିକ୍ରେ ହୋଇ ଧନ ଆଣି
 ବଶିଷ୍ଠ କହନ୍ତେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଜାଣି ।

କୋପେ ଥରହର କମ୍ପଇ ମହରକ୍ଷି
 ବୋଇଲା ଆଜର ମଧ୍ୟେ ଧନ ଦେସି ।
 ବେଳ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ବାହୁଡ଼ାଇ ଦେବି
 ଦିନେକର ମଧ୍ୟେ ଦେଲେଣ
 ଘେନିବି ୧୦
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ବସିଲା ନିଠାଉ
 କାଶୀପୁରକର ହରିଚନ୍ଦନ ଯାଇଁ ।
 ସଂସାରୀ ମହାଦେଇ ଲୋହିତାକ୍ଷ କୁମର
 ତିନିହେ ପ୍ରବେଶ ବାରଣାସୀ ପୁର ।
 ମଣିକର୍ଣ୍ଣକାୟେ ସ୍ୱାହାନ ଯାଇ କରି
 ପ୍ରାସାଦ ଭିତରେ ଦେଖିଲେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
 ବାଞ୍ଛାକଲେ ବିଶ୍ୱନାଥକର ଚାହିଁ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଧନ ମୁଁ ଶୁଝିବି ଗୋସାଇଁ ।
 ତୋହୋର ଚରଣେ ସ୍ୱାମୀ ପଶିଲି ଶରଣ
 ଯେତେ ବୋଲି ନଗ୍ରେ ବୁଲନ୍ତି
 ତିନିଜଣ ୧୦
 ବିକ୍ରେ ହେବ ବୋଲି ଆପଣେ ତାକ ଦ୍ୟୁତି
 କିଣିମା ଲୋକେ ଦାଣ୍ଡେ ଉତ୍ତାରି ହୁଅନ୍ତି ।
 ସତ ବିଡ଼ିବା ନିମନ୍ତେ ଦେବତା
 ଆନ ଲୋକ ନଗ୍ରେ ନୋହିଲେ ଘେନନ୍ତା ।
 ଯମ ଚାଷ୍ଟାଳ ରୂପେ ରାଜାକୁ କିଣିଲେ
 ଅଗ୍ନି ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଣ ଗାଣାକି ଧନ
 ଦେଲେ ।
 ପୁତ୍ର ରାଣୀ ସହିତେ ବିକେ ହରିଚନ୍ଦ୍ର
 ଯେସନ ସମୟେ ଯାଇ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର କଲେ
 ଦୟ ।
 କିହୋ ନୃପତି ତୁ ଅଳସ କିମ୍ପା କଲୁ
 ମୋତେ ଭଣ୍ଡିଣ ଯେଥେ ଲୁଚି ତ
 ରହିଲୁ ୧୦
 ବେଳ ତିନି ପହର ହୋଇଲାନି ଆସି
 କେତେବେଳେ ଧନ ଭିଆର ନଗ୍ରେ ପଶି ।
 ରାଜା ବିକୋପଇ କର ବୁଦ୍ଧ ଯୋଡ଼ି
 ତୋହୋର ଧନ ମୁଁ ଆଣିଲିନି ଲୋଡ଼ି ।
 ପୁତ୍ର ଭାରିଯା ମୋର ବ୍ରାହ୍ମଣ କିଣି ନେଲା
 ଚାଷ୍ଟାଳ ଧନ ଦେଇ ମୋତେ ସେ ରଖିଲା ।

ଘେନ ତିନିଲକ୍ଷ ବିର ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଯେତେ ବୋଲି ଆଣି ସମର୍ପିଲା ଧନ ।
ସେ ଧନ ମୁନି ବିଶ୍ୱନାଥକଳା ଦେଲା
ସେ ଧନରେ ରତ୍ନ ମେଡ଼େକ

କିଆଇଲା । ୪୦

ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଯେ ଜଗତାସ କରି ଥୋଇ
ଯେ ଯାହାର କାତିକି ଯେ ଗଉରୋବ

କରାଇ ।

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଗଲା
ଅଯୁଧ୍ୟାରେ ଯାଇ ବଞ୍ଚିଷକୁ ଦଖିଲା ।
ବୋଇଲା କିମ୍ପା ତୁ ମୋହାର ରାଜ୍ୟେ ଅଛୁ
ଆବର ଯେଥେ ତୁ କିସ ରୁଧୁ ସଞ୍ଚୁ ।
ହରିଚନ୍ଦନ ରାଜାର ଅଛୁ ତୁହୋ ମନ୍ତ୍ରୀ
ତାହାକୁ ନେଇଁ ଶ ଥୋଇଲି ଦାପାତି ।
ତୋତେ ହୋ ବାହାର କରି ଯେଥୁ ଦେବି
ପୁତ୍ର ଭାରିଯାକର କଷ୍ଟ ପାଶୋରିବି । ୫୦
ଯେହି ରାଜ୍ୟେ ସେହୁ ମାଗୁଥିଲେ ଭିଖି
ଯେବେ ବିଳସିବେ ହୋଇ ମହାସୁଖ ।
ତୁ ଯେହିଷ୍ଠଣି ଯାଅ ଯେ ପୁରରେ ମୋର

ନ ଥା ।

ଦଣ୍ଡେହେଁ ଥିଲେ ଯେଥୁ ନୁହଇ ଭଲ
କଥା ।

ଯେତେ ବୋଲି ଯାଇ ଗଲୁ ପକାଇଲା
ଦେଖିଣ ବଞ୍ଚିଷ ମୁନି ଖଗେକ ହୋଇଲା ।
ଡେଣା ବୁଲାଇଣ ଗର୍ଜଣ ଧାଇଁଲା
ଦେଖି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ବଳେକ ହୋଇଲା ।
ଖିୟେ ଯୁଣ ବଢ଼ିଲା ଦୁହିଙ୍କର ଶ୍ୟରାର
କିଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ସେ ମହତ ଗିରିବର । ୬୦
ଡେଣାୟେ ଡେଣାୟେ ସେ ହୁଅନ୍ତି ପିତାପିତି
କେ କାହାର ଅଣ୍ଡେ କାମୋଡ଼ଇ ତୋଟି ।
ଲାହୁଡ଼ ଘେନି କେ ବିଦାରଇ ଅଙ୍ଗ
ରୋଧୁର ବିଜୋପନ ବିଶର ସୁରଙ୍ଗ ।
ବନ ପରବତ ସେ ବଢ଼ିଲା ମହାଆଳି
ଦେଖି ଗ୍ରାମ ଭାଙ୍ଗି ହୋଇଲା ଯେକସ୍ତଳୀ ।

ବୁଢ଼ା ବିଜେ କଲେ ସମସ୍ତ ଦେବ ଘେନି
ଦେଖନ୍ତି ଯୁଧ୍ୟ ଯେ କରନ୍ତି ଦୁଇମୁନି ।
ପଶିର ପବନେ ଗଗନେ ଉଡ଼େ ଧୂଳି
ସଂସାର ତୁଲଲୋକ ହୋଇଲା

ବିକଳି । ୭୦

ଅନେକ ଦେଶର ନୃପତିଗଣ ମଲେ
ରଥ ଗଜ ସଜନି ଅନେକ କ୍ଷୟେ ଗଲେ ।
ଦୁହେଁ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ସମସରି ପକ୍ଷୀ
ନାରଦ ନୃପ ଯେ କରନ୍ତି ତାହା ଦେଖି ।
ଯୁଧ୍ୟ ଗରୁଡ଼ର ବାଜିଲା ଗଣଗୋଳ
ଶୂନ୍ୟପୁରେ ଥାଇଁ ଦେଖନ୍ତି ଦିଗପାଳ ।
ନବ ଗ୍ରହଗଣ ଅଷ୍ଟବସୁ ଆନ୍ତି
ଦଶଦିଗପାଳ ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି ।
ଯୁଧ୍ ଦେଖିଣ ଥୋକାୟେ ଭୟେ କଲେ
ପାଞ୍ଚ ବିଶ୍ୱଦେବା ଘୁଞ୍ଚି ପଳାଇଲେ । ୮୦
ଆବର ପାଞ୍ଚେହେଁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକୁ ଚାହିଁ
ଧୁକାର ବଚନ ସେ ବୋଇଲେ ଶବଦାଇ ।
ତୁ ହୋ କଉଶିକ ବଡ଼ାଇ ନିଲଜ
ସଂସାର ହତ ହୋଇବ ତୋହୋର ଯୋଗୁଁ

ଆଜ ।

ରାଜା ହୋଇଁ ଶ ତୁ ତପାର ଗୋରୁ ଆଣୁ
ଧର୍ମେ ପଳାଇଲୁ ଥିଲେ ତହିଁ ହାଣୁ ।
ବଜ ସହିତେ ପୁତ୍ର ସଂସ୍ମୃତେ ହରାଇଲୁ
ବଞ୍ଚିଷକଲ ଜିଣିମୁ ବୋଲି ତପ କଲୁ ।
ହର ପରସନେ ପାଇଲୁ ତହିଁ ବର
ପୁନର୍ପି ଯୁଧ୍ କଲୁ ମୁନିର ସଜାର । ୯୦
ତହିଁ ହାରି ପୁଣ ପଳାଇଁ ଶ ଗଲୁ
ପୁତ୍ର ଭାରିଯାକୁ ଅଯୁଧ୍ୟାରେ ଥୋଇଲୁ ।
ସେ ତହିଁ ଅନୁ କଣ୍ଠେଶ ଦୁଖ ପାନ୍ତି
ଭୋଖର ନିମନ୍ତେ ସେ ଗୋରୁ ମାଂସ ଖାନ୍ତି ।
ତୁ ତାହା ନ ଜାଣୁ ସମୁଦ୍ର କୁଳେ ଥାଇଁ
ଗାଣ୍ଡାକକଳ ସର୍ବେ ବସାଇଲୁ ନେଇଁ ।
ନାନ୍ତି ବୋଇଲେଣ ନବ ସୃଷ୍ଟି କରୁ
ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଦୁଇ ବିଚାର ନ କରୁ ।

ହରିଚନ୍ଦନ ରାଜା ରାଜୁସି ଯାଗ କଲା
ମହତ ଦେଖି ତୋତେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟେ
ବରିଲା । ୧୦୦

ତାହାକୁ ରାଜ୍ୟରୁ କଲୁସି ବାହାର
ଅର୍ଥ ସମ୍ପଦ ଶିରୀ ଘେନିଲୁ ତାହାର ।
ଯେବେ ଯୁଧ୍ କଲୁ କିସ ଗୁଣ ପାଇଁ
ଲାଜ ସଙ୍କୁତ ହୋ ଦୁଇ ତୋର ନାହିଁ ।
ଅନେକ ବଚନ ବୋଇଲେ ବିଶ୍ୱଦେବା
ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ତୋତେ କରିଥିଲା ସେବା ।
ସେ ଗୁଣ କରି ହରିଚନ୍ଦନକୁ ଦିପାନ୍ତିଲୁ
ପୁଅ ମାଇପ ତାର ବିକ୍ରେ କରାଇଲୁ ।
ଧୁକ ଯାଇ ତୋର ମାୟା କପ ତପ
ଆନ ରକ୍ଷି କିମ୍ପା ହୋଇବ ଯେତେ

ପାପ । ୧୦

ଶୁଣିଣ କୋପକଲେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି
ଯୁଧ୍ ଛାଡ଼ି କର୍ଷ୍ଣକୁ କଲାକ ମୁର୍ଖୁନି ।
କୋପେ ଅରହର ହୋଇଣ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା
ମନିଷ୍ୟ ଶରୀର ତୁମ୍ଭେ ହୁଅସି ବୋଇଲା ।
ନର୍କ ଯୋନିରେ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅସି ଜାତ
ଅବୋଷେ ଉପହାସ୍ୟ କଲରେ ଆମ୍ଭତ ।
ଦେବତା ପଣ ଛାଡ଼ି ତୁମ୍ଭେ ମନିଷ୍ୟ ଅବତାର
ଶୁଣିଣ କମ୍ପିଲେ ଯେ ସକଳ ଦେବାସୁର ।
ବିଶ୍ୱଦେବାକଳ ଯହୁଁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା
ବଞ୍ଚିଷକର ସଙ୍ଗତେ ପୁଣିହିଁ ଯୁଧ୍

କଲା । ୨୦

ବୁଢ଼ା ମଧ୍ୟେ ପଶି ରୁହାଇଲା କଳି
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇ ତପଶାଳୀ ।
ଜଗତ ନାଶିଲ ଯେ ତୁମ୍ଭର କହଲେ
ନିଶ୍ଚୟେ ମେଦିନୀ ପଡ଼ିବ ରସାନ୍ତଳେ ।
ମୋହୋର ବୋଲକରି ଛାଡ଼ି ତୁମ୍ଭେ ଦେଷ
ବିଧାତାର ବଚନେ ଛାଡ଼ିଲେ

ଦୁହେଁ ଗୋଷ ।

ପଶି ଦେହ ଛାଡ଼ି ନିଜ ତନୁ ଧରି
ଧାତାର ବଚନେ ତ୍ରିପୁତି ତପରାଗୀ ।

ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କର ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଦେଖି
 ବିଶ୍ୱଦେବାକର ଠାରିଲେ ଅଷ୍ଟଆଖି ।୩୦
 କଥା ଜାଣିଣ ବିଶ୍ୱଦେବାୟେ ଅଜଲେ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କୁ ଯେ ଅନେକ ପ୍ରବୋଧଲେ ।
 ଭୋ ମୁନି ଯେବେ ତୁ ଆମକୁ ରକ୍ଷାକର
 ଅଗ୍ନୀନେ ବୋଇଲା ଦୋଷ ତୁ ନ ଧର ।
 ଶୁଣିଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁତି
 ଅନୁଗୃହ୍ୟ କରିଣ ବୋଲେ ମହାଯତି ।
 ଯାହା ବୋଇଲି ସେ ନୁହଇଁ ପୁଣି ଆନ
 ତୁମ୍ଭେ ଜନମ ହୋଇବ ମଞ୍ଚପୁର ଥାନ ।
 ଅନେକ ଯୁଗର ଅନ୍ତେ ଦ୍ୱାପର ଯୁଗ ଶେଷେ
 କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ହୋଇବେ
 ପାତକାସେ ।୪୦
 କାଳନନ୍ଦିନୀ ଦତ୍ୟଙ୍କର ସ୍ୱରୂପେଣ ଜାତ
 ମଥୁରାୟେ ରାଜା ସେ ଉଦ୍ରେସନ ସୁତ ।
 ପୃଥୁ ନ ସହିବ ତାହାଙ୍କ ପାଦଭାର
 ତେଣୁ କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ହୋଇବେତି ପୃଥୁର ।
 କୁରୁକୁଳ ବଂଶେ ଯେ ଦ୍ୱିଯୋଧନ ନାଥ
 ସଙ୍ଗେ ଘେନିଥିବ ଅନେଶ୍ୱତ ଭ୍ରାଥ ।
 ଧର୍ମ ଅଂଶେଣ ଯେ ଯୁଧିଷ୍ଠି ମହାପାଳ
 ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ଯେ ସହଦେବ ନକୁଳ ।
 ଭଦ୍ରରୁ ଅର୍ଜୁନ ପବନୁ ଭୀମସେନ
 ବରୁଣ ଅବତାର ହୋଇବେ
 ଶାୟେନ୍ଦ୍ରନ ।୫୦
 ଭୀଷ୍ମ ଉରୁବସୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଭଦ୍ର
 କର୍ଣ୍ଣ ସେ ଅଟଇ ଗ୍ରହଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ସାଲୁ ଶିଶୁପାଳ ଜରାସନ୍ଧ ରାୟେ
 ଯେହାଙ୍କର ତେଜେ ପୃଥ୍ୱୀ ଭାରା ପାୟେ ।
 ମାୟାରେ ଶ୍ରୀହରି ଭାରା ନିବାରିବ
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ ସେ ପାଣ୍ଡବ କରୋବାବ ।
 ଆପଣେ ଆପେଣେ ହୋଇବେ ସଂଘାରି
 ଦୃପତୀ ବୋଲି ସେ ହୋଇବେ ପାଣ୍ଡେବଙ୍କ
 ନାରୀ ।
 ତାହାର ଗର୍ଭରୁ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭେ ଜାତ

ଶୁତିଲା ଠାବରେ ତୁମ୍ଭକୁ ହୋଇବ
 ଶସ୍ତ୍ରପାତ ।୬୦
 ଅଳପ ସମୟେ ଆସିବ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ
 ଯେସନେକ ବୋଇଲା ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
 ତପଋଣା ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ବିଦ୍ୟ ରୀତି
 କଳି ରୁହାଜଣ ଗଲେ ବେଦପତି ।
 ଦେବେ ପ୍ରବେଶ ଯେ ହୋଇଲେ ଯେଝା
 ପୁରେ
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହଇ ଶୁଣ ଗରୁଡ଼ାରେ ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରେ ଶାନ୍ତି ହୋଇଗଲେ
 ଦୁଇ ତପଋଣା ଦେବତାଙ୍କ ବୋଲ କଲେ ।
 ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥେ ଯେ ପ୍ରବେଶ ଗାଧୁସୁତ
 ଗାଈଲାଭ ବୋଲିଣ ଯେ ଏକଇ
 ନୃପତ୍ୟ ।୭୦
 ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ କରିତ ଯେହାର ବୁଧୁ
 ଭିଆଇଲା ରାଜା ଯେ ସକଳ ସମ୍ପଦ ।
 ନୃପତିମାନନ୍ତ କଳାକ ନିମନ୍ତେ
 ନାନା ତ୍ରିଅରୁ ଯେ ଅଜଲେ ତପାଗଣ ।
 ଗୁଡ଼ ତିଳ ଯବ ସମିଧ ସଜକରି
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ତହିଁକି ଗଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ଯେ କହିଲା ତାର ଆଗ
 ବୋଇଲା କରିବି ମୁଁ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ ।
 ତୁ ତହିଁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବୁ ଗାଧୁଶିଷ
 ଶୁଣିଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ପରମ ସନ୍ତୋଷ ।୮୦
 ଗାଲ୍ୟଭର ସଙ୍ଗେ ଅଜଲେ ମହାମୁନି
 କଟକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ତତକ୍ଷଣି ।
 ଯେଣୁ କଉଶିକ ତାର ପୁରକଇ ଗଲା
 ଯାଗରେ ଆପଣେ ସେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇଲା ।
 ଅଗ୍ନିର ମୁଖେ ନେଇ ସମର୍ପିଲା ଗୁଡ଼
 ହବି ଭାଗ ଘେନିମାକୁ ଅଜଲେ ଦଇବତ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି ସେ ସମର୍ପିଲା ନେଇ
 ଯାଗ ସମାପତ ଷୋଡ଼ଶ ଦିନେ ହୋଇଁ ।

ଦେବେ ତୋଷହୋଇ ଗଲେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ
 ଯେ ଯାହା ଗାଙ୍ଗେ ସେ ପ୍ରବେଶ
 ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।୯୦
 ତପୀ ଜପାମାନେ ନିଜ ପୁର ଗଲେ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ଗାଲ୍ୟଭକୁ ବୋଇଲେ ।
 ତୁହୋ ନୃପତି ଦକ୍ଷିଣା ମୋତେ ଦିଅସି
 ଯେ ତୋହୋର ଧର୍ମ ସୁଫଳ କରସି ।
 ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଦେଲାକ ବହୁତ ଧନ
 ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା କଉଶିକର
 ମନ ।
 ରାଜାର ତ୍ରିପୁତି ସେ ନୋହିଲାକ ଚିତ୍ତ
 ମନେ ବିଚ୍ଛରଇ ଦେବଜଂ ଆଉ ବିଚ୍ଚ ।
 ରକ୍ଷିକ ବୋଇଲା ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ହୋଇଁ
 ଆବର ଦକ୍ଷିଣା ମାଗ ମୁନି ଦେବଜଂ
 ମୁହିଁ ।୧୦୦
 ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ମୁଁ ହୋଇଲି ତ୍ରିପୁତି
 ସୁଖେ ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ ତୁ କରସି ନୃପତି ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କର ଯେସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
 ଗାଲ୍ୟଭ ବୋଇଲା ସେ ମନେ ମନେ ଗୁଣି ।
 ତୁ ମୋତେ ମାଗ ମୁନି ଦେବଜଂ ଆଉ ଧନ
 ନୋହିଲେଣ ଯିସ ପୁରଇ ତୋର ମନ ।
 ଶୁଣିଣ ଗରୁଡ଼ର କୋପ ମୁନି କଲା
 ଅଧର କମ୍ପାଇଣ ବଚନ ବୋଇଲା ।
 ଦିଅ ମୋତେ ଅଶ୍ୱ ଆଠଶ ସବୁ ଶ୍ୱେତ
 ସର୍ବାଙ୍ଗ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇବ ଶ୍ରୀବନ୍ତ ।୧୦
 କନ୍ଧର ମୂଳେ ଯେ ଥିବାକ ଭ୍ରମର
 ଅତି ଉଚ୍ଚ ଅତି ନୋହିବ ଆଗରର ।
 ଶ୍ୱେତ ଚାମର ଦିଶିବାକ ଲାଂଢ଼
 ମୋତେ ଯେହା ଦେଇ ମନ ମୋର ରଞ୍ଜ ।
 ଅତିହଂ ଚଞ୍ଚଳ ଯେ ଅତି ବଳମାନ
 ଯେକକୁ ଆରେକ ନୋହିବାକ ସାନ ।
 ସମସରି ବନ୍ଧସ କେହି ନୋହିବାକୁ ମାଲିଂ
 ସମସ୍ତେ ହେଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇବେ
 ଯଜ୍ଞକର୍ତ୍ତା ।

ସୁବାହୁ ଉଦ୍ଧବ ଶାନ୍ତି ମୁରି ଧରି
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜିନ ବାଖର ଆଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ୨୦
ଛୋଟ ଚଞ୍ଚଳିଆ ମୋଟ ହୋଇବ ପିଠି
ପାରୁଣକର କାହାର ନୋହିବାକ ଦୃଷ୍ଟି ।
ମନେ ଯାହା ବୋଲିବ ତହିଁକି ଯାନ ଯିବ
ଦିବସେକେ ମେଦିନୀ ବୁଲିଣ ଆସିବ ।
ଯେମନ୍ତ କରି ଆଠଶ ଶେତ ଅଣ୍ଟ ଦେସି
ଶୁଣି ରାଜାର ଯେ ଛାଡ଼ିଗଲା ସାହାସି ।
ମୋହୋର ଦୋଷେ ସିନା ଯେ କଥା
ଉପୁଜିଲା
ମନେ ବିଚାରଇ ରଷି ମୋତେ
କୋପକଲା ।
ଯାହା ସେ ମୁନି ଅଣ୍ଟ ମାଗିଲା ଆଠଶତ
ଲକ୍ଷେ ବାନ୍ଧିଲେ ସିନା ପାଜବାନୀ
ଯେମନ୍ତ । ୩୦
ମୁହିଁ କିଏ ରାଜା କେତେକ ମୋହୋର
ମହା
ଯେ ଦୁଇଜ କଥା କି ପାରିବି ଭିଆଇ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଗାଲ୍ୟଇ ମୁନିର ପାଦେ
ପଡ଼ି
କାର୍ଯ୍ୟୁନ୍ୟ ହୋଇଣ ବେନି କରଯୋଡ଼ି ।
ଭୋ ମହାମୁନି ମୋତେ ପ୍ରତିକାର କର
ଯେ ମହାକଷଣୁ ବାରେକ ଉଧର ।
ମୁହିଁ ଅଗ୍ୟାନ ଯେ ନ ଜାଣି ଗର୍ବ କଲି
ତହିଁର ଫଳ ମୁନି ଯେବେ ସେ ପାଇଲି ।
ଶୁଣିଣ କଉଶିକ ହୋଇଲା ସତୋଷ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମୁନି ବୋଇଲା ସ୍ୱର୍ଗେ
ବସ । ୪୦
ତତକ୍ଷଣେ ରାଜା ପାଇଲା ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ
ଯହୁଁ ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ତପତାରୀ ।
ଶୁଣ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ମୁନିର ଚରିତ
ସାକ୍ଷାତେ ଧାର୍ମିକ ଯେ ଅଟଇ ପବିତ୍ର ।
ତୋହୋର ଉପର ବଂଶେ ଅମରାଷ
ମହାପତି

ଚାରି ସମୁଦ୍ରେ ସେ ଯେକଇ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ନରମେଧ ଯାଗ୍ୟ କରିତ ମନ କଲା
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ କରି ପୁରୁଷ ଭିଆଇଲା ।
ହୃତ ଯବ ତିଳ ସମିଧ ସଜକରି
ମଞ୍ଚଣ ହୋଇଲେ ଯେ ଅସୁଧ୍ୟା
ନରନାରୀ । ୫୦
ନୃପତିଗଣମାନେ ମିଳିଲେ ସର୍ବେ ଆସି
ଆବର ଅଇଲେ ଯେ ଅନେକ ମହାରଷି ।
ଯଜ୍ଞ କରତେଣ ତାହା ବାସେବ ଜାଣିଲା
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ପୁରୁଷକୁ ହରି ଘେନିଗଲା ।
ବିଘ୍ନର କଲା ମନେ ସ୍ୱର୍ଗର ନୃପତି
ଯାଗ୍ୟ ସମାପତେ ହୋଇବ ସୁରପତି ।
ଶତେକ ଅଶ୍ୱମେଧ ଅଛଇ ପୂର୍ବେ କରି
ଯେତେକ ଭାଳି ଇନ୍ଦ୍ର ଅଇଲାକ ଡରି ।
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ପୁରୁଷକୁ ହରି ଘେନିଗଲା
ରାତ୍ର ପାହିଲା ଅମରାଷ ନୃପତି
ଜାଣିଲା । ୬୦
ବୋଇଲାକ ମୋତେ ହୋଇଲା ବିପରୀତ
ଯେବେ ପୁଣି ମୁହିଁ ହୋ କରିବି କେମନ୍ତ ।
ରଷିମାନନ୍ତ ରାଜା ପୁଛଇ ବସାଜଂ
ରଷି କହିଲେ ଶାହାସ୍ର ବକ ଦେଖାଇ ।
ଗଲା କଥାକୁ ରାୟେ ନ କରସି ଚିନ୍ତା
ଖୋଜି ଆଣ ଯେବେ ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ପୁରୁଷ
ବଳବନ୍ତ ।
ଯାଗ୍ୟ ସମାପତ ଦିନକର କାର୍ଯ୍ୟ
ଯହିଁ ପାରୁ ଖୋଜି ଆଣ ମହାରାଜ ।
ଆମ୍ଭେ ଅଗ୍ନିରେ ହୃତ ଦେଉଁଥିବୁ
କ୍ଷଣକର ହୋମ ପଠନ ନ ଛାଡ଼ିବୁ । ୭୦
ଶୁଣିଣ ନୃପବର ବିବାନ ଆରୋହିଁ
ଦେଶେ ବିଦେଶେ ଯେ ବୁଲଇ ନୃପସାଜଂ ।
ଅନେକ ଧୂର ଯେ ଭ୍ରମିଣ ରାୟେ ଗଲା
ରୁଚିକ ମହାମୁନି ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲା ।
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ତାର ତିନିପୁତ୍ର ଅଛଇ
ଅମରାଷ ରାଜା ତାହାକଇଁ ପୁଛଇ ।

ନମସ୍କାର କରିଣ ଯେ ପୁଛଇ ନୃପତି
କଥାୟେ କହିବି ମୁଁ ଶୁଣ ମହାଯତି ।
ନରମେଧ ଯାଗ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ମୁହିଁ କଲି
ସକଳ ପଦାର୍ଥ ଆଣିଣ ସମ୍ପାଦିଲି । ୮୦
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ପୁରୁଷକୁ ନେଲାକ କେ ହରି
ଯେ ମହାମଞ୍ଚଳେ ମୁଁ ନ ପାରିଲି ଲୋଡ଼ି ।
ତୋହୋର ତିନିପୁତ୍ର ଅଛଇ ମୁନିମ୍ବର
ଧନ ନେଇ ଯେକ ପୁତ୍ର ଦିଅସି ତୁମ୍ଭର ।
ତୋହୋର ପୁତ୍ର ମୁନି ହେଉ ମୋତେ ଧର୍ମ
ନୋହିଲେ ଖଣ୍ଡିତ ମୋର ହୋଇଲା ଯେତେ
କର୍ମ ।
ଶୁଣିଣ କଣ୍ୟପ ପୁତ୍ର ଭାଲଇ ମନେ ମନ
ଯେହିଁକଣି ପାଇବି ମୁଁ ଲକ୍ଷେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
ଦରିତ୍ର ଦୋଷ ମୋ ଯିବ ଅପହରି
ଦେବି ପୁତ୍ରେକ ସେ ବୋଇଲା
ବିଚାରି । ୯୦
ଅମରାଷ ରାଜାକଇ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ
ଜେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଗୋଟି ମୁଁ ଦେଇତ ନ
ପାରଇ ।
ଯେହାକୁ ବହୁତ ସୋଗ ମୋର ଅଛି
କ୍ଷଣେହେଁ ନ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ନ ପାରଇ
ମୃତ୍ତି ।
ଯେ ବୋଲି ଶୁଣିଣ ଯେ ବୋଲଇ ରଷିଆଣୀ
ସାନ ପୁତ୍ର ମୋର ପ୍ରାଣର କାରେଣୀ ।
ଯେହାକଇଁ ମୃତ୍ତି ନ ପାରଇଁ ମୁହିଁ
କୋଡ଼ର ପୁତ୍ର ଗୋଟି କେମନ୍ତେ
ଛାଡ଼ିବଇଁ ।
ମାତାପିତାକର ଯେସନ ବଚନ ପାଇଁ
ମଝିଆଁ ପୁତ୍ର ଗୋଟି ଯେ ବୋଇଲାକ
ଥାଇଁ । ୧୦୦
ଜେଷ୍ଠ ପୁତ୍ରକର ଯେବେ ସମ୍ଭାଳିଲେ ତାତ
କନେଷ୍ଠ ପୁତ୍ରକଇ ଆବୋରିଲେ ଦେବୀ
ମାତ ।
ମୋତେ ଆଉ ରଖନ୍ତା ନୋହିଲେକ କେହି

ମୁହିଁ ଆନେ କିସ କରିବି ଜାଜଂ ଆଇଂ ।
ଭୋ ରାଜା ଧନ ଦେଇଂ ମୋତେ କିଣ
ନିରେଖ ହୋଇଂଥିବାର ସେ କେବଣ
କାରଣ ।

ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା ନୃପତି
ପିତାମାତାଙ୍କର ଜାଣିଲା ସନମତି ।
ଲକ୍ଷେକ ଧନ ରାଜା ଦେଲା ତତକ୍ଷଣ
ଶୂନସେଫ କୁମରକୁ ନେଲା ରଥେ
ବସାଇଣ । ୧୦

ଧାତିକାରେ ଲେଉଟି ତଳିଲା ମହାପତି
ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଧାତି ।
ସ୍ନାହାନ କଲେ ତହିଁ ରକ୍ଷିପୁତ୍ର ସହିତେ
ଯାଇଂଣ ମିଳିଲେ ସେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଅଗ୍ରତେ ।
ନମସ୍କାର କରିଣ ରାଜା ଉଭାହୋଇ
ଶୂନସେଫ ରକ୍ଷିବର ଚରଣେ ଶରଣ
ପଶଇ ।

ଭୋ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୋତେ ସେ ରକ୍ଷାକର
ମୋହୋରେଣ ନରମେଧ ଯାଗ କରିବେ
ନୃପବର ।

ପିତା ମାତା ବିକିଲେ ଧନ ଘେନି
ପ୍ରାଣଦାନ ମୋତେ ଦେବି ମହାମୁନି । ୨୦
ଶୁଣି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରକ୍ଷିବି ବୋଇଲେ
ଅମରାଷ ରାଜା ଶୁଣି ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲେ ।
ଶୂନସେଫ ବୋଇଲା ତୁ ନ ଭାଳ ନୃପତି
ମୋତେ ଯେବେ ପ୍ରାଣ ଦେଲାକ ଏହୁ
ଯତି ।

ତୋତେ ପ୍ରତିକାର କରିବ ଯେ ମୁନି
ପିତା ମାତା ମୋତେ ବିକିଲେ ଧନ ଘେନି ।
ତିନିକୁଳ ବିଶୁଦ୍ଧ କରିବି ସିନା ମୁହିଁ
ନେହିଲେଣ ପ୍ରାଣ ମୁଁ ରକ୍ଷିବି କିସ ପାଇଂ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକୁ ଚାହିଁ ସେ ବୋଲଇ କୁମର
ମୋତେ ଯେବେ ପ୍ରାଣଦାନ ଦେଲୁ
ମୁନିବର । ୩୦

ଲକ୍ଷେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦେଲା ଅମରାଷ ରାୟେ

ରଣୀ ହୋଇବେକି ମୋହୋର
ବାପମାୟେ ।
ପିଅର ଜନନୀରେ ହୋଇବି ଦୋରେହା
କାରଣ ଯଦି ଯେଥୁ ନ ପାଇବେ
ନରନାହା ।

ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଶୂନସେଫ
ଆମ୍ଭେ ଯାହା ବୋଇଲୁ ନୁହଇ ସତ୍ୟଭଞ୍ଜ ।
ତୋହୋର ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଦେବି ଯେକ ପୁତ୍ର
ଅମରାଷ ରାଜାକୁ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ହୋତ୍ର ।
ଯେତେ ବିଘ୍ନି କଉଶିକ ନିଜ ପୁତ୍ର ରାଜ
କତିରେ ବସାଇଂଣ ବିଶ୍ୱାସ କଥା
କହିଁ । ୪୦

ଶୁଣସି ନନ୍ଦନନ୍ତ ମୋହୋର ଯେ କଥା
ଯେସେ ଅମରାଷ ଅସୁଧା ମହାରଥା ।
ରକ୍ଷିର ପୁତ୍ର ଯେ ନେଉଅଛି କିଣି
ନରମେଧ ଯାଗ୍ୟ ଯେ କରିବ ନୃପମଣି ।
ଶୂନସେଫକଇ ଘେନି ଯାଉଅଛି
ମୋତେ ଦେଖିଣ ଶରଣ ପଶିଲା ଗୁଚିକ
ମୁନିର ବନ୍ଧି ।

ସତ୍ୟ କରିଣ ମୁଁ ରକ୍ଷିଲଇଂ ଯେହା
କେମନ୍ତେ ଯାଗ ଯେ କରିବ ନରନାହା ।
ଯେ ମୋହୋର ଧର୍ମ ରକ୍ଷିବାର ପାଇଂ
ଜଣକର ଦେହ ଯତ୍ୟେ ଦିଅ ନେଇ । ୫୦
ଯଦି ବାବୁ ତୁମ୍ଭେ ମୋହୋର ବହ ହିତ
ଦେହ ଦେଇଂଣ ରଖ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ।
ଶୁଣିଣ ପୋୟେ ବୋଇଲେ ହସିକରି
ପରକର ରକ୍ଷି ଆପଣା ପୁଅ ମାରି ।
ବାଇକର କଥା ସେ ଯେ ଅଟଇ ଯେମନ୍ତ
ଯେ ବୋଲି କିମ୍ପା ତୁ ବୋଲୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।
ଆମ୍ଭେ କିମ୍ପାଇ ପରପାଇଂ ଦେହ ଦେବୁ
କେବଣ କାରଣେ ତାତ ଦେହ ହରାଇବୁ ।
ଶୁଣିଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲା
ପୁତ୍ରକର ତହିଁ ଯହୁଁ କଥା ନ ରହିଲା । ୬୦
ଶୂନସେଫକଇ ବୋଇଲାକ ରାଇଂ

ଯାସି ରାଜା ସଙ୍ଗେ ତୋତେ କିଛି ଭୟେ
ନାହିଁ ।

ଯେ ମନ୍ତ୍ର ଗୋଟି ତୁ ଜପିବୁ ଯେକ ଧାନେ
ମହାମନ୍ତ କହିଲେ ରକ୍ଷି କୁମରର କର୍ତ୍ତେ ।
ଉର୍ଧ୍ବ ଚରଣ କରି ଯେହା ଜପୁଥିବୁ
ପ୍ରୋକ୍ଷଣି ବେଳେ ତୁ ଯେହା ସୁମରିବୁ ।
ବାସେବ ରକ୍ଷିବ ଯେ ତୋହୋରି ନିଜ ପ୍ରାଣ
ନେହିଲେ ନ ଥିବ ଯେ ତାହାରି ଇନ୍ଦ୍ରପଣ ।
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ଅମରାଷକଇ ଚାହିଁ
ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣବନ୍ତ ପୁରୁଷକୁ ନେସି
ନରସାଇଂ । ୭୦

କର ତୋର ଯାଗ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇ
ଯେ ମୋହୋର କାରତି ତୋହୋର ଠାବେ
ରହୁ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକର ଯେସନ ବଚନ ଶୁଣି
ଶୂନସେଫକଇ ଘେନିଗଲା ଅମରାଷ
ନୃପମଣି ।

ଅସୁଧା ପୁରେ ଯାଇ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ
ଦେଖିଲା ନଗ୍ର ଯେ ମଙ୍ଗଳ ଚଉପାଶ ।
ଅନେକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମିଳି ଅଗ୍ନିରେ ଦିଅନ୍ତି ହୋମ
ଅମରାଷ ରାଜା ପ୍ରବେଶ ନିଜ ଗ୍ରାମ ।
ନୃପତିକି ଦେଖି ହରଷ ସର୍ବଜନ
ଲକ୍ଷ୍ମଣବନ୍ତ ପୁରୁଷ ଯହୁଁ ଆଣିଲା
ରାଜନ । ୮୦

ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ମିଳିଲେ ସକଳ
ବିଘ୍ନର କରଇ ସେ ଅସୁଧା ମହାପାଳ ।
ଶତପାତ୍ର ବୈଗୁନ୍ୟ ଉପୁଜିଲା ଯେଥ
ଯେବେ ଯେହା ରକ୍ଷଣ କରିବା ଯତ୍ନମତ ।
ଶୁଣିଣ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଉପାୟ ବୁଧ କଲେ
ପୁଷ୍କରିଣୀ ଦୀପଦକ୍ଷିରେ ବାନ୍ଧିଲେ ।
କୁଳେଶ ଲୋକ ଜଗିଛନ୍ତି ଚଉକତି
ଯାଗ୍ୟରେ ବିଜୟେ କଲେକ ନୃପତି ।
ଯବ ଚିକ ଘୃତ ଯେ ସମିଧ ଅପାର
ସାଧୁ ସାଧୁ ଧୁନି ଶୁଭିଲା ତିନିପୁର । ୯୦

ଯାଗ୍ୟ ସମାପତ ବେଳ ଆସି ହେଉ"
ମାର୍ଜଣା କରିଣ ଆଣିଲା ଗୁଡ଼ିକ ମୁନିର
ତଳଇ ।

ପଶୁ ପ୍ରୋକ୍ଷଣ କରନ୍ତି ହୋମ ବେଢ଼ି
କଉଶିକ କହିଲା ମନ୍ତ୍ର ଯେ ଶୂନସେପ
ପଢ଼ି ।

‘ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ’ ସ୍ବାହା ବୋଲନ୍ତେଣ ଯତି
ଦେବତାଗଣ ଘେନି ମିଳିଲା ସୁରପତି ।
ରାଜାକର ପ୍ରଶଂସା ଯେ କଳାକ ବଜ୍ରଧର
ପ୍ରସନ୍ନ କରାଇ ମାଗିଲା କୁମର ।
ବୋଇଲା ତାହାକୁ ତୁ ନ କର ପ୍ରାଣନାଶ
ସମସ୍ତ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲୁ ଆମ୍ଭେ
ତୋଷ । ୧୦୦

ଯେ ପ୍ରାଣୀର ଦେହ ଦେସି ମୋତେ ଦାନ
ଯାଗ୍ୟର ଫଳକୁ ପାଇବୁ ରାଜନ ।
ଶୁଣିଣ ନୃପତି ସତୋଷ ମନ ହୋଇ
ରଖିର ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ଦେଲା ମୁକୁଳାଇ ।
ତକ୍ଷଣେ ଶୂନସେପ ତହୁଁ ଚଳିଗଲା
ପିତାମାତାଙ୍କ ସନିଧେ ଯାଇଁ ମିଳିଲା ।
ଦେଖି ପଛରିଲେ ପିଅର ଜନନୀ
ପୁତ୍ର ବୋଇଲା ରଖିଲେ ସହସ୍ର ଯୋନି ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ରଙ୍କର ଉପାୟେ ଅଭାଳି
ତିନି କୁଳ ଦୋଷ ବିଶୁଦ୍ଧ ମୁହିଁ କଲି । ୧୦
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ତାତମାତ
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତୁମେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ।
ଅମରାଷ ରାଜା ଯହୁଁ ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଲ କଲା
ତୋଷ ହୋଇ ସୁରପତି ସ୍ବର୍ଗକର ଗଲା ।
ଅମରାଷ ରାଜାକର ଧର୍ମ ପରାପତ
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦକ୍ଷିଣା ସେ ଦେଲାକ ବହୁତ ।
ଯାଗ୍ୟ ସାରିଣ ସେ ଗଲେ ସକଳ ରାୟେ
ତପୀ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ନିଜ ପୁରେ ଯାୟେ ।
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଲଇ ଶୁଣ ରଘୁପତି
ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥେ କଉଶିକ ଥାନ୍ତି । ୨୦
ସହସ୍ରେ ବରଷ ସେ ତହିଁ ତପ କଲା

ଦେବତାନ୍ତ ଘେନି ବିଧାତା ଅଭିଳା ।
ବର ମାଗ ବୋଲି ଯେ ବୋଇଲେ ପିତାମହ
କିମ୍ପାଇ ଘୋର ତପେ କକର୍ତ୍ତ ଅଛୁ ଦେହ ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ବୋଲଇ ମୁଁ ହୋଇବି ବ୍ରହ୍ମରଷି
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ ଯେବେ ବର ମୋତେ
ଦେସି ।
ସେ ହୋଇ ବୋଲି ଯେ ବୋଇଲେ ବିଧାତା
ଯେ ଯାହାପୁରେ ବିଜେ କଲେ ଦେବତା ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଉଶିକ ରଷି
ଅହନ୍ତା ମନେ ଧରି ତପ କରଇ ବସି । ୩୦
ଷଡ଼ ରତ୍ନ ବଞ୍ଚଇ ସହଜ ଶୋଷ ଭୋଷ
ଦେବେ ତରିଣ ଯେ କହନ୍ତି ତଉମୁଖ ।
ଶୁଣ ପିତାମହ ଆମର ଯେ ବାଣୀ
କଉଶିକ ତପ ଅଙ୍ଗୁଳୁ ଆମ୍ଭେ ଜାଣି ।
ଅତି ଦୁଷ୍ଟର କରିତ ତନୁ ଦଗଧଇ
ବରଷାୟେ ତିରଇ ସେ ଶୀତେଣ ଜଳେ
ଥାଇ ।
ଅନୁ ପାଣି ଆଧାର କିଛି ହିଁ ତାର ନାହିଁ
କରସି କାରଣ ନାଥ ତପ ସେ ରୁହାଇ ।
ନୋହିଲେଣ ସେ ଯେ ହୋଇବ ସୁରପ୍ରଭୁ
ଆମ୍ଭେ ସୁରଗଣେ ସମ୍ପୋଡ଼େ
ନାଶଯିବୁ । ୪୦
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବତାଙ୍କର ଯେସନ ବଚନ ଶୁଣି
ମେନକାକୁ ରାଇ ବୋଇଲେ କୁଶପାଣି ।
ତୁ ଗୋ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନିର ତପ ବିନାଶିବୁ ।
ତେବେ ସେ ସୁସ୍ତ ହେଉ ଦେବପୁର
ଆମ୍ଭ ଛଲେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁ
କର ।
ବେନି କର ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ମେନକା
ଅଗୋଚର ତପ ସେ କରଇ ମୁନିୟେକା ।
ମୁହିଁକି ଭାର୍ଜନ ହୋଇବି କୁଶଧର
ସର୍ବଦା କୋପୀ ସେ ଅଟଇ ମୁନିବର । ୫୦
କାମବନ୍ଧ୍ୟ ଯାଇ ଯାହାର କୋପଭର

ମୁଁ ଛାର ମାତର ଭାର୍ଜନ କି ପ୍ରକାର ।
କୋପେ ତାହିଁ ସେ ଯେବେ ପାଷାଣ ଯାଇ
ଜଳି
ରାଜା ହୋଇ ତପେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ବୋଲାଇ ।
ବଶିଷ୍ଠ ରଷି ସଙ୍ଗେ ଯାହାର ଯେ ବାଦ
ହେଲେ ଘେନିଲା ଯେ ହରିତନ୍ଦନ ସମ୍ପଦ ।
ତ୍ରିଶଙ୍କୁର ଚାଷାଳକୁ ସ୍ବର୍ଗେ ବସାଇଲା
ପ୍ରତିଗ୍ୟାଁ କରି ନବ ପୃଷ୍ଠି ରିଆଇଲା ।
ମୋତେ ଯେ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲ ତୁଷ୍ଟ ରାଇ
ଆବର କି ଯେ ଦେହଧୂବ ଜୀବ
ପାଇ । ୬୦
କାମ ଯେହ୍ନେ ହର ନୟନେ ଧୁଁସ ଗଲା
ସେ ସଂଯୋଗ ଆସି ମୋତେ ନିଷ୍ଠୁସ
ହୋଇଲା ।
ନ ଗଲେ କୋପ କରିବେ ଦେବଗଣ
ଗଲେତ ନିଷ୍ଠୁସ ମୋର ପାଇନାହିଁ ପ୍ରାଣ ।
ଯେକା ଯିବଇ କି ସଙ୍ଗେଣ ଲୋକ ଯିବ
ମେନକା ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲଇ ଦଇବ ।
ବସନ୍ତ ମଳୟ ପବନ ଯେ ଯାହୁ
କାମଦେବ ସହିତେ ଉଚ୍ଚାତ କରାବୁ ।
ପାର ଯେମନ୍ତେ ତୁମ୍ଭେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟକର
ପ୍ରବୋଧ କରିଣ ଯେ କହିଲେ
କୁଶଧର । ୭୦
ଦେବାଧିଦେବଙ୍କର ଆଗ୍ୟାଁ ଶିରେ ଘେନି
ବସନ୍ତ ପବନ ମୂଳେ ଯେ ଚଳିଲେ
କାମେନୀ ।
ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥେଣ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଡ଼ି ଯାଇ
ବସନ୍ତ ପ୍ରବେଶେ ବନ ପଲ୍ଲବଇ ।
ମଳୟ ପବନ ଯେ ବହଇ ଧୀରେ ଧୀରେ
କାମଦେବ ବିଜୟ କଳାକ ଶରୀରେ ।
ଗ୍ୟାଧୁସୂତ ଅଭଇ ଯହିଁ ତପେ ବସି
ମେନକା ପରବେଶ ହୋଇଲା ତହିଁ ଆସି ।
ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥେ ପଶି କରଇ ସେ ସ୍ବାହାନ

ଯେସନ ସମୟେ ମୁନିର ପିଟିଗଲା ଧ୍ୟାନ । ୮୦	ତୋହୋର ରୂପଦେଖି ଚିତ ମୋ ଧାରଣା ନ ଯାଇ । ୧୦	ନିଶ୍ଚୟ ସଂସାର ସେ କରିବାକ ହତ । ୪୦
ଦେଖିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଜଳତଟେ ଅଛି ଶରୀରେ କୁକୁମ୍ଭ ଲେପଇ ମୃଗାକ୍ଷୀ ।	ସୁରଙ୍ଗ ଅଧରେ ମୋତେ ତୁମ୍ଭନ ବେଗେ ଦେସି	ଚାଲ ଯେବେ ପ୍ରବୋଧ କରିବା ତାକୁ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ସେ ଦେବତାନ୍ତ ଚାହିଁ ।
ଝିନବାସ ପୁଟି ଦିଶଇ ସ୍ତନ ଜଘ ଦେଖିଣ ମୁନିକି ଯେ ପିଡ଼ିଲା ଅନଙ୍ଗ ।	ହୃଦରେ ମୋର ଦୁର କୃତ ଲଗାଅସି ।	ଚାଲ ସମସ୍ତେ କରିବା ଯାଇ ପୁଣି ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ହୋଇବାକୁ ସେ କରୁଅଛି ବାଞ୍ଛା ।
ସ୍ୱଭାବେ ମେନକା ଯେ ସର୍ଗର ଅପକ୍ଷରୀ ଯତନେ ଆସିଅତି ମୁନିର ମନ ହରି ।	ବାହା ବାହା ଭିଡ଼ି ମୋତେ ଗୋ କୋଳକରି ମଦନ ଜଳେ ବୁଡ଼ିଲି ବାରେ ଧର ଉଷରି ।	ଏତେ ବୋଲି ଧାତା ସହିତେ ଦେବଗଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସିନିଧେ ମିଳିଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
ଚକୋର ଚାହାଣୀ ଯେ ଚାହିଁଲା ବକୁବୁଷି ରକ୍ଷିର ପ୍ରାଣ କି ଗଲା ହିଆ ପୁଟି ।	ଏତେ ବୋଲି ମୁନି କାମଭଳେ ବାଇ ମେନକାକୁ ବେଗେ କୋଳକଲା ଯାଇ ।	ବିଧାତା ବୋଇଲେ ମାରାସି ତୁ ବର ଯେ ଅବା ବାଞ୍ଛା ଅଛଇ ମନେ ହୋ
କାଖ ଟେକିଣ ଯେ ଲଗାଇ ହଳଦୀ ବିଶ୍ୱାମଜହର ମନ ମଦନ ଅନଳେ	ଦେଖିଣ ସୁରଗଣେ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱର୍ଗେ ଉଚ୍ଛବ କରାଇଲା ଇନ୍ଦ୍ର ।	ତୋହୋର ।
ବଗଧୁ । ୯୦	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରକ୍ଷି ମେନକାକୁ ଘେନି ମଡ଼ିଆରେ ପକ୍ଷି । ୨୦	ବିଶ୍ୱାମଜହର ବୋଲନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାକର ବାଣୀ । ୫୦
ମନେ ବିଚାରଇ ସାଧୁ ଏ ସୁନ୍ଦରୀ ତିନି ଭୁବନେ ଏହାକୁ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି ।	କଲାକ ରମଣ ଯେ ବିବିଧ ଗତିକରି ପୂର୍ବର ଭୋଗ ବିଳାସ ମନେ ଧରି ।	ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ନ ବୋଇଲେ ନ ଛାଡ଼ଇ ତପ ପାରୁ ଯେବେ କାରଣ କର ଜଗତର ବାପ ।
କେବଣ କାରଣେ ଯେ ପ୍ରବେଶ ଆସି ଏଥ ପଚାରିବି ବୋଲି ଉଠିଲା ତପୋବନ୍ତ ।	ନିଗମ ବନେ ପକ୍ଷି କରଇ ସୁରତି ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଯେ କାହିଁ ନଦୀକଟି ।	ଧାତା ବୋଇଲେ ତୁ ଛାଡ଼ ଲୋଭ ମୋହ କାମ କ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଲେ ତୁ ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ହୁଅ ।
ସ୍ନାହାନ ସାରିଣ କୁଳେଶ ଉଭା ନାରୀ ଭିଡ଼ିଣ ପିନ୍ଧିଲା ସେ ସରୁଝିନ ଶାଢ଼ୀ ।	ବାର ବରଷ ମେନକାକୁ ଶୁଙ୍ଖାରେ ବନ୍ଧ କଲା ମଦନ ଭୋଳେ ଏକ ଦିବସ ମଣିଲା ।	ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଗଲେ ସର୍ବସୁର ଗ୍ୟାଧୁସୂତ ମନେ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
କେଶ ସଜାଡ଼ଇ ଯେ ଅଳଙ୍କାର ଲାଭ ଚରଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ଅଳତା ରଞ୍ଜିତ ।	କାଳେ ଦୋହିତାଏ ପ୍ରସବିଲା ନାରୀ ଶକୁନ୍ତଳା ନାମ ଦେଲାକ ତାହାରି ।	ତପ ମୋହୋର କେବେ ନୋହିଲାକ ସିଧୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅହନ୍ତା ମୋତେ କଲେ କବି ବୁଧୁ ।
ଶିରରେ ସୁନ୍ଦର ଯେ କସ୍ତୁରୀର ଚିତା କଉଶିକ ପୁଛଇ ଶୁଣରେ ବନିତା । ୧୦୦	ଦୋହିତା ପ୍ରସବି ମେନକା ସ୍ୱର୍ଗକଲ ଗଲା କାଳେ ମୁନି ତାହାକୁ ଭ୍ରାତାକାଇ	ଏତେ ବୋଲି ପୁଣି ଉପରକୁ ଚାହିଁ ପୁଣି ହିଁ ତପକଲା ବିପ୍ଳବ ମୁଖ
କାହୁଁ ଅଇଲୁ କେ ତୋହୋର ପିତା କେବଣ ଦେଶରୁ ଯେ ଅଇଲ କେ	ଦେଲା । ୩୦	ହୋଇ । ୬୦
ତୋହୋର ମାତା ।	ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଥା ଶୁଣ ରଘୁପତି ପୁଣି ହିଁ ତପ କଲା ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯତି ।	ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ରମାକଲ ଚାହିଁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ତପ ଗରୁ କର ଯାଇ ।
କିସ ନାମ ଅଟଇ ତୋହୋର କେ ପତି ସ୍ୱରୂପ କରିଣ କହରେ ସୁବତୀ ।	ହେମବନ୍ତ ସନିଧେ କଉଶିକ ନଦୀ ତୀରେ ଏକାନ୍ତ ତପ କରଇ ସେ ବନ ଘୋରେ ।	ବୋଲଇ ରମା ତୁ ଶୁଣ ସୁରସାଇଁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ତପ ଗରୁତର କରଇ ।
କନ୍ୟା ବୋଇଲା ମୁଁ ସ୍ୱର୍ଗର ଅପକ୍ଷରୀ ମେନକା ନାମ ସେ ଅଟଇ ମୋହରି ।	ଏମନ୍ତେଣ ସହସ୍ରେ ବରଷ ଭୋଗକଲା ଜାଣିଣ ସ୍ୱର୍ଗେ ଇନ୍ଦ୍ର ମହାଭୟ କଲା ।	ଦେଖିଲେଣ ଦହିଜ ହୋଇବ ମୋର ଦେହ ବେଳେକ ରକ୍ଷା କରିପାରିବ କେ କୁହ ।
ପବିତ୍ର ତୀର୍ଥ ବୋଲି ବାରତା ପାଇଲି ସ୍ନାହାନ କରିଣ ମୁଁ ଏଥକୁ ଅଇଲି ।	ଦେବେ ଡରିଲେ ଅମରପୁରେ ଥାଇ ବ୍ରହ୍ମା ଆଗରେ ସେ କହିଲେ ଦେବେ	ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲା ମୁଁ କୋକିଳ ହୋଇଥିବି ମଦନ ଘେନିଣ ତୋହୋର ତୁଲେ ଯିବି ।
ମୁନି ବୋଇଲେ ତୋତେ ଦେଖି ହୋଇଲି ମୁଁ ବାଇ	ଯାଇ ।	ଯସ ବଜାଇଣ ଗାଇବୁ ତୁ ଗୀତ କ୍ଷଣକେ ମୋହିବାତ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଚିତ୍ତ । ୭୦

ମଦନ ବିଶିବ ଯେ ପଞ୍ଚବାଣ ଘେନି
କୋକିଳ ହୋଇଣ ମୁଁ କରିବି ମୁଦୁବାଣୀ ।
ଏତେ ବୋଲି ଆଗୁସାର ହୋଇଲା ସୁରପତି
ମଦନକୁ ଘେନିଣ ସଙ୍ଗେ ସେ ଆସନ୍ତି ।
ଦେବକର ତରେ ସେ ଗଲା ଯନ୍ତ୍ରବାଜ
ରମ୍ଭା ସୁନ୍ଦରୀର ଯାଇତ ମନ ନାହିଁ ।
ରକ୍ଷିତ ତପସ୍ଥାନେ ହୋଇଲା ପରବେଶ
ବନ ପଲବିଳା ହୋଇଲା ମଧୁମାସ ।
ମଦନ ଆଛାଦିଲା ସର୍ବ ଜୀବ କାଏ
ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ରମ୍ଭା ଆସି

ହୋଏ । ୮୦

କୋକିଳ ରୂପ ଧଇଲେ ବଜ୍ରଧର
କୁହୁ କୁହୁ ରାବ କରଇ ଉଠି ସ୍ବର ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଯୋଗ ଲାଏ ଏକ ଚିତ
ଉର୍ଧ୍ବବାହୁ ହୋଇ ଉଠା ଗାଧୁସୁତ ।
ରମ୍ଭା ଗାୟନ କରଇ ଯନ୍ତ୍ରବାଜ
ବିଶ୍ବାମିତ୍ରର ଶ୍ରବଣେ ଶବଦ ସମ୍ଭାଜ ।
ଉନିଜ ନୟନେ ଦେଲା ମୁନି ଦୃଷ୍ଟି
ଆଗେ ଉଠା ହୋଇଛି ବଧୂକ ପୁଷ୍ପଓଷା ।
ମେନକା ପରାଏ ପରୁରର ରକ୍ଷି
ତୁ ମୋହୋର ରମଣୀ ଅବୁକି

ଶୁଭ୍ରକେଶୀ । ୯୦

ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ନୁହଇ ମେନକା
ରମ୍ଭା ନାମ ମୋର ସ୍ବର୍ଗର ନାଏକା ।
ଅପକ୍ଷରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲି ମୋତେ ଲେଖି
ସ୍ବର୍ଗରୁ ଅଇଲି ମୁଁ ତୋହୋର ରୂପ ଦେଖି ।
ସେବା କରିଥିବି ଯେ ତୋହୋର ପାଶ
ଶୁଣି କୋପଜର ଗାଧୁରାଏ ଶିଷ ।
କିମ୍ପା ତୁ ଅଛନ୍ତି କେବଣ ଗୁଣ ପାଇଁ
ଜାଣିଲି ଦେବେ ତୋତେ ଅଛନ୍ତି ପିଠିଆଇ ।
ଏ ମୋହୋର ତପ ନାହିଁ ତୁମେ ଆସ
ଅନଳ ନୟନେ ତୋତେ କରନ୍ତି

ଧୂସ । ୧୦୦

ଓଁରୀ ଯୋନି ବୋଲି ଆଜ ପାଇଲୁ ତୁ ପ୍ରାଣ

ଯାଅସି ସୁନ୍ଦରୀ ତୁ ହୁଅସି ପାଷାଣ ।
ଶୁଣିଣ ରମ୍ଭା ଯେ କମ୍ପଇ ଅରହର
ଜୋ ମୁନି ମୋତେ ତୁ କରସି ପ୍ରତିକାର ।
ରକ୍ଷି ବୋଇଲା ଯେ ଅପକ୍ଷରାକି ଚାହିଁ
ଏହିକ୍ଷଣି ମୁକତି ତୁ ପାଇବୁ ଆଉ କାହିଁ ।
ଯେତେକାଳେ ମୁହିଁ ବୋଲାଉବି ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି
ସେ କାଳେ କାରଣ ପାଇବୁ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
ଯହୁଁ କଉଶିକ ବୋଇଲା ଏ ବାଣୀ
ତତକ୍ଷଣେ ପାଷାଣ ହୋଇଲା ତରୁଣୀ । ୧୦

ଦେଖି ପଳାଇଲେ ଇନ୍ଦ୍ର କାମଦେବ
ଜାଣିଲେ ମହାମୁନି ଆମ୍ଭକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେବ ।
ଏତେ ବିରାଗିଣ ଗଲେ ବେନି ଜନ
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କହେ ଯାଇ ସହସ୍ରଲୋଚନ ।
ଧର୍ମେଣ ଅଛନ୍ତି ଆମ୍ଭେ ପ୍ରାଣ ପାଇ
ରମ୍ଭା ପଥରେଇ ହୋଇଲା ଗୋସାଇଁ ।
କିସ ବୁଦ୍ଧି ଯେବେ କରିବା ତାହା କହ
ଶୁଣିଣ ଆପଣେ ଯେ ହସିଲେ ପିତାମହ ।
ହେମଗୁଣି ଲାଗେ କଉଶିକ ନଦୀ ତୀରେ
ଦେବଗଣ ଘେନି ବିଜୟ

ବେଦବରେ । ୨୦

ରକ୍ଷିକି ବୋଇଲେ ତୁ କିମ୍ପାଇ ତପ କରୁ
ଦେହକ କର୍ଥନ କରି ଦୁଃଖ ପାଇ ମରୁ ।
କହ କିସ ଲକ୍ଷା ଦେବା ତୋତେ ବର
ମୁହିଁ ହାଦେ ବ୍ରହ୍ମା ଜଗତ ଇଶ୍ବର ।
ବିଧାତାର ବଚନେ କହଇ କଉଶିକ
ଜୋ ଦେବ ପିତାମହ ମୋତେ ଦେବାକ
ବରେକ ।

ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ହୋଇବାକୁ ମୋହରି ବଡ଼ ମନ
ଦିଅସି ଆଗାଧ୍ୟା ମୋତେ ଚତୁର ବଦନ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ହୁଅସି ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଗାଧୁରାଇ ଶିଷ । ୩୦
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦେବେ ଗଲେ ନିଜ ପୁର
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଅତି ଆନନ୍ଦ ଶରୀର ।
ବଶିଷ୍ଠ ସନିଧ୍ୟକୁ ଗଲାକ ହରଷେ

ଦେଖି ପରୁରିଲେ ପିତାମହ ଶିଷେ ।
କ୍ଷେମେ ବ୍ରତଣ ଅଛନ୍ତି ତପରୁରୀ
ଜଳ ଫଳ ମୂଳ ସ୍ଥାନେ ମିଳଇନା
ତୋହରି ।

ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ତୋହୋର ପରସାଦେ
ବିପ୍ରନ୍ୟେଶ ତପ କରଇ ଅପ୍ରମାଦେ ।
ତୋହୋର କୁଣ୍ଡଳେ ଅଛି ନା ସମସ୍ତ
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ
ତପୋବନ୍ଧ । ୪୦

ଆଜ କୁଣ୍ଡଳ ମୋହର ସକଳ ହୋଇଲା
ରାଜରକ୍ଷି କଉଶିକ ଯେବେ ମୋର ପୁରକୁ
ଅଛାଲା ।

ଶୁଣି ବିଶ୍ବାମିତ୍ର କୋପେ ଅରହର
ଲୋଉଟି ମଳିଲା ଯାଇ ସେହୁ ବନଘୋର ।
କଷୋର ତପ ସେ କଳାକ ବହୁତ
ପୁଣିହିଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଜଗତର
ତତ ।

ବିଧାତା ବୋଇଲା ହୋ କେବଣ ତୋର କଥା
ଏଡ଼େ ଘୋର ତପ କିମ୍ପା କରୁ
ମହାଗାଧ୍ୟାତା ।

ଧାତା ବୋଇଲେ ତୋତେ ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି କଲି
ପୁଣି କିମ୍ପା ତୁ ହୋ ମାୟରେ ମରୁ
ଭୁଲି । ୫୦

କଉଶିକ ବୋଇଲେ ବଶିଷ୍ଠ ଯେବେ ଅଛଇ
ତେବେ ସେ ବୋଲିବେ କି ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି
ସଂସାରଇ ।

ଶୁଣି ଚହଟହ ହସିଲେ ବେଦପତି
ବିରୁରନ୍ତି କୋପ ହାଦେ ନିହାଜ ଛାଡ଼ଇ
ଯତି ।

ବିଶ୍ବାମିତ୍ରକୁ ବୋଇଲେ କୁଣ୍ଡଧାରୀ
ବଶିଷ୍ଠ ତହିଁକି ତୁ ଯାଆସି ତପରୁରୀ ।
ସେ ଯେବେ ତୋତେ ହୋ ନ କରିବ ଆଦର
ରାଜରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୁ ଆସିବୁ ଧାତିକାର ।
ଯେବେ ବଶିଷ୍ଠକୁ ପିଠିଆଇ ଆସୁ

ସେ ମହାତମା ହୋଇବ ଧୂଳି ପାଂଶୁ । ୬୦
 ଯେ କଥା ତତ୍ତ୍ୱଟି ହୋ ଜାଣ କଉଶିକ
 ଯେତେ ବୋଲି ବୁଝା ଚଳିଲେ ବୁଝୁଲୋକ ।
 ଶୁଣିଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ପରମ ତୋଷହୋଇ
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଠର ଆଗେ ମିଳିଲାକ ଯାଇ ।
 ଦେଖି ପରରଇ ବ୍ରହ୍ମାର ତନୟେ
 କି କାରଣେ ରାଜରାଷ୍ଟ୍ର ଗମନ କରିଥାୟେ ।
 ଗ୍ୟାଧୁର ନନ୍ଦନ ଏସନ ବଚନ ଶୁଣି
 ବିରରଇ ସେହୁ ଯେ ମନେ ମନେ ଶୁଣି ।
 ପିଠି ଦେଇଗଲେ ମରିବ ଏଡ଼େ ଋଷି
 ନୋହିଲେଣ ଧାତାର ବଚନ ହୋଏ
 ଧର୍ମେ । ୬୦
 ଏ କଥା ଦୁଇ ମୋତେ ସଂକଟ ହୋଇଲା
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ପଛଗୁଣ୍ଡା ଦେଲା ।
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ ଜାଣିଲେ କ୍ରୋଧ ଯେହାର ଗଲା
 ଯେବେ ସେ ବ୍ରହ୍ମମୁନିରେ ଗଣିତା
 ହୋଇଲା ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରାଇ
 ଆସ ଆସ ବ୍ରହ୍ମରାଷ୍ଟ୍ର ଯାଅ କିଏ ପାଇଁ ।
 ଗଉରୋବ କରି ସିନିଧ୍ୟେ ବସାଇଲା
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଯେହା ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିଲା ।
 ଅଦ୍ୟାପି ସପତ ଋଷିକର ଏକ
 ବ୍ରହ୍ମମୁନି ହୋଇ ବସିଲା କଉଶିକ । ୮୦
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ମୁଖୁ ଯେସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
 ମୁନିମାନେ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ଯେ ପୁଣି ।
 କଉଶିକ ପାଦେ ହୋଇଲେ ନମସ୍କାର
 ସାଧୁ ସାଧୁ ମହିମା ଯେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିମର ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଜନେକ ତପଚାରୀ
 କିଏ କାର୍ଯ୍ୟେ ଗମନ କଲ ଆମ୍ଭ ପୁରୀ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଯେ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ
 ଈଶ୍ବର ଧନୁ ଦେଖିତ ଯେହାର ଯେ ମନ ।
 ତେଣୁ ସେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ଅଜାକୁ ଯେହାନ୍ତ
 ଘେନି
 ହୁଅ ପରସନ ଜନେକ ରାଜମୁନି । ୯୦

ପୁରାତନ ଧନୁ ପୁନ୍ୟ ହେଉ ଦେଖି
 ଶ୍ରୀରାମର ନିର୍ମଳ ହେଉ ବେନି ଆଖି ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବଚନେ ବୋଇଲେ ଜନେକ
 ଯେ କିଏ କରିବ ଯେ ଦେଖିଣ କାର୍ଯ୍ୟକ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ତେଜଗୁ ଯେବଣ ଧନୁ ଜାତ
 ହର ବହିବାକୁ ଯେ ଅଟଇ ସାମରଥ ।
 ଦକ୍ଷରାଜା ବିଧିବିଧି ଏହି ଧନୁ ଧରି
 ଦେବତାକୁ କାଟିଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ।
 ଯହୁଁ ସେ ଦୃଷ୍ଟି କଲାକ ପିତାମହ
 ତେଣୁକରି ଲଗାଇଲା ଯେକ ଦେହ । ୧୦୦
 ସୁରଗଣ ଗର୍ବ ନିବାରଣ ଶଙ୍କର
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ କପିଳାସ କନ୍ଦର ।
 ମୋହୋରି ଉପର ବଂଶେ ନିର୍ମିତାଥ ନୃପତି
 ତହୁଁଣ ଅଷ୍ଟପୁରୁଷେ ଅଧିପତି ।
 ତାହାର ଗୋଚରଣେ ଥୋଇଲା ଶରାସନ
 ରୁଦ୍ର ଭଗତି ଯେ ଅଟଇ ରାଜନ ।
 ପ୍ରସନ ହୋଇଣ ଯେ ବୋଇଲେ ତ୍ରିପୁରାରି
 କୋଦଣ୍ଡ ଥୋଇଣ ତୁ ଆଆସି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ଯେହାକୁ ପୂଜାକଲେ ଆଜଣ ହୋ ପାଇ
 ଧନ ସମ୍ପଦ ହୋ ଯଶ ଶିରୀ ହୋଇ । ୧୦
 ଶତ୍ରୁର ଦର୍ପ ଗଞ୍ଜଇ ଧନୁର ହୋ କୋପେ
 ଅକଳବଳ ଧନୁ ବହଇ ଅପ୍ରମିତେ ।
 ଦଶବିଗପାଳେ ନ ପାରନ୍ତି ତୋଳି
 ସ୍ୱର୍ଗ ଧନୁ ଅଟଇ ଯେ ମହାଦେବ
 ବନମାଳୀ ।
 ମୁର ସେ ଧନୁ ତୋଳିବାକୁ ସାମରଥ
 ଠାବରୁ ତୋଳି ଯେ ନ ପାରଇ ଶବିନାଥ ।
 ଯେ ଧନୁ ଥୋଇଣ ଥିବୁ ହୋ ଯତ୍ନକରି
 ରବି ତଳେ ଜାତ ହୋଇବେ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
 ବାମ ଭୁଜେ କୋଦଣ୍ଡ ଧରିବେ କଥା ହଳେ
 ତୋହୋ ବଂଶେ ଜାତହୋଇ ଦେଖିବ
 ବେନି ତୋଳେ । ୨୦
 ଏତେ ବୋଲି ଧନୁ ଦେଲେକ ଦେବ ହର
 ବୋଲନ୍ତି ଜନେକ ଯେ ଶୁଣ ମୁନିମର ।

ମୋହୋର ପିତୃଲୋକେ ପୂଜିଲେ ଶରାସନ
 ଇଷ୍ଟଦେବତା ଜାଣି କରନ୍ତି ସନମାନ ।
 ପୂର୍ବର କଥା ଶୁଣି ପୁଣି ଯେ କରଇ
 ମନ ବଚନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ଆନ ନ ବିରରଇ ।
 ବଞ୍ଚୁ ଦେବତା ଜାଣି ଆରାଧଣ ଅଛି
 ଆବର କଥା ଏକ ଶୁଣ ଗାଧୁ ବନ୍ଧି ।
 ଅଯୋନି ଜାତ ମୋର ଅଟଇ ବୋହିତା
 ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ଅଟଇ ନାମ ହାଦେ
 ସୀତା । ୩୦
 ରୂପ ଶୁଣେ ସୁନ୍ଦର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ
 ବଞ୍ଚରଇ ଯେହାକୁ ବିଭା କରିବଇ କାହିଁ ।
 ଯହୁଁ ମୁଁ ଅନରୂପେ ନ ପାଇଲି ବର
 ସତ୍ୟ ଉତ୍ତରିଲି ଏ ଧନୁର ଆଗର ।
 ଭୋ ଶରାସନ ମୋତେ ଈଶ୍ବର
 ତୋତେ ଦେଲା
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ନାରାଏଣ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
 ତୁ ଯେବେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅବୁ ଚକ୍ରପାଣି
 ସୀତାୟ ନାମେ ଯେ ମୋହୋର ଦୁଲଣୀ ।
 ତାହାକଇ ବର ସ୍ୱରୂପେ ନ ପାଇଲି
 ତେଣୁ ସେ ତୋହୋର ଆଗରେ
 କହିଲି । ୪୦
 ଯେ ତୋତେ ପ୍ରାକର୍ମେ ପାରଇ ଅବା ତୋଳି
 ତାହାକଇ ବିଭା କରିବି ମୋହୋର
 ଦୁଲଣୀ ।
 ମୋହୋର ସତ୍ୟ ଯେ ନୁହଇ ଦେବ ଆନ
 ପ୍ରସନ ହୁଅ ମୋତେ ହର ଶରାସନ ।
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଯେ ସତ୍ୟ ମୁହିଁ କଲି
 ପୃଥ୍ୱୀ ରାଜାମାନନ୍ତ ବରିଣ ଆଣିଲି ।
 ନଗ୍ରପୁର ମଣ୍ଡଣ କରାଇଲି ତୋଷେ
 ଧନୁ ସମର୍ପିଲି ରାଜାକର ପାଶେ ।
 ବୋଇଲି ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ସକଳ ଦେଶ ରାଏ
 ଅଯୋନି ସମ୍ଭୂତ ମୋର ଅଛି ବୋହିତା
 ଗୋଟିଏ । ୫୦
 ରୂପଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି

ଯୁବା ବୟେସ ହୋଇଲାନି କୁମାରୀ ।
 ଯେ ଧନୁ ଧରି ଯେବେ ଗୁଣ ଦୁମ୍ଭେ
 ଦେଇପାର
 ଯୁବତୀ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ହୋଇବ ତାହାର ।
 ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ନୁହଇ ପୁଣି ଆନ
 ଶୁଣିଣ ସନମତ କଲେ ସକଳ ରାଜନ ।
 ବଳେ ଧନୁ କେହି ନୁଆରିଲେ ତୋଳି
 କନ୍ୟା ନେମାକୁ ମନେ ଅଛଇ ସବୁକରି ।
 ମୁହିଁ ତାହା ଜାଣିଲି ଯୋଗବଳ ଘେନି
 ମନୁ ଜାତକଲି ଚତୁରାଙ୍ଗ ସଜନି । ୨୦
 ଦେଖି ସଙ୍କୋଚ ସେ ନୃପତିଗଣ କଲେ
 ନିରାଶ ହୋଇ ପୁଣି ମୁରୁଛି ନ ପାରିଲେ ।
 ବରଣେ ବେଢ଼ିଣ ବସିଲେ ମୋର ପୁରୀ
 କନ୍ୟା ନେମାକୁ ଅନେକ ଯତ୍ନକରି ।
 ଆଜ୍ଞୋଷ୍ଠି ନ ପାରିଣ ବାହୁଡ଼ି ଯେ ଗଲେ
 ସେହିଦିନୁ ମୋତେ ଅହନ୍ତ ବହିଲେ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କେତେକ କାଳ ଗଲା
 ହରର ଆଗେ ବାଣୀପୁର ବହୁତ ଦୁଷ୍ଟି
 କଲା ।
 ଭୋ ଦେବ ଶୁକପାଣି ପାର୍ବତୀର ସାଙ୍ଗ
 ମୋତେ ସରିସମ ପୃଥ୍ବରେ କେହି
 ନାହିଁ । ୨୦
 ମୋହୋର ବଳତ ମୋତେ ଅଗୋଚର
 ଆବର ଅଟଇ ସହସ୍ତ୍ରକ କର ।
 ମୋ ତହୁଁ ବଳବନ୍ତ ଅଟଇ କେ ଆନ
 ଏ କଥା ମୋତେ କହସି ଈଶାନ ।
 ହର ହସିଲେ ବାଣୀପୁର ବଚନ ଶୁଣି
 ଗର୍ବ ବହିଲା ବୋଲି ଭାବିଲେ ଶୁକପାଣି ।
 ଅସୁରକଳ ତାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାରି
 କେତେକ ବଳ ବହୁ ଜାଣିତ ନ ପାରି ।
 ଜନେକ ଘରେ ଯେ ଅଛଇ ଶରାସନ
 ଯେ ତାହା ଡେଇଡ଼ି ହୋଇବ ଭାର୍ଜନ । ୩୦
 ଭୁଇଁରୁ ଛଡ଼ାଇଲେ ବୋଲିବା ବଳିଆର
 ତାହାକୁ ହାଦେ ସମ ନାହିଁ ତିନିପୁର ।

ଯାଅସି ମିଥୁଳାକୁ ଚଳିଣ ବହନ
 ଧନୁ ଧରି ପାରିଲେ ବୋଲିବା ବଳମାନ ।
 ସଦାଶିବର ବଚନ ଶୁଣିଣ ବାଣୀପୁର
 ବଳଦେହୀ ମଣ୍ଡୋଳେ ମିଳିଲା ଧାତିକାର ।
 ମୋତେ ବୋଇଲା ସେ ଧନୁ ଆଣି ଦେଖା
 ବଳ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଆସିଅଛି ଏକା ।
 ହରର ଆଗ୍ୟାରେ ତୋଳିବି ଶରାସନ
 ଏସନ ସମସ୍ତ ମିଳିଲା ଦଶାନନ । ୧୦
 ଧନୁ ଆଣ ବୋଲି ବୋଇଲାକ ମୋତେ
 ଶୁଣି ଶାୟେକ ମୁଁ ଅଣାଇଲି ଦୂରିତେ ।
 ସହସ୍ତ୍ରକ ଭୁଜ ବାଣୀପୁର ରାଜା
 ତୋଳି ନ ପାରିଣ ପାଇଲାକ ଲଜ୍ୟା ।
 ଅଗ୍ୟାନ୍ ହୋଇଣ ବସିଲା ନୃପବର
 ରୁଧିର ବାହାର ହୋଇଲା ମୁଖର ।
 ରାବଣ ତୋଳିତ କରଇ ମନେ ମନେ
 ମୁହିଁ ତାହା ଜାଣି ବୋଇଲି ଦଶାନନ ।
 କେବଣ କାରଣେ ତୁ ଧରିବୁ କୋଦଣ୍ଡ
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ କୋପେ ପରଚଣ୍ଡ । ୧୦୦
 ବିଂଶ ଗୁଣେ ତୋଳିବି ବୋଲଇ ଦଶମାଥ
 କେ ଅବା ନ ଜାଣଇ ମୋ ପ୍ରକର୍ମ କଥାତ ।
 ସାତଦାସ ସାତସିନ୍ଧୁ ବନ ଗିରି
 ଯେବଣ ନାଗ ଯେ ଅଛଇ ପୃଥ୍ବ ଧରି ।
 ସେ ଅଛି ସଦାଶିବ କଣ୍ଠେ ଅଟଇ ହାର
 ସଙ୍ଗେଣ ସଜନି ଅଛଇ ଅପାର ।
 ନନ୍ଦୀ ମହାକାଳ ବିଘ୍ନରାଜ ସହିତେ
 କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ବର ଭବାନୀ ଆବର ଶୁଭହସ୍ତେ ।
 ମଣିଉଦ୍ର ବୀରଉଦ୍ର ଭଇରୋବଗଣ
 ଚଣ୍ଡ ପରଚଣ୍ଡ ଆବର ଶିବଗଣ । ୧୦
 ପର୍ବତ ସହିତେ ଉପାଡ଼ିଣ ହେଲେ
 ତୋଳି ବସାଇଲି ବାମନର ସୁଲେ ।
 ଯେ ମୋର ପ୍ରାକର୍ମ ଜାଣନ୍ତି ସର୍ବଲୋକେ
 କିସ ପ୍ରାକର୍ମ ଯେ ବହଇ କାର୍ମୁକେ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଧନୁ ଛୁଇଁଲାକ ଯହୁଁ
 ଅଗ୍ୟାନ୍ ହୋଇଣ ସେ ପଡ଼ିଲାକ ତହୁଁ ।

ଦଶ ବଦନରୁ ବାହାର ରୋଧୁର
 କ୍ଷଣକେ ଚେତନା ପାଇଲା ମହାବୀର ।
 ନାଜେଣ ନ କହି ଗଲା ଦଶମାଥ
 ଉପହାସ କଲେ ନୃପତି ସମସ୍ତ । ୨୦
 ଦେଖିଣ ବାଣୀପୁର ଉପହାସ କଲା
 ଦେବ ଧନୁ ବୋଲି ସେହି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଶୁଣି ତୁ କଉଶିକ ହୋ ଧନୁର ବଡ଼ପଣ
 ଯାଗ୍ୟକଳ ଆସିଥିଲା ଶତୀର ରମଣ ।
 ମୋତେ ବୋଇଲା ସେ ଯେକାନ୍ତେଣ ରାଜ
 ବିଶ୍ବନାଥ ଧନୁ ଦେଖିବା ଚାଲ ଯାଇଁ ।
 ପବନ ସହିତେଣ ତିନିହେଁ ଆମ୍ଭେ ଗଲୁ
 ମହାଗିରି ସମାନେ ଶାୟେକ ଦେଖିଲୁ ।
 ଦେଖିଣ ବାସେବ ଛୁଇଁଲାକ ଶର୍ବଣ
 ମୁରୁଛି ନ ପାରି ତୋଳିଲାକ ପୁଣି । ୩୦
 ଭୁଜବଳ ପ୍ରାକର୍ମେ ନ ପାରିଲା ତୋଳି
 ମୋହୋର ନ ଧଇଲେ ପଡ଼ନ୍ତା ନା ତଳି ।
 ପବନ କର ଧରି ସେ ବାହୁଡ଼ିଲା ଧାତି
 ଦେଖିଣ ତାହାକଇଁ ପରୁରିଲେ
 ବେଦପତି ।
 ତୁହି ଅଜ୍ଞାନ କି ମାଡ଼ିଲୁ ବଳପାଣି
 ବିଶ୍ବନାଥ ଧନୁ କି ଛୁଇଁଲୁ ନ ଜାଣି ।
 ତେଣୁ ଶିରୀ ହତ ଦିଶଇ ତୋର ମୁଖ
 ନ ଜାଣିମା ପଣ ତୁ କଲୁ ସହସ୍ରାକ୍ଷ ।
 ସେ ସେ ଦେବଧନୁ ପ୍ରତକ୍ଷେ ବାସୁଦେବ
 ଅବଞ୍ଚା ପଣେ ତୁ ଛୁଇଁଲୁ ମହାଘପ । ୪୦
 ଯେବେ ତୁ ଯାଗ୍ୟର ଧୂମ ଭୋଗ୍ୟକର
 ଅଜାଣିମା ପଣ ଯାଉ ଅପହର ।
 ଶୁଣିମା ବିଶ୍ବାମଳତ୍ର ଏ ଧନୁର ମହିମା
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଶୁଣିଲି ଯାହା କହିଲାକ ବୁଝା ।
 ସେ ଦିନୁ ଯତ୍ନକରି ସେ ବିହି ନାନା ମତେ
 ଈଶ୍ବରହୁଁ ଆନ କେ ଧରିବାକ ହସ୍ତେ ।
 ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଇ ମହାଘପ
 କେ ତାହା ଆମଞ୍ଚେ କାହାର ଯେତେ ଦର୍ପ ।
 ମୁହିଁ ବୋଲି ପାରିବିକି ରାମ ଓଟାରିବ

କେବଳ ଶରଧାୟେ ବେଳେକ
 ଦେଖିବ । ୫୦
 ଅପ୍ରମାଦେ ଯେବେ ଯେ ଆମଞ୍ଜୁବ ଧରି
 ତୋତେ ହେଁ ସୁକାର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ ତପସ୍ବରୀ ।
 ତାତ୍ତକା ମାଜଲା ଯେ ଅହିଲା କଲା ମୁକତ
 ମୁହିଁ ଜାଣଇ ରାମ ବଳ ଅପ୍ରମିତ ।
 ସାତ୍ୟା ସୁଲକ୍ଷଣା ଜନ୍ମିଲା ଶୁଭ ବେଳେ
 ବର ଅବା ତାକୁ ମିଳିଲା ଯେତେ କାଳେ ।
 ଦେସି ଆଗ୍ୟାଁ ରାମ ଆଶକୁ ଶରାସନ
 ଶୁଣି ଜନେକ ମୁନି ପରମ ତୋଷ ମନ ।
 ସେଦିନ ରୁହାଇଲା ଗଉରୋବ କରି
 ସଦାଶିବ କହନ୍ତି ଶୁଣି ଗୋ
 ଶାକେମ୍ବରୀ । ୬୦
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଜନେକ ମହାରଷି
 ନଗ୍ରପୁର ମଣ୍ଡନ କଲା ଲୋକ ପେଷି ।
 ସ୍ବଭାବେଣ ଯାଗ୍ୟକୁ ରାଜାଏ ଆସିଛନ୍ତି
 ନାନା ତୀର୍ଥର ଯେ ଯତିମାନେ ଛନ୍ତି ।
 ନଗ୍ରେ ଘୋଷଣ ଯେ ଦିଆଇଲା ରଷି
 ଧନୁ ସୟମର ଦେଖିବ ଲୋକ ଆସି ।
 ଶୁଣି ନଗ୍ରନାରୀ ହୋଇଲେ ସତୋଷ
 ଆନନ୍ଦେଣ ସମସ୍ତେ ହୁଅନ୍ତି ହସ ହସ ।
 ସଭାର ମଣ୍ଡପ ଯେ ଅତି ବିତପନ
 ନେତର ଚିରାଲ ଉଡ଼ଇ ଛନ ଛନ । ୭୦
 ବିଚିତ୍ର କଳସ ଧବଳ ଘର ପିଡ଼ା
 ଚଉକତି ଲମ୍ବର ମୁକୁତାର ଝରା ।
 ସ୍ୟଷିକର ପାବଛ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଖମ୍ବ
 ଉଦଣ୍ଡ ପାଟଛତ୍ର ଚିରାଲ ଆଲମ୍ବ ।
 ତୋଲ ଟମକ ଶଙ୍ଖ ମହୁରୀ ବାଜେ
 ଲୋକ ଗହ ଗହ କି ଗଗନେ ମେଘ
 ଗର୍ଜେ ।
 ରାଜାମାନେ ସଭାରେ ବସିଣ ଅଛନ୍ତି
 ତପାଗଣମାନେ ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ନଗ୍ର ନରନାରୀ
 ସର୍ବୁଁ ଦେଖିତ ଅଇଲେ ଅପୁଛରୀ । ୮୦

ବୁଝା ସହିତେଣ ଦେବାଧିଦେବଗଣ
 ବିମାନ ଆରୋହିଣ ରହିଛନ୍ତି ଅନ୍ତରିକ୍ଷେଣ ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ଧୂଆଁଧୋଇ ଯେ ରୋଆରୋଇ
 ହୁଅନ୍ତି
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ଆଗସରି ଯାନ୍ତି ।
 ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନରୀ ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରୀ
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ଆଶୁଂସରି ।
 ଆସ ହୋ ଦେଖିବା ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ
 ଶିବଧନୁ ଆଜ ଭାଙ୍ଗିବେ ପଦ୍ମନେତ୍ର ।
 ନୟନ ସୁଫଳ କରିବାକ ଆଜ
 ବାରପଣ ଆଜ କରିବେ ରାମ ରାଜ । ୯୦
 ଯେତେ ବିରାଟଣ ଅଇଲେ ସୁରଗଣ
 ଦେଖିବାକୁ ଶ୍ରୀରାମର ବାରଶୂର ପଣ ।
 ମିଥୁନା ନଗ୍ରରେ ବସିତ ଠାବ ନାହିଁ
 ସକଳ ଦେଶ ରାଜା ଆସିଛନ୍ତି ବାହିଁ ।
 ରଷି ବ୍ରାହ୍ମଣ ତପୀ ଯତିମାନ
 ଗହଗହ ଗହଳି ପୁରଣ ଆସ୍ଥାନ ।
 କନେକର ମଣ୍ଡୋପ ଉପରେ ରତ୍ନରାଜ
 ମୁକୁତାର ତ୍ରୋଣା ଲମ୍ବି ମାଳ ମାଳ ।
 ଗଜମୋତି ଝରା ଲମ୍ବି ଚଉକତି
 ବିବିଧ କୁସୁମରେ ମଣ୍ଡିଣ ଅଛନ୍ତି । ୧୦୦
 ମଧ୍ୟରେ ପଲ୍ୟକ ଯେ ଗଜଦନ୍ତ ଖୁରା
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପିତୁଳି ନିର୍ବାଣର ଝଡ଼ା ।
 ତଥୁର ଉପରେ ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟତୁଳି
 ନାଗେଶ୍ବର କେଶର ଗୁଣ୍ଡିର ମୁକୁଳି ।
 ଶେକ ସେଜାଜଲା ପତଳି ପାଛୋଡ଼ି
 କର୍ପୁରର ଧୂଳି ଉପରେ ସିଆଡ଼ି ।
 ଚହିଁ ବିଜୟେ କରିଅଛନ୍ତି ଦେବୀ ସାତା
 ଲଲାଟେ ସିନ୍ଦୂର କପାଳେ ଗନ୍ଧଚିତା ।
 ନାନା କୁସୁମେଣ ଖୋଷିଅଛି ଖୋଷା
 ପାତ ପତନୀ ଯେ ଉପରେଣ ଶୋଭା । ୧୦୦
 ନୟନେ କଜୋଳ କର୍ଣ୍ଣେ ରତ୍ନକାପ
 ଗଳାରେ ଶେହୋଇ ଯେ ମୁକୁତା ସରିରାପ ।
 ନାସାର ଅଗ୍ରରେ ଯେ ଶେହୋଇ ଗଜମୋତି

ଦେହ ପଟାନ୍ତର ଦଗ୍ଧ ହେମ କୋଟି ।
 ନିକଳକ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେକ ବଦନ
 ରୂପ ଦେଖି କର ଯୋଡ଼ଇ ମଦନ ।
 ହୃଦର ମଧ୍ୟେ ସପତ ପଦ୍ମ ବସଇ
 ଶ୍ରୀମୁଖ ଶତଦଳ କମଳ ବିଘ୍ନସଂଜ ।
 ବେନିକର ସୁଳେ କମଳ ଦୁଇ ଅଛି
 ଚରଣେ ବେନି ପଦ୍ମ ବହଇ ମୃଗାଣି । ୨୦
 ନାଳ ଉତ୍ପଳ ଜାଣି ନୟନ ଯୁଗଳ
 ଯେମନ୍ତେ ବସଇ ସପତ କମଳ ।
 ସାମବେଦଗୁ ସେ ହୋଇଲା ସମୁତ
 ମେଦନୀ ଦେବୀ ଅଟଇ ତାର ମାତ ।
 ସ୍ବୟେଁ ଚଞ୍ଚଳା ଯେ ଅଛି ବିଜେକରି
 ତ୍ରେଲୋକେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ସମସରି ।
 ସ୍ବଭାବେ ହସ ହସ ପ୍ରସନ ବଦନ
 ଅଧର ତାଳିମ କୁସୁମ ଶୋଭାବନ ।
 କୋଟି ଯେ ପାର୍ବତୀର ଆଗୁଳି ରୂପଗୁଣ
 ନୟନ ଦୁଇ ତାର ମଦନ ଅସୁବାଣ । ୩୦
 ଚାହିଁମା ଛଟକେ ବସ୍ତ୍ର ଜରଜର
 ନାଗେଶ୍ବର ପୁଷ୍ପେକ ଧରିଅଛି କର ।
 ସାଙ୍ଗେଣ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ପରିବାରୀ
 କେହୁ ଆଲଟ କେ ଚାମର କରେ ଧରି ।
 କେ କର ଯୋଡ଼ି ଯେ ଦୁଝାବନ୍ତି କଥା
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ କଉଶିକ ମହାଗ୍ୟାଁତା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଆଗୁସାର କରି
 ଦୁହିଁଙ୍କର ଭୁଜ ଦୁଇ କରେ ଧରି ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ସଭାର ମଧ୍ୟସ୍ଥାନ
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ସର୍ବଜନ । ୪୦
 କେ ବୋଲଇ କାହାର ଗୋ ଯେ ତନୟ
 ବେନି
 ହରିହର ଅଇଲେ କି ମାନେବ ଦେହ
 ଘେନି ।
 ନୃପତିଗଣମାନେ ଦେଖି ଅବାଭୁଆ
 ମତ ଗଜ ମେଳେ କି ପ୍ରବେଶ ସିଂହାଭୁଆ ।
 କଉଶିକ ପାଶେଣ ଅଛନ୍ତି ଭାଇ ବେନି

ଚନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ଅଛି କି ଗୁରୁଶୁକ୍ର ଘେନି ।
 କଣ୍ୟାପର ସଙ୍ଗେ ଯେହୁ କେଶବ
 ବାସେବ
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୁନି ତେସନ ଦିଶିବ ।
 ଗଉରୋବ ପାଇ ବସିଲେ ସଭା ମଧ୍ୟେ
 କାର୍ତ୍ତିକ ଗଣେଶ କି ଈଶ୍ବର ସନ୍ନିଧ୍ୟେ । ୫୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ସମାପେ କି ବିଷ୍ଣୁ ରତ୍ନ ଅଛି
 ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ତେସନ ରଘୁବନ୍ଧି ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଜନେକ ମହାରଷି
 ଆସ୍ଥାନର ମଧ୍ୟେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ଆସି ।
 ସଭାକର ଚାହିଁ ବୋଲଇ ଜନେକ
 ନୃପତିଗଣ ତୁମ୍ଭେ ମିଳିଲ ଅନେକ ।
 କହିବି କଥାୟେ ଶୁଣିମା ଯେକମନେ
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ହାଦେ ଅନେକ
 ତପୋଧନେ ।
 ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ଅଛଇ ପୂର୍ବେ କଲା
 ତୁମ୍ଭର ତ ଯେହା ଅଛଇ ଶୁଣିଲା । ୬୦
 ଆଜକୁ ଦଶ ସହସ୍ର ବରଷର ତଳେ
 ପୁତ୍ର ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ଭାଲଇ ବିକଳେ ।
 ଯାଗ୍ୟ କରିବାକୁ କଲଇ ମୁଁ ବୁଧ
 ପବିତ୍ର ଭୂମି ଯେ ଲଙ୍ଗଳେଶ ଶୋଧୁ ।
 ଯେସନ ସମୟେ ମେନକା ଅପକ୍ଷରା
 ବିମାନ ଆରୋହିଁ ସେ ଗଗନେ ଯାଇଁ
 ମିଳି ।
 ଶକୁନ୍ୟ ଦେଖି ମୁଁ ଯେ ମନେ ବିଭରିଲି
 ଯେସନ ଦୋହିତାୟେ ହୋଇବୁ ବୋଇଲି ।
 କନ୍ୟା ଜାଣିଲା ସେ ମୋହୋର ମନ କଥା
 ମୋତେ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ
 ମହାନ୍ୟାତା । ୭୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ଶାପେ ମୁହିଁ ଥିଲି ଅବତରି
 ସର୍ଗକୁ ଯାଇଁ ଅଛି ମୁଁ ପାପକ୍ଷୟେ କରି ।
 ନୋହିଲେଣ କାତ ହୋତି ତୋର ପୁରେ
 ଯେବେ ଚିନ୍ତା ତୁ ଯେ ନକର ମହାଧରେ ।

ଯେ ମୋହୋର ତେକୁ କୋଟାୟେ ଗୁଣ
 ହୋଇ
 ଯେହିକ୍ଷଣି ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇବ
 ତନଇ ।
 ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ଲଙ୍ଗଳେ ଭୂମି ଚଷ୍ଟ
 ତଳର ମାଟି ଯେ ଉପରକୁ ଆସୁ ।
 ପାଳର ମୁନେ ଯେ ଉକ୍ତିଲା ବାଳା
 ସୁଯେଁ ଜାତ ହୋଇଲା ଦେବୀ
 ମହାଆଳି । ୮୦
 ଶୁକଳ ପକ୍ଷରେ ଦୁତୀଆ ଦିନ ଶଶୀ
 ଶ୍ବେତପଦ୍ମବାସେନୀ କି ସେ ପ୍ରତକ୍ଷେଶ
 ଆସି ।
 ସର୍ଗର ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଗଲା ଶବଦାଇ
 ସମ୍ଭାଳସି ଜନେକ ରଷି ଦୋହିତାକୁ
 ନେଇ ।
 ଯେ ସେ ଉଧରିବ ସେ ତୋହୋର କୁଳଗୋତ୍ର
 ଯେଣେ ସେ ବଂଶ ତୋର ହୋଇବ
 ପବିତ୍ର ।
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ଗଲା ଅପକ୍ଷରା
 ତାହାର ବଚନ ମୁଁ ମନେ ହେତୁ କରି ।
 କନ୍ୟା ପାଳିଲଇଁ ଅତି ଯତ୍ନ ମତେ
 ସାତ୍ୟା ନାମ ତାର ଦେଲଇଁ
 ଯୁଗତେ । ୯୦
 ଲଙ୍ଗଳର ମୁନେ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ଜାତ
 ପାଳ ଅଗ୍ରଶକ୍ତି ହାଦେ ଅଟଇ ଶେତ ।
 ତେଣୁ ଉକ୍ତିଲା ନାମ ତାର ସାତୀ
 ଗୁପ୍ତେ କହିଁ ମୋତେ ଗଲାକ ବିଧାତା ।
 ଯେ କନ୍ୟାକୁ କାହାକୁଟି ନ କରିବୁ ପ୍ରଦାନ
 ଯେହାକୁ ହିଁ ବର ପଣେ ବିଷ୍ଣୁ ସେ
 ଭାର୍ଜନ ।
 ଅଯୋନି ସମ୍ଭୂତ ଯେ ସୁଯେଁ କମଳିଣୀ
 ଯେହାକୁ ବିଭାୟେ ବରିବୁଟି
 ଚକ୍ରପାଣି । ୧୦୦
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ମୁଁ ମନିଷ୍ୟ ଶ୍ୟାମାର

ଚର୍ମଲୋଚନେ କେମତେ ଚିହ୍ନିମି
 ଚକ୍ରଧର ।
 ବିଧାତା ବୋଇଲା ତୁ ପଣ କରିଥିବୁ
 ଯେ ଧନୁ ଭାଜିବ ତାହାକୁ ଝିଅ ଦେବୁ ।
 ଈଶ୍ବର ଧନୁ ସେ ବିଷ୍ଣୁର ତହୁଁ ଜାତ
 ହର ସେ ବହିବାକୁ ଅଟଇ ସମରଥ ।
 ଯେତେ କହି ବିଧାତା ସୋର୍ଗକଇ ଗଲା
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ କନ୍ୟା ହିଁ ବଢ଼ିଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ ମୁଁ ହେତୁ କରିଥିଲି
 ରାଜାମାନଙ୍କୁ ସେ ନିମନ୍ତେ ଅଣାଇଲି ।
 ଧନୁ ଦେଖିଣ ସେ ସର୍ବେ ଗଲେ ଭାଜି
 ବରଷେ କଟକ ବେଢ଼ି ବସିଲେ
 ବଳସାଜି । ୧୦
 ତାହା ଦେଖି ମୁହିଁ ଯେ ସୁମରିଲି
 ସଦାଶିବହିଁ
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ଆସିଣ ମିଳଇଁ ।
 ଦେଖିଣ ପଳାଇଲେ ସକଳ ନୃପତି
 ବେଳେକ ଆସିଥିଲା ପ୍ରଶୁରାମ କ୍ଷତ୍ରୀ ।
 ଧନୁ ଦେଖିଣ ଯେ ପୂଜା ବିଧୁକଲା
 ଯେକାନ୍ତେ ମୋହୋର କର୍ତ୍ତେଣ କହିଲା ।
 ବୋଇଲା ପ୍ରତକ୍ଷେ ଯେ ଧନୁ ବାସୁଦେବ
 ହରିହୁଁ ଆନକେ ଆମଣ୍ଡ ପାରିବ ।
 ସୁରେ ଅସୁରେ ଯେ ନୁହଇ ପ୍ରବୋଧ
 କପିଳାସବାସୀର ଯେ ଅଟଇ ଆୟୁଧ । ୨୦
 ଯେ ଧନୁ ଯତନ କରିଣ ଥୋଇଥିବୁ
 ଅବଶ୍ୟ ନୟନେ ତୁ ଶ୍ରୀହରି ଦେଖିବୁ ।
 ଯେତେ କହିଣ ଯେ ଗଲା ଭୃଗୁପତି
 ଯତନେ କହନ୍ତି ଜନେକ ମହାଯତି ।
 ଯେବେ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଅଇଲା ମୋର ପୁର
 ସଙ୍ଗେ ଦଶରଥର ବେନି ଯେ କୁମର ।
 କୋଦଣ୍ଡ ଦେଖିତ ଶରଧା ପୋୟେ କଲେ
 କଉଶିକ ଅଗ୍ରତେ ଯେକାନ୍ତେ ବୋଇଲେ ।
 ଈଶ୍ବର ଧନୁ ଯେ ବିଷ୍ଣୁର ତହୁଁ ଜାତ
 ଦ୍ରୁଶନ ପାଇଲେ ଯେ ହୋଇବେ
 ମୁକତ । ୩୦

ଯେ କଥା ମୋତେ ଯେ କହିଲା ଗାଧୁଣିଷ
ତେଣୁ ମୁଁ ଶାୟେକ କାଢ଼ିବି ଅବଶ୍ୟ ।
ସମସ୍ତେ ଯେକ ଠାବ ହୋଇଁ ତୁମ୍ଭେ ଥିବ
ଯେ ଧନୁ ଧରିବ ସେ କନ୍ୟା ଘେନିଯିବ ।
ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ବିଅର୍ଥ ନ କର
ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ସକଳ ନୃପବର ।
ଆଣ ଆଣ ଧନୁ ଦେଖନ୍ତୁ ସର୍ବଲୋକ
ଯେ ଅବା ପାରୁ ସେ ଉଛୁତୁ କାର୍ଯ୍ୟକ ।
ଲୋଭ ନ କରିବୁ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ନିଅମ
ଯେ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିବ ସେ କନ୍ୟା ଯେଥୁ

ନେମ । ୪୦

ଯହୁଁ ନୃପଗଣେ ଦୃଢ଼ ବ୍ରତ କଲେ
ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ତିନିବେଳ ଉତାରିଲେ ।
ଶୁଣିଣ ଜନକ ସତ୍ୟାନନ୍ଦକଲ ରାଜ
ଆଣ ଧନୁ ବୋଲିଣ ତକ୍ଷଣେ ଆଗ୍ୟାଦେଇ ।
ଯହିଁ ସେ କୋଦଣ୍ଡ ଅଛଇ ପୂଜା କଲା
ଗଉଡମ ତନୟେ ତହିଁ ସେ ମିଳିଲା ।
ନଗ୍ରର ବଳି ଆରମାନ ଗୁଣକରି
ମହାପୁରୁଷ ଲକ୍ଷଣ ଅଛନ୍ତି ଯେତେଧରି ।
ତେସନେକ ଆଠଶତ ପୁରୁଷ ବଳବାନ
ଆଣ ଆଣ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି

ଶରାସନ । ୫୦

ବଜାନ୍ତି ଟମକ ଯେ ନିଶାଣ ମର୍ଦ୍ଦଳ
ଗହ ଗହ ଶବଦ ଶୁଭଇ ମହାଗୋଳ ।
ନାଟେଣା ନାଟନ୍ତି ଯେ ଭାଟ କଏବାର
ଆଲମ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ଚିରାଳ ଅପାର । ୬୦
ଧାର ଧାର କରି ବହି ଘେନିଯାନ୍ତି
କୁସୁମ ବିଞ୍ଚଣ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ।
ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି ନଗ୍ନ ନରନାରୀ
ବିଞ୍ଚଣା ଚାମର ଗଣିକାମାନେ ଧରି ।
ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ ରଥ ପଟୋଆର
ପଡ଼ିହାରାମାନେ ରହନ୍ତି ଓଗାଳି ଅପାର ।
ଲୋହାର ମଞ୍ଜୁଷମଣିଲା ଅଛି ସଞ୍ଚ
ନେତ ପାଟ ପତନୀ ଫୁଲମାଳ ଘଞ୍ଚ ।

ଶେତ ଚାମର ଯେ ମଣ୍ଡିତ ଚଉପାଶ
କିଣି କିଣି ଘଣ୍ଟି ପାଗୁଡ଼ିର ଘୋଷ ।
ଦ୍ରଘଣ ଝଟ ଝଟ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ଜାଣି
କଟିର ଉପରେ ଲମ୍ବଇ ନୀଳମଣି ।
ବଜ୍ରର କିଳଣି ତ୍ରିଶୁଳର ମୁଦି
ପାଟ ଦଉଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଅଛଇ ତ୍ରିଛନ୍ଦି ।
ଜୟନ୍ଦ ସୁନିଆଁ ଘଣ୍ଟିରେ ଅଛି ଢାଳି
ଚାରିତାଳ ଉଜ ଯେ ମର୍କଟ ମଣି ଲୁଲି । ୭୦
ଚଳନ୍ତେ କପ କପ ବାଜଇ ମଞ୍ଜୁଷ
ଧର ଧର ଶବଦ ଯେ ଶୁଭଇ ଆକାଶ ।
ଆଗରେ ପଡ଼ଇ ଯେ ଚନ୍ଦନର ଛେରା
ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟ ଯେ ପାଡ଼ନ୍ତି ପୟେଡ଼ା ।
ଗୋଳ ବାଜନ୍ତେଣ ବୋଲନ୍ତି ନୃପତି
କେବଣ କାରଣେ ଲୋକେ ଧୋଆଁ ଧୋଙ୍ଗ
ହେଉଛନ୍ତି ।

ଜନେକ ବୋଇଲା ସେ ଆସଇ କୋଦଣ୍ଡ
ଭୂମି ହଲିଣ କମ୍ପଇ ମହା ନବଖଣ୍ଡ ।
ଶୁଣି ନୃପଗଣେ ହୋଇଲେ ତରଞ୍ଚ
ମୁଖ ବୁହାଁବୁହାଁ ହୋଇଲେ ସମସ୍ତ । ୮୦
କେ ବୋଲଇ ଯେ ଧନୁ ଈଶ୍ବର ବହଇ
ଆନ କେହୁ କ୍ଷମ କାହା ଦେହ ଯେ ସହଇ ।
ଯେହିଁ ମଞ୍ଚଳରେ ଯେ ପ୍ରଶୁରାମ ବଳୀ
ସେହି ଶରାସନକୁ ନ ପାରିଲା ତୋଳି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଧରି ତ ଯେ ନୋହିଲା ସାମରଥ
ଅଗ୍ନି ପବନ ସେ ବରୁଣ ନଇରୁତ ।
ଦଶଦିଗପାଳେ ନୁହନ୍ତି ଭାରଜନ
ଯେକମାତ୍ର ଯେହା ଯେ ବହଇ
ତ୍ରିଲୋଚନ ।

ଅକଳଣା ବଳ ସେ ଅଟଇ ଯେହାର
ବଳେ ଯେହା ଆମଞ୍ଚବାକୁ ଶକତି
କାହାର । ୯୦
ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ମିଳିଲା ଧନୁ ଆସି
ବଳବନ୍ତମାନେ ଭୟେ କଲେ ଡ୍ରାସି ।
ସଭାର ମଧ୍ୟେ ଆସି ମିଳିଲା ମଞ୍ଜୁଷ

ନ ଜାଣିମା ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ଯେହୁଁ
କିଏ ।
କେ ବୋଲଇ ଯେଥୁ ଭିତରେ ଧନୁ ଅଛି
ଯେକକୁ ଆରେକ ହୁଅନ୍ତି ପୁଛାପୁଛି ।
ଅଧା ସୋଗରେ ଆଙ୍ଗଣ ଦେଖନ୍ତି
ଦେବଗଣ
ଦେଖିବାନା ଶ୍ରୀରାମର ବୀର ସୁରପଣ ।
ସଭାଜନେ ତବଦ ହୋଇଁ ଦେଖୁଛନ୍ତି
ଯେକକୁ ଆରେକ କଥା ନ କୁହନ୍ତି । ୯୦
ସଖାଜନନ୍ତ ଚାହିଁ ସେ ବୋଲନ୍ତି ଜାନେକୀ
ଧନୁ ଦେଖିଣ ସେ ଆତ୍ମା ମୋର ଶକ୍ତି ।
ବେଳେବେଳେ ନୃପତିଗଣେ ଦେଖି ଭାଙ୍ଗି
ଯେବେ କିମ୍ପା ଆସିଛନ୍ତି ବଳ ସାଜି ।
ମେରୁ ସମୟେ ଧନୁ ଯେ ତୋଳନ୍ତେ ସମ
ନାହିଁ
କେବଣ କାରଣେ ରାୟେ ଅଇଲେ
ଚଳାଙ୍ଗ ।
ପ୍ରଶୁରାମ ଯାହା ସେ ନ ପାରଇ ଧରି
ଭୂମିରୁ ଛଡ଼ାଇ ନ ପାରି ଭୁଗୁ ଗଲା ହାରି ।
ପିତା ମୋର ସତ୍ୟ କଳାକ ନ ଜାଣି
ତେଣୁ ମୁଁ ଦୁଃଖୀ ଗୋ ହୋଇଲି
ସଗାଁଦୁଃଖୀ । ୧୦
କେତେ କାଳେ ଦୁଃଖ ଗୋ ଯିବଇ ମୋର
ପର
ଭୋ ଧର୍ମ ଦେବତା ମୋତେ ପ୍ରତିକାର
କର ।
ଶୁଣି ସଖିଜନେ ତ୍ରିଆରତି ସାତା
ନୁହସି ବିସ୍ମୟେ ଗୋ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
ସର୍ବଦା କାଳରେ ସେ ନୁହଇ ନା ହାନି
ଶୁଭାଶୁର କର୍ମ ସେ ଜାଣଇ ପଦ୍ମଯୋନି ।
ଯେ ସେ ପଦ୍ମଯୋନି ସେ ସେ ପିତାମହ
ଯେ ସେ ପିତାମହ ଅର୍ଜ୍ଜୁନା ଯେହୁ ଦେହ ।
ଯେବଣ ଦେହ ସେ ଅରଜିଲା ଜଗତର
ପିତା

ସେ ସେ ପିତାମହ ପରମ ଦେବତା । ୨୦	ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିର ସତାଇଣ ଦୋହିତା	ତୋତେ ବରପଣେ ଗୋ ଯୋଗାଇ
ସେ ଯାହା ସଂକଳ୍ପ ଅଛି ମନେ ଧରି	ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ବିଭାୟେଣ ଦେଲା ତାର ପିତା ।	ଚକ୍ରପାଣି ।
ଯେ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିବ ଦେବକଂ କୁମାରୀ ।	ଯେକର ପେଟୁ ଜାତ ସେ ଯେ ଯେକର	ଯେ ସେ ଚକ୍ରପାଣି ସେ ସେ ଦେବ ହରି
ସେ ସେ ଧର୍ମଶିଷ୍ଟ ଅଟଇ ଧର୍ମଗ୍ୟାତା	ପିଅର	ଯେ ସେ ଶ୍ରୀହରି ସେ ଜଗତ
ତାହାର ବୋଲକି ହୋଇବ ଅନ୍ୟସ୍ଥା ।	ସବୁ ଭଗ୍ନୀକର ସେ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଟଇ	ଅଧିକାରୀ । ୮୦
ନ ଜାଣି ସତ୍ୟ କି କରିଅଛି ରଖି	ବର ।	ସର୍ବଜନମନ ମୋହି ପାରନ୍ତି ସେ ହରି
ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟ କଥା ଜାଣଇ ତପୁସୀ ।	ସଉତାଗ୍ୟବନ୍ତୀ ସେ ହୋଇଲା ରୋହେଣୀ	ସେହୁ ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଟଇ ଅଧିକାରୀ ।
ତୁ ଅବା ବୋଲଲୁ ସଖି ଅନେକ କାଳ	ବଡ଼ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବନ୍ତୀ ସେ ଆବର ଛବିଶ	ଯାହାକଇ ଅଟଇ ସର୍ବଜନ ମନ
ଗଲା	ଭୟେଣୀ ।	ତାହା ସେ ବୋଲି ସଖି ପୁରୁଷକର
କେହି ଯେ ଧନୁକୁ ଧରି ନୁଆରିଲା ।	ଅବଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଜ ଲଭିବୁ ମୁଣାକ୍ଷୀ	ମୋକ୍ଷପାନ ।
ଯେତେବେଳେ ଯାହାକୁ ଅଛଇ ଯେଉଁ	ସତା ସୁନ୍ଦର ଗୋ ଆଜ ଦିଶୁଅଛି ।	ସେ ଯେ ପୁରୁଷକର ମୋକ୍ଷପାନ ହୋଇ
ଯୋଗ	ରଖିକର ମୁଖକମଳ ବିଘସଇ	ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ସର୍ବଜନ ମୋହିଁ
କାଳବେଳ ଜାଣି ବିଧାତା କରଇ	ଶତଦଳ କମଳ ଜାଣିଣ ଦିଶଇ । ୬୦	ହୋଇ ।
ଭୋଗ । ୩୦	ଯେ ତୋହୋର ବର ଗୋ ପ୍ରବେଶ ଯେଥୁ	ଯାହାକୁ ସକଳ ଜନ ମୋହି ହୋତି
ଭମା ସେ ହେମବନ୍ତ ଘରେ ଉପୁଜିଲା	ଆସି	ଜଗତମୋହନ ସେ ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ।
ଦେହ ଗଞ୍ଜାଇ ହାଦେ ଅନେକ ତପ କଲା ।	ବିଶ୍ବାମନାଥ ସଙ୍ଗେତେ ଅଛନ୍ତିଟି ବସି ।	ଯେ ଜଗତମୋହନ ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ସେ
ସଂଯୋଗ ସମୟ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ	ଯେହା ଶୁଣି ହସି ବୋଲଇ ମହିଷୁଳୀ	ବଶ୍ୟହୋଇ
ସଦାଶିବକର ବାଳୀ ଭେଟିଲାକ ତହୁଁ ।	କିମ୍ପାଇ ସଖି କଲୁ ଗୋ ତମାଳି ।	ଯାହାକଇ ବଶ୍ୟହୋଇ ତାହାକୁ ଭଲ
ବିଭା ହୋଇଣ ସେ ଅନେକ ଭୋଗ କଲା	ଯେ ଅବା ଧନୁ ଆଜ ଆକ୍ରୋଷି ପାରଇ	କହି । ୯୦
ଆରତେ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଗେ ନୁହଇ ନା ଭଲା ।	ତାହାକୁ ପିଅର ବର ପଣେ ବରଇ ।	ଯାହାକୁ ଭଲପାଇ ସେହି ସେ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ
ଦେବ ଅସୁରେ ଯେ ମନ୍ତ୍ରିରେ ସିନ୍ଧୁଜଳ	ତୁ କେହ୍ନେ ଆଗହୁଁ ଖୋଜି ଆଣିଲୁ ସପ୍ତାଦୁଣି	ଯେ ସେ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ସେ ଯେ ତୋର
ତହୁଁ ଜାତ ହୋଇଲା ପଦାର୍ଥ ସକଳ ।	ନିକଟେହେଁ ପତି ଦେଲୁ ମୋତେ ଆଣି ।	କାନ୍ତ ।
ବିଷ୍ଣୁର ଭାଗେ ସେ ହୋଇଲେ କମଳାଣୀ	ଯେ ବୋଲ ଶୁଣିଣ ଯେ ବୋଲଇ ମନମାୟା	ଯେ ସେ ତୋହୋର କାନ୍ତ ସେ କଉଶିକ
କାଳକୂଟ ବିଷ ପ୍ରାପତଟି ଶୁଳପାଣି । ୪୦	ମୁହିଁ ଯେହା ସତ ଗୋ ଜାଣଇଁ	ପାଶେ
ଦେବେ ସୁଖେଣ ଯେ ଅମୃତ ଭୋଗକଲେ	ସାତୟା । ୭୦	ସଭାଲୋକେ ଦେଖି ଚାହାନ୍ତି ହରଷେ ।
ଅସୁରେ ଭଗାରି କିଛି ନ ପାଇଲେ ।	ଯେବଣ ଯେବଣ ନୃପତି ବସିଅଛନ୍ତି	ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥକର ସବୁରି ଶରଧା ଆଇ
ଦତ୍ୟ ହୋଇ ରାହୁ ଖାଇଲା ଅମୃତ	ଆସ୍ଥାନେ	ତେଣୁ ସେ ଯେକ ଦୃଷ୍ଟିକରି ସମସ୍ତେ ଛନ୍ତି
ତାହାକୁ ସେ ଭୋଗ ଅଛଇ ପ୍ରାପତ ।	ଯେ ତୋତେ ବରପଣେ ଗୋ ନୁହନ୍ତି	ଚାହିଁ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ପବନକୁ କାଟିଲା ବିକୋଟି	ଭାର୍ଜନେ ।	ଯହୁ ସେ ଯେକ ଦୃଷ୍ଟି ଚାହାନ୍ତି ସଭାଜନ
ଯେକର ଶ୍ୟରାର ଅଣକ୍ଷାଣ ମୂର୍ତ୍ତି ।	ତପାଗଣେ ସୁଭାବେ ଅଟନ୍ତି ପିତାମହ	ତହୁଁ ସେ ସଖି ଗୋ ପ୍ରସନ ହୋଇଲା
ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋତେ ପ୍ରାଣୀ ନ ପାନ୍ତି ଜୀବନ	ପବିତ୍ର ଅଙ୍ଗ ଯେ ନ ହୁଇଁତ ତୋ ଦେହ ।	ମନ ।
କର୍ମେଣ ଅଣକ୍ଷାଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଯେ ପବନ ।	ତୁ ଗୋ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଂଶେ ଜାତ	ଯହୁଁ ସେ ମନ ଗୋ ପ୍ରସନ ହୋଇଲା
ସବୁ ଦେବତାହୁଁ ହୋଇଲା ମହାବଳୀ	ବିଷ୍ଣୁ ସେ ତୋହୋର ହୋଇବ ପ୍ରାଣନାଥ ।	ତେଣୁ ଜାଣିଲି ବୋଲି ମନମାୟା
ଜହ୍ନୁକର ଠାକୁର ସେ ପ୍ରାଣହୁଁ	ଅଯୋନିସମୃତ ଗୋ ସଂୟେ କମଳାଣୀ	କହିଲା । ୧୦୦
ଅଗୁଳି । ୫୦		

ତୁ ସଖି ହୃଦରେ ନ କର ଗୋ ଚିନ୍ତା
ନିଶ୍ଚୟେ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇବ ନିଜ
କାନ୍ତା ।

ମନମାୟା ମୁଖୁଁ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି
ହସ ହସ ହୋଇ ଯୁବତୀ ଶିରୋମଣି ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଜନେକ ମହାରଷି
ଧନୁପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ଆସି ।
ରାଜାଗଣେ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
ଆଜ ବୁଝିବା ନା ତୁମ୍ଭର ବଳପ୍ରାଣ ।
ଯେ ଅବା ସାମରଥ ଆଗହୋଇ ଆସ
ଯେ ଧନୁ କଷଟୀରେ ସୁନା ବଳ

କଷ ୧୦

କେ କେତେ ବିକଳ ଜାଣିମା ନା ମୂଳ
କେବଣ ରାଜା ହୋଇବ ଜମ୍ବୁନଦ ତୁଳ ।
ତାହା ଅଳଙ୍କାର କରି ଗଢ଼ାଇବା
ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହୀରା ସୀତା ତହିଁ ଜଢ଼ାଇବା ।
ତେବେ ସେ ହୋଇବନା ଦେବ ଆଭରଣ
ଜନେକର କଥା ଶୁଣିଲେ ନୃପଗଣ ।
ସୋମକେଶୀ ବୋଲି ମାଳବ ଦେଶର ରାଜା
ଲୋକନାଥ ନୃପତିର ଅଟଇ ତନୁଜା ।
ସେହି ବୋଇଲା ଯେ ଜନେକ ମୁଖ ଚାହିଁ
ମଞ୍ଜୁଷ କବାଟ ଫେଡ଼ାଅ ଆଗ୍ୟା

ଦେଇ । ୨୦

ଦେଖିବା ଧନୁ ଯେ ଜାଣିମା କେତେ ବଳ
ଯେ ବୋଲି ବୋଇଲେ ଯେ ନୃପତି

ସକଳ ।

ମଞ୍ଜୁଷ ଦ୍ଵାରେ ଧନୁକୁ ଦେଲେ ଦୃଷ୍ଟି
ଧନୁ ଦେଖିବେ ବୋଲି ନୃପତିଗଣ ଉଠି ।
ବାଘ ଯେହ୍ନେ ଯନ୍ତା ଭିତରେ ଜାଳୁଥାଇ
ଛେଳି ଯେହ୍ନେ ତାକୁ ଦେଖିଲେ ପଳାଇ ।
ଶରାସନ ଦେଖି ତେସନ ସୋମକେଶୀ
ଆବର ରାଜାନ୍ତ ରାଜଲୋକ ହସି ।
ବୋଲଇ କେ କେ ହୋ ନୃପତିମାନେ ପାର
ବଳବନ୍ତା ହୋଇଲେ ହୁଅ ଆଗୁସାର । ୩୦

ମୁହିଁ ଦେଖିଣ ଯେ ହୋଇଲି ହତବୀର୍ଯ୍ୟ
ଶୁଣି ନୃପତିଗଣେ ଯେ ହୋଇଲେ ଆଶ୍ଚିୟ ।
ଉତ୍ତରା ଉତ୍ତରି ହୋଇଣ ଉଠିଗଲେ
ମଞ୍ଜୁଷ ଭିତରକୁ ସମସ୍ତେ ଦୃଷ୍ଟିଦେଲେ ।
ଶ୍ଵେତ ନାଗ ଯେହ୍ନେ ପେଡ଼ାରେ ଶୋଇଥାଇ
ଲାଂସ ପାଶରେ ଯେହ୍ନେ ତାକୁ ମୁଷାୟେକ
ଚାହିଁ ।

ତେହ୍ନେ ଉଭୟ ପାଇଲେ ନୃପତି ସକଳ
ପଞ୍ଚଗୁଣୀ ଦେଇ ଆସନ୍ତି ମହାପାଳ ।
ଭାଳିଣ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ମହରଷି
ଯେ ଧନୁ ଆମ୍ଭେ ଯେ ନ ପାରୁ

ଆକ୍ରୋଷି । ୪୦

ଯେ ପାରୁ ଧନୁ ତୋଳିଣ କନ୍ୟା ବିଭା ହେଉ
ତାହାର କାରତି ଯେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଉ ।
ଯେତେ ବୋଲି ସଭାୟେ ବସିଲେ ନୃପଗଣ
ଜନେକ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ସକଳ ଜନେ

ଶୁଣ ।

ଯେ ଧନୁ ଧରିଣ ଯେ ପାରିବାକ ବଳେ
ସେ ମୋର ଦୋହିତାକୁ ନେବ ସଭାତଳେ ।
ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଏ ବଚନ ମୁଁ ଯେ ନ କରଇ
ଆନ
ଶୁଣିଣ ସୁମାରୁତ ହୋଇଲେ ସର୍ବଜନ ।
ଉତ୍ତର ସମାସ୍ୟା ଦିଅନ୍ତା କେହି ନାହିଁ
ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଁ ଲୋକେ ଛନ୍ତି
ତହିଁ । ୫୦

କ୍ଷଣେ ତୁନିହୋଇ ଜନେକ ବୋଇଲେ
ଧନୁ ଧରନ୍ତା କେହି ଭାର୍ଜନ ନୋହିଲେ ।
ବାହୁଡ଼ାଇ ନେଇଁଣ ଥୋଇବି ଧନୁ ଗୁଣ
ଗୋ ବିଶ୍ଵାମଜିତ ବୋଇଲୁ ଯେ ଧନୁ
ଆଣ ।

ରାମ ଧନୁ ଦେଖିବ ବୋଲି କହାଇଲୁ
ଯେବେତ ପ୍ରତକ୍ଷେ କଥାନ୍ତ ବୁଝିଲୁ ।
ଜନେକର ବଚନେ ବିଶ୍ଵାମଜିତ ଭାଷି
କିମ୍ପା ବିମୁଖ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅ ବ୍ରହ୍ମରଷି ।

ଯାହା ତୁ ସତ୍ୟ କଲୁ ପୂର୍ବର ଯେ ବାଣୀ
କାକ ଅପସରିଥିବୁ ତୁହି ସିନା ଜାଣି । ୬୦
ଯେବଣ କାଳେ ପ୍ରାପତ ଯେବଣ ହିଁ ଯୋଗ
କର୍ମ ଅନୁସାରେ ବିହି ଦେଇ ଭୋଗ ।
ନୁହସି ଆରତ ତୁ ସମ୍ପାଳି କାର୍ଯ୍ୟକର
ବଳବୀର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ରତାପା ଯେ ଅଟେ
ମୁନିବର ।

ଯେ ଯେବେ ନ ପାରିବେ କରିବା ଆମ୍ଭେ
କିସ

ଭୁଞ୍ଜିବ ସୀତା କର୍ମେ ଅଛି ଯିସ ।
ଯେବେ ତୁ ବାହୁଡ଼ାଇଁ ନ ନିଅ ଶରାସନ
ରାମ ଯେବେ ଦେଖିବାକୁ କରିଅଛି ମନ ।
ଯେହାର ଦେଖିଲେ ପଛେ ବାହୁଡ଼ାଇ ନିଅ
ଶରଧା କରିଅଛି ଯେବେ ଦଶରଥ
ପୁଅ । ୭୦

ଉଠ ଉଠ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଧନୁ ଦେଖି ଯାଇଁ
ଜନେକ ଝଗଡ଼ ପାଇଲେଣି ତୋହୋରି ଯେ
ପାଇଁ ।

ଦେଖି ଆସ ରାମ ଶରାସନ ବେଗେ ଯାଉ
କି ଅବା ସୀତୟା ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହେଉ ।
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ତହୁଁ ଯେସନେ ବଚନ ଶୁଣି
ଲାଜ ଲାଜ ହୋଇ ଉଠିଲେ ରଘୁମଣି ।
କଉଣିକ ପାଦେ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଘେନି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗୁସାର ।
ଦେଖି ବିଚାରନ୍ତି ସକଳ ସଭାଜନ
ଯେ ଦୁଇଗୋଟି ହାଦେ କାହାର

ନୟନ । ୮୦

କେହୁ ବୋଲନ୍ତି ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଆଣିଛନ୍ତି
କେହୁ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଦୁଇଗୋଟି କାହାର
ବଢ଼ି ।

ଯେବେ କିମ୍ପାଇଁ ଯେ ଉଠିଲେ ଆସନୁ
କେ ବୋଲଇ ଅବା ଦେଖିବେ ଯେ ଧନୁ ।
କେ ବୋଲଇ ଯେ ଦେଖି କରିବେଟି କିସ
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ନ କର ଉପହାସ ।

ବିଧାତା ଭିଆଇଣ ଅଛି ଅବା ସହ
 ଯେ ଅବା ଧନୁକୁ ଯେ ପାରିବେ ଆମହୁ ।
 କେ ବୋଲଇ ଦୁମ୍ଭେ ହୋଇଲକି ବାଲ
 ଦେଉଳ କି ମୁଣ୍ଡେ ପେଲିଲେ ପଡ଼ଇ । ୯୦
 ଟେକା ମାଲଲେ କି ଟଳଇ ପରବତ
 କେ ବୋଲଇ କିମ୍ପା ହୋ କହିଲ ଯେମନ୍ତ ।
 ସାନ ବୋଲିଣକି ଅଭରସା କର
 ସାତ୍ୟା ଅବା ଭାରିଯା ହୋଇବ ଯେହାର ।
 ଅଗଣ୍ଡିଟି ସାନ ଶୋଷିଲା ସିନ୍ଧୁ ସାତ
 ପ୍ରହଲାଦ ସାନ ପ୍ରସନ କଲା ପଦ୍ମନେତ୍ର ।
 ଡିବିକ୍ରମ ରୂପ ତିନି ଭୁବନ ବ୍ୟାପିଲା
 ବାମନ ଯେ ସାନ ବଳିକି ଚାପିଲା ।
 ଧୃବ ସାନ ପୁଅ ବିଷ୍ଣୁକୁ ଡୋଷ କଲା
 ଭାଗ୍ୟରଥ ସାନ ଗଜାକୁ ବୁହାଇଲା । ୧୦୦
 କିମ୍ପା ଯେହାକୁ ହୋ କର ଦୁମ୍ଭେ ସାନ
 ଧାତା ଜାଣଇ ଯେ ଯହିଁକି ଭାରଜନ ।
 ନିର୍ଜା କରିଣ ଅଛଇ ଅବା ଆଣି
 ପୁରୁଷର ଭାଗ୍ୟ ହୋ କେବେହେଁ

ନ ଜାଣି ।

ଭରସା ନ ପାଇଲେ ଉଠିକି ଆସଇ
 ଚାଲିବା ଛଟକେ ଭୂମିକି ଆକ୍ରମଇ ।
 କେ ବୋଲଇ ଦୁହେଁ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇଭାଇ
 କେ ଯେଥେ ବଡ଼ ସାନ ବାରିତ ନୁହଇ ।
 କେ ବୋଲଇ ଆହା ନ ଜାଣ ଦୁମ୍ଭେ କିଛି
 ବଡ଼ ସାନ ଆକୃତି ସତାବେ ଦିଶୁଅଛି । ୧୦
 ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର କଥା ଦେଖିଲେ ନ ଜାଣ
 ଯାହାର ଶ୍ୟାମାର ମର୍ଦ୍ଦତ ରସାଣ ।
 ନାଳ ଉତ୍ପଳ ରାଜାବ ଦଳ ବେନି ଆଖି
 ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ ଅଧରକଇ ସାକ୍ଷୀ ।
 ସୁଦର୍ପ ନାସା ଯେହେଁ ମାରାଗ ମଣିଦଣ୍ଡ
 କର୍ଣ୍ଣକୁଣ୍ଡଳମଣି କିରଣ ପରବନ୍ଧ ।
 ଶିରେଣ ପୁଷ୍ପ ଜାଇଫୁଲ ଗଜା
 କପୋଳେ କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ବଡ଼ ଶୋଭା ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ କଣ୍ଠେଣ ମୋତିମାଳ

ନବରତ୍ନ ପଦେକ ଲମ୍ବଇ ବନ୍ଧସୁଳ । ୨୦
 ବାହେଣ ତାଡ଼ ଯେ ଭୁଜେଣ କକଣ
 ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ।
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ଶୋହଇ ନବରତ୍ନ ବନ୍ଧ ମୁଦି
 ବିକୁଳି ତେଜକି କଳାମେଘେ ସାଜି ।
 କଟାରେ ସିଂହ ମଝା ପତନୀ ପାଟପିନ୍ଧି
 ଉପରେ ସୁରଜ ପାଟ ଦୋଷଡ଼ା କରି

ବାଛି ।

ପୟରେ ନୁପୁର ଗୁଣ୍ଡୁଣ୍ଡୁ ବାଜେ
 ସୁନ୍ଦର କୁମାର ବୟେସ ଯେହାକୁ ସେ
 ସାଜେ ।
 ଯେହୁ ଜେଷ୍ଠ ଭାଇ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଦିଶି
 ସଙ୍ଗେଣ ସାନ୍ତୁକ ଯେ ଘେନିଣ ଅଛି
 ଆସି । ୩୦

ଯେ ଧନୁ ଧରିବ ସଂଶୟ ଏଥୁ ନାହିଁ
 ବିଧାତା ନିର୍ଭାଲ ଥୋଇଥିଲା କାହିଁ ।
 କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ଗୋ ଚାଲିବାର ଗତି
 ଦୃଷ୍ଟାୟେ ନଦୀକି ଯେହେଁ ଚାଲଇ

ମରହସ୍ତା ।

ସୁନ୍ଦର ପଣ ତ ସରିସମ ନାହିଁ
 ପାଦକୁ ପଟାନ୍ତର କୋଟାୟେ କାମ
 ନୋହି ।

କେ ବୋଲଇ ଅଟଇ ଆଜାନ୍ତ ଯେହା ବାହା
 କେ ବୋଲଇ ଯେକ ଖଣ୍ଡ କପୋଳ ଶରୀ
 ଚାହାଁ ।

କେ ବୋଲଇ ଯେହାର ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧସୁଳ
 କେ ବୋଲଇ ଚାମର ଅଟଇ ଯେହାର
 ବାଳ । ୪୦

କେ ବୋଲଇ ମଝା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଂହ ଠାଣି
 କେ ବୋଲଇ ଦନ୍ତ ସିନ୍ଦୂର ମୋତି ଜାଣି ।
 କେ ବୋଲଇ ଧନ୍ୟ ମାତା ଗର୍ଭଧାରୀ

ଯେହାରି

କେ ବୋଲଇ ସାଧୁ ସାଧୁ ପିଅଇ କୁମ୍ଭରି ।
 କେ ବୋଲଇ ଧନ୍ୟ ଯେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି

କେବଣ ଦେଶରୁ ଅଇଲା ଯେ କାହୁଁ
 ଘେନି ।

କେ ବୋଲଇ ଆମର ଜୀବନ ସୁଫଳ
 ଯେହାକୁ ଦେଖିଲୁ ଯେ ପୂର୍ବ ପୁନ୍ୟ ଫଳ ।
 କେ ବୋଲଇ ଜନେକ ରକ୍ଷି ପୁଣ୍ୟ କଲା
 କେ ବୋଲଇ ସାତ୍ୟାମ ଆକୁଁ କଷ୍ଟ
 ଗଲା । ୫୦

ବାହୁଅ ହୋଇ ଯେଥେ ସୁଆନେ ପଡ଼ିଲା
 ଜାଣି ବିଧାତା ନିର୍ମାଣ ଆସି କଲା ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ଧନୁ ଯେ ଆମହୁବ ଆଜ
 ଆଜର ନୋହିଲେ ନୁହଇ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ।
 କେ ବୋଲଇ ବାଲୁତ ପ୍ରକୃତି ବଚନ
 ସେ ଧନୁ ମହିମା ନ ଜାଣ ହୋ ଆନ ।
 କେ ବୋଲଇ ପୁଣି ନ ପାରଇ ଧରି
 କେ ବୋଲଇ ପ୍ରସନ ହୋଇବାକ ହରି ।
 କେ ବୋଲଇ ପ୍ରସନ ହୋଇବେ ସଦାଶିବ
 ତାହାର କୋଦଣ୍ଡ ସେ ଅଟଇ ଯେହୁ
 ଅବ । ୬୦

ସେହି ବୋଲିଛନ୍ତି ଜନେକ ଆଗର
 ଯେ ଧନୁ ଆମହୁବସେହି କନ୍ୟା ବର ।
 ସେ କଥା ସନମତ କଲା ମହାରକ୍ଷି
 ଯେ ବେଳେ କାଳ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
 ତୋହୋର ବୋଲି ଅନ୍ୟସ୍ଥା ଦେବ ନୋହୁ
 ଯେହାକଇ ଧନୁ ପ୍ରସନ ଯେବେ ହୋଇ ।
 ସାତା ସୁଲକ୍ଷଣା ଯେ କୁମାର ବୟସ
 ଯେହାକୁ ବର ଯେ ମିଳଇ ସାଦୃଶ ।
 ଯେମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଯେ ମଙ୍ଗଳ ବାଣୀ ଘୋଷି
 ମଞ୍ଜୁଷ୍ଠ ଦ୍ୱାରେ ରାମ ହୋଇଲା ଆସି । ୭୦
 ସଖିଜନମାନେ ସାତ୍ୟାକୁ କହନ୍ତି
 ଦେଖ ଦେଖ ସଖି ଯେ ପୁରୁଷ ରତ୍ନକାନ୍ତି ।
 ଧନୁ ଧରିବ ବୋଲି ହୋଇଅଛି ଭଜା
 ତାରାଗଣ ମଥେ ଯେହେଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମା
 ଚନ୍ଦ୍ରଶୋଭା ।
 ଦେବକର ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଶ୍ରୀହରି ଯେହେଁ ଦିଶି

ବନଜାବ ମେଲେକି ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଆସି ।
ଯେ ତୋହୋର ରୂପକୁ ଗୋ ମିଳଇ

ସଖିବର

ଭାଗ୍ୟ ଥିଲେ ସଖି ଧରିବୁ ଯେହାର କର ।
ସଖାକ ଯେସନ ବଚନ ଶୁଣି ସାତ୍ୟା
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହାନ୍ତି ଜନେକ ଦୁହିତା । ୮୦
କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ରକି ହୋଇଲେ ଭେଟାଭେଟି
ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପ ପୁଟି ।
ବୃକ୍ଷେକ ଲୁହା ଦେଖି ଯେହେ ପଥର ଜଡ଼ଇ
ସ୍ବର୍ଗରୁ କି ଚନ୍ଦ୍ର ଛାଡ଼ି ତାରା ଖସିଣ
ପଡ଼ଇ ।

ପର୍ବତ ଶିଖରୁ କି ପଥର ଝଡ଼ଇ
ସମୋଦ୍ର କି ଲହଡ଼ି ସୁଖରେ ପଡ଼ଇ ।
ପାରା ରସ ଯେହେ ବିଞ୍ଚୁ ହୋଇଯାଇ
ମିଶାଇଲେ ଯେକଦ୍ ହୋଇଣ ଲାଗଇ ।
ତେସନକ ବୃକ୍ଷାନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ସାତ୍ୟା
କପାଳେ କର ମାରି ସୁମରଇ

ବିଧାତା । ୯୦

ଭୋ ବିହି ବିଧାତା ଦଇନି କରଇଁ ତୋତେ
ଯେ ବର ନିରାଶ ପୁଣି ନକର ଗୋ
ମୋତେ ।

ଅନେକ କାଳହୁଁ ଅଛଇଁ ଦୁଃଖ ସହିଁ
ମଦନ ଅନୁକର୍ମେ ଯୁବା ତନୁ ବହିଁ ।
ତୁ ମୋତେ ଅନୁରାଗ କର ଦେବରାଜ
କରୁଅଛି ଦଇନି ମୁଁ ଛାଡ଼ିଣ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯେ ବର ଯେବେ ମୋତେ କରିବୁ ପରାପତ
ତେବେ ସେ ପରାଣ ମୁଁ ଧରିବି ନିଅତ ।
ନୋହିଲେ ଆଜ ମୁହିଁ କରିବି ପ୍ରାଣ ହତ୍ୟା
କିମ୍ପାଇଁ ତୋତେ ବୋଲିବେ ଜଗତର

ପିତା । ୧୦୦

ଯେସନେକ ସମୟେ ଶୁଭିଳା ହୁଳହୁଳି
ବାମ ଚକ୍ଷୁ ତେଜାଁଲା ଉଷତ ମହି ସ୍ଥଳୀ ।
ମନମାୟାକର ପୁଛଇ ଉଷତ ମନ ହୋଇଁ
ବାମ ଚକ୍ଷୁ ମୋର ତେଜାଁଲା ଗୋ ସହି ।

ଶୁଣି ମନମାୟା ବୋଇଲାକ ହସି
ମୋହୋର ବୋଲ ପ୍ରତେ ଗୋ ନକଲୁ
ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।

ଯେହି ବର ତୋତେ ଗୋ ହୋଇବ
ପରାପତ
ମୁହିଁ ଯାହା କହଇଁ ଗୋ ଅତର ଦୃଢ଼ବ୍ରତ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଶାକେମରା
ଶ୍ରୀରାମ ବିଜୟେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୁଜଧରି ।
ଶ୍ରୀମୁଖ ଲୁଆଇଁ ମଞ୍ଜୁଷକର ଚାହିଁ
ସିଂହ ଯେହେ ହସ୍ତାକି କନ୍ଧରେ
ନିରୋପଇ ।

ଧନୁ ଦେଖି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଚୋଷ ଚିତ୍ତ
ଜନେକକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
ବାହାରକୁ କାଢ଼ିକି ଆଣିମି ଶରାସନ
ତୁ ଯେବେ ମହାରକ୍ଷି ହୋଇବୁ ପରସନ ।
ସଦାଶିବର ଧନୁ ଛୁଇଁଲେ ପାପ ମୋର
ଯାଇ

ଚୋଷ ଚିତ୍ତେ ସ୍ବାମୀ ଆଗ୍ୟାଁ ମୋତେ
ହୋଇ ।

ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ବୋଲଇ ଜନେକ
ତୁ ଯେହା କେମନ୍ତେ ବୁଝିଲୁ କଉଶିକ ।
ଅକଲଣା ଧନୁ ବାହାରକୁ ଲୋଡ଼ୁ ଆଣି
ଯେଥୁର ସୟେଶ ପାରୁଟିକି ଜାଣି ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ବୋଇଲେ କଲା ଯେବେ ଶଧ
ପାରିଲେ ଆଶଙ୍କା କିନା ନ କର ବିରୋଧ ।
ଅସକ୍ଷ କଥା ଯେହୁ ବୁଝି କି ନା ଦେଖି
ଆଣିପାରିଲେ ଯେହାକୁ ବଳବନ୍ତ ପଣେ
ଲେଖି ।

ଜନେକ ବୋଇଲା ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁଖ ଚାହିଁ
ମହାଦେବ ଧନୁ ଛୁଇଁବାକୁ କେହି ନାହିଁ ।
ଅନେକ ଦେଶର ରାଜା ମିଳିଣ ଅଛନ୍ତି
ଧରି ନ ପାରି ଲଜ୍ୟା ପାଇଲେ ବେନି
ଯାନ୍ତି ।

ଯେ ବାଜପୋୟେ ଧନୁ ଯେ କେମନ୍ତେ
ଆମଞ୍ଚବେ

ଚିତ୍ତକୁ ନ ଆସଇ କେମନ୍ତେ ଆଣିବେ ।
ଜନେକର ମୁଖୁଁ ଯେସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି
ରାଜାମାନେ ସମସ୍ତେ ବୋଇଲେ ଏକ
ବାଣୀ ।

ଗୋ ରକ୍ଷି କିମ୍ପା ଯେ ନ ବୋଲୁ ଧନୁ ଆଣ
ବୁଝିବା ନା କେତେକ ଯେହାର ବଳ
ପ୍ରାଣ ।

ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ ଯେବେ ପଶିତ ମନ
କରଇ
ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ସମୋଦ୍ର ପଂହରଇ ।
ଆମେମାନେ ଭାଙ୍ଗି ଅଭିଳାଷତ ଦେଖିଲା
କେବଣ ଦର୍ପରେ ଯେ ଭରସା ଯେତେ
କଲା । ୪୦

ବୋଲ ହୋ ଜନେଶ୍ବ ଯେ ଧନୁ ଘେନି
ଆସୁ

ବାହାରକୁ ଆଣି କୋଦଣ୍ଡ ଆକ୍ରୋଷୁ ।
ସବୁକରି ଯହୁଁ ହୋଇଲା ସନମତ
ହସିଣ ବୋଇଲେ ଜନେକ ତପୋବନ୍ତ ।
ତୁ ରାମ ବାଲୁତ ଅଳପ ବୟସ
ଧନୁ ଧରିବାକୁ ବଳ ତୋର କିସ ।
ବଳବନ୍ତମାନେ ଗଲେ ଯେଥୁ ପାଟି
ତୁ କିସ କରିବୁ କୟେଁଲା ପୁଅ ଗୋଟି ।
ଧନୁର ଯେକ ଗୁଣ ଅଛି ଯେବେ ଜାଣ
ଛୁଇଁବା ମାତ୍ରକେ ଅଗ୍ୟାନ ହୋୟେ

ପ୍ରାଣ । ୫୦

କାଳେ ବୋଲିବୁ ମୋତେ ନ କହିଲା ବୋଲି
ମୋହୋର ଦୋଷ ନାହିଁ ତୋତେ ଯେ
କହିଲି ।

ଶ୍ରୀରାମ ହସିଣ କହନ୍ତି କର ଯୋଡ଼ି
ପାରିଲେ ସିନା ମୁଁ ଆଣିମି ଉଛୁଡ଼ି ।
ନୋହିଲେଣ ସିନା ନେମୁ ବାହୁଡ଼ାଇ
ଆଗ୍ୟାଁଦେଲେ ମୁଇଁ ଆଣିମଇଁ ଯାଇଁ ।
ରାମର ନିଷ୍ଠୁର ଯେ ବଚନ ଶୁଣି
ଜନେକ ବୋଇଲେ ଯେ ମନେ ମନେ
ଶୁଣି ।

ପାରିଲେ ଧନୁ ଆଣ କିଏ ଆଖ୍ୟାଂ ମାଗୁ
ସ୍ୱଭାବେ ବାଳୁତ ଯେ ଚେଧୁଆ ହୋଇ

ଲାଗୁ । ୭୦

ଜନେକ ବଚନ ଶୁଣି ରଘୁସାଜଂ
ମଞ୍ଜୁଷ ଦ୍ୱାରେ ରାମ ବିକ୍ରମି ଯାଇ ହୋଇ ।
ସୋରାରେ ତବତ ହୋଇଲେ ଦେବତାୟେ
ଚାହିଁ

ମଞ୍ଚର ନରମାନେ ଭକ୍ଷତେ କୁହାକୋହିଁ ।
ହେମନ୍ତେ ପାର ବାବୁ ଆକର୍ଷଣ ଧନୁ ଧର
ଯିଏ ତିସ ପରକାରେ ବାରେକ ଆମଞ୍ଚନ
କର ।

ଜନେକର ବଚନ ତୋରେ ସେ ସିଧ ହୋଇ
ସାତା ସୁଲକ୍ଷଣ ବିଭା ଯୋଗ ପାଇ ।
ଯେକ ଆରକେଶ ହୁଅନ୍ତେଶ ଗୋଳ
ଅଗ୍ରୁଷି ଦେଖାଇଁ ଚିହ୍ନାନ୍ତି ସକଳ । ୭୦
ମଞ୍ଜୁଷ ଭିତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣି
ବାମ ଭୁଜେ ଧନୁ ଅଜଲେ ଆକ୍ରେଷି ।
ବାହାର କରି ଧନୁ ଘେନି ଅଜଲେ ରଘୁନାଥ
ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବଜନ କୋଦଣ୍ଡ ଅଛି ହସ୍ତ ।
ଆନନ୍ଦେ ଭକ୍ଷତ ହୁଅନ୍ତି ନରନାରୀ
ଧଇଲାରେ ଧନୁ ସମସ୍ତେ ଗୋଳକରି ।
ଦେଖି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରର ପୁଲକଳ ଶରୀର
ସାଧୁ ସାଧୁ ଶବଦ ଶୁଭଇ ତିନିପୁର ।
ଧନୁ ଘେନି ରାମ ଅଛନ୍ତି ଭକ୍ତାହୋଇ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲନ୍ତି ଦକ୍ଷଦିଗ୍ଗଜ ଚାହିଁ । ୮୦
ସାବଧାନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ରଘୁବୀର
ମିଳିଅଛନ୍ତି ଯେ ସକଳ ନୃପବର ।
ହେଠ ମାଥ ହୋଇଣ ଯେ ନଧର

ଧନୁ ହାଥ

ନମସ୍କାର କଲା ପ୍ରାୟେ ମଣିମେ ଜଗତ ।
ଯେସନେକ ବୋଲି ଯେ ବୀର ପୃଥ୍ୱିକି
ପୁଣ ଚାହିଁ

ଭୋ ପୃଥ୍ୱୀ ରହସି ଥିର ହୋଇ । ୯୦
ତୋହୋର ଇଚ୍ଛାୟେ ତୁ ଥିର ହୋଇ ଆସି
ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇଲେ ହାବେ ଯିବୁନ୍ତି ଭାସି ।

ବାସୁକି ଧନୁ ତୋତେ ସାବଧାନ ହୋଇ
କୁର୍ମରାଜ ତୋତେ ଆଉ ଅବଧାନ ହୋଇ ।
ଦିଗପାଳମାନେ ଶୁଣ ସାବଧାନେ
ଅଳପକରି ଗର୍ବ ନ ଧରିବ ମନେ ।
ମନ୍ଦବୀର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ଧଉର୍ଯ୍ୟପଣ ଯିବ
ଜଶ୍ୱର ଧନୁ ଆଜ ଶ୍ରୀରାମ ଆମଞ୍ଚବ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରସବାଣୀ
ନିଶବଦ ହୋଇ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବପ୍ରାଣୀ ।
କୋଦଣ୍ଡ ଧରିଣ ଅଛନ୍ତି ଦାଶରଥ
ପୁଣ ଦେବକଇଁ ବିଷ୍ଣୁରାଜ ମତି ।

ପୃଥ୍ୱର ଭିତରୁ ଶୁଭିଲା ବଚନ
ମୋତେ ରକ୍ଷାକର ରଘୁକୁଳ ନାନ । ୧୦୦
ଧନୁହୁଳ ଯେବେ ଦେବୁ ମୋହୋ ତହିଁ
ନିଷ୍ଠୟେ ରାସାନ୍ତଳେ ପଡ଼ିବି ଗୋସାଇଁ ।
ମେରୁହୁଁ ଶତଗୁଣେ କୋଦଣ୍ଡ ଅଟଇ ଗୁରୁ
ମୁହିଁ ତାହା ବହିବାକୁ ନୁହଇ ବଳି ଆରୁ ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପୃଥ୍ୱିକି ଦୟାକଲେ
ନିଜ ବାମପଦ ଅଗ୍ରୁଷି ବଢ଼ାଇଲେ ।
ବୃକ୍ଷା ଅଗ୍ରୁଷିର ନଖର ଉପରେ
ତହିଁ ଧନୁହୁଳ ନଦିଲେ ରଘୁବୀରେ ।
ଶରାସନ ମଉଳିକି ବାମ କରେ ଧରି
ଗୁଣ ଦେବାକଳ ଆଶନ୍ତି ଓଟାରି । ୧୦
ମଡ଼ ମଡ଼ ଶବଦ ଶୁଭଇ କୋଦଣ୍ଡ
ଥର ଥର ଜମ୍ଭର ମେଦିନୀ ନବଖଣ୍ଡ ।
ଗୁଣ ପାସି ରାମ ଦଖିଣ କରେ ଧରି
ଧନୁହୁଳ ଉପରେ ନେଇକରି ଭାରି ।
ଯହୁଁ ସେ ଶାୟେକ ଓଟାରି ଦେଲେ ଗୁଣ
ଶିର ଲମ୍ବାଇଲେ ସକଳ ରାଜାଗଣ ।
ବୀର ବରଷର ପୁଅ ଯେହା କଲା
ସବୁରି ମୁଖରେ ଯେ କାଳି ଲଗାଇଲା ।
ଗୁଣ ଦେଇ ଯହୁଁ ଧଇଲେ ସଜ କରି
ସଭାଜନ ମନ ଆନନ୍ଦ ସବୁକରି । ୨୦
ଧନୁ ଧରି ରାମ ଗୁଣ ଟଙ୍କାରନ୍ତି
ଦେଖି ଜନେକର ପିଟିଲା ମନ ଭ୍ରାନ୍ତି ।
ମନେ ବିଷ୍ଣୁରାଜ ଯେ ସେ ବାସୁଦେବ

ନୋହିଲେ କି ଯେ ଧନୁ ଆନ ଆମଞ୍ଚବ ।
ରୁଦ୍ର ସେ ବହିବାକୁ ଅଟନ୍ତି ସାମରଥ
ସନ୍ଧେଁ ନାରାୟଣ ହୋଇଛନ୍ତି ଜାତ ।
ଅବହେଲେ ଧନୁ କଳାକ ଆୟତ
ନିଷ୍ଠୟେ ସୀତୟା ଯେ ଯେହାକୁ ପରାପତ ।
ଯେଥୁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଶାୟେକ କରେ ଧରି
ଦଖିଣ କରେ ଧନୁ ଆଣିଲେ ଉଛୁଡ଼ି । ୩୦
ଧନୁ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
ହେଲେ ନାଶ ନକର ମୋହୋର
ପୁରୁଷାର୍ଥ ।

ଅକଳବଳ ଯେ ଅଟଇ ମୋର ପାଇଁ
କ୍ଷତ୍ରାଗଣକଳ ମୁଁ ଆକୃଷଣ ନ ଯାଇଁ ।
ନାନା ଦେଶର ନୃପତି ଗଲେ ଭାଳି
ଜଶ୍ୱର ସେ ବଳେ ପାରଇ ମୋତେ ସାଜି ।
ତୁ ଯେବେ ଆମଞ୍ଚୁ ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ବଳ
ଯଶ ପଉରୋଷ ରହିଲା ରବି ତଳ ।
ମୁହିଁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲଇଁ ଯହୁଁ ତୋତେ
ତେଣୁକରି ରାମ ଆକ୍ରେଷିଲୁ ମୋତେ । ୪୦
ଯେବେ ଥିରିକରି ଆକ୍ରେଷ ରଘୁବୀର
କରୁଣାସାଗର ବାନା ଅଟଇ ତୋହୋର ।
ଧନୁର କାକୁଡ଼ ବଚନ ରାମ ଶୁଣି
ହୃଦ କମଳ ମଧ୍ୟେ ହସନ୍ତି ରଘୁମଣି ।
ବୋଲନ୍ତି କିମ୍ବା ତରସ୍ତ ହୋଇ ଚାପ
କଥା ନ ବୁଝିଣ ପାଇ ଗରୁ ଚାପ ।
ତୋତେ ଆକୃଷଣ ଯେବେ ନ କରିବି ମୁହିଁ
ଲଜ୍ଜା ପାଇବି ନା ରାଜାକର ତହିଁ ।
ତୁ ଯେବେ ଧାର୍ମିକ ହୋ ଅଟୁ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟବେଳେ କିମ୍ବା ନ ଜାଣୁ କଥାନ୍ତ । ୫୦
ତୋତେ ଘେନି ହର ଦକ୍ଷ ଯତ୍ୟଂ ନାଶି
ଦେବକୁ କୋପିଲା ସେ କପିଳାସବାସୀ ।
ସେ କାଳର ପ୍ରାୟେ ମଣିଲୁକି ଆଜ
ଦେହ ଦେଇ ଆଜ କର ପରକାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯେସନେକ ଯୋଗ ଅଛଇ ତୋତେ ପୂର୍ବେ
ପୂର୍ବେ ଯାହା ସେ ଲେଖନ
କରିଛି ଦଇବେ ।

ଯେତେକ ସମୟେ ତୋହୋର ଆଜଣା ଥିଲା
କାହାର ବୋଲେ ସେ ହୋୟେ

ଆନ କଲା ।

ଯେସନେକ ବୋଲି ଅଛି ପୂର୍ବର ଭିଆଣ
ସାତ୍ୟା ବିଜା ଦିନ ସରିବ ତୋର ପ୍ରାଣ । ୬୦
ସେ କଥା ନିକଟ ହୋଇଲାକ ଆସି
ଯେବେ ହୋ ଶରାସନ ନାଶ ତୁ ହୁଅସି ।
ଯେସନେକ ବଚନେ ତବଦ ଶରାସନ
ଗୁଣଧରି ରାମ ଉଛୁଡ଼ନ୍ତି ପୁଣ ।
ଦକ୍ଷିଣ କର୍ଣ୍ଣଯାୟେ ଓଟାରିଣ ଆଶୁ
ଲାଠି ପରାୟେକ ହୋଇଲା ଶିବଧନୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବିକ୍ରମ ରୂପ ଦେଖିଣ ଯେ ସାତ୍ୟା
ମନ ପ୍ରକୃତି ଯେକକରି ଜନେକ

ଦୋହିତା ।

ନୟନର ସଙ୍ଗେ ପେଷିଲା ଯେହାନ୍ତ
ବିରରଜ ଏ ସେ ଅଟେ ମୋର କାନ୍ତ । ୭୦
ଧନୁ ଗୁଣ ରାମ ଯହୁଁ ଆମଞ୍ଚଲେ
ସାତୟାର ମନ ତହିଁର ସଙ୍ଗେ ନେଲେ ।
ସ୍ବର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ସୁରଗଣ
ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ତୋ କ୍ଷତ୍ରାବୁର ପୁଣ ।
ଆସ୍ଥାନରେ ଲୋକେ ଆଶ୍ରିୟ ହେଲେ ତାହିଁ
କେ ବୋଲଇ କେବଣ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଟଇ ଯେହାର

ଆଜ୍ଞା ।

ଅସଂଖ୍ୟ କଥା ଯାହା ଶୁଣିଲା ନ ଥିଲା
ଯେବେ ଦେଖିଲୁ ପାତକ ଆମ୍ଭ ଗଲା ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁ ଧରି
ପୁଣ ପୁଣ ଗୁଣ ଆଶନ୍ତି ଉଛୁଡ଼ି । ୮୦
ଆତଯାତ କରି ଉଛୁଡ଼ିଲେ ଯହୁଁ
ନିସତ ଚିତ୍ତ ଧନୁ ହୋଇଲାକ ତହୁଁ ।
ଅତିହିଁ ଆମଞ୍ଚରେ ନିର୍ବଳ ଶରାସନ
ମଡ଼ ମଡ଼ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଘନ ଘନ ।
ମଧୁରୁ ଭାଜିଲା ବେନିଖଣ୍ଡ ହୋଇ
ପୃଥୁ କର୍ମିଲା ଯେ ଉଲ୍ଲାସାତ ହୋଇ ।
ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତା ଭୟେଣ ଅଛି ରହି

ଅମୀଭୂତ ହେଲା ସପତ ଦାପା ମହା ।
ସପତ ସମୋଦ୍ର ଲହରୀ ହୋୟେ ଥର
ତରେ ଧାର ଧାର ବହଇ ସମାର । ୯୦

ପ୍ରଶୁରାମ ଶୁଣି ଭାଜିଲା ତାର ଗର୍ବ
ବୋଇଲା କିମ୍ଭୂତ ହୋଇଲା ଅପୂର୍ବ ।
ଧ୍ୟାନେଣ ଜାଣିଲେ ଧନୁ ଭଗ୍ନ କଲା
ଜାଣି ପ୍ରଶୁରାମ ମନେ ଶଙ୍କା କଲା ।
କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ଶଙ୍କର ଗଉରୀ
ବିଷାଦେଶ ବସି ଅଛନ୍ତି କଳି କରି ।
ସଦାଶିବ ଭମାକୁ ସମାଦ ଦେଇ ମନ
ପୁଣି ଲାଜ ଲାଜ କରନ୍ତି ତ୍ରିଲୋଚନ ।
ପାର୍ବତୀକି ଗୁହ ଅଛନ୍ତି ପଛ କରି
କଥା ବଜଗୁନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ମନେ ଧରି । ୧୦୦
ହସ ହସ ହୋଇ ଭାଳନ୍ତି ଶୁଳପାଣି
କେମନ୍ତେ କଥା ମୋତେ କହଇ

ହେମବନ୍ତର ଦୁଲଣୀ ।

ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଭାଜିଲା କୋଦଣ୍ଡ
ଅରହର ହୋଇ କର୍ମିଲା ମେଦିନୀ

ନବଖଣ୍ଡ ।

କପିଳାସ ପୁରକୁ ଶୁଭିଲା ଶବଦ
ଶୁଣି ବନଜକୁ ହୋଇଲେ ତବଦ ।
ଲକ୍ଷେକ ବଜ୍ର କି ପଡ଼ିଲା ଯେକ ହୋଇ
ଭୟେଣ ଉମାଦେଇ ଗଲେକ ପଳାଇ ।
ତରଞ୍ଚ ହୋଇଣ ଗୁହକୁ କୋଳକଲା
କୁଚକୁମ୍ଭ ଦୁଇ ଲଗାଇ ଭିଡ଼ିଲା । ୧୦
ତରଣେ ଅର ହର କର୍ମିଲା ପାର୍ବତୀ
ଅତି ଆନନ୍ଦେଣ ହସନ୍ତି ପଶୁପତି ।
ମନେ ବିରରନ୍ତି ଧନ୍ୟ ରଘୁନାଥ
ତୋହୋରେ ଦେଲା ମୋତେ ଯେତେକ

ପୁରୁଷାର୍ଥ ।

ଭାଙ୍ଗୁ ସେ ଧନୁ ନାହିଁ ମୋର ଖେଦ
ପାର୍ବତୀ ପ୍ରୀତି ମୋର ସକଳ ସମ୍ପଦ ।
ଅନେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ମୋର ହେଉ କି ନା କ୍ଷୟେ
ଯେକଥା ସେ ମୋତେ ବହୁତ ଭଲ
ହୋୟେ ।

ପ୍ରସନ୍ନେ ଶଙ୍କର ରାମକୁ ବର ଦେଲା
ସୀତା ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହେଉସି

ବୋଇଲା । ୧୦

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସବାଣୀ
ଅକଳବଳ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲେ ରଘୁମଣି ।
ଆସ୍ଥାନର ମଧ୍ୟେ ଅଛନ୍ତି ବିଜେ କରି
ମନେ ବିରରଇ ଜନେକ ତପରୁରୀ ।
କି ଯେ ରତ୍ନ ଗୋବିନ୍ଦ ଦୁଇ ରୂପ ଯେକ
ଆନର ବେଳେ କି ଭାଙ୍ଗଇ କାର୍ମୁକ ।
ତୋଳିତ ଭାର୍ଜନ ନୋହୋଇ ଆନ ଲୋକ
ଶଶୁର ସେ ତୋଳି ପାରଇ କାର୍ମୁକ ।
ଯେସନକ ସମୟେ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଉଠି
ଜନେକ ସହିତେଣ ହୋଇଲେ ଯେକ

ଗୋଷ୍ଠୀ । ୧୧୦

ମୁନିମାନେ ରଣ ହୋଇଣ ବିରୁଦ୍ଧି
ରାମର ବଳେ ସେ ଯେ କର୍ମ ହୋୟେ
କରି ।

ଅନେକ କାଳୁହୁଁ ଆମ୍ଭେ ଆଶ କରିଥିଲୁ
ଧନୁ ସୟେମର ଯେବେ ସେ ଦେଖିଲୁ ।
ଦଶରଥ ରାଜାର କି ସାମାନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ହୋଇ
ଯେସନେକ ପୁଅ ଅରଜି ଅଛି ସେହି ।
ଦେଖଣାହାରୀମାନେ ଦେଖୁଣ ଅଛନ୍ତି
ଧନି ଧନି ବୋଲି ରାମକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
ବାକୁତ ପୁଅ ଗୋଟି କୋମଳ ତୋର ବାହୁ
ବଜ୍ର ସମ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ବାବୁ କାହୁଁ । ୪୦
ମଧୁର ମୁଖ ଗୋଟି ଯାଉ ନିଉଛାଳି
ତୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ସବୁରି ଦୁଲାଳି ।
ଶ୍ୟାମଳ ସୁନ୍ଦର ହୋ ପବିତ୍ର ତୋହୋର ଅଙ୍ଗ
ପାଦକୁ ପଟାନ୍ତର ନୋହେ କୋଟିୟେ
ଅନଙ୍ଗ ।

କାହିଁ ବିଧାତା ଥିଲା ତୋତେ ଥୋଇ
ସୀତା ଅଛି ଯେବେ ଅବିଭାଜ ହୋଇ ।
ଯେ ଦୁଇକଥା ଯେ ଦଇବ ଆୟେତ
ଯେତେ କାଳେ ଆଣି କଲାକ ସମୁତ ।

କଉଶିକ ବୋଲଇ ଜନେକ ମୁଖ ଚାହିଁ
ଯେବଣ ସତ୍ୟ କରିଅଛ ତପସାଇଁ । ୫୦
ସେ ବ୍ରତ ପୂରିଲା ସୀତ୍ୟାକୁ ବିଭାକର
ତାହାର ସାଦ୍ବିଶେ ମିଳିଲା ଯେବେ ବର ।
ଶୁଣିଣ ଜନେକ ହରଷ ମନ ହୋଇ
ସତ୍ୟାନନ୍ଦକଲ ରାଜଣ ଆଗ୍ୟା ଦେଇ ।
ନଗ୍ର ଉଛବ ତୁ କରାଅ ବୋଲିଲା
ସୀତା ସନ୍ଦିଧକୁ ଆପଣେ ଚଳିଗଲା ।
ପିତାକୁ ଦେଖି ବାଳୀ ଲାଜ ଲାଜ କରି
ସଖିକ ମଧ୍ୟେ ଉହାଡ଼ ହୋଇଲେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ଜନେକ ବୋଲଇ ଗୋ ଆସ ଆସ ମାୟେ
ତୋହୋର ସାଦ୍ବିଶେ ଗୋ ବର ମୁହିଁ

ପାୟେ । ୬୦

ଦଶରଥ ରାଜା ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ଜାତ
ଶ୍ରୀରାମ ନାମେଣ ଯେ ତାହାର ଅଟେ ସୁତ ।
ବର୍ଣ୍ଣେଣ ସୁନ୍ଦର ଅଳପ ବୟସ
ସର୍ବ ପୁଲକ୍ଷଣ ଦେବତା ସାଦ୍ବିଶ ।
କ୍ଷତ୍ରୀପଣେ ତାକୁ ନାହିଁ ସମସରି
ଅଗମ୍ୟ ବିପୁଣ୍ୟେଣ ତାତ୍ତ୍ୱକା ବଧକରି ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯାଗ୍ୟ ରଖିଲା ବାହୁବଳେ
ଅନେକ ଦତ୍ୟ ସେ ମାଇଲା ବାଳକାଳେ ।
ଶାପେଣ୍ୟ ଅହିଲା ପାଷାଣ ହୋଇଥିଲା
ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ଲାଗି ଶରୀର ପାଇଲା । ୭୦
ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାୟେ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସାକଲେ
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଯେଥିକୁ ଅଜଲେ ।
ଜିଶ୍ୱରକ ଧନୁ ଅଟଇ ଅକଳ ବଳ
ଭୂମିରୁ ଛଡ଼ାଇ ନ ପାରନ୍ତି ସକଳ

ଦିଗପାଇ ।

ପ୍ରଶୁରାମ ଯାହା ଦେଖିଲେ ଅପସରଜ
କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇଁ ଆନ ଧରିତ ନ ପାରଇ ।
ସେ ଧନୁ ରାମ ଯେ ଧଇଲେ ଭୁଜବଳେ
ଦୁହିତ ଦେଖିଲୁ ନୟନର ତୋଳେ ।
ଯେବେ ତୁ ଆସ ଶରଦ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବର ଗୋ ପୁଷ୍ୟମାଳା ଦେଇ ।

ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ବଚନ ପୂରିଲାକ
ଶ୍ରୀରାମ ଆମଞ୍ଚନ କଲାକ କାର୍ଯ୍ୟକ ।
ଆସ ଆସ ମାୟେ ଗୋ ବିଳମ୍ବ ନକର
ମାହିନ୍ତୁ ଯୋଗ ବେଳ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ

ବର ।

ପିଅର ମୁଖରୁ ଯେସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
ଉଠିଣ ଉଭା ହୋଇଲେ ଯୁବତୀ
ଶିରୋମଣି ।

ସନ୍ତୋଷ ଚିତ୍ତେଣ ଆସନ୍ତି ଧାର ଧାର
ସଙ୍ଗେ ପରିବାରୀ ଅଛନ୍ତି ଅପାର ।
ନବରତ୍ନମାଳା ଦେବୀ କରେ ଘେନି
ହେଲୁ ହେଲୁ ତାଳଇ ଜାତି

କମଳିଣୀ । ୯୦

ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ
ଅତି ଆନନ୍ଦେଣ ହରଷ ମନ ହୋଇ ।
ପିତାର ଆଗ୍ୟା ଦେବୀ ସନମତ କରି
ନବରତ୍ନମାଳା ଦେବୀ କରେ ଅଛି ଧରି ।
ଶ୍ରୀରାମର କଣ୍ଠେ ଲମ୍ବାଇଲେ ନେଇ
ଚାରିଚକ୍ଷୁ ଭେଟ ହୋଇଲାକ ତହିଁ ।
ମୁଖ ମୁଖ ଯହୁଁ ନିକଟ ହୋଇଲା
ଭ୍ରମରକି ଶ୍ୱେତ ପଦ୍ମକୁ ତୁମ୍ଭିଲା ।
ଭେଟ ପଡ଼ିବେଣ ହସନ୍ତି ବେନି ଜନ
ଆନନ୍ଦେଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା

ବେନି ମନ । ୧୦୦

ସ୍ୱର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ ଶୁଭିଲାକ ଧୁନି
ଚାରିବେଦ ଆଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ସୁରମୁନି ।
ଅପକ୍ଷରୀମାନେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି
କି ଜାଣି ସେ ଧୁନି ସାହେର ଉଛୁଳି ।
ଦେଖଣୀହାରୀ ଲୋକେ ଜୟେ ଜୟେ କରି
ଯେକକୁ ଆରେକ ଉବୁରା ଉବୁରି ।
କେ ବୋଲଇ ସୀତ୍ୟା କେବଣ ତପକଲା
ରୂପ ଅନରୂପେ ଯେ ବର ପାଇଲା ।
ଦେଖନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ବିଜୟେ ସଭା ମଝି
ଦଖିଣ ଦିଗେ ଉଭା ଜନେକ ଆଡ଼ୁକି । ୧୦

ବାମେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଛଇ ବୀରମଣି
ଗହ ଗହ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଗୋଳବାଣୀ ।
ଟମକ ନିଶାଣ ମହୁରା ଶଙ୍ଖଧୁନି
ହୁଳହୁଳି ଦେଉଛନ୍ତି ଅହିଅ କାମିନୀ ।
ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଆଇଁଣ ଦେଖନ୍ତି ସୁରଗଣ
ଯେସନକ ସମୟେ ଆସି ମିଳିଲା ରାବଣ ।
ପୁଷ୍ୟକ ବିମାନ ଆରୋହଣ କରି
ବ୍ରହ୍ମାର ଆଗେ ଯାଇ ବିଜୟେ ଦଖିଣି ।
ଦେଖି ସୁରଗଣେ ପାଇଲେ ଭୟେ ମନ
ଯେକକୁ ଆରେକ ପୁଛନ୍ତି ବଚନ । ୨୦
କେ ବୋଲଇ କିମ୍ପାଇଁ ଅଇଲା ଲକ୍ଷପତି
କେ ବୋଲଇ ଯେହାର ଯେ ସାରିବ

ବିଭୂତି ।

ତାହାକଇ ଦେଖି ଅଇଲା ଭଲ କାଳେ
ତୁନି ହୋଇଁଆଅ ସକଳ ଦିଗପାଳେ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମକଳଁ ଚାହିଁ
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଲଙ୍କାସାଇଁ ।
ଭୋ ପିତାମହ ତୁମ୍ଭେ କେବଣ କରଣେ
ସ୍ୱର୍ଗ ତେଜ୍ୟାକରି ଅଇଲ ସୁରଗଣେ ।
ବିଧାତା ବୋଇଲା ପୃଥିବି ଯେବେ ଚାହାଁ
ମିଥିଲା ନାମେ କଟକ ବୋଲିଟି

ଯାହା । ୩୦

ଯେଥର ନୃପତି ଜନେକ ମହାମୁନି
ସୀତୟା ନାମେଣ ଯେ ତାହାର ନନ୍ଦିନୀ ।
ତାହାର ବିଭାକାଳ ସୟେମର ଆକ
ଧନୁ ପରାକ୍ଷ କଥା ଶୁଣ ଲଙ୍କରାଜ ।
ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତି ଜଷ୍ଠ ଯାଗ୍ୟ କଲା
ଅହନ୍ତା କରିଣ ଈଶ୍ୱର ନ ବରିଲା ।
ଆମର ବୋଲ ଯେ ବୁଝିଲାକ ଖଟ
ଅନେକ ତିଆରିଣ କହିଲେ ଶ୍ରୀରଙ୍ଗ ।
କାହାରିହିଁ ବୋଲ ନ କଲାକ ଦକ୍ଷ
ଶୁଣି କୋପ ତହୁଁ କଲା ବିରୂପାକ୍ଷ । ୪୦
କ୍ରୋଧକରି ଯେକ ଧନୁରେ ଜାତକଲା
ବିଷ୍ଣୁ ତେଜ ଘେନି ଶାୟେକ ଉପୁଜିଲା ।

ଅକଳବଳ ନାମ ଅଟଇ ଯେହାରି
 ବାରକୋଟି ବଳ ଶରାସନ ଧରି ।
 ଯେକାଦଶ ଋତୁକର ଯେଗାର କୋଟି ପ୍ରାଣ
 ତାହା ସେ ଆଏତ କରଇ ପାର୍ବତୀ ରମଣ ।
 ବିଷ୍ଣୁର କୋଟିଯେ ବଳ ଅଛି ମିଶି
 ତାହା ସଦାଶିବ ନ ପାରଇ ଆକ୍ରେଷି ।
 ନାରାୟଣ ସୁମରିଲେ ପାରନ୍ତେ ଧନୁ ଧରି
 ଆମଞ୍ଚିବା କାଳେ ବିଷ୍ଣୁକୁ ସୁମରି । ୫୦
 ନାରାଜ ପୁରାଜଂ ଯେ କୋପେ ସଦାଶିବ
 ସୁରଗଣକଲ ସମସ୍ତ ପ୍ରହାରିବ ।
 ସୁରଗଣକଲ ବାଣେ କଳାକ ପ୍ରହାର
 ମୋହୋର କହିଲେ କୋପକଲା ଥୁର ।
 ତାପୋତ୍ତେକ ମାରି ଦଶ ମୁଣ୍ଡ କାଟି
 ତହିଁ ଲଗାଇଲା ଛେଳି ମୁଣ୍ଡ ଗୋଟି ।
 ମୋହୋର ତିଆରନ୍ତେ ପ୍ରବୋଧ ହୋଇଲା
 ହେମବନ୍ତ ଶିଖରେ ଯାଜଂଣ ମିଳିଲା ।
 ପାର୍ବତୀ ବିହୁନେ ତପସ୍ୟା କରିତ ମନ
 ବିଠରଇ କାହିଁ ଥୋଇବି ଶରାସନ । ୬୦
 ଜନେକ ଉପର ବଂଶେ ଯେକଲ ନୃପତି
 ତାହାର ଗୋଚରେ ନେଇ ଥୋଇଲା
 ପଶୁପତି ।
 ଶରାସନ ଦେଇ ବୋଲନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାରି
 ନିତି ପୁରୁଥିବୁ ସତ୍ୟ ମନେ ଧରି ।
 ତୋହୋର ବଂଶେ ଜାତ ହୋଇବ କମଳିଣୀ
 ତାହାକଲ ବିଭାୟେ ଯେ ବରିବୁ ତଳୁପାଣି ।
 ଯେହାକୁ ଅବଶ୍ୟ ରାମ ଆମଞ୍ଚିବ ଧରି
 ତୋହୋର ଗୋତ୍ର ଦୋଷ ହରିବେ
 ମଧୁହାରୀ ।
 ଯେତେ କହି ହର ଧନୁ ଦେଇଗଲା
 ହେମଗିରି ନିକଟେ ଅନେକ ତପ
 କଲା । ୭୦
 ସେ ରାଜା କୋଦଣ୍ଡ ପୂଜିଲାକ ନେଇ
 ଭୋଗରାଗ ଭିଆଇ କୋଦଣ୍ଡ ଘରେ
 ଥୋଇ ।

କାଳେ ସେ ନୃପତି ସ୍ୱର୍ଗକଲ ଗଲା
 ପୁତ୍ର ରାଜା ହୋଇ ଶାୟେକ ପୂଜିଲା ।
 ପୁରୁଷ ଅନୁକର୍ମେ ଗଲା ସେ ଯେତେ କାଳ
 ଯେବେ ଆସି ଜନେକ ହୋଇଲା
 ମହାପାଳ ।
 ସେହୁ ପୁରୁଥିଲା ପୂର୍ବର ହେତୁ ଘେନି
 ଦୋହିତା ଜାତ ତାର ହୋଇଲା ଅଯୋନି ।
 ଯାଗଶାଳ ଭୂମି ଲଙ୍ଗଳରେ ଚଷ୍ମ
 ମେନକା ଅପକ୍ଷରା ମୋକ୍ଷ ହୋଇ
 ଆସୁ । ୮୦
 ଯେସନେକ ସମୟେ ବସନ୍ତରା ପାରୁ
 କନ୍ୟା ଯେକ ଉପୁଜିଲା ତହିଁ ଲଙ୍ଗଳ
 ଭକ୍ତୁ ।
 ତାହାଙ୍କ ନାମ ଯେ ହୋଇଲାକ ସାତା
 ଦେଖିଣ ଅନେକ ତୋଷ ଜନେକ
 ବ୍ରହ୍ମବେରା ।
 ଅନେକ ଯତନେ ପାଳିଲାକ ନେଇ
 ଯେମନ୍ତେ କେତେହେଁକ କାଳ ଗଲା
 ତହିଁ ।
 ବିଭା ବୟସ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ
 ଧନୁ ସୟେମର କଲା ରାୟେ ତହୁଁ ।
 ଯେ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିବ ତାହାକୁ ଝିଅ ଦେବି
 ଅଯୋନିସମ୍ଭବ ଯେ କାହାକୁ
 ସମର୍ପିବି । ୯୦
 ଅଯୋନିସମ୍ଭୂତ ଯେ ଅଟଇ ଶରାସନ
 ଯେ ତୋଳିପାରିବ ସେ ବିଷ୍ଣୁର ସମାନ ।
 ତାହାକଲ ବିଭା କରିବଇଁ ସାତା
 ଯେସନ ବିଠରଇ ମୁନି ବ୍ରହ୍ମବେରା ।
 ଦେଖିଣ ଅଇଲେ ଅନେକ ନୃପତି
 ଧନୁ ଧରିଣ କେହି ଭାର୍ଜନ ନୁହନ୍ତି ।
 ଏତେକାଳେ ଆସି ହୋଇ ବିପରୀତ
 ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ଅତି ହିଁ ବାଲୁତ ।
 ବାରବର୍ଷ ପୁଅ ଧନୁ ଆମଞ୍ଚିଲା
 ଭୁଞ୍ଜବଳ ନ ସହଇ କାର୍ମୁକପ
 ଭଗ୍ନକଲା । ୧୦୦

ଜନେକ ସତ୍ୟବ୍ରତ ପୁରିଲାକ ଯହୁଁ
 ରତ୍ନମାଳା ଦେଇ ସାତା ବରିଲାକ ତହୁଁ ।
 ତାହା ଦେଖିବାରେ ଅଇଲୁ ଦେବଗଣ
 ଶୁଣି ସଙ୍କୁଚ ମନ ପାଇଲା ରାବଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବଚନେ ତଳକୁ କଲା ଦୃଷ୍ଟି
 ଦେଖିଲାକ ଶୋଭା ପାଇଅଛି ସୃଷ୍ଟି ।
 ନୃପତିଗଣେ ପଳାଇଲେ ଲାଜ ପାଇ
 ପର୍ବତୁ ଯେସନେକ ନଦୀ ଯାଏ ବହି ।
 ମୁନିଜନମାନେ ରାମକୁ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି
 କେଜାଣି ପଳିଲା ବୃକ୍ଷେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ୧୦
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖନ୍ତି ସମସ୍ତ
 ଗହନ ବନରେ କି ବନଜନ୍ତୁ ଯୁଥଯୁଥ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଧରିଣ ଅଛନ୍ତି ସିଂହ ମୃତି
 ସିଂହଣୀ ଅଟଇ ଜନେକ ଦୋହିତି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଶାର୍ବୋଳ ସହିତେ ବନପତି
 ସାତ୍ୟା ସଖୀଜନେ ଅଟନ୍ତି ମଉହନ୍ତୀ ।
 ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଅଛଇ ଧନୁ ପଡ଼ି
 କିବା ପର୍ବତ ଯାଇଛି ଗଗନକୁ ବଡ଼ି ।
 ଗଙ୍ଗାନଦୀ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ତାର ଗୁଣ
 ଦେଖିଣ ଶଙ୍କାକଲା ମନରେ ରାବଣ । ୨୦
 ତରସ୍ତ ହୋଇ ପୁଣି ନେଉଛି ସେ ଗଲା
 ଭୟ ମୁଖ ଚାହିଁ ବିଧାତା ହସିଲା ।
 ପବନର କରେ ଅଗ୍ନି କର ଦେଇ
 ଦୁହେଁ ହସିଲେ ଯେ କୁବେର ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାୟେ
 ଲଙ୍କାପୁରରେ ଯେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ
 ହୋୟେ ।
 ସତ୍ତା କରିଣ ଯେ ବସିଲା ଆସ୍ଥାନ
 ବିଭୀଷଣେଣେ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ଆମ୍ଭେ ଆଜ ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଣ ଅଇଲୁ
 ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ବିମାନେ ଚଢ଼ିଣ ଯାଇଥିଲୁ । ୩୦
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଦେଖିଲୁ ସୁରଗଣ
 ରହି ଅଛନ୍ତି ସେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ମାର୍ଗେଣ ।
 ମିଥିଲା କଟକେ ଜନେକ ମହାମୁନି

ସାତ୍ୟା ନାମେ ତାର ଯେକଲ ନନ୍ଦିନୀ ।	ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇ ଯେବେ ଆସିବ ମୋତେ	ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ଅନ୍ତେଶ୍ୱରକଲ ଗଲା
ଧନୁ ସୟେୟର କରିଥିଲା ଆଜ	ମାରି	ପାର୍ବତୀ ଆଗରେ ଯେହା ଜଗନ୍ନାଥ କହିଲା ।
ଦଶରଥ ନାମେଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ମହାରାଜ ।	ଯେକଲ କନ୍ଧ ତ ନୁହଇ ମୋହରି ।	x x x x
ତାହାର ଜେଷ୍ଠ ତନୟେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ନାମ	ଦଶ ଶିର ଛେଦିଲେ ପୁଣିହିଁ ମୁଣ୍ଡ ଲାଗଇ	ଶୁଣ ଗୋ ଶାକେୟରୀ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ
ସେ ସେ ଆମଞ୍ଚିଲା ଶିବ ଶରାସନ ।	କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ମୋତେ ନାହିଁ ଭୁମି ଭାଗଇ ।	ଅପୂର୍ବ କଥାରେ ପୁରାଣେ ବଖାଣି ।
ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ବେନିଖଣ୍ଡ କରି	ଯଦ୍ୟପି ସମ ମୋତେ ହୋଇବ ରଘୁନାଥ	ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ତହିଁ ସକଳ ସୁରଗଣ
ରତ୍ନମାଳା ଦେଇ ସାତ୍ୟା ଗଲା ବରି । ୪୦	ତାହାର ବାଣେ ଯେବେ ଦୁର୍ଭିବ ମୋର	ବାହୁଡ଼ି ବିଜେ କଲେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମା
ଦେଖିଣ ଚମତ୍କାର ଲାଗିଲାକ ମୋତେ	ମାଥ ।	ସହିତେଣ ।
ବାର ବରଷ ପୁଅ କଲା ଯେତେ କୃତ୍ୟେ ।	ବିଷ୍ଣୁ ହାଥେ ମଲେ ନିଶିନ୍ତେ ଯିବି ସ୍ୱର୍ଗ	ସମସ୍ତେ ପ୍ରବେଶ ଯେ ଯାହାର ପୁରେ
ଯେବଣ କୋଦଣ୍ଡ ଇନ୍ଦ୍ର ତୋଳି ନ ପାରଇ	ତେବେ ସେ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇବ	ଶୁଣିମା କାହାଣୀ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ । ୧୦୦
ସାନ ହୋଇଁ ରାମ ତା ବାମଭୁଜେ ଧରଇ ।	ପୁନ୍ୟ ଭାଗ । ୨୦	ମିଥିଲା କଟକେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଛି
ବିଭାଷେଣ ବୋଇଲା ରାବଣ ବଚନ ଶୁଣି	ଯେକା ଜଣକୁ ଯେବେ କେହି ନ ସହିବ	ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱେ ସାତ୍ୟା କମଳାକ୍ଷି ।
ଆଜ ତୁ ଯାହା ଦେଖିଲୁ ଲଙ୍କମଣି ।	ତାହାକୁ ରଖିତ କି ପାରଇ ଗୋବିନ୍ଦ ।	ବାମେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଛି ଉଭା ହୋଇ
ରାମ ଅବତାର ସ୍ୱୟଂ ଅଟନ୍ତି ହରି	ଛପନ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗଳ ପାଇଲି ଆୟୁଷ	ଧନୁ ଭଗ୍ନକରି ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟନ୍ତି ସେ ଜନେକ କୁମାରୀ ।	ଦଶଦିଗପାଳନ୍ତ କଲି ମୁହିଁ ବନ୍ଧ୍ୟ ।	ଆନନ୍ଦେ ହରଷ ପ୍ରସନ ବଦନ
ତୋହୋର କୁମାରୀ ଦେଖିଣ ସୁରଗଣ	ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୟେପୁର ମୁଁ ଭୁଞ୍ଜିଲି ବିଭୂତି	ସାତୟା ପରାପତ ପ୍ରସନ ତୋଷ ମନ ।
ରବିତଳେ ଜାତ କଲେକ ନାରାୟଣ । ୫୦	ଅଠର ଗଣ୍ଡା କୁମାର ତେର ଶତ ନାତି ।	ଲୋକେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଆଗରେ
ତାହାକୁ ଶାଖା କରି ଯୁଦ୍ଧବେ ତୋର ସଙ୍ଗେ	ଭାଇ କୁବେର ମୋର ଦେବତା ସଙ୍ଗେ ଗଣି	ଉଭାହୋଇ
ଯେ ବାଦ ଅରଜିଲା ଅଟେ ତୋର ଅଙ୍ଗେ ।	କନେଷ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷତ୍ରୀ ଶିରୋମଣି ।	ବୀରତୁର ଶବଦ ଧରଣୀ କମ୍ପଇଁ ।
ଶୁଣିଣ ରାବଣ ହସଇ ଚହ ଚହ	ପୁତ୍ର ମେଘନାଦ ନାମ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ	ବିଶ୍ୱାମଳତ୍ର ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ହୋ
ମୋତେ କିମ୍ପା ତୁମ୍ଭେରେ ଯେମନ୍ତ	ସ୍ୱର୍ଗେ ପଶିଣ ଜିଣିଲା ପୁରୁଷୁତ । ୬୦	ଜନେକ
କଥା କହ ।	ବ୍ରହ୍ମାର ନାତି ମୁଁ ସୁୟେଁ ବିଂଶକର	ରାମ ଆମଞ୍ଚିଲା ଜଣ୍ଡର କାର୍ମୁକ । ୧୦
ଦେବେ ମେଲି କଲେ ମୋହୋର	ଆବର ବିଶେଷେ ମୋର ଅଟଇ ଦଶଶିର ।	ତୁ ଯାହା ମନେ ହୋ ସତ୍ୟ କରିଥିଲୁ
କିସ ହୋଇ	ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଦେବଗଣେ ଅଜୟେ	ସେ କଥା ଫଳିଲା ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲୁ ।
ଶ୍ରୀରାମର ମୋହୋର ଅପ୍ରୀତି ନୁହଇ ।	ତହିଁ ବସି ମୁଁ ଦିଗବିଜେ କୟେ ।	ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାତ୍ୟା ବିଭାକର
ସେ ଅଯୁଧାର ରାଜା ମୁଁ ଲଙ୍କାର ଅଧିପତି	ଆହୁଟ କୋଟି ସେ ଅଟଇ ମୋର ରାଣୀ	ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଜନେକ ମୁନିମ୍ବର ।
ତାହାର ମୋହୋର କିମ୍ପା ହୋଇବକ	ଭାଷାରେ ଅଛି ମୋର ବିବିଧ ରତ୍ନମଣି ।	ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଦାଶରଥ
ଅପ୍ରୀତି ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୟେପୁର କଟକେ ମୋର ଲଙ୍କା	ସାତୟା ନାମେଣ ଯେ ମୋହୋର
ଯଦ୍ୟପି ଦଣ୍ଡ ସେ ବାହିବ ମୋହୋର	ସୁର ଅସୁରନ୍ତ ନାହିଁ ମୋର ଶଙ୍କା ।	ଦୋହିତି ।
ଉପରକଲ	ଯେତେକ ସମ୍ପଦ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ	ତାହାକଲ ବିଭା କରିବି ମୁହିଁ ତୋତେ
ସମୁଦ୍ର ଯେଣେ ସେ ପାଇବ ମୋତେ	ବିଧିସିବ	ତୁ ରାମ ଉପଗାର କଲୁ ଯେବେ ମୋତେ ।
କାହିଁ । ୬୦	କାହାର ବୋଲେ ଭାଇ ଆନ ସେ	ଧନୁ ଧରିଣ ଯେବେ ରଖିଲୁ ମୋର ଧର୍ମ
ଯଦ୍ୟପି ପର୍ବତେ ସେ ପୋତିବ ମହାଜଳ	ହୋଇବ । ୯୦	ତୋହୋରେ ସେ କରି ହୁଅଇ ଯେତେ
ସେ ସେ ମନିଷ୍ୟ ମୁଁ ଅସୁର ଅତାର୍ଗଳ ।	ନକର ଶୋଚନା ନାହିଁ ମୋର ବ୍ୟଥା	କର୍ମ । ୨୦
	ଯେହିଁକ୍ଷଣି ନୁହଇ ପଛର ଅଟଇ ନା କଥା ।	ଅନେକ ନୃପତି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ

କେହି ଶରାସନ ଆମଞ୍ଚ ନ ପାରିଲେ ।
 ପୂର୍ବେଣ ନିଅମ ଅଛଇ ମୋହୋର
 ଯେ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ବ ସେ ସାତୟାର ବର ।
 ସେ କଥା ପ୍ରାପତ ହୋଇଲାକ ମୋତେ
 ହୁଅସି ବିଭା ଏବେ ଦଶରଥ ସୁତେ ।
 ଜନେକର ମୁଖୁଁ ଯେସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
 ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ହୃଦୟ ମଧ୍ୟେ ଗୁଣି ।
 ତୁ ଯାହା ମହରଷି କହିଲୁସି ସତ
 ମୋତେ ଯେବେ ଅନୁଗ୍ରହ କଲୁନି
 ତପୋବନ୍ଧ ୩୦
 ବୋହିତା ସତ ମନେ ଦେବୁ ଯେବେ
 ମୋତେ
 ମୁହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ କରୁଅଛି ତୋତେ ।
 ପିତା ଦଶରଥ ଅର୍ଜ୍ଜୁନା ମୋର ଦେହା
 ପ୍ରାଣର ଅଧିକାରୀ ଅଟଇ ନା ସେହି ।
 ତାହାକୁ ନ କହି ହୋଇବି କେହ୍ନେ ବିଭା
 ପିତାର ଅସନମତେ ନ ପାଇବ ଶୋଭା ।
 ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ବିଚାରି କହ ମହରଷି
 ଶୁଣି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଜନେକ ଦୁହେଁ ହସି ।
 ସଭାର ଲୋକେ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ଉଷତ
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରାମ ତୁ ପିତାର ଭଗତ । ୪୦
 ନୋହିଲେ କି ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ଯେତେ
 କର୍ମ ତୋତେ
 ସାଧୁ ସାଧୁ ଶବଦ ଶୁଣିଲା ଜଗତେ ।
 ଜନେକ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଭାଳି ବେନି ଜନ
 ନିଜ ନବରକୁ ସେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାତୟା ସହିତେ
 ଦେଖଣାହାରୀମାନେ ଗୋଡ଼ାଜନ୍ତୁ ପଛେ ।
 ଜନେକ ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ହୋଇ
 ଅନ୍ତେଶ୍ୱରକର ଗଲା ଦେବୀ ସ୍ୟତା ।
 ଜନନୀକି ଦେଖିଣ କରଇ ନମସ୍କାର
 ଜନେକ ରାଣୀମାନେ ମିଳିଲେ
 ଅପାର । ୫୦
 କୋ କୋଲେ ଧରିଣ ମୁଖେ ରୁମ୍ଭ ଦେଇ

କେ ବୋଲଇ ସହି ସଙ୍ଗାତୁଣୀ ମୋର ଆଇ ।
 କେ ବୋଲଇ ମାଗୋ ଅପୂର୍ବ ରୂପରାଶି
 ଅନରୂପେ ବର ମିଳିଲାକ ଆସି ।
 ସୀତା ସୁଲକ୍ଷଣା ପୋତିଅଛି ଶିର
 ହସ ହସ ହୋଇ ନ ଦିଅଇ ଭରର ।
 କେ ବୋଲଇ ଆଗୋ ରାମକୁ ଦେଖିଯିବା
 ଜଳାକବାଟି ବାଟେ ଚାହିଁବା ।
 କେ ବୋଲଇ ରାମ ଏହାକୁ ସେ ହରଇ
 ନୋହିଲେ କି ଈଶ୍ୱର ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି
 ପାରଇ । ୬୦
 କେ ବୋଲଇ ଆଗୋ ଦେଖିବା ଯେବେ
 ଆସ
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଜନେକ ରାଣୀହଂସ ।
 ସମସ୍ତେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଣ ଓହାଡ଼େଣ ଆଇ
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ।
 ଦେଖିଲେ ମୁକତ ପ୍ରାୟେକ ପ୍ରତିମା
 ମଦନ ଶରେ ପାଡ଼ିଲେ ସର୍ବ ବାମା ।
 କେ ବୋଲଇ ସାଧୁ କେ ବୋଲଇ ଧନି
 ଯେତେ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସି ବାହୁଡ଼ିଲେ
 କାମେନୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜନେକ ଗାଧୁସୁତ
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ତପୋବନ୍ଧ । ୭୦
 ଅଯୁଧାକୁ ଲୋକେ ପେଷିଣ ବିଚାରି
 ଭାଳିଣ ସତ୍ୟାନନ୍ଦକୁ ଆଣିଲେକ ହକାରି ।
 କଉଶିକ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଗଉଡମର
 ସୁତ
 ଅଯୁଧା ରାଜ୍ୟକୁ ନେମୁସି ବାରତ ।
 ବିଶ୍ୱନାଥ ଧନୁ ଶ୍ରୀରାମ ଆମଞ୍ଚଲା
 ସାତୟାକୁ ଦେବି ବୋଲି ଜନେକ
 ସତ୍ୟକଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ପିଅର ଭଗତି
 ନ କହିଲେ ବିଭାୟେ ମୋର ନ ବଳଇ
 ମତି ।
 ଯେ କଥା କହିବୁ ତୁ ଦଶରଥ ରାଜ

ଆସିବାର ହୋଇଲେ ଆସୁଁ
 ନରସାଇଁ । ୮୦
 ନେଉଟାଣି ବାରତା ବେଗେ ବାହୁଡ଼ାଇଁ
 ଆଣ
 ଆମକୁ ସମାଦ ଅବା ଦେବ ମହାରାଣୀ ।
 ବୋଲିବ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଜନେକ ଯେବେଛନ୍ତି
 ମୋହୋର ପୁତେକି ତାହାକର ନୁହନ୍ତି ।
 ସେ ଯେବେ ଅଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ
 ମୁହିଁ ଯାଇଁ ମହାତ୍ମା ହୋ କରିବଇଁ କିସ ।
 ଯେସନେକ ବୋଇଲେ ତୁ ଆସ ଖରକରି
 ଶୁଣି ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହଇ କର ଦୁଇଯୋଡ଼ି ।
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟାଁ ଯିବି ଯେହି କ୍ଷଣ
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ୯୦
 ଲେଖ ଗୋଟିୟେକ ଦିଅ ତୁମ୍ଭେ ଲିହି
 ବିନୋଇ ଭରର ଆମ୍ଭେ ଦେବାକ
 ଗୋସାଇଁ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାଳପତ୍ର ଘେନି
 ଦକ୍ଷିଣ କରେ ରାମ ଧଇଲେ କେଖନୀ
 ନିଜ ପିତାକର ବିନୋଇ ଭରର
 କାର୍ପୁନ ହୋଇଁ ଦେବ ଲିହନ୍ତି ପତର ।
 ଭୋ ପିତା ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳ ଅଧିପତି
 ଅଯୁଧାର ରାୟେ ବୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ଭୁଜବଳ ପ୍ରାକର୍ମେ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ରଖୁ
 ଦୟାକଲା ଲୋକାମାନକୁ ଯେକକରି
 ଲେଖୁ । ୧୦୦
 ଦାନେଣ ସାବା ଖାଣ୍ଡେଣ ଗାରିମା
 ତରେ ଅଭରିବଇ ନ ମାଡ଼ନ୍ତି ସାମା ।
 ଅନେକଂ ଗୁଣ ଅଛି ତୋର ତହିଁ
 ମୁହିଁକି ସେବା କରିବି ବାଲୁତ ତନୁ ବହିଁ ।
 ତୋହର ଚରଣେ ମୋହରଟି ନମସ୍କାର
 ନିତି ଭଗତିକି ବିଚାର ମୋହୋର ।
 ଭୋ ପିତା ମୋତେ ଅରଜିଲୁ ଦୁଃଖ ପାଇ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ମାଗିଲେ ମୋତେ ଯାଇଁ ।
 ତୁ ଯେ ସତ୍ୟଶୀଳ ଓପ୍ରୋଧେ ସମର୍ପିଲୁ

ବହୁତ ମନେ ଭାଳି ହୃଦେ ଚିନ୍ତା କଲୁ । ୧୦
ମୁହିଁ ନ ପାରି ଉଷିର ପାଦ ଧରି
ମୋତେ ସମର୍ପିଲୁ ଅତି ଯତ୍ନ କରି ।
ତୋହୋର ବଚନେ ହୋଇଲା ମୁନି ତୋଷ
ମୋତେ ଘେନି ଅଛଲେ ଗାଧୁରାଜା ଶିଷ ।
ସରସୁ ପାରିହୋଇ ପଶିଲେ ଘୋରବନେ
ସୁରନଦୀ ଜିଣି ଆସିଲୁ ବେନି ଦିନେ ।
ଗଙ୍ଗା ଜିଣି ଆସି ଅଗମ୍ୟ ବନେ ପଶି
ହେଲେ ନାଶକଳି ତାଡ଼େକା ରାକ୍ଷାସୀ ।
ଦେବେ କୁସୁମ ବରଷିଲେ ମୋର ଶିରେ
ସାଧୁ ସାଧୁ ଶବ୍ଦ ଶୁଭର ସ୍ଵର୍ଗପୁରେ । ୨୦
ତୁହାର ଆଗାଧ୍ୟା ପାଇଣ କଉଶିକ
ଶହସ୍ର ବିଦ୍ୟା ମୋତେ କହିଲା ଅନେକ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଯେହି ପ୍ରମାଣେ ବିଦ୍ୟା କହି
ତହୁଁ କେତେହେଁକ ଦୂର ଗଲୁ ପଥ
ବହିଁ ।

ଅପୂର୍ବ ବନ ଦେବ ଦେଖିଲୁ ଅପାର
ତପାକର ମଡ଼ିଆ ପର୍ବତ ବନ ଘୋର ।
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଆଶ୍ରମେ ହୋଇଲୁ ପରବେଶ
ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲା ଗାଧୁ ରାଜା ଶିଷ ।
ଅନେକ ମୁନିମର ଅଛଲେ ହୋମ କାଳେ
ମୋତେ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି
ସକଳେ । ୩୦

ଯାଗ ରଖିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି
ଦତ୍ୟକର ଶିର ନାରାଜରେ ଛିନି ।
ମାରୁତି ରାକ୍ଷାସକୁ ଗଗନେ ଉଡ଼ାଇଲି
ସୁବାହୁ ଦତ୍ୟକୁ ଅନଳେ ଦହିଲି ।
ଯାଗ ସମାପତ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ
ପଶ୍ଚିମ ପରଦେଶକୁ ଗମନ କଲୁ ତହୁଁ ।
ଶ୍ରେଣୀତ ନଦୀ ଜିଣି ବହୁତ ଦୂରଗଲୁ
କର୍ଣ୍ଣକୁବୁଜ ଦେଶ ଯାଇଁ ଶେଷିଲୁ ।
ବିପୁଳ ବନରେ ଗଉଡମ ବାସ
ତାହା ଭେଟାଇଲା ଗାଧୁରାଜା ଶିଷ । ୪୦
ଗଉଡମର ଭାରିଯା ଅହିଲ୍ୟା ନାମେ ବାଳା

ଶାପେଶ ଥିଲା ସେ ପାଷାଣ ରୂପଧରି ।
ମୋହୋର ପାଦ ଲାଗନ୍ତେ ନିଜ ତନୁ ବହିଁ
ମୋତେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇ ସେ ମୁନିର ପାଶେ
ଯାଇ ।
ତହୁଁ ମିଥିଲା ପୁରେ ହୋଇଲୁ ପରବେଶ
ଜନେକର ଯାଗାଁ ଦେଖିଲୁ ମହାରସ ।
ଧନୁ ସଂଯୋଗ କରିଛି ମହରଷି
ଅନେକ ଦେଶର ନୃପତି ଥିଲେ ଆସି ।
କେହି ସେ ଧନୁ ନ ପାରିଲେ ତୋଳି
ଛୁଙ୍ଗାମା ମାତ୍ରକେ ମୁହଁ ରୋଧୁର ଗଳି । ୫୦
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ବୋଲେ ତୋଳିଲି କୋଦଣ୍ଡ
ଗୁଣଦେଇ ଆମଞ୍ଚିଲି ହୋଇଲା ବେନିଖଣ୍ଡ ।
ସେ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲାକୁ ଜନେକ ମହାମୁନି
ସାତ୍ୟା ନାମେ ତାର ଅବିଭାଜ ନୟନୀ ।
ତାହାକି ଆଣି ସମର୍ପିଲା ମୋତେ
ବୋଇଲି ବିଭାୟେ ରାମ ଦେବଜାଁ

ତୋତେ ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ନବରତ୍ନ ମାଳି
ମୋହୋର କଣ୍ଠରେ ଲମ୍ବାଇଲା ତାହାର
ଦୁଲାଳା ।
ବିଭା କରିବାକୁ ଖୋଜିଲେକ ଅନକୂଳ
ମୁହିଁ ବୋଇଲି ଯେକଥା ଅଟଇ
ବିପକ । ୬୦

ପିତା ମୋହୋର ଅଟଇ ପ୍ରାଣର ଅଧିକାରୀ
ତାହାକୁ ନକହି କି ଯେ କୃତ୍ୟହିଁ କରି ।
ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ
ସତ୍ୟାନନ୍ଦକୁ ଦୂତ ପେଷିଲେ ତୁମ୍ଭ ପାଶ ।
ଯେ ଯିସ କହଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ନୃପବର
କରିବୁ ଯେ ତୋହୋର ମିଳଇ ବିଚାର ।
ଯେ ମୋହୋର ଲେଖର ନ ଧରିବା ଦୋଷ
ତିରକୁ ଯୋଗାଇଲେ ବେଗ ହୋଇ ଆସ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଲେଖ ଲିହି ମୁଦି
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ହାଥେ ଦେଲେ ନେଇଁ
ପ୍ରୋବୋଧ । ୭୦

ମୋହୋର ସମାଦ ମୁନି ନୃପତିଠାରେ ଦେସି
ସକଳ କଥା କୁଶଳ ବୋଲିଣ କହସି ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ କଲେ ନମସ୍କାର
ଦେଖିଣ ହସନ୍ତି ସକଳ ମୁନିବର ।
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଇଲା ତୁ କଲ୍ୟାଣ ହୁଅସି
ସାତ୍ୟାକର ବିଭା ହୋଇଣ ଯେଥୁ ଯାସି ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହସନ୍ତି ଅଳପ ହୋଇ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୁଜ ଧରି ତହୁଁ ସ୍ଵାମୀ ଉଠିଯାଇ ।
ସତ୍ୟାନନ୍ଦକଳାଁ ରାଜଣ ଜନେକ
ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର କଥାମାନ କହନ୍ତି ଅନେକ । ୮୦
ତୁ ସେ ମହାମୁନି ଅଟୁ ମୋହୋର ମନ୍ତ୍ରୀ
ବିଭା ସମାଧ କଥା କହସି ନୃପତି ।
ସେ ସେ ରାଜା ପୂର୍ଣ୍ଣ୍ୟବଂଶେ ଅବତାର
ଭାଗ୍ୟ କାଳ ଆସି ହୋଇଲା ମୋହୋର ।
ସେ ସେ ରତ୍ନାକର ମୁହିଁ କ୍ଷୁଦ୍ରନଦୀ
ତାହାରେ ଶରଣ ପଶିତ ମୋର ବୁଧୁ ।
ସେ ସେ ହେମଗିରି ମୁହିଁ ମେଘ ଦ୍ରୋଣ
ଆଶ୍ରେ କରିତ ମୁହିଁ କରଇଁ ବିଚାରଣ ।
ତୁହି ମନ୍ତ୍ରୀ ମୋର ଜାଣୁ କୁଳଗୋତ୍ର
ବୁଝାଇ କହ ଯାଇ ନୃପତି ପବିତ୍ର । ୯୦
ତାହା ପୁତ୍ରକଇ ମୋହୋର ଝିଅ ଦେବି
ଅୟୁଧା ନୃପତି ସମୁଧୁ ପାଇବି ।
ଯେ କଥା ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ହୋ କରିଆସ ଯାଇ
ପଥେ ତୋତେ ରକ୍ଷା କରୁ ଉମାସାଜାଁ ।
ଶୁଭ ଯୋଗବଳେ କର ତୁ ଗମନ
ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ଯେ ଅହିଲା ନନ୍ଦନ ।
ଜନେକ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଆବର ଅନେକ ମୁନି
ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କଲାକ ମୃଧୁନି ।
ପବନ ବେଳ ଖୋଜି ପାଦ ବଢ଼ାଇଲା
ସାନନ୍ଦ ତିରେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲା । ୧୦୦
ପ୍ରଥମ ଦିନେ ବଜ୍ରଶାଳୀ ନଗ୍ନେ ରହିଲା
ଆରଦିନେ ଶ୍ରେଣୀତ ନଦୀ ତାରେ ଗଲା ।
ଅତି ଉନ୍ନତେ ମୁନି ଚଳିଗଲେ
ସିଦ୍ଧବନେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।

ଚତୁର୍ଥ ଦିବସେ ସେ ଅଗମ୍ୟ ବନେ ପାଇଁ
ପାଞ୍ଚଦିନେ ଗଙ୍ଗା ପାରିହୋଇ ଯାଇ ।
ସରସ୍ୱ ନଦୀତୀରେ ରହିଲେ ଷଷ୍ଠ ଦିନରାତି
ସାତଦିନେ ଅସୁଧାରେ ପ୍ରବେଶ ମହାଯତି ।
ଦେଖିଲାକ ନଗ୍ର ଅତିଅ ବିତପନ
ନେତ ପାତାଙ୍ଗ ଉଡ଼ନ୍ତି ଛନ ଛନ । ୧୦
କାହିଁ କାଚକୂସ କାହିଁ ବଇଦୂର୍ଯ୍ୟ
କାହିଁ ପ୍ରସ୍ତକର ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେତେଜ ।
କାହିଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ପତ୍ତି ପତ୍ତି
ଦେଉଳ ମଣ୍ଡପ ଅଟାଳି ଜଗତୀ ।
ମେଘନାଦ ମଣ୍ଡୋପ ଜଗତୀ ଠାବ ଠାବ
ନଗ୍ର ପରିମଳ ସୁରପୁର ସବାବ ।
ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ସକଳ ନରନାରୀ
ଦେଖିଣ ସତ୍ୟୋଷ୍ଠ ହୋଇଲେ ତପଚାରୀ ।
ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ଯାଇଁ
ଦ୍ୱାରପାଳକଙ୍କ କହିଲେ ମଣାଇ । ୧୦
ଶୁଣ ହୋ ଦ୍ୱାରପାଳ ଯେ ମୋହୋର ବାଣୀ
ଶ୍ରୀରାମର ବାରତା ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ଆଣି ।
ବଇଦେହୀ ଦେଶରେ ମିଥୁଳା ନାମେ ପୁର
ଜନେକ ମହରଷି ତହିଁ ନୃପବର ।
ତାହାର ଦୁହିତା ସାତୟା ନାମେ ବାଳୀ
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ବିରା ଦେବ ତପଶାଳୀ ।
ଶିଶୁର ଧନୁ ଜନେକ ଘରେ ଥିଲା
ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ତାହା ହେଲେ ଆମଞ୍ଚୁଲା ।
ତେଣୁ ସେ ଦୋହିତା ଦେବାକୁ ତାହାର ମତି
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସହିତେ ବିଚାରି ସର୍ବସତି । ୧୦
ମୋତେ ପଠିଆଇଲେ ରାଜାକୁ ଜଣାଇ
ଯେ ସର୍ବକଥା ସବୁ କହିବୁ ମଣାଇଁ ।
ନିକଟେ ଅନକୂଳ ସେ ଅଛନ୍ତି ବିଚାରି
ତେଣୁ ସେ ହାବେ ମୁଁ ଅଜାଲି ଖରକରି ।
ଗଉଡମ ତନୟେ ଅଛିଲା ଗର୍ଭ ଜାତ
ନାମ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଜନେକ ପୁରୋହିତ ।
ଯେହାବୋଲି କହିଲେ ଜାଣନ୍ତି ସିନା ରାୟେ

ଶୁଣି ଦ୍ୱାରପାଳ ଉଲ୍ଲସଇ କାୟେ ।
ସାନନ୍ଦ ହୋଇଣ ବହିଲା ଅଶ୍ରୁଜଳ
ସତ୍ୟାନନ୍ଦକଙ୍କ ବୋଇଲା ଦ୍ୱାରପାଳ । ୧୦
କ୍ଷଣେକ ବିଶ୍ରାମ କରି ତୁମ୍ଭେ ଯେଥେ ବସ
ରାଜା ହୋଇଅଛି ବଡ଼ ଅବକାଶ ।
ଯେହିକ୍ଷଣି ଜଣାଇ ଘେନିଯିବ ତୋତେ
ତହୁଁ ଦ୍ୱାରପାଳ ଗମନ ତୁରିତେ ।
ଭିତର ଦ୍ୱାରେ ଅଛଇ ପଢ଼ିହାରୀ
ତାହାର ଆଗରେ କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ଯେ ଛନ୍ତି ଦ୍ୱାରେ ରହିଁ
ଦୁଃଖନ କରାଅ ତୁମ୍ଭେ ନୃପତି ଆଗେ କହି ।
ଶୁଣିଣ ପଢ଼ିହାରୀ ବାରିକ ଚଳିଗଲା
ବେହେରା ଖୁଣ୍ଟିଆ ଆଗେ ବାରତା
କହିଲା । ୧୦
ଶ୍ରୀରାମର ବାରତା ଅଛଇ ଜଣେ ଆଣି
ବୋଇଲା ବେଗେ ଜଣା ନୃପତି
ଶିରୋମଣି ।
ଯହୁଁ ପଢ଼ିହାରୀ ଯେ ବୋଲ ବୋଇଲା
ସତଟିକି ବୋଲି ବେହେରା ପଚାରିଲା ।
ପଢ଼ିହାରୀ ବାରିକ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଲୋକ ଅଜାଲି ବସାଇ ।
ଶୁଣି ବେହେରା ଖୁଣ୍ଟିଆ ଚଳିଗଲା
ରାଜାର ଆସ୍ଥାନେ ଯାଇଣ ଉଠିଲା ।
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ କାନେ କହିଲା ଦୁନିକରି
ଶୁଣିଣ ମହରଷି ଖୁଣ୍ଟିଆ କରଧରି । ୧୦
କାହିଁ ଅଛି ଲୋକ କେ ତୋତେ କହିଲା
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ବଚନେ ଖୁଣ୍ଟିଆ ବୋଇଲା ।
ପଢ଼ିହାରୀ ପାଇକ କହିଲା ମୋତେ ଆସି
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ସେ ଦ୍ୱାରେ ଅଛି ବସି ।
ତାହା ଶୁଣି ମୁଞ୍ଚି ଅଜାଲଇ ବେଗେ
ତୁମ୍ଭେ ଜଣାଅ ଯାଇଁ ନୃପତିର ଆଗେ ।
ଖୁଣ୍ଟିଆର ତୁଲେ ବଶିଷ୍ଠ କଥା ହୁଅନ୍ତେ
ପଚାରିଲା ଆସି ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେ ସୁମନ୍ତେ ।
କିଏ କିଏ କଥା ଭାଲ ହୋ ଗୁପ୍ତ

ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ହୋ
ସୁମନ୍ତ । ୧୦
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ବାରତା ଅଛି ଆଣି
ଶୁଣିଣ ତଳୟେ ତାକୁ କଲେ ନୃପମଣି ।
ରାମର ଶବଦ ଯହୁଁ ଶୁଣିଲାକ କର୍ଣ୍ଣେ
ବଶିଷ୍ଠକର ତାହିଁ ବୋଲଇ ରାଜନେ ।
କିମ୍ପା ରାମନାମ ସୁମରିଲୁ ମୁନି
ଶୁଣିଣ ବଶିଷ୍ଠେ ଖୁଣ୍ଟିଆକୁ ଗଲେ ଘେନି ।
ରାଜାର ଛାମୁରେ ଜଣାନ୍ତି ତପଚାରୀ
ଶୁଣ ତୁ ଅସୁଧା ନୃପତି ଦଶଧାରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବାରତା ଘେନିଣ ଚାର ଦୂତ
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଆସି ହୋଇଛି ଉପଗତ । ୧୦
ଯେହିରୂପେ ଖୁଣ୍ଟିଆ କହିଲା ମୋତେ ଆସି
ସେ କଥା ସୁମନ୍ତ ଆଗେ ପରକାଶି ।
ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଖୁଣ୍ଟିଆକୁ ତାହିଁ
କେ ଦୂତ ଆସିଅଛି ଦେଖିଲୁଟି କି ଦୁହି ।
ବେହେରା ଜଣାଇଲା ଦେବ ବାରିକ କହିଲା
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଦୂତ ଅଛଇ ବୋଇଲା ।
ଶୁଣିଣ ନୃପବର ଉଦବେଗ ମନ
ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ଦୂତ ଅଣାଅଁ ବନ୍ଧନ ।
ଶୁଣିଣ ଧାଇଁଲେ ଖୁଣ୍ଟିଆ ଜଣ ଚାରି
ଆଗ୍ୟା ପାଇ ବେଗେ ଗଲା ପଢ଼ିହାରୀ । ୧୦
ତାହାର ପଛେ ପଛେ ସୁମନ୍ତଙ୍କ ଗଲା
ରାମ ପ୍ରାୟେ ମଣି ଭ୍ରଥଇଁ ଧାଇଁଲା ।
ଶତ୍ରୁଘନ ସହିତେ ଅନେକ ଲୋକ ଗଲେ
ମୁଦୁସୁଲି ଯାଇଁ ଭିତରେ ଜଣାଇଲେ ।
ଶୁଣ ଗୋ ଦେବୀ ଦଶରଥ ପାଟରାଣୀ
ଶ୍ରୀରାମର ବାରତା ଗୋ ଅଜଲୁ ଆମ୍ଭେ
ଜାଣି ।
ଦୂତ ଆସିଅଛି ବୋଲିଣ ଶୁଣିଲୁ
ଲୋକ ଧାଇଁମାରୁ ଅଜଲା ପ୍ରାୟେ ମଣିଲୁ ।
ଶୁଣି କରଶୁଳା ଆସନ୍ତୁ ଉଠଇ
ବିକଳିତ ମନେ ପେଟ ଆଉଁଶଇ । ୧୦୦
ଦାସାନ୍ତ ହକାରି ବୋଲଇ ରାମ ମାତା

ତଥ୍ୟକରି ମୋତେ କହ ଲୋ ବାରତା ।
ପୁତ୍ରର ମୁଖ ମୁଁ ଚାହିଁମି କେମତେ
କେ ଆଣି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟାଇବ ମୋତେ ।
କରେକୟା ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରଇ
ଲୋଚନ ଯୁଗଳୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହଇ ।
ସୁମୈତ୍ରା ବଦନ ଶରଦତରୁ ଜାଣି
ଚାଟେକ ପାଇଲା କି ଆକାଶର ପାଣି ।
ଆବର ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ରାଣୀମାନ
ଶ୍ରୀରାମ ବାରତାକୁ ଟେକିଛନ୍ତି କର୍ଷ । ୧୦
କଇଶ୍ୱଳା ପୁରେ ସମସ୍ତେ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି
ବାରତା ଜାଣିମେ ବୋଲି ଝଡ଼ାନ୍ତ ପେଷନ୍ତି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଗଉରୀ
ଦୂତ ଅଇଲା ବୋଲି ବହୁତ ରାବ ପୁରି ।
ଦ୍ୱାରପାଳ ବୋଇଲା ଶୁଣ ତପୋବନ୍ତ
ରାଜା ଆଶ୍ୟା ହେଲା ଆସିବୁ ଦୁରିତ ।
ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ଖୁଣ୍ଟିଆମାନେ ଯାନ୍ତି
ଶ୍ରୀରାମ ଦୂତକେ ଆସ ହୋ ବୋଲନ୍ତି ।
ଶୁଣି ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଯୋଗବଳ ଘେନି
ରାଜାର ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ ମହାମୁନି । ୧୦
ସୁମତ ଦେଖି ତାକୁ ଚିହ୍ନିଲା ତତକ୍ଷଣ
ଅହିଲା ସୁତ ଯେ ପବିତ୍ର ବିଲକ୍ଷଣ ।
ଯେତେ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀ କଲା ନମସ୍କାର
କୁଶକଟିକି ମୁନି ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୋରାର ।
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହଇ ସକଳ କ୍ଷମ କାର୍ଯ୍ୟ
କାହିଁ ଅଛି ତୋହୋଇ ଅସୁଧା ମହାରାଜ ।
ସୁମତ ବୋଲଇ ନୃପତି ଅବକାଶ
ଭୋ ରକ୍ଷି କୁମର ତୁ ବେଗେ ହୋଇଁ ଆସ ।
ହ୍ରାସ ଶବ୍ଦସ୍ତନ ରକ୍ଷିତ ପାଦେ ପଡ଼ି
କୁଶଳ ପଚାରିବି ବେନି କର ଯୋଡ଼ି । ୧୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କି କ୍ଷେମେ ଛନ୍ତି ବୁଦ୍ଧି
କଲ୍ୟାଣ କରିଣ ବୋଲଇ ମହାଯତି ।
ସର୍ବଶୁଭ ବାରତା ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ରାଜାର ଆଗେ କଥା କହିବା ଯେହିକ୍ଷଣ ।
ଚାରିଦ୍ୱାର ଜିଣି ଦିଶିଲାକ ଦୂତ

ଦେଖି ବିଚାରନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ତପୋବନ୍ତ ।
ଗଉଡମ ସୁତ ଯେ ଅହିଲା ତନୟେ
ଜନେକ ମହରଷି ପୁରୋହିତ ହୋୟେ ।
ଯେ ଯେବେ ଅଇଲାଟି ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲ
ଶୁଣ ତୁ ଦଶରଥ ଅସୁଧାର ମଲ୍ଲ । ୪୦
ଯେ ସେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଜାଣଇ
ମହାରକ୍ଷି ସଜାତରେ ବିଧାତା ଗଣଇଁ ।
ରାମ ଆଶ୍ୟା ପାଇ ସେ ଅଇଲା ଏଡ଼େ
ମୁନି
ବାବୁ ଦଶରଥ ମହିମା ତୋର ଧନୀ ।
ରାଜା ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର କଥାର ସମୟେ
ଆସ୍ଥାନେ ପରବେଶ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ହୋୟେ ।
ତାହାର ପଛକଟି ଅନେକ ସଭନି
ପରୁଆର ପଡ଼ିଲେ ଆନନ୍ଦ ରସଘେନି ।
ରାଉତ ମାହୁତ ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିହାରୀ
ପାତ୍ର ସାମନ୍ତ କେ ବାରିତ ନ ପାରି । ୫୦
ଝଡ଼ା ମୁଦୁସୁଲୀ ଭିତରେଣ ଆନ୍ତି
କବାଟ ଆଉଜାଇଁ କଥାର ବୁଝନ୍ତି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଆସି
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ମୁଖ ଚାହିଁ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ।
ନିକଟେଣ ଚାହିଁ କଲେ ନମସ୍କାର
କୋଳକଲେ ଯାଇଁ ବ୍ରହ୍ମାର କୁମର ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଆନରୁ ଉଠି
ଶିରେ ଲଗାଇଲା ନେଇ ରକ୍ଷିତ
ପାଦଗୋଟି ।
ଯେ ଯଥାବିଧି କରିଣ ବସାଇ
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଲଇ ଶୁଣ ନରସାଇଁ । ୬୦
ଯାବାଳି କଶ୍ୟପ ତପୋବନ୍ତ ଦେଖି
ପୂଜାକଲେ ପୂର୍ବ କଥା ଉପଲେଖି ।
ସଭାଜନେ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ତବଦ
ଆଜ ଶୁଣିମା ନା ଶ୍ରୀରାମ ସମ୍ପାଦ ।
ଯେକକୁ ଆରେକ ଆଗୁଁସାର ପେଲାପେଲି
ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିହାରୀ ହେଲୁ ହେଲୁ ବୋଲି ।
ଯେସନ ସମୟେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ରକ୍ଷି
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ପାଗୁରେ ଆସି ବସି ।

ଦଶରଥଙ୍କର ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ମୁନିବର
ଶୁଣିବି ନୃପବର ହୋ ଅସୁଧା ଠାକୁର । ୭୦
ଶ୍ରୀରାମ ବାରତା ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ଆଣି
ଜୀବନ ସୁଫଳ କରିସି ତାହା ଶୁଣି ।
ଶୁଣ ସାବଧାନେ କହଇଁ ମୁହିଁ ତଥ୍ୟ
ଯେଥୁ ଯାଇଁ ଯିବ କଲେ ତୋହୋର
ସୁତ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯାଗ ରଖିଣ ରଘୁନାଥ
ସଙ୍ଗେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଛି ସାନ ଭ୍ରାତା ।
ମିଥିଲା ପୁରକଇ କଲେକ ଗମନ
କଉଶିକ ସହିତେ ଅନେକ ତପାକନ ।
ବିପୁଳ ବନରେ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି
ମୋହୋର ପିତାର ପୂର୍ବ ଆଶ୍ରମ
ଦେଖନ୍ତି । ୮୦
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି କଢ଼ାଇଣ ନେଲେ
ପୂର୍ବର କଥା ଜାଣି ସେଠାରେ ମିଳିଲେ ।
ମାତା ମୋ ଅହିଲା ପାଷାଣ ହୋଇଥିଲା
ରାମପାଦ ଲାଗି ନିଜ ଶ୍ୟରାର ପାଇଲା ।
ତହୁଁ ତୋର ପୁତ୍ର ତପାକର ମେଳେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ମିଥିଲା
ମଣ୍ଡୋଳେ ।
ଦେଖିଣ ଜନେକ ଅନେକ ଗଉରୋବ କଲା
ରାମକୁ ନେଇଁ ରୁଦ୍ରଧନୁ ଦେଖାଇଲା ।
ଅନେକ ନୃପତି ଥିଲେ ତହିଁ ମିଳି
କେହି ଶରାସନ ନ ପାରିଲେ ତୋଳି । ୯୦
ତୋର ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁ ଆମଞ୍ଚିଲା
ବେନିଖଣ୍ଡ କରି ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ।
ଦେଖିଣ ଜନେକ ତୋଷ ମନ ହୋଇ
ସାତା ନାମେ ତାର ନନ୍ଦନୀ ଅଟଇ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେବାକୁ ତାହା ସନମତ କଲା
ପଞ୍ଚୁରଘୁ ମାଳା ବେଜଣ ସାତୟା ବରିଲା ।
ବିଭାର ବିଧାନ ରଞ୍ଜିଲା ସମସ୍ତ
ରାମ ବୋଇଲେ ଯେ କଥା ନୁହଇ ଯୁଗତ ।
ପିତାକୁ ନ କହିଲେ ନୁହଇଁ ମୁହିଁ ବିଭା
ଯେକଥା କଦାକ୍ଷିତେ ନୁହଇଁ ମୋତେ
ଶୋଭା । ୧୦୦

ଶୁଣିଣ ମୁନିଜନେ ହୋଇଲେ ପ୍ରମ ତୋଷ
ଭାଳିଣ ସରିୟେ ମୋତେ ପେଷିଲେ ତୋର
ପାଶ ।
ତୁ ଯେବେ ଯିବୁ ରାଜା ହୁଅ ବେଗେ ସଜ
ହେଲା ନ କର ତୁ ଅୟୁଧା ମହାରାଜ ।
ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ଲେଖ ଗୋଟିୟେ ଅଛି ଦେଇ
ଯେତେବୋଲି ଲେଖ ସମର୍ପିଲେ ନେଇ ।
କୃତ ଆଜ୍ଞାକି ହୋଇ ଘେନିଲେ ଦଶରଥ
ହୃଦେ ଲଗାଇ ଦେଲା ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ହାଥ ।
ପଢ଼ ମହାମୁନି ଶ୍ରୀରାମ ସୟେଶ
ଶୁଣ ସତାଜନ ଶ୍ରୀରାମ ଦିବ୍ୟରସ । ୧୦
ବ୍ରାହ୍ମାଙ୍କର ତନୟେ ଲେଖ କରେ ଧରି
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଦ ସମସ୍ତ ଠାବ କରି ।
ଚନ୍ଦନ ମୁଦ ଗୋଟି ପକାଇଲେ ଭାଙ୍ଗି
ଯେକ ପତନ କରି ଧଇଲେ ପତ୍ର ସାଜି ।
ମନେ ମନେ ଲେଖନ ପଢ଼ନ୍ତି ସୁମରି
ପ୍ରସ୍ତାପ ଠାବରେ ହସନ୍ତି ବୁଝିବାରୀ ।
ପଢ଼ିଣ ଲେଖ ଗୋଟି ସମାପାତ କଲେ
ନୃପତି ମୁଖ ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଇଲେ ।
ଶୁଣ ତୁ ଦଶରଥ ପୁତ୍ରର ମହିମା
ଦନ୍ତଜନ୍ତ ଜିଣି ରାମ ରୁହାଇଲା ସୀମା । ୧୦
ଅଗମ୍ୟ ବନେ ତାଡ଼େକା ବଧକରି
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିର ଯାଗ ରକ୍ଷାକରି ।
ସୁବାହୁ ମାରୁତିକି ଅନେକ ଦଗଧୁଳା
କଉଶିକ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଁ ଶସ୍ତ୍ରଦେଲା ।
ଅହିଲା ମୁକତ କଲା ତୋର ପୁତ୍ର
ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ଶୁଭିଲା ଜଗତ ।
ମିଥୁଳା ନଗ୍ର ଜନେକର ଘରେ
ସଦାଶିବ ଦନ୍ତ ଧଇଲେ ବାମକରେ ।
ଗୁଣ ଦେଇକରି ଓଟାରିଲେ ଯହୁଁ
ଅକଳବଳ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲାକ ତହୁଁ । ୩୦
ଦେଖିଣ ଜନେକ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲା
ସାତ୍ୟା ନାମେ ଦୋହିତା ଦେବଜଂ
ବୋଇଲା ।

ପଞ୍ଚୁ ରତ୍ନମାଳା ଦେଇକରି ବରି
ସେହିଦିନ ସେ ଲୋଡ଼ିଲେ ବିଭାକରି ।
ରାମ ବୋଇଲେ ଯେ ନୁହଇ ଯୁଗତ
ପିତା ଅଟଇ ନା ମୋହୋର ପ୍ରାଣନାଥ ।
ତାହା ଅସନମତେ ନୋହଇଁ ନା ବିଭା
ଜନେକ ମହାମୁନି ଶୁଣିଲାକ ଯେହା ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସହିଁତେ ଭାଜିଲେ ସର୍ବଯତି
ସତ୍ୟାନନ୍ଦକଇ ପେଷିଣ ଅଛନ୍ତି । ୪୦
ତୁ ଯେବେ କିସ କରିବୁ ନୃପବର
ପରମ ଭାଗ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପାଇଲୁ କୁମର ।
ଯେବଣ ରକ୍ଷିକି ସେ ଦେବେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି
ତେଡ଼େ ତେଡ଼େ ଲୋକ ରାମ ବହୁ
ହୋଅନ୍ତି ।
ଧନ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ଧନ୍ୟ ଅୟୁଧା ନାମେ ପୁରୀ
ଧନ୍ୟ ଦଶରଥ ଧନ୍ୟ କଉଶଲ୍ୟା ନାରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ତୋହୋର ବଂଶେଶ ଉତପତି
ଜନେକକୁ ସମୁଧୁ ତୁ ପାଇବୁ ନୃପତି ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସଙ୍ଗେନା ଦେଇଥିଲୁ ପୁତ୍ର
କଉଶିକ ପ୍ରସାଦେ ତୋ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହେଲା
ଗୋତ୍ର । ୪୦
ଧନ୍ୟ ଗାଧୁସୁତ ଯେ ଗୁଣ ତୋତେ କଲା
ଜନେକ ରକ୍ଷିକି ସମୁଧୁ ଭିଆଇଲା ।
ଶୁଣି ଦଶରଥ ପରମ ସାନନ୍ଦ
ମୁଖ ବିକାଶଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ।
ଆନନ୍ଦେ ଅଶୃଜଳ ବହଇ ଘନ ଘନ
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଚାହିଁ ସେ ବୋଲନ୍ତି ରାଜନ ।
ଭୋ ମୁନି ଯାହା ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହିଲା
ଯେ କଥା ବିଚାର ମୋତେ ସଂଶୟ
ଲାଗିଲା ।
ତାଡ଼କୀ ମାଇଲା କଥା ଲାଗଇ ଅପୁରୁବ
ଯାଗ ରଖିବା କଥା ଅଟଇ ଅସମ୍ଭବ । ୬୦
ଅହିଲା ମୁକତି ଅଶୃତି ଅଗୋଚର
ସବୁହିଁ ବଳିଲା ଧନୁ ସୟେମର ।
ଅକଳବଳ ଧନୁ ରତ୍ନହିଁ ବହଇ

ତାହାର ଶରାସନକୁ ସମ ନୋହି କେହି ।
ଈଶ୍ୱର କୋପୁଁ ବିଷ୍ଣୁ ତେକୁ ଜାତ
ଭୂମିରୁ ଛଡ଼ାଇଁ ନ ପାରଇ ସୁରନାଥ ।
ବଳିର ପୁତ୍ର ହାଦେ ବାଣାସୁର ରାଜ
ସଦାଶିବର ସେ ଯେ ଧର୍ମର ତନୁଜ ।
ବଳ ପରାସ୍ତ ନିମନ୍ତେ ସେ ରାଜା ଅଇଲା
ସହସ୍ର ଭୁଜେ ଧନୁ ତୋଳି ନ
ପାରିଲା । ୭୦
ଲଙ୍କାର ରାଜା ହାଦେ ଅଟଇ ଦଶାନନ
ସେହି ସେ ତୋଳି ନ ପାରଇ ଶରାସନ ।
ପ୍ରଶୁରାମହୁଁ ଆନ ନାହିଁ ବଳିୟାର
ସେ ଧନୁ ଦେଖି ଗର୍ବ ସେ ଗଳିଲା ତାହାର ।
ଲବଣ ନାମେଶ ମଧୁବନ ରାୟେ
ଧନୁ ପରାସ୍ତକୁ ସେ ମିଥୁଳାକୁ ଆୟେ ।
ଶରାସନକୁ ଦେଖି ହାରିଲାକ ଗ୍ୟାନ
ହତବୀର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଣ ସେ ପଳାଇଲା
ରାଜନ ।
ନର ନାରାୟଣ ରକ୍ଷି ଆସିଥିଲେ । ୮୦
ଶାୟେକ ଦେଖି ସେ ଅନେକ ପୂଜାକଲେ ।
ନର ରକ୍ଷି ମନେ ବିରାଗଣ କଲେ
ନାରାୟଣ ଆଗାଧିରେ ଧନୁ ଧରିବୁ
ବୋଇଲେ ।
ସର୍ବଗ୍ୟ ପୁରୁଷ ଜାଣିଲେ ତାହା ମନ
ବୋଇଲେ ନର ରକ୍ଷି ଉତ୍ତର ଶରାସନ ।
ନାରାୟଣ ଆଗାଧି ପାଇଣ ନର ରକ୍ଷି
ଅକଳବଳ ଧନୁ ଧଇଲେ ଆକ୍ରୋଷି ।
ବଡ଼ବାୟେ ଯେହ୍ନେ ନ ଚଳଇ ଗିରି
ଅସୁରେ ହରି ଲୋଡ଼ନ୍ତି ଯେହ୍ନେ ଦେବତାଙ୍କ
ଶିରୀ ।
ମୁଣ୍ଡେ ପେଲିଲେ କି ଦେଉଳ ଗୁଞ୍ଜିଯାଇ
ଈଶ୍ୱର ଧନୁ କି ନର ରକ୍ଷିକି ସାଜଇ । ୯୦
ଅବିଗ୍ୟ ପଣେ ଯହୁଁ ଛୁଇଁଲେ ଶରାସନ
ଶୁଖିଗୁ ଗୁରୁର ତାର ବହଇ ତତକ୍ଷଣ ।
ନୟନର କୋଣେ ସେ ଦିଶିଲା ରକତ

ନାଦିକାରର ଦ୍ଵାରେ ସେ ଗଲେ ଶୋଣିତ ।
ଶ୍ରବଣ ବନ୍ଧୁ ଯେ ଡେଇଁ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ
ଚକ୍ର ପ୍ରାୟେ ହୋଇଁ ସେ ବୁଲଇ ନୟନ ।
ଝାଙ୍ଗମାରି ମୁନି ପଡ଼ିଲା ଭୂମି ତଳେ
ଦେଖି ଉପହାସ୍ୟ କରନ୍ତି ସକଳେ ।
ନାରାୟଣ ଗଣିକି ଧଇଲେ କୋକକରି
ମୁଖେ ପାଣି ସିଞ୍ଚି ତୋଳିଲେ

ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ । ୧୦୦

ରଷିମାନେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ନରମୁନି
ମୋହୋମାନ ହୋଇ କିମ୍ପା ପଡ଼ିଲୁ
ମୋଦିନୀ ।

ରଷି ବୋଇଲା ମୁଁ ଅଗ୍ୟାନ୍ ମତି କଲି
ଯେ ଦେବ ଧନୁକୁ ଗର୍ବ ସେ ବଢ଼ିଲି ।
ତେଣୁକରି ଚେତନା ହୁଡ଼ିଲା ମୋହୋର
ମନ ଛନ ଛନ ହୋଇଲା ଅସ୍ଥକାର ।
ଲଜ୍ୟା ପାଇଲଙ୍ଗ ସଂସାର ତୁଲଲୋକ୍ୟେ
ଯେତେବେଳେ ମୁନି ଭାବଇ ଗରୁଡ଼ୋକେ ।
ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ତୁ ପାଇଲୁ ବହୁତ
ପାପ

ଅବଗ୍ୟା କରିଣ ଧଇଲୁ ଶିବରୂପ । ୧୦
ଯେ ବୋଷେ ଜାତ ତୁ ହୋଇଲୁ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ
ଜନମ ମରଣ ଦୁଃଖ ତୁ ପାଇଲୁ ମୁନିବରେ ।
ଶୁଣି ନରଗଣି ପାଇଲା ମନେ ବ୍ୟଥା
ତୋହୋରେ ସେ ନିର୍ଭୀକଲା ଯେହୁ କଥା ।
ମୁନି ମନେ ଧରିଣ ବୋଇଲାକ ପୁତ୍ର
ତୁ ଯେବେ ଶାପ୍ୟ ମୋତେ ଦେଲୁ
ନନ୍ଦଘାଟି ।

ତୋହୋର ବୋଲେ ମୁହିଁ ଭରସା ପାଇଲି
ମହାଦେବ ଧନୁ ଅଗ୍ୟାନେ ଧଇଲି ।
ତେଣୁ ସେ ମୋହୋ ଚିତ ହୋଇଲା ଅଧର
ଆଶ୍ଵାସନ ଦେଇ ତୁ ଯେ ଦେଖିଲୁ

ବୃଧି । ୧୦

ମୁହିଁ ଯେବେ ସଂସାରେ ପାଇବି ମୃତ୍ୟୁ ଜନ୍ମ
ତୁହି ଜନ୍ମ ମରଣ ଇତିବୃତ୍ତ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ।

ଓହୋକୁଳ ଶାପ୍ୟ ହୋଇଲା ପରାପତ
ଜନ୍ମ ହୋଇବେ ସେ ଦ୍ଵାପର ଯୁଗ ଅଥ ।
ବସୁଦେବ ଘରେ ଜାତ ହୋଇବେ ଶ୍ରୀହରି
ନର ଗଣି ପଶୁର ଘରେ ଅବତରି ।
ଅର୍ଜୁନ ନାମେ ହୋଇବ ଅବତାର
ଶାପ୍ୟ ଭୋଗକରି ପାଇବ ଜଳେବର ।
ଇନ୍ଦ୍ରିୟା କଟକେ ବାନର ଅଧିପତି
ବାଳୀ ନାମେଣ ବୀରର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ୩୦
ମୃଗୟାକୁ ଆସି ଦେଖିଲାକ ଧନୁ
ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ସେ କମ୍ପମାନ ତନୁ ।
ଶର୍ବଣ ହୁଇଁ ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ବେଳକ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ଆସିଥିଲା ।
ଧନୁ ଧରିବାକୁ କରଇ ମନେ ମନ
ପୁଣି ବିଚାରଇ ମୁହିଁ ନୁହଇଁ ଭାର୍ଜନ ।
ସମଦଶ ଘେନି ସେ ବାହୁଡ଼ିଲା ଧାତି
ଧନୁ ଦେଖି ବେଳେ ଅଇଲା ଗଣପତି ।
ଥୋର ହସ୍ତେ ଧରି ତୋଳିତ ମନକଲା
ହୁଙ୍କାର ଧ୍ଵନିକରି ରାଗେଣ ଉଛୁଡ଼ିଲା । ୪୦
ପେଟେ ପଶିଲା ତାର କର ଚରଣ ବୁକୁ
ଲୋକେ ଉପହାସ୍ୟ କରନ୍ତି ତାହାକୁ ।
ତେଣୁ ସେ ଥୋଡ଼ୋର ଅଟଇ ବିଘ୍ନରାଜ
ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ପାଇଣ ବହୁତ ଲାଜ ।
କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ଵର ଦିନେକ ଆସିଥିଲା
ଏକଥା ଶୁଣି ସେ ବାଟୁ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
କାମଦେବ ଅଇଲା ଧନୁ ଗୁଣ ଶୁଣି
କଠୋର ଦେଖି ବାଟୁ ବାହୁଡ଼ିଲା ପୁଣି ।
ମୋହୋର ଉପରବଂଶେ ନାମ ମୁରୁକୁନ୍ଦ
ଅସୁରକ ସଜାତେ ସେ କଲା ବହୁତ ଦୟା ।
ଦେବତାଙ୍କ ସରି ହୋଇଲା ବାହୁବଳେ
କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ତାକୁ ନାହିଁ ରବି ତଳେ ।
ସେହି କୋଦଣ୍ଡ ନ ପାରିଲା ତୋଳି
ଏକଥା ଶୁଣିଣ ବହୁତ ମୁହିଁ ଭାଲି ।
ଜନେକ ପ୍ରସନେ ମୁଁ ଧନୁକୁ ଦେଖିଲି
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପୁଷ୍ପଦେଇ ମୁଁ ଧନୁକୁ ପୂଜିଲି ।

ପର୍ବତ ସମାନ୍ୟ ଦିଶଇ ଶରାସନ
ହୁଇଁତ ରାଜାମାନେ ନୋହିଲେ ଭାର୍ଜନ ।
ସୁଧର୍ମା ନାମେ ରାୟେ ଧନୁ ମାରି ଗଲା
ନ ପାରି ଟେକି ସେ ଅଭିମାନେ ମଲା ।
ସଂକାସନ ପ୍ରିୟ ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ଦୁଃଖ
ଜନେକର ଭାବ ସେ କଟେକ ପରିଛା ।
ଯେବେ ଅପପୁବ ଶୁଣିଲି ତୋହୋ ତହୁଁ
ଶ୍ରୀରାମ ଧଇଲେ ବୋଲି କହୁଁ ଅଛ ଯହୁଁ ।
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଇଲା ମୁଁ କହିବି କିମ୍ପା
ଯେକ

ରାଜାମାନେ ତହିଁ ମିଳିଲେ ଅନେକ ।
ତପୀ ଜପୀ ରଷି ମହାମୁନିମାନେ
ଅନେକ ଦେଶର ହାଦେ ଅଇଲେ
ରାଜାମାନେ ।
କେହି ସେ ଧନୁକୁ ନ ପାରିଲେ ତୋଳି
ଆଠ ଶତ ଲୋକେ ତାହା ନିଅନ୍ତି
ଉଛୁଡ଼ି । ୭୦

ତାହା ତୋହୋର ପୁତ୍ର ଧଇଲା ବାମକରେ
ଦେଖୁଣ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ମହାପାଳେ ।
ଗୁଣଦେଇ ଯହୁଁ ଆମଞ୍ଚିଲେ କୋଦଣ୍ଡେ
ଅକଳବଳ ଧନୁ ହୋଇଲା ବେନି ଖଣ୍ଡେ ।
ସ୍ଵର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ ଶୁଭିଲାକ ବାଣୀ
ଭୟେ ପଲାଇଲେ ସକଳ ନୃପମଣି । ୮୦
ଜନେକ ଆନନ୍ଦେ ଦୁହିତା ସମର୍ପିଲା
ପଞ୍ଚ ରତ୍ନମାଳା ଦେଇଁ ସୀତୟା ବରିଲା ।
ରାମ ସନମତ କଲେ କରତେଣ ବିଭା
ତୁ ଯେବେ ଭ୍ରାନ୍ତି କିମ୍ପା କର ନୃପଦେବା ।
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଦଶରଥ
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କଥା ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସକଳ ଗୁଣେ ଅଟଇ ସେ ସାର
ସ୍ଵୟେ ନାରାୟଣ ହୋଇଲେ ଅବତାର ।
ନୋହିଲେ କି ଆନେ ପାରଇ ଯେହାକରି
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଅଧିକା ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଜାବାଳି କାଶ୍ୟପ ସୁମନ୍ତ ବାମଦେବ

ସରିକର ମନ ଆନନ୍ଦ କେ କହିବ ।
 ଆସ୍ଥାନର ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ଧନି ଧନି
 ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ କୀରତି ଥୋଇଲୁ
 ମେଦନୀ । ୯୦
 କେତେବେଳେ ତୋର ଦେଖିବୁ ପଦ୍ମ ମୁଖ
 ତେବେ ସେ ପାଶୋରିବୁ ସଂସାର ଘୋର
 ଦୁଃଖ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଶୁଣି ତୋଷ ଚିତ୍ତ
 ମୁଦୁସୁଲୀ ଯାଜଂ କହିଲେ ରାମ ମାତ ।
 ଶୁଣ ଗୋ ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ପାଟରାଣୀ
 ଶ୍ରୀରାମର କଥା ଗୋ ଅଜଲୁ ଆମ୍ଭେ ଶୁଣି ।
 ତାତୁକୀ ରାକ୍ଷସାକି ମାଜଲାଇ ବନେ
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ବିଦ୍ୟାଦେଲୀ ପରମ ତୋଷ
 ମନେ ।
 ମାରୁତୀ ସୁବାହୁ ମାଜଲେ ବେନି ବୀର
 ଆବର ବିନାଶିଲେ ଅନେକ
 ଅସୁର । ୧୦୦
 କଉଶିକର ଯାଗ ରଖିଲେ ବେନି ଭାଇ
 ଅହିଲା ମୁକତ କଲେ ବେଗେ ଯାଜଂ ।
 ମିଥୁଳା କଟକେ ଜନେକର ଘର
 ଅକଳବଳ ଧନୁ ଥୋଇଥିଲେ ହର ।
 ସେ ଧନୁ ମାଗୋ କେହି ନୁଆରିଲେ ଧରି
 ଆଠଶତ ଲୋକେ ଯାହା ଆଣନ୍ତି ଉଛୁରି ।
 ତାହା ତୋର ପୁତ୍ର ଧଇଲା ବାମ ହସ୍ତ
 ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ଇକ୍ଷୁ ପ୍ରାୟେ ମତ ।
 ଜନେକ ମହାରଷି ସତ୍ୟ କରିଥିଲା
 ଯେ ଧନୁ ଧରିବ ଝିଅ ଦେବଜଂ
 ବୋଇଲା । ୧୦
 ସାତା ନାମେଶ ତାର ଅଛଇ ରୂପବନ୍ତୀ
 ସୁର ନର ମୁନି ଦେଖିଲେ ବଶ୍ୟ ହୋଇ ।
 ସେ କନ୍ୟା ଦେବ ସେ ପୁତ୍ରକୁ ଚୋହୋର
 ବଧାଇ ମାରିବାରଟି ବେଢାର ମିଳଇ
 ଆମ୍ଭର ।
 ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ଆଇ

ପୁତ୍ର ନ ଦେଖିଲେ ପ୍ରତେ ଯାଇ ନାହିଁ ।
 ମାର୍ଗଶିର ମାସେ ଗଲେ ଆମ୍ଭର ବଳା
 ମଝି ସମୁଦ୍ରରେ ମୋର ବୁଢ଼ାଇଲା ଭେଳା ।
 ଯେବେ ବୈଶାଖକୁ ଛମାସ ପୁରିଲା
 ବୈଜକୁଲ୍ୟୋ କଉଶୁଲାର ଅଶ୍ୱଜଳ
 ଗଲିଲା । ୨୦
 ନିଜ ବାସ ଘେନି ପୋଛିଲାକ ଝାଡ଼ି
 କେତେବେଳେ ଦେଖିବି ମୋ ପ୍ରାଣର
 ସଂସ୍ଥାତି ।
 ଦ୍ୱାଦଶ ବରଷ ଯାୟେ କୋଳେ
 ଶୁଆଇଲାକଂ
 ଯୋଗେ ଅବା ବେଳେ ପିଠିଦେଇ ଶୋଇଂ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଚିଆଇଂ ରାମ ବୋଲନ୍ତି ମାଆ
 ମରି
 କୋଳରେ ଆଉଜି ଶୁଅଇ ଗଲାଧରି ।
 ଛମାସ ହୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଗଲା
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବା ବହୁତ ରୋଦନ
 କଲା ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ନୃପତି
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ବୋଲଇ ତୁମେ ଶୁଣ
 ମହାଯତି । ୩୦
 ଜନେକ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେବ ସାତା
 ଯେହେତ୍ତେକ ଘଟପୁତ୍ର କରିଛି ବିଧାତା ।
 ତୁମ୍ଭର ମୋହୋର ବୋଲେ ନୁହଇ ସେ
 ଆନ
 ଯାହା ପ୍ରଜାପତି କରିଛି ଲେଖନ ।
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଯେବେ ଅଇଲାନି କହି
 ବିଭା କରାଇଣ ଯିବା ଆମ୍ଭେ ତହିଁ ।
 ସୁମନ୍ତକର ଚାହିଁ ବୋଲଇ ନୃପବର
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ମୋର ସବୁ ସଜକର ।
 କାଲି ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ଆମ୍ଭେ ଯିବା
 ଜନେକ କଉଶିକ ଶ୍ରୀରାମକୁ
 ଦେଖିବା । ୪୦
 ତୁମ୍ଭେ ବଶିଷ୍ଠେ ଯେବେ ଘେନିଯାଅ
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ

ଗଉରୋବ କରି ଯେବେ ଦିଅ ଫଳ ସ୍ୱାଦ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଗଲା
 ମଣିମା ମଣିମା ବୋଲି ଶୁଣୁଥା ତାକ
 ଦେଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଲେଖା ବଶିଷ୍ଠ ହାଥୁଁ ଘେନି
 ଅନ୍ତପୁରେ ବିଜୟେ କଲେକ ରାଜନି ।
 ମୁଦୁସୁଲୀ ପହଞ୍ଚି ମଣାଇ ଘେନିଗଲେ
 ନିଅବାକାଶେ ରାୟେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 କଉଶୁଳା କୟେକୟା କଲେ ଦଗଶନ
 ସୁମୈତ୍ରୀ ସହିତେ ସକଳ ରାଣୀମାନ । ୫୦
 ରାଜା କହନ୍ତି କଉଶୁଳା ମୁଖ ଚାହିଁ
 ଶ୍ରୀରାମ ଲେଖ ଗୋଟିୟେ ଗୋ ଦେଇଛି
 ପଠିଆଇ ।
 ଯେଉଁଦିନୁ ତାକୁ କଉଶିକ ନେଲା
 ସେହିଦିନୁ ରାମ ବହୁତ କର୍ମ କଲା ।
 ତାତୁକୀ ରାକ୍ଷସାକି ବାଟେ ହତକରି
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯାଗ ହେଲେଣ ରକ୍ଷାକରି ।
 ଦେବକର ଅଷ୍ଟଶସ୍ତ୍ର କଉଶିକ ସମର୍ପିଲା
 ମିଥୁଳା ନଗ୍ରକୁ ହାଦେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
 ଘେନିଗଲା ।
 ଅହିଲାକୁ ମୁକତ କଲେ ପଥେ ଯାନ୍ତେ
 ସଙ୍ଗତେ ଅଛନ୍ତି ଗୋ ବହୁତ
 ତପୋବନ୍ତେ । ୬୦
 ମିଥୁଳା ନଗ୍ରେ ଗୋ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ହୋଇ
 ହରର ଧନୁ ଗଲା ଜନେକ ଘରେ ଥୋଇଂ ।
 ଦେବାସୁର ନରେ ନ ପାରନ୍ତି ତୋଳି
 ବାମ ଭୁଜେ ଧନୁ ଧଇଲା ଆକନି ।
 ଗୁଣ ତଡ଼ାଇଂଣ ଆମାୟିଲେ ଯହୁଁ
 ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଭାଙ୍ଗିଲାକ ତହୁଁ ।
 ଦେଖି ଜନେକ ମୁନି ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କଲେ
 ସାତ୍ୟା ନାମେ ଝିଅ ଦେବଜଂ ବୋଇଲେ ।
 ପଞ୍ଚୁ ରତ୍ନମାଳା ଦେଇଣ ବରିଲେ
 ସେହିଦିନ ବିଭା କରିଣ ଛୋଡ଼ିଲେ । ୭୦
 ରାମ ସନମତ ନ କଲାକ ତାହା

ପିତା ନ ଜାଣିଲେ ନୁହନ୍ତୁ ନୁହଁ ବିବା ।
ସେକଥା ଜାଣି ହାଦେ ଜନେକ ମହରଷି
ମୋହୋର ତହିଁକି ହାଦେ ଦୂତ
ପେଷିଅଛି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଆପଣେ ଲିହି ଲେଖ ଦେଲା
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି କଥାଶୁଣା ବୋଇଲା ।
ତୋ ରାଜ ଯେହା ମୁଁ ନ ମଣଇ ସତ
ରାମକୁ ଦେଖି ପ୍ରତେ ଯିବଇଁ ନିଅତ ।
ଛ ମାସ ହେଲା ଗଲା ମୋହୋର ପୁଅ
ସେହିଦିନୁ ମୋହର ନ ରହଇ ଲୁହ । ୮୦
କିଛି ନ କରି ସେ ଶୁଭେ ବ୍ରତ ଆଉ
ଯେ ମୋହୋର ଅପୁତ୍ରିକ ଅବସ୍ଥା ପାର
ଯାଇଁ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଆଖି କଲା ଅନଅନ
ଦେଖି ଦଶରଥ ବିକଳ ତାର ମନ ।
ବୋଲଇ ସଖି ଆଗୋ ନୁହଁସି ଆରତ
ଯେବେ ତୋ ସର୍ବ ସୁଖେ ପାଇଲୁ ବାରତ ।
କାଲି ସ୍ୱଭାବେ ଆମେ ଯାଇଁତ ହୋଇଅଛି
ଅଳପ ଦିନେ ପୁତ୍ର ଗୋ ଦେଖିବ ନୃଗାଣି ।
ହରଷ ବେଳେ ଗୋ ନକର ଶୋକ ଜାତ
ରାମକୁ ମୋହୋର ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି

ବହୁତ । ୯୦

ରଷିସିଂହ ମୁନି ସତ୍ୟ ମନେ ଚରୁ ଦେଲା
ତେଣୁ ସେ ପୁତ୍ର ମୋହୋର ବିଷାତ
ହୋଇଲା ।

କଉଶୁଳାକୁ ତିଆରି ନୃପ ଶିରୋମଣି
ବାହାରେ ଅବକାଶ ହୋଇଲାକ ପୁଣି ।
ମର୍ଦ୍ଦନ ମାର୍ଜଣା ମୁଣୋହିଁବିଧି ସାରି
ଦିବସ ଶେଷେ ହୋନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ ତିମିରି ।
କଉଶୁଳା ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ମହାପାଳ
ରଜନୀ ଶେଷେ ଶଙ୍ଖ ପୁରଇ ଦେବଆଳ ।
ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲେ ମହାପତି
ଅବକାଶ ହୋଇଁ ବୋଲନ୍ତି ନୃପତି । ୧୦୦
ଦିହୁଡ଼ି ହୁଳାମାନ ଜକଜ ନିଗନ୍ତର

ଖୁଣ୍ଟିଆକୁ ରାଇ ବୋଲଇ ନୃପବର ।
ଦେଶେ ଦାଉଣ୍ଡି ଦୁ ଦିଆଅ ବେଗ ହୋଇଁ
ସନ୍ୟ ମୋର ଆସବୁ ବେଗେ ସଜ ହୋଇଁ ।
ଯେତେବୋଲି ଖୁଣ୍ଟିଆ ଆଗ୍ୟା ଘେନିଲା
ଚମକିଆର ନାମ ଧରି ବେଗେ ରାବ
ଦେଲା ।

ଶୁଣି ଚମକିଆ ଗଲା ଖର କରି
ଓଟଶାଳେ ପ୍ରବେଶ ଆନନ୍ଦ ମନ ଧରି ।
ଦଉଡ଼ିରୁ ଫେଡ଼ି କଲା ଓଟ ସଜ
ପଲ୍ଲୀ ଗିଡ଼ିଣ କରଇ ତାହା ଭଜ । ୧୦
ଚମକ ବାନ୍ଧିଣ ଗିଡ଼ିଲା ଦୃଢ଼କରି
ଆପଣେ ଚଢ଼ିଲା ଯାଇଁ ଦୃଗାକୁ ସୁମରି ।
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ମିଳିଲା ଯାଇଁ ସେ ଚଢ଼ି
ଦୁଇ ହାଥେ ଧଇଲା ବହନ ଚମପାତି ।
ଭଗୁଇଁ କରିଣ ନିଶାଣେ ପିଟିଲା ନେଇଁ
ବାଜିଲା ଚମକ ଘୋର ରାବ ହୋଇଁ ।
କି ଜାଣି ଆଷାଢ଼ ମାସେଣ ମେଘ ସାଜେ
ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଣ ନିଶାଣ ଧୁନି ବାଜେ ।
ଶୁଣିଲେ ଅଯୁଧ୍ୟା ନଗ୍ର ନରନାରୀ
ରାଜାର ସେବକମାନେ ଆସନ୍ତି

ଖରକରି । ୨୦

ରାଜାକୁ ଦୁଶନ କଲେ ସେ ଯାଇଁ ଝାଡ଼ି
ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ର ସେ ଅଇଲା ତଡ଼ି ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ଦଣ୍ଡଧାରୀ
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ମୋର ଆଣ ବେଗେ
ସଜକରି ।
ପାତ୍ର ବୋଲଲେ ଦେବ ଭିଆଇଁ ଅଛି ଯାହା
ସଙ୍ଗେ ଯିବେ ଯେତେବେଳେ ଆଗ୍ୟା
ଦେବୁ ତାହା ।

ନୃପତି ଆଗ୍ୟାଦେଲେ ଶୁଣହୋ ସୁମନ୍ତ
ବିଭାର ବିଧାନ ପଦାର୍ଥମାନନ୍ତ ।
ସମସ୍ତ ସଜ କରାଇଁ ଯିବୁ ଦୁ ଘୋନାଇଁ
ଯେସନେକ ସମୟେ ବଶିଷ୍ଠ ହୋନ୍ତି
ଯାଇଁ । ୩୦

ରାଜା ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ତଡ଼ି
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ପାଦେ ନମଇଁ ନୃପତି ।
ତୋ ମୁନି ମିଥୁଳା ପୁରକୁ ଚାଲ ଯିବା
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ କମଳ ଦେଖିବା ।
ଜନକ ରଷି ଯେବେ ଦୟା ମୋତେ କଲା
ଆକୁଁ ସେ ଜୀବନ ମୋର ସଫଳ
ହୋଇଲା ।

ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଲଲେ ଦୁ ଶୁଣ ନୃପମଣି
ଆଜ୍ଞା ଦେସି ଆଗେ ଯାବୁ ଆଗିଆଣି ।
ଜୀବାଳି ବାମଦେବ କଶ୍ୟପ ଆସି ମିଳି
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ
ତପଶାଳୀ । ୪୦

ଭ୍ରଥ ଶତୃଘ୍ନ ଅଇଲେ ସଜ ହୋଇ
ଗଗନେ ଉଦୟେ ହୋଇଲେ ପ୍ରାଚୀ ସାଇଁ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ନିରନ୍ତର
ସର୍ବେ ସଜହୋଇ ମିଳିଲେ ସିଂହଦ୍ୱାର ।
ବଜାନ୍ତି ଚମକ ନିଶାଣ ତାଳି ତାଳ
ଦମା ଦାଉଡ଼ି ବଜାନ୍ତି ମର୍ଦ୍ଦଳ ।
ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ମାନ
ଯେ ଯାହା ବଳ ସାଜି ଅଇଲେ ସର୍ବଜନ ।
ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ନୃପବର
ଲାଗୁଡ଼ି ଘେନାଇଁ ଆଗେ ଯାଅ
ନୃପବର । ୫୦

ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ର ଆଗିଆଣି ଆଗେ ହେଉ
ସହସ୍ତ୍ର ରଥ ମୁନି ଯେହାର ସଙ୍ଗେ ଯାଉ ।
ଅହିରୁତେକ ଗଜ ସଦୂରି ସହସ୍ର ଅଶ୍ୱ
ଦୁଇଲକ୍ଷ ପାଦାନ୍ତ ଆଉ ଯେହାର ପାଶ ।
ଆଗ୍ୟା ପାଇ ସୁମନ୍ତ ହୋଇଲା ବାହାର
ରାଜାର ବୋଲେ ବଳ ଘେନି ଆଗୁସାର ।
ମନୋରଥ ବୋଲି ରାଜାର ଲାଗି ଅଶ୍ୱ
ତାହା ଆରୋହିଲା ମନରେ ହରଷ ।
ନୃପତି ଅଶ୍ୱ ଅଛି ତାକୁ ଦେଇ
ସୁମନ୍ତ ଅଶ୍ୱ ବେଗେ ନେଲାକ

ଗୋସାଇଁ । ୬୦

କିଜାଣି ସେ ଅଶ୍ୱ ଆଦିତ୍ୟ ବାହାନ

ଯା ବୋଇଲେ ଯାଇ ପବନହୁଁ ବନ୍ଧନ ।
 ସର୍ବେ ଶ୍ଵେତ ଲାଂକ ଛୋଟ ମୋଟ ବୁକୁ
 ରତ୍ନମୟେ ବାଖର ପଲ୍ଲୀ ଅଛି ତାକୁ ।
 ପାଟ ପଟାହାର ଦୁଇଗୋଟି ଭିଡ଼ି
 ବେଗୁଆର ବାନ୍ଧି ଚମଦଳା ଦଉଡ଼ି ।
 ରଙ୍ଗ ପାଟ ପତନି ରଙ୍ଗ ମଣିମାଳେ
 କୃଷ୍ଣ ଶ୍ଵେତ ଚାମର ହୃଦୟରେ ଲୁଲେ ।
 ବାଗର ଉପରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଛି ଘୋଟି
 କେଜାଣି ବାଟ ଶୁଆଣି ବାସୁକି ଫେରୁ
 ଟେକି । ୭୦
 ପଛେ ପଛାଉର ଘାଗୁରି ଘଣ୍ଟି ଖଞ୍ଜା
 ଠାବେ ଠାବେ ଖଞ୍ଜା ଗଜମୋତି ପୁଜା
 ପୁଜା ।
 ଗଙ୍ଗ ଦୟେଣୀ ଚାମର ପିଠିରେ ପିଠୁଆଳି
 ଲାଙ୍ଗ ପରିଯତେ ପଡ଼ିଅଛି ବଳି ।
 ଦୁଇ ପାଖରେ ଚାମର ଦୁଇ ଗୋଟା
 ବାର କେଦାର ବାନ୍ଧି ଦିଶଇ ମହାଛଟା ।
 ସୁରଙ୍ଗଣୀ ପାଟେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ଗଦି
 ଶରୀ ବିଛୁନେ କି ବିଜୁଳି ଗଗନେ ଭେଦି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଢ଼ିଆଳ ନବରତ୍ନେ ଖଞ୍ଜା
 ବାର କେଦାର ଲାଗି ନ ଦିଶଇ ଥାନ
 ମଞ୍ଜା ।
 ଶିରକେଶ ପେଡ଼ିବାର ସଞ୍ଚାମାନ ଦିଶଇ
 ଯାଉଁଲି ସୁନାସୁତା କଣ୍ଠମୂଳେ ବସଇ ।
 ଖିନ୍ଦୁ ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ବାଜଇ ଗଣ ଝୁଣ
 ଶୁକଳ ପାଟ ଜାଣି ଦିଶି ଅଶ୍ଵ ରୋମ ।
 ଫରହର ଉଡ଼ାଇ ଦୁଇ ବେଢ଼ ନେତ
 ଦୁଇଖଣ୍ଡା ଡାବ ଅଛଇ ସବୁ ଶେତ ।
 ଗୁଣା ଶିକଳି କମେ ଗୁଡ଼ି ବାଗକଳା
 ରଙ୍ଗ ପାଟ ପତ ଉପରେ ବେଢ଼ାଇଲା ।
 ଖଞ୍ଜିଲା ସୁନା ସୂତା ଅଛଇ ଭଲ କରି
 ସଜକରି ବାହୁକ ଅଛି ଅଶ୍ଵ ଧରି । ୮୦
 ସୁମନ୍ତକର ଦେଖି ଦରଶୁଆଇଲା ଆଣି
 ଅଶ୍ଵ ଉଭା ହୋଇଲା ବାମପାଖ ଦେଇ ପୁଣି ।

ଦୋସରି ଶିକୁଳି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅକୋଆଣି
 ବାମ ପାଦ ଦେଲା ତହିଁ ମନ୍ତ୍ର ଶିରୋମଣି ।
 କା କା ଆସନ ଚଢ଼ି ବସିଲା ଅଶ୍ଵ ପିଠି
 ଦକ୍ଷିଣ ଅକୋଆଣିରେ ଖଞ୍ଜିଲା ତାହାଣ
 ପାଦଗୋଟି ।
 ହସ୍ତର ପିଛ ନେଇଁ ପାଗଡ଼େ ବେଗେ
 ଦେଲା
 ଆବର ପାଟ ଚାବୁକ ସମର୍ପିଲା ।
 ଚଳିଲାକ ଅଶ୍ଵ ପବନହୁଁ ବେଗେ
 ସହସ୍ରେକ ଅଶ୍ଵ ଅଛଇ ତାହାର
 ସଙ୍ଗେ । ୧୦୦
 ପାଟଛତ୍ର ଧରାଇଁ ଚଳିଲା ମନ୍ତ୍ରାବର
 ପଛେଣ ବାଜଇ ଟମକ ନିରନ୍ତର ।
 ସହସ୍ରେକ ଆଳୟ ସହସ୍ରେକ ବିଳୟ
 ରେଣୁ ଘାୟେ ନ ଦିଶଇ ଅନ୍ତରାଳ ।
 ଫଡ଼ିକାର ପାଇକେ ଗହଳେ ଧାପ ଦ୍ୟନ୍ତି
 ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଇଁ ଫଡ଼ିଶର କରନ୍ତି ।
 କେ ବାଣ ଶରେ କେ ଦେବାଙ୍କ ଅସ୍ତ୍ରେ
 ଗହି
 ଜାଉଁଲି ପଟା ଧରି କେ ସକାଂରଣ ଥାଇ ।
 ଫଳା ଧରିଣ କେ ସାଗ୍ରାଂମେଣ ଉଠି
 କେବଣ ପାଇକେ ଖଣ୍ଡା ଛଡ଼ାବନ୍ତି
 ସୃଷ୍ଟି । ୧୦
 ତୁଣ୍ଡୁଳି ପାଇକେ କାଣ୍ଡର ପୁରାଇ
 ଆରେ ଆରେ ବୋଲି ଆଗକୁ ଯାନ୍ତି ଧାଙ୍ଗ ।
 କଟିରେ ଘଣ୍ଟିମାନେ କରନ୍ତି ଶବଦ
 ଧନୁର ଗୁଣ ଫରିକାର ଠେସ ନାଦ ।
 ଅଶ୍ଵଙ୍କର ଟାପୁରେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ
 ହିଂସାରାବ ଘାୟେ ଶୁଭଇ ଘୋର ଧ୍ଵନି ।
 ହସ୍ତାକର ଗରଜନେ କମ୍ପଇ ମହାଆଳି
 ଘଣ୍ଟିମାଳରେ କୁରୁମ ଉଛୁଳି ।
 ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଁ ଚଳଇ ମନ୍ତ୍ରାବର
 ସ୍ଵର୍ଗେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଦେବାପୁର । ୨୦
 ଦଶରଥ ରାୟେ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ

ଆପଣେ ସଜ ହୋଇଲେ ନୃପବରେ ।
 ଦିବ୍ୟ ଦେବାଙ୍ଗ ବାସ କରୁ ପିନ୍ଧି
 ଶିରରେ ବାର କେଦାର ଠେକ ପାଗ ବାନ୍ଧି ।
 ରତ୍ନମୟେ ମୁକୁଟ ଶୋହଇ ସପ୍ତଶାଖା
 କିରଣ ମଣିମୟେ ବିରାଜଇ ଯେକୁଁଯେକା ।
 କର୍ଣ୍ଣେଣ କୁଣ୍ଡଳ କଣ୍ଠେ ରତ୍ନମାଳ
 ରତ୍ନ ପଦକେ ଲୁଲଇ ବନ୍ଧ ସ୍ଥଳ ।
 ବାହେଣ ବାହୁଡ଼ି ତାଡ଼ ଦିବ୍ୟକାନ୍ତି
 ଅଗ୍ରାଂଷ୍ଟରେ ରତ୍ନ ମୁଦ୍ରିକା ବିରାଜନ୍ତି । ୩୦
 କଟିରେ କଟିମେଖଳା ମୁକୁତା ମଣିଝରା
 ବାମେଣ ଛୁରୀ ନେତ ପତନି ଅରହରା ।
 ପୟରେ ନେପୁର କ୍ଷତ୍ରୀ ଉରଶଳ
 ସଜ ହୋଇଲାକ ଅୟୁଧ୍ୟା ମହାପାଳ ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ଦେଲେ ନେଇଁ ମଙ୍ଗଳ ଆଳତୀ
 ଗୋରଚନା ଚିତା ସୁନ୍ଦରର ଜୋଡ଼ି ।
 ଦୁଃବାକୁର ରାୟେ ଶିରରେଣ ଧରି
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜନକଇ ନମସ୍କାର କରି ।
 ଯାତ୍ରା ସିଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଦଧିମାଛ ଅଛି
 ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ନଟୀକାଳ କଦଳୀ ବୃକ୍ଷ
 ରଞ୍ଜ । ୪୦
 ଶେତ ପାଗୁଆ ରାଜହଂସ ପଞ୍ଜିମାନ
 ମଙ୍ଗଳ ଅର୍ଥେଣ ଅଛନ୍ତି ଥାନେ ଥାନ ।
 ବିଦୁ ଜନେ ବେଦ ଆଧ୍ୟାୟ କରନ୍ତି
 ସହସ୍ର ଶିରିଣୀ ପାଠ ସୁମରଣ କରନ୍ତି ।
 ଭାଟକୟେବାର ଆଗେ ଶିବା ବାଣୀ ଘୋଷ
 ମଙ୍ଗଳା ଅଷ୍ଟକ ଯେ ପଢ଼ନ୍ତି ପାଟ ଜଉତିଷ ।
 ସଂଝଂକାରି ନାରୀ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି
 ନିଶ୍ଵାସ ଖୋଜି ପାଦ ବଢ଼ାଇ
 ମହାବଳା ।
 ଶୁଭ ଯୋଗେ ବାହାର ହୋଇଲା ନରନାଥ
 ସଙ୍ଗରେ ଅଛନ୍ତି ତାର ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶ୍ରୀ । ୫୦
 ଗଜ ପିଠି ଆରୋହଣ କଲାକ ନୃପତି
 ସୁମନ୍ତର ପୁତ୍ର ତୋଳି ଧଇଲା ପାଟ ଛତ୍ରି ।
 ଭ୍ରଥକର ରାୟେ ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ରାଇଁ
 ପଛିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ଆଥସି ବେନି ଭାଇ ।

ଶୁଣିଣ ଛାଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବେଗେ ଯାନ୍ତି
ଯୁଦ୍ଧ ବାରୁ ଚଢ଼ି ପଛରେ ରହନ୍ତି ।
ଅକଳିତ ବଳ ରହିଲେ ତାଙ୍କ ଦୂଳେ
ପଛ ପଟୋଆରେ ରହିଲେ ପିତା ବୋଲେ ।
କଉଶୁଳା କୟେକୟା ସୁମେତ୍ରା ତିନି ରାଣୀ
ରାଜା ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଯେତେକ

ତରୁଣୀ । ୬୦

ସମସ୍ତେ ହେ ଆଜ ଯିବା ମିଥୁନକୁ
ବିଜା କରାଗବା ଯାଜଂ ଶ୍ରୀରାମକୁ ।
ଶୁଣିଣ ସଜ ହୋଇଲେ ରାଣୀ ହଂସ
ରାଜା ଆଗ୍ୟା ପାଇଣ ସମସ୍ତେ ହରଷ ।
ହାୟୋଲୟେ ବସି ହୋଇଲେ ବାହାର
ବଶିଷ୍ଠ ଚଳଣ ଯେ ଅଟନ୍ତି ତାହାକର ।
ଲୋକତ୍ର ଦୂରକରି ଦିଅନ୍ତି ଭୁତୁଙ୍ଗିଆ
ଦୂର ହୋଇଯାଅ ବୋଲି ତାଙ୍କ ଦିଆ ।
ପାଶ ପରିକଳେ ଗୋଡ଼ାଳ ଅଛନ୍ତି
କେ ଶେତ ଚାମର ବିଞ୍ଚଣି ବିଞ୍ଚନ୍ତି । ୭୦
କଉଶୁଳା ହାୟୋଲରେ ପଞ୍ଚୁରଦ୍ଦ ଓହାଡ଼ି
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ରଙ୍ଗ ପତନି ଅଛି ବେଡ଼ି ।
କୁସୁମ ମାଳତ ମଣ୍ଡିଳା ତହିଁ ଅଛି
ଚାରିଗୋଟି ପାଟଛତ୍ର ଅଛଇ ତହିଁ ପାଞ୍ଚ ।
କୟେକୟା ସୁମତ୍ରାକୁ ଯେ ଯେସନେ
ଆବର ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଓହାଡ଼ି ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ ।
ଦଶ ସହସ୍ର ପାଇକ ପଟିମ ଦ୍ଵାର ରଖଇ
ଆଡ଼ୋ ବୋଲି ତାଙ୍କିଲେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ

ପାଟଇ ।

ଦୁଇ ସହସ୍ର ଘୋଡ଼ା ପଖା ରଖିଥାଇ
ଆଗ ପଛ ହାଥୀ ଶୟେ ଶୟେ ଥାଇ ।
ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ପାଳକି ଆରୋହି
ରାଣୀ ହଂସ ଚଳାଇ ଆସନ୍ତି ପଛ ହୋଇ ।
ତରା ପଶରାଗତା ଅଛନ୍ତି ସର୍ବବେଡ଼ି
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଙ୍ଗ ପାଳକି ଆସନ୍ତି ମୁନି ଚଢ଼ି ।
ଯେହାକର ପଛେ ଆସନ୍ତି ନୃପତି
ନିଘୋଡ଼ ହୋଇଛନ୍ତି ସହସ୍ରେକ ହାଥୀ ।

କେବଣ ହସ୍ତୀ ମୁଖ ସିନ୍ଦୂର ଚୁଷଣ
କେବଣ ହସ୍ତୀ ଦିଶଇ ବିଭୂତି ବିଲୋପନ ।
କେବଣ ହିଁ ଗଜର ବହଇ ମଦ ଖଳ ଖଳ
ଅବିଛନେ ଝରୁ ଅଛଇ କର୍ଣ୍ଣ ମୂଳ । ୯୦
କେବଳ ମର ଗଜ ଅଛଇ ଉଷ୍ମାସି
ବାହାର ହୋଇ ଯାଇ ସେ ସାହାଣେ

ନପଶି ।

ରାଜା ଚଢ଼ି ଅଛଇ ଶତ୍ରୁକୟେ କଷ୍ଟେ
ଅଭରାହତ ଚଢ଼ିକି ଅଜଲା ଦେବ ଭାନ୍ତେ ।
ଦିଗ ଗଜ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ପଟାନ୍ତର
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ମଣ୍ଡିଳା ଅଛି ଶେତ ଯେ ଚାମର ।
ବୀର ନେତ ଦୁଇ ଉଡ଼ଇ ଦୁଇ ପାଶ
ମଣ୍ଡିଳା ଅଛି ବିବିଧ ଝିନ ବାସ ।
ପାଟର ଦଉଡ଼ି ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶିକୁଳି
କଂସା ଘଣ୍ଟି ଉପରେ ରୁପାଅଛି

ତାଳି । ୧୦୦

ଲୁହାର ଥୋପା ଘଣ୍ଟି ମୂଳରେ ଅଛି ଖଞ୍ଜି
ହସ୍ତୀର ଚଳନ୍ତେ ଶବଦ କରେ ବାଜି ।
ଚାରି ଚରଣେ ଘାଗୁଡ଼ି ମାଳ ମାଳ
ପାଦେ ତାଳନ୍ତେ ବାଜଇ ଝଞ୍ଜାଳ ।
ଉପରେ ଘାଗୁଡ଼ି ମାଳ ରୁଣଝୁଣ ବାଜେ
ବରଷା ରଜନୀରେ କି ଡ୍ରୋଣମେଘ

ଗର୍ଜେ ।

ସୁବାସ ଶେତ ଚାମର କଣ୍ଠ ମୂଳେ ଅଛି
ରଙ୍ଗପାଟ ଲୁହା ଆରେଣି ତେଜ ଲେଖି ।
ପୁଷ୍ୟେଣ ଶୋଭାବନ ଦିଶଇ ମାତଙ୍ଗ
କପୋଳେ ଘଷିଲା ଅଛଇ ଅଭଙ୍ଗ । ୧୦
କର୍ଣ୍ଣ ପର୍ବତ ପରିଯନ୍ତେ କସୁରୀ ଲେଖନ
ରତ୍ନରେ ଲଳାଟ ପାଟି ଦିଶଇ ଶୋଭାବନ ।
ମୁକୁତାର ଝରା ଲମ୍ବର ଗଣ୍ଡ ତଳ
ନାଳା ମଣି ସଙ୍ଗେ ପୋୟେଲା ମାଳ ମାଳ ।
ଶିରେଣ ସିଞ୍ଚୁଅଛି ସେବତୀ ପାଣ୍ଡୁଡ଼ି
ଗଗନୁ ତାରାମାନେ ପଡ଼ିଲେକ ଝଡ଼ି ।
ନେତର ଦୁଲି ପାଡ଼ିଲା ଅଛି ଗଜ କନ୍ଧ

ନିଶ୍ଚଳ କରି କଳାକ ପରିବନ୍ଧ ।
ତହିଁର ଉପରେ ଅଛି ରାୟେ ବସି
ପାଟ କାଛ ଉପରେ ଚରଣ ଦୁଇ

ଖୋଷି । ୨୦

ବାମକରେ ଆରଣ ତାହାଣକରେ ଅକୁଂଶଳ
ସମ୍ଭର ହୋଇଣ ସେ ନୃପତି ତହିଁ ବସଇ ।
ଉଠି ମହାଗଜ ଚଳଇ ଘନ ଘନ
ବିକ୍ରମି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକଇ କଳାକ ଗମନ ।
ଦଶନେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବଳା ଝଟକନ୍ତି
ଥୋର ହସ୍ତ ତୋଳିଣ ଚଳିଲା ପାଟହସ୍ତୀ ।
ଯେ ତାହାର ମାହୁଡ଼ ପାଶେଣ ବସଇ
ରାଜାର ପାଖେ ସେ ଖଦି ଘେନି ବିଞ୍ଚଇ ।
ଦଶିଣ ପାରୁଣରେ ସୁମତ୍ରର ବଳା
ନାମ ବିଦ୍ୟାଧର ବର୍ଣ୍ଣେଣ ଶାମଳା । ୩୦
ବଜରି ବିଭାଷକର କଷ୍ଟେଣ ବସିଥାଇ
ବୀର ଛତ୍ର ଧରିଇ ସେ ରାଜାର ଶିରକଇ ।
ବାମେଣ ଜାବାଳି ପୁତ୍ର ସୋମଧର
ଶତ୍ରୁବର୍ଦ୍ଧନ ନାମେଣ ଚଢ଼ିଛି କରାବର ।
ରାଜାକଇ ତାମ୍ବୁଳ ଯୋଗାଣ କରାଉଛି
ନାଗି କରଇ ସେ ଯେତେବେଳେ ଭାଜି ।
ମମତୁଲ ହୋଇ ଶ ଚଳନ୍ତି ତିନି ଗଜ
ମଧ୍ୟେ ଶୋଭା ପାଉଛି ଅୟୁଧାର ରାଜ ।
ଆଗେ ପଛେ ସୈନ୍ୟ ଚଳଇ ବହୁତ
ଉଦୟ ଉଲାଖ ଉଡ଼ଇ ବୀରନେତ । ୪୦
ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ବିଲମ୍ବ ପତି ପତି
ରାଜା ଛାମୁରେ ସେ ବେଡ଼ି ଧରିଛନ୍ତି ।
ଘଣ୍ଟି ଘରଘରି ରଥ ଗୋଷ୍ଠ ଧୁନି
ମୁଖ ରାବ ଶବଦେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ।
ତୋଳ ଦମା ଦାଉଣି ମୃଦଙ୍ଗର ତାଳ
ତାଳ କରତାଳ ମହୁରୀ କଂସାଳ ।
ପିଟା ଘଣ୍ଟ ଶଙ୍ଖ ଗିଡ଼ି ଗିଡ଼ି କାହାଳୀ
ରାଜାକୁ ଦେଖି ନାଗୀ ଦିଅନ୍ତି ହୁଲହୁଲି ।
ଚରଣ ଧୁଲି ଘାୟେ ଗଗନ ନଦିଶି
କେ ଜାଣି ଦିବସ ହୋଇଲାକ ନିଶି । ୫୦

ରତ୍ନକର ତେଜେ ଦିଶୁଅଛି ବାଟ
ନୋହିଲେଣ ବଣା ହୁଅନ୍ତେନି ଥାଟ ।
ସହସ୍ରେକ ଚାମର ପଡ଼ଇ ରାଜା ଯାନ୍ତେ
ଗହଳେ ହସ୍ତୀ ଚଢ଼ି ଚଳନ୍ତି ଅମନାତେ ।
ବାମଦେବ କଣ୍ଠପ ଜାବାଳି ଯେ ତିନି
ପଛ ପଟୋଆରେ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଭାଇ
ବେନି ।
ସୁଖାସନ ଚଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି
ପଟୋଆରେ ପଶି ରାଉତେ ଝଲକନ୍ତି
ପୁଣି ।
କେ ଖଣ୍ଡା କାଡ଼ନ୍ତି କେ ବୁଲାନ୍ତି ଶାବେଳି
ଛାଟ ଦେଖାଇଁ କେ ଘୋଡ଼ା ଦିଅନ୍ତି
ଚାଳି । ୨୦
ହାକି ଧୁଆଇଁ ଦୂରଙ୍ଗ ଚଳାବନ୍ତି
ତରକସ ଭିଡ଼ିଣ କେ କମାୟେଣ
ଓଟାରନ୍ତି ।
ଘୋଡ଼ାକେ ନେଇଁ ଗଜ ମୁଖେ ଉଭାରନ୍ତି
କେବଣ ରାଉତ କାହିଁ ଖୁରି କରାବନ୍ତି ।
ଥାଠ ଚଳନ୍ତେଣ ନଗ୍ର ନରନାରୀ
ଗୋଡ଼ାଇଁ ଦେଖନ୍ତି କେ ଯେକକୁ
ଆଗସରି ।
ରାଜାର ଛାମୁରେ ସେ ଅଛନ୍ତି ନିଯୋଗି
ଯେ ଯାହାର ନିଯୋଗ ଜାଣି ଆସନ୍ତି ବେଗି
ବେଗି ।
କେ ରଥେ ବସି କେ ବସଇ ଗଜ ପିଠି
କେ ଅଛି ଆରୋହିଁ କେ ଆସଇ ବେଗି
ବେଗି ଉଠି । ୨୦
କେ ସୁଖାସନ ପାଲଟି ଆରୋହିଁ
କେହୁ ପୟେକାର ଆସଇ ସଜ ହୋଇ ।
ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିହାରୀ ଲୋକା ଲମ୍ବହତା
ସାତ ପାଞ୍ଚ ହୋଇଁ ଆସନ୍ତି କହି କଥା ।
ନଟ ଭାଟ ଗଣିକାୟେ ଅଛନ୍ତି ଅପାର
ଅଛନ୍ତି ବିନୋଦିଆୟେ ଘେନିଣ ସମ୍ଭାର ।
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ମାରନ୍ତି ବଜ୍ର ବାଣ

ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼େକ ଗର୍ଜଇ ମେଘ ଦ୍ରୋଣ ।
ନଜାଣିମା ଲୋକେ ହୋଇଲେ ଆରତ
ପୁଣି ବିଚାରନ୍ତି ହୋଇଣ ଉଷତ । ୮୦
ଭଣ୍ଡାର ଅଧିକାରୀ ଭଣ୍ଡାର ଘେନି ଚଳି
ଦଶ ସହସ୍ର ପାଇକ ରଖନ୍ତି ତାହା ମିଳି ।
ଦଣ୍ଡ ସିଂହାସନ ମୁଦ ହୋଇଁ ଚଳୁଥାଇ
ଆବୋରି ନେଉଛନ୍ତି କଣ୍ଠପର ଭାଇ ।
ସୁଜାଣ ନାମେଣ ରାଜାର ବିଶ୍ୱାସ
ସେ ସେ ସମ୍ଭାଳଇ ଭଣ୍ଡାର ରତ୍ନ କୋଷ ।
ନିତି ପରିଚ୍ଛଦ ନୃପତିର ଯେତେ
ଆଛାଦିଣ ନିଅନ୍ତି ସକଳ ସେବାଇତେ ।
ସରଯୁ କୂଳେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ନୃପବର
ଥାଠ ଚାଳିକରି ପଶିଲେ ଜଳର । ୯୦
ସୁମନ୍ତ ପାରିହୋଇଁ ଅଛଇ ତହିଁ ରହି
ଜାବାଳି କି ରାୟେ ପଠିଆଇଲେ
ବାହୁଡ଼ାଇଁ ।
ତୁମ୍ଭେ ମୋହୋର ବିଶ୍ୱାସ ଗୁରୁ ଅଟ
ମୋହୋର ଆସିବା ଯାୟେ ରଖିଥାଅ
ରାଷ୍ଟ୍ର ।
ଲକ୍ଷେକ ପାଇକ ସହସ୍ରେକ ହାଥୀ
ଦଶ ସହସ୍ର ଅଶ୍ୱ ଯେ ଦୁଇଶତ ରଥୀ ।
ଯେତେ ବୋଲି ବିଜୟେ କଲେ ନରନାଥେ
ତୁମ୍ଭର ସଙ୍ଗତେ ଯେ ଥିବେ ଅନୁବ୍ରତେ ।
ଜାବାଳି ବାହୁଡ଼ି ଆସଇ ଅୟୁଧ୍ୟା
କଟକେ ରକ୍ଷାକରି ରହିଲେ
ମହାବୁଧା । ୧୦୦
ବୃହସ୍ପତି ସାମାନ୍ୟ ଅଟଇ ଯେବଣ ଦିଜ
ବିଚାରି ଛାଡ଼ିଗଲେ ଅୟୁଧ୍ୟା ମହାରାଜ ।
ଶୁଣସି ପାର୍ବତୀ ଗୋ ଦଶରଥ କାହାଣୀ
କଟକ ଶୂନ୍ୟ ଯହୁଁ ବିଜେ ନୃପମଣି ।
ନଗ୍ର ବାହାରେ ରାଜା ମନେ ବିଚାରିଲା
ମୋହୋର ବିଜୟେ ନଗ୍ରଶୂନ୍ୟ ହୋଇଲା ।
କଟକ ରକ୍ଷାପାତ୍ର ଯେବେ ନ ଛାଡ଼ିଣ ଯିବି
ରାଜାଗଣ ମୁଖେ ମୁଁ ବଡ଼ ନିନ୍ଦାଟି ପାଇବି ।

ଶତ୍ରୁ କଳିଣ ଘେନିମ ମୋହୋର ପୁର
ଯେତେ ସମ୍ପଦ ମୋର ହୋଇବ
ନାରଖାର । ୧୦
ଯେତେ ବୋଲି ରାଜା ମନରେ ବିଚାରି
ଜାବାଳି କି ଗଲା କଟକେ ରକ୍ଷାକରି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସରଯୁ ପାରି ହୋଇଁ
ଉତ୍ତର କୂଳେଣ ପ୍ରବେଶ ନରସାଧା ।
ହସ୍ତାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେ ପଲଙ୍କେ ବିଜେ କଲା
ସତ୍ୟାନନ୍ଦକୁ ନ ଦେଖି କ୍ଷଣକେ ରହିଲା ।
ଯେସନେକ ସମୟେ ଗଉଡ଼ମ ତନୟେ
ଆୟେ
ପାଦଗାମୀ ଦେଖି ତାକୁ ପଚାରଇ ରାୟେ ।
କିମ୍ପାଇଁ ଆରୋହଣ ନ କଲ ବାହନ
ଜତର ଲୋକ ପ୍ରାୟେ କଳତ ଗମନ । ୨୦
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଲଇ ରାଜା ମୁହିଁ ତପଚାରୀ
ଚରଣେ ଚାଲିବାକୁ ଶରଧା ଆମରି ।
ରାଜା ବୋଲଲେ ତୁମ୍ଭେ ସୁକାସନେ ବସ
ତେବେତ ମୁନି ମୋତେ ହୋଇବ
ପଉରୋଷ ।
ଶୁଣି ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ସନମତ କଲା
ଦିବ୍ୟ ସୁକାସନେ ଯାଇଣ ବସିଲା ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପଲ୍ୟକ ଆରୋହିଁ
ଶୁଭେଣ ସନ୍ଧ୍ୟାବଳ ସରଯୁ ପାରି ହୋଇଁ ।
ରାଜା ପୟେଣାୟେ ଦୁଇକୋଶ ଗଲେ
ସେହି ସରଯୁର ଉପରେ ରହିଲେ । ୩୦
ରୋଜନ ଶୟନ ସାରିଣ ତହୁଁ ଗଲେ
ତିନିଦିନେ ଯାଇ ଗଙ୍ଗା ପାରି ହୋଇଲେ ।
ଅନୁକର୍ମେ ଥାଠ ସମ୍ଭରେ ଚଳିଯାନ୍ତି
ଶ୍ରୋଣିତ ନଦୀ ଜିଣି ବହୁତ
ଗମତି ।
ମିଥୁଳାରେ ପ୍ରବେଶ ଯେ ପାଞ୍ଚଦିନେ ହୁଅନ୍ତି
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ ।
ବାରତା ପାଇଲା ଜନେକ ମହରଣି
ସମ୍ଭର ହୋଇଣ ପାଛୋଟି ନେଲା ଆସି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସହିତେ
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ରାଜା
ଦଶରଥେ । ୪୦
ପିତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲେ ବେନି ଭାଇ
କୋଳକରି ରାୟେ ମୁଖେ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପଡ଼ି
କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇଣ ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲମ୍ବର ଭ୍ରଥର ଚରଣେ
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଭରତି ବିଦ୍ୟମାନେ ।
ଜନେକର ପାଦେ ପଡ଼ଇ ଦଶରଥ
ସଙ୍ଗେ ଘେନିଅଛି ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ଭ୍ରଥ ।
କଉଶିକ ପାଦେ ଓଜଗଇ ଯୁଷ୍ଠି
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି
ନୂର୍ପମଣି । ୫୦
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସିହୋ ରାୟେ
ଶୁଭେଶ ଅଛନ୍ତି ରାଜା ତୋହୋର ବେନି
ତନୟେ ।
ଦେବାର ବେଳେ ମୋତେ ଅପ୍ରତେ
କରୁଥିଲୁ
ଯେବେତ ପୁତ୍ରକୁ ତୋର ପ୍ରତକ୍ଷେ
ଦେଖିଲୁ ।
ଦଶରଥେ ବୋଲଲେ ତୁମ୍ଭେ ନଧର ମନେ
ରୋଷ
ତୋହୋରେ ଉଧରି ସେ ହୋଇଲା
ମୋହୋର ବଂଶ ।
ଜନକ ମହାରଣ୍ଡି ଦୟା ମୋତେ କଲା
ଯେ ସମ୍ପଦ ମୋର ତୋହୋରେ ସିନା
ହେଲା ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ ରୁଦ୍ଧ
ଥାଠେ ଗହଳ ସେ ମିଥୁଳାର ଦାଣ୍ଡ । ୬୦
ଦିବ୍ୟ ଭୁବନେକ ଜନେକ ଦୁଃଖ କଲା
ଦଶରଥ ରାଜାକୁ ସେ ତହିଁ ବସାଇଲା ।
ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ରକର ଉଆସେକ ଦେଇ
ଆବର ଯେତେକ ପରିଜନ ହୋଇ ।

ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ବାସମାନ ଦେଲା
ଯୋଗାଡ଼ ସଞ୍ଚାଦେଇ ଗଉରୋବ କଲା ।
ନଗୁଡ଼ି ଘେନିଣ ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି ଆୟେ
ଦଶରଥ ବସାୟେ ପ୍ରବେଶ କରାୟେ ।
ତାହାକୁଇ ଜନେକ ପୂଜା ବିଧି କୟେ
ନଗ୍ରପରି ଉଆସ ଦୁଃଖକରି ଦିୟେ । ୭୦
ଥାଠ ଗହ ଗହ ପଶିତ ଠାବ ନାହିଁ
ମିଥୁଳା କଟକେ ଥାଠ ପୁରିଲାକ ଯାଇ ।
ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ ରଥା ନିରନ୍ତର
ମୁଖ ରାବ ଶବ୍ଦ ଶୁଭର ଅପାର ।
ଦଶରଥ ରାୟେ ମନ୍ଦିରେ ପରବେଶ
ପଶିମ ଦ୍ୱାର ବାଟେ ପଶିଲେ ରାଣୀହଂସ ।
କଉଶୁଳା କୟେକୟା ସୁମୈତ୍ରା ତିନିରାଣୀ
ଯେହାନ୍ତ ମୋକ୍ଷକରି ସକଳ କାମେନୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର
ଦେଖି କଉଶୁଳା ହୋଇଲା ଆରୁସାର । ୮୦
ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋଳ କଲାକ ସ୍ନେହ ଭରେ
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବସାଇଲା ଦଶିଣ ପାରୁଣରେ ।
ଦୁହିଁକର ମୁଖେ ଦେଲାକ ଚୁମ୍ବନ
ସ୍ନେହ ଭରେ ଆଖି କଲାକ ଅନଅନ ।
ରାମ ମୁଖ ତାହିଁ ବୋଲଇ କଉଶୁଳା
ଆଜ ସେ ବାବୁ ମୋର ଦୁଖ କେଣେ
ଗଲା ।
ହୃଦରେ ସାହାସ ବାବୁରେ ପଶିଲା
ମୋହୋର
ନଦେଖି ଅଥୁର ଯେ ମୋହୋର ଶୋରାର ।
ଦୁଖୀର ସଂଗୀତ ବାବୁରେ ଅନ୍ଧର ନୟନ
ତୋତେ ନ ଦେଖି ଥିର ନୋହଇ ମୋ
ମନ । ୯୦
ଜମାସ ହୋଇଲାଣି ଛାଡ଼ିବାର ତୋତେ
ନିରାଶ ହୋଇଁ ମୁଣ୍ଡି ରହିଲୁ କେବଣହିଁ
ମତେ ।
କାହାର କୋଳେ ରହି ବଞ୍ଚିଲୁ ତୁ ରାତି
କେ ତୋହୋର ଅଳିରେ ସହିଲା ସପ୍ତାତି ।

ଚାଲି କେଶେ ଅଗଳରେ ଯେତେ ଦୂରପଥ
ଜଣୋର ଧନୁ କେହ୍ନେ ସହିଲା ତୋର
ହାଥ ।
ଅତି କୋମୋଳ ତୋହୋର କର ସ୍ଥଳ
ବ୍ୟଥା ପାଇଲୁଟିକି ଧନୁ ଧରିବାର ବେଳ ।
ଜଣର ଧନୁ ସେ ବଜୁ ହୁ ଅତି ଆଶ
ବକୀକର ବଳ ଜାଣିମାରେ କଣ୍ଠ । ୧୦୦
ତାହାକୁ ବାବୁରେ ଭାଙ୍ଗିଲୁ କରେ ଧରି
ବ୍ୟଥା ନ ପାଇଲୁନା ତନୟେ ମୋହେରି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବା ଆର୍ଦ୍ରକ୍ଷତି କାୟେ
ଆବର ପ୍ରଞ୍ଜୟା କରନ୍ତି ସର୍ବମାୟେ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟ ରାତି
ମାର୍ଜଣୀ ମୁଣୋହି ସାରିଲା ନୂର୍ପତି ।
ସେଦିନ ବିଶ୍ରାମ କଲାକ ନୂର୍ପମଣି
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ହେମବନ୍ତର
ଦୁଲ୍ଲଣୀ ।
ଯହୁଁ ଦଶରଥ ମିଥୁଳାରେ ପ୍ରବେଶ
ଜନେକ ମହାମୁନି ଅନେକ ହରଷ । ୧୦
ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଘେନି କଥାନ୍ତ ବିଚାରିଲା
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରକ ସଙ୍ଗେ ରାତ୍ରେଣ ଭାଲିଲା ।
ଆରଦିନ ସେ ଯେ ପେଷିଲେକ ଚାର
ଭଣ୍ଡୁମତୀ ନଦୀତୀରେ ସଂକାସନ ବୋଲି
ପୁର ।
ତହିଁର ରଜା ଜନେକ ସାନଜାର
ଅତି ଧାର୍ମିକ ନାମ କୁଶଧୋଜ ହୋଇ ।
ତାହାକଇ ହକାରି ପେଷିଲେକ ଦୂତ
ଲେଖରେ ଲିହିଦେଲା ସକଳ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।
ଚାର ଆଗେ ସର୍ବ ବଚନ କହିଲା
କୁଶଧୋଜକଇ ଘେନି ଆସ ହୋ
ବୋଇଲା । ୧୦
ରାଜାର ବଚନେ ଚଳିଲାକ ଦୂତ
ସଂକାସନ ନଗ୍ରରେ ମିଳିଲା ତୁରିତ ।
କୁଶଧୋଜକଇ ସେ ଲେଖ ନେଇଁ ଦେଲା
ଜନେକ ଆଗ୍ୟା ତୁମ୍ଭେ ଆସହୋ
ବୋଇଲା ।

ଶୁଣି କୁଣ୍ଡଳ ହୋଇଲାକ ସଜ ବାଜି ଟମକ ଢୋଲ ପଖାଉଜ । ବିଲମ ପାଟଛତ୍ର ନାନା ପରକାର ବହୁତ ସନ୍ଧ୍ୟା ତାର ଅଛଇ ସଙ୍ଗର । ଆପଣେ ରଥେକ ଚଢ଼ି କୁଣ୍ଡଳ ମିଥୁଳାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା	ସମୋଧୁ ହୋଇଁ ଶ ଯେ ବସିଲେ ବେନି ରାୟେ । ମହାଗୁଣିମାନେ ଅଛନ୍ତି ତହିଁ ବସି ଭାଷାଏ କହନ୍ତି ଜନେକ ମହାରଣି । ଶୁଣିବି ଦଶରଥ ମୋହୋର ଯେ ବାଣୀ ସାତ୍ୟା ନାମେ ମୋର ଜେଷ୍ଠର	ଶୁଣିଣ ସାଧୁ ବୋଲନ୍ତି ସତା ଲୋକ । ଜନେକ ନୃପତିକି ପ୍ରଶଂସଇ ଦଶରଥ ତୁହୋ ମହାରଣି ଅଟସି ମହତ । ଦେବେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ମୁନି ତୋତେ କେବଣ ଗୁଣେ ମୁନି ଦୟାକଳୁ ମୋତେ । ୯୦
ମହାରାଜ । ୩୦	ନନ୍ଦନୀ । ୨୦	
ବଜ୍ରଦେହୀ ମଣ୍ଡୋଳକୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ଛନ୍ଦ୍ରମତୀ ନଦୀତୀରେ ଅଟଇ ତାର ରାଷ୍ଟ୍ର । ବାରତା ପାଇଣ ଆସଇ ଖର କରି ସେହିଦିନ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ସନ୍ଧ୍ୟାଘଡ଼ି । ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରେ ଘେନିଅଛି ଦେଖୁଣି ଦିବ୍ୟ ବାସ । ଜନେକକୁ ଦେଖି ଥୋଇଲାକ ତାହା ପ୍ରଳମ୍ବ କରି ଶୋଇଲା ସଂକାଂସନର	ପୂର୍ବକାଳେ ମୁହିଁ ସତ୍ୟ କରିଥିଲି ଯେ ଧନୁ ଧରିବ ତାହାକୁ ଝିଅ ଦେବଜଂ ବୋଇଲି । ସେ କଥା ଯେବେ ମୋତେ ପ୍ରାପତ ହେଲା ଆସି ତୋହୋର ଜେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଶାୟେକ ଆକ୍ରୋଷି । ସକଳ ପୁରୁଣା ଯେ ସରିଲା ମୋର ବ୍ରତ ତୋ ପୁତ୍ରକର ଦେବି ମୋ ଦୋହିତ । ଶ୍ରୀରାମ ସାତୟା ହୋଇବେ ବେନି ବିଭା ତହୁ ରୋହିଣୀ ଜାଣି ଦିଶିବେକ ଶୋଭା । ସାତାଉଁ କନେଷ୍ଠ ଉର୍ମିଳା ନାମେ ବାଳୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଦେବି ବୋଇଲା ତପଶାଳୀ । ୨୦	ମୋହୋରତ ପୂର୍ବର ଅଛଇ ବହୁତ ପୁନ୍ୟ ସମୁଧ ପାଇଲି ମୁଁ ଜନେକ ରାଜନ । ପୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ମୋର ହୋଇଲା ଉଧରି ତୁ ଯେବେ ଦୟା ମୋତେ କଲୁ ତପଚରା । ଶ୍ରୀରାମ ବାଳବନ୍ଧି ମୋର ନ ଜାଣଇ କିଛି ତୋହୋର ହୃଦେ ତାକୁ ଯେତେ ଭାବ ଅଛି । ମୁହିଁ ବୋଲିବି କିସ ମୋହର ତନୟେ ତୋହୋର ପ୍ରସନ ହୋଇଁ ଦେଲା ରକ୍ଷିଣୀ ମୁନିଶ୍ଵର । ବଶିଷ୍ଠ କଲ୍ୟାଣେ ଦେଲା ପୁତ୍ର ଗତି ବଂଶ ଧବଳିଲା ମୋର ବିଶ୍ଵାମତ୍ର ଯତି । ୧୦୦
ନାହା ।		
ଉଠି ଉଭାହୋର ସେ ଶିରେ କରଯୋଡ଼ି ସମ୍ମିଧ୍ୟକୁ ହକରାଇ ଜନେକ ପ୍ରିୟ କରି । ୪୦	ସନିଧ୍ୟକୁ ବସାଇ କଳାକ ସନମତ ଆଦି ଅନ୍ତ କଥାମାନ କହିଲା ସମସ୍ତ । ଦୁଇଭାଇକର ବିଚାରେ ଯୋଗାଇଲା ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ପାହିଲା । ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଜନେକ ମହାପତି ସଭା ମଣ୍ଡୋପେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଧାଡ଼ି । ଦଶରଥ ତହିଁକି ପେଷିଲା ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ତୁହି ଯାଇଁ ଆଶହୋ ଅଯୁଧ୍ୟା ନରେନ୍ଦ୍ର । ଶୁଣି ଗଉଡମ ପୁତ୍ର ବେଗେ ଚଳିଗଲା ଦଶରଥ ଆଗେ ଯାଇଁ ମଣାଉଁ କହିଲା । ୫୦	ଯେ ମୋହୋର ସାନଭାଇ କୁଣ୍ଡଳ ସଂକାଂସନ ନଗ୍ର ତହିଁର ଯେ ରାଜ । ଯେହାର ଦୋହିତା ଅଛି ଅବିଭା ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ଦେବି ତାହାକର । ଚାରିପୁତ୍ରକୁ ତୋର ଦେବର ଚାରିଝିଅ ତୁହୋ ମହାରାଜା ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୁଅ । ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ସଭାଜନେ ଶୁଣ ଯେତେ ବୋଲି ପୁଣି ବିଳାପଇ ପୁଣି ପୁଣି । ତୁ ପୁନ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ ମୁଁ ଅଟଇଁ ମହାନଦୀ ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରିତ ମୋହୋର ବୁଦ୍ଧି । ୬୦ ଶଶ୍ଵରେ ଯେମନ୍ତେ ଶିରେ ବହିଛନ୍ତି ଶଶା ଜଗତ ହିତେ କପାଳୀ ଗରଳ ସଂଗ୍ରାସି । ତୁହୋ ମହାପତି ସଂଘରସି ମୋତେ କିସ ବୋଲି ଆଉ ବୋଲିବି ଯେ ତୋତେ । କୃତାଞ୍ଜୋଳି ହୋଇ ବୋଲଇ ଜନେକ ଯେହେ ତୁ ସପକ୍ଷ ହୋଇଲୁ ମୁନି ମୋତେ କିସ ଦେଇ ଯେହା ଶୁଝିବି ମୁଁ ତୋତେ । ଶୁଣିଣ ଜନେକ ହୋଇଲାକ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଵର୍ଗରୁ ହୋଇଲାକ ଶ୍ୟାନ୍ତି ଜଳ ବୃଷ୍ଟି । ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବଶିଷ୍ଠ ମହାଯତି ଜନେକ ରକ୍ଷିକି ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଲନ୍ତି । ଶୁଣ ତୁ ମିଥୁଳା ନଗ୍ର ନୃପବର ଦଶରଥ ରାଜା ଅଯୁଧ୍ୟା ଶଶ୍ଵର । ଦେବତାୟେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ତାହାକୁ ଧାର୍ମିକ ଲେଖାୟେ ଗଣନା କରନ୍ତି ଯେହାକୁ । ୧୦
ଶୁଣି ନୃପବର ଅଇଲା ସଜ ହୋଇଁ ଆସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଯାଇଁ । ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ କଣ୍ୟପ ସୁମତ ଆବର ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ସାମନ୍ତ । ଦଶରଥ ନମଇଁ ଜନେକ ରକ୍ଷି ପାୟେ		ବୀର ବଂଶେଶ ଯେ ଅଟଇ ଉତପତି ବଡ଼ ଗରିଷ୍ଠ ଯେହାର ଉପର ବଂଶ ମାନନ୍ତି । ଗୁଣେଶ କୁଶଳ ଅଟଇ ଯେ ସାର ପର ଭୂମି ଯେ ଘେନଇଁ ନି ଭୁଜବଳ ।

ଦାନେଶ ସାରା ଯେ ମାନେଶ ମହିମା
ପ୍ରତାପୀ ଅତି ଗରିଷ୍ଠ ଯେହାର ଗାରିମା ।
ଶୁଣିବୁ ଜନେକ ହୋ ଉପର ବଂଶ କଥା
ଅବତାର ହୋଇଥିଲେ ମହା ମହାରଥା ।
ଆଦି ସମୁତ ଯେ ହୋଇଲେକ ଯହୁଁ
ତୋହର ଆଗେ ଆମେ ସଞ୍ଚି ଯେହା
କହୁଁ । ୨୦
ମହାପ୍ରଭୁ ଯହୁଁ ହୋଇଲାଇ କାଳ
ଶୟଳ ସଂସାର ହୋଇଲା ମହାଜଳ ।
ସେ ମହାଜଳରୁ ବୁଦୁବୁଦା ହୋଇଲେ ଜାତ
ତହୁଁ ତିମେକ ହୋଇଲାଇ ସମୁତ ।
ପକ୍ଷୀ ରୂପ ଧରି ଦେବ ନାରାୟଣ
ସେ ତିମ୍ଭ ଗୋଟି ପୋଡ଼ିଲେ ଲାଉଡ଼େଶ ।
ସେ ତିମ୍ଭ ଭିତରୁ ପୁରୁଷେ ବାହାର
ସେ ସେ ପ୍ରିତିଲା ଜଗତ ସଂସାର ।
ସେ ଅଷ୍ଟ ଗୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହୋଇଲା
ଜନେକ ଆଗେ ଯେହା ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ
କହିଲା । ୩୦
ଯେବଣ ପୁରୁଷ ତିମ୍ଭ ହୋଇଲାଇ ଜାତ
ତାହାର ନାମ ହୋଇଲା ବିଧାତ ।
ଚକ୍ର ପୁରକରି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପାତିଲା
ଚତୁର୍ବେଦକଲ ନେଇଁଶ ଶୁଭ ଦେଲା ।
ମନିଷ୍ୟ ଚାରିଯୁଗ ପୁଣି କଲା ଜାତ
ବେଦରୁ ପୁରୁଷେକ ହୋଇଲା ସମୁତ ।
ସେ ସେ ବିଧାତା ଜାଣଇ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲିଣ ନାମ ବିଦ୍ୟମାନ ।
ବ୍ରହ୍ମର ତନୟେ ହୋଇଲାଇ ଜାତ
ମରୁତି ନାମ ତାର ଅଟଇ ନିଅତ । ୪୦
ମରୁତିର ପୁତ୍ର କଣ୍ୟା ମହରଷି
ଅଶ୍ୱମାଜି ବୋଲି ଅଟଇ ଯେହାର ଶିଷି ।
ତେଜ ଗୁଣ ପ୍ରାକ୍ରମେ ଅଟଇ ଦୁତାଭାନୁ
ଅଶ୍ୱମାଜିର ପୁତ୍ର କଳବସୁତ ମନୁ ।
ଯେହାର ତନୟେ ଇନ୍ଦ୍ରାକୁରୁରାୟେ
ଅୟଧ୍ୟା ନନ୍ଦରେ ସେ ଆଦିପାଟ ହୋଇ ।

ରବିତଳେ ସମ ନାହିଁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ଇନ୍ଦ୍ରା ସୁକନ୍ୟା ଗମଇ ସପ୍ତଦାସା ପୃଥ୍ୱୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାକୁରୁବଂଶେ ହୋଇଲା ଅବତାର
ଇନ୍ଦ୍ରାକୁରୁବଂଶ ବୋଲିତି ମୁନିମ୍ଭର । ୫୦
ଇନ୍ଦ୍ରାକୁରୁ ତହୁଁ ବିକୋପ ହୋଇଲେ ଜାତ
ଯୁଧାମଣ୍ୟ ସମ ନାହିଁ ତ୍ରିଜଗତ ।
ଆପଣାର ନାଏ କଟେକ ନାମ ଦେଲା
ତେଣୁ ସେ ନନ୍ଦ ହାଦେ ଅୟଧ୍ୟା ହୋଇଲା ।
ବିକୋପର ପୁତ୍ର ପରିସାର ମହାପତି
ଚାରି ସମୁଦ୍ର ସେ ଅଟଇ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
କାକୁଷ୍ଠ ନାମେଶ ତାହାର ତନୟେ
କାକୁଷ୍ଠ ବଂଶ ବୋଲି ତେଣୁ ନାମ ବହେ ।
କାକୁଷ୍ଠର ନନ୍ଦନ ଅକ୍ଷୟ ସେନ ବୀର
ବିଂଶ ପ୍ରଭୁ ବୋଲି ତାହାର କୁମର । ୬୦
ଯେହାର କୁମର ଅସ୍ୱକା ନୃପତି
ସରଜସୁ ନାମେଶ ଯେହାର ଅଧିପତି ।
ଆଦିର ବୋଲି ସେ ନନ୍ଦନ ଯେହାର
ବର୍ତ୍ତ ଦେଇଁ ସେ ହୋଇଲା ଯେଥୁ
ଅବତାର ।
କୁବକୟା ଅଶ୍ୱ ତାହାର ତହୁଁ ଜାତ
ତ୍ରିଭୁବନେ ଯାହାର ମହିମା ବିଶ୍ୟାତ ।
କୁବକୟା ଅଶ୍ୱର ହୋଇଲା କୁନ୍ଦସାର
ସୁକୃତସେନ ବୋଲି ତନୟେ ତାହାର ।
ସୁକୃତା ନନ୍ଦନ କୁଣ୍ଡା ମନୁପତି
ପ୍ରସନ୍ନାଜିତ ବୋଲି ଯେହାର ସନ୍ତତି । ୭୦
ପ୍ରସସେନ କୁମର ଜୀବନ ମହାଧର
ବଡ଼ାଇ ପ୍ରତାପୀ ଅଟଇ ମହାଧର ।
ସେ ଜୀବନାଶର ହାଦେ ବହୁତ କାରତି
ପୁତ୍ର ନାହିଁ ବୋଲି ଭାଲଇ ନୃପତି ।
ଅଷ୍ଟବକ୍ର ମୁନିକି ସେ ବାରେ ମଣାଇଲା
ଭଗତି ଘେନି ମୁନି ସେ ତାହାକୁ
ଦୟାକଲା ।
କାଳି ତୁ ମୋହର ଆଶ୍ରମକୁ ଆସିବୁ
ବୋଇଲା

ଅକ୍ଷେଶ ନନ୍ଦନକି ଦରିତ୍ରେ ଧନ ଦେଲା ।
ଶୁଣି ନୃପବର ପ୍ରଭାତେଶ ଯାଇ
ଅଷ୍ଟବକ୍ର ଗଣିର ଆଶ୍ରମେଶ ମିଳଇ । ୮୦
ଗଣି ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ନୃପବର
ଯେ ମହାମତ ପାଣି ଘେନି ଚଳ ।
ମହାଦେଈମାନନ୍ଦ ବାଣିକରି ଦିଅ
ତୋହୋରି ସମାନେ ଉପୁଜିବେ ପୁଅ ।
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ତପଥାନେ ଗଲା
ମତଂଜଳ ଘେନି ରାଜା ବାହୁଡ଼ିଲା ।
ଦଇବ ମାୟା ହାଦେ ବୁଝିତ ନ ପାରି
ସେ ପାଣି ନୃପତି ହାଦେ ପିଇଲା
ପାଶୋରି ।
ଆପଣେ ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଲା ରାଜନ
ଦିନେ ଦିନେ ଉଦରେ ତାର ବଢ଼ିଲା
ନନ୍ଦନ । ୯୦
ଅଷ୍ଟବକ୍ର ଗଣି କହିଲେ ପ୍ରତିକାର
ପେଟ ଚିରି ରାଜା ପାଇଲା କୁମର
ତେଣୁ ପୁତ୍ର ନାମ ହୋଇଲା ମାନଧାତା
ଯେ ମହାମତେକ ଗୁହାରିଲା କଥା ।
ମାନଧାତା ତହୁଁ ମୁରୁକୁନ୍ଦ ଜାତ
ବାଣ ବୋଲିଣ ହୋଇଲା ତାହାର ପୁତ୍ର ।
ବାଣର ପୁତ୍ର ଅରଣ୍ୟକ ବୋଲି ରାୟେ
ରାବଣ ତୁଲେ ସେ ଅନେକ ଯୁଧ କରେ ।
ସାଗ୍ରାମେଶ ବିଜୟେ ଅଟେ ଦଶଶିରି
ସଂଗ୍ରାମେ ଜିଣିଲା ସେ ଦେବାପୁର
ଧରି । ୧୦୦
ରଣଗୋଳ କରିଣ ସେ ମାଲଲାଇ ବଳେ
ପ୍ରାଣ ହାରିଲା ସେ ଅରଣ୍ୟକ ମହାପାଳେ ।
ସମରେ ପଡ଼ିଣ ସେ ସ୍ୱର୍ଗକଲ ଗଲା
ରଣ ଜୟକରି ରାବଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
ଅରଣ୍ୟକ ପୁତ୍ର ବସୁ ନାମେ ବୀର
ସେ ଯେ ହୋଇଲାଟି ଅୟଧ୍ୟା ଈଶ୍ୱର ।
ସତ୍ୟବ୍ରତ ବୋଲି ଯେହାର ତନୟେ
କର୍ମେ ତିଶକୁର ନାମ ତାର ହୋଇ ।

ଯେହାର ତହୁଁ ହରିଚନ୍ଦନ ଜାତ
 ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେସାତା କାରତି ବିକ୍ଷାତ । ୧୦
 ତାହାର ତନୟେ ଲୋହିତାକ୍ଷ ହୋଇ
 ସୁମେରୁ ନାମେ ତାର ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜଇ ।
 ସୁମେରୁର ପୁତ୍ର ବସନ୍ତର ନାମେ ରାଏ
 ଭ୍ରଥ ନାମେ ତାର ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜାଏ ।
 ରାଜା ହୋଇ ତାକୁ ନାହିଁ ସମସରି
 ଯେକଛନ୍ତୁ ରାଜା ଭ୍ରଥ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ଭ୍ରଥ ପାଳନ୍ତେ ନାମ ଭ୍ରଥଖଣ୍ଡ ମହା
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମହାପୁରାଣେ ଅଛି କହି ।
 ଅସିତର ନାମେ ଯେ ଭ୍ରଥର ତନୁଜ
 ଯେହାର କୁମର ବାହୁକ ନାମେ
 ରାଜ । ୧୨୦
 ବାହୁକର ତନୟେ ସଗର ନୃପତି
 ଅଶ୍ୱୟା ବୋଲିକରି ଯେ ଯେହାର ସନ୍ତତି ।
 ଅଶ୍ୱୟାର ପୁତ୍ର ଅଶ୍ୱବତ୍ତ ହୋଇ
 ଯେହାର ପୁତ୍ର ଦିଲୀପ ସାଧବ ସର୍ବମହା ।
 ଦିଲୀପର ତନୟେ ଅଟଇ ଭାଗ୍ୟରଥ
 ସ୍ୱର୍ଗର ଗଙ୍ଗା ଆଣି ବୁଝାଇଲା ପୃଥ୍ୱୀ ।
 ସେ ଭାଗ୍ୟରଥର ପୁତ୍ର ସୁରସେନ
 ନାଭ ନାମେଣ ତାହାର ନନ୍ଦନ ।
 ନାଭର ନନ୍ଦନ ସିନ୍ଧୁରଦିଗ ହୋୟେ
 ସିନ୍ଧୁଦିଗ ପୁତ୍ର କୃତି ରାଜା ହୋୟେ । ୩୦
 କୃତିର ନନ୍ଦନ ଅଖିଳ ନୃପତି
 ରତ୍ନପନ ନାମେଣ ଯେହାର ସନ୍ତତି ।
 ଯେହୁ ରତ୍ନପନ ନଳକୁ ସମ୍ଭାଳିଲା
 ଚାରିଯୁଗେ ତାର କାରତି ରୁହାଇଲା ।
 ରତ୍ନପନ କୁମର ନଳ ସମ୍ପଦ
 ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟ ।
 ଯେ ନଳ କୁମର ତନୟେ ଶଙ୍ଖ ରାଜା
 ସକଳ ନୃପତି ଯେହାରେ ପାଇଲେ ସେ
 ପୂଜା ।
 ସୂତିସେନ ନାମେ ସଙ୍ଗର ନନ୍ଦନ
 ପିତାର ଭାବେଣ ଅଯୁଧାୟେ ରାଜନ । ୪୦

ସୂତିସେନର ନନ୍ଦନ ଅଗ୍ନିବତ୍ତ ହୋଇ
 ସିଂହଗ୍ରାହା ବୋଲି ଯେହାର ପୁତ୍ରେକ
 ଉପୁଜଇ ।
 ସିଂହଗ୍ରାହା ନନ୍ଦନ ମନୁ ନାମେ ରାୟେ
 ସୁଗ୍ରବର ବୋଲିଣ ତାହାର ତନୟେ । ୫୦
 ଅମରାଷ୍ଟ ରାଜା ତାହାର ତହୁଁ ଜାତ
 ଅମରାଷ୍ଟ ନନ୍ଦନ ଘୋଷ ନରନାଥ ।
 ତପେ ନ ଘୋଷଇ ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ପାଇଁ
 ତାହାର ତନୟେ ଯଯାତି ନାମ ହୋଇ ।
 ଯଯାତିର ପୁତ୍ର ନିଭାଗ ବୋଲି ରାୟେ
 ସର୍ବକାମ ବୋଲି ଯେହାର ତନୟେ ।
 ନଭଭଦ୍ର ବୋଲି ସର୍ବକାମ ସନ୍ତତି
 ଯେହାର ତନୟେ ହୋଇଲେ ବିଦ୍ଧ ନୃପତି ।
 ବିଦ୍ଧର ପୁତ୍ର ଦ୍ରାଘିବାହୁ ହୋୟେ
 ରଘୁ ନାମେଣ ଯେହାର ତନୟେ ।
 ରଘୁର ମହିଂମା ଅଶ୍ୱତି ଅଗୋଚର
 ଯାହାକଇ ପ୍ରଣୟା କରନ୍ତି ବଜ୍ରଧର ।
 ରଘୁର ତନୟେ ଅଜୟେ ମହାପାଳ
 ଦଶରଥ ନାମେଣ ତାହାର ଦୁଲାଳ ।
 ଯେ ଦଶରଥ ଅଯୁଧାର ରାୟେ
 ରକ୍ଷିଣିଦ୍ର ଦୟାରେ ଚାରିପୁତ୍ର ପାୟେ । ୬୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନ
 ରୁପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ଚାରି ଯେ ନନ୍ଦନ ।
 ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳ ରାଜାର ଦୁଲାଣୀ
 କଉଶୁଳା ନାମେଣ ରାଜାର ପାଟରାଣୀ ।
 ତାହାର ଗର୍ଭୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋୟେ ଜାତ
 ଓହୋକୂଳ ବିଶ୍ୱକ୍ଷ ଅଟଇ ବିକ୍ଷାତ ।
 କଇକୟା ନୃପତିର ଦୋହିତା ରୂପବତୀ
 କୟେକୟା ନାମେଣ ଏକଇ ଯୁବତୀ ।
 ଦଶରଥ ରାଜାର ସେ ସାନ ମହାଦେଇ
 ତାହାର ଗର୍ଭୁ ଭ୍ରଥ ଉପୁଜଇ । ୭୦
 ସୁମେତ୍ର ନୃପତିର ଦୋହିତା ସୁମେତ୍ରୀ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘନର ଅଟଇ ଯେ ମାତା ।
 ଶୁଣ ହୋ ଜନେକ ଦଶରଥ ମହିଂମା

ଆଦିବଂଶ ନୃପତି ଅଟଇ ସତ୍ୟବ୍ରହ୍ମା ।
 ଚଉଷଠି ପୁରୁଷରେ ଦଶରଥ ହୋୟେ ଜାତ
 ମୁହିଁ ଅଟଇ ଯେହାର କୁଜର ପୁରୋହିତ ।
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ମୁଖରୁ ଯେସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି
 କୃତ କୃତ ହୋଇଲା ଜନେକ ମନେ ପୁଣି ।
 ବୋଇଲା ଭୋ ମୁନି ତୁମେ କହିଲୁସି ଯାହା
 ସର୍ବଗୁଣେଣ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଦଶରଥ
 ନାହା । ୮୦
 ତୋହୋର କହନ୍ତେ ଶୁଣିଲି ଯେହାର ବଂଶ
 ଗତ ପାପମାନ ହୋଇଲା ମୋର ଧ୍ୟୁସ ।
 ମୋହୋର କୁଳଗୋତ୍ର ଶୁଣିମା ମହରାଷି
 ବିଭାକାଳେଣ ଅବଶ୍ୟ ଯେହା ଭାଷି ।
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ମୋହୋର କୁଜର ପୁରୋହିତ
 ଯେହାର ମୁଖରୁ ଶୁଣ ହୋ ମୋହୋର
 କୁଳଗୋତ୍ର ।
 ଶୁଣି ଅହିଲା ସୁତ ବୋଲଇ ଅମୃତ ବାଣୀ
 ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ଦଶରଥ ନୃପତି ।
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କହଇ ଶୁଣ ମୁନି ବଶିଷ୍ଠ
 ଜଙ୍ଗାକୁରୁ ନାମେ ରାଜା ଅତିଅ ଗରିଷ୍ଠ । ୯୦
 ନିଦ୍ରାଭ ନାମେଣ ଯେହାର ତନୟେ
 ଚାରି ସମୁଦ୍ର ସେ ହୋଇଲା ମହାରାୟେ ।
 ସବ୍ୟା ବିକ୍ଷାତ ସେ ହୋଇଲା ମହାପତି
 ପ୍ରସନ ହୋଇଲା ତାକୁ ଶିବ ଯେ ଶକତି ।
 ନିଦ୍ରାଭର ପୁତ୍ର ନିମିରାଜା ହୋଇ
 ଯେହାର ତହୁଁ ମୁନି ମିଥୁଳା ଉପୁଜଇ ।
 ମିଥୁଳା ନାମେ ନୃପତି ବଡ଼ାଇ ପ୍ରତାପୀ
 ଆପଣାର ନାମ ଦେଇଁଣ ପୃଥ୍ୱୀ ଆପି ।
 ତେଣୁ ସେ କଟେକ ମିଥୁଳା ନାମ ହୋଇ
 ତାହାକଇ ଶିବ ହାଦେ ଧନୁ
 ସମର୍ପଇ । ୧୦୦
 ଦେବରାଜା ଧନୁକୁ ବହୁତ ପୂଜା କଲା
 ଭୋଗରାଗ କରି ଇନ୍ଦ୍ରାରେ ଥୋଇଲା ।
 ଦେବରାଜର ପୁତ୍ର ବୃହରାଜା ହୋଇ
 ମହାରାଜା ବିବୁଜା ବୋଲି ତାହାର ତନଇ ।
 ବଡ଼ାଇ ଧାର୍ମିକ ରାଜା ଯେ ହୋଇଲା

କାରତି ବୋଲିକରି ତାର ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜିଲା ।	ତାହାର କଟେକ ଯହୁଁ ହେଲା ଶୂନ୍ୟ ବଳେ ଘେନିଲା ତାହା ଜନେକ ରାଜନ ।	ସାତ୍ୟାକର ତାର ମୈତ୍ର ଯେ ସେଦିନ ଦ୍ଵାଦଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦୋଷକୁ ଦେବା ଶଙ୍ଖ ଦାନ ।
ହରିଯଶ ନାମେ ତାହାର ସନ୍ତତି ମରୁତା ନନ୍ଦନ ରାଣିୟ ଯେହାର ପୁତ୍ର ହୋଅତି ।	ସୁଧର୍ମା ରାଜାର ଯେ ପୁତ୍ର ଭ୍ରାଥା ଥିଲା ଜନେକର ଚୟେ ସେ ଦୂରେ ପଳାଇଲା । ୪୦	ଦଶମ ଚତୁର୍ଥ ଅଟଇ ମହାପ୍ରୀତି ବର କନ୍ୟାକର ଅଟଇ ଦେବତା ଜାତି । ଦଶଯୋଗ ଚକ୍ରେ ଦୋଷ ନାହିଁ କିଛି ସପତଶାଳା ରେଖାଭେଦି ଯେ ଜାଣିଲେ ଦୁହୁବନ୍ଧି । ୭୦
ମରୁତାର ତନୟେ ପ୍ରସୁ ମହାପାଳ ମଉକତାର୍ଥ ନାମେ ସେ ଅଟଇ ଯେହାର ବାଳ । ୧୦	ଦେଖ ଯେ କୁଶଧ୍ଵଜ ଜନେକ ସାନଭାଇ ଶଂକାଂସନ ନଗ୍ରରାଜା ଅଟଇ ହାଦେ ଯେହି ।	ନାଗନାଡ଼ି ଚକ୍ରେ ସେ ହୋଇଲା ବଳମାନ ଯେହି ସେ ଶୁଭ ରାଜା ବିଭା ସେହିଦିନ । ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ କ୍ଷମେ ଯେ ଆସଇ ଅଶ୍ଵେଷା କକଡ଼ା ବୋଲି ଯେହାକୁ ଭାଷଇ ।
ମଉକତାର୍ଥ ତନୟେ ଦେବମିତ୍ର ହୋଇ ବିବିଧ ବୋଲିକରି ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜିଲ । ଅନକିତ ନାମେ ଯେହାର ତନୟେ ପାରତି ବୋଲିକରି ତାହାର ପୁତ୍ର ହୋୟେ । ଶକୁ ନାମେଶ ଯେ ତନୟେ ଯେହାର ରୋମ ନାମେ ନୃପତି ଯେଥୁ ଅବତାର । ରୋମନାମର ନନ୍ଦନ ସୋମନାମ ହୋଇ ସହସ୍ରନାମ ବୋଲି ତାହାର ତନଇ । ସହସ୍ର ନାମ ରାଜାର ହୋଇଲା ବେନିପୁତ୍ର ଜନେକ କୁଶଧ୍ଵଜ ବୋଲିଣ ପବିତ୍ର । ୨୦ ଯେ ସେ ଜନେକ ଯେ କୁଶଧ୍ଵଜ ବେନି ତୋହୋର ପୁତ୍ରକଇ ଦେବାକ ନନ୍ଦନ । ଯେହାକଇ ଅନୁଗ୍ରହ କର ଦଶରଥ ମୁହିଁ ଯେହାର ଯେ କୁଳର ପୁରୋହିତ । ସତାଇଶ ବଂଶ କହିଲି ଯେହାର ଜଛାକୁରୁ ବଂଶେ ଯେ ଜାତ ନୃପବର । ଦେବରାଜ ଠାରୁ ଯେ ଧନୁକୁ ପୂଜନ୍ତି ଧର୍ମକୁଳ ରାଜା ଯେ ଅଟଇ ମହାପତି । ସୁଧର୍ମା ରାଜା ଯେ ଶୁଣିଲା ଧନୁଜଥା ଆପଣା ମାଗି ସେ ଗଲା ମହାରଥା । ୩୦ ଜନେକ ତାହାକଇ ନଦେଲା ଶରାସନ ରୋଷେ ଯୁଧ୍ୟ କଲେ ଦୁଇ ଯେ ରାଜନ । ଜିଶୁର ଧନୁ ସେ ଲୋଭକରି ନେଇ ଆୟେ ଜନେକ ସଙ୍ଗେ ସେ ଅନେକ ଯୁଧ କୟେ ।	କୁଶଧ୍ଵଜର ହାଦେ ଅଟଇ ଝିଅ ବେନି ଜନେକର ବୋଲେ ଅଭାଲା ଦୁଇ ଦୋହିତାକୁ ଘେନି । ମାକୁଣି ନାମେ ସେ ଜେଷ୍ଠ ଯେ ତନଇ ତାହାକଇ ବିଭାୟେଶ ଦେବାକ ଭ୍ରଥକଇ । ସୁକ୍ରତା କନ୍ୟା ଯେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ବିଭାହେବ ଯେହାକର ସଙ୍ଗେ ସ୍ନେହ ତୋ ରହିବ । ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଉର୍ମିଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାତ୍ୟା ଯତନେ ହେ ଜାତ କରାକ ବିଧାତା । ୫୦ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଯେ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ ମୁଖ ବିକାଶଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ତାହ । ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଚାହିଁ ସେ ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବଜନ ଭୋ ମହାମୁନି ଅନକୁଳ ବେଗେ ଘେନ । ଜନେକ ଦଶରଥ ଦୃଢ଼ ବଚନ ଶୁଣି ବଶିଷ୍ଠ ଲଗ୍ନ ଯେ ବିଚାରନ୍ତି ମନେ ଗୁଣି । ଜେଷ୍ଠ ଶୁକଳ ଯେ ଯୋକାଦିଶା ଦିନ ରବିବାର ହସ୍ତା ନକ୍ଷତ୍ର ବିଦ୍ୟମାନ । ସିଦ୍ଧନାମେ ଯୋଗ କରଣ ଡେରିଲା ରାତ୍ର ପାଞ୍ଚଘଡ଼ି ସୋମର ଅଟଇ ବେଳା । ୬୦ ଧନୁ ଲଗ୍ନେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇବେ ଯେବେ ସେଦିନ ସିଦ୍ଧ ନାମେ ଯୋଗ ଅଟଇ ଯେ ପ୍ରଭା ।	ଦେବତା ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଯେହି ଯେ ହୋଇବ ବନିତା । ସୁକ୍ରତାର ଅଶ୍ଵେଷା ଜାତିରେ ଅସୁର ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଯେହାକଇ ମିଳିଲାକ ବର । ୮୦ ଚାରି ବରକଇ ଯୋଗାଇଲା ସେଦିନ ବିଚାରି କହିଲେ ବଶିଷ୍ଠ ତପୋଧନ । ଦିବସ ପହରେ ଶୁକ୍ରକର ବେଳ ମିଥୁନ ଲଗ୍ନ ଯେ ବରଣ ଅନକୁଳ । କାଳି ନବମୀ ଯେ ହୋଇବ ଶୁକ୍ରବାର ବୁଧର ବେଳ ପହରଇ ଭିତର । ମିଥୁନ ଲଗ୍ନ ବେଳ ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖୁଣି ସତାଜନେ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣି । ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ମଉଳଇ ଆସ୍ଥାନ ଯେ ଯାହା ନବରକୁ ଚଳିଲେ ରାଜାମାନ । ୯୦ ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ବାଜଇ ବୀରଦୂର ଲୋକ ଗହ ଗହ ଯେ ଗହକ ଅପାର । ନିଜପୁରେ ଜନେକ ଯେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ସତ୍ୟାନନ୍ଦକଇ ଯେ ରାଜଣ ବୋଇଲା ।

ନଗ୍ର ମଣ୍ଡଳୀ ଯେ କରହୋ ଉଚ୍ଛବ
ବିଭାର ବିଧାନ ତୁ କର ହୋ ସମ୍ଭବ ।
ଶୁଣି ପୁରୋହିତ ଯେ କଳାକ ସର୍ବବିଧି
ବିଭାର ବିଧାନ ଯେ ସକଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋ ଶୁଣିମା ଶାକେମରା
ଯାହା ସେ ଶୁଣିଲେ ଦୂରିତ କ୍ଷୟ
କରି । ୧୦୦

ଭ୍ରଥର ମଉଳା ଯେ ଯୋଷୀକୂର ବୀର
କନ୍ଦେକୟା ରାଜାର ସେ ଅଟଳ କୁମର ।
ସେ ଆସି ମିଥୁଳାରେ ପରବେଶ ହୋଇ
ସଙ୍ଗେ ରଥ ଗଜ ସନ୍ଧ୍ୟ ବହୁତ ଅଛଇ ।
ଦଶରଥକୁ ଦେଖି କରଇ ନମସ୍କାର
କର ଯୋଡ଼ିଣ ଯେ ଭଞ୍ଜ ହୋଇଁ ବୀର ।
ରାଜା ପଚାରଇ ଥିଲୁ ତୁହୋ କାହିଁ
ଯୁଧାକୁର କହଇ ଶୁଣ ନରସାଜଁ ।
ମୋହୋର ପିତାର ଦେବ ଚତୁଥ କାଳ
ହୋଇ

ଭ୍ରଥକଇ ଦେଖିତ ଶରଧା କରଇ
ରାୟେ । ୧୦

ମୋତେ ବୋଇଲା ତୁ ଘେନିଆସ ଯାଇ
ଦୋହିତାର ନୟନକୁଁ ନୟନେ ଦେଖଇ ।
ପିତାର ଆଗ୍ୟାରେ ମୁଁ ଅଇଲଇ ଖରେ
ସାତଦିନେ ପ୍ରବେଶ ଅଯୋଧ୍ୟା ନବରେ ।
କାବାଳିକୁ ଦେଖି ଯେ ପଚାରିଲି ଯହୁଁ
ସେ ସର୍ବବିଧାନ କହିଲେ ମୋତେ ତହୁଁ ।
ଭୋ ଦେବ ମିଥୁଳାକୁ ଅଇଲି ତହୁଁ ମୁହିଁ
ପିତାର ଆଗ୍ୟା ମୋତେ ଭ୍ରଥକୁ ନେମା
ପାଇଁ ।

ଶୁଣି ଦଶରଥ ଯେ ଗଉରୋବ କଲା
ଯେଥୁ ଭାଲେ ଘେନି ଯାଆସି
ବୋଇଲା । ୨୦

ମାଜଣା ମୁଣୋହିଁ ସେ ସାରିଣ ନୃପତି
ଦିନକଂର ନାଥ ଯେ ମେରୁ ଉହାଡ଼େ
ଗମନ୍ତି ।
ରଜନୀ ପରବେଶ ଯେ ହୋଇଲାକ ଆସି

ପାତ୍ରମାତା ଘେନି ଯେ ଦଶରଥ ରାୟେ
ବସି ।
ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଯେ କହଇ ନୃପବର
କାଲି ଦେଖୁଣି ଯେ ପହଞ୍ଚଇ ଭିତର ।
ଏବେ ମନ ମୋର ହୋଇବାକ ସୁସ୍ଥ
ଗୋତ୍ର ଧବଳିଲା ମୋର ଜନେକ
ତପୋବନ୍ଧ ।

ଏଣେ ସେ ପୁତ୍ର ମୋର ପବିତ୍ର ହୋଇବେ
ଜନକର କୁଆରୀ ବୋଲିଣ
ବୋଲାଇବେ । ୩୦
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଲନ୍ତି ତୁମେ ଶୁଣ ନୃପବର
ରବିତଳେ କୀରତି ରହିଲା ତୋହର ।
ଯାହାର ଶ୍ରୀରାମ ଅଛନ୍ତି ତନୟେ
ତିନି ଭୁବନେ କି ଅଛଇ ତାହାର ଭୟେ ।
ଜନେକ ସେ ପୁଣ୍ୟଗଣି ସତ୍ୟବାଦୀ
ତାହାର ଭାଗ୍ୟ ଯେ ତୁଜଲୋକେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
ଚାରିପୁତ୍ରକୁ ତୋର ଚାରି ଝିଅ ଦେବ
କନ୍ୟାଦାନ ଫଳେ ସେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ବସିବ ।
ଭାଲେଣି ଭାଲେଣି ଅର୍ଦ୍ଧ ହୋଇଲାକ ରାତି
ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ନୃପତି । ୪୦
ବହୁତ ରଜନୀ ଯେ ହୋଇଲାକ ଆସି
ନିଜ ନବରକୁ ଗଲେ ମହରଷି ।
ଶୁଣି ପାତ୍ରମାତା ଅମନାତ୍ୟଗଣ ଯାନ୍ତି
ନୃପତି ଯାଇଁ ନିଜ ଶେଯ୍ୟାରେ
ପହୁଡ଼ନ୍ତି ।

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ପରଭାତେ
ଶୀତଳ ଘେନିଣ ଯେ ବହଇ ମରୁତେ ।
ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଉଠିଲେ ନୃପବର
ସାରନ୍ତି ନିତ୍ୟକର୍ମ ଯେ ବିଧି ବେରାର ।
ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଜନେକ ଦୂତ
ଆସି

ସଭାରେ ବିଜେ କରବ ବୋଲି ଭାଷି । ୫୦
ଶୁଣି ଦଶରଥ ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ସାରି
ହସ ପିଠିରେ ଆରୋହି ଆସଇ ଦଶଧାରୀ ।
ଶିରରେ ବୀରଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ଫରହର

ଚତୁରାଂଗ ବଳ ଯେ ସହିତ ନୃପବର ।
ଅଶ୍ୱରୁ ଉଡ଼ୁରି ଯେ ଆସ୍ଥାନେ ପ୍ରବେଶ
ଜନେକ ପଦେ ଲମ୍ବଇ ଅଜ ନୃପଶିଷ୍ୟ ।
ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯେତେକ ରଷିମାନେ
ତାହାକୁ ନମସ୍କାର କରଇ ରାଜନେ ।
କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ସମସ୍ତ ମହାଯତି
ଗଉରୋବ ପାଇ ବସିଲା ନୃପତି । ୬୦
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ଜନେକ ରଷି ଶୁଣ
ସଜ କରାଇଁ ତୁ ସାତଯାକୁ ଆଣ ।
ବୁଧର ବେଳ ଯେ ହୋଇଲାକ ଆସି
ଗୁରୁକର ଦୁଇଘଡ଼ି ଥିଲା ଯେବେ ବାସି ।
ଗୁରୁକର ବାର ଯେ ଆବର ଚାରିଦଶ
ଉଦୟେ ହୋଇଁ ଭୋଗ କଳାକ ମାରତଣ୍ଡ ।
ଯେବେ ତିନିଘଡ଼ି ରାତି ପରବେଶ
ହୋଇଲାକ ଆସି

ସଜକରି ଆଣ ତୁ ସାତଯା ଚାଗୁକେଶୀ ।
ଶୁଣି ଜନେକ ଯେ କୁଶଧ୍ୱଜକୁ ରାଇ
ସାତଯାକୁ ବେଗେ ଆଣ ଆଗ୍ୟା
ଦେଇ । ୭୦

ଉର୍ମିଳା ସହିତେ ତୋହୋର ଝିଅ ବେନି
ସଜ କରାଇଁ ତୁ ଆସ ବେଗେ ଘେନି ।
ଆଗ୍ୟା ପାଇଁ ଯେ କୁଶଧ୍ୱଜ ଯାଇଁ
ମୁଦୁସୁଲୀ ଆଗେ ଯେ ଭିତରକୁ କହିଁ ।
ତୁ ଯାଇଁ ଜଣାଅ ବେଗେ ଜନେକଂର ରାଣୀ
ସାତଯାକୁ ସଜକରି ଦିଅ ମୋତେ ଆଣି ।
ତକ୍ଷଣେ ମୁଦୁସୁଲୀ କହିଲାକ ଯାଇଁ
ସାତଯାକୁ ସଜକରି ଦିଅ ବେଗ ହୋଇଁ ।
ରାଜାର ଆଜ୍ଞାରେ ନେବ କୁଶଧ୍ୱଜ
ଅନୁକୁଳ ହୋଇଲା ବେଗେ କର
ସଜ । ୮୦

ଶୁଣି ଜନକ ରାଜାର ରାଣୀମାନେ
ମୁଦୁସୁଲୀ ବଚନେ ହୁଅନ୍ତି ହରଷ ମନେ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାତ୍ରାରେ ନେଇ ବସାଇଲେ ସାତା
ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସକଳ ବନିତା ।

ସର୍ବତ୍ରାଥ ଜଳମାନନ୍ତ ସଜକରି
 ରତ୍ନ ଗରିଆରେ ତାହା ନେଇଁ ଭରି ।
 ଶତେକ ଘଟ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇଁ
 ସାତଯାର ଅଙ୍ଗେ ଯେ ସୁଗନ୍ଧ ତଳଇ
 ଲେପଦେଇ ।
 ଶରୀରେ ମୂଳପାଗ ନଡ଼ପ ଲଗାନ୍ତି
 ଚିକ ଅଂୟେଇ ଘେନି ଘଟାନ୍ତ
 ଛତ୍ରାବନ୍ତି । ୯୦
 ନବଗ୍ରାହୀ ଅୟେଂଲା କସ୍ତୁରୀ ମିଶାଇ
 ସାତଯାର କେଶେ ଲାଗାଇଲେ ତାହା
 ନେଇ ।
 ଅନେକ ଘଟା ଘେନି ତଳକମାନ ଲେଇଁ
 ସରୁ ଝିନବାସ ଘେନି ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଯେ ପୋଛି ।
 ମହାସୁଗନ୍ଧ ଯେ ଲେପିଲେ ପୁଣି ନେଇଁ
 ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗଶ୍ୟରୀରାୟାକରେ ଲଗାଇ ।
 ତ୍ରାଥ ଜଳ ଘେନି ପଖାଳିଲେ କେଶ
 ମଥା ପୋଛନ୍ତି ଯେ ଘେନି ଝିନବାସ ।
 ସୁରଙ୍ଗ ହଳଦୀରେ ଟାଗାସ ଭରି
 ପୁଣିହିଁ ସାତଯାର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ନେଇ
 ବୋଲି । ୧୦୦
 ସୁବାସ ପାଣି ଘେନି ପଖାଳିଲେ କାୟେ
 ବସ୍ତ୍ର ଘେନି ଅଙ୍ଗ ପୋଛିଲେ ସର୍ବମାୟେ ।
 ଶୁଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କରିଣ ରସାଣିଲା ଜାଣି
 ତାହାକୁ ଶତେଗୁଣ ଶୋଭା ଦିଶଇ ଜନେକ
 ପୁଲଣା ।
 କେଶ ଶୁଖାଇଲେ ବିଞ୍ଚଣୀ ଘେନି ବିଞ୍ଚ
 ଚାଚର ଚିକୋର ଦିଶଇ ମହାସଞ୍ଚ ।
 କୃଷ୍ଣ ଚାମରୁ ସେ ଦିଶଇ ମହାକଳା
 ସୁସଞ୍ଚ କାବେରୀ ଦିଶି ଭ୍ରମର ମାଳା ।
 ମୟୂର କଣ୍ଠ ଜାଣି ଝଟଝଟ ଦିଶି
 କି ଅବା ଗୁଞ୍ଜରୀ ମୁଣ୍ଡେ ଅଛି ଖୋଷି । ୧୦
 ଶିଖ ପରିଯତେ କୟେରା ଭାବ ନାହିଁ
 ବସିଲେଣ କେଶ ଲାଗଇ ଯାଇ ଭୁଇଁ ।
 ଶରଧାରେ ବାଜା ବସଇ କେଶ ଫେର

ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାଠି ଚିରିଣି ଘେନି କେଶ
 ବିରୋଜଇ ।
 ଭିତରୁ ଓଦା ଛାଡ଼ିଲା ଯହୁଁ କେଶ
 ଛାମୁରେ କଲେ ଆଣି ବିବିଧ ନାନା ପୁଷ୍ପ ।
 ନାନା ପୁଷ୍ପେ କେଶ ସାଞ୍ଚାଇକରି ବାଳା
 ଚମ୍ପା ବକୁଳ ଯେ ସେବତୀ ନେଇଁ ଭରି ।
 ଗୋଟା ନାଗେଶ୍ବର ଯେ ମରୁଆ କୁରୁବଲା
 ଥୋକାୟେକ ତହିଁ ଯେ ମିଶିଲେ ବସନ୍ତ
 ମଲ୍ଲ । ୨୦
 କୁସୁମ ଘେନିଲେ ଯେ ସମତାଗ କରି
 ଉପରେ ମାଖିଲେ କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ।
 ସାତଯାର କେଶ ଯେ ବିରୋଜକରି ଖୋଷି
 ତାରାଗଣ ମଧ୍ୟେ ଉଦୟେ ଯେହ୍ନେ ଶଶୀ ।
 ଖୋଷା ଖୋଷିଲେ ଯେ ଅତିଯତ୍ନ କରି
 ଉପରେ କେତେକା ପାଖୁଡ଼ାନ୍ତ ଭରି ।
 ପଛକୁ ଓହାଡ଼ି ଖୋଷା ବସିଲାକ ଯହୁଁ
 ସୁନ୍ଦର ମୁଖ ଗୋଟି ଶୋଭା ପାୟେ ତହୁଁ ।
 ବେଲ ବଳିଲା ପ୍ରାୟେ ଦିଶିଲା ବଳିଣ
 ସୁନ୍ଦେ ବିଶ୍ବକର୍ମା ଗଢ଼ି କଳାକ
 ନିର୍ମାଣ । ୩୦
 କି ଅବା ଚିତ୍ରକାର ଚିତ୍ରକରି ଲେଖିଲା
 ଖୋଷିଲା ଖୋଷା ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ ସାଜିଲା ।
 ଖୋପାର ଲାଭି ଯେ ଭ୍ରମର ଛନ୍ଦେ ବୁଲଇ
 ତହିଁ ଖଞ୍ଜିଲେ ନେଇ ଯେ ଫୁଟିଲା ପଦ୍ମ
 ଫୁଲଇ ।
 ଦିବ୍ୟ ବେସନ କରି ଆଣିଲେ ବିଚାରି
 ନେତର ବନ୍ଧଣି ଯେ ପତନି ପତନି
 ପରିସାରି ।
 ତାରା ମଣ୍ଡୋଳଞ୍ଜଣି କୁସୁମ ପତ୍ତି ପତ୍ତି
 ପାଟର ଅଞ୍ଚଳେ ଖଞ୍ଜିଲା ଗଜ ମୋତି ।
 ସେ ବସ୍ତ୍ର ଉଞ୍ଚୁଳିଣ ଯେ ପିନ୍ଧାଇଲେ ନେଇ
 ରତ୍ନ ପାତ୍ରାରୁ ଦେବା ଅଇଲେ ଓହ୍ଲଇ । ୪୦
 ପାଟ ଖରଡ଼ ଉପରେ ଦେବା ବସି
 କେବଣ ଜନନୀ ଯେ ଆୟେ ଘେନି ଆସି ।

କର୍ଣ୍ଣରେ ଖଞ୍ଜିଲେ ଯେ ମୁକୁତାର କାପ
 ହୀରାର ବହୁଳ କି ଆଦିତ୍ୟର ଧାପ ।
 କେବଣ ଠାବରେ ଯେ ହୀରାର ନାୟେକ
 କାହିଁ ବସଇ ଯେ ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ ।
 କାହିଁ ପୁଷ୍ପରାଗ କାହିଁ କୁରୁବିନ୍ଦ
 ଚନ୍ଦ୍ରକାପ ଘଟଣ ଫୁଟିଲା ଅରବିନ୍ଦ ।
 ଶର୍ବଣ ଶିଖରେ ଯେ ଖଞ୍ଜିଲେ ବେଷ୍ମୁଲା
 ସରୁ ମୋତି ଭଳି ତହିଁକି ଘଟିଲା । ୫୦
 ଉପରେ ନୀଳମଣି ନାଏକ ବସଇ
 ଶରଦ ମଲ୍ଲୁକି ଲୋଭେ ଭ୍ରମର ଆସଇ ।
 ସାତ୍ୟାଗ କର୍ଣ୍ଣେ ସେ କାପ ଶୋଭା ପାନ୍ତି
 ପୂର୍ବେ କେବଣ ଯେ ତପ କରିଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ସୁଦୀର୍ଘ ନାସିକାରେ ବସଣି ନେଇ ଲାଇ
 ପଞ୍ଚ-ଗଜ ମୁକୁତା ତହିଁ ଖଞ୍ଜିଲା ଅଛଇ ।
 କାର୍ତ୍ତିକ ସୁଞ୍ଜା ଯେହ୍ନେ ନୀଳ ମେଘେ ଦିଶେ
 ସାତ୍ୟାଗ ନାସାୟେ ମଣିରତ୍ନ ତେସନ
 ଆଭାସେ ।
 କଣ୍ଠହାର ତାର ସପତସରି ମୋତି
 ମାଣିକ୍ୟ ନାୟେକ ଯେ ଅରୁଣି ଜାଣି
 ଜୋତି । ୬୦
 ତହିଁର ତଳେ ଯେ ଦୋସରି ସୁନାପୁତା
 ମଧ୍ୟରେ ଅଛି ଯେ ଏକଇ ମୁକୁତା ।
 ଶୁକ୍ର ଦେବତାର କିରଣ ତାହାର
 ତହିଁର ପାଶେ ଯେ ନୀଳମଣି ହାର ।
 ଚଉସରା ମାଳୀ ମାଣିକ୍ୟ ମୁକୁତା
 ଯତନ କରିଣ କି ଗଢ଼ିଛି ବିଧାତା ।
 ଯେକ ଗୋଟି ମୁକୁତା କପୋଳର ମାଳ
 ଶୋଭା ପାଇଲା ସେ ଦେବୀର ବନ୍ଧୁଳ ।
 ଗଡ଼ପଦ୍ମେକ ଯେ ଶ୍ୟରୀରେ ଭୂଷଣ
 ଶରଦ ଆଦିତ୍ୟ ହୋଇବ ଦୃଷ୍ଟଣ । ୭୦
 ବାହେଶ ତାଡ଼ ଯେ ହୀରାର ଫେରି କତି
 ମଧ୍ୟେଣ ଅଛଇ ଯେ ତାହାର ଗଜମୋତି ।
 ବେନି ଭୁଜ ମୂଳରେ ରତ୍ନ ବିଦମାଳି
 ଗଜ ପାଟେଣ ଯେ ଗୁନ୍ଥିଲେ ନେଇ ବାଳୀ ।

କରେଣ କକଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶିକୁଳି
ରତ୍ନ ଦେନି ଚୁଡ଼ି ବିକୁଳି ଜାଣି ଝଳି ।
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠର ମୁଦି ଚାରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
କାହିଁରେ ତାରକ କାହିଁ ମନ୍ତ୍ର ତିହୁ ।
କଟିରେ କଟିମେଖଳା ଖଞ୍ଜିଲେ ଯତୁକରି
ବସିଲା କାହାର ଯେ କଣ୍ଠକୁ

ଆବୋରି । ୮୦

ଗଜମୋତିମାନେ ଝଲକନ୍ତି ନିରନ୍ତର
କି ଜାଣି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶୀ ନୁହଇ ପଟାନ୍ତର ।
ପୟରେ ନୁପୁର ରତ୍ନମୟ କମ
ତଳତେ ଶବ୍ଦ ସେ କରଇ ଝମଝମ ।
ପାଦରେ ମୁଦିକା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ଝଲକନ୍ତି
ବିବିଧ ମଣିମାନେ ତହିଁ ଲାଗିଛନ୍ତି ।
ଆବର ଅନେକ ବିବିଧ ହାର ଲାଭ
ମାତାଙ୍କ ସନିଧେ ବିଜୟ ଚାନ୍ଦମୁହା ।
ଶିରେ ସାମନ୍ତନୀ ଯେ ଖଞ୍ଜିଲେ ମୋତିମାଳି
ତହିଁର ତଳେ ତିଳକ ଲଳାଟେ ଅଛି

ଲୁଳି । ୯୦

ତାମ୍ବୁଳ ଭୁଞ୍ଜାଇଣ ରଞ୍ଜିଲେ କଜ୍ଜଳ
ସୁଭାବେ ନୟନ ତାର ନାଳ ଯେ ଉଠଇ ।
କଞ୍ଚଳ ଦିଅନ୍ତେ ଦେବା ଦିଶିଲା ସୁନ୍ଦର
କୁସୁମ ଆବୋରି କି ରହିଲା ଭ୍ରମର ।
ଅଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜିଲେ ଅତି ସରୁକରି
ଚକ୍ଷୁରେ ଲାଗନ୍ତେ ସେ ହୋଇଲା ବିସ୍ତାରି ।
ଦେଖି ମନେ ମନେ ଭାଳନ୍ତି ନାରାଗଣ
ମଦନ ରାସକି ସନ୍ଧିଲା ତାକ୍ଷଣ ବାଣ ।
ସରୁ କଞ୍ଚଳ ଯହୁଁ ବ୍ୟାପିଲା ଆଶି
ସ୍ବାମୀର ସଉଜାଗା ହୋଇବ

ଶଶୀମୁଖୀ । ୧୦୦

ଏତେ ବୋଲି କପୋଳେ ଚନ୍ଦନ ବୋଳନ୍ତି
ଜର୍ଣ୍ଣକର ନେଇ କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ଦ୍ୟୁତି ।
ସିନ୍ଦୂର ଚିତା ଯେ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଶୋହେ
କିଜାଣି ଅଗୁଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପାଶେ ରହେ ।
ଅଳତା ରଞ୍ଜେଣ ଯେ ଚରଣ ଚିତ୍ରକଲେ

କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ମିଶାଇ ଘଷିଲେ ।
ଅଳକା ମଣ୍ଡିଲେ ଯେ ଶ୍ରୀକରେ କେରି
କେରି

ବିକଟ କମଳ କି ଭ୍ରାସଳ ଆବୋରି ।
ବିଚିତ୍ର ପାଟେକ ତହିଁ ଉପରାଣ କଲେ
ଶ୍ରୀଫଳ ଗୋଟାୟେ ତାହାଙ୍କ ହସ୍ତରେ

ସମର୍ପିଲେ । ୧୦୦

କୋଳକରି ଆସି ଯେ କୁଣ୍ଠଧୂକ ଘେନିଗଲା
ଆସ୍ଥାନ ତଳେ ନେଇଁ ଜନେକ କୋଳେ
ଦେଲା ।

ଦେଖି ଚମତ୍କାର ନାଗିଲା ସବୁନ୍ତି
ତହୁ କି ଖସିଆସି ପଡ଼ିଲାକ ପୃଥ୍ବୀ ।
କେ ବୋଲଇ ଧନ୍ୟ ଯେ ଯୁବତୀ

ଶିରୋମଣି

କେ ବୋଲଇ ଅଟଇ ସକଳ ରୂପଖଣି ।
କେ ବୋଲଇ ଧାତା ସକଳ ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି
ଅନେକ ଯତନେ ଅଛଇ ହାଦେ ଯେହା
ଗଢ଼ି ।

କେ ବୋଲଇ ପୃଷ୍ଠିରେ ଯେତେକ ଗୁଣ ଥିଲା
ଭାଳିଣ ପିତାମହ ଯେକ ସ୍ଥାନ କଲା । ୧୦୦
କେ ବୋଲଇ ଯେ ଯେ ଅଟଇ ଗୁଣନିଧି
ଯେହାର ତହିଁସିନୀ ଅଟଇ ଅଷ୍ଟନିଧି ।

କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଯେ କେବଣ ଯୁବତୀ
ଶାପେୟ ଅବତାର ହୋଇଅଛି ପୃଥ୍ବୀ ।
କେ ବୋଲଇ ସୁଯେଁ ଅଟଇ କମଳିଣୀ
କେ ବୋଲଇ ନିଷ୍ଠେ ଇନ୍ଦ୍ରର ଘରଣୀ ।

କେ ବୋଲଇ ବ୍ରହ୍ମାର ସାବିତ୍ରୀ ଅବା ଯେହୁ
କେ ବୋଲଇ ପାର୍ବତୀ ବୋଲାଉବ ଯେହୁ ।
ସେ ଅବା ମଞ୍ଜେ ଆସି ହୋଇଲା ଅବତାର
କେ ବୋଲଇ ରତି ଯେହୁ ରମଣୀ

କନ୍ଦର୍ପର । ୧୦୦

କେ ବୋଲଇ ସୁଯେଁ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଘରଣୀ
କେ ବୋଲଇ ଛାୟା ଯେହାର ସପତଣୀ ।
କେ ବୋଲଇ ସ୍ବାହା ଅବା ଅଗ୍ନିର ଯୁବତୀ
କେ ବୋଲଇ ତାରା ଯେ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ

ପ୍ରାତି ।

କେ ବୋଲଇ ଗଙ୍ଗା ଯେ ବରୁଣର ରାଣୀ
କେ ବୋଲଇ ଯମୁନା ଯେ ଯମର
ଭାୟେଣୀ ।

କେ ବୋଲଇ ସାବିତ୍ରୀ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାର ବନିତା
କେ ବୋଲଇ ସୁରସୂତା ଧାତାର ଦୁହିତା ।
କେ ବୋଲଇ ଅବା ଅଷ୍ଟ ଅପଛରୀ

ବିହି ନିର୍ମାଣିଲା ଯେକ ଦେହକରି । ୪୦
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ନ ଦେବା ପଟାନ୍ତର
ଯେହାକୁ ସମନାହିଁ ଦ୍ବିଭୁବନ ଭିତର ।

କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ହୋଇଲ କି ବାଉ
ଯେହାକୁ ସମ କି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଅଛଇ ।
ସୁଯେଁ ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜଗତର ମାତା

ଯେହାଙ୍କର ତହୁଁ କାତ ସକଳ ଦେବତା ।
ତାହାଙ୍କର ନାରୀ କିୟେହାକୁ ସମ ହୋତି
ଯେ ସେ ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯୁବତୀ ରତ୍ନକାନ୍ତି ।

କେ ବୋଲଇ ଆମ୍ଭର ଯେ ବେନି ଚକ୍ଷୁ
ଅନେକ ନାରୀ ସୋରୂପ ଆମ୍ଭେ
ଦେଖିଅଛୁ । ୫୦

ସାତ୍ୟାବ ସହସ୍ରେକ ଗୁଣେ ଯେକା ଗୁଣ
କେବଣ ରୂପବନ୍ତୀ ନ ବହନ୍ତି ଏ ଲକ୍ଷଣ ।
କେ ବୋଲଇ ଦେହ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି ଦିଶଇ
କୁକୁମ ଘଷିବାରେ ଅଧିକ ପ୍ରକାଶଇ ।

ଛଣପଟ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ାୟେ ଯେସନେ ବିରାଜି
ଶିରାଷ-କୁସୁମକୁ କୋମଳ ଭାବ ଭଜି ।
କେ ବୋଲଇ ସୋରିଷ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି
କେ ବୋଲଇ ବିଧାତା ଗଢ଼ିଲା ରୂପବନ୍ତୀ ।

କେ ବୋଲଇ ଭାଲା ଭଳିଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଯହୁଁ ଦେଖିଲେ ଯେ ସାତ୍ୟାବ

ଦେହବର୍ଣ୍ଣ । ୬୦

ପଳାଇଁ ପଶିଲା ସେ ଯାଉଣ ବନସ୍ତେ
ଲାଜେ ଲୁଚିଲା ସେ ହେମ ପରବତେ ।
ଜମ୍ବୁନଦୀ ଭିତରେ ଗୁପ୍ତେ ଅଛି ରହି
ତେବେ ସେ ଦେବତାୟେ ସ୍ବର୍ଗେ ସୁସ୍ତେ

ଆଉ ।

ଆପଣାର ମହିମା ଜାଣନ୍ତୁ ଆପଣ
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତୋହୋର ବଡ଼ପଣ ।
ଯେ ଅବା ତୋହୋର ବଂଶେଣ ଅବତାର
ଗର୍ବ କରିଣ ସେ ଛାଡ଼ିଲା ବନଘୋର ।
ତୋହର ତିଆରିବା ବୋଲନ୍ତ ନ କଲେ
ଚଞ୍ଚଳ ଜଳ ସଙ୍ଗେ ବହିଁତ ଅଜଳେ । ୭୦
ନଗ୍ର ନିକଟରେ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ଆସି
ଧୋଉରା ବଳହିଁ ଯେ ବିଧାତା ଦେଲା

ପେଷି ।

ସାତୟା ରୂପକୁ ଯେ ଅହନ୍ତା ଭାବ କରି
ନିଜ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଯେବଣ ହେମଗରି ।
ତାହାକୁ ବେଗେ ଦୁମ୍ଭେ ଧରି ଘେନି ଆସ
ଯେମିତେଣ ପାର ତେମିତେ କରି ନାଶ ।
ବ୍ରହ୍ମର ବଳ ପାଇଁ ଧୋଉରା ବଳ ଗଲେ
ନଦୀକର ଗିରିରେ ସେ ପଶିଣ ଲୋଡ଼ିଲେ ।
ଖୋଜି ପାଇଁଣ ସେ ବାନ୍ଧିଲେ ଯତ୍ନକରି
ବ୍ରହ୍ମା ତିଆରିଲା କଥାନ୍ତ ମନେ ଧରି । ୮୦
ନଗ୍ନେଣ ପଶିଣ ଭେଟିଲେ ସୁନାନ୍ତି
ସୁନା ଦହିଁବ ବୋଲି ଶହସ୍ର ଅଛି ଧରି ।
ତାହାର ଆଗେଣ ଯେ ଯାଜଂଣ ସମ୍ପାଦି
ବୋଇଲେ ତୋହୋର ଆମ୍ଭେ ଧରିଅଛୁ

ବାଦୀ ।

ତୁ କିଏ ବଧାର ଦେବୁନି ଆମ୍ଭ
ତେବେ ସେ ବଜାରୀ ସମର୍ପିବୁ ତୋତ ।
ଶୁଣି ହେମବୈରୀ ଯେ ବୋଇଲା ଦେଖା
ଫେଡ଼ି

କେତେମାନ ଶତ୍ରୁ ଚିହ୍ନିମା ନା ବାରି ।
ଆୟେ ଅନରୂପେ ଦେବା ନା ବଧାଇ
ଯେଡ଼େ ରିପୁ ଯେବେ ଦେବା ନ
ସଧାଇଁ । ୯୦

ଶୁଣି ଧୋଉରାଏ ଫେଡ଼ି ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ବଣିଆର ହସ୍ତେ ଦେଲେ ନେଇଁ ଧନ ।
କରେ ଧରି ସୁନାରୀ ତୁଳକଣ୍ଡ କଲା
ଅଗ୍ନିରେ ପୋଡ଼ି ସେ ବିକୋଟି କାଟିଲା ।
ଆଣିଲା ରୂପକୁ ଆନ ରୂପ କରି

ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ ସେ ଦେଲାକ ସୁନାରି ।
ସେ ଶୁଧ ହେମକାୟେ ମିଶାଇଲା କଂସା
ବେଦାନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେହ୍ନେ ଶୁଣିଘରେ ବସା ।
ତମା ମିଶାଇଣ ପୁଣିହିଁ କାଳ ଦେଲା
ସୁରପାନେ ଯେହ୍ନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ନାଶଗଲା । ୧୦୦

ଚଷୁ ଅଙ୍ଗାରେ ଯେ ପୋଡ଼ିଟି ତାହା ନେଇଁ
ଆବର ଅନେକ ସେ ବିବିଧ କଷ୍ଟ ଦେଇଁ ।
ଶୁଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସେ ହୋଇଲା କ୍ଷୀରକ୍ଷୀର
ଷାଠିୟେ ବାନି ସୁନା ବିକ୍ରାୟେ ପଣ ବାର ।
ମଦାରି ଲୁଣ ଦେଇ କାଟି ନାଶକଲେ
ଶାତକୁମ୍ଭା ବୋଲି ନାମକରି ଅଜଳେ ।
ସାତୟା ରୂପକୁ ବହିଲେ ଅହନ୍ତା
ତେଣୁ ମହ ହାଦେ ବିହିଲା ବିଧାତା ।
ଶୁଣ୍ଢ ହାଟକ ଜାଣିମା ପଣ କଲା
ଦେବତାମାନଙ୍କର ଆଭରଣ ହୋଇଲା ।

କେ ବୋଇଲ ମୁଖ ଶରଦତହ କାନ୍ତି
କି ଜାଣି ଆକାଶେ କି ଉଇଁଲା ନିଶାପତି ।
ଦେଖିଣ ଧୂକାର କରନ୍ତି ଦେବତାଗଣ
ସାତୟା ମୁଖ ଚାହିଁମାକୁ ଉଇଁଲୁ କେସନ ।
ଲଜ୍ୟା ନ ପାଇଲୁ ଯେଡ଼େ ଲୋକ ହୋଇଁ
ଦେଖି କେହ୍ନେମତେ ଅଛୁ ତିଆର ।

ବଡ଼ପଣ ଘେନି ଉଦୟେ ହୋଇଲୁ
ସାତୟା ମୁଖ ଚାହିଁ ସକୁଂତ ନ ପାଇଲୁ ।
ଯେ କଥା ତୋହୋର ନ ଯୋଗାଇ ଶଶୀ
ଦୁତୀୟା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ସରି ତୁ ନୋହୁଁ । ୧୦
ସେ ସେ ମାହାତ୍ମା ଯେ ଅଟଇ ସାଧୁଜନ
ତାହାକୁ ନରେ ଦେଖି ଯେ କରନ୍ତି ଧନ୍ୟ
ଧନ୍ୟ ।

ନ ଜାଣି ଉଦୟେ ହୋଇଲା ଶଶୀ ଯହୁଁ
ମନେ ମନେ ବିଚାରି ବୋଇଲାକ ତହୁଁ ।
ବୋଇଲା କିପାଇଁ ମୁଁ ଉଦୟେ ହୋଇବି
ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ମୁଁ ଉପହାସ୍ୟ ପାଇବି ।
ସାତୟାର ମୁଖ ଯେ ତିନି ଭୁବନେ ମଣ୍ଡଳ

ମହାଘୋର ତିମିର ଯେ ହେଲେଣ ଖଣ୍ଡକ ।
ସେ ଯେବେ ଉଦୟେ ହୋଇଛି ରବିତଳେ
ମୁହିଁ କିଂପା ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଁ ପାଇବି
ବିଫଳେ । ୧୧୦

ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଯେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ବାଟେ ଯାଉଁ ରୁଦ୍ରଦେବକୁ ଦେଖିଲା ।
ଶିବ ପରାନ୍ତ କାହିଁଥିଲୁ ଶଶୀ
ମୋହୋର ଆଗରେ ତୁ ସୋରୂପ କହସି ।
ଶଶୀକର ବୋଲଇ ଦୁମ୍ଭେ ଶୁଣି ଶୁଳକର
ଆକାଶେ ଉଦୟେ ପ୍ରସ୍ତାପ ମୋହୋର ।
ଜଗତର ନିମନ୍ତେ ଦେଇଲ ଯହୁଁ ଦେଖା
ମଳିଣ ଭାବ ମୋର ଦିଶିଲାକ ଶାଖା ।
ନିରୋପି ଚାହିଁଲି ମୁଁ ମନେ ହେତୁ କରି
ସାତା ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଅବନୀରେ ଅବତରି । ୪୦
ତାହାକୁ ଦେଖି ମୁଁ ପଳାଇଲି ଲାଜେ
ଆବର ଉଦୟେ ହୋଇବି କେବଣ

କାର୍ଯ୍ୟେ ।

ଶୁଣିଣ ମହାଦେବ ଯେ ପ୍ରସନ ମୁଖ ହୋଇଁ
ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ଉପାସାଇଁ ।
ଧନ୍ୟ ମହିମା ହୋ ଅବୁ ଦୁହୋ ଶଶୀ
ଆସ ଆସ ମୋହୋର ଶିରେ ଆଥ ବସି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବ ଯେ ଧଇଲେ

ଶଶୀକର

ନାମ ବୋଲାଉଲେ ହର ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖର ।
ଯହୁଁ ସେ ମାହାତ୍ମା ମହତ ପଣକଲା
ଭବାନୀପତିର ସେ ମଉଳିରେ

ବସିଲା । ୫୦

ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେସେ ପୂଜା ଯେବେ ପାଇ
ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ତାହାକୁ ବନ୍ଦାଇ ।
ଷୋଳହ ଗୁଣେ ଯେ ତାହାକୁ ଅଟେ ବଡ଼
ସାତାକୁ ଅହନ୍ତା କଲୁ ପ୍ରକୃତି କଲୁ ରାଡ଼ ।
ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ପୂଜା ତୁ ନ ପାଅ
ଅସୁରକ ହାଥରେ ଗଞ୍ଜି ହୋଉଥାଅ ।
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବୋଲି ନ କରିବେ ଆଦର

ଧର୍ମ ଭୋଗକର ଦୁତାୟା ନିଶାକର ।
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ସକଳ ଜନେ ଭାଳି
 ଚନ୍ଦ୍ରମାର ମୁଖେ ଲାଗଇଲେ କାଳି । ୭୦
 ତେଣୁ ସେ କଳଙ୍କ ହୋଇଲେ ଶଶଧର
 ଯେସନ ବୋଲି ନରେ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
 କେ ବୋଲଇ ନୟନ ନାଲେନ୍ଦ୍ରୀ ଦଳ ଜାଣି
 କେ ବୋଲଇ ମୂର୍ତ୍ତି ତହୁଁ ଅଛି ଆଣି ।
 ତରଳ ଲୋଚନ ଯେ ତରଳଇ କର୍ଣ୍ଣଯାୟେ
 ଶ୍ୱେତପଦ୍ମ ହିଁ କି ସୃଷ୍ଟିକ ଥୋପା ପ୍ରାୟେ ।
 କେ ବୋଲଇ ନାସିକା ତିଳ ଫୁଲ ସମ
 କେବୋଲଇ ତହୁଁ ଅଧିକ ତାର କମ ।
 କେ ବୋଲଇ ଶର୍ବଣ ଏହାର କାମଦେବ
 ଫାଶୀ
 ଯେଣେ ଜଗତ ତନ୍ମୁ ଧରଇ ଆକ୍ରେଷି । ୭୦
 କେ ବୋଲଇ ଅଧର ବଧୂକ ପୁଷ୍ପକୋଟି
 ଦନ୍ତ ସୁନ୍ଦର କି ତୁଳଇ ଗଜମୋତି ।
 କେ ବୋଲଇ ଭୁଲତା ମଦନ ଶରାସନ
 ତହିଁକି ନାରାଜ ଅଟଇ ବେନି ଯେ
 ନୟନ ।
 ତାହା ପୂରାଇ ଯେ ବିନ୍ଦିବ ଯଦି ଟାଣି
 କାମୀ ଜନକଙ୍କ ସେ ଯେ ପକାଇବ ହାଣି ।
 ଯେ ଅସ୍ତ୍ର କାମଦେବ ଈଶ୍ବରକୁ କଲା
 ହର କୋପାନଳେ ଆପଣେ ନାଶଗଲା ।
 ନାରାଜ ଗୁଣେ ପୁଣି ଭାଜିଲା ଶିବ ତପ
 ବିରହେ ଚଳିଲେ ଉମାର ସମାପ । ୮୦
 ଯେବଣଠାରେ କାମ ହୋଇଲା ଭସୁରାଣି
 କନ୍ଦର୍ପ ଭାରିଯା ରତି ଦେଖିଲା ତାହା ଆସି ।
 ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ବାହୁଡ଼ଇ ବାଳୀ
 କାହିଁ ଥୋଇବି ବୋଲି ମନେ ମନେ
 ଭାଳି ।
 ସୁରାକର ସ୍ତ୍ରୀ ଅଟନ୍ତି ନା ପ୍ରୀତି
 ସାତାର ତହିଁକି ଚଳିଲା ତଡ଼ତି ।
 ଧନୁଶର ଆଣି ଥୋଇଲାକ ତହିଁ
 ତପ କରିଗଲା ଭ୍ରଥାର ହିତ ପାଇଁ ।
 ସାତୟା ସେ ଶାୟେକ କଲା ଯହୁଁ ଯଦୁ

ଭୁଲତାୟେ ଗୁପ୍ତେ ଲୁଚାଇ ସ୍ତ୍ରୀ
 ରତ୍ନ । ୯୦
 ନୟନର ପାଶେ ଥୋଇଲା ବେନି ଶର
 ଯେସନେକ ବୋଲି ନରେ କରନ୍ତି
 ବିଚାର ।
 କପାଳେ ଚନ୍ଦନ ଶୋହଇ ଆଡ଼କେରା
 କେଜାଣି ଶେତ ଚାମର ଉଡ଼ଇ ଫରହରା ।
 ଈର୍ଷ୍ୟ କରିଣ ସେ କସ୍ତୁରୀ ଚିତାଦେଲା
 କିଜାଣି ପାତାଙ୍ଗ ତହିଁରେ ଖଞ୍ଜିଲା ।
 ସିନ୍ଦୂର ଚିତାଗୋଟି ଲୀଳାରେ ଅଛି ବସି
 କିଅବା ଅରୁଣ ଉଦେ ହୋଇଆସି ।
 କେ ବୋଲଇ ଅଳକା ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର
 ଫୁଟିଲା ପୁଷ୍ପ ଯେହ୍ନେ ତୁମ୍ଭଇ
 ଭ୍ରମର । ୧୦୦
 କେ ବୋଲଇ ଶିରରେ ଯେ ସାମନ୍ତନୀ
 ମୋତିମାଳି
 ମେରୁ ଶିଖରୁ କି ଗଙ୍ଗା ପଡ଼ଇ ଢଳି ।
 କେ ବୋଲଇ ଶଙ୍ଖ ଆକାର କଣ୍ଠ ଦିଶଇ
 ମଣି ରତ୍ନ ଭୂଷଣେ ସେ ଅଧିକ ବିକାଶଇ ।
 କେ ବୋଲଇ ଭୁଜ ପଦ୍ମନାଭ ଜାଣି
 ଗୁଣ ଗୁଣି ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ପୁଣି ।
 ଗଜଦନ୍ତ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ବେନି ଲହଡ଼ି
 କାମଦେବର କି ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଦଉଡ଼ି ।
 ଯେଣେ ସେ ଜଗତ ବାନ୍ଧଇ ମନସିକ
 ଯେବେ ସେ ହୋଇଅଛି ସାତୟାର
 ଭୁଜ । ୧୦
 କେ ବୋଲଇ କର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଚମ୍ପାକଢ଼ି
 ନଖର ପଟାନ୍ତର କାଜର ପାଖୁଡ଼ି ।
 କରସ୍ଥଳ କାନ୍ତି ସୁନ୍ଦର ମହାର
 ଉର୍ଧ୍ବରେଖରେ ଯେ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ମଗର
 ଯବ ତାମର ଧ୍ୱଜ ରେହମାନ
 ସଧବା ଲକ୍ଷଣ ଆଶ୍ୟ ବିବର୍ଦ୍ଧନ ।
 ଅତୁଟ ପରାଣ ଅରୋଗୀ ତନ୍ମୁହେନ୍ଦୁ
 ଦୁଆରେ ଦେଖୁଣି କଳାକ କୁଶକେତୁ ।

ବୋଲଇ ହୃଦୟ ଅଟଇ ବୃଣାଳ
 ସମଦାର୍ଥ ଲକ୍ଷଣ ଯେହାର ଅଟଇ
 କୁଶଳ । ୨୦
 କେ ବୋଲଇ ସ୍ତନଯୁଗଳ ଭାର ଗରୁ
 ଗାଢ଼ି ପଡ଼ଇ ନ ପୁଣ ମଝା ଖଣ୍ଡି ସରୁ ।
 କେ ବୋଲଇ ସିଂହ ଲୁଟିଲା କେଣେ
 ଲାଜେ
 ଯେଥେ ଥିବ ଅବା କେବଣ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟେ ।
 ଯେତେଦିନ ସାତୟା ନୋହିଥିଲା ଜାତ
 ସିଙ୍ଗ ପ୍ରାୟେ ମଝା ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ଜଗତ ।
 ତହୁଁ ସରୁ ଅଟଇ ଯେହାର ଅଣ୍ଟା
 କେଶରୀ କି ହୋଇଲା ଯେ ସପତଣା କଣ୍ଠା
 ତେଣୁ ସେ ମୃଗଜନ୍ତୁ ଗଲାକ ପଲାଇ
 ଦୁର୍ଗା ତାହାକୁ ସମ୍ମାନିଲା ନେଇ । ୩୦
 କେ ବୋଲଇ ଅତି ବିସ୍ତାର ଚାରୁବନ୍ଧ
 ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିବାରେ ଆନକୁ ସୁନ୍ଦର ।
 କେ ବୋଲଇ କାନୁ ଉଲଟ କଦଳୀ
 କେ ବୋଲଇ ଅତି ସୁରଙ୍ଗ ପାଦତଳି ।
 କେ ବୋଲଇ ଅଗୁଂଷ୍ଠି ଚରଣ ସଂଯାତ
 ଓଶେକର କଢ଼ି ଅଟଇ ଯେବଣ ମତ ।
 ଗଜ ମୁକୁତା କି ଦିଶଇ ଲଖପତି
 ଅଳତା ରଙ୍ଗେଣ ସେ ଦୁଗୁଣ ଶୋଭାପାନ୍ତି ।
 ନେପୁର ମୁଦ୍ରିକା ବିରାଜନ୍ତି ରତ୍ନମାନ
 ସାଧୁ ସାଧୁ ସାତୟା ଯୁବତୀ କୁଳରତ୍ନ । ୪୦
 ଆଗକୁ ଉଭାର ପଛକୁ ଶୋଭା ଦିଶି
 କେତେ କାଳ ବିହି ଗଢ଼ିଲାକ ବସି ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଜନେକ
 ବୋହିତା
 ଭଲା ଘଟିଅଛି ନାମ ଗୋଟି ସୀତା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେହାକୁ ଅନରୂପେ ବର ହୋଇ
 ଈଶ୍ବର ଧନୁ ଆନ ଧରି ନପାରଇ ।
 ବିଧାତା ଯେହାକୁ ଗୋ ରିଆଇଅଛି ଜାଣି
 ବେଳ କାଳ ଯୋଗେ ଭେଟାଇଲା ଆଣି ।
 ଯେତେକ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସତାକ୍ତନ

ମୁହିଁ ତାହା କହିବାକୁ ନୁହଁଇ ରାଜନ । ୪୦	ଚଉକଟି ଲୋକେ ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ସାଧୁ ସାଧୁ ସାତା ବୋଲଇ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।	ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରକୁ ସର୍ବଜନେ ଯାଇଁ ଶୁଣ ଗୋ ମହାମାୟା ଶଙ୍କର କହଇ । ଏଥୁଅନ୍ତେ ମଧ୍ୟରେ ଏକଦିନ ଗଲା ଏକାଦଶୀ ଦିବସ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା । ୧୦ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବରିବ ବୋଲିଣ ଜନେକ ନାନା ଦ୍ରବ୍ୟତ ସମାଦ କଲାକ ବହୁତ । ଛାୟା ମଣ୍ଡୋପେକ କରାଇ ନିର୍ମାଣ ମଧ୍ୟରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମଣ୍ଡୋପ ଭିୟାଣ । ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ର ତହିଁ ମଣ୍ଡିଲା ବିତପନ ଚତୁର କିରଣ ତହିଁ ଦିଶଇ ଛନ୍ଦ ଛନ୍ଦ । ପାଶେଣ ଗଜମୋତି ଝରାୟେ ଲମ୍ବି ପଞ୍ଚୁବର୍ଣ୍ଣ କୁସୁମେ ମାଳାରେ ଶୋଭାପାନ୍ତି । ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଦ୍ରପଣ ଠାବ ଠାବ କିଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସୁରପୁର ଭାବ । ୨୦ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡୋପ ମଧ୍ୟେ କନେକର ବେଦୀ ଶତେକ ଆଙ୍ଗୁଳ ପ୍ରମାଣେ ପ୍ରସିଧି । ଚାରିକୋଣେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚାରି କୁମ୍ଭ ଅଛି ତୁତପତ୍ର ନଟୀକାଳ ରମ୍ଭା ଚାରି ଗଛି । ଚନ୍ଦନ କାଷ୍ଠର ପୋତିଲେ ସ୍ତମ୍ଭମାନ ତହିଁ ବେଢ଼ାଇଲେ ବିବିଧ ବସନ । ଅଗର କାଷ୍ଠର କରାଇଁ ରୁଅ ଶେଣୀ କାଟ କଳସେକ ଅଛଇ ନିର୍ବାଣି । ଗଣ୍ଡିଆନାବତା ରଜାପାଟ ଗଣ୍ଡି କଟିକଟା ପଗଡ଼ ହସ୍ତାଦନ୍ତ କାଠି । ୩୦ ନେତବସ୍ତ୍ର ଗିଳିମା ଖଣ୍ଡାଶାଳ ମାଡ଼ି ତେଜପତ୍ର ଛାଇଲା ମେଲାଣି ପ୍ରଗଡ଼ି । ଠାବେ ଠାବେ ରତୁର କଳସ ବସାଇଲା ଝିନ ବସ୍ତ୍ର ଚିରାଲ ଉପରେ ଉଡ଼ାଇଲା । ଦେଖି ଲୋକେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଛାମୁଡ଼ିଆ ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଯେହ୍ନେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡୁଆ । ପାଶେ ପାଶେ ଝରଇ ମୁକୁତାର ଝରା ଶତେକ ଚାମର ଉଡ଼ଇ ଉଡ଼ାଇସରା । ଆସ୍ଥାନର ଆକ୍ରାନ୍ତି ଯେ ମକୁତର ଶିଳା କ୍ରପୁରର ଧୂଳି ତହିଁ ଉପରେ ସିଞ୍ଚିଲା । ୪୦
ଯାତ୍ୟାକୁ ଦେଖି ହାଦେ ସର୍ବେ ହେଲେ ମୋହି କେ ବୋଲେ ଯେହାଁକୁ ସାମାନ୍ୟ ନୋହେ କେହି ।	ଭାଟ କୟେବାର କରନ୍ତି ଆଗେ ମିଳି ବେଳଜାଣି ନାରୀୟେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି । ୮୦	
ରଜନୀକାଳେ ଯେହ୍ନେ ବେଷ୍ଟ ଯେ ବିପିନ୍ଦ୍ୟେ ଦିହୁଟି ଜଳରେ ଯେ ଦେଖନ୍ତି ଜୀବମାନେ । ତେସନ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଁ ଚାହାନ୍ତି ସଜାଲୋକେ	ମଙ୍ଗଳା ଅଷ୍ଟକ ପଢ଼ନ୍ତି ପାଟ କଉଡ଼ିଷ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ସମୂହରେ ଚତୁର୍ବେଦ ଘୋଷ । ତପୀ ଜପାମାନେ କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ଅମୃତ ଯୋଗ ହୋଇ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି । ଉପହାର ଯୋଗାଡ଼ ସୁମନ୍ତ ନେଇକରି ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ମନ୍ତ୍ର ଯେ ଉଚାରି । ନିଜ କରେ ଚନ୍ଦନ ଯେ ଘେନି ଦଶରଥ ନେଇ ଲଗାଇଲା ଜାନେକାର ମାଥ । କପାଳ ପାଟୀରେ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡି ଶୋହିଲା ଦେଖିଣ ଅୟୁଧା ପତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା । ୯୦	
ଆଗସରି ଦେଖନ୍ତି ଯେକକୁ ଆରକେ । ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଦଶରଥ ଯେ ସେ କନ୍ୟା ତୋର ପୁତ୍ରକୁ ପରାପତ । ଶୁଣି ନରପତି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ଦୟାକଲେ ମୋତେ ଜନେକ ମୁନିମ୍ବର । ୬୦	ସାତଯାର ମୁଖ ଦେଖିତ କରଇ ମନ ବିଚାରିଣ କପୋଳ ଟେକଇ ରାଜନ । ଲାକେ ମହାସୋତା ନ ତୋଳଇ ଶିର ଯତନେ ନୁଆଇଲା ମୃଧୁନି ତାହାର । ମନେ ମନେ ଦଶରଥ ବିଚାରି ହସଇ ତହୁ କି ପାତାଳେ ପଶିବା ଦିଶଇ । ଚନ୍ଦନ ଲେପିଣ ରାଜା ଶିରେ ପୁଷ୍ପ ଖୋଷି କଣ୍ଠେ ରତ୍ନମାଳା ଲମ୍ବାଇ ଅଜଶିଷି । ରଜାପାଟ ରାଜା ଦୁଇସପ୍ତ ଦେଲା ଲକ୍ଷେକ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନେଇ ମାଥେ ନିଉଡ଼ିଲା । ୧୦୦	
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଯୋଗେ ହୋଇଲା ଯେତେ କଥା ତୋହୋର କଲ୍ୟାଣ ଅଟଇ ବ୍ରହ୍ମବେଦୀ । ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ପିତାର କୋଳରେ ବସିଲେ ମହାସୋତା । ପହରେ ଦିନକର ହୋଇଲେକ ଯହୁଁ ପାଟ ଜଉଡ଼ିଷ ଜଣାଇଲା ତହୁଁ । ନାଡ଼ି ଘଡ଼ିଆ କହିଲା ବେଳର ବିଧାନ ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦଶରଥ ରାଜନ ।	ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳେ ରାଜା ଦେଖୁଣି ବିଧି ସାର ସୁମନ୍ତ ଆଣିଲା ଯେ ସକଳ ସମ୍ପର । ୭୦ ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ମହୁରୀ କମ କାହାଜୀ ମର୍ଦ୍ଦଳ ଶଙ୍ଖ ଭେରୀ । ତାଳ କଂସାଳ ଦାଉଡ଼ି ଦରଗଜ ବାଉଁଶୀ ଦୋସରି କାହାର ଝଂଝାଳ । ନଗ୍ନ ନରନାରୀ ଅଇଲେ ସର୍ବେ ଶୁଣି ନାଚନ୍ତି ନଟନାରୀ ଗାଆନ୍ତି ଗାୟେଣୀ ।	

ସୁବାସ କୁସୁମ ପାଖୁଡ଼ା ବହଳ
ମାଣିକ୍ୟର ଦୀପ ଜଳଇ ନିରନ୍ତର ।
ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ଜନେକ
ମନ୍ତ୍ରୀକି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଅନେକ ।
କୁଶଧୂଜକର ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ
ଦଶରଥ ପୁତ୍ରକୁ ହୋ ବରି ଆଶ ଯାଇ ।
ଶୁଣି ସଜ ହୋଇଲା ଜନେକ ସାନ ଭ୍ରାଥ
ସମ୍ଭର ହୋଇଣ ଚଳିଲେ ସମସ୍ତ ।
ସଙ୍ଗେଣ ବଳ ଚଳିଲେ ଅପାର
ଯାଇଣ ପ୍ରବେଶ ଦଶରଥ ସିଂହଦ୍ବାର । ୫୦
ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିହାରା ରାଜାକୁ ଜଣାଇ
ଦ୍ବାରେଣ ଅଛି ଜନେକ ସାନଭାଇ ।
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଯିବ
ଶୁଭ ଯୋଗ ବେଳେ ବରଣ କରିବ ।
ଶୁଣି ଦଶରଥ ହୋଇଲା ହରଷ ମନ
ପୁତ୍ରର ସଜକର ବୋଇଲା ରାଜନ ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଆଣ ମୋର ରାଇ
ଏମନ୍ତ ବୋଲେ ରାଜା ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ।
ଆପଣେ ସଜ ହୋଇଲା ମହାପାଳ
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ସାଜିଲେ ସଜଳ । ୬୦
ପାଇକ ରାଉତ ମାହୁତ ସଜଳ ମହାରଥୀ
ସଜହୋଇ ରାଜା ଆଗାଧୀରେ ଆସନ୍ତି ।
ବାଜଇ ଚମକ ଯେ ନିଶାଣ ଦମାଭେରୀ
ଶଙ୍ଖ ମର୍ଦ୍ଦଳ ଯେ ବାଉଁଶୀ ମହୁରୀ ।
ତାଳ କଂସାଳ ଯେ ଦରଗଜ ଢୋଳ
ଦାଉଣ୍ଡି ବଜାଇଁ ଚାଲନ୍ତି ଗୋଳ ଗୋଳ ।
ଘଣ୍ଟ ଘଣ୍ଟି କାହାଳୀ ମଙ୍ଗଳ ସିଂହ ବାଜେ
ସଜନି ମୁଖରାବେ ଗଗନ କି ସାଜେ ।
ଗଜଙ୍କ ଗରଜନ ଅଶ୍ବଙ୍କର ହିଂସାରବ
ସିଂହଘୋଷ ଜାଣି ରଥଙ୍କ ଗତି ଭାବ । ୭୦
ନଟେ ଭାଟେ କୟେବାର କରନ୍ତି ସର୍ବେ
ମିଳି

ଦେଖିତ ଅଇଲେ ଜନେକ ନଗ୍ରଲୋକେ
ସର୍ବେ ଭାଳି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ରାୟେ

ଚୋରିପାଣି ଘେନି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଗାଧୁଆୟେ ।
ତୀର୍ଥଜଳ ଯହୁଁ ନିଶାକାଳେ ଆଣି
ତେଣୁ ସେ ନୀର ହାଦେ ହୋଇଲା
ଚୋରିପାଣି ।
ବିଷ୍ଣୁର ଚରଣ ଝରଇ ସୁରେଶ୍ବରୀ
ରଜନୀ ଭାଗେ ତାହା ଆଣିଲେ ଚତୁରୀ ।
ତହିଁର ନୀର ବୋଲି ନ ଜାଣନ୍ତି ଜଗତ
ତେଣୁ ସେ ଚୋରିପାଣି ବୋଲନ୍ତି

ସମସ୍ତ । ୮୦

ଆବର ବିଶେଷେ ଶୁଷ୍ଣ ଶ୍ରୀରାଜନ
ରାତ୍ର ଆଉଁ ଆଉଁ ଉଠି ଚାହାନ୍ତି ଗଗନ ।
ଯେକକୁ ଆରେକ ଅନ୍ତରେ ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି
ଉଠିଣ ଆସ ଗୋ ହୋଇଲାଣି ପାହାନ୍ତି ।
ଦେବତାଙ୍କ ଆଳେ ଶୁଭର ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବନି
କୁକୁଟ ଉଡ଼ିଲାନି ନିକଟ ହୋଇଲା

ରଜନୀ ।

ପାଣ୍ଡୁର ବର୍ଷ ପ୍ରାୟେ କଟେକ ଦିଶଇ
କାକ ନିଦ୍ରାଗୁଁ ହୋଇଣ ତାଳେ ବସଇ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଅସ୍ତ ହୋଇଲା ଘଡ଼ି ଦୁଇ ହୋୟେ
କେତେବେଳେ ସଜ ହୋଇବେ ଗୋ

ପୋୟେ । ୯୦

ଯେ ବାଣୀ ଶୁଣିଣ ସଜଳ ଯୁବତୀ
ସାତ ଅହିଂ କାଶେ ଘେନିଲେ କଳସୀ ।
ନଗ୍ରେ ବୁଲିଯାନ୍ତି ମଙ୍ଗଳ ଗୀତଗାଇ
ଦ୍ବାରେ ଦ୍ବାରେ ପାଣି ମାଗନ୍ତି ସେ ଯାଇ ।
ଘରେ ଥାଇଁ ସେ ଜାଣନ୍ତି ତାହାଙ୍କର ବାଣୀ
ବରଘର ଲୋକେ ଅଇଲେ ଚୋଳି ପାଣି ।
ଅହିଂ ଯୁବତୀ ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇ
ପବିତ୍ର ଜଳ ଆଣି ଦିଅନ୍ତି ବଢ଼ାଇ ।
ଯେମନ୍ତେଣ ନାରୀ ଅନେକ ନୀର ନେଲେ
ବରଘର ଲୋକେ ଅମୃତ

ଘେନିଗଲେ । ୧୦୦

ସାତକୁମ୍ଭ ଯହୁଁ ପୂରିଲାକ ପାଣି
ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ସଜଳ ତରୁଣୀ ।

ଦିବସେ ନ ଆଣି ଆଣିଲେ ଯହୁଁ ରାତି
ତହୁଁ ଚୋରିପାଣି ବୋଲଣ ବୋଲନ୍ତି ।
ରତ୍ନ ପାଢ଼ାରେ ନେଇଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବସାଇ
ନବଗ୍ରାହୀ ଗନ୍ଧ କେଶରେ ଲଗାଇଁ ।
ସେ ଜଳ ଘେନି ଶିରେ ଅଭିଷେକ କଲେ
ତଥୁର ଉପରେ ସୁଗନ୍ଧ ଲିପିଲେ ।
ସୁବାସ ଜଳେ ରାମକୁ ସ୍ବାହାନ କରାଇ
କେ ପୋଛିଲେ ନେଇ ଝିନବାସ

ଦେଇଁ । ୧୦୦

ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପଖାଳି ଝିନବାସ ଘେନି
ରାମର ଦେହୁଁ ପାଣି ଛଡ଼ାନ୍ତି କାମେନୀ ।
ଦେବାଙ୍ଗ ପତନୀ ପିନ୍ଧାଇଲେ ନେଇଁ
ଘରକୁ ଘେନିଗଲେ କଠାଉ ମଢ଼ାଇଁ ।
ଜନନୀର କୋଳେ ବସି ରଘୁନାଥ
ପଞ୍ଚାମୃତ ଯୋଗାଡ଼ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ଗୁଡ଼ ଭାତ ।
ଆଚୋବନ ସାରି ଭୁଞ୍ଜିଲେ ତାମୋଳ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଢ଼ାରେ ବସନ୍ତି ରଘୁବାଳ ।
କଉଶୁଳା କୟେକୟା ସୁମୈତ୍ରୀ ମହାଦେଈ
ମାତାଗଣେ ବେଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ରାମକଙ୍କ । ୨୦
ବେଶ ବେସନ କରିତ ବିଚାରନ୍ତି ନାରୀ
ବାଟିଲା ହଳଦୀରେ ଚରାରସ ଭରି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଅଙ୍ଗେ ଲେପନ୍ତି ନେଇ ତାହା
ଯେକକୁ ଆରେକ ହୋଇଣ ଉଛାହା ।
କେ କରେ ମୁଖେ ନେଇଁ ହଳଦୀ ସେ

ଘଷି

କେହୁ ଚରଣେ କେହୁ ପିଠିରେ ନେଇ
ଲେସି ।

କେହୁ ବାହାସୁଜେ କୁକୁମ୍ଭ ଛଡ଼ାଇଁ
କଳାଦେହ ରାମର ସ୍ବୟର ଦିଶଇ ।
ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶେ ଯେହ୍ନେ ପୂର୍ବଦିଗ ଦିଶିଲା
ମୁକତ ପ୍ରତିମାକୁ ବି ସୁନ୍ଦର ଘଂଶିଲା । ୩୦
ରଘୁନାଥ ଶୋରାର ତେସନ ପ୍ରକାଶି
ନନ୍ଦୀଘୋଷେକି ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଛନ୍ତି ବସି ।
କମଳ ପୁଷ୍ପକି ଭ୍ରମର ତୁମ୍ଭିଲା
ପୁଷ୍ପ୍ୟରେଣୁ ତାହା ଶୋରାରେ ଲାଗିଲା ।

ତେସନ ସାଦୃଶ ଦିଶଇ ରାମ କାୟେ
ଦେଖିଣ ସାନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତି ରାମମାୟେ ।
କେଶୁ ଶୁଖାବନ୍ତି ଚିରିଣା ଘେନିଚିରି
ବୃଷ ଚାମର ଜାଣି ଦିଶଇ କବେରୀ ।
ବିବିଧ କୁସୁମେ ସୁଗନ୍ଧ ଲିପିଲେ
କର୍ପୁରଗୁଣ୍ଡି ଉପରେ ସିଞ୍ଚିଲେ । ୪୦
ଶ୍ରୀରାମର ବାଳେ ତାହା ମିଶାଇଲେ ନେଇଁ
ବିଚିତ୍ର ଗଜା ବାନ୍ଧି ମୁଧୁନିରେ ବସାଇଁ ।
ବାହାର କରିଣ ଦେଖାଇଲେ କେଶର
କି ଜାଣି ଗଗନେ କି ଉପରେ ନିଶାକର ।
ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖକୁ ଦିଶିଲେ ଶୋଭା
ତାକୁ ଆଦରି ଯହୁଁ ରହିଲାକ ଗଜା ।
ସରୁ ବନ୍ଦନ ନୂଆ ବସନ୍ତ ପତନି
କଟିବନ୍ଧା ନେତ୍ର ବିଚିତ୍ର ଲେଖନି ।
ତାରା ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରାୟ କୁସୁମ ମୁଖ ଦିଶଇ
ବାର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରତି ଆବର ତିନିହାଥେ

ହୋଇଁ । ୪୦

ମଧ୍ୟରେ ସରୁଗଜା ପୁଲ ପଡ଼ିଅଛି
ସେ ବସ୍ତ୍ର ରାମକୁ ପିନ୍ଧାଇଲା କାଢ଼ି ।
କଳାମେଘେ ଯେହ୍ନେ ବିକୁଳି ପ୍ରକାଶଇ
ଶ୍ରୀରାମ ଦେହକୁ ପାତବସ୍ତ୍ର ସାଇଇ ।
ହୀରାମୟେ କୁଣ୍ଡଳ ଶ୍ରବଣେ ସାଇନ୍ତି
ମୁକୁତା ମୋରିଆ କାନେ ପୁଲ ଲାଡ଼ି ।
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେହ୍ନେ ଭୃଗୁ ଗୁରୁ ବସଇ
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖକୁ କୁଣ୍ଡଳ ତେସନ ଦିଶଇ ।
କଣ୍ଠେଣ ଖଞ୍ଜିଲେ ଯାଉଁଳି ସୁନା ସୁତା
ବୋସରି କଣ୍ଠମାଳ ବର୍ତ୍ତକ ମୁକୁତା । ୬୦
ନାଳା ମାଣିକ ଗଜମୋତି ଚନ୍ଦ୍ରସରା
ରତ୍ନମୟେ ପଦକ ରୁହୁକାଟି ହାରା ।
ବାହେଣ ତାଡ଼ ଯେ ବାହୁଟି ବିଦମୁତି
କଟିରେ କଟିମେଖଳା କିରଣ ପ୍ରସିଧି ।
ବାମେନ୍ଦୁରୀ ବାରନେତ୍ର ଉଡ଼େ ଫରହର
ଚରଣେ ଖଞ୍ଜିଲେ ନେଇଁ ମର୍ଜିତ ତୋ

ତର ।

ନାଳ ପଦ୍ମମାଳେ ଯେହ୍ନେ ଭ୍ରମର ବଶଇ
ଶ୍ରୀରାମର ଶ୍ରୀପୟରେ ନେପୁର ତେସନ
ଦିଶଇ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଶ୍ରୀପୟରେ ଲେପିଲେ ଅଳତା
ତଳିପା ଓହଲକୁ ସେ ନିନ୍ଦି ହେଲା
ରତା । ୭୦
ଶ୍ରୀରାମର ରୂପ ବାହୁନି କି ପାରି
କୋଟିରେ କାମ ଯାହାର ପାଦକୁ ନୋହେ
ସରି ।
ସ୍ନେହଭରେ ମାୟେ ନେଇଁ ବସାଇଲେ
କୋଳେ
କଉଁଳ ରଜିଲେ କୋମଳ ଦୁଇ ଡୋଳେ ।
କର୍ଣ୍ଣର ପରିଯତେ ଲାଙ୍ଗ ଦେଲେ ମେଲି
ନାଳଭୟକ କଣ୍ଠକି ନାଡ଼େ ଅଛି ପୁଲି ।
କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ସିନ୍ଦୂରେ ମିଶାଇଲେ
ତାହାନେଇ ରାମ କପୋଳେ ଚିତା

ଦେଲେ ।

ବର ମଣ୍ଡୋଳ ବୋଲି ଦେଲେ ଚିତା
ଉଛବ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ଦିଶଇ
ସବିତା । ୮୦
ଶିରରେ ଠେକ ପାଗ ବାନ୍ଧିଲେ ବାରନେତ୍ର
ବାରବର ବାନା ଉଡ଼ଇ ଅବିରତ ।
ଶିରରେ ସପତ ଖାଖା ମୁକୁଟ ମଣିମୟେ
ଶ୍ରୀରାମର ମସ୍ତକେ ତାହା ବନ୍ଧାୟେ ।
ବରବେଶ କରାଇଁ ଦେଖନ୍ତି ଯୁବତୀ
ଅତି ଉଷ୍ମତେ ନାରୀ ହୁଲହୁଲି ଦିଅନ୍ତି ।
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତିନି
ଯେହ୍ନେ ବରବେଶ କରାନ୍ତି କାମେନୀ ।
ମଙ୍ଗଳ ଗାତ ହାଦେ କରନ୍ତି ଗାୟେଣୀ
ହାଥଖୁଣ୍ଟା ଝଡ଼ଇ ମାଳପଙ୍କ ଗାତ

ଧୁନିଶୁଣି । ୯୦

ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
ସଜ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ଚାରି ଯେ ନନ୍ଦନ ।
ମଙ୍ଗଳ ଆଳତୀ ବନ୍ଧାପନ୍ତି ନେଇ

ଦୃବ ଅକ୍ଷତ ତଣ୍ଡୁଳ ଶିରରେ ଚଢ଼ାଇଁ ।
ମୁଧୁନି ଆଗ୍ରାହଣ କରନ୍ତି ଜନନୀ
କେ ଆଗ ହୋଇଛନ୍ତି ଦଧିମାଛ ଘେନି ।
କେ ଧରିଛନ୍ତି ରାଜହଂସ ପକ୍ଷୀ
କାହାର ହସ୍ତରେ ଶେତ ପାରୁଆୟେ ଅଛି ।
କେହି ଆଣିଦ୍ୟନ୍ତି ଗୋରୋଚନା ଚିତା
ହୁଳହୁଳି ଦେଉଛନ୍ତି ଅହିଅ ବନିତା । ୧୦୦
ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ଚାରି ଭାଇ
ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ତୁଟ ନଟାକାଳ ଦେଖିଯାଇ ।
ପିତା ପାଦେ ଯାଇ ଓଳଗନ୍ତି ପୋୟେ
ଦେଖି ପରମ ତୋଷ ଦଶରଥ ରାୟେ ।
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ପାଦରଜ ଚାରି ପୁତ୍ରେ ଘେନି
ପ୍ରଳୟ କଳା ପାଦେ ଅୟୁଧ୍ୟା ରାଜା ପୁଣି ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସହିତେ ଯେତେ ରକ୍ଷି ଆସିଥିଲେ
ଦଶରଥ ପୋୟେ ତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ମୁଖେ କଲ୍ୟାଣ ବାଣୀ ପାଇଁ
ପୁତ୍ରଜ ଘେନି ବିଜେ ଅୟୁଧ୍ୟାର ସାଇଁ । ୧୦
ବାଜଇ ବାଜଣା ବସନ୍ତ ରାଗେ ଭେଦି
ଦେଖି ସର୍ବଜନେ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦି ।
ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ସୁରଜ ଘନଘନ
ସମ୍ଭବ ହୋଇଛନ୍ତି ଚତୁରାଙ୍ଗ ସନ୍ଧ୍ୟା ।
ଦଶରଥ ରାୟେ ଆରୋହିଲେ ଗଜ
ଶତ୍ରୁଜୟେ କହେ ଆରୋହି ମହାରାଜ ।
ସୁମତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶିରେ ଧଇଲାକ ଛତି
ଆରୋହିଣ ଅଛି ରଣ ସିଂହା ହାର୍ଥୀ ।
ଜାବାଳିର ତନୟେ ଯୋଗାଇଁ ନେଇ ପାନ
ଚାମର ଧରିଛନ୍ତି ଆବର ପାତ୍ରମାନ । ୨୦
ଭ୍ରଥର ମାତୁଳ ସମ୍ଭୁଷେ ଦ୍ରୁପଣ ଧରି
ଆଗ ହୋଇଲା ସେ ଗଜଜହ୍ନ ଚଢ଼ି ।
ସୁମତ ତନୟେ ଧରିଚି ଧୂପକାଠି
ବସିତ ବିରା ବିଭାଶେକ ପିଠି ।
ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସୁକାସନ ଚଢ଼ି
ପଛ ପରୁଆରେ ଆସନ୍ତି ସେ ପଡ଼ି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ରଥେ ବିଜୟେ ରଘୁନାଥ

କୁସୁମ ଧନୁଶର ଧରିଛନ୍ତି ହସ୍ତ ।
 ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥେ କି ବାସୁଦେବ ବିଜେ
 ବରୁଣପୁରକୁ ବିଜୟେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାର୍ଯ୍ୟେ । ୩୦
 ବ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତିନିଭାଇ
 ରଥେ ରଥେ ଚଢ଼ି ସେ ରାମର ପାଶେ
 ଆଇ ।
 ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ଅଛନ୍ତି ଚାରି ପୋୟେ
 ମଧ୍ୟେ ବିଜେକଲେ ଦଶରଥ ରାୟେ ।
 ପାଟଛତ୍ରମାନଙ୍କରେ ନ ଦିଶଇ ଗଗନ
 ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ଚିରାଳ ଗହନ ।
 ରଥ ଘୋଷ ଘାୟେ କମ୍ପୁଅଛି ମେଦିନୀ
 ଗଜ ଘଣ୍ଟ ହସର ହିଂସାରବ ଧ୍ବନି ।
 ପାଦାନ୍ତରିକ ମୁଖରାବ ପଡ଼ିଆରି କରେ ଡାକ
 ହେଲ ଘେନୁଅଛି ସଂସାର
 ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ । ୪୦
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି
 ଯେ ନ ଚିହ୍ନନ୍ତି ଆନ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତି ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଲମ୍ବୋପାଦ ରାୟେ
 ଚମ୍ପାବତୀ ରାଜ୍ୟ ତେଜିଣ ସେହୁ ଅୟେ ।
 ଦଶରଥ କହିଲେ ନିକଟେ ଅନକୁଳ
 ବାରତା ପାଇଣ ଅଜ୍ଞାନା ମହାପାଳ ।
 ଆଠେ ପଶିଲା ସେ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧ ହୋଇଆସି
 ଦଶରଥ ଲମ୍ବୋପାଦ ହୋଇଲେ ହସାହସି ।
 ଲମ୍ବୋପାଦ ବସିଅଛି ଗଜ ପିଠି
 ଅୟୁଧା ରାୟେ ଯାକୁ ଠାରିଦେଲେ
 ଅବୁଷ୍ଟି । ୫୦
 ସହସ୍ରେକ ହସ୍ତୀ ଘେନିଣ ସଙ୍ଗେ ସାହା
 ଆଗିଆଣି ହୋଇଲା ଚମ୍ପାବତୀ ନଗ୍ରନାହା ।
 ଦୁଇ ରାଜାଙ୍କର ବାଜିଲା ଚମକ
 ସକଳ ଭୁବନେ ପଡ଼ିଲା ଚମକ ।
 ଲୋକେ ଆନନ୍ଦେ ଧାମନ୍ତି ବର ଦେଖି
 ଯେ ଯାହାର କାର୍ଯ୍ୟମାନନ୍ତ ଉପେଖି ।
 ମାନିତ ଗଉରୋବ ହୋଇଲେ ମିଶାମିଶି
 ଯୁବା ଯୁବତୀ ଏ ଆଠେ ପଶିଯାନ୍ତି ଝାସି ।

କାହା ବାସମାନ ହୋୟେ ଠିଆ ଚିରି
 ଅଞ୍ଚଳ ଚିରିଗଲା କାହାର ସରୁଶାଢ଼ୀ । ୬୦
 କାହାର କର୍ଣ୍ଣକାପ ପଡ଼ିଲାକ ତଳେ
 ଗଜମୋତିମାନ କାର ତୁଟିଲା ଗହଳେ ।
 କେବଣ ସୁନ୍ଦରାର ତୁଟିଲାକ ବାହି
 କାର ନେପୁର ତରଣୁ ଖସି ଯାଇ ।
 କେ ନାସା ବସଣା ନାକରୁ କାଢ଼ନ୍ତି
 ହଜିବ ବୋଲି କେ ତାହା ଦୃଷ୍ଟରେ ଧରନ୍ତି ।
 କାହାର ଖୋଷା ପିଟିଣ ବାଳ ମେଲା
 କେହୁ ଯଉବନ ଧରିଣ ଧଙ୍ଗଂଲା ।
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ରଥ ଗହଳେଶ ପଶି
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିତ ଧାମନ୍ତି
 ଶୁଭ୍ରକେଶୀ । ୭୦
 କେ ବୋଲଇ ସଖୀ ଆଗ ହସ୍ତୀରେକେ
 ବୀରଛତ୍ର ଧରାଇ ଆସଇ କେ ସୁଖେ ।
 ଜାଣିମାର ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶୁଣ
 ଦଶରଥ ମିତ୍ର ଲମ୍ବୋପାଦ ନୃପରାଣ ।
 କେ ବୋଲଇ ରାମ କେବଣ ଠାବେ ଅଛି
 କେ ବୋଲଇ ପଠାରହୋ ଜାଣିମାନା ପୁଛି ।
 କେ ବୋଲଇ ଆଗୋ ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡ ଦେଖ
 ଗହଳ ହୋଇଣ ଉଡ଼ଇ ଭଲାଖ ।
 ରତ୍ନମୟେ ରଥେ କଳସ ବସନ୍ତି
 ବୃଷ୍ଟି ଚିରାଳ ଯେ ପରହର ଉଡ଼ନ୍ତି । ୮୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ତହିଁ
 ତାହାଣେ ବ୍ରଥ ବୀର ଅଟଇ ବର ଭାଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଦେହବର୍ଷ
 ଏହାଙ୍କ ରଥ ଗୋ ଶୁଧ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
 ବାମପାଶେ ଅଛଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମାର
 କରେ ଧରିଣ ସେ ଅଛଇ ଅସିବର ।
 ନାଳାମୟେ ରଥ ଏହାକୁ ଶୋହଇ
 ଚମ୍ପାବର୍ଷ ଶ୍ୟରାର ଯେ ଜଗତ ମୋହଇ ।
 ପଛେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାନଭାଇ
 ଭରମ ରହୁବରେ ଅଛଇ ଆରୋହି । ୯୦
 ଜନେକ ଝିଅ ଯେବେ କେବଣ ପୁଣ୍ୟକଲା

ରୂପ ଅନୁରୂପେ ବର ସେ ପାଇଲା ।
 ଧନ୍ୟ ତୁ ସାତୟା ଗୋ ଧନ୍ୟ ତୋର ତପ
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବରକରି ବରିଲୁ ସରୂପ ।
 ତୁ ସେ ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀରାମ ନାରାୟଣ
 ଅବନୀରେ ଅବତରିଲ ବିଧାତା ଭିଆଣ ।
 ଜନକର ପୁଣ୍ୟ କି କହିତ ସସ ଅଛି
 ଦୋହିତା ପାଇଲା ଜାତି କମଳାକ୍ଷି ।
 ଏଥୁ ଭରାରେ ଯେ ନାହିଁ ଆନ ତପ
 ସାଧୁ ସାଧୁ ଜନେକ ତୁ ସାତ୍ୟା ଦେବୀର
 ବାପ । ୧୦୦
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଯେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି
 ନରନାରୀ
 କେ ବୋଲଇ ଏଗୋ ଦଶରଥ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 କେ ବୋଲଇ ସଖି ଧବଳ ଛତ୍ରମାଳ
 ହସ୍ତୀଲାଗି ହୋଇଅଛି ମହାପାଳ ।
 ପାଟଛତ୍ର ଘାୟେ ନ ଦିଶଇ ଗଗନ
 ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ଯେ ଉଡ଼ଇ ଅବିଛନ ।
 ଏ ସେ ଦଶରଥ ଶ୍ରୀରାମର ପିତା
 ଯତନେ ଏହାକୁ ଜାତ କଲାକ ବିଧାତା ।
 ଏହାରେ ସେ ପୃଥ୍ବୀ ହେବାକ ଭଧରି
 ଯହୁଁ ଏହାର କୁଳେ ଶ୍ରୀରାମ
 ଅବତରି । ୧୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ
 ଜନେକ ମନ୍ଦିରେ ରାମ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି ।
 ଗଜ ପୃଷ୍ଠରୁ ଉତ୍ତରି ଦଶରଥ
 ଛାମୁଡ଼ିଯା ତଳେ ବିଜୟେ ନରନାଥ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସୁମନ୍ତ ଜାବାଳି
 ବାମଦେବ ସହିତ ଅନେକ ତପଶାଳୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
 ଯୁଧାଙ୍କୁରୁ ସହିତେ ଲମ୍ବୋପାଦ ରାଜନ ।
 ଜନେକ ମୁନି ଆରାଧନା କଲେକ ବହୁତ
 ଆସ୍ଥାନ ଘେନିଣ ବସିଲେ ସମସ୍ତ । ୨୦
 ଦଶରଥଙ୍କ କୋଳେ ବସନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ପାଶେ କି ଅଛଇ କାମ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସହିତେ
 ଦେଖି ସତାଜନେ ଭାଳନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।
 କି ଯେ ହରିହର ବିରଞ୍ଚି ବଜ୍ରପାଣି
 କି ଯେ ଅଗ୍ନି ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଦିନମଣି ।
 ମହାରେ ଅବତରିଲେ କେବଣ ଗୁଣପାଇଁ
 ଏ ରବିତଳେ ଆନ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ।
 ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ କଳାଘନ ବର୍ଣ୍ଣ
 ବିଦୁ ଝଟକ କି ପିନ୍ଧିଲା ବସନ । ୩୦
 କୋଟିଏ କନ୍ଦର୍ପ ପୁଣି ଏକ ଠାବକଲେ
 ପାଦକୁ ସମ ଯେ ଦୁହଇ ରୂପ ଦୁଲ୍ୟେ ।
 ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷଣ ପୁରିଛି ଯାର କାୟେ
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଯେହାର ଗର୍ଭଧାରୀ ମାୟେ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ମହାରାଷି
 ଜନେକ ରାଜାକୁ ବଚନ ପ୍ରକାଶି ।
 ପ୍ରହରେ ଆସି ହୋଇଲାକ ବେଳ
 ଅମୃତ ଯୋଗବେଳେ ବରଣ ଅନକୁଳ ।
 ଆଣ ହୋ ଯୋଗାଡ଼ ସମସ୍ତ ସଜକରି
 ଶୁଭ ଯୋଗେ ଶ୍ରୀରାମ ହେଉ ଆଗେ
 ବରି । ୪୦
 ଶୁଣିଣ ଜନେକ କୁଣ୍ଡଳକଳା, ତାହିଁ
 ବରଣ ଯୋଗାଡ଼ ବୋଲାଉଣି
 ଆଗାଧେଇ ।
 ଆଗା ପ୍ରମାଣେ କୁଣ୍ଡଳକଳା
 ଯେ ବିଧିବିଧାନ ସମସ୍ତ ସାଜିଲା ।
 ବେଦାରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବସାଇଲେ ନେଇଁ
 ପୂର୍ଣ୍ଣକୂମ୍ଭ ଆଗେ କରି ବସିଲେ ରଘୁସାଜଁ ।
 ପୂର୍ବାଭିମୁଖେ ବସିଲେ ଜନେକ
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ମହାମୁନି କରୁଛନ୍ତି ବାକ୍ୟ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭକଇ ବରୁଣ ପୂଜାକଲେ
 ଲହାଦି ଦଶ ଦିଗପାଳକ ବରିଲେ । ୪୦
 ନବଗ୍ରହ ପୂଜା ସାରିଲେ ମହାମୁନି
 ଦେଶକାଳ ବାକ୍ୟ କରନ୍ତି ବେଦଧୁନି ।
 ଲଗ୍ନ ଯୋଗ କରଣ ନକ୍ଷତ୍ର ସୁମରି
 ବେଦ ଉକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରେ ଯେ ପାଦ ପୂଜାକରି ।
 ବସ୍ତ୍ର ଅଜକାର ଶ୍ରୀଫଳ ସହିତେ

ଜନେକ ସମର୍ପଇ ଶ୍ରୀରାମର ହସ୍ତେ ।
 ଶିରେ ଚନ୍ଦନ ଲେପିଲାକ ନେଇ
 ଶୁଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପାତ୍ରେକ ସେ ଦେଇଁ ।
 ବାସେକ ପିନ୍ଧାଇ ବସ୍ତ୍ରେକ ଉପରାଣ
 ଜନେକ କୁଣ୍ଡଳ କରନ୍ତି ଆଜରଣ । ୬୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପଇତା କଣ୍ଢେଣ କଣ୍ଠିମାଳ
 ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ରତ୍ନମୁଦି ଉରଳ ବାହେଣ ।
 କୁସୁମ ଶ୍ରୀଫଳ ଦେଇ ରାମକଇ ବରି
 ଦୋହିତା ଗୋଟି ଦେବି ବୋଲି ସତ୍ୟକରି ।
 ଚାରି ଭାଇକି ବରିଲେ ଯେହିମତେ
 ବସ୍ତ୍ର ଅଳଂକାର ଶ୍ରୀଫଳ ସହିତେ ।
 ଅଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ମଙ୍ଗଳ ବିଧି
 ସାନନ୍ଦେ କାମେନୀ ବାଟିଲେ ହଳଦୀ ।
 ବେଦୀରୁ ଉଠି ଅଧିବାସେ ଗଲେ ବର
 ଜନେକ ସାରଇ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ
 ଶ୍ରୀଧବେଭାର । ୭୦
 ସତ୍ୟାନନ୍ଦକୁ ଘେନି ସାରଇ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ
 ପୂଜା କରନ୍ତି ବାସୁକି ନାଗରାଜ ।
 ଅଷ୍ଟାକୁଳ ନାଗକଇ ଅର୍ଚ୍ଚନା ବିଧି ସାରି
 ଦୈଶାନର ପୋତନ୍ତି ଯେ ବିଞ୍ଚଣ
 ପଞ୍ଚବୀରି ।
 ଲମ୍ବାବନ୍ତି ମାଳା ପୂର୍ଣ୍ଣକୂମ୍ଭ ନଟାକାଳ
 ବେଦୀର ଉପରେ ଯେ କୁଣ୍ଡର ଚିରାଳ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅହ୍ୟ ସ୍ୱତୀମାନେ
 ଗ୍ରାମଦେବୀ ମଙ୍ଗୁଳି ଆସନ୍ତି ଯେ
 ବିଧିବିଧାନେ ।
 କେହୁ ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ଧୂପଦାପ ଘେନି
 ପଥେ ଯାନ୍ତେ ଗୀତ ଗାବନ୍ତି ତରୁଣୀ । ୮୦
 ନଗ୍ନ ପରିମଳି ଯେ ବୁଲନ୍ତି ରାଜବାଟ
 ଯୁବତୀ ଯିବରେ ଶୋଭା ପାଉଅଛି ରାଷ୍ଟ୍ର ।
 ଦେବୀ ପୂଜାସାରି ନିଜପୁରେ ଆସି
 ବର ମଙ୍ଗୁଳିତ ସଜ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଖୋରାୟେ କୁକୁମ ଆଣନ୍ତି
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବେଢ଼ି ଯେ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 କେହୁ ହୃଦେ କେହୁ ପୃଷ୍ଠରେ ଲଗାଇ

କେ ମୁଖେ ଲଗାନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ସୁଖପାତ୍ର ।
 କେବଣ ହିଁ ନାରୀ ହଳଦୀ ଛଡ଼ାବନ୍ତି
 ଶ୍ରୀରାମର ଗାଲ କେ ଗେଲେ
 ତିପିଦ୍ୟନ୍ତି । ୯୦
 କେ ହସ୍ତ ଧରିଣ ଆଣନ୍ତି ଉଛୁଡ଼ି
 ଆପଣାର କୁଟେ ଲଗାନ୍ତି ନେଇ ଲୋଡ଼ି ।
 ଏକ ଚରଣ ନେଇ ନିଜ ଜଘେ ଲଦି
 ତଳିପା ମର୍ଦ୍ଦିଣ ଲଗାନ୍ତି ହଳଦୀ ।
 କାମଭର ହୋଇଣ କେବଣ ଯୁବତୀ
 ଶ୍ରୀରାମ ପୃଷ୍ଠରେ ନେଇଁ କୁଟ ଆଉଜାନ୍ତି ।
 କେ କୋଳେ କରଦେଇ ପ୍ରେମ ରସଭରେ
 ହିୟା ଲଗାଇଣ ଭିଡ଼ଇ ଆଶ୍ଚରେ ।
 ଶାଳୀ ଶଳା ଭାଉଜମାନେ କରନ୍ତି ତମାଳି
 କେ ନାସା ଉଛୁଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି । ୧୦୦
 ଲାଭିର ଭିତରୁ କେ ଛଡ଼ାଇ ମଳକୁଟି
 କେହୁ ଶ୍ରୀରାମର ପୁଟାନ୍ତି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ।
 ନାସା ତିଆଇଣ କେବଣ ବିମୋଷ୍ଟି
 ଆଖିଲଟା ମାରିଣ କେ ରାମକୁ ଠାରି
 ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ରୁମ୍ ଦେଇଣ ଭାଳନ୍ତି
 ମଦନ ଭୋଳେ ଶାଢ଼ୀ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରନ୍ତି ।
 ଶ୍ରମାଭୂତ ହୋଇ ଅଛଇ କେବଣହିଁ ନାରୀ
 ରାମ ରୂପେ କାମଶରେ ଗ୍ୟାନ ହାରି ।
 କେ ବୋଲଇ ସାତ୍ୟାକୁ ପାଳିବନ୍ତି ଭଲେ
 କୋପ କେବେ ନକରିବ
 ଦୋଷକଲେ । ୧୦
 ଆବର ବିଭା ଦୁମ୍ଭେ ନୋହିବନ୍ତି ପୁଣି
 ଏକଥା ଆମର ଯେ ଅଟଇ ମାଗୁଣି ।
 ଏ ରୂପେ ପରିହାସ ଯହୁଁ କରନ୍ତି ଯୁବତୀ
 ଅଳପ ହୋଇଣ ହସନ୍ତି ରଘୁପତି ।
 ଚାରିବରଙ୍କର ସରିଲା ମଙ୍ଗଳଣ
 ସାତ୍ୟାକୁ ମଙ୍ଗୁଳି ଚଳନ୍ତି ନାରୀଗଣ ।
 କନିଷ୍ଠ ତିନି ଭଗ୍ନୀ ସହିତେଣ ସତୀ
 ଯେ ବିଧିବିଧାନ ସେ ମଙ୍ଗୁଳି ହୁଅନ୍ତି ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ

କୁକୁମ ଘେନିଣ ସେ ରାଜା

ସଦିଆନେ । ୨୦

ଉୟେ ଉରସି ନ ପାରନ୍ତି ନେଇ

ଦଶରଥ ଆପଣେ ବୋଇଲାକ ତାହି ।

ଆଣ ହଳଦୀ ଗୋ ନକର ତୁମ୍ଭେ ଭାତି

ଏ ମୋର ଅଙ୍ଗେ ଲେପରେ ଯୁବତୀ ।

ପୁତ୍ରକରେ ବିଭା ଉଛବ ମୋହୋର

ହଳଦୀକି ବିମୁଖ କି ବସର ଶରୀର ।

ଆର୍ୟ୍ୟା ପାଇଣ ମୁଦୁସୁଳାମାନେ

ରଜାକୁ କୁକୁମ ଲେପନ୍ତି ବହନେ ।

ସର୍ବାଙ୍ଗେ ବୋଳନ୍ତେ ଦିଶିଲା ସୁନ୍ଦର

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣା ଜାଣି ଦାଡ଼ି ପଟାନ୍ତର । ୩୦

ପାତଲା ବାଳରେ ହଳଦୀରସ ମିଶି

ଦଶରଥ ରାଜାର ବଦନ ଶୋଭାଦିଶି ।

ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି

ମଙ୍ଗଳି ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଅନେକ ରସି ଘେନି ।

ଲମ୍ବୋପାଦ ରାଜା ଯୋଧାକୁରୁ ସହିତେ

ବରଜାତି ପଣେ ଯାଇଥିଲେ ଯେତେ ।

ନଗ୍ରର ନରନାରୀ ମଙ୍ଗଳି ହୁଅନ୍ତି

ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୟେ ଦିଶିଲାକ ପୃଥା ।

ଦାଣ୍ଡେଣ ହଳଦୀ ହାଥେକ ବହଳ

ମଙ୍ଗଳ ଉଛବ ନଗ୍ରେ ହେଲା ଗୋଳ । ୪୦

ଚାରି ରାଜାକର ଯେତେ ବଳ ଥିଲେ

ସବୁକୁ ହିଁ କୁକୁମ ଦାନ ଜନେକହିଁ

ଦେଲେ ।

ସର୍ବାଙ୍ଗେ ନଡ଼ପ ଘଷିଣ ବରଜାତି

ନଦୀ ପୋଖରୀକି ସ୍ନାନ କରିଯାନ୍ତି ।

ରାଜା ଦଶରଥ ଲମ୍ବୋପାଦ ସହିତେ

ମାର୍ଜଣା ମୋହାନ୍ତି ସେ ସାରିଲେ ତୁରିତେ ।

ଜନେକ ମନ୍ଦିରେ ମିଳିଲେ ସର୍ବେ ଯାଇ

ଭୁଞ୍ଜିଣ ବସିଲେ ସେ ଗୌରବ ପାଇଁ ।

ଦଶରଥ ଲମ୍ବୋପାଦ ଯୋଧାକୁରୁ ଯେ ତିନି

ସଙ୍ଗେଣ ସକଳ ଅମନାତ୍ୟ ଘେନି । ୫୦

ସନ୍ଧ୍ୟା ଲୋକକୁ ଅନରୂପେ ଠାବଦେଲେ

ପତ୍ର ପାଣି ଦେଇ ଅନ୍ନ ପରଷିଲେ ।

ନାନା ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଯେ ଦିଅନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ

ଦୁରାଧ ଘୃତର ନାନାଦି ଭିଆଣେ ।

ପାଣି ପଣା ପଇତ୍ର ମିଷ୍ଟକ କଦଳୀ

ଭୁରି ଭୋଜନ କରିଦେଲା ତପଶାଳୀ ।

ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଉଠିଲେ ସର୍ବଜନ

ବାସପାଣି ଘେନି କରନ୍ତି ଆଶୋବନ ।

କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ମିଶାଇ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ତାମ୍ବୁଳ

ଏସନେକ ସମୟେ ଅସ୍ତରଲା ବେଳ । ୬୦

ଛାୟା ମଣ୍ଡୋପ ମଣ୍ଡିଲେ ଦିହୁଡ଼ି ଦାପଜାଳି

ମାଣିକ୍ୟ ପ୍ରଦାପ ଠାବେ ଠାବେ ତୋଳି

ବାଳୀ ।

ବରବେଶ ହୋଇଣ ବସିଲେ ଚାରି ଭାଇ

ଶ୍ରୀରାମ ବେଦିକାୟେ ବିଜେକଲେ ଯାଇ ।

ଏସନେକ ସମୟେ ଆସଇ ଦେବୀ ସାତ୍ୟା

ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ସକଳ ବନିତା ।

ଫଳ ପୁଷ୍ପ ଦେଇଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନମାଇ

ହାତୋଳାୟେ ବସି ଅହିର୍ୟ୍ୟ ସ୍ଥାନେ

ଚଳଇ ।

ସହସ୍ରେ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ପାଶେ ବେଢ଼ି

ଅତି କୋଳାହଳ ହୁଳହୁଳି ପଡ଼ି । ୭୦

ଅହିର୍ୟ୍ୟ ସାରି ଦେବୀ ଆସଇ ଧାତିକାରେ

ଗହଗହ ଲୋକ ଗହଳ ସଙ୍ଗତରେ ।

ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଦେବୀ ଯାଇଁ

ଲବଣ ଚାମେରୀ ସେ ଆରମ୍ଭିଲେ ତହିଁ ।

ଏକମନ ହୋଇଣ ପୂଜଇ ଦେବୀ ସ୍ୱତୀ

କେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାମ ହେବେ ମୋର

ପତି ।

ଚାରି କନ୍ୟାୟେ ପୂଜନ୍ତି ଶ୍ରୀକାମେରୀ

ଯେ ଯାହା ମନବାଞ୍ଛା ମନେ ହେତୁ କରି ।

ଅନକୁଳ ବେଳ ସେ ହୋଇଲା ନିକଟ

ଅହିର୍ୟ୍ୟ ବିଧାନ ସାତା ଯିବେ

ପାଣିଘଟ । ୮୦

ତତକ୍ଷଣେ ହାତୋଳା କରନ୍ତି ବେଗେ ସକ

କୋଳକରି କନ୍ୟାକୁ ଆଶଇ କୁଣ୍ଡଳିକ ।

ଆଞ୍ଜୋଳିକରି ଦେବୀ ତଣ୍ଡୁଳ ଧରିଥିଲା

ଶ୍ରୀରାମର ଉପରକୁ ବିଞ୍ଚଣ ପକାଇଲା ।

ବର ଉପରେ ଉହାଡ଼ିଲେ ବାସ

ମନେ ମନେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହସ

ହସ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଉପରେ ଦେବୀ ବିଞ୍ଚଣ ତଣ୍ଡୁଳ

ଅହିର୍ୟ୍ୟ ବିଧାନେ ଦେବୀ ଗଲେ ନାରୀକୁଳ ।

ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଦେବୀ ସାତ୍ୟା

ଯାଇଁ

ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଳପ ଆଡ଼କରି ତାହିଁ । ୯୦

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ମାହେଶ୍ୱରୀ

ତୃତୀୟ ଘଡ଼ି ଯହୁଁ ହୋଇଲା ତିମିରି ।

ବେଦୀରେ ଶ୍ରୀରାମ ବରବେଶ ହୋଇ

ଦଶରଥ କୋଳେ ବସିଲେ ରଘୁସାଇଁ ।

ଦୁଧ ପଇତ୍ର ସେ ନେଇଣ ପୁଣି ଜାଳି

କନ୍ୟାର ଭାଇ ଦିଅଇ ପାଣି ତୋଳି ।

ପୟର ତଳେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଖୋରା ଦେଇଁ

ପାଦ ଉଦକ ଯେ ଧାଇଁଲାକ ତହିଁ ।

ବାମନ ଅବତାରେ ଯେବଣହିଁ ପାଦ

ପଖାଳି ନପାରି ବୁଢ଼ା ହୋଇଲା

ବିଷାଦ । ୧୦୦

ଚଉରାଶି କାଠି ଗଙ୍ଗା ନ ଅଞ୍ଜିଲା ଧୋଇ

ସେ ପାଦ ଉଦେକ ଶଙ୍କର ନପାଇ ।

ସେ ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣ ପଖାଳି ଜନେକ

ପୂର୍ବରେ ତପ ଯହୁଁ କଲାକ ଅନେକ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ବିଭାର ବିଧାନ

ପୁନରାପି ପୁଷ୍ପବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ବିପ୍ରଜନ ।

ଗଡ଼ପାଣି ଘେନି ଅର୍ଘ୍ୟେ ଯେ ଦିଅନ୍ତି

ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଣ ଯେ ଆଚମନ କରାନ୍ତି ।

ଧୂପ ଆରୋପଣ ମଧୁପର୍ଚ୍ଚ କରି

ତଣ୍ଡୁଳ ଘେନିଣ ଯେ ବେଦ ମନ୍ତ୍ର

ଉଚାରି । ୧୦

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ

ଡାକହାକ ଦିଅନ୍ତି ଭାଟ ବିଦୁଜନ ।

ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଲେ କନ୍ୟାବେଶ କରି

ଶିରରେ ମୁକୁଟ ଗଳାରେ ମାଳଭରି ।

ପିତାର କୋଳରେ ବସିଲେ ଦେବୀ ଆସି
ଦେଖିଣ ସମସ୍ତେ ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଶଂସି ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମକୁ ବରଣ
ଏହା ରୂପକୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ପଟାନ୍ତର

ଘଟର ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର
ସୀତାର ରୂପକୁ ଅନରୂପେ ବର । ୨୦
ଜନେକର କୋଳେ ଅଛଇ ଦୁଲଣୀ
ବରୁଣ ବସିଲାକି ଘେନିଣ କମଳାଣୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଅଛନ୍ତି ଦଶରଥ କୋଳେ
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ।
ବିଭାଲଗ୍ନ ବେଳ ହୋଇଲାକି ଯହୁଁ
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦୁଇ ବିଚ୍ଛିନ୍ନାକ ତହୁଁ ।
ରୁହାଁ ସହିତେଣ ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବଗଣ
ମାତେକି କି ରାଜଂ ସେ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
ତୁ ଯାଜଂ ଶ୍ରୀରାମର ବିଭା ଦେଖି ଆସ
ଶୁଣିଣ ମାତେକି ହୋଇଲା ହରଷ । ୩୦
ବୈଦେହୀ ମଣ୍ଡଳେ ପ୍ରବେଶ ହେଲା ଆସି
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ସନିଧେ ଗୌରବ ପାଇ ବସି ।
ଶୁଣ ପାର୍ବତୀ ଗୋ ଏଥୁଅନନ୍ତରେ
କୁଳ ଗୋତ୍ର ଉଚାରିଲେ ବଶିଷ୍ଠ

ମୁନିମ୍ବରେ ।

ଦେଶକାଳ ମହା ବାକ୍ୟତ ଉଚାରି
ଶ୍ରୀରାମ ଦକ୍ଷହସ୍ତ ଆଣି ଧରି ।
ସାତ୍ୟାମ ଦକ୍ଷିଣ କରସ୍ଥଳେ ନେଇ
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଣ କୁଣ୍ଡ ରଜୁରେ ବାନ୍ଧଇ ।
ଶଙ୍ଖେ ପାଣି ଆଣି ଜନେକ ରକ୍ଷି ଦେଲା
ଶ୍ରୀରାମକୁ ନିଜ ଦୋହିତା ସମର୍ପିଲା । ୪୦
ହୁଳହୁଳି ଧ୍ୱନି ଶୁଭର ଅପାର
ବିବିଧ ଶବ୍ଦେ ବାଜଇ ବାର ତୁର ।
କୋଟାୟେକ ଶଙ୍ଖ ସୁରଇ ଘନ ଘନ
ସୁସର ସ୍ୱରେ ଯେ କରନ୍ତି ଗାୟନ ।
ଦେବେ ଆନନ୍ଦ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଥାଇ
କୁମ୍ଭମ୍ବ ବରଷନ୍ତି ବରକନ୍ୟା ଶିରେ ନେଇଁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସୀତାଙ୍କୁ ପରିଗ୍ରହକରି

କୁକୁମ୍ଭ ନାଭିଲୀକି ମର୍ଦ୍ଦତ ପୋଷରୀ ।
କନ୍ୟାଦାନ ଦେଇ ଦକ୍ଷିଣା ମୁନି ଦେଲା
ଲକ୍ଷେକ ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପିଲା । ୫୦
ଲକ୍ଷେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ
ଆନନ୍ଦେ ନିଭଡ଼ିଲା ଜନେକ ମୁନିମ୍ବରେ ।
ବିବିଧ ଅଙ୍ଗକାର ଦେଲାକି ବହୁତ
ରୂପାସୁନା ଯୋଗାଡ଼ ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ ।
ଗଡ଼ୁ ଗରିଆ ନାକୁଆ ରତ୍ନଝରି
ଗୋଡ଼ଧୁଆ ହାତଧୁଆ ପାଇଁ ଯେ ତାହୁରି ।
ମଣ୍ଡା ତାଟିଆ ମୁଖ ଦରପଣ
ଖଣ୍ଡା ଶାବେଳି ଯେ ତାର କମାୟେଣ ।
ଲକ୍ଷେକ ଗଜ ନିଘୋଡ଼କରି ସାଜି ଆଣି
ଯୋଧା ସହିତେଣ ଅଛନ୍ତି ଆଡ଼େଣି । ୬୦
କୋଟାୟେ ଅଶ୍ୱ ପଲକ୍ଷଣ ସହିତେ
ଆଡ଼ବାଖର କରି ସାଜିଣ ରାତ୍ନତେ ।
ଲକ୍ଷେକ ଗୋରୁ ଯେ ସମବନ୍ଧା କରି
ଲକ୍ଷେକ ପରିବାରୀ ଅଳକାର ଭରି ।
ଲକ୍ଷେକ ଦେଲା ରାଜା ଶୁଦ୍ଧ ଚାଗୁନାଳା
ଲକ୍ଷେକ ହୀରା ଯେ ବେନି ଲକ୍ଷ

ପୋଷଳା ।

ଅଜଗତେକ ରଥରଥାଙ୍କ ସହିତେ
ରତ୍ନମୟ କରି ମଣ୍ଡିଲେ ଶ୍ୱେତନେତେ ।
ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ଲକ୍ଷେକ ପାଟଛତ୍ର
ଲକ୍ଷେକ ଦେଲା ରାଜା ସୁରଜାଣୀ

ପାଟ । ୭୦

ଲକ୍ଷେକ ମୁକୁତା ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ଜାଣି
ଲକ୍ଷେକ ଦେଲେ ରାଜା ପଦୁରାଗ ମଣି ।
କଠାଉ ବିଞ୍ଚଣି ସବୁ ରତ୍ନମୟେ
ରତ୍ନ ପଲଙ୍କରେ ନେତ ତୁଳି ଶୋହେ ।
ରଙ୍ଗ ପାଟରେ ନିର୍ମିତ ମୁକୁଳି
ହାଥାଦାନ୍ତ ପଗଡ଼ ଖଟ ଦୋଳି ।
ବିଚିତ୍ର ଚାନ୍ଦୁଆରେ ସୁଜୀ କମଟେରା
ରତ୍ନ ସିଂହାସନେ ମୃକୁତାର ଝରା ।
ତାଡ଼ ବାହୁଡ଼ି ବିଦମ୍ବି ଶିକୁଳି
ଚରଣକଇ ତୋଡ଼ର କଟିରେ

ମେଖଳି । ୮୦

ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠିକି ମୁଦ୍ରିକା ଭୁଜକୁ କଙ୍କଣ
ଭୁଜକଇ ବଳୟ ମୁକତ ରସାଣ ।
ହୃଦକୁ ପଦେକ କଣ୍ଠକୁ ଦିବ୍ୟହାର
କର୍ଣ୍ଣକୁ କୁଣ୍ଡଳ ବିବିଧ ପ୍ରକାର ।
ସମ୍ଭର୍ବ କରି ରାଜା ଦେଲା ଯଉତୁକ
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ସର୍ବଲୋକ ।
ଭଣ୍ଡାର ସହିତେ ସମର୍ପିଲା ଆଣି
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଦେଲା ଶଙ୍ଖେ ଘେନି ପାଣି ।
ଆସ୍ତ୍ରାନୁ ଉଠି ରାଜା ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର
ଦଶରଥ ରାଜା ଅୟୁଧା ଈଶ୍ୱର । ୯୦
ଯଉତୁକ ଦେବାକୁ ମୁଁ ନୁହଇ ଭାର୍ଜନ
ଦେଶ ଘୋଷ ନାହିଁ ମୁଁ ନୁହଇ ରାଜନ ।
ଏ ମୋର ଦୋହିତା ସୀତା ନାମେ ବାଳୀ
ରୂପଗୁଣେ ସମାନ ନାହିଁ ମହାଆଳି ।
ଦଶରଥ ପୁତ୍ରକୁ ଦୋହିତା ମୋର ଦେଲି
ରଘୁନାଥ ବଂଶକୁ ମୁଁ ସମର୍ପି ହୋଇଲି ।
ଶୁଣି ଦଶରଥ ବୋଇଲାକି ଆଜଂ
ହୋଇଲି ତ୍ରିପୁତି ମୁଁ ତୁମ୍ଭେ ବସ ନରସାଜଂ ।
ତୋହୋର ଦୋହିତା ମୋ ପୁତ୍ରକଇ ଦେଲୁ
ଅୟୁଧରେ କାରେଣୀ ତୁ ଆଜହୁଁ

ହୋଇଲୁ । ୧୦୦

ଏଥୁ ଜନେକ ଯେ ବସଇ ଚୋଷହୋଇ
ଭକ୍ଷବନ୍ଧୁ ଲୋକେ ଯଉତୁକ ଦେଇ ।
କନ୍ୟାର ମାତା ଭୟେଣୀ ଖୁଡ଼ୀ ଆଇ
ବନ୍ଦାଇ ଯଉତୁକ ଦିଅନ୍ତି ମୁଖବାହିଁ ।
ଅହ୍ୟନାରୀ ମିଳି ଗଣ୍ଡିଲେ ବନ୍ଦାପନା ଶାଢ଼ୀ
ହସ୍ତ ବନ୍ଧଣି କୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ପେଡ଼ି ।
ଅଗ୍ନିସ୍ଥାପନ ଯେ କରନ୍ତି ବିଦୁଜନ
ଭକ୍ଷ ହୋମେଣ ପୂଜନ୍ତି ହୁତାଶନ ।
ଭ୍ରଥା ହୋମ ବୋଲି ଅଟନ୍ତି ଯେ ପୁଣି
ରାଷ୍ଟ୍ରର ହୋମ ଯେ ଆଚରନ୍ତି ଆଣି । ୧୦
ଲଜା ହୋମକଲେ ତଥୁର ଉପରେ
ଦୃତରେ ଚୋଷ ହୋଇଲେ

ଅଗ୍ନିବଶ୍ୟାନରେ ।

ହୋମର ଧୂମ ଉର୍ଧ୍ୱ ଧାବଂ ଯାଇ

ସାତହାର ମୁଖ ସନିଧେ ଯାଇପାଇ ।
 ପୁଟିଲା ପଦ୍ମରେ ଯେହ୍ନେ ଭ୍ରମର ଆଶକତ
 ମଧୁର ଲୁଚୁଧେ ହୋଇଣ ପ୍ରମତ ।
 ହୋମ ପୂର୍ବେଣ ଦଖିଣା ବିଧି ସାରି
 ଆଶିଷ ଦିଅନ୍ତି ସେ ସକଳ ଚପଟାରୀ ।
 ଆଦିତ୍ୟ ଦୋହିତା ପଡ଼ନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ
 ପୂର୍ବର ଗିଆଣ ଅଛଇ ଯେହ୍ନେ ପାଠ । ୨୦
 ଅହ୍ୟ ଯୁବତୀୟେ ଆସନ୍ତି ବନ୍ଦା
 ଏକକୁ ଆରେକ ଯେ ଆଗସରି ଧାଉଁ ।
 ଚଉଷଠି କାଣ୍ଡି ବିଭାର ମନ୍ତ୍ରବେଦ
 ବଶିଷ୍ଠ ସୁମରଣା କଲେ ପଦେ ପଦ ।
 ସେହି ବେଦୀରେ ଯେ ଭ୍ରମକୁ ବିଭାକରି
 ମାଲୁଣୀ ନାମେ କୁଶଧି କୁମାରୀ ।
 ଜନେକ କନ୍ୟାକୁ ସମର୍ପଣ କଲା
 ଅନେକ ବିଧିମତେ ଯଉଡ଼ୁକ ଦେଲା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭା ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ
 ବରବେଶ ହୋଇ ବସିଲେ
 ବେଦୀପରେ । ୩୦
 ସାତାର କନିଷ୍ଠ ଉର୍ମିଳା ନାମେ ବାଳୀ
 ଜନେକ ରାଜାର ସେ ଅଟଇ ଦୁଲାଳୀ ।
 ତାହାକଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇଲାକ ବିଭା
 ଚନ୍ଦ୍ର ରୋହୋଣୀ ଜାଣି ଦିଶିଲାକ ଶୋଭା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ କନିଷ୍ଠ ନାମ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
 ଦଶରଥ ରାଜାର ସେ କୋଡ଼ର ନନ୍ଦନ ।
 ଜନେକର କୋଳେ ଅଛି ଭାଇର ତନଇ
 ଦଶରଥର କୋଳେ ଅଛି ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଭାଇ ।
 ସୁକ୍ରତା ନାମ ଯେ ଅଟଇ ତାହାର
 ରୂପେ ଦୁଲାଭତ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର । ୪୦
 କୁଶଧି ଝିଅ ମାଲୁଣୀ ତହୁଁ ସାନ
 ତାହାକଇ ବିଭା ହୋଇଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ଚାରିବରଙ୍କର ପାଶେ ଚାରିକନ୍ୟା
 ନାହିଁ ଦୁଲାଭତ ଆନ ଯେ ପ୍ରତିମା ।
 ଅହ୍ୟ ନାରୀମାନେ ବନ୍ଦାପତି ଆସି
 ବର କନ୍ୟାୟେ ଜନେକ ମନ୍ଦିରେ
 ଯାଇବସି ।

ସାତାର ପଛେ ଆସନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ
 ଗତିକି ଗୋଡ଼ାଇଅଛି କିବା କାମ ।
 ଜନକ ଅନ୍ତପୁରେ ଯାଇ ସର୍ବେ ମିଳି
 ଆସିଣ ବେଢ଼ିଲେ ସକଳ ଯେ
 ବାଳୀ । ୫୦
 ନେତ ତୁଳିରେ ବସନ୍ତି ବରକନ୍ୟା
 କୁଅ ଖେଳନ୍ତି ବିବିଧ ରଞ୍ଜନା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଉଡ଼ି କୁଡ଼ାବନ୍ତି ନେଇ
 ବାଳୀୟେ ବାନ୍ଧନ୍ତି ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଇଁ ।
 ଦୁଇବାଳୀ ମିଶାଇ ସାତାର ହସ୍ତେ ଦେଲେ
 ଖେଳ ହାର ଜିତାକୁ ପରିଜା ପୁଣି କଲେ ।
 କନ୍ୟାଙ୍କର ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ତହିଁ ଆଉଁ
 ଶ୍ରୀରାମର ପତିହୁଁ ଅନ୍ୟ ଆମର ନାହିଁ ।
 ବର ପାଶ ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
 ସାତା ଘେନି ଆମ୍ଭେ ନେବୁ ଦିନ ନିଷ୍ଠେ
 ଜାଣ । ୬୦
 ଆନ ଯୁବତୀ ନୋହିବୁ ଆମ୍ଭେ ବିଭା
 ପରନାରୀ ନ ହରିବୁ ପାଳିଲୁ ଆମ୍ଭେ ଏହା ।
 ଦୁଇକୁଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ସକମତ
 କଉଡ଼ି ପାଡ଼ଇ ଦେବୀ ଜନେକ ଦୋହିତ ।
 ସାତାର ପାଳି ପଡ଼ିଲାକ ଯହୁଁ
 ନାରୀମାନେ ହୁଲହୁଲି ଦେଲେ ତହୁଁ ।
 ଆମ୍ଭେ ଜିଣିଲୁ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି
 କନ୍ୟାଲୋକେ
 ପୁଣି ବିଚାର କରନ୍ତି ତହିଁ ଥୋକେ ।
 ଆବରବେଳେ ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ପାତୁ ପାଳି
 ତେବେ ସେ ମଣିମାନ ଆମ୍ଭେ
 ସରିକରି । ୭୦
 ଏକାବେଳେକେ ଯେ ନ ବୁଝିଲୁ ସହି
 ସମସ୍ତେ ବୋଇଲେ ରୁଚଇ ଏବିଧି ।
 ସାତାର କରୁ ଯେ କଉଡ଼ି ଘେନିଗଲେ
 ନାଗରୀ ନାରୀ ନେଇ ଶ୍ରୀରାମ କରେ
 ଦେଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସହିଣ ପାଡ଼ିଲେକ ପାଳୀ
 ପୁଣିହିଁ ଜିଣିଲା ଯେ ଜନେକର ବାଳୀ ।

କନ୍ୟାଙ୍କ ଲୋକେ ହୁଲହୁଲି ଦିଅନ୍ତି
 କୋପଭର ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ।
 ଏବେ ଯେ ହାରଇ ସେ ତାହାର ସେବକ
 ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଥୁବ ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବଲୋକ । ୮୦
 ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ସତୋଷ ହୁଅନ୍ତି
 ଶ୍ରୀରାମ କଉଡ଼ି ତୋଳିଣ ଅଛନ୍ତି ।
 କନ୍ୟାଙ୍କ ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଛାଡ଼
 ଏଥର ହୋଇବ ଆମ୍ଭର ଯେ ପାତୁ ।
 ସାତା ପକାଇବ ଆମ୍ଭେ ସର୍ବେ ଜାଣି
 ତୁମ୍ଭେ କଉଡ଼ି କିମ୍ପା ଅଛ ଆଣି ।
 ହସିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କଉଡ଼ି ଛାଡ଼ିଦେଲେ
 ଯୁବତୀମାନେ ନେଇ ଜାନକା ହସ୍ତେ
 ଦେଲେ ।
 ପାଳି ବାଳୀଧରି ଝମକାଇ ସୁତା
 ଅଳପ ହସିଣ ସେ ହୋଇଣ ତୋଷ
 ମତି । ୯୦
 ପକାନ୍ତେ ହେଁ ପଡ଼ିଲା ପୁଣି ସାତା ପାଳି
 ଜଗତଜିତାକୁ ଜିଣିଲା ଜନେକଦୁଲାଳୀ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କୁଅର ବିଧିସାରି
 ବନ୍ଦା ଆସନ୍ତି ଜନେକ ନଗ୍ନନାରୀ ।
 ଦୁର୍ବା ଅକ୍ଷତ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଶିରେଦ୍ୟନ୍ତି
 ପରିହାସ ଲୋକେ ନାସିକା ଉଛୁଡ଼ନ୍ତି ।
 ଗହଳେ ହୁଲହୁଲି ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ବିଜୟେ ଜନେକ ମନ୍ଦିର ।
 ବନ୍ଦାପନା ବିଧି ସରିଲାକ ଯହୁଁ
 ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ ପୁଣି ଠାବ କଲେ ତହୁଁ । ୧୦୦
 ଏକର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଥାଳି ଆଣି ଦେଲେ
 ବରକନ୍ୟା ଏଥୁ ଭୁଞ୍ଜିସି ବୋଇଲେ ।
 ଗଡ଼ଝରିରେ ଦିଅନ୍ତି ପାଣି ତୋଳି
 ଅନେକ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ତହିଁମିଳି ।
 ଜନେକର ଘରଣୀ ପରଷଇ ଅନ୍ନ
 ବାଣମୁଖି ଅନ୍ନ ମୁରୁତାର ବର୍ଷ ।
 ଲବଣ ଗୁଣ୍ଡି ଯେ ବସିଲା ଘିଅ ଦେଲା
 ଜମିଇ ଦେଇ ଅଦାରସ ସମର୍ପିଲା ।
 ମୁଗ ପଇତି ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତିଜାଣି

ଆନନ୍ଦ ତିରେ ତାହା ଭୁଞ୍ଜି

ରାପପାଣି । ୧୦

ସାତଥା କର ଯେ ଅନୁକୁ ବଢ଼ାଇଲା
ରତ୍ନଚୂଡ଼ିରେ ଶ୍ରୀରାମ ଛାୟା ଯେ ଦିଶିଲା ।
ପାତ ବସନ ଯେ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ହାର
ଶିଖାକଣ୍ଠ ପ୍ରାୟେ ବିରାଜିଲା ଶ୍ୟାମାର ।
ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ନ କାଡ଼ଇ ହସ୍ତ
ଏହି ସେ ମୋହୋର ଯେ ଅଟଇ

ପ୍ରାଣନାଥ ।

ଅନେକ ତପେଣ ପାଇଲି ଏହୁ ବର
ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ତୁମେ ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ।
ଏତେ ବିଚାରି ଦେବୀ ନିରୋପଇ ପୁଣି ପୁଣି
ଦେଖି ବିଚାରନ୍ତି ସକଳ ତରୁଣୀ । ୨୦
କେ ବୋଲଇ କିମ୍ବା ଗୋ ନ ଭୁଞ୍ଜଇ ସ୍ୟତା
କୋ ବୋଲଇ ଆଗ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ବୋଲି
ପତି ।

ଉଚିଷ୍ଟ ବୋଲି ଅବା ନ କଲେ ଆହାର
ବିଭାର କାଳେ ମାଗୋ ଏସନେକ
ବେତାର ।

କେ ବୋଲଇ ଅବା ଆମକୁ ଲାଜକଲା
ବହୁତ ଲୋକ ଦେଖି ଅନୁ ନ ଭୁଞ୍ଜିଲା ।
ଚାଲ ଏହାକ ଆଗୁ ଆମେ ଉଠିଯିବା
ଦିନକ ଉପାସୀଏ ଯାଇ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ନ
ଥବା ।

ବିଚାରି ବୋଲନ୍ତି ସେ ଥୋକୀଏ ଶ୍ରୀରାଜନ
ଆମେ ଜାଣିଲୁନି ସାତଥାର ମନ । ୩୦
ଅନୁ ଭୁଞ୍ଜିତ ସେ ବଢ଼ାଇଲା ହସ୍ତ
ରତ୍ନ ବାହିରେ ଯେ ଦିଶିଲେ ପ୍ରାଣନାଥ ।
ସ୍ବାମୀର ବଦନ ଦେଖିଣ ସୁନ୍ଦରୀ
ଅନୁ ନ ଭୁଞ୍ଜି ସେ ଅଛି ଲାୟେ କରି ।
ହସ୍ତ କାଢ଼ିଦେଲେ ନ ଦିଶିବେ ନାହା
ତେଣୁକରି ଦେବୀ ନ ଚାଲଇ ବାହା ।
ଯହୁଁ ଗୁପ୍ତ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଲା
ଏକାନ୍ତର କଥା ସେ ଜଗତ ଜାଣିଲା ।
ତେଣୁକରି ବେଗେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ସାତଥା ଭାତ

ବିବିଧ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ସୁସ୍ବାଦୁ ପଦାର୍ଥ । ୪୦

ଝଡ଼ାବଡ଼ା ତିଉଣ ଛତ୍ରରସ ବିଧି
ନଳବିଧି ରାନ୍ଧଣା ହୋଇଛି ପ୍ରସିଧି ।
ଘୃତରେ ପକ୍ କରୁତିକ୍ତ ଆମ୍ବିଳ
ଦୁଧ ଖଣ୍ଡ ଗୋଟିକା ପରଷନ୍ତି ଅମୂଲ୍ୟ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଭୁଞ୍ଜିଣ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି
ଦୁଧ ଲତୁ ଛେନାନାଡ଼ି ମନୋହର ଶ୍ରୀରାମ
ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।

ଖିରି ଖିରିସା ଆଣି ପରଷନ୍ତି ଅପାର
ସର ପାପୁଡ଼ି ଛେନା ପିଠା ଶାକର ।
ବଡ଼ା କାକରା ନାନାବର୍ଣ୍ଣ ପୁଲି
ରସକୋରା ଖଣ୍ଡଖଜା ଯେ ସୁଆଳି । ୫୦
ତାଳିମ୍ବ ଆମ୍ବ ପାତଲା ପନସ
ପୁଟି କାକୁଡ଼ି ନାନା ଫଳରସ ।
ପଇଡ଼ ସଙ୍ଗତରେ ନବାତ ଗୋଳିଦେଇ
ମରିତ କର୍ପୁର ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ମିଶାଇ ।
ଗଙ୍ଗାବାସ ପାଣି ସଙ୍ଗତେ ତାହାଦେଲେ
ଅମୃତ ପାଣି କଦଳୀ ନେଇ ପରଷିଲେ ।
ମୁଣୋହି ସାରିଣ ସତୋଷ ବର ଚାରି

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଆନ୍ଧୋବନ ସାରି ।
ଶ୍ରୀମୁଖ ପୋଛିଣ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଗୁଆପାନ
ଶୟନ ମନ୍ଦିର ମଣ୍ଡି ନାରାମାନ । ୬୦
ଗଜଦନ୍ତ ପଲ୍ୟକେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିତୁଳି
ରତ୍ନମୟେ କମ୍ପ ଛତ୍ରବେଷ ଅଙ୍ଗଡ଼ାଳି ।
ତହିଁର ଉପରେ ପାଟତୁଳା ପଡ଼ି
ଉପରେ ବିଆଇଲେ ଶୁକଳ ପାଞ୍ଜୋଡ଼ି ।
ନେତର ମୁତୁଳି ମୁତୁଳା ଆନ ରୂପ
ପାଶେ ଯୋଗାଇଲେ ଅଗ୍ର ଧୂଆଁ ଧୂପ ।
ଶେଯରେ ବିଛିଲେ ନେଇ ପାଖୁଡ଼ା ସେବତୀ
କର୍ପୁର ଧୂଳି ତହିଁ ଛିଆଡ଼ି ପକାନ୍ତି ।
ଉପରେ ଚାନ୍ଦୁଆ ଗରନ ପଟାନ୍ତର
ତାରାଗଣ ଘେନି ଉଦୟେ ଶଶଧର । ୭୦
ଠାବେ ଠାବେ ପଦ୍ମ ଅଛଇ ଉକୂଟି
ମାଣିକ୍ୟ ମୁକୁତା ମର୍କଟ ମଣି ଜଡ଼ି ।
ସରୁ ପତଳି ବାସ ଚଉକଟି ଟେରା

ଚାମର କୁସୁମରେ ଲୁଲେ ମୁକୁତାର ଝରା ।
ଦିବ୍ୟ ପଲ୍ୟକ ମଣ୍ଡିଲେ ଯହୁଁ ନାରୀ
ତହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ବିଜୟେ ଯାଇ କରି ।
ସାତଥାକୁ ବେଶ କରାବନ୍ତି ନାରୀ
ବହୁତ ତିଆରନ୍ତି ସେ ପୂର୍ବର କଥାପରି ।
ତୁଗୋ ଜାନେକୀ ଗୋ ଆମର ବୋଲକର
ଶ୍ରୀରାମ ତୋହୋର ଗୋ ଅଟନ୍ତି ଯେ
ବର । ୮୦

ତୁ ଆଜ ରଜନୀ ମନାଇଁ ମୁଁ ତାହାନ୍ତ
ଯେ କଥା ଦେବୀ ତୋତେ ଅଟଇ ଗୋ
ହିତ ।
ସେ ଯେବେ ମନେ ନ ଧରଇ ଗୋ ଆନ
ତେହ୍ନେ ସେବାକରି ହାରିବୁ ଗୋ ମନ ।
ପ୍ରଥମ କାଳେ ଯେବେ ସ୍ବାମୀଙ୍କି ସେବିପାରି
ଦେହ ଥିବା ଯାୟେ ସୁଖ ଭୋଗକରି ।
ପ୍ରଥମେ ସ୍ବାମୀଙ୍କି ଯେବେ ଉପୁକଇ ଗୋଷ
ସର୍ବଦା ସେ ନାରୀ ଗୋ ହୁଅନ୍ତି ବିରସ ।
ତୁ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ତୁ ଜାଣୁ ସର୍ବ
ଭେଦ । ୯୦

ଯେସନେକେ ଗୁରୁସ୍ଥ ନ ବହଇ ଖେଦ ।
ସେ ମନେ ଯେବେ କରିବେ ଯାହାଛା
ତୁହି ପୁରୋଇବୁ ଗୋ ତାହାକ ମନବାଞ୍ଛା ।
ସେ ତୋହୋର ସ୍ବାମୀ ତୁ ତାହାକରି ନାରୀ
ଯେକ ଦେହ ଯେହା କେ ବେଗଳ
କରିପାରି ।
ଯେତେବେଳେ କୁଶରକୁ ବାନ୍ଧିଲେ ଦ୍ବିଜବର
ସେତେବେଳୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ତୋ
ପ୍ରାଣର ଈଶ୍ବର ।
ତୁ ତାହାର ଦାସୀ ଅଟୁ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ
ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସାଦେ ତୁ ହୋଇବୁ ପରମ
ସୁଖୀ ।

ଯେ ନବଯଉବନ ବିଧିସିବେ ଗାମ
ତୁଲଲୋକେ ଆନ କେ ନୋହଇ ଗୋ
କ୍ଷମ । ୧୦୦
ଯେ ତୋହୋର ଅଧର ଚୁମ୍ବିବେ ଚନ୍ଦ୍ରନାଥ

ତେଣେ ସେ ତୋତେ ଗୋ ଅଟଇ
ପୁରୁଷାର୍ଥ ।
ଶ୍ରୀରାମ ହୃଦରେ ଯେବେ ତୋ ଯଉବନ
ଲାଗଇ
ତେବେ ସେ ଜାଣିମା ହୋ ତୋହୋର
ସୁହାଗଇ ।
ରଘୁନାଥର ସଙ୍ଗେ କରିବୁ ଯେବେ କେଳି
ତେବେ ସେ ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ମହି ସୁଳା ।
ତୁ କିଏ ନ ଜାଣୁ ତୋତେ ତିଆରିବୁ କିଏ
ସର୍ବ କୁଶଳ ତୁ ଚଞ୍ଚଳା ସ୍ବରୂପ ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ସକଳ ନାରୀଗଣ
ସାତୟାକୁ ନେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଶୟନ
ମନ୍ଦିରୋଣ । ୧୦
ଲାଜ ଲାଜ କରି ସେ ଚାଲଇ ଦେବୀ ଧୀରେ
ଆଗେ ଯୁବତୀୟେ କଢ଼ାଇ ଅଛଇ
ସଧୀରେ ।
କେ ବୋଲଇ ମାୟେ ଗୋ ନ ଧର ମନେ
ଆନ
ଆସ ଆସ ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବତୀ ମୋକ୍ଷପାନ ।
କଢ଼ାଇନେଇଁ କଲେ ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ
ଶେଯ୍ୟାରେ ବିଜେ କରିଅଛନ୍ତି ପାତବାସ ।
ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖି ପରମ ତୋଷ ମତି
ପଲ୍ୟକ ତଳେ ଉଠା ହୋଇଲା ଯାଇ
ସଦା ।
ଅନେକ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ତାହାକର ମେଳେ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ତିଆରିଣ କରନ୍ତି
କୁତୁହୋଜେ । ୨୦
ତୁମ୍ଭେ ରଘୁନାଥ ପୁରୁଷଙ୍କ ଉତ୍ତମ
ସାତ୍ୟା ଅଗାଧ ଯେହାର ଦୋଷ ନ
ଘେନ ।
ଜନେକ ରାଜାର ଅଳିଅଳ ଜେମା
ଦଶଦୋଷ ଅପ୍ରାଧ କରିବା ଯେହାର କ୍ଷମା ।
ଯେ ବାଳୁତ କୁମାରୀ ନ ଜାଣଇ କିଛି
ପାଳି ବଇତୋଗ କର ଯେ ମୁଗାକ୍ଷି ।
ସାଧୁଝିଅ ଗୋଟି ଯେ ଅଛ ବୟସ

ତୁମକୁ ସେବା ଯେ ଜାଣିମଟି କିଏ ।
ଅବୋଧ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ନୁହଇଁ ଛିଣ୍ଡାଳି
ତୁମ୍ଭର ସଙ୍ଗେ କିଏ କରିବ ଜମାଳି । ୩୦
ତୁମ୍ଭେ ମହତ ନ କରିବ ରୋଷ
ସତାବେ ଶ୍ରୀରାଜର ବହୁତ ମନେ ରୋଷ ।
ତୁମ୍ଭେତ ନାଗର ଆମ୍ଭେ କି ବୋଲିବୁ ଆଉ
ଯେସନେକେ ବାମା ମନେ ନ ଧରଇ
ଆଉ ।
ନିରାଶ ନ କର ତୁମ୍ଭେ କର ଭୋଗ
ବିଧାତା ଆଣି ଯେବେ କଲା ଏହେନେକ
ଯୋଗ ।
ତୁମ୍ଭର ଆୟେ ତୁମକୁ ସମର୍ପିଲୁ
ବଧାଇ ବୋଲିତ ଆନ ନ ମାରିଲୁ ।
ସାତୟାକୁ ପାଳିଲେ ସବୁହିଁ ଯେ ହେଲା
କେବଣ ନାଶେଗା ଯେତେ
କହିଗଲା । ୪୦
କେ ବୋଲଇ ସଖି ନିଦ ମୋତେ ମାଡ଼ଇ
ବେହାର ଝରଡ଼େ ଗୋ ଅଳସ ନ ଛାଡ଼ଇ ।
ହାଇ ଘନ ଘନ ଶୋଇବି ମୁହିଁ ଯାଇ
ଅନିଦ୍ରା ହୋଇଲା ଗୋ ନ ପାରଇ ମୁହିଁ
ରହି ।
ଯେତେ ବୋଲି ବାଳାୟେ ଜାଳ ଦେଇଗଲା
ସଙ୍ଗେ ସଖିଯେକ ହସ୍ତ ଧରିନେଲା ।
ଆରେକ ଯୁବତୀ ଯେ ବୋଇଲା କ୍ଷଣେ
ରହ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ପ୍ରବୋଧୁ କଥାଯେକ କହ ।
କେ ବୋଲଇ ଆମ୍ଭେ କହିଲେ କିଏ ହୋଇ
ଯେ ଯାହାର ଆୟେ ସେହି ସେ
ରଖଇ । ୫୦
ତିଆରିବା କଥା ପାଲଇ କେତେକାଳ
ତୁମ୍ଭେ କିଛି ଯେହା ଗୋ ମନରେ ନ ଭାଳ ।
ଆସ ଆସ ଯିବା ବୋଲିଣ ଠରାଠରି
ଯେକକୁ ଆରେକ ହୋଇଣ ଧରାଧରି ।
ଧାଡ଼ିକାରେ ହୋଇଁଣ ସର୍ବ ନାରୀ ଗଲେ
ବାହାର କିଲଣି କରି କବାଟ କିଲେ ।

ସଖୀଗଣ ଗଲେ ଯହୁଁ ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ି
ସାତ୍ୟା ପଣତ ରାମ ଧଇଲେ ଉଛୁଡ଼ି ।
କୋଳ କରିନେଇ ବସାଇଲେ ଶେଯେ
ବଧୂକ ଓଷ୍ଠ ଗୋଟି ଧଇଲେ
ଶ୍ରୀଭୁଜେ । ୬୦
ଚାଟୁ ବଚନ କଥା କହିଲେ ବହୁତ
କିମ୍ପାଇଁ ବିସ୍ମୟେ ତୁ ଧରୁଅଛୁ ଚିତ୍ତ ।
ମୁହିଁ ତୋହୋର ଦେହ ତୁ ମୋହୋର ପ୍ରାଣ
ଯେ କଥା ନିଶ୍ଚୟେ ତୁ ତଥ୍ୟ କରି ଜାଣ ।
ତୁ ମୋହୋର ସଖୀ ମୁଁ ତୋହୋର ସଙ୍ଗାତ
ନ କର ଶୋଚନା ଗୋ ମୋହୋର
ପଞ୍ଚଭୂତ ।
ତୁ ରାଜକୁମାରୀ ମୁହିଁ ରାଜପୁତ୍ର
ବିମନ ମୋରେ ଗୋ ନ ଧର ସଙ୍ଗାତ ।
ତୋହୋର ମୋହୋର ହୋଇଲାକ ଯୋଗ
ଯେ ନବ ଯଉବନ କରିବି ମୁହିଁ ତୋର
ଭୋଗ । ୭୦
ତୁହି ବାଳୁତ ମୁହିଁ ଯେ ବୟସରେ ସାନ
ତୁହିରେ ସୁନ୍ଦରୀ ମୋତେ ନ ଧର ମନେ
ଆନ ।
ମୁହିଁ ତୋତେ ବଶ ହୋଇବିରେ ସହା
ଯେକାନ୍ତ କଥା ହାବେ ତୋତେ ସେ
କହଇ ।
ଯେ ତୋହୋର ମୁଖ ପୁଟିଲା କମଳ
ମୁହିଁ ଯେଥକୁ ସଖି ଅଟଇ ଭ୍ରମର ।
ଆସ ଆସ ସଖିରେ ଆଲିଙ୍ଗନ କର
ଭୁଜେ ଭୁଜ ଭିଡ଼ି ଲଗାଅସି ଉର ।
ଅଧରେ ଅଧର ପାନ ଦିଅରେ ପ୍ରାଣସଖି
ତୁହି ଶାଳୀଅନୁ ମୁଁ ଉପବାସୀ । ୮୦
ଭୋଗକଲେ ତୋତେ ହୋଇବ ପ୍ରାଣ ଥର
ମୁହିଁ ତାତେକ ତୁ ଆକାଶର ନୀର ।
ପୃଥ୍ବୀ କଳ ମୁଁ ନ କରଇ ଗ୍ରାସ
ସର୍ବଦା ସଖି ତୋତେ ଅଟଇ ମୋହୋର
ଆଶ ।
ତୁ କାଳ ଗରଇ ମୁଁ ଅଟଇ ସଦାଶିବ

ତୋହୋର ମୋହୋର ସେ ଅଟଇ ସଦଭାବ ।	ତେତେବେଳେ ଦୟା ଛାଡ଼ିବ ପ୍ରାଣନାଥ । ସପତଣୀ ମୋତେ ବୋଲିବେ ମନ୍ଦବାଣୀ	ପଦ୍ମାବ୍ରହ୍ମ ନିମନ୍ତକୁ ହୋଇଥିବି ବାମା । ୪୦ ଆନ ଶ୍ରୀରା ଘେନି ନ କରିବି ରତ
ତୁହି ବେଦ ପୋଥି ମୁହିଁ ଅଟଇ ବେଦପାଣି ଆନକି ତୋହୋର ଗୁଣଗ୍ରାମ ଜାଣି ।	ତୁମ୍ଭେହେଁ କୋପ ଯେ କରିବ ତାହା ଶୁଣି । ଯେକାଳ କଥା ତୁମ୍ଭେ ଛାଡ଼ିବ ପ୍ରାଣନାଥ	ଯେ ମୋହୋର ସଖୀରେ ଅଲଘିତ ବ୍ରତ । ସତ୍ୟ କରୁଅଛି ମୁଁ ଯେ କୁଳଦୀପ ଛୁଇଁ
ମୁହିଁ ସୁରପତି ତୁ ଅଟୁ ସୁଧାରସ ଆନକି ଭାର୍ଜନ ତୋତେ କରିପାରେ ଗ୍ରାସ । ୯୦	କେଷ୍ଟ ଭାରିଜା ହୋଇଁ ମୁଁ ହୋଇବି ଅନାସ୍ତ ।	ତୁ ଅବା ମୋତେ ଛାଡ଼ୁ ଗୋ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହଁ ।
ମୁହିଁ ଅଗସ୍ତି ତୁ ସପତ ସାଗର ତୁହିଁ କୁମୁଦ ମୁଁ ଯେ ଅଟଇ ନିଶାକର ।	ମାୟା ସଂସାର ଯେ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଆନ ଥୋକାୟେକ ସମୟେ ମୋର ଯିବ ଯଉବନ । ୨୦	ଶ୍ରୀରା ଚଞ୍ଚଳା ଚିର ଯେ ଅଥିର ମନ ପ୍ରକୃତି ଥିର ନୁହଇଁ ତାହାକର ।
ତୋତେ ଦେଖିଲେ ମୋହୋର ଆନନ୍ଦ ହୋୟେ ପ୍ରାଣ	ଯୁବା କନ୍ୟାନ୍ତ ଦେଖିଲେ କରିବ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରୀତି	ଭ୍ରଥା ଯଦ୍ୟପିରେ ଜାଣନ୍ତି କାମକଳା ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ପଣେ ହୋଇବ କୁଖଳା ।
ତୁ ସଖୀ ପଦ୍ମ ମୁଁ ଛାୟାର ରମଣ । ମୁହିଁ କାମଦେବ ତୁହି ସେ ଅଟୁ ରତି ତୋହୋର ସ୍ବରୂପକୁ ମୁଁ ଅନରୂପେ ପତି ।	ମୋତେ ଅଭିମାନ ଦେବ ରଘୁପତି । ଯେବେ ଦିନାକେତେ ହୋଇବି ସଉଭାଗୀ ଯେହି ଦେହେ ପୁଣି ହୋଇବି ଅଭାଗୀ ।	ନିରିମଳ ବଂଶେ ଅଟଇ ଅବତାର ଯୁବା ବୟସ ଯେ ଅଟଇ ତାହାର । ୫୦
ଯେ ତୋହୋର ନୟନ ପଞ୍ଚଶର ଜାଣି ଯେଣେ ସଖି ମୋହୋର ହୃଦୟ ଅଛୁ ହାଣି ।	ଲୋକେଣ ଲାଜ କଥା ସ୍ବାମୀ ଆପଣାକୁଁ ବ୍ୟଥା	ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ଦାନୀ ଧନେଶ ଗରିଷ୍ଠ ଅସକ୍ଷ ସମ୍ପଦ ଯେହୁ କୁଳଗୋତ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
ହସି କଥା କହି ରଖୁ କିନା ପ୍ରାଣ ତୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୁଁ ଯେ ଅଟଇ ନାରାୟଣ । ୧୦୦	ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଦେଲା ମଥା ।	ଶ୍ରୀରାଜ ଶୁକ୍ତାରେ ପାରଇ ତୋଷକରି ପ୍ରାଣରୁ ଅଧିକକରି ଘେନିଥାନ୍ତି ନାରୀ ।
ଅସୁର ନିବାରିବି ଦେବକ ହିତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜାତ ହୋଇଲୁ ତୋ ମିତେ ।	ଅନ ଅନ ନୟନ କରିଣ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଭୋ ପ୍ରାଣନାଥ ମୋତେ ସଦୟା ଭାବ ରଖି ।	ଯେସନେକଂ ଭୂଥାକୁଁ ତେଜନ୍ତି ଯୁବତୀ ଅନ୍ୟ ପୁରୁଷେ ସେ ଯେ କରଇ ମେଳମତି ।
ମୁହିଁ ଦଶରଥ ଘରେ ଅବତରି ତୁ ସଖୀ ହୋଇଲୁ ଜନେକ କୁମାରୀ ।	ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରାଣର ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଅଧିକାରୀ	ତେଣୁକରି ତୋତେ ତିଆରଇ ଭୋ ସହି ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ବଜଦେହୀ ।
ସ୍ବାମୀର ମୁଖରୁ ଏସନ ବଚନ ଶୁଣି ଗତ ଜନ୍ମ ସୁମରିଲେ ନୟନ ହରିଣୀ ।	ଶୁଣିଣ ସ୍ୟତାକି ରାମ ପ୍ରବୋଧନା କରି । ୩୦	ଭୋ ନାଥ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ମୋହୋର ପ୍ରାଣପତି ତୋ ତହୁଁ ଆନେ ଯେ ମୋହୋର ନ ବଲଇ ମତି । ୬୦
ଶ୍ରୀରାମ ପାଦପଦ୍ମେ ଜଳାକ ନମସ୍କାର ପୁଣି ପୁଣି ବିନୋଇ ନମଇଁ ଶତେବାର ।	ତୁ ଯାହା କହିଲୁ ଯେ ଅଟଇ ତଥ୍ୟ ବାଣୀ ମୋହୋର ଦେହେଁ ତୋତେ ନ କରିବି ସପତଣୀ ।	ଯଦ୍ୟପି ମୋତେ ଯେବେ ବଳେ ନେବ ଆନ ସେହିଦିନୁଁ ସ୍ବାମୀ ମୁଁ ତେଜିବଇଁ ଅନ୍ନ ।
ତୁମ୍ଭେ ମୋର ସ୍ବାମୀ ଅଟ ପ୍ରାଣନାଥ ସଦୟା କରି ମୋତେ ହୋଇଲ ଯେ ବେହା । ୧୦	ନୋହିବି ଅନ୍ୟ ବିଭା ନ ଛୁଇଁମି ଅନ୍ୟ ନାରୀ	ନ ଖାଇବି ପାଣି ନ କହିବି କଥା ନ ରହିବି କାର ସଂଗେ ନ ଟେକିବି ମଥା ।
ଯେତେକାଳ ଥିବ ତୁମ୍ଭେ ନୋହିବ ଆନ ନାରୀ	ଆଜୁ ମାତୃସମ ମୋର ଅଟଇ ପରନାରୀ । ତୋତହୁଁ ରମଣୀ ମୁଁ ନ କରିବି ଆନ ଆଉ ଯୁବତାକି ମୁଁ ନ ଧରିବି ମନ ।	ବେଶ ବେସନ ଯେ ଛାଡ଼ିବି ପୁଣି ଭୋଗ ପୁଣି ସେତେବେଳେ ହୋଇବି ତୋର ଭୋଗ ।
ତେତେକାଳ ମୋତେ ଥିବ ଦୟାକରି । କୋଟି ଯେ ଯୁବତାର ଧରିବ ତୁମ୍ଭେ ହାଥ	ମୋହୋର ଆଗେ ଯେବେ ହରାଇବୁ ପ୍ରାଣ ତଥାପି ଅବା ନ କରିବି ସ୍ତ୍ରୀ ଯେ ରମଣ । ତୋହୋର ନାମ ଦେଇଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମା	ତେତେବେଳେ ସ୍ବାହାନ ଭୋଜନ କରିବି ଯେ ତୋହୋର ଚରଣେ ସେବା କରିଥିବି । ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ କୁଳଦୀପ ଅଛି

ଯେତେ ବୋଲି ଅଗ୍ନି ଛୁଟିଲା ମୁଗାଣି । ୭୦
 ସାତ୍ୟାମର ବଚନକୁ ଶ୍ରୀରାମହିଁ ପ୍ରତେ ଗଲେ
 ରାମ ବଚନକୁ ସାତ୍ୟାହିଁ ପ୍ରତେ ଗଲେ ।
 ଯହୁଁ ପତି ପତ୍ନୀ ହୋଇଲେ ଏକ ମନ
 ଗଜଦନ୍ତ ପଲ୍ୟକେ କରନ୍ତି ଶୟନ ।
 ସାତ୍ୟା ଶୋଇଲା ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
 ପିଠି ଦେଇ
 ତାହାଙ୍କର ପଛେ ଯେ ଶୋଇଲେ
 ରଘୁସାଜଂ ।
 ରାମହିଁ ସାତ୍ୟାକୁ ଯେ ଶୋଇଲେ ପଛକରି
 ନିଦେ ଅଚେତନ ଯେ ଜନେକ କୁମାରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚାହିଁଣ ଅଛନ୍ତି ତୁନି ହୋଇ
 ନିଦ୍ରା ବୋଲି ତାହାର ଅଳସହିଁ
 ନାହିଁ । ୮୦
 ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାରୁପ ହୃଦୟରେ ଧରି
 କଡ଼ ଲେଉଟାଇ ଲୋଡ଼ନ୍ତି କୋଳକରି ।
 ପୁଣିହିଁ ସକୋଟେ କରନ୍ତି ଲାଜ ଲାଜ
 ସାତ୍ୟାଙ୍କର ହୃଦେ ଦେଲେ ନେଇ ଭୁଜ ।
 ଥୋକାୟେକେ ବେଳେ ବିଭୋଳେ ଭୋଳ
 ହୋଇ
 ସଖୀ ସଖୀ ବୋଲି କଡ଼ ଲେଉଟାଇଁ ।
 ଅତି ଗାଢ଼େ ରାମ ଭିଡ଼ନ୍ତି କୋଳକରି
 ନିଦ୍ରାଭଗ୍ନ ହୋଇଲା ଜନେକ କୁମାରୀ ।
 ଲଜ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋଳ କଲା
 ମୁଖେ ମୁଖ ଲଗାଇ ହିଆକୁ ହିଆ
 ଦେଲା । ୯୦
 ଯହୁଁ ଜାନେକାର ଭାଜିଲା ସଙ୍କୁଟ
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀକରେ ଧଇଲେ ତାଙ୍କ କୁଟ ।
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ ଅଧର ପାନ କଲେ
 ଚରଣେ ଚରଣ ଲଗାଇ ଛନ୍ଦିଲେ ।
 ଯହୁଁ ବେନିଜନେ ଯେକମନ ହୋନ୍ତି
 ବିବିଧ ବିନୋଦେ କରନ୍ତି ପୀରତି ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ହୋଇ ଶେଷ
 ଦେବତାଙ୍କ ଆଲେ ଶୁଭିଲା ଶଙ୍ଖ ଘୋଷ ।
 ବେଶୁ ବାଣୀ ବାଦ୍ୟ ଯେ ତାଳ କଂସାଳ
 ଗୀତ ଗାନ୍ତି

ଭୋଲ ଦମା ଚମକ ନିଶାଣ
 ବାଜନ୍ତି । ୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ବିଷାଦ ମନେ ହୋଇ
 ଆଜର ରଜନୀ ତ ଅଳପରେ ସରଇ ।
 ସଧ ନ ସରିଲା ନୋହିଲା କିଛି କଥା
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ମହାରଥା ।
 ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଉଠିଲେ ତଡ଼ତି
 ଦମାକୁ ଦିଅ ଆଶ୍ୟାଁ ଦେଲା ମହାପତି ।
 ସନ୍ଧ୍ୟ ସଜକର ବୋଲିଣ ବୋଇଲା
 ଆଗହୋଇ ଆପଣେ ଷଟକର୍ମ ସାରିଲା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଓ ଶ୍ରୀରାମ
 ଚମକ ଶୁଣିଣ ସାରନ୍ତି ନିତ୍ୟକର୍ମ ।
 ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଉଠନ୍ତି ଭ୍ରାଥ ଚାରି
 ଯେ ବିଧି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ ଯେ
 ଯାହାରି ।
 ଆୟେ ଅଳଙ୍କାର ଦିବ୍ୟ ବେଶହୋଇ
 ସାତ୍ୟାଙ୍କର ସନିଧ୍ୟେ ମିଳିଗଲେ ଯାଜଂ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଜନେକ ମହାରଷି
 ଦଶରଥ ପାଶେ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
 ସମୋଧ ଯୋଗାଡ଼ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଂକାର
 ରଥ ଗଜ ହସ୍ତ ଅନେକ ସମ୍ଭାର ।
 ଶ୍ରୀରାମର ପିତାଙ୍କୁ ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧ ଦେଇ
 ବୋଲଇ ଜନକ ଯେ କୃତକୃତ
 ହୋଇ । ୨୦
 ତୁ ଯେ ଦଶରଥ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ରାଜା
 ସକଳ ନୃପତି ତୋତେ କରନ୍ତି ପାଦପୂଜା ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ପ୍ରଶଂସା ଯେ କରନ୍ତି ସୁରନର
 ଯେ ତୋହୋର କୋଳେ ଉପୁଜିଲେ ଚାରି
 ଯେ କୁମର ।
 ଧାର୍ମିକ ପବିତ୍ର ଅତି ଯେ ଶୁରବନ୍ତ
 ଶ୍ରୀରାମ ତୋହୋର ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ।
 ତାହାଙ୍କ ମହିମା ଯେ ତିନିଭୁବନେ ବିଖ୍ୟାତ
 ଶୁରବନ୍ତ ଶୁଣବନ୍ତ ଅଟଇ ପବିତ୍ର ।
 ଈଶ୍ୱର ଧନୁ ଯେ ବଳେ ଆମଞ୍ଚିଲା
 ଶତ୍ରୁର ଦର୍ପ ସେହିଦିନୁ ଗୁହ୍ମଗଲା । ୩୦
 ଧନୁ ଧରନ୍ତେଣ ପୁରିଲା ମୋର ବ୍ରତ

ରାମକୁ ବିଭାୟେ ଦେଲି ମୋହୋର
 ଦୋହିତ ।
 ଆବର ତିନିପୁତ୍ରକୁ ତିନି ଝିଅ ଦେଲି
 ତୋହୋର ତହିଁ ମୁଁ ସେ ସମର୍ପି
 ହୋଇଲି ।
 ତୁହୋ ମହାରାଜା ଗଙ୍ଗାର ମରୁତ
 ତୋତେ ଆଶ୍ରେକରି ମୁଁ ହୋଇଲି
 ବିଖ୍ୟାତ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଦୋହିତାଙ୍କର ଯେତେ
 ଅବିଗୁଣ
 ତୁ ତାହା ନ ଘେନିମୁ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣ ।
 ଯେ ତୋହୋର ପୁତ୍ରଙ୍କର ଅଟନ୍ତି ସେ
 ଦାସୀ
 ଭୋ ରାଜା ତାହାକୁ ଥୁବୁଡ଼ି ଆଶ୍ୱାସି । ୪୦
 ଯେ ମୋହୋର ଭଗତି ତୁ ଘେନ ନୃପବର
 ଦୋହିତାଙ୍କର ଦୋଷ କ୍ଷମାୟେକ କର ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଯାଇ ଧରଇ ଦୁଇହସ୍ତ
 ଆପଣେ କୋଳକଲେ ରାଜା ଦଶରଥ ।
 ଜନକ ଚରଣେ ପଡ଼ଇ ମହାପତି
 ବ୍ରହ୍ମାର ଚରଣୁ ତୁ ଅଟୁ ଉତପତି ।
 ତୋହୋର କଲ୍ୟାଣେ ସେ ପୁତ୍ର ବର୍ଷମାନ
 ସୁଖ ଭୋଗ ଧନଧାନ୍ୟ ଅଟଇ ସେ
 ଯେମାନ ।
 ଧର୍ମବନ୍ତ ଶୁରବନ୍ତ ହୋଇବେ ମହାବୀର
 ଯେ ତୋହୋର ପରମ ଦୟା ମୁନିବର । ୫୦
 ଦଶରଥ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ନୃପତି
 ଲୋମପାଦ ପାଶେ ଗଲା ଜନେକ
 ମହାପତି ।
 ଧନବସ୍ତ୍ର ଅଳଂକାର ବହୁତ ବିଧିକଲା
 ସମର୍ପି ହୋଇଣ ସେ ଅନେକ ବୋଇଲା ।
 କୟେକୟା ରାଜାର ତନୟେ ଯୋଧ୍ୟାକୁ
 ଯେ ବିଧିରେ ପୂଜାକଲା ସେ ତାହାକୁ ।
 ଦିବ୍ୟ ବସନରେ ଆଭରଣ କାୟେ
 ଦେଇଣ ମହାମୁନି ପ୍ରବୋଧନା କୟେ ।

ଷଡ଼ଅର୍ଥ୍ୟ ଦେଇ ବଞ୍ଚିଷକୁ ପୂଜାବିଧି କରି
ସମର୍ପି ହୋଇଛି ବୋଲି ବେନିକର

ଯୋଡ଼ି । ୭୦

ବିଭାର ବିଧାନ ରାଜା କଳାକ ଅକ୍ଷତ
ଜାବାଳି ବାମଦେବ ଆବର ସୁମତ ।
ଯେମାନଙ୍କୁ ଆବର ଗଉରୋବ କଲା
ଧନବନ୍ଧୁ ଦେଇ ପ୍ରବୋଧ କହିଲା ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁତ କଲା ପୂଜା
ଉପହାର ଦେଇ କୋଳ କଳାକ ରାଜା ।
ତୁ ସେ ମହାରଷି ଦୟା ମୋତେ କଲୁ
ଦଶରଥ ସଂଗେ ସମୁଧି ଭିଆଇଲୁ ।

ଯେ ସମ୍ପଦରେ ତୁ ଅବୃଦ୍ଧିକାରଣ
କରଣିକ ତୋଷ ହୋଇଲା ଯେହା

ଶୁଣି । ୭୦

ଆବର ଯେତେକ ଥିଲେ ବରଜାତି
ଅକ୍ଷତ ଦେଇଣ ତୋଷିଲେ ମହାଯତି ।
ରକ୍ଷିମାନନ୍ତ ସେ ବନ୍ଧୁତ ପୂଜାକଲା
ପରିବାରୀ ସେବକନ୍ତ ବଧାଳ ବିଧି ଦେଲା ।
ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁତି ସକଳହିଁ ଜନ
ତହୁଁ ଚକ୍ରିଗଲେ ଜନେକ ରାଜନ ।
ନିକ ମନ୍ଦିରେ ସେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ
ଆସିଣ ମିଳିଲେ ସକଳ ରାଣୀହଂସ ।

ସାତ୍ୟାକୁ ତିଆରିଣ କହନ୍ତି ବସାଳ
ତୁ ମୋହୋର କୁଳର ଉଦ୍ଧାରଣ ଆଇ । ୮୦
ପ୍ରାଣର ଧାରଣା ଅବୃଦ୍ଧି ଗୋ ମାୟେ
କିସ ବୋଲିଣ ମୁଁ ତିଆରିବି ତୋୟେ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ତୋତେ ବିଭାୟେଣ ଦେଲି
ଜନ୍ମାଦାନ ପଳ ଧରମ ଅରଜିଲି ।
ଯେତେ କାଳ ତୁଗୋ ଥିଲୁ ମୋହୋର କତି
ସେ ବେଳ କଥା ଯେବେ ନୁହେଁ ତି ଗୋ

ସ୍ୟତା ।

ଶଶୁର ଘରକଳ ଯିବୁ ଆଜହୁଁ ରେ ବାମା
ତହିଁରେ ତୁ ନ କରିବୁ ଯେଠାର ଗାରିମା ।
ଶାଶୁଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ତୁ ଆସନୁ ଉଠିବୁ
ନମସ୍କାର କରିଣ ଉଭା ହୋଇଥିବୁ । ୯୦

ବିଚଳିତ କଥା ଗୋ ନ କହିବୁ କିଛି
ଅକାରଣେ ହାସ୍ୟ ନ କରିବୁ ମୁଗାଖି ।
ସାବତ ଶାଶୁଙ୍କୁ ଗୋ ଥିବୁ ସେବାକରି
ଛାୟା ଦେଖିଲେ ଗୋ ଉଠିବୁ କରଯୋଡ଼ି ।
ଦାସୀକର ସଙ୍ଗେ ନେହିବୁ ମେଳମତି
ଅନୁରୂପେ ହୋଇଥିବୁ ପତିରେ ଭଗତି ।
ଗରିମା ପଣ ମାଗୋ ନ କରିବୁ ସ୍ୱାମୀ ପାଶ
ଯେସନେକ ସ୍ୱାମୀ କରନ୍ତି ବିଶ୍ୱାସ ।
ସେ କଥା ପରିମାଣି ଗୋ ଥିବୁ ସେବାକରି
ସଙ୍କୁଚ ତିରେ ସଲଜିତ ମନେ

ଧରି । ୧୦୦

ଯିସ ଆଜ୍ଞା ତୋତେ ଦେବ ଭରଥାରାଜ
ତାହାକର ବୋଲି ତୁ ଯେ ନ କରିବୁ

ନାହିଁ ।

ଅପୂର୍ବ କଥାଏ ତୁ ଗୋ ଦେଖିଲେ ନ ମାଗିବୁ
ରାତ୍ର ଦିବସ ତହିଁକି ବିନୟ ହୋଇଥିବୁ ।
ସ୍ୱାମୀର ଶରଧା ବେଳେଶହିଆୟେ
ତାହା ଯତ୍ନକରି ଗୋ ଭିଆଇ ଗୋ ମାୟେ ।
ଯେସନେକ କୋପ ନ କରନ୍ତି କାନ୍ତ
ତେସନେକ ସେବା କରିଥିବୁ ତାହାନ୍ତ ।
ପତିଭକ୍ତି କଲେ ଇହଲୋକ ଯଶ ପାଇ
ଅନ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗ ଭୁବନେ ବସଇ ହାଦେ

ଯାଇ । ୧୦

ମୁଁ କିସ ତିଆରିବି ନ ଜାଣୁ କିସ ପୁଣି
ଭ୍ରଥା ସେବା ମାଗୋ କର ଯେକ ମନ ।
ଚାରିଝିଅଙ୍କୁ ରାଜା ତିଆରିଲା ଯାଇଁ
ମଧୁର ବାଣୀ ପୂର୍ବ କଥାନ୍ତ ଦେଖାଇ ।
ସାତଯାର ଭୁଜ ଧରଇ ଜନେକ
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସମୋଧନା କଲାକ ଅନେକ ।
ତୁହି ସେ ଦଶରଥ ସୁତ ରଘୁନାଥ
ଇଶ୍ୱର ଧନୁବଳେ କଇ ହତାୟତ ।
ତେଣୁ ଯେ ମୋ ଦୋହିତାକୁ ବିଭା ଯେବେ

ଦେଲି

ବଡ଼ କୁଳ ବୋଲି ମୁଁ ସମର୍ପି

ହୋଇଲି । ୧୦

ଯେ ସାତ୍ୟା ବାଳୁତ ନ ଜାଣଇ ସେବା
ଯେହାର ଦୋଷ ଯେ ଅପ୍ରାଧ ମୋତେ
ଦେବା ।

ପୃଥ୍ବୀ ଜାତ ହୋଇଲା ଯେ ଯଜ୍ଞକାଳେ
ଯେତେକ ବରଷ ରାମ ବଢ଼ିଲା ମୋ
କୋଳେ ।

ପ୍ରାଣୁ ଅଧିକ କରି ପାଲିଲଙ୍ଘ ଯେହା
ପୂର୍ବର କର୍ମବଳେ ପାଇଲା ତୁମ୍ଭ ନାହା ।
ଯେହାକର ତୁମ୍ଭେ ଦୟା କରିଥିବ
ଅପ୍ରାଧ କଲେ ଯେ ଦୋଷ ମୋତେ

ଦେବ ।

ମୋହୋର ଘରେ ଯେହୁ ଦୁଇଣା ପଣେ ଥିଲା
ବାଳୁତ ରୂପେ ଯେତେ କାଳ

ବହିଗଲା । ୧୦୦

ଯେବେ ଯେ ତୁମ୍ଭର ହୋଇଲାକ ଦାସୀ
ଯେତେ ବୋଲି ଛୋଧ କରଇ ମହାରକ୍ଷି ।
ସାତଯାର ନୟନୁ ବହଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ
ଜନକ ରାଣୀ ଯେ କରଇ ହାହାକାର ।
ଯୁତ ଚକ୍ଷୁ ଦେଇ ପାଲିଲୁ ଗୋ ତୋତେ
ପରକରି ଦେଲୁ ସବୁରି ସନମତେ ।
ଆଜହୁଁ ଦଶଦିଗ ହୋଇଲାକ ଶୂନ୍ୟ
ତୋହୋର ମୁଖ ଚାହିଁଲାର କଲୁ ଯେବେ

ପୁନ୍ୟ ।

ତୋହୋର ମନ ଆମ୍ଭେ ରଞ୍ଜିଥିଲୁ ନିତି
ତୁ କେହ୍ନେ ପରମନ ରଞ୍ଜିବୁ ଗୋ
ସ୍ୟତା । ୪୦

ପୁରୁଷ ଅଭାଗା ଗୋ ଧରନ୍ତି ଅବିଗୁଣ
ମିଛହେଁ କୋପ ସେ କରନ୍ତି ଅକାରଣ ।
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ସେ ହସନ୍ତି ଦାଶରଥ
ଜନେକ ଦୋହିତା ନେଇଣ ସମର୍ପନ୍ତି ।
ଆବର ସେ ତିନି ଦୋହିତି ସମର୍ପିଲା
ତିନି ଦୋହିତାକୁ ବନ୍ଧୁତ ତିଆରିଲା ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଗଙ୍ଗାଶ୍ୟାଳ ହୁଅନ୍ତି
ଅହିଅ ନାରାମାନେ ବଦାଳ ଆସନ୍ତି ।
ସୁକାସନ ମଣିଆ ଦେଲେ ସଜକରି

ତହିଁ ବିଜେ ରାମ ସାତ୍ୟା ଭୁଜ ଧରି । ୫୦
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତିନି
 ସୁକାସନ ଚଢ଼ିଲେ ଯେ ଯାହା କନ୍ୟା
 ଘେନି ।

ଉପରେ ପାଟଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ନିରନ୍ତର
 ପଞ୍ଚ ଶବ୍ଦ ଯେ ବାଜଇ ନିରନ୍ତର
 ବାଗଦୂର ।

ରାଜ ଖେଳିଣ ଯେ ଯାନ୍ତି ବରତାରି
 ବେଢ଼ି ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ସାତଯାର ସଖି ଗୋଡ଼ାଜଣ ଛନ୍ତି
 ହାଟବାଟ ରାଜ ପରିମଳ ଯାନ୍ତି ।
 ଅକ୍ଷତ ଦେଇଣ ଯେ ବନ୍ଧାନ୍ତି ଘରେ ଘର
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ଦଶରଥ ନବର
 ଦ୍ଵାର । ୬୦

ଦୋଳାରୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ଭିତରକୁ ଗଲେ
 ନିଜ ମାତାକୁ ଦେଖି ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ଘରେ ପଶନ୍ତେ ଯେ ଶୁଭଇ ହୁଳହୁଳି
 ପ୍ରଳୟ କାଳ ଜାଣି ସାହେର ଉଛୁଳି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ
 ପୁତ୍ରବଧୂ ଦେଖି ଉକ୍ଷତ କରୁଛୁଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ଯେ ବସନ୍ତି ତାର କୋଳେ
 ଆଦିତ୍ୟର କୋଳେକି ଶବ୍ଦାସୁର ପାଲେ ।
 ପୁତ୍ରବଧୂ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ଜନନୀ
 ପୂଜା କଲାକ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ

ଘେନି । ୭୦

ମୁଖେ ରୁମ୍ବ ଦେଇଣ ଶ୍ୟରାର ଆଉସଇଁ
 କୁଳର ଆଜ୍ଞା ହଂସ ବୋଲିଣ ପ୍ରଶଂସଇ ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଆଇଲା ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ି
 ପରିହାସ ଗୀତ ଯେ ଗାଇଲା ଗର୍ବକରି ।
 ବିଭାର ବିଧିରେ ଯେ ଅଛଇ ପୂର୍ବବାଣୀ
 ଶ୍ରୀରାମ କୋପ ଯେ କଲେ ତାହା ଶୁଣି ।
 ମାତାର କୋଳରୁ ସେ ଉଠିଲେ ଧାତିକାର
 ପାଦ ପହୁଡ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ି ଉପର ।
 କୁଜ ପିଠିରେ ପଡ଼ିଲା ଯହୁଁ ପାଦ
 ଲାଜ ପାଇ ଦାସୀ ଯେ ହୋଇଲା

ତବଦ । ୮୦

ଶ୍ରୀରାମକର ଯେ ଚାହାନ୍ ତରାଟି
 ରକତବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ବେନି ଆଖି ଗୋଟି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଲୋ କିସ ମୋତେ
 ଚାହୁଁ
 ଗୁରୁସ୍ଥାନେଣ ତ ବିହଳିତ କହୁ ।
 ପୁଣି ମାରିବେ ବୋଲି କହିଲେ ରଘୁପତି
 ମାତାମାନେ ଯାଇ ରାମକୁ ଧରନ୍ତି ।
 ପଳାଇ ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ି ଯେ ପଶିଲା ଭିତରେ
 ଶୁଣିମା କାହାଣୀ ଯେ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ।
 କଇକେୟା ସୁମୈତ୍ରା ଯେ ଆବର ବେନି

ନାଗା

ପୁତ୍ରବଧୂ ଅଛନ୍ତି ନିଜ କୋଳେ ଧରି । ୯୦
 ସାତ୍ୟା ରୂପ ଗୁଣ ଯେ ବାହୁନନ୍ତି ବେଢ଼ି
 କେତେ କାଳ ବସି ବିହି ଯେହାକୁ ସେ
 ଗଢ଼ି ।

ସର୍ବଜନକର ଯେତେ ସୁନ୍ଦର ପଣ ଥିଲା
 ଭାଳିଣ ପିତାମହ ଯେକଠାବ କଲା ।
 ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରସ ମିଶାଇଲା ନେଇ
 ପରଶୁ ପଥରେ ତାହା ବାଟିଲା ମିଶାଇ ।
 ମିଶାଇକରି ତାହା ଗଢ଼ିଲା ପ୍ରତିମା
 ନଖ ମୁଖ ନାସିକା କଲାକ ଉପମା ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଜାଣିଣ ବଦନ ଗଢ଼ିଲା
 ଚିଳ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେକ ନାସିକା

ଠଣାକଲା । ୧୦୦

କୁରଙ୍ଗାର ଚକ୍ଷୁ ସାଦୃଶେ ନେତ୍ର ଦୁଇ
 ମଦନ ଧନୁବାଣ ଯେ ଭୁଲତା କରଇ ।
 କୃଷ୍ଣଚାମର ହିଁ ଗୁଣେ ଯେ କେଶ ସହ
 ଯମ ବରୁଣ ପାଶୀ ଶର୍ବଣ ଦୁଇ ରତି ।
 ଅଧର ତାଳିୟ କୁସୁମର ବର୍ଣ୍ଣ
 ସିନ୍ଦୂର ଗଜମୋତି ଜାଣି ଦିଶଇ ଦଶନ ।
 ତାହାଣ ବ୍ରତେକ ଶଙ୍ଖ ପ୍ରାୟେ କଣ୍ଠ ଦିଶି
 ବିଷ୍ଣାର ହୃଦୟେ ଯେ କୁତ ଦୁଇ ବସି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହସ୍ତାର ଯେ କୁମ୍ଭ ସ୍ତନ ବେନି
 ଅମୃତ ପୁରାଇଣ ଅଛି ଯେଥୁ ଆଣି । ୧୦
 କି ଅବା ମଦନ ରାଜାର ଉତ୍ସାର

ସୁଧେଁ ବିଶ୍ଵକର୍ମା କଲାକ ତିଆର ।
 ଚଉଷଠି ବନ୍ଧ ଭିତରେ ଥୋଇଥିଲା
 ନୀଳାର ଜାକେଣି ଉପରେ ଘୋଡ଼ାଇଲା ।
 କସ୍ତୁରୀ ସନ୍ତେକ କଲା କମ ମୁଦି
 ଗଜ ମୁକୁତା ଉପରେ ଅଛି ଲଦି ।
 କିଅବା ମାତଙ୍ଗ ପାଟିଲା ଶ୍ରୀଫଳ
 ତେସନେକ ଦିଶୁଅଛି ଭରଜ ଯୁଗଳ ।
 ପଦ୍ମନାଭ ଜାଣି ଦିଶଇ ବାହୁ ବେନି
 ବିରହୀ ଜନନ୍ତ କାମ ସାଧଇ ଯାହା

ଘେନି । ୨୦

ବିଦ ମୁଦି ବାହୁଟି ଯେସନେ ଶୋଭା ଦିଶଇ
 ତମ୍ବାକଡ଼ି ପ୍ରାୟେ ଅଙ୍ଗୁଳି ପ୍ରକାଶଇ ।
 ଜାର କୁସୁମ ଯେ ଶୋଭା ଜାଣି ଲଖ
 ଘଟଣ ତାମ୍ର ପ୍ରାୟେ ଶିଖର ମହାତାମ୍ର ।
 ସରୁ ଅଣ୍ଟା ଗୋଟି ଗୋ ତାହାକୁ ଶୋହିଲା
 କଟି ଦେଖି ସିଂହ ବନକୁ ପଳାଇଲା ।
 ପିମ୍ପୁଡ଼ି ପେଟ ପ୍ରାୟେ ମଝା ଯେ ଦିଶଇ
 ତହିଁର ଉପରେ ଯେ କୁତ ଭାର ବଶଇ ।
 ବାଳଭେଣ ଟଳ ଟଳ ହେଉଥାଇ ଅଙ୍ଗ
 ଭାଜି ପଡ଼ଇ ନା ଜାଣିମାନା ଯେତେ

ରଜ । ୩୦

କିମ୍ବା ବିଧାତା ଯେ କଲା ଯେସନେକ ବିଧି
 ଇନ୍ଦୁଣୀ ଦେହେ ପଥରମାନ ଲଦି ।
 କେତେବେଳ ଯାୟେ ଯେଥେ ଯେହୁ ରହି
 କୋଟ ମୁନରେ କି ପର୍ବତ ଥିବ ବହି ।
 ସୁନ୍ଦର ନାଭି ଗୋଟି ଦର୍ଶିଣକୁ ବୁଲଇ
 ରୋମରାଜି ଦେଖ ସର୍ପ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ।
 କଟିଭାଗ ନିତୟ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା
 କି ଜାଣି ମରକତ ସିଂହାସନ ପ୍ରଭା ।
 ପିନ୍ଧନ୍ତେଣ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ସରୁ ଶାଢ଼ୀ
 କଟୀ ମେଖିଲା ଯେ ଉପରେ ଅଛି

ଭିଡ଼ି । ୪୦

ସୁନ୍ଦର ସୁବଳିତ ଜାନୁ ଯେ ଯୁଗଳ
 ଆଶୁଗଣ୍ଠି ପିଠି ସବୁ ହିଁ ସମାନ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପାଖାଣ ପ୍ରାସକ ଉଚ୍ଚ ଜଘ

କାମଦେବର ଜାଣି କନକର ଖମ୍ବ ।
 ଉଲଟ କରିଣ ଅଛଇ ତାହା ତେରି
 କଟକାଇ ବେଳେ ଥିବ ସଜ କରି ।
 ପାଦର ତଳିପା ଅଗୁଣ ଗଙ୍ଗବର୍ଷ
 ଓଶେକ କଢ଼ି ଚରଣ ଅଛୁଷ୍ଟିମାନ ।
 ସେବତୀ ପାଖୁଡ଼ା ପ୍ରାୟେକ ଲଖ ପତି
 ଅଳତା ଗଙ୍ଗେ ଯେ ବହୁତ ଶୋଭା
 ପାନ୍ତି । ୫୦
 କଥା ହଳଦୀ ପ୍ରାୟେ ଦେହ ତାର ଦିଶଇ
 ପୁଂଜି ପୁଂଜି ହୋଇ ରୋମାବଳୀ ଦିଶଇ ।
 ଲକ୍ଷେକ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ପୁରୁଷ ଶ୍ୟାମାର
 ଅଶ୍ୱିରା କୋକିଳର ଆଶିଳା ତାର ସ୍ୱର ।
 ମଉଗଜ ଚାଲି ଯେହାର ତହିଁ ଦେଲା
 ନାନା ରୂପ ଗୁଣ ଯେକଠାବ କଲା ।
 ଅନେକ କାଳ ସେ ନିବାଡ଼ିଲା ବସି
 ପ୍ରାଣ ପାଇଲା ଅମୃତ ସଞ୍ଚବନୀ ପଣି ।
 ଅପୂର୍ବ ଦ୍ରବ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣିଦେଲା
 ତେବେ ସେ ବ୍ରହ୍ମର ବ୍ରହ୍ମପଦ ରହିଲା । ୬୦
 ସ୍ୱୟେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ ଅଛଇ ଅବତରି
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ଚକ୍ରଧାରୀ ।
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ଯେ ଅନେକ ଲୋକ
 ଅଛି
 ଯେ ଦୁହିଁକି ଦେଖିଲେ ଆନରୂପ ଲେଖି ।
 କନ୍ୟାକୁ ଯେ ବର ବରକୁ ଯେ କନ୍ୟା
 ବିଧାତା ଘଟଣା କଲାକ ରଚନା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାତାଗଣେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ବହୁତ
 ଦେଖା ପରଦେଶୀ ଦେଖନ୍ତି ଲୋକନ୍ତ ।
 ଧାଇ ମୁଦୁସୁଲୀ ଅନେକ ଝଡ଼ାଗଣ
 ନିରୋପି ଚାହାନ୍ତି ସାତ୍ୟା ରୂପ ଗୁଣ । ୭୦
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଯିବାକୁ ଦଶରଥ ସଜ
 ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ଯେ ବଜାଇ ତୁର ବାଦ୍ୟ ।
 ଚାରି ବର ଚାରି କନ୍ୟାକୁ ଘେନି ଆସି
 ମଣିଲା ରତ୍ନ ଯେ ସିଂଘାସନେ ବସି ।
 କଉଶଳା କୈକୟୀ ସୁମେତ୍ରା ସହିତେ
 ହାୟୋକା ଆରୋହଣ କରନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।

ଆବର ଯେତେ-ରାଣୀହଂସ ମାନ
 ସଜ ହୋଇ ବସିଲେ ଯେ ଯାହାର ଯାନ ।
 ରାମ ଦଶରଥ ପାଲିକିରେ ବିଜେ
 ରହୁବର ଚଢ଼ି ଲୋମପାଦ ରାଜେ । ୮୦
 ବଶିଷ୍ଠେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରେ ସୁକାସନେ ବସି
 ଲଗୁଡ଼ି ଚକାଇ ଯେ ବିଜେ କରି ଆସି ।
 ଭ୍ରଥର ମଉଳା ଯେ ଚଢ଼ିଲାକ ହାଥୀ
 ସୁମନ୍ତ ରାଜାକୁ ତୋଳି ଧଇଲାକ ଛତି ।
 ସୁଜାଣ ନାମେଣ ଗଜ ପିଠିରେ ବସିଥାଇ
 ଶେତ ଛତ୍ର ଧରି ମନ୍ତ୍ରାବର ଚଳିଯାଇ ।
 ଜାବାଳି ବାମଦେବ ଯେହୁ ସୁକାସନ
 ଆବର ଯେତେକ ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟଗଣ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ କେ ଚଢ଼ିଣ ବିମାନ । ୯୦
 ଯେ ଯାହା ଇଚ୍ଛାରେ ଆରୋହିଲେ ଯାନ ।
 ଲୋକର ଗହଳେ ଯାଇତ ବାଟ ନାହିଁ
 ମିଥୁଳାର ନରନାରୀ ଯାଇଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାତ ।
 ସାତ୍ୟା ସଙ୍ଗତେଶ ସଙ୍ଗାଦୁଣୀ ଦାସୀ
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁକାସନ ଦୁଇ ପାଶେ ବସି ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସ୍ନେହଭର ହୋଇ
 ବହୁତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାର ପାଇଁ ।
 ଯୁବା ଯୁବତୀ ସେ ମଦନ ଶରେ ବାଜ
 ସ୍ନେହଭରେ କେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କୁଚେ
 ଆଉକାଇ ।
 କେ ହାତ ଧରିଣ କେ ସମର୍ପଇ ସାତ୍ୟା
 ଆକଙ୍କୁ ସାତ୍ୟାର ରାମ ପିତା ମାତା । ୧୦୦
 ଯେମନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ ହୋଅନ୍ତି କାମରେ
 ଭୋଳ
 କାନେକାର ସଙ୍ଗରେ ରାମକୁ କରନ୍ତି
 କୋଳ ।
 ସଖି ବୋଲି କେ ରାମକୁ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ
 ବିଳସ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଯେ ଜଘନ ଆଉଁଶଇ ।
 ଲଜ୍ୟା ଛାଡ଼ିଲେ ଯେ ମିଥୁଳାର ନାରୀ
 ଭୟ ଶଙ୍କା ନାହିଁ ମନେ ତାହାକରି ।
 ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଅ
 କ୍ଷେମେ କଲ୍ୟାଣ ହୋଇଣ ଘରେ ଥାଅ ।

ବାହୁଡ଼ିତ ସତ ନ ବଳଇ କାହାରି
 ଝରଝର ନୟନୁ ବହଇ ସଖିକରି
 ବାରି । ୧୦
 କେହୁ ବିକଳେ ଯେ ଅଗୁଣ ବର୍ଷ ମୁଖ
 ବାହୁଡ଼ି ଯିବାକୁ ମଣଇ ମାହାଦୁଃଖ ।
 ସାତ୍ୟା ବୋଲିଣ କେ ଆଉଁଶଇ ରାମ
 ପେଟ
 ଯାଉଅଛୁ ବୋଲିଣ କେ ଦେଖାନ୍ତି
 କୁଚବେଷ୍ଟ ।
 ଆଖି ମାରିଣ କେ ନାସିକା ତିଆର
 ଯାଉ ଯାଉ କେହୁ ବାଟରୁ ବାହୁଡ଼ଇ ।
 ରାମକୁ ବୋଲନ୍ତି ସାତ୍ୟାକୁ ଭଲେ ପାଳ
 ଶୁଣିଣ ହସନ୍ତି ଯେ ଦଶରଥ ବାଳ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ନ ଆସ ଦୁଃଖ ପାଇ
 କେତେହେଁକ ଦୂରଥୁବ ଯେ
 ଗୋଡ଼ାଇ । ୨୦
 କେ ବୋଲଇ ଆମର ଘରେ ନାହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ
 ତୋହୋର ସଙ୍ଗରେ ଥୁବୁ ରଘୁରାଜ ।
 ଦାସୀପଣେ ଥୁବୁ ତେତେ ସେବାକରି
 ତେବେ ସେ ଆମର ସକଳ ଦୁଃଖ ସରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲଲେ ଯେ ନୋହଇନା କିଛି
 ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ଥୋକାୟେ ଦୁଃଖ ତହିଁ ଅଛି ।
 କୁଳବଧୂ ହୋଇ ଯେ ଘରଛାଡ଼ି ଆସ
 ଇଷ୍ଟ କୁରୁମ୍ଭ ତୁମ୍ଭର ବୋଲିବେଟି କିଏ ।
 ନିରାଶ ବଚନ ବୋଲଲେ ଯହୁଁ ରାମ
 ଯୁବତୀଙ୍କ ବୁକୁ ହୋଇଲାକ ଦମ
 ଦମ । ୩୦
 ନିରାଶ ହୋଇଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତି
 ଥୋକାୟେକ ଦୁରୁଁ ଲେଉଟି ଚାହାନ୍ତି ।
 ପ୍ରାଣ ଯିବାବେଳେ ଯେହେଁ ଶ୍ୟାମାର ବିକଳ
 ମିଥୁଳା ନରନାରୀ ତେସନ ସକଳ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ରାୟେ
 ମିଥୁଳା ନଗରରୁ କଟକାଇ ଯାୟେ ।
 ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ଯେ ବାଜଇ ବାରତୁର
 ଆଲମ୍ବ ଚିରାଳ ଯେ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।

ପାଟଛତ୍ର ଘାୟେ ନ ଦିଶଇ ଗଗନ
ହୁଳହୁଳି ଶବଦ ଶୁଭଇ ଘନଘନ । ୪୦
ପୁଷ୍ୟର ବିଞ୍ଚଣା ଚନ୍ଦନର ଛେରା ଦେଇ
କେନ୍ଦୁ ନବରତ୍ନ ବୃଷିକରି ଯାଇ ।
ହସ୍ତାକର ରାବ ଯେ ଘୋଡ଼ାକର ଗର୍ଜନ
ଘଣ୍ଟି ଘାନ୍ତୁଡ଼ି ଯେ ବାଜଇ ବିଦ୍ୟମାନ ।
ପାଇକକର ଫରି ରାବ ଗୁଣକର ଟଙ୍କାର
ରଥଘୋଷ ଘାତ ଅତି ଅଗୋଚର ।
ଶ୍ରୀରାକର ହୁଳହୁଳି ବ୍ରାହ୍ମଣକର ବେଦ
ଆବର ବାଜଇ ବାରତୁର ବାଦ୍ୟ ।
ସର୍ବରାବ ହୋଇ ଯେକରାବ ହୋଇ ଉଠଇ
ଧୂଳି ଉଡ଼େଣେ ଯେ ଗଗନ ଘୋରଇ । ୫୦
ବରୁଣ ପୁରୁ ଯେହ୍ନେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନିଅନ୍ତି ହରି
ସାତ୍ୟାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ନିଅନ୍ତି ତେହ୍ନେ କରି ।
ମିଥୁଳା କଟକରୁ ସେ ହୋଇଲେ ବାହାର
ବାଟେ ରାଜାମାନେ ଦିଅନ୍ତି ଉପହାର ।
ସେ ଦିନ ବୈଶାଳୀ ପୁରେ ରହିଲେ
ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେଣ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
ସୁରନଦୀ ଜିଣି ବିପୁଳ ବନେ ପାଇ
ସେଦିନ ନିଶି ତହିଁ ବିଶ୍ରାମିଲେ ଯାଇ ।
ସିଦ୍ଧବନେ ଯାଇ ରହିଲେ ଆରଦିନ
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ସେ ଅତିଅ
ବିତପନ । ୬୦
ଚଉଠି ସମ୍ଭାର ବିଧି ତହିଁ କଲେ
ନିଶି ପ୍ରଭାତରୁ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
ସେଦିନ ଦଶରଥ ଦେଖିଲା ବିପରୀତ
ପର୍ବତ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ନିରିଘାତ ।
ବାମନୟନ ସେ ସୁରଇ ଘନ ଘନ
ଗିଧପକ୍ଷୀ ଉପରେ ଉଡ଼ଇ ପୁନ ପୁନ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଶ୍ୟାମାର ଉପରେ ବସଇ ଆସି କାକ
ଉପସର୍ଗ ବି ଯେ ବୋଲନ୍ତି ଥୋକେ
ଲୋକ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଗରେ ଶୃଗାଳ ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି
କୁହୁଡ଼ି ହୋଇଣ ଆକାଶେ କୁହୁ
ଝଟକନ୍ତି । ୭୦

ସୂର୍ଯ୍ୟକର କିରଣ ହୋଇଲା ନିଉନ
କି ଜାଣି ଦିନକର ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଜହ୍ନ ।
ଧୂମକେତୁ ଉଦୟେ ହୋଇଲା କି ଗଗନେ
ଦିବସେଣ ଉଦେ ହୋଇଲା ତାରାମାନେ ।
କୁହୁଡ଼ି କଲା ପ୍ରାୟେ ନ ଦିଶଇ ଦିବସ
ପ୍ରବଳ ହୋଇଣ ଯେ ବହଇ ବତାସ ।
ଦଶରଥ ବିଚାରେ ଉପସର୍ଗ କଥା
ବଶିଷ୍ଠକୁ ରାଇ ବିଚାରେ ମହାରଥା ।
ଯେ ଶଙ୍କୁନ୍ୟମାନ ଯେ ବିପରୀତ ଦିଶଇ
ମୋହୋର ମନକୁ ଯେ ଶୁଭ ନ
ଆସଇ । ୮୦
ଅବଶ୍ୟ ବିପରୀତ ହୋଇବାକ ଆଜ
ପ୍ରମାଦ ହୋଇବ ଯେ ମୋହୋର ଯେତେ
ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ।
ମୁନିୟେ ବୋଇଲେ ହୋ ଆନ ନାହିଁ କିଛି
ଯେକ କଥାଯେକ ଭ୍ରାନ୍ତ ତୋର ଅଛି ।
କ୍ଷତ୍ରାକର ଅଇରି ଯେ ଅଟଇ ପର୍ଶୁରାମ
ସିଦ୍ଧବନେ ଯେହୁ କରିଅଛଇ ଆଶ୍ରମ ।
ସେ ନ ପୁଣ ହୋ ଭେଟ ପଡ଼ିଯାଇ ଆଜ
ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଯେ ହୋଇବ
ମନ୍ଦକାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଯେ କରନ୍ତି ଗମନ
ଧ୍ୟାନେ ବସିଥିଲା ଯେ ରେଣୁକା
ନନ୍ଦନ । ୯୦
ଧ୍ୟାନ ଛାଡ଼ିଲା ଯେ ପ୍ରଶୁରାମ ମୁନି
ସମାଦି ଭାଜିଲା ଯେ ବାରତୁର ଶୁଣି ।
ମନେ ବିଚାରଇ ସେ କିସ ଯେ ଶବଦ
ଶର୍ବଣକୁ ଶୁଭଇ ସେ ବାରତୁର ବାଦ୍ୟ ।
ଆବର କି ବାରେ ଅଛନ୍ତି ଦେହ ଘେନି
ବାରନ୍ତ ମାରି ଶୂନ୍ୟ କଲଇ ମେଦିନୀ ।
ପୁଣି ବାରତୁର ଶୁଭିଳାକ ମୋତେ
କେବଣ ବାର ପ୍ରତାପା ହୋଇଲା ଜଗତେ ।
ପୂର୍ବର କଥାମାନ ନାହିଁ କି ସେ ଶୁଣି
ବାରତୁର ବଜାଇ ଯେ କେବଣ
ଗୁଣ ଘେନି । ୧୦୦

ବାରଦର୍ପ ଗଂଜନ ମୁଁ ବୀରକର ନାଥ
ଯେ ବୀର ବୋଲିବ ଛେଦଇ ତାର ମାଥ ।
ବୀର ବୋଲି ମୁଁ ଯେ ନ ଥୋଇଲି ସାମା
ଯେତେବୋଲି କୋପକଲାକ ପ୍ରଶୁରାମ ।
ନିଃଶ୍ୱାସ ଖରତର କାଳସର୍ପ ଜାଣି
ଘନ ଘନ କୋପ ଯେ କରଇ ପ୍ରଶୁମଣି ।
ବନସ୍ତରୁ ବାହାର ହୋଇ ଦିଶିଲାକ ରଷି
କଳାମେଘ ବିଦାରିକି ବାହାର ହୋୟେ
ଶଶୀ ।
ଶିରରେ ନାଗବନ୍ଧ ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ ଜଟା
ଶର୍ବଣେ କୁଣ୍ଡଳ କଟିରେ କାଢ଼ଟା । ୧୦
କଣ୍ଠେଶ ତୁଳସୀ ଗୁହାକ୍ଷମାଳ ସାଜି
ପୁଙ୍ଗୁ ଚାନ୍ଦିଆ ମାଳ ହୃଦରେ ବିରାଜି ।
କୃଷ୍ଣଜିନ ଛାଇ କଟିରେ ଓହାଡ଼ି
ଅଷ୍ଟାୟେଣ ତାହାର ଅଛଇ ଯେ ଭିଡ଼ି ।
କଷାବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ କଟିରେ କାଢ଼ଟା
ପବିତ୍ର ଉତୁରା କରିଣ କୁଶଗଣ୍ଡି ।
ଯାଗ ଯଗ୍ୟଂ ପାତ୍ରଂ ଶ ବିଲୋପନ ଅତିଦୀର୍ଘ
ଦାଡ଼ି
ଫରହର ନିଶ ଅଛଇ ହାଦେ ଭଡ଼ି ।
ପିଠିରେ ପକାଇ ଅଛଇ ବ୍ୟାଘ୍ର ଛାଇ
କପୋଳେ ତିନିଖଣ୍ଡ କରିଅଛି ଭାଇ । ୨୦
ଶ୍ରୋହା ପ୍ରୋକ୍ଷଣି ଯେ କୁଶମନ୍ତ ପୋଥି
କାଶମୂଳରେ ଯେ ଅଧାରି ଗୋଟି ଅଛି ।
ବେଦ କରାଣ୍ଡି ଉଦୁବାଳେକ ବନ୍ଧା
ଖଣ୍ଡି କମଣ୍ଡଳ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ଦାକ୍ଷା ।
ବାମନରେ ଧନୁ ତାହାଣେ କୋଠାର
କଣ୍ଠତଟେ ଶୋହିଁ ଅଛି ଦ୍ରୋଣଗାର ।
ବୈଷ୍ଣବା ନାମେ କୋଦଣ୍ଡେ ଗୁଣ ଦେଇ
ପଇତା ଛନ୍ଦେଣ ଯେ ଅଛଇ ତା ଲାଇଁ ।
ନୟନର ତେଜକି ମିଥୁନର ବିଭୂତି
ଯେଣେ ସେ ଚାହାଜଂ ତେଣେ ଅଗ୍ନି
ଜଳି । ୩୦
ନିଃଶ୍ୱାସ ବହନ୍ତେ ହଲଇ ନାସାର ବିମ୍ବର
ରୋମ ଟାଙ୍କୋରଇ ଓଷ୍ଠ ଅରହର ।

ସମୋଦ୍ରକୁଳେ କି ଅଗନ୍ଧି ଆସି ହୋୟେ
ଦେଖିଣ ସନ୍ଧ୍ୟାହିଁ ଯେ କଲେ ମହାଭୟେ ।
ପ୍ରଳୟ ଅନଳ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାକି ମେଦିନୀକି ଆସଇ ।
ସଇନି ପଳାଇ ଯାଇ କହିଲେ ନୃପବର
ବଳ ଓଗାଳିଣ ଅଛଇ ଦେବ ପ୍ରଶୁଧର ।
ଶୁଣି ଦଶରଥର ଉଡ଼ଇ ସାହାସ
ଶ୍ୟରାର କମ୍ପଇ ଖର ନିଶ୍ଚୁଆସ । ୪୦
ବିହି ସୁମରି କପାଳେ ହାଥ ମାରଇ
ବଶିଷ୍ଠ ମୁଖଟାହିଁ ଶୋକ ଯେ କରଇ ।
ଭୋ ମୁନି ଶୁଣିଲକି ବିପରୀତ ବାଣୀ
ଆଗେ ଓଗାଳିଣ ଅଛଇ ପ୍ରଶୁମଣି ।
କିମ୍ପା ଅଛଲେ ଯେ କାରଣ ଯେଥେ କିସ
ଯେଥକୁ ଉପାୟେ ମୋତେ କହ ବ୍ରହ୍ମବିଷ ।
ରୋଷଭର ହୋଇ ଅଛଇ ପୁଣି ଆସି
ଯେ ମୋହୋର ପୁତ୍ରକୁ ନ ପୁଣି ଯାଇ

ନାଶି ।

କି ବୁଧୁ କରିବି କହସି ବିଚାରି
ଶୁଣିଣ ବୋଲଇ ବଶିଷ୍ଠ ତପରୀନୀ । ୪୦
ପ୍ରଶୁ ଅଛଲାକ ବୀରତୁର ଶୁଣି
ଚାଲ ପ୍ରବୋଧ କରିବା ନୃପମଣି ।
ଯେବଣ ଉପସର୍ଗ ଦେଖିଲୁ ତୁ ଆଜ
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଆସି ତୋତେ ପଳିଲା ମହାରାଜ ।
ମୁହିଁ ଯେ ବୋଲଲି ପ୍ରଶୁ ଯେଥେ ଥାଇ
ତାହାକୁ ଯେଥେ ଭେଟ ନୋହିଲେ

ଭାଇହୋଇ ।

ଦଇବର କଥା କେ କରିବ ଆନ
ଚାଲ ପ୍ରବୋଧୁବା ରେଣୁକା ନନ୍ଦନ ।
କଥା ହୁଅରେଣ ମିଳିଲେ ପ୍ରଶୁଧାରୀ
କାଳଦଣ୍ଡ ପ୍ରାୟେକ ଅଛଇ

କୋଠାରୀ । ୬୦

କୋପ କରିଣ କାମୋଡ଼ଇ ଅଧର
ରାଗେଣ ଦେହ କମ୍ପଇ ଅରହର ।
ଦେଖି ଦଶରଥ ଯାନରୁ ଉତ୍ତରି
ଭୁଗୁପତି ଚରଣେ ନମସ୍କାର କରି ।

ପୁଣ ଇଠଇ ପୁଣ ପାଦେ ପଡ଼ଇ
କାର୍ଯ୍ୟୁନ ହୋଇଣ ବେନିକର ଯୋଡ଼ଇ ।
ଭୋ ମୁନି ଦିଶିଲା ଯେ ମୋହୋର ପୁନ୍ୟ
ଯହୁଁ ଦେଖିଲି ମୁଁ ଯମଦଗ୍ଧିର ନନ୍ଦନ ।
ଭୁଗୁକୁଳ ମଣ୍ଡନ ତପାକର ଶ୍ରେଷ୍ଠ
କ୍ଷତ୍ରିକର ଯମ ତପେଣ ଗରିଷ୍ଠ । ୭୦
ପ୍ରାକର୍ମେଣ ସାତା ଗରିଷ୍ଠେ ଈଶ୍ବର
ବଳେଣ ଅକଳିତ କୋପେଣ କୃପାର ।
ଦୟାୟେଣ ଧର୍ମ ସହଚେଣ ମେଦିନୀ
କୟ କୟ ପ୍ରଶୁଧର ମହିମା ତୋର ଧନି ।
ଯେତେକ ଯେ ପାପ ଥିଲା ଯେ ମୋହୋର
ଅଙ୍ଗେ

ତୋତେ ଦେଖିଣ ଯେ କଲି ଗଙ୍ଗେ ।
ବ୍ରହ୍ମେଣ ବ୍ରହ୍ମ ତୁ ଯୋଗେଣ ଯୋଗେଶ୍ବର
କ୍ଷତ୍ରୀବୃତ ପଣେ ଅତୁ ତୁ ଚକ୍ରଧର ।
ମୋହୋର ଉତ୍ସବ ଯେ ପୁତ୍ରକର ବିଭା
ଦୟାକରି ଦେଖି ଅଛଲୁ ତୁ ଅବା । ୮୦
ଶୁଣି ରୋଷଭରେ ହସଇ ପ୍ରଶୁପାଣି
ଯେଥକୁଟି ଅଛଲି ବୀରତୁର ଶୁଣି ।
ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ତୁ ଅତୁ ମହାରାଜା
ମୋହୋର ଆଗେ ଆସି ବଜାଇଲୁ ବାଜା ।
ତୋ ତହୁଁ କ୍ଷତ୍ରୀକେ ଅଛି ଆଉ ଆନ
ଅତିବଡ଼ ରାଜା ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ ।
ଯେତେକ ରାଜା ଥିଲେ ମୃତ୍ୟୁପୁରେ
ସବୁହୁଁ ଉଭୟ ତୁ ଅତୁ ନୃପବରେ ।
ବୀରତୁର ବଜାଇ ସାଧୁଅଛ-ମହା
ରବିତଳେ ସମ ନୋହିବେ

ତୋତେ କେହି । ୯୦

ଆଜ ପରୀକ୍ଷ କରିବା ନା ତୋହୋର ଯେ
ବଳ
ପ୍ରଶୁପାୟେ ମୁଣ୍ଡ ହୋଇବ ବେନିପାଳ ।
ତେବେ ସେ ବୋଲିବା ତୁ ହୋ
ବଡ଼ାଇ ନୃପତି
ଯେହାହୁଁ ସାମାନ୍ୟ ନାହିଁ କେହି କ୍ଷତ୍ରୀ ।

ସଦାଶିବର ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲା ଯେବଣହିଁ ପୁତ୍ର
ସେ ତୋହୋର କାହିଁ ବୋଲି ବୋଲିଲେ
ଭୁଗୁଗୋତ୍ର ।

ତାହାର ବଳେ ସେ ବଜାଇ ବୀରତୁର
କାହିଁ ଅଛି ପୁତ୍ର ତୋ ଦେଖିବା ନୃପବର ।
ଯେତେବୋଲି ପ୍ରଶୁ ଦଣ୍ଡେ ଯାଇ ପଶଇ
ଯେଣେ ଯିବ ତେଣେ ଦଣ୍ଡଭଗ୍ନ
ଦିଶଇ । ୧୦୦

ରଥ ଗଜ ଅଷ୍ଟେ ପାଇକେ ପକାନ୍ତି
ଦୃଷ୍ଟି ପସର ଯାୟେ କେହି ନ ରହନ୍ତି ।
କେ ବୋଲଇ କୋଠାର ନ ପିଟଇ ପୁଣି
କେ ବୋଲଇ ନ ପୁଣି ପକାଇ ଶିର ହାଣି ।
କେ ବୋଲଇ ନ ପୁଣି ନୟନେ ଦହଇ
ଦଣ୍ଡ

କେ ବୋଲଇ ପୁଣି ନ କାଟଇ ମୁଣ୍ଡ ।
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଆଜ ନେବ ପ୍ରାଣ
ଭେଟ ପଡ଼ିଲା ଯହୁଁ ଦୁତୀୟ ଯମରାଣ ।
ପଳାବନ୍ଧି ସଇନି ପଛକୁ ନ ଚାହିଁ
ଝାଡ଼ବାଡ଼ ଓହାଡ଼େ ରହୁଛନ୍ତି ଯାଇ । ୧୦
ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ଦଶରଥ ରାୟେ
ଯେଣେ ଯାୟେ ପ୍ରଶୁ ତେଣେ ସେ
ଗୋଡ଼ାୟେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ସନିଧ୍ୟେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ
ପ୍ରଶୁ ଉଭାରିଲା କୋପମୁଖ ହୋଇ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ହୋଇଲାକ ଆଗ
ଭୋ କ୍ଷତ୍ରିବର ତୁ ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ରାଗ ।
ଅପୁତ୍ରିକ ପୁତ୍ର ମାରିବ କେବଣ ସଧେ
ନିନ୍ଦା ପାଇବନା ଡ୍ରୈକଲୋକ୍ୟର ମଧ୍ୟେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ତୋତେ ନୁହଇ ନା ଦୋଷୀ
କିମ୍ପାଇଁ ପୁତ୍ରକୁ ମୋର ପକାଇବୁ

ନାଶି । ୨୦

ଯେହାକୁ ମାଇଲେ ଯେଠାରୁ ବଂଶ ସରଇ
ଏତେବୋଲି ରାଜା ପ୍ରଶୁପାଦେ ପଡ଼ଇ ।
ଦନ୍ତେ ତିରଣ ଧରି କରଇ ଦଇନି
ବେଳେକ ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ବ୍ରହ୍ମମୁନି ।

ପୁଅନ୍ତ ଛାଡ଼ି ମୋତେ ପକା ମାରି
ମୋର ବୋଷ ନାହିଁ ତୋତେ ତପଚାରୀ ।
ରାଜାର ପ୍ରବୋଧ ନ ଘେନଇ ରଷି
ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳେ ଆସି ।
କୋପେଣ ବୋଲଇ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ
ଇଶ୍ବର ଧନୁ କେମନ୍ତେ କଲୁ ହତ । ୩୦
ଇନ୍ଦ୍ରହିଁ ତୋଳି ନ ପାରଇ ତାହା
ସାମାନ୍ୟ ବଳ କି ବହେ ତୋର ବାହା ।
ମେରୁହୁଁ ଗରୁ ସେ ବକ୍ରହୁଁ ଆଶ୍ଚ ଅଟଇ
ଯେ ତୋର ଭୁଜ ଲାଗି ସେ ଧନୁ ତୁଟଇ ।
ଯେବଣ ଧନୁରେ ତ୍ରିପୁରା ପ୍ରାଣହାରୀ
ତାହା ହାବେ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ତୁ ଦୁରାଶୟ କରି ।
ଦଶରଥ ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଶୁଣସି ଶ୍ରୀରାମ
ପ୍ରଶ୍ନଧରତି କ୍ଷତ୍ରିକର ତମ ।
ଏହାକ ଚରଣେ ତୁ ନମସ୍କାର କର
ଏହା କଲ୍ୟାଣେ ତୋତେ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ
ଅପାର । ୪୦
ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପିତାଙ୍କର ଯେସନେକ
ବାଣୀ
ସୁକାସନୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି ରଘୁମଣି ।
ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ି ତଳେ ଉଭା ହୋନ୍ତି
ତୁମେଇ ପ୍ରଶ୍ନରାମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ।
ଅପାର କାଳର ତ ପୁରାତନ ରଷି
ଶୁଣୁଥିଲୁ ଆମେ ଦେଖିଲୁ ନି ଆସି ।
କେବଣ କାରଣେ ଅଇଲ ତପୋବନ୍ତ
କହସି କଥା ତୋର ଶୁଣିମାକ ତଥ୍ୟ ।
ପ୍ରଶ୍ନରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଜନେକର ଘରେ
ଶିବଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ସାତ୍ୟା ସ୍ବୟମ୍ବରେ । ୫୦
ସେ ଧନୁର ମହିମା ନ ଜାଣୁ ତୁ କିଛି
ମୋହୋର ତହୁଁ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁବନ୍ଧି ।
ବିଶ୍ବକର୍ମା ଦୁଇ ଧନୁ ନିର୍ଭାକଲା
ଯେକ ରତ୍ନ ଯେକ ବିଶ୍ବକର ସମର୍ପିଲା ।
ଦୁଇ ଧନୁ ଦୁଇଗୁଣ ଦେଇ ଧରି
ମୋହୋର ଧନୁ ବୋଲି ବୋଇଲେ
ଦେବହରି ।

ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ତୋହାର ଶରାସନୁ
ଅଗ୍ନିବଦ୍ଧ ଯେ ବହଇ ମୋର ଧନୁ ।
ବିଷ୍ଣୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଶୁଳପାଣି
ତୋହୋର ଶାୟେକୁଁ ବଳ ଅଟଇ
ମୋହୋର କୋଦଣ୍ଡପାଣି । ୬୦
ଶୁଣି ମହେଶ୍ବର ବୋଇଲ କୋପକରି
ଗର୍ବକରୁ ତୁ ଯେ ନିର୍ବଳ ଧନୁ ଧରି ।
ଯେ ମୋହୋର ଶରାସନ ଅକଳିତ ବଳ
ନାରାଜ ସନ୍ଧିଲେ ଦହି ହୋଇବେ ସକଳ ।
ସଦାଶିବର ବଚନେ ହସିଲେ ମଧୁହାରୀ
ଅଗାଧ ନ ପଶେ ତୁ ଯେ କହୁ ତ୍ରିପୁରାରି ।
ଯେ ମୋହୋର ଧନୁରେ ତାକ୍ଷବାଣ ସନ୍ଧି
ଆକର୍ଷ ପରିଯନ୍ତେ ପୁରାଇ ଯେବେ ବିନ୍ଧି ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନ ରହଇ ସୁର ପୁରା ସହିତେ
ଶୁଣିଣ କୋପେ ଯେ ବୋଲନ୍ତି
ଶୁଳହସ୍ତେ । ୭୦
ଦୁଇକୁଳ ଯହୁ ଉଚ୍ଚବାଚ ବାଣୀ
ଦେବତାମାନେ ବୋଇଲେ ହୋ ପରାକ୍ଷ
ଅଛି ପୁଣି ।
କଳି ନ କର ହୋ ତୁମ୍ଭେ ତ ଯୁଧ କର
ଜାଣିମା କାହାର ଧନୁ ଅଟଇ ବଳିୟାର ।
ସୁରଗଣମାନଙ୍କର ଶୁଣିଣ ସମାଦ
ହରିହର ବେନି ଆରମ୍ଭିଲେ ବାଦ ।
ଧନୁ ଧରିଣ ଯେ ନାରାଜ ବିନ୍ଧନ୍ତି
ଏକକୁ ଆରେକ ଅନ୍ୟୋଅନ୍ୟ ହୋନ୍ତି ।
ଯହୁଁ ରଣଗୋଳ ବାଜିଲା ଦୁହିଁକରି
ଅରହର ହୋଇଣ କମ୍ପିଲା ବସୁନ୍ଧରୀ । ୮୦
ସମୋଦ୍ର ଲହରୀ ହୋଇଲାକ ଥିର
ମେରୁ ଆଦିକରି ଚଳିଲା ଗିରିବର ।
ପବନ ଥିଲା ନ ବହଇ ଖରେ
ତହୁଁ ସୋରୂପ ଯେ ହୋଇଲା ଦିନକରେ ।
ଅରଷି ହୋଇଲା ଦେବେ ତୁଣ୍ଡି କଲେ
ଯେ ତୁମ୍ଭର ଯୁଦ୍ଧ ବିଶ୍ବାମ ବୋଇଲେ ।
ଯେଣେ ଆମର ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ
ଯେ ତୁମ୍ଭର ଯୁଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ନୋହିଲୁ
ଭାର୍ଜନ । ୯୦

ଗୁଣ ନାଦ ଘାୟେ କମ୍ପୁଅଛି ମହା
ପଡ଼ିବ ରାସାନ୍ତରେ ନ ପାରିବ ସହି ।
ତୁହୋ ଶଙ୍କର ନ କର ମନେ ରୋଷ
ବାସୁଦେବର ଧନୁ ବଳେ ଗରୁ ହଂସ ।
ଯେ ସେ ଉଭୟ ସେ ନୋହଇ କନିଷ୍ଠ
ଯେହୁ କନିଷ୍ଠ ସେ ନୁହଇ କେତେ
ଜେଷ୍ଠ ।
ବିଷ୍ଣୁ ସେ ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପତି
ତାହାର ଆୟୁଧ ଅଟଇ ବଳ ଅତି ।
ଜେଷ୍ଠ କନେଷ୍ଠ ଯେ ସବୁଠାରେ ଜାଣି
କିମ୍ପା ଅବିଚାର କର ଶୁଳପାଣି ।
ଯେହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହାବେ ଅଟଇ ଚକ୍ରପାଣି
କିମ୍ପାଇଁ ଅବିଚାର କରୁ ଶୁଳ ପାଣି । ୧୦୦
ଦେବତାମାନଙ୍କର ଯେସନ ବଚନ ପାଇ
ଦୁଇ ଦେବତାୟେ ରହିଲେ ତୋଷ ହୋଇ ।
ସେ ଧନୁ ଘେନିଣ ଦେବ ଶୁଳଧାରୀ
ତ୍ରିପୁର ଦଉତ ପ୍ରାଣଘାତ କରି ।
ଦଉତ ନିବାରଣ ଦେବରାଜ ତହିଁ
ଅତି ଯତନେ ଧନୁ ଥୋଇଲାକ ନେଇ ।
ବିଷ୍ଣୁର ଶରାସନ ରୁଚିକ ମୁନି ହାଥେ
ଥୋଇଲେ ଚକ୍ରଧର ଅତି ଯଦୁମତେ ।
ରୁଚିକର ତନୟେ ଯମଦଅଗ୍ନି ରଷି
ସହସ୍ର ଅର୍ଜୁନ ମୋ ପିତାକର ନାଶି । ୧୦
ସେ କୋପୁଁକରି ମୁଁ ସଂସାର ନାଶକଲି
ବାଳବୃଦ୍ଧା ଛାଡ଼ି ମୁଁ ସକଳ ମାଗଲି ।
ହଇ ହଇ ବଂଶେ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ
ଅଦୋଷେ ପିତାକୁ କଲାକ ନିଧନ ।
ତେଣୁକରି କ୍ଷତ୍ରାକର ମୁହିଁ କାଟିଲଇଁ ଶିର
ଯେକାବେଳେ ନୁହଇଁତି ଯେକୋଇଶ
ବାର ।
କ୍ଷତ୍ରିକ ରକତେ ମୁଁ କରଇ ତର୍ପଣ
ତେଣେ ସେ ଶାନ୍ତି ମୋର ହୋଇଲେ
ପିତୃବଂଶ ।
ଯେ ତୋହୋର ପିତା ଅଟଇ ଦଶରଥ
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ବୋଲି ଯେହାର ନ ହେବିଲି
ମାଥ । ୧୦

ଦଶରଥ ରାଜା ଅପୁତ୍ରିକ ହୋଇଥିଲା
ତେଣେ ମୋହୋର ଦୟା ଯେ ବସିଲା ।
ଯେହାର ପୁତ୍ର ହୋଇ ଉତ୍ତର ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି
ବୀରଦୂର ବଜାଇ ଆବର ମୋତେ ଗଂଜି ।
ଯେ ମୋହୋର ଧନୁ ଘେନସି ତୋହୋର
କରେ

ତୋହୋର ବଳ ଆଜ ଜାଣିମା
ଯେହିଠାରେ ।

ପଛେ ଯୁଧ୍ୟ କରିବା ଜାଣିମାନା ପରାସ
ତରିଲେ କାର୍ଯ୍ୟନ୍ୟ ଦୁ ହୁଅ ରଘୁବନ୍ଧ ।
ଜନେକ ଝିଅ ଆଣିଲୁ ବିଭାହୋଇ
ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ମହିମା ଦେଖାଇ । ୩୦
ସେ ଭୁଜୟୁଗଳେ କରିବୁ ଆଲିଙ୍ଗନ
ତେଣେ ସେ କଷ୍ଟକଲ ହୋଇଲା

ଆବରଣ ।

ମୁକୁତାମାଳ ଅଛି ହାର ହୋଇ
ତେଣୁ ସେ ଗଜାକୁ ଦିଶଇ ଶୋଭାପାଇ ।
ଆଜ ଦୁଇକଥା ରୁହାଇବାକ ଯେକ
ପରଶୁପାୟେ ଯେବେ ନ ଛିଡ଼ଇ ବେକ ।
ତେଣେ ସେ ସାତ୍ୟାକୁ ନେଇଣ ଭୋଗକର
ନବଯଉବନ ଆବର ରତ୍ନହାର ।
ରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଭୁଗୁପତି
କରସି ଯେ ଅବା ତୋହୋର ମିଜଇ

ସୁଗତି । ୪୦

ଯେ ମୋହୋର ଶିର ଛେଦିବୁ କୋଠାରେ
ତୋତେ କୋପମନ ନାହିଁ ମୋର

ପ୍ରଶ୍ନଧରେ ।

ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ମୁଁ ନ କରଇ ରୋଷ
ତେଣୁ ସେ କୋପ ତୋତେ ନାହିଁ

ଅମରାଷ ।

ଯାହା ବୋଲିବୁ ତାହା ପାଳିବଇ ଆଗାଧୀ
ଅକପମାତ୍ରେ ମୁଁ ନ କରିବି ଅବସ୍ଥା ।
ଶ୍ରୀରାମର ବଚନ ଯେସନ ଆର୍ତ୍ତ ଶୁଣି
ଧନୁ ବଜାଇ ଦେଲେ ଭୁଗୁମଣି ।
ଯେ କୋଦଣ୍ଡ ଯେବେ ଦେଇପାରୁ ଗୁଣ

ଜାଣିମା ତୋହୋର କେତେ ଅଛି
ପ୍ରାଣ । ୫୦
ଶରାସନ ଥିଲା ପ୍ରଶୁରାମର ହସ୍ତେ
ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜେ ତାହା ନେଲେ ରଘୁନାଥେ ।
ବାମ ଭୁଜେ ଧରି ନଦିଲେ ବାମପାଦ
ଗୁଣ ଦିଅନ୍ତେ ପ୍ରଶୁରାମ ହୋଇଲେ ତବଦ ।
ସାତ୍ୟା ଚାହିଁଥିଲେ ସୁକାସନେ ବସି
ପୁଣି ତ ସପତଣୀ ହୋଇଲା ମୋତେ
ଆସି ।

ମୋହୋର ପିଅର ସେ ଧନୁ ସମର୍ପିଲା
କୋଦଣ୍ଡ ଆମଞ୍ଚନ୍ତେ ମୋତେ ବିଭାଜିଲା ।
ଯେବେ ତ ଯେ ରକ୍ଷି ଦିଅଇ ଶରାସନ
ତାପ ଆମଞ୍ଚଲେ ଦେବ କନ୍ୟାଦାନ । ୬୦
ମାସେ ପାଖେ ହେ ନୋହିଲା ମୋତେ ସୁଷ୍ଟ
ପୁଣିତ ସପତଣୀ ବିହିଲା ବିଧାତ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସତ୍ୟ କଲେ ଅଗ୍ନି ଛୁରଂ
ନିଶ୍ଚୟେ ସପତଣୀ ମୋତେ ନ କରିବାର

ପାଇଁ ।

ଯେବେ ତ ଧନୁ ରାମ ଧରନ୍ତି ଆଗୁସାର
ଅସତ୍ୟ ପୁରୁଷକର ଯେମନ୍ତ ବେଭାର ।
ଯେମନ୍ତ କଥା ସତୀ ମନେ ବିଚାରିଲେ
ବିହି ଯାହା ଲିହି ଅଛଇ ବୋଇଲେ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁଧରି
ଦକ୍ଷିଣ କର୍ଣ୍ଣ ପରିଯନ୍ତେ ଆଣିଲେ

ଉଛୁଡ଼ି । ୭୦

ପ୍ରଶୁ ନାରାଜେ ଦେଲେକ ବଦ୍ଧାଇ
ତାହା ରଘୁନାଥ ଗୁଣରେ ବସାଇ ।
ହସିଣ ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଶୁ ବିନ୍ଦିବା କାହିଁକି
ଇହଲୋକ ପରଲୋକ ବୋଲିବ ଯହିଁକି ।
ଭୁଗୁପତି ବୋଇଲା ପରଲୋକେ ଚୋଦ
ଯେ ମୋହୋର ଦୁଷ୍ଟର ପାପଭାର ଛେଦ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଣ ମୁଁ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବଧ କଲି
ଅହନ୍ତାୟେ ଅନେକ ମନିଷ୍ୟ ମାଲି ।
ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲେ ମୋତେ ଲାଗିବ ଅବଶ୍ୟ ପାପ
ଦୁସେ ଶ୍ରୀରାମ ହର ମୋହୋର ତାପ । ୮୦

ପରଲୋକ ମୋ ଛେଦ ରଘୁସାଜଂ
ଯେମନ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ନ ପଶଇ ମୁହିଁ ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପେଷିଲେକ ଶର
ବେଗେ ଛେଦି ପକାଇଲେ ପ୍ରଶୁ
ପାପଭାର ।

ଉଛୁଡ଼ିବାର ଘାୟେ ଭାଙ୍ଗିଲା କୋଦଣ୍ଡ
ମଧ୍ୟପାଦକୁ ସେ ହୋଇଲା ବେନିଖଣ୍ଡ ।
ସୋର୍ତ୍ତେ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ
ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ଅପଚରାବୃଦ୍ଧ ।
ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷକଲେ ଦୁହିଁକର ଶିରେ
ଦୁହୁଳି ବଜାଇଲେ ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ । ୯୦
ଯହୁଁ ତ୍ରାଜାବା ହୋଇଲା ପ୍ରଶୁଧର
ଶ୍ରୀରାମକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲାକ ଅପାର ।
ଦୁହିଁ ସେ ନାରାୟଣ ହୋଇଅଛୁ ଜାତ
ବିଷ୍ଣୁ ନୋହିଲେ କି ଯେଡ଼େକ ସାମରଥ ।
ତାଡ଼େକା ମାରିବାର ଶୁଣିଲି ଯେବଣ ଦିନ
ବୋଇଲି ଅବତାର ହୋଇଲେ ଭଗବାନ ।
ଯହୁଁ ରକ୍ଷାକଲ ଯାଗ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର
ତହୁଁ ଜାଣିଲି ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ପଦୁନେତ୍ର ।
ପାଦଲାଗି ଯହୁଁ ଅହିଲା ହୋଇଲା ମୋଷ
ବିଘ୍ନରିଲି ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଶ୍ରୀବନ୍ଧ । ୧୦୦
ଶିବଧନୁ ଯହୁଁ କଲୁ ଆମଞ୍ଚନ
ବୋଇଲି ଅବତାର ହୋଇଲେ
ମଧୁସୋଦନ ।

ଯେବେ ଦେଖିଲି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ବେନିଡ଼ୋଲେ
ଦୁସେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଦଶରଥ ବାଲେ ।
ନିଶ୍ଚୟେ ଜାଣିଲୁଟି ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର
ତୋହୋରେ ସେ ଉଶ୍ୱାସ ହୋଇବ
ମେଦିନୀର ଭାର ।

ପ୍ରଶୁରାମର ମୁଖୁଁ ଯେସନେକ ଶୁଣି
ଆନନ୍ଦେ ଉତସାହ୍ୟ ରଘୁକୁଳମଣି ।
ଭୁଗୁପତିର ପାଦେ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର
ପୁଣି ପୁଣି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଶତେବାର । ୧୧୦
ତୋ ପ୍ରଶୁରାମ କର ମୋତେ ଦୟା
ପୂର୍ବର ତପ ଦେଖିଲି ସୁନ୍ଦର ତୋର କାୟା ।

ତୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମବେଦା ଯମଦଗ୍ଧି ସୁତ
ପୁଣ ପୁଣ ପ୍ରଶଂସା ରାମ କରନ୍ତି ବହୁତ ।
ବୈଷ୍ଣବା ଧନୁ ବିଷ୍ଣୁ ଦେଇଥିଲା
ଗୁଡ଼ିକ ମୁନିମ୍ବର ଯାହା ସମର୍ପିଲା ।
ସେ ଚାପ ପ୍ରଶୁରାମ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେବ
ଦିବ୍ୟା ଅସ୍ତ୍ର ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ସମର୍ପିଲ ।
ଯେହା ଘେନି ରାମ ତୁ ଯେ କର
ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ
ଯେତେବୋଲି ବାହୁଡ଼ଇ ଯମଦଗ୍ଧିର
ତନୁକ । ୧୦
ତପସ୍ଥାନକର ଚଳିଲା ଗ୍ୟାନ ପାଠ
ଶ୍ରୀରାମର ହସ୍ତେ କ୍ଷତ୍ରାକୃଷ୍ଣ ଦେଇ ।
ଯେସନେକ ଦେଖି ଦଶରଥ ହୋୟେ
ଆନନ୍ଦ
ମୁଖ ବିକାଶର ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ।
ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ହୋଇଲେ ଠରାଠରି
ପ୍ରଶୁରାମ ଜାଣିଲା ପ୍ରତକ୍ଷେ ମଧୁହାରୀ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ରାମ ସୁକାସନେ ବସି
କୋଳେ ଧଇଲେ ଯେ ସାତା ଶୁକ୍ରକେଶୀ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଗଜ ଆରୋହଣ କଲା
ବାରତୁର ବଜାଇ ଆନନ୍ଦେ ଚଳିଗଲା । ୩୦
ସଜନିର ତେଜ କେ ପାରିବାକ କହିତ
ଯହୁଁ ଜଣିଲା ସେ ରେଣୁକାର ସୁତ ।
ସେଦିନ ରହିଲେ ଅଗମ୍ୟ ବନେ ଯାଜ
ଆରଦିନେ ଗଲେ ଗଜା ପାରିହୋଇ ।
ସେଦିନ ଗୋମତୀ ନଦୀରେଣ ରହିଲେ
ରଜନୀ ପ୍ରଭାତୁଁ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
ଅଯୁଧ୍ୟା ରକ୍ଷାକାରୀ ଜାବାଳୀ ହୋଇଥିଲା
ବାରତା ପାଇଣ ନଗ୍ନେ ଉଦ୍ଧବ ସେ କଲା ।
ଘରେ ଘରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ବସାନ୍ତି
ନେତର ଚିରାଳ ଯେ ଉଡ଼ନ୍ତି ପନ୍ତି
ପନ୍ତି । ୪୦
ଦୁଆରେ କଦଳୀ ଦୁଇ ଦୁଇ ଗଛ
ପୂର୍ଣ୍ଣକୂଳ ରୂପପତ୍ର ଶ୍ରୀପଳ ବଧୂମାଛ ।
ବିଚିତ୍ର ବସନ ମଣ୍ଡିଲେ ଘରେ ଘର

ନାନା ପୁଷ୍ପମାନେ ଲମ୍ବନ୍ତି ନିରନ୍ତର ।
ଠାବେ ଠାବେ ଶୋଭା ଚାମର ଦରପଣ
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ରବିର କିରଣ ।
ଚିତ୍ର ବିଚିତ୍ର ଯେ ଲେଖି ଘରମାନ
ଦାଣ୍ଡ ପହଂରିଣ ସିଞ୍ଚିଲେ ଚନ୍ଦନ ।
କର୍ପୁର ନିଉଡ଼ାଇ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ
ଖାଲ ଟିକର ସେ ସମାତୁଳ ସାଦ୍ୱିଶ । ୫୦
ଯେସନେକ ସମୟେ ଶୁଭିଳା ଟମକ
ହରଷ ହୋଇଲେ ଅଯୁଧ୍ୟା ସର୍ବଲୋକ ।
କେ ବୋଲଇ ନିକଟେ ଶୁଭଇ ନିଶାଣ
ସାତ୍ୟା ଘେନି ରାମ ଆସିବେ ଯେହିକ୍ଷଣ ।
ଯେସନେକ ସମୟେ ଦିଶିଲା ଆଗିଆଣି
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ କେ ପାରିବାକ ଗଣି ।
ଲୋମପାଦ ରାୟେ ଯେ ଆପଣେ ହସ୍ତୀ ଚଢ଼ି
ଆଗଦଣ୍ଡେ ଅଛି ସେ କରେ କୋଦଣ୍ଡ
ଧରି ।
ସରଯୁ ପାରି ହୋଇଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାବଳ
କଟକେ ପଶନ୍ତେ ଅତିଅ ଚହଳ । ୬୦
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖୁଣ ଅଛନ୍ତି
ଯେସେ ଲୋମପାଦ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ।
ଥୋକାୟେକ ବେଳେ ଦିଶିଲେ ଦଶରଥ
ଆରୋହଣ କରିଅଛନ୍ତି ଦିବ୍ୟରଥ ।
କରେ କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ସେ ଦିବ୍ୟବେଶ
ହୋଇ
ଶେତଛତ୍ର ଧରାଇଁ ସେ ଆସଇ ନରସାଇଁ ।
ଲକ୍ଷେକ ଶେତଚାମର ତାହାକୁ ପଡ଼ଇ
ପାଟଛତ୍ର ଘାୟେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓହାଡ଼ଇ ।
ଗଜ ଅଶ୍ୱ ରଥ ପାଇକ ନିରନ୍ତର
ସମ୍ବର ହୋଇଣ ଯେ ପ୍ରବେଶ
ନୃପବର । ୭୦
ଜାବାଳୀ କଲ୍ୟାଣ କଲା ଆସି ବାଟେ
ଶ୍ରୀରାମ ଦିଶିଲେ ପଛିଆଣି ଥାଠେ ।
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଭାଇ ଚାରି
ରହୁବରେ ବସି ଆସନ୍ତି ନଗ୍ର ଫେରି ।
ଶ୍ରୀରାମର କୋଳେ ଅଛଇ ଦେବୀ ସାତ୍ୟା

ବିଷ୍ଣୁର ପାଶେ ସେ ବିଷ୍ଣୁର ବନିତା ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପତି ପତ୍ନୀ କି ହର ଯେ ପାର୍ବତୀ
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବରକନ୍ୟା ସ୍ୱରୂପେ କାମରତି ।
ଭ୍ରଥ କି ଇନ୍ଦ୍ର ସେ ଶଙ୍ଖୀ ତାର ନାରୀ
ସ୍ୱୟେ ନାରାୟଣ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରଧା ମୂର୍ତ୍ତି
ଧରି । ୮୦
ନଗ୍ରଲୋକେ ଦେଖି ଦେଖ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି
ଆନନ୍ଦରେ ବାମା ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ।
ଦୃବାକ୍ଷତ ଦେଇ ପୂଜନ୍ତି ବର ଚାରି
ସାତ୍ୟାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ନରନାରୀ ।
ବାବୁ ସୁଯେନା ଯେ ଜନେକ ଦୁଇଜା
ରାମକୁ ବରି ଯେଥୁ ଥିଲା କାହିଁ ବାଳୀ ।
ଭାଇ ଭାୟେଣା ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ବରକନ୍ୟା
ପୂର୍ବର କଥା ଯେ ଦଇବ ରଞ୍ଜନା ।
ନଗ୍ର ପରିମଳ ବାଜଣା ବାଜଇ
ନିଜ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି ଯାଇ । ୯୦
ଦଶରଥ ରାଜାର ମହାଦେଇ ମାନ
ଶୁଭଯୋଗେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ନିଜସ୍ଥାନ ।
ଚାରିବଧୂ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ଅନ୍ତପୁରେ
ହୁଳହୁଳି ଧ୍ୱନି ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତରେ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ନବରେ ବିଜୟେ
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିଙ୍କି ବହୁତ ପୂଜାକୟେ ।
ତୋ ମୁନି ତୋହୋରେ ମୁଁ ଯେ ହୋଇଲି
କୃତାର୍ଥ
ତୋହୋର ସେ ହେଲା ସକଳ ପୁରୁଷାର୍ଥ ।
ତୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମରଷି ବିଦ୍ୟାନ୍ତ ଆକୃଷ୍ଣିଲୁ
ଜପତପ ମନ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାନ୍ତ ସାଧୁଲୁ । ୧୦୦
ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ ତପଚାରୀ
ରାମକର ଅନୁଗ୍ରହ କଲୁ ମନ୍ତ୍ରଧାରୀ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦଶରଥ
ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁନାଥ ।
ଦଇତ ନିବାରଣ ଦେବ ମଧୁହାରି
ଅବତାର ହୋଇଲେ ମାନବେ ତନୁ ଧରି ।
ସାତା ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚଞ୍ଚଳା ସ୍ୱରୂପ
ଗୁହ ଅବତାର ସୁମୈତ୍ରୀର ସୁତ ।

ଭ୍ରଥ ଶଙ୍ଖ ଶବ୍ଦଘନ ଚକ୍ର ଅଟଇ
 ଯେ କଥା କରୁଛି ରାଜାକୁ ପ୍ରଘଟଇ । ୧୦
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ଦଶରଥ ହସ୍ତଧରି
 ହରଷମନେ କରି ଉଠିଲେ ତପତାରୀ ।
 ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଯିବଇଁ ରାୟେ ଆମେ
 କୁଣ୍ଡଳ ହୋଇ ରାୟେ ବୁଡି ଥାଅ ବୁଝେ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ନବରୁ ବାହାର
 ପାଛୋଟି ଆସଇ ଦଶରଥ ନୃପବର ।
 ସରଯୁ କୁଳେ ରହଇ କରୁଣିକ
 ରାଜାକୁ ବାହୁଡ଼ାଇଁ ପଠାଇ ଯାଗନିକ ।
 ମୁନିର ଚରଣେ ରାଜା ନମସ୍କାର କରି
 ଦଶରଥ ରାଜା ଆସଇ ବାହୁଡ଼ି । ୨୦
 ନିଜ ନବରେ ରାଜା ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା
 ଯାଇଁ
 ପୁତ୍ରବଧୂ ଦେଖି ହରଷ ମନ ହୋଇଁ ।
 ବିଭାର ବିଧାନ ଯେତେକ ସେ ଥିଲା
 ପ୍ରାସିତ କରିଣ ରାୟେ ସକଳ ପୁରୋଜ୍ଞଲା ।
 ଦିନା ଚାରି ଅନ୍ତେ ଯେ ଭ୍ରଥକୁ ହଜାରି
 କୋଳେ ବସାଇଣ ବୋଇନ୍ତି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ତେହେର ମଉଜା ଯେ ଯୋଧାକୁରୁ ଅଜଳା
 ତୋତେ ନେବବୋଲି ମୋର ଆଗରେ
 କହିଲା ।
 ଅଜ୍ଞ ତୋତେ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଶରଧା
 କରିଛନ୍ତି
 ଯୋଧାକୁରୁ ସଙ୍ଗେତେ ଚକ୍ର ତଡ଼ନ୍ତି । ୩୦

ଶୁଣି ଭ୍ରଥବୀର ହୋଇଲାକ ସଜ
 ସଙ୍ଗେ ଘେନିଣ ଅଛଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅନୁଜ ।
 ଦୁରଭାଇ ଆନନ୍ଦେ ଉତସଲ୍ୟ ହୋଇ
 ପିତାମାତାକୁ ସେ ଓଳଇ ମେଲାଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର
 ବିନୟ ଭଗତି ହୁଅନ୍ତି ସାତଯାକ ପୟର ।
 ରହୁବରେ ବସି ଅଧୁଧ୍ୟାନ୍ତୁ ଗଲେ
 ସାତବିନେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 କରକଲ ରାଜା ସେ ବାରତା ପାଇଲା
 ଭ୍ରଥ ଆସିବା ଶୁଣି ନଗ୍ର ମଣ୍ଡାଭିଳା । ୪୦
 ଯୋଧାକୁରୁ ସହିତ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ଝାଡ଼ି
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ସେ ହୋଇଲା ନୂର୍ପତି ।
 ଭ୍ରଥକର କୋଳେ ଘେନିଲେ ନୃପମଣି
 ଶବ୍ଦଘନକର ଜାନୁରେ ବସାଇଲେ ଆଣି ।
 ମୁଖରେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ କରଇ ପ୍ରଶଂସା
 ତୁ ସେ ଭ୍ରଥ ମୋର ଜୀବନର ଆଶା ।
 ଆଜ ସେ ଦୁଃଖ ବାଦୁ ଗଲା ମୋର ପାର
 ନୟନେ ଦେଖିଲି ଆଜ ଦୁହିତାର କୁମର ।
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକର ପୁଛଇ ବାରତା
 କୁଣ୍ଡଳେ ଅଛନ୍ତି ନା ରାଜା ଦଶରଥ । ୫୦
 ରାଣାହଂସ ନୂପତି ସାମନ୍ତ ପାତ୍ର
 ଯେମାନେ ସମସ୍ତେ କୁଣ୍ଡଳେ ଅଛନ୍ତି ନା
 ଭ୍ରଥ ।

ଯେସନେକ ସମୟେ ରାଜା ଭିତରକୁ ଯାଇ
 ଭ୍ରଥକୁ କୋଳକଲେ ଦେଖିଣ ତାର ଆଇ ।
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇଣ ଭୁଞ୍ଜାଇଲେ ଭାତ
 ଶୁଭେ ଭ୍ରଥବୀର ରହିଲେ ବରଷ ସାତ ।
 ଅଧୁଧ୍ୟା ପୁରେ ଦଶରଥ ରାୟେ
 ଅନେକ ସୁସ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ପାଳି ଥାୟେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ଘେନିଣ ଭୋଗକରି
 ଈଶ୍ବରେ କହନ୍ତି ଗୋ ଶୁଣ ଶକେମରୀ । ୬୦
 ଯେ ସେ ଆଦ୍ୟକାଣ୍ଡ ସାମବେଦୁଁ ଜାତ
 ଯାହା ସେ ବ୍ରହ୍ମା କଲାକ ସମ୍ପୁତ ।
 ବାଲ୍ୟକ ମହାମୁନି ପ୍ରସବ ହୋଇଲା
 ତେଣୁ ସେୟେ ଗ୍ରହ ମୋତେ ପ୍ରସରିଲା ।
 ଯେଣେ ସେ ସଂସାର ହୋଇଲା ମୁକତ
 ମୁଁ ଯେହା ଶରଧା କଲି ସୁମରିତ ।
 ଚର୍ମ ନୟନେ ଯହୁଁ ଦେଖିଲି ଜଗନ୍ନାଥ
 ତେଣୁ ସେ ବଖାଣିଲି ଆଦ୍ୟକାଣ୍ଡ ଗ୍ରହ ।
 ଶୁଣିମା ପୁଞ୍ଜକନେ ନ ଧରିବା ଦୋଷ
 ମୁଁ ଛାର କେତେ ଯେ ଗ୍ରହ କରିବି
 ଉପନେସ । ୭୦
 ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସନେ
 ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ସୁମରିଲି
 ମନେ । ୭୧

ଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ
 ଆଦ୍ୟକାଣ୍ଡ ସଦାକଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ

ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ମତ୍ସରାୟ ନମଃ ।

ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ନାଳଗିରି ବାସୀ
ନାଳ ସୁନ୍ଦର ମୁଖ ଶରଦର ଶଶୀ ।
ଅପୂର୍ବ ନୟନ ବେନି ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣା ଜାଣି
ସୁରଜ ଅଧର ନଉକା ଭବ ପାଣି ।
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୃଦାଶନ ଜାଣି ଦିଶଇ ସତଂରେଖ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତିଳେକ କପୋଳେ ଜଡ଼ିତ ।
ଆନନ୍ଦ ସମୋଦ୍ର ଲହରୀ ପ୍ରାୟେ ନାସା
ଭାବେଣ ଭଗତ ଜନ ପୁରାଣଲେ ଆଶା ।
ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ସର୍ବଦା ତୋହୋର
ଜଗନ୍ନାଥ ପିଅର କମଳା ମାତା ମୋର । ୧୦
ବନ୍ଧୁ କମଳା ଦେବୀ ବିଷ୍ଣୁର ପାଟରାଣୀ
ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଦୁହିଁ ଠାକୁରାଣୀ ।
କମଳଲୋଚନା କମଳ ଯୋଗ ଧାରେଣୀ
କମଳବଦନା ତୁମ୍ଭେ ସଂହାର କାରେଣୀ ।
କମଳ ଆସନୀ ପ୍ରକଟ କମଳ ଆଖି
ଦରିଦ୍ର ବିଧି-ସନା ତୁ ନାରାୟଣ ସଖୀ ।
ସିନ୍ଧୁର ଦୁଲଣା ତୋ ନାମ ସର୍ବଭୂତା
ମେଧା ସୁମେଧା ତୁ ଜଗତ ଜନମାତା ।
ତୁ ସେ ସରସ୍ବତୀ ତୁ ସେ ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵରୀ
ପବିତ୍ରମଧ୍ୟ ସୁରେ ମାଗୋ ଦୁହିଁ ସେ
ଅଧିକାରୀ । ୨୦
ତୁ ସେ ପଦ୍ମଲୟା ପଦ୍ମିନୀ ପଦ୍ମାବତୀ
ପରଲୋକ ବନ୍ଧୁ ତୁ ପୃଥ୍ଵୀର ଦୋହିତୀ ।
ପରମ ପୁରୁଷୋତ୍ତମର ଅତୁଳ ଘରଣୀ
ପାଟ ଗଜ ବାହିନୀ ପୃଥ୍ଵୀର ଧାରେଣୀ ।
ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନୀ ଦୁହିଁ ସିନ୍ଧୁରାଣୀ ପୁତ୍ରୀ
ତ୍ରେଲୋକ୍ୟର ପାଳେଣୀ ତୁ ଚାରୁ
ଦୀର୍ଘନେତ୍ରୀ ।
ତୁ ଦେବୀ ସୁଧର୍ମା ଗୋ ମହା ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ

ତୁ ସେ ମହାବିଦ୍ୟା ପରମ ଜ୍ଞାନ ତତ୍ତ୍ଵ ।
ତୁ ଦେବୀ ଚଞ୍ଚଳା ତୁ ଚତୁର୍ଭୁଜର ବାମା
ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ତୁ ଯେ ଜନେକର
ଜେମା । ୩୦
ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ତୁ ବିଷ୍ଣୁର ହୃଦବାସୀ
ଜୟ ଜୟ ଗୁରୁଣା ତୁ ଜୟ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
ଜଗନ୍ନାଥକୁ ମୋହିଲୁ ମହିମା ତୋର ଧନୀ
ଜୟ ଜୟ କମଳା ମାଗୋ ଜଗତ ଜନନୀ ।
ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ତୋ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଅଳଙ୍କାର
ହୃଦରେ ଲୁଚଇ ଗଜମୋତି ହାର ।
ବାହେ ବିଦ ମୁଦି ଭୁଜେ ରତ୍ନ ବାହି
ଗୋ ଭଗବତୀ ଭାରତୀ ମୋତେ
ହୋଅ ସାହି ।
ପାଶାକୁଶ ଧାରଣୀ ତୁ ଭୁବନେଶ୍ଵରୀ ମୃତି
ଭଗତ ତାରେଣୀ ତୁ ଅନାଦି ଶକତି । ୪୦
ଭ୍ରାଥୀ ସହିତେ ତୁ ନାଳଗିରି-ବାସୀ
ଜଗତ ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ତୁ ବିଜେ
କଲୁ ଆସି ।
ଅନୁକ୍ଷଣେ କରୁଣା ସଦୟା ତୋର ଚିର
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥକର ପ୍ରିୟ ପଞ୍ଚରୂତ ।
ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରସି ଗୋସାମଣି
ଅନେକ ଦୁଷ୍ଟକୁ ଦୁହିଁ ସେ ଦଳଣୀ ।
ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଶ୍ରୀହରିର ସେବକ
ଅମୃତ ଲୋଚନେ ମୋତେ
କର ଅବଲୋକ ।
ତୋହୋର ପ୍ରସନ୍ନେ ଗୋ ଭକତି ମୁକତି
ତୋହୋର ପ୍ରସନ୍ନେ ଗୋ ସକଳ
ସମ୍ପର୍କ । ୫୦
ତୋତେ ସେବିଲେ ଗୋ ମୋହୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦି
ପାଇ

ତୋହୋର ଦୟାୟେ ସେ ସୁର ବ୍ରହ୍ମ
ହୋଇ ।
ଯେବେ ଆଗ୍ୟାଂ ମୋତେ ଦେବୁ ଗୋ
ମହାମାୟେ
ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ ମୁଁ କରିବି ଉପାୟେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ବନବାସ ଯିବେ
ଦେବତାଙ୍କ ଛଳେ ସେ ଅସୁର ମାରିବେ ।
ଯାହା ସେ ବ୍ରହ୍ମା ବାଲ୍ୟମିକ ଆଗେ କହି
ସେ ସେ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥରାଜ ହୋଇ ।
ସାମବେଦ ପୁରାଣ ହୋଇ ଜାତ
ବାଲ୍ୟମିକ ମହାମୁନି କଲେକ ସମ୍ମତ । ୬୦
ତାହା ମୁହିଁ ପଞ୍ଚିତ ଜନ ମୁଖୁ ଶୁଣି
ହୃଦଗତେ ଚିତୋତ୍ତମ ନେନ ନେନ ଗୁଣି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଚରିତ ମୁଁ ସୁମରଇ ନିତି
ଜଗନ୍ନାଥ ଚରଣେ ମୁଁ କରଇ ଭଗତି ।
ସୁଜନ ଜନକର କୋଟିଏ ନମସ୍କାର
ପଞ୍ଚିତ ଜନମାନେ ଦୋଷ ମୋ ନ ଧର ।
ମୁର୍ଖ ଜନମାନଙ୍କୁ କରଇ ଦୟିନୀ
ଅଳପ ଜାଣିଣ ଯେ ବହୁତ କରଇ ଧୁନି ।
ତାହାକୁ ବିନୋଇ ବହୁତ ବୋଲଇ ମରେ
ନ ଧର ଦୋଷ ମୋର ବୋଲଇ
ଯୁଗତେ । ୭୦
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ କହିବାକୁ ବାଲ୍ୟମିକ ଅଟଇ
ରହ
ମୁହିଁ ଛାର ପ୍ରାର୍ଥବ ମାନବ ମୋର ଦେହ ।
ଯେ ଯାହାର ଦେହରେ ଯେବଣ ଗୁଣ ଥାଇ
ଚଣ୍ଡାଳ କର୍ମେ ଯେ ଶ୍ରୀକର୍ପୁର ଖାଇ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅବାବେ ଚାଲଇ ମନ୍ଦ ବାଟେ
ଯାହା ସେ ବିଧାତା ବିହିଲା ଲଲାଟେ ।
ଏ ମୋର କର୍ମେ ଯେବେ ଅଛଇ ଯେମାନ

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ବାମୀ ମୋତେ ହୋଇଲେ ପରସନ୍ନ ।	ସନ୍ତୋଷେ ରାଜ୍ୟ କରଇ ଦଶରଥ ନୃପବର ।	ବଣା ହୋଇଣ ଜଣେ ନ ପାଇଲେ ବାଟ । ଶ୍ରୀରାମହିଁ ଯେକାୟେ ଅଶ୍ବେକ ଆରୋହିଁ ତମସା ନଦୀ ତୀରେ ମିଳିଲେ ଗୋସାଇଁ ।
ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ବଖାଣିମି ମୁହିଁ ଶଏ କୋଟି ଚରିତ୍ର ଥୋକାଏ ଯିବି କହି । ୮୦	ସାତ୍ୟା ଘେନି ରାମ ବିଳସନ୍ତି ସୁଖେ ଅପହାତି ବୋଲି ନ ପାଆନ୍ତି ଜନମୁଖେ । ଦିଗପାଳେ ପାଳନ୍ତି ବେଳ କାଳ ଜାଣି ଯହୁଁ ସେ ପୁରେ ବିଜେ ଚକ୍ରପାଣି । ୧୦	ଶ୍ରମେଣ ଝାଳ ଯେ ବହଇ ଅବିକ୍ଷନ ପୁଟିଣ ଘୋଡ଼ାରୁ ଯେ ଉଡୁରିଲେ ରଘୁନାମ ।
ଏ ସେ ମୋହୋର କାରତି ଯେ ଶାହାସ୍ତ୍ର ଯୋଗେ ଥିବ	ଦିନେକ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଘେନି ସଙ୍ଗେଣ ଅଛନ୍ତି ସେ ଅନେକ ସଜନି । ସାମନ୍ତ ପୁତ୍ରମାନେ ଅଛନ୍ତି ସଙ୍ଗତେ ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ଯେ ଗଲେ ରଘୁନାଥେ ।	ନଦୀରେ ପଶିଣ ଯେ ଶ୍ରୀମୁଖ ପଞ୍ଚାଳି ଜଳପାନ କରି କୁଳରେ ଆସି ମିଳି । ୪୦ ବୃକ୍ଷରେ ଅଶ୍ବ ଯେ ବାନ୍ଧିଣ ରଘୁବୀର ଶ୍ରୀତଳାରେ ବସି ଯେ ଘେନିଲେ ସମିର । ଏସନେକ ସମୟେ ଶବର ଅଧିପତି ମୃଗୟାୟେ ଆସିଣ ଭେଟିଲା ରଘୁପତି । ସଙ୍ଗତେ ବଳ ତାର ଅଛଇ ଅପାର ରାମକଇ ପଛରଇ ଗୁହ ନାମେ ଶବର । କିହୋ ମହାତମା କେବଣ ଦେଶୁ ଆୟେ କେ ତୋହୋର ବାପ କେ ତୋହୋର ମାୟେ ।
ଏହା ଛାଡ଼ି କିମ୍ବା ଚରିବି ମୁହିଁ ଆନେ । ମିଛ ସତ ହୋଇଲେ ମୋହୋର କିଏ ଯାଇ ଯେହୁ ସେ ହୃଦେ ଅଛି ସେହୁ ସେ ଜାଣଇ । ମୋହୋର ସଖ୍ୟ କି କରଇ ବଖାଣ ଆନ ନିକି ପଦେ କରିବି ଉଚ୍ଚାରଣ । ଯାହାକୁ ଯେ ପ୍ରାପତ ଶୁଭାଶୁଭ ବେନି ତହୁଁ ଉତ୍ତପତି ହୋଇଲା ତାହା ଘେନି । ୯୦ ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ମୁଁ କରିବି ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଜେଣ ବଞ୍ଚିବି ଯେ ଅକାଳ ମରଣ । ଜୀବତେ ମୁକତ ମଲେ ସ୍ବର୍ଗ ଯିବି ବଲକୁଣ୍ଠେ ବିଷ୍ଣୁ ପାଶେ ଖଟିଥିବି । ଏତେ ଲାଭ ଛାଡ଼ି କରିବି କିମ୍ବା ଆନ ଦୟା ଯେବେ ମୋତେ କଲେ ଭଗବାନ । ବିଷ୍ଣୁପୁରାଣ ଯାହା ସଦାଶିବ କହି ଶୁଣିଲେ ପାର୍ବତୀ ଗୋ ପାପଭାରା ଦହିଁ । ଦୁର୍ଗା ରୂପେଣ ଯେ ଅସୁର ବଳ ମାରି ଦେବଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସେ ପାପକୁ ନ ତରି । ୧୦୦ ସେ ଦୋଷ ହରଇ ଏ ରାମାୟଣ ଶୁଣି ଆବର ବିଶେଷଣ କହନ୍ତି ଶୁକପାଣି । ଶୁଣ ଗୋ ଶାକାୟେନା ଅଯୋଧ୍ୟାକାଣ୍ଡ କଥା ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ଯିବାର ବାରତା । ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନ ଗଲେ ଅଜାଘର	କୀବଜହୁଁ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ରଘୁମଣି । ମୃଗ ଶୁକର ଯେ ବିକ୍ଷିଲେ ବହୁତ କାହାକଇ ପ୍ରହାର କଲେ ନେଇ କୋନ୍ତ । ୨୦ କେବଣ ଜୀବକଇ ଖଡ଼ଗେଣ କାଟି କେବଣ ଜହୁର ହୃଦରେ ଶରପୁଟି । ଶୁକର ସଏମର ଅନେକ ହତ କରି ଗୋଡ଼ାଇ ନାରାଜ ଯେ ବିକ୍ଷନ୍ତି ଚାପଧାରୀ । ସୁମନ୍ତ ସୁତ ସେ ବିଦ୍ୟାଧର ବୀର ସେହି ମାଇଲା ଯେ ଅନେକ ଶୁକର । ରାଉତ ମାହୁନ୍ତ ଯେ ପାଇକ ଜେନାମାନେ ମୃଗ ମାରିବେ ବୋଲି ପଶିଲେ ଘୋର ବନେ । ଯେହୁ ଯେଣେ ପାରଇ ସେହୁ ତେଣେ ଗଲା ଲକ୍ଷଣ ରାମକଇ ଭେଟ ନ ପାଇଲା । ୩୦ ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ଯେ ପଶିଲେ ବନ ଘୋର ଗଜ ଅଶ୍ବ କେ କେଣେ ଗଲେ ରହୁବର । ଅଗମ୍ୟ ବନେ ଯେ ପଶିଲେକ ଆଟ	ଏସନେକ ସମୟେ ଶବର ଅଧିପତି ମୃଗୟାୟେ ଆସିଣ ଭେଟିଲା ରଘୁପତି । ସଙ୍ଗତେ ବଳ ତାର ଅଛଇ ଅପାର ରାମକଇ ପଛରଇ ଗୁହ ନାମେ ଶବର । କିହୋ ମହାତମା କେବଣ ଦେଶୁ ଆୟେ କେ ତୋହୋର ବାପ କେ ତୋହୋର ମାୟେ । ସ୍ବର୍ଗରୁ ଅଇଲା ପ୍ରାୟେକ ତୁ ଦିଶୁ କାହିଁକି ଯିବ ତୁମ୍ଭେ ଯେଥେ କିମ୍ବା ବସୁ । ୫୦ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଦଶରଥ ସୁତ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଜାତ କଇଶୁଲା ମୋହୋର ମାତ । ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘନ ମୋହୋର ଭାଇ ଚାରି ଭାଇକର ଅଟଇ ତିନି ଆଜ । ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ମୃଗୟା ଅଇଲି ଗହନ ବନେ ପଶି ପଥ ଭ୍ରାନ୍ତି କଲି । ବଣା ହୋଇଣ ଯେ ମିଳିଲି ଆସି ଏଥ କେଣେ ଯିବି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନ ଜାଣଇ ପଥ । ଶବର ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣସି ଶ୍ରୀରାମ ଗଜାର କୁଳେ ଯେ ମୋହୋର ଆଶ୍ରମ । ୬୦ ସାରାବତୀ ବୋଲି ନଗ୍ର ମୋର ଅଟଇ ଦଶଲକ୍ଷ ଶବର ଯେ ସଙ୍ଗତେ ଅଛଇ ।

ବିରାଜର ସୁତ ମୁଁ ମୋର ଗୁହ ନାମ
ମୃଗ ମାରିବି ମୁଁ ଅଭଳି ଶ୍ରୀରାମ ।
ତୋତେ ଭେଟିଲି ଯେ ପୁଣ୍ୟ ତପ ଫଳ
ତୁହୋ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଦଶରଥ ବାଳ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାଠାକୁର ପୂର୍ବ୍ୟବଂଶେ ଜାତ
ମୋତେ ଦୟା କରିଥିବୁଟି ରାଜା ପୁତ୍ର ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ପଥ ମୋତେ ଦେଖା
ଆଜହୁଁ ପ୍ରାଣର ଅରୁ ମୋର ସଖା । ୭୦
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଉଠି କୋଳକରି
ଦେଖିଣ ଶବର ଯେ ବେନି କର ଯୋଡ଼ି ।
ଭୋ ରାମ ମୋତେ ଯେ ଅନୁଗ୍ରହ କଲୁ
ଏ ତୋହୋର ମୁଖେ ଯେ ମୈତ୍ର

ବୋଲନ୍ତୁ ।

ମୁଜାଁ କି ଭାର୍ଜନ ବନ୍ଧୁପଣେ ତୋତେ
ଏତେ ଲାଭ ମୁହିଁ ଛାଡ଼ିବି କେମତେ ।
ଏ ଦେହେ ବୋଲାଉଛି ଶ୍ରୀରାମର ମୈତ୍ର
ପୁରୁଷାର୍ଥ କଥା ମୁଁ ପାଇବି ଜଗତ ।
ଯେବେ ତୁ ଦୟା କଲୁ ସ୍ବାମୀ ମୋତେ
ମୁଜାଁ ପୁଣି କଥାୟେ ମାଗୁଁ ଅଛି

ତୋତେ । ୮୦

ସାତଘଡ଼ି ବେଳ ହୋଇଲାକ ଆସି
କ୍ଷୁଧାୟେଣ ଶ୍ରମ ପାଇଲୁ ରଘୁଶିଷି ।
ପକୁ ଫଳ ଦେବି ଭୁଞ୍ଜିଣ ସୁସ୍ଥ ହୋଅ
ନୋହିଲେଣ ଶ୍ରମ ପାଇବ ତୋର ଦେହ ।
ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଦେଲା ଜାମୁଫଳ
ହରଷେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ତାହା ଦଶରଥ ବାଳ ।
ମଣୋହି ସାରିଣ ଯେ ଆଶ୍ଚୋବନ କରି
ହରିଡ଼ା ଫଳ ଯେ ଶବର ଅଛି ଧରି ।
ଏହା ଭୁଞ୍ଜି ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଲା
ମୈତ୍ରର ବୋଲେ ରାମ ତାହା ଗ୍ରାସ

କଲା । ୯୦

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସେ ଅଶ୍ବକୁ ମୁଠି ଦେଇ
ଘୋଡ଼ାର ପିଠିରେ ବିକସ ରଘୁସାଜ ।
ସଙ୍ଗେଣ ଶବର ବଳ ଅପ୍ରମିତ

ଆଗେଣ ବାଟ କଢ଼ାଉଅଛି ମଇତ୍ର ।
ଆକାସକ ଧୂରେ ଯାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଦେଖିଲେ
ଥାଠ ସହିତେ ଯେ ବିଦ୍ୟାଧର ମୂଳେ ।
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ସେ ହୋଇଲେ ସକଳ
ଶବରକୁ ବୋଲନ୍ତି ଦଶରଥର ବାଳ ।
ଭୋ ମିତ୍ର ବାହୁଡ଼ି ଯାଅସି ତୋହୋର ପୁର
ସାଙ୍ଗେଣ ସଜନି ଆସି ହୋଇଲେ

ମୋହୋର । ୧୦୦

ଯାଅସି ବାହୁଡ଼ି ତୋହୋର ନିଜ ଦେଶ
ପଛେ ବେଳେକ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଆସ ।
ଶୁଣିଣ ଶବର ଯେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ଯାଇ ସେ ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲା ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଭଗବତୀ
ମୃଗ ଶୂକର ଘେନାଇ ରଘୁପତି ।
କୁରଙ୍ଗା ଖୁରାଞ୍ଜି ଶଶା ସସମ୍ବର
ବାହୁଡ଼ିଆ କୃଷାଜିନ କଲେ ଭାର ଭାର ।
ସଜନି ସମସ୍ତେ ଯେ ସରଯୁ ପାରିହୋଇ
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ଯେ କୁଶଳେ ସର୍ବେ

ହୋଇ । ୧୦

ଏକାଦଶ ଘଡ଼ି ହୋଇଲାନି ବେଳ
ବାଜଇ ବାଜା ଯେ ଅତିହ ତହଳ ।
ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପାଟଛତୁ ଗହଳ
ହାକ ଡାକ ତହଳେ ମେଦିନୀ ଉଛଳ ।
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ବିଦ୍ୟାଧି ପୁରପୁର
ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ଦେଖନ୍ତି ରଘୁବାର ।
ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରଘୁପତି
ଦଶରଥ ଚରଣେ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ।
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲନ୍ତି ନୃପବର
ଉଛୁର ହୋଇଲା ବାବୁ ମଣୋହି ବେଗେ

କର । ୨୦

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଭିତରକୁ ଗଲେ
ମର୍ଦ୍ଦନ ମାଜଣା ମଣୋହି ବିଧି କଲେ ।
ମୃଗ ଶୂକର ଯେ ଆଣିଲେ ଯାହା ମାରି
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ଦଶରଥ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।

ଅନୁରୂପେ ବାଣି ସମସ୍ତକୁହିଁ ଦେଲା
ପୁତ୍ରକ ମହିମା ଯେ ବଶିଷ୍ଠକୁ କହିଲା ।
ଶୁଣ ମୁନିବର ମୋର ରାମର କାହାଣୀ
ମୃଗ ଶୂକର ଆଣିଲେ ବହୁତ ହାଣି ।
ଜୀବନ୍ତା କସ୍ତୁରୀ ମଉଗଜ ସହିତେ
ଅନେକ ବେଷମାରି ଆଣିଲେ

ରଘୁନାଥେ । ୩୦

ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ହାତେ ସକଳ ଗୁଣ ଅଛି
ଅନେକ ପୁନ୍ୟେଣ ପାଇଲି ମୁଁ ଏ ବନ୍ଧି ।
ଶ୍ରୀବନ୍ତ ସୁରବନ୍ତ କ୍ଷେମାଶୀଳ ଅଟଇ
ଧାର୍ମିକ ଯଶବନ୍ତ ପୁଣ୍ୟ ବାଟ ଜାଣଇ ।
ଜ୍ଞାନ ଗୋଚର ଯେ ଅଛଇ ତାହାର ମେଳା
ଏ ସେ ଅଟଇ ମୋତେ ତରିବାକୁ ଭେଳା ।
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶୁଣ ନୃପବର
ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ଜ୍ୟେଷ୍ଠ କୁମାର ତୋହୋର ।
ତାହାକୁ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ଦୁହି ମଣୁ
ସେ ଯେତେ ଅଟଇ ତାହା ତୁ କାହୁଁ

ଜାଣୁ । ୪୦

ବଳକୁଣ୍ଡବାସୀ ସେ ସୁଯେଂ ବିଷ୍ଣୁନାଥ
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ଶୋହଇ ଚତୁହାଥ ।
ଶ୍ରୀବନ୍ଧ ଲକ୍ଷଣ ପାତବସନ ପରିହରଣ
କରସୁତାମଣି ଯେ କଣ୍ଠେ ଆଭରଣ ।
ଗରୁଡ଼ ବାହାନ ଏ କମଳାର ପତି
ଦେବତାକର ଛଳେ ଅବତାର ଯେଥୁ ।
ଅସୁର ବଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ବର୍ଷମାନ
ତେଣୁ ମାନେବ ତନୁ ଧଇଲେ ଭଗବାନ ।
ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମୁନି କହିଲେ ଯେ ତୋତେ
ଯୋଗବଳେ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲାକ

ମୋତେ । ୫୦

ତାଡ଼େକା ରାକ୍ଷସାକି ଆନ ପାଇଇ କି ମାରି
ପାଦଲାଗି ମୋକ୍ଷ ଗଉଡ଼ମ ନାରୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ନ ପାରିଇ ଯେଉଁ ଶିବଧନୁ ତୋଳି
ଛତ୍ରୀ ହୋଇଁ ସମ ନାହିଁ ମହାସୁକୀ ।
ବିଷ୍ଣୁ ତେକୁଁ ବିଶ୍ବକର୍ମା ଯାହା ଜାତ କଲା

ତୋହୋର ପୁତ୍ର ତାହା ହେଲେଣ
ଆମଞ୍ଜଳା ।
ସାତା ରୂପବନ୍ତୀ ସୁଧେଂ କମଳଣୀ
ସେ ସେ ଶ୍ରୀରାମର ଅଟଇ ଘରଣୀ ।
ପ୍ରଶୁରାମକର କିଶିଲାକ ହେଲେ
ତାହା ତ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲୁ
ମହାପାଳେ । ୨୦
ଯେବଣ ପ୍ରଶୁକୁ ଦେବତାୟେ ଭୟେ କରି
ରବିଚଳେ କାରତି ବାଜିଲା ତାହାରି ।
ଯେକୋଇଶ ବାର ଯେ ନିକ୍ଷେତ୍ର ଜଳା ମହା
ଶହସ୍ର ଧରି ଛାମୁରେ ନ ରହିଲେ କେହି ।
ବୀର ନାମେଣ ନ ଥୋଇଲା ଯେକ କରି
ରକତ ନଦାୟେ ବୁହାଇଲା ବସନ୍ତରୀ ।
ପିତୃଗଣ ତୋଷିଲା ଗୁଧିର ଚର୍ପଣେ
ଏ ମହା ମଣ୍ଡଳେ ନାମ ନାହିଁ ଆନ
ଜଣେ ।
ତାହାର ଦର୍ପ ହରିଲା ତୋହୋର ପୁତ୍ର
ତେଣୁ ସେ ଜାଣିଲି ଶ୍ରୀରାମ
ପଦୁନେତ୍ର । ୨୦
ଏ ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲଇ ମହାପତି
କଥାଏ ପୁଣିବି ମୋତେ କହିବା ମହାଯତି ।
ପ୍ରଶୁରାମ କଥା ଯେ ପୁରାଣେ ବଖାଣ
ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହୋ ରାଜନ ।
ଗାଧୁ ନୃପତିର ଦୋହିତା ସତ୍ୟବତୀ
ରତିକ ମହାମୁନିର ଅଟଇ ଯୁବତୀ ।
ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ଦେଖି ହୋଇଲେ ମୁନି ବିଭା
ତାରା ଗୁରୁ ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ଦେନି ଶୋଭା ।
ସେ ସେ ରତିକ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାକର ବାଳ
ତପ କରଇ ସେ ଗୋମତୀ ନଦୀ
କୁଳ । ୩୦
କଣ୍ଠପ ସମାନ୍ୟ ସେ ଅଟଇ ବ୍ରହ୍ମରୀ
ବ୍ରହ୍ମା ଯାହାକଇ ଦେଖିଲେ ପ୍ରଶଂସା କରି ।
ସେ ସେ ମୁନି ତପ ଯେ କରଇ ଉର୍ବରୋତା
ସତ୍ୟବତୀ ତାର ଅଟଇ ବନିତା ।

ଦିନେକ ଯେ ଗାଧୁ ନୃପତିର ରାଣୀ
ସ୍ବାମୀର ଆଗେ ସେ କହଇ ମୁଦୁବାଣୀ ।
ଶୁଣ ଦେବ କନାଉକ ଦେଶ ଅଧିପତି
ମୁହିଁ ଦେଖିଯିବି ମୋହୋର ଦୁହିତୀ ।
ଏକା ଝିଅ ଗୋଟିକ ମୁଣିବି କେତେକାଳ
ଆବରତ ପେଟେ ନ ପଶିଲା ଫୁଲ
ଫଳ । ୧୦
ଦେସି ଆଜ୍ଞା ଦେଖି ଆସଇ ଯାଇଁ
ତୋହୋର ମୋହୋର ତହୁଁ ତାହାର ଆନ
ନାହିଁ ।
ରାଜା ବୋଇଲା ଯାସିରେ ଭାବାନୀ
ଦେଖି ଯାଇ ତୋର ପ୍ରାଣର ନୟନୀ ।
କୁଶଳେ ଅଛଇଁ ନା କ୍ଷମହୋଇ ବୁଡି
ଦୟା କରଇ ନା ରତିକ ନାମେ ମହାଯତି ।
ଯେ କଥା ଜାଣି ତୁ ଦେଖି ଆସ ଯାଇଁ
ଶୁଣିକରି ରାଣୀ ଗଲାକ ସଜ ହୋଇ ।
ଗୋମତୀ ନଦୀର ତାରେଣ ମିଳିଲା
ରତିକ ମହାମୁନି ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲା । ୧୦୦
ଦେଖିଣ ଦୁହିତା ଯେ କଲା ନମସ୍କାର
ମାତାର ମୁଖ ତାହିଁ ହୋଇଲା ଶୋକଭର ।
ସତ୍ୟବତୀକି କୋଳ କଲାକ ଜନନୀ
ଶିରେ ଚୁମ୍ବଦେଇ ସେନେହ ଭାବ ଘେନି ।
ମାତା ଦୁହିତା ଦୁହେଁ ବସିଲେ ମୁଗଛାଲେ
ଉଭୟେ କୁଳ ବାରତା କୁଶଳ ପୁଛିଲେ ।
ମାତାର ସଙ୍ଗତେ ଅଛଲେ ଯେତେ ଜନ
ଅମୃତେ ସତ୍ୟବତୀ ଦେଲେକ ଭୋଜନ ।
ଏସନ ସମଏ ଯେ ବେଳ ଅସ୍ତ ହୋଏ
ରତିକ ମୁନିବର ତପ ଡେଇଁ ଆଏ । ୧୦
ଦେଖିଲେ ଦ୍ଵାରେଣ ହାୟୋଳାୟେ ଅଛି
ଜନଗହଳ ଦେଖି ଭାରିଯାକୁ ପୁଛି ।
ସତ୍ୟବତୀ ଆଣି ଜଳପାତ୍ର ଦେଲା
ଜନନୀ ଆସି ଅଛନ୍ତି ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
ଶୁଣିଣ ମହାମୁନି ହୋଇଲେ ସତୋଷ
ପାଦ ପଖାଳିଣ ଭିତରେ ପରବେଶ ।

ଦୋହୋର ଆଗ୍ନିକି ପୁଜା ମୁନି କଲେ
ଦେବ ପିତୃଗଣକୁ ଅନୁବଳି ଦେଲେ ।
ସତ୍ୟବତୀକି ମୁନି ବୋଇଲେକ ରାଜ
ତୋହୋର ଜନନୀକୁ ଅନୁ ଦିଅ
ଯାଇଁ । ୨୦
ଶୁଣିକରି ସତ୍ୟବତୀ ବେଗେ ଚଳିଗଲା
ଜଳ ଫଳ କନ୍ଦମୂଳ ଦେଇଣ ସଞ୍ଜଳା ।
ସତ୍ୟବତୀ ନିଜ ମାତାକୁ ଅନୁ ଦେଇ
କ୍ଷତ୍ରସ ପ୍ରକାରେ ତୋଷିଲା ତାର ଦେହୀ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ବଞ୍ଚିଲେ ରଜନୀ
ଝିଅ ଘରେ ପୁଣି ରହିଲେ ଦିନା ତିନି ।
ଦୁହିତାକୁ ତିଆରଇ ବହୁତ କଥା କହି
ଭୋ ମାତା ତୋହୋର ମୋହୋର ପୁତ୍ର
ନାହିଁ ।
ଏ ମୋହୋର ବଂଶ ହେଉଅଛି ନାଶ
ତୁ ଗୋ ସୁଲକ୍ଷଣା କରିବୁଡି କିଏ । ୩୦
ଭ୍ରଥା ତୋହୋର ଅଟନ୍ତି ମହାଯତି
ପୁତ୍ର କାତ ନିମନ୍ତେ କିମ୍ବା ବିଚାର ନ
କରନ୍ତି ।
କଣ୍ଠପର ତହୁଁ ଯେ ହୋଇଲେ ଅବତାର
ଏହାକର ବାପର ଏ ଅଲ୍ୟଳ କୁମର ।
ସେ କିମ୍ବା ଅଜ୍ଞାନ ଅଟନ୍ତି ମୁନିବର
ଶ୍ରୀରାକର ରମଣେ ସେ ଅର୍ଜବେ କୁମର ।
କିଏ ଧର୍ମ କରନ୍ତି ପୁତ୍ର ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି
ଗୋତ୍ର ଯେ ଅକାରଣେ ଯାଉଅଛି ବୁଡ଼ି ।
ଏ ମୋହୋର ବଂଶ ହାଦେ ଯାଉଅଛି ନାଶ
ତୋହୋର ନୟନ ଥିଲେ ମୋହୋର ତାକୁ
ଆଶ । ୪୦
ସେ ବ୍ରହ୍ମରଷି ତପେ ନିରିଜିତ
ଏହାକର ଦୟାରେ ନୋହୋଇକି ପୁତ୍ର ।
ତୁ ଗୋ ସତ୍ୟବତୀ କୁଆଁରୀକି କହ
ବୋଲିବୁ ମାତାକୁ ମୋ ପୁତ୍ର ଦାନ ଦିଅ ।
ତୁ ମହାତମାକୁ ଦେଲେ ଯେ ମୋର ପିତା
ବେଳେ ବଂଶରକ୍ଷା କରସି ବ୍ରହ୍ମବେତା ।

ଏହା ବୋଇଲେ ସେ କି ବୋଲନ୍ତି ଜାଣ
ଆଜ୍ଞକ ରହିବି ମୁଁ ଏଥର କାରଣ ।
ମାତା ଦୁହିତା ହୋଇଲେ ଯେସନକ କଥା
ବେଳ ଅନ୍ତେ ଅସ୍ତ ହୋଇଲା
ପୂର୍ଯ୍ୟଦେବତା ।୫୦
ତପ ତେଜିଣ ଯେ ଅଇଲେ ମୁନିମର
ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସାରିଲେ ତାହାକର ।
ଶୟନ ସ୍ଥାନେ ସେ କହିଲା ସତ୍ୟବତୀ
ଜନନୀ ମୋହୋର ଯିଏ କାରଣେ
ଆସିଛନ୍ତି ।
ତାହା ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଆଗେ କହଇ ଯେ ଶୁଣ
କୁଳରକ୍ଷା ହୋଇବ କେବଣ କାରଣ ।
ମୋହୋର ପିଅର ସେ ଅରଜିଲା ମୋତେ
ସତ ମନେ ମୁନି ସମର୍ପିଲା ତୋତେ ।
ତୁ ବ୍ରହ୍ମରଷି କର ପ୍ରତିକାର
ପୁତ୍ର ଦାନ ଦେଇ ମୋ ପିତାଙ୍କୁ ଉଧର ।୬୦
ମୋହୋର ତନୟେ ନାହିଁ ବ୍ରହ୍ମରଷି
ପସନ୍ଦ ମନେ ମୋତେ ପୁତ୍ର ଦାନ ଦେସି ।
ଉଭୟ କୁଳରକ୍ଷା ହେଉ ତୋର କୃତେ
ସାଧୁ ବଚନ ତୁ ଅରଜସି କଗତେ ।
ଭାରିଯାର ମୁଖୁ ଏସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
ଶୁଣିଣ ମହାମୁନି ମନେ ମନେ ଶୁଣି ।
ବୋଇଲେ ସତ୍ୟବତୀ ଯାହା ପ୍ରକାଶିଲୁ
ମୋତେ
ଏକାନ୍ତେ କଥା ସଖୀ କହଇ ମୁଁ ତୋତେ ।
ତୁ ଯେ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ରୂପ ଗୁଣେ ସାର
ତୋତେ ଯେ ଶରଧା ସଖୀ ଅଟଇ
ମୋହୋର ।୭୦
ପୁତ୍ର ହୋଇଲେ ତୋହୋର ସରିବ ବୟେସ
ତେଣେ ସଖୀ ନ ପାଇବି ରତି ରସ ।
ଏ ଘେନି ବିଚାରି ପୁତ୍ର ନ କରଇ
ସେନେହତ
ତୋହୋର ଆଗେ ସଖୀ କହିଲି ଗୁପ୍ତ ।
ତୁ ଯେବେ ଇକ୍ଷା କଲୁ ଗୋ ସତ୍ୟବତୀ

କାଲି ଅଗ୍ନିରେ ମୁଁ ଦେବଇ ଆହୁତି ।
ବ୍ରହ୍ମାର ସମାନେ ଉପୁଜିବ ପୁତ୍ର
ତେଣେ ଧବଳ ହୋଇବ ଭୃଗୁ ଗୋତ୍ର ।
ତୋହୋର ଜନନୀକି ଦେବଇ ଏକ ଚରୁ
ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ସେ ହୋଇବ
ମହାମେରୁ ।୮୦
କଥା ହୋଇଣ ଯେ ଶୁଣିଲେ ବେନି ଜନ
ବୋଲନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠେ ଶୁଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ରଜନୀ ପରଭାତ
ଗଗନେ ଉଦୟେ ହୋଇଲେ ଦିନନାଥ ।
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ରଚିକ ମହାରଷି
ହୋମଘରେ ପରବେଶ ହୋଇଲେକ
ଆସି ।
ସନ୍ତତି ଜାତ ନିମନ୍ତେ ହୋମ କଲା
ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ ଦୁଇ ଚରୁନ୍ତ ନିର୍ଭୀ କଲା ।
ନିଜ ପତ୍ନୀକି ମୁନି ରାଜଣ ବୋଇଲା
ଦେଖ ସଖୀ ଚରୁ ନିର୍ଭୀ ଯେ
ହୋଇଲା ।୯୦
ତୁ ଯାହା ଭୁଞ୍ଜିବୁ ତାହା ବେଗଳ ହୋଇଅଛି
ଆରେକ ଭାଗ ମାତାକୁ ତୋର ଦେଅରେ
ମୃଗାକ୍ଷୀ ।
ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ତପଠାକୁ ଗଲେ
ସତ୍ୟବତୀ ଯାଇ ମାତାକୁ କହିଲେ ।
ଶୁଣସି ଜନନୀ ଗୋ ଏ ମୋହୋର ବାଣୀ
ଜୁଆଇଁ ଚରୁ ତୋର ନିର୍ଭୀ କଲା ପୁଣି ।
ତୋହୋର ନିମନ୍ତେ ଭିଆଇଲେ ଯେବଣ
ଚରୁ
ଯେ ତୋହୋର ପୁତ୍ର ହୋଇବ ମହାବୀରୁ ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ଗାଧୁ ରାଜାର
ରାଣୀ
ସ୍ରାହାନ କରିବାକୁ ଗଲେ ତତକ୍ଷଣି ।୧୦୦
ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଁ ଅଇଲା ତଡ଼ତି
ମନେ ମନେ ବିଚାର କରଇ ଯୁବତୀ ।
ରଚିକ ମହାମୁନି ଯେ ଅଟଇ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ

ଚରୁ ନିର୍ଭୀ କରି ଅଛଇ ଦୁଇ ମତ ।
ତାହାର ଘରଣୀକି ଯାହା ଅଛି ଦେଇ
ଦୁହିଙ୍କର ସାର ସେହି ସିନା ହୋଇ ।
ମୋହୋର ଚରୁ ଯଦ୍ୟପି ଅଟଇ ଭଲ
ସତ୍ୟବତୀ ଚରୁକୁ ନୋହିବ ସମତୁଲ ।
ଏତେ ବିଚାରିଣ ଝିଅର ଚରୁ ଖାଇ
ଏସନ ସମୟେ ସତ୍ୟବତୀ ଆସି
ହୋଇ ।୧୦
ସ୍ରାହାନ ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଣ ଚରୁଣୀ
ଚରୁ ଭୁଞ୍ଜିଲାକ କପଟ ନ ଜାଣି ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଦିନ ଶେଷ ହୋଇଁ
ରଚିକ ମୁନିବର ଆଶ୍ରମକୁ ଆସଇ ।
ଭାରିଯାକୁ ଦେଖି ପରରନ୍ତି ରଷି
ତୋହୋର ଗର୍ଭେଣ ଶେଷ୍ଠୀ ତେଜ ଦିଶି ।
ଚରୁ ପାଲଟ କରି ଭୁଞ୍ଜିଲୁ କିରେ ବାଳୀ
ଏ ମୋର କୁଳେ ତୁ ଲଗାଇଲୁ କାଳି ।
ସତ୍ୟବତୀ ବୋଲଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର
କୋପ ନ କରି କଥା ବୁଝିବା
ମୁନିମର ।୨୦
ଦୁଇ ଚରୁ ଗଲୁ ଆମ୍ଭେ ପାତ୍ରେ ଥୋଇଁ
ମାତା ମୋହୋର ଚରୁ ଭୁଞ୍ଜିଲା ଆଗହୋଇ ।
ଆରେକ ଚରୁ ମୁଁ ପଛେ ଗ୍ରାସ କଲି
କେ ଅଟଇ କାହାର ଜାଣି ନ ପାରିଲି ।
ରଷି ବୋଇଲେ ସେ ଦଇବର ଆଏତି
ତୋହୋର ମୋହୋର କଥା ନୋହୋଇରେ
ସ୍ବତା ।
ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁତ୍ର ହୋଇବାକ ଛତ୍ରୀ
ଛତ୍ରୀର ପୁତ୍ର ଯେବେ ହୋଇବାକ ଯତି ।
ଏହେତ୍ସେକ ଯୋଗ ଯେବେ ଦେବତା
ଭିଆଇଲା
କାହାର ବୋଲେ ସେ ହୋଅଇ ଆନ
କଲା ।୩୦
ଶୁଣିଣ କମ୍ପଇ ଯେ ଗାଧୁ ରାଜା ରାଣୀ
ରଚିକ ମୁନିବର ଚରଣେ ପରିଣାମି ।

ଜୋ ମୁନିବର ମୋତେ ପ୍ରତିକାର କର
ଯେମନ୍ତେ ପୁତ୍ର ମୋହୋର ହୁଅ

ନୃପବର ।

ତପା ହୋଇଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ମୋର ଯିବ
ଛେଡ଼ାବଂଶ ନାମ ଦେବ ଆଜନ୍ମ ବୁଡ଼ିବ ।
କନାଭଜ ଦେଶ ହୋଇବ ହତପାଟ
ଏଥକୁ ମୁନି ମୋତେ କହ ପୁଣ୍ୟ ବାଟ ।
ଶୁଣିଣ ଯୁବତୀ ଯେ କରଇ ଦଳନି
ମୋତେ ହୋ ପ୍ରତିକାର କରହେ

ମହାମୁନି । ୪୦

ତୋହୋର ଭାରିଯା ହୋଇ ଛତ୍ରୀ ପ୍ରସବିବି
ରଷିଆଣୀକ ମୁଖେ ଉପହାସ୍ୟ ପାଇବି ।
କୃଷ୍ଣ ଗୋତ୍ର ତୋହୋର ଆଜନ୍ମ ନାଶ ଯିବ
ଛତ୍ରୀ ହୋଇଲେ ପୁତ୍ର ଯୁଦ୍ଧରେ ପଡ଼ିବ ।
ଯେତେ ବୃଣ୍ଡାଳ କୁଳ ହୋଇବାକ ନାଶ
ଯେଥକୁ କାରଣ ତୁ କର ବ୍ରହ୍ମକ୍ଷିପ ।
ମାତା ମୋର ନ ଜାଣି ଅଜ୍ଞାନ ପଣ କଲା
ଆଗହୋଇ ଚରୁ ନ ଜାଣି ଗୁଞ୍ଜିଲା ।
ସେ ଦୋଷ କ୍ଷେମା ତୁ କରିବା ମହାଯତି
ମାଏ ଝିଏ କାକୁତ୍ସ ହୋଇଣ

ବୋଲନ୍ତି । ୪୦

ମୁନି ବୋଲଲେ ଆମେ ଜାଣିଲୁଣି ଯୋଗେ
ଲୋକେଣ ମାତାୟେ ଚରୁ ଗୁଞ୍ଜିଲେଣି
ଯେବେ ।

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରି ଗଲୁ ଆମେ ଥୋଇ
କିମ୍ପାଇଁ ଖାଇଲେ ତୋତେ ଯେ ନ କହି ।
ସତ୍ୟବତୀ ବୋଲଇ ଶୁଣ ତପୋଧନୀ
ଯତ୍ୟପି ସେ ମୋର ଅତଳ ଜନନୀ ।
ଯେ ଯାହାର ଶୁଭ ସେହି ସେ ମନାସଇ
ମାତା ଦୁହିତା ଯେ ହୋଇଲେ କିଏ ହୋଇ ।
ସର୍ବସ୍ଥ ପୁରୁଷ ତୁ ନ ଜାଣୁ ଅବା କାହା
ଯେ ଯାହାର ଭଲ ତାହାକୁ ସେ ସାହା । ୬୦
ଏ ମୋହୋର ପୁତ୍ର ଯେବେ ହୋଇବ

ଅଭାର୍ଜନ

ମୋତେ ସେ ମନ୍ଦ ବୋଲି ବୋଲିବେ
ସର୍ବଜନ ।

ଏହା ବିଚାରିଣ କରସି ମୋତେ ଦୟା
ଜନନୀ ହୃଦରେ ଧଇଲା ଯହୁଁ ମାୟା ।
ତେଣୁ ସେ କଥା ହାଦେ ଉପୁଜିଲା ମନ୍ଦ
ସେ ଦୋଷ କ୍ଷେମା ମୋର କର କୃଗୁଚୟ ।
ଏତେ ବୋଲି ସତ୍ୟବତୀ ଜନନୀ ସହିତେ
କାର୍ଯ୍ୟୁନ୍ୟ ହୋଇଣ ବୋଲନ୍ତି ଅନେକ
ମତେ ।

ମୁନି ବୋଲଲେ ଦୋଷ କଲୁ ତୋର କ୍ଷେମା
ଉଠିଣ ଉଭା ଦୁମ୍ଭେ ହୋଅ ଦୁର ବାମା । ୬୦
ତପାର ଆଜ୍ଞାରେ ଗାଧୁ ରାଜା ରାଣୀ
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ଉଭା ହୋଇଲା ତରୁଣୀ ।
ମାତାକୁ ପଛକରି ସତ୍ୟବତୀ ଉଭା
ସୁଗତି ଆଗେ ଯେହ୍ନେ ନୟନୀ ଦିଶଇ
ଶୋଭା ।

ବ୍ରହ୍ମା ଆଗରେ ଥିଲା ପ୍ରାୟେକ ଦିଶନ୍ତି
ଅତି ବିନୟମତ ହୋଇ ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି ।
ଗାଧୁ ରାଜା ପଡ଼ାକି ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ମୁନି
ଦୁମ୍ଭେ ଅଟ ଆମର ଗଉରୋବ ମାନିନୀ ।
ଲୋକେଣ କଲ ଯେ ଯେସନେକ ଚରିତ
ଅବଶ୍ୟ ଦୁମ୍ଭକୁ ପ୍ରାପତ ବାର ପୁତ୍ର । ୮୦
ରାଜା ହୋଇଣ ସେ ବ୍ରତବ ବହୁତ କାଳ
ପୃଥ୍ବରେ ଯେକା ସେ ହୋଇବ ମହାପାଳ ।
ଶହସ୍ତ୍ରେ ଶାହାସ୍ତ୍ରେ ହୋଇବ ନିରିଜିତା
କାଳେଣ ହୋଇବ ପୁଣ ତପେଣ ଆଶ୍ରିତା ।
ଯୁଗ ଯୁଗାନ୍ତରେ ଅନେକ କାଳ ଥିବ
ବ୍ରହ୍ମରଷି ଲେଖାଏ ଗଣିତା ହୋଇବ ।
ତାହାର ପୁତ୍ର ପୁଣ ପାଳିବାକ ମହା
ଦଶରଥ ଆଗରେ ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି କହି ।
ଶୁଣ ନୃପବର ଅପୂର୍ବ ରସକଥା
ଶାଶୁକୁ ଏସନ ବୋଇଲେ

ବ୍ରହ୍ମବେତା । ୯୦

ରଷି ଚରୁ ଗୁଞ୍ଜିଲ ଯେ ଲୋଭ ମନକରି

ଅବଶ୍ୟ ପୁତ୍ର ଯେ ହୋଇବ ତପଋଣୀ ।
ଦୁମ୍ଭର ବିନୟକୁ ଦେଲି ମୁହିଁ ବର
ସମୟେ ରାଜାହୋଇ ସେ ପାଳିବ
ନଗ୍ରପୁର ।

ଅନ୍ତେଣ ତପକରି ହୋଇବ ମହାରଷି
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥିବ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ମିଶି ।
ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ଭାରିଯାକୁ ଚାହିଁ
ସଧାରେ ବୋଲନ୍ତି ରେ ଶୁଣ ପ୍ରାଣ ସହା ।
ବ୍ରହ୍ମରଷି ସମାନେ ହୋଅନ୍ତି ପୁତ୍ର
ମାଏ ଦୁମ୍ଭର ନାଶ କଲେ ଦୁର
ଗୋତ୍ର । ୧୦୦

ତାହାକର ତନୟେ ହୋଅନ୍ତା ମହାରାଜା
ସକଳ ନୃପତି କରନ୍ତେ ତାକୁ ପୂଜା ।
ଯେବେ ବିପରୀତ ହୋଇଲା ଗୋ ଆସି
କେ ଆନ କରିବ ଯାହା ବିଧାତା ଅଛି କଷି ।
ରଷିର ତନୟେ ହୋଇବ ଶହସ୍ରଧାରୀ
ଏସନେକ ବିଧାତା ଅଛଇ ନିର୍ଭାକରି ।
ମୋତେ ଉପହାସ କରିବେ ସର୍ବଜନ
ଗତିକ ମୁନିକର କ୍ଷତ୍ରୀୟ ନୟନ ।
ତେଣୁ ସେ ଭାଇଲ ପଞ୍ଚୁ ମନେ ଗୁଣି
ଉପହାସ୍ୟ କଥା ମୋତେ ହୋଇଲା
ଚରୁଣୀ । ୧୦

ଚରୁ ଉପାଏ ଉପୁଜିବ ଯେବଣ ପୁତ୍ର
ମୁନି ବୋଲଲେ ସେ ଉଦ୍ଧରିବ
ମୋର ଗୋତ୍ର ।

ଯତିପଣକୁ ସେ ଖଡ଼ଗେ ହତ ହଉ
ତାହାର ପୁତ୍ର ତହିଁ କ୍ଷେତ୍ରୀ ପଣ ରହୁ ।
ତପା ପଣେ ସେ ହେଉ ନିରିଜିତ
ଛତ୍ରୀ ପଣେ ସେ ଯେ କରିବ ନିକ୍ଷେତ୍ର ।
ପୁତ୍ର ମୋର ଜପ ତପେ ଦିନ ନଉ
ନାତିର ତହିଁ ପଛେ ଛତ୍ରୀ ପଣ ରହୁ ।
ଯହୁଁ ମୁନିମ୍ଭର ବୋଇଲେ ଏ ବାଣୀ
ଉଷତ ହୋଇଲେ ମାଏ ଝିଏ ଶୁଣି । ୨୦
ଗାଧୁର ଭାବାନୀ ଗଲା ନିଜ ପୁରୀ

କାଳେ ପାକାସରଣ ହୋଇଲା କୁମାରୀ ।
 ସ୍ବାମୀ ରମେନ୍ତେ ସେ ରହିଲାକ ବୀର୍ଯ୍ୟ
 ରଚିକ ମୁନି ଯେ ଦେଲେ ଚରୁ ତେଜ ।
 ଯଥାକାଳେ ଯେ ହୋଇଲା ପୁତ୍ର ଜାତ
 ସେ ସେ ରଷି ହୋ ଅଟନ୍ତି ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ।
 ରଷିର ଆଜ୍ଞାରେ ସମସ୍ତ ରାଜା ହୋଇ
 ଚରୁ ଗୁଣ ଘେନିଣ ହୋଇଲେ ତପଦେବୀ ।
 ସତ୍ୟବତୀ କୋଳେ ଯେ ପ୍ରସବିଲା ସୁତ
 ଯମଦଗ୍ଧି ନାମ ହୋଇଲା ବିଦିତ । ୩୦
 ରଚିକ ମୁନି ତାକୁ ଯେ ବ୍ରହ୍ମରଷି କଲେ
 ଚରୁ ତେଜ ଘେନି ଶିରଛେଦନ
 ଯେ ହେଲେ ।
 କ୍ଷତ୍ରୀ ଯେ ଅମର ନୋହନ୍ତି ଦେହ ଘେନି
 ତେଣୁ ଯମଦଗ୍ଧି ଶିର କମଳ ଛିନି ।
 ନୀତିର ତହିଁ ସେ ରହିଲା ଛତ୍ରାବୃତ
 ତପାଗଣେ ନିର୍ଜିତ ହୋଇଲା
 ଯମଦଗ୍ଧି ସୁତ ।
 ଶୁଣ ଦଶରଥ ପ୍ରଶୁରାମର କଥା
 ଏ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲା ମହାରଥା ।
 ଭୋ ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି ତୁ ସକଳ କଥା ଜାଣୁ
 ପୃଷ୍ଠି ପ୍ରକୟ ଯେ ସକଳ ବଖାଣୁ । ୪୦
 ଯମଦଗ୍ଧି ରଷି ଯେ ହୋଇଲାକ ଜନ୍ମ
 ପିତାର ଆଜ୍ଞାଏ ହୋଇଲା ବ୍ରହ୍ମ କର୍ମ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ମାରି
 ତୁ ମୁନି ମୋତ ଏହା କହିବୁ ବିସ୍ତାରି ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି
 ତପାଗଣେ ଗରୁଡ଼ଂସୀ ଯମଦଗ୍ଧୀ ଯତି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଶଂସା କରଇ ଯାହାକୁ
 ବ୍ରହ୍ମରଷି ସମାନେ ଗଣନ୍ତି ତାହାକୁ ।
 ସେ ଯମଦଗ୍ଧିର ଅନ୍ୟାଏ ପଣ ଦେଖି
 ରଚିକ ସେ ସ୍ଥାନରୁ ଗଲାକ ଉପେକ୍ଷି । ୫୦
 ପୁତ୍ରକୁ ବହୁତ ସେ ତିଆରିଣ କରି
 ସଙ୍ଗତେ ସତ୍ୟବତୀ ଘେନିଣ ତପଋରୀ ।
 ଅନେକ ତୀର୍ଥ ବୁଲିଣ ସେ ତପକଲା

କାଳେ ବ୍ରହ୍ମରଷି ବ୍ରହ୍ମଲୋକ କଲ ଗଲା ।
 ଭାରିଯା ସତ୍ୟବତୀ ହୋଇଲାକ ନଦୀ
 କଉଶିକ ନାମେଣ ସେ ଜଗତ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
 ଯହୁଁ ପିତାମାତା ଗଲେ ଥାନ ତେଜି
 ଯମଦ ଅଗ୍ନି ଯେ ତପେ ଜପେ ମନ ମନ୍ତ୍ରି ।
 ରେଣୁକା ନାମେଣ ତାହାର ଅଟଇ ନାରୀ
 ଗୃହ ଧର୍ମ ରଖଇ ସେ ପବିତ୍ର
 ସୁଦେବୀ । ୬୦
 କାଳକେ ଚାରିପୁତ୍ର ରେଣୁକା ଗର୍ଭୁ ଜାତ
 ପିତାର ଗୁଣ ଘେନି ହୋଇଲେ ନ୍ୟାୟବନ୍ତ ।
 ଆରେକ ପୁତ୍ର ସେ ପ୍ରସବିଲା ନାରୀ
 ପ୍ରଶୁରାମ ନାମ ଦେଲେକ ତପଚାରୀ ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ମୂରତି ଦେଖିଲେ ତମା ଦିଶଇ
 ଯିସ କଥାକୁ ପ୍ରଶୁରାମ ବୋଲି
 ବାଣୀ ଆସଇ ।
 ତେଣୁ ପିତା ତାକୁ ପ୍ରଶୁ ବୋଲି କହି
 ରଷି ଆପଣେ ପ୍ରଶୁରାମ ବୋଲି ରାଜଂ ।
 ଆବର ଚାରିଭାଇ ତପକରି ଯାନ୍ତି
 ପ୍ରଶୁରାମକୁ ସେ ରାଜଣ ବୋଲନ୍ତି । ୭୦
 ନିଗମ ବନ ଯେ ଗୋମତୀ ନଦୀକୁଳେ
 ଧ୍ୟାଏ ଧାରଣା ହୋଇ ବସିଲେ ତପଶୀଳେ ।
 ପ୍ରଶୁରାମ ତହିଁ ଅଜ୍ୟାସଇ ଯୋଗ
 କ୍ଷଣକେ ତାହା ତହିଁ ପ୍ରସର ହୋଇ ରାଗ ।
 କାଠିକଟା କୋଠାର ଘେନିଣ ବନେ ପଶି
 ମୃଗ ଶୁକର ଯେ ମାରଇ ଆକ୍ରୋଷି ।
 ତରୁଣ ସିଂଘର ସେ ଚରଣ କରେ ଧରି
 ବାମ କରେ କେଶ ଯେ ଆଶଙ୍କଂ ଉଛୁଡ଼ି ।
 ପିତାର ସନିଧ୍ୟକୁ ଘୋଷୋଡ଼ାଜଂ ନେଇ
 ଦକ୍ଷିଣ କରେ ସେ କୋଠାର ଧରି
 ଆଇ । ୮୦
 ଦେଖିଣ ଯମଦଗ୍ଧି ଆଶ୍ଚିୟ କରଇ ମତି
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ବାବୁ ମରିବ ବନପତି ।
 ପିତାର ଆଜ୍ଞାରେ ଯେ ଛାଡ଼ଇ ତାର ବାଳ
 ପକାନ୍ତି କେଶରୀ ଯେ ପ୍ରାଣର ବିକଳ ।

ପିତା ବିଚାରଇ ଭାରିଯା ପୁତ୍ର ଘେନି
 ଯେ ତୋହୋର ଭଲକଥା ନୁହଇ
 ଧର୍ମହୀନି ।
 ତୁ ବାବୁ ବନଜୀବ କିମ୍ପାଇଣ ନାଶୁ
 ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଘେନିଣ ବିଦ୍ୟାନ୍ୟେଣ ପଶୁ ।
 ତପାକର କଥାନିକି ଯେସନକ ହୋଇ
 ଏ ବଚନ ଶୁଣି ପ୍ରଶୁରାମ ଭାଷଇ । ୯୦
 ତପହିଁ କରିବି ସାଧୁବି କ୍ଷେତ୍ରାପଣ
 ଏ ଦୁଇ କଥା ମୋର ନିଅତ କାରଣ ।
 କ୍ଷେତ୍ରା ହୋଇଣ ମୁଁ ଯେ ସାଧୁବଳଂ ମହା
 ବୀର ବୋଲି ବୋଇଲେଣ ନ ଥୋଇବି
 କାହିଁ ।
 ତପ କରିବଲଂ ବ୍ରହ୍ମାର ସମାନ
 ତଜଲୋକ ମୋତେ ବୋଲିବେ ମହାମୁନ୍ୟ ।
 ଏ ଦୁଇକଥା ମୁଁ ନ ପାରିବି ଛାଡ଼ି
 ଭୋ ପିତା ମୋତେ ନ ବୋଲ ଆଗ ବଢ଼ି ।
 ଶୁଣିଣ ଯମଦଗ୍ଧି ହୋଇଲେକ ଦୁନି
 କିଛିହିଁ ନ ବୋଇଲେ ଭ୍ରାଥ ଯେ
 ଜନନୀ । ୧୦୦
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପ୍ରଶୁରାମ ରଷି
 ତପେଣ ନିରିଜିତ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
 ଛତ୍ରାପଣକରି ବନରେ ବେହଡ଼ଇ
 ମୃଗ ଶୁକର ଗଜ ସିଂଘ ବଧ କରଇ ।
 ପିତାର ଆଜ୍ଞାରେ ତାହା ଛାଡ଼ି ଦେଇଂ
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କିଛିଦିନ ଯାଇଂ ।
 ଦିନେକ ଯମଦଗ୍ଧି ତର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି
 ଜଳପାତ୍ର ଘେନି ରେଣୁକା ପାଣି ତୋଳି
 ଦିଅନ୍ତି ।
 ଚିତ୍ରସେନ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେ ଆକାଶେଣ ଯାଇଂ
 ଛାୟା ଦିଶତେ ରେଣୁକା ତାହା ବାହିଁ । ୧୦
 ଯହୁଁ ସେ ସ୍ୟତା ଯେ ତହିଁକି ତଲେ କଲା
 ରଷିକର କରେ ଜଳ ନ ପଡ଼ିଲା ।
 ତକ୍ଷଣେ ରଷି ଯେ ଛାଡ଼ିଲେ ତର୍ପଣ
 ରେଣୁକାକୁ ତାହାନ୍ତି ପ୍ରହ୍ଳିତ କୋପେଣ ।

ତୁ ଲୋ ପାମେରୀ ହୋଇଲୁ ଦୋଷରୀ
ପରପୁରୁଷେ ଚିତ୍ତ ବଳିଲା ତୋହୋରି ।
ଛୁଇଁତ ଭାର୍ଜନ ନୋହିଲୁରେ ନାରୀ
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ମହାକୋପ କରି ।
ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଆସି
ତାହାକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଇଲେ

ବୁଦ୍ଧରଷି । ୨୦

ଶୁଣ ତୁ ଚଣ୍ଡରାମ ଏ ମୋହୋର ବାଣୀ
ଏ ତୋହୋର ଜନନୀକି ପକାଅ ଶିର
ହାଣି ।

ଦୋଷରୀ ଚରିତ୍ର ଯେ ମଣିଲୁ ଯେହାର
କୋଠାର ଘେନିଣ ଯେ କର ତୁ ପ୍ରହାର ।
ଚଣ୍ଡରାମ ବୋଲଇ ଶୁଣସି ହୋ ପିତା
ତୁ ସେ ପିଅର ଅତୁ ସେ ଆମର ମାତା ।
ତୋହୋର ବୀର୍ଯ୍ୟ ସେ ଧଇଲା ଉଦରେ
ଅନେକ କଷ୍ଟ ସେ ସହିଲା ଦୁଃଖ ଭରେ ।
ଦକ୍ଷମାସ ଗର୍ଭେରେ ଥୋଇଣ ଜନ୍ମ କଲା
ଅତିକଷ୍ଟେ ମରମ ଦ୍ଵାରେ ପ୍ରସବିଲା । ୩୦

ଅନେକ କଷ୍ଟ ଯେ ପାଇଲାକ ପୁଣି
ହୃଦୟ ଶ୍ଵାସ ଦେଲାକ ତରୁଣୀ ।
ସେ ରଣ ତାହାର ଶୁଖାଇତ ନୁଆରି
ଏବେ ସଂହାଥେ କେହେର୍ଥେ ତାହା ମାରି ।
ଏ କଥା ଉଚିତ ଯେ ନୁହଇ ଭୋ ପିତା
ପୁତ୍ର ହୋଇ କେହେର୍ଥେ ମାରିବାକ ମାତା ।
ଶୁଣିଣ ମହାରଷି ହୋଇଲେ ମଉନ
କ୍ଷେତ୍ରୀ ତମେ କୋପ ବଢ଼ଇ ଘନ ଘନ ।
ଆବର ତିନିପୁତ୍ରେ ମିଳିଲେକ ଆସି
ତାହାକଇ ଚାହିଁ ବୋଇଇ ମହାରଷି । ୪୦
ଏ ତୋହୋର ଜନନୀ କି ପ୍ରାଣେ

କର ନାଶ

ଦୋଷରୀ ଚରିତ୍ର ମଣିଲିରେ ଶିଷ ।
ଶୁଣିକରି ଶିଷେ ସନମତ ନ କଲେ
ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖାଇ ଅନେକ ତିଆରିଲେ ।
ବିଶେଷେଣ ଜନନୀ ଆବର ସ୍ତ୍ରୀ ବଧ

ଏଡ଼େ କଥାକୁ ହାଦେ କେ କରିବ ଶଧ ।
ଶୁଣିଣ ପିଅର ଯେ ତବଦ ହୋଇ ବସି
ଏସନକ ସମୟ ପ୍ରଶୁରାମ ମିଳିଲାକ ଆସି ।
ପିତାର ଚରଣେ ସେ କରଇ ନମସ୍କାର
ପୁତ୍ରକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଲଇ
ମୁନିବର । ୫୦

ଶୁଣରେ ପ୍ରଶୁଧର ଯେ ମୋହୋର ବାଣୀ
ଏ ତୋହୋର ଜନନୀର ପକା ଶିର ହାଣି ।
ଦୋଷରୀ ଚରିତ୍ର ମଣିଲୁ ଏହାର
କୋଠାର ଘେନି ବେଗେ କରସି ପ୍ରହାର ।
ଏ ତୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ ଅଟନ୍ତି ଚାରିଭାଇ
ଯେ ମୋହୋର ବୋଲି ଭାଙ୍ଗିଲେ ଜନନୀର
ପାଇଁ ।

ଯେହାକର ଶିର ଛେଦସି ପ୍ରଶୁଧର
ମୋହୋର ଆଜ୍ଞା ତୁ ବିଅର୍ଥ ନ କର ।
ଶୁଣି ପ୍ରଶୁରାମ ପିଅର ବଚନ
କ୍ରୋଧ ଅଗ୍ନି ତାହାର ବହଇ ଘନ
ଘନ । ୬୦

କୋଠାର ଘେନିଣ ମାତାର ଶିର କାଟି
ପକୁ ପଲ ଜାଣି ଭୁମିରେ ଶିର ଜୋଟି ।
ସେହି କୋଠାର ଯେ ପେଷିଲାକ ପୁଣି
ଚାରିଭାଇକି ସେ ପକାଇଲା ହାଣି ।
ଦେଖିଣ ସତୋଷ ଯେ ଯମଦଅଗ୍ନି ହୋଇ
ଅମୃତ ନୟନେ ପୁତ୍ରକଇ ଚାହିଁ ।

ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଯେ ବୋଲଇ ମୁନିବର
ଯେ ତୋହୋର ଇଚ୍ଛା ସିଦ୍ଧ କରିବି କୁମର ।
ପିତାର ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ବେଳ ଜାଣି
କୋଠାର ପକାଇଣ ପ୍ରଶୁରାମ ଭଣି । ୭୦
ଭୋ ପିତା ଦୟା କଲୁ ଯେବେ ମୋତେ

ଏକ କଥାଏକ ମାଗୁଅଛି ତୋତେ ।
ଅମର ହୋଇବି ଦେସି ମୋତେ ବର
ଏହି ଦେହ ଘେନି ଭ୍ରମିବି ତିନିପୁର ।
ଯମଦଅଗ୍ନି ବୋଲନ୍ତି ଅସୁ ହେଉ
ପବିତ୍ର ଦେହ ଗୋଟି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଉ ।

ଆବର ବରେକ ଯେ ଦେବଜଂ ତୋତେ
ମୁହିଁ

ମାଗ ମାଗ ପୁତ୍ରରେ ଅବଶ୍ୟ ଦେଇଁ ।
ଶୁଣି ପ୍ରଶୁରାମ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର
ଭୋ ପିତା ଦେବା ମୋତେ ଯେସନେକ
ବର । ୮୦

ଏ ଯେ ଜନନୀ ମୋର ମଲେ ଚାରିଭାଇ
ଏଥୁର ଦୋଷ ମୋତେ ଯେମତେ ନ
ଲାଗଇ ।

ରଷି ବୋଇଲେ ତୁ ହୁଅସି ନିଷାପ
ଏ ମୋହୋର ଆଜ୍ଞା ପାଳିଲୁରେ ବାପ ।
ମାଗ ଆଉ ବର ଦେବଜଂ ତୋତେ ମୁହିଁ
ପ୍ରଶୁରାମ କର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ।
ଯଦ୍ୟପି ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ ଭୋ ତାତ
ଯେମତେ ଜାଅନ୍ତି ମୋହୋର ଭ୍ରାଥ ମାତ ।
ଦୋଷ ଅନୁରୂପେ ପାଇଲେକ ଦଣ୍ଡ
ପାଞ୍ଚ ଜଣଯାକ ହୋଇଲେ ଦଶଶତ । ୯୦

ଏବେ ତୁ ଦୟା ଯେବେ କଲୁ ତାତ ମୋତେ
ଦଇନି କରିଣ ମାଗୁଅଛି ତୋତେ ।
ଜନନୀ ଭାଇନ୍ତ ଜାଆଇଁ ମୋତେ ଦେବୁ
ଆବର କଥାଏ ଭୋ ପିତା କରିବୁ ।
ସୋଦର ମାଇଲା ବୋଲି ନ ଜାଣିବେ କେହି
ମରିଥିଲୁ ବୋଲି ଭ୍ରାନ୍ତି ନ ଥିବ କାହାରି
ଦେହ ।

ଏହି ବର ମୋତେ ଦେବାକ ଭୋ ତାତ
ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ତପୋବନ୍ତ ।
ଜାଅନ୍ତୁ ବୋଲି ଯେ ବୋଇଲେ ମହାମୁନି
ତଛଣେ ବୁଡ଼ିଲେ ଚାରିଭାଇ
ଜନନୀ । ୧୦୦

ଉଠି ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ମୁନିପାଦେ
ସ୍ଵର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ବିବୃଧେ ।
ଧନ୍ୟ ପ୍ରଶୁରାମ ଧନ୍ୟ ତୋର ବୁଦ୍ଧି
କଥାର ଛଟକେ ବୋଧୁଲୁ ତପୋନିଧି ।
ପିତାର ଆଜ୍ଞା ପାଳିଲୁ ଯତ୍ନ କରି

ମାତା ଭାଇ ଜାଆନ୍ତଲୁ ପୁରୁଷି ମନେ ଧରି ।
 ଅମର ହୋଇଲୁ ଯେ ରଖିଲୁ ନିଜ ପ୍ରାଣ
 ବାବୁ ପ୍ରଶୁରାମ ଭୁବୁ କୁଳ ଉଦ୍ଧାରଣ ।
 ସୁଗେ ଶୁଭିଳାକ ଏସନେକ ବାଣୀ
 ଯମଦଗ୍ଧି ରକ୍ଷି ସତୋଷ ତାହା ଶୁଣି । ୧୦
 ପ୍ରଶୁରାମକର ନେଇଁ ବଦାଜଲା କୋଳେ
 ତୁମ୍ଭନ ଦେଇଣ ବୋଲନ୍ତି ତପଶୀଳେ ।
 ପ୍ରଶୁରାମ ତୁ କୁଳକୁ ଉଦ୍ଧାରଣ
 ପ୍ରାଣର ଧାରଣ ତୁ ଜୀବନର କାରଣ ।
 ତୋହୋରେ ବଂଶ ହୁଅଇ ମୋହୋର ରକ୍ଷା
 ତୋତେ ସେ ଦେବିନୀ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଦାକ୍ଷୀ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ପ୍ରଶୁରାମ କର୍ତ୍ତେ
 ସାରସ୍ବତ ମନ୍ତ୍ର କହିଲେ ଶୁଣ ମନେ ।
 ଯେଣେ ସେ ନ ମରିବୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥିବୁ
 ଯେଣେ ସେ ଦୟା କରିବେ ବାସୁଦେବ

ପ୍ରଭୁ । ୨୦

ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ର ସେ ଉପଲେଖ କଲେ
 ଧ୍ୟାୟେ ଧାରଣାମନ୍ତ୍ର ତାହାକର ଦେଲେ ।
 ତପର ସଙ୍ଗତି କହିଲେ ଯିସ ଯିସ
 ତେବେ ସେ ସକଳ ଦେବେ ହୋନ୍ତି ବଶ୍ୟ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଧନୁ ଯେ ରତିକ ତହିଁ ଥିଲା
 ଯମଦଅଗ୍ନିକି ତାହା ଦେଇଣ ପିତା ଗଲା ।
 ସେ ଧନୁ ପ୍ରଶୁରାମକୁ ସମର୍ପିଲେ ତାତ
 ବୋଇଲେ ଯେଣେ ବାବୁ ଜିଣରେ ଜଗତ ।
 ଯେ ଦୁର ଶହସ୍ର ଯେ ପ୍ରାପତ ହୋଉ ତୋତେ
 ଅସ୍ର ଶହସ୍ର ବିଦ୍ୟା କହିଲେ ମୁନି

ଯେତେ । ୩୦

ଯେବଣ ମନ୍ତ୍ରେ ଚକର ଯେବଣ ଶର
 ଯହିଁକି ପାଦ ଗତି ଯେବଣ ବେଭାର ।
 ଶହସ୍ର ଶାହାସ୍ର ବିଦ୍ୟା କହିଲେ ମୁନି ଯହୁଁ
 ପ୍ରଶୁରାମ ସାନନ୍ଦ ହୋଇଲାକ ତହୁଁ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ବିଦ୍ୟାରାତି
 ବିଷ୍ଣୁର ଶାୟେକ ଯେ ଘେନି ଭୁଗୁପତି ।
 ଆୟେତ କରିଣ ଯେ ବିକ୍ଷିଳାକ ବାଣ

ରତିକ ମୁନି ଦେଲା ଚରୁର କାରଣ ।
 କ୍ଷତ୍ରୀ ଅଂଶହୋଇ ହୋଇଲେ ମହାବଳୀ
 ବନେ ପଶିଣ ଯେ ମୃଗ ଶୁକର ଦଳି । ୪୦
 ତେହେର୍ଦ୍ଦେକ କାଳେ ଗଲା ତହିଁ ଦିନ
 ପ୍ରଶୁରାମ ତହୁଁ ଯେ ହୋଇଲେ ଅନୁଆନ ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ମହାମୁନି
 ଆବର ରେଣୁକା ଗର୍ଭଧାରୀ ଜନନୀ ।
 ପୁତ୍ରକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ବହୁତ
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହୋ ଦଶରଥ ।
 ଦିନେକ ଯମଦଅଗ୍ନି କରନ୍ତେଣ ଧ୍ୟାନ
 ଆସିଣ ମିଳିଲା ଯେ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ।
 ଜାଣିଣ ମୁନିବର ପୂଜା ଆଦି କଲା
 ଅନୁରୂପେ ରାଜାକୁ ଭୁରି ଭୋଜନ

ଦେଲା । ୫୦

ରାୟେ ପକ୍ଷରିଲେ କେମନ୍ତେ ସଞ୍ଚା ଦେଲୁ
 ଯେତେ ସନ୍ଦ୍ୟକୁ ମୋର କ୍ଷୁଧାରେ
 ସମ୍ଭାଳିଲୁ ।
 ସୁରଭିର ପ୍ରସାଦେ ଯତି ରାଜାକୁ କହିଲା
 ଲୋଭେଣ ନୃପତି ହିଁ ସେ ଗୋମାତାକୁ
 ମାଟିଲା ।
 କଦାଚିତେ ସୁରଭିକି ସେ ନ ଦେଲାକ ଯତି
 କୋପେଣ ଶତ୍ରୁଗ ସେ ମାଜଲା ମହାପତି ।
 ଯମଦଅଗ୍ନିର ଶିର କମଳ ଯେ ଦୁତି
 ପବିତ୍ର ଅଙ୍ଗ ଗୋଟି ଭୂମିରେଣ ଲୋଟି ।
 ପତି ତାହିଁଣ ଯେ ବୋଲଇ ଜନନୀ
 ଯେକାନ୍ତ ହୋଇଲେ ସେ ଯମଦଅଗ୍ନି

ମୁନି । ୬୦

ପିତୃ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ କର ପ୍ରଶୁଧର
 କ୍ଷତ୍ରୀ ବୋଲାଇ ଯେ ଧଇଲ ଧନୁଶର ।
 ଯେ ଚାରିପୁତ୍ର ଯେ ତପରେ ଆସକତ
 ରାଜାକୁ କି ଯେ କରିବେ ମନ୍ଦକୃତ ।
 ତୁ ଯେବେ ପାରିବୁ ଉଦ୍ଧର ପିତା ମାନ
 ଭ୍ରାଥାକୁ ଘେନି ମୁଁ ପଶିବି ହୁତାଶନ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ରେଣୁକା ମହାସ୍ୟତୀ

ଚିତା ଆରୋପଣ ଯେ କରାଇଲା ସତୀ ।
 ସ୍ବାମୀକି ଘେନିଣ ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଚଣ୍ଡରାମ ଦେଲା ମୁଖେ
 କୁଜ । ୭୦

ଦଶକୁନ୍ଦା ସାରିଣ ତପକରି ଗଲା
 ଆବର ତିନିଭାଇକି ସଙ୍ଗେ ଘେନିଗଲା ।
 ପ୍ରଶୁରାମକୁ ଯେ ବୋଇଲା ବାବୁ ଆସ
 ଆମ୍ଭେ ରାଜାକୁ କରିବା ଅବା କିସ ।
 ନୃପତିର ବାହୁବଳେ ଆମ୍ଭେ ତପକରି
 ଅଜ୍ଞାନ ଚରିତ ଯେବେ କଲାକ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
 ମହାରକ୍ଷି ବଧ କଲା ସୁଜ୍ଞାନ ରାଜା ହୋଇ
 ଯେ ପାପ କଥା ନ ଥିଲା ତାହା ତହିଁ ।
 ଯେତେବେଳେ କାର୍ତ୍ତିକବାର୍ଯ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇ
 ରାଜା ନୋହିବ ବୋଲି ଗଲାକ

ପକାଇ । ୮୦

ଶୁଣି ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ମିଳିଲେ ତାର ପାଶ
 ରକ୍ଷିର ଆଶ୍ରମେ ସେ ହୋଇଲେ
 ପରବେଶ ।
 ରକ୍ଷିକି ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ତପକରୀ
 ହିରହର ବଂଶେଣ ହୋଇବେ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
 ପିତା ଯେହାର ଯେ ପାଇଲା ମରଣ
 ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ଇ ଏ କେବଣ କାରଣ ।
 ଶୁଣି ମହାମୁନି ଅର୍ଜୁନକୁ ରାଜା
 ରାଜ୍ୟରେ ରାଜା ହୁଅ ବୋଲିଣ

ଆଗ୍ୟା ଦେଇ ।

କୁମର ବୋଇଲା ମୁଁ ନୁହଇ ନୃପତି
 କିମ୍ପାଇ ପାଇବି ମୁଁ ଯେତେକ ଦୁର୍ଦ୍ଦତି । ୯୦
 ରାଜା ହୋଇଲେଣ ଜନ୍ମ ଆଉ ନାହିଁ
 ତେଡ଼େ ପାପ ଭାରା ମୁଁ ସହିବି କିସ ପାଇଁ ।
 ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ବାବୁ କିମ୍ପାଇ ତୁ ତରୁ
 ରାଜାର ପୁତ୍ର ହୋଇ ରାଜ୍ୟକୁ ଭୟକରୁ ।
 ତୋହୋର ନ ଗଲେ କେ ପାଳିବାକ ପୃଥୁ
 ତୁ କିମ୍ପା ପକାଇରେ ପଶୁ ଆସି ଯେଥୁ ।
 କୁମର ବୋଇଲା ମୁଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଭଏ କରଇ

ଅନେକ ଶତ୍ରୁ ଅଛନ୍ତି ତହିଁକି ଡରଇ ।
 ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ଯେ ଅଛି ତୋର ବଳ
 କିମ୍ପାଇ କୁମର ତୁ ହୁଅସି ବିକଳ । ୧୦୦
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତେ୍ୟ ଅଛଇଲେ ତୋତେ ନେଇ
 ନ ଜାଣିଣ ନାହିଁ କରୁ ବାଜ ପୋଇ ।
 ଯାସି ରାଜ୍ୟେଶ ତୁ ହୋସି ନୃପତି
 ତୋହୋରେ ନ ଗଲେ କେ ପାଳିବାକୁ
 ପୃଥୁ ।
 କୁମର ବୋଇଲା ଶୁଣ ବ୍ରହ୍ମରାଜା
 କାର୍ତ୍ତିକର ଶତ୍ରୁ ଲେଖା କରିତ ନ ପାରି ।
 ରଥ ଗଜ ମୋର ଅଛଇ ଅକପ
 ତେଣୁ ସେ ମନରେ ଧରଇ ବିକଳ ।
 ତୁ ଯେବେ ଦୟା କରିବୁ ମୁନି ମୋତେ
 ସଙ୍ଗେଶ ସଖା ଯେବେ ହୋଇବୁ
 ଅନୁରୂପେ । ୧୦
 ମୋହୋର ପାପ ପୁଣ୍ୟ ତୋତେ ନାଶିଥିବ
 ତେବେ ସେ ଚିତ୍ତ ମୋର ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇବ ।
 ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣସି କୁମର
 ଯେ ତୋହୋର ଲକ୍ଷା ମାଗସି ହୋ ବର ।
 ହୋଇବି ପ୍ରସନ୍ନ କରିବି ତୋର କାର୍ଯ୍ୟ
 ଏ ରବିତଳେ ଯେ ହୋଇବୁ ମାହାବୀର୍ଯ୍ୟ ।
 ଶୁଣି କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ଇ କୁମର
 ହୋଇଲୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଯେବେ ଦେସି
 ମୋତେ ବର ।
 ଯୁଦ୍ଧେଶ ସମାନ୍ୟ ନେହିବ ମୋତେ କେହି
 ଏକାଙ୍ଗ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇବି ସାତ
 ମହା । ୨୦
 ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଗମନ କରିବ ମୋର ରଥ
 ଲକ୍ଷା ହୋଇଲେ ହେବ ମୋର
 ସହସ୍ତ୍ରକ ହାଥ ।
 ଏ ବର ଦେଲେ ମୁଁ ହୋଇବି ନୃପତି
 ଅସୁ ହୋଇ ବୋଇଲେ ଦତାତ୍ରୟ ଯତି ।
 ଶୁଣିଣ କୁମରମଣି ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ଘେନି
 ପ୍ରବେଶେ ହୋଇଲା ଆସି ଆପଣା ମେଦିନୀ ।

ସିଂହାସନେ ବସି ଧରାଇଲା ଛତ୍ର
 ଅଭିଷେକ ହୋଇଲା ଯେ
 କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ପୁତ୍ର ।
 ପିତାକୁ ଅଗ୍ନିରେ ଦହନ କରାଇଲା
 ଯେ ପିତୃକାର୍ଯ୍ୟ ତାହା ପ୍ରୋହିତ
 ସାରିଲା । ୩୦
 ଚତୁର୍ବିଗ ରାଜାନ୍ତ ଜିଣିଲାକ ଧରି
 ପୃଥ୍ବରେ ନୃପତି ନେହିଲେ କେହି ସରି ।
 ସପତ ଦ୍ଵାପେଶ ହୋଇଲା ଏକ ରାଜା
 ସମସ୍ତ ପୁରୋଶ ପାଇଲା ଅଗ୍ରପୂଜା ।
 ଛତ୍ରା ହୋଇ ରଣେ ସରି ସମ ନାହିଁ
 ଦୁଷ୍ଟ ଜନନ୍ତ ସେ ଦକ୍ଷପାତ୍ରୀ ନ ସହଇ ।
 ଦରାଦ୍ରୟ ରକ୍ଷିକର ବର ପରସନେ
 ପୃଥୁ ସାଧ୍ୟ କଲା ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନେ ।
 ଯେ ଅବା ଦୋଷ ହାଦେ କରନ୍ତି ମହପ୍ରାଣୀ
 ତକ୍ଷଣେ ସେ କଥା ଜାଣଇ ନୃପମଣି । ୪୦
 ବିବାନ ଆରୋହିଣି ମିଳଇ ତାର ଆଗେ
 ଦୋଷ ଅନରୂପେ କରଇ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗେ ।
 ଦୁଷ୍ଟ ଜନକଲ ଲାଗିଲା ମନଭ୍ରାନ୍ତି
 ସଜନ ଜନକର ପିଠିଲା ଦୂରତି ।
 ମଗଧ ଦେଶେଶ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚନ୍ଦ୍ରାକିତ
 ଶଶୀକର ନାମେ ଅଟଇ ତାର ପୁତ୍ର ।
 ରୂପେଶ ସୁନ୍ଦର ସେ ଯୁବା କାମ ଜାଣି
 ଧନବନ୍ତ ପଣେ କୋବେର ସାଙ୍ଗେ ଗଣି ।
 ତାହାର ନାରୀର ନାମ କାଞ୍ଚିଆଜା
 କେତେହେଁକ ସମୟେ ସେ
 ହୋଇଲାକ ଯୁବା । ୫୦
 ଶଶୁର ଚନ୍ଦ୍ରାକିତ ପଣ୍ଡିତକୁ ରାଇ
 ଶ୍ରୀଫଳ ତଣ୍ଡୁଳ ସେ ଦେଇଣ ଗଣାଇ ।
 କେବଣ ଦିନେ ବନ୍ଦାପନା କହସି ବିଚାରି
 ଶୁଣିଣ ଜଉତିଷ ଯେ ପାତିଲାକ ଖଡ଼ି ।
 ଗ୍ରହଗଣନା ପାଇଁ କଲାକ ଯେକ କୋଷୀ
 ରଜତକୁ ବିଧାନ କୃତ୍ତିକା ନକ୍ଷତ୍ର ଗୋଟି ।
 ଶୁଭାଶୁଭ କଥା ଯେ ଜାଣି ବିରୁରଇ

ଶୁଭଲଗ୍ନ ଯୋଗ ବାର ବିଚାର କରଇ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରାକିତକୁ ସେ ବୋଇଲା ଗଣକ
 ଶୁଭଯୋଗ ନାରୀର ପତିର ସଙ୍ଗତେ
 ତ । ୬୦
 ଶୁଭଲଗ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇବ ସତ୍ୟବାଦୀ
 ଧନ ପୁତ୍ର ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ପରସିଧୁ ।
 ଆବର ମାସେକ ଯେ ତିନିଦିନ ଯିବ
 ଶୁକ୍ର ଗ୍ରହ ଗୋଟି ଉଦୟେ ହୋଇବ ।
 ବୈଶାଖ ଶୁକଳ ତ୍ରୟୋଦଶୀ ତିଥି
 ସେ ତିଥିରେ ହୋଇବ ବନ୍ଦାପନା ବିଧି ।
 ଯେତେକ କହିଣ ଯେ ଗଲା ଜଉତିଷ
 ଚନ୍ଦ୍ରାକିତ ମନରେ ହୋଇଲା ହରଷ ।
 ପୁତ୍ର ଶଶୀକର ରାଜାଣ ତିଆରି
 ପଣ୍ଡିତ କହିଲା ବାବୁ ଗ୍ରହକୁ ବିଚାରି ।
 ଚକ୍ରତ ଗଲେଣ ସେ ହୋଇବ କାଳ ଶୁଦ୍ଧି
 ବୈଶାଖରେ ହୋଇବ ବନ୍ଦାପନା ବିଧି ।
 ଶୁଣିଲା ଶଶୀକର ପିତାର ଯେ ବାଣୀ
 ହୋଇ ବୋଲି ବୋଇଲା ମନେ ମନେ
 ଗୁଣି ।
 ଯେଥି ଅନନ୍ତରେ ଗଲା ଦିନା ଦଶ
 ଭାରିଯାକୁ ଦେଖି ଶଶୀକର ହୋଇଲା
 ହରଷ ।
 ଦିନେ ଦିନେ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ଅନୁଆନ
 ସୁନ୍ଦର ସୁବଳିତ ଜାନୁ ଯଉବନ ।
 ଶଶୀକର ତାହାକୁ ବାହାଂ ନିରୋପିଣ
 ମନେ ମନେ ରତି ଲକ୍ଷଇ ପୁଣ ପୁଣ । ୮୦
 ଯେ ମୋହୋର ଭାରିଯା ରୂପେ ରୂପବନ୍ତୀ
 ବନ୍ଦାପନା ହୋଇଥିଲେ ସୁଖେ ରମଣ
 କରନ୍ତି ।
 ଧନ ଯଉବନ ମର୍ବନ୍ତି ମୋହୋର କରେ
 ଶୁଙ୍ଗାର ଭୋଗ କରନ୍ତି ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ।
 ସୁରଙ୍ଗ ଅଧରେ ଦିଅନ୍ତି ନା ରୁମ୍ଭନ୍ୟ
 ଯେସନେକ ବିରୁଥାଲ ଶଶୀକର ମନ ।
 ଦିନେକ ଘରେଣ ଯେ ନାହିଁ ପୁଣ କେହି

କାଞ୍ଚିଆବା ଯେକା ରାହୁଣି ଅଛଇ ।
 ଯେସନ ସମୟେ ଅଛଇ ଶଶୀକର
 ଦେଖିଲାକ ତୁଲା ହୋଇଅଛି ଘର । ୯୦
 ପିତା ମାତା ଗୁଣି କାହାକୁ ହିଁ ନ ଦେଖି
 ଶଶୀକର କାମରରେ ହୋଇଲାକ ଦୁଃଖୀ ।
 କାଞ୍ଚିଆବାକୁ ସେ ଯାଇଣ କୋକ କଲା
 ହିଆରେ ହିଆ ଲଗାଇ ମୁଖରେ ତୁମ୍ଭନ୍ୟ
 ଦେଲା ।
 ବୋଇଲା ସଖିରେ ରଖ ମୋର ପ୍ରାଣ
 ହୃଦରେ ପାଡ଼ିଲା ମୋର କାମଦେବର
 ବାଣ ।
 ତୋ ରୂପ ଦେଖିଣ ଜୀବନ ଅଥୁର
 ସୁରତି ଦେଇ ସଖିରେ ବାରେକ ଉଧର ।
 କାଞ୍ଚିଆବା ବୋଇଲା ହୋଇଲକି ବାଇ
 ମୁଲଂ ତୋର ଭାବିନୀ ଯେ ଅଟଇ ତୋର
 ବିଭାଜ । ୧୦୦
 ମୋହୋର ଯଉବନ ତୋତେ ହେଁ ସେ
 ଯୋଗ୍ୟ
 କାଳ ବେଳ ଜାଣିକର ତାହା ଗୋଟ୍ୟ ।
 ଯେବେ ତୁ ଭୋ ନାଥ ନ କର ମୋତେ
 ଇଚ୍ଛା
 ଯେ ସମୟେ ନୁହଇ ସେ ସୁରତିର ବାଞ୍ଛା ।
 ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା ନାରାକି ରମିତ ଇଚ୍ଛା କରୁ
 ଅବୋଧ ଯୁବତୀ କି ବଳେ କିମ୍ପା ଧରୁ ।
 ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା ନାରୀ ମୁଁ ଛୁରଂତ ଅଭାର୍ଜନ
 ବନ୍ଦାପନା ହୋଇଲେ ରଂଜିବି ତୋର ମନ ।
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ଭୋ ନାଥ ନକର ଲୋଭ ଚିର
 ଲୋକ ଜାଣିଲେ ଯେ ମୋତେ ବୋଲିବେ
 ମନ୍ଦକୃତ । ୧୦
 ଶଶୀକର ବୋଲଇ ଶୁଣିରେ ସୁନ୍ଦରୀ
 ଯେ ତୋ ରୂପ ଦେଖି ମୁହିଁତ ନ ପାରି ।
 ନ କର ବିରୋଧ ମୁଁ କରିବି ରମଣୀ
 ତୁ ମୋହୋର ପ୍ରାଣର ଅରୁ ସଫାଦୁଶୀ ।
 ନ କର ନିରାଶ ତୁ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନୀ

ଏହିକ୍ଷଣି ଆସିବେ ମୋ ପିଅର ଜନନୀ ।
 କାଞ୍ଚିଆବା ବୋଇଲା ତୁ ନ ଧର ଦୁଷ୍ଟମତି
 ସୁଜନ ଜନକର ନୋହଇ ଯେସନେକ
 ଚତି ।
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ସ୍ବାମୀ ନ ଧର ମୋର ଅଙ୍ଗ
 ଶୁଣିଣ କ୍ରଥା ଯେ କଲା ମନେ ଖଂଗ । ୨୦
 ବଳେ ରମିବ ବୋଲି ଫେଡ଼ଇ ଶାଢ଼ୀ ଧରି
 ଲାଜେଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ କର ଶିରେ ମାରି ।
 ଯହୁଁ ସେ ଧର୍ମ ଲଫଇ ଶଶୀକର
 ଯୋଗେ ଜାଣିଲେ ତାହା ଅର୍ଜୁନ
 ନୃପବର । ୩୦
 ବିବାନ ଆରୋହି ସେ ମିଳିଲାକ ଆସି
 ଦେଖି ବେନି ଜନେ ଗ୍ୟ ମନେ ତ୍ରାସି ।
 କରେ ଖଡ଼ଗ ଧରି ପଟାଗଇ ରାଏ
 ଧର୍ମ କିମ୍ପା ଲଘୁ ଚନ୍ଦ୍ରକିତର ପୋୟେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ନୋହିଲେ କାଟନ୍ତି ତୋର ଶିର
 ଏତେ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ି ଗଲା ନୃପବର ।
 ସାତ ଘଡ଼ିମାନେ ବୁଲଇ ସାତଦାପ
 ମନୁଷ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଜାଣଇ ପୁନ୍ୟ ପାପ ।
 ଧର୍ମେଣ ରାଜ୍ୟ ସେ ପାଇଇ ମହାପତି
 ଏତେ କାଳେ ଆସି କଲାକ ଅନୀତି ।
 ଏ ଯମଦଗ୍ଧି ଯେ ଅଟଇ ବ୍ରହ୍ମରଷି
 ପୂର୍ବେ ଯେହାକଇ ହୋଇଲାକ ଦୋଷୀ ।
 ଏହାର କର୍ମ ଯେ ଘେନିଣ ଯେ ଗଲା
 ଶୋକ ସମୋଦେ ଯେ ଆତ୍ମକୁ ବୁଢ଼ାଇଲା ।
 ଆସ ଆସ ପ୍ରଶୁରାମ ତପକରି ଯିବା
 ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ ସାମାନ୍ତେ ନ ଥିବା । ୪୦
 ଚନ୍ଦ୍ରରାମ ମୁଖୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି
 ଶୁଣି ପ୍ରଶୁରାମ ଯେ କୋପେ ଶିର ଝୁଣି ।
 ବୋଇଲା କିମ୍ପା ମୁଁ ଯିବି ତପକରି
 ନ ସାଧୁଲା ଯୋଗ ନୋହଇ ମୋହୋରି ।
 ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଯେବେ ଧଇଲଇଁ କର
 ଏହା ଧରି କିମ୍ପା ଲୁଚିବି ବନ ଘୋର ।
 ରକ୍ଷିବି ଅଦୋଷେ ମାଉଲା ରାଜା ହୋଇ

ଦେହରେ ଜୀବନ ଥିଲେ କେମତେ
 ସହିବଇଁ ।
 ପିତାର ଛକେ ମୁଁ ମାରିବି ନୃପବର
 ନୋହିଲେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ନ ଧରିବି କର । ୫୦
 ତାହାର ରୋଧରେ ମୁଁ ତପଣ କରିବି
 ତେବେ ସେ ପିତାର ମୁଁ କଷ୍ଟ ପାଶୋରିବି ।
 ତୁମ୍ଭେ ଚାରିହେଁ ଯେ ବିପ୍ରଶ୍ୟେ ତପକର
 ମୁହିଁ ଯେ ଅବଶ୍ୟ କରିବି ସମର ।
 ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନକୁ ପାରଇଁ ଯେବେ ମାରି
 ତେବେ ସେ ଜୀବନ ସ୍ବାର୍ଥକ ମୋହୋରି ।
 ନୋହିଲେ ଅଗ୍ନିକାଳି ପଶିବଇଁ ମୁହିଁ
 ଏକଥା ସତ ମୁଁ କହଇ ଶସ୍ତ୍ର ଛୁଇଁ ।
 ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରରାମ ତିନିଭାଇ ଘେନି
 ହେମଗିରି ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଚଳିଲେ ଚାରି
 ମୁନି । ୬୦
 ସରସ୍ବତୀ ନଦୀ ତୀରେଣ ବାସ କଲେ
 କନ୍ଦଫଳ ଖାଇ ତପେଣ ଦିନ ନେଲେ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବୀର ପ୍ରଶୁରାମ
 ପ୍ରବେଶ ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ ଗୁବନ ।
 ଯେ ମୁଖେ ପଡ଼ଇ ଛେଦଇ ତାହାର ଶିର
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପଡ଼ିଲେ ନିରନ୍ତର ।
 ଦାଣ୍ଡ ହାତ ଲୋକେ ଯେ ପକାଇଣ ଗଲେ
 ଥୋକାୟେକ ଲୋକ ପ୍ରଶୁରାମ ହାଥେ
 ମଲେ ।
 ରାଜାର ଆଗରେ କହିଲେ ଯାଇଁ ତାର
 ଭୋ ଦେବ କଟକ ତୋର ହୋଇଲା
 ନାରଖାର । ୭୦
 ଯମଦଗ୍ଧି ରକ୍ଷିର ଜନେଷ୍ଟ ତନଏ
 ପ୍ରଶୁରାମ ବୋଲିଣ ଯାହର ନାମ ହୋଏ ।
 ନଗ୍ନେ ପଶିଣ ଯେ ବହୁ ବଳ ମାରି
 ଦୁତୀ ଯମ ଜାଣି ସହସ୍ର ଅଛି ଧରି ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଅନେକ ନାଶକଲା
 ବାଣ ବଣିଜାର ଅନେକ ମାଇଲା ।
 ଦାଣ୍ଡରେ ବୁହାଇଲା ରକତ ଏଇ ନର

ବୋଇଲା ଏ ପୁରେ ନ ଥୋଇବି କାହିଁ ।
ମୋହୋର ପିତାକୁ ଯେ ମାଜଲା ଅକାରଣେ
ଆଜି ମୁଁ ଏ ପୁର ସଂହାରିବି ରଣେ । ୮୦
ଶୁଣି ନୃପବର ବୋଇଲାକ ହସି
ଧନୁ ଶହସ୍ର ଧରି ସେ କେହେତେ ବୋଲାଇ
ରଷି ।

ଅଜ୍ଞାନ ମୂର୍ଖ ସେ ନ ଜାଣଇ କିଛି
ପ୍ରାଣଦେବାକୁ ସେ କିମ୍ପାଇ ଆସିଅଛି ।
ବାପର ପରାଏ ହୋଇବ ପରା ଏହି
ମୋହୋର ମହିମା ନ କହନ୍ତି ଅବା କେହି ।
କିମ୍ପାଇ ସେ ମୋର ନଗ୍ନେ ଲୋକେ ମାଜଲା
ଯତି ବୋଲାଇଁ ସେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧଇଲା ।
ଆଣସି ଯାଇଣ ଧରି ବେଗେ ତାହା
ପୁତ୍ରକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ସେ ନରନାହା । ୯୦
ଶୁଣିଣ କୁମରେ ଗଲେ ବଳ ଘେନି
ଯାଇଁ ଶେଷରେ ସେ ପ୍ରଶୁରାମ ମୁନି ।
ସହସ୍ତ୍ର ପୁରକରି ବେଢ଼ିଲେ ମୁନିକୁ
ବକ୍ର ସମ ବାଣ ବିକ୍ଷିପେ ତାହାକୁ ।
ନାରାଜ ନିରନ୍ତରେ ମେଘ ବୃଷ୍ଟି ଜାଣି
ପ୍ରଶୁରାମ ଉପରେ ବିକ୍ରନ୍ତ ବେଗେ ଆଣି ।
ଭାଲ ମୁଷଳ ଶକତି ମୁଦୁଗର
ଗଦା କୋଟ ଛେଳ ଭୁଷଣ ଅସିବର ।
ଯେ ଯାହାରେ ପରିସ୍ରା ମାରନ୍ତି ନିଠାଉ
ପ୍ରଶୁରାମ ସହି ଶହସ୍ର ବିଛଇ । ୧୦୦
ରକତ ନଦୀ ଗୋଟା ଶ୍ଯାବେ ବୁଢ଼ାଇଲା
ଆପଣେ ପ୍ରଶୁରାମ ବହୁତ ଶହସ୍ର କଲା ।
ଗୁରୁତର ସଂଗ୍ରାମ ବଢ଼ିଲାକ ଯହୁଁ
ଭଏ ପ୍ରଶୁରାମ ଅପସରଇ ତହୁଁ ।
ମାୟା ଯୁଦ୍ଧକୁ ସେ ବହୁତ ଭୟ କଲା
ପଣ୍ଡିତ ଗୁଣ ଘେନି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
ପ୍ରଶୁ ପିଠିଆଇଲେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ବଳ
ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭଇ ଚହଇ ।
ପଳାଇ ପ୍ରଶୁରାମ ପଶିଲା ବନ ଘୋରେ
ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ
କୁମରେ । ୧୦

ପିତାର ଆଗରେ କହିଲେ କାହାଣୀ
ଗଦ ଗଦ ହୋଇ ହସଇ ତାହା ଶୁଣି ।
ପୁତ୍ରକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ନରପତି
ଯୁଦ୍ଧ ଆସି କିମ୍ପା ପକାଇଲା ଯତି ।
କୁମରେ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଅଗାଧ ବାପୁତା
ଆତ୍ମାରାଗ ଘେନି ଅଇଲା ମୁଖ ମୋଡ଼ା ।
କ୍ଷେତ୍ରୀ ସେ ଭାର୍ଜନ କରିବାକୁ ସମର
ବ୍ରାହ୍ମଣ ନେହିଲେ କି ସେ ଯାଆନ୍ତା ନିଜ
ପୁର ।
ପୁତ୍ରକର ବଚନେ ତୋଷ ମହାପତି
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପ୍ରଶୁରାମ ଯତି । ୨୦
ଗୋମତୀ ନଦୀ କୂଳରେ ଯାଇ ହୋଇ
ତପ କରଇ ସେ ଧନୁଶର ଥୋଇ ।
କେତେହେଁକ ଦିନ ଗଲା ଏହି ମତେ
ପିତାବଧ ପ୍ରଶୁରାମର ପଶିଲା ହୃଦଗତେ ।
ବୋଇଲା ରାଜା ହୋଇ ଯେ ରକ୍ଷିର
ପ୍ରାଣହାରି
ତାହାକୁ କେପନେକେ ସହିଛୁ ବସନ୍ତରୀ ।
ମୁହିଁ ତାଣ୍ଡାଳ ଯେ ଧଇଲି ଧନୁବାଣ
ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନର ତ ନ ଘେନିଲି ପ୍ରାଣ ।
କେମନ୍ତେ ପିତାର କଷ୍ଟ ପାଶୋରିବି
କାର୍ତ୍ତିକର ପୁତ୍ରକୁ ମୁଁ କେମନ୍ତେ
ମାରିବି । ୩୦
ନେହିଲେଣ ଜୀବନ ରହିବ କିମ୍ପାଇ
କେବଣ କର୍ମ ମୁଁ ଅର୍ଜିଥିଲି କାହିଁ ।
ପିତା ମୋତେ ଅନେକ ଦୁଃଖେ ଜାତ କଲା
ମୋହୋର ଦେଖନ୍ତେ ତାକୁ ନୃପତି
ମାଜଲା । ୪୦
ସେ ରାଜାର ପ୍ରାଣ ହରିବି କେହ୍ନେ ମୁହିଁ
ଆଜିର ମଧ୍ୟେ ତାକୁ ଆସିବି ମୃତ୍ୟୁ ଦେଇ ।
ଏତେ ବୋଲି ଧନୁ ଶହସ୍ର ଧରି ସଜ
ବନସ୍ତରୁ ବାହାର ଯେହ୍ନେ ମୃଗରାଜ ।
ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନର କଟକେ ପାଇଲା
ଅଯୋଗେ ସଜନି ଅନେକ ମାଜଲା ।

ନୃପତିର ଆଗେ କହିଲେ ଦୁତେ ଯାଇଁ
ସେହି ପ୍ରଶୁରାମ ଅଇଲା ଗୋସାଇଁ ।
ହାଟେ ଦାଣ୍ଡେ ଲୋକ ମାଜଲା ବହୁତ
ଶୁଣିକରି କୋପ କଲାକ ନରନାଥ ।
ପୁତ୍ରର ରାଜାଣ ସେ ପେଷିଲାକ ପୁଣି
ଯମଦଗ୍ଧି ପୁତ୍ରକୁ ଘେନି ଆସ ହାଣି ।
ଶୁଣିଣ କୁମରେ ସଜନି ଘେନି ଗଲେ
ଶତେ ପୁର କରି ପ୍ରଶୁରାମକୁ ବେଢ଼ିଲେ ।
ମାର ମାର ଶବଦ ବୋଲିଣ କଲେ ଗୋଲ
ଭଏ କରି ପଳାଇଲା ରେଣୁକାର
ବାଳ । ୫୦
ବନ ପରବତେ ଲୁଚିଲାକ ଯାଇଁ
ରାଜାର କୁମରେ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇଁ ।
ଦେଖି ନ ପାଇଁଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ
ଏ ସର୍ବକଥା ଯାଇଁ ରାଜାକୁ କହିଲେ ।
ପୁଣି ନୃପବର ହସିଲାକ ପୁଣି
ପୁତ୍ରକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ନୃପମଣି ।
ଭଲା ପକାଇଲା ଯେ ନ ପାଇଲ ଧରି
କେବଣ ଭରସାଏ ପଶଇ ମୋର ପୁରୀ ।
ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ ହୋଇଲ ରାଏ ତୁନି
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପ୍ରଶୁରାମ ମୁନି । ୬୦
ଶୁଣି ତପ କରଇ ଗୋମତୀ ନଦୀ ତୀରେ
ସମଏକେ ତପ ତେଜଇ କୋପତରେ ।
ପୁଣି ଯାଇଁ ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ କଟକେ ପଶଇ
ଅଯୋଗେ ଯାଇଣ ଅନେକ ବଳ ଧ୍ବଂସଇ ।
ରାଜା ଦଣ୍ଡ ପେଷିଲେ ନୁଆରଇଁ ସହି
ଏମନ୍ତେ କେତେହେଁକ କାଳ ଗଲା ବହି ।
ଏକୋଇଶ ବାର ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ବନସ୍ତ ଭିତରେ ଅନେକ ଚିତ୍ରା କଲା ।
ରାଜା ହୋଇଣ ମାଜଲା ତପୋଧନୀ
ତାହାକୁ ଧରି ପୁଣି ଅଛଇ ମେଦିନୀ । ୭୦
ମୁହିଁ ତଣ୍ଡାଳ ଯେ ନୁଆରିଲି ମାରି
କେବଣ କାରଣେ ଥିବି ଧନୁ ଶହସ୍ର ଧରି ।
ପିତା ବଢ଼ିଣା କି କେହ୍ନେ ଦେଖିବି ନୟନେ

ଏ କଥା ନ ରୁଚଇ ମୋହୋର ପଞ୍ଚୁମନେ ।
କେମତେ କିଶିମି ମୁଁ ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ
ନାରାୟଣକୁ ସୁମରଇ ଯେ ରେଣୁକା

ନନ୍ଦନ ।

ଭୋ ନାଥ ନାରାୟଣ ହେ ଭକତ ବଞ୍ଚଳ
ଆଜହୁଁ ବୁଢ଼ିଲା ସ୍ବାମୀ ତପଋରୀ କୁଳ ।
ରାଜା ଯେ ଅବୋଷେ ତପୀ କି ବଧ କଲା
ପୃଥ୍ବୀପତି ହୋଇ ଧର୍ମ ନ ଆପିଲା । ୮୦
ତୁ ଯେ ଜଗତର ନାୟକ ମୁରାରି
ମୁହିଁ ତୋହୋରେ ଶରଣ ପଶିଲି

ଚକ୍ରଧାରୀ ।

ପିତାର ଶତ୍ରୁକୁ ମୁଁ ସଫାରିବି କେମତେ
ଏଥକୁ କାରଣ କହିବା ସ୍ବାମୀ ମୋତେ ।
ଏତେ ବୋଲି ପ୍ରଶୁରାମ ଧ୍ୟାଏକରି ବସି
ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ର ସୁମରଇ ବ୍ରହ୍ମରଷି ।

ପ୍ରଣାମ୍ୟ କରିଣ ଲାୟଇ ଶତବାର
ହୋମ ସନ୍ଧ୍ୟା ତର୍ପଣ ବିବିଧ ପରକାର ।
ଗୋମତୀ ନଦୀ କୂଳେ ପର୍ବତ ଅଗ୍ରେ ବସି
ଶତେବାର ସୁମରଣା କଲା ମହାରଷି । ୯୦

ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଯେ ଦେବ ଚକ୍ରଧାରୀ
ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ବିଜ୍ୟ ମୁରାରି ।
ପାତ ବସନ ଯେ କରସୁର ମଣି
କୋଡ଼ରେ ଅଛି ଯେ ସାହେର ଦୁଲଣୀ ।

କିରଟୀ କୁଣ୍ଡଳ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷଣ
ବିଦ ମୁଦି ବାହୁଟି ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ।
ଚକ୍ରଭୁଜେ ଶୋହେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଧନୁ
ଦେଖିଣ ପ୍ରଶୁରାମ ଉଠିଲା ଆସନୁ ।

ମଧୁ ରିପୁ ଚରଣ ତଳେ ପଡ଼ଇ
କୃତ ଆଂଜୋଳି ହୋଇ ବଚନ

ବୋଲଇ । ୧୦୦

ହସ ହସ ହୋଇଣ ବୋଲନ୍ତି ମୁରାରି
କିମ୍ପା ସୁମରଣା କଲୁ ତପଚାରୀ ।
ପ୍ରଶୁରାମ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଭଗବାନ
ସହସ୍ର-ଅର୍ଜୁନ ନାମେଣ ରାଜନ ।

ଯମଦ ଅଗ୍ନି ରଷିକି ପ୍ରାଣେ ବଧ କଲା
ନୃପବର ହୋଇ ଅଧର୍ମକୁ ଗଲା ।
ଅଦୋଷେଣ ବଧ କଲା ବ୍ରହ୍ମରଷି

ଛତ୍ରୀ ବ୍ରତପଣେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରର ସାଦୁଷି ।
ରୂପେ କାମଦେବ ଧରଣେଣ ମେରୁ
ସତ୍ୟେଣ ସାଗର ଦୟାୟେ କଳ୍ପତରୁ । ୧୦
ଚନ୍ଦ୍ରର ଆହାଲାଦ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା କିରଣ

ଅଗ୍ନିର ପ୍ରାଏ ତେଜ ଗନ୍ଧାରେ ବରୁଣ ।
ବେଗେଣ ପବନ ରାଗେଣ ଲହରୀ
ଭୃଗୁକୁଳକର ତୁ ଅତୁ ଶିରୋମଣି ।

ପବିତ୍ର ଅଂଗଗୋଟି ଯାଗ ଚରୁରୁ ଜାତ
ଅପାପୀ ହୃଦୟ ହସୁ ତୁ ତପୋବନ୍ତ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଯେ ବୋଇଲେ ତାହାକୁ
ଅଇଲୁ ଆମ୍ଭେ ଯେ ତୋର ଅଭିମାନକୁ ।
ଏ ମୋହୋର ତେଜ ସମର୍ପିଲି ତୋତେ
ବର ଦେବଜଂ ସ୍ବଧନୁ ଶହସ୍ର

ସହିତେ । ୨୦

ପିତା ବଜରା ତୋ ସାଧ ଏହା ଘେନି
ଛତ୍ରୀ ସମ ତୋତେ ନୋହିବ ମେଦିନୀ ।
ସପତ ଦୀପରେ ହୋଇବୁ ଏକ ବୀର
ତୋହୋର ଶରୀରେ ମୋର ସଖ୍ୟମ

ଅବତାର ।

ମାର ଦୁଃକ୍ଷନ ନିଶ୍ଚୟ କରି
ଛତ୍ରୀକୁଳ ଭାରୀ ଯେ ନ ସହଇ ବସନ୍ତରୀ ।
ପରଜା ନ ପାଳି ଧୂଳାସିଲା ଧର୍ମ
ପ୍ରଣା ଛାଡ଼ିଲେ ସେ ଯେ ଯାହାର କର୍ମ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ହୋମ ନ ଦେଲେ ଅଗ୍ନି ମୁଖେ
ମୋତେ ଦିଗପାଳେ କହିଲେ

ମହାଦୁଃଖେ । ୩୦

ମୃତ୍ୟୁଲୋକେ ଯେବେ ହୋଇଲା ଅନ୍ୟାୟର
ଜନେ ନ ପାଳିଲେ ଯେ ଯାହା ଆୟର ।
ଦେବା ଦୟା ହାଦେ ଯେ କାହାରି

ହୃଦେ ନାହିଁ

ପୃଥ୍ବୀ ଦେବୀ ଭାରୀ ପାଇଲା ଗୋସାଇଁ ।

ଯେତେ ବୋଲି ମୋତେ କହିଲେ ଦେବଗଣ
ମୁଁ କନ୍ଦୁ ହୋଇବାକୁ କଲି ବିଋରଣ ।
ଅନ୍ୟେଣ ଶତ୍ରୁ ଯେ ନୋହିବ ସଂଘାରି
ମୋହୋର ପ୍ରାକର୍ମ ସେ ପାରଇ ତାକୁ ମାରି ।
ତୋହୋର ଅଙ୍ଗେ ଥାଇ କଟିବି ପୃଥ୍ବ ରକ୍ଷା
ଅବତାର ହୋଇବାକୁ ନାହିଁ ମୋର

ଲଜ୍ଜା । ୪୦

ତୁ ପୁନ୍ୟ ପୁରୁଷ ତୋତେ ହୋଇଲି ପ୍ରସନ୍ନ
ଯେସନେକ ବୋଲି ଯେ ଶ୍ରୀବତ୍ସିନାଶନ ।
ଆପଣାର କଷ୍ଟ ଯେ କାହିଁ ରତୁମାଳି
ପ୍ରଶୁରାମ କଣ୍ଠେ ଲାୟଇଲେ ବନମାଳୀ ।
ବଳାଶ୍ଵରୀ ଧନୁ ଯେ ଦେଲେ ନେଇ ତୋଳି
ଦିବ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାମାନ କହିଲେ ବନମାଳୀ ।
ସ୍ବର୍ଗରେ ଦୁହୁରି ବଜାଇଲେ ତୁର
ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ ଦେବ ପ୍ରଶୁରାମ ଶିର ।
ବଳାଶ୍ଵରୀ ଧନୁ ଧରିଣ ଭୃଗୁପତି
କରେଣ କୋଠାର ପ୍ରବନ୍ଧ ପୂର୍ଣ୍ଣ

କୋଡ଼ି । ୫୦

ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ ତହିଁ କି ଧାଇଁ ଗଲା
ପ୍ରଥମ ଦିଗ ବିଜେ ସେଠାକୁ ଆଗ କଲା ।
ନଗ୍ନେ ପଶିଣ ଯେ ଅନେକ ଲୋକ ନାଶି
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ସୈନ୍ୟ ବହୁତ ବିନାଶି ।

ସାତ ଘଡ଼ି ବେଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଏ କୋଡ଼ି
ଯେ ତାହୋର ସନ୍ଧ୍ୟା ମାଇଲା ବିକୋଡ଼ି ।
ଶୁଣି ନୃପବର ବୋଇଲା କୋପକରି
ଯାଅରେ ପୁତୁ ଆଣ ବେଗେ ଧରି । ୬୦
ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଣ ପ୍ରାଣେ ବଧ କର
ପଲାଇ ଯିବଟି ନିର୍ବନ୍ଧିଣ ଧର ।

ବେଳେବେଳେ ଆସି କରଇ ହାଲହୋଳି
ଏ ମୋହୋର ସଜନି ଅକାରଣେ ଦଳି ।
ଶୁଣି ସଜ ହୋଇଲେ ଶତେକ ଚନୟେ
ଅନେକ ବଳ ସେ ସାଙ୍ଗେଣ

ଘେନି ଆୟେ ।

ଧର ଧର ମାର ମାର ଶୁଭର ଶବଦ

ତରଣେ ମେଦିନୀ ହୋଇଲା ତବଦ ।
ପ୍ରଶୁରାମକର ବେଢ଼ିଲେ ସଜନି
ପ୍ରହର କରିନ୍ତି କରେ ଶ୍ରୀମାନ ଘେନି ।
କୁନ୍ତ ହେଲ ଗଦା ଶକତି ମୁହୁର
ମୂଷଳ ପ୍ରମାଣେ ଏକୁ ଏକ ଶର । ୭୦
ହାକିଶ ରାମ ସେ କରିଣ ମାରନ୍ତି
ଶତେ କୁମର ରଥ ଘେନି ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ।
ବଳଷବ୍ୟ ଧନୁ ଧରି ପ୍ରଶୁରାମ କୋପକରି
ବଳ ସଂହାରଇ କୋଠାର ପ୍ରହାରି ।
ବେଳକରେ ଲକ୍ଷେକ ଲୋକ ସଂହାରଇ
କୋପଇରେ ହୋଇ ସେ ପୁଣି
ପୁଣି ପେଷଇ ।
ରଥ ଗଜ ଅଷ୍ଟ ସଜନି ନାଶ କଲା
ରକତ ନଦୀ ଗୋଟା ଶ୍ଵେତେ ବୁହାଇଲା ।
ରାଜାର କୁମରକୁ ପ୍ରଶୁ ଘେନି କାଟି
ଶତେ ପୁତ୍ରକର ଅଙ୍ଗ ଭୂମିରେଣ
ଲୋଟି । ୮୦
ଦେଖି ପକାଇଲେ ସଜନି ସକଳ
ରାଜାକୁ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ମହାପାଳ ।
ସକଳ ସଜନି ମାରିଲା ପ୍ରଶୁଧର
ରଣେ ପଡ଼ିଲେ ତୋର ଶତେକ କୁମର ।
ପୂର୍ବର ପ୍ରଶୁଧର ସେ ନୋହଇ ଗୋସାଇଁ
ତାହାର କୋପକୁ ଭାର୍ଜନ କେହି ନାହିଁ ।
ଶୁଣିଣ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ମନେ କଲା ଖଞ୍ଜ
ଥର ଥର ହୋଇଣ କମ୍ପଇ ତାର ଅଙ୍ଗ ।
ବିମାନ ଆରୋହିଣ କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି
ସଙ୍ଗେଣ ଅଛଇ ତାର ବହୁତ ସଜନି । ୯୦
ବୋଲ ଟମକ ଯେ ବାଜଇ ନିରନ୍ତର
ଆଲଟ ପାଟଛତ୍ର ବିଲମ୍ବ ଅପାର ।
ପ୍ରଶୁରାମ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ନୃପତି
ଶହସ୍ର ଧରି କେସନେ ଯୁଦ୍ଧିଆସୁ ଯତି ।
ସମରେ ନୁଆରି ପକାଇ କିମ୍ପା ଯାଉ
ପୁଣି ବନେ ଥାଇ ଧାଡ଼ି ଦେଉଥାଉ ।
ସଜନି ସହିତେ ମୋର ପୁତ୍ରକୁ ମାରିଲୁ

ଏମନ୍ତ କୃତ ଆନେ କେମନ୍ତେ ଦୁ କଲୁ ।
ଆଜ ତୋର ଜୀବନ ଯିବ ଯମଆଳ
ମୋତେ ଭେଟିଲୁ ଯେ ପୁରିଲା
ତୋର କାଳ । ୧୦୦
ଏ ବୋଲ ଶୁଣି ଧାଇଁଲା ପ୍ରଶୁରାମ ରାଗେ
ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ଯେ ମିଳିଲା ତାର ଆଗେ ।
କୋଠାର ତୋଳିଣ ମାଇଲା ଗୋଷ ଭରେ
ନୃପତି ସେ ଚୋଟ ସମ୍ଭାଳିଲା କରେ ।
ପ୍ରଶୁ ବାଜିଣ ଯେ ପଡ଼ିଲା ତାର ବାହା
ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲା ନରନାହା ।
ଆରବେଲେ ପୁଣି ପେଷଇ କୋଠାର
ଛେଦି ପକାଇଲା ସହସ୍ତେକ କର ।
ମୁଣ୍ଡା ବୃକ୍ଷ ଜାଣି ଦିଶିଲା ନୃପତି
ପ୍ରଶୁ ହମାଳିଣ ମାଇଲା ଭୃଗୁପତି । ୧୦
କାନ୍ଧେ ବାଜିଣ ଯେ ବେକ ଛିଡ଼ିଲା ତାହାର
ପକୁ ଫଳ ପ୍ରାଏକ ପଡ଼ିଲାକ ଶର ।
ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସହିତେ ମୁଣ୍ଡ କାଟି
ରୁଧିରମୟ ହୋଇ ଭୂମିରେଣ ଲୋଟି ।
ମଉଳି ଲୋଟିଗେଣ ଶରୀର ଛାଡ଼ି ପଡ଼ି
ଧାଇଁ ପ୍ରଶୁରାମ ଉପରେ ତାର ଚଢ଼ି ।
କନ୍ଧ ଯୁଗଳେ ଚରଣ ଦୁଇ ଦେଲା
କଣ୍ଠ ରୋଧରେ ଯେ ତର୍ପଣ ତାହାର କଲା ।
ସ୍ଵର୍ଗେ ଦେବତାଏ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ
ଅପକ୍ଷରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ । ୨୦
ଦୁହରି ବଜାଇଲେ ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର
ସୁଧର ଗାୟନ କରନ୍ତି କିନ୍ନର ।
ପ୍ରଶୁରାମ ତେଜ ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଜାଣି
ସ୍ଵଂଏ ଅବତାର ହୋଇଲେ ଚକ୍ରପାଣି ।
ତର୍ପଣ ସାରିଣ ଉଠଇ ଧନୁ ଧରି
ଦକ୍ଷିଣ କରେ କୋଠାର ଅଛଇ ଉଭାରି ।
କୋପେ ଥରହର ଦଶଦିଗ ଚାହିଁ
ଛାମୁରେ ଜନଜନ୍ମ ନ ଥୋଇଲା କାହିଁ ।
ନଗ୍ନେ ପଶିଣ ମାଇଲା ସର୍ବଜନ
ପୁରୁଷ ମାତୃକ ସେ କଲାକ ନିଧନ । ୩୦

ବାଳବୃକ୍ଷ ଥୋଇ ଧୂଂସିଲା ସକଳ
କେ ଜାଣି ସେ ପୁରେ ପଶିଲା ଆସି କାଳ ।
ସେ ପୁର ତୁଛା କରି ବାହାର ହୋଇ ଗଲା
ସପତ ଦ୍ଵାପକର ଦିଗବିଜେ କଲା ।
ଯେବଣ ପୁରକଇ ସୁମରଇ ମନେ
ତକ୍ଷଣେ ପ୍ରବେଶ ହୋଏସେ ଭୁବନେ ।
ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ନ ଥୋଇଲା କାହିଁ
ଏମନ୍ତେଣ ସାଧ କଲାକ ସାତ ମହା ।
ରକତ ନଦୀ ବୁହାଇ ତର୍ପଣ ସେ କରି
ଅସ୍ଥି କୁଡ଼ କୁଡ଼ ଦିଶଇ ବସୁନ୍ଧରୀ । ୪୦
ତୁଛା ସୃଷ୍ଟି କରି ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି
ପୁନ୍ୟ ଆନ ଦେଖିଲେ ତପ କରଇ ବସି ।
ପୁଣି ପିତା ବଧ ତାହାର ମନେ ପଶି
କାଳାନଳ କୋପେଣ ବୁଲଇ ମହା ଦ୍ରାସି ।
ରାଗେଣ ଛତ୍ରାକି ମାରଇ ମହା ବୁଲି
ବାଳବୃକ୍ଷ ଛାଡ଼ି ମାରଇ ନହୁଳି ।
ସହସ୍ରାର୍ଜୁନକୁ ଯେତେବେଳ ହାରି
ତେତେବାର ପୃଥ୍ଵୀ ନିକ୍ଷେପ ସେ କରି ।
ବ୍ରହ୍ମ ଗ୍ୟାନ ଗୁଣ ସାଧଇ ବସି ଯୋଗେ
ସମୟେକ ପଠାରି ଆସଇଁ ପୁଣି
ରାଗେ । ୫୦
ଏମନ୍ତେ ଏକୋଇଶ ବାର ପୃଥ୍ଵୀ ଦହି
ଦଶରଥ ଆଗରେ ବଶେଷ ଏହା କହି ।
ଶୁଣ ନୃପବର ପ୍ରଶୁରାମ ଚରିତ
ତାହାକଇ ହେଲେ ଜିଣିଲା ତୋର ପୁତ୍ର ।
ବିଷୁର ଶରାସନ ଆଣିଲା ଛଡ଼ାଇ
ତରେ ଭୃଗୁପତି ଅଛଲା ଗୋଡ଼ାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାରେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ଗରବ ଛାଡ଼ିଣ ବିନତି ପଣ କଲା ।
ସେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଅଟଇ ତୋର ବନ୍ଧ
ନାରାୟଣ ଅବତାର ହୋଇଲେ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ୬୦
ମୃଗବେଷ କରିବାକୁ କି ତାହାକୁ ଅପୁରୁବ
ସାତା ରମଣ ସେ ଅଟଇ ବାସୁଦେବ ।

ଦଶରଥ ବୋଲଇ ବଞ୍ଚିଷେ କଥା ଶୁଣି
ତୋହୋର ଆଗରେ କହଇଂ ଭାଳେଣି ।
ଶ୍ରୀରାମ ମହିମା କହିଲ ଯେତେ କରି
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ତାକୁ କରିବି ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
ସ୍ବଭାବେ ଜେଷ୍ଠ ତନୟ କୁଳକୁ ପ୍ରଦୀପ
ଏହି ସେ ଭାର୍ଜନ ହୋଇବାକ ନୃପ ।
ମୋହୋର ଆଉଁ ଆଉଁ କରିବି ଯୁଗରାଜା
ଅବିଷେକ ହୋଇ ପାଳିବ ଜନପ୍ରଜା ।
ବଞ୍ଚିଷେ ବୋଲନ୍ତି ଏ ବିଚାରେ ଯୋଗାଇ
ଯେବଣ ବିଚାର ତୁ ବୋଇଲୁ ନରସାଇଁ ।
ରାମ ସେ ରାଜ୍ୟ ପାଳିବ ଭାର୍ଜନ
ଏ ବୁଦ୍ଧି ତୋତେ ଯେବେ
ହୋଇଲା ରାଜନ ।
ନକର ଅଳସ ତୁ କର ଅନୁକୁଳ
ଏ ଭଲ କଥା ଯେ ନ କରସି ଆଉ ହେଲ ।
ସୁମନ୍ତ ହିଁ ବୋଇଲା ଏସନେକ ବାଣୀ
ଭୋ ରାଜା ଶ୍ରୀରାମକୁ କର ନୃପମଣି ।
ଶ୍ରବନ୍ତ ସୁରବନ୍ତ ଧାର୍ମିକ ସତ୍ୟବାଦୀ
ସକଳ ଗୁଣେ ରାମ ଅଟଇ ଗୁଣନିଧି । ୮୦
ରଘୁବଂଶକୁ ସେ ଅଟଇ ଶିରୋମଣି
ଦଶରଥ ରାଜା ବୋଇଲା ଏହା ଶୁଣି ।
ଭୋ ମୁନି ବଶେଷ ଅନୁକୁଳ ଘେନ
ରାମର ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ଯୋଗାଇଁ ଯେଉଁଦିନ ।
ଶୁଣି ମହାରଷି ଗ୍ରହ କୋଠି ଥୋଇଁ
ବାର ରାଶିରେ ନଗ୍ରହନ୍ତ ଲଗାଇଁ ।
ଖୋଜିଣ ପାଇଲେ ସେ ନିକଟେ ଅନୁକୁଳ
ପବିତ୍ର ମାସ ଗୋଟି ବୈଶାଖ ଶୁକଳ ।
ପଞ୍ଚମୀ ତିଥିରେ ଗୁରୁବାର ହୋଇ
ଗୁରୁପୂର୍ଣ୍ଣା ତିଥି ଯେ ଜଉତିଷ କହି । ୯୦
ପୁଷ୍ୟା ନକ୍ଷତ୍ର ଯେ ଶୋଭନ ନାମେ ଯୋଗ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଟଇ ଚନ୍ଦ୍ରହାସେ ଭୋଗ ।
ବଞ୍ଚିଷେ ବୋଇଲେ ଶୁଣସି ତୁ ରାଜନ
ପାରୁ ଯେବେ ଅଭିଷେକ କର ପରଦିନ ।
ନୋହିଲେ ଚଉଦ ବରଷକୁ ନ ଯୋଗାଇ

ସୋମବାର ଦିନ ଅଷ୍ଟମେରେ ଗୁରୁ ବସଇ ।
ବୃହସ୍ପତି ଯୋଗ ଯେ ଯିବାର ପଛେ ଥାଇ
ଶନିଶ୍ଵର କକଡ଼ା ସେ ବସିବାକ ତହୁଁ ।
ଏହାକ ପଞ୍ଚମ ଦିବସେକେ ଭୋଗ ଥିବ
ଶ୍ରୀରାମ ରାଶିରେ ଯେ ରାହୁ ଗ୍ରହ
ବସିବ । ୧୦୦
ଅଠର ମାସ ଯେ କରିବାକ ଭୋଗ
ମଙ୍ଗଳକୁ ଶାନ୍ତି ମାସେ ପକ୍ଷେ ଭୋଗ ।
ସିଂହେ ଦେବ ଗୁରୁ ବସିବାକ ଯାଇ
ସେ ତେର ମାସରେ ଯେ କାଳ ଶୁଷ୍କ ନାହିଁ ।
ତୃତୀୟେ ବୃହସ୍ପତି ନ ଯୋଗାଇ କିଛି
ଚତୁର୍ଥେ ଅନେକ ବିଘ୍ନ ଯୋଗ ଅଛି ।
ପଞ୍ଚମେ ବୃହସ୍ପତି ହୋଇବାକ ଯହୁଁ
ଗୁରୁ ଚଣ୍ଡାଳା ଯୋଗ ପ୍ରବେଶ ଜାଣ ତହୁଁ ।
ଷଷ୍ଠମ ଦେବଗୁରୁ ଅଶ୍ଟରାକୁ ଆସଇ
ସପ୍ତମେ ଶୁକ୍ର ନାଶ ଯିବ ଆଠ
ମାସଇ । ୧୦
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶା ପ୍ରବେଶ ସ୍ବାମୀ ହୋଇବାକ ଯହୁଁ
କୁମ୍ଭେ ବୃହସ୍ପତି ବସିଥିବେ ତହୁଁ ।
ତହୁଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବହୁତ ଉତପାତ
ଅଷ୍ଟମେ ଯିବା ଦୋଷ କଷ୍ଟ ଯେ ବହୁତ ।
ମାନ ରାଶିରେ ଯେବେ ବସିବେ ଗୁରୁ ଯାଇ
ଦୁଇପାଦ କକଡ଼ାରେ ଅମୃତ ଯୋଗ ପାଇ ।
ତେବେ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଶୁଭକଥା ଦିଶଇ
ଦଶରଥ ଆଗରେ ବଞ୍ଚିଷେ ମୁନି କହଇ ।
ଷଷ୍ଠମ ଘର ଯେ ଥିବାକ ଶଉରି
ଶୁକ୍ର ଏକାଦଶେ ବୁଧ ଆଦି କରି । ୨୦
ଅଷ୍ଟମେରେ ରାହୁ ମଙ୍ଗଳ ଦୁହେଁ ଥିବେ
ଦୋଷ ପରିହରି ସେ ଶୁଭ ମନାସିବେ ।
ଚଉଦ ବରଷ ଗଲେ ହେବ ଅନୁକୁଳ
ଶୁଣିଣ କହନ୍ତି ଦଶରଥ ମହାପାଳ ।
ଭୋ ମୁନି ବଞ୍ଚିଷେ ଏ ଯେ ଅନିତ୍ୟ ସଂସାର
ସାର କରିଣ ଧାରା କଳାକ ଅସାର ।
କାଳ ପୂରିଲେ ଯେ ଆଶ୍ୟ ନ ରହଇ

ଯମର ଶ୍ୟାମାରେତ ଓପ୍ପୋଧ ନ ବସଇ ।
ନନ୍ଦ ସହସ୍ର ବରଷ ଭୋଗ ମୁହିଁ କଲି
ପିତା ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଯୁବରାଜା
ହୋଇଲି । ୩୦
ପରେ ପରାଭବ ଯେ ନ ପାଇଲି କାହିଁ
ରବି ତଳେ ମୋତେ ଯେ ସରିସମ ନାହିଁ ।
ବୃଷକାଳେ ମୋହୋର ହୋଇ ଚାରିପୁତ୍ର
ତେଣୁ ବୃଷାଳ ମୋର ହୋଇଲା ରଘୁଗୋତ୍ର ।
ଶ୍ରୀରାମ ଜେଷ୍ଠ ବଳା ଧାର୍ମିକ ଶୂର ବୀର
ଯେହାକୁ ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ କରିବି ନୃପବର ।
ରାଜ୍ୟର ଭାରାଭର ରଘୁନାଥ ବହୁ
ମୋହୋର ପିତା ଗୁଣ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଉ ।
ଦେବି ପରଦିନ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପୃଥୁ
ଆବର ସଂଶୟ ଯେ ନାହିଁ ଯେଥୁ । ୪୦
ସୁମନ୍ତ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ନୃପବର
ଅବିଷେକ ବିଧାନ ବହନ ତୁମ୍ଭେ କର ।
ନଗ୍ରେ ଉଚ୍ଛବ ଯେ କରନ୍ତୁ ନରନାରୀ
ଦୁରୁଦ୍ଧି ବଜ୍ରାକୁ ରାମ ହେବେ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
ବନ୍ଧୁଜନମାନେ ନିମନ୍ତଣ କରହୋ ଯୁଗତେ
ଅବିଷେକ ହୋଇବ ଯେ ପରଦିନ
ପରଭାତେ ।
ତପା ଯତି ରକ୍ଷିମାନେ ଯେମନ୍ତ ଆସନ୍ତି
ମଧ୍ୟରେ ଦିନେକ ଯେ ଅଛଇ ଦୁଇ ରାତି ।
ଯାଅସି ସୁମନ୍ତ ଯେ ନକର ତୁମ୍ଭେ ହେଲ
ଯେ ବିଧି ବିଧାନ କରହୋ ଅନକୁଳ । ୫୦
ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ଯେ ଗଲା ତତକ୍ଷଣ
ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରେ ଦିଆଇଲା ଘୋଷଣ ।
ଯେ ଯାହାର ଘର ଯେ ମଣ୍ଡିଲେ ନରନାରୀ
ପରଦିନ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇବ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
ରାଜା ଦଶରଥ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ ରାଜ୍ୟ ଭାର
ଭୋଗ କରିଣ ଯେ ଥିବେ ଅନ୍ତପୁର ।
ଶ୍ରୀରାମ ରାଜା ହୋଇ ପାଳିବ ମେଦିନୀ
ଏହେର୍ଥେ ବୋଲି ଦାଶେ ଦାଉଁଡ଼ି କଲେ
ଧୁନି ।
ଶୁଣି ନରନାରୀ ହୋଇଲେ ଉଷତ

ଏକକୁ ଆରୋକ ଯେ ପୁରୁଷ ବାରତ । ୬୦
 କେ ବୋଲଇ ଗାମ ହୋଇବେ ଗୋ ରାଜା
 ଏସନେକ ବୋଲି ବାକୁଅଛି ବାଜା ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ପରଭାତ
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଆସ୍ଥାନେ ଗମିତ ।
 ସୁମନ୍ତକୁ ରାଇ ବୋଇଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଣ ହୋ ହକାରି ।
 ଶୁଣିଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେ ଗଲାକ ରଥଚକ୍ତି
 ଯାଇଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଗାମପୁରୀ ।
 ଚାରିଦ୍ଵାର ପରିଯନ୍ତେ ଗଲାକ ରଥେ ବସି
 ପଞ୍ଚମ ଦ୍ଵାରେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଛନ୍ତି ବସି । ୭୦
 ରତ୍ନବନ୍ଧୁ ଉଦ୍ଘୃଷ୍ଟ ସୁମନ୍ତ ମହାପାତ୍ର
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ପାଦେଶ ଗମିତ ।
 ରାଘବେ ପୟରିଲେ ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ
 ତୁହି ମନ୍ତ୍ରୀବର ଅଇଲୁ କିସ ପାଇଁ ।
 ନୃପତି ଯେ କାହିଁ ଅଛନ୍ତି ବିଜେକରି
 କିସ ଅବା ବିଘ୍ନର କରନ୍ତି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 କେ କେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ରାଜାର ସନ୍ନିଧ୍ୟାନ
 ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ଯେ କହନ୍ତି ବଚନ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଅବକାଶ ନୃପତିର ଏବେ
 ବଶିଷ୍ଠ ଜୀବଳି କଷ୍ୟପ ବାମଦେବେ । ୮୦
 ଏମାନେ ଅଛନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ବହୁତ ଘେନି
 ଏସନ ସମୟେ ମୋତେ ବୋଇଲେ
 ନୃପମଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯାଇଁ ଆଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଇ
 ଶୁଣିଣ ତକ୍ଷଣେ ଅଗଲି ରଘୁସାଇଁ ।
 ବେଗେ ସଜ ହୋଅ ଯିବା ବେଗେ ଆସ
 ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣିଣ ହୋଅନ୍ତି ହସ ହସ ।
 କାଳିର ଘୋଷଣ ବାରତା ପାଇଛନ୍ତି
 ତେଣୁ ରଘୁନାଥ ଅଳପ ହସନ୍ତି ।
 ନୃପତିର ଆଗାଧୀ ସୁମନ୍ତ ଯହୁଁ କହି
 ତକ୍ଷଣେ ଦାଶରଥ ସଜ ହୋଇ ଯାଇ । ୯୦
 ଅଶ୍ଵ ଆରୋହି ଧରାଇ ପାଟଛତ୍ର
 ସଂଜରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ପାତ୍ର ସୁମନ୍ତକର
 ପୁତ୍ର ।

ସୁମନ୍ତହିଁ ରଥ ଚକ୍ତିଣ ଆଗେ ଆସି
 ଦଶରଥ ନୃପତି ନବରେ ଯାଇ ପଶି ।
 ସାତଦ୍ଵାର ପରିଯନ୍ତେ ଅଶ୍ଵପିଠରେ ଗଲେ
 ଅଷ୍ଟମ ଦ୍ଵାରେଣ ଅଶ୍ଵନ୍ତ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଭୃତ୍ୟ ଜଣେ ସେ ପାଦେଶ ରହି
 ରାଘବ ସୁମନ୍ତ ହସ୍ତ ଧରାଧରି ହୋଇ ଯାଇ ।
 ଦଶଦ୍ଵାରର ଜିଣି ଦିଶିଲେ ନୃପବର
 ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିଢ଼ାର । ୧୦୦
 ପୁତ୍ର ଆସନ୍ତେଣ କଲା ରାୟେ ଦୃଷ୍ଟି
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଳମ୍ବ କରୁଛନ୍ତି ।
 ଶିରେ କରଦେଇ ଭଡ଼ା ଦଶ ଗଲେ
 ପୁଣି ନମସ୍କାର ରଘୁନାଥ କଲେ ।
 ନୀଳଗିରି ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ଅନୁପମ
 ଦଶରଥ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ।
 ଚତୁର୍ଥ କାଳ ଯେ ହୋଇଲା ମୋର ଆସି
 ରାଜ୍ୟର ଝଗଡ଼େ ବାବୁ ନୁଆରଇ ପଶି ।
 ଏ ମହାଭାର ଯେ ବହିତ ଭୟେ କଲି
 ଏମନ୍ତେ ସହସ୍ର ବରଷ ବହିଲି । ୧୦
 ବୃଦ୍ଧ କାଳେଣ ଯେ ପାଇଲି ଚାରିପୁତ୍ର
 ତୁ ରାମ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ କୁଳକୁ ବିଦିତ ।
 ତୋହୋର ଥାଆନ୍ତେ କି ହୋଇବି ମୁହିଁ
 ଦୁଃଖୀ
 ସୁପୁତ୍ର ବାବୁ ଯେ ତୁ କର ମୋତେ ସୁଖୀ ।
 ଏ ରାଜ୍ୟ ଭାର ଯେ ବହୁ ତୋର ମାଥ
 ଅଭିଷେକ ହୋଅ ତୁ କାଲି ପରଭାତ ।
 ପରଜାକୁ ପାଳିବୁ ପୁତ୍ର ସମ କରି
 ଶତ୍ରୁକୁ ମନେଥୁବ ଭୟେ ତୁମ୍ଭରି ।
 ପୁରାତନ ମହାତ୍ମାଙ୍କୁ ପଚାରିବୁ ବୁଦ୍ଧି
 ଅଗ୍ନିମୁଖେ ଦେବତାନ୍ତ ଚୋଷିବୁ
 ଯଥାବିଧି । ୨୦
 ନିତି ଗ୍ରହଶାନ୍ତି କରାଇଁ ଥୁବୁ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବିଷୟେ ପ୍ରୀତି ହୋଇଣ ରହିବୁ ।
 ରାଉତ ମାହୁନ୍ତ ରଥ ପୟେକାରୀ
 ଏହାନ୍ତ ଥୁବୁ ବାବୁ ଗଉରୋବ କରି ।

ରଣେ ପିଠିଦେଲେ ନ ମାରିବୁ ତାକୁ
 ମାୟା ନ କରିବୁ ବାବୁ ସେବକ ଜନକୁ ।
 ଯେ ଯାହା ନିଯୋଗେ ନିଯୋଗୀ ବରଗିବୁ
 ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ତାକୁ ଅଇଶୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବୁ ।
 ଗାରିମା ସେବକକୁ ନ ଥୋଇବୁ କିତି
 ଯେବଣ ଭୃତ୍ୟ ବାବୁ ଆଗାଧୀୟେ
 ଭାଗନ୍ତି । ୩୦
 ଆଜ୍ଞା ଭାଙ୍ଗିଲେ ବାବୁ କାର୍ଯ୍ୟହିଁ ନାଶ ଯାଇ
 ସେ ଭୃତ୍ୟ ଥିଲେ ଅନେକ ବିଘ୍ନ ଉପୁଜଇ ।
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ାରେ ଯାହାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟାଣ କରିଥିବୁ
 ସେ ଯେବେ ତହିଁର ବିଘ୍ନର ଜାଣଇ ବାବୁ ।
 ତେବେ ସେ ରାଜାର ସାହାଣ ଭଲେ ଥାଇ
 କାରଣ ବାରଣ ଯେବେ ଜାଣିଣ କରଇ ।
 ଗଜ ଅଶ୍ଵ ବେଳ ଯାକୁ କରିଥିବୁ ଜାଣ
 ନିତି ନିତି ବେଳେ ଦେଖିଲେ ସାହାଣ ।
 ତହିଁ ଅଳସ ନ କରିବୁ ବାବୁ
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟାଣ ହୋଇଥିବୁ । ୪୦
 ନରବେଦ ଥୋଇବୁ ଯେ ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ କରି
 ମଉଷୋଧି ଦେବ ବ୍ୟାଧିର ଉପର କରି ।
 ନିତି ସାଧନ ତୁମ୍ଭେ କରିବ ଗୁରୁ ସଙ୍ଗେ
 ଧନୁ ନ ଛାଡ଼ିବ ସାଧନର ଯୋଗେ ।
 ବିଶ୍ଵାସ ମାଲ ହାଥେ ମର୍ଦ୍ଦନ ହୋଇବୁ
 ଅତି ବିଶ୍ଵାସକୁ ଶିର ମୁଣ୍ଡାଇବୁ ।
 ବଂଶିକ ଗଉଡ଼ ପବିତ୍ର ଯେବେ ହୋଇ
 ପାଣି ବିଶୋଇରେ କରିବୁ ମହାଭୋଇ ।
 ଆପଣେ ମଣୋହିଁ କରିବୁ ବେଳ କାଳ
 ଜାଣି
 ବଦ୍ୟକୁ କହିବୁ ଶରୀର ପରିମାଣି । ୫୦
 ଦୁଇ ବେଳ ପୁରାଣ ଶୁଣିବୁ ତୁ ବାବୁ
 ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାଙ୍କୁ ଭଜନ୍ତି ହୋଇଥିବୁ ।
 ଅନ୍ତେସ୍ଵର ଲୋକଙ୍କୁ ନ କରିବୁ କୋପ
 ମୁଦୁସୁନାକି ପଚାରି ଜାଣିମୁ ପୁନ୍ୟପାପ ।
 ନିଦ୍ରାରେ ଅଳସ ନୋହିବୁ ରଘୁନାଥ
 ଭଣ୍ଡାର ସମର୍ପିବୁ ଅଲୋଚନା ଲୋକହାଥ ।

ବୃଷ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେବେ ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରହିବ
ତାହାକୁ ବରଣ ଯେ କରିବୁ ରାଘବ ।
ଶ୍ରୀରା ସଙ୍ଗେ ବହୁତ ନୋହିବ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ରୋଗ ବଡ଼ଇ ତେଣେ ଶରୀର
ହୋଏ ନଷ୍ଟ । ୨୦
ସଂଗ୍ରାମକୁ ସଜ ଯେସନେକ ମତ
ତେହେର୍ଣ୍ଣେ ହୋଇ ଆସ୍ଥାନକୁ
ଯିବୁ ରଘୁନାଥ ।
ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ଲୋକ ସୁନାବେତ ଘେନି
ଦ୍ଵାର ଜଗିଥିବ ଦିବସ ରଜନୀ ।
ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ର ଯୋଷିବୁ ଅନ୍ନ ଦେଇ
ଦୃଷ୍ଟି କାଳେଥିବୁ ଅନ୍ନ ଛତୁ ଭିଆଇ ।
ବରଷା କାଳେ ତୁହି ନାବ ଭିଆଇବୁ । ୨୦
ଅତି ଖାଲ ଠାରେ ବନ୍ଧ ବନ୍ଧାଇବୁ ।
ଖରା କାଳେ ପାଣି ପଣା ଛତୁ ଦେବୁ
ଗ୍ରୀଷମ କାଳେ ଛତା ପାଣୋଇ ଭିଆଇବୁ ।
ଭୋଜନ ଦିଆଇବୁ ଅତି ପୁଣ୍ୟ କାଳେ
ଗୋ ଦୁହନ କରାଇବୁ ଈଶ୍ଵରକ ଆଳେ ।
ଭୃତ୍ୟ ଜନକର ନ ଦେଖିବୁ ଦୁଃଖ
ପଛକଇ ଯେର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ଲୋକ ।
ଗୁରୁଜନ ଲୋକକୁ ସେବା କରିଥିବୁ
ଶତ୍ରୁକୁ କେବେହେଁ ପ୍ରୀତି ନ କରିବୁ ।
ରାଗାଜନ ଘେନି ନିଭାଳିବୁ କିଛି
ତାହାକ ବୁଦ୍ଧିରେ ଅନେକ ମନ୍ଦ ଅଛି ।
ଦଣ୍ଡ ସିଂହାସନ ରଖିବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଦାନ ବୋଇଲେଣ ଦେବୁ ଶାସନ । ୮୦
ଶୁଦ୍ର ସାମନ୍ତ ଯେ ଗଉଡ଼ ଅଧିକାରୀ
ଏକଥା ମାନ ବାବୁ ଥିବୁଟି ବିଚାରି ।
ବଣିଜାର ଲୋକକୁ ଯେ ବଣିଜେ
ନିଯୋଗିବୁ
ପରଦେଶ କଳିବାକୁ ଡଗର ପେଷିବୁ ।
ସେ ଯାହା କହଇ ଶୁଣିମୁ ତାହା ସତ
ଦଣ୍ଡ ସାମ ଭେଦ କହିବୁ ତାହାନ୍ତ ।
ଯାହାର ବୋଲେ ବାବୁ ବହୁତ ଜନ ମିଳି

ଦଳପତି ତାହାକୁ କରିବୁ ମନେ ଭାଳି ।
ରାଜତ ବରତନ ଦେବୁ ବେଶ କରି
ତେବେ ସେ ସଂଗ୍ରାମେ ପଶନ୍ତି
ଆଗସରି । ୯୦
ମାଗନ୍ତା ଜନମାନଙ୍କୁ ନ କରିବୁ ନିରାଶ
ତେବେ ସେ କାରତି ରହଇ ଦଶଦିଶ ।
ଏସନକ ସମୟେ ରାଜାର ପରିବାରୀ
ମହେନ୍ଦ୍ର ବୋଲିଣ ଅଟଇ ଯେବଣ ନାରୀ ।
ସ୍ଵର୍ଗର ସୁରଭି ସେ ମଞ୍ଜେଶ ଅବତରି
ଦେବେ ଜାତ କଲେ ରାବଣକୁ ଡରି ।
ତୁ ଗୋ ସୁରଭି ଦେବଗଣର ମାତା
ଆମର କଷ୍ଟକି ତୋତେ ନହୋଇ ଚିନ୍ତା ।
ଲକାର ରାଜା ଯେ ରାବଣ ଅସୁର
ବଳେଣ ଭୋଗ ସେ କଲାକ
ଚିନିପୁର । ୧୦୦
ଦେବେ ଦାନବେ ସେ ନୋହଇ ପ୍ରାଣ ହତ
ମାନବ ରୂପେ ଯେ ହୋଇବେ ହରି ଜାତ ।
ରକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦିତ ଯେ ବଳ ଘେନି ସାହା
ସମୋଦ୍ର ବାନ୍ଧିଣ ଯେ ମାରିବେ ବିଂଶବାହା ।
ତେବେ ସେ ମେଦିନୀ ହୋଇବାକ ଥିର
ନୋହିଲେଣ ସ୍ଵର୍ଗ ଛାଡ଼ିବ ସୁନାଶିର ।
ଯେବେ ତୁ କାରଣ କରିବୁ ତୁ ମାତ
ମୃତ୍ୟୁଲୋକେଣ ହୋଇବୁ ଯାଇ ଜାତ ।
କକଇ ରାଜାର ତୁ ପରିବାରୀ ହୋଇ
ତାହାର ଦେଶରେ ଅବତାର ତୁ ହୋଇବୁ
ଯାଇ । ୧୦
କୁରୁପ ଶୂରାର କୁରୁକ ହୋଇଥିବୁ
କକୟାର ସଙ୍ଗରେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବୁ ।
ଦଶରଥ ଗଉରୋବ କରିବ ତୋତେ ଦେଖି
ରାଣୀକ ସଙ୍ଗେତେ ପଡ଼ି ଦେବ ଲେଖି ।
ଏମନ୍ତ ଅନେକ କାଳଥିବୁ ରହି
ଭଗବାନ ଅବତାର ହୋଇବେ
ତହିଁ ଯାଇ ।
କଉଶଳା ଗର୍ଭେ ନାରାୟଣ ହୋଇବେ ଜାତ
କକୟାର ପୁତ୍ର ହୋଇବାକ ଭ୍ରଥ ।

ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସୁମେତ୍ରାର ବନ୍ଧ
ବିଷ୍ଣୁ ସେ ଚାରି ମୂର୍ତ୍ତି ଅଟନ୍ତି ପ୍ରତକ୍ଷ । ୨୦
ଶ୍ରୀରାମ ଜେଷ୍ଠ ବୀର ଶୂର ପଣ
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ମାଗି ଆସିବେ ଆପଣ ।
ଦଶରଥକୁ ମାଗି ଶ୍ରୀରାମକୁ ନେମ
ସିଧ୍ୟବନେଣ ସେ ଆରମ୍ଭିବେ ହୋମ ।
ରଘୁନାଥକୁ ଆଣି ରଖିବେ ଯେ ଯାଗ
ତେବେ ସେ ଦେବେ ଭୁଞ୍ଜିବେ ହବି ଭାଗ ।
ମୁନି ସହିତେଣ ମିଥୁଳାକୁ ଯିବେ
ଜନେକର ଘରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବେ ।
ଶିବର ଧନୁ ଯେ ଆମଞ୍ଚନ କରି
ସୀତାକୁ ବିବା ଯେ ହୋଇବେ
ମଧୁହାରୀ । ୩୦
ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ଆସି କିଛି କାଳ ଥିବେ
ରାଜା ହୋଇବାକୁ ଶରଧା କରିବେ ।
ତେତେବେଳେ ଯେବେ ପାରିବୁ ବୁଧକରି
ଶ୍ରୀରାମ ବନରେ ହୋଇବେ ବନଭରୀ ।
ସୀତା ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ରଘୁନାଥ
ଆଶ୍ରେ କରିବେ ସେ ବନ ପରବତ ।
ଚଉଦ ବରଷ ସେ ବନେ ନେମେ ଦିନ
ବାରତା ପାଇଣ ଆସିବ ଦଶାନନ ।
ଗୋଦାବରୀ କୁଳରୁ ସୀତାକୁ ନେମ ହରି
ଏ ହେତୁ ନାରାୟଣ ବହୁତ କୋପ
କରି । ୪୦
ଶୁଣିଣ ଦେବମାତା କଲା ସନମତ
ମୃତ୍ୟୁଲୋକେ ଆସି ହୋଇଲାକ ଜାତ ।
ବାଳ କାଳେ କକଇ ରାଜାଘରେ ଥିଲା
କକୟାର ସଙ୍ଗେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲା ।
ସମଏକେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଅବତାର
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଚାରିବାର ।
କାଣି ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନିଗଲା
ତାଡ଼କୀ ରାକ୍ଷସୀ ବାଟରେ ମାଇଲା ।
ଆପଣା ଆଶ୍ରମେ କଲା କଷ୍ଟହୋମ
ଲକ୍ଷଣ ଘେନି ତା ରକ୍ଷିଲେ ଶ୍ରୀରାମ । ୫୦

ଯାଗ ସରିଲେ ସେ ମିଥୁଳାକୁ ଗଲେ
ବାଟେ ଅହିଳାକୁ ଶାପ୍ୟ ମୁକତ କଲେ ।
ଜନେକର ଘରେ ଇଶ୍ବର ଧନୁ ଥିଲା
ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ତା ହେଲେ ଆମଣ୍ଡଳା ।
ସୀତାକୁ ବିଭା ଯେ ହୋଇଲେ ରଘୁନାଥ
ସମ୍ବର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଦଶରଥ ।
କଂସକନ୍ୟା କଉଶୁଳା ସୁମେତ୍ରା ସହିତେ
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟେ ।
ମିଥୁଳା ଦେଶରେ ଥିଲା ଦିନାବାରୀ
ରାମ ବିଭା ହୋଇଲେ ଜନେକ

କୁମାରୀ । ୬୦

ସୀତୟା ହୁଁ ଜନେଷ୍ଠ ଉର୍ମିଳା ନାମେ ବାଳୀ
ଲକ୍ଷଣକୁ ତାହା ଦେଲେ ତପଶାଳୀ ।
କୁଶଧ୍ବଜ ରାଜା ଜନେକ ସାନ ଭାଇ
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ କଲା କୁଆଁରୀ ।
ମାଲ୍ୟାଣୀ ଜନ୍ମାକୁ ଭ୍ରଥକୁ ବିଭାକଲା
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ କଲ ସୁକ୍ତିତା ଜନ୍ମା ଦେଲା ।
ବିଭା ହୋଇଲେ ଆସନ୍ତି ରାଜ ଖେଳି
ବହିଦେହୀ କଟକେ ରାଜ୍ୟ ଦାଣ୍ଡ ପରିମଳି ।
ପିତାର ବସାରେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ
ବରଜର ମାତାମାନେ ଦେଖିଣ ହୋଇଲେ

ହରଷ । ୭୦

କଂସକନ୍ୟା କଉଶୁଳା ସୁମେତ୍ରା ଏ ତିନି
ପୁତ୍ରବଧୂ ଦେଖି ହରଷ କାମିନୀ ।
ଏସନ ସମୟେ ଯେ ଅଭିଳାଷ ମନେହୁଁ
ପଡ଼ିହାସ୍ୟ ଗାଢ଼ଲା ଗାତ ଉଚ୍ଚ କରି ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପାଇଲେ ମନେ ଲାଜ
ରାଗେଣ ନାତେକ ମାଇଲେ ରଘୁରାଜ ।
କୁକୁଡ଼ ପିଠିରେ ପଡ଼ିଲା ନାତ ଯାଇ
ତରେଣ ମନେହୁଁ ଗଲାକ ପଳାଇ ।
ସେହିଦିନୁ ରାମକୁ କରିଥାଇ କୋପ
ଭ୍ରଥକୁ ଅନୁଆନ କହଇ ବିରୂପ । ୮୦
ଯୋଗେଣ କେତେହେଁକ କାଳ ବହିଗଲା
ଦଶରଥ ରଜା ଯେ ରାଜ୍ୟ ଦେବାକଲା ।

ତାହାର ବାରତା ଯେ ପାଇଲା ମନେହୁଁ
ନବରୁ ବାହାର ଯେ ହୋଇଲା ନଗ୍ରପେରି ।
ଦୁଷ୍ଟରେଣ ପାନ ମୁଖରେ ଫୁଲ ଖୋସା
ଲୋକକୁ ଦେଖିଲେ ଯେ ଦିଅଇ ମୃଗାହସା ।
ଗାଲରେ ହଳଦୀ ଆଖିରେ କଞ୍ଚୁଳ
ନାକ ତିଆଁଇଣ ଯେ ଚାଲଇ ଗେଲୁ

ଗେଲ ।

ଶାହାର ଅଞ୍ଚଳ ଯେ ଭୂମିରେ ଲୋଚଇ
ଫରହର ଉଡ଼ିଣ ଧୂଳିରେ ସାଉଁଟଇ । ୯୦
ଗେଲେ ଗେଲେ ଚାଲଇ ମାରି ବାହାନେହୁଁ
ରଣଝଣ ବାଜଇ ଯେ ସରଳ ଦୁଇଯୋଡ଼ା ।
ଯତନେ ହାବୋଡ଼ଇ ଲୋକତ୍ର ଯାଉ ଯାଉ
ଅସୁକାର ବାଣୀ ବୋଲଇ କହୁଁ କୁହୁଁ ।
ଗାତ ଗାଇଣ ସେ ହୁଳହୁଳି ଦେଇ
ଘରେହେଁ ନଞ୍ଜାଡ଼ଇ ସବୁ ଘରେ ପଶଇ ।
ମଣିବା ଦେଖିଯେ ପଛରଇ ପୁଣି
ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ରାମ ହୋଇବେ

ନୃପମଣି ।

ତୁ କି ନଜାଣୁ ଗୋ ରାଜାର ପରିବାରୀ
ମାୟାରେ ଆସୁ ଏବେ ଆସନ୍ତ

ପଛରି । ୧୦୦

ଶୁଣିଣ ମନେହୁଁ ଯେ ନଗ୍ର ବୁଲି ଯାଇ
ଖେଳିବାର ପୁଅକୁ ଯତନେ ମାରଇ ।
ଚାଲନ୍ତା ଲୋକକୁ ଗାଳି ଦିଅଇ ରାଜ
ମିଛହେଁ କଳିଏକ ଆରମ୍ଭ କରଇ ।
ହାଟେ ବାଟେ ଦାଣ୍ଡେ ପଡ଼ିଲା ବୋବାଳି
ଠାବେ ଠାବେ ଲୋକ ପାଡ଼ନ୍ତି ହାଳହୋଳି ।
କେ ବୋଲଇ କିମ୍ପା କରଇ ଏ ଦୃଢ଼
ଏହାରେ ଅବଶ୍ୟ ଉପୁଜିବ ମନ୍ଦ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ନଗ୍ର ପରିକଳି
ବୁଲିଣ ମନେହୁଁ ଯେ ଅଭିଳା

ନଗ୍ରପେରି । ୧୦

ନବରେ ପ୍ରବେଶ ସେ ହୋଇଲାକ ଯାଇ
ଅନ୍ତେସ୍ବରେ ପଶିଲା ଧଡ଼ ପଡ଼ ହୋଇ ।

କଂସକନ୍ୟା ଆଗରେ ପଡ଼ିଲା ମୁହଁମାଡ଼ି
କି ଜାଣି ପ୍ରାଣତାର ଗଲା ଦେହୁଁ ଛାଡ଼ି ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲା ଯେ ଦଶରଥ ରାଣୀ
ଧାଉଁ ଯାଇଁ ମୁଖରେ ସିଞ୍ଚିଲାକ ପାଣି ।
ତୋଳି ବସାଇଣ ବିଞ୍ଚଣି ବିଞ୍ଚିଲା
ସଚେତ କରାଇ ସେ ବାରତା ପୁଚ୍ଛିଲା ।
କିମ୍ପା ମନେହୁଁଲୋ ହୋଇଲୁ ଅଗିଆନ
ଦେହରେ ରୋଗ ବ୍ୟାଧି ନାହିଁ କିଛି

ଆନ । ୨୦

ମୋହେ ପଡ଼ିଲୁ ଯେ ଗତ ପ୍ରାଣ ଜାଣି
ଏଥର କଥା ମୋତେ କହ ସଂଗାତୁଣୀ ।
ମନେହୁଁ ବୋଇଲା ଗୋ ଶୁଣି ପ୍ରାଣସହୀ
ବିପରୀତ କଥା ଗୋ କହଣା ନଯାଇ ।
ନଗ୍ର ବୁଲିବାକୁ ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ଆଜ
ସବୁକରି ଘରେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ।
ନେତର ପାତାଂଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଳସ
ଚାରୁଚିତ୍ର ଲେଖନ ଗୋ ସବୁକରି ବାସ ।
ବିବିଧ କୁସୁମେଶ ମଣ୍ଡଣି କରିଛନ୍ତି
ମୁକୁତା ମାଳ ଘେନି ଡ୍ରୋଣାନ୍ତ ଲମ୍ବାନ୍ତି । ୩୦
ଦାଣ୍ଡରେ ବୀରତୁର ବାଜଇ ବୀରବାଜା
ପଛରତେ ବୋଲନ୍ତି କାଲି ଶ୍ରୀରାମ

ହେବେ ରାଜା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ମୁଁ ଅଭିଳି ବେଗ ହୋଇ
ବୋଇଲି ସଖୀକି କହିବି ନା ଯାଇଁ ।
ମନେହୁଁ ମୁଖୁ ଏସନ ବାଣୀ ଶୁଣି
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ କଂସକନ୍ୟା ରାଣୀ ।
ଆପଣା କଣ୍ଠରୁ ମୁକୁତା ମାଳ ଘେନି
ମନେହୁଁ ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇଲା କାମିନୀ ।
ବୋଇଲା ଏ ତୋତେ ଅଟଇ ବଧାଉ
ସତ ହୋଇ ଯେବେ ହୋଇବାକ

ସେହି । ୪୦

ବଧାଉ ତୋତେ ଲୋ ଦେବଇ ଆହୁରି
ଧନ ବସ୍ତ୍ର ତୋତେ ଦେବଇ ଅପାର କରି ।
ଏ ତୋର ବଚନ ଅମୃତମୟ ହେଉ

ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାଜା ହୋଇ	ତୋତେ କି ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ମନ ବାଞ୍ଛା ।	ଯମଧର୍ମ ମରୁତ କଣ୍ୟପ ଦୃହସ୍ପତି ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରହୁ ।	ତୋହୋର ବୋହୂକି ହାମୋଳାଏ ଚଢ଼ିବ	ସନକାଦି ମୁନି ଦ୍ଵାଦଶ ବିଶ୍ଵଦେବ ।
ଜେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ମୋର ଧରୁ ମହାରାଜା	ଭୁତୁଜିଆ ପାଇକକି ପଦୁଆର ପଢ଼ିବ ।	ବିଶ୍ଵକର୍ମା ସହିତେ ବସିଲେ ଦେବସଭା ।
ରାଜ୍ୟକୁ ଭାର୍ଜନ ଅଟଇ ମହାବୀରା ।	ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ ଉଡ଼ିବ ପାଟଛତ୍ର	ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଯେ ସୁରଗଣନ୍ତ ଚାହିଁ
ସକଳ ଗୁଣେତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପୂଜା	ସାମନ୍ତମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହୋଇବ	ଶ୍ରୀରାମ ଅବତାର ହୋଇଲେ ଆତ୍ମପାଇଁ ।
ରାମ ରାଜା ହୋଇବାର ବିରରନ୍ତି ପ୍ରଜା ।	ତୋର ପୁତ୍ର ।	ଆତ୍ମନ୍ତ ରଖିବେ ରାବଣକୁ ମାରି
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଯେ ମନ୍ତ୍ରେତା ବୋଇଲା	କଉଶୁଳା ଯେମନ୍ତ କରଇ ତୋତେ ଦୟା	ଆତ୍ମେତ ସର୍ବଦା ସେବକ ତାହାରି । ୧୦
ଏକଥା ସେ ତୋହୋର ମନକୁ	ସେ କଥାମାନ ଶୁଣି ଥିବୁଟି କକୟା ।	ଏବେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇବେ କାଳିରାଜା
ଯୋଗାଇଲା । ୫୦	ଅଭିମାନ ପାଇଲେ ଝୁରିଣ ମରିବୁ	ଏହେତ୍ତକ ବୋଲି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ବାଜୁଅଛି
ଏହା ସେ ବୁଝିଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରର ଲୋକ ହୋଇ	ଆତ୍ମର ସଙ୍ଗେ ଏକ ଜଣେକ	ବାଜା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଯଦି ହୋଇବେ ଅଯୋଧ୍ୟାର	ହୋଇଥିବୁ । ୮୦	ନୃପତି ହୋଇଲେ ରାବଣ ନ ମରିବ
ସାଜଂ ।	ରକ୍ଷିଆଣୀମାନେ ନ ସହନ୍ତି କଥା	ଏ ସୁରଗଣଙ୍କର ଯେ କଷ୍ଟ ନସରିବ ।
କଉଶୁଳା ରାଣୀ ସେ ହୋଇବ ରାଜମାତା	ଯେ ଯାହାର ପୁତ୍ର ସେ ତାହାର ବ୍ୟଥା ।	ବନବାସ ଗଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ ସିଦ୍ଧ
ପାଟ ମହାଦେବେ ହୋଇବେ ହାଦେ ସାତା ।	ସୁହାଗୀ ହୋଇଂଣ ଯେ ହୋଇଥାଉ ଟାଣି	ସାତା ହରିଲେ ସେ ରାବଣ ମୃତ୍ୟୁଭେଦ ।
ତୁ ହୋଇବୁ କଉଶୁଳା ସପତଣୀ ଦାସୀ	ପାଗୁ ଯେବେ ପୁତ୍ରକୁ କରାଅ ନୃପମଣି ।	ଚଉଦ ବରଷ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ଦୁଃଖ ପାଇ
ଅକାରଣେ ତୋତେ ଯେ ବୋଲୁଥିବେ	ଏହି ତ ଧାର୍ମିକ ସୁନ୍ଦର ବୀରଶୂର	ତେବେ ସେ ଅସୁର ସଙ୍ଗୋତ୍ର ନାଶ ଯାଇ ।
ଦୋଷୀ ।	ଯେକା ଜଣକର ଚାରିହେଁ କୁମର ।	ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇବେ ନୃପବର
ତୋହୋର ବୋହୂ ସାତାର ହୋଇବ	ଦଶରଥ ମନକୁ କିମ୍ପା ଭ୍ରଥ ନ ଯୋଗାଇ	ରାବଣ ସଙ୍ଗେ କିମ୍ପା କରିବେ ସମର । ୨୦
ପରିଚ୍ଛରା	ଏହି ସମ୍ପଦ ପାଇଇ କିନା ମହା ।	କି ବୁଦ୍ଧି ଉପାଏ କରିବା ସୁରଗଣ
ଏକଥା କିମ୍ପା ତୁ ମନରେ ନ ବିଚାରି ।	ହୋଇପାଗୁ ପଛେ ରାମ ହୋଇ ରାଜା	ଏହା ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଶତୀର ରମଣ ।
ରାମ ସେବକ ଲୋକ କରିବ ରାଜ୍ୟ ଆଏ	ଏ ଭ୍ରଥ ଆଗେ ଯେ ପାଇକିନା ପୂଜା । ୧୦	ଗୋ ମାତାକୁ ପେଷି ଯେ ଅଛ ଆଗ କରି
ରାମ ସେ ବୋଲାଇବ ଅଯୋଧ୍ୟାର	ତୋହୋର ମାତା ଗୁଣ କର କଏକୟା	ସେ ତହିଁ ଅଛି ଯେ ମନ୍ତ୍ରେତା ରୂପ ଧରି ।
ରାଏ । ୬୦	ବୋଇଲୁ ନୃପତିର ଅନେକ ମୋତେ ଦୟା ।	ରାମ ରାଜ୍ୟ ପାଇ ଖଣ୍ଡିବାର ହେତୁ
ଧନ ଉଦ୍ଧାର ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଏତନ	ଦେଖିଲା ଶୁଣିଲା ଲୋକକୁ ନ ଯୋଗାଇ	ଆଗହୁଁ ପଠିଆଇ ଅଛି କୁଶକେତୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ଥିବେ ଅମନାତ୍ୟ ସନ୍ୟ ।	କେହେତ୍ତେ ସହିବୁଟି ଗର୍ଭଧାରୀ ଆଇ ।	ସେ କିସ ଉପାଏ କଲା ତହିଁ ଆଇ
ଥାଟ ବଳିଆର ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ବୋଲେ	କଏକୟା ମନେ ନ ପଶଇ ମନ୍ଦ	ବିଧାତା ବୋଇଲା ତାହାର ଦୋଷ ନାହିଁ ।
ଝୁରି ମରିବୁ ତୁ ଏମାନ ଦେଖିଲେ ।	ସ୍ଵର୍ଗେ ସଭା କରାଇ ଭାଳଇ ଦେବଜନ୍ମ ।	ଆତ୍ମର ପାଇଁ ସେ ବିଷ୍ଣୁ ଦ୍ରୋହ କଲା
ଦୋଷ ଲଗାଇ ରାମ ଭ୍ରଥକୁ ଦଣ୍ଡିବ	ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ଅଛଇ ଶୁଳପାଣି	ରାତ୍ର ଦିବସେଣ ଅହନ୍ତା ଘେନିଲା । ୩୦
ଖଳ ଲୋକ ବୋଲେ ଅର୍ଥ ହିଁ ଖଣ୍ଡିବ ।	ପବନ ବଗୁଣ ଅଇଲେ ବେଳଜାଣି ।	ଏବେ ରାମ ରାଜା ହୋଇବା କାଳି ଶୁଣି
ଯେ ଅବା ତୋହୋର ପୁତ୍ରର ବିଶ୍ଵାସ	ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ଅଗ୍ନି ଦଶଦିଗପାଳ	ଅନେକ ବେଶ ସେ ହୋଇଲା ତରୁଣୀ ।
ତାହାନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମ କରିବ ପ୍ରାଣ ନାଶ ।	ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ର ଚାରି ମେଘମାଳ । ୧୦୦	ରାତ୍ରେ ନିଦ୍ରା ତାହାକୁ ଦିବସେ ଭୋଗ ନାହିଁ
ସାବତ ଭାଇ ବୋଲି ମନେଣ ହିଁସା ଘେନି	ବାରହ ଆଦିତ୍ୟ ଷୋହଳ ଚନ୍ଦ୍ରମା	ଉପାଏ କରିଅଛି ନ ଲାଗଇ କାହିଁ ।
ଦେଖି ନୁଆରଇ ଆରେକ ନୟନୀ । ୭୦	ବିଦ୍ୟାଧାରୀ କିନ୍ନରୀ ଅପକ୍ଷରୀ ବାମା ।	ଆପଣେ ସେ ନିକି କରିବ ବାହାର
କଉଶୁଳା ପାଇବ ମନରେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା	ଅଷ୍ଟବସୁ ନବଗ୍ରହ ଯକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ ଗ୍ରହପତି	ଏ ଦେହେ ସାମାନ୍ୟକି ଭରସା ତାହାର ।

ଆମର କାର୍ଯ୍ୟେ ଦହୁଅଛି ତାର କାଏ
 ଦ୍ଵାମା ଦ୍ରୋହ କଥାକୁ ନକଳା ମନେ ଭାଏ ।
 କଏକକ୍ଷାକୁ ଅନେକ ମତେ ତିଆରଇ
 ସେ ପୁନ୍ୟସ୍ତ୍ରୀ କଥା ନଶ୍ଵଶଇ । ୪୦
 ରାମକୁ ଅବେତାର ନ ପଶଇ ମନେ
 ତେଣୁ ସଙ୍କଟ ଲାଗଇ ଆମ ମନେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲଇ ବଶୁଣ
 ଦୁହିଁ ସେ ପିତାମହ କରିବୁ କାରଣ ।
 ଏବେ ଉପାସକ ବିଚାରି ଦୂତ ପେଷ
 ଯେମନ୍ତେ କାଲି ରାମ ଯାନ୍ତି ବନବାସ ।
 ନୋହିଲେ ଅସୁର ଭୋଗ ହୋଇଲା
 ବସୁନ୍ଧରୀ
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବତାଏ ରୋଦନ
 ଉଚ୍ଚେ କରି ।
 ଅନେକ ରାକ୍ଷସ ଥିଲେ ଦେବ ମହା
 ରାବଣ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଦେବ ନ ବହିଲେ
 କେହି । ୫୦
 ଆମର ରାଜା ଯେ ଅଟଇ ସୁରପତି
 ଏ ଯାଇ ବସଇ ତାର ଦ୍ଵାରପାଳ କତି ।
 ତୁ ଦେବ ଧାତା ଯେ ଜଗତପତି ପ୍ରଭୁ
 ରାତ୍ର ପହଡ଼େକ ଆଇ ଚାରିବେଦ ପଢୁ ।
 ନାରଦ ମହରାଷି ବାଣୀ ଯନ୍ତ୍ରବାଇ
 ଗାନ୍ଧାର ଆକାପ ଯେ ପ୍ରିପୁରାରି କରଇ ।
 ଦେବଙ୍କର ଗୁରୁ ଅଟଇ ବୃହସ୍ପତି
 ତିଥିବାର କହନ୍ତି ଭରା ହୋଇଥାନ୍ତି ।
 ଆବର ଭାର୍ଜନ ଛାମୁରେ କେ ରହି
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବେ କାହିଁ କାହିଁ
 କହି । ୬୦
 ସୁରଗଣଙ୍କର ବିକଳ ଦେଖି ପିତାମହ
 କର ସମାର୍ଜଇ ସମସକ ରହ ।
 ବିଷ୍ଠରିଣ ଖଳ ଦୁର୍ବଳ ଦୁଇ ଭାଇ
 ବୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାଅ
 ବେଗ ହୋଇ ।
 କରକ୍ଷୟା ହୃଦରେ ପଶିବୁ ଯାଇ ଖଳ

ଦଶରଥ ଅଙ୍ଗେ ସମ୍ଭାଜକୁ ଦୁର୍ବଳ ।
 ସୁରଭି ଅଛି ଯେ ମଢେଡ଼ୀ ରୂପ ଘେନି
 ଏମନ୍ତେଣ ଦୁମ୍ଭେ ହୋଇବ ଜଣ ତିନି ।
 ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥେ ପାପକୁ ନ ଡରିବ
 ସହୋଦରେ ଭେଦ ଆଜ ନିଶ୍ଚୟେ
 କରିବ । ୭୦
 ରାମକୁ କଏକକ୍ଷା ଛାଡ଼ିବ ଉପ୍ରୋଧ
 ଦଶରଥ ସେ କଥାକୁ ଯିବ ପ୍ରତିବୋଧ ।
 ମଢେଡ଼ୀର ବଚନ କରିବ ଭ୍ରଥ ମାତା
 ରାମ ବନେ ଯିବେ ଘେନିଣ ସଙ୍ଗେ ସାତା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗୋଡ଼ାଉବ ଶ୍ରୀରାମର ଯାଉ
 ସରଯୁ ପାରି କରିବ ଦୁମ୍ଭର ଆଉଁ ଆଉଁ ।
 ଚଉଦ ବରଷ ଭ୍ରଥ ହୋଇବ ନୃପତି
 ଦଶରଥ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନକରିବ ପ୍ରୀତି ।
 ଏକଥା ଦୁମ୍ଭେ ଯେବେ ଆଜର ମଧ୍ୟେ କର
 ତେବେ ସେ ନାଶ ଯିବ ରାବଣ
 ନାମେ ବୀର । ୮୦
 ଦଇତ ନିଧନେ ସେ ସୁଖେ ସ୍ଵର୍ଗେ ଥାଇ
 ଅମଳାଣ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଅମିୟ ରସ ଖାଇ ।
 ଯାଅସି ହେଲା ଯେ ନକର ଦୁମ୍ଭେ ବେନି
 ରାମ ରାଜା ହୋଇବେଟି ପାହିଲେ ରଜନୀ ।
 ଯେତେକ ମାୟା ଦୁମ୍ଭେ ହୃଦେ ଅଛ ଶିଖି
 କେମନ୍ତେ କରିପାର ଦେଖିବାନା ଦେଖି ।
 ଧାତାର ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଖଳ ଯେ ଦୁର୍ବଳ
 ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଦୁଇବଳ ।
 ରାଜାର ମନ୍ଦିରେ ପଶିଲେ ମାୟା ରୂପେ
 ଦଶରଥ ନୃପତିର ବସିଲେ ସମାପେ । ୯୦
 ମହାପତି ଅଙ୍ଗେ ପଶିଲା ଦୁର୍ବଳ
 ତକ୍ଷଣେ ମହାରଥା ହୋଇଲେ ବିକଳ ।
 ଛନ ଛନ ମନ ଅଥୁର ବଚନ
 ତରଳ ନୟନ ବୁଲଇ ଘନ ଘନ ।
 ଯହୁଁ ସେ ଦୁର୍ବଳ ନୃପତିକି ଆକ୍ଷୋଷିଲା
 ଖଳ ମହାତମା ଯେ ସେଠାରୁ ଖସିଲା ।
 ଯହିଁ ସେ କଏକକ୍ଷା ମଢେଡ଼ୀ କଥା ହୋଇ

ତହିଁ ଯାଇ ଖଳ ପୁରୁଷ ମିଳନ୍ତି ।
 ରାଣୀର ଶୁରାରେ ବସିଲାକ ମାଡ଼ି
 ସହଜେ ଚେତନା ଗଲା ତହୁଁ ଛାଡ଼ି । ୧୦୦
 ଚିତ୍ତ ଭ୍ରାନ୍ତି କରି ଅନୁଆନ କହି
 ମଢେଡ଼ୀ ବୋଲଇ ଶୁଣ ମୋର ସହୀ ।
 ସଦିଭାବ କଥା ମଣୁ ଅଶହିତ
 ତୋତେହିଁ ଗୋଚର ନୁହଇ ତୋର ସୁତ ।
 ପେଟ ଆଉଣ ଗୋ କୋଳ କରୁ ପିଠି
 ବାଟ ଛାଡ଼ି ଅମଡ଼ା ମାତୁ ବିମ୍ବଞ୍ଚା ।
 ଅମୃତ ପକାଇ ବିଷ କରୁ ପାନ
 ଏ ତୋହର ଦେହରେ ନ ପଶଇ
 ଅଭିମାନ ।
 ରାଜାମାତା ହୋଇବାର ତୋତେ ନ ଯୋଗାଇ
 ସପତଣୀ ସଙ୍ଗେ ହଉସି ବନ୍ଦାଇ । ୧୦
 ସାମାନ୍ୟ ଅଗ୍ୟାନଳି ବୋଲିବାକ ତୋତେ
 ଏକଥା ଶୁଣିଣ ଲାଜ ମାଡ଼ଇ ମୋତେ ।
 କେବଣ ବିଧାତା ତୋତେ ଜାତ କଲା
 ଛଳ ଛତୁମ ଯେ କିଛିହିଁ ନ ଥୋଇଲା ।
 ଏସନେକ ମଢେଡ଼ୀ ବହୁତ ଝିଙ୍ଗାସି
 ସେକଥା କଏକକ୍ଷା ମନରେଣ ପଶି ।
 ବୋଇଲା ସଖୀ ତୁ ଯାହା ପ୍ରକାଶିଲୁ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତେ ପୁଣି ମୋତେ ଯେ କହିଲୁ ।
 ଆଗହୁଁ ଜାଣିଲେ ବୁଝୁବୁ ମୋର କଥା
 ଭ୍ରଥକୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ କରନ୍ତି
 ମହାରଥା । ୧୦
 ଏବେ ନୃପବର ତପବ୍ରତ କଲା
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେବଇ ବୋଇଲା ।
 ମୋହୋର ମାଗିଲେ ହୋଇବ ଅଶହିତ
 କିସ ବୋଲି ମୋତେ ବୋଲିବେ ଜଗତ ।
 ଏବେ ବୁଦ୍ଧି କଲେ ନୋହିବାକ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଆପଣାକୁ ବଥା ଲୋକେଣ ବଡ଼ ଲାଜ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମନରୁ ହୋଇବି ଅବର
 ଅସୁଖ ବୁଝିବ ଦଶରଥ ନୃପବର ।
 କାର୍ଯ୍ୟାହିଁ ନୋହିବ ହୋଇବ ଅପକ୍ଷାତି

କିମ୍ବା ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇବ ନୃପତି । ୩୦	ପାରୁ ଯେବେ ବର ମାଗ ଶୁଭକେଶୀ । ୬୦ ରାମ ବନ ଯିବ ଭ୍ରଥ ଦଶଧାରୀ ସତ୍ୟ କରାଇ ତୁ ମାଗସିରେ ନାରୀ । କିମ୍ବା ନୃପତି ନ କରିବ ସନମତ ଦୁଇ ପୋଏ ତାଙ୍କ ଆହ୍ୱାନୁ ସେ ଜାତ । ଶ୍ରୀରାମ ଭ୍ରଥତ ବେଗଜ ନୋହନ୍ତି ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ସିନା ହୋଇବ ନୃପତି । ବୋଇଲା ସଖୀରେ ମାଗିବି ଆଜ ରାତି ଭ୍ରଥକୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ କରିବି ନୃପତି । ମନ୍ତ୍ରୋତ୍ତର ତହୁଁ ଏସନେକ ଶୁଣି ତୁଷ୍ଟ ଅନୁମତ କଏକୟା ରାଣୀ । ୭୦ ରାମକୁ ବନବାସ ପେରିବଇଁ କାଲି ଦେଖ ମୋର ପ୍ରତ୍ୟାୟ କଏକୟା ବୋଲି । ଖଳର ବଚନେ ରାଣୀ ସନମତ କଲା ତେବେ ସେ ଦେବତାଙ୍କର ଗୋଷ୍ଠୀ ମଉଲିଲା । କଏକୟା କରିଅଛି ବିଷମ ଅନର୍ଥ ଧିକ ଯାଉ ତୋର ସକଳ ପୁରୁଷାର୍ଥ । ବହୁତ ପାପ ନାରୀ ଅରଜୁଣ ଅଛି କାହାର ବୋଲେ ସେ ହୋଇବାକ ଲେଛି । ଅବିଭାଜ କାଳେ ସେ ପିତାଘରେ ଥିଲା ବିବିଧ ବେଶ ହୋଇ ଆସ୍ଥାନକୁ ଗଲା । ୮୦ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ଘେନିଣ ନୃପତି ସମ୍ଭବ ହୋଇଣ ଯେ ସରାରେ ବସିଛନ୍ତି । ଯାଇଣ ମିଳିଲା ଯେ ବୃଷ୍ଟ ତପୋବନ୍ତି ଦୁହିତା କଏକୟା ସନିଧେୟଣ ଆନ୍ତି । ପାତଲା ଥୋଡ଼ ଯେ ଜଟାକୂଟ ଭାର ପହଞ୍ଚ ବଡ଼ାନ୍ତେ କମ୍ପଇ ଶ୍ୟରାର । ଅରହର ଶବଦ ନ ଶୁଭଇ କର୍ଷ କତିର ଲୋକକୁଇ ତରକାୟେ ନୟନ । ତାହା ଦେଖି କକୟା ହସିଲା ଉଚ୍ଚ କରି ଶୁଣିଣ କୋପେ ଯେ କଲେକ ଦଶଧାରୀ । ୯୦ ରାଜା ଦଶରଥ ବଶେଷକୁ ଭାଳି	ବୋଇଲେ ବୃଷ୍ଟ ଦେଖି ହସିଲୁ ଆମତ ତୋତେ ଉପହାସ୍ୟ କରବୁ ଜଗତ । ଶାପ୍ୟ ଦେଇ ରକ୍ଷି ଗଲେ ଅନ୍ତର୍ଧ୍ୟାନେ କଏକୟା ରାଜା ବିଷାଦ ହୋଏ ମନେ । ଯେବଣ ସେ କର୍ମ ଅର୍ଜିଲା କଏକୟା ସେ ଫଳ ଭୋଗ କରିବ ତାର କାୟା । ବେଳ କାଳ ଜାଣିଥିଲା ବାଟ ଚାହିଁ ତପାଙ୍କର ବଚନ କେବେହେଁ ଆନ ନୋହି । ଶ୍ରୀରାମକୁ କଏକୟା ପେଷିବାକ ବନ ତେବେ ସେ ତାହାକୁ ଉପହାସ୍ୟ କରିବେ ସର୍ବଜନ । ୧୦୦ ଏସନେକ କର୍ମ ଯେବେ ଅରଜିଲା ରାଣୀ କର୍ଷେ ସମାଜିଲା ତାର ମନ୍ତ୍ରୋତ୍ତର ବାଣୀ । ମନ୍ତ୍ରୋତ୍ତା ବୋଲେ ସେ ସନମତ କଲା ଆଜର ନିଶି ରାଜାକୁ ମାଗିବି ବୋଇଲା । ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମର ମାତା ମୁଦୁସୁଲୀକ ମୁଖୁଁ ପାଇଲା ବାରତା । ଶ୍ରୀରାମ ନୃପବର ହୋଇବାକ କାଲି ଏସନେକେ ବୋଲି ବୋଇଲା ମୁଦୁସୁଲୀ । ଶୁଣିଣ କଉଶୁଲା ହୋଇଲା ଆନନ୍ଦ ମୁଖ ବିକାଶଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ । ୧୦ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ନବଗ୍ରହ ଶ୍ୟାନ୍ତି କଲା ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାକୁ ବିବିଧ ଭୋଗ ଦେଲା । ଇଶ୍ୱରେ ଗୋଦୁହନ କରାଇ ପଞ୍ଚାମୃତ ଦେବାକିଁ ମଇଁଷି ଛାଗଲ ବଳି ଭାତ । ଦରିଦ୍ର ଲୋକକୁ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲା ଭୃତ୍ୟ ଜନମାନଙ୍କୁ ଗଉରୋବ କରାଇଲା । ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇବେ ଯେବେ ରାଏ କାଲି ତୁମକୁ ଦେବଇଁ ବହୁତ ଆଏ । ସାତ୍ୟାମ ଆଗରେ କହନ୍ତି ପରିବାରୀ ଏ ତୋହୋର ପତି କାଲି ହୋଇବେ ଦଶଧାରୀ । ୧୦
--	--	--

କାଳି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦେବାକ ମହାଆଳି ।
ପାଟ ମହାଦେଇ ହୋଇବୁ ବଜାଦେହୀ
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦୟା କରିଥିବୁଟି ଗୋ ଆଶ ।
ଶୁଣିଣ ପରମ ସତୋଷ ସାତୟାର ଚିତ୍ତ
ମନେ ମନେ ଦେବୀ ହୋଇଲା ଉଷତ ।
ପୁଟି ନ ବୋଲଇ ଲାଜ ଭାବ ଘେନି
ଋତୁ କହନ୍ତି ତାକୁ ସକଳ କାମେନୀ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରି
ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇବେ

ଦୟାଧାରା । ୩୦

ପାତ୍ର ଅମାନାତ୍ୟ ମିଳନ୍ତି ତାର ପାଶ
ତାହାନ୍ତ ସଉମିତ୍ରୀ କରନ୍ତି ଆଶ୍ୱାସ ।
ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ବିଶ୍ୱାସ ଜନକୁ ଭାଳି
ଯହୁଁ ସେ ପିତା ଦେବାକ କଲା ମହାଆଳି ।
ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଜଲେ ଅନେକ
ଉତ୍ସବ ଗୋଦୁହନ ମହୁ ଅଭିଷେକ ।
ବିଦୁଜନମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଧନ ଦେଲା
ଗ୍ରହପୁତ୍ର ମୁଣ୍ଡେ ଗ୍ରହ ଶ୍ୟାନ୍ତି କରାଇଲା ।
ସହସ୍ରେ ଗୋରୁରେ ସେ ଗୋଷ୍ଠେକ ଭିଆଇ
ସହସ୍ରେ ଚରଣକୁ ଭାତ ବରତନ

ଦେଇ । ୪୦

ଦଶଜଣ ରଖୁଥାଳ କଳାକ ପଲୋଇ
ପଘା ଦାଉଣି ଯେ ବାଆର କାଳା ଦୁର ।
ଏମନ୍ତ ସହସ୍ର ଗୋଷ୍ଠ ରାମ ଭିଆଇ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣେକେ ଗୋଷ୍ଠେ ଗୋଷ୍ଠେ ଦେଇ ।
ବୃଷ୍ଟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣେ ଯେ ଅଇଲା ଖର କରି
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଆଶିଷ ଦେଲା ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ।
ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ ସହସ୍ରେକ ଗୋରୁ
ଘେନି ଯାଅ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ତୋର ସରୁ ।
ବୃଷ୍ଟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତୋ ଶ୍ୟାନ୍ତର ଅଶକତ
ବସିବା ଠାବରେ ଏବେ ମିଳିବ ତୋତେ

ଭାତ । ୫୦

ଶୁଣି ଦିଜବର ଯେ ଲୁଗା ସଜ କଲା
କରେ ଲଉଡ଼ି ଧରି ଗୋଷ୍ଠକୁ ଧାଉଁଲା ।

ଲୋଭେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯହୁଁ କଲା ପରାକର୍ମ
ଟହ ଟହ ହୋଇଣ ହସିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ।
ରାଜଣ ବୋଇଲେ ଦୁହୋ ଶୁଣିବି ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଗୋଷ୍ଠରେ ରଖୁଥାଳ ମୋର ଅଛଇନି
ଦଶଜଣ ।
ସହସ୍ରେ ଚରଣକୁ ଭାତ ବରତନ ଦେଇଁ
ବାପ ପୁଅ କରି ମୁଁ ଅଛଇ ଭିଆଇ ।
ତୁ କିମ୍ପା ଦୁଃଖ ହୋ ପାଇବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଦାନ ଦେବାର ମୋର ହୋଇବ

ଅକାରଣ । ୬୦

ଶୁଣିଣ ଦିଜବର ଯେ ଗୋରୁ ଘେନିଗଲା
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଅନେକ କଇଲାଣ କଲା ।
ଏମନ୍ତେ ରାଘବେ ଯେ ଅନେକ ଦାନ ଦେଇ
ଦରିଦ୍ରଙ୍କ ମନ୍ଦିରେ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପୁରୋଇଁ ।
ଅର୍ଥ ବସ୍ତ୍ର ଛତ୍ର ପାଣି ପଣା ଦାନ
ତତ୍ତଳ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ବିବିଧ ବିଧାନ ।
ଅପୂଜା ଦେବତାଙ୍କୁ କରାଜଲେ ପୂଜା
ବୋଇଲେ ମୁହିଁ ଯେବେ ହୋଇବି କାଳି

ରାଜା ।

ମେଢ଼ ମଣ୍ଡପ ଯେ ଦେଉଳ ତୋଳାଇବି
ତୋର ରାଗ ସମ୍ପଦ ସକଳ ଭିଆଇବି । ୭୦
ଦାନେଣ ଶ୍ୟାନ୍ତି ଯେ ନୋହଇ ରାମ ମନ
ତୃତ୍ୟ ଜନକଜ ଦେଲାକ ବହୁତ ଧନ ।
ଏସନେକ ସମୟେ ଯେ ବେଳ ଅସ୍ତଗଲା
ଶ୍ରୀରାମ ସଂଧ୍ୟା ଯେ ସୁମରଣା କଲା ।
ଅନ୍ନ ଭୋଜନ ଯେ ନ କଲେ ସେଦିନ
ଫଳମୂଳ ଭୋଜନେ ତୋଷିଲେ ରାମ

ମନ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯତିଜନ୍ମ ହୋଇ
ଉଜାଗରେ ପାଳନ୍ତି ଯେ ଯୁବତୀ ନ ହୁଇଁ ।
ବାସୁଦେବର ନାମ କରନ୍ତି ଉଜାଗଣ
କି ଜାଣି ସନ୍ଧ୍ୟାସ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଚରଣ । ୮୦
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ରାଏ
ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାକି ତତକ୍ଷଣ ହକରାଏ ।

ରାମ ଯେ ଅବିଷେକ ହୋଇବେ ପରଭାତ
ସମ୍ଭାରମାନ ତୁ କଲୁଟିକି ସମସ୍ତ ।
ପାତ୍ର ବୋଇଲା ଦେବ ଏ ନଗ୍ର ମଣ୍ଡାଭଳି
ପୁରାଣ ପ୍ରମାଣେ ସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ମୁଁ ରୁଣ୍ଡ
କଲି ।

ରାତ୍ର ପ୍ରଭାତୁ ଆଣିମି ସବୁ ସଞ୍ଚାମାନ
ଉଦେ କାଳେ ସିନା ଅଭିଷେକର ବିଧାନ ।
ଅନ୍ତେପୁରକୁ ଗିଜେ କଲା ମହାପତି
ପହଞ୍ଚ ମଣାଇ ତାକୁ ନିଅନ୍ତି ମୁଦୁପୁଲା
ଯୁବତୀ । ୯୦

ହୁଳହୁଳି ଶବ୍ଦ ଯେ କରନ୍ତି ସଂଝ କାଳି
ସୁବନ୍ଧ୍ୟର ଦଉଡ଼ି ଯେ ଧରିଛନ୍ତି ବାଳୀ ।
କଏକୟା ପୁରେ ଯାଇ ନୃପବର ମିଳି
କାନ୍ଦୁଣ ଅଛଇ ଯେ ବିଷାଦ ମନେ ଭାଳି ।
ଭ୍ରଥର ଜନନୀ ଯେ ଆଶୁରେ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ
ସ୍ୱାମୀକି ଦେଖିଣ ଯେ ନ ଉଠିଲା ସେହି ।
ଆଗେ ଉଭା ହୋଇଣ ସେ ପୁଛଇ ନୃପବର
କିମ୍ପା ମହାଦେଇ ମାନି ଗୋ ତୋହୋର ।
ଅକାରଣେ କିମ୍ପା କରୁ ଏତେ କୋହ
ମୋହୋର ଆଗେ ସଖୀ ସ୍ୱରୂପ କରି
କହ । ୧୦୦

କିଏ ଅପରୁବ ହୋଇଲା ସଖୀ ତୋତେ
ଅଭିମାନ ଛାଡ଼ି ମାଗସିରେ ମୋତେ ।
ଶରଦ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବଦନ
ଶ୍ୟାନ୍ତର ପଟାନ୍ତର ରସାଣିଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
ନୟନ ନୀଳେନ୍ଦ୍ରୀ କମଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଜାଣି
ଏହା ତୁ ମିଳିଣ କିମ୍ପା କରୁଗୋ ସଙ୍ଗାଦୁଣୀ ।
ଆନନ୍ଦର କାଳେ କିମ୍ପା ବିଷାଦ ମନେ ଧରୁ
ଅକାରଣେ ନୟନରୁ ଅଶ୍ରୁ ଜଳ ଜାତକରୁ ।
ଆସନ ତେଜିଣ ତୁ ବସିଲୁ କିଏ ପାନ
କି ଅବା ଅପମାନ ପାଇଲୁସିଁ କାହିଁ । ୧୦
ଦାସାନ୍ତ ଚାହିଁଣ ସେ ବୋଲଇ ନୃପବର
ଦୁମ୍ଭେ ଜାଣିଟିକି କେବଣ ବେଭାର ।
ମଢ଼େଡ଼ୀ ବୋଇଲା ଦେବ ଯେ ନ କହଇ
କିଛି

ଅପାର ବେଳକୁ ତ ବସି କାନ୍ଦୁଅଛି ।
 ଶୁଣିଣ ନୃପବର ପାଇଲାକ ବ୍ୟଥା
 ବସିଣ ଶ୍ରୀକରେ ଯେ ତୋଳଇ ସଖୀର
 ମଥା ।
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ଚିତା ଗୋ ମୋହୋର
 ପ୍ରାଣ ସହା
 କିମ୍ପାଇଁ କଷ୍ଟଗୋ କରିଛୁ ତୋର ଦେହୀ ।
 କିସ ମନେ ଧରୁ ମାରୁ କିନା ମୋତେ
 ଚିନି ଭୁବନୁ ସଖୀ ଆଣିଦେବି
 ତୋତେ । ୨୦
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ସଖୀ ନ କରିବି ଆନ
 ମୁଖ ତୋଳି ମୋତେ କହସି ବଚନ ।
 ଶୁଣିଣ କ୍ୟକୟା ବୋଇଲାକ ବାଣୀ
 ତୋହୋର ସତ୍ୟ ମୁଁ ଅଛଇନି ଜାଣି ।
 ସଂସର ଦତ୍ୟର ସଂଗେ ଯୁକ୍ତ କଲୁ
 ଜନ୍ମର ପାଇଁ ଯେ ପରିଘାଟି ଗଲୁ ।
 ରଥ ବାହିବାକୁ ଯେ ଭାର୍ଜନ କେହି ନାହିଁ
 ନଳର ବିଦ୍ୟା ଯେ ଥିଲା ତୋହୋର ତହିଁ ।
 ପର ଆଗେ ଯେବେ ପ୍ରକାଶ ତାହା କରି
 ସେତିକି ଆପଣାକୁ ନୁହଇଁ ଉପଗାରୀ । ୩୦
 ଏହା ଜାଣିଣ ଅମାନାତ୍ୟ ଗଣକୁ ନ କହିଲୁ
 ବିଶ୍ୱାସ କରିଣ ସ୍ୱାମୀ ତାହା ମୋତେ ଦେଲୁ ।
 ଏ ମନ୍ତ୍ର ବଳେ ବାହିଲି ତୋର ରଥ
 ସଂସର ସଂଗେ କଲୁ ଯେ ଅନର୍ଥ ।
 ବିଷମ ରଣଗୋଳ ହୋଇଲା ଦୁହିଁକରି
 ଶ୍ରୀରା ବୋଲି ମୋତେ ଦତ୍ୟହିଁ ନ ମାରି ।
 ତୁ ତାହାର ସଂଗେ ଯେ ସମର ଘୋର କଲୁ
 ହେଲେଣି ଅସୁର ବଳ ବଧ କଲୁ ।
 ସଂସର ଦତ୍ୟକୁ ମାଇଲୁ ତାକ୍ଷ ଶର
 ସେହୁ ପୁଟି ତାର ବସିଲା ହୃଦୟର । ୪୦
 ଘାଏ ଘୁମାଇଲା ଅସୁର କୁଳପତି
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାଏ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
 କ୍ଷଣକେ ଚେତନା ଯେ ପାଇଲା ସଂସର
 କୋପମୁଖ ହୋଇ ଯେ ମାରଲା ତାକ୍ଷଶର ।

ସେ ବାଣେ ଅଚେତନ ହୋଇଲା ତୋର
 ଦେହ
 ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ପକାଇ ଯେ ଗଲୁ ରାଏ ମୋହ ।
 ଦେବ ତାକ ଦେଲେ ସୁରପୁରେ ଥାଇ
 ଭୋ ରାଣୀ ! ରଥ ତୁ ନିଅସି ବାହୁଡ଼ାଇ ।
 ଏଡ଼େ ମହାରାଜା ଅଖଡ଼େ ନାଶଯିବ
 ଦୁଷ୍ଟ ଦ୍ରୁପିଷ୍ଠ ହାତରେ ମରିବ । ୫୦
 ସୁରଗଣଙ୍କର ବଚନ ପଶିଲା ମୋର କର୍ଣ୍ଣେ
 ବାହୁଡ଼ାଇଁ ରଥ ମୁଁ ବାହିଲି ଗଗନେ ।
 ଆଖି ପିଛୁଡ଼ାକେ ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ଆଣି କଲି
 ଔଷଧ ଦେଇ ପୁଣି ତୋତେ ଜାଆଇଲି ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଆସି ଯାଚିଲୁ ଦୁଇ ବର
 ସେହିଠାରେ ସତ ମୁଁ ଜାଣିଲି ତୋହୋର ।
 ଏବେ ସତ୍ୟ କଲେ କିସ ମୋତେ ଦେବୁ
 ତୋହୋର ଦେହେ କିମ୍ପା କଥାଏ ନ
 ପାଳିବୁ ।
 ଶୁଣିଣ ନୃପବର ପାଇଲା ମନେ ଲାଜ
 ବୋଲଇ ସଖୀ ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି
 ଆଜ । ୬୦
 ଏ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ନୋହଇଁ ପୁଣି ଆନ
 ମାଗ ମାଗ ସଖୀରେ ହୋଇଲି ପରସନ ।
 ଶୁଣି କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ଇ କରକୟା
 ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ଜାଣି ନ ପାରିଲି ତୋର ମାୟା ।
 ଯେବଣ ଦୁଇ ବର ଅଛୁ ଦେବା କରି
 ତାହା ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ଶୁଣି ନୃପବର ପୁଣି ସତ୍ୟ କଲା
 ମାଗ ଦୁଇ ବର ଦେବଜଂ ବୋଇଲା ।
 ପୁଣି ପୁଣି ରାଜା କରଇ ସନମତ
 ଦୁର୍ବଳ ମୋହି ଯେ ଅଛଇ ତାର ଚିତ୍ତ । ୭୦
 କେ ଆନ କରିବ ସେ ଦେବତାଙ୍କର ମାୟା
 ନୃପତିର ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲଇ କ୍ୟକୟା ।
 ମାରୁଅଛି ରାଜା ଦେବୁ ଯିସ ଯିସ
 ନପୁଣ ସତ୍ୟକୁ ଲଂଘୁ ପୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ।
 ଦଶରଥ ବୋଇଲା ତୁ କଟାଳ କେତେ କରୁ

ଯେହେର୍ତ୍ତେ ଛାର କଥା ମନେ କିମ୍ପା ଧରୁ ।
 ପୁରୁଷଙ୍କର ବଚନ ସେ ପାଷାଣରେ ରେହ
 ସତ୍ୟ ଲଂଘିଲେ କି ଥିବ ପାପ ଦେହ ।
 ମାଗ ମାଗ ସଖୀରେ ଦେବଜଂ ଅବଶ୍ୟ
 ଆନ କରି ଭାର୍ଜନ ଯେ ନୋହନ୍ତି
 ତ୍ରିଦଶ୍ୟ । ୮୦
 ଏଡ଼େ ବୋଲି ରାଏ ପୁଣି ସତ୍ୟ କଲା
 ଦୃଢ଼ ବଚନ ଶୁଣି କ୍ୟକୟା ବୋଇଲା ।
 ସତ୍ୟ ନିକି ଲଘୁ ତୁ ନୃପବର ହୋଇ
 ମାରୁଅଛି ବର ଯେ ମୋହୋର ଦୋଷ
 ନାହିଁ ।
 ଶୁଣି ନୃପବର ଯେ କଲା ସନମତ
 ମୁଖ ଚାହିଁଣ ଯେ ତୁଷ୍ଟ ଅନୁମତ ।
 କ୍ୟକୟା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ନରନାଥ
 ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ରାଜା ହୋଇବ ମୋର ଭ୍ରଥ ।
 ଚଉଦ ବରଷ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯିବେ
 ଅରଣ୍ୟେ ପଶିବେ ଦେଶ ନ
 ମାଡ଼ିବେ । ୯୦
 ଏଇ ଦୁଇ ବର ତୁ ଦିଅ ରାଜା ମୋତେ
 ପୂର୍ବେ ମୁଁ ଉପଚାର କରିଅଛି ତୋତେ ।
 ଶୁଣିଣ ନୃପବର ହାରିଲାକ ଗ୍ୟାଂନ
 ଜଳିପଡ଼ିଲାକ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ ।
 କଟିରେ ଥିଲେ ଯେ ଯୁବତୀଗଣେ ମିଳି
 ଝାଡ଼ିକରେ ରାଜାକୁ ଧଇଲେ ଯାଇ
 ତୋଳି ।
 ମୁଖେ ପାଣି ସିଞ୍ଚି ବିଞ୍ଚି ବିଞ୍ଚଣା
 କ୍ଷଣକେ ଚେତିଲା ଦଶରଥ ନୃପରଣୀ ।
 କ୍ୟକୟାକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ତ ପୁଣି
 କିମ୍ପାଇଁ ମହାଦେବା ଚିତ୍ତିଲୁ ଏ
 ବାଣୀ । ୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମ କି ତୋହୋର ନୋହଇ ତନୟ
 ତୋତେ ରଘୁନାଥ ଅନେକ ବିନୟ ।
 ଜେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଗୋଟିକି ରାଜ୍ୟଭାର ଦେବା
 ଅତିତ୍ରା ହୋଇ ଆମେ ସବୁ ସୁଖ
 ଭୁଂକୁଥିବା ।

କିମ୍ପାରେ ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଇଲୁ ଏ ବାଣୀ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଲୁ ଚରୁଣୀ ।
ବନସ୍ଥେ ରାଘବେ କରିବେ ଯାଇ କିଏ
ପର୍ବତ କନ୍ଦରେ ବୁଲି ହୋଇବେ ପ୍ରାଣ

ନାଶ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଅବା ତୋତେ କେବଣ ଦୋଷ କଲା
ଆନନ୍ଦ ମୁଖେ ତାକୁ ଅପଞ୍ଚ୍ୟାତି ନ
ଶୁଭିଲା । ୧୦

ଜଗତ ଲୋକେ ତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି
ପ୍ରାଣରୁ ଅଧିକ କରି ହୃଦରେ ଧରନ୍ତି ।
ଖଳ ବିହି ତୋର ପଶିଲାକ ମନେ
କେମତେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପେଷିବତା ବନେ ।
ଭ୍ରଥ ରଘୁନାଥ ବେଗଳ ନୋହନ୍ତି
ଏକ ଆତ୍ମାରୁ ସେ ହୋଇଛନ୍ତି ଉତପତି ।
କିମ୍ପା ତୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରୁରେ ମହାଦେଉ
ଶ୍ରୀରାମ ବନଗଲେ କି ମୋହୋର ପ୍ରାଣ

ଥାଇ ।

ମୋହୋର ମଲେ ତୁରେ ହୋଇବୁ ନିରିମାଣି
ବେଶ ବେସନ ତୋତେ ନ ସହିବ

ସଖୀ । ୨୦

ସୁଗନ୍ଧ କୁସୁମେ ନ ଖୋଷିବୁ କେଶ
ପରିହରଣ ନ କରିବୁ ଦିବ୍ୟ ଝିନ ବାସ ।
ତନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ ଯେ ନୋହିବୁ ସାମଳି
କୁପୁର ମିଶା ପାନ ନ ଭୁଞ୍ଜିବୁରେ ବାଳୀ ।
ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଅଙ୍ଗେ ନ ଲାଭବୁ
ସୁପକ୍ଷ୍ମ ପଦାର୍ଥମାନ ନ ଖାଇବୁ ।
କସ୍ତୁରୀର ଚିତା କପୋଳେ ନ ଘେନିମୁଁ
ନାସିକା ଅଗ୍ରେ ତୋର ବସଣ ନ ଲାଭବୁ ।
କଙ୍କଳ ନ ରଞ୍ଜିବୁ ନୟନ ଯୁଗଳ
ଅଳତା ନ ଘେନିବୁ ଚରଣର ତଳ । ୩୦
ତରଣେ ନୃପୁର ଯେ ନ ଲାଭବୁ ସହୀ
ବାହା ବିହୁନେ ଦୁହା କରିବୁ ପାଣି ଦୁଇ ।
କଟିରେ ନଥିବ ଯେ ତୋହୋର ମେଖଳି
କଣ୍ଠେ ନ ଲାଭବୁ ମୁକୁତାର ମାଳି ।

ବାହେ ବାହୁଟି ଯେ ନଥିବ ବିଦମାଳି
କୁତେ ଲେଖନ ଯେ ନୋହିବ ପତ୍ରାବଳୀ ।
ଅଳକା ବଢ଼ିଣ ଯେ ମୁଖକୁ ଗରାସିବ
ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ତୋର ମଳିନ ଦିଶିବ ।

ଚାତେର ଚିକୁର କେଶ ଯେ ନୁଖେଣ ଯିବ
ଛିଡ଼ି

ଘଟୀ ବିହୁନେ ଶ୍ୟାମାରେ ମଳିଥିବ
ପଡ଼ି । ୪୦

ଦୁର୍ଭୀର କଥା କିମ୍ପା କହିଲୁ ନ ବିଘ୍ନରି
ଏ ଦୁଃଖ କେସନେକେ ସହିବୁରେ ବାଳୀ ।
ସକଳ ଯେ ରାଜ୍ୟେ ଶୁଭିବ ଯେ ବାଣୀ
ଧିକ ଦଶରଥ ଧିକ କଏକୟା ରାଣୀ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ସ୍ନେହ ଭାବ କରିବେ ଜଗତ
ତୋତେ ମୋତେ ମନ୍ଦ ବୋଲିବେ ସମସ୍ତ ।
କଏକୟା ବୋଇଲା ତୁ ଅଗାଧ ନ ନୃପବର
ସଜନ ସଂଗେ ଯେ ବଢ଼ିଲା ନାହିଁ ତୋର ।

ବ୍ରାହ୍ମଣକ ମୁଖେ କି ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ନ ଶୁଣୁ
ପୁରାଣ ଆଗମ କଥାନ୍ତ ନ ବଞ୍ଚାଣୁ । ୫୦
ସତ୍ୟ ଲଘିଲେଣ ଯେତେକ ପାପ ପାଇ

ତହିଁର କଥା ହାଦେ କହଣା ନ ଯାଇ ।
ସତ୍ୟ ପାଳିଲେଣ ଯେତେକ ପୁଣ୍ୟ ରତି
ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ହୋ ନୃପତି ।
ସତ୍ୟ ଯୁଗେଣ ଯେ ଶିବି ନାମେ ରାଏ
ସତ୍ୟେ ଆଶ୍ରେ କରି ଧଇଲା ସେ କାୟେ ।
ସ୍ବର୍ଗେ ବିଚାରଣ କଲେ ଦେବଗଣ
ଜାଣିବା ଶିବି ରାଜାର ସତ୍ୟବ୍ରତ ପାଳନ ।
ଏତେ ଭାଳି କରି ଇନ୍ଦ୍ର ହୁତାଶନ
ମାୟାରୂପ ଧରିକରି ହୋଇଲେ

ବିଚକ୍ଷଣ । ୬୦

ଅଗ୍ନି କାପଡା ଯେ ହୋଇ ପଳାଇଲା
ଇନ୍ଦ୍ର ଶେଣା ପକ୍ଷୀ ହୋଇ ଗୋଡ଼ାଇଲା ।
ଶିବି ନୃପତି ଯେ ଅଛଇ ତହିଁ ବସି
ଆରତେ କାପଡା ଯେ ଶରଣ ଯାଇ ପଶି ।
ଭୋ ଶିବି ରାଜା ତୁ ଅତୁ ସତ୍ୟବାଦୀ

ଶେଣା ପକ୍ଷୀ ମୋତେ ଆସୁଅଛି ଖେଦି ।
ଏହିକ୍ଷଣି ମାରି ଭୁଞ୍ଜିବ ମୋର ମାଂସ
ମୋତେ ତୁ ଦୟା ହୋ କରି ଶିବି ଦାସ ।
ଏସନ ସମଏ ସେ ଶେଣା ଯାଇ ବାଜି

ପବନ ପ୍ରାଏ ଯେ ଦୁଇଡ଼େଣା ଗାଜି । ୭୦
କ୍ଷୁଧାରେ ଆରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାକ ଧାଇଁ

କାପଡା ରାଜାର ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ବସଇ ।
ଭୋ ରାଜା ମୋତେ ମାରିବ ଏହିକ୍ଷଣି
ଶିବି ନୃପତି ଯେ ବୋଇଲା ଏହା ଶୁଣି ।
କିମ୍ପା ଶେଣା ପକ୍ଷୀ ହୋ କରିବୁ ଜୀବ ନାଶ
ପ୍ରାଣ ବଧ ହୋଇଲେ ପାଇବୁ ବଡ଼ ଦୋଷ ।
ଏ କଲେ ପକ୍ଷୀକନ୍ଦ ହୋଇ ଉପୁଜିଲୁ
ଗତ କଲା ପାପ ଯେବେ ସେ ଭୁଞ୍ଜିଲୁ ।
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନୁ ଯେ ବିଷମ ଘୋର ହତ୍ୟା
ଏ ଘାତି କେଉଁଠାବ ଦେବଟି

ବିଧାତା । ୮୦

ଶେଣା ବୋଇଲା ହୋ ଶୁଣ ତୁ ମହାପତି
ଜୀବ ବଧ କରିବାର ମୋହୋର ନିକ

ଗତି ।

ମାୟେଂସ ଭକ୍ଷଣ ଯେ ତୋଷିବି ଉଦର
ଯେ ବିହି କପାଳେ ଲିହିଛି ମୋହୋର ।
ତେଣୁ ସେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଅପହରଣ ମୁହିଁ
ତିନିଦିନ ହୋଇଲା ଆହାର ମୋର ନାହିଁ ।
ଆଜ ଯୋଗେ ଦଇବ କାପଡା ଭେଟାଇଲା
ଭକ୍ଷ ଦେବତା ମୋତେ ସୁପକ୍ଷ୍ମ ଆହାର

ଦେଲା ।

ତୁ କିମ୍ପା ନିଷେଧ କରୁ ନୃପବର
ଦେସି କାପଡାକୁ ମୁଁ କରିବି ଆହାର । ୯୦
କ୍ଷୁଧାରେ ଜଠର ଦହଇ ହୁତାଶନ
ପ୍ରାଣ ଯିବା ପ୍ରାଏ ହୋଉଅଛି ମନ ।
ରାଜା ବୋଇଲା ଯେବେ କ୍ଷୁଧା ଲାଗୁଅଛି
ଆନ ମାଂସ ତୋତେ ଭୁଞ୍ଜାଇବା ବାଞ୍ଛି ।
ଏ ପ୍ରାଣୀ ଗୋଟାର ତୁ ନ ଘେନ ଜୀବନ
ଶେଣା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣସି ରାଜନ ।

ଏକ ଜୀବ ମାରି ଯେବେ ଆରୋକ ଜୀବ
ତରି

ଏଥେଁ କିଏ ଯଶ ଅଛି ହୋ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଶରଣ ରଖିଲୁ ଯେବେ ସତ୍ୟବନ୍ତ ପଣେ
ଏଥକୁ ପାଲଟ ସିନା ହୋଇବୁ
ଆପଣେ । ୧୦୦

କାପତା ସମାନେ ସିନା ଦେହରୁ ମାଂସ ଦେବୁ
ତେବେ ସେ ରାଜନ ହୋ ସତ୍ୟ ଧର୍ମ
ପାଇବୁ ।

ମୋହୋରି ହିଁ ସତ୍ୟ ମୁଁ ନ ଭୁଞ୍ଜଇ ଉଗୁଳି
ଶ୍ୟରାର ମାଂସ କାଟି ଦେସି ମୋତେ ତୁଳି ।
ଶୁଣି ନୃପବର ଯେ ସନମତ ହୋଇଲା
ଦେବି ଦେହରୁ ମାଂସ ବୋଲି ସତ୍ୟ କଲା ।
ଖଡ୍ଗ ଘେନିଶ ସେ ଦେହରୁ ମାଂସ କାଟି
କାପତା ପ୍ରମାଣେ ଯେ କେବେହେଁ
ନିଅଛି ।

ରାଜା ଜାଣିଲାୟେ ହୋଇଲାକ ମାୟା
କେବଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ ହରିବ ମୋର
କାୟା । ୧୦

ସତ୍ୟ ଯେବେ କଲି ଦେବି ଦେହ ଦାନ
ଶେଣା ପକ୍ଷୀ ବୋଇଲା ତାହିଁଶ ରାଜନ ।
ମାଂସସ କାଟିଲେ ତ ତୁଳକୁ ନ ଅଛି
ଏହା ଦେଖି ରାଜା ଖଡ୍ଗ ବସାଇଲା ତହିଁ ।
ଦେଖିଣ ଇନ୍ଦ୍ର ଅଗ୍ନି ନିଜ ରୂପଧରି
ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ଖଣ୍ଡା ନାହିଁ ତୋତେ ସରି ।
ସତଶୀଳ ଧାର୍ମିକ ହୋ ଅତୁ ନୃପବର
ଆବର ଜଣେ ତୋତେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ।
ଏ ତୋହୋର କାରତି ରହିବ ଯୁଗ ଯୁଗ
ଶରଣ ରଖିଣ ଦେହ ପରେ ଦେଲୁ

ତୋର । ୨୦

ଆସ ଆସ ସ୍ବର୍ଗ ହେ ଯିବା ନୃପବର
ଏତେ ବୋଲି ଇନ୍ଦ୍ର ଧଇଲା ଶିବି କର ।
ଯେତେବେଳେ ସୁରପତି ଧଇଲା ତାର ଅଂଗ
ବାହୁଡ଼ିଣ ତନୁ ତାର ଦିଶିଲା ଅନଙ୍ଗ ।

ମାତେଲି ଆକାଶୁଁ ଅଇଲା ରଥ ଘେନି
ଯାନେ ଆରୋହିଣୀ ଗଲେକ ଜଣ ତିନି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଅଗ୍ନି ସଙ୍ଗେ ଶିବି ମହାପତି
ଦେବ ବିମାନ ସେ ଆରୋହି ଝଟତି ।
ସ୍ବର୍ଗ ପୁର ପ୍ରବେଶ ଦେଖନ୍ତି ଅପକ୍ଷରୀ
ସାଧୁ ସାଧୁ ଶିବି ବୋଲି ଧ୍ବନି କରି । ୩୦
ବ୍ରହ୍ମା ପୁରେ ଯାଇ ବସିଲାକ ରାଏ
ସତ୍ୟ ଜନକର ସଂଗେ ପୂଜା ପାଏ ।
ଆପଣେ ତରିଲା ଉଧରିଲା ବଂଶ
ଇହ ପରଲୋକ ହୋଇଲେ ଗରୁ ହଂସ ।
ବ୍ରତଅଛି ଆଜିହିଁ ତାହାର ବ୍ରତ ଘେନି
ତେସନେକେ ରାଜାକୁ ଏ ବହଇ

ମେଦିନୀ ।

ସତ୍ୟ ପ୍ରତିପାଳନ୍ତି ପୁନ୍ୟ ଲୋକମାନେ
ଅସତ୍ୟ ଲୋକକର ନୟାଲ ସନ୍ନିଧ୍ୟାନେ ।
ସତ୍ୟେଶ ବଳିରାଜା ଗଲା ରସାତଳ
କଥା ଗୁହାଜଲା ବୈଲୋଚନର

ବାଳ । ୪୦

ସ୍ବର୍ଗ ସହିତେଣ ଘେନିଲା ତିନିପୁର
ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେ ସାତା ବିରଧୁ ତାହାର ।
ପଶ୍ଚିମ କଟକାଇ କଳାକ ନୃପମଣି
ବନ ଗିରି ଦେଶ ବହୁତ ଗଲା ଜିଣି ।
ଶତ୍ରୁମାନେ ନ ଜିଣି ଭୟେ ପଳାଇଲେ
ଥୋକାଏ ରାଜାମାନେ ଶରଣ ପଶିଲେ ।
ଶରଣ ପଶିକେ ବୋଲଇ ଝିଅ ଦେବି
କେବଣ ରାଜା ସପତାଙ୍ଗେ ହୋଇଲାକ

ବନ୍ଦୀ ।

ସକଳ ପର ଦେଶ ଜିଣିଣ ନୃପବର
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଇଁ ଦକ୍ଷିଣ
ସନ୍ତୁଡ଼ାର । ୫୦
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତ୍ର ଗହକ
ପ୍ରାହ୍ମାନ କରନ୍ତି ସନ୍ୟ ପଶିଣ ସିନ୍ଧୁଜଳ ।
ରାଜା ଅଭିଷେକ ହୋଇଲା ସିନ୍ଧୁପାଣି
ଦେବ ପିତୃ ତର୍ପଣ କଲାକ ନୃପମଣି ।

ଦାନବିଧୁ କରି ବହୁତ ଧନ ଦେଲା
ସୁବେଶ ହୋଇ ରତ୍ନ ପିଢ଼ାରେ ବସିଲା ।
ଏସନେକ ସମୟ ଯେ ଚଳିଲା ଆସନ
ନୃପତି ବିଚାର ଯେ କରଇ ମନେ ମନ ।
ସଂଶୟେ କାରିଲା ଶୁକକୁ ଭାଳିଲା
କିମ୍ପା ମନ୍ତ୍ରୀ ମୋହୋର ହୋ ଆସନ
ଚଳିଲା । ୬୦

ଗୁରୁ ବୋଇଲେ ଯେ ଅରଣ୍ଡ ଯୋଗ ଅଛି
କପଟେ ବିଭୂତି ତୋର ଘେନିବେ ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପ ଧରି ପଡ଼ିବେ ଆସି ବେଦ
ସତ୍ୟ କରାଇ ଭୁମି ମାରିବେ ତିନିପାଦ ।
ତୁ ଦେବ ନ ଜାଣି କରିବୁ ତାହା ହୋଇ
ଶଙ୍ଖେ ପାଣି ତୋଳି ଦେବୁ ନରସାଧକ ।
ମାୟାୟେ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣେ ଭିଆଇବେ
ଦୁଇପାଦେ ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ଲୁଚାଇବେ ।
ଆରକ ପାଦ ଯେ ଲାଭିବୁ ଜାତ କରି
ତୋତେ ପାତାଳକୁ ପେଷିବେ ମୁରାରି । ୭୦
ଯୋଗବଳେ ଏକଥା ହୋଇଲା ମୋତେ

ଦୃଶ୍ୟ

ଚାରିଦିନେ ଏକଥାଟି କରିବେ ପାତବାସ ।
ଦେବକର ଛକେ ଘେନିମେ ଭୁମି ଦାନ
ସତ୍ୟ କଲେ ତୁ ମରିବୁ ରାଜନ ।
ଶୁକ୍ରକର ମୁଖୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ
ଶୁଣି କୋପ ଯେ କଲାକ ନୃପମଣି ।
ନୟନ ତରାଟି ତାହିଁଲା ବକ୍ରକରି
ଖଡ୍ଗେ ମାରନ୍ତି ଆଜ ନୋହିଲେ

ବ୍ରହ୍ମଚରୀ ।

ବାସୁଦେବ ଯେବେ ଘେନିମାକ ଦାନ
ଏଥୁ ଉପରେ କି ଭୁଞ୍ଜିବି ମୁହିଁ ପୁନ୍ୟ । ୮୦
ଭଗବାନ ପ୍ରୀତି ଅର୍ପେଣ ଯାଗ କରି
ସହାଂଥେ ଆପଣେ ଯେବେ

ଘେନିମେ ନରହରି ।

କାହିଁକି ନ ଦେବି ଏକଥା ମୋତେ କହ
ଜାଣିଲି ମୋତେ ଯେ ଅହଗା ଭୂସର ଦେହ ।

ଏ ବଚନ ଶୁଣିଣ ଯେ ଶୁକ୍ର ପୁଞ୍ଜରଲେ
ଚାରି ପାବଳ ତଳେ ଯାଇଁ ଶ ରହିଲେ ।
ଯେବଣ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଦ ବଳକଲେ ପୋଛି
ପ୍ରଳମ୍ବ କରି କରି କପାଳ ପଳିଅଛି ।
ଯାହାର ପ୍ରସାଦେ ସାଧୁଲା ତିନିପୁର
ସତର ଛଳେ ତାକୁ କୋପିଲେ
ନୃପବର । ୧୦
କାଳେଣ ମାଧବ ଯେ ଘେନିଲେ ତାର ଶିରୀ
ଜାଣୁ ଜାଣୁ ବଳି ଦେଲା ସତ୍ୟ କରି ।
ଏ କଥା ପୁରାଣେ ଯେ ହୋଇଲା ବଖାଣ
ସତ ବିଡ଼ି ତାକୁ ଦୟା କଲେ ନାରାୟଣ ।
ପାତାଳ ବଜ୍ରକ୍ଷେ ଥୋଇଲେ ତାକୁ ନେଇ
ଶିରେ ପାଦ ପଦ୍ମ ଚିହ୍ନ ତାକୁ ଦେଇ ।
ପୁଣି ତାହାକୁ ସ୍ବର୍ଗେ କରିବେ ସୁରପତି
ଅମର ବର ଦେଇ ଆପଣେ ଜଗିଛନ୍ତି ।
ଆଜ୍ଞା ପ୍ରଜାତେ ସୁମନ୍ତ ବଳିଦାତା
ସତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ପରମ ଦେବତା । ୧୦୦
ସତ୍ୟେଣ ସିନ୍ଧୁ ଯେ ନ ଲଂପକ କୁଳ
ସତ୍ୟେଣ ମାଧବ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ଅବତାର ।
ସତ୍ୟେଣ ଗରଳ ଭକ୍ଷିଲେ ଦେବ ହର
ସତ୍ୟପାଳି ପୃଥ୍ବି ଯେ ନ ପଡ଼ଇ ତଳ ।
ସତ୍ୟେଣ ଛନ୍ଦ୍ର ଯେ କରଇ ଜଳ ବୃଷ୍ଟି
ସତ୍ୟେଣ ଷଡ଼ଗତୁ ଆଜ୍ଞାବରଣ ବୃଷ୍ଟି ।
ସତ୍ୟେଣ ମଉଷୋଧି କରଇ ବ୍ୟାଧିନାଶ
ସତ୍ୟେଣ ଦିନକର ଉଦୟେ ଆକାଶ ।
ସତ୍ୟେଣ ମନ୍ଦର ନୋହଇ ବର୍ଜମାନ
ସତ୍ୟେଣ ମେରୁ ଯେ ପୃଥ୍ବୀ ଧାରଣ । ୧୦
ସତ୍ୟେଣ ସଂସାର ହୋଅଇ ଉତ୍ତପତି
ସତ୍ୟେଣ ପୁରୁଷ ହତ୍ୟା କଲେକ ପାର୍ବତୀ ।
ସତ୍ୟେଣ ପବନ ସବୁରି ଅଙ୍ଗେ ପଶଇ
ସତ୍ୟକୁ ହୁତାଶନ ସବୁହିଁ ଉଷଇ ।
ସତ୍ୟେଣ ହରିତନ୍ଦନ ବିକିଳା ପୁତ୍ର ନାରୀ
ସତ୍ୟରେ ପଶୁ ନାଗକୁ ଗରୁଡ଼ ଶିରେ ଧରି ।
ସତ୍ୟେଣ ଜାମୁତ ବାହନ ଦେହ ଦେଲା

ସତ୍ୟେଣ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ନବ ପୃଷ୍ଠି କଲା ।
ସତ୍ୟେଣ ବାସୁକି ନବ ପୃଷ୍ଠି ବହଇ
ସତ ରଖିଲେ କଥା ଚାରିଯୁଗେ
ରହଇ । ୧୦
ତୁ ମହାରାଜା ସତ୍ୟ ଲଘିତ ମନେ
ମନେ କରୁ
ବାଇକି ବାତୁଳ ତୁ ସତକୁ ନଡ଼ରୁ ।
ସତ୍ୟହିଁ ଛାଡ଼ିବୁ କେତେଦିନ ଥିବୁ
ସତ୍ୟ ପାଳିଲେ ତୁ ସ୍ବର୍ଗରେ ବସିବୁ ।
ସତ୍ୟ ନ ଲଂପ ତୁ ମୋହୋର ବୋଲକର
ସତ୍ୟ ରଖିଲେ ସେ କାରତି ଅମର ।
ଏତେ କହି ରାଣୀ ବସିଲା ଦୂର ହୋଇ
ବିସ୍ମୟ ଚିତ୍ତେ ସେ କପାଳେ କର ଦେଇ ।
ନୃପତି ସମାସ୍ୟା ତାହା ନ ଦେଲେ ଶୁଣି
ଆପଣେ ସନ୍ତାପି ହୋଇଲାକ ରାଣୀ । ୧୧୦
ବୋଇଲା ଏ ନଗ୍ନ ମୁଁ ବାହାର ହୋଇଯିବି
ଯହିଁ ସତ ନାହିଁ ତହିଁ କିମ୍ପା ଥିବି ।
ଏମନ୍ତେଣ ନିଶି ପାହି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟେ
ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ଭିତରେ ଯାଇ ହୋଏ ।
ଖୁଣ୍ଟିଆକୁ ପଛରି ନବରେ ପଶିଲେ
କଏକୟାର ପୁରେ ଦୁଶନ ଯାଇ କଲେ ।
ତବଦ ହୋଇଁ ଶ ବସି ଅଛଇଁ ନରପାଞ୍ଚ
ଉତ୍ତର ସମାସ୍ୟା ଯେ କାହାକୁହିଁ ନାହିଁ ।
କରଯୋଡ଼ି ସୁମନ୍ତ କହଇ ଆଗେ ମିଳି
ଶୁଣ ଦେବ ନୃପବର କ୍ଷତ୍ରିୟ
ଶୁଦ୍ଧଶାଳୀ । ୧୪୦
ଅନୁକୁଳ ବେଳ ଯେ ହୋଇଲା ଦଶଧାରୀ
ସକଳ ଯୋଗାଡ଼ ମୁଁ ଆଣିଲି ସଜ୍ଜ କରି ।
ଶୁଣି ନୃପବର ନ ଦେଲା ଉତ୍ତର
ପୁଣି ଚାରିବେଳ ପୁଛିଲା ମନ୍ତ୍ରାବର ।
ଭୋ ଦେବ ଶୁଭ ଯୋଗ ଲଗ୍ନ ବେଳ ଯେହିଁ
ଅବିଷେକ ବିଧାନ ଆଣିଲି ଭିଆଇ ।
ବିଳମ୍ବ କରନ୍ତେ ଯେ ଭାଙ୍ଗିବ ଅନକୁଳ
କିମ୍ପା ତୁନି ହୋଇ ବସିଲୁ ମହାପାଳ ।

ଦଶରଥ କଥା ନ କହିବା ଶୁଣି
କଏକୟା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ
ନୃପମଣି । ୪୦
ସତ୍ୟ ଭଗ୍ନ ନୋହୁ ରାମ ବନବାସ ଯାଉ
ଏ ଚୋହୋର କଟକେ ଭ୍ରମ ରାଜା ହୋଇ ।
କକୟା ମୁଖ୍ୟ ଯେ ପ୍ରକାଶ ଏହା ଶୁଣି
ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲେ ଅମନାତ୍ୟ ଗଣେ ପୁଣି ।
ବଶିଷ୍ଠ ସହିତେ ଯେ ହୋଇଲେ ଅଗିଆନ
ଜାବାଳି କାଶ୍ୟପ ବାମଦେବ ସଦୃଶନ ।
ବିକଳ ହୋଇଣ ଯେ ଭାଲୁଛନ୍ତି ତହିଁ
କାହାରି ଦେହେ ଜୀବନ ଆଉ ନାହିଁ ।
ବଶିଷ୍ଠେ ଜାଣିଲେ ଯେ କେବଳ
ଯୋଗ ଜାଣି
ଆବର ଜାଣିଲେ ଯେ ବାମଦେବ
ମୁନି । ୧୨୦
ଦେବତାଏ ଉପାଏ କଲେ ଏହୁ ଛନ୍ଦ
ଏ ରାମ ଯାଇଣ ଛେଦିବ ଦଶକନ୍ଧ ।
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ଅମନାତ୍ୟ ଗଣେ ଭଣି
ଶୁଣିମା ମାୟେ ଗୋ ଦଶରଥ ପାଟରାଣୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇଦେ
ରାଜନ
କିମ୍ପା ତାକୁ ମାଏ ଗୋ ପେଷିବାକ ଦନ ।
ଏଡ଼େ ଅପକୃତି ଅର୍ଜୁନୁ କେଉଁ ଗୁଣେ
ଏ କଥା ନ ଶୁଣିଲା କକୟା ଶ୍ରବଣେ ।
ମନ୍ତ୍ରାକି ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣ
ହୋ କିଛି
ପୂର୍ବହୁଁ ରାଜା ଏହା ସତ୍ୟ କରିଅଛି । ୧୩୦
ରାମ ବନ ଯିବ ଭ୍ରମ ଦଶଧାରୀ
କେ ଆନେ ବୋଇଲା ଏହାକୁ
ସତ୍ୟ ବୋଲି ।
ଏବେ ତୁନି ହୋଇ ନ ବୋଲଇ କିଛି
ସତ୍ୟ ଲଂପିବାକୁ ଅବା ମନ କରିଅଛି ।
କକୟାର ବଚନେ ବୋଇଲା ଦଶରଥ
ବଜ୍ର ପଡ଼ଇକି ନା ଏ ମୋହୋର ମଂଥ ।

ତାହାର ପରା ପୁତ୍ରକୁ ମୁଁ ଛାଡ଼ିବି ଓପ୍ରୋଧ
କେମନ୍ତେ ବୋଲିବି ମୁଁ ତୁ ଯାସି ବନ
ମଧ୍ୟ ।

ତୁ ତାହାକୁ ରାଜା ବୋଲିଥିବେ ରାଣୀ
ଏତେ ବୋଲି ମଉନ ହୋଇଲା

ନୃପମଣି । ୮୦

ଖୁଣ୍ଟିଆକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ କଏକୟା
ରାମକୁ ରାଜା ଆଣ ନ କହିବୁ ଏହା ।
ଶୁଣି ଦ୍ଵାରପାଳ ଗଲା ବେଗ ହୋଇ
ରଘୁନାଥକୁ ଭେଟିଲା ବିସ୍ମୟ ମନ ହୋଇ ।
କରଯୋଡ଼ି କହଇ ରାଜାଙ୍କ ଆଗ୍ୟା ଆସ
ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣିଣ ହୋଇଲେ ହସ ହସ ।
ତକ୍ଷଣେ ପାଦରେ ଯେ କରନ୍ତି ଗମନ
ସଙ୍ଗେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ବହୁତ ବିଦୁଜନ ।
ଯାନ୍ତେଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି

ଅନେକ ଲୋକ

ବୋଲନ୍ତି ଏହିକ୍ଷଣି ହୋଇବେ

ଅବିଷେକ । ୯୦

ରାଜ୍ୟରୁ ପରଜାମାନେ ଆସିଛନ୍ତି ପୁଣି
ବାଟେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଯେ ଭେଟନ୍ତି
ରଘୁମଣି ।

ଉଚ୍ଚେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୟନ୍ତି ହୋଅ ବେଗେ ରାଜା
ତେବେ ସେ ନିଶିଚେ ରହିବୁ ଜନପ୍ରଜା ।
ନଟ ଗାତ କୋଡ଼ିଏ ଧନ୍ୟାସରଣେ ଛନ୍ତି
ମନ୍ତ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି ।
କେ ବୋଲଇ ରାଜା ହୋଇଲେ ନିକିରାମ
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ କ୍ଷଣକେ ବିଶ୍ରାମ ।
ଏହିକ୍ଷଣି ଅବିଷେକ ହୋଇବେ ରଘୁନାଥ
ହସ୍ତୀ ଚଢ଼ି ଆସିବେ ଦେଖିବ

ସମସ୍ତ । ୧୦୦

ଶେତ ଛତ୍ର ଉଡ଼ିବ ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ
ଏହିକ୍ଷଣି ନଗ୍ନେ ବୁଲିବେ ରଘୁବୀରେ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗଲେ
ରାଜାର ମନ୍ଦିରେ ଯାଜା ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲେ ।

କଏକୟାପୁରେ ଯେ ଅଛଇ ଦଶରଥ
ତହିଁ ଯାଇ ଦ୍ରବନ କଲେ ରଘୁନାଥ ।
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ଆଗେ ଉଭା ହୋଇ
ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ସମସ୍ୟା ନ ଦେଇ ।
ସମସ୍ତ ଅମନାତେ୍ୟ ତବଦ ହୋଇଛନ୍ତି
କଏକୟାକୁ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି । ୧୦
ଭୋ ମାତ ନୃପତି ଯେ ମୋତେ ହକାରିଲେ
ତୁନି ହୋଇଣ ତ କିଛି ନ ବୋଇଲେ ।
ଶ୍ୟରୀରେ ରୋଗ ବ୍ୟାଧି ନାହିଁ ଆନ କିଛି
ମଉନ ହୋଇଣତ ନୃପତି ବସିଅଛି ।
ଏ ବଚନ ଶୁଣି କଏକୟା ବୋଇଲା
ତୋହୋର ପିତା ମୋତେ ଆଜ ଦୁଇବର

ଦେଲା ।

ଭ୍ରଥ ରାଜା ହୋଇ ପାଳିବାକ ଦେଶ
ଚଉଦ ବରଷ ତୁ ଯିବୁ ବନବାସ ।

ଏ ତୋ ମୁଖ ଦେଖି ନ ଦେଲା ଉଭର

ଓପ୍ରୋଧେଣ ତୁନି ହୋଇଲା ନୃପବର । ୨୦

ତୁନି ହୋଇ ରାଜା ନ କହଇ କିଛି
ସତ୍ୟ ଲାଘିବାକୁ ମନ କରିଅଛି ।

ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଚାହାନ୍ତି ପିତା ମୁଖ
କିମ୍ପା ତୁ ରାଜନ ହୋଉସି ବିମୁଖ ।

ଭ୍ରଥର ମୋହୋର ଯେ ଅଟଇ ଏକ ଦେହ
ଏଥକୁ ପିଅର ତୁ ନକର ସନ୍ଦେହ ।

ଯିବି ବନବାସ ଖାଇବି କନ୍ଦଫଳ
ପରିହରଣ କରିବି ଗଛର ବକଳ ।

ଭ୍ରଥ ନୃପତି ହୋଇ ପାକୁ ଜନ ପ୍ରଜା
ଏଥକୁ କିମ୍ପା ତୁ ତାକୁ ହୋ ମହାରାଜା । ୩୦

ଏତେକ ବୋଲିଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗଲେ
କଉଶୁଳାର ପୁରେ ଯାଜା ପ୍ରବେଶ

ହୋଇଲେ ।

ମାତାଙ୍କର ମୁଖ ଚାହିଁ ନମସ୍କାର କରି
ବୋଲନ୍ତି ରାଘବେ ଶୁଣଗୋ ଗର୍ଭଧାରୀ ।

ଏହିକ୍ଷଣି ପିତା ମୋତେ ରାଜଣ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ
ଚଉଦ ବରଷ ତୁ ବନ ଯିବୁ ବୋଇଲେ ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ନରେ ଭ୍ରଥ ହୋଇବ ରାଏ
କଏକୟା ଜନନୀ କଳାକ ଉପାଏ ।
ରାଜାକୁ ସତ୍ୟ କରାଇ ମାଗିଲାକ ବର
ଶୁଣି କଉଶୁଳାର କମ୍ପିଲା ଶ୍ୟରୀର । ୪୦
ଅଚେତା ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲାକ ଜଳି
ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଧଇଲେକ ତୋଳି ।
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ ଚାହିଁଣ ତାର ମାତା
କପାଳେ କରମାରି ସୁମରଇ ବିଧାତା ।
କିମ୍ପାଇଁ ହୋଇଲା ଏ ବନବାସ ଯୋଗ
ଏହା ସିନା ମୋତେ ବିଦି କରିଲା

ସଂଯୋଗ ।

ପିତାର ବଚନେ ରାମ ବନକୁ ଆଗମ
ବନଭୋଗ ହୋଇଲେ ମରିବ ଶ୍ରୀରାମ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲନ୍ତି ବାବୁ ବନକୁ ତୁ ନଯା
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକରେ ନୋହ ପଛ

ରାଜା । ୫୦

ରାଜଯୋଗ ଛାଡ଼ି ହୁଅସି ତୁ ଉଦାସ
ମୋହୋର ବୋଲକର ନଯାଅ ବନବାସ ।

ପୂର୍ବର କଥା ବାବୁ କହଇ ମୁହିଁ ତୋତେ
ମୁନିଗଣମାନେ ଯାହା ପ୍ରକାଶିଲେ ମୋତେ ।

ଯେବଣ କାଳେ ବୁଝା ସୃଷ୍ଟି ସରକିଲା
ଦକ୍ଷିଣ ଅଙ୍ଗୁରୁ ସେ ପୁତ୍ରେକ ଜାତ କଲା ।

ତାହାର ନାମ ଯେ ତକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତି
ତାହାକଇ ବିଧାତା ରାଜଲାକ କତି ।

ବୋଇଲା ଭୋ ପୁତ୍ର ସୃଷ୍ଟି ବେଗେ କର
କାଟ ପଡ଼ଇ ଯେ ଜଙ୍ଗମ ଅପାର । ୬୦

ଶୁଣି ଦକ୍ଷ ଯେ ହୋଇଲା ଉଷତ
ମନରୁ ଜାତକଲା ପୁରୁଷ ପାଞ୍ଚସାତ ।

ତାହାକୁ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ସଂସାର ହାଦେ
କର

ବନ, ଗିରି, ନଦୀ, ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ, ସାଗର ।
ଯେମନ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି ବାବୁ ହୁଅଇ ବହନ କର

ଥୁଅ ତହିଁ ନେଇ ଜୀବ ଯେ ଯହିଁର ।
ଯେ ଯହିଁ ଜୀବ ତହିଁ ତାକୁ ଥୋଅ

ଶୁଣିଣ ଭାଳନ୍ତି ଯେ ଦକ୍ଷର ସର୍ବପୁଅ ।
କେମନ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି ଯେ କରିବୁ ପାତନ
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଯୋଏ ଭାଳନ୍ତି

ମନେଶ । ୭୦

ଅଦ୍ଭୁତେ ନାରଦ ଯେ ମିଳିଗଲେ ଆସି
ବୋଇଲେ ହୋ କିମ୍ପା ଭାଲୁଅଛ ବସି ।
ଏବେ ପୃଥ୍ବ ବୁଲି ପଛେ ରାଜ୍ୟ କର
ଶୁଣି ପୃଥ୍ବ ବୁଲିବାକୁ ଗଲେ ସେ କୁମର ।
ରାଜ୍ୟ ବୁଲିଣ ସେ ବଣା ହୋଇ ମଲେ
କେହି ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜନା କରି ନ ପାରିଲେ ।
ଶୁଣିବାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ଯେ ମୋହର ବାଣୀ
ପୂର୍ବର କଥା ହାତେ ଅଛଇ ମୁହିଁ ଶୁଣି ।
କଷ୍ଟପ ରକ୍ଷିକି ବୋଇଲେ ତାଙ୍କର ଘରଣୀ
ପୁତ୍ରେ ନୋହିଲେ ମୋର ରାଜ୍ୟକୁ

କାରଣେ । ୮୦

ତୁ ମୋତେ ପ୍ରାଣନାଥ ପ୍ରତିକାର କର
ଇନ୍ଦ୍ର ବଧୂବା ଭାଳି କରିଦେବୁ କୁମର ।
ସୁରଗଣେ ତାହାକୁ ନୋହିବେ କେହି ସରି
ସପତ ଦାପ ବୁଲିବ ଏକା କୁମର

ମୋହୋରି ।

ଅମୃତ ପାନେଶ ତୋଷିବ ନିଜ ପ୍ରାଣ
ବଜେଣ ଅଗୋଚର ରୂପେଣ କାମରାଣ ।
ଏସନେକ କରି ମୋତେ ଦେସି ଏକ ପୁତ୍ର
ତେବେ ସେ ଉଦର ମୋର

ହୋଇବ ପବିତ୍ର ।

କଷ୍ଟପ ବୋଇନ୍ତି ତୁ ଶୁଣରେ ଭାବିନୀ
ହଉ ଏକ ପୁତ୍ର ଜିଣୁ ପୁର ତିନି । ୯୦
ଅକ୍ରିୟାବନ୍ତ ମାତ୍ର ନୋହିବୁରେ ନାରୀ
ତେବେ ସେ ପୁତ୍ର ଦେବତାକୁ ଜିଣିପାରି ।
ବାବୁ ସତ୍ୟ ମନାଭଣ ଦେଲେ ଯହୁଁ ବର
ଦିତିର ଗର୍ଭେ ଯେ ରହିଲା କୁମର ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଜାଣିଣ କଲାକ ମହାଭୟ
ମାୟା ରୂପ ଧରିଣ ସେ ଆସଇ ସୁରରାଏ ।
ଦିତିର କଟିରେ ସେ ଥାଇ ଅନୁବ୍ରତ

ବିଚାରଇ ଗର୍ଭ ପୁତ୍ରକୁ କେର୍ତ୍ତେ
କରିବି ହତ ।

ଏମନ୍ତେ ସହସ୍ର ବରଷେ ଗର୍ଭବାସ
ସୁରପତି ନ ପାଇଲା କ୍ଷିତ୍ର ଅବକାଶ । ୧୦୦

ଦିନେକ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଅଶକତ ହୋଇ
ସାମ ସ୍ଥାନ କଟିକି ଗୋଡ଼ କରିଅଛି
ଶୋଇଁ ।

ଅବେଦାର ବେଳ ଯେ ଦେଖିଲା ଶତୀନାଥ
ଗର୍ଭେଣ ପଶି ପୁତ୍ରକୁ ବଜେ କଲା ହତ ।
ସାତଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ପକାଇଲା
ପୁଣି ଖଣ୍ଡକ ଯେ ସାତଖଣ୍ଡ କଲା ।

ଏମନ୍ତେ ହୋଇଲା ଯେ ଅଶଠଶ ମୃତି
ପେଟରେ ଥାଇ ପୁତ୍ରେ ଦୁଃଖେଣ ରୋଦନ୍ତି ।
ଜାଣିଣ ଦିତି ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଶାପ୍ୟ ଦ୍ୟନ୍ତେ
ଡରିଣ ଛାମୁରେ ଯେ ମିଳିଲେ
ଶତୀକାନ୍ତେ । ୨୦

କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଉଭର
ମୁହିଁ ତୋର ପୁତ୍ର ମାଗୋ ବଜ୍ର ଦ୍ରୋହ
ନକର ।

ନ ଜାଣିମା ପଣେ ଏମନ୍ତ କୃତ କଲି
ପେଟରେ ପଶି ତୋର ପୁତ୍ରକୁ ମାଉଲି ।
ଦିତି ବୋଇଲା ତୁ ବାଲୁତ ବଧ କଲୁ
ହିଂସା ମନେ ଧରି ପାପ ଅରଜିଲୁ ।
ଅମୃତ ତୁ ଯେବେ ଦେଇପାରୁ ଆଣି

ତେବେ ସେ ଶାପ୍ୟ ମୁଁ ନ ଦେବି ସୁରମଣି ।
ସନମତ କରାଇ ଯେ ଗଲା ଶତୀନାଥ
ଅମୃତ ଆଣି ସେ ଦେଲାକ ଦିତିହାଥ । ୩୦
ଗର୍ଭକର ସେ ଅମିୟ ଖେପିଲାକ ବାକୀ
ଅଶତାଶ ମୃତି ସେ ହୋଇଲେ ବୀରବଳୀ ।
ସେ ସେ ପବନ ଯେ ହୋଇଲା ଅବତାର
ଦେବତାଏ ହୋଇ କରି ଉପାଏ ମାତାର ।
ଯେ ଯାହାର ପୁତ୍ର ତାହାରି ସେ ବ୍ୟଥା
ପୁରାଣ ଆଗମେ ଯେ ବ୍ରତଲାକ କଥା ।
ତୁ ଯେବେ ବନକୁ ଯିବୁ ରଘୁନାଥ

ମୁହିଁ ସିନା ଏକା ହୋଇବି ଅନାସ୍ତ ।
କଏକୟା ପୁତ୍ର ଯେ ନୃପତି ପଣେ ଥବ
ଶରଦ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଜାଣି ତାର ଆତ୍ମା
ବିଦାସିବ । ୪୦

ତୁ ବାବୁ ଅରଣ୍ୟକୁ ନୟା ଦାଶରଥ
ଅନେକ ବିକଳେ କଉଶୁଳା ବୋଲନ୍ତି ।
ତୁ ମୋର ଯେକୋଇର ଅତୁସିରେ ବଳା
ମଝି ସମୋଦ୍ରେ ମୋର ନ ବୁଡ଼ାଅ ଭେଳା ।
ଅନ୍ଧର ନଉଡ଼ି ମୁଁ ଛାଡ଼ିଲେ ମରିବି
ତୋତେ ନ ଦେଖିଲେ ଦେହ କେମନ୍ତ
ଧରିବି ।

ନ ଯା ବନବାସ ମୋହୋର ବୋଲି କର
ରାଜାର ଅଛି ଆର ତିନି କୁମର ।
ତୁ ମୋହୋର ଏକୋଇର ପୁତ୍ର ଅତୁ ରାମ
ତୋତେ କେହ୍ନେ ମୁଁ ପେଷିବଇଁ
ବନ । ୫୦

ରାଜ୍ୟରେ ବାବୁ ଆମ୍ଭର ପ୍ରୟୋକନ ନାହିଁ
ଭିକ୍ଷା ମାଣିବା ପଛେ ଆନ ରାଜ୍ୟେ ଯାଇଁ ।
ମୁହିଁ ତୋହୋର ମାତା ମୋହୋର
ବୋଲକର

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କହନ୍ତି ଉଭର ।
ତୁମ୍ଭେ ସେ ଜନନୀ ଯେ ନ ଜାଣିବି କିଛି
ପିତାର ଆଶ୍ୟାଁ ଭାଙ୍ଗିତ କି ସଖ୍ୟ ମୋର
ଅଛି ।

ପିତା ସେ ଯେ ପିଣ୍ଡ ପ୍ରାଣର ଅଧିକାରୀ
ପିତାର ଆଶ୍ୟାଁ ଆନ କରନ୍ତି କିପରି ?
ପ୍ରଶୁରାମର କଥା ନାହଁ କିଗୋ ଶୁଣି
ଯମଦଗ୍ଧି ରକ୍ଷିର ଯେ ରେଣୁକା
ଘରଣୀ । ୬୦

ପାଞ୍ଚପୁତ୍ର ଘେନିଣ ଯମୁନା କୂଳେ ଥାନ୍ତି
ଜପ, ତପ, ଧ୍ୟାୟେ, ଧାରଣା କରନ୍ତି ।
ଦିନେକ ତର୍ପଣ କରନ୍ତି ଯମଦଗ୍ଧି
ପାଣି ତୋଳି ଦିଅନ୍ତି ଯେ ରେଣୁକା
କାମେନୀ ।

ଚିତ୍ରସେନ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେ ଆକାଶରେ ଯାଇ
ପାଣିରେ ରେଣୁକା ଦେଖିଲା ତାର ଛାଇ ।
ଚିତ୍ରଭାବି ଯହୁଁ ହୋଇଲାକ ନାରୀ
ମୁନିଙ୍କର ପାତ୍ରେ ଯେ ନ ପଡ଼ିଲା ବାରି ।
ଯୋଗେ ଜାଣି ରଖି ଚାହିଁ କୋପ କଲା
ଚାରିପୁତ୍ରଙ୍କୁ ସେ ରାଜଣ ଆଗ୍ୟା

ଦେଲା । ୭୦

ଏ ତୁମ୍ଭର ଜନନୀରେ ଅଟଇ ଦୋଷରୀ
ଶିର କମଳ ବେଗେ ଛେଦସି ଏହାରି ।
ପୁତ୍ର ବୋଇଲେ ଏ ନୁହନ୍ତା ଧର୍ମପଣ
ଶ୍ରିରାଜନକୁ କି କରିବି ପ୍ରହାରଣ ।
ସେ ସେ ଜନନୀ ଅଟଇ ମହାଗୁରୁ
ଏତେ ଦୁଃସହ କର୍ମ ମନେ କିମ୍ପା ଧରୁ ।
ଶୁଣି ମହାମୁନି ପ୍ରଶୁରାମକର ଚାହିଁ
ଜନନୀର ଦୋଷ ସେ ପୁତ୍ରର ଆଗେ କହି ।
ଭାଇ ତୋର ବୋଲି ଯେ ନ କଲେ

ମୋହୋର

ପିତାର ଭଗତି କି ଅଛଇ ତୋହୋର । ୮୦
ମୋହୋର ଆଗ୍ୟା ଏ ଜନନୀ ଶିରଛେଦ
ଆବର ଚାରିଭାଇଙ୍କ ଖଡ଼ଗେ କରି ବଧ ।
ପିତାର ବଚନ ଶୁଣିଣ ପ୍ରଶୁଧର
କାଟି ପକାଇଲା ଜନନୀର ଶିର ।
ପୁଣି ଚାରିଭାଇଙ୍କର କାଟିଲା ମୃଧୁନି
ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ଯମଦଗ୍ଧି ।
ପ୍ରଶୁଧରକୁ କୋଳେ ବସାଇ ଦେଲେ ବର
ଚାରି ଯୁଗେଶ ତୁ ହୁଅସି ଅମର ।
ଆବର ପଦାର୍ଥ ମାଗସି ବଳା ଯେତେ
ସତ୍ୟ ମନେ ପୁଣି ଦେବଜା ମୁଁ

ତୋତେ । ୯୦

ପ୍ରଶୁରାମ ବୋଇଲା ଜାଅନ୍ତୁ ମୋର ଭାଇ
ଆବର ବ୍ରତକୁ ମୋର ଗର୍ଭଧାରୀ ଆଇ ।
ହସି ଯମଦଗ୍ଧି ଅସ୍ତ୍ର କଲେ
ତତକ୍ଷଣେ ପାଞ୍ଚଜଣ ଉଠିଣ ବସିଲେ ।
ସ୍ବର୍ଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ଦେବଗଣ

ଧନ୍ୟ ପ୍ରଶୁରାମ ତୋ ପିତା ଭକ୍ତିପଣ ।
ପିତାର ବଚନେ ଯେ ମାଇଲା ମାତା ଭାଇ
ପୁଣି ଜାଆଇଲା ତପ ବଳ ଦେଖାଇ ।
ଆପଣେ ତ ଥିବ ଅମର ତନ୍ମୁ ଧରି
ଏସନେକ ପ୍ରଶଂସା କଲେ

ସ୍ବର୍ଗପୁରୀ । ୧୦୦

ପିତାର ଭକ୍ତିପଣେ ଏବେହେଁ ଜାଇଅଛି
ତେଣୁ କରି ଧାର୍ମିକ ପଣେ ତାକୁ ଲେଖି ।
ମୁହିଁ କିମ୍ପା ପିତାକୁ ହୋଇବି ଅଭଗତ
ପିତାର ଆଗ୍ୟା ଯେ ପାଲିବି ନିୟତ ।
ଚଉଦ ବରଷ ଯେ ଘୋର ବନେ ଥିବି
କହମୂଳ ଖାଇବି ଦେଶ ନ ମାଡ଼ିବି ।
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ
ଶୁଣି ତୁନି ହୋଇଲେ କଉଶୁଳା ରାଣୀ ।
ଏସନେକ ସମୟେ ସୁମିତ୍ରା ଆସି ହୋଇ
ଦେଖିଣ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି

ସାତାସାଇଁ । ୧୦

ବୋଲନ୍ତି ଅମାଗୋ ମୁହିଁ ବନ ଯିବି
ଚଉଦ ବରଷ ଯେ ପୁରିଲେ ଆସିବି ।
ପିତା ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଏସନେକ କରି
ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବି ଯେ ଅନକୁଳ ଧରି ।
ରାଜାକୁ ସେବା କରିଥାଅ ତୁମ୍ଭେ ଭଲେ
କଲି ନ କରିବ ତୁମ୍ଭେ ସପତଶାଙ୍କର
ତୁଲେ ।

ପୋଅନ୍ତ ପାଲିଣ ଆପଣେ ସୁଷ୍ରେ ଥିବ
ଦାସାଙ୍କର ତୁଲେ ଯେ ଅପ୍ରୀତି ନୋହିବ ।
ସୁମିତ୍ରା ବୋଇଲା ଯେ ଶ୍ରୀରାମ

ବୋଲି ଶୁଣି

ବାବୁ ବିହି ଏହା ସମ୍ପାଦିଲା ଆଣି । ୧୦
ଭଲର ଗତିତ ଏଣିକି ଆଉ ନାହିଁ
ଶ୍ରୀରାମ ପରା ପୁଅ ବନକୁ ଯିବ ଯହିଁ ।
ଯେଉଁଠା ମହାଦ୍ବୀଣା କଳାକ ଏଡ଼େ କୃତ
ତାହାକୁ କିଏ ବୋଲି ବୋଲିବେ ଜଗତ ।
ଯା ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ଧର୍ମ ତୋତେ ରଖୁ

ବାଟେ ପହଞ୍ଚଇ ଦେବୀ ଅମୃତ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଖୁ ।
ଅପ୍ରମାଦେ ପିତାର ଆଗ୍ୟା ପ୍ରତିପାଦି
ଆସି ଭୋଗ୍ୟକର ଅଯୋଧ୍ୟାର ମହାଆଦି ।
ଏତେ ବୋଲି ସୁମିତ୍ରା ଯେ ଶୋକଭର

ହୋଇ

ନିଜ ନବରକୁ ଗଲା ସେ ଚାନ୍ଦମୁହଁ । ୧୧୦
ଲକ୍ଷଣକୁ ରାଇ ବସାଇଲା କଟି
କହିଲା ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯିବାର ଗତି ।
କଏକୟା ଉପାଏ ଦଶରଥ ବୋଲେ
ରାଯେବ ବନ ଯିବେ କେହି ନାହିଁ ତୁଲେ ।
ତୁ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ବାବୁ ଯିବୁ ଲକ୍ଷଣ
ସେବା କରିଥୁ ରତ୍ନନାଥ ଚରଣ ।
ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରାର ନୟନର କିଛି
ଯାଇଁ ମିଳିଲା ଯହିଁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଛି ।
ନମସ୍କାର କରିଣ କହଇ କରଯୋଡ଼ି
କିମ୍ପା ଦେବ ବନକୁ ଯିବା ଦୁଃଖ ପଡ଼ି । ୪୦
ସାବତମାତା ସିନା ବଇରି ସମାନ
ଯତନେ ରାଇଁକି ତୋତେ ବୋଇଲେ

ରାଜନ ।

ଶ୍ରିରା ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଯେବେ ସତ୍ୟ କଲା
ଏତେ ମାୟା କଥା ମନକୁ ତାର ଗଲା ।
ଦଶରଥ ବୋଲେ କିମ୍ପାଇଁ ବନ ଯିବା
ଏହିକ୍ଷଣି ସୁଷ୍ରେ ଅବିଷେକ ହୋଇବା ।
ଯେ ଅବା ନିରୋଧ କରିବ ଆଗେ ମିଳି
ତାହାର ମାଏସ ଯେ କାଟିବି ବିରୋଧି ।
ଏ ଦୁଇ ବାହା କିମ୍ପା ଅଛି ମୁହିଁ ଧରି
ମୋହୋର ଜାଇଁ ଜାଇଁ ରାମ

ବନଭରୀ । ୫୦

ଏ କଥା ଶୁଣିଲେ କି ରହଇ ମୋର କାଏ
ଏହିକ୍ଷଣି ମାରିବି ଯେ ଦଶରଥ ରାଏ ।
କଏକୟାର ଶିର ପକାଇବି ହାଣି
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟଙ୍କୁ କରିବି ଏକ ଖଣି ।
ଯେବେ ପରିଘାଉବେ ଶ୍ରୀ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
ଏ ମୋହୋର ବାଣେ ସେ

ହୋଇବେ ନିଧନ ।

ନେହିଲେଣ ନୃପତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ବାଣ୍ଟି ଦେଇ
ପିତା ଶୁଣ ତା'ର ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରହୁ ।
ନଭଚେତ ଅଯୋଧ୍ୟା ଦହିବି ଅନଳେ
ଦଶରଥ ପ୍ରାଣ ଯେ ପେଷିବି

ଯମଆଳେ । ୨୦

ଅସତ୍ୟ ପୁରୁଷ ସେ କିଏ ଆମର ପିତା
ସତ ଥିଲେ ବୋଲିବା ତଷ୍ଟାଳ ଦେବତା ।
ଆଗେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେବା କଲା
ପୁଣି ବନଯାଜ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
ମାୟାରେ ଏହାକୁ ମୋହିଲା ଯୁବତୀ
ଅଗ୍ୟାଂନ ହୋଇଣ ଛାଡ଼ିଲା ନୃପତି ।
ନିସତ ପ୍ରାଣୀକି ମାଲଲେ ବୋଷ ନାହିଁ
ବେଦ ପୁରାଣେ ଏହା ଅଛି ନିର୍ଭୀ ହୋଇ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୋପ ଜାଣିଲେ ରଘୁନାଥ
ସଧାରେ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିବିରେ ଭ୍ରାଥ । ୨୦
ପିତାକୁ କୋପ କରିବାର ନ ଯୋଗାଇ
ଏ ପିଣ୍ଡର ପିତା ଯେ ଅଟଇ ଗୁଣଗ୍ରାହୀ ।
ମିଛେ ସତେହେଁ କଲା ଯେବେ ସତ୍ୟ
ତାହାର ଆଗ୍ୟା ଆମ୍ଭେ ପାଳିବା ନିଅତ ।
ତୁ ବାବୁ କୋପ ଶ୍ୟାନ୍ତି କର ତୋର ଦେହ
ନୃପତି ଚରଣେ ସେବା କରିଥାଅ ।
ଯଦ୍ୟପି ଭ୍ରଥ ଯେ ହୋଇବ ଏଥୁ ରାଜା
ଅହନ୍ତା ଛାଡ଼ିଣ ତୁ କରିବୁ ତାକୁ ପୂଜା ।
ଯେକା ପିଣ୍ଡରୁଟି ଚାରିହେଁ ଆମ୍ଭେ ଜାତ
ଭ୍ରଥ ଆମ୍ଭେ ବେଗଳ ନୋହୁଟିରେ

ଭ୍ରାଥ । ୮୦

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ
ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ଅରଣ୍ୟେ କରିବ ବିଶ୍ରାମ ।
ମୁହିଁ ଏଥେ ଥାଇଣ କରିବିଟି କିଏ
ତୁମର ସଂଗେ ମୁହିଁ ଯିବି ବନବାସ ।
ତୁ ଯେବେ ହୋଇବୁ କନ୍ଦମୂଳେ ଯୋଗ୍ୟ
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଥାଇଁ କି କରିବି ମୁହିଁ

ଭୋଗ୍ୟ ।

ଏ କଥା କିମ୍ପାଇଁ ସ୍ବାମୀ ମନେ ତୁମ୍ଭେ ଧର

ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ମୁହିଁ ଯେ ସେବକ ତୁମ୍ଭର ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ବାବୁ ଅରଣ୍ୟେ ଦୁଃଖ
ପାଇ

ସୁକୁମାର ଶରୀର ଯେ ଅଟଇ ତୋର

ଦେହୀ । ୯୦

ଆହାର ବିହନେ ତୁଟିବ ବଳ ପ୍ରାଣ

ମୋହୋର ବୋଲି ଶୁଣି ନ ଯା

ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ଶ୍ରୀରାମର ବଚନ ସଉମିତ୍ରୀ ନାହିଁ କଲା

ନିଷ୍ଠୟେଁ ଯିବି ବୋଲି ସତ୍ୟ ଆତରିଲା ।

ଦୃଢ଼ ବ୍ରତ କଥା ଯେ ଜାଣିଲେ ତାହାର

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୁଜ ଧରି ଶ୍ରୀରାମ ବାହାର ।

ସାତଯାର ପୁରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଅନ୍ତି

ଦେଖିଣ ଓଲୋଟିଲା ଜନେକ ଦୋହିତି ।

ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ ତୁ ବଳଦେହୀ ଶୁଣ

ପିତା ମୋତେ ବନକୁ କଲାକ

ପେଷଣ । ୧୦୦

ଚଉଦ ବରଷ ଅରଣ୍ୟେ ମୁହିଁ ଥିବି

କନ୍ଦମୂଳ ଆହାରେ ଦିନ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି ।

ଭ୍ରଥ ରାଜା ହୋଇବ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରୀ

କଏକୟା ଜନନୀ ଉପାଏ ଏହା କରି ।

ତୁ ଗୋ ସାତୟା ଶାଶୁଙ୍କ ସେବା କରୁଥିବୁ

ଆମକୁ ନ ଦେଖି ମନେ ଆନ ନ ଧରିବୁ ।

କାହାରିହିଁ ସଙ୍ଗରେ ଗୋ ନ କରିବୁ କଳି

ତୋହୋର ଲାଜାଏ ଗୋ ଥିବୁ ମହାସୁଳୀ ।

ଆମକର ଶୁଭ ଆରାଧୁଥିବୁ ନିତି

ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଯେ ଜନେକ

ଦୋହିତି । ୧୦

କିମ୍ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲ ତୁମ୍ଭେ ବାଜ

ତୋତେ ନ ଦେଖିଲେ କି ମୋହୋର ପ୍ରାଣ

ଥାଇ ।

ମୃତି ଯେକ ହୋଇଲେ ଯେ ନାମେକ

କହଇ

ଏ ତୋହୋର ଅଙ୍ଗର ଅଟଇଁ ମୁହିଁ ଛାଇ ।

ତୁ ମୋତେ ଶ୍ରୀରାମ ଯାଇ ଲୋଡ଼ୁ ଛାଡ଼ି
ଆଦା ବିସର୍ଜିବି ମୁଁ ହୃତାଶନେ ପଡ଼ି ।
ଯେବଣ ଦିନେ ସ୍ବାମୀ ମିଥୁଳାପୁରେ ଗଲୁ
ସତାଏ ବିଦ୍ୟମାନେ ଧନୁ ଭଗ୍ନ କଲୁ ।
ସେବିନୁ ଜୀବନ ମୋର ନେଲୁଣି ଆକ୍ରୋଷି
ଅନୁଭୂତେ ଥାଇ ମୋର ହୃଦୟରେ

ପଶି । ୨୦

ଏବେ ତୁ ବନସ୍ତରେ ପାଇବୁ ଯାଇଁ ଦୁଃଖ

ଏଥିଥାଇଁ ମୁହିଁ ଚାହିଁବି କାହା ମୁଖ ।

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣିବିରେ ସହୀ

ପ୍ରବାସର କଷ୍ଟ ନୋହଇ ହାଦେ ସହି ।

ବନ ପରବତ ଲତା ନିରନ୍ତର

ଜୀବଜନ୍ତୁମାନେ ଅତି ଭୟକର ।

ଦିନେ ଓଲିୟେକି ଯାଇଣ ଆସିବା

ଚଉଦ ବରଷ ଗୋ ଅରଣ୍ୟେ ବଞ୍ଚିବା ।

ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳା ପୁରେ ତରୁ ଚିତ୍ରପଟ ଦେଖି

ତହିଁ କେମତେ ଜୀବନ ଗୋ ଧରିବୁ

ଶଶୀମୁଖୀ । ୩୦

ତୋହୋର ଦୁଃଖ ଦେଖି ପାଇବି ମୁହିଁ ଚିତ୍ତା

ଏକଥା ମନରେ ତୁ ନ ଧର ଦେବୀ ସାତ୍ୟା ।

ଶାଶୁଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଯେ ଅନ୍ତପୁରେ ଥିବୁ

ଚଉଦ ବରଷରେ ଆମ୍ଭେ

ଅଇଲେ ଦେଖିବୁ ।

ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ପିତା ଯେ

ସମର୍ପିଲେ ତୋତେ

ତୁ କିମ୍ପା ନିରାଶ କରୁ ସ୍ବାମୀ ମୋତେ ।

ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ମୁହିଁ ଅଟଇ ତୋହୋର ଦାସୀ

ତୁ ଯେବେ ସ୍ବାମୀ ହୋଇବୁ ବନବାସୀ ।

ମୁହିଁ ଏଥେ ଥାଇଁ କରିବଇଁ କିଏ

ମୋତେ ହେ ସଂଗେ ତୁମ୍ଭେ ନିଅ

ରଘୁଶିଷ । ୪୦

ମୁହିଁ କିମ୍ପା ରହିବି ତୁମ୍ଭର ଛାଡ଼ିଗଲେ

ଘରେ ପଶି ଦିନ ମୁଁ ହରିବି କାହା ତୁଲେ ।

ନିଷ୍ଠୟେଁ ସ୍ତ୍ରୀରାହତ୍ୟା କରିବୁ ରଘୁରାଜ

ତୋହୋର ସଂଗେ ଯେବେ ନନେମୁ
ମୋତେ ଆଜ ।
ସାତ୍ୟାମ ବଚନ ଯେ ନିରାଧାର ଶୁଣି
ଶ୍ରୀକରେ ସମାର୍ଜନା କରନ୍ତି ରତ୍ନମଣି ।
ନୋହ ତୁ ବିମୁଖ ଆଗୋ ପ୍ରାଣ ସହି
ତୋତେ ଉପେକ୍ଷିଲେ କି ମୋହୋରେ ହୁଏ
ଯାଇଁ ।
ଜନେକ ମହାରଷି ଯେ ଦେଲେ ଶୁଦ୍ଧ ମନେ
ନିଶ୍ଚୟେ ପ୍ରିୟାଗୋ ନେମାଇଁ ତୋତେ
ବନେ । ୫୦
ନିଜ ପତି ବଚନେ ଯେ ସଜ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ
ତିନିଜଣ ଏକମନ ହୋଇଣ ତହୁଁ ଆସି ।
କଉଶୁଳାପୁରେ ଯେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଯାଇ
ନମସ୍କାର କରିଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ରତ୍ନସାଗର ।
ଯିବି ବନ ଅମା ଗୋ ଲଜଶଶୀ ସାତ୍ୟା ଘେନି
ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେ ଆଶାଂ ଗୋ ଦିଅସି ଜନନୀ ।
ଶୋକେଣ କଉଶୁଳା ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ କୋଳ
କରି
ଶ୍ୟରାର ଆଉଁଶିଣ ଅନେକ ତିଆରି ।
ତୁ ଯେ ଜାନେକା ଗୋ ଶ୍ରୀରାମ
ସଂଗେ ଥିବୁ
ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଗୋ ଦେଖିଲେ ନ
ମାଗିବୁ । ୬୦
ସ୍ବାମୀକି ଛାଡ଼ିଣ ଗୋ ନ ଯିବୁ ସାତ୍ୟା କାହିଁ
ଭ୍ରାତାକୁ ସେବିଥିବୁ ତୁ ବିନୟଭାବ ହୋଇ ।
କହମୁଳ ପକ ଯିସହିଁ ପାଇବୁ
ଆଗତ ଦିନକୁ ତା ଥୋକାୟେ
ଥୋଇଦେବୁ ।
ନ ପାଇଲା ଦିନ ରଖଇବି ପ୍ରାଣ
ଏକଥା ସାତ୍ୟା ଗୋ ତଜଥ କରି ଜାଣ ।
ପତିକି ବିମୁଖ ଗୋ ନ କରିବୁ ମାଏ
ଯେମନ୍ତେ ଭଲ ହୋଇଥାଏ ତାର କାଏ ।
ସେ କଥା ଜାଣିଣ ତୁ ଥିବୁ ସେବାକରି
ସେ ତୋହୋର ପ୍ରାଣର ଅଟଇ
ଅଧିକାରୀ । ୭୦

ତୁ ତାହାର ମନ ଜାଣୁରେ ତହୁମୁଖୀ
ଯେସନେକ ଜାଣୁ ପୁତ୍ର ଅଟଇ
ମୋର ସୁଖୀ ।
ସେକଥା ବିଚାରି ଗୋ ଥିବୁ ବଇଦେହୀ
ମନଜାଣି ସେବା କରିଥିବୁ ତୁହି ।
ତୋ ତହୁଁ ତାହାରି ବନେ କେହି ନାହିଁ
ତୁ ତାହାର ଘରଣୀ ସେ ତୋହୋର
ଅଟଇ ସାଇଁ ।
ମୁହିଁ ତ ନେହିଲି ତା ଦୁଃଖରେ କାରେଣୀ
ମିଛରେ ହେଁ ବୋଲାଉ ଆଇଁ
ରାଜାର ଘରେଣୀ ।
କାହିଁ ପଶିବି ମୁଁ କରିବଇଁ କିଏ
ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇଣ ମରିବି ମୁଇଁ
କାଳକୃତ ବିଷ । ୮୦
ବୃଦ୍ଧା କାଳେ ମୁହିଁ ଯେ ପୁତ୍ରେକ ପାଇଲି
ଦଇବର ଅବଳେ ମୁଁ ତାହା ହରାଇଲି ।
ବାଳୁତ କାଳେ ପୁତ୍ର କତିରେ ମୋର ଥିଲା
ଏବେ ବନ ଯିବା ବିଧାତା ଏହା କଲା ।
ଯାସି ସାତ୍ୟା ତୁ ଗୋ ଜନେକ କୁମାରୀ
ଆସି ବନସ୍ତେ ତୁ ସ୍ବାମୀକି ସେବାକରି ।
ପତିଭକ୍ତ ଲେଖାଏ ହୋଅସି ଅଗ୍ରଣୀ
ଏ ତୋହୋର ନାମ ପ୍ରଭାତେ ସୁମରବୁ
ପୁଣ୍ୟପ୍ରାଣୀ ।
ସ୍ୟତୀ ସାଧେବୀ ତୁ ଅବୁ ମହାସୁଳା
ହୁଅସି କଇଲାଣ ଗୋ ଜନେକ
ଦୁଇଜା । ୯୦
ଏମନ୍ତେ କଉଶୁଳା ଯେ ଅନେକ ତିଆରିଲା
କଲାଣୀ ହୋଇ ତୋତେ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲା ।
ଯାଅ ବାବୁ ତାକୁ ସେବା କରି ଥାସି
ଦୁଃଖକାଳେ ଏକା ସାଂଗେ ଦିନ ନେସି ।
ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କୋପ କରଇ
କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ
ସେ ଦୋଷ ନ ଧରିବୁ ଶୁଣିହୋ ଲଜଶଶୀ ।

ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମର ମଉଳି ଗୋଟି ଧରି
ତିନିକରି ମୃଧୁନା ଆଗ୍ରାହଣ କରି ।
ଶୁଭେଣ ଯାଅ ବାବୁ ପିତାର ସତ୍ୟ ରଖ
ବାହୁଡ଼ି ଆସି ବାବୁ ଆମର ଦୁଃଖ
ପେଖ । ୧୦୦
ଏତେବୋଲି କଉଶୁଳା ନୟନୁ ବହେ ଜଳ
ଆବର ମାତାମାନେ ଯେ ହୃଦରେ ବିକଳ ।
ମନ୍ତ୍ରୋତ୍ତର ମନେ ଯେ ବହୁତ ହରଷ
ମୋତେ ଯେ ମାଇଲା ସେ ଯାଉ
ବନବାସ ।
ସୁରଗଣେ ସୁଗେ ବିଝରନ୍ତି ଆଉ
ଆକୁଁ ତଉଦ ବରଷେ ମରିବୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର ।
ତହୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ଘେନି
କଉଶୁଳାପୁରୁ ଯାନ୍ତି ଅନକୁଳ ଜାଣି ।
ଦଶରଥ ରାଜାକୁ କରନ୍ତି ଦରଶନ
ଦେଖି ନୃପବର ବିକଳ ପଞ୍ଚୁମନ । ୧୦
ଅନ୍ଧାରୁତ ହୋଇଣ ଯେ ଚାହାନ୍ତି ରାମମୁଖ
ଏଥର ପରେ ଆଉ ନାହିଁ ତାକୁ ଦୁଃଖ ।
ଶ୍ରୀରାମର ପଛେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖି
ଆବର ଦେଖିଲା ସେ ସାତ୍ୟା ତହୁମୁଖୀ ।
ମନେ ବିଚାରିଲେ ଯେ ତିନିହେଁ
ବନ ଯିବେ
ଏତେ ଅବିଝର ପୁରେ କିମ୍ପାଇଁ
ଯେ ଥିବେ ।
ରତ୍ନନାଥ ବୋଲନ୍ତି ଯେ କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି
ଦିଅ ମୋତେ ଚପୋଧନ ଅଳଙ୍କାର ଶାଢ଼ୀ ।
ଶୁଣିଣ ଦଶରଥ ତବଦ ହୋଇଅଛି
ଭଣ୍ଡାକୁ କଏକୟା ଆଣିଲା ବସ୍ତ୍ର ବାନ୍ଧି । ୨୦
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦୁଇ ଯେ ଲକ୍ଷଣକର ଦୁଇ
ସାତ୍ୟାକୁ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲା ମହାଦେଇ ।
ଗୁଦ୍ରାକ୍ଷ କୁଣ୍ଡଳ ତୁଳସୀ କାଠମାଳ
ଦେଖିଣ କୋପେଣ ଯେ ବୋଲଇ
ମହାପାଳ ।
କିମ୍ପାଇଁ ପାମେରୀ ପାଷାଣ ତୋର ହିଆ

ଏତେ କାଳେ ଆଣି ସମ୍ପାଦିଲୁ ଏହା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯାଇ ବୋଲିଣ ବୋଲଲୁ
 ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ କିମ୍ପା ବସ୍ତ୍ର ଦେଲୁ ।
 ତପାକର ଅଳଙ୍କାର ଯେ ପୁଂବତାନ୍ଦିଆ ମାଳ
 ଏହା ତ ଦେବାର ତୋର ଯେ
 ଅଟଇ ଅବେଦାର । ୩୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଅଟଇ ତୋହର ପୁତ୍ରର ବଜରୀ
 ସାତ୍ୟା ଘେନି ଲୋଡ଼ଇ କି ଶ୍ରୀ
 ରାଜ୍ୟଶିରୀ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଲିଅଳ ଓହୋ କୁଳର ସାନ
 ରାଜା ହୋଇବାରେ ତ ଏହାର ନାହିଁ ମନ ।
 ଏ ବନ ନ ଯାଆନ୍ତୁ ନ ବୋଲଲୁ ଆଗ
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯେବେ ତୋହୋର ଅଛି ରାଗ ।
 ତପୋଧନ ଅଳଙ୍କାର ଯେବେ
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଲୁ
 ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଲୋ ଗୋ ଏହା
 କେମନ୍ତ କଲୁ ।
 ପାପ ପୁଣ୍ୟରେ ଯେ ଗ୍ୟାନ
 ତୋହୋର ନାହିଁ
 ମୋତେ ଦହିକୁ ବୋଲି ଅଛୁ ବାଟ
 ଚାହିଁ । ୪୦
 ଏ ମୋହୋର ପୁତ୍ର ତୋହୋରେ ନାଶଯିବ
 ଜନଜକୁ ମୁଖେ ମୋତେ ଅପସ୍ୟାତି
 ଉପୁଜିବ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲଇ ନୃପବର
 ଦୁହୋ ରଘୁନାଥ ନ ଯା ବନ ଘୋର ।
 ଏ ମୋହୋର ସତ୍ୟ କଲେ ତୋହୋର କିସ
 ଯାଇ
 ଯେ ଯାହାର ପାପ ପୁଣ୍ୟ ତାହାକୁ
 ଲାଗଇ । ୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲଇ ପିତାର ବଚନ ଶୁଣି
 ଏହେତ୍ସେକ କଥା କିମ୍ପା କହ ନୃପମଣି ।
 ସତ୍ୟ ଯେବେ ଆଚରଣ କଲୁସି ନରସାଇଁ
 ପିତାର ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଯେ ପୁତ୍ରକୁ ଲାଗଇ ।

ରଣ ଅଥେ କାରେଣୀ ଅଟଇ ହାଦେ ପୁତ୍ର
 ମୁହିଁ କିମ୍ପା ନ ପାଳିବି ଦୁମର ସତ୍ୟବ୍ରତ ।
 ଚଉଦ ବରଷ ମୁଁ ପଶିବି ବନ ଘୋର
 କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ମୁଁ କରିବି ଆହାର ।
 ଗିରି କନ୍ଦରେ ମୁଁ ଯେ ରହିବି ଅପ୍ରମାଦେ
 ଯେ ତୋହୋର ଚରଣ ଯୁଗଳ ପରସାଦେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଆସି ଯେ କରିବି ତୋତେ ସେବା
 ଭୋ ତାତ କୁଣ୍ଡଳେ ରାଜ୍ୟ କରୁଥିବା ।
 ଶୁଣି ଦଶରଥ ସୁମନ୍ତକୁ ରାଜ
 ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଆଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଇ । ୬୦
 ବିବିଧ ଦେବାଙ୍ଗ ବିଚିତ୍ର ପାଟଶାଢ଼ୀ
 ଘେନିଆସ ବୋଲି ବୋଇଲେ ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
 ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ଯେ ଆଣିଲା ସୁମନ୍ତ
 ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ିଲା ଅଳଙ୍କାରମାନନ୍ତ ।
 ନୃପତିର ବଚନେ ସୀତୟାକୁ ଦେଲା
 ତତ୍ତ୍ଵେଣେ ଦେବୀ ତା ଆଗରଣ କଲା ।
 ବାହେଣ ବାହୁଡ଼ି କରେଣ କଂକଣ
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ମୁଦି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ।
 ଗୁଜ୍ଜେଣ ତାଡ଼ି ଯେ ଶିକଳି ବିଦମାଳି
 କର୍ଣ୍ଣରେ କାପ ଯେ କଟିରେ ମେଖଳି । ୭୦
 କଣ୍ଠେଣ ହାର ଯେ ହୃଦରେ ପଦେକ
 ଶିରେଣ ମୋତି ମାଳି ବସଣି ବସଇ ନାକ ।
 ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ଯେ ବେଣୁଲା ଚାରିଗୋଟି
 ଚରଣେ ନୃପୁର ଶବଦ ପରକଟି ।
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ଖଞ୍ଜିଲେ ଯେ ନବରତ୍ନ ମୁଦି
 କିଜାଣି ବିଭୁଳି କିରଣ ଆହାଦି ।
 ସୁଭାବେ ତଳଲୋକ ମୋହର ସାତ୍ୟାରୁପ
 ଅଳଙ୍କାର ପରିହରଣେ ଦିଶିଲା ସ୍ଵରୂପ ।
 କେ ତାହା ପଟାନ୍ତର କରିଣ କହିବ
 ଦେବ ସୁରୀ ଅବା ସମାନ୍ୟ ହୋଇବ । ୮୦
 କୋଟିଏ ପାର୍ବତୀ ଅବା ରୂପ ପାଇ
 ସ୍ଵୟଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟଇ ସେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ।
 ଜାନେକାର ରୂପ ଦେଖିଣ ଦଶରଥ
 କପାଳେ ନେଇଣ ତାଡ଼ଇ ନିଜ ହସ୍ତ ।

ବାବୁ ବିଧାତାରେ ମୋତେ ଏହା କଲୁ
 ମୋହୋର କୁଳବଧୂକୁ ଯେ ବନବାସ
 ବିହିଲୁ ।
 ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ରାଜନ
 ମାସେକକୁ ଦୁଇଶାଢ଼ୀ କରିଣ ବିଧାନ ।
 ଚଉଦ ବରଷକୁ ଦେସି ଲେଖା କରି
 ବାୟେଣ ନଳିରେଣ ସବୁ ବସ୍ତ୍ର ଭରି । ୯୦
 ଦୁଇ ପୁତ୍ରେ ଅବା ପିନ୍ଧିବେ ବକଳ
 ବୋହୁ ମୋର କାହିଁ ପାଇବ ଦୁକୁଳ ।
 ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ଯେ ବସ୍ତ୍ର ସମର୍ପିଲା
 ଆପଣେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତାହା ଘେନିଣ ସାଇତିଲା ।
 ଲାଭ ଲୋହିତା ଯେ ଖଣି ଗୋଟି ଭାର
 ସବୁ ସଜ କଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମାର ।
 ଦୁଇ ଭାଇକର କର୍ଣ୍ଣେଣ ଗୁଦ୍ରାକ୍ଷ
 କଷା କଉପୁନୀ ପିନ୍ଧିଲେ ଦଶରଥ
 ବେନିବନ୍ଧ ।
 ଦୁଳସୀ କାଠମାଳ ଯେ ଗଳାରେଣ ହାର
 ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପ କରମାଳି ଗୋଟି ବାହୁ
 ମୂଳ । ୧୦୦
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ବିଭୁତି କପାଳେ ଚିତା ଘେନି
 ଅପୂର୍ବ ଦିଶିଲେ କି ଜାଣି ବେନି ମୁନି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଳଙ୍କାର ନାହିଁ ଅଂଗେ କିଛି
 କରେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଯେ ଧଇଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ।
 ପିତାର ଚରଣେ ଯେ ନମସ୍କାର କରି
 କଂସକନ୍ଦାକୁ ବିନୟେ କରିଣ ତିଆରି ।
 ଭୋ ନାଥ ସର୍ବଶୁଭେ ରାଜ୍ୟ ରଖିଥାଅ
 ମୋତେ ନ ଦେଖିଣ ବିମୁଖ ନ ପାଅ ।
 ଭ୍ରଥକୁ ଅଶାନ୍ତ ଅବିଷେକ କର
 ଯେସନେକେ ଶୁଭେ ଥାଇ ନୃପବର । ୧୦
 ପରଜାଏ ଦୁଃଖ ନ ପାଆନ୍ତି ଯେମନ୍ତେ
 ରାଜ୍ୟ ପାଳିବ ମାଗୋ ତେସନକ ମତେ ।
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟକୁ ମନ୍ଦ ନ ବୁଝିବ
 ସପତଣାକ ସଂଗେ କଳି ନ କରିବ ।
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଯାନ୍ତେ ପିଠି ଦେଇ

ଦଶରଥ ଜଳି ପଡ଼ିଲାକ ମହା ।
ପୁତ୍ରେ ପୁତ୍ରେ ବୋଲି ରୋଦନ ଛାଡ଼ିଲା
ଉଠ ରାଜ ଛେଦନ ଯେସନେ ପଡ଼ିଲା ।
ନେଉଟି ଶ୍ରୀରାମ ପିତାକୁ ଧଇଲେ ତୋଳି
ଅନ୍ତେପୁର ମଧ୍ୟେ ପଡ଼ିଲା ବୋବାଳି । ୨୦
ଦଶରଥ ବୋଇଲା ଯେ ରଘୁନାଥକୁ ଚାହିଁ
ତୋହୋର ସଙ୍ଗରେ ବାବୁ ଯିବକାଁ

ଗୋଡ଼ାଇ ।

ତୋତେ ସୁମରି ମୁଁ ମରିବି ନୋହିଲେ
ପ୍ରାଣ ହାରିବି ତୋହୋର ଯେଥୁ ଗଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେ ଯେ କଥା ନ

ଯୋଗାଇ

ଯେତେ ମହାରାଜା କି ଦେଖାନ୍ତର ଯାଇ ।
ରାଜ୍ୟ ସମ୍ଭାଳିଣ ଥିବୁ ମହାପତି
ଲୋକେ ଶୁଣିଲେ ଯେ ବୋଲିବେ ମନ୍ଦ
ଗତି ।

ଶ୍ରୀରାମ ନିରାଶ ବଚନ ରାଏ ଶୁଣି
ସୁମନ୍ତ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରାଏ

ବାଣୀ । ୩୦

ରଘୁନାଥର ସଙ୍ଗେ ଉଦ୍ଧାର ଚଳିଯାଉ
ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା କିଛି ଗୋଟାଏ ନଥାଉ ।
ଶ୍ରୀରାମର ସଂଗେ ନେଉ ସର୍ବ ଥାଟ
ଏକାଏ ଏଥେଁ ଆସି ରାଜା ହୋଉ ବ୍ରଥ ।
ପାତ୍ର ଅମନାତେ ସମସ୍ତେ ତୁମେ ଯାଅ
ବନ ଘୋର କନ୍ଦରେ ସମସ୍ତେ ତୁମେ ଥାଅ ।
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଯେ ବୋଇଲା କଏକୟା
ଜାଣିଲି ନୃପମଣି ସବୁ ତୋର ମାୟା ।
ଏମନ୍ତ ସତ୍ୟଟି କଲୁ ମହାପତି
ଶ୍ରୀରାମର ସଂଗେ କିମ୍ପା ଯିବେ

ଘୋଡ଼ା ହାତୀ । ୪୦

ଧନ ଉଦ୍ଧାର ଯେ ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ
ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କିମ୍ପାଏ ଯିବେଟି ବନସ୍ତ ।
ବ୍ରଥ ଆନେ ରାଜ୍ୟ କରିବ କାହା ଘେନି
ଏମନ୍ତ ସତ୍ୟଟି କଲୁହୋ ରାଜନି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଏକା ଯେ ପଣିବ ବନଘୋର
ବକଳ ପରିହରଣ ଫଳମୂଳ ଆହାର ।
ଚଉଦ ବରଷ ସେ ନ ମାଡ଼ିବ ଦେଶ
ଅରନ୍ୟ ଭିତରେ ଯେ କରିଥିବ ବାସ ।
ଶୁଣିଣ ନୃପବର ହୋଇଲାକ ତୁନି
ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଲେ ଯେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର

ଘେନି । ୫୦

ନବରୁ ବାହାର ଯେ ହୋଇଲେ ତିନିଜଣ
ସୁମନ୍ତ ରଥ ଆଣି କଲା ତତକ୍ଷଣ ।
ରହୁବରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ବସି
ସିଂହାସନ ଯାନ ବାହର ହୋଇଆସି ।
ଦେଖିଣ ନଗ୍ନଲୋକେ କରନ୍ତି ବିରୁର
ତପସନୀ ରୂପତ ଦିଶଇ ଏହାକର ।
ରାଜ୍ୟେ ଅବିଷେକ ନୋହିଲେ ରଘୁପତି
କେବଣ ବିପୁରୀତ ଉପୁଜିଲା ଏଥୁ ।
ଏମନ୍ତେ ଅନ୍ତେପୁରେ ଯେ ପଡ଼ିଲା ବୋବାଳି
ଆକୁଳ ଶବଦେ ଯେ ସାହେର

ଉଛୁଳି । ୬୦

ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଯେ ରୋବନ୍ତି ଦଶରଥ
କଉଣୁଲା ଦେଇ ସହିତେ ସମସ୍ତ ।
ପାତ୍ର ଅମନାତେ ଯେ ମନ୍ତ୍ରିଗଣମାନ
ଲୋଚନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳଇ ଘନ ଘନ ।
ଦେଖଣାହାରି ଲୋକ କରନ୍ତି ହାହାକାର
ରାଜା ହୋଇବା ଛାଡ଼ି ତ ବନକୁ ବାହାର ।
କେ ବୋଲଇ ଏଥୁ କଏକୟା ସତ୍ୟ
କରାଇଲା
ବ୍ରଥ ରାଜା ହୋଇବ ଏ ବର ମାଗିଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯିବ ଚଉଦ ବରଷ
ରାଜା ହୋଇ ସତ୍ୟ ପାଳିଲା ପ୍ରିରୀ

ବନ୍ଧ୍ୟ । ୭୦

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସେ ଶୁଣିଣା ଅପରୁବ
ରଥରେ ବିଜେ କରିଅଛନ୍ତି ରାଘେବ ।
ଜାନେକା ମୁଖ ଯେ ପୋତି ବସିଅଛି
ଶ୍ରୀରାମର ବାମପାଶେ ସୁମୈତ୍ରୀର ବନ୍ଧି ।

ସୁମନ୍ତ ରଥ ଯେ ବାହଇ ଧାର ଧାର
ନଗ୍ନ ନରନାରୀ ଯେ ଦେଖନ୍ତି ରଘୁବୀର ।
ହାହା ରାମ ବୋଲି ଗୋଡ଼ାଇ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି
ଶ୍ରୀରାମର ବନଯାନ୍ତେ ବିଛୋଇ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ।
ରଥର ଚଉକଟି ବେଢ଼ିଣ ସକଳ
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ ଚାହିଁ ହୋଅନ୍ତି

ବିକଳ । ୮୦

ବାବୁ ରଘୁନାଥ ମଧୁର ମୂରତି
କଣୟ ମର୍ଜିତ ଶ୍ୟାମାର ଦିବ୍ୟଜ୍ୟୋତି ।
ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ନୃପତି ପଣକୁ ଭାର୍ଜନ
ତୋତେ କିମ୍ପା ବିଧାତା ପେଷିଲା ଏବେ

ବନ ।

ଏହେର୍ଷେ ଅବିରୁର କଲା କିମ୍ପା ବିହି
ଏହା ସେ ତୋହୋର କପାଳେ ଅଛି ଲିହି ।
ବାଳ ବୃଷ ଯୁବା ପୁରୁଷ ଯୁବତୀ
ଶ୍ରୀରାମର ରଥ ବେଢ଼ିଣ ରୋଦନ୍ତି ।
ହାହାକାର ଧ୍ବନି ଗଗନେ ପୂରଇ
ରାମ ବନ ଯାନ୍ତେ ସବୁରି ଦେହ

ସଲଇ । ୯୦

ମଂଚକି ପାତାଳେ ପଶିଲାକ ଯାଇ
ପାତାଳ ମଂଚକୁ କି ଅଇଲା ପଲାଇ ।
ପୃଷ୍ଠି ସରିଲାକି ପ୍ରଳୟ କାଳ ହୋଇ
ସପତ ସମୋଦ୍ରୁକି ଘୋଟିଲାକ ମହା ।
ଶୂନ୍ୟ ଭେଦିଣ ଯେ ନବହଇ ପବନ
ବିକଳ ହୋଇଣ ଯେ ଭାଳନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
ରାଜାକୁ ନିନ୍ଦା ଯେ କରନ୍ତି ନରନାରୀ
କିମ୍ପାଇଁ ସତ୍ୟ ନ ଛାଡ଼ିଲା ଦୟାଧାରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପରା ପୁତ୍ରକୁ ବନକୁ ପେଷଇ
ଏବେ ସେ କିମ୍ପା ବନକୁ ଗୋଡ଼ାଇଁ

ଆସଇ । ୧୦୦

ଧ୍ବକ ହେଉ କିନା କଏକୟା ରାଣୀ
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ସିନା ହୋଇବେ ରାଜ୍ୟରେ
କରଣୀ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନବାସ ବିହିଲାକ ଦୁଃଖ

ଏକା ହୋଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ

ପାଇବାକ ସୁଖ ।

ରାଜା ନ ବୁଝିଲା ସ୍ତ୍ରୀ ବଞ୍ଚି ହୋଇ
ମନ୍ତ୍ରାଗଣକର କି ଗ୍ୟାନ ଗୋଚର ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟରୁ କରିଣ ବାହାର
ଅମନାତ୍ୟଗଣେ ଅବା ହୋଇବେ କାହାର ।
ପୋତୁ ଏ ପୁର ଯେ ନ ଥିବା ଘର କରି
ଏଡ଼େ ଅବିରରେ କି ଦିନ ନେଇ

ପାରି । ୧୦

ଲୋକକର ବିକଳ ଯେ ଶୁଣି ରଘୁନାଥ
ଆପଣେ ସମାର୍ଜନା କରନ୍ତି ନିଜ ହାଥ ।
ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ତୁମେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନରନାରୀ
ଏ ରାଜ୍ୟେ ଭ୍ରାତା ଯେ ହୋଇବ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ସେ ରାଜ୍ୟ ପାଳିବାର ଜାଣଇ ବିଧାନ
ସେବା କରୁଥାଅ ତାହାର ସନ୍ନିଧାନ ।
ପୁଣି ବିକଳ ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ
ମୁହିଁ ପିତାର ଯେ ନ ଛାଡ଼ଇ ସତ୍ୟ ।
ଚଉଦ ବରଷ ବନେ ଥାଇ ଆସିବି ନିଅତ
ତେବେ ସେ ଗଣି ହୋଇବ ପିତା

ସତ୍ୟ । ୨୦

କିମ୍ବା ଦୁଃଖ ପାଇଁ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଆସ
ତୁମେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଅ ନିଜ ଦେଶ ।
ଏହା ଶୁଣି କାନ୍ଦି ବୋଲନ୍ତି ନରନାରୀ
ତୁମ ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କି ଚିତା ନାହିଁ ନା ଆସରି ।
ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖ ସହି ପାରିବ ପୁରୁଷ
ସାତ୍ୟା କେମନ୍ତେ ଯେ କରିବ ବନବାସ ।
ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟ ଯେ ଯେହାର ମୁଖ
ଚିରି କନ୍ଦର ବୁଲି ପାଇବ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରସାଣିଲା ପ୍ରାୟକ ଦେହ ଝରି
ଯଉବନ ଭାରେ ମଝା ପଡ଼ଇ ନ

ପୁଣି ତଳି । ୩୦

ଗୁଣେ ଗୁଣନିଧି ଅଟୁରେ ସୁହେରୀ
ଗଢ଼ିଲା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଅତି ଯତନ କରି ।
ଏଡ଼େ ପଦାର୍ଥକୁ ବିଧାତା ଏହା କିମ୍ବା କଲା

ଅତି ସ୍ୱେହଭରେ ଜନେକ ମୁନି ଦେଲା ।
ଲୋକକର ଏସନ ଆକୁଳ ମନ ଘେନି
ବାହୁଡ଼ ବାହୁଡ଼ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁମଣି ।
ଏହା ବୋଲି ଲୋକେ ବେଢ଼ିଲେ ପୁଣି ରଥ
ମୁଖ ଚାହିଁ ବିକଳ ଯେ କାନ୍ଦନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
ବାଜପୋଇ ଯଜ୍ଞ କଲାର ବିପ୍ରମାନେ
ଶ୍ରୀରାମର ଗତିପଥେ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି
ବିମାନେ । ୪୦

ଦଶରଥ ରାଜା ଥୋକାଏ ଦୂର ଗଲା
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ତାହକୁ ବାହୁଡ଼ାଇ ନେଲା ।
କଉଶୁଲା କଏକୟା ମୂଳେ ଯେତେ ରାଣୀ
ଗୋଡ଼ାଇ ଆସିଥିଲେ ଯେତେକ ତରୁଣୀ ।
ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ତାହକୁ ଘେନିଗଲେ
ପ୍ରବୋଧନା କରି ଅତପୁରେ ନେଲେ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ନ ଭୁଞ୍ଜିଲା ଅନ୍ନ
ରତ୍ନ ପଲ୍ୟକେ ସେ ନ କଲା ଶୋୟନ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ରାମ ବାହାର ହୋଇଗଲେ
ତମସା ନଦୀକୁଳେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ । ୫୦

ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଙ୍ଗ
ରଘୁନାଥ ବୋଲନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁ ।
ରବି ଅସ୍ତ ହୋଇ ବୁଡ଼ିଲାକ ବେଳ
ଭୋକେ କାନ୍ଦିବେନି ତୁମର ଦୁଲାଳ ।
ରାତ୍ର କାଳେ କେର୍ତ୍ତେ ବାଟ ଚାଲିଯିବ
ଝାଡ଼ ବାଡ଼ ଦେଖିଲେ ଶଙ୍କା ଯେ କରିବ ।
ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ଆଉ ଯିବୁ କିସ ପାଇଁ
ତୋହୋର ସଂଗେ ସଂଗେ ଯିବୁ ଯେ
ଗୋଡ଼ାଇଁ ।

ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଘରେ ଦେଖିବୁଟି କିସ
ତୁ ଯେବେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନ ଯିବୁ
ରଘୁଶିଷ୍ୟ । ୬୦

ତୋହେର ରଥ ଆଗ କରିଣ ପଛେ ଯିବୁ
ତୋହୋର ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଥିବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲି ଯହୁଁ ନ କଲେ ନରନାରୀ
ଲକ୍ଷଣକୁ ରଘୁନାଥ ବୋଲନ୍ତି ଖର କରି ।

ଦୁହୋ ସଉମିତ୍ରୀ ତିରଣ କାଟି ଆଣ
ନିଦ୍ରା ମାତୁଅଛି ଶୋଇବା ଲକ୍ଷଣ ।
ଆଗ୍ୟା ପାଇଣ ଯେ ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ
ତିରଣ ଛେଦନ ଯେ କଳାକ ଦୁରିତ ।
ଆପଣେ ବହିଆଣି ଶେଢ଼ାଇଲା ଶେଯ
ତହିଁ ବିଜୟେ ଯେ କଲେ ରଘୁରାଜ । ୭୦
ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ଦେଖିଣ କାନ୍ଦନ୍ତି
ଭୋ ରାମ ତୋତେ ବିହିକଲା ଏହେର୍ତ୍ତେକ
ଗତି ।

ରାଜା କୁମର ହୋଇ ଏ ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ
କୁଣ ଗୁଡ଼ାଏ ଏଥେଁ ପାଡ଼ିଣ ଶୋଇଲୁ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାଏ କଇଶୁଲା କରଇ ରୋଦନ
ବାବୁ ମୋର ଶ୍ରୀରାମ ହୃଦର ନୟନ ।
ହଂସୁଲି ତୁଲିରେ ତୋତେ ନିଦ ନମାଡ଼ଇ
ଆଜ ରଜନୀ ବଳା ଶୋଇବୁରେ କାହିଁ ।
ଆକାଶ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ହୋଇବାକ ତୋତେ
ଏହା ସୁମରିବାକୁ କଲୁସି ବାବୁ
ମୋତେ । ୮୦

ସୁପକ୍ ଆହାରେ ଯେ ନୋହୁଡ଼ୁ ତ୍ରିପୁତି
କିସ ଖାଇ ପିଣ୍ଡ କରିବୁ ଧରତି ।
ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଯେ ଘେନୁ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ
ଅଂଗେ ଏବେ କିସ କରିବୁ ଲେପନ ।
ଏଥେଁ ଯେ ବେଢ଼ିଣ ପଡ଼ଇ ପାଟ ଟେରା
ଚଉକତି କାମେନୀ ଜଗନ୍ତି ପହରା ।
ତହିଁ ବନଜାବ ଜଗିବେ ପାହାରୀ
ଦଶଦିଗ ପୁତ୍ରରେ କଲୁ ମଶହେରୀ ।
ହୁଲା ଦିହୁଡ଼ି ତୋତେ ହୋଇବେ ଚନ୍ଦ୍ରତାରା
ସାମଥାନ କରିବୁ ତୁ ବାଚର ଇଟା
ପୋଡ଼ା । ୯୦

କର୍ପୂର ତାମ୍ବୁଳ ଛାଡ଼ି ହରିଡ଼ା ଖାଇବୁ
ବନ୍ଧୁ ସୋଦର ତ ଲୋଡ଼ିଲେ ନ ପାଇବୁ ।
ଲକ୍ଷଣ ସାତୟାହୁଁ ନ ଥିବେ ଆନ କେହି
କେମନ୍ତେଶ ଦୁଃଖ ସହିବ ବଳଦେହୀ ।
ରାଜାର ଝିଅ ସେ ରାଜାର କୁଳବଧୂ

ରାଜାର ମହାଦେବ ସକଳ ଗୁଣେ ସାଧୁ ।
ତାହାକୁ ଦୁଃଖ ଯେ ଦେଲା କ'ଣକର
ଏତେ ବୋଲି କଉଶୁଳା ଉଠିଲା ବୋବାଇ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁମନ୍ତ ଯେ କାନ୍ଦଇ ପୁଣି ପୁଣି
ଧନ୍ୟ ସଉମିତ୍ରାରେ ବୀରକର ମଣି । ୧୦୦
ଦୁଃଖର କାଳେ ଭାଇକି ସାଖା ହୋଇ ଗଲୁ
ସୋଦର ଗୁଣ ବାବୁରେ ତୁହି ସିନା କଲୁ ।
କଉଶୁଳା ରୋଦନ୍ତେ ସୁମେତ୍ରା ଶୋକ କଲା
ଅନ୍ତେସ୍ବର ପୁରେ ଯେ ବୋବାଲି ପଡ଼ିଲା ।
ତାହାଙ୍କର ସଂଗରେ ରୋଦଇ କୟକୟା
ହୃଦରେ ପାପ ତାର ବାହାରେ ଶୋକଦୟା ।
ଲୋକାଚାରକୁ ସେ କରଇ ରୋଦନ
ଅନ୍ନ ନଦୁଃଖି ରାଜା ଯେ କଳାକ ଶୟନ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତମସା ନଦୀ ତୀରେ
ତିରଣ ପାଡ଼ିଣ ଶୁଦିଲେ ରଘୁବାରେ । ୧୦
ଥୋକାଏକ ବେଳ ଉଠିଲେ କ୍ଷୁଧା ପାଇ
ତିନି ଜଣେ ଜଳ ଆହାର କଲେ ଯାଇ ।
ବାହୁଡ଼ି ଆସିଣ ଯେ ଶୁଦିଲେ ଶ୍ରେୟପାଡ଼ି
ଲୋକେ ନିଦ ଗଲେ ବନ ଘୋର ମାଡ଼ି ।
ଅରନ୍ୟର ଜୀବଜନ୍ତୁ କରନ୍ତି ଶବଦ
ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ତବଦ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ପଚାରନ୍ତି ଶୁଣରେ ପ୍ରାଣନାହା
ଶବଦ ଯେ ଶୁଭଇ କିଏ ବୋଲି ଏହା ।
ରାଘବେ ବୋଲନ୍ତି ସଖା ଏହା ତୁ ନଜାଣୁ
ବନସ୍ଥ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକ ପ୍ରାଏ
ମଣୁ । ୧୦
ବନ ଗହନରେ ପର୍ବତ ପାହାଡ଼
ଅରଣ୍ୟ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ଶବଦ ଅପାର ।
ଏହାଉଁ ଏଣିକି ଗୋ ଶୁଣିମୁଁ ଏମାନ
ସିଂହଙ୍କର ରଡ଼ି ଯେ ହାତାକର ଗର୍ଜନ ।
ଆମର ବୋଲେ ଗୋ ନ ରହିଲୁ ସଖା
ତୋହେରେଣ ମୁହିଁ ଯେ ହୋଇବି ବଡ଼
ଦୁଃଖୀ ।
ପଥର କଣ୍ଟା ବାଟରେ ଯେ ନ ପାରିବୁ ଯାଇ

ବ୍ୟାଘ୍ର ଗାଲୁକ ଯେ ଦେଖିବୁ ବଇଦେହୀ ।
ଦେଶ ନମାଡ଼ିବୁ ହୋଇବୁ ପରଆତ୍ମା
ବୋଲ ନକଲୁ ଯେ ଜନେକର
ଜେମା । ୩୦
ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ବିଦୁଃସମୁଖ ହୋଇ
ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ସେ ଉଠିଲେ ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାକି ଯେ ହକାରିଲେ କଟି
ବୋଇଲେ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଯେ ହୋଇଲାଣି
ରାତି ।
ଲୋକେ ନ ଜାଣନ୍ତୁ ଯିବା ତୁନି ହୋଇ
ନୋହିଲେଣ ସଭିଏଁ ଥିବେଟି ଗୋଡ଼ାଙ୍ଗ ।
ସୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଯେ ତୋହୋର ବିଚାର
ସେ କଥା ମୋତେ ଯେ ଯୋଗାଇ
ରଘୁବୀର ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ତୁ ଆଣ ରଥ ସାଜି
ତତକ୍ଷଣେ ସୁମନ୍ତ ଯେ ସାଜିଲା
ଚାରିବାଜି । ୪୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତା ତିନି ଜଣ
ରଥେ ବସିଲେ ଯେ ମଉନ ହୋଇଣ ।
ନଦୀ ପାର ହୋଇ ଓଥାକାଏ ଦୂର ଗଲେ
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକକୁ ରଥ ବାହୁଡ଼ାଇ
ବାହିଲେ ।
ନିଦେ ଅଚେତନ ହୋଇଛନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ
ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଭୋଗ ଯାଇ ଯେ ଅଛଇ
ରଜନୀ ।
ତମସା ନଦୀରେ ପଶିଲା ଆସି ରଥ
ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ସେ ବୋଲଇ ରଘୁନାଥ ।
ବୋଲନ୍ତି ପାଣିର ଭିତରେ ବାହା ଯାନ
ଆନ ମାର୍ଗେ ଆମେ ଯିବା ହୋ
ବହନ । ୫୦
ଜାଣିଲେ ଲୋକ ଯେ ଗୋଡ଼ାଙ୍ଗ ଆସିବେ
ଘର ଦ୍ବାର ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ବିପୁଲେ ପଶିବେ ।
ଶ୍ରୀରାମର ବଚନେ ଯେ ସୁମନ୍ତ ମହାପାତ୍ର
ପାଣିର ଭିତରେ ଯେ ବାହିଲାକ ରଥ ।

ଥୋକାଏ ଦୂର ଯେ ନଦୀରେ ପଶିଗଲେ
ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ କୁଳରେ ଉଠିଲେ ।
ମାର୍ଗ ବଞ୍ଚାଇଣ ଯେ ଗଲେ ପଥ ବାହି
ସମସ୍ତ ଲୋକଥିଲେ ଯେ ତମସା
କୃଳେ ରହି ।
ରଜନୀର ଶେଷେ ଯେ ନିଦ୍ରାଭାଗ ହୋନ୍ତି
ଶ୍ରୀରାମ ଥିବାର ଯେ ଠାବରେ
ଦେଖନ୍ତି । ୬୦
ବେଢ଼ିଣ ଦେଖନ୍ତି ଯେ ରଥ ତହିଁ ନାହିଁ
ସଞ୍ଚାମାନ ଆଛି ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାଇ ।
ଲୋକେ ବିଚାରନ୍ତି ବାହୁଡ଼ି ରାମ ଗଲା
ମଣାଇ ତାହାକୁ ସମୁନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରା ନେଲା ।
ଏତେ ବୋଲି ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ସର୍ବଜନ
ବାହୁଡ଼ି ରାଜ୍ୟକୁ ଯେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
ନଗ୍ରେ ପଶୁ ପଶୁ ଯେ ଦେଖନ୍ତି ଯାହକୁ
ଶ୍ରୀରାମର ବାରତା ଯେ ପୁଛନ୍ତି ତାହାକୁ ।
ପିତାର ଆଗାଧ୍ୟାଏ ଯେ ଅଛଇ ରଘୁନାଥ
ମୁରୁଛି ନ ପାରି ଅବା ନେଲା ଦଶରଥ । ୭୦
ଲୋକ ପଠିଆଇ ଆଣିଲେ ବାହୁଡ଼ାଇ
ଆମନ୍ତ ନ କହି ଯେ ଅଛଇ ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
କି କି କଲେ ଆସି ଭେଟିଲାକି ତୁମ୍ଭେ
କେବଣ ଠାବେ ଯାଇ ଭେଟିବର
ଆମେ ।
ଯାହାକୁ ପୁଛନ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ବାଇ
ନବର ବୋବାଲି ତ ଆଜିହିଁ ଯାଇ ନାହିଁ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ତ ନରୁଖିଲା ଅନ୍ନ
ପାତ୍ର ଅମାନାତ୍ୟଙ୍କର ବିକଳିତ ମନ ।
ମୁହିଁ ପରବାସ ଯାଇଥିଲି କାଳି
ଆସି ଶୁଣିଲି ତ ନପାରଇ ଚାଲି । ୮୦
ଭଜାଗର ହୋଇ ମୁଁ ପୁହାଇଲି ରାତି
ଏବେ ଯାଉଅଛି ଦେଖି ବୀର ରଘୁପତି ।
ତୁମ୍ଭେ ଏବେ କାହିଁକି ବାହୁଡ଼ି ଆସୁଅଛ
କାହିଁ ଛାଡ଼ି ଅଛଇ ଦଶରଥ ବନ୍ଧ ।
ଧିକ ଜୀବନ ଯେ ଧିକ ତୁମ୍ଭ ବୁଦ୍ଧି

ପାଦେ ପେଲାଭଲ ପ୍ରାପତ ସୁଧାନିଧୁ ।
 କିସ କରିବ ଏବେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଆସି
 ଏଥୁ ଭଲ ହୋଇ ଅଗ୍ନିରେ ଯେବେ ଝାସି ।
 ଦୁମର ଫଳେ ମୁଁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ନପାଇଲି
 ଅମୃତ ପକାଇ ମୁଁ ବିଷହିଁ ଖାଇଲି । ୧୦
 ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଧରଣୀରେ ପଡ଼ି
 ଉଠ ସ୍ବରେ କାନ୍ଦି ଶିରେ କର ତାଡ଼ି ।
 ତାହା ଦେଖି ଲୋକଙ୍କର ଉଡ଼ିଲା ସାହସ
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଆମନ୍ତ୍ର କଲେ
 ଅବିଶ୍ବାସ ।
 ଛଇଲ ପଣ କରି ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଗଲେ
 ଆମ୍ଭେ ବୋଇଲୁ ଅବା ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ
 ବାହୁଡ଼ିଲେ ।
 ରଥର ଗୁଡ଼ିମାନ ଏଣିକି ଅଛି ପଡ଼ି
 ତେଣୁ ସେ ଅଇଲୁ ହୋ ସଞ୍ଚାମାନ ଲୋଡ଼ି ।
 ନଦୀ ପରିଯତେ ଦେଖିଲୁ ରଥ ପାଦ ଗତି
 ପାଣିରେ ଯାନ ବାହିଗଲେ ଆନ
 କତି । ୧୦୦
 ନିର୍ମୋହ ହୋଇଣ ଯେ ଛାଡ଼ିଲେକ ଦୟା
 କାହାକୁ କହିବୁ ଯେ କର୍ମରେ ଅଛି ଯାହା ।
 ଏତେ ବୋଲି ଲୋକେ ରୋଦନ୍ତି ଉଚ୍ଛ୍ବସରେ
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ବାଉନନ୍ତି ବିବିଧ ପରକାରେ ।
 ସୀତା ନାମ ଧରି କାନ୍ଦନ୍ତି କେବଣ ଜନ
 କେହୁ ସୁମରନ୍ତି ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ।
 କେ ବୋଲଇ ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏହା କଲା
 ଏକା କରି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଅରଣ୍ୟକୁ ନେଲା ।
 ଗୁଣ ସୁମରି ଯେ ବିକଳ ନରନାରୀ
 ଶୋକଜଳ ତାହାକର ଯେ ନୋହଇଁ
 ନିବାର । ୧୦
 ସମୋଦ୍ର ଲଂଘିବାକି ଆକାଶେଣ ଯାଇ
 ଜଣକର ଶ୍ବରରେ ଯେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଗୁଣ ନାହିଁ ।
 ଭଞ୍ଜନ୍ ବୋବାଳି ଯେ ଶୁଭଇ ଗହଳ
 ସପ୍ତ ଦୀପ କି ଘୋଡ଼ିଲା ମହାଜଳ ।
 କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲୋକେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାନ୍ତି

ଦୁଇ ନଗ୍ର ଦେଖି ଯେ ଅଧିକ ରୋଦନ୍ତି ।
 ନଗ୍ର ଲୋକଙ୍କର ଯେ ଆକୁଳ ଧ୍ବନି ଶୁଣି
 ଅତେସ୍ବରେ ରୋଦନ୍ତି ଦଶରଥ ସର୍ବରାଣୀ ।
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ସକଳ ବନ୍ଧୁଗଣ
 ରାମ ନାମ ସୁମରି ସେ କରନ୍ତି
 ରୋଦନ । ୨୦
 ବୋବାଳିର ଘାଏ ଯେ ପୁରୁଲା ଆକାଶ
 କୁରୁମ ଉଛୁଳିଲା କି ପୁରୁଲା ଦଶଦିଶ ।
 ବାଳଦୃଷ୍ଟା ଯୁବା ଯେ ସକଳ ନରନାରୀ
 ଚଳିତ ଶକତି ଯେ ନାହିଁଟି କାହାରି ।
 ପାଣି ଶୁଖିଲେ ଯେର୍ଥେ ଲୁଲୁଇ ପଦ୍ମବନ
 ଶ୍ରୀରାମ ବିହୁନେ ତେର୍ଥେ ଅଯୋଧ୍ୟା
 ସର୍ବଜନ ।
 ଚିନ୍ତାରେ ଗୁରୁତର ଭାଲୁଆନ୍ତି ବସି
 ଯହିଁ ତହିଁ ରାମକୁ ଘୋଷନ୍ତି ଅହନିଶି ।
 ଏକକୁ ଆରେକ ଯେ ପୁଛଇ ବାରତା
 କେ ବୋଲଇ କିସ କରିବରେ ସୀତା । ୩୦
 କେ ବୋଲଇ ଲକ୍ଷଣ ସୋଦର ଗୁଣ କଲା
 ଦୃଷ୍ଟି କାଳେ ଭାଜର ସଂଗେ ଗୋଡ଼ାଇଲା ।
 କେ ବୋଲଇ ସୁମନ୍ତ ସଂଗେ ଅବା ଯିବ
 କେ ବୋଲଇ ବ୍ୟତରେ ଛାଡ଼ିଣ ଆସିବ ।
 କୋ ବୋଲଇ ରାଣୀ କରାଇଅଛି ସତ୍ୟ
 ଏକା ହୋଇ ଅରନ୍ୟେ ପଶିବେ ରଘୁନାଥ ।
 ସୀତା ଲକ୍ଷଣ ଯେ ସେନେହ ଭରେ ଗଲେ
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଲୋକେ ଅନେକ
 ଶୋକ କଲେ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୁଣିମା କାହାଣୀ
 ଥୋକାଏ ଦୂରେ ଯେ ପାହିଲା ରଜନୀ । ୪୦
 ଗୋମତୀ ନଦୀରେ ଯେ ହୋଇଲେ ରଘୁପତି
 ରଥରୁ ଓଲ୍ଲ୍ୟାଜଣ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରନ୍ତି ।
 ଜଳପାନ ତହିଁ ଯେ ଅଶ୍ବ ଚାରି କଲେ
 ରଥ ଚଢ଼ିଣ ତୁରିତେଣ ଗଲେ ।
 ଯାଜଣ ମିଳିଲେ ସରସ୍ବତୀର ସନିଧ୍ୟାନ
 ତାହା ପାରି ହୋଇଯେ ପଶିଲେ
 ଘୋରବନ ।

ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ସେଦିନ
 ସିଙ୍ଗବେଣୀପୁର ତହିଁର ସନିଧ୍ୟାନ ।
 ସେ ଠାବକୁ ସେ ଯେ ଅଟଇ ନିକଟ
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ତହିଁରେ ଗରିଷ୍ଠ । ୫୦
 ସେ ବ୍ୟାଧ ଅଟଇ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ମଇତ୍ର
 ଆସିଣ ମିଳିଲା ପାଇଣ ବାରତ ।
 ସଙ୍ଗରେ ବଳ ତାର ଅଛଇ ଅପାର
 ବିପରୀତ ବେଶ ଯେ ଅଟଇ ଭୟାଙ୍କର ।
 କାନରେ ତଡ଼କା ଯେ ବନ୍ଦିଆ ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି
 ଲଲାଟରେ ଗୁଞ୍ଜରା ମାଳମାନ ଖଞ୍ଜି ।
 କେ ଖୋଷା ଖୋଷିଣ ବାକେ କୁଡ଼ା ପାଡ଼ି
 କାହାର ବେଶା ଯେ ଅଛଇ ମୁଣ୍ଡେ ବେଡ଼ି ।
 ପିଠି କିଟିକି କା'ର ଓହଳି ଅଛି କଟ
 ମନ୍ଦାର ଫୁଲେକେ ଶୋହେ କାର
 ବୁଟ । ୬୦
 କେ କାଣି କଉଡ଼ି ଯେ ମାଳ ମାଳ କରି
 ଶରଧା କରିକେ କଣ୍ଠେ ଅଛଇ ଭରି ।
 କାହାର ବାହେ ଯେ ଫସର ରଙ୍ଗ ସୁତା
 ଅଜଗର ସର୍ପ ଚର୍ମ କାହାର ପଇତା ।
 ନାକମାନଙ୍କରେ ପିତଳ ମୁଦି ଲାଜ
 ଲୁହାର ହାର ଶିକୁଳି କାହାର
 ଭୁଜେ ଶୋହି ।
 କାହାର ଶିରରେ ଟୋପରର କଷ୍ଟ
 ଭାଲୁକ ଚର୍ମେକେ ମଣ୍ଡିଅଛି ଅଷ୍ଟ ।
 କାହାର କଣ୍ଠରେ ଘଣ୍ଟି ଧୁନି କରି
 କାହାର ଅଷ୍ଟାରେ ଯେ ବାଜଇ
 ଘାୟୁରି । ୭୦
 ଖାଙ୍କର କେଶ କାହାର ଡିମା ଡିମା ଆଖି
 ଭଲ ଭଲ ଲୋକେ ଡରିବେ ତାହା ଦେଖି ।
 ଏକର ନିଶ ଆରେକ ଦେହରେ ଲାଗଇ
 ପିଙ୍ଗଳ ଦାଡ଼ି ଯେ ଦେଖିଲେ ମନ ଭାଗଇ ।
 ନାକ ପୁଡ଼ାଉ ବାହାର ଯେବଣ ବାଳ
 ତହିଁ ଗୁଡ଼ି ଅଛି ଗୁଞ୍ଜ ମୁଣ୍ଡମାଳ ।
 ଦେହର ରୋମ ଦେଖିଲେ ଭାଏ କରି

କାହାର ଭାଷା କହିଲେ ବୁଝିବ ନୁଆରି । କୟେରା ବାଳ କେ କଟା କରିଅଛି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିକେ ପୋଡ଼ା ମାଂସ	ଶୁଣିଣ ମହାବ୍ୟଥା ପାଇଲା ଶବର କରଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର । ୧୦	ଏକା ଠାବେ ନ ରହିବ ଜନନୀ ବୋଇଲା । ସେ ସତ୍ୟବ୍ରତ ପାଳିଲେ ସେ ମୋହୋର ବଡ଼ପଣ
ଭକ୍ଷି । ୮୦ ବିଭୂତି ଭୂଷଣ କାହାର ଶୁଭାର ଗବ ତେଲେ ତାହାର କେଶ ଜର ଜର । କାହାର କପାଳେ ଶୋହଇ ଇଚ୍ଛାଗୁଣ୍ଡି ରଂଗ ମାଟି ଘେନିକେ ହୋଇଅଛି ମଣ୍ଡି । ଲଟି ଗୁଡ଼ିଆଇ ଅଛି କାହାର କାଏ ହାଥା ଇଚ୍ଛା ତାଳ ଘେନିଣ ଥୋକାଏ । ଧାମଣା ଧନୁଶର କାହାର କୋଦଣ୍ଡ ଗୋରୁଚର୍ମ ଗୁଣ ନାହାଲବେଳି କାଣ୍ଡ । କେ କରେ କୋଠାର କେ କରେ ବାଡ଼ିଧରି ଶୁଅର ଦେଖିଣ କେ ହାକି ଗଲେ	ପିତା ଯେବେ ତୋତେ ଛାଡ଼ିଲା ଓପ୍ରୋଧ ଶ୍ରୀରା ବୋଲକୁ ସେ ଗଲା ପ୍ରତିବୋଧ । ତୋହୋର ପରା ସୁତକୁ ଯେ ବନ ପେଷଇ ଯେ ମୋହୋର ମନକୁ ହାଦେଯେବଣ କଥା ଦିଶଇ । ତୋହୋ ଆଗେ ମୁଜଂ କହଇ ରଘୁନାଥ ଦେସି ଆଗ୍ୟାଂ ମୁହିଁ ଛେଦିବି ତା'ର ମାଥ । କକୟାର ଶିର ଯେ ପକାଇବି ହାଣି ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମାନତ୍ୟକୁ କରିବି ଏକ ଖଣି । ସର୍ବେହେଁ ହୋଇ କାଲି ବାହୁଡ଼ି ଆମ୍ଭେ ଯିବା	ଭୋ ମୈତ୍ର ମୋତେ ତୁ ନକର କଷଣ । ଅନ୍ନ ଆହାରେ ଯେ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ଚଉଦ ବରଷ ଥିବି କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ । ୪୦ ଏବେ ତୁ ଘୋଡ଼ାକୁ ବେଗେ ଘାସ ଆଣ ଶୁଣିଣ ଶବର ଯେ ଗଲେ ତତକ୍ଷଣ । ଯହୁଁ ସେ ବ୍ୟାଧ ଗଲାକ ନିଜପୁର ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ । ସୀତୟା ସହିତେ ମିଳି ତିନିଜଣ ବୁଲିଣ ଠାବେ ଖୋଜିଲେ ରଘୁରାଣ । ପୁଙ୍ଗବୀଥୀ ବୃକ୍ଷ ତଳେଣ ହୋଅନ୍ତି ଏ ଠାବରେ ରହିବା ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି । ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ କୋମଳ ତିରଣ ଯେ ପାଡ଼ିଲା ତହିଁ ଆଣି । ୫୦
ମାରି । ୯୦ କାହାର ହାଥରେ ଅଛି ବାଆଁଶର ନଳି କେ କୁକୁରକୁ ଶିକଳି ଲଗାଇଣ ଧରି । ଅଷ୍ଟରୁ ମୋରଡ଼ି କେ କାଢ଼ି ଚଉକଡ଼ି ଚିଆର କାଣ୍ଡ କେ ସଲଖି ଦେଖନ୍ତି । କିଳିକିଳା ଚଢ଼ି କରନ୍ତି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଚିରା ମାରିଣକେ ସଂସରନ୍ତି ଧାଉଁ ଧାଉଁ । ଦଶଲକ୍ଷ ପାଦାନ୍ତି ଯେ ଘେନିଣ ଗୁହବୀର ଦ୍ରବନ କଲା ଆସି ଶ୍ରୀରାମ ପୟର । କରଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ଯେ ପଚାରଇ ପୁଣି କେବଣ କାରଣେ ଦେବ ଅଇଲ	ଶତ୍ରୁ ସଂହାରିଣ ରାଜ୍ୟ କରୁଥିବା । ୨୦ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ମୋର ପ୍ରାଣ ଧର୍ମ ଶାହାସ୍ତ୍ର ମହିମା ତୁମ୍ଭେ ଯେ ନଜାଣ । ପିତା ଯେ ପରମ ଗୁରୁ ପିଣ୍ଡର ଅଧିକାରୀ ଯେହେତ୍ବେକ ବାଣୀ ମଇତ୍ର ମୁଖରେ ନ ଉଚାରି । ଯେ ତୋହ ଆଗ୍ୟାଂ ପାଳିବଇଁ ମୁହିଁ ଅନର୍ଥ କରିବାରେ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ଏବେ ତୁ ଘୋଡ଼ାକୁ ଅଣାଅ ବେଗେ ଘାସ ତିନିଦିନ ହେଲା ଅଶ୍ବ ପାଇଲେ ଉପାସ । ଶବର ବୋଇଲା ମୋଇତ୍ର ଯିବା ମୋର ପୁର	ଶେଷ ଶେଯାଜଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଲା ଆପଣାକୁ ଥୋକାୟେ ଦୂର ଠାବ କଲା । ରଥରୁ ସୁମନ୍ତ ଯେ ଘୋଡ଼ାଟ ବେଗେ ପେଡ଼ି ପାଣି ଦେଇ ଅଶ୍ବଟ ବାନ୍ଧିଲେ ଦଉଡ଼ି । ଆପଣା ରଥର ଉପରେ ଅଛି ବସି ଘାସ ଘେନି ଗୁହ ଶବର ମିଳିଲାକ ଆସି । ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ବୋଇଲେ ମଇତ୍ରହୋ ଯାସି ତୋର ନିଜ ବାସ । ଶବର ବୋଇଲା ଯେ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ଶୁଣ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭଣ୍ଡର । ୬୦
ରଘୁମଣି । ୧୦୦ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଶୁଣ ମୋର ସଖା ଯେବଣ କାରଣେ ମୁଁ ଅଇଲଇଁ ଯେକା । ଚଉଦ ବରଷ ହାଦେ ଥିବି ମୁହିଁ ବନେ ଭ୍ରାତ ରାଜା ହୋଇବ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୁବନେ । ତେଣୁ ସେ ମଇତ୍ର ମୁଜଂ ଅଇଲଇଁ ବନ ଲକ୍ଷଣ ସୀତା ସହିତେ ତିନି ଜଣ । ସୁମନ୍ତ ବାହୁଡ଼ାଇ ନେମାକ ଏଥୁଁ ରଥ ମୁଜଂ ଆଶ୍ରେ କରିବି ଯେ ବନ ପରବତ ।	ଉଭାଳେକ ନୋହଇ ଅଳପଟି ଦୂର । ୩୦ ଅନ୍ନ ପାଣି ସଞ୍ଚା ହୋଇବ ସମସ୍ତ ମୋହୋର ଉଆସେ ତୁମ୍ଭେ ରହିବ ରଘୁନାଥ । ଚଉଦ ବରଷରୁ ବଞ୍ଚ ଏଥେଁ ଥାଇ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ଏଥେ ନାହିଁ । ପର ଘରକୁ ନଯିବୁ ପିତା ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲା	ଯାହା ସେ ବଚନ ବୋଇଲୁ ସ୍ବାମୀ ମୋରେ ଏକାୟେ ବିପୁଲେ ରହିବୁ ତୁ ରଘୁବାରେ । ମୋତେ କିମ୍ପା ନିଦମାଡ଼ିବ ଆଜ ଘରେ ଜୀବନ ପୋତୁ ମୋର ପଶିବି ସାଗରେ । ଅନେକ ପୁନ୍ୟବଳେ ପାଇଲି ତୋତେ ଭେତ

ଆଜି ନିଶି ଖଟିବି ତୋହୋର ନିକଟ ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ସତୋଷ
ବୋଇଲେ ମଇତ୍ର ହୋ ସୁମତ ପାଶେ
ବସ ।

ସାତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଂଗରେ ରହୁପତି
ପୁରୀଚାନ୍ଦିଆ ବୃକ୍ଷ ତଳେଣ ଅଛନ୍ତି । ୭୦
ଗଙ୍ଗାର ପାଣିଯେ ପିଇଲେ ତିନିଜଣ
ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣ ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
ଆବର ଦୁଃଖ ବାବୁରେ କହଣା ନୟାଜ
ଭୋଖେ କର ବାବୁ ତଳେ ନ ପଡ଼ଇ ।
ଏତେ କଷ୍ଟକୁ ସେ ବିଧାତା ଜାତ କଲା
କଉଡ଼ୁଲା ରାଣୀ ମୋତେ କିମ୍ପାଇ ପ୍ରସବିଲା ।
କିଏ ଉପଗାର ମୁଁ ତାହାକୁ କରିବି
ଘୋର ବିପୁଲ୍ୟେ ଯେ ବୁଲିଣ ମରିବି ।
ପୁତ୍ର କଷ୍ଟ ମୋର ପାଇବ ଜନନୀ
ମୋହୋର ଭଲ ତ ନ ଦେଖିଲା ତଷ୍ଟୁ
ଘେନି । ୮୦

ମୁଁହିଁ ତ ଅପାବନ ନ ଯୋଗାଇ କିଛି
ମୋର ତହୁଁ ଭଲ ଶାରୀ ଶୁଆ ପକ୍ଷୀ ।
ତାହାକର ବୁଦ୍ଧିବଳେ ଶ୍ୟାମଳ ହାଥୁଁ ଗଲେ
ବ୍ୟାଧି ମାରୁ ମାରୁଣ ଉତ୍ତରିଲେ ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିଲା
ମୋର ନାହିଁ

ଶାରୀ ଶୁଆ କଥା ମୋତେ କହିବା
ଗୋସାଇଁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିମା ସୋଉମିତ୍ରୀ
ତୋହୋର ଆଗରେ କହଇ ନିଅତି ।
ହେମଗିରି ସନ୍ନିଧାନେ ଯେ ବସା କରିଥିଲେ
ଶ୍ୟାମଳ ପକ୍ଷୀ ତାହା ଉଡ଼ନ୍ତେ
ଦେଖିଲେ । ୯୦

ଚରଣେ ଶୁଆକୁ ଯେ ଧରିଅଛି ଚାପି
ଅଣ୍ଟେଣ ଶାରୀକି ଯେ କାମୋଡ଼ି
ଅଛି କୋପି ।

ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ଯେ ଚଳଇ ଘନ ଘନ

ଏହିକ୍ଷଣି ଭକ୍ଷିବ ବୋଲି ଭାବଇ ତାର ମନ ।
ଏମତେ ଆକାଶ ମାର୍ଗକୁ ଉଡ଼ିଯାଇ
ଶାରୀ ପକ୍ଷୀ କାନ୍ଦି ଶୁଆ ଆଗେ କହି ।
ବୋଇଲା ଶୁଆହୋ ମୋହୋର ବୋଲ କର
ଯେତେବେଳେ ପ୍ରବେଶଯେ ହୋଇବ
ଏହା ଘର ।
ଆମ୍ଭର ଜୀବନ ଯେ ହରିବ ଏହି ନେଇ
ପିଣ୍ଡ ତୋଷିବ ଯେ ଯେ ତୋତେ
ମୋତେ ଖାଇ । ୧୦୦
ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାଣ ତ ଯିବ ହୋ ଆମ୍ଭରି
ଉପାସକ ଦିଶିଲା ମୋତେ ପାରିବୁ କି କରି ।
ଶୁଆ ବୋଇଲା ତୁ ବିକଳେ କିମ୍ପା ଆସୁ
ଜୀବନ ବିକଳେ ନିସତେ କିମ୍ପା ପାସୁ ।
ଆବର ପ୍ରାଣ କି ପାଇବା ଆମ୍ଭ ଅଛି
ଶାରୀ ବୋଇଲା ତୁ ନଜାଣୁ ତ କିଛି ।
ପ୍ରାଣ ଯିବା ଯାଏ ଉପାସ କରିଥାଇ
ନଜାଣି କେଉଁବେଳେ କେଉଁ କଥା

ହୋଇ ।
ଯେଉଁମାନେ ନିତି ଉଦ୍ୟମ ନ କରନ୍ତି
ଅଯୋଗ୍ୟ ଲେଖାରେ ତାଙ୍କୁ ଶାସ୍ତରେ
ଗଣନ୍ତି । ୧୦

ତୁ ଏବେ ଶୁଆହୋ ମୋହୋର ବୋଲକର
ଶ୍ୟାମଳ ଚରଣ ତୋର ଅଣ୍ଟରେ ବିଦାର ।
ଏ ମୋର ଅଣ୍ଟ ଯେ ତିରଣରୁ ହାନ
ଏଣେ ଛାର କିଛି ନୋହେ ପ୍ରୟୋଜନ ।
ଏ ତୋହୋର ଅଣ୍ଟ ଯେ ବଜ୍ରହୁଁ

ଅଟଇ ଆଣ୍ଟ
ଏହା ଘେନି ବେଗେ ଶ୍ୟାମଳ ପାଦ ଜାଟ ।
ତୋତେ ଛାଡ଼ିଲେ ତୁ ଯାଅସି ଉତ୍ତରି
ଯୋଗେ ଦୁହିଁକି ଦିଅଇ ଅବା ଛାଡ଼ି ।
କରସି ଉପାସ ନକରସି ହେଲ
ବସାରେ ହୋଇଲେ ପୁରିବ ଆମ୍ଭର
କାଳ । ୧୦

ଶାରୀ ତହୁଁ ବୁଦ୍ଧି ପାଇଣ ଶୁକ ପକ୍ଷୀ

ଶ୍ୟାମଳ ଚରଣକୁ ତାହାଉଁ ଆକ୍ରୋଷି ।
ରାଗ ପାଇଣ ଅଣ୍ଟ ଘଷିଲା ଦୃଢ଼ କରି
ଶ୍ୟାମଳ ଛାଡ଼ିଲା ଆଉ କି ସୁମରି ।
ଆଉକି ସୁମରନ୍ତେ ଅଣ୍ଟ ବିସ୍ତାରିଲା
କାଳବେଳ ଜାଣି ଶାରୀ ପଳାଇଲା ।
ଦୁଇ ପକ୍ଷୀ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ମୁକଳ
ଶ୍ୟାମଳ ଚରଣକି ତାହାଂଜ ଜଳ ଜଳ ।
ନିରାଶ ହୋଇଣ ଯେ ବସାକର ଗଲା
ଶୁଆ କରି ଘେନି ଶାରୀ ବାହୁଡ଼ିଲା । ୧୧୦
ଉପାସ କରିଣ ଯେ ତରିଲେ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ
ତେତେ ବୁଦ୍ଧି ଲକ୍ଷଣରେ ମୁଁ ନ
ପାରିଲି ଜାଣି ।
ଅମନିଷ୍ଟ କରି ମୋତେ ବିଧାତା ଜାତ କଲା
ମୋହୋର ପାଲେଟ କି ବୃକ୍ଷେକ
ନ ଥାପିଲା ।
ଫଳତ୍ରଣ ଭୋଗ କରନ୍ତେ ନାନା ପ୍ରାଣୀ
ଏ ଯେ ଜାନେକା ଦେଖହୋ

ଗନ୍ଧିର ଦୁଲଣୀ ।
ତିରଣ ପାରି ଯେ ଶୋଇଅଛି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ
ଦେହ କେମନ୍ତେରେ ଧରିବି ଏହା ଦେଖି ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ସ୍ବାମୀ ବିମୁଖ କିମ୍ପା ହୁଅ
ସୃଷ୍ଟିର ଭିତରେ ଯେ ଅଟଇ ଏହୁ
ଦେହ । ୧୪୦

ଦୁଃଖ ସୁଖ ଏହା କରମ ଗୁଣେ ପାଇ
ତାମସ ହୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ କଷ୍ଟହୋଇ
ପାଇ ।

ଯେବଣ ବିଧାତା ତୋତେ ରାଜପୁତ୍ର କଲା
ସେହି ବିଧାତା ଯେବେ ବନକୁ ପେଷିଲା ।
ନକର ସମାପ ଦେବ ନକର ବଜାରାଗ
ପାପ ପୁନଃ ଦୁଇ ଯେ ଫଳନ୍ତି ଦୁଇଭାଗ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ କଥା ହୋଅନ୍ତେ ବେନି
ସୁମତ ଭାଲଇ ରଥେ ଶବରକୁ ଘେନି ।
ଏସନେକ ସମୟ ଅରୁଣ ପରକାଶ
ଗଗନେ ଉଦୟ ହୋଇଲେ ଛାୟାର
ବିଳାସ । ୧୫୦

ସାତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ତିନି
ନିତ୍ୟ କର୍ମ ବିଧାନ ଯେ ସାରିଲେ ଚତୁର୍ଥ ।
ଗଙ୍ଗାୟେ ପ୍ରାହ୍ମାନ କରି ଦେବ ଚର୍ଯ୍ୟଣ କଲେ
ବଟ ବନ୍ଧ ଶିରେ ଯେ ଶିରେ ଜଟ କଲେ ।
ଗୋମଳ ପାଉଁଶ ଯେ ମିଶାଇ ଜଟ ବଳି
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦିଶିଲେ ଅପୂର୍ବ ତପଶାଳୀ ।
ଆଗପଛ କରି ବାନ୍ଧିଲେ ଜଟାଭାର
ତିନି ସରି କରି ଛଦିଲେ ମଧ୍ୟ ଠାର ।
ସୁମନ୍ତ ଦେଖିଣ ଯେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳଇ
ଜ୍ଞାନକା ବିକଳେ ଶିରେ କର

ତାଡ଼ଇ । ୭୦

ଗୁହ ନାମେ ଶବର ବହୁତ ବିମୁଖ
ଅଭିମାନେ ତଳକୁ ଲମ୍ଫାଇ ଅଛି ମୁଖ ।
ଜଟା ବାନ୍ଧି ରାମ ଗଙ୍ଗାତୀରେ ଯାଇ
ଶବର ଲୋକେ ଯେ ନାଉରାକି ରାଇ ।
ତକ୍ଷଣେ ନାଉରିଆ ନାବ କଲେ ଆଣି
ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ରତ୍ନମଣି ।
ଭୋ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶୁଭେ ତୁ ବାହୁଡ଼ିଯାଅ ଘର
ପିତା ମାତାକୁ ମୋର କହ ନମସ୍କାର ।
ନୃପତି ଭାଳିଣ ଶ୍ରୀମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦଉ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଣ ଯେ ଭୋଗ

ଭୁଞ୍ଜୁଥାଉ । ୭୦

ଜନନୀମାନଙ୍କୁ ଯେ ବୁଝାଇବୁ ଯାଇ
କଳି ନକରିବେ ସପତଣୀ ହିଁସା ବହି ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ତୁ କହିବୁ ବିଶ୍ଵଆସ
ସେବା କରୁଥୁବ ଶ୍ରୀ ରାଜା ପାଶ ।
ବଶେଷକୁ ନମସ୍କାର କହିବୁ ମୋର ଯାଇ
ରାଜ୍ୟ ପାଳିବେ ସେ ଅବଧାନ ହୋଇ ।
ନଗ୍ର ଲୋକକୁ ଯେ ବୋଲିବୁ ନଭାଳ
ଶ୍ରୀ ସେ ଅତଳ ଦୁମ୍ଭର ମହାପାଳ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ନାବେ ଯାଇ ବସି
ନାଉରିଆ ରାମକୁ ଦେଖି ମନେ ଡ୍ରାସି । ୮୦
ବୋଲଇ କ୍ଷଣେ ଦୁମ୍ଭେ ରହ ରତ୍ନମଣି
ଏ ନାବ ଖଣ୍ଡରେ ମୁଁ ବଞ୍ଚାଏ ଦଶପ୍ରାଣୀ ।

ତୋହୋର ଚରଣେ ଅଛଇ ଯେବଣ ରେଣୁ
କାଠ ପାଷାଣ ଯେ ଯୁବତୀ ହୋନ୍ତି ତେଣୁ ।
ପଦ୍ମକାମାନେ ପଥ ବହି ଯାନ୍ତି
ଏକ ଆରେକେ ସେ କୋହା କୋହି
ହୋନ୍ତି ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଈଶ୍ଵର
ଶ୍ରୀରାମ ନାମେ ଯେବଣ ଜେଷ୍ଠ କୁମର ।
ବିପୁଳ ବନେ ଯେ ପାଷାଣେ ପାଦ ଦେଲା
ତକ୍ଷଣେ ସେ ପାଷାଣ ଯୁବତୀ
ହୋଇଲା । ୯୦

ଚରଣ ଧୋଇଁ ଏବେ ନାବେ ଯାଇ ବସ
ଶୁଣି ରତ୍ନନାଥ ଯେ ହୋଅନ୍ତି ହରଷ ।
ଏହା ଶୁଣି ରାମ ନାବର ମଂଗେ ଥାଇ
ଗଙ୍ଗାଜଳ ଘେନି ବେନି ପାଦ ଧୋଇ ।
ତେବେ ସେ ନାଉରା ନାବରେ ବସାଇଲା
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାତାକୁ ଦିବ୍ୟ ଠାବଦେଲା ।
କରେ କାତଧରି ବାହିଲାକ ନାବ
ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ରାଘବେ ।
ଭୋ ମନ୍ତ୍ରୀବର ତୁ କୁଣ୍ଠିଲେ ଚଳିଯାଅ
ସର୍ବଶୁଭେ ଯାଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ

ଥାଅ । ୧୦୦

ଶବରକୁ ହାଥ ଠାରି ଦ୍ୟନ୍ତି
ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଅ ମିତ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ନାଉରିଆ ନାବ ବାହି
ପବନହୁଁ ବେଗେ ସେ ଢଙ୍ଗା ଚଳିଯାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆପଣାର ଶିରରେ ପାଣି ସିଞ୍ଚି
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାତାର ଯେ ଶରୀରେ ନେଇ ବିଞ୍ଚି ।
ଗଙ୍ଗାକୁ ସ୍ତୁତି ଯେ କରନ୍ତି ରତ୍ନନାଥ
ଜୟ ଜୟ ସୁରେଶ୍ଵରୀ ଜଗତଜନମାତ ।
ବିଷ୍ଣୁର ଚରଣେ ଗୋ ସର୍ବଥା ସେବିଥାଉ
ମୈତ୍ର ଜନମାନଙ୍କୁ ତୁ ମୁକତ କରାଇ । ୧୦
ଧବଳ ବଦନା ହେମବନ୍ତର ନନ୍ଦନୀ
ଜଗତ ପାଳେଣୀ ଗୋ ଅଜଶୂର୍ଯ୍ୟ ଦାନୀ ।
ଶଙ୍କର ଯାହାକଇ ଧରିଅଛି ଶିରେ

ସପତ ସାଗର ମାଗୋ ପୁରିଲା
ତୋହୋର ନାରେ ।
ଅପାବନ ଲୋକେ ପାବନ ତୋରେ ହୋନ୍ତି
ତୁ ଦେବୀ ଭଗତବନ୍ଧୁକ ଭଗବତୀ ।
କର ଅନୁରାଗ ଭଗତମୟେ ଦେବୀ
ଶୁଣି ଗଙ୍ଗା ଦେବୀ ପ୍ରସନ୍ନ ମନେ ଭାବି ।
ଶ୍ରୀଭୁଜେ ନେଇ ନାବ ତୋଳିଣ ଧରିଲା
ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଗଙ୍ଗା କୁଳେ ନେଇ କଲା । ୨୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାହିର ଯେ ଦିଶିଲା କିରଣ
ଆନନ୍ଦ ଶ୍ରୀରାମ ସାତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
ନାବଗୁ ଓଲ୍ଫାଇ ଶୁଭେ ଚଳିଗଲେ
ନିଗମ ବନ ଯେ ଭିତରେ ପଶିଲେ ।
ଅତିଅସୁସଜ୍ଜ ଦିଶଇ ଚାରୁଶୋଭା
ଯହିଁ ନ ଲାଗଇ ଆଦିତ୍ୟର ପ୍ରଭା ।
ମଧ୍ୟେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଛେ ଦେବୀ ସତୀ
ଆଗେଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ।
ଅଦୃଶ୍ୟ ହୁଅନ୍ତେ ଯେ ସୁମନ୍ତ ବାହୁଡ଼ିଲା
ତୁଛା ରଥ ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲା । ୩୦
ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଗଲା ନିଜ ବାସ
ଗହନ ବନେ ରତ୍ନନାଥ ହୋଇଲେ
ପରବେଶ ।

ଲତା ଗହନ ଯେ ଦିଶଇ ମହାଘୋର
ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧାର ଯେ ମହା ଭୟକର ।
ପଦ୍ମ ପୋଖରୀଏ ଦେଖିଲେ ରାମ ଯାଇ
ନାନା ଜଳଚର ଯେ ଚରୁଛନ୍ତି ତହିଁ ।
କୁଳେଣ ବୃକ୍ଷାଳ ବଟବୃକ୍ଷେ ଅଛି
ସେ ବୃକ୍ଷେ ତଳେ ଯେ ରହିଲେ ରତ୍ନ ବନ୍ଧି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସାତାକୁ ରଖହୋ

ଲକ୍ଷ୍ମଣ

ମୃଗ ମାରି ଆମ୍ଭେ ଆଶୁ ହୋ ବହନ । ୪୦
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦେଲେ
ଉଭାଳେକ ଯାଇଣ ମୃଗେକ ଦେଖିଲେ ।
ନାରାଜ ପୁରାଇ ଯେ ବିଶିଲେ ପୂତୁକରି
ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ଯେ କୁରଙ୍ଗ ପ୍ରାଣହାରି ।

ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ଅଇଲେକ ଧାତ୍ମ
ବସାକୁ ଘେନିଗଲେ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ।
ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ବିକଳିତ ମନ
ଅବିକ୍ଷଣେ ନୟନରୁ ବହଇ ବାରି ପୁଣ ।
ଯାହାର କାନ୍ଧରେ ଡେଇଁଲୋକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବସଇ
ବିହର ବଶେ ତହିଁ ମଲା ମୃଗ

ଆସଇ । ୫୦

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ହୋ ସପାପ କିମ୍ପା କରୁ
କାଳ ଘେନି କଥା ବିଚାର ନକରୁ ।
ଆଜ୍ଞା ଯେ ଯେହା ପାଇଲୁ ବଡ଼ ପୁନ୍ୟ
ସନ୍ତୋଷ ଚିତ୍ତେ ଯେ କରିବା ଭୋଜନ ।
ତିନିଦିନ ଉପବାସେ ରହିଲୁ ପାଣି ପିଇ
ବେଗେ ଏହା ରକ୍ଷନ କରସି ହୋ ନେଇ ।
ଶୁଣି ଲକ୍ଷଣ ଯେ କୁରଙ୍ଗା କେକାଜଲା
ତାକ୍ଷଣର ଘେନି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କଲା ।
ଖଣ୍ଡିତ ଘେନିଣ ଯେ ଖୋଜିଲେ ତହୁଡ଼ି
ଲାଭ ଘେନି ସାତା କୁପରୁ ପାଣି କାଢ଼ି । ୬୦
ଲୋହିତା ବସାଇ ସବୁ ସଜ କଲେ
ଝଙ୍କମକ ପଥର ଶ୍ରୀରାମ ପୁକିଲେ ।
ତତକ୍ଷଣେ ଜାତ ଯେ ହୋଇଲା ହିରୁକୀ
ହାଥୀ ଇଟା କାଠ ଘେନି ତୁଲା ଜାଲି ।
ମାଂସ ସିଝିଲେଣ ଅଇଲେ ରଘୁସାଗ
ଦେବ ପିତୃଅର୍ଥେ ବଳି ଦେଲେ ନେଇ ।
ପକାଣ ପତ୍ର ସେ ପାରିଣ ଭୁଞ୍ଜି ବସି
ସାତା ନେଇ ମୃଗ ମାଂସ ପରଷି ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପରଷି ଲକ୍ଷଣଙ୍କୁ ଦେଲା
ରଘୁନାଥ ପତ୍ରେ ସୁତୀ ଆପଣେ

ଭୁଞ୍ଜିଲା । ୭୦

ଆଚୋବନ ସାରି ସନ୍ତୋଷ ତିନି ଜଣ
ଶାଳ ପତ୍ର ଯେ ଆଣିଲା ଲକ୍ଷଣ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସାତାକୁ ଶେଷ ଶେଯାଇଲା
ଥୋକାଏକ ଦୂରେ ଆପଣାକୁ ଠାବ କଲା ।
ହରିଡ଼ା ଫଳ ସେ ରାମକୁ ଦେଲା ନେଇ
ତିନିଖଣ୍ଡ କରି ସେ କାଟିଲେ ରଘୁସାଗ ।

ଲକ୍ଷଣ ସାତାକୁ ଯେ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଦେଲେ
ଶେଷ ଖଣ୍ଡିକ ସେ ଆପଣେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ।
ଏସନେକେ ସମୟେ ହୋଇଲା ତିନିରି
ଶେଷରେ ବିଜେ ରାମ ସାତା କର
ଧରି । ୮୦
ଲକ୍ଷଣ ତାହାର ଶୟନ ଆନେ ବସି
ଅଯୋଧ୍ୟାର କଥା ମାନ ଶ୍ରୀରାମ ମନେ ପଢ଼ି ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସିରେ ଭାଇ
କିସ କରୁଥିବେ କଉଶୁଲା ସୁମୈତ୍ରାଈ ।
କଏକୟା ଜନନୀ ଆବର ସର୍ବ ମାତା
କେବଣ ଠାବେ ଅବକାଶ ହୋଇଥିବେ
ପିତା ।

ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନକୁ ଯିବନିକି ଦୂତ
ଆଜ୍ଞା କାହିଁ ଯାଇ ରହିବ ସୁମନ୍ତ ।
କିସ କିସ ବୋଲୁଥିବେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ
ଭ୍ରଥ ରାଜା ପଣ ପାରିବ ଟିକି କରି । ୯୦
ଶତ୍ରୁଘନ ନ ପୁଣ ନ କରଇ ସେବା
ବଶିଷ୍ଠ ଜାବାଳି କଣ୍ୟାପ ବାମଦେବୀ ।
ଏହାକର ଆନ୍ତେ କି ରାଜ୍ୟକୁ ଭୟ ଅଛି
ଏହା ଶୁଣି ବୋଇଲା ସୁମୈତ୍ରାଈ ବଢ଼ି ।
ତୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ସୁମନ୍ତ ନିଜ ଦେଶ
ଅଗ୍ନି ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟା ଯାଇ କି ନା ଧୂଂସ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ପାଉଁ ବେଗେ ମୃତ୍ୟୁ
ଆମର ଜନନୀମାନେ ଜଳିଯାନ୍ତୁ ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନେ ହୋଅନ୍ତୁ ପ୍ରାଣ ନାଶ
ମନ୍ତ୍ରାଗଣମାନଙ୍କର ଛାଡ଼ୁ ଆଶ୍ୱବାସ । ୧୦୦
ଆମଙ୍କୁ ଯେବେ ସେ ପେଷିଲେ ଘୋରବନ
ତୋହୋର ତାହାକୁ କିମ୍ପା ଓପ୍ରୋଧ
ଅବଧାନ ।
ବନେଶ ଆମ୍ଭେ ଯେ ଦରସିଝା ମାଂସ ଖାଇ
ତିରଣ ପାଡ଼ିଣ ଯେ ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଶୋଇ ।
ସେ ସୁଖେ ରାଜ୍ୟ କରନ୍ତି ବଢ଼ଭୋଗ
ଆମଙ୍କୁ ହୋଇଲା ଯେବେ ବନବାସ
ଯୋଗ ।

ଆମ୍ଭେ ଭଲେ ଥିବା କରିବାନା ବିଚାର
ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରେ କିସ ପ୍ରୟୋଜନ ଆମ୍ଭର ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଲକ୍ଷଣ ନ କାଣ୍ଡ
ଆମ୍ଭେ ତ ସବୁ ଯେ ଏକତ୍ର ପ୍ରାଂସ ମଣ୍ଡ । ୧୦
ଅଯୋଧ୍ୟା ବନବାସ ଦୁହେଁ ମୋତେ ଭଲ
କିମ୍ପା ତୁ ଲକ୍ଷଣରେ ବୋଇଲୁ ଏ ବୋଲ ।
ଯଦ୍ୟପି କଏକୟା ପେଷିଲାକ ବନ
ମୋହୋର ତ ତାହାକୁ ନାହିଁ ଆନମନ ।
କଉଶୁଲା ସୁମୈତ୍ରା ଜକୟା ମୋତେ ଏକା
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନ ତୋହୋର ତହୁଁ ଅଧିକା ।
ଶ୍ରୀରାମର ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ଲକ୍ଷଣ
ତୁ ଦେବ ଧାର୍ମିକ ପବିତ୍ର ସୁଲକ୍ଷଣ ।
କଏକୟା ରାଣୀ କଲେ ତୋତେ ଯାହା
ତୋହୋର ବେଳେ ସେ ମୁରୁଛି
ହୋଏ ତାହା । ୨୦
ଦେବେ ଅସୁରେ ଯେ ଅଟନ୍ତି ବେନି ଭାଇ
ଏକଇ ପିଅର ବେଗଳ ମାତା ହୋଇ ।
ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଲୋକେ ଘେନିଲେ ଅହନ୍ତା
ଦଇତ ନାଶିବା ନିମନ୍ତେ କରୁଛନ୍ତି ଚିନ୍ତା ।
ତୁ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ପୁରୁଷଙ୍କ ଉତ୍ତମ
କହିଲେ ନ ସରଇ ତୋହୋର ମହାତମ ।
ଏସନେକ କଥା ଯେ ହୋଅନ୍ତେ
ଭାଇ ବେନି
ଶ୍ରୀରାମ ଲୋଚନେ ଯେ ଅଳସ
ଭାବ ଘେନି ।
ନିଦ୍ରା ଆକ୍ରେଷିଲା ପହୁଡ଼ିଲେ ରଘୁମଣି
ଲକ୍ଷଣ ରହିଲା ରାମର ଶୟନ ଜାଣି । ୩୦
ଯଦ୍ୟପି ଭୂମିରେ ଅବା ପାରିଲାକ କର
ସଚେତ ହୋଇ ଧରି ଅଛଇ ଧନୁଶର ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ରଜନୀ ଶେଷ ଗଲା
ମାରତଣ୍ଡ ମଣ୍ଡୋଳ ଆକାଶେ ଦିଶିଲା ।
ନିଦ୍ରାଭଙ୍ଗ ହୋଇ ଉଠିଲେ ରଘୁପତି
ଆଗନ୍ତୁ ଉଠିଲେନି ଜନେକର ଦୋହିତା ।
ଶ୍ରୀରାମ ତାକନ୍ତି ଲକ୍ଷଣ ନାମ ଧରି

ଏତେ ନିଦ୍ରା ତୋର ପାହିଲା ତିମିରି ।
 ଶେଷରୁ ଉଠି ସଉମିତ୍ରୀ ନମସ୍କାର କରି
 ପୁଣି ପୁଣି ଓଳଟାଇ ସାତର ପାଦ ଧରି । ୪୦
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ନ ଥିଲି ନିଦ୍ରାଯାଇ
 କର ପାରି ଶହସ୍ର ଧରି ମୁଁ ଥିଲି ।
 ଏ ଘୋର ବନସ୍ତେ କେତେ ଯିବି ନିଦ
 ଅଗମ୍ୟ ଭୂମି ଏଥୁ ବହୁତ ପରମାଦ ।
 ତୁ ଦେବ ଜାନେକୀ କି ଘେନି ନିଦ ଗଲୁ
 ଏ ଘୋର ବନସ୍ତେ ତୁ ଚିନ୍ତା ନ ପାଇଲୁ ।
 ମୁଁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ବଂଚିଲି ରାତ୍ରି
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ରଘୁପତି ।
 ତୁ ମୋହୋର ଭାଇ ଅଦୃଶିରେ ସାଖୀ
 ତୋହୋର ନଇଲେ ଦୁଃଖ ପାଆନ୍ତିନା
 ଏକା । ୫୦
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଭୁଜଧରି
 ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ିଣ ଗଲେ ବିଚ୍ଛେ କରି ।
 ପଦ୍ମତୋଳାରେ ସେ ଛାଡ଼ିଲେ ନିତ୍ୟକର୍ମ
 ବାଟେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସୁମରନ୍ତି ଧର୍ମ ।
 ବନସ୍ତ ଭିତରେ ଯେ ଯାନ୍ତି ତିନି ଜଣ
 ଖୋଲ କଣ୍ଠା, ବାଟ, ପର୍ବତ ପାଷାଣ ।
 ପୁଟିଣ ଜାନେକୀ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ
 କେତେ ଦୂର ଆଉ ଆମ୍ଭେ ଯିବା ପଥ ।
 ନେଉଛି ଶ୍ରୀରାମ ତାହାନ୍ତି ସାତା ମୁଖ
 ବୋଲନ୍ତି ସଖୀରେ ପାଇଲୁ ବଡ଼ ଦୁଃଖ । ୬୦
 ଏତେ ବୋଲିଣ ତହୁଁ ଗଲେ ଥୋକାଏକ
 ଦୂର
 ବାଟରେ ଦେଖିଲେ ପଲ୍ଲୀ ଯେ ଶବର ।
 ଏହାକୁ ଦେଖିଣ ଯେ ତହୁଁର ଲୋକେ ଆସି
 ଏକ ଆରକେ ସେ ହୋଅନ୍ତି ପରଶଂସି ।
 କେ ବୋଲଇ ଅପୂର୍ବ ଏ ଅଟନ୍ତି ତିନିଜଣ
 ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ତ ନଦିଶେ ବିଦ୍ୟମାନ ।
 କେ ବୋଲଇ ବନସ୍ତର ଦେବତା ଏ ବେନି
 ବନଦେବତା କି ଅଇଲେ ସଂଗେ ଘେନି ।
 କେ ବୋଲଇ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଗନ୍ଧର୍ବ ଅପସରା

ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକକୁ କି ଅଇଲେ ବିଚାରି । ୭୦
 କେ ବୋଲଇ ମନରେ କର କିମ୍ପା ଭ୍ରାନ୍ତି
 ଦେବ ଦେବୀମାନେ ବନସ୍ତେ ବୁଲୁଥାନ୍ତି ।
 ଶବର ଯୁବତୀ ଯେ ନିକଟ ହୋଇଗଲେ
 ସାତାକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ମଧୁର ଧ୍ୱନି
 ବୋଇଲେ ।
 ଏ ଦୁଇ ମହାତ୍ମା ତୁମର କିସ କିସ ହୋଅନ୍ତି
 ସ୍ୱରୂପ କିରଣ ଗୋ କହ ମହାସୁତା ।
 ସେ ଯହୁଁ ଏହାକୁ କହିଲେ ବାରତା
 ଶ୍ରୀରା ସଂଗ ପାଇ ରହିଲେ ଦେବୀ ସାତା ।
 ପଚାରିଲେ କହନ୍ତି ପଛେ ଯେହୁ ଯାଇ
 ସେ ମହାତ୍ମା ମୋହୋର ଗୋ
 ଦିଅର ଅଟଇ । ୮୦
 ଏହା ଶୁଣି ନାରୀ ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ଶୁଣ
 ସେ ଆନେ କିସ ଅଟନ୍ତି ଆଗ ଜଣ ।
 ସେ କଥାକୁ ବାଳୀ ସମସ୍ୟା ନଦେଲେ
 ଶିର ଲମ୍ବାଇଣ ଦେବୀ କଥା ନ କହିଲେ ।
 ଯୁବତୀ ଜାଣିଲେ ଯେ ଅଟଇ ଏହାର ବର
 ଏକକୁ ଆରେକ ଯେ ଅଟନ୍ତି ଶୋଭାକର ।
 ତାହାକର ସଙ୍ଗରେ ଭାଲଇ ବଇଦେହୀ
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଲଟି ଥୋକାଏ ଦୂରେ ଚାହିଁ ।
 ଶବଦ ନପାର ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ
 ଜାନେକୀ କି କାହିଁ ଛାଡ଼ି ଅଇଲୁରେ
 ଭ୍ରାଥ । ୯୦
 ଲକ୍ଷଣ ପଛକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା
 ଶ୍ରୀରାମାନଙ୍କର ସଂଗ ପାଇଁ ସେ ରହିଲା ।
 ଏତେ ବୋଲି ସଉମିତ୍ରୀ ଲେଉଟି ସେ ଚାହିଁ
 ସାତ୍ୟା ସାତ୍ୟା ବୋଲିଣ ଉଚ୍ଚେ ଉଚ୍ଚେ ଦେଇ ।
 ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଯାଉଛି ନି ତାଲ
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ମାଗୋ ନୋହଇ କଥା
 ଭଲ ।
 ଏ ଘୋର ଅରନ୍ୟେ କିମ୍ପା ଏକା ରହୁ
 ଯାହାକୁ ନ ଚିହ୍ନି ଗୋ ତାହାକୁ କଥା କହୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବଇଦେହୀ କି ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି

କିମ୍ପା ରହିଲୁ ଗୋ ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି । ୧୦୦
 ସ୍ୱାମୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ସତୀ ଲାଜ ପାଇ
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଥୋକାଏ ଦୂର ଯାଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିରାଜିଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ପଛକଲେ
 ସାତା ମଝିକରି ଆପଣେ ଆଗ ଗଲେ ।
 ବେଳ ଅସ୍ତ ହୋଅନ୍ତେ ରହିଲେ ପ୍ରୟାଗ
 ଯହିଁ ସେ ବ୍ରହ୍ମା କଲେ ଇଷ୍ଟ ଯାଗ ।
 ଗଙ୍ଗା ସରସ୍ୱତୀ ଯମୁନା ତିନି ନଦୀ
 ତ୍ରିବେଣୀ ସଂଗମ ଜଗତେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
 ଭାରବାଦକ୍ଷ ଯେ ମୁନିକ ଆଶ୍ରମ
 ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ରଘୁରାମ । ୧୦
 ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ଯେ ଦିଅନ୍ତି ମହାରକ୍ଷି
 ଶିଷ୍ୟଗଣ ତାହାଙ୍କ ଛାମୁରେ କହନ୍ତି ଆସି ।
 ଭୋ ଦେବ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ବେନି ମୁନି
 ଦ୍ୱାରେ ଉପଗତ ଯୁବତୀ ଏ ଘେନି ।
 ଶୁଣିଣ ମହାରକ୍ଷି ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ସାରି
 ବାହାର ହୋଇଣ ଯେ ଆସନ୍ତି ତପଚାରୀ ।
 ଦେଖନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାତା ତିନି
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଣ ଯେ ତାହାନ୍ତି ତାକୁ ମୁନି ।
 କେହେତେ ଯେ ରାଜା ନୋହିଲୁ ରଘୁନାଥ
 ବନକୁ ଅଇଲୁ କେତେ ଜଟାଧାରୀ
 ମାଥ । ୨୦
 ଶ୍ରୀରାମ ନମସ୍କାର କରିଣ କହନ୍ତି
 କକୟା ଜନନୀ ମୋତେ ବନକୁ ପେଷନ୍ତି ।
 ପିତାକୁ କପଟେ କରାଇଲା ସତ୍ୟ
 ଭ୍ରାଥ ହୋଇବ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତ୍ୟ ।
 ତଉଦ ବରଷ ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯିବ
 ଫଳମୂଳ ଖାଇବ ଦେଖ ନ ମାଡ଼ିବ ।
 ତେଣୁ ଯେ ଏଥକୁ ଅଇଲି ଭୋ ରକ୍ଷି
 ପୂର୍ବର ଫଳେ ଚୋତେ ଦେଖିଲଇଁ ଆସି ।
 ମୋହୋର ଘରଣୀ ଯେ ଜନେକ ଦୁହିତା
 ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ନାମ ଏହାର ସାତା । ୩୦

ନଗ୍ନେ ନ ରହି ସେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲା ଛାଡ଼ିଗଲେ ପ୍ରାଣ ହାରିବି ବୋଇଲା । ଏ ମୋହୋର ଭାଇ ଯେ ସୁମୈତ୍ରାର ସୁତ ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୀର ସାମରଥ । ସୁଖ ଭୋଗ ତେଜି ଏ ମୋହୋ	ତୋତେ କିମ୍ପା ବିଧାତା ବନବାସେ ପେଷଇ ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ଯେ ଧାୟେଣ ବସଇ । ଯୋଗେଣ ଜାଣିଲେ ଏ ବଳକୁଣ୍ଡବାସୀ ଦେବତାଙ୍କର ଛଳେ ଅବତାର ଏଥେଁ ଆସି ।	ଶବର ଶବରୁଣାଘାଟ ବନେ ଥାନ୍ତି ସୁସ୍ବାଦୁ ଫଳ ବିଷ୍ଣୁକୁ ଦେଖାଇ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି । ପିମ୍ପା ସରୋବର ପାଞ୍ଚକୋଶ ଥାଉଁ କୋବନ୍ଧ ଅଛନ୍ତି ପଦ୍ମକୀ ଜନ ଖାଉଁ । ଚିତ୍ରକୂଟ ଜିଣି ନିଶାଚର ପୁରୀ ସେମାନେ ବାଟରେଟି କରନ୍ତି ହୁରି କୁରୀ । ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନରେ ପକ୍ଷୀବଟୀ ଅଛି ଗରୁଡ଼ ମହାଦ୍ବାର ଅଟଇ ସେହୁ ବନ୍ଧି । ରାବଣର ଭଏଣୀ ସୁପଲେଖା ନାମ ମାୟା ରୂପରେ ସେ ଯାଚକଟି
ସଂଗେ ଥାଏ ଯତନେ ପଠିଆଇଲେ ଯେହାର ମାଏ । ଏ ତୁମକୁ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ଯେ ବେନି ଦେଖିଣ କଲ୍ୟାଣ ଯେ କଲେ ତପୋଧନୀ । ପାଦ ପଖାଳିବାକୁ ଜଳପାତ୍ର ଦେଲେ ଆସନେ ବସାଇଣ ଗୋଉରୋବ	ବନେ ବୁଲିଲେ ସେ ଅସୁର ହୋଇ ମାରି ଜାଣିଣ ସତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ତପସୀରା । ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଭାଲିବୁ ମନେ ସୁଖେ ବଞ୍ଚି ଯାଇ ଚିତ୍ରକୂଟ ବନେ । ଭାରିଯାକୁ ସଂଗେ ଅଛ ତୁମେ ଘେନି ବିଦ୍ଧ ଉପୁଜକଟି ବୋଇଲେ ମହାମୁନି । ୭୦ ଚିତ୍ରକୂଟେ ଥିବୁ ତୁ ମୁନିବେଶ ହୋଇ ତହୁଁ ଗଲେ ଶହସ୍ର ଧରିବୁ ରଘୁସାଜଂ । ପଞ୍ଚମ ଦିଗେ ବାପ ଦକ୍ଷ ଗଣ ଥାନ୍ତି ସେ କଥାକୁ ମନେ କରୁଥିବୁ ଭ୍ରାନ୍ତି । ପୂର୍ବ ଦିଗକରେ ଗନ୍ଧର୍ବ ଆତଯାତ ଏହା ତଜଥ କରି ଜାଣିଥା ରଘୁନାଥ । ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗେ ଯେ ଅସୁରଙ୍କର ଭୂଜଂ ତହିଁ ଅବିକ୍ଷଣେ ଥିବୁଟି ଶହସ୍ର ବହି । ଦକ୍ଷକାଅରନ୍ୟେ ସାତାକୁ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ଯେଣେ ଗଲେ ଏହାକୁ ସଙ୍ଗେ	କାମ । ୧୦୦ ଏମନ୍ତେ ଅନେକ ଯେ ତିଆରିଲେ ରକ୍ଷି ରଘୁନାଥ ତାହା ଶୁଣୁଛନ୍ତି ବସି । ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧମାନେ ହୋଇଲା ଭାଲେଣି ନିଦ୍ରାରେ ଅଶଙ୍କତ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି । ପଣନ୍ତ ପାଡ଼ିଣ ସ୍ବତୀ ଯେ ଭୂମିରେଣ ଶୋଇ ଏ କଥାମାନ ସେ ନ ଶୁଣିଲା କାହିଁ । ମୁନି ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ଶିଷ୍ୟଗଣ ରାଇ କୃଷ୍ଣଜିନ ଛାଇ ରାମକୁ ଦିଅ ନେଇ । ମୃଗଛାଲେ ଶୟନ କରିବେ ବଜାଦେଇ ବ୍ୟାଘ୍ରବର୍ମ ଉଚିତ ଲକ୍ଷଣକୁ ହୋଇ । ୧୦ ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ଭିତରକୁ ଗଲେ ଶିଷ୍ୟଗଣ ଆସି ଛାଇ ସମର୍ପିଲେ । ଲକ୍ଷଣ ଶେଯ ପାଡ଼ି ସଜ କରିଗଲେ ସାତା ଘେନି ରାମ ତହିଁ ପଡ଼ୁଡ଼ିଲେ । ଆପଣେ ସଉମିତ୍ରୀ ଶୋଇଲା ଛାଇ ପାଡ଼ି ପଥଶ୍ରାନ୍ତ ଜାଣି ନିଦ୍ରାବଡ଼ ମାଡ଼ି । ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ପ୍ରଭାତ ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଉଠିଲେ ରଘୁନାଥ । ସାତା ସହିତେଣ ଲକ୍ଷଣ ତିନି ଜଣ ରକ୍ଷିଙ୍କର ତରଣେ ସେ କରନ୍ତି ମାନ୍ୟ । ୨୦ ଭୋ ମୁନି ଯିବୁ ଆମ୍ଭେ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେସି ଶୁଣିଣ ଆପଣେ ଯେ ଉଠିଲେ ମହାରକ୍ଷି । ତିନିକରି ମୃଧୁନି ଯେ ଆଗ୍ରାଣ କରି
କଲେ । ୪୦ କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ଯେ ପରଷିଲେ ଆଣି ଦୃଷ୍ଟା ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦେଲେ ଗଜା ପାଣି । ଭୋଜନ ସାରିଣ ଯେ ଆଚୋବନ କଲେ ମହାରକ୍ଷି ଆଣି ହରିଡ଼ା ଫଳ ଦେଲେ । ସନିଧେ ବସାଇଣ ପତାରନ୍ତି ମୁନି କେମନ୍ତେ ବଞ୍ଚିବଟି ବନେଣ ତିନିପ୍ରାଣୀ । ବୋଲେକ ମୋହୋର ତୁ କରିବୁ କି ରାମ ବାହୁଡ଼ି ଯିବା କି ତୋ ଅଯୋଧ୍ୟା ନିଜ ଗ୍ରାମ । ମୁହିଁ ନେଇ ତୋତେ ପିତାକୁ ସମର୍ପିବି ଅବିଷେକ ବିଧାନ କରାଇ ଆସିବି । ୫୦ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁନି ନ ବୋଲ ଏ ବାଣୀ ସତ୍ୟ ଭଗ୍ନ ହୋଇବ ନା ଦଶରଥ	ଘେନିଯିବୁ । ୮୦ ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ଯେ ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନ ତହିଁ ବିହଡ଼ନ୍ତି ରାବଣର ସନ୍ୟ । ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତ ଯେ ଇର୍ଷିଆ ନାମେ ପୁରୀ ବାଳୀ ନାମେ ବାନର ତହିଁର ଅଧିକାରୀ । ଏକଥା ବିଚାରିଣ ଥିବୁ ତୋର ମନେ ଅଗସ୍ତି ଅଛନ୍ତିଟି ଥୋକାଏ ଦୂରବନେ । ସେ ତୋତେ ଯାବତ କହନ୍ତି ସିନା ତହିଁ ସତ୍ୟ ବନେ ଶରଭଙ୍ଗ ରକ୍ଷିଛନ୍ତି ରହି । ଅତ୍ରୀ ମହାରକ୍ଷି ଛନ୍ତି ଅନୁସୂୟାକୁ ଘେନି ରକ୍ଷିକୋଇଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଆଥାନ୍ତି ସେ ମୁନି । ୯୦	ସଂଗେ ଥାଏ କୃପମଣି । ସେ ମୋହୋର ପିତା ମୁଞ୍ଚ ତାର ସୁତ ତାହା ଶୁଭ କର୍ମ କି ମୋତେ ନୁହଇ ହିତ । ତୁ ଯେ ଧାର୍ମିକ ମୁନି ଅଟୁ ତପଶାଳ ଯାହା ଯେ ବୋଇଲୁ ଏ ବଚନ ବିଫଳ । ଏ କଥା ଛାଡ଼ି ତୁ ଆନ କହି ମୋତେ ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ତପୋବନ୍ତେ । ଶ୍ରୀରାମକୁ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ବହୁତ ସାଧୁ ସାଧୁ ମହିମା ତୁ ଦଶରଥର ସୁତ । ୬୦

ଯମୁନା କୂଳଯାଏ ଗଲେ କଥାନ୍ତ ତିଆରି ।
ବୋଇଲେ କାଳନ୍ଦୀ ପାରି ହୋଇଯିବ
ସାମବଟ ଅଛି ବାଟରେ ଭେଟିବ ।
ସେ ବୃକ୍ଷର ତଳେ ଯାଇ ଉଭା ହୋଅନ୍ତେ
ବାଞ୍ଛାସିଦ୍ଧ ତୋର ହୁଅଇ ଯୁଗତେ ।
ଯାଅ ଯା ବାଟ ଏଥୁ ଅଛଇନା ପଡ଼ି
ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ଆସନ୍ତି ବାହୁଡ଼ି । ୩୦
ହରିହର ଆଗକୁ ଯେର୍ଷେ ତୋଷ

ହୋଅଇ ଧାତା

ତେସନ ସଂଜାତ ଦିଶଇ ବ୍ରହ୍ମବେରା ।
ନେଉଟି ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ଏଠାକୁ ଚିତ୍ରକୂଟ ଅଟଇ ତିନି ଯୁଣ ।
ଆଜ ବାଟରେ ରହି କାଲି ପଛେ ଯାଅ
ଅତି ରମ୍ୟଥାନ ତହିଁ ଯାଉଁ ରହ ।
ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ମନ୍ତ୍ରାକୁ ଗଲେ
କାଳିନ୍ଦୀ ତୀରେ ରାମ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଦେଖିଲେ ଭୟାଙ୍କାର ଅଟଇ ମହାନଦୀ
ଯମର ବହେଣୀ ସେ ଯେ ଜଗତ

ପ୍ରସିଦ୍ଧି । ୪୦

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ନାବ ଏଥୁ ନାହିଁ
କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଯିବା ପାରି ହୋଇ ।
ନାବ ନାହିଁ ଏଥୁ ହୋଇଲା ସକଟ
ପଥୁକା ଜନ ଏଥୁ ନବହନ୍ତି ବାଟ ।
ଏ ମହାନଦୀ ଆମ୍ଭେ କେମନ୍ତେ ଯିବା ଜିଣି
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ

ବଚନ ଶୁଣି ।

କିମ୍ପା ଦେବେ ତୁମ୍ଭେ କରସି ବିଚାର
ଭେଳାବାନ୍ଧି ସୁଖେ ହୋଇଯିବା ପାର ।
ଏତେ ବୋଲି ସଉମିତ୍ରା ବିପୁଲ୍ୟେଣ ପଶି
ହାଥୀ ଉଠା କାଠ ଘେନି ମିଳିଲାକ

ଆସି । ୫୦

ଶିଆଳୀ ଲତା ଘେନି ବାନ୍ଧିଲାକ ଭେଳା
ପାଣିରେ ପକାଇଲା ସୁମିତ୍ରା ବଳା ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲା ବିଜେକର ଆସି

ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ ଆଗେ
ବସୁ ଶୁକ୍ରକେଶୀ ।
ତରେ ଅରହର ଯେ କମ୍ପଇ ଜାନେକୀ
ଶ୍ରୀରାମ ହସନ୍ତି ସ୍ୱତାର ଭାଏ ଦେଖି ।
ହସ୍ତ ଧରି ଭେଳାରେ ବସାଇଲେ ନେଇ
ପ୍ରଭୁକୁ କୋଳକରି ଧରିଛି ଚାନ୍ଦମୁହଁ । ୬୦
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶ୍ରୀରାମ ବସିଲେ ଦୁଇ ଭାଇ
ମଧ୍ୟରେ ବସିଲା ଯେ ସାତା ଚନ୍ଦ୍ରମୁହଁ ।
ଧନୁଧରି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାହାଉ ବେଗ ଭେଳା
ଆବର ବାହାନ୍ତି ଯେ କଉଶୁଲାର ବଳା ।
ଧାର ଧାର ହୋଇ ହୋଇଲେ ନଦୀପାର
ଭେଳାକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଦଶରଥ କୁମର ।
ସାତାର ଭୁଜ ଧରିଣ ଘେନିଯାନ୍ତି
ଦକ୍ଷିଣ କୂଳେ ରାମ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରନ୍ତି ।
ସ୍ତ୍ରୀହୀନ ଶୁଚିବନ୍ଧ ହୋଇଣ ଚଳିଗଲେ
ଥୋକାଏ ଦୂରେ ସାମବଟ ଯେ ଦେଖିଲେ ।
ଧନ୍ୟ ମହିମା ସେ ଅଟଇ ବୃକ୍ଷ ଗୋଟି
କୋଣେ ପରିଯନ୍ତେ ଛାୟା ଅଛି

ଘୋଟି । ୭୦

ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପରାୟେ ଯେ ଦିଶଇ ତାର ତେଜ
ପବିତ୍ର ପତ୍ରମାନ ଜାଣି ବଳତୁର୍ଯ୍ୟ ।
ଅଷ୍ଟ ଅଭୟୁର୍ଯ୍ୟ ମନାସିଲେ ପାଇ
ତହିଁର ତଳେ ଯାଇ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ।
ବଟକୁ ଦେଖିଣ ଯେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ରାମ
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ତୋହୋର ମହାତମ ।
ଅଷ୍ଟବଟରେ ତୁ ଅତୁରେ ମୂର୍ଖୁନି
ଜଗତହିତେ ତୋତେ ଆଣିଲେ ପଦ୍ମଯୋନି ।
ତୋହୋର ତଳେ ବସି ସାଧୁଲାକ ଯୋଗ
ତେଣୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମପଦ କରଇ

ବଇଭୋଗ । ୮୦

ତୁ ମୋତେ ପ୍ରସବ ହୋଅସି ବୃକ୍ଷରାଜ
ମୁହିଁ ତୋହର ଶରଣ ପଶୁଅଛି ଆଜ ।
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ବଟ ପୂଜା କଲେ
ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ଭଗତି ହୋଇଲେ ।

ବାଞ୍ଛାକଲେ ସେ ଯେ ବୃକ୍ଷର ତଳେ ଥାଇ
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ସାତା ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଗୋ ମହାସ୍ୱତୀ ଏ ଅଟଇ ସାମବୃକ୍ଷ
ବାଞ୍ଛାକଲେ ଫଳ ଫଳଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ।
ଭାରଦ୍ୱାଦଶ ମୁନି ଯାହା ସେ କହିଲେ
ମନାସିଲା ଫଳ ଏଥୁ ପାଇଟି
ବୋଇଲେ । ୯୦

ଏବେ ଗୋ ଜାନେକୀ ଯେ ତୋହୋର ଜଙ୍ଗ
ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଥାଇ କରସି ତୁ ବାଞ୍ଛା ।
ଶୁଣି ମହାସ୍ୱତୀ ବଟତଳେ ଯାଇ ମିଳି
ନମସ୍କାର କରିଣ ଯେ ମନାସଇ ବାଳା ।
ବୋଲଇ ତୁ ଯେବେ ଅତୁ ବଟ ସିଧ
ସ୍ୱାମୀ ମୋର ରାଜା ହୋବୁ ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟ ।
ବିଧବା ଗଣିତାରେ ନୋହିବଇ ମୁହିଁ
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥିବି ମୁଁ ଷୋଡ଼ଶାବୁପ ବହି ।
ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁର ଯେ କ୍ଷେମେଣ ବ୍ରତୀ ଥିବେ
ଦିଅରମାନେ ମୋର ନୃପତି

ହୋଇବେ । ୧୦୦

ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ଆମ୍ଭର କୁଶଳେଣ ଥାଇ
ପିତା ମୋହୋର ପରମବ୍ରହ୍ମ ଭେଟ ପାଇ ।
ଏତେ ବୋଲି ସତୀ ମାଗିଲେକ ବର
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହସନ୍ତି କରକର ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ
ନୀଳବନେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଦିବସେ ଅନ୍ଧାର ଯେ ଦିଶଇ ବିପୁଲ୍ୟ
ତହିଁ ଯାଇ ଆଶ୍ରମ କଲେ ତିନିଜଣ ।
ସେହି ଯମୁନାର ନିକଟରେ ରହିଲେ
ମୃଗ ମାରିଣ ସେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗଗନେ । ୧୦
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାତୟା ବନସ୍ତେ ବସିଥାନ୍ତି
କୃଷାଜନ ବିନ୍ଧି ଶ୍ରୀରାମ ଆଶନ୍ତି ।
ସେ ମୃଗ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କେଳାଇଲା ନେଇ
ପାଗ ସମ୍ପାଦିଲେ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହଁ ।
ଦେବ ପିତ୍ରେ ଦେଇ ବାନ୍ଧିଲ୍ୟ ବଳିଦେଲେ
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତହୁଁ ଭୁଞ୍ଜିଣ ବସିଲେ ।

ସୀତା ପରଷଇ ସୁପଦ୍ମ ମାଂସଂସ	କାହିଁ କୁରୁବିନ୍ଦ କାହିଁ କାଟମାଟି	ନବଜା ପିପ୍ପଳି ଯେ ମରିଚ ବନେ
ମଣୋହି ସାରିଣ ବେନି ଭାଇ ତୋଷ ।	କାହିଁ ସ୍ବଚିକ କାହିଁ ହରିତାଳ ଉକୁଟି ।	ବନ । ୮୦
ଆଶୋବନ ସାରି ସେ ହରିଡ଼ା ଫଳ ଖାଇ	କାହିଁ ମଣିଷିଳ କାହିଁରେ ହିଙ୍ଗୁଳ	ଜାଇଫଳ ଗଛ ଅଛଇ ପତ୍ତି ପତ୍ତି
ଶ୍ରୀରାମର ପତ୍ରେ ଯେ ବସଇ	କାହିଁ ରଂଗ କାହିଁ ଦିଶଇ କଞ୍ଚୁଳ ।	ଚନ୍ଦନ ଗଣ୍ଡିଅନା ଗୁଗୁଳ ଅଛନ୍ତି ।
ବଜେଦେହୀ । ୨୦	କାହିଁରେ ହିଙ୍ଗୁଳ କାହିଁ ଟାଙ୍ଗଣା ସଂଜାତ	କଞ୍ଚିଣ କୋରୋହା ହିଙ୍ଗୋଳ ଧରୋହ
ଭୋଜନ ସାରିଣ ଯେ ଉଠିଲେକ ଧାଟି	କେବଣ ଠାବରେ ପଞ୍ଚୁବର୍ଷ ଶିଳାଜାତ ।	କାହିଁ ନାଗିଅଛି ଯେ କେତକୀ ସମୂହ ।
ଆଶୋବନ ସାରି ଯେ ମିଳିଲେ ପ୍ରଭୁ କଟି ।	କେବଣ ପଥର ଯେ ଦର୍ପଣ ସରିଖ	ଶୁକଳ ଉପୁଳ ଅଛି କାହିଁ ପୁଟି
ହରିଡ଼ା ଖଣ୍ଡିଏକ ଶ୍ରୀରାମ ଦେଲେ ନେଇ	ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପାଷାଣ ଦିଶଇ ରେଖ ରେଖ ।	କେବଣ ଠାବେ ଅଛି ଅଳାଜତ ଉଠି ।
ତାହା ଲୁଚିଲେ ଦେବୀ ତୋଷ	କେବଣ ଯେ ଶିଳ କୁକୁମର କାନ୍ତି	କାହିଁ କାକୋଲା କାହିଁ ତେଜପତ୍ର
ମନ ହୋଇ ।	କେବଣ ଠାବରେ ନୀଳବନ ଜୋତି ।	ଯେସନେକ ବିପୁଳ୍ୟ ଦିଶଇ ବିଚିତ୍ର ।
ଶିଆଳି ପତ୍ର ଯେ ଆଶିଳା ଲକ୍ଷଣ	କାହିଁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକର ବଢ଼ିଆଏ ପୃଥୁ	ସିଂହ ଗଜ ଭଲୁକ ପତ୍ତି ପତ୍ତି
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଶ୍ରେୟ ଯେ ପାଡ଼ିଲା ତତକ୍ଷଣ ।	ପର୍ବତକର ଶୋଭା ଦିଶଇ ସେହିମତି ।	ମୃଗ ଶାର୍ଦୂଳ ଯେ ମଙ୍ଗୁଷି ଅଛନ୍ତି । ୯୦
ଥୋକାଏକ ଦୂରେ ଆପଣାକୁ ଠାବ କଲେ	ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ଅଛନ୍ତି ପତ୍ତି ପତ୍ତି	ଗଣ୍ଡା ଗୟଳ ଯେ ମହାସର୍ପ ମୃଗ
ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଯେ ଯାମିନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ।	ନାଗେଶ୍ବର କରୁଣା ଯେ କଦମ୍ବ	ହରିଣୀ ବାହୁଟିଆ ଚରନ୍ତି ଏକ ସଙ୍ଗ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଜାନେକା ଯେ ଶୋଭିଲେ	ଅଛନ୍ତି । ୬୦	ବଣଗୋରୁ ମଂଜାରୀ ଖୁରାଣ୍ଡି ବଳେଆ
ବେନିଜନ	ପାଟେଳି ପାଳଧୁଆ ଶିମୁଳି ମୟାର	ଶରୀ ସଂସାର କୁରଙ୍ଗୀ ଶାଳେହା ।
ପଥଶ୍ରାନ୍ତେ ନିଦ୍ରା ଘାରିଲା ବହନ । ୩୦	ତରାଟ କାଞ୍ଚନ ଯେ ରଙ୍ଗଣୀ କଣେଆର ।	ନେଉଳ ଶ୍ରୀକାଳ ଯେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜାତି
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପାହିଲାନ ରାତି	କାହିଁ ହୁରିଅନା ଯେ ପୁନାଙ୍ଗ ବକୁଳ	ହାଥୁଣାକି ଗୋଡ଼ର କାହିଁ ଯାଉଅଛି ହାଥୀ ।
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ତହୁଁ ଚଳିଯାନ୍ତି ।	ଚମ୍ପା କସ୍ତୁରୀ ଯେ ଓଶେକ ମାଳମାଳ ।	ତାହାକରେ ପଛେ ଯେ ପଲ୍ଲାଶର ବାଘ
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତ ତହିଁକି ପାଞ୍ଚକୋଶ	ଜାଇ ଯୁଗ ତୁଳସୀ ବଗହୁଳ ମଲ୍ଲୁ	ଗଜଧାତୁକୁ ସେ ଏହାର ସରାଗ ।
ସାତ ଘଡ଼ିମାନେ ତହିଁ ହୋଇଲେ	ଦଂଶା ମରୁଆ ଯେ କୁହ କରୁବେଲି ।	ଏହା ଭକ୍ଷଣେ ସେ ହୋଇବ ମହାବଳ
ପରବେଶ ।	ବଧୁକ ତୁଳସୀ ଯେ କେତକୀ ଅନୁପାମ	ତେଣୁ ସେ ନନ୍ଦାଡ଼ି ହାଥୀକର
ଦେଖିଲେ ପର୍ବତ ଅତିଅ ସୁପଞ୍ଚ	କନେକ ଦୁରୁରା ଯେ ବାସଙ୍ଗ ଜାମୁ ଲିମ୍ବ ।	ମେଳ । ୧୦୦
ମଞ୍ଚକର ସ୍ବର୍ଗ ସେ ସ୍ବର୍ଗକର ମଞ୍ଚ ।	ଅଂଳା ହରିଡ଼ା ଭାଲିଆ ପିଆଶାଳ	ଶୁକଶାରୀ ରାବ ଦିଅନ୍ତି ଘନ ଘନ
ଅତି ମହାଗରୁ ଯେ ବଜକୁଣ୍ଡ ସମ	କରଞ୍ଜି କଣ୍ଟାକୁରୁଆ ବରୁଣ ତାଳ । ୭୦	କୋକିଳ ଭାଷନ୍ତି ଜାଣିଣ ମଧୁବନ ।
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ।	ଭଲୁ ଅତିମିରି ଯେ ପଣସ କେନ୍ଦୁକସି	କଣ୍ଟା କୁସାବୁଆ ଯେ ମୟର ତିତିରି
ବାବୁ ଏ ପାଷାଣ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ	ମଞ୍ଜାରୀ ଶିରିଷା ଯେ ସୁନାରି ବେଲ ମିଶି ।	ବଗ ଶାମଳ ଯେ ଗୁଣ୍ଡୁଚି ଆଦି କରି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜାତ ହୋଇଅଛି ଯହିଁ । ୪୦	ଆମ୍ବ ଦାରାକ୍ଷ ଯେ ଖଜୁରୀ ଓଶଣ୍ଡ	ସାରଙ୍ଗା ସାରୋଆ ଉଲୁକ ଶାଗୁଣା
କେବଣ ଠାବରେ ଯେ କଂସା ଉତପତି	ବଟ ଗଛମାନେ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ।	କୁକୁଟ ଚାତକ ପଲମା ବଢ଼ିଣା ।
କାହିଁ ଲୁହା କୁଡ଼ ଝଡ଼ିଣ ପଡ଼ନ୍ତି ।	ଜୟନ୍ତୀ ଶ୍ରୀଫଳ ଜେହୁଟ ବରୁଣ	ତେଣୋଇ କାପରଖାଇ ପାଣିକୁଆ
କାହିଁ ହୀରା କାହିଁ ପୋୟେଲ ଉପୁଜଇ	କଇଥ କରମଙ୍ଗା ଯେ ଶାଳ ଆମ୍ବ ବଣ ।	ଖରା ହଂସରାଳି କାମ ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ।
କେବଣ ପଥର ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶଇ ।	ପାଣି ଅୟେକା ଯେ ବଡ଼ ଜାମୁ ତରୁ	ଚକୋଆ ଚକୋଇ ପାତିଶୁଆ ଛନ୍ତି
କାହିଁ ମାଣିକ କାହିଁ ହୀରାଜାତ	ଆକୁଆ କୋଳି ସଂଚପି କେ କରୁ ।	ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଢ଼ଇ ଯେ ଛନ୍ତି ପତ୍ତି ପତ୍ତି । ୧୦
କାହିଁ ପୁଷ୍ପରାଗ କାହିଁ ମରକତ ।	ଶିଙ୍ଗଡ଼ା ବଂଜତ ଗୁଳିତା ଲତାମାନ	କଜଳପତିଆ ଯେ ଶାରୀଶୁଆ ପକ୍ଷୀ

ବାଦେନ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଯେ ତେଜୁଳି ଗଲେ ଲାଖି ।
ତେଣେଇ ପାରୋଆ ଯେ କାପତା ଭରଥୁଆ
ପିମ୍ପେଡ଼ିଆ ଗୋବରା କୃଷ୍ଣ ବନ ଶୁଆ ।
କେଶର ପାଣିଆ ଯେ ବିହଙ୍ଗମ ଚିଲ
ସଞ୍ଚାଣ ସୋଶେହା ଶାମଳ ପଲ ପଲ ।
ମଦାଅଗ୍ନି ନଦୀ ବହର ଝର ଝର
ପଦୁବନ ତହିଁ ଅଛଇ ଅପାର ।
କାହିଁ ଉତ୍ପଳ କାହିଁ ଶିଉଳି ଅଛି ପୁଟି
ରଂଗ କୁମୁଦ ଯେ କେବଣ ଠାବେ

ଉଠି । ୨୦

ସିଙ୍ଗଡ଼ା ସାଲୁକକ ରଙ୍ଗ କାହିଁ
ପର୍ବତ ଶିଖରେ ନଦୀ ଯାଉଅଛି ବହି ।
କୁଳରେ ବୃକ୍ଷ ଯେ ଦିଶନ୍ତି ପତି ପତି
ଜଳେ ଜଳଚର ଜନ୍ତୁ ଚଢ଼େଇ ବୁଡ଼ନ୍ତି ।
ବିବିଧ ସୁସ୍ୱାଦ ଯେ ଅଛଇ ଚାନ୍ଦୁପଳ
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ଦଶରଥକର ବାଳ ।
ଲଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ଦେବ ଏ ସ୍ଥାନ
ବଡ଼ ସୁଖ
ଏଥେ ରହି ଆମ୍ଭେ ହରିବାକ ଦୁଃଖ ।
ଏତେ ବୋଲି ଗିରି ଶିଖକୁ ଯାଆନ୍ତି
ପବିତ୍ର ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଯେ ଦେଖିଣ

ରହନ୍ତି । ୩୦

ଶାଳଗଛ ତଳେ ସାତ୍ୟାକୁ ବସାଇ
ହାଥୀ ଭଙ୍ଗାକାଠ ଆଣନ୍ତି ଦୁଇ ଭାଇ ।
ଖଣ୍ଡି ଘେନିଣ ଖୋଲନ୍ତି ତହିଁ ଗାତ
ଖମ୍ବପୋତି ଶେଣୀ ବାନ୍ଧନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
ଗୁଥ ନଦିଶ ବାନ୍ଧିଲେ ନଇ ବତୀ
ପତ୍ର ଛାଏଣିରେ ଘର କଲେ ଶସ୍ତ୍ରା ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ଭିନେ ମଡ଼ିଆଏ ତୋଳିଦେଇ
ଘରେ ପଶି ଚରତା କରଇ ବଇଦେହୀ ।
ରାମ ବୋଇଲେ ଭୋ ଲକ୍ଷଣ ବେଗେ ଯାସି
ବେଗ କରି ମୃଗ ମାରିଣ ଆଣସି । ୪୦
ଦେବ ପିତୃ ଚୋଷି କରିବା ଆହାର
ଶୁଣିଣ ଧନୁ ଘେନି ଯେ ଲଲକ୍ଷଣ ବାହାର ।

କେତେହେଁନ ଦୂରେ ଦେଖିଲେ କୁରଂଗ
ଏକା ଚରୁଅଛି ଆନ ନାହିଁ ସଂଗ ।
ତତକ୍ଷଣେ ନାରାଜ ପୁରାଇ ବିନ୍ଧିଲା
କନ୍ଧରୁ ଛିଡ଼ି ମୃଗ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
ଭାରକରି ଲକ୍ଷଣ ଅଇଲା ତାହା ଘେନି
ଦେଖିଣ ସତୋଷ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ
ସାତ୍ୟା ବେନି ।
ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ଯେ କେଜାଇଲେ ମୃଗ
ସାତ୍ୟା ରକ୍ଷନ କଲେକ ନେଇ

ବେଗ । ୫୦

ମଦାଅଗ୍ନି ନଦୀରେ ସ୍ରାହାନ ରାମ କରି
ଚାରୁ ନିର୍ମଳ ଯେ ପବିତ୍ର ଶୁଦ୍ଧ ବାରି ।
ଦେବ ପତ୍ର ତ୍ରପତା କରିଣ ଆସନ୍ତି
ପୁରଂଚାନ୍ଦିଆ ପଳ ନିତି ପିଣ୍ଡ ଦ୍ୟନ୍ତି ।
ନଦୀ ତୀରେ ଯାଇ ପିତୃଶ୍ରାଦ୍ଧ କଲେ
ମଡ଼ିଆରେ ଆସି ବାହିକ ବଳି ଦେଲେ ।
ଦେବ ପିତୃ ଚୋଷିଣ ଭୂଞ୍ଜିଣ ବସନ୍ତି
ଦୁଇ ଭାଇକି ମାଂସ ପରଷଇ ସ୍ୟତୀ ।
ଭଦର ଚୋଷିଣ ଯେ ଆଚୋବନ ସାରି
ଶ୍ରୀରାମର ପତ୍ରେ ସାତ୍ୟା ବସିଲା

ରୋଜନ କରି । ୬୦

ଆଚୋବନ ସାରିଣ କଷା ପଳ ଖାଇ
ରଜନୀ ପହରକେ ଶୁତିଲେ ରଘୁସାଲ ।
ଲକ୍ଷଣ ଜଗଇ ହୋଇଣ ପାହାଚୀ
ଶୁଣ ଗୋ ଗଉରୀ କହନ୍ତି ଶୁଭଧାରୀ ।
ରାତ୍ର ପାହିଲା ଯେ ଉଠିଲେ ରାମ ସାତ୍ୟା
ଯେ ବିଧିବିଧାନ ଯେ କରନ୍ତି ଗୃହ ଚିନ୍ତା ।
ଏମନ୍ତେଣ ତହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ଦିନ ହରି
ଏଥର ଉଛାରେ ଗୋ ଶୁଣ ଶାକେମ୍ବରୀ ।
ସୁମନ୍ତ ଯେ ବାଟରୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ରଥ ଘେନି ଯାଇ ଅଯୋଧ୍ୟା ପାଇଲା । ୭୦
ତିନିଦିନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଯାଇ
ବାରତା ପାଇଣ ସର୍ବ ଲୋକେଛନ୍ତି ଧାଇଁ ।
ତୁଳା ରଥ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ମୋହ ଗଲେ

ରାମ ନାମ ଧରି ଅନେକ ଶୋକ କଲେ ।
ବୋଲନ୍ତି ଆଶ ଆମ୍ଭେ କରିଥେଲୁ ତୋତେ
ସୁମନ୍ତ ଛାଡ଼ି ଅବା ଆସିବ କେମନ୍ତେ ।
ସେ ସେ ମହାମନ୍ତୀ ଜାଣଇ ସର୍ବବୃଦ୍ଧି
ରାମକୁ ବାହୁଡ଼ାଇ ଆଣିମ ପ୍ରବୋଧ ।
ଆହୋ ସୁମନ୍ତ ତୁ ଏମନ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଧି କଲୁ
ରଘୁନାଥକୁ ଛାଡ଼ି ତୁ କିମ୍ପାଇ ଅଛଲୁ । ୮୦
କିଏ ଦେଖିବୁ ବୋଲି ଆସିଅଛୁ ଧାଇଁ
ରାଧେବର ସଂଗେ କିମ୍ପା ନଗଲୁ ଗୋଡ଼ାଇ ।
ପୁତ୍ର ଭାରିଯାର ଚାହିଁବୁ ଏବେ ମୁଖ
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ପାଇବେ ବନେ ଦୁଃଖ ।
କ୍ରଥକୁ ସେବା ତୁ କରି ତ ଅଛଲୁ
ବେଗ ବେଗ ହୋଇ ବିପୁଲେ ପକାଇଲୁ ।
ଧିକ ହେଉ ତୋର ମନ୍ତ୍ରାବର ପଣ
ଏ ଦେହ ରଖିବୁ ଯେ କେବଣ କାରଣ ।
ଲୋକକର ନିରାଶ ବଚନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି
ପ୍ରବୋଧନା କରଇ ଯେ ମନ୍ତ୍ରୀ

ବୁଡ଼ାମଣି । ୯୦

ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣିଣ ଯେ ମୋତେ ମନ୍ଦ ବୋଲ
ରାମର ସତ୍ୟ ଯେ ବାରାନିଧିର ତୁଲ ।
ସେ କିମ୍ପା ସତ୍ୟ ଯେ ଲଂଘିବେ ଦାଶରଥ
ବାହୁଡ଼ି ଚନ୍ଦ୍ର ବରଷେ ଆସିବେ ସେ ଏଥୁ ।
ପିତାର ସତ୍ୟ ସେ ନ ଲଂଘିବାର ବ୍ରତ
ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଣ ସେ ଗଲାନ ବନସ୍ତ ।
ସେ କିମ୍ପା ମୋହୋର ବୋଲେ ବାହୁଡ଼ିବ
ସତ୍ୟବନ୍ତ ପୁରୁଷ ଯେ ଅଟଇ ରାଧେବ ।
ଏତେ ବୋଲି ତହିଁ ଗଲେକ ମନ୍ତ୍ରାବର
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ରାଜାର

ନବର । ୧୦୦

ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ଭିତରକୁ ଯାଇ
ଦଶରଥ ନୃପତିକି ଦ୍ରୁଶନ କରଇ ।
ଶିରେ କର ଦେଇ କହଇ ବାରତ
ଗଂଗା କୂଳେ ଛାଡ଼ି ଅଛଇ ରଘୁନାଥ ।
ବଟ କ୍ଷୀର ଘେନି ରାମ କେଶ ଜଟାକଲେ

ସନ୍ଧ୍ୟାସ ବ୍ରତ ବିଧିବିଧାନ ଘେନିଲେ ।
 ମୋହୋର ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗଲେ
 ଗଙ୍ଗା ପାରିହୋଇ
 ଶୁଣିଣ ରାଏ ଭଳି ପଡ଼ିଲାକ ଭୂତ ।
 ସୁମନ୍ତ ତୋଳିଯାଇ ଧଇଲା ନୃପବର
 ମୁଖେ ସିଞ୍ଚିଲା ଯେ ଶାତଳ ବାରି
 ନାରୀ । ୧୦
 ରତ୍ନ ବିଞ୍ଚଣା ଯେ ଘେନିଣ ବିଞ୍ଚି
 ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଯେ ଅନେକ ଢାଳନ୍ତି ।
 ଅନ୍ତେସ୍ବରେ ରାଣୀ ଯେ କରନ୍ତି ରୋଦନ
 ଥୋକାଏକ ବେଳେ ରାଜା ପାଇଲା
 ଚେତନ ।
 ଏସନେକ ସମୟେ ଯେ ଆଦିତ ଅସ୍ତ ଗଲା
 ନୃପତି ଯାଇ ବଡ଼ ଶେଯରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।
 ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେ ଯାହା ଘରକୁ ଯାନ୍ତି
 ବଜ୍ରଶାଖ ଶୁକଳ ଯେ ଦଶମୀ ଅର୍ଦ୍ଧରାତି ।
 ମୁଦୁସୁଲୀ କି ଚାହିଁ ବୋଲେ ନୃପବର
 କଉଶୁଲୀ ମହାଦେବ କି ମୋ କଟିକି
 ହକାର । ୨୦
 ଶୁଣି ପରିବାରୀମାନେ ରାଣୀକି ରାଇ ନ୍ୟସ୍ତି
 ଦଶରଥ ରାଜାର ଯେ ସନ୍ନିଧେ କରନ୍ତି ।
 ନୃପତିକି ଦ୍ରବ୍ଧନ କରିଣ କଉଶୁଲୀ
 ଚରଣ ଚାପିବ ବୋଲି ପଲଙ୍କେ ବସିଲା ।
 ରାଜା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣରେ ସୁମେରୀ
 ବୋଲୁ ଯେ ରାମ କିମ୍ପା ନୋହିଲା
 ଦଶଧାରୀ ।
 କାଳେଣ ଏତେ ଦୂରକୁ କଥା ଗଲା
 ଏତେ କାଳେ ଧାତା ଏହା ମୋତେ କଲା ।
 ଶୁଣ ସଖୀ ଆରେ ପୂର୍ବର କାହାଣୀ
 ପ୍ରଥୁ ବିଭା ତୋତେ ହୋଇଲିରେ
 ରାଣୀ । ୩୦
 ସେଦିନ ପିତା ମୋତେ ଯେ ଯୁଗରାଜ କଲା
 ରାଜ୍ୟ ଭାର ଦେଇ ନିବିଡ଼ ହୋଇଲା ।
 ମୃଗୟା ବିନୋଦ ଯେ କରଇ ମୁକ୍ତ ନିତି

ସରଯୁ କୁଳେ ଦିନେ ଗଲି ନିଶାରାତି ।
 କୋମଣ୍ଡଳେ ପାଣି ଯେ ପୂରାଉଅଛି ଯତି
 ଏସନ ସମୟେ ବାଣ ବିନ୍ଧିଲି ମୁହିଁ ଧାତି ।
 ହସ୍ତୀ ପ୍ରାୟେ ମଣି ମୁଁ ବିନ୍ଧିଲି ନାରାଜ
 ବାଣ ଘାତେ ପଡ଼ିଲା ଯେ ରକ୍ଷିତ ତନୁଜ ।
 ପିତାମାତା ସୁମରି ଯେ ଲୋଚିଲା ଧରଣୀ
 ମୁହିଁ ଧାତୁଁ ଗଲି ଯେ ମନିଷ୍ୟ ଧ୍ବନି
 ଶୁଣି । ୪୦
 ବ୍ରହ୍ମ ହତ୍ୟା ବୋଲିଣ କଲଇ ମୁହିଁ ଭୟେ
 ମୋତେ ବୋଇଲା ସେ ରକ୍ଷିତ ତନୟେ ।
 ଯାଅ ତୁ ଧନୁଧର ନ କର କିଛି ଭୀତି
 ବାପ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୋର ମାତା ଶୁଦ୍ର ଜାତି ।
 ଦୁଇଜଣ ଅଛ ସେ ନ ଦିଶଇ ପଥ
 ଏବେ ତିନି ହତ୍ୟା ବସାଇଲୁ ମାଥ ।
 ଏ ତୋହର କାଣ୍ଡରେ ଜନ୍ମଅଛି ଦେହ
 ମାତା ପିତାକୁ ମୋ ବେଗେ ଯାଇଁ କୁହ ।
 ତାହା ଶୁଣିଣ ଯେ କାଢ଼ିଲଇଁ ଶର
 ଦେହରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ତାହାର । ୫୦
 ଦେଖିକରି ବିକଳ ଯେ ହୋଇଲଇଁ ମୁହିଁ
 ପିଅର ଜନନୀ କି କହିଲଇଁ ଯାଇ ।
 ଶୁଣିଣ ଶୋକ ସେ ଯେ କଲେ ବେନି ଜନ
 ମୋହୋର କାନ୍ଦ ଧରି ସେ ଯେ
 କରନ୍ତି ଗମନ ।
 ପୁତ୍ରକୁ ଆଉଁଶି ବହୁତ ଶୋକ କଲେ
 ଅଗ୍ନି କୁଡ଼ାଅ ବୋଲି ମୋତେ
 ସେ ବୋଇଲେ ।
 ପୁତ୍ରକୁ ସଂସ୍କାର କରିବା ପ୍ରାୟେ ବୁଝି
 ଶୁଣିଲା କାଠ ମୁଁ ଯେ ଆଣିଲଇଁ ଭାଜି ।
 ତ୍ରୋଣ ଅଗ୍ନିରେ ଦହିଲଇଁ ଯହୁଁ
 ପ୍ରବଣ ହୁତାଶନ ଜଳିଲାକ ତହୁଁ । ୬୦
 ପୁତ୍ର ଘେନି ବେନି ଜନେ ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଲେ
 ମରିବାର ବେଳେ ମୋତେ ଶାପ୍ୟ
 ଦେଇଗଲେ ।
 ବୋଇଲେ ପୁତ୍ର ନ ଦେଖି ତୁ ଯେ ମର

ଦେବଦୂତେ ତାକୁ ନେଲେ ସ୍ବର୍ଗପୁର ।
 ସେ କଥା ଗୋଟି ମୁଁ ଯେ ମନରେ
 ଥାଇ ଧରି
 ସେକଥା ଏତେ କାଳେ ହୋଇଲାରେ
 ନାରୀ ।
 ମୁକ୍ତ ମରିବଇ ନ ଧରଇ ଜୀବନ
 ରାମ ନାମ ସୁମରଣୀ କଲାଇ ରାଜନ ।
 ମୋହେ ପଡ଼ିଲାକ ସେ ମୁହିଁ ମାଡ଼ି ଶୋଇ
 ପ୍ରାଣ ଦେହରୁ ତାର ଗଲାକ ବାହାର
 ହୋଇ । ୭୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଗଲାର ଛଡ଼ ଦିବସ ରୟଣୀ
 ଦେହ ଛାଡ଼ି ଗଲାକ ଦଶରଥ ନୃପମଣି ।
 କଉଶୁଲୀ ନ ଜାଣଇ ଦଶରଥର ମରଣ
 ରାଜାକୁ ବହୁତ କରଇ ତିଆରଣ ।
 ବୋଇଲା ସ୍ବାମୀ ନ ଜାଣିଲ ତୁମ୍ଭେ କିଛି
 ଶ୍ରୀରାମ ପରାୟେ ପୁତ୍ର ମୋହୋର
 କାହିଁ ଅଛି ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସହିତେ ତାରାଗଣମାନ
 ଗ୍ରହମାନେ ଆକାଶରେ ହୋଉଥାନ୍ତି ମଳିଣ ।
 ରାମ ମନକଲେ ତାରା ମଞ୍ଚକୁ ପାରଇ ଆଣି
 ଏକା ନାରାଜକେ ପକାଇବ ହାଣି । ୮୦
 ତେଜବୀର୍ଯ୍ୟ ପଣେ ଅଟଇ ଯେବଣ ବହି
 ତୋହୋର ବୋଲେ ସେ
 ବନକୁ ଯାଉଅଛି ।
 ତୁ ତାହାକୁ ଗଉରୋବ ନ କଲୁ ନୃପବର
 ତିରୀ ବଶ ହୋଇଲୁ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଠାକୁର ।
 ପୃଥ୍ବୀ ପରବତ ସମୁଦ୍ର ନଦୀମାନ
 ବାଣେ ରାମ ଏକା କରିବ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।
 ଏଡ଼େ ସାମରଥ ଯେ ଅଟଇ ରଘୁନାଥ
 ଗାରିମା ପଶକରି ଯେ ନ ରହିଲା ଏଥ ।
 ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ସେ ଶିରେ ଧରିଥାଇ
 ତୁହି ଯହିଁକି ପେଷିବୁ ତହିଁକି ସେ
 ଯାଇ । ୯୦
 ପଣ୍ଡିତ ଜନେ ତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି

ଗୋଷ୍ଠୀରେ ରାମକୁ ଯେ ସମ୍ମାନ ବୋଲନ୍ତି । ଅନେକ କଥା ଯେ ରାଣୀ ଦେଖାଇ କହିଲା ଦଶରଥ ତହୁଁ ସମସ୍ୟା ନ ପାଇଲା । ନିଦଗଳା ପ୍ରାୟେକ ସେ ବୁଝିଲାକ ବାଳୀ ଆନପଲଙ୍କେ ଶୁଭିଳା ବିସ୍ମୟେ ମନେ ଭାଳି । ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ପାହିଲାକ ରାତି ଶଙ୍ଖ ମହୁରି ଯେ ଶୁଭିଳା ଚଉକଟି । ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱରୋଶ ଯେ ଗାୟେଣୀ ଗୀତଗୀତ ବାଣୀ ବଜଂଶୀ ଯେ ତାଳ ଯନ୍ତ୍ର ବାଜ । ୧୦୦ ଭାଟେ କଏବାର କରନ୍ତି ସର୍ବ ମିଳି ଚାମର ବିଞ୍ଚଣା ଧରି ଉଭା ସର୍ବ ନାରୀ । ପ୍ରକୃତି ସେବକ ଯେ ନିୟୋଗ ଧରିଛନ୍ତି ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆସିଣ ମିଳନ୍ତି । ରାତ୍ରି ପାହି ବେଳ ଦୁଇଘଡ଼ି ହୋଇ ଶୋଭାବା ଠାବରୁ ନ ଉଠେ ନରବର । କଉଶୁଳା ରାଣୀ ଯେ ଚାପର ଚରଣ ଉଠ ଉଠ ସ୍ୱାମୀ ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଣ । ବେଳ ବହୁତ ଯେ ଅଇଲେ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁତ୍ରକର ଶୋକେ କି ହୋଇଅଛୁ ଯନ୍ତି । ୧୦ ରାମ ସୁମରି ଯେ ଶୋୟନ କଲୁ ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧେ ଏତେବେଳ ଯାଏ ତ ପହୁଡ଼ି ଅଛୁ ନିଦେ । ଉଠ ଉଠ ସ୍ୱାମୀ ନକର ଅଳସ ରାତ୍ର ଆଉଁ ଆଉଁ ଯେ ହୋଇ ଅବକାଶ । ଏବେ କିମ୍ପା ଶୋଭଲୁ ଯେ ଚିନ୍ତାଭର ହୋଇ ଆପଣେ ଯାହାତୁ ଅର୍ଜୁନୁ ନରସାଇଁ । ଅଭିମାନ କଲେ ହୋଇବ ଆଉ କିସ ଜନର ମୁଖେ ହୋଇବୁ ଉପହାସ୍ୟ । ଏତେ ବୋଲି ରାଣୀ ଭୁଜ ଧରି ତୋଳଇ ପ୍ରାଣ ହୃଦେ ନାହିଁ କେବେହେଁ ନ ଉଠଇ । ୨୦ କଉଶୁଳା ବୋଇଲା ସ୍ୱାମୀ ମୋର ମଲା ନିଶ୍ୱାସ ବହୁ ନାହିଁ ନାକେ ହାଥ ଦେଲା ।	କରନ୍ତି ହୋଇ ରାଣୀ ପଡ଼ିଲା ଖଟ ତଳେ ଉଞ୍ଚ ସ୍ୱରେ ରୋଦନ ଯେ କରଇ ବିକଳେ । ହା ହା ସ୍ୱାମୀ ମୋର ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି ବଇରୀ ମର୍ଦ୍ଦନ ତୁ ବୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ପୁତ୍ର ନ ଦେଖିଣ ଯେ ମଲୁ ନୃପବର ଅନାସ୍ତ କଲୁ ନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗର । କଉଶୁଳା ମୁଖରୁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ମିଳିଲା ଯେ କଏକୟା ରାଣୀ । ୩୦ ସୁମିତ୍ରା ସହିତେ ଯେ ସକଳ ମହାଦେଈ ଦଶରଥ ଶୋଭଲା ମନ୍ଦିରେ ଯାଇ ହୋଇ । ଦେଖିଲେ ନୃପବର ହାରିଲା ନିଜ ପ୍ରାଣ କଏକୟା ଯାଇ କଲାକ ଉତ୍ଥାନ । ତୁଷ୍ଟ ହାଥ ଦିଅନ୍ତେ ପଡ଼ିଲାନି ପାତି ଭ୍ରଥର ଜନନୀ ଯେ ପଡ଼ିଲା ଭୂମି ଲୋଟି । ସୁମିତ୍ରା ନୃପତିର ଯେ ଧରଇ ଅଜୁଷ୍ଟି ନ ଫୁଟିଲା ଦେଖି ଛାଡ଼ଇ ବିଧୋଷି । ଭାଲେ କରତାଡ଼ି କରଇ ରୋଦନ ଆବର କାନ୍ଦନ୍ତି ସର୍ବ ମହାଦେଈମାନ । ୪୦ ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ଯେ ନୃପତିର ରାଣୀ ରୋଦନ କରିଣ ଯେ ଲୋଟନ୍ତି ଧରଣୀ । ପଡ଼ଇ ବୋବାଳି ଯେ ପୁରଇ ଆକାଶ କି ଜାଣି ସିନ୍ଧୁ ଘୋଟିଲା ଦଶ ଦିଶ । ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବାହୁନି କାନ୍ଦନ୍ତି ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି । ଅନେକ ସୁସ୍ଥ କରିଣ ଆମକୁ ପାଳିଲୁ ନିମୋହ କରି କିମ୍ପା ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲୁ । କେ ଆମନ୍ତ ଚରଣ କରିବ ଯେ ଗୋସାଇଁ ଅନୁବନ୍ଧ କାହାକର ମାଗିଗୁଟି ଯାଇ । ୫୦ କେ ରାଜା ହୋଇଣ ପାଳିବାକ ପୁରୀ କେହୁ ସମ୍ପାଷଣ କରିବେ ନରନାରୀ । କେ ବୋଲଇ ରାଘବେ ହୋଇବେନି କାହିଁ କେ ବୋଲଇ ଲୋକ ପେଷି ଆଣ ବାହୁଡ଼ାଇ । କେ ବୋଲଇ ଭ୍ରଥ ଯେ ନ ଜାଣଇ କିଛି	ସାତ ବରଷ ହୋଇଲା ଯେ ଅଜାଘରେ ଅଛି । କେ ବୋଲଇ କଉଶୁଳାକୁ ହୋଇଲା ଦୁଃଖଭାର ପୁତ୍ର ବନବାସ ପ୍ରଭୁ ଅପହାର । କେ ବୋଲଇ କଏକୟା ଏତେ କର୍ମ କଲା ତାହାର ଯୋଗୁଁ ସିନା ନୃପତି ହାଦେ ମଲା । ୬୦ କେ ବୋଲଇ ସୁମିତ୍ରା ପୁତ୍ର ତେଣେ ଗଲା ବାପ କଟିରେ ତ ଜଣେହେଁ ନ ରହିଲା । ଏମନ୍ତ ବୋଲାବୋଲି ପଡ଼ଇ ମୁଖ ଧ୍ୱନି ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଘେନି ଯେ ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି । ବିଚାରି ବୋଲନ୍ତି ହୋ କରିବା କେମନ୍ତ କେ ବୋଲଇ ରାମକୁ ହୋ ପମନ୍ତ୍ରିବା ଦୂତ । ପିତାହତ ଶୁଣି ଆସିବାକ ଧାଇଁ ବେଗେ ଦୂତ ପେଷ ଆଣ ତାହା ରାଇ । ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଏକଥା ନ ଯୋଗାଇ ଚଉଦ ବରଷ ହୋ ଯଦ୍ୟପି ନ ପୁରଇ । ୭୦ ତଥାପି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ନୁଆସଇ ପୁର ସାକ୍ଷାତ ଧାର୍ମିକ ଯେ ଅଟଇ ରଘୁବୀର । ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଯେ ଅଜାଘରେ ଛନ୍ତି ଏ କଥାମାନ ଯେ କିଛି ନ ଜାଣନ୍ତି । ତାହାକୁ ଦୂତ ବରଗାଇ ଆଣିମା ଯେ ବିଧି ଯୋଗାଇ ସେ କଥା କରିବା । ନୃପତିକି ତଇଲ କୁଣ୍ଡେ ଥୋଇଥାଅ ଭ୍ରଥ ଅଇଲେ ହୋ ଦହନ କରାଅ । ବାମଦେବ ବୋଇଲେ ହୋ ଯେ ବିଚାର ଯୋଗାଇ ଜାବାଳି କାଶ୍ୟପ ଯେ ସନମତ କଲେ ଦୁଇ । ୮୦ ସୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ହୋ ଏ କଥା ବେଭାର ଭ୍ରଥ ତହିଁକି ଯେ ପେଷିବା ବେଗେ ଚାର । ଶୁଣି ଲୋକନ୍ତ ଯେ ତାହାନ୍ତି ମହାମୁନି
---	---	---

ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ଦୂତ ବାନ୍ଧିଲା ଜଣ ତିନି ।
 ସିଦ୍ଧଅର୍ଥ ଜୟନ୍ତ ଅଶୋକ ନାମ ଧରି
 ଆସ ଆସ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ତପଚାରୀ ।
 ତିନିହେଁ ତିନି ଅଶ୍ବ ଚଢ଼ିଣ ବେଗେ ଯିବ
 ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନକୁ ଘେନିଣ ଆସିବ ।
 ଏକଥା କେବେହେଁ ନ କରିବ ପ୍ରକାଶ
 ବୋଲିବ ଦୁଇ ଭାଇ ବେଗ ହୋଇ

ଆସ । ୯୦

ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ଦୁମନ୍ତ ବସାଇ
 କେବଣ ଚରିତ୍ର ଯେ ଭାଲିବ ନରସାଧନ ।
 ଏତେ ବୋଲି ତିନି ଅଶ୍ବ ବାନ୍ଧି ଦେଲେ
 ପବନହୁଁ ବେଗ ହୋଇ ଦୂତେ ଚଳିଗଲେ ।
 ଚାର ପେଶିଣ ଯେ ବଶିଷ୍ଠ ତପୋବନ୍ତ
 ବସି ବିଚାରନ୍ତି ଯେ ସକଳ ସାମନ୍ତ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡେ ଯେ ନତୁପ ପକାଇ
 ଦଶରଥ ରାଜାକୁ ଯେ ଥୋଇଲେ

ତହିଁ ନେଇ ।

ରଖିଆ କରାଇଲେ ଯେ ଅତିଯତ୍ନ କରି
 ଅନ୍ତେଶ୍ବରକର ଗଲେ ତପଚାରୀ । ୧୦୦
 ବୋଇଲେ ଦୁମ୍ଭେ କେହି ରୋଦନ ନ କର
 ଛିଦ୍ର ପାଇ ଶତ୍ରୁ ଘେନିମେଟି ପୁର ।
 ଶୁଣି ମହାଦେବ ସେ ହୋଇଲେ ମଉନ
 ଦଶରଥ ମଲା ଯେ ଯେବଣହିଁ ଦିନ ।
 ଭ୍ରଥ ସପନେ ଦେଖିଲା ବିପରୀତ
 ପୁଷ୍ପେ ମଣ୍ଡଣି ହୋଇଛି ନା ଗାତୁ ।
 ପ୍ରସାଦ ଅଙ୍ଗାଳି ସକଳ ଭଗ୍ନ ରଲା
 ଯୁବତୀଏ କାନ୍ଦଇ କେଶ ଯେ ମୁକୁଳା ।
 ଅପୁରେ ପଶିଣ ଭାଗନ୍ତି ନଗ୍ରପୁର
 ଆପଣେ ପଶିଅଛି ଜଳର ଭିତର । ୧୦
 ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଷରେ ମୁକୁଳା କେଶ ହୋଇ
 ନିଅମ କରଇ ସେ ନିଜ ଶିର ହୁଇଁ ।
 ଆବର ଦେଖିଲା ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ଏକ ଜଣେ
 ଅତିଦୀର୍ଘ ଦିଶଇ ଆଖିର ଦୁଇ କୋଣେ ।
 ଶିରେଣ କେଶ ଯେ ନାହିଁ ତାର କିଛି

ଭର୍ଥର କଟିରେ ସେ ବସିଣ କାନ୍ଦୁଅଛି ।
 ଏସନେକ ଦେଖି ବୀର ଚେତିଣ ଉଠଇ
 ଅଶୁଭ କଥାମାନ ମନରେ ବିଚ୍ଛରଇ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନନକର ତୋଳଇ ଭର୍ଥ ବୀର
 ଧାରଣେ ବୋଲଇ ତୁ ଶୁଣରେ
 ସୋହୋଦର । ୨୦

ବିପରୀତ ସପନେକ ଦେଖିଲି ଆଜ ମୁହିଁ
 ଅବଶ୍ୟ ଅରଣ୍ଧ୍ର ହୋଇବ ଆମକର ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ବୋଲଇ ଭର୍ଥର ବୋଲି ଶୁଣି
 ମୁଗ୍ଧ ସପନେକ ଦେଖିଲି ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ଶ୍ରୀକାଳ ବେଢ଼ିଣ ବୋବାନ୍ତି ମୋର ପାଶ
 ବିକରାଇ ବଦନ ଦିଶଇ ଦଶଦିଶ ।
 କ୍ଷଣକେ ଚିଆଇଁ କ୍ଷଣେ ନିଦପାଇ
 ଏମନ୍ତ ସମୟେ ମୋତେ ତୋଳିଲ

ଗୋସାଇଁ ।

କଥା ହୁଅନ୍ତେଣ ରଜନୀ ପାହିଲା
 ଛାୟାପତି ଗଗନେ ଭବୟେ
 ହୋଇଲା । ୩୦
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ
 ରୁଆଇ ଆଣିଲେ ପଣ୍ଡିତ ବିଦୁଜନ ।
 ତାଙ୍କର ଆଗରେ କହିଲେ ସମସ୍ତ
 ଭର୍ଥକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ତପୋବନ୍ତ ।
 ତୁ ଯେଉଁ ସପନ ଦେଖିଲୁ ମହାବୀର
 ଭଲମନ୍ଦ ଏଥେଁ ଦୁଇ ପରକାର ।
 ଅର୍ଥ ପ୍ରାପତ ହୋଇଲାକ ତୋତେ
 ଶୋକେ ସମର୍ବ ତୋ ହୋଇବ ବହୁତେ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ଯେବଣ ସପନ କହିଲା
 କୁଳର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜଣେ ଅବଶ୍ୟ

ନାଶଗଲା । ୪୦

ଶୁଣି ବିଦୁଜନେ ଯେ ବୋଇଲେକ ଚାହିଁ
 ଆମର କଥା ଯେ ନ କହିବୁ କାହିଁ ।
 ଦେହ ଅଳସ୍ୟ ନିଦ୍ରାଏ ଅଚେତନ
 ପ୍ରକୃତି ସଂଗତେ ବୁଲୁଥାଏ ମନ ।
 ଏଥକୁ ବିଚାର ନ କର ବେନି ଭାଇ

ଦାନ କିଛି ଦିଅ ବିପ୍ରଜନ ରାଇ ।
 ଶୁଣିଣ ଭର୍ଥବୀର ଅନେକ ଦାନ ଦେଲା
 ଜଉତିଷ ମୁଖରେ ଗ୍ରହକ୍ଷ୍ୟାନ୍ତି କରାଇଲା ।
 ଦେବାକି ଅନୁଦାନ ବୋଦାବଳି ଦ୍ୟନ୍ତି
 ଗୁହର ଆକେ ଗୋଦୁହନ କରାନ୍ତି । ୫୦
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଦେବାକି ପ୍ରବୋଧୁଲେ
 ଲକ୍ଷେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଭୋଜନ ଦାନ ଦେଲେ ।
 ଏହି ପ୍ରକାରେଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ବୀର
 ଦୁସହ ସପନ ନିମନ୍ତେ ଦାନ ଦେଲାକ

ଅପାର ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ପ୍ରଭାତ
 ଶେଯ୍ୟାକୁ ଉଠିଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ଭ୍ରଥ ।
 ନିତ୍ୟ କର୍ମସାରି ଆଖଡ଼ାକୁ ଗଲେ
 ବୀର ବର୍ତ୍ତେଣ ଯେ ସାଧନ ତହିଁ କଲେ ।
 କୁସୁମଦଣ୍ଡ ଶିଶୁଦଣ୍ଡ ଲାଭିଦଣ୍ଡ ତୋଳି
 ଗୁକୁଟି କାଠେଣ ଲାଗନ୍ତି ମହାବଳୀ । ୬୦
 ଧାପ ଧାଉଡ଼ି ଯେ କରିଣ ଲାଗନ୍ତି
 ଖଣ୍ଡା ସାଧନ ଯେ କରିଣ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ।
 କରଭର ଦେଇ ଚକାପଥର ତୋଳିଲେ
 ମର୍ଦ୍ଦନ ହୋଇଣ ଆଖଡ଼ାକୁ ଗଲେ ।
 ତାର କମାୟେଣ ଘେନି ଭର୍ଥ ବୀର
 ଶ୍ରୀପୟରେ ଚାଲଇ ହୋଇଣ ଧାର ଧାର ।
 ରାଜା ସିଂଘଦ୍ବୀରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇ
 ଭର୍ଥ କହଇ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନକର ଚାହିଁ ।
 ତୋ ଭ୍ରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ବାରତା ନ ପାଇଲୁ
 ସପନ ଦେଖିଲା ବେଳୁ ମନେ ଭ୍ରାନ୍ତି

କଲୁ । ୭୦

ଏସନେକ ବୋଲି ଯେ ବାମନସ୍ତୁ ପୁରୀ
 ଅବଗୁଡେ ଲୋଚନୁ ଯେ ଅଶୁଜଳ ଗଡ଼ି ।
 ଆଗେଣ ଦେଖିଲା ଯେ ତିନି ଅଶ୍ବଆର
 ଘୋଡ଼ା ଧୂଆଁଜଣ ଯେ ଆସୁଛନ୍ତି ଖର ।
 ସାତଦିନ ଉପବାସ ମନିଷ ଅଶ୍ବକର
 କ୍ଷୁଧାରୋଗେ ଜଳ କରନ୍ତି ଆହାର ।
 ପୁଟିଣ ଲୋକକର ବଥାଇଲା ଅଣ୍ଟା

ଘୋଡ଼ାକର ଦେହରେ ଅଛି ମାତ୍ର କଣ୍ଠ ।
 ମୁଖରେ ଫେଣ ସେ ଯେ କଲେକ ଉଦ୍‌ଗାର
 ଭର୍ଥ ବୋଇଲା ଏ ତ ଅଯୋଧ୍ୟାର
 ଚାର । ୮୦
 ଏହିକ୍ଷଣି ବାରତା ପାଇବା ଆମେ ତଥ୍ୟ
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ଭୁଜ ଧରିଣ ଉଦ୍‌ଗାର ।
 ଏସନ ସମୟେ ମିଳିଲେ ଚାର ଯାଇ
 ନମସ୍କାର କଲେ ଘୋଡ଼ାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ।
 ଦୂତେ ବୋଇଲେ ତୁମେ ଏକକ୍ଷଣି ଆସ
 ଦଶରଥ ରାଜାର ଅଛଇ ଆଦେଶ ।
 ତୁମ୍ଭରେ ଅନେକ ହୋଇବାକ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବା ହୋଇବାକ ସଜ ।
 ଭର୍ଥ ବୋଇଲେ ତୁମେ ଶୁଣ ଦୂତମାନେ
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦଶରଥ ରାଜନେ । ୯୦
 ମାତାଗଣ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ
 ଏମାନଙ୍କର ଶୁଭ ଅଟଇ ନା ସମସ୍ତ ।
 ଚାର ବୋଇଲେ ସକଳ କଥା ଭଲ
 ତୁମେ ବେଗେ ଆସ ଆମର ଦୂଳେ ଦୂଳ ।
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବେନି ଭାଇ
 କଏକୟା ରାଜାକୁ ଜଣାଇଲେ ଯାଇ ।
 ଭୋ ଦେବ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଦୂତ ଅଛି ଆସି
 ଯିବୁ ନିଜ ପୁରୀ ଆଜ୍ଞା ବେଗେ ଦେସି ।
 ରାଜ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର କଥା ସକଳ ପଚାରଇ
 ଶୁଭେଶ ବୃତ୍ତିଅଛନ୍ତିଚିକି ନରସାଞ୍ଜ । ୧୦୦
 ଚାରଗଣେ କହନ୍ତି ଶୁଣ ନୃପବର
 ଏହାତ ଘେନି ରାଜା କରିବ ବିଚାର ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇତ ତାର ମନ
 ବଶିଷ୍ଠ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆମ୍ଭ ପେଷିଲା ବହନ ।
 ଆମେ ଯେବଣ ଅଶ୍ୱ ଅଛାଲୁ ଆରୋହି
 ତାହାକ ଦେହରେ ଶକତି ଆଉ ନାହିଁ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଯାଇତ ସେ ନୋହନ୍ତି ସାମରଥ
 ଆନ ତିନି ଅଶ୍ୱ ଦିଅ ନରନାଥ ।
 ଶୁଣି ନରବର ତନୟେ ହକାରି
 ଦେସି ତିନି ହୟେ ପବନ ସମକରି । ୧୦

ଶାହାଣରୁ ବାଞ୍ଛିଣ ଦେଲେ ତିନି ହୟେ
 ଶ୍ରୀ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ତିଆରଇ ରାୟେ ।
 ତୁମେ ଯିବ ବାବୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ନିଜ ଦେଶ
 ରାଜାର ଆଗରେ ମୋର କହିବ ସନ୍ଦେଶ ।
 ଅନାତି ସଂସାର ଏ ଅସ୍ଥିର ଜୀବନ
 ନୃପତି ପଣକୁ ତ ଶ୍ରୀରାମ ଗାର୍ଜନ ।
 ହୋଇ ଯୁଗରାଜା ଅଭିଷେକ କର
 ପିତାକୁ ଜଣାଇବ ଏ ମୋହୋର ଉଭର ।
 ଏତେ ବୋଲି ଧନରତ୍ନ ବହୁତ ଦେଲା
 କୋଳେ ଧରି ମୁଧୁନି ଆଗ୍ରାହଣ କଲା । ୨୦
 ନୃପତିକି ଓଳଗି ଆସନ୍ତି ବେନି ଭାଇ
 ଆବର ଓଳଗିଲେ କଏକୟା ଆଶ ।
 ରଥେ ବସିଣ ତଳନ୍ତି ବେନିବୀର
 ସାରଥୀ ବେଗେଣ ବାହିଲା ରତ୍ନବର ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଦୂତେ ଆଣିଲେ ଅଶ୍ୱ ଲେଢି
 କୟେକୟା ରାଜା ଦୂରଙ୍ଗମ ଦେଲା ବାହି ।
 ଓଶେକ ଜଗତ ସିଧ୍ୟଅର୍ଥ ତିନି
 ଘୋଡ଼ାତ ଚଢ଼ିଣ ସେ ଭର୍ଥକୁ ଯାନ୍ତି ଘେନି ।
 ରାତ୍ର ଦିବସେ ପରୁ ବହି ଯାନ୍ତି
 ଅନେକ ବିପରୀତ ବାଟରେ ଦେଖନ୍ତି । ୩୦
 ଦିବସେ ଗଗନେ ଚାରାଗଣ ଦିଶଇ
 କୁହୁଡ଼ି ଆଛାଦି ଅଛଇ ଚଉପାଶଇ ।
 ରଥର ଧୂଳରେ ଶାଗୁଣୀ ଯାଇ ବସି
 ଜମ୍ବୁକୀ ବାଟ ଓଗାଳଇ ଆସି ।
 ସର୍ପଫେରୁ ଧରି ଆଗରେ ଓଗାଳି
 ବେଗ ଯାନ୍ତି ଏହାତ ତଳୟେ ନ କରି ।
 ସାତଦିନେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲେ
 ସରଯୁ ପାରିହୋଇ କଟକେ ପଶିଲେ ।
 ବେଷିଲେ କଟେକ ଦିଶଇ ଅମଙ୍ଗଳ
 ସାତ ପାଞ୍ଚ ଲୋକେ ହୁଅନ୍ତି ବିକଳ । ୪୦
 ଡରୋଣ କେହି ତ କହି ନ ପାରନ୍ତି
 ବଶିଷ୍ଠ ମୁନିକି ରୟେ କରିଛନ୍ତି ।
 ସରସ ବଦନ କାହାରି ତହିଁ ନାହିଁ

ବିଷ୍ଣୁୟେ ଚିତ୍ତେ ଭର୍ଥ ଗଲା ରଥ ବାହି ।
 ହାଟ ବାଟ ନନ୍ଦ୍ର ଦିଶେ ନାରଖାର
 ନରନାରୀମାନେ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
 ପୁତ୍ରକର ମୁଖ ରାଜା ନ ପାରିଲା ଚାହିଁ
 ଅକାଳ ମରଣ ତାକୁ ଥେଲା କେଉଁଠାଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନେ ପେଷି ନୃପତି ପ୍ରାଣହାରି
 ଗୁପ୍ତତ ଭାଳେଣି କରନ୍ତି ନରନାରୀ । ୫୦
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ରଥ ମିଳିଲାକ ଯାଇ
 ନବରେ ପଶିଲେ ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ।
 ଦଶଦ୍ୱାର ପରିସତେ ପାଦେ ଚାଲିଗଲେ
 କେହି କାହାକର ସମସ୍ୟା ନ ଦେଲେ ।
 ଶ୍ରୀ ବିଚାରଇ ହୋଇଲା ବିପରୀତ
 ବିଯୋଗର ଚିହ୍ନ ମୁଁ ଦେଖିଲି ବହୁତ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଯାଇ କୟେକୟାକୁ ଭେଟଇ
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ଘେନି ତାର ଚରଣେ ଲୋଟଇ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ପଚାରଇ ବାଣୀ
 କାହିଁ ବିଜେ କରିଅଛନ୍ତି ନୃପମଣି । ୬୦
 କୟେକୟା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣରେ କୁମର
 ପିତା ତୋର କରୁଥିଲା ଅବେଦାର ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି କରିବ
 ଭାଳେଣି କଲେ ତୋତେ ବନକୁ ପେଷିବ ।
 ସେ କଥା ବାରତା ପାଇଲି ବାବୁ ମୁହିଁ
 ରାଜାକୁ ସତ୍ୟ କରାଇଲି ମୁହିଁ ଯାଇ ।
 ମୋହୋର ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆଉ
 ଶ୍ରୀରାମ ତତ୍ତ୍ୱ ବରଷ ବନ ଯାଇ ।
 ଶୁଣିଣ ମହାରାୟେ ସନମତ କଲା
 ସୁମତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନକୁ ଘେନିଗଲା । ୭୦
 ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତିନିଜଣ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ଗହନ କାନନ ।
 ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ଧଇଲେ ତପସିନୀ ରୂପ
 ସୁମତ ମୁଖରୁ ଶୁଣିଣ ଏହା ନୃପ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ସୁମରି ଶୋକ ବହୁତ କଲା
 ପୁତ୍ର ପୁତ୍ର ବୋଲି ପ୍ରାଣହିଁ ଛାଡ଼ିଲା ।
 ଏବେ ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ସୁଖେ ରାଜ୍ୟ କର

ନୃପତି ମୋତେ ଦେଇଗଲା ଏହି ବର ।
ତୋହୋର ବିଭୂତି ଦେଖି ହୋଇବି ଆନନ୍ଦ
କୁମୁଦ ବିଫଳ ଯେହୁେ ଭବେ
ହୋଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ର । ୮୦
ଶୁଣିଣ ଗ୍ରଥର ଉଡ଼ିଲା ସାହସ
ଦେହ କଂପିଣ ଖର ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ।
ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହଇ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ
କୋପେଣ ଜନନୀ କି ବୋଲଇ ବଚନ ।
ଧନି ତୁ ରାଜାର ଅତ୍ୟୁସି ଦୁଲଣୀ
ରାଜାର ଭାରିଯା ତୋତେ କଲା

କେହୁ ଆଣି ।

ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଯଶ ଆଣି ମୋତେ ଦେଲୁ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନବାସ କଷ୍ଟ ସେ ବିହିଲୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଗଲେ ମୁଁ ସେ ରାଜ୍ୟ କରଇ
ଏ ମୋହୋର ହୃଦରେ ଏହା ସେ

ବିଚ୍ଛରଇ । ୯୦

ଏଡ଼େ ଯଶ ମୋର ଅଖଡ଼େ ସାରିଲୁ
ଶ୍ରୀରାମ ଗ୍ରଥ ଦୁଇ ଭିନଭିନ କଲୁ ।
ତୋହୋର ମହଲୋକେ ନ ଜାଣିମେ କେହି
ମୋତେ ବୋଲିବେ ଯେ ଗ୍ରଥ ନ

ଯୋଗାଇ ।

ଓହୋ କୁଳ ନାଶ କଲୁଗୋ ଚାଣୁକୁଣୀ
କିମ୍ପା ଆନ ତୋତେ ସହିଛି ଧରଣୀ ।
ଏଡ଼େ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ହେଲେ ନାଶ କଲୁ
କାହାର ତହୁଁ ତୁ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଶିଖିଲୁ ।
ଲୋକେ ବୋଇଲେ ଯେ ମଦ୍ଭେଡ଼ୀ ଏହା
କଲା

ରାତ୍ର ଦିବସେ ତୋ ମାତାଙ୍କୁ
ମଡ଼ାଇଲା । ୧୦୦

ଗ୍ରଥକୁ ରାଜ୍ୟ ମାଗୁ ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯାଇ
ଏ ତୋହୋର କାରତ୍ତି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଇ ।
ସେ କଥା ଗ୍ରାହିତ କଲା ତୋ ଜନନୀ
ସତ୍ୟ କରାଇ ରାଜ୍ୟକୁ ମାଗିଲା ବର ବେନି ।
ଚଉଦ ବରଷ ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯିବ

ଗ୍ରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ହୋଇବ ।
ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ କଲା
ପୁତ୍ରକୁ ସୁମନ୍ତିଶ ଦଶରଥ ମଲା ।
ମଦ୍ଭେଡ଼ୀର କଲା ଏସନେକ କୃତ
ଶୁଣିଣ ଗ୍ରଥ ବୀର ଉଠିଲା ତୁରିତ । ୧୦
ଦେଖିଣ ଜନନୀ ଭୟେ ପଳାଇଲା
ଆଶ୍ଚ କପାଟ ସେ କିଳିଣ ପଶିଲା ।
ଗ୍ରଥ ବୋଇଲା ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ରାଜ
ମଦ୍ଭେଡ଼ୀକି ବେଗେ ଘେନିଆସ ଯାଇ ।
ଏଡ଼େ ଅବିଚାର ଏହି ପୁରେ କଲା
କ୍ଷୀରର ଭିତରେ ନୀର ମିଶାଇଲା ।
ଶୁଣିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆଣିଲା କେଶ ଧରି
ଗ୍ରଥରେ ଛାମୁରେ କଲାକ ବେଗ କରି ।
ଘୋଷରାଇ ହୋଇ ସେ ନୂଆସଇ ତରେ
ଗ୍ରଥ ବୋଇଲେ ସେ ଅତି କୋପ

ଭରେ । ୨୦

ଖଡ଼ଗ ଘେନିଣ କାଟ ଏହାର ଶିର
କ୍ଷଣହେ ନ ଥୁଅ ପ୍ରାଣେ ବେଗେ ମାର ।
ଏହାର ମୁଖ ଚାହିଁଲେ ପାପ ଲାଗଇ
ମାର ମାର ବୋଲିଣ ଗ୍ରଥ ଉଡ଼େ ଡାକ

ଦିଅଇ ।

କିଲୋ ପାମେରୀ ଏ ବୁଦ୍ଧି କାହୁଁ ଦେଲୁ
ପାଣି ପିଟିଣ ଲୋ ଦୁଇ ଭାଗ କଲୁ ।
ମାର ହୋ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନଥୋଅ ଏହାକୁ କ୍ଷଣେ
ସ୍ବର୍ଗେ ଥାଇ ବିଚ୍ଛର କରନ୍ତି ଦେବଗଣେ ।
ଆମ୍ଭ ପାଇଁ ମଦ୍ଭେଡ଼ୀ ଯେ ଯାଉଅଛି ହତ
ସରସ୍ବତୀକି ରାଇ ଯେ ବୋଇଲେ

ବିଧାତ । ୩୦

ତୁମ୍ଭେ ଯାଇ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମନେ ପଶ
ଯେସନେ କେ ମଦ୍ଭେଡ଼ୀ ନ ଯାଇ

ପ୍ରାଣ ନାଶ ।

ଶୁଣିଣ ସରସ୍ବତୀ ତକ୍ଷଣେ ଚଳିଗଲେ
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ହୃଦରେ ଯାଇଣ ବସିଲେ ।
ଗ୍ରଥ ଡାକଇ ବେଗେ ଏହାର ଶିରଛେଦ

ପ୍ରାଣେ ଥେଲେ ବହୁତ ପଡ଼ିବ ପ୍ରମାଦ ।
ଏହି ସେ ନିଲକ୍ଷଣୀ କଲା

ସୋହୋତେ ଭେଦ

ଖଡ଼ଗ ଘେନିଣ ଛେଦ ଏହାର କଷ୍ଟ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲେ ଏ ଅଟଇ ଶ୍ରୀରା ଜନ୍ମ
ଏହାକୁ ମାରତେ ଅଟଇ ଅଧର୍ମ । ୪୦
ମାଡ଼ ମାରିଣ ଏହାର ସାଧୁବାକ ଅଂଗ
ପକ୍ଷେ ଦଶେ ଗଲେ ପାଇ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଗ ।
ମୋହୋର ମାଡ଼ ମାଇଲେ ମରିବ ଅବଶ୍ୟ
ପକ୍ଷେ ମଲେ ଆମ୍ଭକୁ ନ ଲାଗିବ ଦୋଷ ।
ଏତେ ବୋଲି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମଦ୍ଭେଡ଼ୀ ବାଳଧରି
ବେଳ ଚାରି ତୋଳି ପକାଇଲେ କରୁଡ଼ି ।
ମାରି ଘୋଷରାଇ ଅନେକ ଦୁଃଖ ଦେଲା
ଉଦ୍ୟାନ କରି ମୁଖେ ମାଟି ପୁରାଇଲା ।
ବାବଲ ଶର ଘେନି କାଟିଲା ତାର ବାଳ
ନାଶି ମୁଣ୍ଡ କରି ଥୋଇଲା ସାତ ତୁଳ । ୫୦
ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତେ ସେ ଗଲାକ ପକାଇ
କୈକେୟୀ ପକ୍ଷରେ ଲୁଚିଲାକ ଯାଇ ।
ତହୁଁ ଗ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବେନି ଗଲେ
କଉଶୁଲାର ପୁରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ

ହୋଇଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମର ମାତା ବସିଣ କାନ୍ଦୁଅଛି
ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ନ ପାରଇ ପୋଛି ।
ଗ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପଡ଼ନ୍ତି ପାଦତଳେ
ହାଥ ଧରି ରୋଦନ କରନ୍ତି ବିକଳେ ।
କଉଶୁଲା ବୋଇଲେ କିମ୍ପାଇ ବାବୁ କାନ୍ଦ
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ତୁମ୍ଭର ଆନନ୍ଦ । ୬୦
ମାତା ତୋହୋର ତୋତେ ରାଜାପଣ ଦେଲା
ଦୁଇ ଭାଇ ବିଳସ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
ଅକ୍ଷେପ ରାଜ୍ୟ ହୋଇଲା ତୁମ୍ଭର
ସେ ଦୁଇ ଭାଇ ତ ପଶିଲେ ବନ ଘୋର ।
ମଲାର ପ୍ରାଣୀ ସଙ୍ଗେ ତାହା ଲେଛି
ପିଉଜାଇଲା ପଳ ପ୍ରାଏ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଲେଖି ।
ବନବାସ କଲେ ଜଣେ ନୋହିଲେ ଗଣିତା

ଭାଗ୍ୟ ଅରଜିଲା ତୋର କଏକୟା ମାତା ।
ଏକଛତ୍ର ରାଜା ହୋଇବ ତାର ପୁତ୍ର

ଆଜ୍ଞ ସେ ଉଦର ତାର ହୋଇବ
ପବିତ୍ର ।୭୦

ଭ୍ରଥ ବୋଲୁଅଛି ଯେ କରଣୁଳା ପାଦଧରି
ଭୋ ମାତ ଦୋଷ ଏଥୁ ନାହିଁ

ଯେ ମୋହରି ।
ମନେ ଗ୍ୟାଁନେ ଯେବେ ଜାଣଇ ମୁହିଁ ଏହା

ରାମ ବନ ଯିବ ମୁଁ ହୋଇବି
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନାହା ।

ପୁତ୍ର ନଥିଲା ଲୋକ ଯେବଣ ଗତି ପାଇ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ମୋହୋର ଯେବେ ହୃଦରେ

ପାପ ଥାଇ ।
ସେ ଗତି ମୋତେ ଯେ ହୋଇବ ପରାପତ

ଯେ ଅବା ହରଇ ପରର ଆଏବିବ ।
ସେହୁ ଲୋକ ଅବା ଯେବଣ ଗତି ପାଇ

ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାୟା ଯେବେ ମୋହୋର
ଅଛଇ ।୮୦

ତାହାକର ଗତି ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇ
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସତ ହୋଇଲେ ଆନ ନୋହୁ ।

ଅକାରଣେ ପ୍ରାଣାକି ଦଣ୍ଡନ୍ତି ଯେବଣ ଜନ
ଯେକ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବେନି ବେଳ ଯେ କରନ୍ତି

ଭୋଜନ ।
ପରବେଣ ଛଅର ଯେ ହୋଅନ୍ତି ଗର୍ବ ପଣେ

ଯେବଣ କ୍ଷତ୍ରୀ ଅବା ପିଠି ଦ୍ୟନ୍ତି ରଣେ ।
ଗଉରୋବ ଶ୍ରିରା ଯେ ବଳେଣ ହରନ୍ତି

ରବିବାରେ ଯେ ମାନ ଆହାର କରନ୍ତି ।
ରାତ୍ରେଣ ବେଳ କଇଥ ଯେହୁ ଖାଇ

ପଥର ବୃକ୍ଷ ଛେଦନ୍ତି ଯେବଣ ପାପ
ପାଇ ।୯୦

ଅମାସ୍ୟା ସକରାନ୍ତି ଏକାଦଶୀ ଦିନ
ତଳଇ ଘେନି ଯେ କରନ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀହୀନ ।

ସେ ପାପ ପାଇବି ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାୟା ଥିଲେ
ଛମାସ ହୋ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଯେକଠ୍ୟବେ

ରହିଲେ ।

କୃଷି ଭାଙ୍ଗି ବୃତ୍ତି ବିକି ଜାଅନ୍ତି
ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ

ଅତିଥେ ଅନ୍ନ ଦାନ ଦିଅନ୍ତି ଜାଦେ ।
ଆପଣାର ଥିଲେ ଯେ କୁଟୁମ୍ବକୁ ନ ପୋଷନ୍ତି

ପରର ସାମା ଯେ ବଳେଣ ଆକୃଷନ୍ତି ।
ଗୁଣ ଛାଡ଼ିଣ ଯେ କରଇ ଅବିଗୁଣ

ଦେବତା ନ ଦେଖି ଭୁଞ୍ଜଇ ଯେବଣ
ଜନ ।୧୦୦

ପାଲଟା ବସ୍ତ୍ର ଯେ ଝାଡ଼ିଣ ପିନ୍ଧନ୍ତି
ଛାମୁ କତିକି ଯେ କେଣ ବାନ୍ଧିଥାନ୍ତି ।

ପାଦ ନ ପଖାଳି ଯେ କରନ୍ତି ଆହାର
ପରକଇ ହିଁସା ଅଛଇ ଯାହାର ।

ଶତ୍ରୁ ଜନକୁ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ବିଶ୍ୱଆସ
ନଦେଖି ପ୍ରାଣାକି ଯେ ଦିଅନ୍ତି ଅପୟଣ ।

ଲୋକକୁ ନିୟଇ ଯେ ମୂର୍ଖ ବଡ଼ପଣେ
ଆପଣା ମହିମା ଯେ କହନ୍ତି ଆପଣେ ।

ସଗାରେ ବନ୍ଧୁପଣ ହୋଅନ୍ତି ଯେବଣ ନର
ନିଅମ କରି ଯେ ହୋଅନ୍ତି ଆଗୁସାର ।୧୦

ପାଣିରେ ବସ୍ତ୍ର ଅବା ଫେଡ଼ନ୍ତି ଯେହୁ
ମଥା ନ ପୋଛନ୍ତି ମହା ପାପୀ ସେହୁ ।

ଅନ୍ୟ ଜାତି ତୁଲେ ଯେହୁ ସେ ରମନ୍ତି
ପରର ଫଳ ଯେହୁ ଲୁଚଇ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।

ଯେ ଯାହାର ନିତ୍ୟ କର୍ମ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ି
ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇ ଯେବେ କରେ ଧରଇ

ବାଡ଼ି ।
କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇ ଯେବେ କ୍ଷତ୍ରୀ ବୃତ୍ତକୁ ଆଳସି

ଶୂଦ୍ର ହୋଇ ଯେବେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଦୁଷ୍ଟି ।
ବଣ୍ୟ ନ ଜାଣଇ ବଣିଜର ରୀତି

ପତିକି ପଡ଼ା ଯେବେ ନୋହଇ
ଭଗତି ।୨୦

ପିତାକୁ ପୁତ୍ର ଯେବେ ନ କରଇ ଭଏ
ରାଜ୍ୟ ପାଳଣ ଯେବେ ନ କରଇ ରାଏ ।

ପାଷାଣ ଲୋକକର ଯେ ବଦନ ଚାହାନ୍ତି
କାର୍ଯ୍ୟର ବିଧାନେ ଯେବେ ଦେବତା

ନିହନ୍ତି ।

ଗୁରୁଜନମାନଙ୍କୁ ଅବା କରଇ ଯେ ନିନ୍ଦା
ଦେବତାକର ଆଏ ଯେହୁ ଦିଅଇ ବନ୍ଧା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇ ଯେବେ ବିକି ଗୋରସ
ଚରଣ ବଢ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତି ଯେବଣ ପୁରୁଷ ।

ଗୋରୁ ହଜିଲେ ଯେ ନ ଲୋଡ଼ଇ ତିନିଦିନ
ବିଷ୍ଣୁରେ ଭଗତି ନୋହନ୍ତି ଯେବଣ

ଜନ ।୩୦

ଦକ୍ଷିଣକୁ ମୁଖକରି ଯେହୁଟି ଭୁଞ୍ଜଇ
ସାଧୁ ଲୋକନ୍ତ ଯେ ଅଦୋଷେ ଗଞ୍ଜଇ ।

ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ଦୁର୍ଭକ୍ଷେ ନ ବିକନ୍ତି ଧନ
ନୃପତିକି ଯେହୁ ଅବା ବୋଲଇ ସାନ ।

ଆପଣାହୁଁ ବଡ଼ ଯୁବତୀ ସଂଗେ ରତି
ପର ଦୁଃଖ ଦେଖି ଯେହୁ ହରଷ ହୁଅନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀକ୍ଷୟର କରି ଯେ ବନ୍ଧୁ କୁଟୁମ୍ବ ନ ଭୁଞ୍ଜଇ
କନ୍ୟା ମାସରେ ଯେ ପିତୃଲୋକକୁ ବଞ୍ଚାଇ ।

ମୈତ୍ରକୁ ପ୍ରୀତି ନୁହନ୍ତି ଯେବଣ ଜନ
ଚାରି ଜାତିରେ ଯେ ମଦିରା ଭୋଜନ ।୪୦

ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ନିର୍ବାଣ ଶୁଦ୍ଧ ସୁନା
ଯେ ଅବା ହାରନ୍ତିଟି ପଞ୍ଚବିଂଶ ତିନା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ବଧ କରନ୍ତି ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ
ନିଜ ଜନନୀ ସଂଗେ ଯାହାର ରମଣୀ ।

ଏସନେକ କଲା ଲୋକ ସଂଗତେ ଯେହୁ
ଥାଇ

ସେ ସର୍ବ ପାପ ମୁଁ ପାଇବି ଗୋସାଇଁ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ମୋହୋର ଅଛି ଯେବେ ମାୟା

ଏସନେକ ପାପ ଲଭିବ ମୋର କାୟା ।
ତୁ ଗୋ ଭୋ ମାତ କର ମୋତେ ଦୟା

ଏ ସର୍ବ ଚରିତ ଗୋ କଲାକ
କଏକୟା ।୫୦

ଏତେ ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ କରଇ ରୋଦନ
ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁକଣ ଗଲଇ କ୍ଷଣ କ୍ଷଣ ।

ଏସନେକ ସମୟେ ମିଳିଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ
ଭ୍ରଥକୁ ବହୁତ କହନ୍ତି ତିଆରିଣ ।

ତୁ କିମ୍ପା କାହୁଁ କକୟାର ସୁତ

ଯେହେତେକ ଶୋକ ଅଟଇ ମହକୃତ ।
ରାଜା ଦଶରଥ ଯେ ଅକାରଣେ ମଲା
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବହୁତ ଶୋକ କଲା ।
ତୁ ହୋ ରୋଦନ କିମ୍ପାଇ କରୁ ବୀର
ଧର୍ମ ଯେଉଁ ହୋଇ ତୁ ହୋ ମତି ଥିର
କର । ୨୦
ଲୋକେ ବୋଲିବେ ନା ବଞ୍ଚିଷ୍ଟଙ୍କ ଆଗେ
ଖଳ ବଳ ରାଜ୍ୟ ହୋଇଲା ବିପରୀତେ ।
କୟେକୟାର ଦୋଷେ ତୋତେ ହେ
ଅପକୃତି
ସବୁଦୋଷ କଲା ମତ୍ତେଡ଼ା ଦୁଷ୍ଟମତି ।
ବିଶ୍ୱାସ ହୋଇଣ ତୋ ମାତାକୁ ଶିଖାଇଲା
ତାହାର ପ୍ରସାଦେ କଥା ଏତେ ଦୂର ଗଲା ।
କଉଣ୍ଡୁଲା ସୁମଲତା ନୁଅ ନ ରହଇ
ଏତେ ବୋଲି ଭ୍ରଥକୁ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ କହଇ ।
ଏମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି କରାଅ ମହାବୀର
ଧର୍ମ ଯେଉଁ ହୋଇଣ ତୁ ପିତୃକାର୍ଯ୍ୟ କର । ୨୦
ନଗ୍ର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବୋଧ କର ଯାଇ
ଆଶ୍ୱାସନା କର ତୁ ଭୃତ୍ୟ ଜନକର ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଠର ବଚନେ ଯେ ହୋଇଲା ଭ୍ରଥ ଦମ
ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଣ ହୋଇଲା ଆରମ୍ଭ ।
ରବି ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ ତିମିରି
ସେହିମନ୍ତେ ରହିଲା ଉପବାସ କରି ।
ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେଣ ଆସ୍ଥାନେଣ ବସି
ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଣମାନେ ହୋଇଲେକ ଆସି ।
ପରିଚ୍ଛର ସେବକ ନିଯୋଗୀ ଜନମାନେ
ରାଉତ ମାହୁନ୍ତ ପାଦାନ୍ତି ଗହନେ । ୮୦
ରଥୀ ମହାରଥୀ ବିଶୋଇ ବେଗାରୀ
ଲୋକା ନମହତା ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିହାରୀ ।
ପଟୋଆର ପଡ଼ି ଅଛନ୍ତି ଚଉକତି
ନିଶ୍ୱବଦ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ଦେଖନ୍ତି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣର କୁଣ୍ଡେ ତରଳ ପୁରାଇ
ଦଶରଥ ରାଜାକୁ ଥିଲେ ତହିଁ ଥୋଇ ।
କାଡ଼ି ଆଣି ତାହା ସଭା ମଧ୍ୟେ କଲେ

ନାନା ତୀର୍ଥ ଜଳେ ସ୍ନାନ କରାଇଲେ ।
ଚନ୍ଦନ କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ତହିଁ ଗୋଳି
ଅଂଗୁଳିକ ବହଳେ ନୃପତି ଅଂଗେ
ବୋଲି । ୯୦
ନାନା କୁସୁମେଣ ଶିରେ ଗଜା ରଞ୍ଜି
ନବରତ୍ନ କୁଣ୍ଡଳ ଶର୍ବଣେ ନେଇ ଖଞ୍ଜି ।
କଣ୍ଠେଣ ମୁକୁତା ମାଣିକର ମାଳ
ହାରୀ ନୀଳା ପଦେକ ଶୋହେ ବଳସ୍ତଳ ।
ଭୁଜେଣ ତାଡ଼ ବାହେଣ ବାହୁଟି
କଟିରେ କଟିମେଖଳା ମୁଦ୍ରିକା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ।
ପୟରେ ନେପୁର ରବିର କିରଣ
ଲଲାଟ ପାଟିରେ କସ୍ତୁରୀ ବିଲୋପନ ।
ନବରତ୍ନ ଜଡ଼ିତ ପତନୀ ପିନ୍ଧାଇ
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବିବାନେ ବସାଇଲେ
ନେଇ । ୧୦୦
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚାରିଜଣ ଅଛନ୍ତି କନ୍ଧକରି
ସହସ୍ରେ ପାଟକତ ଉପରେ ଓହାଡ଼ି ।
ତୋଳ ଦମା ଟମକ ବାଜଇ ନିଶାଣ
ଶଙ୍ଖ ମହୁରୀ ଶବଦ ଗରୁ ଟାଣ ।
ଆଗେଣ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ନଟନାରୀ
ମର୍ଦ୍ଦଳ ବାଉଁଶୀ ତାଳ କରେ ଧରି ।
ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପଡ଼ି ପଡ଼ି
ପଏ ପଏ ଯାନ୍ତେ କୁସୁମ ବିଶ୍ରନ୍ତି ।
ଆଗ ପଛେ ପଟୋଆର ଗଜ ଅଶ୍ୱ
ଲୋକ ଗହଳ ବେଢ଼ିଣ ଚଉପାଶ । ୧୦
ଦକ୍ଷିଣ ଶମଶାନେ ଶବ କଲେ ନେଇ
ଚନ୍ଦନ କାଠର ମଣ୍ଡୋପେକ ରଞ୍ଜିଲେକ
ତହିଁ ।
ଅଗର ଚନ୍ଦନ ବହଳେ ତହିଁ ଦେଇ
ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ରେଣ ଶ୍ରେୟ ଶ୍ରେୟାଇ ।
କୁସୁମ ମାଳ ମାଳ ମଣ୍ଡିଲେ ନିରନ୍ତର
ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଳସ ଚିରାଳ ପର ହର ।
ଅଗ୍ନି ନରାଇଣ ରାଜାକୁ ବସାଇଲେ
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହାହାକାର କଲେ ।

ଦୋହୋରା ଘରୁ ଆଣିଲେ ହୁତାଶନ
ବେଦ ବାକ୍ୟକରି ଭ୍ରଥ ଦେଲା
ଅଗ୍ନିଦାନ । ୨୦
ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ ପୁରୋହିତ ସର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ
ଭ୍ରଥକୁ ମାତ୍ର ସଂଗରେ ଘେନି ଗଲେ ।
ମୁଖ କୋଇ ଦେଇ ସରଯୁ ନଦୀରେ ପଶି
ସ୍ନାନ ସାରିଲେ ଦାନ ଦେଇ ଆସି ।
କ୍ରିୟା ଘେନିଲେକ କଏକୟାର ସୁତ
ଶୀତଳ ପଦାର୍ଥ ଅକ୍ଷତ ଦେଲାକ ବହୁତ ।
ପଣା ପଇଡ଼ ତାଳସକ ଆଶୁ
ଖୁରୁତୁ ନଡ଼ିଆ ଖୁଖୁତୁ ରସ ଖୁଖୁ ।
ତରଳ କୁସୁମ ଚନ୍ଦନ ଅନ୍ନ ଦାନ
ଯାଚିଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି ଅବିକ୍ଷନ । ୩୦
ଦହନ ସାରିଣ ଅଗ୍ନି ଶୀତଳାଇ
ସ୍ନାନ କରନ୍ତି ତୀର୍ଥ ଜଳେ ଯାଇଁ ।
ମାହାଦେଉମାନେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ବାହାର ବାହି
ଶୁକଳ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ବିଧବା ବେଶ ହୋଇ ।
ନବ ଦିବସ ଗଲାକ ପୁଣି ଯହୁଁ
ନଦୀକୂଳେ ଛଅର ହୋଇଲେକ ତହୁଁ ।
ଏକାଦଶ ଦିନ ବହୁତ ଦାନ ଦେଲେ
ଗୋତ୍ର ଲୋକେ ଘୃତ ପାଳଣ ସେ କଲେ ।
ଦଶଲକ୍ଷ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ଭ୍ରଥ ଦେଲେ
ଦଶ ଲକ୍ଷ ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବିଲୋହିଲେ । ୪୦
ଲକ୍ଷେକ ଗୋରୁ ବଜ୍ରତୋଣୀ ବିଧୁ ଦେଲେ
ସହସ୍ରେକ ସଂଖ୍ୟାଏ ଧେନୁ ସମର୍ପିଲେ ।
କୋଟିଯେକ ଗୋରୁ ସମବନ୍ଧା କରି
ଗୋଦାନ ନିମନ୍ତେ ଦେଲା ଦକ୍ଷିଣା
ସମ କରି ।
ତିଳ କାଞ୍ଚନ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ
ପାଣି ପଣା ଛତ୍ର କଠାଉ ବିଧାନ ।
ପାଣ୍ଡୋଇ ଦାପ ଦାନ ପଥଦାନ ଦେଇ
ଶ୍ରେୟା ଦାନ ମିଶି ଦଶଦାନ ହୋଇ ।
ମାଗନ୍ତା ଲୋକଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ଦାନ ଦେଲେ
ପିତାର ନିମନ୍ତେ ସେ ଭଣ୍ଡାର
ବିଧିସିଲେ । ୫୦

ବାର ଦିବସେ ହେଲା ଅନୁ ଦାନ ଛଡ଼ ରସ ପ୍ରକାରେ ଲୋକେ କରନ୍ତି ଭୋଜନ । ତେର ଦିବସ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଭାଳି ବଶିଷ୍ଠ ସହିତେ ଭ୍ରଥ ଆଗେ ମିଳି । ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ତୁ କ'ଣକୟା ସୁତ ରାଜ୍ୟେ ଅବିଷେକ ହୁଅ ତୁ ତୁରିତ । ପିତା ତୋହୋର ବୋଲିଣ ଯାଇଅଛି ସିଂହାସନେ ବସ ତୁ ଦଶରଥର ବନ୍ଧି । ନ ପୁଣି ରାଜ୍ୟ ବାବୁ ନୋହଇ ପ୍ରାପତ ପିତାର ଶତ୍ରୁ ତୋର ଅଛଇ ବହୁତ । ୬୦ ଦେଶ ପ୍ରଜା ପାତ୍ର କୁହୁଁ ଉଦ୍ଧାର ସଜନି ସୋହୋଦ୍ର ଏ ଶତ୍ରୁ ପ୍ରକାର । ଏହା ଯେବେ ଅଙ୍ଗ କରିଣ ସମ୍ଭାଳି ତେବେ ସେ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ମହାଆଳି । ନୃପତି ନିଧନ ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ରାଜ୍ୟ ଲୋକେ ତୋତେ କରିଛନ୍ତି ଆଶ । ସିଂହାସନେ ବସି ତୁ ହୁଅସି ଅବିଷେକ ଯେ ଯାହାରେ ନିଚିତ ହୁଅନ୍ତୁ ସର୍ବଲୋକ । ଶେତ ଛତ୍ରକୁ ସେବା କରସି ମହାବୀର ବାହୁବଳେ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷାକର । ୭୦ ଭ୍ରଥ ବୋଲା ମନ୍ତ୍ରାଗଣଙ୍କ ବୋଲ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ମୋହୋର ପତ୍ରପ୍ରାଣ ଗୋଧାଙ୍ଗ । ଏ ରାଜ୍ୟେ ମୋହୋର ଅଛଇ କିସ ବିସେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା କି ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଏ ବିଶେ । ରାଜା ହୋଇତ ମୁଁ ନୋହଇ ଭାର୍ଜନ ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଅଟନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ । ଯେତେ ଭାରା କିପାଇଁ ମୁଁ ଲୋଭେଣ ବଢ଼ିବି ଜନ ମୁଖେ ନିତ୍ୟ ଉପହାସ୍ୟ ପାଇବି । ଉଷ୍ଣ ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ଯେହେଁ ଫଳ ଫଳିଥାଉ ବାଙ୍ଗର ମନିଷ୍ୟ ତହିଁକି ହାଥ ଯେ ବଢ଼ାଇ । ୮୦ ବଳ ପାଇଲେ ସେ ଆଶିମନା ଫଳ	ତେମନ୍ତ ହୋଇବି ମୁଁ ହୋଇଲେ ମହାପାଳ । ଦୋହରା ଘରେ ଯେସନେ ଶ୍ଵାନ ପଶଇ ମୁହିଁ ରାଜା ହୋଇଲେ ତେମନ୍ତ ଦିଶଇ । ଗଧକଇ ଯେହେଁ ବାନ୍ଧି ପାଟ ସୁତା ହଂସ ପଲ ମଧ୍ୟେ କି ବକଇ ବକତା । ରାମହିଁ ସେ ରାଜା ରାଜ୍ୟକୁ ଶୋଭାପାଇ ମୁହିଁ ରାଜା ହୋଇଲେ କି ଯଶ ଉପୁଜଇ । ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଶିମି ପାଦ ତଳେ ପଡ଼ି ମୋହୋର ବୋଲେ ସ୍ଵାମୀ ଆସିବେ ବାହୁଡ଼ି । ୯୦ ପିତାକୁ ନ ପାଇବି ଏହି ସେ ହୋଇବ ଚାଲ ବାହୁଡ଼ାଇ ଆଶିମା ରାଘବ । ଯେତେ ବୋଲି ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ ସଜ କର ସନ୍ଧ୍ୟା କାଳି ଯିବି ମୁହିଁ । ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ବାବୁ ଶୁଣସିରେ ଭ୍ରଥ କେବେ ହେଁ ନ ନେଉଟଭତି ରଘୁନାଥ । ପିତାର ସତ୍ୟ ସେ ନ ଲଘନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଚଉଦ ବରଷ ବନେ କରିବେ ବିଶ୍ରାମ । ତୁ ଯେବେ ରାଜାହୋଇ ସମ୍ଭାଳସି ପୃଥ୍ଵୀ ଅନେକ ଶତ୍ରୁ ଦଶରଥ ଅରଜି ଅଛି । ୧୦୦ କ୍ଷିତ୍ର ପାଇଣ ରିପୁ କଲିବେ ଜଟକେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇବେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ । ଭ୍ରଥ ବୋଇଲେ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ବଚନେ ଭୋ ମୁନି ତୁମ୍ଭେ ଯେହା ବିଚାର କିମ୍ପା ମନେ । ମୋହୋର ବୋଲ କରି ଆସିବେ ରଘୁନାଥ ଯିବା କଥା ମୋର ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ । ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ଆନ ନ ତିଆର ମୁନି ଶ୍ରୀରାମକୁ ନ ଦେଖିଲେ ମୋ ଜୀବନ ନୋହେ ଧନୀ । ଶ୍ରୀରାମ ସେ ରାଜା ଅଟନ୍ତି ଏ ପୁରୀ ମୁରୁଁ କିମ୍ପା ଏଥୁ ହେବି ଦୟାଧାରୀ । ୧୦୦ ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ଯେ ତୋହୋର ଲଜ୍ଜା	ଆମର ସନମତ ହୋ ଦଶରଥ ବଜ୍ରା । ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଦେଖିବୁ କେବଣ ନ ଯୋଗାଇ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ସୁମନ୍ତ ବୋଲଇ । ତୁମ୍ଭେ ମହାରଣି ବିଚାର କିମ୍ପା ଆନ ଭ୍ରଥ କହିଲା ଯେବଣ ବିଧାନ । ସବୁରି ବିଚାରକୁ ଏମନ୍ତ ଯୋଗାଇ ନୋହିଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାଟିକି ଯାଇ । ଶୁଣିଣ ବଶିଷ୍ଠେ ହୋଇଲେ ହରଷ ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ରଘୁ ଶିଷ । ୧୦୦ ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ପାଦାନ୍ତ ସଜ କର କାଳି କଟକାଇ ଦୁଇଘଡ଼ି ଭିତର । ଜେଷ୍ଠ ଶୁକଳ ଯେ ନବମୀ ସୋମବାର ଦୁଇ ନକ୍ଷତ୍ର ଭ୍ରଥକୁ ସମ୍ପଦ ତାର । ପଞ୍ଚମ ଦିଗକୁ ଶୁଭ ଲଗ୍ନ ବଳି ଦେବଘଡ଼ିମାନେ ଏଠାରୁ ଯିବାଟକି । ଏତେ ବୋଲିଣ ସେ ନିଜ ପୁର ଯାଇ ନଗ୍ନେ ସୁମନ୍ତ ଯେ ଘୋଷଣ ଦିଆଇ । ଭ୍ରଥ କଟକାଇ କରିବେ ପ୍ରଭାତେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାହୁଡ଼ାଇ ଆଶିମା ନିମନ୍ତେ । ୧୧୦ ରାଜାର ନିଯୋଗୀ ଅଟଇ ଯେତେ ଲୋକ ଚତୁରଂଗ ବଳ ସାମନ୍ତ ସେବକ । ସଜହୋଇ କାଳି ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଥିବ ଆଜ୍ଞା ଭୁଷ୍ଟ କଲେ ପ୍ରାଣେ ନାଶଯିବ । ଏସନେକ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀ ଘୋଷଣ ଦିଅଇ ବାଟ ପରଜାନ୍ତ ସେ କହିଣ ପଠିଆଇ । ଭ୍ରଥ କଟକାଇ ଯେ କରିଣ ତେଣେ ଯିବେ ଯେ ଯେଣେ ସମ୍ପଦ ଘୋଷଣ କରୁଥିବେ । ବାଟରେ ଉପଗତ କରିଣ ଥିବେ ଆଣି ଦୁଇ କଟି ବସାଇଥିବ ବାସ ପାଣି । ୧୨୦ ଅନୁ ବେଞ୍ଚନ ପିଠା ପଣା ବିଧି ଏମାନ ସମସ୍ତ କରିଥିବେ ସିଧି । ଦୁଧ ଦହି ପଣା ପରଡ଼ ପଣୁସ ଆମ ତାଳସଜ ଥିବ ଦୁଇପାଶ । ପୁଟି କାକୁଡ଼ି ସିଙ୍ଗଡ଼ା କଇଥ
--	---	--

ତାଳିମ ଶାକର ଦୋରନ୍ଧା ନବାତ ।
ହାଥୀ ଘୋଡ଼ାକର ଯେ ବିରି ଘାସ ଥିବ
ଉଚ୍ଚାଳକେ ଦୁଇ କୂପ ଖୋଳାଇବ ।
କୋଶକେ ପୋଖରୀ ଏ ଚଉଲାଗି ଗଛ
ଠାବେ ଠାବେ ବାଡ଼ି ଥିବ ଦହି ମାଛ । ୫୦
ଯୋଜନେକେ ମଣ୍ଡୋପ କରିଥିବ ଶାଳ
ଆଠକୋଣେ ଥିବ ଏକଇ ଦେଉଳ ।
ଭୋଗ ରାଗ ସମ୍ପଦ ହୋଇଥିବ ଅପାର
ତହିଁ ସେ ସାରିବ ରାଜା ଦେବାବର୍ଦ୍ଧନ
ବେଢ଼ାର ।
ଉଚ୍ଚାଳକେ ଯାଉ ଉଆସେକ କରିଥିବ
ଖାଲ ଖୋଲେ ବାଟେ ବନ୍ଧ ବନ୍ଧାଇବ ।
ତିନି ଶତ ହାଥୀ ଆଡ଼େ ଯିବେ ଗଳି
ଦାଣ୍ଡ ଛଡ଼ାଇବ ପକାଇବ ବାଲି ।
ରାତୁକର ମଧ୍ୟେ କରିବ ଭିଆଣ
ଏତେ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀ ଦେଲା

ପରମାଣ । ୬୦

ଲୋକା ନମହତା ଆଡ଼େଡ଼ିଆ ଗଲେ
ଦେଶେ ଦେଶେ ପଶି ଆଜ୍ଞା ଲଗାଇଲେ ।
ଶୁଣି ପରଜା ଲୋକେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତି
ରାଜ କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥେ ଲୋକ ସେ ପେଷନ୍ତି ।
ଯେତେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲ ସେ ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀବର
ସମସ୍ତ ସମ୍ପାଦିଲେ ରାତୁକ ଭିତର ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ
ରଜନୀ ଉଜାଗର ସମସ୍ତେ ଉଛୁକେ ।
ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାତ୍ର ହୁଁ ଅଜଳା
ସଜହୋଇ ଆସି ଟମକ ଦିଆଇଲା । ୭୦
ବାଜଇ ଢୋଲ ଟମକ ବାରତୂର
ଶଙ୍ଖ ମହୁରି ଭେରୀ ସପତ ସ୍ଵର ।
ରାମତାଳି ତାଳ କଂସାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ
ଘଣ୍ଟି ଘାୟୁଡ଼ି ତୁରୀ କାହାଳୀ ଗହଳ ।
ଦମା ଗିଡ଼ିଗିଡ଼ି ବିଜିଘୋଷ ବାଜେ
କି ଜାଣି ଆଷାଢ଼ ମେଘ ଗାଜେ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ପାଦାନ୍ତ ସଜ ହୋନ୍ତି

ରାଜା ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଯାଇଣ ମିଳନ୍ତି ।
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘନ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଉଛୁକ ତାର
ମନ । ୮୦
ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ଜାବାଳି କଶ୍ୟପ
ଏମାନେ ମିଳିଲେ ଆସି ଭ୍ରୂର୍ଥର ସମାପ ।
ମାତାମାନେ ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ସର୍ବ ଯିବୁ
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତାକୁ ଦେଖିବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେଥିବୁ
ଶ୍ରୀରାମ ଯେଣେ ଯିବ ଆମ୍ଭେ ତେଣେ
ଯିବୁ ।

ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହୋଇଲେ ସର୍ବ ସଜ
ବୋଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନାହିଁ ଆମ୍ଭର
କାର୍ଯ୍ୟ ।

ବାଳବୃଷା ଛାଡ଼ି ସମସ୍ତେ ସଜ ହୋନ୍ତି
ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘନ ରଥ ଆରୋହନ୍ତି । ୯୦
ମନ୍ତ୍ରୀଗଣମାନେ ଗଜ ପିଠିରେ ବସି
କେ ଗଜ ପିଠିରେ କେ ରଥ ଚଢ଼ି ଆସି ।
କେ ବୋଲି ପଲଙ୍କ କେ ଆରୋହି ବିମାନ
ହାନ୍ଦୋଳାରେ ବସିଲେ ଦଶରଥ
ଗାଣୀମାନ ।
ଧାଉ ମୁଦୁସୁଲୀ ଝଡ଼ା ପରିବାରୀ
ଲୋକ ଆସିବାର ସଂଖ୍ୟା କରିତ ନ ପାରି ।
ଅଯୋଧ୍ୟାର ରକ୍ଷାପାଳ ନ ଥୋଇଲେ କାହିଁ
ତୁଚ୍ଛା କରିଗଲେ ସକଳ ଦେଶମହୀ ।
ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘନ ଚଳିଲେ ଭାଇ ବେନି
ସୁକୃତା ଉର୍ମିଳା ମାଳେଣୀ ତିନି

ଭଗ୍ନୀ । ୧୦୦

ହାନ୍ଦୋଳାରେ ବସି ଶାଶୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଗଲେ
ଯହୁଁ ସେ ଭ୍ରୂର୍ଥର ବଚନ ପାଇଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବେ ବୋଲି ତାଙ୍କ ମାତା
ଆନନ୍ଦେଶ ଉଷତ ଛାଡ଼ିଣ ସର୍ବଚିନ୍ତା ।
ଭ୍ରୂର୍ଥର ଚକନ୍ତେ ନଟବୃନ୍ଦ ଚଳି
ହାତୁଆ ବାତୁଆ ତେଲି ଯେ ତାମୋଳି ।

ମାଳି କୁମ୍ଭାର ଯେ ଚଳନ୍ତି ଘୋଡ଼ା ଘାସ
ବଶିଜାର ଲୋକେ ଅନେକ ତହିଁ ଆସି ।
ଥାଠ ଚକନ୍ତେ କମ୍ପଳ ମେଦିନୀ
ଆଗେଣ ବାଜଇ ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ଵନି । ୧୦
ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ଉଦ୍‌ଘୋଷ ପାଟ ଛତ୍ର
ଝିନ ଚିରାଳ ଉଡ଼ଇ ବୀର ନେତ ।
ବାବ୍ୟର ଘାଏ କୁରୁମ ଟମକି
ଦଶ ଦିଶ ରାଏ ଭୟ କଲେ ଶକି ।
ଭ୍ରୂର୍ଥର ସନିଧ୍ୟେ ଯେ ପଣ୍ଡିତ ଜନେଛନ୍ତି
ନାନା କରତୁକେ କଥାନ୍ତ ବୁଝାନ୍ତି ।
ବାଟେଣ ଲାଗି ଅଛଇ ଠାବେ ଠାବେ
ଯେ ଯାହା ଇଛଇ ସମସ୍ତ ପାଇବେ ।
ପଥେ ଯାନ୍ତେ ପରଜାଏ ଦେଖି ତ ଆସନ୍ତି
ନୂଆ ରାଜା ବୋଲି ଯେ ଆନନ୍ଦ
ହୁଅନ୍ତି । ୧୨୦

ସେବିନ ଗୋମତୀ କୂଳେଶ ରହିଲେ
ରାତ୍ର ପଞ୍ଚାତେଶ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
ଗଙ୍ଗା କୂଳେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ
ବୀରତୂର ଘାଏ କମ୍ପଇ ଦଶଦିଶ ।
ଶ୍ରୀରାମର ମଜତ୍ର ଗୁହ ନାମେ ଶବର
ଭାଗ୍ୟରଥୀ କୂଳେ ଅଟଇ ତାର ଘର ।
ଦଶ ଶସ୍ତ୍ର ବଳ ଘେନି ଓଗାଳିଲା ଆସି
ସନ୍ଧ୍ୟ ସମୋଦ୍ରକୁ ସେ ପଶିଲେକ ଝାସି ।
ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦେଇ କାଣ୍ଡନ୍ତ ବିନ୍ଧିଲେ
ଯିବାର ବାଟ ସେ ଆବୋରି

ନିରୋଧୁଲେ । ୧୩୦

କିଳିକିଳା ଦେଇଣ ଡାକନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ
ମାର ମାର ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
ଭ୍ରୂର୍ଥର ଆଗେ ତାର କହିଲାକ ଯାଇ
ଶବର ଆସି ଓଗାଳି ଅଛଇ ଗୋସାଇଁ ।
ଆଗିଆଣି ବାଟେ ସେ କଣ୍ଠାକଣ୍ଠି କଲେ
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଭ୍ରୂର୍ଥବୀର ବୋଲେ ।
କିଂପା ଯୁଝଇ ସେ ପରୁର ଆସ ଯାଇ
କି ଅବା ବାଟ ପାରଇ ଯେଥେ ଥାଇ ।

କଥା ଜାଣି ସେ କରିବା ନା ଦୃଢ
କି କାରଣେ ବାଟ ଓଗାଳି ଅଛି କହ । ୪୦
ଏତେ ବୋଲି ଭ୍ରଥ ରଥ ବାହିଗଲା
ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଆଗରେ କହିଲା ।
ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣସି ଶବର
ବାଟ ଓଗାଳି କିମ୍ପା କରୁଅଛୁ ଅବେତାର ।
ଶ୍ରୀରାମ ଭାଇ ମୁଁ ନାମ ମୋର ଭ୍ରଥ
ଦଶରଥର ସୁତ ମୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାଥ ।
ମାତା ମୋର କ'ଣକନ୍ୟା ହିଂସା ମନ କଲା
ପିତାକୁ କପଟେ ସତ୍ୟ କରାଇଲା ।
ଭ୍ରଥ ରାଜା ହୋଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଥାଇ
ଶ୍ରୀରାମ ଚଉଦ ବରଷ ବନ ଯାଇ । ୫୦
ତହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ସାତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ବନକଲ ଗମନ କଲେ ତିନି ଜଣ ।
ରାମ ବନଯାତ୍ରେ ପିତା ପ୍ରାଣ ହତ
ଅଜା ଘରେ ଆମ୍ଭେ ଥିଲୁ ବେନି ଭ୍ରଥ ।
ବାରତା ପାଇଣ ସେ ଅଇଲୁ ଖର କରି
ଦେଖିଲୁ ନାରଖାର ଯେ ହୋଇଣ
ଅଛି ପୁରା ।
ପିତାର ଶବ ଅଗ୍ନିରେ ଦାହ କଲୁ
ଦ୍ଵାଦଶ ଦିବସେ ଶୁଧ୍ୟ ସେ ହୋଇଲୁ ।
ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ବୋଇଲେ ତୁ ରାଜା ହୁଅସି
ସେ କଥା ମୋହୋର ମନରେ ନ
ପଶି । ୬୦
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ରାଜା ମୁର ତାର ଭୃତ୍ୟ
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଟଇ ଯେ ତାତ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ନ ଦେଖିଲେ ପ୍ରାଣ ମୋର ନାହିଁ
ହା ହା ଭାଇ ତୋତେ ପାଇବଇ କାହିଁ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଭ୍ରଥ ଧରଣୀରେ ପଡ଼ି
ଉଚ୍ଚ ସ୍ଵରେ କାଦଲ ଶିରେ କର ତାଡ଼ି ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସୁମନ୍ତ ଧଇଲେ କୋଳକରି
ଗୁହ ନାମେ ଶବର କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।
ଭୋ ସ୍ଵାମୀ ଭ୍ରଥ ନ ଧର ମୋର ଦୋଷ
ମୁର ସେ ଶ୍ରୀରାମର ମଇତ୍ର ବିଶ୍ଵଆସ । ୭୦

ସୁମନ୍ତ ଜାଣି ନା ସକଳ ବୃତ୍ତାନ୍ତ
ରାତ୍ରକ ଏଥେ ରହି ବଞ୍ଚିଲେ ସାତ୍ୟାକାନ୍ତ ।
ଏଇ ପୁର ଚାହିଁଆ ବୃଷ ମୂଳେ ଥିଲେ
ତିରଣ ପାଡ଼ି ଶେକ ଶେକାଇ ଶୋଇଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରିଣ ଜଗି ବସି
ମୁହି ଅନିଦା ହୋଇଲି ସେହି ନିଶି ।
ଏହି ବଟକ୍ଷାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଜଟା କଲେ
ନାବ ଚଢ଼ି ଗଙ୍ଗା ପାରି ହୋଇଗଲେ ।
ପ୍ରୟାଗଠାକୁ ବୋଲି ମୁହି କହିଦେଲି ବାଟ
ବାରତା ପାଇଲି ସେ ଅଛନ୍ତି ଚିତ୍ରକୁଟ । ୮୦
ଶୁଣିକରି ଭ୍ରଥ ରୋବଇ ତ ପୁଣି ପୁଣି
ଶ୍ରୀରାମର ଯେ ଦୁଃଖ ପାଇବା କଥା ଶୁଣି ।
ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଶବର ଭୁଜ ଧରି
ଶ୍ରୀରାମର ଥିଲା ଠାବ ଲୋଡ଼ଇ ଅନୁସରି ।
ପୁର ଚାହିଁଆରେ ଠାରେ ତିରଣ ଶ୍ରେୟ ଦେଖି
ଭ୍ରଥ ଅନ ଅନ କରଇ ବେନି ଆଖି ।
ବୋଲଇ ଏହା ମୋର ଜନନୀର ଫଳେ
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଦୁଃଖ ପାଇଲେ ଏତେ କାଳେ ।
ବଟବୃକ୍ଷ ଦେଖିଣ ଶବର ପୁତ୍ର କାନ୍ଦି
ଏଥୁର କ୍ଷାରେ ମୋର ଭାଇ ଜଟା
ବାଛି । ୯୦
ଏତେ ବୋଲି ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବେନି
ଆପଣେ ଜଟା କଲେ ବରକ୍ଷାର ଘେନି ।
ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେବେ ତପସେନୀ
ବ୍ରତ
ଆମ୍ଭେ କିମ୍ପା ନୋହିବୁ ତାହାଙ୍କ ସମ୍ପାତ ।
ଦେଖିଣ ଥାଠ ଲୋକେ କରନ୍ତି ହାହାକାର
ସୁନ୍ଦର କେଶ କିମ୍ପା କଲେ ନାରଖାର ।
କେ ବୋଲେ ଭାଇ ଭଗତି ଭାବ ଘେନି
ସୋଦରିମା ପଣେ ସେ ହୋଇଲେ
ତପସେନୀ ।
ଗଂଗା କୁଳରେ ରହିଲେ ସେଦିନ
ଶବର ଆଣିଦେଲା ଯୋଗାଣ
ସଞ୍ଚାମାନ । ୧୦୦

ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି
ଗୁହ ନାମେ ଶବରକୁ ଭ୍ରଥ କୋଳକରି ।
ଦେହ ସାଦ୍ରିଶେ ତାକୁ ଅଳକାର ଦେଲେ
ମୁଣ୍ଡରେ ନେଇ ତାକୁ ପାଟେକ ବାନ୍ଧିଲେ ।
କୋଳକରି ବୋଇଲେ ତୁ ଶ୍ରୀରାମର ସଖା
ମୋତେ ଦୟାକରି ଭାଇ କି ମୋର ଦେଖା ।
ଆଗ ଦଣ୍ଡେ ତୋର ବଳ ଘେନି ଯିବୁ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟିବା ଯାଏ ମୋର
ସାଙ୍ଗେ ଥବୁ ।
ଶୁଣିଣ ଶବର କଲାକ ଶରଧା
ଅଙ୍ଗ ବଳ ତାର ଦଶଲକ୍ଷ ଯୋଦ୍ଧା । ୧୦
ଆଜ୍ଞା ଦେଇ ସେ ନାବନ୍ତ ଅଣାଇଲା
ଭ୍ରଥର ସନ୍ଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡପାରି ହୋଇଗଲା ।
ଏକା ନାବକେ ସହସ୍ରେ ଲୋକ ଯାଇ
ଡଙ୍ଗାର ଗହଳେ ନ ଦିଶଇ ନଇ ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଚଢ଼ଇ ନାବରେ ବିଜେ କରି
ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ସହିତେ ସୁମନ୍ତ ଆଦି କରି ।
ଦର୍ପଣ ଚାମର ସେ ମଣ୍ଡିଲା ଅଛି ତହିଁ
ଚିରାଲ ଉଡ଼ନ୍ତି ସେ ପରହର ହୋଇ ।
ଚିତ୍ର ବିଚିତ୍ର ସେ ସୁବନ୍ଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ
ଗଜଦନ୍ତ ପାଗଡ଼ ଅଛଇ ପାଶେଣ । ୨୦
ଘଣ୍ଟି ଘାଘୁଡ଼ି ଗୁଣଝୁଣ ବାଜେ
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସୁରଯାନ ସାଜେ ।
ଯଉମାଳା ମଙ୍ଗ ଅଡ଼ା ମୁଣ୍ଡି କମ
ଆଗର ମଂଗରେ ମଗରମୁହାଁ କମ ।
କତିରେ ହିଂଗୁଳା ବଉଳା କାଚମାଳି
ଫୁଲ ମଣ୍ଡିଅଛି କେରି କେରି କରି ।
ପଛ ମଂଗ ବଡ଼ି ଗଗନକୁ ଗଲା
ଭଲ୍ଲା ମହାରଣା ନିର୍ମାଣ ତାହା କଲା ।
ଚାଙ୍ଗୁ ବନ୍ଧା ଫେର କାଙ୍ଗୁଲା ତହିଁ ଅଛି
ସୁଧ କାଳ ଶସ୍ତ୍ର ଭଲ୍ଲା ତହିଁ ସହ । ୩୦
ଉପରେ ଚିରାଲ ଉଡ଼ଇ ଫିରି ଫିରି
ତହିଁ ଆଇ ମଙ୍ଗୁଆଇ ସୁକାସନ ଚଢ଼ି ।
ଶତେକ ଆହୁଲା ପଡ଼ଇ ଚଉପାଶ

ନାବ ଚଳିଯାତେ ଶୁଭାଳ ନିରିଘୋଷ ।
ନାବ ବାହିଣ କେ ଭେକା ବାହି ଯାଇ
ଯେ ଯେଣେ ପାରଇ ସେ ତେଣେ
ପାରିହୋଇ ।

ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଆଗେ ଚଳିଗଲା
ଦକ୍ଷିଣ କୂଳେ ଯାଇ ଭ୍ରଥ ବିଜେ କଲା ।
ନାବରୁ ଓହ୍ଲାଇ ରଥେ ବିଜେ କରି
ପବନ ହୁଁ ବେଗେ ଉଡ଼ନ୍ତି ଅଶ୍ବ ଚାରି । ୪୦
ସାତ ଘଡ଼ିମାନେ ସବୁ ପାରି ହୋଇ
ଅଗମ୍ୟ ବନରେ ପଶିଲେକ ଯାଇ ।
ଗୁହ ନାମେ ଶବର କଢ଼ାଇଅଛି ବାଟ
ଶବର ସାଂଗରେ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ସବୁ ଥାଠ ।
ବେଳ ଘଡ଼ିଏ ଥାଇ ପ୍ରୟାଗରେ ହୋନ୍ତି
ଶୁଣି ଭାରଦ୍ବାଦକ୍ଷେ ପାହୋଟି ଘେନି ଯାନ୍ତି ।
ଭ୍ରତ ଶତ୍ରୁଘନ ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ

ମୁନିର ଚରଣେ ସେ ଓଜଗନ୍ତି ଯାଇ ।
ଦେଖିଣ କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ତପଶୀଳ
ରାଜ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରକଥା ପୁଛନ୍ତି ସକଳ । ୫୦
ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ଜାବାଳି କଶ୍ୟପ
ଦେଖାଦେଖି ହୋଇଲେ ସକଳ ଯାଗନିକ ।
ଭ୍ରଥକୁ ଚାହିଁଣ ସେ ବୋଇଲ ମାହାମୁନି
ତୁ କିମ୍ପା ଅଜଲୁ ହୋ ସମରାଜ୍ୟ ଘେନି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ଯୋଗ ଯେବେ କଲା
ପିତା ତୋର ତୋତେ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲା ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ତୁ କିମ୍ପା ଅଜଲୁ ଏଥ
କର ଯୋଡ଼ିଣ ସେ କହଇ ବୀର ଭ୍ରଥ ।
ଶୁଣ ମହାମୁନି ମୁଁ ଯେମତେ ଅଜଳି
ଏମାନ ନ ଜାଣଇ ମୁଁ ଅଜାଘରେ

ଥିଲି । ୬୦

ଶ୍ରୀରାମ ଅଜଲା ଛଡ଼ ଦିବସ ରାତି
ପ୍ରାଣ ହାରିଲାକ ଦଶରଥ ନୃପତି ।
ଦୂତ ଗଲେଣ ମୁଁ ଅଜଲଇ ବେଗେ
ଏସନ ବିଧାନ କହିଲେ ମୋର ଆଗେ ।
ମାତା ଚଣ୍ଡୀକୁଣୀ ମଢ଼େଡ଼ୀ ବୋଲ କଲା

ଶ୍ରୀରାମର ବନବାସ ଦୁଖ ସେ ବିହିଲା ।
ମୁକ୍ତ କିମ୍ପା ହୋଇବି ରାଜା ଶ୍ରୀରାମର ଥାଇ
ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁକି ଅଛଇ ଏବେ ଯାଇ ।
ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଆଶିମି ବାହୁଡ଼ାଇ
ବାରତା ଜାଣଟିକି ଅଛନ୍ତି ମୁନି କାହିଁ । ୭୦
ମୁନି ବୋଇଲେ ରାମ ଏଥକୁ ଅଜଲେ
ଫଳ ମୂଳ ଦେଲି ରାତ୍ରେକ ରହିଲେ ।
ଆମେ ଦେଖାଇ ଦେଲୁ ତାକୁ ବାଟ
ଆଜ ସରିକି ରାମ ଅଛନ୍ତି ଚିତ୍ରକୁଟ ।
ତୁ ଏବେ ମୋର ବଚନ ଭ୍ରଥ ଶୁଣ
ତୋହୋର ଥାଠକୁ ଦେବଇ ଯୋଗାଣ ।
ଯେ ଯାହାର ବାଞ୍ଛା ପୂରାଇବି ଏହିକ୍ଷଣି
ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ମୁନିକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
ଅପ୍ରମିତ ଥାଠ ଲୋକ ମୋ ବହୁତ
ତୋତେ କିମ୍ପା ଘଣ୍ଟାଣ କରିବି

ତପୋବନ୍ଧ । ୮୦

ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଜାଣୁସି କିଛି
ତପବଳେ ଆମର ଅନେକ ବୁଦ୍ଧିଅଛି ।
ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ମଡ଼ିଆରେ ପଣି
ଦୋହୋରା ଅଗ୍ନି ସନିଧ୍ୟରେ ବସି ।
ଦାକ୍ଷିଣୀ ମନ୍ତ୍ର ଜପି ଘେନିଲାକ ଜଳ
ତକ୍ଷଣେ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଲା ସକଳ ।
ଭ୍ରଥକୁ ନବର ପାତ୍ରକୁ ଉଆସ
ଆବର ଲୋକକୁ ଅନରୂପେ ବାସ ।
ରାଜାର ନବର ମଣ୍ଡିଲା ଯତ୍ନକରି
ବନ୍ଧ ଚାମର କୁସୁମ ଅଛି ପୁରି । ୯୦
ସୁବନ୍ଧ୍ୟର କଳସ ନେତର ଚିରାଳ
ତ୍ରୋଣା ଲମ୍ବାଇଲା ମୁକୁତାର ମାଳ ।
ଦ୍ବାରେଣ ପିତୁଳି ସୁବନ୍ଧ୍ୟ ଲେଖନ
କେବଣ ହିଁ ପୁର ଅରୁଣର ବର୍ଷ ।
କାହିଁ ହିଙ୍ଗୁଳା କାହିଁ ଷ୍ଟଟିକ ନିର୍ମାଣ
କେବଣ ଘର ଗୋଟା ମର୍କତ ରସାଣ ।
ଦେଖିଣ ଭ୍ରଥ ବୀର ହୋଇଲା ହରଷ
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋର ଭାରଦ୍ବାଦକ୍ଷ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଯାଇ ଜଗତୀରେ ଉଠି
ଦେଖିଲା ମଣ୍ଡୋପ ଅଷ୍ଟରତ୍ନ କାଠି । ୧୦୦
ଗଜଦନ୍ତ ଖଟ ଦୋଳି ଅଛଇ ଉକୁଟିଲା
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବନ୍ଧ୍ୟର ଚିତ୍ର ପିତୁଳିଏ ରଖିଲା ।
ଉପରେ ଶ୍ରେଙ୍ଗାଇଲା ଅଛି ଦିବ୍ୟ ଶେଜ
ଦେଖିଣ ଭ୍ରଥବୀର ହୋଇଲା ଆଶ୍ଚିୟ ।
ଚାନ୍ଦୁଆର କିରଣ ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟାନ୍ତର
ପାଶେଣ ମଣ୍ଡିଅଛି ଶେତ ଯେ ଚାମର ।
ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ଏ ଦେବତାଙ୍କର ଆସନ
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଯେଥେ ବସିବାକୁ ଭାର୍ଜନ ।
ନମସ୍କାର କରିଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା
ଆଉ ପଲଙ୍କ ଅଛି ତହିଁଣ ବସିଲା । ୧୦
ଶତ୍ରୁଘନକୁ ନବର ପରି ଘର
ତହିଁ ରହିଲା ସୁମିତ୍ରା କୁମର ।
ମାୟା ଲୋକେ ଆସି ବଶିଷ୍ଠକୁ ରାନ୍ତି
ଜାବାଳି ବାମଦେବ କଶ୍ୟପକୁ ନେନ୍ତି ।
ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ନେଲେ
ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ନେଇ ଠାବ ଦେଲେ ।
ତେଲ ନଦୀ ଏକ ବହିଲାକ ତହିଁ
ଘିଅ ନଦୀ ଏକ ବହିଲା ଅଳ କୁଳ ନାହିଁ ।
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ବହେ ନଦୀସୁର
ପର୍ବତ ସମାନେ ମାଏସ କୁଡ଼ କୁଡ଼ । ୨୦
ଅଏଳାପିଠୁଆଏଣୀ ଗିରିବର ସମ
ସୁଗନ୍ଧ ଚତୁସମ ଅତି ଅନୁପାମ ।
ପୁଷ୍ପ କୁଡ଼ କୁଡ଼ ତାମ୍ବୋଳ ଲେଖା ନାହିଁ
ମାୟା ଲୋକମାନେ ଯାନ୍ତି ଦେଅନ୍ତି ତହିଁ ।
ଜଣକୁ ଏକ ଜଣେ କରିଣ ଯୁବାନାରୀ
ମୂଳ ପାଗ ନଡ଼ପ ଦେଇଣ ସ୍ରାହାନ କରି ।
କାହାକୁ ମାଜଣା କରନ୍ତି ଛଡ଼ ବାଳୀ
କାହାକୁ ପାଞ୍ଚ ଶିରୀ ମନର ହିଆଳି ।
ଦିବ୍ୟ ବସନ ସେ ପିନ୍ଧାଇଲେ ନେର
ଚତୁସମ ଲେପି କେହୁ ଛିଡ଼ାହୋଇ । ୩୦
ରତ୍ନ ଖଟ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ
ମାୟା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ନେଇ ଅନ୍ନ ପରଷିଲେ ।

ବସିଲା ଘୃତ ଆମ୍ଭ ଅବା ଲୁଣ
ଆମିଷ ନିରାମିଷ ଅନେକ ତିଉଣ ।
ହିଙ୍ଗୁ ଜିରା ମରିଚ ନଟାକାଳ ଛେନା
ଘୃତ ଯୋଗେ ରନ୍ଧନ କଲେକ ରଞ୍ଜନା ।
ମାୟା ଏ ଆମିଷ ଯେ ଘୋଳ ବଢ଼ା ପ୍ରତି
ପଣା ପଇଡ଼ ସେ ବେଳ ଜାଣି ଦେନ୍ତି ।
କ୍ଷୀରି ଖିରିସା ଯେ ପରଷନ୍ତି ଆଣି
ଶଙ୍ଖୋଳିଣ ଆଣି ଦେଅନ୍ତି ଖିରିସା
ପାଣି । ୪୦
ନାଡ଼ି ମନୋହର ଆରିସା ସରପୁଳି
ପାପୁଡ଼ି ଛେନା କାକରା ହସଂପୁଳି ।
ନାନ ବର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ହଟପୁଳି ବଡ଼ା
ଛେନାଗଜା ମୁଗ ମିଶି ଯେ ପଗରା ।
ନଡ଼ିଆ ବଡ଼ା ସରସତୀଆ ମଣ୍ଡା ପୁଳି
ଅପମାଲୁ ଟାକୁଆ ଯେ ଅଣକ୍ଷୀରି କୋଳି ।
ସର ପାପୁଡ଼ି ପୁରୀପତର ଛେନା ନାଡ଼ି
ଦୁଧ କୁସ୍ମ ଖୁଡୁଇ ତଦନ୍ତ କେ କରି ।
ପଣସୁଆ ମଣ୍ଡା ନହୁଣିଆ ଗଜଣ୍ଡା
ଫେଣା ଉଞ୍ଚ ମଣ୍ଡା ବିବିଧ ବନେ
ପିଠା । ୪୦
ପରଷନ୍ତି ଲୋକେ ଭକ୍ଷନ୍ତି ତୋଷହୋଇ
ଗଂଗବାଣ ପଣା ପୁଣିହି ଦେନ୍ତି ନେଇ ।
କାହାକୁ କରନ୍ତିଆ ଦୁଇଗୋଟା ଦିଅନ୍ତି
କାହାର ଆଗରେ କୁସ୍ମ ପଣା ବସାବନ୍ତି ।
ସାରେଆ ଖଣ୍ଡ ସାକର ବସାଇ
ଖଣ୍ଡ ଖଜା ଗଜା ତିଳ ମୁଆ ରାଇ ।
ମୁଗ ମଧୁରୁତି ଦୁରସ ଲହୁଣି ମାନ
ଛେନା ତାଗରା ଗୋଟିକା ଅନୁପାମ ।
ଶାକର ଅଧାମ ବହଳ ଦୁଧ ଦେନ୍ତି
ପୁଣି ଆଣି ବସାବହି ପରଷନ୍ତି । ୬୦
ଅମୃତ ପାନି କଦଳୀ ପାଉଁଶିଆ
ବନ୍ତଳ ଅବିଳାସ ମୁନୁଗା କାଠିଆ ।
ଆରିଆ ମଂସା ଚମ୍ପା କଂସଳ ଦିଅନ୍ତି
ନାହିଁ ନାହିଁ ବୋଇଲେ ପେଲି ପରଷନ୍ତି ।

କନକ ପିଙ୍ଗଳ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୋଟି
ପଇଡ଼ ଭଜା ଗୁଆ କଷା ଗୁଆ ପାଲଟି ।
ପୁଣି ନୀଳବାଣ ଗଜାବାଣ ଦିଅନ୍ତି
ଦୁଧ ବାଣ ପୌର୍ଣ୍ଣବୀସ ପିଇ ଲୋକେ ଯାନ୍ତି ।
ତାଳସଜ କେଶୁର ପଣ୍ଡସ ଜାଇଫଳ
ଖୁଖୁଡ଼ା ଖୁରୁଡ଼ା ନଡ଼ିଆ ନଟିଆଳ । ୭୦
ଆମ୍ଭ ଖକୁରା ଦାରାକ୍ଷ ବରକୋଳି
କେନ୍ଦୁ କଇଥ ଅଂଳା ପଦ୍ମମାଳି ।
କାନ୍ତାରି ଖୁସିଆରି ପିଙ୍ଗୁଳି ଆଖୁଦଣ୍ଡ
ରିପୁ ନାରାଏଣ ବଜ୍ରଳ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡି ।
ଯେ ଯାହା ଭଜନ୍ତି ସମସ୍ତ ତହିଁ ପାଇ
ଲୋଭା ମହାଲୋଭା ତହିଁରେ ଭଲ ଖାଇ ।
ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥକ୍ତ ରିଆଇଲା ମୁନିମ୍ବର
ସଞ୍ଜେପି କହିବାକୁ ସଖ୍ୟ ଯେ କାହାର ।
ଅନୁବ୍ରତେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ବିଳାସେଣା
ମର୍ଦ୍ଦଳ କଂସାଳ ବାଜଇ ଅଂଳା
ବେଣା । ୮୦
ଅପୂର୍ବ ଜଳ ବାସ କରନ୍ତି ଆଚୋଂବନ
ତରଳ ବାସ ଗୁଆ କର୍ପୁର ମିଶାପାନ ।
ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଶରୀରେ ଶାମଳି
ପାଞ୍ଚ ସାତ ହୋଇ ଯାନ୍ତି ପରିମଳି ।
ହାଥାକର ମାହୁନ୍ତ ଘୋଡ଼ାକର ବାଗୁଆଳ
ଭାରପୁରା ଖାଇ ହୋଇଲେ ମଡୁଆଳ ।
ହାଥାର ମାହୁନ୍ତ ଘୋଡ଼ାର ପିଠିରେ ବସି
ଘୋଡ଼ାକର ବାଗୁଆଳ ହସ୍ତୀ ଚଢ଼ିଆସି ।
ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ସେ ଡାକନ୍ତି ରସ ପାଇଂ
ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରକୁ ଆମ୍ଭର ଯାଇ ନାହିଁ । ୯୦
ଶ୍ରୀରାମ ତହିଁ ଯାଇ କରିବୁ ଆମ୍ଭେ କିସ
ଏଥୁ ଥିଲେ ଆଉ କେ ଲୋଭୁ ଘର ବାସ ।
କେ ବୋଲେ ଆମ୍ଭେ ଗଣିକ ସଙ୍ଗେ ଥିବୁ
ଭ୍ରଥ କଉଁ ରାଜା ତାହାକ ସଙ୍ଗେ ଯିବୁ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ
ବଶିଷ୍ଠ ଆଦି କରି ଭରମ ପୁରୁଷ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସହିତେ ସ୍ରାହାନ ଯାଇ କଲେ

ଷଡ଼ରସ ପ୍ରକାରେ ସମସ୍ତ ଭୁଂଜାଇଲେ ।
ଆନ୍ଧୋବନ ସାରି କର୍ପୁର ତୟୋଳ ଖାନ୍ତି
ଖଟ ବୋଲି ବାକିଆରେ ଯାଇଣ
ବସନ୍ତି । ୧୦୦
ଯେସନ ସମସ୍ତ ଅଇଲେ ଅପକ୍ଷରୀ
ବିବିଧ ପରିବନ୍ଧେ ଗାନ୍ଧାର ଭଜାରି ।
ରଜନୀ ସମୟେ ନାଗିଲାକ ବଡ଼ା
ହୁଳା ଦିଉଡ଼ି ଜଳନ୍ତି ପତ୍ତି ପତ୍ତି ।
ସବୁକରି ଛାମୁରେ ହୋଇଲା ନାଟଗୀତ
ଚାମର ଡାଳନ୍ତି ଯୁବତୀ ବହୁତ ।
କେନ୍ଦୁ ବିଞ୍ଚନ୍ତି କେନ୍ଦୁ ଦର୍ପଣ ଦେଖାନ୍ତି
କେବଣହିଁ ନାରୀ ତାମୁଳ ଭୁଞ୍ଜାନ୍ତି ।
ଚନ୍ଦନ ଘଷନ୍ତି କେ ଚାପନ୍ତି ଚରଣ
କେଶ ସଂଯୋଜଣ କେ ଦିଅନ୍ତି
ତତକ୍ଷଣ । ୧୦
ପାଟ ମଶହେରି ସୁଟାକମ ଚେରା
ସବୁରି ଗଜାରେ ମୁକୁତା ମଣିହାରା ।
ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧମାନେ ଘାରିଲାକ ନିଦ
ଥାଟ ଲୋକେ ଶୁତିଲେ ହୋଇଣ ନିଶବଦ ।
ରାତ୍ର ପାହିଲେଣ ଦେଖିଲେ କେହି ନାହିଁ
ସରିଯେ ଅଛନ୍ତି ଭୁମିରେଣ ଶୋଇ ।
ଘରଦ୍ବାର ସେ କେବଣ କତିଗଲା
ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ସବୁ ଉଡୁହିଁଣ ଗଲା ।
ଯେ ଯେଉଁମାନେ ଚରକୁଣ ଥିଲେ
ଜଣେ ହେଁ ନାହିଁ ତହିଁ କେଣେ କେଣେ
ଗଲେ । ୨୦
ଦୁଧ ଦହି ଘିଅ ନଡ଼ପ ତହିଁ ଥେଲା
ଏଡ଼େ କଥାମାନ କେଣେ କେଣେ ଗଲା ।
ନାଟିବାର ଲୋକେ ଜଣେ ହେଁ ନ ଦିଶନ୍ତି
ରାତ୍ର ପାହିଲେଣ ସବିହେଁ ଉଠିଣ ବସନ୍ତି ।
ଭୁଞ୍ଜି ଶୋଇଲା ପ୍ରାୟେ ଦେହକୁ ନ ଲାଗଇ
ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧ ଦେହକୁ ନ ଆମୋଦଇ ।
ଏକକୁ ଆରେକ ଚାହିଁଣ ପୁଛାପୁଛି
କାଲିର ବିଧାନ ତ ନାହିଁ ଏଥେ କିଛି ।

କେ ବୋଲଇ ସପନ କେ ବୋଲଇ ସତ
କେ ବୋଲଇ ଉପାୟେ କଲେ

ତପୋବନ୍ଧ । ୩୦

ଭ୍ରୂର୍ଥର ସମାପେ ମିଳିଲେ ଆସି ରଖି
ତ୍ରିପୁଟି ହୋଇଲୁକି ବୋଇଲେକ ହସି ।
ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ କଲେ ନମସ୍କାର
ଧନ୍ୟ ତପସ୍ୟା ତୋହୋର ମୁନିବର ।
ଏତେ ଆଠକୁ ଅପୂର୍ବ ଯୋଗୀଣ ଦେଲୁ
ନିମିଷକର ମଧ୍ୟେ ସମସ୍ତ ସଂପାଦିଲୁ ।
ଦିଅ ମୋତେ ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବି
ନେଉଟାଣି ବେଳେ ପୁଣି ଏବାଟେ

ହୋଇଯିବି ।

ଏ ମୋର ଜନନୀ ଅଗର କଏକୟା
କୁଳ ପାଣ୍ଡୁ ପ୍ରତିମା ଦେହ ଯାକ ମାୟା । ୪୦
ଏହାର ପ୍ରସାଦେ ଶ୍ରୀରାମ ବାନବାସ
ଯେହାର ହେତୁ ମୋର ତାତ ଗଲା ନାଶ ।
ମୁନି ବୋଲଲେ ତୁ ତ ବୋଲନି କିଛି
ଯାହା ସେ ବିଧାତା ନିର୍ଜା କରିଅଛି ।
ଏହାକୁ ବୋଇଲେ ହୋଇବ ଆଉ କିସ
ଏମନ୍ତ ଯେ ପୂର୍ବର ଅଛଇ ଭବିଷ୍ୟ ।
ତୁହିତ ସାକ୍ଷାତ ଅଟ ସତ୍ୟବାଦୀ
ସାବତ ହିଂସା ନପଶେ ତୋର ବୁଦ୍ଧି ।
ସର୍ଗ ପ୍ରାପତ ନୋହେ ତୋତେ ଦୂର
ଧନି ଧନି ମହିମା ତୁ ଅଟ ଭ୍ରଥ ବୀର । ୫୦
ଶ୍ରୀରାମ ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ଛନ୍ତି ରହି
କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଦେଖିବୁ ତାକୁ

ଯାଇ ।

ଏତେ ବୋଲି ମୁନି କଲ୍ୟାଣମାନ କଲେ
ଏହି ବାଟେ ଯାଅ ବୋଲି ହସ୍ତ

ଦେଖାଇଲେ ।

ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରଥ ଆରୋହିଲେ
ପକ୍ଷିମ ମୁଖହୋଇ ତହୁଁ ଚକିରଲେ ।
ହସ୍ତା ଚକ୍ତି ଯମୁନା ପାରି ହୋଇ ଯାନ୍ତି
ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆବର ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ।

ଭେଳା ବାନ୍ଧି ଆଠ ସେକୁଳକୁ ଗଲେ
ପଏରି ଜାଣିମା ନୋକେ ପଏରିଣ
ଗଲେ । ୬୦

ଗୁହ ନାମେ ଶବର କଲା ଏକ ବୁଦ୍ଧି
ଦୁଇ କୁଳେ କିଲା ପୋତି ଦଉଡ଼ିଏ ବାନ୍ଧି ।
ତାହା ଧରି ଅନେକ ଲୋକ ହୁଡ଼ି ପାର
ଶବରକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଭ୍ରୂର୍ଥ ବୀର ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ନିତ୍ୟଭର୍ମ ସାରି
ଭ୍ରୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରଥରେ ବିକେ କର ।
ଘୋର ଗହନ ବନେ ପଥ ବହି ଯାନ୍ତି
ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ଶ୍ରୀରାମ ଛନ୍ତି ରହି
ବିବିଦ ବିନୋଦ କରୁଥାନ୍ତି ତହିଁ । ୭୦
ସେ ଚାରୁ ବିପୁଣ୍ୟ ନନ୍ଦନ ବନ ଜାଣି
ପୁଷ୍ପକର ନାମ କେ ପାରିବ ଗଣି ।
ମଲ୍ଲୀ ମାଳତୀ ମୟାର ବଗହଲ
କେତକୀ କଦମ୍ବ ଚମ୍ପା ଜାଜ ପୁଲ ।
ନାଗେଶ୍ବର ଯାଇ ଜୁଇ ଛୁରିଅନା
ପାଟଳୀ ପୁନଂଗ କଲାକ ରଞ୍ଚନା ।
ସେବତୀ କାମୋଦ ଅଏଂଲା ଲତା ଲତା
କଞ୍ଚେଶ କଣେଅର ତରାଟ କଟି କତା ।
କୁନ୍ଦ କାମୋଦ ଉତ୍ତମ କଞ୍ଚେଶ
କଦମ୍ବ କମଳ ହିଞ୍ଜଲର ବଣ । ୮୦
ମରୁଆ ଧାତୁକୀ କୁରୁବେଲି ଓଶେକ
ଦୟଣା ବୀରଭଦ୍ର ତୁଳସୀ ବଞ୍ଚୁକ ।
ବରେହା ଦାଡ଼ ନାଳ ବାହୁ ଭୃଙ୍ଗରାଜ
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରଘୁରାଜ ।
ଚାଙ୍ଗଆ କୁଟକ ପୁଷ୍ପର କୋରୁଆ
ନକ୍ଷାବଗୁଲି ଯେ ଗଂଗଶିଉଳିଆ ।
ପୁଲେଶ ପର୍ବତ ହୋଇଛନ୍ତି ଗରୁ
ଫଳ ମହିମା କେ ତଦନ୍ତ କରି ପାରୁ ।
ଚଢ଼ା ଜେଉଟ କେନ୍ଦୁ କଇଥ ଆମ୍ବ
ପଣସ ନଟାକାଳ କରମଙ୍ଗା ଡାଲିମ୍ବ । ୯୦
ନାଗଜା ଲେମ୍ବାଉ ଜମିଳ କରୁଣା

ଏକର ଫଳ ଆରେକକୁ ଜିଣା ।
ଅଏଂଲା ବରକୋଳି ମୁନୁଗା ବହିଷ୍ଠ
ଆକୁଆ କୋଟିଲା ବହୁତ ଗଛ ବୃକ୍ଷ ।
କ୍ଷୀରକୋଳି ବେଲ ବାହେଡ଼ା କଷାଫଳ
ସୁନାରି ବଦରି ଫଣ ଫଣା ମହୁଳ ।
ତାଳ ଖଜୁରି ଯେ କଦଳୀର ବନ
ଏଣେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାଗ ହରେ ମନ ।
ଲିମ୍ବ କୋରିଆ ଗମ୍ଭୀରା ଶାଳ ଆମ୍ବ
କିସିମିସି ମଞ୍ଜୀରୀ ପିରିକି ଆରମ୍ଭ । ୧୦୦
କାକେଶା ଶିମ୍ବଳି ସୁନାରି ପାଳଧୁଆ
ସଜନା ମୁନାଙ୍ଗ ଅଗସ୍ତି ତେଷୁଆ ।
ସଲପ କେଶର ଭାଲିଆ ଧଳଗଛ
କରବା ତେନ୍ତୁଳି ପିମ୍ପିଳି ଗଛ ଗଛ ।
ଜଟ ବଡ଼ଗଟ ଉଷଧ ମାଳ ମାଳ
ବଡ଼ କୋଟିଲା ସେ ଆବର ପିଆଶାଳ ।
ଚନ୍ଦନ ଗଛ ନାରଙ୍ଗ ବହୁଳ ଟଣା
ଏଣୁକରି ବିପୁଣ୍ୟ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା ।
ଚନ୍ଦନ କୁଡ଼ କୁଡ଼ ଅଗର ଗଛ ଗଛ
ଜାଇଫଳ ମୂଳ ଗଣ୍ଡିଅନା ବଟ । ୧୦
ହଳଦୀ ସାବିତ୍ରୀ କୁଆଣି କଳାଜୀରା
ମହୁରା ସଉପ ଧନିଆ ବେଶରା ।
ଯବ ବଡ଼ ଜୀରା ଜଟାବାଙ୍ଗଶି
ଶାଳପନୀ କୃଷ୍ଣପନୀ ଗୋଖରା ଅତସୀ ।
ଜାଉରଂଗ ବୃଧ ତରକ ପିମ୍ପିଳି ଲତା
ଲବଙ୍ଗଲତା ଲାତାକେ କରୁ ଗଣିତା ।
ଶିଙ୍ଗୁ ତିନିକନା କୁଆରୀ ସେ ମୋଟି
ମସ୍ତା ଗୁମ୍ଫୁରା ଆଉ ଲତା ଅଛି ପୁଟି ।
ଚକତଚିତାମୂଳ ବେଲ ବରୁଣ
ସାରୁବଣ ଭିତରେ ଯେ ମଶାଏ
ଗଣଗଣ । ୧୦

ମଦାଅଗ୍ନି ନଦୀ ବହଇ ଝରଝର
ପଦ୍ମ କୋମଦ ଶିଉଳି ବିସ୍ତାର ।
ଉତ୍ତଳ ଶାଲୁକ କଟରଙ୍ଗା ଲତା
ଲବଙ୍ଗଲତା ତହିଁକେ କରୁ ଗଣିତା ।

କମଳ ଲତା କମଳ ଫଳ ଅଛି
ନଦୀର ଭିତରେ ହିଞ୍ଜାଳ ଗଛି ଗଛି ।
ହସ୍ୟ କାରଣ ବକ ଜଳପିମ୍ପି
କତି କତି ଚରନ୍ତି ତାହୁକ ମଝାମଝି ।
ପାକାମର ଗଛେ ଶାରୀ ଶୁଆ ଡାଣେ
କଣ୍ଠା ଡିଡିରି ମୟର ରାଜହଂସେ । ୩୦
ବଗ କୁଆ କୋଇଲି ଚକୁଆ ସରସ
ଝାଙ୍କ ଝାଙ୍କ ହୋଇ ବୁଲନ୍ତି ଦିଶ ଦିଶ ।
ଅଏଁଲା ନେଲି ବସନ୍ତ ଶାରଙ୍ଗା ଗରୁଡ଼
ବଡ଼ ଚଢ଼ଇ ଚିଲ ଗର୍ଜନ୍ତି ମହାଗାଡ଼ ।
କୋକିଳ ଝିଂକାରୀ ଯେ ଭାରଥୁଆ ପକ୍ଷୀ
ବାଦେରୀ ଚିମୁଣି ଯେ ଗଛରେ ଉକୁଟି ।
ଘରତରୀ ବାଜୁଆ କରନ୍ତି ମୁଖରୋଳ
କେଶରପାଣ୍ଡିଆ ହସ୍ୟରାଲି ମେଳ ।
ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ବଢ଼ିଆ କାଙ୍କ ସେ ପିତୋରା
ଖର୍ଜିଆ ବଣି ଯେ ଚରନ୍ତି ଯୋରା

ଯୋରା । ୪୦

ପାଣିକୁଆ କାପରଖାଇ କାମ
ଏହାକର ଚରନ୍ତେ ଦିଶଇ ଅନୁପାମ ।
ହରଡ଼ କଣ୍ଠାଦଳ ପିମ୍ପିଉଡ଼େ ଉଡ଼େ
କ୍ରାଡ଼ା ରଙ୍ଗେ ପାଣିରେ ବିହରନ୍ତି ସଞ୍ଜେ ।
ଗଂଗାର ତୁବାଇ ବୁଡ଼ନ୍ତି ସେ ପାଣି
କେ ଏହା ସଞ୍ଚିବି କହିବ ପରିମାଣି ।
ମୃଗ ଶୂକର ଶିଶା ବଣ ଗୋରୁ
ଶାଳେହା ଯୁଆଦ କେ ତଦନ୍ତ କରିପାରୁ ।
ସିଂହ ଶାର୍ବୋଳ ଗୟଳ ବାଘ ଘୋଡ଼ା
ଭାଲୁକ ଶୟମର ଚରନ୍ତି ଯୋଡ଼ା

ଯୋଡ଼ା । ୫୦

ମଞ୍ଜାରୀ ନକୁଳ ମୁଷିକା କହ୍ନୁରୀ
ବାହୁଡିଆ କୃଷ୍ଣଜନ ଏକ ସାଂଗେ ଚରି ।
ଖୁରଙ୍ଗ ଖୁରାଞ୍ଜି ଚରନ୍ତି ଯୁଥ ଯୁଥ
ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ବସାରେ ବସାଇ ଦାଶରଥ
ସାତ୍ୟା ସଂଗେ ଘେନି ବନରେ ବିହରନ୍ତି ।

ପରିମଳ ଥାନେ ବସନ୍ତି ଯାଇ ବେନି
ସାତ୍ୟାଲ କେଶରାମ ଖୋଷନ୍ତି ପୁଷ୍ପ ଘେନି ।
କାହିଁ କମଳ ପତ୍ର ପାରିଣ ଶୁଅନ୍ତି
କାହିଁ ସାତ୍ୟା ଜଂଘେ ସାମସ୍ତାନ

ଦ୍ୟନ୍ତି । ୬୦

କାହିଁ ପାଷାଣରେ ଘୋରନ୍ତି ଚନ୍ଦନ
ସାତ୍ୟା ଅଂଗେ ଶ୍ରୀରାମ କରନ୍ତି ଲେପନ ।
କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ର ଗୋଲି କରନ୍ତି କାହିଁ କଳା
କଳା ଦିଅନ୍ତେ ସାତ୍ୟାଲ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ

ଡୋଳା ।

ସେଠାରୁ ଉଠି ପୁଣି ଥୋକେ ଦୂର ଯାନ୍ତି
ନାଗେଶ୍ୱର ଗଛ ତଳରେ ବସନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀକରେ ଶ୍ରୀରାମ ମୃଗମଦ ଗୋଲି
ଜାନେକାର କୁଡେ ଲେଖନ୍ତି ପତ୍ରାବଳୀ ।

ତହୁଁ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ ଯାନ୍ତି
ହୋଡ଼ ଥୋଇଣ ଶ୍ରୀରାମ କୁଟାଦ୍ୟନ୍ତି । ୭୦

ଗୁଲୁଟି ଲତା ତଳେ ପଶିଗଲେ ଯାଇ
ଡେମିରି ବୃକ୍ଷ ପରେ ଉଠିଲେ ରଘୁସାଜଂ ।

ସାତ୍ୟା ଦେଖି ହସି ନାକେ ହାଥ ଦେଲେ
ଦେଖିଲି ଦେଖିଲି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।
ଦେଖିଲେ ରଘୁନାଥ ଅଇଲେ ଓହ୍ଲାଇ
ବେଗୁନିଆ ମୁଣ୍ଡା ଓହାଡ଼େ ହୁନ୍ତି ଯାଇ ।
ଲବଙ୍ଗଲତାର ଗିତରେ ପଶିଲେ
ଶିମ୍ବଳା ଗଛ ଓହାଡ଼େ ରହିଲେ ।

ବାସଙ୍ଗ ବୁଦାର ତଳରେ ଯାଇ ବସି
ତହିଁ ଯାଇ ଠାବ କଲେ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ । ୮୦
ଦୁହେଁ ହସିଲେ ଯେ କରତାଳ ମାରି
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆସି ସାତ୍ୟା କୋଳକରି ।

ତହୁଁ ଥୋକାଏ ଦୂର ଚଳିଯାନ୍ତି
ଫୁଲ ତୋଳିଣ ମରାମରି ହୁନ୍ତି ।
ପାରେୟା ଯୁଥ ଚରନ୍ତେଣ ଦେଖି
ଧରିବେ ବୋଲିଣ ଧାଇଁଲେ ଶଶୀମୁଖୀ ।
ସାତ୍ୟାଲ ଧାମନ୍ତେ ସେ ଉଡ଼ି ପଳାଇଲେ
ଏଡେକ ଧରି ନ ପାରିଲ ଶ୍ରୀରାମ

ବୋଇଲେ ।

ଧରି ନ ପାରିଲ ଚଢ଼ଇ ଛାର ଗୋଟି
ହସିଣ ରାମକୁ ବୋଇଲେ ବିମୋହି । ୯୦
ଉଡ଼ି ନଗଲେ ଧରନ୍ତି ନା ମୁଞ୍ଚଂ
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ହସନ୍ତି ରଘୁସାଜଂ ।
କେତକୀ ବନେ ଯାଇ ହୋଇଲେ

ପରବେଶ

ଦେଖିଲେକ ଫୁଟି ଅଛଇ ଦିବ୍ୟ ପୁଷ୍ପ ।
ସାତ୍ୟାଲ କେଶରେ ଖୋଷନ୍ତି ତାହା ନେଇ
ମୁଖ ଅବଲୋକନ କରନ୍ତି ସୁଖ ପାଇଁ ।
କାହିଁ ଚନ୍ଦନ ଘୋରି ଦେବୀ ସ୍ୟତୀ
ଶ୍ରୀରାମର ଅଂଗେ ଲେପନ୍ତି ପ୍ରିୟବତୀ ।
କଳାଦେହ ଯହୁଁ ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲା
ରଘୁନାଥର ମୁଖେ ଜାନେକୀ

ତୁମ୍ଭଦେଲା । ୧୦୦

ସ୍ୱାମୀଙ୍କି ତାହିଁଣ ବୋଇଲେ ଦେବୀ ସ୍ୟତୀ
ଜଳର ଭିତରେ ତୁମ୍ଭେ ପଶସି ରଘୁପତି ।
ମନ୍ଦାଅଗ୍ନି ଜଳେ ମୁଁ କରିବି ସ୍ନାନ
ଶୁଣି ନଦୀ ଭିତରେ ପଶିଲେ ରଘୁରାଣ ।
ସାତ୍ୟା ନାହିଣ ସେ ହୋଇଲେ ବାହାର
ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ଅଇଲେ ପଛେଣ ତାହାକର ।

କୁଳେ ନାଗେଶ୍ୱର ଫୁଲ ଫୁଟିଅଛି
ଶରଧାରେ ତାଳେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ମୃଗାଞ୍ଜି ।
ଛାଡ଼ ଗୋଟି ଫୁଲ ଅଛଇ ତହିଁ ଲାଗି
ଦାଶରଥ ତାହା ସାତ୍ୟାକର ମାରି । ୧୦

ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ କିମ୍ପା ତୁମ୍ଭକୁ ଦେବି
ଏ ପୁଷ୍ପ ଡାଳି ମୁଁ ଘେନିଣ ଖେଳୁଥିବି ।
ତୁମ୍ଭର ଶରଧା ଥେଲେଣ ଆନ ତାଳେ ଆଣ
ପ୍ରିୟାର ବଚନେ ଗଲେକ ରାମରାଣ ।

ନାଗେଶ୍ୱର ଗଛକୁ ବଢ଼ାଇଲେ ହାଥ
ଫୁଟିଲା ତାଳେକ ଆଣିଲେ ରଘୁନାଥ ।
ପାଞ୍ଚଗୋଟି ପୁଷ୍ପ ନାଗିଣ ତହିଁ ଅଛି
ସାତ୍ୟାଲ ଅଂଗେ ତାହା ପିଟିଲେ ରଘୁବସି ।

ଜାନେକୀ ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାଇଲେ ଫୁଲ ତାଳି
ପ୍ରେମରସ ଘେନି କରନ୍ତି ବନ କେଳି । ୨୦

ଧରାଧରି ହୋଇଣ ଖଣ୍ଡିଏ ଧୂର ଗଲେ
ଧାତୁଶିଳା ଉପରେ ଯାଇଣ ବସିଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗରେ ବସିଲେ ଯାଇ ସତୀ
ମନ୍ଦାଅଗ୍ନି ଜଳରେ ଶରୀର ଅଛି ତିଡ଼ି ।
ଓଦା ନାଗଡେଶ ଗେରୁ ଉକୁଟିଲା
ଅଜୁଷ୍ଟି ଘେନିଣ ତା ଶ୍ରୀରାମ କାଟିଲା ।
ବହିଦେଇ କପାଳେ ଚିତା ଦେଲା ନେଇ
ଇଶ୍ଵର ଶିରରେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଅଛି ଉଇଁ ।
ଏସନେକ ସମୟେ ବହିଲା ପବନ
ବୃକ୍ଷରୁ ପୁଷ୍ପମାନେ ଝଡ଼ିଅି ଅବିହ୍ନୁ । ୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ଉପରେ ଫୁଲ ପଡ଼ଇ
ଦେଖି ମହିଷୁକା କରତୁର ଯୋଡ଼ଇ ।
ଭୋ ସ୍ଵାମୀ ପୁଷ୍ପ ପଡ଼ିଲେ କିମ୍ପା ଆସି
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେକ ହସି ।
ଭୋ ସଖି ତୋହୋର ମୋହୋର
କେଳି କରୁ
ଆନନ୍ଦେ ପୁଷ୍ପ ଆଞ୍ଜୋଳି ଦେଉଛନ୍ତି ତରୁ ।
ଏସନେକ ବୋଲିଣ ତହୁଁ ଉଠିଗଲେ
ସାତ୍ୟାକୁ ଆଗକରି ପଛେ ରାମ ଗଲେ ।
ଗହନ ବିପୁଣ୍ୟ ଗଲେ ପତ୍ର ବହି
ମର୍କଟ ଯୁଥେକ ଆଗେ ଛନ୍ତି ରହି । ୪୦
ତାହା ଦେଖି ସତୀ ବାହୁଡ଼ି ପକାଇଲା
ରଘୁନାଥ ବଂଶକୁ ସେ ଯାଇଣ
କୋଳକଲା ।
ଗେରୁ ଟୋପା ଗୋଟି ଯେ କପାଳରେ ଥିଲା
ଶ୍ରୀରାମ ହୃଦୟରେ ସେ ଯାଇଣ ନାଗିଲା ।
ପ୍ରଭାତେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେହ୍ନେ ଗଗନରେ ଦିଶି
ତାହା ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ବେନି ହସି ।
ଥୋକାଏକ ଦୂର ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ
ଫୁଟିଲା କେତକୀ ବହୁତ ଦେଖିଲେ ।
ଶରଧାରେ ସାତ୍ୟା ଆଣିଲେ ତାହା ଚୋଳି
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ଜନେକ ଦୁଲାଳୀ ।
ଏହି ଛୁରିଅନା ତଳେ ସ୍ଵାମୀ ବସ
କେତକୀ ପୁଷ୍ପେ ଖୋସଇ ତୁମ୍ଭ କେଶ ।

ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ବସିଲେକ ଯାଇ
ଜାନେକାର ଆଗେ ଦେଲେ କେଶ
ଫେଇ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ ସାତ୍ୟା ଖୋପାଏ ଖୋଷିଲା
ଶ୍ରୀମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲା ।
ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ ତହୁଁ ଚଳିଯାନ୍ତି
ଇଛା ସୁଖେ ସେ ବନେ ବିହରନ୍ତି ।
ବିବିଧ ରଂଗ ବିନୋଦ କରନ୍ତି ବେନିଜନ
ମୁଁ ତାହା କହିବାକୁ ନୁହଇ ଭାର୍ଜନ । ୬୦
ହାଥ ଧରାଧରି ହୋଇଣ ବେନି କୁଳ
ଦିବସ ଦୁଇ ଘଡ଼ି ହୋଇଲାନି ବେଳ ।
ଆଶ୍ରମେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେକ ଯାଇ
ମୃଗ ରାନ୍ଧି ଲଇକ୍ଷଣ ଅଛି ବାଟ ଚାହିଁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ କଲେ ନମସ୍କାର
ସାତ୍ୟା ଚରଣେ ନମନ୍ତି ଆଉ ବାର ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ରଘୁନାଥ
ଭିଆଇଅଛୁ ବାବୁ କେବଣ ପଦାର୍ଥ ।
ବୋଲଇ ସଉମିତ୍ରୀ ଆଣିଲି ମୃଗମାରି
ରନ୍ଧନ କଳଇଁ ତା ଅତି ଯତ୍ନ କରି । ୭୦
ଠାବ ପତ୍ର ପାଣି ଅଛି ସର୍ବ ସଞ୍ଚ
ତୁମ୍ଭର ଆସିବାକୁ ବାଟ ଚାହିଁଅଛି ।
ଶୁଣିଣ ସାନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର
ପବିତ୍ର ଜଳ ଘେନି ପଖାଳିଲେ ଶ୍ରୀପୟର ।
ସାତ୍ୟା ଚରଣ ଧୋଇଣ ଘରେ ପଣି
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ।
ମଣୋହି କରିଣ ବସିଲେ ଭାଇ ବେନି
ଆପଣେ ପରଷନ୍ତି ଜନେକ ନନ୍ଦିନୀ ।
ଭୋଜନ ସାରି ଆନ୍ଧୋବନ କଲେ
ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଯାଇଣ ବସିଲେ । ୮୦
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଉଡିଷ ପତ୍ରେଣ ସାତ୍ୟା ବସି
ମୃଗ ମାଂସ ଆଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପରଷି ।
ଭୁଞ୍ଜିଣ ଦୃପତି ହୋଇଲେ ତିନି ଜନ
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଚିତ୍ର କଥା ଶୁଣ ।
ଏକଦିନେ ମାଂସ ଯାହା ଉଗୁଳିଣ ଥାଇ

ଆର ଦିନକୁ ତାହା ସାତ୍ୟା ପୁଣି ଶୁଖାଇ ।
ଆପଣେ ଜରିଣ ବସିଥାଇ ତାହା
ଦିନେକ ଆସିଣ ମିଳିଲା ଦୁଷ୍ଟ କୁଆ ।
ଶିମ୍ବଳି ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ବସିଥିଲା
ମାଂସ ଲୁଚୁଥେ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲା । ୯୦
ନେଇ ନ ପାରି ସେ ଗଳାକ ବାହୁଡ଼ି
ଯହୁଁରେ ମହିଷୁକା ଦେଲାକ ଘଉଡ଼ି ।
ମନ୍ଦାର ବୃକ୍ଷରେ ସେ ବସିଲାକ ଯାଇ
ମାଂସ ଲୁଚଥେ ଆସଇ ପୁଣି ଧାଇଁ ।
ଏମତେ ବେଳ ଚାରି ଧାଇଁଲାକ କାକ
ମୁରୁଚି ନପାରି ସେ ହୋଇଲା ପାଖ ପାଖ ।
ସାତ୍ୟା ଦୃଢ଼କରି ଅଛଇ ତାହା ରଖି
ଶ୍ରୀରାମ ହସନ୍ତି ଘଉଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ତାହା ଦେଖି ।
ସେ ଲୋଭୀ କାକ କେବେ ହେଁ ନ ଯାଇ
ମନ ଯାଇ ଅଛି ତାହାର ମାଂସ
ଠାଇଁ । ୧୦୦
ଆଶାଶୀ ହୋଇଣ ସେ ନିକଟକୁ ଗଲା
ଦେଖି ସାତ୍ୟା ତାକୁ ପୁଣି ଘଉଡ଼ିଲା ।
ବୋଇଲା ଦଇବ ଦଣ୍ଡ ପତ୍ର କାକ ତୋତେ
କାରତି ବେଳେ କିମ୍ପା ଝଗଡ଼ା କରୁ
ମୋତେ ।
ଅନେକ ଦୁଃଖରେ ସ୍ଵାମୀ ମୋର ବନ ଯାନ୍ତି
ମୃଗ ହରିଣ ମାରିଣ ଆଣନ୍ତି ।
ଯେତେକ ଅଣ୍ଟଇ ମୁଁ ତେତେକ ରାନ୍ଧଇ
ଶିଆଳି ପତ୍ରେ ଆଉ ଗୁଡ଼ାକ ବାନ୍ଧି ଥାଇ ।
ଆଜର କାଳିକି ଶୁଖାଇ ଆମ୍ଭେ ଥାଇ
ନ ପାଇଲା ଦିନ ଆମ୍ଭେ ଏହି
ମାଂସ ଖାଇ । ୧୦
ତୁ ଏହା ନେମାକୁ କରିଅଛୁ ମନ
ଅକାଳ କାଣ୍ଡେ ତୋର ଭାଂଗୁରେ ନୟନ ।
ଏତେ ବୋଲି ପୁଣି ଉଡ଼ାଇଣ ଦେଲା
ଦୁଷ୍ଟ କାକ ମନେ ମହାକୋପ କଲା ।
ଜନେକା ଉପରକୁ ପଡ଼ିଲାକ ଧାଇଁ
ସାତ୍ୟାର ଓଷ କାମୋଡ଼ିଲା ଯାଇଁ ।

ଦୁଇ ତେଣା ଧରି ପିଟିଲା ରୋଷକରି
ନାହୁଡ଼ ନାଶି କୁଡ଼ ହୋଇଲା ବିଦାରି ।
ରଖ ରଖ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଡାକି
କୁଆ ପଳାଇଲା ନିକଟେ ଲୋକ
ଦେଖି । ୨୦
ମନ୍ଦାର ବୃକ୍ଷରେ ବସିଲା ପୁଣି ଯାଇ
ସାତ୍ୟକ୍ତ କୋଳକରି ଧଇଲେ ରଘୁସାଜଂ ।
ଗୁଧର ଜରଜର ଗଲଇ ଅନ ତଟ
ଆବର ଦେଖିଲେ ଛିଡ଼ିଅଛି ଓଷ ।
କୋପେ ବଇରାଗ ଯେ ହୋଇଣ ରଘୁବୀର
ଗୁରୁଟିଆ ଗୋଟିଏ ଯେ ଧଇଲେ ଧନୁଶର ।
ଜଉଣିକ ମନ୍ତ୍ରେ ପଡ଼ି ଧନୁଗୋଟି
ବୋଇଲେ କୁଆଙ୍କର ବେଗେ ଚକ୍ଷୁ ପକା
କାଟି ।
ମନ୍ଦାର ବୃକ୍ଷରେ ଯେ କାକ ବସିଥିଲା
ବାଣ ବିନ୍ଧିବାର ସେ ଦେଖିଣ
ପକାଇଲା । ୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜ ପବନୁ ବେଗେ ଯାଇ
କାହିଁକି କୁଆ ଆଜ ଯିବୁରେ ପକାଇ ।
ସେହିଠାରେ ଧରି ଖୋଲିଲା ତାର ଆଖି
ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମ ସତୋଷ ତାହା ଦେଖି ।
ତାହାକୁ ଦଣ୍ଡି ବାଣ ବୁଲଇ ଜଗତ
କୁଆମାନଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ସର୍ବ କଲା ହତ ।
ଜଣକର ଦୋଷେ ସମସ୍ତେ ନାଶ ଗଲେ
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ସେ ଆସିଣ ପଡ଼ିଲେ ।
ଅନ୍ଧ ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲେ ଭୁମିତଳେ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାତ୍ୟା କହିଲେ ବିକଳେ । ୪୦
ଭୋ ରଘୁନାଥ ଅବା ଜଣେ ଦୋଷକଲା
ସବୁ କୁଆଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ନାଶ ଗଲା ।
ଏମାନେ ନିରୋଷ ମରିବେ ଏହିକ୍ଷଣି
କରସି ଦୟା ତୁମ୍ଭେ ରଘୁକୁଳ ମଣି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଏ ତୋତେ ଦ୍ରୋହ
କଲେ
ତହିଁର ପ୍ରସାଦେ ସବିହେଁ ନାଶ ଗଲେ ।

ଶୁଣି ମହାସୁଳୀ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପଡ଼ି
କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଣ ବେନି କର ଯୋଡ଼ି ।
ଭୋ ରଘୁନାଥ କୁଆକୁ ଦୟାକର
ଲୋଚନ ଆଜ୍ଞା ହୋଇ ଜାଅନ୍ତୁ
ପାମର । ୫୦
ଭୋଖେ ମଲେ ନାଥ ଆମର ପାପ ହୋଇ
ଶାଖା ସୋଦର ଏହାଙ୍କର ନାହିଁ ଆନ
କେହି ।
ସାତ୍ୟାର ବଚନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ
ଭୋ ସାତ୍ୟା ତୋର ଯେବେ ଦୟା
ହୋଇଲେ ।
ଆଖି ଯେ ଯେହାଙ୍କର ଦେଖିଲା ମାଏଏ
ରାଖେସ ପ୍ରକୃତି ବଢ଼ାଇଲା ଆଶ ।
ତେଣୁ ସେ ଆଖି ପକାଇଲି ଖୋଳି
ଯେବେ ଅନୁଗ୍ରହ କଲୁ ମହାସୁଳୀ ।
ପାଆନ୍ତୁ ଲୋଚନ ତାହାକୁ ବକ୍ରକରି
ଯେତେକାଳ ଯିବ ଥେବ ହେତୁକରି । ୬୦
ଯେ ଅବା ଏହାଙ୍କର ଅଂଶେ ଜାତ ହୁଅନ୍ତି
ସେହୁ ଟେରା ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ।
ତେବେ ସେ କାରଟି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥେବ
ଦୋରେହା ହୋଇବ ଯେ ପ୍ରାଉବ ପାଇବ ।
ଦେଖନ୍ତୁ ନୟନ ତାହାଂକୁ ବକ୍ର ହୋଇ
ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ରଘୁସାଜଂ ।
ତକ୍ଷଣେ କୁଆକୁ ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ଆଖି
ଉଠିଣ ପଳାଇଲେ ନିକଟେ ଲୋକ ଦେଖି ।
ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ
ଏଥୁ କାହାଣୀ ଯେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟ ରସ । ୭୦
ଭ୍ରଥ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ଆଣି ଗଲା
ଭାରଦ୍ବାଦଶ ରଷିକ ଆଶ୍ରମେ ରହିଲା ।
ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ଥାଟ ତହୁଁ ଚକି
ଯମୁନା ପାରହୋଇ ନୀଳ ବନେ ମିଳି ।
ଗୁହ ନାମେ ଶବର କଢ଼ାଇଅଛି ବାଟ
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ହୋଇଲେ ଯାଇ ଥାଠ ।
ଲୋକଙ୍କର ଗହଳ ବୀରତୁର ଘାଏ

ବନ ଜୀବଜନ୍ତୁ ମହା ଭୟେ ପାୟେ ।
ଆଶ୍ରମ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଣ ଯାନ୍ତି
ଏକକୁ ଆରେକ ଭୟେଣ ଶଙ୍କଟି । ୮୦
ମୃଗ ଶାର୍ଦୂଳ ଗଣ୍ୟ ମଇଁଷି
ଗଜ ସିଂହ ପଳାନ୍ତି ହୋଇଣ ମିଶାମିଶି ।
ଶିଶୁ ଶୁକର ଯୁଆଦ ଶ୍ରୀକାଳ
ଏମାନେ ତରସେ ଛାଡ଼ିଲେ ନିଜ ଆଳ ।
ଛୁଆ ଡିମ୍ବ ଛାଡ଼ି ଚଢ଼ଇ ଉଡ଼ିଲେ
ଝାଙ୍କ ଝାଙ୍କ ହେଇ ଉପରେ ଗାବ ଦେଲେ ।
ଲକ୍ଷଣ ପଛରନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ
ବୀରତୁର ଶବ୍ଦ ଶୁଭଇ ଗୋସାଇଁ ।
ବନ ଜନ୍ତୁମାନେ ପଳାଇଣ ଯାନ୍ତି
ନାନା ପକ୍ଷୀମାନେ ବୋବାଉ ଅଛନ୍ତି । ୯୦
ବନସ୍ତ କମ୍ପଇ ଶୁଭଇ ଘୋର ନାଦ
ତ୍ରେଲୋକର ସ୍ବାମୀ ଶୁଭୁଅଛି ବାଦ୍ୟ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଅବା କେବଣ ନୃପତି
ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ଅବା ବନେ ବିହରନ୍ତି ।
ବୃକ୍ଷରେ ଉଠିଣ ତୁ ଦେଖସି ଲକ୍ଷଣ
ସାଧ ବାରତା ପାଇବା ଏକକ୍ଷଣ ।
ଶୁଣି ଶାଳ ବୃକ୍ଷେ ଉଠିଲେ ସଉମିତ୍ରୀ
ଶିଖ ତାଳେ ବସି ତାହାଂର ଚଉକଟି ।
ପୂର୍ବଭାଗେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦିଶିଲା ଅପାର
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତି ଗହଳ । ୧୦୦
ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ବାରନେତ
ଭଲାଖ ପାଟଛତୁ ଚିରାକ ବହୁତ ।
କଣେଅର ଛତୁ ଦିଶିଲାକ ଯହୁଁ
ତରତରେ ବୃକ୍ଷରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ତହୁଁ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ
ବେଗେ ଧନୁଶର ଧର ସ୍ବାମୀ ହସ୍ତ ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଦୁହେଁ ଆସୁଛନ୍ତି
ପ୍ରାଣେ ସେ ଆମକୁ ମାରିବେ ଏ ଘାନ୍ତି ।
କଏକୟା ବୁଦ୍ଧିରୁ ନୁହଇ ଆନ ଜାଣ
ଯେତେବେଳେ ଭ୍ରଥ ହୋଇଲା ରାଜନ ।
ବିଚାର କଲା ସେ ମତାଗଣ ଘେନି

ରାମ ଥେଲେ ମୋହୋର ନୋହଇ
ମେଦିନୀ ।
ଚାହାକୁ ଯେବେ ମୁଁ ପାରଇ ପ୍ରାଣେ ମାରି
ତେବେ ସେ ଭୋଗ କରିବି ବସୁନ୍ଧରୀ ।
ରାଜାହିଁ ଏକଥାକୁ ସନମତ କଲା
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ମାର ହୋ ବୋଇଲା ।
ତେଣୁ ସେ ଦଣ୍ଡ ସାଜି ଆସୁଛନ୍ତି
ଶ୍ରୀମଳ ବକ କେ ବୁଝିବା ଏ ଘାତି ।
ମଦାଅଗ୍ନି ନଦୀ ଗୁଧରେ ବୁହାଇବି
ଶ୍ରୀଧ କମ୍ବୁକକୁ ମାଂସ ଭୁଞ୍ଜାଇବି । ୨୦
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟିବି ରଥମାନ
ଗଜ ହୟ ମାନ କରିବି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।
ଭୂର୍ଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନର ଛେଦିବଳା ଶିର
ଦଶରଥ ଥେଲେ ଆଜ ଯିବ ଯମପୁର ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ କଣ୍ଠପ ଜବାଳୀ ବାମଦେବ
ଚିତ୍ରକୂଟେ ଏହାକର ପଡ଼ିବାକ ଶବ ।
ସୁମନ୍ତ ଜୀବନ ଆଜ ନ ଥୋଇବି କ୍ଷଣେ
ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ ଶୁଣକୁ ଦେବ ଗଣେ ।
ବନକୁ ପଠିଆଇ ଆସୁଛନ୍ତି ମାରି
ଆଜ ସେ ଜାଣିମା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ତାହାକରି । ୩୦
ଏତେ ଦୁଃଖେ ଆମେ ବଞ୍ଚୁଅଛୁ ଦିନ
ଏଥକୁ ଅହନ୍ତା ବହିଲେ ଯେବଣ ଜନ ।
ରାଜ୍ୟ ଯାଉକି ପ୍ରାଣ ଦେଇ ଯାଉ
ଏ ମୋହୋର କଥା ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଉ ।
ଏତେ ବୋଲି ବୀର ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦେଇ
ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ କଞ୍ଚେ ଭିଡ଼ିଣ ଆଗ
ହୋଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ସୁମେତ୍ରାର ସୁତ
ଅଯୋଧ୍ୟାର ବୋଲି କେହ୍ନେ ଜାଣିଲୁରେ
ଭ୍ରଥ ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ଦେବ ପିତାର ରଥ
ଅଛି
ଉପରେ ବିରାଜଇ କଣ୍ଠେୟର ପକ୍ଷୀ । ୪୦
ତେଣୁ ସେ ପ୍ରତେ ଉଲାଇ ରଘୁବୀର

ନକର ଅଳସ ଦେବ ଧନୁଶର ଧର ।
ପର୍ବତେ ଦଣ୍ଡ ଉଠିଲେନି ଆସି
ହେଲା କରି କିମ୍ପା ଅଛ ଦୁମ୍ଭେ ବସି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ରେ ଲକ୍ଷଣ ଏବେ ରହ
ଭ୍ରଥର ମୋହୋର ଅଟଇ ଏକ ଦେହ ।
ସେ କିମ୍ପା ମୋତେ ଆସିବାକ ମାରି
ଏମନ୍ତ କଥା କିମ୍ପା କହିଲୁ ନ ବିଚାରି ।
ଆମର ମନକୁ ଏମନ୍ତ ଅଇଲା
ଭ୍ରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ନୋହିଲା । ୫୦
ପିତାର ଆଜ୍ଞା ସେ ନକଲା ଗ୍ରହିତ
ମୋତେ ନେମା ବୋଲି ଆସୁଅଛି ଭ୍ରଥ ।
ଏହାଉଁ ଆନ ନୁହଇତି କିଛି
ତୋହୋର କିମ୍ପା ଭ୍ରଥକୁ ଏତେ ରାଗ
ଅଛି ।
ବନକୁ ଆସିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେବେ ଦୁଃଖ
ରାଜ୍ୟକୁ ପଠିଆଇବା ଭୁଞ୍ଜି ଯାଇ ସୁଖ ।
ଭ୍ରଥ ପଛେ ମୋତେ ସେବା କରିଥାଉ
ତୋହୋର ସଂଗରେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ଯାଉ ।
ଶୁଣି ଲକ୍ଷଣ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପଡ଼ି
ଭୋ ଦେବ କିମ୍ପାଇ ଯିବ ଗଂ
ବାହୁଡ଼ି । ୬୦
ଏ ତୋହୋର ଚରଣେ ସେବା କରିଥେବି
ତୁମ୍ଭର ଗଲେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବି ।
କିଂପା ମୋତେ ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଲ ରଘୁନାଥ
ଏତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ଯୋଡ଼ଇ
ବେନିହନ୍ତ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀକରେ ତୋଳନ୍ତି ପୁଣ ପୁଣି
ସଉମିତ୍ରାକି ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁମଣି ।
ତୁହୋ ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲୁ ଅନାତି
ରକ୍ଷିସିଂହ ଦେଲେ ଯେବଣ ଆହୁତି ।
ଏକଇ ପଦାର୍ଥ ସେ କଲେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ଚାରି ମୂର୍ତ୍ତି ଆମେ ଦଶରଥର ନୟନ । ୭୦
ଆନ ଘେନିଣ ସେ ପଦାର୍ଥ ହୋଏ ଜାତ
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ଭ୍ରଥ ।

ଆପଣା ଦେହ ତୁ ତୋହୋର କିମ୍ପା
କୋପକରି
ତୁ ବୋଇଲୁ ଭ୍ରଥ ମୋତେ ଆସିଅଛି ମାରି ।
ଏକ ପିଣ୍ଡକୁ ଆମେ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ଶରୀର
ତୁହୋ ଲକ୍ଷଣ କହିଲୁ ଅବେଭାର ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦୁମ୍ଭେ ଅପାପୀ ତନୁ ବହ
ତେଣୁ ସେ ଭୋ ନାଥ ଏମନ୍ତ କଥା କହ ।
ପରର ଦୁଃଖ ତୁ ନ ଦେଖୁ ରଘୁବୀର
ଯାବତ ଜନକୁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟି ତୋର । ୮୦
ଆପଣାର ପ୍ରାୟେ ସବୁ ଜୀବ ମଣ୍ଡୁ
ଭୋ ରଘୁନାଥ ମୋତେ ହରାଇଲୁ ତେଣୁ ।
ଲକ୍ଷଣ ଶ୍ରୀରାମ କଥା ହୁତେ ବସି
ପର୍ବତ ଉପରେ ଥାଠ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୁହାଜଣ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ
ସଂଗେଶ ଘେନିଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ମାନ ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟକୁ ଆଗ କରି ପର୍ବତେ ଉଠନ୍ତି
ମାତୃଗଣମାକୁ ତଳରେ ଗୁହାନ୍ତି ।
ଅନୁଜମେ ଗିରି ଉପରେ ଯାନ୍ତି ବଢ଼ି
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ଦିଶିଲା ରାମ
ମଡ଼ି । ୯୦
ଦେଖି ଭ୍ରଥ ମନେ ହୋଇଲା ବିକଳ
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟକୁ ବୋଇଲେ କ'ଣକ୍ଷାର ବାଳ ।
ଦୁମ୍ଭେ ମହାମୁନି ଜାଣ ସକଳ ବୃତ୍ତାନ୍ତ
ମୋହୋର ଦୋଷ ତ ଜାଣ ତପୋବନ୍ତ ।
ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୁ ଭୟେ କିମ୍ପା କରୁ
ଚାରି ଦେହ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଏକ ଚରୁ ।
ଶୀରାମର ମାୟା କି ଅଛି ତୋତେ ମନେ
ତୁ କିମ୍ପା ଏସନ ବିଷରୁ ରଘୁନାଥେନ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପଥ ବହି ଯାନ୍ତି
ଚିତ୍ରକୂଟ ଶିଖରେ ଯାଇଣ ମିଳନ୍ତି । ୧୦୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଛନ୍ତି ଦୂରେ ବସି
ମଡ଼ିଆ ଭିତରେ ସାତଥ୍ୟ ଅଛି ବସି ।
ଏସନ ସମୟେ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ସହିତେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ମାନନ ।

ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲେ ସର୍ବେ ଯାଇ
ଦେଖିଣ ଉଠିଲେ ଯେ ରଘୁକୁଳ ସାଜଂ ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟଙ୍କ ଚରଣେ କଲେ ନମସ୍କାର
ବାମଦେବଙ୍କ ପାଦେ ଓଳଗନ୍ତି ରଘୁବୀର ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହିଁ ଏମାନଙ୍କୁ କଲେ ପରିଶାମ
ସୁମନ୍ତ ଭୁଜ ଧରି ଉଜା ଶ୍ରୀରାମ । ୧୦
ଲାଜ ଭୟ କରି ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନ
ଆତ୍ମା ସଂକ୍ରୁତ ପାଇ ପାଞ୍ଚନ୍ତି ମନେ ମନ ।
ଶ୍ରୀରାଜ ଚରଣେ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର
ଶିରେ କର ଦେଇ ଉଜା ଶତ୍ରୁଘନ ବୀର ।
ଭ୍ରଥ ନ ଛାଡ଼ିଲ ରଘୁନାଥର ପାଦ
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟଙ୍କୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ସାତାପତି
କିମ୍ପା ଭ୍ରଥକୁ ତୁମ୍ଭେ ନ ତିଆର ଯତି ।
ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କିମ୍ପା ଭ୍ରଥ ଏଥକୁ ଅଇଲା
ଦଶରଥ ରାଜା ଅବା କେବଣ ଆଜ୍ଞା
ଦେଲା । ୨୦
ସଜନି ସହିତେ ଯେ ଅଇଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
ଭ୍ରଥ ଘେନି ତୁମ୍ଭେ ଚାରିଭାଇ ବସ
ଯେବଣ କଥାରେ ଅଇଲୁ ସେ କଥାରେ
ପଶ ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟଙ୍କର ବଚନ ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ
ଭ୍ରଥକୁ ତୋଳନ୍ତି ଧରିଣ ଡାର ହାଥ ।
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ଵାରେ ଦେଖିଲେ ସର୍ବେ ଯାଇ
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନ ଅଛନ୍ତି ଉଦାହୋଇ ।
କଥେକଥା ସୁତ ଚରଣେ ଓଳଗିଲା
ଶତ୍ରୁଘନ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ୩୦
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ସହିତେ ବସିଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବଜନେ ଶୁଣ ।
ଭ୍ରଥ ବନକୁ ଅଇଲା କିସ ପାଇଂ
ରାଜ୍ୟ ପାଳିବ ଏ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଥାଇ ।
ପିତାକୁ ମାତାକୁ ଏ ସେବା କରିଥେବ
ଭୁଜ ବଳ ଘେନି ରାଜା ରାଜ୍ୟ ରଖିବ ।

ଏହାର ଅଇଲାର ଲାଗିଲା ମୋତେ ଚିଂତା
କେବଣ ପ୍ରକାରେ ରଖିବ ରାଜ୍ୟର
ବେବସ୍ତା ।
ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ମହାରଣି
ଯେବଣ କାରଣେ ଅଇଲୁ ଶୁଣସି । ୪୦
ତୁମ୍ଭେ ଯେ ବନବାସୀ ହୋଇଲ କେଉଁ
ଭଲେ
ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ବହୁତ ଶୋକ
କଲେ ।
ତମସା ନଦୀରୁ ଯେ ଅଇଲୁ ଲୁଚ୍ଚ ଦେଇ
ତୁମ୍ଭେ ନ ଦେଖି ଆକୁଳ ସର୍ବ ହୋଇ ।
କେବଳ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଦିନାକେତେ ଥିଲେ
ତୋ ମୁଖ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଏଥକୁ
ଅଇଲେ ।
ଗଂଗା କୂଳେ ତୋତେ ସୁମନ୍ତ ଛାଡ଼ିଗଲା
ରାଜ୍ୟରେ କହିଲା ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମ ନଇଲା ।
ତୁମ୍ଭେ ଏଣେ ଅଇଲ ଭ୍ରଥ ହିଁ ନ ଥେଲା
ଏସନ ସମୟେ ଯେ ପିତା ତୁମ୍ଭର
ମଲା । ୫୦
ଅମନାତ୍ୟ ଗଣ ଆମ୍ଭେ ବସି ବିଚାରିଲୁ
ତଳଲେ ପୂରାଇ ଶବ ଥୋଇ ଥେଲୁ ।
ଚାର ପେଶିଣ ଯେ ଅଣାଇଲୁ ଭ୍ରଥ
ଆସିଣ ଶୁଣିଲା ଯେସନେକ ଅନର୍ଥ ।
ମନ୍ତ୍ରେତ୍ରୀ କି ଦକ୍ଷି ମାତାକୁ କୋପକଲା
ଅମନାତ୍ୟ ଗଣକୁ ବହୁତ ବିବକ୍ଷିଲା ।
ବହୁତ ଶୋକ ଯେ କଲା ତୁମ୍ଭ ପାଇଂ
ମୃତ୍ୟୁ ଶବ ପିତାର ଦେଖିଲା ପୁଣି ଯାଇ ।
ଶୁଣ ସୁମନ୍ତ ଶ୍ରୀମୁଖେ ପଡ଼ି ରୋଦି
ମୋହୋର ତିଆରିବାରେ ହୋଇଲା
ପ୍ରବୋଧ । ୬୦
ପିତାକୁ ଅଗ୍ନିରେ କଲାକ ସଂସ୍କାର
ବିବିଧ ମତେ ଦାନ ଦେଲାକ ଅପାର ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅବିଷେକ କେବେହେଁ
ନୋହିଲା

ତୋତେ ନେମ ବୋଲି ଏଥକୁ ଅଇଲା ।
ମାତାଗଣ ସହିତେ ନନ୍ଦ୍ର ନରନାରୀ
ତୋତେ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଅଇଲେ
ଚାପଥାରୀ ।
ପିତାର ମରଣ ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ
ଶରୀର ସହିତେ ତାଙ୍କର ହୋଇଲା ଝାମ ।
ଜ୍ଞାନ ଧ୍ଵଂସହୋଇ ଯେ ପଡ଼ିଲେକ ଜଳି
ଧାଇଁ ଯାଇ ସୁମନ୍ତ ଧଇଲାକ ତୋଳି । ୭୦
ଯମପତ୍ର ଅଇଲା ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୋ ଶର୍ବଣେ କି
ପଶଇ ।
ବିପରୀତ ଶବଦ ଶୁଭ୍ରଅଛି ମୋତେ
କି ଅବା ରାଉଣ ଅଛନ୍ତି ଯମଦୂତେ ।
ଯମ କି ମୋତେ ଯିବାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା
ଏ କଥା ମୋତେ ଭଲ ଯୋଗାଇଲା ।
ଭୋ ଜନ୍ମପତି ଏହା ମୋତେ କର
ବାପ ଯେବେ ମୋର ଗଲା ତୋର ପୁର ।
ମୁଇଁ ଥାଇ ଏଥି କରିବି କିସ
ମୋତେ ମରଣ ଦେସି ସୂର୍ଯ୍ୟଶିଖ । ୮୦
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଅନେକ ଶୋକ କଲେ
ପୁଣି ପୁଣି ଅନେକ ସଂତାପ ପାଇଲେ ।
ଭୋ ତାତ ଦଶରଥ ନୃପତି ଶିରୋମଣି
ବାଗବତ ପଣେ ତୋତେ ତୁଇଲୋକେ
ଗଣି ।
ଦେବତାକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କରିପାରୁ ରଣ
ଚତୁର୍ଦିଗେ ବଳିଆର ଅଲେ ତୋର ବାଣ ।
ଶୟନର ଦତ୍ୟ ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧ୍ୟ କଲୁ
ଶନିଚର ଗ୍ରହକୁ କୂଟେଣ ଜିଣିଲୁ ।
ନବ ଚାରି ସହସ୍ର ବରଷ ହୋଇଲୁ ରାଜା
ସକଳ ନୃପତି କଲେ ପାଦପୂଜା । ୯୦
ଶତେ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ୍ୟ ହେଲେ କଲୁ
ନବ ସସ୍ର ବରଷ ଆଷ୍ଠ୍ୟ ତୁ ପାଇଲୁ ।
ଧନୁ ଧରନ୍ତେ ତୋତେ ନାଜଂ ସରିସମ
ତୋହୋର ପ୍ରାଣ କେହ୍ନେ ହରିଲାକ ଯମ ।

ଶବଦତେଜୀ ବାଣ ତୋର ଜଗତେ ବିଜ୍ଞାତ
ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ କିମ୍ପା ପାଇଲୁ ଭୋ ରାତ ।
ପୁତ୍ରକୁ ନ ଦେଖି ଯେ ମଲ୍ଲ ମହାପତି
କିମ୍ପା ଜହୁଅଛନ୍ତି କଲାକ ଅଗତି ।
ଦଶ ସହସ୍ର ବରଷ ଯେ ଯେବଣ ଲୋକ
ଜୀଅନ୍ତ

ଆୟୁଷ ନ ପୁରୁ ସେ କେମନ୍ତ
ମରଇ । ୧୦୦

ବେଦ ପୁରାଣେ ଅଟଇ ଏସନ ମତ
ଏବେ କିମ୍ପା ଆସି ହୋଇଲା ବିପରାତ ।
ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ସାତ୍ୟା ଶୋକ କଲେ
ଲକ୍ଷଣ ବହୁତ ବିଲୋପି ହୋଇଲେ ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାନ୍ଦି ଗୁମ୍ଫା ଲୋଟି
ବନ୍ଦଇ ଅସ୍ତ୍ରଜଳ ଦିଗ ଦିଗ ପୁଟି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଶୋକ କହିତ ନ ପାରି
ବଶିଷ୍ଠ ବହୁତ କହନ୍ତି ତିଆରି ।
ତୁ କିମ୍ପା ରଘୁନାଥ ହୋଅସି ଆରତ
ପୁଣି କି ନେଇବିବେ ଦେଖିବୁ ତୋର
ତାତ । ୧୦

ସଂସାର ମାୟା ଯେ ବର୍ପଣର ଛାୟା
ଯେତେକ ଦେଖୁଥାଇ ସବୁ ତାର ମାୟା ।
ଧନ ଯଉବନ ପୁତ୍ର ଦାଶା ଆବର
ଏ ପୁଣି କେହି ଯେ ନୋହନ୍ତି କାହାର ।
ବିଧାତାର ଉପାୟେ ନ ଜାଣନ୍ତି କେହି
ମୋହୋର ବୋଲିଣ ବୋଇଲ ଏ ଦେହୀ ।
ମାୟା ସଂସାର ଯେ ଅଟଇ ଅନାତି
ଯାହା ସେ ଉପାୟେ କଲା ପ୍ରଜାପତି ।
ଅତି ଦୁଃଖେ ମାତା ପୁତ୍ରକୁ ଉପୁଜାନ୍ତି
ଅନେକ ଯତ୍ନକରି ପ୍ରତି ପାକୁ ଥାନ୍ତି । ୨୦
ପ୍ରାଣୁ ଅଧିକ କରି ପାଇନ୍ତି ନିଜ ସୁତ
ଶେଷେ ତାହାକର ଅଟଇ ପଞ୍ଚଭୂତ ।
ପୁତ୍ର ହିଁ ମାତାକୁ ପ୍ରିୟ କରିଥାଉ
କଦାଚିତେ ମନେ ଆନ ନ ଧରଇ ।
ଯେତେବେଳେ ତାକୁ ପ୍ରାପତ ଯୁବତୀ

ପିଅର ଜନନୀ କି ନ କରଇ କଟି ।
ତାହାକର କଥାକୁ ବୁଝେ ଉପହାସ୍ୟ
ନିଜ ଜନନୀ କି ସେ ନ ପାଇ ମୁହାଁସ ।
ପତ୍ନୀ ଏହାକୁ ମଣଇ ପ୍ରାଣ ସମ
ଦେହ ସମର୍ପଇ ପୁରାବର କାମ । ୩୦
ମାତା ପିତା ଛାଡ଼ି ସେ ପତ୍ନୀକି ଭଗତି
କ୍ଷଣେ ବଲ୍ଲଭାର ନ ଛାଡ଼ଇ କଟି ।
ବେଳେ ବେଳେ ପ୍ରୀତି ବଢ଼ାଇ ଅପାର
ବାରିତ ନୁହଇ ଏକଇ ଶରୀର ।
କାଳେ ସେ ହୁଅଇ ପୁତ୍ରବନ୍ତୀ
ଦିନେ ଦିନେ ଛାଡ଼ଇ ସେ ବଲ୍ଲଭର ପ୍ରୀତି ।
ନବ ଯଉବନ ସ୍ବାମୀକି ଦେଖାଇ ଥେଲା
କ୍ଷୀର ନିମନ୍ତେ ତାର ପୁତ୍ରକୁ ସମର୍ପିଲା ।
ନାନା ପ୍ରେମ ସେ ପୁତ୍ରକୁ ଘେନି କରଇ
ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେ ଘେନି ଦିନ ସେ
ହରଇ । ୪୦

ସ୍ବାମୀ କି ପିଠି ଦେଇ ପୁତ୍ରକୁ ଘେନି ଶୋଇ
ପୁତ୍ର ସେ ତାହାର ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ହୋଇ ।
ସେ ପୁତ୍ରକୁ କାଳେ ଯୁବତୀ ପ୍ରାପତ
ତେଣୁ ସେ ଆର୍ତ୍ତନା କରଇ ନିଜ ତାତ ।
ନୂଆ ପଦାର୍ଥକୁ ସବିହେଁ ପ୍ରିୟ କରି
ପୁରାତନ ଶକ୍ତି ଦେଖିଲେ ଅପହରି ।
ସ୍ବାଭାବେ ପିତା ତୋର ବୃଦ୍ଧା ବୟସ
ଏଥିକି ଶୋକ କଲେ କାରଣ ହେବ କିସ ।
ମାତାଗଣ ଆସି ଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ ଯାଇ ଦେଖ
ସାଷ୍ଟାମ ହୋଇଣ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ରଖ । ୫୦
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଅଇଲେ ତୋତେ ଦେଖି
ଅଯୋଧ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଅଇଲେ ଏଥିକି ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଛାଡ଼ିଲେ ସବାପ
ଅଞ୍ଚଳେ ପୋଛିଲେ ନୟନର ଆପ ।
ବୋଇଲେ କେତେଦିନ ଆଜକୁ ପିତା ମଲା
କେ ଅବା ତାହାକୁ ମୁଖଗୁଣି ଦେଲା ।
କିସ କିସ ଦାନ କେବଣ କୃତ୍ୟ କଲ
କିସ କିସ ବିଚାରି ଏଥକୁ ଅଇଲ ।

ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବାନ୍ଧିଲେ କିମ୍ପା ଜଟ
ବକଳ ପରିଧାପନ କପୋଳେ ପାଂଶୁ
ରୋଟ । ୬୦
କହମୁଲେ ଫଳେ ସେ ଦିନ ଅପହରି
ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଏହା କଲ କି ବିଚାରି ।
ପିତା ଆଜ୍ଞାରେ ସେ ପାଲିବ ମେଦିନୀ
କେବଣ କାରଣେ ସେ ହୋଇଲେ
ତପସେନୀ ।

ରାଜ୍ୟ ରଖିବ ଯେ ନିଜ ଭୁଜ ବଳେ
ଅଭରି ଖତାଉବ ନିଜ ପାଦତଳେ ।
ପରଜା ପାଲିବ ପୁତ୍ର ସମ କରି
ତାହା ଛାଡ଼ି କିମ୍ପା ବିପ୍ରନ୍ୟେ ବିହରି ।
ତୁମ୍ଭେ କିମ୍ପା ନ ତିଆର ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ମାନ
ଏହି ନ ଜାଣି କି ହୋଇଅଛି ଅଜ୍ଞାନ । ୭୦
ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଭ୍ରଥକୁ ତିଆରନ୍ତି
ତୁ କିମ୍ପା ଏଥକୁ ଅଇଲୁ ବୋଲନ୍ତି ।
ନିଜ ରାଜ୍ୟ ରଖିଲେ ସେ ସବୁ ଧର୍ମ ପାଇ
ଏବେ ତୁ ବେଗେ ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ଭାଇ ।
ଧର୍ମ କରିବୁ ଶୁଣିମୁ ଗୁହାରି
ଅନ୍ତେସ୍ବର କଥା ତୁ ବୁଝିବୁ ତଥ୍ୟ କରି ।
ମନ୍ତ୍ରଗଣକୁ ତୁ କରିବୁ ପାରତି
ଅଗ୍ନିମୁଖରେ କରାଇବୁ ଆହୁତି ।
ପୁରାତନ ଲୋକକର ବୁଦ୍ଧିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୁତି
ଦେବତା ଅର୍ଚ୍ଚନା ତୁ ନିତି । ୮୦
ଅନ୍ନ ପାଣିଛତ୍ର ବହୁତ ତୁ ଦେବୁ
ଧର୍ମଶାଳେ ପଶି କଥା ବିଚାରିବୁ ।
ବିଶୋଇମାନଙ୍କୁ ପୋଷିବୁ ବିଶେ ଦେଇ
ଅରାଦ ଜଳରାଜ୍ୟରେ ନାବ ଦେବୁ
ରିଆଇ ।

ନ ବରଷିଲେ ଧାନ କୃଷି ନ ମରେ
ଯେମନ୍ତେ
ତେସନ ଉପାୟ କରିବୁ କୟେକୟାର
ସୁତେ ।
ବୋଲ କଲା ସେବକକୁ କଟିରେ
ଥୋଇଥେବୁ

ପରହିତ କାରଣେ ସମସ୍ତ ଭିଆଇବୁ ।
 ଖାଲ ଖୋଲ ବାଟେ ବନ୍ଧ ବନ୍ଧାଇବ
 ପଣ୍ଡିତ ଜନମାନଙ୍କୁ କରିବ
 ଗଉରୋବ । ୯୦
 ମୁଁ କିଏ କହିବି ରାଜ୍ୟର ଯିଏ ରାତି
 ସବୁ କହିବେ ତୋତେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ଯତି ।
 ସେ ତୋତେ ସକଳ ଚରିତ୍ର ବୁଝାଇବେ
 ପୃଥ୍ଵୀ ପାଳିବାର ବିଧାନ କହିବେ ।
 ଏହା ଶୁଣି ଭ୍ରଥ ତବଦ ହୋଇଅଛି
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ପୁଛି ।
 ଭୋ ମୁନି ସ୍ଵାହାନ କରିବଙ୍ଗ ଏବେ
 ପିତାର ମରଣ ଶୁଣିଲଙ୍ଗ ଯେବେ ।
 ଆସ ମହାମୁନି ମଦାଅଗ୍ନି ଯିବା
 ସ୍ଵାହାନ ତର୍ପଣ ବିଧାନ କରିବା । ୧୦୦
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ବୋଲିଲେ ଏ ମିଳଇ ଯୁଗତି
 ଉଠ ଉଠ ବେଗେ ଯାଅ ରଘୁପତି ।
 ବତିଶ ଦିବସ ଆଜକୁ ରାଜା ମଲା
 ଭ୍ରଥ ପିତୃକାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରୟାଗେ ସାରିଲା ।
 ଯଦ୍ୟପି ସେ ଦେଲା ତୋତେ ତାର ଆଶ
 ତୁ ଯେ ଜେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଜାନକାବିଳାସ ।
 ସ୍ଵାହାନ କରିବା ବୋଲିଣ ଉଠିଯାନ୍ତି
 ମଦାଅଗ୍ନି ନଦୀ କୁଳେଣ ମିଳନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତିନିଜଣ
 ଜଳ ଭିତରେ ପଣି କରନ୍ତି ସ୍ଵାହାନ । ୧୦
 ଗୋତ୍ର ଉଚାରିଣ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ତପୋଧନୀ
 କୁଣ୍ଡ ଯବତଳ ଶଂଖେ ପାଣି ଘେନି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ହସ୍ତେ ବଢ଼ାଇଣ ଦ୍ୟୁତି
 ଦେଖ କାଳ ବାକ୍ୟ ନାମ ଗୋତ୍ର ଉଚାରନ୍ତି ।
 ତର୍ପଣ ସାରିଣ କୁଳେ ଆସି ହୋଇ
 ଶୁଖିଲା ବସନ ପିନ୍ଧି ଶ୍ରୀରାମ ବସଇ ।
 ତିଳ ପିଣ୍ଡ ଯେ ପୁର ଚାନ୍ଦିଆ ଫଳ
 ଗୋଳି ପିଣ୍ଡଦେଲେ କଉଶୁଲାର ବାଳ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଭ୍ରଥ ସେ ବଢ଼ାଇଣ ଦ୍ୟୁତି
 ପିଣ୍ଡ ତୋଳିଣ ସାତ୍ୟା ଜଳେଣ
 ପକାନ୍ତି । ୧୨୦

ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଛତୁ ପିଣ୍ଡ ଦେଲେ
 ଦଶରଥ ରାଜା ତା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପାଇଲେ ।
 ଦେବଙ୍କର ସନ୍ନିଧେ ବସିଲେ ସେ ଯାଇ
 ଗଉରୋବ କରିଲା ଶତାଦେବୀର ସାଜଂ ।
 ସ୍ଵାହାନ କରି ରାମ ପର୍ବତକୁ ଗଲେ
 ମଡ଼ିଆ ଦୁଆରେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ।
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ
 ଆସିଣ ଅଛନ୍ତି ତୁମର ମାତୃଗଣ ।
 ରାଜ୍ୟ ସହିତେ ସକଳ ନରନାରୀ
 ଚିତ୍ରକୁଟ ତଳେ ଅଛନ୍ତି ପଟୋଆରି । ୩୦
 ଆଜ୍ଞା ଦିଅ ସେ ଏଥକୁ ଆସବୁ
 ଏ ଚୋହର କମଳ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦେଖବୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଘେନିଆସ ଯାଇ
 ଶୁଣିଣ ସୁମତ ବେଗେ ଗଲା ଧାଇଁ ।
 କଉଶୁଳାଦି ମୁଖ୍ୟ କରି ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ
 ଆସ
 ଦଶରଥ ରାଜାର ଯେତେ ରାଣୀ ହସଂ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ସହିତେ ଯେତେ ଜନ
 ରାଉତ ମାନ୍ୟତ ଯେ ପଏକାର ମାନ ।
 ହାଟ ବାଟ ଲୋକେ ବାଣ ବଣିଜାର
 ସମସ୍ତେ ଉଠ ଏ ପର୍ବତ ଉପର । ୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ଦେଖିବେ ତୁମ୍ଭେ
 ଅନେକ ତିଆରିଲେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ତପୋବନ୍ଧ ।
 ଶାନ୍ତି ହୋଇଣ ଆସବୁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ
 ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ସୁମିତ୍ରା କଉଶୁଲେ ।
 ଆବର ଯେତେକ ଦଶରଥ ରାଣୀ
 ସାତ୍ୟାହୁଁ ସାନ ଯେ ଏ ତିନି ଭଉଣୀ ।
 ମୁଦୁସୁଲା ଝଡ଼ା ଦାସାଗଣ ମାନ
 ଏକକୁ ଆରେକ ହରଷ ସର୍ବଜନ ।
 ଏକ ପଛ କରି ଆରେକ ଉଠିଯାନ୍ତି
 ମଦାଅଗ୍ନି ନଦୀ କୁଳରେ ମିଳନ୍ତି । ୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସ୍ଵାହାନ କରିଣ ପିଣ୍ଡ ଦେଲା
 ସେ ସଞ୍ଚାମାନ ଯେ ଦେଖିଲେ କଉଶୁଳା ।
 ଆତଯାତ ହୋଇ ଯେ ପଡ଼ିଅଛି ପାଦ

ଦେଖି ସର୍ବଜନ ହୋଇଲେ ବିସ୍ମାଦ ।
 କଉଶୁଳା ନୟନୁ ଯେ ବହନ ଅଶ୍ରୁଜଳ
 ଶିରେ କର ତାଡ଼ି ଯେ ହୋଇଲା ବିକଳ ।
 ବାବୁ ଦଶରଥ ଏହା ସେ ଅରଜିଲୁ
 ଶ୍ରୀରାମର ହାତେ ତିଳ ପିଣ୍ଡ ପାଇଲୁ ।
 ମହାରାଜା ହୋଇ ଏଥକୁ ହୋଇଲୁ ଯୋଗ୍ୟ
 ଛତୁ ପିଣ୍ଡ ଏବେ କଲୁ ବଳଭୋଗ୍ୟ । ୬୦
 ଏହା ସେ ଶ୍ରୀରାମ ସଂପାଦି ତୋତେ ଦେଲା
 ତିଳପିଣ୍ଡ ପୁର ଚାନ୍ଦିଆ ବୁଝାଇଲା ।
 ଏତେକ ବିଚାରି ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ
 ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ନିଧେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ।
 ମାତାଗଣ ଦେଖି ଉଠିଲେ ରଘୁପତି
 ଲୋଚନ ଥନଥନ କରିଣ ଅଛନ୍ତି ।
 କଉଶୁଳା ଚରଣେ ମୁଧୁନି ଗୋଟି ଦେଇ
 ଶ୍ରୀରାମ ନମନ୍ତି ବିନୟ ଭାବ ହୋଇ ।
 ଉଠି ଯାଇ କନ୍ଦେକୟାର ପୟରେ
 ନମସ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ରଘୁବୀରେ । ୭୦
 କଉଶୁଳାଙ୍କ ଚରଣେ ନମନ୍ତି ବଳଦେହୀ
 କଏକୟା ସୁମିତ୍ରାକୁ ଓଳଗିଲେ ଯାଇ ।
 ଯେ ଯାହାର ମତେ ମାନିତ ବିଧି କଲେ
 କନ୍ଦେଷ୍ଟ ତିନି ଭଗ୍ନୀ ସାତ୍ୟାକୁ ଓଳଗିଲେ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଆନନ୍ଦେ ରୋଦନ୍ତି
 ହାଟ ବାଟ ଲୋକେ ବିକଳେ କାନ୍ଦନ୍ତି ।
 ଗୁଣ ସୁମରିଣ ବାହୁନନ୍ତି ଲୋକେ
 କେହୁ ହାହାକାର କରନ୍ତି ଗରୁ ଶୋକେ ।
 କେ ବୋଇଲ ଶ୍ରୀରାମ ଏ ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ
 ଏ କୁଡ଼ିଆକୁ ସେ ଭାର୍ଜନ ହୋଇଲୁ । ୮୦
 ଏ ବକଳମାନ ସେ ପରିଧାପନ କରୁ
 କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ବିପୁନେ୍ୟ ବିହରୁ ।
 କଉଶୁଳାର ଶୋକ କହିଲେ ନ ସରି
 ଅନେକ ବିକାପ କଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ
 କୋଳେଧରି ।
 ଭୋ ପୁତ୍ର ରଘୁନାଥ ମୋହୋର ପ୍ରାଣସଖା
 ଏ ଘୋର ଅରଣ୍ୟେ ତୁ ଦିନ ବଞ୍ଚୁ ଏବା ।

ଖଟ ପଲଙ୍କ ଛାଡ଼ି ତିରଣ ପାରି ଶୋଭ
ଶାଳା ଅନ୍ନ ପରଶିଲେ ବିପୁଷ୍ପ ତୁ ହୋଇ ।
ଛଡ଼ ରସ ପ୍ରକାରେ ତିରଣ ନ ଭୁଞ୍ଜୁ
ସ୍ବାଦୁ ହୋଇଲାନି ବୋଲି ମୋତେ

ଗୀତ୍ତୁ । ୯୦

ଖିରି ଖିରିସା ପିଠାନ୍ତ ନ ଖାଉ
ଛେନା ଗୋଟିକା ତୁ ଚୋବାଇ ପକାଉ ।
ଅମୃତ ପାନି କଦଳୀ ନ ଯୋଗାଇ
ସୁପକ୍ୱ ଅନ୍ନ ଭଦରେ ନ ରୁଚଇ ।
ରାଜା ଉପଭୋଗ ଯେତେକ ପଦାର୍ଥ
ତାହା ମିଳିଲେ ସେ ଦେହ ତୋର ସୁସ୍ଥ ।
ଏ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ଅତି ସୁକୁମାର

ତୋହର କଷ୍ଟ ତାକୁ ହୋଇଲା ଅପାର ।
ଏତେ ବୋଲି ସୁମିତ୍ରା କୋଳେ ଧରି
ଅତି କ୍ରୋଧରେ ରୋଦିଲେ ଉଷ୍ମ

କରି । ୧୦୦

ସାତ୍ୟା କୋଳେ ଧରି କାନ୍ଦଇ ସୁମିତ୍ରା
ବିଧାତା ଆମ୍ଭକୁ ଏହା କଲା ଅହତ୍ତା ।
ଏତେ ବୋଲି ରୋଦନନ କଲେ ସର୍ବନାରୀ
ଦଶରଥ ରାଜାର ଯେତେକ ମନୋହାରୀ ।
ପର୍ବତ ଶିଖରେ ପଡ଼ଇ ବୋବାଳି
ପୃଥ୍ୱୀ ପୂରିଲା ସୋମଦ୍ରୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳି ।
ବଶିଷ୍ଠ ଜାବାଳି ବାମଦେବ ମୁନି
କଶ୍ୟପ ସୁମନ୍ତ ଅମନାତ୍ୟ ଗଣ ଘେନି ।
ବିବିଧ କଥା କହି ପ୍ରବୋଧ କରନ୍ତି
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ବଚନେ କଲେ

ଶୋକଶାନ୍ତି । ୧୦

ମଥା ପୋତିଣ ସେ ଭ୍ରଥ ବସିଅଛି
କି ଜାଣି ଶୋକ ସମୁଦ୍ରେ ପଶିଅଛି ।
ଯହୁଁ ସେ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ମଉନବ୍ରତ
ଦୁଇ କରି ଯୋଡ଼ି ଉଭା ହୋଏ ଭ୍ରଥ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲେ ବାଣୀ
ମୋହୋର କଥାଏ ଶୁଣିମା ରଘୁମଣି ।
ଶୋକ ଛାଡ଼ି ଏବେ ରଥେ ଯାଇ ବସ

ରକ୍ଷାକର ଏବେ ତୋର ଅଯୋଧ୍ୟା ନାମେ
ଦେଖି ।

ଅପାର ଦିନ ହୋଇଲା ଛାଡ଼ିଣ ଅଜଲ୍ଲ
ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଲୋକକୁ ଅପାର ଦୁଃଖ

ଦେଲୁ । ୧୦

ତୁହିଁ ସେ ଅତୁ ନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ
ତୋହର ବିନ୍ଦୁ କେ ହୋଇବ ଭାର୍ଜନ ।
କୁକୁରକୁ କାହିଁ ଯଜ୍ଞ ଚରୁ ଯାବୁ
ନିଲକ୍ଷଣ ଲୋକକୁ ପାଟ ବାନ୍ଧି ସଜ୍ଜୁ ।
ତୁମ୍ଭେ ସେ ରାଜା ଆନକୁ ନ ଶୋହଇ
ତୋହୋର ନଥେଲେ ଶତ୍ରୁ ଘେନିବନା
ମହା ।

ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରାୟେ ଛତ୍ର ଆନକୁ କିମ୍ପା ଦେବୁ
ଶ୍ୱେତ ଚାମର କିମ୍ପା ଆନକୁ ସମର୍ପିବୁ ।
ଆନ କି ତହିଁକି ହୋଇବ ଭାର୍ଜନ

ତୁହିଁ ସେ ଅତୁ ନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ । ୩୦
ବନସ୍ତେ ପଶିବୁ ଆମ୍ଭେ ଭାଇ ବେନି
ରାଜ୍ୟ ଗଣିବୁ ତୁମ୍ଭର ସାଂଗେ ଘେନି ।

ତୋହର ଅଜଲା ଦିନୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ନର ନାରୀ
ନୟନରୁ ନୁଥୁ ନ ରହଇ କାହାରି ।
ନଗ୍ରଯାକ ତୋତେ ଅଇଲେ ଗୋଡ଼ାଇ
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବୋଲି ନେମେ ବାହୁଡ଼ାଇ ।
ସବୁକରି ମନେ ଏକଥା ସେ ଅଛି
ତୁମ୍ଭେ ଏବେ ଏହା ନକର ରଘୁବଞ୍ଚି ।
ପ୍ରତେ କରି ମନେ ଆନନ୍ଦ ଉପୁଜା

ଚଉଦିଗେ ଶୁଭୁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜା । ୪୦
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥର ବୋଲ ଶୁଣି
କିମ୍ପା ଭାଇ କହିଲୁ ଏସନେକ ବାଣୀ ।

ପିତା ତୋତେ ରାଜ୍ୟ ସତ୍ୟ କରିଦେଲା
ଚଉଦ ବରଷ ମୋତେ ବନକୁ ପେଶିଲା ।
ତୁ ସେ ରାଜା ହୋଇ ପାଳିବୁ ନା ମହୀ
ମୋତେ କିମ୍ପା ସେ କଥା ଆସୁଅଛି କହି ।
ସତ୍ୟ ଭଗ୍ନ ହୋଇବି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲେ
ନିନ୍ଦା ପାଇବି ନା ପିତାର ଆଜ୍ଞା ଭ୍ରଷ୍ଟ କଲେ ।

ତୁ ହୋ ଭ୍ରଥ ମୋତେ ନ ବୋଲନ୍ତି
ଆଉ । ୫୦

ଦଶରଥ କାରତି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଉ ।
ଶୁଣି ଭ୍ରଥ ବୀର ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର
ଭୋ ସ୍ବାମୀ ମାତାର ମୋର ଦୋଷ ନ ଧର ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଜାଣୁରେ ଭାଇ
କଉଶଲ୍ୟା କଏକୟା ମୋହୋର ନିଜ
ଆଇ ।

ସୁମିତ୍ରା ଏ ତିନିହେଁ ଅଟନ୍ତି ଏକ ଦେହ
ମୋତେ କିମ୍ପା ତାଙ୍କର ନୋହିବ ସେନେହ ।
ଚାରି ଦେହ ଅଟଇ ଏକଇ ପଦାର୍ଥ
ତୋହର ମୋହର ବେଗଲ ପ୍ରାଣ
ନୋହେରେ ଭ୍ରଥ ।

ଦଇବ ଯେବେ ଏକଥା ଭିଆଇଲା
କାହାର ବୋଲେ ସେ ହୋଇବ ଆନ
କଲା । ୬୦

ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ
ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ତ ନିଚେ ହୋଇବ
ରଣଭଣ ।

ତୁମ୍ଭେ ବନବାସୀ ଭ୍ରଥ ନୋହିବ ରାଜା
ନିଚୟେ ନିରୋଖ ହୋଇବେ ଜନପ୍ରଜା ।

ତୁ କିମ୍ପା ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିତ ବିଷୟ
ଏହେର୍ଷେ ଛାର କଥା ମନରେ କିମ୍ପା ଧରୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ମହାମୁନି
ଅରଣ୍ୟକୁ ଅଇଲି ମୁଁ ପିତାର ବୋଲ
ଘେନି ।

ଚଉଦ ବରଷ ମୁଁ ବନ ଘୋରେ ଥେବି
ବ୍ରତ ପୂରିଲେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବି । ୭୦
ଶୁଣିଣ ବୋଇଲେ ରକ୍ଷି ଆଗ ସରି
ପାକଲା ଛୋର ଗୋଟି ଅରହର କରି ।
ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ କିମ୍ପା ଯିବୁ ବନ
ଏ ତୁମ୍ଭର ପୌରୋଷ ନୁହଇ ରଘୁରାଣ ।
ଦଶରଥ ରାଜାକୁ କାଳ ଆକ୍ରୋଶିଲା
ଶିରୀ ବଶ୍ୟହୋଇ ତୋତେ ବନକୁ
ପେଶିଲା ।

ତୁମ୍ଭେ କିମ୍ବା ତାହା ପାଳ ରଘୁନାଥ
ଯିବା ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଚଡ଼ ବେଗେ ରଥ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ତପୋବନ୍ତ
ନିନ୍ଦାବଚନ କି କେ ବୋଲିବା

ତୁମ୍ଭ ୮୮୦

ସତ୍ୟପୁରୁଷକର ନୋହଇ ଯେସନେକ
ବାଣୀ
ଧର୍ମ ସେ ତାହାକର ଅଟଇ କାରଣୀ ।
ସତ୍ୟ ନ ଛାଡ଼ିବ କରିବ ପ୍ରାକର୍ମି
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ନ କହିବ ମର୍ମ ।
ସର୍ବଦା ଶୀତଳ ବଚନ ଭାଷିବ
ଗୁରୁ ଗଉରୋବ ଲୋକଙ୍କୁ ନ ହସିବ ।
ଦେବତା ଅତିଥି କରିବାକ ପୂଜା
ଆବର ଭଗତି ହୋଇବା ଦେବ ରାଜା ।
ତାହାଙ୍କୁ ସେବା ସେ ସମ୍ବଜନକର ଗତି
ଏ ମାର୍ଗେ ଗଲେ ସେ ସର୍ଗରେ

ବସନ୍ତି ୧୯୦

ମୁଞ୍ଚ ଏ କଥା ଛାଡ଼ିବି କିଏ ପାଇଁ
ସତ୍ୟ ପୂରାଇଲେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାଇ ।
ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ତରସ୍ତ
ଅନେକ କହିଲେ ଯେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ତପୋବନ୍ତ ।
ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖାଇ ଯେ କହିଲେ ବାମଦେବ
କେବେହେଁ ଶ୍ରୀରାମ ନୋହିଲା ମୃତୁ ଭାବ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ କେବେହେଁ ନ

ଯାଇ

ଚଉଦ ବରଷ ବଞ୍ଚିବି ବନେ ଥାଇ ।
ସୁମନ୍ତ ବହୁତ କହିଲା ଯଦୁକରି
ଅନେକ ତିଆରିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା

ନରନାରୀ ୧୦୦

ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ଜୀବାକି କଷ୍ୟପ ବାମଦେବ
ଏହାକର ବୋଲି ନ କଲେ ରାଘବ ।
ରଘୁନାଥର ନିରାଶ ଶୁଣିଲେ ଉତ୍ତର
କୁଣ୍ଠ ଶଯ୍ୟାକରି ଶୋଇଲା ଭ୍ରଥ ବୀର ।
ଶ୍ରୀରାମ ନଗଲେ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ି ନ ଯାଇ

ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ସେ କୁଣ୍ଠ ପାଡ଼ି ଶୋଇ ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ଶରତଗୁଣର ଶିଷ
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
ଗୁରୁ ପେଷିଲେ ମୋତେ କୁଣ୍ଠ ପାଦୁକା

ଦେଇ

ଏହା ନେଇଣ ତୁ ଦେବୁ ରଘୁସାଜଂ । ୧୦
ଚିତ୍ରକୁଟେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲିଣ ଶୁଣିଲି
ତେଣୁ ସେ ଆତ୍ମାକୁ ଆନନ୍ଦ ମଣିଲି ।
ତୁହି ଯାଇଣ ବେଗେ ରଘୁନାଥକୁ କହ
ଏ କୁଣ୍ଠ କଠାଉ ସଯେଶ କରିଣ ଦିଅ ।
ବୋଲିବ ବାବାଏ ବାଟ ଚାହୁଁଛନ୍ତି
ସେହି ବାଟେ ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ସାତ୍ୟାପତି ।
ଏତେ ବୋଲି ରଷି ଶିଷକୁ ପେଷିଲା
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ବାମଦେବକୁ ନମସ୍କାର କରି
ଯିବା ବୋଲି ବାମଦେବଙ୍କ ଚରଣ ତଳେ

ପଡ଼ି ୨୦

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ହୋଇଲା ପରବେଶ
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସୁମନ୍ତ ସହିତେ
ମୁନିକି ପୂଜା କରନ୍ତି ତୁଷ୍ଟି ମତେ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଉତ୍ତର ବୋଇଲା
ଆଜ ସେ ଜୀବନ ମୋର ସୁଫଳ
ହୋଇଲା ।

ପ୍ରତକ୍ଷେ ନାରାୟଣ ମାନେକ ଅବତାର
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଆୟୁଧ କଉସୁଭ ମଣିହାର ।
ସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଚର୍ମ ଲୋଚନେ ଦେଖିଲି
ଅନେକ ଜନ୍ମର ପାପ ଉପେକ୍ଷିଲି । ୩୦
ମୋତେ ପେଷିଲେ କୁଣ୍ଠ ପାଦୁକା ଦେଇ
ଆମ ମଡ଼ିଆ ବାଟେ ଯିବ ରଘୁସାଜଂ ।
ଚିତ୍ରକୁଟେ ଥେବାର ବାରତା ପାଇଲେ
ଜୟ କହିବାରେ ସେ ତରଥ ଜାଣିଲେ ।
ଏତେ ବୋଲି ମୁନିକ କଠାଉ ଦୁଇ ଦେଇ
ନିଜ ମଡ଼ିଆକୁ ଗଲା ପଦୁ ବାହି ।

ଭ୍ରଥ ସାଷ୍ଟାମ ହୋଇ ଭୂମିରେ ଶୋଇଅଛି
ଦେଖି ଦେବତାଙ୍କର ନ ପୂରଇ କିଛି ।
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ କରିଣ ବିଚାରଣ
ଜୟ ମୁଖ୍ୟ ହୋଇ ସକଳ ଦେବଗଣ । ୪୦
ଭ୍ରଥ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ି ଯେବେ
ଯିବ

ନିଚୟେ କଥା ଆମ୍ଭର ଆଜହୁଁ ସରିବ ।
ରାବଣ ଆଉ ମରିବ କେମନ୍ତେ
ସର୍ଗେ ସୁଖ ଆମ୍ଭେ ପାଇବା କେମନ୍ତେ ।
ଏତେ ବୋଲି ଦେବେ ଉତ୍ତେ ରାବ ଦେଇ
ତୁ ହୋ ଭ୍ରଥ ବୀର ହୋଇଲୁ କି ବୀର ।
ଶ୍ରୀରାମ ଧାର୍ମିକ ନ ଇଂରାଜି ସତ୍ୟ
ତୁ କିମ୍ବା ତାହାକୁ ବିଘ୍ନର ନିୟତ ।
ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ମହାପାଳ
ଏ କଥାକୁ ମନରେ ଆନ ନ ବିଚାର । ୫୦
ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ିଲେ ସଂସାର ନାଶ ଯିବ
ବସୁନ୍ଧରୀ ଦେବୀ ରାସାନ୍ତଳେ ପଡ଼ିବ ।
ତୁ ହୋ ଭ୍ରଥ ଶାପ୍ୟ ପାଇବୁ ଅବଶ୍ୟ
ନିଚୟେ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ଯିବ ନାଶ ।
ଏସନେକ ବୋଲି ଯହୁଁ ଡାକିଲେ ଦେବସୁର
ଭ୍ରଥ ଶୁଣିଲା ସର୍ଗର ଉତ୍ତର ।
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟେ ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥ ବେଗେ ଉଠ
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବା ସଜ୍ଜ କର ଥାଟ ।
ଶୁଣି ଭ୍ରତ ବୀର ଉଠିଲାକ ଚେତି
ବଞ୍ଚିଷ୍ଟେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ବହୁତେ ତିଆରିତି । ୬୦
ତୁ ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ନ ଯିବୁ ନିଜ ପୁର
ଚଉଦ ବରଷ ପଶିବୁ ବନ ଘୋର ।
ତହିଁର ଉତ୍ତାରେ ଯିବୁ ଚିକି ସତ୍ୟ
ହୋଇ ଯିବି ବୋଲି ବୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ।
ଚଉଦ ବରଷ ପୂରିଲେ ଆମ୍ଭେ ଯିବୁ
ତେବେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି
ହୋଇବୁ ।

ଶୁଣିଣ କର ଯୋଡ଼ଇ କୟେକୟା ଶିଷି
ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ତୋର ପାଦୁକା ଦୁଇ ଦେବି ।

ଏହା ସିଂହାସନେ ଥେବରଂ ଆମେ ଥୋଇ
ଦଣ୍ଡ ଛତ୍ର ଚାମର ଏହାକୁ ଧରାଇ । ୭୦
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ତୁମେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ
ଯାହା ସେ ବୋଇଲା ଭ୍ରଥ ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ।
ତୋହର ବୁଦ୍ଧିବଳେ ଭ୍ରଥ ରାଜ୍ୟ ପାଇ
ଏତେକେ ଭାଇ ତୋହର ମନରେ ନଧରୁ ।
ଏହୁ ତୁମର ଅଟଇ ସାନଭାଇ
ମନ୍ଦକଳା ସିନା ତୁମର କଏକୟା ଆଇ ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ କଠାଉ ଦୁଇ ଦେଲେ
ଏହା ସେ ଘେନି ରାଜ୍ୟ କରିବି ବୋଇଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପାଦୁକା ଭ୍ରଥ ଶିରେ ଘେନି
ରଘୁନାଥକୁ ଅନେକ କରଇ ଦଇନି । ୮୦
ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜହୁଁ ଗଣ୍ଡଥେବୁ ଦିନ
ଚଉଦ ବରଷ ଯେବେ ହୋଇବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ସେଦିନ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ମିଳିବୁ ରଘୁସାଜଂ
ଦିବସେ ଅଗ୍ନି ହୋଇଲେ ଆମର
ଜାଇନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମେ ଶୁଣ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ
ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ଅମନାତ୍ୟେ ଗଣ ଶୁଣ ।
ଯେମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ମୋର ନ କଲଇ ବଜରା
ତୁମେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଥିବ ଏମନ୍ତ କରି ।
ଜନନୀମାନେ କେହି କଲି ନ କରିବ
ଭ୍ରଥର ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ସେ ଥେବ । ୯୦
ରାଜ୍ୟର ପରଜା ଭକ୍ଷାର ଦୁଃଖାଜନ
ଏହାନ୍ତ ପାଲିଲେଟି ବୋଲିବେ ରାଜନ ।
ତୁ ହୋ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରାଜାର ବୋଲେ ଥେବୁ
ମୋହୋର ଆଜ୍ଞାରେ ରେଖେ ନ ତେଜବୁ ।

ନଗ୍ର ଲୋକକୁ ଚାହିଁଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ
ଭ୍ରଥ ସଂଗେ ବାହୁଡ଼ଇ ଯାଅସି ବୋଇଲେ ।
ପିତାର ସତ୍ୟ ମୁଁ ପୁରିଲେଣ ଯିବି
ତେବେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି
ହୋଇବି ।
ଶୁଣି ସର୍ବଜନେ ହୋଇଲେ ସତୋଷ
ବାଜଇ ଦମା ଦାଉଡ଼ି ବିକ୍ରିଘୋଷ । ୧୦୦
ମେକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖ କମ ଭେରା
ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ମର୍ଦ୍ଦଳ କାହାଳ ମହୁରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପାଦୁକାକୁ ରଥେ ନେଇ ଥୋଇ
ଛତ୍ର ଚାମର ଆଳଟ ଧରାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ନମସ୍କାର କରିଣ ବାହୁଡ଼ି
ଯେ ଯାହାର ମାନ୍ୟ ବିଧିମାନନ୍ତ କରନ୍ତି ।
ସାତ୍ୟା ଭଗ୍ନାମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ତିଆରିଲା
ଶୋକେ କୋଳକରି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଲା ।
ମାତାକୁ ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ସାତ୍ୟାକାନ୍ତ
ଜାବାଳି କାଶ୍ୟପ ବଶିଷ୍ଠ ତପୋବନ୍ତ । ୧୦
ବାମଦେବ ସହିତେ ସକଳ ଯତିମାନ
ଏହାକୁ ଓଳଗନ୍ତି ଦଶରଥ ନାନ ।
ସାତ୍ୟା ଶାଶୁମାନନ୍ତ କରଇ ବିନୟେ
ଲଭଷଣ ଭ୍ରଥ ଚରଣେ ବିନୟ ହୋଏ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓଳଗଇ ଯାଇ
ଲକ୍ଷ୍ମଣର ପାଦେ ପ୍ରଳମ୍ପ ପୁଣ ହୋଇ ।
ସୁମନ୍ତକୁ ଶ୍ରୀରାମ ବହୁତ ତିଆରିଲେ
ଭ୍ରଥ କଇଲାଣ କରିଣ ବୋଇଲେ ।
ଯାଅ ବାବୁ ରାଜ୍ୟ ଶୁଭେ ଯାଇ ରଖ
ଶୁଣିଣ ହରଷ କଲେ ଭ୍ରଥ ମୁଖ । ୨୦

ଶିରେ ହସ୍ତ ଦେଇଗଲା ତହୁଁ ଚଳି
ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପଡ଼ି ।
ତାହାକୁ ରଘୁନାଥ ପ୍ରବୋଧୁ କହିଲେ
ଭ୍ରଥର ସଂଗେ ମୈତ୍ରୀ ହୁଅସି ବୋଇଲେ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଚଳିଗଲେ ଆଠ
ଅଗମ୍ୟ ବିପୁଲ୍ୟ ଚଳିଗଲେ ବାଟ ।
ଯେ ଯାହାର ବାହନ ଆରୋହିଣ ଗଲେ
ପାଞ୍ଚଦିନେ ଯାଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇଲେ ।
ନନ୍ଦୀଗ୍ରାମେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
କଟେକ କରିଣ ଭ୍ରଥ ତହିଁ ଯାଇ
ରହିଲେ । ୩୦
ଚଉଦ ବରଷ ଏଥେ କଟେକ କରିଥିବୁ
ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବୁ ।
ଏତେ ବୋଲି ଭ୍ରଥ ସତ୍ୟକରି ରହି
ପାର୍ବତୀ ଆଗରେ ଶିବ ଏହା କହି ।
ଶୁଣ ଭାବାନୀ ଗୋ ଭ୍ରଥର ଚରିତ
ଶ୍ରୀରାମ କଠାଉ ଧରାଇ ଦଣ୍ଡଛତ୍ର ।
ବଶିଷ୍ଠ ମନ୍ତ୍ରାବି ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲା
ଆପଣେ ମୁନିବେଶ ହୋଇଣ
ଦିନ ନେଲା ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ ଏ ସାମ ବେଦୁ ଜାତ
ଯାହା ବଖାଣିଲେ ବାଲମିକ
ତପୋବନ୍ତ । ୪୦
ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଧରି
ଶ୍ରୀ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ କହିଲି ବିସ୍ତାରି ।
ବଳରାମ ଦାସ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଶତେ ସହସ୍ର ପ୍ରଳମ୍ପ । ୪୪

ଇତିଶ୍ରୀ ଅଯୋଧ୍ୟାକାଣ୍ଡ ସମାପ୍ତ

ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ

ବନ୍ଧୁକ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଗ୍ରଜ ହଳଧାରୀ ।
 ରୋହେଣୀ ନନ୍ଦନ ପ୍ରଳୟ ଅତକାରୀ ॥
 ରେବତୀରମଣ କାଳନ୍ଦୀ ଜଳ ଭେଦ ।
 ନୀଳ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ କରେଣ ଆଉଧ ॥
 ତାଳଧ୍ବଜ ଆରୋହଣ ଯେକଲ କୁଣ୍ଡଳ ।
 ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭାବନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମଣ୍ଡଳ ॥
 ଶୁଧ୍ୟ ଷ୍ଟଟିକ ପ୍ରାୟେକ ତନୁ ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଶଙ୍ଖ ଆକାର କୁଣ୍ଡଳ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ॥
 ଶିରେଣ ସପତ ଅହିର ମୁକୁଟ ।
 ମୁକୁଟା କଦମ୍ବ ହାର ଶୋହେ କଣ୍ଠତଟ ॥୧୦
 ଶୁଧ୍ୟ ଷ୍ଟଟିକ ପ୍ରାୟେକ ନବରତ୍ନ

ଯୋଗକରି ।

ହୃଦରେ ପଦେକ ଭିନେ ଭିନେ ପରି ॥
 କଟିରେ କଟି ମେଖଳା ବାମେ ଯମଦାତ୍ମ ।
 ଚରଣେ ନେପୁର ଶବଦ ଅତି ଗାତ୍ ॥
 ଭୁଜେ ବାରନେତ ବାହୁଟି କଙ୍କଣ ।
 ବିଦ ମୁଦି ବଳୟ ଶରୀରେ ଆଭରଣ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜିଣି ହଳ ମୂଷଳ ଦିଶି ।
 ଶ୍ଵେତପଦ୍ମ ଜାଣି ବଦନ ବିଦାସି ॥
 ଅମୃତ ଅଧର ବିକୁଳି ତେଜ ଜାଣି ।
 ଲୋଚନ ଯୁଗଳ କି ଲୋହିତ ନଳଣୀ ॥୧୦
 ମଧ୍ୟରେ କଳାଡ଼ୋଳା କି ଅବା ମଧୁକର ।
 ସୁସଞ୍ଚ ନାସିକା ଘଟିତ ଦିବ୍ୟସାର ॥
 କନ୍ଦର୍ପ ପାଳେଣ କାମପାଳ ନାମ ।
 ଅତି ବଳ ପ୍ରାକର୍ମେ ବୋଲାଉ ବଳରାମ ॥
 ନୀଳ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ନାମ ନୀଳାୟର ।
 ଜୟ ଜୟ ରାମ ତୁ ଜଗତ ଈଶ୍ବର ॥
 ତପେଣ ନିର୍ଜିତ ଯୋଗେଣ ଅତୁ ଜିତା ।
 ସଂକର୍ଷଣ ନାମ ତୋତେ ଦେଲାକ ବିଧାତା ॥
 ଜଗତ ଭାରାଭର ବହଇ ଯେବଣ ଅହି ।
 ସେ ତୋହର ଶ୍ରବଣେ କୁଣ୍ଡଳେକ

ହୋଇ ॥୩୦

ଆରେକ କର୍ଣ୍ଣେ ଦେବ ନ ବହୁତୁ ହାର ।
 ଯେକ କୁଣ୍ଡଳୀ ନାମ ଅଟଇ ତୋହର ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ଗଉଛୁଣି ନେତ ।
 ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ କୁସୁମ ଭୂଷଣ ବହୁତ ॥
 ଜୟ ତୁ ବଳଭଦ୍ର ଦେବଙ୍କର ଷଷ୍ଠ ।
 ତୋହର ଭୁଜ ଆଶ୍ରେକେ ବ୍ରତନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ଦେବଙ୍କର ଆଗେ ନାରଦ ମହାମୁନି ।
 ତୋହୋର ମହିମା କହଇ ଶୁଣଇ

ପଦ୍ମଯୋନି ॥

ଦେବ ଯକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର ବ୍ରହ୍ମରଷି ।
 ଯେ ତୋହୋର ମହିମା ଅନୁଜଣେ

ଭାଷି ॥୪୦

ଶୁକ ମୁନି ତହୁଁ ବାସୁକି ରାଜା ଶୁଣଇ ।
 ତେଣୁ ସେ ପୃଥ୍ବୀ ତିଳ ପ୍ରାୟେ ମଣଇ ॥
 ସଦାଶିବ କହନ୍ତି ପାର୍ବତୀ ଅଗ୍ରତ ।
 ତେଣୁ ସେ ଗିରିଜା ହରଇ ଦୋଷକୃତ ॥
 ଗୋପପୁରେ ଗୋପ କୁମାରକ ସଙ୍ଗେ ।
 ବୃଦାବନ ବିପୁଲେ ବିହତତେ ରଙ୍ଗେ ॥
 ପ୍ରଳୟକୁ ମାରିଲୁ ହରିକ ସାହା ଘେନି ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ପ୍ରଶଂସା ତୋତେ କରନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥
 ରଙ୍ଗସଭା ତଳେ ମୁଷିକ ବଧ କଲୁ ।
 କଂସର କନେଷ୍ଠ ଭାଇ ସୁନାସାକୁ

ମାଜଲୁ ॥୫୦

ଜରାସନ୍ଧ ସଂଗେ ସମର ମହାଘୋର ।
 ହଳ ମୂଷଳ ଘେନି ନାଶିଲୁ ତାର ବଳ ॥
 ଦେବଙ୍କର ବାଣା ଶୁଣି ରଖିଲୁ ତାର ପ୍ରାଣ ।
 ଅଠର ବେଳ ହାରିଲୁ ଜାରାସନ୍ଧ ରାଣ ॥
 ହସ୍ତିନା ତାଡ଼ି ଦେବ ଧରଲୁ ବାମ ହସ୍ତେ ।
 ଅନ୍ତରାଳେ ବୁଲାଇଲୁ କୁରାଳଚକ୍ର ମତେ ॥
 ଦନ୍ତବଜ୍ରକୁ ମାରିଲୁ କରତଳେ ସଞ୍ଜ ।
 ପଶାକାଠି ଘେନି ମୁଣ୍ଡ ତାର ଛେଦି ॥

କାଦମ୍ବେରୀ ପାନେ ଅରୁଣ ବର୍ଣ୍ଣ ଆଖି ।
 ସୁତ ପୁରାଣିକ ଯହୁଁ ନ ଉଠିଲା ତୋତେ
ଦେଖି ॥୬୦

ତାପୋତ୍ତେ ମାରିଣ ଛେଦିଲୁ ତାର ଶିର ।
 ତେଣୁ ତୀର୍ଥବାସୀ ହୋଇଲୁ ବଳେବର ॥
 ଅନ୍ତେଣ ପ୍ରଭାସ ତୀର୍ଥେ ଗୋପ୍ୟ ହୋଇ ।
 ଯେବେ ନୀଳାଦ୍ରିରେ ବିଜେ କରିଛ
ଗୋସାଇଁ ॥

ଦାସ ଜନ ହିତେ ଶ୍ୟାମାର ପ୍ରକାଶି ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଣେ ଅଛୁ ବସି ॥
 ସେ ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରମଦୁ ସ୍ବାମୀ ।
 ଯୋଗାଜନ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସର୍ବଭୂତେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ॥
 ସର୍ବଜନ ନିଷ୍ଠାରଣ କମଳାବିଳାସ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ
ଦାସ ॥୭୦

ଶୁଣିମା ସୁଷ୍ପଜନେ ଶ୍ରୀରାମର କଥା ।
 ବାଳମିକ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ତରମଥା ॥
 ସାମବେଦୁଁ ସମ୍ଭୂତ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ ।
 ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଶ୍ରୋତା ବକତା ଶୁଳପାଣି ॥
 ଭୋ ନାଥ ! ଭ୍ରଥ ଯେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ତହୁଁ ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ କେବଣ କୃତ କଲା ॥
 ଯେହା ମୋତେ ସଞ୍ଚି କହିବା ତ୍ରିପୁରାରି ।
 ଶୁଣିତ ଶରଧା ବଳିଲା ମୋହୋରି ॥
 ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣରେ ଭବାନୀ ।
 ଭ୍ରଥ ବାହୁଡ଼ିଲା ପାଦୁକା ଦୁଇ ଘେନି ॥୮୦
 ପ୍ରଥମ ଦିବସ ଯମୁନା କୂଳେ ରହି ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେଣ ପଦ୍ମ ବହି ଯାଇ ॥
 ପ୍ରୟାଗ ଜିଣିଣ ଅଗମ୍ୟ ବନେ ମିଳନ୍ତି ।
 ଆରେକ ଦିବସେ ଯେ ଗଙ୍ଗା ପାରିହୋନ୍ତି ॥
 ଗୁହ ନାମେ ଶବରକୁ ଖାତୀ
ସୁନାବଳା ଦେଇ ।

ନିଜ ଦେଶ ସାମାନ୍ୟରେ ତାକୁ ଥୋଇ ॥
 ନଦୀ ଗ୍ରାମେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ସେଠାକୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ଅଟଇ ତିନିକୋଶ ॥
 ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ଯେ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଚାହିଁ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟକୁ ତ ମୋହର
 ଯାଇନାହିଁ ॥୯୦
 ଚଉଦ ବରଷ ମୁଁ ଏଥେଣ ରହିଥିବି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବି ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମହରଷି ରାଜ୍ୟ ଚିନ୍ତା କର ।
 ରାଜେବ ପାଦୁକାକୁ ଦଣ୍ଡଛତ୍ର ଧର ॥
 ଯେତେବୋଲି କଠାଉ ସିଂହାସନେ ଥୋଇ ।
 ଭ୍ରଥ ରହିଲା ଯେ ଉଦାସୀ ମତ ହୋଇ ॥
 ଆଶ୍ୟାଂ ଦେଇ ନବର ନିର୍ବାଣ କରାଇଲା ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନନକଇ ରାଜ୍ୟ ଚିନ୍ତା ଦେଲା ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ଯାବତ କରନ୍ତି ଗିଆଣ ।
 ସୁମତ ଭାଣଇ ଯେ ରାଜ୍ୟ ଆଚରଣ ॥୧୦୦
 ବାମଦେବ ଜାବାଳି କଶ୍ୟପ ପୋୟେ ଥାନ୍ତି ।
 ଶତ୍ରୁକୁ ତ୍ରାସ ଦେଖାଇ ପରଜା ପାଳନ୍ତି ॥
 ମାତୃଗଣ ନିଚିତ ହୋଇଣ ରହିଲେ ।
 ଦୁତା ଅଯୋଧ୍ୟା ଯେ ନୟାଗ୍ରାମ କଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଶାକମ୍ବରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ରହିଲେ ଯେ, ଚିତ୍ରକୁଟ ଗିରି ॥
 ମହାଗ୍ନି ନଦୀରେ କରନ୍ତି ରାମ ସ୍ନାନ ।
 ସାତା ଘେନି ରାମ ବନେ ବିହତୁଛି ଜାଣ ॥
 ନିତି ମୃଗ ମାରି ଆହାର କରନ୍ତି ।
 ଦୁଃଖ ପାସୋରିଣ ଦିବସ ହରନ୍ତି ॥
 ଯେକ ଦିନେ ରାମ ବନ ବୁଲିଗଲେ ।
 ତପାକର ତପ କରନ୍ତେ ଦେଖିଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ତପାୟେ ଭୟେ କଲେ ।
 ଯେ ଯାହାର ଚିତ୍ତେ ଆରତ ହୋଇଲେ ॥
 ଯେକକୁ ଆରୋକ ଠରାଠରି ହୋଇ ।
 ଯେହାର ଥିଲେ ସେ ଅସୁରେ ଆସନ୍ତି ॥
 ବନଜାବମାନଙ୍କୁ ଯେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରିଣ
 ଆକ୍ରମନ୍ତି ।

ଏତେ ବୋଲି ରଷି ମନେକଲେ ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 ଏହାର ଥିଲେ ଯେଥେ ହୋଇବାକ ଦମ୍ଭ ।
 ନିତଏ ଅସୁରେ ଆସି କରିବେ
 ପରମାଦ ॥୨୦
 କି ଦୁର୍ଦ୍ଦି କରିବା ହୋ ଯିବା କଉଁକତି ।
 ଏ ବୋଲ ଶୁଣିଣ ଯେ ବୋଇଲେ ରଘୁପତି ॥
 କିମ୍ପା ମହତମା ହୋ ବିକଳ ତୁମ୍ଭେ ହୋଅ ।
 କେବଣ କାରଣେ ହୋ ଉପତାପ ପାଅ ॥
 ତପାୟେ ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ତୋତେ ଭୟେ
 କଲୁ ।
 ତେଣୁ ମହାଶଙ୍କା ମନରେ ଧଇଲୁ ॥
 ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରିଣ ବନରେ ବିହରୁ ।
 ମୃଗ ଶୁଙ୍କର ଧରିଣ ବଧ କରୁ ॥
 ସଦୁଜନକର ନୋହଇ ଯେ ଗତି ।
 ଦୁଃସ ସେ ବହନ୍ତି ଯେସନେକ ପ୍ରକୃତି ॥୩୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ କିମ୍ପା ମୋତେ
 ନିନ୍ଦ ।
 ମୁଁ ଅବା ଯେଥେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କଲି କେଉଁ
 ଦମ୍ଭ ॥
 କେବଣ କାରଣେ ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ ତକିତ ।
 କିସ ଦୁଃସପଣ ମୋର ଦେଖିଲ ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଆମ୍ଭେ ତିନିଜଣ ତୁମ୍ଭର ପାଶେ ଥାଉ ।
 କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନେଉ ॥
 ଯେକ ଆତ୍ମା ଆମ୍ଭେ ନୋହୁ ଭିନ ଭିନ ।
 ଦଶରଥ ସୁତ ଆମ୍ଭେ ଅତୁ ତପାକନ ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ଯେଥେ ଅସୁରଙ୍କର
 ଭୟେ ।
 ଯେଣେ ସେ ଆମ୍ଭର ଶଙ୍କା ମନ
 ହୋୟେ ॥୪୦
 ତୁହୋ ପୁନ୍ୟଦେହୀ ଏ ପର୍ବତେ ନ ଥା ।
 ଅପାରୁ ଅପାର ଯେ ଅଟଇ ଯେଥର କଥା ॥
 ଅସୁରମାନଙ୍କର ଅଟଇ ଯେ ଭୁଲ୍ଲ ।
 ଅକାରଣେ ନାଶ ଯିବୁ କିମ୍ପା ଯେଥେ ରହି ॥
 ଯେହା ଶୁଣିଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ରଘୁନାଥ ।

ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର କିମ୍ପା ଧରିଅଛି ହାଥ ॥
 ଯେକା ନାରାଜକେ ସହସ୍ତେ ଅସୁର ।
 ଛେଦି ନ ପାରିଲେ ମୁଁ ନୋହଇ ରଘୁବୀର ॥
 ମୋହୋର ସୁଖେ ପଡ଼ିକି ଅସୁରେ
 ଜାଳାବେ ।
 ଲେଉଟି ଯାଇକି ନିଜ ମନ୍ଦିର
 ଦେଖିବେ ॥୫୦
 ଯେହେତ୍ତେକ ପ୍ରାୟେ ତୁମ୍ଭେ ଦେଖିଲ କି
 ମୁନି ।
 କିପାଇଁ ଛାଡ଼ିବ ଚି ନଦୀ ମହାକିନୀ ॥
 ନିର୍ଭୟେ ହୋଇଣ ତୁମ୍ଭେ ଥାଅ ଯେଥେ
 ରହି ।
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ତହୁଁ ଗଲେ
 ପଦୁବହିଁ ॥
 ନିଜ ମନ୍ଦିରରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ରଘୁନାଥ ପ୍ରତର୍ୟା କରିଗଲା ।
 ତେବେ ତପାମାନଙ୍କର ଭୟ ନ ସରିଲା ॥
 ସମସ୍ତେହେଁ ରୁଷ୍ଟ ହୋଇଣ ଭାଳନ୍ତି ।
 ରାକ୍ଷସେ ଆମ୍ଭେ କି ଜୀଆଇବେ ଯେ
 ଘାନ୍ତି ॥
 ବୋଲିବେ ଆମ୍ଭେ ମରାଜବାର ନିମନ୍ତେ ।
 ଧନୁଧରା ଲୋକ ଆଣି ଥୋଇଲେକ
 ଯେଥେ ॥
 ଯେ ଦୋଷ ଘେନି ରାକ୍ଷସେ ଘେନିମେ
 ଆମ୍ଭପ୍ରାଣ ।
 ଯେ କଥା ନିଅତ ଚି ତରଥ କରି କାଣ ॥
 ଚାଲ ଆମ୍ଭେ ଚିତ୍ରକୁଟ ଛାଡ଼ିକରି ଯିବା ।
 ଆରୋକ ଅରନ୍ୟେ ଯାଇଣ ରହିବା ॥
 ଯେସନ ବିଚାରି ତହୁଁ ତପାମାନେ ଗଲେ ।
 ଘୋର ବିପୁନ୍ୟେଣ ଯାଇଣ ରହିଲେ ॥
 ତୁମ୍ଭା ମନ୍ଦିର ଆସି ଦେଖିଲେ ରଘୁପତି ।
 ବୋଇଲେ ମୁନିମାନେ ନାହାନ୍ତି ତ ଯେଥୁ ॥
 କେବଣ କାରଣେ ସେ ଗଲେ ଅବା
 କାହିଁ ।

ଯେଥୁ ଆଉ ଆମେ ଥିବା କିମ୍ବା ରହି ॥
 ଉଦ୍‌ବେଗ ହୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ଚିତ୍ତ ।
 ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଚଳିଲେ ତୁରିତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଆଗରେ କହିଲେ ତାହା ଯାଇ ।
 ମୁନିମାନେ ଯେଥୁ ଗଲେ ହୋ ପଳାଇ ॥
 ତୁଚ୍ଛା ମଡ଼ିଆନ୍ତ ଆମେ ଦେଖିଲୁ ଯେହିଛୁଣି ।
 ଆମେ ଯେଥୁ ବେଗେ ଯିବାରେ ଲକ୍ଷଣି ॥
 ସାତାକୁ ଚାହିଁ ଶ ବୋଲନ୍ତି ଦାଶରଥ ।
 ବନବାସ କଥା ଯେବେ ବୁଝି ଗୋ
 ମହାସତା ॥
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତ ଛାଡ଼ିଣ ସମସ୍ତେ ପଳାଇଲେ ।
 ଅସୁରେ ମାରିବେ ବୋଲି ମହାଭୀଷ କଲେ ॥
 ମୋହୋର ତିଆରନ୍ତେ ନ ରିହଲେ କେହି ।
 କେବଣ ବୁଦ୍ଧି ଯେବେ କରିବା ବଞ୍ଚେଦେହୀ ॥
 ବୋଇଲେ ବୋଲ ତୁ ଗୋ ନ କଲୁ
 ଶଶୀମୁଖି ।
 ତୁହି ସିନା ଯେବେ ହୋଇବୁ ନିରିମାଣୀ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ।
 ଏହା ଆଣି ମୋତେ ଶିରେ କଲୁ ବିହି ॥
 କାହିଁ ଯାଇ ଯେବେ ରହିବନ
 ଯେକା । ୬୦
 ମୁନିମାନେ ବୋଇଲେ ଅସୁରଙ୍କ ଶଙ୍କା ॥
 ଧର୍ମ ସୁମରିଣ ରହିଲେ ରଘୁପତି ।
 କରେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଉଗ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ସୀତା ସହିତେ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ତିନି ଜଣ ।
 ତକ୍ଷଣେ ଛାଡ଼ିଲେ ଚିତ୍ରକୂଟ ବଣ ॥
 ଘୋର ଅରନ୍ୟେଣ ପହୁ ବହି ଯାନ୍ତି ।
 ବନଜାବମାନଙ୍କୁ ବାଟରେ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ବ୍ୟାଘ୍ର ସଂଯେମର ମୃଗ ଯୁଥ ଯୁଥ ।
 ସୀତାର ଭୁଜ ଧରି ଦେଖାନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଭୋ ମଇଥୁଳୀ ଗୋ ଅରନ୍ୟ ଜୀବ
 ଚାହାଁ । ୬୦
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଚିତ୍ରକର ଲେଖିଅଛି ଯାହା ॥
 ତାହା ଦେଖିଣ ଯେ କରୁଥାଉ ଭୀତି ।

ଯେବେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଯେ ଦେଖିଲୁ ମହାସ୍ୟତା ॥
 ଦେଖ ଗୋ ମୟୂର ଅଛନ୍ତି ଯେ ଚରୁ ।
 ଆବର ଦେଖ ଗୋ ଅନେକ ବନ ଗୋରୁ ॥
 ଚାମରା ଯୁଥ ଯୁଥ ପର୍ବତେ ଉଠିଛନ୍ତି ।
 ଗିରି ଶିଖେ ଦେଖ ସିଂହ ବିହରନ୍ତି ॥
 ଗଧକର ସଙ୍ଗତରେ ଅଛନ୍ତି ଗୟଳ ।
 ବରେହା ପଲ ଦେଖ ଜାଣି
 ମେଘମାଳ ॥ ୮୦
 ଶଶୀଙ୍କର ସଂଗେ ଖୁରାଣି ଛନ୍ତି ପଶି ।
 ଶଳେହା ସଂଗେ ଯୁଆଦ ଛନ୍ତି ମିଶି ॥
 ଖୁରାଣି ବୋଲିଣ ଗୋ ଯେବଣ ଜୀବ
 ଗୋଟି ।
 ଲେଦି କରିବାରେ ମଳ ଦ୍ଵାର ପାଟି ॥
 ଗହନ ବନରେ ସେ ବିକଳେ ବୋବାଇ ।
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ପହୁ ବହିଯାଇ ॥
 ଅତ୍ରି ମହରଷି ଅଶ୍ରୁମେ ମିଳନ୍ତି ।
 ରଘୁନାଥଙ୍କୁ ଦେଖି ମୁନି ଆନନ୍ଦ ହେଅନ୍ତି ॥
 ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ମୁନିଙ୍କ ଚରଣେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସୀତା ତିନି ଜଣେ ॥ ୯୦
 କଇଲାଣ କରି ମୁନି ଭିତରକୁ ନେଲେ ।
 ନିଜ ମଡ଼ିଆରେ ବସାଇ ରଞ୍ଜରୋବ କଲେ ॥
 ଆଜ ସେ ସୁଫଳ ହୋଇଲା ମୋର ଦିନ ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲି ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ଫଳମୂଳ ଦେଇ ।
 କ୍ଷୁଧାର୍ଥୀ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ରଘୁସାଜ ॥
 ଭୁଞ୍ଜିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ତିନି ଜଣେ ଫଳମୂଳ କଲେ ତହିଁ ଗ୍ରାସ ॥
 ଆଚୋବନ ସାରି ବସିଲେ ରଘୁସାଜ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଚାହିଁ ମୁନି ପକ୍ଷରଇ ॥ ୧୦୦
 ଭୋ ରାମ କିପାଇଁ ଅଇଲ ତୁମ୍ଭେ ବନ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ରାଜା ପଶେ ତୁହି ସେ ଭାର୍ଜନ ॥
 ଦଶରଥ ରାଜା ମୂର୍ତ୍ତିଲୀ କେମନ୍ତେ ।
 ତିନି ରାଣୀ ଆବର ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତେ ॥
 ବଞ୍ଚିଷ ରଖି ଆନ୍ତେ କିମ୍ବା ଯେହା କଲେ ।

ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ॥
 ଭୋ ମୁନିବର ଯାହା ପଚାରିଲୁ ମୋତେ ।
 ଯେକ ମନେ ଶୁଣ କହଇ ମୁହିଁ ତୋତେ ॥
 ପିତା ଦଶରଥ ମୋତେ ରାଜ୍ୟ ଦେବା
 କଲା ।
 ଅଭିଷେକ ବିଧି କିଛି ଭିଆଇଲା ॥ ୧୦
 ରାତ୍ର ପହିଲେଣ ବାନ୍ଧନ୍ତେ ମାଥେ ପାଟ ।
 ମଣ୍ଡଣି କରାଇଲେ ନଗ୍ନପୁର ରାଷ୍ଟ୍ର ॥
 କୟେକୟା ରାଣୀ ତା ବାରତା ପାଇଲା ।
 ଦଶରଥ ନୃପତି କି ସତ୍ୟ କରାଇଲା ॥
 ଭ୍ରଥ ରାଜା ହୋଇ ପାଳିବାକ ଦେଶ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯାଇ ତଉଦ ବରଷ ॥
 ତେଣୁକରି ସୀତା ଲକ୍ଷଣ ସଂଗେ ଘେନି ।
 ଅରନ୍ୟବାସୀ ଯେବେ ହୋଇଲୁ ଭୋମୁନି ॥
 ମୋହୋର ଆସନ୍ତେ ପିତା ତେଣେ ମଲା ।
 ଭ୍ରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ନେହିଲା ॥ ୨୦
 ଚିତ୍ରକୂଟେ ଭ୍ରଥ ଦେଖିଲାକ ମୋତେ ।
 ବାହୁଡ଼ାଇ ନେମାକୁ ଲୋଡ଼ିଲା
 ଅନେକ ମତେ ॥
 ପିତା ସତ୍ୟ ପାଳି ନ ଗଲଇ ମୁହିଁ ।
 ଭ୍ରଥକୁ ପ୍ରବୋଧୁଲି ପାଦୁକା ଦୁଇ ଦେଇ ॥
 ତାହା ଘେନିଣ ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଦଣ୍ଡ ଛତ୍ର ତାମର ତାକୁ ଧରାଇଲା ॥
 ସିଂହାସନେ ବସାଇ ତାହାକୁ କଲେ ପୂଜା ।
 ପାଦୁକା ଦୁଇ ହୋଇଛି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାଜା ॥
 ଶୁଣିଣ ଅତ୍ରି ମୁନି ବିସ୍ମୟେ ମୁଖ ହୋଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ॥ ୩୦
 ଧନ୍ୟ ରଘୁନାଥ ଧନ୍ୟତୋର ପୁଣ୍ୟ ।
 ପିତା ସତ୍ୟ ପାଳି ତେଜିଲୁ ରାଜାପଣ ॥
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ତୋତେ ନାହିଁ ସମସରି ।
 ତୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଧାରୀ ॥
 ନୃପତିପଣକି ତୋତେ ଅପୂରୁବ ।
 ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ଦେବକର ଦେବ ॥
 ଯେତେବୋଲି ମୁନି ବସିଲେ ଯୋଗ
 ଧ୍ୟାନେ ।

ଜାଣିଲେ ବନବାସ ଦେବତାଙ୍କର ଗୁଣେ ॥
ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ମହରଷି ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ କଥା ନ କହିଲେ ଭରସି ॥୪୦
ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ନ କରୁ ଦୁ ଚିନ୍ତା ।
ଜଗତ ସଂସାରକୁ ଦୂହି ସେ କରତା ॥
ଦଇତେ ପ୍ରବଳ କଲେକ ଅନୀତି ।
ତେଣୁ ସେ ବନବାସୀ ହୋଇଲୁ ରଘୁପତି ॥
ଅତ୍ରା ମହରଷିକ ଭାରିଯା ଅନୁଛାୟା ।
ତାହାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲେକ ସାତୟା ॥
କଳ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛା ତାଙ୍କୁ କଲେ ଯତି ନାରୀ ।
ଚିତରକୁ ନେଲେ ସାତା କୁଳ ଧରି ॥
ମୃଗ ଛାଳ ପାଡ଼ି ବସିଲେ ବେନିଜନ ।
କୁଶଳ ପୁଛାପୁଛି ବିବିଧ ବିଧାନ ॥୪୦
ଅନୁଛାୟା ବୋଇଲେ ସାତ୍ୟାମ ମୁଖ
ତହିଁ ।
ମହାସ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ଗୋ ଅଛି ତୋର ତହିଁ ॥
ବିଧବା ନୋହିବୁ ଗୋ ଯେ ସୁଣ ଗୋଟି
ଅଛି ।
ଶ୍ରୀବତ୍ସ ସୁକାଶ ଗୋ ଅବୁ କମଳାଛି ॥
କଥାରେ ପୁଛିବି ଗୋ କହିବୁ ଯେବେ
ସତ ।
ମୁହିଁ ପୂର୍ବେ ପାଉଅଛଇ ବାରତ ॥
କନ୍ଦୁ ଲାଗିଲୁ ଦୁ କେବଣ ପ୍ରକାରେ ।
ସ୍ବରୂପ କହିବୁ ଗୋ ମୋହର ଆଗରେ ॥
ଅନେକ କାଳହୁଁ ମୁଁ ଅଛଇ ଆଶ କରି ।
ତୋହାର କହିଲେ ଗୋ ସଂପ୍ରତେ ଯିବି
ନାରୀ ॥୬୦
ଶୁଣି ବଳଦେହୀ ଯୋଡ଼ିଲେ ବେନି ଜର ।
ଶୁଣିମା ସାବଧାନେ ଜନମ ମୋହୋର ॥
ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ ଯେ କହତେ ଶୁଣିଲି ।
ପୂର୍ବର ଆକାସ ଦେଖିଣ ଜାଣିଲି ॥
ପିତା ମୋହର ଯେ ଅନେକ ତପ କଲା ।
ପୁତ୍ର ନାହିଁ ବୋଲି ସତାପି ହୋଇଥିଲା ॥
ଅମନାତ୍ୟଗଣ କଲେକ ବିରାଗଣ ।

ଯେବେ ଯାଗ କରିବା ସନ୍ତତି କାରଣ ॥
ନ କର ଶୋଚନା ଦୁ ମିଥୁଲା ନୃପତି ।
ଯାଗର ବିଧାନ ସଞ୍ଚା କରସି ତତ୍ତ୍ୱ ॥୭୦
ଶୁଣିଣ ପିଅର ମୋ ସମସ୍ତ ସଞ୍ଚା କଲା ।
ଯାଗର ଭୂମି ସ୍ଥାନ ଲଙ୍ଗଲେ ଚଷିଲା ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ମେନକା ଅପଛରୀ ।
ସ୍ବର୍ଗକୁ ଯାଉଅଛି ଶାପ୍ୟ ପାରି କରି ॥
ମୁକତ ହୋଇ କରି ବିମାନ ଆରୋହି ।
ଗଗନ ମାର୍ଗ ମୁଖେ ଗମଇ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ॥
ଦଶଦିଗେ ତେଜ ବିକାଶେ ତାହାର ।
ଦେଖିଣ ଶଙ୍କୁନ୍ୟ ଜାଣିଲେ ପିଅର ॥
ମନେ ବିଚାରିଲେ ଯେସନ ଦୋହିତା ।
ନିବେଶେ ପ୍ରାପତ କରସି ବିଧାତା ॥୮୦
ପିତା ହୃତ କଥା ଜାଣିଲା ଅପଛରୀ ।
ଆକାଶେ ଥାଇଣ ତାକିଲା ଉଞ୍ଚକରି ॥
ଦୁ ହୋ ଜନେକ ଯାହା ବିରାଗିଲୁ ମନେ ।
ମୋତେ ଦୋହିତା କରି ଲୋଡ଼ିଲୁ ଯତନେ ॥
ମୁଦୁଲୋକରେ ମୁଁ ଥିଲି ଅବତରି ।
ସ୍ବର୍ଗକୁ ଯାଉଅଛି ଶାପ୍ୟ ପାରିକରି ॥
ନୋହିଲେଣ ଜନମ ହୋଅଛି ତୋର
କୋଳେ ।
ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ଶୁଣସି ମହାପାଳେ ॥
ମୋହୋର ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ଉଗୁଳି ।
ଯେହିହୁଣି ତୋତେ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ
ବାଳା ॥୯୦
ଯେସନେକ ସମୟେ ଯାଗରୁମି ଚଷ୍ମ ।
ତଳର ମାଟି ଉପରକୁ ଆସୁ ॥
ପାଳର ମୁନେ ମୁଁ ଅଜଳି ଉକୁଟି ।
ତେଣୁକରି ନାମ ବୋଲାଉ ସାତା ଗୋଟି ॥
ଦେଖିଣ ପିତା ମୋର ଘରକୁ ଘେନିଗଲା ।
ନଗ୍ର ଉଛବ କରି ପୁର ମଣ୍ଡାଳଲା ॥
ମାତାଙ୍କୁ ସମର୍ପିଲା ଅତି ଯତ୍ନ କରି ।
ମୋତେ ପାଉ ପିତା ଯାଗହିଁ ନ କରି ॥
ମୋହୋର ଜନେଷ ଉର୍ମିକା ଜାତ ହୋଇ ।

ପୁଣି ଜନମିଲେ ମୋହୋର ବେନି
ଭାଇ ॥୧୦୦
ପୁରାତନ ମୁଖୁଁ ଶୁଣିଅଛି ଯେହା ।
ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ ମୋତେ
ବେହା ॥
ରାଜାର ଦୋହିତା ମୁଁ ରାଜାର ଭ୍ରାତାସୁଣୀ ।
ରାମ ରାଜା ହୋଇଲେ ମୁଁ ହୋଅଛି
ପାଟଗାଣୀ ॥
ସେ କଥାମାନ ଯେବେ କଉଁ କତି ଗଲା ।
ବିଧାତା ଆଣି ମୋତେ ବନବାସୀ କଲା ॥
ଅନୁଛାୟା ବୋଇଲେ ଦୁମ୍ବେ ହୋଅସି
ସୁଲକ୍ଷଣା ।
ଦିଗପାଳ ସମାନେ ଅଟଇ ତୋର ସ୍ବାମୀ ॥
ରାଜାପଣ କି ଅବା ତାଙ୍କୁ ଅପୂରବ ।
ବନକୁ ଅଜଲା ସେ ଅସୁର ମାରିବ ॥୧୦
ଦୁ ଯେବେ ଚିନ୍ତା ଗୋ ନ କର ପଦ୍ମମୁଖୀ ।
ଦେହ ବହିଥିଲେ ହୁଅଇ ଦୁଃଖୀସୁଖୀ ॥
ଯେବଣ ସ୍ବାମୀର ଦୁ ଧରିଅଛୁ ହାଥ ।
ଜଗତ ସଂସାରକୁ ଅଟଇ ସେ ନାଥ ॥
ଦୁ ସେ ଚଞ୍ଚଳା ଗୋ କ୍ଷୀରୋଦ୍ର କୁମାରୀ ।
ଲକ୍ଷଣ ଦିଅର ତୋ ପ୍ରତକ୍ଷେ ହଳଧାରୀ ॥
ଭ୍ରଥ ଅଟଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
ଦଶରଥ ରାଜା କଷ୍ଟପ ସମାନ ॥
କଉଶୁଲା କଳକୟା ସୁମଙ୍ଗଳା ତିନି ରାଣୀ ।
ଅଦିତିହୁଁ ସେହୁ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଦେହ
ଘେନି ॥୨୦
ଦେବେ ବିରାଜିଲେ ସ୍ବର୍ଗପୁରେ ଥାଇ ।
ସଂଯେ ନାରାୟଣ ଅଟନ୍ତି ତୋର ସାଥୀ ॥
ଦୁ କିମ୍ବା ସାତା ଗୋ ଦୁଃଖ ମନେ ଧରୁ ।
ତୋହୋର ସୁଦୟାୟେ ବ୍ରହ୍ମାପଣ କରୁ ॥
ଦୁ ଯେ କମଳା ଗୋ କମଳ ଆସନୀ ।
କଳିକାଳ ଧଂସନି ଗୋ କଷ୍ଟ ନିବାରିଣୀ ॥
ତୋହୋର ସୁଦୟାକୁ ଲହୁ କରଇ ଆଶ ।
ଦୁ ବୋଇଲୁ ବିହିଁ ମୋତେ ଦେଲା
ବନବାସ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ଅନୁଜ୍ଞାୟା ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 ଅମଳାଣ ବସ୍ତ୍ର ସାତାକୁ ଆଣି ଦେଲେ ॥୩୦
 ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ପୂଜାବିଧି କରି ।
 ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା ସେ କଲା ପୁରସରି ॥
 ବୋଇଲେ ଯେ ବସ୍ତ୍ର ଗୋ ସୁରଜଣା ପାତ ।
 ଅମଳାଣ ବୋଲି ନାମ ଉଦୁଘଟ ॥
 ସମୁଦ୍ରମନ୍ଥନୁ ଯେ ବସ୍ତ୍ର ଉପୁଜିଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଦେଇ ଯେହା ଶଙ୍କର ପୂଜିଲା ॥
 କାଳେଶ ବିଧାତା ଯେ କଲେ ଲକ୍ଷ ଯାଗ ।
 ପୃଥ୍ବୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତାଥ ଅଟଇ ପ୍ରଥାଗ ॥
 ସେ ଯାଗେ ଆରୁର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ମୋର
 ସାଜଂ ।
 ବରଣ କଲା ବିହି ଗ୍ରଥାକୁ ମୋର ଦେଇ ॥
 ସେ ଯାଗ ସମାପତ କରିଣ ତପଋରା ।
 ଅତି ଯତନେ ମୋତେ ଦେଲେ ଯେହୁ
 ଶାଢ଼ୀ ॥
 ମୁଁ ଯେହା ନ ପିନ୍ଧିଣ ଥୋଇଣ ଅଛଇ ।
 ପାର୍ବତୀ ବିଚାକୁ ଗଲି ଉପରାଣ ଦେଇ ॥୪୦
 ହର ଗଉରାକି କଲଗଂ ଯାଇ ପୂଜା ।
 ବସ୍ତ୍ର ଦେଖି ମାଗିଲେ ହେମବନ୍ଧ ଆଦୁଜା ॥
 ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ଗୋ ଯେକଥା ନୋହେ
 କିଛି ।
 ଯେ ବସ୍ତ୍ର ପୂର୍ବେ ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଦେଇଅଛି ॥
 ପିତାମହ ଅତୀ ମୁନିକି ଯେହା ଦେଲେ ।
 ଯେବଣ ଦିନେ ଯାଗେ ଆରୁର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇଥିଲେ ॥୫୦
 ଯେ ଆମ୍ଭର ବାନ ଦେଲାର ଅଟଇ ବାସ ।
 ଯେଥକୁ ହେମବନ୍ଧା ଗୋ ନ କର ତୁ ଆଶ ॥
 ଶୁଣିଣ ଅମିକା ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁତି ।
 ସେ ବସ୍ତ୍ର ମହିମା ଶୁଣ ଗୋ ଦେବୀ ସତା ॥
 ସେହି ଦିନୁ ଶାଢ଼ୀ ବାହାର ନ କରଇ ।
 ତୋହର ଆସିବାକୁ ଥିଲି ବାଟ ଚାହିଁ ॥
 ମୁନିମାନେ ରୁଷ୍ଟ ହୋଅନ୍ତି ଯେବଣ ଦିନ ।
 ଶାହାସ୍ର ଯୋଗେ କହନ୍ତି ତୋହର ଆଗମ ॥

ସେ କଥା ଶୁଣିଣ ବସ୍ତ୍ର ଅଛି ଥୋଇ ।
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇଲି ଯେ ବସ୍ତ୍ର ତୋତେ
 ଦେଇ ॥୬୦
 ମୋତେ ସଦୟା ଗୋ କରିଥିବୁ ସାତା ।
 ସର୍ବଦେବ ମାତା ତୁ ଦେବୀ ସର୍ବଭୂତା ॥
 ଯେ ବସ୍ତ୍ର ଗୋଟି ତୁ ଯଦୁ କରି ଥୋଇଥିବୁ ।
 ଯେ ବସ୍ତ୍ରକୁ ଅବ୍ୟକ୍ତ କେବେହେଁ ନକରିବୁ ॥
 ସର୍ବଦା ନୂଆ ଯେ ପୁରୁଣା ନୋହଇ ।
 ପିନ୍ଧିଥିଲେ ତନି ଜଗତ ମୋହଇ ॥
 ଶତେ ବରଷରେ ନ ଲାଗଇ ମଳି ।
 ଲକ୍ଷା ହୋଇଲେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଗ୍ନିରେ ପଖାଳି ॥
 ବାଳ ଆଦିତ୍ୟ ଜାଣି ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ।
 ବସ୍ତ୍ର କରେ ଧରି ସାତା ଦେବୀ ହସଇ ॥୭୦
 ଅନୁଜ୍ଞାୟାକୁ ସାତା ନମସ୍କାର କରି ।
 ପୁଣ ପତାରଇ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ଭୋ ମାଧ୍ୟ ଯାହା କହିଲ ଯେ ଅଟଇ ସତ ।
 ମୁଁ କେହ୍ନେ ଘେନିମିଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ବିର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କୋପ କରିବେ ମୋତେ ପୁଣି ।
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ରକ୍ଷିଆଣା ॥
 ତୁ ସେ ଜାନେକା ଗୋ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
 ଆମ୍ଭେ ରକ୍ଷିଆଣା ଗୋ ତୋହର ଅବୁ
 ମାତା ॥୮୦
 ଜନନୀର ଆୟେକି ଝିଅକୁ ଅଗ୍ରାହିତ ।
 ଯେ କଥାକୁ ଗ୍ରାନ୍ତି ଗୋ ନ କରସି ମାତ ॥
 ଯେତେବୋଲି ଅନୁଜ୍ଞାୟା ସାତୟା ରୁଜ
 ଧରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଜାମୁରେ ସେ ସାତାକୁ ଆଣିକରି ॥
 ରାଘବେ ବ୍ରହ୍ମସିତେ ଜାନେକାକି ପୁତ୍ରି ।
 ଯେ ବସ୍ତ୍ର କାହିଁ ଗୋ ପାଇଲୁ ମୃଗାକ୍ଷି ॥
 ସାତା ବୋଇଲେ ମୋତେ ଅନୁଜ୍ଞାୟା
 ଦେଲେ ।
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ॥
 ସେଦିନ ବିଶ୍ରାମ କରିଣ ତହୁଁ ଗଲେ ।
 ଦକ୍ଷେକା ଅରଣ୍ୟେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲେ ॥

ତହିଁ ତପସ୍ୟା କରନ୍ତି ଅନେକ ମୁନିଗଣ ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ତିନି ଜଣ ॥୯୦
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ କଲେ ନମସ୍କାର ।
 କଲ୍ୟାଣ କରିଣ ବୋଇଲେ ମୁନିବର ॥
 ତୁ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ସାତୟା ଦେବୀକାନ୍ତ ।
 ତୋତେ ଦେଖି ଆମ୍ଭର ସୁଫଳ ଜୀବିତ ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଉଠିଲେ ସର୍ବମୁନି ।
 ଅର୍ଘ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ ଯେ ପୂଜାବିଧି ଘେନି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ବଶ୍ୟ ହେନ୍ତି ।
 କାମରରେ ପୁଣ ବୃକ୍ଷରେ ଆଉଜନ୍ତି ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସାତା ଗୋ ଧନ୍ୟତୋର ତପ ।
 ଯେ ତୋତେ ପତିପଣେ ଅଟଇ
 ଅନରୂପ ॥୧୦୦
 ଯେହାକଲ ଘେନି ତୁ କର ବଜ୍ରଭୋଗ ।
 କେବଣ ପୁନେ ମା ଗୋ ହୋଇଲୁ ଯେତେ
 ଯୋଗ ॥
 ଆମ୍ଭେ ଯେବେ ଯୁବତୀ ରୂପ ହୋଇଥାବୁ ।
 ଯେ ରଘୁନାଥକୁ ରମଣା ରସ ଦ୍ୟବୁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେହ କ୍ଷଣକେ ଥିର
 କଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶିରେ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୁଷ୍ପ ଦେଲେ ॥
 ଗଉରୋବ କରି ଗୁହାରିଲେ ସେ ଦିନ ।
 କହ ପଳ ମୂଳେ ତୋଷିଲେ ତାଙ୍କ ମନ ॥
 ସେ ଦିନ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରହିଲେ ସୁଖ ପାଇଂ ।
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ତହୁଁ ଗଲେ ପଦୁ
 ବହି ॥୧୦
 ଆଗେଣ ଶ୍ରୀରାମ ପଛେଣ ଲକ୍ଷଣ ।
 ମଧ୍ୟରେ ସାତୟା ଯେ ଗମନ୍ତି ତିନିଜଣ ॥
 ଅରନ୍ୟ ଭିତରେ ସେ ପଦୁ ବହିଯାନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରିଛନ୍ତି ॥
 ଯାତ୍ରେଣ ଦେଖିଲେ ଯେ ବୀରାଉଧ ବୀର ।
 କଳାମେଘ ପ୍ରାୟେ ଶରୀର ତାହାର ॥
 ସିଂଘର ମଝା ପ୍ରାୟେ ପଟାନ୍ତର ଦିଶି ।
 ଅଷ୍ଟ ଆରମ୍ଭ ଜାଣି ପର୍ବତ ସାବୁଣି ॥

ବିକଟ ବଦନ ତାର ଅତି ଭୟାଙ୍କାର ।
 ରକତ ଲୋଚନ ଯେ କହ୍ନୁକ ଅଧର ॥୨୦
 ପିଙ୍ଗଳ ବର୍ଣ୍ଣ କେଶ ବିକଟ ଦଶନ ।
 ଗିରି ଗୁହ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ॥
 ମାଠ ନାସିକା ବିସ୍ତାର ପୁଡ଼ା ଦୂର ।
 ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନ ଜାଣି ନିଶ୍ୱାସ ବହଇ ॥
 ବାଟେ ଭରା ହୋଇ ଶୂଳ କରେ ଧରି ।
 ସୀତାକୁ ଦେଖିଣ ଧାଙ୍ଗୁଁ ଖର କରି ॥
 କୋଳ କରି ବେଗେ ଘେନି ଯାଉଅଛି ।
 ଦେଖିଣ କୋପ କଲେ ସୁମିତ୍ରାର ବନ୍ଧି ॥
 ଧନୁରେ ଯୋଡ଼ିଣ ବିନ୍ଧିଲେକ ବାଣ ।
 ଦଇତର ଅଙ୍ଗେ ବାଜିଲା ତତକ୍ଷଣ ॥୩୦
 ସେ ନାରାଜ ଅସୁର ସହିଲା ପିଠିଦେଇ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଶୁଭେ ପିଟିଲା ନିଠାଇ ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବାବଳ ପେଷିଲେ ।
 ଅଙ୍ଗେ ନ ବାକୁ ଯେ ଶୂଳ ନିବାରିଲେ ॥
 ଶୂଳ ଛେଦି ରାମ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଶର ଧରି ।
 ଦଇତ ଉପରକୁ ବିନ୍ଧିଲେ କୋପ କରି ॥
 ସୀତା ଛାଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ଦଇତ ।
 ଦଶକେ ଚେତି ପୁଣି ଉଠିଲା ତୁରିତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ମୋହୋର କଥା ଯେବେ ଶୁଣ
 ରଘୁନାଦ ॥୪୦
 ପୂର୍ବେ ଶ୍ରୀରାମ ମୁହିଁ ସେ ଗନ୍ଧର୍ବ ।
 ସୁଖ ଭୋଗ ପାଇ ଲଭିଲି ମଉ ଗର୍ବ ॥
 କୁବେରକୁ ଚାହିଁ ଉପହାସ୍ୟ କଲି ।
 ତକ୍ଷ୍ମ ତୋର ଦୃବଳ ବୋଲିଣ ବୋଇଲି ॥
 ଶୁଣି ନିଧିପତି ଶାପ୍ୟ ମୋତେ ଦେଲା ।
 ତୁହି ବିରୂପ ହୋଅସି ବୋଇଲା ॥
 ଭୟେ ପାଇଣ ମୁଁ କଳଇ ଭଗତି ।
 ପୁଣି ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲେ ନିଧିପତି ॥
 ବୋଇଲା ଯେବେ ତୁରେ ବିରୂପ
 ହୋଇଥିବୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବାଣେ ମୁକତ ହୋଇବୁ ॥୫୦

ରାବଣ ବଧୂବା ନିମନ୍ତେ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ।
 ମାନବ ଶରୀର ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ହାଅ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ନାମେ ଯେ ଦଶରଥ ବଳା ।
 ଧୀରା ନାମେ ଘରଣୀ ଜନେକ ଅବଳା ॥
 କନେଷ ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ତିନିକଣ ।
 ତୋତେ ଦେଖିବେ ଯାଇ ଦଶକା ଅରଣ୍ୟ ॥
 ତୁହି ତାକୁ ଦେଖି ଚିନ୍ତିବାକ ହୋଇ ।
 ତେବେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ କରିବେ ତୋତେ
 କୋହ ॥
 ନାରାଜେ ମାଇଲେ ତୁ ହୋଇବୁ ମୁକତ ।
 ଯେସନେକ ବୋଇଲେ ବିଶର୍ବାର
 ସୁତ ॥୬୦
 ସେ କଥା ଜାଣିଣ ମୁଁ ଏଥେ ଅଛି ରହି ।
 ତୁମ୍ଭର ଆସିବାକୁ ଥିଲି ବାଟ ଚାହିଁ ॥
 ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ତୋତେ ଭେଟିଲି ଏତେ
 କାଳେ ।
 ମୁକତ ହୋଇଲି ମୁଁ ଯିବି ସର୍ଗିଆଲେ ॥
 ତୁ ଯେବେ ଯେ ବନ ଛାଡ଼ି ରଘୁପତି ।
 ଦଇତେ ଅନୁକ୍ରମେ ଆଧାରିବି ଯେଥୁ ॥
 ଶରଭଙ୍ଗ ଆଶ୍ରମକୁ ଚଳି ବେଗେ ଯାସି ।
 ତୋତେ ବାଟ ଚାହୁଁ ଅଛନ୍ତି ମହରଷି ॥
 ଯେତେବୋଲି ବୀରାଉଧ ସର୍ଗକର ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଦର୍ଶନେ ସେ ମୁକତ ହୋଇଲା ॥
 ଯହୁଁ ସେ ବୀରାଉଧ ଗଲା ସର୍ଗପୁରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମହିଁ ଗଲେ ସେ ବନ୍ଧୁ ଅପହରି ॥
 ଶରଭଙ୍ଗ ଆଶ୍ରମକୁ ପଳୁ ବହିଯାନ୍ତି ।
 ଯାଉଁ ଯାଉଁ ବାଟେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଧୂରୁ ଦେଖି ବାସେବ ସମାଦି ନ ପାରି ।
 ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଗଲେ ଖର କରି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ବିଭରତ ଯେ ସେ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ।
 ବାକ୍ଷସ ବଳ ଯେ କରିବେ ନିପାତ ॥
 ଯେହାରେ ସେ ଦେବେ ବସିବେ ସର୍ଗେ
 ସୁଖେ ।
 ମୁନିମାନେ ଆହୂତି ଦେବେ ଅଗ୍ନି
 ମୁଖେ ॥୮୦

ଆମ୍ଭର ହିତେ ରାମ ଯେତେକ ଦୁଃଖପାଇ ।
 ଶବର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ବନସ୍ତେ ବୁଲଇ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ଶରଭଙ୍ଗ
 ଆଶ୍ରମ ॥
 ଦେଖିଣ ମୁନିବର ପୂଜା ବିଧିକଲେ ।
 ଆଶ୍ରମେ ବସାଇ କଥାତ୍ର ପଢ଼ିଲେ ॥
 ଭୋ ରାମ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି ତୋତେ
 ଦେଖି ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଯିବିଯେ ଦେହ ଉପେଖି ॥
 ଶତାପତି ମୋତେ ନେମାକୁ ଆସିଥିଲେ ।
 ମୋହର ନ ଗଲାକୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ॥୯୦
 ତୋତେ ମୁଁ ଦେଖିବି ବୋଲି ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ନ ଯାଇ ଅଛି ବାଟ ଚାହିଁ ॥
 ତୁ ସେ ପ୍ରମଦ୍ଭୁ ମୁଁ ତୋତେ ଜାଣଇ ।
 ରାତ୍ର ଦିବା ତୋହୋର ଚରିତ ବଖାଣଇ ॥
 ଏବେ ନିଶ୍ଚରିଲି ଯିବି ସ୍ୱର୍ଗପୁର ।
 ଏତେବୋଲି ଶରଭଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିଲେ ଶରୀର ॥
 ବିବାନ ଆରୋହି ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଗଲେ ।
 ତାହା ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ॥
 ବୋଇଲେ ମହରଷି ଗଲେ ମୋକ୍ଷ ହୋଇ ।
 ତପ କରୁଥିଲେ ଅନେକ ଦୁଃଖ
 ପାଇଁ ॥୧୦୦
 ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁ ଆମ୍ଭର ବଡ଼ ପୁଣ୍ୟ ।
 ଏତେବୋଲି ତହୁଁ ଗଲେ ତିନିକଣ ॥
 ଅଗମ୍ୟ ବନରେ ପଳୁ ବହିଯାନ୍ତି ।
 ଅପୂର୍ବ ବୃକ୍ଷମାନ ଦେଖି ନିରୋପନ୍ତି ॥
 ଆମ୍ଭ ପଣସ କେହୁ ଗୁଆ ତାଳ ।
 ପଳାଶ କୋରୁଆ ଅଛନ୍ତି ମାଳ ମାଳ ॥
 ଚତାକମିଇ କରୁଣା କଦମ୍ବ ।
 ଜେମ୍ବାଇ କରମଙ୍ଗା ନାରଙ୍ଗ ସାନ ଆମ୍ବ ॥
 ହରିଡ଼ା କୋଟିଳା ବର ଯେ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ।
 ବରକୋଳି ତେବୁଳି କରଞ୍ଜି କଇଥ ॥୧୦
 ଅୟେଁଳା ଗିଲ ପାଳଧୁଆ ଲିମ୍ବ ।

ଦାରାକ୍ଷ ବଣସାରୁ ଉପାଦିଆ ଆମ୍ଭ ॥
 କରୁକା କଣେଅର ମନ୍ଦାର ତରାଟ ।
 ପାଚେକି ମହୁଳ ଆବର ଜେହୁଟ ॥
 ବୀରଭ୍ରଦ ବାହାଡ଼ା ବିବିଧ ଫୁଲମାନ ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ମଉନ ॥
 ବନଜଗୁମାନେ ଦେଖିଲେ ଅପାର ।
 ଗହନ ବିପୁନ୍ୟ ଦିଶଇ ଅନ୍ଧକାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତା ତିନିକଣ ।
 ଯାଇଣ ଦେଖିଲେ ମୁନି ସୁଦ୍ଧିସେନ ॥ ୨୦
 ଦେଖିଣ ମହାମୁନି ରାମକୁ ପୂଜା କଲେ ।
 ଗଉରୋବ କରି କହମୂଳ ଫଳଦେଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଶ୍ରମ କରିଣ ତହିଁ ରହି ।
 ଏଥୁଁ କେତେହେଁକ ଦିନ ଗଲା ବହି ॥
 ମୁନିମାନେ ଯେତେ ଅରନ୍ୟରେ ଥିଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବେ ବୋଲିଣ ଅଇଲେ ॥
 ତପାଗଣକଇ ଦେଖିଣ ରଘୁପତି ।
 ପ୍ରକମ୍ଭ କରିଣ ବସିଲେ ଯାଇ କତି ॥
 ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ।
 ତୋତେ ପଟାନ୍ତର ନୋହଇ
 କୋଟିକାମ ॥୩୦
 ସାକ୍ଷାତ କ୍ଷତ୍ରୀ ତୁ ଅଟୁ ପୂର୍ଣ୍ଣବଂଶୀ ।
 ଆମ୍ଭର ଭାଗ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ମିଳିଲ ଯେଥେ
 ଆସି ॥
 ଅସୁରକ ଉପଦର୍ପ ନ ପାରିଲୁ ସହି ।
 ତେଣୁ ଭାଳି ଅଇଲୁ ଯେ ତୋହୋର ତହିଁ ॥
 ତୁ ହୋ ନୃପବର ଆମ୍ଭକୁ ଯେବେ ରଖ ।
 ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ପାଇ ଆମ୍ଭେ ସୁଖ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପତଙ୍ଗ୍ୟା ଗାଡ଼ କଲେ ।
 ନାରାଜେ ଅସୁରନ୍ତ ମାରିବି ବୋଇଲେ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମୁନିମାନେ ନ କର ମନେ ଚିନ୍ତା ।
 ଅସୁରକ ଉଦ୍ଧେରୁ ମୁହିଁ ସେ
 ଉଦ୍ଧରନ୍ତା ॥୪୦
 ଶୁଣିଣ ଯତିମାନେ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ଆନନ୍ଦେ ଗଲେ ଯେ ଯାହାର ବାସ ॥

ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଅସୁରକୁ ଖେଦ କଲେ ।
 ରାଗେବକୁ ଚାହିଁ ସାତୟା ତିଆରିଲେ ॥
 କିଂପାଇ ବନେ ତୁମ୍ଭେ ବୁଲ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
 ଧର୍ମ ସେ ସାଖା ନା ଅଟଇ ଆମ୍ଭରି ॥
 ଆମ୍ଭ ସୁଖେ ଆମ୍ଭେ ବିପୁନ୍ୟରେ ଥିବା ।
 ପରପାଇଁ କିମ୍ପା ଦୁଃ ଅରଜିବା ॥
 ଅସୁର ଗରିଷ୍ଠ ଯୁଦ୍ଧେ ଇନ୍ଦ୍ର ସଂଗେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ତାଙ୍କୁ ସମାନ ନୋହ ରଣ
 ରଙ୍ଗେ ॥୫୦
 ଦଇନି କରଇ ନାଥ ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧି ନ ଧର ।
 ଦୁଷ୍ଟ ଦୁରାତମା ଅଟନ୍ତି ନିଶାତର ॥
 ଆମ୍ଭେ ତିନି ଜଣ ସାଖା ଆମ୍ଭର ନାହିଁ ।
 ଅକାରଣେ ଦୁଃ ଅର୍ଜିବା କିସ ପାଇଁ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ର ଛାଡ଼ି ବନବାସ କଲ ।
 ଇଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ମୁଖ ନ ଚାହିଁଲ ॥
 କହମୂଳ ଫଳ କରୁଥାଇଁ ଗ୍ରାସ ।
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦର ପାଣିକି ଆମ୍ଭ ଆଶ ॥
 ନେତ ପାଟ ଛାଡ଼ି ବୃକ୍ଷର ବକଳ ପିନ୍ଧି ।
 ବିରୁଦ୍ଧି ବିଲୋପନ ଶିରେ ଜଟା ବାନ୍ଧି ॥୬୦
 ଯେତେ ଦୁଃଖେ ଦିନ କରୁଥାଇଁ ପାର ।
 ପରକୁ ଅହନ୍ତା ନୋହଇ ବେଭାର ॥
 ଅସୁରକରେ ଆମ୍ଭର କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ନାହିଁ ଆମ୍ଭର କିଛି ॥
 କିସ ଘେନି ଆମ୍ଭେ କରିବା ସମର ।
 ମାୟାରୂପୀ ଦଇତେ ଅଟନ୍ତି କାମରର ॥
 ରାକ୍ଷସେ ଆମ୍ଭର ନେଉଛନ୍ତି କିସ ।
 କି ଅବା ହରିଲେ ଯୁବତୀ ଧନ ଦେଖ ॥
 ତେବେ ସେ ଦୁଃ କରିବା ଉଚିତ ।
 ଯେ କଥା ଆମ୍ଭର ନୋହଇ ଯୁଗତ ॥୭୦
 ସାତାର ବଚନ ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ।
 ଭୂମିରୁ ଧନୁ ଡୋଳିଲେ ନିଜ ହସ୍ତ ॥
 ନିଶେ ହସ୍ତ ଭରି କହନ୍ତି ତୋଡ଼ କରି ।
 ସବୁ ପ୍ରତିପାଳି ଦୁଷ୍ଟ ଜନ ମାରି ॥
 ଛତ୍ରାକର ଧର୍ମ ଅଟଇ ନିଅତ ।

ତୁ ମୋହୋତେ ନ ତିଆର କନେକ
 ବୋହିତ ॥
 ବ୍ରହ୍ମର ଭୁଜରୁ ଗୋ ଛତ୍ରୀ କାତ କଲା ।
 ବାହା ଦ୍ରପେ ପୃଥୁ ସାଧସି ବୋଇଲା ॥
 ତେଣେ ଗୋ ସାତୟା ଆମ୍ଭକୁ ଧର୍ମ ଆସଇ ।
 ପୁରାତନ କଥା ଶ୍ରୀରାମ ବଖାଣଇ ॥୮୦
 ଶୁଣ ମହାସ୍ୟତୀ ଛତ୍ରାକର ଗୁଣ ।
 ରଣଯାତ୍ରୀ କରିବାର ଅଟଇ ନିଜ ପଣ ॥
 ଦାନ ଦେବାକ ସାଧୁବାକ ପୃଥୁ ।
 ରାଜାପଣ ଯେ ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥
 ମୁନିକର ଆଗେ ପ୍ରତଙ୍ଗ୍ୟା କଲି ଯାହା ।
 ନିତୟେ ଭୋ ସାତୟା ପାଳିବନ୍ତା ତାହା ॥
 ଅସୁରକର ରୁଧିରେ ମେଦନୀ ତୋଷିବି ।
 ତେବେ ସେ ଜୀବନେ ସାତା ବୀରଧୁ
 ବୋଲାଉବି ॥
 ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ନ ଭାଙ୍ଗରେ ସହୀ ।
 ଦତ୍ୟକୁ ମାରି ମୁଁ ଉଧରିବି ମହୀ ॥୯୦
 ମହତ କୃଳେ କାତ ଅଟୁ ମହାସ୍ଥୁଳୀ ।
 ଯେ ମୋହୋର ମହିମା ନ ଜାଣୁ କିରେ
 ବାଳୀ ॥
 ପୁରାଣର କଥା ନାହୁଁ କି ଗୋ ଶୁଣି ।
 ତୋହୋ ଆଗେ କହଇ ସ୍ବରୂପ ସିଦ୍ଧ ବାଣୀ ॥
 ଅସୁରନ୍ତ ମାରିବି ବୋଲି ଅଛି ମୁଁ
 ଅବତରି ।
 କେମନ୍ତେ ଧନୁଶର କରେ ଅଛି ଧରି ॥
 ଯେ ମୋର କରେ ଯେବେ କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ
 ଆଉ ।
 ତିନି ପୁରେ ମୋତେ ସମ ସରିନାହିଁ ॥
 ଆପଣା କାର୍ଯ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଯେ କରଇ
 ପରକାର୍ଯ୍ୟ ।
 ପର ଉପାଗାରାଜି ପ୍ରଶଂସା କରି
 ଆମ୍ଭ ॥୧୦୦
 ତାହାକଇ ମହତ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ।
 ସେ ପରଉପଗାରୀ ସର୍ଗରେ ବସନ୍ତି ॥

ଭୋ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନି ଗୋ ସୁଦାର୍ଢି ନୟେନି ।
 ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ନ ଭାଙ୍ଗ କାମେନୀ ॥
 ଅପୁର ବଳ ମୁହିଁ କରିବଇଁ ଶେଷ ।
 ତେବେ ସେ ସୁସ୍ଥମନ ହୋଇବେ ତ୍ରିଦଶ ॥
 ତୁ ମୋହୋର ମହିମା ନ ଜାଣୁ କି ସଖି ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯାଗ ଗଲଇଁ ମୁହିଁ ରଖି ॥
 ଅଗମ୍ୟ ବନେ ମୁଁ ତାଡ଼େକା ବଧ କଲି ।
 ସଦାଶିବ ଧନୁ ହେଲେଣ ଆମଞ୍ଚଳି ॥୧୦
 ତୋତେ ବିଭା ହୋଇ ଆସିବାର ବେଳେ ।
 ତୁହି ତ ପ୍ରତଗ୍ୟା ଦଖିଲୁ ବେନି ତୋଳେ ॥
 ଭୃଗୁ କୁଳେ ଜାତ ବୀର ପ୍ରଶୁରାମ ।
 ଛତ୍ରା କୁଳକୁହିଁ ସେ ଅଟଇ ଦୁତୀ ଯମ ॥
 ପୃଥ୍ୱ ଦହନ ଯେ କରଇ ତାର ଶର ।
 ଛତ୍ରାକି ସାଧ୍ୟ କଲା ଯେକୋଇଶ ବାର ॥
 ତପୋଶ ସିଦ୍ଧ ସେ ତେଜେଶ ଗାରିମା ।
 ଖଡ଼ଗର ପ୍ରସାଦେ ଜିଣିଲା ପର ସୀମା ॥
 ଛତ୍ରାପଣେ ତାକୁ ନାହିଁ ସମ ସରି ।
 ରେଣୁକା ମାସି ମା ଗର୍ଭରୁ ଅବତରି ॥୨୦
 ଯମଦଣ୍ଡି ତହୁଁ ହୋଇଲାକ ଜାତ ।
 ତପାକୁଳେ ଉତ୍ତମ ଶାହାସ୍ତ୍ରେ ନିର୍ଜିତ ॥
 ସପ୍ତସୀମା ପୃଥ୍ୱ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦାନ ଦେଲା ।
 ଭୃଗୁ କୁଳେ ଭୃଗୁ ପତି ବୋଲାଉଲା ॥
 ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ରେ ସେ ବିଷ୍ଣୁକୁ କଲା ବନ୍ଧ୍ୟ ।
 ସାକ୍ଷାତେ ପ୍ରସନ୍ନ ତାକୁ ହୋଇଲେ
 ପାତବ୍ୟସ ॥
 ଯେହି ଦେହେ ଭଗବାନ ବୋଲାଉଲା ।
 ସଂଯେ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ପୁରାଣେ କୁହାଉଲା ॥
 ପ୍ରଶୁରାମ ଅବତାର ଚିତ୍ତନ୍ତି ମୁନିମାନେ ।
 ବରଷବା ଧନୁ ସେ କରଇ
 ଆମଞ୍ଚନେ ॥୩୦
 ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ନାମେ ଯେକଇ ନୃପତି ।
 ସହସ୍ରେକ ଭୁଜ ତାର ତରୁଲୋକେ ବିଛାଡ଼ି ॥
 ସହସ୍ରେକ ତନୟେ ତାର ସବିହେଁ

ଶତ୍ରୁଧାରା ।

ପ୍ରଶୁରାମର ହାଥେ ସେ ହୋଇଲେ ସଂହାହି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରର ଦେଖି ଯାହାକୁ କୋଠାର ସମର୍ପିଲା ।
 ନାରାୟଣ ଯାହାର ହୃଦରେ ବିଜେ କଲା ॥
 ଧନୁର ଛାଟେଣି ଲାଗିବାର ଘାୟେ ।
 ପଲିବାର ସଞ୍ଚା ଦିଶୁଅଛି ବାହେ ॥
 ପାଷାଣ ଥୟ ଜାଣି ତାହାର ବେନି ହାଥ ।
 ଶର ନ ସହୁ ଯେ ଡରନ୍ତି ଜଗତ ॥୪୦
 କ୍ଷତ୍ରୀୟକୁ ଜିଣିଣ ସେ କାର୍ତ୍ତି ଗୁହାଉଲା ।
 ବାରକର ଉପରେ ସେ ବୀରଧ୍ୱ
 ବୋଲାଉଲା ॥
 ସେ ପ୍ରଶୁରାମକୁ ଦେଖିଲି ବାଟେ ଆସୁ ।
 ଦୂରହୁଁ ପିତା ମୋର ଡରିଲାକ ତ୍ରାସୁ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଦେଖିଲ ଭୟେ କଲେ ।
 ଛିନଛତ୍ର ହୋଇଣ ସଜନି ପଳାଇଲେ ॥
 ତୁହି ଗୋ ସୁନ୍ଦରୀ ହାୟୋଲାରେ ଥାଇ ।
 ତରୋଣ କମ୍ପୁଥିଲୁ ଥରହର ହୋଇ ॥
 ବୀରତୁର ଶୁଣିଣ ପ୍ରସ୍ତ କୋପ କଲା ।
 ପର୍ବତର ସିଂହକି ତଳକୁ ଖସିଲା ॥ ୫୦
 ତେହେନୁଁ ହୋଇ ମିଳିଲା ମୋର ଆଗେ ।
 ଆହାର ନ ପାଇ ଯେହେଁ ଗର୍ଜଇ
 ମଉନାଗେ ॥
 ଧନୁ-ଧର ବୋଲି ବଢ଼ାଇଣ ଦେଲା ।
 ଏ ତୋହୋର ବଳ ଜାଣିମା ବୋଇଲା ॥
 ପ୍ରଶୁରାମ ଚାପ ଧାଇଁ ଭୁଜବଳେ ।
 ଗୁଣ ଚଢ଼ାଇଣ ଓଗାରିଲି ହେଲେ ॥
 ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇଣ ଭାଙ୍ଗିଲା ଶରାସନ ।
 ଆଶ୍ୱିନ୍ୟ ହୋଇଲା ଦେଖି ରେଣୁକାନନ୍ଦନ ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇସେ ଆରୋକ ଧନୁ ଦେଲା ।
 ଅଛଏ ତ୍ରୋଣ ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର ସମର୍ପିଲା ॥୬୦
 ବଡ଼ପଣ ଛାଡ଼ି ସେ ମୋତେ ଗୋଡ଼ାଇଲା ।
 ତୁହି ତ ଜାଣୁ ସଖି ଯିସ ଯିସ ବୋଇଲା ॥
 ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରତଗ୍ୟା ନ ଭାଙ୍ଗରେ
 ସତୀ ।

ନିତ୍ୟ ଅପୁର ମାରିବି ବିକୋଡ଼ି ॥

ଏତେବୋଲି ରାମ ସାତାକୁ ଡିଆରି ।
 ଘରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରି ॥
 ଅପୁର ମାରିବେ ବୋଲି ବନକଇ ଗଲେ ।
 ଯାଉ ଯାଉ ବାଟେ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଦେଖିଲେ ॥
 ଦୀର୍ଘ ଚାରି କୁଣ ପ୍ରତି ଏକ କୁଣ ।
 ସ୍ୟଷ୍ଟକର ମଣ୍ଡୋପ ଅଛଇ
 ଚାରିକୋଣ ॥୭୦
 ମୁଗୁନି ପାବନ୍ନ ଅଛଇ ଚଉକଟି ।
 ଦଳ ପକ୍ଷ ବିବର୍ଜିତ ମଧ୍ୟରେ ଜଗତୀ ॥
 ସେ ସରୋବର ତୀରେ ଶ୍ରୀରାମ ହେଲେ
 ଉଭା ।
 ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ଯେହେଁ ନାଳଗିରି ଶୋଭା ॥
 ପୋଖରୀ ଭିତରେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ହୋଇ ।
 କେ ଯେହା କରଇ ମନୁଷ୍ୟ ନ ଦିଶଇ ॥
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
 ନିଜ ଆଶ୍ରମେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
 ମୁନିମାନଙ୍କୁ ରାମ ପଚାରିଲେ ଯାଇ ।
 ଅପୂର୍ବ କଥାୟେକ ଦେଖିଲଇଁ ମୁହିଁ ॥୮୦
 ବନସ୍ଥ ଭିତରେ ଯେକ ତଡ଼ାଗେକ ଅଛି ।
 କୃତ୍ୱା କରୁଛନ୍ତି ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣେ ପକ୍ଷୀ ॥
 ପାଣିର ଭିତରେ ଶୁଭ୍ର ଶବ୍ଦ ।
 ତାଳ ଯନ୍ତ୍ର ବଂଜୁଣୀ ମର୍ଦ୍ଦଳ ବୀଣା ବାଦ୍ୟ ॥
 ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗ ରସେ ତାଳ ମାନ ହାକ ।
 ଶୁଦ୍ଧିକି ଶୁଭିଲା ନ ଦିଶନ୍ତି ଲୋକ ॥
 ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ବାବୁ ଶୁଣ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ମନ୍ଦକର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଯେକଇ ରକ୍ଷି ନାମ ॥
 ଅନେକ ଯୁଗଯାୟେ ବସିଣ ତପ କଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାର ଆସନ ଟଳିଲା ॥୯୦
 ଭଂଷଣ ଶତାପତି କଲାକ ବଡ଼ ଚିତ୍ରା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ନ ପୁଣ ଘେନଇ ତପୋବନ୍ତା ॥
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ କନ୍ୟାନ୍ତ ହକାରି ।
 ପାଞ୍ଚ ଯୁବତୀକି ରାଉଲା ନାମ ଧରି ॥
 ମନ୍ଦକର୍ଣ୍ଣ ରକ୍ଷି ଯେ ତପେ ଛନ୍ତି ବସି ।
 ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଅ ଗୋ

ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥

ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗ କରିଣ ତପାର ମନ ହର ।
 ଯେମନ୍ତେ ପାର ତାର ତପ ଭଗ୍ନ କର ॥
 ଆଗ୍ୟାଂ ପାଇ ସୁନ୍ଦରୀ ଗଲେ ଖର କରି ।
 ଯମୁନା ସୁକେଶୀ ନୀଳା କମଳା
 ଗଉରୀ ॥୧୦୦
 ପାଞ୍ଚ ଯୁବତୀ ଯାଇ ମୁନିକ ପାଶେ ହୋନ୍ତି ।
 ଯେ ଯାହାର ମତେ ଆଳାପ କରନ୍ତି ॥
 ଗୀତ ଗାଇଣ ଯେ ଖଟିଲେ ନୃତ୍ୟ ରସେ ।
 ମୁନି ମନ ହରିଲେ ଯେକଇ ନିମିଷେ ॥
 ଯଦି ପଚାରଇ କାହାର ତୁମ୍ଭେ ନାରୀ ।
 ଜାଣି ପଚାନ୍ତର ସ୍ବର୍ଗର ଅପଛରୀ ॥
 ପ୍ରଳମ୍ବ କରିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଗଣେ କହି ।
 କୋପ ନ କରିବା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା
 ତପଦେହୀ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ମହିମା ସ୍ବର୍ଗରେ ବିଛାନ୍ତି ।
 ତୋଷଣ ଆମ୍ଭକୁ ପେଷିଲେ ସୁରପତି ॥୧୦
 ବୋଇଲେ ମୁନିକି ଯାଇ ସେବା କରିଥିବ ।
 ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗ ରସେ ମୁନିକି ଖଟିବ ॥
 ତେଣୁ ସ୍ବର୍ଗ ତେଜି ଅଇଲୁ ମୁନି ଆମ୍ଭେ ।
 ଖଟିଥିବୁ ଦୟା କରିଥିବ ତୁମ୍ଭେ ॥
 ଶୁଣି ମନ୍ଦକର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ସେ ଜଳ ଭିତରେ ପୁରେକ ଭିଆଇଲା ॥
 ଯୁବତୀ ଘେନି ସେ ବିହରେ ସୁଖ ପାଇ ।
 ପଥିକା ଜନ ଗଲେ ପଥର ପକାଇ ॥
 ଲହର ଆଗ୍ୟାଂରେ ସେ ମେଘ ବରଷନ୍ତି ।
 ଆନଲୋକ ତେଣେ ପଥ ନ ବହନ୍ତି ॥୨୦
 ସେ ଜଳ ଅଭକ୍ଷ ହୋଇଲାକ ଯେଣେ ।
 ପଥଶ୍ରାନ୍ତି ତେଣେ ନ ବହନ୍ତି ଜଣେ ॥
 ତୁ ରାମ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅଟୁ ଦେବ ହରି ।
 ତୋତେ ଦେଖି ମେଘ ଗଲେ ଅପସରି ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥର ପିଟିଲା ସନ୍ଦେଶ ।
 ମୁନିମାନେ ଗଲେ ଯେ ଯାହାର ବାସ ॥
 ତହିଁ ରଘୁନାଥ ମାସେକ ରହିଲେ ।
 ତହୁଁ ସେ ଦଣ୍ଡକାଅରଣ୍ୟକୁ ଗଲେ ॥

ପୁନ୍ୟଥାନ ଦେଖି ରହନ୍ତି ଦିନ ସାତ ।
 କାହିଁ ଦୁଇଦିନ ରହନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥୩୦
 କାହିଁ ଦିନା ଦଶ ରହିଣ ଯାଆନ୍ତି ।
 ଦିନେ ଭଣା କାହିଁ ମାସେକ ରହନ୍ତି ॥
 କାହିଁ ପଞ୍ଚାଶ ଦିନ ରହି ଯାନ୍ତି ପଠୁ ବହି ।
 କାହିଁ ଦିନା ସତର ରହନ୍ତି ରଘୁସାଇଁ ॥
 କାହିଁ ଦିନା ତିନି କାହିଁ ଦିନା ଚାରି ।
 କେବଣ ଠାବରୁ ଗଲେ ସ୍ଥାନ ଭୋଜନ
 ସାରି ॥
 ଋଷିକୋଇଲା ନଦୀ ପୁନ୍ୟଭଦ୍ରା କୁଳ ।
 ପୁଲକୀ କୁଳେ ଯାଇ ରହିଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ଦେଖିଲେ ଗୟା ତୀର୍ଥ ପୁନ୍ୟଥାନ ଅଟଇ ।
 ତହିଁ ପିଣ୍ଡ ଦେଲେ ସ୍ବର୍ଗକୁ ବାଟ
 ପିଟଇ ॥୪୦
 ଗୟାସୁର ଦତ୍ୟକୁ ମାଇଲେ ଗଦାଧର ।
 ମାଡ଼ିଣ ବସିଲେ ତାହାର ଉପର ॥
 ପାଞ୍ଚ ଯୋଜନ ଯେ ତାହାର ମଉଳି ।
 ଉତ୍ତାଳେକ ଜିର ମୁଖରୁ ଉଛୁଳି ॥
 ଶବ୍ଦ ଆଠ ଯୁଗ ଅଟଇ ଶରୀର ।
 ପାଦ ପଡ଼ିଅଛି ଗୋଦାବରୀ କୁଳ ॥
 ବିରଜା କ୍ଷେତ୍ରେ ଯେ ପଡ଼ିଅଛି ଲାଭି ।
 ତହିଁକି ଶୁଭର ସ୍ବର୍ଗର ଦୁନ୍ଦେଭି ॥
 ପୁଲକୀ ନଦୀ ଯେ ଦକ୍ଷିଣ ବାହାନି ।
 ଗଦାଧର ବିଜେ ସକଳ ତୀର୍ଥ ଘେନି ॥୫୦
 ପ୍ରେତଶିଳା ବୋଲି ତୀର୍ଥେକ ତହିଁଅଛି ।
 ଗୟା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ରଘୁନାଥ ପୁଛି ॥
 ଉତ୍ତର ଭାଗେଣ ଯେ କୋଶେକ ଅନ୍ତରେ ।
 କେବଣ ତୀର୍ଥ ସେହୁ କହ ଦିଜବରେ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବୋଇଲେ ତହିଁ ପ୍ରେତ ଅଧିପତି ।
 ତାହାକୁ ପୂଜିଲେ ପିତୃତୋଷ ହୋନ୍ତି ॥
 ଛତୁ ଉଡ଼ାଇଣ ବାଲି ପିଣ୍ଡ ଦେଇ ।
 ଅମୃତ ପାନ କରି ପିତୃଲୋକେ ସ୍ବର୍ଗରେ
 ବସଇ ॥
 ତହିଁ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ଅଛଇ ବ୍ରହ୍ମଯୋନି ।

ବ୍ରହ୍ମା ଜାତ ହେଲା ଚତୁର୍ଦ୍ଧିର ଘେନି ॥୬୦
 ବିଷ୍ଣୁକ ଲାଭିରୁ ପଦ୍ମେକ ପୁଟିଲା ।
 ଧାତା ବୋଲି ତହୁଁ ଫଳେକ ଉପୁଜିଲା ॥
 ସେ ଫଳର ନାମଟି ଅଟଇ ଦଇବ ।
 ତାହାରେଣ ଜଗତ ଭିଆଣ ହୋଇବ ॥
 ଯେବଣ ପୁଲରୁ ଧାତା ହୋଇଲାକ ଜାତ ।
 ସେ ପୁଲ ଗୋଟି ଯେ ପୁଟିଅଛି ଯେଥ ॥
 ତେଣୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମଯୋନି ବୋଲିଣ ନାମ
 ଧରି ॥
 ତହିଁ ସ୍ବାହାନ କଲେ ଯିବ ସ୍ବର୍ଗ ପୁରୀ ॥
 ଯେ ପୁଲକୀ ନଦୀ ଯେ ଅମୃତମୟେ ଜଳ ।
 ଦେବତାଗଣେ ଯେଥୁ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ॥୭୦
 ତହିଁ ଉତ୍ତର କୁଳର ମହିମା ଅକଳିତ ।
 ଷୋଳ କୋଟି ଦେବତା ଚରଣେ ନମିତ ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ପାଦରେ ଯେବଣ ପିଣ୍ଡ ଦେଇ ।
 ଏକ ଉତ୍ତର ଶତେ ପୁରୁଷ ସ୍ବର୍ଗରେ ବସଇ ॥
 ସମାପତ ପ୍ରମାଣେ ଛତୁ ଗୋଳି ଦେବ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକରେ ଚଉଦ ମନୁଏ ବସିବ ॥
 ଯେ ସେ ନାରାୟଣର ଦକ୍ଷିଣ ପାଦ ଅଟଇ ।
 ଏହାର ପାରୁଣେ ଅକ୍ଷୟ ବଟ ଅଛଇ ॥
 ଯେଥେ ତୁ ପିଣ୍ଡଦାନ ଦିଅସି ସୀତାପତି ।
 ପିତୃଲୋକେ ତୁମ୍ଭର ହୁଅନ୍ତୁ ସ୍ବର୍ଗଗତି ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଭାଇ ।
 ନଦୀରେ ସ୍ବାହାନ କରି କୁଳରେ ଉଭା
 ହୋଇ ॥
 ପାକାସର୍ଣ୍ଣ ଯେ ହୋଇଛନ୍ତି ସ୍ୟତୀ ।
 ନଦୀ ନ ଛୁଇଁଲେ ଜନେକ ଦୋହିତି ॥
 ଦକ୍ଷିଣ କୁଳରେଣ ବସିଣ ବଇଦେହୀ ।
 କରେ ବାଲି କାଢ଼ି ପୋଖରୀୟେ ଭିଆଇ ॥
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଆଜ ଦେବେ
 ପିଣ୍ଡ ।
 ଦଶରଥ ରାଜା ବସିବେ ସ୍ବର୍ଗ ଖଣ୍ଡ ॥
 ଯେସନେକ ପ୍ରକାରେ ସିନା କରିବେ
 ପିତୃକାର୍ଯ୍ୟ ।

ମନେ ମନେ ଦେବୀ କରନ୍ତି ଲାଜ ଲାଜ ॥୯୦	ତୀର୍ଥବାସୀମାନେ ଆସିବେ ତୀର୍ଥ କରି । ଜଳ ନ ପାଇଣ ତୋ ହୃଦୟ ବିଦାରି ॥୨୦	ସେ ଦିନ ଶ୍ରୀରାମ କୋଠାର ପିଣ୍ଡ ଦେଲେ ॥ ସାତୟାକୁ ନେଇ ଗଦାଧରକୁ ଦେଖାଇଲେ ।
ଗୋତ୍ର ଉଚ୍ଚାରିଣ ଜନେକ ଦୋହିତା । ଦେଶ କାଳ ବାକ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରନ୍ତି ସାତ୍ୟା ॥ ଦଶରଥ ନୃପତିର ଧଇଲେକ ନାମ । ବାଲି ପିଣ୍ଡ ଦେଇ କଲେକ ପ୍ରଳମ୍ବ ॥ ପ୍ରତକ୍ଷେଣ ଆସି ମିଳିଲେ ଦଶରଥ । ବାଲି ପିଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତେ ପାତିଲେକ ହାଥ ॥ ଯହୁଁ ବାଲି ପିଣ୍ଡ ତୋଷ ମନେ ଦେଲେ । ତାହା ଦଶରଥ ଅମୃତ ପାନ କଲେ ॥ ତତକ୍ଷଣେ ସ୍ବର୍ଗେ ବସିଲେକ ଯାର । ଗଉରୋବ କଲେ ଶତାଦେବୀ ସାଙ୍ଗ ॥୧୦୦	ଶୁଣିଣ ମାହାନଦୀ ବିକଳ ହୋଇଲା । ସାତ୍ୟା ମୁଖ ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଇଲା ॥ ଭୋ ମହାସ୍ୟତୀ ଗୋ କର ପ୍ରତିକାର । ଆଦୋଷେ ଶାପ୍ୟ ମୋତେ ଦେଲେ ରଘୁବୀର ॥ ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ଗୋ ଶୁଣସି ପୁଲକୀ । ବରଷାରେ ବହିବୁ ଦୁଇକୁଳ ଲାଗି ॥ ଶୀତ ଖରା କାଳେ ଗୁପ୍ତେ ପାଣି ଥିବ । ବାଲି ଖୋଳନ୍ତେଣ ବାହାର ହୋଇବ ॥ ଶ୍ରୀରାମର ବଚନ ନୋହଇ ଯେ ଆନ । ଗୁପ୍ତତେଣ ପାଣିଥିବ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥୩୦ ଖେଡ଼ ଖେଲୁ ଖେଲୁ ମୁଁ ଯେ ବାଲିପିଣ୍ଡ ଦେଲି ।	ତହୁଁ ତିନିଜଣ ପଥ ବହିଗଲେ ॥ ତୀର୍ଥ ସ୍ନାନ କରି ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତି । ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଉଚ୍ଚାରିଣ ଦକ୍ଷିଣା ମାଗନ୍ତି ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଆମ୍ଭେ ତପସ୍ବରୀ । ଧନ ଘେନି କି ଆମ୍ଭେ ଆସିବୁ ତୀର୍ଥକରି ॥ ବନେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଭେଟିଲୁ ଆସି ଯୋଗେ । କିସ ନେବ ବୋଲି ଉଚ୍ଚାରିଅଛ ଆଗେ ॥ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବୋଇଲେ ତୁ ରାଜାର କୁମାର । ତୋତେ କି ଅପୂର୍ବ ଅଟଇ ଉତ୍ତାର ॥୨୦ ତୋହୋ ଦେଇ ଲୋଡ଼ିଲେ ସକଳ ଯେଥେ ଅଛି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ । ସ୍ବାହାନ ତର୍ପଣ ସାରିଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥ ଗଦାଧର ଦେବତାକୁ କୋଠାର ପିଣ୍ଡ ଦେଲେ ।	କଥା କଉଡୁକେ ଶ୍ରାବକୃତ କଲି ॥ ତୀର୍ଥବାସୀମାନେ ଆସିବେ ତୀର୍ଥ କରି । ଯେହି ରୂପେ ଶ୍ରାବ କରିବେ ବାଲିପିଣ୍ଡ ଧରି ॥ ଗୋତ୍ର ଉଚ୍ଚାରିଣ କରିବେ ଯେହୁ ଶ୍ରାବ । ଅବଶ୍ୟ ପିତୃଲୋକେ ବସିବେ ସ୍ବର୍ଗ ମଧ୍ୟ ॥ ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ନୋହଇ ବିଫଳ । କହୁଅଛି ସତ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଦିଗପାଳ ॥ ଶୁଣି ଦିଗପାଳ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ । ଅସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ବୋଲି କୁସୁମ ବରଷିଲେ ॥୪୦ ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଚକିତ । ଧନି ଧନି ସାତୟା ଗୋ ଜନେକ ଦୋହିତ ॥ ଯେ ତୋହୋର ବଚନକୁ ଦେବେ ସାବଧାନ ।	ନିସତ ପ୍ରକୃତି ତୁ ନ ଧର ରଘୁବଞ୍ଚି ॥ ମିଛେହେଁ ବୋଲୁଅଛୁ ନାହିଁ ମୋର ଧନ । ନିରାଶ ବଚନ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ନବୋଲା ଶ୍ରୀରାମ ॥ ଯେ ତୋହୋର ଭାରିଯାର ଅଳଙ୍କାରମାନ । କାହିଁ ନେଇ ଯେବେ ଥୋଇବୁ ଯେ ଧନ ॥ ଗୟାରେ ପିଣ୍ଡ ଦେଲୁ ପିତୃ ସ୍ବର୍ଗେ ଗଲେ । ଆପଣେ ତୁ ଶୁଣିଲୁ ଦେବେ ଯାହା ବୋଇଲେ ॥
ତୋହୋର ପିଣ୍ଡ ବ୍ୟତେ ହୋଇବ ଅକାରଣ ।	ଶୁଣିଣ ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଲେ ରାମରାଣ ॥୧୦ ସାତ୍ୟାକୁ ପଚାରିଲେ ସେହୁ କଲେ ନାହିଁ । ପୁଲକୀ ନଦୀକି ପୁଛିଲେ ରଘୁସାଜ୍ଞ ॥ ତୁ ଗୋ ସରିତ କହସି ତଥ୍ୟ ବାଣୀ । ବାଲିପିଣ୍ଡ ଦେଲା କି ଜନେକ ଦୁଲ୍ଲଣୀ ॥ ସାତ୍ୟାର ଓପ୍ରୋଧେଣ ସେହି ନାସ୍ତି କଲା । କୋପେଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାହାକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ॥ ତୁହୋ ପୁଲକୀ ନଦୀ କହିଲୁ ମୋତେ ମିଛ ।	ଯେ ରତ୍ନମାନ ଆଉ କାହିଁକି ଥୋଇଥିବୁ ॥୨୦ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସେ ଯୁବତୀକ ବିଭ୍ର । ଅବେଭାର କଥା କିମ୍ପା କହିଲ ତପୋବନ୍ଧ ॥ ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ବାଟ ରାଜି ଗଲେ ।
ନ ବହିବ ଜଳ ତୁ ନୋହିବୁ ଶଗଡ଼ ॥	ଆଜହୁଁ ହୋଇଲୁ ତୁ ସତୀକ ମୁକ୍ତପାନ ॥ ଗୟାତୀର୍ଥରେ ରାମ ନ କଲେକ ଶ୍ରାବ । ସୁରଗଣେ ଯହୁଁ କଲେକ ବିରୋଧ ॥ ତହିଁ ପରୁରାତ୍ର ରହିଲେ ରଘୁପତି । ଜାନେକୀ ହୋଇଣ ଯେ ଥିଲେ ରଜବତୀ ॥ ଶୁଷ୍କ ସ୍ବାହାନ ଯେ ପୁଲକୀରେ କଲେ । ୫୦	ତୀର୍ଥ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଯେ ପକ୍ଷରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥ ଲାଭ ଲୋହିତା ଖଗନ୍ତି ଉନ୍ନତୁତି । ୮୦ କଷା ବସ୍ତ୍ରମାନ ବଳେଣ ଘେନିଯାନ୍ତି ॥ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ କୋପ ନ କରନ୍ତି ରଘୁନାଥ । ବେଗ ବେଗ ହୋଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ପରୁ ॥

ବିଦୁଜନମାନେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ।
 ହସ୍ତରୁ କର୍ଣ୍ଣରୁ ଅଳକାର ଉଛୁଡ଼ନ୍ତି ॥୮୦
 ପଣତ ଧରିଣ ଉଛୁଡ଼ନ୍ତି ଜଣ ଚାରି ।
 ବିକଳେ ମହାସ୍ୟତୀ ଉଞ୍ଚେ ରାବ କରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ନିଦୟା ।
 ସୀତାକୁ କଷ୍ଟ ଦ୍ୟନ୍ତି ନ କରନ୍ତି ଦୟା ॥
 ଯୁବତୀଙ୍କ ଆୟେକୁ ଯେ କରୁଛନ୍ତି ଆଶ ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛଲେନି ପଞ୍ଚବିଂଶ କୋଶ ॥
 ସୀତାର ଅଞ୍ଚଳ ଧରନ୍ତି ବିଦୁଜନେ ।
 ଆମକୁ କିଛି ବିର ଦିଅ ତୋଷ ମନେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ସ୍ୟତା ପାଇବନି ବ୍ୟଥା ।
 ଭୋଦେବ ଦ୍ଵିଜମାନେ ନ ଯୋଗାଇବି
 ଯେକଥା ॥୯୦
 ପୁରୁଷ ଥାଉ ଆମେ ପ୍ରିୟାକି କିମ୍ବା ଧର ।
 ପଣ୍ଡିତ ଜନ ହୋଇ ଅବେଭାର କର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବଚନ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ନ ଶୁଣିଲେ ।
 ପଣତ ଧରିଣ ସୀତାକୁ ଓଟାରିଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋଳ କଲେ ଦେବା ସୀତା ।
 ଦେଖି ଦାଶରଥ ପାଇଲେ ବଡ଼ ଚିନ୍ତା ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଅଗାଧନ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଗୋଳ କରିବେ ବିଦୁଜନ ॥
 ସୀତାର ପଣତ ଅଛନ୍ତି କରେ ଧରି ।
 ମଧ୍ୟରୁ କାଟ ବସ୍ତ୍ର ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ କରି ॥୧୦୦
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଖଡ଼ଗ କରେ ଧରି ।
 ସୀତୟାର ପଣତ ପକାଇଲେ ଚିରି ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ହସ୍ତରେ ରହିଲା ବସ୍ତ୍ର ଅଧ ।
 କୋପେଣ ଲକ୍ଷଣ ଧଇଲା ଆଉଧ ॥
 ସୀତାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ବେଗେ ଘେନି ଗଲେ ।
 ପୁଣିହିଁ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଧାଇଁଲା ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
 ତେଣେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ରହିଲେ ଭୟେ
 କରି ॥
 ଭଲା ପଳାଇଲେ ବୋଲିଣ ଡାକ ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 ଘେନି ଯାବୁ ତୁମ୍ଭର ଭାରିଯା ରୂପବନ୍ତୀ ॥୧୦

ଯେ ଚାବୁ ସୁଯେରୀ ତୁମ୍ଭେ ଜଟାଧାରୀ ।
 ଚୋରାଇ କାହୁଁ ତୁମ୍ଭେ ଆଣିଲ ପରନାରୀ ॥
 ଦେଶ କଟକରେ ରହି ନ ପାରିଲ ।
 ଥାନ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ବନକୁ ଅଇଲ ॥
 ଯେକଲ ଯୁବତୀକି ଦୁଇ ଗୋଟା ବର ।
 ଲାଞ୍ଜ ସଙ୍କୁତ କି ନାହିଁ ହେ ତୁମ୍ଭର ॥
 ବିଭୂତି ବିଲୋପନ କଷ୍ଟା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ।
 ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଶିରେ ଜଟା ବାନ୍ଧି ॥
 ନିଶ୍ଵେରେ ଚୋର ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ହାଦେ
 ବେନି ।
 ଭଲା ପଳାଇଲେ ଭାରିଯାକୁ ଘେନି ॥୨୦
 ତୁମ୍ଭକୁ ସଂଘାରି ନିଅନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭ ନାରୀ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ କୋପ କରି ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲିଣ ରେ ମିଛେହେଁ
 ବୋଲାଅ ।
 ନୋହିଲେ କି ଯେତେବେଳ ଯାଏ ଥାଅ ॥
 ଯେ ଗୟା ତୀର୍ଥ ଯେ ସବୁକୁ ହିଁ ହୋଉ ।
 ତୁମ୍ଭର ଜଞ୍ଜାଳ କାହାକୁର ନୋହୁ ॥
 ଯେତେକାଳ ମୁହିଁ ଦେହ ବହିଥିବି ।
 ଯେ ପୁଲକା ନଦୀକି କେବେହେଁ
 ନୁଆସିବି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଧନୁହୁଳ ଘେନି ।
 କୋପେ ତିନି ଗାର କାଟିଲେ
 ମେଦିନୀ ॥୩୦
 ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଯେତେ
 ଅରଜିବ ।
 ବାସି ଦିନକୁ ତୁମ୍ଭର କଡ଼ାୟେ ନଥିବ ॥
 ଯେତେ ମହାତୀର୍ଥକୁ ତୁମ୍ଭେ ନାଶ କଲ ।
 ମୋତେ ପଞ୍ଚବିଂଶ କୋଶ ଗୋଡ଼ାଇଲ ॥
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ପିଠିଦେଇ ଯାନ୍ତି ।
 ସେହିଠାରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ନେଉଛି ଆସନ୍ତି ॥
 ଧନୁ ଘେନି ରାମ କାଟିଲେ ଯଉଁ ଗାର ।
 ପୁନପୁନା ନାମ ହୋଇଲା ତାହାର ॥
 ତହୁଁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ସୀତା ଲକ୍ଷଣ ।

କାଶୀପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲ
 ଚତୁଷ୍ପଣ ॥୪୦
 ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ କରି ସଂଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ।
 ଦିନ ମଧ୍ୟେ ମଣିକର୍ଣ୍ଣକାୟେ ତୃପଣ କରନ୍ତି ॥
 ଯବ ଚିଳ ଛତୁ ଘେନିଣ ଶ୍ରାବ୍ଧ କଲେ ।
 ବିଷ୍ଣୁନାଥଦେବକୁ ଦୁଷ୍ଟନ ଯାଇ କଲେ ॥
 ତୀର୍ଥର ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଭେଟିଲେକ ଆସି ।
 ତାହାକୁ ରଘୁନାଥ ବଚନ ପ୍ରକାଶି ॥
 ନାଉ ଲୋହିତାଉଁ ଆମ୍ଭର କିଛୁନାହିଁ ।
 ଦେଶାନ୍ତରୀ ଧନ ପାଇବୁ ଆମେ କାହିଁ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲେ ଧନ ଆମେ ନେମୁ ।
 ତୀର୍ଥର ଦକ୍ଷିଣା ନିବେଶେ ଘେନିମୁ ॥୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ
 ଲୋକେ ।
 ସମସ୍ତେ ହେଁ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଅବିବେକେ ॥
 ନାଉ ଲୋହିତାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମ୍ଭର କିସ ।
 ଆମେ ପରବାସୀ ବୁଲୁ ଦେଶ ଦେଶ ॥
 କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ନିର୍ଜର ପାଣି ପିଇ ।
 ତୁମ୍ଭକୁ ଲାଉ ଲୋହିତା ଦେବୁ କାହୁଁ ॥
 ନାହିଁ କଲେ ପୁଣ ଦିଗୁଣେ ଉଛୁଛନ୍ତି ।
 କୋପେଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାହାକୁ ଶାପ୍ୟ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
 ଯେବେ ଲକ୍ଷେ ଗୁଣ ଥିବ ତୁମ୍ଭର ଧନ ।
 ତଥାପି ଦୁଃଖି ତୁମ୍ଭେ ହୋଇବ
 ବିଦୁଜନ ॥୬୦
 କଡ଼ାକର ପାଇଁ ବୁଲିବ ଦେହି ଦେହି ।
 ଅବଶିକାର ହୋଇ ନ ଥିବ ଜଣେ କେହି ॥
 ବାଳ ବୃଧା ଯୁବା ସବୁରି ବଣିକ ।
 ଧନ ପାଇଲେଣ ବିକିବ ତନୁଜ ॥
 ଯେତେବୋଲି ତହୁଁ ଗଲେ ରଘୁମଣି ।
 ଶୁଭେଣ ପାରି ହୋଇ ଗଲେ ଗଙ୍ଗା ପାଣି ॥
 ପଛରେ ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ ଦେବା ସୀତା ।
 ନର୍ମଦା କୁଳରେ ମିଳିଲେ ଜଗୁକିତା ॥
 ଜଳ ମନ୍ତ୍ରିଣ ସ୍ନାନାନ ତହିଁ କଲେ ।
 ଦୁଇ ଦିନ ରହି ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ॥୭୦

ପୁନ୍ୟଭଦ୍ରା ବୋଲି ନଦୀୟେକ ଅଛି ।
ତହିଁରେ କୂଳେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
ସ୍ନାହାନ ସାରିଣ ତହୁଁ ଗଲେ ପଦ୍ମ ବହି ।
ଭାଷ୍ବର ତୀର୍ଥେଣ ମିଳିଲେ ରଘୁସାଧନ ॥
ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ନଦୀରେ ସ୍ନାହାନ ଯାଇ କଲେ ।
ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ହୃଦେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ମାଳ ଥିଲା ।
ସୂତା ଛିଡ଼ି ତହୁଁ ଗୋଟିୟେ ପଡ଼ିଲା ॥
ଲକ୍ଷଣ ରାଘବକୁ କହିଲେକ ତାହା ।
ଶୁଣିଣ ହସିଲେ କାନେକାର ନାହା ॥ ୮୦
ବୋଇଲେ ଯେଥେ ଯେବେ ପଡ଼ିଲା

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ।

ଯେହିଠାରେ ଯେହୁ ହୋଇଥାଉ ବୃକ୍ଷ ॥
ଯେହାର ବାଜ ଯେଥେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ

ଅଞ୍ଜ ।

ଶ୍ରୀରାମ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବୋଲି ଜଗତେ ବୋଲାଉ ॥
ତହୁଁ ଦାଶରଥ ଥୋକାଏ ଦୂର ଗଲେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ସଙ୍ଗମ ସମୁଦ୍ର ଦେଖିଲେ ॥
କୋଣାକ୍ଷୀ ଚଣ୍ଡୀ ବୋଲି ଅଛି ଯେକ

ଦେବୀ ।

ତାହାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ଭଗତି ଭାବେ ସେବି ॥
ଭଜନ ମୁଖ କରି ତାହାକୁ ବସାଇଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଚଣ୍ଡୀ ବୋଲି ତାହାର ନାମ

ଦେଲେ ॥ ୯୦

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସୀତା ତିନିଜଣ ।
ତିନିହେଁ ପୂଜିଲେ ବିଶ୍ବନାଥ ବାଣ ॥
ଭଜନ ମୁଖ ହୋଇ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
ପ୍ରାତଃ ପୁନ୍ୟନଦୀ ବନ୍ଧରେ ଦେଖିଲେ ॥
ସେ ତହିଁ ସ୍ନାହାନ କଲେ ରଘୁରାଟ ।
ତେଣୁ କରି ନାମ ହୋଇଲା ରାମ ଘାଟ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ରୁଦ୍ରଦେବ ଆଣ ।
ଯେଠାରେ ପୂଜିବା ବିଶ୍ବନାଥ ବାଣ ॥
ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣର ନ ପୁରଇ କିଛି ।
ଦେଖିଲେ ଆଗରେ ସେ ବେଳ

ପଡ଼ିଅଛି ॥ ୧୦୦

ଶିବ ଶକ୍ତି କରି ବସାଇଲେ ତାହା ।
ଧୂପ ଦୀପ ଦେଇ ପୂଜିଲେ ରଘୁନାହା ॥
ତହୁଁ ଥୋକାୟେ ଦୂର ପଦ୍ମ ବହିଯାନ୍ତି ।
ଶରଧାୟେ କାଣ୍ଡ ଘେନି ଦେବୀୟେ
ଲେଖନ୍ତି ॥

ଲକ୍ଷଣ ଚଣ୍ଡୀ ବୋଲି ତାହାର ନାମ
ଦେଲେ ।

ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ପୂଜା ବିଧି କଲେ ॥
ତହିଁ ରାତ୍ରେକ ରହି ରାମ ଗଲେ ।
ଚିତ୍ରଭସ୍ମରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
ଦେଖିଲେ ବିଶ୍ବନାଥ ଅଛନ୍ତି ବିଜେ କରି ।
ଦକ୍ଷିଣ ବରାଣାସୀ ଅଟଇ ସେହୁ ପୁରୀ ॥ ୧୦
ସ୍ନାହାନ ବିଧି ସାରି ବାଲୁକା ପୂଜା କଲେ ।
ବାଲୁକେଶ୍ବର ବୋଲି ତାହାର ନାମ
ଦେଲେ ॥

ତହିଁ ଅହୋରାତ୍ର ରହି ରାମ ଗଲେ ।
ବିନ୍ଦୁ ସାଗରେଣ ସ୍ନାହାନ ରାମ କଲେ ॥
ମଠ କରି ମାସେ ରହିଲେ ତିନି ଜଣ ।
ସୀତା ମଠ ବୋଲି ଦେଲେ ତହିଁ ନାମ ॥
ତହୁଁ ତିନି ଜଣ ସଜ ହୋଇଗଲେ ।
ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ଗମନ କରି ଗଲେ ॥
କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଦେଖିଲେ

ନୀଳଗିରି ।

ସ୍ବଦେହେ ବିଜେ କରିଅଛନ୍ତି ଦେବ
ହରି ॥ ୨୦
ଦକ୍ଷିଣ ମଉଦଧୂରେ ସ୍ନାହାନ ରାମ କଲେ ।
ଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମରୂପେ ଯାଇଣ ଦେଖିଲେ ॥
ନୀଳଗିରି ସୁନ୍ଦର ଅନନ୍ତ ମୂରତି ।
ତ୍ରିବିଧ ସ୍ବରୂପ ଯେ ଦେଖିଲେ ସୀତାପତି ॥
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଆଗେ ଶ୍ରୀରାମ ଉଭା ହୋଇ ।
ଲକ୍ଷଣ ବଳଭଦ୍ର ଛାମୁରେଣ ରହି ॥
ସୀତା ସୁଭଦ୍ରା ଯେ ହୋଇଲେ ଭେଟ

ବେନି ।

ତିନି ଦେବତା ଛାଡ଼ ମାନବ ଦେହ ଘେନି ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବିଚାରନ୍ତି ମୁକ୍ତ ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ସୀତା ସୁଭଦ୍ରା ଯେ ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ॥ ୩୦
ଲକ୍ଷଣ ବଳଭଦ୍ର ଯେକଲ ଦେହହୋତି ।
ଏସନ ବିଚାରି ତହୁଁ ଚଳିଯାନ୍ତି ॥

ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ଥୋକାୟେ ଦୂର
ଗଲେ ।

ପାଷାଣ ନ ପାଇଲାକୁ ଲାଭକ ପୂଜାକଲେ ॥
ତହୁଁ ରକ୍ଷିକୋଇଲା କୁଳରେ ମିଳିଲେ ।
ଅମୃତାକ୍ଷ ବୋଲି ଲିଙ୍ଗେକ ପୂଜିଲେ ॥ ୪୦
କୁଳାକଟକ୍ଷୀ ବୋଲି ଅଛି ଯେକ ଦେବୀ ।
ପର୍ବତ ଉପରେଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସେବି ॥

ଆପଣାର ନାମ ଦେଇଣ ତହୁଁ ଗଲେ ।
ଟୋଳେକଶ୍ବର ବୋଲି ଲିଙ୍ଗେକ ପୂଜିଲେ ॥
ପଶ୍ଚିମ ମୁଖ ହୋଇ ଯାନ୍ତି ପଦ୍ମ ବହି ।
ରାତ୍ରେକ ରହିଲେ ନଦୀ କୂଳେ ଯାଇ ॥

ପ୍ରଭାତେ ସ୍ନାହାନ ସାରିଣ ତିନିଜଣ ।
ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସାରିଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେକ ତାହିଁ ।
ରତ୍ନ ଦେବତାୟେ ଆଶୀର୍ବ ରିଆଇ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାୟେ ଗଲେ ସଉମିତ୍ରୀ ।
ତୁମ୍ଭା ଲାଭକ ଗୋଟିଏ ଲିଙ୍ଗ କରି ପୋତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ପୂଜିଲେ ତା ଜୀବନ୍ୟାସ କରି ।
ଲିଙ୍ଗର ମୁଧୁନି ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧରି ॥ ୫୦

ପ୍ରତକ୍ଷେଣ ବିଜେ କଲେ ଶୂଳପାଣି ।
ଶ୍ରୀରାମ ମୁଦ୍ରିକାରୁ ଲାଗି ରହିଲାକ ମଣି ॥
ତୁମ୍ଭେଶ୍ବର ବୋଲି ହୋଇଲା ଦେବତା ।
ମୁଦି ନ ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମକୁ ପଚାରିଲେ ସୀତା ॥

ହୀରାର ନାୟେକ ଯେ ମୁଦ୍ରିକାରେ ଥିଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଲିଙ୍ଗରେ ରହିଲା ॥
ତହୁଁ ପଶ୍ଚିମ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଚଳିଯାନ୍ତି ।
ଘୋର ବିପୁଲ୍ୟେ କନ୍ଦରେ ମିଳନ୍ତି ॥
ରୁଦ୍ର ପୂଜନ୍ତି କାହିଁ ଆରାଧନ୍ତି ଚଣ୍ଡୀ ।
କେବଣ ତୀର୍ଥେ ସ୍ନାହାନ କରିଣ

ପାପଖଣ୍ଡି ॥ ୬୦

କେବଣ ବିପୁନ୍ୟେ ରହନ୍ତି ଦିନା ତିନି ।
ସୁଖେ ବିହତନ୍ତି ରାମ ସାତ୍ୟା ଘେନି ॥
କାହିଁ ପାଞ୍ଚଦିନ କାହିଁ ପଖେ ଆନ୍ତି ।
ଯେସନେକ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ବିହରନ୍ତି ॥
ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟ ଚଉରାଶୀ ଯୋଜନ ।
ରକ୍ଷିତ ଦୋହିତାକୁ ହରିଲା ରାଜନ ॥
କୋପେ ମହାମୁନି ପୁର ଭୟ କଲା ।
ଜଣେକର ଦୋଷେଣ ଅନେକ ଲୋକ
ମଲା ॥
ସେହି ଦିନୁ ବନସ୍ତ ହୋଇଲା ତାର ସୀମା ।
ବୃକ୍ଷ ଜନଜନ୍ମୁ ରଞ୍ଜିତାକ ବ୍ରହ୍ମା ॥ ୭୦
ତାହାକୁ ବୋଲି ସେ ଦଣ୍ଡକାଧରନ୍ୟ ।
ଦଣ୍ଡକା ରାଜାର ଯେ ଚଉରାଶୀ ଯୋଜନ ॥
ସେ ବନେ ସୁଖେ ବିହରନ୍ତି ସାତ୍ୟାପତି ।
ପୁଣି ଭେଟିଲେ ସେ ପୁତ୍ରାକ୍ଷଣ ଯତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ତିନିଜଣ ।
ନମସ୍କାର କଲେ ମୁନିକ ଚରଣ ॥
ଦେଖିଣ କଲ୍ୟାଣ କଲେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ।
ସମସ୍ତ କୁଣ୍ଡଳ ରାମକୁ ପଚାରି ॥
ଯତିକର ଆଗେ ରାମ କହିଲେ ବୃକ୍ଷାତ ।
ମାସେକ ତହିଁ ଯେ ରହିଲେ
ସାତ୍ୟାକାତ ॥ ୮୦
ସାତ୍ୟା ଘେନି ରାମ ବନେ ବିହତନ୍ତି ।
ହରିଣ ମୃଗ ମାରି ଆହାର କରନ୍ତି ॥
ସୁତ୍ରାକ୍ଷଣ ଯତିକି କହିଣ ସାତ୍ୟାପତି ।
ସେ ଥାନ ଡେଇଁ ଗଲେ ଅରନ୍ୟକ କଟି ॥
ଅଗମ୍ୟ ବନସ୍ତରେ ବହିଯାନ୍ତି ପଦ୍ମ ।
ଦେଖିଲେ ବନଜକୁ ଚରନ୍ତି ଯୁଥ ଯୁଥ ॥ ୯୦
ଚାମେରୀ ମୃଗେକ ଲାଞ୍ଜ ଗୋଟି ତୋଳି ।
ତାଳି ତରୁ ଚରୁ ଦେଖିଲେ ମରଥୁଳା ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ପ୍ରାଣନାଥ ।
ଯେ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ସନ୍ଦେହର ଯୁଥ ॥
ତାହାକର ପଛେ ଯେ ଚରଇ ମୃଗ ଗୋଟି ।
କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ ଲାଞ୍ଜ ଭୂମିରେଣ ଲୋଟି ॥

ତହିଁକି ଭୋ ନାଥ ବଳିଲା ମୋର ଆଶା ।
ଚଉରା କରଣ ମୁଁ ଖୋସିବଇଁ ଖୋଷା ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦ୍ୟତି ।
ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ଯୋଡିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
ମୃଗ ମାରିଣ ଲାଞ୍ଜ ଘେନି ଆସ ଯାଇ ।
ତିଆରିଣ ବାଣ ବିନ୍ଧିଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
ସାତ୍ୟା ବୋଲୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ତାହିଁ ।
ଅକାରଣେ ଜୀବ ନମାର ଗୋସାଜଂ ॥ ୧୦୦
ଲାଞ୍ଜରେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଂସରେ କାର୍ଯ୍ୟ
ନାହିଁ ।
ସାତ୍ୟା ବୋଲ ଶୁଣି ହସିଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
ହୋଇ ହୋଇ ବୋଲି ବୋଇଲେ
ରଘୁବନ୍ଧି ।
କ୍ଷୁଧା ବେଳେ ମାଇଲେ ଦୋଷ ନାହିଁ କିଛି ॥
ଅକାରଣେ ଜୀବ ମାରି ନ ଯୋଗାଇ ।
ଯାହା ସେ ବୋଇଲ ସତ ଅଟଇ
ବଇଦେହୀ ॥
ଆରେକ କାଣ୍ଡ ହସ୍ତେ ଧଇଲେ ରଘୁସୁତ ।
ବୋଇଲେ ମୃଗ ଲାଞ୍ଜ କାଟି ଆଣସି ତୁରିତ ॥
ଅକାରଣେ ମାଇଲେ ପାଇବାନା ଦୋଷ ।
ନାରାଜ ଚଳିଗଲା ଘେନିଣ ସନ୍ଦେଶ ॥ ୧୦୦
ପବନହୁଁ ବେଗେ ନାରାଜ ଚଳିଗଲା ।
ଯାନ୍ତେଣ ଆର ଶରକୁ ବାଟରେ ଭେଟିଲା ॥
ତୁ ହୋ ଜୀବ ବଧ ନ କର ନାରାଜ ।
ଖୋଷା ଖୋସିବେ ସାତ୍ୟା ଚାମରେ ସିନା
କାର୍ଯ୍ୟ ॥
ତୁ ଯେବେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଅ ରାମ ପାଶ ।
ଲାଞ୍ଜ କାଟି ନେବି ମୁଁ ସ୍ବାମୀର ଆଦେଶ ॥
ଯେତେବୋଲି ନାରାଜ ମୃଗ ଲାଞ୍ଜ ଘେନି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଛାମୁରେ ଦେଲାକ ନେଇ ପୁଣି ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ଚାମର ନେଇ ରଘୁନାଥ ଦେଲେ ।
ଦୂର୍ଗା ସାଧୁ ସାଧୁ ସୁରଗଣେ କଲେ ॥ ୨୦
ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ଅତୁ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ।
ଧନୁକା ବୁଢ଼ାମଣି ବାନା ଯେ ଚୋହୋର ॥

ଯାହା ସେ କଲୁ ଆଜ ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ।
ତୋ ତହୁଁ ଆନ କେ କରିବ ରାଘେବ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ।
ଅଗସ୍ତିକ ଆଶ୍ରମେ ରାମ ହୋଇଲେ
ପ୍ରବେଶ ॥
ନମସ୍କାର କରିଣ ବସିଲେ ରଘୁପତି ।
କୁଣ୍ଡଳ ବାରତା ପଚାରିଣ ଯତି ॥
ଗଉରୋବ କରି ସେ ଦିନ ରୁହାଇଲେ ।
କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ଗୁଣିବାକୁ ଦେଲେ ॥ ୩୦
ବୋଇଲେ ପାପ କ୍ଷୟେ ହୋଇଲା
ମୋହୋର ।
ତୋତେ ଦେଖିଲି ଦଶରଥ କୁମର ॥
ଅନେକ କାଳହୁଁ ତୋତେ ଅଛି ବାଟ
ତାହିଁ ।
ଯେ ବାଟେ ଅବଶ୍ୟ ଆସିବେ ରଘୁସାଜଂ ॥
ନିତି ଚିନ୍ତା କରଇ ତୋହୋର ଆଗମନ ।
ଆଜ ଦିନ ମୋର ହୋଇଲାକ ଧନ୍ୟ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା
ମୁନିବର ।
ମୋହୋରେ କିଏ ଅଛି ମହିମା ତୋହୋର ॥
ସମୁଦ୍ର ଶୋଷିବା ମନ୍ଦର ପ୍ରସାଦ ।
ତାଡ଼େକା ପାଇଲାକ ଯେବଣ
ପରାଭବ ॥ ୪୦
ଆତାପି ବାତାପି ଅସୁର ହତ ବେନି ।
ତହୁଁ ଦଖିଣକୁ ଅଇଲୁ ଭୋ ମୁନି ॥
ଏସନକ କଥା ମୁଁ ଯେ ଥିଲି ଭଲେ ଶୁଣି ।
ଯେବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ତ ଦେଖିଲୁ ମୁନିମଣି ॥
ଆଜ ଜୀବନ ମୋହୋର ଅଟଇ ସୁଫଳ ।
ଦୁତା ବ୍ରହ୍ମାକୁ ମୁଁ ଦେଖିଲି ବେନିଡ଼ୋଳ ॥
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଗସ୍ତି ଧନୁଶର ଦ୍ୟତି ॥
ଭୋ ରଘୁନାଥ ଶୁଣସି ମୋହୋର ବାଣୀ ।
ପୂର୍ବେଣ ଏ ଧନୁ ବହିଲେ ଚକ୍ରପାଣି ॥ ୫୦
ଯେ ଧନୁ ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ଯୁଗତେ ଚୋହୋର ।

ତୁ ସେ ନାରାୟଣ ମାନବେ ଅବତାର ॥
 ଦତ୍ୟ ବଳ ଦୁମ୍ଭେ ବିନାଶ ଯେହା ଘେନି ।
 ଯେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଜିଣ ପୁର ତିନି ॥
 ଯାହା କହିଲେ ଅଟଇ ସବୁ ସତ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଶସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ତୋଷଣ ଘେନିଲେ ଧନୁର୍ବାଣ ।
 ବରାଷେକ ତହିଁ ରହିଲେ ରଘୁରାଣ ॥
 ମୁନିଙ୍କ ପଚାରନ୍ତି ଦଶରଥ ବନ୍ଧ ।
 କେବଣ ଆନରେ ରହିବି ଜ୍ଞାନଦକ୍ଷ ॥ ୬୦ ॥
 ସୁସାଦୁ ଜଳ ପାଇବଇ କାହିଁ ।
 ଫଳ ମୂଳ ବୃକ୍ଷ ତହିଁ ଥିବ ରହିଁ ତହିଁ ॥
 ଯେସନେକ ରମ୍ୟ ଥାନ ବିଚାରି ମୋତେ
 କହ ।
 ତହିଁ ରହି ମୁଁ ଯେ ସୁସ୍ଥ କରଇ ଦେହ ॥
 ବହୁତ ଅରମ୍ୟ ମୁଁ ଅଛଇଇଁ ବୁଲି ।
 ଜନେକଦୋହିତା ଯେବେ ନ ପାରଇ
 ବାଲି ॥
 କଷା ପିତା ଫଳ ଯେବେ ଖାଇଲୁ ବହୁତ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଲକ୍ଷଣ ଶ୍ଳୋକ ଚିତ୍ତ ॥
 ତେଣେ ସେ ସୁଆନ ଇଚ୍ଛା କରଇ ରକ୍ଷି ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ମୋତେ ଠାବ କହି
 ଦେସି ॥ ୬୦ ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ଦୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ରଘୁନାମ ।
 ପଞ୍ଚବଟୀ ବନ ଅଟଇ ରମ୍ୟ ସ୍ଥାନ ॥
 ସେ ଭଲ ଥାନ ରାମ ବସା କର ତହିଁ ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ଘେନି ତହିଁ ବିହର ରଘୁ ସାଇଁ ॥
 ମୁନିକର ଆଶ୍ୟା ପାଇଣ ରଘୁନାମ ।
 ଯିବେ ବୋଲି ସକ୍ ହୋଇଲେ ତିନିଜଣ ॥
 ଭାର ସକ୍ କରିଣ ଲକ୍ଷଣ ଆଗ ହୋଇ ।
 ତାହାର ପଛରେ ଜନେକ ତନଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଗସ୍ତିଙ୍କ ନମସ୍କାର କରି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଗତ ପଢୁ ଗଲେ ଅନୁସରି ॥ ୮୦ ॥
 ଯାଗେଣ ଦେଖିଲେ ମାଗୁଟି ଦଇତ ।
 ବାହୁଟିଆ ରୂପ ଧରି ଓଗାଳିଲା ପଢୁ ॥

ସଙ୍ଗତେଣ ଦୁର ଅସୁର ଅଛି ଘେନି ।
 ବାଟ ଜଗିଅଛି ବାହୁଟିଆ ତିନି ॥
 ମାଗୁଟି ବୋଇଲା ଶୁଣସି ରାକ୍ଷସ ।
 ଯେ ମୋହର ମାତାକୁ କଲା ପ୍ରାଣ ନାଶ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବାଟ ଜଗିଲା ନିର୍ବନ୍ଧି ।
 ଜାଣି ରଘୁନାଥ ତିନିବାଣ ସନ୍ଧି ॥
 ମାଗୁଟି ମନରେ କଲା ମହାଭୀତି ।
 ଜାଣିଅଛି ରାମର ମହିମା ପ୍ରକୃତି ॥ ୯୦ ॥
 ଧନୁରେ ନାରାଜ ଯୋଗେଇ ପକାଇଲା ।
 ପର୍ବତ ନଦୀ ଜଳ ଜିଣି କରିଗଲା ॥
 ସମୋଦ୍ର ଭିତରେ ଲୁଚିଲାକ ଯାଇ ।
 ଦାଶରଥ ବାଣକୁ ମହାଭୟେ ପାଇ ॥
 ଆଉ ଦୁଇ ଅସୁରକୁ ନ କହିଣ ଗଲା ।
 ନିଜ ପ୍ରାଣ ଘେନି ବେଗେ ପକାଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜ ବିଶିଲେକ ଟାଣି ।
 ବେନି ଅସୁରକୁ ପକାଇଲେ ହାଣି ॥
 ନିଜ ତନୁ ଧରି ରାକ୍ଷସ ବେନି ମଲେ ।
 ତହୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପଢୁ ବହିଗଲେ ॥ ୧୦୦ ॥
 ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
 ଦେଖ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ବିପ୍ଳବ୍ୟ ଚଉକଟି ।
 ଫଳ ଭରେ ବୃକ୍ଷ ଭୂମିରେ ଲୋଚନ୍ତି ॥
 ନାନା କୁସୁମେ ଦିଶଇ ଶ୍ରେଣୀବନ ।
 ଗୋଦାବରୀ ଜଳ ବହଇ ଘନ ଘନ ॥
 ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ଅଛି ଜଟାଇଣ ।
 ସମ୍ପାତିର ଭାଜ ସେ ଗରୁଡ଼ର ଶିଖ ॥
 ପକ୍ଷୀ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ରଘୁମଣି ।
 ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ତୁ ଅଛଇ ମୁହିଁ ଜାଣି ॥ ୧୦ ॥
 ଅନେକ ରକ୍ଷିମାନେ ତୀର୍ଥ କରିଆସନ୍ତି ।
 ଭଲେ ସେ ରକ୍ଷିମାନେ ଗ୍ୟାନ ବଖାଣନ୍ତି ॥
 ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ।
 ଅବଶ୍ୟ ଯେଥକୁ ଆସିବେ ତିନିଜଣ ॥
 ମୁଇଁ ତାହା ଜାଣି ଅଛଇ ତରୁ କରି ।
 ତୁ ମୋହେର ପୁତ୍ରୁଣ ଶୁଣ ହୋ ବାପଧାରୀ ॥

ଦଶରଥ ମଇତ୍ର ମୁଁ ଅଟଇ ତୋର ତାତ ।
 ଗରୁଡ଼ର ପୁତ୍ର ମୁଁ ସମ୍ପାତି ମୋର ଭ୍ରାତ ॥
 ଯେହୁ ଭଲ ସ୍ଥାନ ଯେଥେ ତୁ ରହସି ।
 ତୋତେ ରକ୍ଷିତ ମୁଁ ଅଟଇ ଦଣ୍ଡୁଆସି ॥ ୨୦ ॥
 ତୁ ଯେବେ ବନକୁ ଯିବୁ ରଘୁନାଥ ।
 ଯେ ତୋର ଘରଣୀକି ମୁଁ ରକ୍ଷିତେ ସାମରଥ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସାନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ପକ୍ଷୀକି ପ୍ରଶଂସି ସେ ବହୁତ ବୋଇଲେ ॥
 ଭୋ ମହାତମା ତୁ ଗରୁଡ଼ର ସୁତ ।
 ଆବର ବିଶେଷେ ମୋ ପିତାର ଅଟୁ ମିତ୍ର ॥
 ବାପର ସମାନ୍ୟ ତୁ ହୋଇଲୁ ମୋହର ।
 ସାଧୁ କଥାମାନ ଶୁଣିଲି ତୋହୋର ॥
 ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ଯେ ପୁନ୍ୟ ଥାନ ଅଟଇ ।
 ତେଣୁ ସେ ମୋହୋର ମନକୁ ଖଟଇ ॥ ୩୦ ॥
 ତୁ ମୋର ଦଶରଥ ସମାନ୍ୟେ ପିଅର ।
 ତୋହୋର ଆଶ୍ରେକେ ମୁଁ ରହିବି
 ପକ୍ଷୀବର ॥
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଭାଇ ।
 ହରିଡ଼ା ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ସାତ୍ୟାକୁ ବସାଇ ॥
 ହାଥୀ ଭଞ୍ଜା କାଠ ଘେନିଣ ଘର ତୋଳି ।
 ପଲୀଶ ପତ୍ରେ ଛାଇଲେ ଘରର ଫାଟା ଓଳି ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଭିନେ ମଢ଼ିଆୟେ ରଞ୍ଜି ।
 ଯେବଣ କାଳେ ଧାତା ଯାହା ଅଛି ସଞ୍ଜି ॥
 ଘର ତୋଳି ସାରି ଲିପା ପୋଛା କଲେ ।
 ଯେକା ହୋଇ ରାମ ମୃଗ ମାରି ଗଲେ ॥ ୪୦ ॥
 ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ଅଛନ୍ତି ବେନି ଜନ ।
 ହରିଣୀ ଘେନି ଅଛଲେ ରଘୁକୁଳ ନାନ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ହାଥରେ ଦେଲେ ତାହା ନେଇ ।
 ଫୁଟିଣ ମଢ଼ିଆରେ ବସିଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ତତକ୍ଷଣେ ମୃଗ କେଜାଇଲେ ।
 ସାତ୍ୟାର ସନ୍ନିଧେ ନେଇ ସକଳ
 ସମର୍ପିଲେ ॥
 ଖଣି ଘେନିଣ ଖୋଳିଲେକ ତୁଲି ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ସାତ୍ୟା ପାଣି ଆଣ ବୋଲି ॥

ଲାଭ ଘେନି ଲକ୍ଷଣ ପାଣି ଆଣି ଗଲେ ।
 ଶୁଖିଲା କାଠ ଭାଙ୍ଗି ଶ୍ରୀରାମ ଆଣି
 ଦେଲେ ॥୫୦
 ଝଙ୍କମକ ପଥରେ ଶିମ୍ବଳି ତୁଳା ଦେଇ ।
 କାଣ୍ଡଫାଳ ଦେଇ ଠୁକିଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ହୁତାଶନ ହୋଇଲାକ କାତ ।
 ତାହା ଘେନି ଚୁଲି ଜାଳିଲେ ଜନେକ
 ଦୋହିତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ପାଣି ଘେନି ମଡ଼ିଆରେ ହୋଇ ।
 ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ ବୋଲି ବୋଇଲେ
 ବଇଦେହୀ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ହସିଲେ ଚାହିଁ ସୀତା ମୁଖ ।
 କିପାଇଁ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ହୋଇଲୁ ବିମୁଖ ॥
 ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଖାଇଲା ଯେ ଦୁଃଖ ।
 ଯେବେ କନ୍ଦମୂଳେ ତୋଷିଲାଲଂ
 ପିଣ୍ଡ ॥୨୦
 ଘୋର ଅରନ୍ୟେ ଘର କରି ରହିଲାଲଂ ।
 ଯେଥକୁ ବିଚାର ଗୋ କରୁ କାହିଁ ପାଇଁ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
 ମୃଗ ମାଂସ ରନ୍ଧନ କଲେ ମାହାସ୍ୟତା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସ୍ନାହାନ କରିଗଲେ ।
 ପୁନ୍ୟ ଜଳେ ଯାଇ ସ୍ନାହାନ ସାରିଲେ ॥
 ମଡ଼ିଆରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଜନେକନନ୍ଦିନୀ ସ୍ନାହାନ କରିଗଲେ ॥
 ସ୍ନାହାନ ସାରିଣ ଅଇଲେ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
 ପାଦ ପଖାଳିଣ ଗିତରକୁ ପଶି ॥୨୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ପାଣି ଘେନି ବସି ।
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାତ ଘଡ଼ି ବେଳ ହୋଇଲାନି ଆସି ॥
 ଶାଳପତ୍ର ଦନା ଲକ୍ଷଣ ସିଂହାୟିକା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମୋଶୋହି ଠାବରେ ନେଇ
 ଦେଲା ॥
 ମୃଗ ଛାଲ ମାଡ଼ି ବସିଲେ ରଘୁନାଥ ।
 ପାଣି ତୋଳିଦେଲେ ସୁମରାହାର ସୁତ ॥
 କରେ ଜଳ ଘେନି ପତ୍ରେ ଜଳ ସିଞ୍ଚି ।

ବିଷ୍ଣୁ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ଭୂମିରେ ଆମଞ୍ଚ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଥୋକାୟେ ଦୂରେ ଭୁଞ୍ଜି ବସି ।
 ଜନେକର ଝିଅ ମାୟେଂସ ପରଶି ॥୮୦
 ଅଭ୍ୟାଗତ ବୋଲି ଦନାଏ ପୁରାଇ ।
 ଜଟାଭଗ୍ନ ଅଗ୍ରତେ ଦେଲେ ତାହା ନେଇ ॥
 ପୁଣି ପାଦ ପଖାଳି ଗିତରକୁ ଗଲେ ।
 କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ଯିସ ଅବା ଥିଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଲେ ତାହା ନେଇ ।
 ଦେଖି ପିତୃ ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ଜଳ ଚକ୍ର ଗ୍ରାସ କରିଣ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।
 କନ୍ଦମୂଳ ଫଳେ ଆତ୍ମାକୁ ତୋଷନ୍ତି ॥
 ଉଦର ତୋଷିଣ ଉଠିଲେ ବେନିଭାଉ ।
 ପାଣି ତୋଳି ଦିଅଇ ଜନେକ ତନଇ ॥୯୦
 ଆଚୋଂବନ ସାରି ଶ୍ରୀମୁଖ ପୋଛନ୍ତି ।
 କଷାଫଳ ଖାଇ ବାହାରେ ବସନ୍ତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପତ୍ରେ ସୀତା ଭୁଞ୍ଜିବସି ।
 କନ୍ଦ ଫଳ ମାଂସ ଲକ୍ଷଣ ପରଶି ॥
 ଓଦର ତୋଷିଣ ଉଠିଲେକ ସତୀ ।
 ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପକାଇ ଆଚୋଂବନ କଲେ ଧାଡ଼ି ॥
 କଷାଫଳ ଖଣ୍ଡିଏ ଶ୍ରୀରାମ ଯାଚିଦେଲେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର କଥା ବସିଣ ଭାଳିଲେ ॥
 ଦଶ ବରଷ ହୋଇଲା ଆମ୍ଭର ଅଇଲା ।
 ବାରତା ନପାଇଲୁ କେହୁ କିସ
 କଲା ॥୧୦୦
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ଦେବ ସେକଥା
 ପାଶୋର ।
 ବନସ୍ତେ ଥିବାର ଏକଥା ବିଚାର ॥
 ଯେସନେକ ମେରୁ ଓହାଡ଼େ ଆଦିତ୍ୟ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଦଶରଥ ସୁତ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ପହଡ଼େକ ହୋଇଲାକ ରାତି ।
 ମୃଗଛାଲେ ଶ୍ରେୟ ପାତିଲେ ମହାସ୍ୟତା ॥
 ଅମଳାଶ ବନ୍ଧ ଶ୍ରେୟାଇଲେ ତହିଁ ନେଇ ।
 ଶ୍ରେୟାରେ ପହଡ଼ିଲେ ରଘୁକୁଳ ସାଜଂ ॥
 ସୀତା ଶ୍ରୀରାମର ଚାପଇ ଚରଣ ।

ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଜଗଇ ଲକ୍ଷଣ ॥୧୦
 ବିବିଧ ବିନୋଦେଶ ବଂଚିଲେ ରଜନୀ ।
 ପ୍ରଭାତେ ନଦୀକି ଗଲେ ଜଣ ତିନି ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ।
 ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ସୁଖେ ବିଳସନ୍ତି ॥୨୦
 ମୃଗ ମାରନ୍ତି ଆଣନ୍ତି ଫଳମୂଳ ।
 ସୁଖେ ଦିନ ହରନ୍ତି ଦଶରଥ ବାଳ ॥
 ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ସୀତାକୁ ରାମ ଘେନି ।
 ଶ୍ରୀଷମ ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରନ୍ତି ତହିଁ ବେନି ॥
 ଶରଦ ରଜନୀରେ ପର୍ବତେ ଉଠନ୍ତି ।
 ବନ ଘୋର କନ୍ଦର ସୁଖେ ବିଳସନ୍ତି ॥
 ଯେମତେଶ ତିନିବରଷ ତହିଁ ଗଲା ।
 ସୀତା ଘେନି ରାମ ବହୁତ କ୍ରୀଡ଼ା କଲା ॥
 ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ତହିଁ ରାକ୍ଷସାୟେ ଆସି ।
 ସ୍ନାହାନ କଲା ସେ ଗୋଦାବରୀରେ ପଶି ॥
 ମନିଷ୍ୟ ଚରଣ ସଞ୍ଚାକୁ ଦେଖିଲା ।
 ଖୋଜ ଗୋଡ଼ାଇଣ ବନସ୍ତକୁ ଗଲା ॥
 ଦେଖିଲାକ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ସୀତା ତିନି ।
 ନାହିଁ ପତାନ୍ତର ଭୁବନ ମେଦନୀ ॥
 ଅସୁରୀ ବିଚାରଇ ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ।
 ଯେହାକୁ ଖାଇଲେ ମୋ ଶରୀର ହେବ
 ସୁସ୍ଥ ॥ ୩୦
 ଯେ ଦୁଇ ପୁରୁଷକୁ କରିବି ଆହାର ।
 ଯେ କନ୍ୟାକୁ ନେଇ ଦେବକାଂ ଦଶଶିର ॥
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଅଇଲା ।
 କି ଜାଣି ଅପୂର୍ବ ତିନିପୁର ମୋହିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଆସି ।
 ଆଖି ଭାଳିଣ ସେ କହଇ କଥା ହସି ॥
 କେବଣ ଦେଶରୁ ତୁମ୍ଭେ ଯେଥକୁ ଅଇଲ ।
 ଯେ ମୋର ବିପିନେ କିମ୍ପାଇ ରହିଲ ॥
 ଅସୁରକୁ ଭୟେ ନାହିଁକି ତୁମ୍ଭର ।
 ଶିରେ ଜଟା ବାନ୍ଧି ଧନୁ ଶର ଧର ॥୪୦
 କେ ତୁମ୍ଭର ମାତା କେ ତୁମ୍ଭର ପିତା ।
 ଯେ ଯୁବତୀ ଅଟଇ କାହାର ବନିତା ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ମୋର	ରୂପେଣ ମଦନକୁ ପାରଇ ମୁହିଁ ଜଣି ।	ବିଭାର କାଳେ ମୋତେ ନିଅମ କରାଇଛି ।
ଦେଖ ।	ଯେ ମୋହୋର ଗୁଣ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁମଣି ॥	ତେଣୁ କରି ମୁହିଁ ପର ରମଣୀୟେ ଲେଖି ॥
ଦଶରଥ ରାଜା ଅଟଇ ପୂର୍ବ ବଂଶ ॥	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେ ମୋହୋର ବଦନ ।	ଯେକ ପଦ୍ମାବତୀ ଅଛଇ ମୋହୋର ।
ତିନିରାଣୀରୁ ଯେ ଚାରିପୁତ୍ର ଜାତ ।	ହେକେ ବନ୍ଧ୍ୟା କରିପାରଇ ମଦନ ॥	ପାରୁ ଯେବେ ଯାଇ ଲକ୍ଷଣକୁ ବର ॥୧୦
କରଶୁଳା ରାଣୀ ଅଟଇ ମୋର ମାତ ॥	ଦାର୍ଦ୍ଦିନୟନ ମୋ ଚାହିଁବା ଛଟକ ।	ଯୁବତୀ ନାହିଁ ବେଗେ ତୁ ତହିଁକି ଯା ଯା ।
ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ସାତୟା ମୋର ନାରୀ ।	ଦେଖିଲେ ମଞ୍ଚକୁ ଆସିବେ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକ ॥	ସେ ଅବା ତୋତେ ଗୋ କରିବ ଭାରିଯା ॥
ଜନେକ ରକ୍ଷିତ ଯେ ଅଟଇ କୁମାରୀ ॥	ନବ ଯଉବନ ମୋର ଅମୃତ କୁମ୍ଭ ଜାଣି ।	ଶୁଣିଣ ଅସୁରୀ ଗଲା ତହୁଁ ଚଳି ।
ଲକ୍ଷଣ ନାମେଣ ଯେ ମୋହର ସାନ ଭାଇ ।	ମୁହିଁ ସେ ଅଟଇ ସର୍ବରୂପ ଖଣି ॥ ୮୦	ପର୍ବତୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ବିଶ୍ୱର୍ଷା ଦୁଳାଳା ॥
ଦଶରଥ ଯୁବତୀ ସୁମିତ୍ରା ଯେହାର	ଯେ ମୋହୋର ରୂପକୁ ତୁହି ସେ ଅନରୂପ ।	ଲକ୍ଷଣ ମଡ଼ିଆରେ ଅଛଇ ଯେ ବସି ।
ଆଇ ॥୫୦	ସୁନ୍ଦର ରୂପେ ଜଣିପାରଇ କହର୍ପ ॥	ସୁପଲେଖି ଯାଇ କହିଲାଇ ହସି ॥
ଶତ୍ରୁପନ ନାମେଣ ଯେହାର କନେଷ ।	ରତି ଶାହାସ୍ତେ ମୁଁ ନିର୍ଜିତ ରଘୁବୀର ।	ଧନ୍ୟ ରୂପବନ୍ଧ ଧନ୍ୟ ତୋର ଗୁଣ ।
ଭ୍ରଥ ସଙ୍ଗତେ ସେ ଅଛଇ ନନ୍ଦ ରାଷ୍ଟ୍ର ॥	ଆସ ଆସ ଶ୍ରୀରାମ ରମଣ ମୋତେ କର ॥	ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ମଦନ ପଞ୍ଚୁବାଣ ॥
ଭ୍ରଥର ଜନନୀ ଅଟଇ କୟେକୟା ।	ଯେସନେକ ବୋଲି ତୋଳିଲାଇ କର ।	ଯୁବା ବୟେସ ତୁ ଅଟୁ ଧନୁର୍ଧର ।
ଦାସୀର ବୋଲେ ମୋତେ ଚିତ୍ତିଲାଇ	କାଖ ଆଉଁସିଣ ଦେଖାଇଲା ଭର ॥	ତାକୁ କହି ଚିତ୍ତ ହରିବି ତୋହର ॥୨୦
ମାୟା ॥	ନାକ ତିଆଁଇଣ ଚାହିଁଲା ବକ୍ରକରି ।	ତୁ ମୋତେ ରମଣୀ କର ସ୍ୱାମୀ ଆସ ।
କପଟେ ନୃପତିକି ସତ୍ୟ କରାଇଲା ।	ଅଳପ ହସଇ ଅଧର କରେ ଧରି ॥	ଦାସୀ ପଣେ ତୋତେ ଖଟିଥିବି ପାଶ ॥
ପୂର୍ବର କଥା ଥିଲା ତେଣେ ହରାଇଲା ॥	ଖୋସିଲାର ଖୋଷା ପୁଣ ପୁଣ ଫେଡ଼ି ।	ମୋହର ରୂପକୁ ତୁ ଅନରୂପେ ପତି ।
ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ଯାଇ ।	ଯଉବନ ଉପରୁ ଖସାଇଲା ଶାଢ଼ୀ ॥୧୦	ତୋହ ବିନୁ ଆନେ ନ ବଳଇ ମତି ॥
ଭ୍ରଥ ନୃପତି ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇ ॥	ମଦନ ଚେରଷା ବହୁତ ଦେଖାଇଲା ।	ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ।
ତେବେ ସେ ମୋହୋର ରହିବ କାରତି ।	କେବେହେଁ ଶ୍ରୀରାମର ଶରଧା ନ ବଳିଲା ॥	ଦାସର ଭାରିଯା ହୋଇଲେ କିଏ ପଇରୋଷ ॥
ତୁମ୍ଭର ତହିଁ ସତ୍ୟ ରହିବ ନୃପତି ॥୨୦	ଶ୍ରୀରାମ ଅସନମତେ ଅସୁରୀ ଚକିତ ।	ତୋହୋର ପରା ଲୋକ ହୋଇବୁ କିମ୍ବା
ସତ୍ୟ କରାଇଣ ମାଗିଲା ଯେ ବର ।	ମାୟାରେ ରୋଦନ ସେ କଲାକ ବହୁତ ॥	ଦାସୀ ।
ତେଣୁ କରି ମୁହିଁ ପଶିଲି ବନଯୋର ॥	ଥୋକାୟେକ ବେଳେ ବୋଇଲାଇ ପୁଣି ।	ଆପଣେ ଆପଣେ ତୁ ବିଚାର କରସି ॥
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲା ସୁପଲେଖି ।	ମୋହୋର ବୋଲି ଯେବେ କର ରଘୁମଣି ॥	ଏ ତୋହର ରୂପକୁ ମୁଞ୍ଚି ନୋହଇ ସରି ।
ଭୋ ରାମ ଅଛଇଁ ତୋତେ ମୁହିଁ	ରତି ସାଂଗ୍ରାମ ତୁ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ କର ।	ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାମୀ ଅଟନ୍ତି ମୋହରି ॥୩୦
ଦେଖି ॥	ଯେ ତୋହୋର କରେ ମୋହାର କୁତ ଧର ॥	ତାହାଙ୍କର ତହିଁକି ତୁ ଲେଉଟିଣ ଯାସି ।
ଯୁବା ସୁନ୍ଦର ଯେ ପୁରୁଷ ତୁ ଅଟୁ ।	ଅଧରେ ତୁମ୍ଭନ ଦେସି ମୋର ଆସି ।	ତୋତେ ରମଣୀ ସେ କରିବେ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
ଯେ ମୋହୋର ପଞ୍ଚମନକୁ ତୁ ଖଟୁ ॥	କୁତ ମର୍ଦ୍ଦନ ମୋର କର ରଘୁଶିଖି ॥୧୦୦	ଶୁଣି ସୁପଲେଖି ଲେଉଟାଣି ଗଲା ।
ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ମୋତେ ଭୋଗ୍ୟ କର ।	ଦବଛତ କର ମୋହୋର ଗଣସ୍ତଳ ।	ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
ତୋତେ ଶରଧା ଯେ ବଳିଲା ମୋହୋର ॥	ଭୁଞ୍ଜେ ଭୁଞ୍ଜ ଭିଡ଼ି କର ମୋତେ କୋଳ ॥	ବୋଇଲା ଲକ୍ଷଣ ନ ବରିଲେ ମୋତେ ।
ସାତୟାର ରୂପ ନୋହୋଇ ମୋତେ ସରି ।	ଯହୁଁ ସୁପଲେଖି କହିଲା ଯେମାନ ।	ବାହୁଡ଼ି ଆସିଣ ମୁଁ କହିଲଇ ତୋତେ ॥
ଯେ କଥା ହୃଦରେ ବିଚାର ଦୃଢ଼ କରି ॥୨୦	କେବେହେଁ ନ ବଳଇ ଶ୍ରୀରାମର ମନ ॥	ଯେ ମୋହର ବୟେସ ଷୋହଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ମୁହିଁ ସେ ସୁପଲେଖି ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବତୀ ।	ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣରେ ଯୁବତୀ ।	ସୁରତି ରସ ଦେଇ ତୋଷ କର ମନ ॥
ଦିବ୍ୟରୂପ ମୋର ଦେଖି ରଘୁପତି ॥	ସାତ୍ୟାହୁଁ ଆନେ ମୋର ନ ବଳଇ ମତି ॥	ଏ ନବ ଯଉବନ ଧରଣ ନ ଯାଇ ।

ବିରହ କ୍ଷୁଦ୍ରେ ମୁଁ ହୋଇଲି ବାଳ ॥୪୦
ତୁ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାୟେ
ମଣ୍ଡୁ ।
ମୁହିଁ ଯେହୁ ଅଟଇ ତାହା ତୁ ନ ଜାଣୁ ॥
ଲଙ୍କାର ରାଜା ଯେ ଅଟଇ ରାବଣ ।
ତାହାର କନେଷ୍ଟ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିଭୀଷଣ ॥
ମୋହର ଦେଖନ୍ତେ ସେ ହୋଇବେ ତୋର
ବନ୍ଧୁ ।
କେବଣ କାରଣେ ତୁ ଯେତେ ଯଶ ନିନ୍ଦୁ ॥
ଅଥବା ରାମ ତୋତେ ନୋହଇ ଏ ଗୁଣ ।
ରାବଣ ଭୟେଣୀ ମୁଁ ସାବଧାନେ ଶୁଣ ॥
ସେ ମୋହର ଭାଇ ଅଟଇ ମହାବୀର ।
ନିଜ ଭୁଜ ବଳେ ସାଧୁଲା ତିନିପୁର ॥୫୦
ତାହାର ସିଂହଦ୍ବାର ରକ୍ଷପାଳ କତି ।
ତାକୁ ବଚନ କହଇ ବସିଣ ସୁରପତି ॥
ଦେବଗଣେ ଯାହାକୁ ଅଛନ୍ତି ସେବାକରି ।
ସ୍ବର୍ଗକୁ ସମାନ୍ୟ ଯେ ଅଟଇ ଲଙ୍କପୁରୀ ॥
ମୃତୁପୁରେ ତୋତେ କରାଇବି ରାଜା ।
ସକଳ ନୃପତି ତୋତେ କରିବେ ପାଦ
ପୂଜା ॥
ଯେତେ ବିଭୂତି ଗୋଟି କରିବୁ ବଜ୍ରଭୋଗ ।
ଯେତେ ସୁଖକୁ ବିହି ଦେଉଅଛି ଯୋଗ ॥
ଅନେକ ଗଉରବ ପାଇବୁ ରଘୁସାଜ ।
ଖର ଧୂଷଣ ବୋଲି ଅଛନ୍ତି ବେନି
ଭାଇ ॥୬୦
ସଜନ ସହିତେ ବନସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ।
କଥା ଶୁଣିଣ ତୋତେ ହୋଇବାକ ପ୍ରୀତି ॥
ଯେ ମୋହୋର କୁଳେ ତୁ ପଶିବୁ ରଘୁନାଥ ।
ମୋହର ସ୍ବାମୀ ହୋଇଲେ ଅନେକ ପୂଷାର୍ଥ ॥
ଉଠ କୋଳ କର କତିକି ମୋର ଆସ ।
ତୋତେ ଦେଖି ମୋର ବଳିଲା ମୁଁ ହାସ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଗୋ କନ୍ୟା ବେଗେ
ଶୁଣ ।
ଯେ ସାତ୍ୟାର ତହିଁ ଯେ ଅଛି ଯେତେ
ଗୁଣ ॥

ମୋହୋନି ମନ୍ତ୍ରେ ଯେ ମୋତେ ଅଛି
ମୋହି ।
ଯେହା ମୁଁ କେବେହେଁ ଛାଡ଼ି ନ
ପାରଇ ॥୭୦
ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରାଣ ଯେହାକୁ ମୋର
ବନ୍ଧ୍ୟା ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ହୁଅନ୍ତି ହସ ହସ ॥
ରାଜାର ଝିଅ ଯେ ହୋଇଲା ଯେତେ
ଦୁଃଖୀ ।
ବନସ୍ତକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥
ଦିନ ହରଇ ଦୁଃଖେ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ଥାଇ ।
ଯେହାକୁ ମୁଁ ଦଣ୍ଡେ ମୁରୁଛି ନ ପାରଇ ॥
ପ୍ରାଣ ପରିତ ହୋଇ ଅଛଇ ମୋର ସଖୀ ।
କଦାସିତେ ଯେହାକୁ ମୁଁ ନ ପାରଇ ମୁଛି ॥
ତୁ ମୋତେ ସୁପଲେଖି ଗୋ ନ ବୋଲନି
ଥାଉ ।
ହସ୍ତ ଧରି ପ୍ରବୋଧନା କରନ୍ତି
ରାମରାହୁ ॥୮୦
ରାମ ଅସନମତ ରାକ୍ଷସୀ ଜାଣିଲା ।
କାର୍ଯ୍ୟ ନ ପାଇ ତୁଛା ଯେ ଗଞ୍ଜି ହୋଇ
ମଲା ॥
ମନେ ବିଚାରିଲା ନୋହିଲା କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯେ ସାତ୍ୟା ଛଡ଼ାଇଲା ମୋହର ସର୍ବ ଲାଜ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ନିଜ ରୂପ ଧଇଲା
ରାକ୍ଷସଣୀ ।
ପ୍ରତ୍ୟାଂ କରିଣ ବୋଇଲା ଶିର ଝୁଣି ॥
ଯେହାକୁ ଖାଇଲେ ତୋହର ଗର୍ବ ସରଇ ।
ଯେତେ ବୋଲି ସାତ୍ୟା ଉପରକୁ ପଡ଼ଇ ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଆଶ୍ଚିୟ ମତି ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ରାମ ରାଇଲେ ତଡ଼ତି ॥୯୦
ସୁମିତ୍ରାନନ୍ଦନ ମିଳିଲାକ ଆସି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଯେ ଦୁଃଖ ରାକ୍ଷସୀ ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ଡରାଇଣ ଅଛି ବାବୁ ତାହାଁ ।

କୁରାଳ ଚକ୍ର ପ୍ରାୟେ ବୁଲାଇ ବେନି ବାହା ॥
ନାସିକା ଶ୍ରବଣ ଛେଦସି ଯେହାର ।
ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଧଇଲା ଧନୁଶର ॥
ବାଳ ଧରିଣ ଯେ ଅସୁରାକି ପାଡ଼ି ।
ଭୟେ ଅସୁରୀ ଯେ ଦିଅଇ ସିଂହରଡ଼ି ॥
ନାସା ଶ୍ରବଣ ଯେ ଛେଦିଲେ ଲକ୍ଷଣ ।
ଦିଶିଲା ରାକ୍ଷସିଣୀ ଅତି ଅପଚ୍ଛନ୍ନ ॥୧୦୦
ରୁଧିର ଜର ଜର ଶରୀର ସହିତେ ।
ବିରୂପ ଦେଖିଣ ଯେ ହସନ୍ତି ରଘୁନାଥେ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ଛାଡ଼ି ଏହୁ ଯାଉ ।
ଦୋଷକୁ ପ୍ରଭାବ ପାଇଲାନି ଯେହୁ ॥
ପ୍ରାଣେ ମାରନ୍ତୁ ଆଜ ଯୁବତୀ ନୋହିଲେ ।
ଧର୍ମ ହାନି ହୋଇବ ନା ଶ୍ରୀରା ବଧ କଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ଲକ୍ଷଣ ଅସୁରାକି ଛାଡ଼ଇ ।
ପଳାନ୍ତେ ସୁପଲେଖି ବାଟେ ରୁଧିର ପଡ଼ଇ ॥
ଉଷ୍ଣ ସ୍ବରେ ରୋଦନ କରି ତହୁଁ ଚଳିଗଲା ।
ଖର ଧୂଷଣ ଆଗେ ଯାଇଣ କହିଲା ॥୧୦
ଦେଖିଣ ଚକିତ ହୋଇଲେ ବେନି ଭାଇ ।
ପୁଛନ୍ତି ସୁପଲେଖି ଯେମନ୍ତ କାହିଁପାଇଁ ॥
ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଗୋ ହୋଇଲା କାହାର ।
ନିକଟେ କେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ଯିବ ଯମପୁର ॥
କାହାର ରୋଧୁରକୁ ମେଦନା କଲା ଆଶ ।
କେହୁ କଲା ତାର ଯେତେକ ସାହାସ ॥
ସୁପଲେଖି କାନ୍ଦଇ ଭୂମିରେଣ ପଡ଼ି ।
ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଣ ଶିରେ କର ତାଡ଼ି ॥
ବୋଲଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଦଶରଥ ରାୟେ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ତାହାର ତନୟେ ॥୨୦
ତାହାଙ୍କର ଭାରିଯା ସାତ୍ୟା ନାମେ ବାଳା ।
ରୂପେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ମହାଆଳି ॥
ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ତାହାକୁ ଦେଖିଲି ।
ମାୟେଂସ ଖାଇବି ବୋଲି ଶରଧାୟେ କଲି ॥
ମାୟା କଲି ମୁହିଁ ତାହାଙ୍କର ପାଶ ।
ମୋହୋର ନାସା ଶ୍ରବଣ କଲେ ସେହୁ
ନାଶ ॥

ତୁମେ ଯଦି ମାନ ଉଧରିବ ଆଜ ।
ତେବେ ସେ ରହିବ ଅସୁର କୁଳ ଲାଜ ॥
ଯଦି ଦୁଇଜଣ ଅଟନ୍ତି ଜଗାଧାରୀ ।
ଶ୍ରୀରା ବୋଲି ମୋତେ ପ୍ରାଣରେ

ନମାରି ॥୩୦

ତୁମ କୁଳେ ଜନ୍ମି ମୁଁ ହୋଇଲି ମାନହୀନ ।
ବେରେ ଆସ ଭାଇ ଉଧର ମୋର ମାନ ॥
ଶୁଣି ବଳ ଘେନି ଖର ଆଗ ହୋଇ ।
ତୋଲ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ବଜାଇ ॥
ଧୂଷଣ ଡିଶିରା ଯେ ସହିତେଣ ବୀର ।
ଏକକୁ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରନ୍ତି ଅପାର ॥
ଯେ ଯାହା ଶସ୍ତ୍ରମାନ ଧରିଣ ଆସନ୍ତି ।
ଚଉଦ ସେନାପତି ଆଗ ହୋଇଯାନ୍ତି ॥

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିଣ ଆସନ୍ତି ଆଗ ବଢ଼ି ।
ମାର ମାର ଶବଦ ଦିଅନ୍ତି ଉଡ଼ କରି ॥୪୦
କେ ବୋଲଇ ତାର ପୁରିଲାକ କାଳ ।
କେବଣ ପ୍ରାଣୀ ଆଜ ଯିବ ଯମଆଳ ॥
କାହାର ରୋଧୁର ପିଇବ ମେଦନୀ ।
କାହାକୁ ଯମଦୂତେ ଯିବେ ବାନ୍ଧିଘେନି ॥
କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ଯେତେକ ଅଗିଆନ ।
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ପଶିଲା ଜଳତା ହୁତାଶନ ॥
ମଉଗଜ ଛାମୁରେ ପାଡ଼ିଲାକ ହିଆ ।
କାଳ ସର୍ପ ମୁଖରେ ହଳାଭଳା ବାହା ॥
ସୋମୁତ୍ର ତରିବାକୁ ଭରସା କାହାର ।
ସଂହାଥେ ଗରଳ କଳାକ ଆହାର ॥୫୦
ପୁପଲେଖି ନାସା ଶ୍ରବଣ ଛେଦିଲା ।
ଶ୍ରୀକାଳ ହୋଇ କେହ୍ନେ ସିଂଘକୁ ଖେପିଲା ॥
ଆଜ ସେ ମହିମା ଦେଖିବା ତାହାର ।
ଯେତେ ବୋଲି ଅସୁରେ ହୋଇଲେ

ବାହାର ॥

ଧାପ ଧଉଡ଼ି ଯେ ଚିରାମାନ ମାରି ।
ଯେକୁ ଆରେକ ଯେ ଯାଆନ୍ତି ଆଗସରି ॥
ବନପର୍ବତ ଯେ କମ୍ପିଲା ପାଦତରେ ।
ବାସୁକୀ ଦେବତା ଶିର ନଟେକଇ ତରେ ॥

ବନ ଜୀବମାନେ ପଳାନ୍ତି ଭୟେ କରି ।
ପାଦ ଲାଗି ପାଷାଣ ହୋଇଅଛି ତୁରି ॥୬୦
ପୁପଲେଖି କଡ଼ାଇ ନେଉଅଛି ବାଟ ।
ପଛେ ଚଳିଯାନ୍ତି ଅସୁର ବଳ ଥାଠ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଲକ୍ଷଣ କହିଲାକ ଯାଇ ।
ତୁଣ୍ଡ ରାବ ଶବଦ ଶୁଭୁଛି ଗୋସାଇଁ ॥
ପାଦତରେ କମ୍ପମାନ ହେଉଛି ବସୁମତୀ ।
କେବଣ କାରଣରେ ବୁଝ ରଘୁପତି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଧଇଲେ ଧନୁଶର ।
ମଢ଼ିଆରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର ॥
ଦେଖିଲେ ବନ ପୁରି ଆସଇ ସଜନି ।
କି ଜାଣି ସାହେର ଯେ ଘୋଡ଼ିଲେ

ମେଦନୀ ॥୭୦

ଦେଖିଣ ଦାଶରଥ ହୋଇଲେ ଆଶ୍ଚିୟ ।
ଦୁଇ ଡ୍ରୋଣକୁ ଭିଡ଼ିଲେ ରଘୁରାଜ ॥
ବୈଷ୍ଣବା ଧନୁରେ ଚଢ଼ାଇଲେ ଗୁଣ ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ବାବୁ ଶୁଣ ॥
ସାତ୍ୟକୀ ରଖିଆଥ ଅତି ଯତ୍ନ କରି ।
ଯେହି ପର୍ବତର କନ୍ଦରୋଣ ଭରି ॥
ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଧନୁରେ ଦେଲେ ଗୁଣ ।
କନ୍ଧରେ ଭିଡ଼ିଲେ ଅଛନ୍ଦେ ବେନି ଡ୍ରୋଣ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରବଳ ଯେ ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ।
ପଞ୍ଚୁଭୂତ ଆତ୍ମାରେ ଭୟେ କଲା ଦେଖି ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ପ୍ରାଣନାଥ ।
ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ସ୍ବାମୀ ନଧର ତୋର ହାଥ ॥
ମୋହୋର ଶପଥ ତୁ ନ କରସି ଯୁଧ ।
ତୋହୋର ନାରାଜେ କି ଅସୁର ହୋୟେ

ବଧ ॥

ତୁମେ କେହ୍ନେ ଜାଣିମ ଯୁଦ୍ଧିବାର ଗତି ।
ଯେ ସେ ଦାନେବ ଦେବକୁ ନ ଡରନ୍ତି ॥
ଆସ ଆସ ସ୍ବାମୀ ବିପୁଲେ ଲୁଟିବା ।
ଯେ ବିପୁଲ୍ୟ ଛାଡ଼ି ପଛେ ଆନ ବନ ଯିବା ॥
ଅକାରଣେ ସ୍ବାମୀ ନକର ଦେହ ନାଶ ।
ଅସକ୍ଷ କଥାକୁ ନକର ସାହାସ ॥୯୦

ବିଷମ ଗୋଳକୁ ନୋହ ଯେ ଭାର୍ଜନ ।
ପ୍ରାଣ ଥିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇବ
ରାଜନ ॥
ମୁଡ଼ ଆଶକୁ ତୁ ସଂପ୍ରତେ ନକର ।
ଅନମିତ କଥାକୁ ତୁ ଭରସା ନକର ॥
ତୋତେ ମାରି ଅସୁରେ ମାରିବେ ଲକ୍ଷଣ ।
ମୋହୋର ନାସା ଶ୍ରବଣ କରିବେ ଛେଦନ ॥
ହୋଇବି ନିରିମାଣ୍ଡି ଯିବି ଆଗ କାହିଁ ।
ମୋହୋର ବୋଲକର ବାହୁଡ଼ ଗୋସାଇଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ନଭାଳ ଗୋ ସାତ୍ୟକୀ ।
ମୋହର ବୀରଧି ଯେ ଅଟଇ

ଜଗୁଜିତା ॥୧୦୦

ଯେତେ ଅସୁର ଯେ ବାହିଣ ଆସିଛନ୍ତି ।
ମୋର ସମର କରନ୍ତେ ଗୋଟିୟେ ନ
ବଞ୍ଚନ୍ତି ॥

ବୈଷ୍ଣବା ଧନୁ ଯେ ବିଷୁର ଆୟୁଧ ।
ଯେହିକ୍ଷଣ ଅସୁରେ ହୋଇବେ ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥
ଯେଥକୁ ବିଚାର ଗୋ ନକର ପ୍ରାଣସହି ।
ଯେ ପର୍ବତ କନ୍ଦରେ ତୁ ଦଣ୍ଡେ ଆସି ରହି ॥
ତହୁଁ ଲକ୍ଷଣ ସାତାକୁ ଘେନିଗଲେ ।
ଗିରି କନ୍ଦର ଭିତରେ ଲୁଚିଦେଲେ ॥
ଆପଣେ ଲକ୍ଷଣ ଧନୁ କରେ ଧରି ।
ମଢ଼ିଆ ଦୁଆରେ ରହିଲେ ସାତାକୁ

ଆବୋରି ॥୧୦

ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ବୃକ୍ଷରେ ଉଠିଲେ ।
ଅସୁର ବଳ ଦେଖିଣ ବୁଡ଼ା ଦେଲେ ॥
ଦାନବ ବଳ ଆସି ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
ଶବର କଳଇ ଯେହ୍ନେ ମୃଗର ଆଦୃଶ ॥
କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ଧରିଣ ରାମ କରେ ।
ହସି ଆଗୁସାର ହୋଇଲେ ସମରେ ॥
ତ୍ରିପୁର ସନ୍ଦ୍ୟ ଯେହ୍ନେ ସଦାଶିବ ପଶଇ ।
ତେସନ ଆକୃତି ରାମ ଅସୁରକୁ ଦିଶଇ ॥
ଚଉଦ ସେନାପତି ଆଗ ହୋଇଥିଲେ ।
ଧନୁରେ ଯୋଡ଼ି ବୀରେ ନାରାଜ

ପେଷିଲେ ॥୨୦

ଶ୍ରୀରାମ ଶରୀରେ ଶସ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇ ।
ତହିଁ ରାଘବର ଶୋଚନା କିଛି ନାହିଁ ॥
ସେ ବାଣ ସହି ରାମ ଚଉଦ ବାଣ ମାରି ।
ଗୁଣେ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲେ ରୋଷ କରି ॥
ଅସୁରଙ୍କ ଶରୀରେ ବସିଲା ଯାଇ କାଣ୍ଡ ।
ଚଉଦ ବାରେ ହୋଇଲେ ଅଠାଇଶ ଖଣ୍ଡ ॥
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଣ ଲୋଚନ୍ତି ଧରଣୀ ।
ଦେଖି ପକାଇଲେ ରାକ୍ଷସ ରାକ୍ଷସିଣୀ ॥
ଖରର ଅଗ୍ରତେ କହିଲେ ଚାର ଯାଇ ।
ଚଉଦ ବାରେ ତୋର ପଡ଼ିଲେ

ଗୋସାଇଁ ॥ ୩୦

ଯେକା ବାଣକେ ଯତି ଚଉଦ ଜଣ ମାରି ।
ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ପକାଇଲା ସଂଘାରି ॥
ଶୁଣିଣ ଖର ବାର ହୋଇଲା ଚକିତ ।
ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇ କାହିଁ ମାଇଲା ଦଇତ ॥
ଯେ କଥା ଅଗୋଚର ଶୁଣିଲାତ ନାହିଁ ।
ଯେତେ ବୋଲି ବେଗେ ଅଇଲାକ ଧାଇଁ ॥
ସଙ୍ଗତେ ତାହାର ଯେ ଚଉଦ ସସ୍ତ୍ର ବଳ ।
ସ୍ବର୍ଗେ ଆଇଣ ଦେଖନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
ଯାନ୍ତେଣ ଅରକ୍ଷି ଦେଖିଲା ଅପାର ।
କୋପଭରେ ଦଇତ ନ ଜାଣେ ତମଭର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ସମାଦୁଣ ଥିଲେ ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ଆସି ଦଇତ ମିଳିଲେ ॥
କାଳ ପର୍ବତ ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି ମେଘ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଆଇ ଦେବତାୟେ ଦେଖନ୍ତି ॥
ଧାଇଁଣ ଅସୁରେ ବେଢ଼ିଲେ ରଘୁନାଥ ।
କଳାମେଘେ ଯେହ୍ନେ ଦିଶଇ ଆଦିତ୍ୟ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବିଭରଇ ଖର ।
ନିଷ୍ଠୟେ ମରଣ ହୋଇଲା ଯେହାର ॥
ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ବୋଇଲାରେ ମୋର ବୋଲ କର ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାରରେ ଯେ ଯାହାର ଶର ॥
ଖର ବଚନେ ଅସୁରେ ରୋଷ ଭରି ।
ଗଦା ମୁଦୁଗର ଶକତି ନେଇ ମାରି ॥
କେହୁ ଗଦା ଘେନିଣ ପିଟିଲାକ ନେଇ ।

କେହୁ ନେଇ ଶକତି ମାଇଲା ନିଠାଇ ॥
କେହୁ ଭାଲ କେହୁ ପେଷୁଛନ୍ତି କୋଡ଼ ।
ଶ୍ରୀବଣର ଧାରାପ୍ରାୟେ ପଡ଼ଇ ନାରାଜନ୍ତ୍ର ॥
ଦେଖି ଦାଶରଥ ବାବଲ ଶର ପେଷି ।
ସକଳ ଅସୁରକର ଶସ୍ତ୍ରମାନ ନାଶି ॥
ପୁଣି ତୀକ୍ଷ ଶର ପେଷିଲେ ଦାଶରଥ ।
ଦେଖିଣ ଦତ୍ୟଗଣେ ପକାଇଲେ ଭାତି ॥
ଦୁଷ୍ଟଣ ବୋଇଲା ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଅନାଇ ।
ପକାଇ ଯାଇ ତୁମ୍ଭେ ପଶିବରେ କାହିଁ ॥
ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିରେ ପଳାଅ ନିସତେ ।
ଶାସ୍ତ୍ର ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ମୂର୍ଖରେ ସମସ୍ତେ ॥
ଆୟେ କାୟେ ଦେଲେ ଯାହା ସେ ନପାଇ ।
ଏ ରଣଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲେ ସ୍ବର୍ଗ ଯାଇ ॥
ଏଥକୁ କିମ୍ପାଇଁ ନିସତେ ଅପସର ।
ଶୁଣିଣ ଧାଇଁଲେ ସକଳ ଅସୁର ॥
ପବନର ଘାତେ ଯେହ୍ନେ ବୃକ୍ଷେ

ଲୋଭଚନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ଅସୁରେ ତେସନ
ହୋଅନ୍ତି ॥
ଦଇତ ଯୁଧ୍ୟେ ଯେହ୍ନେ ଇନ୍ଦ୍ର ପଶିଥାଇ ।
ସେହିମତି ଶ୍ରୀରାମ ଯୁଧ୍ୟରେ ଝାସଇ ॥
ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲା ଦୁଷ୍ଟଣ ଦଇତ ।
ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭଇ ବହୁତ ॥ ୪୦
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯାଇ ହୋଇଲେକ
ଭେଟ ।

ଅଇରାବତ ଯେହ୍ନେ ମେରୁର ନିକଟ ॥
ଧନୁରେ ପୁରୋଇ ଯେ ବିନ୍ଧିଲାକ ବାଣ ।
ପ୍ରତିତୁଲ କରି ଛେଦିଲେ ରଘୁରାଣ ॥
ତାଙ୍କ ଶର ଘେନି କାଟିଲେ ଅଶ୍ବ ଚାରି ।
ଆବର ବାଣ ମାରି ସାରଥ ସଂହାରି ॥
ବିରଥା ହୋଇଣ ଦୁଷ୍ଟଣ ପରିଘ ଘେନି
ଧାଇଁ ।

ଧୁରୁହୁଁ ଦେଖିଲେ ତାହା ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥
ନାରାଜ ଘେନି ତାର ଛେଦିଲେ ବେନି
ବାହା ।

ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ଦତ୍ୟ
ନାହା ॥ ୪୦
ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ତିନି ବାଣ ମାରି ।
ଚଉଦ ସସ୍ତ୍ରବଳ ହେଲେଣ ସଂହାରି ॥
ତାହା ଦେଖି ତିଷ୍ଠିରା ଧାଇଁଲା କୋପ କରି ।
ଖରକୁ ରାଜଣ ବୋଲଇ ତିଆରି ॥
ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ଘେନି ଆପଣେ ଯୁଝିଲା ।
ମାୟା ରଣ ତାର ଶ୍ରୀରାମ ଜାଣିଲା ॥
ସେ କଥାକୁ ଭୟେ ନ କଲେ ଦାଶରଥ ।
ତକ୍ଷଣେ ଅସୁରକୁ ଛେଦିଲେ ସାତାପତି ॥
ବାବଲ ଘେନିଣ କାଟିଲେ ତାର ଶିର ।
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ଦତ୍ୟବାର ॥ ୬୦
କି ଜାଣି ଭୂମିରେ ଶୋଇଣ ନିଦ୍ରା ଗଲା ।
ତାହା ଦେଖି ଖର ବେଗେଣ ଯୁଝିଲା ॥
ସିଂଘ ଗଜ ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି ବେନି ବାର ।
ଅସଂଖ୍ୟ ଅଗୋଚର କରନ୍ତି ସମର ॥
ଅସୁର ଶର ଘାତେ ଲୁଟିଲା ଗଗନ ।
ଘୋର ସାଂଗ୍ରାମେ ଯେ କରନ୍ତି ବେନି ଜନ ॥
ବାଣ ବିଶତେଣ ଅଦୃଶ ରାମ ହସ୍ତ ।
ଧନୁ ମାତ୍ର ଦିଶଇ ବିକୁଳି ସଂଜାତ ॥
ଅସୁର ସଜନି ଯେତେକ ତହିଁ ଥିଲେ ।
ହେଲେ ରାଘବ ତା ପ୍ରାଣେହେଁ
ମାଇଲେ ॥ ୭୦

ଖର ଦଇତର ଅଶ୍ବ ଯେ ସାରଥ ।
ଯେକା ବାଣକେ ତା ଛେଦିଲେ ଦାଶରଥ ॥
ବିରଥା ହୋଇଣ ଗଦା ଘେନି ଧାଇଁ ।
ତୀକ୍ଷ ଶରେ ତାହା ଶ୍ରୀରାମ ଛେଦଇ ॥
ହତ ଆଉଧ ଯେ ହୋଇଲାକ ଖର ।
ବିଧାୟେ ମାଇଲା ନେଇ ଶ୍ରୀରାମ ଉପର ॥
ଅଙ୍ଗ ଜାଳି ରାମ ତାହା ଫେରାଇଲେ ।
ପରିଘେ ଶ୍ରୀରାମ ଦତ୍ୟକୁ ମାଇଲେ ॥
ଦଇତ ହୃଦୟରେ ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ଶର ।
ନିଚେଷ୍ଟ ହୋଇଣ ସେ ପଡ଼ିଲା ଅସୁର ॥ ୮୦
ସ୍ବର୍ଗେ ଦେବତାୟେ ଜୟେ ଜୟେ କଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ କୁସୁମ ବରଷିଲେ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଦଇତେ ହୋଇଲେ ସର୍ବ ହତ ।
 ସନ୍ତୋଷ ଚିତ୍ତେ ରହିଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଖର ଧୂଷଣ ଡିଶିରା ଚଉଦ ସସ୍ର ବଳ ।
 ବନଭୂମି ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ ସକଳ ॥
 ରକତ ନଦୀ ତହିଁ ବହିଲା ଚଉକଟି ।
 ଗ୍ରୀଧ ଜମ୍ବୁକ ଯେ ଭୂଖିଣ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ।
 ଦଇତ ବଳ ଯହୁଁ ପକାଇଲେ ହାଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବଳ ପ୍ରକାଶ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ॥ ୯୦
 ଦଇତ ପଡ଼ିବା ଦେଖି ଲକ୍ଷଣ ମହାବୀର ।
 ପର୍ବତ କନ୍ଦରୁ ସୀତାକୁ କଲେଇ ବାହାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସନିଧେୟ ସମର୍ପିଲେ ନେତ୍ର ।
 ହସତି ଶ୍ରୀରାମ ଜାନେକା ମୁଖ ଚାହିଁ ॥
 ଅସୁରଙ୍କୁ ତରୁଥିଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
 ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଲୁଟିକି ଯେସନ କୃତ ଦେଖି ॥
 ବନେ ଲୁଟିବା ବୋଲି ମୋତେ
 ବୋଲୁଥିଲୁ ।
 ମୋହୋର ପ୍ରତାପ୍ୟା ଯେବେ ପ୍ରତାପେ
 ଦେଖିଲୁ ॥
 ଯେବଣ ବିଦ୍ୟା ମୋତେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଦେଲା ।
 ପର୍ଶୁରାମ ବୈଷ୍ଣବାଧୁ ସମର୍ପିଲା ॥ ୧୦୦
 ତେଣୁକରି ମୋତେ ନାହିଁ ନା ସମସରି ।
 ପୃଥୁ ଉଧରିବି ଦଇତ ବଳ ମାରି ॥
 ସୀତା ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ସଂଯେ
 ବାସୁଦେବ ।
 କେବଣ କଥା ଅବା ତୋତେ ଅସମ୍ଭବ ॥
 ମୃତ୍ୟୁ ନ ଜାଣି ବୋଇଲଇ ଯାହା ।
 ସେ ଦୋଷ କ୍ଷେମା ମୋର କର ପ୍ରାଣନାହା ॥
 ଯେତେ କହି ଯାତା ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
 ହସିଣ କଥା କହନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ବୀର ॥
 ହସ୍ତ ଧରାଧରି ହୋଇଣ ତହୁଁ ଯାନ୍ତି ।
 ପଞ୍ଚବତୀ ବନେ ଯାଇଣ ମିଳନ୍ତି ॥ ୧୦
 ସ୍ୱାହାନ ଭୋଜନ ସାରିଲେ ଯିବ ରାତି ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ପାର୍ବତୀ ॥

ଅସୁରତ ମାରି ରାମ ମେଦନୀ ପ୍ରିତ କଲେ ।
 ମୁନିଗଣଙ୍କୁ ସେ ନିର୍ଭୟ କରାଇଲେ ॥
 ଦେବତାମାନେ ଯେ ହୋଇଲେ ଆଶାୟି ।
 ଦଣ୍ଡକା ଅରଣ୍ୟେ କିଛି ଅସୁରଭୟେ ନାହିଁ ॥
 ଖର ଧୂଷଣ ଡିଶିରା ପଡ଼ିବାର ଦେଖି ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ବୋଲି ଗଲାକ ସୁପଲେଖି ॥
 ରାବଣର ମନ୍ଦିରେ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 ଦେଖିଲା ରାବଣେଶ୍ୱର ହୋଇଛି
 ନିଅବକାଶ ॥ ୨୦
 ମନ୍ଦବୋରୀ ସହିତେ ସକଳ ରାଣୀ ଛନ୍ତି ।
 ଅପଞ୍ଚରାମାନେ ବେଢ଼ିଣ ନାଚନ୍ତି ॥
 କାମଜ୍ଞାତା ରସେ ଆନନ୍ଦ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
 ତାରାଗଣ ମଧ୍ୟେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଅଛି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ॥
 ନାନା କୁସୁମେ କି ଆମୋଦଇ ଭ୍ରମର ।
 ରତି ଘେନି ଯେହ୍ନେ ବିହରଇ ପଞ୍ଚୁଶର ॥
 ଅପଞ୍ଚରୀ କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ସଙ୍ଗେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ବିନୋଦ କି କରଇ କାମ ରଙ୍ଗେ ॥
 ଶୂର୍ଯ୍ୟ ସୁବନ୍ୟନି ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ି ।
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଯାହା ଯତନେ ଅଛି ଗଢ଼ି ॥ ୩୦
 ସେହୁ ଅଳଙ୍କାର ଆଭରଣ ଲଙ୍କପତି ।
 ଆରୋହଣ କରିଅଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜଗତୀ ॥
 ବିବିଧ ବ୍ୟସନ ଆଭରଣ ନାନା ପୁଷ୍ପ ।
 ମଣ୍ଡଣି ହୋଇଅଛି ଜଗତୀ ଚଉପାଶ ॥
 ମଧ୍ୟରେ ପଲଙ୍କ ଚନ୍ଦନ କାଠ ଖୁରା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପିତୁଳି ମର୍କତର ଝୋଟା ॥
 ଦେବାଙ୍ଗ ବସନେ ଶ୍ରେୟାଈଅଛି ତୁଳୀ ।
 ଉପରେ ସିଞ୍ଚିଅଛି କର୍ପୁରର ଧୂଳି ॥
 ଚଉକଟି ଚେରା ସିଞ୍ଚିଆ ପାଟ ଶାଢ଼ୀ ।
 ସୂତାକମ ଚାନ୍ଦୁଆ ପତନୀ ମଣହେରି ॥ ୪୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଲେଖନ ଚିତ୍ରପ୍ରତିମା ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
 ଅଗ୍ରଧୂପ ଘେନି କେବଣ ନାରୀ ଛନ୍ତି ॥
 ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡା ଧରିଛି କେବଣ ମୃଗାକ୍ଷି ।
 କେ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଦ୍ରୁଶାଭଣ ଅଛି ॥
 କେ ହାଥେ ଧରିଅଛି କୁଆଦ ଭ୍ରମଣୀ ।

କେ ଠିଆ ହୋଇଅଛି ଘେନି ପନୀର ପାଣି ॥
 କେ ଲଙ୍କପତିର ଚାପଇ ଚରଣ ।
 କେବଣ ନାରୀ ଉଭା ବାଙ୍କିଆ ଧରିଣ ॥
 ମନ୍ଦବୋରୀ ତାମୋଳ ଭୂଞ୍ଜାଉଅଛି ନେତ୍ର ।
 ପୁଷ୍ପଧନୁ କରେ ଧରିଛି ଲଙ୍କସାଇଁ ॥ ୫୦
 ଦଖିଣେ ମଦନ ବାଣ ଦୁତୀ କାମ ଜାଣି ।
 ପଲଙ୍କେ ବିଜେ କରିଅଛି ଅସୁର କୁଳମଣି ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ମିଳିଲା ସୁପଲେଖି ।
 ରାବଣ ଚକିତ ହୋଇଲା ତାହା ଦେଖି ॥
 ନାସିକା ଶ୍ରବଣ ଛେଦନ ତାହାର ।
 ତିନିଧାର ହୋଇ ବାହାର ରୋଧୁର ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରକତ ଦିଶଇ ବିରୂପ ।
 ଦେଖିଣ ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲା ଲଙ୍କନୃପ ॥
 ମନ୍ଦବୋରୀ ସହିତେ ସକଳ ଯୁବତୀ ।
 ସୁପଲେଖିକି ଦେଖି ଆଶ୍ଚିତ ହୋଅନ୍ତି ॥ ୬୦
 କାମଜ୍ଞାତା ରଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିଲା ନୃପତି ।
 ଭଗ୍ନୀକି ପୁଛଇ କହ ଗୋ ତଡ଼ତି ॥
 କେବଣ ଚରିତ୍ର ଗୋ କେହୁ ଯେହା କଲା ।
 ଶୁଣି ସୁପଲେଖି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଭାଇ ଭାଇ ବୋଲି କରଇ ରୋଦନ ।
 ଉରେ କର ତାଡ଼ି ନ ଟେକଇ ବଦନ ॥
 ମନ୍ଦବୋରୀ ଯାଇ ଧଇଲାକ ତୋଳି ।
 ଅନେକ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ପାଶେ ମିଳି ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ କାନ୍ଦୁ କାହିଁ ପାଇଁ ।
 ଯେ ଶାସ୍ତି ସୁପଲେଖି ପାଇଲୁ ଗୋ
 କାହିଁ ॥ ୭୦
 ସମ୍ରୋଦ୍ର କେ ଅଗ୍ନି ଘେନି ପୋଡ଼ି ଦେଲା ।
 ପଥର ପକାଇ କେ ମୃଧୁନି ପାତିଲା ॥
 କାଳସର୍ପ ମୁଖେ କେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଲାଇଲା ।
 ମଉଗଇ ଛାମୁରେ କେ ହିଆ ପତାଇଲା ॥
 ବିଷ ଖାଇ ହରିବ କେ ଯେତେକ ସାହାସ ।
 ଯମକୁ ନଡ଼ରଇ କେବଣ ମନୁଷ୍ୟ ॥
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ମୁହିଁ ସେ ବଳାଆର ।
 ଛପନଗଣା ଯୁଗକୁ ପାଇଲି ଅଧିକାର ॥

ଚଉଦ କୋଟି ବରଷ ଧାତା ମୋତେ ଦେଲା ।	ବୃଷାଳ ବନ୍ଧ ଆନେ ତୁଲାଉବା କାହା ॥ କୃଷାଜିନ ଛାଲ ଗଛର ବକଳ ।	ତୁମ୍ଭେ ଭାଇ ଯେବେ ଭଲ କରି ଜାଣ ॥ ତୁମ୍ଭେ ତିନିଭାଇ ମୁହିଁ ଯେକଲ ବଢ଼େଣୀ ।
ତିନି ଭୁବନେ ମୋତେ ନୃପତିପଣ କଲା ॥୮୦	ବିଭୂତି ବିଲୋପନ କଷା ଯେ ଦୁକୁଳ ॥ କନ୍ଦର୍ପହୁଁ ଉଗୁଳି ଅଟଇ ତାର ଗୁଣ ।	କେହି ବେଗଳ ଆମ୍ଭେ ନୋହି ନା ଚାରି ପ୍ରାଣୀ ॥୪୦
ରଣଗୋଳ କରି ଜିଣିଲି ପୁରଗଣ । ତ୍ରେଲୋକେ ବିଖ୍ୟାତ ମୋହୋର ବୀରପଣ ॥ ସୁର ନର କିନ୍ନର ଦକ୍ଷ ନାଗଗଣ । ଧନ ବସ୍ତ୍ର ସଂପଦ ରାଣୀହଂସ ଜାଣ ॥ ମୋତେ ସମସ୍ତେହେଁ ଅଛନ୍ତି ସେବା କରି । ନୋହିଲେଣ ଦେହ ନ ଥାଇ କାହାରି ॥ ଚଉଦ ଭୁବନେ ମୋର ମହିମା ପ୍ରକାଶ । ପଚାଶ କୋଟି ଯୋଜନେ ଲାଗିଲା ମୋର ଭ୍ରାସ ॥	ସୁନ୍ଦର ଦେହ ଗୋଟି ମର୍ଦ୍ଦତ ରସାଣ ॥୧୦ ଯୁବା ବୟସେ ବିକ୍ରମ ସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି । ଚାଲିବାର ଛଟକ ମଉଗଳ ଗତି ॥ ବୃଷାଳ ବକସ୍ତଳ ବିଷ୍ଣୁର କେଶ ଭାର । ସୀତା ନାମେ ରମଣୀ ଅଟଇ ତାହାର ॥ ରୂପ ଯଉବନ ଷୋହଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । କି ଜାଣି ମୁଖ ତାର ଶରଦ ଶଶୀ ଚିହ୍ନ ॥ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେ ବିଷ୍ଣୁର ମନୋହାରୀ । ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧରି ମଞ୍ଜେଶ ଅବତରି ॥ ଲକ୍ଷଣ ନାମେଣ ସାମୁକ ତାହାର । ଯେ ତିନି ଭୁବନରେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ॥୨୦ ଦୁଆ ଇନ୍ଦ୍ରକି ସେ ହୋଇଅଛି ଜାତ । ଜିଣନ୍ତା ନାହିଁ ତାକୁ ଭୁବନ ଜଗତ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ହସ୍ତେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଥିଲେ । ଜିଣି ନ ପାରନ୍ତି ସୁର ଇନ୍ଦ୍ର ହେଲେ ॥ ଚଉଦ ସପ୍ତ ବଳ ସେନାପତି ମାନ । ଶର ଧୂଷଣ ଡିଶିରା ତୋହୋର ଯେ ସାନ ॥ ତିନି ନାରାଜେ ସେ ଯେତେବ କର୍ମ କଲା । ଅଗୋଚର କର୍ମ ଦେଖିଲି ଯାହା କଲା ॥ ଲକ୍ଷଣ ନ ଯୁଝିଲା ସାତ୍ୟାକୁ କଗିଥିଲା । ଶ୍ରୀରାମ ଯେକାୟେ ଯେତେ କର୍ମ କଲା ॥ ଯେତେ ବାରତା ତୁମ୍ଭେ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣ । ବେଳକ ଘେନି ମୁଁ ଅଜଳି ନିଜ ପ୍ରାଣ ॥ ଭୋ ଲଙ୍କପତି ନ କର ତୁମ୍ଭେ ହେଲା । ନିଶ୍ଚୟେ ଶ୍ରୀରାମ ମାରିବେ ଦତ୍ୟ ବଳା ॥ ଯେ ତୋହୋର କଟେକ ଘେନିମ ମନ କଲେ ।	ବିଶ୍ୱର୍ଷା ରକ୍ଷି ଯେ ଆମ୍ଭକୁ ଜାତ କଲା । ଚାରି ଦେହ ଆମ୍ଭର ଅଟଇ ଯେକଲା ॥ ଯେ ମୋହୋର ମାନ ଉଧର ଲଙ୍କପତି । ଯେ କଷ୍ଟ ଦେଖିବାର ନୁହଇ ଯୁଗତି ॥ ସେ ଯେବେ ତୋ ଚହୁଁ ହୋଇବ ବଳାଆର । ତେବେ ସିନା ତୁହି ସେବିବୁ ଦଶଶିର ॥୫୦ ଇନ୍ଦ୍ରଦି ଦେବତା ତୋତେ ସେବା କରିଥାନ୍ତି । ମାନେବ ଦୁଇଜଣକୁ କରୁ କିଂପା ଗୀତି ॥ କେ ତୋତେ ସାଂଗ୍ରାମେ ହୋଇବାକ ସରି । ପାରିଲେ କାରଣ କର ଦଶଶିର ॥ ତୋହୋର ମହିମା କହିଲେ ନ ସରି । ସଂଏ ମହାବୀର ଅଟୁ ଦଶଗିରି ॥ କାପୁରୁଷ ପ୍ରାୟେକ ତୁ ନୋହୁଁ ମୋର ଭାଇ । ସତୋଷେ ଗ୍ରୀଧ ପକ୍ଷୀ ଆହାର ପାଇଲେ ଖାଇ ॥ କଡ଼ାକର କାର୍ଯ୍ୟ ନ ପାରଇ କରି । ତୁହି ତେସନେକ ନୋହୁଁ ନା ଦକ୍ଷଧାରୀ ॥ ଅଗିମାନ ଘେନି କରଇ କାରଣ । ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଯାଇ ବସଇ ସେ ଜଣ ॥ ଯେମନ୍ତ ବୋଲିଣ ସେହୁ ଶୁଣିଲା ହାଦେ ଅଛି । ଅଯୋଗ୍ୟ ପୁରୁଷଟି ନ ଯୋଗାଇ କିଛି ॥୬୦ ଅଭାର୍ଜନ ଲୋକ ସେ ପରାଉବ ପାଇ । କିଂପା ସହିବୁଟି ରଜଗୁଣ ବହି ॥ ସାତ୍ୟା ବୋଲି ତାର ଅଛଇ ଯେବଣ ନାରୀ । ତ୍ରେଲୋକେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ନା ସମସରି ॥ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ସଙ୍ଗେ ଯେହୁ କରିବ ରମଣୀ ।
କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବାହାର । ମୋହୋର ମହିମା କି ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ତାର ॥୯୦	ଦୁ ମୋର ଉଗ୍ରୀ ତୋର ନାସିକା କାଟଇ । ଭୟେ ନକଲାକି ଯାଇତ ଯମରାଷ୍ଟ୍ର ॥ ବେଗେ ମୋହୋର ଆଗେ କହଗୋ ସୁପଲେଖି ।	
ଆତ୍ମା ମୋହୋର ବିକଳ ତୋହୋର କଷ୍ଟ ଦେଖି ॥		
ରାଗେ ଅରହର ଦିଶଇ ବଦନ । କରଯୋଡ଼ି ସୁପଲେଖି କହଇ ବଚନ ॥ ଶୁଣି ଭାଇ ରାବଣ ଲଙ୍କାର ଈଶ୍ୱର । ଗୋଦାବରୀ ନଦୀ ଉତ୍ତରର ତୀର ॥ ପଞ୍ଚବଟୀ ତୀରେ ଅଛନ୍ତି ବସାକରି । ଶିରରେ ଜଟାବାହି କରେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରି ॥୧୦୦	ଦୁଇ ପୁରୁଷ ସେ ଯେକଇ ଯୁବତୀ । ହରି ହର ସଙ୍ଗେ କି ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତୀ ॥ ସେହୁ ତିନିଜଣକୁ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର । ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶେ ଦଶରଥର କୁମର ॥ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଦୀର୍ଘ ତାର ବାହା ।	
	ଯେବେ ଭାଇମାନେ ହରାଇଲେ ପ୍ରାଣ ।	

ତାହାର ଜୀବନ ସଂସାର ମଧ୍ୟେ ଗଣି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ତାହାକୁ ନୋହେ ସମସରି ।
 ସେ ଜନ୍ମା କଟିରେ ବସିଲେ ଦିନ ହରି ॥
 ଯେ ତାହାର ଅଧର କରଇ ତୁମ୍ଭନ୍ୟ ।
 ତାହାର ସେ ଅଟଇ ସୁପକ ଜୀବନ ॥୭୦
 ତାହାର ଅଧରୁ ଅମୃତ ଗଳୁଅଛି ।
 ଯେ ତାହା ପିଇବ ମରଣ ନ ଗଛି ॥
 ସଂସାର ମଧ୍ୟେ ଜୀବନ ତାର ଧନ୍ୟ ।
 ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯାର ହରିବାକ ମନ ॥
 ସାଧୁ ସମାନ୍ୟ ସେ ପୁରୁଷକୁ ଗଣି ।
 ସେ ସ୍ତ୍ରୀର ସଙ୍ଗେ ଯେହୁ କରିବ ରମଣୀ ॥
 ଏ ଯେ ମନ୍ଦବୋରୀ ଅଟଇ ରୂପବନ୍ତୀ ।
 ଦେବତାୟେ ଯେହାକୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ॥
 ଯେହୁ ପୁଣି ସାତ୍ୟାର ରୂପକୁ ନୋହେ ସରି ।
 ରାମକୁ ମାରି ତାକୁ ଆଣ ଦଶଶିରି ॥୮୦
 ଯେ କଥାକୁ ଭାଇ ନ କରସି ହେଳ ।
 ଜଗତେ କଥା ତୋର ରହୁ ମହାପାଳ ॥
 ସେ ତୋର ଭାରିଯା ହୋଇଣ ଏହୁ ପୁରେ
 ଥାଉ ।
 ଯେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ସେ ପରରୋଷ ପାଉ ॥
 ଯଶ ବିସ୍ତାର ତୁ କରସି ଲଙ୍କସାଜଂ ।
 ଶ୍ରବଣ ଦଇ କରି ଶୁଣ ମୁଁ ଯାହା କହଇ ॥
 ଆୟେ କାୟେ ଦେଲେ ଯାହା ସେ ନ
 ପାଇ ।
 ସେ ରତ୍ନ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇବରେ
 ଭାଇ ॥
 ପୁପଲେଖି ବଚନ ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କପତି ।
 ସାତ୍ୟା ଆଣିବାକୁ ବଳାଇଲା ମତି ॥୯୦
 ଶ୍ରୀରାମର ବଳ ଯହୁଁ ଶୁଣିଲା ଅପ୍ରମିତ ।
 ଭୟେଣ ଶଙ୍କାକଳା ତାର ଚିତ୍ତ ॥
 ଉପାୟେ ବିଚାରଇ ଆଶିମ ବୋରି କରି ।
 ରୂପର ଗୁଣ ସୁମରି ମଦନ ଶର ଘାରି ॥
 ଲାବନ୍ୟ ସାଗରେ ବୁଡ଼ିଲା ଲଙ୍କସାଜଂ ।
 ସାତ୍ୟା ଆଣିମାକୁ ଉଦବେଗ ହୋଇ ॥

ଆପଣେ ଆପଣେ ଭାଳଇ ଦଶଶିର ।
 ପୁପଲେଖି କହିଲା ଶ୍ରୀରାମ ବଡ଼ ବୀର ॥
 ସାତ୍ୟା ସୁନ୍ଦରାକି ଜଗତେ ସରିନାହିଁ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଆଶିମି ତାକୁ
 ଯାଇ ॥୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଶଙ୍କା କରଇ ସେ ମନେ ।
 ତାହାର ଘରଣାକି ଆଶିମି କେସନେ ॥
 ବଳେ ନ ପାରିଲେ କରିବି କପଟ ।
 ଅନେକ ମତେ ମୁଁ ଜାଣଇ ମାୟା କୁଟ୍ ॥
 ଯେମନ୍ତ ପାରଇ ଆଣିଲେ ସରଇ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ରାବଣ ମନେ ବିଚାରଇ ॥
 ଯିବାକୁ ଉଦବେଗ ବଳାଇଲା ଚିତ୍ତ ।
 ରତ୍ନ ପଲଙ୍କରୁ ଉଠିଲା ତୁରିତ ॥
 ପୁଷ୍ପଧନୁ ଥୋଇ ସଜ ଲଙ୍କସାଜଂ ।
 ମନ୍ଦବୋରୀ ରାଣୀ ଅଛି ଉଭା ହୋଇ ॥୧୦
 ରାବଣ ଯାତ୍ରେ ସେ ଆଗେ ଉଚାଳିଲା ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ରାଣୀ ପଚାରିଲା ॥
 କାହିଁକି ଗମନ କରୁଛୁ ବିଂଶବାହା ।
 ମୋହୋର ଆଗେ ସ୍ବାମୀ କହୁ କିନା ତାହା ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ଶୁଣସି ଭାବାନି ।
 ଦଣ୍ଡକାରନ୍ୟେ ଛନ୍ଦି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ॥
 ଜାତି ମନୁଷ୍ୟ ସେ ଅଟନ୍ତି ବେନି ଭାଇ ।
 ସାତ୍ୟା ବୋଲି ତାର ଘରଣୀ ଅଛଇ ॥
 ରୂପେଣ ତାହାକୁ ନାହିଁ ସମ ସରି ।
 ମୁହିଁ ତାହାକଇ ଆଶିମଇ ହରି ॥୨୦
 ତୋତେ ନ କହିଲେ କରିବୁ ନା ରାଗ ।
 ତେଣୁ କରି ସଖି କହିଲି ତୋର ଆଗ ॥
 ଦିଅସି ଆଗ୍ୟାଂ ମୋତେ ଯେହିଞ୍ଚଣି ଯିବି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନ ଦେଖିବ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଶିମି ॥
 ମନ୍ଦବୋରୀ ବୋଇଲା ଯେ ନୋହୋଇ ଭଲ
 ପଣ ।
 ତିନିପୁରେ ବିଖ୍ୟାତ ଅଟୁ ତୁ ରାବଣ ॥
 ତିନିକୋଟି ପତାଶ ଲକ୍ଷ ତୋର ନାରୀ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନୁ ଆଣିଲୁ ବାଛି କରି ॥

ଯେହା ତୁ ରମଣ କର ଲଙ୍କପତି ।
 ଅପହରା କିନ୍ତୁ ଖଟିଆନ୍ତି ନିତି ॥ ୩୦
 ରତ୍ନମୟେ ପୁର ଭଣ୍ଡାର ବହୁତ ।
 ଦେବତାୟେ ଖଟିଆନ୍ତି ଅନୁକୃତ ॥
 ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ଚନ୍ଦନ ପାରିଜାତେକ ଫୁଲ ।
 ତାହା ଭୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ଇନ୍ଦ୍ର ନୋହେ ତୁଲ ॥
 ଯେତେକ ପଣ ଛାଡ଼ି ଅଧର୍ମକୁ ଯାଉ ।
 ପରସ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ହରିବୁ ଲଙ୍କରାହୁ ॥
 ଦେଶାନ୍ତରୀ ଯୁବତୀ ବିଶେଷେଣ ହାନ ।
 ସେ କହେ ଜାଣିମଟି ସୁରତି ବିଧାନ ॥
 ବିଭୂତି ବିଲୋପନ କଷା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ।
 ଗଳାରେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଶିରେ ଜଟା ବାନ୍ଧି ॥ ୪୦
 କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନ୍ୟନ୍ତି ।
 ସେ କେହ୍ନେ ଜାଣିମଟି ରମଣ ରସ ଗତି ॥
 ତୁ ସେ ଦିଗପାଳ ନୃପତି ଶିରୋମଣି ।
 ବେଭାର କଥାକୁ ତୁ କି ନଜାଣୁ ବିଂଶପାଣି ॥
 ସରିସମ ଲୋକ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରୀତି କରି ।
 ନେତ୍ରକୁ ନ ଯିବା ଉଜକୁ ଥିବ ତରି ॥
 ପୁପଲେଖି କହିଲା ସୀତାର ରୂପ ଗୁଣ ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣକର ବୀର ଶୂର ପଣ ॥
 ରାଜାର ପୁତ୍ର ସେ ବନେ ବିହରନ୍ତି ।
 ଧର୍ମ ଆଶ୍ରେ କରି ତପସ୍ୟା କରନ୍ତି ॥ ୫୦
 ତାହାକୁ ଝିଗାଂସ ତୁ ନ କର ଭୋ ନାଥ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ଶିରେ ଦେଲେ
 ହାଥ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ନ ଜାଣୁରେ ସହା ।
 ମଦନ ଅନଳେ ମୋର ପୋତୁଅଛି ଦେହା ॥
 ତୁ ଯେ ବୋଇଲୁ ମୋର ଅନେକ ଅଛି
 ନାରୀ ।
 ଯେ ସର୍ବଦା ରମଣୀ ଅଟନ୍ତି ମୋହୋରି ॥
 ପୁରୁଷ ଭ୍ରମର ଗୋ ଲକ୍ଷେ ଫୁଲ ତୁମ୍ଭଇ ।
 ନୂଆ ପୁଷ୍ପ ପାଇଲେ ତାହା କି ନ ରସଇ ?
 ତୁ ମୋତେ ସଖି ! ରେ ନ ତିଆର କିଛି ।
 ସାତ୍ୟା ଆଣିମାକୁ ମୋ ମନ ହଉଅଛି ॥୬୦

ରାଣାକି ପ୍ରବୋଧନା କରିଣ ଦଶମାଥ ।
 ଯାଇ ବିଜେ କଲା ରତ୍ନମୟେ ରଥ ॥
 ଯୋଡ଼ିଲା ଅଛି ହୟେ ବାହାଈ ସାରଥ ।
 ମନ୍ତ୍ର ବଳେ ଯାନ ଚଳଇ ଗର୍ଭଗତି ॥
 ଉତ୍ତର ଅଭିମୁଖେ ହୋଇଣ ରାୟେ ଗଲା ।
 ସମୁଦ୍ର କୂଳେ ମାରୁତିକି ଦେଖିଲା ॥
 ଆକାଶରୁ ରହୁବର ପୃଥ୍ବରେ କଲା ଆଣି ।
 ମାରୁତି କି ବାହିଁ ବୋଲଇ ବିଂଶପାଣି ॥
 ତୁ ହୋ ତାଡ଼େକା ନନ୍ଦନ ମାହାବୀର ।
 ମୁଁହଁ ସେ ଲଙ୍କାରେ ନୃପତି ଦଶଶିର ॥୨୦
 ତୈଳୋକ ସାଧୁଲି ନିଜ ଭୁଜ ବଳେ ।
 ଦେବତାନ୍ତ ଆଣି ଖଟାଇଲି ପାଦ ତଳେ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗର ସୁଯୋଗୀ ଘେନିଣ ଭୋଗ୍ୟ କଲି ।
 ନିଲକ୍ଷଣ ଲୋକକୁ କର୍ମେଣ ହାରିଲି ॥
 ତେଣୁକରି ବଥା ପାଇଲି ବହୁତ ।
 ଯେତେ କଷ୍ଟରେ ଅଛାଲି ବାହିଣ ମୋର
 ରଥ ॥
 ଚିତାର କାଳେ ଭେଟିଲି ଆସି ତୋତେ ।
 ତୁ କିମ୍ପା ଯେକାନ୍ତେ ବସିଅଛୁ ଯେଥେ ॥
 ମାରୁତି ବୋଇଲା କଷ୍ଟ ମୋର ଭାଇ ।
 ରାତ୍ର ଦିବସରେ କହଣା ନ ଯାଇ ॥ ୮୦
 ମାତା ମୋ ତାଡ଼େକା ଯହୁଁ ବିଧବା
 ହୋଇଲା ।
 ଅନେକ ଯତନେ ସେ ମୋତେ ସମ୍ଭାଳିଲା ॥
 କାଳେ ରଘୁନାଥ ଦଶରଥ ସୁତ ।
 ମୋର ଜନନୀକି କଲା ପ୍ରାଣେ ହତ ॥
 ଅଗ୍ନିଶର ପେଶି ସୁବାହୁକୁ ଦହି ।
 ଭୟେ ପାଇଣ ମୁଁ ବୃଷଭ ରୂପ ହୋଇ ॥
 ତେଣେ ସେ ହାବୋଡ଼ା ଶସ୍ତ୍ରକ ମୋତେ
 ମାରି ।
 ଯେତେକ ଦୂରେ ଆସି ପଡ଼ିଲି ଦଶଗିରି ॥
 ଦଶ ବରଷ ଯାୟେ ମୁଁହା ଯାଉଥିଲି ।
 ପୂର୍ବର ପୁନ୍ୟବଳେ ଜୀବନ ପାଇଲି ॥ ୯୦
 ତେଣୁ ଯେଥୁ ମୁଁ ଯେ ଲୁଚି ବସିଥାଇ ।

ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜକୁ ମାହାଭୟେ ପାଇ ॥
 ଦିନେକ ଶଙ୍ଖାସୁର ଦତ୍ୟର ଦୁଇ ନାତି ।
 ସମୋଦ୍ର ବାହାର ହୋଇ ମିଳିଲେ ମୋର
 କତି ॥
 କୁଳ ଗୋତ୍ର ପତାରି ହୋଇଲୁ ପାରତି ।
 ତାହାର ଆଗରେ ମୁଁ କହିଲି ସର୍ବ ରାତି ॥
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରତଟ୍ୟାଂ କଲେକ ବେନି ଭାଇ ।
 ଅରନ୍ୟେ ଭ୍ରମିବାକୁ ଘେନି ମୋତେ ଯାଇ ॥
 ଯାନ୍ତେଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟିଲେକ ବାଟେ ।
 ଆସୁଛନ୍ତି ପଦ୍ମଲୀର ପର୍ବତ ନିକଟେ ॥୧୦୦
 ତାର ସଙ୍ଗେ ଭାଇ ଅଛଇ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଭାରିଯା ସହିତେଣ ଭେଟିଲୁ ତିନିଜଣ ॥
 ମୁଁହଁ ତାକୁ ଦୂରୁ ଦେଖିଣ ଚିହ୍ନିଲି ।
 ସେ ଦୁଇ ଦତ୍ୟର ଆଗରେ ପ୍ରକାଶିଲି ॥
 ଯେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ମୋ ମାତାକୁ ମାଇଲା ।
 ପୁଣି ଆଣି ଦଉବ ତ ଯେହାକୁ ଭେଟାଇଲା ॥
 କି ବୁଧୁ କରିବା ଯିବା ଆର କାହିଁ ।
 ତୁମ୍ଭର ବୋଲେ କିମ୍ପା ଅଛଇଲଂ ଧାଇଁ ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମୋତେ କରିବେ ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ଶୁଣି କୋପ କଲେ ସେ ବେନି
 ରାକ୍ଷସ ॥୧୦
 ତୁ ହୋ ମାରୁତି ନୁହସି ତରସ୍ତ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଶତ୍ରୁ କରିବୁ ତୋର ନାଶ ॥
 ଯେତେବୋଲି ତିନିହେଁ ହୋଇଲୁ ମୃଗ
 ରୂପ ।
 ପଦ୍ମ ଉଗାଳିଲୁ କରି ମହାକୋପ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୁରୁହୁଁ ଦେଖିଣ ତାହା ଜାଣି ।
 ତିନି କାଣ୍ଡ ଦୁରୁହୁଁ ପେଷିଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ମୁଁହଁ ବିଚାରିଲି ଯେ ଯେବଣ କାଳେ
 ସାନ ।
 କାକ ପକ୍ଷୀ ଧନୁ ବହଇ ରଘୁନାଥ ॥
 ନାହାଲବେଲି କାଣ୍ଡ ବିକ୍ଷିବାର ବେଳେ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯାଗ ରଖିଲା ସେ ବେଳେ ॥୨୦
 ମୋହୋର ଜନନୀକି ଯମପୁର ନେଲା ।

ସୁବାହୁକୁ ଅଗ୍ନିଶରେଣ ଦହିଲା ॥
 ଆବର ଯେତେକ ଅସୁର ବଳ ଥିଲେ ।
 ମାନବାଅସ୍ତ୍ର ପେଷି ଦଇତ ନାଶିଲେ ॥
 କାଳେହେଁ ମୁଁହଁ ଯେ ହୋଇଲି ଗୋରୁ
 ରୂପ ।
 ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ନ କଲେ ମୋତେ
 କୋପ ॥
 ପବନା ଶରେଣ ଉଡ଼ାଇ ମୋତେ ଦେଲେ ।
 ଦୁଇ ଶତ ଯୋଜନେ ଆଣି ପକାଇଲେ ॥
 ବାର ବରଷ ବେଳେ ଯେତେ କର୍ମ କରି ।
 ଯେବେ ଯୁବା ବୟସେ ସେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର
 ଧରି ॥୩୦
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ତାର ତେଜ ।
 ନିଷ୍ପୟେ ଆମ୍ଭକୁ ଯେ କରିବ ଦହିୟ ॥
 ଯେତେକ ବିଚାରି ମୁଁ ମହାଭୟେ କଲି ।
 ସଙ୍ଗର ଲୋକକୁ ନ କହି ପଲାଇଲି ॥
 ତେଣୁ ସମୋଦ୍ର କୂଳରେ ଲୁଚିଥାଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଡରେ ବାହାର ନୋହଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ବୋଇଲାକ ହସି ।
 ମୁଁହଁ ତହିଁ ପାଇ ଅଛଇନି ଆସି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ ଦୁଇ ଯତି ।
 ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ରହିଣ ଅଛନ୍ତି ॥ ୪୦
 ଖର ଧୂଷଣ ଚିଶିରା ତିନି ବୀର ।
 ଆବର ଚଉଦ ସହସ୍ର ଅସୁର ॥
 ଚଉଦ ସେନାପତି ସହିତେ ନାଶ ଗଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଶରେ ମୋହୋର ସନ୍ଧ୍ୟା ମଲେ ॥
 ସୁପଲେଷି ନାସା ଶ୍ରବଣ କଲେ ହତ ।
 ତେଣୁ ଅପମାନ ପାଇଲି ବହୁତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଭାରିଯାକୁ ଆଣିମର ହରି ।
 ତହିଁକି ଯାଉଅଛି ଅତି ଖର କରି ॥
 ଯେତେ ଅପମାନ ମୁଁ ନ ପାରଇ ସହି ।
 ତେଣୁ ହୋ ମହାତମା ଅଛଲି ତୋତେ
 କହି ॥୫୦
 ତୁ ମୋତେ ନ ଜାଣୁ ମୁଁ ଅଟଇ ତୋର
 ଅଜ୍ଞା ।

ତୋହୋର ବାପ ମୋର ସୋହୋଦ୍ର ଭଣଜା ॥	କୁବେର ତାହାର ଝିଆଣିଆ ନାତି । ସେ ମୋହୋର ଜେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟଇ ନିଧୁପତି ॥	ସୁପଲେଖି ନାଆ ଶର୍ବଣ ସେ କାଟି । ଭୟେ ନ କରି ଯେବେ ରହିଛି ପଂଡୁବଟୀ ॥ ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇ ତାର ଯେତେକ ସାହାସ । ତୁ ଯେବେ ମାରୁଚି ହୋ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଆସ ॥୧୦
ସୁପଲେଖି ସଂଗତେ ସଂଘାତ ତୋର ଆଇ । ଆରେକ ଲେଖାରେ ତୁ ଅତୁ ମୋର ଭାଇ ॥ ସୁକେଶା ଦଇତ ଯେ ତାଡ଼େକାର ପିତା । କୁବେର ଜନନୀର ଅଟଇ ଶୁଭ୍ରତା ॥ ଭାରଦ୍ବାଦଶ ମୁନିଙ୍କର ନାରୀ । ଯମୁନା ନଦୀକି ଗଲେ ସ୍ନାନ କରି ॥ ସୁକେଶାର ଜେଷ୍ଠ ଭାଇ ମଧୁପତି୍ୟ । ତାହାର ଭାରିଯା ଅଟଇ ଲୀଳାବତୀ ॥ ୬୦ ସେହୁ କାଳନ୍ଦୀରେ ନିଅମ ଯେ କଲେ । ଦୁଇ କୁଳ ତୋଟ ହୋଇଲେ ନଦୀ କୂଳେ ॥ କୁଳଗୋତ୍ର ପୁଣି ପାରତି ବଢ଼ାଇଲେ । ପଳ ପୁଷ୍ୟ ଦେଇ ସଂଗାତ ହୋଇଲେ ॥ ଯେକ ପ୍ରାଣ ହୋଇ ଆଆନ୍ତି ବେନି ସଖି । ଭାରଦ୍ବାଦଶ ମୁନି ସନ୍ତୋଷ ତାହା ଦେଖି ॥ ମଧୁପତି୍ୟ ଆଗେ କହିଲେ ନୀଳାବତୀ । ସୁକେଶାକୁ ରାଜ ବୋଇଲେ ଦକ୍ଷ ପତି ॥ ଭାରଦ୍ବାଦଶ ମୁନି ରମଣୀର ତୁଲେ । ପ୍ରୀତି ହୋଇଲେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ନାହନର ବେଳେ ॥୭୦ ଏ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କଥା ହୋଇଲାରେ ଭାଇ । ତୋହୋର କରମେ ସନ୍ତତି ତ ନାହିଁ ॥ ତାହାର କରମେ ଯେବେ ସନ୍ତତି ଜାତ ହୋଇ । କେ ତାହା ଅନାସ୍ତ୍ରା ଗୋ କରିବ ପ୍ରାଣସହୀ ॥ ତୁହି ମୁନିକି ଗୋ ବନ୍ଧୁପଣେ ପାଇ । ତାହାର ଦୟା କଲେ ହୋଇବ ତୋର ବାଳ ॥ ଶୁଣିଣ ସୁକେଶା ମୁନିକି ସେବା କଲା । ତାଡ଼େକା ନାମେଣ ଦୋହିତାୟେ ହୋଇଲା ॥ ଭାରଦ୍ବାଦଶଙ୍କର ଅଟଇ ଝିଆରି । ସେ ମୁନି ଅଜା ଯେ ଅଟଇ ତୋହୋରି ॥୮୦	ସୁକେଶା ଦଇତର ବଂଶେଣ ତୁ ଜାତ । ତେଣୁ ସେ ଆମ୍ଭର ଅତୁ ସାନ ଭ୍ରାଥ ॥ ଆବର ଲେଖିଲେ ଅନେକ ବନ୍ଧୁପକ୍ଷ । ଯେ ମୋହୋର ତହୁଁ ସାବଧାନେ ଶୁଣ ॥ ତୋହୋର ପିଅର ଯେ ମୟେ ଦତ୍ୟର ଶଳା । ମନ୍ଦଦୋରାର ସେ ଅଟଇ ମଉଳା ॥ ତେଣୁ ସେ ଶାଳେକ ପଣ ହୋଇବୁ ଆମ୍ଭର । ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଭଣଜା ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର ॥ ୯୦ ଗଲେ ଅଇଲେ ସେ ବନ୍ଧୁପଣ ଆଇ । ନ ଗଲେ ନଇଲେ ନିକଟ ଦୂର ହୋଇ ॥ ତୋର ଜନନୀକି ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ମାଇଲା । ଆମ୍ଭେ ତ ନାହୁଁ ତାହା ବାରତା ପାଇଲା ॥ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ତୁମ୍ଭେ ଆମ୍ଭକୁ ନ ଜାଣ । ବନ୍ଧୁ ନ ଥିବା ଲୋକ ଆଖି ଆଇ କାଣ ॥ ତେଣୁ ସେ ସମୋଦ୍ର କୂଳରେ ବସିଥାଅ । ଯେହିଠାରେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ତହିଁକି ନ ଯାଅ ॥ ଜନନୀ ମରଣ ଯେବେ କହିଥାନ୍ତୁ ଯାଇ । ଯେତେଦିନ ଶ୍ରୀରାମକି ଆଆନ୍ତା ପ୍ରାଣ ପାଇ ॥୧୦୦ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ତୁମ୍ଭେ ଆମ୍ଭକୁ ନ ଜାଣ । ଯେବେ କହିଲେ ଯେ ହୋଇବ ଅକାରଣ ॥ ସେ କଥା ସୁମରିଲେ ହୋଇବ ଯେବେ କିସ । ଉପାୟେ କରିବା ଯେଣେ ଶତ୍ରୁ ହୋଏ ନାଶ ॥ ତୋହୋର ଜନନୀକି ପ୍ରାଣେ ବଧ କଲା । ମୋହୋର ତିନିଭାଇକି ହେଲେ ସଂହାରିଲା ॥	ଅରନ୍ୟ ପଶିବୁ ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଘେନି ॥ ଆଶ୍ରମ ଛାଡ଼ି ଯେବେ ଥୋକାୟେ ଧୂର ଯିବେ । ନେଉଟି ଆସିଣ କି ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖିବେ ॥ ନିମିଷକ ଭିତରେ ଆଣିମଇ ହରି । ତେଣେ ପକାଇବୁ ତୁ ମାୟା ରୂପ ଧରି ॥ ସାତ୍ୟା ଆଣିଲେ ତାର ବଡ଼ପଣ ସରଇ । ଝୁରି ଝୁରି ରାମ ବନସ୍ତେ ମରଇ ॥୨୦ ନ କର ହେଲା ତୁ ଯିବା ବେଗେ ଆସ । ଶ୍ରାବନ୍ତ ପୁରୁଷର ମୂଳ ସେ ସାହାସ ॥ ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ପାରିବା ଯେବେ ମାରି । ଓହୋ କୁଳ ଶତ୍ରୁ ଆସିବା ସଂଘାରି ॥ ନୋହିଲେଣ ଘରଣୀ ଆଣିମା ଚୋରାଇ । ଝୁରି ଝୁରି ମରଇ ସିନା ଭାରିଯା ନ ପାଇ ॥ ଯେଉଁକ୍ଷଣି ରାମ ଛାଡ଼ିବ ସାତ୍ୟା । ଝୁରି ଝୁରି ବନେ ହରାଇବ କାୟା ॥ ଯେତେକ ଶିକ୍ଷା କଥା କହିଲା ଦଇତ । ମାରୁଚିର ମନେ ନ ପଶଇ କଦାଚିତ ॥୩୦ ରାବଣ ବୋଲି ଶୁଣି ମାରୁଚି ଅସୁର । କ୍ଷଣେ ତୁନିହୋଇ ବୋଲଇ ଉତ୍ତର ॥ ତୁ ହୋ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଇଲୁସି ଯାହା । ଯେ ରାମ ଅଟଇ ଯେ ତ୍ରେଲୋଚକର ନାହା ॥ ଅଗାଧ ସମୋଦ୍ର ଅଟଇ ତାର ବଳ । ତହିଁ ପଶିଣ ତୁ ଖୋଜି ଲୋଡୁ ଅଳ ॥ ତୁ ତାହା ଆଣିମାକୁ କରୁଅଛୁ ବୁଧ୍ ।

ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ଅଗାଧ ପଯୋଧୁ ॥
 ଅଳ ନ ପାଇଣ ମରିବୁଡ଼ି ବୁଡ଼ି ।
 ଯେତେକ ସମ୍ପଦ ରାଜାପଣ ଛାଡ଼ି ॥ ୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତୋର ଶୁଣିଲାନି ନାହିଁ ।
 ଯେବଣ ଚରିତ୍ର ସେ କଲେ ଯହିଁ ତହିଁ ॥
 ବାରବରଷ ପୁଅ ଯାଗ ରଖି ଗଲା ।
 ବନେଶ ଅସୁର ଅନେକ ନାଶ କଲା ॥
 ପିତାକୁ ସେବିଲା ବୀର ଶୂର ପଣେ ।
 ତାଡ଼େକା କି ବଧ୍ୟ କଲେ ଯେକା ବାଣେ ॥
 ସୁବାହୁକୁ ଘେନି ମୁଁ ଉଗାଳିଲି ଯାଇ ।
 ହାବୋଡ଼ା ଶରେ ମୋତେ ଦେଲାକ ଉଡ଼ାଇ ॥
 ଅସାଷ୍ଟମ ହୋଇ ଯେ ପଡ଼ିଲି ସିନ୍ଧୁତାରେ ।
 ସୁବାହୁକୁ ଦହନ କଲା ଅଗୁଣରେ ॥ ୫୦
 ଗଉଡମ ନାରୀ ଅଛିଲା ସୁଦେଶା ।
 ଶାପେଣ ଥିଲା ସେ ପାଷାଣ ରୂପ ଧରି ॥
 ରାମ ପାଦ ଲାଗି ମୁକତ ହୋଇଲା ।
 ଗଡ଼ୁ ଶତେ ଗୁଣେ ରୂପ ପ୍ରକାଶିଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ତୋଳି ନ ପାରଇ ଯେବଣ
 ଶରାସନ ।
 ହେଲେ ଆମଞ୍ଜୁଲେ ତାହା ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ॥
 ବାଳୁତ କାଳେ ତାର ଯେସନେକ ରାତି ।
 ଯେବେ ଯୁବା ବୟସ ହୋଇଛି ରଘୁପତି ॥
 ଈଶ୍ବର ସାରିକ୍ଷେ ମହିମା ତାହାର ।
 ଅଜେଣ ନିଭାଇ ଅଛଇ ମୋହୋର ॥ ୬୦
 ମୁହିଁ ତାର ବଳ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଭଲେଣ ଜାଣଇ ।
 ତେଣୁ ସେ ତୋହୋର ଆଗେର ବଖାଣଇ ॥
 କାଳାନଳ ତେଜ ଅଛି ତାର ତହିଁ ।
 ମୃତୁଲୋକେ ତାକୁ ସରିସମ ନାହିଁ ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ମୁହିଁ ତପ କରୁଥିଲି ।
 ବନେ ଯାଉ ଯାଉ ତାହାକୁ ଭେଟିଲି ॥
 ଆସୁଥିଲେ ପଦ୍ମଲାର ପର୍ବତ ନିକଟରୁ ।
 ଚଳିବାର ଛତକ ଅଟଇ ମହାମେରୁ ॥
 ତୁ ଯେବେ ମରିବାକୁ ଧରଣୀ ନ ବସ ।
 ରାମକୁ ଚାଲିଲେ ମୃତୁ ପାଇବୁ
 ଆବଶ୍ୟ ॥ ୭୦

କାଳ ସର୍ପ ଜାଣି ଅଟଇ ରଘୁନାଥ ।
 ତାହାର ମୁଖେ ଅଜ୍ଞାନି ନ ଲାଅ ଦଶମାଥ ॥
 ଅଗାଦେଶ ପଡ଼ି ଲୋଭେଣ ନ ମର ।
 ସୁଭାବେ ପରଶିରା ହରିବା ଅବେଭାର ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର କୋଳେ ତୁ ହୋଇଅଛୁ ଜାତ ।
 ଯେ କଥା ଭଲ ପଣ ନୁହଇ ଯୁଗତ ॥
 ବିଶେଷଣ ରାଜା ତୁ ଅତୁ ଦଶଗିରି ।
 ରାଜା ହୋଇ କେହ୍ନେ ହରିବୁ ପରଶିରା ॥
 ନୃପତିମାନେ ତୋତେ ବୋଲିବେ
 ମନ୍ଦକୃତ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣେହେଁ ଦେବା ନ ଘେନିମା
 ଉଚିତ ॥ ୮୦
 ରାଜାକୁ ଯେ କଥା କେବେହେଁ ନ
 ଯୋଗାଇ ।
 ତୁ କିମ୍ପା ଯେ କଥାକୁ ଲୋଡୁଅଛୁ ଯାଇଁ ॥
 ଗ୍ୟାନ ନ ହରାଅ ତୁ ମୋହୋର ବୋଲ
 କର ।
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ତୋତେ ବୋଲନ୍ତି
 ବଳାୟାର ॥
 ସ୍ବର୍ଗମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଜିଣିଲୁ ତୁ ବଳେ ।
 ଦେବତାଙ୍କୁ ଖଟାଇଲୁ ନିଜ ପାଦତଳେ ॥
 ଯେତେ ସମ୍ପଦ କିମ୍ପା ନାଶ କରି ଲୋଡୁ ।
 ସାତା ଆଶିମାକୁ ମନେ କିମ୍ପା ପାତୁ ॥
 ସେ ମହାସ୍ୟତା କି ହୁଇଲେ ମରିବୁ ।
 ବିଷ ଖାଇ ଦେହ କେମନ୍ତେ ଧରିବୁ ॥ ୯୦
 ଜନେକ ଦୋହିତା ଅଟଇ ତାମ୍ବ ଗାଲ ।
 ବୁକୁରେ ପୁଟିଲେ ତୁ ମରିବୁ ଲଙ୍କ ମଲ୍ଲ ॥
 ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ବର ବୋଇଲା ଶିର ଝୁଣି ।
 ତୁତୁକାର ବୋଲି ବୋଇଲୁ ମୋତେ ପୁଣି ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋର ଘେନିମି ପରାଣ ।
 ଯେତେ ବୋଲି କୋପକଲାକ ରାବଣ ॥
 ତରଣେ ମାରୁତି ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
 ଯାହା ବୋଲିବୁ ତାହା କରିବି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ହୋଇବି ଜନେକ ମୁଗ ଯିବି ରାମ ପାଶ ।

ଏତେ ବୋଲିଣ ସେ ହୋଇଲା
 ଦିବ୍ୟବେଶ ॥ ୧୦୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦେହ ରୂପାର ପୁଟି ପୁଟି ।
 ମର୍ଜିତ ମଣିର ସିଂଗ ଦୁଇ ଗୋଟି ॥
 ଦନ୍ତମୁକୁତା ମାଣିକ୍ୟର ଜିଇ ।
 ନୟନ ଯୁଗଳ କି ନୀଳ ରତ୍ନ ଭାବ ॥
 ହୀରାର ଶ୍ରବଣ ଷଟିକ ଖୁରା ଚାରି ।
 ଲାଞ୍ଜ ଗୋଟି ଅଟଇ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚଂଡ଼ରୀ ॥
 ରାବଣ କଟିରେ ବସିଲା ମାରୁତି ।
 ଗଗନେ ରହୁବର ବାହିଲାନ ସଂତି ॥
 ପଂଚୁବଟୀ ବନ ନିକଟେ ମିଳିଲେ ।
 ଶକୁନ୍ୟ ବିଚାରି କଥାନ୍ତ ବୁଝିଲେ ॥ ୧୦୧
 ରାବଣ ବୋଇଲା ମାରୁତିକି ଚାହିଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ଚରୁଥିବୁ ଯାଇଁ ॥
 ଲୋଭେ ରଘୁନାଥ ଗୋଡ଼ାଇବେ ମାରି ।
 ଅରନ୍ୟେ ପଶିବୁ ତୁ ମାୟାରୂପ ଧରି ॥
 ଧୂର ହୋଇଯାଇ ଲକ୍ଷଣ ସୁମରିବୁ ।
 ବେନି ଭାଇକି ତୁ କଡ଼ାଇ ଘେନିଯିବୁ ॥
 ସମୟେ ଜାଣି ମୁଁ ତପସ୍ବୀ ରୂପ ଧରି ।
 ଭିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତେଣ ଆଶିମି ତାକୁ ହରି ॥
 ମାରୁତି ବୋଇଲା ଯେ ତୋହୋର ବଚନ ।
 ସେ ମୋତେ ଅଲଘିତ ଅଟଇ
 ଦଶାନନ ॥ ୧୦୨
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ନିତୟେ ଭକ୍ତିବଳେ ମୁହିଁ ।
 ମୁହିଁ ଆଜ ମରିବି ତୋହୋର ଜାତ
 ନାହିଁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରଥରୁ ଡେଇଁଣ ପଡ଼ିଲା ।
 ଭୟେ ମନ କରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଲା ॥
 ଗହନ ବନରେ ପଶିଲା ଦଶଶିରି ।
 ପଂଚୁବଟୀ ବନେ ମୁଗ ଗୋଟି ଚରି ॥
 ନବରଢ଼େ ଜଡ଼ିତ ଦିଶଇ ଅନୁପାମ ।
 ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ରାଜଲେ ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ଭୋ ରାମ ଦେଖ ଯେ ଅପୂର୍ବ ଜୀବ ଗୋଟି ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ଶରୀର ଅଛି ଘୋଟି ॥ ୧୦୩

ଯେତେ ଦୂର ବନ ବୁଲିଣ ଅଗଲୁ ।
 ଏସନେକ ମୃଗ କାହିଁ ନ ଦେଖିଲୁ ॥
 ଏହାକୁ ମାରିଣ ଆଣ ରଘୁନାଥ ।
 ଛାଲ ଗୋଟି କାଢ଼ି ଦିଅସି ମୋର ହାଥ ॥
 ମୁହିଁ ତାହା ଯତନ କରି ଥୋଇଥିବି ।
 ଅନେକ ସାନନ୍ଦ ବସିଣ ପାଇବି ॥
 ଯେ ମୋହୋର ଶରଧା ନ ଗାଢ଼
 ରଘୁସାଜଂ ।
 ଚିତ ପ୍ରବୋଧ ମୋର କୁରଙ୍ଗା ଗୋଟି
 ଦେଇ ॥
 ହସିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସାତାକୁ ଚାହାନ୍ତି ।
 ସଧାରେ ସଧାରେ ବଚନ ବୋଲନ୍ତି ॥୪୦
 ଯେବେ ଦୁ ଶରଧା କଲୁ ମହାସ୍ୟତୀ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମୃଗ ହୋଇବ ତୋର କଟି ॥
 ତରଳୋକ ସମ୍ପଦ ଯାହାରେ ହୋଇ ଦେଇ ।
 କନେକ କୁରଙ୍ଗାକି ଅପୂର୍ବ ଏହା ହୋଇ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଧଇଲେ ଧନୁଶର ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
 ଆମେ ମୃଗ ମାରି ହୋ ଆଶୁ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଦୁ ରକ୍ଷା କରିଥାଅ ଜନେକ ଦୋହିତୀ ॥
 ଘୋର ବିପ୍ରନ୍ୟେ ଯେ ତରଳ ମହାସ୍ୟତୀ ।
 ଜନେକ ମୃଗକୁ ଯେ ବଳାଇଲା ମତି ॥୪୦
 ଆମେ ଧାଡ଼ିକାରେ ମାରି ଆଶୁ ଯାଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖୁ ଶୁଣି ସାତୟା ବୋଲଇ ॥
 ଅନେକ ମୃଗତ ବନସ୍ତେ ଦେଖିଲି ।
 ଯେ ଜୀବ ସତ ନୋହଇ ବୋଲିଣ ମଣିଲି ॥
 ବିଚାରି ଜାଣିଲି ଯେ ସତ ଯେ ନୋହଇ ।
 ଯେତେକାଳେ ଯେହା ନ ଦେଖିଲି କାହିଁ ॥
 ଯେହା ବିପ୍ରରାତ ଜାଣିଲଇଁ ମୁହିଁ ।
 ବିନୟ ହୋଇ ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମକୁ କହି ॥
 ନମାର ମୃଗ ତେଣେ ନାହିଁ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ସାତ୍ୟା ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି
 ରଘୁରାଜ ॥୨୦
 ଡରିଲୁ କି ସାତ୍ୟା ଗୋ କନେକ ମୃଗ
 ଦେଖି ।

ତେଣୁ କରି ମୋତେ ତିଆରୁ ଶଶୀମୁଖୀ ॥
 ମୁହିଁ ଯେ ବୋଲଲି ତୋତେ କୁରଙ୍ଗା
 ଦେବି ଆଣି ।
 ବିଅର୍ଥ ହୋଇବ କି ଯେ ମୋହୋର ବାଣୀ ॥
 ମୋହୋର ବାଣୀ ସଖି ନୁହଇ ନା ମିଛ ।
 ମୃଗ ମାରି ଦେବି ଦେଖିବୁ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥
 ମାୟା ହୋଇଲେ ଗୋ ମୋହୋର କିସ
 ହୋଇ ।
 ମାୟାକୁ ମାୟା ମୁଁ ଜାଣଇ ବଇଦେହୀ ॥
 ଯେ ମୋହୋର କରେ ଯେବେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର
 ଥିବ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ କି ମୋତେ ସେ
 ଜିଣିମ ॥୨୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଧନୁରେ ନାରାଜ ବସାଇ ।
 ଲକ୍ଷଣ ତିଆରି ବାହାର ରଘୁସାଜଂ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ କରିବା ଦେଖିଲାକ ମୃଗ ।
 ତରେ ପକାଇଲା ସେ ହୋଇଣ ବେଗ
 ବେଗ ॥
 ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା ।
 ନ ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ କୋପେଣ ଧାଇଁଲା ॥
 ପୁଣି କେତେହେଁକ ଦୂରେ ମୃଗ ଯେ
 ଦିଶଇ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଖର ହୋଇ ଯାଇ ॥
 କିନ୍ତୁ ଦୂରେ ଯାଇ କୁରଙ୍ଗା ନ ଦୁଶି ।
 ଅଦୃଶ୍ୟ ନାରାଜେକ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପେଷି ॥୮୦
 ନିର୍ଦ୍ଦାତ ଶବ୍ଦ କରିଣ ଶସ୍ତ୍ର ଗଲା ।
 ମାରୁଚିର ଶିର ତକ୍ଷଣେ ଛିଣ୍ଡାଇଲା ॥
 କନ୍ଧ ଛିଡ଼ି ଯହୁଁ ପଡ଼ିଲାକ ମୃଗ ।
 ନିଜ ରୂପ ଧରିଣ ମାରୁଚି ଗଲା ସ୍ୱର୍ଗ ॥
 ତ୍ରାହି ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଶବ୍ଦଦେକ ଦେଲା ।
 ରାମ ବାଣ ଘାତେ ମୋକ୍ଷ ହୋଇଗଲା ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ ସେ ଡାକିଲାକ ଯହୁଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିପ୍ଳୟେ ଡାକିଲାକ ତହୁଁ ॥
 ଯେତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣିଲା ପୁଣ ନାହିଁ ।

ଲକ୍ଷଣ ବୋଲଲା ମୃଗ କେବଣ ଗୁଣ
 ପାଇଁ ॥୯୦
 ଅବଶ୍ୟ ବିପରି ହୋଇବାକ ଆଜ ।
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ ବିପ୍ଳୟ ରଘୁରାଜ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଶୁଣ ବିପରୀତ ।
 ତ୍ରାହି ବୋଲି ମୃଗ ରାଇଲା କିମର୍ଥ ॥
 ସୀତାର ଶ୍ରବଣେ ଶୁଭିଲାକ ବାଣୀ ।
 ଲକ୍ଷଣ ତହୁଁ କରି ସେକଥା ହିଁ ଜାଣି ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ହୋଇଲା ପରମାଦ ।
 ଯେତେକ ଭାଳିଣ ମନରେ ବିଷାଦ ॥
 ସୀତ୍ୟା ବୋଲଇ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ରାମର ସନିଧକୁ ଯାସି ବେଗ
 ହୋଇ ॥୧୦୦
 ବନେ ପରମାଦ ପଡ଼ିଲା ଜାଣଇଁ ।
 ତ୍ରାହି ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଶବ୍ଦ ଶୁଭଇ ॥
 ଦୁ ହୋ ଯାସି ବେଗେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣ ସମ୍ଭାଳଣା କରି ॥
 କିମ୍ପା ମୁଁ ଦଇତୁଣୀ ମୃଗକୁ ଶଧ କଲି ।
 କଥାର ଛଟକେ ତ ସ୍ୱାମୀକି ହରାଇଲି ॥
 ଯାଆ ବାବୁ ବେଗେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନିଆସ ।
 ତେବେ ସିନା ମୋର ପଶିବ ସାହାସ ॥
 ସୀତ୍ୟା ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଯେମନ୍ତ କଥା କିମ୍ପା କହୁ ଗୋ
 ଦୀର୍ଘନେତ୍ରୀ ॥୧୦
 ତ୍ରେଲୋକ୍ୟେ ରାମକୁ ଜିଣନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ।
 ଦୁ ଯେହା ମନରେ ଗୋ କିମ୍ପା ଧରୁ
 ବଇଦେହୀ ॥
 ମୋହୋର ବୋଲ ସ୍ୟତୀ ଶୁଣ ହେତୁ କରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରହିଁ ସମରେ ରାମକୁ ନୋହେ ସରି ॥
 ସମୋଦ୍ର ସମାନ୍ୟେ ଅଟଇ ଯାର ବଳ ।
 ତହିଁ ରୁଡ଼ିଣ କେ ପାଇବ ଅଳକୂଳ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଲ ଶୁଣି ସୀତ୍ୟା କୋପ କରି ।
 କପାଳ କଣ୍ଠି ବୋଲଇ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ମୁହିଁ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ଜାଣିଲି ତୋର ମନ ।

ଯେବଣ କାରଣେ ତୁ ଆସିଅଛୁ ବନ ॥ ୨ ୦
 ଭ୍ରମର ତୋହୋର ଅଟଇ ଯେକ କଥା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ତୋର ମନେ ନାହିଁ ବ୍ୟଥା ॥
 କପଟେ ଆସିଅଛୁ ଭାଲେଣି ଭିତରେ ।
 କୟେକୟା ଭ୍ରମ ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ବିଚାରେ ॥
 ରାମକୁ ମାରିଣ ମୋତେ ଘେନିଯିବୁ ।
 ସିଂଘର ଭାରିଯା ନେଇ ଶ୍ରୀକାଳକୁ ଦେବୁ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ମନ ଜାଣିଲିରେ ମୁହିଁ ।
 କପଟେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଆସିଅଛୁ ତୁହି ॥
 ଯେ ପାପ ମନ କିମ୍ପା ଧରୁ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ତୋତେ କିମ୍ପା ଆଉ ସହିବ ଧରିତ୍ରୀ ॥ ୩୦
 ରାମର ନିଧନେ କି ମୁହିଁ ଧରିବଇଁ ପ୍ରାଣ ।
 ଯେହେତ୍ତେ କଥା କିମ୍ପା ଧଇଲୁ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ମୋତେ ଘେନି ଘର କରିବାକ ଭ୍ରମ ।
 ଭାଲେଣି ହୋଇଅଛି ତୁମ୍ଭର ଯେମନ୍ତ ॥
 ମୁହିଁ ମନେ ମନେ ବିଚାରୁଆଇ ଯେହା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନ ଯେ ପେଷିଲା ନରନାହା ॥
 ଲକ୍ଷଣ କିମ୍ପାଇ ଯେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲା ।
 ଏଡ଼େ ଦୁଃଖ କେବଣ କାରଣେ ସହିଲା ॥
 ଯେବେ ଜାଣିଲି ତୋର ମାୟାର ଯେ
 ପ୍ରକୃତି ।
 ଯେତେ ଛତୁମେ ତୁ ଆସିଛୁ ସଉମିତ୍ରୀ ॥ ୪୦
 ଯେକ ଚରୁରୁ ତୁମ୍ଭେ ଜନମ ଚାରିପୁତ୍ର ।
 ଯେକ ପିତାରୁ ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ ଯେ ଜାତ ॥
 ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ଅହନ୍ତା ବହିଲ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇକି ଯେ ମନ୍ଦ ଚିନ୍ତା ଜଳ ॥
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଶୁଣିଲି ରାମ ତାକିଲାକ ତୋତେ ।
 ଯେତେବାରୋ ପୁଣ ନୟାଉ କେବଣହିଁ
 ମତେ ॥
 ପାପକଥା କିମ୍ପା ଧଇଲୁ ଲକ୍ଷଣ ।
 ରାମକୁ ନ ଦେଖିଲେ ମରିବି ଯେହିକ୍ଷଣ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରର କଳକ କି ପୋଛିଲେଣ ଯାଇ ।
 ଦିବସ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ନ ଲୁଚଇ
 ଛାଇ ॥ ୫୦

ସମୋଦ୍ର ପକ କେ ପକାଇବ କାଢ଼ି ।
 ସାତ୍ୟା ଜୀଅଇଁ କି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଛାଡ଼ି ॥
 ଯଦ୍ୟପି ପକ୍ଷିମେ ଉଇଁବେ ଆଦିତ୍ୟ ।
 ତଥାପି ମୋହୋର ହୋ ନ ଚଳିବ ଚିତ୍ତ ॥
 ତୁ ହାଦେ ବିଚାର କରସି ହୋ ଯେହା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମୋହୋର ପଂତୁପ୍ରାଣ ନାହା ॥
 ସାତ୍ୟା ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଯେ କଥା କିମ୍ପା ମନେ ଧରୁ ଦୀର୍ଘନେତ୍ରୀ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜିଣନ୍ତା ନାହିଁ ରବିତଳେ ।
 ସାଂଗ୍ରାମେ ହାରିବେ ଯାକୁ ଦଶ
 ଦିଗପାଳେ ॥ ୬୦
 ସେ କିମ୍ପା ନିସତ ହୋଇଣ ତାକ ଦେବ ।
 ତ୍ରେଲୋକେ ଅଜୟ ଅଟଇ ରାଘବେ ॥
 ଶୁଣିଣ ଜାନେକା ବୋଇଲେ
 କୋପଇରେ ।
 ତୁ ମୋତେ ହରିବାକୁ ଆସିଛୁ ବିଚାରେ ॥
 ତୁ ଚାଷ୍ଟାଳରେ କିହୁତ ଜନ ଅତୁ ।
 ହିଆରେ ପାପ ଲାଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଖରୁ ॥
 ମୁହିଁ ପତିଭଗତା ସ୍ବାମୀର ହିତକାରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ଚିତ୍ତ ଆନେ ନ ବଳଇ
 ମୋହୋରି ॥
 ବିଭାକାଳେ ଅଗ୍ନି ହୁରାଁ ନିଅମ କଳି ।
 ସ୍ବାମୀର ଅଭାବେ ଦେହ ନ ଧରିବି
 ବୋଇଲି ॥ ୭୦
 ଅଗ୍ନିରେ ପକ୍ଷିବି ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ବିହୁନେ ।
 ଆନ ପୁରୁଷକୁ ମୁଁ ନ ଦେଖଇ ନୟନେ ॥
 ସ୍ବାମୀକି ମୋହୋର ବିପତି ପଡ଼ିଲା ।
 ତ୍ରାହି ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଶବଦ ଶୁଭିଲା ॥
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଶୁଣିଲି ତୋହୋର ଯାଇ ନାହିଁ ।
 ଯେମନ୍ତ ଦୁରାତ୍ମା ତୁ ହୋଇଲୁ କିସ ପାଇଁ ॥
 ଅନେକ ଝିହାସ ଯହୁଁ ବୋଇଲେ
 ମହାସ୍ୟତା ।
 ଲକ୍ଷଣ ତହିଁକି କଲେ କୋପମୃତ୍ତି ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମାଇପେ ସ୍ବାଭାବେ ଚଂଚଳ ।

ବେଭାର କଥା ବୁଝୁ ତୁମେ ଖଳ ॥ ୮୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଚାହିଁ ।
 ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବକୁ ସାଖୀ କରି କହି ॥
 ଅଗ୍ନିପବନ ମେଦନୀ ଜଳ ଅଳ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବତା ଦଶ ଦିଗପାଳ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ ଦିବ୍ୟ ଗ୍ୟାନେ ଶୁଣ ।
 ମୃଗ ମାରିବାକୁ ଗଲେ ରଘୁନାମ ॥
 ମୋତେ ବୋଇଲେ ତୁ ସାତ୍ୟାକୁ ଗଞ୍ଜିଆସି ।
 ରାଘବେ ଆଗ୍ୟାରେ ମୁଁ ଯେଥେ ଅଛି ବସି ॥
 ବିପୁନେ ଶୁଭିଲା ଲକ୍ଷଣ ତ୍ରାହି ବାଣୀ ।
 ଯେ ବଚନ ଆମ୍ଭେ ବେନି ଜନେ
 ଶୁଣି ॥ ୯୦
 ଯଦ୍ୟପି ଶୁଣିଲି ମୋହୋ ପ୍ରତେ ନାହିଁ ।
 ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ତୁ ଯାସି ବେଗ ହୋଇ ॥
 ନାହିଁ ବୋଲିଲେଣ ବୋଇଲେ ମୋତେ
 ମର୍ମ ।
 ସାଖ୍ୟ ହୋଅ ଅଷ୍ଟ ଲୋକପାଳ ଧର୍ମ ॥
 ଯେଥୁ ମୋର ଗଲେ ହୋଇବ ଯେତେ
 ମନ୍ଦ ।
 ସେ ଦୋଷ ମୋତେ ନ ଲାଗୁ ଶୁଣ ଇନ୍ଦ୍ର
 ଚନ୍ଦ୍ର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ସଉମିତ୍ରୀ କୋପଭର
 ହୋଇ ॥
 ବୋଇଲା ଗୋ ସାତ୍ୟା ଦୁଃସ୍ବ ବୁଧ କଲୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ମୋତେ ବେଗଳ
 ମଣିଲୁ ॥ ୧୦୦
 ଆବର ଅନେକ ବୋଇଲୁ ଦୋଷ ବାଣୀ ।
 ପରେ ଦୃଷ୍ଟିତ ହୁଅ ତୁ ଜନେକ ଦୁଲ୍ଲଣୀ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଗତ ପଦୁ ଅନୁସରି ବିପୁନେ
 ପଶିଲା ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଲକ୍ଷଣ ଗଲା ପିଠିଦେଇ ।

ବନସ୍ତରେ ଲୁଚିଥିଲା ଲଙ୍କ ସାରା ॥
ମନେ ବିଚାରଇ କରିବି କିଏ ବୁଧ ।
ଯେକା ହୋଇଅଛି ଯୁବତୀ ରତ୍ନନିଧି ॥
ମାରୁଚି ଉପାୟେ ତ ଦୁହିଁକି ଘେନିଗଲା ।
ତାଡ଼େକୀ ପୁଅ ମୋତେ ଅନେକ ଗୁଣ

କଲା ॥୧୦

ଯେସନେକ ବେଳେ ଯେବେ ହରି ପାରଇ
ସ୍ବତୀ ।

ତେବେ ସେ ରବିତଳେ ରହଇ ମୋର
କାହିଁ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଅଜଲେ ନୋହଇ ସାତ୍ୟା ନେଇ ।
ଯେସନେକ ବେଳେ ଦଣ୍ଡେ ନ ପାରଇ
ରହି ॥

କେମତେଣ ଯିବି ଜାନେକାର କଟି ।
ମୋତେ ଦେଖି ବାଜୀ କରଇ ନିକି ଭାତି ॥
ସାକ୍ଷାଦ ସାଧେବା ଜନେକ କୁମାରୀ ।
ଅସୁର ରୂପ ଦେଖି ନ ପୁଣି ଭୟେ କରି ॥
ଯେସନ ବିଚାରି ରଥୁଁ ଅବତରି ।
ରାକ୍ଷସ ରୂପ ଲେଛି ତପସୀ ରୂପ ଧରି ॥୨୦
ଦୁଇ କର ଦୁଇ ଚରଣ ଯେକଲ ଯେ ମୁଖ ।

କି ଜାଣି ତପୀ ପଣ ଦିଶଇ ସୁରେଖ ॥
ଶିରେଣ ଜଟା ଯେ ନାଗବନ୍ଧ ପେରି ।
କର୍ଣ୍ଣରେ ତମ୍ବୁର କୁଣ୍ଡଳ ବେନି ଭରି ॥
କଣ୍ଠରେ ଲାଜଲା ଗୁଡ଼ାକ୍ଷର ମାଳ ।

ସ୍ୟଷ୍ଟିକର ହାର ଲୁକଇ ବାହୁମୂଳ ॥
କଷା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଦୋସଡ଼ା ମୃଗ ଛାଇ ।
ରୋମଳ ପାଉଁଶ ବିତା କରିଅଛି ଭାଇ ॥
ବେଦ କରାଣି ପୋଥି କାଖ ମୂଳେ ଅଛି ।
କରେ କୁଣ୍ଡବତୁ ବିଶର୍ବାର ବଢ଼ି ॥ ୩୦
ଧାର ଧାର ହୋଇ ଶଙ୍କା ମନ ଧରି ।
ତତ୍ତ୍ବବେଦ ଅଧ୍ୟାୟ କନଡ଼ା ରାଗେ କରି ॥
ଉଁକାର ନାଦ କରି ରାଜତ୍ରୀ ପଡ଼ଇ ।

ଛତ୍ରମ ତପୁସୀ ସେ ଦ୍ବାରେ ଉଦା ହୋଇ ॥
ସାତ୍ୟା ଶୁଣିଲେକ ସୁସୁର ବେଦ ଧ୍ବନି ।

ବିଚାରଇ କେଣୁ ଅଇଲେ ଏ ମୁନି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ନାହାନ୍ତି କେ କରିବ ପାଦପୂଜା ।
ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଜନେକ ତନୁଜା ॥
ସମାସ୍ୟା ନ ଦେଇଣ ଭିତରକୁ ଉଠିଗଲେ ।
ପୁରୁଷ ନିକଟେ ଦେଖିଣ ଭୟେ

କଲେ ॥୪୦

ଦୋହୋରା ଅଗ୍ନି କଟିରେ ଯାଇ ଦେବା
ବସି ।

ମନ୍ତ୍ରିଆ ଭିତରେ ରାବଣେଶ୍ବର ପଣି ॥
କି ଯେ ଘରେ ମନିଷ୍ୟ କେହି ନାହିଁ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଦୁଆରେ ବସିଲା ଲଙ୍କ
ସାଇଁ ॥

ରାବଣକୁ ଦେଖି ଭୟେ ଉଠିଲେ
ମହାସ୍ୟତୀ ।

ହେଠ ମାଥ ହୋଇ ଜନେକ ଦୋହିତୀ ॥
ଦଶଶିର ବୋଲଇ ଶୁଣିବିରେ ବାଳୀ ।
ରୂପେ ସମ ତୋତେ ନାହିଁ ମହାଆଳୀ ॥
ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳୁ ଅଗ୍ନି ତୋର ମୁଖ ।
କିମ୍ପାଇ ଯେକସରେ ବିପୁନେ ପାଇ

ଦୁଃଖ ॥୫୦

କାହାର ଦୋହିତୀ ତୁ କାହାର ରମଣୀ ।
କିମ୍ପା ଯେଥକୁ ଅଜଲୁ ରୂପ ଖଣି ॥

କେବଣ କୁଳେ ଜାତ କେବଣ ଦେଶେ
ଘର ।

କେତେ ବ୍ୟସ ଅଟଇ ତୋହୋର ॥
କିଂପାଇ ବନସ୍ତେ ପଶିଲୁ ତୁ ଅବା ।

ବନଜହ୍ନୁମାନଙ୍କୁ ତୋର ନାହିଁ ନା ଚରିୟା ॥
ବନସ୍ତରେ ଅଗମ୍ୟ ଅଟଇ ଯେହୁ ପତୁ ।

ଦେବାସୁର ମୁନି ନୁହନ୍ତି ସାମରଥ ॥
ଅସୁରଙ୍କ ଭୂମି ଜନଗମ୍ୟ ନାହିଁ ।

କେମତେ ଅଛୁ ଯେଥେ ଦିବ୍ୟ ବେଶ
ହୋଇ ॥୬୦

ମୋହୋର ଦେଖନ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ
ନାରୀ ।

ଅପସରା କିନ୍ତୁରୀ ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ॥
ତୋତେ ସମସରି ନୁହନ୍ତି ଜଣେ କେହି ।
ଶୁଧ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜାଣି ଦିଶଇ ତୋର ଦେହୀ ॥
ରାବଣ ବଚନ ଶୁଣି ସାତ୍ୟା ଡରି ।
ଧାର କରି କହଇ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥

ମିଥିଲା ଦେଶର ମୁଁ ଜନେକ ଦୋହିତୀ ।
ପୃଥ୍ବୀ ଜନମିଳି ନାମ ମୋର ସାତ୍ୟା ॥

ଅଯୋଧ୍ୟା ନୃପତି ଦଶରଥ ରାୟେ ।
ରାମ ନାମେ ତାର ଜେଷ୍ଠ ଯେ

ତନୟେ ॥୭୦

ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସାନ ।
ତିନିମାତାରୁ ଜାତ ଯେ ଚାରି ନନ୍ଦନ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଜନନୀ କଉଶୁଳା ରାଣୀ ।
କୟେକୟା ମାତା ଭ୍ରଥର ଜନନୀ ॥

ସୁମିତ୍ରାନନ୍ଦନ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
ରଷିସିଂଘ ଚରୁରୁ ହୋଇଲେ ଉତପନ ॥

ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିଶ୍ବାମିତ୍ର ମାରି ଘେନିଗଲେ ।
ବାର ବରଷ ବେଳେ ରାମ ତାଡ଼େକୀ ବଧ

କଲେ ॥

ଅସୁର ବଳ ନାଶି ରଖିଲେକ ଯାଗ ।
ଦେବତାୟେ ସ୍ବର୍ଗରେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ

ହବିର୍ବାଗ ॥୮୦

ବିପୁଳ ବନେ ଗଉଡ଼ମ ନାରୀ ।
ଶାପ୍ୟରେ ଥିଲା ସେ ପାଷାଣ ରୂପ ଧରି ॥

ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ଲାଗି ନିଜ ଦେହ ପାଇ ।
ତହୁଁ ରଘୁନାଥ ମିଥିଲାକୁ ଯାଇ ॥

ରୁଦ୍ରଧନୁ ମୋର ପିଅର ଥୋଇଥିଲା ।
ହେଲେ ରଘୁନାଥ ତାହା ଆମଞ୍ଚିଲା ॥

ମୋତେ ବିଭା ହୋଇ ଅଯୋଧ୍ୟା ଅଇଲେ ।
ବାଟେ ପ୍ରସ୍ତରାମ ଦର୍ପ ହତ କଲେ ॥

ନିଜ ପୁରେ ଥାନ୍ତେ କେତେହେଁକ କାଳ ।
ମନେ ବିଚାରିଲା ଦଶରଥ ମହାପାଳ ॥୯୦

ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜା କରିତ ବୁଧ କଲା ।
ଅଭିଷେକ ଯୋଗାଡ଼ ସମସ୍ତ ରିଆଇଲା ॥

ରାତ୍ର ପାହିଲେଣ ରାଜା ହୋଅତେ ମୋର
ନାହା ।
କୟେକୟା ଜନନୀ ଜାଣିଲାକ ତାହା ॥
ରାତ୍ରେଣ ରାଜାକୁ ସତ୍ୟ କରାଇଲା ।
ଭ୍ରଥ ରାଜା ହୋଉ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚଉଦ ବରଷ ବନ ଯାଉ ।
ତେଣୁ ସେ ଅରନ୍ୟେ ପଶିଲେ ମୋର ପ୍ରହୁ ॥
ସାଙ୍ଗେଣ ସାମୁକ ଲକ୍ଷଣ ଅଇଲା ।
ମୋତେ ଘେନି ରାମ ବନବାସ
କଲା ॥୧୦୦
ଆସିବା ବେଳକୁ ଅଠର ବରଷ ।
ଆଜ ସରିକି ରାମ ବୟସ ଏକତ୍ରିଶ ॥
ଦଶବରଷନି ବନବାସ କଲୁ ।
ତିନି ବରଷନି ଯେଥରେ ରହିଲୁ ॥
ଆସର ଅଇଲେଣ ଦଶରଥ ମଳେ ।
ବାହୁଡ଼ାଇ ନେମାକୁ ଭ୍ରଥ ଆସିଥିଲେ ॥
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ଭେଟିଲେକ ଆସି ।
ଅନେକ ବଚନ ବୋଇଲେ ବିଶେଷି ॥
କେବେହେଁ ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ି ନ ଗଲେ ।
ଭ୍ରଥ ହାଥେ ରାମ ପାଦୁକା
ଦୁଇଦେଲେ ॥୧୦
ତାହା ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାଜ୍ୟ କରଇ
ଭ୍ରଥ ।
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲା ଦଶମାଥ ॥
ତୋହୋର ପତି ଯେବେ କାହିଁ ଯାଇଅଛି ।
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ମୁଗାକ୍ଷୀ ॥
ଅପୂର୍ବ କନେକ ମୁଗ କାହୁଁ ଯେ ଅଇଲା ।
ତାହାକୁ ଦେଖି ମୋର ଶରଧା ବଳିଲା ॥
ତେଣୁ ଶ୍ରୀରାମ ଗଲେ ମୁଗ ମାରି ।
ବିପରୀତ ବାଣୀ ଅଦଭୁତେ ଫୁରି ॥
ତାହା ଶୁଣି ପୁଣି ଲକ୍ଷଣ ହିଁ ଗଲା ।
ମୁହିଁ ମଡ଼ିଆରେ ଅଛଇ ଯେକଲା ॥୨୦
ତୁ ଯେବେ ଭୋ ମୁନି ହୋଇଲୁ ଉପଗତ ।
କ୍ଷଣକେ ପଠାରି ତୁ ଆଥ ଭଗବନ୍ତ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେ କରିବେ ତୋତେ ପୂଜା ।
ଦଣ୍ଡେ ରହ ମୁନି ବାହୁଡ଼ି ତୁ ନ ଯା ॥
ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ଆସିବେ ବେନି ଭାଇ ।
ଆରାଧନା କରିବେ ତୋତେ ମାହାସୁଖ
ପାଇ ॥
ଯିସ ଯିସ କଥା କହନ୍ତି ଦେବା ସ୍ୟତା ।
ସେ କଥା କିଛି ନ ଶୁଣଇ ଲଙ୍କପତି ॥
ମନେ ବିଚାରଇ କେମନ୍ତେ ନେମି ଯେହା ।
ନ ପୁଣ ଆସିଣ ମିଳଇ ଯେହାର
ନାହା ॥୩୦
ଛନ ଛନ ମନ ବିକୃତ ତାର ଚିତ୍ତ ।
ଦେଖିଣ ପଚାରଇ ଜନେକ ଦୋହିତ ॥
ଭୋ ମୁନି ମୋତେ ଯେ ପୁଛିଲୁ ତୋର
କୁଳ ।
ପୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ଭୁଆସୁଣି ମୁଁ କହିଲି ସକଳ ॥
କେବଣ କାରଣେ ଅଇଲୁ ଭୋ ଯତି ।
କେବଣ ଦେଖେ ଘର କେବଣ ତୋର
ଜାତି ॥
କହ ମୋହୋର ଆଗେ ପ୍ରତେ ଯେଣେ
ଆସଇ ।
ସାତ୍ୟା ବଚନ ଶୁଣି ମାୟାମୁନି ଭାଷଇ ॥
ଶୁଣସି ଜାନେକୀ ମୋହୋର ମହିମା ।
ପିତା ଅଜା ମୋହୋର ଅଟଇ
ବେଦବ୍ରହ୍ମା ॥୪୦
ମୁହିଁ ସେ ରାବଣ ଲଙ୍କାର ନୃପତି ।
ତିନିଭୁବନେ ମୁହିଁ ଅଟଇ ଚକ୍ରବ୍ରତୀ ॥
ବିଶର୍ବା ରକ୍ଷି ଗୋ ଅଟଇ ମୋର ପିତା ।
ନଉକେଣୀ ରାକ୍ଷସୀ ଗର୍ଭଧାରୀ ମାତା ॥
କୋବେର ମୋହୋର ଅଟଇ ଜେଷ୍ଠଭାଇ ।
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭାବିଷେଣ ମୋହୋର ସାନ ଦୁଇ ॥
ଛପନ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗ କରିବି ପୃଥୁ ଭୋଗ ।
ବ୍ରହ୍ମାବର ପରସାଦେ ହୋଇଲି ଯେସନେକ
ଯୋଗ ॥
ଆଜକୁ ମୋର ବୟସ ଶୁଣ ଗୋ
ମହାସ୍ୟତା ।

ଷାଠିଏ କୋଟି ଯେ ତିରିଶି ଅଇବୁତି ॥୫୦
ଯେତେକ ବୟସ ମୁଁ ଅଛଇ ଦେହ
ଘେନି ।
ଭୁଜବଳେ ସାଧୁଲି ତ୍ରେଲୋକ୍ୟମେଦିନୀ ॥
ମୋର ତହୁଁ ବଳବନ୍ତ ନାହିଁ କେହି ଆନ ।
ମୁଜ୍ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ଅଟଇ ଦକ୍ଷାମନ ॥
ତେଣୁ ସେ ବନ୍ଧ୍ୟାବୃତି ସକଳ ନଗ୍ରପୁର ।
ସପତଦାପା ପୃଥୁ ସପତ ସାଗର ॥
ମୁହିଁ ଆକୃଷ୍ଟିଣ ହରିଲି ସକଳ ବିଭ ।
ମୋହୋର ନାମେ ହେଇ ଘେନଇ ଜଗତ ॥
ତୋହୋ ଯେଥୁ ଥିବା ପାଇଲି ବାରତା ।
ତହିଁକି ଯେଥୁକି ଗୋ ଅଇଲି ଭୋ
ସାତ୍ୟା ॥୬୦
ତୁ ମୋହୋର ଭାରିଯା ହୋଇବୁ
ବଳଦେହୀ ।
ମୋତେ ଘେନି ଭୋଗ୍ୟ କରସିରେ ମହା ॥
ତୋହୋର ସାଦ୍ରିସେ ତୋତେ ଅଳଙ୍କାର
ଦେବି ।
ବିବିଧ ଭୋଗ ତୋତେ ଯୋଗାଇଣ ଥିବି ॥
ମହଦୋରୀ ସହିତେ ମୋର ଯେତେ ରାଣୀ
ଅଛି ।
ସବିହେଁ ସେବା ତୋତେ କରିବେ
ମୁଗାକ୍ଷୀ ॥
ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ନ କରସି ଆନ ।
ମୋତେ ପାତ୍ର ସଖି କରଇ ମଦନ ॥
ଯେ ତୋହୋର ଦେହ ମୋହୋର ଦେହେ
ଜାଗୁ ।
ବିରହ ତାପ ମୋର ତୋହୋରେଣ
ରାଗୁ ॥୭୦
ଶ୍ରୀରାମ ପତି ପଣେ ନ ଯୋଗାଇ ତୋତେ ।
ଅଳପ ଆଶ୍ୟ ଚାର ଅଟଇ ଯୁଗତେ ॥
ମୁଜ୍ ସେ ତରଳୋକେ ନୃପତି ଅଟଇ ।
ଯେ ତୋହୋ ରୂପକୁ ବଳଇ ପଣେ ଖଟଇ ॥
ଶୁଣିଣ ଜାନେକାର କମ୍ପଇ ଶ୍ୟରୀର ।

କି ଜାଣି ବଜ୍ର ଯେ ପଡ଼ିଲା ତାର ଶିର ॥	ରାଘବେ ସଙ୍ଗେ ନୁହସି ଖଡ଼ିଆଳି ।	ନାରାଜ ମୁନେ ତୋତେ ବିଦାରିବେ
କପାଳ କଣ୍ଠି ଦେବା ବୋଲଇ ବଚନ ।	ଦଶଦିଗକୁ ହୋଇବ ଦଶ ମୁଣ୍ଡବଳି ॥	ଦାଶରଥୀ ॥
ଅନୀତି କଥା କିକେ କହୁ ଦଶାନନ ॥	ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ଯମପୁର ଯିବୁ ।	ପ୍ରାଣଘେନି ପଳାରେ ମରିବୁ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ତୋତେ ମଣିବି କାଟପୋକ ।	ଆଉ କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର ଯେଥେ ଯେବେ	ଦେଖିଲେ ମୁଣ୍ଡ ତୋର କାଟିବେ ଲକ୍ଷଣି ॥
ଶ୍ରୀରାମ କୋପିଲେ ନରହେ	ଥିବୁ ॥୧୦	ଦେବାସୁରନ୍ତ କିଣି ପାରନ୍ତି ବେନି ଭାଇ ।
ଚୈତ୍ଯୋକ୍ୟ ॥୮୦	ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ବର କୋପେ ବୋଲଇ	ତୁ କିମ୍ପା ଧରଣୀ ବସିବୁ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ॥ ୪୦
ସିଂହର ଘରଣୀକି ଶ୍ରୀକାଳ ପାରଇ କି ହରି ।	ବାଣୀ ।	ଖର ଧୂଷଣ ତ୍ରିଶିରା ଆସିଥିଲେ ।
ଯେହା କିମ୍ପା ମନେ ବିଚାର ନକରୁ	ମୋହୋର ମହିମା ନାହୁଁ କି ଗୋ ଶୁଣି ॥	ଚଉଦ ସପ୍ତବଳ ଶ୍ରୀରାମ ହାଥେ ମଲେ ॥
ଦଶଶିରି ॥	କପିଳାସ କନ୍ଦର ତୋଳିଲି ବାମ କରେ ।	ଲକ୍ଷଣ ନାମେଣ ଯେ ତାହାର ସାନ ଭ୍ରାଥ ।
ତୁ ସେ ସଂସାରେ ବଡ଼ କ୍ଷତ୍ରୀ ଅଟୁ ।	ତେତିଶ କୋଟି ଦେବ ଜିଣିଲି ଭୁଜବଳେ ॥	ସୁପଲେଖି ନାସା ଶ୍ରବଣ କଲା ହତ ॥
ସବୁକୁ ଜିଣିପାରୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ନ ଅଣୁ ॥	ପାତାଳେ ନାରାୟଣକୁ ଦେଖିଲଇ ଯାଇ ।	ଯେତେ ମୁହଁ ତୁରେ ନ ଜାଣୁ ଯେମାନନ୍ତ ।
ଯେତେକ ଗାରିମା ଅବଲ ତୋହୋର ।	ତିନିପୁରେ ମୋତେ ସମସରି ନାହିଁ ॥	ଯେତେ ଭରସା କରିଅଛୁ କେବଶହିଁ ମତ ॥
ଶବ୍ଦକି ହରିପାରୁକି ଦେଖନ୍ତେ ବଜ୍ରଧର ॥	ଏ ରାମ ଉପର ବଂଶେ ଅରନ୍ୟ ବୋଲି	ଯାସି ଚାଷାଳରେ ମୁଖ ତୋ ନ ଚାହିଁ ।
ଅଗ୍ନିର ଶିଖା ଧରି ପାରୁକି ନିଜ କରେ ।	ରାଜ୍ୟ ହୋଏ ।	ଅନେକ ଭ୍ରାଜନା ବୋଇଲେ ବଇଦେହୀ ॥
ଉମାକୁ ହରିପାରୁକି ଦେଖନ୍ତେ ଶୂଳଧର ॥	ମୋହୋର ସଙ୍ଗରେ ସମର ଘୋର କରେ ॥	ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ବର ବୋଇଲା କୋପ କରି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଡେ ନ ପାରୁ ମୋତେ ହରି ।	ଚାପୋଡ଼େ ମାରି ତାର ମୁଣ୍ଡ ଛିଣ୍ଡାଇଲି ।	ବୋଇଲା ରାମ କେହ୍ନେ ପାରଇ
କାଳ ଗରଜ ଖାଇ ପାରିବୁ କି ତରି ॥ ୯୦	ସ୍ବର୍ଗର ସମ୍ପଦ ଲଙ୍କାଏ ଠୁଳ କଲି ॥ ୨୦	ରକ୍ଷାକରି ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମର ତେଜ କାଳାନଳ ଜାଣି ।	ଏ ରାମ ନିବଳ ବୋଲି ବନକୁ ଅଭଳା ।	ବାମଭୁଜେ ସୀତାର ତାହାଣ ଭୁଜ ଧରି ।
ତହିଁ ପଣି କେହ୍ନେ ତରିବୁ ବିଂଶପାଣି ॥	ବଳୀଆର ପଣେ ଭ୍ରଥ କୃପତି ହୋଇଲା ॥	ବିକଳେ ସୀତୟା ଉଚ୍ଚେ ରୋଦନ କରି ॥
ରଘୁନାଥ ବଳ ଅଗାଧ ସିଂହଜଳ ।	ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତେ୍ୟ ନ ଗଢିଲେ ଯେହା ।	ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭୟେ କରିଣ ଦଶମାଥ ।
ପଣିଲେ ବୁଡ଼ି ନ ପାଇବୁ ଅଳକକୁଳ ॥	ଅଧମ ବୋଲି ଗୋ ତୋହୋର ନିଜ	ଗଗନ ମାର୍ଗେଣ ବାହିଲାକ ରଥ ॥
ରାଘବେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନ ପ୍ରଖର ।	ନାହା ॥	କଳାମେଘେ ଯେସନେ ଦିଶଇ ବିକୁଳି ।
ଧୂଳି ପ୍ରାୟେ ଉଡ଼ି ପଡ଼ିବୁ ଦଶଶିର ॥	ପଶୁ ଜୀବ ପ୍ରାୟେ ବନସ୍ତେ ବୁଲଇ ।	ରାବଣ କୋଳେ ତେହ୍ନେ ଦିଶଇ ମହାସୁଳା ॥
ଭଲେ ପଳା ଯେଥେ ଦଶହେଁ ନ ରହ ।	ତୋହୋର ପରା ନାରାଜି ଶ୍ରୀରାମ ରମ୍ୟଇ ॥	ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ହରିଲାକ ସୀତା ।
ଲକ୍ଷଣର ଶରେ ଛିଡ଼ିବ ତୋର ଦେହ ॥	ମୁକ୍ତ ସେ ବୀରମର୍ଦ୍ଦନ ଲଙ୍କନାଥ ।	ସ୍ବର୍ଗେ କୃତ କୃତ ହୋଇଲେ ଦେବତା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଦୟାକୁ ନିରେଖ ନ ମାରଇ ।	ଆସ ଆସ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ଧର ମୋର ହାଥ ॥	ଅପକ୍ଷରୀ କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ସମସ୍ତ ।
ଲକ୍ଷଣ ଛତ୍ରାବର ଓପୋଧ ନ	ତୋହୋର କର ଛୁଇଁଲେ ପାଇବି ପରମ	ଗନ୍ଧର୍ବଗଣକର ହରଷ ବହୁତ ॥୬୦
କରଇ ॥୧୦୦	ସୁଖ ।	କେ ବୋଲଇ ଛାୟା କେ ବୋଲଇ ମାୟା ।
ପ୍ରାଣ ଘେନି ଯେଥୁଁ ଯାସି ଲଙ୍କ ସାଙ୍ଗ ।	ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ କଲେ କୋପମୁଖ ॥ ୩୦	କେ ବୋଲଇ ନିଷ୍ଠେ ଅଟଇ ସୀତୟା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେ ତୋର ପ୍ରାଣ ପାଇନାହିଁ ॥	ବୋଇଲେ ଚାଷାଳରେ କାହିଁକି ଅଇଲୁ ।	ବ୍ରହ୍ମା ନାରଦକୁ ପେଷିଲେକ ରାଇ ।
ଦେବ ଦାନେବ ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର ।	ପୁରୁଷ ଯେଥେ ନାହାନ୍ତି ତୁ କିମ୍ପା ରହିଲୁ ॥	ତଇଥ ବାରତା ତୁ ବୁଝିଆସ ଯାଇ ॥
ପରାଣ ଉଡ଼ଗ ରାକ୍ଷସ କିନ୍ନର ॥	ତୁତୁକାର ବାଣୀ ବୋଇଲୁ ବହୁତ ।	ସେ ଆତ୍ମର ମାତା ଜଗତ ଠାକୁରାଣୀ ।
ଯେହାକର ସଙ୍ଗେ ସମର କଲେ ଜିଣୁ ।	ଛତ୍ରମ ତପୁସୀ ଆରେ ମରିବୁ ନିଅତ ॥	ଅଶେଷ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ଅଟେ କାରେଣୀ ॥
ମନିଷ୍ୟ ରୂପେ ରାମ ଜନମିଲେ ତେଣୁ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ସିଂହ ତୁ ଅଟୁ ମରହଣ୍ଡୀ ।	ଅସୁରଙ୍କ ଭୟେ ନ ପାରୁ ସ୍ବର୍ଗେ ରହି ।

ତେଣୁ ସେ ନାରାୟଣ ମାନବେ ଉପୁଜଇ ॥
 ଯେ ସାତ୍ୟା ପ୍ରମଳକ୍ଷ୍ମୀ ଜଗତଜନନୀ ।
 କର ତୁ ଉପାୟେ ମରୁ ବିଂଶପାଣି ॥ ୭୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନେ ନାରଦ ମହରଷି ।
 ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ମିଳିଗଲେ ଆସି ॥
 କଥା ଜାଣିଣ ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
 ବିଧାତାର ଆଗେ ବାରତା କହିଲେ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁରଗଣେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ।
 ସଭା ମଣ୍ଡାଭଣ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ କଲେ ॥
 ବୃହସ୍ୟତି କହିଲେ ଜଉତିଷା ପାଞ୍ଜି ଚାହିଁ ।
 ଏଗାରମାସ ପଖକେ ମରିବ ଲଙ୍କସାଜଂ ॥
 ଆଷାଢ଼ ଅମାବତ୍ସ ଅତଳ ଆଜ ଦିନ ।
 ସତର କୋଡ଼ିରେ ଦିନେ ଅସୁର ବଳ
 ଲାନ ॥ ୮୦
 ଆବର ପାଞ୍ଚଦିନେ ରାବଣ ନାଶ ଯିବ ।
 ଲଙ୍କା ଗଡ଼େ ରାଜା ଭାବିଷେଣ ହୋଇବ ॥
 ଭୟଜିତ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଅକ୍ଷୟେ କୁମାର ।
 ଯେହାକୁ ରଘୁନାଥ ପେଷିବେ ଯମପୁର ॥
 ଭୟେ ଭାତି ତୁମେ ଛାଡ଼ ସୁରଗଣ ।
 ଅନାତି ଆଶ୍ରେ ଯହୁଁ କଲାକ ରାବଣ ॥
 କେ ଆନ କରିବ ନନ୍ଦିକେଶ୍ବର ଶାପ୍ୟ ।
 ରମ୍ୟ ଯୁବତୀର ପ୍ରଜଳିତ କୋପ ॥
 ପୂର୍ବେ ବେଦମତୀ ଯାହା ସେ ବୋଇଲା ।
 ତିନିକରି କଥା ଯେକ ତ ହୋଇଲା ॥ ୯୦
 ଶୁଣିଣ ଭୟର ବିଦ୍ରବଜ ବଦନ ।
 କରେ ବକ୍ତ୍ର ଘେନି ଝମକାଇ ମଘବାନ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ଘେନିଗଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ଉଚ୍ଚସ୍ବରେ ରୋଦନ କରଇ ରାମମାଣୀ ।
 ବସନ୍ତ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ଅଶ୍ବିର କୋକିଳ
 ବାଣୀ ॥
 ବନ ପର୍ବତେ ଯେତେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଦେଖନ୍ତି ।
 ବିକଳ ହୋଇ ସାତ୍ୟା ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ମୋହୋର ନାମ ସାତ୍ୟା ମୁଁ ଜନେକ
 ଦୁଲଣୀ ।

ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ଶ୍ରୀରାମର
 ପାଟରାଣୀ ॥ ୧୦୦
 ସ୍ବାମୀ ଦିଅର ମୋର ଗଲେ ମୃଗ ମାରି ।
 ଯେକା ଦେଖି ରାବଣ ମୋତେ ନେଉଅଛି
 ହରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ତୁମେ କହିବଟି ଯେହା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ମୋତେ ନେଉଅଛି
 ବିଂଶବାହା ॥
 ଯେତେବୋଲି ଜାନେକୀ କରଇ
 ରୋଦନ ।
 ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହଇ ଘନ ଘନ ॥
 ପକ୍ଷାକଟା ଶୁଣିଲା ଜାନେକୀ ବିକଳ ।
 ଧାଇଁ ଆସି ରଥ ଉଗାଳିଲା ମହାମଲ ॥
 ବୋଇଲା ରାବଣରେ ହାନ ବୁଧୁ କଲୁ ।
 ରଘୁନାଥ ଘରଣୀକି ତୋରାଇ ଆଣିଲୁ ॥ ୧୦
 ବିଷ ଖାଇ ତରିବୁ ଯେତେକ ସାହସ ।
 ନିତୟେ ଆଜ ତୁରେ ହୋଇବୁ ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଅଣ୍ଟେ ବୃକ୍ଷେକ ଉପାଡ଼ିଲା ।
 ରହୁବର ଉପରେ ନେଇଣ ପିଟିଲା ॥
 ଟକ ଭାଙ୍ଗି ରଥ ପଡ଼ିଲା ଭୂମି ତଳେ ।
 କୋପ କରି ଧନୁ ଧରିଲା ଲଙ୍କପାଳେ ॥
 ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ପେଷିଲାକ ଟାଣି ।
 ଘାଆ ପାଇ ମୋହେ ପଡ଼ିଲା ପକ୍ଷାମଣି ॥
 ତହୁଁ ରାବଣେଶ୍ବର ରଥ ବାହିଗଲା ।
 ଛଣେକେ ପକ୍ଷାବର ଚେତନା
 ପାଇଲା ॥ ୨୦
 ରଥ ଦେଖି ପୁଣି ଧାଇଁଲାକ ରାଗେ ।
 ଯାଇଣ ଉଗାଳିଲା ରାବଣେଶ୍ବର ଆଗେ ॥
 ଆକାଶେଣ ଶିର ମଞ୍ଚେଣ ପାଦଦେଲା ।
 ଦୁଇ ତେଣା ଘେନି ବାଟ ନିରୋଧୁଲା ॥
 ଲାହୁଡ଼ ଘାତ କରିଣ ରଥ ଭଗ୍ନ କଲା ।
 କଜସ ଚିରାକ ଛିନାଇ ପକାଇଲା ॥
 ଲହକରେ ରାବଣର ବିଦାରିଲା ଦେହ ।
 ରୋଧୁର ଜରଜର ବିଶ୍ବବୀର ପୁଅ ॥

ପୁଣି ପକ୍ଷାକଟା ଲାତେକ ମାଇଲା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ରଥ ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ॥ ୩୦
 ଭୂମିଗତ ହୋଇଲା ବିଶ୍ବବୀର ସୁତ ।
 କୋଳେ ଘେନିଅଛି ଜନେକ ଦୋହିତ ॥
 ତେଣା ଘେନି ପକ୍ଷା ରାବଣକୁ ପିଟି ।
 ଅଣ୍ଟେ ଘେନିଣ ବିଦାରିଲା ମୁଣ୍ଡ ଗୋଟି ॥
 ଶିରର ମକୁଟ ଝିକିଣ ରାଗେ ଝୁଣି ।
 ଅତିହିଁ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ିଣ ବୀର ଖଡ଼ଗ କରେ
 ଧରଇ ।
 ଜଟାଇଣ ଉପରେ ପହୁଡ଼ିଲା ନେଇ ॥
 ଯେବଣ ଦଶଗ୍ରୀବକୁ ଦେବତାୟେ ଡରି ।
 ପକ୍ଷାକଟା ଝୁଣଇ ମୁକୁଟ ଅଣ୍ଟେ ଧରି ॥
 ରାବଣେଶ୍ବର କୋପେ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଶର ଧରି ।
 ପକ୍ଷାକଟା ତେଣା କାଟିଲା ରୋଷ ଭରି ॥
 ପୁଣି ଅସିବର ପେଷିଲାକ ଧାଡ଼ି ।
 ପକ୍ଷାବର ତେଣା ସେ କାଟିଲା ବିକୋଟି ॥
 ରକତ ଉଦ୍‌ଗାରି ପଡ଼ିଲା ଜଟାଇଣ ।
 ଚକ୍ଷୁ ବୁଲାଇଲା ଚକ୍ରର ସାଦୃଶ ॥
 ପକ୍ଷାକଟା ଯହୁଁ ପଡ଼ଇ ବୁକୁ ମାଡ଼ି ।
 ଆଗଭର ହୋଇ ଗରୁଡ଼ ସୁତ ପଡ଼ି ॥
 ରାବଣ ସାତ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ।
 ରଣଗୋଳ ବେଳେ ଜାନେକୀ
 ପକାଇଲା ॥ ୫୦
 ଯେବଣ କଟି ରାମ ଗଲେ ମୃଗ ମାରି ।
 ତେଣିକି ଯାଉଅଛି ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ରୋଦନ କରିଣ ଦେବୀ ବିକଳେ ପକାଇ ।
 ସେ ଶବଦ ଶୁଣି ଧାଇଁଲା ଲଙ୍କସାଜଂ ॥
 ପାଦ ଗତି ଚିହ୍ନି ସାତ୍ୟାକୁ ଠାବ କଲା ।
 ବାମଭୁଜ ଯାଇ ଧରିଣ ଆଣିଲା ॥
 ହାଥ ଧରି ରାବଣ କୋପେଣ ଶିର ଝୁଣି ।
 ଲୁଟିଲା ଠାବରୁ ବାହାର କରିଆଣି ॥
 କାଳହୁରି ଗୋରୁକୁ ଯେହ୍ନେ ଧରି ନିଅଇ
 ବାଧ ।

ତେହେ ପଟାନ୍ତର ଜାନେକୀ ହୋଇବ ॥୭୦
ଯାହାର ଶ୍ୟାମାରକୁ ନ ନାଗଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ

ତେଜ ।

ଆବର ନ ନାଗଇ ପବନ ଆଶାଭୟ ॥
ସେ ସାତ୍ୟା ଦଇବ କୃତେ ଦୁଃଖ ପାଇ ।
ତଇଲୋକ ଠାକୁରାଣୀ ଜଗନ୍ନନ ଆଇ ॥
କର୍ମର ଅବଳେ ତାକୁ ରାବଣ ଗଞ୍ଜଇ ।
କଞ୍ଚାମାଟି ଯେହେ କୁମ୍ଭାର ପିଞ୍ଜଇ ॥
ଦୋଷକଳା ଯୁବତୀକି ଯେହେ ଆଶଇ ସ୍ବାମୀ
ଧରି ।

ସାତ୍ୟାକୁ ରାବଣ ଆଶଇ ତେହେ କରି ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ସୁମରଣା କଲା ।
ତକ୍ଷଣେ ରତ୍ନବର ଆଗରେ ମିଳିଲା ॥୭୦
ଜାନେକୀକି କୋଳେ ଧରିଣ ବସଇ ।
ଯାଅ ବୋଲି ରଥକୁ ମନେ ସୁମରଇ ॥
ଗଗନ ମାର୍ଗେ ନେଇ ତୋଳିଲାକ ରଥ ।
ଘନ ଘନ ବିବାନ ବାହାର ଦଶମାଥ ॥
ସାତ୍ୟା ଶୋକ କରଇ ରାବଣ କୋଳେ
ଆଇ ।

ରତ୍ନ ଆଭରଣ କାଢ଼ିଲେ ଚଇଦେହୀ ॥
ବେଶ ବେସନମାନ ଛାଡ଼ିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହିଁ ।
ଯେକାନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ନାମେଣ ରୁଚଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବିହୁନେ ସକଳ ଉପେଖି ।
ବିକଳେ ରୁଚଇ ଯେହେ ନିରିମାଣ୍ଡି ॥୮୦
ଭୂମିରେଣ ଆସି ପଡ଼ଇ ଆୟେମାନ ।
କି ଜାଣି ତାରାଗଣେ ଖସିବାର ଗଗନ ॥
ଚରଣୁ ନେପୁର କାଢ଼ିଲେ ବିମୋହୀ ।
ଗଜାରୁ ହାର କାଢ଼ିଲେ ରତ୍ନ ଯେ ଅଭୂଷି ॥
ସାତୟାର ଆୟେମାନ ପଡ଼ିଲା ନବ ପୃଷ୍ଠି ।
ଆନନ୍ଦେ ମେଘକି କରଇ ରତ୍ନବୃଷ୍ଟି ॥
ଉପରାଣ ଶାଢ଼ୀ କାଢ଼ିଲାକ ସାତ୍ୟା ।
ଯାହା ସେ ଦେଇଥିଲା ମୁନିକ ବନ୍ଦିତା ॥
ସେ ଅମଳାଶ ବସ୍ତ୍ରେ ବାହି ଦୁଇ ବାହି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସୁମରି ଦେବୀ କାହି ॥୯୦

ଗଣିମୁଖ ପର୍ବତ ଉପରେ ରଥ ଚଳଇ ।
ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ମନେଣ ଭାଳଇ ॥
ସେ ଗିରିରେ ଆନ୍ତି ପଞ୍ଚ ମର୍କଟ ବସି ।
ତାହାକୁ ଦେଖି ଆୟେ ତେଜିଲା
ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
ଲକପତି ତାହା ଜାଣି ନ ପାରିଲା ।
ବେଗେ ବେଗେ ରଥ ବାହିଣ ଚଳିଗଲା ॥
ଶୟେ ଜୁଣ ସମୁଦ୍ର ହେଲେ ଗଲା ପାରି
ହୋଇ ।
ସାତ୍ୟାକୁ ଘେନିଣ ଲଙ୍କାରେ ହୋଅଇ ॥
ଦେଖିଣ ଅସୁରାମାନେ ହୋଇଲେ ଚକିତ ।
କାହୁଁ ଆଣିଲା ଯେ ବାଳୀ ରୂପବନ୍ତ ॥୧୦୦
ଯେକକୁ ଆରେକ କହନ୍ତି ଲୋକେ ଯାଇ ।
ଅପୂର୍ବ ସ୍ତ୍ରୀୟେ କାହୁଁ ଆଣିଛି ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
ଶୁଣି ଲୋକମାନେ ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି ।
ଚଉଷଠି ଦାଣ୍ଡେ ପୁରିଣ ଦେଖନ୍ତି ॥
କ'ଧୁ ବିକ'ଧୁରେ ଯେତେ ଲୋକ ଥିଲେ ।
ସାତୟାକୁ ଦେଖିବାକୁ ସମସ୍ତେ ଅଇଲେ ॥
ଦେଖିଲେ ରଥରେ ଅଛି ଦେବୀ ସ୍ୟତୀ ।
କୋଳ କରି ବସିଅଛଇ ଲକପତି ॥
ସିଂହର ବଧୂ ଯେହେ ଶ୍ରୀକାଳ ହରିଆଶଇ ।
ଲଙ୍କାର ଦାଣ୍ଡେ ରାବଣ ତେହେ
ଚଳଇ ॥୧୦
ଦେଖଣାହାରାମାନେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ବେଢ଼ି ।
ଅନେକ ଯତନେ ଏହା ବିଧାତା ଅଛି ଗଢ଼ି ॥
ସକଳ ରୂପ ଗୁଣ ଯେକ ଠାବ କଲା ।
ସକଳ ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି ଯେହାକୁ ଗଢ଼ିଲା ॥
କେବଣ ରାଜାର ଯେ ଅଟଇ ନନ୍ଦନୀ ।
କାହୁଁ ଲକପତି ଅଇଲାକ ଯେହାକୁ
ଘେନି ॥
ମନ୍ଦଦୋରୀ ସହିତେ ଯେତେ ରାଣୀମାନ ।
ଯେହାର ରୂପକୁ କେହି ନୋହନ୍ତି ଭାର୍ଜନ ॥
ଜାଣିବାର ଲୋକେ ବୋଇଲେ ମନ୍ଦ କଲା ।
କାହାର ଯୁବତୀ ଯେ ଚୋରାଇ
ଆଣିଲା ॥୨୦

କେ ବୋଲଇ ମନ୍ଦ କଲା ଦଶଶିରି ।
ନ ପୁଣ ଯେହା ଯୋଗୁଁ ସରଇ ସବୁ ଶିରୀ ॥
କେ ବୋଲଇ ଆଣିଲେ କେ କରିବ କିସ ।
ଦେବତାୟେ ତରନ୍ତି ଯେ ଅଟଇ ମନିଷ୍ୟ ॥
କେ ବୋଲଇ ତୁମେ ନ ଜାଣ ହୋ କିଛି ।
ମୁହିଁ ଯେହା ଅଳପ ବାରତା ପାଇଅଛି ॥
ରଘୁବଂଶେ ଜାତ ଦଶରଥ ବଳା ।
ସାତୟା ବୋଲିଣ ତାହାର ଅବଳା ॥
ପିତାର ସତ୍ୟରେ ସେ ବନକୁ ଅଇଲେ ।
ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ବାସ କରିଥିଲେ ॥ ୩୦
ସୂପଲେଖି ତାହାକୁ କପଟେ ଗଲା ଖାଇ ।
ତାହା ଜାଣିଲେ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନିଭାଇ ॥
ନାସା ଶର୍ବଣ ଛେଦିଲେ ତାହାର ।
ତିଶିରୀ ସହିତେଣ ଚଉଦ ସସ୍ର ବାର ॥
ଶ୍ରୀରାମର ବାଣେ ପଡ଼ିଲେ ସକଳ ।
ଯହୁଁ ନିର୍ଣ୍ଣେ ହୋଇଲେ ଅସୁରକର ବଳ ॥
ସୂପଲେଖି ଭାଇକି କହିଲା ବାରତା ।
ଶୁଣି କୋପକଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପିତା ॥
ଯେବେ ତାଙ୍କ ନାରୀ ହରିଲା କେବଣ ହିଁ
ମତେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜିଣନ୍ତା ନାହିଁ ନା ଜଗତେ ॥୪୦
ତାକୁ ଜିଣି ପାରିଲେ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଧ ।
ନୋହିଲେ ଅବଶ୍ୟ ପଡ଼ିବ ପରମାଦ ॥
ପୂର୍ବେ ଶୁଣିଲାଅଛି ବିପରୀତ ବାଣୀ ।
ସାତ୍ୟାକୁ ହରିଲେ ମରିବ ବିଶପାଣି ॥
ସେ କାଳ ଅବା ଆସି ହୋଇଲାକ ଯେବେ ।
ଯାହା ସେ ଭିଆଣ କରିଛି ଦଇବେ ॥
ଯେତେ ବିଚାରି ଲୋକେ କୁହାକୋହି
ହୋଅନ୍ତି ।
ତହୁଁ ରଥ ବାହିଗଲା ଲକପତି ॥
ଓଶେକ ବିପୁନେ ଯାଇଣ ହୋଇଲା
ପରବେଶ ।
ତହିଁର ମଧ୍ୟେ ଅଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣଦିବ୍ୟବାସ ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀକି ତହିଁରେ ନେଇ
ଥୋଇ ।

ଦୁଃଖେଣ ବସିଲେ ସାତ୍ୟା ଜାଣିଣ ଚକୋଇ ॥
କପାଳେ କର ଦେଇ କାନ୍ଦଇ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ରାବଣ ରାଜଲୀଳ ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ॥
ବୋଇଲା ସାତ୍ୟାକୁ ତିଆର ଅନେକ ମତେ ।
ଆତ୍ମାଦ୍ଵାତେ ବାଳୀ ନ ମରଇ ଯେମନ୍ତେ ॥
ତେହ୍ନେ କରି ତୁମ୍ଭେ ଲୋ ରଖ୍ୟା କରିଥାଅ ।
ଯେମନ୍ତେ ମୋତେ ଭଜଇ ତେମନ୍ତ

ଭିଆଅ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ରାଜନ ନବରକୁ ଗଲା ।
ଆଠ ସହସ୍ର ଅସୁର ରାଜଣ ଆଗ୍ୟା°
ଦେଲା ॥୬୦

ବୋଇଲା ଦଣ୍ଡକା ଅରଣ୍ୟକୁ ଯିବ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ମାରିଣ ଆସିବ ॥
ଯେସନକ ବୋଲି ଦିଅଇ ଆଦେଶ ।
ଯେମନ୍ତ ପାର ରାମକୁ କର ହୋ ବିନାଶ ॥
ସନ୍ୟ ବରଣିଣ ଅତିକ୍ରା ହୋଇଲା ।
ସେ କନ୍ୟାମାନନ୍ତ ରାଜଣ ବୋଇଲା ॥
ଭଲେଣ ସାତ୍ୟାକୁ ରଖିଣ ତୁମ୍ଭେ ଥିବ ।
ଯେ ମୋହୋର ଆଗ୍ୟା° ଅବଗ୍ୟା° ନ
କରିବ ॥

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲା ରଜନୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ରାଜଣ ବୋଲଇ ପଦ୍ମଯୋନି ॥୭୦
ସାତ୍ୟା ଓଶେକ ବନେ ଥୋଇଲା ଲଙ୍କମଣି ।
ଆମର ହିତେ ଦୁଃଖ ପାଇଲେ ଗୋସାମଣି ॥
ନ ପୁଣ ମାହାସ୍ୟତା କରଇ ମନେ ତ୍ରାସ ।
ତୁ ଯାଇ ବାସେବ ହୋ ତିଆରିଣ ଆସ ॥
ବିଧାତା ବଚନ ଶୁଣି ସୁରସାଜ° ।
ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେକ ଯାଇ ॥
ଜାଣିଲେ ଅସୁରାକର ଘୋର ନିଦ୍ରାକାଳ ।
ଜାନେକା ଆଗରେ ମିଳିଲେ ଆଖଣ୍ଡଳ ॥
ଭୋ ସାତ୍ୟା ସାଧେବୀ ଗୋ ଶ୍ରୀରାମ

ଘରଣୀ ।

ମୁହିଁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ର ଗୋ ଅଟଇ ବକ୍ର
ପାଣି ॥୮୦

ଯେ ଯେ ଅମୃତ ଅଛଇ ମୋର କର ।
ଭୋ ଦେବୀ ଯେହା ତୁମ୍ଭେ କରସି ଆହାର ॥
ଭୋଖ ଶେଷ ଦୁଃଖ ନ ଲାଗିବ ତୋତେ ।
ବ୍ରହ୍ମା ପଠିଆଇ ଦେଇଅଛି ମୋତେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ରାବଣକୁ ମାରି ।
ତୋତେ ଘେନିଯିବେ ଗୋ ଜନେକ
କୁମାରୀ ॥

ଭୋ ସାତ୍ୟା ମିଛ ଗୋ ନ କର ମୋର
ବାଣୀ ।
ହରଷ ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ ସାତ୍ୟା ଶୁଣି ॥
ବୋଇଲେ ତୁ ଯେବେ ଅଟୁ ବକ୍ରଧର ।
ଦେଖିବା ନିଜ ରୂପ ଦେଖାନି

ତୋହୋର ॥୯୦

ଶୁଣିଣ ବାସେବ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଉଭା ହୋଇ ।
ଅତଳ ନୟନ ପିଛଡ଼ା ନ ହଲଇ ॥
ଦେଖିଣ ଜାନେକା ପ୍ରତେ ତାହା ଗଲା ।
ସନ୍ତୋଷେ ଅମୃତ ନିଜ କରେ ଧଇଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ଭୁଞ୍ଜିଲାକ ତାହା ।
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ସୁର ନାହା ॥
ତୁ ଗୋ ମାହାସ୍ୟତା ବିମନ ନ ଧର ।
ଯେ ସର୍ବ କଥା ଗୋ ଭିଆଣ ଆମର ॥
ରାବଣର ଭୟେ ସ୍ଵର୍ଗେ ନ ପାରିଲୁ ରହି ।
ତେଣୁ ସେ ତୁମ୍ଭେ ଜାତ ଯେତେ ଦୁଃଖ
ସହି ॥୧୦୦

ଶ୍ରୀରାମ ବିଷ୍ଣୁ ତୁ ସଂଯେ କମଳଣୀ ।
ଲକ୍ଷଣ ଦିଅର ତୋ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଶୁଳପାଣି ॥
ତିନିଦେବ ଜାତ ମାନବ ଦେହ ଘେନି ।
ତୁମ୍ଭେ ଆମ ମାତା ଗୋ ଜନେକ ନୟନୀ ॥
ତୁ ଦେବମାତା ଗୋ ନାମ ସର୍ବଭୂତା ।
ସଂଯେ ପ୍ରମଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
ଜଗତ ସଂସାର ତୁମ୍ଭେ ବେଳେବେଳେ

ରଖ ।

ଦେବତାଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସହିବ ଦୁଃଖ ସୁଖ ॥
ନୋହିଲେ ପୃଥ୍ବୀ ପଡ଼ିବ ରାସାନ୍ତଳେ ।

ଆମେ କାହିଁଥିବୁ ଦଶଦିଗପାଳେ ॥ ୧୦
ଆଦି ଅବତାର ହୋଇଲେ ତୋର ନାଥ ।
କନେକ ରୋହୀମାନ୍ଧବ ସଂଯାତ ॥
ସମୋଦ୍ରେ ପଶିଣ ଶଙ୍ଖୀସୁର ମାରି ।
ତେଣେ ସେ ଚାରିବେଦ ହୋଇଲା ଉଧରି ॥
କୃମ ରୂପେଣ ଧଇଲେ ଧରଣୀ ।
ତେଣେ ସେ ବିଚାର ହୋଇଲା ଚାରିଖାନି ॥
ହିରଣ୍ୟ ଦଇତ ମେଦନୀ ହରି-ନ୍ୟନ୍ତେ ।
ବରେହା ଶ୍ୟରୀର ହୋଇଲେ ଅଦ୍ୟୁତେ ॥
ବାମ ହାଥ ଘେନି ଛେଦିଲେ ତାର ମୁଣ୍ଡ ।
ତେଡ଼େ ମାହାବୀର ହୋଇଲା ଶତେ

ଖଣ୍ଡ ॥୨୦

ଦନ୍ତେଶ ପୃଥ୍ବୀ ଧଇଲେକ ତୋଳି ।
ତେଣେ ସେ ରକ୍ଷା ହାଦେ ହୋଇଲା
ମହାଆଳି ॥
ନୃସିଂହ ଅବତାର ହୋଇଲେ ତୋର ପତି ।
ହିରଣ ବିଦାରଣ କଲେ କୋପ ମୃତି ॥
ବାବନ ରୂପ ଧରି ତାପିଲେକ ବଳୀ ।
ତେଡ଼େ ମାହାବୀର ପାତାଲେ ଗଲା ଗଳି ॥
ଛତ୍ରାଳି ସାଧୁଲେ ପ୍ରଶୁରାମ ରୂପଧରି ।
ରାବଣ ପାଇଁ ଯେବେ ଅଛି ଅବତରି ॥
ତେଣେ ସେ ଦୁଃଖ ପାଇଲେ ଆମ ହିତେ ।
ନକର ଶୋଚନା ତୁ ଜନେକ

ଦୋହିତେ ॥୩୦

ଅନେକ ତିଆରିଣ ଗଲେ ଶତାପତି ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ମାହାସ୍ୟତା ॥
ଯେତେ କହି ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ଵର୍ଗକଇଗଲା ।
ନିଶି ପାହି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟେ ହୋଇଲା ॥
ନିତ୍ୟ କର୍ମ ବିଧି ସାରିଣ ଲଙ୍କପତି ।
ସାତ୍ୟାର ସନିଧକୁ ଅଛଲାକ ଧାଡ଼ି ॥
ଅନେକ ଉପହାର ରତ୍ନ ଯେ ପଦାର୍ଥ ।
ଜାନେକୀ ଛାମୁରେ ନେଇ ଦେଲା

ଦଶମାଥ ॥

ଶ୍ରବଣକଇ ତଡ଼କା କଣ୍ଠକଇ ହାର ।

ବାହାକୁ ବାହୁଟି ରତ୍ନ ବୁଡ଼ି ସାର ॥ ୪୦
ବିଦମୁଦି କଳଶ ନେପୁର ରତ୍ନମୟେ ।
ଦେବାଙ୍ଗ ବସନ ଘେନି ଭଜା ଲଳନାୟେ ॥
ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇଣ ଦଶଶିର ।
ଜାନେକାର ଛାମୁରେ କହଇ ଉତ୍ତର ॥
ଭୋ ଶଶିମୁଖି ଗୋ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ
ହୋଅସି ।

ଶରଦତନ୍ତ୍ର ବଦନେ ବଚନ କହସି ॥
ମୁହିଁ ତୋର ରୂପକୁ ମଜ୍ଜିରେ ବାଜା ।
ତୁ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରସି ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ମୁହିଁ ଲଳପତି ତୈଳଲୋକର ସାଜା ।
ଯେ ଡିନି ଭୁବନେ ମୋତେ ସରିସମ
ନାହିଁ ॥ ୫୦
ତୁ ମୋହୋର ଭାରିଆ ହୋଇ ବିବିଧ ଭୋଗ୍ୟ
କର ।

ଅକାରଣେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଝୁରିଣ ନ ମର ॥
ଯେ ତୋହୋର ଦୁଃଖ ଦେଖିଲଇ ମୁହିଁ ।
ଦିନ ନେଉଥିଲୁ ତିରଣ ପାଡ଼ି ଶୋଇ ॥
ବନଜକୁ ମେଳେ କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ।
ତପୁସୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବନ ବୁଲୁଥାଇ ॥
ଯେବେ ବିପୁଳ ଭୋଗ ହୋଇଲା ପରାପତ ।
ହେତେ କାଳେ ସୁଖ ଆଣି ଦେବାକ
ବିଧାତ ॥
ବିଷାଦ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ମୋହୋର ମୁଖ ଚାହାଁ ।
ମୁହିଁ ସେ ସୁନ୍ଦରୀରେ ଅଟଇ
ବିଶବାହା ॥ ୬୦

ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ଶୁଣିବିରେ ସହି ।
ଶୟେ କୁଣ୍ଡ ଲଳା ସ୍ୱର୍ଗସମ ନାହିଁ ॥
ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଜଗତୀ ଅଟାଳି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପିତୁଳି ଅଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗଦାଳି ॥
ବିବିଧ ଘରମାନେ ଶୋଭାବନ ଆଣି ।
ଯେ ମୋହୋର ମହା ସମସ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ॥
ନଦୀ ସରୋବର କୂପ ବାମି ତଳା ।
ଯେ ମୋହୋର ଦର୍ବକେ କରିବ ଶଙ୍ଖୋଳା ॥

ତୈଳୋକ୍ୟ ସମ୍ପଦ ଅଛି ମୋ କଟକେ ।
ମୋତେ ସେବା କରିଥାନ୍ତି
ଦେବଲୋକେ ॥ ୭୦
ମୋହୋର ଦ୍ୱାରପାଳ କତିରେ ଇନ୍ଦ୍ର
ବସଇ ।
ବ୍ରହ୍ମା ମୋତେ ନିତି ଆଶିଷ ଦିଅଇ ॥
ଯେତେ ନୃପତି ମୁଁ ତୋତେ ଆଶଙ୍କଲି ।
ଯେ ତୋହୋର ଲାବନ୍ୟ ସମୋତ୍ତେ ବୁଡ଼ିଲି ॥
ଆଉ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପାଇବୁ ତୁ କାହିଁ ।
ମଉନ ହୋଇଣ ତୁ ବସିଲୁ କିମ୍ପାଇ ॥
ଯେତେକ ନିଦୟା ତିର ଗୋ ତୋହୋର ।
ପଞ୍ଚୁଶରେ କାମ ଦହଇ ମୋହୋର ॥
ଯେତେ ବୋଲି ରାବଣ ଅସୁରାକି ଚାହିଁ ।
ଗୁପ୍ତ କଥାମାନ କହଇ ତାଙ୍କୁ ରାଜ ॥ ୮୦
ବୋଇଲା ମୋତେ ଯେମନ୍ତେ ବନ୍ଧ୍ୟ

ହୋଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଯେମନ୍ତେ ନ ନୋଡ଼ଇ ॥
ତେମନ୍ତ କରିଣ କହିବ ମଣାଇ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଚଳିଗଲା ଲଳସାଜା ॥
ରାବଣ ଆଜ୍ଞାରେ ଅସୁରାମାନେ ଗଲେ ।
ଅନେକ ଚାଟୁ କଥା ସାତ୍ୟାକୁ କହିଲେ ॥
ଜାନେକୀ ତହିଁକି ନ ଦେଲେ ଉତ୍ତର ।
ପୋଡ଼ିଲା ତମା ଜାଣି ବଦନ ତାହାକର ॥
ଦିବସ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେକ ମୁଖ ଦିଶଇ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ନାମ ଅବିକ୍ଷଣେ
ଘୋଷଇ ॥ ୯୦

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
ମାୟା ମୃଗ ମାରି ଯେ ଗଲେ ରଘୁପତି ॥
ମନେ ମନେ ବିଚାର କରନ୍ତି ରଘୁସାରା ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ମୃଗ ଡାକିଲା କିସ ପାଇଁ ॥
ନିବନ୍ଧେ ସାତ୍ୟାକୁ ହରାଇବି ଆଜ୍ଞ ।
ବେଗ ବେଗ ହୋଇ ଆସନ୍ତି ରଘୁରାଜ ॥
ବାଟେ ବିପୁରୀତ ବହୁତ ଦେଖିଲେ ।
ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଶ୍ରୀକାଳ ରାବ ଦେଲେ ॥

ଶିରର ଉପରେ ଉଡୁଅଛି କାକ ।
ଆଗରେ ଦେଖିଲେ ଅଛଇ
କାଳସର୍ପ ॥ ୧୦୦
ଧୂର୍ମ ଆକାଶ ଦିଶଇ ଚନ୍ଦ୍ରପାଶ ।
ପବନ ନ ବହଇ ବିପୁନ୍ୟ ବିରସ ॥
ଶ୍ରୀରାମକର ମୁଖ ବିରସ ହୋଇଅଛି ।
ଆଗରେ ଦେଖିଲେ ସୁମୈତ୍ରୀର ବନ୍ଧି ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ସ୍ତମ୍ଭଭୂତ ।
କି ଜାଣି ବନ୍ତ ପଡ଼ିବା ସଂଯାତ ॥
ଲକ୍ଷଣ ଆସିଣ କଲା ନମସ୍କାର ।
କୋପେଣ ତାହାକୁ ବୋଇଲେ ରଘୁବୀର ॥
ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ି ତୁରେ ଅଜଲୁ କିସ ପାଇଁ ।
ଆଉ ଜାନେକାକି ପାଇବି ମୁଁ କାହିଁ ॥ ୧୦
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ଆପଣ କୋପ ତୁ ନ କର ॥
ସାତ୍ୟାର ବୋଲେ ସେ ଅଇଲଇଁ ମୁହିଁ ।
ତୁହିଁ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଶବଦ ଶୁଣିଲଇଁ ॥
ମୁହିଁ ତାହା ପ୍ରତେ ନ କଲି କବାତିତେ ।
କୋପ କଲା ମୋତେ ଜନେକ ଦୋହିତେ ॥
ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ପଡ଼ିଲା ବିପରି ।
ତୁ କିମ୍ପା ନ ଯାଇ ବସିଅଛୁ କତି ॥
ମୁହିଁ ବୋଇଲି ତୁ ନ ଜାଣୁ ଗୋ ସାତ୍ୟା ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ କେହି ନାହିଁ ଯେ ଜିଣନ୍ତା ॥ ୨୦
ତଇଲୋକେ ଅଜୟେ ଅଟଇ ତୋର
ସାଜା ।

ତାକୁ ଜିଣିମ କେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ବହି ॥
ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ ମୋତେ କୋପ କଲା ।
ମରମ କଥାମାନ ବହୁତ କହିଲା ॥
ବୋଇଲା ଭ୍ରଥ ତୋତେ ଅଛି ପଠିଆଇ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାରି ମୋତେ ନେମା ପାଇଁ ॥
ଆବର ବୋଇଲା ଅନେକ ମନ୍ଦବାଣୀ ।
ଭୟେ କଲି ମୁହିଁ ତାହାର କଥା ଶୁଣି ॥
ତେଣୁ ସେ ଅଇଲି ମୁହିଁ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ରଧରି ।
ଦଶଦିଗପାଳକୁ ସାକ୍ଷୀ ହାବେ କରି ॥ ୩୦

ଯେ ମୋରେ ଦୋଷ ନାହିଁ ରଘୁପତି ।
 ଅନେକ ଝିଗାଂସ ବୋଇଲେ ମୋତେ
 ସ୍ୟତା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷଣର କାନ୍ଧେ ମୃଗଭାର ଦେଇ ॥
 ବିଦୁସେ ଚିତ୍ତରେ ଆସନ୍ତି ଖରହୋଇ ।
 ପଦୁଂବଟୀ ବନେ ମିଳିଲେକ ଯାଇ ॥
 ଧୂରୁହୁଁ ଦେଖିଲେ ଦିଶଇ ପର୍ଯ୍ୟକୃଷ୍ଣ ।
 ଅଶୋଭା ଦିଶୁଅଛି ପତର ଘର ଗୋଟି ॥
 ମଢ଼ିଆ ଦୁଆରେ ମିଳିଲେ ରଘୁସାଜଂ ।
 ସାତ୍ୟା ସାତ୍ୟା ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ
 ଡାକଦେଇ ॥୪୦
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଯାହା ସେ
 ବୋଇଲି ।
 ଏ ଘୋର ଅରନ୍ୟରେ ଘରଣୀ ହରାଇଲି ॥
 ଦେଖିଲେ ପର୍ଯ୍ୟକୃଷ୍ଣ ହୋଇଅଛି ତୁହା ।
 ସୀତା ନ ଦେଖି ରାମ ପଡ଼ିଲେ ମୁଁଛା ॥
 ଲକ୍ଷଣ ତୋଳି ଧଇଲେକ ଯାଇ ।
 ଛଣେକେ ଚେତନା ପାଇଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
 କେ ମୋହୋର ହରି ନେଲାକ ଜୀବନ ॥
 ଦେହ ଥୋଇଣ କେ ପ୍ରାଣ ଘେନିଗଲା ।
 କେବଣ ଦଇବ ଏହା ମୋତେ କଲା ॥୪୦
 ମଢ଼ିଆରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ।
 ଧରଣୀରେ ଲୋଚନ୍ତି ମଥାରେ ଦେଇ ହାଥ ॥
 କାନ୍ଦିଣ ବୋଲନ୍ତି ମୋ ସାତ୍ୟା ଗଲା
 କାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷଣ ମଢ଼ିଆ ଦେଖନ୍ତି ତହିଁ ନାହିଁ ॥
 ବୋଲନ୍ତି ଜାନେକୀ ଗୋ କେଣିକି ତୁ
 ଗଲା ।
 ଶିରାହତ ଦେଖି ମୋତେ ଉପେଖିଲୁ ॥
 ମଧୁଆନ ବେଳ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
 ଭୋଜନ ଚରତା ତ ନ କଲୁ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
 ଗୋଦାବରାରୁ ତ ନୁଆଣିଲୁ ପାଣି ।
 ଫଳ ପୁଷ୍ୟ ଅବା ଯାଇଅଛୁ ଆଣି । ୨୦

ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଉଠି ଉଭା ହୋଇ ।
 ବନ ପର୍ବତକୁ ଦେଖିଣ ପୁଛଇ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଦେଖିଲ କି ହୋ ସାତ୍ୟା କେଶେ
 ଗଲା ।
 କେ ମୋହୋର ଘରଣୀକି ତୋରାଇଣ
 ନେଲା ॥
 ଘର ସୁମରି କିଶୋ ଗଲୁ ବଜାଦେହୀ ।
 କି ଅବା ଲୁଚି କେଶେ ଅଛୁ ମୋର ତହିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ଲକ୍ଷଣ ଡିଆରି ।
 ନୋହୁଁ ବିକଳ ତୁ କୋଦଣ୍ଡ ଚାପଧାରୀ ॥
 ଦୁହେଁ ଲୋଡ଼ିବା ତୁ ଦେହ ଥିରକର ।
 ରାଜାପଣ ଛାଡ଼ି ତ ପଶିଲୁ ବନଘୋର ॥୨୦
 ଏହାଉଁ ଏଣିକି ଭୁଞ୍ଜିବାନା କର୍ମ ।
 କେବଳ ମାତ୍ର ସାଖୀ ହୋଇଅଛି ଧର୍ମ ॥
 ଆରତ ହୋଇଲେ ହୋଇବ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଚାଲ ଚଉକଟି ଲୋଡ଼ିବା ଦେବରାଜ ॥
 ଲୁଚିଅଛି ଅବା ଜନେକ ଦୋହିତା ।
 ପଶିଅଛି ବନ କନ୍ଦର ଗିରିଲତା ॥
 ତୁ ଯେ ବୋଇଲୁ କେ ଚୋରାଇ
 ଘେନିଗଲା ।
 ଯେ କଥା ଭୋ ସ୍ବାମୀ ମୋ ମନକୁ ନ
 ଗଲା ॥
 ଅଗ୍ନିର ଶିଖା କେ ଧରିଣ ପାରିବ ।
 ପର୍ବତ ପକାଇ କେ ମୁଧୁନି ପାଡ଼ିବ ॥ ୮୦
 ସେ ମାହାସ୍ୟତାର କେ ଧରିବ ସନିଧାନ ।
 ଅସୁର ଗନ୍ଧର୍ବ ଜୀବଜନ୍ତୁମାନ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଲ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଧଉର୍ଯ୍ୟ ।
 ସଉମିତ୍ରାକି ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଦେବରାଜ ॥
 ତୁ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲୁ ସାତ୍ୟା ଅଛି ।
 ଆଉ କାହିଁ ମୁହିଁ ପାଇବି ମୃଗାନ୍ଧି ॥
 ଦ୍ଵାରେ ଦେଖି ଭାଇ ରଥ ପାଦ ଗତି ।
 କେ ମୋହୋର ଘେନିଗଲା ପ୍ରିୟବତୀ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଶିରରେ କର ଡାଡ଼ି ।
 ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇଣ ଯେଣେତେଣେ ପଡ଼ି ॥୯୦
 ପୁଣି ଉଠିଣ ଲୋଚନ୍ତି ଯେଣେତେଣେ ।

ଭାଇ ଭୁଜ ଧରି ରଘୁକୁଳରାଣେ ॥
 ସୀତା ସାତ୍ୟା ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 କିନ୍ତୁ ଦୂରେ ଯାଇ ଜଗାଇଣକୁ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ତାହାକୁ ମାରି ତ କଲେ ମନ ।
 ଚେତନା ପା ପଛା ବୋଲଇ ବଚନ ॥
 ମୋତେ କିମ୍ପା ମାଗୁ ରଘୁକୁଳପତି ।
 ରାବଣ ତୋହୋର ହରିନେଲା ସ୍ୟତା ॥
 ବାଟେ ଓଗାଳି ମୁଁ ଅନେକ ଯୁଧ କଲି ।
 ତେଣା ଘେନିଣ ତାର ରଥ ମୁଁ
 ଭାଙ୍ଗିଲି ॥୧୦୦
 ଦେଖ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ରଥ ପଡ଼ିଅଛି ।
 କୋପ କଲା ମୋତେ ବିଶ୍ଵବୀର ବନ୍ଧି ॥
 ଖଣ୍ଡା ଘେନି ମୋର ଛେଦିଲାକ ତେଣା ।
 ଆବର ଚରଣ କାଟିଲା ରାବଣା ॥
 ମୋତେ ମାରିବା ବେଳେ ପକାଇଲେ
 ସ୍ୟତା ।
 ତହୁଁ ଧରି ଘେନି ଅଇଲା ଲକପତି ॥
 ମାୟା ବିବାନେକ ମିଳିଲା ତାର ପାଶ ।
 ତହିଁ ଆରୋହିଲା ବିଶ୍ଵବୀର ବନ୍ଧ ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ କୋଡ଼େ ଘେନି ଲକସାଜଂ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଗଲା ରଥ ବାହି ॥ ୧୦
 ମଧୁଆନ କାଳେ ଗଗନ ପଡ଼େ ଗଲା ।
 ଭୋ ରଘୁନାଥ ମୋତେ ଯେତେ
 ଦୁଖଦେଲା ॥
 ମଲା ପ୍ରାଣୀ ମୁହିଁ ଛଣେ ଅଛି ରହି ।
 ଯିବାବେଳେ ସାତ୍ୟା ଗଲେ ମୋତେ କହି ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାଯାୟେ ପ୍ରାଣଥାଇ ।
 ଯେ ତୋହୋର ମୁଖୁଁ ରାମ ସିଧ ବାରତା
 ପାଇ ॥
 ତେଣୁ ସେ ପ୍ରାଣ ହାଦେ ଅଛଇ ମୋର
 ରହି ।
 ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଖିଣ ଯେବେ ନିଷ୍ଠରିଲି ମୁହିଁ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ସାତ୍ୟା ଘେନିଆସ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ବୋଲି ଚଳ ରଘୁଶିଷ ॥ ୨୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଖରପତି ।

ରାବଣ ବୋଲିଣ ସେ ଅଟଇ କେବଣ
କଟି ॥

କେ ତାହାର ମାତା କେ ତାହାର ପିଅର ।
କେବଣ ଦେଶରେ ଅଟଇ ତାର ଘର ॥
ପଛା ବୋଇଲା ସେ ବିଶବାର ବନ୍ଧ ।
ନରକେଶୀ ରାକ୍ଷସଣୀ ଗର୍ଭରୁ ସମୂତ ॥
ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ସେ ସାଧୁଲା ତିନିପୁର ।
କେଶବାଇ ତାର ଅଟଇ କୁବେର ॥
ସମୋଦ୍ର ଭିତରେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ କରି ।
ବିପୁଳ ଭୋଗ ସେ କରଇ ଦଶଗିରି ॥ ୩୦ ॥
ଯେବେ ତୋର ଘରଣୀକି ନେଲାକ
ତୋରାଇ ।

ପାରୁ ଯେବେ କାରଣ କର ରଘୁବାଇ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ପଛା ଛାଡ଼ିଲା ଜୀବନ ।
ଦେଖିଣ ବିକଳ ହୋଇଲେ ରଘୁନାନ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
ପରତପଗାରୀ ପକ୍ଷୀ ଅଟଇ ବିଚକ୍ଷଣ ॥
ଆମ ନିମନ୍ତେ ଯେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲା ।
ସାତଧାର ବାରତା ସକଳ କହିଲା ॥
ଯେ ପକ୍ଷୀ ପୁନ୍ୟବନ୍ତ ଗରୁଡ଼ ତନୟେ ।
ଦଶରଥ ରାଜର ମନ୍ତ୍ରତୁ ଶେଷେ ॥ ୪୦ ॥
ଯେହାକୁ ଅଗ୍ନିବାହା କରିବା ଆମେ ଯେଥ ।
ଶୁଖିଲା କାଠ ଘେନି ଆଣସିରେ ଭ୍ରାଥ ॥
ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ ।
ହାଥୀ ଚଢ଼ା ଦାରୁ ସମ୍ପାଦିଲା ଆଣି ॥
ତୋଣୁ ଅଗ୍ନିବାଣ ବିନ୍ଧିଲେ ଦାଶରଥ ।
ପ୍ରଜଳିତ ହୃତାଶନ ଉଠିଲାକ ଧାତି ॥
ପକ୍ଷୀକଟାକୁ ଯେ ଧଇଲେ ବେନିଭାଇ ।
ସର୍ବକାର କଲେ ଅଗ୍ନିରେ ପକାଇ ॥
ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ପକାଇଲେ ଅଗ୍ନି ।
ସ୍ନାହାନ ଚର୍ପଣ ସାରିଲେ ରଘୁପତି ॥ ୫୦ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ପରସାଦେ ପକ୍ଷୀ ସ୍ବର୍ଗ ଗଲା ।
ଦେବତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାଇଣ ବସିଲା ॥
ତତ୍ତ୍ୱ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନିଭାଇ ।
ସାତ୍ୟା ସାତ୍ୟା ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ ରାବ ଦେଇ ॥

ବେଳ ଅସ୍ତ ହୋଅନ୍ତେ ମଢ଼ିଆକୁ ଗଲେ ।
ବସି ଦୁଇଭାଇ ନିଶି ପୁଛାଇଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବିକଳ ସାତ୍ୟାକୁ ସୁମରି ।
କେବଣ କଟି ଗଲୁ ସ୍ୟତା ନିରେଖ ମୋତେ
କରି ॥
କ୍ଷଣେ ନ ଦେଖିଲେ ନୋହୁ ଯେ ତ୍ରିପୁତି ।
ଯେବେ କେହ୍ନେ ମୁହିଁ ପଳାଇଲୁ
ସ୍ୟତା ॥ ୬୦ ॥
ଆବର କାହିଁ ଗୋ ତୋର ମୋର ମେଳ ।
ଯେ ଜନ୍ମ ସଖିରେ ହୋଇଲା ନିଷ୍ଠଳ ॥
କାହାର କୋଳେ ଆଜ ଶୋଇବୁ
ମହାସ୍ୟତା ।
କାହାର ସଙ୍ଗେ ବିନୋଦ କରିବୁ ଆଜ ରାତି ॥
କେ ତୋହୋର ମନ ଜାଣିଣ ପାଲିବ ।
କେ ତୋତେ ସଖି ଅନ୍ନ ଆହାର
ଯୋଗାଇବ ॥
କାହାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବୁରେ ସହି ।
ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ମାଗିବୁ କାହାକର ॥
ନିକଳକ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେକ ତୋର ମୁଖ ।
ଆଉ କାହିଁ ମୋତେ ପ୍ରାପତ ଅଛି
ସୁଖ ॥ ୭୦ ॥
ଆହା ଜାନେକୀ ଗୋ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
ମୋତେ ଛାଡ଼ି କେଣେ ଗଲୁସି ଗୋ ସାତ୍ୟା ॥
ଲତାକର ମଧ୍ୟେ କି ଅଛୁ ଲୁଚା ଦେଇ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଉଠିଣ ଗଲେ ଧାଇଁ ॥
ଲକ୍ଷଣ ଗୋଡ଼ାଇଅଛି ପଛକଟି ।
ବାକୁତ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଚାହାନ୍ତି ଚଉକଟି ॥
ଯେଣେତେଣେ ଦୁଲି ନ ଦେଖିଲେ କାହିଁ ।
ମଢ଼ିଆ ଦୁଆରେ ମିଳିଲେ ରଘୁବାଇ ॥
ପତ୍ର ଘରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରି ମୁଁ ହୋଇଲି
ଅନାସ୍ତ ॥ ୮୦ ॥
ଭୋ ପଞ୍ଚୁବଟୀ ଯେ ସେ ମୋତେ କଲୁ ।
ପଦ୍ମା ଶୁଷ୍କ କଷ୍ଟ ମୋତେ ସେ ବିହିଲୁ ॥
ମହତ ବୋଲିଣ ମୁଁ ଅଜାଲି ତୋର ପାଶ ।

ଭାରିଯା ହରାଇଣ ହୋଇଲି ନିରାଶ ॥
ଦେଶ ନ ଜାଣଇଁ କେଣିକି ଯେବେ ଯିବି ।
ପ୍ରାଣବଲ୍ଲଭୀ କି ଯେବେ କାହିଁ ମୁଁ
ଦେଖିବି ॥
ଆହୋ ବୃକ୍ଷମାନେ ସମସ୍ତେ ହେଁ ଅଛ ।
ନିରାଶ ହୋଇଲି ମୁଁ ଦଶରଥ ବନ୍ଧ ॥
ତୁମ୍ଭ ସମ୍ମିଥେ ଆଉ ହରାଇଲି ଘରଣୀ ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଯୁଧିରାଞ୍ଜ ହରଣୀ ॥ ୯୦ ॥
ରଖି ନ ପାରିଲି ମହତ ଲୋକ ହୋଇ ।
ଅନାସ୍ତ ହୋଇଣ ଯାଉଅଛି ମୁହିଁ ॥
ଭୋ ପର୍ବତମାନେ ସମସ୍ତେ ହେଁ ଅଛ ।
ମୁଁ ତୁମ୍ଭରେ ଶରଣ ଦଶରଥ ବନ୍ଧ ॥
ଭାରିଯା ଘେନି ମୁଁ ରହିଲି ତୁମ୍ଭ କଟି ।
କେ ମୋହୋର ହରି ନେଲାକ ଯୁବତୀ ॥
କାହିଁକି ଯିବି ହୋ ପାଇବି ଆଉ କାହିଁ ।
କେବଣ ଦିଶେ ତାକୁ ଦେଖିବଇଁ ଯାଇ ॥
ତୁମ୍ଭେ ଲତାମାନେ ମହାଶୋଭା ଦିଶ ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଘରର ସାଦୃଶ ॥ ୧୦୦ ॥
ତୁମ୍ଭେ କି ଲୁଚାଇ ଅଛ ମୋହୋ ନାରୀ ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସର୍ଗର ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ତାହାର ପରା ଭାରିଯାକୁ ପାଇବି ମୁହିଁ
କାହିଁ ।
ତାର ବିନୁ ମୋର ଆନଗତି ନାହିଁ ॥
ଦେହ ଥୋଇଣ କେ ପ୍ରାଣ ଘେନିଗଲା ।
ନିରେଖ ପ୍ରାଣୀର କେ ହୃଦୟ ଘେନିଲା ॥
ବଧୂଲି କୁସୁମ ପ୍ରାୟେ ସଖିର ଯେ ଓଷ ।
ଯେତେବେଳେ ମୋତେ ଦେଲା ଯେତେ
କଷ୍ଟ ॥
ଅଶ୍ୱିର କୋକିଳ ପ୍ରାୟେ ସଖିର ଯେ
ବାଣୀ ।
ମୁନିମାନେ ଧ୍ୟାନ ଚଳିବେ ତାହା ଶୁଣି ॥ ୧୦ ॥
ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେକ ଦେହ କାନ୍ତି ।
ଦେବାପୁର ଗନ୍ଧର୍ବ ଦେଖିଲେ ମୋହ ଯାନ୍ତି ॥
ମଉଗଜଗବନୀ ତୁ ଗଲୁ କେବଣ କଟି ।
କେ ତୋର ମନ ରଞ୍ଜିବରେ ସ୍ୟତା ॥

ଶ୍ରୀରାମ ନୟନରୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଭୁଜ ଧରି ଗଲେ ତହୁଁ ଚଳି ॥
 ପଥୁକୀ ଜନନ୍ତ ଦେଖିଲେ ପରାଗତି ।
 ଝାଡ଼ ବାଡ଼ ଲତା କନ୍ଦରେ ଲୋଟନ୍ତି ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ତିନିକୋଣ ଗଲେ ।
 ଅତି ଭୟାକାର ଗନ୍ଧର୍ବ ଦେଖିଲେ ॥୨୦
 ଉଚ୍ଚରେ ଆଖି ଯେ ଅଞ୍ଚଳ ତାର ଯେକ ।
 ବିକଟାଳ ବଦନ ଦିଶଇ ତାର ନାକ ॥
 ଜହ୍ନ ବିହୁନେଣ ଯୋଜନେ ବାହା ଲମ୍ବ ।
 ପାଦ ନ ଥିବାରେ ନୁହଇ ଆରମ୍ଭ ॥
 ଚଳି ନୁଆରଇ ଯେକ ଠାବେ ଥାଇ ।
 ହସ୍ତ ବଢ଼ାଇଣ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଖାଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଧଇଲା ଅସୁର ।
 ଆକ୍ରେଷି କଲା ନେଇ ବଦନ କଟିର ॥
 ତରେ ଶ୍ରୀରାମର ଶୁଖୁଅଛି ଦୁଷ୍ଟ ।
 ପର୍ବତ ସମାନରେ ଦତ୍ୟର ଭୁଜ ଦଣ୍ଡ ॥୩୦
 ଦୃଢ଼କରି ନେଇ ମୁଖରେ ଭରଇ ।
 କ୍ଷଣକେ ରହି ପୁଣି ମନରେ ବିଚାରଇ ॥
 ପଚାରଇ ତୁମ୍ଭେ କେବଣ ଦେଶୁଁ ଆୟେ ।
 କିଏ ନାମ ତୁମ୍ଭର କେବଣ ବାପମାୟେ ॥
 କିମ୍ପା ବନେ ବୁଲ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
 ଆଜ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରାଣ ଯିବ ଯମପୁରୀ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଅଯୋଧ୍ୟା ମୋର
 ଦେଶ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଆମ୍ଭେ ଦଶରଥ ଶିଷ୍ୟ ॥
 ପିତାର ଆଜ୍ଞାରେ ବନବାସ କଲୁ ।
 ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ଘରଣୀ ହରାଇଲୁ ॥୪୦
 ତାହାକୁ ବନେ ମୁଁ ଲୋଡ଼ଇ ବିକଳେ ।
 ଯେବେ ପଡ଼ିଲି ଆସି ତୋହୋର ଆଗରେ ॥
 ମୁହିଁ ନିରେଖ ନ କର ମୋତେ ଗ୍ରାସ ।
 ଅଶ୍ରୁହୀ ଲୋକକୁ ନ ରଖିଲେ ବଡ଼ ଦୋଷ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ମୋତେ ତୁ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ବୀର ।
 ଯେ ମୋର ସାମୁଦ୍ରିକ ବେଳେ ରକ୍ଷାକର ॥
 ସାବତ ଜନନୀର ଅଟଇ ହାଦେ ସୁତ ।
 ନିଜ ପୁରେ ଯାଇ କରିବ ବୀରତ ॥

ଶୁଣି ଅସୁର ଧଇଲା ଦୃଢ଼ କରି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୁଧ୍ କିଛି ହିଁ ନ ପୁରି ॥୫୦
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ।
 ଯେତେ ଅସାଷ୍ଟମ ହୋଇଲୁ କିମ୍ପାଇ ॥
 ଦେସି ଦେବ ଆଜ୍ଞା ଦତ୍ୟକୁ କରଇ ନାଶ ।
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
 ବୋଇଲେ ଭାଇରେ ପାରିବୁଡ଼ିକି ମାରି ।
 ନ ପୁଣ ଦତ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟରେ ଦେଉଅଛି ଭରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପାଇଣ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଖାପରୁ ଖଣ୍ଡା ଯେ କାଢ଼ିଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥
 ଦତ୍ୟର ବେନି ଭୁଜ ପକାଇଲେ କାଟି ।
 ସର୍ଗରେ ଦେବତାୟେ କଲେ
 ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷ ॥୬୦
 ଗନ୍ଧର୍ବ ବୋଇଲା ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ।
 ପୂର୍ବର କଥାୟେକ ଶୁଣ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ସୁରପତି ପତ୍ନୀକି ଭୟେ କରାଇଲି ।
 ଶ୍ୟାମାର ବିକାଶିଣ ନୟନ ଦେଖାଇଲି ॥
 ସେହି ମୋତେ କୋପ କରିଣ ଶାପ୍ୟ
 ଦେଲା ।
 ଦଇତ ଶ୍ୟାମାର ତୁ ହୋଅସି ବୋଇଲା ॥
 ତହୁଁ ମୁଁ ପଳାଇ ଅଇଲି ବଡ଼ ତରେ ।
 ଆସି ପଶିଲି ଜହ୍ନର ଛାମୁରେ ॥
 ବାସେବ କୋପେ ମୋତେ ବିଧାୟେ
 ମାଇଲା ।
 ପାଦଜୟ ମୋର ପେଟରେ ପଶିଲା ॥ ୭୦
 ଶିର ପଶିଲା ଯାଇ ଉଦର ଭିତରେ ।
 ଯୋଗେଣ ପ୍ରାଣ ନ ଛାଡ଼ିଲା ଶରୀରେ ॥
 ଯୋଜନେ ଯୋଜନେ ବେନି ବାହା କଲା ।
 ପୁଣି ପ୍ରସନ ହୋଇଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ॥
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ କାଟିବେ ତୋର ହାଥ ।
 ତେଣେ ତୁ କୋବନ୍ଧ ହୋଇବୁ ମୁକତ ॥
 ସେ କଥା ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ମୋତେ ଆସି ।
 ବାଟ ଚାହୁଁଥାଇ ତୋତେ ଦିବା ନିଶି ॥
 ଯେବେ ଭୋ ନାଥ ମୋକ୍ଷ ହୋଇଲି
 ତୋହୋରେ ।

ଅଗ୍ନିବାଣ ମୋତେ ପେଷ ରଘୁବାରେ ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ଅଗ୍ନି ଜ୍ଵାଳନ୍ତେ ଅସୁର ଗଲା ସ୍ୱର୍ଗବାସ ॥
 ପାର୍ଥିବ ଦେହଛାଡ଼ି ନିଜ ରୂପ ହୋଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ସମୀପ ଅବରାଣେ ଯାଇ ॥
 ତୁ ହୋ ଦାଶରଥ ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ ।
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ ଯାଅଯା ଯେହିକ୍ଷଣି ॥
 ଚାରି ମଞ୍ଚା ଘେନି ଅଛି ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀବର ।
 ସେ କପିରାଜା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ତୋହୋର ॥
 ତାହାର ସଙ୍ଗେ ତୁ ମଜତ୍ର ହୋଇବୁ ।
 ତାହାର ବୁଧ୍ବଳେ ସାତ୍ୟାକୁ ପାଇବୁ ॥୯୦
 ପିମ୍ପା ସରୋବର ଦେଖିବଟି ବାଟେ ।
 ଶବରଣୀ ଅଛି ତହିଁର ନିକଟେ ॥
 ରକ୍ଷିକ ପରିବାରୀ ସେ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଜାଣଇ ।
 ପୁରାଣ ଆଗମ କଥାବ ବଖାଣଇ ॥
 ତୋତେ କହିବ ସେ ସକଳ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।
 ଯେଥେ ନ ରହ ତୁ ଚଳ ସୀତାକାନ୍ତ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି କୋବନ୍ଧ ବିବାନେ ସ୍ୱର୍ଗ
 ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସନେ ମୁକତ ହୋଇଲା ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବର ବାଣୀ ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ।
 ତହୁଁ ଚକ୍ରିଗଲେ ଥୋକାୟେକ
 ପଦ ॥୧୦୦
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ରଘୁମଣି ।
 ଦୃଷ୍ଟା କଲା ମୋତେ ବେଗେ ଦିଅ ପାଣି ॥
 ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଚାହାଁଇ ଚଉକଟି ।
 ନିକଟେଣ ଜଳ ନ ଦେଖିଲା ସଉମିତ୍ରୀ ॥
 ବାବଲ ଶର ଘେନି ପର୍ବତ କାଟି ଦେଲା ।
 ପାତାଳ ଭେଦି ଗଙ୍ଗା ବାହାର ହୋଇଲା ॥
 ତହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସାରିଲେ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ।
 ଜଳପାନ କଲେ କଉଶୁଲ ନୟନ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ହବ ବୋଲି ତହିଁର ନାମ ଦେଲେ ।
 ଅଧକୋଷ ଯାଇ ପର୍ବତେ ରହିଲେ ॥ ୧୦
 ସାତା ସୁମରିଣ ପୁହାଇଲେ ନିଶି ।
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ତହୁଁ ଗଲେ ରଘୁଶିଷି ॥

ଦୁଃଖଭୟା ନଦୀରେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ।
ବିରୂପାକ୍ଷ ଲିଙ୍ଗକୁ ପୂଜିଲେ ଚାପଧାରୀ ॥
ଯୋଜନେ ପରିଯତେ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖେଗଲେ ।
ଶବର ଶବରଣୀକି ଯାଇଣ ଦେଖିଲେ ॥
ଯାହା ସେ କୋବନ୍ଧ କହିଲା ରୂପ ଗୁଣ ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରତେ ଗଲେ ରଘୁକୁଳ ରାଣ ॥
ଶବରଣୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ପୁଜିଲେ ।
ଆପଣା ହୁଳ ଗୋଡ଼ ନାମ ସେ
କହିଲେ ॥୨୦

ବୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଦଶରଥ ସୁତ ।
କଇଶ୍ଵରୀ ନାମେ ଅଟଇ ମୋର ମାତ ॥
ସାନୁଜ ଲକ୍ଷଣ ସୁମତ୍ରା ତନୟେ ।
ପିତାର ଆଜ୍ଞାୟେ ମୁଁ ବନବାସ କୟେ ॥
ଭାରିଯା ହରାଇଲି ଗୋଦାବରୀ କୁଳେ ।
ତାହାକର ଦୁଃଖ ଲୋଡ଼ଇ ବିକଲେ ॥
ଶୁଣି ଶବରଣୀ ଅନେକ ପୂଜା କଲା ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରୀଆକୁ ନେଲା ॥
କମୋକ୍ଷ ଢଳ ଘେନି ଚରଣ ପଖାଳି ।
କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ ଛାଇ ପାଡ଼ି ତପଶାଳୀ ॥ ୩୦
ଶବରୀ ବୋଇଲା ହୋ ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ ।
ସଚିଂ ଅଛି ମୁହିଁ ସୁପକ୍ଷ ପଦାର୍ଥ ॥
ତୋହୋରି ଆସିବାକୁ ଅଛଇ ବାଟ ଚାହିଁ ।
କହୁ ଦେବତା ମୋତେ ଦେଲେ ପରିଆଇ ॥
ତେଣୁ ସେ ଫଳମୂଳ ଯିଏ ଅଛି ସଂଚିଂ ।
ତୁ ତାହା ମୋଣୋହି କର ରଘୁବନ୍ଧି ॥
ଶୁଣି ସତ୍ରୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ।
ଆଣ ଆଣ ଶବରୀ ଗୋ ଭିଆଇଛ ଯିଏ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞା ପାଇଣ ଶବରୀ ।
ଆଣିଲା ଫଳ ଯାହା ଅଛି ଯତ୍ନ କରି ॥୪୦
ଶିଆଳୀ ପତ୍ରେ ସେ ଅଛି ଆମ୍ବ ଥୋଇ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଆଗରେ ତାହା ସମର୍ପିଲା ନେଇ ॥
ସୁପକ୍ଷ ଆମ୍ବରେ ଦନ୍ତଘାତ ଅଛି ।
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଶବରୀକି ପୁଛି ॥
ଦନ୍ତ ମୁଦ୍ରାମାନନ୍ତ ଅଛଇ ତହିଁ ଜାଗିଂ ।
ଭଲ ସଚିଂ ଅଛି ଆସିବା ଆମ୍ବ ଜାଣି ॥

ଆଣ ଆଣ ଶବରୀ ଆମ୍ବ ମୋତେ ଦେସି ।
ତୋହୋରେ ହୋଇ ମୋର ଭଦର ଯେ
ପୋଷି ।
ଶୁଣିଣ ଶବରୀ ପରଷଇ ଆଣି ।
ଆନନ୍ଦେ ମୋଣୋହି କରନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥୫୦
ଭୁଞ୍ଜିଣ ସତ୍ରୋଷ କୋଦନ୍ତ ଚାପଧାରୀ ।
ପୁଣିହିଁ ଆମ୍ବେକ ଦେଲା ଆଣି ଶବରଣୀ ॥
କରେ ଧରି ରାମ ତଳେ ପକାଇଲେ ।
ଦନ୍ତ ମୁଦ୍ରା ନାହିଁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
ଭଗତମନ୍ତ୍ର ଦାସ ଜନହିତକାରୀ ।
ଅପାର ମହିମା କେ କହୁ ଅନ୍ତ କରି ॥
ଏ ଆମ୍ବ ଶବରୀ ଯେମନ୍ତ ଭିଆଇଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆସିବେ ବୋଲିବାରତା ପାଇଥିଲା ॥
ତୁତବନେ ପଶି ସାଉଁଟଇ ଫଳ ।
ଦନ୍ତେ ଚାପି ଜାଣଇ ସୁଆଦ ଆମ୍ବିଳ ॥୬୦
ମନ୍ଦ ପକାଇଣ ଭଲ ସାଇତଇ ।
ଯେମନ୍ତରେ ଆମ୍ବ ଆଣିଲାକ ବହି ॥
ଅଗ୍ନୀନ ଲୋକ ସିନା ଅଟଇ ଶବରଣୀ ।
ପୁଳାୟେ ଖାଇ ସେ ଭଲ ମନ୍ଦ ଜାଣି ॥
ସ୍ବାଦ ଫଳମାନ ସବୁ ଠୁଳ କଲା ।
ସୁନ୍ଦରୀ ଫଳ ଗୋଟି ନ ଚାଖି ଆଣିଲା ॥
ହୃଦ ପଦ୍ମମଧ୍ୟେ କଲାକ ବିଚାର ।
ଯେଫଳ ରଘୁନାଥ କରିବେ ଆହାର ॥
ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ଯାହା ମନରେ ବାଞ୍ଛା
କଲା ।
ପରମପୁରୁଷ ତାହା ଭଲେ ନ ଭୁଞ୍ଜିଲା ॥୭୦
ଯେତେ ଗୋଟିରେ ସେ ଥିଲା ଦନ୍ତଘାତ ।
ଭାବରେ ମୋଣୋହି ତା କଲେ ରଘୁନାଥ ॥
ସୁନ୍ଦରୀ ଆମ୍ବ ବୋଲି ପଛେ ଯାହା ଦେଲା ।
ଅମୁଦ୍ରା ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ତଳେ ପକାଇଲା ॥
ଶବରଣୀ କହଇ ବେନି କର ଯୋଡ଼ି ।
ଭୋ ରାମ ତାହା ଯେ ଆଣିଲି ଦୁଃଖ ପଡ଼ି ॥
ଭଲ ଆମ୍ବ ଗୋଟି ପକାଇଲ କିଏ ପାଇଁ ।
ଶବରୀକି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥
ଭଲ ବୋଲିଣ ଗୋ କେମନ୍ତେ ଜାଣିଲୁ ।

ସେ ଯେବେ ଭଲ ତାହା ଦେଖିତ
ନୁଆଣିଲୁ ॥୮୦
ଅମୁଦ୍ରା ପଦାର୍ଥ ମୁଁ ଭୁଞ୍ଜି ନୁଆରଇ ।
ଭୁଞ୍ଜିଲେ ଅବଶ୍ୟ ଗୋ ବିରୋଧ ପଡ଼ଇ ॥
ଯେତେ ଗୋଟାରେ ତୋ ଦନ୍ତମୁଦ୍ରା ଥିଲା ।
ସେ ମୋତେ ଶବରୀ ଗୋ ଭଲେ
ଯୋଗାଇଲା ॥
ଅମୁଦ୍ରା ପଦାର୍ଥ ମୁଁ ନ କରଇ ଗ୍ରାସ ।
ଯେତେବୋଲି ଆସନ୍ତୁ ଭିଠିଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
ଲକ୍ଷଣ ଯେ ସୁଖେ ଆମ୍ବ ଗ୍ରାସ କଲା ।
ରାମକୁ ଆଚୋବନ ଶବରୀ କରାଇଲା ॥
ମୃଗଛାଲେ ବସାଇ ଚାପଇ ଚରଣ ।
ବୋଲଇ ଦୟା ମୋତେ କଲେ
ରାମରାଣ ॥୯୦
ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରମତ୍ତୁ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
ଅବତାର ହୋଇଅଛୁ ରାବଣକୁ ମାରି ॥
ମୁନିମାନେ ମୋତେ ଯାହା ଛନ୍ତି କହି ।
ତୋ ପାଦ ସେବି ମୁଁ ମୁକତି ଗତି
ପାଇବଇଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସେ ମୁନିମାନେ
କାହିଁଛନ୍ତି ।
ଶବରଣୀ କହଇ ଶୁଣି ରଘୁପତି ॥
ତପର ଫଳେ ସେ ସ୍ଵର୍ଗକଳ ଗଲେ ।
ଯିବାର ବେଳେ ମୋତେ କହି ହାଦେ
ଗଲେ ॥
ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ମାନବ ରୂପ
ହୋଇ ।
ଯେ ବନେ ବୁଲିବେଟି ଭାରିଯା
ହରାଇ ॥୧୦୦
ନାମ ଶ୍ରୀରାମ ଦଶରଥ ସୁତ ।
ତୁ ତାହାର ଚରଣେ କରିବୁ ଭଗତ ॥
ତା ପାଦେ ସେବିଲେ ହୋଇବୁଟି ସିଧ୍ୟ ।
ଯାଇଣ ବସିବୁଟି ଦେବତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ॥
ସେ କଥା ଜାଣିଣ ପଠାଉଥିଲି ମୁହିଁ ।
ଯେତେ କାଳେ ଦୁଃଖନ ପାଇଲି ରଘୁସାଇଁ ॥

ଦେଖ ମୁନିକର ପୂର୍ବର ବେଢ଼ାର ।
ସ୍ବାହା ପ୍ରୋକ୍ଷଣି ଯେ ଅଛଇ ରଘୁବୀର ॥
କୁଣ୍ଡ ଯବ ତିଳ ହୋମ ଖାତ ଅଛି ।
କୁଷ୍ଠାଜିନ ଛାଲ ଦେଖ ରଘୁବନ୍ଧି ॥ ୧୦
ଅତିଥି ଅଇଲେ ମାରନ୍ତି ଜୀବମାନ ।
ସେ ଚର୍ମ ଦେଖ ତୁ ରଘୁକୁଳ ନାନ ॥
ମୁହିଁ ଯେହା ଯତନ କରି ଥୋଇଅଛି ।
ମୋକ୍ଷ ହୋଇଲି ଆଜ ତୋହୋର ମୁଖ
ଦେଖି ॥

ତୁ ହୋ ରଘୁନାଥ ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ ।
ରକ୍ଷି ମୁଖ ପର୍ବତକୁ ଚଳ ରଘୁମଣି ॥
ଚାରିମନ୍ତା ଘେନି ତହିଁ ଅଛି ସୁଗ୍ରୀବର ।
ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ଯାଇ ପ୍ରୀତି ତୁମ୍ଭେ କର ॥
ସୀତା ପାଇବୁ ତୁ ତାହାର ପରସନେ ।
ଯେହି ପଥେ ଚଳି ଯାସି ରଘୁନାଥେ ॥ ୨୦
ଯେତେ ବୋଲି ଦିବ୍ୟ ସ୍ବରୂପେକ ଧରି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖନ୍ତେ ଗଳାକ ଶବରୀ ॥
ସୁରପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଯାଇ ।
ଅନେକ ଗଉରୋବ କଲାକ ଶ୍ରୀସାଧୁ ॥
ତହୁଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନିଯାନ୍ତି ।
ପିମ୍ପା ସରୋବର କୁଳରେ ମିଳନ୍ତି ॥
ବାବୁ ପୁଷ୍ପରିଣୀ ଅମୃତମୟେ ଜଳ ।
ଯେତେ ତେତେ କଳଣା ନାହିଁ ଅଳକୂଳ ॥
ଶଉଚ ନିର୍ମଳ ଜଳ ପକ୍ ନାହିଁ ।
ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ ପଦ୍ମ ପୁଟିଣ ଅଛନ୍ତି ॥ ୩୦
ରକତ ଗୁମୁଦ ଫୁଲ ପତ୍ତି ପତ୍ତି ।
ପଲ୍ଲବି ବୃକ୍ଷମାନେ ପତ୍ର ଢେର ଦ୍ୟୁତି ॥
ମର୍କତ ପାବନ ବାନ୍ଧିଲା ଚଉପାଶ ।
କୁଳରେ ଅଛଇ ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣେ ପୁଷ୍ପ ॥
ଚମ୍ପା ବକୁଳ କେତକୀ ଦୟାଶୀ ।
ଜାତି ନାଗେଶ୍ବର କଦମ୍ବ କରୁଣୀ ॥
ପୁନଃ ଛୁଟିଅନା ଓଶେକ ମହାର ।
ପୁଷ୍ପାନ୍ତ ରୁମ୍ଭି ଅନେକ ମଧୁକର ॥
କୋକିଳ ଚଢ଼ଇ ଶୁକ ପିକ ଶାରୀ ।
ମୟୂର ତାହୁକ କଷ୍ଟା ଯେ ଡିଡିରି ॥ ୪୦

ସର୍ବଦା ସେ ବନେ ବହଇ ବସନ୍ତ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘାରିଲା ବିରହ କୁର ଚିନ୍ତ ॥
ସୀତା ସୁମରି ଅନେକ ଶୋକ କଲେ ।
ବସିଲା ଠାବରୁ ସେ ଜଳିଣ ପଡ଼ିଲେ ॥
ଲକ୍ଷଣ ତୋଳିଣ ଧଇଲାକ ଯାଇ ।
କପାଳେ କରଦେଇ କାନ୍ଦନ୍ତି ରଘୁସାଧୁ ॥
ଭୋ ଜନେକନନ୍ଦନୀ ଛାଡ଼ି କେଣେ ଗଲୁ ।
ଦୁଃଖ ଦେଖି ଅବା ଘର ସୁମରିଲୁ ॥
ଯେ ମୋର ବିମୁଖ ଗୋ ମନେ ତୋର
ନାହିଁ ।
ଭୋଗ ଲକ୍ଷା କରିଗଲୁ କି ପ୍ରାଣସହା ॥ ୫୦
ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ଲକ୍ଷଣ ତିଆରି ।
ତୁ କିମ୍ପା ବାତୁଳ ହୋଇ ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ରାଜାର ପୁତ୍ର ହୋଇ ବନବାସ କଲୁ ।
କର୍ମର ଅବଳେ ସିନା ଭାରିଯା ହରାଇଲୁ ॥
କେ ବୋଲଇ ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଘେନିଗଲା ।
ପକ୍ଷୀଚଢ଼ା କୁବେଶ ଶବରୀ କହିଲା ॥
ଯେ କଥା ବିଚାରିଣ କରିବା ନା କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯେବେ କିଂପା ଆଗତ ହୋଇ ଦେବରାଜ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସିରେ ଭାଇ ।
ଯେହିକ୍ଷଣ ସୀତାଙ୍କି ମନରୁ ମୋର
ଯାଇ ॥ ୬୦
ପ୍ରିଅବତୀ ନାରୀ ମୋର କତିରୋଶ ଥିଲା ।
ଆଶା ଛେଦନ କରି ମୋର କେହୁ
ଘେନିଗଲା ॥
କାହିଁ ପାଇବି ମୁଁ ପ୍ରାଣର ରମଣୀ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଉଠି ଲୋଡ଼ନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥
ଲତାକ ଭିତରକୁ ନିରୋପି ଚାହାନ୍ତି ।
ଘୋର ଗିରିକନ୍ଦରେ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ॥
ରକ୍ଷିକର ମଡ଼ିଆ ଦେଖିଲେ ଅପାର ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
କେବଣ କେବଣ ମୁନି ଅଛନ୍ତି ଯେଥେ
ଦେଖ ।
ଶୁଣିଣ ବେଗେ ଗଲା ଶ୍ରୀରାମର ସାଖ୍ୟ ॥ ୭୦
ଦୁଃଖା ହୋଇଅଛି ପୁନ୍ୟକୁଟୀ ମାନ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଆସି କହଇ ଲକ୍ଷଣ ॥
ତହୁଁ ଗମନ କରିଯାନ୍ତି ରଘୁଶିଷ୍ୟ ।
ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି ସୁମିତ୍ରାର ବସ୍ତ୍ର ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ।
ଚାରିମନ୍ତା ଘେନି ଅଛନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟସୁତେ ॥
ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଘେନି କରଇ ବିଚାର ॥
ଦେଖ ଧନୁଶର ଘେନିଣ ଦୁଇ ଯନ୍ତ୍ର ।
ବାଳାର ଲୋକ ପ୍ରାୟେ ଆସିଣ ଅଛନ୍ତି ॥ ୮୦
ମଧ୍ୟାନ୍ଧ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ତେଜ ମୟେ ।
ନୋହନ୍ତି ଯନ୍ତ୍ର ବୋଲି ମନରେ କଲା
ଭୟେ ॥
ତହୁପୂର୍ବ୍ୟ କି ଯେ ଅଟନ୍ତି ହରିହର ।
ତରୁଣ ସିଂହ ଜାଣି ବିକ୍ରମ ଯେହାକର ॥
ମନ୍ତ୍ରୀକି ଘେନି ସେ ପଳାଇ ମନକଲା ।
ବାଳାର ଲୋକ ବୋଲି ବହୁତ ଡରିଲା ॥
ଶୁଣ ଗୋ ଶାକେୟରୀ କହନ୍ତି ଶୁଳପାଣି ।
ଆରମ୍ଭେକ କାଣ୍ଡ ଯେ ଅମୃତ ରସବାଣୀ ॥
ସାମବେଦୁଁ ଜାତ ବାଲମିକ ଯାହା କଲା ।
ଜଗତର ହିତେ ଗ୍ରନ୍ଥ ବଖାଣିଲା ॥ ୯୦
ମୁହିଁ ତାହା ପାର୍ବତୀ ଗୋ କହଇ ତୋର
ହିତେ ।
ଶ୍ରୀରାମର ନାମ ସୁମରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ॥
ଶୁଣି ଭଗବତୀ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ବାସ ॥
ବନ୍ଦଇ ଶରଣମନ୍ତ୍ର ଦୁର୍ଗା ଦେବୀ ।
ସୁରନର କିନ୍ଦୁର ଗୋ ତୋହୋର ପାଦେ
ସେବି ॥
ଅସୁର ସଂହାରିଣୀ ଗୋ ଜଗତଜନ ମାତା ।
ଅଶ୍ରୀମା ଜନକୁ ମାରୋ ସୁଖଭୋଗ ଦ୍ୟାବ ॥
ଭୁବନେଶ୍ବରୀ ନାମ ଗୋ ଶିବର ଘରଣୀ ।
କାତ୍ୟାୟନୀ ଚଣ୍ଡୀ ଘଣ୍ଟା ସୁରତ୍ରା ଶାକାୟେରୀ
ଯୋଗୀ ॥ ୧୦୦
ନାରାୟଣୀ ଭଦ୍ରାକାଳୀ ସାବିତ୍ରୀ ଗୌରୀ ।
ଜୟ ଜୟ ପାର୍ବତୀ ଗୋ ଶଙ୍କର
ମନୋହାରୀ ॥

ବୁଝାଯେଣୀ ଭଗବତୀ ଭବାନୀ
କାଳରାତ୍ରୀ ।
ଭଇରୋବୀ ବିକଟା ଅମ୍ବିକା ନାମ ଗୋ
ଗାୟତ୍ରୀ ॥
କାତ୍ୟାୟନୀ ନମୋ ଶିବାୟେନି
ବିଂଝ ଗିରିବାସେନୀ ।
ମହିଷାସୁର ନାଶେନୀ ଶୁକ୍ର ବିନାଶନୀ ॥
ତୁ ସେ ମାହାମାୟା ପ୍ରକୃତି ସ୍ବରୂପା ।
ଅଯୋନି ସମୂତା ତୁଗୋ ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣା ବିରୂପା ॥
ସଂସାରଧାରଣୀ ଗୋ ତ୍ରିପୁର ସୁନ୍ଦରୀ ।
ନାନାବିଧୁମତେ ମାଗୋ ତୋତେ
ସେବାକରି ॥୧୦
ତାହାକଲ ମାଗୋ ସମ୍ପତି ଭୋଗ ଦେଇ ।
ଅନ୍ତେଶ ବିଷ୍ଣୁର ଭୁବନେଶ ଆଇ ।
ତୁ ଗୋ କାଳରାତ୍ରୀ ଗୋ କରସି ଦୟା
ମୋତେ ।
ମୁହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ମାଗୋ କରୁଅଛି ତୋତେ ॥
ଆଶ୍ରିତ ଜନକୁ ମାଗୋ ବହୁତ ଦୟାକରି ।
ଦୁର୍ଗାନାମ ତୋର ଦୃଢ଼ି ନିଷ୍ଠାରି ॥
ମୁହିଁ ତୋତେ ବୋଲଇ ଗୋ ଶିବର
ଘରଣୀ ।
କର ଅନୁଗ୍ରହ ଦଇତ ସଂହାରିଣୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ କହିତ ମୋର ମନ ।
ଭୋ ଭଇରୋବୀ ମୋତେ ହୁଅସି
ପରସନ ॥୨୦
ସାତ୍ୟା ହରାଇ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନିଭାଇ ।
ବନ ପର୍ବତ କନ୍ଦର ଲୋଡ଼ିଯାଇ ॥
ପିମ୍ପା ସରୋବର କୂଳରେ ମିଳନ୍ତି ।
ଲକ୍ଷଣର ଆଗେ ଶ୍ରୀରାମ ଭାଲନ୍ତି ॥
ଭୋ ସଉମିତ୍ରୀ ଯେ ଭଲ ସରୋବର ।
ଯେଥେ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ଜଳଚର ॥
ପଦ୍ମ କୁମୋଦ ଯେ ଉପୁଜ ଶିଉଳି ।
ଜନମନୁଷ୍ୟ ନାହିଁ କେ ନେମ ଯେହା
ତେଲି ॥
ଯେହି ଜୀବମାନେ ଘେନନ୍ତି ପୁଷ୍ପ ବାସ ।

ଆନକୁ ଯେ ଗନ୍ଧ ନୋହଇ ପ୍ରବେଶ ॥୩୦
କୁସୁମ ଲୁରୁଧ ଅଟଇ ଜାନେକୀ ।
ସେହୁ ଅବା ଯେଥୁ ଲୁଚିଥାଇ ନିକି ॥
ପଛମାନଙ୍କୁ ସେ ପଚାରିବା ଯାଇ ।
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଯେ ନୋହଇ
ଗୋସାଇଁ ॥
ପାଣିର ଭିତରେ କି ମନୁଷ୍ୟ ଥିବ ବସି ।
ଯେ କଥା କେମନ୍ତେ କହିଲ ବିଶେଷି ॥
ପଛିଚଟା ବୋଇଲା ରାବଣ ଘେନିଗଲା ।
ଗନ୍ଧର୍ବ ମୁଖୁଁ ଶୁଣିଲୁ ତାହି ତ କହିଲା ॥
ଶବରଣୀ ଯାହା କହିଲା ବାରତା ।
ଏକ ତ ହୋଇଲା ତିନିକରି କଥା ॥ ୪୦
ବାଲୁତ ହୋଇ କିମ୍ପା ଯେଣେତେଣେ
ଲୋଡ଼ୁ ।
ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ କିମ୍ପା ଯେଣେତେଣେ ଗଡ଼ୁ ॥
ରାବଣ ବୋଲିଣ ଲଙ୍କାର ଆଧିପତି ।
ସେ ଯେ ଚୋରାଭଣ ନେଇଅଛି ସ୍ୟତା ॥
ତିନିକଣ ତହୁଁ ପାଇଲି ବାରତା ।
ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଯେ ଘେନିଗଲା ସାତ୍ୟା ॥
ଯଦ୍ୟପି ଯେ କଥା ଜାଣିଲୁ ତରୁକରି ।
ତଥାପି ଲୋକକୁ ଦେଖିଲେ ପଚାରି ॥
ଯେ ଜୀବମାନେ ଯେ ସରୋବରେ ଥାନ୍ତି ।
ସୁଖେଶ ଚରନ୍ତି କାହିଁ ନ ଯାଆନ୍ତି ॥ ୫୦
ଅବଶ୍ୟ ବାରତା ଅଛନ୍ତି ଯେ ଜାଣି ।
କେଣେ ଗଲା ସଖି ମୋର ଜାତି କମଳଣୀ ॥
ମଦନେ ଭେବଇ ହୋଇ ବଚନ ପ୍ରକାଶି ।
ପାଖ ପାଖ ହୋଇ ଯାନ୍ତି ରଘୁଶିଖି ॥
ଶୁଣି ହୋ ପଛା କହୁ ଜଳଚରମାନେ ।
ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଦଶରଥମାନେ ॥
ସାବତ ଜନନୀ ମୋତେ କଲା ହିଂସା ।
ତେଣୁ ବନେ ପଶିଲି ପିନ୍ଧିଲି ବସ୍ତ୍ର କଷ୍ଟା ॥
ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ ଭାରିଯା ମୋର ସ୍ୟତା ।
ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ମୋତେ ପଡ଼ିଲା
ବିପତି ॥୬୦
ମାୟା ମୃଗକଲ ଗଲାକା ମୁଁ ମାରି ।

କେ ମୋର ଘରଣୀକି ନେଲା ଚୋରିକରି ॥
ତେଣୁ ମୁକାବିକଲେ ପଚାରଇ ତୁମ୍ଭେ ।
ଜାଣିଥିଲେ କହ ଛାଡ଼ୁ ମନ ଭାନ୍ତି ଚିତ ॥
ପଛା ନ ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ ।
ପୁଣ ପୁଣ ପୁଛା କଲେକ ରଘୁମଣି ॥
ଅତିହିଁ ପଚାରନ୍ତେ ଚକ୍ରବାକ ଖରଂ ।
ଘରଣୀ ସଙ୍ଗେ କରଇ ରତିରଙ୍ଗ ॥
କ୍ରୀଡ଼ା ଭାଜନ୍ତେଣ ବିମୁଖ ପାଇଲା ।
ଅଜ୍ଞାନ ପଛା ସେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋପ
କଲା ॥୭୦
ବୋଇଲା ତୁ କିମ୍ପା ଦୁଖ ଦେଉ ଆସି ।
ଯତି ହୋଇ ମରୁ କାମ ରସେ ପଶି ॥
ଦେଶ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ କଲୁ ବନବାସ ।
ଆବର ଯୁବତୀକି କରୁଛୁ ମୁହାଁସ ॥
କଦମ୍ବଲ ଖାଲ ବକଲ ପରିହରଣ ।
ଯେତେମନ୍ତେ ଥାଇ ତୁ ବିରୁଦ୍ଧ ରମଣ ॥
ଆମେ ଗୃହବାସୀ ଗିରସ୍ତ ପଣକରି ।
ନାନା ସୁଖଭୋଗେ ଦିନ କାଳ ହରି ॥
ଆମେ ସେ ରମଣୀ କରୁଛୁ ଶରଧା ।
ତୋ ଅଙ୍ଗ କିମ୍ପାଇ କରଇ କାମ ବାଧା ॥୮୦
ଯତି ହୋଇଣ ତୁ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
ଆବର ଯୁବତୀ ରୂପ ଅନୁସରି ॥
ଅହନ୍ତା କରିଣ ପରର ପ୍ରୀତିଭାଙ୍ଗୁ ।
ପରରତି ଦେଖିଣ ମନ ତୋର ରକ୍ତୁଁ ॥
ଶାହାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ନାହୁଁ କି ତୁ ଶୁଣି ।
ଅସନ୍ଧି କଥା ଦେଖିଲେ ଧର୍ମ ହୋଇେ ହାନି ॥
ଅଜ୍ଞାନ ଯୁବତୀକର ନ ଦେଖିବ
ଯୋନିଚକ୍ର ।
ନିରେଖି ଦେଖିଲେ ପ୍ରାପତ ହୋଇେ ନର୍କ ॥
ପଶୁଜନମାନଙ୍କର କ୍ରୀଡ଼ା ଯେବେ ଦେଖି ।
ଦେଖିଲେ ନିଚୟେ ଧର୍ମକୁ ଦେବ
ଆଖି ॥୯୦
ଯୁବା ଶ୍ରୀରା ଯେବେ ଉଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବ ।
ଯଦୁନେ ହେଁ ତାହାକୁ ପୁରୁଷ ନ ଦେଖିବ ॥
ଶୃଙ୍ଗାର ବେଳ ନେହିଲେ ସ୍ତନ ନ
ଦେଖିବ ।

ଦେଖିଲେ ନିତୟେ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗ ଉପେକ୍ଷିବ ॥
କୁଅ ଖେଳିବାର ଦେଖିତ ନ ଯୋଗାଇ ।
ଦୃଢ଼ନ ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ସଙ୍ଗ କେବେ
ହେଁ ନୋହି ॥

ପ୍ରାଣୀକି ଦକ୍ଷତେଶ ଦେଖି ତ ନ ଯୋଗାଇ ।
ଦେଖିଲେ କ୍ଷତ୍ରୀୟ ପାପ ଘେନିଯାଇ ॥
ଯେବଣ ଲୋକ ଅବା ଧର୍ମକର ଦୋଷୀ ।
ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ସକଳ ଧର୍ମ
ନାଶି ॥୧୦୦

ଯେକ ତହିଁ ଯେବେ ଭୋକ୍ତା ପଶେଯାଇ ।
ଶତ ଜନ୍ମ ପରିଯନ୍ତେ ନର୍କ ଭୋଗ କରଇ ॥
ଶାସ୍ତ୍ର ବାଖାଣନ୍ତେ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ଯେବଣ ଜନ ।
ଶତ ଜନ୍ମ ପରିଯନ୍ତେ ତାକୁ ନାହିଁ

ପୁନ୍ୟର୍ଜୁନ ॥
ଅଯୋଗେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଧର୍ମକୁ ସ୍ଥାପିବା ।
ତେବେ ସେ ବାସୁଦେବ ଘେନଇ ତାର
ସେବା ॥

ତୁ ହୋ ଜଗାଧାରୀ ଅଟୁ ଅଗିଆନ ।
ପଶୁ କ୍ରାତ୍ୱା ଭାଙ୍ଗୁ ନ ଜାଣୁ ପାପ ପୁନ୍ୟ ॥
କେ ତୋର ଭାରିଯାର ଜାଣଇ ବାରତା ।
ଲୋକେ ଉପହାସ ଅଟଇ ଯେ କଥା ॥୧୦
ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ବେତାର ମନୁଷ୍ୟକୁ ପୁଣି ।
ପଛାକର ବାରତା ଜାଣନ୍ତି ସେ ପଛା ॥
ତୁ ଯେତେ ବାତୁଳ ଆମ୍ଭକୁ ପଚାରୁ ।
ଆପଣାର କଥା ଆପଣେ ନ ବିଚାରୁ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପାଇଲେ ସକୃତ ।
ଲକ୍ଷଣ ସେ କଥାକୁ ପାଇଲେ ପ୍ରପଞ୍ଚ ॥
ବୋଇଲେ ପଛା ଆରେ ଚାଣ୍ଡାଳ ଜନ୍ମ
ଛାର ।

ତୁ ସିନା ଯେନା ଜାଣୁ ପୋରାଣ ବିଚାର ॥
ପୋକ କିଆଁ ଖାଇ ବୋଲାଉ ଗେରନ୍ଧି ।
ଚକୋଇ ଗୋଟାୟେ ତୋହୋର
ଯୁବତୀ ॥୨୦

ତାହାର ସଙ୍ଗେ ତୁ ରମଣ ଯେ ହୋଇ ।
ଆଜୁଁ ସେ ଭାରିଯା ପ୍ରାପତ ତୋତେ
ନୋହୁ ॥

ତାକ୍ଷଶର ପେଷି ଘେନନ୍ତି ତୋର ପ୍ରାଣ ।
ହାନ ଜନ୍ମ ବଧୂବାର ଅଟଇ ଅକାରଣ ॥
ଯେ ତୋତେ ମୃତ୍ୟୁଯୋଗ ହୋଇଲାନି
ଯେବେ ।

ନିଜ ଭାରିଯା ପ୍ରାପତ ନହୋଇଲା ଯେବେ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଚଳନ୍ତି ଭାଇ ବେନି ।
ଚକ୍ରୁଆ ଆତଙ୍ଗ ଚକୋଇକି ଘେନି ॥
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା ଆଗରେ ଓଗାଳି ।
ଦନ୍ତେ ଡିରଣ ଘେନି ବୋଲଇ ବିକଳି ॥୩୦
ବୋଲଇ ଭୋ ନାଥ ରକ୍ଷା ମୋତେ କର ।
ଦୁସହ ଶାପରୁ ମୋତେ ବାରେକ ଉଧର ॥
ଦେହର ସୁଖ ତ ଆଜହୁଁ ମୋର ଗଲା ।
ସନ୍ତତି ନୋହିଲେ ତ ବଂଶହିଁ ଚୁଡ଼ିଲା ॥
ଆବର ଜାଭଂଣ ମୁଁ କରିବଇଁ କିସ ।
ପାରିଲେ ରକ୍ଷା ମୋତେ କର ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଉତ୍ତର ।
ଲକ୍ଷଣର ଶାପ୍ୟ ଅଟଇ ଗରୁଡ଼ର ॥
ଯାହା ବୋଇଲା ନୁହଇ ସେ ଆନ ।
କାର୍ଯ୍ୟୁନ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ତୋତେ ଦେବା କିନ୍ତୁ
ଦାନ ॥୪୦

ଯାହା ସେ ବୋଇଲୁ ହୋ ପଛା ମୁଖପଣେ ।
ପ୍ରିୟାର ପ୍ରୀତି ତୋତେ ନୋହିବାନି ତେଣେ ॥
ଯେବେ ତୁ ନିକୋଶି ହୋଇଲୁ ଯେବେ
ଆସି ।
ତେବେ ସେ ହୃଦରେ ଦୟା ମୋର ବସି ॥
ଲକ୍ଷଣ ଆଜ୍ଞାରେ ନିଶ୍ୱାରେ ପ୍ରୀତି ଭାଙ୍ଗୁ ।
ଦିବସେ ରମଣୀ ତୋହୋର ମନ ଲାଗୁ ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟର ଉଦୟେ କରିବୁ ଚିତି ରସ ।
ରାତ୍ରେ ହୁଇଁଲେ ପାଇବୁ ବଡ଼ ଦୋଷ ॥
ଯେତେ ଦିନ ପୃଥ୍ବରେ ରାମ ନାମ ଥାଇ ।
ଯେ ତୋହୋରା କଲା କର୍ମ ମେଣ୍ଟଣ ନ
ଯାଇ ॥୫୦

ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ପଦ୍ମ ଗଲେ ଚଳି ।
ଚକ୍ରବାକ ପଛା ଘରଣୀ ସଙ୍ଗେ ଭାଙ୍ଗି ॥
ଚକୋଇ ବୋଇଲା ତୁ କଲୁ ମନ୍ଦ କୃତ ।

ଆକାଶେ ଗଲା ଯେ ଜନେକ ଦୋହିତ ॥
ଅକ୍ଷିର କୋକିଳ ଜାଣି ରୋଦନ କରଇ ।
ସେ ବାରତା ତୋତେ ସିନା ଶ୍ରୀରାମ
ପଟାରଇ ॥

ତୁ ତାହା ଶ୍ରବଣ କରିଣ ନ କହିଲୁ ।
ଏବେ ରାମ କୋପନ୍ତେ ଏକା ତ ହୋଇଲୁ ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ଘୋଟିଲାକ ବ୍ୟାଧି ।
ଦୁରୁଁ ବଢ଼ାଇଲା ଅଠାର ଆୟୁଧ ॥ ୬୦
ଜାଉଁଳି ଅଠା ନାଗି ପଡ଼ିଲେ ଦୁଇଗୋଟି ।
ଧାଉଁଆସି ଚଡ଼ୟା ଧଇଲା ସାଉଁଟି ॥
ଅଠା ଛଡ଼ାଇଣ ଘରକୁ ଘେନିଗଲା ।
କାଠ ପେଡ଼ା ଭିତରେ ମୁଦିଣ ଥୋଇଲା ॥
ବୋଇଲା ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ବିକିବି ।
ବିକା ନ ଗଲେଣ ପୋଡ଼ିଣ ଖାଇବି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଥୋଇଲା ଯଡ଼କରି ।
ଆଦିତ୍ୟ ଅସ୍ତଗଲା ହୋଇଲା ତିମିରି ॥
ଚକୋଆ ଚକୋଇ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
ନିତୟେ ପ୍ରାଣ କାଲି ଯିବାକ ଆମ୍ଭର ॥୭୦
କାହିଁ ବନ୍ଧନ ପଡ଼ିଲୁ ଆସି ବେନି ।
କେବଣ ମହାତମା ଯିବ ଆମ୍ଭକୁ ଘେନି ॥
ଭୋ ଧର୍ମ ଦେବତା ତୁ କରସି ବିଚାର ।
ଏ ମହା କଷଣୁ ବାରେକ ଉଧର ॥
କେବଣ ବିଯୋଗ ପଡ଼ିଲା ଆଜ ଦିନ ।
ଅଦୋଷେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ ରଘୁକୁଳନାନ ॥
ଯେବେ ବ୍ୟାଧି ହାଥେ ବନ୍ଧନ ହୋଇଲୁ ।
ଯେ ଜନ୍ମେ କାବ ଆଶା ନିତୟେ ଛାଡ଼ିଲୁ ॥
ଚକୋଇ ମନରେ ପଶିଲା ଧର୍ମବାଣୀ ।
ଭ୍ରାଥାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲାକ ପୁଣି ॥୮୦
ଶ୍ରୀରାମ ଆମ୍ଭକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଇଗଲା ।
ନିଶ୍ୱାରେ ଯେକଠାବ ନୋହିବ ବୋଇଲା ॥
ଆମ୍ଭ ଇଚ୍ଛାୟେ ଯଦି ହୁଅନ୍ତାଇ ଗୁଣ୍ଡ ।
ତେବେ ସେ ପ୍ରାଣ ଯାତା ପୀଡ଼ି ପିଣ୍ଡ ॥
ବ୍ୟାଧି ସେ ଆମ୍ଭକୁ ଆଇଲାକ ଯେଥ ।
ଶ୍ରୀରାମର ବୋଲ ତ ହୋଇଲା ବିଅର୍ଥ ॥
ଭୋ ରାମ କେଶେ ତୁ ତ୍ରିଭୁବନ ସାର ॥

ବ୍ରହ୍ମାୟେଣା ଭଗବତୀ ଭବାନୀ	ଆନକୁ ଯେ ଗନ୍ଧ ନୋହଇ ପ୍ରବେଶ ॥୩୦	କେ ମୋର ଘରଣୀକି ନେଲା ଚୋରିକରି ॥
କାଳରାତ୍ରୀ ।	କୁସୁମ ଲୁଧ ଅଟଇ ଜାନେକୀ ।	ତେଣୁ ମୁରାବିକଲେ ପଚାରିଲ ଦୁଷ୍ଟ ।
ଭଇରୋବୀ ବିକଟା ଅମ୍ବିକା ନାମ ଗୋ	ସେହୁ ଅବା ଯେଥୁ ଲୁଟିଥାଇ ନିକି ॥	ଜାଣିଥିଲେ କହ ଛାଡ଼ୁ ମନ ଭ୍ରାନ୍ତି ଚିତ ॥
ଗାୟେତ୍ରୀ ॥	ପଛାମାନକୁ ସେ ପଚାରିବା ଯାଇ ।	ପଛା ନ ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ ।
କାତ୍ୟାୟନୀ ନମୋ ଶିବାୟେନି	ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଯେ ନୋହଇ	ପୁଣ ପୁଣ ପୁଛା କଲେକ ରଘୁମଣି ॥
ବିଂଝ ଗିରିବାସେନୀ ।	ଗୋସାଇଁ ॥	ଅତିହିଁ ପଚାରେତେ ଚକ୍ରବାକ ଖଗଁ ।
ମହିଷାସୁର ନାଶେନୀ ଶୁଣ ବିନାଶନୀ ॥	ପାଣିର ଭିତରେ କି ମନୁଷ୍ୟ ଥିବ ବସି ।	ଘରଣୀ ସଙ୍ଗେ କରଇ ରତିରଙ୍ଗ ॥
ତୁ ସେ ମାହାମାୟା ପ୍ରକୃତି ସ୍ବରୂପା ।	ଯେ କଥା କେମନ୍ତେ କହିଲ ବିଶେଷି ॥	କ୍ରୀଡ଼ା ଭାଙ୍ଗିବେ ବିମୁଖ ପାଇଲା ।
ଅଯୋନି ସମୂତା ତୁଗୋ ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣା ବିରୂପା ॥	ପଛିଟଟା ବୋଇଲା ରାବଣ ଘେନିଗଲା ।	ଅଜ୍ଞାନ ପଛା ସେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋପ
ସଂସାରଧାରଣୀ ଗୋ ତ୍ରିପୁର ସୁଦେବୀ ।	ଗନ୍ଧର୍ବ ମୁଖୁଁ ଶୁଣିଲୁ ତାହି ତ କହିଲା ॥	କଲା ॥୨୦
ନାନାବିଧିମତେ ମାଗୋ ତୋତେ	ଶବରଣୀ ଯାହା କହିଲା ବାରତା ।	ବୋଇଲା ତୁ କିମ୍ପା ଦୁଖ ଦେଉ ଆସି ।
ସେବାକରି ॥୧୦	ଏକ ତ ହୋଇଲା ତିନିକରି କଥା ॥ ୪୦	ଯତି ହୋଇ ମରୁ କାମ ରସେ ପଶି ॥
ତାହାକଲ ମାଗୋ ସମ୍ପତି ଭୋଗ ଦେଇ ।	ବାଲୁତ ହୋଇ କିମ୍ପା ଯେଣେତେଣେ	ଦେଖ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ କଲୁ ବନବାସ ।
ଅନ୍ତେଶ ବିଷ୍ଣୁର ଭୁବନେଶ ଥୋଇ ॥	ଲୋଡ଼ୁ ।	ଆବର ଯୁବତୀକି କରୁଛୁ ମୁହାଁସ ॥
ତୁ ଗୋ କାଳରାତ୍ରୀ ଗୋ କରସି ଦୟା	ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ କିମ୍ପା ଯେଣେତେଣେ ଗଡ଼ୁ ॥	କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ବକଳ ପରିହରଣ ।
ମୋତେ ।	ରାବଣ ବୋଲିଣ ଲଙ୍କାର ଆଧିପତି ।	ଯେତେମନ୍ତେ ଥାଇ ତୁ ଚିହ୍ନୁଛୁ ରମଣ ॥
ମୁହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ମାଗୋ କରୁଅଛି ତୋତେ ॥	ସେ ଯେ ଚୋରାଇଣ ନେଇଅଛି ସ୍ୟତା ॥	ଆମ୍ଭେ ଗୁହବାସୀ ଗିରସ୍ତ ପଣକରି ।
ଆଶ୍ରିତ ଜନକୁ ମାଗୋ ବହୁତ ଦୟାକରି ।	ତିନିଜଣ ତହୁଁ ପାଇଲି ବାରତା ।	ନାନା ସୁଖଭୋଗେ ଦିନ କାଳ ହରି ॥
ଦୁର୍ଗାମାମ ତୋର ଦୃଶତି ନିଷ୍ଠାରି ॥	ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଯେ ଘେନିଗଲା ସାତ୍ୟା ॥	ଆମ୍ଭେ ସେ ରମଣୀ କରୁଛୁ ଶରଧା ।
ମୁହିଁ ତୋତେ ବୋଲାଇ ଗୋ ଶିବର	ଯଦ୍ୟପି ଯେ କଥା ଜାଣିଲୁ ତରୁକରି ।	ତୋ ଅଙ୍ଗ କିମ୍ପାଇ କରଇ କାମ ବାଧା ॥୮୦
ଘରଣୀ ।	ତଥାପି ଲୋକକୁ ଦେଖିଲେ ପଚାରି ॥	ଯତି ହୋଇଣ ତୁ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
କର ଅନୁଗ୍ରହ ଦଇତ ସଂହାରିଣୀ ॥	ଯେ ଜୀବମାନେ ଯେ ସରୋବରେ ଥାନ୍ତି ।	ଆବର ଯୁବତୀ ରୂପ ଅନୁସରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ କହିତ ମୋର ମନ ।	ସୁଖେଶ ଚରନ୍ତି କାହିଁ ନ ଯାଆନ୍ତି ॥ ୫୦	ଅହନ୍ତା କରିଣ ପରର ପ୍ରୀତିଭାଙ୍ଗୁ ।
ଭୋ ଭଇରୋବୀ ମୋତେ ହୁଅସି	ଅବଶ୍ୟ ବାରତା ଅଛନ୍ତି ଯେ ଜାଣି ।	ପରରତି ଦେଖିଣ ମନ ତୋର ରକୁଁ ॥
ପରସନ ॥୨୦	କେଣେ ଗଲା ସଖି ମୋର ଜାତି କମଳଣୀ ॥	ଶାହାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ନାହୁଁ କି ତୁ ଶୁଣି ।
ସାତ୍ୟା ହରାଇ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନିଭାଇ ।	ମଦନେ ଭେବକ ହୋଇ ବଚନ ପ୍ରକାଶି ।	ଅସନ୍ଧି କଥା ଦେଖିଲେ ଧର୍ମ ହୋୟେ ହାନି ॥
ବନ ପର୍ବତ କନ୍ଦର ଲୋଡ଼ିଯାଇ ॥	ପାଖ ପାଖ ହୋଇ ଯାନ୍ତି ରଘୁଶିଖି ॥	ଅଜ୍ଞାନ ଯୁବତୀଙ୍କର ନ ଦେଖିବ
ପିମ୍ପା ସରୋବର କୁଳରେ ମିଳନ୍ତି ।	ଶୁଣ ହୋ ପଛା କହୁ ଜଳଚରମାନେ ।	ଯୋନିଚକ୍ର ।
ଲକ୍ଷଣର ଆଗେ ଶ୍ରୀରାମ ଭାଳନ୍ତି ॥	ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଦଶରଥନାନେ ॥	ନିରେଖି ଦେଖିଲେ ପ୍ରାପତ ହୋୟେ ନର୍କ ॥
ଭୋ ସଉମିତ୍ରୀ ଯେ ଭଲ ସରୋବର ।	ସାବତ ଜନନୀ ମୋତେ କଲା ହିଂସା ।	ପଶୁଜନମାନଙ୍କର କ୍ରୀଡ଼ା ଯେବେ ଦେଖି ।
ଯେଥେ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ଜଳଚର ॥	ତେଣୁ ବନେ ପଶିଲି ପିନ୍ଧିଲି ବସ୍ତ୍ର କଷ୍ଟା ॥	ଦେଖିଲେ ନିତୟେ ଧର୍ମକୁ ଦେବ
ପଦ୍ମ କୁମୋଦ ଯେ ଉପୁଳ ଶିଉଳି ।	ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ ଭାରିଯା ମୋର ସ୍ୟତା ।	ଆଖି ॥୯୦
ଜନମନୁଷ୍ୟ ନାହିଁ କେ ନେମ ଯେହା	ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ମୋତେ ପଡ଼ିଲା	ଯୁବା ଶ୍ରୀମା ଯେବେ ଉଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବ ।
ତୋଳି ॥	ବିସ୍ତରି ॥୨୦	ଯତୁନେ ହେଁ ତାହାକୁ ପୁରୁଷ ନ ଦେଖିବ ॥
ଯେହି ଜୀବମାନେ ଘେନନ୍ତି ପୁଷ୍ପ ବାସ ।	ମାୟା ମୃଗକଲ ଗଲାଭଂ ମୁଁ ମାରି ।	ଶୃଙ୍ଗାର ବେଳ ନୋହିଲେ ସ୍ତନ ନ
		ଦେଖିବ ।

ଦେଖିଲେ ନିଚୟେ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗ ଉପେକ୍ଷିବ ॥
କୁଅ ଖେଳିବାର ଦେଖିତ ନ ଯୋଗାଇ ।
ଦୃଢ଼ନ ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ସଙ୍ଗ କେବେ
ହେଁ ନୋହିଁ ॥

ପ୍ରାଣାଦି ଦକ୍ଷତେଣ ଦେଖି ତ ନ ଯୋଗାଇ ।
ଦେଖିଲେ କ୍ଷତ୍ରୀୟ ପାପ ଘେନିଯାଇ ॥
ଯେବଣ ଲୋକ ଅବା ଧର୍ମକଲ ବୋଷା ।
ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ସକଳ ଧର୍ମ
ନାଶି ॥୧୦୦

ଯେକ ତହିଁ ଯେବେ ଭୋକ୍ତା ପଣେଯାଇ ।
ଶତ ଜନ୍ମ ପରିଯନ୍ତେ ନର୍କ ଭୋଗ କରଇ ॥
ଶାସ୍ତ୍ର ବାଖ୍ୟାଣତେ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ଯେବଣ ଜନ ।
ଶତ ଜନ୍ମ ପରିଯନ୍ତେ ତାକୁ ନାହିଁ

ପୁନ୍ୟର୍ଜନ ॥
ଅଯୋଗେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଧର୍ମକୁ ସ୍ଥାପିବା ।
ତେବେ ସେ ବାସୁଦେବ ଘେନଇ ତାର
ସେବା ॥

ତୁ ହୋ ଜଟାଧାରୀ ଅତୁ ଅଗିଆନ ।
ପଶୁ କ୍ରୀଡ଼ା ଭାଙ୍ଗୁ ନ ଜାଣୁ ପାପ ପୁନ୍ୟ ॥
କେ ତୋର ଭାରିଯାର ଜାଣଇ ବାରତା ।
ଲୋକେ ଉପହାସ ଅଟଇ ଯେ କଥା ॥୧୦
ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ବେତାର ମନୁଷ୍ୟକୁ ପୁଣି ।
ପଛାକର ବାରତା ଜାଣନ୍ତି ସେ ପଛା ॥
ତୁ ଯେତେ ବାତୁଳ ଆତ୍ମକୁ ପଚାରୁ ।
ଆପଣାର କଥା ଆପଣେ ନ ବିଚାରୁ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପାଇଲେ ସଙ୍କୁଚ ।
ଲକ୍ଷଣ ସେ କଥାକୁ ପାଇଲେ ପ୍ରପଞ୍ଚ ॥
ବୋଇଲେ ପଛା ଆରେ ଚାଣ୍ଡାଳ ଜନ୍ମ
ଛାନ୍ତି ॥

ତୁ ସିନା ଯେକା ଜାଣୁ ପୋରାଣ ବିଚାର ॥
ପୋକ କିଆଁ ଖାଇ ବୋଲାଉ ଗେରଣ୍ଡି ।
ଚକୋଇ ଗୋଟାୟେ ତୋହୋର
ଯୁବତୀ ॥୨୦

ତାହାର ସଙ୍ଗେ ତୁ ରମଣ ଯେ ହୋଉ ।
ଆଜୁଁ ସେ ଭାରିଯା ପ୍ରାପତ ତୋତେ
ନୋହୁଁ ॥

ତାକ୍ଷଶର ପେଷି ଘେନନ୍ତି ତୋର ପ୍ରାଣ ।
ହାନ ଜନ୍ମ ବଧୂବାର ଅଟଇ ଅକାରଣ ॥
ଯେ ତୋତେ ମୃତ୍ୟୁଯୋଗ ହୋଇଲାନି
ଯେବେ ।

ନିଜ ଭାରିଯା ପ୍ରାପତ ନହୋଇଲା ଯେବେ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଚଳନ୍ତି ଭାଇ ବେନି ।
ଚକ୍ରୁଆ ଆତଙ୍ଗ ଚକୋଇକି ଘେନି ॥
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା ଆଗରେ ଓଗାଳି ।
ଦନ୍ତେ ଚିରଣ ଘେନି ବୋଲଇ ବିକଳି ॥୩୦
ବୋଲଇ ଭୋ ନାଥ ରକ୍ଷା ମୋତେ କର ।
ଦୁସହ ଶାପରୁ ମୋତେ ବାରେକ ଉଧର ॥
ଦେହର ସୁଖ ତ ଆଜହୁଁ ମୋର ଗଲା ।
ସନ୍ତତି ନୋହିଲେ ତ ବଂଶହିଁ ବୁଢ଼ିଲା ॥
ଆଦର ଜାଲଁଣ ମୁଁ କରିବଇଁ କିସ ।
ପାରିଲେ ରକ୍ଷା ମୋତେ କର ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଉତ୍ତର ।
ଲକ୍ଷଣର ଶାପ୍ୟ ଅଟଇ ଗରୁଡ଼ର ॥
ଯାହା ବୋଇଲା ନୁହଇ ସେ ଆନ ।
କାର୍ପୁନ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ତୋତେ ଦେବା କିନ୍ତୁ

ଦାନ ॥୪୦
ଯାହା ସେ ବୋଇଲୁ ହୋ ପଛା ମୃଖପଣେ ।
ପ୍ରିୟାର ପ୍ରୀତି ତୋତେ ନୋହିବାନି ତେଣେ ॥
ଯେବେ ତୁ ନିକୋଷି ହୋଇଲୁ ଯେବେ
ଆସି ।

ତେବେ ସେ ହୃଦରେ ଦୟା ମୋର ବସି ॥
ଲକ୍ଷଣ ଆଞ୍ଚାରେ ନିଶାରେ ପ୍ରୀତି ଭାଙ୍ଗୁ ।
ଦିବସେ ରମଣା ତୋହୋର ମନ ଲାଗୁ ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟର ଉଦୟେ କରିବୁ ରତି ରସ ।
ରାତ୍ରେ ଛୁଇଁଲେ ପାଇବୁ ବଡ଼ ଦୋଷ ॥
ଯେତେ ଦିନ ପୃଥ୍ବରେ ରାମ ନାମ ଥାଇ ।
ଯେ ତୋହୋରା କଳା କର୍ମ ମେଣ୍ଟଣ ନ
ଯାଇ ॥୫୦

ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ପଢୁ ଗଲେ ଚଳି ।
ଚକ୍ରବାକ ପଛା ଘରଣୀ ସଙ୍ଗେ ଭାଳି ॥
ଚକୋଇ ବୋଇଲା ତୁ କଲୁ ମନ୍ଦ କୃତ ।

ଆକାଶେ ଗଲା ଯେ ଜନେକ ଦୋହିତ ॥
ଅଶ୍ୱିର କୋକିଳ ଜାଣି ରୋଦନ କରଇ ।
ସେ ବାରତା ତୋତେ ସିନା ଶ୍ରୀରାମ
ପଟାରଇ ॥

ତୁ ତାହା ଶ୍ରବଣ କରିଣ ନ କହିଲୁ ।
ଏବେ ରାମ କୋପନ୍ତେ ଏକା ତ ହୋଇଲୁ ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ଘୋଟିଲାକ ବ୍ୟାଧି ।
ଦୂରୁଁ ବଢ଼ାଇଲା ଅଠାର ଆୟୁଧ ॥ ୬୦
ଜାଉଁଳି ଅଠା ନାଗି ପଡ଼ିଲେ ଦୁଇଗୋଟି ।
ଧାଇଁଆସି ଚଡ଼ୟା ଧଇଲା ସାଉଁଟି ॥
ଅଠା ଛଡ଼ାଇଣ ଘରକୁ ଘେନିଗଲା ।
କାଠ ପେଡ଼ା ଭିତରେ ମୁଦିଣ ଥୋଇଲା ॥
ବୋଇଲା ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ବିକିବି ।
ବିକା ନ ଗଲେଣ ପୋଡ଼ିଣ ଖାଇବି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଥୋଇଲା ଯଡ଼କରି ।
ଆଦିତ୍ୟ ଅସ୍ତଗଲା ହୋଇଲା ତିମିରି ॥
ଚକୋଆ ଚକୋଇ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
ନିଚୟେ ପ୍ରାଣ କାଲି ଯିବାକ ଆମ୍ଭର ॥୭୦
କାହିଁ ବନ୍ଧନ ପଡ଼ିଲୁ ଆସି ବେନି ।
କେବଣ ମହାତମା ଯିବ ଆତ୍ମକୁ ଘେନି ॥
ଭୋ ଧର୍ମ ଦେବତା ତୁ କରସି ବିଚାର ।
ଏ ମହା କଷଣୁ ବାରେକ ଉଧର ॥
କେବଣ ବିଯୋଗ ପଡ଼ିଲା ଆଜ ଦିନ ।
ଅଦୋଷେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ ରଘୁକୁଳନାନ ॥
ଯେବେ ବ୍ୟାଧି ହାଥେ ବନ୍ଧନ ହୋଇଲୁ ।
ଯେ ଜନ୍ମେ ଜୀବ ଆଶା ନିଚୟେ ଛାଡ଼ିଲୁ ॥
ଚକୋଇ ମନରେ ପଶିଲା ଧର୍ମବାଣୀ ।
ଭ୍ରଥାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲାକ ପୁଣି ॥୮୦
ଶ୍ରୀରାମ ଆତ୍ମକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଇଗଲା ।
ନିଶାରେ ଯେକଠାବ ନୋହିବ ବୋଇଲା ॥
ଆତ୍ମ ଉଚ୍ଛାୟେ ଯଦି ହୁଅନ୍ତାଇ ଗୁଣ ।
ତେବେ ସେ ପ୍ରାଣ ଯାନ୍ତା ପାଟି ପିଣ୍ଡ ॥
ବ୍ୟାଧି ସେ ଆତ୍ମକୁ ଥୋଇଲାକ ଯେଥ ।
ଶ୍ରୀରାମର ବୋଲ ତ ହୋଇଲା ବିଅର୍ଥ ॥
ଭୋ ରାମ କେଣେ ତୁ ତୁଚ୍ଛବନ ସାଜି ॥

ଆମକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଇ ଗଲ ଯେ ଗୋସାଇଁ ॥
 ଯେବେ ସେ ଦୁମ୍ଭର ବୋଲ ହୋଇଅଛି
 ମିଛ ।

ପାରିଲେ କାରଣ ତୁ କର ରଘୁବନ୍ଧ ॥୯୦
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚିନ୍ତା କଲାକ ଯେ ପଛା ।
 ପାଟିଲା କାଠ ପେଡ଼ା ବେନିଜନେ ଦେଖି ॥
 ରଘୁନାଥ ସୁମରି ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 ପକାଇ ପଶିଲେ ଯାଇ ପିମ୍ପା ସରୋବର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ କାଠପେଡ଼ା ପାଟିଗଲା ।
 ଦାସ ଜନକର ମନବ୍ରାନ୍ତି ପିଟିଲା ॥
 ଯେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ହରି ।
 ଜଗତର ହିତେ ମାନବ ରୂପ ଧରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ନିତ୍ୟ ମୋର ଆଶ ।
 ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ॥୧୦୦
 ବନ୍ଧଇ ଶ୍ରୀରାମ କଉଣୁଲା ସୁତ ।
 ରୁଦ୍ର ଧନୁ ଆୟେତ କଲୁ ରଘୁନାଥ ॥
 ପ୍ରସ୍ତରାମ ଦର୍ପ ହରିଲୁ ବାଳ କାଳେ ।
 ସୁବାହୁକୁ ଦହିଲୁ ନାରାଜ ଅନଳେ ॥
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନିର ଯାଗ ଯେ ରଖିଲୁ ।
 ଗଉଡ଼ମ ପଡ଼ାକି ନିଜ ତନୁ ଦେଲୁ ॥
 ଖର ଧୂଷଣ ଡିଣ୍ଡିରା ଚଉଦ ସହସ୍ର ବଳ ।
 ନାରାଜର ତେଜେ ଦହିଲୁ ସକଳ ॥
 ମାହା କୁବନ୍ଧର ଛେଦିଲୁ ବେନିବାହା ।
 ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଜାନେକାର
 ନାହା ॥୧୦

ଦୃବାଦଳ ଶ୍ୟାମଳ ଶରୀର ପରକାଶ ।
 ବୃକ୍ଷର ବକଳ କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ କଷାବାସ ॥
 ଶିରରେ ଜଟା ବିଚିତ୍ର ବାଣେଶୀ ।
 କାନ୍ଧେଶ ଡୋଣ ଭାର ଶରୀର ପାଣି ॥
 ଯୁବା ସିଂହ ଜାଣି ତାଲିବାର ଗତି ।
 ଜଗତମୋହନ ମଧୁର ମୂରତି ॥
 ସଂଯେ ନାରାୟଣ ମଂତେ ଅବତରି ।
 ନୋହିଲେ ଅସୁରବଳ ନୁହଇ ସଂହାରି ॥
 ତେଣୁ ସେ ବିପୁଲେ ବୁଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
 ବନଜତା କନ୍ଦର ଅଗମ୍ୟ ପରବତ ॥ ୨୦

ପିମ୍ପା ସରୋବର କୂଳରେ ମିଳନ୍ତି ।
 ପଶ୍ୟମ ପ୍ରଦେଶେ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ।
 ଗୋଖେ ଚରଣ ମୋର ହୋଇଅଛି ଭ୍ରମ ॥
 ଅନ୍ନ ଖାଇଲେ ସେ ଥିବ ହୋୟେ କାୟେ ।
 ନୋହିଲେ ଯିବାକୁ ନାହିଁ ମୋ ଉପାୟେ ॥
 ସାତ୍ୟା ହଜିଲା ଦିନୁ ଆହାର ଆମ୍ଭର ନାହିଁ ।
 ଶରୀରୀ ଦେଲା ଆମ୍ଭ ବେଳେକ ଅଳ୍ପ ଖାଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଅନ୍ନମୟେ ପିଣ୍ଡ ଅଟଇ ଧରତୀ ॥୩୦
 ପୂର୍ବେ ଯେବେ ଆମେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦାନ
 ଦେବୁ ।
 ତେବେ ସେ ଭାଇ ଆରେ ଅନ୍ନହିଁ ପାଆନ୍ତୁ ॥
 ପୟେକେ ନିଧୁ ପୟେକେ ପ୍ରମାଦ ହିଁ
 ଥାଇ ।
 ଯେ ଯାହା ଅର୍ଜ୍ଜବ ସେ ତାହା ଭୁଞ୍ଜଇ ॥
 ଆମେ ଭାବିଲେରେ ପାଉବା କାହିଁ ଭ୍ରାଥ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଲେ

ରଘୁନାଥ ॥
 ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ଗୋଗୋଷେକ
 ଦେଖି ।
 ଛାଇର ଶୀତଳାରେ ବସିଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ଶୁଣିସିରେ ଭାଇ ।
 ଗୋଷ୍ଠରୁ ଦୁଧ ତୋତେ ଦେବାକ
 ମଗାଇ ॥୪୦

ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଗଲେ ଭାଇ ବେନି ।
 ମାଗି ନ ପାରନ୍ତି ଲଜ୍ଜା ଭାବ ଘେନି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ସବୁ ଗୋପାଳନ୍ତ ମାଗି ।
 ଅଡ଼ାଇ ଘେନି ଯିବା ଗୋରୁ ସବୁକରି ॥
 ମୁଞ୍ଚ ସେ ରଖିବି କରିବି ଦୋହନ ।
 ସୁଖେଶ ଶାର କରିବା ଆମେ ପାନ ॥
 ବନେ ଥିବାଯାକ ଦୁଖ ନ ପାଇବା ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦାନ ଦେବା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଯେଣେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନାହିଁ ।

ଯେତେ ଗୋରୁ ଆମେ ସମାଲିବା
 କାହିଁ ॥୫୦
 ପର ଆୟେ ହରିବାର ମୁଁ ନ ଶୁଣଇ କର୍ତ୍ତେ ।
 ଅଦୋଷୀ ଲୋକକୁ କିମ୍ପା ମାଗିବା
 ଅକାରଣେ ॥
 ପୂର୍ବର ଅରଜନ ଭୁଞ୍ଜୁଥାଇ ଯେବେ ।
 ଯେ ଜନ୍ମର ପାପ ଆଗତକୁ ଥିବେ ॥
 ଯେତେ ବଡ଼ ପଣେ ନାହିଁ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ହରିନେଲା ବିଶ୍ୱବା ତନୁଜ ॥
 ତାହାକୁତ କିଛି ନ ପାରିଲି କରି ।
 ଅଦୋଷୀ ଲୋକକୁ କିମ୍ପା ଅକାରଣେ ମାଗି ॥
 କ୍ଷୁଧା ନିମନ୍ତେ ମାଗିବାକ ଦୁଧ ।
 ଦୟା ଯେବେ ପଶିବ ତାହାକର ହୃଦ ॥୬୦
 ଦେଲେଣ ଆହାର କରି ଏଥୁଁ ଯିବା ।
 ନ ଦେଲେ ସନ୍ତୋଷ ଚିତ୍ତେ ବାହୁଡ଼ିବା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ମୁଦି ଗୋଟି କାଢ଼ି ।
 ଗୋପାଳକୁ ଜଣେ ଜଣେ ଡାକନ୍ତି ଗୋଷେ
 ବେଢ଼ି ॥

ଆହେ ବ୍ରଜସୁତେ ଶୁଣ ଆମ୍ଭ ବାଣୀ ।
 ଯେ ମୁଦିକା ଅଟଇ ଅମୃତ ରତ୍ନମଣି ॥
 ଯେହା ଘେନି ଆମ୍ଭକୁ କିନ୍ତୁ ଦୁଧ ଦିଅ ।
 କ୍ଷୁଧା କରିଅଛି ତୋଷ କରୁ ଦେହ ॥
 ଗୋପାଳେ ନ ଶୁଣନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ରାଜା ।
 ଲକ୍ଷଣ ତହିଁକି ଅଛି ରାଗ ପାଇ ॥୭୦
 ଦୟାସାଗର ରାମ କୋପ ନ କରଇ ।
 ପୁଣିହିଁ ଗଉଡ଼କୁ ବେଢ଼ି ପଚାରଇ ॥
 ଯେ ମୁଦି ଘେନିଣ ହୋ ଆମ୍ଭକୁ ଦିଅ କ୍ଷୀର ।
 ଦୁମ୍ଭର ପରସାଦେ ବେନି ଭାଇ ହୋଇଥୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଉପାହାସ୍ୟ କରନ୍ତି ଗୋପାଳେ ।
 କେ ଜାଣଇ ମଣି କେବଣ ଗଛେ ଫଳେ ॥
 ଆମ୍ଭେ କିମ୍ପା ତୋତେ ମାଗଣା ଦୁଧଦେବୁ ।
 ଯେହା ବିକି ଆମ୍ଭେ କୁରୁମ୍ଭ ପୋଷିବୁ ॥
 ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ କୋପ ମୁଖ କଲା ।
 ଗାଇ ଦୁମ୍ଭର ରୂପର ଦୁହାନ୍ତ ବୋଇଲା ॥୮୦
 ତତକ୍ଷଣେ ସୁରନ୍ତି ଦୁହାଲେ ରୂପର ।

ଦୁହିଁଲାର ଦୁଧ ଶ୍ରେଣିତ ଭାର ଭାର ॥
 ଦେଖିଣ ଗୋପାଳେ ହୋଇଲେ ଚକିତ ।
 ଗାଈକ ଚିରଗୁ କିମ୍ବା ବାହାର ରକତ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଯେବେ କରିବା କିସ ବୁଧ୍ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ସବିହେଁ ଗଲେକ
 ପ୍ରବୋଧ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକ ଚରଣେ ପଡ଼ନ୍ତି ।
 ଅତି ବିନୋଇ ହୋଇ ସଦୟା ମାଗନ୍ତି ॥
 ଆମ୍ଭେ ଗଉଡ଼ ଜାତି ବନସ୍ତରେ ଥାଉ ।
 ଭଲ ମନ୍ଦ କଥା ଜାଣିମୁଁ ଆମ୍ଭେ
 କାହୁଁ ॥୯୦
 କେ କେଡ଼େ ଲୋକ ନ ଜାଣୁ ଆମ୍ଭେ
 ତାହା ।
 ବେଳେ ରକ୍ଷାକର କୋଦଣ୍ଡ ତାପନାହା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ସତୋଷ ।
 ବୋଇଲେ ହେ କ୍ଷେମା କଲୁ ତୁମ୍ଭର କଳା
 ଦୋଷ ॥
 ସୁସ୍ୱାଦୁ କ୍ଷୀର ଦୁହାନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭର ହାଦେ ଗାଈ ।
 କ୍ଷୁଧାରେ ପାତ୍ର ପାଇଲା ଆମ୍ଭ ଭାଇ ॥
 ତେଣୁ ସେ କୋପ କଳାକ ତୁମ୍ଭତ ।
 ଏବେ ଯେବେ ବିନୋଇ ହୋଇଲ
 ଆମ୍ଭତ ॥
 ଦୁହାନ୍ତୁ ଦୁଧ ଯେ ହୋଅ ତୁମ୍ଭେ ସୁଖୀ ।
 ଦୟା କଲଇଁ ତୁମ୍ଭର କଷ୍ଟ ଦେଖି ॥୧୦୦
 କ୍ଷୁଧାର୍ଥ ହୋଇଣ ଯେ ମାଗିବାକ ଦୁଧ ।
 ତାହାକୁ ଗୁଆଳେ ହୋ ନ କରିବ ବିରୋଧ ॥
 ଭାଗ୍ୟ ଥିଲେଣ ହୋ ପରକଇ ଦେଇ ।
 ଅଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ମାଗିବାରେ ଯାଇ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଗୋପାଳେ ହୋ ଅତ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ।
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷେ ଅନୁକଣ୍ଡ ନ ବାଧିବ ତୁମ୍ଭତ ॥
 ସାମାନ୍ୟ ମହିମା କି ବୋଲିବା ତୁମ୍ଭର ।
 ମାଗୁ ଯେ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ଅକର୍ମ ଆମ୍ଭର ॥
 ଶୁଣିଣ ଗୋପାଳେ ହୋଇଲେ ତୋଷ ମତି ।
 ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ପାଞ୍ଚଗାଈ ଆଣିଲେ
 ରାମକତି ॥୧୦

ଶାଳପତ୍ର ଆଣି ସିଂହିଲେ ଦୁଇ ଦମ୍ଭା ।
 ଦୁଧ ଦେଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ କରନ୍ତି ପ୍ରବୋଧନା ॥
 ଭୋ ରାଘବେ ଆମ୍ଭକୁ ଦୟା କରିଥିବ ।
 ଯାହା ବୋଇଲୁ ସେ ଦୋଷ ନ ଧରିବ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ମୁଦ୍ରିକା ନିଅସି ତୁମ୍ଭର ।
 ଶୁଣିଣ ତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ପିମ୍ପା ସରୋବରେ ପଖାଳିଲେ ମୁଖ ।
 ଦୁଧ ଖାଇ ବେନିଭାଇ ହୋଇଲେ
 ମାହାସୁଖ ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ଅଭିମୁଖେ ଯାନ୍ତି ପଥ ବହି ।
 ଗୋପାଳେକ ଗୋଡ଼ାଇଲା କାର୍ଯ୍ୟନ୍ୟମତ
 ହୋଇ ॥୨୦
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ କହି ।
 ଶୁଣି ଦେବ ରଘୁନାଥ ତ୍ରେଲୋକ
 ଗୋସାଇଁ ॥୩୦
 କହିଲେଣ ଦୋଷ ହୋଇବ ଅପାର ।
 ନ କହିଲେ ସ୍ୱାମୀ ନାହିଁ ପ୍ରତିକାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ନ କରସି ଭୟେ ।
 ଦୁଧ ଦେଇଣ ଯେ ତୋଷିଲ ମୋର କାୟେ ॥
 ପିଅର ସମାନ୍ୟେ ତୁହୋ ଅତୁସି ବରଜ ।
 ମାଗସି ବର ତୋର ଯେଣେ ଅଛି କାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଗୋପାଳ ବୋଇଲା ସ୍ୱାମୀ ମୋହୋର ପୁତ୍ର
 ନାହିଁ ।
 ତେଣୁକରି ତୁମ୍ଭତ କହିଲି ଗୋସାଇଁ ॥୩୦
 କର ଅନୁଗ୍ରହ ସନ୍ତତି ମୋତେ ଦେବା ।
 ଯଦି ରଘୁନାଥ ଘେନିଲୁ ମୋର ସେବା ॥
 ଗଉଡ଼ ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି ସାତ୍ୟା ପତି ।
 ଯେ ଜନ୍ମେ ତୋହୋର ନୋହିବ ସନ୍ତତି ॥
 ଦୁଧ ଦେଇ ଆମ୍ଭର ତୋଷିଲୁ ଶରୀର ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ବସିଣ ତୁ ଅମୃତ ପାନ କର ॥
 କାଳ ଅନ୍ତେ ହୁଅ ରବିଚକ୍ରେ ଜାତ ।
 ଆମ୍ଭେ ବେନିଭାଇ ହୋଇବୁ ଧର୍ମସୁତ ॥
 ନୋହିଲେକି ତୁମ୍ଭର ରଣ ଶୁଣି ପାରି ।
 ଦେହ ଥିବା ଯାୟେ ତୋତେ ପୁଣ୍ୟ
 କରି ॥୪୦

ଯେଥିର କାରଣୀ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅସି
 ଗୋପାଳ ।
 ଯେବେ ଆମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭର ହୋଇବୁ ଧର୍ମବାଳ ॥
 ବାହୁଡ଼ି ଗୋପାଳ ତୁ ନିଜ ଗୋଷ୍ଠକର
 ଯାସି ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ବସସି ॥
 ମୁଁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାୟେ ।
 ମୋହୋର ଘରଣୀ ହରିନେଲା ଲଙ୍କାରାୟେ ॥
 ତେଣୁ ବିପୁଲେ ମୁଁ ବୁଲୁଅଛି ଦୁଃଖେ ।
 ଦୁଧ ମାଗିଲଇଁ ଲକ୍ଷଣର ଭୋଷେ ॥
 ତୁ ଯେ ଦୁଧ ଦେଇ ତୋଷିଲୁ ଆମ୍ଭ ପ୍ରାଣ ।
 ଧର୍ମର ନନ୍ଦନ ଆମ୍ଭେ ହୋଇଲୁ ତୋର
 ଜାଣ ॥୫୦
 ଯେବେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଣ ସ୍ୱର୍ଗ ଯିବୁ ।
 ଅବଶ୍ୟ ତୋର ଆମ୍ଭେ ତନୟ ହୋଇବୁ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ବାହୁଡ଼ଇ ଯେବେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବେଢ଼ାୟେ ଅବଶ୍ୟ ଯିବୁ
 ତେବେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଗୋପାଳକୁ
 ବାହୁଡ଼ାଇ ।
 କଦମ୍ବ ବୃକ୍ଷେକ ଦେଖିଲେକ ଯାଇଁ ॥
 ଦୀର୍ଘ ତରୁବର ଅଛଇ ପୁଲ ପୁଟି ।
 ପଡ଼ିବାର ପୁଲ ଶ୍ରୀରାମ ସାଢ଼ି ॥
 କରେ ଧରି ତାହା ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣାରେ କି ଖଞ୍ଜିଲା ଅଛି
 ମୋତି ॥୬୦
 ବାବୁ ପୁଷ୍ପ ଯେ ଯେ ଅଟଇ ପରିମଳ ।
 ଯେହାର ଗନ୍ଧବାସ ଘେନଇ ଭ୍ରାସକ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି କୁସୁମ ବେଷ୍ଟ ଛିଣ୍ଡାଇ
 ପକାଇଲେ ।
 କେଉଁଠାରୁ ଛିଣ୍ଡିଲା ଜାଣି ନ ପାରିଲେ ॥
 କେଶର ନିରୋପିଣ ଦେଖନ୍ତି ପୁଣ ପୁଣି ।
 ଠାବକୁ ନ ଜାଣିଲେ ରଘୁକୁଳମଣି ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତିରେ ଭାଇ ।
 କଦମ୍ବ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଲା ବଜ୍ରଦେହୀ ॥

ଯେଥୁର ବେଷ୍ଟ ମୁଁ ଛିଡ଼ାଇ ପକାଇଲି ।
 କେଉଁଠାରୁ ଛିଡ଼ିଲା ଜାଣି ନ ପାରିଲି ॥୭୦
 ସୀତା ଅନୁରୂପେ କଟିରେ ମୋର ଥିଲା ।
 ଖୋଜି ନ ପାରିଲି କେବଣ କଟିଗଲା ॥
 ବାବୁ ଜାନେକୀ ଗୋ ଶରଦତନ୍ତ୍ର ମୁଖା ।
 ନୀଳଭଦ୍ର ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ବେନି ଆଖି ॥
 ଭାଲିମ୍ବ କୁସୁମ ପ୍ରାୟେ ଅଧର ସାଦୃଶ୍ୟ ।
 ତିଳ କୁସୁମ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ତାର ନାସା ॥
 ଯେସନେକ ବିହି କଲା ସମତୁଲ ।
 ଯେକ ଠାବରେ କି ଥୋଇଲା ସର୍ବ ଫୁଲ ॥
 ସେ ଫୁଲକୁ ଚୁମିବାକୁ ମୁହିଁ ସେ ଭ୍ରମର ।
 ଯେବେ କାହିଁକି ସେ ଗଲୁ ଅପହାର ॥୭୦
 ବିରହେ ଆକୁଳ ହୋଇଲେ ରାମ ରାଣ ।
 କରେ ଧରିଛନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ ତୀକ୍ଷଣାଣ ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ରାଜ ବୋଇଲେ ରଘୁପତି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଆଣିଦେବୁ ମୋର ସ୍ୟତା ॥
 ତୋହୋର ଯୋଗୁଁ ସିନା ହଜିଲା ମୋର
 ପ୍ରିଆ ।
 ତୁ ସିନା ଅତୁରେ ସ୍ବାମୀର ଦୋରେହା ॥
 ଆଣ ବେଗେ ମୋର ପ୍ରାଣର ବଇଦେହୀ ।
 ନୋହିଲେଣ ଆଜ ନ ବ୍ରତକୁ ତୁହି ॥
 ଲକ୍ଷଣ କହଇ ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ସୀତାକୁ ଆଣିମି ଦେବ
 ଲୋଡ଼ି ॥୯୦

ଯେତେ ବୋଲି ସଉମିତ୍ରୀ ଗଲେ
 ପିଠିଦେଇ ।
 ଚେତନା ପାଇଲେ ଯେ ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥
 ଉଠିଣ ଭାବନ୍ତି ଲକ୍ଷଣ ନାମ ଧରି ।
 କେଣେ ଗଲୁ ଭାଇରେ ନିରେଖ ମୋତେ
 କରି ॥
 ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଅଜଳାକ ବେଗେ ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ଭାଷା ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ॥
 ରାଘବ ପଚାରନ୍ତି ଥିଲୁ ବାବୁ କାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ॥
 ପଚୁଁବଟୀ ବନେ ହରାଇଲୁ ସୀତା
 ପଛାଟଟା କହିଲା ସିଧ୍ୟ ଯେ
 ବାରତା ॥୧୦୦
 ଲଙ୍କାର ନୃପତି ସୀତାକୁ ଘେନିଗଲା ।
 କବନ୍ଧ ଶବରୀ ଯେ ଯେ କଥା କହିଲା ॥
 ତୁ ତ ସ୍ବାମୀ ଯେବେ ପାଶୋରିଲୁ ତାହା ।
 ମୋତେ କୋପ କଲୁ ରଘୁକୁଳ ନାହା ॥
 ବୋଲୁ ସେ ସୀତାକୁ ଆଣ ବେଗେଯାଇ ।
 ନୋହିଲେ ତୋହୋର ପ୍ରାଣ ପାଇନାହିଁ ॥
 ଅତିହିଁ କଷ୍ଟେର ଶୁଣିଲି ତୁମ୍ଭର ।
 ତେଣୁ ସେ ସୀତାକୁ ଲୋଡ଼ଇ ବନଘୋର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ମୁଁ ପାଇବି ସୀତା
 କାହିଁ ।
 ଯେ ମୋର ମନ ମୋତେ ଗୋଚର
 ନୁହଇ ॥୧୦

ଛଳ ନ କରିବୁ ବାବୁ ଶୁଣରେ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଅନେକମତେ ମୋତେ ଲାଗିଲା ବିଧାତି ॥
 ଖଳ କତୁରୀ ମୋତେ କରଇ ଭେଦ ।
 ନ ପୁଣ ଦୁଇଭାଇ ହୋଇଟି ବିଛେଦ ॥
 ଯେ କଥା ଜାଣି ତୁରେ ଥାଅ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 କାହିଁ ପାଇବି ମୁଁ ଜନେକ ଦୋହିତି ॥
 କେ ନେଲା କାହାକୁ ପଚାରିବି ଯାଇ ।
 କେହି ନ ଦେଖିଲା ସଖି ଗଲା କାହିଁ ॥
 ଯେ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ରକ୍ଷିକ ମଡ଼ିଆ ।
 ଯେଥୁ ଅବା ଲୁଚିଅଛି ମୋ ସୀତୟା ॥୭୦
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ଥିଲେ ଘେନିଆସ ।
 ସୀତା ଦେଇ ମୋର ପତୁଁ ପ୍ରାଣ ତୋଷ ॥
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ଲକ୍ଷଣ ଚଳିଗଲା ।
 ରକ୍ଷିକର ମଡ଼ିଆମାନନ୍ତ ଦେଖିଲା ॥
 ନ ପାଇ କହିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁର ।
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଚିନ୍ତା ଗରୁଡ଼ର ॥
 ଆରନ୍ୟକ କାଣ୍ଡ ଯେ ଅମୃତ ରସବାଣୀ ।
 ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଆଗେ କହନ୍ତି ଶୁଳପାଣି ॥
 ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସନ୍ନେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର କହିଲି ବିଦ୍ୟମାନେ ॥୩୦
 ଅଭୟ ଚରଣ ତଳେ ନିତ୍ୟ ମୋର ଆଶ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ
 ଦାସ ॥୩୨
 ॥ ଇତିଶ୍ରୀ ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥

କିସିନ୍ଧା କାଣ୍ଡ

ନମଜା ହୁତାଶନ ସାହେର ବିଳାସ ।
ସର୍ବଜୀବ ଜଠରେ ତୁ କରିଅଛୁ ବାସ ॥
ଦେବକର ମୁଖ୍ୟ ତୁ ନାଥ ଜୀବକର

ଜୀବନ ।

ଯେ ତୋହର ଆଶ୍ରେକେ ଯେ ଅଛଇ

ପବନ ॥

ସଂସାର ଭକ୍ଷଣୀ ତୁ କରୁ ଭୟ ରାଶି ।

ବେଦ ପୁରାଣେ ଯେ ତୋର ମହିମା ପ୍ରକାଶି ॥

ରକତ କୁମୁଦ ପ୍ରାୟେ ଶରୀର ଦ୍ବିବ୍ୟ ତେଜ ।

ନୟନ ଯୁଗଳ କି ପ୍ରଭାତର ପୂର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ॥

ପିଙ୍ଗଳ କେଶ ତୋର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି ଜିଣି ।

ଶିରରେ କିରଟୀ ବିବିଧ ରତ୍ନମଣି ॥ ୧୦

ଲଲାଟେ କସ୍ତୁରୀ ଯେ ଚନ୍ଦନ ତିଳେକ ।

ତିଳ କୁସୁମ ନାସିକା ବିକରାଳ କେଶଯାକ ॥

ବଧୂଳି କୁସୁମ ଜାଣି ଅଧର ସଂଜାତ ।

ଶାମଳ ଚନ୍ଦନ କି ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରଜତ ॥

ରଙ୍ଗବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ମହାର ପୁଷ୍ପମାଳା ।

ଯେକମୁଖୀ ରତ୍ନାକ୍ଷ ଶୋହଳ ତୋର ଗଳା ॥

ବାମକରେ ଅଗ୍ନି ତାହାଣ କରେ ଜପାମାଳି ।

କଳାମେଘେ ଯେସନେକ ଝଟକ ବିଜୁଳି ॥

ପ୍ରସନ ବଦନ ନାଥ ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତି ।

ଜୟତୁ ବଶ୍ୟାନର ତୋତେ ସୁମରେ

ସୁରପତି ॥୨୦

ଦଧି ଗୋତ୍ର ଯେ ଘୃତ କଲ୍ଲୋଳ ପ୍ରବର ।

ଅଷାଦଶ ଭୁବନେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ତୋ ଶରୀର ॥

ଦେବାସୁର ପୂଜନ୍ତି ତୋତେ ଧନବସ୍ତ୍ର

ବିଦ୍ୟମାନେ ।

ଆଶ୍ରୟ ବୋଲିଣ ତୋତେ ଯେ ପୂଜନ୍ତି

ସର୍ବଜନେ ॥

ଯଜ୍ଞ ପୁରୁଷ ତୁ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନେ ଗ୍ୟାନୀ ।

ପ୍ରଳୟ ମଧ୍ୟେଶ ବଡ଼ବାନଜ ଘେନି ॥

ସ୍ବାହାର ବଲ୍ଲଭ ତୁ ଯେ ହିରଣ୍ୟ ବସୁସାର ।

ସାହାର କଣ୍ଠତଟେ ଯେ ଚତୁର୍ବେଦ ହାର ॥

ଜାହି ଅଭ୍ୟାନ୍ତରେ ଅଗ୍ନି ସେ ଦେବତା ।

ତତ୍ତ୍ବଗ୍ୟାନୀ ପୁରୁଷ ତୁ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନେ

ଜ୍ଞାତା ॥୩୦

ବେଦ ମସେଣ ଯେ ବ୍ରହ୍ମା ତୋତେ ସମର୍ପନ୍ତି

ହୃତ ।

ସର୍ବଦେବେ ସତୋଷ କରନ୍ତି ପଞ୍ଚଭୂତ ॥

ବଳବନ୍ତ ବୃଧବନ୍ତ ଶୂରବନ୍ତ ହୋନ୍ତି ।

ଯେବଣ ନରେ ତୋତେ ନିତ୍ୟ ସେ

ପୂଜନ୍ତି ॥

ତେଣୁ ସେ ଦେବତାୟେ କରନ୍ତି ସଂସାର

ପାଳଣ ।

ତୁ ଦେବ ସର୍ବଦେବକର ଆଧିଷ୍ଠାଣ ॥

ରକ୍ଷିକ୍ଷୁଙ୍ଗ ମୁନି ଯେ ତୋତେ ସେବା କଲା ।

ପୂର୍ଣ୍ଣାହୃତି କାଳେ ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଦେଖିଲା ॥

ତେଣୁ ସେ ଦଶରଥ ପାଇଲା ଚାରିଗୋଟି

କୁମାର ।

ଯହୁଁ ସେ ଅନୁଗୃହ କଲୁସି ହୃଦେ

ତୋହର ॥୪୦

ଗଦାବର ମୁଦ୍ଗର ଯେ ଶକତି ଚଉକର ।

ଉର୍ଧ୍ବ କେଶ ବିକଟ ଦଶନ ଭୟାଙ୍କର ॥

ସର୍ବ ପାପ ହରିଣ ତୁ ଯେ ବିପ୍ରଜନ ଗୁରୁ ।

ମହା ବିଶ୍ବମୂର୍ତ୍ତି ଦେବ ଧଉର୍ଯ୍ୟେଣ ମେରୁ ॥

ମୁହିଁ ବଳରାମ ଯେ ଶ୍ରୀହରିର ଦାସ ।

ତୁ ମୋତେ ଆଗ୍ୟାଁ କର ସ୍ବାହାର ବିଳାସ ॥

ଯେ ମୋର ଅଜ୍ଞେଣ ଅଛଇ ପାପ ଘୋର ।

ତାହା ତୁ ଦହନ ଯେବେ କର ବୈଶ୍ବନର ॥

ତେଣୁ ସେ ମନ ମୋର ହେଉଛି ବିଳାସ ।

ଶ୍ରୀ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୁଁ ଯେ କରିବି

ପ୍ରକାଶ ॥୫୦

ଆଶ୍ରେ ନ ଥିଲେ କି ହୋୟେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଭଣି ।

ତେଣୁ ତୁମକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ମୁଁ କରଇ ମୂର୍ଖପ୍ରଣା ॥

ଆବର କଥାୟେ ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୁଅ ।

ଯେ ତୋର ତେଜରେ ଯେ ମିଳାଇ ମୋର

ଦେହ ॥

ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ମୁହିଁ ଅଟେ ଦାସ ।

ତୁ ମୋତେ ଦୟାକର ହେ ସ୍ବାହାର ବିଳାସ ॥

ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ସଂସାରରେ ତୁହି ସେ

ବଳମାନ ।

ଜୟ ଜୟ ଅଗ୍ନି ତୋର ମେଷ ଯେ ବାହନ ॥

ଯାବତ ପଦାର୍ଥ ନାଥ ତୋରେ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ।

ଯେ ତୋହୋର ବିନୁ ଜୀବ ଆହାର ପାରେ

କି ଖାଇ ॥୬୦

ଯହୁଁ ସେ ଅନୁଗ୍ରହେ ଥାଇ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ପାଶ ।

ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ରେ ତୋହୋର ନିଜ ବାସ ॥

ତେଣୁକରି ତୋତେ ଯେ ଯେ ମୋର

ଭରସା ।

ତୁ ସେ ବୈଶ୍ବନର ମୋର ପୁରୋଭବୁ

ଆଶା ॥

ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳେ ଯେ ଯେ ତୋର ନିଜ

ପୁରୀ ।

ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟେ ପୁର ତୋର ସକଳ ଗୁଣେ

ଶିରୀ ॥

କାଳକଳ କାଳ ତୁ ଯେ ଧର୍ମକର ଧର୍ମ ।

ଦେବକର ଧର୍ମ ଦେବତୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ବ୍ରହ୍ମ ॥

ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଯେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରଇ

ତୋତେ ।

ନିଜ ତନୁ ଧରି ଦେବ ହେ ଦୟାକର

ମୋତେ ॥୭୦

ବନ୍ଦଇ ଯେ ବାଲ୍ଲଭିକ ବିଧାତା ତନୁଜ ।

ଭବ ଜନ୍ମ ଉଧାରଣ ତୁହି ସେ ଧଉର୍ଯ୍ୟ ॥

ଯାହା ସେ ପ୍ରକାଶ କଲ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ।
 ମୋତେ ସଦୟେ କର ତୁମ୍ଭେ ହେ
 ତପୋବନ୍ଧୁ ॥
 ପାର୍ବତୀ ପଚାରନ୍ତି ଈଶ୍ବର ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର ମୋତେ ଯେ କହିବା
 ଗୋସାଇଁ ॥
 ସାତ୍ୟା ହରାଇଣ ଯେ ବୁଲନ୍ତି ବେନି ଭାଇ ।
 ଗୋଗୋଷ ଛାଡ଼ିଗଲେ ଗୋପାଳକୁ
 ବରଦେବ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବରକଳ ରାମ ପାଇଲେ ଟିକି ଭେଟ ।
 କେତେଦିନେ ଶ୍ରୀରାମର ସରିଲା
 ବନକଣ୍ଠ ॥୮୦
 କେତେଦିନେ ପୁଣି ସେ ପାଇଲେ
 ବଳଦେହୀ ।
 ଯେତେ ବିପରୀତ ବିହି ବିହିଲା କିପାଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ମନକୁ ମୋର ଯେ ପାଇଲା ବଡ଼
 ଶଙ୍କା ।
 କେତେଦିନେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବିଧିବିଧିରେ
 ଲଳା ॥
 ଯେହା ମୋତେ ସଂବଧି ଯେ କହିବା
 ଶୁଳପାଣି ।
 ପବିତ୍ର ହୋଇବି ମୁଁ ଯେ ରାମାୟଣ ଶୁଣି ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଗୁହ୍ୟ ପାଦେ ପଡ଼ି ।
 ପୁଣି ଭରା ହୋଇଲେ ସେ ବେନିକର
 ଯୋଡ଼ି ॥
 କହନ୍ତି ଶଙ୍କର ଯେ ଭମା ବୋଲି ଶୁଣି ।
 ଆସ ଆସ ସଖି ଗୋ ନୟନ ହରଣା ॥୯୦
 କହିବି ଶ୍ରୀରାମ କଥା ଶୁଣି ହୋଇବୁ
 ସତୋଷ ।
 ଯେ ମୋହୋର କନ୍ଦୁ ଉପରେଣ ଆସି ବସ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ପାର୍ବତୀଙ୍କ ବସାଇଲେ
 କୋଳେ ।
 ଗୁହ୍ୟ ରାମାୟଣ ଯେ କହନ୍ତି ଯୋଗବଳେ ॥
 ଶୁଣିବି ଶକ୍ତିମୁଖୀ ଗୋ ଶ୍ରୀରାମ ମହିମା ।
 ବାଲ୍ୟିକ ଅଗ୍ରତେ ଯାହା ବଖାଣିଲେ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ମୁଁ ତୋତେ ତାହା ଗୋ କହଇ ସଂସ୍କାରୁଣି ।
 ହୁଅସି ପବିତ୍ର ତୁ ଯେ ଶ୍ରୀ ରାମାୟଣ ଶୁଣି ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଦା କାଣ୍ଡ ଯେହୁ ପବିତ୍ର ଆଖ୍ୟାନ ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ହରାଇଣ ଯେ ବୁଲନ୍ତି
 ଶ୍ରୀରାମ ॥୧୦୦
 ପିମ୍ପା ସରୋବରେ ଯେ ମିଳନ୍ତେ ରାମ
 ଯାଇ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଦେଖିଲା ତାକୁ ଯେ ପର୍ବତରେ
 ଆଇ ॥
 ସଙ୍ଗେଣ ଅଛନ୍ତି ତାର ଯେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣ
 ଚାରି ।
 ତାହାକୁ ଭାବିଣ ସେ ଯେ ବଚନ ପଚାରି ॥
 ଯେ ସରୋବର କୂଳେ ମୁଁ ଯେ ଦେଖିଲି
 ବେନିଜନ ।
 ଅତିଥୁ ରୂପ ଧରି କରେ ଧନୁର୍ବାଣ ॥
 ଅପୂର୍ବ ରୂପଧାରୀ ଯେ ଦିଶଇ ଯେହାଙ୍କର ।
 ବାଳୀ ନୃପତିର ଅବା ଅତନ୍ତ୍ର ଯେହୁ ଚାର ॥
 ଯେହାଙ୍କୁ କପଟେ ଅବା ପେଷିଣ ରହିଲା ।
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ ତରଣେ ନଇଲା ॥୧୦
 ଯେବେକି ଅଇଲେ ଯେ ତପୁସୀ ରୂପ ଧରି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ପ୍ରାଣେ ସେ ଯିବେ ମୋତେ
 ମାରି ॥
 ଜୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶନ୍ତି ସେ ବେନି ।
 ଯମଦୂତେ ଅଇଲେ କି କାଳଦଣ୍ଡ ଘେନି ॥
 କି ଅବା ହରିହର ଅତନ୍ତ୍ର ଦୁଇ ଦେବ ।
 କି ଅବା ଅତନ୍ତ୍ର ଯେ ଅନଳ ବାସବ ॥
 ଯେ ଯେବେ ପ୍ରହାର କରିବେ ମୋତେ
 ବାଣ ।
 ଜଣିତ ମାତ୍ରକେ ଯେ ହରିବେ ମୋର ପ୍ରାଣ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସୁଗ୍ରୀବର ମନ୍ତ୍ରୀକି ନକହି ।
 ପଳାଇଣ ଗଲା ସେ ଯେ ମହାଭୟ
 ପାଇ ॥୧୦
 ରାଜାର ପଳାନ୍ତେ ଯେ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ
 ଚାରି ।
 ପର୍ବତମାନେ ତେଜଂଗଲେ ଖର କରି ॥
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ସେ ହୋଇଲେକ ଯାଇ ।
 ଗୁପ୍ତେ ଲୁଚିଲେ ଯାଇ କନ୍ଦରେ ଭୟ
 ପାଇ ॥
 ଅରହର ଦେହ ଯେ ଖର ବହଇ ନିଶ୍ବାସ ।
 ବାଳାର ପ୍ରାୟେ ତାକୁ ଯେ ଦିଶିଲା ଦଶଦିଶ ॥
 ବୋଇଲା ଆଉ ଯେଥେ ମୁଁ ନ ପାରଇ
 ରହି ।
 ବାଳାକି ଜିଣିମାକୁ କ୍ଷେତ୍ରାୟ ସମ ନାହିଁ ॥
 ଏଥୁ ପଳାଇଣ ମୁଁ ଯେ ଲୁଚିବି
 ଅନ୍ୟଠାରେ ।
 ଚତୁର୍ଦିଗ ମୋତେ ଯେ ଦିଶଇ
 ଅନ୍ଧକାରେ ॥୧୦
 ମୋତେ ନେମାକୁ କି ଆସଇ ଜହ୍ନପତି ।
 ମଳଂଷି ପଣ୍ଡା ରାବ ଯେ ଶୁଭାଜ ମୋର
 ଶୁଚି ॥
 କେ ମୋତେ ରକ୍ଷାକରିବ ସେ ପ୍ରାଣଦାନ
 ଦେଇ ।
 କାହାକଲ ଶରଣ ମୁଁ ଯେ ପଶିବଳଂ ଯାଇ ॥
 ବାଳାର ପ୍ରତାପ ଯେ ସଂସାରେ ବିଦିତ ।
 ତିନିପୁରେ ସମର୍ଥ ଯେ ଅଛଇ ଜିଣିତ ॥
 ସପନ ଯେ ଦେଖିଲି ମୁହିଁ ଆଜ ।
 ସାବଧାନେ ଶୁଣି ତୁମ୍ଭେ ସୁଷେଷ ରକ୍ଷରାଜ ॥
 ଭଞ୍ଜ ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଅଛଇ ମୁହିଁ ବସି ।
 ଛାମୁରେ ବେନିଜନେ ମିଳିଲେ ମୋର
 ଆସି ॥୫୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନରେ ଶାଳିଅନ୍ନ ନେଇ ।
 ଦୁଧ ଶର୍କରା ଯେ କର୍ପୁର ମିଶାଇ ॥
 ପରଷଇ ମୋତେ ଯେ ତାରା ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ଚନ୍ଦନ ଲିପଇ ଦେହେ ଶରଧା ଭାବ କରି ॥
 ଶୁକୁ କୁସୁମ ଗଜା ଯେ ସୁସଞ୍ଚ କରି ବାନ୍ଧି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠିମାଳ ଗଳାରେ ଅଛି ପିନ୍ଧି ॥
 ଶୁକୁ ବସ୍ତ୍ର ଯେକ ଯେ ପରିହରଣ କରି ।
 ଦୋସଡ଼ା ଦେଇଅଛଇ ଅପୂର୍ବ ପାଛୋଡ଼ି ॥

ଶ୍ଵେତ ହସ୍ତୀ କନ୍ଧରୋଶ ବସାଇଣ ନେଇ ।
 କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାକୁ ନେଲେ ମୋତେ ସମ୍ଭର୍ବ
 କରାଇ ॥୬୦
 ଶ୍ଵେତଛତ୍ର ଧରାଇଣ ଦାଉଣ୍ଡି ବଜାବନ୍ଧି ।
 ପୂର୍ବ ମୁଖେ ବସାଇ ଅବିଷେକ କରନ୍ତି ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ମୁଁ ଯେ ଉଠିକରି
 ଚାହିଁ ।
 କେଶ ବାସ ଦୃଢ଼ବନ୍ଧ ରାତ୍ର ବେନି ଘଡ଼ି
 ଅଛଇ ॥
 ତେତେବେଳରୁ ମୁଁ ଯେ ଭାବଇ ମନେ
 ମନେ ।
 କେଶୁସି ଦିନେ ମୁଁ ନ ଦେଖଇ ଯେସନ
 ସପନ ॥
 ଶୁଣି ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ହୋଇବ
 ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅଳପ ଦିନେ ତୋତେ ପ୍ରାପତ ଅଛନ୍ତୁ ॥
 ହନୁମତ ବୋଇଲା ତୁ ଯେ ମିଛେହେଁ କିମ୍ପା
 କାହୁଁ ।
 ଆପଣେ ନ ଜାଣିଣ ନିଜ କର୍ମ ନିହୁ ॥୭୦
 କିସ ଦେଖି ସେ ଠାବରୁ ଅଛଇ ପଳାଇ ।
 ଯେତେ ଅସମ୍ଭାଳେ ଅଛଇ କେବଣ ଗୁଣେ
 ତୁହି ॥
 ବାଟ ଶ୍ରାନ୍ତି ଲୋକେ ଯେ ଆସୁ ଯାଉଥାନ୍ତି ।
 ଅରନ୍ୟ ବାଟ ବୋଲି ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରନ୍ତି ॥
 ଯୋଗୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ
 ଭୟକରୁ ।
 ଯେତେ ଅଧର୍ଯ୍ୟ ଲୋକ ତୁ ଯେ ମନରେ
 ନ ବିଚାରୁ ॥
 ଆବର କେମନ୍ତେଟି ବଞ୍ଚିବା ଦିନକାଳ ।
 ତୁ ଯେବେ ହୋଇବୁତି ଯେମନ୍ତ ଭୟାଳ ॥
 ସେ କିମ୍ପାଇଁ ହୋଇବେଟି ବାଳାର ଯେ
 ଦୂତ ।
 ଅବିଷ୍ଟଣେ ଭୟ ଥିବାର ଯେ ନୁହଇ
 ଯୁଗତ ॥୮୦

ସରୋବର କୁଳରେ ସେ ବସିଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ତୁ କିପାଇଁ କଲୁ ଗ୍ରାନ୍ତି ॥
 କେଣେ ଗଲେ ବେନିଜନ ଜାଣିଲୁ
 ତଥ୍ୟକରି ।
 ପର୍ବତ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ଯେ ପଳାଇଲୁ ଭାର ॥
 ସେ ଦୁଇଜଣ ଆମ୍ଭେ ଅରୁ ପାଞ୍ଚ ଲୋକ ।
 କିସ କରନ୍ତାଇ ସେ ଆମ୍ଭ ବେଢ଼ନ୍ତାଇ ଯେକ
 ଯେକ ॥
 ବାଳାକି ସେ ଯେ ଯେକା କରଇ ମୁହିଁ
 ଭୟେ ।
 ଅନ୍ୟଭଳି ଲୋକକି ମୋହୋର ଆଗେ
 ରହେ ॥
 ରହି ଯେବେ ଦେଖୁ ବୁଝୁ ମୋ ମହିମା ।
 ଆରବେଲେ କିପାଇଁ ସେ ଲଘୁତେ ଆମ୍ଭର
 ସୀମା ॥୯୦
 ଯେ ବେଳକ ମୋର ବୋଲି ହାଦେ
 ତୁହିକର ।
 ଯେ ବିମ୍ବର ଭିତରୁ ତୁ ହୁଅସି ବାହାର ॥
 ଯେ ଯାହାରେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ସଜ
 ହୋଇଥିବା ।
 ଅଛଲେ ନିଶ୍ଚୟେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ସଂଗ୍ରାମ
 କରିବା ॥
 ପଥୁକା ହୋଇଲେ ସେ ଯେ ବୁଝିବା
 ତଥ୍ୟକରି ।
 କାହୁଁ ଅଛଲେ ସେ ଯେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ ॥
 ଭୟେ କରି ଯେଥେ ଆମ୍ଭେ କେତେକାଳ
 ଥିବା ।
 ଯେ ମୋହୋର ବୋଲକର ସମସ୍ତେ
 ଚାଲିଯିବା ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବ ରାୟେ ପାଇଲା ଭରସା ।
 ଘଡ଼ଘଡ଼ି କଲେ ଯେହ୍ନେ ଚାତକ କରେ
 ଆଶା ॥୧୦୦
 ବୋଲଇ ସୁଗ୍ରୀବର ତୁ ଶୁଣିମା ହନୁମାନ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ରଣେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ନୋହିବା
 ସମାନ ॥

ତୁ ଯେବେ ହନୁମନ୍ତ ଯେ ମୋହୋର
 ବୋଲକର ।
 ଏ ରୂପ ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଅନ୍ୟ ରୂପ ଧର ॥
 ଗୁପ୍ତେ ମନ ତାଙ୍କର ବୁଝିଆସ ଯାଇ
 ଯାଇ ।
 ତେବେ ସେ ଗିରିବରରେ ପାରିବା ଆମ୍ଭେ
 ରହି ॥
 କାହୁଁ ଅଛଲେ ସେ ଯେ କାହିଁକି ପୁଣି
 ଯିବେ ।
 କି ଅବା ଯେହି ବନେ ରହିଣ ବୁଲୁଥିବେ ॥
 କାହାର ତନୟ ସେ ଯେ ନାମ ତାଙ୍କର
 କିସ ।
 କେବଣ ଦେଶରେ ଯେ ଅଟଇ
 ନିଜବାସ ॥୧୦
 ଯାଅ ତୁ ଅନୁମନ୍ତ ହୋ ବୁଝିଆସ ଯାଇ ।
 ନୋହିଲେ ଯେ ପର୍ବତେ ମୁଁ ଯେ ନ ପାରଇ
 ରହି ॥
 ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ଯେ ଉଠିଲା ତଡ଼ଡ଼ି ।
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ମାରୁତି ॥
 ମୋହୋର ଆସିବାୟାୟେ ମାତୁଳ ତୁ
 ଯେହିଠାରେ ଥିବୁ ।
 ମୋହୋର ଶପତ ତୋତେ କେଣେ ହେଁ
 ନହିବୁ ॥
 ଯେବଣ ସ୍ଵପନ ମୁଁ ଯେ ଦେଖିଲି ଆଜ
 ନିଶି ।
 ସେ ଭଲ କଥା ବୋଲି ମନକୁ ମୋର
 ଆସି ॥
 ସେ ସ୍ଵପନ ଭଲ ବୋଲି ଶୁଣିଲା ମୋର
 ଅଛି ।
 ତହିଁର ଫଳ ତୋତେ ଦେବେଟି
 ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ॥୨୦
 ଯେତେ ବୋଲି ହନୁମନ୍ତ ଯେ ପବନ ବେଳ
 ଖୋଜି ।
 କହରୁ ବାହାର ସେ ଯେ ସଙ୍ଗଜନ ତେଜି ॥

ଆକାୟେକ ଦୂରେ ସେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପ
ଧରି ।

ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସେ ଯେ ଜନ୍ମରୁ ଭିକ୍ଷାରି ।
ଆସତେଣ ଦୂରହୁଁ ଯେ ଦେଖିଲେ

ରଘୁନାଥ ।

ଜାମୁ ଗଛ ତଳରେ ବସିଅଛନ୍ତି ବେନି
ଭ୍ରାତ ।

ଜାନେକାର କଥା ଯେ ଭାଳନ୍ତି ତହିଁ ବସି ।
ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ହନୁମନ୍ତ ମିଳିଲାକ
ଆସି ॥

ନିକଟ ହୋଇଣ ସେ ଯେ ପୁଛଇ ବାରତ ।
କେବଣ ଦେଖରୁ ତୁମେ କରିଛ
ଆଗତ ॥୩୦

କେ ତୁମ୍ଭର ପିତା ଯେ କେ ତୁମ୍ଭର ମାତା ।
କେ ତୁମ୍ଭର ଅଟନ୍ତି କୁଳର ଲକ୍ଷ ଦେବତା ॥
କିସ କିସ ନାମ ହେ କହ ତୁମ୍ଭେ ବେନି ।
କେବଣ କାରଣେ ଅଛ ଧନୁଶର ଘେନି ॥
କେଶ ବାସ ଜଟା ବିଭୂତି କେଉଁ ସେଧି ।
ପଇତା ବହ ତୁମ୍ଭେ କେବଣ ହିଁ ବେଦେ ॥
ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଦୁଇ କେ ହୁଅ କିସ କିସ ।
ଯେଥକୁ ଆସିଅଛ ଯେ କାହାର ଆଦେଶ ॥
ଯେ ଘୋର ଅରଣ୍ୟକୁ ନ ଆସନ୍ତି ଅନ୍ୟ ।
ଦେବତା ପ୍ରାୟେକ ତୁମ୍ଭେ ବିଶୁଦ୍ଧ ବେନି
ଜନ ॥

ସରୂପ ବଚନ ଯେ କହ ମୋହର ଆଗ ।
ଗୁପ୍ତ କଥା ଥିଲେ କରସି ପରିତ୍ୟାଗ ॥
ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଯାହା ପଟାନ୍ତର ବିପ୍ର କହସିରେ ଭାଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟରେ ଯେ କହନ୍ତି ସୁମିତ୍ରାର
ଶିଷ ।

ହନୁମନ୍ତ ମୁଖ ଚାହିଁ କହନ୍ତି ସନ୍ଦେଶ ॥
ଶୁଣ ହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତୁ ଯେ ପଟାନ୍ତର ଯାହା ।
ଦଶରଥ ନୃପତି ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାହା ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ରାଜା ଯେ ରଘୁକୁଳେ ଜାତ ।

ଅଜ ନୃପତିଙ୍କର ଅଟନ୍ତି ସେହୁ ସୁତ ॥
ତିନି ଭ୍ରବନେ ସେ ପ୍ରତଜ୍ଞା ମହାରାଜା ।
ଚାରି ସମୋଦ୍ର ସେ କରଇ ତାକୁ ପୂଜା ॥
ଶବଦ ଭେଦୀ ରାଜା ସେ ବିନ୍ଧଇ

ଯଉଁବାଣ ।

ସୁର ନର ରାକ୍ଷସଙ୍କର ଘେନଇ ସେହୁ ପ୍ରାଣ ॥
ଶନିଚର ଗ୍ରହକୁ ସେ କିଣିଲା ବୁଧବଳେ ।
ସମାନ ଯେଣୁ ତାକୁ ନାହିଁ ରବିତଳେ ॥
ନଭଶସ୍ତ୍ର ବରଷକୁ ପାଇଲେ ଆୟୁଷ ।
ଅକଣ୍ଠେକ ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ ସେ କରଇ
ନରେଶ ॥

ମନ୍ତ୍ରାବର ସୁମନ୍ତ ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି ଘେନି ।
ଭୁଜବଳେ ସାଧୁଲେ ସେ ଯେ ସକଳ
ମେଦନୀ ॥

ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ରାଜାର ମହାଦେବମାନ ।
ତହିଁର ମଧ୍ୟେ ଯେ ତିନି ରାଣୀ ମୁଷ୍ଟପାନ ॥
ଜେଷ୍ଠ କଉଶୁଲ୍ୟା ସୁମେତ୍ରା କକୟା
କନେଷ୍ଠ ।

ତିନି ଯୁବତୀ ଯେ ରାଜାର ଆଦି ପାଟ ॥
ବୃଷକାଳେ ରାଜନ ଯେ ପୁତ୍ର ଶଧ କଲା ।
ରକ୍ଷିଶୃଙ୍ଗ ମୁନିବର ଯଜ୍ଞେ ଚରୁଦେଲା ॥
ତିନି ରାଣୀଠାରୁ ଆମ୍ଭେ ଚାରି ପୁତ୍ର ଜାତ ।
କଉଶୁଲ୍ୟା ଗର୍ଭରୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ସମ୍ଭୂତ ॥
କୟେକୟା ଗର୍ଭରୁପେ ଭ୍ରଥ ଉତପନ ।
ସୁମେତ୍ରାକ ତହୁଁ ଜାତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥
ଚାରିପୁତ୍ର ପାଇ ରାଜା ମନରେ ଆନନ୍ଦ ।
ମୁଖ ବିକାଶଇ ଯେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ତାହ ॥
ସାତ ବରଷେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବ୍ରତ କରାଇଲେ ।
ଶସ୍ତ୍ର ଶାହାସ୍ତ୍ର ଦୁଇ ବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇଲେ ॥

ବାର ବରଷ ଯହୁଁ ହୋଇଲେକ ପୋୟେ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ଯଜ୍ଞ ରଖିତେ ମାଗିନିୟେ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ମୁନି ମାଗିକରି ନିଅନ୍ତେ ।
ମୁହିଁ ଗୋଡ଼ାଇଲି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗତେ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ପାରି ହୋଇଗଲୁ ତିନି ଜଣ ।

ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ଯାଇ ଅଗମ୍ୟ ବନେଣ ॥
ବାଟରେ ଉଗାଳିଲା ଯେ ତାଡ଼କା ରାକ୍ଷସୀ ।
ନାରାଜ ପେଷି ରାମତାକୁ ପକାଇଲେ ନାଶି ॥
ଦେଖିଣ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯେ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ପ୍ରସନ୍ନେ ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ଗାଧୁ ରାଜା
ଶିଷ୍ୟ ॥

ଆନନ୍ଦେ ତାକୁ ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ନେଲେ ।
ରକ୍ଷି ବିପ୍ର ତକାଇଣ ଯଜ୍ଞ ଅରସିଲେ ॥
ଅନେକ ମୁନିମାନେ ଯେ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
ଅଗ୍ନିହୋମ ଦେଇ ଯେ ସର୍ବଦେବ ଚୋଷି ॥
ସୁବାହୁ ଅଜଲା ଯେ ଅନେକ ଦତ୍ୟ ଘେନି ।
ପଥ ନିରୋଧନ୍ତେ ମାଇଲୁ ଭାଇ ବେନି ॥
ଯଜ୍ଞ ସମାପତ କରିଣ ଗାଧୁଶିଷ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନିଗଲେ ମିଥୁଳା ନାମେ
ଦେଶ ॥

ଯାନ୍ତେ ସିଦ୍ଧବନେ ଅହିଳାକୁ ମୁକ୍ତ କଲେ ।
ଜନେକ ଘରେ ରୁଦ୍ରଧନୁକୁ ଭାଙ୍ଗିଲେ ॥
ସାତ୍ୟା ବିଭା ହୋଇ ଆସନ୍ତେ ନିଜ ଦେଶ ।
ବାଟରେ ଉଗାଳିଲେ ରେଣୁକାର ଶିଷ ॥
ତାହାଙ୍କର ରଣେ କିଣିଲେ ରଘୁସାଧକ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ମିଳିଲେ ସେ ଯାଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ବୀରପଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ସ୍ମୃତି ।
ଦେଖିଣ ଦଶରଥ ମନରେ ବିଚାରି ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜାପଣ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଦେବି ।
ବୃଷ୍ଟ ବୟସରେ ମୁଁ ଯେ ନିଷ୍ଠତେଣ ଥିବି ॥
ଯେମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଯହୁଁ ରାଜା ବିଚାରିଲା ।
ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ତକାଇଣ ସନମତ କଲା ॥
କୟେକୟାର ଦାସୀ ଯେ ରାତ୍ରରେ
ବୁଲୁଥିଲା ।

ଲୋକେ କଥା ହୁଅନ୍ତେ ସେ କର୍ଷରେ
ଶୁଣିଲା ॥
ଘରକୁ ଆସିଲା ସେ ଯେ ବିରସ ମନ
ହୋଇ ।
ମଉନେ ବସିଲା ସେ ଯେ କଥାହିଁ ନକହି ॥

ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଯେ କୟେକୟା ଆସି ।
 ବୋଇଲେ କିପାଂର ତୁ ଗୋ ମଉନେ
 ଅଛୁବସି ॥
 ସେ ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇବେ
 କାଳିରାଜା ।
 ଯେମନ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ନଗ୍ରର ଜନ ପ୍ରଜା ॥
 ଯେ ତୋହୋର ପୁତ୍ର ଯେ ଅଟେ ଧନୁଧର ।
 ପାରୁ ଯେବେ ଯେତେବେଳେ କହସି
 ନୃପବର ॥
 ସାବତ ପୁତ୍ର ତୋର ନୃପତି ହୋଇବ ।
 ଭରଥ ପରାୟେ ପୁତ୍ର ଯେ ଦାସ
 ହୋଇଥୁବ ॥
 ବିପରୀତ କୃତବାଣୀ ଯେ ମନକୁ ତାର
 ଗଲା ।
 କପଟେ ନୃପତି କି ସତ୍ୟ କରାଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବନ ଯିବେ ଚଉଦ ବରଷ ।
 ଭ୍ରଥ ରାଜା ହୋଇ ଯେ ପାଳିବାକ
 ଦେଖ ॥୨୦
 ତେଣୁ ସେ ବନବାସ ଅଇଲୁ ଭାଇବେନି ।
 ସଙ୍ଗତରେ ଅଇଲେ ଜନେକ ନୟନୀ ॥
 ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେଶ ହରାଇଲୁ ସାତ୍ୟା ।
 କେହୁ ହରି ଘେନିଗଲା ଯେ ଜନେକ
 ଦୋହିତା ॥୩୦
 ତାହାକୁ ଖୋଜିବାରେ ବନସ୍ତରେ ବୁଲୁ ।
 ବାଟବଣୀ ହୋଇଣ ସେ ଯେଠାରେ ମିଳିଲୁ ॥
 କେତେ ଦୂରେ ଭେଟିଲୁ ଯେ ଗରୁଡ଼ର
 ସୁତ ।
 ସେ ଆମକୁ କହିଲା ସକଳ ବୃନ୍ଦାବନ ॥
 ରାବଣ ନାମେଶ ଲଙ୍କାର ଅଧିପତି ।
 ସେ ହରି ଘେନିଗଲା ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
 ଦେଖିଣ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗଟା ଉଗାଳିଲା ଆଗେ ।
 ଖଡ଼ଗେ ତେଣା ତାର କାଟିଲାକ ବେଗେ ॥
 ବାରତା କହିବା ଯାୟେ ଥିଲା ତାର ପ୍ରାଣ ।
 ତେଣା ଗୋଟି ଛିଡ଼ିଥିଲା ଖଡ଼ଗ ଘାତେଣ ॥

ତାହାର ମୁଖୁଁ ମାତ୍ର ଯେତେକ ଶୁଣିଲୁ ।
 ତଥ୍ୟକରି ଆମେ ଯେ ସେ କଥା ଜାଣିଲୁ ॥
 କୋବନ୍ଧକୁ ମାରତେ ସେ ରାମକୁ କହିଲା ।
 ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ ହରିନେଲା ॥
 ଶବରୀ ମୁଖୁଁ ଯେ ପାଇଲୁଁ ବାରତା ।
 ସେ ବୋଇଲା ଲଙ୍କପତି ହରିନେଲା
 ସାତ୍ୟା ॥୪୦
 କେ ବୋଲଇ ଦକ୍ଷିଣେ ଯେ କେ ବୋଲଇ
 ଉତ୍ତରେ ।
 କେ ବୋଲଇ ଘର ତାର ସମୋକ୍ର ଭିତରେ ॥
 ଗୃହକୁ ଯିବୁ ଆମେ କାହାକୁ ପୁଣ ଘେନି ।
 ତେଣୁ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ ବୁଲୁଛୁ ଭାଇ ବେନି ॥
 ଯେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ରଘୁ କୁଳନାଥ ।
 ମୁହିଁ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ସାନଭ୍ରାଥ ॥
 ଶୁଣିବି ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋ ପଚାରିଲି ଯାହା ।
 ଯେ ରାମ ଅଟନ୍ତି ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାହା ॥
 ତୁମ୍ଭେ କାହୁଁ ଅଇଲ ହେ ଭିକ୍ଷାସୀ
 ଦ୍ଵିଜବର ।
 ରାଜ୍ୟରେ ଥିଲେ ଦୁଃଖ ପେଡ଼ବୁ
 ତୋହର ॥୫୦
 ଅନେକ ଧନ ରତ୍ନ ଆଶ୍ରୟ ଯେ ବହି ।
 ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରତେ ଯେ ସାତୟା
 ଦେବା ସାଜ ॥
 ଦୁଃଖର କାଳେ ସେ ଯେ ହୋଇଲୁ
 ଦେଖାଦେଖି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଥିଲେ ଦେବେ ଧନବନ୍ଧ
 ଲେଖି ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ କାହିଁକି ଯିବ ଦ୍ଵିଜବର ।
 ଆଜ ରଜନୀ ରହିବା ହେଉ ଆମ ସଙ୍ଗତର ॥
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ କାଳିଯାଅ ନିଜ ଦେଶ ।
 କାହାର ତନୟ ତୁମ୍ଭେ ନାମ ତୁମ୍ଭର କିସ ॥
 କେବଣ ବେଦ ଶାଖା କହ ବିପ୍ରବର ।
 କେବଣ ବେଦ ଯଜ୍ଞ ଅଭ୍ୟାସ ତୁମ୍ଭର ॥୬୦
 ଲକ୍ଷଣ ବଚନେ ଯେ ବୋଲଇ ହନୁମାନ ।

ପୂର୍ବର କଥାମାନ ଯେ ପ୍ରସରିଲା ଗ୍ୟାନ ॥
 ଯାହା ପୂର୍ବେ ବ୍ରହ୍ମା ମୋତେ ଯେ ଗୁପ୍ତତେ
 ଥିଲେ କହି ।
 ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର ଯେ ହୋଇବେ ଆମ ପାଇଁ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ନୃପତି ଯେ ଦକ୍ଷରଥ କୋଳେ
 ଜାତ ।
 ମାନବ ଶ୍ୟାମାରେ ଯେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରି ହସ୍ତ ॥
 ସାତୟା ଲକ୍ଷଣ ଘେନି ବନବାସ ଯିବେ ।
 ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ଯାଇ ଘରଣୀ
 ହରାଇବେ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବୁଲୁଥୁବେ ବନେ
 ବନେ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଥିବ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଯିବେ
 ଯେଣେ ॥୭୦
 ଗରୁଡ଼ାଧିକୁ ଦେଖିଣ ପକାଇବେ ଭୟ
 କରି ।
 ବାଳାର ଦୂତ ବୋଲିଣ ମନରେ ଶଙ୍କା
 ଧରି ॥
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତରେ ଲୁଚିବେ ସେ ଯାଇ ।
 ଜାଣି ଆସ ବୋଲିଣ ପେଷିବେ ତୋତେ
 ସେହି ॥
 ତୁ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟିବୁ
 ଯେତେବେଳେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବେ ତୋତେ ଗରୁଡ଼ାଳେ ॥
 ଯେବେ ତୁ ସମୟେ ଯେ ଗୋପ୍ୟ
 ହୋଇଥାଅ ।
 ରକ୍ଷିକ ମଢ଼ିଆ ଭାଙ୍ଗିବା ଫଳ ପାଅ ॥
 ଗର୍ବ ବହିଣ ଯେ ନମାନିଲୁ କିଛି ।
 ଯେ ତୋର ପରାକର୍ମ ଥିଲେ ରକ୍ଷିକ କାହିଁ
 ଭଲ ଅଛି ॥୮୦
 ସମୟେକ ଶାନ୍ତି ହୋଇଣ ଦିନ ନିଅ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୁଃଖନରେ ଅନେକ ବଳ ପାଅ ॥
 ଦେବକର କାର୍ଯ୍ୟେଣ ଅସୁର ବଳ ମାରି ।
 ତ୍ରେତୟା ଯୁଗେ ଆଉ ନ ଥିବେ ତୋତେ
 ସରି ॥

ଗାମାୟଣ ସୁଖେ ତୁ ଯେ ହୋଇବୁ ମହାବଳୀ ।	ଯେବେ ସେ ହେତୁ କଲି ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ । ନିଶ୍ଚୟେ ଅଟନ୍ତି ଯେ କମଳ ଲୋଚନ ॥୧୦	ତାହାକୁ ବଳେଣ ହରିଲା ମୃତମତି ॥ ଭ୍ରାଥର ବନ୍ଧୁ ବୋଲିଣ ଯେ ଲଜ୍ଜା ହିଁ ନକଲା ।
ତୋହର ଭୟରେ ଲଙ୍କାରେ ପଡ଼ିବ ହାଲହୋଳି ॥	ନୋହିଲେ ଅନ୍ୟକି ଯେମନ୍ତ ରୂପ ଦିଶି । ନିଶ୍ଚୟେ ଅଟନ୍ତି ଯେ ବରକୁଣ୍ଡବାସୀ ॥	ତାହାକୁ ଘେନି ବଳେ ରମଣୀ ଭୋଗ କଲା ॥ ଆମ୍ଭେ ଅନ୍ୟାଚାର ତାର ଦେଖିଲୁ ହାବେ ଯହୁଁ ।
ଆବର କଥାୟେ ତୁ ଯେ ଥିବୁ ହେତୁ କରି । ତାହୁ ଦେଲା କୁଣ୍ଡଳ ଯେ କର୍ଣ୍ଣରେ ଅଛି ଭରି ॥	ଯାହା ସେ ବିଧାତା ଯେ ଅଛଇ ମୋତେ କହି ।	ସେ ପୁର ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଅଜଲଇଁ ତହୁଁ ॥ ସୁଷେଣ ଜାମ୍ବବ ଯେ ଗନ୍ଧମାରଦନ । ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗେ ଯେ ଅଜଲୁ
ପବନ ଦେଇଅଛି ଯେବଣ ମୁକୁଟ । ଯେ ମୋର ମାଳା ଯେ ଅଛଇ କଣ୍ଠତଟ ॥୧୦	ଯେ ସେ ଗୟନାଥ ଯେ ଅଟନ୍ତି ମୋର ସାଙ୍ଗ ॥	ପାଞ୍ଚଜଣ ॥୪୦
ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେ ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର । କାହାରି ନୟନକୁ ସେ ଯେ ନୋହିବ ଗୋଚର ॥	ଯେହାକୁ କେମନ୍ତେଟି କରିବି ମୁହିଁ ମାୟା । ଯେହାରେ ଯେବେ ମୁଁ ଯେ ଧରିବି ନିଜ କାୟା ॥	ବନବାସ କଲୁ ଆମ୍ଭେ ବନଜକୁ ମେଲେ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଆମ୍ଭେ କଲୁ ଯେତେକାଳେ ॥ ଯେହି ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଯେ ଆମ୍ଭେ ବସିଥିଲୁ ।
ଦେବଦାନବ ଯେ ନୋହିବ କାହାକୁ ଦୃଷ୍ୟ । ଯେକାମାତ୍ର ଦେଖିଣ ଚିହ୍ନିବେ ପାତବାସ ॥ କଉଶୁଲ୍ୟା ସୁତ ବିନୁ ଅନ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ୟ ନାହିଁ । ସେ ସେ ଚିହ୍ନିବେ ପୁଣି ତୋହର ମୁଖ ଚାହିଁ ॥	କିରଣୀ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ଚିହ୍ନିଲେ ପ୍ରତେ ଯିବି । ଆଜହୁଁ ଯେହାକୁ ମୁଁ ସେବା କରିଥିବି ॥ ଯେତେ ବିଚାରିଣ ସେ ଯେ ପବନର ସୁତ । ଲକ୍ଷଣର ମୁଖ ଚାହିଁ କହଇ ବାରତ ॥୨୦	ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ଯେ ତରେ ପଳାଇଲୁ ॥ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଯେ ଲୁଚିଲୁ ଆମ୍ଭେ ଯାଇ ।
ଯେ କଥା ଜାଣି ତୁ ଥିବୁ କପିବାର । ସେ ଦିନୁ ଖଟିବୁ ତୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ପୟର ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ସେବା କରିଥିବୁ ତୁହି । ତେବେ ସେ କ୍ରାନ୍ତି ତୋର ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରହି ॥୧୦୦	ଯାହା ସେ ସଉମିତ୍ରୀ ପଚାରିଲା ମୋତେ । ସାବଧାନେ ଶୁଣ ତୁ ଯେ କହଇ ମୁହିଁ ତୋତେ ॥	ତରେ ବାଳୀ ନ ଯାଇ ଅଛଇ ଶାପ୍ୟ ପାଇ ॥ ଯେକେ ସୁଗ୍ରୀବର ମୋତେ ଦେଲା ପଠିଆଇ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଦୁଶ୍ମନେ ତୁ ଯେ ପାଇବୁ ବହୁପଳ ।	କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟକେ ଯେ ବାଳୀ ନୃପବର । ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଲିଣ ଯେ ସାନୁଜ ତାହାର ॥ କପିକୁଳରେ ସେ ଯେ ଅଟଇ ଆଧିପତି । ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପରେ ଯେତେ ବାନର ଅଛନ୍ତି ॥	ତୁମ୍ଭର ଜୁଳ ଗୋତ୍ର ବୁଝିବାର ପାଇଁ ॥ ସେ ମୋର ମଉଳା ଯେ ବିଶେଷେ ମାନିତ । ତାହାକର ଆଗ୍ୟାଁ ମୋତେ ଅଟଇ ଅଲକ୍ଷିତ ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟାଁରେ ତୁ ମାରିବୁ ଦତ୍ତ୍ୟବଳ ॥ ଯେତେ ବୋଲି ସର୍ବଦେବତାକୁ ଘେନି । ବରଦେଇ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯେ ଗଲେଇ ପଦ୍ମଯୋନି ॥	ବାଳୀ ରାଜାର ସେ ଅଟଇ ସଞ୍ଜୁଳା । ସାନଜାଇ ସୁଗ୍ରୀବ ରାଜ୍ୟୁଁ ବାହାର କରିଦେଲା ॥	ଚିହ୍ନିବାକୁ ଭୋ ନାଥ ମୁଁ ଅଜଲି ତୁମ୍ଭ ପାଶ ।
ସେହିଦିନୁ ମୋହୋର ଯେ ତୁଟିଅଛି ବଳ । ଯେସନେକ ଆଗ୍ୟାଁ ମୋତେ ଦେଇଛି ଲୋକପାଳ ॥	ସଂସାରେ ସେ ବାଳୀ ତରେ ନ ପାରିଲା ରହି ।	ନୁହଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୁଁ ଯେ ନୁହଇ ମନୁଷ୍ୟ ॥ ପିତା ମୋର କେଶରୀ ଯେ ବାନର ଆଧିପତି ।
କୁଳ ଗୋତ୍ର ନାମ ପଚାରିଲ ଦେଖ । ଲକ୍ଷଣ କହିଲେ ମୋତେ ସକଳ ସନ୍ଦେଶ ॥	ଯେ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତରେ ଲୁଚିଣ ଦିନ ନେଇ ॥୩୦	ପମୟନୀ ନାମେ ଯେ ତାହାର ଯୁବତୀ ॥ ସେ ମୋହର ଜନନୀ ଯେ ମୁଁ ତାହାର ସୁତ ।
	ଚାରିମନ୍ତ୍ରୀକି ରାଜ୍ୟରୁ ବାହାର କରିଦେଲା । ମୁହିଁ ସୋଦର ଭଣଜା ମୋତେ ନ ରଖିଲା ॥ ରୋମା ନାମେ କନ୍ୟା ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ଯୁବତୀ ।	ଯେ ମୋହୋର ନାମ ଯେ ଅଟଇ ହନୁମତ ॥ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖିଲି ମୁଁ ଯେ ପୂର୍ବ ତପ ପଳେ ।

ଖଟିଣ ଥିବି ଯେବେ ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ ॥	ପବନ ବାୟୋଁ ପମୟଂନୀ ହୋଇଲା	ପିତା ପବନ ମୋତେ ଯେ କୁଣ୍ଡଳ ଦୁଇ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲେ ତୁ ନୋହୁ ଯେବେ	ଗର୍ଭବାସ ॥	ଦେଲେ ॥
ମନୁଷ୍ୟ ।	ଅନେକ କାଳ ମୁଁ ଯେ ମାତାର ଗର୍ଭେ	ଆବର ତେତିଶ କୋଟି ଯେ ଦେବଗଣ ।
ଦେଖିବାନା ତୋହୋର ଧର ନିଜ	ଥିଲି ।	ସମସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଯେ ମୋର ସଙ୍ଗେଣ ॥
ରୂପ ॥୭୦	ପବନ ଉପାୟେ ମୁଁ ଯେ ଜନମ ହୋଇଲି ॥	ତେଣୁ ସେ ପରାକର୍ମ ଅନେକ ମୋର
ଶୁଣିଣ ହନୁମତ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପ ଲେଛି ।	ମାତାକୁ ବୋଇଲି ଗୋ ଆହାର ମୋତେ	ହୋଇ ।
ମର୍କଟ ରୂପ ଧରିଣ ଉଭା ହୋଇଅଛି ॥	ଦିଅ ।	ଦୁଷ୍ଟପଣ କଲି ମୁଁ ଯେ କହଣା ନ
ସ୍ବରୂପ ଦେଖିଣ ରାମ ହୋଇଲେକ ତୋଷ ।	ଜନନୀ ବୋଇଲା ବାବୁରେ ସୁରଙ୍ଗ ଫଳ	ଯାଇ ॥୧୦
ଦେବତା ପ୍ରାୟେକ ଦିଶେ ପବନର ଶିଷ ॥	ଖାଅ ॥	ବନେ ରଷି ବିପ୍ରକୁ ମୁଁ ବହୁତ ଦୁଃଖ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦିଶିଲା ଯେ ମନୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ।	ଦେଖିଲି ଆକାଶେ ଆଦିତ୍ୟ ଉଦ୍ଭାଅଛି ।	ଦେଲି ।
କଣ୍ଠ ତଟେ ଲମ୍ବଇ ଯେ ନବ ରତ୍ନମାଳ ॥	ସୁପକ୍ ଫଳ ବୋଲି ଯାଇ ଧଇଲି	ମଡ଼ିଆ ଭାଙ୍ଗିଣ ମୁଁ ଗଡ଼ ପିଢ଼ା ପିଙ୍ଗିଦେଲି ॥
ଦେଖିଣ ବିଚାରନ୍ତି ଯେ କଉଶୁଲ୍ୟାଙ୍କର	ଖେପି ॥୯୦	ଶାପ ନ ଦିଅନ୍ତି ସେ ବାଳୀର ଓପ୍ରୋଧେ ।
ସୁତ ।	ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତାକୁ ମୁଁ ଯେ ବାନ୍ଧିଲି ଦୃଢ଼	ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଗୁହାରି କଲେ ମୋହୋର ଅପ୍ରୋଧେ ॥
ଯେ କଥା ଅଟଇ ଯେ ବଡ଼ଇ ବିପରୀତ ॥	କରି ।	ବ୍ରହ୍ମା ଯେ ଆସିଣ ମୋର ଭାଙ୍ଗିଲେ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସ୍ବରୂପ ଧରିଥିଲା ।	ଆରତେ ଆଦିତ୍ୟ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ସୁମରି ॥	ପରାକର୍ମ ।
ସେ ରୂପ ଛାଡ଼ି ଯେବେ ବାନର	ମୋତେ ବକ୍ରଶର ସେ ଯେ ମାଇଲା	ବୋଇଲେ ସମୟେ ତୁ ଯେ ହୋଇଥିବୁ
ହୋଇଲା ॥୭୦	କୋପଭରେ ।	ନିପ୍ରାଣ ॥
ଯାହା ଆମ୍ଭକୁ ଜହିଲେ ଯେ କୋବନ୍ଧ	ଗ୍ୟାନ ହାରି ପଡ଼ିଲି ମୁଁ ଯେ ରଥର	ଯେବଣ ଦିନେ ତୋତେ ଶ୍ରୀରାମ ଭେଟିବ ।
ଶବ୍ଦଗୁଣା ।	ଉପରେ ॥	ଗଡ଼ୁ ଶରତ ଶତେ ଗୁଣେ ଯେ ପ୍ରାକର୍ମ
ସେ ପାଞ୍ଚକଣରୁ ସେ ଅଟଇ ଜଣେ ପୁଣି ॥	ଦେଖିଣ ପିତା ମୋର ବିକଳ ହୋଇଲେ ।	ବଢ଼ିବ ॥
ମର୍କଟ ଶରୀର ଯେ ଦେବକ ଆୟେ ଅଛି ।	ଜଗତଜନଙ୍କର ନିଶ୍ବାସ ନିରୋଧିଲେ ॥	ମୁଁ ଯେ ବୋଇଲି ତାକୁ କରପଡ଼ ଯୋଡ଼ି ।
ନିଶ୍ଚୟେ ବଡ଼ଲୋକକୁ ଯେ ଆଶ୍ରୟେ	ଦେଖିଣ ପିତାମହ ଧଇଲେକ ତୋଳି ।	କାହିଁ ପାଇବି ମୁଁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
କରିଅଛି ॥	ଅମୃତ ଦେଇ ବଞ୍ଚାଇଲେ ବ୍ରହ୍ମାଦିସୁର ମିଳି ॥	ଲୋଡ଼ି ॥୨୦
ତୁ ଯେ ହନୁମତ କପି ତନୁ ବହି ।	ସମସ୍ତ ଦେବତାକୁ ବୋଇଲେ କୁଣ୍ଡଧର ।	ବ୍ରହ୍ମାୟେ ବୋଇଲେ ତୁ ଯେ ସୁଗ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ
ମର୍କଟ କୁଣ୍ଡଳ ହାର ପାଇଲୁ ତୁ କାହିଁ ॥	ଯେହାରେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ	ସଙ୍ଗେ ଥିବୁ ।
କେ ତୋତେ ଯେ ରତ୍ନ ଦେଲା କାହୁଁ ତୁ	ଅପାର ॥୧୦୦	ପିମ୍ପା ସରୋବରେ ତୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
ପାଇଲୁ ।	ସମସ୍ତେ ଯେହାକୁ ଯେ ସୁକଲ୍ୟାଣ କର ।	ଭେଟିବୁ ॥
କି ଅବା ତୁ ଧନ ଦେଇଣ କିଶିଲୁ ॥	ଯେ ମୋହୋର ଯେ ହୋଇବ ଅମର ॥	ଭାରିଯା ହରାଇଣ ଯେ ବୁଲୁଥିବେ
କହ ହୋ ହନୁମତ ପ୍ରତେ ଯେଣେ ଆସଇ ।	ଯେତେ ବୋଲିଣ ବିଧାତା ଯେ ରତ୍ନମାଳା	ବେନିଭାଇ ।
ତୋହୋର ଚରିତ୍ର ମୋତେ ମାୟା ପ୍ରାୟେ	ଫେଇ ।	ସେଠାରେ ଭେଟିବୁ ତୁ ଯେ ଗୁପ୍ତ ରୂପ
ଲାଗଇ ॥୮୦	ମୋହୋର କଣ୍ଠେଣ ଯେ ଲମ୍ବାଇଲେ	ହୋଇ ॥
କରପଡ଼ ଯୋଡ଼ିଣ ଯେ କହଇ ହନୁମତ ।	ନେଇ ॥	ମନୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ କଣ୍ଠେ ଅଛଇ ହାର ।
ଯେ ମୋର ବଚନ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ ॥	ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଶିରେ ମୋର ମୁକୁଟ	ଅନ୍ୟକୁ ଦୃଶ ନୋହିବ ବୋଇଲେ
ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଦଶରଥ ଶିଷ ।	ଖଞ୍ଜିଲେ ।	କୁଣ୍ଡଧର ॥

ଯାହାକୁ ରତ୍ନମାନ ହୋଇବଟି ଦୃଶ୍ୟ ।	କିଏ ମାତ୍ର ରାବଣ କିଏ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ॥	କେବଣ ପ୍ରକାରେ ତୁ ଯେ ହରିବୁ ମୋର
ସେହିଟି ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ପାତକୀୟ ॥	ଯେ ତୋହୋର ଆଶ୍ୟାରେ ଦେବ କ୍ଷଣକେ	ବ୍ୟଥା ॥୮୦
ସେହିଦିନକୁ ତୋର ଯେ ପ୍ରାକର୍ମ ବଢ଼ିବ ।	ଉଡ଼ିଯିବି ।	ଜାମୁତ ପ୍ରାୟେକ ଶୁଭକ ତୋର ବାଣୀ ।
ମନର ଦୂର୍ଗତି ତୋର ଯେ ସମସ୍ତ ପାର	ରାବଣକୁ ବଧୁ ତୋର ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଦେବି ॥	ଚାତେକ ପାଇଲାକି ଆକାଶର ପାଣି ॥
ଯିବ ॥୩୦	ପୁଣ ପୁଣ ହନୁମତର ପୂଜକେ ଶ୍ୟରାର ।	ତେସନ ସଂଜାତ ମୁଁ ହୋଇଲିରେ ବାବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣେ ହୋଇବୁ ଭଗତି ।	ବିଷ୍ଣୁତେଜ ପାଇ ପତଙ୍ଗ୍ୟାଁ କରଇ ଅପାର ॥	ତୁ ମୋତେ କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଅଭିଶ୍ରୁୟ
ସେ ପ୍ରଭୁ ଅଟନ୍ତି ଯେ ଜଗତର ଆଧିପତି ॥	ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ନମସ୍କାର କରଇ ପବନ କୁମାର ।	ଦେବୁ ॥
ତାହା ଚେତୋଇ ମୁଁ ଯେ ଅଛଇ ହେତୁ	ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଯେ ନମଇ ଶତେବାର ॥	ହନୁମତ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ କପିରାୟେ ।
କରି ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୁଖ ଚାହିଁ ।	ସରୋବର ତୀରେ ଯଉଁ ଦୁଇ ଯତି
ଯେବେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଯେ ଦେଖିଲି ଶ୍ରୀହରି ॥	ଯେହାରେ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇବ	ହୋୟେ ॥
ଯେ ମୋହୋର ରତ୍ନ ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ନୋହେ	ବଇଦେହୀ ॥୨୦	ସେ ସେ ରତ୍ନନାଥ ଯେ ଦଶରଥ ସୁତ ।
ଦୃଶ୍ୟ ।	ଶ୍ରୀରାମ ଆଶ୍ୟାଦେଲେ ଶୁଣ ତୁ ହନୁମାନ ।	ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସେ ଅଟନ୍ତି ବେନି ଭ୍ରାଥ ॥
ତୁ ଦେବ ଚିହ୍ନିଲୁ ଯେ ଅବୁ ପାତକୀୟ ॥	ସୁଗ୍ରୀବରକର ଘେନି ଆସ ଯା ବନ୍ଦନ ॥	ସାବତ ଜନତୀ ଯେ କଲେ ତାକୁ ହିଂସା ।
ତୋତେ ଦେଖିଲି ମୋର ଯେ ପ୍ରାକର୍ମ	ମୋତେ ଭେଟିଲେ ତାର ଦୁଖ ଯିବ ପାର ।	ତେଣୁଟି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବନସ୍ତେ କଲେ
ବଢ଼ିଲା ।	ନିଶ୍ଚୟେ ଶତ୍ରୁ ମୁଁ ଯେ ସାଧୁଦେବି ଚାର ॥	ବସା ॥୯୦
ବୁଝାର ବଚନେ ମୋର ଯେ ଦୂରତି	ଉଠିଣ ହନୁମତ ଯେ ଚରଣେ ଓଲଟିଲା ।	ସାତ୍ୟା ମହାସ୍ୟତୀ ଯେ ଜନେକ
ଛାଡ଼ିଗଲା ॥	ଚକ୍ଷୁର ମଟକେ ସେ ଯେ ପର୍ବତ	ଦୋହିତା ।
ମୁହିଁ ତୋତେ ଶରଣ ଯେ ପଶିଲି	ଲଘିଗଲା ॥	ସେ ସୁହରା ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ବନିତା ॥
ସ୍ୱାମୀ ।	ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ସେ ଯେ ମିଳିଲାକ	ଭାର ଭାରିଆ ଘେନିଣ ବନବାସ କଲେ ।
ଜଗତ ଜୀବନ ତୁ ଯେ ଅବୁ	ଯାଇ ।	ପିତାର ସତ୍ୟ ପାଳି ଦୁଃଖକୁ ନ ଡରିଲେ ॥
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ॥୪୦	ବିମ୍ବର ଦ୍ୱାରେଣ ଆଇ ଉଡେ ସେ ଡାକଇ ॥	ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ସେ ଯେ ବସା ଥିଲେ
ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମର ଶ୍ରୀଚରଣ ଧରି ।	ଆହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ଆସ ବେଗ ହୋଇ ।	କରି ।
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ପଡ଼ିଲା ସେ କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇକରି ॥	ସୁଦୟା କଲେ ତୋତେ କମଳାଦେବୀ	ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ ନେଲା ହରି ॥
ଉଠିଣ ଶ୍ରୀକରେ ତୋଳି ଧଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ।	ସାଜା ॥୨୦	ପଞ୍ଚାବଟୀ ବୋଲିଣ ସେ ଯେ ଗରୁଡ଼ର
ଶରୀର ଆଉଁଶିଣ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥	ଯେତେ କଷ୍ଟମାନ ତୋର ଆଜଠାରୁ ଗଲା ।	ସୁତ ।
ତୁହୋ ହନୁମତ ଯେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେବତା ।	ସୁଯେଁ ନାରାୟଣ ଯେ ସଦୟା ତୋତେ	ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିଲା ସେ ସାତ୍ୟାର ବାରତ ॥
ଯେ ମୋହୋର ଦୁଃଖ ଦେଖି ସାହୁଛି ବିଧାତା ॥	କଲା ॥	ତେଣୁ ସେ ଆତଙ୍ଗେ ଯେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ବେନି
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଆଜ ଦିନ ହୋଇଲା ମୋହର ।	ଆସ ଆସ ମାତୁଳ ହୋ ନ କର ତୁ ହେଲ ।	ଭାଇ ।
ତୋହୋରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ ଯେ	ଆଜ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇଲା ଧର୍ମବଳ ॥	ଦୁଃଖେଣ ବୁଲୁଛନ୍ତି ସେ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ
କରିବି ଦେବକର ॥	ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ପରମ ସାନନ୍ଦ ।	ହରାଇ ॥୧୦୦
ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାମ ବୁଲୁଲେ ତାର	ମୁଖ ବିକାଶଇ ଯେ ଶରଦ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ॥	ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ସାନଭାଇ ।
ଦେହୀ ।	ବିମ୍ବରୁ ବାହାର ଯେ ହୋଇଲା କପିରାଜ ।	ବହୁତ ତିଆରି ସେ କଥାନ୍ତ ଦେଖାଇ ॥
ଦୂତୀୟ ପବନ ଯେ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ॥୫୦	ହନୁମତକୁ ପଚାରଇ ଆଦିତ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ॥	ରତ୍ନନାଥ ମନ ସେ ଯେ ହରିବା ନିମନ୍ତେ ।
ବେଲୁଁ ବେଳ ପ୍ରତଙ୍ଗ୍ୟାଁ ହୋଅର ଅତି	କେବଣ ଅଭିଶ୍ରୁୟ ଦେବୁ କହ ବାବୁ	ଯେଥକୁ କହାଇ ସେ ଯେ ଆଣିଲେ
ଗାଡ଼ ।	କଥା ।	ହୁଗତେ ॥

ଯେ ତୋହୋର ଭାଗ୍ୟେ ରାମ ଯେଥକୁ ଅଇଲେ ।	ଯେମନ୍ତେ ଆସନ୍ତିଟିକି ଦଶରଥକର ପୁଅ ॥୩୦	ମୋହୋର ଯାଇତ ବାବୁ ନୋହଲ କଦାସିତେ ।
ମୋହୋର କହନ୍ତେ ସେ ଯେ ଶରଧା ପାଇଲେ ॥	ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତାକୁ କହିବୁ ବୁଝାଇ । ସେ ବେନି ଭାଇକି ତୁ ଘେନି ଆସ ଯାଇ ॥	ବାଳାକି ଭୟ ମୁଁ ଯେ କରଇ ଅନୁରତେ ॥ ଶୁଣିଣ ହନୁମତ ବାହୁଡ଼ିଲା ତତକ୍ଷଣି ।
ବୋଇଲେ ସୁଗ୍ରାକି ତୁ ଯେ ଘେନି ଆସ ଯାଇ ।	ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆମେ କରିଥିବା ସେବା । ତାହାକର ଆଗାଧୀରେ ଆମେ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ	ଯାଇଣ ଭେଟିଲା ଯହିଁ ଅଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ନୃପମଣି ॥
ତାହାର ଆଗାଧୀରେ ମୁଁ ଯେ ଅଇଲିଲି ଧାଙ୍ଗ ॥	ଖୋଜିଦେବା ॥ ଆମଠାରେ ଅଛି ସାତ୍ୟାକର ବସ୍ତ୍ର	ଯେତେକ ଦୂରରୁ ସେ ଦିଶିଲେ ରଘୁନାଥ । ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା ସେ ବୀର
ତୁ ଯେବେ ହେଲା ନ କର କପିରାୟେ । ଚାଲ ସମସ୍ତେ ଯିବା ହୋ ତାହାକର	ଅଳଙ୍କାର । ସେ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଆମେ ଯେ ଦେବା	ହନୁମତ ॥୨୦ ପୁଣ ପୁଣ ନମସ୍କାର କରିଣ ଉଠଇ । ଉଭାହୋଇ କର ଦୂର ଯୋଡ଼ିଣ ସେ
ଯାୟେ ॥୧୦ ସେ ସେ ନାରାୟଣ ଯେ ପରମ ପୁରୁଷ । ତାହାକର ଆଶ୍ରୟେ ଯେ ଅଛଇଁ ତ୍ରିଦଶ ॥	ତାହାକର ॥ ଆମେ ତ ଜାଣୁ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ ହରିନେଲା । ଗଗନ ମାର୍ଗେ ରଥ ନେଇଣ ପଳାଇଲା ॥	ନିକଟକୁ ଯାଇ ॥ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ପୁଣ କରଇ ନମସ୍କାର । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଦ୍ମପାଦେ ଓଜ୍ଜଗଇ ବୀର ॥
ସେ ପ୍ରଭୁ ମାନବ ରୂପେଣ ଅବତରି । ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗବା ଛାଡ଼ି ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରି ॥	ସେ ରଥେ ଯୁବତୀୟେ କରଇ ରୋଦନ । ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ସୁମରଇ ଅନୁକ୍ଷଣ ॥ ୪୦	ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯେ କହଇ ବାରତ । ଶୁଣି ସାବଧାନେ ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାଥ ॥
ମୋତେ ଦେଖିଣ ସେ ଯେ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲେ ।	ଆମକୁ ଦେଖି ସେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ପକାଇଲେ ।	ସୁଗ୍ରାବର ଛାମୁରେ ଯେ କହିଲି ବାରତା । ଶୁଣିଣ କପିରାଜ ଯେ ଛାଡ଼ିଲା ମନବ୍ୟଥା ॥
ସୁଗ୍ରାବରୁ ଘେନି ଆସଯା ବୋଇଲେ ॥ ଶୁଣିଣ ବାନରେଶ୍ବର ହୋଇଲା ହରଷ । ତୁ ବାବୁ ମୋହୋର ଯେ ଅଛୁ ବଡ଼ାଇ ବିଶ୍ବାସ ॥	ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଲେ ଯେହା ଦେବଟି ବୋଇଲେ ॥ ସେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ମୁଁ ଯେ ସାଇଡ଼ିଣ ଅଛି ।	କହିଲା ॥୨୦ ତୁ ଯାଇ ଯେବେ ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣ । ବାଳାର ଭୟେ ଯେ କମ୍ପଇ ମୋର ପ୍ରାଣ ॥
ଯେବେ ଦେଖିଲୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ପରମବ୍ରହ୍ମ । ତୋହୋରେ ହେବ ବାବୁ ମୋହୋର ସର୍ବ କର୍ମ ॥୨୦	ହୋଇଥାନ୍ତା । ରାବଣ ଛାଉଣି ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ନିଅନ୍ତା ॥	ତାହାର ଭୟେ ସେ ନ ପାରଇ ଯାଇଁ । ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣ ଯାଇ ବିନୟ ମୋର କହି ॥ ତାହାର ବୋଲେ ଦେବ ଅଇଲି ଅତି ବେଗେ ।
ଦୟା କରିଣ ସେ ଯେ କହିଲେ ଯଦ୍ୟପି । ବାଳାର ଭୟ ମୋତେ ନ ଛାଡ଼ଇ ତଥାପି ॥ ମୁହିଁ ଯିବାକୁ ବାବୁ କରଇ ବଡ଼ ଭୟେ । ତିନିଭୁବନେ ବାଳାବୀର ଅଟଇ ଅଜୟେ ॥	ଯାଅ ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ କଢ଼ାଇ ଘେନି ଆସ । ଅଇଲେଣ ଦେବା ତାଙ୍କର ଅଳଙ୍କାର ବାସ ॥ ସାତ୍ୟାକର ବାରତା ଯେ କହିବା ତାହାକୁ । କଢ଼ାଇଣ ଘେନିଯିବା ଲକ୍ଷା ଭୁବନକୁ ॥୪୦	ତହିଁର ବାରତା କହିଲି ତୋର ଅଗେ ॥ ତୁ ଦେବ ଭଗତ ବଞ୍ଚଇ ମୁରାରି । ଅପାର ମହିମା ଦାସଜନକ ହିତକାରୀ ॥
ତାହାର ପ୍ରତରଣ୍ୟା ତ ପ୍ରତକ୍ଷେ ତୁହି ଜାଣୁ । ମୁହିଁ ଯିବାକୁ ଭୟେ କରଇ ଯେ ତେଣୁ ॥ ତୁ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନି ଆସ ଯାଇ । ଯେବେ ଦୟା କଲେ ମୋତେ ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥	ପୂର୍ବେ ପିତା ମୋର କହିଅଛି ସୂର୍ଯ୍ୟ । ଅବଶ୍ୟା ଯେଥକୁ ଯେ ଆସିବେ ଦେବରାଜ ॥ ତାହାକୁ ଭେଟିଲେ ଦୂରତ ପାର ଯିବ । ଯେବେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ବିଜୟେ କଲେକ ରାମଦେବ ॥	ଭଞ୍ଜ ଗୋ ସ୍ବାମୀ ଯିବା ତହିଁଯାୟେ । ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ମନ ହୋୟେ ॥୮୦ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଭୁଜ ସେ ଧରିଣ ଉଠନ୍ତି । ହନୁମତକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗାଧୀରେ ଦେଖି ॥

କେବଣ ମାଗେ ଯିବା କହୁଅ ବାବୁ ବାଟ ।	କେବଣ ଠାବରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି କଣ୍ଠା ଝାଙ୍କ	ବିମ୍ବର ଭିତରେ ସେ ହୋଇଲା
ଶୁଣିଣ ଆଗ ହୋଇଲା ପବନର ଚାଟ ॥	ଝାଙ୍କ ॥	ଉପଗତ ॥୪୦
ଅଗମ୍ୟ ବନେ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ।	କାହିଁ ଅଙ୍ଗରେ ପିଅନ୍ତି ପବନ ।	ଶ୍ରୀରାମ ବିମ୍ବର ଦ୍ଵାରେଣ ଯାଇ ମିଳି ।
ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତରେ ଯାଇଣ ଉଠନ୍ତି ॥	କାହିଁ ହସ୍ତମାନେ ଯେ କରନ୍ତି ଗରଜନ ॥	ମୁନିଗଣ ଦେଖିଣ ଯେ ଗୁପ୍ତତ ବାଣୀ ଭାଳି ॥
ବାବୁ ସେ ପର୍ବତକୁ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ।	ମାତଙ୍ଗ ଫଳମାନେ ପଡ଼ି ଭୂମିରେ ଗଡ଼ନ୍ତି ।	ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ହନୁ ମିଳିଲାକ ଯାଇ ।
ଶିଖରୁ ଝର ଫୁଟି ବହଇ ଝର ଝର ॥	ଶୁଖିଲା ପଡ଼ି ପବନେ ଉଡ଼ନ୍ତି ॥	କିମ୍ପା କପିରାଜ ତୁମ୍ଭେ କନ୍ଦରେ ଅଛ ରହି ॥
ଚନ୍ଦନ ଅଗର ଯେ ପୁଷ୍ପକର ବାସ ।	ଜେଉଟ ଗଛେ ବସି ଶାରୀ ଶୁଆ ତାକେ ।	ଆବର ଭୟେଭାତି ଯେ ଅଛଇ କାହାକୁ ।
ମଳୟ ପବନ ଯେ ବହଇ ଚନ୍ଦ୍ରପାଶ ॥୯୦	ବଟବୃକ୍ଷ ଉପରେ ଯେ ବସିଛନ୍ତି ବକେ ॥	ବ୍ରହ୍ମାଦି ଶଙ୍କର ଯେ ପୂଜନ୍ତି ଯାହାକୁ ॥
ଲବଙ୍ଗ ମରିତ ଜାଇ ଫଳ ଆଦି ଛନ୍ତି ।	ପୁଷ୍ପଲତା ତଳେ ପକ୍ଷୀ କରିଛନ୍ତି ବସା ।	ଯୋଗୀଜନମାନେ ଯାହାର ଚରଣ ତଳେ
ଆତ ପଣସ ଗୁଆନଡ଼ିଆ ପଡ଼ି ପଡ଼ି ॥	କେତକୀ ମୁଣ୍ଡା ତଳେ ଶୋଇଛନ୍ତି	ପଡ଼ି ।
ଜୀବଜନ୍ତୁମାନ କେ ପାରିବାକ ଗଣି ।	ଶରୀ ॥୨୦	ସେ ପ୍ରଭୁ ଆସିଛନ୍ତି ଯେ କଷ୍ଟ ତୋର ଫେଡ଼ି ॥
ମଉଜରେ ଶୁକ ଶାରୀ ଭାଷନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧବାଣୀ ॥	କାଠକଟା ଚଢ଼ାଇ ଯେ ହାଣନ୍ତି ଚଢ଼ି	ଯେବଣ ସ୍ଵପନ ଯେ ଦେଖିଲୁ ଆଜ ନିଶି ।
କାବେରୀ ନଦୀ ଯେ ବହଇ ଝର ଝର ।	ବୃକ୍ଷେ ।	ସେ ତହିଁର ଫଳ ତୋତେ ପ୍ରାପତ ହୋଇ
ବହୁ ତରୁ ଛନ୍ତି ଯେ ପକ୍ଷୀ ଜଳଚର ॥	ପଳାବନ୍ତି ଜମ୍ବୁକେ ହୋଇ କାଛେ କାଛେ ॥	ଆସି ॥୫୦
ସେ ବନେ ବସନ୍ତ ଯେ ସର୍ବଦା ବହୁଥାଇ ।	ପର୍ବତ ଉପରେ ମୟୂରେ ତାକ ଦେନ୍ତି ।	ବାହାର ତୁ ବିମ୍ବରୁ ଯେ ଲୁଚିଛୁ କାହିଁ
ମନେ ଯାହା ବାଞ୍ଛା କରି ସର୍ବଦା ତାହା	ତୁଟ ବନେ ପଶିଣ ଯେ କୋକିଳ ଡାକନ୍ତି ॥	ପାଇଁ ।
ପାଇ ॥	ସିଂହର ଖୋଜମାନ କାହିଁ ଅଛି ପଡ଼ି ।	ଅମୃତ ଭୂଞ୍ଜିବାକୁ ଯେ ଶୁଚିବନ୍ତ କାହିଁ ॥
ନାନା ମଉଷଧି ଅଛି ଯେ ତଦନ୍ତ ନ ଜାଣି ।	ତାଳିମ୍ବ ଫଳ ପାତି ଭୂମିରେ ଅଛି ପଡ଼ି ॥	ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ପରମ ସାନନ୍ଦ ଚିତ୍ତ ।
ପୂର୍ବେ ରକ୍ଷିଗଣେ ଯେ ସମ୍ପାଦି ଛନ୍ତି	ବନ ଦେଖି ରଘୁନାଥ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ବହୁତ ।	ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ବୋଇଲେ ହୋ ଅଇଲେ
ଆଣି ॥୧୦୦	ସାଧୁ ମହିମା ଯେ ଅପୂର୍ବ ବନସ୍ତ ॥	ରଘୁନାଥ ॥
ଅଷ୍ଟଧାତୁ ଉପୁଜଇ ଧନ୍ୟ ସେହୁ ଗିରି ।	ହନୁମତ କହଇ ଯେ ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ।	ଯେସନ ବୋଲିଣ ସେ ଦିବ୍ୟ ବେଶ
ହୀରା ଲାଲ ମାଣିକ୍ୟ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ	ପୂର୍ବେ ଯେହୁ ବନ ହେ ଦୁର୍ଭାସାକ	ହୋଇ ।
ଆଦିକରି ॥	ଆଶ୍ରମ ॥୩୦	ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସେ ମିଳିଲେ ସର୍ବେ
ଅପୂର୍ବ ବୃକ୍ଷମାନ ଯେ ଅନେକ ତହିଁ ଅଛି ।	ମୁନିକର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେ ଅଟନ୍ତି ଦୁର୍ଭାସା ।	ଯାଇ ॥
ସପୁରୀ ସଙ୍ଗତେଣ ସେ ଦାରାକ୍ଷ ପଡ଼ି ପଡ଼ି ॥	ଅନେକ କାଳ ଯେଥେ କରିଥିଲେ ବସା ॥	ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଣ ସେ ଶିରରେ ହସ୍ତ
ବଜ୍ରଲ ପୁଷ୍ପ ଫଳ ଦିଶନ୍ତି ଗୋଟା ଗୋଟା ।	ନାନା ବୃକ୍ଷ ରୋପିଣ ଯେ ଆପଣା ନାମ	ଦେଲେ ।
କି ଅବା ଅଟଇ ସେ କାମଦେବର	ଦେଲେ ।	କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ସେ ନିସ୍ତରିଲୁ
କେଳିତୋଟା ॥	ତେଣୁ ସେ ଯେ ପର୍ବତ ରକ୍ଷିମୁଖ	ବୋଇଲେ ॥
ଶୁକ ଶାରୀମାନେ ଯେ ଉଡ଼ନ୍ତି ଯୁଥ ଯୁଥ ।	ବୋଲାଉଲେ ॥	ତାରାକ୍ଷ ଜମ୍ବେବ ଗନ୍ଧ ମାରଦନ ।
କେବଣ ଠାବରେ ଅଛନ୍ତି ପାଗୁଆ ବହୁତ ॥	ଆଦ୍ୟରେ ଯେ ପର୍ବତର ତପଶାଳୀ ନାମ ।	ହନୁମତ ସୁଷେଣ ଘେନିଣ ଅଟନ୍ତି
ଶେତ ନେଉଇ କାହିଁ ଯେ ଖେଦା ଖେଦା	ତପାମାନଙ୍କର ଅଟଇ ବିଶ୍ରାମ ॥	ପାଞ୍ଚଜଣ ॥୬୦
ହୋଇ ।	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତହିଁ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ।	ସେମାନେ ଶ୍ରୀରାମର ଚରଣେ ନମିଲେ ।
ଭୂମି ଖୋଜିଣ କେହୁ ଆହାର ଭକ୍ଷଇ ॥୧୦	ସୁଗ୍ରୀବର ନିକଟେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି ॥	ଶିରେ ହସ୍ତ ଦେଇଣ ବିନୟ ହୋଇଲେ ॥
ଉଇ ଟାକୁମାନ କାହିଁ ଭକ୍ଷଇ ଭାଲୁକ ।	ହନୁମତକୁ ପଠାଇ ସେ ଆଦିତ୍ୟର ସୁତ ।	ପଲାଶପତ୍ର ଆଣି ହନୁମତ ଦେଲା ।

ଯେଥେ ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ବସ ହୋ ବୋଇଲା ॥
 ଆସନ ପାଇଣ ଯେ ବସିଲେ ରଘୁନାଥ ।
 ଚନ୍ଦନ ତାଳେକ ପୁଣି ଆଣି ହନୁମତ ॥
 ଯେଥେ ସଉମିତ୍ରା ତୁମ୍ଭେ ବସ ହୋ
 ବୋଇଲା ।
 ଦେଖିଣ ସଉମିତ୍ରା ହରଷ ହୋଇଲା ॥
 ଆସନ ପାଇଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବସି ।
 ପାଞ୍ଚମନ୍ଦୀ ଘେନିଣ ସୁଗ୍ରୀ ନମିଲାକ
 ଆସି ॥୭୦
 ଆନନ୍ଦେ ଉତ୍ତରାଣୀ ହୋଇଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ଉତ୍ତର ॥
 କେବଣ କାରଣେ ଯେଥକୁ ଅଇଲ
 ରଘୁନାଥ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ତୁମ୍ଭେ ଦଶରଥକର
 ସୁତ ॥
 ଯେ ତୁମ୍ଭର କାରତି ଯେ ଜଗତେ ବିଦିତ ।
 ପାଦ ନାଗି ଗୁରୁମାତ ମୋର ପାଷାଣୁ ମୁକତ ॥
 କଷ୍ଟ କି ମୋହୋର ନାଥ ଦେଖିବା
 ନିମନ୍ତେ ।
 ଯେତେ ଘୋର ଅରଣ୍ୟକୁ ଅଇଲୁ କି
 ନିମନ୍ତେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ଯାହା ପଚାରିଲୁ ତୁ ଶୁଣ କପିକୁଳମଣି ॥୮୦
 ପିତା ଦଶରଥ ମୋର ଅପୁତ୍ରକ
 ହୋଇଥିଲା ।
 ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ମୁନି ଯେ ସତ୍ତ୍ୱି ଚରୁ ଦେଲା ॥
 ତେଣୁ ସେ ଚାରିପୁତ୍ର ହୋଇଲୁ ଆମ୍ଭେ
 ଜାତ ।
 କଉଶୁଲ୍ୟା କକୟା ସୁମେତ୍ରା ତିନିମାତ ॥
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀରାମ ମୁଁ ଯେ କନେଷ୍ଟ ଭ୍ରଥ
 ହୋଇ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘନ ଯେ ସୁମେତ୍ରା ତନଇ ॥
 ତିନି ଜନନୀରୁ ଯେ ହୋଇଲୁ ଚାରିଭ୍ରଥ ।
 ବିଧାତା ବିଷାରିଣ କଲାକ ଯେତେ କୃତ ॥

ମିଥିଳା କଟକରେ ଜନେକ ନୃପତି ।
 ସୀତା ନାମେ ତାହାକର ଯେକଇ
 ଦୋହିତା ॥୯୦
 ରତ୍ନଧନୁ ଥୋଇଣ ସେ ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ।
 ମୁହିଁ ଧନୁ ତୋଳିଲଇଁ ଦୋହିତା ମୋତେ
 ଦେଲେ ॥
 ଉର୍ମିଳା ନାମେଣ ତାଙ୍କର କନେଷ୍ଟ
 ଦୋହିତା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବିଭା ଦେଲା ତପୋବନ୍ଧା ॥
 କୁଶଧ୍ୱଜ ନାମେ ଯେ ତାହାକ ସାନବାଇ ।
 ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନକୁ ଦେଲେ ଦୁଇଗୋଟି
 ତନଇ ॥
 ବିଭା ହୋଇ ଆମ୍ଭେ ଆସନ୍ତେ ନିଜ ଦେଶ ।
 ବାଟରେ ଓଗାଳିଲେ ଯମଦଗ୍ଧି ଶିଷ ॥
 ତାହାକୁ ପ୍ରବୋଧୁଣ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଅଇଲୁ ।
 କିଛିଦିନ ଆସି ଆମ୍ଭେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ଭୋଗକଲୁ ॥୧୦୦
 ପିତା ଦଶରଥ ମୋର ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ଘେନି ଗାଳି ।
 ମୋତେ ରାଜା କରିବା ବୋଲିଣ ମହାଆଳି ॥
 ସାବତ ଜନନୀ ଯେ ଅତନ୍ତି କୟେକୟା ।
 ଦଇବ ଯୋଗେ ସେ ଯେ ଚିନ୍ତିଲେ ମୋତେ
 ମାୟା ॥
 ସତ୍ୟ କରାଇଲେ ସେ ଯେ ପିତାଙ୍କର
 ଆଗେ ।
 ଚଉଦ ବରଷ ରାମ ଯିବ ବନମାର୍ଗେ ॥
 ଭରଥ ରାଜା ହୋଇଣ ପାଳିବାକ ଦେଶ ।
 ଶୁଣିଣ ଦଶରଥ ଯେ ପାଇଲେ ମନେ ପ୍ରାସ ॥
 ପିତା ସତ୍ୟ ପାଳିଣ ମୁଁ ଅଇଲି ବନବାସୀ ।
 ସ୍ୱେହଭାରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୀତା
 ଆସି ॥୧୦
 ମୋତେ ନ ଦେଖିଣ ପିତା ଦଶରଥ ମଲେ ।
 ଭ୍ରଥ ହିଁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆଉ ନୃପତି
 ନୋହିଲେ ॥
 ଦଶବରଷ ଆମ୍ଭେ ଯେ ବୁଲିଲୁ ନାନା
 ବନେ ।

ଅଗସ୍ତି ମୁନି ମୋତେ କହିଲେ ପ୍ରସନ୍ନେ ॥
 ଭଲ ସ୍ଥାନ ଅଟଇ ରହ ଯା ଗୋଦାବରୀ
 କୁଳ ।
 ଦଣ୍ଡକାଅରଣ୍ୟ ଯେ ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବୃକ୍ଷ ତଳ ॥
 ତେଣୁ ମୁଁ ସେଠାରେ ଯେ ବସା କରିଥିଲି ।
 ଅପୂର୍ବ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୃଗେକ ଦେଖିଲି ॥
 ସୀତୟା ମାଗନ୍ତେ ମୁଁ ଗଲି ତାକୁ ମାରି ।
 ମାୟାରେ ରାବଣ ଯେଣେ ସୀତାକୁ ନେଲା
 ହରି ॥୨୦
 ତେଣୁ ଦୁଃଖୀ ହୋଇଣ ବୁଲଇ ବନସ୍ତରେ ।
 ସୀତୟା ଲୋଡ଼ନ୍ତେ ମୁଁ ଯେ ମିଳିଲି
 ଯେଠାରେ ॥
 ହନୁମନ୍ତ କହିଲା ଯେ ତୁମ୍ଭର କଷ୍ଟ କଥା ।
 ଶୁଣିଣ ଆତ୍ମାକୁ ମୋର ଲାଗିଲା ବଡ଼ ବ୍ୟଥା ॥
 ଜେଷ୍ଠ ଭାଇ ତୁମ୍ଭର ଯେ ଭାରିଯାକୁ
 ନେଲା ।
 ଆବର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ତୋତେ ନ ରଖିଲା ॥
 ତେଣୁ ସେ ସୁଗ୍ରୀବର ହେ ଯେଠାକୁ
 ଅଇଲି ।
 ଦୁଃଖୀ ଦୁଃଖୀ ଦେଖାଦେଖି ହୋଇବି
 ବୋଇଲି ॥
 ମୋହୋର ସମାନେ ତୁମ୍ଭେ ହୋ ଅଟ
 ମହାକଷ୍ଟୀ ।
 ଯୋଗେଣ ବିଧାତା ଆଣିକଲା ଯେକ
 ଗୋଷ୍ଠୀ ॥୩୦
 ତୁ ତ ରାଜକୁମାର ହୋ ଆଦିତ୍ୟର ସୁତ ।
 ମୁହିଁ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ରାଜା ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ॥
 ତୁମ୍ଭେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ଠାକୁର ମୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟାର
 ପତି ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ତୁମ୍ଭର ଯେ ହରିଲା ବିଭୂତି ॥
 ମୋତେ କୋପ କଲେଯେ ସାବତ
 ଜନନୀ ।
 ବନବାସ କଲି ମୁଁ ଯେ ଭାରିଯା ଭାଇ
 ଘେନି ॥

ତୁମ୍ଭେ ବନେ ଅଛ ଯେ ଘେନିଣ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ।	ହୃତାଶନ ଜାଳ ଆମ୍ଭେ କରିବା ନିୟମ ॥	ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ହେମବନ୍ତର
ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଭାଇ ଯେକଲ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥	ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଅଗ୍ନିଶର କାଢ଼ି ।	ଦୋହିତା ।
ତୁମ୍ଭର ଭାରିଯାକୁ ଯେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ହରି ।	ଅନଳ ଜାଳିଲେ ସେ ବୈଶ୍ୟାନର ମନ୍ତ୍ର	ଗାଘେବ ବାନରେଶ୍ବର ହୋଇଲେ ଯହୁଁ
ମୋହୋର ଘରଣାକି ରାବଣ ନେଲାକ	ପଢ଼ି ॥	ମୈତ୍ର ॥
ତୋରିକରି ॥୪୦	ହନୁମତ ଆଣିଲା ଯେ ବୃକ୍ଷରୁ ପଳ	ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ
ଯେକା କର୍ମ ସୁଗ୍ରୀ ହୋଇଲା ଦୁହିଁକରି ।	ତୋଳି ।	ଚାହିଁ ।
କର୍ମବଳେ ମୟେତୁ ତୁ ସେ ହୋଇଲ	ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କରନ୍ତି ଜମେବ ଦୁହିଁକ ମଉଳି ॥	ଯେ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ସାରା ॥
ମୋହରି ॥	ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେ ପଢ଼ନ୍ତି ମଙ୍ଗଳ ।	ଯେ ତୋର ଚରଣେ ଶରଣ ସୁଗ୍ରୀବର
ନିଶ୍ଚୟେ ମୁହିଁ ଯେବେ କ୍ଷେତ୍ରୀ କୁଳେ	ତାରାକ୍ଷ ଆଣିଲେ ଯାଇଣ ରୂତ ତାଳ ॥	ନୃପତି ।
ଜାତ ।	ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ଘୋରି ଆଣିଲେ ଚନ୍ଦନ ।	ପାଇବ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଯେ ବଢ଼ିବ ବିଭୂତି ॥
ତୁମ୍ଭର ଶତ୍ରୁ ସାଧୁଣ ଦେବରା ହୋ ମୈତ୍ର ॥	ସୁଗ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗେ କରନ୍ତି ଲେପନ ॥୨୦	ଯେହାର ଭାଗ୍ୟକୁ ଧାତା ଯେ ନିକଟ କଲା
ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କୋଦଣ୍ଡ	ହୃତାଶନକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ	ଆଣି ।
ତଳେ ଥୋଇ ।	ସୁଗ୍ରୀବର ।	ତେଣୁ ସେ ଯେଥକୁ ଯେ ଅଇଲେ
କର ପ୍ରସାରିଣ କୋଳ କରିତେ ଉଭାହୋଇ ॥	ତୁମ୍ଭେ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଥୁବ ହେ ବୈଶ୍ୟାନର ॥	ଚାପପାଣି ॥
ଦେଖିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ କମ୍ପର ଅରହର ।	ଆଜହୁଁ ଯେତେ ଦିନ ଥିବ ଆମ୍ଭ ଦେହ ।	ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଯେ ହନୁମତର
ମୋ ଛାର ଭାର୍ଜନ କି ଛୁଇଁତେ ତୋ	ଯେକୁ ଆରେକ ଯେ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ସ୍ନେହ ॥	ବୋଲେ ।
ଶ୍ୟରାର ॥	ତିଳ ପ୍ରମାଣେ ଯେବେ ଥିବ ମାୟା ।	ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ଯେବେ କେହି ନାହିଁ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜମେବ ବୋଇଲେ ଉଠ ହୋ	ତଥାପି ଯେ ଦୁଇ ଲୋକେ ନ ଧରିବୁ କାୟା ॥	ତୁଲେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ।	ଯେକର କାର୍ଯ୍ୟ ଯେବେ ଆରେକ କରିବୁଁ ।	ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଯେ ପାଦାନ୍ତି ବଳ ଛାଡ଼ି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ତୁମ୍ଭେ ଯେ ବିଅର୍ଥ	ଲେଉଟିଣ ଆମ୍ଭେ ଅଗ୍ନି ଜାଳିଣ ମରିବୁ ॥	ବନେ ବୁଲୁଛନ୍ତି ଯେ ଦେଶ ଗ୍ରାମ
ନକର ॥୪୦	ଯେତେ ବୋଲି ବେନିଜନେ ସମ୍ପାଷଣ	ଛାଡ଼ି ॥୧୦୦
ଦୁହିଁ ପୂର୍ଯ୍ୟକର ପୁତ୍ର ଅଯୋନିରେ ଜାତ ।	ଛାଡ଼ି ।	ଯେହାକୁ କେହି ତୁମ୍ଭେ ଯେ ନ ମଣିମ
ତେଣୁଟି ଦୟା ତୋତେ କଲେକ ରଘୁନାଥ ॥	ଯେକ ଆସନ ହୋଇ ବସିଲେ ପୁଣି	ସାନ ।
ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ସଲଜିତ ହୋଇ ।	ମାଡ଼ି ॥୮୦	ଯେ ସେ ରଘୁନାଥ ଯେ ଦେବକ ମୁକ୍ତପାନ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋଳ କଲା ପରମ ପୁଷ୍ପ ପାଇ ॥	ସ୍ବର୍ଗରେ ଦେବଗଣେ ଦେଖିଣ ହରଷ ।	ରଘୁବଂଶ ତିଳେକ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାଥ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଆଜୁଁ ମୋର	ଜୟ ଜୟ ଧୁନି କରି ବରଷିଲେ ପୁଷ୍ପ ॥	ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ପୁଣି ହୋଇବ ଯେହାକର
ମୈତ୍ର ।	ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଯେ କରନ୍ତି ବିଚାର ।	ହସ୍ତ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜମେବ ହନୁ ଶୁଣିମା ସମସ୍ତ ॥	ଯେବେ ସେ କଷ୍ଟ ହୋ ସରିଲା ଦେବକର ॥	ଉତ୍ତମ ଯଶ ରାମକୁ ସଂସାରେ ଶୁଭିଲା ।
ଯେତେ ଦିନ ଯାୟେ ମୋର ଥିବଟି	ଆନନ୍ଦେ ସୁରପୁରେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ କରି ।	ସତ୍ୟଶୀଳ ବୋଲିଣ ଯେ ଧାତାହିଁ
ଜୀବନ ।	ରକ୍ଷା ଆଦିକରି ଯେତେକ ଅପକ୍ଷରୀ ॥	ବୋଇଲା ॥
ତୁମ୍ଭର ଆମ୍ଭରଟି ନୋହିବ ଅନ୍ୟ ମନ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀବର ହୋଇଲେ ଯହୁଁ	ସାତ୍ୟା ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଭୋଗ କଲେ
ଶୁଣି ବାବୁ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ମୋହର ବଚନ ।	ମୈତ୍ର ॥୯୦	ଅନେକ ।
ଡ୍ରୋଣୁ ବାଣ କାଢ଼ିଣ କରସି ହୃତାଶନ ॥୨୦	ଦେଖିଣ ଦେବଗଣ ଯେ ହରଷ କଲେ	ଦଇବ ଯୋଗେ ଦୁଃଖ ପାଇଲେ
ଅଗ୍ନି ଜାଳିଣ କରିବା ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ।	ତିର ॥	ଶ୍ରୀରଘୁନାଥେକ ॥

ଦେବେ ଯାହାକୁଟି ସ୍ବାମୀ ବୋଲି କହି । କର୍ମର ଅବଳେ ଯେବେ ସୁଗ୍ରାଜି ଚାଟୁଆଇ ॥୧୦	ଯେବଣ ଦିନେ ରାବଣ ସାତ୍ୟାକୁ ନେଲା ହରି । ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ରଥ ଯେ ବାହାର ଦଶଶିର ॥ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକଇ ବାହାର ଘନ ଘନ । ଯେକ ଯୁବତୀ ତହିଁ ବସି କରଇ ରୋଦନ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଯେ ସୁମରଇ ବାଳା । ଶୁଣିଣ ବନଜାବେ ହୋଇଲେ ବିକଳି ॥ ବିଜୁଳି ତେଜ ଜାଣି ରୂପ ବିରାଜଇ ତାଙ୍କର । କଳାମେଘୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରକି ସେ ହୋଇଲା ବାହାର ॥୪୦	ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସେ ଦେଲା ତାହା ନେଇ । ଉଠିଣ କରେ ତାହା ଘେନିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ॥ ହିୟାରେ ଲଗାଇଣ ଶ୍ରୀରାମ ଶୋକ କଲେ । କମଳଦଳନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପକାଇଲେ ॥ ହା ହା ସୀତୟା ବୋଲିଣ ଉଚ୍ଚେଣ ଡାକ ଦେନ୍ତି । ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଣ ସେ ବିକଳ ରଘୁପତି ॥ ସୁଗ୍ରୀବର ଧାଇଁଣ ଧଇଲାକ କୋଳେ । କେଶେ ଗଲୁ ସାତ୍ୟା ବୋଲି ରୋଦନ୍ତି ବିକଳେ ॥ ନିରାଶ କରି କିମ୍ପା ଛାଡ଼ିଗଲୁ ମୋତେ । ଆର କାହିଁ ଭେଟ ମୁଁ ପାଇବଇଁ ତୋତେ ॥ ଅରଣ୍ୟ ମାଳତୀ ପ୍ରାୟେକ ହୋଇଲୁ । ଦୁଃଖର କାଳେକି ମୋତେ ଛାଡ଼ିଣ ପକାଇଲୁ ॥୭୦
ଭୀରୀୟା ଆଦି ମୋର ସମ୍ପର୍କି ଘେନିଲା ॥ ନିରାଶେ ଉପବାସେ ମୁହିଁ ଶୋଇଥିଲି । ଜୀରାଥା ଆଉ କିସ କରିବି ବୋଇଲି ॥ ବାଳାକି ଜିଣିତ ମୁଁ ନୁହଇ ଭାର୍ଜନ । ବିଚାର କଲି ନିଷ୍ଠେ ତେଜିବି ଜୀବନ ॥୨୦	ରାବଣର ରଥେ ଶୋଭା ଦିଶଇ ମହାସ୍ୟତା । ଶବଦ ଶୁଣିଣ ମୁଁ ଚାହିଁଲି ଉର୍ଧ୍ବଗତି ॥ ଆମକୁ ଦେଖିଣ ବାଳୀ ଅନେକ ଶୋକକଲା । ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ମୁଁ ବୋଲିଣ ଡାକ ଦେଲା ॥ ମୋତେ ଘେନି ବନବାସ କଲେ ମୋର ପ୍ରଭୁ ।	ନିରାଶ କରି କିମ୍ପା ଛାଡ଼ିଗଲୁ ମୋତେ । ଆର କାହିଁ ଭେଟ ମୁଁ ପାଇବଇଁ ତୋତେ ॥ ଅରଣ୍ୟ ମାଳତୀ ପ୍ରାୟେକ ହୋଇଲୁ । ଦୁଃଖର କାଳେକି ମୋତେ ଛାଡ଼ିଣ ପକାଇଲୁ ॥୭୦
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତା ଆସି ମୋତେ ପ୍ରସନେ କହିଲେ । କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ନିଷ୍ଠେ ରାଜା ହୋଇବୁ ବୋଇଲେ ॥ ଯେବେ ପୁତ୍ର ତୁରେ ନ ଧର ଦୁଃଖ ମନ । ଗୁପ୍ତତେଣ ରହିଥାଅ ରକ୍ଷିମୁଖ ବନ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ନିଷ୍ଠେ ବାବୁ ଯେଥକୁ ଆସିବେ । ବାଳାକି ମାରିଣ ତୋତେ ରାଜ୍ୟ ଭାର ଦେବେ ॥ ସେହିଦିନୁ ଯେ ବନେ ମୁଁ ନିଷ୍ଠେ ରହିଲି । ଯେତେ କାଳେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟ ମୁଁ ପାଇଲି ॥ ଦୁଃଖୀଜନବନ୍ଧୁ ଯେ ଅଟନ୍ତି ମୁରାରି । ଯେହାକୁ ଦୁଃଖ ବିହି ଯେ ବିହିଲା କେହ୍ନେ କରି ॥୩୦	ଦଶରଥ ରାଜାର ମୁଁ ଅଟଇ କୁଳବଧୁ ॥ ତିନିବରଷ ଆମେ ବଞ୍ଚୁଲୁ ପଞ୍ଚୁବତୀ । ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଲି ମୁଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୃଗଗୋଟି ॥ ତାହାକୁ ସ୍ବାମୀ ମୋର ଯାଇଛନ୍ତି ମାରି । ଯେକା ଦେଖି ରାବଣ ମୋତେ ନେଉଅଛି ହରି ॥୫୦	ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର କିମ୍ପାଇଁ ପକାଇଣ ଗଲୁ । ତେଣେ ସେ ସଖି ହାଦେ ନିରାଶ ମୋତେ କଲୁ ॥ ମନ ମୃଦ୍ଧିଣ ଥିଲି ମୁଁ ଯେ ନ ପାଇଣ ଚିହ୍ନ । ଯେବେ ଯେହା ଦେଖିଲି ନିଷ୍ଠେ ହାରିବି ଜୀବନ ॥ ମଲା ଗଲା ବୋଲିଣ ମୁଁ ଯେ ଥିଲାଇଁ ମନ ମୁହିଁ । ଯେବେ ଜାଣିଲି ନିଷ୍ଠେ ମୋର ସଖୀ ଜାଇଅଛି ॥ ଅତୁଣୀ କୁସୁମରୁ ସୁକୁମାର ଯେ ତୋହୋର ଅଙ୍ଗ । ରୂପ ଦେଖିଣ ତୋର ଜଳିବେ ଅନଙ୍ଗ ॥ ରସାଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେ ତୋହୋର ଦେହ କାନ୍ତି ।
ଚାଣ୍ଡାଳ ରାବଣ ସେ ଭରସା ଯେଡ଼େ କଲା । କାଳସର୍ପ ମୁଖେ ନେଇ ଅଙ୍ଗୁଳି ଭରିଲା ॥	ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ୟାମାରୁ ସେ ଅଳଙ୍କାର କାଢ଼ି । ଆବର କାଢ଼ିଲେ ଶ୍ୟାମରୁ ଅମଳାଣ ଶାଢ଼ୀ ॥ ସେ ବସ୍ତ୍ରେ ବାନ୍ଧିଣ ଅଳଙ୍କାର ମାନ । ତଳକୁ ପକାଇଲେ ସେ ସୁମରି ଶ୍ରୀରାମ ॥ ସେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଅଛଇ ମୁହିଁ ଥୋଇ । ତୁମ୍ଭର କହିବାରେ ଯେବେ ଜାଣିଲି ଗୋସାଇଁ ॥୬୦	ଯେତେ କାଳେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟ ମୁଁ ପାଇଲି ॥ ଦୁଃଖୀଜନବନ୍ଧୁ ଯେ ଅଟନ୍ତି ମୁରାରି । ଯେହାକୁ ଦୁଃଖ ବିହି ଯେ ବିହିଲା କେହ୍ନେ କରି ॥୩୦

ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ତୋତେ ମୁଁ ବାଉନିବି କିସ ।
 କୃଷ୍ଣ ଚାମର ଜାଣି କୁଟିଳ ତୋର କେଶ ॥
 ମଉଗଳ ଗମନୀ କୋକିଳ ତୋର ବାଣୀ ।
 ଯେକା କରି କେଶେ ଛାଡ଼ିଗଲା ସଂଘାତୁଣୀ ॥
 ଯେ ଜନ୍ମେ ତୋତେ କାହିଁ ପାଇବକାଁ
 ଭେଟ ।
 ବାବୁ ବିଧାତା ହୋ ବିହିଲୁ ଯେତେ କଷ୍ଟ ॥
 ବସ୍ତ୍ର ଫେଡ଼ିଣ ରାମ ଦେଖନ୍ତି ଆୟୋମାନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନିକି ହୋଇଲେ ଯେକ ସ୍ଥାନ ॥
 ନବରତ୍ନମାନେ ନବ ଗ୍ରହଙ୍କର ଜ୍ୟୋତି ।
 ଶ୍ରୀକରେ ଯେନିଶ ତାହା ଶ୍ରୀରାମ
 ବାହୁନନ୍ତି ॥୯୦
 ସାତ ବାରମାନଙ୍କୁ ସାତ ଆଭରଣ ।
 ଦିନକର ଆଭରଣ ନେଲେ ଯେ ଗୟାର
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥
 କାପ ତଡ଼କା ଯେ ସାମନ୍ତ ମୋତିମାଳି ।
 ରତ୍ନ ଓଡ଼ିଆଣି ସେ ଯେ କଟିରେ ମେଖଳି ॥
 ତାଡ଼ ସରଳ ଯେ ବାହୁର କଙ୍କଣ ।
 ନୃପୁର ମୁଦ୍ରିକା ଯେ ମଣିରାଜ ଆଭରଣ ॥
 ଶିକଳି ବିଦମାଳି ଯେ ଯାଉଁଲି ସୁନା ସୁତା ।
 ନୀଳ ମାଣିକ୍ୟ ଯେ ବ୍ରହ୍ମଲ ମୁକ୍ତା ॥
 ଗୋଡ଼ର ଝୁଣିଆ ଯେ ହସ୍ତର ରତ୍ନମୁଦି ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗେଣ ଅନଙ୍ଗ ମର୍ମେ
 ମର୍ମେ ଭେଦି ॥୧୦୦
 ସ୍ଥାନମାନ ଶୋଭା ହୃଦୟରେ ବିଚାରନ୍ତି ।
 ପଦାର୍ଥମାନ ଫେଡ଼ିଣ ସେ ପୁଣ ପୁଣ
 ଦେଖନ୍ତି ॥
 ମନ ଚକ୍ଷୁ ଧ୍ୟାନ କରିଣ ସାତଥା ରୂପ ଚିନ୍ତି ।
 ମନେ ମନେ ଗୁଣିଣ ଯେ ବିକଳ ହୁଅନ୍ତି ॥
 ଭୋ ସଖି ଜାନେକା ଗୋ ଜନେକ
 ଦୋହିତା ।
 ସର୍ବଗୁଣେ ସୁଲକ୍ଷଣା ଗୋ ନାମ ତୋର
 ସାତ୍ୟା ॥
 ଯେ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ତୋତେ ସେ
 ଶୋହୋଇ ।

ଅନ୍ୟ ଛାର ଭାର୍ଯ୍ୟନ ଗୋ ଯେଥକୁ ନୁହଇ ॥
 କିମ୍ବା ଆଭରଣ ଯେ ପକାରଗଲୁ ସଖି ।
 ଅଲଗା ଦିଶୁଥିବ ମୋର ଶରଦ
 ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥୧୦
 କେବଣ ଭୁବନେ ତୁ ପଶିଲୁ ସଖୀ ଯାର ।
 ଯେତେବେଳେ ବସିଥିବୁ କାହାର ସଙ୍ଗେ
 ତୁହି ॥
 କେ ତୋହୋର ମନ ଘେନି ତାବୁ
 କହୁଥିବ ।
 କୋପ କଲେ କେହୁ ତୋର ହସିଣ ଦିନ
 ନେବ ॥
 କାହାର ସଙ୍ଗେ ତୁ ଗୋ କରୁଥିବୁ ଖେଳ ।
 କେ ତୋର ଶୁଣୁଥିବ ଅମୃତ ସମ ବୋଲ ॥
 କିମ୍ବା ସଖି ଗୋ ଛାଡ଼ିଣ ଗଲୁ ମୋତେ ।
 ମୁହିଁ ତ କିଛି ଦୋଷ କରିନାହିଁ ତୋତେ ॥
 ଜନେକ ମହାମୁନି ଯେ ଦେଲେ ଶୁଦ୍ଧ
 ମନେ ।
 ତେଣୁ ସେ ସ୍ନେହରେ ଆଣିଲି ତୋତେ
 ବନେ ॥୧୦
 ଯେବେ ହରାଇଲି କନେକ ମୃଗ ପାଇଁ ।
 ଆବର ସଖି ତୋତେ ମୁଁ ପାଇବକାଁ କାହିଁ ॥
 ଗୁଣ ବାଉନିଶ କହନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
 ବୁକୁରେ କୋଡ଼ନ୍ତି ଆପଣା ବେନିହସ୍ତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଧରିଛନ୍ତି କୋଳାଗ୍ରତ କରି ।
 ହନୁମତ ଅଛଇ ଯେ ଚରଣ ଦୁଇ ଧରି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ତିଆରଇ ଦେବ ନୁହ ତୁ ବିକଳ ।
 ମାୟାର ପାତନା ଯେ ସଂସାର ଭବଜଳ ॥
 ଦଇବର ଛନ୍ଦ ଯେ ବିଧାତା ଯେହା କଲା ।
 ଦର୍ପଣ ଛାୟାମତ ଦେଖାଇ ହରିଲା ॥୧୧୦
 ପୃଷ୍ଠିକି ସରଜ୍ଜଳସେ ସ୍ବପ୍ନର ସଂସାର ।
 ଯେ ଦେହ ହାଡ଼ ଚର୍ମ ମାଂସ ଯେ ରକତ ॥
 ପୃଥୁ ଆପ ତେଜ ବାୟୁ ଯେ ଆକାଶ ।
 କାଳେଣ ଯାନ୍ତି ଯେ ଯେ ଯାହାର ବାସ ॥
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ଦୁଇ ଯେ ଭରିଣ ଦେହ କଲା ।

ପ୍ରାଣ ଧରି ଯେଥେ କେହି ତ ନୋହିଲା ॥
 ଲୋଭ ମୋହ କାମ କ୍ରୋଧ ଆବର ଛନ୍ଦ
 ବନ୍ଧ ।
 ନୋହଇତି ସତ୍ୟ ଯେ ମାୟାରେ ମିଛ ଛନ୍ଦ ॥
 କେ କାହାର ଭାରିଯା କେ କାହାର ପତି ।
 କେ କାହାର ତନୟେ କେ କାହାର
 ଦୋହିତା ॥୧୪୦
 କେ କାହାର ପିତା କେ କାହାର ମାତ ।
 କେ କାହାର ବାନ୍ଧବ କେ କାହାର ସାଥ ॥
 ଆପଣାର ବିନୁ ଯେଥେ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ
 କେହି ।
 ଇଷ ବନ୍ଧୁ କୁରୁମ୍ଭ ଯେ ଯାହାର ସେହି ॥
 ଯେତେ କାଳ ପୁରୁଷର ବୟସ ବଳ ଥାଇ ।
 ସମସ୍ତେ ବୋଲନ୍ତି ମୋହର ଭାଇ ଭାଇ ॥
 ଧନ ନ ଥିଲେ ସେ ଲୋଭନ୍ତି ପୁତ୍ର ନାରୀ ।
 ନିନ୍ଦା ବାକ୍ୟ କହନ୍ତି ସେ ମନରେ କ୍ରୋଧ
 କରି ॥
 ଅର୍ଜ୍ଜୁନର ସମ୍ପଦ ଘେନିଯାନ୍ତି ବଳେ ।
 ବୋଲନ୍ତି କିମ୍ବା ଯେ ନ ମରି ଜୀବାନ୍ତି
 ବୁଦ୍ଧକାଳେ ॥୧୪୦
 ଭୋ ରାମ ଯେ ସଂସାରେ ନୋହନ୍ତି କେହି
 ଯେ କାହାରି ।
 ମୋହୋର କର୍ମେ ହୋଇଲି ଭାଜର
 ଭଗାରି ॥
 କିମ୍ବା କାହୁଁ ନାଥ ଗ୍ୟାନବନ୍ତ ହୋଇ ।
 ତୋତେ ତିଆରିତ କି ଭାର୍ଯ୍ୟନ ହେବି ମୁହିଁ ॥
 ଶୋକ ଚିନ୍ତା ଦୁଇ କଲେ ବୁଦ୍ଧି ନାଶ
 ହୋୟେ ।
 ସାହାସ ଉଦିଯୋଗ ସକଳ କର୍ମ ଜୟେ ॥
 ଯେ ମୋହୋର ଦୁଃଖ ଦେବ କହିଲେ ନ
 ସରଇ ।
 ଜୀବନ ମାତ୍ର ଅଛି ଆବର କିଛି ନାହିଁ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ସିନା ଛାଡ଼ିଲ ପ୍ରଭୁ ଅଳପ ସମୟେ ।
 ମୋତେ ବିଧାତା ପୁରୁଷ ଯେ କାଳକ କଷ୍ଟ
 ଦିୟେ ॥୧୬୦

ସୋଦର ଭାଇ ମୋର ରାଜ୍ୟରୁ ପାର କଲା ।	ତାହାକୁ ମାରିଣ ଆଗେ ପେଷିବି ଯମପୁରୀ ॥୯୦	ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୋଦ୍ରକୁ ସେ ଚଳଇ କପିରାଣ ॥ ତହିଁ ସ୍ନାନ ସାରିଣ ପିତୃକୁ ପାଣି ଦେଇ । ଲେଉଟି କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ପ୍ରବେଶ ହୁଅଇ ॥ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟମାନେ ଯେତେକ କର୍ମ କରଇ ।
ଧର୍ମ ନ ବିଚାରି ଦେଖ ଭାରିଯା ମୋର ନେଲା ॥	ତୁ ଅବା ମୈତ୍ର ହୋ ତହିଁକି ଛଳ କରୁ । ସୋଦର ମାଇଲେ ନିକି ଅବିଗୁଣ ଧରୁ ॥ ଯେଣେ ପ୍ରତେ ଯିବୁ କରସି ନିଅମ । ତୁ ମୋହୋର ମିତ୍ର ଯେ ପ୍ରାଣର ଅତୁ ସମ ॥ ଯେ ତୋହୋର ମାନ ମିତ୍ର ଉଧରିବି ଆଜ । କୋଦଣ୍ଡ ଛୁଇଁଣ ତୋତେ ବୋଲଇ କପିରାଜ ॥	ବେଗୁଆର ପଣେ ତାକୁ ପବନ ନୁଆରଇ ॥ ୨୦ ଅତି ବଡ଼ ପଥର ଉପରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ । ତଳେ ପଡ଼ନ୍ତେଣ ମସ୍ତକ ପାତଇ ॥ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଯେବେ ଭାଙ୍ଗଇ ପଥର । ସତ୍ରୋଷେ ଘରେ ଆସି ମିଳଇ କପିବାର ॥ ଦୁଇଭି ବୋଲିଣ ପୂର୍ବେ ଦଇତ୍ୟ ଯେକ ଥୁଲା ।
ଯେକା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ମୁଁ ପଳାଇ ଅଇଲି । ବନଜନ୍ତୁ ମେଲେ କନ୍ଦମୂଳ ମୁଁ ଖାଇଲି ॥ ପାଣି ପିଇଣ ସେ ରଖି ଅଛି ପ୍ରାଣ । ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାରିରୁ ମୋର ଶାଖା ନାହିଁ ଅନ୍ୟ ॥ କାଳ ଆଦରି ମୁଁ ଅଛଇ ଦୁଃଖ ସହି । ଭାବିଲେ ମରନ୍ତିନି ଆୟୁଷ ଆଉ ମୁହିଁ ॥ ଅଭିମାନ ନ ସହି କରନ୍ତି ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧ । ବାଳାର ହସ୍ତେ ମୁଁ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥ ୨୦	ଯେ ଶ୍ରେଣ ସମୋଦ୍ର ନାଥ ଉଧରି ମୋତେ ଧରି ॥ ୧୦୦ ଚରଣ ଧରି ପୁଣି କଲାକ ନମସ୍କାର । ଭଉ ହୋଇ ପୁଣି ପୁଣି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ॥ ଯେବଣ ବଚନ ଦେବ ହେ କହିଲ ରଘୁମଣି । ଆତ୍ମା ପ୍ରବୋଧ ହୋଇଲା ମୋର ଯେବଚନ ଶୁଣି ॥ ବୋଇଲୁ ଯେ ବାଳାକି କରିବି ପ୍ରାଣନାଶ । ଜଗତେ ଅଜୟେ ଯେ ବାସବର ଶିଷ ॥ ବଳବନ୍ତ ପଣେ ଯେ ତାକୁ ନାହିଁ ସମସରି । ରୂପ ଗୁଣେ ପଟାନ୍ତର ଯେ ତ୍ରିପୁର ଅଇରି ॥ ତାହାର ମହିମା ଦେବ ଶୁଣିମା ଯେକମନେ । ବିଚାରି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ କରିବା ରଘୁନାମେ ॥ ୧୦ ବାଳାର ମହିମା ଦେବ ଅଟଇ ଅସମ୍ଭବ । ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ତାକୁ ସଂସାର ଡେଲୋକ୍ୟ ॥ ନିତ୍ୟେ ସେ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରଇ ପ୍ରଭାତେ । ପୂର୍ବର ସମୋଦ୍ରକୁ ସେ ଚଳଇ ଦୂରିତେ ॥ ସ୍ବାହ୍ମାନ ସାରି ତହିଁ କରଇ ତର୍ପଣ ।	ଜଗତେ ବଳାୟାର ଅନୀତି କର୍ମ କଲା ॥ ତାହାକୁ ସରିସମ ଅନ୍ୟ କେହି ନାହିଁ । ପର୍ବତ ସମାନେଣ ଅଟଇ ତାର ଦେହ ॥ ସେ ଦତ୍ୟକୁ ବାଳା ହେଲେଣ ନାଶ କଲା । ତିନିପୁର ଲୋକକୁ ଅଭୟେ ବରଦେଲା ॥ ୩୦ ଯେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାଗେ ଦିଶଇ ଗିରିବର । ଅନ୍ୟ ପର୍ବତକୁ ଯେ ଦିଶଇ ଶୋଭାକାର ॥ ଦୃଶ ବୃକ୍ଷ ଲାଗିଣ ଯେ ଶୁକଳ ଦିଶଇ । ନ ଜାଣିଲା ଲୋକେ ଯେହା ପର୍ବତ ଆଭାସଇ ॥ ଭୋ ରଘୁନାଥ ସେ ଯେ ଦୁମୁଖିର ହାଡ଼ । ବିଚାର କରନା ଦିଶଇ କେଡ଼େ ଗାଡ଼ ॥ ତାହାକୁ ବାଳା ମାରିଣ ଯଶ କଲା ମହା । ତିନି ଯୁଣ ପରିଯନ୍ତେ ଆଣିଲା ବୀର ବହି ॥ ଯେଡ଼େ ବଳବନ୍ତ ଅଟଇ ବାଳାବୀର । ଯେହା ତୁ ତୋଳି କି ପାରିବୁ ରଘୁବୀର ॥ ୪୦ ଯଦ୍ୟପି ରଜା ପାଇବ ବୀରତା । କୋପ କରିବ ସେ ଅଙ୍ଗଦର ପିତା ॥ ଯେ ପର୍ବତରେ ଯେତେ ବସିଅଛୁ ଜନ ।

ନିମିଷ ମାତ୍ରକେ କରିପାରଇ ଦହନ ॥
 ଲୁଚିଣ ଏତେଦିନ ରହିଛି ରତ୍ନନାଥ ।
 ଉପଦର୍ପ କଲେ ସେ ନଥିଅତା ଯେଥ ॥
 ଶୁଣିଣ କୋପ କଲେ ଶ୍ରୀରାମର ଭ୍ରାଥ ।
 ବାଳୀ ଛାଉର ମହିମା କହୁଛୁ ବହୁତ ॥
 ଶୁଣି ନାହୁଁ କି ଶ୍ରୀରାମର ଯେବଣ କାରତି ।
 ଦେଖିଣ ନ ଜଣୁ ତୁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତି ॥୫୦
 କିମ୍ପାଇ କମ୍ପୁଅଛୁ ତୁ ଥରହର ହୋଇ ।
 ବାଳୀ ନିଲକ୍ଷଣକୁ ଡରୁ କିଏ ପାଇଁ ॥
 ଭୋ ରାମକୁ ସରିସମ ନୁହନ୍ତି ତ୍ରିଦଶ ।
 ଦେବ ଦାନବ ଯେ କିନ୍ତୁ ପୁରୁଷ ॥
 ପିଣ୍ଡାତ ଉଡ଼ଇ ଯେ ନୋହନ୍ତି କେହି ସରି ।
 ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର କି ଦେଖିଲୁ ଯେହାକରି ॥
 ବ୍ରହ୍ମଦି ଶକର ପ୍ରାୟେ ମଣ୍ଡୁରାୟେ ଯେହା ।
 ଚକ୍ଷୁ ବୁଦ୍ଧି ଧ୍ୟାନ କରି ଚାହାଁସି କପିନାହା ॥
 କେମତେ ତେଜ ଯେହାକର ଦିଶୁଅଛି
 ଦେହୀ ।
 ତୁ ତାହା ନିରୋପନି ସାବଧାନ ହେଇ ॥୬୦
 ଯାହାର ନାରାଜେ କମ୍ପଇ ତିନିପୁର ।
 ଯେଣେ ପରତେ ଯିବୁ ପରୀକ୍ଷା ତାହା
 ଯେବେ କର ॥
 କଥା ନ ବୁଝିଣ କିପାଇଁ ବଣା ହୋଇ ।
 ତୁ ଯାହା ବୋଲିଛୁ ଯେ କରିବେ ରାମରାହୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ଯାହା ତୁ ବୋଲୁଛୁ ହୋ ସୁମେତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
 ଯେ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ସାତ ଶାଳ ଗଛ ।
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ବଜ୍ରକ୍ଷଣ ବସିଛନ୍ତି ॥
 ତିନି ଗଛ ବାଳୀ ରଜା ପୁଟାଉ ନାରାଜେ ।
 ଗଛେହେଁ ଭେଦି ନ ପାରନ୍ତି
 ସୁରରାଜେ ॥୭୦
 ଅବିଶ୍ୱାସ ଗଛ ଯେ ବଜ୍ରହୁଁ ନିରାଟ ।
 ଦୂରୁଁ ଦେଖି ବୀରକର ଭାଜଇ ସବୁଆଖି ॥
 ଯୁଗ ଯୁଗାନ୍ତରେ ଯେ ଅଛଇ ବୃକ୍ଷ ରହି ।
 ଦିବାକର ପୂର୍ବେ ମୋତେ ଯାଇଛନ୍ତି କହି ॥

ଯେବଣ ଦିନେ ମୋତେ ଖେଦି ଦେଲାକ
 ବାଳୀ ଭୂପତି ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମୋତେ କହିଲେ ଛାୟାପତି ॥
 ଶୋକେଣ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଶୋଇଥିଲି ।
 ମରିବି ବୋଲିଣ ମୁଁ ଯେ ନିରାଶେ କାଷ୍ଠା
 କଲି ॥
 ତୁ ହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ନମର ଆତ୍ମା ଗାତେ ।
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ରାଜାପଣ ଅଛନ୍ତି
 ଯୁଗତେ ॥୮୦
 ଯେ କଥା ପୁତ୍ର ତୁ ଥିବୁତି ହେତୁକରି ।
 ଯେବଣ ଦିନେ ଯେ ତୋତେ ପ୍ରାପତ
 ରାଜଶିରୀ ॥
 ବାଳୀର ମୃତ୍ୟୁଭେଦ ତୁ ଜାଣିଥାଅ ବାଳ ।
 ଯେବଣ ବୀରହାବେ ଛେଦିବ ସପ୍ତଶାଳ ॥
 ବିଧାତା ଭିଆଣ ଆଗହୁଁ ଅଛଇ ।
 ସପ୍ତ ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ସେ ନିକଟେ ଅଛି ଥୋଇ ॥
 ସପତ ଦିଗକର ଆଧିଷ୍ଠାଣ ସପ୍ତତରୁ ।
 ଯେହାକର ସାମାନ୍ୟ ପୁଣି ନୁହଇ ନା
 ମେରୁ ॥
 ଯେ ଯେହା ଛେଦଇ ସେ ଜିଣଇ ସାତ
 ଦ୍ୱାପ ।
 ତାହାକର ସମାନ୍ୟ ନୋହଇ ସୁରନୃପ ॥୯୦
 ବାଳୀର ଜୀବଆତ୍ମା ଯେ ପରମ
 ଆତ୍ମାବେନି ।
 ଯେ ବୃକ୍ଷେ ହୋଇଲେ ଯେ ପଞ୍ଚଭୂତ
 ଆତ୍ମଗେନି ॥
 ଯେମତେ ଶାଳବୃକ୍ଷ ସାତ ଆତ୍ମା ହୋଇ ।
 ବିଧାତାର ଭିଆଣ ଯେ ଅଛଇ ଭିଆଇ ॥
 ପ୍ରାଣୀ ଯେକ ମଲେ ତରୁ ଯେକ ପୋଡ଼ି ।
 ପୃଷ୍ଠିର କରତା ଧାତା ଅଛଇ ଯେହା ଗଡ଼ି ॥
 ବାଳୀର ପ୍ରାଣ ଜୀବନକୁ ଦୁଇ ଭାଗ କଲା ।
 ଥୋକାୟେ ବଜ୍ର ଅଙ୍ଗ ଥୋକାୟେ ବୃକ୍ଷ
 କଲା ॥
 ଯେ ତରୁବାଳୀ ଯେବେ ହୁଅନ୍ତେ ଯେକ
 ଦେହୀ ।

ପୁଅରେ ସମ ତାକୁ ନୁହନ୍ତେ ନା
 କେହି ॥୧୦୦
 ତେଣୁ ସେ ବିଧାତା କରିଛି ଭିନ ଭିନ ।
 ଯେ ସାତ ଶାଳ ଗଛ ଯେ ବାଳୀର ଜୀବନ ॥
 ଆପଣେ ନାରାଜେ ପୁଟାତା ଯେବେ
 ଯେହା ।
 ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ସଙ୍ଗେଣ ଯାଇ ବସନ୍ତା
 କପିନାହା ॥
 ଦୁର୍ଭାସା ରକ୍ଷି ତାକୁ ପୂର୍ବେଣ କହିଲେ ।
 ଯେ ବୃକ୍ଷ ତୋହୋର ଜୀବନଟି ବୋଇଲେ ॥
 ଯେହା ତୁ ନାରାଜେ ପୁଟାଲ ଯେବେ
 ପାରୁ ।
 ନିଜ ଆତ୍ମା ସାଧୁଲେ ହୋଇବୁ ମହାମେରୁ ॥
 ପରମ ଯୋଗୀ ଲୋକେ ଯେ ହୋଇବୁ
 ଗଣିତା ।
 ସଂସାରେ ସମ ତୋତେ ନୋହିବେ
 ବଳବନ୍ତା ॥୧୦
 ନୋହିଲେ ହେତୁ କରିଥିବୁତି ନୃପବର ।
 ଯେ ତରୁ ଛେଦିବ ସେ ବଲ୍ଲରି ତୋହୋର ॥
 ତାହାର ନାରାଜେ ତୁ ହରାଇବୁ ପ୍ରାଣ ।
 ଯେ କଥା ହେତୁ କରି ଥିବୁତି ରାଜନ ॥
 ତେଣୁ ସେ ନାରାଜେ ଯେ ବିଛଇ
 ନୃପସାଳ ॥
 ତିନି ଗଛ ପୁଟାଉ ଆବର ଚାରିଗଛ ନ
 ପାରଇ ॥
 ଯହୁଁ ପ୍ରାପତ ତାକୁ ନାହିଁ ଯୋଗବଳ ।
 ତେଣୁ ସେ ଛେଦିବାକୁ ମାଗଇ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା
 ଭୂପାଳ ॥
 ଯେ କଥା ସୂର୍ଯ୍ୟେ ମୋତେ ଯେକତେ ଗଲେ
 କହି ।
 ତାହା ଶୁଣିଣ ସେ ଅଛଇ ଦୁଃଖ ସହି ॥୨୦
 ସେ ସାତଗଛ ଯେ ଛେଦିତେ ପାରୁ ରାମ ।
 ତେବେ ସେ ସଂପ୍ରତେ କରିବି ମୋର ମନ ॥
 ନିଶ୍ଚୟେ ବାଳାକି କରିବୁ ପ୍ରାଣେ ନାଶ ।

ଯେ ଶକୁନ୍ୟ ଦେଖିଲେ ମୁଁ କରିବି ବିଶ୍ୱାସ ॥
 ଭୋ ଲକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟେ ଯେତେକ ମାତ୍ର କର ।
 ପରାକ୍ଷ ଦେଖାଇଣ ମୋତେ ଉଧରିଣ ଧର ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ମୁଖରୁ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ହସିଣ ବୋଇଲେ କୋଦଣ୍ଡ ଚାପପାଣି ॥
 ଭୋ ମୈତ୍ର ଦୃଷ୍ଟେ ଯେ ଅଟ ବେନି ଭାଇ ।
 କିପାଂଲ କଳି କଲ କେବଣ ଗୁଣ
 ପାଇଁ ॥୩୦

ପିଅର ଜନନୀ ତ ତୁମର ଯେକ ହୋଇ ।
 କିପାଂଲ ବଜରି ତୁମକୁ ଜଳାକ କପିସାଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲ ଦେବ ଶୁଣିମା

ରଘୁବୀର ।
 ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ ଦୟା ହୋଇଲା ଆମର ॥
 ସେ କଥା କହିବି ଶୁଣିମା ତରୁକରି ।
 ଯେକ ମନେ ଶୁଣିମା ହେ କୋଦଣ୍ଡ
 ବାପାଧାରୀ ॥

ପୂର୍ବେ ବ୍ରହ୍ମା ପୁଣି କଲେକ ବହୁପାପ ।
 ଦଣ୍ଡକା ଅରନ୍ୟେ ବସି କଲେକ ଘୋର
 ତପ ॥

ସଙ୍ଗରେ ସାହାପକ୍ଷ ତାଙ୍କର କେହି ନାହିଁ ।
 ଘୋର ତପସ୍ୟା ଯେ କରନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମା
 ତହିଁ ॥୪୦

ରକ୍ଷପତି ତାହା ସେ ବାରତା ପାଇଲା ।
 ତହିଁ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମାକୁ ସେ ଅନେକ
 ସେବାକଲା ॥

ନାମ ଦକ୍ଷ ରାଜା ସେ ବାନର ଆକୃତି ।
 ବନ ଜହ୍ନମାନଙ୍କର ଅଟଇ ଆଧିପତି ॥
 କଣ୍ଠ୍ୟପ ରକ୍ଷିକର ଅଙ୍ଗେଣ ଅବତାର ।
 ମାତା ଗୁଣ ଘେନିଣ ସେ ହୋଇଲା ବାନର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ସେ କାହାର

ତନୟେ ।
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ସେ ଅରନ୍ୟେ ରାଜା
 ହୋୟେ ॥

ବୋଲଇ ସୁଗ୍ରୀବର ଶୁଣିମା ରଘୁପତି ।

ପୂର୍ବେ ମୋତେ ଗୁରୁପିତା ଗୌତମେ
 କହିଛନ୍ତି ॥୪୦
 ଦେବଗଣ ସଭାରେ ବସିଣ ସୁରପତି ।
 ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ ରସେ ଅପକ୍ଷରୀ ଖଟନ୍ତି ॥
 ମଦନିକା ନାମେଣ ସେ ଯେକର
 ଅପକ୍ଷରୀ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରର ସଭାରେ ସେ ଯେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ
 କରି ॥

ସମସ୍ତ ଦେବଗଣେ ସାବଧାନେ ବସି ।
 ସଂସାର ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ସେ ବିଦ୍ୟାଧରୀ
 ହସି ॥

ସେ କଥା ବାସବ ଯେ ଜାଣିନପାରିଲା ।
 ସୁନ୍ଦରୀ ହସିବାରେ ବଜରାଗ ପାଇଲା ॥
 ସୁପ୍ରସାଦେ କିମ୍ପାଇ ଲୋ ହସିଲୁ ଯୁବତୀ ।
 କୋପେଣ୍ୟ ଶାପ୍ୟ ତାକୁ ଦେଲେ
 ସୁରପତି ॥୨୦

କିପାଂଲ ହସିଲୁ ସେ କେବଣ ଗୁଣ ପାଇ ।
 ମୁଖ ପୋତିଲୁ ତୁ ଯେ ମର୍କଟ ପ୍ରାୟେ
 ହୋଇ ॥

ଯେ ଦେବସଭା ଆମର ଯେ ଦେବ
 ସିଂହାସନ ।
 ତୁ ଯେଥେ ଉଠିବାକୁ ନୋହୁଲୋ ରାୟନ ॥
 ପୂର୍ବେ ବାନରୀ ହୋଇ ତୁ ଏକାନ୍ତରେ ଥିଲୁ ।
 ପାପନାଶିନୀ ନାମେ ଜଳରେ ବୁଡ଼ିଲୁ ॥

ସେ ପୁଣ୍ୟଫଳେ ଧାତା ପବିତ୍ର ତୋତେ
 କଲା ।
 ରୂପ ଗୁଣ ସୁମରି ବିଦ୍ୟାଧରୀ ଜନ୍ମ ଦେଲା ॥
 ଗତ ଜନ୍ମ ପ୍ରକୃତି ତୁ ବଞ୍ଚାଇ ନ ପାରିଲୁ ।
 ଦକ୍ଷ ଦେଖାଇଣ ଯେ ଅପ୍ରସାଦେ
 ହସିଲୁ ॥୩୦

ମଉଗର୍ବରେ ତୁ ଯେ କାହାକୁ ନ ଚିହ୍ନିଲୁ ।
 ଯେ ଦେବସଭାକୁ ତୁ ଇତର ମଣିଲୁ ॥
 ଯାଅ ତୁ ଲୋ ନିଜ ଶରୀର ତୋର ଧର ।
 ବାନରୀ ରୂପ ଧରିଣ ଆଅ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର ॥

ମାନସରୋବର ନିକଟେ ଦୁହି ଥିବୁ ।
 ଅପ୍ରସାଦେ ହସିବାର ଫଳ ତୁ ପାଇବୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ଦୋଷ ଯେବେ ହୋଇଲା
 ମୋହର ॥

ଶାପ ଦେଖି ଦେବା ପଡ଼ିଲା ଦୁର୍ଗତି ।
 ଦୁରିତେ ଅନୁଗ୍ରହ ମୋତେ କରିବା
 ସୁରପତି ॥୮୦
 ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ତୁ ସମୟେକ ଆଅ ।
 ମୋକ୍ଷ ହେବାକାଳେ ତୁ କଣ୍ଠ୍ୟପ ବୀର୍ଯ୍ୟ
 ପଥ ॥
 ଜଳ ସଙ୍ଗତରେ ତୁ ଉଷିର ବୀର୍ଯ୍ୟ ପିଇବୁ ।
 ଗର୍ଭବାସ ହୋଇ ତୁ ରକ୍ଷ ପୁତ୍ରେକ
 ଜନ୍ମାଇବୁ ॥
 ଶାପ୍ୟ ପାର କରିଣ ଆସିବୁ ସ୍ୱର୍ଗସ୍ଥାନ ।
 ତେଣେ ସେ ପାରଯିବ ସକଳ ପାପମାନ ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ଅପକ୍ଷରୀ ହୋଇଲା ବାନରୀ ।
 ଅନେକ ଦିନ ଥିଲା ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ
 ଅବତରି ॥୯୦
 ରକ୍ଷି ବୀର୍ଯ୍ୟ ପିଇଲା ସେ ଜଳ ସଙ୍ଗେ
 କରି ।
 କୂଳେ ଆସି ହୁଅନ୍ତେଣ ପୁତ୍ରେକ ଅବତରି ॥
 ପୁତ୍ର ଜାତ କରିଣ ଅପକ୍ଷରୀ ସ୍ୱର୍ଗକର
 ଗଲା ।
 ପୂର୍ବର ବିଧାନେ ଇନ୍ଦ୍ର ଗଉରୋବ କଲା ॥
 ଯେବଣ ନନ୍ଦନ ସେ ଗଲାକ ଭପୁଜାଇ ।
 କଣ୍ଠ୍ୟପ ରେତୁ ଜାତ ସାମାନ୍ୟ କେହି
 ନାହିଁ ॥
 ପୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ନାଗିପୁତ୍ର ହେଲା ବଳବନ୍ତ ।
 ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ସେ ପୁତ୍ରକ୍ଷେ ରମାକାନ୍ତ ॥
 ଶବର ଶବରଣୀ ଦେଖିଲେ ତାହା ଯାଇ ।
 ଉଷତ ହୋଇଲେ ସେ ଯେ ପୁତ୍ରକର ପାଇ ॥
 ଅପୁତ୍ରକ ହୋଇ ଥିଲେ ବେନିଜନ ।
 ତନୟପାଇଣ ସେ ହରଷ କଲେ
 ମନ ॥୧୦୦

ଅତି ଯତ୍ନ କରିଣ ସେ ପାଲିଲେ ପୁତ୍ରକଲ ।	ଗୁପ୍ତତେ ଯାଇଣ ମୁଁ ତାହା ଦେଖିବଇଁ ॥	ଅତି ଉତ୍ସୁକେ ସେ ଯେ ଗଗନେ ଗମନ୍ତି ।
ତେଜ ପ୍ରକାଶିଲା ସେ ଶବର ଘରେ ଥାଇ ॥	ଯେତେ ବିଚାରି ରାଜା ପଶିମ ଦିଗେ ଗଲା ।	ଯେ ଯାହା ବିମାନ ସେ ଆରୋହି ଅଛନ୍ତି ॥
ମାତା ଗୁଣେ ମୁଖ ତାର ବାନର ଆକାର ।	ପାର୍ବତୀ ବନେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ	ଶୂନ୍ୟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତଳକୁ
ଶରୀର ଦିଶଇ ତାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ॥	ହୋଇଲା ॥୩୦	ଦୃଷ୍ଟଦେଲେ ।
ଚମ୍ପା ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ଶରୀର ବିରାଜଇ ।	ତକ୍ଷଣେ ନୃପତି ହୋଇଲା ଶ୍ରିରା ବେଶ ।	ରକ୍ଷ ରାଜା ରୂପ ଦେଖି କାମରେ ବଶ
ଦିନୁଦିନ ପୁତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୁଅଇ ॥	ଯୋନି ଯଉବନ ତାର ଦିଶିଲା ଭବିଷ୍ୟ ॥	ହେଲେ ॥
ଦେଖିଣ ବ୍ରହ୍ମା ତାକୁ ଅଭିଷେକ କଲେ ।	ଲଜା ପାଇ ବୋଇଲା ମୁଁ କିପାଇଁ ଅଇଲି ।	ପୁରୁଷ ଶ୍ରିରା ଅଙ୍ଗ ଅପୂର୍ବ ସୁରୂପ ।
ରକ୍ଷ ନୃପତି ବୋଲିଣ ଶାଢ଼ୀ ତାକୁ ଦେଲେ ॥	ବିଧାତାର ବୋଲ ଭାଜିଁ ଯେ ଫଳ	କିବା ସେ କନ୍ଦର୍ପର କଳିକାଳ ରୂପ ॥
ତେଣୁ ସେ ବନସ୍ତରେ ହୋଇଲା ସେହୁ	ପାଇଲି ॥	ସୁବର୍ଣ୍ଣର କୁମ୍ଭ ପ୍ରାୟେ ବେନି କୁଟ ଦିଶି ।
ରାଜା ।	କାହିଁକି ଯିବି ଯେବେ କରିବଇଁ କିସ ।	ମାନନୀ ହୋଇଣ ଅଛଇ ବାଳୀ ବସି ॥୨୦
ବନସ୍ତର ଜୀବମାନେ କଲେକ ତାକୁ	କର୍ମରେ ଅର୍ଜିଲି ମୁହିଁ ଯେ ଯେବଣ	ଦେଖି ତାହାକୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ମୋହ ଯାନ୍ତି ।
ପୂଜା ॥୧୦	ଭବିଷ୍ୟ ॥	କନ୍ୟା ରୂପ ଦେଖିଣ ସେ କାମେ ବଶ
କେତେହେଁକ କାଳେ ସେ ଜଗତର	ବିଷ ଖାଇ ମରିବି ଯିବି କିସ ପାଇଁ ।	ହୋନ୍ତି ॥
ପିତା ।	କାହାର ଆଗେ ଯେରୂପ ଦେଖାଇବି ଯାଇ ॥	ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଶାପେ ସେ ବନକୁ ନ
ପାର୍ବତୀ ବନକଇ ସେ ଯେ ଗଲେକ	ପୂର୍ବେ ମୁହିଁ କାହାକୁ ଯେ କେବଣ ଦୋଷ	ପଶିଲେ ।
ବିଧାତା ॥	କଲି ।	କାତର ହୋଇଣ ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ିଲେ ॥
ଯେକାନ୍ତ ହୋଇ ସେ ତପସ୍ୟା କରନ୍ତେ ।	ତହିଁର ପାପେ ମୁଁ ଯେ ଫଳ ପାଇଲି ॥୪୦	ଉଚ୍ଛୁଳି ବୀର୍ଯ୍ୟ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ବାଳୀ ଅଙ୍ଗେ ।
ବାରତା ପାଇଁ ତହିଁକି ଗଲାକ ରକ୍ଷନାଥେ ॥	କେ ପୁଣି ରକ୍ଷା ମୋତେ କରିବଟି ଯେବେ ।	ଦୁହିଁକରି ବୀର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ଯେକ ଯୋଗେ ॥
ଜଳ ପୁଷ୍ପ ଆଶଇ ସେହୁ ଯାଇ ନିତି ।	ସେ ମୋର ଗୁରୁ ତାଙ୍କବୋଲ ଭାଜିଁଲଇ	ଇନ୍ଦ୍ରର ବୀର୍ଯ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ବାଳରେ ଯାଇ ପଡ଼ି ।
ସେବା କରିଥାଇ ସେ ବିଧାତାର କଟି ॥	ଯେବେ ॥	ଶରୀରେ ଲାଗିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣର ବୀର୍ଯ୍ୟଝଡ଼ି ॥
ଦିନେକ ବ୍ରହ୍ମା ତାକୁ ରାଜଇ ତିଆରିଲେ ।	କେମନ୍ତେ ଜାଣିବେ ଧାତା ଯେ ମୋର	ଦୁହେଁ ଧାତୁ ରସ ଛାଡ଼ିଣ ତହିଁ ଗଲେ ।
ପଶିମ ଦିଗକୁ ତୁ ନ ଯିବୁ ବୋଇଲେ ॥	ଅବସ୍ଥା ।	ଲୋକାଲୋକି ପର୍ବତେ ସେ ବ୍ରହ୍ମାକୁ
ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣ ତୁ ଯେ ପୂର୍ବକଇ ଯାଅ ।	କେ ଯାଇ ତାହାକୁଟି କହିବ ବାରତା ॥	ଡେରିଲେ ॥୭୦
ଭୋ ରକ୍ଷ ରାଜାତୁ ମୋହୋର ବୋଲେ	ଲୋଚନୁଁ ଅଶ୍ବଜଳ ବହଇ ଅବିଷଣ ।	ଲୋକନାଥ ବୋଲି ତହିଁ ବ୍ରହ୍ମା ଯେକ
ଆଅ ॥୨୦	କର୍ମକୁ ଆଦରି ସେ ଯେ କରଇ ରୋଦନ ॥	ଅଛନ୍ତି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତହିଁ କେତେକ ଦିନ	କେବଣ ବିଧାନ ଯେହା କେ ଅବା ରଞ୍ଜିଲା ।	ଧାୟେ ଧାରଣେ ବ୍ରହ୍ମା ତାକୁ ପୂଜାବିଧି
ଯାଇ ।	ପୁରୁଷ ଶ୍ରିରା ହୋଇ ବୋଲିତ କାହିଁ	କରନ୍ତି ॥
ବିଧାତାକୁ ସେବା କରି ରକ୍ଷ ରାଜା ଥାଇ ॥	ନଶ୍ଚିଣିଲା ॥	ମାରକଶ୍ରେଣ୍ଣର ତହିଁ ଗଦୁକୁ ପୂଜନ୍ତି ।
ଫଳପୁଷ୍ପ ବନ୍ଦୁ ସେ ଆଶଇ ବହୁତ ।	ଯେତେ ଭାଳି ଲଜାରେ ସେ ବସିଲା	ଯେ ମହାକଣ୍ଠରୁ ଉଧରି ଧର ହେ ବୋଲନ୍ତି ॥
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ପାଶେ ସେ ଥାଇ ଅନୁବ୍ରତ ॥	ଯୁବତୀ ।	ଶିବ ଅକାରଣେ ଛେଦିଲେ ମୋର ଶିର ।
ଦିନେକ ରକ୍ଷରାଜା ବିଚାରଇ ମନେ ।	ବିଷାଦ ମନହୋଇ ଭୂମିକି ଅନାଇ	ତହିଁର କାରଣ ମୋତେ କରିବା ହରିହର ॥
ବିଧାତା ବୋଇଲେ ଯେ ନୟିବୁ ପଶିମ	ନୃପତି ॥୫୦	ଶଙ୍କରକୁ ଲାଗିଲା ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ।
ଦେଶବନେ ॥	ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ବାସବ ଛାୟାପତି ।	ମୋତେ ଜଗତେ ଯେ କରିବେ ଉପହାସ ॥
କେବଣ ଚରିତ୍ରଟି ଅଛି ଅବା ତହିଁ ।	ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଦର୍ଶନ ସେ କରିଥାସନ୍ତି ଶୂନ୍ୟଗତି ॥	ବୋଲିବେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ବର ତିନି ।

ଯେକଲ ଆତ୍ମା ସେ ସବୁ ରଜ ତମ
 ଘେନି ॥୮୦
 ସେ ଦୋଷ ଅପକାର ନିଲଗୁଣିବ ଅଙ୍ଗେ ।
 ତେଣୁ ସେ ହରିହର ସ୍ଥାପି ପୂଜୁଛୁ ଆତଙ୍ଗେ ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ
 ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ଦେଖିଣ ପିତାମହ ପରମ ସାନନ୍ଦ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାକର ନମସ୍କାର କରନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
 କଲ୍ୟାଣ କଲେକ ତାଙ୍କୁ ବିପ୍ରକର ରାଜ ॥
 ତିନି ଦେବତା ବସି ହୋଇଲେ ପୁଛାପୁଛି ।
 କେବଣ ଦିଗରେ କେବଣ ଦେବତା
 ପାଇଛନ୍ତି ॥
 କେତେହେଁକ ଦିନରେ ତାଙ୍କର ସରିଲା
 ଭାକୁଣି । ୯୦
 ଆଗ୍ୟା ପାଇ ବାହୁଡ଼ିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ବେନି ॥
 ପାର୍ବତୀ ବନେ ଆସି ଦେଖିଲେ ଯୁବତୀ ।
 ଦୁଇ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମିଣ ଯେ ପଡ଼ିଛି ଦୁଇ କଟି ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ଭିଆଣୟେ ସଂସାର ପାତନା ।
 ମେଷଣ ନୟାଇ ସେ ଯେ ବିହିର ଘଟଣା ॥
 ଆଶ୍ରିୟ ଦେଖିଣ ସେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ବେନି ।
 ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଣ ସେ ଯେ ହସିଲେ
 କୁଣପାଣି ॥
 କିପାଇଁ ଲେଉଟିଲି କି କାରଣ ମତେ ।
 କରଯୋଡ଼ି କହନ୍ତି ଯେ ବାସବ ଆବିତ୍ୟେ ॥
 ଭୋ ପିତାମହ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ଆମ୍ଭ ବାଣୀ ।
 ବାଟରେ ଆସନ୍ତେ ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁ ଯେକଲ
 ତରୁଣୀ ॥ ୧୦୦
 ହେଠ ମାଥ ହୋଇଣ ଅଛଇ ବାଳୀ ବସି ।
 ତୁମ୍ଭର ଛାମୁରେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ନକହିଲୁ
 ଭରସି ॥
 ଯେବେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆମ୍ଭେ ଯାନ୍ତେଣ
 ସେହି ବାଟେ ।
 ଦେଖିଲୁ ତରୁଣୀୟେ ପୁଷ୍ପଗିଣୀ ତଟେ ॥
 ଦୁଇଗୋଟି ପୁତ୍ର ଯେ ଜନମ ହୋଇଅଛି ।

ତେଣୁ ସେ ବାହୁଡ଼ି ଅଛଲୁ ଅପୂର୍ବ ତୋତେ
 ପୁଛି ॥
 ଜନ ମନୁଷ୍ୟ ସେ ପର୍ବତ ତଳେ ନାହିଁ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ସେ ଜନ୍ମିଲେ ପୁତ୍ରଦୁଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ବିଧାତା ଯେ ଯୋଗବଳେ ଜାଣି ।
 ହସିଣ ବୋଇଲେ ସେ ଯେ ନୁହଇ
 ତରୁଣୀ ॥ ୧୦
 ରକ୍ଷ ନୃପତି ଯେ ପାର୍ବତୀ ବନେ ରଲା ।
 ସେ ବନେ ପଶନ୍ତେ ଯୁବତୀ ହୋଇଲା ॥
 ମୁହିଁ ତିଆରିଲି ତାକୁ ଅତି ଯତ୍ନକରି ।
 ବୋଲ ମେଷିଣ କଷ୍ଟ ପାଇଲା ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
 ମୋତେ ସେବା କରିଣ ସେ ପାରୁଣେ ମୋର
 ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରା ବେଶ ହୋଇଣ ସେ ଲଜ୍ଜାରେ ନ
 ଅଇଲା ॥
 ପୁତ୍ର ଜାତ ବୋଲିଣ ତୁମ୍ଭେ ବୋଇଲ ।
 ସେ କଥା ସତ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ଯାହା ସେ କହିଲ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ସେ କନ୍ୟା ଦେଖି ବଳାଇଲ ମତି ।
 ତୁମ୍ଭର ବାଞ୍ଛା ପୁତ୍ର ହୋଇଲେ
 ଉତ୍ତପତି ॥ ୨୦
 ଦେବତାଙ୍କର ବାଞ୍ଛା ଅକ୍ଷୟ ସବୁ କାଳେ ।
 ଅଯୋନିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ହୋଇଲେ
 ଦୁଲାଳେ ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ଯେସନ ବାଣୀ
 ଶୁଣି ।
 ତୁମ୍ଭ ଛାମୁରେ ମିଛ କେ କହିବ କୁଣପାଣି ॥
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ମର୍କଟର ମୁଖ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ସେ ଯେ କଦର୍ପ ପ୍ରାୟେକ ॥
 ପୁତ୍ରକର ତେଜରେ ସେ ବନ ଶୋଭା
 ପାଇ ।
 ଦେଖିଣ ଆଶ୍ରିୟ ଯେ ହୋଇଲୁ ଆମ୍ଭେ ଦୁଇ ॥
 ଆସ ଯେବେ ପିତାମହ ପୁତ୍ର ଦେଖିଯିବା ।
 କେମନ୍ତେ କାଅନ୍ତି ପୁତ୍ର ସେକଥା
 କରିବା ॥ ୩୦

ଶୁଣି ପିତାମହ ଦୁଇ ଦେବଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ
 ଘେନି ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସେ ଯାଇଣ ଜଣ
 ତିନି ॥
 ଭୟ କରିଣ ସେ ବନରେ ନ ପଶିଲେ ।
 ଶୂନ୍ୟ ଆଇଣ ରକ୍ଷ ରାଜାକୁ ସମ୍ପାଦିଲେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାୟେ ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ ରକ୍ଷରାଜ ।
 ମୋହୋର ବୋଲ ମେଷି ପାଇଲୁ
 ମହକାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଯେ ପୁତ୍ର ଦୁଇ ଘେନିଣ ତୁହି ଆସ ।
 ଆମ୍ଭେ ତ ସେ ବନରେ ନୋହିବୁ ପ୍ରବେଶ ॥
 ଶୁଣିଣ ରିକ୍ଷ ରାଜା ଦୁଇ ପୁତ୍ର ଘେନି ।
 ଲୋକାଲୋକି ପର୍ବତେ ଯାଇ ଭେଟିଲେ
 ପଦ୍ମଯୋନି ॥ ୪୦
 ତିନି ଦେବତାଙ୍କୁ ସେ ଦେଖିଣ ରକ୍ଷସାଜଂ ।
 ପାମ୍ଭେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା ସେ ବିନୟ ଭାବ
 ହୋଇ ॥
 ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ପିତାମହ କର ଯେଥୁ ପାର ।
 ଯେ ମହାସଙ୍କଟ ଉଧରିଣ ଧର ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟା ଭାଙ୍ଗିଣ ଯେଥୁକୁ
 ଅଇଲି ।
 ତେଣୁ କରି ଭୋନାଥ ଯେ କଷ୍ଟ ପାଇଲି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାୟେ ବୋଇଲେ ସେ ଯେ ଯୁବତୀକି
 ବାହିଁ ।
 ଯେ ଦୁଇ ତନୟକୁ ଗୋ ପାଇଲୁ ତୁ କାହିଁ ॥
 ରିକ୍ଷପତି କହଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ବିଧାତା ହୋ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ
 ଇଶ୍ୱର ॥ ୫୦
 ସେ ବନେ ପଶିଣ ମୁଁ ହୋଇଲି ଯୁବତୀ ।
 ଲଜ୍ଜାରେ ବସିଣ ମୁଁ ଥିଲାଇଁ ମଥାପୋତି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦୁହେଁ ଆସନ୍ତେ ଗଗନେ ।
 ବାଞ୍ଛା ଛାଡ଼ିଲେ ମୋତେ ଦେଖିଣ
 ତୋଷମନେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକର ବାଞ୍ଛା ଆସି ବାଳରେ ମୋର
 ପଡ଼ି ।

ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତା ବାର୍ଯ୍ୟ ପିଠିରେଣ ଝଡ଼ି ॥
 ତକ୍ଷଣେ ଦୁଇପୁତ୍ର ହୋଇଲେକ ଜାତ ।
 ଶୁଣି ତୋଷ ହୋଇଲେ ଜଗତର ତାତ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ହସି ।
 ସଂକୋଚେ ଦୁଇ ଦେବ ଯେ ମୁଖ ପୋତି
 ବସି ॥୨୦
 ବିଧାତା ବୋଇଲେ ସେ ରକ୍ଷପତିକି ଚାହିଁ ।
 ଦେବତାଙ୍କର ବାର୍ଯ୍ୟ ରାୟେ ଅକ୍ଷୟେ
 ଅଟଇ ॥
 ତିଆରିଲା ବୋଲ ମୋର ନମାନିଶ ଗଲୁ ।
 ତହିଁର ପଳେ ଯେବେ ଯୁବତୀ ହୋଇଲୁ ॥
 ମୋତେ ସେବା ଦୁ ହୋ କରିଛୁ ଅପାର ।
 ତେଣୁକରି ଶାପ୍ୟ ଶକ୍ତି ଖଣ୍ଡିବି ତୋହୋର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବିଧାତା ଯେ ମସ୍ତକେ
 ଦେଲେ କର ।
 ତତକ୍ଷଣେ ହୋଇଲା ସେ ପୁରୁଷ ଶରୀର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟକୁ ବିଧାତା ବୋଇଲେ ।
 ଯେ ଦୁଇପୁତ୍ର ତୁମ ବାର୍ଯ୍ୟରେ ଜନ୍ମିଲେ ॥୨୦
 ମର୍ଜିତ ରୂପ ଯେଜ୍ଞଙ୍କର ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ।
 ସଂସାରେ ବିଖ୍ୟାତ ଯେ ହୋଇବେ
 ପୁତ୍ରବେନି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲାକ ବାଲେ ।
 ବାଜାନାମ ଯେହାର ଯେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଦୁଲାଳେ ॥
 ଗ୍ରୀବାରେ ପଡ଼ିଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବାର୍ଯ୍ୟପାଲ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ନାମ ଯେହାର ଯେ କନେଷ୍ଠ
 ତନଇ ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ନଗ୍ନ ଯେ ହୋଇବେ ଆଧିପତି ।
 ବୀର ପଣେ ପୁତ୍ର ହୋଇବେ ବିଖ୍ୟାତି ॥
 ଖଡ଼ଗ ନାମେଣ ତହିଁ ଅଛଇ କପିରାୟେ ।
 ଅନେକ ତପସ୍ୟା କଲା ନୋହିଲା ତାହାର
 ତନୟେ ॥୨୦
 ପୂର୍ବେ ତାହାକୁ ଯେ ଅଛଇ ମୁହିଁ କହି ।
 ଯେ ଦୁଇ ପୁତ୍ରକୁ ସେ ସମ୍ମାନିତ ନେଇ ॥
 ଯେହୁଞ୍ଜିରା ହୁଅନ୍ତେ ପଶନ୍ତେ ଯେବେ
 ବନେ ।

ତୋତେ ନୁହଇ ସେ ବାର୍ଯ୍ୟ ଛାଡ଼ିଲେକ
 ଶୂନ୍ୟେ ॥
 ଶୁଣ ସାବଧାନେ ସେ ବନର ଶାପ୍ୟ ଗତି ।
 ପୂର୍ବେ କ୍ରୀଡ଼ାକଲେ ହର ତହିଁ ଘେନିଶ
 ପାର୍ବତୀ ॥
 କାମ ଭରେ ଈଶ୍ଵରେ ତହିଁ ରମଣ କଲେ ।
 ଶୁଙ୍ଗାର ସୁଖ ପାଳି ଶଶହେ ନନ୍ଦାଡ଼ିଲେ ॥
 ଦୃଷ୍ଟା ନପୁରଇ ରତିରେ ଚିରକାଳ ।
 ଯାହୁ ଯଜ୍ଞବନ ଯେ ବସ୍ତ୍ର ହିଁ
 ଅସମ୍ଭାଳ ॥୯୦
 ଲଜ୍ଜାରେ ପାର୍ବତୀ ବୋଇଲେ ଈଶ୍ଵରକୁ
 ଚାହିଁ ।
 ଆଜ୍ଞାପାତ୍ର ଏ ବନସ୍ତେ ନ ପଶିବେ କେହି ॥
 ଯଦ୍ୟପି ମଉଗର୍ବେ ପଶିବେ ପୁରୁଷ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ପୁରୁଷେ ହୋଇବେ ଶିରୀ
 ବେଶ ॥
 ଆଜ୍ଞୁ ଯେ ବନସ୍ତରେ ଶାପ୍ୟ ମୋର ରହୁ ।
 ମୋହୋର ନାମ ଯେ ବନସ୍ତ ବୋଲାଉ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଯେ ବନସ୍ତକୁ ନପଶନ୍ତି କେହି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷ ରାଜାକୁ ବ୍ରହ୍ମାୟେ
 ଯେହା କହି ॥
 ସମୟେକ ଶରଧା ସାରିଣ ପୁଣ ଗଲେ ।
 ନିଜ କପିକାୟ କନ୍ଦରେ ରହିଲେ ॥ ୧୦୦
 ସେ କାଳର ଶାପ୍ୟ ଅଛଇ ଯେଥେ ରହି ।
 ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଶାପ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିବ ଅନ୍ୟ କେହି ॥
 ତେଣୁ ସେ ରକ୍ଷରାଜ ଯୁବତୀ ହୋଇଲୁ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଦର୍ଶନେ ମୁକତି ପାଇଲୁ ॥
 ଯେବେ ଦୁ ସେ ବନ ନୟିବୁଟି ବାବୁ ।
 ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ପ୍ରତିପାଳି ଥିବୁ ॥
 ଯେ ଦୁଇପୁତ୍ରକୁ ଘେନିଶ ଦୁ ଯାଅ ।
 ଦକ୍ଷକା ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ନେଇ ଥୁଅ ॥
 ଗଉଡମ ମୁନି ଅଛନ୍ତି ଗୋଦାବରୀ ତୀରେ ।
 ଗୁପତେ ଥୋଇଣ ଆସ ମଡ଼ିଆ
 ସନ୍ନିଧରେ ॥୧୦

ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ।
 ଯେ ଦୁଇପୁତ୍ର ତୁମର ଆଶ୍ଵାସନା କରିବ
 ବୋଇଲେ ॥
 ଯେହାଙ୍କରେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ
 ଅପାର ।
 କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟକେ ହୋଇବେ ନୃପବର ॥
 ଯେ ଦୁଇପୁତ୍ରକୁ ତୁମେ ପ୍ରତିପାଳି ଥିବ ।
 ଆପାଦ ପଡ଼ିଲେ ଆପାଦ ଖଣ୍ଡିବ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଆଗାଧ୍ୟାରେ ପୁଣ ବାସବ
 ଆଦିତ୍ୟ ।
 ଶରୀର ଆଶ୍ଵସନାକଲେ ତାଙ୍କର ବହୁତ ॥
 ତହୁଁ ସେ ଜାତ ଆମ୍ଭେ ହୋଇଲୁ ଭାଇ
 ବେନି ।
 ଶୁଣିମା ସାବଧାନେ କୋଦକ୍ଷରପତ୍ନୀ ॥୨୦
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ଦୁଇ ସ୍ଵର୍ଗକଳ ଗଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ପୁଣ ଯାଇ ତପସ୍ୟାରେ ବସିଲେ ॥
 ରକ୍ଷ ରାଜା ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଘେନି ।
 ଦକ୍ଷକା ଅରଣ୍ୟକୁ ଗଲେ ସେ ଦୁଇ ପୁତ୍ରକୁ
 ଘେନି ॥
 ଗଉଡମ ମୁନି ମଡ଼ିଆ ସନ୍ନିଧ୍ୟାନେ ।
 କୋମଳ ପତ୍ର ପାଡ଼ିଣ ଶୁଆଇଲେ ନନ୍ଦନେ ॥
 ନିଶାରେ ଛାଡ଼ିଣ ସେ ଗଲାକ ରୁକ୍ଷ ରାଜା ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ସନ୍ନିଧ୍ୟାନେ ସେ କଲାକ ପୂଜା ॥
 ପ୍ରଭାତୁ ଅହିଲା ଯେ ଗଲେକ ସ୍ନାନ କରି ।
 ରୋଦନ କରୁଥିଲୁ ଭୂମିରେ ଦୁହେଁ
 ପଡ଼ି ॥୩୦
 ଦେଖିଣ ଅହିଲା ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ରକ୍ଷିକର ଆଗରେ କହିଲେ ॥
 ଅପୂର୍ବ କଥାୟେ ଦେବ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ।
 ବନସ୍ତେ ପଡ଼ିଣଛନ୍ତି କାହାର ପୁତ୍ର ଦୁଇ ॥
 ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ସେ ମର୍ଜିତ ପ୍ରାଏ ମୁଖ ।
 ଆସ ଆସ ଭୋ ମୁନି ହେ ପୁଅକୁ ତୁମେ
 ଦେଖ ॥
 ଶୁଣିଣ ମହାମୁନି ଯେ ଅହିଲା ଭୁଜ ଧରି ।

ଧାରେ ଧାରେ ଗମନ କରନ୍ତି ତପତାରୀ ॥
 କେତେହେଁକ ଦୂରେ ସେ ଦେଖିଲେ
 ପୁତ୍ରବେନି ।
 ପତ୍ରପାତ୍ର ଶୁଆଇଣ ଗଲା ସେ
 ମେଦନୀ ॥୪୦
 ମୁଖ ମାତ୍ର ମର୍କଟ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ।
 କି ଅବା କନ୍ଦର୍ପ ହୋଇଲେ ଅବତାର ॥
 ଅପୂର୍ବ ଚରିତ୍ର ଯେ ଶୁଣିଲାକ ନାହିଁ ।
 କେ ଜାତ କରିଣ ଗଲାକ ଏଥେ ଥୋଇ ॥
 ଏତେ ବିଚାରି ମୁନି ଧ୍ୟାନରେ ଯାଇ ବସି ।
 ଯୋଗବଳେ ଜାଣିଣ ମନେ ମନେ ହସି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପିତା ସେ ରକ୍ଷ ରାଜା ମାତା ।
 ଉପାୟ କରି ଏହାକୁ ସଞ୍ଚଳା ବିଧାତା ॥
 ନନ୍ଦିକେଶର ଶାପ ଦେଇଛି ପୂର୍ବେଣ ।
 ରକ୍ଷ ମର୍କଟ ହସ୍ତେ ମରିବ ରାବଣ ॥ ୫୦
 ଏଣୁ ସେ ଦେବ ଅଂଶେ ହୋଇଲେ ଏହୁ
 ଜାତ ।
 ବିଧାତାର ଆଗ୍ୟାରେ ସେ ଥୋଇଣ ଗଲା
 ଯେଥ ॥
 ଖଡ଼୍ଵ କପିରାଏ ସମ୍ଭାଳିବ ଏହା ନେଇ ।
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କଟକେ ଯେ ହୋଇବେ
 ନରସାଙ୍ଗ ॥
 ଅହିଲାକୁ ଚାହିଁଣ ସେ ବୋଲନ୍ତି ମହାଯତି ।
 ପବିତ୍ର ପୁରୁଷ ଯେ ଅଯୋନି ସମ୍ଭୂତ
 ହୋଇଛନ୍ତି ॥
 ଘେନିବା ପୁତ୍ର ଦୁଇ କରିବା ପ୍ରତିପାଳ ।
 ମହା ବଳବନ୍ତ ଯେ ହୋଇବେ ଦୁଲାଳ ॥
 ଶୁଣିଣ ହରଷେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଦୁଲଣୀ ।
 ଦୁଇ ଗୋଟି ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେ ଧଇଲେ
 ତରୁଣୀ ॥୬୦
 ବାଳେକ ପୁତ୍ର ଦୁଇ ପାଉଛନ୍ତି ବନେ କଷ୍ଟ ।
 ଧର୍ମପୁତ୍ର କରିଣ ଯେ ପାଳିବା ତପିଷ୍ଠ ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ଗୋ ଯେ ତୁମ୍ଭର ଇଚ୍ଛା ।
 ଦୁଇ କୁମାରେ ଯେ ହୋଇବେ ତୋହର
 ଧର୍ମବନ୍ଧା ॥

ମୁନିଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ପାଇଣ ଅହିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ମଢ଼ିଆକୁ ଆଣିଣ ସେ ପାଳିଲେ ଯତ୍ନକରି ॥
 ତିନି ବରଷର ଆମ୍ଭେ ହୋଇଲୁ ବାଳେକ ।
 ଦିଶିଲୁ ବେନିପୁତ୍ର ବାସେବ ଆଦିତ୍ୟ
 ପ୍ରାଏକ ॥
 ଏସନ ସମଏ ସେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ରାଏ ।
 ମୃଗୟା ବିନୋଦେଶ ବନସ୍ତକୁ ଆଏ ॥ ୭୦
 ସଙ୍ଗେ ରକ୍ଷ କପି ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ।
 ଅତି ସମ୍ଭବରେ ଚଳିଲେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା
 ନାୟେକ ॥
 ଯାତେଣ ଗଉଡମୀ କୁଳେଣ ମିଳନ୍ତି ।
 ଗଉଡମ ରକ୍ଷିକର ଆଶ୍ରମେ ଯାଇ ହୋନ୍ତି ॥
 ଗଜ ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଖଡ଼୍ଵ କପିରାଜା ।
 ଗଉଡମ ମୁନିଙ୍କ ପାଦେ କଲେ ପୂଜା ॥
 ବିନୟ ହୋଇଣ ସେ ଯେ ଯୋଡ଼ଇ
 ବେନିକର ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲି ପରମାତ୍ମକୁ ମୁନିବର ॥
 କୁଷ୍ଠାଙ୍ଗିନ ଛାଲେକ ଆସନ ନେଇଦେଲେ ।
 ଆସନେ ବସାଇଣ ସକଳ ପୁଛିଲେ ॥ ୮୦
 ଜଳ ଫଳ କୁଣ୍ଡଳେ ମିଳଇଚିକି ନିତି ।
 ସମସ୍ତ କଥା ତାର ହୋଇଛି ନା ତ୍ରିପୁତି ॥
 ସାଧୁ ମହିମା ତୋର ବ୍ରହ୍ମାର ତନୟେ ।
 ତୋତେ ଦେଖିଣ ମୁଁ କଲଇ ପାପକ୍ଷୟେ ॥
 ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ହେ ନୃପତି ଶେଖର ।
 ଯେ ତୋହେର ବାହୁବଳେ ତପସ୍ୟା ଆମ୍ଭର ॥
 ତୁ ମହାରାଜା ବନସ୍ତେ ଆଦିପତି ।
 ତୋହୋରେ ଦୁଷ୍ଟଜୀବେ ପ୍ରବଳ ହୁଅନ୍ତି ॥
 ଶାହାସ୍ତେ ଅଛୁଟିକି କହ ତୁମ୍ଭେ ରାୟେ ।
 ସମସ୍ତ କପିମାନେ ଖଟନ୍ତିଚିକି ପାୟେ ॥୯୦
 ପରଜା ପାଳୁଟିକି ପୁତ୍ର ସମ କରି ।
 ଜଳ ବରଷଜାତିକି କୁଣ୍ଡଳେ ବଜ୍ରଧାରୀ ॥
 ରାଣୀ ପରିବାରୀ ଯେ ମହାଦେଇ
 ଜେମାମାନ ।
 କୁଣ୍ଡଳେ ଅଛନ୍ତିନା ପାତ୍ରମଣିଗଣ ॥

ଧନ ଧାନ୍ୟ ସହ ଅଛୁନା ନୃପତି ।
 ଭଣ୍ଡାର ସହୁଥିଲେ କୁଣ୍ଡଳେ ଆଉ କ୍ଷିତି ॥
 ଶୁଣିଣ ହରଷ ଯେ ଖଡ଼୍ଵ କପିରାଜା ।
 ମୁନିଙ୍କର ଚରଣେ ସେ କଲାକ ଦିବ୍ୟପୂଜା ॥
 ସମସ୍ତ କୁଣ୍ଡଳ ମୁନି ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ।
 ରାଜ୍ୟେ ସୁଖ ସମ୍ପଦ ମୋର ଅଛଇ
 ଅପ୍ରମାଦେ ॥୧୦୦
 କର୍ମ ହାନେ ମୋର ଯେକା ନୋହିଲା
 ସନ୍ତତି ।
 ପୁତ୍ର ବୋଲିଣ ଯାହା ବୋଇଲ ହେ ଯତି ॥
 ଅନେକ ତପସ୍ୟା କରି ଦୋହିତାୟେ
 ପାଇଲି ।
 କେଶରୀ କପିକି ତାହା ବିଭା କରିଦେଲି ॥
 ପମଞ୍ଜନୀ ନାମ ଯେ ଅଟଇ ତାହାର ।
 ଦେବସ୍ତ୍ରୀରୀ ସମାନେ ଅଟଇ ସୁନ୍ଦର ॥
 ସେହି ଦୋହିତା ଗୋଟି ହୋଇଲା ମୋର
 ଜାତ ।
 ପୁତ୍ର ଜାତ ଆଉ ନୋହିଲା ତପୋବନ୍ତ ॥
 ତୁ ଯେ ସୁଦୟା କରି ସମସ୍ତ ପତାରି ।
 ପୁତ୍ରଦାନ ମୋତେ ଦିଅସି ତପତାରୀ ॥୧୦
 ଦିଅସି ପୁତ୍ରଦାନ କପିକୁଳ ରହୁ ।
 ଯେ ତୋର କାର୍ତ୍ତ ମୁନି ହେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ
 ଆଉ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ବାଳା ସୁଗ୍ରୀ
 ଆସି ।
 ପିତାକୁ ଓଳଗିଣ ନିକଟରେ ବସି ॥
 ଦେଖିଣ ଖଡ଼୍ଵ ରାଜା ଯେ ବୋଲଇ
 କରଯୋଡ଼ି ।
 କହ ମହାମୁନି ହେ ଯେ ପୁତ୍ର ନାମ ପେଡ଼ି ॥
 ଯେ ବାଳ ତନୟ ଯେ ମର୍କଟର ମୁଖ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମା କି ବିଧାତା କଲାକ
 ରୂପରେଖ ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣସି ନୃପବର ।
 ଯେ ବେନି ଅଟନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ
 କୁମାର ॥୨୦

ରକ୍ଷ ରାଜା ପାର୍ବତୀ ବନେ ପଶି ହୋଇଲା ।	ଖଡ଼ବ କପିକି ଦେଲେ ସମର୍ପଣ କରି ॥୫୦	ପୂର୍ବେ ଯେ ଖଡ଼ବ ରାଜା ଘୋର ତପ
ସୁନ୍ଦରୀ ।	ଆନନ୍ଦେ ଦୁଇ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳରେ	କଲା ।
ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ଯେ ମଦନେ ତନୁଧାରି ॥	ରାୟେଧରି ।	ସେ ପୁଣ୍ୟଫଳେ ସଖିରେ ଯେ ପୁତ୍ର
ରେତ ଖଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଯହୁଁତଳେ ।	ନାନା ମଣିରତ୍ନେ ଆଭରଣ କରି ॥	ପାଇଲା ॥୭୦
ବେନିପୁତ୍ର ଜାତ ହୋଇଲେ ତତକାଳେ ॥	ଅହିଲ୍ୟାୟେ ଦେଖିଲେ ପୁତ୍ର ଖଡ଼ବ	ନୋହସି ବିକଳ ଗୋ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
ରକ୍ଷ ରାଜାକୁ ଦେଖି ବିଧାତା ଦୟାକଲେ ।	ରାଜାକୋଳେ ।	ହରଷେ ଆଗାଧିଦେଲେ ନିଅ ଏ ପୁତ୍ର
ଯୁବତୀ ରୂପ ଲେଖି ପୁରୁଷ ଅଙ୍ଗକଲେ ॥	ଅନ ଅନ କଲେକ ଲୋଚକ	ଦୁହିଁକି ॥
ଗହୁଁ ଶତେଗୁଣେ ହୋଇଲା ସୁନ୍ଦର ।	ବେନିଡ଼ୋଳେ ॥	ଶୁଣିଣ ଅହିଲ୍ୟାୟେ ଯେ ହୋଇଲେ
ପୁଣିହିଁ ସେବା କଲା ବିଧାତା ପୟର ॥	ମୁନି ବୋଇଲେ ଗୋ କିପାଇଁ ସଖୀ ଆଉ	ତୃପ୍ତି ।
ଯେ ଦୁଇ ପୁତ୍ରକୁ ସେ ଦଣ୍ଡା ଅରଣ୍ୟରେ	ଭାଳି ।	ଗଜ ପିଠିରେ ବସାଇ ତାକୁ ନେଲାକ
ଥୋଇ ।	ଅନେକ ଦୁଃଖରେ ତୁ ଯେ ଥିଲୁ ପ୍ରତିପାଳି ॥	ନୃପତି ॥
ଯେ ମୋର ମଢ଼ିଆ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଶୁଭ ॥୩୦	ଯେବେ ପୁତ୍ରମାନେ ତୋର ହୋଇବେ	ନିଜ ନବରେ ସେ ପ୍ରବେଶ ହେଲାକ
ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ପୁତ୍ରକ ଦୟାକଲେ ।	ନୃପତି ।	ଯାଇ ।
ବାଜୀ ସୁଗ୍ରୀ ବୋଲିଣ ଦୁହିଁକ	ସଂସାରେ ପ୍ରଶଂସା ଗୋ ପାଇବୁ ମହାସତୀ ॥	ଉଚ୍ଛବ କରାଇଲା ସେ ଉଦ୍ଧାର କୁର ଦେଇ ॥
ନାମଦେଲେ ॥	ଆଦ୍ୟରୁ ସେ ପୁଣ ଯେ କହିଛି ମୁହିଁ	ନୀଳବତୀ ନାମେଣ ଯେ ତାହାର
ଧର୍ମପୁତ୍ର କରି ଯେହକୁ ପାଳିଲୁ ବାଳକକୁ ।	ତୋତେ ।	ପାଟୋଣୀ ।
କ୍ଷଣେହେଁ ଅହିଲ୍ୟାୟେ ନିଜାତୁନ୍ତି କୋଲୁ ॥	ଯେ ପୁତ୍ର ଜାତକଲେ ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଆଦିତ୍ୟ ॥	ସେ ଦୁଇ ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ସମର୍ପିଲା ଆଣି ॥
ମାତା ଗୁଣ ଘେନିଣ ଯେ ବାନର ବଦନ ।	ରକ୍ଷ ରାଜା ଥୋଇଗଲା ଗୌତମୀ	ବୋଇଲା ସଖିଆରେ ଶୁଣସି ବିରୋଧୀ ।
ଶ୍ରାବଣ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଅଟନ୍ତି ବେନିନନ୍ଦନ ॥	ନଦୀକୁଳେ ।	ଗଉତମ ମୁନି ସଙ୍ଗେ ହୋଇଲି ଯେକ
ଅଯୋନି ସମୂତ ଯେ ଅଟନ୍ତି ପୁତ୍ର ଦୁଇ ।	ତୁ ତାହାକୁ ପାଳିଲୁ ଯେ ପୁତ୍ର ବୋଲି	ଗୋଷୀ ॥୮୦
ତେଣୁ ସେ ଅଗ୍ନିବର କରି ପାଳିଅଛି ମୁହିଁ ॥	ଭୋଳେ ॥୬୦	ପୁତ୍ର ନାହିଁ ବୋଲିଣ କହିଲି ମୁହିଁ ଯହୁଁ ।
ଯେବେ ତୁ ମହାରାଜା ମୋହୋର	ଯେ ପୁତ୍ରେ ହୋଇବେ ଯେ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା	ସେ ମୁନି ପ୍ରସନ୍ନ ଯେ ହୋଇଲେକ ତହୁଁ ॥
ବୋଲକର ।	ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।	ଯେ ଦୁଇ ପୁତ୍ରକୁ ସେ ପ୍ରତିପାଳିଥିଲେ ।
ଯେ ପୁତ୍ରକୁ ନିଅ ତୁ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା	ଅହିଲ୍ୟାଙ୍କର ପୁତ୍ର ବୋଲି ଜଗତେ ଯଶ	ସଦୟା କରି ମୋତେ ସମର୍ପଣ ଦେଲେ ॥
ନୃପବର ॥୪୦	ସୁରି ॥	ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ଦୁହିଁକରି ବୀର୍ଯ୍ୟରେ ଉତ୍ତପତି ।
ଯେ ତୋର ବଂଶେଣ ଯେହୁ ରାଜା ହେଉ ।	ଜଗତର ପିତା ମୋତେ ଯାଇଛନ୍ତି କହି ।	ଯେହାକୁ ନେଇଣ କର କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ଅଧିପତି ॥
ଯେ ବିଶ୍ଵ ସଂସାରେ ପୁଣ ଗୋତ୍ର ହତ	ସମୟେ ପାଳିଣ ତୁ ଆଥ ତପସାଜଂ ॥	ଶୁଣିଣ ରାଣୀ ଅତି ହରଷ ହୋଇଲା ।
ନୋହୁ ॥	ଯହିଁକି ଧାତା ଯେହା ଅଛନ୍ତି ନିର୍ମାଣି ।	କୋଳେ ଧରି ପୁତ୍ରକୁ ସେ ସଂଗ୍ରହଣ କଲା ॥
ଯେ ପୁତ୍ରେ ତୋହୋର ହୋଇବେ ନୃପତି ।	ତାହା ପଛେ ତୁମ୍ଭକୁ ଗୋ କହିବା	ଉଚ୍ଛବ ମନ ହୋଇ ଅନେକ ଦାନ ଦେଲା ।
କଲୁ ସଦୟେ ତୋର ଦେଖିଣ ଭଗତି ॥	ସଂସାଦୁଣୀ ॥	ପ୍ରାଣରୁ ଅଧିକ କରି ପୁତ୍ରକୁ ପାଳିଲା ॥ ୯୦
ବଜେ ସମାନ ଯେହାକୁ ନାହିଁନା	ଯେବଣ ଶ୍ରୀରାମ ତୋତେ ତାରିଲେ	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ।
ସଂସାରେ ।	ଶାପରୁ ।	ବଡ଼ତେ ସାତ ବରଷ ହୋଇଲେକ
ପାଦତଳେ ଖଟିବେ ସେ ସକଳ ବାନରେ ॥	ତାହାକରି କାର୍ଯ୍ୟ ଯେ ଯେ କରିବେ	ପୋୟେ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନିବର ପୁତ୍ରକ ହସ୍ତଧରି ।	ମହାବୀରୁ ॥	ସମସ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ସକଳ ଶିଖାଇଲା ।

ଦିନୁ ଦିନ ବାଳାର ତେଜ ବିକାଶିଲା ॥
 ବିଭା କରାଇଲା ତାକୁ କୁଳ ଗୋତ୍ର ଜାଣି ।
 ତାରା ନାମେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ବାଳାର ରମଣୀ ॥
 ରୋମା ନାମେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ମୋହୋର
 ଯୁବତୀ ।
 ଯାହା ପଟାରିଲ ଦୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ରଘୁପତି ॥
 କେତେହେଁକ ଦିନେ ସେ ଯେ ଖଡ଼ବ
 କପିରାୟେ ।
 ସେ ପୁନ୍ୟ ପୁରୁଷ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗରେ
 ସମ୍ଭାୟେ ॥୧୦୦
 ପିତାର ଅନ୍ତରେ ଯେ ଅମାତ୍ୟ ଗଣେ ଭାଳି ।
 ଅବିଷେକ କଲେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବୋଲି ବାଳୀ ॥
 ତାରା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ହୋଇଲା ପାଟଗାଣୀ ।
 ବାଳୀ ମହାପତି ଯେ ରାଜ୍ୟରେ କାରେଣୀ ॥
 ମୁହିଁ ଯୁବରାଜା ପଣେ ରାଜ୍ୟ ପାଳିଲଇଁ ।
 ବାଳାର ଆଶ୍ୟାଂରେ ମୁଁ ଯେ ମଣ୍ଡାପଣେ
 ଆଇ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କେତେହେଁକ ଦିନ
 ବହିଗଲା ।
 ମାୟାଭି ବୋଲିଣ ଯେ ଦଇତ୍ୟ ଅଇଲା ॥
 ଜଗତେ ମହାବଳୀ ସମାନ୍ୟ ନାହିଁ କେହି ।
 ଯହିଁ ତହିଁ ସଂଗ୍ରାମ କରଇ ପରିଘାଇ ॥୧୦
 ସମସ୍ତେ ହାରିଣ ତାକୁ ଶରଣ ପଶିଲେ ।
 ଥୋକାୟେ ଯୁଦ୍ଧ କରିଣ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲେ ॥
 ସମୋଦ୍ରକୁ ବୋଇଲା ଆସ ହୋ ଯୁଦ୍ଧିବା ।
 କେତେକ ତୋ ପରାକ୍ରମ ଆସିବି ବୁଝିବା ॥
 ନୋହିଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠବିଦି ସପତ ସାହେର ।
 ସଂଗ୍ରାମ କର ଆସି ଯେ ମୋର ସଙ୍ଗତର ॥
 ମାୟାଭିକି ବୋଇଲା ସେ ବରୁଣ ରାଜନ ।
 ବହୁତ କାକୁସୁ ହୋଇ ବୋଇଲା ବଚନ ॥
 ମୁହିଁ ନିର୍ବଳ ଆତ୍ମା ମେରୁକୁ ଆଣେ
 କରଇ ।
 ତୋହୋର ସଙ୍ଗତେ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିତେ
 ନପାରଇ ॥୨୦

ଜଗତର ଧାରଣା ସେ ଅଟଇ ସୁରଗିରି ।
 ସେ ଅବା ସଂଗ୍ରାମେ ଯେ ହୋଇବ ତୋତେ
 ସରି ॥
 କରସି ଦୟା ରାୟେ ନକରିବା କୋପ ।
 ଜଳବିମ୍ବୁ ପରାକ୍ରମ ଯେ ମୋର ଅଜପ ॥
 ସମୋଦ୍ର କହିଲା ଯେ ଯେ ରୂପେ କାକୁସୁ
 ହୋଇ ।
 ମନ ସନ୍ତୋଷ କରାଇଲା ସେ ଧନରତ୍ନ
 ଦେଇ ॥
 ତହୁଁ ପୁଣ ଦଇତ୍ୟ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ମେରୁ ମେଖକକୁ ସେ ଦୂରୁଁ ଡାକ ଦେଲା ॥
 ବିକ୍ରମ ରଡ଼ିୟେ ସେ ଛାଡ଼ିଲା ନିଠିଆଇ ।
 ରେ ରେ କାର ଧୁନି କରି ପ୍ରବେଶ ହୋୟେ
 ଯାଇ ॥୩୦
 ବାହୁ ଦୁଇ ଉତ୍ତାରିଣ ସେ ଡାକଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
 ଦଶନ କାମୋଡ଼ିଣ ସେ ରୋଷେ ଶିରଝୁଣି ॥
 କୋପେ ଡାକ ଦିଅଇ ଶୁଣସିରେ ମେରୁ ।
 ଜଗତେ ତୋତେ ବୋଲନ୍ତି ବଳୀଆରୁ ॥
 କରସି ସଂଗ୍ରାମ ହୋ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ
 ମିଳି ।
 ନୋହିଲେ ଆଜ ତୋତେ ପକାଇବି ଗାଳି ॥
 ବିଧା ମାରିଣ ତୋତେ କରିବଇ ତୁନା ।
 ନୋହିଲେ ମୋର ସଙ୍ଗେ ସଂଗ୍ରାମ କର
 କିନା ॥
 ଶୁଣିଣ ଗିରିରାଜା କମ୍ପଇ ଅରହର ।
 ମାୟାଭି ଦଇତକୁ ସେ କହଇ ଉତ୍ତର ॥୪୦
 ମୁହିଁ ମହାରାଜା ବହିଅଛି ଶିରେ ।
 ଦେଖ ଦେବଗଣେ ସମସ୍ତେ ଅମରେ ॥
 ଆବର ସପତ ସାଗର ପୃଥୁ ନବମହା ।
 ଜୀବଜନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ଆସି ଯେତେ ହୋଇ ॥
 କେମନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମ ମୁଁ କରିବି ତୋର
 ତୁଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ମହାବୀର ଯାଅ ତୁ ମୋର ବୋଲେ ॥
 ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ସମର କରିତେ ଅନ୍ୟ
 ନାହିଁ ଭଳି ।

ଯେକାମାତ୍ର ଅଛଇ କିଷ୍କିନ୍ଧାରେ ବାଳୀ ॥
 ଜଗତେ ପ୍ରତାପୀ ସେ ଅଟଇ ମହାବୀର ।
 ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ସଂଗ୍ରାମ ତୁ କର ॥୫୦
 ଶୁଣିଣ ମାୟାଭି ସେ ହୋଇଲା ହରଷ ।
 ରଡ଼ିୟେ ଛାଡ଼ିଲା କମ୍ପିଲା ଦଶଦିଗ ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଧା ନଗ୍ରକୁ ଧାଇଁଲା ଖରକରି ।
 ନିମିଷକ ମାତ୍ରେ ଭେଟିଲା ସେହୁଗିରି ॥
 ରଜନୀ ସମୟେ ଯାଇ କଟକେ ପଶିଲା ।
 ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଦେଉଇ ସମସ୍ତ ନାଶକଲା ॥
 ଜଗତୀ ଅଙ୍ଗାଳି ରାଜିଲା ସମସ୍ତ ।
 ବାଟଘାଟ ଓଗାଳି ସେ ମାଇଲା ଦଇତ୍ୟ ॥
 ଭଜେ ଡାକ ଦିଅଇରେ ବାହାର ହୁଅ ବାଳୀ ।
 ମୁଥ ମାରି ଶରୀର ତୋର ଯେ କରିବଇଁ
 ଧୁଳି ॥୬୦
 ଲୋକେ ପଳାଇଣ କହିଲେ ବାଳୀ ଆଗେ ।
 ଶୁଣିଣ ମହାବୀର ବାହାର ହେଲା ରାଗେ ॥
 ମହାବଳବନ୍ତ ସେ ଅଟଇ ବୀର ବାଳୀ ।
 ଧାଡ଼ିକାରେ ସଜ ହୋଇ ଦତ୍ୟ ଆଗେ ମିଳି ॥
 କୋପେ ବିଧାୟେ ମାଇଲା ବକ ସୁକେ ।
 ବୃଷଭ ଗୋଟାୟେ ଦତ୍ୟ ହୋଇଲା
 ବିକଳେ ॥
 ପବନହୁଁ ବେଗେ ସେ ପଳାଇଣ ଗଲା ।
 ପାତାକ ବିମ୍ବରେ ସେ ଗୁପ୍ତେ ଲୁଚିଲା ॥
 ଗୋରୁ ବଧ ବୋଲି ବୀର ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ।
 ଆପଣା ମନ୍ଦିରେ ସେ ବୀର ଯାଇ ପଶି ॥୭୦
 ମାୟାଭି ଦତ୍ୟ ଯହୁଁ ଗଲାକ ପକାଇ ।
 ବାଳାର ବୀରପଣ କହିଲା ସମସ୍ତ ଦତ୍ୟନ୍ତ
 ବୁଝାଇ ॥
 ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଲୋକ ସମସ୍ତ ଗୁଣ କଲା ।
 ଯେକ ଯେକ କରିଣ ସେ ସମସ୍ତ କହିଲା ॥
 ବୋଇଲା ମୃତ୍ୟୁରେ କିଷ୍କିନ୍ଧା ନାମେ ପୁରୀ ।
 ବାଳୀ ନାମେ ବୀରରେକ ତହିଁରେ
 ବନ୍ଧୁଧାରୀ ॥
 ମେରୁ କହନ୍ତେ ମୁଁ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଗଲି ।

ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ତାର ଦେଉଳ ଭାଙ୍ଗିଲି ॥
କୋପେଶ ବାଳୀ ରାଜା ଅଭାଳା ଅତି

ବେଗେ ।

ପର୍ବତ ସମାନ୍ୟ ମିଳିଲା ମୋର

ଆଗେ ॥୮୦

ବିଧାୟେ ମାଉଳା ମୋର ବକ ସୁଲେ

ଆଣି ।

ଅନ୍ୟାନ୍ ହୋଇଲି ମୁଁ ବଜ୍ରଘାତ ଜାଣି ॥

ବୃଷଭ ରୂପ ଧରି ଅଭଳି ପଳାଇ ।

ରହିଲେ ପ୍ରାଣ ମୋର ଘେନନ୍ତା କପିସାହାଁ ॥

କି ବୁଦ୍ଧି କରିବାଟି କହୁଛି ଉପାୟେ ।

କେମାତେ ଜିଣିମାଟି କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାର ରାୟେ ॥

ଶୁଣିଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରି ଉଠିଲା ସାନ ଭାଇ ।

ଦୁଇଟି ନାମେ ବୀର ବୋଲଇ ପରିଘାଇ ॥

ଛାର ବାନର ସେ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାର ସାଙ୍ଗ ।

ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଯେହିକ୍ଷଣି ମାରବି ତାକୁ

ଯାଇ ॥୯୦

ନ କର ରାୟେ ଚିନ୍ତା ଯେଥେ ଆଥ ବସି ।

ଯେହିକ୍ଷଣି ବାନରକୁ ଆସିବଇଁ ନାଶି ॥

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିଣ ବେଗେ ଗଲା ଚଳି ।

ଧାଡ଼ିକାରେ ଆସିଣ ସେ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ମିଳି ॥

ରଜନୀ ପ୍ରଜାତେ ସେ ପୁରେ ପଶିଲାକ

ଯାଇ ।

ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଭାବଇ ସେ ବାହାନ୍ନଦ ଦେଇ ॥

ଆରେ ଆରେ ବାନର ନିଜାକ୍ଷଣ ବାଳୀ ।

ଆଇ ସେ ଜୀବନ ତୋର ଯିବ ଯମପୁରୀ ॥

ମୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇକୁ ମୁଥେକ

ମାଉଲୁ ।

ତେଣୁ ସେ ଯେତେକାଳେ ମରଣ

ଲୋଡ଼ିଲୁ ॥୧୦୦

ମୁହିଁ ତାହାର ଅନୁଜ ଦୁଇଟି ନାମ ବହଇ ।

ବଜ୍ରବନ୍ତ ହୋଇ ଦଣ୍ଡେ ନ ରହଇ ॥

ପାରିଲେ ସଂଗ୍ରାମ ଦୁ କର ମୋ ସଙ୍ଗରେ ।

ନ ପାରିଲେ ଶରଣ ଦୁ ପଶ ମୋ ପୟରେ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ ବୀର ରଡ଼ିୟେକ
ଦେଲା ।

ଅନ୍ତଃପୁରେ ଥାଇ ତାହା ବାଳୀ ଶୁଣିଲା ॥

ଶୁଣିଣ ଶୟ୍ୟାରୁ ସେ ଉଠିଲା ତଡ଼ତି ।

ବିକୁମ ସିଂହ ପ୍ରାୟେ ମିଳିଲା ତାର କତି ॥

ଠାଣ ଦେଇ ଉତ୍ତାରି ରହିଲେ ବେନି ବୀର ।

ବାହୁସ୍ଥ କରନ୍ତେଣ କମ୍ପିଲା ତିନିପୁର ॥୧୦

ହିୟାକୁ ହିୟା ମାରିଣ ଠେଲୀଠେଲି ହୋଡ଼ି ।

ମୁଣ୍ଡକୁ ମୁଣ୍ଡ ମାରିଣ ରୋଧୁର ବୁହାବନ୍ତି ॥

ବିଧା ମାରିବାର ଘାତେ କମ୍ପଇ ବସୁମତୀ ।

ପାଦ ଲାଗି କାଷ୍ଠ ପାଷାଣ ବୁରି ହୋଡ଼ି ॥

ନଖରେ କେ କାହାର ଛିନ୍ନାଇଲେ ତଣ୍ଡି ।

ରୋଷଭରେ ରଟମଟ ଚାପନ୍ତି ଦନ୍ତପାଟି ॥

ପେଟକଇ ମାରନ୍ତି ବଜ୍ରସମ ନାତ ।

କିଜାଣି ପର୍ବତରେ ପଡ଼ଇ ବଜ୍ରଘାତ ॥

ନଗ୍ରର ଲୋକ ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁ ରୁଣ୍ଡ

ହୋଇ ।

ଦୁହିଁକରି ପାଦ ଘାତେ କମ୍ପିଲାକ

ମହୀ ॥୨୦

ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବେବ ସୁଷ୍ପେଣ ସହିତେ ।

ଅଙ୍ଗଦ ବୀର ଆଦି ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେତେ ॥

ଗୋଟାୟେ ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ନ ପାରିଲୁ ଯାଇ ।

ବେଢ଼ିଣ ମାରିବୁ ବୋଲି ଗଲୁ ଆମ୍ଭେ ଧାଙ୍ଗ ॥

ଦୁଇ ମଉ ବ୍ୟାଘ୍ରେ କି କରନ୍ତି ଖଡ଼ିଆଳି ।

କି ଅବା ବେନି ଷଣ୍ଢେ ହୋଇଲେ

ବାରୁଆଳି ॥

ଶନିଶ୍ୱର ମଙ୍ଗଳ କି କରନ୍ତି ସମର ।

କି ଅବା ଚଉଦନ୍ତ କରନ୍ତି କରାବର ॥

ଦୁଇଟି ଦଉଡ଼୍ୟ ପଶିଲା ମୁଣ୍ଡିଆଇ ।

ବାକାର କଟିଭାଗ ଭିଡ଼ିଲାକ ଯାଇ ॥୩୦

ପାଦେ ପାଦ ଛହିଣ ପକାଇଲା ଟାଳି ।

ଦଉଡ଼ର ପିଠିରେ ବସିଲା ବୀର ବାଳୀ ॥

କୋପେଣ କପିବୀର କାଖରେ ହସ୍ତ ଦେଇ ।

ଉପରକୁ ଡୋଳିଲା ଭୁମିରୁ ଛଡ଼ାଇ ॥

କୋପେ କପି ରାୟେ ଝଞ୍ଜାଳି ଫିଙ୍ଗି
ଦେଲା ।

ଗଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଯାଇ ଅଣାଇ ପଡ଼ିଲା ॥

ମୁଥ ଉଞ୍ଚାଇ ଆସି ପୁଣ ହୋଇଲା ଉଭା ।

ମେରୁ ମନ୍ଦର ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି ଦୁହେଁ ଶୋଭା ॥

ଧାଙ୍ଗଣ ବାଳାକି ଯେ ମାଉଳା ମୁଥ ଘାତ ।

କପିରାଜ ହୃଦରେ ବାଜିଲା ତୁରିତ ॥ ୪୦

ଇନ୍ଦ୍ର ବରେଣ ବାଳୀ ଅଟଇ ବଜ୍ର ଅଙ୍ଗ ।

ତେଡ଼େ ପାଦଘାତରେ ନେହିଲା କିଛି ଭଙ୍ଗ ॥

ଅଗ୍ନି ଉଠିଲା ଯେ ସଞ୍ଜାଳ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।

ରାଗେଣ ଧାଙ୍ଗଲା କପିକୁଳମଣି ॥

ଦେଖିଣ ଦୁଇଟି ସେ ଭୟେ ପକାଇଲା ।

ମାୟାରେ ମଙ୍ଗୁଷି ଯେ ଗୋଟାୟେକ

ହେଲା ॥

ବେଗେଣ ବାଳୀ ତାର ଧରିଲା ଚରଣ ।

ବଜ୍ରଚଡ଼ି କରିଣ ବୁଲାଇଲା କପିରାଣ ॥

ଯେ ହସ୍ତ ସେ ହସ୍ତ କରି ବୁଲାଇ ପୁଣ

ପୁଣି ।

ଦୁହିଁକରି ଗର୍ଜନ ପ୍ରଳୟ ସିନ୍ଧୁ ଜାଣି ॥୫୦

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଅସୁର ଗଲା ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ।

ମୁଖ ନାସିକା ବାଟେ ରୋଧର ତାର ପଡ଼ି ॥

ମହାଗିରି ସମାନ୍ତେଣ ଅଟଇ ଦଇତ ।

ଝର ଝର ମେଦନୀରେ ବହିଲା ରକତ ॥

ମାତଙ୍ଗ ମୁନି ଯେ ଦୁର୍ଜାସାକ ଶିଷ୍ୟ ।

ଯେ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ସେ କରିଥିଲେ

ବାସ ॥

ଯେହି ପର୍ବତ ସନ୍ନିଧରେ ହୋଇଲା ସମର ।

ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ପ୍ରାୟେ ବହିଲା ରୋଧୁର ॥

ଦେଖି ମହାମୁନି ମନରେ କୋପ କଲେ ।

ଦୋଷ ନ ବିଚାରି ସେ ବାଳାକି ଶାପ

ଦେଲେ ॥

ବୋଇଲେ ମୋ ଅଙ୍ଗେ ରୋଧୁର ପକାଇଲୁ ।

ପବିତ୍ର ଆସନ ମୋର ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲୁ ॥

ଆରବେଲେ ଦୁ ଯେ ପର୍ବତକୁ ଅଭଲେ ।

ହୃଦୟ ପାଟି ମରିବୁ ବୋଲିଣ ଶାପ୍ୟଦେଲେ ॥	ପାପ ପାଇଲୁ ତୁ ପୂର୍ବର ପାପ ଗ୍ୟାନେ ॥୯୦ ଆକହୁଁ ନୃପତି ତୁ ହେତୁ କରିଥିବୁ । ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ କେବେହେଁ ନ ଆସିବୁ ॥	ମାୟାଭିକି ବାଳୀ ତେସନ ଦିଶଇ ॥ ବୃଷଭ ରୂପ ଧରି ପୁଣିହିଁ ଧାଉଁଲା । ଗୋଖିଲା ବ୍ୟାଘ୍ର ଜାଣି ବାଳୀ ଗୋଡ଼ାଇଲା ॥୨୦ ବେନି ବୀରେ ହୋଇଲେ ପାତାଳେ ପ୍ରବେଶ ।
ରକ୍ଷିକର କୋପ ବାଳୀ ବାରତା ପାଇଲା । ଦୁଇଭିକି ମାରି ବାଳୀ ପର୍ବତେ ପକାଇଲା ॥ ପର୍ବତକୁ ନ ଅଇଲା ସେ ଶାପ୍ୟକୁ ଭୟେ କରି ।	ଶୁଣିଣ କପିରାଜ ଅଇଲା ବାହୁଡ଼ି । ଦୁଇଭିର ଶବ ଆଣି କହେ ପାଡ଼ି ॥ ଗିରିବର ନିକଟେ ପକାଇ ତାହା ଗଲା । ଯଶ ସେ ରଘୁନାଥ ହେ ପର୍ବତ ହୋଇଲା ॥	ରଜନୀ ପାହି ପୁଣି ହୋଇଲା ଦିବସ ॥ ମୁହିଁ ହାଦେ ବାଳୀ ସଙ୍ଗତେ ଯାଇଥିଲି । ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟକୁ ଘେନି ଦ୍ଵାରେଣ ରହିଥିଲି ॥
ଆସନଯାକ ମୋର ପୁରାଇଲୁ ରକତେ ॥୨୦ ଯେତେକ ଗର୍ବରେ ବହିଲୁ କିଏ ପାଇଁ । ଦୁର୍ଭାଷା ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ତୋର ଭୟେ ଭାତି ନାହିଁ ॥	ଯେତେ ବଡ଼ ଦତ୍ୟକୁ ଆଣିଲାଟି ବାଳୀ । ଭୋ ରଘୁନାଥ ଯେହା ପାରିବୁଟିକି ତୋଳି ॥୧୦୦ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ଶୁଣିମା ଭୋ ମୈତ୍ର । ବାଳୀ ଯେ ମାଇଲା ଦୁଇଭି ଦଇତ୍ୟ ॥	ବାଳୀ ମାୟାଭି ଦୁହେଁ ପାତାଳେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ । ବରଷେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମ ଆବୋରିଲେ ॥ ଦୁହେଁ ନ ହାରନ୍ତି ସମାନ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି । ଗାତ୍ର ଦିବସରେ ବାହୁ ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ॥
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ଯେକହର ବାଳୀବାର । ଭୋ ମହାମୁନି ଦୁମ୍ଭେ ବିଚାରି କୋପ କର ॥ ମାୟାଭି ଦଇତର ଯେ ଅଟଇ ସାନ ଭ୍ରାତ । ଦୁଇଭି ବୋଲିଣ ସେ ଅଟଇ ମହାଦତ୍ୟ ॥	ତାହାର କ୍ୟେଷ ଭାଇ କଲାକ ପୁଣି କିଏ । ଯେହା ସଞ୍ଚି ପୋତେ କହିବା ପୂର୍ଯ୍ୟଶିଷ ॥ ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଦେବ ଯେଥି ଅନନ୍ତରେ ।	କେତେହେଁକ ଦିନେ ବାଳୀ ମାୟାଭିକି ମାଇଲା । ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିବା ବେଳେ ରଡ଼ିୟେ ଛାଡ଼ିଲା ॥୩୦
କୃଣେକ ପ୍ରମାଣେ ସେ ଅଟଇ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି । ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ଜୁଣର ସେ ବାହୁର ଆକୃତି ॥ ରକ୍ଷି ବିପ୍ର ଧେନୁ ବନ୍ଧା ଧରିଣ ବଳେ ଖାଇ । ତିନିପୁରେ ସମାନ ଯେ ଯେହାକୁ କେହି ନାହିଁ ॥୮୦	ମାୟାଭି ଥିଲା ଯେ ପାତାଳ ବିମ୍ବରେ ॥ ଦୁଇଭି ମଲାଉ ସେ ବାରତା ପାଇଲା । କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ନଗ୍ରକୁ ସେ କୋପେଣ ଧାଡ଼ି ଦେଲା ॥ ଭାଇ ଛଳେ ସେ ଭାଙ୍ଗିଲା କଟେକ । ତାହା ଦେଖି ପଲାଇଲେ ନଗ୍ରରୁ ସର୍ବଲୋକ ॥୧୦	ବିମ୍ବର ଦ୍ଵାର ପୁଟି ବାହାର ରକତ । ଦେଖିଣ ଭୟ ଆମ୍ଭେ ପାଇଲୁ ସମସ୍ତ ॥ ବୋଇଲୁ ବାଳୀ ବୀର ନିଷ୍ଠୟେ ଗଲାମାର । ଆବର ଆମ୍ଭକୁ କି ଗଣିବ ଅସୁର ॥ ଭାଇ ଛଳେ ଆମ୍ଭକୁ ଯେ ଅସୁର ମାରିବ । କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟକ ପୁଣି କୁର କରିନେବ ॥ ଜମ୍ବବ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ହନୁମାନ । ପାଞ୍ଚ ମନ୍ତ୍ରୀ ମୂଳେ ଯେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
ଅନେକ ସମର ମୁଁ ଯେହାର ସଙ୍ଗେ କଲି । କେହୁଣିସି ପ୍ରକାରେ ମୁଁ ମାରିତ ନ ପାରିଲି ॥ ପାଦ ଦୁଇ ଧରିଣ ମୁଁ ବୁଲାଇଲି ତୋଳି । ମୁଖ ବାଟେ ଗୋଧୂର ଯେ ପଡ଼ିଲା ଉଛୁଳି ॥	ତୁ ମୁନି ନ ବିଚାରି ଶାପ୍ୟ ମୋତେ ଦେଲୁ । ପର୍ବତକୁ ଅଇଲେ ତୁ ମରିବୁ ବୋଇଲୁ ॥ ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ଯେ ଭଲ ହାଦେ କଲୁ । ଦୁଷ୍ଟ ଦାନବକୁ ତୁ ହେଲେଣ ସଂଘାରିଲୁ ॥	ସବୁରି ମନକୁ ସେ ଯୋଗାଇଲା କଥା । ବାଳୀର ମରିବାର ପାଇଲୁ ବାରତା ॥୪୦ ବୋଇଲୁ ଯେହି ବାଟେ ଅସୁର ଆସିବ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସେ ନିଷ୍ଠୟେ ନାଶିବ ॥ ସମସ୍ତେ ବସି ଆମ୍ଭେ କଲୁ ଯେ ବିଚାର । ଅଟକ ପଥରେ ପୋତିଲୁ ସେହି ଦ୍ଵାର ॥
ରୋଧୁର ପକାଇଲୁ ଯେ ଯେ ମୋର ତପ ସ୍ଥାନେ ।	ଦୁଷ୍ଟ ଦାନବକୁ ତୁ ହେଲେଣ ସଂଘାରିଲୁ ॥ ରୋଧୁର ପକାଇଲୁ ଯେ ଯେ ମୋର ତପ ସ୍ଥାନେ ।	ନଗ୍ରରୁ ବାହାର ହେଲୁ ଆମ୍ଭେ ବିରସ ମନ ହୋଇ ।

ବିଚାର କଲୁ ଆମେ ସବୁ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଥାଇ ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଦା ଠାକୁର ଯେ ବାଳୀ ନୃପବର ।
 ତାହାକୁ ମାଜଲା ଯେ ମାୟାଭି ଅସୁର ॥
 ହତପାଟ ହୋଇ ରାଜ୍ୟେ କେମନ୍ତେ
 ରହିବା ।
 ରାଜାପଣେ ଆମେ ସର୍ବେ ସୁଗ୍ରାଜି
 ସ୍ଥାପିବା ॥୫୦
 ଅଜାଦ କୁମାର ତ ଅଟଇ ବାଳୁତ ।
 ଅଲେଇ ଭାବେ ସେ ବଢ଼ିଣ ନଜାଣଇ
 ତତ୍ତ୍ୱ ॥
 ଯେସନ ବିଚାରିଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣମାନ ।
 ବାଳାର ପ୍ରେତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଲେ ବହନ ॥
 ସେହି ଦିନରେ ମୋତେ ସ୍ୱାହାନ୍
 କରାଇଲେ ।
 ଭଣ୍ଡାର ଫେଡ଼ି ଆଣି ଦଣ୍ଡଛତ୍ର ଧରାଇଲେ ॥
 ରୋମା କନ୍ୟାକୁ ଆଣିଲେ ସୁବେଶ କରି ।
 ରାଜ ସିଂହାସନେ ମୋତେ ବସାଇଲେ
 ବରି ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମେଶ ତୀର୍ଥଜଳ ଭରି ।
 ବିପ୍ରଗଣମାନଙ୍କୁ ଡକାଇ ପୂଜା ବିଧି
 ସାରି ॥୬୦
 ଅନେକ ଧନରତ୍ନ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେଲେ ।
 ସିଂହାସନେ ବସାଇ ମୋତେ ଅବିଷେକ
 କଲେ ॥
 ବାଜଇ ବିକିଘୋଷ ସେ ମହୁରା ବୀରତୁର ।
 ଅମନାତେ ଧରିଛନ୍ତି ଛତ୍ର ଯେ ଚାମର ॥
 ନଗ୍ର ଲୋକେ ମିଳିଣ ମଙ୍ଗଳ କରୁଛନ୍ତି ।
 ସମସ୍ତ ରକ୍ଷିଗଣେ ବେଦ ଅଭ୍ୟାସନ୍ତି ॥
 ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଦେବ ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ।
 ବାଳୀ ମାୟାଭିକି ମାଜଲା ସଂଗ୍ରାମେଣ ॥
 ପାତାକେ ମାୟାଭି ପଶିଣ ପ୍ରାଣଦେଲା ।
 ଶ୍ରମ ଉପବାସେ ବାଳୀ ମୋହ
 ଯାଇଥିଲା ॥୭୦
 ଚେତି ଉଠିଣ ସେ ହୋଇଲା ବାହାର ।

ଦେଖିଲା ପୋତା ହୋଇଅଛି ବିମର ଦ୍ୱାର ॥
 କୋପେ ମୁଥେ ମାରି ସେ ଦ୍ୱାର ଦେଲା
 ଫେଡ଼ି ।
 ନିଶ୍ୱାସ ମାତ୍ରକେ ସେ କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ଦେଲା
 ଧାଡ଼ି ॥
 ମଙ୍ଗଳ ଦେଖି ଗାଡ଼େ ଦେଲାକ ସିଂହ ରଡ଼ି ।
 ଦେଖିଣ ଅମନାତ୍ୟ ଗଣେ ପଳାଇଲେ
 ଛାଡ଼ି ॥
 ମୁହିଁ ସିଂହାସନେ ଥିଲି ଗାଣୀ କୋଳେ
 ଧରି ।
 ବାଳାର ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ରହିଲି ଅପସରି ॥
 ଆଶ୍ୱାନକୁ ଦେଖିଣ ସେ ଚାହିଁଲା ତରାଟି ।
 ନିଶ୍ଚୁର ବଚନ କହି ତାପିଲା ଦନ୍ତ
 ପାଟି ॥୮୦
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟକୁ ସେ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ ।
 ବିପରୀତ କଳରେ କେବଣ ଗୁଣ ପାଇ ॥
 ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ କି ନୋହିଲି ହିତକାରୀ ।
 ପ୍ରତିପାକୁଥିଲି ପୁତ୍ର ସମ କରି ॥
 ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରତାପେ ତୁମ୍ଭର ନାହିଁ
 ଚିନ୍ତା ।
 କେବଣ ଗୁଣ ଧରି କଳରେ ଅହତା ॥
 ରାଜ୍ୟର ଶତ୍ରୁକୁ ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ମାରି ।
 ଅନେକ ସମର କରି ତାକୁ ଅଜଲି ସଂଘାରି ॥
 ବରଷେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ କଳଇ ସମର
 ମହାଘୋର ।
 ପଥରେ ପୋତି କିମ୍ପା ଅଇଲ ବିମର
 ଦ୍ୱାର ॥୯୦
 ସମସ୍ତଙ୍କ ବିଚାରେ ଯେ ଯେ କଥା
 ଯୋଗାଇଲା ।
 ଯେ ମୋହର ମରଣ କି ଥିଲାକ ମନାସିଲା ॥
 ଯେ ଯେ ସୁଗ୍ରାବର ମୋହୋର ସାନ
 ଭାଇ ।
 ଯୁଗ ରାଜାପଣେ ଭୋଗ କରୁଥିଲା ମହା ॥
 ଯେତେ ସମ୍ପଦ ଛାଡ଼ି ସ୍ୱାମୀ ଦୋରେହା
 ହୋଇଲା ।

ଲଜା ଭୟ ଛାଡ଼ିଣ ରାଜାପଣରେ ବସିଲା ॥
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ମୁଁ ଯେ ସୁବାବେ ନୃପତି ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ମୋହୋର ଅଜାଦ ବୀରଅଛି ॥
 ତାହାକୁ ରାଜାପଣ କିମ୍ପା ନଦେଲ ବିଚାରି ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ମୋହୋର ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ
 ବଜରି ॥୧୦୦
 ସୁଗ୍ର ନର ଅସୁଗ୍ର କରନ୍ତି ମୋତେ ଭୟେ ।
 ମୁହିଁ ମହାବଳୀ ଅଟଇ ଜଗତେ ଅଜୟେ ॥
 ପୃଥ୍ୱର ରାଜାଗଣେ ଦେଖିଲେ ମୋତେ
 ଭୟେ କରି ।
 କିଷ୍କିନ୍ଦା ଲୋକେ ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣ
 ତଥ୍ୟକରି ॥
 ଦଣ୍ଡେହେଁ ଓପ୍ରୋଧରେ ନକଳ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ।
 ଯେବେ ସୁଗ୍ରାବରର ଯେ ଜାଣିଲି ଭଲ
 ପଣ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ମୋର ସେ ଧଇଲାକ
 ବାକ ।
 କରାଡ଼ି ପକାଇଲା ସେ ଜଗତାର ତଳ ॥
 ଧବଳ ଛତ୍ର ହନୁମତ ଧରିଥିଲା ।
 ଯେହାକୁ କୋପେ ସେ ଗଳଥାୟେ
 ମାଜଲା ॥୧୦
 ଯେ ଯେ ତାରାକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାମର ବିଶୁଥିଲା ।
 ଯେହାକୁ ହାଣିମି ବୋଲି କୋପେଣ
 ଧାଙ୍ଗଲା ॥
 ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଧରିଥିଲା ଦଣ୍ଡ ।
 ତାହାକୁ ଅନେକ ବୋଇଲା ବିଖଣ୍ଡ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନକର ବିଧାୟେ ମାଜଲା ।
 ଖଡ଼ଗ ଧରି ପୁଣି ହାଣିତେ ଧାଙ୍ଗଥିଲା ॥
 ଜୟେବକୁ ବୋଇଲା ତୁ ପୁରାତନ ହୋଇ ।
 ଦୁର୍ବି ନାଶ ରାଜାନି ନଜାଣୁ ଯେବେ କହି ॥
 ଜଗତାର ତଳେ ଥିଲି ପଡ଼ି ମୁହିଁ ।
 ଲଜାରେ ମୁଖ ମାଡ଼ିଥିଲଇଁ ମୁହିଁ
 ଶୋଇ ॥୨୦
 ପୁଣିହିଁ ଧାଙ୍ଗ ଯାଇଁ ଧଇଲା ମୋର
 କେଶ ।

ଶିର ଜେବୁଥିଲା କରିଣ ମହାରୋଷ ॥	ଯେକା ବସୁକରେ ଦେବ ଅଜଳି ପଳାଇ ।	ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ଭକ୍ଷତ ।
ଜମେବ ତିଆରିଲେ ଶାହାସୁ ମତ କହି ।	ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାରି ମୋର ଯେ ସାଖା କେହି ନାହିଁ ॥	ଅଳପ ହସିଣ ଚାହିଁଲେ ହନୁମତ ॥
ସୋହୋବୁ ବଧ କଲେ ଅନେକ ପାପ	ତୋତେ ଦେଖି ଦେବ ହୋ ନିଶ୍ଚରିଲି ଆଜ ।	ଗନ୍ଧମାର୍ବନ ଯେ ତାରାକ୍ଷକୁ ଚାହିଁ ।
ପାଇ ॥	ଭୋ ରଘୁନାଥ ଯେବେ ଯେ ଫେଡ଼ିବା ମୋର	ଯେ କଥା ସଂପ୍ରତେ ତୁମେ ଜାଣନା ସର୍ବହିଁ ॥
ଥାଉ ଯେ ଜୀବତେ ରାଜ୍ୟକୁ ପାରକର ।	ଲାଜ ॥୫୦	କି ହୋ ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ତୁଡ଼ାମଣି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଜମେବ ଧଇଲେ ତାର	ଯେ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ଦୁହଭିର ହାଡ଼ ।	ଯାହା ସେ ମୈତ୍ର ମୋର ବୋଇଲେ
କର ॥	ପର୍ବତ ସମାନରୁ ଅଟଇ ମହାରାଜୁ ॥	ଯେହିକ୍ଷଣି ॥୮୦
କଟକରୁ ପାରିକରି ଘଉଡ଼ି ମୋତେ	ଯେହା ଯେବେ ଭୋ ରାମ ଫିଙ୍ଗି	ହାଡ଼ ଫିଙ୍ଗିଲେଣ ନା ମରିବ କପିରାୟେ
ଦେଲା ।	ଦେଇପାରୁ ।	ବାଳୀ ।
ଜମେବ ବୋଲେଣ ସେ ମୋ ପ୍ରାଣ ରହିଲା ॥	ତେବେ ସେ ବାଳୀର ମରଣ ପ୍ରତେ ଆମେ	କରିବ କି ସଂପ୍ରତେ କହ ଯେବେ ଭାଳି ॥
ତାରାକ୍ଷ ସୁଷେଣ ଜମେବ ହନୁମାନ ।	କରୁ ॥	ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ଯୋଡ଼ିଲେ ବେନିକର ।
ରକ୍ଷମାର୍ବନ ସହିତେ ପାଞ୍ଚଜଣ ॥ ୩୦	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଲେ ଚଡ଼ଡ଼ି ।	ହୋଇଦେବ ଶକୁନ୍ୟାୟେ ଅଟଇ ଆମର ॥
ପାଞ୍ଚମନ୍ତ୍ରୀ ଘେନିଣ ମୁଁ ଅଜଳି ପଳାଇ ।	ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ରଘୁପତି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଚାହିଁଲେ ଲକ୍ଷଣ ବଦନ ।
ବାଳୀର ଶତ୍ରୁକୁ ଆଉ ପୃଥ୍ବରେ ଠାବ ନାହିଁ ॥	ଆସ ଆସ ମୈତ୍ରତୁ ଫେଡ଼ିବି ସଂଶୟେ ।	ଶିରେ କର ଦେଲେକ ସୁମେତ୍ରାନନ୍ଦନ ॥
ନିର୍ଭୟ ହୋଇଣ ଆମେ ଯେଥେ ଥିଲୁ	ଯେମନ୍ତେ ସଂପ୍ରତେ ତୁ କରିବୁ କପିରାୟେ ॥	ଭୋ ଦେବ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେଣେ ପ୍ରତେ
ରହି ।	ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ହନୁମତ ହସଧରି ।	ଯାଇ ।
ନଆସଇ ବାଳୀ ବୀର ଶାପ୍ୟକୁ ଭୟେ	ସୁଷେଣ ଜମେବ ତାରାକ୍ଷ ଆଗସରି ॥ ୬୦	ସେ କଥା କରିବା ହେ ସୀତୟାର ସାଇଁ ॥
ପାଇ ॥	ଗନ୍ଧମାର୍ବନ ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ।	ମୈତ୍ରକର କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ବେଗେଣ କର ।
ମୋହୋର ଭାରିଯାକୁ ବଳେଣ ଘେନି	ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତରୁ ସେ ଉଡ଼ୁରି ତୁରିତେ ॥	ଯେଣେ ସେ ପ୍ରତେ ଯାନ୍ତି ମୈତ୍ର
ଗଲା ।	ସୁଗ୍ରୀବର ଆଗ ହୋଇ କଡ଼ାଇ ଅଛି ବାଟ ।	ତୁମର ॥୯୦
ଶତ୍ରୁର ଭାରିଯା ବୋଲି ରମଣୀ ରୋଗକଲା ॥	ଦୁହଭିର ହାଡ଼ ପାଶେ ହୋଇଲେ ନିକଟ ॥	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଚାହିଁଲେ ହାଡ଼କୁ ।
ଭ୍ରାଥ ବଧୁ ଘେନିଣ ସେ କରଇ ରମଣୀ ।	ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଦେଖାଇଣ କହଇ କପିରାୟେ ।	ଯେକ ଖଣ୍ଡ ହୋଇପଡ଼ିଛି ପେଟପିଠି ବୁକୁ ॥
ତରେ ରାଜ୍ୟଲୋକେ ନକହିଲେ ବାଣୀ ॥	ଯେତି ଦୁହଭିର ହାଡ଼ ଦେଖିବା ରଘୁରାୟେ ॥	ବିଚାରି ବୋଇଲେ ବାଳୀ ଅଟଇମହାବଳୀ ।
ମୋତେ ମାରିବାକୁ ସେ ପେଷିଥିଲା ଦୂତ ।	ଯେ ହାଡ଼ ପାଦେ ଯେବେ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ	ଯେତେ ବଡ଼ ଦଇତ୍ୟକୁ ମାରି ଆଣିଲା
ପର୍ବତରୁ ଉଡ଼ୁରିଥିଲେ କରିଯାନ୍ତା ହତ ॥୪୦	ପାର ।	କହେ ତୋଳି ॥
ତେଣୁ ସେ ଭୟେଣ ଯେଥେ କରିଥାଇ	ତେବେ ସେ ବାଳୀରାଜା ମରିବ ନିକର ॥	ଯେତେ ପରାକ୍ରମ ବହି ଅଳପେ
ବାସ ।	ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଅଟଇ ଟିକି ମୈତ୍ର ।	ନାଶଗଲା ।
ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ବଚନକୁ କରିଅଛି ଆଶ ॥	ଯେଣେ ପ୍ରତେ ଯିବଟିକି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର	ସୋଦର ଭାଇ ସଙ୍ଗେ ବାଦ ଲଗାଇଲା ॥
ଅନେକ କଷେ ଦେବ ଅଛଇ ମୁହିଁ ରହି ।	ପୁତ୍ର ॥୭୦	ଭ୍ରାଥବଧୁ ହରିଲା ହୋଇଲା ଅଗ୍ୟାନ ।
କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇଣ ନିର୍ଝଣ ପାଣି ପିଇ ॥	ସୁଗ୍ରୀବର କହଇ ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର ।	ଅଳପେ ନାଶଯିବ ଯେତେକ ରାଜନ ॥
ଯେତେ କାଳେ ଦୁଃଖ ଦେବ ମୋର	ବାଳୀର ମୃତ୍ୟୁଭେଦ ଯେ ଅଟଇ ନିକର ॥	ଯେତେ ବୋଲି ବାମପାଦ ଲଗାଇଲେ
ଗଲାପାର ।	ଚରଣବଳେ ଯେବେ ଯୋଜନେ	ନେଇ ।
ତୋହୋରେ ଶରଣ ଯହୁଁ ପଶିଲି	ଫିଙ୍ଗି ଦେଇପାରୁ ।	ହାଡ଼ର ସନ୍ଧିରେ ବୁଢ଼ା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି
ରଘୁବୀର ॥	ତେବେ ସେ ସଂଶୟ ଫିଟିବ ରାମରାହୁ ॥	ଲଗାଇ ॥୧୦୦

ଭଣିତ ମାତୃକେ ତାହା ପିଣିଦେଲେ ।	ଆଜ୍ଞା ଯାହା ବୋଲିବୁ କରିବି ମୁହିଁ	ଜଳରେ ବୁଡ଼ିଣ କି ଘେନଇ ଆହାର ।
ଶୁଣିଲା ପତ୍ର କି ସେ ଗଗନେ ଉଡ଼ାଇଲେ ॥	ସତ୍ୟ ॥୩୦	ତେସନେକେ ଡ୍ରୋଣରେ ପଶିଲା ଯାଇ
ପକ୍ଷୀପ୍ରାୟେ ହୋଇ କି ପର୍ବତେ ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି ।	ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ ହୋଇ	ଶର ॥
ଶୂନ୍ୟରେ ଗମିଲାନି ଐରାବତ ହସ୍ତୀ ॥	ଯାନ୍ତି ।	ବାଣ ପେଷିତେ ରାମ ବିଷ୍ଣୁତେଜ ଦିଶି ।
ତେସନ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ହାତୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।	ସପତ ଶାଳବୃକ୍ଷ ମୂଳରେ ମିଳନ୍ତି ॥	ନୟନ ବୁଜିଲା ସୁଗ୍ରୀ ମନରେ ମହାଦ୍ରାସି ॥
ଶତେକ ଯୋଜନେ ଯାଇ ଦୁହଟି ଅସ୍ଥି	ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ରାମ ବୋଲନ୍ତି ପୁଣି	ନିଶ୍ଚୟେ ବିଷ୍ଣୁବୋଲି ସେ ବିଚାରିଲା
ପଡ଼ିଲା ॥	ପୁଣି ।	ମନେ ।
ଦେଖିଣ ସତୋଷ ହୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।	ଯେହା ଛେଦିଲେ ସମ୍ପ୍ରତେ ଯିବକି ମୈତ୍ର	ଶ୍ରୀରାମର ତେଜ ଯେ ଦିଶିଲା ତେସନେ ॥
ବୋଇଲା ମୈତ୍ରମୋର ଅତଡ଼ି ବଳୀୟାର ॥	ପୁଣି ॥	ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ସଭମିତ୍ରୀ ।
ଧାଡ଼ିକାରେ ପୁଣି ଯେ ଅପ୍ରତେ ମନକଲା ।	ହୋଇ ଦେବ ବୋଲିଣ ସୁଗ୍ରୀ ଯୋଡ଼ଇ	ଯେ ରାମକୁ ସମାନ୍ୟ ସଂସାରେ ନାହିଁ କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
ତେଡ଼େ ବଡ଼ ଶଂକୁନ୍ୟକୁ ପରତେ ନଗଲା ॥	ବେନିକର ।	ସହସ୍ରେକ ବାଳୀ ଯେବେ ଯେକ ରୁଣ୍ଡ
ମନରେ ବିଚାରିଲା କପିକୁଳ ପତି ।	ଶୁଣିଣ କୋଦଣ୍ଡ ଶ୍ରୀରାମ ଧଇଲେ	ହୋଇ ।
ସହସ୍ରେ ବରଷ ଯେଥେ ପଡ଼ିଥିଲା ଅସ୍ଥି ॥	ବାମକର ॥	ଏମତେ ଥିବେ ସେ ଯେକଠାବେ
ବାଳୀ ଯେବଣ କାଳେ ଯେହା ଆଣିଲା	ଦକ୍ଷିଣ କରର ମୁଧୁନି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ।	ଚହି ॥୨୦
ବହି ।	ତହିଁ ଖଜିଲେ ଶ୍ରୀରାମ କଷଣି ଦୃଢ଼ଗଣ୍ଠି ॥	ଯେକରୁଣ୍ଡ ହୋଇ ଯେବେ କରିବେ ଆସି
ହାଡ଼ ତର୍ମ ରକ୍ତ ମାଂସ ସବୁଥିଲା ତହିଁ ॥	ଡ୍ରୋଣରୁ କାଢ଼ିଲେ ସେ ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ।	ଯୁଦ୍ଧ ।
ଯେଥୁ ଶତେଗୁଣେ ସେ ଗରୁ ହୋଇଥିଲା ।	ଗୁଣେ ବସାଇଣ ସେ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁକୁଳ	ଶ୍ରୀରାମର ବାଣେ ସେ ହୋଇବେ ପ୍ରାଣେ
ସେବେକେ ବାଳୀ ଯେହା ହେକେଣ	ନାୟକ ॥୪୦	ବଧ ॥
ଘେନିଲା ॥	ଯେ ଯେ ସପ୍ତଶାଳ ଗଛ ବଜ୍ଜେଣ	ଯେକା ବାଳୀ ଛାର ସିନା କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାର ପତି ।
ଯେବେ ଉଷ୍ଣାସ ପୁଣି ହୋଇଲାକ ଶୁଣି ।	ଅନ୍ଧିବସି ।	ନିଶ୍ଚୟେ ଆଜ୍ଞ ତାର ସରିବ ବିଭୂତି ॥
ତୋ ମୈତ୍ର ପରତେ ମୁଁ ନଯାଇ ତହିଁକି ॥	ତାହାକୁ ଛେଦିଣ ମୋର ଡ୍ରୋଣରେ ପଶ	ସ୍ବୟେ ନାରାୟଣ ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧରି ।
ନକରାଇ ପ୍ରତେ ଦେବ ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ।	ଆସି ॥	ନିଶ୍ଚୟେ ଜନ୍ମିଛନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟଗଣ ମାରି ॥
ଯେ ଯେ ସାତ ଶାଳ ଗଛ ଦିଶୁଛି	ମୈତ୍ରକର ମନରୁ ମୋର ଶକୁନ୍ୟ ହେଉ	ଯେତେ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତରଣେ ଯାଇ
ଗୋସାଇଁ ॥୨୦	ସିଦ୍ଧି ।	ପଡ଼ି ।
ଯେହା ଭେଦିଲେ ସେ ମରିବ କପିରାୟେ ।	ଯାଅସି ବାଣ ହୋ ସପ୍ତଶାଳ ଆସ ଛେଦି ॥	ଉଠି ଉଭା ହୋଇଲା ସେ କର ଦୁଇଯୋଡ଼ି ॥
ନେହିଲେ ସଂପ୍ରତେ ନଯାଇ ମୋରକାୟେ ॥	ଯେତେ ବୋଲି ବାଣ ଆକର୍ଷ ପରିଯତେ	ତୋ ରଘୁନାଥ ଦୋଷ ନଘେନ ମୋହୋର ।
ବାଳୀର ବଳ ଦେବ ଅଟଇ ଅଗାଧ ।	ଓଟାରିଲେ ।	ମୁହିଁ ଶରଣ ନାଥ ପଶିଲା ଶ୍ରୀପୟର ॥୨୦
ବଜେଣ ତାହାକୁ କି ହୋ କରିପାରୁ ବଧ ॥	ଚକ୍ରର ମଟକେ ସେ କୋପେଣ	ଅଗାଧ ପଣେ ଯେତେ ମାରିଲି ପରାକ୍ଷ ।
ଯେ ସାତ ଗଛ ବାଣେ ପୁଟାଇ ଯେହୁ ସତ ।	ଛାଡ଼ିଦେଲେ ॥	ସେ ଦୋଷ କ୍ଷମା ମୋର କରିବା ରଘୁବନ୍ଧ ॥
ନିଶ୍ଚୟେ ବାଳୀରାୟେ ହୋଇବ ପ୍ରାଣେ	ବଜ୍ରହୁଁ ଅତି ଗାଡ଼େ ନାରାଜ ଗଲା ଚଳି ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ମୋହୋର
ହତ ॥	ସପ୍ତଶାଳ ପୁଡ଼ିଣ ସେ ପର୍ବତେ ଗଲା ଗଳି ॥	ପ୍ରାଣସରି ।
ସୁଗ୍ରୀବର ତହୁଁ ରାମ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି ।	ପାତଳ ଗଙ୍ଗାରେ ବାଣ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।	ନିଶ୍ଚୟେ ଆଜ୍ଞ ତୁମ୍ଭର ସାଧୁବ ବଜରି ॥
ନିଶ୍ଚୟେ ହସ୍ତଦେଇଣ ହସନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥	ଯେସନେକେ ସରୋବରେ ବୁଡ଼ଇ	ଯେବେ ସଂପ୍ରତେ ତୁମ୍ଭେ ପାଇଲଟିକି
ଯେବେ ଦୁ ସମ୍ପ୍ରତେ ମନ ନଗଲୁ	ରାଜହଂସ ॥୫୦	ପ୍ରାଣସାଖା ।
ପ୍ରାଣମିତ ।		

ଚାଳ କାହିଁ ଅଛି ତୁମ୍ଭର ଶତ୍ରୁ ମୋତେ ଦେଖା ॥	ମନ୍ଦକର୍ଷ ରକ୍ଷି ଯେ ଅଛନ୍ତି ଯେଥେ ରହି । ତପସ୍ୟାବଳେ ତାକୁ ସମାନ ନାହିଁ କେହି ॥	ବାଳାବୀର ଅଇଲେଣ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିବୁ ॥୩୦
ଆଜର ମଧ୍ୟେ ତୋତେ ଦେବଜ ସମ୍ପଦ । ଅନେକ କାଳରୁ ଅରଜିଅଛି ବାଦ ॥	ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରରାୟେ ଯେ ତପସ୍ୟାକୁ ଭୟେ କରି ।	ସୁଷେଣ ହକୁମତ ଗନ୍ଧମାରଦନ । ତାରାକ୍ଷ କମ୍ପେବ ଅଛନ୍ତି ପାଞ୍ଚଜଣ ॥
ବାଳା ଯେ ତୁମ୍ଭର ଭାରିଯାକୁ ନେଲା । ତାହାର ଘରଣୀ ଆଜୁଁ ତୁମ୍ଭର ହୋଇଲା ॥୮୦	ଭୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି ତାକୁ ସ୍ବର୍ଗର ଅପକ୍ଷରୀ ॥ ମୁନିର ମନ ସେ ମୋହନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗେ । ସେ ଧୁନି ଶୁଭୁଅଛି ଅରନ୍ୟ ବନମାର୍ଗେ ॥	ଯେହାଙ୍କର ଉହାଡ଼େ ଯେ ରହିଲେ ରଘୁସାଜ୍ଞ ।
ଯେତେବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଆଗୁସାର ।	ଯେମନ୍ତ କହନ୍ତେ ପୁଣି ଯାନ୍ତି ସେ ପଥବହି ।	ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ସେ ଗୁଣରେ ବସାଇ ॥ ଯହୁଁ ସେ ପାଞ୍ଚେଣି ପାଞ୍ଚଲେ ରାମରାହୁ । ସୁଗ୍ରୀବର ଉଛାହା ହୋଇ ଉତ୍ତାରି ବେନିବାହୁ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେଣ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ପାଞ୍ଚବୀର ॥ ସହୋଦର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗତେ ଅଛଇ । ସାତଜଣ ଚଳିଲେ ଆଗପଛ ହୋଇ ॥	ରକ୍ଷିକର ମହିମା ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ କହି ॥୧୦ ଶୁଣିଣ ହରଷ ହୋଇଲେ ରଘୁବଞ୍ଚ । ଯହୁଁ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ହୋଇଲେ ସପକ୍ଷ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଉହାଡ଼େ ଜଗାଇ । ସିଂଘ ଦ୍ବୀରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଯାଇ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଆଗରେ କଢ଼ାଇଅଛି ବାଟ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଛରେ ଅଛି ପବନର ଚାଟ ॥	ଦେଖିଣ ଆଦିତ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ । କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ପୁତ୍ର ମୋର ରାଜା ହୋଇବ ବୋଇଲେ ॥୨୦	ସିଂଘ ନାଦ କରିଣ ଉଚ୍ଚେଣ ତାକଦେଲା । କି ଜାଣି ପର୍ବତେ ବଜ୍ରଘାତ କି ପଡ଼ିଲା ॥୪୦
ତାରାକ୍ଷ ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ । ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ଚଳନ୍ତି ଘନ ଘନ ॥	ଯେତେ ବୋଲି ଗଳାରୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମମାଳ କାଢ଼ି ।	ନଗ୍ରର ନରନାରୀ ଦେଖିଣ ଚକିତ । କେ ବୋଲଇ ଯେବେ ତ ହୋଇଲା ବିପରୀତ ॥
ବନସ୍ତର ଭିତରେ ସେ ଶୁଭିଳା ପ୍ରବଳ । ଯସ ବାଣୀ ବଞ୍ଚଣୀ ନୃତ୍ୟଗୀତ ତାଳ ॥୯୦	ନିଜ ତେଜ ଅଙ୍ଗୁଦେଇ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ ଛାଡ଼ି ॥ ସେ ମାଳା ଆସି ସୁଗ୍ରୀ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରବେଶ । ରତ୍ନ ଜଡ଼ିଅଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶତେ ପୁଷ୍ପ ॥	କେ ବୋଲଇ ସୁଗ୍ରୀବର ମାଗୁଅଛି ଯୁଦ୍ଧ । କେ ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭେ ହୋ କେମନ୍ତ କରିବୁଝ ॥
ନୃତ୍ୟଗୀତ ଶବ୍ଦ ଶୁଭଇ କି କାରଣ ॥ ଯେ ଘୋର ଅରନ୍ୟେ ତ ଦେଖ ଗ୍ରାମ ନାହିଁ ।	ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସତୋଷ ହୋଇଲେ । ମୈତ୍ରଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ମୋର ହୋଇବ ବୋଇଲେ ॥	ସହସ୍ର ବରଷ ହେଲା ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା । ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଲୁଚିଣ ଦିନ ନେଲା ॥ ସହସ୍ର ଗୁଣେ ବାଳାକି ଯେ ନୋହେ ସମସରି ।
ଯେମନ୍ତ ଗୀତ ତାଳ ଶୁଭଇ ପୁଣି କାହିଁ ॥ ଶୁଣିଣ କପିରାୟେ ରହିଣ କହେ କଥା । ଯେଥର ଚରିତ୍ର ଦେବ ଅପୂର୍ବ ବାରତା ॥	ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ କଲେ ନମସ୍କାର ।	ଯେବେ କେମନ୍ତେ ଯେ ଅଇଲା ଯୁଦ୍ଧକରି ॥ ନିଷ୍ଠେ କାହାକୁ ଯେ ସାହାପକ୍ଷ ପାଇଲା । ସିଂଘ ପାଶକୁ ଯେ ମଉଗଜ ଅଇଲା ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲଇ ଦେବ ଚାଲ ପଥ ବହି । ବାଟ ନସରିବ ଶୁଣିଲେ କଥା ରହି ॥	ଯେମନ୍ତେ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।	କେ ବୋଲଇ ଯାହାକୁ ଯେତେବେଳେ ଭୋଗାଭୋଗ ।
ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସେକଥା ଯେ କହଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଶିଖ ।	ସୁଗ୍ରୀକି ଆଡ଼େକରିଣ ଉହାଡ଼େ ରହିଲେ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମିତ୍ର ଆଗ ହୋଇ ଯାଅ । ବାଳା ନାମ ଧରି ସିଂଘଦ୍ବୀରେ ତାକ ଦିଅ ॥	ଦଇବ କଢ଼ାଇ ଆଣଇ କରିଣ ସଂଯୋଗ ॥ ଆଉ କ୍ଷଣକେ ଜାଣିମା ଭଲ ମନ୍ଦ ଦୁଇ ମତ ।
ଯେବଣ ଚରିତ୍ର ଯେ ଶୁଣିମା ସନ୍ଦେଶ ॥୧୦୦	ଯଦ୍ୟପି ବାଳା ଆଜ ବାହାର ହୋଇବ । ପ୍ରାଣ ଘେନିକି ଆଜ ଘରକଇ ନ ଯିବ ॥	ଯେତେବୋଲି ଦେଖିବାକୁ ଅଇଲେ ସମସ୍ତ ॥ ଦୁରାୟ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ସୁଗ୍ରୀବର ।
କହିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଚଳଇ ଅତିଶର । ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲଇ ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର ॥	ଯେହି ଲିମ୍ବ ଗଛ ଉହାଡ଼େ ଆମେ ଥିବୁ ।	

ଉଚ୍ଚେ ତାକର ବାଳୀ ହୋ ଯୁଦ୍ଧକୁ ହୁଅ ଆରୁସାର ॥	ଦେଖିଣ ବୋଇଲା ଯେ ଅପୂର୍ବ ହୋଇଲା । ସୁଗ୍ରା ଛାର ମୋର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିତେ ଅଇଲା ॥	ଜୟେବ ଲକ୍ଷଣ ଘେନିଣ ଗଲେକ ରଘୁନାଥ ॥୧୦
ଶ୍ରୀରାମକ ବଳ ସେ ପାଗଣ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି । ବିଶେଷେ ନିକଟ ତାକୁ ଯେ ପ୍ରାପତ ବିଭୂତି ॥	ଯାହାକୁ ଯଦ୍ଦେ ମୁଁ ଯେ ଲୋଡ଼ଇ ପରିଘାଇ ।	ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଶ୍ରୀରାମ ହନୁମନ୍ତକୁ କହନ୍ତି । ବାଳୀ ସୁଗ୍ରାବର ବେନି ଯେକବୁ ଦିଶନ୍ତି ॥
ବାହୁ ଦୁଇ ଉଭାରିଣ ସୁଗ୍ରାବର ତାକ ଯହୁଁ ଦେଲା ।	ଦଇବ ଆଣିଲା ଦେଖ ଗଳରେ ପାଶାଦେଇ ॥	ବାରି ନପାରିଲୁ ଆମେ ଏକଇ ସ୍ବରୂପ । ଧନ୍ୟ ସେ ବାଳୀରାୟେ ରୂପେଣ କନ୍ଦର୍ପ ॥
କେହି ନଶ୍ଚୁଣେ ଦ୍ଵାର ଜିଣି ଭିତରେ ପଶିଲା ॥୨୦	ଯେତେ ବୋଲି ନବରୁ ହୋଇଲା ବାହାର । ଦେଖିଲା ସୁଗ୍ରା ଉଭା ହୋଇଛି ସିଂଘଦ୍ଵାର ॥	ବିକୁଳି ତେଜ ପ୍ରାୟେ ଅଇଲା ତଡ଼ତି । ଦେଖି ନପାରିଲୁ ତାର ଆସିବାର ଗତି ॥
ଦେଖିଣ ଦ୍ଵାରପାଳେ ଭୟେଣ ପଳାଇଲେ । ବାଳୀ ନୃପତିର ଛାମୁରେ ଯାଇଣ ଜଣାଇଲେ ॥	ଅତିବେଗେ କୋପ ଭରେ ମୁଥେକ ମାଇଲା ।	ଯେକ ବିଧାୟେକ ମାଇଲା ବାଳୀ ଆସି । ବିକୁଳି ଝଟକ ଜାଣି ଭିତରେ ଗଲା ପଶି ॥
ଶୁଣ ଦେବ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ଠାକୁର ଆସିପତି । ସାବୁକ ସୁଗ୍ରାବର ଆସି କରୁଛି ଅନୀତି ॥	ଜୀବନେ ନ ମାରଇ ପଳା ଯା ବୋଇଲା ॥୧୦	ତେତେକ ମାତ୍ର ସହିପାରିଲେ ନାହିଁ ପୁଣି । କି ରୂପେ ବାଳୀ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବେ କପିମଣି ॥୨୦
ମାଲ ବେଶ ହୋଇଣ ସେ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ।	ଯେକା ପ୍ରହାରକେ ସୁଗ୍ରା ଅଇଲା ଅପସରି । ପ୍ରାଣ ଘେନି ପଳାଇଲା ସୁଗ୍ରା କାହାକୁ ନ ବିଚାରି ॥	ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ନ କହିଣ ସେ ଗଲେକ ପଳାଇ । ଜାଣିଲି ତେବେ ମୈତ୍ରର କିଛି ବଳ ନାହିଁ ॥
ବାହୁରେ ବୀରନେତ ବାନ୍ଧିଛି ପୂର୍ଣ୍ଣା ଶିଷ୍ୟ ॥ ଗଳାରେ ଅଛଇ ତାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମମାଳେ । କି ଜାଣି ଦିଶୁଅଛି ସେ ପ୍ରବନ୍ଧ ଅନଳେ ॥	ବକ୍ରଘାତ ଯେହ୍ନେ ପର୍ବତ ଶିଖରେ ପଡ଼ଇ । ବାଳୀର ଗୁରୁଦା ତେସନ ଶୁଭଇ ॥	ହନୁମତ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁମଣି ।
ସିଂଘଦ୍ଵାର ମୁହଁକୁ ସେ ଆସୁଅଛି ପଶି । ତରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଦେବ ପଳାଇଲୁ ଦ୍ରାସି ॥୨୦	ବିଷମ ଘାତ ପାଇ ସୁଗ୍ରା ପଛକୁ ନ ଚାହିଁଲା ।	ଦେବସଭାରେ କ୍ଷେତ୍ରାପଣେ ତାହାକୁ ଆଗେ ଗଣି ॥
ପୁଣି ସିଂଘ ରଡ଼ି ସେ ଦେଉଛି ଘନ ଘନ । ଯେହିକ୍ଷଣି ରାଜ୍ୟରେ ସେ କରିବ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ॥	ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ ବୋଲିଣ ପଳାଇଲା ॥ ସୁଗ୍ରାକି ମାରି ବାଳୀ ଗଳାକ ଅତିବେଗେ । ବିକୁଳି ଝଟକ ଜାଣି ଦିଶଇ ନାଳମେଘେ ॥	ନିରନ୍ତରେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଦେବଗଣ । ଯୁଦ୍ଧେ ହାରିଣ ଗଲା ବାଳାକି ରାବଣ ॥
ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଆସି ନିକଟ ସୁଗ୍ରାବର । କିମ୍ପା ହୋ ବାଳୀରାଜା ପଶିଲୁ ଅନ୍ଧଃପୁର ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଲିମ୍ବବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଉହାଡ଼େ ଥିଲେ ରହି ।	ମୃତ୍ୟୁଲୋକେ ବାଳାକି ନାହିଁ ସମସରି । ଯଉଁ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଦେଖିଣ ସେ ରାଜାରାଣେ ତରି ॥
ଅନେକ କାଳ ତୁ ଯେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ଭୋଗ କଲୁ ।	ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ଗୁଣରେ ବସାଇ ॥୧୦୦ ଦେଖିଲେ ବାଳୀବୀର ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା । ବିଶେଷେ ବାଧା ପାଇ ସୁଗ୍ରାବର ପଳାଇଲା ॥	ଯଉଁ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଣ ଯେ ଅଇଲା ବାଳୀରାୟେ ।
ଆଜ ନିଷୟ ତୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନାଶ ଗଲୁ ॥ ନିସତ ହୋଇଲେ କି ତୁ ଜୀବନ ପାଇବୁ । ତାରା କନ୍ୟାକୁ ତୋର ଅନ୍ୟକୁ ଦିଆଇବୁ ॥	ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ ଗଳାକ ପଳାଇ । ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ କାହାକୁ ନ କହି ॥	ତାହାର ଛାମୁରେ କି ସୁଗ୍ରାବର ସମ ହୋୟେ ॥୩୦
ନଇଲେ ଯେହିକ୍ଷଣି ଆଣିବି ଯାଇ ଧରି । ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଥୁବେ ପକାଇବି ମାରି ॥୮୦	କନ୍ଦ ଭିତରେ ସେ ରହିଲା ଗୁପ୍ତତେ । ଅଭିମାନେ ମୁଖ ମାଡ଼ି ରହିଲା ରବିସୁତେ ॥	ସହସ୍ରେ ବରଷ ସେ ବନସ୍ତେ ଦିନ ନେଲା ।
ଯେତେବୋଲି ରଡ଼ି ଛାଡ଼ଇ ଘନ ଘନ । ଶୁଣିଣ କୋପକଲା ବାସବ ନନ୍ଦନ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଆଶ୍ରୟ ତାହା ଚାହିଁ । ଧନ୍ୟରେ ବାଳୀବୀର ପବନୁ ବେଗେ ଦୂହି ॥	ତୋହୋର ଭରସାରେ ବାରେକ ରାଇଲା ॥ ବାଟ ଶ୍ରାନ୍ତି ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ କରୁଥାଇ ଭୟେ ।
	ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧର୍ବନ ଯେ ହନୁମତ ।	ରାଜାପଦକୁ ଶରଧା ନକରେ ସୁଗ୍ରାରାୟେ ॥

ଭୟେଣ ଅନ୍ନ ଶାସ୍ତି ଦୁର୍ଜେଣ ଚିନ୍ତାର୍ଥ ।	ରାଜାର ପୁତ୍ର ହୋଇ ଦୁଃଖରେ ମରୁଅଛି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୈତ୍ର ଆମର
ସେ କିଏ ବାଳୀ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବ ରଘୁପତି ॥	ନ ଚିହ୍ନିଣ ମୈତ୍ରୟୋ ପାପକୁ ଭୟେ କଲି ।	ବୋଲକର ।
ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ହୁତାଶନ ଅଟଇ ରାୟେ ବାଳୀ ।	ତେଣୁ ସେ ଭୋ ମୈତ୍ର ମୁଁ ନାରାଜ ନ	କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ଯିବା ଚାଇ ହୁଅ ଆଗୁସାର ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ପତଙ୍ଗ ଯେ ଅଟଇ ଦୃଶ ଝଳି ॥	ବିଚ୍ଛିଳି ॥	ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋହୋର ମୁଁ ସାଧୁବି ବଇରି ।
ଶୁଖିଲା ଦୃଶ ପ୍ରାୟେ ଅଟଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୁତ ।	ଉଠ ଉଠ ଭୋ ମୈତ୍ର ଦୁମ୍ଭେ ବିସ୍ମୟେ	ଯେ ମୋହୋର ଭୁଜବଳେ ଭୁଞ୍ଜିବୁ
ବାଳାର ତେଜ ଯେ ଅଟଇ ବ୍ରହ୍ମଦୂତ ॥୪୦	ଚିତ୍ତନକର ।	ସୁଖଶିରା ॥
ଆଜ ଛାଡ଼ିଦେଲାକୁ ସେ ପୁତ୍ରୀ ଗଲା ଜାଙ୍ଗ ।	ଯେ ଘାତ୍ରି ବଜରି ଦୁମ୍ଭର ସାଧୁଦେବି ନିକର ॥	ନିସତ ହୋଇଲେ ଦୋଷ ନଦେବ ପୁଣ
ଆଉ ପ୍ରହାରକେ ମରନ୍ତା ସନ୍ଦେହ ତାର	ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଦେବ ମୁଁ ଉଠିତ	ମୋତେ ।
ନାହିଁ ॥	ନପାରଇ ।	କର୍ମ ମୋର ଅବଳ ମୁଁ କି ବୋଲିବି
ଯେ ତୋହୋର ଶୂରପଣ ଦେଖିବାରେ	ସେ ମହାବୀରର ପ୍ରହାରକୁ ମୁଁ ଭରଇ ॥	ତୋତେ ॥୯୦
ଅଇଲା ।	ଯେକା ବିଧାକେ ଯେ ଭାଙ୍ଗିଲା ସବୁ ଦର୍ପ ।	ବାଳୀ ମହାବୀର ଯେ ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତି ।
ବିଧାୟେ ଖାଇ ଯେଥୁ ପଳାଇଣ ଗଲା ॥	ମୁହିଁ ତାକୁ ମଣଇ ସେ ଅଟଇ	ମୁହିଁ ତାହାକୁ ଭାର୍ଯ୍ୟନ କି ହୋଇବି
ତୁ ସ୍ୱାମୀ ଜଗତରେ ଯେ ଅଟୁ ଅଜୟେ ।	କାଳସର୍ପ ॥୭୦	ରଘୁପତି ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ବୁଝିଲୁ କି ତୋହୋର ପରାୟେ ॥	ଶିଶୁ ମୃଗକୁ ଯେହ୍ନେ ତରୁଣ ସିଂହ ଝାମ୍ପଇ ।	ସହସ୍ରେ ବରଷ ତ ଅଇଲି ମନ ମୁର୍ଚ୍ଛି ।
ସେ ବଡ଼ ନିର୍ବଳ ଯେ ଅଟଇ ରଘୁପତି ।	ବକ ପକ୍ଷୀକି ଯେହ୍ନେ ଶାମଳ ଧରଇ ॥	ଆଉ କି କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାକୁ ଶରଧ ମୋର ଅଛି ॥
ସହି ନ ପାରିଲା ବାଳାର କୋପମୁର୍ତ୍ତି ॥	ପର୍ବତେ ବଜ୍ର ଯେହ୍ନେ ପଡ଼ଇ ଦୃଢ଼	ଯେ ତୋର ଆଶ୍ୟାରେ ସେ ଗଲଇଁ
ଯେସନେକ କଥା ହୋଇ ମିଳିଲେକ	ହୋଇ ।	ବେଳେ ମୁହିଁ ।
ଯାଇ ।	ତେସନ ମତ କରିମୋତେ ମାଇଲାକ	ଆଉ ବେଳେ ଯିବାକୁ ମୋ ଦେହରେ ବକ
କିପାଇଁ ଶୋଇଲା ମିତ୍ର ହେ ନିର୍ମାଣି ପ୍ରାୟେ	ସେହି ॥	ନାହିଁ ॥
ହୋଇ ॥୪୦	ଯେକା ବିଧାକେ ସେ ଭାଙ୍ଗିଲା ମୋର	ଜୀବ ଥିବାଯାକ ମୁଁ ନକରଇ ସେକଥା ।
ଚିହ୍ନି ନପାରିଲି ମିତ୍ର ଦୁହେଁ ଯେକା ସ୍ବରୂପ	ଗର୍ବ ।	ପ୍ରାଣ ପିଣ୍ଡରେ ଥିବାଯାକ ଯେ ଅଙ୍ଗରୁ
ବିଶ୍ୱ ।	ଆଉ କି ବାଳାର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିତେ ଅଛି	ନନ୍ଦାଦିବ ବ୍ୟଥା ॥
ଅକାରଣେ କାହାକୁ ମୁଁ ଯେ କରନ୍ତି ପ୍ରାଣେ	ଦର୍ପ ॥	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଛୁଇଁଲେ ସୁଗ୍ରୀବରର
ନାଶ ॥	ତୁ ସ୍ୱାମୀ ଭରସା ଆଉ ନ ଦିଅ ଭୋ ମୈତ୍ର ।	ଅଙ୍ଗ ।
ବାଳାକି ପୂର୍ବେ ମୋର ଦେଖିଲା ନ ଥିଲା ।	ପୁଣ ପୁଣ ବିନୟ ଯେ ବୋଲଇ ଦୁମ୍ଭନ୍ତ ॥	ଅଙ୍ଗ ବ୍ୟଥା ଛାଡ଼ିଣ ସେ ହୋଇଲା
ଦୁହିଁକି ଏକଦ୍ କରଣ ବିଧାତା ନିର୍ମାଣିଲା ॥	ବିଧାର ଘାୟେଣ ଯେ ଭାଙ୍ଗିଲା ମୋର	ଅନଙ୍ଗ ॥୧୦୦
ବାର ନ ପାରି ମୁଁ ଯେ ନାରାଜ ନ ବିଚ୍ଛିଳି ।	ବୁକୁ ।	ବିଷ୍ଣୁ ତେଜ ଲାଗିଣ ସେ ହୋଇଲା ଭରସା ।
ତାଷ ନାରାଜେକ ଯେ ଗୁଣରେ ଯୋଗିଥିଲି ॥	ଦେହରେ ଶଉର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ନାହିଁ	ବାର୍ଯ୍ୟ ବଳ ହୋଇଣ ସେ ଯୁଦ୍ଧକୁ କଲା
ଯେବେ ଭୋ ମୈତ୍ର ହୋ ଚାଲ ଯିବା ।	ଉଠିବାକୁ ॥୮୦	ଭରସା ॥
ବିମୁଖ ନୋହିଣ ଯେ ବିସ୍ମୟେ ନୋହିବା ॥	ନିଶ୍ୱାସ ନ ବହଇ ଦେଉଛି ବୁକୁ ଯନ୍ତ୍ର ।	ଶୋଇଲା ଠାବରୁ ସେ ଉଠିଲା ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ
ତେଣୁ ବାଣ ମୁଁ ଯେ ନ ପାରିଲି ପ୍ରହାର ।	ଆଶୟ ପିଠି ଯେକ ବଥା ଶୁଣିମା ରଘୁପତି ॥	କରି ।
ନିଶ୍ଚୟେ ସତ୍ୟ ମିତ୍ର ହେ ସଂଶୟ	ନିଶ୍ଚୟେ ପ୍ରାଣ ମୈତ୍ର ହେ ଛାଡ଼ିବି ନିଜ	ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓଳଗିଲା ଚରଣ ଦୁଇ ଧରି ॥
ନକରି ॥୬୦	ଦେହ ।	ଭୋ ରଘୁନାଥ ତୁମ୍ଭେ ବେଗ ହୋଇ ଆସ ।
ପୂର୍ବେ କଉଁ ପାପ କରି କଷ୍ଟ ପାଇଅଛି ।	ଯେତେ ବୋଲି ସୁଗ୍ରୀବର କାନ୍ଦଇ କହକହ ॥	ବାଳୀ ନୃପତିକି କରିବା ପ୍ରାଣେ ନାଶ ॥

ମୈତ୍ର ବଚନେ ଉଠିଲେ ରଘୁପତି ।
ପୁଣି ହିଁ ସାତ ଜଣେ ଆଗପଛ ହୋଇଯାନ୍ତି ॥
ମାଲ ବେଶ କାଢେଣି ହୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
ବାହରେ ବୀରନେତ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ॥୨୦
ଶିରରେ ଚୁଟ ବାନ୍ଧି ଦେହରେ ରଙ୍ଗମାଟି ।
କାଢେଣି ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗା ଭୂମିରେ ଲାଞ୍ଜ

ଲୋଟି ॥

ଆଦିତ୍ୟ ଦେଲା ମାଳା କଣ୍ଠରେ ଲମ୍ବାଇଣ ।
ଦୁରୀ ପୂର୍ବ ପ୍ରାୟେକ ଦିଗଇ କପିରାଣ ॥
ବେଗ ବେଗ ଧାମଇ ବିଜୁମି ପୁଣ ପୁଣି ।
ଶୂନ୍ୟେ ମୁଥ ଉଠାଇ ଧରଇ ଠାଣିମାଣି ॥
ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ତା ମନରେ ବିଚାରି ।
ବେଳେକ ଲଜା ପାଇ ଅଇଲୁ ବାହୁଡ଼ି ॥
ଯେ ବେଳ ବାହୁଡ଼ି ନୟିବୁ ନ ମାଇଲେ

ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥

ଯେବେ ନମାଇଲେ ଥୋଇବେ ପୁଣ ମୁହଁ
କାହିଁ ॥୩୦
ଦୁହିଁକରି ଯେକବର୍ଣ୍ଣ ଯେକଇ ବୟେସ ।
ଭ୍ରାତ୍ରି କରିଣ ସେ ନକଲେ ତାକୁ ନାଶ ॥
ଯେବେ ଚିହ୍ନିବାକୁ ପୁଣ ଥିବା ଉପାୟେ
କରି ।

ଯିଏ ଚିସ ପଦାର୍ଥେକ ଥିବା କଣ୍ଠରେଣ ଭରି ॥
ଯେସନେକ ବିଚାରି ସେ ଶ୍ରାବମର ଭାଇ ।
ବଣମଲ୍ଲୁ ପୁଲ କୋଇଲି ସୂତାରେ ଗୁରୁଇ ॥
ଆବର ଆଣିଲେ ଯେ ନାଗେଶ୍ବର ପୁଲ ।
ଦୁଇ ବର୍ଣ୍ଣେ ପୁଲ ଆଣି କଲେକ ସମଦୁଲ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର କଣ୍ଠରେ ତାହା ଲମ୍ବାଇଲେ

ନେଇ ।

ବୋଇଲେ ଭୋ ଭ୍ରାଥ ତୋତେ ଚିହ୍ନିବାର
ପାଇଁ ॥୪୦
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ଯେବେ ହୋ କାର୍ଯ୍ୟ ସେ ପାଇବା
ପୂର୍ଯ୍ୟକ୍ଷିଣ ॥

ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମାଳା ଦେଲେ
ନେଇ ।

ଆଜନ୍ମୁ ପବିତ୍ର ମୈତ୍ର ହେଲା ଦୁମ୍ଭ ଦେହୀ ॥
ସର୍ବଗୁଣେ ସୁଲକ୍ଷଣ ଅଟଇ ମୋର ଭାଇ ।
ତୁମ୍ଭେ ହେ ପୂର୍ଯ୍ୟପୁତ୍ର ଅଟହୋ ପୁଣ୍ୟଦେହୀ ॥
ଯେ ପୁଷ୍ପମାଳା ତୁମ୍ଭେ ଥିବ କଣ୍ଠେ ଭରି ।
ଯେହା ଚିହ୍ନିଣ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ବାଣମାରି ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦୁର୍ଗେ ଗୋ ମହାରସ
ଶୁଣ ।

ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ତିନି ଜୁଣ ॥୫୦
ସକାଳ ବେଳେ ଆସି ବାହୁଡ଼ିଣ
ଯାଇଥିଲେ ।

ପୁଣିହିଁ ସେହିଦିନେ କୋପେଣ ଧାଇଁଲେ ॥
ତେର ଘଡ଼ି ଦିନ କର ହୋଇଅଛି ବେଳ ।
କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇ ହୋଇଲେ
ଗଢୁବାଳ ॥

ବାଳୀ ନୃପତି ଯେ ମଣୋହି ବିଧି ସାରି ।
ଅତି ଆନନ୍ଦେ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରାଧି ଭୋଗ କରି ॥
ତାହୁଇ ଭୁଞ୍ଜିଣ ସେ ଚତୁର୍ଥମ ଘେନି ।
ଶିରେଣ ପୁଷ୍ପଗଜା ପିନ୍ଧିଣ ପତନି ॥
ଦିବ୍ୟ ଆଭରଣ ଅଳଙ୍କାର ହୋଇ ।
ତାରା ପାଦ ମଞ୍ଚାକଇ ପଲକେ ଅଛି
ଶୋଇ ॥୬୦

ଯେସନ ସମୟେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ହନୁମତ ତାରାସ ସୁଷେଣ ॥
ଗନ୍ଧମାରଦନ ଜମେବ ଜଣ ଆଠ ।
କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟକେ ଯାଇ ହୋଇଲେ
ଉପଗତ ॥

ଦେଖନ୍ତି ନଗ୍ର ଯେ ଅତିଅ ସୁସଜ୍ଜ ।
ମଞ୍ଚକଇ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣକର ମଞ୍ଚ ॥
ଚାରିକଡ଼ି ସମୋଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଅଛି ଗିରି ।
ବିଶ୍ବକର୍ମା ଗଢ଼ିଲା ତାହା ଅତିଅ ଯତ୍ନ କରି ॥
ଦେଉଇ ମଣ୍ଡୋପ ଯେ ଅଙ୍ଗାଳି ଜଗତୀ ।
ମେଢ଼ ଅଙ୍ଗାଳିକାମାନ ପାଷାଣେ

ନିର୍ମାଣିଛି ॥୭୦

ତାଙ୍କୁ ବନ୍ଧାଫେରମାନ କାଙ୍କୁରା ଗିଆଇ ।

ତିନିଲକ୍ଷ କାଙ୍କୁରା ଯେ ଗିଆଇ ଅଛଇ ॥
ଠାବେ ଠାବେ ଛିଟିକିଣି ଅଛଇ ନିରନ୍ତର ।
ଚିହ୍ନ ଚିରାଇ ମାଣିକ୍ୟ ସବୁକରି ଘର ॥
ତିନିପୁରେ ଅପୂର୍ବ ଦେଖି ସେହିପୁର ।
ପରମଲକ୍ଷ୍ମୀ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସବୁକରି ଘର ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପ୍ରଶଂସା ତହିଁକରି ।
ଆଦି କଟେକ ଯେ ଅଟଇ ଦେବଶିରୀ ॥
ଧନ୍ୟ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ଯେ ବାଳୀର କଟେକ ।
ଦେବ ଅଙ୍ଗେ କାତ ଯେ ଯେଥିର
ସର୍ବଲୋକ ॥୮୦

ଯେ ପୁରେ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ହୋଇବାକ
ରାୟେ ।
ବାଳୀ ନୃପତି ଯେ ହୋଇବ ଆଜ କ୍ଷୟେ ॥
ଯେତେ ବିଚାରି ରାମ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ।
ସିଂହ ଦ୍ବାରକୁ ମିତ ଯାଅସି ଶୀଘ୍ର ହୋଇ ॥
ଆମ୍ଭେ ଲିମ୍ବଗଛ ଓହାଡ଼େ କରିଥିବୁ ।
ନବରୁ ଅଇଲେ ବାଳୀ ନାରାଜ ବିହିବୁ ॥
ଓହାଡ଼ କରିଣ ତୁମ୍ଭେ ଥାଆସି ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାରି ।
ମୋତେ ଦେଖିଲେ ନିକି ନଆସଇ ଭୟେ
କରି ॥

ଭୋ ପୂର୍ଯ୍ୟ ନନ୍ଦନ ଯେ କଥାୟେ ମୋର
ଶୁଣ ।

ଅବଶ୍ୟ ବାଳୀକି ମୁଁ ଯେ ବିହିବଇ
ବାଣ ॥୯୦
ବାଳୀକି ଦେଖିବାଯାୟେ ନ ପଳାଅ ତରି ।
କ୍ଷେତ୍ରାର ପୁଅ ହୋଇକି ସଂଗ୍ରାମକୁ ଭୟେ
କରି ॥

ଯେକା ପଶରେ ମାତ୍ର ବାଳୀର ସଙ୍ଗେ
ଯୁଦ୍ଧ ।
ଯେ ମୋର ଗାରିମା ଯେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ତୁମ୍ଭେ
ଦୁଃଖ ॥
ଯେକା କାଣ୍ଡକେ ଯେ ମାରିବି ତୋର
ଭାଇ ।

ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ ରଖନ୍ତା କେହି
କାହିଁ ॥

ଯେସନେକ ବୋଲି ରାମ ପୁରୀକି ପେଷନ୍ତି ।	କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟକେ ହୋଇବ ନରସାଧୁ ॥	ସାବଧାନ ହୋଇ ତୁମେ ଶୁଣିମା କପିନୀହା ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଘେନିଣ ସେ ଆପଣେ ରହିଛନ୍ତି ॥	ଯେତେ ବୋଲିଣ ଲୋକେ କୁହାକୁହି	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଣ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାଥ ।
ରାମକୁ ପିଠକରି ରହିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାରି ।	ହୁଅନ୍ତି ।	ତାହାକର ସଙ୍ଗେ ପୁରୀ ଯେ ହୋଇଛନ୍ତି
ସିଂହଦ୍ବୀରେ ପୁରୀ ଯାଇ ସିଂହନାଦ	ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପରେ କେହୁ ଚଢ଼ିଣ ଦେଖନ୍ତି ॥	ମିତ୍ର ॥୪୦
କରି ॥୧୦୦	ଯେକ ଦୃଷ୍ଟି କରିଣ ଯେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ।	ସମରେ ସରି ତାକୁ ନୁହନ୍ତି ଶୂଳହସ୍ତ ।
ଆରେ ଆରେ ବାଳୀ ବୋଲିଣ ପୁରୀବର	ଶୁଣିସି ଗଉରା ଗୋ ବୋଲନ୍ତି ବିଶ୍ବନାଥ ॥	ତାହାକର ବଳେ ପୁରୀ ହେଉଛି ଯେମନ୍ତ ॥
ତାକଦେଲା ।	ଯେସତନେକ ସମୟେ ପୁରୀ ପାଡ଼ଇ	ସେ ରାମ ପ୍ରତାପ୍ୟା କଲେ ଶସ୍ତ୍ରଛୁଟା ।
ବାହାଘୋଟ ମାରିଣ ଯେ ରଡ଼ିୟେ ଛାଡ଼ିଲା ॥	ସିଂହରଡ଼ି ।	ତୋତେ ମାରି ସେ ପୁରୀକି ରାକ୍ୟ
ହୁକାର ଧ୍ବନି କରି ଭିତରକୁ ଗଲେ ।	ମେରୁ ପର୍ବତ କି ସେ ପଡ଼ୁଅଛି ଝଡ଼ି ॥	ଦେବାପାଇଁ ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଯେ ଦେଖିତେ ଅଇଲେ ॥	ଅନ୍ତଃପୁରେ ଆଇଣ ଶୁଣିଲା ତା ବାଳୀ ।	ଚାର ମୁଖୁଁ ଯେସନ ଯେ ଶୁଣିଲି ବାରତା ।
କେ ବୋଲଇ ପୁରୀ ଯେ ଭାଙ୍ଗି ପଳାଇଲା ।	ଦୂତ ସଂଯୋଗେ ଯେହ୍ନେ ଅଗ୍ନି ପ୍ରଜ୍ଜ୍ବଳି ॥୩୦	ମିଥ୍ୟା ସେ ନୋହଇ ଦେବ ଯେ ମୋହୋର
କେବଣ କାରଣେ ପୁଣି ଆଜିହିଁ ଅଇଲା ॥	ତାରାକୁ ଘେନିଣ ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ରହିଥିଲା ।	କଥା ॥
କେ ବୋଲଇ ଯେହାର ମରିବା ହୋଇଲା	ଧଡ଼ପଡ଼ି ହୋଇଣ ଉଠିଣ ବସିଲା ॥	ଯାହା ମୁଁ ସ୍ବପନ ଯେ ଦେଖିଲଙ୍ଗ ଆଜ ।
ନିକଟ ।	କୋପେଣ ନୟନ ବୁଲାଇ ଘନ ଘନ ।	ସେ କଥା ଶୁଣ ଦେବ ହେ କପିକୁଳ ରାଜ ॥
ଜୀବନ ହାରିବା ପାଇଁ ହେଉଛି ପଛପଟ ॥	ରୋଷେଣ ଖରତର ବହଇ ପବନ ॥	ଦଇତ୍ୟ ପଣିଣ ଆସି ଭାଙ୍ଗିଲେ ଆମ୍ଭ
କେ ବୋଲଇ ଯେ କାହାର ଅଛଇ ବଳ	ବସ୍ତ୍ର ଅସମ୍ଭାଳ ସେ ଯେ ତଳକୁ ଯାନ୍ତେ	ପୁରୀ ।
ପାଇ ।	ଉଠି ।	ନଗ୍ର ନରନାରୀକି ସେ କଲେକ
ନୋହିଲେ କିପାଇଁ ଯେ ଆସିଅଛି	ଆଗରେ ଉଗାଳିଲେ ତାରା ଯେ ବିଯୋଷୀ ॥	ହୁରିକୁରି ॥୨୦
ଧାଉଁ ॥୧୦	କିମ୍ପାଇ ନାଥ ତୁମେ ମୁଖିପଣ କର ।	ସ୍ବପନ ଦେଖିଣ ଦେବ ହେ ଉଠିଣ ବସିଲି ।
ସହସ୍ତ୍ରେ ବରଷ ହେଲା ଭାଙ୍ଗି ଯେଥୁ	କଥାର ସନ୍ଧି କିମ୍ପା ମନରେ ନ ବିଚାର ॥	ରାତ୍ର ପାହିବାରୁ ଆଉ ନିଦ୍ରାହିଁ ନଗଲି ॥
ଗଲା ।	ସହସ୍ତ୍ରେ ବରଷ ଯେ ପଳାଇ ସୁଗ୍ରୀବର ।	ଯେକ ବିଧବାୟେ ରୋଦଇ ମୋର
କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇଣ ଯେ କନ୍ଦରେ ଲୁଚିଲା ॥	ଆଜ ଦୁଇବେଳ ଅଇଲା ଯେକା	ସଙ୍ଗେ ।
ଯେବେ ଯେକା ଦିନକରେ ଦୁଇବେଳ	ଦିନକର ॥୪୦	ତେତେବେଳହୁଁ ମୁଁ ଯେ ଭାଲଇ ମନ
ଆସି ।	ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧିବ ତୋର	ଭଙ୍ଗେ ॥
ହାକ ମାରୁଅଛି ଯେ ସିଂହଦ୍ବୀରେ ପଣି ॥	ତୁଲେ ।	ଚିତ୍ର ବ୍ୟାକୁଳ ମୋର ଯେ ହେଉଅଛି ଆର ।
ଦେଖ ମୁହିଁ ଯେହାର ତ ଦିଶୁଅଛି ଆନ ।	ପ୍ରାଣ ଘେନି ପାରିକି ତୁ କୋପେ ହାଦେ	ମୁଖିହିଁ ଅଶୋଭା ଯେ ଦିଶୁଅଛି ଦୁଃସର ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମମାଳାୟେ ଗଳାରେ ଆଭରଣ ॥	କଲେ ॥	ଆଜ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଗଲେଣ ଯେ ନୋହିବାକ
ଆବର ପୁଷ୍ପମାଳାୟେ ଗଳାରେ ଅଛଇ ।	ସେ କଥା ଭଲେଣ ତ ଜାଣଇ ସୁଗ୍ରୀବର ।	କଥେ ।
ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ବୋଲିଣ ଆଶେଣ ତାକଇ ॥	ତୋତେ ହାକ ମାରଇ ଯେ ପଣିଣ	ମୋତେ କୋପ ଦେବ ଯେ ନକର
ମୁହିଁ କଥାୟେକ ଯେହାର କରଇ	ସିଂହଦ୍ବୀର ॥	କପିରାୟେ ॥
ଅନୁମାନ ।	ବେଳେକ ହାରିଣ ଯାଇ ପୁଣିହିଁ ଅଇଲା ।	ଚାର ତରେ ନକହଇ ଦୁଃସର ଆଗରେ ।
ପୂର୍ବର କଥା ଆସି ହୋଇଲା ବିଧାନ ॥୨୦	ବଡ଼ଲୋକର ନିଷ୍ଠୟେ ଯେ ଭରସା	ତୁମେ ବୋଲ ମୋତେ ସମ କେ ଅଛି
ବଡ଼ ଲୋକକୁ ଅବଶ୍ୟ ଆଶ୍ରେ କଲା	ପାଇଲା ॥	ସଂସାରରେ ॥
ସେହି ।	ଚାର ମୁଖେ ବାରତା ମୁଁ ଶୁଣିଅଛି ଯାହା ।	ଗଲେଣ ଆଜ ଦେବ ହରାଇବୁ ପ୍ରାଣ ।

ବିଧବା ଅବସ୍ଥା ମୋତେ ନଦିଅ କପିରାଣ ॥
 ଦୁଃଖୀ ହୋଇଣ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି କେତେ ଦିନ ।
 ତାମୁଳ ବିହୁନେ ଶୋଭା ନ ଦିଶିବ ବଦନ ॥
 କଙ୍କଳ ନ ଘେନିଲେ ନୟନ ନଶୋହେ ।
 କୁସୁମ ବିହୁନେ କବେରୀ ଶୋଭା ନୋହେ ॥
 ଚତୁଃସମ ନ ଘେନିଲେ ଶୋଭା ନୋହେ
 ଅଙ୍ଗ ।
 ଆଉରଣ ନୋହିବି ମୁଁ ବସନ ଦେବାଙ୍ଗ ॥
 ଅଳତା ରଙ୍ଗ ଯେ ନଥିବ ପାଦତଳି ।
 କୁଚରେ ଲେଖନ ନୋହିବ ପତ୍ରାବଳି ॥
 ନୂପୁର ବିହୁନେ କି ଶୋହିବ ଚରଣ ।
 ବାହେ ବାହୁଟି ନ ଥିବ କଙ୍କଣ ॥
 ନାସିକା ନ ଶୋହିବ ବସୁଣୀ ବିହୁନେ ।
 ଯେତେକ ଦୁଃଖ ମୁଁ ସହିବି କେସନେ ॥
 ଯେବେ ମୁଁ ବୋଲାଉଅଛି ତାରା
 ମହାଦେବ ।
 ପରେ ଲୋକେ ବୋଲିବେ ରାଷ୍ଟ୍ରା ଗୋଟି
 ଯେହି ॥
 ଶୁକୁ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିଲେ ମୁଁ ଅଶୋଭା ଦିଶିବି ।
 କାହାର କୋଳେ ବସି ମୁଁ ପ୍ରେମବାଣୀ
 ଭାଷିବି ॥
 ଯେ ମୋହୋର ଶପଥ ହେ ନ ଯାଅ ନାଥ
 ଯୁଦ୍ଧି ।
 ଗଲେ ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତେ ପୋଛିବେ ତୋର ପାଞ୍ଜୀ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ତୋହୋର ଅଟଇ ସାନନ୍ଦ୍ରାଥ ।
 ତାହାକୁ ଯୁବବାଜା କରସି ପ୍ରାଣନାଥ ॥
 ରାଜ୍ୟର ଭାରାଭାର ତାହାର ମୂଳେ ଦେଇ ।
 ସୁଖେ ଭୋଗକର ଅନ୍ଧସୂତରେ ଥାଇ ॥
 ତାରାର ବଚନେ ବୋଲଇ ବାଳି ରାୟେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଣ ସଖି କାହାର ତନୟେ ॥
 ସେ କିଂପାଇ ମୋତେଟି କରିବ ପ୍ରାଣ
 ନାଶ ।
 ମୋହୋର ତାହାକୁଟି କଲା ନାହିଁ ଦୋଷ ॥
 ସେ ଯେବେ ମାରିବେ ମୋତେ ସୁଗ୍ରୀବର
 ଛକେ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ସମାନେ ମୁଁ ଯାଇ ବସିବି
 ସ୍ବର୍ଗଆଳେ ॥
 ତାହାର ଜନ୍ମକଥା ଶୁଣିଅଛି ମୁହିଁ ।
 ଦୁର୍ଭାସା ରକ୍ଷି ମୋତେ ପୂର୍ବେ ଛନ୍ଦି କହି ॥
 ରାବଣ ଆଦି ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ଦତ୍ୟବଳ ।
 ମାନବ ରୂପେଣ ବିଷ୍ଣୁ ମାରିବେ ସକଳ ॥
 ତୁ ସଖି ନ ଜାଣୁ ଯେ ମୋହୋର
 ବୀର୍ଯ୍ୟବଳ ।
 ମୋତେ ସମାନ ଗୋ ନୋହନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
 ଘଡ଼ିକେ ଚାରି ସମୋଦ୍ରେ ମୁଁ ସ୍ବାହାନ
 କରଇ ।
 ସୁର ନର ଗନ୍ଧର୍ବ କାହାକୁ ନ ଡରଇ ॥
 ତୁ ଯେ ବୋଇଲୁରେ ସଖି ସୁଗ୍ରୀବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।
 ରାଜାଗଣେ ଶୁଣିଲେ ମୋତେ ବୋଲିବେଟି
 କିସ ॥
 ବୋଲିବେ ଭାଇକି ଯେ ଘଡ଼ି
 ଦେଇଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଡରିଣ ଯେ ଶରଣ ପଶିଲା ॥
 ମୁହିଁ ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଲ ନ ପାରିବି ଶୁଣି ।
 ତାରାକୁ ଆଡ଼େ କରିଣ ବାହାର କପିମଣି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବ ଦେଖିଣ ବାଳି ଯେ କୋପେଣ
 ଧାଇଁଲା ।
 ବଜ୍ରମୁଷ୍ଟି କରିଣ ଯେ ବିଧାୟେ ମାଇଲା ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବକସ୍ତ୍ରକେ ବାଜିଲା ଯାଇ ବିଧା ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗେ ଥାଇ ଦେଖନ୍ତି ବିଦ୍ୟୁଧା ॥
 ବିଧାକୁ ନ ମାନି ସେ ପଶିଲା ଝୁସାଇ ।
 ଶାଳବୃକ୍ଷେ ଉପାଡ଼ିଣ ସେ ଧାଇଁଲା ରୋଷ
 ବହି ॥
 ବାଳିର ଉପରେ ପିଟିଲା ନେଇ ତାହା ।
 ଚିତ୍ରଗତି କରିଣ ଛଡ଼ାଇ କପିନାହା ॥
 ବୋଇଲା ସରିଲା ଆଜ୍ଞୁ ତୋର ସୁଗ୍ରୀବର
 ନାମ ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ପେଷିବି ତୋତେ ଜନ୍ମପତି ଗ୍ରାମ ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଦୁହେଁ ଧରାଧରି ହୋନ୍ତି ।

ଶିରରେ କୋଡ଼ାକୋଡ଼ି ହିଆରେ ଯନ୍ତାଯନ୍ତି ॥
 ଯେକ ଦେହ ହୋଇଣ ସେ ହୋଇଲେ
 ଚିତ୍ରାଭିଡ଼ି ।
 ଚିତ୍ରଗତି କରିଣ ସେ ଯାନ୍ତି ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ॥
 ଯେକୁ ଆରେକ ସେ ବିକ୍ଷାଣ ଘେନନ୍ତି ।
 ନଖ ଦନ୍ତ ଘାତେଣ ଶରୀର ବିଦାରନ୍ତି ॥
 ପୁ ପୁ କାର ଶବଦ ନିଶ୍ବାସ ଖର ବାଜେ ।
 କାଷ୍ଠ ପାଷାଣ ଧୂଳି ପୁର ଦ୍ବାର ଭାଙ୍ଗେ ॥
 ନଗର ନରନାରୀ ଅମନାତ୍ୟ ଗଣ ।
 ସମସ୍ତେ ଦେଖନ୍ତି ଆରତ ହୋଇଣ ॥
 ସ୍ବର୍ଗେ ଦେବଗଣେ କରନ୍ତି ଭାଲେଣି ।
 ବାଳି ରାୟେ ବଧ ହୋଇବ ଯେହିକ୍ଷଣି ॥
 ବାଳି ସୁଗ୍ରୀବର ଯୁଦ୍ଧ କହିଲେ ନ ସରଇ ।
 ଏକ ମୁଥ ମାରିଣ ଆରେକକୁ ଟାଳଇ ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ସେ ଯେ ବିକ୍ଷାଣ ପୁଣ
 ପୁଣି ।
 ସୁଗ୍ରୀବ ତଳେ ମାଡ଼ି ବସିଲା ବୀରମଣି ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ।
 ଯେହି ସେ ଉପରେ ମାଡ଼ି ବସିଛି ବାଳି
 କ୍ଷେତ୍ରୀ ॥
 ନ ପୁଣ ମୁଥେ ନିକି ମାରଇ ଯେହୁ ଟାଳି ।
 ଯେକା ମୁଥକେ ମୌତୁ ମୋର ହୋଇଯିବେ
 ଧୂଳି ॥
 ଆଗହୁଁ ନାରାଜ ଯେ ଥିଲେନି ପୁରୋଇ ।
 ବାଳିର ଉପରକୁ ବିନ୍ଧିଲେ ରୋଷ ବହି ॥
 ଗର୍ଜଣ ବାଳି ହୃଦେ ପଡ଼ିଲା ନାରାଜ ।
 ପିଠିଆଡ଼କୁ ପୁଟି ରହିଲା ଅତି ତେଜ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବ ଛାଡ଼ିଣ ବୀର ପଡ଼ିଲାକ ଜଳି ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ରଜାପଣ ନ ଦେଲି ବୋଲି
 ଭାଳି ॥୫୦
 ବୋଇଲା ସୁହସ୍ତେ ମୁଁ ଅରକିଳି ରାଜ୍ୟ ।
 ତୋତେ ଦେଇତ ମୁଁରେ ନ ପାରିଲି
 ତନୁଜ ॥
 ଅନ୍ୟକୁ ହୋଇଲା ମୋର ଯେତେକ
 ସଂପଦ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଭୁମିରେ ପଡ଼ିଲା କପିରାଜ ॥
ଯହୁଁ ସେ ବାଳୀରାୟେ ଜଳିଣ ପଡ଼ିଲା ।
ଉଠିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ରାମକୁ ଡାକିଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଇଲେ ତାହା ଶୁଣି ।
ଦେଖିଲେ ଭୁମିରେ ପଡ଼ିଛି କପିମଣି ॥
ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ହନୁମତ ଜୟେବ ବେଡ଼ିଲେ

ସାତଜଣ ॥୨୦

ଚେତନା ପାଇଣ ବାଳୀ ବୀର ଉଠି ବସି ।
ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ପୁଣ ପଡ଼ିଲା ଲହସି ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା କପିପତି ।
କେବଣ ଦେଖରୁ ତୁ ଅଇଲୁ ହୋ ଯତି ॥
ଶବର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଲୁଚି ବସିଥିଲୁ ।
ଅକାରଣେ କିମ୍ପା ମୋତେ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲୁ ॥
କିଏ ନାମ ଗୋଟି ଅଟଇ ପୁଣ ତୋର ।
ଅବୋଷେ ହତ୍ୟା କିମ୍ପା ଘେନିଲୁ ମୋହୋର ॥
କେ ତୋହୋର ଜନନୀ ଅଟୁ କିଏ ଜାତି ।
ବନବାସ କଲୁ ତୁହି କେବଣହିଁ ଗତି ॥୨୦
କିମ୍ପାଇଁ ଧବୁର୍ବାଣ ଧରିଅଛୁ କର ।
କଷା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିଣ ଜତାଭାର ଶିର ॥
କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ନଗ୍ରକୁ ତୁ କିମ୍ପାଇ ଅଇଲୁ ।
କାହାର ବୋଲେ ମୋତେ ତୁ ନାରାଜ

ବିନ୍ଧିଲୁ ॥

ରକ୍ତ ମାଂସେ ଯେବେ ତୋହୋର ପାରତି ।
ମର୍କଟ ମାଂସ ତ ଅଭାଷ ଅଟନ୍ତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ଜାତ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ନୃପତି ଦଶରଥଙ୍କର ସୁତ ॥
କଉଶୁଲ୍ୟା କୟେକୟା ପୁମେନ୍ଦ୍ର ତିନି ରାଣୀ ।
ସତ୍ତତି ଅର୍ଥେ ଯଜ୍ଞ କଲେକ ନୃପମଣି ॥୮୦
ରକ୍ଷ୍ୟଶୁଙ୍ଗ ମୁନିଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରବଳୁ କରି ।
ଚାରିପୁତ୍ର ପାଇଲେ ଦଶରଥ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
କୈଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ମୁହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ନାମ ।
କଉଶୁଲ୍ୟାଙ୍କ ଗର୍ଭୁ ସମ୍ଭୂତ ଅନୁପାମ ॥
କକୟାର ତନୁଜ ଭରଥ ଅଟଇ ।

ସୁମୈତ୍ରାଙ୍କର ସୁତ ଲକ୍ଷଣ ଶତୃଘ୍ନ ଦୁଇ ॥
ଜନକ ମହାମୁନି ମିଥିଳା ନୃପବର ।
ସାତଯା ନାମେଣ ଦୋହିତା ତାହାଙ୍କର ॥
ଶିବ ଶରାସନ ଥୋଇଣ ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ।
ଯେ ତାହା ତୋଳିବ ତାକୁ ଦେବଜାଁ

ବୋଇଲେ ॥୯୦

ରାବଣ ଆଦି କରି ନ ପାରିଲେ ତୋଳି ।
ମୁହିଁ ଧନୁ ତୋଳନ୍ତେ ମୋତେ ବିଭାଦେଲେ
ବାଳୀ ॥
ଆବର ତିନିଭାଇକି ତିନିଝିଅ ଦେଲେ ।
ପ୍ରସନ ହୋଇ ମୁନି କଲ୍ୟାଣ ମୋତେ
କଲେ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରେ ମୁଁ ହୁଅନ୍ତେ ପରବେଶ ।
ଦେଖିଣ ପିତା ମୋର ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
ବିଚାରିଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜାପଣ ଦେବି ।
ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଲି ମୁଁ ଅତ୍ୟଧିକେ ଥିବି ॥
ସାବତ ଜନନୀ ମୋର ଅଟଇ କୟେକୟା ।
ତାହାଙ୍କର ମନେ ମୋତେ ଧଇଲେକ

ମାୟା ॥୧୦୦

ନୃପତିକି କପଟେ ସତ୍ୟ କରାଇଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ଯାଇ ଯେ ବୋଇଲେ ॥
ଚଉଦ ବରଷ ବନେ ବୁଲିବ ବନବାସ ।
ଭରଥ ରାଜା ହୋଇ ପାକୁ ଗ୍ରାମ ଦେଶ ॥
ତେଣୁ ସେ ଭାଇ ଭାରିଯାକୁ ସଙ୍ଗତରେ
ଘେନି ।
ଅରନ୍ୟେ ବୁଲୁଥିଲି ପିତାଙ୍କ ଆଗ୍ୟା ମାନି ॥
ନାନା ଅରଣ୍ୟରେ ବୁଲିଲୁ ନାନା ଦେଶ ।
ଗୋଦାବରୀ ତୀରେଣ କଲଇଁ ଆସି ବାସ ॥
ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ଵା ଦିନ ସୁଖେଣ ଦିନ ନେଲୁ ।
କର୍ମର ଅବଳେ ପୁଣ ଘରଣୀ

ହରାଇଲୁ ॥୧୦

ରାବଣ ନାମେଣ ଲଙ୍କାର ନୃପତି ।
ସେ ବଳେ ହରିନେଲା ମୋହୋର ଯୁବତୀ ॥
ମୁହିଁ ଯାଇଥିଲି ମାୟାମୁଗ ମାରି ।

ଯେକା ଦେଖି ନେଲା କପଟେ ଚୋରି କରି ॥
ଗରୁଡ଼ର ତନୟ ପକ୍ଷୀଚଟା ବୀର ।
ତାହାର ଡେଣାଗୋଡ଼ କାଟିଲା ଦଶଶିର ॥
ସେ ମୋତେ କହିଲା ରାବଣ ହରିନେଲା ।
ସାତଯା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲା ॥
ତେଣୁ ସେ ଅରନ୍ୟେ ମୁଁ ବୁଲୁଛି ଆରତେ ।
ସୁଗ୍ରୀବି ଭେଟିଲି ମୁଁ ରକ୍ଷିମୁଖ

ପର୍ବତେ ॥୨୦

ତାହାର କଷ୍ଟ ଶୁଣି ସୁଦୟା ମୁହିଁ କଲି ।
ଦୁହେଁ କଷ୍ଟ ବୋଲି ମୈତ୍ରୟ ବନ୍ଧାଇଲି ॥
ତାହାର ଭାରିଯାକୁ ବଳେ ତୁ ନେଲୁ ହରି ।
ମୋହୋର ଘରଣୀକି ରାବଣ ନେଲାକ
ଚୋରିକରି ॥
ତେଣୁ ସେ ତାହାକୁ ହାଦେ ମୁଁ ଯେ ଦୟା
କଲି ।

ମୈତ୍ରତ୍ର ପାଇଁ ହାଦେ ତୋତେ ନାରାଜ
ମାଜିଲି ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଇ ତାରାପତି ।
କେହ୍ନେ ଯେ ରଘୁବଂଶକୁ ଧାର୍ମିକ
ବୋଲନ୍ତି ॥

ତୁମ୍ଭର ଉପର ବଂଶେ ହରିଚନ୍ଦନ ରାଜା
ଥିଲା ।

ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ସେ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ
କଲା ॥୩୦

ଆପଣେ ବିକି ହୋଇ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଧନ
ଦେଲେ ।

ଚାରିଯୁଗକୁ ସେ କଥା ରୁହାଇଲେ ॥
ସେହି କୁଳେ ପୂର୍ବେ ବିଭାଷ ନୃପତି ।
ଦେବଙ୍କର ବଚନେ ସେ ପାଇଇ ରାଜ୍ୟ
ପୃଥୁ ॥

ସେ ବିଭାଷ ରାଜନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧାର୍ମିକ ।
ତାହାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସର୍ବଲୋକ ॥
ମାନଧାରା ରାଜା ସପତ ଦ୍ଵାପେ ରାୟେ ।

ସ୍ବରୂପ ସୁରପତି ସାବଧାନେ ଜାଣେ ॥ ରଘୁ ନୃପତିର ମହିମା ଅପାର । ଅଶ୍ବମେଧ ଯାଗ ସେ କଲାକ ଶତେବାର ॥୪୦	ମାତା ପିତା ବିଚାରିଣ ନ କଲେ ତୋତେ କତି । ପରାଜୟେ ନ ସହିଲେ ଯେ ତୋର ଦୁଷ୍ଟ ମତି ॥	ତେଣୁ ସେ ନାରାଜ ତୋତେ କଲୁଟି ପ୍ରହାର । ଯହୁ ତୁ ଅନ୍ୟାୟେ ହୋ କଲୁ କପିବାର ॥ ବୋଇଲୁ ଯେ ସାନ ଭାଇ ହୋଇଲା ନୃପତି ।
ପୃଥ୍ବୀ ଧବଳିଲା ମହିମା ଅପାର । ତେଣୁ ସେ ରଘୁବଂଶ ବୋଲାଉଲା ତୁମ୍ଭର ॥ ଅଜ ନାମେ ନୃପତି ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଲା । ସଦୟା କରିଣ ପୁଣି ସ୍ବର୍ଗରେ ସ୍ଥାପିଲା ॥ ଭଗୀରଥ ବିଷ୍ଣୁପାଦୁଂ ଆଣିଲା ଗଙ୍ଗାଜଳ । ସପ୍ତସାଗର ପୁରୋଇ ଉଧରିଲା କୁଳ ॥ ସଗର ନୃପତି ସାଗର ଭିଆଇଲା । ଷାଠିୟେ ସହସ୍ରେ ପୁତ୍ର କପିଳ କୋପେ ମଲା ॥	ଅଗ୍ୟାନ ପୁରୁଷ ତୁ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣୁ । ବନ ଜୀବ ସଙ୍ଗରେ ବସିଲୁ ଆସି ତେଣୁ ॥୨୦ କ୍ଷେତ୍ରାପଣ ଧର୍ମେ ଯେବେ ମାରନ୍ତୁ ମୋତେ ରଣେ । ଶୂରବନ୍ଧ ପଣ ମୋର ଦେଖତେ ଦେବଗଣେ ॥ ମୋତେ ଯେ ମାଇଲୁ ହୋ କେବଳ ଗୁଣ ପାଇ ।	ତୁମ୍ଭେ ଅରଣ୍ୟରେ ବୁଲୁଅଛ ଯେଥୁ ॥ ପିତା ଆଶ୍ୟାଂ ପାଳିଣ ସେ ଅଜଳି ବନସ୍ତ । କଠାଉକୁ ମୋହୋର ଧରାଇ ଦଶକ୍ରତୁ ॥ ମୋହୋର ଅଭାବେ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନ ରହି । ନନ୍ଦିଗ୍ରାମେ ଅଛଇ ଉଦାସୀନ ହୋଇ ॥ ଅଭେଦ ଆତ୍ମା ଆମ୍ଭେ ଅଟୁ ଚାରିଭାଇ । ଯେକା ପିତାଠାରୁ ଅଛୁ ଜାତ ହେଇ ॥୧୦୦ ଦୁଷ୍ଟଜନମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଆମ୍ଭେ ମାରୁ । ଅନ୍ୟାୟେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆମ୍ଭେ ଉପ୍ରୋଧ ନକରୁ ॥
ସେହୁ ଭଗୀରଥ ଗଙ୍ଗାକୁ ଆଣିଲେ । ପିତୃଗଣଙ୍କୁ ଆଣି ସ୍ବର୍ଗରେ ବସାଇଲେ ॥୫୦ ଅତି ବିତପନ ଯେ ଅନେକ ରାଜା ଥିଲେ । ନାନା ଧର୍ମ କରିଣ ସେ ସଂସାର ପାଳିଲେ ॥ ଅଜ ନୃପତି ଯେ ଜଗତେ ଅଜୟେ । ତାହାର ଗଡ଼ପତି ଧନପତି ରାୟେ ॥ ସେହି ବଂଶେ ତୋହୋର ପିତା ଦଶରଥ । ଶନିଷ୍ଠର ଦେବତାକୁ ଜିଣିଲା ବଳବନ୍ଧ ॥ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ସାହା ହୋଇ ସ୍ବର୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କଲା । ନିଭସ୍ବସ ବରଷକୁ ପରମ ଆୟୁଷ ପାଇଲା ॥ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ମହିମା ମୁଁ କହିବଇଁ କେତେ । ଯେତେ କାର୍ତ୍ତି କରିଣ ସେ ଅଛନ୍ତି ଜଗତେ ॥୬୦ ସେ କୁଳରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ତୁ ଯେତେକ ଅଗ୍ୟାନ । ରାଜାପଣ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ବୁଲୁଛୁ ବନେ ବନ ॥ ଅଧର୍ମା ଦେଖିଣ ପିତା ବନକୁ ପେଶିଲା । ନୋହିଲେ କିମ୍ପାଇଁ ସାନ ଭାଇ ନୃପତି ହୋଇଲା ॥	ଜାଣିଲି ଶରୀରେ ତୋର କ୍ଷତ୍ରିୟ ଧର୍ମ ନାହିଁ ॥ କିରାତ ପରାୟେ ହୋଇ ବନରେ ଲୁଚିଥିଲୁ । ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲି ମୋତେ ନାରାଜ ମାଇଲୁ ॥ ଛାଇ ମାଂସ ହାଡ଼େ କିଛିହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । କିମ୍ପାଇଁ ବାଣ ମୋତେ ମାଇଲୁ ରଘୁସାଇଁ ॥ ଗଜ ବ୍ୟାଘ୍ର ଭଲୁକ ମର୍ଜିତ କୁମ୍ଭୀର । ଯେହୁ ପାଞ୍ଚଜନ୍ମ ଯେ ଅଭୟ ରଘୁବୀର ॥୮୦ ଗଣ୍ଡା ଗୋଧୂକା ଶଶୀ ଝିଙ୍କ ଖାଇ । ମୋତେ ତୁ ବଧୁଲୁ ଯେ ଅଭୟ ଅଟଇ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ସୁଗ୍ରୀ ମୋର ମୈତ୍ର । ତୋତେ ମାଇଲି ମୁଁ ଯେ ତାହାକର ମତ ॥ ତୁ ତାଙ୍କର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟୁ ହୋ ବୀର ବାଳୀ । ଅଗ୍ୟାନ ଲୋକକୁ ନ ସହଇ ମହାଆଳି ॥ ପିତା ତୁମ୍ଭର ଯେହାକୁ ଯୁବରାଜା କଲା । ବାପର ବୋଲ ତୋତେ ଗ୍ରାହ୍ୟ ଯେ ନୋଇଲା ॥ ରାଜ୍ୟରୁ ଯେହାକୁ ତୁ ବାହାର କରିଦେଲୁ । ଭାରିଯାକୁ ତାର ବଳେଣ ହରିଲୁ ॥ ୯୦	ଆମ୍ଭେ ପୃଥ୍ବୀରେ ରାଜା ଅଟୁ ହେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ । ପାପୀ ବୋଲି ବାଳୀ ହୋ କଲଇ ତୋତେ ନାଶ ॥ ବିଶେଷେ ଶାଖାମୃଗ ଅଟୁ ହୋ ତୁହି ରାୟେ । ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ଆମ୍ଭେ ମୃଗୟାକୁ ଆୟେ ॥ କଉଡ଼ୁକେ ଆମ୍ଭେ ଜୀବ ଜନ୍ତୁ ନାଶିଲୁ । ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ତୋତେ ନାରାଜ ପେଶିଲୁ ॥ ସ୍ବଭାବେ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଟଇ ମୋର ମୈତ୍ର । ତାହାକର ଜୟ କଥା ଅଟଇ ମୋତେ ହିତ ॥୧୦ ରାବଣ ଯେ ମୋହୋର ସୀତାକୁ ହରିନେଲା । ତାହା ଶୁଣି ମୈତ୍ର ମୋର ଅନେକ ତିଆରିଲା ॥ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ପୋଡ଼ିଣ ମାରିବି ଦଶଶିରି । ନିଶ୍ଚୟେ ଆଣିଦେବି ଜନେକକୁମାରୀ ॥

ଯେ କଥା ଆମର ନିଷ୍ଠା ବୁଝିବି ହୋ ବାଳା ।
 ମୈତ୍ର ମୋହୋର ଅଟନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧଶାଳୀ ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ରାବଣ ସାତ୍ୟକୁ
 ହରିନେଲା ।
 ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ରଥ ବାହି ନେଉଥିଲା ॥
 ଶୋକେଣ ଜାନକୀ ଅଳଙ୍କାର କାଢ଼ି ।
 ତାହା ସବୁ ବାନ୍ଧିଲେ ଉପରାଣ ଶାଢ଼ୀ ॥୨୦
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଖିଣ ତଳକୁ ପକାଇଲା ।
 ସେ ଆୟମାନ ମୋର ମୈତ୍ର ସମ୍ମାନିଣ
 ଥିଲା ॥
 ମୋତେ ଦେଖିଣ ଆସି ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ
 ଦେଲେ ।
 ରାବଣ ନେଲା ବୋଲି ବାରତା କହିଲେ ॥
 ନ ଦେଖି ଯେତେ ଭାବ ପାଇଲି ତାଙ୍କ
 ତହିଁ ।
 ତେଣୁ ସେ ମାଇଲି ତୋତେ ମୈତ୍ରକର
 ପାଇଁ ॥
 ବାଳୀ ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ଅଟୁ ତୁ ଅଗ୍ୟାନ ।
 ଅନର୍ଗଳ ତୋହର ସେ ବାନ୍ଧବ ଦଶାନନ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବଳେ କି ହୋଅଇ ତାକୁ ମାରି ।
 ଯାହାର ମୁଖ ଦେଖିଲେ ଦେବତାୟେ
 ତରି ॥୩୦
 ଯେ ମୋର ବିନୁ ତାକୁ ଜିଣିବା ନାହିଁ
 ଅନ୍ୟ ।
 ମୋତେ ଯେବେ ସନମାନ କରନ୍ତୁ ତୋ
 ରାମ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ସାତ୍ୟକୁ ଆଣି ଦେନ୍ତି ।
 ତୋହୋର ବୋଲେ ସୁଗ୍ରୀବ ଗଉରୋବ
 କରନ୍ତି ॥
 ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରି ମୁଁ ପାଆନ୍ତି କାରଣ ।
 ତେଣୁ ସେ ସେ ବୋଇଲି ରାମ ଅଟୁ
 ଅଗ୍ୟାନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଭ୍ରାଥ ବଧୂ ହବୁ ।
 ରାଜା ହୋଇଣ ତୁ ଅଗ୍ୟାନ ବୁଦ୍ଧି କରୁ ॥

ସେ ପାପ ହେତୁରୁ ତୋତେ ବିକ୍ଷିକୁ ଆମେ
 ବାଣ ।
 ନର୍କଗତିରୁ ଯେବେ ଚରିକୁ କପିରାଣ ॥୪୦
 ବାଳୀ ବୋଇଲା ଆମେ ଅଟୁ ପଶୁକାଟି ।
 ଆମକୁ କି ସେ ଦୋଷ ନାଗିବ ରଘୁପତି ॥
 ଅଗ୍ୟାନ ଜୀବ ଆମେ ଅରନ୍ୟେ ବୁଲୁଥାଉ ।
 ଫଳ ମୂଳ ଖାଇଣ ଆମେ ନିର୍ଝର ପାଣି
 ପିଇ ॥
 ଗ୍ୟାନ ଗୋଚର ଆମର କିଛି ନାହିଁ ମେଳ ।
 ସେ ଦୋଷ ଆମକୁ ନ ଲାଗେ ରଘୁବାଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ନୃପତି ପଣ କରୁ ।
 ଜଗତେ ତୋତେ ବୋଲନ୍ତି ହନ୍ତକାରୁ ॥
 ଅଷ୍ଟ ଲୋକପାଳ ଧର୍ମ ପୃଥୁବୀରେ
 ଯେକମୂର୍ତ୍ତି ।
 ବିଷ୍ଣୁ ଅଂଶ ନ ଥିଲେ କି ହୋଅଇ
 ନୃପତି ॥୫୦
 ଚାରି ସମୋହେ ତୁ ନିତ୍ୟେହଁ ସ୍ଥାନ କରୁ ।
 ଶାହାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ତୁ ଆଗମ ବିଚାରୁ ॥
 ତୋତେ ଯେ ପାପପୁନ୍ୟ ଲାଗଇ ଅବଶ୍ୟ ।
 ତୁ ବାଳୀରାୟେ ହୋ ଶ୍ରୀବନ୍ତ ପୁରୁଷ ॥
 ଜହର ବାର୍ଯ୍ୟେ ତୁ ହୋଇଛୁ ଅବତାର ।
 କିଂଚିତ ପାପେ ହେଲୁ ପୁଣି ବାନର ଶରୀର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖରୁ ସେ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ସେ କପିକୁଳମଣି ॥
 ବୋଲଇ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଧନ୍ୟ ତୋର ପିତା ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସାଧବା ତୋର ଗର୍ଭଧାରୀ
 ମାତା ॥୬୦
 ମୋତେ ମାରିବାକୁ ହୋଇଲା ତୋର ବଳ ।
 ଧନ୍ୟ ଯେ ମେଦନୀ ଜୀବନ ସୁଫଳ ॥
 ତୋହୋର ପ୍ରାୟେ ପତି ପାଇଲାକୁ ଯହୁଁ ।
 ପୃଥ୍ବୀ ପ୍ରଶଂସା ମୁଁ କରୁଅଛି ତହୁଁ ॥
 ଦେବତାୟେ ସମାନ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ରାମ
 ତୋତେ ।
 ଯେ ତୋର ନାରାଜ ଯହୁ ଭେଦିଲା ମୋର
 ଗାତ୍ର ॥

ଯେ ମୋହୋର ଶରୀରେ ବଜ୍ର ନ କାଟଇ ।
 ଯେ ତୋର କିହ୍ନେ ବାଣେ ଶରୀର ପୁଟଇ ॥
 ତୁ ଯେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟୁ ଦେବ ନାରାୟଣ ।
 ଦେବ ମାନବେ କାହିଁ ଯେତେକ
 ବଡ଼ପଣ ॥୭୦
 ଯେହା ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁଶର ଥୋଇ ।
 ବାଳାକି କାର୍ଯ୍ୟଣ ହୋଇ ବିନୟ ବାଣୀ
 କହି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଭାଇ ତୁ ଅଟୁ ମମ କ୍ୟେଷ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଦୋଷ ନ ଧର କପିଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥
 ଯେତେ ଧାର୍ମିକ ବୋଲିଣ ନ ଜାଣଇ
 ତୋତେ ।
 ଯେବେ ଅପ୍ରାଧ ଗୋଟା ଝମା କର ମୋତେ ॥
 ନାରାଜ କାଢ଼ି ତୋତେ ଦେବଙ୍କ ମଉଷଧି ।
 ସୀତୟା ଆଶମାକୁ କରସି ଯେବେ ବୁଦ୍ଧି ॥
 ବାଳୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ନ କରଇ ଯେହା ।
 ତୁ ରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟୁ ଚଉବାହା ॥୮୦
 ଦେବଙ୍କର ଛକେ ତୁ ଜନ୍ମିଲୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ।
 ଅବତାର ହୋଇଅଛୁ ଦୁଷ୍ଟଗଣ ନାଶି ॥
 ମୋହୋର ଭାଗ୍ୟେଣ ଦେଖିଲି ରାମ
 ତୋତେ ।
 ସୁହସ୍ତେ ବାଣ ପେଷି ବଧ କଲୁ ମୋତେ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ହସ୍ତେ ମୁଁ ହୋଇଲି ପ୍ରାଣ
 ନାଶ ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ବସିବି ଯାଇ ଅକ୍ଷୟେ ସ୍ବର୍ଗ ବାସ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଶଙ୍କର ଧ୍ୟାନ କରୁଛନ୍ତି ତୋତେ ।
 ପୁଣ୍ୟର ଫଳେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇ ଦେଖୁଲଇ
 ତୋତେ ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ମରିବି କରିବି ସ୍ବର୍ଗେ ବାସ ।
 ଯେ ମୋହୋର କଥା ଶୁଣି ରଘୁକୁଳ
 ଶିଷ୍ୟ ॥୯୦
 ଯେ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ସାନୁଜ ମୋହୋର ।
 ଯେହାକୁ ସମାନ ନାହିଁ ଦେବାସୁର ॥
 ସୁଗ୍ରୀବି ରାଜା କରି ସନ୍ୟ ଠୁଳ କର ।

ଜନ୍ମେବକୁ ବିଚାରିଣ ଦଇତ ବଳ ମାର ॥
 ଯେ ଯେ ଅଜ୍ଞ ଦ ମୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସୁତ ।
 ଯେହାକୁ ଦୟା କରି ଅବୁଦ୍ଧି ରଘୁନାଥ ॥
 ବଳେ ବଳବନ୍ତ ଭଣଜା ହନୁମନ୍ତ ।
 ଅସୁର ବଳ ସବୁ କରିବେ ଧୁମାନ୍ତ ॥
 ରବି ତଳେ ଯେହାକୁ ନାହିଁ ନା ସମସରି ।
 ସମସ୍ତ ନିର୍ଭୀକର ଯେହାକୁ ଆଗ

କରି ॥୧୦୦

ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେଥେ ଜାଣଇ ଭବିଷ୍ୟ ।
 ଯେହାର ମନ୍ତ୍ରବଳେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାଧି ନାଶ ॥
 ଅପୂର୍ବ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ଅଛଇ ଯେହାର କର ।
 ପ୍ରସନ୍ନେ ଦେବଣ ତାକୁ ଅଛଇ କୁଶଧର ॥
 ମୁହିଁ ସ୍ୱର୍ଗ ଯିବି ନ ରହଇ କ୍ଷଣେ ।
 ବିମାନ ଘେନି ତାକୁଅଛନ୍ତି ସୁରଗଣେ ॥
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଲାଗ

ରତ୍ନମାଳ ।

ଆପଣା କଣ୍ଠରୁ ତାହା କାଢ଼ିଲା ଶକୁବାଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର କଣ୍ଠେ ତାହା ଲମ୍ବାଇଲା ନେଇ ।
 ଆଜହୁଁ ହୋଇଲୁ ତୁ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ

ସାଙ୍ଗ ॥୧୦

ଆଜହୁଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ତୁ ସେବା କରିଥିବୁ ।
 ରାବଣ ମାରିଣ ତୁ ସାତଯାକୁ ଆଣିଦେବୁ ॥
 ଯେତେବେଳେ ବାଜା କାଢ଼ିଲା ରତ୍ନମାଳ ।
 ତକ୍ଷଣେ ଆସି ତାକୁ ଆକର୍ଷିଲା କାଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲା ଦେବ ନାରାଜ ବେଗେ

କାହ୍ନୁ ।

ଜାଣି ପଚାନ୍ତର ହୃଦରେ ଯମଦାହ ॥
 କୋଟିଯେ ପୂର୍ଣ୍ଣର ତେଜ ସହିତେ ପାରଇ ।
 ଯେ ତୋର କିହ୍ନେ ବାଣେ ହରାଇଲି

ଦେହୀ ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ କାଢ଼ିଲେ ତାଙ୍କ ଶର ।
 ବିକଟାଳ ଦିଶଇ ବୁକୁର ବିମ୍ବର ॥୨୦
 ଝର ଝର ହୋଇଣ ବାହାର ରକତ ।
 ନାରାଜ ମୁନେ ଲାଗି ଅଛଇ ହୃଦୟର ଅନ୍ତ ॥

ବ୍ୟଥା ପାଇଣ ସେ ହୋଇଲା ବିକଳ ।
 ବାମହସ୍ତେ ଆଉଁସଇ ଆପଣା ବକସ୍ତଳ ॥
 ମୁହଁ କଳା ପଡ଼ିଣ ଆଖି ବୁଲାଇଲା ।
 ରକତ ଉଦ୍‌ଗାରିଣ ସେ ଅସାଷ୍ଟମ ହୋଇଲା ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବିକଳ ହୋଇଲେ ।
 ନଗ୍ନ ନରନାରୀମାନେ ହାହାକାର କଲେ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ମୁଖଗୋଳ ଶୁଭିଳା ବାହାରେ ।
 ବାଳାରାଜା ମଲା ଯେ ସୁଗ୍ରୀବ

ସଂଗ୍ରାମରେ ॥୩୦

ଅନ୍ତଃପୁରେ ବାରତା ପାଇଲା ତାରା ସ୍ୟତା ।
 ତଗରେ ଦେଖି ଯାଇ ଜଣାଇଲେ ଧାତି ॥
 ରୋଦନ କରିଣ ଉଚ୍ଚେ ଆସଇ ସେ ଧାତ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀଗଣମାନେ ପଛେ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ଅଜ୍ଞ ଦ ଆଦି କରି ସାତପୁତ୍ରକୁ ଘେନି ।
 ଉରେ କର ତାଢ଼ିଣ ସେ କାନ୍ଦଇ କାମେନୀ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀଗଣେ ବୋଇଲେ ଶୁଣିସି ଗୋ ମାୟେ ।
 ସାବଧାନ ହୋଇଣ ଶୁଣିମା କଥାୟେ ॥
 ଦିଅସି ଆଗାମ୍ୟ ଆମ୍ଭେ କରିବୁ ସମର ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଯୁଦ୍ଧେ ମାରିବୁ ସୁଗ୍ରୀବର । ୪୦
 ହନୁମନ୍ତ ସୁଷେଣ ସେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ତାରାକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଦି ପାଞ୍ଚ ଜଣ ॥
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଦୁଇ ଯତି ।
 ତାହାକର ନାରାଜରେ ପଡ଼ିଲେ ତୋର ପତି ॥
 ତାହାକ ସହିତେ ଆମ୍ଭେ କରିବୁ ପ୍ରାଣେ

ନାଶ ।

ଯେ ତୋହୋର ମୁଖୁଁ ଯେବେ ପାଇବୁ
 ସମ୍ପନ୍ନ ॥
 ଅଜ୍ଞ ଦ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା

ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ।

ଯାହା ସେ କହିଲ ଯେହୁ ନୋହଇ
 ବିଧାନେ ॥
 ବାକୀର କନେଷ୍ଠ ସୁଗ୍ରୀବ ମୋର ପିତା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ଦେବତା ॥ ୫୦
 ଅନ୍ୟ ଛାତ୍ରକି ବାକୀକି ପାରେ ବଧୁ ।

ଗଉଡମ ମୁନି ମୋତେ କହିଛନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ମୁଁ ମୃଗୟା ଯାଇଥିଲି ।
 ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ଗଉଡମକୁ ଭେଟିଲି ॥
 ନମସ୍କାର କରି ମୁଁ କହିଲି କୁଳ ଗୋତ୍ର ।
 କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ରାଜାର ମୁଁ ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସୁତ ॥
 ଶୁଣିଣ ଗଉଡମ ମୁନି କଲ୍ୟାଣ ମୋତେ
 କଲେ ।

ଅହିଲ୍ୟାୟେ ଦେଖି ମୋତେ ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଲେ ॥

କୋଳେ ଧରିଣ ମୋତେ ଦେଲେକ କ୍ଷୀର
 ଅନ୍ନ ।

ବହୁତ ତିଆରିଲେ ମୋତେ ଗଉଡମ
 ମହାମୁନି ॥୬୦

ତହିଁ କଥାମାନ ମୁଁ ଅଛଇ ପୂର୍ବେ ଶୁଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅବତାର ହୋଇବେ ଚକ୍ରପାଣି ॥
 ସାତଯା ହରାଇ ବୁଲନ୍ତେ ବନେ ବନ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଛଳେ ବାଳୀ କରିବେ ନିଧନ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରିଣ ସେ ଆଣିବେ ଘରଣୀ ।
 ପୂର୍ବହୁଁ ଯେକଥାମାନ ଅଛଇ ମୁହିଁ ଶୁଣି ॥
 ତୁମ୍ଭେ କିମ୍ପା ଯେକଥା କହୁଛ ଅବିଚାର ।
 ଯେ ରାଜ୍ୟେ ସୁଗ୍ରୀବର ହୋଇବ ନୃପବର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆନ୍ତେ ପୁଣି ସଂଗ୍ରାମ ଯାଇ କଲେ ।
 ଗୋଟିଯେକି ପ୍ରାଣ ପାଇବ ତୁମ୍ଭେ
 ଭଲେ ॥୭୦

ବାଲ ଆମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ପୁଣି ଯିବା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀବରଣେ ଶରଣ ପଶିବା ॥

ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତିଆରି ।
 ନବରୁ ବାହାର ସେ ହୋଇଲା ଶୋକ କରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀବରଣେ ରହି ଶରଣ ଫୁକାରିଲା ।
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଘେନି ସୁଗ୍ରୀ ଉହାଡ଼େଣ ରହିଲା ॥
 ବାଳୀକି ଦେଖିଣ ସେ ରୋଦନ କଲା
 ତରା ।

ଛିଡ଼ାଇ ପକାଇଲା ମୁକୁତାର ହାରା ॥
 କେଶ ଅସମ୍ଭାଳ ବିଗଳିତ ବାସ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କାନ୍ଦନ୍ତେ ସେ ପୁରୁଷ ଆକାଶ ॥୯୦
ହା ହା ସ୍ୱାମୀ ବୋଲି ଯାଇ ସନ୍ନିଧେୟ
ବସଇ ।
ପ୍ରୀତି ଗୁଣ ଯେନିଶ ସେ ଶରୀର ଆଉଁସଇ ॥
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ! ତୁମ୍ଭେ ଜଗତେ ଅଜୟେ ।
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରାଣ କେହ୍ନେ ହରିଲା ଜନ୍ମରାୟେ ?
ବିଧବା ଅବସ୍ଥା ମୁଁ କେମନ୍ତେ ସହିବି ।
ସାଧବୀ ଶ୍ରିରାଜ ମୁଖ କେମନ୍ତେ ଚାହିଁବି ॥
ଅନାସ୍ତ କରିଣ ନାଥ ଗଲୁ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ।
ରତ୍ନପଲଙ୍କ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ଭୂମିରେ ଅଛୁ ପଡ଼ି ॥
ତିଆରିଲା ବୋଲ ମୋର ନ କଲୁ
ଗୋସାଇଁ ।
ଗର୍ବିତାପଣ କରିଣ ଅଇଲୁ ବେଗେ
ଧାଇଁ ॥୯୦
ଅଖଡ଼କେ ପ୍ରାଣନାଥ ହରାଇଲୁ ଯେଥେ
ଆସି ।
ଅବିକ୍ଷଣେ ରୋଦନ ମୁଁ କରୁଥିବି ବସି ॥
ପୁତ୍ରକୁ ଅନାସ୍ତ ତୁ କଲୁସି ଗୋସାଇଁ ।
କେବଣ ସମୋଦେ ଯେବେ ପଶିବି ମୁଁ
ଯାଇ ॥
ଦିଗପାଳ ସମାନେ ତୁ ଅଛୁ ପ୍ରାଣନାଥ ।
ପର୍ବତ ପକାଇ ପୁଣି ପାତୁ ତୁ ମଣ୍ଡକ ॥
ଅତି ବଳବନ୍ତେ ତୁ ବାଳୀ ନାମ ବହୁ ।
ଯେ ସମ୍ପଦ କାହାକୁ ଦେଇଗଲୁ ପ୍ରଭୁ ॥
ଚାରି ସମୋଦେ ତୁ କ୍ଷଣକେ ସ୍ଥାନ କରୁ ।
ଦେବ ଦାନବେ ଯେ କାହାକୁ ନ
ତରୁ ॥୧୦୦
ପୃଥ୍ବରେ କ୍ଷେତ୍ରାପଣେ ଆଗେ ଲେଖା କରି ।
ଯେବେ କିମ୍ପାଇଁ ହାରିଲୁ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ବିନା ଯୁଦ୍ଧେ ରାମ ବାଣେ ହରାଇଲୁ ପ୍ରାଣ ।
ଅଖଡ଼ରେ ନାଶ ତୁ ଗଲୁ କପିକୁଳ ରାଣ ॥
ସୋଦର ଭାଇର ସଙ୍ଗେ ହୋଇଲୁ ବଜରି ।
ଯେବେ ଭୋଗ କରିବେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ନଗରୀ ॥
ଶୁଣି ବାଳୀ ବୋଲଇ ଶୁଣଗୋ ମହାଦେଇ ।

କିମ୍ପାଇଁ ରୋଦନ ତୁ କରୁଥିବେ ସହା ॥
ସଂସାରର ମାୟା ଯେ ଅଟଇ ଅଟିର ।
ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାଣ ଯେଥେ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଶରୀର ॥୧୦
ମେରୁ ଗିରି କନ୍ଦର ନିର୍ଜର କପିଳାସ ।
ଯେ ସଂସାରଯାକ ପୁଣି ହୋଇବ ସବୁ
ନାଶ ॥
ସମୋଦୁ ହିଁ ଶୁଖିବ ଗୋ ପୋଡ଼ିବ ବିପିନ ।
ଯେ ଜଗତ କାଳେ ହୋଇବାକ ଶୂନ୍ୟ ॥
ଯେତେ କାଳ ଯାୟେ ଧାତା ଭୋଗ
ଦେଇଥାଇ ।
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ କରିଣ ନାନା ସୁଖ ଭୋଗ ପାଇ ॥
ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ଅଦୋଷେ
ମାଇଲେ ।
ଯେ ତାଙ୍କର ନାରାଜେ ମୋତେ ସ୍ୱର୍ଗରେ
ଠାବ ଦେଲେ ॥
ମୋକ୍ଷ ହୋଇଲି ମୁଁ ଯେହାକ ଦର୍ଶନେ ।
ବୈକୁଣ୍ଠେ ବସିବି ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ
ପ୍ରସନ୍ନେ ॥୨୦
ଯେବେ ଯେହାକୁ ତୁମ୍ଭେ ଆସି ସେବାକରି ।
ଅନ୍ତେଶ ବସିବ ଯାଇ ଅକ୍ଷୟେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ॥
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ଯେ ଦେବନାରାୟଣ ।
ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଧାରୀ ଯେ କମଳାରମଣ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ବାଳୀ ରାୟେ ପ୍ରାଣ
ବିସର୍ଜିଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀମୁଖ ଚାହିଁ ସ୍ୱର୍ଗକର ଗଲା ॥
ଯା ନାମ ସୁମରି ନରେ ମୁକତି ହୋନ୍ତି
ଅନ୍ତକାଳେ ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖୁଥିଲା ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
ତୋଳେ ॥
ପୁଷ୍ପ ବିମାନେ ବସାଇ ଦେବଗଣେ
ନେଲେ ।
ସୁର ସଭାରେ ବସାଇ ବିବିଧ ଭୋଗ
ଦେଲେ ॥୩୦
ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣ ଗୋ ଶ୍ରୀକାୟେରୀ ।

ବାଳୀର ଭାଗ୍ୟ କେ କହିବ ଅନ୍ତ କରି ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଣି ।
ଅଶେଷ ଗ୍ୟାନବନ୍ତ ବାଳୀ ନୃପମଣି ॥
ତାରା ରୋଦନ କରଇ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ ।
ଧୂଳି ସାଉଁଶିଣ ସେ ଲୋଟଇ ଭୂମିରେ ॥
ହା ହା ସ୍ୱାମୀ ବୋଲିଣ ବୁକୁରେ ଭୁଜ
କୋଡ଼ି ।
କ୍ଷଣକେ ଉଠଇ ପୁଣି ଭୂମିରେଣ ଗଡ଼ି ॥
ବୋଲାଇ ଭୋନାଥ ହେ ନିରେଖ ମୋତେ
କଲ ।
ଅନାସ୍ତ କରିଣ କେଣେ ଛାଡ଼ିଗଲ ॥ ୪୦
ବିଧବା ଗଣିତାରେ ହୋଇଲଇଁ ମୁହିଁ ।
ମୁନିମାନେ ମୋତେ ଯାଇଛନ୍ତି କହି ॥
ଯେବଣ କାଳେ ମୁଁ ପିତାଘରେ ଥିଲି ।
ତପାଙ୍କର ମୁଖୁଁ ମୁଁ ଯେସନ ଶୁଣିଲି ॥
ସୁଲକ୍ଷଣା ବୋଲି ମୋତେ ବୋଲନ୍ତି
ସର୍ବଯତି ।
ଯେବେ ଆସି ହରାଇଲି ମୋହୋର ନିଜ
ପତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ତାରା
ମହାଦେଇ ।
ବିଧବା ଅବସ୍ଥା ମୋତେ ହୋ ଦେଲୁ
ରତ୍ନସାଇଁ ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ହରାଇ ତୁ ହେଉଛୁ ଆରତ ।
ଅଦୋଷେ ସ୍ୱାମୀକି ମୋର କଲୁ ପ୍ରାଣେ
ହତ ॥୫୦
ସେ ଜନେକ ଦୋହିତା ଭୋଗ୍ୟ ତୋତେ
ନୋହୁ ।
ମୁହିଁ ଯେବେ ମହାସ୍ୟତୀ ବଚନ ମୋର
ରହୁ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତବଦ ହୋଇଲେ ।
ତାରାକୁ ବହୁତ ପ୍ରବୋଧୁ କହିଲେ ॥
ତୁ ଗୋ ମହାସ୍ୟତୀ କର ମୋତେ ଦୟା ।
ସାତୟା ବିହୁନେ ବିଅର୍ଥ ମୋର କାୟା ॥

ରାମ ସାତା ବେନି ଯେକ ପ୍ରାଣ ଅଟଇ ।	ମୁଁ ପୁଣି ସାଧେବା ହୋଇବି କେମନ୍ତେ ॥	ଅନ୍ତେଶ ସ୍ୱର୍ଗରେ ତୋତେ ହୋଇବ
ସାତୟା ବିହୁନେ ମୋର ଅନ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ	ନିଜ ପତିକି ମୋର କଲୁ ପ୍ରାଣେ ନାଶ ।	ପ୍ରାପତ ।
ନାହିଁ ॥	ମୋତେ କିମ୍ପା ସାଧେବା ତୁ ବୋଇଲୁ	ଯେ ତୋହୋର ନାମ ସୁମରିବେ ପ୍ରଭାତ ॥
ତୁ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରିସି ସୁଲକ୍ଷଣା ।	ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥	ତୁ ପୁଣ୍ୟସ୍ତ୍ରୀ ଗୋ ମୋହୋର ବୋଲକର ।
ପ୍ରାପତ ହେଉ ମୋତେ ଜନେକ	ଆଗ୍ୟା ଦିଅ ଭୋ ରାମ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ କାର୍ଯ୍ୟ	ଯେ କଥାକୁ ସାଧେବା ଗୋ ନକର ବିଚାର ॥
ଦୁଲ୍ଲୀ ॥୨୦	କରିବି ।	ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ ହୋଇଲେ ସ୍ୟତା ତାରା ।	ଯେ ପୁରୁଷ କଥା ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ ସମର୍ପିବି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖରୁ ପ୍ରିୟବାଣୀ ପାଇ ॥
ତୁ ସ୍ୱାମୀ ସଂହାରିବୁ ପୃଥ୍ବୀ ଦୁଃଖ ଭାରା ॥	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଦେବା ଶୁଣ	ଯହୁଁ ସେ ତାରା ଦେଖି ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁତି ।
ମୁହିଁ ପାମେରୀ ବୋଇଲି ନ ଜାଣି ।	ମହାସ୍ୟତା ।	ଅଙ୍ଗଦକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ
ସେ ଦୋଷ କ୍ଷମା ମୋର କରିସି ରଘୁମଣି ॥	ସୁଗ୍ରାକି ଯେବେ ତୁ ଗୋ କର ପ୍ରାଣପତି ॥	ରଘୁପତି ॥୧୦
ସେ ସେ ଜାନେକୀ ଚଞ୍ଚଳା ସ୍ୱରୂପ ।	ତୁ ପାଟେ ବସିଣ ଗୋ ଅବିଷେକ	ଯେ ତୋହୋର ପିୟର ଅଟେ ରାୟେ
ତୁ ପ୍ରଭୁ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଅନାଦି ବିଶ୍ୱରୂପ ॥	ହୋଇବୁ ।	ବାଳା ।
ଯେ ମୋହୋର ଶାପେକି କମଳା ତୋତେ	ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ପ୍ରତିପାଳି ଥିବୁ ॥୧୦	ଅନେକ ଦିନ ଭୋଗ କଲା ମହାଆଳି ॥
ଲେଉଟଇ ।	ଯେବଣ ଦିନେ ସୁଗ୍ରୀ ହୋଇଲେ ମୋର	କାଳ ବେଳ ଜାଣି ସ୍ୱର୍ଗକଇ ଗଲା ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ତୁମେ ଅଭେଦ ଅଟ ବୁଝ ॥	ମୈତ୍ରୀ ।	ନଜାଣିଲା ଲୋକ ସେ ବୋଲନ୍ତି
ହୋଇଲଇଁ ସନ୍ତୋଷ ମୁଁ କଲଇ ତୋତେ	ମୁଁ ବୋଇଲି ଦେବଇ ବାଳାର ଯୁବତୀ	ବାଳାମଲା ॥
ଦୟା ।	ଅର୍ଥବିର ॥	କ୍ଷେତ୍ରାବର ବଳବନ୍ତ ପଡ଼ିଲା ସେହୁ ରଣେ ।
ସର୍ବଦା ଭୋଗ ତୋତେ ନୋହିବ	ଯେଣୁ ସେ ମୁଖରୁ ହୋଇଲା ଯେ ବାଣୀ ।	ସ୍ୱର୍ଗରେ ସୁଖ ଭୋଗ ତାକୁ ଦେଲେ
ସାତୟା ॥୨୦	ମୋହୋର ସତ୍ୟ ଗୋ ରଖିବୁ ଯୁବତୀ	ଦେବଗଣେ ॥
ଅବଶ୍ୟ ସାତୟାକୁ ତୁ ଲେଉଟିବୁ ରଘୁନାଥ ।	ଶିରୋମଣି ॥	ସେ ମହାଧାର୍ମିକ ଅଟଇ ବାଳାବୀର ।
ଯେ ମୋହୋର ବୋଲି ତେବେ ହୋଇବାକ	ତାରା ବୋଇଲା ଦେବ ଅଟଇ ଅବେଭାର ।	କ୍ରୋଧ ସଂହରି ତାକୁ ସଂହାର ବେଗେ
ସତ୍ୟ ॥	ଦୁଷ୍ଟିତ ବୋଲିବେ ମୋତେ ଜଗତ	କର ॥
ଅଳପ ଦିନ ରାମ ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇବୁ ।	ସଂସାର ॥	ଶୁଣିଣ ଅଙ୍ଗଦ ଶିରରେ ହସ୍ତଦେଇ ।
ମୁହିଁ ତୋର ଦାସା ଯେବେ ଭକ୍ତି ପାଳିଥିବୁ ॥	ଧାର୍ମିକ ହୋଇ ଦେବ ହେ ଯେମନ୍ତ କଥା	ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ହୋଇଲା
ଯେତେ ବୋଲି ତାରା ଚରଣେ ଲୋଟଇ ।	କହୁ ।	ବିନୋଇ ॥୨୦
ଉଠ ଉଠ ବୋଇଲେ ତାକୁ ରଘୁକୁଳ	ଶ୍ରୀରାୟେ ସଂସାରେ ମୋତେ କି ବୋଲିବେ	ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ସହିତେ ।
ସାଙ୍ଗ ॥	ପ୍ରଭୁ ॥	ଲକ୍ଷ୍ମକୁଟୁମ୍ବ ଆବର ଅମନାତ୍ୟେ ॥
ଯାଅ ତୁ ସାଧେବା ଗୋ ମୋହୋର ବୋଇ	ବାଳା ପ୍ରାୟେ ସ୍ୱାମୀ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ଗତି	ହନୁମନ୍ତ ପନଶ ସହିତେ ନଳ ନାଳ ।
କର ।	ପାୟେ ।	ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ କେଶରୀ ପନଶାଳ ॥
ବଚନେ ଭକ୍ତି ମୁଁ ଯେନିଲି ତୁମ୍ଭର ॥	ଆଉ ମୁଁ ଜାଣିବି ପ୍ରଭୁ କେତେକାଳ	ବିମାନ ମୁଣ୍ଡାଇ ବାଳାକି ବସାଇଲେ ।
ତାରା ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର ।	ଯାୟେ ॥୧୦୦	ଦକ୍ଷିଣ ଶୁଣାନକୁ ସମ୍ଭବ କରିନେଲେ ॥
ଅନାଦି ବଚନେକ ଶୁଣିଲି ତୋହୋର ॥୮୦	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଗୋ ଯୁଗେ ଯୁଗେ	ଭୋଲ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ମର୍ଦ୍ଦଳ ।
ସାଧେବା ବୋଇଣ ତୁ ବୋଇଲୁ କିମ୍ପା	ଥିବୁ ।	ଘଣ୍ଟରାବ ତାଳ ଝଞ୍ଜାଳ କଂସାଳ ॥
ମୋତେ ।	ମହାସ୍ୟତୀ ଗଣିତାରେ ଗଣିତା ହୋଇବୁ ॥	ଶଙ୍ଖ ମହୁରି ଯନ୍ତ୍ରବାଣୀ ବାଜେ ।

ଛତ୍ର ଚିରାଳ ଆଲମ୍ବ ଧୂଳୀ ସାଜେ ॥ ୩୦
 ଦିବ୍ୟ ବିଳାସୁଣୀୟେ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ।
 ଅଗ୍ନିରେ ଦହନ ନେଇ କଲେକ ବାସବର
 ସୁତ ॥
 ଚନ୍ଦନ ଅଗର କର୍ପୁର ଗୁଣ୍ଡି ସିଞ୍ଚି ।
 ନେତ ପାଟ ପତନୀ ସିନ୍ଧୁଆ ସର୍ବରଞ୍ଜି ॥
 ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଲାକ ଅଙ୍ଗଦକୁମାର ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଲା ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁର ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀବ ବୋଲନ୍ତି ।
 ଭୋ ମିତ ହୋ ତୁମ୍ଭେ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାର ପତି ॥
 ତାରା ମହାଦେଇ ବିବିଧ ବେଶ ହେଉ ।
 ଯେ ତୋହୋର କୋଳେ ବସିଣ ଅଭିଷେକ
 ପାଉ ॥ ୪୦
 ଶୁଣିଣ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଭିଆଇଲେ ସମ୍ଭାର ।
 ଅବିଷେକ କଲେକ ସେ ଆଦିତ୍ୟ କୁମର ॥
 ତାରା ମହାଦେଇ ବସିଲା ସୁଗ୍ରୀବର
 କୋଳେ ।
 ବୀର ଛତ୍ର ଧଇଲା କେଶରୀ ଦୁଲାଳେ ॥
 ନଳ ନୀଳ ବେନି ଧରନ୍ତି ଚାମର ।
 ବିଞ୍ଚଣି ବିଞ୍ଚଣ ତାରାସ ମହାବୀର ॥
 ହୁରୀ ଖଣ୍ଡା ଧରିଛନ୍ତି ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ଜମ୍ବେବ କରନ୍ତି ମଙ୍ଗଳ ଗାୟନ ॥
 ବିପ୍ରଗଣେ ମିଳିଣ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତି ।
 ଆନନ୍ଦେ ଯୁବତୀୟେ ହୁଳହୁଳି
 ଦିଅନ୍ତି ॥ ୫୦
 ଆପଣେ ପାଟେକ ଘେନିଣ ରଘୁସାଜଂ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ମସ୍ତକେ ବାନ୍ଧିଲେକ ନେଇ ॥
 ସାନନ୍ଦେ ଦେବତାୟେ କଲେକ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଭାବନ ପାଇଲାକ ବୃଷ୍ଟି ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ଯୁଗରାଜା ପଣେ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲେ ।
 ଶାସ୍ତ୍ରବଳ ଦେଖାଇଣ ଅନେକ ତିଆରିଲେ ॥
 ରୋମାକୁ ଅଣାଇଲେ ଗଉରୋବ କରି ।
 ଆନନ୍ଦେ ସମର୍ପିଲେ ତାରାର ଭୁଜ ଧରି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବରକର ସମର୍ପିଲେ ନେଇ ।

ଭୋ କପିରାଜା ତୋର ପାଟରାଣୀ
 ଯେହି ॥ ୬୦
 ଯେହାର ତଳିପାଟେ ରୋମା କନ୍ୟା ଆଉ ।
 ଯେହାକୁ ବିକାର ତୁମ୍ଭେ ନ ଧରିବ ଆଉ ॥
 ବଳାହାର କଥାରେ ଶ୍ରୀରାଜ ଦୋଷ ନାହିଁ ।
 ଶାହାସୁ ପୁରାଣେ ଲିହିଛନ୍ତି ବିହି ॥
 ତାରାକୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ରାମ ରାୟେ ।
 ସାଧୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ତୋହୋର ବାପମାୟେ ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ତୁ କାହାର ଦେହିତା ।
 ତୋତେ ପୁଣି ସମାନ ଗୋ ଅଟଇ ମୋର
 ସାତ୍ୟା ॥
 ଆଣି ଯେବେ ପାରିବି ମୁଁ ଜନେକ
 ଦୋହିତା ।
 ଅଇଲେ ଦେଖିବୁ ତୁ ଯେ ଚାରୁ
 ପଦ୍ମନେତ୍ରୀ ॥ ୭୦
 ଶୁଣିଣ ତାରା ଦେଇଯେ ଶିରରେ
 କରଦେଲା ।
 ସର୍ବଦା ଯେହି ଦୟା ଥିବଟି ବୋଇଲା ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ରାଜବିଧି ସାରି ।
 ଯେକାନ୍ତ କରିଣ ସେ ସୁଗ୍ରୀବ ତିଆରି ॥
 ପରଜା ପାଳିବ ତୁମ୍ଭେ ପୁତ୍ର ସମ କରି ।
 ଅମାତ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀକି ତୁମ୍ଭେ ଥିବ ଦୟାକରି ॥
 ଯେ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ହୋ ବାଳୀର ତନୟେ ।
 ଯେହାକୁ କଲଇ ମୁଁ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ଯୁଗରାୟେ ॥
 ଯେହାକର ମନେ ତୁମ୍ଭେ ନଧରିବ ଅନ୍ୟ ।
 ଯେହୁ ଯେ ବାଳୀରାଜାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ
 ନନ୍ଦନ ॥ ୮୦
 ତୁମ୍ଭର ଅନ୍ତେଶ ଯେ ହୋଇବ ଦୟାଧାରୀ ।
 ଯେ କଥା ମନେ ତୁମ୍ଭେ ଥିବଟି ହେତୁକରି ॥
 ଯେ ଯେ ଭଣଜା ତୋର ଅଟଇ ହନୁମାନ ।
 ବନେ ଦୁଃଖ ପାଇଲା ଯେ ତୁମ୍ଭର ସମାନ ॥
 ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ସୁଖ ଭୋଗ ଦେବ ଯେହାକୁ ଆପଣା
 ସମାନ ॥

ସେନା ସେନାପତି ଅମନାତ୍ୟ ଯେତେ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦୟା ତୁମ୍ଭେ କରିଥିବଟି ଚିତ୍ତେ ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ସକଳ ଶୁଭେ ଥିବେ ।
 ଆମ୍ଭେ ବନସ୍ତକୁ ଯାଉଅଛୁ ଯେବେ ॥ ୯୦
 ବୈଶାଖ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଦୁଇମାସ ଯିବ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ହେବ ॥
 ପ୍ରଥମ ଆଶ୍ୱିନେୟ ତୁମ୍ଭେ ସୈନ୍ୟ ଠୁଳ କରି ।
 ଆସିଣ ଭେଟିବ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇଣ ଦୟାଧାରୀ ॥
 ଆଟ ସଜ କରିଣ ବେଗ ହୋଇଯିବୁ ।
 ରାବଣକୁ ମାରିଣ ସୀତାକୁ ଆଣିଦେବୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।
 ଚାରିମାସ ପାହିଲେଣ ଆଣିବି ସୀତା ଲୋଡ଼ି ॥
 ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ରହିବ
 ରଘୁପତି ।
 ଯେ ତୋର ଚରଣେ ଦେବ ହୋଇଥିବି
 ଗନ୍ଧି ॥ ୧୦୦
 ଭୋ ଦେବ ରହିଣ ତୁମ୍ଭେ କରସି ସୁପ୍ତା ।
 ମୁହିଁ ନଜାଣଇ ଆଗ୍ୟାଁ ହୋଇଲା ଯନ୍ତ୍ର
 କଥା ॥
 କାର୍ତ୍ତିକ ପାହିଲେ ମୁଁ ଯିବଇଁ ସନ୍ୟ ଆଣି ।
 କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ରାଜା ତୁମ୍ଭେ ହୁଅ ଭାଇବେନି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣସି ହୋ
 ମୈତ୍ର ।
 ଯାହା ସେ କହିଲ ତୁମ୍ଭେ ନୋହଇ ଉଚିତ ॥
 ଆମ୍ଭେ କେମନ୍ତେ ପୁଣି ରାଜ୍ୟରେ ରହିବୁ ।
 ପିତାକର ଆଗ୍ୟାଁରେ ଯେ ବନସ୍ତେ ବୁଲିବୁ ॥
 ଆସିବାର ବେଳେ ପୁଣି କହିଲେ
 କୟେକୟା ।
 ଯେ ତୋହୋର ମନରେ କୁରୁନିକି
 ମାୟା ॥ ୧୦
 ଯେଥୁ ବନବାସ ବୋଲିଣ ହୁହି ଯିବୁ ।
 ଯହିଁ ତହିଁ ନଗ୍ରେ ରହି ବନବାସ କାଟିବୁ ॥
 ଯେ କଥା କଲେ ତୋର ପିତା ନର୍କ ଯିବ ।
 ଜଗତେ ରାମ ତୋତେ ଅପକାର୍ତ୍ତି ହୋଇବ ॥

ଯେ କଥା ସତ୍ୟ ବୋଲି କହିଲେ ଜନନୀ ।	କନ୍ଦମୁଳ ଆହାର ସୁଗ୍ରୀବର ଆଶିଦେଲେ ।	ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ନେଇ ବରଷନ୍ତି ତୋଳି ॥
ତାହା ସେ ମେଷିଣ ମୁଁ ରହିବି କେହ୍ନେ	ବେନିଭାଇ ମଣୋହି କରି ନିଶାରେ	ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ପୁଣ ଉଦୟେ ଘନ ଘନ ।
ପୁଣି ॥	ରହିଲେ ॥	ଅସ୍ତକାଳେ ଆଦିତ୍ୟ ଦିଶନ୍ତି ରଙ୍ଗବର୍ଣ୍ଣ ॥
ତୁମ୍ଭେ ମୈତ୍ର ମୋତେ ନବୋଳ କିଛି	ଚାରିପାଶେ ଲୋକ ଘେନି ରହିଲା	ଦିବସେ ମଣ୍ଡଳ ଯେ ରାତ୍ରେଣ କୁହୁକ ।
ଅନ୍ୟ ।	ସୁଗ୍ରୀବର ।	ପ୍ରବତ୍ତ ପବନ ବହଇ ଝାଙ୍କ ଝାଙ୍କ ॥
ନିଶ୍ଚୟେ ପଶିବି ମୁଁ ଗହନ କାନନ ॥	ପ୍ରଭାତେ ଉଠିଣ ତାକୁ କହିଲେ ରଘୁବୀର ॥	କ୍ଷଣକେ ଗୁଳଗୁଳି କ୍ଷଣକେ ଶୀତ କରଇ ।
କନ୍ଦମୁଳ ଫଳ ଖାଇଣ ଦିନ ନେବି ।	ଭୋ ମୈତ୍ର ଆମ୍ଭେ ଯାଉଛୁ ବୋଇଲେ ।	କ୍ଷଣକେ ଆକାଶରେ ପୂର୍ଯ୍ୟହିଁ ନ ଦିଶଇ ॥
ନିର୍ଝର ପାଣି ପିଇଣ ବକଳ ପିନ୍ଧିବି ॥୨୦	କିଷ୍କିନ୍ଦା ଭୋଗସି ତୁମ୍ଭେ ଭଲେ ॥	ନିଘୋଡ଼ ଜଳଧାରେ ଦିଗହିଁ ନ ଦିଶେ ।
ଚଉଦ ବରଷ ପୁରିଲେ ଘରକଇ ଯିବି ।	ପ୍ରଭାତୁ ଉଠିଣ ସେ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।	କ୍ଷଣେ ଖରା କରେ କ୍ଷଣକେ ବରଷେ ॥୨୦
ଯେକଥା ନିଶ୍ଚୟେ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ କରିବି ॥	ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରି ଶିଖରେ ରହିଲେ ॥ ୫୦	ରାତ୍ରେ କୁକୁମ ବର୍ଣ୍ଣ ଆଛାଦଇ ତାରା ।
ନଗ୍ନରେ ନ ରହିବି ନ ଖାଇବି ଅନ୍ନ ।	ସୁଗ୍ରୀବି ଗହଳେ ସେ ନ ଦେଲେ	ଦିକି ଦିକି ହୋଇଣ ସେ ଦିବସରେ ଖରା ॥
ଯେସନ ସତ୍ୟ କରି କହିଛନ୍ତି ରାଜନ ॥	ଗୋଡ଼ାଇ ।	ଚନ୍ଦ୍ରମା ମଣ୍ଡଳ ସେ ଦୂର ହୋଇ ଦିଶେ ।
ତେଣୁ ସେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଶିଖରେ ରହିବି ।	ଆଶ୍ୟା ପାଇ ସୁଗ୍ରୀବ ରହିଲା ଚୋଷ ହୋଇ ॥	ଭିତରେ ବାହାରେ ନକ୍ଷତ୍ର ପ୍ରକାଶେ ॥
ଚତୁର୍ଦ୍ଦାସ୍ୟା ପାହିଲେଣ ଲଙ୍କାକୁ ଧାଡ଼ି	ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକଳ ପଞ୍ଚମୀର ଦିନ ।	ନିର୍ମଳ ଗଗନ କ୍ଷଣକେ ନୀର ନେଇ ।
ଦେବି ॥	ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ	ପୁଣିହିଁ କ୍ଷଣକେ ଗର୍ଜଣ ଆସଇ ॥
ପ୍ରଥମ ଆଶିନେୟ ତୁମ୍ଭେ ଯିବନ୍ତି କପିପତି ।	ରଘୁନାଥ ॥	ଦିବସେ ଗରଜିଣ କରଇ ଗମଗମ ।
ତେବେ ସେ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଇବ	ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ମଡ଼ିଆ ସଜ କର ।	ଭୂମି କମ୍ପଣ ହୋଅଇ ଦମଦମ ॥
ମହାସ୍ୟତା ॥	ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ସମ୍ପାଦିଲେ ଘର ॥	ଆଷାଢ଼ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗଦକୁ	ହାଥା ଭଙ୍ଗା କାଷ୍ଠ ଆଣିଲେ ବହନ ।	ଝିମିଝିମି କରିଣ ବରଷଇ ତହୁଁ ॥ ୯୦
ରାଜଲେ ।	ବହିଣ ଆଣିଲେ ସେ ଶ୍ରୀରାମର ସାନ ॥	ବିଜୁଳି ଦେଖାଇଣ ମାରଇ ଘଡ଼ ଘଡ଼ି ।
ଜମ୍ବବ ପୁଷ୍ପେଣ ତାରାକ୍ଷକୁ କହିଲେ ॥୩୦	ତେକୁଳି ବୃକ୍ଷମୂଳେ ମଡ଼ିଆ ଗୋଟି କଲେ ।	କି ଜାଣି ପର୍ବତ ଶୁଙ୍ଗାକି ପଡୁଅଛି ଝଡ଼ି ॥
ନଳ ନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନକୁ ତିଆରି ।	ପଲ୍ଲାଶ ପତ୍ର ଘେନିଣ ସେ ଘର	ନାନା ପକ୍ଷୀଗନ୍ଧୁ ରିଆଇଲେ ବସା ।
ସମସ୍ତେ ଥିବ ତୁମ୍ଭେ ସୁଗ୍ରୀବି ସେବା କରି ॥	ଛାଇଲେ ॥୨୦	ଯହୁଁ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ବରଷା ॥
ତାରାକ୍ଷକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ।	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋ ଶୁଣିମା ହେମବନ୍ତୀ ।	ବୃକ୍ଷେ ପଲ୍ଲବିଲେ କଅଁଳିଲେ ଲତା ।
ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ମୁଁ କରିବି ବିଶ୍ରାମ ॥	ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ରହିଲେ ରଘୁପତି ॥	ମୟୂର ପକ୍ଷୀମାନେ ମଦନେ ଭଜମତା ॥
କାଲି ପ୍ରଭାତେ ମୁଁ ଯେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତକୁ ଯିବି ।	ଗ୍ରୀଷମ ରତ୍ନ ଶେଷ ହୋଇଲା ଦିନୁ ଦିନ ।	ମୃଗେ ଭୟ ଛାଡ଼ି ଚରନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ ।
ସେ ପର୍ବତେ ଥାଇ ମୁଁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦାସ୍ୟା ବଞ୍ଚିବି ॥	ପ୍ରଥମ ଆଷାଢ଼େ ହୋଇଲା ବରଷଣ ॥	କୋକିଳ ଝିଙ୍କାରି ପଶିଲେ ଗହନ
ତୁମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ରାଜାକୁ କହୁଥୁବ ।	ଘଡ଼ଘଡ଼ି କରିଣ ମାରଇ ବିଜୁଳି ।	କାନନେ ॥
ଆମର ଚର୍ଚ୍ଚା ତୁମ୍ଭେ କ୍ଷଣେହେଁ ନ ଛାଡ଼ିବ ॥	ସଦା କାଳେ ଉଦୟେ ଆହାବଳି ॥	କଦମ୍ବ ପୁଷ୍ପମାନ ଫୁଟନ୍ତି ଘନ ଘନ ।
ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେହେଁ ଶିରରେ ହସ୍ତଦେଲେ ।	ହାଥା ମୁଣ୍ଡା ମେଘମାନେ ଗର୍ଜନ୍ତି ।	ଜମ୍ବୁଫଳ ପାଟିଣ ପଡ଼ନ୍ତି ଭୂମିରେଣ ॥୧୦୦
ତୁମ୍ଭର ସଞ୍ଜ୍ଞା ପ୍ରଭୁ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ	ନିର୍ଘାତ ଶବଦେଣ ପର୍ବତେ ଚମକନ୍ତି ॥	ପାତାଳ ଗଙ୍ଗା ନାମେ ଉଲ୍ଲୋଳେ ବହେ
ବୋଇଲେ ॥୪୦	ଶୀତଳ ପବନ ବହଇ ଚଉକଟି ।	ନଦୀ ।
ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ହୋଇଲାକ ରାତି ।	ପୂର୍ବ ଦିଗରୁ ମେଘେ ପଶ୍ଚିମକୁ ଚଳନ୍ତି ॥୨୦	କୁକୁଟ ଚକ୍ରବାକେ ଉନ୍ମୁରେ ଖେଦାଖେଦି ॥
ଲିମ୍ବ ବୃକ୍ଷ ମୂଳରେ ରହିଲେ ରଘୁପତି ॥	ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗର ମେଘେ ପାଣି ଘେନି ଚଳି ।	ଖରହଂସ ବକ କାକ କରନ୍ତି ଜଳେ
		କେଳି ।

ଜଳପିମ୍ପି କଣ୍ଠା ତାହୁକ ହଂସରାଳି ॥	ସତେକି ମୋତେ ଗୋ ମୁହଁଲୁ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ॥	ପ୍ରତ୍ୟାଂ କରନ୍ତି ସେ କୋଦଣ୍ଡକୁ ଚାହିଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ରହିଲେ ସେ ପର୍ବତ ଶିଖରେ ।	ପର ପୁରୁଷେ ନାହିଁ ଯେ ତୋହୋର ମତି ।	ଯେ ଧନୁର୍ବାଣ ଯେବେ ମୋହୋର ହସ୍ତେ
ଘୋର ବୃଷ୍ଟି କରିଣ ସେ ବରଷେ	ଯେବେ ମୋତେ କେମନ୍ତେ ଗୋ ମୁହଁଲୁ	ଥୁବ ।
ଜଳଧୀରେ ॥	ମହାସ୍ୟତା ॥	କେ ଅବା ମୋହୋରଟି ଛାମୁରେ
ଅଖଣ୍ଡିତ ଧାରା ସେ ନ ଦିଶଇ ଦିଶ ।	ଯେ ମୋହୋର ଅଙ୍ଗରେ ଗୋ ପ୍ରାଣ	ରହିବ ॥୭୦
ବନ ପଲବିଳା ଆଷାଢ଼ ପ୍ରବେଶ ॥	ରହିଥାନ୍ତେ ।	ଯେସନ ସମୟେ ମାଜଲା ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।
ନଦୀମାନେ ବଢ଼ିଲେ ପୁରିଲେ ପୁଷ୍ପରିଣା ।	ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଅନ୍ୟର ଗୋ ହୋଇବୁ	ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉରେ କର ତାଡ଼ି ॥
ପର୍ବତ ଉପରୁ ଝରେ ବହି ପଡ଼ଇ ପାଣି ॥୧୦	କେମନ୍ତେ ॥	ହା ହା ସାତ୍ୟା ବୋଲି କରନ୍ତି ରୋଦନ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କର ତେଜ ନ ଦିଶେ ଗଗନେ ।	ଅତି ସୁକୁମାର ଅଟଇ ତୋର ଦେହ ।	ଲୋଚନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପଡ଼ଇ ଘନ ଘନ ॥
ବୃକ୍ଷେ କମ୍ପମାନ ଯେ ପ୍ରବଣ ପବନେ ॥	ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁସଜ୍ଜ ଅଟଇ ବାଳରେହ ॥	ଉଠିଣ କହଇ ଶ୍ରୀରାମର ଭ୍ରାଥ ।
ମାଳ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଶ୍ରୀରାମ ରହିଛନ୍ତି ।	ଅଳ୍ପ ହସିଣ କହୁଥାଉ ବାଣୀ ।	ଭୋରାମ କିପାଇଁ ତୁମ୍ଭେ ହେଉଛ
ମୃଗ ହରିଣ ମାରି ରକ୍ଷନ କରି ଖାନ୍ତି ॥	ସେ ମୋତେ ଅମୃତ ପାୟୁଷ ସମଜାଣି ॥୪୦	ବିମୋହିତ ॥
ସାତରା ଯେ ଛାଡ଼ିଗଲେ ଅମଳାଣ ଶାଢ଼ୀ ।	ଗଜକୁମ୍ଭ ବର୍ତ୍ତୁଳ ସୁବାସୁଳ କୁଟ ।	ଧାତା ଯେବେ ଆମ୍ଭକୁ ଯେଡ଼େ କଷ୍ଟ
ଶୀତ ବରଷା ବଞ୍ଚଇ ଶ୍ରୀରାମ ତାହା ଓଡ଼ି ॥	କଠିଣ ବର୍ତ୍ତୁଳ ବୃକ୍ଷାଳ ସୁସଜ୍ଜ ॥	ଦେଲା ।
ଶୀତକୁ ଉଷ୍ମମ ସେ ଯେ ଖରାକୁ ଶୀତଳ ।	କାହାକଇ ପ୍ରାପତ କଲୁ ତାହା ନେଇ ।	କାହାର ବେଳେ ତାହା ମେଣ୍ଟଣ ନେହିଲା ॥
ବିଧାତା ଭିଆଣଟି ଯହିଁକୁ ଯେତେବେଳ ॥	ସତ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରିଥିଲୁ ଦାପଅଗ୍ନି ହୁଇଁ ॥	ଯେତେବେଳେ ଆମ୍ଭକୁ ସୁକର୍ମ ପ୍ରାପତ ।
ସେ ବସ୍ତ୍ର ଆଭରଣ ହୋଇଥାନ୍ତି ନିତ୍ୟେ ।	କାହାର ସଙ୍ଗେ ଯେବେ କରୁଥିବୁ ପ୍ରେମ ।	ସୁଖ ସମ୍ପଦ ଆସି ହୋଅଇ ଅଭୁତ ॥ ୭୦
ସାତ୍ୟାକ ନାମ ଗୋଟି ନକ୍ଷାତ୍ରଟି	ମୋ ତହୁଁ ସୁନ୍ଦର ସମର୍ଥ କେହୁ କ୍ଷମ ॥	ଯେବେ ଭାଲିଲେ ଦେବ ଆଡ଼ାକଇ ହାନ୍ତି ।
ଅନୁକ୍ରମେ ॥୨୦	ଯେ ମୋହୋର ଭାରିଯାକୁ ନେଇଛି	ତୋ ତହୁଁ ତୋ ରାମ କେ ଅଛଇ ସୁଖ୍ୟାନୀ ॥
ଭୋ ସଖି ଜାନେକା ଗୋ କଉଁକଟି ଗଲୁ ।	ଚୋରାଇ ।	ଯେବେ ସମୟେ ଜାଣି ସମ୍ଭାଳସି ଶ୍ଳୋକ ।
ଯେ ଘୋର ବରଷାରେ କଷ୍ଟ ମୋତେ	ସେ ଆଉ ଜାଇଁବକି କାଳ କୁଟ ଖାଇ ॥	ତୋହୋର ଭାଳନ୍ତେ କମ୍ପଇ ଡେଲୋକ୍ୟ ॥
ଦେଲୁ ॥	କାହିଁକି ପଳାଇ ତୁରେ ପଶିବୁ ଅସୁର ।	ସାମାନ୍ୟ ପୁରୁଷ କି ତୁ ଅଟୁ ଦାଶରଥ ।
ମୁହିଁ ସଖି ଗୋ ରହିଲି ତୋତେ ଛାଡ଼ି ।	ତିନିପୁରେ ଭ୍ରମଣଟି କରଇ ଯେ ମୋହୋର	ତୋହୋର ଶ୍ଳୋକ କଲେଣ ନାଶ ଯିବଟି
ଯେ ମୋର ଉପରେ ଗୋ ପତୁ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥	ଶର ॥୫୦	ବସୁମତୀ ॥
ଦଶଦିଗ ଅନ୍ଧାର ଯେ ବରଷାର କାଳ ।	ଯଦି ଅବା ପଳାଇ ପଶିବୁ ଯେଣେ ତେଣେ ।	ସେ କିସ ରାବଣ କେତେକ ତାରବଳ ।
ତୋହୋର ବିଚ୍ଛେଦେ କେହୁ ବଞ୍ଚିବି	ନିଶ୍ଚୟେ ଖୋଜିଣ ତୋତେ ମାରିବେ ଯେ	ଯାହାକଇ ତୁଚ୍ଛ କରଇ ଦିଗପାଳ ॥
ଦିନକାଳ ॥	ମୋହୋର ବାଣେ ॥	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ତୁମ୍ଭେ ଶକ୍ତ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
ଶୀତକୁ ଉଷ୍ମମ ଗୋ ଅଟଇ ଯେ ତୋହୋର	ବ୍ରହ୍ମାଦି ଈଶ୍ବର ଯଦି କରିବେ ତୋତେ ରକ୍ଷା ।	ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟନ୍ତି ଜନେକ କୁମାରୀ ॥୮୦
କାୟେ ।	ଅବଶ୍ୟ ସଂହାରିବି ପୁରୋଜାବି ଇଚ୍ଛା ॥	ତାହାକୁ ହରିତେ କେ ଅଟଇ ଭାର୍ଜନ ।
ଗ୍ରୀଷମ ଋତୁରେ ଗୋ ହୁଅଇ ହିମମୟେ ॥	ଯେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମଞ୍ଚଳେ କେ ମୋ ତହୁଁ	ଲୋଭେ ସେ ଚୋରାଇଣ ନେଇଛି
ବରଷାରେ ଉଷ୍ମମ ଶୀତଳ ଦୁଇ ମତ ।	ବଳାୟାର ।	ଦଶାନନ ॥
ସାଧୁ ସାଧୁ ସୁଲକ୍ଷଣା ଗୋ ଜନେକ	ଜାଣିମା ଜାଣିମାନା ମହିମା ତାହାର ॥	ତେଣୁ ସେ ତାହାର ହରିବ ବିଭୂତି ।
ଦୋହିତ ॥୩୦	ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ନିଶରେ ହସ୍ତ	ଯେ ସର୍ବ ଭିଆଣ କରିଛି ପ୍ରଜାପତି ॥
ପବିତ୍ର ଅଙ୍ଗ ଗୋଟି ତୋହୋର ପାଇବଇଁ	ଦେଇ ।	ଅତିହିଁ ଉପାତ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ରାବଣ ।
କାହିଁ ।		

ଯେ ତୋହୋର ହସେ ମରାଜବାକୁ କରିଛି ଭିଆଣ ॥	ତୋହୋର ପ୍ରାୟେ ଭାଇ ମୁଁ ପାଇବଇଁ କାହିଁ ॥୧୦	ମୁଖଳ ପ୍ରମାଣ କରି ଅଗ୍ନିରେ ଘୃତ ଦେଲା ॥ କାଳେ ତାହାକଇ ଦୋହିତାୟେ ହୋଇଲା ପ୍ରାପତ ।
ଯେବେ ଦୁହୋ ଶ୍ରୀରାମ ନୁହଁବି ବିମୁଖ । ଚକ୍ରମାସ୍ୟା ପାହିଲେଣ ପ୍ରତ୍ୟ୍ୟା ମୋର ଦେଖ ॥	ତୁ ସେ ରାବଣକୁ ମାରି ସାତ୍ୟାକୁ ଦେବୁ ମୋତେ ।	ସୁନ୍ଦେ ଅବତାର ସେ ଯେ ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତ ॥ ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦେରା କି ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ।
ରାବଣ ସଂଗୋତୁ ମୁଁ ମାରିବି ବିଂଶହସ୍ର । ତୋତେ ମୁଁ ଆଣିଦେବି ଜନେକ ଦୋହିତ ॥୯୦	ଯେ ମୋହୋର ଅଭିମାନ ତୋତେ କି ନୋହେ ଲାଜ ।	ଯୁବା ବୟସ ଆସି ହୋଇଲା ତାହାର ॥୪୦ ତାହାର ସମାନେଣ ସଂସାରେ ନାହିଁ ବର । କାହାକୁ ପ୍ରଦାନ ମୁଁ କରିବି ଦୋହିତା ମୋହୋର ॥
ଯେ ଅବା ପରିଘାଜ କରିବ ସମର । ଯଦ୍ୟପି ବ୍ରହ୍ମା ଈଶ୍ବର ଆସିବେ ବଜ୍ରଧର ॥ ସେହି ପୁଣ ରଖି ନପାରିବେ ତାହା । ତୋହୋର ଆଗ୍ୟା ଯଦି ହୋଇବ ରଘୁନାଥ ॥	ଯେମନ୍ତେ ପାର ବାବୁରେ କରସି ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ॥	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ଯେକା ନାରାଜକେ ଜଗତ ଦହିପାରଇ । ଯେ ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ନ ଡରଇ ॥	ଲକ୍ଷଣକୁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେ ମାନ । ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ଗୋ ହୋଇଣ ସାବଧାନ ॥ ଯେସନେକ ବାଣୀ ଈଶ୍ବର ତହୁଁ ଶୁଣି । ନିଶ୍ଚୟେ ହୋଇଲେ ହେମବନ୍ତ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ॥ ପୁଣି ପୁରାକରନ୍ତି ଶଙ୍କର ମୁଖତାହିଁ । ସେ ରଘୁନାଥ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟର ସାଇଁ ॥୨୦ ସେ କିପାଇଁ ଆପଣା ମହିମା ନ ଜାଣଇ । ନିର୍ମାଣି ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଲକ୍ଷଣକୁ କହଇ ॥ ଯାହାର ନାରାଜେଣ କମ୍ପଇ ତିନିପୁର । ରାବଣ ଛାର ଦତ୍ୟ କେତକ ମାତର ॥ ଯେହା କିପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣନ୍ତି ନିନା । ଭୋ ନାଥ ଯେହା ମୋତେ ବିଚ୍ଛରି କହକିନା ॥	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ଭୋ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ନଭାଲ କିଛି ମନେ ।	ନିର୍ମାଣି ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଲକ୍ଷଣକୁ କହଇ ॥ ଯାହାର ନାରାଜେଣ କମ୍ପଇ ତିନିପୁର । ରାବଣ ଛାର ଦତ୍ୟ କେତକ ମାତର ॥ ଯେହା କିପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣନ୍ତି ନିନା । ଭୋ ନାଥ ଯେହା ମୋତେ ବିଚ୍ଛରି କହକିନା ॥	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ଆଜହୁଁ ଲେଖୁଥୁବୁ ବିଶାଶତେ ବିନେ ॥ ଥାଟ ସାଜି ଆମ୍ଭେ ଲଙ୍କାକଇ ଯିବା । ସବୁ ଧ୍ୟୁସ କରିଣ ଆମ୍ଭେ ରାବଣକୁ ମାରିବା ॥୧୦୦	କାନେକା କି ଯେନି ତୁମ୍ଭେ ହୋଇବ ଅବିଷେକ ।	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ଜାନେକା କି ଯେନି ତୁମ୍ଭେ ହୋଇବ ଅବିଷେକ ।	କାନେକା କି ଯେନି ତୁମ୍ଭେ ହୋଇବ ଅବିଷେକ ।	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ତେବେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇବେ ସର୍ବଲୋକ ॥	ତେବେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇବେ ସର୍ବଲୋକ ॥	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ । ଶ୍ରୀମୁଖ ବିକାରିଲା ଶରଦ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ତାହ ॥ ଉଠିଣ ଲକ୍ଷଣକୁ କଲେକ ରାମ କୋକ । ତୁହି ସେ ଭାଇଆରେ କ୍ଷତ୍ରାୟ ଅନର୍ଗଳ ॥ ତୋହୋର ବାହାକୁ ମୁଁ ସର୍ବଦା କରଇ ଆଶ ।	ଯାହା ପଛରିଲ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ତହିଁର ରାତି ॥ ଯାହା ତୁମ୍ଭର ଆଗେ ଗୋ କହଇ ସଂଘାତୁଣୀ ।	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥
ତୋତେ ଯେନି ମୁଁ ଅରନ୍ଧ୍ୟେ କଲିବାସ ॥ ସଖା ସହୋଦର ମୋର ତୋ ତହୁଁ ଅନ୍ୟନାହିଁ ।	ତୋତେ ଯେନି ମୁଁ ଅରନ୍ଧ୍ୟେ କଲିବାସ ॥ ସଖା ସହୋଦର ମୋର ତୋ ତହୁଁ ଅନ୍ୟନାହିଁ ।	ଯେସନ ସମୟେ ନାରଦ ମହରଷି । ମରୁତ ରାଜାର ସେ ସନିଧେ ମିଳେ ଆସି ॥ ଦେଖି ଷଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କଲାକ ନୃପତି । ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲା କତି ॥ ଯେସନ ସମୟ ପର୍ବତ ମୁନି ଆସ । ଦେଖିଣ ମରୁତ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ॥ ଗଜରୋବ କରିଣ ସେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଆପଣେ କରଯୋଡ଼ି କହଇ ବିନୋଇ ॥୪୦ ଭୋ ମହାରଷି ମୁଁ ପବିତ୍ର ହୋଇଲି । ତୁମ୍ଭ ଦୁଇ ମୁନିକ ତରଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ଯେତେ କହି ନୃପତି ଅନ୍ତର ହୋଇ ବସି । ଯେସନ ସମୟେ ଦୋହିତା ଲାକାବତୀ ଆସି ॥

ଯେମନ୍ତ ବିଚାରିଣ ଭୟେ କଲା ନୃପ ॥	ମୋହୋର କନ୍ୟା ସେହୁ ନେବେ	ଜଡ଼ତିଷ୍ଠ କହିଲା ଦେବ ହେଲା
ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେବର ଦୋହିତା ।	ବିଭାକରି ॥	ଅନକୁଳ ॥୨୦
ତୁମର ବଚନ କି କରିବି ଅନ୍ୟସ୍ତା ॥	ରୂପ ଗୁଣ ଦେଖି ସେ ମୁରୁଛି ନପାରିଲେ ।	ନୃପତି କନ୍ୟା ହସ୍ତ ଧରିଣ ବେଗେ ଆସେ ।
ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇ ମୁନି ଅଟ ହେ ଗରିଷ୍ଠ ।	ତପୋବନ୍ତ ହୋଇଣ ସେ ଯେ ଅବେଭାର	କୋମଳ କରିଣ କହନ୍ତି ଶୁଣସି ଗୋ
ନ ଜାଣଇ ଦୁହିଁକଇ ଉତ୍ତମ କେ କନେଷ୍ଠ ॥	କଲେ ॥	ମାୟେ ॥
ଦୁହେଁ ଯେକାବେଳେ ମାଗିଲ କନ୍ୟା	ଆଜ ମୁଁ ଭଣ୍ଡିବର ନାରଦ ପର୍ବତ ।	ତୁ ମୋହୋର ଦୋହିତା ଗୋ ଅତୁ
ମୋତେ ।	ବୁଝିବି ତାହାକର କପା ତପା ପଦ ॥	ଲାଳାବତୀ ।
ମୋହୋର ଅପ୍ରାଧ ତୁମ୍ଭେ ବିଚାର	ଯେତେ ବୋଲି ଦେବ ସ୍ଵୟେବର ଜାଣି ।	ତୋହୋର କର୍ମେ ବର ଦେଖ ମିଳିଲାକ
ତପୋବନ୍ତେ ॥୨୦	ମରୁତ କଟକେ ପ୍ରବେଶ ଚକ୍ରପାଣି ॥	ଯତି ॥
ତୁମର ବଚନକୁ ଅବଶ୍ୟ କନ୍ୟା ଦେବି ।	ଆସ୍ଥାନ କରିଣ ରାୟେ ଅଛଇ ଯେ ବସି ।	ଅନେକ ଯଗ୍ୟକରି ପାଇଲଇଁ ତୋତେ ।
କାଲି ପ୍ରଭାତେ ମୁଁ ସଭା ମଣ୍ଡାଭବି ॥	ନାରଦ ପର୍ବତ ମିଳିଲେ ଦୁହେଁ	ସଂସାରେ ରାଜାଗଣେ ଅଛନ୍ତି ନା ଯେତେ ॥
ସାତ ଘଡ଼ିମାନେ ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇ ମୁନି ଆସିବ ।	ଆସି ॥୧୦୦	ତୋହୋର ସମାନ୍ୟେ ବର ମୁଁ ଖୋଜି
ଯାହାକୁ ବରିବ କନ୍ୟା ଅବଶ୍ୟ ସେହୁ	ମୁନିକି ଦେଖିଣ ରାୟେ ପୂଜାବିଧି କଲା ।	ନପାଇଲି ।
ନେବ ॥	ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଆସନେ ନେଇ ବସାଇଲା ॥	ଯେତେ କାଳଯାୟେ ତୋତେ
ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ନୁହଇ ପୁଣ ଆନ ।	ଦୋହିତାକୁ ସୁବେଶ ସେ କରିଣ ଅଣାଇ ।	ପ୍ରତିପାଳିଥିଲି ॥
ତୁମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ମୋର ଦେବତା ସମାନ ॥	ଅମନାତ୍ୟଗଣକୁ ସେ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ॥	ଯେ ଦୁଇ ରକ୍ଷି ମାଗୋ ଅଟନ୍ତି ଗରିଷ୍ଠ ।
ଯେମନ୍ତ ବଚନ କହିଲେ ରାଜା ଯହୁଁ ।	ଯେ ଦୁଇ ମୁନି ମୋର ପୁରକୁ ଆସିଥିଲେ ।	ଯେହାକୁ ପ୍ରଶଂସା ଗୋ କରଇ
ଶୁଣିଣ ଦୁଇ ମୁନି ହରଷ ହୋଇଲେକ ତହୁଁ ॥	ଲାଳାବତୀକି ଦେଖିଣ ଦୁଇମୁନି ମାଗିଲେ ॥	ପୁରଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥୩୦
ଯେ ଯାହାର ଆଶ୍ରମକୁ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଗଲେ ।	ମୁହିଁ ବୋଇଲି ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ହେ ମହରଷି ।	ଯେ ତୋତେ ବିଭା ଗୋ ହୋଇତ
ଆର ଦିନେ ନୃପତି ସ୍ଵୟମ୍ବର	ଜଣେ ତୁମ୍ଭେ ବିଭା ହୁଅ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥	ଆସିଛନ୍ତି ।
ଭିଆଇଲେ ॥୮୦	ଯାହାକୁ କନ୍ୟା ଦେବି ହରଷ ହୋଇବ ।	ଯେ ତୋତେ ଗୁଡ଼ଇ ଗୋ ବରାସି
ନାନା ଅଳଙ୍କାରେ କନ୍ୟାକୁ ସୁବେଶ	ନ ପାଇଲା ମୁନି ମୋତେ କୋପେ ଶାପ୍ୟ	ରୂପବନ୍ତୀ ॥
କରାଇଲେ ।	ଦେବ ॥୧୦	ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ଗୋ ନୁହଇ ପୁଣ
ନଗ୍ର ମଣ୍ଡାଉଣ ମଣ୍ଡଣି ପୁର କଲେ ॥	ଭୟେଣ ବୋଇଲି ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇ ମୁନି ଆସ ।	ଅନ୍ୟ ।
ଭଣ୍ଡ କୁଟୁମ୍ବ ଡକାଇଣ ବିପ୍ରଗଣ ବରି ।	ଯାହାକୁ ବରିବ କନ୍ୟା ନେବ ସେ ଅବଶ୍ୟ ॥	ଶୁଣିଣ ସୁଯେରୀ ବିକଳିତ ମନ ॥
ବାଜିଲା ଶଙ୍ଖ ଭେରୀ ମୃଦଙ୍ଗ ମହୁରୀ ॥	କୋପ ନ କରିବନ୍ତି ନ ପାଇଲା ଲୋକ ।	ମନରେ ବିଚାରଇ ଯୁବତୀ ଶିରୋମଣି ।
ନଗ୍ରେଣ ଉଛବ ମଙ୍ଗଳ ଭିଆଇଲେ ।	ତୁମ୍ଭେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇଥାଅ ରାଜ୍ୟର	ରାଜକୁମାରୀ ହୋଇ କେହ୍ନେ ବରିବି ଯତି
ବୈକୁଣ୍ଠେ ଆଉ ଶ୍ରୀହରି ବାରତା ପାଇଲେ ॥	ସର୍ବଲୋକ ॥	ପୁଣି ॥
ବିଚାରନ୍ତି ମରୁତ ଦୋହିତା ଲାଳାବତୀ ।	ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ହରଷ ହୋଇଲେ ।	ଭୋ ନାରାୟଣ ମୋତେ କର ଯେଥୁ ପାର ।
ଲାଳାୟେ ଅବତାର ସେ ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତା ॥	ଯେ ତୁମ୍ଭର ଆଗ୍ୟାଁ କେହୁ ମେଷିବ	ନଜାଣି ପିତା ମୋର କଲାକ ଅବେଭାର ॥
ପ୍ରତକ୍ଷେ କମଳା ସେ ମରୁତ କୁମାରୀ ।	ବୋଇଲେ ॥	ବାଲୁତ କାଲୁ ସ୍ଵାମୀ ତୋତେ କଲି ଆଶ ।
ଯେ ମୋହୋର ପାଟରାଣୀ ଅଛଇ	ଯାହାକୁ ବରିବନ୍ତି ତୋହୋର ଦୋହିତ ।	ମନେ ମନେ ଧ୍ୟାନ ତୋତେ କଲଇଁ
ଅବତରି ॥୯୦	ସେହୁ ବିଭା ହୋଇବ ଯେ ଆମ୍ଭର ସତ୍ୟ ॥	ପାଟବାସ ॥୪୦
ତାହାକୁ ବିଭା ହୋଇ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ତପତରୀ ।	ଯେସନେକ ସମୟେ ସାତଘଡ଼ିବେକ ।	କଷ୍ଟ ମହାମୁନି ମୋତେ ଅଛନ୍ତି ପୂର୍ବେ କହି ।

ନିଶ୍ଚୟେ ନାରାୟଣ ହୋଇବେ ଚୋର ସାଙ୍ଗଂ ॥	ବିଷ୍ଣୁର ରୂପ ଦେଖିଣ ହରଷ କଲେ ମତି ॥ ପୂର୍ବେ କଷ୍ଟ ମୁନି ସ୍ବରୂପ କହିଥିଲେ । ଯେ ସେ ନାରାୟଣ ବୋଲି ଚଞ୍ଚଳା ଚିହ୍ନିଲେ ॥୭୦	ଗୁପ୍ତେ ଲୁଚାଇଣ ଆଣିଲୁ ଗୋବିନ୍ଦ ॥ କନ୍ୟାକୁ ଶ୍ରୀହରିକି ଚିହ୍ନାଇଣ ଦେଲୁ । ମିଛେହେଁ ସୟେମର ବୋଲିଣ ଉଆଇଲୁ ॥ କନ୍ୟା ଘେନିଣ ଯେବେ ଗଲେ ନାରାୟଣ । ଆମ୍ଭେ ଦୁଇ ମୁନି ଶ୍ରମ ପାଇଲୁ ଅକାରଣ ॥ ଯେତେ ମାୟା କରିଣ ଯେ ଭଣ୍ଡିଲୁ ଆମ୍ଭକୁ । ଘେନସି ଶାପ୍ୟ ଆମ୍ଭେ ଯେ ଦେଉଛୁ ଦୁଃଖକୁ ॥୧୦୦
ନିରନ୍ତରେ ଜପ ଦୁ କରିବୁ ମନଧାନେ ॥ ତାହାକର ଆଗ୍ୟାଂରେ ମୁଁ ଜପଇ ଅନୁବ୍ରତେ ।	ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ପୁରଇ ଘନ ଘନ । ଦେଖିତେ ଆସିଛନ୍ତି ନଗ୍ରର ସର୍ବଜନ ॥ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଚାରିବେଦ ଆଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି । ଯୁବତୀଗଣେ ମିଳି ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥ ଯେସନ ସମୟେ ମିଳିଲା ଲାଳାବତୀ ବାଳା ।	ଯେତେ ଯାଗ ଧର୍ମ ଜପ ତପସ୍ୟା ଦୁ କଲୁ । ଆମ୍ଭକୁ ଭଣ୍ଡିବାରେ ନିଷ୍ଠଳ ପାଇଲୁ ॥ ହୋଇଲୁ ଅଗ୍ୟାନ ହୋ ନଜାଣୁ ଦୁ କିଛି । ଆମ୍ଭକୁ ଯେତେ ଯେବେ ମାୟା ତୋର ଅଛି ॥
ଯେବେ ଆସିଣ ହୋଇଲା ବିପରୀତେ ॥ ମୁନିକର ମନ୍ତ୍ର ତ ମିଥ୍ୟାକୁ ଯାଉଅଛି । ଯେଥୁ ଦୁଃସେ ପାରିକର ହୋ ଶ୍ରୀବନ୍ଧି ॥ ଯେ ଦୁଇ ତପିଷ୍ଠକୁ ଯେ ନ ବରଇ ମୁହିଁ । ତୋ ନାରାୟଣ ଯେବେ କରିବା ମୋତେ ହାହି ॥୫୦	କରେଣ ଘେନିଥିଲା ଦିବ୍ୟ ରତ୍ନମାଳି ॥ ଶ୍ରୀହରି ଗଳାରେ ସେ ଲମ୍ବାଇଲେ ନେଇ । କନ୍ୟାର କର ଧରି ବିଜେ କମଳାଦେବୀ ସାଙ୍ଗଂ ॥	ଯେସନ ଶାପ୍ୟ ଦେଇ ଗଲେକ ତପଚାରୀ । ରକତ କୁମୁଦ ପ୍ରାୟେ ବେନି ଚଞ୍ଚୁ କରି ॥ ତକ୍ଷଣେ ନୃପତିକି ଆକର୍ଷିଲା ପାପ । ମରୁତ ନୃପତି ଯେ ପାଇଲା ଅଭିଶାପ ॥ ପଳାଇଲା ମରୁତ ପାପକୁ ଭୟକରି । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଇ ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡ ପୁରୀ ॥୧୦
କଷୋର କରି ଜପଇ ମନ ଧାନଇ । ଆତଙ୍ଗେ ସୁମରଇ ମୋତେ ରଖ ହେ ଗାବଗ୍ରାହୀ ॥	ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ନେଇ ତାକୁ ବସାଇଲେ । ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଶଙ୍ଖ ହରି ହରଷେ ବଜାଇଲେ ॥୮୦	ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ତାକୁ ଅଛି ଯେ ଅଗ୍ୟାନ ।
କରେ ରତ୍ନମାଳା ଧରିଣ ସତୀ ଅଛି । ବୈକୁଣ୍ଠେ ଆଇ ତାହା ଜାଣିଲେ ଶ୍ରୀବନ୍ଧି ॥ ଗରୁଡ଼େ ବିଜୟେ ଯାଇ କଲେକ ଚକ୍ରଧର ।	ଗଗନ ମାର୍ଗେ ସେ ଗଲେକ ପଥବହି । ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁରେଣ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଯାଇ ॥ ଧାତାକୁ ସୁମରିଲେ ପ୍ରଭୁ ବନମାଳୀ । ତତକ୍ଷଣେ ଜଗତପିତା ସନ୍ନିଧେଶ ମିଳି ॥ ନିଜେ ବରଜନ୍ୟାକୁ ସେ ବିଭା କରାଇଲେ ।	ମରୁତ ନୃପତି ତରେଣ ଛନଛନ ॥ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣେ ଯାଇ ପଶିଲା ଶରଣ । ଶିରେ କରଦେଇ ବୋଲେ ରଖ ନାରାୟଣ ॥ ନାରଦ ପର୍ବତ ମୋତେ କନ୍ୟା ମାଗିଗଲେ । ସୟେମରେ କନ୍ୟା ବରିଲେ ଦେବୁଟି ବୋଇଲେ ॥
ବେଶ ॥ ତାଡ଼ ତୋଡ଼ର ଯେ କରିରେ ମେଞ୍ଚଇ । ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ହୃଦରେ ରତ୍ନମାଳ ॥୬୦	ଆଶିଷ୍ୟ ଦେଇଣ ଧାତା ନିଜପୁର ଗଲେ ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଗଉରୀ । ଯହୁଁ ସେ ଲାଳାବତୀକି ନେଲେକ ଶ୍ରୀହରି ॥	ଦୋହିତାକୁ ସୁବେଶ କରିଣ ଘେନିଗଲି । କୁସୁମ ମାଳାୟେ ମୁଁ ଯେ ତାହାର ହସ୍ତେ ଦେଲି ॥ ବିବାରେ ବୋଇଲି ମୁଁ ଶୁଣ ଗୋ ଲାଳାବତୀ ।
ଗରୁଡ଼ ପିଠିରୁ ଉଡ଼ୁରି ନାରାୟଣ । କୋଟିୟେ କନ୍ଦର୍ପ ଗଞ୍ଜଇ ରୂପେଣ ॥ ନାରଦ ପର୍ବତ ଅଛନ୍ତି ଦୁହେଁ ବସି । ଦୁହିଁକରି ମଧ୍ୟରେଣ ବିଜୟେ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ॥ ତୋଳେଣ ଦୁଇ ମୁନି ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ । କନ୍ୟାର ରୂପକୁ ସେ ଅନାଇଣ ଥିଲେ ॥ ଯେସନ ସମୟେ ମିଳିଲା ଲାଳାବତୀ ।	ପର୍ବତ ନାରଦ ପାଇଲେ ବହୁ ଲାଜ । ମରୁତକୁ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣିମା ମହାରାଜ ॥୯୦	ବିଧାତା ଭିଆଇଲା ତୋତେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତପାପତି ॥୨୦

ଯେ ଦୁଇ ତପା ମାଗୋ ଅଟନ୍ତି	ଯେ ଯେ ମରୁତ ରାଜା ବହୁତ ଯାଗ କଲା ।	ରବିତଳେ ଜାତ ହୋଇବି ମୁଁ ଦଶରଥ
ଯୋଗେଶ୍ବର ।	ଶରଧାୟେ ତଞ୍ଜଳା ଯେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲା ॥	ନନ୍ଦନ ॥
ଯାହାକୁ ଗଛା ଯେବେ ଜଣେକ ଦୁହିବର ॥	ମରୁତ ରାଜାର ମାୟାରେ ହୋଇଲା	ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧରିବି ମୁଁ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଛାଡ଼ି ।
ଯେସନ ସମୟେ ତୁମ୍ଭେ ଗୁପ୍ତେ ପ୍ରବେଶ ।	ଦୋହିତା ।	କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ଧରିଣ ଅରଣ୍ୟେ ଦୁଃଖ
ଦେଖିଣ ଲାଳାବତୀ ହୋଇଲା ହରଷ ॥	କେମନ୍ତେ ତାହାକୁ ବିଭା ହୋଇବେକ	ପଡ଼ି ॥
ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଖିଣ କନ୍ୟା ତାହାକୁ ନ ବରିଲା ।	ଯତି ॥୫୦	ଦେବଙ୍କର ଛଳେ ମୁଁ ମାରିବି ଦଶଶିର ।
ରତ୍ନମାଳା ନେଇ ତୁମ୍ଭ କଣ୍ଠେ ଲମ୍ବାଇଲା ॥	ପିତାର ଉପ୍ରୋଧ ଯେବେ କରନ୍ତେ	ସେ ବେଳେ ମୋହୋର ଅଙ୍ଗେ ଭୋଗ
ତୁମ୍ଭେ ଆଣିଲ କନ୍ୟା ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ	ମହାଦେଇ ।	ଦୁହିକର ॥
ବସାଇ ।	ବ୍ରହ୍ମା ଗୁହ୍ୟ ହୋଇଲେ କି ଆଆନ୍ତେ ପ୍ରାଣ	ବିଷ୍ଣୁ ରୂପକୁ ଦୁହି କଲୁ ଯେବେ ଦୟା ।
ମୋତେ କୋପ କଲେ ଦୁହେଁ କନ୍ୟାକୁ	ପାଇ ॥	ରାମ ଅବତାରେ ତୁ ଭୋଗକର ମୋର
ନ ପାଇ ॥	ତାହା ଜାଣିଣ ଆମ୍ଭେ ଗଲୁ ଅତି ଖରେ ।	କାୟା ॥
ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀହରି ତୁ ଗୁପ୍ତେ ଆଣିଥିଲୁ ।	ବସାଇ ଆଣିଲି ମୁଁ ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ॥	ଶୁଣିଣ ତୋଷ ହୋଇଲା ଅଗ୍ୟାନ ।
ଆମକୁ ଦେଖାଇ ତୁ ବିଷ୍ଣୁକୁ ଝିଅ ଦେଲୁ ॥	ମାୟା ପ୍ରାୟେ ମଣି ମୁନି ଅଗ୍ୟାନେ ଦେଲେ	ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ସେ ଆପଣା ଭୁବନ ॥୮୦
ଆଜ ତୁ ଅଗ୍ୟାନ ହୋ ହୋଅ ନୃପବର ।	ଶାପ ।	ମରୁତ ନୃପତିକି ବୋଇଲେ ଭଗବାନ ।
ନ ଜାଣିଣ ଅଧର୍ମ ତୁ ପାଇଲୁ ପାମର ॥	ମରୁତ ନୃପତିର ଯେଥେ ଆଉ ନାହିଁ ପାପ ॥	ଯେ ମୋର ଶରୀରେ କରିବି ତୋତେ
ଯେତେ ବୋଲିଣ ମୁନି ଗଲେକ ନିଜ	ସେ ବେନି ଜନେ ଗରିଷ୍ଠ ତପତାରା ।	ଲୀନ ॥
ସ୍ଥାନ ।	ତାହାଙ୍କର ବୋଲ କି ଆନ କରିପାରି ॥	ଯେବେ ତୁ ସମୟେକ ମୃତ୍ୟୁପୁରେ ଥାସି ।
ତତକ୍ଷଣେ ମୋତେ ଗୋଡ଼ାଉଛି ଅଗ୍ୟାନ ॥	ତୁ ହୋ ଅଗ୍ୟାନ ମୋହୋର ଅଙ୍ଗେ ଆଅ ।	ଜପ ତପ କରିଣ ଅନେକ ଦାନ ଦେସି ॥
ଯେବେ ରକ୍ଷାକର ମୋତେ କମଳାର	ଥୋକାୟେକ କାଳ ଭୋଗ କରି	ଅନ୍ତେ ପୁଣି ତୋତେ ବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉ ।
ସାଇଁ ।	ଯାଅ ॥୨୦	ଯେ ତୋର ଯଜ୍ଞ ଧର୍ମ ସୁଫଳ ଯେ ହେଉ ॥
ତୋହୋର ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ ପଶିଲଇଁ ॥	ମରୁତକୁ ଅକାରେଣ କରିବୁ କିମ୍ପା ନାଶ ।	ଶ୍ରୀହରି ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇଣ ମରୁତ ନୃପବର ।
ଆପଣେ ଜାଣ ସ୍ବାମୀ ମୋହୋର କିବା	ସେ ନଜାଣଇ ମୁଁ ଆଣିଲି ମୋର ଦୋଷ ॥	ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଇ ଆପଣା ମନ୍ଦିର ॥
ଦୋଷ ।	ଶୁଣିଣ ପାପ ପୁରୁଷ କମ୍ପଇଁ ପରହର ।	ଲାଳାବତୀ କନ୍ୟାକୁ ସେ ଆଣିଲେ ଶ୍ରୀହରି ।
ଯେ ଘୋର ପାପଗୁ ଗ୍ରାହି କରହେ	ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଛୁଇଁତେ କି ଭାର୍ଜନ ମୁହିଁଛାର ॥	ବ୍ରହ୍ମାୟେ ଯାଇଣ ତାଙ୍କ ବିଭାବିଧୁ
ପାତବ୍ୟସ ॥	ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଅଟୁ ତୁ	ସାରି ॥୯୦
ଯେସନେକ କହୁ କହୁ ଅଗ୍ୟାନ ଥାସି ମିଳି ।	ଅଧିକାରୀ ।	ତାହାକୁ ଘେନିଣ ସ୍ବାମୀ ଅନେକ ଭୋଗ
ଦେଖିଣ ତାହାକୁ ବୋଇଲେ	ମୁହିଁ ପାମର କି ଛୁଇଁତେ ତୋତେ ସରି ॥	କଲେ ।
ବନମାଳୀ ॥୪୦	ଯିବି ବାହୁଡ଼ି ମୁଁ ଯେ ତୋର ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇ ।	ତେଣୁ ସେ ଲାଳାରମଣ ବୋଲାଉଲେ ॥
ତୁ ହୋ ମହାତମା ଯେ ମୋହୋର	ଆଉ କି ସଂସାରେ ମାନିବେ ତାହାକଇଁ ॥	କାଳେ ଅବତାର ସ୍ବାମୀ ଦଶରଥ ଘରେ ।
ବୋଇକର ।	ତୁହି ବାହୁଡ଼ିଲେ କୋପ କରିବେ	ଅଗ୍ୟାନ ଆଛାଦିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗରେ ॥
ଅପାପୀ ଅଟେ ଯେ ମରୁତ ନୃପବର ॥	ତପସାଇଁ ।	ତେଣୁଟି ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣନ୍ତି କିଛି ।
ଦୁଇ ମୁନି ନଜାଣି ଯେହାକୁ ଶାପ ଦେଲେ ।	ଯେକଥା ଅଗ୍ୟାଁନ ହୋ ମୋତେ ନ	ନୋହିଲେ ଶ୍ରୀରାମର କୋପକୁ ଭାର୍ଜନ କେ
ଆମ୍ଭେ କନ୍ୟା ଆଶନ୍ତେ ଅହତା ବହିଲେ ॥	ଯୋଗାଇ ॥୨୦	ଅଛି ॥
ସେ ସେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆମ୍ଭର ପ୍ରିୟବତୀ ।	ଯଦି ତୁ ଓପ୍ରୋଧ ମୋତେ କଲୁ ହୋ	ଶୁଣ ଭଗବତୀ ଗୋ ଅପୂର୍ବ ରସ କୃତ୍ୟ ।
ଲାଳା କରିଯାଇ ନାମ ବହିଲା ଲାଳାବତୀ ॥	ଅଗ୍ୟାଁନ ।	ସୁଧେଁ ପ୍ରମଦହୁ ଅଟନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥

ପୂର୍ବର କଥାମାନ ଜାଣି ନ ପାରିଲେ । ତେଡ଼େ ବଡ଼ ଠାକୁର ମୁନିକି ଭୟେ କଲେ ॥୧୦୦	ନୟନ ଦୋଷବାହି ଛାଡ଼ିଣ ମୋତେ ଯାଉ । ଯେ ମୋହୋର ମନ ମୋତେ ଗୋଚର ନାହିଁ ଆଉ ॥	ରାବଣ ନିଲକ୍ଷଣ କେତେକ ମାତର । ସବୁକରି ଜୀବ ଅଛି ତୋହୋର ହସ୍ତର ॥ ଦିନ ପାହିଲେଣ କରିବା ଆମ୍ଭେ କାର୍ଯ୍ୟ । ତୁ ଦେବ ଆରତ ନୁହଁସି ରଘୁରାଜ ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରବି ଅସ୍ତଗଲା । ସକଳ ସଂସାର ତିମିର ଆଛାଦିଲା ॥ କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇଣ ବଞ୍ଚିଲେ ବେନିଜନ । ନିଦ୍ରାରେ ରଘୁନାଥ ଦେଖିଲେ ସ୍ବପନ ॥୨୦ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରେ ସେ ଅଛନ୍ତି ବିଜେକରି । ରତ୍ନ ପଲଙ୍କରେ ସାତ୍ୟାକୁ କୋଳେ ଧରି ॥ ନାନା ଚାଟୁକଥା କୁହାକୋହି ହୋନ୍ତି । ହିୟାରେ ହିୟା ଭିଡ଼ି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେନ୍ତି ॥ ଶ୍ରୀରାମର ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜ ମୁଧୁନା ଅଭୂଷି । ଗାଡ଼ ଆଲିଙ୍ଗନେ ଛିଡ଼ିଲା ସାତ୍ୟାମାଳ ଗୋଟି ॥ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇଣ ସବୁ ପଡ଼ିଲାକ ଫିଟି । ଦେଖିଣ ହସିଲେ ତାଳିମ୍ବ ପୁଷ୍ପ ଓଷ୍ପା ॥ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ମୋର ଛିନାଇଲ ହାର । ଗୁଢ଼ିଣ ଦିଅ ବେଗେ ରଘୁକୁଳ ବୀର ॥୩୦ ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରେୟାରେ ଆଉଁଶି । ମାଳା ଆଉଁଶରେ ଚେତନା ଅଙ୍ଗେ ପଶି ॥ ଯହୁଁ ଜାନେକାର ନ ପାଇଲେ ଚିହ୍ନ । ବିଚାରି ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଳ ସ୍ବପନ ॥ ନୋହଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୋହଇ ଆମ୍ଭ ଘର । ଯେ ସେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତ ଶିଖର ॥ କାହିଁ ସାତ୍ୟାମାଳ ମୁଁ ଗୁଢ଼ିବି ମୋତି ମାଳି । ରାବଣ ମୋହୋର ମୁଖେ ଲଗାଇଲା କାଳି ॥ ଆବର ସଖୀକି ମୋର ପାଇବଇ କାହିଁ । ଯେ ଜନ୍ମେ ଦେଖିବି ବୋଲି ପରତେ ମୋର ନାହିଁ ॥୮୦ ପିଣ୍ଡ ଆଉଣ କେ ମୋର ପ୍ରାଣ ଘେନି ଗଲା ।
ତେଣୁ ସେ ଲକ୍ଷଣର ଧରନ୍ତି ଦୁଇକର । ବହୁତ ଚାଟୁକଥା କହନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥ ତୁ ବାବୁ ଲକ୍ଷଣରେ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ମୋତେ । ପୁଣ ପୁଣ ବୋଲି କହୁଅଛି ତୋତେ ॥ ଆସିବାର ବେଳେ ତୋତେ ସମର୍ପିଲା ଜନନୀ । ବନବାସ ଯିବାକୁ ହୋଇଲେ ଜଣ ତିନି ॥ ତୁରେ ବାବୁ ଲକ୍ଷଣ ଯେମନ୍ତ କରିବୁ । ରଘୁନାଥକୁ ତୁ କ୍ଷଣେ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ॥ ବୃକ୍ଷର ଛାଇ ଯେମନ୍ତ ଅଜଗା ନୁହଇ । ତୁହି ସେହିମତି ଥିବୁଟି ଗୋଡ଼ାଇ ॥ ୧୦ ଯେସନେକ ଆଗାମି ଯେ ଦେଇଛି ଜନନୀ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତେର ବରଷରେ ଯେତେ କଷ୍ଟ ପାଇଲି ॥ ଫଳ କହ ଦେଇ ଯେ ମୋତେ ସେବା କଲୁ । କର୍ମ ଅବଳେ ଯେତେ କଷ୍ଟରେ ପାଇଲୁ ॥ ରାଗେ ଡ୍ରୋହ ନ କରି ଲାଜ ଆସ । ଯେବେ ବିଧାତା ମୋତେ ଛିନାଇଲା ଆମ୍ଭ ॥ ଜୋ ବିଧାତା ପୁରୁଷ ତୁ କଲୁ ଯେଡ଼େ କୃତ୍ୟ । ଯେ ମୋହର କର୍ମରେ ତୁ ଲେଖିଥିଲୁ ଯେମନ୍ତ ॥ ରାଜ ଭୋଗ ଛଡ଼ାଇ ବିପ୍ଳବେ ବାସ ଦେଲୁ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତେର ବରଷେ ସାତ୍ୟାକୁ ଛଡ଼ାଇଲୁ ॥୨୦ ଦୁଃଖି ହୋଇ ଦୁଇ ଭାଇ ଅଛୁ ଘୋରବନେ । ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଯିବଇ କେସନେ ॥ ତୁ ମୋହୋର ଖାଣ୍ଡା ଅଟୁରେ ସଜମିତ୍ରୀ । ଆମ୍ଭକୁ ବାଦେ ବାବୁରେ ନାଗିଛି ପ୍ରଜାପତି ॥	ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ରଘୁସାଗର । ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୋତେ ସମାନ କେହି ନାହିଁ ॥ ସ୍ବର୍ଗପୁର ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ପାରଇ ମୁହିଁ ଆଣି । ଅଗ୍ନିଶରେ ଶୋଷଣ ପାରଇ ସିନ୍ଧୁ ପାଣି ॥୩୦ ହବୋଡ଼ା କାଣ୍ଡେ ମେଲୁ କରିବି ମୁହିଁ ତୁର । ତାକ୍ଷ ଶରେ ମେଦିନୀ କରିବି ଧାର ଧାର ॥ ଛାର ନିଲକ୍ଷଣ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ସାଜଂ । ତାହାର କଥାକୁ ତୁମ୍ଭେ ନ ଭାଲ ରଘୁସାଗର ॥ କଥା ଜାଣିମାୟାରେ ସେ ତୁନି ହୋଇଅଛି । ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ନ ଭାଲ ହେ ରଘୁକୁଳବନ୍ଧି ॥ ସୁଗ୍ରୀ ତୋହୋର ଆଗେ ପ୍ରତରାମି ଯାହା କଲା । ରାବଣ ମାରିଣ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିବି ବୋଇଲା ॥ ତୁ ତାହାର ଶତ୍ରୁକୁ କଲୁ ଦେବ ହତ । ତ୍ରିଲୋକ୍ୟେ ଶୁଣିଲେ ବୋଲିବେ ତୋତେ ମହତ୍ତ୍ବ ॥୪୦ ଅନେକ କଷ୍ଟ ସେ ପାଇଥିଲା ରକ୍ଷିମୁଖେ । କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟକ ଯେବେ ଭୋଗକଲା ପୁଖେ ॥ ତାହାର ବଡ଼ପଣ ଜାଣିମା ଗୋସାଇଁ । ଦିନ ପାହିବାୟାରେ ଅଛି ମୁଁ ବାଟ ଚାହିଁ ॥ ନୋହିଲେ କରିବି ମୁଁ ଯେବଣ ବୃତାନ୍ତ । ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିବୁନା ଜାନକୀର କାନ୍ତ ॥ ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି । ଲକ୍ଷଣକୁ କୋଳକରି ଧରନ୍ତି ପୁଣପୁଣି ॥ ଶିରେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ ସେ ଆଶ୍ବାସନ୍ତି କାୟେ । ତୁ ସିନା ଅଟୁ ବାବୁରେ ଅରଣ୍ୟ ବାପମାୟେ ॥୫୦ ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରି ଅଛଇ ଦେହ ରଖି । ତୁହି ସିନା ଅଟୁ ମୋର ନିର୍ମାଖିର ସାଖି ॥	

କେ ମୋହୋର ଆତ୍ମା ଛିନାଇ ପକାଇଲା ॥
ବାବୁ ଦଇବରେ ଯେହା ସେ ମୋତେ

କଲା ।

ଯେକା ଭାରିଯାକୁ ମୋର ବିଛେଦ

କରାଇଲା ॥

ଯେତେ ନିରପକ୍ଷ ତୁ ହୋଇଲୁ କିଏ ପାଇଁ ।

ମୋହୋର ତୋତେ ଅପ୍ରାପ୍ୟ କଲା ନାହିଁ ॥

ଯେବେ ତ ଆଶା ମୋର ଧରିତ ନ ପାରଇ ।

ଅନାସ୍ତ୍ର ପ୍ରାଣୀ ମୁହିଁ ସାଖା ମୋର ନାହିଁ ॥

ପିତା ବନ୍ଧୁ ମୋର ଛାଡ଼ିଲେ ଓପ୍ରୋଧ ।

ଲକ୍ଷଣ ଶାଖା ମୋର ଅଛଇ ବନ

ମଧ୍ୟ ॥୯୦

ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ନୁହଁସି ବିକଳ ।

ସାତୟା ପାଇବା ଆମ୍ଭେ ସୁକର୍ମର ବେଳ ॥

ଧଉର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେଟି ପାଇବାନା କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଆପଣା କଥା ଦେବ ପରମୁଖେ ଲାଜ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଜାଣୁରେ ଭାଇ ।

ସାତ୍ୟା ନାମ ଗୋଟିକି ମନରୁ ମୋର ଯାଇ ॥

ସେ ମୋହୋରି ଜୀବ ମୁଁ ତାହାର ପ୍ରାଣ ।

ପାଣିରେ ପିଟିଲେ ଯେହେ ନୁହଇ

ଭିନାଭିନ ॥

ଜାନେକା ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ଯେକ କାୟେ ।

ତୁ ଯେହା ମଣ୍ଡୁକି ହୋ ବେଗଳ

ପରାୟେ ॥୧୦୦

ସାତ୍ୟା ନ ପାଇଲେ କି ଥିବ ମୋର

ଦେହ ।

ତୁ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ସୁଗ୍ରାହୀ ଯାଇ କହ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ମଡ଼ିଆରୁ

ବାହାର ।

ସଙ୍ଗେଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ॥

ମଡ଼ିଆ ଦୁଆରେ ଉଭା ହୋଇଲେକ ଯାଇ ।

ତାହିଁଲେ ପହରେକ ରଜନୀ ଅଛି ହୋଇ ॥

ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଯେକ ତାରା ।

ଧୂମବର୍ଷ ସ୍ୱରୂପ ଯେ ଲାଙ୍ଗେକ ପଂରହଂରା ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ବାବୁ ଲକ୍ଷଣ ଯେହା

ତାହାଁ ।

ଧୂମକେତୁ ବୋଲି ବାବୁ ବୋଲୁଥାନ୍ତି
ଯାହା ॥୧୦

ଯେବଣ ଦିଗେ ବାବୁ ଉଭା ହୋଇଥାଇ ।

ସେ ଦିଗର ରାଜା ବାବୁ ରାବଣ ମରଇ ॥

ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଯେ ଆସିଲା ବରଷଣ ।

ତେହୁଲି ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଉଭା ବେନି ଜନ ॥

ଝିମିଝିମି କରିଣ ଯେ ଗୋଟା ଗୋଟା କଲା ।

ତକ୍ଷଣେ ପୁଣି ଯେ ବରଷା ରୁହାଇଲା ॥

ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ସାତ୍ୟାସାହଁ ।

ଭୋ ମେଘମାନେ ତୁମ୍ଭର ମୋତେ ଦୟା

ନାହିଁ ॥

ମୁହିଁ ପରବାସୀ ନିରେଖ ଦେଖାନ୍ତରା ।

ମହାଘୋର ଅରଣ୍ୟେ ମୁଁ ଅଛଇ

ବସାକରି ॥୧୦

ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଯେ ଦିଗରୁ ସେ ଦିଗକୁ ଯାଅ ।

ସ୍ୱର୍ଗ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଦୁଇପୁରେ ଭ୍ରମଣ କରୁଥାଅ ॥

ତୁମ୍ଭକୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ତ ନାହିଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରେ ।

ପର ଉପଗାରୀ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ହେ ସଂସାରେ ॥

ମୋହୋର ଭାରିଯାର ନାମ ଅଟେ ସାତ୍ୟା ।

ଜାଣିଥିଲେ କହ କିନା ତହିଁର ତଥ୍ୟ ବାର୍ତ୍ତା ॥

ଚମ୍ପା ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ରୂପ ତାର ।

ମଝା ଗୋଟି ସରୁ ତାର ହୃଦୟ ବିସ୍ତାର ॥

ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରାୟେ ଶ୍ରୀମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ।

ନୀଳ ଉତ୍ପଳ ନୟନ ଅଧର ବିନ୍ଦୁ

ଫଳ ॥୨୦

କୃଷ୍ଣ ଚାମର ପ୍ରାୟେ କୁଟିଳ ଚାରୁ କେଶ ।

ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେକ ମୁଖର ସୁବାସ ॥

ନାସା ତିଳ କୁସୁମ ଦଶନ ମୁକୁତା ।

ବଧୂଲି ପୁଷ୍ପ ଜାଣି ଅଧର ଦିଶେ ରତା ॥

ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ମୁଁ ବାଉନିବି କିଏ ।

ଜାଣିଥିଲେ ମେଘମାଳ କହିବ ସନ୍ଦେଶ ॥

ବିଦୁଳତା ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ଦେହକାନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖିଲେ ତା ତାକୁ କରନ୍ତି

ଭ୍ରାନ୍ତି ॥

ଅଶ୍ୱିର କୋକିଳ ପ୍ରାୟେ ଶୁଭଇ ତାର

ବାଣୀ ।

ପ୍ରିୟାର ବଚନେ ମୋର ତେସନେକ
ଜାଣି ॥୩୦

ଅଳକା ବଢ଼ିଣ ତାହାର ମୁଖକୁ ପଡ଼ିଅଛି ।

ଅନ୍ୟ ଅବିଗୁଣ ପୁଣି ନାହିଁ କିଛି ॥

ଯେବେ ହେଁ ଦେଖିଲେ ତୁମ୍ଭେ ସନ୍ଦେଶ

କହିବ ।

ଲେଉଟି ବୀରତା ମୋତେ ଦେଖିଲେ

ଆଣିବେବ ॥

ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭକୁ କହଇ ମେଘମାନ ।

ଶ୍ରୀରାମ ନାମେଣ ମୁଁ ଯେ ଦଶରଥ ନାନ ॥

ସାବତ ଜନନୀ ମୋତେ ବନସ୍ତକୁ ପେଷି ।

ତେଣୁ ସେ ହରାଇଲି ସାତୟା ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖରୁ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି ।

ବଚବୃକ୍ଷ ଶିଖେ ଥାଇଣ ବକ ପକ୍ଷୀ

ଭଣି ॥୪୦

କିମ୍ପାଇଁ ମହାତ୍ମା ତୁ ହେଉଛୁ ଆରତ ।

କହସି କେବଣ ହୋ ହୋଇଲା ବିପରୀତ ॥

ମୂର୍ଖ ଜନ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଅକାରଣେ କାନ୍ଦୁ ।

ସେ ତୋତେ ସମ୍ପାଦ କହିବେ ପୁଣି କାହୁଁ ॥

ଆମ୍ଭେ ସେ ଧର୍ମବକ ବୃକ୍ଷ ଶିଖେ ଥାଇ ।

ଯେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପଚାରଇ ଜାଣିଥିଲେ କହୁ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣସି ପକ୍ଷୀବର ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ଜଟକେ ସେ ଅଟଇ ଆମ୍ଭ ଘର ॥

କର୍ମ ବିପାକେ ମୁଁ କଲଇ ବନବାସ ।

ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ମୋର ଛିଡ଼ିଲା

ମୁହାଁସ ॥୫୦

ଘରଣୀକି କେହୁ ମୋର ଚୋରାଜଣ

ନେଲା ।

ସେହିଦିନୁ ମନ ମୋର ଅଥିର ହୋଇଲା ॥

ତେଣୁକରି ଯାହାକୁ ଦେଖଇ ପଚାରଇ ।

ଅତି ଦୁଃଖୀ ହୋଇଣ ମୁଁ ଅରଣ୍ୟେ ବଞ୍ଚଇ ॥

ଯେ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ମୋହୋର ସାନଭାଇ ।

ଯେହାର ବିନୁ ମୋର ଅନ୍ୟ ଶାଖା ନାହିଁ ॥

ତୁ ଯେ ପକ୍ଷୀବର ସମାସ୍ୟା ଦେଲୁ ମୋତେ ।

ଯେ ମୋହୋର କଷ୍ଟଯାକ କହିଲଇଁ

ଗୋତେ ॥

ତୁ ଯେ ପକ୍ଷୀବର ଉଚ୍ଚ ଚରୁଣିଖେ ଥାଉ ।	ଅନ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ସାତୟା ନାମେ ବାଳୀ ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୋର ମନିସା ସିଦ୍ଧି
ଅନେକ ଦୂରରୁ ତୁ ବାରତାମାନ ପାଉ ॥୬୦	ଅନ୍ୟ ପଟାନ୍ତର ତାକୁ ନାହିଁନା ମହାଆଳି ॥	ହେଉ ।
ସାତୟାର ବାରତା ତୁ ଜାଣୁ କି ହୋ ବକ ।	ମୁହିଁ ସେ ବାରତା ଯେ ହିଆରେ ଅଛି ଧରି ।	ଚତୁର୍ମାସ୍ୟାରେ ତୋର ଘରଣୀ ଆହାର
ଜାଣିଥିଲେଣ କହ ଛାତ୍ର ମନୁ ଶୋକ ॥	ତୁମକୁ କହିତେ ମୁଁ ଅଛଇ ବିଚାରି ॥	ଆଣି ଦେଉ ॥୧୦
ବକ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିମା ମୋର	ତୋତେ ଦେଖିଲି ଦେବ ଯେ କହିଲି	ତୁ ମହାସୁଖେ ବୃକ୍ଷ ଶିଖରେ ବସିଥିବୁ ।
ବାଣୀ ।	ବାରତା ।	ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ପାହିବା ଯାୟେ ତୁ କାହିଁକି ନ
ସେ ସାତ୍ୟାକ ବାରତା ମୁଁ ଅଛଇ ଯେ	ମହା ଗରୁ ହୋଇଥିଲା ସେ ସାତୟାର କଥା ॥	ଯିବୁ ।
ଜାଣି ॥	ଯେବେ ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ତୁମ୍ଭେ ବିକଳିତ	ବକ ବୋଇଲା ଦେବ ହୋଇଲା ମୋତେ
ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟର କାଳେ ।	ନୁହ ।	କଷ୍ଟ ।
ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ ହରିନେଲା	ଯେକ ମୁଖ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଲଙ୍କାକୁ	କେମତେ ଭୁଞ୍ଜିବି ମୁଁ ଘରଣୀ ଉଡିଷ୍ଟ ॥
ବଳେ ॥	ବଳିଯାଅ ॥୯୦	ଲୋକେଣ ଉପହାସ ଆବର ଧର୍ମହାନି ।
ଗଗନ ମାର୍ଗେ ରଥ ବାହି ଘେନିଗଲା ।	ଦେଖିଲାବେଳୁ ବିକଳ ହେଉଅଛି ମୋ	ନର୍କ ଗତି ପାଇବିନା ଗଲେଣ ସଂଯାବନୀ ॥
ଦକ୍ଷିଣକୁ ମୁଖ କରି ଶୂନ୍ୟରେ ରଥ ନେଲା ॥	ଦେହ ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଜାଣୁ ଖଗପତି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ କାନ୍ଦଇ	ଯେବେ ତୋତେ ବାରତା କହିଲି ଫିଟିଲା	ଯେହୁ ସେ ଯାହାର ଅଟଇ ଯୁବତୀ ॥
ସୁଦେବୀ ।	ସନ୍ଦେହ ॥	ସେ ସେ ଯେକ ପ୍ରାଣ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ଭାବେନୀ ।
ମୋହୋର ଅଙ୍ଗେ ପଡ଼ିଲା ତାହାର	ବନ ଦୂତୀ ପ୍ରାୟେକ ଘରଣୀ ତୋର ଗଲା ।	ଜାତ ମୃତ୍ୟୁଂଶ ଯୋଗ ଯେ କରଇ
ଅଶ୍ରୁବାରି ॥୭୦	ଯେହାସେ ବିଧାତା ତୋର କର୍ମରେ ଲିହିଲା ॥	ପଦୁଯୋନି ॥୨୦
ତେଣୁ ମୋହୋର ଦେହ ଯେ ଦିଶିଲା	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପକ୍ଷୀବର ବାଣୀ ।	ସ୍ଥିରୀ ପୁରୁଷଟି ଅଟନ୍ତି ଯେକ କାୟା ।
ଉଦ୍ଧୃକ ।	ପୁଣି ପୁଣି ପୁଣି ଯେ କରନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥	ଲୋକେ ନ ଜାଣନ୍ତି ସବୁ ବିଧାତାର ମାୟା ॥
ଯେ ମୋହୋର ବଂଶରେ ମୁଁ ଯେ ଦିଶିଲି	ଭୋ ପକ୍ଷୀବର ତୁ ଅଛୁ ଉପକାରୀ ।	ଯେବଣ ସ୍ଥିରୀ ଜାଣ ସ୍ବାମୀରେ ଭଗତି ।
ଧବଳ ॥	ସତେ କି ଦେଖିବି ମୁଁ କନେକ କୁମାରୀ ॥	ସ୍ୟତୀ ସାଧେବା ସେ ତାକୁ ସ୍ବର୍ଗରେ ପୂଜା
ସେ ନାରୀ ବୋଲୁଥିଲା ଦକ୍ଷଦିଗ ଚାହିଁ ।	ମାଗସି ବର ତୋତେ ହୋଇଲି ପ୍ରସନ ।	ପ୍ରାପ୍ତି ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାର ନୃପତି ଅଟନ୍ତି ମୋର ସାଙ୍ଗ ॥	ବକ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣସି	ମୋହୋର ବଚନ ନୁହଇ ପୁଣି ଆନ ।
ମୃଗ ମାରିତେ ଗଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ।	ରଘୁନାଥ ॥୧୦୦	ଚାରିମାସ ବରଷା ତୁ ବସିଥିବୁ ଶୁଷ୍କ ସ୍ଥାନ ॥
ମାୟା କରି ବଳେ ମୋତେ ନେଉଛି	ମୁହିଁ ପକ୍ଷୀ କହୁ ଯେ ଆହାର ଲୁଚୁଥୁ ।	ଘରଣୀ ଆହାର ତୋତେ ଆଣି ଦେଉଥିବ ।
ରାବଣ ॥	ଅନ୍ୟ ଉପଭୋଗେ ନାହିଁ ମୋର ସିଦ୍ଧି ॥	ଅଲଗେ ଭୁଞ୍ଜିବୁ ତୁ ଯେ ଅଖି ନ ଲାଗିବ ॥
ଦେଖିଲେ କହିବନ୍ତି ବୃକ୍ଷର ପକ୍ଷୀମାନେ ।	ତୁ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲୁ ପ୍ରସନ ।	ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଦୋଷ ବୋଲିଣ ଯେ ବୋଇଲୁ
ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ମୋତେ ନେଉଛି ଦଶାନନେ ॥	ବସିଲା ଠାବରେ ମୋତେ ମିଳିବ	ପକ୍ଷୀବର ।
ଯେମନ୍ତ ବୋଲିଣ ସେ ଯେ ବୋଇଲେ	ଭୋଜନ ॥	ସେ ଦୋଷ ନ ଲାଗିବ ତୋହୋର
ଉଦ୍ଧର ।	ଯେ ଯେ ଘୋର ବରଷା ଅଟଇ ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ।	ଅଙ୍ଗର ॥୩୦
ଦେଖିଲେ କହିବ ତୁମ୍ଭେ ତାକୁ	ଚରିଯିବାକୁ ମୋର ନ ବଳଇ ମନିସା ॥	କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ଯେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଦଶମୀ ।
ପକ୍ଷୀବର ॥୮୦	ବସିଲା ଠାବରେ ଯେବେ ଆହାର	ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ପରିଯନ୍ତେ ଯେ ପାଞ୍ଚଦିନ ପୁଣି ॥
ଯେଣୁ ସେ ତାକ ଦେଲେ ଆକାଶ	ପାଇବଇଂ ।	ଯେହୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ଯେ ଭୁଞ୍ଜିବ ଆମିଷ ।
ବିମାନେ ।	ତେବେ ସେ ବଚନ ସିଦ୍ଧି ତୋର ହୋଇବ	ସେ ଜନ ପାଇବ ଯେ ଯେଥିର ଯେତେ
ମୁହିଁ ସେ କଥା ଜାଣିଲି ଅନୁମାନେ ॥	ଗୋସାଇଁ ॥	ଦୋଷ ॥

ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରେ ଯେ ଆମିଷ ଗନ୍ଧାଭବ
 ଦୁଃଖ । ନାନା ରୋଗ ଆଶ୍ରେ ଯେ କରିବ ତାର
 ପିଣ୍ଡ ॥ ଆଜନ୍ମୁ ଯେ ପାଞ୍ଚଦିନ ଯେ ବକପଞ୍ଚମୀ
 ହେଉ । ଯେ ତୋହୋର କାଟତି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଆଉ ॥
 ଯେ ପାଞ୍ଚଦିନ ଯେହୁ ଛାଡ଼ିବ ଆମିଷ ।
 ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ପଳ ସେହୁ ପାଇବ
 ଅବଶ୍ୟ ॥୪୦
 ଶୁଣିଣ ସରୋଷ ହୋଇଲା ପକ୍ଷୀବର ।
 ଘରଣୀ ଶୁଣିଲା ତାର ଶ୍ରୀରାମ ଉତ୍ତର ॥
 ତେଣୁ ସେ ସଂପ୍ରତେ ଗଲେ ବେନି ଜନେ ।
 ରାମବନ୍ଧା ବୋଲିଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି
 ବିଦ୍ୟମାନ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲା ପ୍ରଜାତ ।
 ଗଗନେ ଉଦୟେ ହୋଇଲେ ଆଦିତ୍ୟ ॥
 ମେଘ ଉହାଡ଼ିଣ ଛାଇଲାକ ଖରା ।
 ଘୋରବୃଷ୍ଟି କରିଣ ଦିଶଇ ଅନ୍ଧାରରାତ୍ର ପରା ॥
 ଘୋର ଗର୍ଜନ କରି ମାରଇ ବିକୁଳି ।
 ଶୀତଳ ପବନ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚଳି ॥୫୦
 ଅଖଣ୍ଡିତ ଜଳଧାରା ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମାସେ କଲା ।
 ନଦୀ ପୁଷ୍ପରିଣୀମାନ ଯେକତ୍ର ହୋଇଲା ॥
 ପୁଷ୍ପ ଗୋଟି ଗୋଟି ଯେ ଥୋଇଣ ଗଣୁଥାନ୍ତି
 ଦିନ । ଦୁରମାସ ବରଷା ଆସି ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଚାରିମାସ ବରଷା ରତ୍ନ ଗଲା ।
 ଆଶ୍ୱିନ୍ୟ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଆସି ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା ॥
 ନିର୍ମଳ ଥର ଜଳେ କୁମୁଦ ପୁଟିଲା ।
 ଅୟେଲା ବଉଳିଲା କରମଙ୍ଗା ପାଟିଲା ॥
 ପତ୍ର ପଲୁବିଣ ପୁଟଇ ମୁନିଗା ।
 କାଶ କୁସୁମ ପୁଟି ପୁଟଇ ବାଲୁଙ୍ଗା ॥ ୬୦
 ପାଟିଲା ନାରଙ୍ଗ ଆବର କରୁଣା ।
 ନିର୍ମଳ ଆକାଶେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଉପମା ॥

ଶରଦ ରତ୍ନ ବାବୁ ପ୍ରବେଶିଲା ଆସି ।
 ଲକ୍ଷଣ ମୁଖ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମତନ୍ତ୍ରେ ଭାଷି ॥
 ଭାଦ୍ର ମାସ ବାବୁ ପହର ଦିନ ଗଲା ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣିମା କିରଣ ଦେଖ ତାକ୍ଷଣ ବସିଲା ॥
 ଅତିହିଁ ନିର୍ମଳ ଦେଖ ପବନ ବହଇ ।
 କି ଜାଣି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖ ସଂସାର ଦହଇ ॥
 ଅକାରଣେ ଜାମୁତ ପୁରଇ ଘନ ଘନ ।
 ନବରକ୍ଷି ଗର୍ଜଣ ଦିଶଇ ଛନ ଛନ ॥୭୦
 ଗଜନାରେ ଶୀତଳ ଦିବସେ ମହାତେଜ ।
 ବୃକ୍ଷେ ଲୁଚି ଯାଉଛନ୍ତି ଲକ୍ଷଣ ଆହୋ
 ଦେଖ ॥
 କହୁଁ କହୁଁ ଶରଦ ଅନ୍ତର ହେଉଅଛି
 ଆସି । ଅତିତ ହୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ପଶି ॥
 କେବଣ କାଳେ ମୋତେ ଦେବ ସାତ୍ୟା
 ଆଣି । ବରଷା ରୁହାଇଲା ସରିଲାକ ପାଣି ॥
 ଆଠ ସଜ କରିଣ ସେ ଆସିବ କେତେ
 ଦିନେ । ଲଙ୍କା ଛାଡ଼ି ନ ପୁଣ ପକାଇ ରାବଣେ ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ନ ପୁଣ ପ୍ରାପତ ହୋୟେ ମୃତ୍ୟୁ ।
 ମୋହୋର ମଲେଣ ଯେ ସରଇ ସର୍ବ
 ତରୁ ॥୮୦
 ନ ପୁଣ ଲକ୍ଷଣରେ ହେଉ ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଯାଜନିକି ଯମପୁର ପାଶ ॥
 ଆଦ୍ୱାଦାତେ ନ ପୁଣ ମରଇ ରାବଣ ।
 ସାତ୍ୟା ଚୋରି କରିବାର ତ ହୋଇବ
 ଅକାରଣ ॥
 ସାତ୍ୟା କୋପେ ନ ପୁଣ ଦହଇ
 ଲଙ୍କାପୁରା । ତେଣୁ ନିକି ତ୍ରାସେଣ ପକାଇ ଦଶଶିରି ॥
 ଯେତେ କଥା ମୋହୋର ଯେ ନିଷ୍ଠଳରେ
 ଯିବ । ଯେବେ ଯେ ତରଣେ ଯାଇ ସ୍ୱର୍ଗରେ
 ବସିବ ॥

ଇନ୍ଦ୍ରପାଣେ ଥିଲେ ଯାଇ ଆଣିମି ଧରି ।
 କେ ମୋହୋର ଶତ୍ରୁକୁଟି ପାରିବ
 ରକ୍ଷାକରି ॥୯୦
 ରାବଣ ତୁଲେ ମୋହୋର ପଡ଼ିବ ଯେବେ
 ଭେଟ । ତେବେ ସେ ଜାଣିମାନା ଉତ୍ତମ କନେଷ ॥
 ନ ପୁଣ ଯେଥୁ ମୁଁ ଯେ ମରଇରେ ଭାଇ ।
 ତହିଁକି ସେ ମନେ ମନେ ଭାକୁଅଛି ମୁହିଁ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ସୁଗ୍ରୀର କିସ
 ଦୋଷ । ତୁମ୍ଭେ ବୋଇଲ ସବୁ ବରଷା ଚାରିମାସ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଉତ୍ତାପ ଯେ ପାଇଲା କପିରାଜ ।
 ପାରୁଣେ ସେବାକଲା ବାଳାର ଭାରିଯା ॥
 ବିଚାରିଲା ଦିନ ପାହିଲେ ସିନା ଯିବା ।
 ଆଜନ୍ମୁ କାହିଁପାଇଁ ଆରତ
 ହୋଇବା ॥୧୦୦
 ଆଶ୍ୱିନ କାର୍ତ୍ତିକ ଯେ ଭାଦ୍ରବ ଅଛି ପକ୍ଷେ ।
 ଅଦ୍ୱାଇ ମାସ ଅଛି ସୁଗ୍ରୀବର ଲେଖେ ॥
 ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଲକ୍ଷଣର ବାଣୀ ।
 ହୋଇ ହୋଇ ବୋଇଲେ ଯେ
 ରଘୁକୁଳମଣି ॥
 ଶୁଣସି ପାର୍ବତୀ ଗୋ ବୋଲନ୍ତି ଶକର ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ହରାଇଣ ଯେ ଆକୁଳ ରଘୁବୀର ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ବଞ୍ଚନ୍ତି ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ବଚନକୁ ଟେକିଛନ୍ତି ଆଶା ॥
 ହନୁମତକୁ ଜୟେବ ଆସିଥିଲେ କହି ।
 ତୁମ୍ଭେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେବଟି
 ଚେତୋଇ ॥୧୦
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଠୁଳ କରି ମାଲ୍ୟବନ୍ତକର ଯିବ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନିଣ ଯେ ଲଙ୍କାକୁ
 ଧାଡ଼ିଦେବ ॥
 ସେ କଥା ଚେତୋଇଲା ପବନର ସୁତ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ନିକଟକୁ ସେ ଗଲାକ ତୁରିତ ॥
 ବୋଇଲା ମାତୁଳ ହୋ ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥

ଯେବଣ ରାମ ତୋତେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ଭୋଗ ଦେଲା ।	ସାଧ୍ୟ ଲୋକକୁ ସେ ତୁ ଶାନ୍ତ ଦେଇ ଆଣ । ଅସାଧ୍ୟ ଲୋକକୁ ସେ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଜିଣ ॥	ତୁ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ଆଣସି ତାକୁ ଯାଇ । ହଜରା ନ ଗଲେଣ ନ ଆସେ କପିସାଜଂ ॥
ତାହାର କଥାରେ ତୁ ଯେ କିମ୍ପାଇଁ କରୁ ହେଲା ॥	ପୃଥ୍ବରେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ରିକ୍ଷ ବାନର । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଣିବୁ ତୁ ପକ୍ଷେକ ଭିତର ॥	ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ଏ ଆମ୍ଭର ଦୋଷ ।
ବରଷା ଦୁଇମାସ ଭୋଗ କରି ଗଲା । ଶରଦ ରତ୍ନ ଆସି ନିକଟ ହୋଇଲା ॥ ୨୦	ଭାଦ୍ରବ ଶୁକଳ ଯେ ଚଉଁ ଆଜ ଦିନ । ଯେହିକ୍ଷଣ ବାବୁ ତୁ କର ବେଟେ	ଅକାରଣେ ବାଳାକି କଲୁ ପ୍ରାଣେ ନାଶ ॥ ରାୟ ଛାଡ଼ିଲା ସେ କପିକୁଳ ରାୟେ ।
ତୁ ଯେ ବୋଲିଅଛୁ ଆଣି ଦେବୁ ସାତ୍ୟା । ଶ୍ରୀରାମ ମାଇଲେ ଯେ ବାଳୀ ବଳବନ୍ତା ॥	ଗମନ ॥୫୦	ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ସେ ସୁଖଭୋଗ କରେ ॥୮୦
ଶାୟେଶ ରାମ କାର୍ଯ୍ୟେ ହୁଅନ୍ତୁ ତପ୍ତ । ଅନକୂଳ କରିଣ ତୁ ସନ୍ୟ ଠୁଳ କର ॥	ସମସ୍ତ ତୁ ଆଣିବୁ ବାନର ରକ୍ଷ ବଳ । ଶୁଣିଣ ସଜ ହୋଇଲା ସେ ବାଳାର	ଯେହାକୁ ମାରି ଯେବେ ବାଳାକି ରାଜ୍ୟ ଦେବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନ କର ଅଳସ । ତାହାର ଅନଗ୍ରହେ ପ୍ରାପତ ସର୍ବ ଯଶ ॥	ଦୁର୍ଲ୍ଲାଭ ॥	ସେହି ନିକଟରେ ସାତ୍ୟାକୁ ପାଇଥାନ୍ତୁ ॥ ବାଳୀ ସେ ବଳୀଆର ବୋଲନ୍ତି ଜଗତେ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସାହା ହୋଇଲେ ଯେବଣ ବାଳା ଅଜୟେ ।	ରାଜାର ଆଗ୍ୟରେ ସେ ଶିରେ ଶାଢ଼ୀ ଧରି । ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟେଣ ସେ ଗଲାକ ଖର କରି ॥	ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଅଟଇ ତାର ମୈତ୍ରେ ॥ ପ୍ରୀତି ପକ୍ଷକରି ପାରନ୍ତା ସେଅବା ଆଣି ।
ସେ ଯଶ ଦେଲେ ତୋତେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ॥	ସଙ୍ଗରେ ବାନର ବଳ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ । ଆପଣେ ଆରୋହିଲେ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ରଥ ॥	ନୋହିଲେ ସଂଗ୍ରାମେ ତାକୁ କିଣନ୍ତା କପିମଣି ॥
ତୁ ସାମ୍ୟ ସୁପୁରୁଷ ଅଟୁଥି କପିରାୟେ । ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁ କରିସି ଉପାୟେ ॥ ୩୦	ପାଟଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ନିରନ୍ତର । ତୋଳ ଦମା ଟମକ ଯେ ବାଜଇ ଅପାର ॥	ତୁ ଦେବ ସୁଗ୍ରୀବର ଚାତୁକୁ ବଶ ଗଲୁ । ଲାଭ ହାନ୍ତି ତୁଇ କଥା ବିଚାର ନ କଲୁ ॥
ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ହୋଇଲା ହରଷ । ନୀଳ ସେନାପତିକି ହକାରିଲା ପାଶ ॥	ମେଦନୀ ବୁଲିଣ ସେ ବାନର ରକ୍ଷ ସାଧୁ । ଯେ ଯେମନ୍ତେ ଆସଇ ସେ ତେମନ୍ତ କଲା	ବାଳୀର ଠାବକୁ ଆଣ ପେଷନ୍ତୁ ଯେବେ ହୁତ ।
ତାମ୍ବୁଳ ଦେଇଣ ତାକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ । ଯେ ବ୍ରଥ ଖଣ୍ଡ ମେଦନୀ ଯେ ଦଶସହସ୍ର	ରୁକ୍ଷି ॥୬୦	ସେ ଯାହା ବୋଲନ୍ତା ତାହା ଶୁଣନ୍ତୁ ବାରତ ॥୯୦
ଯୁଗ ॥	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ । ଅଙ୍ଗଦକୁ ପେଷିଣ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ରହେ ॥	ବିନୋଇ ହୋଇଲେ ତାକୁ ନ ମାରନ୍ତୁ ପ୍ରାଣେ ।
ଦେଶ ବିଦେଶ ପର୍ବତ ବନ ଘୋର । ଯେତେ ରିକ୍ଷ କପି ଛନ୍ତି ଯେ ପୃଥ୍ବ ଭିତର ॥	ସୁଖ ପାଇଣ ସେ ପାଶୋରିଲା ଯହୁଁ । ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ପଢ଼ିରିଲେ ତହୁଁ ॥	ବଡ଼ିମା କହିଲେ ପଛେ ଛେଦନ୍ତୁ ତାକ୍ଷ ବାଣେ ॥
ସବୁକୁ ହକାରିଣ ତୁ ଆଣ ଦୂତ ପେଷି । ଆଜୁ ଆଠଦିନେ ତୁ କହିବୁ ମୋତେ ଆସି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ପଢ଼ିରିଲେ ତହୁଁ ॥	ନୋହିଲେ ଦୁହିଁକି ଯେ କରିଦେବୁ ଶମ । ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆମ୍ଭର ହୁଅନ୍ତା ଶ୍ରୀରାମ ॥
ସାତ୍ୟାକର ସନ୍ଦେଶ ଯେ ଯାହାର ତହିଁ ଥବ ।	ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ବାବୁରେ ଶୁଣ ତୁ ଲକ୍ଷଣ । ସୁଗ୍ରୀବର ବାନର ଅଟଇ ନିଲକ୍ଷଣ ॥	ଯେବେ ବାଳୀ ମାରିଣ ଗୁହାଜଲୁ ଯେକ । ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ଭୋଗ ସେ କଲା କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା
ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ସେ ପଢ଼ରୋଷ ପାଇବ ॥୪୦	ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ଦେଖ ପାଶୋରିଲା ମୋତେ । ହୀନ ଜନ୍ମ ମର୍ଜିତ ସେ ଅଟଇ ଯୁଗତେ ॥	କଟେକ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣ ଅଙ୍ଗଦକୁ ରାଇ । ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ବାବୁ ନିକଟ ଆସିହୋଇ ॥	ଯେବଣ ସମ୍ପଦ ମୁଁ ଯେ ତାହାକଇ ଦେଲି । ବାଳୀ ପ୍ରାୟେ ଶତ୍ରୁକୁ ମାରି ଅକଣ୍ଠେକ	ଆମ୍ଭର କଥା କାହିଁ ଚିତୋଇ ଅଛି ମନେ । ଶୁଣିଣ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମନନ୍ଦନେ ॥
ଦୂତ ବରଗିଲେ କେ କରିବେ ଅଳସ । ଆପଣେ ଯାଇଣ ତୁ ସନ୍ୟ ଘେନି ଆସ ॥	କଲି ॥୭୦	ତୁହୋ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ବୋଇଲୁ ଯେମନ୍ତ । ମୁହିଁ ଯାହା କଲି ଦେଖିଲେ ଜଗତ ॥୧୦୦
	ସେ ଗୁଣ ନ ଘେନିଲା ପୁଣ ଭୋଗ ପାଇ । ଆମ୍ଭର କଥା ହାଦେ ତାହାର ମନେ ନାହିଁ ॥	
	ବଜରି ହତ ଗଲା ସରିଲା ତାର ଚିନ୍ତା । ଚାରିମାସ ହେଲା ମୋତେ ନ ଦେଲା	
	ବୀରତା ॥	

ଅଶାନ୍ତ ଦୁଃଖୀ ଦେଖି ଦୟା ତାକୁ କଲି । ତେଡ଼େ ବଡ଼ ଶତ୍ରୁକୁ ମୁଁ ସଂହାରି ପକାଇଲି ॥ ସେ ଯେବେ ମୋହୋର ପାଇଁ ନୋହିବଟି ହିତ ।	ଆମ କଥାମାନ ସେ ପାଶୋରିଅଛି ଯେଣେ ॥ ତୋତେ ଦେଖିଲେ ସିନା ହୋଇବ ସେ ବନ୍ଧ ।	ତୁମ୍ଭେ ଦୂର କନ୍ଧରେ ଭିଡ଼ିଲେ ସଉମିତ୍ରା ॥୫୦
ଶୁଣିଲେ ଭଲନିକି ବୋଲିବେ ଜଗତ ॥ ଧର୍ମନିକି ସହିବ ସହିବ ନିକି ମହା । ବାଳୀପ୍ରାୟେ ହୋଇବନା ନ ବୁଝିଲେ ସେହି ॥	କୋପ ନ କରିଣ ବାବୁ ଆଶ୍ୱାସି ଘେନି ଆସ ॥ ସେ ମୋହୋର ମୈତ୍ର ତୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ।	ବାମକରେ ଧନୁ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଖଣ୍ଡା ଧରି । ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓଜ୍ଜ୍ୱଳେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ॥ ମାନ ଭର ହୋଇଣ ଉଠିଲେ ରଘୁନାଥ । ଶ୍ରୀକର ଦେଲେ ନେଇ ଲକ୍ଷଣର ମାଥ ॥ ମୃଧୁନି ଆସ୍ଥାଣ କରି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁପତି । ପଥେ ସାହା ତୋତେ ହୁଅନ୍ତୁ ହେମବନ୍ଧା ॥ ଅପ୍ରମାଦେ ଯାଇଣ କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ହୁଅ । ଯେ ମୋହୋର ବେଦନା ଯାଇ ପୁରୀବରେ କହ ॥
ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ହୋ କିଷ୍କିନ୍ଦାକୁ ଯିବୁ । ଯେ ମୋହୋର ଆଗ୍ୟା ଯାଇ ପୁରୀକି କହିବୁ ॥ ବୋଇଲେ ପ୍ରାଣେ ଯେବେ ଅଛଇ ତୋର କାର୍ଯ୍ୟ ।	ତୁକାର ନ ବୋଲିଣ ଘେନି ଆସ ଯାଇ ॥୩୦ ଅତି ଧାର୍ମିକ ସେ ତାରା ନାମେ ସତୀ । ତୋତେ ଦେଖି ପୁରୀବରକୁ ସେ ପେଷିବ ତଡ଼ତି ॥	ଯେତେ ବୋଲିଣ ଆଖି ଥନ ଥନ କଲେ । ମୁଖ ଶୁଖାଇବା ଦେଖି ଲକ୍ଷଣ କହିଲେ ॥୨୦ ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ଶୁଣସି ସାତ୍ୟକାନ୍ତ ।
ଥାଟ ସଜ କରି ତୁ ବାହାର ହୁଅ ଆଜ ॥୧୦ ଯଦି ଅବା ଅଳସ ତୁ କରିବୁ କପି ରାଣ । ବାଳାର ସଜାକୁ ତୁ ଯିବୁଟି ଯେହିକ୍ଷଣ ॥ ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣର ହସ୍ତେ । ବାଳୀ ବଧ କାଣ୍ଡକୁ ତୋଳିଦେଲେକ ରଘୁନାଥେ ॥	ଜମେବ ହନୁମତ ତାରାକ୍ଷ ପୁଷ୍ପେଣ । ଅତିଧ ଧାର୍ମିକ ସେ ଅଟନ୍ତି ଚାରି ଜଣ ॥ ଯେହାକୁ ବସାଇଣ ଯେ କହିବୁ ବାରତା । ବୋଇଲୁ ତୁହି ଆପଣେ ଆଣିଦେବି ସାତ୍ୟା ॥ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇବା ଯାୟେ ସମସ୍ତ କହୁଥିଲ । ଯେବେ ତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭାଳେହେଁ ପାଶୋରିଲ ॥	ନ ପୁଣ ମନରେ ତୁ ଭାକୁ ରଘୁନାଥ ॥ ଅଗ୍ୟାନ ହୋଇ ନ ପୁଣ ଯେଣେ ତେଣେ ଯାଉ । ମୋହୋର ଥାଇ ଥାଇ ବ୍ୟାକୁଳ ମନ ହେଉ ॥ ବାହୁଡ଼ି ଆସି ପୁଣ ନ ଦେଖଇ ତୋତେ । ସଂପ୍ରତେ କରାଇ ଦେବ କହିଥାଅ ମୋତେ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣସିବେ ଭାଇ । ତୋତେ ଛାଡ଼ିଣ କି ମୋହୋର ହୋୟେ ଯାଇ ॥
କାଣ୍ଡ ଦେଇ ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ରଘୁନାଥ । ଯେ କାଣ୍ଡ ନେଇ ଦେଖାଇବୁ ପୁରୀବର ରାଜନ ॥ ଯଦ୍ୟପି ଦେହରେ ଆଳସ୍ୟ ଧରିଥିବ । ଯେହି କାଣ୍ଡ ଦେଖିଲେଣ ସେ କ୍ଷଣେ ନ ରହିବ ॥	ଯେହା ବୋଇଲେ ସେ ସଂକୋଚ ପାଇବେ । ଯେ ତୋହୋର ସଂଗତେ ବାବୁ ଦୂରିତେ ଆସିବେ ॥୪୦ ଯାଅ ବାବୁ ଲକ୍ଷଣରେ ବିଳମ୍ବ ନ କର । ତୋହୋର ଗଲେଣ ମୁଁ ହୋଇବି ଯେକସର ॥	ଯେ ଘୋର ଅରଣ୍ୟେ ମୁଁ ନ ଜାଣଇ ଦେଖ । କାହିଁ ପଶିବିଟି ମୁଁ କେ କରିବ ବିଶ୍ୱାସ ॥୨୦ ତୋତେ ଛାଡ଼ିଣକି ରହିବ ମୋର ପ୍ରାଣ । ଯେ କଥା ମାୟା ପ୍ରାୟେ ମଣ୍ଡଳି ଲକ୍ଷଣ ॥ ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଗଳାକ ପିଠି ଦେଇ । ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ରଘୁସାଗ ॥ ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ବାହୁଡ଼ି ଦୂରିତେ । ସଚେତ ହୋଇ ବସିଥାଅସି ପର୍ବତେ ॥ ଭାଦ୍ରବ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଅଟଇ ଆଜ ତିଥି ।
ଯାଅସି ବାବୁରେ ହୁଅସି କଲ୍ୟାଣ । ଚାରିଦିନ ଭିତରେ ଯାଇ ପୁରୀବରକୁ ଆଣ ॥୨୦ ମୂର୍ଖପଣ କରି ଯେବେ କରିବ ତୋତେ ଧାପ । ତୁ ତାହାକୁ କୋପ ଆଉ ନ କରିବୁ ବାପ ॥ ଅନେକ କାଳରୁ ସେ ହୋଇଅଛି ଦୁଃଖୀ । ଚାରିମାସ ହୋଇଲା ସେ ହୋଇଅଛି ପୁଣୀ ॥ ଭୋଗ କରୁଅଛି ସେ ଅଭିଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପଣେ ।	ଯେତେବେଳେ ଆସିଣ ଯେ ହୋଇବୁ ମୋର କଟି । ତେତେବେଳେଯାୟେ ବିଷ୍ଣୁୟେ ମୋର ମତି ॥ ତୋତେ ଦେଖିଲେ ସେ କରିବି ଆହାର । ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ନିଷ୍ଠେ ଅଟଇ ସୋଦର ॥ ଯାଅ ବାବୁ ଶୁଭେଣ ପୁରୀକି ଘେନି ଆସ । ତାହାର ବାହୁବଳେ ଆମକୁ ହୋଇ ଯଶ ॥ ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଉଠିଲେ ତଡ଼ତି ।	

ଲେଉଟି ଦୃତୀୟାରେ ପ୍ରବେଶ ମୁହିଁ ଯେଥୁ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ଚରଣେ ପଡ଼ଇ ।
ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ବୋଲିଣ କର ଦୁଇ

ଯୋଡ଼ଇ ॥୮୦

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେ ବାହୁଡ଼ି ।
ହୃଦୟରେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପଡୁଅଛି ଝଡ଼ି ॥
ଲକ୍ଷଣ ଯିବା ପଥେ ନୟନ ଅଛି ପଡ଼ି ।
ଶୋକେଣ ରଘୁନାଥ ଆସନ୍ତି ବାହୁଡ଼ି ॥
ଲକ୍ଷଣ ହିଁ କିଛିଦୂରେ ସମ୍ପାଦ କରନ୍ତି ।
ଭୋ ରଘୁନାଥ ତୁମ୍ଭେ ଆସିବି ମନ ମୁହିଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ବେଗେ ଯାଇ

ଆସ ।

ତୋହୋର ଆସିବ୍ୟାୟେ ଅନ୍ଧାର ଦଶଦିଗ ॥
ତୋତେ ଦେଖିଣ ମୁଁ ମୂଢ଼ିଥିଲି ସାତ୍ୟା ।
ଯେବେ ବିଛେଦ ମୋତେ କରୁଛି

ବିଧାତା ॥୯୦

ଦେହ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଣ ମୁଁ ରହିଲିରେ ଭାଗ ।
ଭୋନାଥ ଯେକଥାଟି ପ୍ରମାଣ ଅଟଇ ॥
ମୋହୋର ଆସିବାୟାୟେ ପ୍ରାଣ ଅଙ୍ଗେ

ରଖ ।

ସୁଗ୍ରାକି ଆଣିମି ନିଶ୍ଚେ ପୁତ୍ରଗ୍ୟା ମୋର

ଦେଖ ॥

ସୁଗ୍ରାବର ନ ଅଇଲେ କାଟିବି ତାର ମୁଣ୍ଡ ।
ଅଙ୍ଗଦକୁ ଦେବଇଁ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ଖଣ୍ଡ ॥
ହନୁମତକୁ ପେଷିଣ ମୁଁ ଆଣିବି ସର୍ବ ଥାଠ ।
ହେଲେଣ ବିନାଶିବି ରାବଣ ପାପିଷ୍ଠ ॥

ଦଶଶିର ଛେଦିଣ ମୁହିଁ ଆଣିବଇ ସାତ୍ୟା ।

କିମ୍ପାଇଁ ଅଗ୍ନିରେ ତୁ ପଶିବୁ

ଜଗୁଞ୍ଜିତା ॥୧୦୦

ଦେହ ଥିଲେ ଦେବ ସକଳ ଭୋଗ ଅଛି ।
ପ୍ରାଣ ଗଲେ ଆଉ ଦେବ ନ ଯୋଗାଇ କିଛି ॥
ମାନ ଉଦ୍ଧରି ପାରି ଦେବ ଦେହରେ ପ୍ରାଣ

ଥିଲେ ।

ସମସ୍ତ ଅକାରଣ ପ୍ରାଣଟି ହରାଇଲେ ॥

ଭୋ ନାଥ ଦୁଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧି ନ ଧରିବ ମନେ ।

ମୁହିଁ ବାହୁଡ଼ି ଆସିବି ନିଶ୍ଚୟେ ତିନିଦିନେ ॥

ଯେତେ କହି ଲକ୍ଷଣ ପଥ ବହିଗଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ମନ୍ଦିଆକୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଅଇଲେ ॥

ଯେକସର ହୋଇଣ ସେ ଭାକୁଛନ୍ତି ବସି ।

ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନିବର ମିଳିଲେ ତହିଁ ଆସି ॥୧୦

ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଲେ ଆସନ୍ତୁ ।

ନମସ୍କାର କଲେ ତାକୁ ତଳେ ଥୋଇ ଧନୁ ॥

କୃଷ୍ଣାଜିନ ଛାଇ ନେଇ ବସାଇଲେ ତହିଁ ।

କୁଶଳ ପୁଛାପୁଛି ହୋଇଲେ ବେନି ତହିଁ ॥

ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଣ ସେ ବୋଲନ୍ତି

ତପୋବନ୍ତ ।

ଅତିଅ ଦୁର୍ବଳ ତ ହୋଇଲୁ ସାତ୍ୟାକାତ ॥

ସର୍ବାଙ୍ଗ କଳା ଛୋମ ଦିଶିଲା କୟେର ।

ଶୋଭା ପାଉନାହିଁ ତୋର କୋଦଣ୍ଡ

ଧନୁଶ୍ଚର ॥

ଖିନ୍ ହୋଇଲା ତନୁ ଦିଶିଲା ଅବସ୍ଥା ।

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା

ବ୍ରହ୍ମବେତା ॥୨୦

ମୁହିଁ ରାଜକୁମାର ନାନା ସୁଖେ ଥିଲି ।

ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଯେବେ ଅରଣ୍ୟକୁ ଅଇଲି ॥

ଦଶରଥ ପ୍ରାୟେକ ପିଅର ମୋର ମଲା ।

ପ୍ରିୟବତୀ ଭାରିଯାକୁ ରାବଣ ହରିନେଲା ॥

କେବଣ ପୁନ୍ୟରେ ଅଛଇ ପ୍ରାଣ ରହି ।

ଦେହ କଥାକୁ ଯେବେ ସଂଖ୍ୟ କର ନାହିଁ ॥

ଯେ ମୋର ଉପର ବଂଶେ ସଗର ରାଜା

ଥିଲେ ।

ସପତ ସମୋଦ୍ରଯାକ ସେ ରାଜା

ଗିଆଇଲେ ॥

ଆପଣା ନାମ ଦେଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଇଲେ ।

ଯୁଗେ ଯୁଗେ ସଂସାରରେ କାରତି

ରଖିଲେ ॥୩୦

ତହୁଁ ଚାରି ପୁରୁଷେ ଭଗୀରଥ ଜାତ ।

ତାହାଙ୍କର ମହିମା ଜଗତେ ବିଦିତ ॥

ବିଷ୍ଣୁର ଚରଣ ସେ ଆଣିଲେ ସୁରେଶ୍ଵରୀ ।

ତେଣୁ ସେ ସପତ ସମୋଦ୍ର ପବିତ୍ର ଜଳ
ପୁରି ॥

ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ସେ ପବିତ୍ର କରାଇଲା ।

ଗାଗାରଥ ଗଙ୍ଗା ବୋଲି ନାମେକ ବହିଲା ॥

ହରିଚନ୍ଦନ ସେ ନହୁଷ୍ଟ ନୃପତି ।

ଅଜ ଦଶରଥ ଆଦି ଅନେକ ମହାପତି ॥

ଯେହାଙ୍କ କାରତି ମୁନି ପୁରାଣେ କହିଲା ।

ଆଜଯାୟେ କାର୍ତ୍ତି ତାଙ୍କର ସଂସାରେ

ରହିଲା ॥୪୦

ସେହୁ ରଘୁବଂଶେ ମୁହିଁ ହୋଇଲାଇଁ ଜନ୍ମ ।

ମୋହୋର ଭାଗ୍ୟରେ ମୁଁ ଅର୍ଜ୍ଜୁନି ଯେତେ

କର୍ମ ॥

ଯେକା ଭାରିଯାକୁ ମୁଁ ନ ପାରିଲି ରଖି ।

ମୋହୋର ତହୁଁ ମୁନି ନାହିଁନା ନିର୍ମାଣି ॥

ଯେତେ କହି ଶ୍ରୀରାମ କରନ୍ତି ରୋଦନ ।

ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହଇ ଘନ ଘନ ॥

ମୁନି ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ନୁହଁସି ତୁହି ବାଜ ।

ସବୁ ଜନକର ଗତି ଯେମନ୍ତ ନୋହଇ ॥

ସଂସାର ମାୟା ଯେହୁ ଅନିତ୍ୟ ସକଳ ।

ଧନ ଯଉବନ ଯେହୁ ସମସ୍ତ ବିଫଳ ॥୫୦

ମେଘର ପ୍ରାୟେ ଯେହୁ ହୁଅଇ ଆତଯାତ ।

ଖଳ ଲୋକକର ପାରତି ଯେମନ୍ତ ॥

ନୂଆ ପଦାର୍ଥ ହିଁ ଥୋଇଲେ ପୁରୁଣା ।

ସଦା ସର୍ବଦା ଯେ ନୁହଇ ପୁରୁଣା ॥

ଯୁବତୀମାନକର ଯଉବନ ଅଳପେ ଯେହୁେ

ଯାଇ ।

ଭତର ଜନନିକି ଧନ ଥୋଇଥାଇ ॥

ଯେହାତ ଘେନିଣ ସେ ସଂସାର ରଞ୍ଜିଲା ।

ଯେତେ ମାୟା କଥା ଗୋଟା ସମ୍ପ୍ରତେ

କରାଇଲା ॥

ତୁ କିମ୍ପା ରଘୁନାଥ ହେଉଛୁ ବିକଳ ।

ଯାହା ପୂର୍ବେ ଅର୍ଜ୍ଜୁନୁ ଭୁଞ୍ଜିବୁ ସେ

ଫଳ ॥୬୦

ତୁ ବୋଇଲୁ ରାମରାଜ୍ୟରୁ ଅଇଲି ।

ବନଜକୁ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଅରଣ୍ୟେ

ବାସକଲି ॥

ଦଶରଥ ପ୍ରାୟେକ ପିତା ମୋର ମଲା ।
 ସାତଥା ପ୍ରାୟେକ ଘରଣୀ ହଜିଲା ॥
 ଯେ କଥା ରାମ ତୋର ଅଟଇ ଯୁଗତ ।
 ପୁଣିହିଁ ସମ୍ପଦ ତୋତେ ହୋଇବ ପ୍ରାପତ ॥
 ରାଜ୍ୟ ହିଁ ପାଇବୁ ପାଇବୁ ତୋର ସାତ୍ୟା ।
 ଯେକା ମାତ୍ର ନ ପାଇବୁ ଦଶରଥ ପିତା ॥
 ତୋହୋର ମନ କଲେ ତାହାକୁ ଦେଖିବୁ ।
 ଯେ କଷ୍ଟ ସହି ତୁ ଅସୁର ନାଶିବୁ ॥୭୦
 ଦେବତାକୁ ଦଳିଲା ସେ ବିଶ୍ୱର୍ତ୍ତା ତନୟେ ।
 ତେଣୁ ସେ ସୁରଗଣେ ତୋତେ ଜାତ
 କରେ ॥
 ଅନ୍ୟ ହସ୍ତେ ଯହୁଁ ରାବଣ ନ ମରି ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅବୁ ତୁହି ଦେବ ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଦେବେ ତୋତେ ବନବାସ
 ବିହିଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଗ୍ରତେ ଯେହା ଅଗସ୍ତି କହିଲେ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ପ୍ରବେଶ ମାରକଣ୍ଡ ।
 କରେ ଘେନିଛନ୍ତି ବାୟୋଂଶର ତ୍ରିଦଣ୍ଡ ॥
 ଯେକସରେ ଭ୍ରମନ୍ତି ସେ ପରମହଂସ ବାଞ୍ଛା ।
 ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ସେ କାମେଧେନୁ
 ବଢ଼ା ॥୮୦
 କଷାକଉପୁନୀ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ କମଣ୍ଡଳ ।
 ଯାଉଁଲି ପିଙ୍ଗଳ ଜଟା ଅଛଇ ବୃଷାକ ॥
 ଯେସନେକ ରୂପ ଧରି ପ୍ରବେଶ ତପରାଗା ।
 କପାଳେ ବିଭୂତି କାଖରେ ଅଧାରି ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ଆସନ ନେଇ ତାହାକୁ ବସିବାକୁ ଦେଲେ ॥
 ମାରକଣ୍ଡେ ବୋଇଲେ ଯେ ଅଗସ୍ତିକି
 ତାହିଁ ।
 ଯେହି ଶ୍ରୀରାମ ପରା ସାତ୍ୟାଦେବୀ ସାଗଁ ॥
 ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ ଯେୟାର କେବଣ କଟି ଗଲା ।
 ଯେହାର ଘରଣୀକି ପରା ରାବଣ
 ହରିନେଲା ॥୯୦
 ଦଶରଥ ରାଜା ପରା ପିଅର ଯେହାର ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକରେ ଅଟଇ ଯେହାର ଘର ॥

ଯେହାକୁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ପରା ନେଲେ ଆସି ।
 ଅଗମ୍ୟ ବନେ ପରା ତାଡ଼େକୀ ବିନାଶି ॥
 ଯଜ୍ଞ ରଖିଣ ପରା ଯେ ଅହିଳାକୁ ଡାରି ।
 ଶିବଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ବିଭାହେଲେ ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥
 ପ୍ରଶୁରାମକୁ ଜିଣିଲା ପରା ଯେହୁ ରଘୁଶିଷି ।
 ପିତା ଆଗ୍ୟାଁ ପାଳିଣ ବନକୁ ଅଛି ଆସି ॥
 ଯେହା ଶୁଣି କହନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ମୁନିବର ।
 ଯେହିଟି ଶ୍ରୀରାମ ବିଷ୍ଣୁ ହୋଇଛନ୍ତି
 ଅବତାର ॥୧୦୦
 କର୍ମର ଅବଳେ ଯେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ପାୟେ ।
 ପୂର୍ବର ଲେଖନ ମେଷଣ ନ ଯାୟେ ॥
 ରାଘବେ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ।
 ଯେହିଟି ଶ୍ରୀରାମ ହେ ମାରକଣ୍ଡ ଯତି ॥
 ପ୍ରଳୟ କାଳେ ଯେହାକୁ ଦେଖିଣ
 ନାରାୟଣ ।
 ଗର୍ଭେ ଠାବ ଦେଲେ ନେଇ କମଳାରମଣ ॥
 ପୁଣ ମୁଖ ବିଷ୍ଣୁର କରିଣ ବାହାର
 କରିଦ୍ୟନ୍ତି ।
 ସଂସାର ରଞ୍ଜନାୟେ ଅନେକ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଯେ ମୁନି ପ୍ରତକ୍ଷରେ ଅଟନ୍ତି ଦେବ ହରି ।
 ତୁହି ଦେଖିଲୁ କଷ୍ଟ ଗଲାକ ତୋହୋରି ॥୧୦
 ଶୁଣିଣ ପୁଣ ପୁଣ ଓଳଗନ୍ତି ରଘୁମଣି ।
 ଧନ୍ୟ ହୋଇଲି ଆଜ ମୁଁ ଦେଖିଲି ମୁନିମଣି ॥
 ଭୋ ମାରକଣ୍ଡ ମୁଁ ଦେଖି ନାହିଁ ତୋତେ ।
 ଯେ ମୋହୋର କଷ୍ଟ ଦେଖି ଦୟା କଲୁ
 ଚିତ୍ତେ ॥
 ଅନ୍ୟ ଲୋକ ହୋଇଲେଣ ମରତ୍ୟାନ ଝୁରି ।
 ପୂର୍ବର ଭାଗ୍ୟେଣ ମୁଁ ଅଛଇ ପ୍ରାଣ ଧରି ॥
 ବନବାସ ଅଇଲାରେ ପିତା ମୋର ମଲା ।
 ମୋହୋର ଘରଣୀକି ରାବଣ ହରିନେଲା ॥
 ଯେହେତେକ ଦୁଃଖରେ ମୁଁ ଅଛଇ ରହି ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଅଛି ମୋତେ ପ୍ରତିଆଶା
 ଦେଇ ॥୨୦
 ସେହି ମହାଦୁଃଖୀ ହୋଇ ରଖିମୁଖେ ଥିଲା ।

ମାତଙ୍ଗ ବନେ ମୋତେ ସେ ଯାନ୍ତେଣ
 ଭେଟିଲା ॥
 ତାହାକର ସଙ୍ଗତେ ମୁଁ ମୈତ୍ରେୟ
 ହୋଇଲି ।
 ବାଳୀ ନୃପତିକି ମୁଁ ନାରାଜ ମାଇଲି ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କଟକେ ମୁଁ ମିତ୍ରକୁ କଲି ରାଜା ।
 ସେ ବୋଇଲେ ଆଣିଦେବି ତୁମ୍ଭର ଭାରିଯା ॥
 ଚାରିମାସ ପାହିବାକୁ କଷ୍ଟ କରିଗଲେ ।
 ରାଜଭୋଗ ପାଇଣ ସେ ନିଷିଦ୍ଧ
 ହୋଇଲେ ॥
 ବିଲମ୍ବ ଦେଖିଣ ପେଷିଲଇଁ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଭୋ ମୁନିବର ସେହୁ ଗଲାକ
 ଯେହିକ୍ଷଣ ॥୩୦
 କେତେଦିନେ ମୁଁ ଯେଥରୁ ହୋଇବଇଁ
 ପାର ।
 ଯେ ଦେହ ବହିବାର ଅଟଇ ଅସାର ॥
 ଯେତେକ କହିଣ ରାମ କ୍ରୋଧଭର ହୋନ୍ତି ।
 ଅଗସ୍ତି ମାରକଣ୍ଡ ବହୁତ ଚିଆରନ୍ତି ॥
 ତୁ ରାମ ମନେ ଚିନ୍ତା ନ କରନ୍ତି ଆଉ ।
 ଆସନ୍ତା ଯେହି ଦିନେ ହୋଇବୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ମହାବାହୁ ॥
 ଆମ୍ଭର ବଚନ ଅଟଇ ଯେବେ ସତ ।
 ଯେତେ କହି ତୁଲ ମୁନି ଉଠିଲେ ତୁରିତ ॥
 ବାଟରେ ମାରକଣ୍ଡ ଅଗସ୍ତିକି ପୁଛି ।
 ବୋଲୁ ଯେ ଭୋ ମୁନି ବିଷ୍ଣୁ ଜନମ
 ହୋଇଅଛି ॥୪୦
 ଯେହାର ଦୁଃଖ ଦେଖି କହିଲେ ନ ସରଇ ।
 ବିଷ୍ଣୁର କଳା ତ ଯେହାର ଅଙ୍ଗରେ କିଛି
 ନାହିଁ ॥
 ଯେବେତ ଦେଖିଲି ଯେହାର ଅନେକ
 ଅବସ୍ଥା ।
 ଧନୁଶର ବହଇ ପିଙ୍ଗଳ ବର୍ଷ ଜଟା ॥
 ଦେହରେ ଲକ୍ଷଣ ତ ଯେହାର କିଛି ନାହିଁ ।
 କେହ୍ନେ ବୋଇଲୁ ତୁହି ଯେ କମଳାର
 ସାଗଁ ॥

ମାରକଣ୍ଡେୟ ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ।
 ଯେହି ଶ୍ରୀରାମଟି କମଳାର ପତି ।
 ଯହୁଁ ସେ ଦେବତାଙ୍କୁ ରାବଣ ଦୁଃଖ
 ଦେଲା ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଆଗରେ ବ୍ରହ୍ମା ଗୁହାରି ଯାଇ
 କଲା ॥୫୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀହରି ପ୍ରତୀକ୍ୟାଁ ବହୁତ କରି ।
 ଆମ୍ଭ ମାନ ଭବ୍ବିରା ଦେବ ରାବଣକୁ ମାରି ॥
 ଶୁଣିଣ ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ବଚନ ।
 ଯାଅ ଦେବତାୟେ ଯେବେ ତୁମର ନିଜ
 ସ୍ଥାନ ॥
 ଅବଶ୍ୟ ତୁମର ମୁଁ ଯେ ଫେଡ଼ିବଇଁ କଷ୍ଟ ।
 ନାରାଜେ ବଧୂବଇଁ ଅସୁର ଦର୍ପଣ ॥
 ନ ଧରିବି ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ନୋହିବି ଚତୁର ।
 ନ ଚକ୍ରିବି ଗରୁଡ଼ ମୁଁ ବିନତା କୁମାର ॥
 ନୋହିବି ଦେବତା ମୁଁ ଯେ ନୋହିବଇଁ
 ଅସୁର ।
 ନ ଥିବ ଗଜବର ପାଦାନ୍ତ ଅଶ୍ବର ॥୨୦
 ଯେକାଳେ ଧୁମାନ୍ତବି ଶବ୍ଦ ତୁମର ଯେ
 ଘାନ୍ତି ।
 ଯେତେ କହି ବୋଧ କଲେ ବ୍ରହ୍ମାକୁ
 ଶିରାପତି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତୀକ୍ୟାଁ କରି ।
 ଦଶରଥ ଘରେ ଯାଇ ପୁଅରେ ଅବତରି ॥
 ରାବଣ ମାରିବା ଅର୍ଥେ ବନକୁ ଯେହୁ
 ଆସେ ।
 ତୁ ନିକି ବୁଝୁ ଯେହାକୁ ମାନବ ପରାୟେ ॥
 ଯେ ସେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଭଗତ ବନ୍ଧକ ।
 କଉଶୁଭମଣି ହାର ଲମ୍ବଇ ବକସ୍ତକ ॥
 ଆଜହୁଁ ଦୁରଶ ବୟାଳିଶ ଦିନ ଗଲେ ।
 ରାମକୁ ଦେଖିତେ ମୁନି ଆସିବୁ ମୋର
 ତୁଲେ ॥୨୦
 ରାବଣକୁ ମାରିଣ ଆଣିବେ ଯେବେ ସାତ୍ୟା ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବେ
 ଜଗଜ୍ଜିତା ॥

ଭୟାଧି ଦିଗପାଳେ ମୂର୍ଦ୍ଧବନ୍ତ ହୋଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଶଙ୍କର ସହିତେ ଥିବେ ରହି ॥
 ସେ ଦିନେ ଦେଖିଲେ ଫିଟିବ ତୋର ଭ୍ରାନ୍ତି ।
 ଯେତେ କହି ମୁନି ନିଜ ସ୍ଥାନ ଯାନ୍ତି ॥
 ଶୁଣିବି ପାର୍ବତୀ ଗୋ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଳ ପାଣି ।
 କଷ୍ଟିକ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଯେ ଅମୃତ ରସ ବାଣୀ ॥
 ସାମବେଦୁଁ ସମ୍ଭୂତ ଯେ ବାଲ୍ୟିକ ମୁନି
 କଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାୟେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ସେ ମୋତେ
 ଶୁଣାଇଲେ ॥୮୦
 ତେଣୁ ସେ ସଂସାର ଜନେ ହୋଇଲେ
 ମୁକ୍ତ ।
 ଯାହା ସେ ବୋଲି ପୁଣି ମନ୍ତ୍ର ସାରସ୍ବତ ॥
 ଯେଣୁ ସେ ମହାପାପ ତୋର ହୋଇବାକ
 ବହି ।
 ମୁହିଁ ତୋହୋର ଆଗେ କହିବିରେ ସହି ॥
 ଶୁଣିଣ କୃତାର୍ଥ ହୁଅ ଶାକାମେରୀ ।
 ସକଳ ପାପ ଅଛୁ ହୋଇବ ଅପହାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦୁଃଖ କାଳର ଯେହି କଥା ।
 ଶୁଣିଣା ପଢ଼ନ୍ତାରେ ଫିଟର ମନବ୍ୟଥା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଗୋ ସଂଘାତୁଣୀ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଗଲେକ କିଷ୍କିନ୍ଦାକୁ ପୁଣି ॥ ୯୦
 ବେଳ ଅସ୍ତ ସମୟେ ଯାଇ ହୋଇଲେ
 ପ୍ରବେଶ ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତକିଷ୍କିନ୍ଦା ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରଦର୍ଶିଣ
 କୋଣ ॥
 କୋପଜର ହୋଇଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
 ନୟନର ତେଜେ ଲୋକଙ୍କୁ ଦ୍ରାସିଲା ॥
 ଦେଖିଣ ନଗ୍ର ଲୋକେ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
 ଦୁର୍ଦ୍ଦାୟ ଆଦିତ୍ୟକି ମେଦନୀରେ ଅବତାର ॥
 କି ଅବା କାମଦେବ ଭ୍ରମିତ ଅଇଲା ।
 କି ଅବା ଶଙ୍କରଟି ଯେ ରୂପ ଧଇଲା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଯେହୁ ଯେ ପ୍ରଶୁରାମ
 ବାର ॥୧୦୦
 କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ମାଲକା ଯେ ଯେକୋଇଶ ବାର ॥

କେ ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭେ ହୋ ନ ଚିହ୍ନିଲ
 କେହି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଅନୁଜ୍ଞା ଲକ୍ଷଣ ବାର ଯେହି ॥
 ଯାହର ଯେକ କାଣ୍ଡେ ବାଳୀ ବାର ମଲା ।
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ସୁଖ ସମ୍ପଦ ଯେହୁ ଦେଲା ॥
 ସେ ରାମର ଭାଇଟି ଅଟଇ ଲକ୍ଷଣ ।
 ନୋହିଲେ କି ଅନ୍ୟ ଦିଶଇ ବିଚକ୍ଷଣ ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ରାମ ରହି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଆସିଛନ୍ତି ସନ୍ତ୍ୟ ନେବା ପାଇଁ ॥
 ଭକ୍ତର ଦେଖିଣଟି ପେଷିଲେ ରଘୁନାଥ ।
 ବାଳୀ ବଧ କାଣ୍ଡ ଦେଖ ଅଛଇ ପୁଣି
 ହସ୍ତ ॥୧୦
 ଯେ କାଣ୍ଡ ମାରିନିକି ସୁଗ୍ରୀବ କରନ୍ତି ନାଶ ।
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଲୋକେ ପାଇଲେ ମନେ
 ତ୍ରାସ ॥
 ବନଜୀବ ମଧ୍ୟେ ଯେହୁ କେଶରୀ
 ଶୋଭାବନ ।
 କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ଲକ୍ଷଣ ଦିଶଇ ତେସନ ॥
 ରାଜାର ସିଂହଦ୍ବାରେ ମିଳିଲେକ ଯାଇ ।
 ଦ୍ବାରପାଳକୁ ସେ ବୋଇଲେକ ଚାହିଁ ॥
 ବେଗ କରିଣରେ ସୁଗ୍ରୀବ କହ ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷଣ କୁମାର ଆସି ଦ୍ବାରେ ଅଛଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦ୍ବାରପାଳ ଗଲାକ ଭିତର ।
 ଯାଇଣ ଜଣାଇଲା ସେ ରାଜାର
 ଛାମୁର ॥୨୦
 ରାଜା ପଚାରିଲ ସେ କେବଣ ହିଁ କଥା ।
 କିମ୍ପାଇ ଆତ୍ମାକୁ ତୁରେ ପାଅ ଯେତେ ବ୍ୟଥା ॥
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ସେ କହଇ ପଢ଼ିହାରୀ ।
 ଶୁଣି ଦେବ ଠାକୁର ହେ କିଷ୍କିନ୍ଦା
 ଦଶଧାରୀ ॥
 ଦ୍ବାରେ ଧନୁ ଧରିଣ ପୁରୁଷେ ମିଳେ ଆସି ।
 ଖଡ଼ଗ ଧରିଣ ସେ ବୋଇଲା କହସି ॥
 ବୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବ ତୋରରେ କହ ବେଗେ
 ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଆସିଣ ଦ୍ବାରେ ଅଛନ୍ତି ଉଦାହୋଇ ॥

ତାହାର ବଚନକୁ ଦେବ କଲୁ ଗୟେ ।
 କେବଣ ମହାତମା ସେ ବିଚାର କର
 ରାୟେ ॥୩୦
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର କୋପ କଲା ଧାଡ଼ି ।
 ଦୂତକୁ ବୋଇଲାରେ କାହିଁର ସେହୁ
 ଶେଷ୍ଠା ॥
 ଚତୁଃପଦ ବୋଲିରେ ସୁଗ୍ରୀବର ଶୋଇଥିଲା ।
 ନିଦ୍ରାର ଅଳସେ ସେ ଚେତୋଇ ନ
 ପରିଲା ॥
 ବୋଇଲା ସେ କାହିଁରଟି କେ ଜାଣଇ
 ଲକ୍ଷଣ ।
 କିମ୍ପାଇଁ କୋପ କରଇ ମୋ ରାଜ୍ୟେ
 ଅକାରଣ ॥
 କାହିଁର ଲକ୍ଷଣ ସେ ପଚାରିଆସ ଯାଇ ।
 ମୁହିଁ ମହାବୀର ଅଟଇ ବାଳାର ସାନଭାଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ହୁଁ ନ ଜାଣଇ ଅନ୍ୟ ।
 ସେ ସେ ଠାକୁର ମୋର ଅଟନ୍ତି
 ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ ॥୪୦
 ଜୟେବ ହନୁମନ୍ତ ସମସ୍ତେ ବସିଥିଲେ ।
 ଦ୍ଵାରପାଳକୁ କେହି ସମସ୍ୟା ନ ଦେଲେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲାର ପଚାରି ଆସ ଯାଇ ।
 କିସ କୁଳ ଗୋତ୍ର ଘର ତାର କାହିଁ ॥
 ରାଜାର ଆଗ୍ୟରେ ସେ ଗଲାକ ପଡ଼ିହାରୀ ।
 ସିଂଘଦ୍ଵାରେ ଯାଇଣ ସେ ଲକ୍ଷଣକୁ ପଚାରି ॥
 ଭୋ ମହାତମା ତୁ ଯେ କେବଣ ଦେଖୁ
 ଆୟେ ।
 କାହିଁ ଘର ଦ୍ଵାର କେହୁଟି ବାପ ମାୟେ ॥
 କେବଣ ଲକ୍ଷଣଟି ଅଛନ୍ତୁ କିସ ପାଇଁ ।
 ରାଜା ଆଗ୍ୟା ହେଲାରେ ମୁଁ ଦୁମ୍ଭକୁ
 ପଚାରଇ ॥୪୦
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ କଲାକ ଗରୁ ଖଟ ।
 ଲାଙ୍ଗୁଡ଼େ ମାଡ଼େଇ ଯେହୁ ଗର୍ଜଇ ପନଙ୍ଗ ॥
 ଘନ ଘନ କୋପେ ବୀର ଛାଡ଼ଇ ନିଶ୍ଵାସ ।
 ଅଳପ ହସିଣ ଚାହାଁଇ ଦଶଦିଶ ॥
 ଦ୍ଵାରପାଳକୁ ବୋଇଲେ ରେ ଅଗ୍ୟାଁନ ତୁହି
 ଶୁଣ ।

ଶ୍ରୀରାମ କନେଷ ମୁଁ ଅଟଇ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ଯାହାର ନାରାଜେଣ ବାଳାବୀର ମଲା ।
 ଯାହାର ପାଦେଣ ସୁଗ୍ରୀ ଶରଣ ପଶିଲା ॥
 ଯାହାରେଣ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାୟେ ପାଇଲା ସୁଖ
 ଶିରୀ ।
 ଯାହାରେଣ ତାରା ସଙ୍ଗେ ସୁଖେଣ
 ବିହରି ॥୨୦
 ସେହି ରାମର ଅନୁକଟି ଅଟଇ ମୁହିଁ ।
 ଗର୍ବପଣେ ନ ଚିହ୍ନିଲାରେ ସୁଖ ଭୋଗ ପାଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦ୍ଵାରପାଳ ବାହୁଡ଼ିଲା ଧାଡ଼ି ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ଚତୁର୍ଥ ॥
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଇଲା ଭୋ ଦେବ
 କପିରାଜ ।
 ସେହି ଲକ୍ଷଣ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ଅନୁଜ ॥
 ଯାହାର ନାରାଜେ ବାଳା ଯମପୁର ଯାୟେ ।
 ଯାହାର ପ୍ରସାଦେ ତୁ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ରାୟେ ॥
 ସେ ରାମର ଗାଲ ଲକ୍ଷଣ ଆସିଅଛି ।
 ମାଲ୍ୟବ୍ୟନ୍ତ ପର୍ବତେ ଥାଇ ପେଷିଲେ
 ରଘୁବନ୍ଧି ॥୨୦
 ଶୁଣିଣ ସୁମାରୁତ ହୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 କେମନ୍ତେ ଚାହିଁବି ମୁଖ ଲକ୍ଷଣ କୁମାର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ
 ଚମତ୍କାର ।
 ବାହାରେ ଥାଇ କୋପଭର ଲକ୍ଷଣକୁମାର ॥
 ବିଳମ୍ବ ଦେଖିଣ ବୀର କୋପେଣ ପ୍ରତ୍ୟୁ ।
 ଗୁଣରେ ବସାଇଲେ ନେଇ ବାଳାବଧ
 କାଣ୍ଡ ॥
 ବୋଇଲେ ନାରାଜ ହୋ ବେଗେଣ
 ଚଳିଯିବୁ ।
 ଯହିଁ ସୁଗ୍ରୀ ବସିଥିବ ସେ ଅମ୍ଭେ ଫୁଟିବୁ ॥
 ଶବ୍ଦ କରିବୁ ତୁ ଶତେକ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।
 ପ୍ରାଣରେ ନ ମାରିବୁ ସ୍ଥମ୍ଭରେ ଥିବୁ ପଡ଼ି ॥୮୦
 ଯେତେ ବୋଲି କୋପେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନାକ ବୀର ।
 ଗର୍ଜିଣ ବାଣ ଯାଇ ପଶିଲା ଅନ୍ତଃପୁର ॥
 ରାଜାର ଆସ୍ଥାନେ ଚୋରା ଖମ୍ବ ଉପରେ ।

ପଡ଼ିଲା ବାଣ ଯାଇ ଶବ୍ଦ ଗୁରୁତରେ ॥
 ହତଗ୍ୟାଁନ ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ଜୟେବ ନଳ ନାଳ ହନୁମନ୍ତ ସହିତେ ॥
 ଶବ୍ଦ ଗ୍ରାସ ପାଇ ପଡ଼ିଲେ ସର୍ବେ ଲୋଟି ।
 ଖଟ ଛାଡ଼ି ସୁଗ୍ରୀବର ରୁମିରେ ଅଛି ପଡ଼ି ॥
 ମଲାର ପ୍ରାଣା ପ୍ରାୟେ ହତ ଗ୍ୟାଁନ ହୋଇ ।
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପୁରୁ ଅଇଲେ ସର୍ବେ
 ଧାଇଁ ॥୯୦
 ମୁକୁସୁକାମାନେ ଅନ୍ତରେ ଦେଖୁଥିଲେ ।
 ଧାଇଁ ଯାଇ ତାରା ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲେ ॥
 ନୃପତି ସହିତେଣ ଗୋ ଅମନାତ୍ୟଗଣ ।
 ବଜ୍ରଘାତ ପାଇଣ ଗୋ ସମସ୍ତେ ହତ ପ୍ରାଣ ॥
 ବାଳା ନୃପତି ଯେ ଇନ୍ଦ୍ର କୁମର ।
 ତାହାକୁ କପଟେ ମରାଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ତେଣୁକରି ଇନ୍ଦ୍ରରାୟେ କୋପେଣ ଧାଇଁଲା ।
 ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଆଦି କରି ବଜ୍ରେଣ ସଂଘାରିଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ମହାଦେଇ ଧାଇଁଲା ଚତୁର୍ଥ ।
 ସମସ୍ତ ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ମୋହେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ॥୧୦୦
 ଯେକାମାତ୍ର ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବ କୋଳ କରି ।
 ସତେତ କରାଇଲା ମୁଖରେ ପାଣି ମାରି ॥
 ଜୟେବ ନଳ ଆଦି ସୁଖେଣ ତାରାକ୍ଷ ।
 ଚେତନା ପାଇ ଉଠି ବସିଲେ ସମସ୍ତ ॥
 ବଜ୍ରଘାତ କାହିଁଟି ପଡ଼ିଲା ବୋଇଲେ ।
 ଚୋରା ଖମ୍ଭେ ନାରାଜ ଫୁଟିଛି ଦେଖିଲେ ॥
 ବୋଇଲେ ଆସନ୍ତ ଲକ୍ଷଣ କୋପ କଲେ ।
 ବାଳା ବଧ କାଣ୍ଡ ଦେଖ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଇଲେ ॥
 ମୋହ ଚେକି ସୁଗ୍ରୀବର ମନ୍ତ୍ରୀକ ମୁଖ
 ଚାହିଁ ।
 ଯେସନ ସମୟେ ଯାଇ ମିଳିଲେ
 ମହାଦେଇ ॥୧୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜାକୁ ସେ ନମସ୍କାର କରି ।
 ବୀରତା ପଚାରଇ ଚରଣ ଦୁଇ ଧରି ॥
 କିମ୍ପାଇଁ ଭୋ ନାଥଟି ହୋଇଲ ଅଗ୍ୟାନ ।
 ମୋହେ ପଡ଼ିଲେ କିମ୍ପାଟି ଅମନାତ୍ୟଗଣ ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଗୋ ଶୁଣିମା	କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ରଘୁକୁଳ ନାଥେ ॥	ତାହାକୁ ପ୍ରବୋଧବାକୁ ଅନ୍ୟ କେହି ନାହିଁ ।
ମହାଦେଇ ।	ଆଉ କିସ କରିବି ମୁଁ ସଂସାରେ	ଆପଣେ ଉଠିଣ ତାକୁ ବିନୟ ହୁଅ ଯାଇ ॥
ବାଳାକି ମାଜଲେଟି ଯେବଣ ରଘୁସାଇଁ ॥	କାଳିଆଇ ।	ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ମୋତେ ଲଜା ଯେ
କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ଭୋଗ ମୋତେ ଯେବଣ ରାମ	ରଘୁନାଥଙ୍କ ଠାରେ ମୁଁ ବ୍ରୋହ୍ମ	ମାଡ଼ଇ ।
ଦେଲା ।	ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ॥୪୦	ଲକ୍ଷଣର କୋପକୁ ମୁଁ ବହୁତ ଡରଇ ॥
ସେ ରାମ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ରହିଲା ॥	ନିଶ୍ଚୟେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କରିବି ବନବାସ ।	ତୁମ୍ଭେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଯାଇ କରହେ ଦଇନି ।
ମୋତେ ବୋଇଲେ ତୁ ବରଷାକାଳ ସରି ।	ଯେ ସୁଖ ସମ୍ପଦରେ ନାହିଁ ମୋର ଆଶ ॥	ବୋଲି କାଲି ପ୍ରଭାତେଣ ଆସିବେ ସଇନି ॥
ଆଟ ଘେନିଣ ଯିବୁ ତୁ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ	ଯେବଣ ସ୍ବାମୀ ମୋତେ ସୁଖ ସମ୍ପଦ	ଅଜ୍ଞଦକୁମାର ଯେ ଯାଇଛି ଆଟ ଆଣି ।
ଗିରି ॥୨୦	ଦେଲା ।	କୋପ ଶାନ୍ତିକର ଦେବ ରଘୁକୁଳମଣି ॥
ଚେବେ ସେ ଲଙ୍କାକୁ ମୁଁ କରିବଇଁ	ପାମର ମନ ଯେ ତାହାକୁ ନ ଚିଠିଲା ॥	ଯେ ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ।
କଟକାଇ ।	ବନ ଜନ୍ତୁ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଅରଣ୍ୟ	ଭୋ ନୃପ ଆମ୍ଭେ ଗଲେ ଘେନିମ ସେ
ସାତ୍ୟା ଆଣିଦେଲେ ସେ ମୋହୋର ପ୍ରାଣ	ବୁଲୁଥିଲି ।	ପ୍ରାଣ ॥ ୨୦
ପାଇ ॥	ସେ ସ୍ବାମୀ ସୁବୟାରେ ଯେ ସୁଖ ପାଇଲି ॥	ଦେଖିଣ ବୋଲିବ ରେ ପାମର କପିହୀନ ।
ଯେମନ୍ତ ବୋଲିଣ ମୋତେ କଷ୍ଟ	ଯେବେ ବୋଇଲି ମୁଁ କେବଣ ଲକ୍ଷଣ ।	ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଥିଲରେ ରାଜାର ସନ୍ନିଧାନ ॥
କରିଥିଲେ ।	ମୋହୋ ଛାର ମର୍ଜିତ ଗୋ ପାମର	ଶ୍ରୀରାମ ଯିବାବେଳେ ଯାଇଛନ୍ତି କହି ।
ଉଛୁର ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣକୁ ବେଗେ ପଶିଲେ ॥	ନିଲକ୍ଷଣ ॥	ନ ଜାଣକି ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଛନ୍ତି
ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଅଇଲେ ଅତି ଖରେ ।	ଯେହା ଶୁଣିଣ ସିନା ଧନୁରେ ଗୁଣ ସହି ।	ରହି ॥
ଉଭା ହୋଇଅଛନ୍ତି ସେ ନବର ସିଂହଦ୍ବରେ ॥	ବାଳାବଧ କାଣ୍ଡ କୋପେଣ ମୋତେ	ଚାରିମାସ ହୋଇଲା ଜଣେ ନ ପେଷିଲା ।
ପଡ଼ିହାରୀ ଗୋଟରେ ସେ ବାରତା	ବିହିଁ ॥୫୦	ଯେବେ ଲକ୍ଷଣ ନାମ ଶୁଣି ନ ଚେତିଲା ॥
କହିଲେ ।	ପ୍ରାଣ ନ ଘେନିଲେ ସେ ତାହାଙ୍କ ବଡ଼ ପଣ ।	ସୁଗ୍ରୀ ନ ଚେତିଲା ରେ ଅଜ୍ଞଶୂର୍ଯ୍ୟ ପଣେ ।
ଲକ୍ଷଣ ଆସିଅଛି ଜଣାଅ ବୋଇଲେ ॥	ଯେ ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ॥	ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣିଲରେ କେବଣ ବଡ଼ପଣେ ॥
ବାରତା ପାଇଣ ମୁଁ ବୋଇଲି କେବଣ	ଭୋ ଦେବ ସୁଗ୍ରୀବର ନ କର କିଛି	ସେ ଯେହା ବୋଇଲେଟି କି କହିବୁ
ଲକ୍ଷଣ ।	ଭୟେ ।	ଆମ୍ଭେ ।
କେବଣ ଦେଖୁଁ ଆୟେ କି ଅବା	କ୍ଷଣକ ହୋଇଲା ଲକ୍ଷଣ ଆସି ଦ୍ବୀରେ	ଭୋ କପିରାଣ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ପେଷ
ବିଚକ୍ଷଣ ॥୩୦	ରହେ ॥	ତୁମ୍ଭେ ॥୮୦
ପାପ ମନ ମୋହୋର ଚେତୋଇ ନ	ଅନେକ ଲୋକର ନାମ ଯେ ଲକ୍ଷଣ	ଶୁଣିଣ କପିରାୟେ ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଲା ।
ପାରିଲା ।	ଅଟଇ ।	ନିଶ୍ଚୟେ ମରଣ ମୋର ନିକଟ ହୋଇଲା ॥
ଯେହା ଶୁଣି ଲକ୍ଷଣ ମୋତେ କୋପ କଲା ॥	ପଚାରିବା ମାତ୍ରକେ କି ଅପ୍ରାଧ ହୁଅଇ ॥	କର ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ସେ ତାରା
ଓପ୍ରୋଧ ନ କରି ସେ ମାଇଲେ ଅତି	ନିଶ୍ଚୟେ ଜାଣିଣ ଯେବେ ନ କରିବା	ମହାସ୍ୟତା ।
ବେଗେ ।	ମାନ୍ୟ ।	ଭୟେ କଲ ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ନୃପତି
ବାଳାବଧ କାଣ୍ଡ ଦେଖ ବିକ୍ଷିଲେକ ରାଗେ ॥	ତେବେ ସେ ଅପ୍ରାଧ ଆତ୍ମର ବାଛିବେ	ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ॥
ବକ୍ତ୍ର ସମାନେଣ ପଡ଼ିଲା ଆସି ବାଣ ।	ସର୍ବଜନ ॥	ମୁହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବୋଧୁ କହିବି ଲକ୍ଷଣ ।
କେବଳ ଦୟା କରିଣ ନ ଘେନିଲେ ପ୍ରାଣ ॥	ସେ ପ୍ରଭୁ ସଂସାରରେ ଅଟନ୍ତି ବଡ଼ ଲୋକ ।	ମୋତେ ଦୟା କରନ୍ତି ସେ ସାତୟା ରମଣ ॥
ଏଥକୁ ଉପାୟେ ଗୋ କହିବା ରାଣା	ସେ ଯେବେ ନ ଦୁଃଖ ହୋଇବେ	ତାହାଙ୍କର କନେଷ୍ଟ କି କରିବେ ମୋତେ
ମୋତେ ।	ଅବିବେକ ॥୨୦	କୋପ ।

ଅଚିନ୍ତ ହୋଇଥାଅ ମୁଁ ଯିବଇଂ ଭୋ ନୃପ ॥
 ଯେତେକ କହି ତାରା ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ନବରତ୍ନ ଆଉରଣ ଶରୀର ହୋଇଲା ॥୯୦
 ଦେବାଙ୍ଗ ବସନେକ ସେ ପିନ୍ଧିଲାକ
 ବାଳୀ ।
 ସୁରଙ୍ଗିଣୀ ପାଟେକ ସେ ଉପୁରାଣ ଦେଇ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଳିରେ ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ଭରି ।
 ସଙ୍ଗରେ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ପରିବାରୀ ॥
 ସିଂଘଦ୍ବୀରେ ଯାଇଣ ସେ ଦେଖିଲେ
 ଲକ୍ଷଣ ।
 ପ୍ରଣାମ କରିଣ ସେ ଶୋଇଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥
 ଉଠ ଉଠ ବୋଇଲେ ସେ ଲକ୍ଷଣ
 ବୀରମଣି ।
 ତୁମ୍ଭେ ସେ ଅଛଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଛନ୍ତି କାହିଁ
 ପୁଣି ॥
 ଉଠି ଉଭା ହୋଇଣ ସେ ଘେନିଲା
 ଅର୍ଘ୍ୟସ୍ଥାଳି ।
 ପଞ୍ଚୁରତ୍ନ ଘେନିଣ ସେ ପୂଜାକଲା
 ବାଳୀ ॥୧୦୦
 ମନେ ମନେ ବିଚାର ସେ କରଇ
 ବୀରମଣି ।
 ସାତ୍ୟକୁ ପଟାନ୍ତର ଅଟଇ ଯେ ତରୁଣୀ ॥
 ହାଥୁଣୀ କି ଘେନିଲେ ଯେହ୍ନେ ମଉଗଜ
 ତୋଷ ।
 ତାର ବିନୟ ଦେଖି ବୀର ଛାଡ଼ିଲେ
 ସର୍ବରୋଷ ॥
 ବିଚାରିଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ଡରେଣ ନ ଆଇଲା ।
 ତାରାକୁ ପଠିଆଇ କୋପ ଶାନ୍ତି କଲା ॥
 ତାରାହିଁ ଜାଣିଲେ ଲକ୍ଷଣ ବୋଧ ଗଲେ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ପ୍ରବୋଧୁ ବୋଇଲେ ॥
 ଭୋ ସ୍ବାମୀ ଦାସବନ୍ଧକ ଦାଶରଥ ।
 କିମ୍ପାଇଁ ନ ଯାଇ ରହିଲୁ ପୁଣି ଯେଥୁ ॥୧୦
 କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କଟେକ ଦେବ ତୋହୋର
 ସଞ୍ଚଳା ।

ନବରେ ପଶିବାକୁ କେ ତୋତେ ନ
 ଦେଲା ॥
 ତୁ ସ୍ବାମୀ ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ।
 ଆମ୍ଭେ ପଶୁ ଜନ୍ମ ଦେବ ବନର ବାନର ॥
 ତାହା ନ ବିଚାରି ଦେବ କୋପ କଲୁ ଯହୁଁ ।
 ଆମ୍ଭର ଅପ୍ରାଧ ଦେବ କ୍ଷମାକର ପ୍ରଭୁ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯେ ମହତ କ୍ଷମାକର ଦୋଷ ।
 ତୁମ୍ଭର କଲା କୃତ୍ୟ ସେ ନ ଭାଙ୍ଗ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣରେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ଜାଣୁ ନା ଶ୍ରୀରାମ ଗଲେ କେବଣ କୃତ
 କରି ॥୨୦
 ଯେହି ସୁଗ୍ରୀବର ବନରେ ଦୁଲୁଥୁଲା ।
 କ୍ଷଣକେ ଶ୍ରୀରାମ ତାକୁ କଷ୍ଟ ଛଡ଼ାଇଲା ॥
 ସେ ରାମ ଅଛନ୍ତି ଯେବେ ମାଲ୍ୟବତେ
 ରହି ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ସୁଗ୍ରୀବ ଯିବ ବୋଲିଣ ବାଟ
 ଚାହିଁ ॥
 ନ ଗଲା ବୋଲିଣ ସେ ପେଷିଲେ ରାମ
 ମୋତେ ।
 ପ୍ରଭୁକର ଆଗ୍ୟାରେ ସେ ଅଛନ୍ତି ତୁରିତେ ॥
 ଦ୍ବାରପାଳ ଆଗରେ ମୁଁ ବାରତା କହିଲି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଆସିଅଛି ବୋଲିଣ ଜଣାଅ
 ବୋଇଲି ॥
 ଶୁଣିଣ ହାସ ଯେ କଲାକ କପିରାଜ ।
 କେବଣ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ କଲାକ
 ପହିଟ ॥୩୦
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ଯେ ହୋଇଲେ
 ଅଗ୍ୟାନ୍ ।
 ବସିଣ ଅଛନ୍ତି ଯେ ରାଜାର ସନ୍ଧ୍ୟାନ୍ ॥
 ବାହୁଡ଼ି ବୃତ୍ତ ଆସି ବାରତା କହିଲା ମୋତେ ।
 ବୋଇଲା ନୃପତି ଆମ୍ଭର ହୋ ନ ଜାଣନ୍ତି
 ତୋତେ ॥
 କାହିଁର ଲକ୍ଷଣ ସେ କାହିଁ ତାର ଘର ।
 ତାହା ଶୁଣିଣ କୋପ ହୋଇଲା ମୋହୋର ॥

ବୋଇଲି ଅଟଇ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ।
 ଯାହାର ବାଣେ ବାକୀ ଯମପୁର ଯାଇ ॥
 ଯାହାରେ ସୁଗ୍ରୀ ତୁମ୍ଭର ପଶିଲା ଶରଣ ।
 ମୁହିଁ ଭାଇ ତାଙ୍କର ଅଟଇ ଲକ୍ଷଣ ॥ ୪୦
 ତାହା ଶୁଣି ନଜଲାରେ ମହାକୋପ କଲି ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ପ୍ରାଣ ମୁହିଁ ଘେନିତ ମନକଲି ॥
 ଆସିବାର ବେଳେ ମୋତେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା
 ଦେଲେ ।
 ସୁଗ୍ରୀକୁ ନ ଦଣ୍ଡିବୁ ତୁ ଯେତେ ଦୋଷ
 କଲେ ॥
 ତେଣୁ ସେ ତାହାର ଦୋଷ ନ ଘେନିଲି
 ମୁହିଁ ।
 ବାଣେକ ବିନ୍ଧିଣ ଗ୍ରାସ ଦେଲଇଁ ଦେଖାଇ ॥
 ନୋହିଲେ ସୁଗ୍ରୀବରର ମୁଁ ଘେନନ୍ତି ଆଜ
 ପ୍ରାଣ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ରାଜା କରିଣ ନିଅନ୍ତି ସର୍ବ ସନ୍ଧ୍ୟ ॥
 ଶୁଣିଣ ତାରାସ୍ୟତା ଶିରେ ଦେଲା କର ।
 ଯେ ମୋହୋର ଉକ୍ତି ଘେନିଣ ସୁଗ୍ରୀକି
 ଦୟାକର ॥୪୦
 ଆଟ ଆଣିମାକୁ ଅଙ୍ଗଦ ଯାଇଅଛି ।
 ପନ୍ଦର ଦିନକୁ ସେ କଷ୍ଟ କରିଅଛି ॥
 ଭାବୁବ ଶୁକଳ ଚଉଠି ଦିନେ ଗଲା ।
 ଆକକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦଶ ଦିବସ ହୋଇଲା ॥
 ବାରତା ପାଇଲୁ ଅଛନ୍ତି ଚିତ୍ରକୁଟ ।
 କାଲି ପହରକମାନେ ମିଳିବେ ଆସି ଆଟ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ କଥାରେ ହେଲା କରନାହିଁ ।
 ଏବେ ତୁ କୋପ ନ କର ଗୋସାଇଁ ॥
 ତୁ ଯେ କୁକୁରକୁ ଯଜ୍ଞ ଚରୁ ଦେଲୁ ।
 ଖଳ ଲୋକଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ପାରତି
 ହୋଇଲୁ ॥୨୦
 ମୂର୍ଖ ଜନକର ଶୁଣାଇଲୁ ଶାସ୍ତ୍ର ।
 ଚାଣ୍ଡାଳ ପତିତକୁ କଲୁ ହୋ ପବିତ୍ର ॥
 ତୁ ସ୍ବାମୀ ଆମ୍ଭକୁ ଦୟା ଅବା କଲୁ ।
 ଆମ୍ଭେ ଯେ ଯାହାର ପ୍ରକୃତି ନ ଛାଡ଼ିଲୁ ॥

କୋପ କଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ଅକାରଣ ।
ପ୍ରଭୁ ଲୋକଙ୍କର ଦେବ ସହିବାର ପରମାଣ ॥
ସହି ନ ପାରି କୋପ କରି ଭୃତ୍ୟକୁ
ଦଣ୍ଡିଲେ ।
ହତ୍ୟା ଦୋଷ ପାଇବୁ ପ୍ରଭୁ ଅଦୋଷେ
ମାଇଲେ ॥
ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରା ହୋଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ।
ତାରାକୁ କହିଲେ ମଧୁର ବଚନ ॥ ୭୦
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ଧନ୍ୟ ତୋର
ପିତା ।
ଧନ୍ୟ ତୋର ଶରୀର ଯେ ଗର୍ଭଧାରୀ ମାତା ॥
ଧନ୍ୟ ରୂପବନ୍ତୀ ଗୋ ଧନ୍ୟ ତୁ ହଂସଗାମୀ ।
ଧନ୍ୟ ସେ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ହୋଇଲା ତୋ
ସ୍ୱାମୀ ॥
ଧନ୍ୟ ହୋଇଲଇଁ ମୁଁ ଦେଖିଲଇଁ
ତୋତେ ।
ତୁ ଯେ ବିନୟ ବାଣୀ କହିଲୁ ସ୍ୟତା
ମୋତେ ॥
ଉପେକ୍ଷା କଲି ମୁଁ ସୁଗ୍ରୀବର ଦୋଷ ।
ଯାଅ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେବେ ସମସ୍ତକୁ
ଘେନିଆସ ॥
ଶୁଣିଣ ମହାଦେବ ଯେ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଆଗରେ ସେ ସମସ୍ତ
କହିଲା ॥ ୮୦
ବୋଇଲା ମୁହିଁ ଯାଇ ସ୍ୱାମୀକି ତୋଷ କଲି ।
ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଘେନି ଆସ
ବୋଲି ॥
ଦୋଷ କ୍ଷମା କଲେ ସେ ମୋହୋର ମୁଖ
ଦେଖି ।
ସବୁକି ଦୟା କଲେ କୋପତ ଉପେକ୍ଷି ॥
ଉଠ ଉଠ ସମସ୍ତେ ହେଁ ଦର୍ଶନ ଯାଇ କର ।
ଶୁଣିଣ ସତ୍ୟୋଷ ହୋଇଲା କପିବର ॥
ହନୁମତ ସୁଷେଣ ଜମ୍ବେବ ନଳ ନାଳ ।
ଗହମାର୍ଦ୍ଦନ ତାରାକ୍ଷ ଶତବଳ ॥
ତାରାକ୍ଷକୁ ଆଗ କରିଣ ସମସ୍ତେହେଁ ଯାନ୍ତି ।

ଭୟ ଲଜା ମିଶାଇଣ ଟେକିଣ ଚାହାନ୍ତି ॥ ୯୦
ସିଂହଦ୍ୱାରୁ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ବାହାର ।
ଦୂରରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଲକ୍ଷଣକୁମର ॥
ନିଉଛାଳି ବାସ ପକାଇ ଶୁଭିଲେ ।
ପୁଣି ହିଁ ଉଠିଣ ସେ ଥୋକାୟେ ଦୂର
ଗଲେ ॥
ଶ୍ଳୋକ : ନ ମେ ଜନ୍ମ ବିଦେଶେ ତ, ନ
ମେ ଜନ୍ମ ଦରିଦ୍ରସ୍ତ୍ର,
ନ ମେ ଜନ୍ମୁଥ ମୂର୍ଖୁଥ ସ୍ତ୍ରୀ ଜନ୍ମ ନ ମେ
ପ୍ରତିଜା
ନିକଟେ ସୁଗ୍ରୀବର ପଞ୍ଚୁରଦ୍ୱ ଥୋଇ ।
ଲକ୍ଷଣ ପାଦ ଧରିଣ ଥୋକାୟେ ଦୂରୁ
ଶୋଇଁ ॥
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଇ
ଅବେଭାର ।
ଶ୍ରୀରାମ ମିତ୍ର ତୁମ୍ଭେ ଅଟହେ ବାନର ॥
ତୁ ଅତୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ମୁଁ ଅଟଇ ସାନ ।
ଉଠ ଉଠ ଭାଇ ଯେ ଯେ ନୁହଇ
ବିଧାନ ॥ ୧୦୦
ସୁଗ୍ରୀ ବୋଇଲା ଦେବ ଅଟଇ ବେଭାର ।
ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭର ଭୃତ୍ୟର ଯେ ଅଟେ ପରିବାର ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଭୃତ୍ୟ ପଣେ ଅଟଇ ସୁରପତି ।
ସେହି ସେ ମୋ ମନ ଯେ ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥
ମୁହିଁ ବାନର ଯେ ବନସ୍ତରେ ଥାଇ ।
ପଶୁ ଜନ୍ମ ମନରେ ଫଳ ମୂଳ ଖାଇ ॥
ମୁହିଁ ଛାର କାହିଁ ଶ୍ରୀରାମର ମୈତ୍ର ।
ତୁମ୍ଭେ ବୋଲିବା ଦେବ ଅଟହେ ମହତ ॥
ଆପଣେ ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ
ତୋଳି ।
ପାରୁଣେ ବସାଇ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ
ହୋ ଶୁଭଶାଳା ॥ ୧୦୧
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବୀର୍ଯ୍ୟେ ଜାତ ରୁକ୍ଷ ରାଜା ମାତ ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଭିଆଣ ତୁମ୍ଭେ ଅଯୋନି ସମୂତ ॥
ତୁମ୍ଭକୁ ସମାନ କି ପରାନ୍ତର ଅଛି ।
ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସନ୍ନେ ସ୍ୱର୍ଗ ଭୋଗ ତୋତେ
ପ୍ରାପ୍ତି ॥

ଉଠିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଶିରେ କର ଦେଇ ।
ହନୁମତ ଜମ୍ବେବ ଦ୍ରବ୍ୟନ କଲେ ଯାଇ ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟନ ଯାଇ କଲେ ।
ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ସମସ୍ତେ ପାୟେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲେ ॥
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।
ଯେ କଥା କିମ୍ପାଟି ନ ଥିଲା ତୁମ୍ଭରି
ମନର ॥ ୧୦୨
ଶ୍ରୀରାମ ତୁମ୍ଭକୁ କି ଅବା ନ କଲେ ।
ଯେ ନଗ୍ର ନରନାରୀ ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଥିଲେ ॥
ଯାହା କହୁଥିଲ ଯେବେ ଜାଣିଲଇ ତାହା ।
ଯେହି ମତି ପରା ଶ୍ରୀରାମକୁ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭେ
ସାହା ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଦେବି ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମକୁ
ବୋଇଲ ।
ରାଜଭୋଗ ପାଇଣ ସେକଥା ପାଶୋରିଲ ॥
ମନ୍ତ୍ରୀଗଣମାନ ଅଛନ୍ତି ତୋର କଟି ।
ଯେମାନେ କିମ୍ପାଇଁ ତୋତେ ବିଚାର ନ
କରନ୍ତି ॥
ବରଷା ସରିଲା ଆସି ଶରଦ ଋତୁ ହୋଇେ ।
କେଉଁ କାଳେ କଟକାଳ କରିବୁ
କପିରାୟେ ॥ ୧୦୩
ଶ୍ରୀରାମର ଦୁଃଖ କି ନୋହଇ ତୋତେ
ବ୍ୟଥା ।
କିମ୍ପାଇଁ ଭୋନାଥ ତୁମ୍ଭେ କଲ ହେଲ
କଥା ।
ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଣ ତ ପଶିଲୁ ଆସି ଯେଥୁ ।
ତୋତେ ଆଶା ଟେକିଣ ଅଛନ୍ତି ଦାଶରଥ ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା ଦେବ ଆଜହୁଁ
ଦଶଦିନ ।
ଅଜାଦ ଯାଇଅଛନ୍ତି ଆଣିବାକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ॥
ବାରତା ପାଇଲୁ ହେମବନ୍ତେ ଥିଲା ।
ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ଶାଖା ଘେନିଣ ଅଇଲା ॥
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ସନ୍ଧ୍ୟା ରହି ।
ଦୂତ ପଠିଆଇ ମୋତେ ବାରତା ଅଛି
ଦେଇ ॥ ୧୦୪

କାଳି ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇବେ ସର୍ବ ସନ୍ଧ୍ୟ ।
ମୋତେ ଆଉ କୋପ ନ କର

ସୁମିତ୍ରାନନ୍ଦନ ॥

ଜମ୍ବବ ହନୁମତ ସମେତ ଯେହା କହି ।
ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରା ପରମ ତୋଷ ହୋଇ ॥
ତାରା ବୋଇଲା ଦେବ ହେ ନଗରକୁ ଆସ ।
କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କଟକ କି ତୁମର ନୁହଇ ବାସ ॥
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଘରକୁ ନ ଯିବଇ ।
ଚଉଦ ବରଷ ଆମେ ବଞ୍ଚୁ ବୃକ୍ଷ ଛାଇ ॥
ଦଶରଥ ନିର୍ବିକ୍ଷ କଲେକ ଯେସନେକ ।
ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ରାଜ୍ୟରେ ନୋହିଲେ
ଅବିଷେକ ॥୫୦

ଚଉଦ ବରଷ ପୁରିଲେ ଆମେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ
ଯିବୁ ।

ନଗ୍ରେଣ ପଣି ଆମେ ସୁଖ ଭୋଗ କରିବୁ ॥
ମୁଁ କେହ୍ନେ ନଗ୍ରର ଭିତରେ ପଶିବଇଁ ।
ବୃକ୍ଷର ତଳେ ବସିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ସେଠାରୁ

ଚଳିଗଲେ ।

ଲିମ୍ବ ବୃକ୍ଷ ମୂଳରେ ସେ ଯାଇଣ ରହିଲେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଆଣିଣ କନ୍ଦମୂଳ ଦେଲା ।
ଲକ୍ଷଣ କୁମର ତାହା ଭୋଜନ ନ କଲା ॥
ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ମୁଁ ଦେଖିବି

ଯେତେବେଳେ ।

ଫଳମୂଳ ଆହାର ମୁଁ କରିବି
ତେତେବେଳେ ॥୬୦

ଆସିବାର ବେଳେ ରାମ ଅଛନ୍ତି ଆଶ୍ୟାଂ
ଦେଇ ।

ତୋତେ ନଦେଖିବା ଯାୟେ ବାବୁରେ
ଆହାର ମୋର ନାହିଁ ॥

ତୁହି ଅଇଲେ ସେ କରିବି ଫଳ ଗ୍ରାସ ।
ବେଗ କରିଣ ବାବୁରେ ସୁଗ୍ରୀବ ଘେନିଆସ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ଆଶ୍ୟାଂ ଦେଲେ
ଦାଶରଥ ।

ମୁହିଁ କେହ୍ନେ ଆହାର କରିବି ଭାଇ ଯେଥୁ ॥

ସ୍ବାମୀ ମୋହୋର ଉପବାସେ ତିନିଦିନ
ଥୁବେ ।

ମୋହୋର ଜୀବନ କେହ୍ନେ ଆହାର

ଖାଇବେ ॥

ନୋହଇ ଉଚିତ ଭାଇ ଯେସନେକ କଥା ।
ଶୁଣିଣ କପିରାୟେ ପାଇଲା ବଡ଼
ବ୍ୟଥା ॥୭୦

ହନୁମତ ଜମ୍ବବ ସୁଷେଣ ସହିତେ ।
ଆବର ଥିଲେ ଯେତେ ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ବେଢ଼ିଣ ସେ ରହିଲେ ସକଳ ।
ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ସେ କଥାର କୁତୁହୋଳ ॥
ସଉମିତ୍ରା ବୋଇଲେ ସେ ବନସ୍ତ କଥା

ମାନ ।

ଶୁଣିଣ ଦୁଃଖ ମନ ହେଲା ସୁଗ୍ରୀବ ରାଜନ ॥
ବୋଇଲା ସ୍ବାମୀ ମୋର ଯେତେ କଷ୍ଟେ
ଛନ୍ତି ।

ମୋତେ ଦେଖିନିକି କୋପଇର ହୋନ୍ତି ॥
ଚାଣ୍ଡାଳ ରାବଣ ନିଷ୍ଠେ ଅବଶ୍ୟ ମରିବ ।
ଦଇବର ଭିଆଣ କି ଅଧର୍ମ ପାର ଯିବ ॥
ଯେସନ ସମୟେଣ ପାହିଲା ରଜନୀ ।

ଆଦିତ୍ୟ ଉଦୟେ ସେ ଅରୁଣ ସାହା ଘେନି ॥
ଯେ ଯାହାରେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ

ତତକ୍ଷଣ ।

ହନୁମତକଇ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ଲକ୍ଷଣ ॥
ତୁ ହୋ ମାରୁତି ଯେବେ ମୋହୋର ବୋଲ
କର ।

ସୁଗ୍ରୀବରକଇ କାଳି ବିନ୍ଧିଲି ଯଉଁ ଶର ॥
ସେ କାଣ୍ଡ ଗୋଟି ତୁ ଘେନି ଆସ ଯାଇ ।
ଶୁଣିଣ ହନୁମତ ତୋଷମନ ହୋଇ ॥
ରାଜାର ଶ୍ରୀନବର ଭିତରେ ପଶିଲା ।
ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ଜାଣି ନାରଜ ଦିଶିଲା ॥୮୦

ଆସ୍ଥାନ ନବର ତ୍ରୋଣା ଖମ୍ବ କାଠେ ।
ପୁଟିଅଛି ନାରାଜ ଦୁଃସହ ଗରୁ ଆଖେ ॥
ଉଦୟ ଗିରିରେ ଯେହ୍ନେ ଦିବାକର ଦିଶଇ ।
ନାରାଜ ଦେଖି ହନୁମତ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସଇ ॥

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ହସ୍ତ ।
ନୋହିଲେକି ବାଳୀ ରାୟେ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣେ
ହତ ॥

ନମସ୍କାର କରିଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି ହସ୍ତ ।
ଅସ୍ତ୍ରକଇ ତୁଷ୍ଟି କରଇ ହନୁମତ ॥
ଧନ୍ୟ ତୁ ନାରାଜ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ କରେ
ଥାଇ ।

ତୁହି ସେ ବାଳୀର ଉଦରୁ ରୋଧୁର
ପିଇ ॥୯୦୦
ତୁହି ସେ ମେଦନୀ କରିପାରୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
ଯେ ତୋର ତେଜ ଦିଶଇ ଯେହ୍ନେ
ମାରତଣ୍ଡ ॥

ଯାହାର ପ୍ରାଣ ତୁ ହରିବୁ ମାହାଶର ।
ସେ ପ୍ରାଣୀ ବସିବ ନିଷ୍ଠେ ବଜକୁଣ୍ଡ ପୁର ॥
ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ବାଣ ତୁ ଅଟୁ ମୋହୋର
ଗୋସାଇଁ ।

ଲକ୍ଷଣ ପେଷିଲେ ମୋତେ ତୋତେ ନବା
ପାଇଁ ॥
ମୁହିଁ ଯେ ନେବାକୁ ତୋତେ ନୁହଇ
ଭାର୍ଜନ ।

ଯେ ମୋହୋର ହସ୍ତରେ ଆସି ବସିବ
ବହନ ॥

ଯେତେ କହି ବେନି ହସ୍ତ ପ୍ରସାରେ
ହନୁମତ ।

ଆପଣେ ଶର ବାହାରି ସ୍ତମ୍ଭ ହସ୍ତରେ
ସ୍ଥିତ ॥୧୦

ଦେଖିଣ ଚମତ୍କାର ହୋଇଲା ପାବେନି ।
ସଉମିତ୍ରା ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ଗଲା କାଣ୍ଡ ଘେନି ॥
ଅସ୍ର ଦେଖି ସଉମିତ୍ରା ସଂହରିଲେ ତ୍ରୋଣେ ।
ଯେସନ ସମୟେ ଆସି ମିଳିଲେ
ଚାରଗଣେ ॥

ସୁଗ୍ରୀବରକଇ ସେ କଲେକ ନମସ୍କାର ।
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ସେ ଅଜଦର ଚାର ॥
କହନ୍ତି ଶୁଣ ଦେବ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ଆଧିପତି ।
ଯେବଣ କାରଣେ ସେ ଅଜଲୁ ତଡ଼ତି ॥

ଅଙ୍ଗଦ ଗଲେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ଥାଟ ଆଣି ।
 ଚିତ୍ରକୁଟେ ରହିଲେ ସେ ଆଜର
 ରଣଶା ॥୨୦
 ପ୍ରଭାତୁ ସର୍ବସନ୍ଧ୍ୟ ଅଜଳେ ଚଳାଇ ।
 ଆମକୁ ଅଗ୍ୟାଂ ଦେଲେ ସେ ରାଜାର
 ଛାମୁରେ କହ ଯାଇ ॥
 ସେନା ସେନାପତିମାନେ ମଲ ମହାମଲ ।
 ଅକଳନା ସନ୍ଧ୍ୟ ବାନର ମହାବଳ ॥
 ବାର ମହାବାର କେ କରୁ ଗଣିତା ।
 ସମସ୍ତେହେଂ ମହାବାର ସଂଗ୍ରାମେ
 କରଜିତା ॥
 କୃଷାବେଶୀ ନଦୀ ଠାରୁ ନାଗିଅଛି ଥାଟ ।
 ଗହଳର ଘାଘେ ଆସିତେ ନାହିଁ ବାଟ ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣି ନଗ୍ନେ ଆସି ହୋଇବେ ଅଙ୍ଗଦ ।
 ଯେସନେକ କହୁ କହୁ ଶୁଭିଳା ନିଶାଣ
 ଶବ୍ଦ ॥୩୦
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
 ଦୂତକୁ ବଧାଇ ଶାଢ଼ୀ ପ୍ରସାଦ ସେ ଦେଲା ॥
 ନଳ ନାଳ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷକ ହକାରି ।
 ହନୁମତକୁ ଚାହିଁଣ ସେ ବୋଲଇ
 ଦକ୍ଷଧାରା ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯାଇ ଅଙ୍ଗଦକୁ ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି
 ଘେନିଆସ ।
 ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
 କେ ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ବିମାନମାନ ଚଢ଼ି ।
 କେ ଧାପ ଦେଇଣ ଦିଅନ୍ତି କିଳିକିଳା ରଢ଼ି ॥
 ଉଦକ୍ଷ ପାଟକ୍ଷତ୍ତ ଯେ ବିଳମ୍ବ ଅପାର ।
 ଭୋଲ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ନିରନ୍ତର ॥୪୦
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କଟକେ ଯେତେକେ ସଜନି ।
 ସମସ୍ତେହେଂ ଗଲେ ସେ ରାଜାଙ୍କ ଆଗ୍ୟାଂ
 ଘେନି ॥
 ଯାତେ କୋଶେମାନେ ଭେଟିଲେ ଅଙ୍ଗଦ ।
 ଆରୋହି ଅଛନ୍ତି ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ରଥ ॥
 ନେତର ଚିରାଜ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
 ରତ୍ନମୟେ କଳସ ଶୁକୁ ଯେ ଗମର ॥

ପୁଷ୍ପଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଚତୁସମ ଶୋଭା ।
 ପୁଷ୍ପଧନୁ ଧରିଣ ସେ ଅଙ୍ଗଦ ବାର ଉଭା ॥
 ଯେତେକ ସନ୍ଧ୍ୟ ବଳ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ଥିଲେ ।
 ତାହାକୁ ଦେଖି ଅଙ୍ଗଦ ଯଥାମାନ୍ୟ
 କଲେ ॥୫୦
 ଲକ୍ଷଣ ଅଭିଳା କଥା କହିଲେ ହନୁମାନ ।
 ଶୁଣିଣ ହରଷ ବାଳାର ନନ୍ଦନ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟ ଗରୁଡ଼ର ଆସନ୍ତି ପଥ ବହି ।
 ଗହଳେ ପଶିବାକୁ ଭାର୍ଜନ କେହି ନୋହି ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ଯୁଥପତିମାନ ।
 ଅତିହିଁ ଶୋଭାବନ ବାଳାର ନନ୍ଦନ ॥
 ନବରତ୍ନ ମୁକୁଟ ଖଞ୍ଜିଣ ଦିବ୍ୟ ହାର ।
 ଦେବାଙ୍ଗ ବସନ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ॥
 ପଥରେ ନେପୁର ପୁଷ୍ପଧନୁ ପାଣି ।
 ରତି ଦେବାବଲ୍ଲଭ ଦୂତାୟ କାମ ଜାଣି ॥
 ଶିରର ଉପରେ ଉଲ୍ଲୋଳ ନେତ ଶୋହେ
 ଛତା ।
 ଯୁଗ ରାଜାପଣେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ କରତା ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟ ଗହଳରେ ସେ ଯେ ଉଡୁଅଛି ଧୂଳି ।
 ତେଣୁ କରି ଗଗନେ ଅଦୃଶ୍ୟ ଅଂଶୁମାଳି ॥
 ଶଙ୍ଖ ଭେରୀ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜଇ କାହାଳୀ ।
 ହସ୍ତୀକର ଘଣ୍ଟା ଟଣ ଟଣ ଅଶ୍ବକର
 ଉଂଖାଳି ॥
 ଭୋଲ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ବାଦ୍ୟମାନ ।
 ଗାଡ଼ ପରିବନ୍ଧ ଯେ ଗାବନ୍ତି ଗୁଣାଜନ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟର ଗହଳେ ଯେ ଗୋଳ ନିରନ୍ତର ।
 ପୃଥୁ ଦଳଦଳ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟର ପାଦଭର ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କଟକରେ ପ୍ରବେଶ ଆସି ହୋନ୍ତି ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀମାନେ ଦେଖିତ ଆସନ୍ତି ॥
 ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ଚାମର ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
 ଛତ୍ର ଚିରାଳମାନ ଉଡ଼ନ୍ତେ ଶୋଭା ପାନ୍ତି ॥
 ଯୁଥପତିମାନେ ଆସନ୍ତି ଆଗ ହୋଇ ।
 ଯେ ଯାହାର ସନ୍ଧ୍ୟମାନ ସଙ୍ଗତରେ ଲାଭ ॥
 କେବଣ କପିରାୟ ନଗ୍ରରେ ପଶନ୍ତି ।
 ଦେଉଳ ମଣ୍ଡୋପରେ ଉଠିଣ ଦେଖନ୍ତି ॥

କେ ଉଡ଼ା ମାରିଣ ଯାନ୍ତି ଆଗ ହୋଇ ।
 କାହାରି ଛାମୁରେ ରହନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ॥୮୦
 କେ ରଙ୍ଗ ବର୍ଣ୍ଣ କେ କଳା ବର୍ଣ୍ଣ ଦେହୀ ।
 କାହାର ସନ୍ଧ୍ୟ ଗୋଟା ଶୁକୁ ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶଇ ॥
 କେହୁ ଧାପ ଦିଅନ୍ତି ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ଫୁଲାର ।
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ଦାଣ୍ଡରେ ସେ ଯାନ୍ତି ପଥ ବହି ॥
 ଦୂରହୁଁ ଅଙ୍ଗଦ ରଥରୁ ଉଡ଼ରିଲା ।
 ସିଂଘଦ୍ବାରେ ସୁଗ୍ରୀବର ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିଲା ॥
 ଲକ୍ଷଣ ପାଦେ ଆଗେ ଓଳଗି ଶୁଭିଳା ।
 ପାଦ ଗତି ହୋଇଣ ସେ ଥୋକାୟେ ଦୂର
 ଗଲା ॥
 ଦେଖିଣ କପିରାୟେ ଧଇଲେ କୋଳର ।
 ଉଠିଣ ସୁଗ୍ରୀ ପାଦେ କଳାକ ନମସ୍କାର ॥୯୦
 ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋର ବାଳାରାୟେ ସୁତ ।
 ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରଣୀୟା କରଇ ବହୁତ ॥
 ଅନ୍ୟକି ଯେତେ ସନ୍ଧ୍ୟ ପାରିବାକ ଆଣି ।
 ଅନେକ ଦୟା ତୋତେ କରିବେ ରଘୁମଣି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବ ଅଙ୍ଗଦକୁ କୋଳରେ ବସାଇଲା ।
 ଆଶ୍ବାସନା କରିଣ ମୁଖରେ କୁହୁ ଦେଲା ॥
 ବୋଇଲା ତୁ ମୋହୋର ଅତୁରେ
 କୁଳଦାପ ।
 ମୋହୋର ଅନନ୍ତରେ ତୁ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ନୃପ ॥
 ତୋହୋରେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ହୋଇବ ଧୂମାନ୍ତ ।
 ତୋହୋରେ ଦୟା ମୋତେ କରିବେ
 ସୀତାକାନ୍ତ ॥୧୦୦
 ତୋହୋରେ ବାବୁ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟ ଆସଇ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦକୁ
 ପ୍ରଣୀୟା କରଇ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବୋଇଲେ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଭୋ କପିରାୟେ ଆମ୍ଭେ ପ୍ରସ୍ତାନ କରିବା
 ଯେହିକ୍ଷଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେକାନ୍ତେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଦୁଃଖ
 ପାଇ ।
 ଆଟ ଅଭିଳାସ ବାରତା ଦେବା ନେଇ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ବୀର ପଛେ ଥାଠ ଘେନି ଯାଇ ।

ଯେହାର ସଙ୍ଗତେ ହନୁମତ ରହିଥାଉ ॥
ନଳ ନୀଳ ସୁଷେଣ ଜମ୍ବେବ ତାରାକ୍ଷ ।
ଯେହାନ୍ତ ଘେନି ଭାଇ ଆସବୁ ପଶ୍ୟନ୍ତ ॥୧୦
ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ହରଷ ହୋଇଲା ।
ଯେହିକ୍ଷଣି ଆମ୍ଭେ ଚାଲ ଯିବୀତି ବୋଇଲା ॥
ଅଙ୍ଗଦକୁ ତିଆରିଣ ଆପଣେ ହୋୟେ
ସଜ ।

ଦମା ଦାଉଣ୍ଡି ବାଜଇ ପଖାଉଜ ॥
ଅଶ୍ୱିନୀ ଶୁକଳ ପ୍ରତିପଦା ଦିନ ।
ଦ୍ୱିଜା ନକ୍ଷତ୍ର ଅଟଇ ବିଦ୍ୟମାନ ॥
ସୋମବାର ସିଦ୍ଧ ଯୋଗ ତତୁଲ୍ୟ କରଣ ।
ଯେଗାର ଘଡ଼ିମାନେ ଶୁକ୍ରକ ବେଳ ପୁଣ ॥
ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେଳ ବିଚାରି କହିଲା ।
ସେ ଲଗ୍ନ ଜମ୍ବେବର ମନକୁ ଅଜଲା ॥୨୦
ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇଣ ନୃପତି ବାହାର ।
ତାରାକୁ ସମର୍ପିଲା କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ଭାର ॥
ସମସ୍ତ ସମର୍ପି ସୁଗ୍ରୀ ହୋଇଲା ଉଦାସୀ ।
ନାରାୟଣ ସୁମରିଣ ବାହାର ହୋଇଆସି ॥
ଆଗେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ଦଧିମାଛ ଆଦି ।
ରାଜହଂସ ଉଭାରିଣ କଦଳୀ ଗଛ ଅଛି ॥
ଶ୍ୱେତ ପାରିଆ ଆଗେ ଉଡ଼ାଇ ଦିଜବର ।
ଯୁବା ନାରୀ ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ଅପାର ॥
ଗୋରତନା ଚିତା ମଙ୍ଗଳ ଆଳତୀ ।
ଘେନିଣ ବାହାର ହୋଇଲେ କପିପତି ॥୩୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବିମାନେ ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀ ବିଜେ
କଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ସେ ବାହାର ହୋଇଗଲେ ॥
ତାରା ମହାଦେଇ ଶିରେ ଦେଲାକ ଦୁର୍ଦ୍ଦାକ୍ଷତ ।
ଆଗେଣ କପିବଳ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥
ତାରା ସହିତେଣ ବାହୁଡ଼ାଇ ବୀରଛତ୍ର ।
ବୋଇଲା ଗହନ ବନେ ଚଳିଯିବା ପଥ ॥
ରାଜ୍ୟକୁ ବାହୁଡ଼ିଲା ତାରା ମହାସ୍ୟତୀ ।
ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ॥
ସେଦିନ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ରହିଲେ ।
ନାନା କଥା କହିଣ ସେ ରଜନୀ
ବଞ୍ଚିଲେ ॥୪୦

ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଆସି ଜମ୍ବେବ ନଳ
ନୀଳ ।
ତାରାକ୍ଷ ସହିତେ ଯେ ଆବର ପନଶୀଳ ॥
ବିବିଧ କଥା କହି ରୟଣୀ ବଞ୍ଚିଲେ ।
ଶୁଣିସି ଗଉରା ଗୋ ଶଙ୍କର କହିଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ପର୍ବତେ ଥିଲେ
ରହି ।

ବାଟ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ସେ ରଘୁକୁଳ ସାଙ୍ଗ ॥
ଲକ୍ଷଣ ଗତିପଥ ନିରେଖି ପୁଣ ପୁଣି ।
ଯେକସର ହୋଇଛନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ମଣି ॥
କନ୍ଦମୂଳ ନ ଖାନ୍ତି ନ ମାଡ଼ଇ ନିଦ ।
ସୀତା ଲକ୍ଷଣ ବେନି ହୋଇଛନ୍ତି
ବିଛେଦ ॥୫୦
ପର୍ବତୁଟୀରେ ନ ରହନ୍ତି କ୍ଷଣେ ।
ବଜ୍ରରାଜ୍ୟ ପାଇଣ ବୁଲନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ ॥
ବାହୁଲ ସ୍ୱଭାବେ ପର୍ବତମାନଙ୍କୁ ପୁଛନ୍ତି ।
ତୁ ହୋ ଗିରିରାଜା ସୀତାକୁ ଦେଖିଛନ୍ତି
ବୋଲିଣ ପଚାରନ୍ତି ॥

ରୂପେଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଯୁବା ସେ
ବୟସ ।
ଶରୀର ଦିଶଇ ତାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାଦୃଶ ॥
ନୟନ ଯୁଗଳ କି ନଳିନୀ ବଧୂକ ପୁଷ୍ପ
ଓଷା ।
କହନ୍ତେ କୋକିଳ ଅମୃତ ହୋୟେ ବୃଷ୍ଟି ॥
ଚାଲିବାରେ ମଉଗଜର ହୁଅଇ ଛଟକ ।
ସଖୀର ଗୁଣ ମୁଁ କହିବଇଁ କେତେକ ॥୬୦
ଶୁଣି ଗିରିବରମାନେ ନ ଦେଲେ ଉତ୍ତର ।
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମର କ୍ରୋଧ ଗରୁଡ଼ର ॥
ବୋଇଲେ ଚାଣ୍ଡାଳରେ ପୃଥକି ଅଟ ଭାରା ।
ତୁମକୁ ବହିଣ କହି ହୋଇଲେ ବସୁନ୍ଧରା ॥
ତାହା ଜାଣି ପୂର୍ବେ କୋପ କଲେକ
ସସ୍ରଯୋନି ।

ସବୁରି ପାଦ ପାଣି ଛେଦିଲେ ବଜ୍ରପାଣି ॥
ତେଣୁ ସେ ଠାବେ ଠାବେ ହୋଇଣ
ରହିଲ ।

ଚଳି ନ ପାରିଣ ରେ ଅଟଳ ବୋଲାଲେ ॥
ଯେବେ ପଚାରିଲେ ନ କହ ବାରତା ।
ସର୍ବଗୁଣେ ସୁଲକ୍ଷଣ ନାମ ତାର
ସୀତା ॥୭୦
ଜନେକ ମହାମୁନି ମୋତେ ସତ୍ୟ ମନେ
ଦେଲେ ।
ସେ ପ୍ରାଣବଲ୍ଲଭା ମୋ କେବଣ କଟିଗଲେ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ରାମ କାରୁଣ୍ୟ
କରନ୍ତେ ।
କୁକୁଟ ପକ୍ଷୀ ଆସି ମିଳିଲା ତୁରିତେ ॥
କିମ୍ପା ହୋ ମହାତମା ତୁ ହେଉଛୁ ବିକଳ ।
ଯେକସରେ ବୁଲୁଅଛୁ ବରଷାର କାଳ ॥
ସଖା ସହୋଦର କି ତୋର କେହି ନାହିଁ ।
ଦେବତା ସମାନେ ଅଟଇ ତୋର ଦେହା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ପକ୍ଷୀବର ।
ଦେଖିଲି ଧର୍ମଆତ୍ମା ଅଟଇ ତୁମର ॥ ୮୦
ମୋହୋର ଦୁଃଖେ ମୁଁ ଯେ ବୁଲୁଛି ଦୁଃଖୀ
ହୋଇ ।
କଥାୟେ ପଚାରନ୍ତା ନୋହିଲେ ଅନ୍ୟ
କେହି ॥
ମୁହିଁ ସେ ମହାଦୁଃଖୀ ଅଟଇ ଦେଶଶୂନ୍ୟ ।
ପୂର୍ବଜନ୍ମେ ମୁଁ ଯେ ନ କଲି ଦାନ ପୁନ୍ୟ ॥
ଭାଇ ଭାରିଯା ମୁଁ ସଂଗତେ ଘେନିଣ
ଅଜଳି ।
ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ଘରଣୀ ହରାଇଲି ॥
ତେଣୁ ସେ ଯେକସରେ ବୁଲଇ ବନେ
ବନ ।
ତୁ ମୋତେ ପଚାରିଲୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଧନ୍ୟ ॥
ପକ୍ଷୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ଜାଣଇ ସନ୍ଦେଶ ।
ସାତଯାକୁ ରାବଣ ଯେ ନେଲା
ଲଙ୍କଦେଶ ॥୯୦
ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ରଥ ବାହି ନେଉଥିଲା ।
ମୁହିଁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲା ॥
ସୁନ୍ଦରାୟେ ରୋଦନ କରଇ ଉଚ୍ଛ୍ୱସରେ ।
ବୋଲଇ ଘର ମୋର ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ନରେ ॥

ପୂର୍ଣ୍ଣବଂଶେ ଦଶରଥ ରାଜାର କୁଳବଧୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନୃପତି ଯେ ଅଟନ୍ତି ମୋର ପ୍ରଭୁ ॥
 ସ୍ବାମୀ ଦିଅର ମୋର ଗଲେକ ମୃଗ ମାରି ।
 କପଟେ ରାବଣ ମୋତେ ନେଉଅଛି ହରି ॥
 ଦେଖିଲେ କହିବନ୍ତି ବୃକ୍ଷର ପକ୍ଷୀମାନେ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ମୋତେ ନେଉଛି

ଦଶାନନେ ॥୧୦୦

ଯେ କଥା ତଥ୍ୟ ଦେବ ଦେଖିଲେ ମୁହିଁ ।
 ଯେବେ ଆଉ ବନସ୍ତରେ ନ ବୁଲି
 ଗୋସାଇଁ ॥

ରାବଣକୁ ମାରିବାକୁ ଉପାୟେ ଯେବେ
 କର ।

ଅରଣ୍ୟେ ଆଉ ତୁମେ କାହାକୁ ନ ପଚାର ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ପକ୍ଷୀ ତୁ ହୋ ବୋଲିଣ
 ପ୍ରଜ୍ଞାସିଲେ ॥

ତୁ ହୋ ପକ୍ଷୀବର ଅଟୁ ଉପଗାରୀ ।
 ସଖୀର ବାରତା ତୁ ଥିଲୁ ହୃଦେ ଧରି ॥
 ଧନ୍ୟ ତୁ ପକ୍ଷୀ ବର ଦେବଜଂ ତୋତେ
 ମୁହିଁ ।

ଯେତେ ଦିନ ସଂସାରେ ରବିଚନ୍ଦ୍ର
 ଥାଇ ॥୧୦

ଶିରେ ମୁକୁଟେକ ଥିବ ଯେ ସପ୍ତଶାଖୀ ।
 ଜାଣିଣ ପଟାନ୍ତର ଅରୁଣ ଲେଖା ॥
 ଯେବେ ତୋତେ ପ୍ରାଣେ ମାରିବାକ ନରେ ।
 ସେହି ପ୍ରାଣୀ ବୋରୋହାଟି ହୋଇବ
 ମୋହୋର ॥

ଯେ ରବିତଳେ ଯେତେକ ପକ୍ଷୀ ଅଛି ।
 ମୁକୁଟ ଶିରେ ନ ବହିବେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ॥
 ତୁ ହୋ ପକ୍ଷୀବର ମୋତେ ଉପଗାର କଲୁ ।
 ସାତ୍ୟାମ ସନ୍ଦେଶ ଯେଣୁ ଚିତ୍ତରେ ଧରିଥିଲୁ ॥
 ଯେଣୁ ସେ ତୋତେ ମୁଁ କଲଙ୍ଗ ଅନୁଗ୍ରହ ।
 ଯଥାସି ପକ୍ଷୀବର ଦେଖ ଗ୍ରାମରେ ତୁମେ
 ରହ ॥୨୦

ଯେ ପର୍ବତମାନେ ମୋତେ କଥା ନ
 କହିଲେ ।
 ଯହୁ ସେ ଶିଖରେ ବୃକ୍ଷ ଲତାନ୍ତ ବହିଲେ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଗର୍ବ ବହି ନ କହନ୍ତି ବାରତ ।
 ଯେଣୁକରି କୋପ ମୋର ହୋଇଲା ବହୁତ ॥
 ଏ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଷାଣୁ ଯେ ପଡ଼ୁଛୁ ତଳେ ଖସି ।
 ଲତା ବୃକ୍ଷ ପାଷାଣ ନ ଥିବ ହିଁ କିଛି ॥
 ଯେସନ ଶାପ୍ୟ ଦେଇ ଚଳିଲେ
 ରଘୁସାଇଁ ।

ତହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଗଲେକ ପଥ ବହି ॥
 ପର୍ବତ ଲତା ବୃକ୍ଷେ ପଡ଼ିଲେ ଖସି ମହା ।
 ଲତା ବୃକ୍ଷ ଦୃଶ ନ ରହିଲେ କେହି ॥୩୦
 ତେଡ଼େ ବଡ଼ ଗିରି ଗୋଟା ଅଇଲା ଦିଶିଲା ।
 ବୃକ୍ଷ ଲତା ଦୃଶ ସବୁ ଖସିଣ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଦେଖି ଆଶ୍ଚିତ୍ତ ସେ ହୋଇଲା କୁକୁଟ ।
 ମସ୍ତକ ଆଉଁସିଲା ଅଛଇ ମୁକୁଟ ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଯେ କେବଣ ଦେବତା ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ପକ୍ଷିଲାକ ବୋଇଲେ ଯଉଁ କଥା ॥
 ମୁହିଁ ଚାଣ୍ଡାଳ କିମ୍ବା ପାପ ବୁଧୁ କଲି ।
 ଯେତେ ବଡ଼ ପ୍ରଭୁକୁ ମୁଁ କିଛି ନ ମାଗିଲି ॥
 ଅମର ହୁଅନ୍ତି ମୁଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରସନେ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ପକ୍ଷୀ ଧାଇଁଲା
 ଆଗମନେ ॥୪୦

ଲୋଭ ମନ ଧରିଣ ସେ ଆସତେ
 ଗୋଡ଼ାଇ ।
 ପଠାର ଭୋ ଦେବ ବୋଲି ଉଚ୍ଚେଣ ଡାକ
 ଦେଇ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ନ ରହିଲେ ବେଗେ ଗଲେ ଚଳି ।
 ବାହୁଡ଼ି କୁକୁଟ ତାର ବସାରେ ଯାଇ ମିଳି ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରିରେ ରହିଲେ ରାମ ଯାଇ ।
 ପର୍ବତୁଟା ଦ୍ଵାରେ ବିଜୟେ ରଘୁସାଇଁ ॥
 ପୁଣି ଉଠିଣ ଗିରି ଶିଖରକୁ ଯାଇ ।
 ଭଜ ଠାବେ ଥାଇଣ ଚାରିଦିଗକୁ ଅନାଇ ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ଦିଶଇ ଘୋର ବନ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଚାର କରନ୍ତି ମନେ ମନ ॥ ୫୦

ଯେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେଟି ରାବଣର ଘର ।
 ଯେହି ଦିଗେ ସଖୀ ସିନା ଅଛଇ
 ମୋହୋର ॥
 କେତେହେଁକ ଦିନେ ସେ ପାଇବି ମୋର
 ସହା ।
 ଅସମୟ କାଳେ ମୋତେ ସାଖା
 ନୋହିଲେକ କେହି ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ମୋତେ ଆଶା ଦେଇଥିଲା ।
 ଯେତେ ଦିନଯାୟେ ଦେଖ ସେହି ନ
 ଅଇଲା ॥୬୦

ଲକ୍ଷଣ ଗଲାକ ଯେ ହୋଇଲା ତିନିଦିନ ।
 ବାରତା ନ ପାଇଲୁ କେବଣ ବିଧାନ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ପକ୍ଷିମକୁ ଚାହିଁ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର କଟକ ସେ ଯେଣେ ଅଟଇ ॥
 ଆସୁଥିଲେ ସନ୍ୟ ଘେନି ଉଡ଼ୁଥାନ୍ତା ଧୂଳି ।
 ମନରେ ବିଚାରିଣ ହୁଅନ୍ତି ବିକଳି
 ଯେତେ ବୋଲି ପର୍ବତୁ ସେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି ।
 ପୁଣି ଯାଇ ପର୍ବତୁଟା ଭିତରେ ବସନ୍ତି ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋ ଶୁଣିମା ରସ ବାଣୀ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଗଲା ଯେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଆଣି ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ଅଇଲା ତଡ଼ତି ।
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତରେ ରହିଲା ସେ ରାତି ॥
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେଣ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରିର ତଳରେ ମିଳିଲେ ॥୭୦
 ବିଷ୍ଣି କାଳ ବେଳା ଉତ୍ତାରୁ କ୍ଷଣମାତ୍ରେ ରହି ।
 ସାତଘଡ଼ି ଅନକୁଳ ଜମ୍ବେବ ଛନ୍ତି କହି ॥
 କୃତିକା ନକ୍ଷତ୍ର ଅଟଇ ସେଦିନ ।
 ବୁଧଙ୍କର ବେଳାରେ ଯାଇ କରିବା ଦର୍ଶନ ॥
 ଯେସନ ବିଚାରନ୍ତେ ହୋଇଲାକ ବେଳ ।
 ବିମାନୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦୁଲାଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ନଳ ନାଳ ।
 ପାଦଗାମୀ ହୋଇଣ ସେ ଗମନ୍ତି ସକଳ ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ସେ ହୋଇଲେକ
 ଯାଇ ।
 ଦେଖିଲେ ବସିଛନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥୮୦

କରେ କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ବିସ୍ମୟେ ମନ ମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଯେସନ ସମୟେ ଆସି ମିଳିଲେ କପିପତି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଜୟେବ ନଳ ନୀଳ ସହିତେ ।
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଭ ଉଠିଲେ ସମସ୍ତେ ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ ।
 ଦରିଦ୍ରକୁ ନିଧିକି ହୋଇଲା ପ୍ରାପତ ॥
 ଅପୂତ୍ରକ ପୁତ୍ର ପାୟେ ଅନ୍ଧ ପାଏ ଆଖି ।
 ବନ୍ଧୁ ସୋଦରେ ପାଇଲେ ନିରିମାଣି ॥
 ଅସହାୟ ଲୋକକୁ ଧର୍ମ ଯେହ୍ନେ ସାହା ।
 ତେହ୍ନେ ପଟାନ୍ତର ହୋଇଲେ
 ରଘୁନାହା ॥୯୦
 ବସିବା ଠାବରୁ ସେ ଉଠିଣ ବସନ୍ତି ।
 ଆକାଶ ଜଳକୁ ଯେହ୍ନେ ଚାତକ ତୋଷ
 ମତି ॥
 କନ୍ୟା ମାସେ ପିତୃଗଣେ ପାଇଲେ ଯେହ୍ନେ
 ପିତ୍ର ।
 ପଦ୍ମ ପୁଟିଲେ ଯେହ୍ନେ ତୋଷ ମାରତଣ୍ଡ ॥
 ନିକଟେ ଆସିଣ ମିଳିଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ଧରି କରନ୍ତି ନମସ୍କାର ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଜୟେବ ଯେ ସୁଷେଣ ନଳ ନୀଳ ।
 ସମସ୍ତେ ନମିଲେ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦତଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀବ ଯେ ତୋଳନ୍ତି ବାମକରେ ।
 ଦକ୍ଷିଣ କରକ ଦେଲେ ଲକ୍ଷଣ
 ଉପରେ ॥୧୦୦
 ଉଠ ଉଠ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁପତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟରେ ଯେ ଉଠିଲେ ସଉମିତ୍ରା ॥
 ଜୟେବ ନଳ ନୀଳ ସୁଷେଣ ଉଠିଲେ ।
 ଚରଣର ଧୂଳି ନେଇ ଶିରରେ ବୋଲିଲେ ॥
 ଜଣେ ଜଣେ ସବୁକି କୁଶଳ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ।
 ଦୟା ଆଦର ଚିତ୍ତେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହାନ୍ତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପଦ୍ମପାଦ ଧରିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ବୋଇଲା ଦୋଷ ଦେବ ହୋଇଲା
 ମୋହୋର ॥
 ଯେତେ ଦିନ ଯାୟେ ମୁଁ ନଇଳି ସ୍ୱାମୀ
 ପାଶ ।

ସୁଖ ଭୋଗ ପାଇଣ ମୁଁ ହୋଇଲି
 ହରଷ ॥୧୦
 ଚାଷାଳ ଆତ୍ମା ମୋର ନ ଚିହ୍ନିଲା ତୋତେ ।
 ତୁ ସ୍ୱାମୀ ଅଜଶୂର୍ଯ୍ୟ ଯେ ପ୍ରାପତ କଲୁ
 ମୋତେ ॥
 ମୁହିଁ ପଶୁ ଜନ୍ମ ଅଟଇ ପାମର ।
 ସେ ଦୋଷ କ୍ଷମାକର କୋଦଣ୍ଡ ଚାପଧର ॥
 ଯାହା ତୁ ରଘୁନାଥ ଆଗ୍ୟ ଦେଲୁ ମୋତେ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଶକ୍ୟେଣ ଖଟିଥିବି
 ତୋତେ ॥
 ଯେ ତୋହୋର କର ଧରି ଦେଖାଇବୁ
 ଯାହା ।
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ମୁଁ କରିବଇଁ ତାହା ॥
 ତୁ ମୋହୋର ଠାକୁର ମୁଁ ତୋହୋର ଦାସ ।
 ଦାସର ଅପ୍ରାଧ ନ ଧର ପାତବାସ ॥୧୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ବଚନେ ଶ୍ରୀରାମ ତୋଷମତି ।
 ଦୁଇ ଭୁକେ ମୈତ୍ରକୁ କୋଳ ସେ କରନ୍ତି ॥
 ସନ୍ନିଧେ ବସାଇଣ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ବାରତ ।
 ଶୁଭେ ଅଛନ୍ତି ନା ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧେବ ସମସ୍ତ ॥
 ଦେଶ ଘୋଷ ଇନ୍ଦ୍ରାର ଅଶ୍ୱ ଗଜ ପାଦାନ୍ତି ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀମାନେ କୁଶଳେ ଅଛନ୍ତି ॥
 ତାରା ମହାଦେବ ଖଟଜଟିକି ପାଶ ।
 ରୋମା ସୁନ୍ଦରାକି କରୁନା ବିଶ୍ୱାସ ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛୁଟିକି କରି ।
 ହନୁମତ ନଜଲାଟି କେବଣ ଗୁଣ
 ଧରି ॥୧୧୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଦେବ ଅଙ୍ଗଦ
 ହନୁମତ ।
 ଆଟ ଆଣି ଆସିବାକୁ ମୁଁ ରଖିଲଇ ତାହାନ୍ତ ॥
 ଭୋ ଦେବ ସେହିମାନେ ଯେ ଆସିବେ
 ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ କହନ୍ତି ଲକ୍ଷଣ ବାରମଣି ॥
 ଭୋ ଦେବ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଟଇ ଧାର୍ମିକ ।
 ନୋହିଲେକି କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ହୋଇଲେ
 ନାୟେକ ॥

ଅଙ୍ଗଦକୁ ପଠିଆଇ ଅଣାଇଲେ ଥାଟ ।
 ଗିରି ଘୋର ଅରଣ୍ୟରେ ପଶିତେ ନାହିଁ
 ବାଟ ॥
 ଅଗଣିତା ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେବ ଗଣତା ନ ଯାଇ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଜୟେବ ମୁଖ ଚାହିଁ ॥
 ନଳ ନୀଳ ସୁଷେଣ ଶିରରେ ହସ୍ତ ଦେଲେ ।
 ଲକ୍ଷଣ କହିଲେ ଯାହା ପ୍ରମାଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ଯେ ଉଡ଼ିଲାକ ଧୂଳି ।
 କିଳିକିଳା ଶବଦେଶ ଗଗନ ଉଛୁଳି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ । ୪୦
 ଯେସନ ଶବଦଟି ଶୁଭଇ ମିତ୍ର କାହିଁ ॥
 ଧୂଳି ଉଡୁଅଛି ଯେ କେବଣ ଆକାର ।
 ତାରାସ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ଆସୁଛନ୍ତି ଥାଟ ।
 ତେଣୁ ସେ ଧୂଳି ଉଡ଼େ ଚାଲିବାର
 ବାଟ ॥୫୦
 କଥା ହୁଅନ୍ତେ ଆସି ହୋଇଲେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ।
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ବିଚାରିଲେ ବେନି ॥
 ଆଟ ଗୁହାଣଣ ଆମ୍ଭେ ଆଗ ହୋଇ ଯିବା ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଅଇଲାବ ବାରତା କହିବା ॥
 ଆଗ୍ୟା ହୋଇଲେଣ ନେମା ପଛେ ବଳ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଘେନିଲେ ବିଚିତ୍ର ସୁସ୍ୱାଦୁ
 ଫଳ ॥
 ଧର୍ମ ସୁମରି ପର୍ବତେ ଉଠିଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଦର୍ଶନ ଯାଇ କଲେ ॥
 ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳମାନ ଲକ୍ଷଣ ହସ୍ତେ ଦେଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଓଳଗିଲେ ଯାଇ ॥୬୦
 ଉଠି ଉଡ଼ା ହୋଇଣ ଶିରରେ କର ଦେନ୍ତି ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବାରତା ପଚାରନ୍ତି ॥
 ଅଇଲାବ ଆଟମାନ ଗୁହାଣଅଛ କାହିଁ ।
 ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁସାନ୍ ॥
 ପର୍ବତ ତଳେ ଦେବ ସଜନ୍ଧ୍ୟ ଗୁହାଣଲି ।
 ତୁମ୍ଭର ଛାମୁକୁ ଦେବ କହିତେ ଅଇଲି ॥
 ଯେତେବେଳେ ଆଗ୍ୟା ଦେବ ହୋଇବ
 ରଘୁମଣି ।

ଶ୍ରୀଚରଣେ ଦର୍ଶନ ଯେ କରିବେ ସଜନି ॥	ଦୁହିଁଙ୍କର ଯେକ ପିତା ମାତା ସିନା ଭିନ ।	ଆଗ୍ୟାଁ ହୋଇଲେ ତାକୁ ଆଣିବୁ ରଘୁପତି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ।	ଯେକା ଚରୁରୁ କାତ ଯେ ଚାରି ନନ୍ଦନ ॥	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଇଲେ ହୋ ଜୀବ ତୋର	ବେଦ ଅନୁରୂପେ ହୋଇବ ସିନା ଭାବ ।	ଆସବୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଁ
ଧନ୍ୟ ॥୭୦	ତୁ କିମ୍ପା ଭୋ ମୈତ୍ର ନ ବୁଝୁ ହାନି ଲାଭ ॥	ଦେଲେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା ଦେବ ଉତ୍ତର ଆଜ	ଯେତେ କହି ଶ୍ରୀରାମ ଗଲେକ ତହୁଁ ଚଳି ।	ସୁଗ୍ରୀବର ଭୁଜ ଧରିଣ ରଘୁବୀର ।
ବେଳ ।	ପାତାଳ ଗଙ୍ଗାରେ ଯାଇ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ	ବିଜେ କଲେ ମାଲ୍ୟବତ ପର୍ବତ
ସ୍ବାହାନ କରି ତୁମ୍ଭେ ଭୁଞ୍ଜି ଫଳମୂଳ ॥	ପଖାଳି ॥୧୦୦	ଶିଖର ॥୩୦
କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଗଲେ ଯେ ତୁମ୍ଭର ସାନଭାଇ ।	ସ୍ବାହାନ ତର୍ପଣ ସାରିଲେ ବେନି ଭାଇ ।	ମର୍କତ ଶିଳା ଉପରେ ଅଛନ୍ତି ରାମବସି ।
ତୁମ୍ଭକୁ ଛାଡ଼ିଗଲା ଦିନୁ ଆହାର ତାଙ୍କ ନାହିଁ ॥	ମଢ଼ିଆରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେକ ଯାଇ ॥	ବାମନରେ କୋଦଣ୍ଡ ବିକୁଳି କୋଟି
ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟୁନ୍ୟ ମୁଁ ହୋଇଣ ବୋଇଲି ।	ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁଟୀ ଭିତରେଣ ଲକ୍ଷଣ ଠାବ କଲେ ।	ପ୍ରକାଶି ॥
ମଧୁବଦ୍ଧ ନାନା ସୁପକ୍ ଫଳତ ଅଣାଇଲି ॥	ମୃଗ ଛାଲ ଗୋଟିରେ ନେଇ ଆସନ	ବାଳୀ ଅନ୍ତେକ ନାରାଜ ଶ୍ରୀରାମ କରେ
ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନ ଦେଖିଲେ ମୁହିଁ ।	ବିଛାଇଲେ ॥	ଧରି ।
କେବେହେଁ ଆହାର ମୋର ଖାଇ ନ	ପାଦ ପଖାଳିତେ ଦେଲେକ ଜଳ ଆଣି ।	ବୀର ଆସନେ ବସିଲେ ପୂର୍ବ ମୁଖ କରି ॥
ଯୋଗାଇ ॥	ଶ୍ରୀପୟର ପଖାଳିଣ ବସିଲେ ରଘୁମଣି ॥	କନେକ ମୃଗ ଛାଲେ ଅଛନ୍ତି ରାମ ବସି ।
ଯେତେ ବୋଲିଣ ଦେବ ସେ କଲେକ	ଭୁଞ୍ଜିବା ଠାବରେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଯାଇ ବସି ।	ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ କି ଜଗନ୍ନାଥେ
ଉପବାସ ।	ବିଷ୍ଣୁ ସୁମରିଣ ପାଣି ସିଞ୍ଚିଲେ ରଘୁଶିଷି ॥	ଶୋଭାଦିଶି ॥
ଆଜକୁ ଆହାର ନାହିଁ ତିନି ଯେ	ଶାଳ ପତ୍ର ସିଙ୍ଗ ଠାବରେ ଦେଲେ ଆଣି ।	ଆଗରେ ଉଭା ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଲକ୍ଷଣ
ବିବସ ॥୮୦	ଫଳ ମୂଳ ପରଷିଲେ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଣମଣି ॥୧୦	ସୁଗ୍ରୀବର ।
ତୁମ୍ଭେ ତ ଉପବାସେ ରହିଲ ତିନିଦିନ ।	ମଣୋହି ସାରି ଯେ ସତୋଷ ରାମରାଜ ।	ହନୁମନ୍ତ ସୁଷେଣ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନି କର ॥
ସାଧୁ ମହିମା ତୁମ୍ଭର ଅଟଇ ଯେ ଧନ୍ୟ ॥	ଆଚୋବନ ସାରିଲେ ଦଶରଥ ଆତୁଳ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ଜୟେବ ସୁଷେଣକୁ
ମୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଥିଲା ବାଳୀବୀର ।	ସଉମିତ୍ରୀ ସ୍ବାହାନ କରିଣ ଅଇଲେ ।	ଚାହିଁ ।
ପ୍ରାଣ ଘେନିମାକୁ ମୋର ପାଞ୍ଚଇ ନିରନ୍ତର ॥	ଫଳମୂଳ ଆଣିଣ ଆପଣେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ॥	ଥାଟ ଅଣାଅ ତୁମ୍ଭେ ଆପଣେ ବେଗେ
ହୀରାଖଣ୍ଡରୁ ସିନା ହୀରା ହୋୟେ କାତ ।	ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପକାଇଣ ସାରିଲେ ଆଚୋବନ ।	ଯାଇ ॥୪୦
କାତ କି ମାଣିକ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ହୋଇବ	ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ସେ ଗଲେକ ବହନ ॥	ଅଙ୍ଗଦ କୁମରକୁ ରାଜଣ ଦେଲେ ଦାକ୍ଷା ।
ରଘୁନାଥ ॥	ସୁଗ୍ରୀବର ଜୟେବ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମାନ ।	ରକ୍ଷ କପି ବଳେ ବାବୁ ହୁଅନ୍ତୁ ପରୀକ୍ଷା ॥
ତୁମ୍ଭେ ପୁଣ୍ୟ ପୁରୁଷ ଆମ୍ଭେ ହାନ ଜାତି	ନଳ ନୀଳ ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥	ଆଟେ ସେନାପତି ବାବୁ ତୋ ତହୁଁ ଅନ୍ୟ
କପି ।	ଏମାନେ ଫଳମୂଳ ଭୁଞ୍ଜିଣ ଅଇଲେ ।	ନାହିଁ ।
ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ହୋରଅଛି ମୈତ୍ରୀ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଆସି ଦର୍ଶନ ବେଗେ	ତୋହୋର ସଙ୍ଗତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଥିବେଟି
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ପବିତ୍ର ଭାଇ ବେନି ।	କଲେ ॥୨୦	ଗୋଡ଼ାଇ ॥
ଯେତେ କହି କପିବୀର ନମଇ ପୁଣ	କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ କହଇ କପିରାଜା ।	ସୁଗ୍ରୀବର ପୁତୁରା ତୁ ବାଳୀର ତନୁଜା ।
ପୁଣି ॥୯୦	ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ଅଗ୍ରଜା ॥	କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କଟକେ ତୁ ଅଟୁ ଯୁଗରାଜା ॥
ହସିଣ ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ଉତ୍ତର ।	ସେନାପତିମାନେ ଅଇଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ।	ଲଙ୍କାକୁ ଆଗିଆଣି ଯେ ତୁ ଅଟୁ ମହାବୀର ।
ଭ୍ରାଥ ହୋଇଣ ବାଳୀ କଲ୍ଲକ ଅନ୍ୟାୟର ॥	ବୋଲନ୍ତି ଦେଖିବୁ ରାମ ଲକ୍ଷଣ	ଶୁଣିଣ ଅଙ୍ଗଦ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ॥
ତୁ ଯାହା ମୈତ୍ର ହୋ କହିଲୁ ସତ୍ୟ କଥା ।	ଭାଇବେନି ॥	ଭୋଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ତ୍ରେନୋକେୟ
ଯେ ଯାହାର ସୋଦର ସେ ତାହାକୁ ବ୍ୟଥା ॥	ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସେ କରିଣ ଅଛନ୍ତି ।	ଆଧୁପତି ।

ଅମଳ୍ୟଶ ପୁଷ୍ପରେ ମୋତେ ଟାଙ୍ଗିଲୁ ଗୋସାଇଁ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଣ ମୁଁ ଯେ ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣୁଥିଲି ।	ଶୁଣ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ମୋହୋର ଶଶୁର ।
ବକ୍ତ ପଡ଼ିଲା ପ୍ରାୟେକ ମୁଁ ମଣିଲଙ୍ଗ ଗରୁ । ଜଗତ ଲୋକେ ତୁ ଅତୁ ହତକାରୁ ॥ ତୋହୋର କାଣ୍ଡରେ କିମ୍ପା ନ ମରିବ ବାଳୀ ।	ପୂର୍ବର ତପ ଫଳେ ଦ୍ରୁମନ ପାଇଲି ॥ ଯେବେ ତୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବି ଗୋସାଇଁ ।	ରୋମାଙ୍କର ପିୟର ଯେ ଯେ ଆଥାନ୍ତି କାଶୀପୁର ॥
ମୋହୋର ପ୍ରାୟେ ବୀର ପୁଷ୍ପ ଲାଗି ଜଳି ॥ ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ମୁଁ ସମାନ୍ୟ ନୁହଇ । ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ କାହାକୁ ନ ଗଣିଇ । ମେରୁରେ ଉଠି ମୁଁ ପଡ଼ଇ ସିଂହଜଳେ । ଯେକ ବୁଢ଼ଣାକେ ଆସି ହୁଅଇ ଯେଣିକୂଳେ ॥୪୦	ଦିଅସି ଆଗ୍ୟା ତୋର ଶତ୍ରୁ ଅଛି କାହିଁ ॥୨୦ ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ହରଷ । ପୁଣିହିଁ ପ୍ରସାଦ ତାକୁ ଦେଲେ ଶ୍ଵେତ ପୁଷ୍ପ ॥ ଭୟ କରିଣ ଶିର ନ ପାଡ଼ିଲା ତରେ । ଭୁମିରେ ପଡ଼େତେ ହସିଲେ ରଘୁବୀରେ ॥ ଆସ ଆସ ଶଉରୀ ହୋ କିମ୍ପାଇ ଭୟେ କରୁ ।	ରମଣ ନାମ ଯେହାଙ୍କର ଅଟଇ ଚାପଧାରୀ । ସହସ୍ର କାଠି କପି ଅଟଇ ଯେହାଙ୍କରି ॥ ତମ୍ପା ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଦେହ କାନ୍ତି । ବାରାଣସି ପୁରେ ଯେ ସର୍ବଦା ରହିଥାନ୍ତି ॥ ଯେହୁ ରମଣଟି ମୋହୋର ଅଟେ ପ୍ରାଣ । ଯେହାକୁ ଗଉରୋବ କରିସି ରାମରାଣ ॥୯୦ ଦାରାଶ ଫଳ ତୋତେ ଦେଇଅଛି ଦେଖା । ଦୁଃଖର କାଳେ ମୋତେ ହୋଇଥିଲା ସାଖା ॥ ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାକୁ ଗଉରୋବ କଲେ । ବୋଲାବନେ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇ ରହସି ବୋଇଲେ ॥
ମୁଣେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ପୁଣ ବୃକ୍ଷତ ଭାଞ୍ଜିଲ ॥ ନଦୀ ଭିତରେ ପଶି କୁମାର ଆଶଇ ଧରି । ରୋଷେ ଭୁମିରେ ଆଣି ପିଟଇ କୋପ କରି ॥ ମଉ ବ୍ୟାଘ୍ରମାନକୁ ମୁଁ ଧରିଣ କଟାଡ଼ଇ । ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନକୁ ମୁଁ ଯେ କାହାକୁ ନ ଗଣଇ ॥	ପଶଇ । ମନରେ ବିଚାରଇ ଯେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ନାରାୟଣ ।	ତାରାର ପିଅର କଳାକ ଦ୍ରୁମନ । ଦେଖା ଆଣିଅଛି ଅଗର ଚନ୍ଦନ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରତେ ଅଙ୍ଗଦ କହିଲା । ମୋହୋର ଅଙ୍ଗ ଯେହୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ବାଳାକି ସେ ମୋହୋର ମନରେ ଶଙ୍କା ଥିଲା ।	କାରଣ ॥୨୦	ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ସର୍ବଦା ଯେହୁ ଥାଇ । ଅହିବ୍ରତେକ ସନ୍ୟ ଯେହାର ଅଟଇ ॥୧୦୦ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେକ ଦେହ ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର । ସିଂଘେକର ପରାକର୍ମ ବହନ୍ତି ଯେହୁ ବୀର ॥ ଦିଅସି ଆଗ୍ୟା ବସା ହୋଇଣ ଯେ ରହୁ । ଯାଅ ବୋଲି ପ୍ରସାଦ ତାକୁ ଦେଲେ ରାମ ରାହୁ ॥
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ସେ ଭୟ ମୋର ଗଲା ॥୫୦	ଗୋସାଇଁ ॥	ପୁରୀ ଅଙ୍ଗଦ ଯହୁଁ ଯେକଥା କହିଲେ । ତାରାଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲେ ॥ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଅଇଲା କେଶରୀ । ପାତଲା ପଣସ ତାଳ ଅଛଇ କରେ ଧରି ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ସେ କଲା ନମସ୍କାର । ହନୁମତ କହିଲେ ଯେ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ॥୧୦
ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ଦାସ ମହଳ ଦାଶରଥ । ତୋତେ ଦେଖି ତୃପତି ଯେ ହୋଇଲା ମୋର ମତି ॥	ହନୁମତ ଅଙ୍ଗଦ ଶଉରୀକୁ ନେଲେ । ଆଉସବୁ ସନ୍ୟକୁ ଯାଅ ହୋ ବୋଇଲେ ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣ ତାରା ପିତା ଆୟେ । ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଦ୍ରୁମନ ଆସି କୟେ ॥ ତାହାର ସଙ୍ଗତରେ ଅଇଲା ରୋମାପିତା । ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୁଅନ୍ତେ ପୁଣ ପୁଛନ୍ତି ଜଗଜିତା ॥୮୦	ପୁରୀ ଅଙ୍ଗଦ ଯହୁଁ ଯେକଥା କହିଲେ । ତାରାଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲେ ॥ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଅଇଲା କେଶରୀ । ପାତଲା ପଣସ ତାଳ ଅଛଇ କରେ ଧରି ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ସେ କଲା ନମସ୍କାର । ହନୁମତ କହିଲେ ଯେ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ॥୧୦
ଅନେକ କାଳର ଦୁଃଖ ଖଣ୍ଡିଲା ଅବହେଳେ ।	କେବଣ ଦେଶରୁ ଯେ ଅଇଲେ ବେନି ଜନ ।	
କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟାରେ ରାଜା ହୋଇଲା ତୋହୋର ପୁଣ୍ୟବଳେ ॥	କର ଯୋଡ଼ି କହଇ ସୁଗ୍ରୀବ ରାଜନ ॥	

ଭୋଦେବ କେଶରୀ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର	ଯେହାର କେତେ ବଳ ଅଛଇ ବୋଇଲେ ॥	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଧିମୁଖ ବୀର ।
ଶିଶୋଇ ।	ଜମ୍ବେବ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।	ଦ୍ରୁଶନ ଆସିକଲା ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀପୟର ॥
ମୋହୋର ପିଅର ଯେ କଣାଅର୍ଚ୍ଚ ତାଥେଁ	ପାଞ୍ଚ କୋଟି ଯେହାର ଗୋ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ା ବୀର ॥	ମହୁ ପେଣାୟେକ ଦେଖା ଆଣି ଦେଲା ।
ଆଇ ॥	ଶାର୍ବେଳଙ୍କ ସମାନ ଯେ ବଳ ବହନ୍ତି	ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁଣ ସୁଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା ॥
ଅହିବ୍ରତେ ସନ୍ୟ ଯେହାର ସଙ୍ଗରେ	ଯେକେ ଯେକେ ।	ଯେହାର ତ ଅପୂର୍ବ ଦିଶଇ ବଦନ ।
ଅଇଲା ।	ଯେହାକୁ ଉୟ ଦେବ କରନ୍ତି	ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଶରଦ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଜହ୍ନ ॥
ଯେତେକ ପରାକର୍ମ ଯେହାର କହିତ	ସର୍ବଲୋକେ ॥୪୦	କେବଣ ଦେଶରୁ ଯେ ଅଇଲା ଭୋ ମୈତ୍ର ।
ନୋହିଲା ॥	ସହସ୍ରେ ବ୍ୟାଘ୍ରର ବହଇ ଯେହୁବଳ ।	ଶୁଣିଣ କପିରାୟେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିହସ୍ତ ॥
ଭାସ୍ବର ତାଥେଁ ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସେବା	ଶୁଣିଣ ତରାଷ ଲିହିଲେ ପାଞ୍ଜିରେଣ ॥	ଯେ ଯେ ଦଧିମୁଖ ଦେବଗିରିରେ ଥିଲା ।
କରଇ ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ସେ ବେଲାବନେ	ସହସ୍ର କାଠି ବଳ ଘେନିଣ ଅଇଲା ॥୨୦
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କଟିକି ତାକୁ ରାଇ ॥	ଆଅ ।	ଶତେକ ଷଣ୍ଢର ବଳ ବହଇ କପିବୀର ।
ଆସ ଆସ କେଶରୀ ତୁ ହନୁମତର ପିତା ।	ସମସ୍ତ ଯୁଥପତି ସଙ୍ଗତେଣ ରହ ॥	ରବିତଳେ ଗଣିତାୟେ ଅଟଇ ମହାବୀର ॥
ରାବଣ ତୋରାଇ ନେଲାକ ମୋର ସାତ୍ୟା ॥	ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲେ ଯେବେ ଅନ୍ୟ କହ ।	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ତେଣୁ ସେ ଆରମ୍ଭ କରୁଅଛି ମୁହିଁ ।	ବେଗେଣ ଆସ ତୁ ସେ ମୋହୋର ଆଗ୍ୟାଂ	ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲେ ବେଲାବନେ କର ଯାଇ
ତୁ ମୋତେ ତ୍ରିପୁଟି କର ସାତ୍ୟା ଦେଇ ॥୨୦	ବହ ॥	ବାସ ॥
ଶିରେ କର ଦେଇଣ କେଶରୀ ବୋଇଲା ।	ଆଗ୍ୟାଂ ପାଇଲା ଯହୁଁ ଗଲାକ ଗବାସ ।	ତାରାଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାହା ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲେ ।
ଯେ ତୋହୋର ଶତ୍ରୁ ଜାଣ ଆଜହୁଁ ସେ	ଭାଲୁକ ବଳ ଘେନି ଅଇଲା ଧୂମାସ ॥	ପ୍ରସାଦ ପାଇ ଦଧିମୁଖ ବେଲାବନେ ଗଲେ ॥
ଗଲା ॥	ପେଘାୟେ ଖଜୁରୀ ଆଣି ରାମକୁ	ସମସ୍ତେ ରହିଲେ ଯାଇ ବେଲା ବନସ୍ତର ।
କାହିଁଅଛି ମୋତେ ଆଗ୍ୟାଂ ଦିଅ	ଦେଖାକଲା ।	ନୀଳ ଦର୍ଶନ କଲା ଯେଥୁ ଅନନ୍ତର ॥
ଦେବରାଜ ।	ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଅତେଣ ସୁଷେଣ	ଦେଖିଣ ପଟାନ୍ତରି ଦେବ ରଘୁବୀର ।
ଅଭିମାନ ସମୋଦୁ ମୁଁ ଉଧରିବି ଆଜ ॥	କଣାଇଲା ॥୪୦	କେତେକ ସନ୍ୟ ତୁ ଆଣିଛୁ ସଙ୍ଗତର ॥୮୦
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ପରମ ଶାନ୍ତି ।	ଭୋଦେବ ରଘୁନାଥ ଯେ ବହୁତ ଦୂରହୁଁ	କହସି ନୀଳ ତୁ ହୋ ମୋହୋର ଆଗରେ ।
ବେଲାବନେ ବସା ଯାଇ କର ହୋ	ଆଗତ ।	ପାଞ୍ଜିରେ ତାରାଷ ଲିହ ତୁ ସଦ୍‌ରେ ॥
ବୋଲନ୍ତି ॥	ଯେହାର ଘର ଦେବ ଧବଳି ପର୍ବତ ॥	କର ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଦେବ ଦଶ କୋଟି
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଂରେ କେଶରୀ ଚଳିଗଲା ।	ଦୁଇ କୋଟି ଭାଲୁକ ବଳ ଘେନିଣ	ବଳ ।
ଗବାସ ସେନାପତି ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କଲା ॥	ଅଇଲା ।	ସମସ୍ତେ ଅଟନ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅନର୍ଗଳ ॥
ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ଗୋଟରେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।	ଶୁଣିଣ ତାରାଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲା ॥	ଗବାସ ନାମେଣ ସେ ମୋହୋର ସାନ
ସମର୍ପି ଆଣିତେ ସେ ଗଲା ଅନ୍ୟ	ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଇ ବଡ଼	ଭାଇ ।
ସନ୍ୟ ॥୩୦	ବୀର ।	ନୀଳଗିରି ସାମାନ୍ତରେ ଥିଲା ସେହୁ ରହି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ହାମୁରେଣ କଲେ ତାକୁ ନେଇ ।	ପ୍ରାଣ ବହଇ ଯେ ସହସ୍ର କପିକର ॥	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ସେ ବେଲାବନେ
ଗଡ଼ଘାଲି ଶୁତିଲା ସେ ପୁନଃ ପୁଷ୍ପ ଥୋଇ ॥	ଯେକ ଯେକ ରକ୍ଷକର ବଳ ଅପ୍ରମାଣ ।	ରହ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଯେ ଗବାସ	ଶୁଣିଣ ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲେ ରଘୁକୁଳ ରାଣ ॥	ତାରାଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଞ୍ଜିରେଣ ଲିହ ॥
ସେନାପତି ।	ଯାଅ ତୁ ଧୂମାସ ହୋ ବେଲାବନେ ରହ ।	ତାଳିମ ପୁଲ ମାଲେ ଗୁରୁଣ ଧରିଥିଲା ।
ଗୟା ସାମାରେ ଯେ ଅଟଇ ଆଧିପତି ॥	ସୁଗ୍ରୀବ ବୋଇଲେ ଯେବେ ଅନ୍ୟ ଆଗେ	ଲକ୍ଷଣ ହସ୍ତେ ଦେଇ ରାମକୁ
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପ୍ରଶଂସା ତାକୁ କଲେ ।	କହ ॥୨୦	ଭେଟିଲା ॥୯୦

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦୃବିନ୍ଦ ମହାବୀର ।
 ଦାମୋଦର ନଦୀ ତୀରରେ ଅଟଇ ଯେହାର
 ଘର ॥
 ସର୍ବଦା ଆଇ ଦେବ ଯେହୁ ସେହୁ ପୁରୀ ।
 ସ୍ବଂୟେ ନାରାୟଣ ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ବିଜେ
 କରି ॥
 ଲକ୍ଷେ କୋଟି ବଳ ଯେହୁ ଘେନିଣ
 ଅଇଲା ।
 ଶୁଣିଣ ତାରାକ୍ଷ ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ବସା ହୁଅ ଯାଇ ।
 ତକ୍ଷଣେ ଦୃବିନ୍ଦ ଗଲାକ ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇ ॥
 ମହାହୁ ସେନାପତି ଦୁଶନ ଆସି କରି ।
 ପାଟିଲା ତାଳିମ ସେ ଦନାୟେ ଅଛି
 ଧରି ॥୧୦୦
 ପୁତ୍ରୀବର ବୋଇଲେ ଯେ ମହାହୁ
 ମହାବୀର ।
 ମଗଧ ଦେଶେଣ ଅଟଇ ଯେହାର ଘର ॥
 ସହସ୍ରେ କୋଟି ବଳ ଆଣିଲାକ ଯେହି ।
 ଶୁଣିଣ ତାରାକ୍ଷ ତାହା ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଦୁ ରହସି
 ବେଲାବନେ ।
 ଗଲାକ ମହାହୁ ପରମ ତୋଷ ମନେ ॥
 ପାଞ୍ଚକୋଟି ବଳ ଘେନି ଅଇଲା ଗବୟେ ।
 ଜମ୍ବୁଫଳ ଘେନିଣ ଦୁଶନ ଆସି କରେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ଜଣାଇଲେ ଯାଇ ।
 ଗବୟେ ସେନାପତି ଯେ ଅଟଇ
 ଗୋସାଇଁ ॥୧୦
 ଗୋମତୀ ନଦୀକୂଳେ ଅଟଇ ଯେହାର ଘର ।
 ସହସ୍ରେ ମଉଗଜ ପ୍ରାକର୍ମ ବହଇ କପିବର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ବସା ତୁମ୍ଭେ ହୁଅ ।
 ତାରାକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଞ୍ଜିରେଣ ଲିହି ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜମ୍ବେବର ଭାଇ ।
 ଦଶ କୋଟି ଭାଲୁକ ସେ ଘେନିଣ
 ଦେଖାଦେଇ ॥

ରିକ୍ଷ ରାୟେ ଉଠିଣ ସେ ଯୋଡ଼ିଲେ
 ବେନିକର ।
 ଯେ ମୋହୋର କନେଷ ଅଟଇ ରଘୁବୀର ॥
 ଜମ୍ବୁନଦୀ କୂଳେଣ ଅଟଇ ଯେହାର ପୁରୀ ।
 ଯହିଁ ବିଜୟେ କରିଣ ଅଛନ୍ତି
 ଶାକାୟରୀ ॥୨୦
 ହିଙ୍ଗୁଳା ନାମ ଗୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ତାହାକର ।
 ପଞ୍ଚାଶତ ଯୋଜନ ଅଟଇ ସେହୁ ଦୂର ॥
 ଯେହାର ନାମ ଗୋଟି ଅଟଇ
 ଜୋତିର୍ମୟେ ।
 ଗଙ୍ଗାଜଳ ଘେନିଣ ସେ ତୋର ଛାମୁକୁ
 ଆୟେ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ଭାଗୀରଥ ଜଳ ଆଣି ଶିରେ ସିଞ୍ଚିଲେ
 ରଘୁବିଷ୍ଣୁ ॥
 ବେଲାବନେ ରହ ଯା ବୋଲିଣ ଆଗ୍ୟାଁ
 ଦେଲେ ।
 ତାରାକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲେ ॥
 ଶ୍ଵେତ ରମଣ ନାମେ ବାନର ଅଇଲା ।
 ଶ୍ଵେତ ଗଙ୍ଗାକୂଳେ ଯେ ସର୍ବଦା
 ରହିଲା ॥୩୦
 ଶୟେ କୋଟି ଯେହାର ଅଟଇ ଅଙ୍ଗବଳ ।
 ଯେହାର ସନ୍ୟ ଦେବ ହେ ଅଟଇ ଗହଳ ॥
 ଶ୍ଵେତ ଅପରାଜିତା ଫୁଲ ଘେନିଣ
 ଆସିଅଛି ।
 ଶିରେ ଘେନି ସଂଗ୍ରାମ କଲେ ଜୟେ ହୋଇ
 ରଘୁବଞ୍ଚି ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାକୁ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ।
 ହସ୍ତରେ ଘେନିଣ ପୁଷ୍ପ ଜଟାରେ ମଣ୍ଡିଲେ ॥
 ବୋଇଲେ ବେଲାବନେ ରହ ଦୁହିଁ ଯାଇ ।
 ତାରାକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ପାଞ୍ଜିରେଣ ଲିହିଲେ
 ଶବଦାଇ ॥
 ପବନ ନାମେ ଯେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନର ସାନ ।
 ନଳ ଶ୍ଵେତ ପୁଷ୍ପ ଘେନି କଲାକ
 ଦୁଶନ ॥୪୦

ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାକୁ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 ଯେତ ଅପୂର୍ବ କାହିଁ ପାଇଲ ବୋଇଲେ ॥
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ବୋଇଲେ ଯେ ମୋହୋର
 ସାନ ଭାଇ ।
 ଗନ୍ଧର୍ବ ନଦୀକୂଳେ ସର୍ବଦା ଯେହୁଆଇ ॥
 ସାତ କୋଟି ବାନର ଘେନିଣ ଆସିଅଛି ।
 ବେଲାବନେ ରହ ବୋଲି ବୋଇଲେ
 ରଘୁବଞ୍ଚି ॥
 ଯେଗାର କୋଟି ଭାଲୁକ ଘେନି ଦୁର୍ମୁଖ
 ଅଇଲା ।
 କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ ଛାଇ ଦେଇ ଦୁଶନ ସେହୁ କଲା ॥
 ସୁଷେଣ କହିଲେ ଯେ ଦୁର୍ମୁଖ ମହାବୀର ।
 ଦ୍ରାବିଡ଼ ଦେଶରେ ଅଟଇ ଯେହାର
 ଘର ॥୫୦
 ଦଶ ହସ୍ତାର ଅଟଇ ଯେହାର ପରାକ୍ରମ ।
 ବେଲାବନେ ରହ ବୋଲି ବୋଇଲେ
 ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ବିରୂପାକ୍ଷ ଅଇଲା ଘେନି ପାଞ୍ଚକୋଟି ବଳ ।
 ଗଞ୍ଜୁକୀ ନଦୀକୂଳେ ଯେ କରିଅଛି ଆଳ ॥
 ଶାଳଗ୍ରାମ ଶିଳା ଆଣି ଛାମୁରେ ଥୋଇଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ଓଳଟି ଶୁଦିଲା ॥
 ଉଚ୍ଚେଣ ବୋଇଲା ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ।
 ତାରାକ୍ଷ କହିଲେ ଯେ ମୋହୋର ସାନ
 ଭାଇ ॥
 ଗଞ୍ଜୁକୀ ନଦୀକୂଳେ ଅଟଇ ଯେହାର ଘର ।
 ଅଙ୍ଗଦ ଆଗ୍ୟାଁରେ ଅଇଲା ଯେହୁ
 ବୀର ॥୬୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ବେଲାବନେ ରହ ଯୁଧିପତିକର ପାଶ ॥
 ସହସ୍ରେ କୋଟି ବଳ ଘେନି ହନୁମତ
 ଅଇଲା ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ କହିଲା ॥
 ଯେ ମୋହୋର ଅଙ୍ଗବଳ ଥିଲେ ପିତାକର
 ସଙ୍ଗେ ।
 ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ରହ ଯାଇ ବେଲାବନ
 ଲାଗେ ॥

ଶହେ କୋଟି ବଳ ଘେନି ଅଭଳା ଗୈବତ ।	କେଶରୀ ଲକ୍ଷେ ଘେନି ଦ୍ରୁଶନ ଆସିକଳା ॥୯୦	ସନ୍ୟର ଗହଳେ ସେ ନ ପାଇଲେ ବାଟ । ଚାଲି ନପାରି ସେ ରହିଛନ୍ତି ଆଟ ॥୨୦
କୁଶ ମଦାଙ୍ଗ ତଳେ ଥୋଇ କଳାକ ଦଣ୍ଡବତ ॥	ଅଙ୍ଗବଳ ସହସ୍ରେକ ଅଛଇ ଯେହାର । ବେଲାବନେ ରହ ବୋଲି ବୋଇଲେ	ପ୍ରଗ୍ରୀବର ବୋଇଲେ ଦେବ ଆକର ଗଣିତା ।
ସୁଷେଣ କହଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର । ଯେ ଯେ ରଜବତ କନେଷ	ରଘୁବୀର ॥ ସାତ ପରାଶ୍ଵ ଘେନି ପନଶାଳ ଆୟେ ।	ଲେଖାର କଥା ମୁଁ କହିଲି ଜଗଜିତା ॥ ଏହିମତି ସନ୍ୟ ଦେବ ଆସିବେ ଅପାର ।
ମୋହୋର ॥୭୦ ରଜବତ ପର୍ବତେ ସର୍ବଦା ଯେହୁ ଥାଇ ।	ଚାଳିଶ ସାଗର ସନ୍ୟ ଘେନି ସରସେତୁ ଦ୍ରୁଶନ କରେ ॥	କିମ୍ପା ତୁ ବିରାଜ ହୋ ନକର ରଘୁବୀର ॥ ବେଳ ଅସ୍ତ ଦେବ ହେଉଅଛି ଆସି ।
ଶୁଣିଣ ଦାଶରଥ ପରମ ତୋଷ ହୋଇ ॥ ଗଉରେବ କରିଣ ବୋଇଲେ ବେଲାବନେ	ସାତ କୋଟି ଭାଲୁକ ସମସ୍ତେ ଶ୍ଵେତବର୍ଣ୍ଣ । କୁମୁଦ ନାମେଣ ରିକ୍ଷ କଳାକ	ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମର ଦେବ କଉଶୁନ୍ଧ୍ୟାର ଶିଷି ॥ ପ୍ରଗ୍ରୀବର ବଚନେ ଶ୍ରୀରାମ ତୋଷ ହୋତି ।
ରହ ।	ଦ୍ରୁଶନ ॥୧୦୦ ମେବଛେକ କପି ହିଙ୍ଗୁଳ ବର୍ଣ୍ଣଦିଶି ।	ସନ୍ୟର ଠୁଳ ରାମ ତାରାକ୍ଷକୁ ପଚାରିତି ॥ ଆସିବାର ସନ୍ୟଟି ହୋଇଲା ଆଜ
ତାରାକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଞ୍ଜିରେଣ ଲିହ ॥ ଦଶପଦ୍ମ କପି ଘେନି ଚନ୍ଦନ ଅଭଳା ।	କଅନ ସେନାପତି ଦ୍ରୁଶନ କଳା ଆସି ॥ ଶୟେ ମେବଛ କପି ନିଶାନ୍ତ କଳାବର୍ଣ୍ଣ ।	କେତେ । କହସି ସୁଷେଣ ହୋ ପାଞ୍ଜିରେ ଅଛି
ଖଡ଼ଗ ପତ୍ର ଘେନି ଦ୍ରୁଶନ ଆସିକଳା ॥ ପ୍ରଗ୍ରୀ ବୋଇଲେ ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁପତି ।	ତୁରଙ୍ଗ ବୀର ଆସି କଳାକ ଦ୍ରୁଶନ ॥ ତିମଙ୍ଗଳ ନାମେ କପି ତାହାର ଉଭାରେ ।	ଯେତେ ॥୩୦ ଶୁଣିଣ ତାରାକ୍ଷ ମିଶାଇଲା ବଳ ।
ଚମ୍ପାବତୀ ନନ୍ଦ୍ରର ଯେ ଚନ୍ଦନ ସେନାପତି ॥ ଚାରିଶତ ମଉହସ୍ତୀର ଅଟଇ ଯେହାର	ଶୟେ ଖର୍ବ କପି ତାହାର ସଙ୍ଗରେ ॥ ଅଠାର ଖର୍ବ କପି ଘେନି ଅଭଳା ବିଶ୍ଵାବସୁ ।	ମେଞ୍ଚା ପାଞ୍ଜିବିତ୍ତା ସେ ଧଇଲା କରସ୍ତଳ ॥ ପ୍ରବେଶ ଗଣିତା ପାଞ୍ଜି ଦେଖିଣ କହିଲା ।
ବଳ । ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା* ଦେଲେ ବେଲାବନେ	ସର୍ବ କପିକର ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶଇ ପାଞ୍ଚ*ଶୁ ॥ କିଳିକିଳା ଶବଦ ଶୁଭଇ ମହାଘୋର ।	ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀରାମ ହେ ସନ୍ୟ ଯେତେକ ହୋଇଲା ॥
ରହ ॥୮୦ ଶତେ ମେବଛ କପି ଘେନି ଶତବାଳି	ସମୋଦ୍ର ଲହରୀକି ସପତ ସାଗର ॥ କେହି କରେ ଧରି ଅଛଇ ତରୁଡ଼ାଳ ।	ତିରିଶି ସେନାପତି ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ସଂଯେ ଗଣିତା ଦେବ ଶୁଣିମା ରଘୁଶିଷ ॥
ଆୟେ । ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଶତେକ ଘେନି ଦ୍ରୁଶନ ଆସି	କେହୁ କଉଡୁକେ ବୋଲନ୍ତି ମାରିବି ସମ୍ଭାଳ ॥ କେହୁ ଧୂଳି ଘଷି ପାଡ଼ଇ ସିଂହ ରଡ଼ି ।	ଦଧିମୁଖା ବାନର ଦଶପଦ୍ମ ଲିହି । ସତୁରା ଖର୍ବ ଦେବ କାଳିମୁଖ ହୋଇ ॥
କରେ ॥ ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ଯେ ଧାର୍ମିକ	ଯେକର ଉପରେକେ ଆରେକ ପଡ଼େ ମାଡ଼ି ॥୧୦	ଗୋଲାଞ୍ଜା ତିନି କୋଟି ଅଭଲେ ସଜନି । ଷାଠିୟେ କୋଟି ଭାଲୁକ ପ୍ରବେଶ
କପିବର । ଶତେସିଂହ ପର୍ବତରେ ଅଟଇ ଯେହାର	ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ତୋର ଶତ୍ରୁକୁ ଦେଖା ।	ରଘୁମଣି ॥୪୦ ଧୂମବର୍ଣ୍ଣ ବାନର ଶତେ ଖର୍ବ ଆସି ।
ଘର ॥ ସହସ୍ରେ ହସ୍ତୀର ଯେ ପ୍ରାକର୍ମ ବହର ।	କିପାଂର ସନ୍ୟବଳ କରୁଅଛୁ ଲେଖା ॥ ବାଣାରାଶି ପରିଯତେ ଆଟ ଅଛି ପୁରୀ ।	ଆଠ ଲକ୍ଷ ପଦ୍ମ ଅଭଲେ ତରୁଶିଷି ॥ ସର୍ବେ ଶ୍ଵେତବର୍ଣ୍ଣ କୋଟିୟେ କପି ଆୟେ ।
ବେଲାବନେ ରହ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା* ଦେଇ ॥	ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁକୁଳରୁ ପୂର୍ବଦିଗ ଆଦିକରି ॥ ହେମବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଯେତେକ କପିଅଛି ।	ମେବଛ ପଦ୍ମ ଆୟେ ଚମ୍ପା ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ॥ ସିନ୍ଧୁର ବର୍ଣ୍ଣ କପି ସହସ୍ରେ ପଦ୍ମ ଆସି ।
କୋଟିୟେ ସନ୍ୟ ଘେନି କାଳିଞ୍ଜନ ବୀର । ଦ୍ରୁଶନ କଳା ଆସି ଶ୍ରୀରାମ ପୟର ॥	ଯେବେ ସେ ସନ୍ୟସବୁ ସଜ ହେଉଅଛି ॥ ନର୍ମଦା କୁଳରେ ରହି ଅଛନ୍ତି ସନ୍ୟମାନେ ।	ଶୁକଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଭାଲୁକ ଅଛଲେ କୋଟି ରାଶି ॥ ଯେହିମତି ସନ୍ୟ ଆସିବେ ଅପାର ।
ପ୍ରଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଯେ କାଞ୍ଚ*ରା ଦେଶେ ଥୁଲା ।	ସେ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଆଠଦିନେ ॥ କିମ୍ପା ତୁ ବିଚାର କରୁଛ ରଘୁବୀର ॥	

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ କଲେ ବନ୍ଧୁତ ପରୋଷ ॥୫୦
ଭୋ ମୈତ୍ର ମହିମା କି ଅଟଇ ତୋହୋର ।
ଲଲା ସାଧ କଲତି ଯେତେକ ବାନର ॥
ଅବୋଧ ରକ୍ଷ କପି କେମତେ କଲୁ ବନ୍ଧ ।
ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
ଶିରେ କର ଦେଇଣ ସେ ପଛ ଗୁଞ୍ଜଗଲା ।
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲା ॥
ବୋଇଲା ବାଳୀ ସେ କରିଛି ଯେହା ସାଧ ।
ତାହାକୁ ବଳେଣ କଲୁ ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥
ତାହାକୁ ମାରିଣ ବହିଲୁ ଚାର ଶିରା ।
ତୋହୋର ପ୍ରତାପ ଦେବ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ

ସୁରି ॥୨୦

ବାଳୀରାୟେ ସବୁକି କରେ ଦଣ୍ଡମଣ୍ଡ ।
ରିକ୍ଷ ବାନରେ ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ତ୍ରୁପ ଖଣ୍ଡ ॥
ତେଣୁ ସେ ସମୟେ ଅଛନ୍ତି ଭୟେ କରି ।
ମୋତେ କିମ୍ପା ପ୍ରଶଂସା କରୁ ତାପଧାରୀ ॥
ଯେସନ ସମସ୍ତେ ଆସି ଦୁଶନ କଲା ନଳ ।
ସହସ୍ତ୍ର କୋଟି ସଙ୍ଗେ ଅଛଇ ସନ୍ୟବଳ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଆଜ ଯେତେକହିଁ

ହେଉ ।

ଅଇଲାର ସନ୍ୟ ପଛେ କାଲି ଦେଖାଯାଉ ॥
ଭବୁସେନ ଦୁଶନ କଲା ପୁଣି ।

ସଙ୍ଗତେ ସନ୍ୟ ଅଛି ତୃତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରଣି ॥୨୦

ସୁଗ୍ରୀବର ବୁଝାଇ କହିଲା କଥାତ ।

ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଜାନକାର କାନ୍ତ ॥

ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିତ ଉଠିଲେ ଦାଶରଥ ।

ଯଥେ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ଆଜ୍ଞାଦିଲା ରାତି ॥

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗିତରେ ଆସନ ରାମକଲେ ।

ସେନା ସେନାପତି ସବୁ ଜଗିଣ ଶୋଇଲେ ॥

ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ସାରିଲେ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ।

ପୁଣିହିଁ ସନ୍ୟଗଣିତା ଘେନିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ॥

ଆଶ୍ୱିନ ଶୁକଳ ଦୁତୀୟାର ଦିନ ।

ପ୍ରଥମେ ସନ୍ୟ ଆସି କଲେକ ଦୁଶନ ॥୮୦

କନ୍ୟା ଶୁକଳ ନବମୀର ଯାୟେ ।
ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଯେତେକ ଦିନ ଆୟେ ॥
ତେଜଶି ଦିନେ ସେ ସରିଲା ଗଣିତା ।
ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନ ଅଇଲେ ଅପ୍ରମିତା ॥
ଭୂଇଁ ନ ଦିଶଇ ଲତା ବନଗିରି ।
କିଅବା ପୃଷ୍ଠିଯାକ ହୋଇଅଛି ପୁରି ॥
ବୃନ୍ଦ ସେନାପତି ଦୁଶନ ଆସି କଲା ।
ଦୁଇଲକ୍ଷ କପି ସେ ଘେନିଣ ଅଇଲା ॥
ବକୁଳ ଫୁଲ ଥୋଇ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ

ପଡ଼ଇ ।

ଉଠି ଉଭା ହୋଇଣ ସେ କର ଦୁଇ

ଯୋଡ଼ଇ ॥୯୦

ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲେ ଯେ ବୃନ୍ଦ

ସେନାପତି ।

ମହାତ୍ମ ପର୍ବତୁ ଯେ ଅଇଲେ ଦେବଭେଥୁ ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।

କଦର୍ଶ ସେନାପତି ଦ୍ୱାରେଣ ପ୍ରବେଶ ॥

ଅଙ୍ଗଦ ଛାମୁରେ ସେ କହଇ କର ଯୋଡ଼ି ।

ଆଗାଧୀ ଦେଲେ ସନ୍ୟ ଦେବ ଦୁଶନ

ଆସିକରି ॥

ଦୁଇ ମାସର ସନ୍ୟ ସେ କଦର୍ଶ ସଙ୍ଗତରେ ।

ମୃଗନାଭି କସ୍ତୁରୀ ସେ ଧରିଅଛି କରେ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସେ ଦୁଶନ ଆସି ଦେଲା ।

ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଣ ବିନୋଇ

ହୋଇଲା ॥୧୦୦

ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ଯେ କଦର୍ଶ

ମହାବୀର ।

ବୈମତ ପର୍ବତେ ଅଟଇ ଯେହାର ଘର ॥

ତୋହୋର ଆଗାଧୀରେ ସେ ଅଇଲା ଦେବ

ଯେଥ ।

ସମର ଭୂଇଁକି ଯେ ବଡ଼ାଇ ସାମର୍ଥ୍ୟ ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତାକୁ ଗଉରୋବ କଲେ ।

ବସା ହୋଇଣ ଯାଇ ରହସି ବୋଇଲେ ॥

ରାଘବେ ଆଗାଧୀରେ ସେ ଚଳିଗଲେ

ବଳ ।

ଆଶ୍ରମ କଲେ ଯାଇ ବେଲା ବନସ୍ତର ॥
ମଦନ ନାମେ ପୁଣି କପିୟେକ ଆୟେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ସେ ଯାଇ ବିନୟ

କୟେ ॥୧୦

ମଧୁ ଦନାୟେକ ଦେଖାଆଣି ଦେଲା ।

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ନେଇ ଜମ୍ବେବ

ଚିହ୍ନାଇଲା ॥

ଯେ ସେ ମଦନ ଅଟଇ ମହାବୀର ।

ମଦନ ଗିରି ଶିଖରେ ଅଟଇ ଯେହାର ଘର ॥

ସାତ ଶଙ୍ଖ କପି ଅଟଇ ଗଣିତା ।

ଭଇରବୀ ନଦୀ କୁଳେ ଯେ ରହଇ

ବଳବନ୍ତା ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ତୋଷ ମନ ହୋଇ ।

ବୋଇଲେ ବେଲାବନେ ବସାକର ଯାଇ ॥

ଶୁଣିଣ କପିବୀର ହରଷେଣ ଗଲା ।

ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଜାଣି ମୁଖ ଧୁନି କଲା ॥୨୦

ସନ୍ୟର ଗହଳେ ପୁରିଲା ମେଦନୀ ।

ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ଭାଇବେନି ॥

ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଯେଗାର ଯୁଗ ମାଡ଼ି ।

ଯେଥେ ସନ୍ୟ ରହିଅଛି ଦେହକୁ ଦେହ

ଭିଡ଼ି ॥

ଚନ୍ଦ୍ରଗିରି ସୀମାଠାରୁ ଗୁଞ୍ଜରାଷ୍ଟ୍ର ଯାୟେ ।

ଘୋଟିଲେ ଗିକ୍ଷକପି ଲଗାଇଗି କାୟେ ॥

ଗୋଦାବରୀ ନଦୀ କୃଷାବେଶୀ ନଦୀ କୁଳ ।

ଯେଥେହେଁ ପୁରିଲେ ଗିକ୍ଷ କପିବଳ ॥

ପଞ୍ଚଧାରା ପର୍ବତରୁ ଯମଗିରି ଯାଏ ।

ବରୁଣାବନ୍ତ ଘେନିଣ ଯେକଖଣ୍ଡ

ହୋଏ ॥୩୦

ଯେକାନ୍ତର ବନ କପିଳାସ ଆଦିକରି ।

ବିରୋଜା ମଣ୍ଡଳେ ଅଛନ୍ତି ସନ୍ୟ ପୁରି ॥

ବଣା ହୋଇଣ ଯାଇ ରହିଲେ ସର୍ବଥାତ ।

ବଣାଇ ବୋଲି ହୋଇଲା ସେହୁ ରାଷ୍ଟ୍ର ॥

ବାଟ ନ ଯାଇଣ ଅମଡ଼ା ମାଡ଼ିଗଲେ ।

ଅମଡ଼ା ମାଡ଼ିବାକୁ ବାମଡ଼ା ନାମ ଦେଲେ ॥

ସେ ଦେଶର ନାମଟି ହୋଇଲା ବାମଡ଼ା ।

ଯହୁଁ ସେ ସନ୍ୟମାନେ ରହିଲେ ଅମତ୍ତା ॥
 କୃଷ୍ଣାବେଶୀ ନଦୀକୁଳ ହରଗଙ୍ଗା ନଈ ।
 ସନ୍ୟ ପୁରିଅଛି ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ନାହିଁ ॥ ୪୦
 ରଣ କରିବେ ବୋଲି ସେଠାରେ କଲେ
 ବିଚାର ।
 ରଣପୁର ନାମ ବୋଲି ହୋଇଲା ତାହାର ॥
 ପାଣ୍ଡବ ଦିପିନେ ଦେବଗିରି ଭେଟେ ।
 ସମୋଦ୍ର କୁଳ ମାଡ଼ି ପୁରିଅଛି ଆଟେ ॥
 କାହିଁ ରଙ୍ଗବର୍ଣ୍ଣ କାହିଁ ପାଉଁଶ ରାଣି ।
 କେବଣ ଠାରେ ଶୁକ୍ଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶି ॥
 କାହିଁ ସିନ୍ଦୂର ବର୍ଣ୍ଣ କାହିଁଟି ହରିତାଳେ ।
 ଭୂମିରେ ଶୋଇଣ କି ଅଛନ୍ତି ମେଘମାଳେ ॥
 କାହିଁଟି କଳାବର୍ଣ୍ଣ କାହିଁଟି ଧୂମବର୍ଣ୍ଣ ।
 କାହିଁଟି ରୂପାବର୍ଣ୍ଣ କାହିଁଟି ସୁନାବର୍ଣ୍ଣ ॥ ୫୦
 କାହିଁଟି ଶୁକ୍ଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାହିଁଟି କାତ ଆତା ।
 ଚିକ୍ଷ କପି ପୁରୁଷେଣ ମେଦନୀ ଅତି ଶୋଭା ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଶିଖେଣ ଆଇ ରଘୁନାଥ ।
 ଦେଖନ୍ତି ସନ୍ୟ ପୁରିଅଛନ୍ତି ଜଗତ ॥
 ଗଣିତା ଅଗଣିତା ସଂକ୍ଷେପି ନପାରି ।
 ଅତିଅ ଗହଳ ସନ୍ୟ ପୃଥ୍ବରେ ପୁରି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିମା
 ରଘୁପତି ।
 ସମସ୍ତ ସନ୍ୟ ଆସି ମିଳିଲେ ତୋର କତି ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଇଚ୍ଛା ଦେବ ତାହା ଯେବେ
 କର ।
 କପି ରାଜା ବଚନେଣ ବୋଇଲେ
 ରଘୁବୀର ॥ ୬୦
 ଯାହା ସେ ବୋଇଲ ମିତ୍ର ଅଟଇ ଯେ
 ସତ୍ୟ ।
 ଚାରି ଦିଗକଳ ପେଷିବା ଆଗେ ଦୂତ ॥
 କେବଣ ଦିଗରେ ଅଛି ରାବଣର ଘର ।
 ଲଙ୍କା ନାମେଣ ଅଛଇ ଅନେକ ନବର ॥
 ରାବଣ ନାମେ ଯେ ଅନେକ ରଜା ଅଛି ।
 କେବଣ ରାବଣ ମୋର ନେଇଛି ମୃଗାକ୍ଷି ॥

ଅଛଇ ଅବା ନାହିଁ ସେ ଜନେକ
 ଦୋହିତା ।
 ଅନେକ ପ୍ରିୟାମାନଙ୍କର ନାମ ଅଟଇ ଯେ
 ସାତ୍ୟା ॥
 ରାବଣ ପୁରେ ସେ ଅଛଇ କେମନ୍ତେ ।
 କି ଅବା ବଳେ ତାହାକୁ ହରିଲା
 ଦଇତ୍ୟ ॥ ୭୦
 ହାନି ଲାଭ କଥା ବୁଝିବା ଆଗତ ।
 ସାଧ୍ୟାକଥା ବୁଝିବା ପେଷିଣ ଆଗ ଦୂତ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ସାତ୍ୟାକୁ ରାବଣ ହରିଥିବ ।
 ଆଟ ଘେନିଯାଇ ଆଉ କିସଟି କରିବ ॥
 ଦୃଷ୍ଟିତ ମୁବତାକି ନ ଆଶଇ ମୁଁହି ।
 ତେଣୁ ସେ ବୋଇଲି ମୈତ୍ର ଦୂତ ପେଷିବାର
 ପାଇଁ ॥
 କି ଅବା ସାତ୍ୟା ମୋର ଆତ୍ମାତ୍ମାତେ ମଲା ।
 ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ତାକୁ ଅନେକ ଦୁଃଖ
 ଦେଲା ॥
 ଯେମନ୍ତ ହୋଇଲେଣ ଅନ୍ୟାଶେ କିମ୍ପା
 ଯିବା ।
 ହାନିଲାଭ ବୁଝିଣ କାର୍ଯ୍ୟଟି କରିବା ॥ ୮୦
 ଅପ୍ରମାଦେ ଜାନକୀ ଯେବେ ପ୍ରାଣେ ଥିବ ।
 ଅସୁର ସଙ୍ଗେ ନୋହିଥିବ ପ୍ରିୟ ଭାବ ॥
 ଦୂତକୁ ଦେଖିଲେ ଯେବେ ହୋଇବ
 ବିକଳ ।
 ଅବିକ୍ଷଣେ ନୟନୁ ବନ୍ଧୁଥିବ ଅଶୁକଳ ॥
 କାର୍ଯ୍ୟନ୍ୟ ହୋଇ ବୋଲିବ ସ୍ବାମୀ ନିଅ ତୁ
 ମୋତେ ।
 ଯେସନ ବୋଲି ଯେବେ କହିବେ ଆସି
 ଦୂତେ ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ଆଟ ଆଣି ଯିବା ଆମ୍ଭେ ବାହି ।
 ମାରିବା ରାବଣକୁ ରଖିବା କେହି ନାହିଁ ॥
 ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ମୈତ୍ର ହୋ ଦୂତ ବେଗେ
 ପେଷ ।
 ମାସକେ ବାହୁଡ଼ାଇ ପାଇବା ସନ୍ଦେଶ ॥ ୯୦
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ପରମ ତୋଷ ହୋଇ ।

ବୋଇଲା ଯେ କଥା ଦେବ ବିଚାରେ
 ଖଟଇ ॥
 ଦୂତର ଲକ୍ଷଣ ଲୋକ ସନ୍ୟରୁ ବାନ୍ଧିଲା ।
 ସୁରବନ୍ତ ବୁଝିବନ୍ତ କଥାନ୍ତ ବୁଝିଲା ॥
 ବୃନ୍ଦ ନାମେ ସେନାପତି ଅଟଇ ମହାବୀର ।
 ଦେବ ଅଂଶେ ଜାତ ହୋଇଛି ସେ କୁମର ॥
 ତାହାକୁ ରାଜଣ ସେ ବୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ତୁମ୍ଭେ ଆପଣେ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟକର ॥
 ଦଧିମୁଖ ଦୃବିନ୍ଦ ପନସ ଶରସେରୁ ।
 ତୁମ୍ଭେ ପାଞ୍ଚଜଣେ ଅଟ ବଳଗି
 ଧୂମକେତୁ ॥ ୧୦୦
 ପୂର୍ବ ଦିଗକଳ ତୁମ୍ଭେ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯିବ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିବ ॥
 ନାମ ଗୁଣ ସ୍ବରୂପ କହିଲେ ରଘୁପତି ।
 ସଂଯେ କମଳଣୀ ଅଟନ୍ତି ସାତ୍ୟାସତୀ ॥
 ଗୁପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସ୍ଥାନ ଖୋଜିବ ନିଗନ୍ତର ।
 ମାସକେ ଛାମୁରେ ହୋଇବ ମୋହୋର ॥
 ଦିନେହେଁ ଉଗୁଳିଲେ କେବେହେଁ ନ
 ରହିବ ।
 ରାତ୍ର ଦିବସ ହୋଇଣ ପଥ ବହିଯିବ ॥
 ସାତ୍ୟାର ସନ୍ଦେଶ ଯେ ଖୋଜିଣ
 ଆଣିଦେବ ।
 ଅନେକ ସଦିବାବେ କରିବେ ରାଘବ ॥ ୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଶା୍ୟା ଦେଲେ ଶୁଣ ହୋ
 ବୃନ୍ଦବୀର ।
 କରେ ଘେନି ଆଥ ମୋର ମନୁଥ ଶର ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖିଲେ ଆଗେ ପୁଞ୍ଜିବ ବାରତା ।
 ଯଦ୍ୟପି ପ୍ରତେ ତୋତେ ନୟିବେ ଦେବୀ
 ସାତ୍ୟା ॥
 ପୂର୍ବେ ଯେ ଜାନକୀର ଦେଖିଲା ତୁମ୍ଭର
 ନାହିଁ ।
 ଯେ କାଣ୍ଡ ଗୋଟିଏ ତାକୁ ଚିହ୍ନାଇବୁ ନେଇ ॥
 ତେବେ ସେ ସଂପ୍ରତେ ତୋତେ କରିବେ
 ମହସ୍ୟତୀ ।
 ଶୁଣିଣ ବୃନ୍ଦବୀର ଚଳିଲାକ ଧାତି ॥

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।
 କଞ୍ଚନ ସେନାପତିକି ସେ ଛାମୁକୁ
 ହକରାୟେ ॥ ୨୦
 ମହାନ୍ କାଳିଞ୍ଜନ କୁମୁଦ ଜଣନ୍ତରି ।
 ପକ୍ଷିମ ଦିଗକୁ ତୁମ୍ଭେ ଚଳ ହେ ବେଗ କରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିବ ।
 ଲେଉଟି ବାରତା ତୁମ୍ଭେ ମାସକେ
 ଆଣିଦେବ ॥
 ଶିରରେ କରଦେଇ କଞ୍ଚନ ମହାବୀର ।
 ପକ୍ଷିମ ଦିଗକୁ ସେ ଚଳିଲା ଖରତର ॥
 ପୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ମନେ ମନେ ଭାଳି ।
 ଗୁପ୍ତ କରି ସେ ରାଜଲେ ଶତବାଳି ॥
 ମଙ୍ଗଳ ଗିଷ୍ମର ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ଶରଣା ସେନାପତି ଆବର ଧୂମାକ୍ଷ ॥ ୩୦
 ତୁମ୍ଭେ ସାତ ବୀରେ ଉତ୍ତର ଦିଗେ ଯିବ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିବ ॥
 ମାସକେ ବାରତାଟି ଦେବ ମୋତେ ଆଣି ।
 ନେହିଲେ ଦକ୍ଷିଣେଟି କୋଦକ୍ଷ କାଣ୍ଡପାଣି ॥
 ସନ୍ଦେଶ କହିଲେଣ କରବେ ସଦିବାବ ।
 ଆସି ନାହିଁ ଦୁଇକଥା ମାସକେ ଆଣିଦେବ ॥
 ଶତବାଳାକି ସୁଗ୍ରୀବ ନେଲେ ରାମ ପାଶ ।
 ଗୁପ୍ତ କରି ତାକୁ କହିଲେ ସନ୍ଦେଶ ॥
 ଗରୁଡ଼ ଧ୍ବଜ କାଣ୍ଡ ତାହାର ହସ୍ତେ ଦେଲେ ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖିଲେ ଯେହା ଚିହ୍ନିକବୁ
 ବୋଲିଲେ ॥ ୪୦
 ପୂର୍ବରେ ସାତ୍ୟାର ତୁମ୍ଭରେ ଦେଖିବାର
 ନାହିଁ ।
 ଯେ ମୋହୋର ବାଣମାନ ଚିହ୍ନି
 ବଜାଦେହୀ ॥
 ତେବେ ସେ ସଂପ୍ରତେ ତୋତେ କରିବାକ
 ବାଳା ।
 ଶୁଣିଣ ମହାବୀର ନାରାଜ ଘେନି ଚଳି ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ରାଜା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ପାଶକୁ ହକାରିଲେ ଅଙ୍ଗଦ କୁମର ॥

ଜମେବ ହନୁମତ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ନଳ ନାଳ ତାରାକ୍ଷ ସୁଷେଣ ଅଞ୍ଜଣ ॥
 ତାହାକୁ ବୋଇଲେ ସେ ଗଉରୋବ
 କରି ॥ ୫୦
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ଖର କରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିବ ।
 ବାହୁଡ଼ି ମାସକେ ଆଣି ବାରତା ଦେବ ॥
 ତେବେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାଣ ହୋଇବାକ
 ସିବ ।
 ଦୁମ୍ଭର ଅଜଲେ ସିନା କରିବା ଯାଇ ଯୁଦ୍ଧ ॥
 ମାସକୁ ଉଗୁଳି ଯେବେ ଦିନେକ ହୋଇବ ।
 ଅବଶ୍ୟ ତାହାକୁ ଦକ୍ଷିଣେ ରାଘବ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଜାଣିଲେ ଯେ ପାରିବେ କାର୍ଯ୍ୟ
 କରି ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ସିନା ରାବଣର ପୁରୀ ॥
 ଯେକାନ୍ତ କରି ରାମ ହନୁମତକୁ ରାଜଲେ ।
 ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ବାବୁ ତୁ ସିନା କରିବୁ
 ବୋଇଲେ ॥ ୬୦
 ସାତ୍ୟା ନିଷ୍ଠେ ବାବୁ ତୁହି ସେ ଭେଟିବୁ ।
 ଏ ମୋହୋର ଅବସ୍ଥା ବାବୁ ତାହାକୁ
 କହିବୁ ॥
 ଭ୍ରାନ୍ତି କରିଣ ଅବା ଅନ୍ୟକୁ କହୁ କଥା ।
 ସେ ସେ ଜାନେକୀ ବାବୁ ଲମ୍ବରା ଥାଇ
 ମଥା ॥
 ନିଷ୍ଠଳକ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେ ଶ୍ରୀମୁଖ
 ବିକାଶଇ ।
 ଅଧର ବଧୂଳି କୁସୁମ ସାଦୃଶ ଦିଶଇ ॥
 କୁରଙ୍ଗା ନୟନ ତାର ଦଶନ ମୁକୁତା ।
 କର ପାଦ ତଳିତାର ସୁରଙ୍ଗ ଅଳତା ॥
 ଭୂଲତା ନୟନ ତାର କୁଟିଳ ଚାରୁକେଶ ।
 କୁସୁମ ବିହୁନେ ସେ କରୁଥାଇ ବାସ ॥ ୭୦
 ଅଶ୍ବର କୋକିଳ କି ବସନ୍ତ ମାସ ଜାଣି ।
 ତେସନେକ ସୁସ୍ବର ସାତ୍ୟାର ମୁଦୁବାଣୀ ॥
 ମଝା ଗୋଟି କ୍ଷୀଣ ବିଷ୍ମର ବକସ୍ଥଳ ।

କରିକୃଷ୍ଣ ଜାଣିଣ କୁଟ ଯେ ଯୁଗଳ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର କାଟି ମଉଗଜର ଗତି ।
 ଆଗକୁ ଉତ୍ତାର ଯେ ପକ୍ଷକୁ ଶୋଭାବନ୍ତି ॥
 ଉଲଟ କଦଳୀ ଜାଣିଣ ଜାନୁ ଦୁଇ ।
 ବୃକ୍ଷାଳ କଟି ତଟ ତମ୍ବୁ ସାଦୃଶଇ ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଅଳ୍ପ ହସ ହସ ।
 ଶ୍ରବଣ ଦୁଇ ଶୋଭା କାମଦେବ ପାଶ ॥ ୮୦
 ପଦ୍ମାଳ ବଳିତା ମୃଣାଳ ବାହୁ ଦୁଇ ।
 ଶରୀର ରୋମାବଳି ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ହୋଇ ॥
 କେତେକ ଗୁଣ ଅବା କହିବଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଯେହାଉଁ ଅଧିକ ଦିଶଇ ସାତ୍ୟାର ଦେହୀ ॥
 ରାବଣ ପ୍ରାତି ଯେବେ କରିଥୁବ ସାତ୍ୟା ।
 ତେବେ ହନୁମତ ହୋ ନକହିବୁ ବାରତା ॥
 ରାତ୍ର ଦିବସ ଆଗେ ବୁଲିବୁ ଗୁପ୍ତେ ।
 ଆଗହୁଁ ପ୍ରସନ୍ନ ତୁ ନେହିବୁ ହନୁମତେ ॥
 ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦେଖିଲେ ତୁ କହିବୁ ସନ୍ଦେଶ ।
 ଛିଦ୍ର ଥିଲେ କେବେହେଁ ନେହିବୁ
 ବିଶ୍ବାସ ॥ ୯୦
 ଆବର କଥାୟେ କହଇ ତୋତେ ମୁହିଁ ।
 ଗୁପ୍ତ କଥାୟେ ବାବୁ ଥୁବୁ ହେତୁଥାଇ ॥
 ପୂର୍ବେ ଯେ କେବେ ତୋତେ ନ ଚିହ୍ନଇ
 ସତୀ ।
 ତୋ ଗୁପ୍ତ ଦେଖିଲେ ତୋତେ ନିକି ବୋଲିବ
 ଲଙ୍କପତି ॥
 ତୁ ଯେହା ଚିତୋଇଥୁବୁ ବାୟୁଶିଖ ।
 ଚିତ୍ରକୁଟ ଗିରିରେ ଆମ୍ଭେ କରିଥିଲୁ ବାସ ॥
 ମହାଅଗ୍ନି ନଦୀରେ ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କଲୁ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବସାରେ ଜଗାଇ ଆମ୍ଭେ ଗଲୁ ॥
 ନାଗେଶ୍ବର ଫୁଲ ଘେନି ହୋଇଲୁ
 ମରାମରି ।
 ନାନା କଉତୁକ କଥା ଯେକାନ୍ତେ ଆମ୍ଭେ
 କରି ॥ ୧୦୦
 ନଦୀରେ ପଶି ସ୍ନାନ କଲେକ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ।
 ବାହାର ହୋଇଲେ ସେ ଓଦାବସ୍ତ୍ର ହୋଇ ॥

ଧାତୁଶିଳା ପଥରେ ସେ ଯାଇଣ ବସିଲେ । ମୋହୋର ନାମ ଯେ ମୁଦିରେ ଅଛି ଲିହି । ଲୋଡ଼ନ୍ତି ଦେଶ ବିଦେଶ ଗହନ ବିପିନେ ॥
 ଓଦା ବସ୍ତ୍ର ଲାଗନ୍ତେ ସେ ଗେରୁ ଉକୁଟିଲେ ॥ ଦେଖିଲେ ସଂପ୍ରତେ ତୋତେ କରିବେ ସଚରାଚର ପୃଥୁ ବୁଲିଣ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ।
 ସେ ଗେରୁ ଘେନିଣ ଦେଲଇଁ ମୁହିଁ ଚିତା । ବଇଦେହୀ ॥ ଗୁପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସେ ଲୋକକୁ ପଟାରନ୍ତି ॥୧୦
 ଆପଣେ କପାଳେ ଘେନିଲେ ଦେବୀ ଯାଅ ତୁ ଶୁଭ ଯୋଗେ କାର୍ଯ୍ୟ ମୋର କର । ରାଜାଙ୍କର ନବର ପାତ୍ରକର ମେଡ଼ ।
 ସାତ୍ୟା ॥ ମୁଦି ଗୋଟି ଘେନିଣ ସେ ଲଗାଇଲା ଶିର ॥ ନଗ୍ନପୁର ପାଟଣା ବୁଲନ୍ତି ଅତି ଗାଢ଼ ॥
 ଲଲାଟେ ଲାଗିଣ ସେ ଦିଶିଲା ସୁନ୍ଦର । ମାସକର ମଧ୍ୟରେ ବାବୁ ବାରତା ଦେବୁ ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀକି କାହିଁ ନ ଦେଖିଲେ ।
 ଅରୁଣ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳାକି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଉପର ॥ ଆଣି । ଉତ୍ତର ଦିଗ ଦୂତେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲେ ॥
 ତହୁଁ ଦୁହେଁ ହସ୍ତ ଧରାଧରି ହୋଇଗଲା । ଅଙ୍ଗଦକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରତ୍ନମଣି ॥ ମାସକ ପୂର୍ବ ହୋନ୍ତେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ହୋନ୍ତି ।
 ଯାନ୍ତେ ପୁଣ କପି ପଲେକ ଦେଖିଲୁ ॥୧୦ ଦୁ ରାଜକୁମର ତ ଜାଣୁ ସର୍ବ କଥା । ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଓଳଗି ଶୁଅନ୍ତି ॥
 ତରେ ପଳାଇଣ ସ୍ୟତା ମୋତେ ଯେମନ୍ତେ ପାର ବାବୁ ଫେଡ଼ସି ମୋର ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଅଯୋଧ୍ୟା ଶିରୋମଣି ।
 କୋକିଳଲା । ବ୍ୟଥା ॥ ଖୋଜିବାକୁ ଗଲା ଆମେ ଜନେକ ଦୁଇଣା ॥
 କପାଳର ଚିତା ମୋର ହୃଦରେ ଲାଗିଲା ॥ ଜମ୍ବେବକୁ ରାଇଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଂ ଗ୍ରାମପୁର ପାଟଣା ଯେ ସମୟ ଲୋଡ଼ିଲୁ ।
 ପୁଛିଲେଣ ନାହିଁକରି ହସିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ । ଦେଲେ । କାଉଁରୀ କାମକ୍ଷୀ ଗୟା ଲାଘିଗଲା ॥ ୨୦
 ଦେଖୁଥୁବ ଯେ ଚିତ୍ର ବୋଲି ମାଇଲେ ଦୁମ୍ଭେ ଥିଲାଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ ବୋଟ ଦେଶ ଲୋଡ଼ିଲୁ ବନ ଘୋର ।
 କରତାଳି ॥ ସୁପଲେ ॥୪୦ ଯାଇ ଉଠିଲୁ ହେମଗିରି ଉପର ॥
 ଯେକାନ୍ତ କଥା ଯେହୁ ନ ଜାଣନ୍ତି ଅନ୍ୟ । ଯାଅ ଶୁଭ ଯୋଗେ ବାବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧିକର । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପର୍ବତ ସେ ଅଟଇ ହେମଗିରି ।
 ପଦାରିଲେ ସାତ୍ୟାକୁ କହିବୁ ହନୁମାନ ॥ ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତ ଦୂତେ ମସ୍ତକେ ଦେଲେ ଚହିଁ ବିଚେ କରିଅଛନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାରି ॥
 ଆହୁରି କଥାୟେ କହିବୁ ବିଶ୍ୱାସ । କର ॥ ସେ ଦେବ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବୋଇଲେ ।
 ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ଶୁଖାଇଥିଲେ ମୃଗମାଂସ ॥ ଚାରି ଦିଗର ଦୂତ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ଶୋଇ । ଯେ ଦିଗରେ ଜାନେକା ଦୁମ୍ଭର ନାହିଁରେ
 କାକ ଚାଷ୍ଟାଳ ତହିଁକି ଝାମ୍ପ ଦେଲା । ଯେ ଯାହାର ଯୁଥପତି ଗଲେକ ପଥ ବହି ॥ ବୋଇଲେ ॥
 ନହ ଘେନିଣ ସାତ୍ୟାର ହୃଦୟ ଆଶିନ୍ୟ ଶୁକଳ ଦଶମାର ଦିନ । ଯେ ଦେବ ଆଶ୍ରମ ଯେଥେ ମନୁଷ୍ୟ ଗମ୍ୟ
 ବିଦାରିଲା ॥୨୦ ଶୁକ୍ରକର ବେଳାରେ କଲେକ ପ୍ରସ୍ଥାନ ॥ ନାହିଁ ।
 ପୁଣ ଘଉଡ଼ନ୍ତେଣ କାମୋଡ଼ିଲା ଓଷ୍ଠଦୁର । ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲେ । ନକାଣି ଯେଥକୁ ଦୁମ୍ଭେ ଅଇଲ କିପାର ॥
 ରୋଦନ କଲେ ସଖୀ ଧରିଣ ପାଦ ଦୁଇ ॥ ସେ ଦିନର ନାମଟି ଅପରାଜିତା ଦେଲେ ॥ ଯେ ସେ ଦେବଗିରି ଦେବକ ଆଶ୍ରମ ।
 କାକକୁ ଦଣ୍ଡିଲି ମୁଁ ସାତୟାର ପାଇଁ । ଚାରି ଦିଗକୁ ଶ୍ରୀରାମକ ଟ୍ରୋଣରୁ ବାଣ ଗଲା । ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ନୋହିଲେ ହରାନ୍ତ
 ପୁଣିହିଁ ଦୟା କଲି କହନ୍ତେ ବଇଦେହୀ ॥ ଅନେକ ଦତ୍ୟ ମେଲେ ରାବଣ ବୀର ଜୀବନ ॥୮୦
 ଯେକଥା ହନୁ ହୋ ନକାଣନ୍ତି କେହି । ମଲା ॥୫୦ ଯାଅସି ବାହୁଡ଼ରେ ନ ରହ ଯେଥୁକ୍ଷଣେ ।
 କହିଲେ ସଂପ୍ରତେ ତୋତେ କରିବେ ତେଣୁ ସେ ଅପରାଜିତା ଅଟଇ ଅନକୁଳ । ଜାଣିଲେ କୋପ ଦୁମ୍ଭକୁ କରିବେ
 ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ॥ ଖଡ଼ଗ ପ୍ରସାରି ରାମ ମାଇଲେ ଶତ୍ରୁବଳ ॥ ଦେବଗଣେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠିର ମୁଦ୍ରିକା ପାର୍ବତୀକ ଅଗ୍ରତେ ଯେହା ଶକରେ ରତ୍ନକ ବଚନେ ଆମେ ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲାଇଲୁ ।
 କାଡ଼ିକରି । କହନ୍ତି । ଅପୂର୍ବ କଥାୟେ ଦେବ ସେ ଗିରିରେ
 ହନୁମତର ହସ୍ତେ ଦେଲେକ ଚାପଧାରୀ ॥ ଶୁଣିଣ ଶିବା ଯେ ହରଷ କଲେ ମତି ॥ ଦେଖିଲୁ ॥
 ବୋଇଲେ ସାତ୍ୟାକୁ ଯେ ମୋର ମୁଦି ଚାରି ଦିଗକୁ ଦୂତ ପେଷି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରେ । ଜମ୍ବୁଗନ୍ଧେକ ଅଛଇ ଦେଖିଲୁ ଅତି ଭଦ୍ର ।
 ଦେବୁ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ଗଣିତା ଘେନିଲେ ଗିରି ମଧ୍ୟେ ॥ ତାଳ ପତ୍ର ଅତି ବୃକ୍ଷାଳ ସୁସଜ୍ଜ ॥
 ତାହାର ତହୁଁ କିଛି ସନ୍ଦେଶ ଆଣିବୁ ॥୩୦ ଯେ ଯାହାର ଦିଗକୁ ଗଲେ ଦୂତମାନେ । ମହାଗଜ ସମାନେ ଜମ୍ବୁଫଳ ଫଳି ।

ଜନ ଗମ୍ୟ ନାହିଁ କେ ନେବାକର ତୋଳି ॥
 ଆପଣାର ସୁଖେ ସେ ପାଟିଶ ପଳ ଝଡ଼ି ।
 ବୃକ୍ଷର ତଳେଣ ସେ ଅଛଇ ପଳ
 ପଡ଼ି ॥୯୦
 ସୁସ୍ୱାଦୁ ଆମୋଦ ଯେ ଅମୃତ ସମ ବାସ ।
 ପୁଟିଣ ଧାରୁ ଯେ ଝରଇ ମହାରସ ॥
 ସେହି ବୃକ୍ଷ ମୂଳକୁ ଯେ ବହଇ ଯେକ
 ଧାର ।
 ଜମ୍ବୁନଦ ନାମେଣ ଅତିହିଁ ଗଭୀର ॥
 ହେମବର୍ଷ ନଦୀ ଆସୁଅଛି ବହି ।
 ସବୁ ପଳକର ରସ ଯେକ ଠୁଳ ହୋଇ ॥
 ତହିଁର ପଳ ଦେବ ଅଟଇ ସୁବର୍ଷ ।
 କି ଅବା କ୍ୟୋତି ସେହୁ ଅରୁଣର ବର୍ଷ ॥
 ବିଚାରିଲୁ ଯେଥୁଁ ଆମେ ଥୋକାୟେ ହେମ
 ନେବା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅନ୍ତତେ ନେଇ ଦେଖାଇବା ॥୧୦୦
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଆଣିତେ ମନ କଲୁ ।
 ଜଳରେ ପଶି ଯେ ହସ୍ତ ବଢ଼ାଇଲୁ ॥
 ସର୍ପେକ ବାହାର ହୋଇଲା ଅତି ବେଗେ ।
 ପଣା ଉଡ଼ାରିଇ ଗର୍ଜଇ ଅତି ରାଗେ ॥
 ଆମକୁ ବୋଇଲାରେ ପାମର କପି ଛାର ।
 ଯେ ଦେବ ପଦାର୍ଥକୁରେ ଲୋଭ କିମ୍ପା କର ॥
 ଯେ ସୁବର୍ଷ ଛୁଇଁଲେରେ ଅନ୍ୟଜନ ମରି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ବୋଲି ଗଲ ଯେଥୁ ତରି ॥
 ତୁମ ଛାର ବଜରେ କିରେ ନେଇତ ପାର
 କପି ।
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟର ଲୋକ ତୁମ୍ଭେରେ ଅଟ
 ମହାପାପୀ ॥୧୦
 କେ ତୁମକୁ ଦେବଆସନକୁ ଅଣାଇଲା ।
 ଯେତେକ କହି ପନଙ୍ଗ ଧ୍ୟାନେଣ କାଣିଲା ॥
 ହସିଣ ବୋଇଲାରେ ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ।
 ତେଣୁ ସେ ଉପେକ୍ଷାରେ କଲଇ ତୁମ୍ଭ ॥
 ଯାଅ ଯା ବାହୁଡ଼ରେ ସାତୟା ଯେଣେ
 ନାହିଁ ।
 ଶୁଣିଣ ପର୍ବତୁ ଆମେ ଅଛଲୁ ଓହ୍ଲଇ ॥

କାହିଁ ନ ଦେଖିଲୁ ଦେବ ତୁମ୍ଭର ଘରଣୀ ।
 ଦୂତକର ବଚନେ ବିସ୍ମୟେ ରଘୁମଣି ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ପଶିମର ଚାର ।
 ଦ୍ରଶନ କଲେକ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମ
 ଛାମୁର ॥୨୦
 ଶିରେ ହସ୍ତ ଦେଇଣ କହନ୍ତି ବାରତା ।
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ସେ ଦିଗେ ନାହିଁ ସାତ୍ୟା ॥
 ଯମୁନା ନଦୀ କୂଳେ ଆମେ ପଥ ବଢ଼ିଗଲୁ ।
 ବଦ୍ରିକା ଆଶ୍ରମରେ ଯାଇଣ ରହିଲୁ ॥
 ତହୁଁ ଯାଇ ଆମେ ପଶିଲୁ ଘୋର ବନେ ।
 ହିଙ୍ଗୁଳା ଦେବାକୁ ଆମେ ଦେଖିଲୁ ନିଜ
 ସ୍ଥାନେ ॥
 ଜନ ମନୁଷ୍ୟ ତହିଁ ଅତିଅତ ଜାତ ।
 ଭୂମିର ଭିତରୁ ଅନଳ ହୁଅଇ ସମ୍ଭୂତ ॥
 ତହୁଁ ପଶିମ ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ହୋଇଲୁ ଆମେ
 ଯାଇ ।
 ଜନ ମନୁଷ୍ୟକର ଯେ ତହିଁକି ଗମ୍ୟ
 ନାହିଁ ॥୩୦
 ଯତି ଗୋଟାୟେକ ଯେକା ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ଅଛି ।
 ଦେଖିଣ ତାହାକୁ ଆମେ ବିନୟ ଭାବେ
 ପୁଛି ॥
 ସେ ବୋଇଲା ଯେ ଦିଗରେ ନାହିଁ
 ବଜଦେହୀ ।
 ସ୍ୱୟେ କମଳା ସେ ଜନେକ ତନୟୀ ॥
 ରାବଣ ତାହାକୁ ସେ ନେଇଛି ଚୋରାଇ ।
 ଲଙ୍ଗାଗଡ଼େ ଅଶୋକ ବନେ ଅଛି ଥୋଇ ॥
 ରାମ ଅବତାରେ ବିଷ୍ଣୁ ତ୍ରେତୟା ଯୁଗରେ ।
 ରାବଣ ବଧ ଅର୍ଥେ ଜନମ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ॥
 ଏଥୁ ଉତ୍ତାରେ ପୁଣ ଦ୍ୱାପର ଯୁଗ ହୋଇବ ।
 କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ପୁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଜନନିବ ॥୪୦
 ଭାରାଭର ଉତ୍ସାସ କରିବେ ଯେଥେ ଆଇ ।
 ଏ ପୁର ନାମ ହାବେ ଦ୍ୱାରକା ଅଟଇ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ମହାବୃଦ୍ଧ ଗୟାର ଆଧିପତି ।
 ଯେ ପୁର ଜଗାଇ ମୋତେ ଅଛନ୍ତି ଶ୍ରୀପତି ॥

ଯାଅ ଯା ବାହୁଡ଼ରେ ସାତୟା ଯେଣେ
 ନାହିଁ ।
 ଏଦେବ ଆଶ୍ରମରେ ଜନ ମନୁଷ୍ୟ କାହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସେହିଠାରୁ ଅଛଲୁ ଭୋ ନାଥ ।
 ଶୁଣିଣ ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଏଥୁ ଉତ୍ତାରେ ଗୋ ଶୁଣ ମହାଦେଇ ।
 ପୂର୍ବ ଦିଗର ଦୂତେ ଆସିଣ ପୁଣ ହୋଇ ॥୫୦
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋକଣ ମସ୍ତକେ ହସ୍ତ
 ଦେଲେ ।
 ଉଠ ଉଠ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା
 ଦେଲେ ॥
 ବେନି କର ଯୋଡ଼ିଣ ସେ କହନ୍ତି ଉତ୍ତର ।
 ଶୁଣିମା ସାବଧାନେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଛାଣ୍ଡର ॥
 ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ଆମେ ଯାଇଥିଲୁ ।
 ଦେଶେ ବିଦେଶେ ଦେବ ଅନେକ ବୁଲିଲୁ ॥
 ପଞ୍ଚୁଧାରା ପର୍ବତ ପଦ୍ମନାଭ ଗିରି ।
 ସମସ୍ତ ବୁଲିଲୁ ଅରଣ୍ୟ ଆଦି କରି ॥
 କପିଳାସ କନ୍ଦର କାମ ଦହନ ନଈ ।
 ନର୍ମଦା ନାମେ ସହର ପାପନାଶିନୀ ॥ ୬୦
 କେଦାରେଶ୍ୱର ଦେବ ପାତାଳେଶ୍ୱର ବାଣ ।
 ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖିଲୁ ଆମେ ଦେବ ନାରାୟଣ ॥
 ତୁରିତେ ହରିହର ଦୁହିଁକି ଦ୍ରଶନ କଲୁ ।
 ଗୋମୁଖ କେଶବକୁ ସେଠାରେ ଦେଖିଲୁ ॥
 ପ୍ରୀତୀ ନଦୀ ସ୍ନାନ କରି ତୁରିତେ ଆମେ
 ଗଲୁ ।
 ଭାସ୍ବର ତୀର୍ଥେ ଦେବ ଦୁଇଦିନ ରହିଲୁ ॥
 ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ମିଳିଲୁ ତହୁଁ ଯାଇ ।
 ବଳରାମ ସୋହୋଦ୍ରା ଦ୍ରଶନେ ପାପ ଦହି ॥
 ତହୁଁ କଳପ ଶିଖରେ ଯାଇ ଉଠି ।
 ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ଆମେ ଦେଲୁ ଦୃଷ୍ଟି ॥ ୭୦
 କୁକୁମ ବର୍ଷ ଆଛାଦିଲା ଦିଗମାନ ।
 କିଛିହିଁ ନ ଦିଶିଲା ଦିଶିଲା ମହାଶୂନ୍ୟ ॥
 ସମୋଦ୍ର ଭିତରେଣ ପଶିଲୁ ପୁଣ ତେଜ୍ଜ ।
 ଲହରୀ ମାରିଣ କୁଳକୁ ଆଣିଲା ପେଲାଇ ॥
 ସେହିଠାରୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଅଛଲୁ ନ ପାଇଲୁ
 ସାତ୍ୟା ।

ରାବଣ ନେଲା ବୋଲି ପାଇଲୁ ବାରତା ॥	କାହିଁ ଖୋଜି ନ ପାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମର	ବୁଝ ହୋ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହୁ କେବଣ ଆକାର ।
ଶୁଣିଣ ଆଶ୍ରିୟ ହୋଇଲେ ଦାଶରଥ ।	ବାମା ॥	ଜନ ଆତଯାତ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ବିମ୍ବର ॥୩୦
ବୋଇଲେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗେ ଅଛନ୍ତି ମହାସ୍ୟତା ॥	ବନ ପର୍ବତେଶ ବୁଲିଣ ଦେଖନ୍ତି ।	ରିକ୍ଷପତି ବୋଇଲେ ଅବା ଆଇ ଯେଥେ
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ରଘୁବୀର ।	ଝାଡ଼ବାଡ଼ ସାମା ଆଦି ସମସ୍ତ ଖୋଜନ୍ତି ॥	ସାତ୍ୟା ।
କିପାଇଁ ନ ଅଇଲେ ମୈତ୍ର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗର	ଯାତେଶ ଦେଖିଲେ ସେ ଯେକଇ ଅସୁର ।	ଗୁପତେ ଲୁଚାଇ ଥାଇ ନିକି ରାବଣ
ଚାର ॥୮୦	ବିକଟ ବଦନ ଅତି ଭୟାଙ୍କର ॥	ଦକ୍ଷତା ॥
ମୋହୋର ମନେ ମୈତ୍ର ଆସଇ ଯେମନ୍ତ ।	ଯେହାକୁ ଦେଖିଣ ସେ ଧାଇଁଲା	ଅଜାଦ ବୋଇଲା ହୋ ସମସ୍ତେ ଶୁଣ
ନିଶ୍ଚୟେ କାର୍ଯ୍ୟ ମୋର କରିବ ହନୁମନ୍ତ ॥	କୋପଭରେ ।	ଯେବେ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ସିନା ରାବଣର ଘର ।	କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ହୋଇସେ ଖାଇତ ବିଚାରି	ଯେସନ ବିମ୍ବରେକ ଭେଟିଲାଙ୍ଗ ଯେବେ ॥
ସାଗର ମଧ୍ୟରେ ଅଟଇ ଲଙ୍କାପୁର ॥	ମନରେ ॥୧୦	ଚାଲ ହୋ ପଶିବା କିଛି ନ ବିଚାର ।
ଶବରଣା ପକ୍ଷୀଜଟା କହିଛନ୍ତି ମୋତେ ।	ଜାଣି ହନୁମତ ଧଇଲା ତାର ବାଳ ।	ଯେତେ ବୋଲି ଜମେବ ହୋଇଲେ
ସାତ୍ୟାକୁ ହରିନେଲା ରାବଣ ଦଇତ୍ୟେ ॥	ବିଧାୟେ ମାଇଲା କୋପେ ବାଳାର ଦୁଳାଳ ॥	ଆଶୁସାର ॥
ସେ ଅଷ୍ଟସେନାୟେ ଗରିଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି ।	ଜମେବ ଘୋଷରାଇ ଥୋକାୟେ ଦୂର	ସାତ ସେନାପତି ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ।
ଏଥୁ ମଧ୍ୟେ ଅଛନ୍ତି ଜମେବ ମହାମତି ॥	ନେଲା ।	ଆଗପଛ ହୋଇଣ ସେ ଭିତରେ ପଶିଲେ ॥
ପୂର୍ବର କଥା ଯେ ଅଛଇ ମୁହିଁ ଶୁଣି ।	ତାରାକ୍ଷ ନଳ ନୀଳ କହୁଣି ମାଇଲା ॥	ଦୁଃସହ ଅନ୍ଧକାର ନ ଦିଶଇ ପଥ ।
ଦୂତ ବିଳମ୍ବେଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧ ଜାଣି ॥ ୯୦	ଗନ୍ଧମାରଦନ ସୁଷେଣ ଜନ ବେନି ।	ଯେକ ଆରକେ ଧରାଧରି ହୋଇଛନ୍ତି
ଅବଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମୋର ହୋଇବ ନିଅତ ।	ଦତ୍ୟର ବୁକୁ ବିଦାରିଲେ ଦଶ ନହ ଘେନି ॥	ହସ୍ତ ॥୪୦
ମୋହୋର ମନରେ ଯେ ମିଳଇ ଭୋ	ଅନ୍ତ ପୁଟାଇଣ କଲେକ ବାହାର ।	ବାହୁଡ଼ି ଆସିବାକୁ ପଛକୁ ଚାହିଁଲେ ।
ମୈତ୍ର ॥	ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ସେ ଅସୁର ନିଶାତର ॥	କେବଣହିଁ କଟି ଆଉ ଜାଣିତ ନ ପାରିଲେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବଜ୍ଞ	ଉଷ୍ମୁମ ତୀର୍ଥ ବୋଲି ତହିଁ ଯାଇ ହୋଇ ।	ସାହାସି ପଶିଲେ ସେ ଧରାଧରି ହୋଇ ।
ଶିରୋମଣି ।	ସ୍ନାନ କରି ତହୁଁ ସେ ଗମନ	ଯୋଜନେ ପରିଯନ୍ତେ ସେ ଗଲେ ପଥ
ଯେ ଯାହା କହିବ ତାହା ଆଗତ ତୁ ଜାଣି ॥	କରିଯାଇ ॥୨୦	ବହି ॥
କେବଳ ଆମ୍ଭ ମନ ଜାଣିବାକୁ ପଚାରୁ ।	ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ନନ୍ଦିକେଶରର ପିଠି ।	ତହିଁ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଅର୍ଥପଦ ଜାଣିଣ ଆପଣେ ବିଚାରୁ ॥	ବିଂଝଗିରି ଶିଖର ପର୍ବତରେ ଯାଇ ଉଠି ॥	ଯେକଘର ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦୁର୍ଗେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ	ବୁଲିଣ ଯେଣେ ତେଣେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି	ଅଷ୍ଟରତନ ଛଡ଼ି ସେ ହୋଇଛି ନବର ॥
ଦୂତେ ।	ଚଉକଟି ।	ମର୍କତର କଳସ ନେତର ଚିରାଳ ।
ପଶିଲେ ଘୋରବନେ ଗହନ ବନସ୍ତେ ॥	କାହିଁ ଭେଟ ନ ପାଇଲେ ଜନେକ	ପୋୟେକାର ଖମ୍ବ ଦିଶଇ ମାଳ ମାଳ ॥
ଅବିକ୍ଷଣେ ସାତଯାକୁ ସେ ଖୋଜନ୍ତି ଯହିଁ	ଦେହିତା ॥	ଚିତ୍ର ପିତୁଳିମାନ ବସଇ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
ତହିଁ ।	ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ସେ ବିସ୍ମୟେ ମନ	ଦେଖିଣ ଅଷ୍ଟ ସେନାୟେ ମନରେ
ଭୋଜନ ଶୟନକୁ ମନରେ ଭ୍ରାନ୍ତି	ହୋଇ ।	ବିଚାରନ୍ତି ॥୫୦
ନାହିଁ ॥୧୦୦	ବିମ୍ବରେକ ଦେଖିଲେ ପାତାଳକୁ ଅଛି	କେବଣ ଦେବତାର ଅଟଇ ଯେହୁ ପୁରା ।
ମରହଟ୍ଟ ମଲ୍ଲୁର କାଞ୍ଚ କନାଉଜ ।	ଯାଇ ॥	କି ଅବା ଉପାୟେ ଯେହା କରିଛି ଦଶଗିରି ॥
କର୍ଣ୍ଣାଟ କଟକ ଗୁଞ୍ଜରା ନାନା ରାଜ୍ୟ ॥	ଅଷ୍ଟ ସେନାୟେ ତହିଁ ବିଚାର କରନ୍ତି ।	ଯେଥେ ଜାନେକୀ ଆମ୍ଭେ ଦେଖିବା
ନଗ୍ର ପାଟଣା ନଦୀ ଗ୍ରାମ ସାମା ।	ଜମେବ ମୁଖକୁ ଚାହିଁଣ ଅଜାଦ ବୋଲନ୍ତି ॥	ନିଅତ ।

ଯେତେ ବିଚାରି ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ଦୂତ ॥	ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ କଳେବର ॥	ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ରାଜା ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାୟେ ।
ଥୋକାୟେକ ଦୂର ଯାଇ ଦେଖିଲେ	ତପା ବେଶେ କଷା ବାସ ପିନ୍ଧଇ ସେ	କଉଶୁଲ୍ୟା ନାମେ ତାଙ୍କର ଗର୍ଭଧାରୀ
ପୁଷ୍କରଣୀ ।	ନାରୀ ।	ମାୟେ ॥
ଚାରି ପାଖେ ନୀଳାର ପାବନ୍ଧ ବସାଇଛି	କପାଳେ ତିଳେକ ତାର ହସ୍ତରେ	ଶ୍ରୀରାମ ତାହାଙ୍କର ଗର୍ଭରୁ ଅବତାର ।
ପୁଣି ॥	ଜପାମାଳି ॥	କକୟା ଗର୍ଭରୁ ଜାତ ଭରଥ ମହାବୀର ॥
ମଧ୍ୟରେ ଦୀପଦଣ୍ଡି ନବରତ୍ନ ମୟେ ।	ତାହାର ସମ୍ମୁଖେ ଯାଇ ମିଳିଲେ	ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସୁମେଦ୍ଧା ତହୁଁ ଜାତ ।
ହଂସ ହଂସିନୀମାନେ ନାନା କେଳି କରେ ॥	ଅଷ୍ଟବାର ।	ଯେସନେ ଚାରି ପୁତ୍ର ପାଇଲେ
ଅମୃତ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଅଟଇ ତହିଁର ପାଣି ।	ପୁଛନ୍ତି ଯେପୁର ଗୋଟା ଅଟଇ କାହାର ॥	ଦଶରଥ ॥ ୨୦
ଦଳ ପକ୍ ବୋଲି ତହିଁ କିଛିହିଁ	ତୁମ୍ଭ ବିନେ ଯେଥେ ନ ଦେଖିଲୁ ଅନ୍ୟ ।	ଜନେକ ମହରଷି ମିଥିଲାର ରାୟେ ।
ନାହିଁ ॥ ୨୦	ବାବୁ ମହିମା ଯେ ଅଟଇ ତୁମର	ତାହାଙ୍କର ଦୋହିତା ଶ୍ରୀରାମ ବିଭା କରେ ॥
ପଦ୍ମ ଉପର ତହିଁ ଅନେକ ଛତି ପୁତି ।	ଧନ୍ୟ ॥ ୯୦	ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ଥାନ୍ତେ ରଘୁନାଥ ।
ବିନୋଦ କରୁଛନ୍ତି ତହିଁ ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ ପକ୍ଷା ॥	ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଇଲା ହେ ଶୁଣ ରିକ୍ଷ କପି ।	ମନ୍ଦାଗଣ ଘେନିଣ ଭାଳିଲେ ଦଶରଥ ॥
ପୁଷ୍କରଣୀ କୂଳରେ ଅଛଇ ଉପବନ ।	ଯେ ପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଯେ ନ ଦେଖନ୍ତି ପାପୀ ॥	ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜା କରିବଇ ମୁହିଁ ।
ଶୁକ ଶାରୀ ମୟୂର ଭାଷନ୍ତି ଘନ ଘନ ॥	ମୟେ ଦଇତକୁ ଯେହା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଦେଲା ।	ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇବି ମୁଁ ଅଗ୍ରସୂତେ ଥାଇ ॥
ବୃତ୍ତ ଚମ୍ପକ ଚନ୍ଦନ ଅଗର ।	ଅନେକ ଯତନେ ଯେ ପୁର ନିର୍ଭାଇଲା ॥	ଯେମନ୍ତ ଭାଲୁଣି ଶୁଣିଲେ କରେକୟା ।
ଜାଇ କୁଇ ମାଧବୀ ମହାର କନିଅର ॥	ସେ ଦଇତ ଭାରିଯା ରୋମା ନାମେ ନାରୀ ।	ଦଶରଥ ଆଗରେ ସେ କହିଲେ କୂଟମାୟା ॥
ପନସ କଦଳୀ ତାଳ କଇଥ ବାରାଣ୍ଡ ।	ସେ ହାଦେ ସଖୀ ସିନା ଅଟଇ ମୋହୋରି ॥	ସତ୍ୟ କରାଇ ସେ ରାମକୁ ବନ ପେଷି ।
ମରିତ ଲବଙ୍ଗ ପିପ୍ପଳି ବେଲଗଛ ॥	ଯେ ପୁର ହାଦେ ମୁଁ ସର୍ବଦା ରଖିଥାଇ ।	ଭାଇ ଭାରିଯାକୁ ଘେନି ସେ ଅରଣ୍ୟକୁ
ଜାତି ଫଳ ସହିତେଣ ତାଳିମ୍ବ ଖକୁରୀ ।	ପୂର୍ବେ ସଖୀ ମୋତେ ଅଛି ସତ୍ୟ ଯେ	ଆସି ॥
ବିବିଧ କୁସୁମେଣ ଶୋଭା ବନ ପୁରୀ ॥ ୨୦	କରାଇ ॥	ଚଉଦ ବରଷାଯାୟେ ଅରଣ୍ୟରେ ଥିବେ ।
ଅପୂର୍ବ ତୋଟା ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ଅଷ୍ଟ ଜାଣ ।	ମେରୁର ଝିଅ ମୁଁ ନାମ ମୋ ଗିରିଜା ।	କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇଣ ସେ ବକଳ ପିନ୍ଧିବେ ॥
ପୁର ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ମନେଣ ॥	ନୀଳ ଗୋହିତର ମୁଁ ଅଟଇ	ଭରଥ ରାଜା ହୋଇଣ ପାଳିବାକ ମହୀ ।
ବୃକ୍ଷକ ମୂଳରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚଉରା ।	ଭାରିଯା ॥ ୧୦୦	ଦଶରଥକୁ କରେକୟା ଯେମନ୍ତ
ଚନ୍ଦନ ଗୋଳିଣ ଦେଖି ପନାର ପାଣି ଛଡ଼ା ॥	ଯେକାନ୍ତେ ତପସ୍ୟା ମୁଁ କରୁଅଛି ଯେଥୁ ।	ମଣାଇ ॥ ୩୦
କର୍ପୂର ଖତକରି ବିଅନ୍ତି ତହିଁ ଧୂଳି ।	ତୁମ୍ଭେମାନେ ଅଛଇ ଅଟ ହୋ ଅତିଥୁ ॥	ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ବନଦାରୀ ।
ମୃଗ ଶୁକ୍ରମାନେ କରନ୍ତି ତହିଁ ନାନା	ସେ ଯେ ମୋହୋର ତୋଟା ପୁରକୁ ତୁମ୍ଭେ	ଗୋଦାବରୀ କୁଳେ ରାବଣ ସାତ୍ୟାକୁ ନେଲା
କେଳି ॥	ଯାଅ ।	ହରି ॥
ତୋଟାର ମଧ୍ୟେ ରତ୍ନ ମଣ୍ଡୋପେକ ଅଛି ।	ନାନା ପକ୍ ଫଳ ଖାଇଣ ସୁସ୍ଥ କର ଦେହ ॥	ବିଛେଦେ ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତକୁ ଗଲେ ।
ତହିଁ ବସିଅଛି ଯେକଇ ମୃଗାକ୍ଷି ॥	ସେ ସରୋବରେ ପିଅ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଜଳ ।	ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗେ ରାମ ମୈତ୍ରୟ ହୋଇଲେ ॥
ରୂପେଣ ସୁନ୍ଦର ସେ ବୟସେ ନବଯୁବା ।	ଆୟୁଷ ବର୍ଧିତ ହେଉ ଶରୀର ହେଉ	ସପତ ଶାଳ ଛେଦି ଦୁଇଟି ଅସ୍ତି ତୋଳି ।
ନାନା ମଣି ଭୂଷଣେ ଦିଶଇ ଅତି	ପ୍ରବଳ ॥	ମୈତ୍ର ଛଳେ ରାମ ମାଜିଲେ ବୀର ବାଳୀ ॥
ଶୋଭା ॥ ୮୦	ଆରୋଗ୍ୟ ଅକ୍ଷୟ ହୋଇବ ଶରୀର ।	କିଞ୍ଚିଦ୍ଧ୍ୟା କଟକେ ଗୋ ସୁଗ୍ରୀବି ରଜା
ଜଗତମୋହିନୀ ସେ ଅଟଇ ତରୁଣୀ ।	କେବଣ ଦେଖୁଁ ତୁମ୍ଭେ ଅଛଇ କପିବୀର ॥	କଲେ ।
ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା ସେ କୟନ ହରଣୀ ॥	ଶୁଣିଣ ଅଙ୍ଗଦ କହଇ ଉତ୍ତର ।	ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ସେ ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା
ତପା ଗୁଣେ ତାହାକୁ ନାହିଁ ପଟାବର ।	ଶ୍ରୀରାମ ନାମେଣ ଦଶରଥଙ୍କର କୁମାର ॥ ୧୦	ବଞ୍ଚିଲେ ॥

ପିତା ସତ୍ୟ ପାଳିଣ ସେ ନ ରହିଲେ
ନଗ୍ନେ ।
କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇଣ ସେ ଭ୍ରମର ବନ
ମାର୍ଗେ ॥୪୦
ଆଠ ଘେନିଣ ଗୋ ଅଇଲା ପୁରୀବର ।
ଆଶ୍ୱିନୀ ଶୁକଳ ଦଶମୀ ଦିନର ॥
ଅସଂଖ୍ୟ ରିକ୍ଷ ବାନର ସନ୍ଧ୍ୟାବଳ ଘେନି ।
ଚାରି ଦିଗକୁ ଦୂତ ପେଷିଲେ ରଘୁମଣି ॥
ବୋଇଲେ ସାତ୍ୟାମ ଆଗେ ବୁଝିବା ଭଲ
ମନ୍ଦ ।
ଜାନେକା ଭଲେ ଥିଲେ ଛେଦିବା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଆମେ ଅଇଲୁ ଆଠବାର ।
କାହିଁ ନ ପାଇଣ ଆମେ ପଶିଲୁ ବିମ୍ବର ॥
ମାସକୁ କଣ୍ଠକରି ଅଛନ୍ତି ପୁରୀବର ।
ଉତ୍ତର ହୋଇଲେ ବୋଲିଛନ୍ତି ଛେଦିବିତି
ଶିର ॥୪୦
ଯେସନେକ କଣ୍ଠ ଦେଇ ପେଷିଛନ୍ତି
ଆମ୍ଭ ।
ଯେ ପୁରେ ପଶି ଯେକା ଭେଟିଲୁ ତୁମ୍ଭେ ॥
ସାତ୍ୟା ପ୍ରାୟେ ତୁମ୍ଭକୁ ମଣିଲୁ ଗୋ
ମାୟେ ।
ଆମ୍ଭକୁ କହ ଯେଥୁ ଚରିବା ଉପାୟେ ॥
ପାର ହୋଇଯିବାକୁ ଗୋ ନ ପାଇଲୁ ବାଟ ।
ଯେବେ ପଡ଼ିଲା ଆମ୍ଭକୁ ଦୁସହ ସଂକଟ ॥
ଭୋ କନ୍ୟା ତୋ ତହୁଁ ନାହିଁ ଯେଥେ
ଅନ୍ୟ ।
ବେଳକ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଦିଅ ଜୀବ ଦାନ ॥
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆମେ ହୋଇଛୁ
ତପ୍ତର ।
ବିଳମ୍ବ ହୋଇଲେ ପୁରୀ ଛେଦିବ ଆମ୍ଭ
ଶିର ॥୨୦
ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ତାଙ୍କୁ ହୋଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ।
ଯେଥୁକୁ ଆସନ୍ତା ହେ ନାହିଁ ଅନ୍ୟ ଜନ ॥
ଯେ ଅବା ନ ଜାଣିଣ ପଶନ୍ତି ବଣା ହୋଇ ।
ଅବଶ୍ୟ ସେ ପ୍ରାଣୀ ଯେ ଜୀବନ ହରାଇ ॥

ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ବୋଲି ଜୀବନ ପାଇଲ ।
ଅପୂର୍ବ ଚରିତ୍ର ମୋତେ ଗ୍ରହ ଶୁଣାଇଲ ॥
ପ୍ରତକ୍ଷେ ବିଷ୍ଣୁ ସେ ମାନବ ତନୁ ଧରି ।
ସଂଯେ କମଳଣୀ ସେ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ଦେବକର ଉପାୟେ ସେ ନେଇଛି ରାବଣ ।
ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ତାକୁ ମାରିବେ
ରାମରାଣ ॥୨୦
ଯାଅ ଯେବେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଣ ଫଳମୂଳ
ଖାଇ ।
ଯେତେ ବୋଲି ତୋଟା ଜଳ ଦେଲାକ
ଦେଖାଇ ॥
ଶୁଣିଣ ଆଠ ବାରେ ଗଲେକ ଖର ହୋଇ ।
ଯେ ଯାହାରେ ସଦୃଶ ହୋଇଣ ଚଳିଯାଇ ॥
ତୋଟାରେ ପଶିଣ ସେ ଫଳତ ଖାଇଲେ ।
ଶୁମ ଉପବାସେ ସେ ଜଳତ ପିଇଲେ ॥
ଲୋଭେ ଯାଇଣ ସେ ପଡ଼ିଲେ
ମଉତୋଲେ ।
କେତେ ଦିନ ବହିଗଲା ନଜାଣିଲେ
ହେଲେ ॥
କନ୍ୟାହିଁ କପ ଦୁଷ୍ଟି କରନ୍ତେ ପାଶୋରିଲା ।
ଚାରି ମାସ ପରିଯନ୍ତେ ଦିନ ବହିଗଲା ॥୮୦
ଯେମନ୍ତେ ଯେକ ଦିନେ କନ୍ୟା ବୁଲିଗଲା ।
ଦୂତକୁ ଦେଖିଣ ସେ ଚେତା କରାଇଲା ॥
ବୋଇଲା ଅଷ୍ଟବାରେ ନୟନ ବୁଜି ଯାଅ ।
ଯେ ମୋହୋର ତପବଳେ ବିମ୍ବର ଦ୍ୱାର
ପଥ ॥
ଶୁଣି ଅଷ୍ଟବାରେ ଆଖି ବୁଜି ଗଲେ ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ବିମ୍ବର ଦ୍ୱାରୋଣ ମିଳିଲେ ॥
ସାହେର କୂଳରେ ଅଛି ବିଂଶତିରି ପର୍ବତ ।
ତହିଁ ଯାଇ ମିଳିଲେ ସେ ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ॥
ଦେଖିଲେ ବସନ୍ତ ରତ୍ନ ଆଜ୍ଞାଦିଣ ଅଛି ।
ଯେକକୁ ଆରେକ ସେ ହୋଇଲେ
ପୁଛାପୁଛି ॥୯୦
ଦୂତ ବଢ଼ିଲା ଭାଷିଲା କୋକିଳ ।
ଦକ୍ଷିଣା ପବନ ଦେଖ ବହଇ ଶୀତଳ ॥

ପାଣି ଶୁଖିଲାନି ମେଘମାନେ ନାହିଁ ।
ଉନମତ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଭଲସି ଉଠଇ ଭୁଇଁ ॥
ଶରଦ ରତ୍ନରେ ରାଜା ପେଷିଲା ଆମ୍ଭେ ।
ଯେବେ ପ୍ରବେଶ ଆସି ହୋଇଲା ବସନ୍ତ ॥
ଅଜୀବ ଲେଖିଲା ଉବୁଲିଲାକ ଦିନ ।
ପାଞ୍ଚ ମାସ ଆସି ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥
ତାରାର ନୟନ ଶୁଖାଇଲା ମୁଖ ।
କି ଜାଣି ତାହାକୁ ପଡ଼ିଲା ମହାଦୁଃଖ ॥୧୦୦
ଆଖି ଥନ ଥନ କରିଣ ବୋଇଲା ।
ଯେ ଘାନ୍ତି ମରଣ ମୋର ନିଶ୍ଚୟେ
ହୋଇଲା ॥
ମାସକେ ବାରତା ଆଣିମ ବୋଲି ପେଷି ।
ଦିନେ ଅଧିକ ହୋଇଲେ ପକାଇବ ନାଶି ॥
ତହିଁକି ଯେବେ ଆସି ବସନ୍ତ ମାସ
ହୋୟେ ।
ପୁରୀ ମୋହୋର ପ୍ରାଣ ଘେନିମ ନିଶ୍ଚୟେ ॥
ତୁମ୍ଭେ ବାହୁଡ଼ିଣ କହ ଯେବେ ଯାଇ ।
ମୁହିଁ ମରିବିଯେ ସଂଶୟ ଯେଥେ ନାହିଁ ॥
ବିଳମ୍ବ ହୋଇଲେ ଦକ୍ଷିଣେ ସାତ୍ୟାସାଇଁ ।
ଯେତେଦିନ ଯାୟେରେ ପଶିଥିଲ
କାହିଁ ॥୧୦
ଆପଣା ସମ କରି ପେଷିଥିଲେ ମୋତେ ।
ତାହାକର ମୁଖ ମୁଁ ଚାହିଁବି କେମନ୍ତେ ॥
ମୋତେ ଦେଖିଲେ ସେ ନିଶ୍ଚୟେ ନ
ଜୀଆଇଁ ।
ମୁହିଁ ଯେଥେ ମରିବି ମହୁରା ବିଷ ଖାଇ ॥
ମୋହୋର ମଲା ବୋଲି କହିବ ଯାଇ ।
ସାତ୍ୟା ନ ପାଇଲେ କେବେହେଁ ଯାଇ
ନାହିଁ ॥
ତାରାକ୍ଷ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ମାହାବୀର ।
ସମସ୍ତେ ପଶିବା ଯାଇ ପାତାଳ ବିମ୍ବର ॥
ସେହି ସ୍ୱାଦୁ ଜଳ ଖାଇଣ ମରିବା ।
ଅଲୋଡ଼ା ଆତ୍ମାକାର କିପାଇଁ
ଧରିଥିବା ॥୨୦

ସୁଗ୍ରୀବର ଛାମୁକୁ ଆମେ କେମନ୍ତେ ଯିବା
ଆଉ ।
କି ବୋଲି ବୋଲିବେଟି ରଘୁକୁଳ ପ୍ରଭୁ ॥
ଯେଥେ ଦୁ ମନ୍ତ୍ରିକୁ କିମ୍ପା କିଷ୍କିନ୍ଦାର ରାଜା ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଅନନ୍ତରେ ପାଇବୁ ତୁହି ପୂଜା ॥
ତୁ ଯେବେ ରହିବୁ ପୁଣି କେମନ୍ତେ ଯେ
ଯେକା ।
ଆମମାନଙ୍କର ମନେ ଲାଗିଲା ବଡ଼ ଶକ୍ତି ॥
ବରଷା ନ ସରୁ ଗଜାକ ଲକ୍ଷଣ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଆଠ ଘେନି ଆସୁ ଏହିକ୍ଷଣି ॥
ଆଗାମୀ ପ୍ରମାଣେ ସନ୍ଧ୍ୟା ମାଳ୍ୟବନ୍ତେ ମିଳି ।
ଆଶିଷ୍ୟ ମାସେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗଣିତା କଲେ ଭାଜି ॥
ସାତ୍ୟକି କଥାରେ ସେ ଆରତ ହୋଇଛନ୍ତି ।
ପାଶୁ ମାସ ହୋଇଲା ଯେବେ କିଏ ବା
ବିରାଡ଼ି ॥
ବାଞ୍ଛିଣୀ ଆମକୁ ପେଷିଲେ ଆଠ ଜଣ ।
ବାନର ମୁଖ୍ୟପାନ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମାନ ॥
ଆମର ବାହାକୁ ସେ ଆଶା କରିଥିବେ ।
ଅବଶ୍ୟ ସାତ୍ୟକି ଯେ ବାରତା ଆଣି
ଦେବେ ॥
ଯଦ୍ୟପି ସାତ୍ୟକି ଆମେ ବାରତା ନ
ଦେବା ।
ଯେ ମୁଖ୍ୟମାନ ନେଇ ବାହାକୁ ଦେଖାଇବା ॥
ଯେ ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲେ ହନୁମତ ।
ତାରାକ୍ଷ ଯତ୍ନ କଥା କହିଲେ ଉଚିତ ॥୪୦
ସୁଗ୍ରୀବର ନୃପତି ଅଟଇ ବଡ଼ ରାଜା ।
ସୋଦର ମରାଜଲ ସେ ଧର୍ମ ପରିତ୍ୟାଗୀ ॥
ଅଙ୍ଗଦକୁ ଛାଡ଼ିଯେବେ ଆମେମାନେ ଯିବା ।
ଲକ୍ଷଣର କୋପେକି ଜୀବନ ପାଇବା ॥
ବୋଲିବେ ସୁଗ୍ରୀବର କପଟେ ପେଷିଥିଲା ।
ବାଳାର ପୁତ୍ରକୁ ସେ ଜବନେ ମରାଜଲା ॥
ତୁମ୍ଭେହେଁ ଯେହାରେ କପଟେ କଲ ନାଶ ।
କାହିଁ ଲୁଚିଥିଲରେ ନ ଆଶିଲ ସନ୍ଦେଶ ॥
ଯେତେବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଛେଦିବ ଆମ
ଶିର ।

ରକ୍ଷା କରିନପାରିବ ନୃପତି ସୁଗ୍ରୀବର ॥ ୪୦
ଯେ କଥାମାନ ଆମ ମନକୁ ନ ଆସଇ ।
ଯେ ମୋହୋର ବୁଦ୍ଧି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିଥିରେ
ଭାଇ ॥
ଆମେ ପଛେ ବିମ୍ବରେ ପଶି କିନା ମରୁ ।
ଲକ୍ଷଣର କୋପକୁ ଯେ ମହାଭୟେ କରୁ ॥
ତୁହୋ ଅଙ୍ଗଦ ଯାଅ ସୁଗ୍ରୀବର ପାଶ ।
କହିବୁ ତୁ ନ ପାଇଲୁ ଆମେ ସାତ୍ୟକି
ସନ୍ଦେଶ ॥
ବୁଲି ବୁଲି ସେମାନେ ମଲେ ସାତ୍ୟକି ।
ମୁହିଁ ମାତ୍ର ଅଜଳି ଭାରୋଶ ମୋହୋର ॥
ଯେହା ବୋଇଲେ ସେ ନ ବୋଲିବେ
କିଛି ।
ମଲା ପ୍ରାଣୀ ଆମେ ସିନା କାଆଜଲା
ନୃଗାଣି ॥୨୦
ସେ କନ୍ୟା ଆମକୁ ଯେବେ କରନ୍ତା
ହେଲା ।
ସେହିଠାରେ ଆମର ବୁଡ଼ନ୍ତାଟି ଭେଲା ॥
ବାଳା ସୁଗ୍ରୀବ ଅଟୁ ତୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ ନନ୍ଦନ ।
ଦୁଇକୁଳ ରକ୍ଷା କରିତେ ଅଟୁ ତୁ ଭାର୍ଜନ ॥
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ତୋତେ ଯୁଗରାଜା କଲେ ।
ସୁଗ୍ରୀବ ଅନନ୍ତରେ ତୋତେ ନୃପତି
ବୋଇଲେ ॥
ସୋଦର ବଧୂବାକୁ ଦୁଷ୍ଟସେ ଅଟଇ ।
କୁଳକୁ କଳଙ୍କ ଅପସ୍ୟାପି ପାଇ ॥
ତୋତେ ହେଁ ସୁଗ୍ରୀବର କିଛିହିଁ ନ
ବୋଲିବ ।
ଯାଅତୁ ବାବୁ ଆମକୁ ପଛେ
ସଙ୍ଗୋଲିବ ॥୨୦
ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ହନୁର କଥା ଶୁଣି ।
ସୁଗ୍ରୀବର କଥା କିହୋ ତୁମ୍ଭେ ନାହିଁ ଜାଣି ॥
ରାଜ୍ୟର ହିତେ ବାଳା ମାୟାଭିଳି ମାରିଗଲା ।
ଚାଣ୍ଡାଳ ଦତ୍ୟ ସେ ପାତାଳେ ପଶିଲା ॥
କୋପେଣ ବାଳା ବୀର ଗଲାକ ଗୋଡ଼ାଇ ।
ବରଷେ ଯୁଦ୍ଧିଲା ସେ ପାତାଳ ପୁରେ ଆଜ ॥

ବିମ୍ବର ଦ୍ଵାର ପୋତି ଅଜଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
ମୋତେ କିମ୍ପା ନୃପତି ନ କଲା ରାଜ୍ୟର ॥
ବିରାଡ଼ି ଯେ କଥା ହେ କେମନ୍ତ ଅଟଇ ।
ନ ବିରାଡ଼ି ସୁଗ୍ରୀବ ରାଜ୍ୟକୁ ଖେଦି
ଦେଇ ॥୮୦
ଏସେ ପିତାକୁ ମୋର କପଟେ ମରାଜଲା ।
ରାଜ୍ୟର ସମ୍ପଦମାନ ସମସ୍ତ ଭୋଗ କଲା ॥
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇର ଭାରିଯା ତାରା ଯେ
ସୁନ୍ଦରୀ ।
ବିଚାରେ ତ ଗୁରୁପତ୍ନୀ ଅଟଇ ତାହାରି ॥
ତାହାକୁ ରମଣ କଲାକ ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି ।
ଆମେ ପାଶୁ ପୁଅ ଅଛୁ ତାହାର ମହାଯୋଧୁ ॥
ଯେତେକ ନିପ୍ରୋହି ସେ ଅଟଇ
କପିରାୟେ ।
କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିଣ ଯେ ଛାମୁକୁ ତାର ଯାୟେ ॥
ସାତ୍ୟକି ସନ୍ଦେଶ ନ ଘେନି ଯେବେ ଯିବ ।
ଆମକୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଦଣ୍ଡେ ନ
ଥୋଇବ ॥୯୦
ଶିର ଛେଦିଣ ସେ କରିବ ପ୍ରାଣ ନାଶ ।
ଯେତେ ଦୂରକୁ ମୋତେ ଲାଗୁଅଛି ଦ୍ରାସ ॥
ତୁମ୍ଭେ ସାତ ବୀର କହ ବେଗେ ଯାଇ ।
ମୁହିଁ ନିଶ୍ଚେ ମରିବି ସାତ୍ୟକି ନ ପାଇ ॥
ଯେତେ କହି ଅଙ୍ଗଦ ଶୁଣିଲା କୁଣ ପାଡ଼ି ।
ସାତ ସେନାପତି ତାକୁ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ବେଢ଼ି ॥
ଭୋ କୁମରମଣି ତୁ ବାଳାର ତନୟେ ।
କିଷ୍କିନ୍ଦା କଟକେ ତୁ ଅଟୁ ଯୁଗରାୟେ ॥
ତୋତେ ଛାଡ଼ିଣ ଆମେ କିଏ ପାଇଁ ଯିବୁ ।
ତୋହୋର ପାଇଁ ଆମେ ଜୀବନ
ହରାଇବୁ ॥୧୦୦
ଯେତେ ବିଚାରିଣ ସେ ସାତ ସେନାପତି ।
କୁଣ ପାଡ଼ିଣ ସେ ଅଙ୍ଗଦକୁ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ॥
ଫଳ ମୂଳ ଆହାର ସେ କିଛିହିଁ ନ
ଖାଇଲେ ।
ଅଙ୍ଗଦକୁ ବେଢ଼ିଣ ସେ ସମସ୍ତ ବସିଲେ ॥

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଗୋ
 ହେମାବନ୍ତୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ସେ କୁହା କୁହିଁ ହୋନ୍ତି ॥
 ଦିନ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସେ କହନ୍ତି ରାମ କଥା ।
 ଦଶରଥ ଅପୁତ୍ରକ ହୋଇଣ କଲେ ଚିନ୍ତା ॥
 ସୁମନ୍ତ କହିଲେ ସନତ କୁମାରକ ବାଣୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶାହାସ୍ର ସେ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ
 ଶୁଣି ॥୧୦
 ଲୋମପାଦ ରାଜାର ଦେଶ ଅପାଳକ ।
 ଘୋର ବନେ ତପସ୍ୟା କରଇ ବିଭୀଷେକ ॥
 ମୁଗୁଣୀ ଗର୍ଭରୁ ଜାତ ହୋଇଲେ ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ।
 ଜମ୍ବବ କହନ୍ତି ସବୁ ଅଜାଦର ଆଗ ॥
 ବେଶ୍ୟାକୁ ପଠିଆଇ କପଟେ ଅଶାଜବା ।
 ଦଶରଥ ଦୋହିତା ଶାୟେନ୍ତା ଜନ୍ୟାକୁ
 ବିଭୀଷେକ ॥
 ଯଜ୍ଞ କରି ଚରୁ ଜାତ କଲେକ ରକ୍ଷିଶୃଙ୍ଗ ।
 ପ୍ରସବେ ସମର୍ପିଲେ ଦଶରଥ ଆଗ ॥
 ପାଇଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ରାଣୀମାନନ୍ତ ହକାରି ॥୨୦
 ବ୍ରତ ଆଚରି ଗୋ ତୁମ୍ଭେ ଅଛ କେତେ
 ଜଣ ।
 ଯେତେକ ଚରୁ ତୁମ୍ଭେ ତୋଷ ମନେ
 ଘେନ ॥
 ଶୁଣିଣ କଉଶୁଲ୍ୟା ସୁମେତ୍ରା କୟେକୟା ଆଗ
 ହୋଇ ।
 ଚରୁ ଆଣି ଭୁଞ୍ଜିଦେଣ ଚାରିପୁତ୍ର ପାଇ ॥
 ତେଣୁ ଦଶରଥର ଫିଟିଲା ପୁତ୍ର କଷ ।
 ଦିନୁ ଦିନୁ ପୁତ୍ରମାନେ ହୋଇଲେ ବଳିଷ୍ଠ ॥
 ବ୍ରତ କରାଇ ରାଜା ଶାହାସ୍ର ଶିଖାଇଲେ ।
 ଯଜ୍ଞ ରଖିବାକୁ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମାଗିନେଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଗଲେ ଦୁଇ ଭାଇ ।
 ଅଗମ୍ୟ ବନେ ପଶି ତାଡ଼େକା ମରାଇ ॥୩୦
 ଅହିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ପାଷାଣ ହୋଇଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ଲାଗି ମୁକତ ହୋଇଲା ॥

ସିଦ୍ଧବନେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିଲା ଗାଧୁରାଜା ଶିଷ୍ୟ ॥
 ସୁବାହୁ ଦଇତ ଅଇଲା ସନ୍ତ୍ୟ ଘେନି ।
 ତାହାକୁ ମାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ
 ଭାଇବେନି ॥
 ଶୁଣବାବୁ ଅଜାଦ ହୋ ବୋଇଲେ
 ଜମ୍ବବ ।
 ଜନେକ ଘରେ ଥିଲା ସଦାଶିବ ଚାପ ॥
 ଲକ୍ଷେ ରାଜା ବରି ମୁନି ଯାଗ କରୁଥିଲା ।
 ଯେ ଧନୁ ଉଦ୍ଧାରିବ ଜନ୍ୟାଦେବଇ
 ବୋଇଲା ॥୪୦
 ଶୁଣି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନିଗଲେ ।
 ଲକ୍ଷେ ରାଜା ଅଭିମୁଖେ ଶିବଧନୁ
 ଭାଙ୍ଗିଲେ ॥
 ଦେଖିଣ ଜନେକର ଫିଟିଲା ମନଭ୍ରାନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବରିଲା ସାତଥା ରୂପବନ୍ତୀ ॥
 ଦଶରଥ ରାଜାକୁ ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ଅଶାଜଲେ ।
 ଚାରି ପୁତ୍ରକୁ ସେ ଚାରି ଝିଅ ଦେଲେ ॥
 ବାହୁଡ଼ି ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାପୁର ଯାନ୍ତେ ।
 ପ୍ରଶୁରାମ ବୀର ଓଗାଳିଲା ପଥେ ॥
 ଦେଖିଣ ଦଶରଥ କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ।
 ବିନୟ ବାଣୀ କହିଣ ପ୍ରଶୁରାମ ପାଦେ
 ପଡ଼ି ॥୫୦
 କାହାରି ବିନୟ ସେ ନମାନି ପ୍ରଶୁରାମ ।
 ପ୍ରତ୍ୟ୍ୟାମାନ କହିଣ ଭେଟିଲା ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ବୋଇଲା ଧନୁ ଯେବେ ଗୁଣ ଦେଇ ପାରୁ ।
 ତେବେ ସେ ଜାଣିମା ସଂସାରେ ହନ୍ତକାରୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ କର ପ୍ରସାରିଲେ ।
 ଗୁଣ ଦେଇ ଧନୁ ତାର ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲେ ॥
 ଦେଖିଣ ପ୍ରଶୁରାମର ମନରୁ ଭ୍ରାନ୍ତି ଗଲା ।
 ଅକ୍ଷୟେ ବେନିତ୍ରୋଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଲା ॥
 ତହୁଁ ପୁଣି ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ପ୍ରବେଶ ।
 ଶୁଣିଣ ସାତ ବାରେ ମନରେ ହରଷ ॥୬୦

ବୋଲନ୍ତି ଜମ୍ବବ ତୁ ଶୁଣ ବାଳୀ ସୁତ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଶୂରପଣ ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ ॥
 ଦଶରଥ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯେ ରାଜ୍ୟ ଦେଲା ।
 ସାବତ ଜନନୀ କୟେକୟା ବାରତା
 ପାଇଲା ॥
 କପଟେ ନୃପତିକି ସତ୍ୟ କରାଇଲା ।
 ଭରଥ ରାଜା ହେଉ ଶ୍ରୀରାମ ବନଯାଉ
 ବୋଇଲା ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦଶରଥକୁ କରାଇଲା କଷ ।
 ଦେଶ ଗ୍ରାମ ନ ମାଡ଼ିବ ଶିରେ ବାହି ଜଟ ॥
 ଅନୁ ନ ଭୁଞ୍ଜିଣ ସେ କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ।
 ବୃକ୍ଷର ବକଳ ପିନ୍ଧି ବଞ୍ଚିବ ବୃକ୍ଷର
 ଛାଇ ॥୭୦
 ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ କଲେକ ବନବାସ ।
 ସୁପଲେଖି ନାସା ଶ୍ରବଣ କଲେ ନାଶ ॥
 ଦଣ୍ଡକାଅରଣ୍ୟେ ଖର ଦୃଷ୍ଟଣ ତ୍ରିଶିରା ଆଦି
 ଯେତେ ଥିଲେ ।
 ସୁପଲେଖି କହନ୍ତେ ସେ ବେଗେଣ
 ଧାଇଁଲେ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦସପ୍ରବଳ ବେଢ଼ିଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ।
 ନିମିଷକେ ଶ୍ରୀରାମ ନାଶିଲେ ତାହାକୁ ॥
 କୋପେଣ ସୁପଲେଖି ଲକାକଇ ଗଲା ।
 ରାଜର ଆଗରେ ଯାଇ ବାରତା କହିଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ଅଇଲା ବେଗେ ଧାଇଁ ।
 ମାରୁତି ଦୈତ୍ୟକୁ ମାୟା ମୁଗ ଦେଖାଇ ॥୮୦
 ଦେଖିଣ ବେନିଭାଇ ମାରୁତିକି
 ଗୋଡ଼ାଇଲେ ।
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିତରେ ଯେକାନ୍ତେ ସତୀ ଥିଲେ ॥
 ତେଣୁ ସେ ମାୟା ରୂପ ଧରିଣ ହରିନେଲା ।
 ଦେଖିଣ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଆଗରେ ଓଗାଳିଲା ॥
 ରଥ ଧୂଳ ସହିତରେ ଗିଳିଲା ଉଗାଳି ।
 ଗରୁଡ଼ର ସୁତ ଅଟେ ମହାବଳୀ ॥
 କୋପେଣ ରାବଣ ଖଡ଼ଗ କରେ ଧରି ।
 ଦୁଇ ଗୋଡ଼ ଦୁଇ ତେଣା କାଟିଲା ରୋଷ
 ଭରି ॥

ସାତଯାକୁ ହରିଣ ସେ ନେଲା ଦଶଗିରି ।
ବିମାନେ ବସାଇଣ ସେ ପଶିଲା

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥୯୦

ମାୟା ମୃଗ ମାରିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ିଲେ ।
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିତରେ ସେ ସାତଯାକୁ ନ
ଦେଖିଲେ ॥

ବିକଳେ ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଅରଣ୍ୟେ ବୁଲନ୍ତେ ।
ଅନୁକ୍ଷଣେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଛଇ ସଙ୍ଗତେ ॥
କୋବନ୍ଧକୁ ଭେଟିବା ଯେ ଶବରଶାର
ସେବା ।

ଦଶନ କ୍ଷତ ଦେଇଣ ଆମ୍ଭ ଅଣାଇବା ॥
ପମ୍ପା ସରୋବରେ ଗଉଡୁଣୀକ ଦୁଧ
ମାରିବା ।

ମଣିବନ୍ଧା ଦେଇଣ ଦୁଧ ଖାଇବା ॥
ଗଉଡ଼ ଗୋଡ଼ାଇଣ ମାରିଲା ଯଦ୍‌ବର ।
ଜନ୍ମେବ କହନ୍ତି ତାହା ଅଜ୍ଞଦ
ଆଗର ॥୧୦୦

ହନୁମତ ଦୁଶନ ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗେ ମୈତ୍ର ।
ସପତ ଶାଳ ହେଦନ କଲେକ ରଘୁନାଥ ॥
ଦୁଇଭି ଅସ୍ଥି ରାମ ପିଙ୍ଗିଦେଲେ କେଣେ ।
ବଳବନ୍ତ ବାଳାକି ବଧୂଲେ ଯେକାବାଣେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ରାଜାପଣ ଅଜ୍ଞଦକୁ ମୁଗରାଇ ।
ତାରାକୁ ପ୍ରବୋଧୁଣ ଶ୍ରୀରାମ କଲେ ପୂଜା ॥
ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ରହିବା ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଯିବା ।
ପୃଥ୍ବୀୟାକ ଆଠ ଯେ ପୁରଣ ରହିବା ॥
ସନ୍ଧ୍ୟାର ଗଣିତା ଯେ ଦୂତ ବରଗଣ ।
ସନ୍ଦେଶ ନ ପାଇଣ ଆମ୍ଭର ମରଣ ॥ ୧୦
ଦିନ ହରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ କୁହାକୁହି
ହୋନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟା କାହିଁ ଦେଖିବା ବୋଲନ୍ତି ॥
ଜନ୍ମେବ ବୋଲଲେ ତୁ ଶୁଣ ହୋ ଅଜ୍ଞଦ ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ନାରାୟଣ ଅଟନ୍ତି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥
ତାହାକର କାର୍ଯ୍ୟେ ଆସି ଆମ୍ଭର ମୃତ୍ୟୁ
କାହିଁ ।

ଅବଶ୍ୟ ସନ୍ଦେଶ ଆମ୍ଭେ ପାଇବା
ବଳଦେହୀ ॥

ଯେମନ୍ତେଣ କଥାମାନ ହୁଅନ୍ତେଣ
ତହିଁ ॥୨୦

ସମ୍ପାତି ଶୁଣିଲା ତାହା ଥୋକାୟେ ଦୂରେ
ଥାଇ ॥

ଗରୁଡ଼ର ତନୟ ପକ୍ଷ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ।
ଆଦିତ୍ୟର ତେଜ ଲାଗି ତେଣା ତାର ନାହିଁ ॥
ଉଡ଼ିନପାରି ସେ ସମୋଦ୍ର କୂଳେ ଅଛି ।
କପିକର କଥା ସେ ଶୁଣିଲାକ ପକ୍ଷୀ ॥
ମନରେ ବିଚାର ସେ କରଇ ପକ୍ଷୀବର ।
ଆଜ ମୁଁ ଯେହାକଲ କରିବି ଆହାର ॥
ଜୀବଜନ୍ତୁ କିଛି ଆଜି ମୋତେ ଆହାର

ନମିଳି ।

ଯେହାକୁ ଖାଇଲେ ପ୍ରାଣ ସୁସ୍ଥହେବ ଭଳି ॥
ଯେହାତ ଖାଇଲେ ମୁଁ ପାଇବି ମହାସୁଖ ।
ଅପାର କାଳର ମୋର ଗଲାକ ଶେଷ

ଭୋକ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ପର୍ବଦୁ ସେ ପଡ଼ିଲାକ ଗଡ଼ି ।
ଅଞ୍ଚ ବିସ୍ତାରିଣ ତାରି ଦିଗକୁ ତାହାଲ
ଉଦବଡ଼ି ॥୩୦

ସମ୍ପାତିର ବିଚାର ସେ ଶୁଣିଲେ ଅଜ୍ଞଦ ।
ବୋଲଲା ନିଶ୍ଚୟେ ଆଜ ପଡ଼ିଲା ପରମାଦ ॥
ଆମ୍ଭର ବିନୁ ଯେଥେ ଅନ୍ୟ କେହି ନାହିଁ ।
କାହାକୁ ଖାଇବ ବୋଲିଯେ ପକ୍ଷୀ ଆସୁଅଛି
ଧାଙ୍ଗ ॥

ନିଶ୍ଚୟେ ଯେ ଆମ୍ଭକୁ କରିବ ପ୍ରାଣନାଶ ।
ଅଞ୍ଚ ବିସ୍ତାରିଣ ଯେ ପୁରୋଇଲା ଆକାଶ ॥
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ତ କରିନପାରିଲୁ ।
ଅକାରଣେ ଆମ୍ଭେ ଯେଥେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲୁ ॥
କ୍ଷେତ୍ରାକର ଧର୍ମ ଯେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବ ।
ନେହିଲେ ତାର୍ଥକରି ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜିବ ॥୪୦
ଅଶଉଚିତ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଲା ଆମ୍ଭର ।
ପଲାଇ ଯାଇତ ଯେଥେ କେଣେ ନାହିଁ
ପଥ ॥

ଧନ୍ୟ ଜଟାୟୁଣ ହୋ ତୁ ଅତୁ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ।
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟେଣ ସଂଗ୍ରାମେ ଗଲୁହତ ॥
ଶୁଣିଣ ସଂପାତି ହରଷ ହୋଇଲା ।
କେବଣ ଜଟାୟୁଣ ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟେ ମଲା ॥
କେ ପୁଣ କାହୁଁ ଆସି ସଂଗ୍ରାମଟି କଲା ।
କାହିଁ ଥାଇ ଜଟାୟୁଣ କିପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ॥
କହ କପିବାର ଧଉର୍ଯ୍ୟ ମନ ହୋଇ ।
ଜଟାୟୁଣ ବୋଲିଣ ମୋହୋର ସାନ
ଭାଇ ॥୫୦

ମୁଁ ତାହାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭ୍ରାଥ ଗହନ ବନେ
ଥାଇ ।

ପକ୍ଷୀ ବିହୁନେ ମୁଁ ଯେ ଉଡ଼ିତ ନ ପାରଇ ॥
ଜଗତେ ଅଜୟେ ସେ ଅଟେ ପକ୍ଷୀବର ।
କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ସେ ହେଦିଲା ତାର ଶିର ॥
ସମ୍ପାତି ବୋଲଲା ତୁମ୍ଭେ ପୁର ହୋଇ ରହ ।
ଭାଇର ଦୁଃଖ କଥା ମୋହୋର ଆଗେ
କହ ॥

ଶୁଣିଣ ଅଞ୍ଚ ସେନା ଯେ ଉଠିଣ ବସି ।
ସମ୍ପାତି ଶ୍ରୀରାମକୁ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସି ॥
ରାଜେବ କାର୍ଯ୍ୟେଣ ମଲା ମୋର ଭାଇ ।
କହ ବାବୁ ସନ୍ଦେଶ କଟିକି ତୁମ୍ଭ
ନେଇ ॥୬୦

ଦୂତେ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଆମ୍ଭକୁ ଦୟାକର ।
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ୍ର ଶୁଣାଇ ସର୍ବ ପାପ ହର ॥
ସମ୍ପାତି ବୋଲଲା ମୁଁ ଦେଖିବି ତାକୁ
କାହିଁ ।

ତୁମ୍ଭେ ତାହାକର ଦୂତ ଅଟ ହେ ଗୋସାଇଁ ॥
ଚଳି ନ ପାରଇ ପକ୍ଷୀ ମୋର ହତ ।
ତେଣୁ ସେ ବାବୁରେ ମୁଁ ଅଟଇ ଅଶକତ ॥
ତୁମ୍ଭର ନିକଟକୁ ମୋତେ ଘେନିଯାଅ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାକର ବାରତା ଶୁଣାଅ ॥
ମୁହିଁ ଜାଣଇ ସାତ୍ୟା ଅରଣ୍ୟ ଉଠାଇ ।
ରାବଣ ହରିନେଇ ଥୋଇଅଛି ଯହିଁ ॥୭୦
ଦୂତେ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଆମ୍ଭକୁ ଦୟାକର ।

ଆମର କହନ୍ତେ ତୁମକୁ ଦୟା କରିବେ ରତ୍ନବାର ॥	ଦୟାରେ ରତ୍ନନାଥ ଅଗ୍ନିରେ ଦାହ କଲା ॥୧୦୦	ତାହାକୁ ବର ଦେଇ ଚଳନ୍ତେ ରତ୍ନନାଥ । ବାଟରେ ଭେଟିଲେ ସେ ବୀର ହନୁମନ୍ତ ॥
ଯେମନ୍ତେ ଜଟାୟୁର ହୋଇଲା ପ୍ରାଣନାଶ । ଯେକମନେ ଶୁଣ ତୁ ହୋ ଗରୁଡ଼ର ଶିଷ୍ୟ ॥	ଅସ୍ଥି ନେଇ ପକ୍ଷୀର ପୁଣ୍ୟଜଳେ ପକାଇଲେ ।	ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗରେ ସେ ଭେଟ କଲେ ନେଇ ।
ଖଡ଼୍ଗ କପି ବୋଲି କିଷ୍କିନ୍ଦାର ରାୟେ । ବାଳା ସୁଗ୍ରୀ ବୋଲିଣ ଯେ ତାହାର	ଦଶରଥ ମୈତ୍ର ବୋଲି ପକ୍ଷୀକି ଉଦ୍ଧାରିଲେ ॥ ତେଣୁ ସେ ବୋଇଲୁ ହୋ ଧନ୍ୟ ଜଟାୟୁଶ ।	ଦୁଃଖ ଦେଖି ମୈତ୍ରୟ ହୋଇଲେ ରତ୍ନସାଙ୍ଗ ॥
ତନୟେ ॥ ସେ ବାଳାର ତନୟ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ଅଟେ	ରାମ କାର୍ଯ୍ୟେ ମରିଣ ପାଇଲୁ ସ୍ବର୍ଗେ ବାସ ॥ ଆମ୍ଭେ ମରୁଅଛୁ ତେଡ଼େ ପ୍ରଭୁକୁ ଆଶ୍ରେ	ସୁଗ୍ରୀବର ନିମନ୍ତେ ମୋ ପିତାକୁ ମାଇଲେ । କିଷ୍କିନ୍ଦା କଟକେ ସୁଗ୍ରୀକି ରାଜା
ମୁହିଁ ।	କରି ।	କଲେ ॥୩୦
ପିତା ପ୍ରତିପାଳନ୍ତି କିଷ୍କିନ୍ଦାରେ ଥାଇ ॥ ସାବୁଜ ସୁଗ୍ରୀକି ସେ ରାଜ୍ୟରୁ ଘରଡ଼ିଲା ।	ନିରାଶେ ଶୋଇଲୁ ଦେଖ କୁଣ ଶେଯ୍ୟା କରି ॥	ଦୂତପେଷି ଚାରିଦିଗୁଁ ସନ୍ୟ ଠୁଳ କରି । ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ରାମ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରି ॥
ଯେକାଙ୍ଗ ମହାବଳା ଜଗତେ ବୋଲାଇଲା ॥୮୦	ସମ୍ପାତି ବୋଇଲା ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଛନ୍ତି କାହିଁ ।	ଚାରିଦିଗକୁ ରାମ ପେଷିଲେ ଆଗେ ଦୂତ । ବାରତା କୁହ୍ନି ତଥ୍ୟ ଧାଡ଼ିଦେବେ ରତ୍ନନାଥ ॥
ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଦଶରଥ ସୁତ । ଶ୍ରୀରାମ ନାମେ କୋଦଣ୍ଡ ଚାପ ହସ୍ତ ॥	ପବିତ୍ର କର ମୋତେ ଚରିତ୍ର ତାଙ୍କର କହି ॥ ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ହୋ ଶୁଣ ତୁ ପକ୍ଷୀଗାଢ଼ ।	ଆମ୍ଭେ ଆଠବାର ଦକ୍ଷିଣକୁ ଅଇଲୁ । ଚାରି ମାସ ବଣା ହୋଇ ବିମ୍ବରେ ପଶିଥିଲୁ ॥
ପିତାର ସତ୍ୟ ପାଳି ବନବାସ କଲେ । ଦଣ୍ଡକା ଅରନ୍ୟେ ଭାରିଯା ହରାଇଲେ ॥	ବିଷ୍ଣୁର ବାହାନ ତୁ ଗରୁଡ଼ ଆଦୁକ ॥ ୧୦ ଯେକମନେ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ ।	ନିଗନ୍ତରେ ବୁଲୁଅଛୁ କ୍ଷଣେହେଁ ନରହୁ । କେବଣ ଠାରେ ବାରତା ନପାଉ ॥
ଲଙ୍କାର ରାବଣ ସୀତାକୁ ନେଲା ହରି । ଶ୍ରୀରାମ ନଥିବାରେ ତପୁସୀ ବେଶଧରି ॥	ପାଇବୁ କାରଣ ତୁ ଆମ୍ଭର ମୁଖୁ ଶୁଣି ॥ ମାୟା ମୁଗ ମାରିତ ବେନି ଭାଇ ଗଲେ ।	ଦେଶବିଦେଶ ବୁଲିଲୁ ବନଘୋର । ପର୍ବତ କନ୍ଦର ନଦୀ ସରୋବର ॥ ୪୦
ଦେଖିଣ ଜଟାୟୁଶ ଓଗାଳିଲା ବଳେ । ଖଡ଼୍ଗ ଧରି ଧାଇଁଲା ବିଶବାର ବାଳେ ॥	କେତେହେଁ କ ଦୂରେ ଖେଦି ମୁଗକୁ ମାଇଲେ ॥	କାହିଁ ନ ଦେଖିଲୁ ଆମ୍ଭେ ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ । ପାତାଳ ବିମ୍ବରେ ପଶିଲୁ ନନ୍ଦାଣି ॥
ତୋହୋର ଭାଇ ତାହା ତୁଲେ ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧକଲା ।	ମଡ଼ିଆ ଦୁଆରେ ସେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଯାଇ ।	ଧର୍ମବଳେଶ ତହୁଁ ହୋଇଲୁ ପାର । କି ବୁଦ୍ଧି କରିବୁ ସେ କହ ପକ୍ଷୀବର ॥
ରଥ ଧୁଳ ପାତାଙ୍ଗ ସମସ୍ତ ଭାଜିଲା ॥୯୦ କୋପେ ତେଣା ପାଦ ତାର ପକାଇଲା	ଅନେକ ଶୋକକଲେ ନଦେଖି ବଇଦେହୀ ॥	ଆସିବାବେଳେ ସୁଗ୍ରୀ ଅଛଇ ଆରା୍ୟା ଦେଇ ।
କାଟି । ତୋହୋର ଭ୍ରାଥ ପଡ଼ିଲା ମହାଲୋଟି ॥	ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖହୋଇ ଆସନ୍ତେ ବେନିଭାଇ । ଜ୍ଞାନଦକ୍ଷ ଶବରକୁ ଭେଟିଲେ ରତ୍ନସାଙ୍ଗ ॥	ମାସକେ ଆସି ମୋତେ ବାରତା ଦେବ କହି ॥
ତେବେ ସେ ରାବଣ ସୀତାକୁ ଘେନିଗଲା । କେବଳ ମାତ୍ର ତାର ଶରୀରେ ଜୀବଥିଲା ॥	ତାହାକୁ ମୁଖ୍ୟ କରି ସେଠାବରୁ ଗଲେ । ପମ୍ପା ସରୋବରେ ଗୋପାଳନ୍ତ	ତିରିଶି ଦିନରୁ ଯେବେ ଦିନେକ ଉତ୍ତୁଳିବ । ନିଷ୍ଠେ ହେଁ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରାଣ ନ ପାଇବ ॥
ରାବଣ ନେଲାବେଳେ ବୋଇଲେ ବଇଦେହୀ ।	ଦେଖିଲେ ॥୨୦ ତିନି ଦିନ ଉପାସ ସେ ଲକ୍ଷଣ ସାନଭାଇ ।	ତହିଁକି ତ ପାଞ୍ଚମାସ ହୋଇଲାକ ଆସି । ଆଶ୍ବିନ ଦଶମୀ ଦିନ ସୁଗ୍ରୀବର ରାସ
ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ ହୁଅ ପକ୍ଷୀ ରାମକୁ ବାର୍ତ୍ତା କହି ॥ ଖଡ଼୍ଗ ପାତେ ଦେହ ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।	ଦୁଧ ମାଗି ରକ୍ଷିଲେ ସେ ମଣି ବନ୍ଧା ଦେଇ ॥ ନ ଘେନି ଗୋପାଳେ ସେ ରାମକୁ	ପେଷି ॥୫୦ ଏବେ ବସନ୍ତ ଆସି ହୋଇଲା ପରବେଶ । ପାଲଗୁନ ମାସର ଆସି ଦଶ ଯେ ଦିବସ ॥
ରାମକୁ ବାରତା କହି ଛାଡ଼ିଲା ପକ୍ଷୀ ପିଣ୍ଡ ॥ ବିମାନ ଆରୋହି ସେ ସ୍ବର୍ଗକଳ ଗଲା ।	ଦୁଧଦେଲେ । ପକ୍ଷରି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭଗତି ହୋଇଲେ ॥	ବୁଦ୍ଧି ନ ଦିଶଇ ହେ ଆମ୍ଭେ କରିବୁ କାହା ।

ଦଣ୍ଡିବେ ନିଶ୍ଚୟେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାହା ॥	ମୁଁ ବୋଇଲି ଜଟାୟୁଶ ମୋହୋର	ହେଉଯା ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ତହିଁ
ତେଣୁ ସେ ପକ୍ଷୀ ହୋ ଯାକତ ତରଳ ।	ବୋଲକର ।	ଥୋକେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର କୋପକୁ ଅନେକ ଭୟ କରଇ ॥	ମୁହିଁ ଖଗପତି ସେ ହୋଇବଇଁ ସଂସାର ॥	ଶୁଣିଣ ସନମତି କଲଇ ମୁହିଁ ତେବେ ।
ଅଙ୍ଗଦର ବଚନେ ବୋଲଇ ସମ୍ପାତି ।	ତୁ କିମ୍ପାଇ ଲୋଭ କରି ପରର ବୋଲ	ସବୁକଇ ବିଚାରକୁ ଯୋଗାଇଲା
ମୁହିଁ ଜାଣଇ ଯହିଁ ଅଛନ୍ତି ମହାସ୍ୟତୀ ॥	ଶୁଣୁ ।	ଯେବେ ॥୧୦
ଯେବେ ମୋତେ ସମୋଦ୍ର ମଧ୍ୟକୁ ଘେନି	ହିତ ଅହିତ କଥା ତୁହିତ ନଜାଣୁ ॥	ଜଟାୟୁଶ ହାକ ଦେଇ ଆଗେଣ ଉଡ଼ିଗଲା ।
ଯାଅ ।	ଜଟାୟୁଶ ବୋଇଲା ତୁ କିଏ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ।	ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଅନେକ ଦୂରେ ଅଦୃଶ୍ୟ
ସେ ତୀର୍ଥରାଜରେ ମୋତେ ସ୍ତ୍ରୀହୀନ	ମୁହିଁ କେବଣ ଗୁଣେ କନିଷ୍ଠ ଅଟଇ ॥	ହୋଇଲା ॥
କରାଅ ॥୨୦	ସମର କରିବା ଦୁହେଁ ମଧ୍ୟପାତ୍ରେ ଥୋଇ ।	ତାହା ଦେଖିଣ ମୁଁ ପଛେ ତା ଉଡ଼ିଗଲି ।
ଭାଇ ମୋର ମଲା ବୋଲି ଶୁଣିଲି ମୁଁ	ହାରିଲେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଯିବା ଯୋଗୀ ହୋଇ ॥	ପଞ୍ଚାଶ ଯୋଜନେ ମୁଁ ଯାଇଣ ତାକୁ ଲାଗ
ଥାକ ।	ଯେଣୁ ନ ବିଚାରି ଆମେ ଆରମ୍ଭିଲୁ ଯୁଦ୍ଧ ।	କଲି ॥
ସ୍ତ୍ରୀହୀନ କଲେ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇବି ତୀର୍ଥରାଜ ॥	ବନ୍ଧୁ ଲୋକମାନେ ମିଳି କଲେକ	ନିଶ୍ୱାସକେ ସହସ୍ର ଯୋଜନ ମୁହିଁ ଗଲି ।
ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଣ ମୁଁ କହିବି ବାରତା ।	ବିରୋଧ ॥୧୦	ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ମୁଁ ଯାଇଣ ମିଶିଲି ॥
ପରମଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେ ଅଟନ୍ତି ଦେବୀ ସାତା ॥	କାହିଁପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ଦୁଇ ଭାଇ ।	କେହୁ ଆଗ କେହୁପଛ ହୋଇଣ ଧାପ
ଯହୁଁ ଗାବଣ ତାକୁ ବନେ ନେଲା ହରି ।	ଯେକଥା ତୁମ୍ଭର ଯୁଗତ ନୁହଁଇ ॥	ଦେଲୁ ।
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଛୁଟେ କି ଭୀର୍ଜନ ଦଶଗିରି ॥	ଯେକପିତା ଯେକମାତା ଗର୍ଭରୁ ତୁମ୍ଭେ	ଯେସନେ ଅଛି ସହସ୍ର ଯୋଜନ ଗମିଲୁ ॥
ଯେବଣ ଠାବରେ ସେ ଅଛନ୍ତି ବିଚକ୍ଷକରି ।	କାତ ।	ଦିନକର କିରଣ ଦ୍ରାଘ ଲାଗିଲାକ ମୋତେ ।
ଦେଖାଇବି ତୁମ୍ଭକୁ ପିଠିରେ ବହିକରି ॥	ଯେକଥା ତୁମ୍ଭର ନୁହଇ ଉଚିତ ॥	ଝସାଇ ପଶିତ ଇଚ୍ଛା କଲୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଶୁଣିଣ ଅଷ୍ଟବାରେ ହରଷ ହୋଇଲେ ।	ଯେକର ସମ୍ପତ୍ତିକି ଆରକକୁ ନୁହଁଇ ଶିରୀ ।	ରଥେ ॥୨୦
ହସ୍ତ ପିଠ ଦେଇ ତାକୁ ସମୋଦ୍ରକୁ	କେବଣ କାରଣେ ତୁମ୍ଭେ ମରିବ ଯୁଦ୍ଧ କରି ॥	ପକ୍ଷୀମାନ ପୋଡ଼ି ଉଠିଲା ଅନଳ ।
ନେଲେ ॥୨୦	ଜଟାୟୁଶ ବୋଇଲା ହେ ନଜାଣ ତୁମ୍ଭେ	ଦେଖିଲି ଜଟାୟୁଶ ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ତଳ ॥
ସ୍ତ୍ରୀହୀନେ ଶୁଚିବନ୍ତ ସେ ହୋଇଲା	କିଛି ।	ଆଗତେ ଡାକିଲା ମୋତେ ରଖ ରଖ ଭାଇ ।
ପକ୍ଷୀବର ।	ଯେକଥାରେ ମୋତେ ଅନେକ ନିନ୍ଦା ଅଛି ॥	ଜୀବନ ରଖିଲେ ତୋର ଥିବଇ ଦାସ
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚିତ୍କାକରି ସେ ହୋଇଲା ବାହାର ॥	ମରିବାରୁ ବଡ଼ ଅଟଇ ଜାଣ ଲାଜ ।	ହୋଇ ॥
ଦଣ୍ଡେ ଉଭା ହୋଇଣ ସେ ଦେହକଲା	ଜଗତରେ ଶୁଭିବନା ମୁହିଁ	କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ଧୁନି ଶୁଣିଣ ଧାଇଁଲି କୋପଭରେ ।
ସୁସ୍ଥ ।	ପକ୍ଷୀରାଜ ॥୧୦୦	ପକ୍ଷୀଜଟାକୁ ଆଣିଣ ବସାଇଲି ପିଠିରେ ॥
ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣ ହୋ ସମସ୍ତ ॥	ନୋହିଲେ ଶାନ୍ତି ନୁହଇ ମୋର ମନ ।	ମୋହର ପିଠି ପୋଡ଼ିଲା ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ତେଜ
ମୁହିଁ ସମ୍ପାତି ଯେ ଜଟାୟୁଶ ସାନ ।	ଆବର କଥାଏ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ବନ୍ଧୁ ଜନ ॥	ଲାଗି ।
ଦୁହେଁ ଗରୁଡ଼ର ଆମ୍ଭେ ଅଟୁ ହୋ ନନ୍ଦନ ॥	ଯେ ତୁମ୍ଭର ବୋଲେ ଆମ୍ଭେ ଯୁଦ୍ଧ	ମଉଗର୍ବ ଭାଙ୍ଗିଲା ସେ ସୋଦରେ
ଖଇ ଲୋକକର ଆମ୍ଭେ ବଚନ ଶୁଣିଲୁ ।	ନକରିବୁ ।	ବାଦଲାଗି ॥
ସୋହୋତେ ଦୁଇଭାଇ ବିବାଦ ଆଚରିଲୁ ॥	ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବତାଙ୍କର ସମ୍ମିଧକୁ ଆମ୍ଭେ ଯିବୁ ॥	ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲୁ ବେନିଭାଇ ।
ଜଟାୟୁଶ ବୋଇଲା ମୁଁ ହୋଇବି	ଯେ ଯାଇ ଆଗରେଣ ଛୁଇଁବ ସୂର୍ଯ୍ୟଯାନ ।	ଦଣ୍ଡକାରଣେ ପଡ଼ିଲା ସେହି ଯାଇ ॥ ୩୦
ପକ୍ଷୀରାଜ ।	ତେଣୁ ସେ ହୋଇବଟି ପକ୍ଷୀଙ୍କ ରାଜନ ॥	ମୁହଁ ହରାଇ ମୁଁ ପଡ଼ିଲି ଯେଥେ ଆସି ।
ସକଳ ପକ୍ଷୀଗଣେ କରିବେ ମୋତେ	ଶୁଣିଣ ଚକିତ ହୋଇଲେ ବନ୍ଧୁଲୋକେ ।	ସୁତଦାରା ସବୁରୂପ ରମ୍ୟେକ ଦାପ ବାସୀ ॥
ପୂଜା ॥୮୦		

ସହି ନ ପାରି ମୁଁ ମରନ୍ତି ଆତ୍ମାଘାତେ ।	ଯେବଣ ଦିନେ ରାବଣ ସାତାକୁ	ଦୁସହ ଶାପରୁ କଲ ଏବେ ପାରି ॥
ନିଶାକର ମୁନି କହିଲେ ଆସି ମୋତେ ॥	ହରିନେଲା ॥	ଶୁଣିଣ ଅଷ୍ଟବାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଚିନ୍ତା କଲେ ।
ନମର ମହାତମା ହୋ ମୋହର	ମୋହର ପାଇଁ ସେ ଆହାର ଆଣୁଥିଲା	ସମ୍ପାତିକି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ୱାସି ବୋଇଲେ ॥
ବୋଲକର ।	ବହି ।	ତତକ୍ଷଣେ ପୋଡ଼ିଲାର ପକ୍ଷୀ କଉଁଳିଲା ।
ଅବଶ୍ୟ କଷ୍ଟରୁ ତୁ ହୋଇବୁଟି ପାର ॥	ରାବଣ ହରି ନିଅନ୍ତେ ଦେଖିଲା	ଦେଖିଣ ସମ୍ପାତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥ ୯୦
ଆମେ ଯାଇ ତୋର ପୁତ୍ରକୁ କହିବୁ ।	ବଇଦେହୀ ॥୬୦	ଅଜ୍ଞାଦ ସହିତେ ଯେତେକ ସେନାପତି
ଯେହି ପର୍ବତ ଶିଖରେ ତୁ ନିଶ୍ଚୟେ	ମୋହୋର ଆଗରେ ସେ କହନ୍ତେ	ଥିଲେ ।
ରହିଥିବୁ ॥	ବୀରତା ।	ଗରୁଡ଼ର ତନୟ ଚରଣେ ଓଳଗିଲେ ॥
ସେ ତୋତେ ନିତ୍ୟେ ଆଣି ଦେଉଥିବ	ମୁହିଁ ଦେଖିଲାନ୍ ଗାବଣ ରଥେ ସାତା ॥	କୃତାଞ୍ଜଳି ହୋଇଣ ସେ ସମସ୍ତେ
ଆହାର ।	ଶିର ଟେକିଣ ସେ ଦେଖିଲଇ ଅନାଇ ।	ବୋଲନ୍ତି ।
ତାହା ଖାଇଣ ତୁ ଶରୀର ରକ୍ଷା କର ॥ ୪୦	ଅଶୋକ ବନିକାରେ ଥୋଇଲା ସାତା	ଆମକୁ ଦୟା ତୁମେ କରାସି ଖଗପତି ॥
ରାମ ଅବତାର ହୋଇବେ ଚକ୍ରଧର ।	ନେଇ ॥	ଲଂଘିଣ କେମତେ ଯେ ଆମେ ଉଡ଼ିଯିବୁ
ରାବଣ ବଧ ଅର୍ଥେ ମାନବଶରୀର ॥	ଦେଖିଣ ମନରେ ମୁଁ ହୋଇଛି ବିକଳ ।	ଲଙ୍କା ।
ପିତା ସତ୍ୟ ପାଳି ସେ ବୁଲନ୍ତେ ବନର ।	ପକ୍ଷୀ ଥିଲେଣ ମୁହିଁ କରନ୍ତି ରଣଗୋଳ ॥	ଯେକଥା ଶୁଣିଣ ଯେ ଆମକୁ ଲାଗୁଅଛି
ସାତ୍ୟାକୁ ଚୋରାଇଣ ନେବ ଦଶଶିର ॥	ବିଧାତା ପୁରୁଷ ଯେବେ ତେଣା ଦେଇଥାନ୍ତା ।	ଶକ୍ତା ॥
ତାହାକୁ ଖୋଜିତେ ରାମ ଦୂତ ବରଗିବେ ।	ରାବଣ ଛାର କି ସେ ପ୍ରାଣ ଘେନି ଯାନ୍ତା ॥	ତୁମେ ସମ୍ପାତି ଆମକୁ ବୁଦ୍ଧିବାଟ କହ ।
ଅନେକ ଦୂର ବୁଲିଣ ସେ ଏଠାରେ	ଦଶଶିର ଛେଦିଣ ମୁଁ ସାତାକୁ ଆଣନ୍ତି ।	ପକ୍ଷୀ ବୋଇଲା ଆସୁ ଏ ମୋହର ପୁଅ ॥
ରହିବେ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ନେଇଣ ସମର୍ପିଛି ॥୭୦	ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ଯେ ଧ୍ୟାନ କରି
ତୁ ତାହାକୁ ଦେଖିଣ କହିବୁ ବାରତା ।	ରଥର ପାତାଙ୍ଗ ଏକା ଦିଶୁଥିଲା ମୋତେ ।	ବସି ।
ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଚୋରାଇ ନେଲା ସାତା ॥	ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ସାତୟା ସହିତେ ॥	ଜାଣିଣ ସୁପାରୁଣ ଯେ ହେମବନ୍ତରୁ
ତାହାକୁ ଛୁଇଁଲେ ସେ ତୋର ପାପ ସମସ୍ତ	ତାହା ଦେଖି ତ ମୋର ସମର କରିତ ମନ ।	ଆସି ॥୧୦୦
ଯିବ ।	ପକ୍ଷୀ ନଥିବାରେ ପୁଣି ନିସତ ଜୀବନ ॥	ପକ୍ଷୀବର ପବନରେ କମ୍ପଇ ଜଗତ ।
ପୋଡ଼ିଲାର ପକ୍ଷୀ ତୋର କ୍ଷଣକେ	ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟେ ସେ ବିମାନ ବାହିନେଲା ।	ଜାଣିଣ ପଟାନ୍ତର ସେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବଜନେନ୍ଦ୍ର ॥
କଉଁଳିବ ॥୫୦	ଚୋର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ସେ ପଲାଇ ପଶିଲା ॥	ପିତାର ଚରଣେ କଳାକ ନମସ୍କାର ।
ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ବସିଥାଅ ଯେ ପର୍ବତ ଶିଖର ।	ଶଏ ଯୁଣ ସମୋହୁ ସେ ପାରି ହୋଇ	ଆଗେ ଉଭା ହୋଇଣ ସେ ଯୋଡ଼ଇ
ଆକୁଁ ଲକ୍ଷେ ସପ୍ତେ ବରଷେ ଜାତ	କୂଳେ ।	ବେନିକର ॥
ହୋଇବେ ଚକ୍ରଧର ॥	ଗଡ଼ କରି ରହିଅଛି ଲଙ୍କର ଭୂପାଳେ ॥	ସମ୍ପାତି ବୋଇଲା ବାବୁ ଶୁଣରେ ସୁପାରୁଣ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହାର ନ ପାଇ ମୁଁ ଫଳମୂଳ ଖାଇ ।	ଅଶୋକ ବନରେ ସେ ଥୋଇଛି ଲୁଚାଇ ।	ଯେ କପିମାନେ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଦାସ ॥
ତେଣୁ ସେ ଭାଇ ମୁହିଁ ଯେବେ ପର୍ବତେ	ସହସ୍ତେ ଅସୁରାକି ଅଛଇ ଜଗାଇ ॥ ୮୦	ସାତାକୁ ହରିଲେ ଲଙ୍କାର ରାବଣ ।
ବସିଥାଇ ॥	କେ ତୁମେ ସହସ୍ତେ ଯୋଜନ ତେଜଂଯାଇ	ସେ କଥା ବୁଝିବା ପାଇଁ ପେଷିଲେ ସୁଗ୍ରୀବ
ତୁମେ ଅଷ୍ଟବାରେ ମୋତେ କୋଦଣ୍ଡ	ପାର ।	ରାଜନ ॥
ଚାପଧାରୀ ।	ତେବେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର ॥	ବଣା ହୋଇଣ ଯେ ବିମ୍ବରେ ପଶିଥିଲେ ।
ସେ ମୁନିକ କଥା ମୁଁ ଅଛଇ ହେତୁ କରି ॥	ଯେସନ କହି ସମ୍ପାରି ବିନୟ ହୋଇଲା ।	ପାଞ୍ଚମାସ ହୋଇଲା ଖୋଜି ନ
ମୋହର ପୁତ୍ର ସୁପାରୁଣ ହେମବନ୍ତରୁ	ଅଷ୍ଟ ସେନାପତିକର ଚରଣେ ଓଳଗିଲା ॥	ପାଇଲେ ॥୧୦
ଆସିଥିଲା ।	ବୋଇଲା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ତୁମେ ମୋତେ ରାମ	ମୋତେ ଦୟା କଲେ ଯେ ଅଷ୍ଟବାରେ
	ସରି ।	ଦେଖି ।

ଯେହାଙ୍କ ପ୍ରସାଦେଶ ମୋର କଞ୍ଚୁଳିଲା ପକ୍ଷା ॥	ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଦେଖିଲ ବସି ପକ୍ଷୀର ପିଠିର ॥ ଯେକଥାରେ ଆମକୁ ପରରୋଷ ନ ଆସଇ ।	ବଳରାମ ଦାସ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଦାସ । କର ଅନବୃହ ସ୍ବାମୀ ହେ ନଳାଗୁ ଯମ ଭ୍ରାସ ॥
ବଡ଼ ଧାର୍ମିକ ଅଟନ୍ତି ମହାବୀର । ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟେ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଆଗୁସାର ॥ ତୁ ବାବୁ ଯେବେ ମୋହର ବୋଲକର । ଯେମାନଙ୍କୁ ବସାଅ ତୋହର ପିଠିର ॥ ଲଙ୍ଗାଗଡ଼ ଦେଖାଅ ଶ୍ରୀରାମର ଚାର । ଶୁଣିଣ ସୁପାରୁଣର ଭଲୁସଇ ଶରୀର ॥ ଆସସି କପିବର ପିଠିରେ ମୋର ବସ । ଦେଖସି ଲଙ୍ଗାଗଡ଼ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ଦେଶ ॥୨୦ ସୀତୟା ସହିତେଶ ଦେଖସି ମଧୁବନ । ରାବଣର ଉଆସ ପାତୁକର ସଦନ ॥ ଗଡ଼ର ପାଚେରୀ ଦେଉଳ ଅଟାଳି । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଶୁଅଛି ଦୈତ୍ୟକର ପୁରୀ ॥ ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ହୋ ଯେକଥା ନ ଯୋଗାଇ ।	ତୁ ଯେବେ ଚଳିଯାଅ ହେ ନିଜପୁରକଇ ॥୩୦ ଆମେ ଯେଠାରେ ଆଜଣ ଦୁର୍ଭବକ କରିବୁ । ସମୁଦ୍ର ତେଜଂଯାଇ ସୀତାକୁ ଖୋଜିବୁ ॥ ଶୁଣିଣ ସୁପାରୁଣ ହୋଇଲା ହରଷ । ପିତାପୁତ୍ର ଚଳିଗଲେ ଯେ ଯାହାର ବାସ ॥ ହେମବନ୍ତ ପର୍ବତେ ମିଳିଲେକ ଯାଇ । ହରଷ ହୋଇଲେ ସେ ପୁତ୍ରଦାରା ଚାହିଁ ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ହେମବନ୍ତୀ । ଅଷ୍ଟସେନାୟେ ସାହେର କୂଳେ ଛନ୍ତି ॥ ଶ୍ରୀରାମ ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ସୁଗ୍ରୀବ ସଙ୍ଗେ ଘେନି । ରାବଣର କଥାମାନ କରନ୍ତି ଭାଲେଣି ॥ ୪୦ ଦୂତ ଆସିବାକୁ ସେ ଅଛନ୍ତି ବାଟ ଚାହିଁ । ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଅଗ୍ରତେ ଶକର ଯେହା କହି ॥	ବାଣୀ । ସାମ ବେଦୁ ଜାତ ଯେ ଯେ ସୁଧାରସ ବାଣୀ । ବଳରାମ ଦାସ ଯେହା ଗ୍ରହ କରି ଭାଣି ॥ ହେ ସୁଞ୍ଜନମାନେ ନ ଧର ମୋର ଦୋଷ । ଶ୍ରୀରଘୁନାଥଙ୍କ ଚରିତ୍ର ମୁଁ କଲଇ ପ୍ରକାଶ ॥ ଶ୍ରୀନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ଦୟାମୋତେ କଲେ । ଯେ ଗ୍ରହ କର ବୋଲି ଶ୍ରୀମୁଖେ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ॥୫୦ ତେଣୁ ସେ ମନମୋର ଯେ ହୋଇଲା ହରଷ । ରାମାୟଣ ଗ୍ରହ ମୁଁ କଲଇଁ ପ୍ରକାଶ ॥ ଯେହୁ କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କାଣ୍ଡ ହୋଇଲାକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥୫୪

ଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ
କିଷ୍କିନ୍ଦ୍ୟା କାଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ

ବନ୍ଧନ ନାରାୟଣ ବାନ୍ଧବ ତ୍ରିପୁରାରି ।
 ତ୍ରିଶୂଳ ତମରୁ ବେନି କରେ ଧରି ॥
 ବିଭୂତି ବିଲୋପନ ଜୟ ତୁ ବିଶ୍ୱନାଥ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖର ସ୍ୱାମୀ ତୁ ଗିରିଜାର କାନ୍ତ ॥
 ପବିତ୍ର ଶ୍ୟାମାର ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ପତିକର ଆଭା ।
 ଫଣିମଣି କୁଣ୍ଡଳ ଦିଶଇ ମାହା ଶୋଭା ॥
 ପଶୁଚର୍ମ ପରିହରଣ ଗୁହାକ୍ଷମାଳ ହାର ।
 ଜଟାକୂଟ ମୁକୁଟ ବ୍ୟାଳ ବଳୟା ଅଳଙ୍କାର ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ବହନି ତ୍ରୟ ତ୍ରିଲୋଚନ ।
 ଜୟ ଜୟକାପାଳା ଦୃଗତି ବିମୋଚନ ॥୧୦
 ଯେକାଦଶ ଗୁହର ତୁହି ଦେବ ମୁଖ୍ୟ ।
 ଶଙ୍କର ସଦାଶିବ ଈଶ୍ୱର ବିଗ୍ରହାକ୍ଷ ॥
 ଅନାଳ ଲୋହିତ ପରମ ତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନୀ ।
 ଯେ ତୋହୋର ରୂପକୁ ଚିନ୍ତନ୍ତି ସୁର ମୁନି ॥
 ତୁ ଦେବ ଅନାଦି ଅଯୋନି ସମ୍ଭୂତ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଭୂଲତା ମଧରୁ ହୋଇଲୁ ଜାତ ॥
 ସୃଷ୍ଟି କର ବୋଲି ବୋଇଲାକ ଧାତା
 ତୋତେ ।
 ତେଣୁ ସେ ଗୁହମୟେ ହୋଇଲା ଜଗତେ ॥
 ତଉଦ କୋଟି ଶିବଗଣ ପୁରିଲେ ମେଦିନୀ ।
 ଦେଖିଣ ତୁଷ୍ଟି ତୋତେ କଳାକ
 ପଦ୍ମଯୋନି ॥୨୦
 ତୁ ହୋ ସଦାଶିବ ନ କର ସଂସାର ।
 ଗୁହକ୍ତ ତେଜେ ପୃଥୁ ହୋଇଲା ନାରଖାର ॥
 ତେଣୁକରି ଶ୍ୟାନ୍ତି ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଲୁ ଶୂଳପାଣି ।
 ମଉଡ଼ ମୁନି ଯେହା ଦେବଙ୍କ ଆଗେ ଭଣି ॥
 ତୁ ଦେବ ପଂଚୁବଦନ ଶଙ୍କର ।
 ଖଦ୍ଗାନ୍ତ ତମରୁ ତ୍ରିଶୂଳ ମୁହୁରର ॥
 କଣ୍ଠେ ମୁଖମାଳା ଫାଶା ଯେ ଆକୁଶ ।
 ପର୍ଣ୍ଣ କମାୟେଣ ଧାରଣ ଜୟ ତୁ
 ବ୍ୟୋମକେଶ ॥

କପିଳାସବାସୀ ତୁ ପାର୍ବତୀ ରମଣ ।
 ଜୟ ଜୟ ସଦାଶିବ ନନ୍ଦୀ ଆରୋହଣ ॥୩୦
 ଦେବଙ୍କର ଦେବ ତୁ ମହାଦେବ ଯେଣେ ।
 ଯାବତ ଜଗୁଙ୍କର ତ୍ରିଗୁଣ ବହୁ ଯେଣେ ॥
 ସର୍ବଦା ଶିବ ତୁ ଅମଙ୍ଗଳ ନୋହୁ ।
 ସର୍ବଗ୍ୟଂ ପୁରୁଷ ତୁ ଶାନ୍ତି ମାହାବାହୁ ॥
 ତୁ ସେ ମାହାଦେବ ଯୋଗେଶ ଈଶ୍ୱର ।
 ଶକତି ଭୂଷଣ ବାଳଶଶିଧର ॥
 ତୁ ଦେବ ଈଶାଣ ସକଳ କାଳ ଜାଣୁ ।
 କାଳ ଲିଙ୍ଗ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ତୋତେ
 ତେଣୁ ॥
 ଅକ୍ଷେପ ବିନାଶି ତ୍ରିପୁରା ବଧ୍ୟ କଲୁ ।
 ପିନାକୀ ପାଶୁପତ ସାଂଗ୍ରାମେ ଧଇଲୁ ॥୪୦
 କନ୍ଦର୍ପ ଦହିଲୁ ନାଥ ବଢ଼ିମା ପଣ ଘେନି ।
 କାମଦହନ ବାନୀ ତୋତେ ବୋଲନ୍ତି
 ପଦ୍ମଯୋନି ॥
 ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କଲା ବାସୁକି ନାମେ ଅହି ।
 ତିଳମାୟା ପ୍ରମାଣେ ସଚରାଚର ବହି ॥
 ତୁ ଦେବ ହରି ହର ଏକଇ ମୂରତି ।
 ପଶୁଙ୍କର ନାୟକ ତୋହୋର ନାମ
 ପଶୁପତି ॥
 କର ଅନୁଗ୍ରହ ମୋତେ ପାର୍ବତୀର ସାଙ୍ଗ ।
 ରକ୍ଷ କପି ଛନ୍ତି ଯେ ସାହେର କୁଳେ ଯାଙ୍ଗ ॥
 ବନ୍ଧଇ ବାଲ୍ୟକ ମୁନିର ଚରଣେ ।
 ଯାହାର ମୁଖରୁ ରାମାୟେଣ ହୋଇଲା
 ଉଚ୍ଚାରଣେ ॥୫୦
 ସଂସାର ତିମିରିକି ତୁହି ସେ ପ୍ରଦାପ ।
 ବ୍ରହ୍ମାକୁ ସମାନ୍ୟ ଅଟୁ ଅନୁରୂପ ॥
 ତୋହୋରେ ମେଳଇଦି ମୁକ୍ତ ହେଇଲେ ।
 ତିନି ତଳଲୋକ ତୋହୋରେ ପାର ଗଲେ ॥
 ତୁ ଯେବେ ନ କହନ୍ତୁ ରାମାୟେଣ କାହାଣୀ ।

ସଂସାର ବୁଡ଼ନ୍ତାନି ମହାର୍ଣ୍ଣବ ପାଣି ॥
 ତୁ ସେ ମହାରକ୍ଷି ସଂସାର ହିତ ଜାଣୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ମୁଖରେ ବଖାଣୁ ॥
 ଧନ୍ୟ ବଦନ ତୋର ମହିମା ଅଗୋଚର ।
 ତୋହୋର କଣ୍ଠେ ବିଜେ କଲେ ଚକ୍ରଧର ॥
 ତୋହୋର ହୃଦରେ ଶ୍ରୀହରି ଆସନ ।
 ରୋ ମୁନି ମୋତେ ହୋଇବାକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ତୋତେ ବ୍ରହ୍ମ ଯେ କହିଲା ।
 ତେଣୁ ସେ ତୋହୋର ମୁଖୁଁ ଉଚ୍ଚାରଣ
 ହୋଇଲା ॥
 ସେ କଥା ପୁରାଣ ପୁସ୍ତକେ ଲେଖନ ।
 ବଖାଣ କରୁଛନ୍ତି ସୁଗ୍ୟାନୀ ବିଦୁଜନ ॥
 ତାହା ଶୁଣିଣ ମୁଁ ଶରଧା ପାଇଲି ।
 ଅଧୋକାୟେକ ପଦ ମୁଁ ହୃଦରେ
 ଚିତ୍ତୋଜ୍ଜ୍ୱଳି ॥
 ଆଦୁର ହିତେ ମୁଁ ଘୋଷଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
 ତୁ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଅସି ମୁନି ମଣି ॥୬୦
 ସାତକାଣ୍ଡ ରାମାୟେଣ କହିତ ମୋର ମନ ।
 ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ମୋତେ ହୋଇବା
 ପରସନ ॥
 ତେଣୁକରି ମୁଁ ଯେ ଛାଡ଼ିଲି ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଲାଳା ମୁଁ ଯେ କରିବି ଗ୍ରାହିୟ ॥
 ଲୋକେ ଉପହାସ କରନ୍ତି ବୋଲି ଡରଇଁ ।
 ମୁଁ ଜନମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଭୟେ କରଇ ॥
 ପଣ୍ଡିତ ଜନମାନେ ମୋର ନ ଘେନିମା
 ଦୋଷ ।
 ଅଳପ ଜାଣିମା ଲୋକେ କରନ୍ତି ମନେ
 ରୋଷ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଆଦୁକୁ ସଙ୍କୋଚ ଭାବ
 କରଇଁ ।
 ସୁତାମୁନ ଘେନି ମୁଁ ପର୍ବତ ଟାଳଇ ॥୭୦

ନୀଳଗିରି ବିଜୟେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ତାହାଙ୍କର ଶରଣ ମୁଁ ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ॥
ତେଣୁ ସେ ଭରସା କରଇ ଗୁରୁ ଭଣି ।
ହୃଦେ ଭଜେ ମୋହୋର ସେ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର

ପାଣି ॥

ସେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରସନ୍ନେ ମୁଁ କହିବି ରାମକଥା ।
ଶୁଣିଲେ ଛାଡ଼ିବ ମୋର ଭବଭୟ ବ୍ୟଥା ॥
ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ଏ ଅଟଇ ପୁଣ୍ୟ

ନାମ ।

ତରୁ କରି ଭାବିଲେ ବସନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁଗ୍ରାମ ॥
ସାମବେଦୁଁ ସାର ଯେ ପୁରାଣ ସମୂତ ।
ଯାହାକଲ ମୁନିଜନେ ଭାବନ୍ତି

ଅନୁବ୍ରତ ॥୯୦

ପାର୍ବତୀ ଅଗ୍ରତେ କହନ୍ତି ହର ନିତି ।
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ହେମବନ୍ଧର ବୋହିତା ॥
ସଦାଶିବ ଚରଣେ ନମନ୍ତି ପୁଣ ପୁଣି ।

କହିବା ଭୋ ନାଥ ମୋତେ ଅମୃତ ରସ
ବୀଣା ॥

ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ।
ଜମେବ ହନୁମନ୍ତ ଯେ ବାଳାର ଦୁଲାଳେ ॥
ସମ୍ପାତିର ତହୁଁ ସେ ପାଇଲେ ବାରତା ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭିତରେ ସେ ଅଛଇ ଦେବା

ସାତା ॥

ତହୁଁ ଉଭାରେ ସେ କଲେ କେବଣ କୃତ୍ୟ ।
ଏହା ସଞ୍ଚି ମୋତେ କହିବା

ପଞ୍ଚମାଥ ॥୧୦୦

ସମୋଦ୍ର ଲଘିଣ ପାରିଲେ ଟିକି ଯାଇ ।
କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଖୋଜିଲେ ବଳଦେହୀ ॥
କେମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମୁନାଥ ବାରତା ପାଇଲେ ।
କେବଣ ପ୍ରକାରେ ସେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଗଲେ ॥
ଯେହା ସଂତପି ମୋତେ କହିବା ଭୋ ନାଥ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବା ଯୋଡ଼ିଲେ

ବେନିହସ୍ତ ॥

ସଦାଶିବ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସି ଗୋ ସହି ।

ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ଦୂତେ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବେ ରହି ॥
ଯେକ ଗୁଣ ହୋଇ ବସିଣ ଭାଜନ୍ତି ।
ଅଙ୍ଗଦର ମୁଖ ଚାହିଁ ଜମେବ

ବୋଲନ୍ତି ॥୧୦

ସମୋଦ୍ର ତେଜଂଶକେ ଲଙ୍କକର ଯିବ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଠାକୁରଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କେ କରିପାରିବ ॥
କାହାକୁ ଯେତେ ଯଶ ହୋଇବ ପରାପତ ।
ରବିଚକ୍ରେ ମହିମା କାହାର ହୋଇବ

ବିଛାଡ଼ ॥

କେହୁ ପାରିବ ହୋ ହୋଅ ଆଗୁସାର ।
ଯେହା ଶୁଣି ବୋଇଲା ବାଳାର କୁମର ॥
ଭୋ ମନ୍ତାବର ତୁମ୍ଭେ କହିଲ ଯାହା ସତ ।
ଦଶାନନ କଟକ ଦୁର୍ଗମ ବହୁତ ॥

ସାହେର ଭିତରେ ଅଟଇ ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ଜଳେ ଅଳେ ପବନେ କଳିତ ନ

ପାରି ॥୨୦

ଶ୍ୟବ କୁଣ ସମୁଦ୍ର ଘର ଗ୍ରାମ ନାହିଁ ।
ଦିଗ ନ ଦିଶଇ ଯିବା କେମନ୍ତ ହୋଇ ॥
ଦେବେଶ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମନିଷ୍ୟେ ଅଗୋଚର ।
ଦୁର୍ଗମ ସ୍ଥାନରେ ଯେ ରହିଛି ନିଶାଚର ॥
କେବଣ ଉପାୟେ ଖୋଜିବାକ ସାତ୍ୟା ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରକୁ କେମନ୍ତେ ଦେବାକ

ବାରତା ॥

ତେବେ ସେ ଯଶ ଯେ ରହିବ ତିନିପୁର ।
ଯେମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ ସେ କଥାନ୍ତ

ବିଚାର ॥

ଅଙ୍ଗଦର ବଚନେ କହିଲା ତାରାଷ ।
ତୁ କିମ୍ପା ବିମୁଖ ହୋଉଛୁ ହୋ ବାଳାବନ୍ଧ ॥
ପରାଶ ଯୋଜନ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଯାଇ

ପାରଇ ।

ବାହୁଡ଼ି ଆସିବାକୁ ଭରସା ନୁଆରଇ ॥
ଗନ୍ଧର୍ବନ ବୋଇଲା ତାହା ଶୁଣି ।
ମୁହିଁ ଜଣି ପାରଇ ସବୁରି କୁଣ ପାଣି ॥
ଆସି ନୁଆରଇ ଏହୁ ସିନା ଗରୁ ।

ନୀଳ ବୋଇଲା ମୁଁ ଅଟଇ ହନ୍ତକାରୁ ॥
ଅଶା କୁଣ ଯବି ମୁଁ ନୁଆରଇ ଆସି ।
କି ଜାଣି ସମୋଦ୍ର ମୋତେ ଦିଶଇ କାଳ

ପାଶା ॥

ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ହୋ ଯିବାକୁ କିମ୍ପା ଭାଲୁ ।
ନଉ କୁଣ ସିନ୍ଧୁ ଅବା ତରିବା ମହାଜଳ ॥
ବାହୁଡ଼ି ନଇଲେ ହୋଇବ ଆଉ କିସ ।
ଯେବେ ନ ଯିବା ହୋ ରାବଣର ଦେଶ ॥

ନଳ ବୋଇଲା ମୁଁ ପାଣିକି ନୁଆରଇ ।
ଅଳେ ଶ୍ୟବ କୁଣ ବିକ୍ରମି ଯାଇ ପାରଇ ॥
ହସିଲା ସୁଷେଣ ସବୁରି କଥା ଶୁଣି ।
ବୋଇଲା କିସ ଯେ ଦୁର୍ଗମ ଜଳ ପାଣି ॥
ଦିଗ ନ ଜାଣଇ ଯିବାକୁ କିସ ଚିନ୍ତା ।
ରକ୍ଷ ରାୟେ ଜମେବ କହନ୍ତି ସିଦ୍ଧାନ୍ତା ॥

ସେମାନେ କହିଲେ ହୋଇବ ଆର କିସ ।
ଯେବଣ କାଳେ ଥିଲା ମୋର ପ୍ରଥମ

ବ୍ୟସ ॥୫୦

ଯେକା ଦିବସକେ ବୁଲୁଥିଲି ମହା ।
ଯେବେ ସେକଥା ମୋତେ ଲାଜ ମାଡ଼ଇ

କହି ॥

ଆନ ଉପାୟେ ଯେ ବିଘ୍ନର ହୋ ଯିସ ।
ଶୁଣିକରି ବୋଇଲା ପବନର ଶିଷ ॥
ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ହେଁ ମୋହର ଅଛି ବନ୍ଧୁ

ଭାଇ ।

ମୁହିଁ ଲୋଦୁଅଛି ଲଙ୍କାକର ଯାଇ ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ କର ମୋତେ ଦୟା ।
ମୁହିଁ ଖୋଜି ଆସିବି ଜନେକ ତନୟା ॥
ଜମେବ ବୋଇଲା ମୁଁ ଜାଣଇନା ବାବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁହି ସେ କରିବୁ ॥୨୦
ତୋ ତହୁଁ ଭାର୍ଜନ ନୋହିବାକ ଆନ ।
ତୁହି ସେ ମହାବୀର ହୋ ପବନର ନାନ ॥
ତୁହି ସେ ଆଗେ ସିନା ଭେଟି ରଘୁନାଥ ।
ତୋହେରେ ସୁଗ୍ରା ସେ ପାଇଲା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ॥
ଏବେ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାତୟା

ଖୋଜି ଦେବୁ ।

ତାରି ଯୁଗକୁ ଯେ କାରତି ଗୁହାଜକୁ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଷ ତାରାକ୍ଷ ନଳ ନୀଳ ।
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଜମ୍ବେବ ସକଳ ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ବହୁତ ପ୍ରବୋଧନା କରନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରଘୁନାଥର କାର୍ଯ୍ୟ କର ହୋ
 ବୋଲନ୍ତି ॥୭୦
 ବାବୁ ହନୁମନ୍ତ ଧନ୍ୟ ତୋର ପିତା ।
 ଧନ୍ୟ ସେ ସାଧବୀ ତୋହୋର ଗର୍ଭଧାରୀ
 ମାତା ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଯେ ବଂଶେ ହୋଇଲୁ ତୁହି
 କାତ ।
 କପିକୁଳ କମଳ ବାବୁ ତୁ ଶରଦ ଆଦିତ୍ୟ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ସମସ୍ତେ କଲେ ତାକୁ ତୁଷ୍ଟି ।
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ମାରୁତି ॥
 ଯିବାକଲ ବାର କଲାକ ସନମତ ।
 ଜମ୍ବେବ ତିଆରିଲେ ତରକ କଥା ଯାବତ ॥
 ବାବୁ ତୁ ଯେବେରେ ଲଙ୍କାକଲ ଯିବୁ ।
 ଖୁପ ରୂପ ଧରିଣ ତୁ ନିଶ୍ଚାରେ ବୁଲିବୁ ॥୮୦
 ଦିବସେ ତୋଟାରେ ଯେ ରହିବୁ ଗୁପତେ ।
 ରାତ୍ରେ ନବରେ ବୁଲିବୁ ଅବିରତେ ॥
 ଗୁପତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିଷମ ସନ୍ଧିମାନ ।
 ହାତ ବାଟ ମଣ୍ଡେପ ଦେବତାଆଳମାନ ॥
 ନଦୀ ସରୋବର କୂପ ବାମ୍ନି ତୋଳା ।
 ସମସ୍ତ ଆନ ଖୋଜିବୁ ପବନର ବଳା ॥
 କହି ବିକହି ଖୋଜିବୁ ନିରନ୍ତର ।
 ବଖରାଏ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ପଶିବୁ ଘରେ ଘର ॥
 ରାଜାଙ୍କର ନବର ପାତ୍ରକର ଉଆସ ।
 ଏକସର ଦୋସର କଟକ ଚଉପାଶ ॥୯୦
 ଆସିବାର ବେଳେ ତ ଶ୍ରୀରାମ ଛନ୍ତି କହି ।
 ମୁଦି ସତ୍ତକ ଦେଇଛନ୍ତି ତୋହୋ ତହିଁ ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଭେଟିଲେ ସନ୍ଦେଶ କହିବୁ ।
 ବାହୁଡ଼ା ବାରତା ପକ୍ଷକେ ଆଣିଦେବୁ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ନମଜଂ ଜମ୍ବେବ ତରଣେ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ କୋଳ କରଇ ପ୍ରିୟ ପଣେ ॥

ଯେ ଯାହାର ଚିତ୍ତେ ଭଗତି ଭାବ ଘେନି ।
 ଯିବି ବୋଲି ଲୋଡ଼ି ଉଠିଲା ପାବେନି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ଆକାଶକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।
 ଚିରିଣି ଯୋଜନ କରି କାୟା
 ବଢ଼ାଇଲା ॥୧୦୦
 ଚାଲିଣି ଯୋଜନ ହୋଇଲାକ ମୋଟ ।
 ବିକ୍ରମ ରୂପ ଧଇଲା ପବନର ଚାଟ ॥
 ପତାଶ ଯୋଜନ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଲୋକକୁ ଅଲଗେ ଦିଶିଲା ॥
 ନେତର ପଶତ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
 ମଣିମୟ କୁଣ୍ଡଳ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ॥
 ଦୁତୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେହ୍ନେ କିରଣ ପ୍ରକାଶଇ ।
 ଲଙ୍କାର ଅସୁର ଯେ ଭୟେ କଲେ ଚାହିଁ ॥
 କେହୁ ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଉତ୍ତର ଆକାଶେ ।
 ଧୂମକେତୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ପ୍ରାଏକ ତ ଦିଶେ ॥୧୦
 ଲାଞ୍ଜି ଫରହର ବିକଟ ମୂରତି ।
 ଲଙ୍କାକୁ ଆସିବା ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ତାର ଗତି ॥
 ଏସନକ ବିଚାରି ଭାଲନ୍ତି ଦନୁଜ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପବନ ଆତୁଜ ॥
 ଲଙ୍କାକଲ ବାର ବିକ୍ରମେ ଖେପିଗଲା ।
 ବନପର୍ବତ କମ୍ପି ସିନ୍ଧୁ ଉଛୁଳିଲା ॥
 ଯିବାର ବେଳେ ବୃକ୍ଷେ ସାଙ୍ଗରେ
 ଗୋଡ଼ାଇଲା ।
 ସତରାତର ପୃଥ୍ୱୀ ଅରହର ହୋଇଲା ॥
 କେତେହେଁକ ଦୂରେ ରହିଲେ
 ବୃକ୍ଷମାନେ ।
 କୋଣେ ଦୁଇକୋଣେ ପଡ଼ିଲେ
 ଗଗନେ ॥୨୦
 ବନ୍ଧୁ କୁଟୁମ୍ବକୁ ଯେର୍ଣ୍ଣେ ପାଛୋଟିଣ ଆସି ।
 ହନୁମନ୍ତ ଯାତେ ବୃକ୍ଷେ ତେସନକ ଦିଶି ॥
 ତଳେ ମହାଜଳ ଉପରେ ଗଗନ ।
 ଶୂନ୍ୟ ଉଡ଼ିଯାଇ ପବନ ନନ୍ଦନ ॥
 ଗୋଡ଼ାଇବା ତରୁମାନେ ପଡ଼ିଲେ ସିନ୍ଧୁ
 ମଧ୍ୟେ ।

ଦଶଦିଗ କମ୍ପିଲା ହନୁମନ୍ତ ବାହାନାଦେ ॥
 ବରୁଣ ଜାଣିଲା ଏ ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ।
 ପବନ ତନୟେ ଏହା ନାମ ହନୁମନ୍ତ ॥
 ସାତ୍ୟାଠାବ କରିବାକୁ ଯାଉଅଛି ଯେହୁ ।
 ଫଳମୂଳ ଦେବା ଘଡ଼ିଏ ଏଥୁ ରହୁ ॥ ୩୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଉପରବଂଶେ ଭଗୀରଥ ରାୟେ ।
 ଗଙ୍ଗାପାଣି ସାତସମୋଦ୍ର ପୁରାୟେ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଉଲ୍ଲେଳ ହୋଇଲା ମହାଜଳ ।
 ସାଧୁ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ଯେତେ ମହାପାଳ ॥
 ସଗର କାରତି ଅଟଇ ସାଗର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୂତକୁ କରିବି ଉପଗାର ॥
 ଏତେ ବିଚାରି ସେ ଜଳର ଆଦିପତି ।
 ମଣିନାଗ ପର୍ବତକୁ ସେ ହକାରିଲା କତି ॥
 ତୁ ହୋ ଗିରିବର ଶୁଣସି ବଚନ ।
 ଆକାଶେ ଯାଉଅଛି ପବନ ନନ୍ଦନ ॥ ୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ସେ ଜନକ ବୋହିତା ।
 ରାବଣ ଯେ ହରି ନେଇଅଛି ସାତ୍ୟା ॥
 ତାହାକୁ ଖୋଜିବାକୁ ପେଷିଲେ ରାମଦୂତ ।
 ସମୁଦ୍ର ଲଂଘିଣ ଶୂନ୍ୟେ ଯାଉଅଛି ହନୁମନ୍ତ ॥
 ତୁ ହୋ ମଣିନାଗ ଗୁହାଜକୁ ତାକୁ ଯାଇ ।
 ଫଳମୂଳ ଦେବୁ ତାକୁ ପାରତି କଥା କହି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତକୁ ଗଉରୋବ କର ।
 ଜଳପତି ଆଜ୍ଞାରେ ଗଲା ମହାଧର ॥
 କାୟା ବିଷ୍ଣୁରି ସେ ଭର୍ତ୍ସକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।
 ଶତେଯୋଜନ ସେ କାୟା ବଢ଼ାଇଲା ॥୫୦
 ସାହେର ଭିତରେ ସେ ଦିଶିଲା ମାହାକୁଦ ।
 ଦେଖିଣ ହନୁମନ୍ତ ଯେ ହୋଇଲା ବିଷ୍ଣୁଦ ॥
 ମନେମନେ ବିଚାର କରଇ ମାରୁତି ।
 ସାହେର ଭିତରେ ଗିରିୟେ ଉଭପରି ॥
 ବନଲତା ଭରିଅଛି ଫୁଲଫଳ ।
 ଗିରକ୍ରୋଟ କନ୍ଦର ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣେ ଶିଳ ॥
 କେବଣ ଆକାର କେବଣ ହିଁ ମତ ।
 ଯେସନକ ଭାକୁଣ ରାଇଲା ପରବତ ॥
 ତୁ ହୋ ହନୁମନ୍ତ ପବନର ପୁଅ ।

ମୋହର ଶିଖରେ ଶରଣେ ଆସି ରହ । ୬୦
ଫଳମୂଳ ଖାଇ ଯାଅ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ।
ବରୁଣ ପେଷିଲା ମୋତେ ତୋହର ହିତ
ପାଇଁ ॥

ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ତୁ ଲଙ୍କାକର ଯାଉ ।
ମୁଁ ଯେ ମଣିନାଗ ଗିରିକର ରାହୁ ॥
ତୋହୋର ପିଅରେ ମୋହର ଉପଗାରୀ ।
ଯେବଣ କାଳେ ଭୟ ପର୍ବତକୁ ବଜ୍ରମାରି ॥
ପବନକୁ ଆଶ୍ରେ କଲଇ ମୁହିଁ ଯାଇ ।
ଶତାପତି ବଜ୍ରକୁ ମୁଁ ମାହାଭୟେ ପାଇ ॥
ସେ ରୁଣ ପାଶୋରି କି ପାରିବି ଦେହଧୂଳେ ।
ପ୍ରତେ ଗଲା ହନୁମନ୍ତ ମଣିନାଗ

ବୋଲେ ॥ ୭୦ ॥

ତାରା ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ହନୁ ଗଗନୁ ଖସିଲା ।
ଗିରିବର ଉପରେ ଯାଇଣ ବସିଲା ॥
ଶତେକ ଯୋଜନ ଯେବଣ ମହାଧର ।
ବୃକ୍ଷବନ ଲତା ଅଛଇ ଅପାର ॥
ହନୁମନ୍ତ ଭାରୀ ସହି ନ ପାରିଲା ।
ତେଡ଼େ ମାହାଗିରି ତଳକୁ ବୁଡ଼ିଗଲା ॥
ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଧରିଣ ମଣିନାଗ ।
ମାରୁତିକି ତୁଟି ଯେ କରଇ ଅତି ବେଗ ॥
ତୁ ସେ ପବନର ତନୟ ମହାବଳୀ ।
ପକ୍ଷୀ ନ ଥେଲେ କି ଗଗନେ ଯିବ

ଉଡ଼ି ॥ ୮୦ ॥

ତୋହୋରେ ସେ ହୋଏନା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କର୍ମ
କରି ।
ଯତନେ ଏଥକୁ ବୋଲି ଅଛୁ ଅବତରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେ ତୋହୋରେ ହୋଇବ ।
ବିଚ୍ଛରି ନିର୍ଭୀ ତୋତେ କରନ୍ତି ଦଇବ ॥
ପବନ ମାହାଦୂରକ୍ଷା ମୋତେ କଲା ।
ବରୁଣ ଗୋବରଣ ଆଶିଷ ସମର୍ପିଲା ॥
ଜଳପତି ମନ୍ଦିରେ ମୁଁ ନିତିତେ ରହିଲି ।
ତେଡ଼େ ମହାଭୟେ ପବନେ ନ ପାଇଲି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀପୁତି ଯେ ପବନ କୁମର ।

ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦେଲାକ ମହାଧର ॥ ୯୦ ॥
ଭୂଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ସେ ହୋଇଲା ହନୁମନ୍ତ ।
ମଣିନାଗ ବୋଇଲା ଶୁଣ ପବନର ସୁତ ॥
ତୁ ଯେ ହନୁମନ୍ତ ଲଙ୍କାକର ଯିବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିବୁ ॥
ଆସୁରେ ମାୟାବା ଅଟନ୍ତି କାମରୂପୀ ।
ସତ ଦେଖାଇ ତୋତେ ଭଣ୍ଡତିଟିକି କପି ॥
ଜାଣି ଶୁଣି ବାବୁ କରିବୁଟିକି କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯାଅ ତୋର ବିଘ୍ନ ଖଣ୍ଡବୁ ବିଘ୍ନରାଜ ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବିକ୍ରମିଣ ଗଲା ।
ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଗଗନେ

ବିକ୍ରମିଲା ॥ ୧୦୦ ॥

ସ୍ବର୍ଗେ ଦେବତାୟେ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ଯେଯେ ପବନକୁମର ॥
ଲଙ୍କାକୁ ଯାଉଅଛି ହନୁମନ୍ତ ବୀର ।
ତହିଁ ଠାବ ଯେହୁ କରିବ ନିରାଧାର ॥
ଜାଣିବା କେତେମାନ ବୁଦ୍ଧି ଯେ ଯେହାରି ।
ଯେ ଯେବେ ପାରିବ ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟକରି ॥
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଭଦ୍ରାଦି ଦେବମାନେ ।
ନାଗମାତାକୁ ରାଜଲେ ସମ୍ମିଧାନେ ॥
ତୁ ଯାଇ ହନୁମନ୍ତକୁ ଉଗାଳିବୁ ବାଟ ।
ଯେତେ ଜାଣିଅଛୁ କୁମନ୍ତ କପଟ ॥ ୧୦ ॥
ତହୁଁ ଉଡ଼ୁରିଲେ ବୋଲିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସିଧୁ ।
ଯେମନ୍ତେ ପାର ଯାଇ କରଯା ବିରୋଧୀ ॥
ଶୁଣିଣ ନାଗମାତା ହୋଇଲାକ ତୁନି ।
ଆଗେ ଓଗାଳିଲା ଆସନ୍ତେ ପାବେନି ॥
ବିକଟ ବଦନ ମୁଖ ବିକରାଳ ।
ଭୟକର ମୂରତି ଯେ ମୁକଳ କରି ବାଳ ॥
ବାହୁ ବୁଲାଇ ଯେ ଆକ୍ରୋଶିଲା ଆସି ।
କାହିଁକି ଯାଉଅଛୁ ବୋଲି ଯେ ବୋଇଲାକ
ହସି ॥
ଆଜ ସେ ପଡ଼ିଲୁ ମୋହୋର ପଦ୍ମାଳି ।
ଆହୁ ପ୍ରବୋଧୁବି ଆଜ ତୋତେ ଗିଳି ॥ ୨୦ ॥
ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ହୋଇଲା ତରସ୍ତ ।

ତିରିଶି ଯୋଜନ କାୟା ପବନର ସୁତ ॥
ନାଗମାତା ତାଳିଶି ଯୋଜନ ଦେହ କଲା ।
ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ କାୟା ବଢ଼ାଇଲା ॥
ଦୁଇଶତ ଯୋଜନ ହୋଇଲା ମାରୁତି ।
ନାଗର ଜନନୀ ଯେ ପାଇଲା ମନେ ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
ତିନିଶତ ଯୋଜନ ହୋଇଲାକ ଦେବୀ ।
ପ୍ରତିଗ୍ୟା କରି ବୋଇଲା ମୁହିଁ ତୋତେ
ଗିଳିବି ॥
ବାହୁ ବୁଲାଇ ଯେ ଧରିତ ମନ କଲା ।
ଜାଣିଣ ପାବେନି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ
ସୁମରିଲା ॥ ୩୦ ॥
ଚାରିଶତ ଯୋଜନ ଯେ କାୟା ଗଲା ତାର
ବଢ଼ି ।
ନାଗର ଜନନୀ ଗଲା ବାଟ ଛାଡ଼ି ॥
ଦେବତାଙ୍କ ଆଗେ କହିଲାକ ଯାଇଁ ।
ବାବୁ ସେ ମହାବୀର ତାକୁ କେହି ସରି
ନାହିଁ ॥
ନିଶ୍ଚୟେ ତୁମ୍ଭର ଯେ ହୋଇବ
ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯେବଣ ଚରିତ୍ର ଆଜ ଦେଖିଲି ଦେବରାଜ ॥
ତେଣୁ ସେ ପ୍ରତେ ମୁରଂ କଲଇ ନିଅତ ।
କେବଣ ଦେବତା ଏ ଅଟଇ ହନୁମନ୍ତ ॥
ଶୁଣିଣ ସୁରଗଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
ମାରୁତିର ଶିରେ କୁସୁମ ବରଷିଲେ ॥ ୪୦ ॥
ମଳୟ ପବନ ଯେ ଧାରେ ଧାରେ ବହି ।
ତହୁଁ ହନୁମନ୍ତ ବିକ୍ରମିଣ ଯାଇ ॥
ସାହେର ଭିତରେ ସେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଚଳଇ ।
ଦେଖିଣ ରାହୁମାତା ଆଗେ ଉଗାଳଇ ॥
ସହସ୍ରେ ଯୋଜନ ସେ ହୋଇଲା ତଡ଼ତି ।
ଦେଖିଣ ଖୁପରୂପ ଧଇଲା ମାରୁତି ॥
ମନେ ବିଚାରଇ ସଙ୍କଟ ବହୁତ ।
ବିଶ୍ରାମି ଠାବ ମୋତେ ନାହିଁ ଜଳପଥ ॥
କେବଣ ଉପାୟେ ମୁଁ ଯିବି ଏଥୁଁ ତରି ।
ଦଶଦିଗ ନିରୋଧୁ ଅଛଇ ଆବୋରି ॥ ୫୦ ॥

ହନୁମନ୍ତ ବିଚାରନ୍ତେ ଧରଲା ରାକ୍ଷସୀ ।
ରାହୁ ଯେସନେକ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଗରାବି ॥
ମୁଖ ବିସ୍ତାରିଣ ଭିତରକୁ ଭକ୍ଷଇ ।
ସିଂହିକା ଗର୍ଭେ ହନୁ ପଡ଼ି ଯାଇ ॥
ମନେ ବିଚାରଇ ଗଲି ମୁହିଁ ନାଶ ।
ପାମରୀ ଦଇତୁଣୀ କଲା ମୋତେ ଗ୍ରାସ ॥
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ତ ନ ପାରିଲି କରି ।
ଏତେ ବୋଲି ବାର ବୁକୁ ତା ବିଦାରି ॥
ଅନ୍ତନାଡ଼ି ଛିଆଇ ପକାଇଲା ଯହୁଁ ।
ମଲି ମଲି ବୋଲି ବିକଳ ହୋଇଲା

ତହୁଁ ॥୬୦

ରଖ ରଖ ବୋଲି ପେଟ ଆଉଁଷଇ ।
ହିଆ ବିଦାରିଣ ହନୁ ବାହାର ହୋଇ ଆସଇ ॥
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଣ ସେ ପଡ଼ିଲା ଦଇତୁଣୀ ।
ହାୟୋଲି ହୋଇଲା ସେ ମହାର୍ଦ୍ଦବ ପାଣି ॥
ତହୁଁ ହନୁମନ୍ତ ବିକ୍ରମ ରୂପ ଧରି ।
ଗଗନେ ଗମଇ ସେ ଲାଳାଗତି କରି ॥
ଶତେକ ଯୋଜନ ସେ ହେଲେଣ

ଈଶିଗଲା ।

ଲଙ୍କା ଗଡ଼ ଉତ୍ତର ଭାଗେଣ ପଡ଼ିଲା ॥
ଯେବଣ ଠାବେ ବାର ବିଶୋଇଲା ଯାଇ ।
ଭାରା ପାଇ ପାତାଳକୁ ନସିଗଲା

ଭୂଜାଁ ॥୬୦

ତହିଁ ମାହାବୀର ସାଞ୍ଚୋଇଣ ଉଠି ।
ଉଗ୍ର ତେଜ ଛାଡ଼ି ହୋଇଲା କପି ଗୋଟି ॥
ଆଗେ ଦେଖିଲାକ ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ।
ତହିଁ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ କଲାକ ହନୁମନ୍ତ ॥
ଗିରିବରେ ବସି ଲଙ୍କାକୁ ଚାହିଁଲା ।
ସାଧୁ ସାଧୁନଗ୍ର ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ଶତେପୁର ହୋଇ ବସିଅଛି ଦେଶ ।
ବଳୟ ପ୍ରକାରେ ସିନ୍ଧୁ ବେଢ଼ିଛି ତରପାଶ ॥
ନଦୀକର ସଙ୍ଗମେ ବଜ୍ରଭାବ ଦିଶଇ ।
ମୁଖରାବ ଶବ୍ଦ କି ଜାଣି ମେଘ

ଘୋଷଇ ॥୬୦

ଅତି ଉଚ୍ଚ ପାଚେରୀ ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୟେ ।
ପକ୍ଷୀକର ବଳେ ଉଡ଼ିଯାଇ ନୋହେ ॥
ଦ୍ଵାରେଣ ଅର୍ଚ୍ଚଳି ପାଶେଣ ବନ୍ଧାପେର ।
ଚାଙ୍ଗୁ କାଙ୍ଗୁଲା ଯେ ଅଛି ଅପାର ॥
ଠାବେ ଠାବେ ବକ୍ର ଚୋରାଦ୍ଵାରମାନ ।
ବସି ଯୁଡ଼ିବାକୁ ମଣ୍ଡୋପ ସ୍ଥାନମାନ ॥
ବାଘମୁହିଁ ଅଧଡ଼ି ବନ୍ଧାଇ ନିଶ୍ଚୁଣି ।
ସଜ କରି ପାତିଅଛି ଛିଟିକିଣି ॥
ଠଣା ପଡ଼ିହାରା ପାଇକ ଜଗିଛନ୍ତି ।
ସତେତ ନିମନ୍ତେ ଉକାସି ବୋବି ଦିଅନ୍ତି ॥

କଟେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶଇ ମାହାଶିରୀ ।
ଦୁତୀପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାଣି ଶୋଭା ଲଳପୁରୀ ॥
ଘରେ ଘରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନବରତ୍ନ କମ ।
ମନ୍ଦିରେ ଲେପିଛନ୍ତି ଘେନିଣ ଚତୁଷମ ॥
ଅଗରୁ ଚତୁଗନ୍ଧ ଦେଇଛନ୍ତି ଚିତା ।
କର୍ପୁରଗୁଣ୍ଡ ମୁଗୁଜ ଲିହିଷନ୍ତି ବନିତା ॥
ଦ୍ଵାରେଣ ଅଛନ୍ତି ଯେ କଦଳୀ ବୃକ୍ଷମାନ ।
ମର୍ଜିତ କଳସ ପାତାଙ୍ଗ ନେତ ଚିହ୍ନ ॥
ଦର୍ପଣ ଚାମର କୁସୁମେ ମଣ୍ଡିଛନ୍ତି ।
ବହୁତ ପ୍ରାସାଦେ ମେଘନାଦ

ଜଗତା ॥୧୦୦

ପୁଷ୍ପ ବନିକାୟେ ଦିଶନ୍ତି ଶୋଭାବନ ।
କୋକିଳ ପଛାୟେ ଭାଷନ୍ତି ଘନ ଘନ ॥
ଦେବତାକ ନୃତ୍ୟଗୀତ ନୃପତି ଆଗେ ଶୁଭି ।
କିଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସ୍ଵର୍ଗର ଦୁନ୍ଦୁଭି ॥
ପାତ୍ରକର ନବର ରାଜାକର ଉଆସ ।
ଆବର ବିଶେଷେ ସାଧୁକର ଘର ବାସ ॥
ବାହାରକୁ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ଶୋଭାବନ ।
ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କଲାକ ହନୁମାନ ॥
ସାଧୁ ସାଧୁ ଦେଶ ଯେ ସାଧୁ ଦଶଗିରି ।
ଏ ପୁରେ ବିଜୟେ ସର୍ବଦା ଲକ୍ଷ୍ମୀଶିରୀ ॥୧୦
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ତେଲୋକେ ଆନ ।
ବାବୁ ମହିମା ତୋର ଅଟଇ ଦଶାନନ ॥
ଏତେ ସମ୍ପଦ ଭୋଗ କରିବା ଛାଡ଼ିଲୁ ।

ମାହାରାଜା ହୋଇ ତୁ ଅଧର୍ମକୁ ଗଲୁ ॥
ତେଲୋକେ ଅଜୟେ ପାଇଅଛୁ ବର ।
ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀକି ଆଣିଲୁ ଦଶଶିର ॥
ତେଣୁ ସେ ଏପୁର ତୋତେ ପ୍ରାପତ
ନୋହିବ ।

ଏହାର ପରପୁର ଅଗ୍ନିରେ ଦହିବ ॥
ଅକାରଣେ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇବେ ଏପୁର ପ୍ରାଣୀ ।
ହୀନ ବୁଦ୍ଧି କଲୁରେ ଅସୁର କୁଳମଣି ॥୨୦
ଏସନକ ଭାବୁ ଯେ ଆଦିତ୍ୟ ଅସ୍ତଗଲା ।
ଜଗତସଂସାର ତିମିରି ଆଛାଦିଲା ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟେଣ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବନି ।
ଦଇତେ ହୋମ କରିଣ ପୂଜନ୍ତି ହୁତ ଅଗ୍ନି ॥
ରାଜାର ସିଂହଦ୍ଵାରେ ବୀରତୁର ବାଜେ ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଶବ୍ଦ ମେଘ ଗାଜେ ॥
ଦୀପ ଦିଉଡ଼ି ଯେ ଲାଗିଲା ନିରନ୍ତର ।
ଠଣାନ୍ତ ଆବୋରି ଯେ ରହିଲେ ପୟେକାର ॥
ଯେତେକ ଲୋକ ଗଠୁ ବାହାର

ହୋଇଥିଲେ ।

ରଜନୀ ସମୟେ ସେହୁ ଗଡ଼ରେ
ପଶିଲେ ॥୩୦

ଗୋରୁ ଅଜା ମେଷ ମନ୍ତ୍ରୀସି ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
ମାହାଘୋର ଶବ୍ଦ ଶୁଭଇ ତରଳକି ॥
ପବନ ତନୟେ ଯେ କରଇ ବିଘ୍ନର ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ମୁଁ ପଶିବି ଲଳପୁର ॥
ବିଜୟ କଲେ ତ କବାଟ ପାଡ଼ିବେ ।
ହାଟ ବାଟ ଦାଣ୍ଡେ ଠଣା ଜଗିଥିବେ ॥
ଦଇତେ ଦେଖିଲେ ଯେ ହୋଇବ
ପରଘଟ ।

କାର୍ଯ୍ୟ ନୋହୁ କଥା ହୋଇବାକ ନଷ୍ଟ ॥
ଏବେ ମୁଁ ଗୁପ୍ତେତେ ପଶିବି ଲଳପୁରୀ ।
ମନେମନେ ଆନନ୍ଦ ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ॥ ୪୦
ଏତେ ବନ୍ଧୁଗଣ ପବନକୁମର ।
ଉଗ୍ରତେଜ ଛାଡ଼ି ହୋଇଲା କିକର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।

ସାମାନ୍ୟ ରୂପ ଧରି ତଳକୁ ଖସିଲା ॥	ମାଙ୍କଡ଼ ଗୋଟାଏ ତ ଯେପୁରେ ଆସି ପଶି ॥	ଅସୁରକୁ ମନୁଷ୍ୟ ଚୋରକୁ ଦଣ୍ଡୁଆସି ।
ଉତ୍ତରଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେଣ ବାରବର ପଶିଲା ।	ରାତ୍ରକାଳେ କାହିଁକି ଯାଉରେ ବାନର ।	ସାଧୁତ ଜନକୁ ଶ୍ରୀକାଳ ପରାଏକ ଦିଶି ॥
ଯିବାର ଛଟକେ ଲୋକକୁ ନଦିଶିଲା ॥	ଶୁଣିଣ କୋପକଲା ପବନକୁମର ॥	ଘରେହେଁ ନ ଯାଡ଼ଇ ନୋଡ଼ଇ ପୁରେ
ଦ୍ଵାର ପଢ଼ିହାରୀ ପାଇକକୁ ରାଇ ।	ନିର୍ଦ୍ଦୀତ କରି ତାକୁ ବିଧାଏ ମାଇଲା ।	ପୁରେ ।
କିଏ ପଶିଲାରେ ଦେଖିଲୁଟି ତୁହି ॥	ଦୁଷ୍ଟ ଦଳରୁଣୀ ପଡ଼ିଣ ମୁଷାଗଲା ॥	ନିରେଷ୍ଟ ହୋଇଣ ଶୋଇଅଛନ୍ତି ଅସୁରେ ॥
ପାଇକ ବୋଇଲା ମୁଁ ତ ତଳୟେ ନ	ସଚେତ ହୋଇଣ ବସିଲାକ ପୁଣି ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଟକ ନବରତ୍ନମୟେ ।
କଲି ।	ମାରୁତିକି ଚାହିଁ ବୋଇଲା ଦଳରୁଣୀ ॥୮୦	ରାତ୍ର ଦିଶୁଅଛି ଦିବସ ପରାୟେ ॥
ମର୍ଜିତ ପ୍ରାୟେକ ଗୋଟାଏ ଦେଖିଲି ॥୫୦	ନିଷ୍ଠୟେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଆଜହୁଁ ନାଶ ଗଲା ।	ଏକସର ଦୋସର ବାଣ ବଣିଜାର ।
ପଢ଼ିଆରୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ଏମନ୍ତ ମଣଇ ।	ବାନର ହୋଇ ମୋତେ ପରାଭବ କଲା ॥	ପଶଇ ହନୁମନ୍ତ ସବୁକରି ଘର ॥ ୧୦
ବାନର କି ଶ୍ରୀକାଳ ତଭଧ ନଜାଣଇ ॥	ମୁଁହଁ ସେ ଲଙ୍କେଶ୍ଵରୀ ଲଙ୍କର ଦେବତୀ ।	ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଢ଼ିହାରୀ ଲେଙ୍କା ଲମ୍ବହତା ।
କି ଅବା କୁକୁର ବାହାର ଗଡ଼େ ଥିଲା ।	ପୂର୍ବେ ମୋତେ କହିଅଛନ୍ତି ବେଦପତି ॥	ପାଇକ ରାଉତ ଯୋଦ୍ଧାକର ଆସ୍ଥା ॥
ବେଳକାଳ ଜାଣି ଭିତରେ ପଶିଲା ॥	ଯେବଣହିଁ ଦିନରେ ବାନର ତୋତେ	ପାତ୍ର ସାମନ୍ତ ଅମନାତ୍ୟକର ଘର ।
କିବା ମଞ୍ଜାରୀ ଶାଳେହା କି ବ୍ୟାସ୍ତ ।	ମାରି ।	ଗୁପ୍ତେ ଖୋଜଇ ପବନକୁମର ॥
ଶୁଣିଲେ ନୃପତି ପାଇବେ ବଇରାଗ ॥	ସେହିଦିନୁ ସରିବ ରାବଣର ଶିରା ॥	ପ୍ରାସାଦ ଅଙ୍ଗଳୀ ମଣ୍ଡୋପ ଜଗତୀ ।
ଏତେବେଳ ଯାୟେ ତ କବାଟ ପାଡ଼ି	ସେ କଥା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ପଳିଲାକ ଆଜ ।	ବେଶ୍ୟାଙ୍କର ମନ୍ଦିର ଲୋଡ଼ଇ ଚଉକଡ଼ି ॥
ନଥାଅ ।	ତୁ ହୋ କପି ଯେବେ ସାତ୍ୟାକୁ ବେଗେ	ନଦୀ ସରୋବର ପୋଖରୀ ହୁଏ ତଳା ।
ଯେ କଥାରେ କେ ଅବା କେବଣ ଯଶ	ଖୋଜ ॥	ଠାବେହେଁ ନ ଛାଡ଼ଇ ପବନର ବଳା ॥
ପଥ ॥	ଯେବଣ ଦିନେ ରାବଣ ସାତ୍ୟାକୁ	ତୋଟାକର ଭିତରେ ପଶିଣ ଖୋଜଇ
ଏତେ ବୋଲି କବାଟ ପାଡ଼ିଲା ପଢ଼ିଆରୀ ।	ଆଣିଥିଲା ।	ଯାଇ ।
କିଳିଣି କିଳିଲା ଯେ ଅତି ଯତ୍ନ କରି ॥୬୦	ସେକଥା ମୋହର ଅଛଇନା ଜାଣିଲା ॥୯୦	ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀକି କାହିଁ ନ ଦେଖଇ ॥୨୦
ଖଣ୍ଡ ପୋତିଣ ପୋଡ଼ି ପୁରୁଡ଼ା ଦେଲା ।	ଦଶଗ୍ରୀବ ଆଷ୍ଠ୍ୟ ହୋଇଲାନି ଛୟେ ।	କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ନବର ବିଚାରଖେଣର ପୁର ।
ପଥର ଆଉଜାଇ ଅର୍ଚ୍ଚି ପାଡ଼ିଲା ॥	ଜାଣି ପିତାମହ କଲାକ ଉପାୟେ ॥	ବିକୁମ୍ଭର ବାସ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ମନ୍ଦିର ॥
ଦ୍ଵାର ନିରୋଧୁଣ ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇବସି ।	ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ଅସୁରୀ ରୂପ	କୁମ୍ଭର ନବର ଧୂମାକ୍ଷର ଉଆସ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପବନର ଶିଖି ॥	ଲେଛି ।	ମୋହୋଦରର ଆସ୍ଥାନ ମାହାପାତୁଶର
ମନେ ବିଚାରଇ ଅସୁରେ ନ ଜାଣନ୍ତି ନିନା ।	ପ୍ରତକ୍ଷେଣ ବିଜେ କଲେ ଦେବୀ କମଳାକ୍ଷୀ ॥	ବାସ ॥
ଗଣ୍ଡିଲି ବାହାର କରି ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ସୁନା ॥	ସେ ବାରତା ପାଇଣ ହନୁମନ୍ତ ତୋଷ ।	ଶୁକ ସାରଣ ଶାର୍ଦ୍ଦୋଳର ଘର ।
ଜୋଲ ସିହିଲରେ ମୁଷାକୁ ପୁରାଇ ।	ବିକୁମ୍ଭ ହୋଇ ତେଜଂଗଲା ପବନର ଶିଖି ॥	ମହାରାବଣ ଘର ଅକ୍ଷୟର ମନ୍ଦିର ॥
ପେଟ ମହୁରାଜଲରେ ତାହାଣୀ ହାଥେ	ନଗ୍ନେ ପଶିଣ ଯେ କାନେକାକିଁ ଖୋଜଇ ।	ଲୋଡ଼ି ହନୁମନ୍ତ ନ ପାଇଲା ସ୍ୟତୀ ।
ନେଇ ॥	କହି ବିକନ୍ଦିରେ ମନସରି ହେଜଇ ॥	ରାଜାର ମନ୍ଦିରକୁ ଚଳିଲା ମାରୁତି ॥
ସନ୍ନିପାତ ମନୁକୁରେ ପାଣି ପିଆଇଲ ।	ମନିଷ୍ୟକୁ ଦେଖିଲେ ମଞ୍ଜାରୀ ରୂପ ଧରଇ ।	ମୁଷାରୂପ ଧରି ଭିତରକୁ ଗଲା ।
ଏମନ୍ତ କରିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିଆଇଲ ॥ ୭୦	ମଞ୍ଜାରୀକି ଦେଖିଲେ କୁକୁର ପ୍ରାଏ	ମରଣକୁ ନ ଡରି ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ
ଏସନ ବୋଲି ବାର ଭିତରକୁ ଯାଇ ।	ହୋଇ ॥୧୦୦	ଦେଲା ॥୩୦
ଏକ ଅସୁରୀୟେ ଆସରେ ଦେଖଇ ॥	ଶ୍ଵାନ କଇଁ ଶ୍ରୀକାଳ ବ୍ୟାଘ୍ରକଇ ହସ୍ତୀ ।	ଦେଖିଲା ମନ୍ଦିର ଅତି ଶୋଭାବନ ।
ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଇ ରାକ୍ଷସୀ ।	ଗଜସୁଥକଇ ଦିଶଇ ବନପତି ॥	କେବଣହିଁ ଘର ହେଜୁକର ବର୍ଷ ॥

କେବଣହିଁ ଘର ଗୋଟା ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ନିର୍ଭା
କଲା । କେବଣହିଁ ମନ୍ଦିର କାଟ ଢାଳ ଦେଲା ॥
କେବଣହିଁ ଘର ମର୍ଦ୍ଦତେ ଅଛି ମଣ୍ଡି ।
ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକରେ କେବଣ ପୁର ଅଛି ଗଡ଼ି ॥
ଦେଖିଣ ପ୍ରସଂସା ଯେ କରଇ ମାରୁତି ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ମହିମାରେ ତୋହର ଲଙ୍କପତି ॥
ଚନ୍ଦନ କୁଡ଼ କୁଡ଼ କାହିଁ ଅଗର ଅପ୍ରମାଣ ।
କେବଣ ଠାବେ ଅଛି ବହୁତ କାଞ୍ଚନ ॥୪୦
କାହିଁ ରୁପା କାହିଁ ତମା ଛାଇ ଅଛି ।
କାହିଁ ଗନ୍ଧ ପେଡ଼ା ଅଛଇ ଉକୁଟି ॥
କାହିଁ ନବରତ୍ନେ ଖଞ୍ଜିଲା ଆୟୋମାନ ।
କେବଣ ଠାବେ ଅଛି ବିଚିତ୍ର ବସନ ॥
କାହିଁ ନେତ ପାଟ ପତନୀ ପେଡ଼ା ପେଡ଼ା ।
କାହିଁ ଶ୍ରୀକର୍ପୁର ପନାର ପୁଡ଼ା ପୁଡ଼ା ॥
ତଜଲ ସମ୍ପାଦିଣ କାହିଁ କାଚର ଗାଣ୍ଡେ
ଥୋଇ ।
କାହିଁ କସ୍ତୁରୀ ଅଛଇ କୁଡ଼କୁଡ଼ ହୋଇ ॥
କାହିଁ ଯୁଆଦ ଆମୋଦଇ ଗନ୍ଧପେଡ଼ି ।
କେବଣ ପୁର ଗୋଟା ଯତନେ ଅଛି
ଗଡ଼ି ॥୪୦
କାହିଁ ଭୂମି ଶେଷ କାହିଁ ଖଟ ଦୋଳି ।
କାହିଁରେ ପଲଙ୍କ ପାଡ଼ିଲା ଅଛି ତୁଳା ॥
କାହିଁ ମଶହେରା କାହିଁ ରଙ୍ଗ ଟେରା ।
କାହିଁ ଚାନ୍ଦୁଆ କାହିଁ ଜଗତୀ ଫରହରା ॥
କାହିଁ ଶ୍ଵେତତାମର ଦର୍ପଣ ପତିପତି ।
କେବଣ ଘରଗୋଟା କୁକୁମେ ମଣ୍ଡିଛନ୍ତି ॥
କାହିଁ ହତପ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାଠି ମାନ ।
କେବଣହିଁ ପୁର ଚିତ୍ର କସ୍ତୁରୀ ଲେଖନ ॥
କାହିଁ ଅଗ୍ରଧୂପ ଯୁଆଇଲା ଅଛି ।
କେବଣ ପୁର ଅଷ୍ଟରତ୍ନେ ଅଛି ରଞ୍ଜି ॥ ୬୦
ଦୀପ ବିଭଡ଼ି ଯେ ନିରନ୍ତରେ ଜଳି ।
ଠାବେ ଠାବେ ଠାଣା ଜଗିଛନ୍ତି ବାଳା ॥
ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରାବଣ ବୋଲିଣ ବୋଲଇ ॥
ତୋହ ପରା ରାଜା ଅନୀତି କିମ୍ପା ଗଲୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ସାତ୍ୟକୂ ତୋରି କଲୁ ॥
ତେଣୁ ସେ ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ଯିବ ନାଶ ।
ସ୍ଵାମୀ ଦୋରେହା ହୋଇଲୁ ବିଶ୍ଵବାର ଶିଷ୍ୟ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ହନୁ ବେଗେ ଚଳିଗଲା ।
ଅନ୍ତେସ୍ଵର ଭିତରେ ଯାଇଣ ପଶିଲା ॥୭୦
ଦେଖଇ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବେ ଶୋଭା ।
ଅଲେଖ ତିଳେଖ ବିବିଧ ବେଶ ହୋଇ ॥
ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଖଟିଛନ୍ତି ପାଶ ।
ଜଣେ ଜଣେ ନିରୋପଇ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ॥
ଶକୁନ୍ୟ ନ ପାଇଣ ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
ପୁଣିହିଁ ନବର ବେଢ଼ିଣ ଖୋଜିଲା ॥
ବାହାରେ ଉକାସି ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ।
ନବର ବେଢ଼ିଣ ବଜାଉଛନ୍ତି ତୁର ॥
ଭିତରେ ହନୁମନ୍ତ ଲୋଡ଼ଇ ପୁଣପୁଣି ।
ଶିଳୋକ ଲିହିଲା ଯେ ଅଛଇ
ବିଂଶପାଣି ॥୮୦
ଧବଳଘର ପୁରେ ଗେରୁର ବଳିତା ।
ଆପଣେ ଲିହିଅଛି ନ ହରିବି ସାତ୍ୟା ॥
ବିଷ୍ଣୁର ଘରଣୀ ଜନକକୁମାରୀ ।
ତାହାକୁ ହରି ଆଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ
ମାରି ॥
ଯଦ୍ୟପି ରଘୁନାଥ ମାରିବାକ ମୋତେ ।
ତଥାପି ସାତ୍ୟାକୁ ନ ବିଅଇ କଦାସିତେ ॥
ଯେସନକ ବୋଲି ଶିଳୋକ ଲିହିଅଛି ।
ଦେଖିଣ ପଡ଼ଇ ପବନର ବନ୍ଧି ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର କାନ୍ଦେ କସ୍ତୁରୀ ଲେଖନ ।
ଆପଣେ ଲିହିଣ ଅଛଇ ଦଶାନନ ॥ ୯୦
ମଧୁସୂଦନ ଯେ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ।
ଯେ ତାହାର ଘରଣୀକି ଚୋରାଇ ଆଣିମ ॥
ନିଶ୍ଵସେ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇବ ସେହୁ ପ୍ରାଣୀ ।
ଏକଥା ମୁଁ ଅଛି ତଥ୍ୟ କରି ଜାଣି ॥
ଶ୍ରୀରାମର ହସ୍ତେ ମରିବା ନିମନ୍ତେ ।

ତେଣୁ କରି ନ ବିଅଇ ଜନକ ଦୁହିତେ ॥
ପଡ଼ି ହନୁମନ୍ତ ହସଇ ପୁଣପୁଣି ।
କାଚପୁରେ ଅଛି ଖଡ଼ିରେ ଲେଖନ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗେ ମୁହିଁ କରିବାକ ଯୁଦ୍ଧ ।
ଜିଣି ନ ପାରିବେ ମୋତେ ସୁରାସୁର
ସିଦ୍ଧ ॥୧୦୦
ଯେ ତାହାର ଭାରିଯାକୁ ଆଣିମ ଚୋରାଇ ।
ନିଶ୍ଵସେ ତାହାର ଜୀବନ ପାଇ ନାହିଁ ॥୧୦
ଏକଥା ଜାଣିଣ ଶରଥା ମୁହିଁ କଲି ।
ଜନେକର ନନ୍ଦନୀକି ଚୋରାଇ ଆଣିଲି ॥
ରଣ ଗୋଳ କରି ମାରିବେ ରଘୁନାଥ ।
ତେବେ ସେ ପାତକି ମୁଁ ସାକ୍ଷାତ୍ ସ୍ଵର୍ଗପତ୍ନ ॥
ସକଳ ପୁରେ ଅଛି ଏସନେକ ଲେଖନ ।
ଆପଣେ ଲିହି ଯେ ଅଛଇ ଦଶାନନ ॥
ହନୁମନ୍ତ ତାହା ପଡ଼ିଣ ଆଶ୍ଚିଯ ହୋଇ ।
କେତେ ଯେ ରାବଣର କିଛିହିଁ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ଜାଣିଲା ଲଙ୍କପତି ।
ଜାଣିକରି ହରି ଆଣିଲା ମହାସ୍ୟତୀ ॥
ଯେବେ ସେ ଭ୍ରାନ୍ତି ପିଟିଲା ମୋହରି ।
ଦଶରଥ ତନୟେ ଅଟନ୍ତି ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ଏତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଗଲାକ ମାରୁତି ।
ତୋଟା ପୁର ମଧ୍ୟେ ଲୋଡ଼ଇ ମହାସ୍ୟତୀ ॥
ଜାମୁ ଜମ୍ବିକ କଦଳୀ ନଟିକାଳ ।
ବେଳ ଅଏଂକା ସୁନ୍ଦର ଗହଳ ॥
ପାଟେଲି ବଧୂକ ଶିମୁଳି ପାଳଧୁଆ ।
ତରାଟ ବକୁଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀବଗୁଳି କିଆ ॥ ୨୦
ବିବିଧ କୁସୁମ ଅଛି ତହିଁ ଫୁଟି ।
ମଧୁର ଲୁଗୁଧେ ଭ୍ରମର ଏକଗୋଷ୍ଠୀ ॥
କୋକିଳ ଚଢ଼ାଇ ଯେ ଭାଷନ୍ତି ଘନଘନ ।
କି ଜାଣି ଇନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ବିପୁଣ୍ୟ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଚଉରା କର୍ପୁରର ଧୂଳି ।
ପନାର ପାଣି ସେ ବୃକ୍ଷକର ମୂଳେ ଭାଳି ॥
ଫୁଟନ୍ତି ଫଳନ୍ତି ପାଟକି ଝଡ଼ନ୍ତି ।
ନାଗେଶ୍ଵର ଓଶୋକ ଡାଳିମ୍ବ ପତିପତି ॥

କେନ୍ଦୁ ପଶୁଏ ଅୟେଁଳା ଆମ୍ବଗଛ ।
 ଚାଳ ପେଣ୍ଡି ଖଜୁରୀ ସକପ ଦାରାଷ ॥ ୩୦
 ବାଗଜତୁ ଅନୁପାମ ମଦାର ବୁଲସା ।
 ପୁନାଗ ଦୟୋଶ କେଚକୀ ଜଗାମାସା ॥
 ନାଗେଶ୍ବର ମଲ୍ଲୀ ହୁରୀଅନା ଜାଉ ।
 ଚମ୍ପେକ କୁରୁବେଳା କରୁଣା ଅଛଇ ॥
 ବିବିଧ କୁସୁମମାନ ଅଛନ୍ତି ସେହୁ ବନ ।
 ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ହନୁମାନ ॥
 ତୋଟାର ଭିତରେ ଅଛଇ ଦିବ୍ୟପୁର ।
 ତିନି କୋଶ ଦୀର୍ଘ ଦୁଇକୋଶ ଓସାର ॥
 ମାଣିକ୍ୟର ଖମ୍ବ ନୀଳାର ରୁଅମାନ ।
 ମର୍କତର ପାତ୍ର ପୋୟୋଲୀ ଚାଳମାନ ॥ ୪୦
 ପୁଷ୍ପ୍ୟରାଗ ଶେଣୀ କୃବିନ୍ଦର ଚଉରା ।
 ଗୁଞ୍ଜ ଚିତ୍ରପାଟି ବୁଦ୍ଧକାତି ହୀରା ॥
 ନୀଳାର ତ୍ରୋଣ ଯେ ଗଣ୍ଡିଆନା ବତୀ ।
 ଗଣ୍ଡିକରି ବାନ୍ଧିଅଛି ପାଟସୁତା ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଝିଙ୍କର ମୁକୁତାର ଚୂନ ।
 ବାରଗୋଟି କଳସ ଅନୁଆନ ବର୍ଷ ॥
 ନେତର ଚିରାଳ କାହିଁ ପାଟର ପାତାଙ୍ଗ ।
 ଗଙ୍ଗ ଝିନପତନୀ ଉଡ଼ନ୍ତି ଏକ ଲାଗ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ଜାଣି ଚାନ୍ଦୁଆ ବିରାଜି ।
 ନବରଢ଼େ ଖଞ୍ଜିଅଛି ତାହା ସାଜି ॥ ୫୦
 ମଧ୍ୟରେ ଚନ୍ଦନ କାଠର ପଲଙ୍କ ।
 ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଶରଦ ଶରାଙ୍କ ॥
 ମାଣିକ୍ୟର ଖୁରା ମର୍କତର ପିତୁଳା ।
 ହାତୀଦାନ୍ତର ପଗଡ଼ ମୁକୁତା ମାଳିମାଳି ॥
 ନୀଳାମଣି ଝରା ବଉଳାକାଠି ହୀରା ।
 କି ଜାଣି ଗଗନେ ଉପରେ ଲକ୍ଷେ ତାରା ॥
 ଶୁକଳପାଛୋଡ଼ି ଉପରେ ଶେଯାଇଲା ।
 ବିବିଧ ପୁଷ୍ପ ସିଞ୍ଚ ତହିଁ କର୍ପୁର ବିଞ୍ଚିଲା ॥
 ତହିଁ ଗାବଣେଶ୍ବର ବୀର ବେଶ ହୋଇ ।
 ମନ୍ଦୋଦରାକି କୋଳେ ଘେନି ଅଛି
 ଶୋଇ ॥ ୬୦
 ଅନେକ ଯୁବତୀ ପାଶେ ଖଟିଛନ୍ତି ।

କେନ୍ଦୁ ହୁରୀ ଖଣ୍ଡା କେନ୍ଦୁ ଆଲତ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ॥
 କେନ୍ଦୁ ଶ୍ଵେତଚାମର ଭାଳନ୍ତି ବିଳାସୁଣୀ ।
 ଦିଉଡ଼ି ଧରି ଉଭା କେବଣ ତରୁଣୀ ॥
 କେ ପୁଷ୍ପ ବିଞ୍ଚଣୀ କେ ଧରନ୍ତି ଧୂପକାଠି ।
 ପାଦୁକାଧରି ଉଭା କେବଣ ବିମୋକ୍ଷୀ ॥
 କେହୁ ହଡ଼ପ ଘେନିଣ ସଜ କରଇ ପାନ ।
 ପରିଘ ଘେନିଣ ଉଭା କେବଣ ସ୍ତ୍ରୀରାଜନ ॥
 କେହୁ ବାସ ପାଣି ଝରିରେ ଘେନିଛନ୍ତି ।
 କେହୁ ଦୀପମାନଙ୍କରେ ଅଭାଙ୍ଗ ପାଡ଼ନ୍ତି ॥ ୭୦
 କସ୍ତୁରୀ କଣେଅର କଞ୍ଚଣ କଇଥ ।
 ବେଲ ଧାତ୍ରୀ ଅଗସ୍ତି ଯେ ମାଧବୀ ବନସ୍ଥ ॥
 ପାଟଳୀ ମଧୁକ ଶିମୁଳି ଯେ ପାଳଧୁଆ ।
 ତରାଟ କୁରୁବେଲି ଯେ ରଙ୍ଗଣୀ କୁରୁଆ ॥
 ନାନାରଢ଼େ ଚାମର ଉଡ଼ନ୍ତି ଚଉପାଶ ।
 ନେତପାଟ ପାତାଙ୍ଗ ଦେବାଙ୍ଗ ଦିବ୍ୟବାସ ॥
 କେହୁ ଦର୍ପଣ କେହୁ କୁସୁମ ଗୁଡ଼ନ୍ତି ।
 ଯେସନକେ ନାରାୟେ ସେବା କରୁଛନ୍ତି ॥
 କେ ଯନ୍ତ୍ର ବଜାଇ ଗାବନ୍ତି ସୁସର ।
 କେହୁ ବାଉଁସୀ ବଜାନ୍ତି ଧୀର ଧୀର ॥ ୮୦
 କେହୁ ମଡ଼ିଆଳ ଗନ୍ଧା ଭାଙ୍ଗି ଥୋଇ ।
 କେହୁ ଅବା ଆଞ୍ଜା ଶୁଣିତ ଆଗେ ଉଭା
 ହୋଇ ॥
 କେହୁ ଆକାପ କରି ଗୀତ ଗାଇ ।
 କେହୁ ଗୁଣ୍ଡ କେରୀ ରାଗେଣ ବାଣୀ ବାଇ ॥
 କେହୁ ଶାରୀ ଶୁଆନ୍ତ ପଡ଼ାନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ।
 କେବଣ ନାରୀ ନିଦେ ଅଚେବନ ॥
 କେ ଚେରା ବାଡ଼ ପାଡ଼ିଣ ଶୋଭାନ୍ତି ମାଡ଼ି ।
 କେହୁ ପାନପିକ ପକାଉଛନ୍ତି କାଡ଼ି ॥
 କେ ପାଦ ମଚାଳି ଫୁଟାନ୍ତି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ।
 କେ ପଛ ଗୁଞ୍ଚ ଆସଇ ନ ଦେଖାଇ
 ପିଠି ॥ ୯୦
 ତିନିକୋଟି ପଞ୍ଚାଶଲକ୍ଷ ଅଛନ୍ତି ଯୁବତୀ ।
 ସେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ସେବା କରୁଛନ୍ତି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ତହିଁ ଯାଇ ।

ଭିତରକୁ ପଶିଲା ଖୁପ ରୂପ ହୋଇ ॥
 ଖମ୍ବର ଉପରେ ବସିଲା ମାରୁତି ।
 ଦେଖିଲା ପଲଙ୍କେ ଶୋଭାଅଛଇ ଲଙ୍କପତି ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ରାଜାର କୋଳେ ଅଛି ।
 ବିଷାଦ ହୋଇଲା ହନୁମନ୍ତ ଦେଖି ॥
 ମନେ ବିଚାରଇ ଏ ଅଟଇ ବଇଦେହୀ ।
 ଜନେକର ନୟନୀ ଶ୍ରୀରାମ ନାରୀ
 ଏହି ॥ ୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯାଇଁ ମୁଁ କହିବି ବାରତା ।
 ରାବଣକୁ ଦେହ ଦେଲା ତୋହର ସୀତା ॥
 ଚାଣ୍ଡାଳ ଯୁବତୀ ଏ ଅଟଇ ଅଗିଆନ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଶ ଛାଡ଼ିଲା ଯେହାର ମନ ॥
 ରାବଣ ତୁଲେ ଯହୁଁ ଏଡ଼େକ ପାରତି ।
 ପୋଡ଼ୁ ଯେ କେମନ୍ତେ ବୋଲାଇ
 ମହାସ୍ୟତୀ ॥
 ଜଗତ ମୁଖେ ଯାହାକର ବୋଲନ୍ତି
 କମଳିଣୀ ।
 ଏଡ଼େଯଶ ଛାଡ଼ି ହୋଇଲା ଦୋଷଗୁଣୀ ॥
 ମାରିବି ରାବଣ ସୀତା ବେନିଜନ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଭ୍ରମର ହୋଇଲା
 ହନୁମାନ ॥ ୧୦
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ନିକଟକୁ ଗଲା ବୀର ଯହୁଁ ।
 ମଦିରା ବାସଗନ୍ଧ ଗନ୍ଧାଇଲା ତହୁଁ ॥
 ଯେହୁ ସୀତା ନୋହଇ ବୋଲିଣ
 ବାହୁଡ଼ିଲା ।
 ହୃଦରେ ବଚାରିଣ ଭ୍ରାନ୍ତି ସେ ଛାଡ଼ିଲା ॥
 ଓରାର ଉପରେ ସେ ବସିଲାକ ଯାଇ ।
 ଭାଳଇ ହନୁମନ୍ତ ବିପ୍ଳବ ମୁଖ ହୋଇ ॥
 କାହିଁ ଲୁଚାଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ନାରୀ ।
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଲୋଡ଼ିଲି ଯତ୍ନ କରି ॥
 କେମନ୍ତେ ଭେଟିବଇଁ ସୀତା ଅଛି କାହିଁ ।
 କି ଅବା ଜାନେକୀ ମଲା ବିଷ ଖାଇ ॥ ୨୦
 କି ଅବା ରାବଣକୁ ନ ଦେଲାକ ଅଙ୍ଗ ।
 ତେଣୁ କରି ଅସୁର ମନେ କଲା ଖଙ୍ଗ ॥

ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ି ଅବା ପକାଇଲା ମାରି ।	ସାତ୍ୟା ଦେଖାଇ ଶୋକ ଖଣ୍ଡି ତୁରିତେ ॥	ଦେଖି ବିରଜର କପି କୁଳମଣି ॥ ୮୦
ନୋହିଲେ ଦେଖନ୍ତିନା ଜନକକୁମାରୀ ॥	ତୁ ଯେ ଓଶୋକ ଶୋକ ମୋତେ ନୋହୁ ।	ଯେ ସେ ବଜ୍ରଦେହୀ ଶ୍ରୀରାମର ନାରୀ ।
କି ଅବା ରାବଣ ହରି ଆଣିବାବେଳେ	କେମନ୍ତେ ଦେଖିବି ମୁଁ ଦଶରଥର	ସ୍ବୟେ କମଳିଣୀ ଅଛି ଅବତରି ॥
ସାତ୍ୟା ।	ବହୁ ॥ ୫୦	ଯେତେରୂପ ଗୁଣ ମୋତେ କହିଥିଲେ
ଗାଡ଼େଣ କୋଳ କରନ୍ତେ ମଲା	ଏତେ ଭାଳି ବୀର ତହୁଁ ଚଳିଗଲା ।	ରାମ ।
ଜନକଦୁହିତା ॥	ଓଶୋକ ବିପ୍ରନ୍ୟେ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥	ତହୁଁ ଶତେଗୁଣ ଅଟଇ ଅନୁପାମ ॥
କି ଅବା ଜାନେକା ପଡ଼ିଲା ସିନ୍ଧୁଜଳେ ।	ଦେଖିଲା ବନସ୍ତ ଯେ ଅତିୟ ଚାରୁ ଶୋଭା ।	ତୈଲୋକ୍ୟମୋହିନୀ ଯେ ଜନେକର
ଯେତେ ବୋଲି ଭାଲଇ ପବନ ଦୁଲାଳେ ॥	ଧୀର ପବନ ବହଇ ନାହିଁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭା ॥	ଦୋହିତା ।
ସାତ୍ୟା ନ ଦେଖିଣ ଯେବେ ବାହୁଡ଼ିଣ	ଫଳନ୍ତି ଫୁଟନ୍ତି ପାତନ୍ତି ତରୁମାନ ।	ଅନେକ ଯତନେ ଯେହାକୁ ଜାତକଲା
ଯିବି ।	ସର୍ବଦା ବସନ୍ତ ବହଇ ସେହୁ ସ୍ଥାନ ॥	ଧାତା ॥
ଦୁତଙ୍କର ଆଗେ କି ବୋଲି କହିବି ॥ ୩୦	ଶୁକ ପିକ ଶାରୀ କ୍ରାଡ଼ାରେ ଉନୁମତ ।	ମୁହିଁ ଚାଷ୍ଟାଳ ଯେ କିଛି ହିଁ ନ ଜାଣଇ ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରାଣ ହରିବେ ବୀରସାତ ।	ବାବୁ ସେ ବନସ୍ତ ନନ୍ଦନ ସଂଜାତ ॥	ଅସୁରାକି ଦେଖି ଜାନକା ପ୍ରାୟେ ମଣଇ ॥
ବାରତା ନ ପାଇଣ ମରିବେ ଶ୍ରୀରାମ	ତୋଟାର ଭିତରେ ପୋଖରୀଏ ଅଛି ।	ନୋହିଲେକି ବିହି ମୋତେ ପଶୁଜନ୍ମ
ନିଅତ ॥	କ୍ରାଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି ବିବିଧ ବନେପକ୍ଷୀ ॥ ୬୦	କଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ନିଧନେ ତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାଶ ଯିବ ।	ପଦ୍ମ କୁମୁଦ ଯେ ଫୁଟନ୍ତି ନିରନ୍ତର ।	ଏ ମୋହୋର ଜୀବନ ମଲେହେଁ ହୋତା
ଆବର ସୁଗ୍ରୀବର କି ପ୍ରାଣ ଧରିଥିବ ॥	ମର୍କତର ପାବନ୍ନ ବାନ୍ଧିଲା ଚଉକତିର ॥	ଭଲା ॥ ୯୦
ଅଯୋଧ୍ୟା ଇସିକିନ୍ଧା ଦୁଇ ନାଶ ଗଲା ।	ମଧ୍ୟେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଅଛଇ ଦୀପଦଣ୍ଡି ।	ଯେବଣ ତୁଷ୍ଟରେ ମୁଁ ସାତ୍ୟାକୁ ନିନ୍ଦା କଲି ।
ଚାଷ୍ଟାଳ ରାବଣ କିମ୍ପା ଏମନ୍ତ ବୁଝି କଲା ॥	ଆଦିହୁଁ ଗଢ଼ିଛି ତାହା ନବରତ୍ନେ ମଣ୍ଡି ॥	ରାବଣ କୋଳେ ଅଛି ବୋଲିଣ ବୋଇଲି ॥
ଏତେ ବୋଲି ପୁରୁ ଯେ ହୋଇଲା	ଶଉଚ ନିର୍ମଳ ସେ ପବିତ୍ର ଜଳ ପାଣି ।	ସେ ତୁଷ୍ଟରେ ମୋହର ପଶଇ କିନା ଯୋଇ ।
ବାହାର ।	ଦଳ ପକ ବୋଲି ତହିଁ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣି ॥	ଏଥିର ଫଳେଟି ମହାପାପୀ ହୋଇ ॥
ପୁଣ ନଗ୍ରେ ବୁଲଇ ପବନକୁମାର ॥	ହଂସ ଚକ୍ରବାକ ତାହୁକ ହଂସରାଜି ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣର କୃପକୁ ଯେ ପଡ଼ିହାସ୍ୟ କଲି ।
ହାତାଶାଳ ଘୋଡ଼ାଶାଳ ଓଟଶାଳମାନ ।	ପଦ୍ମ ମକରହେ ଭ୍ରମର କରେ କେକି ॥	ଅମୃତରସେ ନେଇ ମଦିରା ମିଶାଇଲି ॥
ଗୁପ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତରେ ଯେ ବୁଲଇ ଆନେ	ପୁଷ୍କରିଣୀ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କରଇ ମାରୁତି ।	ପାଟସୂତା ସଙ୍ଗେ ମିଶାଇଲି ପଟ ।
ଆନ ॥ ୪୦	ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋର ପୌଲଞ୍ଚିର	ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ସମାନ୍ୟ କଲି ନଟ ॥
ନଗ୍ର ବାହାରେଣ ଦେଖିଲା ଯେକ ତୋଟା ।	ନାତି ॥ ୭୦	ଗୁଞ୍ଜ ମାଣିକ ଯେ ମଣିଲି ଯେକା ସିନା ।
ମନେମନେ ବିରଜର କରଇ ପବନର	ସକଳ ଭୁବନେଶ ଯେତେକ ସାର ଆୟେ ।	ରୂପା ସଙ୍ଗେ ସାସା ମିଶାଇଲି ନିନା ॥ ୧୦୦
ବେଟା ॥	ଏ ତୋହୋର କଟକେ ଅଛଇ ଲଙ୍କରାୟେ ॥	ଲବଣ କର୍ପୁର କଲଇ ଯେକ ସମ ।
ଓଶେକ ବିପ୍ରନ୍ୟ ଏଥେ ଦେଖିବଇଁ ଯାଇ ।	ଏତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଭିତରକୁ ଗଲା ।	ବ୍ରହ୍ମକାନ୍ତି ହୀରା ସ୍ବଟିକ ସଙ୍ଗେ କମ ॥
ଏଥି ନ ଥିଲେ ସାତ୍ୟା ନିଶ୍ଚୟ କାହିଁ	ଏକ ନଦୀୟେକ ବହନ୍ତେ ଦେଖିଲା ॥	କାତମାଣିକ ଯେ କଲଇ ଏକରାଶି ।
ନାହିଁ ॥	ଥୋକାୟେକ ଦୂରୁ ଗଲା ତହୁଁ ଚଳି ।	ଗରଗଡ଼ ସାଙ୍ଗେ ମୁକୁତା ମିଶାମିଶି ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ନ ଦେଖି ମୁଁ ନ ଯିବଇଁ ବାହୁଡ଼ି ।	ଦେଖିଲାକ ତହିଁ ବସି ଅଛଇ ମହାସୁଳା ॥	ଜଳପତରୁକୁ ଖଜୁରୀ କଲି ସମ ।
ପ୍ରାଣ ହାରିବି ମୁଁ ସମୋଦ୍ରେଶ ପଡ଼ି ॥	ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମଣ୍ଡୋପ ନବରତ୍ନ ମୟେ ।	ପଇତ୍ର ଗନ୍ଧକୁ ଦେଲି ସରପ ଉପାମ ॥
ଭୋ ଓଶେକ ବନ ବୋଲଇ ମୁହିଁ	ସହସ୍ରେକ ଅସୁରୀ ବେଢ଼ି ବସିଥାଏ ॥	କଦଳୀ ଅରଖ ଫଳ ସମ କଲି ।
ତୋତେ ।	ମଧ୍ୟରେ ଜାନେକା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।	କୋଟିଲାଫଳ ଯେ କେହୁବୋଲି ଖାଇଲି ॥

ତେଜି ଅଶ୍ୱସଙ୍ଗେ ଗଧକୁ କଲି ତୁଳ ।
ସେବତୀ ପୁଷ୍ପ ସଙ୍ଗେ ଗୁଳୁଲି
ଲାଉଫୁଲ ॥୧୦

କିଆଫୁଲ ଖାଇ ପଶୁପ ପାଶୋରିଲି ।
କୁଳସିରା ଛାଡ଼ି ବେଶ୍ୟାଘର ଗଲି ॥
କୃପର ପାଣିରେ ମିଶାଇଲି ପକ୍ କଳ ।
ଆମ୍ଭ ଲେଛି ଖାଇଲି ମାହାକାଳ ଫଳ ॥
ପାନ ପାଳଟାଇ ଆକୁପତ୍ର ଆଶଇ ।
ଗୋରୁକର ଦୁଲେ ଘୁଷୁରୀ ଗଣଇ ॥
କାଶୀପୁର ତେଜି ମେଳକ୍ଷ ଦେଶ ଗଲି ।
ସାତ୍ୟାକୁ ମହୋଦରୀ ସଙ୍ଗେ ତୁଳ କଲି ॥
ପୋତୁ ମୋହର ଜୀବନ ପୋତୁ ମୋହର
ତୁଷ୍ଟ ।

ରାଗେଶ ଗାଲେ ହନୁ କ୍ଷିନାକ ଖଣ୍ଡ
ଖଣ୍ଡ ॥୨୦

ସେ ମହାସ୍ୟତୀ ଶ୍ରୀରାମର ରାଣୀ ।
ଅନନ୍ତ କୋଟି ଭଣ୍ଡାରର ଅଟଳ ଠାକୁରାଣୀ ॥
ପବିତ୍ର ନିର୍ମଳ ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଏହାର କାୟେ ।
ନୋହିଲେ କି ଶ୍ରୀରାମ ପରାୟେ ପତି
ପାୟେ ॥

ଏସନକ ଭାଳି ପବନ କୁମାର ।
ମାୟାରୂପ ଧରି ହୋଇଲା ଭ୍ରମର ॥
ସାତ୍ୟାକର ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ବୋଲି ଉଡ଼ିଗଲା ।
ନନ୍ଦାବ୍ରତେକ ଓରା ଉପରେ ବସିଲା ॥
ଗୁପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଯେ ଖୋଜଇ ପୁଣ୍ୟପୁଣି ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ଯେ ଅଜଲା

ବିଂଶପାଣି ॥୩୦
ଜହ୍ନୁ ବୁଡ଼ି ନିଶି ହୋଇଲା ପାହାନ୍ତି ।
ଘଡ଼ି ତିନି ଅଛି ବହୁତ ନାହିଁ ରାତି ॥
ସେଦିନ ଚଳତ ଶୁକଳ ଅଷ୍ଟମୀ ।
ମାହାସିନ୍ଧୁ ଜିଣି ହନୁ ଅଜଲା ବିକୁମି ॥
ରାତ୍ରେଣ ବୁଲିଣ ସାତ୍ୟାକୁ ଠାବ କଲା ।
ବାରତା ରାବଣକୁ ଲକ୍ ଦେବତୀ କହିଲା ॥
ନିଜ ମନ୍ଦିରେ ଯେ ଶୋଇଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ସପନେ କହିଲା ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦେବତୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ବାନର ରୂପ ଧରି ।
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯେ ତୋହର

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥୪୦
ଶୁଣିଣ ରାବଣେଶ୍ୱର ଉଠିଲା ଚଡ଼ଡ଼ି ।
ପଲଙ୍କେ ବସିଲା ଯେ ବିପ୍ଳବ ମଣି ମତି ॥
ପୁଣି ବିଚାରଇ ଏ ଅଟଳ ସପନ ।
ଜାନେକାର ତହିଁ ଆଇ ମୋର ମନ ॥
ତେଣୁ ସେ ନିଦ୍ରାରେ ପ୍ରକୃତି ବଳିଲା ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାବଣ ପୁଣିହିଁ ଶୋଇଲା ॥
ନିଦ୍ରା ନ ମାଡ଼ଇ ଛନ ଛନ ମନ ।
ଭାଳଇ କିମ୍ପା ମୁଁ ଦେଖିଲ ସପନ ॥
ଦଶମାସ ହୋଇଲା ଆଣିଲି ସାତ୍ୟା ହରି ।
ତାହାକୁ ତ ଭୋଗ୍ୟ ନ ପାରିଲି କରି ॥ ୫୦
ସଂସାର ମାୟା ଏ ଜୀବନ ଅସାର ।
ଏତେ ବୋଲି ବିମାନ ଆରୋହିଲା

ଦଶଶିର ॥
ମହୋଦରୀ ରାଣୀକି ବୋଇଲାକ ରାଇ ।
ନଗ୍ର ଭ୍ରମଣ ଆମ୍ଭେ କରିଆସୁ ଯାଇ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଓଶୋକ ବିପ୍ଳବକୁ ଗଲା ।
ଯହିଁ ଅଛି ଜାନେକୀ ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲା ॥
ବିବାନ୍ତ ଓହ୍ଲାଇଣ ଗଲା ତାର କତି ।
ଦେଖିଣ ଶିର ଯେ ନୁଆଁଜଲା ସ୍ୟତୀ ॥
ହନୁମନ୍ତ ଅଛଇ ଭ୍ରମର ରୂପ ଧରି ।
ମନେ ବିରାଜଇ ଯେ ଅଟଳ

ଦଶଶିରୀ ॥୬୦
ସାତ୍ୟାକର ଭାବ ଅଭାବ କଥା ମାନ ।
ଯେହିଁକ୍ଷଣି ଜାଣିବି ଯାବତ ବିଧାନ ॥
ଏତେ ବୋଲି ହନୁ ଅଛଇ ଗୁପ୍ତେ ।
ରାବଣ ବୋଇଲା ଶୁଣରେ ଜନକ
ଦୋହିତେ ॥
ଅନେକ ଆଶେ ଆଣିଲି ତୋତେ ମୁଁ ।
ତୁ କିମ୍ପାଇଁ ମୋତେ ନ ଦେଉ ଅଙ୍ଗ ଛୁଇଁ ॥
ସପତ ଦାପେ ମୁଁ ଅଟଳ ରାଜ୍ୟେଶ୍ୱର ।

ତୋହର ମନକୁ ମୁଁ ନ ଯୋଗାଇଲି ବର ॥
କିମ୍ପାଇଁ ନିରାଶ କରୁ ଗୋ ସଖୀ ମୋତେ ।
କାମଦେବ ପାଡ଼ା କି ନ କରଇ

ତୋତେ ॥୭୦
ଏବେ ତୁ ସୁନ୍ଦରୀରେ ମୋତେ ଭୋଗ୍ୟ
କର ।
ମୋହର ସପତ ମନେ କିଛିହିଁ ନ ବିଚାର ॥
ମୁଁ ତୋତେ ଭାବେ ଭଜିଲି ଗୋ ସଖି ।
ଯେ ତୋହର ସୁନ୍ଦର ଯୁବା ରୂପ ଦେଖି ॥
ସୁରଜ ଅଧରେ ମୋତେ ତୁମ୍ଭନ ଦେସି ।
ବାହୁ ମୃଣାଳେ ଘେନି ଗାଡ଼େଣ ଭିଡ଼ସି ॥
ମୁଁ ତୋତେ ସୁନ୍ଦରୀରେ ହୋଇଲାଇଁ
ବନ୍ଧ୍ୟା ।

ହସି କଥା କହ କତିକି ମୋର ଆଶ ॥
ଯେତେ ରାଣୀହସ ଅଛନ୍ତି ମୋହର ।
ସେ ହାଦେ ଆଜ୍ଞା ଗୋ ନ ଲାଘିବେ
ତୋହର ॥୮୦
ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ତୋତେ ସେବା
କରୁଥିବ ।

ତୁ ଯାହା ବୋଲିବୁ ସେ କଥା କରିବ ॥
ଏ ଲଙ୍କା କଟକରେ ଯେତେକ
ନରନାରୀ ।
ସଭିଏଁ ହୋଇବେ ସେ ସେବକ ତୋହରି ॥
ଆସ ଆସ ସଖି ସୁରତି ମୋତେ ଦେସି ।
ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ ଯେ ପଛ ଘୁଞ୍ଚି ବସି ॥
ବୋଇଲେ ଚାଷ୍ଟାଳରେ ଅରୁସି ପାପିଷ୍ଠ ।
ଯେତେ କଥା କହୁ ସବୁ ତୋର ନଷ୍ଟ ॥
ପରର ଯୁବତୀ ହରିବୁ କିଏ ପାଇଁ ।
କି ତୋହର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଶୁଣିଲାକ ନାହିଁ ॥୯୦
ରକ୍ଷିର ପୁତ୍ର ହୋଇ ତୁ ଅସୁର ହୋଇଲୁ ।
ପୂର୍ବର ଭାଗ୍ୟ ଥିଲା ତୁ ଏତେ ଭୋଗ୍ୟକଲୁ ॥
ଏ କର୍ମଭୂମିରେ ବାବୁ ଯେତେ ପାପ ଅର୍ଜି ।
ଶତେ କୋଟି କହେ ତାହା ସେ

ଭୋଗ୍ୟଭୁକ୍ତି ॥

ମାହାରାଜା ହୋଇ ତୁ ନ ଜାଣୁ ଏମାନ ।
 ଶୁଣିଣ କୋପକଳା ରାଜା ଦଶାନନ ॥
 କରେ ଖଡ଼ଗ ଧରି ଉଠିଲକ ଧାଡ଼ି ।
 ବୋଇଲା ତୁ ମୋହର ଶତ୍ରୁର ଯୁବତୀ ॥
 ଶିର ଛେଦିଣ ତୋହର କରିବି ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ନାଗୁ ପଛେ ମୋତେ ପ୍ରିୟାହତ୍ୟା ଦୋଷ ॥
 ଏସନକ ବୋଲି ଯେ ଆସଇ କୋପକରି ।
 ତ୍ରିଜଟା ଗୁହାଜଳା ଚରଣ ଦୁଇ ଧରି ॥
 ଗୋ ଦେବ ରାବଣ ବୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ସ୍ୱର୍ଗମଞ୍ଚ ପାତାଳେ ତୁ ଅଛୁ ଅଧିପତି ॥
 ପ୍ରିୟା ନିଲକ୍ଷଣ ପ୍ରାଣବୁଦ୍ଧି ହୀନ ।
 ଏହାକୁ କୋପ କିମ୍ପା କରୁ ଦଶାନନ ॥
 ତୋହର ମାଜଲେ ଏହାକୁ କେ କରିବାକ
 ରକ୍ଷା ।
 ମୋହର ବୋଲ କର ନକର ଭୋକ ଛାଣ ॥
 ଏବେ ତୁ ବାହୁଡ଼ି ଯାସି ନିଜପୁର ।
 ଶୁଣିଣ କୋପେ ଯେ ବୋଲଇ
 ଦଶଶିର ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଇ ମୋତେ ଆଣି ।
 ନୋହିଲେଣ ମୁଣ୍ଡ ପକାଇବି ହାଣି ॥
 ଦୁଇମାସ ଯାୟେ ଆକୁ କଷ୍ଟ କରିଥିବୁ ।
 ଦେଖାଇ ନ ପାରିଲେ ମୋହର ଘରଣୀ
 ହୋଇବୁ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଉଆ ହୋଇଲା ଦଶଶିରି ।
 ସହସ୍ତ୍ର ଅସୁରାକି ରାଜଣ ତିଆରି ॥
 ତ୍ରିଜଟାକୁ ସମସ୍ୟା ଗୁପ୍ତଚେଣ କହି ।
 ଯେମନ୍ତେଣେ ଜାନେକୀ ମୋତେ ବନ୍ଧ୍ୟା
 ହୋଇ ॥
 ତେର୍ଷେ କରି ମୋତେ ଭିଆଇ ଦେବ
 ଚାହା ।
 ମୂର୍ଖ ଆଣିଦେବା ମାଗିବ ଯାହା ଯାହା ॥୧୦
 ତୁମ୍ଭେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଅଟ ପରମହିତ ।
 ଯେମନ୍ତେ ଜାନେକାର ବଳଇ ମୋତେ
 ଚିର ॥

ଉପାୟ କଥାମାନ ଦେଖାଇ କହିବ ।
 ଯେ ଲଙ୍କାରତ୍ତେ ସେ ଠକୁରାଣୀ ହୋଇବ ॥
 ଧନଭଣ୍ଡାର ସେ ବିଳସିବ ସୁଖେ ।
 ଗଲଦିନ କଥା ନେଉଅଛି ଦୁଃଖେ ॥
 ଏହା ଯେବେ ମୋତେ ଭିଆଇ ଦେଇପାର ।
 ଭଣ୍ଡାରୁ ତୁମ୍ଭକୁ ଧନ ଦେବଇ ଅପାର ॥
 ଯେତେ ତିଆରିଣ ଆସଇ ଲଙ୍କପତି ।
 ନିଜପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଘଡ଼ିଏ ଅଛି
 ରାତି ॥୩୦
 ଦେବତାଙ୍କ ଆଳେ ଯେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି ।
 ସୁସରେ ଗୀତ ଯେ ଗାବନ୍ତି ନଗରକାମିନୀ ॥
 ନଗ୍ର ଲୋକମାନେ ହୋଇଲେ ଉଜାଟ ।
 ଯେ ଯାହାର ଦ୍ୱାର ସେ ଫେଡ଼ିଲେ କବାଟ ॥
 କୁଳବଧୂମାନେ ସେ ଶ୍ରେୟାୟା ଉଠନ୍ତି ।
 ଗୃହ କର୍ମ ବିଧାନ ସମସ୍ତ ସାରନ୍ତି ॥
 ଏସନକ ସମୟେ ବ୍ରହ୍ମା ବୃହସ୍ପତି ।
 ନାରଦ ବାସେବ ଯାଇ ଲଙ୍କାରେ ମିଳନ୍ତି ॥
 ସିଂଘଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଚାରି ବେଦ କରଇ ଅଭ୍ୟାସ ॥ ୪୦
 ଦ୍ୱାରପାଳ ବୋଇଲା ବିଧାତାକୁ ଚାହିଁ ।
 ସମୟ ନ ଜାଣି ଦେବ ପଢୁଛୁ କାହିଁ ପାଇଁ ॥
 ତୁନି ହୋଇଣ ଯେବେ ବସିଣ ତୁହିଁ ଆଅ ।
 ବାହାର ଅବକାଶେ ପଛେ ଛାମୁରେ
 ଜଣାଅ ॥
 ସପତାଙ୍ଗ ପାଞ୍ଜି କହନ୍ତି ଦେବଗୁରୁ ।
 ଚାହାକୁ ବୋଇଲା ତୁ କିମ୍ପାଇଁ ଏହା ପଛୁ ॥
 କିମ୍ପା ହୋ ନାରଦ ତୁ ବାଣୀ ଧରିଥାଉ ।
 ମୋହର ବଚନେ ତୁ ବଳ କ୍ଷିତ ନ ପାଉ ॥
 ତିମୁରକୁ ବାଅ ଅଳପ ଅଳପ କରି ।
 ସଧାରେ ସଧାରେ କରସି ତାଳ ଧରି ॥୫୦
 ଇନ୍ଦ୍ରସରା ପ୍ରାୟେ ନ ମଣସି ଯେହା ।
 ଏ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ଅଷ୍ଟବାହା ॥
 କିମ୍ପା ହୋ ଦ୍ୱାରପାଳ ବୋଇଲୁ ଏ ବାଣୀ ।
 କି ତୋତେ ଆଜ୍ଞା ଦେଇଅଛଇ ବିଂଶପାଣି ॥

ନଇଲେ କୋପ କରିଣ ଯେହା କହ ।
 ଯହୁଁ ସେ ଦନୁଜ ତେଣୁ ଗର୍ବ ବହ ॥
 ଦ୍ୱାରପାଳ ବୋଇଲା ଶୁଣ ବେଦପତି ।
 ରାବଣ ଯେ ହରିଆଣି ଅଛଇ ମାହାସ୍ୟତୀ ॥
 ବଶ ନୋହିଲା ସେ ଅଟଇ ତାକ୍ଷତାଳ ।
 ତେଣୁ କରି ବଥା ପାଇଲା ଲଙ୍କମଳ ॥୬୦
 ହୃଦେଣ ଫୁଟି ସେ ବଥା କରୁଅଛି ।
 ତେଣୁ ସେ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇଲା ବିଶ୍ୱବାର
 ବନ୍ଧି ॥
 ଓଶେକ ବିପୁଳ୍ୟକୁ ଆଜ ଯାଇଥିଲା ।
 ନିରାଶ ବଚନ ତହୁଁ ପାଇଣ ଅଇଲା ॥
 କେବେହେଁ ଜାନେକୀ ନୋହିଲା ତାକୁ
 ବନ୍ଧ୍ୟା ।
 ତେଣୁ ଲଙ୍କାଏ ମନରେ ବିରସ ॥
 ଦ୍ୱାରପାଳ ମୁଣ୍ଡୁ ଏସନେକ ବାକ୍ୟ ବାଣୀ ।
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା କୁଣ୍ଡପାଣି ॥
 ତୁନି ହୋଇଣ ସେ ବସିଲେ ସିଂଘଦ୍ୱାରେ ।
 ଶୁଣିମା କାହାଣୀ ହୋ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ॥୭୦
 ଓଶେକ ବିପୁଳ୍ୟ ଯେ ଅଛନ୍ତି
 ଦେବୀସ୍ୟତୀ ।
 କୋପକରି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ଆସିବାର ବେଳେ ଯେ ଅସୁରାନ୍ତ ରାଜ ।
 ବହୁତ ତିଆରିଲା ଯେ ମୟୋଦରୀ ସାଜ ॥
 ବୋଇଲା ସାତ୍ୟାମର ଯେହେଁ ବଳଇ
 ମୋହରେ ମତି ।
 ତେର୍ଷେ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଭୀ କରଇ ତଡ଼ତି ॥
 ଏତେ ବୋଲିଣ ରବଣ ଅନ୍ତଃପୁର ଗଲା ।
 ଏକଥାମାନ ସବୁ ହନୁମନ୍ତ ଶୁଣୁଥିଲା ॥
 ଓରାର ଉପରେ ଭ୍ରମର ରୂପ ଧରି ।
 ବସିଅଛି ମାରୁତି ଶ୍ୟାମାର ଗୋପ୍ୟ
 କରି ॥୮୦
 ରାବଣ ଗଲା ଯେ ରାକ୍ଷସୀମାନେ ଆସି ।
 ତ୍ରିଜଟା ସହିତେ ସାତ୍ୟାକୁ ଜରି ବସି ॥
 ବୋଲନ୍ତି ଜାନେକୀ ଆମ୍ଭର ବୋଲ ଶୁଣ ।

ତୁଳଲୋକେ ପ୍ରତାପା ଯେ ଅଟଇ ରାବଣ ॥
ଦେବେ ବନ୍ଧ୍ୟାବୃନ୍ଧି ଅଟନ୍ତି ଯାହାର ପୟର ।
ବଶବଦନ ବିଂଶଭୁଜ ଅଟଇ ତାହାର ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣପଦ ଲଙ୍କା ସମୋହୁ ଚଉକଟି ।
ତିନିକୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ ଯାହାର ଯୁବତୀ ॥
ପାଟ ମହାଦେଇ ଅଟଇ ମନ୍ଦୋଦରୀ ।
ଅଜଞ୍ଜେଇ ରାଜ୍ୟ ଲଙ୍କାଗଡ଼େ କରି ॥୯୦
ଅଭୟୁର୍ଦ୍ଧ ପଣେ ବଳିଲା ତୋତେ ଶ୍ରୀଧା ।
ପଞ୍ଚମ ସୁରେ ତାକୁ କାମ କଲା ବାଧା ॥
ତେଣୁ ସେ ତୋତେ ଗୋ ଲୋଡ଼ଇ

ରତିକରି ।

ତୋ ତହୁଁ ବଡ଼ ନାହନ୍ତି କି ନାରୀ ॥
ପୁରୁଷ ଭ୍ରମର ରୁମ୍ଭଇ ଲକ୍ଷେ ଫୁଲ ।
ତେଣୁ ସେ ତୋତେ ମନକଲା ଲଙ୍କାମଲ ॥
ତୁ କିମ୍ପାଇ ସୁନ୍ଦରୀରେ ନିରାଶ ତାକୁ କରି ।
ପୁଣ୍ୟସ୍ଥିରୀ ହୋଇ ତୁ କଥା ନ ବିଚାରି ॥
ବନେ ବୁଲୁଥିଲୁ ଯତି ଭ୍ରଥା ପାଇ ।
ଗିରି ଘୋର କନ୍ଦରେ ଫଳମୂଳ

ଖାଇ ॥୧୦୦

ଦଇବ ଆସି ତୋତେ କଲାକ ଏତେ ଦୂର ।
ଯେବେ ସୁଖ ଭୋଗ ଯେ କରିବୁ ଲଙ୍କାପୁର ॥
ଏହା ଛାଡ଼ି କିମ୍ପା ବିଷାଦ ହୋଉଥାଉ ।
କି କି ଶଧ କରୁ ତାହା କିମ୍ପାଇ ନ କହୁ ॥
ଯିସ ଅବା ବାଞ୍ଛା କରୁ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ।
ତାହା ଆଣି ତୋତେ ଦେବ ଲଙ୍କସାଜଂ ॥
ତଉଦ ଭୁବନରେ ଯିସ ଅପୁରୁବ ।
ତାହା ଉପଭୋଗ କରଇ ଲଙ୍କାଦେବ ॥
କେବଣହିଁ ପରକାରେ ବଳିଲା ତୋତେ

ମତି ।

ତୁ କିମ୍ପାଇଁ ସୁନ୍ଦରୀରେ ତାକୁ କରୁ
ନାହିଁ ॥୧୦
ଯେତେ କାଳେ ବିଧାତା ଆଣି ଦେଲା ସୁଖ ।
କିମ୍ପା ସୁନ୍ଦରୀ ହୋ ହୋଉ ତୁ ବିମୁଖ ॥
ରାଜପତ୍ନୀ ହୋଇବୁ ରାବଣ ଦେହ ଛୁଇଁ ।

ଖ୍ୟାନ ଗୋଚରେ ଗୋ ମେଳା ତୋହର
ନାହିଁ ॥
ଅମୃତ ପକାଇ ବିଷ କରୁ ପାନ ।
ବୁଝିବାର କଥା ତୋର ନୁହଁଇ ଏମାନ ॥
ବୋଲୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ମୋହର ପତି ।
ତାହା ବିନୁ ଆନେ ମୋର ନ ବଳଇ ମତି ॥
ସେ ସେ ମନିଷ୍ୟ ଅଟଇ ତପଝରୀ ।
ତୁ ଗୋ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବାନାରୀ ॥୨୦
ରୂପ ଅନୁରୂପେ ପାଇଲୁ ଏବେ ବର ।
ରାଜାଧି ରାଜ୍ୟେଶ୍ବର ଅଟଇ ବିଂଶକର ॥
ସୁଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧ ବାସ ।

ନାନା ଅଳଙ୍କାରେ ଯେ ହୋଇଣ ସୁବେଶ ॥
ଲଙ୍କପତିର ତୁଲେ ବଡ଼ାଅ ପାରତି ।
ଚାରିଯୁଗକଇ ଯେ ରହିଥାଉ କାରତି ॥
ଆମ୍ଭେ ତୋର ପରିଜନ ହୋଇଣ ଖଟିଥିବୁ ।
ଯହିଁକି ପେଷିବୁ ତୁ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବୁ ॥
ଅସୁରୀଙ୍କ ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି ରାମରାଣୀ ।
ବିଧାତା ଯେବେ ମୋତେ କଲା ଯେହା

ଆଣି ॥୩୦

ତୁମ୍ଭ ବୋଲକୁ ଛଳ କଲେ ହୋଇବାକ
କିସ ।
ଯେର୍ଷେ କର୍ମେ ମୋର ଅଛଇ ଭବିଷ୍ୟ ॥
ଯତିର ଭାରିଯା ମୁଁ ପତିଭକ୍ତା ସ୍ୟତୀ ।
ରାଜା ହୋଇଣ ତୁମ୍ଭେ କଲହ ଅନାତି ॥
କପଟେ ଚୋରାଇ ଆଣିଲ ପରନାରୀ ।
ଏବେ ଲୋଡ଼ୁଅଛ ସୁରତି ଭୋଗ୍ୟ କରି ॥
ଯଦ୍ୟପି ପୃଥ୍ବୀ ପଡ଼ିବ ରାସାନ୍ତଳେ ।
ମଧୁର ହୋଇବ ଯେବେ ଲବଣ ସିନ୍ଧୁ

ଜଳେ ॥

ଆଦିତ ଦେବତା ପଛମେ ଉଭଂମ ।
ପବନ ଦେବତା ଯେବେ ଥମାଭୂତ
ହୋଇବ ॥୪୦
ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଯେବେ ପୃଥିବି ପଦ୍ମପୁଲ ।
ସର୍ବଦା ନଦୀ ଯେବେ ବହିବ ସମତୁଲ ॥

ପାଣିର ପଙ୍କ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ନିକଳଙ୍କ ।
ଜନ୍ମ ମରିବାକୁ ଯେବେ ହୋଇବନିଶଙ୍କ ॥
ଯେସନକ ହୋଇଲେ ନ ଚଳଇ ମୋହର
ମନ ।
ମୋତେ ପତିପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ସେ
ଭାର୍ଜନ ॥
ମୁଭଂ ତାର ନାରୀ ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଅଟଇ ।
ସର୍ବଦା ଦିନେ ମୁଁ ସ୍ବାମୀନ୍ତ ଚରଣେ ଖଟଇ ॥
ଶୁଣିଣ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ପାଇଲେ ବଜରାଗ ।
ବିକଟ ମୂରତି ଯେ ଧଇଲେ ସାତ୍ୟା
ଆଗ ॥୫୦

ନୟନ ତରାଟି ବାଙ୍କ କରି ଚାହିଁ ।
ଜିଇ କାଢ଼ିଣ ଯେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ତାକୁ ଖାଇ ॥
କେଶ ମୁକୁଳା କରି ଯେ ପାଡ଼ନ୍ତି ସିଂଘରଡ଼ି ।
ଯେକର ଉପରେ ଆରକ ଯାଇ ପଡ଼ି ॥
କେ ବୋଲଇ ସାତ୍ୟାକୁ ମାରିବା
ଏହିମତେ ।

କେ ବୋଲଇ ମାରିବି ସ୍ବାମୀର ନିମତ୍ତେ ॥
ବୋଲଇ ବିଧାତାର ନ ଯୋଗାଇ କିଛି ।
ଯେହାକୁ କିମ୍ପାଇ ଯେଥକୁ ଆଣିଅଛି ॥
ବନସ୍ତେ ବୁଲିବ ସେ ଖାଇବ କନ୍ଦମୂଳ ।
ପରିହରଣ କରିବ ଯେ ବୃକ୍ଷର ବକଳ ॥୬୦
ଦେଶାନ୍ତରୀ ଲୋକର ଘରଣୀ ହୋଇଥିବ ।
ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ୍ୟ ଯେ କିଅବା କରିବ ॥
କେ ବୋଲଇ ପାମେରୀ ନ ଜାଣଇ ଏ
ଭାବ ।

ଯେବଣ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲଭ ॥
ତହିଁର ଠାକୁରାଣୀ କି ଛତର ଲୋକ
ହୋଇ ।
ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ଏହାକୁ ଦେଲା କେବଣ ଦିହି ॥
କେ ବୋଲଇ ଏହାକୁ ପକାଇବା ମାରି ।
ପୋଡ଼ୁ ଯେସଲ ଯାର ସବୁକରି ॥
ଏହାରେଣ ସହସ୍ରେ ଲୋକ ବନ୍ଦୀ
ହୋଇଲୁ ।

ରାଜାକୁ ସେବା କେହି କରି ନ ପାରିଲୁ ॥୭୦
 କେହି ବୋଲଇ ମୋହର ବୋଲରେଣ
 ଆସ ।
 ସବିଂଏ ହୋଇଣ ଗୋ ଚୋବାଇବା ମାଂସ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆଗୋଳି ନ ଧର ମୋତେ
 ହାଡ଼ ।
 ତୁଳା ପ୍ରାୟେ ଚୋବାଇବି ଏହାର ହାଡ଼ ॥
 କେହୁ ବୋଲଇ ଏହୁ ଅଟଇ ନିରିମାଖ ।
 ନିର୍ଭରେ ଯେହାର ମୁଁ ଉପାଡ଼ିବି ଆଖି ॥
 କେ ବୋଲଇ ପ୍ରାଣ ଘେନିମି ଯେହାର ।
 କେ ବୋଲଇ ଆଗୋ ବେଗ କରି ମାର ॥
 କେହୁ ରଡ଼ି ଦେଇ ଆକ୍ରଷଣି ଯାଇ ।
 ତ୍ରିଜଟା ବୋଇଲା ଅସୁରାଙ୍କି ଚାହିଁ ॥୮୦
 କିମ୍ପା ଲୋ ତରାଇ ଏହାକୁ ପ୍ରାଣ ଘେନ ।
 ଯେ ମହାସ୍ୟତାକି ଲୋ ନ ଧର ଅବିରୁଣ ॥
 ଆଜର ରଜନୀ ମୁଁ ସପନେ ଦେଖିଲି ।
 ତେତେବେଳେ ସାତ୍ୟାକୁ ମୁଁ କୋପ
 ଉପେକ୍ଷିଲି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ନାମେ ଯେ ଅଟଇ ଏହାର ବର ।
 ସାଙ୍ଗେଣ ଲକ୍ଷଣ ଅଟଇ ସହୋଦର ॥
 ରକ୍ଷ ମରକଟ ବଳ ଘେନି ଆୟେ ।
 ସମୋଦ୍ର ପାରିହୋଇ ପଶିଲେ ଲଙ୍କାୟେ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ଘେନିଗଲେ ସାତା ।
 ଏ ନଗ୍ରେ ନୃପତି ହୋଇଲା ମୋହର
 ପିତା ॥୯୦
 ଯେସନ ସପନ ସଂଶୟେ ଏଥୁ ନାହିଁ ।
 ଶକୁନ୍ୟ ବିଚାରି ଜାଣିଲଇ ମୁରା ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ଲୋ ସାତାରେ ଶରଣ
 ପଶ ।
 ନୋହିଲେଣ ଗଞ୍ଜି ହୋଇବ ଅବଶ୍ୟ ॥
 ଏସେ ମାହାସ୍ୟତା ଶ୍ରୀରାମର ରାଣୀ ।
 ଅନନ୍ତକୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଅଟଇ କାରଣୀ ॥
 ଅସୁରବଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲେ ବର୍ଷମାନ ।
 ତେଣୁ କରି ମାନେବ ରୂପ ଧଇଲେ
 ଭଗବାନ ॥

ନିଶ୍ଚୟେ ରାବଣକୁ ନିଧନ କରିବେ ।
 ସୁରଗଣମାନଙ୍କର ମାନ ଉଷରିବେ ॥ ୧୦୦
 ଆମ୍ଭେ ଏହାକୁ ତ ସେବା କରୁଥିବା ।
 ଆପଦକାଳେଣ ଦୁଷ୍ଟରୁ ତରିବା ॥
 ତ୍ରିଜଟା ମୁଖରୁ ଏମନ୍ତ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ।
 ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ॥
 ସାତୟାର ବାମନୟନ ଘନଘନ ପୁରୀ ।
 କାୟା ସଲିଳାକ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ଦେବା ବିଚାରିଲେ ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧ ।
 ନିଚୟେ ରାବଣ ହୋଇବ ପ୍ରାଣେବଧ ॥
 ତ୍ରିଜଟାହିଁ ଯାହା ଦେଖିଲା ସପନେ ।
 ମୁହିଁ ଦେଖିଲି ଗୋ ଏସନ ବିଧାନେ ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ବାନର ରୁଦ୍ଧ ଘେନି ।
 ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଭାଇ ବେନି ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ମୋତେ ଘେନିଗଲେ ।
 ଏ କଟକେ ରାଜା ବିଭୀଷଣେ କଲେ ॥
 ଏସନେକ ସପନ ଦେଖିଲା ମୋ ଆଜ ।
 ତ୍ରିଜଟାହିଁ ଦେଖିଲା ହୋଇଲା ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ବାମନୟନ ମୋର ଘନଘନ ପୁରୀ ।
 ଏସନେକ ସପନେ ଯେ ଶୁଭ ପାଆନ୍ତି
 ନାରୀ ॥
 ଏସନେକ ଭାଳନ୍ତେ ରଜନୀ ଶେଷ
 ହୋଇ ।
 ଆଦିତ ଦେବତା ପୂର୍ବଭାଗରେ ଉଇଁ ॥୨୦
 ହନୁ ବିଚାରଇ ଏବେ କରିବି ବୁଧ୍ କିସ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ମୁଁ ନେମଇ ସନ୍ଦେଶ ॥
 ଲୋକେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ବାରତା କେମନ୍ତେ
 ଦେବି ।
 ଯେକାକରି ସାତୟାକୁ କେମନ୍ତେ ଦେଖିବି ॥
 ଯେସନେକ ଭାଳି ଯେ ବିଦୁରେ ତୁନି
 ହୋଇ ।
 ଭଗର ଉପରେ ଯେ ଅଛି ବାର ଶୋଇ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ।
 ହର୍ଦ୍ଦଶି ପାହି ହୋଇଲା ଦିବସ ॥

ସାତୟା ବୋଇଲେ ଗୋ ତୁ ଶୁଣସି
 ତ୍ରିଜଟା ।
 ଯେତେବେଳେ ଯାଏ ହୋଇଲୁ ଲୁଗା
 ଅପାଳଟା ॥୩୦
 ଶଉଚ ହୋଇବା ନଦୀକି ଯିବା ଚାଲ ।
 ଶୁଣି ସଜ ହୋଇଲେ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ପଲ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ମନ ହୋଇଲା ଉଷତ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ସାତାକୁ କହିବି ବାରତ ॥
 ନଦୀର କୂଳେ ତ ଦେଖିବି ଏକା କରି ।
 ଯେତେ ଭାଳି ବାର ଯେ ଗଲାକ ଆଗ
 ସରି ॥
 ଭ୍ରମରେକ ହୋଇଣ ଗଗନେ ଉଡ଼ିଗଲା ।
 ବୃକ୍ଷ ଗଣ୍ଡକା ତାରେଣ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥
 ଶିଶୁପା ବୃକ୍ଷର ଶିଖରେ ଯାଇଣ ବସି ।
 ସାତାର ଯିବାକୁ ସେ କରିଅଛି ଦୃଷ୍ଟି ॥୪୦
 ଛନଛନ ମନ ତାର ଖର ନିଶ୍ଚୁଆସ ।
 ବାଟ ଚାହୁଁଅଛି ଯେ ପବନର ଶିଖ ॥
 ସହସ୍ରେ ଅସୁରା ମଧ୍ୟରେ ଦେବାସାତ୍ୟା ।
 ନଦୀକୂଳକୁ ଆସଇ ଜନେକ ଦୁହିତା ॥
 ତାରାଗଣ ମଧ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେହ୍ନେ ଦିଶି ।
 ବନଜାବ ମଧ୍ୟେକ ସିଂହ ବଧୂ ଆସି ॥
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ମନରେ ବିଚାରି ।
 ଏ ସେ ଜାନକୀ ଶ୍ରୀରାମ ମନୋହାରୀ ॥
 ଦେହ ଭାଳି ଅଛି ନାହିଁ ଯେ ଆହାର ।
 ଓଶେକ ବନ ମଇଧୁଁ ହୋଇଲା
 ବାହାର ॥୫୦
 ଅତିହିଁ ଶୋକେଣ ମଳିନ ନୟନ ବେନି ।
 ଶିର ନୁଆଁଇଣ ଚାଲଇ ମାନିନୀ ॥
 ଅମଳାଣ ବାସ ପିନ୍ଧିଣ ବାକୀ ଅକ୍ଷି ।
 ନେତ୍ରରୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଘନଘନ ପୋଛି ॥
 ଶ୍ୟାମାରେ ବଳ କି ଜୀବ ଏହାର ନାହିଁ ।
 ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନେ ମନ ଅଛି ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ॥
 ଅଳକା ବେଡ଼ିଅଛି ଖୋଷା ଅସମ୍ଭାଳ ।
 ବେଶୀ ପାଡ଼ିଅଛି ଥୋକାଏକ ବାଳ ॥

ତାମୋଳ ବିହନେ ସିଠୁଆ ଦିଶଇ ଓଷ ।	ଏସନେକ ବୋଲନ୍ତେ ହନୁମାନ୍ତ ବିଚାରି ।	ଧନ୍ୟ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଧନ୍ୟ ନରନାରୀ ।
ତୈଲୋକନାୟେକାଣୀ ପାଉଅଛି କଷ୍ଟ ॥୬୦	ଏହି ଯେ ନିତୟେ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥	ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାତା ବିଭା କରି ॥୨୦
କୁଚେ ପତ୍ରାବଳୀ ଲେଖନ ଏହାର ନାହିଁ ।	ଯେବଣ ଦିନେ ସାତାକୁ ଆଣିଲା ରାବଣ ।	ଧନ୍ୟ ସୁଗ୍ରୀବର ଇର୍ଷ୍ୟା କଟେକ ।
ଅଳତା ବିହନେ ପାଦ ଅଶୋଭା ଦିଶଇ ॥	ମୁହିଁ ଯେ ଥିଲି ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେଣ ॥	ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖନ୍ତି ଯେତେ ଲୋକ ॥
ବାହେଣ ବାହୁଟି କଣ୍ଠେ ନାହିଁ ହାର ।	ରୋଦନ କରି ଯେ ଆସନ୍ତେ ଦେବୀ	ଧନ୍ୟ ମୋହର ପୁଣ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମୋହର
ଆଭରଣ ବିହନେ ଦେହ ଅଶୋଭା ଏହାର ॥	ସ୍ୟତୀ ।	ଜନନୀ ।
ପର୍ବତୁ ନଦୀ ଯେହ୍ନେ ଆସୁଥାଇ ବାହି ।	ରଘୁବଂଶେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ମୋର ପତି ॥	ଧନ୍ୟ ମୋହର ପିତା କେଶରୀ ପବନ ହିଁ
ତେସନେକ ଜାନେକୀ ଆସଇ ଥିର ହୋଇ ॥	ଯେ ଶବଦ ଶୁଣି ଜର୍ବୁକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲି ।	ଧନୀ ॥
ଶୁଅ ନ ଥିଲେଣ ଦେଉଳ ଯେର୍ଥେ ଦିଶି ।	ରାବଣର କୋଳେ ମୁଁ ସାତାକୁ ଦେଖିଲି ॥	ଧନ୍ୟ ଦେଶ ଲୋକ ହେ ଧନ୍ୟ ଦୁମ୍ବର
ତେସନେକ ପଟାନ୍ତର ଦିଶଇ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥	ଏହି ସେ ଜାନେକୀ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବାମା ।	ସାଜାଁ ।
ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଯେହାକୁ ଏହା କଲୁ ।	ଆନ ପଟାନ୍ତର ନାହିନା ଉପମା ॥୧୦୦	ଧନ୍ୟ ଲଳପତିରେ ତୁ ତପ କଲୁ କାହିଁ ॥
ଜଗତଜନନୀକି ଏତେ କଷ୍ଟ ଦେଲୁ ॥୬୦	ଏ ସେ ପରମଲକ୍ଷ୍ମୀ ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତୀ ।	ରଘୁନାଥର ବାଣେ ହୋଇବୁ ପ୍ରାଣ ନାଶ ।
ମଦୁଆର ହାତେ ଯେ ଦେଲୁ ବେଦପୋଥି ।	ଏ ଅଟେ ଜନକର ଘରେ ଉତପତ୍ତି ॥	ସ୍ୱର୍ଗେ ବସିବୁ ଯାଇ ଅକ୍ଷୟେ ସ୍ୱର୍ଗବାସ ॥
ଦୃଶେ ବୁଡ଼ାଇଣ ଥୋଇଲୁ ଗଜମୋତି ॥	ପତିର ବିଚ୍ଛେଦେ ଏ ସ୍ୟତାର ବ୍ରତପାଳି ।	ଯେହ୍ନେକ ବୋଲି ହନୁ ଭାଳଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
ତମା ଖୋରିରେ ଭରିଲୁ ନେଇ ଦୁଧ ।	ଦୁଃଖେଣ ଦିନ ସେ ବଞ୍ଚଇ ମହାସୁଧା ॥	ରାକ୍ଷସୁଣୀମାନେ ଆସିବେ ଏହିକ୍ଷଣି ॥୩୦
ମାଣିକ ପକାଇଲୁ ହୁତାଶନ ମଧ୍ୟ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ମୋହର ଆଗେ କହିଲେ ଯିସ	ଏକାନ୍ତ ବେଳେ ଯେ ସମାଦ କରିବି ।
ପକେ ପାଟସୁତା ଲୁଚାଇଲୁ ନେଇ ।	ଯିସ ।	ସକେତ ଘେନି ଏଥିଁ ବେଗ ହୋଇ ଯିବି ॥
ସାତଯାକୁ ଅଛୁ ସେ ରାକ୍ଷସ ଘରେ ଥୋଇ ॥	ତହୁଁ ଶତେଗୁଣେ ଅଟଇ ବିଶେଷ ॥	ଯେତେ ବୋଲି ଛାଡ଼ିଲା ଭ୍ରମର ଶରୀର ।
କେର୍ଥେ ସେ ସର୍ବସ୍ଥ ଅଛୁ ହୋ ବିଧାତା ।	ଧନ୍ୟ ଯେ ଜାନେକୀ ଯେ ଧନ୍ୟ ଯେହାର	ଅତିହିଁ ସାନ ସେଯେ ହୋଇଲାକ ବାନର ॥
କି ଦୋଷ କଲା ତୋତେ ଜନେକ ଦୁହିତା ॥	ନେତୁ ।	ତାଳେଣ ବସି ସେ ଯେ ପଡ଼େ
ଏସନେକ ବିଛର କରଇ ମାରୁତି ।	ଧନ୍ୟ ଯେହାର ନାସିକା ଧନ୍ୟ କରପତ୍ର ॥	ନୂତାଦେଲା ।
ଅସୁରାକ ସଙ୍ଗତେ ଆସଇ ଦେବୀ	ଧନ୍ୟ ଶ୍ରବଣ ଯେ ଅଧର ଦନ୍ତଧନୀ ।	ମନେମନେ ପୁଣି ବିଚାରି ବୋଇଲା ॥
ସ୍ୟତୀ ॥୮୦	ଧନ୍ୟ କବେରୀ ଯେ ଜିଣି ସେ	ବୋଇଲା ପୂର୍ବେ ମୋତେ ଦେଖିଲା ସ୍ୟତୀର
ଯେବଣହିଁ ବୃକ୍ଷେ ହନୁମାନ୍ତ ବସିଅଛି ।	ମେଦିନୀ ॥୧୦	ନାହିଁ ।
ସେ ତରୁତଳେ ଯାଇ ମିଜିଲା ମୃଗାକ୍ଷି ॥	ଧନ୍ୟ ବକସ୍ତକ ଧନ୍ୟ ଯଉବନ ।	ଶାପ୍ୟ ମୋତେ ଦିଅଇ କି କୋପମୁଖ
ଯେ ଯାହାରେ ରାକ୍ଷସୀମାନେ ଗଲେ ।	ଧନ୍ୟ ମଝା ଯେହାର ଧନ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟନ ॥	ହୋଇ ॥
ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିଧି ସାରିତ ମନକଲେ ॥	ଧନ୍ୟ ଚରଣ ତୋହର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ତୋର	ମାୟା ପ୍ରାୟେ ପୁଣ ବୁଝଇ ମୋହର କଥା ।
ଶୁଶ୍ରୁପା ବୃକ୍ଷତଳେ ଜାନେକୀ ଉଭାହୋଇ ।	ଧନ୍ୟ ।	ଏହା ସୁମରି ତ ଲାଗିଲା ମନେ ବ୍ୟଥା ॥୪୦
ଦୁଃଖେଣ ମନେମନ ଭାଳଇ ବଇଦେହୀ ॥	ଧନ୍ୟ ଶଶୁରେ ଯେ ଧନ୍ୟ ଜନେକ	କେମନ୍ତେ ବାରତା ନେଇ ଦେବଇଁ
ପୋଡ଼ୁ ମୋହର ଜୀବନ ମରିବ ବଡ଼ ପୁଣ ।	ମହାମୁନ୍ୟ ॥	ରଘୁପତି ।
କେତେହେଁ ବିଧାତା ଦେଉ ମୋତେ ଦୁଃଖ ॥	ଧନ୍ୟ ଜନନୀ ଯେ ଧଇଲା ଉଦରେ ।	ଯେ ମୋହୋ ନ କହିଲେ ନ ଜାଣିମ
ଶ୍ରୀରାମର ବିଚ୍ଛେଦ ଆଜକୁ ଦଶମାସ ।	ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବଢ଼ିଲୁ ତୁ ଯେ ଯାହାପୁରେ ॥	ସ୍ୟତୀ ॥
କାହାରି ମୁଣ୍ଡେ ସ୍ୱାମୀର ନ ପାଇଲି	ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ଧନ୍ୟ ଦଶରଥ ।	ଝାଡ଼ ବାଡ଼ ଆଡ଼ ହୋଇ ଶୁଣିଲା ବୋଲିବି ।
ସୟେଶ ॥୯୦	ଧନ୍ୟ କଉଶଲ୍ୟା ଯେ ଗର୍ଭଧାରୀ ମାତ ॥	ସମାସ୍ୟା ପାଇଲେଣ ଓହ୍ଲାଇଣ ଯିବି ॥

ଏତେ ବୋଲୁ ହନୁ ଯେଣେତେଣ ଚାହିଁ ।
ବୋଇଲେ ଏକାହୋଇ ଅଛଇଁ

ବଜ୍ରଦେହୀ ॥

ଭୟେ ମନକରି ଭାଲଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
ଅଳପ ଅଳପ ହସଇ ଲଜ୍ୟାଭାବ ଘେନି ॥
ନିର୍ଭୟ ହୋଇ ଯେ କହଇ ଧାର କରି ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟେଣ ଦଶରଥ

ଦଶଧାରା ॥୫୦

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଟନ୍ତି ତାର ପୁତ୍ର ।
ବନସ୍ତକୁ ପେଷିଲେ କୟେକୟା ମାତ ॥
ଜନେକର ଝିଅ ଶ୍ରୀରାମର ନାରୀ ।
ତାହାକୁ ଘେନି ରାମ ହୋଇଲେ ବନଚାରୀ ॥
ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ରହିଲେ ଆସି ଯହୁଁ ।
ରାବଣ ଚୋରାଇ ଯେ ଆଣିଲାକ ତହୁଁ ॥
ଖୋଜିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ନ ପାଇଲେ ନାରୀ ।
ବୃଷ ଜୀବ ବନ ଦେଖିଲେ ପଚାରି ॥
ଯାନ୍ତେଣ ଦେଖିଲେ ରଷିମୁଖ ପର୍ବତ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ସାଙ୍ଗେ ରାମ ହୋଇଲେ

ମଜତ ॥୬୦

ମଜତ ଛଳେ ରାମ ବାଳାକି ବଧ କଲେ ।
ଇର୍ଷ୍ୟା କଟକ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀବରକୁ ଦେଲେ ॥
ଆଟ ଘେନି ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଛନ୍ତି ରହି ।
ଚାରିଦିଗକଇ ଦୂତ ବରଗାଇ ॥
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଯେ ଅଜଲୁ ଜଣ ଆଠ ।
କହିଲେ ନ ସରଇ ଆସର ଯେ କଷ୍ଟ ॥
ଅଶିଷ ଶୁକଳ ଯେ ଦଶମୀରେ ଅଜଲୁ ।
ପାଞ୍ଚମାସ ଯାୟେ ବଣା ହୋଇଥିଲୁ ॥
ମାୟା ପୁରେ ଯାଇଁ ପାତାଳ ବିମ୍ବରେ ।
ଧର୍ମେଣ ପ୍ରାଣ ପାଇ ହୋଇଲୁ

ବାହାରେ ॥୭୦

ମରିବୁ ବୋଲି କୁଣ୍ଡ ଶେୟାରେ ଶୋଇଲୁ ।
ସମ୍ପାତିର ତହିଁ ବାରତା ପାଇଲୁ ॥
ଆଉ ସାତଜଣ ଅଛନ୍ତି ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ।
ମୁହିଁ ଲଙ୍କାକଇ ଅଛଇ ପୁଣ୍ୟବଳେ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ଖୋଜିଲି ଏଥୁ ସାତା ।
ଓଷେକ ବନେ ଅଛି ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
ଚାରିଦିଗକଇ ଯାଇ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ଦୂତେ ।
ଦେଶ ବିଦେଶ ଯେ ବନ ପରବତେ ॥
ମୁହିଁ ତାହା ଲଙ୍କା ଗଡ଼ରେ ଠାବ କଲି ।
ପୂର୍ବର ବଳେ ସେ ଯେ ଭେଟ ମୁଁ

ପାଇଲି ॥୮୦

ଯେ ମୋହର କର୍ମ ସୁପକ ହୋଇଲା ।
ଯେ ଦେହେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଉପଗାର କଲା ॥
ଯେବଣ ରୂପ ମୋତେ କହିଲେ ସ୍ୱାମୀ
ରାଇ ।
ସେ ଗୁଣ ଶକୁନ୍ୟ ଅଛି ସାତା ତହିଁ ॥
ନିତୟେ ଜାନେକା ଯେ ଜନେକ
କୁମାରୀ ।
ନୋହିଲେ କି ଯେତେ ଲକ୍ଷଣ ଏଡ଼େନାରୀ ॥
ଯହୁଁ ସେ ହନୁମନ୍ତ ଯେ ବୋଲ
ବୋଇଲା ।

ଶୁଣି ସାତା ହରଷ ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲା ॥
ଚାରିଦିଗକଇ ଚାହାନ୍ତି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗତି ।
ମନେ ମନେ ବିଚାର କରଇ
ମାହାସୂତା ॥୯୦

କେ ମୋତେ ରାମ ନାମ ଅମୃତ ସିଂହଳା ।
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ବୃକ୍ଷକୁ ବୃକ୍ଷ ଦେଲା ॥
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ଯେ ବୋଲଇ ପୁଣ
ପୁଣି ।
କେ ମୋତେ ଶୁଣାଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ବାଣୀ ॥
କେବଣ ମାହାତ୍ମା କଲୁ ମୋତେ ଦୟା ।
ତୁନି ହୋଇଲୁ ତ କେବଣ ହିଁ ମାୟା ॥
କାହାର ବୋଲେଣ ମଲା ପ୍ରାଣାତ

ଜୀଆଇ ।

କେ ମୋହର ଆଗେ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିତ
କହଇ ॥
କେ ତୁମ୍ଭେ ଦୟା ହୋ କର କିନା ମୋତେ ।
ଛାମୁରେ ମିଳି କହ ଦେଖଇ କିନା
ତୋତେ ॥୧୦୦

ଯାହା ସେ ସପନେ ଦେଖିଲି ମୁହିଁ ଆଜ ।
ସେ କଥା ମୋତେ ଯେ ହୋଇଲା
ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ॥

ଯେବଣକୁ ମୁଁ ଚିନ୍ତଇ ଅହର୍ନିଶି ।
ସେ କଥା ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ଅବା ଆସି ॥
ଯେ ମୋହର ପାପ କେବେ କ୍ଷୟ ଯିବ ।
ସମୋଦ୍ର ଜିଣି କେ ଯେ ବାରତା ଆଣିଦେବ ॥
ଯେ ମୋହର ଜ୍ଞାନେ ତ ପାପ କଳାନାହିଁ ।
ବାଳୁତକାଳୁ ତପ ଧର୍ମେ ଥାଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଅଟନ୍ତି ମୋହର ନିଜ ପତି ।
ତାଙ୍କ ବିନୁ ଆନେ ନ ବଳଇ ମୋର
ମତି ॥୧୦

ଏସତ ହୋଇଲେ ପାଇବି ବାରତା ।
ଯେତେ ବୋଲି ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲା ଦେବୀ
ସାତା ॥
ହନୁ ବୋଲଇ ନ ପୁଣ କରଇ ମୋତେ
କୋପ ।
ଯେତେ ବୋଲି ହୋଇଲା ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ॥
ବାନର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ବୃକ୍ଷରୁ ଖସିଲା ।
ଆକାଶୁଁ ପକୁଁ ଫଳ ପଡ଼ିବା ପ୍ରାୟେକ
ଦିଶିଲା ॥

ଜାନେକାର ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ମାରୁତି ।
ପଚାରଇ କେ ତୁମ୍ଭେ କାହାର ଯୁବତୀ ॥
କିମ୍ପା ଯେତେ ଦୁଃଖ ସହି ଗୋ ଏଥେଅଛ ।
ଦୟା ନ କରଇ କି ବିଶ୍ୱବାର ବନ୍ଧ ॥୨୦
କି ଅବା ରାବଣକୁ ନୁହ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରୀତି ।
ତେଣୁ କରି କୋପ କଲା ଲଙ୍କପତି ॥
ଯେ ତୋହର ଶରୀର ଯେ ଅତିହିଁ
କୋମଳ ।

କିମ୍ପା ଗୋ ସୁନ୍ଦରୀ ଚିତ୍ତ ସମାକୁଳ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେ ତନୁ ଦିଶଇ ।
ଶରଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ବିକାଶଇ ॥
ବଧୂକ ଓଷ ତୋହର ନୟନ ହରଣୀ ।
ଅଥବା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୃନ୍ଦେ ହରିର ଘରଣୀ ॥

ଶିବର ବାମା ଅଗ୍ନି ଗଭରା ।	ବୋଇଲା ରାମକୁ ଦେଖାଇବୁ ଆଣି ।	ଦୁହ୍ନି ନାମେ ଯେ ଦଇତେକ ଆସି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଶତା ତୋତେ ନୁହର	ନୋହିଲେ ମୋହର ହୋଇବୁ ଘରଣୀ ॥	ଇନ୍ଦ୍ରିୟା କଟେକ ସେ ହେଲେଣ ବିନାଶି ॥
ପଟାନ୍ତରି ॥୩୦	ତ୍ରିଜଟା ନଥିଲେ ଆଜିହିଁ ଯାତା ମାରି ।	କାଣିଶ ବାଳାବୀର ଯୁଝିଲା ତାର ସଙ୍ଗେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରର ରୋହିଣୀକି ଆଦିତ୍ୟର ଛାୟା ।	ବେଳେକ ରଖିଲା ମାହାଦ୍ଵାଣୀ	ପ୍ରତ୍ୟୁ ଦଇତ ମିଳିଲା ତାର ଆଗେ ॥୯୦
କି ଅବା ଶାପେ ଦୁ ଧଇଲୁ ତନୁ ମାୟା ॥	ବୋଇକରି ॥୨୦	ବାଳୀକି ଦେଖିଣ ସେ ଭୟେ ପଳାଇଲା ।
ଆନ କି ଲାଜନ ଯେତେ ଦୁଃଖ ସହି	ମଲାର ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଣ ମୁଁ ଅଛି ।	ପାତାଳ ବିମ୍ବରେ ସେ ଯାଇଣ ପଶିଲା ॥
ପାଉର ।	ତୁ ମୋତେ ଜାଆଁଲୁ ଅମୃତ ପାଣିସିହିଁ ॥	ତାହାର ସଙ୍ଗରେ ପଶିଲା ନୃପବର ।
ମାନେବ ପ୍ରିୟା ଯେହା ଦେଖିନୁଆରଇ ॥	କେବଣ ଦେଖରୁ ତୁ ଅଇଲୁ କପିବୀର ।	ପାତାଳେ ବରଷେକ କଲେକ ସମର ॥
ସ୍ଵର୍ଗର ଯୁବତୀକି ନିହିଲୁ ନିନା ନାରୀ ।	ଅପୂର୍ବ ମୂରତି ମୁଁ ଦେଖିଲି ତୋହର ॥	ଯେବଣ ଦିନେ ମାୟାଭି ହୋଇଲା
ତିନିପୁରେ ତୋତେ ଯେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି ॥	କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ଶିରରେ ମକୁଟ ।	ପ୍ରାଣେନାଶ ।
ପ୍ରଳମ୍ବ କରିଣ ମୁଁ ଗୋ କହୁଅଛି ତୋତେ ।	ପଞ୍ଚୁ ରତ୍ନମାଳା ଶୋହଇ ତୋର କଣ୍ଠ ॥	ରତ୍ନଯେକ ଛାଡ଼ିଲା ପୁରିଲା ଦଶଦିଶ ॥
କେ ତୁମେ ସୁନ୍ଦରା ଗୋ କହ ମାତ	ଯେକଥା ଦେବେସେ ମାନୁଷ୍ୟେ	ବିମ୍ବର ଦ୍ଵାରେଣ ଯେ ରୋଧୁର ବାହାର ।
ମୋତେ ॥	ଅଗୋଚର ।	ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ଆସେ ତରିଲୁ ଅପାର ॥
ଶୁଣି ବଇଦେହୀ ଯେ ହେଠ ମାଥ କରି ।	କହସି କପି ତୁ ଯେ କାହାର କୁମର ॥	ବିଚାର କଲୁ ହୋ ନିତୟେ ବାଳୀ ମଲା ।
ଧାରେ ଧାରେ କହଇ ଯେ ହୃଦରେ	ହନୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ମୁଁ କେଶରୀର ପୁତ ।	ଇନ୍ଦ୍ରିୟା କଟେକ ହୋ ଏବେ
ଶୋକକରି ॥୪୦	ପମାଜନୀ ନାମେ ଅଟଇ ମୋହର	ନାଶଗଲା ॥୧୦୦
ଜନେକର ଝିଅ ମୁଁ ନାମ ମୋର ସୀତା ।	ମାତ ॥୨୦	ଯେତେ ଭାଳି ରାଜା ହୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
ଦକ୍ଷରଥ ବଧୂ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ବନିତା ॥	ସୁଗ୍ରୀବର ସେବକ ମୁଁ ନେଖାରେ ଭଣଜା ।	ଏସନ ସମୟେ ଆସି ମିଳିଲା ବାଳାବୀର ॥
ପିତାର ବୋଲେ ସ୍ଵାମୀ ବନକୁ ଅଇଲେ ।	ବିଶ୍ଵାସ ଠାବକୁ ଯେ ପେଷଣି ମୋତେ	କୋପେଣ ବଦନ କଲାକ ବିକରାଳ ।
ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଯେ ଜଗାଇଣ ଗଲେ ॥	ରାଜା ॥	ଧାରା ସୁଗ୍ରୀବରର ଧରାଇକ ବାଳ ॥
ତହୁଁ ରାବଣେଶ୍ଵର ଆଣିଲା ମୋତେ ହରି ।	ଇନ୍ଦ୍ରିୟା ନଗ୍ର ଯେ ବୋଲିଣ ଯେକ ପୁର ।	ଖଡ଼ଗ ଘେନିଣ ହାଣିତ ମନ କଲା ।
ମାୟା କୁମ୍ଭର ସେ ତପୁସୀ ରୂପ ଧରି ॥	ଖଡ଼ବ କପି ବୋଲି ତହିଁର ନୃପବର ॥	ଜୟେବର ବୋଲେ ସେ ବେଳେକ
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୃଗେକ ଉପରେ କରି ଗିଆଇଲା ।	ଯାହାର ନନ୍ଦିନୀ ଅଟଇ ମୋହର ଜନନୀ ।	ଛାଡ଼ିଦେଲା ॥
ଲୋକେଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କୁରଙ୍ଗ ମାରିଗଲା ॥	ବାଳୀ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ଅଟଇ ଭାଇବେନି ॥	ସୁଗ୍ରୀବର ଭାରିକା ଯେ ରୋମା ନାମେ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲିଣ ମାୟା ରାବେକ ଶୁଭର ।	ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବାଳୀ ବୀର କନେଷା ସୁଗ୍ରୀବର ।	ବାଳୀ ।
କହୁ କହୁ ଦେବୀ ଯେ କଷ୍ଟ ସୁମରି	ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦିତ୍ୟଙ୍କର ଅଂଶେ ଅବତାର ॥	ଅବିଷେକ କାଳରେ ସେ କୋଳରେ ଥିଲା
ରୋଦଇ ॥୫୦	ରୂପେଣ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଧାର୍ମିକ ପଣ ଦେଖି ।	ଧରି ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତେ ଯେ ଗଲେ ମୋର ନାହା ।	ଖଡ଼ବ ନୃପବର ରାଜ୍ୟଭାର ଉପେଷି ॥୮୦	ତାହାକୁ ରମଣ ଯେ କଲା ବାଳୀ ବଳେ ।
ଯେକା ଦେଖି ମୋତେ ଯେ ଆଣିଲା	ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ବାଳୀକି ଅବିଷେକ କଲା ।	ସୁଗ୍ରୀବର ପଳାଇଲା ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ॥
ବିଂଶବାହା ॥	ସୁଗ୍ରାକି ଯୁଗରାଜାପଣେ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲା ॥	ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ନୁତିଲାକ ଯାଇ ।
ତେଣୁ କରି ମୁହିଁ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ ଅଛି ।	ଯଥାକାଳେ ତାକୁ ସ୍ଵର୍ଗ ପରାପତ ।	ବାଳୀ ନ ଗଲା ଯେ ପୂର୍ବେ ଅଛି ଶାପ୍ୟପାଇ ॥
ବ୍ୟାଧି ବନ୍ଧନ ଯେହେଁ କରିଥାଇ ପଛା ॥	ବାଳୀ ନୃପତି ଯେ ତେଲୋକ୍ୟେ ବିଖ୍ୟାତ ॥	ସାନ ବେଳୁ ସୁଗ୍ରୀବର ମୋହର ଯେ ପ୍ରୀତି ।
ଆଜିର ରଜନୀ ରାବଣ ଆସିଥିଲା ।	ଏସନେକ ଅନେକ ବରଷ ପରିଯତେ ।	ତେଣେ ନ ଗଲି ମୁଁ ଯେ ବାଳାରାଜା କତି ॥
ଦୁଇମାସକୁ ଯେ କଷ୍ଟ ଦେଇ ଗଲା ॥	ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ସେ ରାୟେ କରୁଥାନ୍ତେ ॥	ଯେମତେଣ ସହସ୍ରେ ବରଷ ବନେଥିଲୁ ।

ପିମ୍ପା ସରୋବରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦେଖିଲୁ ॥	ବନଗିରି ପର୍ବତ ବୁଲିଲୁ ସମସ୍ତ ।	ତୁ ଯେବେ ତାହାଙ୍କର ଯେତେକ ବିଶ୍ୱାସ ।
ବାଳାର ଚାର ବୋଲି କଲୁ ମାହାଭୟେ ।	ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ସମୀତି କହିଲା ବାରତ ॥	ଶୁଣି ଅଛୁଟିକି ଗୁପତ ସନ୍ଦେଶ ॥
ଜାଣିଣ ପେଷିଲେ ମୋତେ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର	ଶୁଣିଣ ସାନ୍ଦୟ ହୋଇଲୁ ଅଷ୍ଟସେନା ।	ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ହୋଇଲା ତ୍ରିପୁଟି ।
ରାୟେ ॥	ଜମ୍ବବ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ହନୁମାନା ॥	ଅଷ୍ଟରୁ କାହିଁ ମୁଦି ଦେଲାକ ମାରୁତି ॥
ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଥିଲୁ ଆମେ ଲୁଚି ।	ଆମେ ସାତହେଁ ଯେ ପର୍ବତେଣ ଥିବୁ ।	ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ଯେ ଶିରରେ
ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବନ ସଙ୍ଗେ	ତୁ ଯାଇ ଲଙ୍କାରେ ସୀତାକୁ ଖୋଜିବୁ ॥	ତାହାଧରି ।
ଅଛି ॥୨୦	ତାହାଙ୍କର ଆଜ୍ଞାରେ ମୁଁ ଅଇଲି ସିନ୍ଧୁ	ଭ୍ରାନ୍ତି ହାଡ଼ିଲା ସେ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ମୁଁ କହିଲି କଥାମାନ ।	ତେଜ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ଯେ ଅକ୍ଷର ତିନି ଗୋଟି ।
ଶୁଣିଣ ଶରଧା କଲେ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ॥	ସନ୍ଦେଶ ପାଇବା ଯାୟେ ରହିଅଛି	ତାହା ଦେଖି ବଜ୍ରଦେହୀର ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ ପୁଟି ॥
ମୋହର ସଙ୍ଗତେ ରାମ ସୁଗ୍ରୀବ	ମୁହିଁ ॥୪୦	ମୁଦିକା ବାହୁନି କାନ୍ଦଇ ମହାସୁଳୀ ।
ଦେଖିଗଲେ ।	ତୋତେ ନ ଦେଖିଣ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତି ।	ତୁ ମୁଦି ଥାଇ ସଦା ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗୁଳି ॥ ୮୦
କପିରାଜ ସଙ୍ଗେ ରାମ ମଜତ୍ର ହୋଇଲେ ॥	ତାହାଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ନେଉଟି କହନ୍ତି ॥	ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମହିମା ତୋର ଧନୀ ।
ଯେବଣ ଦିନେ ରାବଣ ଆଣିଲା ତୋତେ	ନାହିଁ ସୀତା ବୋଲି ବୋଇଲେ ମରତେ ।	ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ରାଜେବ ଅଇଲେ ତୋତେ
ହରି ।	ଯେତେ ପ୍ରପଞ୍ଚ ଯେ କଲାକ ଦଇତେ ॥	ଘେନି ॥
ଆକାଶେଶ ରଥଯେ ବାହାଇ ଦକ୍ଷିଣିରି ॥	ଏବେ ମାଧ୍ୟ ତୁମେ ଗୋ ନ କରସି ଶୋକ ।	ସମସ୍ତ ଆଭରଣ ଲେଖି ପକାଇଲେ ।
ଆମେ ପାଞ୍ଚଜଣ ଯେ ରକ୍ଷିମୁଖେ ଥିଲୁ ।	ହେଲେଣ ଜିଣିମୁ ମାଗୋ ଆମେ	ନିକାଞ୍ଚନ ହୁଅନ୍ତି ବୋଲି ତୋତେ ପ୍ରିୟ
ତୋହର ରୋଦନ ଶୁଣି ଅନାଇଣ ଦେଲୁ ॥	ତଜଲୋକ୍ୟ ॥	କଲେ ॥
ଉପୁରାଣ ଶାଢ଼ୀରେ ନବରତ୍ନ ଚୁଡ଼ି ।	ତୋହର ସ୍ୱାମୀ ଯେ ଅଟଇ ରଘୁନାଥ ।	ରକ୍ଷି କୋଇଲା ତଟେ ପୂଜିଲେ ଯେବଣ
ତାହା ଯେ ପକାଇଲୁ ଜନେକ	ଅବଶ୍ୟ ବିଜୟ କରିବେ ରାମ ଏଥ ॥	ଲିଙ୍ଗ ।
କୁମାରୀ ॥୩୦	ରାବଣକୁ ମାରି ଗୋ ତୋତେ ଘେନି	ହୀରାର ନାୟକ ରହିଲା ତହିଁ ସଙ୍ଗ ॥
ସେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ସୁଗ୍ରୀବର ଥୋଇଥିଲା ।	ଯିବେ ।	ଘେନିଲା ମାଣିକ୍ୟ କୃବିହର ମୋତି ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ଛାମୁରେ ସମର୍ପିଲା ॥	ଯେ ନକାଗଡ଼ ଗୋ ଅବିଘ୍ନରେ	ନବରତ୍ନ ନବଗ୍ରହଙ୍କର ଜ୍ୟୋତି ॥
ତେଣୁ ସେ ରଘୁନାଥ କଲେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରୀତି ।	ବିଧିସିବେ ॥୬୦	ସ୍ୱାମୀର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ଦିଶୁଥାଉ ଶୋଭା ।
ମଇତ୍ର ଛଳେ ରାମ ବାଳାକି ନିପାତି ॥	ହନୁମନ୍ତ କଥା ଶୁଣିଣ ମାହାସତୀ ।	କି ଜାଣି ଉଦୟେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ନିକ ପ୍ରଭା ॥୯୦
ଇନ୍ଦ୍ରିୟା ରାଜ୍ୟରେ ରାମ ସୁଗ୍ରୀବି ରାଜା	ମନେ ମନେ ବିଚାରଇ ଜନେକ ଦୋହିତୀ ॥	ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଚତୁସମ ଲେପନ୍ତି ରାମ
କଲେ ।	ଯେ ଅବା ରାବଣ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପିତା ।	ମୋତେ ।
ଦୁରୁଦିର ହାତୁ ରାମ ଚରଣେ ପିଞ୍ଜିଦେଲେ ॥	ମାୟା ହୋଇ ଅବା କହଇ ବାରତା ॥	ଏଡ଼େ ପ୍ରିୟ ସ୍ନେହ ମୁଦି ତୁ ନ କାବୁଡ଼ି
ସପତ ଶାଳ ତରୁ ରାମ ବାଣକେ ଛେଦନ	ରାକ୍ଷାସ ଚାଷ୍ଟାକ ଯେ ଅଟଇ କାମରୂପୀ ।	ତୋତେ ॥
କରି ।	ରାମ ସେ ମାନୁଷ୍ୟ ଆଣିଲେ କାହିଁ କପି ॥	ତୁ ମୋହର ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଶରୀରେ ବୁଲିଯାଇ ।
ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେଶ ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ସାରି ॥	ମାୟା ଅମାୟା ମୁଁ ଜାଣିବି କେମତେ ।	ଖେଦ ନ ବହି ସ୍ୱାମୀର ଅଙ୍ଗେ ଥାଇ ॥
ଗୁଣ୍ଡବଳ ଘେନି ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।	ପ୍ରତେ ଯିବି ଯେହାକୁ କେବଣାହିଁ ମତେ ॥	ପଶା ଶକଟା କୁଅ ଖେଳିବାର ବେଳେ ।
ଚାରିଦିଗକୁ ଯେ ଦୂତ ବରଗାୟେ ॥୪୦	ଏସନେକ ବିଚାରି କହିଲେ ମାହାସୁତୀ ।	କରତାଳ ରାମ ମାରନ୍ତି ମୋର କରେ ॥
ଅଙ୍ଗଦ ନାମେଶ ଯେ ବାଳାର ଦୁଲ୍ଲଭ ।	କିସ ଶଙ୍କୁନ୍ୟ ତୋତେ ନା କହିଲେ	ତୁ ମୁଦି ସକଳ କଥାକୁ ଅତୁ ସାକ୍ଷୀ ।
ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ଆମେ ଅଇଲୁ ସାତବାର ॥	ରଘୁପତି ॥୭୦	ମୁହିଁ ଏବେ ହାଦେ ହୋଇଲି ନିରିମାଖୀ ॥

ଦୁଃ ଚାବଣ ଯେ ଆଣିଲା ମୋତେ ହରି ।
ସ୍ବାମୀ ଯାଇଥିଲେ ମାୟାମୁଗ ମାରି ॥ ୧୦୦
ଲକ୍ଷଣହିଁ ମାୟାରାବେକ ଶୁଣିଗଲା ।
ପାପିଷ୍ଠ ଚାଣ୍ଡାଳ ମୋତେ ବହୁତ

କଷ୍ଟଦେଲା ॥

ମୁହିଁ ଏବେ ରାକ୍ଷସ ଘରେ ଅଛି ବନ୍ଦୀ ।
ତୁ କିମ୍ପା ସ୍ବାମୀକି ଛାଡ଼ିଲୁ ତୋ ମୁଦି ॥
ଏକା ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ ମୋହର

ପ୍ରାଣନାଥ ।

ଅଲଗା ଦିଶୁଥିବ ମୋ ବଲ୍ଲଭର ହାତ ॥
ଦଶମାସ ହୋଇଲା ବିହି କଲା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।
କାହା ଦୁଲେ ସ୍ବାମୀ ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ଦିନ ॥
ରାତ୍ର ଦିବସରେ ଆତି ମୋର ପାଶ ।
ମୁଣ୍ଡି ନ ପାରି ମୋତେ ଆଣିଲେ

ବନବାସ ॥୧୦

ଏବେ କିସ କରିବେ ଦଇତକୁ ମୋତେ
ଦେଇ ।

ସାତଯୋଜନେତ ମେଳା ଆର ନାହିଁ ?
ଏତେ ବୋଲି ମୁଦି ହିଆରେଣ ନଦି ।
ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ କି ପର୍ବତୁ ବହେ ନଦୀ ॥

ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ତୁ କିମ୍ପା ଶୋକ
କରୁ ।

ପୁଣ୍ୟସ୍ଥିରା ହୋଇଣ ଗୋ କଥା ନ ବିଚାରୁ ॥
ତୁ ଯେବେ ଏତେ କଷ୍ଟ ନ ପାଇବୁ ସତୀ ।
କେମନ୍ତେ ମରିବ ଆନେ ରାବଣ ଦ୍ରପିଷ୍ଠି ॥
ଦେବତାତ ଭୃତ୍ୟ କଲା ଭୁଜବଳେ ।

ଭୟକୁ ଖଟାଇଲା ନିଜ ପାଦତଳେ ॥୨୦
ଚଉଦଭୁବନର ଯେତେକ ସାର ଆୟେ ।

ଲକପୁରେ ଆଣି କଲାକ ଲକରାୟେ ॥
ଏତେ ସମ୍ପଦ ହୋଇଲେ କିସ ଯାଇ ।
ମୋହର ବୋଲକର ନ ରୋଦଗୋ ଆଇ ॥
ସ୍ବାମୀ ତୋହର ଦୁଃଖେ ଅଛନ୍ତି ସିନ୍ଧୁପାରି ।
ବାରତା ଘେନି ମୁଁ ଯିବି ବେଗ କରି ॥
ଦିଅସି ସନ୍ଦେଶ ଗୋ ବିଜୟ ନ କର ।

ସାତଯା ବିଚାରିଲେ ହୃଦୟ ଭିତର ॥
ଦଇତେ କାମରୂପା ସ୍ବାମୀକୁ ମୋର ମାରି ।
ମୁଦି ଆଣିଲା ଅବାୟେ ଅଟଇ

ଦଶଶିରି ॥୩୦

ବାନର ନିଲକ୍ଷଣ କାହିଁ ଏତେ ବଳ ।
ପକ୍ଷୀ ନାହିଁ ଉଡ଼ି ଅଇଲା ସିନ୍ଧୁଜଳ ॥
କେମନ୍ତେ ସମ୍ପ୍ରତେ ମୁଁ କରିବଲ୍ ଏହା ।
ନିଶ୍ଚୟେ କପି ମୁହଇ ଅଟଇ ବିଂଶବାହା ॥

ମାୟା କଥାମାନ ଶୁଣିଲି ଏହାର ।
ମୁଦି ସତେକ ମାତ୍ର ପାଇଲି ନିକର ॥

ଯେ ଯେ ମରକଟ ଅଟନ୍ତି ପଶୁକାତି ।
ନିଝର ପାଣି ପିଇ ଫଳମୂଳ ଖାନ୍ତି ॥

ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ପାଇଲାକ କାହିଁ ।
ନବରତ୍ନ ମାଳା ଯେ କଣ୍ଠରେ

ଅଛିନାଇ ॥୪୦

ଯେ ସେ ବାନର ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ନାହିଁ
ଧନ ।

ଏଣୁକରି ପ୍ରତେ ଯେ ନଗଲା ମୋହମନ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବା ଯେ ହନୁମନ୍ତକୁ

ଚାହିଁ ।

ବୋଇଲେ ପୂର୍ବେ ତୋତେ ଦେଖିଲା
ମୋରନାହିଁ ॥

କେମନ୍ତେ ସମ୍ପ୍ରତେ କରିବି ମୋତେ କହ ।
ଏକଥା ଅଟଇନା ବିଷମ ସନ୍ଦେହ ॥

ଗୁପ୍ତ କଥା ରାମ କି କି ଛନ୍ତି କହି ।
ତାହା କହିଲେ ସେ ପ୍ରତେୟିବି ମୁହିଁ ॥

ହନୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ଗୋ ତୁମ୍ଭେ ନଧର
ଆନ । ୫୦

ସୁଗ୍ରୀବର ଭଣ୍ଡା ମୁଁ ପମଞ୍ଜନୀର ନନ୍ଦନ ॥
ସାତା ବୋଇଲେ କେ ଜାଣଇ ସୁଗ୍ରୀବର ।

କେ ଜାଣଇ କେଶରୀ କାହାର କୁମର ॥
କେ ଜାଣଇ ଜମ୍ବବ କେ ଜାଣଇ ଅଙ୍ଗଦ ।

ଏ କଥାମାନ ମୋତେ ହୁଅଇ ଅସମ୍ଭବ ॥
ଜାଣିଥିଲେ କହ ଯେଣେ ପ୍ରତେ ଆସଇ ।

ନୋହିଲେଣ ତୋତେ କରିବି ଭୟରାଇ ॥
ଶୁଣିଣ ମାରୁତି କମ୍ପର ଅରହର ।
ମସ୍ତକ ଉପରେ ନେଇ ଯୋଡ଼ଇ
ବେନିକର ॥

ଭୋ ମାତ ମୋତେ ଗୋ ନକର ମନେ
କୋହ ।

ମୁହିଁ ସେ ହନୁମନ୍ତ କେଶରୀର ପୁଅ ॥୬୦
ବହୁତ ବିଶ୍ଵାସ କହନ୍ତି ରାମ ମୋତେ ।

ଯାହା ଯେ ବୋଲିଛନ୍ତି କହଇ ଜାଣ
ତୋତେ ॥

ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ବରଷେ ଥିଲ ରହି ।
ଯିସ ଯିସ କଥାମାନ ଉପୁଜିଲା ତହିଁ ॥

ତାହା ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ଏକାନ୍ତେ କହିଲେ ।
ପ୍ରତେ ନଗଲେ ଏହା କହିବୁତି ବୋଇଲେ ॥

ଯେବଣ ଦିନେ ତୁମ୍ଭେ ବନେ କ୍ରାନ୍ତା କଲ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବସାରେ ବସାଇଣ ଗଲ ॥

ମହାଅଗ୍ନି ନଦୀରେ ପଶିଲ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇ ।
ତହୁଁ ବାହାର ହୋଇଲ ଓଦାବସ୍ତ୍ର

ହୋଇ ॥୭୦

ଧାତୁ ଶିଳା ଉପରେ ବସିଲ ରାମସାତା ।
ଗେରୁ ଘୋରି ରାମ ଦେଲେ ତୋତେ ଚିତା ॥

ତହୁଁ ନାଗେଶ୍ଵର ତାଳିଏ ଘେନିଗଲ ।
ତୁ ଯେ ବଇଦେହୀ ଦେଖିଲୁ କପି ପଲ ॥

ଭୟେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କୋଳ କଲୁ ଯାଇ ।
ତୋହର ଚିତା ନାଗିଲା ଶ୍ରୀମର ତହିଁ ॥

ହୃଦରେ ତିଳେକ ଅଗୁଣ ତେଜ ଦିଶି ।
ତାହା ଦେଖି ତୁମ୍ଭେ ବେନିକନେ ହସି ॥

ଯେ କଥା କେହି ଯେ ନ ଜାଣନ୍ତି ଆନ ।
ଗୁପ୍ତେ କହିଲେ ମୋତେ କଉଶୁଲାର

ନାନ ॥୮୦

ଆବର କହି ଯେ ଶୁଣିବି ଗୋ ସନ୍ଦେଶ ।
ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ଶୁଖାଇଲ ମୃଗ ମାଂସ ॥

କାକ ଚାଣ୍ଡାଳ ତହିଁକି ଝାମ୍ପ ଦେଲା ।
ନଖ ଘେନିଣ ତୋର ହୃଦୟ ବିଦାରିଲା ॥

ଯେ ଦୁଇକଥା ଅଟଇ ଗୁପ୍ତ ।	ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଧୂସି ଅବଶ୍ୟ ନେମେ ତୋତେ ।	ଶତେ କୁଣ ସିନ୍ଧୁ ତରିବୁ କେମନ୍ତେ ।
ଯତନେ କହିଲେ ମୋତେ କଉଶୁଲାର	ବହୁତ କୋପ କରି ବୋଇଲେ ରାମ	ଅସୁର ଗୋଡ଼ାଇ ଯେ ମାରିବେଟି ତୋତେ ॥
ସୁତ ॥	ମୋତେ ॥	ତାହାଙ୍କର ତୁଲେ କରିବୁ ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧ ।
ବୋଇଲେ ସୀତା ଯେ ଚିହ୍ନିଲା ନାହିଁ	ରାବଣ ଯେମନ୍ତେ ଲୁଗ୍ଗଇ ଅଛି ଥୋଇ ।	ଖସି ପଡ଼ିବି ନା ମୁଁ ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟ ॥
ତୋତେ ।	ତାହାର ମନେ ମନେ ବଡ଼ପଣ ହୋଇ ॥	ମୋହର ମଲେ କିସ କରିବୁ ତୁ ଯାଇ ।
ଏହା କହିଲେ ସେ କରିବ ସମ୍ପ୍ରତେ ॥	ତୁ ଯେବେ ଆସିଣ ପିଠିରେ ମୋର ବସ ।	ଆବର ବିଶେଷେ ମୁଁ ପରପୁରୁଷ ନ
ଶୁଣି ମାହାସୁତାର ସଂଶୟ ଫିଟିଗଲା ।	ମାୟା ଦୁର୍ଦ୍ଦିମାନ ହେଉ ତାର ନାଶ ॥	ଛୁଅଇଁ ॥
ଆଦିତ ଦେବତା ଯେର୍ଣ୍ଣେ ଉଦୟେ ଡିମିରି	ଶ୍ରୀରାମର ସନିଧେ ତୋତେ ସମର୍ପଇ ।	ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ବଳେ ହରି ଆଶିଲା
ତୁଟିଲା ॥୯୦	ଲଜ୍ଜା ପାଇ କିନା ସେ ମହୋଦରୀ	ରାବଣ ।
ପରମ ଦୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ।	ସାରା ॥୨୦	ବଳ ଦୁର୍ବଳକୁ ମୁଁ କରିବି କେଉଁ
ତୋ ତହୁଁ ରାମର ଯେ ଆନଲୋକ ନାହିଁ ॥	ଜାନେକୀ ବୋଇଲା ହନୁର ବୋଲୁ ଶୁଣି ।	ଟାଣ ॥୫୦
ଯେତେ ଗୁପ୍ତ କଥା କହିଲେ ଯହୁଁ	ଯେବଣ କଥା ତୁ କହିଲୁ କପିମଣି ॥	ମୋହର ଇଚ୍ଛାୟେ କି ଧଇଲି ତାହାର ହସ୍ତ ।
ତୋତେ ।	ମୋହ ଗଲେ ଏଥୁ ରାବଣ ଜାଇବ ।	ଅକାରଣେ ଦୃଧ୍ୟ ମୋତେ କଲାକ
ଏବେ ସେ ଭ୍ରାନ୍ତି ଫିଟିଲାକ ମୋତେ ॥	ସ୍ବାମୀର ଆଜ୍ଞା ତ ବିଅର୍ଥ ହୋଇବ ॥	ଦଶମାଥ ॥
ତୁ ଯେବେ ହନୁମାନ ରାମର ବିଶ୍ଵଆସ ।	ସେହି ଚୋରାଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଚୋରାଇବ ।	ପ୍ରାଣର ଯୁବତୀ ଆମ୍ଭେ ଅଟୁ ଯେ ଅବଳା ।
ସାଧକଥା ମୋହର ଆଗରେ ପରକାଶ ॥	ଏ କଥାରେ କିସ ପୌରୋଷ ପାଇବ ॥	ମାୟାରେ ମୋତେ ଯେ ଆଶିଲା ବିଶ୍ଵବାର
ରଘୁନାଥର ଦୟା ଅଛିଟିକି ମୋତେ ।	ସ୍ବାମୀ ଦୋରୋହାକୁ ପ୍ରାଣେ ଯେବେ ମାରି ।	ବଳା ॥
ନେମାକୁ ଶରଧା କରିବି ଅବା କେତେ ॥	ତେବେ ସେ ଜଗତେ କାରଟି ବିସ୍ତାରି ॥	ଶାପ୍ୟ ନଦେଲି ମୁଁ ଯେ ପାପକୁ ଭୟେ
ସମୁଦ୍ର ଲଂଘିଣ ପାରିବେଟିକି ଆସି ।	ଆବର କଥା ଏକ ଶୁଣି ହନୁମାନ ।	କରି ।
କେତେକ ସଜନି ଅଛି କହନି	ବିଶେଷେ ଆପଣେ ତ ବିଶ୍ଵଅଛୁ ସାନ ॥୩୦	ପୁରୁଷ ହତ୍ୟା କଲେ ନାଶଯାନ୍ତି ନାରୀ ॥
ନିବେଶି ॥୧୦୦	ଜଣକୁ ଜଣକ କେମନ୍ତେ ବହିନେବୁ ।	ତୁ ଆହୋ ପାବେନୀ ଯେ ନୁଆରି ମୋତେ
ରାବଣ ରାକ୍ଷସକୁ ପାରିବେଟିକି ମାରି ।	ଶହେ କୁଣ ସମୁଦ୍ର ପାରି ହୋଇ ଯିବୁ ॥	ନେଇ ।
ଦେବେଶ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟଇ ଲଙ୍କାପୁରୀ ॥	ତୋହର ଲୋଭ କଥା ଅଟଇ ମାରୁତି ।	ମୋହୋର ଗଲେ କି ଶତ୍ରୁହତ ହୋଇ ॥
ହନୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ଶୁଣ ମୋର ମାତ ।	ଶିଶୁ ମର୍କଟ ତୁ ଯେ ଅଟୁପଶୁ ଜାତି ॥	ଆବର କଥା ଯେକ କହଇ ମୁହିଁ ତୋତେ ।
ରକ୍ଷ ବାନର ଯେ ବଳ ଅପ୍ରମିତ ॥	ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ କାୟା ବିସ୍ତାରିଲା ।	ସିନ୍ଧୁ ଜିଣି ରାମ ଯେ ଆସିବେ
ଯେତେ ତେତେ ବୋଲିକେ କହିବ	ଲକ୍ଷେକ ଯୋଜନ ଯେ ତକ୍ଷଣେ ବଢ଼ିଗଲା ॥	କେମନ୍ତେ ॥୬୦
ନାମଧରି ।	ଯେହି ଅନରୂପେ ହୋଇଲା ବୀର ମୋଟ ।	ଅସଂଖ୍ୟ ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ରକ୍ଷ କପିବଳ ।
ଅକଳିତ ବଳ ଗୋ କଳିତ ନପାରି ॥	ଧୃବଚକ୍ରେ ଯାଇ ଲାଗିଲା ମୁକୁଟ ॥	କେବଣ ଉପାୟେ ଯେ ତରିବ ସିନ୍ଧୁଜଳ ॥
ବୀର ମାହାବୀର ଗୋ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ।	ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ଯେ ହସଇ	ତୁ ଯେବେ ଯେ କଥା ନିସନ୍ଧି କରି କହ ।
ସେନା ସେନାପତି ଗୋ କେ କରିବ ଅଛ ॥	ମନେମନ ।	ଶୁଣିଣ ବୋଇଲା ଯେ ପବନର ପୁଅ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ପ୍ରାଣ ଅଛଇ ତୁମ୍ଭର ତହିଁ ।	ବୋଇଲେ ନଜାଣି କି ପେଷିଲେ	ତୁ ମୋତେ ଯାହା ଗୋ ପୁଛିଲୁ ବହିଦେହୀ ।
ଆକାଶର ପାଣି ଚାତକ ପରି ହୋଇ ॥୧୦	ରଘୁନାମ ॥୪୦	ମୋତେ ଗୋ ଭୋ ମାତ ସରି କେହି
ଯେକା କାଣ୍ଡକେ ଯହୁଁ ମଲାହାବେ ବାଳୀ ।	ଯଦ୍ୟପି ହନୁମନ୍ତ ଯେତେ ତୁ ହୋଇଲୁ ।	ନାହିଁ ॥
ରାବଣ ନିଲକ୍ଷଣକୁ କିସ ସେହୁ ଭାଳି ॥	ମୋତେ ବହିନେବୁ ବୋଲିଣ କହିଲୁ ॥	ମେରୁ ସମ କରିଣ ଯେ କାୟା ବଢ଼ାଇବି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ କହେ ବସାଇବି ॥	ଯେହୁ ବେନି କଥା ସେ ଯେ ନ ଜାଣଇ	ଆକୁଁ ସୀତକାର କରଇ କିନା ଦୁୟ ।
ଧନୁସପ୍ର ଘେନି ଆସିବେ ଭାଇ ବେନି ।	ଆନ ।	ମରତୁ କିନା ଯେ ଦଉତ୍ୟେ ମହାମନ୍ଦ ॥
ରକ୍ଷ କପିଥୁବେ ଯେ ଶକ୍ତିଲ ଘେନି ॥୭୦	କହିଲେଣ ପ୍ରତେ ଯେ ଯିବେ ରଘୁନାମ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣାକି ଆଣିଲା ଚୋରାଇ ।
ଯେମନ୍ତେ ସମସ୍ତେ ହୋଇବେ ସିନ୍ଧୁପାରି ।	ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ମଥାରୁ ମଥାମଣି ।	ଲଙ୍କାଗଡ଼ ପୋଡ଼ିଯାଇ କିନା ମୁହିଁ ॥
ଭୋ ଜନେକ ଦୁଲ୍ଲଣା ଆନ ନ ବିରାରି ॥	ହନୁମନ୍ତ ହସ୍ତରେ ଯେ ସମର୍ପିଲେ ଆଣି ॥	ଅଭୟ ହୋଇଣ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଅସୁର ।
ଯେବଣ ଯେବଣ ବାରେ ଗୋ ଅଛନ୍ତି	ଶ୍ରୀରାମର ମୁଦ୍ରିକା ସାଇତିଲେକ ସୁତା ।	ଆକୁଁ ଉଡ଼ାଟ ଯେ ପାଆନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚାର ॥୭୦
ରାମସଙ୍ଗେ ।	ଆଜୁଷ୍ଟିରେ ଆପଣ ନାଜଲେ ପ୍ରିୟବତୀ ॥	ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଓଶେକ ବନ ଗଲା ।
ସାହେର ଲାଘିବେ ସେ ଗୋ ପବନହୁଁ	ହନୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ଯାଅ ବେଗ ହୋଇ ।	ଫଳିଲା ପୁଟିଲା ବୃକ୍ଷନ୍ତ ଉପାଡ଼ିଲା ॥
ବେଗେ ॥	ବାରତା କହି ଘେନି ଆସ ବେଗ ହୋଇ ॥	ମଡ଼ ମଡ଼ ଶବଦ ଶୁଭଇ ତପପାଶ ।
ଶୁଣିଣ ବଇଦେହୀ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ।	ମଣିଘେନି ମାରୁତି ସାତ୍ୟାକୁ ଓଳରି ।	କି ଜାଣି ବଢ଼ିଲା ପ୍ରଳୟ ବତାସ ॥
ଯା ଯା ଶ୍ରୀରାମକୁ କହ ଯା ବୋଇଲେ ॥	ଭୋ ମାତ ଯାଉଁଅଛି ବୋଲିଣ ଆଜ୍ଞା ମାରି ॥	ଜାମୁ ଜମିଲ ଯେ ନାରଙ୍ଗ ନଟିକାଳ ।
ଯେମନ୍ତେ ପାରବୁ ଆସବୁ ବେଗ ହୋଇ ।	ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ତୋତେ ହେଉ	ନାରାଣୀର କଲା ଯେ ପବନର ବାଳ ॥
ଦୁରମାସକୁ କଷ୍ଟ କରିଛି ଲଙ୍କାଧାର ॥	କଜଲ୍ୟାଣ ।	କେବଣ ତରୁବର ପାଦଲାଗି ଭାଜି ।
ଶ୍ରୀରାମ ନଇଲେ ଘେନିମ ମୋହୋର	ଦୁରମାସ ଭିତରେ ସ୍ବାମୀକି ମୋର ଆଣ ॥	କାହା ଭାଙ୍ଗିଣ ଉପାଡ଼ଇ ଗଲ ଗାଜି ॥
ପ୍ରାଣ ।	ନୋହିଲେଣ ରାବଣ ମୋତେ ପକାଇବ	କେବଣ ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ବୃକ୍ଷନ୍ତ ନେଇ ପିଟି ।
ବୁଝାଇ ହନୁମନ୍ତ ସ୍ବାମୀକି ମୋହୋର	ମାରି ।	କେବଣହିଁ ବୃକ୍ଷ ଶିଖରେ ଯାଇଁ ଉଠି ॥୪୦
ଆଣ ॥୮୦	ପଛରେ ରଘୁନାଥ ଆସିବେ କିସ କରି ॥	ସୁଆଦ ଫଳ ଯେବଣ ତରୁବର ।
ଶୁଣିଣ ମାରୁତି ଯେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।	ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ନ ଭାଳ ।	ଉପାଡ଼ି କରିଣ ଝାଡ଼ଇ ଦୁଷ୍ଟର ॥
ଦିଅସି ସନ୍ଦେଶ ଗୋ ବିକ୍ରମ ନକର ॥	ନିକଟ ହୋଇଲାଣି ତୁମ୍ଭର ପୁଣ୍ୟ କାଳ ॥୧୦	ପଦ୍ମ ବନ ଯେହୁ ମଉନାଗ ଖୋଜି ।
ଯାହା କହିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତେ ଯିବ ।	ମୋହୋର ଯେଥୁ ଗଲାର ଗଣ୍ଡଥୁବ ଦିନ ।	ତେସନକ ସଂଯାତ ହନୁମନ୍ତ ମହାବଳୀ ॥
ବେଶିଲା ଯେ ସାତ୍ୟା ବୋଲିଣ ବୋଲିବ ॥	ମାସକେ ଏଥୁ ବିକେ କରିବେ ରଘୁନାମ ॥	ଶୁଣିଲା କାଠ ଯେହୁ ଦହଇ ହୁତାଶନ ।
ତାହା ସେ ମୋତେ ଗୋ କହସି କମଳଣା ।	ରାବଣକୁ ମାରି ତୋତେ ଘେନିଯିବେ ।	ଓଶେକ ବନ ଯେ ଭାଙ୍ଗଇ ହନୁମାନ ॥
ଜନେକର ନନ୍ଦନୀ ସତୋଷ ଯେହା ଶୁଣି ॥	ରକ୍ଷ ବାନର ଗୋ ଗଡ଼ ବିଳସିବେ ॥	କେତେହେଁକ ଦୂରେ ମଧୁବନ ତୋଟା ।
ଯାହା ବୋଇଲୁ ସତ ଅଟଇ ହନୁମନ୍ତ ।	ଯେସନେକ ବୋଲି ନମସ୍କାର କରି ।	ତହିଁ ଯାଇ ପଶିଲା ପବନର ବେଟା ॥
ମୁହିଁ ତୋହର ଆଗେ କହଇ ଯଥାର୍ଥ ॥	ସାତ୍ୟାର ମଣି ଗୋଟି ଅଣ୍ଟାରେଣ ଭରି ॥	ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଣ ବନସ୍ତ କଲା ତୁର ।
ଯେବଣ ଦିନେ ରାମ ହୋଇଲେ ମୋତେ	ଯାଉଁଅଛି ବୋଲି ସେ ଆଜ୍ଞା ମାରିଲା ।	ଫଳଫୁଲମାନ ସବୁ କଲା କୁର ॥ ୫୦
ବିହା ।	ଖଣ୍ଡେ ଦୂରେ ଆସି ମନରେ ବିଚାରିଲା ॥	ନିର୍ଦ୍ଦାତ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଘନଘନ ।
ମହୁ ଶ୍ରେୟାରେ ଶୋୟନ କଲେ ମୋର	ଶୟେ କୁଣ ଜିଣି ଯେ ଅଇଲଇଁ ଯେଥ ।	ତୋଟା ବିଧୁଂସଲ ପବନର ନାନ ॥
ନାହା ॥୯୦	ଦୁନି ହୋଇ ଯିବାର ଯେ ଅଟଇ	ବୃକ୍ଷନ୍ତ ନାଶିଣ ତହୁଁ ହୋଇଲା ବାହାର ।
କୁଳଦାପ ହୁଇଁ ରାମ ନିୟମ କଲେ ।	ବିଅର୍ଥ ॥୨୦	ଦେଖିଲାକ ବିଚିତ୍ର କମ ତହିଁର ଦୁଆର ॥
ତୋ ତହୁଁ ଆନନୀରା ବିଭା ନୋହିବି	ଯେହାକର ସଙ୍ଗତେ ପ୍ରାପ୍ତି ଆମର ନାହିଁ ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଡ୍ରୋଣା ଦୁଇ ଖମ୍ବ ଅଛି ।
ବୋଇଲେ ॥	ଏତେ ଦୋରେହାକୁ ସହିବା କିସ ପାଇଁ ॥	ତହିଁ ବସିଲା ଯାଇ ପବନର ବନ୍ଧି ॥
ମୁହିଁ ସତ୍ୟ କଲି ଅଗ୍ନି ଦେବ ହୁଇଁ ।	ଯୁଦ୍ଧ ସିନା ମୂଳ ଯେହାକର ସଙ୍ଗେ ।	ଗେଲ କରି ପଛା ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଉଡ଼ି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବିଦୁ ମୋର ଆନ ପଡ଼ି ନାହିଁ ॥	ଥୋକାୟେକ ଅସୁରକୁ ମାରିବି ନାନାରଙ୍ଗେ ।	ବିବିଧ ତରୁବର ମାନ ପକାଇଲା ଉପାଡ଼ି ॥

ବୃକ୍ଷ ଉପାଡ଼ରେ ତୋଟାଳେ ତାହା କାଣି । ସବିହେଁ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ କରନ୍ତି ଭାଲେଣି ॥୨୦	ବିକ୍ରମିଣ ବୃକ୍ଷ ଉପାଡ଼ଇ ପୁଣ ପୁଣି । ଫଳିଲାର ବୃକ୍ଷ ଯେ ଦୁଷ୍ଟରେ ଝାଡ଼ଇ ଆଣି ॥୧୦	ସହସ୍ର ତୋଟାଳ ମଧୁବନରେ ରଖାଇ ॥ କାହୁଁ ଯେ ପୋଡ଼ା ଅଇଲା ବାନର । କି କି କହୁଥିଲା ଯେ ତୋହର ଆଗର ॥ ଯେଥୁ ଯାଇଁ ତୋଟା ଗାଙ୍ଗିଲା ନିପାତି । ଆମର ମରିବାର ଗୋ ହୋଇଲା ଯେ ଘାନ୍ତି ॥୨୦
କେ ବୋଲଇ କେବଣ ହୋଇଲା ବିସ୍ମରାତ ।	ଦେଖିଣ ତୋଟାଳେ ତରସ୍ତ ହୋଇଲେ । ଏସେ ରାଜୁଅଛି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥ ଚାଲ ରାଜା ଆଗେ ଜଣାଇମା ଯାଇଁ । ଏହିକ୍ଷଣି କପି ପଡ଼ିବଟି ଧାର ॥ ପ୍ରାଣ ଘେନି ଏଥୁଁ ଯିବା ଚାଲ ବେଗେ । କାହୁଁ ଅଇଲା ଯେ ପାଇଣ ବଜରାଗେ ॥ ଯେସନେକ ସମୟେ ରାକ୍ଷାସୁଣାମାନେ ଆସି ।	ରାବଣ କାଣିଲେ ଗୋ ମରିବୁ ଆଜ ଦୁହିଁ । ଅକାରଣେ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇବୁ ବଇଦେହୀ ॥ ସାତଯା ବୋଇଲେ ସେ କାହିଁର ବାନର । ମୁହିଁ କେହ୍ନେ କାଣିମି ସେ କାହାର କୁମର ॥ ଶିଶୁପା ବୃକ୍ଷରେ ସେ ଦୋଳି ଖେଳୁଥିଲା । ମୋତେ ଦେଖିଣ ସେ ଖଡ଼ାଇ ହୋଇଲା ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆନ ମୋହର ନାହିଁ । କପି ସେବକ ଯେ ପାଇବୁ ଆମେ କାହିଁ ॥ ତୁମ୍ଭ ଦେଶେ ଅଛି ତୁମ୍ଭରି ବାନର । ଅକାରଣେ ଦୋଷ ଗୋ ଦେଇଣ ମୋତେ ମାର ॥୩୦
ଚମ୍ପା ନାଗେଶ୍ବର ପୁନାଇ ମାଳତୀ । ଛୁରାଅନା କେତକୀ ଦୟେଣା ଜାତି କୁଟି ॥ ମଲ୍ଲୀ ବଗଛୁଲ ତୁଳସୀ ଉତପଳ । ମରୁଆ ବାରଭାତ ତରାଟ ବକୁଳ ॥ ବକୁଳ କଞ୍ଚଣ କଣିଅର ମୁଦୁକୁନ୍ଦ । ମଧୁକ ପାଟୋଳି ମହାର ସୁଗନ୍ଧ ॥ ଭାନ୍ତର ଭୁବନୁ ବ୍ରହ୍ମାର ପୁରୁ ଆଣି । ଅନେକ ଯତନେ ତୋଟା ରଞ୍ଜିଲା ବିଂଶପାଣି ॥	ହାବେ । ମଧୁବନ ଭିତରେ ଗୋ ହୋଇଲା ପରମାଦେ ॥ ଯେବଣ ବାନର ତୋତେ କଥା କହୁଥିଲା । ଓଶେକ ବିପୁଳ୍ୟ ସେ ହେଲେଣ ନାଶ କଲା ॥ ତେଡ଼େ ବଡ଼ ତୋଟା ଭାଙ୍ଗି କଲା ପଦା । ଯହିଁ ସେ ବସନ୍ତ ବହଇ ସର୍ବଦା ॥ ଅନେକ ଯତନେ ରାବଣ ତାହା କଲା । ଫଳିଲା ପୁଟିଲା ବୃକ୍ଷ ସ୍ବର୍ଗରୁ ଆଣିଲା ॥ ଯେବଣ ଦିନେ ଏଥୁ ବିଜେ କରଇ ରାୟେ ।	ପୋଡ଼ୁ ତୁମ୍ଭର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଚାର ଯେଥୁ ନାହିଁ । ମୁହିଁ ବନ୍ଦୀ ମନିଷ କପି ମୋହର କାହିଁ ॥ ଚାନ୍ଦାଳ ରାବଣ ଯେ ପୁତ୍ର ମୁଣ୍ଡ ଖାଇ । ହୀନ ଲୋକ ହାତେ ପରାଭବ ପାଇ ॥ ପରର ସୁବଦାଳି ଆଣିଲା ଚୋରାଇ । ଦଇତ ଦୁରାତ୍ମା ଦୟା ତାହାର ନାହିଁ ॥ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯେ ଅଟ ଅଗିଆନ । ମୋତେ କିମ୍ପା ମାୟେ ଗୋ କହସି ଯେ ମାନ ॥ ନିରେଖ ଦେଶାନ୍ତରା ସାହା ମୋହରି ନାହିଁ ।
ବୃକ୍ଷର ମୂଳେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବେଦୀ । ତହିଁ ସେ ଶ୍ରୀ କପୁର ଖତ କରୁ ମେଦି ॥୮୦ ପନାର ପାଣି ଯେ ବୁହାଉଥାନ୍ତି ନିତି । ଆଠଦିନେ ଦେଖି ଆସଇ ଲକ୍ଷପତି ॥ ଶୁଣିଲେ କିଏ ବୋଲିବେକ ରାୟେ । କେବଣ ଚରିତ ଯେ କେବଣ ଉପାୟେ ॥ ପବନ ନ ବହିଲା ଅକାରଣେ ଭାଙ୍ଗି । ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଉଠିଲା ଗଳଗାଙ୍ଗି ॥ ଘଡ଼ ଘଡ଼ି ପ୍ରାୟେ ଶୁଭିଲା ଶବଦ । ଶୁଣିଣ ତୋଟାଳେ ହୋଇଲେ ତବଦ ॥	ଆମେମାନେ ଶାଢ଼ୀ ପ୍ରସାଦ ବହୁତ ପାୟେ ॥୧୦ ଅନେକ କ୍ରାଡ଼ା ଏଥୁ କରଇ ନୃପମଣି । ମନ୍ଦୋଦରୀ ସହିତେ ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଘେନି ॥ ବସନ୍ତ ମାସେ ରାଜା ଘରକୁ ନ ଯାଇ । ଗ୍ରାସମ ସମୟେ ସର୍ବଦା ଏଥୁ ଥାଇ ॥ ପୁତ୍ର ଭାନ୍ତଜିତ ପ୍ରାୟେ ତୋଟା ଦେଖଇ । କୋପରିରେ ॥	ବାନର ଭଣ୍ଡବନ୍ଧୁ ପାଇବୁ ଆର କାହିଁ ॥୪୦ ଶୟେ କୁଣ ସମୋଦ୍ର ଲଂଘିଣ ଆସିବ । ଯେତେ ଦୁର୍ଜୟ ଗଡ଼ରେ କେମନ୍ତେ ପଶିବ ॥ ଏକଥା ସମ୍ପ୍ରତେ କହଗୋ କେମନ୍ତେ । ଶୁଣିଣ ରାକ୍ଷେସଣା ହୋଇଲେ କୋପରିରେ ॥

ସେ କଥାମାନ ଗୋ କହ ଆମ୍ଭଆଗେ । ଦୁଇଘଡ଼ି ଯାଏ ତାକୁଥିଲୁ ତାହା ସଙ୍ଗେ ॥ ଆଜ କାଣିମା ରାବଣ ଆଗେ କହୁଁ । ଯେତେ ବୋଲି ରାକ୍ଷସଣାମାନେ ଗଲେ ତହୁଁ ॥	ପୟେକାର ପାଇକ କେ କରିବ ଗଣିତା ॥ ବ୍ରହ୍ମା ଗୁହ ଇନ୍ଦ୍ର ସହିତେ ଦେବଗଣ । ସତ୍ତା କରି ବସିଅଛଇ ରାବଣ ॥ ସ୍ୱର୍ଗ ଅପଛରା କରୁଛନ୍ତି ନୃତ୍ୟ । ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ଅଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁତ ॥୮୦	ତେବେ ସେ ନୃତ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ସୁଖ ପାଇ । ନୋହିଲେଣ ତାନମାନ କେବେହେଁ ନରସର ॥ ରାବଣ ବୋଇଲା ଯେକା ବିଷ୍ଣୁ ନାହିଁ ଯେଥେ । ମରଦଳ ଧରିବାକୁ ତ ଅଛନ୍ତି ଚଉମାଥେ ॥ ଯମ ବରୁଣ ବାସେବ ଯେ ପବନ । ନାରଦ ସହିତେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ତ୍ରିଲୋଚନ ॥୧୦
ତୋଟାଳ ସହିତେ ମିଳିଲେ ନବର । ଆସ୍ଥାନ କରି ବସି ଅଛଇ ଦଶଶିର ॥ ୫୦ ମୁକତର ଜଗତା ସୁବର୍ଣ୍ଣର କମ । ନବରତ୍ନ ପିତୁଳା ଦିଶଇ ଅନୁପାମ ॥ ସୃଷ୍ଟିକର ପାବନ ଖମ୍ବ କାତ ଢାଳ । ନିର୍ମଳ ରୂପାର ଉପରେ ଖଣ୍ଡଶାଳ ॥ ମାଣିକର ଚଉରା କୃବିନ୍ଦର ଗୁଞ୍ଜା । ନାଳା ଚିତିପାଟି କାଣ୍ଡ ବଜ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟ ॥ ଗଣ୍ଡିଅନା ବତା ରଙ୍ଗ ପାଟ ନଈ । ତେଜପତ୍ର ଛାୟେଣା ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ଦୁଇ ॥ ନେତର ଚିରାଳ ମୁକୁଟା ମଣିମାନ । ପୟରେ ନୁପୁର ତୋଡ଼ର ବିତପନ ॥୬୦ ଶିରରେ ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ପରପର । ପାଶରେ ଢାଳଇ ଯେ ସହସ୍ରେ ଚାମର ॥ ବିଭାଷେଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯେ ପ୍ରଶସ୍ତ । ଅକ୍ଷୟେ ମୋହୋଦର ଶୁକ ସାରଣ ଦୁଇପାତ୍ର ॥ ଯମଘଣ୍ଟ କାଳଘଣ୍ଟ ଅତିକାୟେ ଅଜୟେ । କୁରାସୁର ନନ୍ଦାସୁର ମାହାକାୟେ ଅମୟେ ॥ ବୀରଘଣ୍ଟ ସହିତେ ମହାରାବଣ ଜମ୍ବେମାଳୀ ।	ଚିନ୍ମୟ ନୃତ୍ୟ ଯେ କରଇ ଗାୟେଣା । ଦୁର୍ଗାସା ନାଟକୁ ଅବଧାନ ବିଂଶପାଣି ॥ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର । ଦେବତାଙ୍କର ସଜନି ଅଛନ୍ତି ଅପାର ॥ କାହିଁ ଅଶ୍ୱ ଖେଳ କାହିଁ ମାଲୟୁବ । କାହିଁ ପଟୋଆରି ଅଛନ୍ତି ମଉଗଜ ॥ ସେନାମାନେ ଅଛନ୍ତି ନିଶିବଦ ହୋଇ । ବ୍ରହ୍ମାକର ତାହିଁ ବୋଲଇ ଲଙ୍କସାଇଁ ॥ ଭୋ ପିତାମହ କଥାୟେ କହସି । ତାଣ୍ଡେବନୃତ୍ୟ ବୋଲି କେବଣ ଭରହରସି ॥୯୦ ଦିଅସି ଆଜ୍ଞା ନାଟକୁ ଅପଛରା । ଶୁଣିଣ ହସିଯେ ବୋଇଲେ କୁଣଧାରୀ ॥ କେ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ କରିତ ଭାରଜନ । ଯେକା ମାତ୍ର ତାହା ଜାଣନ୍ତି ତ୍ରିଲୋଚନ ॥ ଆନ କି ଭାରଜନ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ କରି । ଶୁଣିଣ ଗୁହକୁ ଯେ ବୋଇଲା ଦଶଗିରି ॥ ଭୋ ଦେବ ତ୍ରିପୁର ଦହନ ପଞ୍ଚମୁଖ । କରଇ ନୃତ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ଆମ୍ଭେ ଦେଖି ହେଉ ମୋକ୍ଷ ॥ ଗୁହ ବୋଇଲେ ସେ ଅପୂର୍ବ ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗ । ତାଳ ଧରିବାକୁ ଯେ ନାହାନ୍ତି ଶ୍ରୀରଙ୍ଗ ॥୧୦୦ ବ୍ରହ୍ମା ମରଦଳ କଂସାଳ ଇନ୍ଦ୍ର ବାଜ । ପବନ ଦେବତା ପୁଙ୍ଗା କାହାଳୀ ଯମ ବଜାଇ ॥ ନାରଦ ଯନ୍ତ୍ର ବରୁଣ ବଜାଇ ବଜଂଶୀ । ବିଷ୍ଣୁ ତାଳ ଧରି ଗୀତ ରସେ ପଶି ॥	ହରି ପାଲଟକୁ ମୁଁ ଧରଇ କିନା ତାଳ । ଯେତେ ବୋଲି ଉଠିଲା ବିଶ୍ରବାର ବାଳ ॥ ତକ୍ଷଣେ ବିଧାତା ମର୍ଦ୍ଦଳ ଯାଇ ଧରି । ଯନ୍ତ୍ର ବଜାଇ ନାରଦ ଗାନ୍ଧାର ଉଡ଼ାରି ॥ ପବନ ପୁରୀଁ ଯେ ବଜାଇ ଧାର ଧାର । କଂସାଳ ଧରି ଯେ ଝମକାଇ ବଜ୍ରଧର ॥ ବରୁଣ ବଜଂଶୀ ସୁସରେ କରେ ଧ୍ୱନି । ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗ ଦେଖିବାକୁ ଆନନ୍ଦ ସୁରମୁନି ॥ ଗହ ଗହ ଶବଦ ତବଦ ସର୍ବଜନ । ବିଭାଷେଣ ବିଚାର କରଇ ମନେ ମନ ॥୨୦ କିମ୍ପା ଯେ ବିପରୀତ କରୁଅଛି ରାୟେ । ଅରକ୍ଷି ମଣ୍ଡୁଅଛି ସମ୍ପଦ ପରାୟେ ॥ ଯେସନ ସମୟେ ଧାତା ବାଇଲେ ମର୍ଦ୍ଦଳ । ପୃଥ୍ୱୀ ହଳିଲା ହୋଇଲା ଟଳମଳ ॥ ଗୁହଦେବ ନୃତ୍ୟେ ପଶିଲେକ ଯାଇଁ । ଚରଣେ ଘାୟୁଡ଼ି ଯେ ବାନ୍ଧିଲା ଉମାସାଇଁ ॥ ମର୍ଦ୍ଦଳେ ହସ୍ତଦେଇ ଗୁଣିଲେକ ଗୀତ । ଘସଡ଼ି ଦେଇଣ ଯେ ମାଇଲେ ପାଦଘାତ ॥ ବଦନ ମାଡ଼ିଣ ଯେ ପଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପତି । ଅନ୍ତରାଳ ହୋଇଣ ବୁଲିଲାକ ବସୁମତୀ ॥୩୦ ରାବଣ ବୋଇଲା ନ କର ଦେବ ନୃତ୍ୟ । ଆତ୍ମା ବିକଳ ମୋହର ସମାକୁଳ ଚିତ୍ତ ॥ ମୁହିଁ କି ଭାର୍ଜନ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ ଚାହିଁ ।

ବସ ବସ ସ୍ବାମୀ ବିହିତ ନୁହଇଁ ॥	ଓଶେକ ବିପ୍ଳବ୍ୟ ଯେ ମଧୁବନ ତୋଟା ।	ଜାନେକୀ କିବି ତାକୁ ମଣାଇ କହିଲା ॥
ହର ବୋଇଲେ କାହିଁ ନାଟ ରସେ	ତାହା ଯେ ଭାଙ୍ଗିଲା ଏକଇ କପି ଗୋଟା ॥	ତେଣୁ ସେ ବାନର କଲା ଯେତେକୃତ ।
ଭୋଲା ।	ସାତ୍ୟାମ ସଙ୍ଗତେ ଯେକାୟେ ଭାଲୁ ଥିଲା ।	ଯେତେକାଳେ ଯେଥେ ଆସି ହୋଇଲା
ଘାଗୁଡ଼ି ହୋ ବାନ୍ଧିଅଛି ବିଶ୍ଵବାର ବଳା ॥	ଯେତେକ ବିପ୍ଳବ୍ୟ ତୋ ହେଲେଣ ନାଶ	ବିପରୀତ ॥
ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗ ଦେଖିବାକୁ ଶରଧା ଯେବେ	କଲା ॥	ସବୁ ଭାଙ୍ଗିଲାକ ସାତ୍ୟାମାବ ଛାଡ଼ି ।
କଲୁ ।	ଜାନେକୀ ରହିବା ଠାବ ଯେକା ଛାଡ଼ି ।	ତୋଟାଳକୁ ଦେଖିଲେ ଦେଲା ସିଂହରଡ଼ି ॥
କିମ୍ପା ଆନେ ନାହିଁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲୁ ॥	ଆବର ବୃକ୍ଷମାନ ପକାଇଲା ଉପାଡ଼ି ॥	ଭୟେ ପଳାଇଣ ସେ ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଛଡ଼ି ।
ରାବଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ନିହାଇ ଆର ତାହିଁ ।	ଆମ୍ଭ ଜମିଲ କଦଳୀ ନଟିକାଳ ।	ଏକଥାକୁ ଅବଧାନ ହୁଅ ଲଙ୍କପତି ॥ ୧୦୦
କୁରାଳତକୁ ପ୍ରାୟେ ବୁଲିଲା ମୋତେ	ରଣଭଣ ହୋଇଲା ତୋ ବୃକ୍ଷକର	ଶୁଣି ଦଶାନନ ହୋଇଲା ବିସ୍ମୟେ ।
ମହା ॥୪୦	ଫଳ ॥୭୦	ବ୍ରହ୍ମାକର ରାଜ ବୋଇଲା ଲଙ୍କରାୟେ ॥
କାଲିର ଅପଥ ଅନିଦ୍ରା ହୋଇଥିଲି ।	ଶୁଣିଣ ତବଦ ହୋଇଲେ ସଭାଜନେ ।	ଏ କେବଣ ଚରିତ୍ର ଏ କେବଣ ବିଚାର ।
ଆତ୍ମିନୀ ପିଉ ଦୋଷ ଶରଧା ନ କଲି ॥	ନୃତ୍ୟ ରୁହାଇଣ ଯେ ପୁଛଇ ସାବଧାନେ ॥	କେବଣ ଦେଶୁ ଅଇଲା ବାନର ॥
ଆନଦିନେ ପଛେ କରାଇବା ନୃତ୍ୟ ।	କେବଣ କଥା ଲୋ ଆଗ ହୋଇ କହ ।	ପଚାରି ଜାଣିମା ସେ କାହାର ଅଟଇ କପି ।
ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ଶୂଳହସ୍ତ ॥	ଯେହା ଶୁଣି ବିକଳ ହୋଇଲା ମୋର	ଶୁଣିଣ ରାବଣେଶ୍ଵର ବୋଇଲାକ କୋପି ॥
ବ୍ରହ୍ମା ମର୍ଦ୍ଦକ ଛାଡ଼ିଣ ଯାଇ ବସି ।	ଦେହ ॥	ଛାର ନିଲକ୍ଷଣ ପାପିଷ ବାନର ।
ବରୁଣ ବାସେବ ଯେ ହୋଇଲେ ହସାହସି ॥	ଶୁଣିଣ ପଡ଼ିହାରୀ ଅସୁରାନ୍ତ ଆଗକଲେ ।	ଯେତେ ବନମୋର କଲା ନାରଖାର ॥
ଯମ ପବନ ଯେ ନାରଦ କୋବେର ।	ନିର୍ଭୟେ ହୋଇ କଥା କହସି ବୋଇଲେ ॥	ତାହାକୁ ଆଣିବା କେର୍ତ୍ତେ ଗଉରୋବ କରି ।
ନବଗ୍ରହ ଅଷ୍ଟବସୁ ଦେବ ସାତବାର ॥	ସଭା ନିଶବଦ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ।	ଯେର୍ତ୍ତେ ସେ ବିଚାର କରଇ
ସପ୍ତ ସାହେର ନବ ପୃଥ୍ଵୀ ଅଛନ୍ତି ।	କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ରାକ୍ଷସୀ କହନ୍ତି ॥	କୁଣଧାରା ॥୧୦
ଚାରିମେଘ ଏକାଦଶ ଚନ୍ଦ୍ର ହୋ ବସନ୍ତି ॥୫୦	ଶୁଣି ଦେବ ରାବଣ ତଜଲୋକ ଶିରୋମଣି ।	ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ କିଙ୍କରଗଣ ରାଇ ।
ଅଶରଫ ପବନ ପଞ୍ଚୁହତାସନ ।	ଅଇରି ଦର୍ପଗଞ୍ଜନ ତୁ ଅଟୁ ବିଂଶପାଣି ॥୮୦	ଆଜ୍ଞା ଦେଲାକ ସେ ମହୋଦରୀ ସାଙ୍ଗ ॥
ସନକ ସନାତନ ବ୍ରହ୍ମ ରଷିମାନ ॥	ଚଉଦ ଭୁବନରେ କାରତି ପ୍ରକାଶ ।	ମଧୁବନ ତୋଟାକୁ ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ଏହିକ୍ଷଣି ।
ଅଷ୍ଟ ଅପକ୍ଷରୀ କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ।	ମୁଖ ଦେଖି କମ୍ପନ୍ତି ଦେବତା ତ୍ରିଦଶ ॥	ଯେ ବୃକ୍ଷ ଭାଙ୍ଗିଲା ତାକୁ ଧରିବେଗେ ଆଣି ॥
ନାନା ପରିବନ୍ଧେ ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗ କରି ॥	ରାଜ୍ୟେ ରାଜ୍ୟେଶ୍ଵର ଅଟୁ ଦଶାନନ ।	ପ୍ରାଣେ ନ ମାରି ଜୀବନ୍ତା କରି ଧର ।
ସଭାର ଗହଳେ ପ୍ରଳୟ ସିନ୍ଧୁ ଜାଣି ।	ସ୍ଵର୍ଗକର ମାନ ଏ ଲଙ୍କା ଭୁବନ ॥	ପଚାରିବା କାହାର ସେ ଅଟଇ ବାନର ॥
ବିରସ ହୋଇଣ ବସିଛି ବିଂଶପାଣି ॥	ଦ୍ଵାରପାଳମାନେ ଦୂରୁଛୁ ଭୟେ କରି ।	କୁଳ ଗୋତ୍ର ଥିଲେ ମାରିବା ତାହାନ୍ତି ।
ପଟୁଆର ଭିତରେ ପଶନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ।	ଯମଦକ୍ଷ ନ ନାଗର ଯେବଣ ହିଁ ପୁରୀ ॥	ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଯେ କିଙ୍କରଗଣ ଯାନ୍ତି ॥
ଦ୍ଵାରେ ତୋଟାଳେ ରୋଦନ କଲେ ଯାଇଁ ॥	ଯେବେ ଅରକ୍ଷି ଶୁଣ ହେ ରାଜନ ।	କରେ ଧନୁବାଣ ଦୁଆଡ଼ି ତାକ୍ଷତାଳ ।
ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷସୀ ଭିତରେ ପଶିଲେ ।	ମାଳତେକ ଆସି ତୋ ଭାଙ୍ଗିଲା ମଧୁବନ ॥	ଯେକକୁ ଆରେକ ବୋଲନ୍ତି ତାଳ
ଓଶେକ ବନ ଭାଗିଲା ବୋଲିଣ	ଓଶେକ ବିପ୍ଳବ୍ୟ ହେଲେଣ ନାଶ କଲା ।	ଗାଲ ॥୨୦
ଜଣାଇଲେ ॥୬୦	ଫଳିଲା ଫୁଟିଲା ବୃକ୍ଷନ୍ତ ଉପାଡ଼ିଲା ॥୯୦	ଯେହାକୁ ପଠିଆଇ ଲଙ୍କାର ଅଧିପତି ।
ଅସୁରୀ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଲଙ୍କପତି ।	କାହୁଁ ଅଇଲା ଦେବ ନ ଜାଣୁ ଏହା କିଛି ।	ନୃତ୍ୟକୁ ଅବଧାନ ବାରବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ॥
ଯେତେକାଳେ ଭୋଦେବ ହୋଇଲା	ତୋଟାଦ୍ଵାରେ ଡ୍ରୋଣାଖମ୍ଭେ ବସିଅଛି ॥	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କିଙ୍କରଗଣ ଗଲେ ।
ଅନାଡ଼ି ॥	ସାତ୍ୟାମ ସଙ୍ଗତେ ଘଡ଼ିୟେ ଭାଲୁଥିଲା ।	ମଧୁବନ ତୋଟା ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲେ ॥

ଅଶ୍ୱାସହସ୍ର ବଳ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଅପାର ।
ରାତ୍ରେଣ ସେହୁ ଯେ ବୁଲନ୍ତି ଲଳପୁର ॥
ସ୍ୱାମୀର ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଓଶେକ ବନେ ମିଳି ।
ଧୂରୁ ଚାହାନ୍ତି ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଭାଳି ॥
ତୋଟା ଉନ୍ନତ ବାରତା ଯେ ପାଇଲା ରାବଣ ।
ଚେଣୁ ସେ ଧାରଣ ଆସନ୍ତି

ଦୈତ୍ୟଗଣ ॥୩୦

ଆଜ ଯେହାକୁ ମୁଁ ପକାଇବି ମାରି ।
ନେହିଲେ କି କୋପ କରିବ ଦଶଗିରି ॥
ଯେତେକ ଯେଷୁଥୁବ ସଜିଏଁ ମରିବେ ।
ଏହାଙ୍କର ବେଳେ ମୋତେ କିଏ ଯେ

କରିବେ ॥

ଏସନେକ ଭାଲୁ ଯେ କିକରଗଣ ଯାଇଁ ।
ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ବିକ୍ରମଣ ଚାହିଁ ॥
ତ୍ରୋଣା ଖମ୍ବେ ବସି ମୋଡ଼ଇ ବେନି ନିଶ ।
ଅସୁରଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ହୁଅଇ ହସ ହସ ॥
ଧୂରୁ ପଛରଇ ରେ ରାବଣ ତୁମର କାହିଁ ।
ଆମର ଅଜଳାକି ନ ଜାଣି ଲଳାସାର ॥୪୦
ଏତେ ସମ୍ପଦରେ ହୋଇଲା ଏଡ଼େ ଗର୍ବ ।
ଯେ ସୁଖ ଗୋଟା ତାକୁ ହୋଇଲା ଅପୁରୁଷ ॥
କିଙ୍କର ବୋଲିରେ ନିଲକ୍ଷଣ କପି ।
ଯେ ପୁଣ୍ୟପୁରେ ପଶିଲୁ ମହାପାପୀ ॥
ମଧୁବନ ତୋଟାରେ କିମ୍ପାଇଁ ନାଶ କଲୁ ।
ଆପଣେ ଆପଣେରେ ମରଣ ଲୋଡ଼ିଲୁ ॥
କି ତୋତେ କେବଣ ବିଧାତା ବାଜ କଲା ।
କାକ ମୃତ୍ୟୁ ତୋତେରେ କହାଇ ଆଣିଲା ॥
ମନେ ଗ୍ୟାନେ କି ତୋର ବିଚାର ହାଦେ

ନାହିଁ ।

ତିନିପୁରେ ପ୍ରତାପୀ ଅଟଇ ଲଳସାର ॥୪୦
କିମ୍ପାଇରେ ଚାଣ୍ଡାଳ ହାନବୁଦ୍ଧି କଲୁ ।
ସଂହାତେ ବିଷରେ କେମନ୍ତେ ଖାଇଲୁ ॥
ପର୍ବତ ପକାଇ ପାତିଲୁ କି ମୁଣ୍ଡ ।
ତପତ ଲୁହା ଲାଇ ଭୁଞ୍ଜୁଅଛୁ ତୁଣ୍ଡ ॥
ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ ଗମିଲୁ କେମନ୍ତେ ।

ସମୁଦ୍ର ପଥଂରିବୁ କେବଣହିଁ ମତେ ॥
କାଳସର୍ପ ମୁଖରେ ନାଗଲୁରେ ହସ୍ତ ।
ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଲୁରେ କେବଣହିଁ ମତେ ॥
ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲାରେ ନିଲଜଳ ତୁମ୍ଭେ ।
ଆପଣେ ଆପଣେରେ ହଉଥାଅ

ଆମେ ॥୨୦

ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣାକି ଚୋରାଇ ଆଣିଲ ।
ଜଗତର ମୁଖରେ କି ଲଜ୍ୟା ନ ପାଇଲ ॥
ତଜଲୋକ ନାଏକାଣାକିରେ କରିଅଛ

ବନ୍ଦୀ ।

ଆଉ କାହିଁ ତୁମ୍ଭର ଆମ୍ଭର କଥା ସନ୍ଧି ॥
ଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଟକ କରିବୁ ନାଗଖାର ।
ତୁଣ୍ଡ ଦଇତେ ତୁମ୍ଭେରେ ମରିବ ଅପାର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣରେ ବାନର ରକ୍ଷମେଳେ ।
ରାବଣର ଶିରରେ ଛେଦିବେ ରଣ ଗୋଳେ ॥
ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ଯେତେକ ଆସିଅଛ ଏଥ ।
ଏହିକ୍ଷଣି ତୁମ୍ଭେରେ ଯିବ ଯମପଥ ॥ ୭୦

ଶୁଣିଣ କିକରଗଣେ ବଇରାଗ ପାଇ ।
ଛେଲ କୋନ୍ତ ନାଗାଜ ପହୁଡ଼ିଲେ ନେଇ ॥
କେ ସାବେଳୀ କେ ମାଗନ୍ତି ମୁକୁଗର ।
ବୃଷିପ୍ରାୟେ କରିକେ ବିହ୍ୱଳିତ ଶର ॥
ଗୋଡ଼ ଲାମ୍ବାଇ ଯେ ହନୁମନ୍ତ ବସିଥିଲା ।
ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖିଣ ସେ ପେଟମାଡ଼ି ଶୋଇଲା ॥
ନିଦ ଗଲା ପ୍ରାୟେ ବୁଜିଲା ବେନିଆଖି ।
କିଙ୍କରଗଣେ ଆଶ୍ଚିୟ ହେଲେ ତାହା ଦେଖି ॥
କେ ବୋଲଇ ବାନର ଦ୍ରାସ ପାଇ ମଲା ।
କେ ବୋଲଇ ଆଗତେ ମାଡ଼ିଣ

ପଡ଼ିଲା ॥୮୦

କେ ବୋଲଇ ପଳାଇଯିବ ଏହିକ୍ଷଣି ।
କେ ବୋଲେ ଗଲେକି ଜୀଆଙ୍ଗବ
ବିଂଶପାଣି ॥
କେ ବୋଲଇ ଯିବାକୁ ଏ କରିଅଛି ବୁଦ୍ଧି ।
କେ ବୋଲଇ ଜଗିଆଅରେ ଯେ ଯାହାରେ
ସନ୍ଧି ॥

ଏତେ ବୋଲି ଆସି ସହସ୍ର କିଙ୍କର ।
ହନୁମନ୍ତ ଧରିବାକୁ ହୁଅନ୍ତି ଆଗୁସାର ॥
ଶତେ ପୁର କରି ତ୍ରୋଣାଖମ୍ବ ବେଡ଼ି ।
ସହସ୍ରେକ ଲୋକକରେ ଧରିଛନ୍ତି ଦଉଡ଼ି ॥
ବାନ୍ଧିନେମେ ବୋଲି ଉପରକୁ ଗଲେ ।
ଏକକୁ ଆରେକ ଧର ଧର

ବୋଇଲେ ॥୯୦

ଯହୁଁ ସେ ନିକଟ ହୋଇଲେ ଅସୁର ।
ଆଖି ମାରିଣ ଯେ ଉଠିଲା ହନୁବାର ॥
ନିକଟ ଲୋକଙ୍କୁ ଯେ ବାଳ ଧରି ପାରି ।
ସେହିକ୍ଷଣି ଖମ୍ବ ଉପରେ କଟାଡ଼ି ॥
ସହସ୍ରେ ଅସୁର ଯେ ଉପରେ ଉଠିଥିଲେ ।
ଭୟ ପାଇଣ ସେ ତଳେ ପଡ଼ି ମଲେ ॥
ହନୁମନ୍ତ ତହୁଁ ଗଲାକ ଓହ୍ଲାଇ ।
କିଙ୍କରଗଣ ମଧ୍ୟେ ପଶିଲାକ ଯାଇ ॥
କାହାକୁ ବିଧାୟେ କାହାକୁ ଚାପୋଡ଼େ

ମାରି ।

କାହାକୁ ପୋପଡ଼ାଇଲାକ ମନେ ତମ
କରି ॥୧୦୦
ଲାଞ୍ଜ ବଢ଼ାଇ କାହାକୁ ପିଟଇ ନେଇ ।
କାହାକୁ ତେଜଂଯାଇଁ ମୁଣ୍ଡେ ଗୋଡ଼ ଦେଇ ॥
କାହାକର ମାରଇ ନେଇଣ ବାହାଦର ।
ପାଦେ ମରିଦିଣ କାହାକୁ କରଇ ମସି ଗୁଣ୍ଡ ॥
ଶ୍ରୀକାଳ ପଲେ ଯେର୍ଣ୍ଣେ ପଳାସଇ ବ୍ୟାସ୍ତ ।
ତେସନେକ ହନୁମନ୍ତ ଦିଶଇ ରଣରଙ୍ଗ ॥
କାହାକୁ ଚାପୋଡ଼େ ମାରି ମୁଣ୍ଡକିନି ।
କାହାକୁ ଧୁଳି କରି ଘଷଇ ମେଦିନୀ ॥
କାହାକୁ ଖୁଦାଏ କାହାକୁ ବିଧାୟେ ।
ଯାହାକୁ ମାରଇ ସେ ମରଇ

ସେହିଠାୟେ ॥୧୦

ରକତେ ଜରଜର ପବନର ନାନ ।
ଅଶ୍ୱାସହସ୍ର କିଙ୍କର ହୋଇଲେ ନିଧନ ॥
ତୋଟାଦ୍ୱାରେ ମଡ଼ା ଯେ ପଡ଼ିଲେ ବହୁତ ।
ନଦୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଯେ ବହିଲା ରକତ ॥

ଅସୁର ବଳ ନିପାତି କପିବାର ।
ବାହୁଡ଼ି ବସିଲା ଯେ ଡ୍ରୋଣା ଖମ୍ବ ଉପର ॥
ଦେଖିଲା ପକାଇଲେ ସହସ୍ରେକ ଅସୁରୀ ।
ତାହାଙ୍କର ସହିତେ ତୋଟାଳ ଆଦି କରି ॥
ହାତୁଆ ବାତୁଆ ଯେତେକ ଆସିଥିଲେ ।
ମାହାମାରୁ ଦେଖିଣ ସେ ପକାଇ

ଅଇଲେ ॥୨୦

ରାଜା ସିଂହଦ୍ଵାରେ ପାରିଲେ ବୋବାଳି ।
ଚିତରକୁ ଗଲେ ସହସ୍ରେକ ବାଳୀ ॥
ଆସ୍ଥାନେ ବିଜିୟେ କରିଛି ଲଙ୍କସାଜଂ ।
ଅପସରାଙ୍କ ନୃତ୍ୟକୁ ଅବଧାନ ହୋଇ ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ କହିଲେ ଅସୁରୀ ।
ଶୁଣି ଦେବରାବଣ ଲଙ୍କାର ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଲା ଯେବଣ ବାନର ।
ତହିଁକି ପେଷିଲ ଯେ ଅଶୀସହସ୍ର କିଙ୍କର ॥
ସେ ତୋହର ଆଜ୍ଞାରେ ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧ

କଲେ ।

ଅଶୀସହସ୍ର କିଙ୍କର ତୋ ବାନର ହାତେ
ମଲେ ॥୩୦

ଗୋଟିଏ ଉଦୁରି ତୋର ଦେବ ନଇଲେ
କେହି ।

କି ଜାଣି ମରକଟ କୃତାନ୍ତେକ ଦେହୀ ॥
ଏକଥାକୁ ଅବଧାନ କରସି ଗୋସାଜଂ ।
ଶୁଣିଣ ବିଷାଦ ହୋଇଲା ଲଙ୍କସାଜଂ ॥
ଛନଛନ ମନ ଖର ନିଶ୍ଵାସ ।
କୋପେ ଅରହର ବିଶ୍ଵବାର ଶିଷ ॥

ଅଶୀସହସ୍ର ଶଳା ଯେ ଅଛନ୍ତି ପଡୁଆରି ।
ତାହାକଜଂ ରାଇ ବୋଲଇ ଦଶଗିରି ॥
ଏହିକ୍ଷଣି ଯାଇ ବାନର ଘେନିଆସ ।
ନୋହିଲେ ତୁମ୍ଭ ମୁଁ ନାଶିବି ଅବଶ୍ୟ ॥୪୦
ସେ ମୋହର ଶତ୍ରୁ ଭାଙ୍ଗିଲା ମଧୁବନ ।
ଆବର ନାଶିଲା କିଙ୍କରଗଣ ସୈନ୍ୟ ॥
ବେଗେ ଯାଇ ଧରିଆଣ ବାବୁ ତାହା ।
ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ବିଂଶବାହା ॥

ଶୁଣିଣ ଶାଳକଗଣ ବେଗେ ଯାନ୍ତି ।
କେ ଛେଳ ତକୁ କେ ନାରାଜ ଘେନନ୍ତି ॥
ପରିଘ ମୁଦୁଗର ଶକତି ଶାବେକୀ ।
ସୈନ୍ୟ ଚଳନ୍ତେଣ ପଡ଼ଇ ହାଲୋହୋଳି ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବୋଲନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇ ।
ଆଗ ହୋଇ ବାବୁରେ ନ ପଡ଼ିବଟି

ଧାଇଁ ॥୫୦

ମାୟା ବାନର ସେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେଣ ଯମ ।
ଅନେକ କପଟ ସେ ଜାଣଇ ସଂଗ୍ରାମ ॥
କଷୋର ମାରେଣି ଯେ ଶୁଣିଲୁ ତାହାର ।
ସଂଗ୍ରାମ ଭୂମିକି ବାବୁରେ ନୟିବ ଆଗୁସାର ॥
ଯେମନ୍ତେଣ ପାଗୁଛ ଉପାୟ କରି ଧର ।
ବିଷମ ଦୁୟକୁ ବାବୁରେ ଶରଧା ନ କର ॥
ଶୁଣିଣ ହସନ୍ତି ଯେ ଶାଳକଗଣମାନେ ।
ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ କିମ୍ପା ବୋଲ ଏ ବଚନେ ॥
ବାନର ନିଲକ୍ଷଣ ଅଟଇ ପଶୁଜାତି ।
ଏଥକୁ ଅଇଲା ନିକଟ ତାର ମୃତି ॥ ୬୦

କିଙ୍କରଗଣେ ଯେ ହେଲାଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ନ ଜାଣିମା ପଣେ ଜୀବନ ହରାଇଲେ ॥
ଏହିକ୍ଷଣି ଆମ୍ଭେ ଆଣିମୁଁ ତାହା ଧରି ।
ବାନରକୁ ଆଣିମୁଁ ଗଳବନ୍ଧୀ କରି ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ।
ମଧୁବନେ ବୀରେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ॥
ହନୁମନ୍ତ ଶୋଭାଛି ଡ୍ରୋଣାଖମ୍ବେ ରହି ।
ତରତୟେ ତାହାର କାହାକୁ ହିଁ ନାହିଁ ॥
ଯହୁଁ ସେ ଶାଳକଗଣ ନିକଟ ହୋଇଲେ ।
ଆରେ ଆରେ କପି ବୋଲିଣ

ତାକଦେଲେ ॥୭୦

ଶତେପୁର କରି ବେଢ଼ିଲେ ଡ୍ରୋଣା ଖମ୍ବ ।
ଆଗେ ମିଳିଣ ତାକନ୍ତି ଆରମ୍ଭ ॥
ଧନୁଗୁଣେ ବସାଇ ବିଷନ୍ତି ତାକ୍ଷଶର ।
କେହୁ ଶକତି ଯେ ମାରନ୍ତି ମୁଗୁଦର ॥
କେ କୋନ୍ତ ପିଙ୍ଗନ୍ତି କେ ଚକ୍ର ଘେନିହାଣି ।
ଦେଖି ବିଘ୍ନରଇ କପିକୁଳମଣି ॥

ରାବଣ ଯେ କୋପେ ଏହାନ୍ତ ପେଷିଲା ।
ସେବାକଲା ଲୋକକୁ କ୍ଷଣକେ ନାଶକଲା ॥
ସେମାନେ ଆଜିକି ପାଇବେ ଆଉ ପ୍ରାଣ ।
ମାରିବି ଅସୁରନ୍ତ ଯେ କରିବି ରଣଭଣ ॥୮୦
ଯେତେ ବୋଲି ବୀର ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ି ।
ଏସନେକ ସମୟେ ଯେସନେ ବନପେଡ଼ି ॥
ଅଦଭୁତେ ଅଗ୍ନି ହୋଇଲାକ ଜାତ ।
ଚାରିଦିଗେ ଦେଖାଗଲା ନାନାଦି ଉପାତ ॥

ଧାଇଁ ଯାଇ ହନୁମନ୍ତ ବୃକ୍ଷେକ ଉପାଡ଼ି ।
ନିଶାଚରଗଣକ ଉପରେ ପହୁଡ଼ି ॥
ପୁଣି ରଡ଼ିଏକ ଛାଡ଼ି ଗଗନେ ପଶି ।
ବିକୁଳି ଝଟକିଲା ପରାୟେକ ଦିଶି ॥
କାହାର ବେକ ଧରି ଉପରକୁ ପିଙ୍ଗଇ ।
ବିଧାଏ ମାରି କାହାର ବୁକୁ ଯେ

ଭାଙ୍ଗଇ ॥୯୦

ପାଦେଣ ମରଦି କାହାକୁ କରଇ ଧୁଳି ।
କାହାକୁ ଉପରକୁ କାହାକୁ ପକାଇ ପେଲି ॥
ଉଡେଣ ବୋଇଲାରେ ଅସୁରେ ଆକ ମଲ ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କରେ ଦୋରେହା ହୋଇଲ ॥
କାଲି ଗଘନାଥ ଲଙ୍କାକୁ ଆସିବେ ।
ରାବଣ ସଂଗୋଡ଼ୁ ସହିତେ ନାଶିବେ ॥
ଲକ୍ଷଣର ଘାୟେରେ ମରିବ ଦନୁଜ ।
ବହୁତ ସଂହାରିବେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜ ॥
ଅଙ୍ଗଦର ହାତେ ରାକ୍ଷସ ନାଶିଯିବେ ।
ସୁଷେଣ ନଳ ନାଳରେ ବହୁତ

ମାରିବେ ॥୧୦୦

ଜମ୍ବବ ତାରାକ୍ଷ କରିବେ ଅନର୍ଥ ।
ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଘାୟେ ଯିବେ ଯମପଦ୍ମ ॥
ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ଦଧିମୁଖ ବୀର ।
କାଳିମୁଖ ପନସ କେଶରୀ ବାନର ॥
ଧୂମ୍ରାକ୍ଷ ବଳାମୁଖ ଶରସେତୁ କୁନ୍ଦ ।
କଞ୍ଚନ ସୁନାସ କୁମଦ ମହାହୁ ॥
ଏମାନେ ଅଇଲେରେ ଭାଙ୍ଗିବେ

ଲଙ୍କାପୁରୀ ।

ରକ୍ଷ କପିବାର ଯେ କରିବେ ହୁରି କୁରି ॥
ଅଠର ଲକ୍ଷ ପଦ୍ମ ଅଛନ୍ତି ବାନର ।
ଶତେକୋଟି ଯେ ଗୋନାକୁଡ଼ା ବୀର ॥୧୦
ବିଶ୍ୱାଶରେ ମରଗୁଡ଼ କାଳିମୁଖା କପି ।
ଦଧିମୁଖା ବାରଲକ୍ଷ ଯେ ନୁହଇଁ ସଞ୍ଚୟି ॥
ଶ୍ୱେତଚାଲୁକ ତ ନୀଳନୟନ ଜାଣି ।
ରକ୍ଷ କପି ସଜନି କେ ପାରିବ ଗଣି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ହରିବେ ଦୁମ୍ଭର ଶିରୀ ।
କି ଆଜ କିନା ଥୋକାୟେକ ଯିବଇଁ କିନା
ମାରି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ହନୁ ଉଠିଲାନି ରଡ଼ି ଦେଇ ।
ବୃକ୍ଷ ଘେନି ଅସୁରକ ଉପରେ ପହୁଡ଼ଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଅଜଲେ କରିବେ ଯେଥୁ ଗୋଳ ।
ଏ ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ଯେ ହୋଇବ

ମହାଗୋଳ ॥୨୦

ଯହୁଁ ରାମଲକ୍ଷଣ ସୁମରଇ ହନୁମନ୍ତ ।
ଦଇତେ ବିଚାରନ୍ତି ହୋ ଏକଥା କେମନ୍ତ ॥
ରାଜାର ଆଗେ ତାର ଜଣାଇବା ଯାଇ ।
ଏତେ ବୋଲି ଦଇତେ ଦେଲେ ପଠିଆଇ ॥
ସେ ଯାଇ କହିଲେ ରାବଣ ଆଗର ।
ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଲା ଦେବ ଯେବଣ ବାନର ॥
ତାହାର ଧରିତ୍ର ପେଷିଲୁ ଆମ୍ଭର ।
ତାହାର ଶୁଣିଲୁ ଦେବ ଅପୂର୍ବ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ॥
ସଂଗ୍ରାମ କରଇ ଦେବ ଭୟଭୀତି ଛାଡ଼ି ।
ମାହାମାହା ତରୁ ସେ ହେଲେଣ

ନିବାରୀ ॥୩୦

ପକ୍ଷୀପ୍ରାୟେ ହୋଇ ସେ ଉଡ଼ଇ ରଗନେ ।
କାହାକୁ ହିଁ ଶଙ୍କା ନାହିଁ ତାର ମନେ ॥
ବୋଲଇ ରଘୁନାଥ ଏଥୁ ଆସିବେ ।
ରାବଣ ସଂଗୋଡ଼ ସହିତେ ନାଶିବେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜାର ଆସିବେ ଅବଶ୍ୟ ।
ତାହାର ଅଜଲେଣ ଲଙ୍କା ଯିବ ନାଶ ॥
ଅଜ୍ଞଦ ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ନଳନାଳ ।
ତାହାଙ୍କର ଅଇଲେ ହତ ହୋଇବେ

ଦୈତ୍ୟବଳ ॥

ରୁକ୍ଷ ବାନରେ ଆସିବେ ସଜନି ।
ସବୁରି ହାତରେ ଥିବେ ଶାଳଶିଳା
ଘେନି ॥୪୦
ଏସନେକ ବୋଲି କରଇ ରଣଗୋଳ ।
ଭୋଦେବ ବାରେ ସେ ଅତି ଅଭର୍କଳ ॥
ଶୁଣିଣ ରାବଣ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଭୋ ପିତାମହ ଏହା ଜାଣିଥାଅ ଦୁହିଁ ॥
ସାତ୍ୟାଗ ଉପାୟେ ଅଟଇ ଏ କୃତ୍ୟ ।
ଏଡ଼େ ନଗ୍ର ମୋହୋର କଲାକ ବିପରୀତ ॥
ମର୍କଟ ଗୋଟାଏକ ଗଛାଇ ଅଛି ଆଣି ।
ହାନି ଅପତୟେ ଆସିବ ଦୁହିଁ ଜାଣି ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାଜଲୀ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ।
ଜମ୍ବୋମାଳି ହକରାଇଲା କତି ॥ ୫୦
ଦୁମ୍ଭେ ଦୁଇଜଣେ ଯିବ ଏହିକ୍ଷଣି ।
ମୋହୋର କତିରେ କପିକି ଦେବ ଆଣି ॥
ପ୍ରାଣେ ନ ମାରିବ ଜୀବନ୍ତା ଧରି ଆସ ।
ଏସନେକ ବୋଲି ଗାୟେ ଦେଲାକ

ସନ୍ଦେଶ ॥

ଶୁଣିଣ ଜାମ୍ବୋମାଳୀ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି
ବେନି ।
ସଙ୍ଗ ହୋଇଲେ ବେନି ଅନୁକୁଳ ଘେନି ॥
ଆପଣେ ରହୁବର ଆରୋହି ଦୁଇରଥୀ ।
ଦଶସହସ୍ର ଅଶ୍ୱ ଆର ଚାଳିଶି ସହସ୍ର ହସ୍ତୀ ॥
ପୟେକାର ପାୟେକ ଅଟନ୍ତି ଅଗଣିତା ।
ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ଉଦୟ ପାଟଛତା ॥ ୬୦
ମଧୁବନ ନିକଟେ ମିଳିଲେ ବଳ ଯାଇ ।
ଦେଖିଣ ହନୁମନ୍ତ ଗଲାକ ପଲାଇ ॥
ଡ୍ରୋଣା ଖମ୍ବ ଉପରେ ଯାଇ ବୀର ବସି ।
ବାହା ମରଦିଶ ଦେହ ହୁଅଇ ଘଷାଘଷି ॥
ହାଇ ଘନ ଘନ ମାରଇ ମାରୁତି ।
ମିତିମିତି କରି ତାହୁଁଇ ତଉକତି ॥
ଜମ୍ବୋମାଳି ପ୍ରଶସ୍ତ ମିଳିଲେ ବେନିବାରେ ।
ବୋଇଲେ କହାଇ ଆଶହୋ ବାନରେ ॥
ଶୁଣିଣ ସଜନି ଯେ ଧାଇଁଲେ ଆଗଭରି ।

ଏକକୁ ଆରକେ ଯେ ଯାଆନ୍ତି
ଆଗସରି ॥୭୦

ଶତେପୁର କରି ବେଢ଼ିଲେ ତାହାକୁ ।
ତାକ୍ଷ ଶର ନାରାଜ ବିନ୍ଧନ୍ତି ଯେ ଯାହାକୁ ॥
ଖଣିତା ଶାବେଳୀ ତାକ୍ଷ ଶର ଭାଲ ।
ଏକକୁ ଏକଶର ପାଶୁପତ ଅସର ॥
ବାଜନ୍ତେଣ ହନୁମନ୍ତ ଶରୀରୋଣ ନ ପୁଟି ।
କି ଜାଣି ଦେହ ତାର ବଜୁ ଅଙ୍ଗ ଗୋଟି ॥
ସହସ୍ର ନିରନ୍ତରେ ବରଷଣ ପାଣି ।
ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବଦକି ତାକୁଅଛି ବାଣୀ ॥
ଫରହର କି ଦର୍ପଣ ଝଲକିବା ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର କି ବିକୁଳି ମାରିବା ॥ ୮୦
ପାଟଛତୁ ଆଲାମ ଓହାଡ଼ଇ ମେଘ ।
ଛାଗଇ ପଲେ ଯେହ୍ନେ ଖେଦି ଖେଳଇ
ବ୍ୟାଘ୍ର ॥

ପଦ୍ମ ବନିକାୟେ ହସ୍ତୀ ଯେହ୍ନେ ଧାଇଁ ।
ମାଛଗୋରୁ ଗୋଷ୍ଠରେ ଯେର୍ଷେ ବୃକ୍ଷର
ସରିହୋଇ ॥
ହନୁ ବିଚାରଇ ଏ ଅଟଇ ଦୁଇରଥୀ ।
ମରିବେ ବୋଲି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଆସି
ଯେଥୁ ॥

ଅତି କୋପେ ରାବଣ ଯେ ଏହାକୁ
ପେଷିଲା ।
ସେବାକଲା ଲୋକକୁ କ୍ଷଣକେ ନାଶିଲା ॥
ଏ ଦୁଇବାରେ ଯେ ଅଇଲେ ପରିଘାଇ ।
ରାବଣ ବୋଲିଅଛି ବାନ୍ଧିନେବା ପାଇଁ ॥୯୦
ତେଣେ ସେ ବିଚାର କରନ୍ତି କପଟ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଉଡ଼ିଲା ଯେ ପବନର
ଚାଟ ॥

ବିକ୍ଷିଲା କାଣ୍ଡମାନ ଧରି ଆଗହୁଁ ଯାଇ ।
କେବଣ ଶସ୍ତ୍ର ତୋବାଇ ପକାଇ ॥
କାହାର ଖଣ୍ଡା ଯେ ଘେନଇ ଉଛୁଡ଼ି ।
ତାହା ଘେନି ବୀର ବହୁତ ଲୋକ ମାରି ॥
ହସ୍ତୀକ ଉପରେ ବୀର ଉଠଇ

ଧାତିକାରେ ।

ଯୋବାକୁ ସଂହାରଇ ପବନକୁମାରେ ॥
ଅଶୁକର ଉପରେ ପଡ଼ଇ ଯାଇ ମାଡ଼ି ।
ତରଣ ପଳାନ୍ତି ରାଉତେ ଅଶୁ ଛାଡ଼ି ॥୧୦୦
ଲାଞ୍ଜ ବଢ଼ାଇଣ ପାଦାନ୍ତର ପିଟଇ ।
ତାହା ଖଡ଼ଗରେ କାହାର ମୁଣ୍ଡ କାଟଇ ॥
ହସ୍ତାକ ଉପରେ ଯେ କରାଡ଼ଇ ହସ୍ତା ।
ଏକ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଯେ ଆରେକ ଘୋଡ଼ା

ଲଥୁ ॥

ରାଉତକ ବାଳଧରି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ।
କାହାକଇ ଧରି ଯେ ଭୁକ ଉପାଡ଼ଇ ॥
ରଣଗୋଳ କରି ଯେ ମାଇଲେ ସଜନି ।
ଶୁଣିଲା ବନ ଯେହ୍ନେ ଦହଇ ବହନି ॥
ଦେଖି ଜୟୋମାଳି ପ୍ରଶସ୍ତ ବେନି ବୀର ।
ରହୁବର ଚେକିଲେ ନେଇ ହନୁମନ୍ତର

ଉପର ॥୧୦

ନାରାଜ ବରଷିଲେ ଦୁଷ୍ଟାର ବୃଷ୍ଟି କାଣି ।
ଧାଇଁଣ ହନୁମନ୍ତ ପାଳଟିଲା ଆଣି ॥
ଜୟୋମାଳି ରଥେ ଉଠିଲାକ ଯାଇ ।
ସାରଥ ବାଳଧରି ଯେ ପକାଇଲା ଭୁଞ୍ଜ ॥
ବେକ ମୋଡ଼ିଣ ଯେ ତାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ।
ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତିର ସାରଥ ପଡ଼ିମଲା ॥
ଦୁଇବୀରକର ସାରଥ ଯହୁଁ ମଲେ ।
କୋପେଣ ଦଇତ ଯେ ଅନେକ ଶସ୍ତ୍ର

କଲେ ॥

ରଥୁଁ ହନୁମନ୍ତ ଯେ ଘୋଡ଼ାଫେଇ ଦେଲା ।
ତ୍ରୋଣା ଖମ୍ବ ଉପରେ ଯାଇଣ ଉଠିଲା ॥୧୦
କାୟା ବଢ଼ାଇଣ ପଡ଼ିଲାକ ମାଡ଼ି ।
ପ୍ରଶସ୍ତ ପଳାଇଲା ରହୁବର ଛାଡ଼ି ॥
କ୍ଷଣେ ରହିଥିଲେ ହରାହାନି ପ୍ରାଣ ।
ଭଲା ତରକିଲା ସେ ଅଟଇ ସୁକାଣ ॥
ହନୁ ଦେହ ଲାଗି ରଥ ତାର ରାଜି ।
ତହୁଁଣ ଉଠିଲା ବୀର ଗଳଗାଳି ॥
ସାମାନ୍ୟ ରୂପ ଧରି ତହୁଁ ଉଡ଼ିଗଲା ।
ଜୟୋମାଳିର କାନ୍ଧରେ ଯାଇଣ ବସିଲା ॥

ମକୁଟ ଧରିଣ ଝିଙ୍କିଲା ଦୁଇବେଳ ।
ହାଥ ବଢ଼ାଇଲା ପଡ଼ିଲା କରବାଳ ॥ ୩୦
ତାହାର ପରିସ୍ତ ଘେନି ତାହାକୁଳୁ ମାରି ।
ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଣ ଦଇତ ଗଲା ତଳେ ପଡ଼ି ॥
ବୁକୁରେ ବସି ତାର ଛିଣ୍ଡାଇଲା ତଣ୍ଡି ।
ସେହି ମଡ଼ାକୁ ଘେନିଣ ରଥେ ପିଟି ॥
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ରାଜିଲା ରହୁବର ।
ଦେଖି ପଳାଇଲେକ ସକଳ ନିଶାଚର ॥

ରଣଭଣ ହୋଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ବୀର ଗଲା ।
ଲକପତି ଛାମୁରେ ଯାଇଣ କହିଲା ॥
ଶୁଣ ଦେବ ବୀରବର କ୍ଷତ୍ରଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ତିନି ତୈଲୋକ୍ୟେ ଅଟୁ ଅଧିପତି ॥ ୪୦

ଅପୂର୍ବ ବୀରର ସେ ରାଜିଲା ମଧୁବନ ।
ଆବର ହତକଲା ଅନେକ ସଜନ୍ୟ ॥
ଶୁଣିଲା କାଠ ଯେହ୍ନେ ଦହଇ ବହନି ।
କେବଣ ଦେବତା ସେ ଅଟଇ କପିଯୋନି ॥
ମୋହର ରହୁବରେ ପଡ଼ିଲା ଆସି ମାଡ଼ି ।
ଭୟେ ପଳାଇଲି ଶହସ୍ତମାନ ଛାଡ଼ି ॥
ଦେହ ନାଗି ରଥ ହୋଇଲା ଶତେ ତୁର ।
ପଛାପ୍ରାୟେ ହୋଇ ସେ ଉଡ଼ଇ ବୀରର ॥
ଜୟୋମାଳିକି ସେ ପରିସ୍ତ ଘେନି ମାରି ।
ତେଡ଼େ ମାହାବୀର ହୋଇଲା ସଂଘାରି ॥୪୦
ଯେତେ ସଜନି ଛାମୁରୁ ତୋର ଗଲେ ।
ବୀରର ହାତେ ସମସ୍ତେହେଁ ମଲେ ॥

ଶୁଣିଣ ରାବଣ ହୋଇଲା ଚକିତ ।
ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ଏବେ ରହୁ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ॥
ଶୁଣିଣ ଅପହରୀ ବିଦ୍ୟାଧରାମାନେ ।
ଛାଡ଼ିଲେ ଭରହରସ ବସିଲେ ଆସନେ ॥
ତବଦ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ପଦୁଆରି ।
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତିକି ରାଜଣ ବୋଲଇ

ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥

ପ୍ରଭାସ ରାସକର୍ଷ ବିରୁପାକ୍ଷ ସାକ୍ଷ ।
ଶାବୋଳ ମୂଳେ ତୁମେ ଅଟ ଜଣ

ପାଞ୍ଚ ॥୨୦

ଯେହିକ୍ଷଣି ଯାଇଁ ଆଣିମ ତାକୁ ଧରି ।
କାବଚେ ଧରି ଆଣ ପ୍ରାଣେ ତାହା ନମାରି ॥
ଓପ୍ରୋଧ ନ କରିଣ ନିର୍ବିକ୍ଷେଣ ଯୁଦ୍ଧ ।
ଜୟୋମାଳିକି ମାଇଲା ସାମାନ୍ୟ ନ ବୁଝ ॥
ତାହାକୁ ଆଣିଲେ ମୁଁ କରିବି ଭୋଜନ ।
ଆଜ୍ଞା ପାଇଣ ସେ ସକ ପାଞ୍ଚଜଣ ॥
ତେଜା ପାଞ୍ଚ ଅଶ୍ବ ଚଢ଼ିଣ ଅଇଲେ ।
ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ

ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥

ତୋଳ ଦମା ଚମକ ବାଜଇ ଅପାର ।
ସଜହୋଇ ଗଲେ ଯେ ପାଞ୍ଚ

ଅଶ୍ବଧାର ॥୨୦

ମଧୁବନ ନିକଟେ ମିଳିଗଲେ ଯାଇଁ ।
ହନୁମନ୍ତ ଅଛି ତ୍ରୋଣାଖମ୍ବେ ଶୋଇ ॥
ଆଠ ଘୁଞ୍ଚାଇଣ ସେନାପତି ଆଗ ହୋଅନ୍ତି ।
ଆରେ ଆରେ କପି ବୋଲିଣ ଡାକ ଦିଅନ୍ତି ॥
ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭଇ ତଉପାଶ ।
ତୁନି ହୋଇ ଅଛଇ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ॥
ମନେ ବିଚାରଇ ଅସୁରେ ଅଗିଆନ ।
ଏହିକ୍ଷଣି ସବିହେଁ ହରାଇବେ ପ୍ରାଣ ॥
ଏତେ ବିଚାରିଣ ତଳକୁ ତେଜୁଁ ପଡ଼ି ।
ଥୋକାୟେକ ସଜନି ଯେ ମାଇଲା

କରାଡ଼ି ॥୮୦

କାହାକୁ ଗୋଇଠାଏ କାହାକୁ ମାରେ ବିଧା ।
କାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡା ନାହିଁ ଦୁଇହାଥ ଶୋଧା ॥
କାହାକୁ ଛାପୋଡ଼େ ମାରିଣ ମୁଣ୍ଡ କ୍ଷିନି ।
କାହାକୁ ଧୂଳି କରି ଘଷଇ ମେଦିନୀ ॥
ଏକର ଉପରେ ଆରକ ନେଇ ପିଟି ।
ବହୁତ ଅସୁରେ ସଂଗ୍ରାମରେ ଲୋଟି ॥
ଦେଖି ପାଞ୍ଚ ସେହ୍ନା ବେଢ଼ିଗଲେ ଯାଇ ।
କୋନ୍ତ ଶାବେଳା ଯେ ମାରନ୍ତି ଦୁହାଇ ॥
ଯେକ ହାଥେ ଖୁଦାଏ ଗୁରୁଜ ଘେନି ପିଟି ।
କେ ଖଣ୍ଡାଏ ହାଣ୍ଡେ ପୂଡ଼ାଏ ନ କଟି ॥୯୦
ମଧ୍ୟରେ ହନୁମନ୍ତ ଭୋକିଲାର ବ୍ୟାଧୁ ।

ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଅଛନ୍ତି ତାର ଆଗ ॥
ପ୍ରଭାସର ଘୋଡ଼ା ସେ ଯେ ଘେନିଣ
ପାବେନି ।
ଭାସକର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ପିଟିଲା ତାହା ଘେନି ॥
ଚିରୁପାଞ୍ଚ ଦେଖି ଧାର୍ମିକ ଖରେ ।
କୋନ୍ଦ ପହୁଡ଼ିଲା ସେ ଯେ ମାରୁତି ଉପରେ ॥
ଉପୁଡ଼ିଣ ଶହସ୍ର ପଡ଼ିଲାକ ଭୁଜଂ ।
ତକ୍ଷଣେ କପିବାର ଧରାଳାକ ଯାଇଁ ॥
ସେହି କୁଡ଼ ଘେନି ଯେ ବିରୁପାକ୍ଷକୁ ମାରି ।
ହୃଦରେ ପୁଟିଣ ଯେ ରୁଧିର
ଉଦୁଗାରି ॥୧୦୦
ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ରଥ ଉପରେ ଯେ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳକୁ
କରୁଡ଼ି ।
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଯେ ସମର ଭୂମିରେ ପଡ଼ି ॥
ସିଂହରଡ଼ି ଦେଇ ହନୁମତ ଗଲା ।
ତ୍ରୋଣାଖ୍ୟ ଉପରେ ଯାଇଣ ବସିଲା ॥
ତୋଟାର ଦ୍ଵାରେ ବହିଲା ରକତ ନଈ ।
ଯାଇଣ ତରାଧରାବଣ ଆଗେ କହି ॥
ଶୁଣ ଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ମହୋଦରୀ ନାହା ।
କପିଧରି ଆଣିମାକୁ ପେଶିଲୁ ତୁ ଯାହା ॥
ସେ ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ସଂଗ୍ରାମେ ନାଶ
ଗଲେ ।
ରଥଗଜ ପାଦାନ୍ତ ଅଶ୍ଵମାନେ ମଲେ ॥୧୦
ମାୟା ସେ ବାନର ନୁହଇ ନିଅତ ।
ଜାଣିଣ ତେଜ ତାର ପ୍ରଜଳିତ ହୁତ ॥
ଶୁଣିଣ ରାବଣ ପାଇଲା ବହୁତ ଚିନ୍ତା ।
କିମ୍ପା ମର୍ଦ୍ଦିତ ମୋତେ କଲାକ ଅହନ୍ତା ॥
କାହୁଁ ଅଭିଳା ସେ କାହାର ତନୟେ ।
ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ମୋର ଉପଦର୍ପ କରେ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଚାହିଁ ।
ଯାଅ ବୋଲି ଅକ୍ଷୟେ ପୁତ୍ରକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଇ ॥
ଯେହିକ୍ଷଣ କପିକି ଘେନିଆସ ଧରି ।
ଜୀବନ୍ତା ଆଣିମଟି ପ୍ରାଣେଣ ନ ମାରି ॥୨୦
ଶୁଣିଣ କୁମର ସେ ହୋଇଲା ବାହାର ।

ସାରଥୀ ସାଜି ଆଣିଲା ରତ୍ନବର ॥
ଲକ୍ଷେକ ପାଦାନ୍ତ ସହସ୍ରେକ ହସ୍ତୀ ।
ଅହିବ୍ରତେ ରାଉତ ଯେ ଦୁରଗତ ରଥୀ ॥
ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ବାଜଇ ବାରତୁର ।
ରଡ଼ିର ଘାୟେ କମ୍ପୁଅଛି ତିନିପୁର ॥
ପ୍ରବଳ ଅସୁରେ ଯେ ଅତି ଅଭର୍କଳ ।
ଅପ୍ରିମିତ ମାୟା ସେ ଯେ ଅତି ଅଗୋଚର ॥
ଚିହ୍ନ ଚିରାଳ ଯେ ଉଦୟ ବାର ନେତ ।
ଭଲାର ପାଟଛତ୍ର ଯେ ଦୁରୁଦ୍ଧ ବହୁତ ॥୩୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ରଥେ ଯେ ଅକ୍ଷୟେ ବିଜେ କଲା ।
ଦୁତୀ କାମଦେବ ଜାଣିଣ ଦିଶିଲା ॥
ଶିରରେ ମକୁଟ ଯେ କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ।
କଣ୍ଠେଶ ହାର ଯେ ବିବିଧ ମଣିମାଳ ॥
ବାହେଣ ବାହୁଡ଼ି ତାଡ଼ ଶିକୁଳି କକଣ ।
ମାହାଶୋଭା ପାଇଲା ନବରତ୍ନ ଆଭରଣ ॥
ବିଦ ମୁଦି ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ଭରି ।
କଟିରେ କଟିମେଖଳା ପ୍ରଚଣ୍ଡ ତେଜ ପୁରି ॥
ଚରଣେ ତୋଡ଼ର ଯେ ନେପୁର
ବାରବାନା ।
ଶୁରୀରେ ଆଭରଣ ରଙ୍ଗପାଟ ସୁନା ॥୪୦
ନବରତ୍ନ ମାଣିକ୍ୟ ଦର୍ପଣ ଝଲକନ୍ତି ।
କରେଣ କମାୟେଣ ଧରିଣ ଉଗ୍ରମୁଦି ॥
ତାଳ ବୋଲି ଯେ ଆଜ୍ଞା ଯହୁଁ ଦେଲା ।
ହସଗଜ ପାଇକ ଆଗସରି ଗଲା ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଯେ ପାଞ୍ଚସାତ ହୋଇ ।
ବୋଲନ୍ତି ବିପରି ଯେ ହୋଇଲା କିସପାଇଁ ॥
କାହୁଁ ଅଭିଳା ସେ ଚାଣ୍ଡାଳ ବାନର ।
ମଧୁବନ ତୋଟା କଲା ନାରଖାର ॥
ଜୟୋମାଳିକି ଯେ ପ୍ରାଣେ ବଧ କଲା ।
ତାହା ଶୁଣି ଆସର ଜୀବନ ଉଡ଼ିଗଲା ॥୫୦
ଏବେ ପାଞ୍ଚ ସେନାୟେ ହୋଇଲେ
ବିନାଶ ।
ଯେତେକାଳେ କ୍ଷୋଭ ପାଇଲା ଲଙ୍କଦେଶ ॥
କେହୁ ବୋଲଇ ଆହେ ନୋହିବ କିମ୍ପା
ମନ୍ଦ ।

ସାତ୍ୟକ୍ତ ହରି ସେ ଯେ ଆଣିଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ନଥିଲା ଯେ ଆଣିଲା ଚୋରାଉ ।
ଆପଣେ ଅନର୍ଥ ଯେ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ଲଙ୍କସାଗର ॥
ତିନିକୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ ଯାହାର ନାରୀ ।
ସେ କିମ୍ପା ଯାଉଅଛି ପରଶ୍ଚିରୀ ହରି ॥
ରାଜା ନ ବୁଝିଲେ ଯେ ପରଜା ଦୁଃଖ
ପାଇ ।
ଉତ୍ତମ ଶାସ୍ତ୍ର ଯେହା ଯେ ପାଇଲା
ଲଙ୍କସାଗର ॥୬୦
ଯେତେଦିନ ସାତାୟେ ଏ ଲଙ୍କାପୁରେ ଥିବ ।
ଦୟ କଲି ବୋବାଲି ଯେ ବହୁତ ହୋଇବ ॥
ବାନର ଭରସା କି ଯେତେ କର୍ମ କରି ।
ଜୟୋମାଳି ପରା ବୀରକୁ ପ୍ରାଣେ ମାରି ॥
ଯେକା ଜଣକରେ ସେ ଯେ ଯେତେ
ଯୁଦ୍ଧକଲା ।
ଅଶୀସହସ୍ର କିଙ୍କରଗଣ ନାଶ କଲା ॥
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଯେ ଏକୁ ଏକ ବୀର ।
ଶାଳେକ ଗଣଇ ଯେ ହୋଇଲେ ରଣେ
ତୁର ॥
ଯେବେ କେତେହେଁ ଯେ ପଡ଼ିବେ
ଲେଖନାହିଁ ।
ଅକାରଣେ ଏହାକୁ ମରାଇ କିସପାଇଁ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ସେ ଭାଳନ୍ତି ପୁରଜନ ।
ଅକ୍ଷୟେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ମଧୁବନ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ବୋଇଲାରେ ତ୍ରୋଣାଖ୍ୟ ବେଡ଼ ।
ଗୁରୁଜ ଘେନିଣରେ ବାନରକୁ ପହୁଡ଼ ॥
ଶୁଣି ଅସୁରେ ଯେ ହୋଇଲେ ଆଗୁସାର ।
ଏକକୁ ଆରେକ ଯେ ତାକନ୍ତି ମାର ମାର ॥
ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ରଥୀ ଯେ ବେଡ଼ିଲେ
ପାଦାନ୍ତ ।
ଯେ ଯାହାର ଶସ୍ତ୍ର ଯେ ଘେନିଣ ମାରନ୍ତି ॥
ଅକ୍ଷୟେ ବୋଲଇ କପି ଯେଣେ ପଳାଇବ ।
ତାହାର ପାଳଟେ ସେ ଅବଶ୍ୟ
ହୋଇବ ॥୮୦

ଆପଣେ ରଥେ ଚଢ଼ି କମାୟେଣ ଧରି ।
ବିଷକ ନାରାଜ ଯେ ହୁକାର ଧୁନି କରି ॥
ତ୍ରୋଣା ଖମ୍ବେ ଆଜ ବିଚାରଇ ମାରୁତି ।
ଧନ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଏୟେ ଦୁତୀଆ ଲଙ୍କପତି ॥
ରାବଣ ମୁଖ ପରାୟେତ ଏହାର ।
ଆଠେ ସେନାପତି ଏୟେ ରାଜାର କୁମର ॥
ବହୁତ ସମର ଏୟେ କରିବ ଆଜ ମିଳି ।
ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ଆସିଅଛି ନାନା ଭାଳି ॥
ଏଥକୁ ଶୁଣିଲେ ଯେ ନୁହଇ ବଡ଼ପଣ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଗଗନେ ଗଲା

ବିକ୍ରମିଣ ॥୯୦

ଅଶ୍ୱକ ଉପରେ କଟାଡ଼େ ମଧ୍ୟମତ ।
ମାହା ପ୍ରଚଣ୍ଡ ମୂର୍ତ୍ତି ସେ ପବନର ସୁତ ॥
କାହାକୁ ଫିଙ୍ଗଇ ଯେ କାହାକୁ ନାତେ ମାରି ।
କାହାକୁ ଖଣ୍ଡେଦୁରୁ ନିଅଇ ଉଛୁଡ଼ି ॥
କାହାକୁ ନାତେ ମାରି କରଇ ମସି ଗୁଣ୍ଡା ।
କାହାକୁ ହାଣଇ ନେଇ ତାହାଙ୍କର ଖଣ୍ଡା ॥
ରକତନଦୀ ସେ କ୍ଷଣିକେ ବୁହାଇଲା ।
କେବଣ ଦଇତକୁ ବିଦାରି ପକାଇଲା ॥
କାହାର ଅନ୍ତ ନେଇ ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇଲା ।
କାହାର ଗୁଧରେ ଯେ ଲୋଟାଟାଳି

ଶୋଇଲା ॥୧୦୦

ଦୁଇ ହାତେ ଦୁଇ ସେ ମଡ଼ା ଘେନି ବାର ।
ଆକାଶମାର୍ଗେ ନେଇ ଯେ ନଗାଇଲା ଶିର ॥
ଫରହର ନିଶ୍ଚିଆସେ ବାୟେ ନେତ ଉଡ଼ି ।
ବିକଟ ନୟନେ ଦିଅଇ ସିଂହରଡ଼ି ॥
ଲାଞ୍ଜେ ହସ୍ତୀଏ ଯେ ଅଛଇ ବାରଧରି ।
ଦୁଇପାଦେ ଦୁଇଅଶ୍ୱ ନଖରେ ବାର ଭରି ॥
ଚକ୍ରଗତି କରି ଯେ ବୁଲାଇ ଅନ୍ତରାଳ ।
ଦେଖିଣ କମ୍ପିଲା ଯେ ଦଶଗ୍ରୀବର ବାଳ ॥
ଆରେ ଆରେ କପି ରହଥିର ହୋଇ ।
ରାବଣର ତନୟେରେ ଅକ୍ଷୟେ ବାର

ମୁହିଁ ॥୧୦

ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଲୁରେ କେବଣହିଁ ମତ ।

ଆଜ ମୁହିଁ ତୋତେରେ କରିବି ଯେମନ୍ତ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ନେଇ ଯେ ମାଇଲାକ
ମୁହିଁ ।
ହନୁ ବଞ୍ଚାଇଲା ଯେ କରିଣ ଚିତ୍ରଗତି ॥
ଖୁପରୁପ ଧରି ସେ ଯେ ରଥରେ ବସିଲା ।
ପୁଣି ତଳକୁ ସେ ବାହୁଡ଼ି ପକାଇଲା ॥
ରଥ ନେଉଟାଇ ଯେ ପକାଇଲାକ ତୋଳି ।
ରାବଣର ତନୟ ଯେ ଭୁମିରେ ଯାଇ ମିଳି ॥
ମାହା ମୁଦୁଗରେ ଯେ ଧରିଅଛି କରେ ।
ବାମକରେ ଅଛି ଯେ ତାକ୍ଷ ଅସିବରେ ॥୨୦
ହନୁମନ୍ତ ଉପରେ ଯେ ପିଟିଲା ନେଇ

ଖଣ୍ଡା ।

ଧରିଣ ମାରୁତି କଲାକ ମସିଗୁଣ୍ଡା ॥
ମୁଦୁଗର ହସ୍ତରୁ ଯେ ଘେନିଲା ଉଛୁଡ଼ି ।
ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ବାର ଦୁଇଖଣ୍ଡ କରି ॥
ସିଂହ ଶାର୍ବୋଳ ସେ ଯେ ଏସନେକ
ଯୁଦ୍ଧି ।
କି ଅବା ଚଉଦନ୍ତ ଦୁଇ ମଉହସ୍ତା ॥
ଅକ୍ଷୟେ ହନୁମନ୍ତ ଦିଶନ୍ତି ତେସନ ।
ବ୍ରହ୍ମାର ନାତି ସେ ଯେ ପବନର ନୟନ ॥
ଗୋଇଠାଏ ମାରି ସେ ଭାଙ୍ଗିଲା ଦୁଇ ରଥ ।
ଚକ ଦୁଇଗୋଟା ଯେ ଧଇଲା

ଦୁଇହସ୍ତ ॥୧୧୦

ବୁଲାଇ ସଜନିରେ ଧାଇଁ କୋପକରି ।
ସୁଦର୍ଶନଚକ୍ର ଯେସେ ଧଇଲେ ମୁରାରି ॥
ଆତଯାତ ହୁଅନ୍ତେ ସଜନି ନାଶଗଲା ।
ଚକ୍ରେକ ଧରି ପୁଣ ବୁଲାଇ ମାଇଲା ॥
ଅକ୍ଷୟେ କୁମର ଉପରେ ଯାଇ ବାଜି ।
ହୃଦରେ ବଥା ସେ ଯେ ପାଇଲା ଗଳଗାଜି ॥
କୋଳ କରି ଯାଇ ହନୁମନ୍ତକୁ ଧଇଲା ।
ଶିଶୁ ହୋଇ ମାରୁତି ଗଳି ପକାଇଲା ॥
ଆପଣେ ଭବା ସେ ଯେ ହୋଇଲା

ଆସିପୁଣି ।

ବାହାଦୁର ତୋଳି ଯେ କହଇ ଶିର

ଝୁଣି ॥୪୦

ଅକ୍ଷୟେ କୁମର ଯେ ମାଇଲା ନେଇ ମୁଷି ।
ହନୁମନ୍ତ ଦେହେ ବାଜି ଅଗ୍ନିକଳି ଉଠି ॥
କ୍ଷଣେ ଘୁମାଇଲା ଯେ ପବନର ନାନ ।
ପୁଣି ଦେହେ ଆସି ଯେ ପଶିଲାକ ଜ୍ଞାନ ॥
ଅକ୍ଷୟେର ଦୁଇହାତ ଦୁଇହସ୍ତେ ଧରି ।
ମୁଣ୍ଡେଣ ମୁଣ୍ଡେ ଯେ ମାଇଲା କୋପକରି ॥
ହିଆକୁ ହିଆ ଦେଇ ପେଲା ପେଲି ହୋଡ଼ି ।
ଦୁଇ ବ୍ୟାଘ୍ର ଯେସେ ସମର କରନ୍ତି ॥
କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ଯୁଦ୍ଧ କି ଗଜେ ଚଉଦନ୍ତ ।
ମଧସ୍ତ ହୋଇ ଲୋକେ ଦେଖନ୍ତି

ସମସ୍ତ ॥୪୦

ହନୁମନ୍ତ ଅକ୍ଷୟେ କରନ୍ତି ବେନି ରଣ ।
ଜାଣନ୍ତି ମାଳଗତି ବିଚିତ୍ର ବିକାଶ ॥
ଧରାଧରି ହୋଇ ଯେ ଭୁମିରେ ପଡ଼ନ୍ତି ।
ଯେକା ଦିହ ଜାଣି ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି ॥
ବେନି ଅଛି ଯେସେ କରନ୍ତି ସମର ।
ଦେହ ନାଶି କାଠ ପାଷାଣ ହୋଏ ତୁର ॥
ମାହାମେଘ ଜାଣି ଗର୍ଜନ କରନ୍ତି ।
ଫୁ ଫୁକାର ଧୁନି ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ନ୍ତି ॥
ଶ୍ୱରାଗୁ ଶ୍ରମଝାଳ ଗଳଇ ଖଳ ଖଳ ।
ଦୁହେଁ ଓଇ ନୁହନ୍ତି ଅଟନ୍ତି ଅତୀର୍ଣ୍ଣ ॥୨୦
ଦନ୍ତ ନିକୁଟିଣ ହୁଅନ୍ତି ମରାମରି ।
ନଖ ଦନ୍ତ ଘେନିଣ ଶ୍ୱରାର ବିଦାରି ॥
ଦୁଇକରି ଶ୍ୱରାର ଶ୍ରୋଣିତ ରଜମୟେ ।
ଏକକୁ ଆରେକ ଛାଡ଼ି ଭରା ହୋଏ ॥
ଅପସରି ଯାଇ ରହନ୍ତି ଠାଣି କରି ।
ବିଧାନ୍ତ ଭଗବାଣ ଅଛନ୍ତି ମନ ସରି ॥
ହାଥକୁ ହାଥ ଦେଇ ରାବଣର ସୁତ ।
ହନୁ ହୃଦେ ନେଇ ମାଇଲା ପାଦପାତ ॥
କୋପେଣ ମାରୁତି ଚରଣ ଧଇଲା ।
ଚକ୍ର ପ୍ରାୟେ କରି ଧରିଣ ବୁଲାଇଲା ॥ ୨୦
ଭଙ୍ଗା ରଥ ଉପରେ କଟାଡ଼ିଲା ନେଇଁ ।
ପଡ଼ିଲା ରାକ୍ଷସ ହତଗାମୀ ହୋଇଁ ॥
ତାହା ଛାଡ଼ି ହନୁ ଥାଠକୁ ଧାଇଁଲା ।

ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତି ହତ କଲା ॥	କର୍ମର ଅବଳେ ଦେବ କିଣି ନ ପାରିଲା ॥	ଯେକା ବାନରେକେ ମୋତେ କଲାକ
ତାହାଙ୍କର ଶସ୍ତ୍ର ଧରିଣ ତାକୁ ମାରି ।	ନୁହଇ କପି ସେ ମାୟାରୂପ ଧରି ।	ଧ୍ୟାୟ ॥
ତାସ ଖଡ଼ଗେକ ଅଛଇ କରେ ଧରି ॥	କେବଣ ଦେବତା ସେ ମୋଦନୀ ଅବତରା ॥	ସୋହୋଡ଼ ସୁନ୍ଦର ପୁଅ କନ୍ଦର୍ପ ସମାନ୍ୟ ।
ଯେସନେକ ସମୟେ ରାବଣର ସୁତ ।	ଏକେଣ ଅନେକ ସଜନି ନାଶ କଲା ।	ଛାର ବାନର ହାଥେ ହରାଇଲା ଜୀବନ ॥
ମୋହ ଛାଡ଼ି ବୀର ଉଠିଲା ତୁରିତ ॥	ରୁଧିର ନଦୀ ଯେ କ୍ଷଣକେ ବୁହାଇଲା ॥୧୦	ରୂପେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ତିନିପୁରୀ ।
କାଳିକାର ରଥରୁ ଚଳେକ ଯେନି ଧାଞ୍ଜ ।	ଶୁଣି ଲଙ୍କପତିର ଶୁଣିଲାନ ମୁଖ ।	ଶତ୍ରୁର ମନ୍ଦିରେ ନିତି ପଡ଼ଇ ହୁରି ॥୪୦
ହନୁମତ ଉପରେ ମାଛଲାକ ନେଇ ॥୮୦	ଏତେକାଳେ ଯହୁଁ ପାଇଲା ପୁତ୍ର ଦୁଃଖ ॥	କ୍ଷୟେ ନୋହିବ ବୋଲି ଅକ୍ଷୟେ ନାମ
ଅଙ୍ଗ କାଳି ତାହା ବଞ୍ଚାଇଲା ମାରୁତି ।	କ୍ଷଣେକ ତବଦ ହୋଇଣ ବସିଥିଲା ।	ଦେଲି ।
ଅଛଏର ସନ୍ନିଧୀକୁ ଗଲାକ ଶାସ୍ତ୍ର ଗତି ॥	ନୟନ ଯୁଗଳୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପକାଇଲା ॥	ଏବେ ପୁତ୍ରକୁ ତ ଅଖଡ଼େ ମରାଇଲି ॥
ଖଡ଼ଗ ଧରି ଯେ ପକାଇଲାକ ତୋଳି ।	ବୁଝାଇଲା ତାହିଁ ବୋଲଇ ରାବଣ ।	ବୀରଦର୍ପ ଗଞ୍ଜନରେ କ୍ଷତ୍ରୀ ଭରଣି ।
ରାବଣ ତନୟ ପକାଇଲା ଗଳି ॥	ଭୋ ପିତାମହ ମୋହୋର ଜୀବନ	ଏ ଲଙ୍କା ଭୁବନରେ ତୁ ଅଟୁ ମାହାମଲ ॥
ଗୋଡ଼ାର ମାରୁତି ଧଇଲାକ ବସ୍ତ୍ର ।	ଅକାରଣ ॥	ସୁର ନର କିନ୍ତୁର ଯକ୍ଷ ସାଧ୍ୟ କଲୁ ।
କୋପେ ଆରବେକ ପେଷିଲା ଅସିପତ୍ର ॥	ଚଉଦ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗଳୁ ଆୟୁଷ ମୋହୋର ।	ଛାର ନିଲକ୍ଷଣ ସେ ବାନର ହାଥେ ମଲୁ ॥
ଶିର ଛିଡ଼ିଣ ଯେ ଭୁମିରେଣ ପଡ଼ି ।	ସୁଖେଣ ଭୋଗ୍ୟ କରଇ ତିନିପୁରୀ ॥	ହା ହା ପୁତ୍ର ମୋର ରେ କୁଳର ଶିରୋମଣି ।
ଦେଖି ହନୁମତ ଦେଲା ସିଂହ ଗଡ଼ି ॥	କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇ ମୋତେ ସରିସମ	ଅଗରି ବଳ କମ୍ପଇ ତୋର ନାମ ଶୁଣି ॥
ବୁକୁ ବିଦାରିଣ କାଢ଼ିଲା ତାହାର ଅନ୍ତ ।	ନାହିଁ ॥୧୦	ଯେବେ ଯେକା କରି ଗଲୁ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ।
ପଇତା କରି ଗଳେ ନୟାଇଲା	କେବଣ ଉପଦର୍ପ କରି ଅବା ନାହିଁ ॥	ମୁହିଁ ଯେ ମରୁଅଛି ଶୋକଜଳେ
ହନୁମତ ॥୯୦	ଅକ୍ଷେକ ଗାୟ ଯେ ଅଜୟେ ଗଡ଼	ବୁଡ଼ି ॥୫୦
ଛେଦିଲା ଶିର ଧଇଲା ଆଣି ହତେ ।	ଲଙ୍କା ।	ଯେ ଦୁଃଖ ଅକ୍ଷୟେ ରେ ନ ଦେଖୁ କି
ଦକ୍ଷିଣେ ଦିଗେ ଅଛି ତକ୍ଷ ଅସିପତ୍ରେ ॥	ଯେତେଦିନ ମୋର ନ ଥିଲା ମନେ ଶଙ୍କା ॥	ବାପ ।
ସେହି ମଡ଼ା ମାଡ଼ି ବସିଲାକ ଯହୁଁ ।	ଅକଳିତ କୁଳ ମୋର ପଦୁବନ ଜାଣି ।	ଆକୁଁ ସରିଲା ସେ ଯେ ମୋହୋର ସବୁ
ନଇଗତ ଦେବତା ପ୍ରାୟ ଦିଶିଲାକ ତହୁଁ ॥	ଦଇବ ଯେ କର୍ମ କଲା ମୋତେ ଆଣି ॥	ଧାପ ॥
ଦେଖିଣ ସଜନି ପକାଇଲେ ଭୟେ କରି ।	ବାନର ନିଲକ୍ଷଣ ଏଡ଼େକ ସାହାସ ।	ଅନ୍ତେଶ୍ବର ଭିତରେ ପଡ଼ଇ ବୋବାଳି ।
ହନୁମତ ଅଛଇ ଭଇରୋବ ରୂପ ଧରି ॥	ଜଳନ୍ତ ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଦେଲା ଝାସ ॥	ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଯାକେ ହୋଇଲା ହାଲହୋଳି ॥
ଭଗ୍ନମୂର୍ତ୍ତି ଛାଡ଼ି ଯେ ପୁଣି ଶାନ୍ତି ହୋଇ ।	ଅଛଏ କୁମାର ପରାଏ ପୁତ୍ରକୁ ନାଶଗଲା ।	କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଅକ୍ଷୟେ ବୀର ମଲା ।
ଦଇତର ଶିର ଖଣ୍ଡେକ ତଳେ ଥୋଇ ॥	ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଯେ ଜୟୋମାଳି ମଲା ॥	ବାନର ନିଲକ୍ଷଣ ଯେଡ଼େ କର୍ମ କଲା ॥
ତ୍ରୋଣା ଖମ୍ବ ଉପରେ ହନୁମତ ବସି ।	କିଙ୍କରଗଣେ ମୋର ପଡ଼ିଲେ ବହୁତ ।	କେ ବୋଲଇ ଏ ପୁର ଆକୁଁ ଗଲା ନାଶ ।
ରକତ ଛଡ଼ାଇଣ ହୁଅଇ ପକ୍ଷପକ୍ଷି ॥ ୧୦୦	ଭାରିଯାକ ଭାଇମାନେ ହୋଇଲେ	କେ ବୋଲଇ ଏକା ରାବଣର ଦୋଷ ॥
ନିଶ ମୋଡ଼ିଣ ଆଘ୍ରାସଇ ଗଲା ।	ନିପାତ ॥୩୦	କେ ବୋଲଇ ସୀତାକୁ ଆଣିଲା ଚୋରାଗଂ ।
ବାହା ମରଦିଶ ତାହାଙ୍ଗ ପଲ ପଲ ॥	ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତି ଅନେକ ନାଶ କଲା ।	ସେହିଦିନୁ ଶିରା ଛାଡ଼ିଲା ଲଙ୍କସାଗଂ ॥୬୦
ରାବଣ ଆଗରେ କହିଲା ଚାର ଯାଞ୍ଜ ।	ଯେକା ବାନରେକେ ଏତେ କର୍ମ କଲା ॥	କେ ବୋଲଇ ଏଡ଼େ ସୁଖେଣ ନ ଗଲା ।
ଅକ୍ଷୟେକୁମାର ରଣେ ପଡ଼ିଲା ଗୋସାଞ୍ଜ ॥	କାହୁଁ ଅଛଲା ସେ ଜାଣିମା କେମନ୍ତେ ।	ପର ଯୁବତୀକି ଚୋରାଗଂ ଆଣିଲା ॥
ବାନର ସଙ୍ଗେ ଦେବ ଅନେକ ଯୁଧ୍ୟ	କେ ଆଣି ଧରିଦେବ ତାହାକୁ ହିଁ ମୋତେ ॥	ତେଣୁ ସେ ବିପରୀତ ହୋଇଲାକ ଯେବେ ।
କଲା ।	ଗାଜାଙ୍କର ମୁଖେ ପାଇଲି ଉପହାସ୍ୟ ।	ଯାହା ନିର୍ଭୀ କରିଅଛଇ ଦଇବେ ॥

ଅନ୍ତେପୁର ଭିତରେ ରୋଦନ ଏବେ ଶୁଣ ।	ବାହେଣ ବାହୁଡି ଶିକୁଳି କଙ୍କଣ ।	କଷୋର ମାରେଣୀ ସେ ବିକୋଟି ମାରଇ ॥
ଆହୁଟ କୋଟି ଯେ ଅଛନ୍ତି ନାରୀଗଣ ॥	ବିଦମ୍ବିତ କଟଟି ସରଳ ଆଭରଣ ॥	ଅନ୍ୟାନ ପିଣ୍ଡ ତାର ଦୟା ଧର୍ମ ନାହିଁ ।
ପୁତ୍ରକୁ ସୁମରି ରୋଦନ କରନ୍ତି ।	ପୟରେ ନେପୁର ଅନର୍ଗଳ ଚୋଡ଼ର ।	ଅସୁରଙ୍କର ଅନ୍ଧ ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇଁ ॥ ୩୦
ଅକ୍ଷୟର ଘରଣୀ ଉକ୍ଷେ ବୋବି ଦ୍ୟୁତି ॥	ବିଚିତ୍ର ବସନ ସେ ଯେ ମଣ୍ଡିଣ	ଯତନେ ଗୁଧୁର ଅଙ୍ଗେଣ ସାମଳି ।
ଆହା ସ୍ବାମୀ ବୋଲି ନୋଟନ୍ତି ଧରଣୀ ।	ଶ୍ୟରାର ॥ ୧୦୦	ମହାନ୍ତ ଘେନିଣ କରଇ ରଙ୍ଗକେଳି ॥
ବାରତା ପାଇଁ ଯେ ବିକଳ ଲଳମଣି ॥ ୭୦	ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧ ସେ ଯେ କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ।	ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଯେ ଜୟୋମାଳି ମଲା ।
ପରିବାରୀମାନନ୍ତ ବୋଇଲାକ ରାଇ ।	ବିବିଧ କୁସୁମେ ସେ କେଶ ସାଙ୍ଗେଂ	ଅକ୍ଷୟେ ପରାକ ବୀର କ୍ଷୟ ଗଲା ॥
ବହୁମାନନ୍ତ ତୁନି କରାଅ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇ ॥	କରି ॥	ଅନେକ ସଜନ୍ୟ ଯେବେ ହୋଇଲେ
ନ କରନ୍ତୁ ଶୋକ ବିମୁଖ ନୁହନ୍ତୁ ।	ଆସୁନ୍ତ ସାରଥୀ ଯେ ରଥେ ଆଣି ଥୋଇ ।	ନିପାତ ।
ଆଉ ଉଡ଼ିଏ ଯାଏ ତୁନି ହୋଇଆନ୍ତୁ ॥	ଶତେକ ହୟବର ରହୁବରେ ଯୋତଇ ॥	କି ଜାଣି ବାନର ଅଟଇ ଯମଦୂତ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକଇ ଚାହିଁ ।	ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ବୀରତୁର ।	ସାହାସ କରି ବାବୁରେ ଆଗକୁ ନ ଯିବ ।
ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲାକ ସେ ମହୋଦରୀ ସାଇଁ ॥	କମ କାହାଳ ଯନ୍ତ୍ର ସପ୍ତସ୍ବର ॥	ଦୁଇ ଚାରି ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଣ ଯୁର୍ଦ୍ଧବ ॥
ତୁ ହୋ ମେଘନାଦ ଯିବୁ ଏହିକ୍ଷଣି ।	ଭାଟ କୟେବାର କରନ୍ତି ଆଗେ ମିଳି ।	ମେଳିଆ ହୋଇଣ ନ ପଡ଼ିବଟି ଧାଇଁ ।
ବାନରକୁ ବାନ୍ଧି ମୋ ଛାମୁରେ ଦେବୁ ଆଣି ॥	ଶୁଦ୍ଧ ଯୁବତୀମାନେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି ॥	ଗର୍ବ କଲେଣ ଯେ ପ୍ରାଣ ପାଇନାହିଁ ॥ ୪୦
ଅକ୍ଷୟର କଷ୍ଟ ପାଶୋରିବି ତାହାକୁ ମାରି ।	ଶତେକ ମହୁରୀ ଯେ ପୁରଇ ଘନ ଘନ ।	ଏସନେକ ବୋଲି ତିଆରନ୍ତି ଥୋକେ ।
ବିଳମ୍ବ ନ କରିଣ ଆଣ ତାକୁ ଧରି ॥ ୮୦	ମଙ୍ଗଳ ପଡ଼ନ୍ତି ସ୍ବର୍ଗ୍ୟ ବିଦୁଜନ ॥ ୧୦	ସାଂଗ୍ରାମକୁ ରାକ୍ଷସେ ଧାମନ୍ତି ଉଡ଼ୁକେ ॥
ଶୁଣିଣ ମେଘନାଦ ଶିରେ କର ଦେଲା ।	ଚାଲ ଚାଲ ବୋଲି ଯେ ବୋଲଇ	କିଳିକିଳା ରାବ ଦେଇଣ ଧାପ ଦ୍ୟୁତି ।
ଲଳପତି ପାଦତଳେ ପ୍ରଳମ୍ବିତ ହେଲା ॥	ଆଗିଆଣି ।	ଏକକୁ ଆରେକ ସେ ଆଗସରି ଯାନ୍ତି ॥
ଦଶ ସହସ୍ର ରଥା କୋଟିଏ ପାଦାନ୍ତି ।	ଚଳିଲେକ ଥାଠ ପ୍ରଳୟ ସିନ୍ଧୁ ଜାଣି ॥	ମଧୁବନ ନିକଟେ ମିଳିଲେ ଯାଇ ବଳ ।
ଦୁଇ ସହସ୍ର ଅଶ୍ବଆର ତିନି ସହସ୍ର ଗଜ	ମୁଖ ରାବ ଶବଦେ କୁରୁମ ଚମକି ।	ଦେଖି ବିରାଜଇ ପବନର ବାଳ ॥
ଛନ୍ତି ॥	ଦେବାସୁର ନର ଯେ କିନ୍ନର ଦକ୍ଷ ଶକି ॥	ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନି ତ ଆସୁଛନ୍ତି ମାଡ଼ି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ରଥ ବିଚିତ୍ର କମମାନ ।	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଯାଉଁ ଯେ ବାସେବ ବିଚାରି ।	ପ୍ରଳୟ କାଳରେ ଯେହ୍ନେ ସାଗର କରଇ
ନୀଳାର ଘଟଣ ଯେ କଳସ ବିତପନ ॥	ଯେହ୍ନା ମଲେ ସେ ସୁସ୍ଥ ସର୍ଗ ପୁରୀ ॥	ବଢ଼ି ॥
ଶ୍ବେତ ଚାମର ଯେ ଦର୍ପଣ ପତିପତି ।	ପ୍ରମାଦେଣ ହନୁ ଯେବେ କରଇ ନାଶ ।	କେତେକ ଥାଠ ପୁଣି ଅଛଇ ସମ୍ଭାଳି ।
ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ କୁସୁମ ମାଳ ଲମ୍ବିଣ ଅଛନ୍ତି ॥	ତେବେଣ ସୁସ୍ଥ ସେ ଥିବେ ତ୍ରିଦଶ ॥	ଯେଣୁ ସେ ସାଧ୍ୟ ସେ କଳା
ସେ ରଥେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବସିଲାକ ଯାଇ ।	ଭୋ ବିହି ବିଧାତା ଆଜ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମରୁ ।	ମହାଆଳି ॥ ୫୦
ନେତର ଉଦୟ ଯେ ପାଟଛତ୍ର	ଆମର ବିବିଧ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ସରୁ ॥ ୨୦	ତ୍ରିଗୁବନେ ଦ୍ରାସ ଲାଗଇ ଏହାରି ।
ଧରାଇଁ ॥ ୯୦	ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଳନ୍ତି ଶକ୍ରରାୟେ ।	ସାଧୁ ରାବଣରେ ଜୀବ ତୋହୋରି ॥
ବାମେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଯେ ଦକ୍ଷିଣେ ତାକ୍ଷଶର ।	ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ହୋ କଥାୟେ ॥	ଏତେ ବୋଲି ବୀର ମଧୁବନେ ପଣି ।
ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇ ଯେ ରାବଣ କୁମର ॥	ସନ୍ୟ ସଜ କରି ଗଲା ମେଘନାଦ ।	ପଲାଶ ବୃକ୍ଷରେ ଉଠିଲା ବୀର ଆସି ॥
ଶିରରେ ମୁକୁଟ ଯେ ଶୋହଇ ବିତପନ ।	ଲଙ୍କା ନଗ୍ର ନାରୀ ମନରେ ବିଷାଦ ॥	ସାମାନ୍ୟ ଶ୍ୟରାର କରିଣ ଲୁଚା ଦେଲା ।
କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ କଣ୍ଠେ ବିବିଧ ହାରମାନ ॥	ଗଲାର ଲୋକକୁ ଗୋଡ଼ାର ତିଆରନ୍ତି ।	ପତ୍ର ଗୋଟିକର ଓହାଡ଼େଣ ବସିଲା ॥
ହୃଦରେ ଲମ୍ବଇ ପଦେକ କଣ୍ଠିମାଳ ।	ଆଗୁସାର ବାବୁରେ ନୋହିବ ବୋଲନ୍ତି ॥	ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ।
ନାନାରତ୍ନ ଆଭରଣ ସେ ରାବଣ ଦୁଲାଳ ॥	ସେ କପିବୀର ଯେ ଓପ୍ରୋଧ ନ କରଇ ।	ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଇ ମଧୁବନ ଦ୍ବାର ॥

ସଜନି ରହକେ ପଶିଲେ ଝପାଳଂ ।
 କେ ବୋଲେ ବାନର ଗଲା ପୁଣି
 କାହିଁ ॥୨୦
 କେ ବୋଲେ ଲୁଟିଅଛି କେଉଁ କତି ।
 କେ ବୋଲଇ ପଳାଇଗଲା ପ୍ରାଣ ଗାତି ॥
 କେ ବୋଲଇ ଏଥୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଥିଲା ।
 ଥାଠ ଦେଖିଣ କେଣେ ପଳାଇଲା ॥
 କେ ବୋଲେ ଚୋରା ଖମ୍ବେ ତାର ଠଣା ।
 କେ ବୋଲଇ କେଣେ ହୋଇଅଛି ବଣା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ଲୁଟିଅଛି କାହିଁ ।
 କେ ବୋଲଇ ଆଉ ତ ଦିଶିବାକୁ ନାହିଁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ବୃକ୍ଷେ ଉଠି ଦେଖ ।
 କେ ବୋଲଇ ଗହଳ ଅଟଇ ଏହାର
 ଶିଖି ॥୨୦
 କେ ବୋଲଇ ତାଳେ ତାଳେ ପଡ଼େ ପଡ଼େ
 ଲୋଡ଼ି ।
 କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଧାଉଁଣ ନପଡ଼ି ॥
 ମାୟା ବାନର ସେ ଗୁପ୍ତଚେଣ ଆଇ ।
 ପଞ୍ଚା ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ସେ ଗଗନେ ଉଡ଼ଇ ॥
 ପର୍ବତର ସମାନେ ସେ ବଢ଼ାଇ ଖ୍ୟାତାର ।
 ଦଇତକର ପ୍ରାଣ ସେ ହରାଇ କପିବାର ॥
 ସାଂଗ୍ରାମେ ନିଶିକ ସେ ଅଚାର୍ଯ୍ୟ ବୀର ।
 ତାହାର ତହିଁକି ହୋ ଭରସା ନକର ॥
 ସଜିଏ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇ ଲୋଡ଼ି ଚଉକତି ।
 ଚାଣ୍ଡାଳ କପି ସେ ଅଟଇ ପଶୁକାତି ॥୮୦
 ଧଇଲେ ନ ରହଇ ମାଇଲେ ନ ମରଇ ।
 ତାହାର ମାଇଲେ ସେ ଓପ୍ରୋଧ ନ କରଇ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ଲହୁକିତ ବୀର ।
 ତୋଟାଦ୍ୱାରେ ନେଇ କଲା ରହୁବର ॥
 ବୋଇଲା ବାନର ଅଛି ଅବା କାହିଁ ।
 ଧରି ଘେନିଆସ ଲୁଟିଅଛି ଯହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ବଳ ଯେ ପଶିଲେ ମଧୁବନ ।
 ଖୋଜନ୍ତି ନିଗମ ଗୁପ୍ତ ସ୍ଥାନ ମାନ ॥
 ଗଛେ ଗଛେ ତାଳେ ତାଳେ ପଡ଼େ ପଡ଼େ
 ଖୋଜି ॥୯୦

ଲତାକର ଭିତରେ ମନ ସରି ହେଜି ॥
 ଦେଖି ନ ପାଇଲେ କେଉଁଣିସି କତି ।
 ଲହୁକିତର ଆଗରେ ଯାଇଣ କହନ୍ତି ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଅସୁର କୁଳ ଶିରୋମଣି ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ପଶି ସେ ଜିଣିଲୁ ବଜ୍ରପାଣି ॥
 ତୋହୋର ଧାଡ଼ିକି କି ଭାର୍ଜନ ସୁରେଶ୍ୱର ।
 କେଣେ ପଳାଇଣ ଗଲାକ ବାନର ॥
 ଗଛେ ଗଛେ ପଡ଼େ ପଡ଼େ ଖୋଜିଲୁ ଯେ
 ବେଡ଼ି ।
 ମଧୁବନ ତୋଟାରେ ନ ପାଇଲୁ ଲୋଡ଼ି ॥
 ଭୟେଣ ପଳାଇ ଦେବ ଗଲା କେଉଁ
 କତି ।
 ଗରୁଡ଼ର ସଜନୀକୁ କଲା ଦେବ
 ଗାତି ॥୧୦୦
 ଶୁଣି ମେଘନାଦ ଅଶ୍ୱରୁ ଅବତରି ।
 ଅକମ୍ପନ ଧୂମ୍ରାକ୍ଷ ଦୁହିଁକର ଭୁଜ ଧରି ॥
 ତୋଟାର ଭିତରେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଆଗାଧ୍ୟା ସେ ଦେଲାକ ଶବଦାଇ ॥
 ଯେ ଆଣି ବାନର ଦେବ ମୋର ଆଗ ।
 ଏ ଲଙ୍କାପୁରେ ସେ କରିବ ବରଗୋଗ ॥
 ଅନେକ ସମ୍ପଦ ଦେବଇଁ ତାହାରେ ।
 ପ୍ରସାଦ ପାଇବ ସେ ରାବଣ ଆଗରେ ॥
 ଶୁଣିଣ ବଳ ସେ ଯେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ବନେ
 ପଶି ।
 ତରୁଲତା ଓହ୍ଲାଡ଼େ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ଝାସି
 ଝାସି ॥୧୦
 ଝାଡ଼ି ବାଡ଼ି ପାଚେରୀ ଆଥାନ ଆନମାନ ।
 ଖୋଜନ୍ତି ଅସୁରେ ପବନର ନାନ ॥
 ଅଶ୍ୱେକ ଆରୋହି ଆପଣେ ଲହୁକିତ ।
 କରେ ଧରିଅଛି ନବ ନିଶିକୋଗ ॥
 ତରକସ ବାନ୍ଧି କରେ ସଂଘଣି କମାୟେଣ ।
 ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱଆର ସଙ୍ଗେ ଆସନ୍ତି ଭ୍ରମିଣ ॥
 ବୃକ୍ଷକୁ ଅନାଇଣ ବୁଲନ୍ତି ବନସ୍ତ ।
 ଦେଖିଲେ ତରୁଏ ଭାଜିଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥

ତାହା ଦେଖି ବୀର କୋପ ପାଇକରି ।
 କେ ଆଣି କପିକି ସମର୍ପିବ ଧରି ॥ ୨୦
 କାହିଁକି ଗଲା ସେ କେଣେ ଅଛି ପଶି ।
 ଯେହେତ୍ତେକ ବୋଲି ବନ ଭ୍ରମି ଆସି ॥
 ତୋଟାର ଭିତରୁ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ରୋଷଭରେ ତନୁ କମ୍ପଇ ତାହାର ॥
 ରକତର ନଦୀ ମଡ଼ା ଅପ୍ରମିତ ।
 ଅଛଯେକୁମାରକୁ ଦେଖିଲା ଲହୁକିତ ॥
 ମୁଖ ଚାହିଁଣ ସେ ଅନେକ ଶୋକ କଲା ।
 ଆବର ଜାମୋମାଳିକି ଦେଖିଲା ॥
 ଭାସକର୍ଣ୍ଣ ବିରୁପାକ୍ଷ ସାରାକ୍ଷ ପାଞ୍ଚ ବୀର ।
 ରଣେ ପଡ଼ିଣ ସେ ଦିଶନ୍ତି ନାରଖାର ॥ ୩୦
 ବହୁଜନମାନକୁ ବୋଇଲା ମେଘନାଦ ।
 ଶମଶାନେ ନେଇ ଏହାକୁ କରାଅ ଦଗଧ ॥
 ଏ ପାଞ୍ଚବୀରେ ସେ ଅଟନ୍ତି ଗରିଷ୍ଠ ।
 ବିଶେଷେ କମୋମାଳି ଦୃପତିର ଇଷ୍ଠ ॥
 ଅଛଏ କୁମାର ତ ମୋହୋର ସାନଭାଇ ।
 ଅଗ୍ନି ସଂସ୍କାର ଯେ କରାଅ ଯେହାକୁ ନେଇ ॥
 ଯେଡ଼େ ଯେଡ଼େ ବୀରେ ତରକି
 ଦୁଆରିଲେ ।
 ଛାର ନିଲକ୍ଷଣ ବାନର ହାଥେ ମଲେ ॥
 କେସନେକ କପି କେମନ୍ତେ ଦେଖିବା ।
 ତେବେ ସେ ସୋଦରକ କଷ୍ଟ
 ପାଶୋରିବା ॥୪୦
 ଯେତେ ବୋଲି ପୁଣି ମଧୁବନେ ପଶଇ ।
 ଆପଣେ ବୀର ସେ ବନ ଭ୍ରମି ଆସଇ ॥
 ଯେବଣ ତରୁବରେ ବସିଛି ମାରୁତି ।
 ତହିଁ ତଳେ ମିଳିଲା ବିଶ୍ରବାର ନାତି ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ହଜରାଇ ବୋଲଇ ବେଗେ
 ଲୋଡ଼ି ।
 ଲତାବୃକ୍ଷମାନ ବେଗେଣ ଉପାଡ଼ି ॥
 ପଡ଼େ ପଡ଼େ କୋଡ଼ି ଦିଅ ଆଣି ଧରି ।
 ଭାଇର କଷ୍ଟ ପାଶୋରିବି ତାହାକୁ ମାରି ॥
 ସଜନୀ ବୋଲନ୍ତି ଦେବ କପି ଯେଥୁ
 ନାହିଁ ।

ନ ଥିଲା ଲୋକକୁ ପାଇବା ଆର	ଏସନକ ସମଏ ହନୁମନ୍ତ ବାର ।	ବାହା ମରବିଶ ନିଶେ ହାଥ ଦେଇ ।
କାହିଁ ॥୫୦	ଲୁଚିଣ ଥିଲା ସେ ପଲାଶ ବୃକ୍ଷର ॥	ଆକ୍ଷି ମଳିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଚାହିଁ ॥
ଶୁଣି ମେଘନାଦ ଯୋଷାକୁ ଆଶ୍ୟାଁ ଦେଲା ।	ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ବୋଲି ଶବଦେକ ଦେଲା ।	ହସି ବୋଲଇ ରେ ନାମ ତୋର କିଏ ।
ହସ୍ତୀ ଘେନି ବୃକ୍ଷ ଭଙ୍ଗାଅ ବୋଇଲା ॥	ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଗଗନେ ଉଡ଼ିଲା ॥	କେବଣ ରାକ୍ଷସ ଅଟୁ ତୁ ରେ ଶିଷ ॥
ତକ୍ଷଣେ ମାହୁତେ ହସ୍ତୀ ଲଗାଇଁ ଦେଲେ ।	ଜାଇ ଫଳ ଗଛର ଶିଖରେ ଯାଇ ବସି ।	ଅଗିଆନ ରାକ୍ଷସରେ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣ ।
ଆକ୍ଷୁଷ ଆଶ୍ୱାସି ଆରଣ ଲଗାଇଲେ ॥	ଭଏଣ ଅସୁରେ ପକାଇଲେ ତ୍ରାସି ॥	ଆକ୍ଷି ଆଉଁ ଆଉଁରେ ହୋଉଁଆଅ
ପଛ ପାଗଡ଼ କେ ବୋଲଇ ଧର ଧର ।	ତାହା ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୋଇଲା ଚକିତ ।	କାଣ ॥୨୦
ଲୋହଟେ ପିଟିରଣ କେ ଚାଲଇ ଧାର	ପଡ଼ାରଇ ଯେ କଥା ହୋ ଅଟଇ କେମନ୍ତ ॥	ସଇନି ଅଇଲେ ରେ ଅଛନ୍ତି ସେ କାହିଁ ।
ଧାର ॥	ଲୋକେ କହିଲେ ଅଟଇ ଦେବ ସେହି ।	ତୁ ହୋ ମହାତମା ଅଛନ୍ତୁ କିଏ ପାଇଁ ॥
ରୋଷେଣ ମାତାଙ୍କ ଥୋର ହସ୍ତେ ତୋଳି ।	ଯାହାରେ ଅଛଏ ବୀର କ୍ଷଏ ଯାଇ ॥ ୯୦	ଯେତେକ କାଳର ଯଶ ତୁମ୍ଭର ଥିଲା ।
ଦନ୍ତ ଲଗାଇଣ ତରୁବର ଟାଳି ॥	ଅନେକ ମାୟା ଦେବ ଅଟଇ ଏହାର ।	ଆଜ ଦିନ ସରିକି ସବୁ ତୁମ୍ଭର ଗଲା ॥
କେବଣହିଁ ବୃକ୍ଷ ଉପାଡ଼ନ୍ତି ବଳେ ।	କେବଣ ବୃକ୍ଷେ ଥିଲା ଓହାଡ଼ ହୋଇ ବୀର ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀକି ଆଣିଲା ଚୋରାଇ ।
ତାହା ଆଉଜାଇ ପକାନ୍ତି ଭୂମିରେ ॥ ୬୦	ପଲାଶ ବିପୁନ୍ୟ ବୃକ୍ଷକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।	ଗ୍ୟାନ ଗୋଚରରେ ମେଳା ତୁମ୍ଭର ନାହିଁ ॥
କାହା ମାଡ଼ିଣ କରନ୍ତି ମସି ଗୁଣ୍ଡ ।	ଏହି ତରୁବର ଉପରେ ବସିଥିଲା ॥	ରାଜା ହୋଇଣ ହରିଲ ପରନାରୀ ।
କେବଣ ତରୁବର କରନ୍ତି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥	ଭଲା ଉପରକୁ ନ ପଡ଼ିଲା ମାଡ଼ି ।	ବିଶେଷେ ରଘୁନାଥ ଅଟନ୍ତି ତପଚାରୀ ॥
ହନୁମନ୍ତ ଉଗୁଳି ଯେତେ ବୃକ୍ଷ ଥିଲା ।	ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ବୋଲିଣ ଗଲା ତହୁଁ ଉଡ଼ି ॥	ପିତାର ସତ୍ୟେ ରାମ ବନବାସ କଲା ।
ସବୁ ମେଘନାଦ ଭଙ୍ଗାଇ ପକାଇଲା ॥	ଜାଇଫଳ ଗଛରେ ବସିଲାକ ଯାଇଁ ।	କିମ୍ପାଇଁ ରାବଣ ତାର ଘରଣୀ ଆଣିଲା ॥୩୦
ତୋଟା ବେଢ଼ିଣ ରହିଅଛି ଥାଠ ।	ଶୁଣି ମେଘନାଦ ଅଶ୍ୱକୁ ଧୁଆଇଁ ॥	ଖୋଜି ଅଇଲାର ଲୋକକୁ ଏବେ ମାର ।
ମାଛି ଗଳି ଯିବାକୁ ନାହିଁ ତହିଁ ବାଟ ॥	ଶୁପ ନାରାଜେକ କମାୟଣେ ଯୋଡ଼ି ।	ଏ ତୁମ୍ଭର ଅଟଇରେ କେବଣ ବିଚାର ॥
ଭାଙ୍ଗିଲାର ବୃକ୍ଷ ଆଡ଼ କରି ପକାଇ ।	ପୂରାଇଣ ବୀର ବିନ୍ଧିଲା ଆମହୁ ॥ ୧୦୦	ମେଘନାଦ ବୋଇଲା ହନୁମନ୍ତର ବଚନେ ।
ହନୁମନ୍ତକୁ ଲୋକେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି କୋପାଇଁ ॥	ଜାଇଫଳ ବୃକ୍ଷେ ଯେତେକ ଡାଳ ଥିଲା ।	ତୁ କିମ୍ପା ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ମଧୁବନେ ॥
ଦେଖି ନ ପାଇଲେ କେଉଁଣିଏ କଟି ।	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶରେ ସବୁ ଛିଡ଼ିଗଲା ॥	ଯେବଣ ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ଦେବେ ଭଏ କରି ।
ମେଘନାଦର ଆଗରେ ଯାଇଣ କହନ୍ତି ॥୭୦	ମୁଣ୍ଡା ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ବସିଲାକ ମାରୁଡ଼ି ।	ତୁ ଆସି ଅକାରଣେ କରୁ ହୁରିକୁରି ॥
କାହିଁ ନ ଦେଖିଲୁ କପି କେଣେ ଗଲା ।	ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଅନଳ ଜାଣିଣ ତାର ଜୋଡ଼ି ॥	ମୁହିଁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରାବଣର କୁମର ।
କି ଅବା ବୃକ୍ଷ ମାଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ॥	ଦୁଇ ଆଡ଼କୁ ସେ ଲମ୍ବାଇ ଗୋଡ଼ ଦୁଇ ।	ଆଜ ତୋତେ ମୁହିଁ ପେଷିବି ଯମପୁର ॥
ମରିଥିଲେଣ ଯେ ପାଆନ୍ତୁ ନା ଶବ ।	ଜାଇ ଫଳ କଷି ଯେ ଗୋଟିଏ ଭୁଞ୍ଜଇ ॥	ଯେତେ ବୋଲି ବୀର କୋଟେକ ମାଇଲା ।
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ପକାଇଣ ଥିବ ॥	ଦୁଇଖଣ୍ଡି କରି ଦନ୍ତେ ତାହା ଛିନି ।	ଯାଇ ମାରୁଡ଼ିର ପାଖରେ ପାଇଲା ॥ ୪୦
ଅଳପ ଥାଠ ଦେଖି ସମର କରୁଥିଲା ।	ଖଣ୍ଡେକ ଚୋବାଇ ଖଣ୍ଡିଏ ଦନ୍ତେ ଘେନି ॥	ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ସେ ନବ ନିଶାକୋଡ଼ ।
ଦିଗ ଦହନ ଚିରାଣ ଦେଖିଣ ଭୟେ କଲା ॥	ପୁଣି ଆର ଖଣ୍ଡି ତୁଣ୍ଡରେ ନେଇଁ ଭରି ।	ଚହ ଚହ ହୋଇ ହସିଲା ହନୁମନ୍ତ ॥
ନାହିଁ ଦେବ ଏଥୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯିବା ।	ଥାଠକୁ ଚାହିଁଣ ଅଖି ନଟା ମାରି ॥ ୧୦	ବୋଇଲା ଆମକୁ ରେ ଏଣେ କି ଯାଇ
ଦଶକନ୍ଧ ରାଜା ଛାମୁରେ ଜଣାଇବା ॥	ଗଛର ବକଳ ନଖରେ ଉକୁଟି ।	ଭାଇ ।
ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ତବଦ ବିସ୍ମୟ ।	ଲିତାୟେ ଲିତାୟେ କରି ତାହା ଝିଣି ॥	ଯେ ତୋହୋର ନାରାଜେ ଆମର କିଏ
କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ମୋତେ ରାବଣେଶ୍ୱର	ବୁକୁ ଆଉଁଶଇ କାଖଇ ପୁଣି ପୁଣି ।	ହୋଇଁ ॥
ରାୟେ ॥୮୦	ଘୋ ଘୋ ଗରଜଇ ଶିର ଗୋଟି ଝୁଣି ॥	ଗୁରୁମୁଖେ ଯେତେ ଶହସ୍ର ଅଛ ପାଇଁ ।

ତାହା ବିନ୍ଧି ଏବେ ସାବଧାନ ହୋଇଁ ॥	କେ ବୋଲେ ଏ ମୋଡ଼ା ରାଜାର	ହୁଳହୁଳି ଦେଇ ଯେ କେହୁ ବୋବି
ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମନେ ମନେ ଖଜା ।	ଦୋରେହା ॥	ପାରେ ।
ତକ୍ଷଣେ ସୁମରିଲା ସହସ୍ର ପନଙ୍ଗ ॥	କାହାର ତନୟେ ଏ କାହାର ସେବକ ।	କେ ଚିରା ମାରିଣ ଯେ ଧାଉଁଯାନ୍ତି
ଧନୁରେ ବାଣ ଯୋଡ଼ି ବିନ୍ଧିଲାକ ମନ୍ତ୍ରି ।	କେବଣ ଦେଖର ଅଟଇ ଏ ଲୋକ ॥ ୮୦	ଗାଡ଼େ ॥ ୧୦
ହନୁମନ୍ତ ଶରୀରକୁ ବୋଲି ବାଣ	କେ ବୋଲଇ ପାମର ମରଇ କିନା ଏହି ।	ଆପଣେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରହୁବରେ ବସି ।
ଯୋଡ଼ି ॥ ୫୦	ଏହାର ଜୀବନ୍ତେଣ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ॥	ବନ୍ଦୀ ଆଗ କରି ପଛ ହୋଇଁ ଆସି ॥
ଚଳିଲାକ ବାଣ ପବନ ଗତି ଜାଣି ।	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ନକର ଏହାକୁ କିଛି ।	ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ବହୁତ ।
ଦେଖି ପଳାଇଲା କପିକୁଳ ମଣି ॥	ଯେହାରେ ଆମର ଯେ ଅନେକ ଯଶ ଅଛି ॥	ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଉଲ୍ଲାସ ବିମଳ ପାତାଙ୍ଗ ॥
ଆକାଶ ମାଣେ ସେହୁ ଉଠିଲା ଉଗ୍ରଭାଁ ।	ରାଜା ଆଗ୍ୟା ଦେଇଛି ଜାଆଇଁ ନେମା	ଚିରାଳ ଆଲମ୍ବ ଯେ ପାତାଙ୍ଗ ନିରନ୍ତର ।
ଶାନ୍ତେଣ ଅସ୍ରୁ ଧଇଲା ତାକୁ ଯାଇ ॥	ପାଇଁ ॥ ୯୦	ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଣ ବାଜଇ ବୀରତୁର ॥
ହନୁମନ୍ତକୁ ଯେ ତରଣ୍ଡ ଲାଗିଲା ।	ନୋହିଲେଣ ପ୍ରାଣେ ମାରନ୍ତି ନିନା ମୁହିଁ ॥	ସଜନି ଆନନ୍ଦ ଯେ ରଣେ କୟେ କରି ।
ଦୁଇତୁଳ ପଛ କରିଣ ବାନ୍ଧିଲା ॥	ଏତେ ବୋଲି ବୀର ସିଂହନାଦ ପୁରୁ ।	ଲଙ୍କାରେ ହରଷ ସକଳ ନରନାରୀ ॥
ଚରଣ ଯୁଗଳ ବାନ୍ଧିଲା ନିରୋଧୁ ।	ବୋଲଇ ଏହାକୁ ରେ ଧର ଯତ୍ନ କରି ॥	ଶରଧା କରିଣ ଦେଖିଣ ଆସନ୍ତି ।
ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା କପିକୁଳ ନିଧୁ ॥	ବଳାଆର ମର୍ଜିତ ପଳାଇ ପୁଣି ଯାଇ ।	ଗଉରବ ଭିରୀ ଯେ ମାନନ୍ତି ନ
ଲଙ୍କା ଭୁବନ ଯେ କମ୍ପିଲା ଦଳଦଳ ।	ଗଲେ ଏହାକଇ ଲୋଡ଼ିଲେ ନ ପାଇଁ ॥	ମାନନ୍ତି ॥ ୨୦
ମନରେ ବିଚାରଇ କପିକୁଳ ମଳ ॥ ୬୦	ପୁଣି ବୋଲଇ ଏ କାହିଁକି ଅବା ଯିବ ।	ଯୁବା ଯୁବତୀମାନେ ଯାଆନ୍ତି ଖର କରି ।
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ତ ନ ପାରିଲି କରି ।	ନାଗଫାଶ ବନ୍ଧନ ଯେ କେମନ୍ତେ ଫେଡ଼ିବ ॥	ବୃଷାୟେ ଆସନ୍ତି ଯେ ଦେଖିତ ମନସରି ॥
ମାୟା ଯୁଦ୍ଧେ ମୋତେ ତ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଧରି ॥	ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାକୁ ଆଣିଲଇଁ ବାନ୍ଧି ।	ନଗ୍ନେ ହାଲହୋଳି ହାତେ ଦାଣ୍ଡେ ପୁରୁ ।
ଖୁର୍ଦ୍ଧ ରୂପ ଧରି ପଳାଇଣ ଯିବି ।	ସକଳ ସୁରଗଣ ଶସ୍ତ୍ରେ କଲି ବନ୍ଦୀ ॥	ଏକକୁ ଆରେକ ପଚାରି କଲେ ହୁରି ॥
ତୋ ବିହି ବିଧାତା ଯେବେ କେମନ୍ତ	କପି ନିଲକ୍ଷଣକୁ ନ କରି ଯେ ଶର ।	କେ ବୋଲଇ ଆସ ହୋ ବାନର
କରିବି ॥	ଯହୁଁ ଗର୍ବ କଥା କହିଲା ବାନର ॥	ଦେଖିଯିବା ।
ଯେସନ ବିଚାରି ଶିଶୁରୂପ ଧରି ।	ତେଣୁ ସେ କୋପେ ମୁହିଁ ସେ ବାନ୍ଧିଲି	ଅପୂର୍ବ କପି କେଶେ ଦିଶଇ ଦେଖିବା ॥
ଜାଣିଣ ଅସ୍ରୁ ତାହା ନିର୍ବନ୍ଧିଣ ଧରି ॥	ବିକୋଡ଼ି ।	ଦୁଇ ଚାରି ପାଞ୍ଚେ ସାତେ ଆଠେ ଦଶେ ।
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଯାଇତେ ମନ କଲା ।	ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଏବେ ଏ ଦେଖୁ ଲଙ୍କପତି ॥	ଧାମନ୍ତି ଲୋକେ ଯେ ଘରୁ ସନ୍ତୋଷେ ॥
କେବେହେଁ ଫାଶରୁ ଉଦ୍‌ବୁରି ନ ପାରିଲା ॥	ଅଣ୍ଟାରେ ଦଉଡ଼ି ଲଗାଇ ଏହାକୁ ଧର ।	ଆଠର ଭିତରେ ଯେ ଦେଖନ୍ତି ହନୁମନ୍ତ ।
ଅସ୍ରୁ ଜିନାଇବାକୁ ବୁଧୁ ଏକ ରଞ୍ଜି ।	ସହସ୍ରେ ଅସୁର ହୁଅ ଆଗୁସାର ॥ ୧୦୦	ଧରି ଅଛନ୍ତି ସାତ ସହସ୍ର ବଳବନ୍ତ ॥ ୩୦
ନିବିଡ଼ି ବାହେଣି ନିରୋଧୁ ବାନ୍ଧିଅଛି ॥ ୭୦	ଗଜାର ଫାଶାକି ସହସ୍ରେ ଦମ୍ଭୟ ।	ସାତ ଦଉଡ଼ି ଯେ ଆବର ନାଗଫାଶ ।
ଗଳି ନ ପାରଇ ପବନର ବାଳ ।	ଦୁଇ ସହସ୍ର ଦମ୍ଭୟ ଧଇଲେ ଦୁଇ ଭୁଜ ॥	ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲଇ ପବନର ଶିଖ ॥
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ରାବଣ ଦୁଲ୍ଲୀଳ ॥	ଚରଣ ରତ୍ନକୁ ସହସ୍ରେ ଅସୁର ।	ଲଙ୍କାର ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ଲଜ୍ଜା କରି ।
ସଜନିକି ବୋଇଲା ନିର୍ବନ୍ଧିଣ ଧର ।	ତୁଳ ଦଉଡ଼ିକି ସହସ୍ରେକ ଧର ॥	ମୁଖ ପୋତିଣ ଯେ ବିଧାତା ସୁମରି ॥
ଏ ମହାପାପାକି ହୋ ଓପ୍ରୋଧ ନ କର ॥	ମେଘନାଦର ବଚନେ ଅସୁର ବଳ ଗଲେ ।	ଅସୁରେ ବୋଲନ୍ତିରେ ପାମର ଦୁଷ୍ଟ କପି ।
ଶୁଣିଣ ଅସୁରେ ଦେଡ଼ିଲେ ମାରୁତି ।	ସତୁରି ସହସ୍ର ନୋକ ହନୁକୁ ଧଇଲେ ॥	କିମ୍ପା ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁରେ ପାପୀ ॥
ଅଲିଖ ରଞ୍ଜୁ ଘେନି ବାନ୍ଧିଲେ ବିକୋଡ଼ି ॥	ତୋଟାରୁ ବାହାର କରି ଘେନିଯାନ୍ତି ।	କେ ବୋଲଇ ନିଲକ୍ଷରେ ଲଜ୍ଜା ତୋତେ
କର ଚରଣ ଗଳା ଆଶୁ ହିଆ ।	ହୁରି କରିଣ କିଳିକିଳା ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥	ନାହିଁ ।

ମୋହୋର ଭାଜକିରେ ମାଜଲୁ କିଏ	କେ ବୋଲଇ ମଲେ ଅନେକ ଘୋଡ଼ା	ଧର୍ମେଶ ପ୍ରଶସ୍ତ ପଳାଇ ଅଇଲା ॥ ୯୦
ପାଇଁ ॥	ହାଆ ॥	ନୃପତିର ଆଗେ ଜଣାଇଲା ଯାଇ ।
କୋ ବୋଲଇ ମୋହୋର ତନୟେ	କେ ବୋଲଇ ରଥେ କରୁଡ଼ଇ ତୋଳି ।	ଅଛନ୍ଦେ କୁମାରକୁ ରାଜା ଦେଲେକ
ମାଜଲା ।	କେ ବୋଲଇ ବାନର ଅଟେ ମାହାବଳୀ ॥	ପଠିଆଇଁ ॥
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ବାଦାଳି	କେ ବୋଲଇ ରାଜାର ଶାଳେକଗଣ	ବହୁତ ସଜନି ସେ ଘେନଇ ଅଇଲେ ।
ସଂଘାରିଲା ॥୪୦	ମଲେ ।	ମର୍କଟର ତୁଲେ ବହୁତ ଯୁଧ୍ୟ କଲେ ॥
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ପଡ଼ିଲା ଦୁଇ	କେ ବୋଲଇ କିକରଗଣ କ୍ଷୟେ	କେବେହେଁ ତାହାକୁ ନ ପାରିଲା କିଣି ।
ଶଳା ।	ଗଲେ ॥୬୦	ରାଜାର ସୁତକୁ କପି ପକାଇଲା ହାଣି ॥
କେ ବୋଲଇ ମାଜଲା ମୋହୋର ମଉଳା ॥	କେ ବୋଲଇ ଏହାକୁ ରଖି କାହିଁ ପାଇଁ ।	ତାହା ଶୁଣି ରାଜା ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲା ।
କେ ବୋଲଇ ମିତକୁ ମାଜଲା ମୋହୋର ।	କେ ବୋଲଇ ଏହାକୁ ମାରସି ଗୋସାଇଁ ॥	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମାରକୁ ରାଜା ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ॥
କେ ବୋଲଇ ନାଶ ଗଲା ମୋହୋର	କେ ବୋଲଇ ଆଇ କରିବ ଏ କିଏ ।	ସେ ସେ ମେଘନାଦ କ୍ଷତ୍ରୀଉରଣଲ ।
ଦିଅର ॥	ଏହାରେ ଅନର୍ଥ ହୋଇଲା ଯେତେ	ତିନିଭୁବନକୁ ଅଟଇ ମାହାମଲ ॥ ୧୦୦
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ନଶଦେଇ ମଲା ।	ଦେଶ ॥୭୦	ସେ ଆସି କପିକି କପଟେ ଧରିନେଲା ।
ଯୁବାକାଳେ ନଶଦ ମୋ ବିଧବା ହୋଇଲା ॥	କେ ବୋଲଇ ଯେତେବେଳକୁ ଯେ	ନାଗଫାଶେ ବାନ୍ଧି ଅନେକ କଷ୍ଟ ଦେଲା ॥
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଶଶୁରେ ହେ	ଆସିଅଛି ।	ରାବଣ ଛାମୁକୁ ଏବେ ନେଲା ଧରି ।
ମଲେ ।	ବାନ୍ଧି ଆଣିଲା ଏବେ ରାବଣର ବନ୍ଧି ॥	ବିବିଧ ଛଦେଶ ବନ୍ଧନ ତାକୁ କରି ॥
ଏଡ଼େ ବିପୁଳ ଘର କେଣେ ଛାଡ଼ିଗଲେ ॥	କେ ବୋଲଇ ମରୁ ଜାଉ କିଏ ଆଉ ।	ଶୁଣିଣ ଜାନକୀ ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ।
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ପଡ଼ିଲେ ଗିରଞ୍ଜ ।	ମଲା ଲୋକମାନେ ଆସିବେ କି ଆଉ ॥	ବୋଲନ୍ତି ନ ପୁଣ ପଡ଼ଇ ପରମାଦ ॥
ପାଞ୍ଚପୁଅ ଘେନି ମୁଁ ହୋଇଲି ଅନାସ୍ତ ॥୪୦	ତୁମ୍ଭ ଆମ୍ଭ ବୋଇଲେ ହୋଇବାକ କିଏ ।	ହନୁମତ ପୁଣ ହୋଅଇ ପ୍ରାଣନାଶ ।
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଖୁଡ଼ୁଡ଼ାଶୁର	ରାଜା ସେ ବିଚାରି ବିହିଲାକ ଦୋଷ ॥	ଯେତେ ବୋଲି ଦେବା ଚାହାନ୍ତି ଦଶବିଶ ॥
ମଲେ ।	ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଲାବୋଲି ହୋନ୍ତି ।	ଓଶେକ ବୃକ୍ଷକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି
ଖୁଡ଼ାଶାଶୁ ଗୋଟିକୁ ବିଧବା କଷ୍ଟ ଦେଲେ ॥	ଶୁଣି ଗୋ ଶାକମ୍ଭରା ଶକର କହନ୍ତି ॥	ଚାନ୍ଦମୁହାଁ ।
କେ ବୋଲଇ ମଲେ ମୋହୋର	ଯହୁଁ ସେ ହନୁମତ ବାନ୍ଧି ଘେନି ଗଲେ ।	ତୁମ୍ଭକୁ ଆଶ୍ରେ କରଇ ହାଦେ ମୁହିଁ ॥୧୦
କେଶଶୁର ।	ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ଯାଇ ସାତାକୁ	ତୁ ଯେବେ ଓଶେକ ଶୋକ ମୋତେ
କେ ବୋଲଇ ମଲେ ମୋହୋର ପିଅର ॥	କହିଲେ ॥୮୦	ନୋହୁ ।
କେ ବୋଲଇ ଘରକୁ କୁଣିଆ ଆସିଥିଲା ।	ଶୁଣସି ଜାନକୀ ଗୋ ଆମ୍ଭର ସିଦ୍ଧ ବାଣୀ ।	ଯେ ଉପଗାର ତୁମ୍ଭର ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ରହୁ ॥
ଯୁଧ୍ୟ ଦେଖି ଯାଇଁ ସେହି ହାଦେ ମଲା ॥	ଯେବଣ ବାନର ସଙ୍ଗେ ଗାଲୁଥିଲୁ ପୁଣି ॥	ଯେତେ ବୋଲି ଦେବା ଇଠିଲେ ତଡ଼ତି ।
କେ ବୋଲଇ ମଲା ମୋର ସପତଣୀ	ସେ ଯେ ମଧୁବନେ ଉପଦର୍ପ କଲା ।	ଓଶେକ କଟିକରେ ଘେନିଲେ ମାହାସ୍ୟତୀ ॥
ଭାଇ ।	ଜାଣିଣ ରାବଣ ସଜନ୍ୟ ବରଗିଲା ॥	ଅଷ୍ଟଗୋଟି ଜଳ ସଙ୍ଗରେ ପିଇଲେ ।
କେ ବୋଲଇ ମଲା ମୋହୋର ଜୁଆଇଁ ॥	ଅଶୀ ସହସ୍ର ବଳ ମାଜଲାକ କପି ।	ଯେ ମୋହାର ଶୋକ ନୋହୁ ଯେ
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଗିଶୋଇ ହାଦେ	ଶାଳେକ ଗଣ ରଜା ପେଷିଲାକ କୋପି ॥	ବୋଇଲେ ॥
ମଲା ।	ସେହି ବାନରକୁ ଯୁଧ୍ୟ ହାରିଗଲେ ।	ତଇତ ଶୁକଳ ଅଷ୍ଟମୀ ଆକର ଦିନ ।
କେ ବୋଲଇ ଅଛନ୍ଦେ କୁମାର କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥	ଶୁଣି ଜୟୋମାଳି ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଇଲେ ॥	ଓଶେକ ଅଷ୍ଟ କଢ଼ି ପିଇବେ ଯେବଣ ଜନ ॥
କେ ବୋଲଇ ମଲେ ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ।	ବାନର ହାଥେଣ ଯେ ଜୟୋମାଳି ମଲା ।	ଶୋକ ଖଣ୍ଡିତ ଯେ ହୋଇବ ତାହାକରି ।

ଯାହାର ମନେ ଯିଏ ମନେ ଧରି ॥ ୨୦
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ କଥା ପୁରାଣରେ ରହୁ ।
 ଆଜର ଦିନେ ମୋତେ ଶୋକ ଜାତ
 ନୋହୁ ॥
 ଅକଳକେ ହନୁମନ୍ତ ହୋଇ ଯେ ବାହାର ।
 ଭୋ ଓଷେକ ବନ ମୋତେ ପ୍ରତିକାର
 କର ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବୀ ଯେ ମନେ ବାଞ୍ଛା
 କଲା ।
 ମାଗୁଚିର ଶରୀରେ ଗ୍ୟାନ ପ୍ରସରିଲା ॥
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ ହୋଇଲା ତାହାର ।
 ଅଗ୍ୟାନ ପ୍ରକୃତି ଗଲା ଅପହାର ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଏ କିଏ ସକଟ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ମୁଁ ଯେ ପୋଡ଼ିବି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥୩୦
 ଶ୍ରୀରାମର ପ୍ରସାଦେ ସୁଖେ ଏଥୁଁ ଯିବି ।
 ରାବଣ ଛାମୁରେ କଥାତ ବୁଝାଇବି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବୀର କଳାକ ମାୟା ଛନ୍ଦ ।
 ଖର ନିଶ୍ଚୁଆସ ଚାଲଇ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ॥
 ଭୋକେ ଘୋଷଡ଼ାଉ ଘୋଷଡ଼ାଉ ଆଶନ୍ତି
 ଉଛୁଡ଼ି ।
 ଭୋଟଗାଳଇ ହନୁ ମଝି ଦାଣ୍ଡରେ ପଡ଼ି ॥
 ମଲି ମଲି ବୋଲି ଉଚ୍ଚେ ଦିଅଇ ରାବ ।
 କେ ବୋଲଇ କିମ୍ପା ହୋ ଉଛୁଣି ମରିବ ॥
 ରାଜାର ଛାମୁ ଯାୟେ ପ୍ରାଣ ଘେନିଥାଉ ।
 ତହିଁ ଉତ୍ତାରେ ପୁଣି ଯିଏ ତିସ ହୋଇ ॥୪୦
 ଧାର ଧାର କରିଣ ଧରି ଯେହାକୁ ଚାଲ ।
 ଯେବଣ ନାଗପାଶ ଯମଦଣ୍ଡର ତୁଲ ॥
 ତାହା ଘେନିଣ ମୁଁ ବାଞ୍ଛିଛି ଯତ୍ନ କରି ।
 ସରାବେ ହୋଇଲାଣି ମଲା ଲୋକ ସରି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଚକିରଲା ବାକ ।
 ରାଜାର ସିଂହଦ୍ଵାରେ ମିଳିଲେ ସକଳ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକିଟ ବୀର ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ବନ୍ଦା ଘେନାଇଣ ଭିତରକୁ ଗଲା ॥
 ପିତାର ଛାମୁରେ କଲା ଦରଶନ ।

ପାଶେ ପଡ଼ି ଶୋଇଁ ଉଠିଲା ବହନ ॥୫୦
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ନିକଟକୁ ଗଲା ।
 ବାନର ବାଞ୍ଛି ଦେବ ଆଣିଲି ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ଯେ ହୋଇଲା ସତୋଷ ।
 ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ତାକୁ ଛାମୁକୁ ଘେନିଆସ ॥
 ନୃପତିର ବଚନେ ହନୁମନ୍ତକୁ ଘେନିଗଲେ ।
 ଜଗତାର ତଳେ ନେଇଣ ତାକୁ କଲେ ॥
 ସାତ ଦଉଡ଼ି ଯେ ଆବର ନାଗପାଶ ।
 ଦେଖିଣ ରାବଣ ଯେ ହୋଇଲା ହରଷ ॥
 ପଟୁଆର ଭିତରେ ହନୁମନ୍ତ ବସି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ମୁଖ ଚାହିଁ ପିତାମହ ଭାଷି ॥ ୬୦
 ବାସବ ପଚାରିଲା ଯେ କେବଣ ଚରିତ ।
 କି ବୁଦ୍ଧି ଭିଆଇଅଛି ଜଗତର ତାତ ॥
 କେହ୍ନେ ସେ ନର ବାନରେ ଲଙ୍କା ହତ ।
 ଏଥୁତ ବନ୍ଦା ପଡ଼ିଲା ହନୁମନ୍ତ ॥
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଯେହାକୁ ଦେବୁ
 ମୁକୁଳାଇ ।
 ଏଥୁର ସହେଶ ମୋତେ କହୁଥି ଗୋସାଇଁ ॥
 ଧାତା ବୋଇଲା ଯେ ପୂର୍ବର ପରାକୃତ ।
 ଯାହା ସେ ଅରଜିଅଛି ହନୁମନ୍ତ ॥
 ତାହା ତୋହୋ ଆଗେ କହଇ ସୁରପତି ।
 ରାବଣ ଶୁଣିଲେ କରିବ କୋପମୂର୍ତ୍ତି ॥୭୦
 ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲା ସେ ହନୁକୁ ଅବଧାନ ।
 ଏ କଥାକୁ ତଳଏ ନାହିଁ ଦଶାନନ ॥
 କହ ପିତାମହ ଯେଣେ ସମ୍ମତେ ଆସଇ ।
 ଦେବରାଜା ବଚନେ ଚତୁନାନ ଭାଷଇ ॥
 ଶୁଣି ତୁ ବାସେବ ହନୁମନ୍ତର ଆଦି ଜନ୍ମ ।
 ଯେଣେ ସେ ପାବେନି ଏହେତ୍ସେକ କର୍ମ ॥
 ତୋତେ କହଇ ତାହା ଆଦି ଅନ୍ତ କରି ।
 ପମଞ୍ଜନି ନାମେ ଏକଇ ବାନରୀ ॥
 ଇଷ୍ଟିକ୍ଷ୍ୟାର ରାଜା ଖଡ୍ଗ ନୃପତି ।
 ସେ ସେ ପମଞ୍ଜନୀ ତାହାର ଦୋହିତା ॥୮୦
 କେଶରୀ କପିଳି ବିଭା ତାହାକଇ ଦେଲା ।
 କାଳେ ପମଞ୍ଜନୀ ଯୁବା ସେ ହୋଇଲା ॥

ହେମବନ୍ତ ପର୍ବତେ କେଶରୀ ଥିଲା ରହି ।
 ବାର ବରଷ ସେ ବଞ୍ଚିଲାକ ତହିଁ ॥
 ଭାର୍ଯ୍ୟାକୁ ଘେନି ସେ ଅନେକ ଭୋଗ
 କଲା ।
 ସେ ଦିବ୍ୟ ବିଳାସୁଣୀ ଜଗତ ମୋହିଲା ॥
 ସୁରନରେ ଯେହାକୁ ଦେଖିଲା ବଣ୍ୟ
 ହୋଡ଼ି ।
 ବାବୁ ସେ ପଦ୍ମନୀ ସୁନ୍ଦରୀ ଅଟଇ କାତି ॥
 ରଜବତୀ ହୋଇଣ ଥିଲା ଯେ ପ୍ରମଦା ।
 ପ୍ରାହାନ କରିବାକୁ ଗଲା ସେ ନର୍ମଦା ॥୯୦
 ମେଲଇ ଲେକ୍ଷିଣ ଯେ ସୁଗନ୍ଧ ଅପହରି ।
 ଅଙ୍ଗ ଶାମଳଇ ବସୁନ୍ତ ଉତାରି ॥
 ସୁଗନ୍ଧ ଘେନିଣ କେଶ ବାଳୀ ଧୋଇଁ ।
 ନିର୍ମଳ ଜଳରେ ପ୍ରାହାନ କଲା ଯାଇଁ ॥
 ନଦୀରୁ ବାହାର ହୋଇ ଆସଇ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 କୂଳରେ ଆସି ଉଭା ହୋଇଲା ମନୋହାରୀ ॥
 ସରୁ ଝିନ ବାସରେ ପୋଛଇ ଶ୍ୟରୀର ।
 ଉକ୍ଷିଣ ପିନ୍ଧିଲା ବାଳୀ ପବିତ୍ର ଶାଢ଼ୀବର ॥
 କେଶ ଶୁଖାଇଣ କାବେରୀ ତାହାର ଖୋଷି ।
 ଗଣ୍ଡିଅନା ଚନ୍ଦନ ମିଶାଇଣ ଘଷି ॥ ୧୦୦
 ନୟନେ କହ୍ନଇ ପୟରେ ଅଳତା ।
 ତାମ୍ବୁଳ ଭୁଞ୍ଜିଣ ଅଧର କଲା ରତା ॥
 ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଲା ମଣ୍ଡଣ ।
 ଦଶଦିଗ ତାହିଁ ଓଳଗଇ ସୁଗନ୍ଧଜନ ॥
 ଯେସନକ ସମୟେ ପବନ ତାହାର ଦେଖି ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ତୁ ଅଟୁ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥
 ନାହିଁ ନାହିଁ ତୋତେ ତିଭୁବନେ ସରି ।
 ଅପହରୀ କିନ୍ନରୀ ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ॥
 ବାନରୀ ହୋଇଣ ଯେସନ ତୋର ରୂପ ।
 ଧନି ଧନି ସାଧବୀ ରେ ଚଂଚଳା
 ସରୁପ ॥୧୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଆସି ଭୂମିରେ ଅବତରି ।
 ଅଙ୍ଗନାର ଅଞ୍ଚଳ ପବନ ଯାଇ ଧରି ॥
 ମୁଖ ଲଗାଇଣ ବୋଲଇ ସଖି ରଖ ।

ମୋହୋର ତନୁ ସଖି ବିକଳିତ ଦେଖି ॥
ମଦନ ଶରେ ମୁଁ ହୋଇଲି ବାଜି ।
ତୋହୋର ରୂପ ଦେଖି ଚିତ୍ତ ଧାରଣା ନ
ଯାଇ ॥
ମୁହିଁ ପବନଦେବତା ଜାଣିରେ ବାଳା ।
ମୋହୋରେ ସେ ଜଗତ ହୋୟେ

ପ୍ରତିପାଳି ॥

ମୁଖ ତୋତେ ରମଣ କରିବିରେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜିବ ମମ ପ୍ରାଣ ସରି ॥୨୦
ନକର ନିରାଶ ସମର୍ପିସି ଅଙ୍ଗ ।
ଗାଡ଼େଣ ପାତ୍ରା ମୋତେ କଳାକ ଅନଙ୍ଗ ॥
ଗଗନ ମାର୍ଗେ ମୁଁ ଚଳି ଯାଉଥିଲି ।
ତୋହୋର ରୂପ ଦେଖି ଏଥକୁ ଅଜଳି ॥
ତୁ ମୋତେ ନିରାଶ ନ କର ସୁନ୍ଦରୀ ।
ଏତେ ବୋଲି ମରୁତ କନ୍ୟାର ଭୁକ୍ତ ଧରି ॥
ମଲୟ ବହିଣ ଆମୋଦନ କଲା ।
ବିବିଧ ପ୍ରକାରେଣ ନାରାଜି ମୋହିଲା ॥
ଖଡ଼ବ ନନ୍ଦନୀ କଲା ସନମତ ।
କନ୍ଦର୍ପ ମୋହିଲା ତାହାର ପଞ୍ଚୁଭୂତ ॥ ୩୦
ତୃଷ୍ଣ ଅନୁମତ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ ।
ସୁଖେଣ ପବନ ରମଣ କଲା ତହୁଁ ॥
ନାଭିକମଳେ ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ବୀର୍ଯ୍ୟ ।
ବିନ୍ଦୁ ଆକ୍ରେଷିଣ ଧଇଲା ସରୋଜ ॥
କାଳେ ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲା ଅବତାର ।
ଜନମ ହୋଇଣ କହିଲା ଉତ୍ତର ॥
ପୁତ୍ର ବୋଇଲା ଶୁଣିସି ଗୋ ମାତ ।
ମୋହୋର ଶ୍ୟାମାର ଖୁଧାରେ ଆରତ ॥
ଦିଅସି ଆଧାର ମୁଁ କରିବଙ୍ଗ ଗ୍ରାସ ।
ଶୁଣିଣ ପମଞ୍ଜନୀ ମନରେ ପାଇଲା

ଦ୍ରାସ ॥୪୦

ପଞ୍ଚୁଭୂତ ଆତ୍ମାରେ ଭାଳିଣ ବିଚାରି ।
ଏ ସୁତ ପବନ ରେତରୁ ଅବତରି ॥
ତେଣୁ ସେ ବଳମାନ ତନୟେ ହୋଇଲା ।
ଖଡ଼ବ ନନ୍ଦନୀ ଦଶଦିଗକୁ ଚାହିଁଲା ॥

ଦେଖିଲା ପୂର୍ବଦିଗେ ଆଦିତ୍ୟ ଉଦ୍ଭାସି ।
ରଜତ ବର୍ଷ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ କାଶ୍ୟପର ବନ୍ଧି ॥
ପକୁ ବିମ୍ବଫଳ ଆକାର ତାହାର ।
ହୃଦେଣ ପମଞ୍ଜନୀ କଳାକ ବିଚାର ॥
ଯେ ପୁତ୍ର ଅରକ୍ଷି ଅଟଇ ଉତ୍ପାତ ।
ଆଧାର ନ ପାଇଲେ କରିବ ମୋତେ

ହତ ॥୫୦

ଆଦିତ ଦେବତାକୁ ଦେବଙ୍ଗ ଦେଖାଇଁ ।
ବଳବନ୍ତ ହୋଇଲେ ଧରୁ ତାକୁ ଯାଇଁ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଜନନୀ ପୁତ୍ରକୁ ଚାହିଁଲା ।
ରଙ୍ଗ ଫଳ ବାବୁ ଭକ୍ଷଣି ବୋଇଲା ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବିକ୍ରମିଣ ଗଲା ।
ଲକ୍ଷେକ ଯୋଜନ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ରଥକୁ ଉଠିଲାକ ଯାଇ ।
ଦେଖିଲାକ ସେ ତ କିଛିହିଁ ଫଳ ନୋହି ॥
ମଧ୍ୟେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବତା କମଳ ବେନି କର ।
ସୁମନ୍ତ ମଣିରେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ଉର ॥୬୦
ଚରଣେ ନେପୁର ଦିଶଇ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟେ ।
ଆଗେଣ ଅରୁଣ ବିନତା ତନୟେ ॥
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ବାମୁଳେ ସପ୍ତ ଅଶ୍ୱ ଯୋଡ଼ି ।
ବାଗ ଦଉଡ଼ି କରେ ଅରୁଣ ସାରଥ ॥
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନେ ତହିଁ ଛନ୍ଦି ବସି ।
ଅପଞ୍ଚରା କିନ୍ନରୀ ରୂପେଣ ଗରୁଡ଼ସୀ ॥
ଗନ୍ଧର୍ବାକିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ସହିତେ ।
ଯେବଣ ଦିନେ ଯେବଣ ବସନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟରଥେ ॥
ଶୋଭା ଗରୁତର ଛାୟାଦେବୀର ପତି ।
ଯେହେତ୍ତେ ବେଭାର ଦେଖିଲା

ମାରୁତି ॥୭୦

ନିରୋପି ଚାହିଁଲା ସେ ନୁହଇ କିଛି ଫଳ ।
ଖୁଧାରେ କୋପରର ପବନ ଦୁଲାଳ ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଆହାର ଦେସି
ମୋତେ ।
ନୋହିଲେଣ ସାଂଗ୍ରାମେ କିଣିମି ଆଜ
ତୋତେ ॥

ଆଦିତ ବୋଇଲା ତୁ ପାମର କପି ଛାର ।
ମୋତେ ଆସି ଦୁହି ମାରୁସି ଆହାର ॥
ମୁହିଁ ସେ ବିଧାତା ସପତ ଦ୍ୱାପପତି ।
ଷାଠିଏ ଦଶରେ ପୃଥ୍ୱ ବୁଲଇ ଭର୍ଷଗତି ॥
ମୋହୋର ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତେ ସପତ ଦ୍ୱାପ
ସୁଖା ।

ଚଉଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଲୋକେ ଆନନ୍ଦ ମୋତେ
ଦେଖି ॥

ମୁହିଁ ସେ କରତା ସପତ ଦ୍ୱାପରେ
ଅଧିକାରୀ ।
ମୋହୋର ତେଜରେ ହୋଇଲା ଯାମିନୀ
ବିଦାରି ॥

ତୁ ହୀନ କପି ନିଲକ୍ଷଣ ନ ଜାଣୁ ।
ଜତର ଜନ ପ୍ରାୟେକ ମେତେ ମଣୁ ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବଇରାଗ ପାଇଁ ।
ଆଦିତ ଉପରକୁ ପଡ଼ିଲାକ ଧାଇଁ ॥
ବୋଇଲା ତୁ ଯେବେ ଜଗତ ଛାଣ୍ଡର ।
ଖୁଧାରେ ଆରତ ମୋହୋର ଶ୍ୟାମାର ॥
ଦିଅସି ଆହାର ମୁଁ ସୁସ୍ଥ କରଇ ପିଣ୍ଡ ।
ନୋହିଲେଣ ତୋତେ ନ ଛାଡ଼ଇଁ
ମାରତଃ ॥୯୦

ଏତେ ବୋଲିଣ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ବେଢ଼ାଇଲା ।
ଆଦିତ ଦେବତାକୁ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲା ॥
ନିବିଡ଼ ବାନ୍ଧେଣ ବାନ୍ଧିଲା ଯତ୍ନ କରି ।
ବିକଳେ ଦିନକର ଛାନ୍ଦକୁ ସୁମରି ॥
ତାହା ଜାଣି ତୁ ଯେ ଗଲୁ ଶତୀସାଜ୍ଞା ।
ବଜ୍ରେକ ପିଟିଲୁ ଯେ ହନୁମନ୍ତକୁ ନେଇଁ ॥
ଆଦିତ ଦେବତାକୁ ମୁକୁନ୍ଦାଇ ଦେଲୁ ।
ଏବେ କିମ୍ପା ଶକ୍ତ ସେ କଥା ପାସୋରିଲୁ ॥
ତୋହୋର ବଜ୍ରପାତେ ହନୁମନ୍ତ ମଲା ।
ଜାଣିଣ ପବନ ଦେବତା ଶୋକ
କଲା ॥୧୦୦

ସକଳ ଜନକର ଆତ୍ମା ନିରୋଧର ।
ସଂସାରଯାକ ଯେ ହୋଇଲାକ ଦହିଁ ॥

ସକଳ ଦେବତାମାନେ ମନେଶ ବିଚାରି ।
ପବନ ନିରୋଧେ ସକଳ ଯିବେ ମରି ॥
ଯେବେ ଚାଲ ସବିହେଁ ହନୁଠାକୁ ଯିବ ।
ତାହାକୁ ଜାଆଇଁ ପବନକୁ ଡୋଷିବା ॥
ତେଣୁ ସେ ସକଳ ଦେବତାଙ୍କ ତେଜ
ଦେଇଁ ।

ପମାଜନୀ ପୁତ୍ରକୁ ଦେଲେ ସେ ଜାଆଇଁ ॥
ଅବୋଷେ ଆଦିତକୁ କଲା ସେ ବନ୍ଧନ ।
ଏବେ ବାନ୍ଧିଲା ତାକୁ ରାବଣ ନନ୍ଦନ ॥୧୦
କଲା କର୍ମ ଗତି ପାଇ ଅବଶ୍ୟ ।
ଏହା ପୂର୍ବର ଅଛଇ ଭବିଷ୍ୟ ॥
ଏବେ ହନୁମନ୍ତ ବନ୍ଦୀ ପଡ଼ିଥିବ ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଆନେ କେମନ୍ତେ ପୋଡ଼ିବ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଅଛଲେ ହୋଇବ ଗଣଗୋଳ ।
ସେ କାଳକୁ ଥିବ କିମ୍ପା ଏତେକ ଅକଳ ॥
ଏବେ ଏହିକ୍ଷଣି ପିଟିବ ମାରୁତି ।
ଅପୂର୍ବ କଥା ଆଜ ଦେଖ ସୁରପତି ॥
ନନ୍ତ୍ର ଦହିଣ ସମୁଦ୍ର ତେଜଃସିବ ।
ସାତ୍ୟାଗ ବାରତା ନେଇଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ
ଦେବ ॥୨୦

ତୁ ହୋ ସୁରପତି ନ କର କିଛି ଚିନ୍ତା ।
ତଳୟେ କରି ଶୁଣ କହଇ ହନୁମନ୍ତା ॥
ଏତେ ବୋଲି ଧାତା ବାସେବ ବେନି
ଜନ ।
ଦେଖନ୍ତି ଜଗତାର ତଳେ ହନୁମାନ ॥
ରାବଣ ପଚାରଇ ଥିଲାକ ଯେ କାହିଁ ।
ଭୟଜିତ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
ଓଶେକ ବନ ଯେ କଲା ନାରଖାର ।
ମଧୁବନ ବୃକ୍ଷ ଭାଙ୍ଗିଲା ଅପାର ॥
ତୋଟାର ଦ୍ଵାରେ ଡ୍ରୋଣା ଖମ୍ବେ ବସିଥାଇଁ ।
ଯେ ତୋହୋର ସମ୍ୟ ମାଜଲା
ଗୋସାଇଁ ॥୩୦
ଅପ୍ରମିତ ବଳ ହେଲେ ନାଶ କଲା ।
ଯେ ଚଣ୍ଡାଳ ହାଥେ ଅଛୟେ କ୍ଷୟ ଗଲା ॥

ଶୁଣିଣ ରାବଣ ପାଇଲାକ ବଥା ।
ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ଅଛଇ ଦଶମଥା ॥
କି ରେ ମର୍ଦ୍ଦି ଅଛନ୍ତୁ ତୁ କାହୁଁ ।
ଆମ୍ଭେ ସେ ରାକ୍ଷସ ନର ବାନର ଖାଉଁ ॥
ଯେଥକୁ ଭୟେ ତୁ ନକଲୁ କେମନ୍ତେ ।
ସମୁଦ୍ର ଲଢ଼ିଲୁ ତୁ କେବଣହିଁ ମତେ ॥
ଯେତେ ଦୃଶମରେ ପଶିଲୁ କିପାଇଁ ।
କି ତୋହୋର କପି ପ୍ରାଣକୁ ଭଏ
ନାହିଁ ॥୪୦
କେ ତୋହୋର ମାତା କେ ତୋହୋର
ପିତା ।
କେ ତୋହୋର ଅଟେ ରେ ଜଣ ଦେବତା ॥
ଓଶେକ ବିପୁଲ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିଲୁ କି ପାଇଁ ।
ମଧୁବନ ତୋଟା ମୋହୋର ଭାଙ୍ଗିଲୁରେ
ବାଇ ॥
କିଙ୍କର ଗଣ ମୋର କିମ୍ପାଇଁ ନାଶ କଲୁ ।
ଶାଳେକ ଗଣ ମୋର କିମ୍ପାଇଁ ମାଇଲୁ ॥
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଜୟୋମାଳି ହତ ।
ଆବର ମାଇଲୁ ମୋର ଅଛୟେ ନାମେ
ସୁତ ॥
ଅଠାର ଗଣ୍ଡା କୁମାରେ ଅଟଇ ସେ ସାନ ।
ବାରପଣେ ତନୟେ ଜଗତେ
ବିଦ୍ୟମାନ ॥୫୦
ଅଲିଅଳ କୁମର ମୋର ମାଇଲୁ କିମ୍ପାଇଁ ।
ଗ୍ୟାନ୍ ଗୋତର ମେଳା କି ତୋହୋର
ନାହିଁ ॥
ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟପଣ କଲୁ ତୁ ନ ଜାଣି ।
ଯେବେ ସେ କେ ରଖିବ କହସି ତଥ୍ୟ
ବାଣୀ ॥
ଦଶଗ୍ରୀବ ବଚନେ ହନୁମନ୍ତ ଭଣି ।
କିମ୍ପା ତୁ ଅସିଧ୍ୟାଗ ବୋଇଲୁ ବିଂଶପାଣି ॥
ଅସୁର ଜାତି ତୁ ଅତୁସି ରେ ରାବଣ ।
ଏଥକୁ ଅଛଲି ମୁଁ ଯେବଣ କାରଣ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ଇଷିକ୍ଷ୍ୟାର ପତି ।

ତାହା ଭଗ୍ନୀ ଅଞ୍ଜନା କେଶରୀ ସୁବତୀ ॥୬୦
ସେ ମୋହୋର ମାତୁଳ ଅଟଇ ଲଙ୍କପତି ।
ବେନି କୁଳ ବିଶୁଧ୍ୟ ନିକଳକ ଜାତି ॥
ମୁହିଁ ହନୁମନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ।
ସାତ୍ୟା ଖୋଜିବାକୁ ପେଷିଲେ ରଘୁନାଥ ॥
ପଞ୍ଚୁବତୀ ବନେ ତୁ କଲୁ ଯେବଣ କଥା ।
ତଳଲୋକର ଜନନୀ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
ମାୟା କୁରଙ୍ଗା ଯେ ଗଲେ ରାମ ମାରି ।
ତୁ ଯେ ଜାନେକାକି ଆଣିଲୁ ଚୋରିକରି ॥
ବାହୁଡ଼ି ଆସି ରାମ ନ ଦେଖିଲେ ସାତ୍ୟା ।
ପଞ୍ଚାବତୀ କହିଲା ସିଧ୍ୟ ଯେ ବାରତା ॥୭୦
ତହୁଁ ଶ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ବାର ।
ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଭୋଟିଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ॥
ଏକା ନାରାଜେକେ ବାଳାକି ବଧ୍ୟ କଲେ ।
ରୋମାପତି ସାଙ୍ଗେ ରାମ ମଇତ୍ର
ହୋଇଲେ ॥
ରିକ୍ତ ମର୍ଦ୍ଦି ବହୁତ ବଳ ଘେନି ।
ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ଭାର ବେନି ॥
ସାତ୍ୟା ଖୋଜିବାକୁ ପେଷିଲେ ରାମ ଦୂତ ।
ଦକ୍ଷିଣକୁ ଅଛଲି ମୁଁ ସାହେର ଜଳପଥ ॥
ଏ ତୋହୋର ଲଙ୍କା ନିଶାରେ ବୁଲିଲି ।
ଓଶେକ ବିପୁଲ୍ୟ ମୁଁ ସାତ୍ୟାକୁ
ଠାବକଲି ॥୮୦
ମଧୁବନ ତୋଟା ଭାଙ୍ଗିଲଇଁ ହେଲେ ।
ଅସୁର ସଜନ ନାଶ କଲି ଭୁଜବଳେ ॥
ଅଛୟ ନାମେଣ ତୋର ପୁତ୍ର ବଳବନ୍ତ ।
ବୁକୁ ବିଦାରିଣ କାଢ଼ିଲି ତାର ଅନ୍ତ ॥
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ମୂଳେ ଜୟୋମାଳି ।
ଏତେ ବଳ ତୋହୋର ମୁଁ ପକାଇଲି ଦଳି ॥
ଏବେ ଯେବେ ଲଙ୍କା ମୁଁ କରଇ ଧୂମାନ୍ତ ।
ତେବେ ସେ ନାମ ମୁଁ ବହଇ ହନୁମନ୍ତ ॥
ଆଜର ମଧ୍ୟେ ମୁଁ ଏଥୁେ ବାରତା
ଘେନିଯିବି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଛାମୁରେ ମୁଁ ବାରତା କହିବି ॥

ତେବେ ସେ ରଘୁନାଥ ଆସିବେ ସଜ ହୋଇଁ ।	ସାତଯାକୁ ଚୋରାଇ ଆଣିଲୁ ତ ଯହୁଁ ॥୨୦	ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଆସିଣ ରହିଲେ ॥
ନିଚୟେ ଆଷ୍ଟମୀ ତୋରରେ ପୁରିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥	ସେହି ବନେ ମୁଖ୍ୟ ଆଆଗାନା ପଡ଼ି । ମୃଗେକ ଦେଖାଇଲୁ ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ି ॥	ସଂଗରେ ଅଛନ୍ତି ରିକ୍ତ ବାନର ବହୁତ । ପୃଥ୍ଵୀ ନ ଦିଶଇ ବଳ ଅପ୍ରମିତ ॥ ୫୦
ଶୁଣିଣ ରାବଣ କୋପେଣ ଗରୁଡ଼ର । ଅଧର କମ୍ପାଇଣ କହଇ ଉଭର ॥	ଶରଧା ନିମନ୍ତେ ଗଲେ ମୃଗମାରି । ଅମାୟା ନିମନ୍ତେ ଲକ୍ଷଣ ଆଦି କରି ॥	ଅଙ୍ଗଦ, ନଳ, ନୀଳ, ଗନ୍ଧମାରଦନ । ସୁଷେଣ, ତାରାକ୍ଷ, ମହାହୁ ଚନ୍ଦନ ॥
ନିରେଖ ବାନରରେ ଗର୍ବ କଥା କହୁଁ । ମାନେବ ତପୁସୀ ଅଟଇ ତୋର ପ୍ରହୁ ॥	ତେଣୁ ସେ ପାରତି ବଢ଼ିଲା ତୋହୋର । ଏବେ ପଚାରିଲୁ ସେ କାହିଁର ରଘୁବାର ॥	ଜମ୍ବେବ ଶାର୍ଦୂଳ ଶଉରୀ ସେନାପତି । ଏକକୁ ଆରେକ ପ୍ରତଜ୍ଞା କରନ୍ତି ॥
ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ଅଟଇ ତୋହରି । ରିକ୍ତ ବାନରରେ ମୋତେ ହୁଅଇ କି ମାରି ॥	ମୋତେ ପୁଛିବାର ଅଟଇ କଥା ସତ । ମୁହିଁ ସେ ହନୁମନ୍ତ ପବନର ସୁତ ॥	କେ ବୋଲଇ ଲଙ୍କା ଆଣିମି ଉପାଡ଼ି । କେ ବୋଲଇ ଗଡ଼ ବସିମା ଯାଇ ମାଡ଼ି ॥
ରିକ୍ତ ବାନରରେ ମୋତେ ହୁଅଇ କି ମାରି ॥ ସମୋଦ୍ର ଲଘିଣ ଆସିବ କେମନ୍ତେ ।	ମୋହୋର ହାଥେ ମଲା ତୋହର ଅଛଏ ନାମେ ପୁତ୍ର ।	କେ ବୋଲଇ ସମୋଦ୍ର ହେଲେଣ ଶୋଷିବା ।
ଯୁଧ୍ୟ କରିବ ସେ କେବଣ ହିଁ ମତେ ॥୧୦୦	ଜମ୍ବୋମାଳି ମୂଳେ ଅସୁରନ୍ତ କଳି ହତ ॥୩୦	କେ ବୋଲଇ ଅସୁର ବଳ ବିନାଶିବା ॥ ବାଳାର ତନୟେ ତହିଁ ବୋଲଇ ଅଙ୍ଗଦ ।
ମୁହିଁ ସେ ଅଟଇ ରାଜାଧି ରାଜେଶ୍ଵର । ତୁମ୍ଭେ ନିଲକ୍ଷଣ ଅରଣ୍ୟ ବାନର ॥	ମୋତେ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାୟେକ ତୁ ମଣୁ । ଏ ମୋହୋର ମହିମା ତୁ କିଛିହିଁ ନଜାଣୁ ॥	କିମ୍ବା ରଘୁନାଥ କରିବୁ ତୁହି ଦ୍ଵଦ ॥୬୦ ରାବଣ ଦଶମୁଣ୍ଡ ଆଣିମା ଛିନାଇ ।
ପର୍ବତ କନ୍ଦର ଉପରେ ବୁଲୁଥାଅ । ମନ୍ଦୁଷ୍ୟ ଦେଖିଲେଣ ପଳାଇଣ ଯାଅ ॥	ଯେ ଭୁଜଦଣ୍ଡ ଘେନି ମୁଁ ମାରିବି ଯାହାକୁ । ତତକ୍ଷଣେ ଯମଦଣ୍ଡ ବାନ୍ଧିନେମେ ତାହାକୁ ॥	ଶୁଣି ପ୍ରତିଉତ୍ତର ଦେଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥ ଦକ୍ଷିଣ କରସ୍ଥଳ ଭୂମିରେଣ ମାରି ।
ନଖ, ମୁଖ, ନାସିକାରେ ଦୁଇ, ଏକ ଠାର । ପାପ ଜୀବଗୁଡ଼ା ଅଟ ନାରଖାର ॥	ଚିତ୍ରକୂଟ ପର୍ବତ ବିଧାକେ ତୁରିକରି ପାରଇ ।	ବୋଇଲେ ମୁହିଁ ସେ ମାରିବି ଦଶଶିରି ॥ ମୋହୋର ଘରଣୀକି ନେଲା ସେ
ତୋତେ ନ ବୋଇଲେ ବୋଲିବା ଆର କିଏ ।	ଏମନ୍ତ ମଣ୍ଡଳି ସେ ମେରୁ ଧୂଳି କରି ପାରଇ ॥	ଚୋରାଇ । ମୁହିଁ ତାହାକଇ ନାଶି ବିବିଧ କଷ୍ଟଦେଇ ॥
ତହିଁକି ଛଳ ପାଇଣ ବୋଇଲୁ ଯିଏ ଯିଏ ॥ କାହିଁର ଶ୍ରୀରାମ କାହାର ତନୟେ ।	ତାହାର ସହିତେ କରଇ ମସିଗୁଣ୍ଡ । ଏହିକ୍ଷଣି ତୋହାର ଛେଦିବି ଦଶମୁଣ୍ଡ ॥	ଏସନ ପ୍ରତାପ୍ୟା ଦେଇଣ ଅଛନ୍ତି ଦାଶରଥ । ତେଣୁକରି ତୋତେ ମୁହିଁ ସହିଲି ଏ ଘାତି ॥
କେବଣ କୁଳେ ଜାତ କେବଣ ଦେଶୁ ଆୟେ ॥୧୦	ସାତଯାକୁ ନେଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେବି । ମନ କଲେ ଏହା ଏହିକ୍ଷଣି କରିବି ॥ ୪୦	ନୋହିଲେଣ ଜଗତୀରେ ଆଆବୁ କାହିଁ ବସି ।
ପାପ ଜୀବଗୁଡ଼ା ଦେଖିବା ନ ଯୋଗାଇ । ସ୍ଵର୍ଗକୁ ଦେଖିଲେ ଏଥୁରି ଦୋଷ ଯାଇ ॥	ଶୁଣିଣ ରାବଣ ହସିଣ ବୋଇଲା । ଯାହା ସେ ବୋଇଲୁ କପି ଭଲଇ ହୋଇଲା ॥	ଏ ବୋଲ ଶୁଣି ରାବେଣେଶ୍ଵର ରାଷି ॥୭୦ ବାଇରେ ବାତୁଳ ପାମର କପିଗୁଡ଼ା ।
ପୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲାକ ହସି । ଆପଣେ ଆପଣେ ହୋଇ ଗରୁ-ହଂସା ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଆବର କିମ୍ପାଇଁ ଆସିବେ ଦୁଃଖ ପାଇଁ ।	ଧର୍ମ ନ ଶିଖିରେ କହୁ ମୂର୍ଖ ମୂଢ଼ା ॥ ଏତେ ଯେବେ ପ୍ରାକର୍ମ ଅଛଇ ତୋହର ।
କାହୁଁ ଜାଣିମୁଁ ତୁ ଶ୍ରୀରାମ କାହାର କୁମର । ଯେଣେ ସେ ମଲେ ଖର ଧୂଷଣ ତୋହର ॥	ତୁ ଯେବେ ଯୁଧ୍ୟରେ ପାରିବୁ ଏଥେ ଥାଇଁ ॥ ଏ ବୋଲ ଶୁଣିଣ ବୋଲଇ ମାରୁତି ।	ବାଳୁତ କୁମର ବାଣି ଆଣିଲା ମୋହୋର ॥ ଏହା ଶୁଣି ବୋଲଇ ହନୁମନ୍ତ ବାର ।
ତିଶିରୀ ସେନାପତି ଯାହା ହାଥେ ମଲେ । ସୁପଲେଖି ନାସା ଶର୍ବଣ ଛେଦିଲେ ॥	ଯାହା ସେ ବୋଇଲୁ ଅଛଇ ତହିଁର ଗତି ॥ ବାଳାକି ମାରିଣ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଲେ ।	ରାମକୁ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ମଣରେ ପାମର ॥ ଅଜରାବ୍ରତ ହାତ୍ରାକି ଗଜ ସଂଗେ ଲେଖୁଁ । ଉଚିଶ୍ଵା ଅଶ୍ଵକୁ ହସ ସଂଗେ ଯୋଖୁଁ ॥
ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜାଣିମୁଁ ତୁ କାହୁଁ ।		

ରମ୍ୟ ଯୁବତୀକି ତିରା ସଂଗେ ସରିବୁ ।
ମେରୁ ନେଇ ପର୍ବତ ସଂଗେ ଯୋବୁ ॥୮୦
ମୁହିଁ ହନୁମନ୍ତ କପି ବୋଲି ମୋତେ ।
ଆବର କଥାଏ କହଇଁ ମୁହିଁ ତୋତେ ॥
ତୁ ଯେ ବୋଇଲୁ ଆଶିଳି ତୋତେ ଧରି ।
ପୂର୍ବର ଶାପ୍ୟ ଯେ ଅଛଇ ମୋହରି ॥
ଯେବଣ କାଳରେ ହୋଇଲି ମୁଁ ଜାତ ।
ଆଦିତକୁ ଦେଖାଇଦେଲା ମୋର ମାତ ॥
ଆହାର ପ୍ରାୟେ ମଣି ଆକାଶକୁ ଗଲି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାକୁ ନାମେଣ ବାନ୍ଧିଲି ॥
ବିକଳେ ଦିନକର ସୁମରିଲା ସୁରପତି ।
ଜାଣି ଶକୁରାଏ ଗଲାକ ତଡ଼ତି ॥ ୯୦
କୋପଭର ହୋଇ ବଢ଼େକ ମାଜଲା ।
ଏ ମୋହୋର ହୃଦରେ ବଜୁ ହିଁ ପଡ଼ିଲା ॥
ଜ୍ଞାନବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି ଭୁମିତଳେ ।
ପିତା ପବନ ମୋତେ ଧଇଲା ବିକଳେ ॥
ସର୍ବଜନକର ଆତ୍ମା ନିରୋଧୁଲା ।
ସକଳ ଜନକର ସାହାସ ଉଡ଼ିଲା ॥
ଏହା ଦେଖି ମିଳି ସକଳ ସୁରଗଣ ।
କିଏ ଉପାୟେ କରିବା ବିଚ୍ଛରଣ ॥
ପବନ ଓପ୍ପୋଧେଣ ଦେବ ପିତାମହ ।
ବଜ୍ରଜଳ ନାଶି ବଜ୍ର କଲେ ମୋରୋ
ଦେହ ॥୧୦୦
ଯହୁଁ ମୋହର ଅଙ୍ଗେ ବାଜିଲା କୁଳିଶ ।
ହନୁମନ୍ତ ନାମ ମୋତେ ଦେଲେକ ତ୍ରିଦଶ ॥
ବେଳେକ ତାହାର ଉପାୟେ ଜୀର୍ଣ୍ଣଲି ।
ଯାବତ ବଳ ମୁଁ ଏକାୟେ ପାଗଲି ॥
ଦେବେ ମକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ହାର ଦେଲେ ।
କପିଭଦ୍ର ବୋଲି ମୋତେ ଅଭିଷେକ
କଲେ ॥
ଶୁଣ ହୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପରାରିଲୁ ଯାହା ।
ଅଦୋଷେ ବାନ୍ଧିଲି ମୁଁ ଛାୟାପତିର ନାହା ॥
ତେଣୁ ସେ ବନ୍ଧନେ ପଡ଼ିଲଇଁ ଏଥୁ ।
ପ୍ରାକର୍ଣ୍ଣେ ଯାହା ନିହିଛି ବିଧାତି ॥ ୧୦

ଶଏ କୋଟି କଳପେ ନୋହଇ ସେ
କ୍ଷୟେ ।
ସୃଷ୍ଟି କରତା ଯାହା କରିଛି ଉପାୟେ ॥
କେହୁ ଆନ କରିବ ଦଇବର ବାଣୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ହୋ ଅଟନ୍ତି ଚକ୍ରପାଣି ॥
ତାହାକୁ ବିଧାତା ମାନେବ ଜାତ କଲା ।
ସୁଖ ଭୋଗ ଛଡ଼ାଇ ବହୁତ ଦୁଃଖଦେଲା ॥
ତଜଲୋକ ଶିରୀ ଜନେକକ ଦୋହିତା ।
ସେ ତୋହୋର କଟକେ ବନ୍ଦୀ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ॥
ବିହିର ବନ୍ଧୀକୁ କେହୁ ଆର ଯିବ ।
ଏମନ୍ତ କଥା କିମ୍ପା କହୁ ଦଶଗ୍ରାବ ॥ ୨୦
ତୋତେ ଏ ବିଧାତା ଅନେକ ସୁଖ ଦେଲା ।
ଶ୍ରୀରାମର ହସ୍ତେ ମୃତ୍ୟୁ ନେଇ କଲା ॥
କାହାର ବେଳେ ସେ ହୋଇବାକ ଆନ ।
ଶୁଣିଣ କୋପକଲାକ ଦଶାନନ ॥
ହାନ ପଶୁଜନ୍ତୁରେ ଗର୍ବ କଥା କହୁଁ ।
କେଉଁ ନିଲକ୍ଷଣ ତୁ ଏଡ଼େ ଗର୍ବ ବହୁଁ ॥
ଏହିକ୍ଷଣି ତୋତେ କରିବି ପ୍ରାଣନାଶ ।
କେଉଁକଟି ଯିବୁ ଏଡ଼େକ ସାହସ ॥
ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଭାର୍ଜନ ଅଛି କାହିଁ ।
ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାୟେ କି ବୁଝୁ ଲଙ୍କସାଜା ॥ ୩୦
ଯେତେ ଲୋକ ଅଛ ଜଗତାରେ ବସି ।
ଏହିକ୍ଷଣି ସବୁ ପକାଇବି ବିନାଶି ॥
ତୋହୋର ପ୍ରାୟେ କରି କୋଟିଏ ରାବଣ ।
ଲିଖ ପ୍ରାୟେ କରି ମାରିବି ଏହିକ୍ଷଣ ॥
ସ୍ବାମୀର ଆଗ୍ୟା ନାହିଁ କରିବା କିମ୍ପା ଦୁହ ।
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ଦଶକନ୍ଧ ॥
ବଡ଼ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ବସିଲା ତୋହୋର
ନାହିଁ ।
ସଂସାର ଗତି କଥା ନ କହୁ କିଏ ପାଜା ॥
ତୋତେ ଛାର ମାରନ୍ତେ ହୋଇବାକ କିଏ ।
ଅଛୟେ କୁମାରକୁ ଯହୁଁ କଲୁ ମୋହୋର
ନାଶ ॥୪୦
ତେଣୁ ସେ ପ୍ରାଣ ତୋର ଘେନିମି ନିଅତ ।

ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ରାଜଲା ପ୍ରଶସ୍ତ ॥
ଯେ କପିର ଶିରଛେଦ ବୋଲି ଆଗ୍ୟା
ଦେଲା ।
କର ଯୋଡ଼ିଣ ବିଭୀଷେଣ କଣାଇଲା ॥
ଭୋ ଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଠାକୁର ଶିରୋମଣି ।
ଦୂତକୁ ବଧ୍ୟ ଦେବ ନ କରି ନୃପମଣି ॥
ନ ଜାଣି ଏ କପି ଭାଙ୍ଗିଲା ମଧୁବନ ।
ଯେ ଦୋଷ ଅପ୍ରାଧକୁ ପାଇଲା ବନ୍ଧନ ॥
ଛାଡ଼ିଦିଅ ଏବେ ପ୍ରାଣ ଘେନି ଯାଉ ।
ମାଜଲେ କିଏ ଯେ ହୋଇବାକୁ ଆଉ ॥୫୦
ଜଗତର ମୁଖେ ବୋଲିବେ ମନ୍ଦବାଣୀ ।
ପରସ୍ଥିରୀ ହରଣ କଲାକ ବିଂଶପାଣି ॥
ଖୋଜି ଅଛଲା ଲୋକକୁ ନାଶ କଲା ।
ଏଡ଼େ ବଡ଼ ରାଜା ହୋଇ ଅଧର୍ମକୁ ଗଲା ॥
ସକଳ ଜନକର ମୁଖେ ପାଇବୁ ଏସନକ
ବୋଲ ।
ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ରାୟେ ନୁହଇ ଏ ଭଲ ॥
ବିଭୀଷେଣ ବଚନେ ବୋଲଇ ଲଙ୍କପତି ।
କଟାସି ତାହିଲା କରିଣ କୋପମୂର୍ତ୍ତି ॥
ତୁ ରେ ସାମୁଦ୍ର ନ ଜାଣୁ ଛେଦ ଭଦ୍ର ।
ଏ କପିର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ପାଇଲି ବହୁତ
ଖେଦ ॥୬୦
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଜମ୍ବୋମାଳି ମଲା ।
ଦୁଇଣା ପୁଅ ମୋର ଅଛୟେ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
ଏହାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ ବୋଇଲୁ କେମନ୍ତେ ।
ଯେ କପି ଯେଥୁ ଗଲେ ଆମ୍ଭେ ନ ଥାଇ
ଯେ ସୁପ୍ତେ ॥
ସମୋଦ୍ର ଭିତରେ ଅଟଇ ମୋହୋର ପୁର ।
ଧୂରୁ ଦେଖି ମୋତେ କମ୍ପନ୍ତି ସୁର ନର ॥
ଯେ ଯେଥକୁ ପ୍ରକାରେଣ ଆସି ।
ନିଶାରେ ବୁଲିଲା ଘରେ ଘରେ ପଶି ॥
ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗି ସୀତାକୁ ଠାବ କଲା ।
ଅଛୟେ ମୂଳେ ଅନେକ ସଜନି ନାଶ
କଲା ॥୭୦

ଯେବେ ଯେ କପି ଯେବେ ଜାଇଁ ଯିବ ।
ଶତ୍ରୁ ଆଗେ ଯାଇଁ ବାରତା କହିବ ॥
ଛିନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଯେ ଆସିବ ରାମ ବାହି ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଁ ଶରେ ତୋହୋର କିଛି ବୁଦ୍ଧି

ନାହିଁ ॥

ଶୁଣିଣ ମଉନ ହୋଇଲା ବିଭୀଷଣ ।
ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ରାଇ ବୋଇଲା ରାବଣ ॥
ଖଡ଼ଗ ଘେନିଣ ଛେଦ ଏହାର ଶିର ।
ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇଁ ଯେ ଗଲା ଦତ୍ୟ ବୀର ॥

ସାତ ଦଉଡ଼ି ଟଣାଇ ଧରାଇଲା ।
ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ମେଘନାଦ ବୋଇଲା ॥୮୦
ନାଗ ଫାଶ ଘେନି ଅଛଇ ଏହାକଇ ବାନ୍ଧି ।
କର ଚରଣ ଯେ କଣ୍ଠର ନିରୋଧୁ ॥

ମଲା ପ୍ରାଣରେ କିମ୍ପା ଅସ୍ତ୍ର ଲାଗିଥିବ ।
ଫେଡ଼ି ଦେବାକୁ ଆଗ୍ୟାଁ ଦିଅସି ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
ଶୁଣିଣ ରାବଣ ଯେ ହୋଇଲା ତ୍ରିପୁତି ।
ବୋଇଲା ଏକଥା ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥

ଏ ନାଗଫାଶ ଯେ ଅଟଇ ପବିତ୍ର ଶର ।
ଫେଡ଼ି ଫେଡ଼ି ବାବୁରେ ମରୁ ଏ ବାନର ॥
ଶୁଣି ମେଘନାଦ ଅସ୍ତ୍ର ସଫାରିଲା ।
ହନୁମନ୍ତ ଶ୍ୟରାରକୁ ଉଶ୍ମାସ ନାଗିଲା ॥ ୯୦

ଅଲଖି ଦଉଡ଼ି ଯେ ନାଗିଅଛି ସାତ ।
ଧରିଅଛନ୍ତି ତାହା ଅସୁର ବଳବନ୍ତ ॥
ରାବଣ ପଚାରଇ ଜଗତୀରେ ଥାଇ ।
କିଂପା ହୋ ପ୍ରଶସ୍ତ ତୁନି ହୋଇଲୁ ଯାଇଁ ॥

ମାର ଖଡ଼ଗ ଯେ ଛିନ୍ଦୁ ଏହାର ଶିର ।
ରଖନ୍ତୁ ଏହାକୁ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନିବାର ॥
ପାମର ଆତ୍ମା ଏହାର କ୍ଷଣେହେଁ ନ ଥୁଅ ।
ଆଶ୍ୱାସି କହିଲେ ଅଣହିତ ହୁଅ ॥

ଦଶାନନର ଆଗ୍ୟାଁରେ ପ୍ରଶସ୍ତ ଯେ ବୀର ।
ଖଡ଼ଗ ଉଚ୍ଛାଳି କହଇ ଉତ୍ତର ॥୧୦୦
କେ ତୋହୋର ଇଷ୍ଟ ଦେବତା କହି କହ ।
ସୁମରଣା କର ରଖନ୍ତୁ ଆସି ଦେହ ॥

ଏ କନ୍ଦୁ ଶୁଝି ଯାଉଅଛି ପ୍ରାଣ ।

ବନଜନ୍ମୁମାନେ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ହୋ ଅଜ୍ଞାନ ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ଯେ ହସି ।
ମୋହୋର ଇଷ୍ଟଦେବତା ଅଯୋଧ୍ୟା
ପୁରବ୍ୟସା ॥

ରଘୁବଂଶେ ଜାତ ଦଶରଥ ତନୟ ।
ଜାନେକାର ବଲ୍ଲଭ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ॥
ମୋହୋର ପ୍ରାଣର ଅଟନ୍ତି ଅଧିକାରୀ ।
ତୁମ୍ଭର ବଳେ କି ମୋତେ ହୁଅଇ

ମାରି ॥୧୦

ବାଇ ମୁଖି ତୁମ୍ଭେ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣ ।
ଆଖି ଥାଇଁ ଥାଇଁ ହୋଇଅଛ କାଣ ॥
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲ ତ ଅଛଇ ବୀର ମଲା ।
ଜନ୍ମୋମାଳି ସହିତେ ସଜନି ନାଶ ଗଲା ॥

ଓଶେକ ବିପୁନ୍ୟ ଭାଗିଂଲାଇଁ ହେଲେ ।
ସମୁଦ୍ର ଲଘିଣ ମୁଁ ଅଛଇ ଧର୍ମବଳେ ॥
ପୂର୍ବର କର୍ମବୋଷେ ପଡ଼ିଲି ବନ୍ଧନ ।
ଏହା ସତ ପ୍ରାଏ ମଣ ଦୁଷ୍ଟ ଜନ ॥

ହାଣିମ ବୋଲି ମୋତେ ଆସିଅଛ ଧାର ।
ଜାଣିଲି ତୁମ୍ଭରରେ କିଛିହିଁ ଗ୍ୟାନ
ନାହିଁ ॥୨୦

ଯେହାଶୁଣି କୋପେ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ।
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଖଡ଼ଗ ମାଇଲାକ ଧାଡ଼ି ॥
ହନୁମନ୍ତ ଶ୍ୟରାରେ ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ଧାର ।
ବଜ୍ରସମ ତନ୍ମୁ ଅଟଇ ତାହାର ॥

ତେତେ ତାକ୍ଷ ଶସ୍ତ୍ର ଲିତାୟେ ନ କାଟିଲା ।
ଦାଡ଼ି ମୋଡ଼ି ହୋଇ ଧଜ ଲେଉଟିଲା ॥
ପରଞ୍ଚି ଛିଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ଖଣ୍ଡାତଳେ ।
ଦେଖିଣ ଚମତକାର ପାଇଲେ ସକଳେ ॥

କେ ବୋଲଇ ଏ ମୋଡ଼ା ଜାଣଇ ଅକାଟ ।
ବନସ୍ତ ଜନ୍ମୁକ ଅନେକ କପଟ ॥ ୩୦
ମୁଣ୍ଡ ନ ଛିଡ଼ିଲେ ନ ମରଇ କପି ।
ଶୁଣି ଲଜପତି ବୋଇଲାକ କୋପି ॥

ମାରରେ ଗୁରୁଜ ଓପ୍ରୋଧ ନକର ।
ମରୁ ଏ ଦୁଷ୍ଟ ଚାଣ୍ଡାଳ ବାନର ॥

ପ୍ରଶସ୍ତ ବୀର ଯେ ଖଡ଼ଗ ପକାଇ ।
ଗୁରୁଜ ଘେନିଣ ପିଟିଲା ନିଠାଉଁ ॥
ଯତନେ ମାରୁଡ଼ି ପାତଇ ନେଇ ମୁଖ ।
ଉପୁଡ଼ିଣ ଶହସ୍ର ହୋଇଲା ବେନି ଖଣ୍ଡ ॥

ଦେଖିଣ ରାବଣର ନ ପୁରଇ କିଛି ।
ଅବହେଳ ହୋଇଣ ହନୁମନ୍ତକୁ
ଚାହୁଁଅଛି ॥୪୦
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ସନ୍ଧ୍ୟକଇ ଚାହିଁ ।

ନବରୁ ବାହାର କରି ମାର ଏହାକୁ ନେଇଁ ॥
ଯେମନ୍ତେ ମରଇ ତେମନ୍ତ କରି ମାର ।
ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ଯେହା ମାରିତ ମନକର ॥
ତୁହୋ ପ୍ରଶସ୍ତ ଘେନାଇ ଏହାକୁ ଯାସି ।

ଯେମନ୍ତେ ମରଇ ତେମନ୍ତ କରସି ॥
ପ୍ରାଣେ ମାରି ଏହାକୁ ଦିଆଅ ନେଇ ଶୂଳ ।
ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁର ଉତ୍ତରର କୁଳ ॥
କ୍ଷଣେହେଁ ନ ଥୁଅ ଘେନିଣ ବେଗେ ଯାଅ ।

ନଗ୍ର ବାହାରେ ନେଇ ହଣାଇ ପକାଅ ॥୪୦
ଶୁଣିଲା ପ୍ରଶସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ବାଣୀ ।
କରେ କୋଦଣ୍ଡ ଘେନି କୋପେ ଶିର ଝୁଣି ॥
ଲୋକନ୍ତ ବୋଇଲା ବାହାରକୁ ନିଅ ।

ଶୁଣି ଆଗୁସାର ପବନର ପୁଅ ॥
ନଗର ଭିତରୁ ବାହାର କରିନେଲେ ।
ହାତୁଆ ଦାଣ୍ଡଲୋକେ ଦେଖିବାକୁ ଅଛଲେ ॥
ଅଶ୍ୱେକ ଚଢ଼ିଣ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ।

ଆପଣେ ଆଗ ପଛ କରାଇଲା ମାରୁଡ଼ି ॥
ନଗ୍ରଲୋକନ୍ତ ବୋଇଲାକ ରାଇଁ ।
ଯେ ଯାହାର ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଆସ ଯାଇଁ ॥୨୦
ଯେମନ୍ତେ ପାର ଏ କପିକି ବେଗେ ମାର ।

ଯେ ଦୁଷ୍ଟ ଦୁରାତ୍ମାକୁ ଓପ୍ରୋଧ ନକର ॥
ଶୁଣିଣ ନଗ୍ରଲୋକେ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
କେହୁ ଗୁରୁଜ କେହୁ ଶକତି ମାଇଲେ ॥
କେହୁ ଭୁଷଣି ଘେନିଣ ପିଟନ୍ତି ।

କେହୁ ମୁଦୁଗର ଘେନିଣ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ॥
କେ କୋନ୍ତ ଛେଲ ଯେ ପରିଘ ଘେନିମାରି ।

ଭାଲ ଘେନିଣ ସେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ସଂଘାରି ॥	କେ ବୋଲଇ ଏଡ଼େ ମାଡ଼ରେ ଜାଣଂବ	ଏହାର କର୍ମେ ଏବେ ହୋଇଲା ଏହି
ବିଧା ଗୁରୁତା କେ ମାରନ୍ତି ନେଇ ନାତ ।	କେମନ୍ତେ ।	ନାଶ ॥୨୦
କେହୁମାରନ୍ତି ନେଇଁ ତାଙ୍କ ଖଡ଼ଗ	କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ବାନର ମଲାମି	ମଲା ଲୋକକୁ ହୋ ମାଜଲେ ପାପ ପାଇ ।
ଘାତ ॥୨୦	ନିୟତେ ॥	କେ ବୋଲଇ ଯେହାନ୍ତ ମାଜଲେ
ସପତପୁର ଲଙ୍କ ବେଢ଼ାଇ ବୁଲାନ୍ତି ।	ଠାବରୁ ନ ଉଠଇ ଘୋଷରାଇ ନେନ୍ତି ।	ଧର୍ମନାହିଁ ॥
କୋଦି ବିକୋଦିରେ ବୁଲାଇ ଦେଖାନ୍ତି ॥	ପୁଣ୍ୟ ଆତ୍ମମାନେ ଧର୍ମ ସୁମରନ୍ତି ॥	ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ଏହାକୁ ସିଂଘଦ୍ବାରକୁ
ମାଜପେ ପିଟନ୍ତି ଘେନିଣ ପାହୁରାଣି ।	କାହୁଁ ଏ କପି ବାର ଅଇଲା ନକାଣି ।	ଘେନ ।
ପାଉଁଶ ପକାବନ୍ତି କେବଣ ତରୁଣୀ ॥	ମରିବାକୁ ବିଧାତା ଏଥକୁ ଥିଲା	ଯାଇ ଜଣାଇବା ନୃପତି ଦଶାନନ ॥
କେହୁ ନେଇ ପାଣି ପକାଇ ଗାଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ।	ଆଣି ॥୧୦୦	ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ମଲାଣି ଗୋସାଇଁ ।
କେବଣ ଯୁବତୀ ନେଇ ଖୁନ୍ଦାଏ ମାରନ୍ତି ॥	ଯାହାର ବୋଲେ ଆସି ଏ ପୁରେ ପଶିଲା ।	ଚାଲିଯିବାକୁ ସଖ୍ୟ ଏହାର ନାହିଁ ॥
କେହୁ ଫୋପଡ଼ାଇ ମାରନ୍ତି ଗୋଇଠା ।	ମୂର୍ଖପଣ କରିଣ ଆପଣେ ନାଶ ଗଲା ॥	ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲାରେ ଘୋଷରାଇଁ ନିଅ ।
କେ ପଥର ଫିଙ୍ଗନ୍ତି କେ ମାରୁଛନ୍ତି ଭଟା ॥	ଯୋଗ କାଳ ହେଲା ଭୋଗକୁ ଗଲା ଛାଡ଼ି ।	ଶୁଣିଣ ଅସୁରେ ହସନ୍ତି ଟହ ଟହ ॥
କେହୁ ବୋଲଇ ଆରେ ମାଜଲୁ ମୋର	କେହୁ ନେଇ ମଡ଼ା ଉପରେ ପିଟୁଛନ୍ତି ବାଡ଼ି ॥	ଦଉଡ଼ି ଧରିଣ ଘୋଷଡ଼ାଇଁ ନିଅନ୍ତି ।
ତାଇ ।	କେ ଚିଲା ମାରିଣ ଅଲଗେ ତେଜଂଯାନ୍ତି ।	ବଡ଼ି ନଈରେ ଯେହ୍ନେ ଗାସଇ
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ମାଜଲୁ	କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ପୁଣିଆସି କହୁଣି ମାରନ୍ତି ॥	ମଉହସ୍ତୀ ॥୩୦
କୁଆଁଇଁ ॥୮୦	କେ ବୋଲଇ ହୋ ମଲା ଲୋକକୁ କିଂପା	ସିଂଘଦ୍ବାରେ ହନୁମନ୍ତକୁ ନେଇଁ କଲେ ।
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଖୁଡ଼ୁତାକୁ	ମାରି ।	ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ରହ ରହ ବୋଇଲେ ॥
ମାଜଲୁ ।	ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଦୁଇଜଥାକୁ ମନରେ ନ ବିଚାରି ॥	ଅଶ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତୁରି ଭିତରେ ଯାଇ ପଶି ।
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ବାପକୁ ନାଶ	କେ ବୋଲଇ ଯେହାକୁ ମୋହୋର ଦୟା	ଦେଖିଲା ରାବଣ ଜଗତୀରେ ଅଛି ବସି ॥
କଲୁ ॥	ନାହିଁଚିତ ।	ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ଯେ ଉଠଇ ତଡ଼ୁଡ଼ି ।
କେ ବୋବି ପାରିଣ ବିଅନ୍ତି ହୁଲହୁଲି ।	ମରଇ କିନା ଏ ଦୁଷ୍ଟ କପି ପାପିଷ୍ଠ ॥୧୦	ଶିରେ କରଦେଇଁ ଗଲାକ ପଛକଟି ॥
କିଳିକିଳା ନାଦେ ପଡ଼ଇ ହାଲହୋଲି ॥	ଏଡ଼େକ ରାଜ୍ୟ ଆମର ନାରଖାର କଲା ।	ରାବଣ ପଚାରଇ କପିକି କିଏ କଲୁ ।
ମାୟାରେ ହନୁମନ୍ତ ହରାଇଲା ଗ୍ୟାନ ।	ଅକ୍ଷୟେ ପୁଅ ରାଜା କୁମାରକୁ ମାଜଲା ॥	ପାମର ଆତ୍ମାକୁ କି ଦଣ୍ଡ ବିହିଲୁ ॥
ଖର ନିଶ୍ଚିଆସ ଛାଡ଼ଇ ଘନ ଘନ ॥	ମଲା ଯେ ଜୟୋମାଳି ଆବର ପାଞ୍ଚ	ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା କଟକ ବୁଲାଇଲି ।
ନୟନ ବୁଲାଇଁ ପଡ଼ିଲାକ ଶୋଇଁ ।	ସେନାପତି ।	ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ମାଡ଼ ମରାଇଲି ॥ ୪୦
ମଲାଉ ପ୍ରାଣୀ ଯେସନ ମତ ହୋଇ ॥	ମଧୁବନ ପ୍ରାଏ ଚୋଟା ପକାଇଲା ମଜୁଁ ॥	ଥୋକାୟେ ଦୂରଯାୟେ ସାଷ୍ଟମ
ପ୍ରଶସ୍ତ ଦେଖିଣ ବିଚାରଇ ମନେ ।	ଆଗହୁଁ ରାବଣ ଯେବେ ପେଷଡ଼ା	ହୋଇଥିଲା ।
ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରାଣ ଯେ ହାରିଲା ଏସନେ ॥୧୦	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।	ଅତିହିଁ ମାରନ୍ତେ ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜିଲା ॥
କେ ବୋଲଇ କପି ଅନେକ ଦୁଃଖ ଦେଲା ।	କିମ୍ପା ସେ ବାନର ହୋ କରନ୍ତା ଏଡ଼େ କୃତ ॥	ଚାଲି ନ ପାରିଲା ଆଣିଲି ଉଛୁଡ଼ି ।
କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ସଂଗୋଡ଼	କେ ବୋଲଇ ଯାହାର ଯେତେକ ଭୋଗ	ସିଂଘଦ୍ବାର ଠାରେ ଅଛଇ ଦେବପତି ॥
ସଂହାରିଲା ॥	ଥିଲା ।	ଦାନ୍ତ ନିକୁଟିଣ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲା ।
କେ ବୋଲଇ ଦୁମ୍ବେ ତ ନକାଣ କଥା	କାଳବେଳ ଜାଣିଣ ସେ ବାଟ ବହିଗଲା ॥	ମରିବାର ବେଳେ ଆଖି ବୁଲାଇଲା ॥
କିଛି ।	ଏହାକୁ ଏବେ ଆଉ ମାଜଲେ ହେବ	ଛଟପଟ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଯାଉଁ ।
ମାୟାର କପିଏ ଆଜିଇ ପଡ଼ିଅଛି ॥	କିଏ ।	ବୁକୁ କୋଡ଼ି ହୋଇଲା ପ୍ରାଣ ଥାଉ ଥାଉଁ ॥

ମରିବ ବୋଲି ସେ ଏଥକୁ ଅଜଳା ।
 ଯେତେ ଆମ୍ଭର ସେ ସଜନି ନାଶ
 କଲା ॥୫୦
 ଅଛନ୍ତେ କୁମାର ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ରଣେ ।
 ଜୟୋମାଳିକି ସେ ମାଜଲା ଅକାରଣେ ॥
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ପଡ଼ିଲେ ସମରେ ।
 ଏତେ ଉପଦର୍ପ କଲାକ ଅପାରେ ॥
 ଆଗରୁ ଯେବେ ପେଷକୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 କିଂପା ସେ ଅନର୍ଥ କରନ୍ତା ଯେତେ କୃତ୍ୟ ॥
 ଖଣ୍ଡା ନ କାଟଇ ଗୁରୁକ ଘେନି ମାରି ।
 ନିର୍ଦ୍ଦାତ ମାରେଣି ମାରନ୍ତେ ପ୍ରାଣ ହାରି ॥
 ମୃତ୍ୟୁପିଣ୍ଡ ପଡ଼ିଅଛଇ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ।
 କିଏ କରିବା ଆଗ୍ୟା ଦିଅ କୃପବରେ ॥୨୦
 ରାବଣ ବୋଇଲା ଛାମୁକୁ ଘେନି ଆସ ।
 ଦେଖିବା ବାନର ମରଣ ଭବିଷ୍ୟ ॥
 କେମନ୍ତେ ପ୍ରାଣ ସେ ଯେ ହାରିଲା ତେଡ଼େ
 ଦୁଷ୍ଟ ।
 କଥାରେ ନ ଛାଡ଼ି ଯେ କହୁଥିଲା ରିଷି ॥
 ଜାଣିମାନା ହାଦେ କେମନ୍ତେ ହୋଇମଲା ।
 ରାଜା ଆଗ୍ୟା ପାଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ବୀର ଗଲା ॥
 ଧୂରୁ ତାକିଲାରେ କପିକି ଘେନି ଆସ ।
 ଶରଧା କରିଅଛି ଦେଖିବ ଦଶାବସ ॥
 ଶୁଣିଣ ଲୋକେ ସେ ଘୋଷରାଇ ନ୍ୟତି ।
 ବଡ଼ି ନଈରେ ଯେହ୍ନେ ଉପୁଡ଼ିଆଇ
 ହସ୍ତୀ ॥୨୦
 ଜଗତୀରେ ଥାଇ ତାହା ଦେଖଇ ରାବଣ ।
 ଦେଖ ଦେଖ କପିର ମରିବା ବଡ଼ପଣ ॥
 ଗାଣ୍ଡପଣ କଥଣ ଯେତେ କହୁଁ ଥିଲା ।
 ଯେବେ ସେମାନ ଯେ କେଉଁକଟି ଗଲା ॥
 ଆସ୍ଥାନର ତଳେ କଲେ ନେଇ ବନ୍ଦୀ ।
 ଦେଖିଣ ରାକ୍ଷସ ବଳ ପରମ ସାନନ୍ଦ ॥
 ସଜନି ଦୂର କରିଦିଅନ୍ତି ପଡ଼ିହାରୀ ।
 କୋଣେକ ଓସାରେ ଅଛନ୍ତି ପରୁଆର ପଡ଼ି ॥
 ମଥେ କଲେ ନେଇଁ ପବନର ସୁତ ।

ଉପଗତ ଲୋକେ ଦେଖନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥ ୮୦
 ନିରେଷ୍ଟ ହୋଇଁ ହନୁମନ୍ତ ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ଜଗତୀର ତଳେ ସେ ଉଠିଣ ବସିଲା ॥
 ହାଇ ମାରିଣ ଶରୀର କୁଣ୍ଡିଆଇଁ ।
 ରାବଣେଶ୍ୱରକୁ ଦୃଷ୍ଟି କରିଣ ଚାହିଁ ॥
 ଆଖିଲଗା ମାରି ମରଦଇ ନିଶ ।
 ଆସ୍ଥାନକୁ ଚାହିଁ ହୁଅଇ ହସ ହସ ॥
 ଦେଖିଣ ରାବଣ ହୋଇଲା ଚକିତ ।
 ଚମତକାର ହୋଇ ଚାହାଁଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା କେବଣ ଉପାୟେ ।
 ମରିବା ମର୍ଜିତ ଜୀବନ କେହ୍ନୁଁ
 ପାୟେ ॥୯୦
 ଏ ଅପୂର୍ବ କଥାନ୍ତ ଶୁଣିଲାତ ନାହିଁ ।
 ପୁତ୍ର ବୋଲ ଶୁଣି ହସଇ ଲଳସାଇଁ ॥
 ତୁ ହୋ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଜାଣୁ ଏଥୁର ରାତି ।
 ନନ୍ଦୀର ଶାପ୍ୟକୁ ମୋହୋର ଅଛି ଭାତି ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ମୁଁ ଦିଗବିଜେ କଲି ।
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଚଢ଼ି ତିନିପୁର ବୁଲିଲି ॥
 କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ପଶିଲି ଝସାଇଁ ।
 ବିବାନ ନ ଚଳଇ ପୂର୍ବର ହେତୁ ପାଇଁ ॥
 ରତ୍ନଗଣେ ଆସି ନିରୋଧୁଲେ ପଥ ।
 ବୋଇଲେ ଏ ପର୍ବତେ ବିଜୟେ
 ଶୂଳହସ୍ତ ॥୧୦୦
 ଯାଅସି ବାହୁଡ଼ି ଦଶାନନ ବୀର ।
 ସଦାଶିବ ନାଥକୁ ଘଞ୍ଚାଇ ନକର ॥
 ତାହାକର ବଚନ ନକଲି ହାଦେ ମୁହିଁ ।
 ବିବାନୁ ଓହ୍ଲାଇଲି କୋପମୁଖ ହୋଇଁ ॥
 କରେଣ ଖଡ଼ଗ ଘେନି ମୁଁ ଭିତରକୁ ଗଲି ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇଁ ନନ୍ଦୀକ ଦେଖିଲି ॥
 ସେ ମୋତେ ବୋଇଲେ ଭିତରେ ନପଣ ।
 ପାର୍ବତୀ ସହିତେ ଯେଥୁ ବିଜୟେ ଦିଗବାସ ॥
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି କୋପ ତାହକୁ କଲି ।
 ଶିର ଛେଦିବି ବୋଲି ଖଡ଼ଗ ଉଞ୍ଚାଇଲି ॥୧୦
 ବୋଇଲି ପାମରରେ କରିବି ପ୍ରାଣନାଶ ।

ବୋଇଲେ ରଖୁ ଆସି ଉମାର ବିଳାସ ॥
 ଶୁଣି ନନ୍ଦୀ କିଶୋର ମୋତେ ଶାପ୍ୟ
 ଦେଲା ।
 ବାନର ହାଥେ ପ୍ରାଣବ ପାଆସି ବୋଇଲା ॥
 ଯେ କଥାକୁ ମୁଁ ଅଛଇ ଭୟେ କରି ।
 ଆବର ସନ୍ଦେଶକୁ ହୃଦରେ ବିଚାରି ॥
 ପ୍ରଥମ ବୟସେ ପୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଉପର ବଂଶେ ଯୁଦ୍ଧ କଲି ॥
 ଅରଣ୍ୟେକ ନାମେଣ ସେ ଯେକର ନୃପତି ।
 ଯୁଦ୍ଧେ ଜିଣି ତାହାର ହରିଲି ବିଭୂତି ॥୨୦
 ମରିବାର ବେଳେ ସେ ବୋଇଲା
 କୃପବର ।
 ମୋହୋର କୁଳେ ଜନ୍ମହୋଇ ଛେଦୁ
 ତୋହୋର ଶିର ॥
 ନର ବୋଲି ବାବୁ କଲୁ ଉପହାସ୍ୟ ।
 ମାନେବର ହାଥେ ତୁ ହୁଅସି ବିନାଶ ॥
 ଯେ ବୋଲ ଶୁଣି ମୁଁ ଚାପୋଡ଼େ ମାଜଲି ।
 ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସହିତେ ଛିନାଜଲି ॥
 ସେ କଥା ହୃଦରେ ବିଚାରଇଁ ନିତି ।
 ସେ ବଂଶେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଉତପତି ॥
 ନ ଜାଣିମା ପଣେ ଆଣିଲି ସାଥୀ ହରି ।
 ଅକାରଣେ ତାହାକର ଶତ୍ରୁପଣ କରି ॥୩୦
 ଯେ ହନୁମନ୍ତ ତାହାର ଦୂତ ଅଟଇ ।
 ଗନ୍ତୁନାଥ ଚରଣେ ସୁଗ୍ରୀବର ଖଟଇ ॥
 ବାଳୀ ବଳୀଆର ଜଗତେ ବିଦିତ ।
 ଅମର ରୁଦ୍ର ବିଷ୍ଣୁ କାହାକୁ ନାହିଁ ଭୀତ ॥
 ଦଶରଥ ତନୟେ ତାହାକୁ ହେଲେ ନାଶ
 କଲା ।
 ସେକଥା ଜାଣି ମୋର ମନରୁ ଭ୍ରାନ୍ତିଗଲା ॥
 ନରବାନର ମୋହୋର ବଇରି ।
 ଯେହାନ୍ତ ବାବୁରେ ଓପ୍ରୋଧ ନକରି ॥
 ଯେମନ୍ତ ମରଇ ତେମନ୍ତ କରି ମାର ।
 ସେ କଥାକୁ ବାବୁରେ ଆନ ନବିଚାର ॥୪୦
 ପିତା ପୁତ୍ରଙ୍କର ଗୁପ୍ତତା ଭାଲେଣି ।

ଅସ୍ଥାନର ଲୋକେ ନ ପାରିଲେ ଜାଣି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦଶାନନ ରାୟେ ।
 କୋପମୁଖ କରି ମାରୁତିକି ଚାହେଁ ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ବୋଇଲା ହେଲା ତୁ ନକର ।
 ଯେମନ୍ତ ପାର କପିକି ତେମନ୍ତ କରି ମାର ॥
 ଯେହାର ଜାତୀୟଲେ ହୋଇବ ବହୁତ
 ମନ୍ଦ ।
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ଶୁଣ ତୁ ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ଖଡ଼ଗ ନ କାଟଇ କାଣ୍ଡ ନ ପୁଟଇ ।
 କି ଜାଣି ମର୍କଟର ବକ୍ତୃ ତନୁ ଅଟଇ ॥୫୦
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ମାଡ଼ ମରାଇଲି ।
 ଛେଳା କୋଡ଼ ନାରାଜେ ହଣାଇଲି ॥
 ମଲା ପ୍ରାଏ ଯେହେ ଆଲିଙ୍ଗିଆ ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ଯେଥକୁ ଆଣିଲେ ପୁଣି ଉଠିଣ ବସିଲା ॥
 କେବେହେଁ ନ ମରଇ କରିବା କିସ
 ବୁଦ୍ଧି ।
 ବାନ୍ଧିଣ ପକାଇବା ଲବଣ ମଉଦଧି ॥
 ତେମନ୍ତେ ମୃତ୍ୟୁ ନୋହିଲା ତାହାକୁ ।
 ଗୁପ୍ତତେ ଆଶ୍ରେ ଯେ କରିଛି କାହାକୁ ॥
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ହନୁମନ୍ତ ।
 କି କି ବିଚାରୁ ତୁ ମହୋଦରୀ କାନ୍ତ ॥୬୦
 ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ମାଡ଼ ମରାଇଲୁ ।
 ଯେତେ ଦଶେଣ ପୁଣି ସତୋଷ ନୋହିଲୁ ॥
 ପ୍ରାଣ ଘେନି ମୋହୋର କି ସୁଖ ପାଇବୁ ।
 କେବଣ ଭୋଗ୍ୟ ମୋହୋର ଛଡ଼ାଇ
 ଘେନିବୁ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ବାନର ଅଟଇ ପଶୁଜାତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ଯେ ଦେଖିକଲେ ପ୍ରୀତି ॥
 ଭାରିଯା ତାହାର ତୁ ଆଣିଲୁ ଚୋରାଇଁ ।
 ବିରହେ ଭେଟଇ ସେ ଜାନେକାର ସାଙ୍ଗ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗେ ମଇତ୍ର ହୋଇଲେ ।
 ବାଳୀ ନୃପତିକି ପ୍ରାଣେ ବଧ କଲେ ॥୭୦
 ରିକ୍ଷ ମରକଟ ସଜନି ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ଭାଇ ବେନି ॥

ଚାରିଦିଗକୁ ଯେ ପେଷିଲେ ରାମଦୂତ ।
 ଦକ୍ଷିଣକୁ ଅଙ୍ଗଦର ସଙ୍ଗେ ଜଣ ସାତ ॥
 ସେମାନେ ରହିଲେ ସମୁଦ୍ର କୂଳେ ଯାଇ ।
 ମୁହିଁ ଅଇଲି ସାତ୍ୟା ଖୋଜିବାର ପାଇଁ ॥
 ଶ୍ୟବ କୁଣ ସମୁଦ୍ର ତରିଲଇଁ ହେଲେ ।
 ବନ୍ଧନ ପଡ଼ିଲି ମୁଁ କର୍ମର ଅବଳେ ॥
 ହାଣିଲ ମାଇଲ ବିନ୍ଧିଲ ନାରାଜ ।
 ପ୍ରାଣ ଘେନିବ ବୋଲି ବିଚାରୁଅଛ
 ଆଜ ॥୮୦
 ନିଶ୍ଚୟ ଯେବେ ମୋତେ କରିବ ପ୍ରାଣ
 ହତ ।
 ଶୁଣ ମୃତ୍ୟୁଭେଦ କହଇ ତୁରିତ ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ବିଧାତା ବର ଦେଲା ।
 ସବୁ ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଏକ କଲା ॥
 ମୋହୋର ପିଣ୍ଡରେ ଭଳିଲା ସବୁନେଇ ।
 ବକ୍ତୃ ଆଶ୍ଚ କଲା ଶ୍ୟରୀର ମୋର ଛୁଇଁ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ନାମ ବ୍ରହ୍ମା ମୋତେ ଦେଲା ।
 ସେହିଦିନରୁ ମୋହୋର ପ୍ରାକର୍ମ ବଢ଼ିଲା ॥
 ବଳେ ଉତ୍ତର୍ମ ହୋଇଲି ମୁଁ ଯହୁଁ ।
 ରକ୍ଷିକର ମଡ଼ିଆ ଭାଙ୍ଗିଲଇଁ ତହୁଁ ॥୯୦
 ଜାଣି ରକ୍ଷିଗଣ ଶାପ୍ୟ ମୋତେ ଦେଲେ ।
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଗ୍ନିରେ ଦହିଇ ହୁଅସି ବୋଇଲେ ॥
 ଆନ ପ୍ରକାରେଣ ମୃତ୍ୟୁ ତୋତେ ନାହିଁ ।
 ଲାଞ୍ଜେଣ ବସ୍ତ୍ର ବେଢ଼ାଅ ମୋତେ ନେଇଁ ॥
 ଅଭଗ ଦେଇଣ ଜାଳିବ ଅନଳ ।
 ତେବେ ସେ ମରିବ ଅଛଇ କର୍ମଫଳ ॥
 ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ବ୍ୟାଧି ଅଛି ମୋର ତହିଁ ।
 ଲୁଗା ଲଗାଇଲେ ସେ ବଢ଼ଇ ବଡ଼ ହୋଇ ॥
 ତହିଁକି ତୁ ଯେବେ ଭିଆଇପାରୁ ବାସ ।
 ତେବେ ସେ ଏ ଦେହ ହୋଇବ ମୋର
 ନାଶ ॥୧୦୦
 ସାତ ଦଉଡ଼ି ଗୋଟା ବାନ୍ଧିଅଛୁ ଗିଡ଼ି ।
 ହଲିତଲି ନ ପାରଇ ଆଣନ୍ତି ଉଛୁଡ଼ି ॥
 ଆନ ହୋଇଲେ ନ ଆତ୍ମାନି ପ୍ରାଣ ।

ଯେ ଦୁଃଖରେ ଜାତୀୟବାର ଅଟଇ
 ଅକାରଣ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ହନୁ ଉଭାନ ହୋଇ
 ଶୋଭା ॥
 ଆଖି ନେଉଟାଇଁ ବୋଲଇ ଆଇଁ ଆଇଁ ॥
 ଆସ୍ଥାନକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ବେଗେ ମାର ।
 ଶୁଣିଣ ଖଦ ଖଦ ହସଇ ଦଶଶିର ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତିକି ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା ।
 ମୃତ୍ୟୁଭେଦ କପି ଯାହା ସେ କହିଲା ॥୧୦
 ଯେଣେ ସେ କପି ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇବ ନିଅତ ।
 ମିଛ ନ କହନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ॥
 ଅଣାଅ ବସ୍ତ୍ର ହୋ ବେଢ଼ାଅ ବେଗେ
 ନେଇ ।
 ତଇଲ ପାଡ଼ି ଅଗ୍ନି ଦିଅଉ ଲଗାଇ ॥
 ଆଗ୍ୟା ପାଇଣ ଭଣ୍ଡାର ଅଧିକାରୀ ।
 ଦୁଇ ସହସ୍ର ପାଟ ଅଣାଇଲା ଶାଢ଼ୀ ॥
 ଦେଖିଣ ଆଗ୍ୟା ସେ ଦେଲେ ପ୍ରତାପୀ
 ଲକେଶ୍ଵର ।
 ଯାହା ବୋଇଲା କପି ତାହା ବେଗେକର ॥
 ଜଗତାରୁ ଓହ୍ଲଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ବୀର ଗଲା ।
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଇଲା ॥ ୨୦
 ଦିଅସି ଲାଞ୍ଜ ତୋହୋର ବେଗ କାଢ଼ି ।
 ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ରେଣ ଯେ ଆଣିଲା ଅଛି ଶାଢ଼ୀ ॥
 ଯେ ବସ୍ତ୍ରମାନ ସକଳ ଭୋଗ୍ୟ କର ।
 ଦିଅସି ଲାଞ୍ଜ ବେଢ଼ାଜ୍ ଆନ ନ ବିରୁର ॥
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ କପୋଳେ ଦେଇ ହସ୍ତ ।
 କାନ୍ଦି ବିଚାରଇ ରଖ ହୋ ବିଧାତ ॥
 ଯେ କର୍ମ ଯେବେ ମୁଁ ଅର୍ଜିଅଛି ପୂର୍ବେ ।
 ରକ୍ଷିକର ମଡ଼ିଆ ଭାଙ୍ଗିଲି ମରଗର୍ବେ ॥
 ତହିଁର ଶାପ୍ୟଫଳ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
 କିମ୍ପା କହିଲି ହୋ ବୋଲଇ ନିବେଶି ॥୩୦
 ପୁଣି ବିଚାରଇ ଯେ ଦେହ ପଛେ ଯାଉ ।
 ଯେତେ ବଡ଼ ଦୁଃଖେ ଦେହ ମୋ ନଥାଉ ॥
 ବେକ ମୁଣ୍ଡ କାଢ଼ି ନୂଆରଇ କିଛି ।

ପାହୁରାଣାର ଘାୟେ ଦେହ ବଥାଉଁଶ ଅଛି ॥
 ମୁଷଳର ଘାୟେ ଦେହ ହୋଇଲାନ୍ତି ତୁନା ।
 ପୋଡ଼ି ନଦେଲେ ମୁଁ ଯୁଗତେ ମଲି ସିନା ॥
 ପ୍ରଣୟ ବୋଇଲା ତୁ ନୁହସି ବିମୁଖ ।
 ଲାଜି ବଢ଼ାଇଁଶ ଦଥ ପବନର ସୁତ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଉଠିଣ ବସିଲା ।
 ଆଜ ସେ ମରିବି ବୋଲିଣ କହିଲା ॥ ୪୦ ॥
 ପଛ କଟିକି ଲାଜି ଦେଲା ମେଲି ।
 ଉପରକୁ ଚାହିଁ ଦଇବ ଦଇବ ବୋଲି ॥
 ଶୁଣି ଦଇବଦଳ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ମାରୁତିର ଲାଜେ ବେଢ଼ାଇଲେ ବାସ ॥
 ସହସ୍ରେକ ପାଟ ଗୁଡ଼ିଆନ୍ତି ଶାଢ଼ୀ ।
 ଉଗୁଳିଣ ଲାଜି ଦିଶିଲା ହାଥ ଚାରି ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲାରେ ଆହୁରି ବସ୍ତ୍ର ଆଣ ।
 ଶୁଣିକରି ଲୁଗା ଆଣନ୍ତି ଦତ୍ୟଗଣ ॥
 ଶତେ ଖଣ୍ଡ ଯେ ଅଣାଇଲା ସବୁ ଶାଢ଼ୀ ।
 ଯହୁଁ ଉଗୁଳି ଲାଜି ଦିଶିଲା ହାଥ ଚାରି ॥ ୫୦ ॥
 ତହିଁକି ଭଳି କରି ଭିଆଇଲେ ବାସ ।
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ହୋଇଲା ହସ ହସ ॥
 ବୋଇଲା କି ରାଜରେ ଅଟୁସି ରାବଣ ।
 ଜାଣିଲି ତୋହୋରରେ ଅଦାତ୍ରାକ ପଣ ॥
 ଜଗତ ସଂସାରେ ଦୂତ ଅଟଇ ଅବଧ୍ୟ ।
 ଅବଧ୍ୟ ବଧୂବାକୁ ତୁ କରିଅଛୁ ସଧ୍ୟ ॥
 ମୁହିଁ ଯେବେ ଶତ୍ରୁଅଟଇ ତୋହୋର ।
 ଯେ ସେ ମୃତ୍ୟୁ ଅଛଇ ମୋହୋର ॥
 ଯେଣେ ସେ ମରିବି ସେ କଥା କହିଲି ।
 ପ୍ରାଣ ଯିବାବେଳେ ନିସତ ନୋହିଲି ॥ ୬୦ ॥
 ତୁ କିଂପା ଲୁଗାକୁ କରିଅଛୁ ସୋଗ ।
 ମୋହୋର ଯେଠାରୁ ସରିଯିବଇଁ ଭୋଗ ॥
 ଗଲା ଦର୍ବ୍ୟନ୍ତ ପାଇବ ତୁମ୍ଭେ ପୁଣି ।
 ମୋତେ ପୁଣ କେ ଜାଆଇଁ ଦେବ ଆଣି ॥
 ଯେ କଥା ନ ବିଚାରୁ ଆୟେକୁ ଲୋଭ
 କରୁ ।
 ପ୍ରାଣେ ମରିବି ମୁଁ ଯେମନ୍ତ ନ ବିଚାରୁ ॥

ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦେଲାକ ଆଦେଶ ।
 ଅଣାଅରେ ଯେତେକ ଅଛଇ ମୋହୋର
 ବାସ ॥
 ଆଗ୍ୟା ପାଇଁଶ ଉଦ୍ଧାର ଅଧିକାରୀ ।
 ସହସ୍ରେକ ଖବି ଅଣାଇଲେ ଶାଢ଼ୀ ॥ ୭୦ ॥
 ଲାଜେଣ ବେଢ଼ାଇଲେ ଅତି ଯତ୍ନ ମତେ ।
 ଉଗୁଳି ଲାଜି ପୁଣି ଦିଶିଲା ଚାରି ହାଥେ ॥
 ପୁଣ ବସ୍ତ୍ର ଯାଇଁ ଆଣନ୍ତି ଦଇବ ।
 ବିଚିତ୍ର ପାଟନ୍ତ ନେତନ୍ତ ଯୁଗତ ॥
 ପୁଛ ଗୁଡ଼ିଆନ୍ତେ ନ ଅଣ୍ଟର ଆଉ ।
 କୋପେ ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ଯେ ନୃପତି
 ବିଂଶବାହୁ ॥
 ଯେତେ ବଜ୍ରତମ ତତ୍ତ୍ୱପ ମୋହୋର ଅଛି ।
 ଗଙ୍ଗଡ଼ା ଘରୁ ତାକୁ ଅଣାଅ ତୁ ବାଛି ॥
 ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ଅନ୍ତେଶ୍ୱରେ ଯାବୁ ।
 ତହୁଁ ପୁରାତନ ବସ୍ତ୍ର ହିଁ ଆଣବୁ ॥ ୮୦ ॥
 ନଗ୍ର ଦଣ୍ଡୁଆଣା କି ରାଜଣ ଆଗ୍ୟା ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 କୋଟି ଯେ ବସ୍ତ୍ର ତୁ ଦିଅସି ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଶୁଣିଣ ଦୋସାଧୁ ଗଲାକ ତତ୍ତ୍ୱବଡ଼ି ।
 ହାଟବାଟ ଦାଣ୍ଡେ ଲୁଗାନ୍ତ ଉଛୁଡ଼ି ॥
 ଘରେ ଘରେ ପଶି ବସ୍ତ୍ରମାନ ନେଲେ ।
 ଆପଣାର ଦେଶ ଆପଣେ କୁରକଲେ ॥
 ନଗ୍ରେ ହାଲହୋଳି କଲେ ହୁରିକୂରି ।
 ଘରେ ଘରେ ଲୋକ ପାରନ୍ତି ବୋବାଳି ॥
 କେ ବୋଲଇ ଯେହା ଦେଖିଲାତ ନାହିଁ ।
 ଯେ ପାପ ବିଯୋଗ ଥିଲା ପୁଣ କାହିଁ ॥ ୯୦ ॥
 ଲୁଗା ବେଢ଼ାଇଲେ କି ଶତ୍ରୁ ହୋୟେ ହତ ।
 ଗ୍ୟାନ୍ ହାରିଲାନ୍ତି ବିଶ୍ରବାର ସୁତ ॥
 ହାଣିଲ ମାଇଲ ନୋହିଲା କିଛି ତାହାର ।
 ତାହାକୁ ବଧୂବାକୁ ଅବଧାନ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ॥
 ଯେକ ବୋଲଇ ବିମୁଖ କିଂପା ହୁଅ ।
 ରାଜାର ଆଗ୍ୟାୟେ ବସ୍ତ୍ର କାଡ଼ି ଦିଅ ॥
 ଯେଉଁକାଳେ ଯାହା କରିବାନା ତାହା ।
 ଯେତେ କାଳେ ବିଧାତା କଲା ଯେବେ
 ଏହା ॥

ଯେତେ ବୋଲି ଲୋକେ ହୋଅନ୍ତି ବିକଳ ।
 ସପତପୁର ଲକ୍ଷା ହୋଇଲା
 ହାଲହୋଳ ॥ ୧୦୦ ॥
 ଥେଣ୍ଡ ହୁରିଆୟେ ରାଜାର ଲୋକ ହୋନ୍ତି ।
 ପର ଆପଣା କିଛି ନ ଜାଣନ୍ତି ॥
 ଯେ ମୁଖେ ପଡ଼ନ୍ତି ସେ ସୁଖେ କରନ୍ତି କୁର ।
 ନଗ୍ରେ ଉଚାଟଣ କରନ୍ତି ଅପାର ॥
 ସେ ବସ୍ତ୍ରମାନ ସବୁ ନବରକୁ ଘେନିଗଲେ ।
 କେ ନେଇଁ ଖିଆନିମତେ ବନ୍ଧା ଦେଲେ ॥
 ଯେକେ ଆରେକେ କରନ୍ତି ତାତସରା ।
 କାପଡ଼ିୟେ ଘେନି ପକାନ୍ତି ପଶରା ॥
 ଦୁଇ ଚାରି ଥେଣ୍ଡ ତାହା ଉଛୁଡ଼ନ୍ତି ।
 କେ ଯେକ ନେଇଁ ଥୋକାୟେ
 ଦିଅନ୍ତି ॥ ୧୦୧ ॥
 ଦୁଇ ଘଡ଼ିଯାୟେ ହୋଇଲା ତହିଁ ଦମ ।
 ରହୁ ରହୁ ବୋଲି ତେଜୁରା ଦେଲା ତମ ॥
 ସମସ୍ତ ବସନ ଯେକ ଠାବ କରି ।
 ଭାର ବୋଝେ ବୁହାଇଁ ନେଲେ ଲୋକେ
 ଧରି ॥
 ରାବଣର ଛାମୁରେ କଲେ ନେଇଁ ତାହା ।
 ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ବିଂଶବାହା ॥
 ଝଡ଼ା ମୁଦୁସୁଲୀ ଧାଇଁ ପରିବାରୀ ।
 ଅନ୍ତେଶ୍ୱର ଭିତରୁ ଆଣିଲେ ବହୁତ ଶାଢ଼ୀ ॥
 ଗଙ୍ଗଡ଼ା ମଇକାପ ବଜ୍ରତମ ତତ୍ତ୍ୱପ ମାନ ।
 ଗଣାଇଣ ଦେଲା ନେଇଁ ରାଜାର
 ସନିଧାନ ॥ ୧୦୨ ॥
 ଉଦ୍ଧାର ଅଧିକାରୀ ଉଦ୍ଧାରୁ ଲୁଗା ଆଣି ।
 ଦେଖିଣ ଉଷତ ହୋଇଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଲାଜି ଅଛଇ ବଢ଼ାଇଁ ।
 ଦଇବେ ଗୁଡ଼ିଆନ୍ତି ମାହାସୁଖ ପାଇଁ ॥
 ଯେତେକ ବସ୍ତ୍ର ଗୁଣ୍ଡ ଆଣିକଲେ ।
 ସବୁ ଶାଢ଼ୀ ତାର ପୁଛେ ଗୁଡ଼ାଇଲେ ॥
 ଚାରି ହାଥକୁ ଯେ ନ ଅଣିଲା ଶାଢ଼ୀ ।
 ଦେଖିଣ ଲଜ୍ଜା ସେ ପାଇଲା ଦଶଧାରୀ ॥

ହନୁମନ୍ତ ମାଡ଼ି ବସିଅଛି ତାହା । ମାୟା ବୋଲିଣ ନ ଜାଣଇ ବିଂଶବାହା ॥୩୦	ଅଭଙ୍ଗ ନିଲକ୍ଷଣକୁ କରିଛୁ ମୁହାଁସ ॥ ଯେ ଯେ ମାହାରାଜା ହୋଇଁ ଅଟୁ ନେତ ଦୃଷ୍ଟି ।	ମର୍ଜିତ କାହିଁ ଯେତେକ କର୍ମ କରି । କିଁପା ହୋ ଦଶାନନ ଯେମନ୍ତ ଅଛୁ କରି ॥ ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ମରୁତ ।
ବିମୁଖ ହୋଇଣ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି । ନ ଅଣ୍ଟିଲାମାନଙ୍କରେ ବସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିଆନ୍ତି ॥ ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଯେତିକିହିଁ ହୋଇ । ଭଲା ରାବଣରେ ନୃପତି ବୋଲାଉଁ ॥ ନାଗୁଁଡ଼ ଖଣ୍ଡକୁ ଛୁଙ୍ଗି ନ ପାରିଲୁ ବାସ । ରାମ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବାକୁ କରିଛୁ ମୁହାଁସ ॥ ମୋତେ ସେ ସଂସ୍ପାରିବୁ ଯେହା ସେ ହୋଇବ ।	ଯାହାର ବୋଲେ କୁବେର କରଇ ରତ୍ନଦୃଷ୍ଟି ॥୨୦ ତୁ କିଁପା ନଡ଼ପକୁ କରିଅଛୁ ସୋଗ । ମୋତେ ତ ଦେଉଅଛୁ ଦୁଃସହ ପରାଭବ ॥ ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ହସିଣ ବୋଇଲା । ଯେତେବେଳେ କପି ସତହିଁ କହିଲା ॥ ଭଣ୍ଡାରୁ ଅଣାଅ ମୋହୋର ମୂଳ ପାଗମାନ । ଯେତେକ ତଜଲ ଅଛି ମଉଷୋଧି ବିଧାନ ॥ ମାହା ସୁଗନ୍ଧି ସହିତେ ଅଣାଅ ମୋହୋବାଛି । ଯେତେକ ନାରାୟଣୀ ତଜଲ ମୋହୋର ଅଛି ॥	ଶୁଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ବିଶ୍ରବାର ସୁତ ॥ ୯୦ ଯେ କପି ହନୁମନ୍ତ ଅଟଇ ମୋହୋର ବଳା । ବାଳା ସୁଗ୍ରୀ ଯେହର ପ୍ରିୟ ଯେ ମଉଳ ॥ କେଶରୀ ତନୟେ ପମଞ୍ଜନୀ ଗ୍ରନ୍ଥୁଁ ଜାତ । ଯେ ମୋହୋର ବୀର୍ଯ୍ୟୁଁ ହୋଇଲା ସମ୍ଭୂତ ॥ ବାଳା ନୃପତି ମଜତ୍ର ଅଟଇ ତୋହୋର । ଲେଖାୟେ ମଉଳା ତୁ ହୋଇବୁ ଯେହାର ॥ ବିଶେଷେ ମୋହୋର ଆହୁରୁ ଉତପତି । ଯେ କଥା ସହିବାର ହୋ ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥ ବାଛି ଆଶିଳ ତ ମାଡ଼ ମରାଇଲ । ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ଅପରାଧ ବହିଲ ॥ ୧୦୦ ଯେବେ ତୁ ଦୁଃଖ ନ ଦେଅନି ଆଉ । ମୋହୋର ବୋଲ କର ବେଳେକ ଜୀଇଁଆଉ ॥
ଜୀଇଁଥୁବାରୁ ପ୍ରିୟୋଜନ କିଏ । ବେଗ କରି ମୋତେ କର ପ୍ରାଣନାଶ ॥ ରାବଣ ବୋଇଲା ଦୋଷାଧିକ ରାଜା । ନଡ଼ପ ଅଣାଅ ବେଗେ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇଁ ॥ ଶୁଣିଣ ଦୋଷାଧି ଖର ହୋଇଁଗଲା । ତେଜିକର ଘରୁ ଅଭଙ୍ଗ ଅଣାଇଲା ॥ ଖୋଜନ୍ତା ଖୋଜଇଁ ବହୁତା ବହି ନେଇଁ । କେ ନେଇଁ ଦଶଗିରି ଛାମୁରେଣ ଦେଇଁ ॥ ଲାଞ୍ଜେଣ ଅଭଙ୍ଗ ପାରନ୍ତି ଲୋକେ ନେଇଁ । କେ ବୋଇଲ ମରିବ ଆଜ ପରାଦିନ ଯେହିଁ ॥୪୦	ତଜଲ ନ ଅଣ୍ଟିଲେ ଘିଅ ଘେନି ଆସ । ଯେମନ୍ତେ ଚିତ୍ତଇ ନାଗୁଁଡ଼ର ବାସ ॥୨୦ ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇଣ ଭଣ୍ଡାର ଅଧିକାରୀ । ଅଣାଇଲା ଚିକଣ ଭାର ବୋଝ କରି ॥ ଦେଖିଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଇଲାକ ପାଡ଼ । ଅଗ୍ନି ଜାଳି ଦେଲେ ମରୁ ଯେହୁ ରାଡ଼ ॥ ଶୁଣିଣ ନଡ଼ପ ଘେନିଗଲେ । ମାରୁତିର ପୁଛେ ନେଇଁ ଅଭଙ୍ଗ ପାଡ଼ିଲେ ॥ ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଲଇ ଦେବ ଶୁଣି ଲଙ୍କେଶ୍ବର । ତଜଲେ ଲାଗୁଡ଼ ହୋଇଲା ଜରଜର ॥ ଯେବେ କିଏ କରିବା ଆଗ୍ୟାଁ ଦିଅ ରାୟେ । ମାରୁତି ବୋଇଲା ହୋ କିଏ ପୁଛୁ ତାୟେ ॥୮୦	ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ଅପରାଧ ବହିଲ ॥ ୧୦୦ ଯେବେ ତୁ ଦୁଃଖ ନ ଦେଅନି ଆଉ । ମୋହୋର ବୋଲ କର ବେଳେକ ଜୀଇଁଆଉ ॥ ପୁତ୍ର କଷ୍ଟ ମୋତେ ନ ଦିଅ ଲଙ୍କାଯାଇଁ । ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ମୁଁ ଅଛଇ ଜୀଆଇଁ ॥ ଯେବେ ଯେହାର ଦୋଷ ବେଳେକ ମୋତେ ଦେବୁ । ଯେ ମୋହୋର ଭଗତି ଘେନିଣ ଛାଡ଼ିବୁ ॥ ପବନର ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ବିଂଶକର । ଦଣ୍ଡ ସମାର୍ଜଇ ରହ ରହ ସମାର ॥ ବାନେନା ଦେଖି ତୁ ମଦନେ ବଶ୍ୟ ଗଲୁ । ବଳବନ୍ତ ପଣେ ରମଣୀ ତାହାକୁ କଲୁ ॥୧୦୦ ତେଣୁ ସେ ତୋହୋର ଜାତ ଯେ କୁମର । ତେଣୁ କରି ମରୁତ ତୁ ସେନେଧକାର ॥ ଅଛୟେ ମୋହୋର ଅଟଇ କେମନ୍ତ ସୁତ । ତାହାକୁ ମାଇଲା ତୋ ତନୟେ ହନୁମନ୍ତ ॥ ମୟେ ଦଇତର ଦୋହିତା ମନ୍ଦୋଦରୀ ।
ଚଇତ ଶୁକଳ ଅଷ୍ଟମା ଦିବସ । ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ହୋଇବ ପ୍ରାଣ ନାଶ ॥ ତଡ଼ପ ନ ଅଣ୍ଟିଲାକୁ ହନୁମନ୍ତ ଭାଳି । ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ବହୁତ ଦେଲାଗାଳି ॥ ତୁ ହୋ ଦଶାନନ କି ପାଳ କଥା କହୁ । ଦଇତ ଦୁରାତ୍ମା ତେଣୁ ସେ ଗର୍ବ ବହୁ ॥ ଲାଞ୍ଜ ମାତ୍ରକୁ ତୁ ଲାଜ ନ ପାରିଲୁ ବାସ ।	ଅଣାଅ ହୁତାଶନ ବେଗେ ଦିଅ ଜାଳି । ମୋହୋର ମରନ୍ତେ ସରୁ ତୁମ୍ଭର ଶଳୀ ॥ ଶୁଣିଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ହସିଣ ହୋଇଲା । ଅଗ୍ନି ଆଣି ବେଗେ ନଗାଅ ବୋଇଲା ॥ ତକ୍ଷଣେ ଆଣିଲେ ଜଳତା ହୁତାଶନ । ଯେସନେକ ସମୟେ ସତାରୁ ଉଠିଲା ପବନ ॥	

ମକଟ ମାୟାକୁ ପ୍ରତେ ଗଲୁସ ଗୋସାଇଁ ॥

ଦେଖ ଘରମାନ ପୋଡ଼ଇ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ।
ପ୍ରକୟ ଅଗ୍ନି ଲାଗି ଦହଇ ହୁତାଶନ ॥
ଯେତେ କୁମାରୀ ବୁଧୁ କପି କଲା ।
ତାହା ମରିବା ଛାଡ଼ି ଯେହା ସେ ଗିଆଇଲା ॥
ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ଆତ୍ମାନରୁ ଉଠି ।
ଅସୁରା ଅସୁର ଦକ୍ଷ କିନ୍ନର ଯେକ

ଗୋଷ୍ଠୀ ॥୧୦

ଜଗତା ଉପରୁ ଅଇଲା ଓହ୍ଲାଇ ।
ଦେବଦତ୍ତର କରେଣ କର ଦେଇଁ ॥
ବାହାରକୁ ଆସି ଇଷ୍ଟକୁ ଦେଲା ଦୃଷ୍ଟି ।
ଦେଖିଲା ଧୂମ୍ରମୟେ ଅତରାକ୍ଷ ପୃଷ୍ଠି ॥
ଅଗ୍ନି କି ଚାହିଁଣ କୋପେ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲା ।
କି ସେ ବନ୍ଧ୍ୟାନର ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ତୁ ରେ ପୁରୀ ମୋର କରୁଅଛୁ ଦାହ ।
ମୁହିଁ ସେ ରାବଣେଶ୍ୱର ମୁଖକୁ ମୋର

ଚାହିଁ ॥

ଶୁଣିଲା ବନ୍ଧ୍ୟାନର ଦଶଗ୍ରୀବର ବାଣୀ ।
ତତକ୍ଷଣେ ନିବିଳା ମୁଦୁରର ପାଣି ॥ ୨୦
ହନୁମନ୍ତ ଦେଖିଲା ନିବିଳା ହୁତାଶନ ।
ଯହୁଁ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲା ବିଶ୍ରବା ନନ୍ଦନ ॥
ମନେ ମନେ ବିଶ୍ୱର ସେ କରଇ ମାରୁତି ।
ଦଶଗ୍ରୀବର ଯେ ଦେବେ ବନ୍ଧ୍ୟାବୃତ୍ତି ॥
ଆଗ୍ୟାଁ ପ୍ରମାଣେ ନିବିଳା ବହନି ।
ଯେବେ ଯେ ମୁଁ ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବି କାହା

ଘେନି ॥

ଯେତେ ବୋଲି ବୀର ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ।
ଆପଣାର ଗାଢ଼ତ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧରି ॥
ନିଜ କପାଳେ ଘଷିଲା ତାହା ନେଇଁ ।
ଉଠିଲା ହୁତାଶନ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ହୋଇଁ ॥ ୩୦
ଯେବଣ କାଳେ ତାକୁ ଦେବେ ବର
ଦେଲେ ।
ଅଗ୍ନି ନେଇଁ ତାର କପାଳେ ଥୋଇଥିଲେ ॥
ନୟନେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାସାରେ ମରୁତ ।
କର୍ଣ୍ଣେଣ ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ସରିତ ॥

ଶିରେ ପିତାମହ କେଶେ ଭଗବତୀ ।
ଜିଜ୍ଞେଷୁ ପୁରନ୍ଦର କର୍ଣ୍ଣେ ସରସ୍ୱତୀ ॥
ହୃଦେ ନାରାୟଣ ବାହା ଦୁଇ ଯମ ।
ଉଦରେ ବସୁମତୀ ନାଭିରେ ବସଇ ଧର୍ମ ॥
ଲାଞ୍ଜରେ ବାସୁକୀ କଟିରେ ସଦାଶିବ ।
ଚରଣେ ବରୁଣ ଦେବତା ବସିବ ॥୪୦
କୁବେର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ବିଶ୍ୱଦେବୀ ନଖ ।

ଅପୂର୍ବ ଅଟନ୍ତି ଦଶନ ମହାତୀକ୍ଷ ॥
ଚେତିଶ କୋଟି ଯେ ଦେବତାଗଣମାନ ।
ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ସେ ପବନନନ୍ଦନ ॥
ସେ କଥା ହନୁମନ୍ତ ଭଲେଣ ଜାଣଇ ।
ଲଲାଟେ ଲାଞ୍ଜ ଘଷି ବ୍ରହ୍ମ ଅଗ୍ନି ଆଶନ ॥
ସେ ଅଗ୍ନି ଘେନିଣ ପୋଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପୁର ।
ଦେଖିଣ ରହ ରହ ବୋଇଲା ଦଶଶିର ॥
ରାଜାର ଆଗ୍ୟାଁରେ ସେ ନିଉନ ନେହିଲା ।
ଅଶରୀର ମୃତ୍ତି ଧରି ପବନ ବହିଲା ॥୫୦
ଲାଗିଲାକ ଅଗ୍ନି ବିକରାକ ହୋଇଁ ॥
ଦଶାନନ ବୋଇଲେ ଯେ ପବନକୁ ଚାହିଁ ॥
ତୁ ହୋ ପବନ ଅଦିତିର ସୁତ ।
ଯେ ସର୍ବ ଦେବତା ଯେ ତୋହୋର ସାବତ ॥
ହିଂସା କରି ତୋତେ କାଟିଲା ବାସବ ।
ଅମୃତ ପ୍ରସାଦେ ପାଇଲୁ ତୁ ଜୀବ ॥
ଏକଥା ନ ଜାଣି ତୁ ଦେବକ ସାଙ୍ଗେ ଯାଉ ।
ମୁହିଁ ତୋହୋର ଗୋତ୍ର ଅଭାବ ମୋତେ

ହୋଉ ॥

ଯେ ତୋହୋର ତନୟେ ହନୁମନ୍ତ ଅଟଇଁ ।
ମାନେବ ତପୁସୀ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଖଟେ ॥ ୬୦
ଯେ ଲଙ୍କାପୁରେ ଆସି ଯେତେ କୃତ କଲା ।
ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗି ମୋ ଅଛୟେ ମାଇଲା ॥
ଯେବେ ମାୟା କରି ଦେଖ ଦହୁଅଛି ପୁରୀ ।
ଅପ୍ରିୟ ହୋଇଲୁ ମୋତେ ତୁହି ଆଜି କରି ॥
ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବା କାଳେ ବହୁ ଅଶରୀର ।
ଯେତେ କାଳେ ମୋତେ ତୁ ହୋଇଲୁ
ଅବିଶ୍ୱାସ ॥

ମରୁତ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ମୁହିଁ ବହୁଅଛି ତୋହୋର ହିତ ପାଇଁ ॥
ନିବାଇଁ ବିଚାର କରଇ ମନେମାନ ।
ଶାନ୍ତି ନୁହଇ ସେ ପ୍ରବକ୍ଷ ହୁତାଶନ ॥ ୭୦
ଶୁଣି ଦଶକନ୍ଧ ହୋଇଲା ହରଷ ।
ଉଚ୍ଚେଣ ବୋଇଲା ତୋ ପୁତ୍ରକୁ
ଘେନିଆସ ॥

ନ ଜାଣିମା ପଣେ ଯେତେକ ମନ୍ଦ କଲା ।
ତୋହୋର ଦେଖନ୍ତେ ସକଳ ପାର ଗଲା ॥
ଭୟଜିତ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ କରାଇବି ମଇତ୍ର ।
ସୁଖ ଭୋଗ ସମ୍ପଦ ଦେବକ ବହୁତ ॥
ଯେ ତୋହୋର ପୁତ୍ର ସେ ମୋହୋର
ତନୟେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ କରିବି ତାକୁ ରାୟେ ॥
ଆଣ ପବନ ହନୁମନ୍ତକୁ ହକାରି ।
ମୋହୋର ବୋଇଲା ବୋଲି ହନୁମନ୍ତ ହସ୍ତ
ଧରି ॥୮୦

ଭୟଜିତ ଶପଥ ତାହାକଇ ନ କରିବି କିଛି ।
ପବନ ବୋଇଲା ଶୁଣ ବିଶ୍ୱବୀର ବନ୍ଧି ॥
ନୁହଇ ଶାନ୍ତି ସେ ନ କରଇ ମୋହୋର
ବୋଲ ।
ଆଗହୁଁ ତାହାକୁ ସେ ଓପ୍ରୋଧ ନ କଲ ॥
ହସ୍ତରୁ ଫିଟିଲେ ପାଇବା ଆର କାହିଁ ।
ଯେହା ଶୁଣି ବୋଇଲା ସେ ମନ୍ଦୋଦରୀ
ସାଇଁ ॥

ନଜଲେଣ ନ ଆସୁ ଗଲେ ସେହୁ ଯାଉ ।
ଯେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ମୋର ଯେମନ୍ତେ ରକ୍ଷା
ହୋଉ ॥
ଭୋ ମରୁତ ମୋତେ କରସି ପ୍ରତିକାର ।
ହୁତାଶନ ନିବିବାକୁ ଉପାୟେ ସର୍ବେ
କର ॥୯୦
ଶୁଣି ପବନ ବହଇ ଖର ହୋଇ ।
ହନୁମନ୍ତକୁ ସାଖା ହୋଇଲାକ ଯାଇଁ ॥
ଅଗ୍ନି ଘେନିଣ ବହିଲା ଅଶରୀର ।

ମେଢ଼ ମୋକ୍ଷପ ଜଗତୀ ହୋଇଲା ବିନାଶ ॥
 ଦଶଯୋଜନ ଯେ ଲଙ୍କାର ଆକୃତି ।
 ତକ୍ଷଣେ ଧୂମାତ୍ମ ତାହା କରଇ ମାରୁତି ॥
 ଆସ୍ଥାନ ନବର ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗଶାଳ ।
 ଦେବାର୍ଜନ ନବର ଦୋହୋରା ଯେ ଆଳ ॥
 ରାଣୀହଂସ ପୁର ତୋଟାପୁର ଜଗତୀ ।
 ତିନିପୁର ମେଢ଼ ପୋଡ଼ଇ ଚଉକତି ॥ ୧୦୦
 ଘୋଡ଼ାଶାଳ ଯେ ଭଣ୍ଡାରଘର ମାନ ।
 ପ୍ରଳୟ କାଳ ଜାଣି ଦହଇ ହୁତାଶନ ॥
 ଯହିଁ ହନୁମତ ବସଇ ପୁଣି ଯାଇଁ ।
 ସେ ପୁର ପୋଡ଼ଇ ସନ୍ଦେହ ତହିଁ ନାହିଁ ॥
 ନଗ୍ର ପୋଡ଼ିଣ ଯେ ଈର୍ଷକୁ ଉଠିଗଲା ।
 ଶତେ ଯୋଜନ କରି ଲାଞ୍ଜ ବଢ଼ାଇଲା ॥
 ଲଙ୍କାର ଆକୃତି କି ପାଇଲାକ ପୁଛ ।
 ଶୂନ୍ୟ ରହିଅଛି ଯେ ପବନର ବନ୍ଧ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନବର ଗଢ଼ିତର ପୁର ।
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ବିଭୀଷଣର ଘର ॥ ୧୦
 ଧୂମାସ୍ତ କାକାସ୍ତ ବିରୂପାକ୍ଷର ବାସ ।
 ମହୋଦର ପୁର ପ୍ରଶସ୍ତର ଉଆସ ॥
 ଅକପନ ତ୍ରିଶିରା ଖର ଧୂଷଣର ପୁର ।
 ଅଗ୍ନି ଲାଗିଣ ଯେ ଜଳଇ ଦୁରଦୁର ॥
 ସପ୍ତପୁର ଲଙ୍କ ସହସ୍ତ୍ରକ ହାଟ ।
 ଶତେ ରାଜ ଦାଣ୍ଡ ଦୁଇ ସହସ୍ର ବାଟ ॥
 କୋହି ବିକୋହି ତଦନ୍ତ ନ ଜାଣି ।
 ଘରେହେଁ ନ ଛାଡ଼ଇ କପିକୁଳମଣି ॥
 ସବୁରି ଘରେ ଯେ ଲାଞ୍ଜ ବେଢ଼ାଇଲା ।
 ପବନ ସାହା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଦହିଲା ॥ ୨୦
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବିକଳେ ବୋବି ଦ୍ୟୁତି ।
 କେହୁ ଆୟେଦାୟେ ଘେନିଣ ପକାନ୍ତି ॥
 କେହୁ ହସ୍ତେ ଲୁଗା ପୁତ୍ର ହସ୍ତେ ଧରି ।
 ପୋଖୋରୀ କୁଳକୁ ପକାନ୍ତି ଖର କରି ॥
 କେ ବୋଲଇ ବାବୁ କେ ବୋଲଇ କକା ।
 କେ ବୋଲଇ ଆଗେ ପୋଡ଼ୁ ବିଭ ପକା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଦାଦା କେ ବୋଲଇ ନନା ।

କୋ ବୋଲଇ ମୋତେ ଧରିନେଉ କିନା ॥
 କେ ବୋଲଇ ପକାଅ କେ ବୋଲଇ ଆସ ।
 କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ତାହାଲଂ ଦଶଦିଶ ॥ ୩୦
 କେ ଆସି ନ ପାରି ଘରେ ପଶି ମଲା ।
 କାହାର ତାଟକା ହୋଇଣ ପ୍ରାଣ ଗଲା ॥
 କେହୁ ବଡ଼ାଗୁଳି ହୋଇଂଣ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।
 କେହୁ ବାଟ ନ ପାଇଂଣ କୋହିରେ ପଡ଼ି
 ମଲା ॥
 କେ ବୋଲଇ ବାବୁ ପୁଅ ମୋର କାହିଁ ।
 କେ ବୋଲଇ କେଣେ ଗଲାମୋ
 ଗୋସାଇଁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଜନନୀ
 ନଇଲା ।
 କେ ବୋଲଇ ମୋହୋର ଭାଇ କେଣେ
 ଗଲା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆଉ ଜାଇଂଅଛି କାହିଁ ।
 କେ ବୋଲଇ କେଣିକି ଯିବା ହୋ
 ପକାଇଂ ॥ ୪୦
 କେ ବୋଲଇଂ ଲଙ୍କା ବେଢ଼ିଛି ହୁତାଶନ ।
 କେ ବାହାର ହୋଇତ ଅଛଇ ଭାର୍ଜନ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆଜ ମରିବା ନିଅତ ।
 କେ ବୋଲଇ ଯେର୍ଷେ ପୂର୍ବର ଅଛଇ ପରା
 କୃତ ॥
 ଯେହେର୍ଷେକ ଯେବେ ପୂର୍ବେ ଅଛଇ
 ଭବିଷ୍ୟ ।
 ଯେଥକୁ ଭାଜିଲେ କାରଣ ହୋଇବାକ
 କିସ ॥
 ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବା କାଳେ ଆମେହେଁ
 ମରିବା ।
 ଯେତେ ଯୋଗ ପାପ ଅଛି କି ବୁଦ୍ଧି
 କରିବା ॥
 କେ ବୋଲଇଂ ଯେକା ବାନରେକ ଯେହା
 କରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେକି ରହିବ ଯେହୁ
 ପୁରୀ ॥ ୫୦

ଚାରିକଟି ସମୋଦ୍ର କେଣେ ପକାଇବା ।
 ରାବଣର ପ୍ରସାଦେ ସମସ୍ତେ ମରିବା ॥
 ଯେତେ କାଳ ପରିଯତେ ନିଶ୍ଚିତ
 ହୋଇଥିଲୁ ।
 ଯେକାବେଳେକେ ତ ଜୀବନ ହରାଇଲୁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ହୁତାଶନ ସବୁହିଁ ନାଶିଲା ।
 ପବନ ଦହିବାରେ ଦୁଗୁଣ ଭାଜିଲା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଅଗ୍ନି ପ୍ରବନ୍ଧ ବିକରାକ ।
 ଧୂମ୍ରର ଘାୟେଁ ନ ଦିଶଇ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳ ॥
 କେ ବୋଲଇ ହନୁ ଥାଇକି ଆକାଶେ ।
 ଲାଞ୍ଜ ବେଢ଼ାଇଣ ଥାଇଁ ସେ
 ଚଉପାଶେ ॥ ୬୦
 କି ଜାଣି ଅନଳ ଗର୍ଜଇ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।
 ଯେତେ ନଗ୍ର ଗୋଟା ଯାଉଅଛି ପୋଡ଼ି ॥
 ପୂର୍ବେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଭିଆଇଲା ଯେହା ।
 ସୁକେଶା ମହାତ୍ମା ଅଟତାଇ ଯେହାର ନାହା ॥
 ଯେବେ ରାବଣର କାଳେ ନାଶ ଗଲା ।
 ସୁବନ୍ୟମୟେ ଦେଶ ଅଙ୍ଗାର ହୋଇଲା ॥
 ଯେସନେକ ବିମୁଖ ହୁଅନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଆକୁଳେ ଗୋବନ୍ଧି ବିଧାତା ସୁମରି ॥
 ଦ୍ରବ୍ୟ ନାଶ ଯାଇଁ ବୁକୁରେ କୋଡ଼ି ହନ୍ତି ।
 ମୂଢ଼ି ନ ପାରିଣ କେ ଥୋକାୟେ ଦୁର
 ଯାନ୍ତି ॥ ୭୦
 ତାତି ସହି ନ ପାରି ଆସନ୍ତି ବାହୁଡ଼ି ।
 କେହୁ ଭୂମିରେ କରୁଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ି ॥
 କାହାର ପଣତେ ଲାଗିଲାକ କୋଇଂ ।
 ମଲି ମଲି ବୋଲି କେ ବିକଳେ ରାବ
 ଦେଇଁ ॥
 କେଉଁ ବାପୁଡ଼ାର ପୋଡ଼ିଲାକ ପିଠି ।
 ପୋଖୋରୀ କୁଳକୁ ପକାନ୍ତି ପଡ଼ି ଉଠି ॥
 କଅଁଳା ପୁଅ କେ ଆଣି ନ ପାରିଲେ ।
 ସେନେହ ଭାବ ଘେନି ମାୟେ ପୋୟେ
 ମଲେ ॥
 କେ ବୋଲଇ ମୋର ଜାଇଂଥିଲେ ସବୁ ।

କେ ବୋଲଇ ମୋତେ ସମ୍ଭାଳି ନିଅ
ବାବୁ ॥୮୦
କେ ବୋଲଇ ଆଗେ ନାଗିଲାନି ଅନଳ ।
କେଣେ ଯିବା ବୋଲି ହୁଅନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରକଳ ॥
ଅନେକ ସୁବତୀ ପୁରୁଷ ହେଁ ମଲେ ।
ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବହୁତ ନାଶ ଗଲେ ॥
ଦେବତାଙ୍କ ଆଳ ହୋଇଲା ପାଉଁଶ ରାଶି ।
ଥେଣ୍ଟ ଗଣ୍ଡିଆ ଯେ କୁର କଲେ ପଶି ॥
ନ ପୋଡ଼ିବା ଘରମାନ ଭାଙ୍ଗିଣ ପକାନ୍ତି ।
ଯିଏ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଇ ସବୁ ଘେନିଯାନ୍ତି ॥
ଯାହାରର ଯାହାକୁ ଅହତା ଭାବ ଥିଲା ।
ବେଳ କାଳ ଜାଣି ସେ ମନ୍ଦ ହିଁ
ଚିନ୍ତିଲା ॥୯୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଘର ନବରତ୍ନେ କମ ।
ସୁବାସିଲା ଅଛି କିଣ୍ଡୁରୀ ଚକ୍ରସମ ॥
ସେ ଘରମାନ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ସର୍ବ ଦହି ।
ଗିରସ୍ତକ ବିକଳ କାହାର ବେଳେ ସହିଁ ॥
ପସରାଇତାମାନେ ପସରା ଦେଇଥିଲେ ।
ଘରପୋଡ଼ି ଦେଖି ଆଗତେ ଧାଇଁଲେ ॥
ତାହାଙ୍କର ଯାତେ ନାଗିଲାନି ବାସ ।
ଦୁଇ କଟିକି ସେ ହୋଇଲେ ନିରାଶ ॥
କେ ବିଭର ପାଞ୍ଚ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ ଦେଲା ।
କାହାର ହସ୍ତରୁ କେ ନେଡ଼ାୟେ
ମାରିନେଲା ॥୧୦୦
ବାପ ପୁଅକୁ ଘେନି ପକାଇ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ।
ଆଗରେ ନିଆଁ ଅଛି ଯିବ ଆର କାହୁଁ ॥
ପୋଡ଼ୁଣ ଅଛି ଯେ, ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ାଶାଳ ।
ଫିଟିଣ ବିକଳେ ଯେ ଦୁଇଟି ମାଳ ମାଳ ॥
ଓଟ ରଥ ମଙ୍ଗୁଷି ମଞ୍ଜାରୀ ବହୁତ ।
ପକ୍ଷୀ ଜନ୍ମୁମାନେ ହୋଇଲେ ଅନେକ ହତ ॥
ପାଚେରୀ ତେଜଂତ ନ ପାରିଲେ ଯାଉଁ ।
ଦ୍ଵାର ବାଟେ ସେ ପଶନ୍ତି ଆହାର ଖାଇଁ ॥
ଅଯାଗେଣ ଅଗ୍ନି ନାଗିଲା ଚଉକଟି ।
ପକାଇ ନ ପାଇଣ ହୋଇଲେ ନିପାତି ॥୧୦

ଚନ୍ଦନ ଅଗର ଯେ ପୋଡ଼ନ୍ତି ଅପାର ।
ଯୁଆଦ ଶାଳେଆ ମଙ୍ଗୁଷି ଶୟେମ୍ବର ॥
ମୃଗ ବାହୁଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀକାଳ ହରିଣ ।
ଅଜା ମେଷ ଶାରୀ ଶୁଆ ରଣଭଣ ॥
ପୁଷ୍ପ ଚୋଟାମାନେ ସର୍ବେ ଗଲେ ଜଳି ।
ଆବର ସୁସାଦ ଯେତେକ ଥିଲେ ଫଳି ॥
ସେହି ସହିତେ ହୋଇଲେ ଭସୁରାଶି ।
ମାନିତି ଗଉରୋବ ଏକ ସ୍ଥାନେ ବସି ॥
ଗ୍ୟାଁନ ହରାଇଲେ ଲଙ୍କାର ନରନାରୀ ।
କୋଳାହଳ ନାଦ ଚିନିଭୁବନେ ପୁରି ॥୨୦
ଧୂମର ଘାୟେଁ ନ ବିଶଇ ବାଟ ।
ଅମଙ୍ଗଳ ହୋଇଲା ତେଡ଼େ ମାହାରାଷ୍ଟ୍ର ॥
ରାବଣର ବୁଧୁ ସରିଲା ସକଳ ।
ବାହାରକୁ ଆରମ୍ଭ ଭିତରକୁ ବିକଳ ॥
ବ୍ରହ୍ମାକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଯେହା ଜାଣିଥାସି
କୁଶପାଣି ।
ଯେକା ଯେହା କଲାଟି ଜନେକ ଦୁଇଣୀ ॥
ଦୟା କରିଣ ଉପଗାର କରିଥିଲି ।
ଶ୍ରୀରା ଲିଙ୍ଗବଧ୍ୟ ନ କରିବି ବୋଇଲି ॥
ଯେବେ ସେ ଆସି ମୋତେ କଲା ରଣଭଣ ।
ବୁଝିବାନା ବାନର କୁମର ମାୟାପଣ ॥୩୦
ଗାଆଁ ପୋଡ଼ିଲେ କି ମୋତେ ହୁଅଇ ଜିଣି ।
କିମ୍ପା ଯେ ମୋଡ଼ା ନ ବିଚାରି ମଣି ॥
ଯେବେ ସେ ବୁଝିବାନା ଯେହାଙ୍କର ଆଶ
ପଣ ।
ମୋହୋର ଛାମୁରେ ମିଳି ଯେବେ କରିବ
ରଣ ॥
କାଲି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣିମଇଁ ଧରି ।
ସାତଯା ଛାମୁରେ ପକାଇବି ମାରି ॥
ବାଳୀର ଶତ୍ରୁ ଯେ ମୋହୋର ବଇରି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଶିର ଝୁଣାଇ ଦଶଶିରି ॥
ଜୟକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଶତୀସାଇଁ ।
ଚାରିମେଘ ଘେନି ତୁ ବୃଷ୍ଟ କର ଯାଇଁ ॥୪୦
ଯେମନ୍ତ ନିବଳଂ ପ୍ରତସ୍ତ ଅନଳ ।

ପବନ ଦେବତା ତୋତେ ହୋଇଥିବ ବଳ ॥
ଯେମନ୍ତେ ରକ୍ଷା ଯେ କର ଲଙ୍କା ଭୁଇଁ ।
ବିଲମ୍ବ ନ କର ଦେଖ ଘର ପୋଡ଼ିଯାଇଁ ॥
ଶୁଣି ସ୍ଵର୍ଗପତି ଚାରିମେଘନ୍ତ ଘେନି ।
ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳକୁ ଗଲା ସସ୍ରଯୋନି ॥
ଶୂନ୍ୟେଣ ରହି ଯେ ମେଘନ୍ତି ଆଗ୍ୟା
ଦେଲା ।
ବରଷି ଶୀତଳ ଲଙ୍କା କରସି ବୋଇଲା ॥
ଶୁଣିଣ ମେଘେ ଯେ କରନ୍ତି ଗରଜନ ।
ଘୋର ଜଳ ବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ॥୫୦
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲା ଶୁଣ ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ।
ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋର ଦୁଷ୍ଟର ଯିବ ପାର ॥
ସେ କପି ସଙ୍ଗେ ନ କର ବିଗ୍ରହ ।
ମୋହୋର ବୋଲ କର ସମୟେ ଜାଣି
ରହ ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନେ ବସସି ତୁଯାଇଁ ।
ସେ ଦେବଯାନ ତହିଁ ଅଗ୍ନି ଭୟେ ନାହିଁ ॥
ସୁରଗଣ ଘେନି ମୁଁ ଯିବି ସ୍ଵର୍ଗପୁର ।
ନ ପୁଣି ଉପଦର୍ପ କରଇ ବାନର ॥
ସେ କଥା ଜାଣି ଯେ ଅଟଇ ନିଅତ ।
ଯଦ୍ୟପି ବାଟେ ଆମ୍ଭେ ଭେଟିବୁ
ହନୁମନ୍ତ ॥୬୦
ପ୍ରବୋଧ କରି ତାକୁ ବାହୁଡ଼ାଇଁ ଦେବୁ ।
ଅଗ୍ନିଭୟେ ଆମ୍ଭେ ନିଚୟେ ଗୁହାକୁ ॥
ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବାକୁ ଚିନ୍ତା ତୁ ନ କର ।
କାଲି ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଗଡ଼ିବ ଯେ ପୁର ॥
ଗଡ଼ୁ ଶତେ ଗୁଣେ ହୋଇବ ଅଗ୍ନି ।
ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ଯେ ଦଶଗ୍ରୀବ ମଉଳି ॥
ବିଧାତାକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଯାଆସି ବେଗ
ହୋଇଁ ।
କପିକ ପ୍ରବୋଧୁ ପଠିଆଅ ବାହୁଡ଼ାଇଁ ॥
ମୋହୋର କଟେକ ହୋଇଲା ନାରଖାର ।
ଭୋ କୁଶକେତୁ ମୋତେ ପ୍ରତିକାର
କର ॥୭୦

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁରଗଣକୁ ଘେନି ।
ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ମାର୍ଗେ ରହିଲା ପଦ୍ମଯୋନି ॥
ବାଟେ ହନୁମନ୍ତକୁ ରାଜାଣ ବୋଇଲା ।
ନ ପୋଡ଼ିନି ପୁର ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ଯେତେକ କୃତ୍ୟ ଆଜ କଲୁସି ମାରୁତି ।
ଦେଖିଣ ସତୋଷ ହୋଇଲି ତ୍ରିପୁତି ॥
ଯେବେ ଉପରକୁ ଯଶ ତୋତେ ନାହିଁ ।
ଉରର ମୁଖେ ବାର ଯାଅ ଶ୍ରୀଗୁ ହୋଇଁ ॥
ଲଲାଟୁ ଅଗ୍ନି ଯାହାକଲୁ ଦୁହିଁ ଜାତ ।
ଗର୍ଭେ ସଂଘର ହୋ ପବନର ସୁତ ॥ ୮୦ ॥
ଆମେ ସେ ଦେବତାୟେ ଆମର ବୋଲି
କର ।

ଯାଅସି ବାହୁଡ଼ି ତୁ ପବନ କୁମାର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସନ୍ଦେଶ କହ ଯାଇଁ ।
ତେବେଟି ଆସିବେ ରଘୁକୁଳ ସାଜଂ ॥
ରାମର ଅଜଲେ ଅସୁରେ ନାଶ ଯାନ୍ତି ।
ନୋହିଲେ ତ୍ରିଦଶ ଦେବେ କଷ୍ଟ ପାନ୍ତି ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ ମୋତେ ଦେବ ଯେକ
ବର ॥

ବୋଇଲ ଯେ ଲଙ୍କା ନ ପୋଡ଼ି ନିଅତ ।
ନ ପୁଣି ଜାନେକା କି ମାରଇ ଦଇତ ॥ ୯୦ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆସିବା ଯାୟେ ରକ୍ଷା କରିଥୁବ ।
ଅଗ୍ନିଆନ ବାପୁଡ଼ା ସେ ଅଟଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
ରଘୁନାଥ ସୁବତୀକି ପକାଇ ନ ପୁଣ ମାରି ।
ହନୁମନ୍ତ ବଚନେ ହସଇ କୁଶଧାରୀ ॥
ତୁ କିପା ମାରୁଡ଼ି ହୋ କହୁ ଯେପନ ବାଣୀ ।
ଜନେକର ଦୋହିତା ଯେ ସଂଯେ
କମଳଶା ॥

ଜଳଧି ନନ୍ଦନା ଯେ ପୃଥୁରୁ ଅବତରି ।
ପ୍ରଜଳିତ ଅଗ୍ନିରୁ ବାହାର ହୋଇକରି ॥
ସେ ସେ ସକଳ ଦେବକର ଜନନୀ ।
ଲାଲା ଅବତାରେ ମାନେବ ତନ୍ମୁ
ଘେନି ॥ ୧୦୦ ॥

ରାବଣ ନିଲକ୍ଷଣକି ତାହାକୁ ହୋୟେ ମାରି ।
ପୂର୍ବର ଶାପେ ଆଣିଲା ନିନା ଧରି ॥
ଯେଥୁକୁ ଭାନ୍ତି ତୁ ନ କର ମାରୁତି ।
ବେଗ ଯାଇ ବାରତା କହ ରଘୁପତି ॥
ଛଡ଼ମାସ ହୋଇଲା ଅଜଲ ତୁମ୍ଭେ ଦୁତ ।
ବାରତା ନ ପାଇଣ ବିକଳ ରଘୁନାଥ ॥
କ୍ଷଣେ ନ ରହ ତୁ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯାସି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଗଲେ
ସ୍ୱର୍ଗବାସୀ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରସବୀଣୀ ।
ଲଙ୍କା ଦହନ ଦେଖି ଭାଲଇ
ବିଂଶପାଣି ॥ ୧୦ ॥

ପୁତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବିଭୀଷଣେ କର ଚାହିଁ ।
ଆଗ୍ୟା ଦେଲାକରେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ସାଜଂ ॥
ସକଳ ସଜନି ଘେନିଣ ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ।
ଯେମନ୍ତେ ପାର ସେ ଅଗ୍ନି ନିବାଇବ ॥
ଶୁଣି ମେଘନାଦ ପ୍ରଶସ୍ତ ବିଭୀଷଣ ।
ସାଙ୍ଗେଣ ବହୁତ ଘେନିଣ ଦତ୍ୟଗଣ ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ମନ୍ଦିର ଯେ ବିଭୀଷଣେ ଉଆସ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ନବର ନିକୁମ୍ଭର ବାସ ॥
ଆବରହିଁ ଯେତେ ଗରିଷ୍ଠ ଲୋକମାନ ।
ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧେବ ଯେ ସାଧୁ ସରଜନ ॥ ୨୦ ॥
ଯେ ଯାହାରେ ଲୋକେ ଯେ ନିବାନ୍ତି
ଅନଳ ।

ବାମ୍ନି କୁପରୁ ବହିନ୍ୟନ୍ତ୍ର ଜଳ ॥
ଆପଣେ ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନେ ।
ସାଙ୍ଗେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ସହିତେ ରାଣୀଗଣେ ॥
ବିଷାଦ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ତହିଁ ବସି ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ପବନର ଶିଖି ॥
ଦେବତାକର ବଚନ ଯେ ଶୁଣିଲାକ ଯହୁଁ ।
ଶୂନ୍ୟେ ଆଜଂ ଲଙ୍କାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା ତହୁଁ ॥
ଦେଖିଲା ପୁର ଯହୁଁ ହୋଇଲା ଭୟ ରାଶି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଶୀତଳ ନିଜେ କଲାକ ବରଷି ॥ ୩୦ ॥
ପୋଡ଼ିବାରୁ ଉତ୍ତରା ଯେତେକ ବ୍ରହ୍ମ ଥିଲା ।

ବରଷିବାର ଘାୟେଁ ସେ ସୋହୋତିରେ
ଗଲା ॥
ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ପବନେ ଗଲେ ଭାଙ୍ଗି ।
ଅନେକ ରାକ୍ଷସ ମଲେ ଅଗ୍ନିରେ ନିମନ୍ତି ।
ହନୁ ବିଚାରଇ ଯେ ସେ ଲଙ୍କପୁର ।
ଦୂରୁ ଦେଖି କମ୍ପନ୍ତି ଦେବତାସୁର ନର ॥
ସମୋଦ୍ର ଭିତରେ ଅଜୟେ ଗଡ଼ ଅଟଳଂ ।
ରୟେଣ ଯେହାକୁ ଦେବଜନ୍ମ ଖଟଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ପ୍ରାସାଦେ ମୁ ଯେକାୟେ ଭୟ
କଲି ।
ବ୍ରହ୍ମାର ବୋଲେ ଯେବେ ପ୍ରବୋଧ
ପାଇଲି ॥ ୪୦ ॥

ଯିବି ବାହୁଡ଼ି କହିବି ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ ।
ଆଜକୁ ଅଜଲାର ହୋଇଲା ଛଡ଼ମାସ ॥
ଯେତେବୋଲି ବୀର ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ କରେ ଧରି ।
ବ୍ରହ୍ମାର ବୋଲେ ନିଜ କପାଳେ ସଂଘରି ॥
ଜଠରେ ମାହା ଅଗ୍ନି ସଂଘରିଲା ନେଇଁ ।
ପୁଛ କାହିଁ ଦେଖିଲା ଅଗ୍ନିର ଭୟେ ନାହିଁ ॥
ଯେତେକ ବସ୍ତ୍ର ଲାଞ୍ଜେ ବେଢ଼ାଇଣ
ଥିଲା ।
ସବୁ ପୁଛୁରୁ ହନୁ ଛିନାଇ ପକାଇଲା ॥
ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଧରି ଆକାଶରୁ ଖସି ।
ଯହିଁ ସେ ଅଛଇ ସାତୟା
ଶୁକ୍ରକେଶୀ ॥ ୫୦ ॥

ତହିଁ ସେ ହନୁମନ୍ତ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
ଦେଖିଲା ଓଷେକ ବନ ଅଗ୍ନିର ଭୟେ
ନାହିଁ ॥
ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ମଧ୍ୟୋଣ ଦେବା ସ୍ୟତୀ ।
ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ମାରୁତି ॥
ଦେଖିଣ ରାକ୍ଷାପୁଣୀ ମନେ କଲେ ତ୍ରାସ ।
ପୁଣତ ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ା ଯେଥରେ ପରବେଶ ॥
ସାତୟାରେ ଶରଣ ପଶିଲେ ଦଇତୁଣୀ ।
ଦେଖି ହସିଲାକ କପିକୁଳମଣି ॥
ଜାନେକୀ ତରଣେ କଲା ନମସ୍କାର ।

ମନେ ମନେ ଉଷତ ପବନ କୁମର ॥ ୬୦
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ବାରମଣି ।
 ଶୁଣିବି ଜାନେକା ଗୋ ଜଗତ ଠାକୁରାଣୀ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ସନ୍ନିଧ୍ୟେରୁ ଯେତେବେଳେ
 ଗଲି ।
 କ୍ଷୁଧାରେ ମଧୁବନ ଭିତରେ ପଶିଲି ॥
 ସ୍ବାଦ ପକ୍ୱ ପକ ଅଛଇ ବହୁତ ।
 ଭୁଞ୍ଜେଥେ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା ମୋହର
 ଚିତ୍ତ ॥
 ରାବଣ ଜାଣି ମୋତେ ଧରାଇଁ
 ଘେନିଗଲା ।
 ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ମୋତେ ମାଡ଼ ମରାଇଲା ॥
 କାହାର ବୋଲ ସେ ନ କଲା ଦଇତ ।
 ବିଭୀଷଣେ ତିଆରିଣ କହିଲା ବହୁତ ॥ ୭୦
 ପ୍ରଶସ୍ତର ହାଥେ ମୋତେ ହଣାଇଣ ଥିଲା ।
 ପୋଡ଼ି ମରିବି ବୋଲି ଅଗ୍ନି ଜାଳିଦେଲା ॥
 ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ମୁଁ ତରେ ପକାଇଲି ।
 ଜଗତୀ ତାଳେ ଯାଇଁ ଶ ବସିଲି ॥
 ତହିଁ ପରଶ୍ଚର ଜଳିଲା ଅନଳ ।
 ପୋଡ଼ିଗଲା ତାର ହସ୍ତା ଘୋଡ଼ା ଶାଳ ॥
 ଆସ୍ଥାନ ନବର ସହିତେ ଜଳିଗଲା ।
 ଅନ୍ତଃପୁର ଯାକ ଅନଳେ ଧସି ସହେଲା ॥
 ପାତ୍ର ସାମଗ୍ର ଉଆସ ଗଲା ଜଳି ।
 ଶତେ ଯୋଜନ ଲଙ୍କା ହୋଇଲା
 ହାଇହୋଇ ॥ ୮୦
 ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ଅଗଣି ଭାଳେ
 ଭଲ ।
 ବହୁତ ଦୁଃଖ ମୋତେ ଦେଲା ଲଙ୍କମଲ ॥
 ଯେବେ ଭୋ ମାତ ଗୋ ଯାଉଅଛି ମୁହିଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯେମାନ କହିବଇଁ ଯାଇଁ ॥
 ଦିଅସି ଆଶ୍ୟାଁ ଗୋ କ୍ଷଣେହେଁ ନ
 ରହଇଁ ।
 ବହୁତ ତିଆରି କହିଲେ ଦେବୀ ଯେ
 ମଣାଇଁ ॥

ଦେବତାଙ୍କର ବଚନ କହିବି ରାମର ପାଶ ।
 ରାବଣ ମରିବାର ଅଛଇ ଦୁର୍ଜମାସ ॥
 ସୀତୟାର ମନ ଯେ ହୋଇଲା ଆନନ୍ଦ ।
 ଅଗୁଣ ପ୍ରକାଶେ ଯେହ୍ନେ ବିକାଶଇ
 ଅରବିନ୍ଦ ॥ ୯୦
 ଜାଣି ହନୁମନ୍ତ ଶିରେ କର ଦେଲା ।
 ରାକ୍ଷସୁଣୀମାନନ୍ତ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା ॥
 ସୀତୟାରେ ଶରଣ ନ ପଶନ୍ତ ଯଦି ଆଜ ।
 କୋପ ଅଗ୍ନିରେ କରନ୍ତି ଦହିଯ ॥
 ଯେବେ ମୋହୋର ବଚନେଣ ଥିବ ।
 ଯେ ମାହାସ୍ୟତାକି ଲୋ ଘଟାଇ ନ
 କରିବ ॥
 ଅସ୍ତ୍ରକାର ବାଣୀ ଲୋ ନ ବୋଲିବ କିଛି ।
 ଯେବେ ତୁମ୍ଭର ଜୀବନକୁ ଭୟେ ଅଛି ॥
 ତ୍ରିଜଗାକୁ ବୋଇଲା ତୁ ବିଭୀଷଣର
 ଦୋହିତା ।
 ମୋତେ ସମ୍ଭାଳିଣ କହିଲା ତୋର
 ପିତା ॥ ୧୦୦
 ଯେକଥା ଶ୍ରୀରାମର ଛାମୁରେ ଜଣାଇବି ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ଲଙ୍କାରେ ନୃପତି କରାଇବି ॥
 ଯେମନ୍ତେ ପାର ଗୋ ସାତ୍ୟାକୁ ରଖିଥାଉ ।
 ମାସକର ମଧ୍ୟେ ଭେଟାଇବି ରାମ ରାଉ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ହନୁ ସୀତୟା ପାଦେ ପଡ଼ି ।
 ପୁଣି ଉଦା ହୋଇଲା ଯେ ଦୁର୍ଜକର ଯୋଡ଼ି ॥
 ଜାନେକା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ହନୁମନ୍ତ ।
 କହିଲେ ନ ସରଇ ମୋର ଚିନ୍ତା ଯେ
 ଦୁଃଖିତ ॥
 ଧର୍ମେ ଅଛନ୍ତୁ ବାବୁ ବେଗ ହୋଇଁ ଯାଅ ।
 ଯେ ପାପପୁରେ ବାବୁ ଦଣ୍ଡେହେଁ ନ
 ଥାଅ ॥ ୧୦
 ତୋହୋର ମରିଥିଲେ ବାବୁ ମରନ୍ତି ମୁହିଁ
 ଆଜ ।
 ବାରତା ନ ପାଇଲେ ମରନ୍ତେ ରଘୁରାଜ ॥
 ରାମର ମଲେ କି ଲକ୍ଷଣ ବରଡ଼ି ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶେ କଳକ ଲଗାନ୍ତୁ ମାରୁତି ॥
 ଯଶ କଲୁ ଯେବେ ଯାଅ ଶାସ୍ତ୍ର ହୋଇ ।
 ଦୟା କରନ୍ତୁ ତୋତେ ପାର୍ବତୀର ସାଇଁ ॥
 ବିଦ୍ବେଶ୍ବର ଖଣ୍ଡନ୍ତୁ ତୋହୋର ବିଘ୍ନମାନ ।
 ଯାଆନ୍ତେ ସାହା ତୋତେ ହୁଅନ୍ତୁ ଭଗବାନ ॥
 ପଥେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀ କରନ୍ତୁ ତୋତେ ଦୟା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନରସିଂହ ରଖନ୍ତୁ ତୋର କାୟା ॥ ୨୦
 ଯେମନ୍ତେ ପାର ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନି
 ଥାଏ ।
 ରାବଣ କଣ୍ଠ କରିଅଛଇ ଦୁଇ ମାସ ॥
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଇବୁ ।
 ନେହିଲେ ତୁ ମୋହୋର ଘରଣୀ ହୋଇବୁ ॥
 ଯେସନେକ କଣ୍ଠ ମୋତେ ଦେଇଁ ଗଲା ।
 ତେବେକୁଁ ମୋର ଜୀବନ ଉଡ଼ିଗଲା ॥
 ପାରିଲେ କାରଣ କରନ୍ତୁ ରାମ ଆସି ।
 ନେହିଲେ ରଘୁବଂଶ ହୋଇଲାକି ଧୁଂସି ॥
 ଯେତେବେଳେ ରାବଣ କଟାଳିବ
 ମୋତେ ।
 ନିଶ୍ଚୟେଁ ପ୍ରାଣ ଯେ ହାରିବି ତୁରିତେ ॥ ୩୦
 ଯେ କଥା ସତଟି ଜାଣିଥା ହନୁମନ୍ତ ।
 ବେଗ କରି ହନୁ ଆଣ ମୋହୋର କାତ ॥
 ଦଇତ ଘରୁ ବନ୍ଦୀରୁ ଯେ ମୋତେ ନ୍ୟନ୍ତୁ ।
 ଦୋଷ ବିଚାରି ମୋତେ ଛାମୁରେ ଦଣ୍ଡ
 ଦ୍ୟନ୍ତୁ ॥
 ଯେ କଥା ସବୁ ଯାଇଁ ଛାମୁରେ ଜଣାଅ ।
 ଦୋଷ ଅଦୋଷ ମୋ ବିଚାରି ଦଣ୍ଡ ଦିଅ ॥
 ମଣି ଗୋଟି ଯଦୁ କରି ଅଛୁଟିକି ଥୋଇଁ ।
 ଦେଖୁଣି କାଳେ ମୋତେ ଶଶୁରେ ଛନ୍ତି
 ଦେଇଁ ॥
 ତାହା କହିଲେଣ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତେ ଯିବ ।
 ଗୁପ୍ତ କହିବୁ ଶ୍ରୀରାମ ସଂପ୍ରତେ
 କରିବ ॥ ୪୦
 ହନୁ ବୋଇଲା ଜାନେକାର ବଚନ ଶୁଣି ।
 ନେତର ପଶନ୍ତେ ମୁଁ ବାନ୍ଧିଅଛି ମଣି ॥

ଫେଡ଼ି ଦେଖାଇଲା ସତୀ ପ୍ରତେ ଗଲା ।
 ବାହୁଡ଼ି ମାରୁତି ଯେ ଅଣ୍ଟାରେ ସାଜିତିଲା ॥
 ସାତଘର ଚରଣେ କରଇ ନମସ୍କାର ।
 ଯିବି ବୋଲଇ ପବନ କୁମାର ॥
 କାନ୍ଦା ବଢ଼ାଇଲା ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ କୋଷ ।
 ଆଡ଼େଣ ଶରୀର ସେ କଲା ଦଶ କୋଷ ॥
 ପତିଷ ଯୋଜନ ସେ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।
 ଉତ୍ତର ଦିଗକଇ ମୃତି ବୀର କଲା ॥ ୫୦
 ବନଗିରି ପୃଥ୍ୱୀ କମ୍ପଇ ଦଶଦିଶ ।
 ଆକାଶେ ସୁରଗଣେ ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଶିରେ କଲେ କୁସୁମ ବୃଷ୍ଟି ।
 ବେଦପଡ଼ି ଆଶିଷ ଦେଲେ ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପବନ ତନୟେ ।
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଆସି ରହେ ॥
 ସାମାନ୍ୟ ରୂପ ଧରି ବସିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ବଚାରଇ ଲଙ୍କାକୁ ଅଇଲି ଏ ଭୂଇଁ ॥
 ଏଥୁ ବସିଥିଲେ ଯେ ଲଙ୍କାଯାକ ଦିଶଇ ।
 ଏଣେ ସେ ନୃପତିର ସମ୍ପଦ ଚୁଚୁକ ॥ ୬୦
 ଯେବଣ ଦିନେ ରାମ ହୋଇବେ ସିନ୍ଧୁପାରି ।
 ମୁହିଁ ବୋଲିବି ଦେବ ଶୁଣ ଚାପଧାରି ॥
 ଏହୁ ଗିରିବର ଅଟଇ ମାହାସଞ୍ଚ ।
 ମଞ୍ଚକର ସ୍ୱର୍ଗ ସ୍ୱର୍ଗକଇ ମଞ୍ଚ ॥
 ଏଥୁରହି ଆମେ କରିବା ସମର ।
 ତେବେ ସେ ଧ୍ୱଂସ ଯେ ହୋଇବ
 ଲଙ୍କପୁର ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଅବଶ୍ୟ ଜଣାଇବି ।
 ରତ୍ନବଂଶ ନାଥକୁ ପର୍ବତେ ଗୁହାଜବି ॥
 ଏବେ ରଜନୀ ବଞ୍ଚିବଇ ଏଥ ।
 ପ୍ରଜାତେ ଯିବି ମୁଁ ଦୁସହ ଜଳ ପତ୍ତ ॥ ୭୪
 ନିଶାର କାଳେ ଯେ ନ ଜାଣିମି ଦିଗବାସ ।
 ଏତେ ବୋଲି ରହିଲା ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ଦାସ ॥
 ବିବିଧ ସୁସ୍ୱାଦ ପକ୍ୱ ଫଳ ଖାଇ ।
 ଗିରିବର ବୁଲି ମହାସୁଖ ପାଇଁ ॥
 ଦେବ ନଦୀ ନାମେ ବହଇ ସରିତ ।

ଯେଉଁଦିନ ଲଙ୍କାରେ ଶୁଭ ଦେଲା ବିଧାତ ॥
 ସକଳ ଦେବତାଏ ସ୍ୱାହାନ ତହିଁ କଲେ ।
 ଏଣୁ ସେ ଦେବ ନଦୀ ବୋଲି ନାମ
 ଦେଲେ ॥
 ପର୍ବତ ଜଳ ସେ ଯେ ଦେଖିଣ ମାରୁତି ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପ୍ରହରେକ ରାତି ॥ ୮୦
 ଘଡ଼ିଏ ବେଳ ଥାଉଁ ଲଙ୍କାରୁ ଅଇଲା
 ପାବେନି ।
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ରହିଲା ଦଶ ତିନି ॥
 ପର୍ବତ ବୁଲିଣ ଫଳ ମୂଳ ଖାଇ ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ନିଶି ପହରେକ
 ହୋଇଁ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ବୃଷ୍ଟିରେ ଯେ ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ି ରହି ।
 ଉଗ୍ର ତେଜ ଛାଡ଼ି ପବନ ଧାରେ ବହି ॥
 ତହୁ ଉଦେ ହୁଅନ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ଆକାଶ ।
 ଲଙ୍କାରେ ଗହକ ଯେ ଶୁଭଇ ଚଉପାଶ ॥
 ଅସମ୍ଭା ହୋଇଁ ଯେ ଥିଲେ ସର୍ବଜନ ।
 ଦେଖିଲେ ମନ୍ଦିର ଯେ ଦହିଲା
 ହୁତାଶନ ॥ ୯୦
 ସଞ୍ଜୁଲା ବ୍ରହ୍ମାମାନ ଗଲେ ସର୍ବନାଶ ।
 ବିକଳ ହୁଅନ୍ତି ଦେଖି ଯେ ଯାହାର ବାସ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦେବଗଣ ।
 ବ୍ରାହ୍ମା ମୁଖ୍ୟ କରି କଲେ ବେହରଣ ॥
 ରାବଣର ଲଙ୍କା ଯେ ଦହିଲା ମାରୁତି ।
 ବିଷାଦ ହୋଇଅଛି ଅସୁର କୁଳପତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଇଲେ ସେ ହୋଇବ ବିନାଶ ।
 ଏବେ ବୁଦ୍ଧି ଆମେ କରିବାନା କିସ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେକ ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ରାଜ ॥
 ରାତ୍ରକେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଦିଅସି ତିଆଇଁ ॥ ୧୦୦
 ଗତୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ଅଗୁନି ହୋଇବ ।
 ପୂର୍ବରୁ ସଞ୍ଚାମାନ ସମସ୍ତ ରହିଥିବ ॥
 ଚଉଷଠି ଦିନେ ରାବଣ ସେ ଯିବ ।
 ଯେ ପୁରେ ନୃପତି ବିଭୀଷଣେ ହୋଇବ ॥
 ସେ ସେ ଭୋଗ୍ୟ କରିବ ବିଚିତ୍ରପୁରେ
 ଥାଇଁ ।

ଯେ ପୁରେ ଦଶଗ୍ରୀବର ପ୍ରିୟୋଜନ ନାହିଁ ॥
 ନକର ଚିନ୍ତା ତୁମ୍ଭେ ନ ରହ ଦେବଗଣ ।
 ଯେ ପୁର ଭିଆଇଲା ଅଛି ବହୁତ କାରଣ ॥
 ବିଷୁର ସେବକ ଯେଥୁ ରାଜ୍ୟ କରିବ ।
 ତୁମ୍ଭକୁ ସର୍ବଦା ସେ ଅଟଇ ସଦବାବ ॥ ୧୦
 ତୁ ହୋ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଯିବୁ ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ରାବଣକୁ ଅକ୍ଷତ ଦେବୁ ନେଇଁ ମଣି ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ରତ୍ନ ଏ ସାଗରୁ ଉତପତି ।
 ଏହାକର ତେଜକୁ ସାମାନ୍ୟ ବୃହସ୍ପତି ॥
 ଶ୍ୟାମାରକୁ ଶୀତଳ ଯେ ଶୀତାଂଶୁ ପରାୟେ ।
 ଯେ ମଣି ଦେବୁ ନେଇଁ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାୟେ ॥
 ବୋଲିବୁ ତୋହୋର ଯେ ପୁତ୍ର ହୋଇଲା
 ନାଶ ।
 ଆବର ବିଶେଷଣ ଲଙ୍କା ଗଲା ଧ୍ୱଂସ ॥
 ଦେବେ ପ୍ରବୋଧୁଲେ ମଣି ରତ୍ନ ଦେଇଁ ।
 ଯେ ତେହୋର ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି ଲଙ୍କାଧାଇଁ ॥ ୨୦
 ଯେସନେକ ବୋଲି କହିବୁ ତାର ପାଶ ।
 ରାତ୍ରକେ ନିର୍ଭୀ ବୁ କରିଦେବୁ ସର୍ବବାସ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଧାତା ନିଜ ପୁର ଗଲା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଯେ ଅଇଲା ॥
 ରାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ଘଡ଼ିରେ ଭେଟିଲା ଲଙ୍କପତି ।
 ଦେଖିଲା ବିପ୍ଳୟେ ଯେ ହୋଇଛି ତାର ମତି ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନେ ମାହାଦେଉନ୍ତ ଘେନି ।
 ଦିହୁଡ଼ି ଧରିଛନ୍ତି ଲକ୍ଷେକ କାମେନୀ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଯୁବତୀ ଯେ ଭାଳନ୍ତି ଚାମର ।
 ଲକ୍ଷେକ ଗଣିକା ଯେ ଖଟନ୍ତି ପୟର ॥ ୩୦
 ଲକ୍ଷେକ ନାରୀ ସେ ଯେ ରତ୍ନ ସାଜତନ୍ତ୍ରି ।
 ବସ୍ତ୍ରମାନ ଗଣନ୍ତି ଲକ୍ଷେକ ଯୁବତୀ ॥
 ପୋଡ଼ିବାକୁ ଉତୁରି ଯେତେ ବ୍ରହ୍ମ ଥିଲା ।
 ସବୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୁହଇ ଆଣିଲା ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥରେ ଯେ ଥୋଇଲା ତା ଆଣି ।
 ପାଞ୍ଜି ପ୍ରମାଣେ ଧନ ଯୁବତୀମାନେ ଗଣି ॥
 ଦଶ ସିଂହାସନ ଚାମର ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ।
 ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ଦେବଙ୍କ ଅମଳାଣ ବସ୍ତ୍ର ॥

ସାହା ପ୍ରୋକ୍ଷଣା ସେ ଯେ ପୋଥିମାନ ।
 ଯବ ଡିଳ ଘୃତ ସମିଧ ବିଧାନ ॥ ୪୦
 ଅଶ୍ୱା ସହସ୍ର ନାରଜ କୋଦନ୍ତ କମାୟଣ ।
 ଖଣ୍ଡା ହୁରି ଛେଳ ବିବିଧ ଭିଆଣ ॥
 ଅବଧାନ ହୋଇଁ ମନ୍ଦୋଦରୀ ସାଜଂ ।
 ଯୁଦ୍ଧତୀକି ବୋରି ସବୁ ଆଣିଲା ବୁଝାଇଁ ॥
 ପଦାର୍ଥ ଦେଖି ରାଜା ପ୍ରଶଂସି ବହୁତ ।
 ଯେତେ ମାୟା ମୋହେନ ହୋଇଲାକ ହତ ॥
 ଯେକା ହନୁମନ୍ତକେ କଳାକ ନାରଖାର ।
 ଭଲ ଭଲ ଯଶ ସେ ଯେ ଲୋକ ଅପାର ॥
 ପୁଣି ବିଚାରଇ ଯେ ଯାଇ ଗଲା ବିର ।
 ମୋହୋର ଥିଲେ କାଳି ଅରଜିବି
 ବହୁତ ॥ ୪୦
 ଅଛନ୍ଦେକୁମାରକୁ ପାଉବଇଁ କାହିଁ ।
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ବୋଇଲା ଶୋକଭର ହୋଇଁ ॥
 ତୋ ଲକରାୟେ ନ ପାଡ଼ ସେ କଥା ।
 ଦେ ନ ରହଇ ଚିତୋତଳେ ଗର୍ଜ କଥା ॥
 କନିଷ୍ଠ ତନୟେ ମୋର ଅଛନ୍ଦେ ଅଟଇ ।
 ବାନର ନିଲକ୍ଷଣ ଶିର ତା କାଟଇ ॥
 ତୁ ରେ ଅପକାର୍ଯ୍ୟ ଅରଜିଲୁ ଆପଣେ ।
 ମୁହିଁ ଆଉ ଭାଜିବି କେବଣ କାରଣେ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ଶୁଣସିରେ ସହି ।
 ଯାହା କର୍ମେ ମୋର ଲିହିଅଛି ବିହି ॥ ୬୦
 ବାନର ଛାଥେ ଯେବେ ଅଛି ମୃତୁଭେଦ ।
 ତହିଁକି ମହାଦେଇ ନ କର ମନେ ଖେଦ ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ଆସି ମିଳିଲା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ।
 ମଣି ଅକ୍ଷତ ଦେଇଁ ପମଜିଲା ବୁଝୁ ॥
 ଦେଖି ଲକେଶ୍ୱର ଉଠିଲା ତଡ଼ୁତି ।
 କୋଳ କରି ନେଇଁ ସେ ବସାଇଲା କଡ଼ି ॥
 ବୋଇଲା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଦେଖ ମୋର ଦୁଃଖ ।
 ଦକ୍ଷକେ ସରିଲା ମୋର ଛପନ ଗଣ୍ଡା ପୁଞ୍ଜ ॥
 ଏକା କପିକେ ସାରିଲା ମୋହୋର ଶିରୀ ।
 ସୁବନ୍ଧ୍ୟମୟେ ଲଙ୍କା ଭସୁ କଲା
 ମୋହରି ॥ ୭୦

ସହଲା ବ୍ରବ୍ୟମାନ ଗଲା ସବୁ ନାଶ ।
 ପଡ଼ିଲା ଅଛନ୍ଦେ ମୋ କୁଳ ଗରୁଡ଼ଂସ ॥
 କି ବୁଧୁ କରିବି ମୁଁ ଯିବି କେବଣ କଡ଼ି ।
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଲକପତି ॥
 ଅଛନ୍ଦେକୁମାରକୁ ପାଉବୁ ଆର କାହିଁ ।
 କେବଣହିଁ ଯୁଗତେ ମଲାର ଆସି ନାହିଁ ॥
 ନଗ୍ର ପୋଡ଼ିବାକୁ ନ ଭାଳ ତୁ ରାୟେ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି କଟେକ ତୋ କରିବି ଉପାୟେ ॥
 ରତ୍ନମୟେ ପୁର ଅଟଇ ଲକପୁରୀ ।
 ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ହୋଇବ ବହୁତ
 ଶିରୀ ॥ ୮୦
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ସେ ଯେ ଦେଖ ତୁ କାଳି
 ଦେଖ ।
 ଅପୂର୍ବ ହୋଇଁ ଅବ ସବୁକରି ବାସ ॥
 ଯେତେବୋଲି ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ମଣି ସମର୍ପିଲା ।
 ଦେବତାକର ସମାଦ ସମସ୍ତ କହିଲା ॥
 ବୋଇଲା ସୁରଗଣେ ଅକ୍ଷତ ଦେଲେ
 ତୋତେ ।
 ଅତି ବେଗ କରି ସମର୍ପିଲେ ମୋତେ ॥
 ଅଗ୍ନିବାହ କଲା ଯେ ତୋହୋର ପୁର ।
 ଆବର ନାଶିଲା ଅକ୍ଷୟେ କୁମାର ॥
 ପ୍ରବୋଧୁ କହିଲେ ଯେ ମଣିରତ୍ନ ଦେଇଁ ।
 ତୁ ଯେବେ ଚିନ୍ତା ନ କର ଲକସାଇଁ ॥ ୯୦
 ସଂସାର ରତଂନା ଯେ ବେତାର ସମସ୍ତ ।
 ଯେମନ୍ତକେ ରାତ୍ର ଦିବସ ଗଡ଼ାଗଡ଼ ॥
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ଯେହୁ ପୂର୍ବର ଅରଜିଲା ।
 ଯେ ଯାହାର କର୍ମ ସେହି ସେ ଭୁଞ୍ଜିଲା ॥
 ଅଠାର ଗଣ୍ଡା ତୋର ଅଟଇ ତନୟେ ।
 ତେର ଶତ ନୀତି ତୋର ଚରଣେ ବିନୟେ ॥
 ସାହା ସହୋଦର ଅଛଇ ବହୁତ ।
 କିମ୍ବା ନୃପମଣି ବିଷାଦ କରି ଚିତ୍ତ ॥
 ଯେ ମଣିର ନାମ ଅଟଇ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ।
 କଣ୍ଠେ ଭରିଥିଲେ ଦୁରିତେ ନାଶ
 ଯାନ୍ତି ॥ ୧୦୦

ମୋହ ବାଧା ନ ଲାଗଇ ନ ବସଇ ଚିତ୍ତ ।
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ମନ୍ଦୋଦରୀ କାନ୍ତ ॥
 ପାଟପୁଡ଼ା ବଳି ଗୁଢ଼ିଲାକ ମଣି ।
 ଆପଣେ ନିଜ କଣ୍ଠେ ଲମ୍ବାଇଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ତକ୍ଷଣେ ଅଛନ୍ଦେ ମରିବା ପାଶୋରିଲା ।
 ଚିନ୍ତାମାନ ତାର ସବୁ ଛାଡ଼ିଗଲା ॥
 ପ୍ରାକର୍ମ ଦଢ଼ିଲା ପ୍ରତାପ୍ୟା ବହୁତ ।
 ଗଲା କଥାମାନ ପାଶୋରିଲା ଦତ୍ୟ ॥
 ବିଧାତା ଉପାୟେ କରିଣ ଭିଆଇଲା ।
 ଅକ୍ଷତ ବୋଲି ଅମୋହ ମଣି ଦେଲା ॥ ୧୦
 ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବାକୁ ବିକଳ ଦଶଗିରି ।
 ଆବର ବିଶେଷେ ଅଛନ୍ଦେ ବୀର ମରି ॥
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଜମ୍ବୋମାଳି ହତ ।
 ହସ୍ତା ଘୋଡ଼ା ସଜନି ପଡ଼ିଲେ ବହୁତ ॥
 ଚିତ୍ତେଶ ରାବଣ ମରିତ ମନ କଲା ।
 ବିଷରଇ ଦେଖ ଭାଜିଲେ ହୁଅନ୍ତା ଭଲା ॥
 ନେହିଲେଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସମର୍ପିବି ସୀତା ।
 ଯେହା ଶୁଣି ବୁଦ୍ଧି କଲାକ ବିଧାତା ॥
 ଆତ୍ମାତ୍ମାତେକେ ଯେବେ ରାବଣ ହୋଇବ
 ନାଶ ।
 ଶ୍ରୀରାମ କେମନ୍ତେ ପାଉବେ ପୌରୁଷ ॥ ୨୦
 ଲଙ୍କାକୁ ମୋଡ଼ା ଯେବେ ଯିବାକ ପଳାଇଁ ।
 ସେ ଜାଇଁଥିଲେ ତ ଆମକୁ ଭଲ ନାହିଁ ॥
 ସୀତା ସମର୍ପିଲେ ତ ଦୁଗୁଣ ସମ୍ପଦ ।
 ଅବହେଳେ ରାକ୍ଷସ ଘେନିବ ଲହପଦ ॥
 ଯେବେ ବୁଦ୍ଧି ଯେକ କରିବଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଅମୋହ ମଣି ସେ ଯେ ଦେବାକ
 ପଠିଆଇଁ ॥
 ଅକ୍ଷତ ଦେଇଣ ଯେ କରିବା ପଛରୋଷ ।
 ଯେ ରତ୍ନ କଣ୍ଠେ ଥିଲେ ନେହିବ ମୁହାଂସ ॥
 ଧନସମ୍ପଦ ଯେ ନାଶିଲେ ପ୍ରତ୍ର ଗାଇ ।
 ତଥାପି ହୃଦରେ ଚିନ୍ତା ନ ଲାଗଇ ॥ ୩୦
 ତପାମାନକୁ ସେ ଯୋଗାଇ ଯେ ମଣି ।
 ଯେବେ ମାସ ଦୁଇ ନାଉ ବିଂଶପାଣି ॥

ସଂଗୋଡ଼ ନାଶିଲେ ନ କରିବ ଖେଦ ।
 ତେବେ ସେ ଦଇତ ହୋଇବ ଶିରଛେଦ ॥
 ପ୍ରୀତିଲୋକକୁ ମଣିବ ଅଣହିତ ।
 କୁରୁଛା କଥା ଧରିଥିବ ଚିତ୍ତ ॥
 ଯେତେ ବଚାରିଣ ବ୍ରହ୍ମା ସୁରଗଣ ।
 ମଣି ସମର୍ପିଲେ ଅଛତ କାରଣ ॥
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଆଣି ରାବଣ କରେ ଦେଲା ।
 ଲଙ୍କପତି ତାହା କଣ୍ଠେଶ ଲାଜଲା ॥୪୦
 ଚକ୍ଷଣେ ମୋହ ଯେ ତେଜିଲା ଲଙ୍କପତି ।
 ବୋଇଲା ତଜଲୋକେ ମୁଁ ଅଟଇ ନୃପତି ॥
 ପୋତୁ ଲଙ୍କା ପଛେ ନାହିଁ ମୋହୋର ଚିନ୍ତା ।
 କାଲି ଧରି ଆଣିମି ବାନର ହନୁମନ୍ତା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ପକାଇବି ମାରି ।
 ସୁଖେ ଭୋଗ କରିବି ମୁଁ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ଯେତେକ ଅଛି ବିର ।
 କାଲି ଆଣି ଯେଥୁ କରିବି ସମସ୍ତ ॥
 ଅଛୟେକୁମାରକୁ ଭାଳିଲେ ହୋଇବ କିସ ।
 ଯେବେହେଁ ଅଛନ୍ତି ମୋର ଯେକନ୍ତରି
 ଶିଷ ॥୫୦
 ଛପନଗଣା ଯୁଗକୁ ପାଇଁ ଅଛି ବର ।
 ବିଚାରିଲେ ଜୀବନ ଅଛଇ ଅପାର ॥
 ଚଉଦ ଗଣା ସର୍ବେ ଯାଇଅଛି ଦିନ ।
 ଆବର ତିନିରାଗ ଅଛଇ ଜୀବନ ॥
 ଲେଖିଲେ ଅଧ ବୟେସ ନିହାଜଯାଇ ।
 ତିନିକୋଟି ପତାଶଲକ୍ଷ ମୋହୋର
 ମାହାଦେଇ ॥
 ଆବର ତନୟେ ତ ହୋଇବ ଅନେକ ।
 ଅଛୟେକୁମାରକୁ କିମ୍ପାଇଁ ମୋର ଶ୍ଳୋକ ॥
 ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ଚାହିଁ ରାବଣ ବୋଇଲା ।
 ତୋହୋର ଅଇଲାତ ଭଲହିଁ
 ହୋଇଲା ॥୬୦
 ଯେବେ ତୁ ରାତକ ଭିତରେ ପୁର ଉଆ ।
 ଯେବେ ତୋର ମୋତେ ଅଛି ଶଉଚ ହିଆ ॥
 ଯେବେ ଯାଅ ଯା ତୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ପାଶ ।

ବାହାରେ ହୋଇଁଣ ଅଛଇ ଅବକାଶ ॥
 ଶୁଣି ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଗଲାକ ଚତୁର୍ଥ ।
 ଦେଖିଲା ବସିଅଛି ବିଶ୍ୱବାର ନାତି ॥
 ବିରାଷେଣ ଶୁକ ସାରଣ ପ୍ରଶସ୍ତ ।
 ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ବେଢ଼ିଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥
 ଆଗେ ଜନ୍ମୁଅଛି ଦଶ ସହସ୍ର ହୁଳା ।
 ପୋଡ଼ିଲାର ଦ୍ରବ୍ୟମାନ କରନ୍ତି
 ସଙ୍ଗୋଳା ॥୭୦
 ଯେସନେକ ସମୟେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ମିଳି ।
 ଧୂରୁଁ ଦେଖି ତାହା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଭାଳି ॥
 ଭଲଇ ହୋଇଲା ଅଇଲା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ।
 ଜାଣି ପଠିଆଇଁ ଅଛନ୍ତି ଦେବବ୍ରହ୍ମା ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଆସ୍ତାନ୍ତ ଉଠିଗଲା ।
 କୋଡ଼ିୟେ ପହଞ୍ଚି ପାଛୋଟି ଆସି ନେଲା ॥
 କୋଳ କରିଣ ବସାଇଲା ନେଇଁ ।
 କହଇ କଥାମାନ ଶୋକଭର ହୋଇଁ ॥
 ଶୁଣ ହୋ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଭାଇ ମୋର ମଲା ।
 ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଲଙ୍କା କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥୮୦
 ସେନା ସେନାପତି ପଡ଼ିଲେ ଅପାର ।
 ଯେକା ବାନରେ କେ କଲା ନାରଖାର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ବଚନେ ବୋଲଇ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ।
 ଯେବେ ହାଦେ ମୋତେ ପମନ୍ତିଲେ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ରାତକ ଭିତରେ ମୁଁ ଗଢ଼ିବି ଲଙ୍କପୁରୀ ।
 ଗରୁ ଶତେ ଗୁଣେ ହୋଇବ ବହୁତ ଶିରୀ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ମଣି ଦେବତାୟେ ଦେଲେ ।
 ରାବଣକୁ ଅଛତ ଯେହା କରସି ବୋଇଲେ ॥
 ସେହୁ ରତ୍ନ ଆଣି ପିତାକୁ ତୋହୋର
 ଦେଲି ।
 ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର କଥା କହିଣ ପ୍ରବୋଧୁଲି ॥ ୯୦
 ଅଛୟେ ଲୋଡ଼ିଲେ ପାଇବ ଆର କାହିଁ ।
 ଯେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ମୁଁ ଯେ ଦେବଜଂ ଉଆଇ ॥
 ଯେ କଥା ଶୁଣିଣ ଯେ ହରଷ ଲଙ୍କପତି ।
 ମୋତେ ବୋଇଲା ଯାଅ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର କତି ॥
 ତେଣୁ ଅଇଲି ତୋହୋର ସନ୍ନିଧାନ ।

ଦିଅସି ଆଗ୍ୟା ମୁଁ ରଞ୍ଜିବି ପୁରମାନ ॥
 ଆଜ ସେହୁ ଦ୍ରବ୍ୟସ୍ତ ଚିନ୍ତା ତୁ ନ କର ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ତୁ ଦେଖିବୁ ମାହାବୀର ॥
 ଯେବେ ଯେଝାମତେ ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଅ ।
 ନ ଜାଣିଲା ପ୍ରାୟେକ ହୋଇଁଣ
 ଶୋଇଆଅ ॥୧୦୦
 ଦୋସାଧୁ ନ ବୁଲିବ ନ ଜଗିବ ପାହାରୀ ।
 ମୁଖ ରାବ ଶବଦ ନ ଶୁଭିବ କାହାରୀ ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୋଇଲା ହରଷ ।
 ଘୋଷଣ ଦିଆଇଲା କଟେକ ଚଉପାଶ ॥
 ଯେ ଯାହାର ମନ୍ଦିରେ ଥିବ ସର୍ବ ଶୋଇ ।
 ତୁଣ୍ଡ ନ ଶୁଭିବ ନିଶବଦ ହୋଇଁ ॥
 ଆଗ୍ୟା ମେଞ୍ଚି ଯେହୁ ହୋଇବ ବାହାର ।
 ନିତୟେ କାଳ ହାଦେ ପୁରିବ ତାହାର ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଦାଉଡ଼ି ବାଜିଗଲା ।
 ତେଡ଼େ ମହାନଗ୍ର ତବଦ ହୋଇଲା ॥୧୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ।
 ଆସ୍ତାନ ଭାଙ୍ଗିଣ ଗଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥
 ଯେ ଯାହାର ନବରେ ହୋଇଲେ
 ପରବେଶ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୁଣିମା ଦ୍ରବ୍ୟ ରସ ॥
 ନିଶବଦ ହୋଇଲେ ଲଙ୍କାର ନରନାରୀ ।
 ନିଶି ଅର୍ଦ୍ଧେ ନିଦ୍ରାବତୀ ଦଇତେ ଘାରି ॥
 ଯାମିନୀ ଆକ୍ରେଶିଲା ନ ଦିଶିଲା ପଦୁ ।
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପୁର ରଞ୍ଜିଲା ସମସ୍ତ ॥
 ପୂର୍ବେ ଯେ ଯାହାର ଯିସ ଯିସ ଥିଲା ।
 ସେହି ପ୍ରକାରେ ଯେ କଟେକ
 ଉଆଇଲା ॥୨୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଘର ନବରତ୍ନ କମ ।
 ନାଗିଲା ଅଛଇ କଷ୍ଟୁରୀ ଚତୁଃସମ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଳସ ମୁକୁତା ମଣି ଝରା ।
 ଚିହ୍ନ ଚିରାଳ ଉଡ଼ନ୍ତି ଫରହରା ॥
 ଦର୍ପଣ ଚାମର ବିବିଧ ପୁଷ୍ପ ବାସ ।
 ମଣ୍ଡିତେ ସୁନ୍ଦର କଟେକ ଚଉପାଶ ॥

ମେଢ଼ ମେଘନାଦ ଅଟାଳି ଜଗତା ।
 ଦେଉଳ ମଣ୍ଡପ ଦିଶନ୍ତି ପତି ପତି ॥
 କୃପ ବାମ୍ଫି ତଳା ହୁଦ ପୁଷ୍ପରିଣା ।
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ାଶାଳ କେ ପାରିବ ଗଣି ॥୩୦
 ରାଜାକର ନବର ପାତ୍ରକର ଉଆସ ।
 ଯେକସର ଲୋକକର ଅନରୂପେ ବାସ ॥
 ତୋଟା ଉପବନ ଧନ ରତ୍ନମାନ ।
 ବୃହ କର୍ମ ବିଧାନ ଅଛଇ ସର୍ବସ୍ଥାନ ॥
 ସାଞ୍ଜ ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଅଗ୍ରରାକ୍ଷେ ଗଲା ।
 ଯେସନ ସମୟେ ରଜନୀ ପାହିଲା ॥
 ନିଦ୍ରା ଚେଜିଣ ଉଠିଲେ ସର୍ବଜନ ।
 ଦେଖଣ ଆନନ୍ଦେ ବିଦିଷଇ ମନ ॥
 ସ୍ଵର୍ଗ ମଞ୍ଚ ସେ ଯେ ଦିଶଇ ପଟାଗର ।
 ଗରୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ॥୪୦
 ପୋଡ଼ିଲାର ସଞ୍ଚାମାନ ନ ଦିଶଇ କିଛି ।
 କୁଡ଼ କୁଡ଼ ହୋଇ ରତ୍ନ ପୁରିଅଛି ॥
 ରାବଣକୁ ପ୍ରଞ୍ଵା କରନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଧନି ଧନି ମହିମା ହୋ ନୃପତି ତୋହୋରି ॥
 ରାତ୍ରକ ଭିତରେ ହୋଇଲା ସର୍ବ ସଞ୍ଚା ।
 ତୋହୋର ଜୀବନ ଅଟଇ ନା ସାତା ॥
 ସାଧୁ ସାଧୁ ରାବଣ ହୋ କେବଣ ତପ କଲୁ ।
 ଦେବେ କରନ୍ତି ତୁ ଯେବଣ ଆଶା ଦେଲୁ ॥
 ଶୟେ କୁଣ ଲଙ୍କା ଅଗ୍ନିରେ ଧ୍ଵଂସ ଗଲା ।
 ରାତ୍ରକ ଭିତରେ ପୁଣି ବିଶ୍ଵକର୍ମା କଲା ॥୫୦
 ଯେସନେକ ବୋଲି ହରଷ ଲୋକେ
 ହୋନ୍ତି ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ହେମବନ୍ତୀ ॥
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ହନୁ ଥିଲା ରହି ।
 ପୂର୍ବକଲ ରାହିଲା ଅଗୁଣ ଅଜଲା ଉଚ୍ଚ ॥
 ଚକ୍ରତ ଶୁକ୍ଳ ନବମୀ ସେ ଦିନ ।
 ସାରିଲା ମାରୁତି ତପ କର୍ମମାନ ॥
 ତେବ ନଦୀରେ ପଶି ପ୍ରାହ୍ମାନ ବୀର କଲା ।
 ପିତୃଗଣକଲ ଜଳଦାନ ଦେଲା ॥
 କୂଳେ ଉଇଁ ହୋଇଁ ଦଶଦିଗକଲ ରାହିଁ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାକୁ ଗଡ଼ଘାଳି ଶୋଇଁ ॥୬୦
 ଯିବ ବୋଲି ବୀର ହୋଇଲାକ ସଜ ।
 ଉତ୍ତର ମୃତି କଲା ପବନ ଆତୁଜ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ସୁମରି କାୟା ବାଡ଼ାଇଲା ।
 ଦୀର୍ଘ ତିରିଶ ଯୋଜନ ଲମ୍ବ ହୋଇଗଲା ॥
 ପ୍ରତି ଦଶ ଯୋଜନ ହୋଇଲା କଳେବର ।
 ନେତର ପଶନ୍ତ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ॥
 ଦୁଇ ଶତ କୋଶ ଉଠିଲା ଉଗୁଁଇ ।
 ଲଙ୍କାର ଅସୁରେ ଭୟେକଲେ ଚାହିଁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ଦେଖ ହନୁମନ୍ତ ।
 ଯେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ଯାକ କଳାକ ଧୁମାତ ॥୭୦
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ରହିଲା ଆଜ ରାତି ।
 ଦେଖ ଦେଖ ଆହୋ ଯିବାର ତେ ଘାନ୍ତି ॥
 ଆକାଶ ମାର୍ଗେଣ ଯେ ଯାଉଁଅଛି ଉଡ଼ି ।
 କେ ଅବା ଜାଇଁବ ଯେହାର ମୁଖେ ପଡ଼ି ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ନ ଅନାଥ ସେ
 ଯାଉ ।
 ଶୁଣିଲେ ପାଲଟି ଧାଗ୍ମନଟି ଆଉ ॥
 ଯେକର କହନ୍ତେ ଜାଣିଲେ ଆରେକ ।
 ଉର୍ଧ୍ଵକଲ ରାହିଁଲେ ଲଙ୍କାର ସର୍ବଲୋକ ॥
 ରାବଣ ଲାହୁଡ଼ିତ ସହିତେ ତାହାନ୍ତି ।
 ତାଳପତ୍ର ଚକିକି ଯେସନେ ଦୃଷ୍ଟି
 ଦ୍ୟନ୍ତି ॥୮୦
 ରାଣୀ ରାଣୀ ହଂସ ଦେଖନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ଘନ ଘନ ଉଡ଼ି ଯାଉଁଛି ପବନର ସୁତ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା କେ ଆଣିମ ତାହା
 ଧରି ।
 ଯେ କଷ୍ଟ ପାସୋରିବି କପିକି ବଧ କରି ॥
 ବିରାଷେଣ ବୋଇଲା ହୋ ନୋହଇ ତହିଁର
 କାଳ ।
 ପରେ ବୁଦ୍ଧି କରିବ ହୋ ବିଶ୍ଵବୀର ବାଳ ॥
 ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିଲା ଅଛୟେ ବୀର ମଲା ।
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଜୟୋମାଳି ବଧ ଗଲା ॥
 ଗଜ ଅଶ୍ଵ ଯୁଥ ପଡ଼ିଲେ ବହୁତ ।

ନାରଖାର ହୋଇଲା ସକଳ ଆୟେ
 ବିର ॥୯୦
 ବାନର ଯୋଗ୍ୟତା କି ହୋଅଇ ଏହା କରି ।
 କିମ୍ପା ତୁ ବିଚାର ନ କରୁ ଦଶଗିରି ॥
 ସେ କପିକି ଧରିବାର ବୁଧ୍ଵ ଛାଡ଼ ।
 ଶାଖାମୁଗମାନେ ପଶୁଜନ୍ମୁ ରାଡ଼ ॥
 ସଦିତାବ ସମାନ୍ୟ ନ କହନ୍ତି ସେ କଥା ।
 ଶୁଣି ପ୍ରବୋଧ ସେ ହୋଇଲା ଦଶମଥା ॥
 ଯେଥୁଅନ୍ତରେ ବୀରବର ହନୁ ।
 ଗଗନେ ଗମଇଁ କି ଦୁତୀୟ ଯେ ଭାନୁ ॥
 ଦେବେ କୁସୁମ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ସ୍ଵର୍ଗେ ଥାଇଁ ।
 କିନ୍ନରୀ ପ୍ରବୋଧନ୍ତି ପଞ୍ଚମ ସୁରେ
 ଗାଇଁ ॥୧୦୦
 ମଳୟ ପବନ ବହଇ ଧୀର ଧୀର ।
 ଲାଲା ଗତି କରି ଚଳଇ ମାହାବୀର ॥
 ପ୍ରଭାତ ସମୟେ ଲଙ୍କାରୁ ବୀର ଗଲା ।
 ସାତ ଘଡ଼ିମାନେ ଶ୍ୟଂ କୁଣ ସମୁଦ୍ର ତରିଲା ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଜୟେବ ସୁଷେଣ ନଳ ନୀଳ ।
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ତାରାକ୍ଷ ସକଳ ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ର ମହୋଦଧି ତାର ।
 ବସି ରାମ ନାମ ସୁମରନ୍ତି ସାତ ବୀର ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ଗଗନୁ ଖସିଲା ମାରୁତି ।
 ଦୁତୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜାଣି ବିରାଜଇ ଜୋତି ॥୧୦
 ପୃଥ୍ଵୀ କର୍ମିଲା ଉଛୁଳିଲା ସାତ ସିନ୍ଧୁ ।
 ପ୍ରଳୟ ପବନକଲ ଶବ୍ଦ ଅଛି ନିନ୍ଦୁ ॥
 ବନଗିରି କମ୍ପଇ ଉଲୁକାପାତ ଜାଣି ।
 ସାତ ସେନାପତି କରନ୍ତି ଭାଳେଣି ॥
 କେବଣ ଆକାର କେବଣ ବିପୁରୀତ ।
 କିଅବା ସଂସାର ହୋଇବ ଆଜ ହତ ॥
 କି ଅବା ରସାନ୍ତଳେ ପଡ଼ିବ ବସୁନ୍ଧରା ।
 କି ଅବା ବାସୁକୀ ଛାଡ଼ିବ ମହାଭାରା ॥
 କି ଅବା ଶ୍ରୀରାମ ଲଙ୍କାକଲ ଗଲେ ।
 ରାବଣ ସହିତେ ଅସୁରେ ଆଜ ମଲେ ॥୨୦
 କି ଅବା ହନୁମନ୍ତକୁ ଧଇଲେ ନିଶାଚର ।

ତୋ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜୟେବ ତୁ ଯେହା ସେ ବିଚାର ॥
 ସୁଷେଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ଦେଖିଲି ସପନ ।
 ବନ୍ଦୀ ପଡ଼ିଲା ତହିଁ ପବନ ନନ୍ଦନ ॥
 ନଳ ବୋଇଲା ଶକୁନ୍ୟ ମୋହୋର ଅଛି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଆସିବ ହୋ ପବନର ବନ୍ଧି ॥
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ।
 ବୋଲଇ ଦେଖ ଦେଖ ହନୁମନ୍ତଟି ଯେହି ॥
 ଜୟେବ ବୋଇଲା ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ।
 ଦଇତଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ମାରୁତି କଲା
 ଯୁଧ୍ୟ ॥୩୦
 ନୀଳ ବୋଇଲା ହନୁ ପୋଡ଼ିଲାଟି ଲଙ୍କା ।
 ଛାର ନିଲକ୍ଷଣକୁ ମନେ ନ କଲାଟି ଶଙ୍କା ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ଯେ ସାତୟା ଠାବ
 କଲା ।
 ନୋହିଲେଣ କେମନ୍ତେ ଯେତେ ବେଗି
 ଅଇଲା ॥
 ତାରାକ୍ଷ ବୋଇଲା ଯେ ହୋଇଥିଲା ବଣା ।
 ନଗ୍ର ନଗ୍ରାନ୍ତରେ ଯେହାକୁ ଜଗିଥିଲେ ଠୋ ॥
 ତେବେ ସେ ରଜନୀ ମଧ୍ୟରେ ଠାବ କଲା ।
 ଦୁଇ ରାତ୍ରେ ଦୁଇ ଦିବସେ ବାହୁଡ଼ିଲା ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ହନୁମନ୍ତ ବୀର ।
 ଆକାଶୁ ଖସିଣ ପଡ଼ଇ ଧାର ଧାର ॥୪୦
 ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ ଯେହ୍ନେ ତ୍ୟୁତ ହୋଇ
 ଆସେ ।
 ଆକାଶୁ ପକୁ ଫଳ ପଡ଼ିବା ପ୍ରାୟେ ବୀର
 ଦିଶେ ॥
 ବିଝୁଗିରି ପର୍ବତେ ବିଶୋଇଲା ଯାଇଁ ।
 ପାତାଳକୁ ନଶିଗଲା ତେଡ଼େ ବଡ଼ ଭୁଇଁ ॥
 ତେଡ଼େ ମାହାଗିରି ଗୁପ୍ତ ହୋଇଲା ।
 ସାତବାରଙ୍କର ସନିଧ୍ୟେ ମିଳିଲା ॥
 ଦେଖିଣ ନଳ ନୀଳ ଉଠିଲେ ସୁଷେଣ ।
 ତାରାକ୍ଷ ଜୟେବ ଅଙ୍ଗଦ କପିରାଣ ॥
 କୁଶଳ ବାରତା ପଚାରିବି ବେଢ଼ି ।
 ରିକ୍ଷପତି ପାଦେ ହନୁମନ୍ତ ପଡ଼ି ॥ ୫୦

ସୁଷେଣ ଚରଣେ କରଇ ନମସ୍କାର ।
 ତାରାକ୍ଷର ପାଦେ ଓଲୋଗଇ ବୀର ॥
 ନଳ ନୀଳକଇ କରନ୍ତି ଆଶିଷ ।
 ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନକଇ କୋଳ ଯେ ସମ୍ପାଷ ॥
 ଅଙ୍ଗଦର ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ମାରୁତି ।
 ଧାଇଁ କୋଳ କଲା ଖଡ଼ଦ କପିର ନାତି ॥
 ସାତା ଦେଖିଲୁକି ବୋଲିଣ ପଚାରି ।
 କେ ବୋଲଇ କେସନେକ ରାବଣର
 ପୁରୀ ॥
 କେ ବୋଲଇ ରାବଣ ଦେଖିଲାଟିକି
 ତୋତେ ।
 କେ ବୋଲଇ ସମୁଦ୍ର ଲଞ୍ଘିଲୁ
 କେମନ୍ତେ ॥୬୦
 କେ ବୋଲଇ ଅପରୟେ ନ ପାଇଲୁ ନିନା ।
 କେ ବୋଲଇ ଆହୋ କ୍ଷଣେକ ରହୁ କିନା ॥
 ବସି ବିଶୋଇଁ କହଇଁ କିନା ସୁସ୍ଥେ ।
 କେ ବୋଲଇ ଯେହା ଧରୁ କିନା ଚିତ୍ତ ॥
 ଯେବଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଇଲା ଆମ୍ଭେ ଅଛି ।
 ବହୁତ ବେଳ କିମ୍ପା ପାରିବା ତାହା ମୁଢ଼ି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ତୁ ହନୁମନ୍ତ ବସ ।
 ପାଇଲୁଟିକି ବାବୁ ସାତାର ସନ୍ଦେଶ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଯେ ଉଠିଲେ
 ସାତଜଣ ।
 ମାରୁତି ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଯେକମନେ
 ଶୁଣ ॥୭୦
 ଯେବଣ ଦିବସେ ମୁଁ ଯେଥୁ ଗଲି ଚଳି ।
 ମଣିନାଗ ପର୍ବତକୁ ପଥରେ ଭେଟିଲି ॥
 ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧରି ।
 ମୋତେ ଗୁହାରିଲା ଗଉରୋବ କରି ॥
 ଫଳ ମୂଳ ଦେଇ ଅନେକ ତିଆରିଲା ।
 ଶୁଭେଣ ଯାଅ ବୋଲି ଅନକୂଳ ଦେଲା ॥
 ତହୁଁଣ ଗବନ ମୁଁ କଲି ଉର୍ଧ୍ବଗତି ।
 ଆଗେ ଉଗାଳିଲା ମୋତେ ନାଗ ଯେ
 ଦେବତା ॥

ତିନି ଶତ ଯୋଜନ ଶ୍ୟରୀର ତାହାର ।
 ଦେଖି ଶଙ୍କା ହୋଇଲା ମୋହୋର
 ଶ୍ୟରୀର ॥୮୦
 ଷୋଳ ଶତ କୋଶ କାୟା ବଢ଼ାଇଲି ।
 ନାଗମାତାର ତହୁଁ ଉଡ଼ୁରିଣ ଗଲି ॥
 ଯାତ୍ରେଣ ବାଟରେ ଭେଟିଲି ଦଇତୁଣୀ ।
 ସହସ୍ରେ ଯୋଜନ ହୋଇଲା ତରୁଣୀ ॥
 ବଳେ ଧରି ମୋତେ କଲାକ ଆହାର ।
 ପେଟେ ଆଇ ଅନ୍ତ ଛିନାଇଲି ତାହାର ॥
 ବୁକୁ ବିଦାରିଲି ଦଶ ନହ ଯେନି ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ସେ ରାହୁର ଜନନୀ ॥
 ଦେବେ ବରଷିଲେ କୁସୁମ ମୋର ଶିରେ ।
 ଦୁହୁରି ଶବଦ ଶୁଭିଲା ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ॥ ୯୦
 ସାତ ସିନ୍ଧୁଜଳ ହେଲେ ତରିଗଲି ।
 ଲଙ୍କାପୁରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲି ॥
 ସୁବଳୟା ନାମେଣ ଅଛଇ ଯେକ ଗିରି ।
 ତହିଁକି ଅଲଗେ ଦିଶଇ ଲଙ୍କପୁରୀ ॥
 ସେ ସ୍ଥାନେ ଯାଇଁ କଲାକ ମୁଁ ବସା ।
 ରବି ଅସ୍ତଗଲା ଆଛାଦିଲା ନିଶା ॥
 ଗୋଧୂଳି ବେଳେ ମୁଁ ପଶିଲି ଲଙ୍କପୁରୀ ।
 ଦେଖି ଜାଣିଲା ମୋତେ ଯେକଙ୍କ ଅପୁରୀ ॥
 ବୋଇଲା ବାନରର କାହିଁକି ତୁ ଯାଉ ।
 ତୁନି ତୁନି ହୋଇଁ ବିପଦେ
 ପଳାଇଁ ॥୧୦୦
 ଯେହା ଶୁଣି ମୁଁ ଯେ ପାଇଲକ ଭୟେ ।
 ବିକ୍ରମ ରୂପ ଧରି ମୁଁ ମାଜଲି ବିଧାୟେ ॥
 ବାଜିଣ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ପଡ଼ିଣ ମୋହ ଗଲା ।
 ପୁଣି ସତେତ ହୋଇଁ ବଚନ ବୋଇଲା ॥
 ଯାଅ ହୋ ବାନର ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟ ।
 ଜାଣିଲି ବାନର ହୋ ରାବଣ ହୋଇବ
 ବଧ୍ୟ ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ବୁଝା ଯେଥୁକୁ ଆସିଥିଲା ।
 ଲଙ୍କ ଦେବତା ବୋଲି ମୋତେ ଥାପିଗଲା ॥
 ଆବର କଥାୟେକ କହିଲା ଗୁପ୍ତତେ ।

ଯେବେ ମୁକଟ ମାରିବ ନିନା

ତୋତେ ॥୧୦

ସେହିଦିନୁ ଜାଣିମୁ ଲଙ୍କାରୁ ଗଲା ଶିରୀ ।

ଦୁଇମାସେ ମରଣ ପାଇବ ଦଶଗିରି ॥

ସେ କଥା ସନ୍ଧ୍ୟା ତ ହୋଇଲା ଆସି

ଯେବେ ।

ତୋହୋର ହାଥେ ପ୍ରାଣବ ପାଇଲକାଁ

ଯେବେ ॥

ଯେବେ ସୁଖେଶ ଦୁ ସାତାକୁ ଠାବ କର ।

ଯେତେ ବୋଲି ଆରୋହି ଗଲା ନିଜ ପୁର ॥

ତାହାର ସମ୍ମୁଖ ପାଇଲି ବାରତା ।

ନନ୍ଦ ଭିତରେଣ ପକ୍ଷି ଖୋଜିଲକାଁ ସୀତା ॥

ଘରେ ଘରେ ପୁରେ ପୁରେ ନ ଦେଖିଲି

କାହିଁ ।

ରାବଣ ମନ୍ଦିର ପଶିଲକାଁ ଯାଇଁ ॥ ୨୦

ସ୍ୱର୍ଗର ସମାନେ ଅଟଇ ସେ ପୁର ।

ତିନି ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ଦେଖିଲି ଯେକ ଘର ॥

ଦୁଇ କୋଶ ଓସାର ନବରତ୍ନମୟେ ।

ତହିଁ ପହୁଡ଼ିଣ ଅଛଇ ଲଙ୍କାରାୟେ ॥

ମୟୋଦରୀ ରାଣୀ କୋଡ଼ରେ ତାର ଅଛି ।

ଆବର ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ମୁଗାସି ॥

ତହିଁ ନ ଦେଖିଣ ଓଶେକ ବନ ଗଲି ।

ସୁବନ୍ଧ୍ୟ ଜଗତୀରେ ସାତାକୁ ଦେଖିଲି ॥

ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷସୀ ଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ ରଖି ।

ମଧ୍ୟରେ ବସିଅଛି ଶରଦଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥ ୩୦

ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ନୟନୁଁ ବହଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ ।

ଲୁଖେଣ କବେରୀ ତାର ଦିଶଇ ଆଲକ ॥

ବେଶ ବିହୁନେ ଯେ ଅଳଙ୍କାର ନାହିଁ ।

ତରଲୋକର ନାୟେକାଣୀ ଅଛି ଦୁଃଖ

ପାଇଁ ॥

ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂକର ସେବନ୍ତି ଯାହାକୁ ।

ବେଢ଼ିଣ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ତରାନ୍ତି ତାହାକୁ ॥

ଭ୍ରମର ରୂପ ଧରି ମୁଁ ଭରାରେ ବସିଥିଲି ।

ସର୍ବ ସିଧ୍ୟାନ୍ତ ମୁଁ ଗୁପ୍ତେ ଶୁଣିଲି ॥

ଯେସନ ସମୟେ ଅଇଲା ଲଙ୍କପତି ।

ଦେଖି ପଛ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା ମହାସ୍ୟତୀ ॥ ୩୦

ଚାଟୁ କଥା ବହୁତ ରାବଣ କହିଲା ।

ଜାନେକାର ତହିଁ ସେ ସମାସ୍ୟା ନ

ପାଇଲା ॥

କୋପେଣ ଖଡ଼ଗ ଘେନି ହାଣିତ ମନ କରି ।

ତ୍ରିଜଟୀ ନାମେଣ ତହିଁ ଯେକଇ ଅସୁରୀ ॥

ସେ ଯାଇଁ ପ୍ରବୋଧନା କଲାକ ବହୁତ ।

ତେବେ ସେ ତମ ଯେ ଛାଡ଼ିଲା ଦଇତ ॥

ବୋଇଲା ଦୁଇମାସେ ରାମକୁ ଭେଟାଇବୁ

ଆଣି ।

ନୋହିଲେ ଖଡ଼ଗେ ମୁଣ୍ଡ ପକାଇବି ହାଣି ॥

ଯେସନେକ ବୋଲି ଦଶଗିରି ଗଲା ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ପାହିଲା ॥

ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିବାକୁ ଚଳିଲାକ ସତୀ ।

ସାଙ୍ଗେଣ ଅସୁରୀ ସହସ୍ରେକ ଯୁବତୀ ॥

ବୃଷ ଗଣ୍ଡକୀ ବୋଲି ଅଛି ଏକ ନଦୀ ।

ପାତାଳ ପରିଯନ୍ତେ ଗଣ୍ଡ ଅଛି ଭେଦି ॥

ଶିଶୁପା ବୃଷେକ କୁଳରେ ଶୋଭାବନ ।

ଆବର ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ତରୁମାନ ॥୪୦

ସେ ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଅଛନ୍ତି ଦେବୀ ସାତ୍ୟା ।

ରାମ ନାମ ସୁମରଇ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥

ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ଯେ ଯାହାରେ ଯାନ୍ତି ।

ନିତ୍ୟ କର୍ମ ବେଭାର ଯାବତ ସାରନ୍ତି ॥୬୦

ଯେସନ ସମୟେ ମୁଁ ଭ୍ରମର ରୂପ ଧରି ।

ବୃକ୍ଷ ଶିଖରେ ବସିଲି ମୁଁ ଶ୍ୟାମାର ଗୋପ୍ୟ

କରି ॥

ଏକା ବଇଦେହୀ ଅଛଇ ତହିଁ ତଳେ ।

ସମାସ୍ୟା କଲି ମୁଁ ଯେସନକ ବେଳେ ॥

ଶ୍ୟାମ ଦିଅଇ ବୋଲି ଭୟେ କରୁଥିଲି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ମୁଁ ସକଳ କହିଲି ॥

ଶୁଣି ମହାସ୍ୟତୀ ହୋଇଲା ହରଷ ।

ବୋଇଲା କେ ମୋହୋର ପୁରାଜଲା ଆଶ ॥

ଛାମୁରେ ମିଳିକରି କହ କିନା କଥା ।

କ୍ଷୟେ ଯାଉ ମୋହୋର ଦେହରୁ ସର୍ବ

ବ୍ୟଥା ॥୭୦

ଯେ ବାଣୀ ଯହୁଁ ବୋଇଲା ବଇଦେହୀ ।

କପି ରୂପେ ଧରି ଛାମୁରେ ତାର ହୋଇ ॥

ଆଦି ଅନ୍ତ କରି କହିଲି ସମସ୍ତ ।

ବୋଇଲି ରଘୁନାଥ ଦଶରଥର ସୁତ ॥

ସାବତ ଜନନୀ ପେଷିଲାକ ବନ ।

ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ସହିତେ ତିନିଜଣ ॥

ଚଉଦ ବରଷକୁ ବନବାସ କଲେ ।

ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ଘରଣୀ ହରାଇଲେ ॥

ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ସୁଗ୍ରୀବର ଥିଲା ।

ଶ୍ରୀରାମର ସଙ୍ଗେ ସେ ମଇତ୍ର

ହୋଇଲା ॥୮୦

ମଇତ୍ର ଛଳେ ରାମ ବାଳାକି ବଧ କଲେ ।

ଭକ୍ଷିତ୍ୟା କଟକ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଲେ ॥

ଯେବଣ କାଳେ ରାବଣ ଆଣିଲା ତୋତେ

ହରି ।

ତୁ ଯେ ପକାଇଁଣ ଅଇଲୁ ତୁଡ଼ି ଶାଢ଼ୀ ॥

ସେ ଆୟେ ସୁଗ୍ରୀବର ସାଇତି ଥୋଇଥିଲା ।

ରଘୁନାଥର ସନ୍ଧ୍ୟେ ନେଇଣ ସମର୍ପିଲା ॥

ଆବର ପଛାଟଟା କହିଲା ବାରତା ।

ଲଙ୍କାର ରାବଣ ନେଲା ତୋର ସାତ୍ୟା ॥

କୋବନ୍ଧର ମୁଖରୁ ଶୁଣିଲେକ ବାଣୀ ।

ପୁଣିହିଁ କହିଲା ଶବର ଶବରଣୀ ॥ ୯୦

ତେଣୁ ଶ୍ରୀରାମ ବାନର ରିକ୍ଷ ଘେନି ।

ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ଭାଇ ବେନି ॥

ଚାରିଦିଗକଇ ପେଷିଛନ୍ତି ଚାର ।

ଦକ୍ଷିଣକୁ ଅଇଲା ବାଳାକର କୁମର ॥

ତାହା ସଙ୍ଗତେ ଆମ୍ଭେ ଆଇଲୁ ଜଣ ସାତ ।

ଯେ ମୋହୋର ନାମ ଅଟଇ ହନୁମନ୍ତ ॥

ସେମାନେ ସାହେର କୂଳେ ଛଡ଼ି ରହି ।

ତୋତେ ଖୋଜିବାକୁ ଅଇଲି ଗୋ ମୁହିଁ ॥

ଶୁଣିଣ ସାଧେବୀ ଅନେକ ଶୋକ କଲା ।

ଅପ୍ରତେ ପ୍ରାୟେକ ମୋ କଥାନ୍ତ

ମଣିଲା ॥୧୦୦

ମୁଦି ଦେଖିଣ ସେ ଗଲାକ ସବିତାବ ।
 ବୋଇଲା ଶୁଭେଶ ଅଛନ୍ତିକି ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ରାମଦେବ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ଦୁମ୍ଭକୁ ପଚାରିଲା ।
 ପୁଣିହିଁ ମଉନ ହୋଇଁ ମନେ ବିଚାରିଲା ॥
 ରାବଣ ପ୍ରାୟେକ ମଣିଥିଲା ସତୀ ମୋତେ ।
 ବୋଇଲା ମାହାତ୍ମା ହୋ ନ ଚିହ୍ନିବ ତୋତେ ॥
 ଗୁପ୍ତ ସନ୍ଦେଶ କି ଅଛନ୍ତି କହି ।
 ତାହା କହିଲେ ସେ ପ୍ରତେ ଯିବି ମୁହିଁ ॥
 ନୋହିଲେଣ ତୋତେ କରିବି ଭୟରାଶି ।
 ନିତୟେଁ ରାବଣ ଦୁ ଅତୁ ଦତ୍ୟରାଶି ॥୧୦
 ଯେ ବୋଲ ବୋଇଲା ଯେ ଭୟମନ
 କରି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଗୁପ୍ତ କଥାବ କହିଲି ॥
 ତେବେ ସେ ପ୍ରତେ ଗଲେ ଜନେକ
 ଦୁର୍ଲ୍ଲକ୍ଷ ।
 ମଥାରୁ କାଢ଼ି ମୋତେ ଦେଲା ମଥାମଣି ॥
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ବେଗେ ଘେନିଆସ ।
 ରାବଣ କଷ୍ଟ କରିଅଛି ଦୁଇ ମାସ ॥
 ନୋହିଲେଣ ମୋତେ ଦେଖିବେ ଆର
 କାହିଁ ।
 ନିଷ୍ଠୟେଁ ପ୍ରାଣ ହରାଇବି ବିଷ ଖାଇଁ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଇଲାକ ଯହୁଁ ।
 ମଣି ଘେନିଣ ମୁଁ ଅଇଲଇଁ ତହୁଁ ॥ ୨୦
 କ୍ଷୁଧାରେ ମଧୁବନେ ଭୁଞ୍ଜିଲଇଁ ଫଳ ।
 ଜାଣିଣ ତୋଟାଳେ ପାଡ଼ିଲେ ଆସି ଗୋଳ ॥
 ଛାମୁରେ ରାବଣର କହିଲେ ବେଗେ
 ଯାଇଁ ।
 ବାନର ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଲା ଗୋପାଳ ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ପେଷିଲାକ ବଳ ।
 ମୋହୋର ହାଥେ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲେ ସକଳ ॥
 ଜାଣି ଲଙ୍କପତି ପୁଣି ବଳ ପେଷଣ ।
 ଶାଳେକ ଗଣ ତାର ପୃଥୁ ପୁରୀ ଆସଇ ॥
 ସେହି ଅପରୟେ ପାଇଲେ ମୋର କରେ ।

ଜୟୋମାଳି ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଇଲେ
 କୋପତରେ ॥୩୦
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଆଣିଲେ ବହୁତ ।
 ଯେତେକ ସଜନି ତାର ମାଇଲି ଅଗଣିତ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ କରନ୍ତେ ଜୟୋମାଳି ମଲା ।
 ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ପଳାଇଁ ଗଲା ॥
 କୋପେ ଅଇଲେ ତହୁଁ ପାଞ୍ଚ ଅଶ୍ୱଆର ।
 କାଳ ଦେବତାକି ପୃଥ୍ବରେ ଅବତାର ॥
 ପାଟଂ ରୂପ ଧରି ଅଇଲାକ ଯମ ।
 ଦେଖିଣ ବୁକୁ ମୋହୋର ହୋଇଲା
 ଦମଦମ ॥
 ତାହାକର ସଙ୍ଗତେ କଲଇଁ ରଣଗୋଳ ।
 ଯୁଦ୍ଧେ ପଡ଼ିଲେ ସେ ପାଞ୍ଚ ଅକ୍ଷର୍କଳ ॥୪୦
 ଜାଣିଣ ରାବଣ ବହୁତ କୋପ କଲା ।
 ଅଛନ୍ତେ ନାମେଣ ତା ପୁତ୍ରକୁ ପେଷିଲା ॥
 ବହୁତ ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ଆସି କଲା ଯୁଦ୍ଧ ।
 ମୁହିଁ ତାହାକଇଁ ଖଡ଼ଗେ କଲି ବଧ ॥
 ମେଘନାଦ ନାମେ ରାବଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସୁତ ।
 ଭୟକୁ ଜିଣିଣ ନାମ ହୋଇଲା ଭୟଜିତ ॥
 ସେ ମୋତେ ଅହିଂସର ପାଶରେ ବନ୍ଦୀ
 କଲା ।
 ପିତାର ଛାମୁକୁ ତାର ଧରାଇଁ ଘେନି ଗଲା ॥
 ଦେଖିଲି ଆସ୍ତ୍ରାନେ ବିଜୟେ ଲଙ୍କପତି ।
 ସମସ୍ତ ଦେବତାୟେ ଅଛନ୍ତି ତାର କତି ॥୫୦
 ଦଶଗ୍ରୀବର କନେଷ୍ଟ ଅଟଇ ବିରାଷେଣ ।
 ସେ ମୋତେ ବହୁତ କଲାକ ସମ୍ମାନେ ॥
 ତାହାର ବଚନ ନ କଲା ଦଇତ ।
 ପ୍ରତାପ୍ୟାମାନ ସେ କହିଲା ବହୁତ ॥
 ମୁଜ୍ଜା ତାହାକଇଁ ନିରାଶ ବଚନ କଲି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମାରିବି ବୋଲିଣ ବୋଇଲି ॥
 ପୁଣି ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ବୋଇଲାକ ରାଇଁ ।
 ମାର ସେ କପିକି ଥିବାର ଯଶ ନାହିଁ ॥
 ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ।
 ଖଡ଼ଗ ଘେନିଣ ମୋତେ ହାଣିଲା
 ତଡ଼ିତ ॥୬୦

ଖଣ୍ଡା ନ କାଟିଲାକୁ ଗୁରୁକ ଘେନି ପିଟି ।
 ଗୁରୁକ ନ କାଟିଲାକୁ କଲା କୋଟ ବୃଷି ॥
 ଛେଲ, ଚକ୍ର, ନାରାଜ ମାଇଲା ଅପାର ।
 ନଗ୍ର ବୁଲାଇଲା ମୋତେ ଚୋରର ପ୍ରକାର ॥
 ହାଟ ବାଟ ଦାଣ୍ଡେ ମାଇଲା ବହୁତ ।
 ଓପ୍ରୋଧ ନ କଲେ ସେ ଦୁଷ୍ଟ ଯେ ଦଇତ ॥
 ପୁଣି ରାବଣର ଛାମୁକୁ ଘେନି ଗଲେ ।
 ସବୁ ଅସୁରେ ବସିଣ ବଚାରିଲେ ॥
 କେବେହେଁ ନ ମଲା ଏ ପାମର
 ମରକଟ ।
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ମୋହୋର ଅଛି ମୃତ୍ୟୁ
 ବାଟ ॥୭୦
 ଲାଞ୍ଜେଣ ବସ୍ତ୍ର ବେଢ଼ାଇଁ ଅଭୟ ପାଡ଼ିବ ।
 ପ୍ରଜ୍ଞଳିତ ହୁତାଶନ ଜାକି ତହିଁ ଦେବ ॥
 ପୂର୍ବର ଶାପେୟ ମୁଁ ମରିବି ନିନ୍ଦିତ ।
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରତେ ଗଲେ ସକଳ ଦଇତ ॥
 ଲାଞ୍ଜେଣ ବସ୍ତ୍ର ବେଢ଼ାଇଲେ ଆଣି ।
 ନଡ଼ପ ପାଡ଼ିଲେ ସେ ସତ ପ୍ରାୟେ ମଣି ॥
 ଅଗ୍ନି ନଗାଇଣ ଫାଣି ଫେଡ଼ି ଦେଲେ ।
 ମଲା ମଲା ବୋଲି ଶବଦେକ କଲେ ॥
 ନାଗଫାଶ ଫେଜଲେ ମୁଁ ଉଶ୍ୱାସ ପାଇଲି ।
 ଆବର ଦଉଡ଼ିମାନ ସବୁ ଉଗୁଡ଼ାଇଁ
 ଦେଲି ॥୮୦
 ଜଗତୀ ପିଢ଼ା ଉପରେ ବସିଲି ଯାଇଁ ମାଡ଼ି ।
 ତେତେ ସଞ୍ଚ ଘର କ୍ଷଣକେ ଗଲା ପୋଡ଼ି ॥
 ନିରାଶ ହୋଇଣ ଚାହିଁଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ।
 ବୋଇଲା ଏ କପି କଥା ଅଟଇ ଅସମ୍ଭବ ॥
 ଜାଣିଣ ରାବଣ ଅଗ୍ନିକି କୋପକଲା ।
 କ୍ଷଣକ ଭିତରେ ହୁତାଶନ ମଉଳିଲା ॥
 ମୁହିଁ ବିଚାରିଲି ଦେବେ ଏହାର ବଶ ।
 ଆନ ଉପାୟେ କରିବି ମୁହିଁ କିସ ॥
 ଏତେ ବୋଲି କପାଳେ ଘଷିଲି ମୁହିଁ
 ଲାଞ୍ଜ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଅଗ୍ନି ବାହାର ପ୍ରଜ୍ଞଳିତ ତେଜ ॥୯୦

ତେଣେ ମୁହିଁ ଦହନ କରି ଲଳିପୁରୀ ।
ନିରାଶ ହୋଇଣ ଚାହୁଁ ଦଶଗିରି ॥
ଶଏ କୁଣ ଲଳା ପ୍ରହରେକ ଧୂସ କରି ।
ନିଶାରେ ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ବଂଚିଲି ॥
ପ୍ରଭାତ ସମୟେ ଅଜଳି ମୁହିଁ ଆଜ ।
ଯେତେମାନ ପାରିଲ କଲଇଁ ତେଡ଼େ
କାର୍ଯ୍ୟ ॥

ଶୁଣିଣ ସାନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ସାତବାର ।
ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲା ବାଜାର କୁମର ॥
ଧନ୍ୟ ହନୁମନ୍ତ ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ପିତା ।
ତୋହୋରେ ସେ ଖୋଜି ହୋଇଲା ଜନେକ
ଦୋହିତା ॥୧୦୦

ଧନ୍ୟ ଦେଶେ ତୁ ହୋଇଲୁ ଉତପତ୍ତି ।
ସାଧୁ ମହିମା ତୁ ଅରଜିଲୁ ମାରୁତି ॥
ଶଏ କୁଣ ସମୋଦ୍ର ଶୂନ୍ୟେଣ ଲପିଗଲୁ ।
ଜଙ୍ଗା ସମୋଦ୍ର ବାବୁ ଆମ୍ଭକୁ ଉଷରିଲୁ ॥
ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁ ଏକା କଲୁ ଭାଜ ।
ମାଗସି ବର ତୁ ଦେବଇଁ ବଧାଇ ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ହସିଣ ବୋଇଲା ।
ବଧାଇ ଦେବୁ ଯେବେ ତୋର କି କାର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇଲା ॥

ରାବଣକୁ ଯେବେ ପ୍ରାଣେ କରନ୍ତି ହତ ।
କି ଆବା ଆଣିଲି ମୁଁ ଜନେକର

ଦୋହିତ ॥୧୦
କେବଣ ପରକାରେ ମାଗିବି ପରସାଦ ।
ଏକ କଥା ଯେବେ କହସି ହୋ ଅଜାଦ ॥
ଲଙ୍କାକର ଗଲି ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାଗଂ ।
ଗଡ଼ ପୋଡ଼ିବାରେ ପ୍ରାଣ ପାଇଲଇଁ ॥
ପୁଣି ହିଁ ନେଉଛି ଅଜଳି ଶଏ କୁଣ ।
ଅସୁରଙ୍କ ସଂଗତେ କଲି ବହୁତ ରଣ ॥
ସେହି ମୋତେ ଅପରୟେ କଲେକ

ଅପାର ।
ଆନ ହୋଇଲେ କି ଜୀବନ ଘେନି ଆସନ୍ତା
ତାହାର ॥

ବହୁତ ଶର୍ମ ମୁଁ ପାଇଲଇଁ ଏବେ ।
ଭୋ ଅଜାଦ କୁମର ସୁଦୟା କଲୁ
ଯେବେ ॥୨୦

ସମୋଦ୍ର ଲୁଣି ପାଣି ସ୍ବାଦ ଏଥୁ ନାହିଁ ।
କଥାଏ ମାଗିବି ଦେବୁ ତୋଷ ହୋଇଁ ॥
ଭକ୍ଷିକିୟା କଟେକ ରାଜାର ମଧୁବନ ।
ସୁସ୍ବାଦ ଫଳ ତହିଁ କରିବା ଭୋଜନ ॥
ଉପାସେଣ ମୁଖ ଶୁଖାଇଣ ଗଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିବେ ଏ କାହିଁ ପଶିଥିଲେ ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ନୁହଇଁ ବଦନ ଏହାକରି ।
କାର୍ଯ୍ୟ ମୋହୋର ନ ପାରିଲେ କରି ॥

ଭୁଞ୍ଜି ଖାଇଁ ଯେବେ ସତୋଷ ହୋଇଯିବା ।
ବାଟେ ଯାଉଁଣ ପ୍ରଶଂସା ପାଇବା ॥୩୦
ନୃପତି ଦେଖିଲେ ବୋଲିବେ କାର୍ଯ୍ୟ

କଲେ ।
ସତୋଷ ହୋଇଁଣ ଛାମୁକୁ ଅଇଲେ ॥
ଅନେକ ଗଉରୋବ ଆଗନ୍ତୁ ପାଇବା ।
ଯେବେ ମଧୁବନେ ଫଳନ୍ତି ଖାଇବା ॥
ଯେବେ ଅଜାଦ ମୁଁ ତୋହୋର ସେବକ ।
ଦିଅସି ଆଗାଧୀଁ ମୁଁ ହରିବଇଁ ଭୋଖ ॥
ହସିଣ ବାଳାର ନନ୍ଦନ ବୋଇଲା ।
ଯାହା ସେ କହଇଁ ଭାଇ ଭଲହିଁ

ହୋଇଲା ॥
ଗଲ ସଭିଏଁ ଖାଇବା ସ୍ବାଦ ଫଳ ।
କେ ସହିପାରିବ ହୋ ପେଟର ବିକଳ ॥୪୦
ଛ'ମାସ ହୋଇଲା ଆହାର ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ ।
ଆଜ ପିଣ୍ଡ ତୋଷିବା ହୋ ଫଳ ମୂଳ ଖାଇଁ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ଉଠିଲେ ଆଠକଣ ।
ଏକକ ଆରେକ ଧାମନ୍ତି କହାଇଣ ॥
କେ ଆଗେ କେ ପଛେ କେ ଛାମୁରେଣ

ଧାସି ।
ଯାଉଁ ବେଗେ ବାରେ ଗର୍ଜନ କରି ଆସି ॥
ଭକ୍ଷିକିୟା ନବରେ ହୋଇଲେ ନିକଟ ।
ଦୁଇ ଘଡ଼ିରେ ଗଲେ ଏଗାର କୁଣ ବାଟ ॥

ତୋଟାର ପାଚେରୀ ରାଜିଲେ ଦୁଷ୍ଟ ପଣ ।
ତେଜଂ ପଶିଲେ ସେ ସୁସ୍ବାଦ
ଫଳବନ ॥୫୦

ଧନ୍ୟ ସେ ବିପୁଣ୍ୟ ସଦାଜ ବସନ୍ତ ।
ସେ ବନେ ପଶନ୍ତେ ହରଇ ଶୁଧା ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ॥
କୁଣ ନଦୀ ବୋଲି ବହଇ ଏକଧାର ।
ପୂର୍ବେଣ କୁଣକେତୁ ଚିରିଲେ କୁଣଧାର ॥
ସେ ବନେ ଖଡ଼ଦ ନୃପତି ବାସକଲା ।
ବିବିଧ ସୁସ୍ବାଦ ଦୃଷ୍ଟ ଗୁପିଲା ॥
ମଧୁ ଗଂଗା ବୋଲି ପୁଷ୍ପରଣୀଏ ଅଛି ।
ତେଣୁ ସେ ମଧୁର ଫଳନ୍ତି ତହିଁ ଗଛି ॥
ସ୍ବଚ୍ଚକର ପାବଇ ବାନ୍ଧିଲା ଚଉକଡ଼ି ।
ମଧ୍ୟେ ଦ୍ବାପ ମୁକତର ଜଗତା ॥ ୬୦

ମଧୁମାସେ ରାଜା ମଧୁବନକୁ ଆସଇ ।
ବସନ୍ତ ରତ୍ନରେ ତହିଁ ଭୋଗ ବିଳସଇ ॥
ବିବିଧ କୁସୁମ ଅଛନ୍ତି ସେ ବନେ ।
ଭ୍ରମର କୋଳାହଳ ମଧୁ ରସ ପାନେ ॥
ଚଂପା, ବକୁଳ, ନାଗେଶ୍ବର ଜାତି ।
କରୁଣା ବଗହଳ ପୁଲାଙ୍ଗ ମାଳତୀ ॥
ମଲ୍ଲୁ ଛୁରୀଅନା, ରଙ୍ଗଣୀ, କେତକୀ ।
ମରୁଆ, ମାଧବା, କଞ୍ଚଣ, ଧାତୁକି ॥
ତରାଟ, କଣିଆର, ପାଟୋଲି, ପାଳଧୁଆ ।
ତୁଳସୀ, ଦୟଣା ନନ୍ଦା ଯେ କୋରୁଆ ॥୭୦

ବିବିଧ କୁସୁମେ ଶୋଭିତ ତରୁଣିଖ ।
ଜାମ୍ବୁ କମ୍ବିଲ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ॥
ଆମ୍ବ, ପଣସ କେନ୍ଦୁ, ଗୁଆ, ତାଳ ।
ଦାରାକ୍ଷ, ନବଙ୍ଗ, ମରିଚ, ଜାଜଫଳ ॥
ନାରଙ୍ଗ, କଦଳୀ, କରବା, କରମଙ୍ଗା ।
କଇଥ, ଚଢ଼ା, ବେଲ ଯେ ମନୋଙ୍ଗା ॥
ଫଳ ଭରେ ତରୁ ଗୁମ୍ଫାରେ ଲୋଟନ୍ତି ।
ଦେଖି ଅଷ୍ଟ ସେନା ହରଷ ହୁଅନ୍ତି ॥

ଯେ ଯାହାର ଇଛାଏଁ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସ୍ବାଦଫଳ ।
ତୋଳନ୍ତି ପୁଷ୍ପ ଯେ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ତରୁଣକ ॥୮୦
ଏକେ ଆରକେ ଧରାଧରି ହୋଇଁ ।

ଆନନ୍ଦେଶ ନୃତ୍ୟ କରିଛି ଫଳ ଖାଇଁ ॥
 ପୁଷ୍ପାନ୍ତ ତୋଳି ମାଲେ ମାଲେ ଲମ୍ବାଇଲେ ।
 ଥୋକାଏକ ଶିରେ ମିଶାଇ ଗଭା କଲେ ॥
 ସବୁରି ହାଥେ ଫଳିଲା ତାଳେ ତାଳେ ।
 ମଧୁ ପାନେ ମଉ ହୋଇ ବୁଲନ୍ତି ସକଳେ ॥
 କେବଣ ବୃକ୍ଷେ ପଡ଼ନ୍ତି ଯାଇ ମାଡ଼ି ।
 କେବଣ ତରୁବର ପକାନ୍ତି ଉପାଡ଼ି ॥
 କେବଣ ତରୁବର ଓରାଇଁ ଶ ତାଳ ।
 କଷ୍ଟି କେନ୍ଦୁଡ଼ି ଯେ ତୋଳନ୍ତି ସର୍ବଫଳ ॥୯୦
 ଅଗିଆନ ହୋଇଁ ଯାଆନ୍ତି ଏଣେ ତେଣେ ।
 ସରିଏଁ ଗୋଡ଼ାବନ୍ଧି ଜଣେ ଯାଇ ଯେଣେ ॥
 ଗୋଇଁଠା ମାରିଣ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ତରୁତାଳ ।
 ଫଳ, ଫୁଲମାନ କରିଛି ସବୁ କୁର ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଉପଦର୍ପ କରିଛି ମଧୁବନେ ।
 ଧାଇଁ ଆସି ଦେଖିଲେ ରକ୍ଷା ଲୋକମାନେ ॥
 ଦଧି ମୁଖା କପି ସୁଗ୍ରୀବର ଶାଖା ।
 ଦଶ ସହସ୍ର କପି ଘେନି ତୋଟା ରଖଇ
 ଏକା ॥
 ଆପଣେ ଆସି ସେ ଦେଖିଲା ତୋଟା ହତ ।
 କୋପେଣ ବୋଇଲା ସେ କେବଣ ହିଁ
 କୃତ ॥୧୦୦
 ରାଜାର ଗଣ୍ଡାର ପାତେରା ତେଜଁ ପଶି ।
 ଏଡ଼େକ ବିପୁଣ୍ୟ ହେଲେଣ କଳ ନାଶି ॥
 ଏ ତୁମ୍ଭର ବିଚାରକୁ କେମନ୍ତ ଯୋଗାଇଲା ।
 ଅନେକ ଯତନେ ଏହା ନୃପତି ଭିଆଇଲା ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ଘେନି ପଶିଲା ଆସି ବଳେ ।
 ବୃକ୍ଷତ ଭାଙ୍ଗିଲ ମଧୁପାନ ଭୋଲେ ॥
 ଏବେ ତୁମ୍ଭତ ଘେନି ମୁହିଁ ଯିବି ।
 ରାଜାର ଛାମୁରେ ନେଇ ସମାଦ କରିବି ॥
 ଏହା ଶୁଣି କୋପେ ଧାଇଁଲାକ ନୀଳ ।
 କରେ ଧରିଅଛି ଅତି ବଡ଼ ଶିଳ ॥୧୦
 ଦଧିମୁଖା ଉପରକୁ ମାରି ତାହା ଦେଲା ।
 ଧର୍ମେଣ ସେ ମାହାତ୍ମା ଆଡ଼େ ହୋଇଣ
 ଗଲା ॥

ପଥର ନ ବାଢ଼ିଲାକୁ କୋପ କଲା ନୀଳ ।
 ତଡ଼ି ବେଗେ ଯାଇଁ ଧଇଲା ତାର ବାଳ ॥
 ତୋଟାରୁ ବାହାର କରିଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
 ଏଥେ ଥିଲେ ପ୍ରାଣ ଘେନିମି ବୋଇଲା ॥
 କହ ତୋହୋର ବାବୁ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଯାଇଁ ।
 ତୋତେ ମାରିବାକୁରେ କିଛି ହିଁ ଭୟେ
 ନାହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଧିମୁଖା ସଜନି ସଂଗେ ଘେନି ।
 ରାଗେଣ ରକତ ଦିଶଇ ନୟନ
 ବେନି ॥୨୦
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତକୁ ଖର ହୋଇଁ ଗଲା ।
 ରାତ୍ର ପ୍ରହରକମାନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ସେଦିନ ରାଜାକୁ ନ କଲା ଦରଶନ ।
 ଗିରିବର ତଳେ ରହିଛି ସଜନମାନ ॥
 ତାହାକର ସଙ୍ଗତେ ବଂଚିଲା ତିମିରି ।
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ଯାଇଁ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ନବରେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ସଂଧ୍ୟା ସୁମରଇଁ ଇଷ୍ଟିଦାର ସାଇଁ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ଦରଶନ ଯାଇଁ କଲା ।
 ପାୟେଁ ପଡ଼ି ଶୋଇ ମଥାରେ ହସ୍ତ
 ଦେଲା ॥୩୦
 ଉଠି ଭଡ଼ା ଦଶ ଗଲା ପଛ ହୋଇ ।
 ହସ୍ତ ଯୋଡ଼ିଣ କଥା କହଇ ବିନୋୟି ॥
 ଶୁଣି ଦେବ ଇଷ୍ଟିଦା ଠାକୁର ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଶକଇଁ ଯେ ଯାଇଥିଲେ ତାର ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ସହିତେ ଅଇଲେ ଅଷ୍ଟସେନା ।
 ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗି ସବୁ କଲେ ତୁନା ॥
 ପୁଷ୍ପାନ୍ତ ତୋଳିଣ ଖାଇଲେ ସ୍ବାଦଫଳ ।
 ମଧୁପାନ କରି ହୋଇଲେ ମଉ ଭୋକ ॥
 ଫଳିଲା ଫୁଟିଲା ବୃକ୍ଷତ ନାଶ କଲେ ।
 ଗୁହାଜଲି ବୋଲି ମୋତେ ମାରୁଥିଲେ ॥୪୦
 ବୋଇଲା ରାଜାକୁ ତୋ କହସିରେ ଯାଇଁ ।
 ତାହାକର ଶରୀରେ ଓପ୍ରୋଧ ଦେବ ନାହିଁ ॥
 ନୀଳ ସେନାପତି ମୋତେ ପଥରେ
 ମାଇଲା ।

ପଥର ନ ବାଢ଼ିଲାକୁ ବାଳ ଧରି ନେଲା ॥
 ତୋଟାରୁ ବାହାର କରିଗଲା ମୋତେ ଛାଡ଼ି ।
 ବୋଇଲା ଏଥୁ ଥିଲେ ଖାଇବୁଟି ବାଡ଼ି ॥
 ତହୁଁ ଅଭିମାନ ପାଇଁଣ ଅଇଲି ।
 ତୁ ଯେ ସ୍ବାମୀ ତୋର ଆଗରେ କହିଲି ॥
 ତୁ ଯେବେ ଆଗ୍ୟାଁ ହୋ ଦେବାକୁ
 ରୋମାପତି ।
 ଏହା କରିବାର ତାହାର ମିଳଇକି
 ସୁଗତି ॥୫୦
 ନୋହିଲେ ତୋଟା ମୁଁ ରଖିବି କେମନ୍ତେ ।
 ଏକଥା ସତ ମିଛ ବୁଝ କପିନାଥେ ॥
 ତାହାକ ଗୁହାଜଣ ଆଣ ତୋର ପାଶ ।
 ବିରୁଦ୍ଧ କର ଏଥୁ ଅଟଇ କାହାର ଦୋଷ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ଦଧିମୁଖାକୁ ରାଜା କଲା ପୁରୁଷାର୍ଥ ।
 ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଯେ ଦେଲାକ ବହୁତ ॥
 ବୋଇଲା ସତ ଟିକି ଦେଖିଲୁ ଦୂତମାନ ।
 ଦଧିମୁଖା ବୋଇଲା ସାଧୁ ହୋ ରାଜନ ॥୬୦
 ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ତକ୍ଷଣେ ଗଭା ପିନ୍ଧି ।
 ମକୁଟ ଅଳଙ୍କାର ଶିରରେ ପାଗ ବାନ୍ଧି ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଜାଣି କୁଣ୍ଡଳ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ।
 ବିଦ, ମୁଦି, ବାହୁଟି ନବରତ୍ନ ମାନ ॥
 ସଙ୍ଗେଣ ଅମନାତ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ଅପାର ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ଷ କରିଣ ବାହାର ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ଆଗେଣ ବୀରତୁର ବାଜଇ ବାଜଣା ।
 ଆନନ୍ଦେଶ ଚକର କପିକୁଳ ରଣା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲାକ ଯାଇ ।
 ଦେଖିଲା ବସିଅଛନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥୭୦
 ଆଗେଣ ଲକ୍ଷଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ଥୋକାଏକ ଦୂରେ ଅଛି ଚାରାର ପିୟର ॥
 ଉତ୍ତର ପାରୁଣେ ଉଭା ଶତବାଳା ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତିକି ରାମ ଘେନି ଭାଳି ॥
 ତାଳିମ୍ବ ଧୂମାସ ଏ ଲକ୍ଷଣ ପାଶେ ଛନ୍ତି ।

ମହିନ୍ଦ୍ର, ଚନ୍ଦନ, କୁମୁଦ ହିଁ ଅଛନ୍ତି ॥	ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦେଖି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋୟେ ॥	କେ ବୋଲଇ ଦେଖିଲେ ହୋ ଶ୍ରୀରାମର
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ଦେବ ଦାଶରଥ ।	ତତକ୍ଷଣେ ଉଠି ଶିରେ କର ଦେଲା ।	ସଖୀ ॥୩୦
ଆଗେଣ ପଡ଼ିଅଛି କୋଦଣ୍ଡ ଭାରଥୀ ॥	ଭଡ଼ା ଦଣ୍ଡ ଯାଇଁ ଓଳଟି ଶୁଚିଲା ॥	ଆସ ଆସ ଆହୋ ବାରତା ଶୁଣିମା ।
ମର୍କଟ ଶିଳା ଉପରେ ରାମ କରିଛନ୍ତି	ପୁଣି ଉଭା ହୋଇଁ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।	କିସ କିସ କହନ୍ତି କଥାଟ ମଣିମା ॥
ବିଜେ ।	ନିକଟେ ଉଭା ହୋଇଁଣ ବୋଲଇ ଶୁଣ	ଯେତେ ବୋଲି ରକ୍ଷ ମର୍କଟ ସଜନି ।
ସଜନର ଗହଳ ଜାଣିଣ ମେଘ ଗାଜେ ॥୮୦	ରଘୁବୀର ॥	ଧାମନ୍ତେଣ ଛାଇ ହୋଇଲା ମେଦନୀ ॥
ଛାମୁରେ ରିକ୍ଷ ବାନର ପଟୁଆର ।	ସ୍ବାମୀ ଅଙ୍ଗଦ ମୂଳେ ଯେ ଅଷ୍ଟ ସେନା	ଧୂଳି ଉଡ଼ିଗେଣ ନ ଦିଶଇ ଗଗନ ।
ଏକକୁ ଆଗେକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମହାବୀର ॥	ଗଲେ ।	କିଳିକିଳା ଶବଦ ଶୁଭଇ ଘନଘନ ॥
କେ ବୋଲଇ ଦୂତ ହିଁ ମାସ ହେଲା	ସେ ଯାଇଁ ତୋହୋର ଘରଣୀକି ଠାବ	ପର୍ବତ ଉପରେ ଯେ ଉଠି ଆସଇବଳ ।
ଗଲେ ।	କଲେ ॥	ବନ ଜୀବମାନେ ଚକିତ ସକଳ ॥
ବାରତା ନ ପାଇଲୁ କେବଣ କୃତ କଲେ ॥	ହନୁମନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କଲାକ ଗୋସାଇଁ ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମଇତ୍ର ହୋ ଯେବେ
କେ ବୋଲଇ ଅବା ମଲେ ବଣା ହୋଇଁ ।	ଯେହିକ୍ଷଣ ଦୂତ ଅଇଲା ମୋହୋର	ଶୁଣ ।
କେ ବୋଲଇ ଅବା ରଘୁଛନ୍ତି କାହିଁ ॥	ଧାଇଁ ॥୧୦	ଯେ ଗୋଳ ଶୁଭୁଅଛି କେବଣ କାରଣ ॥୪୦
କେ ବୋଲଇ ଅବା ଲୁଚିଣ ଅଛନ୍ତି ।	ଜଷିକିକ୍ଷ୍ୟା କଟେକ ତୋଟା ମଧୁବନ ।	କିମ୍ପାଇଁ ସଜନ ମୋର ଆସୁଛନ୍ତି ଧାଇଁ ।
ଖୋଜି ନ ପାରିଣ ଆସି ନ ପାରନ୍ତି ॥	ତହିଁ ଆସି କଲେ ଫଳମୂଳ ଭୋଜନ ॥	ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଲଇ ଶୁଣିମା ରଘୁସାଗ ॥
ତୁଲ ସରି ଲୋକେ ଅଇଲେ ନ ଜାଣି ।	ବୃକ୍ଷତ ଭାଙ୍ଗି ରକ୍ଷାଲୋକତ ମାଇଲେ ।	ଦକ୍ଷିଣ ଦୂତେ ମଧୁବନେ ଥିଲେ ।
କି ଅବା ଲାଜେଣ ସେ ମଲେ	ଯାଇ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ କହସିରେ ବୋଇଲେ ॥	ମୁହିଁ ଯେମନ୍ତ କାଶଙ୍ଗ ସେ ଅବା ଅଇଲେ ॥
ସିନ୍ଧୁପାଣି ॥୯୦	ସ୍ବାମୀ ଯେକଥା ଶୁଣି ବିଘ୍ନରିଲି ମନେ ।	ଆନନ୍ଦେଣ ସନ୍ୟ ଗୋଡ଼ାଇଁ ଆସନ୍ତି ।
ଲୋକକର ଭାଲୁ ଶ୍ରୀରାମ ଯେମନ୍ତ ବିଚାରି ।	ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ପଶିଲେ ମଧୁବନେ ॥	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲା ପରମ ଶ୍ୟାନ୍ତି ॥
ସେନା ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ସବୁ ଶ୍ରୀରାମ	ଯେଣେ ସେ ସମ୍ପ୍ରତେ କଲଇଁ ଦେବ	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅଷ୍ଟ ସେନାପତି ।
ହକାରି ॥	ମୁଇଁ ।	ଆସିଣ ମିଳିଲେ ଶ୍ରୀରାମର କତି ॥
କେ କେଣେ ବାରତା ହୋ ପାଇଲ ଯେ	ଶଙ୍କୁନ୍ୟ ବିଘ୍ନରିଣ ତୋତେ କହିଲଇଁ ॥	ଦୂତେ ଅପସରି ଶୋଇଲେ ଗଡ଼ଘାଳି ।
କାହିଁ ।	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।	ଫୁରୁଣା ଦେଖି ରାମ ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ॥୫୦
ଛ' ମାସ ଯେ ହେଲା ଦୂତେ ଛନ୍ତି ଯାଗ ॥	ସୁଗ୍ରୀକି ବୋଇଲେ ମଇତ୍ର କତିକି	ଆଗ୍ୟା ପାଇଣ ଉଠିଲେ ଆଠବାର ।
ମାସକେ ଶଙ୍ଖକି କହିବୁ ବାରତ ।	ମୋହୋର ଆସ ॥୨୦	ଶିରେ କର ଦେଇ ଉଠିଲେ ଧାର ଧାର ॥
ଥୁଲା ନ ଥୁଲା ଜାଣିମା କେମନ୍ତ ॥	ଯେବେ ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଲେଟିକି ସତ ।	ସବୁକରି ମୁଖ ଫୁଟନ୍ତା ପଦ୍ମପ୍ରାୟେ ।
ସବୁକରି ମୃତ୍ୟୁ କି ହୋଇଲା	ସାତ୍ୟାକ ସନ୍ଦେଶ ମୁଁ ପାଇଲି ଯଥାର୍ଥ ॥	ଆସଆସ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ରାମ ରାୟେ ॥
ଯେକାବେଳେ ।	ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ସୁଗ୍ରୀକି ପ୍ରଶଂସି ।	ନିକଟେଣ ଆସି କରନ୍ତି ନମସ୍କାର ।
ଜଣେହେଁ ସମାଦ ନ ଦେଲେ ଯେତେ	ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି କୋଳ କଲେ ଆସି ॥	ହସ୍ତ ଧରି ତାହାନ୍ତ ବସାନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
ଗଲେ ॥	ଯେସନେକ ସମୟେ ବାଜିଲାକ ଗୋଳ ।	ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଜଗଜିତା ।
କି ବୁଝି କରିବା ହୋ ଜାଣିମା କେମନ୍ତେ ।	କି ଜାଣି ମେଦନୀ ଘୋଟିଲା ମହାଜଳ ॥	ତୁ ହୋ ଠାବକରି ଅଇଲୁ ମୋହୋର ସୀତା ॥
କେବଣହିଁ ଦିଗେ ଗଲେ ମୋର	ହନୁମନ୍ତକୁ ଆଗ କରିଣ ଅଷ୍ଟ ସେନା ।	ବେଗେଣ କହ ବାବୁ ଗୁପ୍ତ ନ କର ।
ଦୂତେ ॥୧୦୦	ଆସେଗେଣ ବନ ପର୍ବତ ହୋୟେ ତୁନା ॥	ଶୁଣିଣ ବୋଇଲା ପବନ କୁମର ॥୬୦
ଯେସନ ସମୟେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।	ସଜନ ଆନନ୍ଦେ ହୁଅନ୍ତି ତାହା ଦେଖି ।	ଦେଖିଲି ଭୋ ଦେବ ଜନେକ ଦୋହିତା ।

ଚାନ୍ଦଣର କନ୍ଦକେ ଅଛି ତୋହୋର ସାତା ॥
 ତୋତେ ଦେଖିବ ବୋଲି ଧରିଅଛି ପ୍ରାଣ ।
 ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଅପୁତ୍ରକ ଜନକୁ ପୁତ୍ର ପରାପତ ।
 ଅନ୍ଧ ଚକ୍ଷୁଦାନ ପାଇଲେ ଯେସନେକ ମତ ॥
 ନିଧନ ଲୋକ କି ପାଇଲେକ ଧନ ।
 ସାତାର ବାରତା ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ତେସନ ॥
 ଆନନ୍ଦେ ନୟନୁଁ ବହଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ ।
 ହରଷେ ଗଦଗଦ ଦଶରଥର ବାଳ ॥୭୦
 ଭୋ ହନୁମନ୍ତ ମୋହୋର ହତିକାରୀ ।
 ଯେବଣ ଦିନୁ ଗଲା ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ତାହାର ବିରହ ଅନଳେ ମୁହିଁ ପଡ଼ିଥିଲି ।
 ସାତାର ବଚନ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ତହୁଁ ଶୁଣିଲି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ହଁ ତୁ ଅନେକ ଗୁଣ କଲୁ ।
 ଶୟେ କୁଣ ସମୋଦ୍ର ତୁ କେମନ୍ତେ
 ତରିଗଲୁ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ।
 କିଏ ଦୃଗମ ଯେ ଅଟଇ ଜଳପଥ ॥
 ଯାହାର ନାମେ ମୁନି ଭବଜଳୁଁ ତରି ।
 ତାହାର ମୁଦ୍ରିକା ମୁଁ ଅଣ୍ଟିରେ ଥିଲି
 ଭରି ॥୮୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀର କାର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ଆଖ୍ୟା ପାଇ ।
 ଅବହେଳେ ଲବଣ ସମୁଦ୍ର ଗଲି ତେଜ ॥
 ସାତାକୁ ଦେଖିଲି ଅଶୋକ ବନେ ଅଛି ।
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପୋଛି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଆହୋ ପାବେନି ।
 କେମନ୍ତେ ଦେହ ଧରିଅଛି ମୋହୋର
 ଭାବେନୀ ॥
 ଧର୍ମାର୍ଥ ହୋଇଣ ପୁଣ ପଛକରି କହ ।
 ସାତାର ବାରତା କହି ରଖ ମୋର ଦେହ ॥
 ଆଶ୍ରିତ ଜନ ଯେ ମୋହୋର ନାହିଁ କିଛି ।
 କରଯୋଡ଼ି କହଇ ପବନର ବନ୍ଧି ॥ ୯୦
 ଶୁଣ ଦେବ ରଘୁନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ନାଥ ।
 ଅଙ୍ଗଦର ସାଙ୍ଗେ ଆମ୍ଭେ ଗଲୁ ଜଣ ସାତ ॥

କହିଲେ ନ ସରଇ ତହିଁର ବିଧାନ ।
 ଶୁକ୍ରକର ବେଳେ କଲଇଁ ପରସ୍ଥାନ ॥
 ଘୋର ଗିରି କନ୍ଦର ବହୁତ ବୁଲିଗଲୁ ।
 ଯେକ ଅସୁରେକ ଆସନ୍ତେ ଦେଖିଲୁ ॥
 ତାହାକୁ ହେଲେଣ କଲୁ ପ୍ରାଣ ନାଶ ।
 ତହୁଁ ତଳିଗଲୁ ତଉଦ ହାଦେ କୋଶ ॥
 ଉଭମ ତୀର୍ଥ ଦେଖିଣ ସ୍ବାହାନ ତହିଁ କଲୁ ।
 ଗିରି ପର୍ବତେ ଯାଇଁ ଶ ବଢ଼ିଲୁ ॥ ୧୦୦
 ଦେଖିଲୁ ପାତାଳକୁ ଅଛଇ ବିମ୍ବର ।
 ତହିଁ ବିଭର ଯେ କଲୁ ଆଠବାର ॥
 ଦୁଲଭ ଠାବେ ଯେ ଥିବନା ଜାନେକୀ ।
 ଲୁଚାଇଁ ରାବଣ ଥୋଇଥାଇଁ ନିକି ॥
 ଚାଲ ପଶିବା ହୋ ଦେଖିବା ବେଗେ
 ଯାଇଁ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ବିମ୍ବରେ ପଶିଲୁ ଯେ ଯାଇଁ ॥
 ବାଟ ନ ଦିଶଇ ଘୋର ଅନ୍ଧାରେଣ ଗଲୁ ।
 ଦିବ୍ୟ ଭୁବନେକ ତହିଁ ଯେ ଦେଖିଲୁ ॥
 ଜନ ମନିଷ୍ୟ ନାହିଁ ତହିଁ କିଛି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମଣ୍ଡୋପେ ଯୁବତୀୟେ
 ବସିଅଛି ॥୧୦
 ତାହାକୁ ପଚାରିଲୁ କେବଣ ଏ ପୁରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ଆମ୍ଭେ ଅଛଲୁ ସାତା ଲୋଡ଼ି ॥
 ସେ କନ୍ୟା ବୋଇଲା ମୁହିଁ ମେରୁର
 ଦୋହିତା ।
 ଲଙ୍କାର ରାବଣ ନେଇଁଅଛି ସାତା ॥
 ଯେଅଜଇଁ ଅଛଲେ ନ ପାଇ ଆନ ପ୍ରାଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ଅଟ ଆଠ ଜଣ ॥
 ଚକ୍ଷୁ ବୁଜି ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ଯା ବାହାର
 ହୋଇଁ ॥
 କହିଲି ସଂପ୍ରତେ ମୋହୋର ଦୋଷ ନାହିଁ ॥
 ତାହା କଥା ପାଇଁ ବୁଝିଲୁ ଆମ୍ଭେ ଆସି ।
 ତକ୍ଷଣେ ଅଛଲୁ ସେ ଭୁବନ ଉପେକ୍ଷି ॥୨୦
 ସିନ୍ଧୁତଟେ ଆସି ହୋଇଲୁ ପରବେଶ ।
 ଦେଖିଲୁ ସମୁଦ୍ର ନହଡ଼ି ଦଶଦିଶ ॥

ଦିନ ଲେଖା କରି ମରିବାକୁ ମନ କଲୁ ।
 ଉପବାସେ କୁଣ ଶେଷ୍ୟରେ ଶୋଇଲୁ ॥
 ସମ୍ପାତିର ନାମେ ଗରୁଡ଼ର ପୁତ୍ର ।
 ଜଟାଇଷ ମାହାତ୍ମା ତାହାର ସାନ ଭ୍ରାଥ ॥
 ପକ୍ଷୀ ପୋଡ଼ିଣ ସେ ପଡ଼ି ତହିଁ ଥିଲା ।
 ଆମ୍ଭକୁ ଦେଖିଣ ସେ ଖାଇଁ ମନ କଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ବୋଲି ଜାଣିଲାକ ଯହୁଁ ।
 ପୋଡ଼ିଲାର ପକ୍ଷୀ କଅଁଳିଲାକ ତହୁଁ ॥ ୩୦
 ସଦୟେ କରିଣ ପୁଷ୍ପିଳା ବାରତା ।
 ବୋଇଲା ରାବଣ ସେ ଲଙ୍କାକୁ ନେଲା
 ସାତା ॥
 ହରି ନିଅନ୍ତେଣ ଦେଖିଲଇଁ ତାହା ।
 ଆକାଶରେ ରଥ ବାହାର ବିଂଶବାହା ॥
 ଧ୍ବଜ ଚିରାକ ସେ ଦିଶୁଥିଲା ମୋତେ ।
 ପକ୍ଷୀ ପୋଡ଼ିଅଛି ମୁଁ ଯିବଇଁ କେମନ୍ତେ ॥
 ଯେତେବୋଲି ତାର ପୁତ୍ରକୁ ସୁମରି ।
 ହେମବନ୍ତେ ଥାଇଁ ସେ ଅଜଲା ଖର କରି ॥
 ପିଠିରେ ବସାଇଁ ସେ ଲଙ୍କା ଦେଖାଇଲା ।
 ପୁତ୍ରକୁ ଘେନି ସେ ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲା ॥ ୪୦
 ତହିଁ ବିଚାର ସେ କଲୁ ଆମ୍ଭେ ବସି ।
 ସମୁଦ୍ର ଲଘି କେହୁ ଯିବାକ ଭରସି ॥
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ମୁଁ ଲଙ୍କାକର ଯିବି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ସାତାକୁ ଖୋଜିବି ॥
 ଯେତେବୋଲି ତୋର ମୁଦିର ପ୍ରସାଦେ ।
 ତହିଁକି ଗମନ ମୁଁ କଲଇଁ ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ମଣିନାଗ ପର୍ବତ ସାଗର ମଧ୍ୟେ ଥିଲା ।
 ତୋହୋର ଦୂତ ବୋଲି ଗଉରୋବ କଲା ॥
 ତହୁଁ ଯାନ୍ତେ ଦେଖିଲି ନାଗମାତା ।
 ଗୁପ୍ତତେଣ ତାକୁ ପେଷିଛନ୍ତି ଦେବତା ॥୫୦
 ସେ ମୋତେ ଉଗାଳିଣ ବଢ଼ାଇଲା କାୟେ ।
 ମୁହିଁ ତାହାକୁ ଉଗୁଳି ବଢ଼ି କୁଣ ଶଏ ॥
 କାଣିଶ ଯୁବତୀ ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ରାହୁର ଜନନୀ ଆସି ବାଟ ଉଗାଳିଲା ॥
 ସହସ୍ରେ ଯୋଜନ ହୋଇଲା ଭୟାଙ୍କର ।

ମୋତେ ଗିଳିଲା ସେ ଫଳ କରିଣ ଆଧାର ॥
ପେଟରେ ଥାଇ ବିଦାରିଲି ବୁକୁ ।
ଅନ୍ଧ ନାଡ଼ ଛାଡ଼ିଲ ଆଶିଲି ବାହାରକୁ ॥
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଣ ସେ ପଡ଼ିଲା ଦଇତୁଣୀ ।
ହାୟୋକି ହୋଇଲା ତେଡ଼େ ଲବଣର

ପାଣି ॥୬୦

ଦେବେ କୁସୁମ ବରଷିଲେ ମୋର ଶିରେ ।
ମଳୟ ପବନ ବହଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ॥
ତହିଁଶ ରାଘବେ ମୁଁ ଗଲି ଅବହେଳେ ।
ଶୟେ ଛୁଣ ସମୁଦ୍ର ମୁଁ ତରିଲି ତୋର

ବଳେ ॥

ସୁବଳୟା ଗିରି ନାମେ ଅଛଇ ପର୍ବତ ।
ତହିଁ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ କଲି ରଘୁନାଥ ॥
ନିଶି ଭାଗେଣ ସେ ପଶିଲି ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ମୋତେ ଦେଖିଲା ଯେ ଏକଇ ଅସୁରୀ ॥
ବୋଇଲା ବାନରରେ କହିଁକି ତୁ ଯାଉ ।
ଯେ ସେ ରାବଣେଶ୍ବର ଅସୁରକର

ରାହୁ ॥୬୦

ଯେ ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ଦେବତାଏ ଭାଏ କରି ।
ତୁ କିମ୍ପା ଭିତରେ ପଶିଲୁ ଲଙ୍କପୁରୀ ॥
ତାର ବଚନକୁ କୋପ ମୁହିଁ କଲି ।
ନିର୍ଯ୍ୟାତ ଶବଦେଶ ବିଧାୟେ ମାଲି ॥
ପଡ଼ି ଦଇତୁଣୀ ଗ୍ୟାଁନ ହରାଇଲା ।
କ୍ଷଣକେ ଚେତନା ମଣି ସମାସ୍ୟା କହିଲା ॥
ବୋଇଲା ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଆକୁଁ ହୋଇଲା

ଧ୍ବଂସ ।

ନିଚୟେ ଧ୍ବଂସ ଯିବ ରାବଣର ବଂଶ ॥
ପୂର୍ବେ ବ୍ରହ୍ମା ମୋତେ ଯାହା ଗଲା କହି ।
ଏବେ କପି ହାଥେ ପ୍ରଭାବ ପାଇଲଙ୍ଗ ॥୮୦
ଯାଆସି ମର୍ଜିତ ହୋ ସାତୟା ବେଗେ

ଖୋଜ ।

ଯଶ ଶିରୀ ଆକୁଁ ତୁଟିଲା ଅସୁର ରାଜ ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାକ୍ଷସୀ ଗଲା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ।
ତହିଁ ମୁହିଁ ପଶିଲି ଅସୁର ଘରମାନେ ॥

ଘରେହେଁ ନ ଛାଡ଼ିଲି ଲୋଡ଼ିଲି ସବୁହିଁ ।
ରାବଣ ମନ୍ଦିର ସହିତେ ସାତା ନାହିଁ ॥
ନିଚୟେଁ ନ ପାଇ ମରିବାକୁ କଲି ମନ ।
ପୂର୍ବ ଭାଗେ ଦେଖିଲି ଅଛଇ ବିପୁଲ୍ୟ ॥
ତୋ ନାମ ସୁମରି ତହିଁ ତଳିଗଲି ।
ସୁବନ୍ୟ ଜଗତାରେ ସାତାକୁ ଦେଖିଲି ॥୯୦

ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ଅଛଇ ତାହାକୁ ଗଣି ।
ମଧ୍ୟରେ ବସିଅଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତନ୍ତ୍ରମୁଖୀ ॥
ଭୋ ରାମ ସାତାକୁ ତୋର ସରିସମ ନାହିଁ ।
ସତାକର ଶିରୋମଣି ଅଟଇ ଗୋସାଇଁ ॥
ପରଘରେ ସେ ତ ଯେକା ହୋଇଥିବ ।
ଆହାର ବିହୁନେ କେ ନିଦ୍ରାହିଁ ବଞ୍ଚିବ ॥
ଶିରେ ଜଟାସେ ଦୃଷ୍ଟ ତଳେ ବସା ।
ହେଠମାଥ ହୋଇଁ ତୋତେ କରଇ ଆଶା ॥
ସ୍ବଷିକର କପାମାଳି ଗୋଟିଏ ଘେନିଥାଇ ।
ଜପ ଯାକ ତୋହୋର ନାମ

ସୁମରଇ ॥୧୦୦

କପାଳେ ବାମହସ୍ତ ଅବନାକି ଦୃଷ୍ଟି ।
ଦୁଃଖେଣ ଜଗତେ ସେ ଅଛଇ ବିମୁଖୀ ॥
ରାକ୍ଷସୁଣୀମାନେ ତାକୁ ଡରାଇଥାନ୍ତି
ଅନୁକ୍ରମେ ।
ଆପଣେ ରାବଣ ତିଆରିଲା ଅନେକ ମତେ ॥
ଭ୍ରମର ରୂପ ଧରି ମୁଁ ଭରାରେ ବସିଥିଲି ।
କଥାମାନ ତହିଁ ସମସ୍ତ ଶୁଣିଲି ॥

ରାବଣକୁ ସାତା ସମସ୍ୟା ନ ଦେଲା ।
ଧୂରୁ ଦେଖିଣ ପଛ କରିଣ ବସିଲା ॥
କୋପେ ଦଶାନନ ଖଡ଼ଗ ଘେନି କରି ।
ବୋଇଲା ଜାନେକାକି ପକାଇବି ମାରି ॥୧୦
ତ୍ରିଜଟା ନାମେଣ ବିରାଷେଣର ଝିଅ ।
ସେ ସମାଦିଲା ସମୟେକ ରହ ॥
ତେବେ ସେ କୋପ ଛାଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପତି ।
ବୋଇଲା ଦୁଇମାସେ ଦେଖାଇବୁ ତୋହୋର
ପତି ॥
ନୋହିଲେଣ ଶିର ପକାଇବି ହାଣି ।

ଯେହାକହି ତହିଁ ଗଲା ବିଂଶପାଣି ॥
ସେ ସେ ଜାନେକୀ ତୋ ଅଟଇ
ମହାସ୍ୟତା ।
ତୁହି ତାହାର ସ୍ବାମୀ ଅଟୁ ତାର ପତି ॥
ତୋତେ ସୁମରିଣ ହୋଇଅଛି ଦୁଃଖୀ ।
ଯେ କଥା ଉଚିତ ମୁଁ ଦେଖିଲି

ଦୁଇଆଖି ॥୨୦

ଯେତେବେଳେ ରାବଣ କୁମାରୀ କହିଲା ।
କୋପମୁଖ ହୋଇ ଜାନେକୀ ବୋଇଲା ॥
ଯେ ତୋହୋର ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିଯାଉ ଥାକ ।
ସେ କଥା ସତ ଯେ ହୋଇଲା ରଘୁରାଜ ॥
ଅଛୟେ ବୋଲିଣ ଦଶଗ୍ରୀବର ସୁତ ।
ରଣେ ପଡ଼ିଲା ସଙ୍ଗେ ଘେନିଣ ବହୁତ
ଦଇତ ॥

ଯେବଣ ଦିନ ରାବଣ ସୀତାକୁ ଏଥି
ନେଲା ।
ପୁରୋଣ ତାହାର କାଳ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
ନଗ୍ର ଲୋକକର ବୋଲ ମୁଁ ଶୁଣିଲି ।
ଗୁପ୍ତ ପ୍ରସବ ମୁଁ କଥାଟ ମଣିଲି ॥ ୩୦
ତପତ ତମ୍ଭା ପ୍ରତିମା ତୋହୋର ସତୀ ।
ଛୁଇଁମାକୁ ଭାର୍ଜନ ନୁହଇଁ ଲଙ୍କପତି ॥
ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ବହୁତ ଭାଏ କରଇ ।
ଧୂରୁ ରହିଣ ସେ ସମାସ୍ୟା ବୁଝେ ॥
ସୂତା ଯେସନେ ପର୍ବତେ ନ କରଇ ଭେଦ ।
ସାତ୍ୟା ନ ଶୁଣଇ ଦଶଗ୍ରୀବର ପଦ ॥
ଯେସନେକ ସତୀ ସେ ଅଟଇ ବଜ୍ରଦେହୀ ।
ତାହାକୁ ପତିପଣେ ଅଟୁ ସ୍ବାମୀ ତୁହି ॥
ସେ ତୋହୋର ନାରୀ ଅଟଇ ରଘୁନାଥ ।
ଯେ ଦୁଃଖ ସହିବାର ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ॥ ୪୦
ବିଧାତା ସେ ଯେସନେକେ ଚରିତ

ତିଆରିଲା ।

କାହାର ବୋଲେ ସେ ଆନ ହୋୟେ କଲା ॥
ତୁ ଯେବେ ଭୋ ସ୍ବାମୀ ଶୋଚନା ନ କର ।
ଅଳପେ ସମୟେ ସଖୀକି ଦେଖିବୁ

ତୋହୋର ॥

ପାଉଁଶ ଭିତରେ ଯେହ୍ନେ ଗୁପ୍ତେ ଅଗ୍ନି ଆଇ ।	ଓପ୍ରାଧ ନ କରି ତୁ ନିଚୟେ କରି କହ ॥	ଏ ମୋହୋର ମନକୁ ଏସନ କଥା ଗୁଚି ॥
ପବନ ଆହାରୀ ହୋଇ ଅଛଇ ତୋର ସହା ॥	ମୋତେ ଛାଡ଼ିଣ କି ଅଛଇ ପ୍ରାଣ ଧରି ।	ଭୋ ହନୁମନ୍ତ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ କଲୁ ।
ନିଦ୍ରା ତେଜିଣ ଅତି ଦୁଃଖେ ଅଛି ।	ପ୍ରତେ ନ କଲି ଯେ ହୃଦରେ ମୋହୋରି ॥	ସମୁଦ୍ର ତରି ଲଙ୍କାଗଡ଼କଇ ଗଲୁ ॥
ଅଜାଗେ ଯାଜଂଶ ମୁଁ ଦେଖିଲି ମୃଗାକ୍ଷି ॥	ରୂପରେ ସଖି ମୋର ଶରୀ ଜିଣି ପାରଇ ।	ମରିବାକୁ ଭୟେ ନୋହିଲା ତୋହୋର ।
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ କଷ୍ଟ ଯେ ସୁମରି ।	ତନୁ କୋମଳ କି ଶିରୀଷ ଫୁଲ ଜିଣଇ ॥	ଧନ୍ୟ ତୋ ଜନନୀ ଧନ୍ୟ ତୋ ପିଅର ॥୧୦
ଆହା ଜାନେକା ମୋହୋର ପ୍ରାଣ ସରି ॥୫୦	ଆଜକୁ ତେର ବରଷ ଦୁରମାସ ।	ଧନ୍ୟ ସୁଗ୍ରୀବର ଧନ୍ୟ ଇଷିନ୍ଧ୍ୟାର ପତି ।
ମୋହୋର ହାଥ ଧରି ହୋଇଲୁ ତୁ ଦୁଃଖୀ ।	ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ସଖି କଲା	ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଖୋଜିଲା ମୋହୋର
ଏତେ ଅନୁଭବ ସହିଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥	ବନବାସ ॥୮୦	ବୋହିତା ॥
ଧିକ ମୋହୋର ଜୀବନ ଧିକ ମୋହୋର	ଭୂମିରେଣ ଶୋଇଁ ପାଇଲା ବହୁତ ଦୁଃଖ ।	ଅସୁର ଘରେ ଯେ ଅଛି ଦୁଃଖ ସହି ।
କୁଳ ।	ଦିନେହେଁ ମନେ ତାର ନ କଲା ବିମୁଖ ॥	ନିରେଖଜନର ଯୁବତୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଁ ॥
ଧିକ ମୋହୋର ପୁରୁଷାର୍ଥ ଧିକ ମୋହୋର	ଏମନ୍ତ ଲୋକକୁ କି ବିଧାତା ଏହା କଲା ।	ଯେବଣ କାଳେ ସଖୀ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ବଳ ॥	ପବିତ୍ର ଅଙ୍ଗ ଗୋଟିକି ବିଧାତା ଦୁଃଖ	ଥିଲା ।
ଜନେକର ଝିଅ ଅଯୋନି ସମ୍ଭୂତ ।	ଦେଲା ॥	ତେର ବରଷ ଦୁର୍ଜମାସ ବିପୁଲେ ଦିହରିଲା ॥
ଯେଥକୁ କଷଣ ନୁହଇଁ ବିହିତ ॥	ଶରଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେହ୍ନେ ଶୋହେ ।	ମାକଡ଼ ପୁଅକୁ ଡାକେ ଦେଖିଲେ ଭୟେ
ଧିକ ବିଧାତା ତୁ ଯେ କଷ୍ଟ ବିହିଲୁ ।	ସଖୀର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଜଗତଜନ ମୋହେ ॥	କରି ।
ହାନି ଲାଭକୁ ଯା ବିଚାର ନ କଲୁ ॥	ନାଳନ୍ଦି ବଳ ଲୋଚନ ଯୁଗଳ ।	ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସିଣ ମୋତେ କୋଳ କରି ॥
ମୁହିଁ ଯେବେ ନୃପତିର ଅଟଇ ତନୟେ ।	ଚାତର ତିକୋର ସୁଗନ୍ଧ ପରିମଳ ॥	ଯେବେ କେମନ୍ତେ ଅସୁର ଘରେ ଅଛି ।
ରକ୍ଷି ବ୍ରାହ୍ମଣେ ମୋର ବହୁତ	କନ୍ଦର୍ପ ପାଶୀ ପ୍ରାୟେ ବେନି କର୍ଷ ।	କାହାର ମନ ଯେବେ ହରଇ ମୃଗାକ୍ଷି ॥୨୦
ବିନୟେ ॥୬୦	ଅଧର ରଙ୍ଗ ଯେ ଡାଳିମ୍ବ ପୁଷ୍ପମାନ ॥୯୦	ହନୁକୁ ବୋଇଲେ କି ଆଣିଲୁ ସୟେଣ ।
ବଳବନ୍ତ ପଣେଣ ମୋତେ ଆଗେ ଲେଖି ।	ଦନ୍ତ ଗଜମୋତି ସିନ୍ଦୁରେଣ ମଣ୍ଡି ।	ତାହା ଦେଖାଇ ମୋର ମନ କର ତୋଷ ॥
ପଣ୍ଡିତେ ପୂଜା କରନ୍ତି ଧାର୍ମିକ ପଣ ଦେଖି ॥	ତିଳ ଫୁଲ ଜାଣି ଦିଶଇ ନାକଦଣ୍ଡି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ବୋଇଲା ମାରୁତି ।
କାର୍ଯ୍ୟର କାରଣେ ଆସନ୍ତି ରାଜାଗଣ ।	କଥା କହନ୍ତେଣ ଅମିଥ ବରକ୍ଷି ।	ଶୁଣ ଦେବ ଅଯୋଧ୍ୟାଠାକୁର ରଘୁପତି ॥
ତାକୁ କହନ୍ତି ମୋତେ ବିବିଧ ପ୍ରକାରଣେ ॥	ପଛକୁ ସୁନ୍ଦର ଆଗକୁ ଶୋଭା ଦିଶି ॥	ଓଶେକ ବିପୁଲେ ମୁଁ ସୀତ୍ୟକୁ ଠାବକଲି ।
ମୁହିଁ ଯେବେ ନିରେଖ ବିଧାତା ମୋତେ	ମଝା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସୁନ୍ଦର ବକସ୍ତଳ ।	ଅସୁରାଙ୍କ ଥିଲାରେ ମୁଁ ସମାସ୍ୟା ନ ଦେଲି ॥
ଯେହ୍ନା କଲା ।	ଭଞ୍ଜ ସଞ୍ଜ କଠିଣ ଭରଜ ଯୁଗଳ ॥	କୋପଭର ହୋଇ ଯେ ଗଲା ଲକ୍ଷ୍ମପତି ।
ଯୁବାକାଳେ ମୋତେ ଭାରିଯା କଷ୍ଟ ଦେଲା ॥	ପଦ୍ମନାଳ ଜାଣି ଶୋଭିତ ବାହୁ ବେନି ।	ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପାହିଲାକ ରାତି ॥
କାହିଁ ଅବିଷେକ କାହିଁ ବନବାସ ।	ନିଷ୍ପନ୍ନ ବୃକ୍ଷାଳ ଜାତି ଯେ ପଦ୍ମନା ॥	ସେହି ବିପୁଲେଣ ନଦୀୟେକ ଅଛି ।
ଅରଣ୍ୟେ ଶୁଣିଲି ପିତାର ପ୍ରାଣନାଶ ॥	ଭଲଟ କଦଳୀ ଜାଣିଣ କପନ ।	ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିବାକୁ ଗଲା କମଳାକ୍ଷୀ ॥୩୦
ଦୁଃଖର ଉପରେ ଦୁଃଖ ବିହି ମୋତେ କଲା ।	ଚରଣ ରଙ୍ଗକଇ ଅଳତା ନିଜନ ॥ ୧୦୦	ଶିଂଶପା ବୃକ୍ଷତଳେ ରହିଲାକ ଯାଜଂ ।
ତହୁଁ ପୁଣି ସାତୟା ବିଛେଦ ହୋଇଲା ॥୭୦	ଶୁଭ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତନୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଭା ।	ମୂଇଁ ଯାଇ ଦର୍ଶନ କଲି ଦେବୀ ତହିଁ ॥
ଯେ ମୋହୋର ନିଲଜ ଜୀବନ ରହିଅଛି ।	ମୂଇଁ ପ୍ରତିମା ସେ ଅଟଇ ମୋର ପ୍ରଭା ॥	ଯାବତ କଥାମାନ ମଣାଇ କହିଲି ।
ସତ ମୋତେ କହରେ ପବନର ବନ୍ଧି ॥	ସ୍ୱର୍ଗର ସୁନ୍ଦରୀ ତାକୁ ନୁହଇ ସମସରି ।	ପ୍ରତେ ନ ଗଲେ ଶ୍ରୀରାମ ମୁଦି ଗୋଟି ଦେଲି ॥
କାଜଂଅଛିଟିକିରେ ଜନେକର ଝିଅ ।	କେବଣ ଶାପ୍ୟରେ ମଞ୍ଚେ ଅବତରି ॥	ଚିତ୍ରକୁଟ କଥା କହିଥିଲ ଯାହା ଯାହା ।
	ବିଷ୍ଣୁର ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ବାସେବର ଶରୀ ।	ବିଶ୍ୱାସ କରିଣ କହିଲାଇଁ ତାହା ॥

ତେବେ ସେ ପ୍ରତେ ଗଲା ଚାନ୍ଦମୁହାଁ ।	ବୁକୁରେଣ ଲଗାଇଁ ବସିଲେ ସାତ୍ୟାପତି ॥	ଆନ ବିଷ୍ଣୁରେଣ ପ୍ରିୟୋକନ ନାହିଁ ॥
ମୁଦି ଗୋଟି ସାଜିଲେ ଶୋକଭର ହୋଇଁ ॥	ବିଷ୍ଣୁର କୌସୁଭ ପ୍ରାୟେ ମଣି ଦିଶି ।	ଶ୍ରୀରାମର ବଚନେ କହଇ ହନୁମନ୍ତ ।
ମୁଇଁ ବୋଇଲି ମୁଁ ଭେଟିଲି ଯେ	ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସି ॥	ଶୁଣ ଦେବ ରାଘବେ ବଜେଦେହାର କାନ୍ତ ॥
ତୋତେ ।	ବିଧାତାକୁ ସୁମରି କପାଳେ କର ମାରି ।	ଯେବଣ ରାତ୍ରେଣ ମୁଁ ଭେଟିଲିକାଁ ସାତା ।
ତୁ ମାହାସ୍ୟତୀ ଗୋ ନ ଜାଣୁ ପୂର୍ବେ	ବୋଲନ୍ତି ଏ ମଣି ଜାନେକାର ସରି ॥୭୦	ଏସନେକ ସମୟେ ଅଇଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର
ମୋତେ ॥୪୦	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେ ଶୁକ୍ର ବିରାଜଇ ।	ପିତା ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଭଣଜା ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ବାସ ।	ସଖୀର ମୁଖକୁ ତୁ ତେସନ ସାଜଇ ॥	ଭ୍ରମର ରୂପ ଧରି ମୁଁ ଉରାରେ ବସିଥିଲି ।
ରଘୁନାଥ ମୋତେ କହନ୍ତି ବିଶ୍ୱାସ ॥	ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।	ଯିସ ଯିସ କଥା କହିଲା ରାବଣ ମୁଁ ସମସ୍ତ
ତେଣୁ ସେ ସାହେର ମୁଁ ଲାଘିଣ ଅଇଲି ।	ଯେବେ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ମୋତେ ହୋଇଲା	ଶୁଣିଲି ॥୧୦୦
ଯେତେ ଦୁର୍ଜୟ ଗଡ଼େ ତୋତେ ଠାବ କଲି ॥	ପବନର ସୁତ ॥	ଯହୁଁ ଜାନେକୀ ତାକୁ ନ ଦେଲା ଉତ୍ତର ।
ଯେବେ ବାହୁଡ଼ି ମୁଁ ଯିବି ଏହିକ୍ଷଣି ।	ବାରତା ନ ପାଗଣ ଥିଲି ମୁଁ ପ୍ରାଣ ମୁଛି ।	ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୋପ କଲାକ ଗରୁଡ଼ର ॥
ବାହୁଡ଼ା ସନ୍ଦେଶ ମୋତେ ଦିଅ ରାମରାଣୀ ॥	ଯେବେ ଜାଣିଲି ସଖି ମୋହୋର ଯେ ଅଛି ॥	ଦୁଇମାସକୁ ସେ କଷ୍ଟ କରିଗଲା ।
ଶୁଣି ମହାସୁଳା ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ।	ଦଇତର ଘରେ ଅନେକ କଷଣ ସହି ।	ରାମକୁ ନଦେଖାଇଲେ ତୋତେ ଖାଇବି
ବିଚାକାଳ କଥାମାନନ୍ତ କହିଲା ॥	ଏହା ସେ ଅରଜିଲା ମୋତେ ବିଭା	ବୋଇଲା ॥
ମହୁଣ୍ଡେଯେ ଶୟନ କଲ ବେନି ଜନ ।	ହୋଇଁ ॥	ଯେ କଥା ଜାନେକୀ କହିଲା ମୋ ଆଗେ ।
ସେ କଥାକୁ ସାଣ୍ଡା ଅଟଇ ହୁତାଶନ ॥୫୦	ଶ୍ରୀରାମର ଚିନି ଦଶା ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ।	ବୋଇଲା ସ୍ୱାମୀକି ମୋ ଘେନିଆସ
ତାହାର ଆନ ନୋହିବ ଜୀବନ୍ତେ ।	ଯେ ଯାହାରବେଳେ ନାରୀ ଭୋଗ ସେ	ବେଗେ ॥
ତୁ ବିଚା ନୋହିବୁ ଶରୀରେ ପ୍ରାଣ ଆଗେ ॥	କରନ୍ତି ॥୮୦	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ।
ଏସନେକ ସନ୍ଦେଶ କଥାମାନନ୍ତ କହିଲା ।	ବାପର ଘରେ ସୁସ୍ଥ ପାଇଲାକ ସାତା ।	ଭୋ ମଇତ୍ର ଯେସନେକ ବୋଇଲା
ପ୍ରତେ କରିବାର ନିମନ୍ତେ ମଥାର ମଣି	ବୁହସ୍ଥ ଘରେ ପୁଣି ଦେଲାକ ବିଧାତା ॥	ବଜେଦେହୀ ॥
ଦେଲା ॥	ମୋହୋର କାଳେ ସେ ଅସୁର ଘରେ	ଭାରିଯା କତିରେ ଥିଲେ ନ ଲାଗଇ ଦୁଃଖ ।
ବୋଇଲା ଶଶୁରେ ମୋ ଦେଖୁଣିର କାଳେ ।	ବନ୍ଦୀ ।	ସାତୟା ଦେଇ ମଇତ୍ର ପ୍ରାଣ ମୋର
ଏ ରତ୍ନ ଗୋଟି ଆଣି ଲଗାଇଲେ କପାଳେ ॥	ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କାହିଁ ॥	ରଖ ॥୧୦
ଏତେ ବୋଲି ମୋତେ ସମର୍ପିଲେ ମଣି ।	ଧିକ ମୋହୋର ପୁରୁଷାର୍ଥ ଥିକ ମୋହୋର	ଯେ ଜାନେକାର ଗୁଣ କହିଲେ ନ ସରଇ ।
ଆବର କଥାନ୍ତ କହିଲା ଚରୁଣୀ ॥	ଜୀବନ ।	ହାର କାଢ଼ିଣ ସେ କୋଳ ମୋତେ କରଇ ॥
ବୋଇଲା ଦୁଇମାସେ ରାମ ନୂଆସିବେ	ଶିରେ କର ଦେଇଁ ଗୋବନ୍ଧି ରଘୁନାଥ ॥	କାୟାର ମଧ୍ୟେ ଥିବ କିଂପା ଆୟେ ।
ଯଦି ।	ରାମ କାନ୍ଦନ୍ତେ କାନ୍ଦନ୍ତି ସମସ୍ତ ।	ଯେ ରତ୍ନ ଥିବାରେ ବେଗଲ ହୋଇବ
ରାବଣ ମୋହୋର ଶିର ପକାଇବ	କେ ବୋଲଇ ବିହି କଲାକ ବିପରୀତ ॥	କାୟେ ॥
ଛେଦି ॥୬୦	ଯୁବାକାଳେ ବିଛେଦ ସାତା ପରା ନାରୀ ।	ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ କତିରେ ମୋର
ଯାଅ ବାବୁ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନିଆସ ।	ଯେତେ ବୋଲି ଲୋକେ ହାହାକାର	ଥିଲା ।
ଶୁଣିଣ ଦାଶରଥ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ॥	କରି ॥୯୦	ଏବେ ନଦୀ ସାଗର ଜିଣିକରି ଗଲା ॥
ଯେଥୁ ଅନ୍ତରେ ପବନର ତନୟେ ।	ହନୁକୁ କୋଳ କରି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।	ଯେତେବୋଲି ରାମ କୋଦଣ୍ଡ ତଳେ
ଅତିଶୁ ମଣି କାଢ଼ି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦିୟେ ॥	ସାତୟା କହିଲା ମୋତେ ଯଥାର୍ଥ ॥	ଥୋଇଁ ।
ଉଠିଣ ରଘୁନାଥ ଘେନିଲେ ଚଡ଼ଡ଼ି ।	ତାହାରି କଥାକୁ କହୁଥିବୁ ତୁହି ।	ହୃଦରେ ଚିନ୍ତା କଲେ ବିପ୍ଳବ ମୁଖ ହୋଇ ॥

ହନୁମନ୍ତ ଜାଣିଲା ଶ୍ରୀରାମର ମନ ।	ବୋଇଲେ ସେ ପୁରେ କେଣେ କରିବି	ସାଂଗ୍ରାମ ନୋହିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ନ
ବୋଇଲା ଅଭରସା କଲେ ରଘୁନାଥ ॥୨୦	ବିବାଦ ॥୫୦	ପାରିବା ॥୮୦
ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି	ବେଦ ପଢ଼ନ୍ତି ଅଗ୍ନିରେ ଦିଅନ୍ତି ହୋମ ।	ରାଜବର ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବର ।
ହସ୍ତ ।	ପାପ ପାଇବି ନା ତାଙ୍କୁ କଲେ ତମ ॥	ତୋହୋର ତହିଁ ସିନା ସକଳ ବିଚାର ॥
କିମ୍ପା ତୁ କୋଦଣ୍ଡ ଥୋଇଲୁ ରଘୁନାଥ ॥	ହନୁ ବୋଇଲା ଦେବ ଯଦ୍ୟପି ପଢ଼ନ୍ତି	ତୋହୋର ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ଆମେ ଥିବୁଁ ।
ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ଯୋଜନ ଅଟଇ ବସନ୍ତରା ।	ବେଦ ।	ତୁ ଯହିଁକି ପେଷିବୁ ତହିଁକି ଆମେ ଯିବୁ ॥
ସପତ ସମୁଦ୍ର ଅଛଇ ଏଥୁ ପୁରୀ ॥	ହବି ସମର୍ପନ୍ତି ହୁତାଶନର ମଧ୍ୟ ॥	ରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗଣିଷ୍ୟାର ସାଜଂ ।
ତିନିଲୋକ ହୋଇ ତତ୍ତ୍ୱ ଭୁବନ ।	ଦେବା ଦିଆଇବା କାହାରି ଅଙ୍ଗେ ପୁଣ	ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଆଗ୍ୟା ଦିଅ ରାଜଂ ॥
ଲକ୍ଷେ ପଞ୍ଚାଶ ସହସ୍ର ସୃଷ୍ଟିମାନ ॥	ନାହିଁ ।	ରଘୁନାଥର ବଚନେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।
ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତୋହୋର ଅଟଇ ବିଶ୍ୱଗର୍ଭ ।	ଆବର କଥାୟେ ଯେ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ॥	ଜମେବଙ୍କୁ ରାଜଂ ସକଳ କଥା କହେ ॥
ଏଥୁ ବାହାରେ କି ସ୍ଥିତିଅଛି ଆନ ଠାବ ॥	ସ୍ତ୍ରୀହାନ ନ କରନ୍ତି ନ ପାଳନ୍ତି ବାସ ।	ଭୋ ରକ୍ଷରାଜ ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶିରୋମଣି ।
କିଂପା ଧନୁ ଛାଡ଼ି ବିସ୍ମୟ ମୁଖ ହୋଇ ।	ନୁହଁନ୍ତି ଶୁଚିବନ୍ତ କରନ୍ତି ବହୁତ ରୋଷ ॥	ସୁବୁଧ ବୋଲି ତୋତେ ତିନିପୁରେ
କିସ ବିଚାରିଅଛୁ ମୋତେ କିଂପା ନ	ମାଗନ୍ତା ଜନକର ନିରାଶ କରନ୍ତି ।	ଜାଣି ॥୯୦
କହୁ ॥୩୦	ସର୍ବଦା ମେଳଇ ଶରୀରେ ଧରିଥାନ୍ତି ॥୨୦	ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୋତେ
ରାବଣକୁ ମାରିବି କି ଲଙ୍କା ଉପାଡ଼ିବି ।	ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।	ଯାହା ।
ସମୁଦ୍ର ପାଣି କି ପିଇ ଶୁଖାଇବି ॥	ଏବେ ଯେ ମର୍ମ ପାଇଲି ବୋଇଲେ ॥	ବିଭୀଷଣ ଛାମୁରେ ଜଣାଅ ରକ୍ଷ ନାହା ॥
ବିଂଝ ମନ୍ଦର ଗିରିକି ତୋଳିବି କପିଳାସ ।	ନ କରନ୍ତି ଦୟା ନୁହନ୍ତି ଶୁଚିବନ୍ତ ।	ମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଇଲା ଶୁଣ କପି ରାଜ ।
ଯେହା ଉପାଡ଼ିବି ଦେବି ତୋର ପାଶ ॥	ବେଦ ପଢ଼ିଲେ ମାରିବି ତାହାନ୍ତ ॥	ଗଡ଼ କରି ରହିବାରେ ଆମର କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ॥
କି ଅବା ସ୍ୱର୍ଗପୁର ପାତାଳକୁ ନେବି ।	ଯେତେବୋଲି ରାମ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ।	ଧର୍ମ ଆଶ୍ରେ କରି ଜିଣିମା ଦତ୍ୟ ବଳ ।
ପାତାଳ ଭୁବନ କି ମଞ୍ଚୁ ଆଣିମି ॥	ଭୋ ମଇତ୍ର ପ୍ରାପତ କରାଅ ବରଦେଇ ॥	ଉତ୍ତରା ପୀଳଗୁନୀ ଯେ ଭଲ ଅନୁକୂଳ ॥
ପିଠିରେ ବସାଇ ନେବି କି ରକ୍ଷ କପିବଳ ।	ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ପାଇଲି ବାରତା ।	ଶୁଣିଲେ ଦାଶରଥ ରକ୍ଷପତିର ବାଣୀ ।
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ତରିବି ସିନ୍ଧୁଜଳ ॥	କୁଶଳେ ବର୍ତ୍ତଅଛି ଯେ ମୋହୋର ସୀତା ॥	ଖଡ଼ି କାଡ଼ି କୁଷ୍ମଳୀ କାଟିଲେ ରଘୁମଣି ॥
ନୁହସି ଅଗ୍ୟାନ ଦେବ ନୁହସି ବିସ୍ମୟେ ।	ଯେତେ ଦିନ ସମ୍ପାଦ ଶୁଣି ନ ଥିଲି ।	ମଣ୍ଡଳାର ଭିତରେ ଆପଣା ନାମ ଲିହିଁ ।
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସନ୍ତୋଷ ମନ	ମଲା ହଜିଲାର ପ୍ରାୟେ ମଣିଥିଲି ॥ ୭୦	ଶୂନ୍ୟ ଗୋଟି ଗୋଟି ବେଢ଼ାଇଣ
ହୋୟେ ॥୪୦	ଯେବେ ହନୁମନ୍ତ ମୁଖେ ଶୁଣିଲି ଯେସନ ।	ଦେଇଁ ॥୧୦୦
ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ।	ଥର ନୋହଇ ମିତ୍ର ମୋହୋର ପଂଚୁମନ ॥	ଗୋଟିଏ ଛଡ଼ା କରି କାଟିଲେକ ଗାର ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ତୁ ହୋ ଗଲୁସି ମାରୁତି ॥	ଜାନେକା ଦେଖିବାଯାୟେ ଉଦବେଗ	ମନେ ମନେ ସ୍ୱାମୀ କରନ୍ତି ବିଭର ॥
ଦେଖିଲୁଟିକି ଅସୁରକର କେମନ୍ତ ବିଚାର ।	ଚିତ୍ତ ।	ଯେ ଶଙ୍କୁନ୍ୟ ଯେବେ ହୋଇବାକ ଭଲ ।
କି ଧର୍ମ କରନ୍ତି ସେ କେମନ୍ତ ଆଚାର ॥	ତାହାକଇ ଧ୍ୟାୟେ ମୁଁ କରଇ ଅନୁବ୍ରତ ॥	ଜାଣିମା ଅନକୂଳ ହୋଇବାକ ଅମୂଲ୍ୟ ॥
ହନୁ ବୋଇଲା ଦେବ ଦକ୍ଷତେ ବଡ଼ ତପା ।	ଭୋ ସୁଗ୍ରୀବର ମୋତେ କରସି ପ୍ରତିକାର ।	ଲେଖନ୍ତେଣ ଗାର ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
ଦିନକରେ ପାରନ୍ତି ସେ ଚାରିବେଦ ଜପି ॥	ସମୁଦ୍ର ତରିବାକୁ ବୁଦ୍ଧି ଭୋ ବିଭର ॥	ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
ବୋହୋରା ଅଗ୍ନି ଅଛି ସବୁଜରି ଘରେ ।	ଗଡ଼ କରିଯାଇଁ ରହିବା ଆମେ କାହିଁ ।	ବିଭରଲେ ସୀତା ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ।
ଘୃତ ତିଳ ଦେଇଁ ପୂଜନ୍ତି ଅସୁରେ ॥	ଯୁଧ୍ୟ ସେ ପ୍ରିୟଜନ ଆନ ମୋହୋର ନାହିଁ ॥	ଏ ମୋହୋର ନାରାଜେ ନାଶଯିବ
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ତବଦ ।	କାହିଁ ରହିବା ଏଥେ ବିଭରଣ ଯିବା ।	ଦଶଗ୍ରୀବ ॥

ଯେତେବୋଲି ରାମ ସାତୟା ରୂପ ଚିନ୍ତି । ଶ୍ଵେତ ମଙ୍ଗଳ ଆରମ୍ଭ ଧ୍ୟାୟରେ ଚିନ୍ତନ୍ତି ॥୧୦	ଅତରାନ୍ଧେ ବାସୁକି ନାଗ ଛାଇକରି ଅଛି । ଗ୍ରୀଷ୍ମମେ ଶୀତଳ ସେ ପାଇଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥ ଚାଲି ଯିବାକଲ କରନ୍ତି ସ୍ଵାମୀ ମନ । କର ଯୋଡ଼ି ବୋଲନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜନ ॥ ଭୋ ଦେବ ଅକଳଣା ଅଟଇ ତୋହୋର ସନ୍ଦି ।	କେହୁ ତରୁ ତାଳେ ତାଳେ କରେ ଛନ୍ତି ଧରି ॥୭୦ କେହୁ ହୁଳହୁଳି ପାଡ଼ନ୍ତି ଯାଉଁ ଯାଉଁ । କେ ଗଛଡ଼ାଳ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ଧାଉଁ ଧାଉଁ ॥ ଉଡ଼ା ମାରିଣ କେ ତେଜଂଯାନ୍ତି ତାଳ । କେହୁ ବୋଲନ୍ତି ହୋଇଲାକ ଗୋଳ ॥ କେ ବୋଲଇ ପଛ ଲୋକକ୍ଷଣେ ରହ । କେ ବୋଲଇ ଝାଳେ କର୍ଦ୍ଦନ ମୋର ଦେହ ॥
ମୁଖ ଦଧି ଭାଷ ଯେ ନୟନ ଦୁଇ ମାଛ । ବୃତ ପତ୍ର କେଶ ଅଟଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥ ନାସା ନଟିକାଳ ତଣ୍ଡୁଳ ଦନ୍ତମାନ । କୁଚ ଦୁଇ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭର ବିଧାନ ॥ କର ଚରଣ କଦଳୀ ଗଛ ଚାରି । ରାଜହଂସ ପକ୍ଷୀ ଚାଲି ସମସରି ॥ କର୍ଣ୍ଣର ତଡ଼କା ପାରୁଆ ଦୁଇ ଶ୍ଵେତ । ପିନ୍ଧିଲାର ବାସ ଅଟଇ ନାଲି ନେତ ॥ ଶ୍ୟାମାର କାନ୍ତି ମଙ୍ଗଳ ଦାପ କଳେ । ଅଳକା ପଟାନ୍ତର ତ୍ରୋଣା ମାଳେ ମାଳେ ॥୨୦	ଚାଲି କେମନ୍ତେ ଯିବ ଭାଇ ବେନି ॥ ଅପରତେ ଲୋକେ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିବେ । ନ ଜାଣି ଗହଳେ ମାଡ଼ି ପକାଇବେ ॥ ହନୁମନ୍ତ ଉପରେ ବସସି ଗୋସାଇଁ । ଅଙ୍ଗଦର କାନ୍ଧେ ଲକ୍ଷଣ ବସୁ ଯାଇଁ । ୪୦ ଆମ୍ଭେମାନେ ତୋହୋର ସେବକ ତୁ ଆମ୍ଭର ସ୍ଵାମୀ ।	ଯେସନେକ ଆଠ ଚଳଇ ଧାର ଧାର । ମଧ୍ୟେଣ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ବାର ॥ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତର କାନ୍ଧେ ଛନ୍ତି ବସି । ତାରାଗଣ ମଧ୍ୟରେ କି ଶରଦର ଶଣୀ ॥୮୦ ବନ ପରବତ ଲଘିଣ ଚଳିଗଲେ । ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ମିଳିଲେ ॥ କରେ କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ଅଛନ୍ତି ରାମ ଧରି । ସିନ୍ଧୁ ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଧରୁ ଉତୁରି ॥ ଅଙ୍ଗଦର କାନ୍ଧୁ ଲକ୍ଷଣ ଓହ୍ଲାଇଲା । ରାମକୁ ନମସ୍କାର କରିଣ ଉଠିଲା ॥ ଗହଳ କପି ଶବଦ ଶୁଭିଳା ସିନ୍ଧୁକୁଳେ । ଘନ ଘନ ଲହରୀ ମାଉଜ ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ॥ ଦିନ ନ ଦିଶଇ ଲୁଣିଆର ପାଣି । ଦେଖିଣ ତ୍ରାସ ପାଇଲେ ରଘୁମଣି ॥୯୦ ମନେ ବଚାରନ୍ତି ଲଜା ଏଥର ମଧ୍ୟେ । ଧୂରୁ ଦେଖି ଯାହାକର କମ୍ପନ୍ତି ସୁରସିଧ୍ୟେ ॥ ରକ୍ଷ କପି ଘେନି କେମନ୍ତେ ମୁଢ଼ାଁ ଯିବି । ଜନ ମୁଖେ ନିତୟେ ଶଙ୍କୁତ ପାଇବି ॥ ଯେତେ ଭାଲି ଯାଇ ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ହୁଅନ୍ତି । ଦୁଇ ଭାଇ ଗଡ଼ଘାଲିଣ ଶୁଅନ୍ତି ॥ ଭୋ ତୀର୍ଥରାଜା କର ମୋତେ ଦୟା । ଘରଣୀ ବିହୁନେ ବିକଳ ମୋର କାୟା ॥ ଅସଙ୍ଗତ କାଳେ ଆସି ଆଶ୍ରେ କଲି ତୋତେ ।
ମଙ୍ଗଳା ଅଷ୍ଟକ ଅଟଇ ତାର ବାଣୀ । ଉଠିଲେ ରାମ ଶୁଭ୍ର ଅନକୁଳ ଜାଣି ॥ କରେ ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଦୁଇ ଭାଇ । ସାତୟା ରୂପ ଚିନ୍ତି ଚରଣ ବଢ଼ାଇ ॥ ତିନି ପହଣ୍ଡ ରାମ ଯହୁଁ ଗଲେ । ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ସଜନି ଉଠିଲେ ॥ ସ୍ଵର୍ଗେ ଥାଇଁ ଦେବେ କରନ୍ତି ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷି । ବେଦ ଅଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ପରମେଷୀ ॥ ବୃହସ୍ପତି ପଢ଼ନ୍ତି ମଙ୍ଗଳ ପାଠମାନ । ଗାନ୍ଧାରୀ ତିମ୍ବୁର କରନ୍ତି ଗାୟନ ॥୩୦ ଅପଞ୍ଚରାମାନେ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟରସ । ଗନ୍ଧର୍ବେ ଦୁହରି ବଜାନ୍ତି ହରଷ ॥ ନାରଦ ମହରଷି ବଜାବଇ ଯନ୍ତ୍ର । ଜହ ସୁମରଜ ମୃଦ୍ୟୁଞ୍ଜୟେ ମନ୍ତ୍ର ॥ ମଳୟ ପବନ ବହଇ ଧାର ଧାର । ଯେକାଦଶ ପୁରେ ନବଗ୍ରହ ଥର ॥ ଚଣ୍ଡୀପାଠ ସୁମରଣୀ କରନ୍ତି ପାର୍ବତୀ । ସୁରୁଧ୍ର ପ୍ରକାଶିଲେ ଦେବୀ ସରସ୍ଵତୀ ॥ ବିଘ୍ନରାଜ ହରିଲେ ଯେତେ ବିଘ୍ନମାନ । ଶୂନ୍ୟେ ଥାଇଁ ଗଙ୍ଗା କରାଇ ସ୍ରାହାନ ॥୪୦	ଶ୍ରୀପୟରେ ନ ଚଳ ଯେ ଶାଳଶିଳଭୂମି ॥ ମନେ କି ଅନ୍ତର ଧରୁ ନାଥ ମୋତେ । ମୁଢ଼ାଁ ଆଶ୍ରେ ଦେବ କରିଅଛି ତୋତେ ॥ ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଦେବ ସେବା କରିଥିବି । ଯିଏ ଆଗାଁ ଦେବୁ ପ୍ରଭୁ ସେ କଥା କରିବି ॥ ଯେବେ ବହନ ହନୁମନ୍ତର କାନ୍ଧେ ବସ । କେମନ୍ତେ ଅଟୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ତୋହୋର ଦାସ ॥ ତୁ ସ୍ଵାମୀ ଏଥକୁ ଆନ ନ ବିଚାର । ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଆମ୍ଭେ ତୋହୋ ପରିଚର ॥୬୦ ସିନ୍ଧୁ ତୀରେ ଯାଇଁ ପାଇବୁ ଏହିକ୍ଷଣି । ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ରଘୁକୁଳ ମଣି ॥ ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଧେ ବିଜେ କଲେ ଯାଇଁ । ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ଯେହ୍ନେ କମଳାର ସାଇଁ ॥ ଲକ୍ଷଣକୁ ବହିଲା ବାଳୀର ତନୟେ । ଦେଖି ରକ୍ଷ କପି ସିଂଘନାଦ କୟେ ॥ ଆନନ୍ଦେଣ ତେଜଂ ନାଚନ୍ତି ଗେଲେ ଗେଲେ । କେହୁ ତରତରେ ବୋଲନ୍ତି ଚାଲେ ଚାଲେ ॥ କେହୁ ରଡ଼ି ଦେଇଁ ଧାମନ୍ତି ଆଗସରି ।	ଦୁଃସହ କଷଣୁ ଉଧରି ଧର ମୋତେ ॥୧୦୦

ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଉଠିଲେ ବାହୁଡ଼ି ।
 ସଜନି ରହିଲେ ସମୁଦ୍ର ପତ୍ରା ମାଡ଼ି ॥
 ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଗଉରୋବ କଲେ ।
 ଶୁଣ ପାର୍ବତୀ ଗୋ ସଦାଶିବ କହିଲେ ॥
 ତହୁଁ ଦାଶରଥ ରହିଲେ ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ।
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଦଶାନନ ଛାମୁରେ ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଲଙ୍କାର ଠାକୁର ଦତ୍ୟପତି ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ନାମେଣ ବେନି ଯତି ॥
 ସିନ୍ଧୁ ଉତ୍ତର କୂଳେ ଆସି ଆଜ ହୋଏ ।
 ରକ୍ଷ ମର୍ଜିତ ସରନ୍ୟ କଳଣା ନ ଯାଏ ॥୧୦
 ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ୱର ହସିଣ ବୋଇଲା ।
 କିଏ କିଏ କଥା ଆସି ଏ କହିଲା ॥
 ମହୋଦର ଚାରକୁ ବୋଇଲା ଆଗ ହୁଅସି ।
 କି ବାରତା ଆଣିଅଛୁ ଉଚ୍ଚେଣ କହସି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ତାର ହାମ୍ପୋଳିଲା ପିଠି ।
 ବାହା ଧରିଣ ଆଗକୁ ଦେଲା ଛାତି ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ତାକୁ ନକର ତରଷ୍ଟ ।
 ସାଷ୍ଟମ ହୋଇଁ କହୁ କେବଣ ଚରିତ ॥
 ଚାର ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କସାର ।
 ଜୟୋଦାପକୁ ଆଜ ଯାଇଥିଲି ମୁକ୍ତା ॥୨୦
 ଭ୍ରଥଖଣ୍ଡରେ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକ ।
 ତହିଁର ନୃପତି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶର ଲୋକ ॥
 ଦଶରଥ ନାମେଣ ଅଟଇ ତହିଁର ରାୟେ ।
 ତାହାର ତହୁଁ ଜାତ ଚାରି ଯେ ତନୟେ ॥
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କନେଷ୍ଠ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଅଟନ୍ତି ଶୁଣ୍ଢ ଜନ ॥
 ମିଥୁଳା ନୃପତି ଯେ ଜନେକ ବୋହିତା ।
 ସେ କନ୍ୟାର ନାମ ଅଟଇ ଦେବୀ ସୀତା ॥
 ତାହାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେକ ବିଭା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଦିଶନ୍ତି ବେନି
 ଶୋଭା ॥୩୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ରାୟେ ।
 ମତାଗଣ ଘେନି ଭାଳିଲା ସଭାୟେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେବାକୁ ତାହାର ବୁଧ ।

କୟେକୟା ରାଣୀ ତାହା ଆସିଣ ବିରୋଧ ॥
 ସତ୍ୟ କରାଇଣ ରାଜାକୁ ବର ମାଗଇ ।
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ଯାଉ ବନଭାଗଇଁ ॥
 ଭ୍ରଥ ମୋହୋର ହୋଉ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ରାୟେ ।
 ରାମ ବନ ଯାଉ ତଉଦ ବରଷ ଯାୟେ ॥
 ତହୁଁ ସେ ଲକ୍ଷଣ ସୀତା ଯାଜେ ଘେନି ।
 ଅରନ୍ୟେଣ ବାସକଲେ ଜଣ ତିନି ॥୪୦
 ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ଘରଣୀ ହରାଇଲେ ।
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଭେଟିଲେ ॥
 ଦୁଃଖ କୁହାକୋହି ହୁଅନ୍ତେ ବେନିଜନ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗେ ମଜତ ହୋଇଲେ
 ରଘୁନାମ ॥
 ମଜତ ଛଲେ ରାମ ବାଳାକି ବଧ୍ୟ କଲେ ।
 ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନର ହାତ ଚରଣେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ॥
 ଇଷ୍ଟିକ୍ଷ୍ୟା କଟକେ ସୁଗ୍ରୀବି ରାଜା କଲେ ।
 ସପତ ଶାଳ ତରୁ ବାଣକେ ଛେଦିଲେ ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ତତ୍ତ୍ୱମାସ୍ୟା ସାରି ଜଟାଧାରୀ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ପମନ୍ତିଲେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ
 ହକାରି ॥୫୦
 ଶରଦ ରତୁ ଅନ୍ତେ ଅଜଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ସଙ୍ଗେ ସନ୍ୟ ତାର ରକ୍ଷ ଯେ ବାନର ॥
 ତହିଁ ଆଇ ଚାରି ଦିଗକୁ ଦୂତ ପେଷି ।
 ଦକ୍ଷିଣକୁ ପବନତନୟେ ହନୁ ଆସି ॥
 ସାହେର ଲଘିଣ ପଶିଲା ତୋର ପୁରୀ ।
 ଓଶେକ ବନେ ଖୋଜିଲା ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥
 ଯେଥୁପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାରତା କହିଲା ।
 ଶୁଣିଣ ଜଟାଧାରୀ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ॥
 ଭାଲୁକ ମୁକଟ ବଳ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ଆସି ରହିଲେ ଭାଇ
 ବେନି ॥୬୦
 ଲଙ୍କାକୁ କଟକାଇ କରିବେ ବୋଲିଣ
 ଶୁଣିଲି ।

ଆସିବା ନୁଆସିବା ତରଥ ନ ମଣିଲି ॥
 ବନଗିରି ପୁରିଣ ଅଛଇ ତାର ବଳ ।
 କେବଣ ଉପାୟେ ତରିବେ ମାହାଜଳ ॥
 ତହିଁ ବିଧାନ ମୁଁ ନ ଜାଣଇ ଗୋସାଇଁ ।
 ଆଠ ଦେଖିଣ ମୁଁ ତୋତେ କହିଲଇଁ ॥
 ଏତେ କହିଁ ତାର ପଛ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା ।
 ପୁଣିହିଁ ରାବଣ ଦୂତକୁ ପଚାରିଲା ॥
 ସତ କି ବାଳାକି ମାଇଲା ତପସୀ ।
 ଯେ କଥା ନୁହଇଁ ବୋଲି ଦଶମାଥ
 ହସି ॥୭୦
 ଝାଡ଼ର ଜୀବେ କାହିଁ ମନୁଷ୍ୟରେ ବଶ୍ୟ ।
 ଯେ କଥା ଛାର ମିଛ କହିଲୁରେ ମୋର
 ପାଶ ॥
 ସମୁଦ୍ର କୂଳକୁ ଆସିବା କଥା ଭଣ୍ଡ ।
 ନଗ୍ର ବାହାର କରି କାଟ ଯେହାର ମୁଣ୍ଡ ॥
 ଯେସନେକ କଥା ଶୁଣି ବିଭୀଷଣେ ବାର ।
 ଆଗ ହୋଇଣ ସେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ॥
 ଭୋ ଦେବ ରାବଣ ଲଙ୍କା ଅଧିପତି ।
 ତିନି ଭୁବନେ ତୁ ଅଛୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ॥
 ଦୂତକୁ କିମ୍ପା ଅନୁବ୍ରତେ କୋପ କରୁ ।
 ସୁଗାମୀ ରାଜା ହୋଇଁ କଥାନ୍ତ ନ
 ବିଚାରୁ ॥୮୦
 ଦେଖିଲା ବୋଲିଣ କହିଲାନା ଆସି ।
 ଆପଣା ସେବକକୁ ପାରୁନା ଭଲା ନାଶି ॥
 ଦଶରଥ ତନୟେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର
 ଅଟଇଁ ।
 ବଳ ପ୍ରାକର୍ଣ୍ଣେ ତାକୁ ରତୁ ନ ଅଣ୍ଡର ॥
 ଆପଣେ ଜାଣୁ ମୁଁ କହିବଇଁ କିଏ ।
 ଯେବଣ ଦିନେ ରାମକୁ ବାରହ ବରଷ ॥
 ଅଗମ୍ୟ ବିପୁଲେଣ ତାଡ଼କା ଦଇତୁଣୀ ।
 ଯେକା ବାଣକେ ତାକୁ ପକାଇଲା ହାଣି ॥
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଯଗ୍ୟ ହେଲେଣ ରଖିଲା ।
 ତହିଁ ଯେ ଅନେକ ଅସୁର ସଂଘାରିଲା ॥୯୦
 ବିପୁଳ ବନେ ଯେ ଗଉଡ଼ମ ନାରୀ ।

ଶାପେଣ ଥିଲା ସେ ପାଷାଣ ରୂପ ଧରି ॥
ରାମ ପାଦ ଲାଗରେ ପାଇଲା ନିଜ କାୟେ ।
ଗତୁଁ ଶତେ ଗୁଣ ଅଧିକ ରୂପ ହୋୟେ ॥
ମିଥୁଳା ନଗେ ଜନେକର ଘରେ ।
ତୁହି ଥିଲୁ ନାହିଁକି ଧନୁ ସନ୍ଦେହରେ ॥
ଅକଳଣ ଧନୁ ରାମ ହେଲେ ଆମଞ୍ଚଳା ।
ଅବହେଳେ ସାତାକୁ ବିଭା ହୋଇଗଲା ॥
ପ୍ରଶୁରାମ ଦର୍ପ କ୍ଷଣକେ ଉପେଖି ।
ଅଗନ୍ୟକୁ ଅଜ୍ଞାଳା ସେ ରାଜ୍ୟ ଯେ
ଉପେଖି ॥୧୦୦
ପିତାର ସତ୍ୟ ରଞ୍ଜିବା ନିମନ୍ତେ ।
ବନବାସ କଲା ସେ ଭାରିଯା ସହିତେ ॥
ତାହାର ଘରଣୀ କି ଆଣିଲୁ ଗୋରାଢ଼ ।
ପରସ୍ତରୀ ହରଣ କଲୁ ଲଙ୍କା ସାଇଁ ॥
ରାଜାମାନେ ତୋତେ କହିବେନା କିଏ ।
ଯେ କଥା ବିଷର ତୁ ନକଲୁ ଦଶାବଜ୍ର ॥
ଅଧର୍ମେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ଗୋସାଇଁ ।
କହିଲା ଲୋକକୁ ଦଣ୍ଡ କିଏ ପାଇଁ ॥
ରକ୍ଷ ବାନର ରାମର କାହିଁ ମେଳା ।
ଏହା ନ ଜାଣୁ ତୁ ବିଶ୍ୱବୀର ବକା ॥୧୦
ଦେଖି ଯେ ଆସଇ କହିଲେ ତାହିଁ ମାରୁ ।
ତିଆରିଲା ଲୋକଙ୍କ ବୋଲକୁ ନ କରୁ ॥
ରାମ ଯେବେ ବାନରଙ୍କ ସାହା ଯେ ନ
ପକ୍ଷା ।
ହନୁମନ୍ତ କିମ୍ପା ଏଥକୁ ଆସନ୍ତା ॥
ବାଳା ମରିବାର ନିତୟେ କଥା ଅଟଇଁ ।
ରଘୁନାଥ ଚରଣେ ସୁଗ୍ରୀବର ଖଟଇ ॥
ପରାଜ୍ଞ ନିମନ୍ତେ ବିନ୍ଧିଲେ ସାତ ତାଳ ।
ଯେଥେ ନ କହିଲା କି ପବନର ବାଜ ॥
ଦୁଇଭିର ହାଡ଼ ଚରଣେ ଦେଲା ଫିଙ୍ଗି ।
ମାରୁତା ମରାଇଲୁ କରଣ କୁରଙ୍ଗା ॥ ୨୦
ଯତିର ଭାରିଯା ସତୀ ଦ୍ରୋହ କଲୁ ।
ମାହାର୍ଜୀ ହୋଇ ଅକର୍ମକୁ ଗଲୁ ॥
ବେଦ ପୁରାଣ ଆପଣେ ପାଠ ଜାଣୁ ।

ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ନାନା କଥାନ୍ତ ବଞ୍ଚାଣୁ ॥
ପରକୁ ବୁଧ୍ ଦେଉ ତିଆରୁ ଅନେକ ।
ଏବେ ତୁ ଆପଣେ ଛାଡ଼ିଲୁ ବିବେକ ॥
ଯେକା କପିକେ ପୋଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପୁରା ।
ଅଛନ୍ଦେ ମୂଳେ ଅନେକ ଦତ୍ୟ ମାରି ॥
ନନ୍ଦୀର ଶାପ୍ୟକୁ ନ କଲୁ ତୁ ଭୟେ ।
ଶୁଣିଣ କୋପେଣ ବୋଇଲା
ଲଙ୍କରାୟେ ॥୩୦
ବାଇ କି ବାତୁଳ ହୋଇଲୁରେ ଭାଇ ।
ରାମ କି ମନିଷ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଖାଇ ॥
ଆମ୍ଭେ ସେ ରାକ୍ଷସ ସର୍ବ ଜୀବ ଭକ୍ଷି ।
ଦେବାସୁରନରକୁ କି ମୋହୋର ଭୟେ
ଅଛି ॥
ତୁ ଯେବେ ଡରିଲୁ ଶରଣ ପଶ ଯାଇଁ ।
କେବେହେଁ ସାତାକୁ ଛାଡ଼ିଲା ମୋହୋର
ନାହିଁ ॥
ଶୁଣ୍ୟ ସୁବନ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ଦୁଇ ଜଘ ଦିଶଇ ।
ଶତଦଳ କମଳ ବଦନ ବିଘସଇ ॥
ପୁରୁଷ ହୋଇଁ ମୁଁ କେମନ୍ତେ ମୁରୁଛିବି ।
ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥକୁ ମୁଁ କେମନ୍ତେ
ଛାଡ଼ିଦେବି ॥୪୦
ତାହାର ତହିଁ ଅନେକ ଗୁଣ ଅଛି ।
ଅଗମ୍ୟ ବନସ୍ତକୁ କହାଇ ଆଣିଅଛି ॥
ସେହି ପୁଣି କୁଳବଧୂ ନ କଲାକ ଲାଜ ।
ଘର ବାସ ଛାଡ଼ି ତାର ରମଣୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ ॥
କର୍ମେଣ ପ୍ରାପତ ଆସି ହୋଇଲାକ
ମୋତେ ।
ମୁହିଁ ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ରହିବି ଅନୁରୂପେ ॥
କିମ୍ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେବଜ଼ ବାହୁଡ଼ାଇଁ ।
ସାଂଗ୍ରାମ କରି ପଛେ ନୋଉ ସେ ଛଡ଼ାଇଁ ॥
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ବିଭୀଷଣେ ।
ଅଗ୍ୟାଂନ ପରାୟେ କହୁତୁ ଆପଣ ॥୫୦
ସାତଯା ପତିବ୍ରତା ଅଟଇ ମାହାସ୍ୟତା ।
ସନମତ ନ କଲେ କି ଯିବୁ ତାର କତି ॥

ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ମୁଖ୍ୟେ କାର୍ଜନ ।
ମଦ ପ୍ରାଣୀ ଅତୁ ଅସୁର ରାଜନ ॥
ଦୁଷ୍ଟର ଏ କଥା ବସାଜ଼ ନ ପାରି ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ଆନେ ସେ ନ ବଳଇ ମତି ।
ଶୁଣି କୋପକଲା ମନ୍ଦୋଦରୀ ପତି ॥
ବୋଇଲା ସାତାକୁ ମୁଁ ନ ପାରଇ ଛାଡ଼ି ।
ତୁ ହୋ ବିଭୀଷଣେ ନ କହ ଆଗ
ବଡ଼ି ॥୬୦
ରାମକୁ ମାରି ସାତାକୁ କରିବଜ଼ ତୋର ।
ମୋତେ ପ୍ରାପତ ଅଛି ଏହେର୍ଣ୍ଣେକ ଯୋଗ ॥
କି ଅବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋହୋର ଶିର ଛେଦୁ ।
ତେତେବେଳେ ପଛେ ନେଉ ତାର ବଧୂ ॥
ଏଇ କଥା ତ ଅଟଇ ଦୃଢ଼ ବ୍ରତ ।
ଯାହା କହୁଅଛି ଏ କଥା ମୋର ସତ ॥
ଆନ ନ କରଇ ନ ଛାଡ଼ଇ ସାତା ।
ଯହୁଁ ଦଶଗ୍ରୀବ କହିଲା ଏମନ୍ତ କଥା ॥
ଶୁଣିଣ ଦଇତମାନେ ପ୍ରତର୍ୟାଁ କରନ୍ତି ।
ଯେକ ଆଚେକ ଯେ ଗର୍ଜି ଉଡ଼ା
ହୋଡ଼ି ॥୭୦
ବୋଲନ୍ତି ତୋ ରାୟେ ଶୁଣ ଦଶଶିରି ।
ମୋହୋର ନ ସାଧୁଲା ନାହିଁ କାହିଁ ପୁରୀ ॥
ଚଉଦ ଭୁବନରେ ଜୟାଦି ଆଧିପତି ।
ସେ ତୋହୋର ଚରଣେ ଖଟଇ ବନ୍ଧ୍ୟାବୃତ୍ତି ॥
ତୁ କାହାକୁ ଭୟେ ନକର ଲଙ୍କସାଇଁ ।
କେ ତୋହୋର ହାଥେ ପ୍ରାଭବ ପାଇନାହିଁ ॥
ଯେବେ ତୁ ଆଇଣ ଆଗ୍ୟାଁ ଦିଅସି
କୃପମଣି ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ମାରିବୁ ଏହିକ୍ଷଣି ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଅଜୟ ମାରିବୁ ନଳନାଳ ।
ହେଲେ ନାଶିବୁ ରକ୍ଷ କପିବଳ ॥ ୮୦
ଶୁଣି ବିଭୀଷଣେ ବୋଲଇ ବଚନ ।
ବଡ଼ ବଡ଼ ପ୍ରତାପୀ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ମନେମନ ॥
ରାମକୁ ଜିଣିମାକୁ ସାମର୍ଥ ହୋଇଅଛ ।

ଯେ କଥାଉ ସିନା ଅଟଇ ବଡ଼ ମିଛ ॥
 ଯେକା କାଣ୍ଡକେ କିମ୍ପା ନାଶ ଗଲା ବାଳା ।
 ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଯେବେ କରିବ ଏବେ
 କଳି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଅଇଲା ତାହାର ସଙ୍ଗେ କେହି
 ନାହିଁ ।
 ଅଛନ୍ଦେ ହତ କଲା ଲଙ୍କା ଗଲା ଦହି ॥
 ତାହାକୁହିଁ ତ କିଛି କରି ନ ପାରିଲା ।
 ଭୋ ରାୟେ ଏହାକର ନ କର ତୁମ୍ଭେ
 ବୋଲ ॥୯୦
 ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ସରିଏ ନାଶ ଯିବ ।
 ଏ ମୋହୋର ବଚନ ଯେବେ ନ କରିବ ॥
 ସମ୍ପଦ ଯଶ ଜୀବନେ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲେ ।
 ସବୁ ପଛ ଯିବ ସୀତୟା ସମର୍ପିଲେ ॥
 ନୋହିଲେ ହତ ହୋଇ ଦତ୍ୟବଳ ।
 କାଲି ପାରି ହୋଇ ଆସିବେ ମାହାଜଳ ॥
 ଅକଣ୍ଠେକ ପୁରେ କରିବେ ଅନିର୍ଯ୍ୟାପ
 ଗୋଳ ।
 ପୁତ୍ର ନାତିବନ୍ଧୁ ମରିବେ ସକଳ ॥
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ରାବଣ କୋପ କଲା ।
 ନାସିକା ତିଆଁଇ ବିଂଶ ଲୋଚନେ
 ଚାହିଁଲା ॥୧୦୦
 ବୋଇଲା ପାପିଷ୍ଠରେ ଅତୁ ବିଭୀଷଣ ।
 ଯେତେ କଥା କହୁ ସବୁ ଅକାରଣ ॥
 ଗ୍ୟାନ୍ତି ଯେବେ ଗ୍ୟାନ୍ତିକି କହଇ ଅଭରଣା ।
 ମୋତେ ତେସନେକ ଶୁଭିଲା ତୋର ଭାଷା ॥
 ରାମର ବଳ ବୀର୍ଯ୍ୟ କହୁତୁ ବଡ଼ କରି ।
 ମୋତେ ତରାଇଅଛୁ ଅବିରୁଣ ଧରି ॥
 ମାନେବ ଦୁଇଜଣ ରକ୍ଷ କପି ସାହା ।
 ତାହାକର ଆରମ୍ଭକୁ କି ତରଇ ବିଂଶବାହା ॥
 ସେହି ରଘୁନାଥରେ ଶରଣ ଯାଇଁ ପଶ ।
 ଏଥେ ଥିଲେ ତୋତେରେ କରିବି
 ପ୍ରାଣନାଶ ॥୧୦
 ଏତେ ବୋଲି ଆସନ୍ତୁ ଉଠିଲା ଲଙ୍କପତି ।

କରେଣ ଖଡ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମୁରତି ॥
 ମାରିବ ବୋଲି ସେ ଧାଇଁଲାକ ରାଗେ ।
 ପୁତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଆସି ଉଗାଳିଲା ଆଗେ ॥
 ଭୋ ଦେବ ଲଙ୍କାର ଠାକୁର ବିଂଶପାଣି ।
 ତିନି ତଳଲୋକ ଠାକୁର ଶିରୋମଣି ॥
 ସେ ତୋହୋର ସୋଦର ଅଟଇ କନେଷ୍ଠ ।
 ତାହାକୁ କିମ୍ପା ସ୍ବାମୀ କରୁ ଯେତେ ଗୁଣ୍ଠ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ସେ ମୋହୋର ବଜରି ।
 ନିତୟେ ତାହାରେ ସରିବ ମୋହୋର
 ଶିରା ॥୨୦
 ଯେ ପୁରେ ଥିଲେ ତାହାକୁ କରିବି ଯେ
 ନାଶ ।
 ଏତେ ବୋଲି ନାତେକ ମାଉଲା ଦକ୍ଷାଭକ୍ଷ ॥
 ବୋଇଲା ଲଙ୍କାକୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଯାସି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଶରଣ ପଶସି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ପୁଣି ମାରିତ ମନ କରଇ ।
 ଆଗେ ଉଗାଳିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଧରଇଁ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲାରେ ନ ଧର ମୋତେ
 ଛାଡ଼ି ।
 ସେ ମୋଡ଼ା ପାପିଷ୍ଠ ଅଟଇ ବଡ଼ ରାଡ଼ ॥
 ଯେବଣ କଥାକୁ କରଇ ମୁହିଁ ସଧ ।
 ଯେହା ଜାଣିଲେ ସେ କରଇ ବିରୋଧ ॥୩୦
 ଯେବେ ସେ ହନୁମନ୍ତ ପୋଡ଼ିଲା
 ଲଙ୍କପୁରା ।
 ସେ ବୁଧ ହାଦେ ଅଟଇ ଏହାରି ॥
 ସୀତା ଖୋଜିଣ ବାରତା ଘେନି ଗଲା ।
 ଏହା ବୋଲେ ତପୁସୀ କଟକାଇ କଲା ॥
 ଆଦ୍ୟହୁଁ ଏ ମୋହୋର ମନ୍ଦରେ ସେ
 ଥାଇଁ ।
 ଏ ମୋହୋର ନିଭନେ ପରମ ପୁଣ୍ଡ ପାଇଁ ॥
 ଏବେହେଁ ଶ୍ରୀରାମର ତେଜ ପ୍ରକାଶଇଁ ।
 ସନମାନ ପାଇ ଯେ ମୋ ଦର୍ପ ହରଇ ॥
 ଯାଉ ସେ ନ ଥାଉ ଲଙ୍କା ସୀମାନ୍ତରେ ।
 ରାଜା ହୋଇ ସେ ଯେ ମୋହୋର
 ଅନ୍ତରେ ॥୪୦

ଯଦି ତାହାକୁ ମୁଁ ଦେଖିଲେ ନ ମାରଇ ।
 ବିଶ୍ଵା ରକ୍ଷିତ ଚରଣେ ହାରଇଁ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଶପଥ ନଭକେଷାର ରାଣ ।
 ଏଥେ ଥିଲେ ବିଭୀଷଣେ ଘେନିମି
 ପରାଣ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ମହାରାବଣକୁ ଚାହିଁ ।
 କୋପେ ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ସେ ମହୋଦରାର
 ସାଇଁ ॥
 ମୋହୋର ରାଣ ତୋତେ ଯାଆସିରେ
 ମହିମା ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଛଡ଼ାଇଁ ଆସ ମୋହୋର
 ସୀମା ॥
 ତେବେ ମୁଣୋହି ମୁଁ କରିବଇଁ ଆଜ ।
 ତାହାରେ ନାଶ ସେ ହୋଇଲା ବହୁତ
 କାର୍ଯ୍ୟ ॥୫୦
 ତୋହୋର ଆସିବା ଯାଏ ଏଥୁ ଥିବି ।
 ବାରତା ପାଇଲେ ଭିତରକୁ ଯିବି ॥
 ଶୁଣି ମହାରାବଣ ଗଲାକ ତଡ଼ତି ।
 ବିଭୀଷଣେ ଥିଲା ଯେ ମେଦୁର ପଛକତି ॥
 ହସ୍ତ ଧରି ତାକୁ ବୋଇଲା ବେଗେ ଆସ ।
 ରାଜା ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ଛଡ଼ାଇବି ଦେଶ ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣେ ଶୂନ୍ୟେ ବିକ୍ରମିଲା ।
 ଶତେ ଯୋଜନ କରି କାୟା ବଢ଼ାଇଲା ॥
 ଆକାଶରେ ଥାଇଁ ଉତ୍ତର ଦିଗକଇଁ ଚାହିଁ ।
 ରକ୍ଷ ବାନର ଯେ ପୃଥୁ ହୋଇଅଛି
 ଛାଇ ॥୬୦
 ବୋଇଲା ରାବଣ ଯେ ମୋତେ କୋପ
 କଲା ।
 ଏ କଥାର ମୋତେ ଭଲ ଯୋଗାଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମରେ ଶରଣ ପଶିବଇଁ ଯେବେ ।
 ନାରାୟଣ ଦୟା ହୋଇବେ ମୋତେ
 ତେବେ ॥
 ଆଉ କିମ୍ପାଇଁ ଯିବଇ ବାହୁଡ଼ି ।
 ପ୍ରାଣ ରଖିବଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପଡ଼ି ॥

ପୂର୍ବର ପାପେ ମୁଁ ହୋଇଲି ଅସୁର ଯୋନି ।	ଆଶ ଧରି କୋପେ ଗୋଡ଼ାଜଳା ମାରି ॥୯୦	ତେଣୁ ଚିନିପୁରେ କଳାକ ଗମନ ॥
ସେ କର୍ମ ଫେଡ଼ିବି ମୁଁ ରଘୁନାଥକୁ ଚିହ୍ନି ॥	ବୋଇଲା ବୋରେହାରେ ନ ଥାଅ ମୋର	ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ପଶି ଦେବତାତ୍ମ ଦଳି ।
ଦେଖିବି କେସନେକ ଅଟନ୍ତି ମୁରାରି ।	ପାଶ ।	ପାତାଳ ପୁରେ ପଶି ଭେଟିଲାକ ବଳି ॥୩୦
ସୁରଗଣକର ଛଳେ ମାନବେ ରୂପ	ନିଶ୍ଚୟେ ଅରୁ ମୋହାରେ ଶ୍ରୀରାମର	ତହିଁ ଅନେକ ଯେ ଜିଣିଲା ନାଗଗଣ ।
ଧରି ॥୭୦	ଦାସ ॥୧୦୦	ଜଗତ ପିତାମହ ବର ପ୍ରସାଦେଶ ॥
ଯେ ଜନ୍ମ ସୁଫଳ କରିବି ରାମକର ଚାହିଁ ।	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଥିଲେ ଘେନନ୍ତା ମୋର ପ୍ରାଣ ।	କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ପଶିଲାକ ଧସାଇଁ ।
ନଥିବି ଏ ପୁରେ ଯିବି ବେଗ ହୋଇଁ ॥	ଧର୍ମେ ପକାଇ ଅଛନ୍ତି କୋପ ଅପ୍ରମାଣ ॥	ଦେଖି ଦୟା କଲେ ପାର୍ବତୀର ସାଇଁ ॥
ଏତେ ବିଚାରି ସେ ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ଚଳଇ ।	ପୁତ୍ର ଦାରା ଧନ ଛାଡ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ।	ତଳଲୋକେ ଜିଣନ୍ତା ହୋଇଲା ଦର୍ପଣ ।
ଯହିଁ ଅଛି ରଘୁନାଥ ତହିଁ ଯାଇ ମିଳଇ ॥	ରଘୁନାଥ ଚରଣେ ଶରଣ ପଶିଲି ॥	ଗର୍ବ ବହି ଯହୁଁ ଯାଗ୍ୟ କଲା ନଷ୍ଟ ॥
କଳାମେଘ ଯେହ୍ନେ ଗଗନେଶ ଉଦେ ।	ଶୁଣି ରକ୍ଷ ବାନର ହୋଇଲେ ସତୋଷ ।	ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ସାତାକୁ ନେଲା ହରି ।
ତେସନ ସଂଯୋଗ ଦିଶଇ ଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ॥	ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା କଟିକି ମୋର ଆସ ॥	ତିଆରିଲେ ବୋଲ ନ କଲା ମୋହୋରି ॥
ଯେସନକ ସମୟେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।	ଯେବେ ଦାଶରଥରେ ପଶିବୁ ଶରଣ ।	ଖଡ଼ଗ ଧରି କୋପେ ଗୋଡ଼ାଜଳା ମାରି ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିବାକୁ ସିନ୍ଧୁକୁଳ ଆୟେ ॥	ବଂଚି ପାରିବୁ ତୁ ଅକାଳ ମରଣ ॥	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଥିଲେ ପକାନ୍ତା ସଂଘାରି ॥୪୦
ସାଙ୍ଗରେ ରକ୍ଷ ମର୍ଜିତ ବହୁତ ବଳ ।	ନ କର ତୁ ଭୟେ ଆସ ବେଗ ହୋଇଁ ।	ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ସେବକ ତୁ ଅରୁ ।
ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସେ କରଇ ମହାପାଳ ॥୮୦	ରାମକୁ ଦୁଷ୍ଟନ କରାଇବି ତୋତେ	ହୃଦରେ ମାୟା ଧରି ମିଛେହେଁ ମୋତେ ଖରୁ ॥
ବିଭାଷେଣ ସେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଛନ୍ତି ଚାହିଁ ।	ନେଇଁ ॥୧୦	ଯେ ନଗ୍ନେ ଥିଲେ ଘେନିମି ତୋହୋର
ବାନରେ ବିଚାରନ୍ତି ଉପରକୁ ଅନାଇ ॥	ଶୁଣି ବିଭାଷେଣ ଖସିଲା ଗଗନୁ ।	ପ୍ରାଣ ।
ମେଘଖଣ୍ଡ ପ୍ରାସ ଏ କିଏ ଦିଶୁଅଛି ।	କିରଣ ବିରାଜଇ ଶରଦର ଭାନୁ ॥	ଖଡ଼ଗରେ ମାଂସ କାଟି କରିବି ଭିନ ଭିନ ॥
ଯେକ ଆରକେ ହୁଅନ୍ତି ପୁଛାପୁଛି ॥	କପିରାଜ ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ତହୁଁ ଯାଇଁ ।	ଶ୍ରୀରାମରେ ଶରଣ ପଶିବୁ ତୁ ଯାଇଁ ।
କେ ବୋଲଇ ମେଘ କେ ବୋଲଇ	ଦେଖି କୋଳ କଲା ଭଞ୍ଜିତ୍ୟାର ସାଇଁ ॥	ଦଣ୍ଡେହେଁ ଥିଲେ ତୋର ପ୍ରାଣ ପାଇନାହିଁ ॥
ଅସୁର ।	ଗଉରୋବ କରି କଟିରେ ବସାଇଲା ।	ଯେସନେକ ବୋଲି ମୋତେ କୋପ
କେ ବୋଲଇ ଏ କେବଣ ପ୍ରକାର ॥	କାହୁଁଣ ଅଛନ୍ତି ବୋଲିଣ ପୁଛା କଲା ॥	କଲା ।
ନିରେଖି ଚାହିଁଲେ ଅଟଇ ଦଇତ ।	ଖର ନିଶ୍ଚିଆସ ତୋର ଗରୁଡ଼ ଖଳ ।	ଲୋକ ଦେଇଁ ନଗ୍ର ବାହାର କରିଦେଲା ॥
ବାନରେ ପ୍ରାକର୍ମ କରନ୍ତି ତେଜତ ॥	ବିପ୍ଳୟେ ମୁଖ ତୋର କେଶ ବାସ ଅସମ୍ଭାଳ ॥	ତେବେ ସେ ଛାଡ଼ିଲି ମୁଁ ଲଙ୍କାର ମୁହାଁସ ।
କେ ବୋଲଇ ଚାଲ ହୋ ଆଶିମାଳ ଧରି ।	କେ ଦୁମ୍ଭର ପିଅର କେ ଦୁମ୍ଭର ମାୟେ ।	ରଘୁନାଥ ବଂଶର ପାଦକୁ କଲି ଆଶ ॥୫୦
କେ ବୋଲଇ ସମୁଦ୍ରେ ପକାଇବା	କେବଣ ଦେଖୁ ଦୁମ୍ଭେ ଗମନ କରି	ଶ୍ରୀରାମର ଶରଣ ପଶିଲି ନିତୟେ ।
ମାରି ॥୯୦	ଆୟେ ॥୨୦	ଶ୍ରୀରାମ ଅଟଇ ତ୍ରିଭୁବନ ରାୟେ ॥
ରକ୍ଷ କପିକର ଏସନେକ କଥା ଶୁଣି ।	ବିଭାଷେଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ବିଶ୍ୱବୀର ସୁତ ।	ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡବାସୀ ଯେ ସୁୟେ ବୁଝୁରାଣି ।
ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଆଜଂଣ ବିଭାଷେଣ ଭଣି ॥	ନଭକେଷା ରାକ୍ଷସାର ଗର୍ଭରୁ ସମ୍ଭୂତ ॥	ଦେବତାକର ଛଳେ ସେ ଅବତାର ଯେଥେ
ବୋଇଲା ରାବଣର ଅଟଇ ମୁହିଁ ଭାଇ ।	ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଟଇ ମୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ।	ଆସି ॥
ଏ ମୋହୋର ନାମ ବାତାଷେଣ ହୋଇ ॥	ମଝିଆ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କନେଷ୍ଠ ଅଟଇ ମୁଇଁ ॥	ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଆୟୁଧ ଗରୁଡ଼ ବାହାନ ।
ଯହୁଁ ସେ ଅନାଟି କଲାକ ଦଶଶିରି ।	ଲଙ୍କାରେ ନୃପତି ହୋଇଲା ରାବଣ ।	ଏ ସେ ଭଗତ ବନ୍ଧକ ଭଗବାନ ॥
ତେଣୁ ତାହାର କଷ୍ଟ ସିରିଲାକ ଶିରୀ ॥	ଚଉଦ ଭୁବନେ ହୋଇଲା ବଡ଼ ପଣ ॥	ଧନ୍ୟ ସୁଗ୍ରୀବର ଧନ୍ୟ ତୋହୋର ତପ ।
ତିଆରିଲେ ବୋଲ ସେ ନ କଲା ଦଶଶିରି ।	କୁବେରକୁ ଜିଣି ଆଣିଲା ବିବାନ ।	ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲୁ ତୁ ପରମ ବିଷ୍ଣୁ ରୂପ ॥

ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ କେବଣ ତାଥେ ତପ କଲୁ ।
 ସେ କାରଣେ ଶ୍ରୀରାମର ମଉଡ଼
 ହୋଇଲୁ ॥୨୦
 ଭୋ ବାନରେଶ୍ବର ଇଷ୍ଟିକ୍ଷାର ସାଜଂ ।
 ରଘୁନାଥକୁ ମୋତେ ଦୁଃଖନ କରାଅ ନେଇ ॥
 ତୋହୋରେ ଦେଖଇଁ ମୁଁ କମଳା ବିଳାସ ।
 ଅନେକ କାଳହୁଁ ମୁଁ କରିଅଛି ଆଶ ॥
 ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ଉଠିଲା ତଡ଼ତି ।
 ବିଭୀଷଣ କରେ ଧରିଣ ଉଠନ୍ତି ॥
 ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ରକ୍ଷ କପିବଳ ।
 ସିଂହଦ୍ବାରେ ଯାଇଁ ହୋଇଲେ ମହାପାଳ ॥
 ଶଉରୀ ସେନାପତି ଅଛି ତହିଁ ବସି ।
 ରାଜାକୁ ଦେଖିଣ ସେ ପାଛୋଟି ନେଲା
 ଆସି ॥୨୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଶୁଣ ଯେ ଶଉରୀ ।
 ଲଙ୍କାର ନୃପତି ଯେ ଆସର ବଜରି ॥
 ତାହାର କନେଷ୍ଟ ନାମ ବିଭୀଷଣ ।
 ବୋଇଲା ଦାଶରଥର ପଣିବି ଶରଣ ॥
 ମୁଁ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜଣାଇବି ଯାଇଁ ।
 ରହିଥିବୁ ଯେହାକୁ କତିରେ ବସାଇଁ ॥
 ଆଗ୍ୟାଁ ହୋଇଲେଣ ଦେଖାଇବା ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ଯେତେବୋଲି ଭିତରକୁ ଗଲା ନୃପମଣି ॥
 ମୁଣେହି ସାରି ରାମ କରନ୍ତି ଆଚୋବନ ।
 ପାଣି ତୋଳି ଦିଅଇ ସୁମେନ୍ତ୍ରାନନ୍ଦନ ॥୮୦
 ଜୟେବ ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ।
 ଆଗରେ ପଦୁଆର ଅଛନ୍ତି ସକଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଯାଇଁ କଲା ଦରଶନ ।
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ଉଠିଲା ବହନ ॥
 ଶିରେ କରଦେଇଁ ନିକଟକୁ ଗଲା ।
 ହସ ହସ ହୋଇଁ ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲା ॥
 ଭୋ ନାଥ ରଘୁନାଥ ତଜଲୋକର ସାଜଂ ।
 ଅପୂର୍ବ କଥାଏ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ॥
 ରାବଣର ଭାଇ ଯେ କନେଷ୍ଟ ବିଭୀଷଣ ।
 ସେ ଆସିଅଛି ହୋ ପଣିବି ଶରଣ ॥୯୦

ସାହେର କୂଳେ ମୁଁ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟା କରୁଥିଲି ।
 ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ଯେ ଅଜଲା ଦେଖିଲି ॥
 ମେଘଖଣ୍ଡ ପ୍ରାୟେ ସେ ଆକାଶେଣ ଆଜଂ ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ମାରିତ ଲୋଡ଼ିଲେ
 ଗୋସାଇଁ ॥
 ଶୂନ୍ୟରେ ଆଜଂ ସେ ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ମୁହିଁ ସେ ବିଭୀଷଣେ ରାବଣର ସାନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମରେ ଶରଣ ପଶିବାରେ ଅଜଲି ।
 ଆଜୁଁ ରଘୁନାଥର ସେବକ ହୋଇଲି ॥
 ଏକଥା ଶୁଣିଣ ମୁଁ ରାଜଲି ତାହାତ ପାଶ ।
 ଗଉରୋବ କରି ବୋଇଲି କଟିକି ମୋହୋର
 ଆସି ॥୧୦୦।
 ତୁମକୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖାଇବି ନେଇଁ ।
 ଶୁଣିଣ ଗଗନୁ ଯେ ଅଜଲା ଓହ୍ଲାଇଁ ॥
 ଦେଖି ଜାଣିଲି ତାର ସକଳ ଚରିତ ।
 କେବଣ ପାତକେ ସେ ହୋଇଲା ଦକ୍ଷତ ॥
 ଧର୍ମେ ସେ ମହାତ୍ମା ଅଜଲା ଗୋସାଇଁ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ବଚନେ ବୋଇଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ଶରଣ ଲୋକକୁ କରଇଁ ମୁଁ ଦୟା ।
 ସେ ମୋତେ ପଛେ କରଇ କିନା ମାୟା ॥
 କି ଅବା ସରନ୍ୟ ଆସର କିନା ଖୋଜି ।
 ଦିନାକେତେ ଆଇ ଯିବ ଅବା ବୁଝି ॥୧୦
 ଜୟେବ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ।
 ନଳ ନାଳ ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନକୁ ରାଜ ॥
 ତାରାକ୍ଷ ସୁଷେଣ ଯେ ଅଛ ସର୍ବ ସନ୍ୟ ।
 ଏକଥା କେମନ୍ତ ହୋ ବଚାର ତୁମ୍ଭେ ମନ ॥
 ଶତ୍ରୁର ଭାଇ ଶରଣ ଆସି ପଶଇ ।
 ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ କେମନ୍ତ ପ୍ରାଏ ଦିଶଇ ॥
 ଜୟେବ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଆମନ୍ତ ନ
 ପଛର ।
 ହନୁମନ୍ତ ଜାଣଇଁ ନା ଲଙ୍କାର ବିଚାର ॥
 ଲଙ୍କାପୁରକଇ ଯାଉଥିଲା ଏହି ।
 କେମନ୍ତ କେମନ୍ତ କଥା ଉପୁଜିଲା ତହିଁ ॥
 ଏହାକୁ ପୁଛିଣ କରିବାନା କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁଲେ ରଘୁରାଜ ॥
 କରଯୋଡ଼ି କହଇ ପବନର ସୁତ ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଅଯୋଧ୍ୟା ଠାକୁର ରଘୁନାଥ ॥
 ଯେବଣ ଦିନ ମୁଁ ଲଙ୍କାକଇ ଗଲି ।
 ଓଶେକ ବିପୁଲେ ମୁଁ ସାତାକୁ ଠାବକଲି ॥
 ଜାଣିଣ ରାବଣ ମୋତେ ଧରାଇ ଘେନି
 ଗଲା ।
 ନାଗପାଶେ ବାନ୍ଧି ଅନେକ ମରାଜଲା ॥
 ଶିର ଛେଦିବାକୁ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲା କୋପେ ।
 ବିଭୀଷଣେ ଥିଲୁ ରାବଣ ସମାପେ ॥୩୦
 ମୋହୋର ପାଇଁ ସେ କହିଲା ବହୁତ ।
 ତେଣୁ ସେ ଭୋଦେବ ମୁଁ ପାଇଲି
 ଜୀବତ ॥
 ଆବର କଥାଏ ଶୁଣିବି ଗୋସାଇଁ ।
 ସାତଯାକୁ ରାବଣ ଯେ ଅଛଇ ଜଗାଇ ॥
 ସହସ୍ରେ ଅସୁରେ ଅଛନ୍ତି ଅନୁବ୍ରତେ ।
 ଜାନେକାକି ଅନେକ କହନ୍ତି ବିପରୀତେ ॥
 ତ୍ରିଜଗା ନାମେଣ ସେ ଅଟଇ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ।
 ସେ ହୋ ଭୋ ଦେବ ବିଭୀଷଣେର ଦୁଲ୍ଲଣୀ ॥
 ସେ ମାତ୍ର ସାତାକୁ କରଇ ଗଉରୋବ ।
 ଜାନେକା ତାହାକୁ ଯାଇ ସଦଭାବ ॥ ୪୦
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଯାହା ଦେଖିଲି ଶୁଣିଲି ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ମୁଁ ଅସୁର ପ୍ରାୟେ ନ ମଣିଲି ॥
 ଲଙ୍କାର ନରନାରୀ ବୋଲନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ସାଧୁ ଅଟଇ ଦଶଗ୍ରୀବର କନେଷ୍ଟ ॥
 ଧର୍ମ ଗୁଣ ଅତୀର ବିବେକ ମରଜିତା ।
 ଦାନେ ଖାଣ୍ଡେ ସୁରବନ୍ତ ସତ୍ୟେଶ୍ବର ଶକତା ॥
 ଏହାର ବୁଧ୍ବରେ ରାବଣ ସାଧୁଲା ତିନି
 ପୁରୀ ।
 ଏହାର ଥିଲେ ମନ୍ଦ ନ କରଇ ଦଶଗିରି ॥
 ଭୋ ଦେବ ରାମ ଶରଣ ସମ୍ଭାଳ ।
 ଆଶ କରି ଅଜଲା ଯେବେ ବିଶର୍ବାର
 ବାଳ ॥୫୦
 ଏହାର ଏଥି ଥିଲେ ଅନେକ ଯଶ ଅଛି ।

ବିଚାରିଣୀ କାର୍ଯ୍ୟକର ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବକୁ ଘେନିଆସ ଯାଇଁ ॥
 ମାୟା ଅମାୟା ଯେ ବିଚାରି ଘେନିଆସ ।
 ଭିତର ବାହାର କଥାନ୍ତ ବୁଝି ପଣ ॥
 ମାୟା ଥିଲେଣ ଅଜଳା ଯେବେ ଆସୁ ।
 ପ୍ରାକ୍ତବ ପାଇ ସିନା ଯେ ଯାହାର ଦୋଷୁ ॥
 ମୋହୋର କି ତାହାକୁ ଅଛି ଏବେ ତର ।
 କେ ସମ ଅଛି ମୋତେ ଡ୍ରେଲୋକ
 ଭିତର ॥୬୦
 ପିତାର ସତ୍ୟକୁ ସେ ବନବାସ କଲି ।
 କର୍ମର ବିପକେ ସେ ଭାରିଯା ହରାଇଲି ॥
 ନୋହିଲେଣ ଜଗତ ପାରଜନା ସାଧୁ ।
 ମୋତେ କିଏ କରିବ ତାହାର ବୁଧୁ ॥
 ଯାଅ ସୁଗ୍ରୀବର ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଘେନି ।
 ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ଜମ୍ବେବ ପାବେନି ॥
 ତାରାକ୍ଷ ଗବୟେ କୁମୁଦ କଟଣ ।
 ତାଳିମ ଦୁହେରି କେଶରୀ ସୁଷେଣ ॥
 ଗବାକ୍ଷ ମହାହୁ ଚନ୍ଦନ ସୁନାସ ।
 ମରୁତ ଶତବାଳି ଯାଅ ତାର ପାଶ ॥୬୦
 କଥା ବୁଝି ଆସି କରାଅ ଦରଶନ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟାୟେ ଗଲେ ସର୍ବଜନ ॥
 ଶଉରୀ ସେନାପତି ଲକ୍ଷ୍ମଣହଁ ଦେଖି ।
 ଧୂରୁ ଉଠିଲା ସେ ଆସନ ଉପେଷି ॥
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ କରଇ ନମସ୍କାର ।
 ସଧାରେ ପଛରଇ ବିଶ୍ଵବୀର କୁମର ॥
 ଭୋ ମାହାତ୍ମାୟେ କି ଶ୍ରୀରାମ ଆସଇ ।
 ଶଉରି ସେନାପତି ତୁନି କରି ଭାଷଇ ॥
 ଯେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶ୍ରୀରାମର ସାନ ଭାଇ ।
 ସୁନୈତ୍ରା ନାମେଣ ସେ ଅଟଇ ଏହାର
 ଆଇ ॥୬୦
 କଉଶୁଳା ତନୟେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ।
 ସାତା ଘେନି ତିନିହେଁ ବନବାସ ଆୟେ ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷେଣ ଉଠିଲା ତଡ଼ତି ।

ଦେଖିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଟଇ ପୂର୍ଣ୍ଣଜ୍ୟୋତି ॥
 କରେ କୋଦଣ୍ଡ ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଠାଣି ।
 ଶ୍ୟରାର ବିକାଶଇ ଚମ୍ପା ପୁଷ୍ପ ଜାଣି ॥
 କୋଟିୟେ କନ୍ଦର୍ପ ସମାନ ରୂପ ଦିଶି ।
 ସିନ୍ଦୂରାରେ ବାର ବିଜେ କରି ଆସି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜଣାଇଲା ଯେ ସେ ବିଭୀଷେଣ ।
 ଯେହାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅଟଇ ରାବଣ ॥ ୯୦
 ଯହୁଁ ଦଶଗ୍ରୀବ ଅନାତି ଆତରି ।
 ତିଆରିଲେ ଯେହାକୁ ସେ ଲୋଡୁଥିଲା ମାରି ॥
 ଯେ ଭଲ ଲୋକ ଧର୍ମେଣ ଯେ ଆଇଁ ।
 ଯେ ଅସଦ୍ ମାର୍ଗ ଲୋକ କି ଏହାକୁ
 ଯୋଗାଇ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଲେଉଟି ଅଜଳା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ବୋଇଲା ଶରଣ ମୁଁ ପଶିବି ଶ୍ରୀରାମର ॥
 ଏବେ ଏହାକୁ ତୁ କରସି ସଦୟେ ।
 ବିଭୀଷେଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ କପିରାୟେ ॥
 ଭୋ ମାହାତ୍ମା ଏ ଶ୍ରୀରାମର ସାନଭାଇ ।
 ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସମାନ ନାହିଁ କେହି ॥୧୦୦
 ଏହାର ଛାମୁରେ ତୁ ପ୍ରତେ ଉପୁଜାଅ ।
 ଶୁଧ୍ୟ ଚିତ୍ତ ହୋଇ ଦରଶନ ପାଅ ॥
 ଶୁଣିଣ ବିଭୀଷେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାଦଧରି ।
 ସାଷ୍ଠାଙ୍ଗେ ପ୍ରଣମିତ ଶତେ ବାର କରି ॥
 ଉଠ ଉଠ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ସଉମିତ୍ରୀ ।
 କିଂପା ତୁମ୍ଭକୁ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲାଇ ବିଧାତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀକି ହରିଲ କିଂପାଇ ।
 ବିଭୀଷେଣ ବୋଇଲା ଦେବ ମୋହର ଦୋଷ
 ନାହିଁ ॥
 ରାବଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ରାଜାପଣ କରଇ ।
 ଯେଣେ ନାଶ ଯିବ ସେକଥା
 ବିଚାରଇ ॥୧୦
 ତିଆରିଲେ ମୋତେ ମାରିତ ମନ କଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମେ ତାର ପୁତ୍ର ରୁହାଇଲା ॥
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମରେ ପଶିବୁ ଶରଣ ।
 ନୋହିଲେ ପ୍ରାପତତି ହୋଇବ ମରଣ ॥

ସେ ବଚନ ଯହୁଁ ପାଇଲି ତାହାର ତହିଁ ।
 ପୁତ୍ର ଦାରା ଛାଡ଼ି ଅଜଳି ଗୋସାଇଁ ॥
 ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ଆନେ ନାହିଁ ଗତି ।
 ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ ଖଟଇ ବନ୍ଧ୍ୟାବୃତ୍ତି ॥
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ବୋଇଲା ବିଭୀଷେଣ ।
 ଭୋ ବିଭୀଷେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆଗ୍ୟା
 ପାଇଣ ॥୨୦
 ଶିରେ କର ଦେଇ ସୁମରଇ ଦାଶରଥ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲା ହୋ ସନ୍ଦେଶ ଏଥୁ ଅଛି ॥
 ଶତ୍ରୁର ଭାଇତୁ ତୋତେ ପ୍ରତେ ଯିବ
 କେମନ୍ତେ ।
 କେ କାଶର କିଏ ଅଛି ତୋହୋର
 ହୃଦୟତେ ॥
 ଶଙ୍କୁନ୍ୟ କରି ଏବେ ପ୍ରତେ ଉପୁଜାଅ ।
 ତେବେ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦରଶନ ପାଅ ॥
 ଓପ୍ରୋଧ ପଛ କରି କହିଲୁ ଆମ୍ଭେ ତୋତେ ।
 ଦଶାନନର ଭାଇ ତୁ ଅଟୁନା ଯୁଗତେ ॥
 ଆମ୍ଭେ ସଂହରିଲେ ସଜନ୍ୟ ଆମ୍ଭର ଅଛି ।
 ଏମାନେ କାଲେ କରିବେନା ବାଛି ॥୩୦
 ବିଭୀଷେଣ ବୋଇଲା ଶୁଣୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ଯାହା ବୋଲିବୁ ତାହା କରିବି ଏହିକ୍ଷଣ ॥
 ମାଣୁ ବୁଢ଼ା ସର୍ପ ଘଟ କରାଇବୁ ଯିବ ।
 କି ଅବା ଜଳଜା ଅଗ୍ନିରେ ଦେବି ଝାସ ॥
 ପାଶାଣ ପକାଇଁ ପାତିବଜାଁ ଶିର ।
 ନୋହିଲେ ପଶିବିକି ସାହେର ଭିତର ॥
 ମାୟା ଅମାୟା ଜାଣସି ମୋହୋରି ।
 ଦୋଷ ଥିଲେ ପକା ଖଡ଼ଗରେ ମାରି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ ନ ଜାଣଇ ଆନ ।
 ଏହି ସମୋହେ ପଶି କରିବୁ ପ୍ରାହାନ ॥୪୦
 ଦଶ ବିଗ୍ରହ ଚାହିଁ ବୋଲିବୁ ତୁ ଯାହା ।
 ମୁହିଁ ପ୍ରତେ ହାବେ କରିବଇଁ ତାହା ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷେଣ ସନମତ କଲା ।
 ତୀର୍ଥ ଜଳରେ ସେ ପ୍ରାହାନ କରିତ ଗଲା ॥
 ହନୁ, ଜମ୍ବେବ ଯେ ସୁଷେଣ ନଳ ନାଳ ।

ରିଛ କପି ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛଇ ସକଳ ॥
ପ୍ରାହାନ କରି କୂଳେ ଆସି ହୋଇ ।
ଦଶ ଦିଗକର ଚାହିଁଣ ଉଟେଣ ବୋଲଇ ॥୫୦
ଭୋ ବିହି, ଅନଳ, ଚନ୍ଦ୍ର ମହା ପବନ ।
ତୁମ୍ଭେ ତ ଜାଣ ମୋହୋର ପଂଚୁପ୍ରାଣ ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମକୁ ସେବା କରିତ ନିକି ଇଛା ।
ଏହାଉଁ ଆନେ ମୁଁ ନ ଧରଇଁ ଆନ

ବାଞ୍ଛା ॥

ଯଦି କପଟ ଅଛି ମୋହୋର ବକସ୍ତଳ ।
କଳି ଯୁଗେ ରାଜା ମୁଁ ହୋଇବି ରବି ତଳ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ଯାଇଁ ପୁଣି ପ୍ରାହାନ କରି ।
କୂଳେ ଆସି ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସୁମରି ॥
ଜଳ ଅଳକୁ ଚାହିଁ ପୁଣି ହିଁ ବୋଇଲା ।
ମୋହୋର ଭାବ ନଗ୍ର ବାହାର କରିଦେଲା ॥
ତେଣୁ ମୁଁ ଅଭିମାନ ପାଇଁଣ ଅଜଳି ।
ଶ୍ରୀରାମର ପାଦତଳେ ଶରଣ ପଶିଲି ॥୬୦
ଏକଥା କପଟ ନୁହଇ କଦାଚିତେ ।

ରାୟେବ ମୋହୋର ଅଟଇ ପଞ୍ଚୁ ଭୂତେ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାୟା ଯେବେ ଅଛି ମୋହୋର
ହୃଦେ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଁ ଜନ୍ମ ହୋଇବି ମୁଁ କଳିଯୁଗ
ମଧ୍ୟେ ॥

ପୁଣି ହିଁ ସମୋଦେ ପ୍ରାହାନ ଯାଇଁ କଲା ।
ତଟେ ଉଭା ହୋଇ ଦଶଦିଗକର ଚାହିଁଲା ॥
ବୋଇଲା ରଘୁନାଥକୁ ଅଛି ଯେବେ ମାୟା ।
କଳିଯୁଗେ ବହୁତ ପୁତ୍ର ହୋଇ ମୋର

କାୟା ॥

ଏତେ ବୋଲିଣ ଯେ ଆସଇ ବିଭୀଷଣ ।
ରିଛ ବାନର ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ହସିଣ ॥୬୦
ଏକ ବୋଲଇ ଭାଲ ନିୟମ ଏହୁ କଲା ।

କଳିଯୁଗେ ନୃପତି ପଣ ମନାସିଲା ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଁଣ ହୋଇଲା ଏହାର ମନ ।
ବହୁତ କୁରୁମ୍ଭ ଘେନି ହୋଇବ ଉତପନ ॥
ଗୃହ କର୍ମେ ଥିବ କାହିଁକି ନ ଯିବ ।

କୁରୁମ୍ଭ ଆସି ସବୁ ସଂବାଦ ହାଦେ ଦେବ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଲେ ଜଗତେ ପାଇବ ପୂଜା ।
ସୁଖ ଭୋଗ ନିମନ୍ତେ ହୋଇଁ ଲୋଡ଼ଇ
ରାଜା ॥

ଭଲା ଉଦାସ ଏ ଦଶାନନର ଭାଇ ।
ନିୟମ କରାଇଲେ ଏହା ମନାସଇ ॥୮୦
ଅସୁରଙ୍କର ମାୟା ତ ଜାଣିତ ନ ପାରି ।
କପଟେ ଆସିଅଛି କିସ କରି ॥

ଏସନେକ ଭାଳି ବିଚାରନ୍ତି ଲୋକେ ।
ସତକି ଅବା ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ତହିଁ
ଥୋକେ ॥

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଭୀଷଣ ବାର ।
ଯାଇଣ ମିଳିଲା ବାର ଲକ୍ଷେଣ ପାଶର ॥
ଶିରରେ କର ଦେଇଣ ନିୟମ କରଇ ।
କଳି ଯୁଗେ ନୃପତି ପଣ ମନାସଇ ॥
ଆବର ବୋଇଲା ମୁହିଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହେବଇଁ ।
ପୁଣି ବୋଲଇ ବହୁତ କୁରୁମ୍ଭ

ଅବତରଇ ॥୯୦

ଯଦି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଛି ମୋହୋର ମାୟା ।
ଏହୁ ତିନି ମୂର୍ତ୍ତି ଧରୁ ମୋହୋର କାୟା ॥
ଶୁଣି ଲକ୍ଷେଣ ଯେ ସମାର୍ଜନ କରେ ।
ଏହିଠାରେ କ୍ଷଣେ ଆଅ ବିଭୀଷଣ ବାରେ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ପଚାରି ଆସିବାନା ଯାଇଁ ।
ତେବେ ସେ ବ୍ରହ୍ମନ କରାଇ ପାରୁ ନେଇଁ ॥
ସୁଗ୍ରାବର ସହିତେ ରୁହାଇଁ ସମସ୍ତ ।
ଭିତରକୁ ଗଲା ଶ୍ରୀରାମର ଭ୍ରାଥ ॥
ରଘୁନାଥକୁ ଦେଖି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଁ ।
ତକ୍ଷଣେ ଉଠିଲା ଶିରେ କର ଦେଇ ॥୧୦୦
ଭୋ ଦେବ ତଜଲୋକ୍ୟ ଠାକୁର

ସାତ୍ୟାପତି ।

ଶରଣକୁ ଆସିଅଛି ଯେ ପୌଳଞ୍ଜିର ନାତି ॥
ତାହାର ତହିଁକି ପେଷିଲୁ ତୁ ମୋତେ ।
ମାୟା ଅମାୟା ଜାଣିମାଁ ନିମନ୍ତେ ॥
ସମୋଦେ ପଶି ସେ କଲାକ ନିୟମ ।

ବୋଇଲା ମୋହୋର ସ୍ୱାମୀ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ॥
ଏହା ମାୟା ହୋଇଲେ ପାଇବଇଁ ଶାସ୍ତି ।
କଳିଯୁଗର ମଧ୍ୟେ ହୋଇବି ନୃପତି ॥
ଆବର ନିୟମ କଲା ବୀରମଣି ।
ବୋଇଲା ମୋହୋର ସ୍ୱାମୀ ଅଟନ୍ତି

ରଘୁମଣି ॥୧୦

ଯଦ୍ୟପି ଯେ କଥା ଅଟଇ କପଟ ।
କଳିଯୁଗେ ହେବି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ସୁର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥
ଏତେ ବୋଲି ପୁଣି ନିୟମ ଯାଇ କଲା ।
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା ॥
ରାମ ସେ ମୋହୋର ପଞ୍ଚୁପ୍ରାଣ ପତି ।
ତା ବିନୁ ଆନେ ନ ବଳଇ ମୋର ମତି ॥
ଏକଥା ଅନ୍ୟଥା ନୋହିବ ମୋହୋର ।
ମାୟା ଥିଲେ କଳିଯୁଗେ ବହୁତ କୁରୁମ୍ଭାର ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ନିୟମ ତହିଁ କଲା ।
ସେ ଦେବ ତୋହୋର ମନକୁ କିସ

ଗଲା ॥୨୦

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତାକୁ ବେଗେ ଆଣ
ରାଇ ।

ଜାଣିଲି ହୃଦରେ ମାୟା ତାହାର ନାହିଁ ॥
ଯେବଣ ନିୟମ ସେ କଲାକ ଅଗୋଚର ।
ବୋଇଲା କଳିଯୁଗେ ହୋଇବି ନୃପବର ॥
ଏକଥାକୁ ସେ ନାହିଁ ସମସରି ।
ପରଜା ଯେତେ ଅପକର୍ମ କରି ॥
ତହିଁର କାରେଣି ଅଟଇ ମହାପାକ ।
ଆବର କଥାଏ ଶୁଣ ସରମିତ୍ରା ବାଳ ॥
ଯେବଣ ନୃପତି ପରଜାକୁ ନ ପାଳି ।
ଶତ୍ରୁର ବୁଲେ ଯେବେ ନୁହଇ

ଖଡ଼ିଆଳି ॥୩୦

ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ଯେବେ ନିଜପୁରେ ଥାଇ ।
ମର ଗର୍ବ ହୋଇଣ ସେ ପ୍ରାଣ ଆଚରଇ ॥
ସେ ରାଜା କଳପେ ପରିଯତେ ନର୍କବାସୀ ।
ଆନ ସଂସାରେ ସେ ଜନମ ହୋଏ ଆସି ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପ ଯାହା ଧରିବି ବୋଲିଣ
ବୋଇଲା ।

ଏହାଶୁଣି ଆତ୍ମା ମୋର ବିକଳ ହୋଇଲା ॥
କଳିଯୁଗେ ବିପ୍ରେ ନ କରିବେ ଜପ ତପ ।
ଦାନ ଘେନିଣ ଯେ ପାଇବେ ଅନେକ
ପାପ ॥

ସଂଧ୍ୟା ନ କରିବେ ସେ ବେଳ କାଳ ଜାଣି ।
ଅନ୍ତରଜାତି ସଂଗେ କରିବେ ରମଣୀ ॥୪୦
ଅଗ୍ନି ନ ପୂଜିବେ ସେ ନ ପଢ଼ିବେ ବେଦ ।
ଅହନ୍ତା ଘେନିଣ ପାଇବେ ମନେ ଖେଦ ॥
ସେ ଦିକ୍ ତରୁତ ମନୁରେ ନକେ ଥିବେ ।
ଆନ ପୃଷ୍ଠରେ ସେ ଜନମ ପାଇବେ ॥
ବହୁତ ପୁତ୍ର ବୋଲି ସେ ଯେ କଳାକ

ନିୟମ ।

ଏକଥା ଲକ୍ଷଣରେ ଅଟଇ ବଡ଼ କର୍ମ ॥
କଳିଯୁଗେ କୁରୁମ୍ଭା ଲୋକ ବଡ଼ ପାପୀ ।
ଅନୁକ୍ଷଣେ ଶୁରାରେ ମାୟା ଥାଇ ବ୍ୟାପି ॥
ପୁତ୍ରେ ଅନ୍ୟାୟେ କରନ୍ତି ଯହିଁ ତହିଁ ।
ତେଣୁ ସେ ବ୍ୟାପୁରା ହୋଇ ଥାଉ ଦହି ॥୪୦
ବଡ଼ଂଶ ବଡ଼ଂରାଣଇଂ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗ ଯାଏଂ ।
ତେସନେକ ବାପୁରା ନକେ ପଡ଼ିଥାଏ ॥
ଯେବେ ସେ ନିୟମ କଲା ବିଭାଷଣେ ।
ଏକଥା ଭାଇରେ ବଡ଼ାଇ କଷ୍ଟ ଶୁଣ ॥
ଆଉ ପାପମାନ ଦାନରେ କ୍ଷୟେ ଯାଇ ।
ଏ ତିନି କର୍ମ ହୋ ଅବଶ୍ୟ ଭୋଗ୍ୟ ପାଇ ॥
ଯାଅସି ଲକ୍ଷଣେ ହୋ ବିଭାଷଣକୁ ଆଣ ।
ଧାର୍ମିକ ବୋଲିଣ ଆତ୍ମ ତାହାକୁ ଜାଣ ॥
ଆବର କଥାଏ କହଇ ଭାଇ ତୋତେ ।
ସୁଗ୍ରୀବ ବିଭାଷଣକୁ ନ ଯାଇ

ପରତେ ॥୨୦

ସୋଦୋର ଭାଇକି ଛାଡ଼ିଲେ ଯହୁଁ ଭାବ ।
ତାହାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ଯିବାର କିଏ ଲାଭ ॥
କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସାହିଣ ଥିବ ।
ଚନ୍ଦନ ଶାତଳ କରିଣ କଥାତ କହିବ ॥
ହୃଦେ ବିଚାରିବ କହୁରାର ମତେ ।
ତେବେ ସେ ଧୂର୍ତ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ଜଗତେ ॥

ଏବେ ସେ ବିଭାଷଣକୁ ଘେନି ଆସ
ଯାଇ ।
ଜାଣିଲି ତାହର ହୃଦରେ କିଛି ହିଁ କପଟ
ନାହିଁ ॥

ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରା ତଡ଼ବେଗେ ଗଲା ।
ସିଂହଦ୍ୱାର ବାହାରେ ଯାଇଣ ହୋଇଲା ॥୨୦
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ବୋଇଲା ବିଭାଷଣେ ଆସୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ତରଣେ ଶରଣ ଯାଇ ପଶୁ ॥
ପୂର୍ବର ପାପମାନ ହୋଇ ତାର କ୍ଷୟେ ।
ସନ୍ତୋଷେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର
ରାୟେ ॥

ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭାଷଣ ହାଥ ଧରି ।
ଆସ ବୋଲି ନବର ଭିତରେଣ ଭରି ॥
ସେନା ସେନାପତି ଯେ ଆଗ ହୋଇ
ଗଲେ ।
ରଘୁନାଥକୁ ଘେନି ପରୁଆରି ରହିଲେ ॥
କନେକ ମୃଗ ଛାଲେ ବସିଛନ୍ତି ରାମ ।
କିକାଣି ଏକ ମୃଗି ଦଶଇ କୋଟି କାମ ॥୮୦
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଧୋତି ଯେ ଜଟା ପରିଧାପନ ।
ଦକ୍ଷିଣ କରେ ନାରାଜ ତାର କମାୟେଣ ॥
କଣ୍ଠେଣ ତୁଳସୀ ଶ୍ୱତିକ ପଦ୍ମମାଳ ।
ସାତାର ମଣି ଗୋଟି ଶୋହଇ ବକସ୍ତଳ ॥
ଅମଳାଶ ବସ୍ତ୍ର ଶରୀରେ ଉପରାଣ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ କୁକୁମ୍ଭ ଲେପନ
ରାମରାଣ ॥

ବୀର ବେଶ ହୋଇଣ ବସିଛନ୍ତି ରଘୁବଂଶୀ ।
ଏସନେକ ସମୟେ ବିଭାଷଣେ ଆସି ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ବେଗେ ପାୟେ ପଡ଼ି
ଶୁଅ ।
ଏ ସେ ରଘୁନାଥ ଦଶରଥର ପୁଅ ॥୯୦
ଦେଖି ବିଭାଷଣ ଗଡ଼ଘାଲି ଶୋଇ ।
ପୁଣି ଉଭା ହୋଇଲା ଶିରେ କର ଦେଇଂ ॥
ଶତେ ବାର ବାର ଯହୁଁ ପ୍ରଳୟନଂ କଲା ।
ଆସ ଆସ ବିଭାଷଣେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାଦେଲା ॥

ନିକଟକୁ ଯାଇଁ ନୁଆରଇ ଭରସି ।
ବିଷ୍ଣୁର ନିଜ ତେଜ ବିଭାଷଣକୁ ଦିଶି ॥
ଶଙ୍ଖ, ଚକ୍ର, ଗଦା, ସାରଙ୍ଗ ଚର୍ଚ୍ଚକର ।
ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷଣ କରସୁର ମଣିହାର ॥
ପାତ ବସନ ଯେ ଗରୁଡ଼ ବାହନ ।
ଶିରରେ କିରଟୀ କୁଣ୍ଡଳ

ଶୋଭାବନ ॥୧୦୦

ପଦ୍ମ ଦଳ ଲୋଚନ ଦ୍ରହସ କମଳ ମୁଖ ।
ଦେଖି ବିଭାଷଣର ପଳାଇଲା ଦୁଃଖ ॥
ହୃଦରେ ବିଚାରିଲା ଏ ସେ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ।
ଦେବତାକର ଛଳେ ଅବତାର ଏଥେ

ଆସି ॥

ରାବଣ ନ ବିଚାରି ଅନ୍ୟାୟେ ପଣ କଲା ।
ନିଶ୍ଚୟେ ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ନାଶଗଲା ॥
ଏତେ ବୋଲି ପୁଣି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ।
ଉଠି ଉଭା ହୋଇଲା ଶିରେ କର ଦେଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ପତାରନ୍ତି ତୁ ସେ ବିଭାଷଣେ ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ତୋର ଅଛି ନା

ଶୁଭେଣ ॥୧୦

ରାଣୀ ମହାଦେଇ ଜେନା ଜେମାମାନେ ।
ଦେଶ, ଘୋଷ, ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ
ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ॥

ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି ସେବକ ।
ଶୁଭେଣ ଛନ୍ତି ନା ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ର ଲୋକ ॥
ବିଭାଷଣେ ବୋଇଲା ଶୁଣନ୍ତୁ ଶ୍ରୀରାମ

ରାୟେ ।

ଶତୁର ଶୁଭକଥା ପଚାରୁ ଅଛ ମୋୟେ ॥
ଦାରା ବଜାରି ସେ ଅଟଇ ତୋହୋରି ।
ତୁମ୍ଭ ତହୁଁ ଏହା ଶୁଣି ଚକିତ ମୋହୋରି ॥
ତୁ ସେ ମହାତ୍ମା ଅଟୁ ଜ୍ଞାନୀଶାଳ ।
ତୋତେ ଦ୍ରୋହ କଲା ରାବଣ

ଚାଣ୍ଡାଳ ॥୨୦

ଯେବଣ ଦିନୁ ତୋହୋର ଛତିଲାକ ସୀତା ।
ସେଦିନୁ ମନ୍ଦ ତାକୁ ଚିନ୍ତିଲା ବିଧାତା ॥

ଲଂକା ନଗ୍ର ହିଂ ଗଳାନିନା ନାଶ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଅଗ୍ନିରେ ସବୁ କଳା ଧୁଂସ ॥
 ଅଶ୍ୱା ସପ୍ତ କିକର ଗଣ ନାଶ କରି ।
 ଜମ୍ବୁମାଳିକି ସେ ଯେ ପେଷିଲା ଯମପୁରା ॥
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଶଲେକଗଣ ସଂଗେ ।
 ଏହାନ୍ତ ମାରିଣ ଗଲା ରଣରଂଗେ ॥
 ଅଛନ୍ଦ୍ୟ ନାମେଣ ତାହାର ସାନ ବନ୍ଧ ।
 ତାହାର ସଂଗେ ସଜନ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ

ଆଠଲକ୍ଷ ॥୩୦

ରଥ, ଗଜ, ଅଶ୍ୱ, ପାଇକ କେ ଗଣି ।
 କୋପେ ଦଶଗ୍ରୀବ ପେଷଣ ପୁଣ ପୁଣି ॥
 ମଧୁବନ ତୋଟା ହୋଇଲା ନାରଖାର ।
 ଏକା ବିଧୁଂସିଲା ପବନ କୁମର ॥
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷପତି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକଳଂ ପେଷି ।
 ଅନେକ ସମ୍ଭରେ ସମର କଲା ଆସି ॥
 ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ କରି ତାକୁ ଧରି ଘେନିଗଲା ।
 ନାଗଫାଶେ ବାନ୍ଧି ଅନେକ ମରାଇଲା ॥
 ଏ ହନୁମନ୍ତର ମହିମା ଦେଖିଲି ଦେବ

ତହିଂ ।

ପଦେ ହେଂ ନ ଛାଡ଼ିଲା ବାନ୍ଧଣୀରେ

ଆଜଂ ॥୪୦

ଅନଳ ଘେନିଣ ପୋଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷପୁରୀ ।
 ବିମାନେ ନ ଉଠିଲେ ମରତା ଦଶଗିରି ॥
 ଶ୍ୟବ ଜୁଣ ଲଂକା ଦହିଲାକ ହେଲେ ।
 କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ଏହାକୁ ରବିତଳେ ॥
 ବିଭୀଷଣ ମୁଖରୁ ଏସନ ରାମ ଶୁଣି ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ସର୍ବେ ବୋଲନ୍ତି ଏହାଶୁଣି ॥
 ରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ବିଭୀଷଣ ।
 ତୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟଇ ରାବଣ ॥
 ଆବର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପୁତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଏହାକ ବଳବୀର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ କେମନ୍ତ ॥୫୦
 କେତେକ ସଜନି କେତେକ ଘୋଡ଼ା

ହାଆ ।

କେତେକ ଅସୁର ଯେ ଉତ୍ତମ ମହାରଥା ॥

ଏହା ସଞ୍ଚୟି ଯେ କହ ମୋହୋ ଆଗେ ।
 ବିଚାରି ଦୁଃସ୍ୱିତା କେବଣ ତାହାର ବାଗେ ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ଶୁଣସି ରଘୁପାଇଂ ।
 ପାଦାନ୍ତ୍ର ସଜନି ତାର କଳନା ନ ଯାଇ ॥
 ପଂଚାଶ କୋଟି ମନୁଚ ଯୋଦ୍ଧାମାନ ।
 ଜଣ ଜଣକେ ସେ ରାବଣ ସମାନ ॥
 ଆବର ରଥ କେ ତଦନ୍ତ କରିପାରି ।
 ସାଂଗ୍ରାମେ ସମସ୍ତେ ଅଟନ୍ତି ହନ୍ତକାରୀ ॥୬୦
 ଦଶ ପଦ୍ମ ଅଶ୍ୱ ତା ଅଟନ୍ତି ନିରଜିତା ।
 ପୂର୍ଯ୍ୟ ପୁର ଜିଣି ପାରନ୍ତି ମାହାଦତ୍ତା ॥
 ବାଣୁଆ, ପାଇକ ଗଣିତ ନୁଆରି ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନି ସଂଭାଳଇ ଦଶଗିରି ॥
 ସଂପଦର ମହିମା ଅଟଇ ଅଗୋଚର ।
 ଦ୍ୱାରପାଳ କଟିରେ ବସଇ ଚକ୍ରଧର ॥
 ବୃହସ୍ପତି ତୁଷ୍ଟି କରଇ ଭରାହୋଇ ।
 ନାରଦ ମହର୍ଷି ବାଣୀ ଯେ ବଜାଇ ॥
 ରାତି ଆଉଁ ବୁଝା ପଡ଼ଇ ଆସି ବେଦ ।
 ଜହ୍ନପତି ଯମ ଅଟଇ ତାର ବୈଦ୍ୟ ॥୭୦
 ପବନ ଚାମର ବିଂଚଇ ବିଂଚଣି ।
 ବରୁଣ ସିଞ୍ଚଇଁ ଘେନିଣ ବାସ ପାଣି ॥
 କୁବେର ସାଇତଳ ଭଣ୍ଡାର ଆୟେମାନ ।
 ବସ୍ତ୍ର ପଖାଳଣ କରଇ ହୁତାଶନ ॥
 ଶଙ୍କର ଜ୍ଞାନ କହନ୍ତି ନିତି ଯାଇଁ ।
 ନିଧୁମାନ ଚରଣ କରନ୍ତି ତହିଁ ଥାଇ ॥
 ଚାରିମେଘେ ତଗରା ପୂର୍ଯ୍ୟ ଦଣ୍ଡୁଆଣୀ ।
 ମୁଣୋହି ରାକ୍ଷଣୀ କରଇ ଦେବ ଶଣୀ ॥
 ଅଷ୍ଟ ଅପଞ୍ଚରୀ ନୃତ୍ୟଗୀତ କଥ ।
 ଗନ୍ଧର୍ବ, କିନ୍ନର ପଦୁଆରୀ ଆଏ ॥୮୦
 ବାରହ ବିଶ୍ୱଦେବା ନବଗ୍ରହ ମାନ ।
 ଅଷ୍ଟବସୁ ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ର ଖଟନ୍ତି ପାଖେଣ ॥
 କେ ଛତ୍ର କେ ଚାମର ବିଞ୍ଚଇ ବିଂଚଣି ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ସଂପଦ ଭୋଗ କରଇ ବିଂଶପାଣି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ବଳେ ସମ କେହି ନାହିଁ ।
 ପର୍ବତ ସମାନେ ବିଶଇ ତାର ଦେହୀ ॥

ମେଘନାଦ ନାମେଣ ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଣ ନାମ ବହଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ନିକୁମ୍ଭିଲା ବଟ ତଳେଣ ଯଜ୍ଞ କରି । ୯୦
 ଦେଶଦେବଙ୍କୁ ସେ ଜିଣିଲା ଧରି କରି ॥
 ଅନେକ ମାୟା ସେ ଜାଣଇ ମେଘନାଦ ।
 କର୍ମେଣ ମଂତ୍ର ତାର ହୋଇଲାକ ସିଦ୍ଧ ॥
 ଦିଗପାଳମାନେ ଖଟନ୍ତି ସନ୍ନିଧ୍ୟାନେ ।
 ଅଗୋଚର ମହିମା ତାର ପରସନେ ॥
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ମକରାକ୍ଷସ କାକାକ୍ଷ ।
 ଧୂମାକ୍ଷ ବିରୂପାକ୍ଷ ସାରାକ୍ଷ ॥
 ମହାରାବଣ ମହାପାରୁଷ କୁରାଶୁର ।
 କାଳ ଘଣ୍ଟ ଅମୟେ ଜ୍ୟୋତି ମହାବୀର ॥
 ସାଗର ଲୋହିତାକ୍ଷ ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ।
 ମହୋଦର ମୋଟ ମହାମୋଟ

ପ୍ରବ୍ରୁତି ॥୧୦୦

ଦେବଦତ୍ତ ମହାଦତ୍ତ ମୁଖ ପ୍ରଭାତା ।
 ଅଲୋପି ଘୋଟକର୍ଣ୍ଣ ଦୁର୍ମୁଖା ପ୍ରଭାତା ॥
 ଶାର୍ବୋଳ ମେଘ ମରୁତ କରଣ ।
 ଭଲଲ ପ୍ରଶସ୍ତ ଶୁକ ଯେ ଶାରଣ ॥
 ଅଛନ୍ତି ମହାବୀରେ ଯେ କହିଲେ ନ ସରି ।
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ନିଶ୍ଚରେ ହାଥ ଭରି ॥
 ବୋଇଲେ ବାଣ ମୋର ଅଟଇ ଅଗ୍ନିରାଶି ।
 ରାବଣ ସପ୍ତଅଙ୍ଗ ପଡ଼ିବ ଯେଥୁ ଆସି ॥
 ସଂଗୋତ୍ର ସହିତେ ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଘେନି ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଯେତେକ ସଜନି ॥୧୦
 ଏହାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ମାରିବି ନାରାଜେଣ ।
 ଅସୁର କରି ମୁଁ ନ ଥୋଇବି ଏକଜଣ ॥
 ଆବର କଥାୟେ ଶୁଣ ବିଭୀଷଣ ।
 ଆଜୁ ତୋତେ ଦେଲି ଲକ୍ଷରେ ରାଜାପଣ ॥
 ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ଭାଇକର ସପତ ।
 ନିତୟେ କରିବି ତୋତେ ଅସୁରକର ନାଥ ॥
 ନ କଲେ ପଥ ପାତକେ କରତା

ହୋଅଇଁ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁଶର ଛୁଇଁ ॥

ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ସତୋଷ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ଶୁଣିଲାକ ଘୋଷ ॥୨୦
 ସୁଗ୍ରାବର ଜୟେବ ଅଜାଦ ନଳ ନାଳ ।
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଆବର ସକଳ ॥
 ରାମକୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ଧନ ଧନ ତୁ ଦଶରଥ ସୁତ ॥
 ଶତ୍ରୁର ଭାଜକି ଶରଣ ସମାନ୍ତ ।
 ଦୁଶନ ମାତ୍ରକେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଦେଲୁ ॥
 ଅଭୟେ ଅଜୟ ପାଇଲାକ ବର ।
 ସାମାନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟକି ବୋଲିବା ଏହାର ॥
 ଲଙ୍କାରେ ଯେ ଥିଲେ ହୁଅନ୍ତା ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ଭାଲ ତରକିଲା ଯେ ବିଶ୍ୱବୀର ଶିଷ ॥୩୦
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ସୁଗ୍ରାବର ।
 ଶୁଣି ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଇଶ୍ୱର ॥
 ବିଭୀଷଣ ଶରଣ ପଶିଲା ତୋହୋ
 ପାଦେ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ରାଜା ହୋଇଲା ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ଏ ବାରତା ଯେବେ ପାଇବ ଦଶରଥ ।
 ସେ ପୁଣି ଶରଣ ପଶଇ ଆସି କାଲି ॥
 ତାହାକୁ କେବଣ ଆନେ କରିବୁ ନୃପବର ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଯେବେ ଲଙ୍କା ଦେଲୁ ଯେ
 ରଘୁବୀର ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହସିଣ ବୋଇଲେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ର ଦେବି ରାବଣ
 ଅଭେଳେ ॥୪୦
 ମୁହିଁ ପଛେ ବିପ୍ରନ୍ୟେ ରହୁବି ଆନ ପୁର ।
 ଏ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ଶୁଣିମା ସୁଗ୍ରାବର ॥
 ଶୁଣିଣ ଜୟେବ ବୋଇଲେ ସାଧୁ ସାଧୁ ।
 ତୁ ଦେବ ବାହାର ଅଟୁ ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟ ॥
 ତୋତେ ପଟାନ୍ତର ଆନ ଲୋକେ ନାହିଁ ।
 ତୁ ସେ ନାରାୟଣ କମଳାର ସାଗ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଇଲା ବିଭୀଷଣ ।
 ତୋ ଦେବ ଦାଶରଥ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ କାରଣ ॥
 ମୋତେ ନୃପତି କର କି ନ କର ।

ମୁକ୍ତ ତୋର ଶରଣ ଅଟଇ କିଙ୍କର ॥୪୦
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତୋତେ ସେବା
 କରୁଥିବି ।
 ତୋତେ ଭଗତିକି ଗରବ ନ କରିବି ॥
 ଯେମନ୍ତେ ସାତାକୁ ଆଣିମୁ ସାତାପତି ।
 ସେ କଥାକୁ ବିଚାର କରଇ ମୋର ମତି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୋଇବେ ଯେମନ୍ତେ
 ବଧ୍ୟ ।
 ସେ ବୁଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଅଟଇ ମୋହୋର
 ବଧ୍ୟ ॥
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଦେବ ନୋହଇ ମୋହୋର
 ଆନ ।
 ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରଘୁନାମ ॥
 ଆସନ୍ତୁ ଉଠିଣ ବିଭୀଷଣକୁ କୋଳ
 କଲେ ।
 ଦେଖି ଦେବତାରେ ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଲେ ॥୬୦
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ସକଳ ଦେବଗଣ ।
 ଶ୍ୱେତ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି କଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥
 ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଣ ବଜାଇ ଦୁହୁତି ।
 ଅପହରା ନାଚନ୍ତି ହୋଇଣ ମଉରବୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ବଜ୍ରଧର ।
 ଏବେ ସେ ରାବଣ ହୋଇବ ସଂଘାର ॥
 ବିଭୀଷଣ ଭେଦମାନ କହିବ ନିଅତ ।
 ତେବେ ସେ ନାଶ ଯିବ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ସୁମୈତ୍ରୀ ନନ୍ଦନ ଲକ୍ଷଣ ମହାବୀର ।
 ପାଶୁପତ ସମାନ୍ୟ ଅଟଇ ତାହାର
 ଶର ॥୭୦
 ତେଣେ ସେ ଦତ୍ୟବଳ ହୋଇବେ ନିଧନ ।
 ନିତୟେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ସରିଲା ଜୀବନ ॥
 ଅଳପ ଦିନ ତୁମ୍ଭେ ପଠାରିଣ ଆଥ ।
 କାର୍ଯ୍ୟର ନିକଟେ ବୈରାଗ ନୁହ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶକ୍ରରାୟେ ହୋଇଲେ ସତୋଷ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ॥

ଯହୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ବିଭୀଷଣକୁ କୋଳ
 କଲେ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ରାଜା କରିବି ବୋଇଲେ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଲକ୍ଷଣ ଘେନିଣ କମଳିନୀ ।
 ବିଭୀଷଣ କନ୍ଧରେ ବିଜେ କଲେ
 ତତକ୍ଷଣ ॥୮୦
 ଅସୁର ରୂପ ତେଜିଲା ତାର କାୟେ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରାମ ରାୟେ ॥
 ତୀର୍ଥରାଜ ଜଳ ଆଣି ଦିଅରେ ଭାଜ ।
 ଏହିକ୍ଷଣ ଅଭିଷେକ କରିବି ଏହାକଇ ॥
 ଏ ମୋହୋର ବଚନ ନୁହଇ ଆନ ଜାଣ ।
 ହୋଇ ବିଭୀଷଣ ଲଙ୍କାରେ ରାଜନ ॥
 ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତକୁ ରାଜା ।
 ସମୋଦୁ ପାଣି ଆଣ ବୋଲିଣ ଆଗ୍ୟା
 ଦେଇ ॥
 ତକ୍ଷଣେ ମାଗୁତି ଆଣିଲା ତୀର୍ଥଜଳ ।
 ବିଭୀଷଣ ଶିରେ ଭାଜନ୍ତି ରଘୁବାଳ ॥୯୦
 ରକ୍ଷ ବାନରେ ରାମକୁ ତୁଷ୍ଟି କଲେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ରଘୁବୀର ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ତୋ ଦେବ ବିଭୀଷଣକୁ କଲୁ ଯେବେ
 ରାଏ ।
 ରାବଣ ମରିବାର ହୋଇଲା ନିତ୍ୟ ॥
 ସାତଯାକୁ ଆଣିମୁ ଉଦ୍ଧରିବୁ ମାନ ।
 ଏମନ୍ତ କରିବୁ ନା ଦଶରଥ ନାନ ॥
 ଏତେକ ବୋଲି କପି ଜୟେ ଜୟେ କଲେ ।
 ଲକ୍ଷଣର ମୁଖ ରାୟେବ ଚାହିଁଲେ ॥
 ଜାଣିଲା ସଉମିତ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମର ମନ ।
 ଯମଦାତ୍ତରୁ ଯେଡ଼ିଦେଲାକ ବସନ ॥ ୧୦୦
 ଶ୍ରୀକରେ ଘେନିଲେ ଦଶରଥକର ଚାଟ ।
 ବିଭୀଷଣ ମଥାରେ ବାନ୍ଧିଲେ ନେଇ
 ପାଟ ॥
 ବୋଇଲେ ଲଙ୍କାରେ ହୋଇଲୁ ନୃପତି ।
 ଯେତେକାଳ ମୋର ରହିଥିବ କାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଯାବତ ସମୟେ ଥିବ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ତେତେକାଳ ଯାକ ଲଙ୍କାରେ ତୁ ହୋଇଥିବୁ

ରାଜ ॥

ପୃଥ୍ବୀ ଥିବାଯାଏ ଦେହ ଧରିଥିବୁ ।

ମୋହୋର ଆଗାଧୀନେ ମୃତୁ ନ ପାଇବୁ ॥

ଏସନେକ ବୋଲି ରାମ ଆଗାଧୀନେ ଦେଲେ

ଯହୁଁ ।

ସ୍ବର୍ଗେ ସୁରଗଣେ ପଡ଼ାଉଛି ତହୁଁ ॥୧୦

ଶିର କମଳ ଦେଇଁ ମନାଇଲା ଲଙ୍କାପତି ।

ଅନେକ ଦୁଃଖେ ପାଇଲା ଯେବଣ ବିଭୂତି ॥

ସେ ସମ୍ପଦ ବିଭାଷେଣ ପାଇଲା ଏହିକ୍ଷଣି ।

ଦ୍ରଶନ ମାତ୍ରକେ ତାକୁ ଦେଲେ ରଘୁମଣି ॥

ଆବର ନ ମରିବୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।

ଏ ବର ରାବଣହୁଁ ଅଧିକ ବୋଲିଣ

ବୋଇଲେ ॥

ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ରଗତମସ୍କଳ ।

ପାରନ୍ତି ବନ୍ଧୁ କରୁଣାସାଗର ॥

ଶରଣପଞ୍ଜର ରାବଜନେ ଗ୍ରାହୀ ।

ଆରତ ଭଞ୍ଜନ ସ୍ବାମୀ ଦୁଃଖୀ ଜନେ

ନାହା ॥୨୦

ଅମାୟା ଅପାପୀ ଅଖିଳ ଅଭୂତ ।

ନମୋ ନାରାୟଣେ ଜଗତର ତତ୍ତ୍ବ ॥

ଏହେନେକ ବୋଲି ଦେବେ ତୁଷ୍ଟି କଲେ ।

ଅପଛରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥

ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧରୀ କିନ୍ଦରୀ ଆନନ୍ଦ ।

ଦକ୍ଷ ନାଗ ଲୋକେ ତପାଗଣ ବୃନ୍ଦ ॥

ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ନବଗ୍ରହମାନ ।

ଅକ୍ଷବସ୍ତ୍ର ଏକାଦଶ ରୂପ ହୁତାଶନ ॥

ଅଶତାକ୍ଷ ପବନ ଷୋଳହ ତନ୍ତ୍ରମା ।

ବାର ଆଦିତ୍ୟ ସହିତେ ଦେବ ବ୍ରହ୍ମ ॥୩୦

ସନକାଦି ଲୋକେ ସର୍ବ ମିଳି ।

ଏକ ଦୃଷ୍ଟିକରି ଚାହାନ୍ତି ମହାଆଳି ॥

ଦେଖନ୍ତି ସିନ୍ଧୁକୁଳେ କରୁଣାସାଗର ।

ପୃଥ୍ବ ପୂରିଅଛି ରକ୍ଷ ଯେ ବାନର ॥

ରୁଦ୍ର ବରୁଣ କୃବେର ନଜରତ ।

ସାଧୁ ସାଧୁ ରାମ ବୋଲନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥

ସ୍ୟତା ପତି ଭଗତା ଯୋଗୀ ଜଙ୍ଗମ ରାୟେ ।

ରଘୁନାଥକୁ ଚାହିଁ କରନ୍ତି ବିନୟେ ॥

ବୋ ଦେବ ନାରାୟଣ କମଳାବିଳାସ ।

ଆମ୍ଭେ ସର୍ବଦା ଅତୁ ତୁମ୍ଭର ଦାସ ॥ ୪୦

ରାବଣର ତରେ ନ ପାରୁ ସର୍ଗେ ରହି ।

ପାରୁ ଯେବେ ନାଥ ଉଧର ତୋର ମହା ॥

ଏସନେକ ବୋଲି ଦେବ ତୁଷ୍ଟି କଲେ ।

ଶୁଣସି ଗୋ ମହାମାୟେ ସଦାଶିବ

ବୋଇଲେ ॥

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ବିଦ୍ୟ ରାତି ।

ବିଭାଷେଣକୁ ଅବିଷେକ କରନ୍ତି ରଘୁପତି ॥

ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ମୈତ୍ର ଶୁଣ ।

କେମନ୍ତେ ଯିବା ସାହେର ତରିଣ ॥

ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଅଟଇ ମୋହୋର ।

ଅଗମ୍ୟ ମାହାଜଳ ଲବଣ ସାଗର ॥୫୦

କେମନ୍ତ ବିଚାର ହୋ ଯୁଥପତିମାନେ ।

ସିନ୍ଧୁ ପାରି ହୋଇବା କେବଣ ବିଧାନେ ॥

ସୁଗ୍ରୀବର କହଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନି କର ।

ମୋହୋର କଥାୟେକ ଶୁଣିମା ରଘୁବାର ॥

ବରୁଣ ସେ ଅଟଇ ଜଳେ ଆଧିପତି ।

ପ୍ରଥମେ ଆମ୍ଭେ କରିବା ତାହାଠାରେ ପ୍ରୀତି ॥

ସେ ଆମ୍ଭକୁ ବାଟ ଦେବାକ ଦେଖାଇ ।

କେବଣ ଦିଗରେ ସ୍ଥଳ ଦେବ ଜଳସାଗର ॥

ଯଦ୍ୟପି ଆମ୍ଭକୁ ନୋହିବାକ ବିଶ୍ବାସ ।

ତେବେ କୋପ କରିବା ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥ ୬୦

ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ଯୁଥପତି ।

କିପାଇଁ ବରୁଣକୁ କରିବା ଆମ୍ଭେ ପ୍ରୀତି ॥

ଏସନେକ ବୋଲିଣ ରଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ଘନ

ଘନ ।

ପ୍ରଳୟ ମେଘକି କରଇ ଗରଜନ ॥

କେହୁ ବୋଲଇ ଏ ହୋ କିସ ଦୃନ୍ଦୟ

ପାଣି ।

ଯେ ମାହାସନ୍ୟକୁ ଯେ ହୋଇବ ଆଶୁ ଆଣି ॥

ପଶିଣ ଯିବା ଆମ୍ଭେ ଖୋଜିଣ ଥଳ ବାଟ ।

ଘଡ଼ିକର ମଥେ ପାରିହୋଇବା ସର୍ବଆଟ ॥

କେ ବୋଲଇ କିଂପା ପଶିବା ସାଗରେ ।

ତେଜଂ ଯିବା ଆମ୍ଭେ ଉପରେ

ଉପରେ ॥୭୦

କେ ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣ ହୋ କିଛି ।

ଅନେକ ଲୋକ ଏଥୁ ଦୃବକ ହୋଇଅଛି ॥

ସେ କେମନ୍ତେ ଶୁଣେନି ଲଘିବେ

ମାହାଜଳ ।

ସବିହେଁ ସାମରଥ ଜଣେ ପାରିବା କି ବଳ ॥

କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ପଅଂଶିଣ ଯିବା ।

କେ ବୋଲଇ କିଂପା ଜଳରେ ପଶିବା ॥

କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ବାନ୍ଧିବାକ ଭୋଜା ।

କେ ବୋଲଇ ସମୋଦ୍ର ଅଟଇ କାହାର

ଖୋଳା ॥

କେ ବୋଲଇ ଆହୋ ଗଡ଼ାଇବା ନାବ ।

ତହିଁ ବସି ବଳ ପାରି ହୋଇଯିବ ॥ ୮୦

କେ ବୋଲଇ ଆସ ସବିହେଁ ପିଇବା ।

ଦିନକର ଭିତରେ ପାଣି ଶୁଖାଇବା ॥

କେ ବୋଲଇ ଏବେ ମୋହୋର ବୋଲ

କର ।

ସବିହେଁ ହୋଇଁ ଆମ୍ଭେ ଶୁଖାଇବା

ସାଗର ॥

ଧନ ରତ୍ନ ଯେଥେ ପାଇବା ବହୁତ ।

ଆସିବାକୁ ଯେ ହୋଇବ ସୁସ୍ଥ ପଥ ॥

ରକ୍ଷ କପିକର ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।

ମନେ ମନେ ହସନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ମଣି ॥

ସେନା ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁଣ

ବୋଲନ୍ତି ।

ରକ୍ଷ କପିବଳ କି କି ବିଚାରନ୍ତି ॥ ୯୦

କେମନ୍ତେ ତରିବା ଯେତେ ମାହାଜଳ ।

ଯିବାକୁରଂ ବାଟ ନାହିଁ ଏଥୁ ଥଳ ॥

ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ରାମରାଉ ।

ରାଜଦାଣ୍ଡରେ ଦେବ ବଣା କିପାଁ ହୋଇ ॥

କିପାଇଁ ଆଗ୍ୟା ଚୋର ଭାଙ୍ଗିବ ଜଳପତି ।
ତୁ ଦେବ ତାହାକୁ କର ଏବେ ପ୍ରୀତି ॥
ସୁଗ୍ରୀ ଜମେବ ବୋଲିଲେ ଏହା ଯହୁଁ ।
ବରୁଣକୁ ଦୁଃସ୍ତି କଲେ ରାମ ତହୁଁ ॥
ଧନୁ ଶହସ୍ର ଥୋଇଁ ହୋଇଁ କୁଶହସ୍ତ ।
ପୂର୍ବ ମୁହିଁ ହୋଇଁ ବସିଲେ

ଚରୁନାଥ ॥୧୦୦

ମାହାଜନକୁଳ ତାହିଁଶ ବୋଲନ୍ତି ।
ଜୟ ତୁ ବରୁଣ ଗଙ୍ଗାଦେବୀର ପତି ॥
ମଗର ବାହାନ କରେ ମୋହପାଶୀ ।
କଣ୍ଠେ ବିରାଜଇ ମାଳ ଯେ ତୁଳସୀ ॥
ଦକ୍ଷିଣେ ମୁଦୁରର ଶ୍ୟାମାର ହେମକାନ୍ତି ।
ବିଦ ମୁଦି ବଳୟା ବାହୁଡି ବିରାଜନ୍ତି ॥
କିରିଟା କୁଣ୍ଡଳ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ।
କଟି ଘଣ୍ଟି ଶରୀର ସୁରଜ ବସନ ॥
ତୋହୋର ଆଶ୍ରେକେ ଜର ଜହୁ ଅଛି ।
ଜୟ ଜୟ ଯୋଗେଶ୍ବର କାଶ୍ୟପର

ବନ୍ଧି ॥୧୦

ସାତ ସମୋଦ୍ରକୁ ଅଟୁ ଆଧିପତି ।
ତୁ ଦେବ ଶ୍ୟାମାରେ ଭରିଲୁ ବୃତ୍ତିହେତି ॥
ସର୍ବ ଦେବତାକୁ ମୋହି ମୋହଦେଇ ।
ତୁ ହୋ ତଳଲୋକ ଅଛୁ ବି ଆଜାଂ ॥
ତୋହୋର ବିହୁନେ ଜୀବେ ଜୀବନ ନ
ପାଆନ୍ତି ।
ତୋହୋର ନଥୁଲେ କି ରହି ଧରତୀ ॥
ତୋହୋର ପରସାଦେ ଜନେ ହୁଅନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧ ।
ତୁହି ସେ ପବିତ୍ର ଦେଖିତେ ଲୋକର ମଧ୍ୟ ॥
ଜଗତ ସରୋଚର ଅଛି ଦେହ ଧରି ।
ତୋହୋର ସେ ସକଳ ଜନେ ହୋଡି

ତରି ॥୧୦

ତୁହି ସେ ସପ୍ତସିନ୍ଧୁ ମୁଡି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।
ଇବଣ ଇନ୍ଧୁ ସୁରା ଘୃତ ବଧୂ ଅର୍ଜୁନ ॥
ତୁ କ୍ଷୀର ମଧୁଜଳ ଏବୁ ଏକ ବଡ଼ା ।
ଦ୍ଵାପକଇ ସାଗର ଅଟଇ ଦୁଇ ବଡ଼ା ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧନ ପ୍ରିୟା କଉସୁଭା ମଣି ।
ଅଛି ପାରିଜାତେକ ଯେ ଅମୃତ ବାରୁଣୀ ॥
ଉଜ୍ଜିଶ୍ଵରା ଅଶ୍ଵ ହୋ ଅଜରାବ୍ରତ ହସ୍ତୀ ।
ଅଷ୍ଟନିଧି ପଦାର୍ଥ ନାନା ବିଧି ପ୍ରତି ॥
ଦେବକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଦେବ ଦେଲୁ
ଏହା ।

ସର୍ବଦା କାଳେ ଦେବ ସୁରଗଣକୁ
ସାହା ॥୧୦୧
ଯେ ଅବା ଶରଣ ପଶନ୍ତି ତୋହୋର ତହିଁ ।
ତ୍ରେଲୋକରେ ତାହାକୁ ଯେ ସରିସମ ନାହିଁ ॥
ବିଭା ବ୍ରତ ସାମାନ୍ତ ଉଦ୍ଧବ ଆନନ୍ଦେ ।
ଆଗେ ବିଦୁଜନେ ତୋହୋର ପାଦେ

ବନ୍ଦେ ॥

ତୁ ଯେ ଦେବକର ଅଟୁ ଦେବରାଜା ।
ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ତୋହୋର ପ୍ରିୟବତୀ
ଭାରିଯା ॥

ତୁ ସେ ନାରାୟଣର ଅଟୁ ସାହା ସିନ୍ଧୁ ।
ସଂସାର ଧାରଣ ତୁ ପର ଲୋକ ବନ୍ଧୁ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପିଅର ତୁ ବିଷ୍ଣୁର ଇଶ୍ଵର ।
ଜୋ ବରୁଣ ଦେବତା ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ
କର ॥୪୦

ଲଙ୍କାର ରାବଣ ଘରଣୀ ମୋର ନେଲା ।
ଯୁବା କାଳେ ମୋତେ ଯେତେ କଷ୍ଟଦେଲା ॥
ମୁହିଁ ତାହାର ତୁଲେ କରିବି ସମର ।
ତୁ ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବୁ ଜଳଧର ॥
ରକ୍ଷ ବାନର ଯେ ଗହଳ ମୋର ଥାଠ ।
କେଉଁ କତି ଯିବି ମୁଁ ନ ଜାଣଇ ବାଟ ॥
ଅଗମ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ ଏ ଯେ ନ ଦିଶଇ କୂଳ ।
ତୁ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅସି ମାହାଜନ ॥

ଏତେବୋଲି ରାମ ବରୁଣକୁ ଦୁଃସ୍ତିକଲେ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ॥୪୦
ମେରୁ ଓହ୍ଲାଡ଼ ଯେ ହୋଇଲେ ରବି ଆସି ।
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ବୋଇଲେ ଦଶରଥ ଶିଷି ॥
ବିଭାଷଣ ମଇତ୍ର ତୋହୋର ତୁଲେ ଥିବ ।

ଏହାକୁ ମଇତ୍ର ହୋ କରିବ ସଦିବାବ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ବିଜୟେ କରିଗଲେ ।
ରହିବାର ଲୋକେ ବାହାରେ ରହିଲେ ॥
ତହୁଁ ଜମେବ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ।
ରାତ୍ର କାଳେ ନବର ଏ ବୁଲନ୍ତି ସକଳ ॥
ରକ୍ଷ ବାନର ସଜନି ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
ଯେ ମୁଖେ ପଡ଼ନ୍ତି ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ଚିହ୍ନି ॥୨୦
ଠାବେ ଠାବେଶ ବସିଲେ ଚଉକଟି ।
ସକଳସ ଗୁଣ୍ଡି ଜାଳନ୍ତି ତହିଁ ବତୀ ॥
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପହରା ଯେ ବୁଲଇ ଦୂର ବାଲ ।
କେ କେଟା ଗଲା ବୋଲି ଅକାରଣେ
ରାଜା ॥

ସିଂଘ ଦ୍ଵାର ଜଗଇ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
ଲକ୍ଷଣ ବସିଥାଇ ଶ୍ରୀରାମର କତି ॥
ମୃଗ ଛାଲ ଉପରେ ଅମଳାଶ ବାସ ।
ତହିଁ ପହୁଡ଼ିଲେ ସୀତାର ବିଳାସ ॥
ସଜନି ନିତିନ୍ତରେ ଶୋଇଲେ ଯେଝା ମତି ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ଗତି ॥ ୭୦
ଏଗାର ଘଡ଼ିରେ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ର ଅସ୍ଥ ଗଲା ।
ପୂର୍ବ ଭାଗେଶ ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶିଲା ॥
ଯହୁଁ ପ୍ରକାଶଇ କାଶ୍ୟପ ସତତି ।
ସଧାର ସଧାର ହୋଇ ବହଇ ମରୁତି ॥
କାକ ପକ୍ଷୀ ତାକନ୍ତି ଭଲୁକ ଲୁଚାଦେଲା ।
ଶ୍ରୀକାଳ ଶାର୍ବୋଳ ସାଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଲା ॥
ତସକରେ ଧାର୍ମିକ କୁକୁଟଟ ରଡ଼ି ଦ୍ୟତି ।
ଚକ୍ରବକେ ପକ୍ଷୀ ବିଷାଦ ଛାଡ଼ନ୍ତି ॥
ତାରାୟେ ମଉଳିଲେ ବିରହିଣୀ ଦୁଃଖୀ ।
ଭ୍ରାନ୍ତି ଛାଡ଼ିଲା ତେଣୁଆ ନାମେ ପକ୍ଷୀ ॥୮୦
କୁଳବଧୂ ନିଦରୁ ହୋଇଲେ ଆଉରଣ ।
ସ୍ରାହାନ କରିତେ ଚଳିଲେ ସୁଦ୍ରାହୁଣ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗିଲା ତତକାଳ ।
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିତେ ଯେ ବିଜୟେ ସିନ୍ଧୁକୁଳ ॥
ସ୍ରାହାନ ସାରିଣ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିତି ।
ସେନାପତିମାନେ ଆସି ଦ୍ରୁଶନ କରନ୍ତି ॥

ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ଓଳଗନ୍ଧି ଯାଇଁ ।
 ଏହାକୁ ବାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ଗନ୍ଧୁଯାଇଁ ॥
 କି ବୁଧୁ କରିବା ହୋ ସିନ୍ଧୁ କେହ୍ନେ ତରି ।
 ଲୋକ ଦେଖି ଦୁଗୁଣ ମାରଇ ଲହରୀ ॥୯୦
 ବରୁଣ ପ୍ରସନ୍ନ ନୋହିଲାନ ମୋତେ ।
 ଲଙ୍କ ଗଡ଼କଇ ମୁଁ ଯିବଇଁ କେମତେ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ମନେଣ ବିଚାରି ।
 ସାହେର କୁଳରେ କୁଣ ଶେୟା କରି ॥
 ଉତ୍ତରକୁ ଶିର କରିଣ ଶୋଇଲେ ଦାଶରଥ ।
 ବୋଇଲେ ଯେ ଦେହ ପଛେ ଯାଇ
 ମୋହୋର ଏଥୁ ॥
 ବରୁଣ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ଉଠିଯିବି ।
 ନୋହିଲେ ସିନ୍ଧୁକୂଳରେ ଶୋଇଥୁବି ॥
 ଏତେବୋଲିଣ ରାମ ଯେ କଲେ ଦୃଢ଼
 ବ୍ରତ ।
 ରିଛ କପିବଳ ଭାଳନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥୧୦୦
 ସେନାପତିମାନେ କତିରେ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ।
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ଏ ବେନି ଅଛନ୍ତି ॥
 ଏଥୁଅନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସବାଣୀ ।
 ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଯେ କହନ୍ତି ଶୁଳପାଣି ॥
 ଶୁଣ ଶାକାମ୍ବେରୀ ଗୋ ଶ୍ରୀରାମର ଚରିତ ।
 ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଯେ ଚିତ୍ତକଇ ପବିତ୍ର ॥
 ଶ୍ରୋତା ବକତା ଲୋକେ ତରିବେ ବେନି
 ଜନ ।
 ଅତେ ମୁକତି ସେ କରନ୍ତି ନାରାଏଣ ॥
 ମହାନାଟକରେ ବିଚିତ୍ର କାବ୍ୟ ରସ ।
 ଶୁଣିଲେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ନାଶଇ
 କଳୁଷ ॥୧୦
 ସେ କଥା ତୋହୋର ଆଗେ କହଇରେ
 ସହି ।
 ଯେତେକ ପାତକ ତୋର ସବୁ ହୋଇ ଦହି ॥
 ଶୁଣ ଶଶୀମୁଖୀରେ ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ।
 ଲଙ୍କାର ରାଜନ ଯେ ଅଟଇ ଦଶାନନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ତୋରାଜଣ ନେଲା ।

ବିଭୀଷଣ ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତିଆରିଲା ॥
 ବୋଲି ନ କରିଣ ଗୋଡ଼ାଇଲା ମାରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଥିଲେ ପକାନ୍ତା ସଂଘାରି ॥
 ମହାରାବଣକୁ ବୋଇଲାନ ରାଜାଁ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଦେଖ ଛଡ଼ାଇ ଆସ
 ଯାଇଁ ॥୨୦
 ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ମହାରାବଣ ଗଲା ।
 ମେଢ଼ ପଛକଟି ବିଭୀଷଣକୁ ଦେଖିଲା ॥
 ହାଥ ଧରିଣ ବୋଇଲା ଯିବା ଆସ ।
 ନୃପତି ଆଗ୍ୟା ଦେଖନ୍ତି ଛଡ଼ାଇବି ଦେଖ ॥
 ଶୁଣି ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ମାର୍ଗେ ଚଳିଗଲା ।
 ଦେଖୁଁ ଦେଖୁଁ ଆକାଶ ମାର୍ଗେଣ ପଶିଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ହୋଇଲା ବିସ୍ମୟେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପକେ ମୁଁ ନମାଇଲି ତାୟେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ପଶିବ ଶରଣ ।
 ଏ ମୋହୋର ନିତୟେ ହୋଇଲା
 ମରଣ ॥୩୦
 ଶତୃର ଆଗେ କହିବ ଛେଦ କଥା ।
 ତାରକୁ ହକରାଇ ବୋଲଇ ଦଶମଥା ॥
 ତୁ ହୋ ଦେଶାଭର ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
 କିସ କଲା ବିଭୀଷଣ ବାରତା ଆଣିଦେବୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ତରା ଗଲାକ ତତକ୍ଷଣିଁ ।
 ହେଲେ ତରିଗଲା ଲୁଣିଆର ପାଣିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ବଳେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ସାମାନ୍ୟ ମର୍କଟ ଗୋଟିଏକ ହୋଇଁ ॥
 ଯାବତ କଥାମାନ ଶୁଣି ବାହୁଡ଼ିଲା ।
 ଦିନକର ଭିତରେ ବାରତା
 ଆଣିଦେଲା ॥୮୦
 ନିଶିରେ ବେହାର କରିଛି ଲଙ୍କପତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆସିବା କଥା ବିଚାରନ୍ତି ॥
 ସହସ୍ତ୍ରକ ଦୀପ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ହୁଲା ।
 ନିରନ୍ତରେ ଦିହୁଡ଼ି ତାରାଗଣ ମେଲା ॥
 ଲକ୍ଷେକ ତାମର ପଡ଼ଇ ତଉପାଶ ।
 ପଟୁଆରୀ ପଡ଼ି ଯେ ଅଛନ୍ତି ଚଉକୋଶ ॥

ହାଥା ଘୋଡ଼ା ରାଉତ ଦେଖଇ ଲଙ୍କପତି ।
 ରାଉତେ ମାହୁତେ ପ୍ରତ୍ୟ୍ୟାଁ କରନ୍ତି ॥
 ରାତ୍ର ତିନି ଘଡ଼ିମାନେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ଦୂତ ।
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ କହଇ ବାରତ ॥୫୦
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଲଙ୍କାର ଶିରୋମଣି ।
 ବିଭୀଷଣ ଶରଣ ଚରିତ ଅଇଲି ଶୁଣି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଦଶେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ଗଲାକ ଘେନାଇଁ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଜମ୍ବେବ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନୀଳ ।
 ପାଛୋଟି ଅଇଲେ ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟବଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣିଲେ ନିଅମ କରାଇଲେ ।
 ଅନେକ ସମ୍ବରେ ଛାମୁକୁ ଘେନିଗଲେ ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପଉରୋଷ କଲା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ରାଜା ହୋଇଲୁ
 ବୋଇଲା ॥୬୦
 ଶତେବାର ବିଭୀଷଣ ନମାଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
 ତପୁସାର ମୁଖୁଁ ଏ ବଚନ ଶୁଣି ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ
 ରାମରାୟେ ।
 ମୁହିଁ ତୋତେ ଶରଣ ପଶିଲି ନିତୟେ ॥
 ତିଆରିଲା ବୋଲ ରାବଣ ନ କଲା ।
 କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ମାରିତ ଗୋଡ଼ାଇଲା ॥
 ନିମୋହ ହୋଇଁଣ ମୁଁ ଛାଡ଼ିଲି ଲଙ୍କାପୁରୀ ।
 ତୁହି ସେ ମୋତେ ରକ୍ଷାକର ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
 ରାବଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୋଇବେ ଯେଣେ ହଟ ।
 ତହିଁର ବିଧାନ ଜାଣଇ ସମସ୍ତ ॥୭୦
 ତୁ ଦେବ ମନେଣ ଆନ ନ ବିଚାର ।
 ଏ ମୋହୋର ବୋଲ ଘେନିଣ କାର୍ଯ୍ୟକର ॥
 ସକଳ ଅସୁରକୁ କରିବି ନିପାତ ।
 ଜାନେକୀ ଘେନିଣ ଆସିବୁ ରଘୁନାଥ ॥
 ଏ ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଉଠି ପ୍ରୀତି କରି ॥
 ତାର୍ଥ ଲଙ୍କ ଘେନି ଅବିଷେକ କଲା ।
 ଆବର ମଥାରେ ପାଟେକ ବେଢ଼ାଇଲା ॥

ଦୃଢ଼ ଯେତେକାଳ ଥିବ ଲଙ୍କାରେ ନୃପତି ।
ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଇଲାଇ ଯତି ॥୮୦
ସଜନି ପ୍ରତେ ନ ଯାନ୍ତି କେବେହେଁ ।
ଶ୍ରୀରାମର ମାୟା ନ ବସଇ ଦେହେ ॥
ସମୁଦ୍ର ତରିବାକୁ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
ଦେବକୁ ଦୁଇଭା ମାନେବେ ଅଗୋଚର ॥
ବରୁଣକୁ ଦୁଷ୍ଟି କଲାକ ଜଟାଧାରୀ ।
କୁଣ ପାଡ଼ି ଶୋଇଲା ନିରାହାର କରି ॥
ଏସନେକ ଚରିତ ଅଭାଳି ଦେବ

ଶୁଣି ।

ଶୁଣି ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲା ବିଂଶପାଣି ॥
ମନେ ବିଚାରିଣ ବୋଇଲାଇ ଶୁଣି ।
ଶୁଣିଲକି ଅମନାତ୍ୟ ତରରର ବାଣୀ ॥ ୯୦
ବିଭାଷେଣ ମୋହୋର ସଗୋତ୍ର ମରାଜବ ।
ଛେଦ ଭେଦ କଥା ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିବ ॥
ମୁହିଁ ତାହାର ମର୍ମ ଜାଣଇ ତରୁ କରି ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଥିଲେ ପକାନ୍ତି ଆଜ ମାରି ॥
ଆଗରୁ ତଳଇ ସେ ମୋହୋର ଅଣହିତେ ।
କୃତ କଥାମାନ ଧରିଥାଇ ଚିତ୍ତେ ॥
ରାଜଜ ଭଣ୍ଡାରମାନ ତାହାର ଆୟେତ ।
ସେବର ବୋଲି ମୁହିଁ ସମର୍ପଇ ତାହାନ୍ତ ॥
ରାଣୀ ମାହାଦେଇ ତାହାର ବୋଲେ ଆନ୍ତି ।
ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ ସେ ଯେଣେ ଯିବ

ଯାନ୍ତି ॥୧୦୦

କେବଣ ବୁଧରେ ଆସିବେ ସମୁଦ୍ର ପାରି
ହୋଇଁ ।
ବଇରୀ ତହିଁ ଶରଣ ପଶିଲାଇ ଯାଇଁ ॥
ଯେ ମୋହୋର ମର୍ମ ଜାଣଇ ବୁଧ ବଳ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ସେ କହିବ ସକଳ ॥
ଯେତେବୋଲି ଶୁକ ଶାରଣକୁ ରାଜ୍ ।
ଗୁପ୍ତ କଥାମାନ ତୁନିକରି କହି ॥
ତୁମ୍ଭେ ଯେହିକ୍ଷଣ ଯିବ ତେଣି କୁଳ ।
ଦେଖି ଆସିବ ହୋ ରିଜ୍ କପିବଳ ॥
କିଏ କିଏ ବିଚାର ହୋ କରନ୍ତି ତହିଁ

ଥାଇଁ ।

କେବଣ ବୁଧରେ ଆସିବେ ସମୁଦ୍ର
ପାରିହୋଇ ॥୧୦
ସେ କଥା ଜାଣି ତୁମ୍ଭେ ଆସିବ ତତ୍ତ୍ୱି ।
ଯତନେ ଯିବ ତୁମ୍ଭେ ବିଭାଷେଣ କରି ॥
ବୋଲିବ ଶରଣ କିମ୍ପା ପଶିଲ ଶତ୍ରୁର ତହିଁ ।
ତୋତେ ନେଇଁ ତ ପେଷିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
ଅନେକ ଚିଆରିଣ ଘେନାଇଁ ତାକୁ ଆସ ।
ଆବର ଯିବ ତୁମ୍ଭେ ସୁଗ୍ରୀବର ପାଶ ॥
ବୋଲିବ ରାବଣ ବାଳୀ ମଜତ୍ର ବେନି ।
ତୁ କିମ୍ପା ଆସିଅଛୁ ସଜନ୍ୟ ସାହା ଘେନି ॥
ଯାଅ ତୁ ବାହୁଡ଼ି ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯୁଦ୍ଧେ ଆସି ଦୁଲେ ॥ ୨୦
ସୁଗ୍ରୀବ ବାହୁଡ଼ାଇ ଦିଅ ଏହା କହିଁ ।
ବିଭାଷେଣକଇ ବେଗେ ଘେନି ଆସ

ଯାଇଁ ॥

ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇ ଶୁକ ଶାରଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
ନବଗୁ ବାହାର ଅନକୁଳ ଘେନି ॥
ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ନିଶାୟେ ଗଗନେ ଚଳିଗଲେ ।
ଉତ୍ତର କୁଳେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
ଦେଖିଲେ ବନଗିରି ପୁରିଛନ୍ତି ବଳ ।
ସମୁଦ୍ର ଭିତରେକି ଆରେକ ସିନ୍ଧୁଜଳ ॥
କୁଣ ଶେଯ୍ୟାରେ ଶୋଇଛନ୍ତି ରଘୁନାଦ ।
ଲକ୍ଷଣ ଜଗଇ ଯେ ତାହାର ସନ୍ନିଧାନ ॥୩୦
ଯୁଥପତି ମାନେ କେତେହେଁକ ଦୂରେ

ଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଯାଇ ଶୁକ ଶାରଣ ଦେଖନ୍ତି ॥
ବିଭାଷେଣ ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ଦୁଇ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଲେ ।
ଧୂରୁ ଦେଖିଣ ଶିରେ କର ଦେଲେ ॥
ଶୂନ୍ୟ ଯାଇଣ ତାକନ୍ତି ବିଭାଷେଣ ।
ଆମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ଅଛୁ ଶୁକ ଯେ ଶାରଣ ॥
ରାବଣେଶ୍ୱର ଆମ୍ଭକୁ ପେଷିଲାଇ ରାଜ୍ ।
ବୋଇଲା ଭାଇକି ମୋ ଘେନି ଆସ ଯାଇଁ ॥
ଶତ୍ରୁର ତହିଁ କିମ୍ପା ଶରଣ ପଶଇ ।
ଯେ କଥା ଉଚିତ ମନକୁ ନୁଆସଇ ॥୪୦

ସକୁଟୁମ୍ଭ ମରାଜ୍ କି କାର୍ଯ୍ୟେଣ ଥିବୁ ।
ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ଏହା ସେ ଅରଜିବୁ ॥
ଆସ ଆସ ବିଭାଷେଣ ଆମର ବୋଲ
କର ।
ସୋଦର ଭାଇ ତୋର ଅଟଇ ଦଶଶିର ॥
ତାହାର ବଚନକୁ ଛଳ କିମ୍ପା କରୁ ।
ମନ୍ତ୍ରୀବର ହୋଇଁ କଥା ନ ବିଚାରୁ ॥
ଶୁଣିଣ ବିଭାଷେଣ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକଇ ଚାହିଁ ।
ବୋଇଲା ବେଗ ହୋଇ ପଳାଅ ହୋ ବାଇ ॥
ଅଗ୍ନି ଘେନି ସମୋଦ୍ର ପୋଡ଼ିତ ବିଚାର ।
ଆକାଶର ତନ୍ତୁକୁ ବଢ଼ାଇ ଲୋଡ଼ କର ॥୫୦
ପବନକୁ ପାଶି ପକାଇ ଧରି ଲୋଡ଼ ।
ଟେକା ମାରି ପର୍ବତ କରି ଲୋଡ଼ ତୁର ॥
କ୍ଷୀରରେ ଖାର ମିଶାଅ କାହିଁପାଇଁ ।
ତୁମର ବଳେ କି ମୁଁ ଲଙ୍କାକଇ ଯାଇଁ ॥
ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ରାବଣକୁ ମାରି ।
ଅସୁରଗଣ ସହିତେ ହୋଇବେ ସଂଘାରି ॥
ସାତା ଘେନି ରାମ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବେ ।
ରକ୍ଷ ବାନରେ ତୁମ୍ଭ ଲଙ୍କା ବିଧ୍ୟସିବେ ॥
ତେତେକ ମୁଁ ଯେବେ କରଣ ପାରଇଁ ।
ସେ କଥା ଅନୁବ୍ରତେ ମୁହିଁ ମନେ

ବିଚାରଇ ॥୬୦

ସେ କିଏ ସୋଦର ଅଟଇ ମୋହରି ।
ତିଆରିଲେ ମୋତେ ଗୋଡ଼ାଇଲା ମାରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ପାଇଲି ଜୀବନ ।
ଯେହି କଥା ଯାଇଁ କହିବି ଦଶାନନ ॥
ଶୁଣି ଶୁକ ଶାରଣେ ତେଣୁଆ ରୂପ ଧରି ।
ଆକାଶ ମାର୍ଗେଣ ଉଡ଼ିଲେ ଉଡ଼ଂ କରି ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ସମାଦ ଦେଇଛନ୍ତି କରନ୍ତି ମନ ।
ଖୋଜି ନ ପାରନ୍ତି ଅକଳଣା ସନ୍ଧ୍ୟ ॥
କେ କେଟି ବୋଲି ତାକନ୍ତି ଉକ୍ଷେ ଥାଇଁ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଆଗେ କହିଲେ ଲୋକେ
ଯାଇଁ ॥୭୦
ଭୋ ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ରିୟା ଠାକୁର ଆଧିପତି ।

ଚଢ଼ାଇ ଦୁଇ ଗୋଟା ଆକାଶେ ଡାକ ଦ୍ୟୁତି ॥
ବିଭରିଣ ବୁଝ ଏ କେବଣହିଁ ଅର୍ଥ ।
ଶୁଣି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକର ଚାହିଁଲେ କପିନାଥ ॥
ପକ୍ଷୀକି ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ କାହାରରେ
ଅଟ ।

କେବଣ ଦେଶେ ଘର କାହାକର ଖଟ ॥
ଶୁକ ଶାରଣେ ବୋଇଲେ ଇର୍ଷ୍ଟେ ଥାଇଁ ।
ଆମ୍ଭେ ଲୋଡୁଅଛୁ ଇଷ୍ଟିକ୍ଷୀର ସାଜଁ ॥
ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ କହିବୁ ବାରତା ।
ଶୁଣିଣ ବୋଇଲା ସେ ରୋମାର
ଭରତା ॥୮୦

ଆମ୍ଭେ ପୁରୀବର ଖଡ଼ଘର ତନୟେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ମୈତ୍ର କପିକୁଳ ରାୟେ ॥
କିଏ ସମାଦ କିଏ ସନ୍ଦେଶ ସେ ଅଛି ।
ନିର୍ଭାୟେ ହୋଇଣ ତୁମ୍ଭେ କହରେ ବେନି
ପକ୍ଷୀ ॥

ଶୁକ ଶାରଣ ବୋଲନ୍ତି ଇର୍ଷ୍ଟେ ଥାଇ ।
ଶୁଣି ପୁରୀବର ହୋଇ ଇଷ୍ଟିକ୍ଷୀର ସାଜଁ ॥
ଲକାର ନୃପତି ଅଟଇ ରାବଣ ।
ତାହାର ମନ୍ତ୍ରୀ ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ ଶୁକ ଯେ ଶାରଣ ॥
ତୁମ୍ଭର ତହିଁକି ଆମ୍ଭକୁ ପେଷିଲେ ଦଶରିନି ।
ବୋଇଲେ ବାଳୀ ନୃପତି ମୈତ୍ର ଅଟଇ
ମୋହରି ॥୯୦

ତାହାରି ସାମୁକ ମୋହୋର କନେଷ୍ଟ ।
ସେ କିମ୍ପା ବିଭର ନ କଲା ଭଲ ଘାଠ ॥
ସାତାକୁ ଆଣିଲେ ତାହାର କିଏ ଯାଇ ।
ସେ କିମ୍ପା ବଳ ଘେନି ନ ଜାଣି ଆସଇ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ପେଷିଲା ଆମ୍ଭନ୍ତ ।
ଏବେ ତୁ ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ଯା ରୋମାକାନ୍ତ ॥
ରାମ ରାବଣ ଯୁଧ୍ୟ କରନ୍ତୁ ସେ ବେନି ।
ତୁ ପୁରୀ ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ତୋହୋର ସନ୍ଧ୍ୟା
ଘେନି ॥

ରାବଣର ତୋହୋର ପ୍ରୀତି ଆଉ ରହିଁ ।
ଶୁଣିଣ ବୋଇଲେ ଇଷ୍ଟିକ୍ଷୀର
ସାଜଁ ॥୧୦୦

ତୁମ୍ଭେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ କହିଲ ଯାହା ଯାହା ।
କେମନ୍ତ ଭାର ମୋର ଅଟଇ ବିଂଶବାହା ॥
ରାମର ବାଦୀ ସେ ଯେ ମୋହର ବାଦୀ ।
ବାଳୀ ମୋହୋର ବାଦୀ ରାମ ତାହାକୁ
ସାଧୁ ॥

ମୁହିଁ ଶ୍ରୀରାମର ଶତ୍ରୁକୁ ସଂଘାରିବି ।
ଅସୁରନ୍ତ ମାରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଧାରିବି ॥
ରାବଣ ଆଗେ ଯାଇଁ ଯେହିମତେ କହ ।
ପ୍ରାଣ ନ ରହିବଟି କ୍ଷଣେହେଁ ନ ରହ ॥
ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ଯେ କାହିଁ ଆସିଛନ୍ତି ।
କେଶରୀ ବୋଇଲା ଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବେନି
ମନ୍ତ୍ରୀ ॥୧୦

ଶୁଣି ତାରା ସୁତ ଇର୍ଷ୍ଟକୁ ଗଲା ତେଜଁ ।
ବହୁ ସମ ବିଧାୟେ ପହୁଡ଼ିଲା ନେତ୍ର ॥
ବାଜନ୍ତେ ମରି ପଡ଼ନ୍ତେ ବେନିଜନେ ।
ଧୂରୁ ପକାଇଲେ ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜନେ ॥
ଅଙ୍ଗଦର ଛଳେ ବାନର ରଜ୍ଜବଳ ।
ବାହୁଡ଼ି ଆସି ସେ ମିଳିଲେ ସିନ୍ଧୁକୁଳ ॥
ଶୁକ ଶାରଣେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ପ୍ରବେଶ ।
ଦ୍ରୁଶନ କଲେ ଯାଇ ନୃପତି ଦଶଭଣ୍ଡ ॥
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ସେ ମଥାରେ ହାଥ
ଦେଲେ ।

ଲୋକ କଡ଼ାଇଣ କଥାନ୍ତ କହିଲେ ॥୨୦
ଶୁଣିଲା ରାବଣ ଯେ ବାଳୀବାରର ମରଣ ।
ହୃଦ ପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ କଲା ବିଭରଣ ॥
ନିଶ୍ଚୟେ ନାରାୟଣ ଅଟନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
ବାଳୀକି ମାରିବାକୁ କି ଆନ ସାମରଥ ॥
ବନଜାବମାନେ ହୋଇଲେ ତାକୁ ସାହା ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦାଶରଥ ଅଟଇ ତରବାହା ॥
ସିନ୍ଧୁ ତରିବେ ସେ କେବଣ ପ୍ରକାରେ ।
ଅସୁରନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧିବେ ସେ ବାଲୁକ ବାନରେ ॥
ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇଣ ଏଡ଼େକ ସାହାସ ।
ଏଡ଼େ ବୋଲି ଭିତରକୁ ଗଲା
ଦଶାବଣ ॥୩୦

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରାତି ।
କୁଣ ପାଡ଼ି ଶୋଇ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଦାଶରଥ ॥
ତିନିଦିନ ହୋଇଲା ନ ପାଇଲେ ସନ୍ଦେଶ ।
କୋପ କରି ଉଠି ବସିଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
ପୁରୀବରକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରି ।
କି କରିବା ମିତ୍ର ବୋଲନ୍ତି ଉପଧାରୀ ॥
ଅନେକ ଦୁଷ୍ଟି କରି ଶୋଇଲୁ ଉପବାସେ ।
ତିନିଦିନ ହୋଇଲା ବରୁଣ ନଜଲା ମୋର
ପାଶେ ॥

ଏବେ କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି ମିତ୍ର କହ ।
କୋପେଣ ଶ୍ରୀରାମର କମ୍ପୁଅଛି ଦେହ ॥୪୦
ପୁରୀବର ବୋଇଲା ଦୃଷ୍ଟୟେ ନୃପତି ।
ସନ୍ତୁଜନକର ନୁହଇ ଏ ଗତି ॥
ଏବେ ସ୍ବାମୀ ତୁ ଯେ ଜିଣିଲୁ ଜଗତ ।
ତୋହୋର ନିଜ କର୍ମ ଶୁଦ୍ଧି ରଘୁନାଥ ॥
ଦୃଷ୍ଟଲୋକ କରା ତ୍ରାସିଲେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ତେବେ ସେ ସ୍ବାଭାବ ଛାଡ଼ନ୍ତି ରଘୁରାଜ ॥
ତୟାର କଳକ ଯେହ୍ନେ ଆମ୍ଭିକରେ ହୋଏ
କ୍ଷୟ ।

ମନ୍ଦ ଚିତ୍ତ ଛାଡ଼ନ୍ତି କରାଇଲେ ଭୟେ ॥
ସନ୍ତୁଜନକର ନ କରିବ ମାୟା ।
ମାୟା କହିଲେ ତ କମ୍ପଇ ତାହାର
କାୟା ॥୫୦
ଖଳ ଲୋକ ସ୍ବାମୀ କହିଲେ ହୁଅନ୍ତି ଚାଣି ।
ଭାଏ ଦେଖାଇଁ କହନ୍ତି ଥର ବାଣୀ ॥
ମାୟାଜଳର ନୃପତି ଅଟଇ ବରୁଣ ।
ଆପଣେ ଦେଖାଉଁଅଛି ଆପଣେ ମନ୍ଦପଣ ॥
ଚାର୍ଯ୍ୟ ରାଜା ହୋଇ ଅଭାଷ ହୋଇଲା ।
ଆତ୍ମ ନ ଚିନ୍ତିଣ ତୋତେ ଗର୍ବକରା ॥
ଭୋ ନାଥ ରଘୁନାଥ କରସି ତୋହୋର
କାର୍ଯ୍ୟ ।

ପୁରୀବର ବୋଲି ଶୁଣି ଉଠିଲେ ରଘୁରାଜ ॥
ବୈଷ୍ଣବା ଧନୁରେ ଚଢ଼ାଇଲେ ଗୁଣ ।
କୋପମୁଖ ହୋଇଁ ଯେ ଚାହିଁଲେ ବେନି
ଡ୍ରୋଣ ॥୬୦

ଅଗ୍ନିଶର କାଢ଼ି ପଡ଼ିଲେ ଧନୁବେଦ ।	ସତରାଚର ଜଗତ ତୁ ନିକି କରୁ ନାଶ ।	ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ତୋର କୋପକୁ ଭାର୍ଜନ ।
ତତକ୍ଷଣେ କୋବନ୍ଧ ଧଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥	ସୃଷ୍ଟି ସ୍ତ୍ରୀକିବାରେ ବ୍ରହ୍ମା ପାଇ ପ୍ରାପ ।	ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷଣ ॥
ଶୁଣ ସିନ୍ଧୁରାଜ ମୋତେ ବାଟ ଦେସି ।	ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ତୋତେ ଶୋଷିଲା	ଅନନ୍ତ କୋଡ଼ି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଅଟୁ ତୁ ନାଏକ ।
ନୋହିଲେ ଯେହିକ୍ଷଣି ହୋଇବୁ ନାଶି ॥	ଅଗସ୍ତି ।	ତୋହୋର ଆଶ୍ରେକେ ଛନ୍ତି ସର୍ବଲୋକ ॥
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ପ୍ରାଣେ ବିନାଶିବି ।	କାଳନାଶ ଜନ୍ମ ଜନ ସମ୍ଭାଳିଲୁ ଏଥୁ ॥	ଜନ ଆଚାରେ ତୋହୋର ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
ତୀର୍ଥରାଜାପଣ କ୍ଷଣକେ ଛଡ଼ାଇବି ॥	ଏବେ ରାବଣକୁ ତୁ ଗର୍ଭେ ଅଛୁ ଭରି ।	ନାମ ।
ଏ ମୋହୋର ଶର ଅଟଇ କାଳାନଳ ।	ବାଟ ଉଗାଳି ମୋତେ ଅଛୁ ଆଗସରି ॥	ଆଦି ଅତୁଟ ଅବୟେ ମାହାତମ ॥ ୩୦
ଅନାଇବା ମାତୁକେ ନାଶଯିବେ ସର୍ବବଳ ॥	ଏହିକ୍ଷଣି ତୋହୋର ଘେନିମି ପରାଣ ।	ମୁଁ ତୋର ଚରଣେ ସର୍ବଦା ଅଟଇ ଦାସ ।
ମଗର ସୁସ୍ୱପ୍ନର ବିକଳ ହୋଇବେ ।	ଏତେ ବୋଲି ଶୁଣ ଟଙ୍କାରିଲେ	ରକ୍ଷାକର ମୋତେ କମଳାବିଳାସ ॥
ଜଳ ଜହ୍ନମାନେ ମରଣ ପାଇବେ ॥ ୭୦	ରାମରାଣ ॥ ୧୦୦	ଦେବତାକର ଛଳେ ହୋଇଲୁ ଅବତାର ।
ସାତ୍ୟକୀକୁ ନ ପାଇଣ ମୁହିଁ ବଜରାଗ ।	ମତ ପଡ଼ି ଗୁଣ ଉଚ୍ଛୁତ୍ତି ପାଣି ।	ଆନରେ ଉଶ୍ୱାସ ନୋହିଲା ମହାରାଜ ॥
ରାବଣ ନ ମରୁ ମରିବୁ ତୁ ଆଗ ॥	ସାତ ସମୋଦ୍ର କି ଶୋଷିବ ଏହିକ୍ଷଣି ॥	ତୁ ଦେବ ନାରାଏଣ ନରେ ତୋତେ
ଦୁଃଖୀ ହୋଇଣ ମୁଁ ଅଛଇଁ ଜଳପତି ।	ନାରାଜ ତେଜ କରି ପୁରାଜଳା ଜଗତ ।	ଆଶ୍ରେ ।
ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋହୋର ସରିବ ବିଭୂତି ॥	ପାଣି ଥୋପା ପ୍ରାୟେ ବିଶର ସିନ୍ଧୁସାତ ॥	ନରକରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିପାରୁ ତୁହି ସେ ॥
ଦୁଷ୍ଟ ଗୋରୁ ସଙ୍ଗେ ଯେହ୍ନେ ସବୁ ଗୋରୁ	କୋପେ ଶ୍ରୀରାମର ରକତ ବେନି ଆଖି ।	ତେଣୁ ସେ ନାରାଏଣ ନାମ ଦେବ ବହୁ ।
ଥାଇ ।	ଆକାଶେ ସୁରଗଣ ଭୟେ କଲେ ଦେଖି ॥	ଏ ମୋହୋର ଦୋଷ କ୍ଷେମାକର ପ୍ରହୁ ॥
କୁସଙ୍ଗ ଦୋଷେ ସେ କୃଷି ଖାଇ ଯାଇ ॥	ବୋଇଲେ ମେଦନୀ ପଡ଼ିବ ରାସାତଳେ ।	ତୋହୋର ଉପର ବଂଶେ ସଗର ନୃପତି ।
ରକ୍ଷାଲୋକ ଦେଖି ପକାଇଲା ଦୁଷ୍ଟ ।	ବରୁଣ ନୃପତି ଆଜ ଯିବ ଯମଆଳେ ॥	ସାଗର ନାମେ ସେ କଳାକ କାରତି ॥ ୪୦
ସୁଜନ ଗଳାରେ ବାନ୍ଧଇ କାଠଘଣ୍ଟ ॥	ଧବଳ ମୁଖୀ ଗଙ୍ଗା ବିଧବା ହୋଇବ ।	ସମୟକେ ଶୋଷିଲା ସେ କୁମରସି ସୁତ ।
ତେହ୍ନେ ପରାଏ ହୋଇ ଆଗେ ନାଶଯିବୁ ।	ଯେହ୍ନେଶ୍ୱେକ କୃତ କରିଛି ଦଇବ ॥ ୧୦	ଯହୁଁ ପଶିଲେ ସେ ଦୁଷ୍ଟ ଯେ ଦଇବତ ॥
ଯଦି ତୁ ଆଜ ମୋତେ ବାଟ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ॥ ୮୦	ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଳନ୍ତି ଦେବତାୟେ ।	ଶୁଖାଇଲା ପାଣି ପୁରାଜଳା ଭାଗୀରଥ ।
ସାତଯାର ଅର୍ଥେ ମୋର ମନ ଉପତପ ।	ଶୁଣ ପାର୍ବତୀ ଗୋ ଅପୂର୍ବ କଥା ଯେ ॥	ଭୋ ଦେବ ସପତ ସମୁଦ୍ର ତୋହୋର
ତୋହୋର ଉପରେ ପଡ଼ୁ ମୋର ଧାପ ॥	ଯେତେବେଳେ ରାମ ନାରାଜ ପୁରାଜଳା ।	କାରତି ॥
ବଳ ଯେବେ ଅଛି ସହ ମୋହୋର ବାଣ ।	ଶୋଷିବ ମାହାଜଳ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥	ଏ ମାହାଜଳ ଅଟଇ ଅକଳଣା ।
ଆଜ ପରାଜ କରିବା ତୋହୋର ପ୍ରାଣ ॥	ତରେଣ ବରୁଣ ଆସଇ ତଡ଼ତି ।	କଉଁ ପ୍ରକାରେ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ନିଜ ଗୁଣା ॥
ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ମୋର ଲକାରେ ବନ୍ଦୀ ଥାଇ ।	ଉଦୟ ଗିରି ଯେହ୍ନେ ଗମଇ ଛାୟାପତି ॥	ଏଥକୁ କୋପ ତୁ ନକର ଗୋସାଇଁ ।
ବାଟ ଉଗାଳି ନ ଦେଉ ମୋତେ ଯାଇଁ ॥	ଭୟେ ଆରତ ଏ ଗମର ଜଳଧର ।	ଏ ତୋହୋର ନାରାଜକୁ ଭାର୍ଜନ କେହି
ପୃଥ୍ୱୀ ଶିଳ ତୁ ଅଟୁ ଜଳପତି ।	ରତ୍ନ ଆଞ୍ଜୁଳିୟେ ଧରିଅଛି କର ॥	ନାହିଁ ॥
ସବୁ ଦୁଷ୍ଟମାନେ ତୋହୋର ତହିଁ ଅତି ॥	ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ହୋଇଲା ବାହାର ।	ଭୋ ରଘୁନାଥ ମୋତେ ଯେକ ବର
ଶଙ୍ଖାସୁର ଥିଲା ବେଦ ପୋଥି ହରିନେଲା ।	ଦଶଦିଗ କିରଣ ଆଲୁଅ ତହାର ॥ ୨୦	ଦେବା ।
ଏତେ ମନ୍ଦମାନ ସବୁ ତୋହୋର	ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଆସି ।	ଯଦ୍ୟପି ନାରାଏଣ ଘେନିଲୁ ମୋର
କଲା ॥ ୯୦	ନିକଟ ହୋଇଲୁଁ ତ ନୁଆରଇ ଭାଷି ॥	ସେବା ॥ ୫୦
ତୁ ଯେବେ ନ ଆବୁ ପ୍ରଳୟ କିମ୍ବା ହୋଇ ।	ରତ୍ନ ଆଞ୍ଜୁଳି ଥୋଇ ଯୋଡ଼ି ବେନି କର ।	ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଧନୁରେ ଅଛୁ ସନ୍ଧି ।
ବିଧାତା ମାହାତ୍ମା ସୁଖୀ ହୋଇଥାନ୍ତା ॥	ବୋଲଇ ସ୍ୱାମୀ ତୁ ତୈଲୋକ୍ୟ ଈଶ୍ୱର ॥	ପାପ ଭାରା ମୋର ଛେଦ ଏହା ବିନ୍ଧି ॥

ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟମାନ ।
ପବିତ୍ର ଜଳ ନାଶ କରନ୍ତି ରଘୁନାମ ॥
ତାହାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ଘେନସି ଗୋସାଇଁ ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
ଲାଳା ଗତି କରି ବିକ୍ଷିଳେ ନାରାଜ ।
ଯେତେ ଥିଲେ ହତ ହୋଇଲେ ଦନୁଜ ॥
ଯୋଗବଳେ ତାହା ଜାଣିଲେ ବରୁଣ ।
ବାହୁଡ଼ି ନାରାଜ ଯାଇଁ ପଶିଲାକ

ଦ୍ରୋଣ ॥୨୦

ଦେଖିଣ ଜଳପତି ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପଡ଼ି ।
ପୁଣି ଉଭା ହୋଇଲା ଶିରେ କରଯୋଡ଼ି ॥
ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଯେତେକ ଆଣିଥିଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେଣ ଥୋଇଣ ବୋଇଲା ॥
ଭୋ ଦେବ ଦାସମଜ୍ଜଳ ଭଗବାନ ।
ନିରୟେ ସଂପୋଡ଼େ ମଲା ଦଶାନନ ॥
ସୁରଗଣକର ଦୁଃଖ ହୋଇଲାକ ଦଳି ।
ସୁଖେଣ ଇନ୍ଦ୍ର ବସିବ ସ୍ୱର୍ଗଆଳି ॥
ତୁ ଯେବେ କଥାଏ କର ରଘୁମଣି ।
ସୁଖେ ତରିଯିବ ମହାର୍ଣ୍ଣବ ପାଣି ॥ ୨୦
ନଳ ହାଥରେ ବନ୍ଧାଇବୁ ସେତୁ ।
ଯେ ହାଦେ ନିଷ୍ଠୟ ଜାଣଇ ପରମ ତତ୍ତ୍ୱ ॥
ଜଳ ଥଳ ଏକତ୍ର ତୁ କରିବୁ ରାଘବ ।
ପର୍ବତ ଉପୁଟିଆଇବ ବଳ ସୁଖେ ଯିବ ॥
ନଳ ସେନାପତି ବିଶ୍ୱକର୍ମାର ସୁତ ।
ବନ୍ଧର ବିଧାନ ସେ ଜାଣଇ ସମସ୍ତ ॥
ରକ୍ଷିକର ଶାପ୍ୟ ପୂର୍ବେ ତାହାକୁ ଅଛି ।
ଏ କାଳକୁ ତ ଭଲ ହୋଇଲା ରଘୁବନ୍ଧି ॥
ବାଲୁତ କାଳେ ନଳ ବିପୁନେଶ ଥାଇ ।
ରକ୍ଷିକର ତପ ଆନକଇଁ ଯାଇଁ ॥ ୮୦
ଧ୍ୟାୟେ ମୁନିମାନେ ବ୍ରହ୍ମ ଚିନ୍ତା କରି ।
ମୂଳ କମଳ ଚାପି ନିଶ୍ୱାସନ୍ତ ଧରି ॥
ତାହାଙ୍କର ମଉନ ବ୍ରତ ଦେଖି ବୀରନଳ ।
ପଦାର୍ଥମାନ ସବୁ ପକାଇ ନେଇ ଜଳ ॥
ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଦେଖନ୍ତି ନାହିଁ ଆୟେ ।

ଥୋକାୟେକ ଧୂରେ ବାଲୁତ ଖେଳୁଥାଏ ॥
ଯୋଗେ ଜାଣିଣ ନିଅନ୍ତି ଆୟେମାନ ।
ଶାପ୍ୟ ନ ଦିଅନ୍ତି ଯହୁଁ ସେ ଅତି ସାନ ॥
ନିତିହିଁ ଏହିମତେ କରଇ ଆୟେମାନ ।
ଦେଖି ରକ୍ଷିମାନେ ବିକଳିତ ମନ ॥୯୦
ପୋଥି ଧୋତି ପିଢ଼ା ପକାଇ ନେଇଁ ଜଳ ।
ରକ୍ଷିମାନଙ୍କର ପଦାର୍ଥ ସକଳ ॥
ଜାଣିଣ ମୁନିମାନେ ବୋଇଲେ ରେ ବାଜ ।
ଆମ୍ଭର ଆୟେ କି କେ ନାଶ ଯାଇ ॥
ଆଜହୁଁ ତୁ ଆୟେ ପକାଇବୁ ନୀରେ ।
ନ ବୁଡ଼ି ରହିବ ସେ ଜଳର ଉପରେ ॥
ପୂର୍ବର କଥା ରାମ ଅଛଇ ଏସନ ।
ନଳ ହାଥେ ଦେବ କରଇ ବନ୍ଧନ ॥
ଏହା ହୁଇଁଲେ ନ ବୁଡ଼ିବାକ ଜଳ ।
ମେରୁ ସମ ଯେବେ ହୋଇବାକ

ଶରଳ ॥୧୦୦

ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି ସୁଖେ ଯାଅ ପାରି ହୋଇଁ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଗଲା ଗଙ୍ଗାଦେବୀର ସାଇଁ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଶାକମେରୀ ।
ବରୁଣ ଦେବତା ଯହୁଁ ଗଲା ନିଜ ପୁରୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ମନ ହୋଇଲା ସନ୍ତୋଷ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁଲେ ରଘୁନାଥ ।
ଦେଖି କପି ରାଜା ଶିରେ ଦେଇା ହାଥ ॥
କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ମୈତ୍ର ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲୁ ।
ବରୁଣ ଆସି କହିଲା ନଳ ବାହୁ ସେତୁ ॥୧୦
ଯାହା ସେ କହିଲେ ଅଟଇ ଯଥାର୍ଥ ।
ଦୈବ ସଂଯୋଗେ ବହିଛି ବିଧାତ ॥
ଯେତେବୋଲି ନଳକୁ ଆଣିଲେ ହକରାଇ ।
ଗଉରୋବ କଲେ କତିରେ ବସାଇଁ ॥
ଶିର ଆଉଁସିଣ ପଦାରିଲେ କଥା ।
କହ ନଳ ବାବୁ ବନ୍ଧର ବାରତା ॥
ତୋହୋର ହୁଇଁଲେ ନ ବୁଡ଼ିବ ଶିଳ ।
ଲୁହା କାଠ ମାଟି ପଦାର୍ଥ ସକଳ ॥

ଯେସନେକ ବିଧାତା ଆଗହୁଁ ଗଡ଼ିଅଛି ।
କେମନ୍ତ ବଞ୍ଚିବ ଆନେ ବିଶର୍ବାର
ବନ୍ଧି ॥୨୦

ଯେତେବାଗେ ତାକୁ ନ ସହନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
କିସ କିସ ବଚନ ହୋ ବୋଲନ୍ତି
ବିଭୀଷଣ ॥

ଶୁଣିଣ ରାବଣ ଭାଇ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
ବୋଲଇ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଶଶୁର ॥
ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଜଶୂର୍ଯ୍ୟ ବରେଣ ପାଇଲା ।
ଲାଭହାନି ଦୁଇ ଜାଣିତ ନଗଲା ॥
ସାତ୍ୟା ନ ହରିଲେ ନୋହନ୍ତା ପ୍ରାଣନାଶ ।
ଦେବେ ନ ସହିଁ ଅବା କରିବେ ତାହାଲଁ
କିସ ॥

ସବୁ ଯହୁଁ ଶିରୀ ଯେଣେ ନାଶ ଗଲା ।
ଅଗ୍ନୀନ ହୋଇଣ ତ ସେ ଦିନ
ହାରିଲା ॥୩୦

ପାପୀ ଜନକର ନ ସହଇ ମହା ।
ତାହାର ଥିଲେ କି ସଂସାର ସୁସ୍ଥେ ଥାଇ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହସନ୍ତି ମନେ ମନ ।
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥
ଆଗ୍ୟା ଦିଅ ମଉତୁ ରକ୍ଷ କପି ରାଜା ।
ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ଆଶୁ ବେଗେ ଯାଇଁ ॥
ନଳକୁ ହୁଆଇଁ ପକାଅ ସିନ୍ଧୁଜଳ ।
କଥା ବୁଝିଆଉ ଏବେ ସର୍ବକାଳ ॥
ଯେହି ଶକୁନ୍ୟ ଯେବେ ଅଟଇ ଆମ୍ଭର ।
ପଥର ଉପୁଟାଇଲେ ମରିବ ଦଶଶିର ॥୪୦
ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ।
ଯେଥକଇଁ କେତେଦୂର ଅଟଇ ଲଙ୍କାଗ୍ରାମ ॥
କେବଣ ଠାବେ ଆହୋ ବାନ୍ଧିବାକ ବନ୍ଧ ।
କେବଣ ପ୍ରକାର ଜିଣିମା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ।
ଶତେ ଯୋଜନ ଅଟଇଁ ଲଙ୍କାଭୂଇଁ ॥
ଯେହି ସକ୍ଷେ ଅଟଇଁ ସିଂହଦ୍ୱାର ।
ପକ୍ଷିମେ ମଇଦାନ ପୂର୍ବେ ଚାଟିବାଡ଼ ॥

ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରେ ରାଜା ଆସ୍ଥାନ କରି ବସଇ ।
 ସକଳ ଦିଗଜଳ ତେଜ ବିକାଶଇ ॥୫୦
 ଶତେ ଯୋଜନ ଗଡ଼ର ଆୟେତନ ।
 ଚାଳିଶ କୋଶ ପାଚେରୀ ଉଞ୍ଚ ବିଦ୍ୟମାନ ॥
 ପକ୍ଷୀ କହୁମାନେ ନ ପାରନ୍ତି ଉଡ଼ି ।
 ମେଘମାନେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି ହୁଡ଼ି ॥
 ତେଣୁ ସେ ପାଚେରୀ ହୋଇଲା ମେଘଦଣ୍ଡ ।
 ଲଙ୍କାରେ ଭିତରେ ଦେବ ଚଉପକ୍ଷି ଦାଣ୍ଡ ॥
 ଆବର ବାଟ କହି ନ ଯାଇ ଗଣିତା ।
 ଶତେକ ହାଟ ବସଇ ସବୁ ସର୍ବ ଶିରୀୟତା ॥
 ଗଡ଼ର ପାଚେରୀ ଦଶ ଦଶ ଲୁଣ ।
 ବନ ଗିରି ପର୍ବତ ଅଟଇ ରଘୁରାଣ ॥୬୦
 ଭାର୍ଗବୀ ବୋଲିଣ ବହଇ ଯେକ ନଦୀ ।
 ଶତେ ଯୋଜନ ଯାୟେ ଅଛଇ ଆଛାଦି ॥
 ଯେ ଯାହା ସମୟେ ତହିଁ ସ୍ରାହ୍ମାନ କରନ୍ତି ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ଗୋରୁ ଦାନ ଦେଜାକ ପଳ ଶୁତି ॥
 ଲଙ୍କେଶ୍ଵରୀ ନାମେ ଦେବୀୟେ ତହିଁ ଅଛି ।
 ଯାବତ କାର୍ଯ୍ୟ ରାବଣ ତାହାକୁ ପୁଛି ॥
 ଘୃତ ସମ୍ପଦ ଦେଇଁ ଅଗ୍ନି ଚୋଷଇ ।
 ଦେବତାକୁ ପୂଜା କରଇ ତହୁଁ ଯାଇଁ ॥
 ରତ୍ନକୁ ସ୍ରାହ୍ମାନ କରାଇ ଲକ୍ଷେ ଯୋଡ଼ା
 ପାଣି ।
 ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାକୁ ଲକ୍ଷେ ପ୍ରଜନ୍ମ ପୁଣି ॥୭୦
 ଲକ୍ଷେକ ବୋଦା ଦେଇଁ ଚୋଷଇ
 ଶାକମେରୀ ।
 ବଳି ଭାତ ଭୋଜି କେତେ ଅନ୍ନ କରି ॥
 ଲକ୍ଷେକ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ପଞ୍ଚବିଂଶ ଦାନ ।
 ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ରକୁ ଦିଅଇ ଲକ୍ଷେ ଧନ ॥
 ତହୁଁ ଗଜ ଚଢ଼ି ମରାଇ ମଙ୍ଗଳି ।
 ତହୁଁ ଉଭାରେ ଅଶ୍ଵ ପିଠିରେ ବସି ॥
 ଧୂଆଇଁଶ ତାର ବିକ୍ଷଇ ଖଣ୍ଡା କାଢ଼ି ।
 ପାଞ୍ଚ ସାତ ହସ୍ତ ପୁଟିଲେଣ ଛାଡ଼ି ॥
 ବାହୁଡ଼ିଆ ମେଲିଣ ଗୋଡ଼ାର ଧରଇ ।
 ତହୁଁ ଉଭାରେଣ ମରଡ଼ାୟେ ବିଜେ
 କରଇ ॥୮୦

ସୁଗନ୍ଧ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପଖାଳଇଁ ।
 ବିଚିତ୍ର ବସନ ମନ ହିଆଳୀ ପିନ୍ଧଇ ॥
 ଦିବ୍ୟ ଅଳଙ୍କାର ଶରୀର ଭୂଷଣ ।
 ନବରତ୍ନ ନବ ଗ୍ରହଙ୍କର କିରଣ ॥
 କେଶେ କୁସୁମ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ଗଭା ।
 ପାଗର ଉପରେ ମୁକୁଟ ଦିଶଇ ଶୋଭା ॥
 ଦଶ ଲଲାଟେ କସ୍ତୁରୀ ତିତା ଘେନି ।
 ସାଙ୍ଗେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଥାନ୍ତି ସୁର ମୁନି ॥
 ବିଚିତ୍ର ତତ୍ତ୍ଵ ଶ୍ୟାମାରେ ଶୋହଇ ।
 ଗଣ ଝୁଣ ବାଜେ ପାଦର ନୃପୁର ଦୁଇ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଠାଉ ଚଢ଼ିଣ ଯେ ଆସି ।
 ଶିରେ ବାରଛତ୍ର ଶରଦର ଶଶୀ ॥
 ତାମ୍ବୋଳ ଭୁଜଂଭ ପୟରେ ଚାଲିଯାନ୍ତେ ।
 ପଟୋଆରି ଆନ୍ତି ରାଉତ ମାଛୁଡ଼େ ॥
 ଚାମର ବିଚଂଶି ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ।
 ଆସ୍ଥାନେ ବିଜୟେ କରଇ ଦତ୍ୟବାର ॥
 ଗହ ଗହ ସଭା ଯେ ସାତ ଘଡ଼ି ଯାୟେ ।
 ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ ଯେ ଦେଖଇ
 ଲଙ୍କରାୟେ ॥
 ରାଜ୍ୟର ନିତି ପରଦେଶର ବାରତା ।
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟକୁ ପଚାରଇ ସକଳ
 କଥା ॥୧୦୦
 ଆସନୁ ଉଠିଣ ଭିତରକୁ ଯାଇଁ ।
 ମତପୁଲି ଘରେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ହୋଇଁ ॥
 ଚାରି ଘଡ଼ିମାନେ ମୋଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 ଆଚୋବନ ବିଧି ସାରଇ ଦଶାନନ ॥
 ତରଳ ବାସ ଗୁଆ କୁର୍ପୁର ତାମ୍ବୋଳ ।
 ଶେଷ୍ୟାୟେ ବିଜୟେ କରଇ ଲଙ୍କପାଳ ॥
 ଲୋକ କଢ଼ାଇଣ ହୋଅଇ ନଅବକାଶ ।
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ଗାଣୀ ଖଟଇ ତାର ପାଶ ॥
 ତିନିକୋଟି ପଚାଶ ଲକ୍ଷ ଯାହାର ନାରୀ ।
 ଯାହାକୁ ଶରଧା ତାହାକୁ ଭୋଗ୍ୟ କରି ॥୧୦
 ଯେଥୁର ଅନ୍ତରେ ନିଦ୍ରା ଅବକାଶ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରି ଯେ ଉଠଇ ଦଶାଇଣ ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଧଇଲେ ଧନୁକର ।
 ବୋଇଲେ ଅନକୁଳ ହୋଇଲା ମୋହୋର ॥
 ଦିବସେ ରତିଭୋଗ୍ୟ କରଇ ଦଶଗିରି ।
 ଦିବସ ରମଣେ ସରଇ ପୁରୁଷର ଶିରୀ ॥
 ନିଚୟେ ରାବଣ ଆକ୍ଷୟ ହୋଇଲା କ୍ଷୟେ ।
 ଏ ଘାନ୍ତିର ସମରେ ନାହିଁ ଜୟେ ॥
 ସୁର ନର କିନ୍ନର ରଖିବେ ଯେବେହେଁ ।
 ଦଶକନ୍ଧ ଜୀବନ ନ ପାଇବ
 ତେବେହେଁ ॥୨୦
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ଉଠି ଉଭା ହୋନ୍ତି ।
 ପର୍ବତ ବୁହାଅ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ରାବଣର ନିଉନ ପାଇଲଇଁ ମୁକ୍ତ ।
 ଅନକୁଳ ବେଳ ଯେହାଉଁ ଆନ ନାହିଁ ॥
 ଶୁଣି କପିବର ଯେ ହନୁମତ ରାଜା ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ପର୍ବତ ଆଶାସି ଆଶ୍ୟା ଦେଇଁ ॥
 ଯୁଥପତିମାନେ ସମସ୍ତେହେଁ ଯାଅ ।
 ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ପର୍ବତ ବୁହାଅ ॥
 ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଖେ ଯିବ ।
 ଏ ମାହାଜଳକୁ କେହି ଭ୍ରାନ୍ତି ନ
 କରିବ ॥୩୦
 ଶୁଣି ଯୁଥପତି ଯେ ହନୁମତକୁ ଘେନି ।
 ସାଙ୍ଗେଣ ରକ୍ଷ କପି ଅନେକ ସଜନି ॥
 ବିପୁଲ୍ୟ ପଣି ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ନ୍ତି ।
 ଯେକେ ଦୁଇ ଦୁଇ କେ ଚାରିହିଁ ଆଶନ୍ତି ॥
 କେବଣ କପି ଆଶନ୍ତି ଦଶ ବିଂଶ ।
 କେହୁ ଆଶନ୍ତି ସେ ତିରିଶ ଚାଳିଶ ॥
 ନଳର ହାଥେ ଛୁଆନ୍ତି ତାହା ନେଇଁ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ସେ ସମୁଦ୍ରେ ପକାଇଁ ॥
 ପୁଣି ଆସି ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ନିଅନ୍ତି ।
 ଯେକହୁ ଆରେକ ଆଗସରି ଧାମନ୍ତି ॥୪୦
 କେ କାନ୍ଧେଣ କେ କଣ୍ଠେଣ ଯେ ଘେନି ।
 କେ ଉଡ଼ି ଆସଇ ବାଟନ୍ତ ନ ପାଇଁ
 ମେଦନୀ ॥
 ଅଠାର ଲକ୍ଷ ଯହିଁ ପଦ୍ମମୁଖା ବାନର ।

ବିଶାଖୟେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଗୋଲାଘ୍ରାତା ବୀର ॥
 ଦଧିମୁଖ ଅଶୀକୋଟି କପିବହେ ।
 ତିନି ଶଙ୍ଖ କାଳିମୁଖା ବୀର ହୋୟେ ॥
 ରକତବର୍ଣ୍ଣ କପି ଯେକାଦଶ ଖର୍ବ ।
 ବନ୍ଧକର ପର୍ବତ ବହୁଛନ୍ତି ସର୍ବ ॥
 ପର୍ବତ ଉପରେ ଆସଇ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଗୁଞ୍ଜ ।
 କେ ତହିଁ ବହି ଆଶନ୍ତି ଅନେକ ବୃକ୍ଷ ॥୫୦
 ଆକାଶ ଗଙ୍ଗାକୁ ସେ ବଡ଼ାବନ୍ଧି କର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସାଦେ ସେ ପିବନ୍ତି ସର୍ଗ ନୀର ॥
 ଦେବେ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ।
 ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ଅପଛରା ବୃନ୍ଦେ ॥
 ବାବୁ ରଘୁନାଥ ମହିମା ତୋହୋର ।
 ମହାର ଜୀବ ପିଅନ୍ତି ଆକାଶର ନୀର ॥
 ବାନର ଭାଲୁକେ ବହୁଛନ୍ତି ପର୍ବତ ।
 ସମୋଦ୍ର ବାହିବାକୁ ହୋଇଲେ ସାମରଥ ॥
 ଦତ୍ୟଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ସେ କରିବେ ସମର ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମା ଅଟଇ ଶ୍ରୀରାମର ॥୬୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଦେବୀ ଉମା ।
 ତଳଲୋକେ ବିଦିତ ସେ ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ॥
 ହେଲେ ପୋତିଲେ ସେ ତେଡ଼େ

ମାହାସିନ୍ଧୁ ।

ସଂଯେ ନାରାୟଣେ ଜଗତର ବନ୍ଧୁ ॥
 ସୟେ ନାରାୟଣେ କଉଶୁଳା ସୁତ ।
 ସିଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟଇ ସେ ଜନେକ ଦୋହିତ ॥
 ଦେବେ ଜନମିଲେ କପି ଗୁପ୍ତ ଧରି ।
 ନୋହିଲେ କି ସିନ୍ଧୁ ଆନରେ ପୋତି ପାରି ॥
 ନଳକୁ ହୁଆଇଲେ ପର୍ବତ ନ ବୁଡ଼ଇ ।
 ପ୍ରଥମ ଦିନେ ବନ୍ଧ ଚଉଦ ଯୋଜନ

ଯାଇଁ ॥୭୦

ଦଶ କୁଣ୍ଡ ଓସାର ତହିଁ ଖାଲ ଖୋଲ ନାହିଁ ।
 ଜଳ ଅମିଅଛି ଜାନେକାର ସାଇଁ ॥
 ତେଣୁକରି ପର୍ବତ ନ ବୁଡ଼ନ୍ତି ତଳ ।
 ସୟେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଅଟଇ ବୀର ନଳ ॥
 ବିଛେଦ କପିର ଭାରିଯା ଇନ୍ଦୁମୁଖୀ ।

ମୁନି ରେତ ଛାଡ଼ନ୍ତି ତାହାକ ରୂପ ଦେଖି ॥
 ଦିନେକ ନଦୀକି ପ୍ରାହାନ କରି ଗଲା ।
 ରେଣୁକା ନଦୀ ତାରେ ଯାଇଁ ମିଳିଲା ॥
 ସେ ଦିନ ରଜବତୀ ହୋଇଥିଲା ବାଳୀ ।
 ଶୁଷ୍କ ଖ୍ୟରୀର ନିମନ୍ତେ ଖ୍ୟରୀର

ପଖାଳି ॥୮୦

ବିଚିତ୍ର-ତଡ଼ପେକ ପିନ୍ଧିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ବିଚିତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଆଉରଣ କରି ॥
 ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ଆସନ୍ତେ ଲେଉଟି ।
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତାକୁ ବାଟରେଣ ଭେଟି ॥
 ଅନେକ ଚାଟୁ ଯେ ବୋଇଲାକ ବୋଲ ।
 ଜାଣିଣ ବୋଲି ତାର ଅମିଅ ରସତୁଲ ॥
 ହାଥ ଦୁଇ ଧରି ବୋଇଲା ଆରେ ସହି ।
 ମୁହିଁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବିରହେଣ ବାଇ ॥
 ତୁ ମୋତେ ସୁରତି ଦେବାଣ ପ୍ରାଣ ରଖ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଖ୍ୟରୀର ବିକଳିତ

ଦେଖ ॥୯୦

ଶୁଣି ସୁନ୍ଦରୀ ସନମତ କଲା ।
 ଜଗତ କରତା ସାଙ୍ଗେଣ ରମିଲା ॥
 ରେତ ଖଳିତେ ସରିଲା ସୁରତି ।
 ଯେ ଯାହା ଆଶ୍ରମକୁ ବେନି ଜନେ ଯାନ୍ତେ ॥
 ବିଶ୍ୱକର୍ମାର ବୀର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଦୁମତୀ ଧରେ ।
 ଦଶ ମାସ ଅନ୍ତେ ପ୍ରସବ ତାହାର କୁମରେ ॥
 ପୁତ୍ର ଜାତ ହୋନ୍ତେ ପିତା ସୁଖ ପାଇ ।
 ନଳ ନୃପତି ବୋଲି ନାମ ତାହାର ଦେଇ ॥
 କାଳେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଜାଣିଣ ଅଇଲା ।
 ବନ୍ଧର ବିଧାନ ସମସ୍ତ କହିଲା ॥ ୧୦୦
 ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ହୋଇବେ

ଉତପତି ।

ତେବେ ସେ ନାଶ ଯିବ ପୌଳଷ୍ଠିର ନାତି ॥
 ସମ୍ରୋଦ୍ରୋଶ ସେତୁ କରିଣ ତରି ଯିବେ ।
 ତେବେ ସେ ଅଧୁରଙ୍କର ସଂଗୋଡ଼ ନାଶ
 ହେବେ ॥
 ତୁ ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସେବା କରିଥିବୁ ।

ପର୍ବତ ଯେନିଶ ସାଗରେ ସେତୁ ବନ୍ଧାଇବୁ ॥
 ଯେସନେକ ପୂର୍ବର ଅଛଇ କାହାଣୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବରୁଣ କହିଲା ତାହା ଜାଣି ॥
 ତେଣୁ କରି କପି ଆଶନ୍ତି ଗିରି ବିହିଁ ।
 ହୁଆଁଇବା ନିମନ୍ତେ ନଳ କର ଲଗାଇ

ତହିଁ ॥୧୦

ଶ୍ରୀରାମ ଅମିଲେ ଥିର ହୋଇଲା ମଉଦଧୁ ।
 ବିଧାତା ଭିଆଇଅଛି ଯେସନେକ ବିଧୁ ॥
 ରକ୍ଷ କପିମାନେ ଲାଖେ ଲାଖି ଛନ୍ଦି ଆଶନ୍ତି
 ପର୍ବତ ।

ଦେଖିଣ ହରଷ ହୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ବନ୍ଧର ଓସାର ଅଟଇ ଦଶ କୁଣ୍ଡ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ କଥା ଶୁଣ ॥
 ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତା ପଶ୍ଚିମରେ ଅସ୍ତ ଗଲା ।
 ଜଗତ ସଂସାର ତିମିରି ଆଛାଦିଲା ॥
 ପ୍ରାହାନ ମଣୋହି କରି ଶ୍ରୀରାମ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ।
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ଉଦୟେ ଛାୟାପତି ॥୨୦
 ସନକୁ ରାଇଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଶା୍ୟା ଦ୍ୟୁତି ।
 ଆଶ ହୋ ପର୍ବତ ବେଗେ ବନ୍ଧବାହି ॥
 ତେବେ ସିନା ନାଶ ଯିବ ଦଶକନ୍ଧର ।
 ଶୁଣିଣ କପିବୀରେ ଆଶନ୍ତି ଗିରି ବହି ॥
 ବୈଶାଖ କୃଷ୍ଣ ଯେ ଅଟଇ ପ୍ରତିପଦା ।
 ଗିରି ଆଶନ୍ତି କପି ହୋଇଣ ମୟେମରା ॥
 ନଳକୁ ହୁଆଇଁ ପକାନ୍ତି ନେଇଁ ବନ୍ଧେ ।
 ନବୁତି ପଥର ଉପୁଟିଆଇ ଜଳ ମଧ୍ୟେ ॥
 ସେ ଦିନ ବତିଶ ଯୋଜନ ହୋଇଲାକ
 ଦାସ୍ୟ ।

ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ

ରାୟେବ ॥୩୦

ଆରେକ ଦିନ ପରଶ ଯୋଜନ ଦାସ୍ୟ
 କଲେ ।
 ତିନି ଦିନେ ଛୟାଶୋଇ ଯୋଜନ
 ନିର୍ଭାଇଲେ ॥
 ଆରେକ ଦିନକଇ ଅଛଇ କୁଣ୍ଡ ଚାରି ।

ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରି ॥
 ବୋ ମନ୍ତ୍ର ବନ୍ଧ ହୋଇଲାନିକି ନିର୍ଭୀ ।
 ଦେଖୁ ଆସି ଲଙ୍କପତି ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରଭା ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
 ବୋ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ତଇଲୋକ ଇଶ୍ବର ॥
 କଥା କାଣିମାକୁ ସେ କହୁଁ ଆଉ ଛନ୍ଦ ।
 ଆଗ୍ୟାଁ ପ୍ରମାଣେ ପଡ଼ିଲା ମାହାବନ୍ଧ ॥ ୪୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରସବାଣୀ ।
 ରକ୍ଷ କପିମାନେ ପର୍ବତ ବହି ଆଣି ॥
 ନଳକୁ ହୁଆଇଁ ସମୋହେ ପକାଦନ୍ତି ।
 ରାମର ଆଗ୍ୟାଁ ଯେ ଶିବେ ପାଣିରେ ନ

ବୁଡ଼ନ୍ତି ॥

ଯେତେକ ସନ୍ଧ୍ୟ ଆଣନ୍ତି ଗିରି ବହି ।
 ନଳର ଛାମୁରେ ତାହା ଦୁରୁଣାନ୍ତି ନେତ୍ର ॥
 ବିଶ୍ବକର୍ମା ପୁଅ ତା ହୁଅଇଁ ବେଗ ବେଗ ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ହନୁ ମିଳିଲା ତାହାର

ଆଗ ॥

ବୋଇଲା ପର୍ବତ ହୁଅଁସି ମୋହୋରି ।
 ଶୁଣିଣ ନଳ ବାମି କରେ ଧରି ॥ ୫୦
 ଅଭିମାନ ପାଇଲା ବୀର ପବନର ସୁତ ।
 ଅଗମ୍ୟ ବନକୁ ଗଲାକ ଦୂରତ ॥
 ଶତେକ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ବିଚାରିଲା ।
 ନଳକୁ ଆଜ ବନ୍ଧେ ପୋତିବି ବୋଇଲା ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଆସତେ ଆକାଶେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୁଚି ।
 ଜମ୍ବବ ମନ୍ତ୍ରାକି ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ପୁଛି ॥
 ଦିବସ ଅନ୍ଧାରତ ନ ଦିଶଇ କିସ ପାଇଁ ।
 ରକ୍ଷ ରାୟେ ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ଗୋପାଇଁ ॥
 ଯେତେ ସନ୍ଧ୍ୟ ତୋର ଆଶନ୍ତି ପର୍ବତ ।
 ଛୁଇଁବାର ନିମନ୍ତେ ନଳ ଲଗାଇ ନେଇଁ

ହସ୍ତ ॥ ୬୦

ହନୁମନ୍ତ ଗିରି ଧଇଲା ବାମକରେ ।
 ଅଭିମାନ ପାଇଲା ପବନ କୁମାରେ ॥
 ଏ ବନ୍ଧେ ନଳକୁ ପୋତିବି ବିଚାରି ।
 ଅନେକ ପର୍ବତ ଯେ ଆଶଇ ମନସରି ॥

ଯେଣେ ସେ ଅନ୍ଧାର ଦିଶଇ ଦଶଦିଶ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
 ନଳକୁ ରାଜାଁଣ ବୋଇଲେ ରଘୁପତି ।
 ତୋତେ ଅଭିମାନ କରିଗଲାକ ମାରୁତି ॥
 ବାମ ହସ୍ତେ ଗିରି ଯେ ଛୁଇଁଲୁ ତୋହାର ।
 ତେଣୁ ତୋତେ କୋପ କଲାକ

ପବନକୁମାର ॥ ୭୦

ଯେବେ ତୁ ମୋହୋର ବଚନେଣ ଯିବୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପେଷିଲେ ବୋଲିଣ କହିବୁ ॥
 ତେବେ ସେ କୋପ ତାହାର ହୋଇବାକ

ଶାନ୍ତି ।

ଶୁଣିଣ ନଳ ନାଳ ଅଙ୍ଗଦ ଘେନି ଯାନ୍ତି ॥
 ଶତବଳ ସେନାପତି ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ମହାନ୍ତ ଗବାକ୍ଷ ଦଧିମୁଖ ଚନ୍ଦନ ॥
 ତାଳିନ୍ଦ ମରୁତ କେଶରୀ ସୁନାସ ।
 ଦୃବିନ୍ଦ ଶଉରୀ ତାରାକ୍ଷ ପାରାସ ॥
 ପତିଶ ସେନାପତି ସମସ୍ତେହେଁ ଗଲେ ।
 ଯାନ୍ତେ ହନୁମନ୍ତକୁ ବାଟରେ

ଦେଖିଲେ ॥ ୮୦

ଶିରେ ଦଶ ଦଶ କରେ ଦଶ ଦଶ ।
 ଦୁଇ ବାହେ ବହିଅଛଇ ତିରିଶ ॥
 ଲାଞ୍ଜରେ କୋଡ଼ିରେ ପିଠିରେ ଅଛି

ଷୋଳହ ।

ଦୁଇ ପାଦେ ଦୁଇ ଦୁଇ ଘେନି ଅଗାର୍ଗଳ ॥
 ବିକ୍ରମ ଗତି କରି ଉଡ଼ି ବୀର ଆସଇ ।
 ନଳ ସେନାପତି ଦୁରୁଁ ଦେଖି ଭୀଷଣ ॥
 ଭୋ ହନୁମନ୍ତ ତୁ କେଶରୀର ସୁତ ।
 ତୋହୋର ଭାଗ୍ନୀ ଇନ୍ଦ୍ରମତୀ ମୋହୋର

ମାତ ॥

ତୁ ମୋହୋର ମାତୁଳ ମୁ ତୋହୋର

ଭଣଜା ।

କିପାଁ କୋପ କରୁ ପବନ ଆତୁଜା ॥ ୯୦
 ତଳରେ ନ କରି ମୁ ଛୁଇଁଲି ବାମ କରେ ।
 ତହିଁକି କୋପ ବହିଲା ତୋହୋର

ଶରୀରେ ॥

ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ପେଷିଲେ ମୋତେ

ରାଜାଁ ।

ଯୁଥପତିମାନଙ୍କୁ ଦେଲେକ ପଠିଆଇଁ ॥
 ଯେତେ ପର୍ବତ ଯେ ବହିଅଛୁ ବୀର ।
 ବଥା ପାଇବ ଯେ ତୋହୋର ଶରୀର ॥
 ଆମ୍ଭେ ଥୋକାୟେକ ବହି ଘେନି ଯାଇଁ ।
 ତୋହୋର ଭଲେ ଥିଲେ ଆମ୍ଭେ ଭଲ

ଆଉଁ ॥

ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ହସିଣ ବୋଇଲା ।
 ରାମର ପ୍ରସାଦେ ତୋର ଜୀବନ

ରହିଲା ॥ ୧୦୦

ନୋହିଲେଣ ତୋତେ ପୋତନ୍ତି

ସେତୁବନ୍ଧେ ।

ରଘୁନାଥ ତୋତେ ରଖିଲେ କଥା ଛନ୍ଦେ ॥
 ଆବରହିଁ ସଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗଦହିଁ ଅଛି ।
 ନୋହିଲେ ଯମ ଆଜ ପକାନ୍ତ ପାଞ୍ଜି ପୋଛି ॥
 ଶୁଣିଣ ସକଳ ସେନାୟେ ଭୟେ କଲେ ।
 ଆମ୍ଭେ ଥୋକାୟେକ ବହିନେମାକ

ବୋଇଲେ ॥

କେ ଯେକ କେ ଦୁଇ କେ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ।
 ବାହୁଡ଼ି ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ॥
 ନଳକୁ ହୁଆଇଁ ସମୋହେ ପକାଇଲେ ।
 ସେ ଦିନ ଚାରି ଯୋଜନ ନିର୍ଭୀ କଲେ ॥ ୧୦
 ଶତେ ଯୋଜନ ଯେ ହୋଇଲାକ ଦୀର୍ଘ ।
 ସେ କୁଳେ ସୁବଳୟା ନାମେ ମହାନଗ ॥
 ବନ୍ଧର ମୁଖ ଯେ ଲାଗିଲା ତହିଁ ଯାଇଁ ।
 ପର୍ବତେ କପିବଳ ପଶିଲେ ଧସାଇଁ ॥
 ତହିଁକି ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ଦିଶଇ ଧୂଳମାନ ।
 ଜଗତୀ ଅଜାଳି ଦିଶଇ ଆନମାନ ॥
 ସିନ୍ଧୁଘୋଷ କାଣି ଶୁଭଇ ତହକ ।
 ଦେଖି ବାହୁଡ଼ିଲେ ରକ୍ଷ କପିବଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଜଣାଇଁଲେ ଯାଇଁ ।
 ଦକ୍ଷିଣ କୁଳେ ବନ୍ଧ ନାଗିଲା

ଗୋପାଇଁ ॥ ୨୦

ସୁବଳୟା ସକଳେ ପର୍ବତେ ବନ୍ଧ ପଡ଼ି ।
ଆଗାଧୀନ ଦିଅ ସଜନି ଯାଆନ୍ତୁ ଆଗ ବଡ଼ି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲା ଆନନ୍ଦ ।
ମୁଖ ବିକାଶଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ॥
ଜମ୍ବବକୁ ବୋଇଲେ ଖୋଜ ଅନକୁଳ ।
କେତେବେଳେ ଲଙ୍କାକୁ ଯିବା ହୋ ବେଗେ
ଚାଲ ॥
ସୁଷେଣ ରକ୍ଷପତି ବିଚାରିଲେ ବେନି ।
କୋଠି ପାଡ଼ିଲେ ହାଥେ ପୋଥି ଘେନି ॥
ଆଠ ଅକ୍ଷର ଆଠ ଦିଗେ ଲିହି ।
ଅପଣ୍ଡିତ ଲୋକର ହାଥେ ଫଳ
ଦେଇ ॥୩୦
ତାହାକୁ ବୋଇଲା ହୋ ମଧ୍ୟସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ।
ଯହିଁ ପାର ଫଳ ଦିଅ ବିଗବାଡ଼ି ॥
ମନେ ବିଚାରି ସେ ଦେଲା ଯହିଁ ନେଇଁ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅନେକ ସମ୍ପଦ ଅଛଇ ॥
ସିଂହ ନକ୍ଷେତ୍ରେ ପଡ଼ିଲା ଶକୁନ୍ୟ ।
ରାଜକିଧି ଭୋଗ କରିବେ ରଘୁନାଥ ॥
ଫଳଘେନି କୋଷି ପୁଛନ୍ତି ରଘୁପତି ।
କରଯୋଡ଼ି ବୋଇଲା ପ୍ରାପତ ହୋଉସ୍ୟତୀ ॥
ରାବଣ ସଂଗୋତ୍ର ସହିତେ ନାଶ ଯିବେ ।
ଦେବ ରକ୍ଷିମାନେ ତୋତେ ଅବିଷେକ
କରିବେ ॥୪୦
ତଜଲୋକେ ନୃପତି ହୋଇବେ ରଘୁନାଥ ।
ନୋହିଲେଣ ପାଣ୍ଡି ନ ବୋହିବି ମୋର
ହାଥ ॥
ଆଜ ତଉଠି ଅଟଇ ଶନିବାର ।
କାଲି ଅର୍କବାର ତୋତେ ସଂପଦ ତାର ॥
ବିଛା ରାଶିରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଟଇ ବିଜେକରି ।
ସେ ତୋତେ ପଞ୍ଚମ ଅଟଇ ଶୁଭକାରୀ ॥
ଏକାଦଶ ଘରେ ଅଛଇ ଆଦିତ ।
କାଲି ଅନକୁଳ କରିବା ରଘୁପୁତ୍ର ॥
ଉଭରୋଣ ଯୋଗୁଁ ଥିବ ତତ୍କାଳ ।
ଆମ୍ଭେ ଏଥୁଁ ଯିବା ଶୁକ୍ଳକର ବେଳ ॥୫୦
ସିଧା ନାମେ ଯୋଗ କୈବଲ୍ୟ ନାମେ
କରଣ ।
ଏ ତୋତେ ପ୍ରୀତି ଅଟଇ ରଘୁରାଣ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ସୁଗ୍ରୀବରକ୍ତ ହଜାରିଲେ ପାଶ ॥
ବୋଇଲେ ଏ ବନ୍ଧ ଯେବେ ଦେବତାକର
ମାୟା ।
ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ହରିନେଲାକ ସୀତୟା ॥
ସୁରଗଣେ ବିଚାରି ଏହା କଲେ ଛନ୍ଦ ।
ନୋହିଲେକି ସମୋତ୍ତେ ବାନ୍ଧି ହୋଅଇ
ବନ୍ଧ ॥
କେବଣ ପର୍ବତ ପାଣିରେ ଉପୁଟିଆନ୍ତି ।
ଏ କଟିର ମାଛ ସେକଟିକି ଗଲି ଯାନ୍ତି ॥୬୦
ଦେଖ ଦେଖ ମୈତ୍ର ଏ ବିପୁରୀତ କର୍ମ ।
ଜାଣିଲି ନିରୋଧ ଲୋକକୁ ସାହା ଅଟଇ
ଧର୍ମ ॥
ଏହି ସମୁଦ୍ରେ ଅଛି ମଣିମାଗ ଗିରି ।
ଶତେକ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ତାହାରି ॥
ସେ କେଣେ ଅଛି ନ ଦିଶଇ କିଛି ।
ଏହେନ୍ଦ୍ରେ ଘଟସୂତ୍ର ବିଧାତା କରିଅଛି ॥
ପଥର ଉପୁଟିଆଇ ନ ପଡ଼ଇ ତଳେ ।
ଏଣେ ସେ ପାରିହୋଇ ଯିବେ ମୋହର
ବଳେ ॥
ଏତେବୋଲି ରାମ ହୋଇଲେକ ତୁନି ।
ସଂଧ୍ୟା ସମୟେ ସେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ॥୭୦
ରବି ଅସ୍ତ ଗଲା ପହରେ ହୋଇଲା ନିଶି ।
ପହରକ ଉତ୍ତରେ ଉଦୟ ହୋଇଲାକ ଶଶି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ହନୁମନ୍ତକୁ ରାଇ ।
ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ତୁ ଆଜ ଥିବୁ ରହି ॥
ସଂଗେ ଶତବଳ ଶୈରୀ ସେନାପତି ।
ଅଙ୍ଗଦ ନଳନାଳ ଜମ୍ବବ ପ୍ରଭୃତି ॥
ଥୋକାଏକ ସୈନ୍ୟ ସାଂଗେ ଘେନିଯାଅ ।
ଆଜ ମାହାବନ୍ଧ ରକ୍ଷା କରିଥାଅ ॥
ରାକ୍ଷସେ ମାୟାଭି କରନ୍ତି ନ ପୁଣ ଦୃଢ଼ ।
ଅନେକ କପଟ ଜାଣଇ ଦଶକନ୍ଧ ॥୮୦
ବକ୍ର ଶର ପେଷି କରଇ ନ ପୁଣ ନାଶ ।
ଆଜକ ରଖିଯାଇ ପବନର ଶିଷ ॥
ସୁଷେଣ ଅଂଗଦ ହନୁମନ୍ତ ତିନି ।
ସାଂଗେ ରୁକ୍ଷକପି ଅନେକ ସଜନି ॥
ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଦେଲେ ନେଇ ଠଣା ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିବା କହଣା ॥
ନିଶି ଶେଷ ହୁଅନ୍ତେ ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶଇ ।
ସପତ ସମୋତ୍ତେଣ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତେଜ ଲାଗଇ ॥
ମଳୟ ପବନ ବହଇ ଧାର ଧାର ।
ନିଦ୍ରା ତେଜିଣ ଉଠିଲେ ରଘୁବୀର ॥୯୦
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ସାଗରେ ନାହିଲେ ।
ସୁଗ୍ରୀବରକ୍ତ ରାଇଣ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ॥
ଭୋ ମୈତ୍ର ଥାଟ ସଙ୍ଗଳା କର ।
ଲଗ୍ନ ହୋଇଜାକି ଜମ୍ବବକୁ ପଚାର ॥
ଏସନ ସମୟେ ରୁକ୍ଷ କପିଯାନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଓଲୋଟି ଶୁଅନ୍ତି ॥
ହନୁମନ୍ତ ଅଂଗଦ ଗଂଧ ମାରଦନ ।
ନଳ ନାଳ ସହିତେ ତାରାକ୍ଷ ସୁଷେଣ ॥
ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଠଣା ଜଗିଥିଲେ ।
ରଘୁନାଥ ଛାମୁରେ ଦୁଶନ
ଯାଇକଲେ ॥୧୦୦
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ଶିରେ କର ଦେଇ ।
ବଂଧ ରଖି ଆମ୍ଭେ ଥିଲୁ ଯେ ଗୋସାଇଁ ॥
ଲଂକାର ମୁଖରାବ ଶୁଭଇ ମହାଘୋର ।
ବେଗେ ଯିବାଦେବ ଅନକୁଳ କର ॥
ଶୁଣିଣ ଜମ୍ବବକୁ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରି ।
ରକ୍ଷରାଜା ବୋଇଲା ଅନକୁଳ କରି ॥
ଶୁକ୍ରକର ବେଳା ହୋଇଲାକ ଆସି ।
ଆଗହୋଇ ସୈନ୍ୟ ଯାଉ ଆଜ୍ଞା ଦେସି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ମାହାପାତ୍ର ସୋମନାଥ ମନ୍ତ୍ରାବର ।
ସର୍ବଦା ଆଶ୍ରେ ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଧର ॥

ସେ ନିଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥର ପ୍ରସାଦେ ।
ମୁହିଁ ତାହାର ପୁତ୍ର ଯେ ହୋଇଲି
ମହାମାଧ୍ୟେ ॥
ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ କରିବାକୁ କଲଇଁ ଇଚ୍ଛା ।
ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ବାମୀ ମୋର ପୁରୀଅ ମନବାଞ୍ଛା ॥
ବଂଧ ପଡ଼ିବା ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ।
ଅଂଗଦ ହନୁମନ୍ତକୁ ହକାରିଲେ ପାଶ ॥
ବୋଇଲେ ରକ୍ଷ କପି ଯାଆନ୍ତୁ ଆଗସରି ।
ଏକେକୁ ଆରେକ ନେହିବ ମରାମରି ॥
ବାଟ ସଂକଟ ପାଇବଟି ଘଟ ।
ଚଉକଟି ଲୋକ ବସାଇ ଠଣା ସଞ୍ଚ ॥
ଆଗର ଲୋକକୁ ଆଗରେ ଛାଡ଼ିଦେବ ।
ପଛର ଲୋକମାନେ ମାଡ଼ି ନ ପଡ଼ିବ ॥
ଆବର କଥା ଏକ ଶୁଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।
ବାଲି ବିହ୍ବ ବଂଧର ଉପର ॥
ପାଷାଣ ଭୂମୀ ଖାଲ କଣ୍ଠା ଅଛି ।
ଗମନ୍ତେ ବଥା ପାଇବେ ତରୁ ବଞ୍ଚି ॥
ଯୁଦ୍ଧର ବେଳାର ହାନି ଅପଚୟେ ।
ବାହୁଡ଼ି ଆସିବାକୁ ନ ଥିବ ନା ଭୟେ ॥
ହେତୁ ପାଇଲେଣି ଆସିବନା ଘୁଞ୍ଚି ।
ତହିଁକି ଆଗତ କରିଣି ଥିବା ସଂତି ॥
ବାଲି ପକାଇ ବାଟ ସମତୁଲ କର ।
ଲତାପତ୍ର ଛେଦିଲେ ହୋଇବନା ଭଲ ॥
ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବ ଯେ ହନୁମନ୍ତକୁ ବୋଲି ।
ବନ୍ଧର ଉପରେ ପକାଅ ନେଇ ବାଲି ॥
ଅଂଗଦ ସୁଷେଣ ଜନ୍ମେବ ନଳନାଳ ।
ଅଧିଷ୍ଠାନ ହୋଇଣ ଏଥେ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ॥
ରକ୍ଷ କପି ବାରେ ବାଲିନେଲେ ବହି ।
ବନ୍ଧର ଉପରେ ପକାନ୍ତି ତାହା ନେଇ ॥
ବାଟକୁ ବଶଲତା ପତ୍ର ଥିଲା ମାଡ଼ି ।
ରକ୍ଷ କପି ତାହା ପକାଉଛନ୍ତି କାଡ଼ି ॥
ଏସନ ସମୟେ ଏକଇ ଭୟର ।
ଜାଡ଼ା ନିମନ୍ତେ ପଶର ସିନ୍ଧୁନାର ॥
ତଟର ବାଲିରେ ଯାଇଁ ଲୋଟଗାଳି ।

ବଂଧର ଉପରେ ଝାରଇ ନେଇ ବାଲି ॥
ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ।
ଭୋଦେବ ପର ଉପଗାମୀ ଅଟଇ ଏହି ॥
ଆମର ନିମନ୍ତେ ପଶି ସିନ୍ଧୁଜଳେ ।
ବାଲିରେ ଲୋଟଗାଳି ଦେଇ ଆସି କୁଳେ ॥
ସେ ବାଲି ବନ୍ଧ ଉପରେ ଯେ ଝାଡ଼ି ।
ଆମର ପାଇଁ ଦେବ ମୁଷାହିଁ ଦୁଃଖ ପଡ଼ି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ତାକୁ କଟିକୁ ଘେନିଆସ ॥
ଶୁଣିଣ ମାରୁଡ଼ି ଅଇଲା ଖର କରି ।
ମୁଷାକୁ ଘେନିଗଲା ବାମକରେ ଧରି ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ଓଳଗୋଇ ଇନ୍ଦୁର ।
ଆସ ଆସ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
କଟିରେ ବସାଇ ଦେହ ଆଞ୍ଝସନ୍ତି ।
ଅନେକ ପ୍ରିୟ କଥା ମଧୁର କୁହନ୍ତି ॥
ବୋଲନ୍ତି ଧନ୍ୟ ତୁ ଅତୁ ପୁଣ୍ୟ ଆତ୍ମା ।
ପର ଉପଗାମୀ ତୁ ମହତ ମହାତ୍ମା ॥
ପଶୁ କହୁ ହୋଇ ଏଡ଼େ ତୋର ଦୁର୍ଦ୍ଧି ।
ମୁହିଁ ଜାଣିଲାଇଁ ତୁ ନିର୍ମଳ ଚଉନିଧି ॥
ଯାଅ ତୋତେ ପ୍ରାପତ ହୋଇ ସୁରଥୀକ ।
ଏତେ ବୋଲି ଉଠିଲେ ଦଶରଥ ବାଳ ॥
ସର୍ବଜ୍ଞେ ଚନ୍ଦନ ଲଲାଟେ କଞ୍ଚୁରୀ ।
ଅମଳାନ ବାସ ଉପୁରାଣ କରି ॥
ବାମେ ଯମଦାଡ଼ ତ୍ରୋଣ ଦୁଇ କାନ୍ଧେ ।
ଶିରେ ଜଟା ବାନ୍ଧି କୁମୁଦ ଘେନି ଗନ୍ଧେ ॥
ବାମକରେ ଧନୁ ଦକ୍ଷିଣେ ଖଡ୍ଗ ।
ଯିବାକୁ ରଘୁନାଥ ହୁଅନ୍ତି ଉଦ୍‌ବେଗ ॥
ଲକ୍ଷଣ ସଜହୋଇ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
ସୁଗ୍ରୀବକୁ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରଘୁନାଥ ପୁଛି ॥
ଭୋ ମୈତ୍ର ବଂଧେ ପଡ଼ିଲାକ ବାଲି ।
ହୋଇଦେବ ବୋଲି କପିରାଜ ବୋଲି ॥
ଲତାପତ୍ର ତାଳ ସବୁ କଢ଼ାଇଲି ।
ଖୋଲ ଖାଲ ଟିକର ସବୁ ଏକାକଲି ॥
ଆଖି ବୁଜିଗଲେ କିଛି ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଶୁଣିଣ ଅଳପ ହସନ୍ତି ରଘୁସାଜଂ ॥
ରାମେଶ୍ବର ବୋଲି ଶକରେ ପୂଜାକଲେ ।
ଶିରେ ପ୍ରସାଦେ ଘେନି ହୃଦେ ବିଚାରିଲେ ॥
ନଳକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ହୁଅ ଆଗିଆଣି ।
ସାଙ୍ଗେ ବଳ ଥିବେ ତୋର ଶତେକ
ଶେଉଣୀ ॥
ଶତବଳ ସେନାପତି ଗନ୍ଧ ମାରଦନ ।
ପଛିଆଣି ଦକ୍ଷେ ତୁମ୍ଭେ ସମାଜିନିଅ
ସୈନ୍ୟ ।
ଏତେବୋଲି ହନୁ କାନ୍ଧରେ ବିଜେକରି ।
ଗରୁଡ଼ି ପିଠିରେ ଯେହ୍ନେ ବିଜୟେ ଶ୍ରୀହରି ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ବଢ଼ିଲା ବାଳାର କୁମର ।
ଅଇଚାରୁତ ଆରୋହି କି ଅଇଲା
ବଞ୍ଚଧର ॥୯୦
ପାଞ୍ଚକୋଶ ମଧ୍ୟରେ ପଦୁଆର କେହିନାହିଁ ।
ବାମପାଶେ ଅଛି ଯେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ସାଜଂ ॥
ତାହାଣେ ବୀର ନୀଳ ଛତ୍ରୀ ଅଚାର୍ଗଳ ।
ପକ୍ଷିମେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ॥
ଜନ୍ମେବ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ସୁଶୋଦନ ।
ଗବାକ୍ଷ ମହାନ୍ତ କେଶରୀ ଚନ୍ଦନ ॥
ତାଳିମ୍ବ ମରୁତ ସାରାସ ପାରାସ ।
ଦୁର୍ଦ୍ଦମ ଦଧିମୁଖ କଞ୍ଚଣସୁନାସ ॥
ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ କାଳିଞ୍ଜନ ବୀର ।
ଶଉରୀ ସେନାପତି ସଂଗେ ଅଛନ୍ତି
ଅପାର ॥୧୦୦
ବାଜଲ ଟମକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ।
ସର୍ବେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସକଳ ସୁରମୁନି ॥
ଅପଛରା ବିଦ୍ୟାଧରୀ ହୁଲହୁଲି ଦ୍ୟୁତି ।
ଦେଖନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଲଙ୍କାକର ଯାନ୍ତି ॥
ଦକ୍ଷିଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଏ ଜାନେକାର ସାଜଂ ।
ଆନନ୍ଦେ ଦେବଗଣ ହରଷ ସୁରସାଜଂ ॥
ଜୟେ ଜୟେ ଶବ୍ଦ ଶୁଭଲ ଧ୍ବନି ପରେ ।
ସେତୁବନ୍ଧ ଉପରେ ବିଜୟେ ରଘୁବୀରେ ॥
ଲଙ୍କାକୁ କଟକାଇ ଦଶଦିଗ ଶକ୍ତି ।

ପାତାଳେ ବାସୁକୀ କୁରୁମ ଚମକି ॥ ୧୦
ମୁଖରାବ ଶବଦେ ସାହେର ଉଛୁଳି ।
ଯାନ୍ତେଣ ମେଦିନୀ ହୋଇଲା ହାଲହୋଳି ॥
ତିନିଘଡ଼ିମାନେ ବିଜେ କରିଗଲେ ।
ବେଳ ଅଷ୍ଟମାନେ ସୁବଳୟାରେ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲେ ॥
ଦେଖନ୍ତି ପର୍ବତ ଅପୂର୍ବ ରମ୍ୟସ୍ଥାନ ।
ସୁସ୍ବାଦ ଫଳ ଅଛଇ ପୁରିବନ ॥
ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ କୁସୁମେ ଆମୋଦନ୍ତି
ବାସ ।
ଦେବନଦୀ, ଝରଝର ବହଇ ତରପାଶ ॥
ଶୁକଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ଗିରିବର ।
ଦୁଇକୋଶ ଅଟଇ ଇର୍ଦ୍ଧର ଶିଖର ॥ ୨୦
ଯୋଜନେକ ମାଡ଼ି ବସିଅଛି ଗିରି ।
ବିଧାତା ଭିଆଇଲା ତାହା ସାତପୁର କରି ॥
ଉପରେ କୋଶେକ ଅଛଇ ତା ଅର୍ବ ।
ଏକଖଣ୍ଡ ଶିଳା ସ୍ବଚିକର ଭାବ ॥
ଗିରିବରକୁ ଦେଖିଣ ହନୁମନ୍ତକୁ ପଚାରି ।
ଆଗେ ଦିଶୁଅଛି ହୋ କେବଣହିଁ ଗିରି ॥
ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଦେବ ସେ ସୁବଳୟା
ପର୍ବତ ।
ଧୂଳମୟେ ଶରୀର ଦିଶଇ ସବୁ ଶ୍ବେତ ॥
ଏଥୁ ଗଡ଼ କରିଣ ହୋ ରହିବା ଗୋସାଇଁ ।
ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବା କାଳେ ଦେଖିଯାଇଅଛି
ମୁହିଁ ॥ ୩୦
ଏଥୁ ବସିଥିଲେ ଲଙ୍କାଯାକ ଦିଶଇ ।
ଗୋଦେବ ତୋହୋର ବିଚାରକୁ କିଏ
ଆସଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଏଥୁସେ ରହିବା ।
ଏହୁ ଭଲ ସ୍ଥାନ କିମ୍ପାଇଁ ଛାଡ଼ିବା ॥
ଏସନେକ ଭାଳିଣ ଯାଆନ୍ତି ବଳ ଚଳି ।
ଆଗିଆଣି ଦକ୍ଷ ଦକ୍ଷିଣ କୂଳେ ମିଳି ॥
ବୀରତୁର ବଜାଇ କିଳିକିଳା ରାବଦେଲେ ।
ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ଉପରେ ଉଠିଲେ ॥

ଏଥୁ ଅନ୍ତେ ଦେବ ରଘୁନାଥ ।
କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡା ଅଛଇ ବେନି
ହସ୍ତ ॥ ୪୦
ଶୁଭ ବେଳ ପାଇଣ ସୁବଳୟାରେ ପାଇ ।
ଆଗେଣ ଦେଖିଲେ ଅଛଇ ଦେବନର ॥
ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଦୁ ଉଛୁରିଲେ ତତ୍ତ୍ଵଶି ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ରଘୁକୁଳମଣି ॥
ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରୁ ଲକ୍ଷଣ ଓହ୍ଲାଇଲେ ।
ଯାଜଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନମସ୍କାର କଲେ ॥
ସେହି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଦେବନଦୀ
କୂଳେ ।
ଶୟେ କୁଣ ଅଛଇ ସାତଘଡ଼ି ବେଳେ ॥
ଦୁଇଘଡ଼ି ଉଭାବୁ ଉଭର କୁଳୁଁ ଗଲେ ।
ସାତଘଡ଼ିମାନେ ଲଙ୍କାରେ ମିଳିଲେ ॥ ୫୦
ପବନହୁଁ ବେଗେ ଚଳିଲାକ ଥାଠ ।
ଗହଣରେ ଘାଏ ନପାଇଲେ ଭଲ ବାଟ ॥
ପଛର ଲୋକେ ଆସି ନ ପାରନ୍ତି ।
ହିୟାରେ ହିୟା ଲାଗି ହୋଇଲେ ଯତାଯନ୍ତି ॥
ଆଗିଆଣି ଥାଠ ଭଲ ମନ୍ତେ ଗଲେ ।
ପର୍ବତ ଉପରେ ଉଠିଣ ରଡ଼ିଦେଲେ ॥
ଶ୍ରୀପୟରେ ଚାଲନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ନାଥ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଉପରେ ଦେଇଣ ବାମହାଥ ॥
ଗିରିବର ଉପରେ ଉଠିଲେ ଦେବସାଇଁ ।
ଦେଖିଲେ ଶଉଚ ନିର୍ମଳ ଚାରୁରୁଜ ॥ ୬୦
ଦଶକୁଣ ଓସାର ଶତେକ କୁଣ ଦୀର୍ଘ ।
ଗଡ଼ ପର୍ବତ ଉପରେ ଅଛଇ ଅପୂର୍ବ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ଏ ଅଟଇ ଭଲ ସ୍ଥାନ ।
ସିନ୍ଧୁକୁଳ ମାଡ଼ିଣ ରହୁ ଆମ୍ଭ ସୈନ୍ୟ ॥
ଏହି ସୁବଳୟା ଗିରି ଆମ୍ଭର କଟେକ ।
ଏଥୁ ଥାଇଁ ଆମ୍ଭେ ବିଧିବିଧି ଲଙ୍କା ॥
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଯେ ବୋଇଲେ ମୈତ୍ର ଶୁଣ ।
ପାରିହେଇ ଅଛଇଲେ ସୈନ୍ୟ କେତେ ଗଣ ॥
ଯୁଥପତିମାନଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞା ଦିଅସି ରାଜ ।
ଏକେ ଆଗେକ କଳି ନକରିବାର
ପାଇଁ ॥ ୭୦

ରକ୍ଷ ବାନର ବଳକୁ ମୁଁ କଲିଁ ଭରସା ।
ଶତୁର କତିରେ କଲଇଁ ଆସି ବସା ॥
ଦୁଷ୍ଟପଣ କଲେ କଳିବ ବଜରି ।
ଆମ୍ଭର ବୋଇଲା ବୋଲ ଆସହୋ ତିଆରି ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିମାର ଅଟଇ ଆମ୍ଭର ମୂଳ ।
ଅନୁରୂପେ ସେକଥା ଚିନ୍ତୁଥିବେ ବଳ ॥
ଆବର କଥା ଏକ ଶୁଣିମା କପିରାୟେ ।
ଯେତେ ଥାଠ ଆମର ସାଙ୍ଗରେ ପାରିହେଏ ॥
ଏତେକ ଘେନିଣ ନୀଳ ବୀର ଯାଉ ।
ଆଗିଆଣି ହୋଇଣ ବାଟେ ରହିଥାଉଁ ॥ ୮୦
ପଛର ସଇନି ତାର ଶ୍ଵଶୁର ଘେନିଆସୁ ।
ତାହାର ଅଙ୍ଗବଳ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ମିଶୁ ॥
ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ତୈଲୋକ ଛାଣ୍ଡର ॥
ବୋଇଲ ଯେ ସୈନ୍ୟ କେତେକ ଅଛଇ ।
କାହାର ବଳେ ଏ ହୁଅଇ କହିଲା ॥
ପଚିଶ ଯୁଥପତି ଏ ଅଟନ୍ତି ମହାବୀର ।
ଏହାନ୍ତ ସମାନ ଦୁହନ୍ତି ସୁରେଶ୍ଵର ॥
କାହାର ଶଂଖେ ପଦ୍ମେ ମରୁତେ ବଳ
ଖଟଇ ॥ ୯୦
ଖର୍ବେ ନିଖର୍ବେ କାହାର ଅଗଣିତା ଅଟଇ ॥
ଆଉରି ଅଛନ୍ତି ଯେ ଲକ୍ଷେକ କୋଟିସେନା ।
ଶୂନ୍ୟ ଲେଖି ଜାଣି ସେ ଏକସର
ହୋଇକିନା ॥
ସମୋଦ୍ର ସମାନେ ଅଟଇ ତୋହୋର ବଳ ।
କେହୁ ଭାର୍ଜନ ହୋଇଁ କରିଣ ଜାଣିମାକ
ଥଳ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଲ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ।
ବିଭୀଷେଣକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ଆଦିକନ୍ଦ ॥
ଦୈତ୍ୟକର ମାୟା ଦୁ ଜାଣି ବୀର ଥାସି ।
ତୋହୋର ବିଶ୍ଵସେ ମୁଁ ଏଥକଇ ଆସି ॥
ଶିରେ କର ଦେଇଣ ବୋଲଇ ବିଭୀଷେଣ ।
ଏଥକଇ ଚିନ୍ତା ନକର ରଘୁରାଣ ॥ ୧୦୦
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ।

ସୁବଳୟା ଗିରି ରଖିଥିବୁ ତୁହି ॥	ଆବର ସଜନି ଘେନିଣ ଥୋକାଏକ ।	ଶ୍ରୀରାମାୟେଣ ଗ୍ରହ ଯେ ପବିତ୍ର ଆଛାନ ।
ନୀଳ ସେନାପତିକି ହକାରିଲେ ପାଶ ।	ହନୁମତ ସାଙ୍ଗେଣ ଏ ବୁଲିବେ କଟେକ ॥	ଯେକମନ ହୋଇଁଣ ଶୁଣିମ ଯେଉଁ ଜନ ॥
କୋମଳ କରିଣ କହିଲେ ବିଶ୍ୱାସ ॥	ଏତେବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଦେଲେ ପରମାଣ ।	ପିବତେଣ ଭକ୍ତି ଯେ ମରତେଣ ମୁକ୍ତି ।
ଶତବଳ ମାରୁତିକି ସଙ୍ଗେ ଘେନିଯିବୁ ।	ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶାକମ୍ବରୀ ଶୁଣ ॥	ନିର୍ମଳ ହୋଅନ୍ତି ଯେ ଯେ ଗଲୁ ଶୁଣନ୍ତି ॥୩୦
ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡ ଆଗରେ ତୁ ଥିବୁ ॥	ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ ଏଯେ ଶ୍ୟାମବେଦୁ ଜାତ ।	ଦେବା ଦୟା ଧର୍ମ ହୋଅଇ ଉଦୟେ ।
ଶୁଣି ଦୁଇବାର ପର୍ବତକୁ ଗଲେ ।	ବାଲମ୍ବିକ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ	ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ଦୁରିତ ଯିବ ଛୟେ ॥
ରୋମାଦାପକୁ ଶ୍ରୀରାମ କଟିକି ହକାରିଲେ ॥	ବିଧାତ ॥୨୦	ଶ୍ରୀରାମ ରହିଲେ ଯେ ସୁବଳୟା ପର୍ବତରେ ।
ପଞ୍ଚିଆଣି ଦଣ୍ଡକୁ ବେଗେଣ ତୁ ଯାସି ।	ତାହା ତୋହୋର ଆଗେ କହିଲିରେ ସହି ।	ରାବଣକୁ ମାରିବେ ଯେ ଆପଣା ହାଥରେ ॥
ସୁଷେଣକୁ ଘେନିଣ ସୈନ୍ୟ ସମ୍ଭାଳସି ॥୧୦	ସୁବଳୟାଗିରିରେ ଶ୍ରୀରାମ କଟକ କରି ରହି ॥	ଶୁଣିମା ଶାକମ୍ବରୀ ଗୋ ପରମା ଯେହୁ ରସ ।
ସୁଗ୍ରାରେ ଜୟେବ ଲକ୍ଷଣ ଜନ ତିନି ।	ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋଳ ହୋଇବ ଅପାର ।	ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ବାମ ପାରୁଣେ ଥିବେ ଅନେକ ସୈନ୍ୟ	ରାମ ରାବଣ ଯୁଦ୍ଧ ଅମୃତମୟେ ସାର ॥	ମାହାପାତ୍ର ସମକାଥର ମୁଁ ଅଟଇ ଯେ ସୁତ ।
ଘେନି ॥	ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସନ୍ନେ ଯେ ବଳରାମ ଦାସ ।	ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର
ଅଙ୍ଗଦ ମହେନ୍ଦ୍ର କୁମୁଦ ନଳନୀଳ ।	ଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ରାମାୟେଣ କଲଇଁ	ଭୃତ୍ୟ ॥୩୯
ତାହାଣେ ରହ ତୁମେ ଘେନିଣ ଅଙ୍ଗବଳ ॥	ପ୍ରକାଶ ॥	

ଇତିଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ
ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

ଲଳା କାଣ୍ଡ

ବନ୍ଧଇ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳାର ପତି ।
ସର୍ବଦେବ ନିଷ୍ଠାରଣ ପ୍ରମଦହୁ ମୂର୍ତ୍ତି ॥
ଜଗତ ଜନ୍ମ ହୃଦେ ସର୍ବଦା ଯାହାର ବାସ ।
ଉଗତ ମନ୍ତ୍ରଣ ସ୍ବାମୀ ପୁରାଣ ପୁରୁଷ ॥
ଅପାର ମହିମା ଯେ ଶରଣଜନକ ସାହା ।
ଗରୁଡ଼ ଆସନ ଦେବ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ବେନି
ବାହା ॥

ମନ୍ତ୍ର କୂର୍ମ ବରେହା ଯେ କେଶରୀ ବାମନ ।
ପ୍ରଶୁରାମ ଶ୍ରୀରାମ ଦେବକାର ନାନ ॥
ବରଦ କଳକୀ ଦଶ ରୂପ ଧରି ।
ସହସ୍ରେ ମୂରତି ଧରି ଯେ ଅସୁରନ୍ତ
ମାରି ॥୧୦

ପୃଥ୍ବୀର ହିତେ ଦେବକର ଛଳେ ।
ବେଳେ ବେଳେ ଅବତାର ହୋଇ
ରବିତଳେ ॥
ନୀଳଗିରି ବିଜୟେ ଅପୂର୍ବ ରୂପ ସାର ।
ତାହାଣେ ବଳରାମ ପୁରାଣ ମଧ୍ୟର ॥
ବାମେଣ ସୁଦର୍ଶନ ତାହାଣେ ଶୁକ୍ରପାଣି ।
ଆଗେ ଖଗପତି ଆକାଶେ ଦିନମଣି ॥
ପଛେଶ ବିମଳା କମଳା ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ ।
ଭୋଗ ବିଳସନ୍ତି ପାଷାଣ ଦେଉଳେ ॥
ପୂର୍ବେଣ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନ ବୋଲିଣ ଯେକ
ମନୁ ।

ସେ ଆଶିଳା ସ୍ବାମୀଙ୍କି ବୈକୁଣ୍ଠ
ଭୁବନୁ ॥୨୦॥
ଦିବ୍ୟ ଅବତାର ପୂର୍ବେ ବିଧାତା
ଆଶିଦେଲେ ।
ଭାବେଣ ଜଗନ୍ନାଥ ତହିଁ ବିଜେ କଲେ ॥
ବାସୁଦେବ ଆସନ୍ତେଣ ଅଲେଖ ପୁରୁ ଖସି ।
ମୃତ୍ୟୁପରେ ନୀଳଗିରିରେ ଆସି ବସି ॥
ବିବିଧ ବିନୋଦେ ଯେ କରନ୍ତି କ୍ରୀଡ଼ାରସ ।
ନିଯୋଗେଣ ଦେଲେ ସୁଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପବାସ ॥

ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର କସ୍ତୁରୀ ଗନ୍ଧ ଗୁଣ୍ଡି ।
ନାନା କୁସୁମେ ସ୍ବାମୀ ହୋଇଛନ୍ତି ମଣ୍ଡି ॥
ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟ ନେତବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ।
ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ହାର ଯେ କଙ୍କଣ ॥୩୦॥
ବିଦ ମୁଦି ବାହୁଡ଼ି ଶିକୁଳି ତାଡ଼ ବଳା ।
କ୍ଷୁଦ୍ର ମୁକୁଟା କଦମ୍ବ ରତ୍ନମାଳା ॥
ବିବିଧ ପଦେକ ଭିନ ଭିନ ପରି ।
କଣ୍ଠେଣ ମାଣିକ୍ୟମାଳି ଶତେସରି ॥
ହାରା ନୀଳା ମାଣିକ୍ୟ ପୋଏଳା କୁରୁବିଦ ।
ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହାରା ଘଟଣ ଅରବିଦ ॥
ଗୋପାନାଥ ଅବତାର କେବଣ ପଦେକ ।
କେବଣହିଁ ମାଳେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାଘ୍ରନଖ ॥
କେବଣହିଁ ପଦେକ କଙ୍କଡ଼ରୁ କମ ।
କାହିଁ ସୀତା ଘେନି ଅଭିଷେକ

ଶ୍ରୀରାମ ॥୪୦॥
କେବଣହିଁ ମାଳେ କୂର୍ମ ଅବତାର ।
ମନ୍ତ୍ର ନାୟକ ଅଟଇ କେବଣହିଁ ହାର ॥
କେ ଚନ୍ଦ୍ରଭବିଆ କେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆହ୍ୱାନ ।
କାହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଘେନି ବିଜୟେ
ଉଗବାନ ।
କାହିଁ ନରସିଂହ କାହିଁ ବିଶ୍ୱନାଥ ।
କାହିଁ ବରୁଣ ଚଢ଼େ ସହସ୍ରେ ଉଲୋକ
ରଥ ॥
କାହିଁ ବାଳଗୋପାଳ ହରିଡ଼ା କଣ୍ଠିମାଳ ।
କନେକ ଚମ୍ପାମାଳ ପୂରିଛି ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ॥
ହେମ ନାଗେଶ୍ୱର ମାଣିକ୍ୟରେ ମିଶା ।
ମାଣିକ୍ୟର କିରଣ ଜଳଇ ମହାନିଶା ॥ ୫୦ ॥
ନାନା ପୁଷ୍ପମାନ ପଟାନ୍ତର କରି ।
ଅନେକ ଅଳଙ୍କାରମାନ ସ୍ବାମୀ କଣ୍ଠରେ ଛନ୍ତି
ଭରି ॥

ନବରତ୍ନହାର ଯେ ଶୋହଇ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ।
ଶ୍ରବଣେ ପ୍ରକଟ କୁଣ୍ଡଳ ଯୁଗଳ ॥

ମଉଳି କିରଣୀ ଯେ ମୁକୁଟ ବିତପନ ।
ମଣିଗଣ କିରଣ ବିରାଜଇ ଛନ ଛନ ॥
ଗଳାରେ ଲମ୍ବଇ ଯେ ଗଜମୋତି ହାର ।
ମାଣିକ୍ୟର ପଗଡ଼ ନୀଳାର କେଶର ॥
ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ସଟିକ ଚାରୁ ଛନ୍ଦ ।
କାଣି ଅବତଂଶ ପ୍ରକଟ କୃବିଦ ॥୬୦॥
ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଙ୍କଣ ଶୋହେ ଶ୍ରୀଭୁଜ ।
କାମୋଦନ ଘଟଣ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ସଜ ॥
ଶୀତକୁସୁମ ପଦ୍ମ ଚରଣ ଯୁଗଳ ।
ପ୍ରତିମା ରୂପେ ଅଛି ବିନତାର ବାଳ ॥
ପ୍ରକଟ ତୋଳୁର ନୁପୁର ବେନି ପାୟେ ।
ନେତ ପତନା ପିନ୍ଧିଣ ଦେବରାୟେ ॥
ଶିରେ ଶିରାକାପଡ଼ା ଯେ ସୁରଙ୍ଗଣୀ ପାଟ ।
ଭାଲ ପରେ ଶୋଭା ଯେ ଅଭିଷେକ

ମୁକୁଟ ॥
ହୃଦୟ ପରେ ଦୋସରି କୁସୁମମାଳା
ଶୋହେ ।
ଜଉତିଷ ଜଣାଜଳା ଅନୁକୂଳ
ହୋୟେ ॥୭୦॥
ଅଗୁଣ ପ୍ରକାଶେ ଅମୃତ ଯେ ବେଳ ।
ତାହାଣାବ୍ରତେକ ଶଙ୍ଖ ଶବଦ
କୋଡ଼ୋହୋଇ ॥
ପୁଷ୍ପ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର ଆବର ଧନୁମାସ ଅନ୍ତେ ।
ବନ୍ଦାପନା ବିଧି ଯେ ହୋଇବେ ଅନନ୍ତେ ॥
ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇଲେ ଯେ ସାହେବ
କୁମାରୀ ।
ନବରଙ୍ଗ ପାଟେକ ପରିହରଣ କରି ॥
ଉପରେ ଉପରାଣ ଦେଲାକ ଦାସୀ ନେତ ।
ବାହେଣ ବାହୁଡ଼ି ଦୁଇ ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମତ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ କୋଳରେ ବସଇ ଦେବା
ଯାଇଁ ।
ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
ଗୋସାଇଁ ॥୮୦॥

କନେକର ଦଣ୍ଡ ତୋଳି ଧରନ୍ତି କୁତ୍ୟମାନେ ।	ନାରଦଙ୍କ ମୁଖେ ଯେ ହୋଇଲା ଭଜାରଣ ॥ ଆପଣେ ସରସ୍ୱତୀ ହୃଦରେଣ ଆଇ ।	ଅସଂଖ୍ୟ କଥା ଏଯେ ଅତିହିଁ ଅଗୋଚର ॥ ଦେଖିଲାର କଥା କହିତ ନୁଆରି ।
ଶ୍ରୀହରି ଶବଦ କରନ୍ତି ସୁଜ୍ଞକେନ ॥ ଯୁବତୀଜନେ ମିଳି ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ।	ଗ୍ରନ୍ଥ ବଖାଣିଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ମନ ହୋଇ ॥ ଚଉଦ ଖଣ୍ଡ ମହାନାଟକେ କାବ୍ୟରସ ।	ମୁହିଁ କେହୁ କହିବି ମାନେବ ତନୁ ଧରି ॥ ପୁଣି ବିଚାରିଲି ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡ କଲି ।
ବିଦୁଜନେ ବେଦ ଆଧ୍ୟାୟ କରନ୍ତି ॥ ଜଗନ୍ନାଥର ବନ୍ଦାପନା ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବଦାସ ।	ପରଶ ଯହସ୍ତ ଶିଳୋକ ସାମବେଦୁଁ ପରକାଶ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାକୁ ଭେଟାଇ ନ ପାରିଲି ॥ ଗହନ ଲଙ୍କା କାଣ୍ଡ ଯେ କହିବି କେମନ୍ତେ ।
ଦେଖିବାଜନଙ୍କର ବଜକୁଣ୍ଡ ବାସ ॥ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନରେ ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ଘେନି ।	ଯେହାଉଁ ଆଗତ ଯେ ପୁରାଣ ନ ଥିଲା । ଯେହାର ଉଦେ ହୁଅନ୍ତେ ଜଗତେ	ଯେତେ ବୋଲି ଆକୁଳେ ଭାଲଇ ମୋର ଚିତ୍ତେ ॥
ବାସୁଦେବକୁ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ବନ୍ଦାପନା ।	ପ୍ରକାଶିଲା ॥ ତେଣୁ ସେ ମହାନାଟକେ ଯେହାର ନାମ ।	ପୁଣି ବିଚାରଇ ଜଣାଇଁ ବି ଜଗନ୍ନାଥ । ତେବେ ସେ କହିବି ଲଙ୍କା କାଣ୍ଡ
ଦେଖିଲେ ମହାପାତକେ ନ ରହଇ ନିନା ॥୯୦॥	ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ଅତି ଅନୁପାମ ॥୨୦॥ ବିଦୁଜନ ମୁଖେ ଶୁଣିଲି ବାକ୍ୟ ଛନ୍ଦ ।	ଅର୍ଥ ॥୫୦॥ ଯେତେକ ବିଚାରିଣ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଗଲି । ଗୁଣିତା ବିଜେ ଯାଇ ରଥରେ ଦେଖିଲି ॥
ସେ କନେକ ଦଣ୍ଡ ନବରତ୍ନ ମଧ୍ୟେ । ହରିର ଦଣ୍ଡରୂପ ପିତୁଳି କମ ହୋୟେ ॥	ହେଲେ ନାଶିଲା ମୋର ସଂସାର ମୋହ ବନ୍ଧ ॥	ଆଗେ ବଳଦେବ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସହୋଦର । ମଧ୍ୟେଣ ସୁଭଦ୍ରା ରଥର ଉପର ॥
ନେତର ଚିରାକ ଗଜମୋତି ଝରା । ଉପରେଣ କମ ବୁଝୁଛାନ୍ତି ହାରା ॥	ମନେ ମନେ ବିଚାର କରଇ ମୁହିଁ ନିତି । ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାକୁ ହୋଇବି ଭଗତି ॥	ନନ୍ଦାଘୋଷ ରଥେ ଦେବରାହୁ । ଶୁଭ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ବାହୁ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବେଷେ ଯେ ଲମ୍ବଇ ପାଟ ଝୁମ୍ପା । ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ନବଗ୍ରହ ଥୋପା ॥	ଶ୍ରୀରାମ ମହିମା ମୁଁ କରିବି ସୁମରଣ । ହେଲେ ଖଣ୍ଡିବି ମୁଁ ଅକାଳ ମରଣ ॥	ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ନାନା ଅଳଙ୍କାର । ଅପୂର୍ବ ରୂପ ଯେ ଦିବ୍ୟ ଅବତାର ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାପ ଯେ ନେତର ବଳିତା । ଅର୍ଘ୍ୟ ଘେନି ବନ୍ଦାବନ୍ତି ଶୁଭ ଯେ ବନିତା ॥	ରଘୁକୁଳଜିତକ କରିବେ ମୋତେ ଦୟା । ବାସୁଦେବ ଭଗତି କି ନୋହିଲା ମୋତେ	ମନୋହର ନାସିକା ଅପୂର୍ବ ମୂରତି । ଅମୃତଲୋଚନ ଯେ ସୁନ୍ଦର
ପରମ ପୁରୁଷ ସରସ ବଦନ । ଦେଖିଣ ଦୁଷ୍ଟରୁ ତରିବେ ସର୍ବଜନ ॥୧୦୦॥	ମାୟା ॥ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ୱାମୀ ନୀଳଗିରିରେ ଯାର ବାସ ।	ଦିବ୍ୟଜ୍ୟୋତି ॥୨୦॥ ସୁସଞ୍ଚ ସୁରଙ୍ଗ ଯେ ରକ୍ତିମା ଅଧର ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅବିଷେକ ଯେସନେକ ଗାନ୍ତି ।	ସେ ପ୍ରଭୁର ବାସ ମୁଁ ଯେ ବଳରାମ ବାସ ॥୩୦॥	କପାଳେ ଶୋଲିରି ଚିତା ରତ୍ନ ପଟାନ୍ତର ॥ ଶିରେଣ କିରଟୀ ସିନ୍ଦୂରୀ ଝୋଲା ପାଗ ।
ନୀଳଗିରିରେ ତେସନେକ ବନ୍ଦାପନା ହୁଅନ୍ତି ॥	ସୋମନାଥ ମହାପାତ୍ର କୋଳରେ ସମ୍ଭୂତ । ଯହୁଁ ପିତା ମୋର ବିଷ୍ଣୁରେ ଭଗତ ॥	ଝଲ ଝଲ ମୁଖ କଳାମେଘର ବାଗ ॥ ବିକୁଳି ଝଲି ଜାଣି ଅଧର ନୟନ ।
ମୁହିଁ ବଳରାମ ବାସ ତହିଁ ହାବେ ଥିଲି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଦେଖିଲି ॥	ତେଣୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୟା ମୋତେ କଲେ । ରାମାୟଣେ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋ ମୁଖରୁ ଉଜାରିଲେ ॥	ଅନୁଗ୍ରହ ମେଘେ କି ଉଦୟ ତପନ ॥ କରୁଣା ପାଣି ଝରଝର ବୃଷ୍ଟି ।
ତେଣୁ ସେ ସକଳ ପାପ ମୋହୋର ଗଲା । ରାମାୟଣେ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋହୋର ମୁଖରୁ ଶୁରିଲା ॥	ଜଗତର ହିତେ ଅନେକ ଯତ୍ନ କରି । ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ମୁଁ କହିଲି ସୁମରି ॥	ତେଣୁ ସେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଲା ନବସୃଷ୍ଟି ॥ ମାନେବ ବୃଷ୍ଟି ଯେ ଲୋଭେଣ ମୁଁ ଲୁଲି ।
ତେଣୁ ବିଚରାଇଁ ମୁଁ କହିବି ରାମକେଳି । ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ତ୍ରିଶୁଳା ॥	ଆଦି ଅଯୋଧ୍ୟା ଆରମ୍ଭେକ କଥା । ଭଣ୍ଡିୟା ସୁନ୍ଦରା କାଣ୍ଡର ବେବସ୍ତା ॥	ଯେ ପାଣି ପିଅନ୍ତେ ଚାରି ଯୁଗ ଫଳି ॥୭୦॥ ଆଖି ନ ପିଛାଡ଼ନ୍ତେ ଭୃତ୍ୟ ଜନ ଚାହୁଁ ।
ବାଇସିକ ଅଗ୍ରତେ ବିଧାତା ଯାହା ଭଣି । ସେ ମୁନିର ପ୍ରସାଦେ ତରିଲେ	ଯେବେ ଲଙ୍କା କାଣ୍ଡ ମୁଁ କହିବାକୁ ଭାଲକଂ ।	ଅଧର ବିକାଶଇ ହସି କଥା କହୁଁ ॥ ଦୁଇ ଭୁକ ତୋଳି ଯେ ଯାତନ୍ତି ଶରଣ ।
ଚାରିଖାନି ॥୧୦॥ ସାମବେଦୁଁ ସମ୍ଭୂତ ରାମାୟଣେ ପୁରାଣ ।	ସୂଚୀମୁନେ ଘେନି ପର୍ବତ ଟାଳକଂ ॥୪୦॥ ରାମ ରାବଣର ହୋଇବାକ ସମର ।	ଲୋଭେଣ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଚରଣ ॥

ଶୁଣ ସୁଞ୍ଜକେନେ ଲକାକାଣ୍ଡ କଥା ।
 ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ପଞ୍ଚୁମଥା ॥
 ତାହା ବଖାଣ କରଇଁ ଯେ ତରିବାର
 ହିତେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ନାମ ଯେ ସୁମରିବାର ନିମନ୍ତେ ॥
 ସିନ୍ଦୁରା କାଣ୍ଡ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ସମାପତ ।
 ଉମା ବୋଇଲେ ଦେବ ଶୁଣ ଶୁଲହସ୍ତ ॥୮୦
 ସମୋଦ୍ର ତରି ଯହୁଁ ଗଲେକ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଯାଇ କଲେକ ବିଶ୍ରାମ ॥
 ରାବଣ ବାରତା ପାଇଲାଟିକି ତାହା ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ରାମ ହେଦିଲେ
 ବିଂଶବାହା ॥
 ଯେହା ସଞ୍ଚି ମୋତେ ଯେ କହିବ
 ତ୍ରିପୁରାରି ।
 ଯେ ମୋହେର ଦୋଷକୃତ ହୋଇ ଅପହରି ॥
 ରଘୁନାଥ ମହିଂମା ଯେ ଦେବେ
 ଅଗୋଚର ।
 ଶୁଣିମାକୁ ଦେବ ଶରଧା ମୋହର ॥
 ସଦାଶିବ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ ହେମବନ୍ତ ।
 ଶୁଣି ତୁ ସାବଧାନେ ବାସୁଦେବର
 କାରନ୍ତି ॥୯୦॥
 ସାହେର ଜିଣି ଯହୁଁ ଗଲେକ ପାରି
 ହୋଇଁ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରି ଯେ ରହିଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
 ରାବଣର ଆଗେ କହିଲା ଯାଇ ତାର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ରାବଣ ପ୍ରତାପା ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଦୁଇ ଜଟାଧାରୀ ।
 ପର୍ବତ ଘେନିଣ ପୋତିଲେ ସିନ୍ଧୁ ବାରି ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଯେ ରହିଲେ ଦେବ
 ଆସି ।
 ସଉନି ନିଘଞ୍ଚରେ ଗିରିବର ନଦିଣି ॥
 ବିଭାକ୍ଷେଣ କହାଇ ଆଣିଲାକ ବାଟ ।
 ତୋହୋର ଭାଇ ବୋଲକୁ ବିଶ୍ୱାସିଆନ୍ତି
 ଆଠ । ୧୦୦ ।
 ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ୱର ଚକିତ ହୋଇଲା ।
 ମହୋଦର ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା ॥

କିଏ କିଏ କଥା କହଇଁ ସେ ଚାର ।
 ଭଲ କରି ଯେହାକୁ ରାଜଣ ପଚାର ॥
 ଶୁଣି ମୋହୋଦର ଧୂମାସ୍ତ ବେନିଜନ ।
 ଚାରକଇଁ ରାଜଣ ଯେ ପଚାରନ୍ତି ବହନ ॥
 ରାୟେ ଅବଧାନ ବାରତା କିଏ କିଏ କହ ।
 ଶୁଣିକରି ତାର କମ୍ପୁଅଛି ଦେହ ॥
 ଆଗ ହୋଇଣ ଯୋଡ଼ିଣ କହଇ
 ବେନିପାଣି ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଲଙ୍କାର
 ଶିରୋମଣି ॥୧୦॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦଶରଥ ସୁତ ।
 ତାହାର ତହିଁ ଶରଣ ପଶିଲା ତୋର ଭ୍ରାଥ ॥
 ବାଳିକି ମାରି ଯେ ସୁଗ୍ରାବି ରାଜ୍ୟ ଦେଲା ।
 ତୋହୋର ଉପରକୁ ଏବେ କଟକାଇ
 କଲା ॥
 ରିକ୍ଷ କପିବଳ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ।
 ଯେକେକେକେ ନାମ ଧରି କହିବି
 କେତେକ ॥
 ପର୍ବତ ଘେନିଣ ଯେ ପୋତିଲେ ସିନ୍ଧୁଜଳ ।
 ଅତିକ୍ଷେଣ ପାରିହୋଇଲେ ତେଡ଼େ
 ମହାବଳ ॥
 ସଉନି ନିଘଞ୍ଚରେ ନିଦିଶଇଁ ଭୁଇଁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରବନ ମାଡ଼ି ରହିଲେ ଗୋସାଇଁ ॥୧୦॥
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଯେ ନ ଯାଇ କଳଣା ।
 ଭୋଦେବ ରାଜ୍ୟ ତୋର ଯେ କର
 ସମ୍ଭାଳଣା ॥
 ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ଯେ ହୋଇଲା ବିସ୍ମୟେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକର ଯେ କଟିକି ହଜରାୟେ ॥
 ଦୁତର ବାରତା ଶୁଣିଲୁଟିକି ଏବେ ।
 ସିନ୍ଧୁ ପାରହୋଇ ଅଇଲା ରାମ ଯେବେ ॥
 ବାଳାକି ମାଇଲା କଥା ହୋଇଲାନିନା ସତ ।
 ସୁଗ୍ରାବର ବାଳାର ଅଟଇ ବଜରତ ॥
 ସେ ମନ୍ଦ କହିଲା ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ ।
 ତେଡ଼େ ରାଜାକୁ ଯତି ପ୍ରାଣେ କଲା
 ନାଶ ॥୧୦॥
 ପରାସ୍ତ ନିମନ୍ତେ ବିଶିଲେ ସପତଶାଳ ।

ଦୁହୁଭିର ହାତକୁ ବୁଲାଇଲା ଅନ୍ତରାଳ ॥
 ତେଣୁ ସେ ରିକ୍ଷ କପି ଭୟେ ସେବା
 କଲେ ।
 ଭଣ୍ଡ ବୋଲ ଶୁଣି ଯେଥକୁ ଅଇଲେ ॥
 ସମୋଦ୍ର ବନ୍ଧ କଲେ କେବଣ ପ୍ରକାରେ ।
 ଯେ କଥାମାନ ତୁ ବୁଝହୋ ମନରେ ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ଅଟଇ ଯେ ସତ ।
 ସଉନିର ମୁଖରୋଲ ଶୁଭଇ ବହୁତ ॥
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ରହିଲେ ବଳ ଆସି ।
 ତରସ୍ତ ହୋଇଲେନି ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରବାସୀ ॥୧୦॥
 ଭୋଦେବ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ନକରସି ହେଲ ।
 ଯେବଣ ଶତ୍ରୁ ତରି ଅଇଲା ମାହାଜଳ ॥
 ମନିଷ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତା କି ଯେହା ହୋୟେ
 କରି ।
 ଅସୁରକୁ ଦେଖନ୍ତେ ରିକ୍ଷ କପି ତରି ॥
 ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ତାହା ନମଣ ଗୋସାଇଁ ।
 ଗଡ଼ର ଭିତରେ ନପୁଣ ପଶଇ ଝାସାଇଁ ॥
 ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ୱର ଯେ ମନ୍ତ୍ରାକି ହକାରି ।
 ଯେକାନ୍ତେ କହଇଁ ଯେ ପ୍ରିୟଭାବ କରି ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଶୁକ ସାରଣ ମୋହୋର ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ।
 ସର୍ବଦା ସେବା ଯେ କରୁଥାଅ ମୋର
 ପାଶ ॥୧୦॥
 ଅନେକ ଭୋଗ୍ୟକର ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ଥାଇଁ ।
 ତୁମ୍ଭ ଦୁହିଁକି ମୋହୋର ମାୟା ହୃଦେ
 ନାହିଁ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଜିଣିଲଇଁ ହେଲେ ।
 ସୁରଗଣକର ଖଟାଇଲି ପାଦତଳେ ॥
 ତଉଦ ଭୁବନେ ଯେତେକ ଅର୍ଥ ନାରୀ ।
 ବେଭାରେତ ସକଳ ହୋଇଲା ମୋହୋରି ॥
 ଧୂବନାଶ୍ୱର ପରିଯନ୍ତେ ଆକାଶକୁ ଗଲି ।
 ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠେ ନାରାୟଣକୁ ଦେଖିଲି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ପ୍ରସନେ ଯୁଗପତି ପଣ ।
 ଯେବେଣ ଧାତା ମୋତେ କଲାକ
 ରଣଭଣ ॥୧୦॥
 ମନିଷ୍ୟ ମର୍ଜିତ ଆବର ରିକ୍ଷ ଜାତି ।
 ସେ ଆସି ମୋତେ ଉପୁଜାଉଛନ୍ତି ଭାତି ॥

ସାମାନ୍ୟ ଗରସାକି ତରିଲେ ସିନ୍ଧୁପାଣି ।
 ସୁବଳୟା ଗିରି ମାଡ଼ି ବସିଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ବେନିଜନେ ଯିବ
 ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଦେଖିବ ଶ୍ରୀରାମ ଅଛଇ କେତେ ସୈନ୍ୟ
 ଘେନି ॥
 ବାନର ଶ୍ଵରାର ଧରିବ ମାୟା କରି ।
 ବୁଝିବନ୍ତା କେତେ ବଳ ଅଛଇ ଜଟାଧାରୀ ॥
 କେଉଁଦର୍ପେ ଅଙ୍ଗଲେ କେତେକ ସାହସ୍ୟ ।
 ବେଗେ ଆସ ଏବେ ଖଟ ମୋହୋର
 ପାଶ ॥୨୦॥
 କେମନ୍ତେ ଯୁଦ୍ଧବେ କାହାକୁ ସାହା ଘେନି ।
 ଯେ ବାରତା ତୁମ୍ଭେ ଜାଣି ଆସ ବେନି ॥
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର ।
 ତତକ୍ଷଣେ ନବହୁ ହୋଇଲେ ବାହାର ॥
 ରାତ୍ର ପହଞ୍ଚିଲେ ଲଙ୍କାରୁ ଚଳିଗଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନେ ସେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ॥
 କପି ରୂପ ଧରି ଆଠ ବୁଲିଯାନ୍ତି ।
 ନୀଳ ସେନାପତିକି ପ୍ରଥମେ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଆଖିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ଅଛଇ ସେହୁ ବୀର ।
 ସାଙ୍ଗେ ଶତବଳ ସଜନି ଅପାର ॥୮୦॥
 ମହମେଘ ଜାଣି ଯେ ଦିଶଇ ତାର କାୟେ ।
 ତେଜ ଲାଗୁଅଛି ବୁଝିଲୋକଯାୟେ ॥
 ତୁର ବଜାଇଣ ଯେ ବୁଲନ୍ତି ପାହାରୀ ।
 ଗିକ୍ଷ ବାନର ଯେ ଅଛନ୍ତି ମହାପୁରୀ ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ପଶି ଖୋଜନ୍ତି ବଳମାନ ।
 କାହିଁ ନରହନ୍ତି ସେ ଚକ୍ରନ୍ତି ଘନଘନ ॥
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ଉପରେ ଯାଇ ଉଠି ।
 ଚାହିଁଲେ କପିମୟେ ଦିଶୁଅଛି ନବପୁଷ୍ପି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିଲେ ତହିଁ ଯାଙ୍ଗ ।
 ବିଚିତ୍ର ନବରେ ଅଛନ୍ତି ଗଢୁସାଙ୍ଗ ॥୧୦॥
 ବାଏଁଶର ଗଡ଼ କାଠର ପାଚେରୀ ।
 ମଧ୍ୟରେ ମଣ୍ଡୋପ ଯେ ନବରଢ଼େ କରି ॥
 ପୁନ୍ୟକୁଟୀ ପ୍ରାୟେକ ଅଛଇ ମଣ୍ଡୋପ ।
 ମୃଗଛାଇରେ ଶୋଇଅଛନ୍ତି ରାମନୃପ ॥
 ଧନୁଶର ଧରି ଲକ୍ଷଣ ଅଛଇ ବସି ।

ଦେଖି ଶୁକ ସାରଣ ପକାଇଲେ ଦ୍ରାସି ॥
 ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଯେ ନୁହଇ ମନୁଷ୍ୟ ।
 ମାନବ ଅବତାର ଯେ ହୋଇଲେ ତ୍ରିଦଶ ॥
 ମେରୁ ଶିଖରେ ଯେହ୍ନେ ବିଷ୍ଣୁ ଇନ୍ଦ୍ରଆସି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ତେସନେ
 ଦିଶନ୍ତି ।୧୦୦
 ଯେତେକ ବିଚାରି ତହୁଁ ହୋଇଲେ
 ବାହାର ।
 ବାମ ପାରୁଷେ ଦେଖିଲେ ଅଛଇ ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ଠଣା ପଡ଼ିହାରି ଯେ ଜଗନ୍ତି ଉଜାଗରେ ।
 ଉକାସି ପଡ଼ୁଅଛି ଯେ ବିବିଦ ପ୍ରକାରେ ॥
 ଦେଖିଲେ ଅଙ୍ଗଦ ଜମ୍ବବ ଅଛନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟରେ ପଶା ରଖିଅଛନ୍ତି ॥
 ହୁଳାକର ଘାୟେ ଜଗତ ହାଲୋଇ ଦିଶଇ ।
 ବାଜଣା ବଜାଇ ବିଭୀଷଣ ବୁଲିଣ ଆସଇ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଗହମାର୍ଦ୍ଦନ କଞ୍ଚଣ ।
 ମରୁତ କେଶରୀ ସୁଷେଣ ତହନ ॥୧୦॥
 ଯେହାକୁ ଦେଖିଣ ଶକିଯାନ୍ତି ବେନି ।
 ବିଭୀଷଣ ଦେଖିଣ ଆସୁଅଛି ଚିହ୍ନି ॥
 ବାନରତ୍ର ବୋଇଲାରେ ବେଗେ ଯେକାନ୍ତ
 ଧର ।
 ମାୟାଦନ୍ତୁଜ ଯେହାକୁ ଓପ୍ରୋଧ ନକର ॥
 ଶୁଣିଣ ମର୍ଜିତେ କୋପଭରେ ଧାଇଁ ।
 ବନସ୍ତର ନଟି ଘେନି ବାନ୍ଧିଲେ ନିଠାଙ୍ଗ ॥
 ରାତ୍ରେଣ ରଖିଲେ ଯେ ବହୁତ ଯତ୍ନକରି ।
 ଅଗୁଣ ପ୍ରକାଶରେ ପିଟିଲା ତିମିରି ॥
 ଶେଯା ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଉଠିଲେ ରଘୁବୀର ।
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିଧାନ ଯେ ସାରିଲେ
 ତାହାକର ॥୨୦॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦେମାନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ।
 ବିଭୀଷଣ ହନୁମାନ ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ॥
 ମହାତ୍ମ ତହନ କୁମୁଦ ପନଶିଳ ।
 ଗହମାରଦନ ବସନ୍ତ ନଳନାଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ଜମ୍ବବ ଶତବାଳି ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତି ଶତବଳ ମିଳି ॥
 କେଶରୀ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ଦଧିମୁଖ ।

ତାଲିମ୍ବ ସେନାପତି ଆବର କାଳିମୁଖ ॥
 ଏମାନେ ଦର୍ଶନ ଯେ କଲେକ ବେଗେ
 ଯାଇ ।
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲେ ଯେ ଶୁଣିମା
 ଗୋସାଇଁ ॥୩୦॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଆଧିପତି ।
 ଅପୂର୍ବ କଥାୟେ ଦେବ ହୋଇଲା ଆଜ
 ରାତି ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ରାଜ ଅଟଇ ରାବଣ ।
 ତାହାର ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ଶୁକ ଯେ ସାରଣ ॥
 କପି ରୂପ ଧରି ଆଠରେ ବୁଲୁଥିଲେ ।
 ଯୋଗେ ଆସି ମୋହୋର ଛାମୁରେ
 ପଡ଼ିଲେ ॥
 ମୁଁ ତାହା ଧରାଇ ଅଛଇଁ ଦେବ ଥୋଙ୍ଗ ।
 ଶୁଣିଣ ହସନ୍ତି ଦେବ ରଘୁକୁଳସାଗ ।
 କାହିଁ ଅଛନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେଗେ ଘେନି ଆସ ।
 ଦେଖିବା କେମନ୍ତେକେ ରାବଣ
 ବିଶୁଆସ ॥୪୦॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣ ହନୁକୁ ବୋଇଲେ ।
 ଅଣାଥ ଦୁଇ ବନ୍ଦୀ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟ ଦେଲେ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଯେ ପେଷିଲାକ ଚାର ।
 ବେଗେ ଘେନିଆସ ମାୟା ଯେ ବାନର ॥
 ଶୁକସାରଣ ଅଣାଥ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟ
 ଦେଲେ ।
 ଆଗ୍ୟପାଇ ଚାର ଧାତିକାରେ ଗଲେ ॥
 ଯେହୁ ରଖିଥିଲେ ଶୁଣିଲେ ସେହୁ ବୋଲ ।
 ଉଠି ସଜହୋଇ ବୋଇଲେ ତାଲ ତାଲ ॥
 ନିବିଡ଼ ବାହେଣି ଯେ ବାନ୍ଧି ଅଛନ୍ତି ଛନ୍ଦି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ କଲେକ ନେଇ
 ବନ୍ଦୀ ॥୫୦॥
 କନେକ ମୃଗ ଛାଲେ ବସିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ।
 ରାଜୀବ ଲୋଚନ ମଧୁର ମୃଗତି ଶ୍ୟାମ ॥
 ଶିରେଣ ଜଟାଭାର ତପୋଧନ ଅଳଙ୍କାର ।
 କଷା ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ବେତାର ॥
 ଲଲାଟେ ବିଲୋପନ ବିଭୂତି ତିନିରେଖା ।
 ଆଗରେ ଜମ୍ବବ କରନ୍ତି ସନ୍ଧ୍ୟା ଲେଖା ॥

ପୁଣ୍ୟବର ଉପରେ ଆଉକି ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ।
 ଅଙ୍ଗଦ କରେଣ ଦେଇଣ ବାମବାହୁ ॥
 ଶ୍ରୀଚରଣ ଚାପଇ ପବନର ସୁତ ।
 କାନରେ କହୁଅଛି ରାବଣର ଭ୍ରାତ ॥୨୦॥
 ଥୋକାୟେ ଧୂରେ ବସିଅଛଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଶସ୍ତ୍ରେ ଯନ୍ତା ଦେଉଅଛନ୍ତି ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ମନ୍ତ୍ରପୋଥି ଘେନି ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଉଭା ।
 ଗହଗହ ଶୁଭୁଅଛି ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ସଭା ॥
 ଗନ୍ଧମାରବନ ଶଉରୀ ଶତବାଳା ।
 କୁନ୍ଦ କାମୋଦ କଞ୍ଚଣ ଛନ୍ତି ମିଳି ॥
 କାଳିମୁଖ ବଧୂମୁଖ ନଳ ନୀଳ ତପନ ।
 ସମ୍ପାତି ଦିବିଧ ସୁନାସ ସୁସୋଦନ ॥
 ତାରାକ୍ଷ ରମଣ ଚନ୍ଦନ ବସନ୍ତ ।
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ସାରାସ ପାରାସତ ॥
 ତାଳିମ୍ବ ପବନ କେଶରୀ ସହିତ ।
 ବଡ଼ ଅବକାଶ ଯେ କଉଶଲ୍ୟାର ସୁତ ॥
 ଗିକ୍ଷ କପି ସଲନି ଯେ ଅଛନ୍ତି ପଟୁଆରି ।
 ଦେବତାୟେ ଅଛନ୍ତିକି ନାରାୟଣେ
 ବେଢ଼ିକରି ॥
 ଅଷ୍ଟ ଅବଧାନ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ନେଇ ଦୁଇ ବନ୍ଦୀ
 କୟେ ॥
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ହସିଣ ବୋଲନ୍ତି ।
 ସତେକି ତୁମ୍ଭେ ଯେ ରାବଣର ମନ୍ତ୍ରୀ ॥
 ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ଯେ ଶୋଭଲେ
 ଗଡ଼ଘାଳି ।
 ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ଯେ ଉଠ ଉଠ
 ବୋଲି ॥୮୦॥
 କିମ୍ପା ଅଛଇ ତୁମ୍ଭେ କେ ପେଷିଲା ତୁମ୍ଭେ ।
 ଆମ୍ଭର ଆଗେ କହସି ସ୍ବରୂପ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ॥
 ଉଠି କରଯୋଡ଼ି ଦୁଇ ଯେ ଅସୁର ।
 ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଦେବ ଅଯୋଧ୍ୟାଈଶ୍ବର ॥
 ଲଙ୍କାର ନୃପତି ବିଶ୍ବବୀର ସୁତ ।
 ଆମ୍ଭେ ଶୁକ ସାରଣ ଅଟୁ ତାର ଦୂତ ॥
 ସେ ଆମ୍ଭେ ପେଷିଲା ସଜ୍ଜନ୍ୟ ଖୋଜିବାକୁ ।
 ଦୁଇ ଭାରତର ବଳ କଳିବାକୁ ।

କେତେ ସାହାସ ଘେନି କେତେମାନ ବୁଧ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଚଳିଲେ
 ବାରାଧିଧୁ ॥୯୦॥
 ଯେକଥା ଜାଣି ଯାଇ କହିବୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ।
 ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଯେ ରଘୁକୁଳ ଦେବ ॥
 ଯଦି ଶୁକ ସାରଣ ଅଟ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ଯେଥକୁ ଅଛଇ ଯେ ସ୍ବାମୀର ଆଗ୍ୟା
 ଘେନି ॥
 ଯେବେ ତୁମ୍ଭର ଯେ ନିଜ ରୂପ ଧର ।
 କିମ୍ପାଇ ମହାତମା ଶରୀର ଗୋପ୍ୟ କର ॥
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣ ଦତ୍ୟ ରୂପ ଧରନ୍ତି ।
 ଦେଖିଣ ସାତ୍ୟାପତି ଆନନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତି ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଚାପଧାରୀ ।
 ଦେଖ ହୋ ମାୟା ଯେ କଳାକ
 ଦଶଶିରି ॥୧୦୦॥
 ବନପର୍ବତେ କି ଲୁଚିଅଛି ମୁହିଁ ।
 ତାର ପେଷିଲା ତାହା ଜାଣିମାର ପାଇଁ ॥
 ସିନ୍ଧୁ ଜିଣିକରି ଅଛଇ ତୁମ୍ଭ ଘର ।
 ଯେଥକୁ କିମ୍ପା ତୁମ୍ଭେ ବରଗୁଅଛ ତାର ॥
 ଦିଶତାକୁ ଦିଶୁଅଛି ଏ ମୋହର ଥାଠ ।
 ଅକ୍ଷ ଯେହ୍ନେ ଜାଣଇ ଗୋହିରିର ବାଟ ॥
 ମେଘନାଦ ପାତେରୀ ତାର ଚାଳିଣି କୋଶ
 ଉଟ ॥
 ମଞ୍ଚକର ସ୍ବର୍ଗ ସ୍ବର୍ଗକର ମଞ୍ଚ ॥
 ତହିଁଥାଇଁ ଚାହିଁଲେ କି ନ ଦିଶଇ ବଳ ।
 ଯେବଣ ଶବ୍ଦ ଜିଣି ଅଛଇ ମହାଜଳ ॥୧୦॥
 ତାହାର କି ଈଶା ଯେଥକୁ ସାହସ କରି ।
 ଯେକଥା ଲଙ୍କେଶ୍ବର କିମ୍ପାଇ ନ ବିଚାରି ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀକି ପେଷିଲା ଯେ ନଜାଣିମା ପଣ ।
 ଯେଣେ ସେ ମହାପତି ନାଶଇ ଆପଣ ॥
 ଯେତେ ନୃପତିର ତଗରା କି ନାହିଁ ।
 ମନ୍ତ୍ରୀକି ଚାରପଣେ ପେଷଇ କିସପାଇଁ ॥
 ରାଜାର ବିଶ୍ବଆସ ଅଟେ ଅମନାତ୍ୟ ।
 ଯେହାନ୍ତ ନ ଛାଡ଼ିବ ଯେହୁ ସେହି ସେ
 ନୃପତ୍ୟ ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ।

ଶୁଣଦେବ ରଘୁନାଥ
 ତୈଳୋକ୍ୟଈଶ୍ବର । ୨୦ ।
 ସଦୁଚନକର ନୁହଁଇ ଏ ବୁଦ୍ଧି ।
 ରାବଣକୁ ଗ୍ରାସିଲା ନିଷ୍ଠୟେ କାଳବ୍ୟାଧି ॥
 ପ୍ରକୃତି ଅନ୍ତର ହୋଇଲା ଆନୁଆନ ।
 ସାତ୍ୟା ହରିଲା ଦିନୁ ବୁଡ଼ିଲା ତାର ଗ୍ୟାନ୍ ॥
 ନୋହିଲେ ଆନେ ମୋତେ କେମତେ
 କୋପକଲା ।
 ତଗରା ନପେଷିଣ ମନ୍ତ୍ରୀକି ପେଷିଲା ॥
 ଯେ ଶୁକ ସାରଣ ଯେ ଅଟନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
 ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତ ସମାନେ ଯେ ବୁଦ୍ଧି ଯେହାକର ॥
 ସର୍ବଦା କାଳେ ଯେ ରାବଣ ବିଶ୍ବାସ ।
 ଅନୁବ୍ରତେ ଖଟିଆନ୍ତି ରାବଣର ପାଶ ॥୩୦॥
 ଯେତେ ନଜାଣିମା ପଣ କିମ୍ପା ହାତେ
 କଲା ।
 ଯେହାକ ପରା ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଖଡ଼େ ହରାଇଲା ॥
 ତୁ ଦେବ ବିଚାର ଯେହାକୁ କିସ କରି ।
 ମୋହୋର ବିଚାରେ ଯେହାକୁ ପକାଇବା
 ମାରି ॥
 ତୁ ଦେବ ଯେହାକୁ ନକର ଉପ୍ରୋଧ ।
 ରାବଣର ବିଶ୍ବଆସ ଅଟନ୍ତି ଏ ସାଧ ॥
 ଯେହାକର ବୁଦ୍ଧିବଳେ ରାଜା ଲଙ୍କପତି ।
 ଯେହି ଯେବେ ଦେବ ପଡ଼ିଲେ ନିନା
 ଯେଥୁ ॥
 ବାହୁଡ଼ି ନୟାବୁ କରିବା ଦେବ ନାଶ ।
 ଯେହାକର ଗଲେ ଦେବ ନାହିଁ କିଛି
 ଯଶ ॥୪୦॥
 ବଳ କଳି ଯାଇ ରାବଣକୁ କହିବେ ।
 ଶୁଣିଣ ଅସୁରେଣ ଯେ କପିକି ଆହାରିବେ ॥
 ବିଭୀଷଣ ବଦନୁ ଏସନେକ ଶୁଣି ।
 ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ସ୍ବାମୀ ରଘୁକୁଳମଣି ॥
 ଯେହାକୁ ମାଇଲେ ହୋଇବାକ କିସ ।
 ଯେଣେକି ଯେ ଶବ୍ଦ ହୋଇବ ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ସେ ଅବା ନ ଜାଣି କଲକ ଦୁଷପଣ ।
 ଦୂତକୁ ବଧୂବାର ନୁହଁଇ କାରଣ ॥
 ବିଶେଷେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପଣେ ସେ ଆସଇ ।

ଜାଣିମାର ଲୋକ କି ଯେହାକୁ
ମାରଇ ॥୫୦॥
ରାବଣର ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେ ମୋହରି ଯେ ଲୋକ ।
କିମ୍ପାଇଁ ପ୍ରାଣେନାଶ କରିବା ସେବକ ॥
ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ବିଚାରଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ଯାହୁ ।
ଦଶଗ୍ରୀବ ଆଗରେ ଯାଇଣ କହୁ ॥
ସୁସ୍ଥ ହୋଇଣ କରୁ ହୋ ସମର ।
ମୁଁତ ରହିଅଛି ସୁବଳୟା ଗିରିର ॥
ଥାଠ ସମ୍ଭାର ଯେବେ କରୁ ଲଙ୍କସାର ॥
ଯେଉଁଦିନ ଯୁଦ୍ଧେ ପଠିଆଇ କହି ॥
ଶୁଣିଣ ପାତ୍ର ବେନି ଯେ ନମସ୍କାର କଲେ ।
ଭୋଦେବ ନିଶ୍ଚରିଲୁ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲେ ॥୨୦॥
ଅନେକ ଜନ୍ମର ଯେତେକ ପାପ ଥିଲା ।
ରଘୁନାଥ ଦୁଶ୍ମନେ ସକଳେ ଦୂରଗଲା ॥
ଭୋଦେବ ଜଗତଜଗ୍ନ ରଘୁପତି ।
ଆମ୍ଭେ ବେନି ଜନେ ତୋହ ବଞ୍ଚାବୁଛି ॥
ରାବଣ ଆମ୍ଭର ସ୍ବାମୀ ତାହାର ବୋଲକରି ।
ତେଣୁ ସେ ତୋହୋର ବଳ ଅଛନ୍ତୁ ଯେ
କଲି ॥
ଭୋଦେବ ରଘୁନନ୍ଦନ ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ
ନିଶିମାନ୍ତ୍ରୀ ।
ଯେଥୁ ଆମ୍ଭର ଦୋଷ ନାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ
ସାକ୍ଷୀ ॥
ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଞ୍ଜନ ସାତ୍ୟକୁ ନେଲା ହରି ।
ଯେଣେ ତାହାର ନାଶିବ ଯେତେକ
ଭୋଗଶିରୀ ॥୨୦॥
ବିଚାରଣେ ପ୍ରାୟେ ଭାଇକିଁ କୋପକଲା ।
କେବଣ ପାପେ ତାହାକୁ ଯେ ବୁଦ୍ଧି
ଦିଶିଲା ॥
ନିଶ୍ଚୟେ ଲଙ୍କାରେ ଯେ ନ ବ୍ରତନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ।
ଆମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭେ ରକ୍ଷା କରିବ ରଘୁମଣି ॥
ଯେତେବୋଲି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲେ
ବେନିଜନ ।
ଉଠ ଉଠ ବୋଇନ୍ତି ରଘୁକୁଳ ରାଣୀ ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଆଗ୍ୟା ଦିଅନ୍ତି ପୁଣ ପୁଣି ।

ବିଚାରଣେକୁ ଲଙ୍କାରେ କଲି ଯେ
ନୃପମଣି ॥
ତୁମ୍ଭେ ବେନି ମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇବ ଯେହାର
ପାତ୍ର ।
ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣକର ପୁଲକଇ
ଗାତ୍ର ॥୮୦॥
ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ଉଠି ଓଳୋଗିଲେ ।
ଯାଅ ଯାଅ ବୋଲି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା
ଦେଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାରେ ଯେ ରିକ୍ଷ କପିମାନ ।
ତତକ୍ଷଣେ ଯେହାକର ଯେ ଫେଡ଼ିଲେ
ବନ୍ଧନ ॥
ବାହୁଡ଼ନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ଓଳୋଗ ମୋଲାଙ୍ଗ ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭିତରେ ପଶିଲେକ ଯାଙ୍ଗ ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀମାନେ ବସିଣ ବିଚାରନ୍ତି ।
କେଣେ ଯାଇଥିଲେ ରାଜାର ବେନି ମନ୍ତ୍ରୀ ॥
କେ ବୋଲଇ ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁକୁ ଯାଇଥିଲେ ।
ବଳ ପ୍ରାକର୍ମ ତାର ବୁଦ୍ଧି ଅଛଲେ ॥୯୦॥
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
ଆସ୍ଥାନ କରି ବସିଅଛି ଲଙ୍କାପତି ॥
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ସକଳ ଦେବଗଣ ।
ଯେସନେକ ବେଳେ ମିଳିଲେ ଶୁକ ଯେ
ସାରଣୀ ॥
ରାବଣକୁ ଦେଖି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ॥
ପୁଣି ଭରା ହୋଇଲେ ଯେ ଶିରେ କର
ଦେଇ ॥
ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ଯେ ଆସ ଆସ ରାଜ ।
ତତକ୍ଷଣେ ପ୍ରଶସ୍ତ ଯେ ଲୋକନ୍ତ କହାଇ ॥
ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ବିଶ୍ଵକର ।
ଶୁଣିସି ପିତାମହ ଜଗତଜଗ୍ନ ॥୧୦୦॥
ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ଅଛଇ ଜଟାଧାରୀ ।
ରିକ୍ଷ କପି ଘେନି ହୋଇଲେ ସିନ୍ଧୁ ପାରି ॥
ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ରହିଲେ ଆଶ୍ରେ କରି ।
ଯେତେକ ଭରସା ଦେବ ଯୁଦ୍ଧିବା ବୋଲିଣ
ବୋଲି ॥
ଯେକଥାମାନ ମୋ ନିବର୍ତ୍ତ କରିବାର
ଯାୟେ ।

ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାଗଣ ନଥାଅ ଲଙ୍କାୟେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କପିକିଁ ମାରିବି ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଯେଉଁଦିନ ଅବିଷେକ
ହେବି ॥
ବିଚାରଣେ ସୁଗ୍ରୀ ହୋଇବେ ମ୍ରାଣନାଶ ।
ସେଦିନ ଆସିବ ତୁମ୍ଭେ ସକଳ
ଦ୍ଵିଦଶ୍ୟ ॥୧୦॥
ଯେବେ ଆସି ଅନର୍ଥ ହୋଇଲାକ କାଳ ।
ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ ଯାଅ ନିଜ
ଆଳ ॥
ଶୁଣି ସୁରଗଣେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ମାର୍ଗେ ଚଳି ଆକାଶକୁ ଗଲେ ॥
ଜାଣିଲେ ରାବଣ ମରିବ ନିୟତ ।
ପ୍ରାତିକଥା ଯହୁଁ କହିଲା ଦକ୍ଷତ ॥
ପ୍ରକୃତି ଛାଡ଼ିଲା ପୁରୀଲାକ କାଳ ।
ଯେବେ ଦେବତାଏ ବସିବା ସୁରଥୀକ ॥
ଦୁଃସ୍ତ୍ର ପ୍ରାଣୀ ଯେବେ କହଇ ସବୁ କଥା ।
ଅନୁମାନେ ଜାଣିମା ମରଣ ବେଦୟା ॥୨୦॥
କିଅବା ଶୁଭ ହୋଇବ ପରାପତ ।
ଦୁର୍ଜନ ସବୁ ହୋଇଲେ ହୁଅଇ ଏମନ୍ତ ॥
ସୁଜନ ଲୋକ ଯେବେ କହଇ ମନ୍ଦବାଣୀ ।
ଜାଣିମ ବିଯୋଗ ପଡ଼ଇ ସେହୁ ପ୍ରାଣୀ ॥
ନେହିଲେ ମୃତ୍ୟୁଯୋଗ ନିକଟ ହୋଇଲା ।
ପ୍ରକୃତି ଅନ୍ତରେ ଯେବେ ମନିଷ୍ୟ କହିଲା ।
ଯେକଥା ନିଶ୍ଚୟେ ବୋଲନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
ଆବର କେତେ ସମ୍ପଦ ଅର୍ଜିବ ରାବଣ ॥
ତିନିପୁର ଜିଣି ସାତ୍ୟାକୁ ନେଲା ହରି ।
ଯେକାୟେ ହୋଇଲା ଏବେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
ଅଧିକାରୀ ॥୨୦॥
ଛପନଗଣ୍ଡା ଯୁଗକୁ ପାଇଲାକ ଆଶ୍ଵ୍ୟ ।
ଶ୍ରୀରାମର ବାଣେ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇବ
ମ୍ରାଣନାଶ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଦେବେ ଗଲେ ନିଜ
ସ୍ଥାନେ ।
ବୋଲନ୍ତି ଗୁପ୍ତ ଶୁଣି ଗୋ ବରାଜନେ ॥
ଲଙ୍କାପତି ଆସ୍ଥାନୁ ଦେବକୁ ପଠିଆଇ ।

ଆବର ସର୍ବଲୋକକୁ ଦେଲାଇ କଢ଼ାଇ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ରହିଲେ ଯେ ବେନି ।
 ଯେକାନ୍ତେ ବିଚାର କରନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରାକି ଘେନି ॥
 ବୋଇଲା ଦେବତାୟେ ଅଟନ୍ତି ମୋହର
 କାର୍ଜୀ ।
 ନଗ୍ର ବାହାର କରିଦେଲି ଦେଖ ମୋହର
 ବୁଦ୍ଧି ॥୪୦॥
 ଯେଥୁ ଥିଲେ ନାନା କଥାନ୍ତ ଜାଣିମେ ।
 ଉତ୍ସାହ କଥା କହି ଯେ ଶତ୍ରୁକୁ ଆଣିମେ ॥
 ଯୁଦ୍ଧ ସରିବାଯାୟେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଥାନ୍ତୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବଧ୍ୟ ହୋଇଲେ ଆସନ୍ତୁ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ।
 ତୁ ଅବା କାହା ନଜାଣୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୀର ॥
 ଗିନ୍ଧ ମର୍କଟକୁ ତୋହୋର କିସ ଭୟେ ।
 ଯେ ତୋହୋର ବାନା ଚିତ୍ତେଲୋକେ
 ଅକ୍ଷୟେ ॥
 ଯଦି ତୁ ଆଗ୍ୟା ଦେବୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାୟେ
 ମୋତେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମାରିବି ସଜନି
 ସହିତେ ॥୪୦॥
 ଯେ ଶୁକ ସାରଣେ ଯେ ଆଣିଲେ ବାରତା ।
 ଯେଥକୁ ସାବଧାନ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅସି
 ନୂର୍ପନାଥା ॥
 କଥା ବିଚାରିଣ କରିବୁ ନିନା କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଶୁଣିଣ ବୋଲଇ ଯେ ଅସୁରକୁଳରାଜ ॥
 କିହୋ ଶୁକ ସାରଣେ କେବଣ ବାରତା ।
 ସାଧ୍ୟକରି ମୋତେ କହ ତଥ୍ୟ କଥା ॥
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଭେଟିଲଟିକି ଯାଇଁ ।
 କେତେ ବଳ ଘେନି ଅଜ୍ଞାଳା ରଘୁସାଜଂ ॥
 ବିଦ୍ୟାସେଣ ପ୍ରତ୍ୟାବର କେତେକ ବିଶୁଆସ ।
 ଯେସନେକ କଥା କହ ମୋର ପାଶ ॥୨୦॥
 ଶୁଣି ମତ୍ତା ବେନି କହନ୍ତି କର ଯୋଡ଼ି ।
 ଆଜ ଦେବ ପ୍ରାଣ ପାଇ ଅଗ୍ନି ବାହୁଡ଼ି ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ଏଥୁ
 ଗଲୁ ।
 କପି ରୂପ ଧରି ଆଟରେ ପଶିଲୁ ॥

ପ୍ରଥମେ ଭେଟିଲୁ ଯାଇ ନୀଳ ସେନାପତି ।
 ଶତବଳ ବୀର ଅଛଇ ତାର କତି ॥
 ସଜନି ନିଘଞ୍ଚରେ ନଦିଶର ଭୁଜଂ ।
 ନିଘଂଚର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଆଟ ଶୋଭଂ ॥
 ତହୁଁ ସୁବଳୟା ପର୍ବତକୁ ଗଲୁଁ ।
 ସେନାସେନାପତି ବହୁତ ଦେଖିଲୁଁ ॥୨୦॥
 ଅପୂର୍ବ ନବରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ରାମରାଣ ।
 ଧନୁ ସହସ୍ର ଧରି ଅଛଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ଜମେବ ସୁଷେଣ ।
 ବଡ଼ ବିଶୁଆସ ତୋ ଭାବ ବିଚାରେଣ ॥
 ଗିନ୍ଧ କପିଗଣ କଳନା ନ ଯାଇ ।
 କି ଜାଣି ମେଦନା ଯେ ହୋଇଅଛି ଜାଇ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନ ସହିତେ ପୁରିଣ ଅଛନ୍ତି
 ସଜନି ।
 ଆଟର ଭିଡ଼ ନଘଞ୍ଚେ ପଶିନପାରିଲୁ
 ମେଦନା ॥
 ଶ୍ୟ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ପତାଶ ଯୋଜନ
 ପ୍ରତି ।
 ସଜନି ପୁରିବାରେ ନଦିଶର ପୃଥୁ ॥ ୮୦
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ପତାଶ ଯୋଜନ ଉଚ୍ଚଂ ।
 ଭାଲୁକ ବାନରେ ହୋଇଛନ୍ତି ଘଟଂ ॥
 ବନ୍ଧଂ ଚାରିଶତ କୋଶ ଲମ୍ବ ହୋଇ ।
 ଦଶଯୋଜନ ଓସାର ବାରିତ ନୁହଇ ॥
 ଦେହେ ଦେହେ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଲଗାଲଗି ।
 ନପୁଣି ତେଡ଼େ ବନ୍ଧଂ ନପଡ଼ି ଯାଇ
 ଭାଜି ॥
 ବାଟ ନପାଇ ଅଡ଼େ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।
 କେ ବୋଲଇ ତେଣି କୂଳେ ଅନେକ
 ଆସନ୍ତି ॥
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଯେ କଳନା ନ ଯାଇଁ ।
 ଗିନ୍ଧ କପି ବୀରେ ଯେକକୁ ଯେକ ବଳୀ
 ହୋଇଁ ॥୯୦
 କେବଣ ଭାଲୁକଂ ପର୍ବତ ସରି ଦିଶଇଁ ।
 ବୃକ୍ଷେକର ଥିବା ପ୍ରାୟେ ରୋମମାନ
 ପ୍ରକାଶଇଁ ॥
 ନଦୀକୂଳ ତରିବାକୁ କି ସମାନ୍ୟ
 କପିମାନେ ।

ପକ୍ଷୀ ନ ଥିବାରେ ଉଡ଼ନ୍ତି ଗଗନେ ॥
 କାହାରିହିଁ ବେଳେସେ ନୁହଇନା କରି ।
 ପାଷାଣ ବୃକ୍ଷେ ଅଛନ୍ତି କରେ ଧରି ॥
 ଦେବେ ଅସୁରେ ସେ ନୁହନ୍ତି ପ୍ରାଣବଧ ।
 କାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡା ନାହିଁ ଦୁଇ ହାତ ସୋଧ ॥
 ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲେହେଁ ନ କମନ୍ତି କାୟେ ।
 ଗର୍ଜନ କରନ୍ତି ଆଷାଢ଼ ମେଘ
 ପ୍ରାୟେ ॥୧୦୦
 ଧୃବମଣ୍ଡଳ ପରିଯତେ ଆକାଶକୁ
 ଶେପିଯାନ୍ତି ।
 ସମୋଦ୍ର ଭିତରକୁ ସେ ଶୁନ୍ୟେ ଝାମ୍ପ ଦିଅନ୍ତି ॥
 କପିକର ରାଜା ଯେ ଅଟଇ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଅଯୋନି ଜାତ ହୋଇଲା ସୂର୍ଯ୍ୟର କୁମର ॥
 ଗଣେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପାରଇ ସେହୁ ଜିଣି ।
 ଦୁଆ ଆଦିତ୍ୟକି ଉଦୟ ଧରଣୀ ॥
 ବାଳାର ସୁତ ଯେ ଅଜ୍ଞାବ ନାମେ ବୀର ।
 ଯୁବରାଜା ପଣେ ଶାଢ଼ୀ ଅଟଇ ତାହାର ॥
 ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସେ ପାରଇ ନିର୍ଭୀକଂ ।
 ଗଣେ ସମାନ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ତାକୁକେହିଁ ॥୧୦
 ନଳ ବୋଲିଣ ଯେବଣ ସେନାପତି ।
 ଉପାଡ଼ି ପାରଇ ସେ ସପତ ଦ୍ୱାପା ପୃଥୁ ॥
 ବିଧାର ଘାୟେ ମେରୁ ପର୍ବତକୁ ବୁରି
 ପାରଇ ।
 ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବକୁ ଯମଜଂ ନ
 ପାରଇ ॥
 ହନୁମନ୍ତର ମହିମା ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଅଛ ।
 ଭୋ ମାହାରାୟେ ଆବର କେବଣ କଥା
 ପୁଛ ॥
 ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀର ଯେ ଅଗୋଚର କଥା ।
 ତାହାର ହାତରେ ଅଛଇ ଯେବଣ
 ମନ୍ତ୍ରପୋଥା ॥
 ସେ ମନ୍ତ୍ରର ବଳେ ଜଗତ ବନ୍ଦୀ ପାରଇ ।
 ବାଦେ ବସିଲେ ବୃହସ୍ପତି ନୁଆରଇ ॥ ୨୦
 ଜମେବ ରକ୍ଷ ରାଜା ସଂଯେଣ ଶକତା ।
 ବୁଧବନ୍ଧପଣେ ସମାନ୍ୟ ବିଧାତା ॥
 ନୀଳ ସେନାପତି ବୋଲିଣ ଯେବଣ ବୀର ।

ପିଙ୍ଗ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାରଲ ସକଳ ସାଗର ॥
ମହାହର ମହିମା ପୁଅ ଲେଉଟାଳ ॥
କୋମୋଦର ମହିମା କହିଣ ନମାଳ ॥
ସଂଗ୍ରାମେ ଜିଣିବ ପାରଇ ଦେବାସୁର ।
ବଳିମୁଖ ମହିମା ଅତି ଅଗୋଚର ॥
ଅଗ୍ନି ଦେବତା ତେଜ ଜାଣିଣ ବିରାଜି ।
ପ୍ରଳୟ ସମୋଦ୍ର ଜାଣି ଗଳଗାଜି ॥୩୦॥
କାଳୀମୁଖ କାଳ ଦେବତା ସାରିଷ ।
ରଣେ ମଉଗଜ ବୋଲାଲ ତାରାଷ ॥
ଶରସେଦ୍ର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିତ ନୁଆରି ।
ତହନର ମହିମା କହିଲେ ନସରି ॥
ବନପର୍ବତ କମ୍ପଇ ଯାହାର ପାଦେ ।
ପୁଅ ହେଳ ଘେନଇ ଯାହାର ସିଂଘନାଦେ ॥
ବସନ୍ତ ସେନାପତି ବାରବର ବାନା ।
ରଣେ ଜିଣିପାରଇ ବୃଧି ହୋଇକିନା ॥
ଗବୟେ ବୋଲିଣ ଯେକ ବାର ହୋଇ ।
ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ମୃତ୍ୟୁ ଯେ
ହୁଅଇ ॥୪୦॥
ଗବାକ୍ଷର ଘାୟେ କମ୍ପଇ ବସୁମତୀ ।
ଯାହାର ନାମେ ଭୟ କରଇ ସୁରପତି ॥
ପାରାସର କଥା ନୁହଇ ଗୋଚର ।
ଶତ୍ରୁ ହୋଇ କେହି ମିଳିବେ ଛାମୁର ॥
ସାରାସର ମହିମା ଶୁଣିମା ଲଙ୍କସାଜ ॥
ଜିଣିବେ ଆସିବ ଛାମୁକୁ ଯୁଦ୍ଧି ଯାଇଁ ॥
ଶଉରୀ ସେନାପତି ଅଟଇ ବଡ଼ବାର ।
ତାହାର ଘାୟେ ବାସୁକି ନାଟେକଇ ଶିର ॥
ସେ ରଣେ ପଶିଲେ ଜଗତ ଜିଣି ପାରଇ ॥
ଭୋଦେବ ତାହାକୁ କେହି ନୁଆରଇ ॥୪୦॥
ଶତବାକୀ ବୋଲି ଯେବଣ ସେନାପତି ।
ଦିଗପାଳକୁ ସେ ଜିଣିପାରଇ ଲକ୍ଷେ ଘାତି ॥
ଯେକକୁ ଯେକ ବାରେ ଅଟନ୍ତି ଅତାର୍ତ୍ତଳ ।
ନାମ ଧରି କେତେ କହିବି ଦଶଶିର ॥
କାହାକୁ କେତେ ବଳ ଖଟନ୍ତି ଲେଖା
ନାହିଁ ।
ରଡ଼ି ପାତୁଛନ୍ତି ସେ ଲଙ୍କାକୁ ଅନାଇଁ ॥
ନପୁଣ ଉପାଡ଼ି ସେ ଲଙ୍କାକଇ ନିଅନ୍ତି ।

ପାଚେରୀ ତେଜଂ ପୁଣି ନଗ୍ନରେ ପଶନ୍ତି ॥
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ନିଧୁମ ଅଗ୍ନି ପ୍ରାୟେ ।
ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର ଅଟନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟେ ॥୨୦॥
ସୁଯୋଂ ଗୁହ ଅଟଇ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ।
ତାହାର ସମର ସହିବାକୁ କେହି ଭୀର୍ଜନ
ଯେ ନାହିଁ ॥
ଜଗତ ଦହି ସେ ପାରଇ ଅଗ୍ନିଶରେ ।
ମେରୁ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ସେ ପାରମ କିଞ୍ଚିତ
ଶରେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଦୟାକୁ ସେ ନକରନ୍ତି କୋହ ।
ବଡ଼ାଇ ପ୍ରତାପୀ ଅଟଇ ସୁମିତ୍ରାର ପୁଅ ॥
ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତକୁ ଯେକଯେକ ବଳି ।
କେ ତାହାର ସଜନି ପାରିବାକ କଳି ॥
ବନ ନଦୀ ସାହେର ପର୍ବତ ଦଶଦିଶ ।
ଆତ ପୁରିବାରେ ନଦିଶଳଂ ଆକାଶ ॥୨୦॥
ବିଭୀଷଣେ ହନୁମନ୍ତ ରାତ୍ରେଣ ବୁଲନ୍ତି ।
ଉକାସି ଦେଇଣ ସେ ଦାଉଡ଼ି ବଜାନ୍ତି ॥
ଯାତେଣ ଦେଖିଲେ ଆମ୍ଭର ଆସିବାର
ବାଟେ ।
ଭାଇ ତୋହୋର ବିଭୀଷଣ ତାକିଲାକ
ଆଖେ ॥
କେରେ କେରେ ଆଠ ଭିତରେ ପଶି
ଯାଇଁ ।
ହନୁମନ୍ତକୁ ପେଷି ଅଣାଇଲାକ ଧରାଇ ॥
ରାତ୍ରେଣ ବନ୍ଧନ କରିଣ ଥୋଇଥିଲା ।
ରାତ୍ର ପାହିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁକୁ ଘେନିଗଲା ॥
ଦେଖିଣ ବୋଇଲେ ରଘୁକୁଳ ସାଜ ॥
କହିଲୁ କଥାମାନ ଗଲୁ ଯହିଁ ପାଇଁ ॥୮୦॥
ବିଭୀଷଣେ ବହୁତ କଥା କହିଲାକ ପେଲି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଦୟାକୁ ଯେ ଛାଡ଼ିଦିଅ ବୋଲି ॥
ଧର୍ମେଣ ପ୍ରାଣ ପାଇ ଅଜାଲୁ ଗୋସାଇଁ ।
ତାହାର ସାଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ଜୟ ତୋତେ
ନାହିଁ ॥
ଅକାରଣେ ନମରିବା କଥାରେ କର ସହି ।
ଯହୁଁ ସେ ହେଲେ ଅଜାଲେ ସପତ ସିନ୍ଧୁ
ବାହି ॥

ତାହାର ତୁଲେ ଦୁଇ ନକର ଲଙ୍କପତି ।
ରାକ୍ଷସ କୁଟାୟେ ନମରବୁ ଏଥୁ ॥
ଶୁକ ସାରଣଙ୍କର ଯେସନେକ ବାଣୀ ।
ଶୁଣିଣ କୋପ ଯେ କଲାକ
ବିଂଶପାଣି ॥୯୦॥
ରଜତଲୋଚନ କରିଣ କଥା କହି ।
ବୋଇଲା ରିକ୍ଷ କପି ଅଟନ୍ତି ନିନା ସେହି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣେ ଯେ ମାନବେ ଉତପରି ।
ଜଟାକଷା ବହି ବୋଲାନ୍ତି ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
ମୋହୋର ସାଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବାକୁ ଭୀର୍ଜନ କି
ସେହି ।
ନଜାଣିମା କଥା ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର ଯେହି ॥
ଅନେକ ବେଳ ମୁଇଁ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଅଛି ଜିଣି ।
ବୀରଧି ବୋଲାଲି ଦିଗପାଳ ତୃତୀୟାଣି ॥
ଚାରିଦିଗକୁ ମୁଁ ଦିଗବିଜେ କରିଗଲି ।
ଗୁହ ସହିତେ କପିଳାସ ପର୍ବତ
ତୋଳିଲି ॥୧୦୦॥
କେ ମୋହର ହାଥେ ପ୍ରାଭବ ପାଇ ନାହିଁ ।
କେ ଅବା ନ ଡରଇ ମୋ ମୁଖକୁ ଅନାଇଁ ॥
ଯେ ମୋହର କଟେକ ଦେବେଣ
ଅଜୟେ ।
ମୋତେ ସେ ଡରନ୍ତି ମୋହର କାହାକୁ ଯେ
ଭୟେ ॥
ତୁମ୍ଭେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ମୋହର କଥା ନିନ୍ଦ ।
ରାମଲକ୍ଷଣକୁ ବଡ଼ କରି ବନ୍ଦ ॥
ସଚରାଚର ମହା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସାଗର ।
ଯେ ମୋହୋର ଭୟେ ଯେ କମ୍ପନ୍ତି
ଅରହର ॥
ମେରୁ ଗିରି ତୁରି ପାରଇ ଏକା ନିମିଷକେ ।
କେ ଅଛି ମୋତେ ଜିଣିବାକୁ ସଂସାର ଭୁଇଁ
ଲୋକେ ॥୧୦॥
ଯେତେ ବୋଲି ଉଠି ଭିତରକୁ ଗଲା ।
ଦୂର କରି ଯେହାତ ନିଅରେ ବୋଇଲା ॥
ବାରତା ପାଇ ସେ ଅଜଗାଳ ଚିତ ।
ଛନ ଛନ ମନ ହୋଇଲା ବିପରୀତ ॥
ତୋଟାପୁର ଜଗତୀରେ ଉଠିଲାକ ଯାଇଁ

ପଞ୍ଚାଶ ଯୋଜନ ସେ ଉନ୍ନତ ଅଛି ହୋଇଁ ॥
 ଶତେ ପୁର ମେଡ଼ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ କମ ।
 ନବରତ୍ନ ଖଞ୍ଜଣୀ ସେ ଦିଶଇ ଅନୁପାମ ॥
 କସ୍ତୁରୀ ଚିତା କୁପୁରର ଗୁପ୍ତି ।
 ନାନା କୁସୁମେ ସେ ଅଛନ୍ତି ତାହା

ମଣ୍ଡି ॥୨୦

ନେତ ପାଟ ପତନୀ ନାନା ବସ୍ତ୍ରମାନ ।
 ଚଉକଟି ଚେରା ଦିଶଇ ବିତପନ ॥
 ମର୍କତର ଓରା ନାଳମଣି ଗୁରୁକ ।
 କୃବିନ୍ଦର ରୁଅ ଶେଣୀ ସେ ବୈଭୂୟ ॥
 ମାଣିକର ସ୍ତମ୍ଭ ସ୍ଵଚ୍ଚିକର ପାବଳ ।
 ଗଜମୋତି ଝରା ଦିଶଇ ମହାଘଞ୍ଚ ॥
 ସାତ ପୁରେଣ ସେ ଅଛଇ ଶତ ଆତୁ ।
 ସେ ଯାହାର ବେଳେ ଯୁବତୀ ଆସି ଖସୁ ॥
 ମର୍କତ ନବର ସେ ଶୋଭିତ ସର୍ବଠାୟେ ।
 ଉପରେ ବିଚିତ୍ର ସେ ଗଣିଲାଅଛି

ଚାନ୍ଦୁଆସ ॥୩୦॥

କେବଣ ପିତୁଳା ବାଡ଼େ ଅଙ୍ଗ ଢାଳି ।
 ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣେ ଚାମର ପାରୁଣେ ଲୁଲି ॥
 କାହିଁ ପାଟ ମୋଡ଼ା କାହିଁ ଖଟ ଦୋଳି ।
 କେବଣ ହିଁ ପୁରେ ଶେୟାର ପାଟତୁଳା ॥
 କାହିଁ ଚତୁପଲଙ୍କ କାହିଁ ସିଂହାସନ ।
 ପୁରେକ କବାଟ ଶୁଷ୍କ୍ୟ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ॥
 ତହିଁ ଯାଇ ବିଜୟେ ଲଙ୍କାର ଦଶଶିରି ।
 ଉପରକୁ ବୋଲି ସେ ଗଲା ଖର କରି ॥
 ଉତ୍ତର ଦିଗକଲ ସେ ଚାହିଁଲା ନିରୋପି ।
 ଦେଖିଲା ପୃଥ୍ବୀଯାକେ ପୁରିଅଛି

କପି ॥୪୦॥

ନଦୀ ବନ ପର୍ବତ ସମୋତ୍ର ତଉପାଶ ।
 ବାନର ଭାଲୁକେ ସେ ପୁରିଛି ଦଶଦିଶ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନ ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ।
 ସିନ୍ଧୁ ଉତ୍ତର କୁଳ ବନ୍ଧ ସେ ସହିତ ॥
 ଦେହେ ଦେହ ଲାଗି ଅଛନ୍ତି ସଜନି ।
 କିଳିକିଳା ଘାୟେ କମ୍ପର ମେଦିନୀ ॥
 କେବଣ ଠାବରେ ସେ ସିନ୍ଧୁର ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶେ ।
 କାହିଁ ହରିତାଳ ତେଜ ସେ ପ୍ରକାଶେ ॥

କାହିଁ ମେଘଞ୍ଚୁ ଦିଶଇ କାହିଁ ଦିଶଇ
 କଳା ।

କେବଣ ଠାବରେ ସେ ଦିଶଇ
 ଶାମଳା ॥୫୦॥

କାହିଁ ପାଣ୍ଡୁର କାହିଁ ଧୂମ ବର୍ଣ୍ଣ ।
 କାହିଁ ପରାବର୍ଣ୍ଣ କାହିଁ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ॥
 କାହିଁ ତାରାଗଣ ଅଛନ୍ତି କି ଶୋହି ।
 କେବଣ ଠାବରେ ଅନେକ ତନ୍ତ୍ର ଅଛଇ କି

ଉର୍ଜା ॥

କାହିଁ କୁହୁଡ଼ି କାହିଁ କହ୍ନଳ ନିଶାନର ।
 କେବଣ ସ୍ଥାନ ସେ ଦିଶଇ ଚିତ୍ରଭାବ ॥
 ଦେଖି ରାବଣର ନୟୁରଇ କିଛି ।
 କି ଜାଣି ତରଳରେ ପଡ଼ିଯାଇ ମାଛି ॥
 ଧାତିକାରେ ହୋଇ ସେ ମେଡ଼କୁ
 ଓହ୍ଲାଇଲା ।

ଆସ୍ଥାନ ନବରେ ଆସି ଅବକାଶ
 ହୋଇଲା ॥୬୦॥

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଛନ୍ତି ବେନିଜନ ।
 ଉଭା ହୋଇଲେ ସେ ଓଳଗ ମେଲିଣ ॥
 ବାକିଆରେ ବିଜୟେ କଲାକ ରାୟେ
 ଯାଗ ॥

ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକର ରାଜ ॥
 ଶାର୍ବୋଳକୁ ହକରାଇ ଅଣାଅ ମୋର ପାଶ ।
 ଆନ କେହି ନଆସନ୍ତୁ ଦୁଆରେ କହି ଆସ ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସେ ଗଲାକ ତଡ଼ତି ।
 ଶାର୍ବୋଳ ନାମ ଧରି ରାଜଲାଳ ଧାତି ॥
 ଶୁଣିଣ ତଗର ସେ ବେଗ ହୋଇ ଗଲା ।
 ମେଘନାଦ ଛାମୁରେ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥୭୦॥

କୁମାର ବୋଇଲା ତୋତେ ନୃପତିର
 ଆଦେଶ ।

ଯୋକାନ୍ତ କଥା କହିବେ ବେଗେ ତୁମେ
 ଆସ ॥

ଦ୍ଵାରପାଳକର କହିଲା ନପଶିବେ କେହି ।
 ଛାଡ଼ି ନଦେବୁଡ଼ି ନୃପତି ଆଜ୍ଞା ନାହିଁ ॥
 ଯେତେ କହିଣ ସେ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ନୃପତି ଛାମୁରେ ସେ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥

ପ୍ରଳୟ କରିଣ ଶାର୍ବୋଳ ବେଗେ ଉଠି ।
 ଶିରେ ଯୋଡ଼ି ଅଛଇ ବେନିକର ଗୋଟି ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ସନ୍ନିଧକୁ ଆସ ।
 ଶୁଣି ଶାର୍ବୋଳ ମିଳଇ ରାୟେ ପାଶ ॥୮୦॥

ଦଶଗ୍ରୀବ ଜହନ ମଧୁର ବଚନ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ତୁମେ ଅଛ ବେନିଜନ ॥
 ସେ ମୋହୋର ଯେତେ ବିଶ୍ଵାସ ତୁମେ
 ଜାଣ ।

ଯେହାକର ଜଂଘେ ମୁଁ ଦିଅଇ ସାମସ୍ଥାନ ॥
 ଚାର ବୋଲିଣ ମୁଁ ଯେହାକୁ ନକରଇ
 ସାନ ।

ତୁମ୍ଭର ସମାନେ ଯେହାକୁ ଦିଅଇ ସନମାନ ॥
 ଗୁପ୍ତ କଥାମାନ ଯେହାକୁ ରାଜଣ ପୁଛନ୍ତି ।
 ଯେହାକୁ ମୋହୋ ଅନେକ ଦୟା ସେ
 ଅଛଇ ॥

ଯେତେକାକୁ ମୁଁ ଲଙ୍କାରେ ରାଜ୍ୟ କଲି ।
 ଦିନେହେଁ ମୁଁ ତାକୁ ଅନ୍ତର ନବୁଝିଲି ॥୯୦॥

ଯେବେ ଆସି ମୋତେ ସେ ପଡ଼ିଲା
 ବିପତ୍ତି ।

ସେଥି ଗିଷ ମୁକଟକୁ ହୋଇଲା ମୋର
 ଭାତି ॥

ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନି ଜଟାଧାରୀ ।
 ପର୍ବତ ବାଣିଶ ସେ ହୋଇଲେ ସିନ୍ଧୁ ପାରି ॥
 ତାହାକର ବଳ ଯେବେ କଳିଆସ ଯାଇ ।
 ଆନ ବୋଲକୁ ସେ ପ୍ରତେ ମୋହନ ନାହିଁ ॥
 ଶୁକ ସାରଣେ ସେ କହିଲେ ମୋତେ
 ଭଣ୍ଡ ।

ତାହାକର ବୋଲକୁ ମୁଁ ପାଇଲି ବିଖଣ୍ଡ ॥
 ଯେବେ ଯାଇ ଖୋଜି ଆସିବାକ ଯାହା ।
 ମୁହିଁ ସଂପ୍ରତେ ସେ କରିବଙ୍ଗ
 ତାହା ॥୧୦୦॥

ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ।
 ତୋହୋର ଆଶ୍ୟାଂକେ ରାଜିବ ଲଙ୍କପତି ॥
 ଯିବ ଏହିକ୍ଷଣି ଆସିବ ସକଳ କଳି ।
 ଶୁଣି ବୋଲଇ ସେ ରାବଣ ମହାବଳୀ ॥
 ସାସି ଶାର୍ବୋଳ ହୋଇ କରସି ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ।

ତୋହୋର ଅଜଳେ ଯେ ମୋହର
ମୋଶୋହି ଆଜ ॥

ଶୁଣି ଶାର୍ଦୂଳ ଯେ ଶିରେ କର ଯୋଡ଼ି ।
ଯିବି ବେଗ ହୋଇ ଆସିବି ବାହୁଡ଼ି ॥
ନବର ଭିତରୁ ସେ ବାହାର ହୋଇଗଲା ।
ମାୟାମତେ କପି ଶ୍ୟରାର ଧଇଲା ॥୧୦॥
ଲଙ୍କାଗଡ଼ର ସେ ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ଆଇଁ ।
ବାହାରୋଣ ଆଇ ଉତ୍ତରକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା
ରହି ॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନ ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ।
ଯେଥୁ ସଜନି ପୁରିଅଛନ୍ତି ଅପ୍ରମିତ ॥
ଦେଖି ଭୟେକରି ପାଚେରାଜି ଉଠି ।
ଚାହିଁଲା କପିମୟେ ଦିଶୁଅଛି ସୃଷ୍ଟି ॥
ଶତେ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ଶହେକୋଶ ।
ଲଙ୍କା ଚାରିକଟି ଅଛି ଯେହାଙ୍କର ଦେଶ ॥
ଯେଥୁ ନିଘଞ୍ଚରେ ପୁରିଅଛି ବଳ ।
ପତାଶ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ଦିଶଇ ଗହଳ ॥୨୦॥
ବନ୍ଧ ଶତେଯୋଜନ ଚାରିଶତ କ୍ରୋଶ ପ୍ରତି ।
ଆସିବାର ଘାୟେ ଦେହେ ଦେହେ
ଯନ୍ତାଯନ୍ତି ॥

ଦୁଇ ପାଖେ ବଳ ଥୋକାୟେ ଅଛନ୍ତି ରହି ।
ଗହଳ ସରିଲେ ସେ ଆସିବେ ପାରିହୋଇ ॥
ସିନ୍ଧୁ ଉତ୍ତର କୁଳ ଦିଶଇ ଧୁମ ମୟେ ।
ଶାର୍ଦୂଳ ମହାତ୍ମା ଯେ ପାଇଲା ମହାଭୟେ ॥
ମନ୍ତ୍ରକ ପଡ଼ିଣ କପାଳେ ଧୁଳି ଘେନି ।
ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନ ଲୋକନ୍ତ ପାରଇ ତହିଁ
ତିହ୍ନି ॥

ସେ ମନ୍ତ୍ର ଶାର୍ଦୂଳକୁ ଯେ ନାରଦ
କହିଥିଲେ ।
କେବଣହିଁ ବେଳେ ସେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ
ଦେଇଥିଲେ ॥୩୦॥
ତୁ ଯେ ତଗରା ହୋ ଦଶଦିଗ ପାଇ ।
ଅନେକ ଦୂରର ଯେ ବାରତାମାନ ପାଇ ॥
ଗୁପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଜାଣିମୁଁ କେମନ୍ତେ ।
ମୁହିଁ ଏବେ ପଦାର୍ଥେ କହୁଅଛି ତୋତେ ॥
ଅଶ୍ଵ ଲାଦି କରେ ଆଶିବ ତଡ଼ତି ।

ବସ୍ତ୍ର ପୁରାଇ ତାହା ଚିପୋଡ଼ିବ ଧାଡ଼ି ॥
ତମ୍ବାପାତ୍ରକେକ ଅବା ଲୋଚିୟେ
ଘେନିଥିବ ।
ମରିତ ଘେନି ଦଳିଲେ ଯେ ଅଞ୍ଜନେକ
ହୋଇବ ॥
ନୟନେ ରଞ୍ଜିଲେ ଯେ ଅନ୍ଧାର ଆଲୁଅ
ଦିଶଇ ।
ଘେନ ତୋର ବିଚାରେ ଯେବଣ
ଯୋଗାଇ ॥୪୦॥

ଆବର ମନ୍ତ୍ରକ ପଡ଼ି ବାମପାଦ ଧୁଳି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୁମରି ବୋଲିବ ଆପଣା ମଉଳି ॥
ଲକ୍ଷେକ ଯୋଜନର ଜାଣିବ ବାରତା ।
ଆବର ଶାର୍ଦୂଳ ହୋ ଶୁଣ ରସ କଥା ॥
ଶେତ ଅରଣ୍ୟ ସେ ପୂର୍ବକଟି ମୂଳ ।
ଶୁକଳ ଅକରାନ୍ତି ଶିଖର ଏକ ତାଳ ॥
ଗୋରବନା କର୍ପୁର କୁକୁମ ଯେସବୁ ସମ ।
ସବୁଯେକ କରି ଦଳିଲେ ଯେ ହୋଇବ
ଉପାମ ॥
ତୈଲୋକ୍ୟ ବଣ ହୋଇବେ ତହିଁକି ।
ମଦନ ଅବତାର ଦିଶିବୁ ଶ୍ରୀରାଜି ॥୫୦॥
ଯେ ତିନି ପଦାର୍ଥକୁ ଘେନ ହୋ ଶାର୍ଦୂଳ ।
ଯନ୍ତ୍ର ବଜାଜଣ ଯେ କଳୁ ମୋତେ ଭୋଳ ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲି ଘେନ ତିନି ବର ।
ବିଘ୍ନ ଉପୁଜିବ ତୋତେ ଯେବଣହିଁ ପୁର ॥
ଯେତେକ ବୋଲି ନାରଦ ଯେ ଯେ ମନ୍ତ୍ର
ଦେଲା ।

ପୂର୍ବର ଭାଗ୍ୟେ ଶାର୍ଦୂଳକୁ ପ୍ରାପତ
ହୋଇଲା ॥
ସେ ଘେନି ନାନାପୁରକୁ ସେ ଯାଇଁ ।
ନାନା ବାରତା ଆଣି ରାବଣକୁ ଦ୍ୟାଇ ॥
ସେ କଥା ଜାଣିଣ ସେ ବିଶବାର ସୁତ ।
ଥାଠ କଳିବାକୁ ପେଷିଲା ତାହାନ୍ତ ॥୬୦॥
ସ୍ଵାମୀ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ଶାର୍ଦୂଳ ଅଇଲା ।
ପାଚେରା ଉପରେ ଯେ ଉଠିଣ ଅନାଇଲା ॥
ନାରଦ କହିଲା ମନ୍ତ୍ର ସୁମରଣା କରି ।
ବାମ ପାଦ ଧୁଳି ନିଜ କରେ ଧରି ॥

କଳକ ନିଜ କପୋଳେ ଲିପିଲାକ ନେଇ ।
ଉତ୍ତର ଦିଗକଇ ସେ ଦେଲାକ ଅନାଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସଜନି ରିକ୍ଷ କପି ବଳ ।
ସଜନି ଗହଳେ ତିଳ ନ ପଡ଼ଇ ତଳ ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନ ସମୋଦ୍ର ଉତ୍ତର ପାଶ ।
ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ନ ଦିଶଇ ଲେଶ ॥୭୦॥
ବନ୍ଧର ଉପରେ ସିନ୍ଧୁର ଉତ୍ତର କୁଳ ।
ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେୟେ ଅଛନ୍ତି କପି ବଳ ॥
ବିଂଶତିରି ଶିଖର ବେଲାବନ ଲାଜଁ ।
ସଜନି ନିଘଞ୍ଚରେ ନ ଦିଶଇ ଭୁଞ୍ଜଁ ॥
ବେଣା ନଦୀ ପଛକଟି ରକ୍ଷିମୁଖ ଘେନି ।
ତୁଙ୍ଗଭଦ୍ରା କୁଳେ ମାଡ଼ିଅଛନ୍ତି ସଜନି ॥
ଗୋଦାବରୀ କୁଳ ଜିଅର ପରବତ ।
ଯେଥୁ ରିକ୍ଷ କପିୟେ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥
ପଦ୍ମଲୋଚ ଶୟନ ପଞ୍ଚୁଧାରା ଗିରି ।
ମହାତ୍ମ ସାମାରେ ଥାଠ ଅଛି ପୁରି ॥୮୦॥
କିଷ୍କିନ୍ଧା କଟକରୁ ଆସିବା ଅଛି ଆସି ।
କାବେରୀ ନଦୀର ବାଲି ନାହିଁ ଦିଶି ॥
ମଇଲାଣ ଦେଶ କନାଉଜ କାଞ୍ଚୁ ।
ଯେଥୁ ନିଘଞ୍ଚର ସଜନି ଘଞ୍ଚାଘଞ୍ଚୁ ॥
କନାଉଜ ସଉରାଷ୍ଟ୍ର ପଶ୍ଚିମ ସିନ୍ଧୁକୁଳ ।
ଛଡ଼ାଇଡ଼ି ନାହିଁ ଯେ ରିକ୍ଷ କପିବଳ ॥
ଗଦା ଆକାର କେ ପର୍ବତକ ସରି ।
ନଦୀକୁଳ ଗଛ କାହାକୁ ପଟାନ୍ତରି ॥
ଦେଖି ଶାର୍ଦୂଳ ପାଚେରା ଉପରୁ ଖସି ।
ଗଡ଼ର ଭିତରକୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ॥ ୯୦॥
ରାଜାର ନବରେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
ଦେଖିଲା ଜଗତୀରେ ବସିଛି ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ଉଠିଲାକ ଧାଡ଼ି ।
ହାଥଯୋଡ଼ି ଗଲା ନୃପତିର କଟି ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଛନ୍ତି ଯେ ବେନି ।
ଶାର୍ଦୂଳ ସହିତେ ଯେ ହୋଇଲେ ଜଣ
ତିନି ॥
ଲଙ୍କପତି ପୁଛଇ କେବଣହିଁ କଥା ।
କହହୋ ତଗର ତୋହୋର ତଇଥ
ବାରତା ॥

କେବଣ କେବଣ କଥା ଦେଖିଣ ଅଇଲୁ ।
 କିଏ କିଏ କଥା ମନରେ ବିଚାରିଲୁ ॥୧୦୦
 ଶାବ୍ଦୋଳ ବୋଲଇ ଯେ ଯୋଡ଼ି ବେନି
 କର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ରାବଣ ପ୍ରତାପା ଲଙ୍କେଶ୍ବର ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ମୁହିଁ ଗଲି ।
 ନବରୁ ବାହାର ହୋଇ ମୁଁ କପି ରୂପ
 ଧଇଲି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗରେ ଯେ ନ ପାରିଲି ପଶି ।
 ପାଚେରାକି ଉଠିଲି ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ॥
 ଉତ୍ତର ଦିଗକଇ ନିରୋପି ହାହିଁଲି ।
 ମନ୍ତ୍ରବଳେ ଜମୋଦାପକ୍ଷ ଅନାଇଲି ॥
 ଦେଖିଲି ଅପ୍ରମିତ ସଜନି ଅଛଇଁ ।
 କଳିତ ଭାର୍ଜନ କେ ହୋଇବ
 ଆଠକଇ ॥୧୦॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନ ସୁବଳୟା ପରବତ ।
 ଲଙ୍କା ଉତ୍ତର ଗଡ଼ଦ୍ବାରେ ଯେ ସାମାନ୍ତ ॥
 ବନ୍ଧ ଶହେ ଜୁଣ ସିନ୍ଧୁ ତେଣି କୁଳ ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରି ମହେନ୍ଦ୍ର ସକଳ ॥
 ପଶ୍ଚିମ ସାଗର କନାଉଜ ଘେନି ।
 ଚନ୍ଦ୍ରଗିରି ସାମାନ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ସଜନି ॥
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତ ଆବର ବେଳାବଣ ।
 ବିନ୍ଧ୍ୟ ମହାନ୍ଦ୍ର କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ଆୟତନ ॥
 ଦେବଗିରି କତି ରକ୍ଷିକୋଇଲା କନାଉଜ
 ଘେନି ।
 ମହୁର ଗୋଦାବରୀ ଆବର ଉଜ୍ଜାଣି ॥୧୦॥
 ସଜନି ପୁରିବାରେ ନ ଦିଶଇ ଭୁଞ୍ଜ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଠକୁ ମୁଁ ଯେ ନ ପାରିବି କହି ॥
 ଭୋଦେବ ଦଶକନ୍ଧ ତୁ କି ବିଚାରୁ ମନର ।
 ଦେବେଶ ଅଗୋଚର ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଇଶ୍ବର ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣେଶ୍ବର ତରସ୍ତ ହୋଇଲା ।
 ପଞ୍ଚଭୂତ ଆଦ୍ବାରେ ବହୁତ ଭାତି କଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ବୋଇଲା ଶୁକ ସାରଣକୁ ରାଅ ।
 ଆବର ଅମନାତ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହକରାଅ ॥
 ରାଉତ ମାହୁତ ରଥା ପୟେକାରୀ ।
 ବେଗେଶ ଆସନ୍ତୁ ବୋଇଲା ଦଶଶିରି ॥୧୧०॥

ତତକ୍ଷଣେ ମେଘନାଦ ଯେ ଦ୍ବାରାକି
 ଆଜ୍ଞାଦେଲା ।
 ଦୃପତି ଅବକାଶ ହୋଇଲେ ବୋଇଲା ॥
 ଆସନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ସଜନି ନିରୋଧ ନ କର ।
 ବାହାରେ ଥିବା ଲୋକକୁ ବେଗେଶ ହକାର ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ବେନି ଆସନ୍ତୁ ସକ ହୋଇ ।
 ତୋଷ ମନେ ଆଜ୍ଞା ଯେ ଦେଲା
 ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦ୍ବାରପାଳ ଯେ ବାହାରକୁ ଗଲା ।
 ରାୟେ ଅବକାଶ ହୋଇଲେ ବୋଇଲା ॥
 ନିଯୋଗର ଲୋକ ଯେ ବହନ ହୋଇ
 ଆସ ।
 ରଥା ଯୋଧା ପାଇକ ଯେତେ ଅସୁର
 ବଂଶ ॥୪୦॥
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରାଗମାନ ।
 ବଡ଼ ଅବକାଶ ଦୃପତି ଦଶାନନ ॥
 ଆଜ୍ଞା ହୋଇଲା ଯେ ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କର ।
 ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ହେ ପଶିଲେ ଭିତର ॥
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଉଠି ଦ୍ରୁଶନ ଯାଇ କଲେ ।
 ଯେ ଯାହାର ଅନରୂପେ ପରୁଆରି ରହିଲେ ॥
 ରାଉତ ମାହୁତ ରଥା ପୟେକାର ।
 ବିଶ୍ବାସ ଲୋକ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଅପାର ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ଯେ ବେନି ମନ୍ତ୍ରୀ ଛନ୍ତି ।
 ମେଘନାଦ ଯମପଦ୍ମ ପ୍ରଶସ୍ତ
 ସେନାପତି ॥୪୦॥
 ମୋହୋବର ମହାପାରୁଣ ଧୂମାସ୍ତ ।
 କାକାସ ସହିତେ ଜୁଲୁପାସ ଲୋହିତାସ ॥
 କାଳପଦ୍ମ ଯମପଦ୍ମ ବୀରଭଦ୍ର ଅସୁର ।
 ଅଜୟେ ଅମୟେ ଯେ ଶାନ୍ତି ଯେ ସାଗର ॥
 କାଳିଙ୍ଗନ କାପିଳି ବିରଜା ବକାସଶ୍ବ ।
 ସାକାସ ବିରୁପାସ କୁଣ୍ଡଳ ପରତସ୍ତ ॥
 କୁନ୍ଦ ନିକୁନ୍ଦ ଯେ ମହାକାଳକେତୁ ।
 ଭାରିଯା ରାଜମାନେ ବଜରି ଶଲ ହେତୁ ॥
 ଦେବଦୂତ ମହାଧର ଭାସକର୍ଷ ଚେତା ।
 ନାମଧରି କେ ତାହା କରିବ ଗଣିତା ॥୨୦
 ସଜନି ନିରତରେ କଳନା ନ ଯାଇ ।

ଲଙ୍କପତି ବୋଇଲା ସଜନିକୁ ହାଦେ
 ଚାହିଁ ॥
 ରଥା ମହାରଥା ସମସ୍ତେ ଅଛ ଏଥ ।
 ଯେକେ ଯେକେ ଜିଣିପାର ଶକ୍ତିନାଥ ॥
 ଯୋଦ୍ଧା ରାଉତ ଯେ ପାଇକ ଲେଖାନାହିଁ ।
 ଯେତେକାଳ ଅପଚୟ ନ ପାଇଲ କାହିଁ ॥
 ମୋହୋର ପରସାଦେ ଭୁଞ୍ଜିଲ ବିରୁତି ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ବସାଇଲି ଯେ ଦେବତାଙ୍କ କତି ॥
 ଯାନ ସୁକାସନ ଯେ ହୟଗଜ ଚକ୍ର ।
 ବେଦ ପୁରାଣ ଯେ ଆଗମ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ ॥୨୦
 ନବରତ୍ନ ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଜଡ଼ି ।
 ଆନୁ ଆନ ଅଳଙ୍କାର ନାଥ ଷୋଳ ଘଡ଼ି ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରବଦନାୟେ ଯୁବତୀ ଭୋଗ୍ୟ କର ।
 ବିଚିତ୍ର ମହାକମ୍ପ ଯେ ସବୁଜରି ଘର ॥
 ସଂଗ୍ରାମରେ ନିଶ୍ଚଳ ସମସ୍ତେହେଁ ଅଟ ।
 ଅବଜ୍ଞା ନକର ମୋହୋର ପାଦେ ଖଟ ॥
 ଯମରାଜକୁ ଜିଣିଲ ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ
 ଏଣେ ।
 ଏତେ ଅଭୟୁର୍ଯ୍ୟ ପାଇଅଛ ଯେଣେ ॥
 ତହିଁକି ଉତ୍ତରା ଯେ ହୋଇଅଛି
 ଆନଲୋକ ।
 ରାତ୍ରେ ନିଦ୍ରା ନାହିଁ ଦିବସେ ନାହିଁ
 ରୋଷ ॥୮୦
 କି ବୁଧ୍ କରିବା ହୋ କହସି ବିଚାରି ।
 ନର ବାନର ଆସି ଏବେ ହୋଇଲେ
 ବଜରି ॥
 ଯେସନେକ ବିପରୀତ ଶୁଣିଲା ନ ଥିଲା ।
 ଚୋର ଆସି ଯେବେ ସେରନ୍ତା ହୋଇଲା ॥
 ରିକ୍ଷ କପିମାନେ ବନସ୍ତେଶ ଆନ୍ତି ।
 ମନିଷ୍ୟ ଦେଖିଲେ ପଲାଇ ପଶନ୍ତି ॥
 ଯେବେ ଆସି ପାରିହୋଇଲେ ମହାଜଳ ।
 ମାଡ଼ି ବସିଲେକ ସୁବଳୟା ଶୟଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଟନ୍ତି ଜଟାଧାରୀ ।
 କରେଶ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଲୋଡ଼ନ୍ତି ମୋତେ
 ମାରି ॥୯୦॥
 ସେ ଆସର ଭକ୍ଷମାନ ଅଟନ୍ତି ଯୁକତେ ।

ଯେତେକ ଭରସା ବଢ଼ିଲେ କେମତେ ॥
 ଲୟେ ନ କରିଣ ଚରିଲେ ସିନ୍ଧୁ ପାଣି ।
 ଅତିହୁଁ ଘଣ୍ଟାକ ଯେ କଲେ ମୋତେ ଆଣି ॥
 ଆହେ ସମସ୍ତେହେ ବିଚାର କେମତ ।
 ଅକାଳେ ଶତ୍ରୁକୁ ଯେ ହୋଇଲ ପରାପତ ॥
 ରାବଣ ମୁଖରୁ ଯେ ଯେସନେକ ବାଣୀ

ଶୁଣି ।

ଦଳତେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି ଶିରଝୁଣି ॥
 ଗୋଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ଯେହା କିମ୍ପା କହୁ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ କେ ତୋ ତହୁଁ ଅଛି

ମହାବାହୁ ॥୧୦୦॥

ଚଉଦ ଭୁବନେ ଲହୁ ଆଧିପତି ।
 ସେ ଆସି ବସଇ ତୋର ଦ୍ଵାରପାଳ କତି ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ପିତାମହ ଯେ ତିନି ଜଗତର ସାଜ ॥
 ରାତ୍ର ପହଡ଼େ ଆଉ ସେ ବେଦ ଆସି

ପଦ୍ମଜ ॥

ସଦାଶିବ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବରଦେଲା ।
 ଯେକା ମାତ୍ରକ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରସନ୍ନ ନୋହିଲା ॥
 ସେ ପୁଣି ପାତାଳେ ଯେ ଗେଟିଲାକ

ତୋତେ ।

ଅନୁଗ୍ରହ କଲା କରୁଣାମୟ ଚିତ୍ତେ ॥
 ଦଶ ଦିଗପାଳ ଅଟନ୍ତି ତୋର ବକ୍ଷ ।
 ତୋତେ ସେବା କରିଅଛନ୍ତି ତ୍ରିଦଶ ॥୧୦॥
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ଯେତେକ ନୃପତି ।
 ଯେ ତୋହୋର ଚରଣେ ଖଟନ୍ତି ବନ୍ଧ୍ୟବୃତ୍ତି ॥
 ସର୍ବଶତ୍ରୁ ଚୁଡ଼ଣ ଅଟଇ ତୋର ବାମା ।
 ସାରଥୀ ବିହୁନେ ଚଳଇ ବିବାମା ॥

ଅମୋହ ଶହସ୍ର ଯେ ପ୍ରାପତ ତୋର କର୍ମେ ।
 ଯମ ଦେବତାକୁ ଜିଣି ତୁ ସଂଗ୍ରାମେ ॥
 ଜଗତ ସମ୍ପରି ଲାଙ୍କାରେ ଠୁଳ କଲୁ ।
 ଛପନ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗଳ ଆଶ୍ଵ୍ୟୟେ ପାଇଲୁ ॥
 ସଂସଣ ଶକତା ତୁ ବଂସଣ ବକତା ।
 ଧାର୍ମିକ ଆଚାର ବିବେକ ମରିଜିତା ॥୨୦॥
 ତିନି ଡେଇଁଲୋକେ ତୁ ଅତୁ ଯେ

ଗୋପାଳ ।

କେ ତୋହୋର ହାଥେ ପ୍ରାଣବ ପାଇନାହିଁ ॥

କିମ୍ପା ତୁ ବିପ୍ରୟେ ହଉ ଦଶଶିର ।
 ବାରକର ଉପରେ ତୁ ଅତୁ ବାରବର ॥
 ରକ୍ଷ ବାନରମାନେ ଆବର ଜଟାଧାରା ।
 କିସ ବଳବୀର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ ତାହାକରି ॥
 ସିନ୍ଧୁ ଚରିବାକୁ ନ କରିସି ଚିନ୍ତା ।
 ଦେସି ଆଗ୍ୟା ଦେବ ମହୋଦରାର କାନ୍ତା ॥
 ଭଲୁକ ମରକଟ ଯେତେକ ବଳ ଅଛି ।
 ଆବର ଦଶରଥକର ବେନି ବଢ଼ି ॥୩୦॥
 ଯେହିକ୍ଷଣ ସବୁକ୍ତି ଆସିବୁ ଆମ୍ଭେ ମାରି ।
 ଯେ ପରିତ୍ରାଣବ ତାହାତ ଆଦିକରି ॥

ଭକ୍ତିକ୍ଷ୍ୟା ଅଯୋଧ୍ୟା କରିବୁ ଭୟରାଶି ।
 ବିପିନେ ଗୋଟିଏ ନ ଥିବେ ତରୁ ଶିଖି ॥
 ନ କରିସି ହେଲ ଯିବୁ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ସତୋଷ ହୋଇଲା ଯେହା ଶୁଣି ॥
 ଅକସ୍ୟ ହସିକରି ଯେ ସମାର୍ଜିତ କର ।
 ମଧୁର ବଚନ ଯେ କହଇ ସଧାର ॥
 ଯାହା ସେ କହିଲ ଅଟଇ ଯେ ସାଧ ।
 ଆଗକରି କିମ୍ପା ଆଗସିବା ଯୁଦ୍ଧ ॥୪୦॥

ଯେବେ ଆମ୍ଭେ ଗଡ଼ର କପାଟ ପାଡ଼ିଥିବା ।
 ନବରୁ ବାହାର ହୋଇ ଗୋଟିୟେ ନ ଯିବା ॥
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଯେ ଅସଭାବ ନାହିଁ ।
 ବାହୁଡ଼ି ପଲ୍ଲୀସି ସିନା ଦିନାକେତେ ରହି ॥
 ଭଣ୍ଡଣ ତପୁସୀ ଯେ ଆଣିଅଛି ରାଜ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ କୁର କରିବ ବୋଲି କହି ॥
 ଅନୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଯେ ଭୁଞ୍ଜିବା ସାରଦ୍ରବ୍ୟ ।
 ଯେବଣ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇବା ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ॥
 ଯେମତେ ମନାକଲାକୁ ବାନରେ ଅଇଲେ ।
 ବଣକକୁ ମୁରୁଖ କାଣି ନୁଆରିଲେ ॥୫୦॥
 ଭୁଞ୍ଜିବା ଯୁଦ୍ଧିବା ଯେକତୁ ମଣନ୍ତି ।
 ମରିବା ଜୀବନ ବା କିଛି ନ ଜାଣନ୍ତି ॥
 ଯେବେ ଆମ୍ଭେ ଚାରିଦ୍ଵାର କିଳିଥିବା ।
 ହାନି ଅପରୟେ ସକଳ ବିଚାରିବା ॥
 ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ବାହୁଡ଼ି ଯାବୁ ।
 ନୋହିଲେଣ ଦିନାକେତେ ରହିଣ ଆଥାବୁ ॥
 ଆହାର ନ ପାଇଲେ ତୁଟଇ ସିନା ପ୍ରାଣ ।
 ତେତେବେଳେ ତାହାକର ସଙ୍ଗେ କରିବାକ

ରଣ ॥

ନିରେଷ କରିଣ ମାରିବା ହାଥ ସୁଖେ ।
 କେ ପ୍ରାଣ ପାଇବଟି ପଡ଼ିଲେ ଆମ୍ଭ
 ମୁଖେ ॥୬୦॥

ଶୁଣିଣ ରାକ୍ଷସେ ହୋଇଲେ ଦୃପତି ।
 ରାବଣକୁ ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ କଲେ ଦୁଷ୍ଟି ॥
 ଗୋ ଲଙ୍କପତି ତୁ ନ ଜାଣୁ ଅବା କିସ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଯେ ସର୍ବ ରୂପେ ଜାଣ ମହତ ପୁରୁଷ ॥
 ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତିନି ।
 ଜନମ ହୋଇ ଅଛୁ ସକଳ ଗୁଣ ଘେନି ॥
 ଯାହା ସେ ବିଚାରିଲୁ ଅଟଇ କଥା ସତ ।
 ଯେ ବୁଧ୍ଵ ଜାଣି ସାଧୁଲୁ ଜଗତ ॥

ଦେସି ଆଗ୍ୟା ଦେବ କବାଟ ପାଡ଼ବୁ ।
 ରାତ୍ର ଦିବସରେ ନିରୋଧୁଣ ଆବୁ ॥୭୦॥
 ଅମନାତ୍ୟ ବଚନ ଶୁଣିଲାକ ରାୟେ ।
 ପ୍ରାକର୍ମ ହୋଇଣ ଭଲୁସଇ କାୟେ ॥
 ବାମକରେ ନିଶ ମରଦଳଂ ପୁଣି ।
 ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଖଡ଼ଗ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଝୁଣି ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ବୋଇଲା ତୁ ନରକେଶର ଭାର ।
 ତୋହୋର ଭଗ୍ନା ଯେ ମୋହୋରିହିଁ ଆଜ ॥
 ସର୍ବଦା କାଳେ ତୁ ମୋହୋର ବିଶୁଆସ ।
 ମୋହର କଥାକି ତୋତେ ନୁହଇ ପ୍ରାଣ ॥
 ଯେବେ ତୁ ଯାଅସି କୋଟିଏ ରଥ ଘେନି ।
 ପୂର୍ବ ଦୁଆର ରଖିଥିବୁ ଦିବା ଯେ

ରୟଣୀ ॥୮୦॥

ପାଚେରୀ ତେଜଂଶ ନପୁଣ ବାନର ପଣ୍ଡି ।
 ତୋହୋର ଥିବାଠାରେ ମୋହୋର ନାହିଁ
 ଭ୍ରାନ୍ତି ॥

ଶଙ୍ଖେକ ଅଶ୍ଵ ଦୁଇ ବୃନ୍ଦ ଗଜ ।
 ଅଶ୍ଵା ପଦ୍ମ ପାଦାନ୍ତ ହଉ ବେଗେ ସକ ॥
 ଯାସି ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋ ଯେହି ଅନୁକୁଳେ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେଲା ହାର ରତ୍ନ ଚନ୍ଦ୍ର
 ମାଳେ ॥

ଶାଦ୍ଵା ଶିରେ ଘେନି ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ।
 ନବରୁ ବାହାରିଯାଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମୂରତି ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ରଥେ ବସିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ପୂର୍ବଦ୍ଵାର ରଖିଲା ରାଜାର ଆଗ୍ୟା

ପାଇ ॥୯୦॥

ଦଶଗ୍ରୀବ ରାୟେ ଯେମନ୍ତ ବିଚାରିଲା ।
 ଗଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ଚାରିଭାଗ କଲା ॥
 ମଉଳା ପ୍ରଶସ୍ତ ପୂର୍ବଦ୍ଵାରେ ରହି ।
 ପଶ୍ଚିମେ ଲହରୀ ଆବେରିଲା ଯାଇଁ ॥
 ମାହୋଦର ପାରୁଣ ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରେ ଛନ୍ତି ।
 ଆପଣେ ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ରହିଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ନିଶ୍ଵସ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଭିତରେ ।
 ଯେକ ଗୋଟିଏ ଦେବ ନ ଦେଖଇ
 ବାହାରେ ॥
 କିମ୍ପା ଗଡ଼ଦ୍ଵାର ପାଡ଼ିଲା ରାବଣ ।
 କିଅବା ଅଟଇ ଏହାର ଅଳପ
 ପରାଣ ॥୧୦୦
 ତଳଲୋକ ସାଧୁଲା ତାହାର ଭୟେ
 କାହିଁପାଇଁ ।
 କିଅବା ଆମକୁ ପଠିଆଇବ ଲେଉଟାଇ ॥
 ଭୟ ନାହିଁ ବୋଲି ବୋଲିବା କେମନ୍ତେ ।
 ଗଡ଼ଦ୍ଵାର ଏବେ ପାଡ଼ିଲା କେମନ୍ତେ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ସେ ବଚନ ଶୁଣି ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଗନ୍ତୁଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ଶିରୋମଣି ॥
 ଗଡ଼ଦ୍ଵାର ଯେବେ ପାଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପତି ।
 ଜାଣିଲି ହୃଦୟକୁ ଲାଗିଲାକ ଗାତି ॥
 ବିଚାରିଲା ତେଜଂ ନପଶନ୍ତି ପୁଣି ଗଡ଼େ ।
 ତେଣୁ ସେ କବାଟ ପାଡ଼ିଲାକ ଗାଡ଼େ ॥୧୦॥
 ଭୟେ ନ ଥିଲେ କି ଦୁଆର ପାଡ଼ନ୍ତା ।
 ସେନା ସେନାପତି ଆଟ ବରଗନ୍ତା ॥
 ଯଦ୍ୟପି ରାବଣ ଜିଣିଲା ତିନିପୁର ।
 ଯେବେ ତାହାର ଭୟେ ହୋଇଲା
 ଗନ୍ତୁବାର ॥
 ନିଶ୍ଵସ ସମ୍ପଦ ଛାଡ଼ିଲା ଲଙ୍କ ରାୟେ ।
 ଆଜୁ ଆଦୁକୁ ତାର ଲାଗିଲା ମହାଭୟେ ॥
 ବିଚାରିଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରସି ଗୋସାଇଁ ।
 ଏ ଘାତି ଯୁଦ୍ଧରେ ଜୟ ତାକୁ ନାହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ନିଶ୍ଵରେ ହାଥ ଭରି ।
 ହୋଇହୋଇ କାହିଁଯିବୁ ଦଶଶିରି ॥୨୦॥
 କବାଟ ପାଡ଼ିଲେକି ନ ନିଅଇ ଯମ ।
 ବାଉଳି ବାତୁଳ ସେ ଅଟେ ଦୁରାତମ ॥

ଗଡ଼ ଛାଡ଼ିଣ ଯେବେ ପଳାଇଣ ଯିବ ।
 ଏ ମୋହୋର ନାରାଜ ତାହାକୁ ଗୋଡ଼ାଇ
 ଖାଇବ ॥
 ଛତ୍ରୀ ହୋଇଣ ଯେ ବୋଲାଉ ଆଇ ଟାଣି ।
 ଏବେ କିମ୍ପା କବାଟ ପାଡ଼ିଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ କି ଶତ୍ରୁ ହୋଏ ସାଧୁ ।
 କେବଣ ବିଧାତାଠାରୁ ପାଇଲା ଏହୁ ବୁଧୁ ॥
 ସେ ଯେବେ କବାଟ ପାଡ଼ିଲା ଘରେ ପଶି ।
 ଆମ୍ଭେ ଆଉ କିମ୍ପା ଥିବା ଯେଥୁ ବସି ॥୩୦॥
 ଚାଲି ଯେବେ ତାର ବେଢ଼ିବା କଟେକ ।
 ସଜ ହୁଅନ୍ତୁ ସଜନି ଅଛନ୍ତି ଯେତେକ ॥
 ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ଦୂତ ପଠିଆଇ ।
 ସେନାପତିମାନନ୍ତ ଆଣିଲା ହଜରାଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଦ୍ରୁଷ୍ଟନ ଯାଇ ବୀର
 କଲେ ।
 ଦୂରୁଁ ଦେଖି ବୀରେ ପାୟେ ପଡ଼ି
 ଶୋଇଲେ ॥
 ନୀଳ ଶତବଳ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
 ପ୍ରଶେଷ ତାରାକ୍ଷ ଅଙ୍ଗଦ ମାଗୁତି ॥
 ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ କଞ୍ଚଣ ସୁନାସ ।
 ବଳିମୁଖ ତାରାକ୍ଷ ସାରାସ ପାରାସ ॥ ୪୦॥
 କଞ୍ଚଣ କୁମୁଦ କେଶରୀ ମହାହୁ ।
 ଜମ୍ବବ ଶତବାଳି ଚନ୍ଦନ ଦୁବିନ୍ଦ ॥
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଯେ ପନଶିଳ ଆୟେ ।
 ଏହାନ୍ତ ଚାହିଁଣ ଆଗାମ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ରାମରାୟେ ॥
 ଯେ ଯାହା ଅଙ୍ଗବଳ ଘେନି ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଲଙ୍କାଗଡ଼ ବେଢ଼ିଣ ପଶିବ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସାଙ୍ଗେ ନଳନାଳ ଯାଅ ।
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଶତବାଳି ଆଅ ॥
 ପୂର୍ବଦ୍ଵାରେ ଅଛି ମଉଳା ତାହାର ।
 ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ଅଟଇ ବଡ଼ବୀର ॥୫୦॥
 ସେ ଦ୍ଵାର ସୁଗ୍ରୀବର ଓଗାଳସି ଯାଇ ।
 ଆଜ୍ଞାଦିଅ କପି ପଶନ୍ତୁ ଗଡ଼େ ତେଜଂ ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ରାମଦେବ ।
 ତୋହୋର ସାଙ୍ଗେ ଶଉରୀ ସେନାପତି
 ଥିବ ॥

ତାଳିମ୍ବ କେଶରୀ ଦଧିମୁଖ ଘେନି ।
 ଯେ ଯାହାର ଅଙ୍ଗବଳ ଘେନିଣ ସଜନି ॥
 ଏହାନ୍ତ ଘେନିଣ ତୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରେ ଯାଅ ।
 ନିର୍ବନ୍ଧ କରିଣ ଗଡ଼ କରିଥାଅ ॥
 ରାବଣର ପୁତ୍ର ଶାରାସ ମହୋଦର ।
 ଦକ୍ଷିଣେ ତାହାକୁ ଥୋଇଲା
 ଦଶଶିରି ॥୬୦॥
 ତେଣୁ ତୁମ୍ଭେ ଆବୋର ମୋହୋର ବୋଲ
 କରି ।
 ପାଚେରୀ ତେଜଂ ପଶ କିଳିକିଳାନାଦ କରି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ହନୁମନ୍ତକୁ ରାଆନ୍ତି ।
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ଵାରକୁ ଯାଅସି ବୋଲନ୍ତି ॥
 ବସନ୍ତ ମହାହୁ ଦୁବିନ୍ଦ ସାରାସ ।
 ସଜନି ଘେନି ବେଗେ ସଜ ହୋଇଥାସ ॥
 ପଞ୍ଚମ ଦ୍ଵାର ବୀର ଆବୋରସି ଯାଇଁ ।
 ଲହରୀକି ବୀର ଅଛିଟି ସେଠାନ୍ ॥
 ଗଡ଼ ନିରୋଧୁଣ ତୁ ଦ୍ଵାର ମାଡ଼ି ବସ ।
 ବାନରକୁ ବୋଲ ପାଚେରୀ ତେଜଂ
 ପଶ ॥୭୦॥
 ଆମ୍ଭେ ଆପଣେ ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ଥିବୁ ।
 କେଶେ ଦିଶଇ ରାବଣ ତା ମୁଖ ଦେଖିବୁ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ପାଇଁ ଶିରେ ଦେଲେ କର ॥
 ବୋଲନ୍ତି ଯେହିକ୍ଷଣି ବେଢ଼ିକୁ ଦେବ ଲଙ୍କା ।
 ଦେବ ଦାନବେ ନାହିଁ ଆମ୍ଭର ଶଙ୍କା ॥
 ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ରାବଣକୁ ଆଣିବୁ ଆମ୍ଭେ
 ଧରି ।
 ଅସୁର ବଳ ସଂଘାତିକୁ ନିଶେଷ କରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଗଡ଼ ଯାଇଁ
 ବେଢ଼ ।
 ମିଛେହେଁ ଦଇତେ ବୋଲନ୍ତି
 ବଡ଼ଗାଡ଼ ॥୮୦॥
 ଆଜ୍ଞା ଜାଣିମା ହୋ ମହିମା ତାକର ।
 ଗଡ଼ ଭିତରୁ ଯେବେ ହୋଇବେ ବାହାର ॥
 ତେବେ ସେ ବୁଝିବାନା କେହୁ ବଡ଼ସାନ ।
 ନୋହିଲେ ଧରି ଆଣିମା ଦଶାନନ ॥

ଶୁଣିଣ ଯୁଥପତି ସକ ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାଦ୍ୟନ୍ତି ॥
 ଅଠାର ଶୋଭଣା ହୋ ରାବଣର
 ବାଦ୍ୟମାନ ।
 ଆମ୍ଭର ବାଜେଣିଆ କରାଇବା ଭିଆଣ ॥
 କଂସାର ଘଟଣ ନାମ ରାମତାଳି ।
 ବାଜନ୍ତେଣ ସବୁ ବାଦ୍ୟଂ ବାଜିବ
 ଉଗ୍ରି ॥୯୦॥
 ତୋଳ ଦମାଳୁ ନିଶାଣ ଟମକ ଶଙ୍ଖକମ ।
 ତହୁଁ ରାମତାଳି ବାଜିବ ଉପାମ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନାପତି ମୂଳେ ଯେତେ ଯୁଥପତି ।
 ବୀର ମହାବୀର ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ॥
 ସବୁକରି ଆଟେ ବାକୁ ରାମତାଳି ।
 ଶୁଣି ଦୈତ୍ୟବଳ ଦର୍ପ ହେଉ ଦଳି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବଚନ ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ।
 ଚହ ଚହ ହୋଇ ହସି ହୋଇଲା ଉଷତ ॥
 ସୁଗ୍ରାଫି ଜଣାଇ ମାହାରଣାତ ଆଜ୍ଞାଦେଲା ।
 ତତକ୍ଷଣି ରାମତାଳି ଭିଆଣ
 ହୋଇଲା ॥୧୦୦॥
 କରତାଳୁ ବଡ଼ କଂସାକୁ ଅଟେ ସାନ ।
 ଗମ୍ଭୀର ରାବ ବହ ଉଞ୍ଚମାନ ॥
 ଦୁଇଗୋଟିରେ ଯେ ଗୁଡ଼ିଲେ ପାଟସୁତା ।
 ସମତୁଲ କରି ହସ୍ତେ ଘେନିଲେ ତା ॥
 ଦୁଇକରେ ଧରି ବାଜିଲେ ସୁସ୍ବର କରି ।
 ଅପୂର୍ବ ବାଦ୍ୟ ଯେ ବାଜିଲା ବସଂହରୀ ॥
 ସବୁ ଶବଦହୁଁ ରାମତାଳି ଟାଣ ।
 ଲଙ୍କାକୁ ଶୁଭିଲା ଭୟ କଳାକ ରାବଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଦକ୍ଷରେ ବାଜିଲା ଯହୁଁ ବାଦ୍ୟ ।
 ସର୍ବେଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ସୁରସିକ ॥୧୦॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ବିବିଧ ବାଜଣା ।
 ସକ ହୋଇଆସନ୍ତି ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ଗଣା ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ କୁକୁମ କଣ୍ଠେ ରତ୍ନହାର ।
 ଶିରରେ ମୁକୁଟ କର୍ଣ୍ଣେ କୁଣ୍ଡଳ ଦିନକର ॥
 ବାହେଣ ବାହୁଟି କଙ୍କଣ ହୀରାବଳୀ ।
 ହୃଦେଣ ଲଗାଇଣ ଗଜମୋତି ମାଳି ॥
 ଭୁଜେ ବୀରନେତ ଉଡ଼ଇ ଫରପର ।

ଚରଣେ ନେପୁର ଯେ ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ॥
 ନେତ କାନ୍ଧି ପିନ୍ଧି ମାଲ ଛନ୍ଦେ ଭିଡ଼ି ।
 ଉପରେ ଦୋସଡ଼ା ରଙ୍ଗ ପାଟଶାଢ଼ୀ ॥୨୦॥
 କଟିରେ କଟିମେଖଳା ବାମେ ଯମଦାଡ଼ ।
 ବାନା ଉଡ଼ାଇଲା ବଜରି ବିରାଷ୍ଟ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନଚିତା କପୋଳେ କସ୍ତୁରୀ
 କେରା ।
 କର୍ଣ୍ଣକଟି ଲମ୍ବଇ ଯେ ମୁକୁଟା କଡ଼ିଝରା ॥
 ଫରହର ନିଶ ନିଶାସ ବାସ ହଲେ ।
 କପୋଳେ ଭୁକୁଟିମାଳା ଉଡୁଅଛି ଭାଲେ ॥
 ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଶତବଳ ।
 ସକ ହୋଇଅଛନ୍ତିଏ କରିବେ ମହାଗୋଳ ॥
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ବୀର ହୋଇଲା ସାଜେଣି ।
 କଣ୍ଠେ ଲମ୍ବାଇଲା ପଦ୍ମରାଗ ମଣି ॥୩୦॥
 ଭିନେ ନାଳାମାନ ଖଞ୍ଜିଲା କର୍ଣ୍ଣେ ନେଇ ।
 ଚଉସରା ମୁକୁଟା ମାଳ ଅଛି ଲାଇ ॥
 କର୍ଣ୍ଣରେ ତଡ଼କି ଉପରେ ମୋଡ଼ିଆ ।
 ସେବତୀ କୁସୁମ ଗଭାଏ ଭାରିଆ ॥
 କପାଳେଣ ଗନ୍ଧ ଶୋହଇ ଠିଆ ଚିତା ।
 ଗଳାଏ ଲମ୍ବାଇଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଇତା ॥
 ମର୍ଜିତ ବଳା ବେନିକରେ ଶୋହେ ।
 ନୀଳ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ବୋସଡ଼ା ନେତହୋୟେ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେଣ ଗଣ୍ଡିଅନା ପ୍ରଘଟଇ ଗନ୍ଧ ।
 ପିଠି କଟିକି ଯେ ଲମ୍ବଇ ଶିର ଚୁଡ଼ା
 ବନ୍ଧ ॥୪୦॥
 ନିଶମୋଡ଼ି ବାହା ମରବଇବୀର ।
 ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ନୀଳସେନାପତି ଯେ ବୀରବେଶ ହୋଇ ।
 ବସନ୍ତ ପତନୀ କାନ୍ଧା ତାହାକୁ ସେ ଶୋହି ॥
 ଉପରେ ପତନୀ ପାଛୋଡ଼ି ଦୋସଡ଼ା ।
 ପଣକେଇ ଉଡ଼ଇଯେ ଆବର କଳାବେଢ଼ା ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେଣ କୁପୁର କାଖେଣ ଯୁଆଦ ।
 କାନେ କାନଫୁଲ ବାହେଣ ରତ୍ନବିଦ ॥
 କରେଣ କଙ୍କଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ମୁଦି ।
 କସ୍ତୁରୀ କଣ୍ଠେୟର ଗଭା ଶିରେ
 ବାନ୍ଧି ॥୫୦॥

ଲଲାଟେ ସିନ୍ଦୂର ଚିତା ଶୋଭାବନ ।
 ଶିରରେ ଟୋପର ମୟୂର କଣ୍ଠ ବିତପନ ॥
 ତାୟୋଳ ଗୁଞ୍ଜିଣ ସେ ଚାଲଇ ଗେଲେ
 ଗେଲେ ।
 କପିକୁଳେ ଗଣିତା ସେ ଉରମ ମହାମଳେ ॥
 ଦେଖିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ହୋଇଲା ସନ୍ତୋଷ ।
 ନଳ ସେନାପତିର ସଜଦିବ୍ୟବେଶ ॥
 ଅଙ୍ଗେଣ ଲୋପିଲା କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରଗୁଣ୍ଡି ।
 ରଙ୍ଗଣା କୁସୁମେ ତୁଳ ଅଛି ମଣ୍ଡି ॥
 କପୋଳେ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ ବୀରକଳା ।
 ସରୁଝିନନେତ ପାଗେକ ବାନ୍ଧିଲା ॥୬୦॥
 ଉପରେ ଦୋସଡ଼ା ସୁବର୍ଣ୍ଣ କମପାଟ ।
 ନବରତ୍ନ ମାସ ଶୋଭଇ ଚାଗୁକଣ୍ଠ ॥
 ହୃଦେଣ ପଦେକ ରବିକିରଣ ମଣ୍ଡଳ ।
 ଶର୍ବଣେ ଖଞ୍ଜିଲା ବେନି ମାଣିକ୍ୟ କୁଣ୍ଡଳ ॥
 କେତକୀ କୁସୁମର ପାଖୁଡ଼ା ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଡ଼ି ।
 କେଶ ଲମ୍ବାଇଲା ପିଠିରେ ଅଛି ପଡ଼ି ॥
 ଭୁଜମୂଳେ ଶ୍ଵେତ ନେତ ଫରହର ।
 ବାମକରେ ଅଛି ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ॥
 ବାହେ ବାହୁଟି ଶିକଳି ତାଡ଼ ବଳା ।
 ଗଳାୟେ ଲମ୍ବାଇଲା କଦମ୍ବ
 ପୁଷ୍ପମାଳା ॥୭୦॥
 କାଈଫଳ ଚୋବାଇ ଯେ ଆସଇ
 ମହାବୀର ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା
 ଶତ୍ରୁର ॥
 ଶତବାଳି ସେନାପତି ମିଳିକାକ ଯାଇଁ ।
 ନୀଳମଣିମୟ ଟୋପରରେ ଅଛି ଲାଇଁ ॥
 ଉପରେ ନେତପାଟ ଅଛଇ ଗୁଡ଼ିଆଇଁ ।
 ରଙ୍ଗମାଟି ଘେନନ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ॥
 ଉପରେ ଠିଆ ଚିତା ଗନ୍ଧକ ହିଁ ଦେଲା ।
 ମର୍ଜିତର ଆଡ଼କାନି ଶ୍ରବଣେ ଲାଇଲା ॥
 ବସନ୍ତ ପତନୀ ବାନ୍ଧିଣ କାନ୍ଧ ମୋଡ଼ି ।
 ଉପରେ ପତନୀ ମାଧବ ପାଛୋଡ଼ି ॥୮୦॥
 ଚଉସରା ମୁକୁଟା କଣେ କଣ୍ଠମାଳି ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ପଦେକ ଲୁଲଇ ବକସ୍ତ୍ରଳୀ ॥

ବାଡ଼ିରେ କଷ୍ଟରା ଘଷଇ ସୁଖ ପାଇଁ ।
 ନିଶ ଆଉଁସଇ ଦ୍ରବଣକୁ ଅମାୟ ॥
 ମାଣିକର କଳଣ କଢ଼ିତ ବେନିକରେ ।
 ଦେଖିଣ ସୁଗ୍ରାବର ପ୍ରଶଂସଇ ତାହାରେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ କୁମାର ଯେ ହୋଇଲା ବୀରବେଶ ।
 କେଶ ସାଂଜୋଇଲା ନାଗେଶ୍ୱର ପୁଷ୍ପ ॥
 ସରୁ ଝିନ କଳା ପାଟେକ କାନ୍ଧି ପିନ୍ଧି ।
 ତଥୁଈପରେ ରତ୍ନ ଖୋଳ ନଦି ॥୯୦॥
 ପତନୀ ପାଟ ଘେନି ବାନ୍ଧିଲାକ ତାହା ।
 ମଣିମୟ ମୁକୁଟ ଭୂଷଣ କପିନୀହା ॥
 ପାଗ ପଛେ ପାଟସୁତା ଲମ୍ବଇ କେଳିକେଳି ।
 ଚନ୍ଦନ ସିନ୍ଦୂର କପାଳେ ଚିତାକରି ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ସାରିକ୍ଷ କାନରେ କାନପୁଲ ।
 ତହିଁର ତଳେ ଅଛି ମୁକୁତାର ଝୁଲ ॥
 ମାଣିକ ମୁକୁଟ ମର୍ଜିତ ତିନିସରି ।
 ଏସନେ କରିଣ କଣ୍ଠରେ ଅଛି ଭରି ॥
 ପୋୟେକାର ସଙ୍ଗେ ସୁନା କଣ୍ଠିମାନ ।
 ଖୁବ୍ର ମୋତିମାଳା ଦିଶଇ ଅନୁପାମ ॥୧୦॥
 ଶ୍ୱେତବଳ ପଦ୍ମର ପ୍ରାୟେକ ପଦେକ ।
 ମଧ୍ୟରେ ଅଛଇ କୃବିନ୍ଦ ନାୟକ ॥
 ମାଣିକର ବେସର ଗୁଣା ଶୁଣ୍ଠସୁନା ।
 ହାରାର ପାଖୁଡ଼ା ସେ ରବିର ଦ୍ରୋଞ୍ଚନା ॥
 ସେ ପଦେକ ବୀର ହୃଦରେ ଲମ୍ବାଇଁ ।
 ଆବର ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ଲାଭ ॥
 ପିଠିରେ ଶ୍ୱେତବାମର ପିଠିଆଳି ।
 ବାହେଶ ବାହୁଟି କଳଣ ଶିକୁଳି ॥
 ମୁକୁତା ପୋଡ଼ିଣ ବିଭୂତି ଅଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ଲୋଚାଉଅଛି କାନ୍ଧ ଶୁକଳ ପତନୀ ॥୧୦॥
 ପରହର ଲାଞ୍ଜି ସାଉଁଟଇ ଧୂଳି ।
 ଦୋସଡ଼ାର ପାଟ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଓହଳି ॥
 ନେତ ତିନି କାନି ଅଞ୍ଚାରେ ଅଛି ଭିଡ଼ି ।
 ଉପରେ ନବରତ୍ନ କଟି ମେଖିଲାକଢ଼ି ॥
 ଜାନୁ ପରିଧରେ ଲମ୍ବଇ ମୋତିଝରା ।
 ବାମେ ବୀରବର ବାନା ପରହରା ॥
 ପୟରେ ନେପୁର ବାଜଇ ଗୁଣ୍ଡ଼େଶ ।
 ଦେଖିଣ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ

ରତ୍ନରାଣୀ ॥

ଶଉରୀ ସେନାପତି ମିଳିଲାକ ଆସି ।
 ମଣିଶିଳ ଗୁଣ୍ଡି ଦେହରେ ଅଛି ଘଷି ॥୨୦॥
 ଶିରରେ କୁସୁମ ସୁବାସ ପୁଲ ଜାଇ ।
 କଣ୍ଠେଶ ଶତେସରି ମୁକୁତା ମାଳଲାଇଁ ॥
 କର୍ଣ୍ଣେ ତଡ଼କା ଶୋହଇ ହାରାପେର ।
 ବାମତରଣେ ଅଛି ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ॥
 କରେଣ କଳଣ ବାହୁଟି ବିଦମୁଦି ।
 କପାଳେଶ ଚିତା ଶୋହଇ ଗନ୍ଧକାଦି ॥
 ଭାଲେ ଚିତ୍ରପାଟ କାନ୍ଧ ଆଗଭର ଛନ୍ଦ ।
 କାଖରେ ଛରଛର ଦିଶୁଅଛି ଗନ୍ଧ ॥
 ଶୁକଳ ବସନ ଦୋସଡ଼ା ବେଢ଼ାଇଲା ।
 ଅଙ୍ଗଦର ପାଶ ଖର ହୋଇଗଲା ॥୩୦॥
 ତାଳିମ ମହାବୀର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ବିଭୂତି ।
 ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଯେ ଶରଦତନ୍ତ୍ର କାନ୍ତି ॥
 କପାଳେ ହରିତାଳ ଚିତା ଶୋଭାବନ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ନୋଲି ଶୋଭିତ ବେନିକର୍ଣ୍ଣ ॥
 କେଶ କୁରଳି ଗଭାଞ୍ଜୟେ ବାନ୍ଧି ।
 ଉପରେଣ ମଲ୍ଲ ଗୋଟି ଗୋଟି ଛନ୍ଦି ॥
 ଗୁକୁରା ଗୁଞ୍ଜମାଳି ମନ୍ତ୍ରକେ ଶୋଭାଦିଶେ ।
 ତାଳିମନେତ ବାନ୍ଧିକରି ଆସେ ॥
 ଉପରେ ପାଟପାଟ ଦୋସଡ଼ା ପାଛୋଡ଼ି ।
 ବିଦମୁଦି ବାହୁଟି ଆଭରଣ କରି ॥୪୦॥
 ଦକ୍ଷିଣଭୁଜେ ବାନ୍ଧିଅଛି ଚାମର ।
 ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ରତ୍ନବୀର ॥
 କେଶରୀ ମହାବୀର କେଶରେ
 ପୁଲସାଳେ ।
 ବସତ ତରାଟ କରବୀର ମିଶି ଖଞ୍ଜେ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଆଭରଣ ଦିଶଇ ଝଟପଟ ।
 ପରିହରଣ କରିଅଛଇ ରାଜ ପାଟ ॥
 ଉପରେ ଘୋଡ଼ାଲାଇ ସଞ୍ଜଣ ଦୋସଡ଼ା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପିତୁଳି ମୁକୁତା ମୋତିଝରା ॥
 କାନେ ଆଡ଼କାନି ଦିନକର ଜାଣି ।
 କଣ୍ଠେଶ ଶତେସରି ଲମ୍ବଇ ନାଳମଣି ॥୫୦॥
 ଗନ୍ଧ ଲଗାଇଣ ଦାଢ଼ି କଲା କଲା ।
 ଦୁଇହାଥେ ଶୋହଇ ହାରାର ଦୁଇବଳା ॥
 କୁପୁର ଚୋବାଇ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଆସି ।

ନିଶ ମୋଡ଼ିଲା ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ହସି ॥
 ଦଧିପୁଷ୍ପ ବୀର ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 କଣ୍ଠେଶ ପଦେକ ସେ ଅଛି ଲାଭ ॥
 ବାହେଶ ବୀରନେତ ବେନିବାହେ ଉଡ଼େ ।
 ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ବାନ୍ଧିଅଛି ଗୋଡ଼େ ॥
 କଟିରେ କଟି ମେଖିଲା ଶିରରେ ଠେକ
 ପାଗ ।
 ଗର୍ଜନ କରୁଅଛି ଜାଣି ମତନାଗ ॥୬୦॥
 ନବତନ ଚନ୍ଦନ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଭୂଷଣ ।
 ଛୁରୀଅନା ଗଭା ରଞ୍ଜିତ କେଶେଶ ॥
 ବାମଭୁଜେଣ କଳଣ ଯୋଡ଼ା ଚାରି ।
 ସାହାଣ ଯୁଆଦ କପୋଳେ ଚିତା କରି ॥
 ଲବଙ୍ଗ ଚୋବାଇ ଆସଇ ସେ ବୀର ।
 ରାମକୁ ଦେଖି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ॥
 ମାହାବଳ ହନୁମତ ସଜ ହୋଇ ଆୟେ ।
 ସିନ୍ଦୂର ଶୋଭାବନ ଦିଶଇ ତାହା କାୟେ ॥
 କର୍ପୁର ଚିତା କପାଳେ ବିରାଜି ।
 ଶ୍ରବଣେ ମାଣିକ କୁଣ୍ଡଳ ଦୁଇ ଖଞ୍ଜି ॥୭୦॥
 କେଶେଶ ପାଟୋଲି କୁସୁମ ଚାରିକଟ ।
 ଶିରେଣ ସିନ୍ଧୁଆ କରିଅଛି ପାଟ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଗୁଣାଏ ମୁକୁତା କେରି କେରି ।
 ନବରତ୍ନେ କଢ଼ି ଅଛଇ ଆବୋରି ॥
 ରାଜ ଶୁକଳର ପାଟ ପୁଲି ଛନ୍ଦି ।
 ପିଠିକଳ ଓହଳି ପଡ଼ୁଛି ଚୂଟ ବାନ୍ଧି ॥
 ହାରାର କିରଣ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି ଜାଣି ।
 ଭଲା ହନୁମତକୁ ଶୋହିଲା ସେ ବେଶା ॥
 ନବରତ୍ନେ ଗୁଞ୍ଜିଲାଅଛି ଶତେସରିମାଳା ।
 ତେଣେ ମାରୁତି ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ଗଲା ॥୮୦॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଗାଡ଼େଣା ହାରାର ପଦକ ।
 ନାଳରତ୍ନ ଖଞ୍ଜି ଅଛଇ ଅନେକ ॥
 ଗଜମୋତି ଝରା କୃବିନ୍ଦର ପାଟି ।
 ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ ପାଖୁଡ଼ା ଉକୁଟି ॥
 ଗରିତଉରସେ କ୍ଷୁଦ୍ରମୋତି ଝରା ।
 ମଥେଣ ନାଏକା ବ୍ରହ୍ମକାତି ହାରା ॥
 ପଦ୍ମରାଗ ପଗଡ଼ା ମର୍ଜିତେ ଅଛି ଝଳି ।
 ସେ ଅଳଙ୍କାର ହୃଦେ ଲାଗିଲା ମହାବଳୀ ॥

ପିଉଳା ପତନୀ ମାଳକାନ୍ତ ଛନ୍ଦେ ।
 କ୍ଷାରୋଦ୍ର ପଖାଡ଼ି ପାଟେକ ଦୋସଡ଼ା କରି
 ବାହେ ॥୧୦॥
 କଟିମେଖଳା ଶୋହେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଘଣ୍ଟି ।
 ମାଳବନ୍ଧ କରି ଦୃଢ଼କଳା ଗଣ୍ଠି ॥
 ବାମେ ବୀରନେତ ଉଡ଼ଇ ପରହର ।
 ଚରଣେ ବୀର ଘଣ୍ଟି ମର୍ଜିତ ତୋଡ଼ର ॥
 ବାହେଶ ବାହୁଡ଼ି ଶିକଳା ତାଡ଼ବଳା ।
 କଳଶ ସରଇ ସୁନ୍ଦର ବିଦମାଳା ॥
 ଲାଞ୍ଜର ଅଗ୍ରେ କୃଷ୍ଣତାମର ଅଛି ମଣ୍ଡି ।
 ବିଷମରୋଲେ ଯମକୁ ମାରି ପାରଇ ଉଷ୍ଠି ॥
 କୁପୁର ତାମୋଳ ମରିତ ସାଙ୍ଗେ ଖାଇ ।
 ନିଶମୋଡ଼ି ବୀର ସଜହୋଇ
 ଯାଇ ॥୧୦॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ କରଇ ନମସ୍କାର ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦେ ହସନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
 ବସନ୍ତ ସେନାପତି ମିଳିଲାକ ଆସି ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ କସ୍ତୁରୀ ହୋଇଅଛି ଘଷି ॥
 କପାଳେ ତିଳକ ଶୋହଇ ଚାତୁରିତା ।
 ବଧୂକ କୁସୁମେ କବେରୀ ରଞ୍ଜିତା ॥
 ପିଠକତିକି ଓହୋଳି ପଡ଼ିଅଛି ବେଶୀ ।
 କାଳିଆ ବିଷଧର ମୋହିଲାକ ଜାଣି ॥
 କର୍ଣ୍ଣେ କୁସୁମ ତାର ଚଉକତି କାନୁଲ ॥
 କଣ୍ଠେଶ ମୋତିମାଳା ଅପୂର୍ବ ଅମୂଲ୍ୟ ॥୧॥
 ରାୟେଟ ପାଟ ସେ ମାଳକାଙ୍ଗେ ଭିଡ଼ି ।
 ଦୋସଡ଼ାନ୍ତେ ବାନ୍ଧି କୁସୁମ ପାଙ୍ଗୋଡ଼ି ॥
 ଦୁଇ ବାହାର ମୂଳେ ଦୁଇ ଚାମର ବାହେ ।
 ପାଟକଇ ବାନ୍ଧିଲାଅଛି ଦୁଇ କାହେ ॥
 ଲାଞ୍ଜର ଶିଖରେ ନେତର ତିରାଳ ।
 ଚରଣେ ନେପୁର ଶବ୍ଦ ପରିମଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରଘୁସାଜ ॥
 ମହାହମହାବୀର ନୀଳବସ୍ତ୍ରେକ ପିନ୍ଧି ।
 ଉପରେ ଦୋସଡ଼ା ସିନ୍ଧୁଆ ଶାଢ଼ୀ
 ବାନ୍ଧି ॥୨॥
 ରଙ୍ଗମାଟି ଲେପନ ଅଷାଙ୍ଗ ଶରୀରେ ।

ନବରଢ଼େ ଢଡ଼ିଅଛି ଶର୍ବଣ ଚଢ଼କୀରେ ॥
 କସ୍ତୁରୀ ଲେପନ କରିଣ ଅଙ୍ଗର ।
 କଣ୍ଠରେଶ ଶତେସରି ମୁକୁତାର ହାର ॥
 କେଶେ ଖୋଷିଅଛି ମାଳତୀ ପୁଷ୍ପ ଲାଲ ॥
 ବିବ୍ୟବଳା ବାହୁଡ଼ି ଭୁଜରେ ଅଛି ଶୋହି ॥
 କଟିରେ କଟିପୁତା ନବରଢ଼େ ଖଞ୍ଜି ।
 ନୀଳାମୋତି ମାଣିକ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ॥
 ଚରଣେ ବୀରଘଣ୍ଟି ବାନ୍ଧିଣ ବୀର ଆୟେ ।
 ଦେଖି ହସ ହସ ହୋଅନ୍ତି ରାମରାୟେ ॥୩०॥
 ଦୃବିନ୍ଦ ଅଭଳା ମୁକୁଳା କରି କେଶ ।
 ବାଳ କେରି କେରି ଗୁରୁଅଛି ଗଜଶ ॥
 ପିଠିରେଶ ଗଙ୍ଗାଦୟଣୀ ଚାମର ବେନି ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେଶ ଅଛି ହରିତାଳ ଘେନି ॥
 କର୍ଣ୍ଣେଶ ହାରାକଡ଼ି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗୋତି ବିରାଜେ ।
 ମେଘର ଗର୍ଜନ ଜାଣି ବୀର ଗଜଗାଜେ ॥
 କପାଳର ଚିତା କୁସୁମ କେଶର ।
 କଣ୍ଠେଶ ରତ୍ନମାଳା ବକସ୍ତୁଳେ ପଦୁପୁଲ ॥
 ବିଦ ବଳୟା କଳଶ ଭଳା ଶୋହେ ।
 ସଜହୋଇ ବୀର ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ
 ହୋୟେ ॥୪०॥
 ପାରାସ ସେନାପତି ଅଭଳା କଥା ଶୁଣ ।
 କରେ ରୁଣୁଶୁଣ ବାଜଇ କଳଶ ॥
 ପୟରେ ନେପୁର ଘରଘରି ଝମଝମ ।
 କପାଳ ପାଟିରେ କସ୍ତୁରୀ କଳା କମ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ବିଭୂତି କର୍ଣ୍ଣେ ରତ୍ନନୋଳି ।
 ଗଳାରେ ମୁକୁତା ଶତେସରି ମାଳି ॥
 ଶିରରେ ମନ୍ଦାର କୁସୁମ ଶୋଭାବନ ।
 ଉଦୟେ ଗିରି ବିଶିଳା କି କଷ୍ୟପର ନାନ ॥
 ବାମବାହୁରେ ବୀରଘଣ୍ଟି ବାହେ ।
 ଚାଲିଯିବାୟେ ଧ୍ବନି ବାଜଇ ଛନ୍ଦେ ॥୫०॥
 ବାହେ ବାହୁଡ଼ି ଶିକୁଳି ବିଦମୁଦି ।
 ଅଜରି ଉରଶଲ ଭୁଜେ ନେତବାନ୍ଧି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଶୁଣଗୋ ଭାବନୀ ସଦାଶିବ କହିଁ ॥
 ଜମ୍ବେବ ପ୍ରସେଶ ତାରାକ୍ଷ ତିନିଜଣ ।
 ଯେହାନ୍ତ ଚାହିଁ ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥

ଚାରିଗାର କରି ବାଣ ହୋ ସଜନି ।
 ଯାଆନ୍ତୁ ଯୁଥପତି ଯେ ଯାହାର ସଜନି
 ଘେନି ॥
 ସମୋଦ୍ର ପାରିହୋଇଁ ଯେତେକ ଆସିଛନ୍ତି ।
 ବେଡ଼ୁକୁ ଗଡ଼ ଯାଇ ଯେତେକ
 ପାରିନ୍ତି ॥୬୦॥
 ଆବର ବଳ ଅଭଲେ ପଛେ ଯାନ୍ତୁ ।
 ବସିବାର ହୋଇଣ ଯେ ଜଣେହେଁ ନଥାନ୍ତୁ ॥
 ଯିବାର ଯାଆନ୍ତୁ ଆସିବାର ଆସନ୍ତୁ ।
 ଆଗ୍ୟା ଦିଅସି ପାଟେରୀ ତେଜଁ ପଶନ୍ତୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ରିକ୍ଷରାୟେ ଯୋଡ଼ନ୍ତି ବେନିକର ।
 ଶୁଣଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ଜଗତଭଣ୍ଡର ॥
 ପଣ୍ଡିତ ସମୋଦ୍ରଯାଏ ଲାଗିଅଛି ଥାଟ ।
 ଆସିବାର ଗଛକେ ନ ପାଇଣ ବାଟ ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତରୁ ରକ୍ଷିମୁଖ ଲାଇଁ ।
 ସଜନ ପୁରିବାଏ ନଦିଶଳ ଭୁଇଁ ॥୭୦॥
 କିଷ୍କିନ୍ଧା ନବରୁ ବିଝଂଗିରି ପର୍ବତ ।
 ଯେଥୁ ରିକ୍ଷକପି ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥
 ବେଶୀ ଗୋଦାବରୀ ତୁଙ୍ଗଭଦ୍ରା କାବେରୀ ।
 ବଳ ନିରନ୍ତରେ ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟ ପୁରି ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ବନ୍ଧ ଶ୍ୟକୁଣୀ ।
 ନିରନ୍ତରେ ବଳ ଅଛି ଅପ୍ରମାଣ ॥
 ଯେମାନେ ଅଭଲେ ପୁରିବ ଲଙ୍କାଦେଶ ।
 ଠାବ ନ ପାଇବେ ଶୁଣିମା ରଘୁଶିଷ ॥
 ଯେଥେ ଯେତେ ବଳ ଛାମୁକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।
 ଯେମାନେ ଗଡ଼ ଯାଇ ବେଡ଼ୁକୁ
 ରଘୁପତି ॥୮୦॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ପାଟେରୀ ଚାରିକତି ପ୍ରବନ୍ଧ ।
 ଶ୍ୟବକୋଶ ଓସାର ଶ୍ୟବକୋଶ ଦାୟି ॥
 ଯେଥୁଲାମାନେ ରହନ୍ତୁ ତହିଁ ଯାଇଁ ।
 ପଛ ଥାଟ ଅଭଲେ ପୁରିବ ଏ ଭୁଇଁ ॥
 ସେନାପତିମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଯାନ୍ତୁ ।
 ଯେ ଯାହାର ବନ୍ଧାରେ ଆବୋରି ରହିଥାନ୍ତୁ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଶାକାମେରୀ ।
 ଉଠିଣ ଶ୍ରୀରାମଯେ ପୁରୀକି କୋଳକରି ॥
 ଭୋ ମରତୁ ଅଭିମାନ ଶୁଣସି ମୋହର ।

ମୁହିଁ ଆସି କର୍ମେ ଲାଗିଲି ତୋହୋର ॥୯୦
ସାତ୍ୟା ଦେବୁ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଯେ କଲୁ ।
ଏତେ ରିକ୍ଷ କପି ଘେନିଶ ଅରଲୁ ॥
ସିନ୍ଧୁ ତରିଲୁ ଯେ ପୂର୍ବର ରାଗ୍ୟବଳେ ।
ଶତ୍ରୁର ଦ୍ଵାରେ ଆସି ମିଳିଲୁ ଏତେକାଳେ ॥
ସେହୁ ରାକ୍ଷସ ଆମେ ବାନର ମନିଷ ।
ଯେକଥା ଆମର ତ ବଡ଼ଜାଁ ସାହସ ॥
ଦେବେ ବଶ୍ଵାବୃତ୍ତି ଖଟନ୍ତି ଯାହାକୁ ।
ଆମ କର୍ମେ ଶତ୍ରୁ ପାଇଲୁ ତାହାକୁ ॥
ଛତ୍ରୀ ହୋଇ କେଶେଁ ହୋଇବା ନିସତ ।
କଟକାଇ କଲୁ ବୋଲି ଜାଣିଲା

ଜଗତ ॥୧୦୦॥

ବାହୁଡ଼ି ଗଲେତ ପାଇବା ବଡ଼ ଲଜ୍ୟା ।
ଅସୁରକୁ ଭୋଗ୍ୟ ହୋଇବକି ମୋର
ଭାର୍ଯ୍ୟା ॥

ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ କଳକ ଲାଗିବ ବହୁତ ।
ମୋତେ ଉପହାସ୍ୟ କରିବେ ଜଗତ ॥
ବିଭୀଷଣ ରାଜା ହୋଇବ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ ।
ମୁହିଁ ଆବର କାହିଁ ପାଇବି ସାତ୍ୟାସଖା ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ନ ଦେଖିଲେ ତ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନ
ଯିବି ।

ଅରଣ୍ୟେ ପଶି ଜୀବନ ହରାଇବି ॥
ଯେ ମୋହୋ ମଲେତ ଲକ୍ଷଣ ନବର୍ତ୍ତି ।
ଯେକା ଘରକଳାଁ ଯେ ନଯିବ

ସଉମିତ୍ରୀ ॥୧୦॥

ଚଉଦ ବରଷକୁ ଭରଥ କଷ୍ଟ କଲା ।
ସେଦିନ ନ ଦେଖିଲେ ମରିବି ବୋଇଲା ॥
ଭ୍ରଥର ମଲେ ନ ଜାଅଇଁ ଶତ୍ରୁଘନ ।
ଆବର କି ଜନନୀ ଧରିବେ ଜୀବନ ॥
ଜନନୀ ନାଶ ଯାତେ ବୁଡ଼ିବ ହାଦେ କୁଳ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ପୃଥ୍ଵୀରେ ନୋହିବ ମହାପାଳ ॥
ତୁହୋ ସୂର୍ଯ୍ୟପୁତ୍ର ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ।
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଯେ ତରିବେ ଜଗତେ ॥
ରାବଣ ମାରି ଯେବେ ଲଙ୍କା ପାରୁ ଧ୍ଵଂସି ।
ତେବେ ସେ ପାଇବି ନା ସାତ୍ୟା

ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥୧୦॥

ସାତ୍ୟାକୁ ଘେନିଶ ମୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବି ।
ନୋହିଲେଶ ସାଂଗ୍ରାମ କରିଶ ପ୍ରାଣ ଦେବି ॥
ଦୁଃଖର କାଳେ ମଜତ୍ର ହୋଇଲୁ ମୋତେ
ସାହା ।
ତୁକି ନ ଜାଣୁ କହିବି ତୋତେ କାହା ॥
ପାରୁ ଯେବେ ଉପକାର କରାସି ମୋହରେ ।
ଅସମୟ କାଳେ ମୁଁ ଆଶ୍ରେ କଲି ତୋରେ ॥
ଶୁଣିଶ ସୁଗ୍ରୀବର ପୁଲକଇ ଅଙ୍ଗ ।
ରାଗେଶ ଅଧର କାମୋଡ଼ିଲା ରଂଗ ॥
ବାହାଞ୍ଜୋଟ ମାରି ହୋଇଲା ଆଗୁଂସାର ।
ବୋଇଲା ନଭାଳ ତୁ କଉଶୁଳା

କୁମର ॥୧୦॥

ସୁର ଅସୁରଯେ ବୀରରକ୍ଷ ଦକ୍ଷ ।
ଯେବେ ଛାମୁରେ ଆସି ମିଳିବ ସହସ୍ରାକ୍ଷ ॥
ପ୍ରାଣ ଘେନିଶ କି ବାହୁଡ଼ି ଆଜି ଯିବ ।
ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରତ୍ୟାଂ ବୁଝି ସି ରାଘବ ॥
ରାବଣକୁ ମାରି ସାତ୍ୟାକୁ ଦେବି ତୋତେ
ଆଣି ।

ଶୁଣିଶ ସାନନ୍ଦ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥
ବୀରବର ଛନ୍ଦେ ବାଜଇ ବାଜଣା ।
ବାହୁତୋଳି ଗର୍ଜଇ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ରଣା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣ ଧରିଣ ଶିର ନଦି ।
ଶ୍ରୀକରେ ଆପଣେ ଯେ ତୋଳନ୍ତି

ଦୟାନିଧୁ ॥୪୦॥

ଉଠ ଉଠ ମଜତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକର ମୋର ।
ଅଭିମାନ ସମୁଦ୍ର ଉଧରି ମୋତେ ଧର ॥
ଯେତେ ବୋଲି କୋଳ କରି ବୁଝନ
ଦିଅନ୍ତି ।
ଶତ୍ରୁ ମାରିଆସ ବୋଲିଶ ବୋଲନ୍ତି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ରାମର ଦକ୍ଷିଣ ଚକ୍ଷୁ
ଡେଇଁ ।

ବୋଇଲେ ପ୍ରାପତ ହୋଇ ବଜାଦେଇ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।
ଶୁଭ ଲଗ୍ନ ଘେନି ପର୍ବତୁ ଓଳାୟେ ॥
ନଳ ନାଳ ଗନ୍ଧମାଦନ ଶତବଳ ।
ସନ୍ଧ୍ୟ ଅପ୍ରମିତ ଶୁଭଇ ଚହଳ ॥ ୫୦॥

ଘନ ଘନ ନିଶାଣ ଘୋର ରାବେ ଗର୍ଜେ ।
ଡୋଲ ଦମା କାହାଳ ଶଂଖ ତୁରୀ ବାଜେ ॥
ନେତର ଚିରାଳ ଧରାଇ କପିରାଜ ।
ଚଳନ୍ତେ ଆକାଶେ ଲୁଚିଲାକ ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥
ସେନାସେନାପତି ଯୁଥପତି ଗଲେ ।
ବୀର ମାହାବୀର ମାରମାର ବୋଇଲେ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟ ମୁଖରାବ ସାହେର ଉଛୁଳି ।
ଗଗନ ନଦିଶଲ ଯେ ଚରଣର ଧୂଳି ॥
କିଳିକିଳା ଶବଦ ଶୁଭଇ କୋଳାହଳ ।
ସପତଦାସ କି ଘୋଡ଼ିଲା ମାହାଜଳ ॥୨୦॥
ପ୍ରଳୟ ଅଗ୍ନିକି ଜଳିଣ ଉଠଇ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଆଟ ଡେସନ ଦିଶଇ ॥

ଦଳ ଦଳ ମେଦିନୀ କମ୍ପଇ ପାଦଭରେ ।
ଶଙ୍ଖ ମହୁରୀ ଶବଦ ଶୁଭଇ ସୁସ୍ଵରେ ॥
କର୍ନାଟ ରାଗେଶ ଶୁଭଇ ଆଳାପ ।
ଚରଣେ ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ମୁଖରାବ ଧାପ ॥
କେ ଚିରା ମାରିଣ ଆଗସରି ଯାନ୍ତି ।
କେ ତାଳ ଦେଇଣ ସଂସରି ରହନ୍ତି ॥
କେ ଗାଇ ତୁରୀ ବଜାଇ ଚାଲଇ ଗେଲ

ଗେଲ ।

କେ ଉଠିଯାଇ ବୋଲଇ ଚାଲ ଚାଲ ॥୩୦॥
ଦେହେ ଦେହେ ଲାଗିଣ ଉଠିଲାକ ଝାଳ ।
ସ୍ଵଭାବେ ଜେଷ୍ଠମାସ ଅଟଇ ଖରାକାଳ ॥
ରୋହିଣୀ ନକ୍ଷତ୍ର ଅଟଇ ଅମାବତ୍ ତିଥି ।
ଶ୍ରୀରାମ ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ସାଧେକତାର ହୋଇଅଛି ॥
ଅର୍କବାର ସାଧ୍ୟଯୋଗକରଁ ଲବ କରଣ ।
ସେ ଦିନେ ରଘୁନାଥ ଆରମ୍ଭିଲେ ରଣ ॥
ପୂର୍ବଦ୍ଵାରେ ସଜନି ଆବୋରିଲେ ଯାଇଁ ।
ଗହ ଗହ ନାଦେ କିଳିକିଳା ରାବଦେଇଁ ॥
ଶତେଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ଶ୍ୟବକୋଶ ପ୍ରତି ।
ଆଟ ପୁରିବାରେ ନ ଦିଶଇ

ବସୁମତୀ ॥୮୦॥

ଗଡ଼ଦାର ମାଡ଼ି ବସିଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାଦନ ଶତବଳ ॥
ପାଚେରୀ ତଳେ ଯେ ଲାଗିଲେ ବଳ

ଯାଇଁ ।

ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଆଗେ କହନ୍ତି ତାହାଙ୍କର ସାଙ୍ଗ ॥
ଶୁଣିଗୋ ଶାକାୟେରୀ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ।
ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁବୀରେ ॥
ଅଙ୍ଗଦକୁମାରକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ।
ତୋହୋର ପ୍ରତ୍ୟ୍ୟା ବାବୁ ବୁଝିବା ଏଘାନ୍ତି ॥
ରାବଣ ମାରି ଯେବେ ସାତ୍ୟାକୁ ମୋତେ

ଦେଉ ।

ତେବେ ସିନା ରଣେ ବୀରଧୁ
ବୋଲାଉ ॥୯୦॥
ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ଅଙ୍ଗଦ ଆଗସରି ।
ଅତି ସେନେହେ ରାମ କୋଳ ତାକୁ କରି ॥
ମୁଖେ ତୁମ୍ଭେ ଦେଇ ବୋଲନ୍ତି ବାବୁ ଯାଅ ।
ଯେସନେକ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରାପତ ହୋଏ

ଜନକର ଝିଅ ॥

ଶୁଣିଣ ମହାବୀର ଶିରେ କର ଦେଲା ।
ଯାଉଅଛି ବୋଲି ସେ ଚରଣ ବଢ଼ାଇଲା ॥
ଶଉରୀ ସେନାପତି ସଙ୍ଗେଣ ତାହାର ।
ତାଲିମ କେଶରୀ ଦଧିମୁଖ ଆବର ॥
ଯେମାନେ ଗର୍ଜନ୍ତି ପ୍ରଳୟମେଘ ଜାଣି ।
ତାଳ ତାଳ ବୋଲି ବୋଇଲେ

ଆଗିଆଣି ॥୧୦୦॥

ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି ବୀରମାନେ ।
ଚରଣ ରେଣୁ ଧୂଳି ଉଡ଼ଇ ଗଗନେ ॥
ଟମକ ତଡ଼ବଡ଼ି ବାଜଇ ବିକଟାଳ ।
ଗାମଣ୍ଡା ଛନ୍ଦେଣ ବାଜଇ ମର୍ଦ୍ଦଳ ॥
ଧୁଡ଼ୁକାର ମହୁରୀ ବାଜଇ ବସନ୍ତ

ଖେଚଡ଼େ ।

ହୁଳହୁଳି ପ୍ରାୟେ ମଷାସିଂହ ବାଜେ ଗାଡ଼େ ॥
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଆଲମ୍ବ ଖଞ୍ଜଇ ତାରାପୁତ୍ର ।
କି ଜାଣି ଦିଶଇ ଲଙ୍କାକୁ ଧୂର୍ମ୍ମକ୍ଷେତ୍ର ॥
ଦଣ୍ଡିଣଦ୍ବାର ବୀର ଆବୋରିଲା ଯାଇ ।
ସଜନି ନିରନ୍ତର କଳନା ନୟାଇ ॥୧୦॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରଘୁକୁଳ ନାଥ ।
ହନୁମନ୍ତ ପିଠିରେ ଦେଲେ ନେଇ ହାଥ ॥
ଯାଅସି ପାବେନି ତୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତାରେ ଲାଗ ।
ବସନ୍ତ ସେନାପତି ଯାଇ ତୁମ୍ଭ ସାଙ୍ଗ ॥

ମହାନ୍ତ ଦୃବିନ୍ଦ ସାରାସହିଁ ଯାବୁ ।
ସଜନକୁ ବୋଲ ଗଡ଼ ତେଜଂଶ ପଶନ୍ତୁ ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅଛି ବିଚାରି କାର୍ଯ୍ୟ କର ।
ଦେବଙ୍କର ଉପରେଯେ ବାନ୍ଧଇ ବୀରବର ॥
ରାବଣକୁ ମାରି ସାତ୍ୟାକୁ ଦେବୁ ମୋତେ ।
ଅନେକ ଆଶ ମୁଁ କରିଅଛି ତୋତେ ॥୧୦॥
ସମୋଦ୍ର ତେଜଂ ଆସି ସାତ୍ୟାକୁ ଠାବ କଲୁ ।
ଦେବେ ଅଜୟେ ଗଡ଼ ଅଗ୍ନିରେ ଦହିଲୁ ॥

ଯେବେ ଯଶ ବାବୁ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହେଉ ।
ଆନନ୍ଦେ କଲ୍ୟାଣ ଯେ କରନ୍ତି ରାମରାହୁ ॥
ଯାସି ମହାବୀର ସାତ୍ୟାକୁ ମୋହୋର ଆଣ ।
ଦଶଗ୍ରୀବରାଜାର ଘେନିଣ ପରାଣ ॥
ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ରାମର ପାଦେ ପଡ଼ି ।
ଉଠି ଠିଆ ହୋଇଲା କରଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସୁମାରି ଚରଣ ବଢ଼ାଇଲା ।
ବସନ୍ତ ସେନାପତି ଯେ ପଛେଣ

ଗୋଡ଼ାଇଲା ॥୧୦୧॥

ମହାନ୍ତ ଦୃବିନ୍ଦ ସାରାସହିଁ ଯାନ୍ତି ।
ସଜନର ଗହଳେ ଯନ୍ତାଯନ୍ତି ହୋନ୍ତି ॥
ରିକ୍ଷ ବାନରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ରାମ ସଙ୍ଗେ ।
ଉଷତ ହୋଇଣ ଧାମନ୍ତି ରଣରଙ୍ଗେ ॥
କିଳିକିଳା ରଡ଼ି ଦଶଦିଗ ପୁରି ।
ମାଳଶ୍ରୀ ରାଗେ ବାଜଇ ମହୁରୀ ॥
ଝଂଝାଳ ଝମଝମ ମର୍ଦ୍ଦଳ ଦିନିଦିନି ।
ଯେର୍ଷେ କୁଣ୍ଡଳା ଭାଙ୍ଗି ଲାଞ୍ଜ ଲୋଟେ

ତୁମ୍ଭି ॥

ଦିନି ଦିନି ଦମାଲୁ ନିଶାଣ ଘଣ୍ଟ ସାଜେ ।
ସୁମୁସୁମୁ ଦୁମୁଦୁମୁ ବିଜିଘୋଷ
ବାଜେ । ୪୦ ।
ଦିବସ ଅବସରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ରୂପ ଧରେ ।
ପବନ ଦେବତା ବହନଂ ବସନ୍ତ ସମାରେ ॥
ଗରୁଡ଼ ଧ୍ବଜ ଧରାଇ ଆଲମ୍ବ ମହାବୀର ।
ସଜନର ଚଳନ୍ତେ ଶୁଭଇ ଦୂରଦୂର ॥
ରେଣୁ ଧୂଳିରେ ଯେ ନ ଦିଶଇ ବାଟ ।
ବଣା ହୋଅନ୍ତି ନିକି ବିଚାରନ୍ତି ଆଟ ॥
ହରିହରି ବୋଲି ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।

କିଳିକିଳା ଧୂନି କରିଣ ରଡ଼ିଦେଲେ ॥
ନବଞ୍ଚଣ ଦେବିନୀ ହୋଇଲା ଟଳଟଳ ।
ସମାଭୂତ ହୋଇଲା ପବନ ସିନ୍ଧୁଜଳ ॥୪୦॥
କିଅବା ଯୁଗାନ୍ତେକ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
ଯେହି ମଣ୍ଡଳେକି ମହାର୍ଣ୍ଣବ ଭାସି ॥
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତାରେ ଯେ ଲାଗିଲେ ବୀରେ ଯାଇ ।
ପାଚେରାକି ତେଜଂଲେ କିଳିକିଳା

ରାବଦେଇ ॥

ଦ୍ବାରମାଡ଼ିଣ ଯେ ବସିଲା ହନୁମନ୍ତ ।
ଜାଣି ସ୍ବରୂପ ଯେ ଦିଶଇ ଦୂତା କୃତାନ୍ତ ॥
ତିନିଦ୍ବୀରେ ଯାଇ ପୁରିଲେକ ବଳ ।
ସିନ୍ଧୁଘୋଷ ଜାଣିସେ ଶୁଭଇ ଚହଳ ॥
ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁସାଂ ।
ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ସ୍ବାମୀ ବିଭୀଷଣକୁ

ଚାହିଁ ॥୨୦॥

ଯେବେ ଆମ୍ଭେ ଉତ୍ତର ଦ୍ବାରକା ଯିବା ।
ଥୋକାୟେ ବଳ ଆଗେଣ ବରଗିବା ॥
ଯେତେବୋଲି ସ୍ବାମୀ ହୋଅନ୍ତି ଯେ ସଜ ।
ଦମା ଦୁହୁରି ଯେ ବାଜଇ ପଖାଇକ ॥
ସର୍ବାଙ୍ଗେ କ୍ରପୁର ଯେ ହୋଇଲେ ମଖାମଖି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟସେନା ବାନାୟେ ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ ॥
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଯେକଲ ଚାରୁପାଟ ।
ତାହା କୁହୁଡ଼ କଲେ ଦଶରଥର ଚାଟ ॥
କସ୍ତୁରୀ ଚିତା କପାଳେ ଶୋଭା ଦିଶେ ।
ନିର୍ମଳ ଗଗନେକି କଳାମେଘ ମିଶେ ॥୨୦॥
ଶିରେ ନାଗବନ୍ଧ ଛନ୍ଦେ ଚାରୁଜଟା ।

ଜାଇ କୁସୁମେ ଦିଶଇ ମହାଛଟା ॥
ଜାନେକାର ଥିଲା ଅମଳାଣ ଶାଢ଼ୀ ।
କାଛଟା ଉପରେଣ ଉପରାଣ ତାହାକରି ॥
କର୍ଣ୍ଣେ ତମ୍ବାର କୁଣ୍ଡଳ କଣ୍ଠେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷର

ହାର ।

ବାହୁମୁଳେ ବିଦ କମଳ କେଶର ॥
ଭୁଜେଣ କକଣ ପୁରଂଚାନ୍ତିଆମାଳି ।
ସାତୟାର ମଣିଗୋଟି ହୃଦୟରେ ଲୁଚି ॥
ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ କି ଉଜଂଲା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆସେ ।
ବିଷ୍ଣୁର କୌଷ୍ଠ ପଟାନ୍ତର କିସେ ॥୮୦॥

ଶ୍ୟାମଳ ସୁନ୍ଦର ମଧୁର ଶ୍ୟାମ ମୃତି ।
 ଅନନ୍ତକୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଅଟଳ ଆଦିପତି ॥
 ସଂଗ୍ରାମକୁ ସଜ ବାମେ ଧନୁ ଧରି ।
 ଦୁଇକାନ୍ଧେ ଅକ୍ଷୟେ ଡୋଣ ଅଛି ପୁରି ॥
 କଟିରେ ଯମବାକ୍ ଉଡ଼ଇ ବୀରନେତ ।
 ଅଙ୍ଗତାବ ଖଣ୍ଡା ଦିଶଇ ସବୁଶେଷ ॥
 ଶତ୍ରୁ ଅନ୍ତେ କାଣ୍ଡ ଅଛଇ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣର ସଜ ଏହି ପରକାରେ ॥
 କୁନ୍ଦ କାଳିମୁଖ ବଳିମୁଖ ବୀର ।
 ଚନ୍ଦନ ପବନ ଯେ ମହାହୁ ମହାଧର ॥୯०॥
 ସୁନାସ ସୁସୋଦନ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ଜୟେବ ଶତବାଳି ସୁକ୍ଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ॥
 ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ହୋଇଲେ କାନ୍ଧେଣି ।
 କାହାର ମୁଣ୍ଡେ ଟୋପର କାହା ମୁଣ୍ଡେ
 ବେଶୀ ॥
 କେ ପାଗ ବାନ୍ଧିଣ ଯେ ଖୋଷିଅଛି ଖୋପା ।
 କାହାର କପାଳରେ ଚନ୍ଦନର ଟୋପା ॥
 କେ ରଙ୍ଗ ମାଟି କେ କସ୍ତୁରୀ ବିଲେପନ ।
 କାହାର ହାଥେ ଅଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣର କକଣ ॥
 କେ ପାଟ କାନ୍ଧେଣି କେ ପିନ୍ଧିଅଛି
 ଝିନଝାଳି ।
 କେବଣ ବୀର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ହୋଇଅଛି ଧୂଳି
 ବୋଲି ॥୧୦୦॥
 କେହୁ କୁହୁକ ବର୍ଷ କେ ଚିତ୍ରପାଟ ପିନ୍ଧି ।
 କାକବର୍ଷ ପାଗେକ ଯେ ଅଛଇ ଶିରେ
 ବାନ୍ଧି ॥
 କାହାର ପିଠିରେ ଅଛି ଚୂଟବନ୍ଧ ।
 କେ ହାତୀ ପ୍ରାୟେ କରି ମାଖି ଅଛି ଗନ୍ଧ ॥
 କେହୁ ଗେରୁ ଘଷି କପାଳେ କମ କଳା ।
 କେହୁ ଗୋଡ଼ରେ ବୀରଘଣ୍ଟ ବାନ୍ଧିଲା ॥
 କେ ଅଣ୍ଟାରେ ଘାଗୁଡ଼ିମାଳ ବାନ୍ଧେ ।
 କେ ଗେଲେ ଚାଲୁଅଛି ନୀତିବୀର ଛନ୍ଦେ ॥
 ଚାମରେ ଚାମରେ କେ ହୋଇଅଛି ମଣ୍ଡି ।
 ହୁଳହୁଳି ପାଡ଼ି କେ ଆଖେ ଦିଅନ୍ତି
 ଉଡ଼ି ॥୧୦॥
 କାହାର କାନରେ ଚଢ଼କି ସୁନାସୁତା ।

କାହାର ମୁକଳ ବାଳ କଣ୍ଠେଣ ସଞ୍ଚିତା ॥
 କାହାର ଯେକ ହାଥେ ବାହୁଟି ଚାରିପଟ ।
 କରତାଳ ବାଜ କେହୁ କରୁଛନ୍ତି ନାଟ ॥
 କାହାର ନିଶ ଦୁଇଂ ଉଡ଼ଇ ପରହର ।
 ଲାଞ୍ଜିର ମଧ୍ୟେ କାହାର ଲାଗିଅଛି ଥୋର ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୀର ଅଇଲା ସଜ ହୋଇ ।
 କିଙ୍ଗଣି ଶରୀରେ ଅଛଇ ରତ୍ନ ଛାଇ ॥
 ଶିରେ ମଲ୍ଲୀପୁଲ ଗୁଡ଼ୁଅଛି ସଞ୍ଚେ ।
 ମୁକୁତା ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଦିଶଇ
 ମହାଘଣ୍ଟେ ॥୧୦॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଗୋବିନ୍ଦ ପାଟ ପାଗ ବାନ୍ଧି ।
 ଚନ୍ଦ୍ରର ଉପରେ ତରାଟ ନେଇ ଛନ୍ଦି ॥
 କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠିମାଳ ମୁକୁତାର ସରି ।
 ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ ପଦେକ ହୃଦରେ ହାରକରି ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ କସ୍ତୁରୀ ଗୋରଚନା ଚିତା ।
 ଭେବଳ ଛନ୍ଦେ ଖଣ୍ଡିଣ ପଇତା ॥
 ବାହେଣ ବୀରନେତ ମାଣିକ ବିଦମାଳି ।
 ନବରତ୍ନମୟ ଯେ କଟିରେ ମେଖଳି ॥
 ଶବଦ ନ ଶୁଭଇ କକଣର ରୋଲେ ।
 କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ଗଳାରେ
 ମୋତିମାଳେ ॥୧୦॥
 ବାହୁଟିର କମ ଅତିହିଁ ଉପାମ ।
 କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ସୋମ ॥
 ଡାଳିମ୍ବ ଶେତ ପାଗ ଅଛି ବୀର ପିନ୍ଧି ।
 ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟ ଶାଢ଼ୀ ଦୋସଡ଼ା କରି ବାନ୍ଧି ॥
 ଅଛୁଷିରେ ମୁଦି ନବଗ୍ରହ ଓଳି ।
 ଚରଣ ତୋକର କି ମିଥୁନ ବିଭୁଳି ॥
 ନେପୁର ଯୁଗଳ ଚଳନ୍ତେ ଝମଝମ ।
 ଦେଖିଣ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ
 ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ଧର୍ମ ସୁମରିଣ ପର୍ବତ୍ର ଓହ୍ଲାଇଲେ ।
 ଜୟେବ ମଙ୍ଗଳ ଆଳତି
 ନେଇଦେଲେ ॥୧୦॥
 ଗୋରଚନା ଚିତା ସିନ୍ଦୂର ଟୋପି ସାଙ୍ଗେ ।
 କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ଦୁ କିତ ରଣରଙ୍ଗେ ॥
 ଆଗେଣ ଦଧିମାଛ ପୂର୍ଣ୍ଣକୂସ ଶ୍ରୀପଳ ।

କଦଳୀ ଚାରିଗଛ ଆବର ବୃତପତ୍ର ତାଳ ॥
 ଶେତ ପାରୁଆ ଯେ ରାଜହଂସ ପକ୍ଷି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଅନୁକୂଳ ବେଳେ ତାହା ଦେଖି ॥
 ସୁକ୍ଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ହୋଇଲେ ଆଗିଆଣି ।
 ଟମକର ଘାୟେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ॥
 ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି କଂସାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ ।
 ଦମା ଦୋକାଠିଆ ବାଉଡ଼ି ପରଖର ॥୧୦॥
 ରାମତାଳି ତାଳଯନ୍ତ୍ର ବେଶୀ ଗୀତ ।
 ମର୍ଦ୍ଦଳ ଭେରୀ ଶଙ୍ଖ ଶବଦ ବହୁତ ॥
 କୋଲ ଦମାଲୁ ଚାଙ୍ଗୁ କୁଣ୍ଡଳୀ କଡ଼ା ।
 ଗୁମୁରା ବିଳିଘୋଷ ଦୋସରି ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ॥
 ମାଳେବ ରାଗେଣ ଯେ ବାଜଇ ମହୁରୀ ।
 ଶବଦ ନିରନ୍ତରେ ଆକାଶ ସିନ୍ଧୁପୁରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଚଳନ୍ତେ ଚଳଇ ସରନି ।
 ତଳତଳ ହୋଇ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ॥
 କପି ରକ୍ଷ ବଳ ଯେ ସୁବଳୟାରେ ଥିଲେ ।
 କେ ଶୀଳ ଉପାଡ଼ି ଓହ୍ଲାଇ ଅଇଲେ ॥୧୦॥
 କେ ଭାଡ଼ାଦେଇଣ ହୋଅନ୍ତି ଆଗୁସାର ।
 କେହୁ ଡାକ ପାତ୍ର ଯେ ଅଛନ୍ତି ମାର ମାର ॥
 ଆଠ ଚଳନ୍ତେ ଯେ ଉଡ଼ିଲାକ ଧୂଳି ।
 ମୁଖରାବ ଶବଦେ ଯେ କୁରୁମ ଉଛୁଳି ॥
 ବାଦ୍ୟ ନିରନ୍ତରେ ନିଶାଣ ଘଣ୍ଟବାଜେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କି ଯେହିକ୍ଷଣି ଭାଜେ ॥
 ଚାଲ ଚାଲ ବଡ଼ ବଡ଼ ଆସ ଆସ ଧାଅଁ ।
 ଯେ ଯାହାର ସଙ୍ଗ ତାକନ୍ତି ଧରିନିଅ ॥
 କିଙ୍ଗଣି ବନପର୍ବତ ଚଳିଯାଇଁ ।
 ବିକର୍ମ ସିଂଘର ପ୍ରାୟେ ଚଳନ୍ତି
 ବେନିଭାଇ ॥୧୦॥
 ସେନା ସେନାପତିମାନେ ମଉଜଛର
 ପ୍ରାୟେ ।
 ସ୍ବର୍ଗେଣ ଉକ୍ଷତ ହୋଅନ୍ତି ଦେବତାଏ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଶରୀର ପ୍ରାଣନାଥ ।
 କୋବେର ମରୁତ ଅଗ୍ନିଶୂଳହସ୍ତ ॥
 ନଭରତ ବରୁଣ ଅଙ୍ଗିରା ବୃହସ୍ପତି ।
 ଦକ୍ଷଦିଗପାଳେ ଆନନ୍ଦେ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚାରିମେଘ ଅଷ୍ଟବସୁ ।

ବିଶ୍ୱଦେବାକୁହିଁ ଲଙ୍କା ଅଛି ଦିଶୁ ॥
 ନବଗ୍ରହ ସିଦ୍ଧସାଧେକ ମହାମୁନି ।
 ସନକାଦି ମୁନି ପ୍ରମତୁଛୁ ଗ୍ୟାଂନୀ ॥୮୦॥
 ବାରହ ଆଦିତ୍ୟ ଯେ ନବଗ୍ରହ ସହିତେ ।
 ଷୋଳକଳାଶଶା ସପତ ମଗୁତେ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ଯେ ଦକ୍ଷଗଣ ମିଳି ।
 ଅପଞ୍ଚରା କିନ୍ନରା ବିଦ୍ୟାଧରା ବାଳୀ ॥
 ଯେକାଦଶ ଗୁହ୍ୟ ମଗୁତ କଶ୍ୟପ ।
 ଭୃଗୁ ଭାର୍ଗବ ସହିତେ ଦେବ ନୃପ ॥
 ଧାମ ଧାମ ଶବ୍ଦେ ଶୁଭର ଚଉପାଶ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସଂଗ୍ରାମ ଦେଖିବେ ମହାରସ ॥
 ତଳଲୋକର ଶତ୍ରୁ ହୋଇବ ସଙ୍ଘାରି ।
 ରଘୁନାଥର ପ୍ରସାଦେ ଦୁଃଖ ଯିବ ପାରି ॥୯୦॥
 ଏକ ଆରକେଶ ରାଜଶା ଆସନ୍ତି ।
 ଶୂନ୍ୟେ ଥାଇ ଶ୍ରୀରାମର ବଦନ
 ନିରୋପନ୍ତି ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରାଜେବ ଧନ୍ୟ ରଘୁବୀର ।
 ସଂସାର ବନ୍ଧରା ଦେବ ବେଗକରି ମାର ॥
 ନୋହିଲେ ସ୍ୱର୍ଗେ ନୁଆରି ସୁସ୍ଥେ ରହି ।
 ତୋ ତହୁଁ ମିତ୍ରକେ ଆମର ଆନ କେହି
 ନାହିଁ ॥
 ବିଶ୍ୱର୍ଷା ନନ୍ଦନ ହୋଇଲା ଆମର ଶତ୍ରୁ ।
 ଦୁଃସେବ ନାରାୟଣ ବିଅ ତାକୁ ମୃତ୍ୟୁ ॥
 ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତୋହୋର ଅତଳ ଖେଡ଼ଘର ।
 ବାରେକ ଉଦ୍ଧର ଦେବ ଶକ୍ତ
 ଚକ୍ରଧର ॥୧୦୦॥
 ବିଷମ ଶତ୍ରୁ ମାରି ଗୁହାଅ ତୋର ବାନା ।
 ତୁ ଦେବ ଭଗତମକ୍ଷଳ ଭଗବାନା ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ତାକନ୍ତି ସୁରନାରୀ ।
 ଆକୁଳେ ଦେବତାୟେ ବହୁତ ତୁଷ୍ଟିକରି ॥
 ଛପନ ଗଣ୍ଡାର ଯେତେକ ଦୁଃଖ ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ସବୁ ଦୁଃଖଗଲା ॥
 ବିଚାରନ୍ତି ଯେହାକୁ ଅଛୁ ଆଗକରି ।
 ବିଧାତାର ଭବିଷ୍ୟ ବଚନମାନ ଧରି ॥
 ଯଦ୍ୟପି ରାବଣ ନୋହିବ ଆଜ ନାଶ ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ଦେବତାୟେ ଛାଡ଼ିବେ
 ସର୍ଗବାସ ॥୧୦୧॥

ରାବଣର ଘାୟେ ପାରିବାକି ସହିଁ ।
 ରାସାନ୍ତଳେ ଭାସି ହୋଇବ ନା ମହା ॥
 ସଚରାଚର ସବୁ ଦଳତ ଭୋଗ ପୁଣି ।
 ଯେବେ ରାମ ରାବଣକୁ ନୁଆରିବେ ଜିଣି ॥
 ଯେସନେକ ହୋଇ ଭାଳନ୍ତି ସୁରଲୋକେ ।
 ରକ୍ଷା ଅପଞ୍ଚରା ରୋଦନ କରନ୍ତି ଶୋକେ ॥
 ବସନ୍ତା ମୋନକା ଉର୍ବଶୀ ତିଆରନ୍ତି ।
 କିମ୍ପା ତୁ ବିକଳ ଗୋ ହୋଇ ରୂପବନ୍ତୀ ॥
 ଯେକାକି ତୋତେଯେ ଧଂସିଲା ଦଳତ ।
 ଭୋଗକଳା ସେ ସଂସାର ତଳଲୋକ ॥୧୦୨॥
 ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀହରି ମାନେବ ରୂପ ଧରି ।
 ଅବତାର ହୋଇଲା ଅସୁର ବଳ ମାରି ॥
 ଆହୁଁ ସବୁ କଷ୍ଟ ଯିବତ ଆମର ନାଶ ।
 ନ ଭାଳ ସୁଯୋଗୀ ତୁ ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ରୋଷ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଯେ ରକ୍ଷାକୁ ତିଆରନ୍ତି ।
 ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣ ଗୋ ହେମବନ୍ତୀ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ।
 ଲଙ୍କାର ଉତ୍ତରଗଡ଼ ଦ୍ୱାର ପାୟେ ॥
 ସନ୍ୟ ନିଘଞ୍ଚରେ ପୁରିଲାକ ମହା ।
 କେତେ ଏହା ସଞ୍ଚି ପାରିବାକ କହି ॥୧୦୩॥
 ପାଚେରୀ ପାଖେ ପାଖେ ନାଗିଲେ ଯାଇ
 ବଳ ।
 ଦଶଦିଗ ପୁରିଲା ତୁଣ୍ଡର ଚହଳ ॥
 ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ଦ୍ୱାରେଣ ମିଳନ୍ତି ।
 ବିଭୀଷଣେ ଦକ୍ଷିଣେ ରିକ୍ଷ କପି ମନ୍ତ୍ରୀ ॥
 ଆଗେଣ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ବେନିବାର ।
 ପଞ୍ଚେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହା ସହୋଦର ॥
 ବୀର ମହାବୀର ଅକ୍ଷନ୍ତି ଅଗଣିତା ।
 ଯୁଥପତିମାନେ ସଂଗ୍ରାମେଣ ଜିତା ॥
 ପୂର୍ବେଣ ସୁଗ୍ରୀବ ଦକ୍ଷିଣେ ଅଜୀବ ।
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ହନୁମନ୍ତ ଉତ୍ତରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥୧୦୪॥
 ସହସ୍ରେ ପୁର କରି ବେଢ଼ିଲେ ଚଉକଟି ।
 ଭିତରେ ଥାଇ ତାହା ଜାଣିଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ମନରେ ବିଚାରିଲା ଗଲା ମୋର ଶିରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ନରହରି ॥
 ପରମଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଂଯେ ଜନକ ଦୁହିତା ।

ମୋହୋର ଛଳେ ଜାତ କଳାକ ବିଧାତା ॥
 ଯହୁଁ ମୁଁ ଦେବତାକୁ ଅନେକ ଦୁଃଖ
 ଦେଲି ।
 ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗଣିତ ଦ୍ରୋହ କରି ॥
 ସାତା ହରିଜିତ କାମେ ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ।
 ଆଣି ରମଣୀତ କରି ନୁଆରିଲି ମୁହିଁ ॥୧୦୫॥
 ଯେବେତ ସଂଗ୍ରାମ ନିକଟ ଆସି ହୋୟେ ।
 କେବଣ ବୁଧ୍ କରନ୍ତି କେବଣ ଉପାୟେ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ଶ୍ରୀରାମ ମାରିବେକ ମୋତେ ।
 ଜାନେକୀ ମୋହୋର ତ ନୋହିଲା
 ରତିପ୍ରାପ୍ତେ ॥
 ଯେତେ ଭାଳି ମନେ ବିସ୍ମୟ ବିଚାରି ।
 ଭାକୁ ବୁଧ୍ ଏକ ପାଇଲା ଦଶଶିରି ॥
 ବୋଇଲା ଆନ ମତେ ନୋହିଲା ସାତ୍ୟା
 ରନି ।
 ସାକ୍ଷାତେ ସାଧେବୀ ସେ ଅପାପୀ ଅକାମୀ ॥
 ଆନପ୍ରକାରେ ତାର ନବକଳ ମତି ।
 ବୋଲିବି ତୋହରି ହାଦେ ନାଶିଲୁ ନିଜ
 ପତି ॥୧୦୬॥
 ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ସାକ୍ଷାତେ ବେନି ଶିର ।
 କୋଦଣ୍ଡ ଧନୁରେ ତାହା କରିଥିବି ଭାର ॥
 ତେବେ ସେ ପ୍ରତେ ଯେ କରିବ
 ବାସମୁହୂର୍ତ୍ତା ।
 ଆନମତେ ଭୋଗ କରିତ ନୁଆରଇ ॥
 ଯେତେ ବୋଲିକରି ବିଚାରିଣ ରାବଣ ।
 ଦଳତ ଦୁଇଗୋଟା ହାଣିଲା ତତକ୍ଷଣ ॥
 ସେ ମୁଣ୍ଡ ଦୁଇ ଯେ ମାୟାୟେ ଗିଆଇଲା ।
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଶିରପ୍ରାୟେ କଲା ॥
 ବିଦୁତଜ୍ଞି ବୋଲି ଏକଇ ଦଳତ ।
 ତାହାକୁ ବୋଇଲା ମୁଣ୍ଡ ଘେନ ହାଥ ॥୧୦୭॥
 ଆପଣାର ଧନୁ ମାୟାରେ କୋଦଣ୍ଡ କଲା ।
 ତାହା ଘେନଇ ଓଶେକ ବିପ୍ଳବକର ଗଲା ॥
 ସନ୍ୟକୁ ବୋଇଲାରେ ଦ୍ୱାର ଜରିଆଅ ।
 ଅରଗଳି ପାଡ଼ି ଆନ ଆଡ଼କୁ ନ ଯାଅ ॥
 ଓଶେକ ବିପ୍ଳବ୍ୟ ମୁଁ ଆସି ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଯେକସରେ ଆସଇ
 ଲଙ୍କମଣି ॥

ମଧୁବନେ ଯାଇ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
ଝାଳେ ଝମ ଝମ ବନ୍ଦର ଖର ନିଶ୍ଚୁଆସ ॥
ଓଶେକ ବିପ୍ଳବେ ହୋଇଲାକ ଯାଇ ।
ଜଗତାର ଉପରେ ସାତ୍ୟା ଅଛି

ଶୋଭା ॥୮୦॥

ସହସ୍ରେ ଅସୁରା ଯେ କହନ୍ତି କଥାମାନ ।
ଏସନେକ ବେଳେ ଯାଇ ମିଳିଲା

ଦଶନନ ॥

ଧୂରୁ ଦେଖି ଜାନେକୀ ଉଠିଲେ ଚତୁର୍ଥ ।
ଶିର ଲୁଆଁକଣ ବସିଲେ ମହାସ୍ୟତା ॥

ତ୍ରିଜଙ୍ଗ ସହିତେଣ ଉଠିଲେ ଦକ୍ଷଦୁର୍ଗା ।
ନିମଘାର କରି ଭବା ସକଳ ତରୁଣୀ ॥

ଦକ୍ଷତ କାନ୍ଧୁ ମୁଣ୍ଡ ଭାର ଘେନିଲା ଦଶଶିରି ।
ଲୁମ୍ବିରେ ଥୋଇଣ ସେ କହଇ ଥର କରି ॥

ଶୁଣିଗୋ ଶଶୀମୁଖୀ ଜନେକର ସୁତା ।
ସିନ୍ଧୁ ଜିଣିକରି ଯେ ଅଇଲେ ତୋହୋର

ଭ୍ରାତା ॥୯୦॥

କାଳି ଆସି ସୁବଳୟାରେ ହୋଇଲେ
ପରବେଶ ।

ମୋହୋର ଆଗ୍ୟାଂୟେ ତାକୁ ଦକ୍ଷତେ
କଲେ ନାଶ ॥

ଦେଖ ଦେଖ ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣକର ବେନିମୁଣ୍ଡ ।
ଆବରନ୍ତି ଦେଖ ସ୍ବାମୀର ତୋହୋର

କୋଦଣ୍ଡ ॥

ଯେବେ ପ୍ରତେ ଗରୁଡ଼ିକି ଶୁଭ ସୁବର୍ଣ୍ଣର
ଗାତ୍ରା ।

ହୁଅନ୍ତୁ ମାଜଣା ସେ ଶରଦ ପଦ୍ମନେତ୍ରୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ମାନେବ ଶରୀର ।

ଆମେ ଦକ୍ଷତମାନେ ଅଛୁ ମହାବୀର ॥
ଦେବତାୟେ ଭୟକରି ସେବାକଲେ

ମୋତେ ।

ଯେକାକୀ କ୍ଷତ୍ରୀ ମୁଖ ଅଟଇ
ଜଗତେ ॥୧୦୦॥

ସେ କାହିଁ ଜାଣିବେ ଯେ ଯୁଦ୍ଧର କିସ
ଗତି ।

ରାମର ଉପର ବଂଶେ ଅରଣ୍ୟକ ନୃପତି ॥

ତାହାର ସାଂଗରେ ମୁଁ ରଣଗୋଳ କଲି ।
ମାୟାଯୁଦ୍ଧ କରି ଯେ ଚାପୋଡ଼େ ମାଜଲି ॥

କନ୍ଧ ଛିଡ଼ିଣ ମୁଣ୍ଡ ପଡ଼ିଲାକ ତଳେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକ ମୁଁ ଜୁରକଲି ବଳେ ॥

ସେ ବଂଶେ ଯେତେକ ନୃପତି ଜାତ
ହୋନ୍ତି ।

ଭୟ କରି ମୋତେ ସନମାନ ଦିଅନ୍ତି ॥
ଏ ରାମ ବାଳୁତ ଯେ ନ ଜାଣଇ କିଛି ।

ମୋତେ ଜିଣିବ ବୋଲି ଧାଇଁ
ଆସିଅଛି ॥୧୦୧॥

ଯେବେ ପ୍ରାଣ ହାରିଲାୟେ ସାନଭାଇ
ଘେନି ।

ତୋହୋର ପ୍ରତେ ଯିବାକୁ ଆଣିଲି ମୁଣ୍ଡ
ବେନି ॥

ଭ୍ରାତା ଦିଅରକୁ ଏବେ ଭଲ କରି ଚିହ୍ନି ।
ଏବେ ଦୃଢ଼େ କରି ହୋଅସି ଯେକମନ ॥

ଖେବ ନ କରିଣ ଛାଡ଼ ସଖୀ ଚିନ୍ତା ।
ଆବର ହିଁ ଲୋଡ଼ିଲେ ପାଇବୁ କାହୁଁ

କାନ୍ତା ॥

ଆଶା ବଢ଼ାଇଲେ ଶରୀରକୁ ହୁଅଇ ରୋଗ ।
ମୋତେ ଘେନିଣ ଏବେ କର ବଞ୍ଚଭୋଗ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ମନିଷ୍ୟ ନ ଜାଣଇ ଗତିରସ ।
ମୋହୋର ସଂଗ ମେଳେ ପାଇବୁ ସଖୀ

ତୋଷ ॥୨୦॥

ମୁହିଁ ସେ ରାବଣ ଦେବକୁ ତୋଷ କଲି ।
ଚକ୍ରଦ ଲୁବନେ ମୁଁ ନୃପତି ହୋଇଲି ॥

ତୁ ମୋର ଭାବେନୀ ହୋଅସି ରେ ସହି ।
ମୋହୋର ବହୁତ ଶରଧା ତୋତେ ହୋଇ ॥

ଉଠ ଉଠ ସୁନ୍ଦରୀରେ ନୋହସି ବିପ୍ଳବେ ।
ହରଷକାଳେ ବିମୁଖ କିମ୍ବା ହୋୟେ ॥

ମୁହିଁ ମାହାରାଜା ତୋତେ ଆଶା କଲି ।
ଦଶମାସ ହେଲା ହରି ଯେ ଆଣିଲି ॥

କିମ୍ବା ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ହେଉ ବଞ୍ଚଦେହୀ ।
ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜିବାର କାଳ ଅଟଇ

ଯେହିଁ ॥୩୦॥

ଦିବ୍ୟ ଅଙ୍ଗକାର ଯେ ଆଭରଣ କର ।

ଦେବାଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର ଯେ ଶରୀରେ ପରିହର ॥
କ୍ରପୁର ତାମ୍ବୁଳ ଯେ ମିଶାଇଣ ଭୁଞ୍ଜି ।

କୋଳକରି ମୋତେ କାମ କର ଭାଞ୍ଜି ॥
ତିନିକୋଟି ପତାଶ ଲକ୍ଷ ଯେ କୁମାରୀ ।

ଅନୁଭୂତେ ମୋହରି ପାଶେ ମନୋହାରୀ ॥
ମଏ ଦକ୍ଷତର ଅଟଇ ମହୋଦରୀ ସ୍ୟତା ।

ସେ ମୋହର ରମଣୀ ଅଟଇ ପ୍ରିୟବତୀ ॥
ତୋତେ ଦେଖି ତାହାରେ ଯେ ନ ବଳଇ

ମନ ।

ମୋହନମତେ ମତେ ତୁ କଲୁ
ଅଟେତନ ॥୪୦॥

ଯତିର ଯୁବତୀ ହୋଇ ଯେତେଦିନ ଥେଲୁ ।
ଅଗନ୍ୟେ ବୁଲି ଯେ ତୁ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନେଲୁ ॥

ସୁଖ ଭୋଗରେତ ନ ପାଇଲୁ ଲେଖ ।
ନଦ୍ଦପ ବିହୁନେଣ ପିଙ୍ଗଳ ଦିଶଇ କେଶ ॥

ଘଟି ବିହୁନେଣ ଦେହେ ମଳିଅଛି ।
ବସ୍ତ୍ର ବିହୁନେ ତୁ ହୋଇଲୁ କମଳ ପତ୍ରାକ୍ଷୀ ॥

ଅଳତା ବିହୁନେ ଯେ ଚରଣ ରଂଗ
ନୋହେ ।

କହୁଲ ନଥବାୟେ ନୟନ ନ ଶୋହେ ॥
ତାମୋଳ ବିହୁନେ ଯେ ଅଧର ଦିଶଇ

ଗତା ।

ଅଳକା ବଢ଼ିଣ ଘୋଡ଼ିଲା ଆଖିପତା ॥୫୦॥
ଏବେତୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ମୋହୋର ବୋଲ

କର ।

ଶ୍ରୀରାମ ଗୁଣ ତୁ ବେଗେଣ ପାଶୋର ॥
ଯଦ୍ୟପି ଲୋଡ଼ିବୁ ତୁ ପାଇବୁ ଆର କାହିଁ ।

ଯେ ଜନ୍ମେ ତାହାର ତୋହୋର ଦେଖାଦେଖି
ନାହିଁ ॥

ପୂର୍ବର କର୍ମ ସେ ଯେ ଭୁଞ୍ଜିଲା ଜଟାଧାରୀ ।
ଦକ୍ଷତ ହାଥେ ଯେ ହୋଇଲା ସଂଘାରି ॥

ଯେତେ ଦିବସକୁ ସେ ଜୀବନ ପାଇଥିଲା ।
କାଳକୃତ ଘେନି ସେ ଭୋଗ କରିଗଲା ॥

ତୋହୋର ମଲେ ସେ ଗୋ ନୁଆସଇ
ଆଉ ।

ମୁହିଁ ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଟଇ ଦତ୍ୟ ରାହୁ ॥୬୦॥

ପୂର୍ବର କର୍ମେ ତୁ ହୋଇଲୁ ଆସି ଯେଥ ।
 ଅନେକ ତପବଳେ ଧଇଲୁ ମୋର ହାଥ ॥
 ଏ ପୁରେ ଠାକୁରାଣୀ ହୋଇବୁ ତୁ ସାତ୍ୟା ।
 ଯେର୍ବେ କପାଳେ ତୋ ଲିହିଲା ବିଧାତା ॥
 ଏତେ ବ୍ୟସେ ତୋତେ ସୁଖଶିରୀ ଦେଲା ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବିଧାତା ଯେ ଭଲା ଠାବ କଲା ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଇଚ୍ଛା ଗୋଗସିରେ ବାଳୀ ।
 ଶୁଣିଣ ଶେକ କଲା ଜନେକ ଦୁଲାଳୀ ॥
 ଆଗେଣ ଦେଖିଲା ଶ୍ରୀରାମର ମୁଣ୍ଡଗୋଟି ।
 ମହାର୍ଣ୍ଣବ ଜଳେକି ମର୍ଜିତ ପଦ୍ମପୁଟି ॥୭୦
 ଲକ୍ଷଣର ମୁଣ୍ଡ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର କମଳ ଜାଣି ।
 ଦେଖି ଉରେ କର ତାଡ଼ଇ ତରୁଣୀ ॥
 ମଲି ମଲି ବୋଲି ସାଖଂତର ଧୂଳି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ମୁଣ୍ଡ ଗୋଟି ଧଇଲାକ ତୋଳି ॥
 ଝରଝର ରୁଧିର ଝରି ପଡ଼ଇ ତଳେ ।
 ଦେଖି ମହାସ୍ୟତୀ ରୋଦଇ ବିକଳେ ॥
 ହାହା ବନ୍ଧୁ ମୋର ପୀରତିର ସାଜଂ ।
 ତୋହୋର ବିତୁଳେ ମୋହୋର ଆନପ୍ରିୟ
 ନାହିଁ ॥
 ସୁଦୀର୍ଘ ନାସା ଗୋଟି ତିଳହୁଳି ଜାଣି ।
 ନୟନ ଯୁଗଳ କି ଅଟଇ ନାଳା ମଣି ॥୭୧
 ସୁରଜ ଅଧର କସ୍ତୁରୀ ରେଖା ଦାଡ଼ା ।
 ପରହର ନିଶ ବାଏ ଅଛି ଉଡ଼ି ॥
 ଶର୍ବଣେ ତମ୍ଭର କୁଣ୍ଡଳ ବେନି ଶୋହେ ।
 ଏକଖଣ୍ଡ କପାଳ ତଳଇଲାକ ଜନମୋହେ ॥
 ନାଗବନ୍ଧ ଛନ୍ଦଣି ଅଟଇ ଚାରୁଜଟ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରାମ ତୋହୋର ନାସିକା
 କଣ୍ଠତଟ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟର ରାଜପଣ ଛାଡ଼ି ।
 ଚଉଦ ବରଷ ବୁଲିଲୁ ବନ ମାଡ଼ି ॥
 ଯେବେ ଅସୁରକର ହାଥରେ ପ୍ରାଣଦେଲୁ ।
 ମୋହୋର ଛାର ପାଇଁ କିମ୍ପା ଯେଥକୁ
 ଅଇଲୁ ॥୭୨
 ତୋହୋ ଜାଇଁଥିଲେ କୋଟିଯେ ନାରୀ
 ଅଛି ।
 କିମ୍ପା ଅଗାଧନ ଦୁଧ କଲୁସି ରଘୁବନ୍ଧି ॥

ମୁହିଁ ଛାର ହାନ ପାମର ଚାଷାକୁଣୀ ।
 ମୋତେ କିମ୍ପା ଶରଧା କଲୁ କୋଦଣ୍ଡ
 ଚାପପାଣି ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରେ ତୋହୋର ଅଛନ୍ତି
 ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ।
 ସେ ଆଶ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ ଚଳିଲୁ କୁମାରୀ ॥
 ଦଇତକର ମାୟାତ ଜାଣି ନ ପାରିଲୁ ।
 ବାଳୀ ମୁକଟକୁ ମାରିବା ପରା ମଣିଲୁ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମଲୁ ତୋହୋର ଘରଣୀ ନିମନ୍ତେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ମରାଇଲୁ କେବଣହିଁ
 ମତେ ॥୭୩
 ସୋଦର ଗୁଣ ଘେନି ସେ ଗୋଡ଼ାଇ
 ଅଇଲା ।
 ଅକାରଣେ ସୁମତ୍ରାଜୟନ ପ୍ରାଣଗଲା ॥
 ଶୁଣିଲେ କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ଯେହାର
 ଆଜଂ ।
 ଦେହ କେହ୍ନେ ଧରିବଟି ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ଭାଇ ॥
 ଭ୍ରଥ ଜାଣିଲେ କରିବ ମହାରୋଷ ।
 ଏପୁରକୁ ଭ୍ରଥ ବାହିବ ଅବଶ୍ୟ ॥
 ଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗଡ଼ ଯେ ଅବଶ୍ୟ ଧୂମାନ୍ତବେ ।
 ଏହି ସୁଗ୍ରୀବି ସାଙ୍ଗେଣ ଘେନି ଆସିଥିବେ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଥିଲେ ତ ସରିବ ତୋହୋର
 ଶିରୀ ।
 ବିଭୀଷଣର ଅତୁ ତୁ କୁଳର ବଜରୀ ॥୭୪
 ସେ ତୋତେ କେବେହେଁ ନଚିତ୍ତର ଭଲ ।
 ଏଯୋଗେ ଅବଶ୍ୟ ମରିବୁ ଲଙ୍କମଲ ॥
 ଏବେ ତୁ ମୋହୋର ବୋଲ କର ଦଶଶିରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଉପରେ ପକାଅ ମୋତେ ମାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପଛି ଜାବ ପଞ୍ଚୁରୀ ମୋହୋରି
 ଅଙ୍ଗ ।
 ତୁ ଯେ ଅନମିତେ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ଏଡ଼େ ରଙ୍ଗ ॥
 ଆବର ଆଜଂ ମୁହିଁ କରିବଇଁ କିସ ।
 ଆକୁ ମୋତେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଲା ଦଶଦିଶ ॥
 ସ୍ବାମୀର ବିହୁନେ ମୁଁ ନ ବୁଝଇ ବିଂଶପାଣି ।
 ଚନ୍ଦ୍ରହାସ୍ୟ ଖଡ଼ଗେ ପକାଅ ମୋତେ
 ହାଣି ॥୭୫

ସ୍ବାମୀର ଶତ୍ରୁ ତୁ ମୋହର ବଜରୀ ।
 ମୁଜଂ କିମ୍ପା ନୟନେ ଦେଖିବି ତୋହୋର
 ଶିରୀ ॥
 ସଂହାତେ ବଧ୍ୟ ତୁ କଲୁ ମୋହୋର ପତି ।
 ମୋତେ ଥୋଇବାର ତୋହୋର ନୁହଇ
 ଯୁଗତି ॥
 ସ୍ବାମୀ ମୋହୋର ମଲା ମୁଁ ବିଧବା
 ହୋଇଲି ।
 ପୂର୍ବେ ରକ୍ଷିକର ଦୁଷ୍ଟରୁ ଶୁଣିଥିଲି ॥
 ପିତାର ଘରକୁ ମୋହୋର ଆସୁଥାନ୍ତି ଯତି ।
 ସେ ବୋଲନ୍ତି ବିଧବା ଗୋ ନୋହିବୁ ତୁ
 ସତୀ ॥
 ତାହାକର ବୋଲତ ହୋଇଲାକ ମାୟା ।
 ଏକାଙ୍ଗ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବେ ରୁଞ୍ଜି କଏକୟା ॥୭୬
 ମନୁଡ଼ିର ବୋଲେ ଯେ ଏଡ଼େ କର୍ମ କଲା ।
 ତାହାର ପ୍ରସାଦେ ଯେବେ ସ୍ବାମୀ ମୋହୋର
 ମଲା ॥
 ଗୁରୁଜନ ଲୋକକୁ ମୁଁ କି ବୋଲି
 ବୋଲିବି ।
 ମନ୍ଦ ବୋଲି ବୋଇଲେ କି ସ୍ବାମୀ କି
 ପାଇବି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣର ମୁଣ୍ଡ ଚାହିଁଣ ସତୀ କାହିଁ ।
 ଧୁକ ଧୁକ ବୋଲିଯେ ବିଧାତାକୁ ନିନ୍ଦି ॥
 କିମ୍ପା ଦଇବତୁ ଯେଡ଼େ କର୍ମ କଲୁ ।
 ସୁମିତ୍ରା ପୁତ୍ରକୁ ଅକାରଣେ ମୃତୁ ଦେଲୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେବେ ଗାବଣର ଅଟଇ ବଜରୀ ।
 ସେହି ଏହାକୁ ପାରିଲେ ଯାଆନ୍ତିଟିକି
 ମାରି ॥୭୭
 କେର୍ବେଣ ଧର୍ମେ ନ ପଶଇ ଯେ ମନ୍ଦ ।
 ଏବେକଞ୍ଚ ପୁଣ୍ୟ କଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ପରଘରଣୀକି ଆଣିଲା ଚୋରୀ କରି ।
 ମାୟାଛନ୍ଦେ ତାହାକୁ ପକାଇଲା ମାରି ॥
 ଛାମୁରେ ମିଳିଣ ସମର ନ କଲା ।
 ବିଶ୍ବାସଘାତେକା ପାପ ଅରଜିଲା ॥
 ବିଶ୍ବର୍ଦ୍ଧା ରକ୍ଷିର ଅତୁ ଯେ ତନୟେ ।
 ରକ୍ଷି ପୁତ୍ର ହୋଇ ବଧକୁ ନାହିଁ ରାୟେ ॥

ସମସ୍ତ ଘେନି ନ କଲା ସମର ।
 ଜାଣିଲୁ ଦଳତ ଯେ ଅଟଇ ପାମର ॥୫୦
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବୀ ଯେ ରୋଦଇ
 ପୁଣ୍ୟପୁଣି ।
 ରାବଣେଶ୍ୱର ଯେ ବୋଇଲା ତାହା ଶୁଣି ॥
 ଯେତେକାଳକୁ ଯେ ଆଜଣ ପାଇଥିଲେ ।
 କର୍ମର ଅନୁସାରେ ଭୋଗ କରିଗଲେ ॥
 ଏବେ ଲୋଡ଼ିଲେ ତୁ ପାଇବୁ ଆର କାହିଁ ।
 ଏବେ ତୁ ସ୍ୱାହୀନ କରସି ସଖି ଯାଉଁ ॥
 ବେଶ ବେସନ ଗୋ ହୁଅସି ତଡ଼ତି ।
 ମୁକ୍ତ ଯେ କାମେଣ ହୋଇଅଛି ଆରତି ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ଅଲଳାକ ତାର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ରାବଣ ପ୍ରତାପୀ
 ଲକେଶ୍ୱର ॥୬୦
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ସୁବଳୟା ଗିରିବରେ
 ଥିଲେ ।
 ଚାରିଦ୍ୱାରକୁ ତୋହୋର ସନ୍ଧ୍ୟା ବରାଗିଲେ ॥
 ପୂର୍ବେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ପଶିମେ ମୋରୁତି ।
 ଅଙ୍ଗଦ ଆବୋରିଲେ ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ୱାର କତି ॥
 ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ଉତ୍ତର ଦ୍ୱାରେ ଅଛି ।
 ସାଙ୍ଗେ ସାହାତାର ସୁମେଜହରା ବଞ୍ଚି ॥
 ଭାଲ ତୋର ବିଜ୍ଞାପଣେ ଅଟଇ ଆଗିଆଣି ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଅପ୍ରମିତ ପାରିବ କେ ଗଣି ॥
 ସହସ୍ରେ ପୁର କରି ଗଡ଼ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ।
 ପାଚେରୀ ଉପରେ ଉଠି ରଡ଼ି
 ଦେଉଛନ୍ତି ॥୭୦
 ଏହିକ୍ଷଣି କଟେକ ଯେ କରିବେ ଧୂମାନ୍ତ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନି ଦେବ ମନ୍ଦୋଦରୀକାନ୍ତ ॥
 ନ କର ବିକଳ ହୁ ବେଗ ହୋଇ ଆସ ।
 ବୀରତୁର ଘାସ କମ୍ପଇ ଦଶଦିଶ ॥
 ଆଉ ଦଶକେ ଭାଙ୍ଗିବେ କବାଟ ।
 ନାରଖାର ହୋଇବ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ରାଷ୍ଟ୍ର ॥
 ତରର ମୁଖରୁ ଯେସନେକ ବାଣୀ ।
 ଶୁଣିଣ ଚକିତ ହୋଇଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ଯିସ ଯିସ କଥା ସୀତାକୁ କହୁଥିଲା ।
 ତାହା ଜାଣିଣ ଯେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥ ୮୦

ଯେସନ ସମୟେ ଚାର ବାରତା ନେଇ
 ଦେଲା ।
 ସୀତା ଯେ ସେ କଥା ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଲା ॥
 ତ୍ରିଜଟା ଜାନେକୀ ଯେ ହୋଇଲେ
 ଠରାଠରି ।
 ଯେସନେକ ବେଳେ ବାହୁଡ଼ି ଗଲା
 ଦଶଶିରି ॥
 ରାକ୍ଷାସୁଣୀମାନେ ଯେ ଉଜା ହୋଇଥିଲେ ।
 ରାବଣ ଗଲେ ଯେ ସରିଯେ ବସିଲେ ॥
 ସମୟ ନା ନାମେ ଏକଇ ଦଇତୁଣୀ ।
 ସୀତାୟା ସାଙ୍ଗେ ସେ ଅଟଇ ମିତଣୀ ॥
 ସେ ବୋଇଲା ସଖୀ ଶୁଣିଲୁଟିକି କଥା ।
 ମାୟାଛନ୍ଦ ଆଣି ପାତିଲା ଦଶମଥା ॥ ୯୦
 ଅସୁରକ ମାୟାସେ ନ ଜାଣୁଗୋ ନାରୀ ।
 ଯେତେ ବିଧାନ ପାରନ୍ତି ହାଦେ କରି ॥
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଆଣି ଦେଖାଇଲା ବେନି ଶିର ।
 କହୁ ତୁଟି ଗଳି ପଡ଼ଇ ରୁଧିର ॥
 ସୀମା ଦିଅର ପରାୟେ ମଣିଥିଲୁ ।
 ତେଣୁ ସେ ମହାସ୍ୟତା ଅନେକ
 ଶୋକକଲୁ ॥
 ଏବେତୁ ପ୍ରତେଗଲୁ କି ସଙ୍ଗାତୁଣୀ ।
 ତରାଣ କହିଲା ଯେସନେକ ବାଣୀ ॥
 ଭ୍ରଥା ଦିଅର ତୋର ଗଡ଼ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ।
 ଗିଶ କପି ଗଡ଼େ ତେଜାଣ ପଶନ୍ତି ॥୧୦୦
 ଟମକ ଘନ ଘନ ଶୁଣୁକିନା ସହି ।
 ତାହାଶୁଣି ତରାଣ ଅଇଲା ହାଦେ କହି ॥
 ବାରତା ପାଇଁ ରାବଣ ହୋଇଲା ହାଦେ
 ଧନ୍ଦ ।
 ବାହୁଡ଼ି ପଲାଇଣ ହାଦେ ଗଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ଲାଜ ପାଇବ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ି ଗଲା ଧାତି ।
 ଶୁଣିଣ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ
 ମହାସ୍ୟତା ॥
 ବୋଇଲେ ଯାହା ସଖୀ କହିଲୁ ମୋହୋର
 ଆଗେ ।
 ଅସୁରମାନେ ତୁମ୍ଭେ ଭଣ୍ଡ କେତେ ବାଗେ ॥

ନୋହିଲେଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୃଗ କାହିଁ ଅଛି ।
 ଦଶମୁଖ ଲୁଗାଇଣ ତପସୀ ଦେହ
 ଲଞ୍ଜି ॥୧୦
 ଭିକ୍ଷା ମାଗି ଯାଇ ବଳେ ଧରିଆଣି ।
 ଯହୁଁ ସେ ନାନା ଉପାସମାନ ଜାଣି ॥
 ମାୟାଏ ଆଣିଲେ ହୋଇବ ପୁଣ କିସ ।
 କର୍ମକୁ ଜିଣନ୍ତା ଯେ ନାହିଁଟି ତ୍ରିଦଶ ॥
 ଯେବଣକାଳେ ମୁଁ ପିତାଘରେ ଥିଲି ।
 ମୁନିମାନଙ୍କର କହନ୍ତେ ଶୁଣିଲି ॥
 ବୋଇଲେ ଜାନେକାର ବିଧବା ଗୁଣ
 ନାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷେକ ସୁଲକ୍ଷଣ ଅଛଇ ଏହାର ତହିଁ ॥
 ଗଣସ୍ଥଳ ସୁନ୍ଦର ସମସ୍ତପଦ୍ମି ।
 ତିଳପୁଲ ନାସିକା ଦନ୍ତ
 ଗଜମୋତି ॥୨୦
 ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ଚାତର ଚାରୁକେଶ ।
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂଲତା ଗଣସ୍ଥଳ ଦେଶ ॥
 ପଲ୍ଲବ ନୟନ ସୁଶୀତଳ ଚକୋରାତ ।
 ସମତୁଲ ଲଲାଟ ସୁଦୀର୍ଘ ଗଳାର ବୃତ୍ତ ॥
 କମ୍ବୁକଣ୍ଠ ରୁଚିର ହୃଦୟ ବୃଷାଳ ।
 ସୁଦୀର୍ଘ ନୟନ ଲାବଣ୍ୟ ରସତୋଳ ॥
 କୋମଳ ବଚନ କଠୋର ଉରଜ ।
 ପ୍ରଳୟ ସୁବଳିତ ବୃଷାଳ ବେନିଭୁଜ ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ବକସ୍ଥଳ ପଦ୍ମପତ୍ର ପେଟ ।
 ନାଭିଗହୀର ସିଂହ କଟିତଟ ॥ ୩୦
 ଗଜକନ୍ଧ ଯୁଗଳ ରୁଚିର ଚାରୁପିଠି ।
 ଆରକତ ଲୋଚନ ମଧୁର ବିମୋକ୍ଷୀ ॥
 ମଧ୍ୟେ ରୋମାବଳୀ କ୍ଷତପଦ କିଣି ।
 ଉର ଜାଦୁ କଂଘନ ଉତ୍ତାର ଗଣ୍ଡି ଚାଣି ॥
 ବିପୁଳ ପୁଲକ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ଗତି ।
 କରତରଣ ତଳି ଅଶୋକ ପୁଷ୍ପକୋଟି ॥
 ହସ୍ତର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଚମ୍ପାକଢ଼ି ଓଳି ।
 ଜାତି କୁମୁଦ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନଖର ସୁବଳି ॥
 ପୟର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଓଶେକ କଢ଼ିମତି ।
 ସେବତୀ ପାଞ୍ଜୁଡ଼ା ନଖର ସଂଜାତି ॥୪୦
 ଅଛିଦେ ରୋମାଳି ନ ପାରଇ ଗୁଣେ ।

ଦରହୁଟି କମଳ ଅଳପ ହାସ୍ୟ ଯେହ୍ନେ ॥
 ଅତିହିଁ ସୁଳ ନୋହେ ଅତିହିଁ ନୋହେ
 ଉଞ୍ଚ ।
 ଆଗକୁ ଉଭାର ପଛକୁ ଚାଉସଞ୍ଚ ॥
 ଅତି ନିଶ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ନୋହଇ ଅତି ।
 ଆବର୍ତ୍ତ ନ ଅଟଇ ନିସ୍ତୁମ୍ଭର ପ୍ରକୃତି ॥
 ଚଳନ୍ତେଣ ଅଙ୍ଗ କମ୍ପମାନ ନୋହେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଶଶୀ ଉଦ୍‌ଘା ପ୍ରାଏ ଖ୍ୟରାର
 ଶୋହେ ॥
 ସ୍ଥିରପ ପାଟେଲି ଯେ କଠିଣ କରପ୍ତଳ ।
 ବାଚା ପୁଲ୍ଲିତ କୋମଳ ପରିମଳ ॥ ୫୦
 ବିଲକ୍ଷଣ ନ ବହଇ ଜାତି କମଳଣା ।
 ଗହ ଗହ ଶବଦ ଶୁଭଇ ମୁଖବାଣୀ ॥
 ବାଟୋଳ ଲୋଚନ ନୁହଇଁ କାକ ଦୃଷ୍ଟି ।
 ପିଙ୍ଗଳ କବେରୀ ନୋହଇ ବିମୋଷୀ ॥
 ଭାଳତତେ ଭ୍ରମର ଅଖଣ୍ଡିତ ଭୂଲତା ।
 କଷ୍ଟରୀ ରେଖ ଜାଣି ଦିଶଇ ଆଖିପତା ॥
 ଜାତି ପଦ୍ମିନୀ ସେ ଅଟଇ କମଳାକ୍ଷି ।
 ଅବିଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣବାକୁ ଗୋଟିଏ ନାହିଁ କିଛି ॥
 ଗଳାରେ ପ୍ରଳମ୍ବ ଦିଶି ଯାର କଣ୍ଠିମାଳି ।
 ଏଣେ ସେ ବିଶ୍ୱାସୀ ହୋଅନ୍ତି
 ଚାରୁବାଳା ॥ ୬୦
 କୋମଳ ଯଉବନ ଅତି ଘଞ୍ଚ ଦିଶେ ।
 କିଅବା ଉରୁଜଂଘ କାନୁ ଉଚ୍ଚ ଦିଶେ ॥
 ଅତି ମୋଟ ମଝା ଭ୍ରମର ମଧ୍ୟ ଘେନି ।
 କାଏ ଅନୁରୂପେ ଖୁଦ୍ରବାହୁ ବେନି ॥
 ଉଚ୍ଚ ଘଞ୍ଚ ଦିଶେ ଜପନ ପୁଲକ ।
 ମିଥ୍ୟା ଅଭାଷଣେ ନିନ୍ଦଇ ସ୍ୱାମୀଲୋକ ॥
 କର ଉପରେ ରୋମ ଆବର୍ତ୍ତ ବହୁତ ।
 ଆଗପଛ ନିଶ୍ଚଳ ପାଟିର ନିଜବାନ୍ଧ ॥
 ଉଭା ହୋଅନ୍ତେ ବାମଚରଣ ତୁଲନୋହେ ।
 କନେଷ ଆଙ୍ଗୁଠି ନ ପଡ଼ି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ
 ହୋୟେ ॥ ୭୦
 କରନଖ ଇନ୍ଦୁର ଚରଣ ନଖର ଓଳି ।
 ଦ୍ରୁଣନର ମୂଳେ ଦିଶଇଁ ଗୋଲବଳି ॥
 ତାକୁ ଭିତରେଣ କାଳ ପାଦ ଚିହ୍ନ ।

କର୍ଣ୍ଣ କେଶପତ୍ତି ହୋଅନ୍ତି ଭିନ ଭିନ ॥
 ବୃକ୍ଷାଳ ପିଠି ଅଧର ସରୁହୋୟେ ।
 ଅତି ଦୟାଳୁ ଅତିହିଁ ଅଟେକୋହେ ॥
 ଦହୁର ଦନ୍ତ ଅଲଗା ଯାର ହୋନ୍ତି ।
 ଦୀର୍ଘ ହୋୟେ ଅବା ପୃଥୁଳ ହୋୟେ ଅତି ॥
 ଚରଣ ଚଳନ୍ତେ ପୁଟଇ ଉଡ଼ା ଚାରି ।
 କାମେନୀ ଅକାମେନୀଏ ପୁରୁଷ ଖାନ୍ତି
 ନାରୀ ॥ ୮୦
 ପାତଳ କବେରୀ ପାଦ ବହୁତ ଖର ।
 ଚରଣ ନଖ ନମାଡ଼େ ମେଦନୀର ॥
 ଚଞ୍ଚଳ ଅଞ୍ଚଳ ଭୋଜନେ ପାରତି ।
 ବଳବନ୍ତ ରାଗାଅଇରି ଦମ୍ଭମତି ॥
 ସ୍ରାହାନେ ଅପ୍ରୀତି ଆସ୍ରାହାନେ ତୋଷ ।
 ଜାଣିମା ଯୁବତୀଙ୍କର ବିଧବାଏ ଦୋଷ ॥
 ମହା ବୁଧବନ୍ଧ ନ ଜାଣଇ ବୁଧ ।
 ଅତି ଲମ୍ବ କବେରୀ ଅତି ଛୋଟ ଯଦି ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ସୁବେଶିତ ମଳିଣ ଯାର ଇଚ୍ଛା ।
 ଦୟାଳୁ ଗରିଷ୍ଠାଣ ଧନବନ୍ତ ଇଚ୍ଛା ॥ ୯୦
 ଫଳପୁଷ୍ପକର ନାମ ଯାହାର ହୋଇ ।
 କିଅବା ନାମମାନ ବହଇ ନାନା ନଇ ॥
 ପର୍ବତକର ସାଙ୍ଗିଆ ହୋଇଲେ ଯୁବତୀ ।
 ଅବଶ୍ୟ ତାହାଙ୍କର ନାଶିବାକୁ ପଡ଼ି ॥
 ଯଦି ବିଡ଼ମ୍ଭଣ ଅଶୋଭା ନାମ ହୋଇ ।
 ସେଇ ପରମଦା ନିତୟେ ପୁରୁଷ ଖାନ୍ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରୋମ ଦୀର୍ଘ କଟାତଟ ।
 ଭୂଲତା ଯୁଗଳ ହୋଇବ ଯେବେଭେଟ ॥
 ତାକନ୍ତେ ଶୁଭଇ ଯେହ୍ନେ ପୁରୁଷଙ୍କର
 ବାଣୀ ।
 ସେ ଅବଶ୍ୟ ବିଧବା ହୋଇବତ
 ଜାଣି ॥ ୧୦୦
 ସାତ୍ୟାଗ ତହିଁ ଯେ ଏହୁ ବିଲକ୍ଷଣ ନାହିଁ ।
 ସର୍ବଗୁଣେ ସୁଲକ୍ଷଣ ଅଛଇ ଯେହ୍ନାର ତହିଁ ॥
 ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀୟେ ଅପାପୀ ଖ୍ୟରାର ।
 ଆବର କଥାୟେ କହଇ ଏହାର ॥
 ବାମକରପୁଲକ ରେଖାମାନ ଦେଖ ।
 ମୃଦୁ ନ ଗଛଇ ଅପୂର୍ବ ଲକ୍ଷଣ ହାକ ॥

ଯେସନେକ ବୋଲିଗୋ ବୋଲନ୍ତି
 ରକ୍ଷିଗଣେ ।
 ତେଣୁ ସେ ପ୍ରତେ ନ ଯାଇ ମୋର ମନେ ॥
 ସାମାନ୍ୟ ମାୟାକି ବୋଲିବା ଦଶଶିର ।
 ମାୟାରେ ଜଗତ ଜିଣିଲା ଅସୁର ॥ ୧୦
 ଦଶରଥର ନନ୍ଦନ ଅପାପୀ ମାହାତମା ।
 ଦେଖିଣ ଗର୍ବ ଯେ ଛାଡ଼ିଲା ପ୍ରଶୁରାମା ॥
 ମାରୁତି ମାତାୟେ ତାଡ଼କା ଦଇତୁଣୀ ।
 ବାଟେୟେ ତାହାକୁ ଭେଟିଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଦୁଷ୍ଟପଣ ଦେଖି ନାରାଜ ମାଇଲେ ।
 ତିରୀ ବୋଲି କରୁ ତାକୁ ଉପ୍ରୋଧ କଲେ ॥
 ଶଶୁର ଧନୁ ମୋର ପିତା ଥୋଇଥିଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଯେବଣ କୋଦଣ୍ଡ ତୋଳି ନୁଆରିଲା ॥
 ଦଶଦିଗପାଳେ ଯେ ନୁହନ୍ତି ଭାର୍ଜନ ।
 ଦେଖିଣ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ସୁଧର୍ମା ରାଜନ ॥ ୨୦
 ଆଠଶତଲୋକେ ବହି ତାକୁ ନେନ୍ତି ।
 ରାଜାଗଣମାନେ ଦେଖିଲେ ଭଏପାନ୍ତି ॥
 ସେ ଧନୁ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ।
 ବାର ବରଷ ବେଳେ ଯେତେ କର୍ମକଲା ॥
 ବିଶ୍ୱାମତ୍ରକର ଯାଗ ରଖିଲାକ ହେଲେ ।
 ଅନେକ ଦଇତ ଯେ ମାଇଲା
 କୋତୋହଲେ ॥
 ଶାପେଣ ଅହିଲା ପଥର ହୋଇଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ଲାଗି ସେ ମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲା ॥
 ପିତା ସତ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବନେକଲେ ବାସ ।
 ଖର ଧୂଷଣ ଡିଶିରା ପେଶିଲେ
 ଯମପାଶ ॥ ୩୦
 ଏବେ ସିନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧି ସୁବଳୟାରେ ବିଜେ ।
 ଶିକ୍ଷପତି ସହିତେ ସୁଗାବର ରାଜେ ॥
 ଜାଣନା ହନୁମନ୍ତ ଯେକା ଆସିଥିଲା ।
 ଅଛଇ କମ୍ପମାଳି ଦୁହିନ୍ତି ନାଶକଲା ॥
 ସେନାପତିମାନେ ଯେ ଶାଳେକଗଣମାନ ।
 କିଙ୍କରଗଣ ଅଶାସହସ୍ର ଦୃଢ଼ମାନ ॥
 ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗି ସେ ଲଙ୍କା ଗଲା ଦହି ।
 ସେ ବାର ଅଛିଟିକି ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ॥
 ଆବର ଅନେକ ଗୁଣେ ଅଛନ୍ତି ମାହାବୀର ।

ତୁମେ ସେ କହନା ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟାହିଁ
ଅପାର ॥୪୦
ଲକ୍ଷଣର ନାମେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ସାନ ।
ଯେ ସେ ସୁପଲେଖିତ କାଳିକା ନାକକାନ ॥
ରଘୁନାଥ ସଂଏ ଅବତାର ହରି ।
ରାବଣ ଉପାଏକି ତାହାକୁ ହୋଅଇ ପାରି ॥
ଏ ବୁଧ୍ ବିଚାରି ସେ ଅକଳା ମୋର ପାଶ ।
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗକୁ ଦ୍ରୋହ କଲା ଦଶାବସ ॥
ଧର୍ମଦେବତା ଆଣି ପ୍ରତିକାର କଲା ।
ତଗରା ମୁଖୁଁ ସାଧୁ ବାରତା ହୋଇଲା ॥
ତେଣୁ ସେ ବାହୁଡ଼ି ଗଲା ଲଙ୍କସାର ॥
ଏବେ ସତକଥା ପାଇଲି ତୋହର
ତହିଁ ॥୪୦

ଭଲା କହିଲୁ ଗୋ ଟମକ ହିଁ ବାଜୁଅଛି ।
ଚାରିକଟି ଗଡ଼ରେ ବେଢ଼ିଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
ଯେବେ ଜାଣିମାନା ଉତ୍ତମ କେ ଓଛ ।
ରାମ ରାବଣର କେହୁ ପ୍ରତିକଛ ॥
ସଂଗ୍ରାମର ବୀରତା ଗୋ ଜାଣିମା ତଥ୍ୟକରି ।
ହାନିଅପତୟେ ଚିନ୍ତା ଏଠାରୁ ସରି ॥
ମୁହିଁ ଯେ ଆଶ କରିଛି ହୋଇଦୁଖୀ ।
ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜିବି ସ୍ବାମୀର ମୁଖ ଦେଖି ॥
ତ୍ରିଜଟା ସମାର୍ଜିତ ଯେ ଜାନେକା ସଙ୍ଗେ
କଥା ।

ଯେହା କହିବାକୁ ଭାର୍ଜନ ପଞ୍ଚୁମଥା ॥୨୦
ମୁରା ପାମର ଯେ ବିଶେଷ ଶୁଦ୍ରଯୋନି ।
ସୁଂଗ୍ୟଜନେ କୋପ ନ କରିବା ଏହା ଶୁଣି ॥
ନାକଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ କିନ୍ତୁ ଦୟାକଲା ।
ତେଣୁ ସେ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋ ମୁଖରୁ ଝୁରିଲା ॥
ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଶ୍ରୀହରି ସେବକ ।
ଶୁଣି ଉପହାସ ନକର ଦୁଷ୍ଟଲୋକ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ଅମୃତ ରସପାନ ।
ତେଣୁ ସେ ଶରଧା କଲଇ ମନେମାନ ॥
ମାୟାସଂସାର ଶ୍ୟରାର ଅନାତି ।
ବାସୁଦେବ ମହିମାକୁ ବହୁତ ମୋହର
ପ୍ରୀତି ॥୨୦

ବିଚାରି ଯମ ଦଣ୍ଡିବ ଅବଶ୍ୟ ।

ଯହୁଁ ପାପେ ମୁଁ ହୋଇଲି ପରବେଶ ॥
ତେଣୁ ସେ ଆଶ୍ରେ ମୁଁ କଲଇଁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
କଷ୍ଟ ଫେଡ଼ିବେ ମୋହୋର ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ହଥ ॥
ବିଷ୍ଣୁର ପ୍ରସାଦେ ଯେ ହୋଇବ ଦୁଃଖ ପାର ।
ଦାସ ମଛଳ ବାନା କରୁଣାସାଗର ॥
ପୁରାଣ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନୀଳଗିରି ବାସ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ଶୁଣ ସୁଞ୍ଜଜନେ ଯେ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ।
ପାର୍ବତୀ ଅଗ୍ରତେ ଯେ କହନ୍ତି
ଶୁଣଧରେ ॥୮୦

ରାବଣ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ ମାୟାରେ ଭଣୁଥିଲା ।
ତଗରାମୁଖୁଁ ବାରତା ଶୁଣି ତହୁଁ
ବେଗେଗଲା ॥
ଯାତେଣ ଶୁଣିଲା ଯେ ବହୁତ ବିପରୀତ ।
ନଗ୍ର ନରନାରୀମାନେ ଭୟେଣ ଆରତ ॥
ଗହଗହ ରାବ ଶୁଭଳ ଚହଳ ।
ଅନର୍ଥ ବୋଲି ପଡ଼ଇ ବଡ଼ ଗୋଳ ॥
କେ ବୋଲଇ ପାଚେରୀରେ ଉଠିଲେନି
କପି ।

ଭାଲୁକଙ୍କ ବଳ କେ ପାରିବ ସଞ୍ଚିପି ॥
ପ୍ରାକର୍ମ କରିଣ ଉଠୁଛନ୍ତି ଧାଇଁ ।
ଯେତେ ଭରସା ଯେ ହୋଇଲେ କିଏ
ପାଇଁ ॥୯୦

ଏହି ଦୁଇ ଆଖିରେ ଏହାହିଁ ଦେଖିଲା ।
ବାନର ଭଲୁକଙ୍କର ଭୟତ ହୋଇଲା ॥
କେ ବୋଲଇ ରାବଣ କଲାକ ଅନାତି ।
ତହିଁର ପ୍ରାବର ଏବେ ବିହିଲା ବିଧାତି ॥
ନୋହିଲେ ଏହାର କେତେକ ଯୁବତୀ
ନାହିଁ ।
ପର ଯୁବତୀକି କିମ୍ପାରିଆ ଗୋରାଇ ॥
ନିରେଖ ଦେଖାଗରା ବୋଲିଣ ହରିଲା ।
ନୃପବର ହୋଇଣ ଯେ ଅଧର୍ମ ଅରଜିଲା ॥
କାଜେ ଯେ ହୋଇଲା ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାୟେ ।
ପିତାର ବୋଲେ ସେ

ବନବାସକୟେ ॥୧୦୦
ଦେଶ ଛାଡ଼ିଲା ସେ ଜଟାକଣା ବହି ।

ସୁପଲେଖି ତାହା ଭାଇର ଆଗେ କହି ॥
ବିପରୀତ ବଚନ ଶୁଣିଲା ଯହୁଁ କର୍ଣ୍ଣେ ।
ତତକ୍ଷଣେ ଆରୋହିଗଲା ପୁଷ୍ପେକ
ବିମାନେ ॥
ମାୟାମୁଗେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଦେଖାଇଲା ।
ଶରଧା ନିମନ୍ତେ ରାମ ତାହା ମାରିଗଲା ॥
ମରତେଣ କୁରଙ୍ଗା ଲକ୍ଷଣ ସୁମରିଲା ।
ସେ କଥା ଶୁଣି ତାର ସାନଭାଇ ଗଲା ॥
ହରିଆଣିଲା ପୁଣି ନକଲାକ ଭୋଗ ।
ଜାଣିଲୁ ତାହାକୁ ହୋଇବ ମୃତ୍ୟୁଯୋଗ ॥୧୦
ଯେବେ ଆଉ ନିସତ ହୋଇଲେ ହୋଇବ
କିଏ ।

ଜାଣିଲୁ ତାହାକୁ ହୋଇବ ମୃତ୍ୟୁଯୋଗ ॥
କିମ୍ପା ଲୁଚିଦେଇ ଅଛଇ ଯେବେ ପଶି ।
ଶତ୍ରୁ ଯେ ଗଡ଼ ବେଢ଼ିଲାକ ଆସି ॥
ପାଚେରୀ ତେଜାଣ ପଶିବେ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
ଯେ ବୀରତା ସତ୍ୟ ଯେ ପାଇଲା ବିଂଶପାଣି ॥
କେ ବୋଲଇ କିମ୍ପା ଯେ ଏସନେକ
ବିଚାର ।

ନ ଜାଣିବା ଲୋକଙ୍କ ପରାୟେ ପତାର ॥
ରାବଣ ପ୍ରତାପା ଯେ ଅଟଇ ତିନିପୁରେ ।
କଟକାଇ କରଇ ସେ ଦେବତାଙ୍କ
ଉପରେ ॥୨୦

ଚଉଦ ଭୁବନର ଅଟଇ ଆଦିପତି ।
ଇନ୍ଦ୍ରବସର ତାର ଦ୍ବାରପାଳ କତି ॥
ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ବୁଲିଲା ତିନିପୁର ।
ମୁଖ ଦେଖି ଭୟେ ପଲାଇଲା କୋବେର ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ଚଳଇ ଅତରାସ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବର ଦେଲା ବିରୁପାକ୍ଷ ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମେ ତନୟେ ଯାହାର ।
ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମ ଯେ ତାହାର ॥
ଭାଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମଉଳା ପ୍ରଶସ୍ତ ।
ସେନା ସେନାପତି ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥ ୩୦
ଯେକୁ ଆରେକ ସେ ପାରନ୍ତି ସିନ୍ଧୁଦଳି ।
ଓଲଟାଇ ପକାଇବେ ସପତ ମହାଆଳି ॥
ରିକ୍ଷବାନନକୁ କିଏ ତାହାର ଭୟେ ।

ଯାହାର ବାମା ଅଟେ ଦେବେଶ ଅଜୟେ ॥
କିଏ ଛତ୍ରୀ ଯେ ଯେ ମାନେବ ଜଟାଧାରୀ ।
ଯେକ୍ଷଣି ସର୍ବ ଯେ ହୋଇବେ ସଂହାରି ॥
ରାବଣକି ଯେହାକୁ ସଂଗ୍ରାମେ ମଣିବ ।
ମନକଲେ ତେତିଶକୋଟି ଦେବତାକୁ

ବାନ୍ଧିଯେ ଆଶଇ ॥

କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିଲା ବାହୁବଳେ ।
ଯେହି ରଜା ଅକାକୁ ମାଲଲୀ

ଭୁଜବଳେ ॥୪୦

ଜାଣି ସିନା ପଲାଇ କେଉଁବାଟେ ଯିବ ।
ବଣଜକୁ ଲୋଚାକରି ହତ୍ୟା ସେ ପାଇବ ॥
ଗୁଣ୍ଡିଆଣିଲା ସେ ଅଜ୍ଞାନ ଜୀବମାନ ।
ଯେକେହ୍ନେ ଜାଣିମେଟି ଯୁଦ୍ଧର ବିଧାନ ॥
ଶହସ୍ରମାନ ଦେଖି ହୋଇବ ନିସତ ।
ଉଣ୍ଠାସ ବକତା ଅଟନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥
ଯେହିକ୍ଷଣି ଡରାଇଲେ ପଲାଇବେ ଡରି ।
ସମୋଦ୍ର ପାରି ହୋଇବେ ପଛକୁ ବିସ୍ତରି ॥
ଯେକଥାକୁ କ୍ଷୀର ନ କର ତୁମ୍ଭେ ଚିନ୍ତା ।
ଅଝଟ ଦର୍ପ ଗଞ୍ଜନ ସେ ମଯୋଦରୀ

କାହା ॥୪୦

ଯେସନେକ ବୋଲି କୁହାକୋହି ହୁଅନ୍ତି ।
ଗୁଡ଼ ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ଶୁଣ ଭଗବତୀ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଦଶାନନ ରାୟେ ।
ଓଶେକ ବିପୁଣ୍ୟରୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆୟେ ॥
ଉତ୍ତର ଗଡ଼ଦ୍ୱାରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
ବିସ୍ତ୍ରୟେ ହୋଇଲା ଯେ ପାଚେରୀ ଉପରକୁ

ଚାହିଁ ॥

ବାନର ଭାଲୁକ ଅଛନ୍ତି ନିରନ୍ତର ।
କେହୁ ଉଠୁଛନ୍ତି ବନ୍ଧାଫେରି ଉପର ॥
କେ କାଂଗୁଲା ଉପରେ ଘର ବୋଲି ପଶି ।
ଛିଟିକିଣି ଉପରେ କେବଣ କପି ବସି ॥୨୦
କେ କମଳଶିରୀ ଦୁଲିଣ ଦେଖନ୍ତି ।
ଅସୁରକୁ କିଛିହିଁ ପ୍ରାୟେ ନ ମଣନ୍ତି ॥
ନଗ୍ରକୁ ଚାହିଁଣ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ବହୁତ ।
ବାରୁ କଟକରେ ବାରସୁତୀ ମତ ॥
ସ୍ୱର୍ଗ ହିଁ ସମସରି ନୋହିବ ଯେହାକୁ ।

ଯେତେ ସମ୍ପଦ ବିଧାତା ଦେଲାକ ଯାହାକୁ ॥
ସେ କିମ୍ପା ଅନ୍ୟାୟେ ଆଚରିଲା ଅନମିତେ ।
ଯେତେ ପାପକଥା ଧଇଲା କିମ୍ପା ଚିତ୍ତେ ॥
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଘରଣୀକି ଆଣିଲା ଚୋରାଇ ।
ଯେଣେ ପ୍ରାଣହାରି ବଂଶଗୋଡ଼

ମରାଇ ॥୨୦

ଯେ ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଦେଉଳ ଜଗତୀ ।
ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ଘରମାନେ ଅଛନ୍ତି ॥
ନେତ ପାତାଙ୍ଗ କଳସ ନାନାବର୍ଣ୍ଣ ।
ଅଷ୍ଟରତ୍ନ ମନ୍ଦିର ଦିଶଇ ଶୋଭାବନ ॥
ହୃଦ ନଦୀ ଦୀପ୍ତା ପୋଖରୀ ସରୋବର ।
କୁପ ବାମ୍ପୀ ତଲାଉ ଅଛଇଁ ଅପାର ॥
ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳ ଯେ ବିବିଧ ତରୁମାନ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଅପ୍ରିମିତ ସନ୍ୟ ॥
ପୁତ୍ର ଭାରିଯା କୁରୁମ୍ଭ କୁଳବଧୂ ।
ଏହାକର ଆଶା ଛାଡ଼ିଲେ କେବଣ

ସଧୁ ॥୮୦

ବିଷ ଖାଇୟେ ମରିବାକୁ ମନ କଲା ।
ପାଷାଣ ପକାଇ କିମ୍ପା ମଉଳି ପାଡ଼ିଲା ॥
ଜଳତା ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଲା କିମ୍ପା ଯାଇଁ ।
ସାପ ତୁଣ୍ଡେ ଅଙ୍ଗୁଳି ନାଈଲା କିସ ପାଇଁ ॥
ସୀତାକୁ ଆଣିଲା ହୋ ସାମାନ୍ୟ ଭରସା ।
ସମୁଦ୍ରଭେଳାଏ ତରିକଲା ଆଶା ॥

ଏବେହୋ ଶରଣ ପଶିଲେ ଜୀବଂବ ।
ନୋହିଲେ ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ନାଶଯିବ ॥
କେ ବୋଲଇ ଆହୋ କିଛିହିଁ ଜଜାଣ ।
ଜଗତର ଶତ୍ରୁ ଯେ ଅଟଇ ରାବଣ ॥ ୯୦
ଦେବତାୟେ ଏହାକୁ ସାରିଲେ ସମ୍ପ୍ରଧୁ ।
ସଂସାରକୁ ଯେ ମୋଡ଼ା ଅଟଇ କାଳବ୍ୟାଧୁ ॥
ଏହା ଛାରକୁ କିମ୍ପା ଏ ପୁର ହୋଇବ ।
ବିଭୀଷଣ ଏଥେ ଯେ ଭୋଗ ବିଳସିବ ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହୋଇବେ ସବୁ ଗୁଣ୍ଡ ।
ଏଥୁଁ ପୁରୁଷକର କାଟିବେ ରାମମୁଣ୍ଡ ॥
ଏ ନଗ୍ର ଧୂମାନ୍ତ କରିବୁ ଆମେ ସତ୍ୟ ।
ସମୁଦ୍ରେ ପକାଇବୁ ଅଛି ଯେତେ ବିଭ ॥
ଯେ ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଅବଶ୍ୟ ବିଧୋଂସିବୁ ।

ପୁନରପି ଏ ପୁର ବିଭୀଷଣକୁ
ଦେବୁ ॥୧୦୦

ଯେସନେକ ବୋଲି ବିଚାର କରନ୍ତେ ।
ନଗ୍ରକୁ ଚାହିଁଣ ଉପରେ ବିହତନ୍ତେ ॥
ଆଡ଼ତିରା ମାରି କେହୁ ରଡ଼ିଦେଇ ଯାଇ ।
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ଧାମନ୍ତି ବୋବିଦେଇ ॥
ନଗ୍ରଲୋକକୁ ଚାହିଁଣ ହସନ୍ତି ।
ଆଖି ଲୋଉଟାଇ ଚିତୋଇ ଚାହାନ୍ତି ॥
କିଳିକିଳା ଧ୍ୱନି ଶୁଭଇ ବିକଟାଳ ।
କୋପେଣ ଆଗାଧିଂ ଦେଲା ସେ ବିଶର୍ବାର

ବାଳ ॥

ତୁମ୍ଭେ ଶୁକ ସାରଣ ସନ୍ୟକୁ ବୋଲ ଯାଇଁ ।
ରିକ୍ଷ କପି ମାରବୁ ଅବଧାନ ହୋଇ ॥୧୦
ଯେତେ କପି ପାଚେରୀ ଉପରେ ଉଠିଛନ୍ତି ।
ଯେମନ୍ତେଣ ଯେଥୁ ଗୋଟିଏ ନ ରହନ୍ତି ॥
ମରିବା ଜାଣିବା ଏକତ ମଣନ୍ତି ।
ବନଜକୁ ସିନାଏ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣନ୍ତି ॥
ସିନ୍ଧୁ ପାରିକରି ଘଉଡ଼ି ଆସ ଯାଇଁ ।
ହାଥ ସୁଷ୍ମ ଅସୁରେ ମାରବୁ ସୁଖ ପାଇଁ ॥
ଶୁଣିଣ ଶୁକସାରଣେ ସନ୍ୟକୁ ଆଜ୍ଞା ଦିଅନ୍ତି ।
ମାରରେ କପିକି ଯେମନ୍ତେ ମରନ୍ତି ॥
ଶୁଣି-ଅସୁର ବଳ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲେ ।
ପାଚେରୀକି ଉଠିସେ କପିକି

ମାଇଲେ ॥୨୦

ଖଡ଼ଗେ ହାଣନ୍ତି ବିହନ୍ତି ଧନୁ ଧରି ।
ସାବେଳା ମାରନ୍ତି ନାକିଆ ରୋଷେ ଭରି ॥
କେ ବୋଲଇ ମାର କେ ବୋଲଇ ଧର ।
କେ ବୋଲଇ ଏହାକର ଜିଭନ୍ତ ଉପାଡ଼ ॥
ଲକ୍ଷେକ ରାଜାକୁ କିଣିଲା ଲକ୍ଷେ ବାର ।
ତେଣୁ ସେ ଛତ୍ରୀ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ॥
ରଥେ ବସି ଭୃତ୍ୟେ ଅଛଇ ତାହାଧରି ।
ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ଧରିଅଛନ୍ତି ପରିବାରୀ ॥
ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖଯେ ପୁରଇ ଘନଘନ ।
ଲକ୍ଷେକ ଗଣିତାୟେ ନାନାବାଦ୍ୟମାନ ॥୩୦
ଘଣ୍ଟିଘାଗୁଡ଼ି ବାଜଇ ଚାରୁଛନ୍ଦ ।
ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ସହିତେ ଅଛଇ ଦଶକନ୍ଧ ॥

ନାନାକ୍ଷତ୍ରାମାନ ଅଛଇ ଚାର ପାଶ ।
ଆପଣହିଁ ହୋଇଅଛଇଁ ଦିବ୍ୟବେଶ ॥
ଦଶଶିରେ ଦଶମୁକୁତ ମଣିମୟେ ।
ନବରତ୍ନେ କୁଣ୍ଡଳ ଶ୍ରବଣେ ଶୋଭାପାୟେ ॥
କଣ୍ଠେ ମୁକୁତା ମାଣିକ୍ୟ ହୀରାମାଳ ।
ବିରାଜେ ପଦକ ଲୁଲର ବକସ୍ତଳ ॥
ବସନ୍ତ ପାଟ ମର୍ଦ୍ଦତର ସେହୁ ।
ମୁକୁତାର ଚାପ ଯୋଡ଼ାଚନ୍ଦ୍ରର

ଦ୍ରୋହନା ॥୪୦

ଚରଣେ ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ବାରନେତ ।
ଗଦା ଏକ ଧରିଲା ତାର ନାମ ଧୁମକ୍ଷେତ ॥
ଫରହର ନିଶ ବିଶଇ ବଦନ ।
ଦାଢ଼ୀ ହଲାଉଣ କହଇ ଦଶାନନ ॥
ଜାଣିମା ଶ୍ରୀରାମର କେତେକ ଗରୁଡ଼ହ ।
ରଥ ଯୋଡ଼ା ହାଥୀ କେତେକ ଆଉଧ ॥
କିସ କିସ ମାୟା ଜାଣିଛି ଜାଣିମା ।
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବେ ଆଇ ତାହାଙ୍କର ସନ୍ଧ୍ୟାହିଁ ଗଣିମା ॥
ଶୁଣି ପାତୁ ମଣି ଶିରେ କର ଦେଲେ ।
ହୋଇଁଦେବ ଏକଥା ଅଟଇ

ବୋଇଲେ ॥୪୦

ଶୁଣି ଦଶବଦନ ପରମ ପୁଷ୍ପ ପାଞ୍ଚ ।
ରଥକୁ ବୋଇଲା ତୁ ହେ ଉଠ ଉଠ ହୋଇ ॥
ସହସ୍ରେ ଯୋଜନ ପରିଧିରେ ବିକ୍ରମଣ

ଯିବୁ ।

ତେବେ ଆମେ ସିନା ଜଗତ ଦେଖିବୁ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ବଳ ବୁଝିବା କେତେମାନ ।
ଆଜ୍ଞା ପାଉଣ ଗର୍ଜଣ ଉଠିଲାକ ଯାନ ॥
କିଜାଣି ଭୁଅ ଜଗତା ଉଡ଼ାଇଲା ।
ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷକି ମୁକତ ହୋଇଲା ॥
ବାଦ୍ୟ ନିରନ୍ତରେ ବାଜଇ କୋଳାହଳ ।
ଯୁବତୀଜନକର ହୁଳାହୁଳି ଗହଳ ॥୨୦
ଲକ୍ଷେ ଶଙ୍ଖ ଯେ ଶବ୍ଦ ଗରୁଡ଼ାଣ ।
ସୁର ଗିରି ଚମକ ବାଜଇ ନିଶାଣ ॥
ସହସ୍ରେକ ବାଜା ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷକଲେ ।
ଲକ୍ଷେକ ଛତୁ ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ଢାଳିଲେ ॥
ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ମଣ୍ଡିତାଅଛି ଯାନ ।

ଉଦୟଗିରିରେ ଉଠିଲାକି କନ୍ୟାପର ନାନ ॥
ଦେବେ ମାହାଭୟେ ସର୍ବେ ଆଇଁକଲେ ।
ଯହୁଁ ରାବଣ ବୀରବେଶ ସେ ଦେଖିଲେ ॥
ସହସ୍ରେ ଯୋଜନେ ରହିଲା ଯାନ ଯାଇଁ ।
ରାବଣ ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଲା ରବିତଳକୁ
ଚାହିଁ ॥୨୦

ପୃଥୁ ପୁରୀଅଛି ରିକ୍ଷକପିବଳ ।
ଲଙ୍କା ସେତୁବନ୍ଧ ଉତ୍ତର କୁଳର ॥
ଚାରିଦ୍ୱାରେ ତା' ଅଛଇ ବଳ ଲାଗି ।
ସହସ୍ରେ ପୁର କରି ବନ୍ଧେଛନ୍ତି ଜଗି ॥
ପଛିମେ ହନୁମତ ପୂର୍ବେଷେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
ଦକ୍ଷିଣେ ଅଙ୍ଗଦ ଯେ ବାଳାର କୁମର ॥
ଉତ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦୁଇଭାଇ ।
ବିଭୀଷଣେ ଜମେବ ସୁଷେଣ ହିଁ ଆଇ ॥
ରାମର କରେ କୋଦଣ୍ଡ ଯୁବ କାମ ଜାଣି ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା କରଇ

ଲଙ୍କମଣି ॥୮୦

ଧନ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗୋତୁ ଧନ୍ୟ ରଘୁବଂଶ ।
ଏପ୍ରତୁ ପାଇଲା ସାକ୍ଷାତେ ବିଷ୍ଣୁଅଂଶ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖି ଯେ ପ୍ରଶଂସଇ ପୁଣି ।
ଧନ୍ୟ ଦଶରଥ ତୁ ଅଟଇ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ॥
ଏସନେକ ତପ ଅର୍ଚ୍ଚିଲୁ କେବଣ ପୁଣ୍ୟେ ।
ଏବେ ନାଶଯିବେ କଲା ପାପ କର୍ମେ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ବିଭୀଷଣର ମୁଖବାହିଁ ।
ଏହି ଚକ୍ଷୁଲଟି ଅଟଇ ମୋହର ଭାଇ ॥
ଶତ୍ରୁର ତହିଁ ଯାଇ ପଶିଲା ଶରଣ ।
ଏହାର ବୁଧରେ ଅଇଲେ ସମୁଦ୍ର

ତରିଣ ॥୧୦

ଦେଖିଣ ମନ ମୋହେର ପାଉଅଛି ଖେଦ ।
ଯେତେମାନ ହୋଇଲା ସବୁ ଯେହାର
ଭେଦ ॥
ମାରିବିକି ଗଦା ତୁରିବିକି ଏହାର ମୁଣ୍ଡ ।
ତପୁସୀ ଦୁଇଗୋଟା ହୋଇଯାନ୍ତୁ ରାଣ୍ଡ ॥
ଏସନେକ ବୋଲିଣ ବିଚାରଇ ଲଙ୍କମଣି ।
ଛତୁକର ଛାୟାରେ କରି ଅନ୍ଧାର ଧରଣୀ ॥
ବାଦ୍ୟ ଗରୁଡ଼ର ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ରଥ ।

ଦିଗପାଳ ସାମାନ୍ୟରେ ରଥୀ ଦଶମାଥ ॥
ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଣ ଯେ ଚାହାଁତି ରିକ୍ଷ କପି ।
ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
ରଘୁବଞ୍ଚି ॥୧୦୦

ରାବଣ ଗଗନେ ଅଛଇ ଦେବ ରହି ।
ତୋହୋର ବଳ ଯେ କଳିବାର ପାଇଁ ॥
ମାୟାରେ ଅସୁର କରେ ନପୁଣ ମଦ ।
ଏସନେକ ବେଳେ ଗଦା ମାଜିଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟକି ଖସିଲା ପ୍ରାୟେକ ହାବେ ଦିଶି ।
କିଅବା ମେଦନୀରେ ପଡ଼ିଲାକ ଆସି ॥
ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ କି ଆସଇ ବ୍ୟୁତ ହୋଇ ।
କିଅବା ଅଗ୍ନିଦେବତା ଆସୁଅଛି ଧାଇଁ ॥
ଛତୁକର ଛାୟାରେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଥିଲା ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦେ ହୁଅନ୍ତେ କି ତିମିରି
ତୁଟିଲା ॥୧୦

ପବନ ଦେବତା ପ୍ରସନେ ଥିଲା ଦେଇଁ ।
ସେ ଗଦା ମସିଣ ଯେ ମାଜିଲା ଲଙ୍କସାଜଁ ॥
ସହଜେ ତେଜବନ୍ତ ମନ୍ତରେ ଉଗୁଳି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଟେ ହୋଇଲା ହାଲୋହୋଳି ॥
ପଛିମ ଦ୍ୱାରେ ଯେ ହନୁମତ ଥିଲା ।
ଜର୍ଜର ବିକ୍ରମି ଶତେ ଯୋଜନ ଗଲା ॥
ବଳେଶ ଶହସ୍ରକୁ ଧଇଲା ଆକ୍ରୋଷି ।
ବାହୁଡ଼ି ରବିତଳେ ହୋଇଲାକ ଆସି ॥
ଦେଖି ଦୁଇବଳ ହୋଇଲେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।
ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ

ଗାମଗାଜ ॥୨୦

ରଥଙ୍କର ଶୀତଳିକି ଛତୁକର ଛାଇ ।
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ଯେ ବିଭୀଷଣ କହି ॥
ଲକ୍ଷେ ରାଜା ଯେ ମେଦନୀରେ ଥିଲା ।
ଏକା ଦଶଶ୍ରୀବ ସବୁଡ଼ି ଜିଣିଲା ॥
ରାଜାଙ୍କର ଛତୁ ଆଣିଲା ବଳେ ଜିଣି ।
ଲକ୍ଷେ ଛତୁ ତେଣୁ ଧରାଇଲା ଲଙ୍କମଣି ॥
ସେ ଛତୁ ଛାୟାରେ ଯେ ଓହାଡ଼ିଲା ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଏ ଅଟଇ ରଘୁରାଜ ॥
ଯହିଁ ବସିଥିଲେ ତିନିଲୋକ ଜିଣି ।
ଗୋଗ ନବାଧର ଶୁଣିବା ଚାପପାଣି ॥୩୦

ସେ ରଥେ ରାବଣ ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି ବସି ।
ଗଦାଏ ମାଜଲା ଦେବ କୁମର ଅଭ୍ୟାସି ॥
ଧନ୍ୟତୁ ଶ୍ରୀରାମ ସେବକ ତୋହର ହନୁ ।
ଅତିବେଗେ ଅସ୍ତ୍ର ଆଣିଲା ଗଗନୁ ॥
ବୁଝାନ୍ତ ଭିତରେ ନ ଥିଲା ଯେତେ କଥା ।
ଏହି ଘାନ୍ତି ଲଘୁ ହୋଇଲା ଦଶମଥା ॥
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କୋଦଣ୍ଡେ ଶରସନ୍ଧି ।
ଛତ୍ରବେଗେ କାଟ ବୋଲିଣ ବାଣ ବିନ୍ଧି ॥
ଗୁଣ ଛାଡ଼ି ନାରାଜ ମନରୁ ବେଗେ ଗଲା ।
ଲକ୍ଷେ ଛତ୍ର ଛେଦି ବାହୁଡ଼ି

ଅଇଲା ॥୪୦

ଶ୍ରୀରାମ ତ୍ରୋଣେ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
ଛିଡ଼ି ଛତ୍ରମାନେ ପଡ଼ିଲେ ଦଶଦିଶ ॥
ତାରାମାନେ ଗଗନୁକି ଖସିଲେ

ଏକାବେଳେ ।

କିଅବା ଓହ୍ଲାଇ ଅଇଲେ ଦିଗପାଳେ ॥
ଅନେକ ଚନ୍ଦ୍ର କି ପୃଥିବୀ ଆସିପଡ଼ି ।
ଥୋକାଏ ସେ ଛତ୍ର ସମୁଦ୍ରେ ଯାଇ ବୁଡ଼ି ॥
ଥୋକାଏ ପର୍ବତେ ଥୋକାୟେ ମେଦିନୀ ।
ଜୀବ କରି ତାହା ସଞ୍ଚଳ ପଦ୍ମଯୋନି ॥
ତେବେ ସେ କାରତି ଶ୍ରୀରାମର ଯୁଗେ
ଯୁଗେ ଥିବ ।

ରାବଣର ଛତ୍ର ବୋଲି ଏବେହେଁ
ବୋଲାଜବ ॥୪୦

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାୟେ ।
ଥରହର ହୋଇ କମ୍ପଇ ତାର କାୟେ ॥
ଶୁକ ସାରଣକୁ ପଚାରଇ ଚାହିଁ ।
ଛତ୍ରେ ଛିଡ଼ିଲେ ମୋର କେବଣ ଗୁଣ ପାଇଁ ॥
ଏକାବେଳେ କିମ୍ପାଇ ଲକ୍ଷେ ଛତ୍ର ଛିଡ଼ଇ ।
ବନଗିରି ସାହେର ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ଇ ॥
ଶୁକ ସାରଣେ ବୋଇଲେ ଦେବେ ଶୁଣ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବିନ୍ଧିଲେ ଏକ ତାଣ୍ଡ ବାଣ ॥
ତେଣୁ ସେ ଛିଡ଼ିପଡ଼ିଲା ତୋହୋର ଛତି ।
ବିଚିତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ଦେବ ଜାଣନ୍ତି

ରଘୁପତି ॥୨୦

ନୋହିଲେ କି ଏକାକାଣ୍ଡକେ ବାଳୀ ମରି ।

ସପତ ଶାଳତରୁ ଏକା କାଣ୍ଡକେ ଛେଦନ
କରି ॥

ଅବୋଧ ରିକ୍ଷ ବାନରେ ବୋଧଗଲେ ।
ପର୍ବତ ବୁଝାଇଁ ସମୁଦ୍ର ବାନ୍ଧିଲେ ॥

ସାମାନ୍ୟ ଶତ୍ରୁ ଯେ ନୋହଇ ଜାଣ
ତୋତେ ।

ଦେଖ ରିକ୍ଷ କପି ଯେ ମିଳିଛନ୍ତି ଯେତେ ॥

ଶୁଣି ରାବଣ ଯେ ବିସ୍ମୟ ମୁଖ ହୋଇଁ ।

ନିଜ ପୁରକଇଁ ବାହୁଡ଼ି ଗମଇଁ ॥

କିଜାଣି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଖସିଲାକ ଶୂନ୍ୟ ।

ଆସଇ ରତ୍ନବରେ ବେଗେଣ ଗଗନୁ ॥୨୦

ତେସନ ପ୍ରକାରେ ଖସିଲାକ ରଥ ।

ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଦଶମଥା ॥

ସଭା କରିଣ ବସିଲା ଆସ୍ଥାନ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ରାଇ ଆଣିଲା ଦଶାନନ ॥

ଶୁଣ ହୋ ଅପୂର୍ବ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ରୀତି ।

ଏକାବାଣକେ ଛେଦିଲା ମୋହର ଲକ୍ଷେ

ଛତ୍ର ॥

କୋପେଣ ଗଦା ଯେ ମାଇଲଇଁ ମୁହିଁ ।

ହନୁମତ ତାହା ଯେ ଧଇଲା ତେଜଂଯାଇଁ ॥

ତେଡ଼େ ଅସ୍ତ୍ର ଗୋଟା ମୋହୋର ବିଅର୍ଥ

ହୋଇଲା ।

ଏ ମୋହର ଆଉଧ କିଛି ହିଁ

ନୋହିଲା ॥୮୦

ଏବେ କି ବୁଧ ଯେ କରିବଇଁ ମୁହିଁ ।

କେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ମାରିଆଣୁ ଯାଇ ॥

ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲାକ ହସି ।

କିମ୍ପା ଦେବ ଯେକଥା କହିଲ ପ୍ରକାଶି ॥

କି ଅବା ଆମ୍ଭ ମନ ଜାଣିମା ନିମନ୍ତେ ।

ଯେ କଥା କହୁଅଛ ବିଶ୍ଵବୀର ସୁତେ ॥

ସୁଗେ ଦେବତାୟେ ନୁହନ୍ତି ତୋତେ ସରି ।

ଯେ କିଏ ମାନେବ ଯେ ଦୁଇ ଜଟାଧାରୀ ॥

ଛତ୍ର ଛିଣ୍ଡାଇଲେ କି ତୋତେ ହୋଏ ଜଣି ।

ଶୁଖିଲା ବାଏଂଶ ସେ ପକାଇଲା ହାଣି ॥୯୦

ତହିଁର ଛାରକୁ ଯେବେ କରୁଅଛୁ ଚିନ୍ତା ।

ଶୁଣିଣ ସତୋଷ ସେ ମନ୍ଦୋଦରୀ କାନ୍ତା ॥

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରସବାଣୀ ।

ରାବଣ ଛତ୍ର ଯହୁଁ ଛେଦିଲେ ଚାପପାଣି ॥

ଭଏ ପାଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତେ ।

ଗବାକ୍ଷକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି

ସାତ୍ୟକାନ୍ତେ ॥

ଯାଅ ତୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦୁଆରୁ ଅଙ୍ଗଦକୁ ଘେନି

ଆସ ।

ଶଉରୀ ସେନାପତିକି କହିବୁ ବିଶ୍ଵଆସ ॥

ତାକିମ୍ଭ କେଶରୀ ଏ ତିନିହେଁ ଥାବୁ ରହି ।

ଦ୍ଵାର ନ ଛାଡ଼ୁ ଆସବୁ ବେଗ

ହୋଇ ॥୧୦୦

ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଲିବୁ ସମାଦି ମୋତେ ଯାଇ ।

ତାକିମ୍ଭ କେଶରୀ ଶଉରୀ ତହିଁ ଆଇ ॥

ଶୁଣିଣ ଗବାକ୍ଷ ଯେ ଶିରେ କର ଦେଲା ।

ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରକୁ ବାର ବିକୁମିଣ ଗଲା ॥

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ଵାର ବାଟେ ଗଲା ପଥ ବହି ।

ଅଙ୍ଗଦକୁ ଆଣିଲା ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା

ପାଇ ॥

ତାକିମ୍ଭ କେଶରୀ ଯେ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।

ଯେହାକୁ ତିଆରି ଯେ ଗଲାକ ଚଡ଼ଡ଼ି ॥

ଅଙ୍ଗଦକୁ ଘେନି ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳି ।

ନମସ୍କାର କରିଣ ଯେ ଶୁଚିଲା

ମହାଆଳି ॥୧୦

ଊଠି ଉଭା ହୋଇ ଯେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି

କର ।

ଅଙ୍ଗଦକୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥

ତୁ ହୋ କୁମର ଯିବୁ ଯେହିକ୍ଷଣି ।

ଏ ମୋହର ଆଗ୍ୟା ନେଇଁ କହିବୁ

ଲଙ୍କାମଣି ॥

ସୀତା ଘେନି ମୋରେ ଶରଣ ଆସି ପଶୁ ।

ଜୀବନକୁ ଆଶା ଥିଲେ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ

ଆସୁ ॥

ନୋହିଲେ ଦୋଷ ଯେ ନାହିଁଟି ମୋହର ।

ଅବଶ୍ୟ ତାହାର ମୁଁ ଛେଦିବି ଦଶଶିର ॥

ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ଯେ ବନ୍ଧୁବର୍ଗମାନ ।

ତୁଳା ରାଶି ଜାଣି ଯେ କିରିବି ଦହନ ॥୨୦

ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଯେ ଦେଉଳ ନାଶ ହେବ ।
 ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ସମସ୍ତେ କ୍ଷୟେ ଯିବ ॥
 ଯେ ପାପେ କର୍ମା ଯେ ହୋଇବୁ ଦଶଶିର ।
 ଯଦି ସାତ୍ୟାକୁ ତୁ ନଦେବୁ ମୋହୋର ॥
 ପଞ୍ଚବଟୀ ବନ୍ଦୁ ଯେ ଆଣିଲୁ ଚୋରାଇ ।
 ମୁହିଁ ବୋଲୁଅଛି ଯେ ଦୋଷ ତୋର ନାହିଁ ॥
 ଯେବେ ମୋ ଘରଣୀ ପାଇଲେ ବାହୁଡ଼ିବି ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ସିନ୍ଧୁ ପାରି ହୋଇଯିବି ॥
 ଆଜକୁ ମିତ୍ର ଯେ ହୋଇବି ତୋହୋର
 ତୁଲେ ।
 ଜନେକ ଦୋହିତାକୁ ଦେବୁ ଯଦି
 ଭଲେ ॥୩୦
 ନଦେଲେ ନୟିବଇଁ ଯେହୁ ମୋହୋର
 ସତ୍ୟ ।
 ଅବଶ୍ୟ ରାବଣକୁ କରିବି ପ୍ରାଣହତ ॥
 ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଥାବୁ ଦଶ ଦିଗପାଳ ।
 ଶିକ୍ଷ ବାନର ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ହୋ ସକଳ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଅଙ୍ଗଦକୁ ପେଷି ।
 ବାଳାର ତନୟେ ଯେ ପ୍ରସବ ମନେ ହସି ॥
 ଯିବି ବୋଲି ବୀର ଯେ କଲା ସନମତ ।
 ଶିରର ଉପରେ ଯେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିହସ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ତାହିଁ ଶୂନ୍ୟେଶ ବିକୁମ୍ଭିଳା ।
 ପଞ୍ଚାଶ ଯୋଜନ ଯେ ଉଚ୍ଛର୍ଣ୍ଣେ
 ଉଡ଼ିଗଲା ॥୪୦
 ଧୀର ଧୀର ହୋଇ ଯେ ପଡ଼ିଲା ଗଗନୁ ।
 ଅସ୍ତ ଗିରିରୁ ଯେହେଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ତାହୁ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ଯାଇ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ଯହିଁ ସେ ଆସ୍ଥାନେ ବିଜେକରି ଅଛଇ
 ଦଶାବସ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜଗତୀରେ ଯେ ନବରତ୍ନ ମୟେ ।
 ଅମନାତ୍ୟ ଗଣଘେନି ବିଜୟେ ଲଙ୍କାରେ ॥
 ଯେକଥେକ ଦଇତେ କରନ୍ତି ପ୍ରତଜ୍ଞା ।
 ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲାରେ ଘେନସି ମୁଠା ଆଜ୍ଞା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ସାତ୍ୟାକୁ ସମର୍ପିବୁ ।
 ଦନ୍ତେ ତିରଣ ଘେନି ଶରଣ ପଶିବୁ ॥୫୦
 ତେବେ ଲଙ୍କାରେ ଥିବ ସମସ୍ତେ ସୁସ୍ଥ
 ହୋଇ ।

ନୋହିଲେ ନିଷ୍ଠେ ତୋତେ ମାରିବେ
 ରତ୍ନସାଗର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସହିତେ ସରିୟେ ସକ ହୁଅ ।
 ଦେଖ ରତ୍ନନାଥ ଦଶରଥର ପୁଅ ॥
 ଯାହାର ନାରାଜେ ବାଳୀ ବୀର ମଲା ।
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଯେ କିଷ୍କିନ୍ଧାରେ ରାଜାକଲା ॥
 ଗିକ୍ଷ କପି ଘେନି ଯେ ପୋତିଲେ
 ମହାଜଳ ।
 ପିତା ସତ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବୁଲନ୍ତି ବନଗିରିମାଳ ॥
 ନିରାକାର ପୁରୁଷରେ ପ୍ରମଦହୁରାଶି ।
 ଅସୁର ନିବାରଣେ ଅବତାର ଆସି ॥୬୦
 ଏ ତୋହୋର ଭାଗ୍ୟ ଯେ ରବିତଳେ
 ଆଉ ।
 ଶ୍ରୀରାମରେ ଶରଣ ପଶ ଲଙ୍କରାଉ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ କୋପେ ପରତପ୍ତ ।
 ବିଂଶଲୋଚନେ କି ଉଦୟେ ମାରତପ୍ତ ॥
 ନାସା ପୁଲ୍ଲାଇଣ କହିଲାକ ରାଗେ ।
 ବୋଇଲା ହୀନ ଜନ୍ମରେ ମିଳିଲୁ ମୋର
 ଆଗେ ॥
 ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଅନେକ ପାପପାଇଁ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାନ ବେଲେ ତହିଁର ଦୋଷ ଯାଇ ॥
 ଏ ନିଲକ୍ଷଣ ପାମରକୁରେ କେହୁ
 ପଶିଦେଲା ।
 ଏତେକ ରାଜସଭା ମୋର ଅରେଖରେ
 କଲା ॥୭୦
 କାହୁଁ ଅଗଲା ଏ କହଇ କିସ କିସ ।
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ବାଳୀଶିଷ ॥
 ତୁହୋ ରାବଣ ଜାଣିମୁ ମୋତେ କାହୁଁ ।
 ଅବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ଅଇଲି ମୁଁ ଯହୁଁ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନୃପତି ଦଶରଥ ସୁତ ।
 ସୁଯେଁ ନାରାୟଣ ନାମ ରତ୍ନନାଥ ॥
 ବନେ ବୁଲନ୍ତେ ଯେ ଆଣିଲୁ ତାର ନାରୀ ।
 ସେ ରାଗେ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ପିତାକୁ
 ହାଣିମାରି ॥
 ମୁହିଁ ସେ ବାଳାର ତନୟ ଅଙ୍ଗଦ ।
 ତୁ ମୋତେ କାହୁଁ ହୋ ଜାଣିମୁ
 ଦଶକନ୍ଧ ॥୮୦

ମୁହାଁହାଦେ ତୋତେ ଚିହ୍ନି ନୁଆରିଲି ।
 ସ୍ୱାମୀର ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ଯେଥକୁ ଅଇଲି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ରାବଣକୁ ଯାଇ
 କହ ।
 ଶରଣ ପଶିଲେ ତାର ଗଣ୍ଡିବିଟି ଦେହ ॥
 ସେ କଥା ଶୁଣିଣ ଅଇଲଇଁ ଏଥ ।
 ଭ୍ରାନ୍ତି କଲଇଁ ମୁଁ ତୁ କେବଣ ଦଶମାଥ ॥
 ରାବଣ ନାମେଣ ଯେ ଅଛଇ ଅନେକ
 ରାୟେ ।
 ମୁହାଁ ତୋତେ ଜାଣିଲି ସୀତାର ତୋର
 ପ୍ରାୟେ ॥
 ଶୁଣି ରାବଣ ଯେ ବୋଇଲାକ ରୋଷେ ।
 କେବଣ କେବଣ ରାବଣ ଅଛଇ କେବଣ
 ଦେଶେ ॥୯୦
 କହସି ବାନର ତୋର ଶୁଣିମା ବଚନ ।
 ଦଶାନନର ବଚନେ କହଇ କପିନୀନ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ମୁଁ କହଇ ଶୁଣ ତାହା ।
 ଏକମନେ ପାମର ଶୁଣ ଜାଣଇ ଯାହା ॥
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ନାମେଣ ନୃପତି ।
 ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ବୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ॥
 ରାବଣେକ ଧଇଲା ଯେ ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା
 ବେଳେ ।
 ଅନେକ ମାଡ଼ ଯେ ମାଜିଲା ଭୁଜବଳେ ॥
 ନିଜ ପୁରେ ନେଇ ବାଣି ଥୋଇଥିଲା ।
 ପୌଲଷ୍ଟି ମୁନିକର ବୋଲେ
 ଛାଡ଼ିଦେଲା । ୧୦୦
 ସେ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନକୁ ପ୍ରଶୁରାମ ମାରି ।
 ସେ ପ୍ରଶୁରାମ ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଗଲା ହାରି ॥
 ଯେବେ ସେ ତୋହୋର ଗଡ଼ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ।
 ମୋତେ ଯେବଣ ରାମ ପେଷି ସେ ଅଛନ୍ତି ॥
 ତେଣୁ ସେ ତୋହର ଆଗେ କହଇ
 ଦଶଶିର ।
 ପାମର ଦୁରାଆତ୍ମା ନକ୍ଷାଶୁରେ ଚୋର ॥
 ଆବର ରାବଣେକ ଶୁଣିଅଛି କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ବାଳିର ପୁରେ ସେ ପାଇଲା ଅପମାନେ ॥
 ଆବର ରାବଣ କପିଳାସ ତୋଳିଗଲା ।

ପର୍ବତ ମାଡ଼ି ପଡ଼ନ୍ତେ ସେହୁ ହାବେ ମଲା ॥୧୦	ବୋଇଲା ରାବଣରେ କଲୁ ଯେତେ କଥା । ଯେତେ କର୍ମ ମୋର ହୋଇଲା ଅନ୍ୟଥା ॥	ବାଳା ଯେହାର ବାପ ଯତି ତାହାକୁ ମାରଇ । ଯେ ପାପିଷ ପୁଣି ପିତା ଶତ୍ରୁକୁ ସେବା
ନିରେଖ ବୋଲି ତାକୁ ଜାଆଁଇ ଦେଲେ ଶିବ ।	ଯେବେହ ନ ଧରିବି ବୋଲି ଆପଣେ ଉପୁଗଲା ।	କରଇ ॥ ମାରରେ ଚାଣ୍ଡାଳକୁ ଯେହାର ନ ଚାହିଁବା ମୁଖ ।
ଆଉ କଥାଏକ ଶୁଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ॥ ଯେକ ରାବଣେକ ବାନ୍ଧିଥିଲା ମୋର ପିତା । ଆରେକ ରାବଣ ଚୋରାଇ ନେଲାସୀତା ॥ ରମ୍ଭା ଅପକ୍ଷରୀ ଦେଇଅଛି ଶାପ । ନନ୍ଦିକେଶ୍ୱରୀ ଯେ ପ୍ରହ୍ଲ୍ଲିତ କୋପ ॥ ଯେଣୁ ସେ ରାବଣ ମରିବ ନିଶ୍ଚୟେ । ଆବର କଥାଯେକ ଶୁଣ ଲକ୍ଷ୍ମୀରାୟେ ॥ ରାବଣେକ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକାଇ କଲା । ଅରଣ୍ୟେକ ରାଜାର ସଙ୍ଗରେ ଯୁଝିଲା ॥୨୦	ମରିବାର ବେଳେ ସେ ବେଗେଣ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ॥୪୦ ବୋଇଲା ଯେହିକ୍ଷଣି କଟନ୍ତି ତୋତେ ନାଶ । ଶିରୀ ହୋଇ ପାଇବିନା ପୁରୁଷ ହତ୍ୟାଦୋଷ ॥ ଏ ମୋହର ଯୋଗେ ହାବେ ତୁହି ହିତ ହୁଅ । ଯେତେକ ବୋଲୁ ଦେବା ଦହିଲା ତାର ଦେହ ॥ ସେସେ ବେଦମତୀ ଜନେକ ଘରେ ଜାତ । ଯେବେତୁ ତାହା ଚୋରାଇ ଅଣିଲୁ ଦକତ ॥ ପଢ଼ା ଅର୍ଥେ ରାମ ବେଢ଼ିଲେ ତୋର ପୁର । ବାଳାର ନନ୍ଦନ ମୁଁ ଆସିଅଛି ତାର ॥ ଶରଣ ପଶ ଏବେ କାନେକାକି ଦେଇ । ନୋହିଲେ ତ ନିଶ୍ଚୟେ ତୁ ମରିବୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀରାୟ ॥୪୦	ଦେଖିଲେ ହରଇ ଦିନକର ସୁଖ ॥ ସରି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କହଇ ନେତ୍ର ହୋଇଁ । ଭିକାରୀର ଟଙ୍କ କହଇ ଗାରିମାଲ ॥୨୦ ଏହାରେ ମାରରେ ଓପ୍ରୋଧ ନକର । ଯେହାର ଜୀର୍ଣ୍ଣଥିଲେ ହୋଇବଟି ଅସାର ॥ ଜାଣନା ହନୁମନ୍ତ ଯେତେକ ଛନ୍ଦକଲା । ଆଶ୍ୱାସିବା ମାତ୍ରକେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୋଡ଼ିଦେଲା ॥ ଅପୋଷା କାବୟେ ପୋଷା ନମାନଇ । ବାନ୍ଧି ଧରିଥିଲେ ଯାବତ ବୋଲ କରଇ ॥ ହାଥୁଁ ଫିଟିଲେ କଟିକି ନଆସି । ବୃକ୍ଷଲତା ପର୍ବତ ଯେ ଗହନ ବନେ ପଶି ॥ ନହେ ଆମ୍ବୋଡ଼ି ରକଟନ୍ତି ଦାନ୍ତେ । ଭଲା ଯତି ସଙ୍ଗ ପାଇଲା ଏହାନ୍ତେ ॥୮୦ ମାରରେ ବାନରକୁ ନଥିଅ ଏହା କ୍ଷଣେ । ଶୁଣିଣ ଆକର୍ଷି ଯେ ଧଇଲେ ଦତ୍ୟଗଣେ ॥ ସହସ୍ତ୍ରକ ଅସୁରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଜଗଜ୍ଜେଠା । ଅଙ୍ଗଦ ଉପରେ ନେଇ ପହୁଡ଼ିଲେ ମୁଠି ॥ ସହସ୍ତ୍ରକ ବିଧା ଯେ ଫେରାଇ ବାଳାସୁତ । ବୋଇଲା ରାବଣରେ କଲୁ ମନ୍ଦକୃତ ॥ ଶୁକ ସାରଣ ଯେ ଗଲେ ଆଟ ଖୋଜି । ଦେଖି ଦୟା କଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜି ॥ ତୁ ତାହାର ଲୋକକୁ ଅନମିତେ ମାରୁ । ପାପ ପୁଣ୍ୟ କଥା ଯେ ବିଚାର ନ କରୁଁ ॥୯୦ ଯେସନେକ ବୋଲନ୍ତେ ଯେ ସହସ୍ତ୍ରକ ମଲା । କାୟା ବଢ଼ାଇଲେ ଯେ ସେ ପର୍ବତ ସମୁତଳ ॥ ଅଙ୍ଗଦକୁ ନିର୍ବିହେ ଧଇଲେ ଯତୁକରି । ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବତା ଯେହେ ମେଘରେ ଓହାଡ଼ି ॥
ଆବର ରାବଣେକ ଯେ କୋବେର ସାଙ୍ଗେ ଯୁଝି ।	ତୋତେ କି ସାମାନ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଭୁକ୍ତବଳେ ॥ ଆଉ ରାବଣରେ କେବଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି । ଯେ ସେ ଚୋରାଇଲା ସୀତା କମଳାକ୍ଷୀ ॥ ସେ ନିଷ୍ଠେ ମରିବ ଶରଣ ନପଶିଲେ । ତୋହୋର ଯିବାକୁ ସ୍ୱାମୀ ମୋତେ ଯେ ପେଷିଲେ ॥ ତୁ କେଉଁ ରାବଣ ହୋ ବିଚାରି କାର୍ଯ୍ୟକର । ଶୁଣିଣ ଦଶଗ୍ରୀବ କମ୍ପଇ ଅରହର ॥ ସଜନକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ କୋପକରି । ଯେହିକ୍ଷଣି ଏହାକୁ ପକାଅସିରେ ମାରି ॥୨୦ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଭୁ ଆସି କରୁ ଯେହା ରକ୍ଷା । ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ଆଜ୍ଞା ଦେଲାକ ଦଶଜୟା ॥ ତପୁସୀ ଦୁଇ ବାପୁଡ଼ାର ବଳ ତାଳବାଜମାନ । ଯେମନ୍ତ ଭୁରୁଡ଼େକି ଡରଇ ଦଶାନନ ॥	
ତରେ ଧନପତି ପଳାଇଲାଇ ଭାଞ୍ଜି ॥ ବୋଇଲା ରାବଣରେ ଅଟୁ ମୋହର ଭାଇ । ସାବତ ଗୁଣ ଘେନି ହୋଇଲୁ ହିଂସାଳ ॥୩୦ ଯେ ମୋହୋର ଶାପ୍ୟ ହୋଇବ ପରାପତ । ମରିବାର ବେଳେ ତୋତେ ଛାଡ଼ୁ ନିଜ ଭ୍ରାତ ॥ ସେ କଥା ହୋଇଲା ଯେ ବିରାଷେଣ କେଶେ ଗଲା । ତାହାର ଶାପ୍ୟ ହାବେ ତତକାଳ ହୋଇଲା ॥ ଆବର ରାବଣେକ ଯେବେ ଭେଟିଲା ବେଦମତୀ । ହୋଇ କରି ଲୋଡ଼ିବାରୁ ସେ କୋପ କଲାକ ସୂତା ॥		

ଜାଣି ଅଙ୍ଗଦ ଯେ ବଢ଼ାଇଲା କାୟେ ।
ଉପରକୁ ବଢ଼ିଣ ସେ ଗଳାକ ଜୁଣ ଶହେ ॥
ଷାଠିଏ କୋଶ ଯେ ଦୂର ଭୁଜ କଲା ।
ଧାବଣ ଦଉତକୁ ଆକ୍ରୋଷି ଧଇଲା ॥
ଦୁଇ ଭାଗ କରି ସେ ବାଣିଲା ସହସ୍ରେକ ।
କିଜାଣି ନବଗ୍ରହଙ୍କର ଅଟେ

ସେବକ ॥୧୦୦

ପାଞ୍ଚଶତ ଅସୁରଙ୍କର କେଶ କରେ ଧରି ।
ତାମସେ ମାରୁଅଛି ଉପ୍ରୋଧ ନ କରି ॥
ବାଳ ଧରିଣ ଯେ ଝିଙ୍କିଲା ଦୁଇ ଘାନ୍ତି ।
ସହସ୍ରେକ ଅସୁର ଯେ ରୁଧିର କଲେ ବାନ୍ତି ॥
ତାହାନ୍ତ ଘେନି ବୀର ଜଗତାରେ ଉଠି ।
ରାବଣକୁ ଚାହିଁ କଳାକ କୋପଦୃଷ୍ଟି ॥
ଆମ୍ଭେ ମାୟାକଲେ କିରେ ପାଇଁ ।
ଖରଦୃଷ୍ଟି ତୁଷିରା ତୋର ତିନି ଭାଇ ॥
ଆବର ସଜାରେ ଚଉଦ ସହସ୍ରବଳ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବାଣେ ତାହାଙ୍କର ପୁରୁଲୀକ

କାଳ ॥୧୦

ନାସା ଶ୍ରବଣ ହେବିଲାକ ତୋର ବହିଣୀ ।
ସେ କଥାହିଁ ହାଦେ କଲେଟି ରଘୁମଣି ॥
ତୋତେ ମାରିବେ ବୋଲି ଯେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା
କରିଛନ୍ତି ।
ତେଣୁ ସେ ରାବଣ ଜାଇଁଲୁ ଯେ ଘାନ୍ତି ॥
ନୋହିଲେଣ ମୁଣ୍ଡ ମୋଡ଼ନ୍ତି ବାଳ ଧରି ।
ସ୍ବାମୀଙ୍କର ପ୍ରତିଜ୍ଞାକି ଯିବି ବିଅର୍ଥ କରି ॥
ତହିଁକି ସେ ଜୀବନ ରଖିଲଙ୍ଗ ଆଜ ।
ନୋହିଲେଣ ମୃତ୍ୟୁ ସେ ଯେ ପାଆନ୍ତୁ

ଲଙ୍କରାଜ ॥

ଶିରମାନ ଛିନାଇଁ ପକାନ୍ତି ରବିତଳେ ।
କଥା ରହିଥାଆନ୍ତା ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ॥୨୦
ଯେହିମତି କରିବି ବୋଲିଣ ଗଡ଼ିଦେଲା ।
ଧଇଲା ଅସୁରଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଯେ ମୋଡ଼ିଲା ॥
ମୃତ୍ୟୁପିଣ୍ଡମାନ ପଡ଼ିଲେ ଆସିତଳେ ।
ଜଗତାରୁ ଖଣ୍ଡେ ଧରି ଝିଙ୍କିଲାକ ବଳେ ॥
ଉପର ଉଡ଼ୁଟାଳ ଘେନିଣ ଉଡ଼ିଗଲା ।
ଗଗନ ପଥେ ପଶି ବିକ୍ରମି ଅଇଲା ॥

ଦୁଇଶତ ଯୋଜନ ଯେ ଉଡ଼ିଲା ଉଗୁର ।
ତଳକୁ ଖସି ଆସଇ ଧାର ଧାର ହୋଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେ ଛନ୍ତି ।
ସରନି ସହିତେଣ ଆକାଶକୁ ଦୃଷ୍ଟି

ଦ୍ୟୁତି ॥୩୦

ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ତେଜ ଯେ ବିରାଜଇ
ଗଗନେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟେ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ସୁରଗଣେ ॥
ଗରୁଡ଼ ଯେହ୍ନେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣି ଅମୃତଅଛି
ଆଣି ।
ତେସନେକ ସଂଯାତ ଦିଶଇ କପି
କୁଳମଣି ॥

ସୁଧର୍ମା ସଭାକି ଖସିଲା ଗଗନୁ ।
କି ଅବା ମଞ୍ଚକୁ ଅଇଲା ଦେବଭାନୁ ॥
ଧାର ଧାର ହୋଇ ଖସିଲା ତାରାସୁତ ।
ମହାତଳେଣ କି ଉଇଁଲା ଧୂମଞ୍ଜେତ ॥
ଜଗତାର ଚାଳ ଯେ ଅଛି ବୀର ଧରି ।
ମନ୍ତ୍ରକ ଉପରେ କି ଅଛଇ ମହାରିରି ॥୪୦
ନେତର ପଶନ୍ତ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
ବିକ୍ରମ ଗତି କରି ଆସଇ କପିବୀର ॥
ଲଙ୍କାର ଲୋକେ ଯେ ଉପରକୁ ଦୃଷ୍ଟିଦ୍ୟୁତି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ଯେ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
ପ୍ରୀତି ହୋଇବାକୁ ଆସି ଯେହୁ ଥିଲା ।
କଥାମାନ ବୁଝି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ॥
ସହସ୍ରେ ମାଲର ଏ ମୋଡ଼ିଲାକ ମୁଣ୍ଡ ।
ଯେବେ ଘେନିଗଲା ଜଗତାର ଚାଳଖଣ୍ଡ ॥
ରାବଣକୁ ମାରିବ ବୋଲିଣ କୋପକଲା ।
ସ୍ବାମୀଦ୍ରୋହୀ ହୋଇବିକି ବୋଲିଣ

ବୋଇଲା ॥୫୦

ଦେଖ ଧୂମଞ୍ଜେତ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ।
ଚନ୍ଦ୍ରଦେବତାକି ମେଦନାକି ଖସଇ ॥
ବାବୁ ରାମଦୂତେ ସରିଯେ ତୁମ୍ଭେ ଧନି ।
ଯେକେଯେକେ ଜିଣିପାରହୋ ମେଦନୀ ॥
ହନୁମନ୍ତ ନାମେ ଯେ ବାନର ଆସିଥିଲା ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଲଙ୍କା ଅଙ୍ଗାର କରିଗଲା ॥
କେହି ତାକୁ କିଛି କରି ନୁଆଇଲା ।

ଅକ୍ଷୟେ କୁମାର ମାରି ଶୀଘ୍ରେ ଚଳିଗଲା ॥
ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଯେ ଭାକନ୍ତି
ଲଙ୍କାଜନ ।

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବାଳାର ନନ୍ଦନ ॥୬୦
ରବିତଳେ ଉଡ଼ା ହୋଇଲାକ ଯାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓକରିଲା ଜଗତୀ ଚାଳ ଥୋଇ ॥
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ଉଠିଲା ତଡ଼ତି ।
ଅଙ୍ଗଦକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
ଯେକିଏ ପଦାର୍ଥରେ ପାଇଲୁ ବଳା କାହିଁ ।
ତେଟ ପାଇଲୁ କି ମହୋଦରୀ ସାଇଁ ॥
ହୋଇ ଦେବ ବୋଲିଯେ ବୋଇଲା
ବାଳୀସୁତ ।

ତୋହର ଆଜ୍ଞା ଘେନି ଗଲଇ ମୁହିଁ ଦୂତ ॥
ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଣ ପଶିଲି ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ଦେଖିଲି ଜଗତାରେ ବସିଛି ଦଶଶିରି ॥୭୦
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ଇଷଜନ ।
ଆସ୍ଥାନ କରି ବସିଅଛଇ ଦଶାନନ ॥
ଯେ ତୋହର ଆଜ୍ଞା ମୁଁ କହିଲି ତାର
ଆଗେ ।

ବେଭାର କଥାକୁ ବୁଝିଲା ବଇରାଗେ ॥
ସହସ୍ରେ ଅସୁର ଧଇଲେ ମୋତେ ବେଡ଼ି ।
ମୁହିଁ ତାହାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ପକାଇଲି ମୋଡ଼ି ॥
ରାବଣକୁ ମାରିତ ଦେବ କଲି ମନ ।
ତୋହର ଆଜ୍ଞା ଥିଲେ ଯେ ଘେନନ୍ତି ତାର
ପ୍ରାଣ ॥

ଆସ୍ଥାନ ନବର ଅଟଇ ଏ ଚାଳ ।
ଦେଖା ନିମନ୍ତେ ତୋତେ ଆଣିଲି
ରଘୁବାଳ ॥୮୦

ରାବଣ ଯେ ମୁର୍ଖ ଦେବ ନୋହିଲାକ
ପ୍ରବୋଧ ।
ନିଷ୍ଠେ ସେ ବାଣେ ତୋର ହୋଇବାକ
ବଧ ॥

ପ୍ରୀତି କଥାକୁ ସେ ନକରଇ ହିତା ।
ବୋଇଲା କିମ୍ବା ମୁହିଁ ସମର୍ପିବି ସାତା ॥
ତୁମ୍ଭେ ନରବାନର ଯେ ମୋହର
ଭକ୍ଷକାରୀ ।

ତୁମ୍ଭ ଶରଣେ କି ମୋତେ ହୋଅଇ ମାରି ॥
ଯୁଦ୍ଧକୁ ନୂଆରି ପ୍ରୀତିକି ସଧ କର ।
ଯେଣେ କି ରେ ପ୍ରାଣ ରଖିବି ତୁମ୍ଭର ॥
ଦେବତାକୁ ଦଳିଲି ଯେହି ଭୁକ୍ତ ଦର୍ପେ ।
ଯେତେ ବୋଲି ବାହୁ ବିସ୍ତାରିଲା

କୋପେ ॥୯୦

ଦାନ୍ତ ରକଟିଣ କହଇ ଶିର ଝୁଣି ।
ମୁହିଁ ତହିଁକି ଉଦ୍ଧେ ନକଲି ରଘୁମଣି ॥
ଚାପୋଡ଼େ ମାରି ତାର ଘେନନ୍ତି ପରାଣ ।
ତୁ ଯେ ମୋତେ ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଇନାହୁଁ

ରଘୁରାଣ ॥

ଶୁଣି ଦାଶରଥ କାଳିମୁଖକୁ ରାଜ ।
ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରୁ ସୁଗ୍ରାକି ଆଣ ବୋଲି ଆଗ୍ୟାଂ

ଦେଇ ॥

ନଳ ନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଶତବଳ ।
ଯେହାନ୍ତ ବୋଲି ତୁମ୍ଭେ ଯେହୁ ଠାବରୁ ନ
ଚଳ ॥

ସୁଗ୍ରା ଆସିବାଯାୟେ ଦ୍ଵାର କରିଥାଅ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟାଂ ଯେ କାହିଁକି ନ

ଯାଅ ॥୧୦୦

ଯେମନ୍ତ ତିଆରି ତୁ ସୁଗ୍ରାକି ଘେନିଥାଅ ।
ଶୁଣିଣ କାଳିମୁଖ ଯେ ହୋଇଲା ହରଷ ॥
ଶିରେ କର ଦେଇ ଯେ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା ।

ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ଯେ ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଲା ॥
ପୂର୍ବଦ୍ଵାରେ ଯାଇଁ ଯେ ମିଳିଲା ତଡ଼ତି ।
ଦେଖିଲାକ ବସିଣ ଅଛଇ ରୋମାପତି ॥

ନମସ୍କାର କରିଣ କହିଲା ବାରତା ।
ବୋଇଲା ମୋତେ ପେଷିଅଛନ୍ତି ଜଗୁକ୍ତିତା ॥

ତୁ ବେଗେ ଆସିବୁ ସେନାମାନନ୍ତ ଛାଡ଼ି ।
ଏମାନେ ବସିଥିବେ ଗଡ଼ଦ୍ଵାର ମାଡ଼ି ॥୧୦
ଶୁଣି ସୁଗ୍ରାବର ନଳ ନୀଳନ୍ତ ରାଜ ।

ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଶତବଳନ୍ତ ହକରାଇ ॥
ଦ୍ଵାର କରି ବସିଥାଅ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
ଯେମନ୍ତ ତିଆରି ଯେ ସୁଗ୍ରାବର ଚଳିଲା ॥

ସାଙ୍ଗେଣ ଅନେକ ଅଛଇ ଅଙ୍ଗବଳ ।
ଉଡ଼ନ୍ତି ପାଟଛତ୍ର ଚିରାଜ ଗହଳ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇ ।
ଧାତିକାରେ ଉଠିଲା ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋକ ॥
ମଥାରେ ହାଥ ଦେଇଁ ସେ ନିକଟକୁ

ଗଲା ।

ସୁଗ୍ରାବରକୁ ଚାହିଁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ
ବୋଇଲା ॥୧୦

ଶୁଣି ହୋ ମଜତୁ ରାବଣର ବିଧାନ ।
ଆମ୍ଭେ ଯେ ପେଷିଲୁ ବାଜାର ନନ୍ଦନ ॥
ବୋଇଲି ରାବଣ ଅବା ନ ଜାଣିମା ପଣ

କଲା ।

ପ୍ରିୟବତୀ ବାମା ମୋର ଚୋରାଇ ଆଣିଲା ॥
ସେ ଦୋଷ ନ ଧଇଲୁ ସାତା ମୋତେ
ଦେଉ ।

ତାହାର ମୋହୋର ପାରତି ଯୁଗେ ଯୁଗେ
ଥାଉ ॥

ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ମୁଁ ପେଷିଲି
ଅଙ୍ଗଦ ।

ଯେକଥାକୁ ଯିସ ଯିସ ବୋଇଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ତାହା ଶୁଣି ତୁ ଯେ ସାବଧାନ ହୋଇଁ ।
କହ ହୋ ଅଙ୍ଗଦ ଯାହା କହିଲା

ଲକ୍ଷ୍ମୀରାଂ ॥୧୦୧

ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା ମୁଁ ତୋହୋର
ଆଗ୍ୟାଂରେଣ ଗଲି ।

ଆସ୍ଥାନ କରି ବସିଅଛଇଁ ଦେଖିଲି ॥
ଯେ ସର୍ବକଥାମାନ କହିଲି ଯାବତ ।
ସାତା ସମର୍ପି ହୋ ବିଶ୍ଵବୀର ସୁତ ॥

ଯେଉଁ ଦୋଷ କଲୁ ତାହା ନ ଘେନିଲେ

ରାମ ।

ଜାନେକୀ କି ପାଇଲେ ଯିବେ ନିଜ ଗ୍ରାମ ॥
ଯେହି କହିଲେ ମୋତେ ପାଇଲାକ ଖଙ୍ଗ ।
ଲଉଡ଼ି ଦେଖିଲେ ଯେହ୍ନେ ଗର୍ଜଇ ପନୁଗ ॥

ଦାଡ଼ା ଧରିଣ ଯେ ପ୍ରତାପ୍ୟାଂ ବହୁତ କଲା ।

କାଲି ଗିଷ ବଜ ଯେ ମାରିବକ

ବୋଇଲା ॥୧୦୨

କିମ୍ପାଇଁ ସୀତାକୁରେ ସମର୍ପିବି ନେଇଁ ।
ତୁମ୍ଭେ କି ଯେଥୁରେ ଯିବ ପ୍ରାଣ ପାଇଁ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ମୋତେ ମାରିତ ବିଚାରିଲା ।
ସହସ୍ରେ ମାଲ ମୋତେ ଯତନେ
ବେଢ଼ାଇଲା ॥

ତାହାନ୍ତ ବିନାଶିଣ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଅଇଲି ।
ଆସ୍ଥାନ ଜଗତା ଚାଲହିଁ ଆଣିଲି ॥

କେବେହେଁ ସଦଭାବ କଥା ନ କହିଲା ।
ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ବହୁତ ପ୍ରତାପ୍ୟାଂ ଯେ କଲା ॥
ଶୁଣି ସୁଗ୍ରାବର ଅଙ୍ଗଦ କହନ୍ତେ ।

ବାହୁ ଫୁଲାଇଣ କହଇ ରୋମାକାନ୍ତେ ॥୧୦୩
ଗୋ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ବିଚାରୁ ଦେବ କିସ ।
ମରିବା ପ୍ରାଣାକି ଅମୃତ ହୋୟେ ବିଷ ॥

କି ଅବା ଧର୍ମକୁ ଜିଣିତ ଇଚ୍ଛା କଲୁ ।
ଦଶ ସାମ ଭେଦ ତିନିକି କିଣିଲୁ ॥
ସୁବୁଦ୍ଧି ଆଶ୍ରେ ଯାହାକୁ ନାହିଁ ରାମରାଜ ।

ଅବଶ୍ୟ ଖାଇବ ଯେ ତୋହୋର ନାରାଜ ॥
ଦେସି ଆଗ୍ୟାଂ ଦେବ ଥାଠ ଗଡ଼େ ପଶୁ ।
ଆକୁଁ ଅସୁରକର ମୁଦୁଭେଦ ଦିଶୁ ॥

ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଆମଞ୍ଚିଲେ ଧନୁ ।
ଗୁଣ ଟଙ୍କାରିଣ ପୁଲକିତ ତନୁ ॥୧୦୪
ସୁଗ୍ରାକି ବୋଇଲେ ମଜତୁ ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରକଇ

ଯାଅ ।

ପାଚେରା ତେଜଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀରାଂ ଦ୍ଵାର ଗଞ୍ଜିଦିଅ ॥
ଦେଉଳ ମଣ୍ଡପ ଯେ ଅଙ୍ଗାଳି ଜଗତା ।
ନେତର ଚିରାଜ ଯେ ଉଡ଼ନ୍ତି ପନ୍ତି ପନ୍ତି ॥

ତାହା ନାରଖାର କରନ୍ତୁ ସଜନି ।
ଯାଆସି ମଜତୁ ହୋ ମୋର ବୋଲ ଘେନି ॥
ଅଙ୍ଗଦ କୁମାରକଇ ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଯାସି ।

ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରକଇ ନିର୍ବନ୍ଧିଣ ଆସି ॥
କବାଟ ଭାଙ୍ଗିଣ ପାଚେରା ତେଜଁ ପଶ ।
ଉଜାଡ଼ କରନ୍ତୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଦେଶ ॥୧୦୫

ଶୁଣି ସୁଗ୍ରାବର ଅଙ୍ଗଦ ବେନିଗଲେ ।
ଯେ ଯାର ବନ୍ଧାରେ ଯାଇଣ ଲାଗିଲେ ॥
ବାଳାର ତନୟେ ହନୁମନ୍ତକୁ କହିଲା ।

ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଂରେ ଗଡ଼ରେ ପଶ ହୋ
ବୋଇଲା ॥

ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଶାନ୍ତେ ଦେଲା ସିଂଘରଡ଼ି ।

ମେରୁ ଗିରିଶୃଙ୍ଗାକି ପଡ଼ିଲାକ ଝଡ଼ି ॥
 ବସନ୍ତ ଦୃବିନ୍ଦ ମହାନ୍ଦ ପାରାସ ।
 ଯେମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲା ପବନର ଶିଷ ॥
 କବାଟ ଭାଙ୍ଗିବା କି ପାଟେରୀ
 ତେଜଂସିବା ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଭିତରେ ପଶିବା ॥ ୮୦
 ଶୁଣି ମହାନ୍ଦ ଯେ ବସନ୍ତ ପାରାସ ।
 ଦୃବିନ୍ଦ ସହିତେ ଯେ ମିଳିଲେ ହନୁପାଶ ॥
 ତହିଁ ଗିଷ କପି ଯେ ମିଳିଲେକ ଯାଇ ।
 କାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡା ବଜ୍ରବାଣକୁ ଭୟେ ନାହିଁ ॥
 ତପତ ଚିକ୍ଵଣକୁ ନ କରନ୍ତି ଶକା ।
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ନ କରନ୍ତି ମନେ
 ଦକା ॥
 ପଥର ପଡ଼ିଲେ ସେ ନ କରନ୍ତି ଭୟେ ।
 ଯେକ ପଛ କରି ଆରେକ ଆଗ ହୋୟେ ॥
 ବୋଲନ୍ତି କବାଟ ଭାଙ୍ଗିବା ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଦୁ କିଏ ବିଚାର କରୁ କପିକୁଳମଣି ॥ ୯୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଦ୍ଵାରେ ଲାଗିଲେ
 ଚାରିବୀରେ ।
 ପବନତନୟେ ଲାଗିଲା କୋପଭରେ ॥
 ବଜ୍ରସମ ବିଧାୟେ ପହୁଡ଼ିଲା ନେତ୍ର ॥
 ଅଗ୍ନି ଉଠିଲା ଯେ ସଂଯାଜ ଯୋଗ ହୋଇ ॥
 ନିର୍ଯ୍ୟାତ ପଡ଼ିଲାକି ଶୁଭିଳା ଶବଦ ।
 ଶୁଣି ସର୍ବଜନେ ହୋଇଲେ ତବଦ ॥
 ବଜ୍ର ଉପରେ କି ମହାବଜ୍ର ପଡ଼ି ।
 ଯେସନେକ ବିଧାୟେକ ନେତ୍ର କବାଟେ
 ପହୁଡ଼ି ॥
 ନିର୍ବନ୍ଧ କିଲିଣି ଯେ ମହାଯନ୍ତ୍ର କରିଣ ଛନ୍ଦ ।
 ବଜ୍ର ସମାନେ କବାଟ କିକିଛି
 ଦଶକନ୍ଧ ॥ ୧୦୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଯାହାର ଆଖ୍ୟାରେଣ ଥାଇ ।
 କୁଳିଶ କବାଟ କି ଅପୂର୍ବ ତାହାକଳ ॥
 ତ୍ରିଶୂଳ ଆଉଜାଇ ଅର୍ଗଳି ଛନ୍ତି ମେଲି ।
 ପୁଣି ହନୁମତ ହିଆରେ ଦେଲା ପେଲି ॥
 ପଥର ଆଉଜାଇ ଅଛନ୍ତି ମହାଗାଡ଼େ ।
 ଦ୍ଵାର ନିର୍ବନ୍ଧିଣ ଅଛନ୍ତି ଲୁହାବାଡ଼େ ॥

ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଯେକ ମନ ହୋଇଁ ।
 ବଡ଼ା ତୋଳି ଧଇଲେ ଯେ ପୟେ ନ
 ଘୁଞ୍ଚଇ ॥
 ନ ଚଳଇ ସେହୁ ଯେ ମେରୁର କାଳା
 ଜାଣି ।
 ବାହାଦଣ୍ଡେ ହନୁମତ ମାଇଲା ନେଇ
 ପୁଣି ॥ ୧୦
 ବାବୁ ସେ କବାଟ ନୋହିଲାକ କିଛି ।
 କୋପେଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ପବନର ବନ୍ଧି ॥
 ଦୃବିନ୍ଦ ମହାନ୍ଦ ଯେ ସାରାସ ପାରାସ ବସନ୍ତ ।
 ଯେହାତ ଚାହିଁଣ ଯେ ବୋଇଲା ହନୁମତ ॥
 ଥାଉ ଯେ କବାଟ ପଶିବା ଗଡ଼ ତେଜଂ ।
 ସଜନିକି ଚାହିଁ ଯେ ବୋଇଲା ଶବଦାଇଁ ॥
 ଉଠରେ ପାଟେରୀରେ ନ କର ଆଉ
 ଭୟେ ।
 ଆଜ ଧରି ମାରିବାଟି ଦଶାନନ ରାୟେ ॥
 ଶୁଣି ଗିଷ କପି ଯେ କିଳିକିଲା ରାବ
 ଦେଇଁ ।
 ଖେପି କମଳଶିରୀରେ ବସିଲେକ
 ଯାଇଁ ॥ ୨୦
 ଚାରିଦ୍ଵାରେଣ ଉଠିଲେ ବଳ ଯହୁଁ ।
 ରାକ୍ଷସେ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲେ ତହୁଁ ॥
 ଦଉଡ଼ିମାନ ଓହୋକାଜଂ ବାନ୍ଧିଥିଲେ ଯାହା ।
 ଦଇତେ କାଟି ପକାଇଲେ ତାହା ॥
 ଲେନ୍ତି ପଥର ଯେ ମାଇଲେ ଅବିଛନ୍ଦେ ।
 ଛିଟିକିଣି ପଥର ଯେ ମାରନ୍ତି ବହନେ ॥
 ବଜ୍ରବାଣ ଶାବେଳା ଯେ ମାରନ୍ତି ତାକ୍ଷ
 ଭାଲ ।
 ତପତ ଚିକ୍ଵଣ ଇଡ଼ନ୍ତି ଗବତେଲ ॥
 ଅଚଳ ପଥର ଯେ ପକାଇଣ ଦ୍ୟୁତି ।
 ବନ୍ଧାଫେର ଓହାଡ଼ି ହୋଇଣ ବିକ୍ଷନ୍ତି ॥ ୩୦
 ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ଦୁଇ ବଳ ଥାଠ ।
 ଉଛୁଳି ଯାଉଅଛି ତେଡ଼େ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ॥
 ଚାଲିଣ କୋଶ ଯେ ପାଟେରୀ ଉଜ
 ହୋୟେ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ କୋଶ ଓସାର ସବୁ ସନ୍ୟମୟେ ॥

ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଥିଲା ।
 ଥାଠ ଘେନିଣ କଟକେ ତେଜଂଣ ପଶିଲା ॥
 ଦଶିଣ ଦ୍ଵାରେ ଥିଲା ବାଳୀ ସୁତ ।
 ବଳ ଘେନି ଗଡ଼େ ପଶିଲା ଦୁରିତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେ ଥିଲେ ।
 ସନ୍ୟକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଖ୍ୟା
 ଦେଲେ ॥ ୪୦
 ଗଡ଼ ତେଜଂଣ ବେଗେ ଅସୁରତ ମାର ।
 ରତ୍ନମୟେ କଟେକ ପଶିଣ କୁର କର ॥
 ଶୁଣି ଗିଷ କପି ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ଧରି ।
 ତେଜଂଣ ପଶିଲେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଟେରୀ ॥
 ତାକନ୍ତି ଆରେ ଆରେ ଦଇତେ ଆଜ ମଲ ।
 ରାବଣର ଲୋକରେ ସଭିୟେ କ୍ଷୟେ ଗଲ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରଡ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି ଘନଘନ ।
 ଚାରିଦ୍ଵାରେ ଯେ ପୁରିଲେ କପିସନ୍ୟ ॥
 ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଯେହ୍ନେ ପଶଇ ବଡ଼ି ପାଣି ।
 ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ପ୍ରଳୟ ସିନ୍ଧୁ ଜାଣି ॥ ୫୦
 କେବଣ ଅସୁର କପିକି ଧରି ମାରି ।
 କେବଣ ଗିଷ କପି ଅସୁରକୁ ସଂସାରି ॥
 କେହୁ ମାଲ ଯୁଧ୍ୟ କରିଣ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି
 ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 କେହୁ ବିଧା କେହୁ ପାଦଘାତେ ମାରନ୍ତି ॥
 ତହିଁ ଧରିଣ କେ ଛିଣ୍ଡାବନ୍ତି କାହାର ।
 କେହୁ ବୁକୁ ବିଦାରିଣ ଅତ କରନ୍ତି ବାହାର ॥
 ରକତେ ଜରଜର କାହାର ହୋଅଇ ହାଥ ।
 ଗୁରୁଜ ବାଡ଼ିଲେ କାହାର ଭାଙ୍ଗିଲାକ ମାଥ ॥
 କାହାର ଗୋଡ଼ମାନ ଧାମତେ ପିଛଳିଲା ।
 ନିସତେ ପକାନ୍ତେ କେ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ି
 ମଲା ॥ ୬୦
 କାହାକୁ ଗୋଡ଼ାଇଁ କେ କଟାଡ଼ଇଁ ଧାଇଁ ।
 ରଖ ବୋଲନ୍ତେ ଯେ ରଖନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ॥
 କେ କାହାର ପିଠିରେ ମାରନ୍ତି ନେତ୍ର ନାତ ।
 କାହାର ହୃଦରେ ମାରନ୍ତି ପାଦଘାତ ॥
 ଘନ ଘନ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି କୋପଭରେ ।
 କେ ମାଡ଼ି ପଡ଼ନ୍ତି ଯେକ ଆରେକ ଉପରେ ॥
 ଦୁଇ ବଳର ଯେ ବାଜଇ ବାଦ୍ୟମାନ ।

ମୁଖ ରାବ ଶବଦ ଯେ ଶୁଭର ଘନଘନ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ପାଚେରୀ ଉପରେ ଥିଲା ।
 ଗଡ଼ ଭିତରକୁ ସେ ଡେଇଁ ଯାଇ ପଶିଲା ॥୭୦॥
 ଧୂମଞ୍ଜୟ ଗଦା ଯେ ଧରିଅଛି କରେ ।
 ଯାହା ସେ ବିଚାରଣେ ମାଲିକା
 ଦଶଶତରେ ॥
 ସେ ଗଦା ଯେ ହନୁମନ୍ତ ଗଗନୁ ଘେନିଗଲା ।
 ଗଦା ଘେନିକରି ଯେବେ ସମରେ ପଶିଲା ॥
 ଯମ ଦେବତାର କି କାଳଦଣ୍ଡ କରେ ।
 ଦେଖିଣ ଅସୁରେ ଯେ ପଳାବନ୍ଧି ତରେ ॥
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଯେକୁଁ ଯେକ ଯୋଧୁ ।
 ବିଚିତ୍ର ସାଂଗ୍ରାମ ଜାଣନ୍ତି ସେ ବିଧୁ ॥
 ମାହା ମେଘ ଜାଣି ବଢ଼ାଇଲା କାୟେ ।
 ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ପଲେ ବିକ୍ରମ ସିଂହ
 ପ୍ରାୟେ ॥୮୦॥
 ଅସୁରକୁ ଧରି ଯେ କଟାଡ଼ି ତୋଳି ।
 କାହାକୁ ପାଦେ ଧରି କରନ୍ତି ମସି ଧୁଳି ॥
 ହାଥାକି ହାଥାର ଉପରେ କଟାଡ଼ି ।
 ରଥର ଉପରେ ନେଇ ଆଗେକ ରଥ
 ପାଡ଼ି ॥
 ଅସୁରଙ୍କର ଚରଣ ଧରିଣ ବୁଲାଇବି ।
 ଆଗେକ ଅସୁର ଉପରେ ପକାନ୍ତି ॥
 ପୟେକାର ସଜନି ଯେ ପଳାନ୍ତି ସେହୁ
 ତରି ।
 ବହୁତ ଅନର୍ଥ କଲେକ ଲଙ୍କାପୁରୀ ॥
 ରାବଣ ଯେ ଆସ୍ଥାନ କରିଣ ବସିଥିଲା ।
 ଅଙ୍ଗଦ ଯହୁଁ ଉପର ଚାଲ ଘେନିଗଲା ॥୯୦॥
 ସହସ୍ର ମାଲର ସେ ମୋଡ଼ିଲାକ ମୁଣ୍ଡ ।
 ଦେଖି ଲଙ୍କା ପାଇଲା ଅସୁର କୁଳ ଷଣ୍ଢ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସହିତେ ଯେ ମନ୍ଦାଗଣ ଥିଲେ ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ କପି କଟକରେ
 ପଶିଲେ ॥
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଦଶାନନ ।
 ଗଡ଼ ବେଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ରିକ୍ଷ କପି ସନ୍ୟ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗାଧିରେ ସେ ଡେଇଁଲେ
 ପାଚେରୀ ।

ନବରେ ପଶିଣ ଯେ କରନ୍ତି ହୁରି କୁରି ॥
 ସମ୍ଭାଳ ଭଣ୍ଡାର ଯେ ପରଜା ଦେଶ ମାନ ।
 ରିକ୍ଷ କପିକି ଅସୁରେ ନୋହିଲେ
 ସମାନ ॥୧୦୦॥
 ଚାରିଦ୍ଵାରେ ଦେବ ରକତ ନଦୀ ବହେ ।
 ପର୍ବତ ସମାନେ ମଡ଼ା କୁଡ଼ କୁଡ଼ ହୋଇ ॥
 ଶୁଣି ଲଙ୍କାରେ ବିଦ୍ରୋହ ବଦନ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମର ଯେ ଅଛି ସନ୍ନିଧାନ ॥
 ତାହାକୁ ବୋଇଲାରେ ତୋହୋର ଦ୍ଵାରକକ
 ଗଣ ।
 କେ କେ ପଶିଛନ୍ତି ତାହାକୁହିଁ ଦେଖ ॥
 ମାର ରିକ୍ଷ କପି ନିସଂଶୟେ କରି ।
 ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ଡେଇଁଲେ ପାଚେରୀ ॥
 ଭୟେ ନ କରି ସେ କଟକରେ ପଶିଲେ ।
 ଅକାରଣେ ମୋହୋର ସଜନି ନାଶ
 କଲେ ॥୧୧୦॥
 ଯାସି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯେ କଥାମାନ ବୁଝ ।
 ଦୟା ନକର ବାବୁ ଓପ୍ରୋଧେ ନ ଯୁଝ ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ବୋଇଲା ତୁହି ବେଗେ ଯାସି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସଜନି ବେଗେ ପକା ନାଶି ॥
 ଦଶିଣ ଦ୍ଵାରକୁ ପମନ୍ତି ବେଗେ ଚାର ।
 କରନ୍ତୁ ସାଂଗ୍ରାମ କିଛିହିଁ ନ ବିଚାର ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ବେନି ଗଲେ ।
 ଆଠ ଭିତରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଦେଖି ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଖଟ ।
 ରହୁବର ନେଇଁ ଯେ ଡେଇଁଲା ତାର
 ଆଗ ॥୧୨୦॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଗରୁଡ଼ କି ହୋଇଲେ ଭୋଟାଭୋଟି ।
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଯେ ଗଦା ଘେନି ପିଟି ॥
 ଉଠି ପରବେଳେ କି ହୋଇଲା ବଜ୍ରପାତ ।
 କି ଅବା ଶୂନ୍ୟରୁ ପଡ଼ିଲା ନିର୍ଭୀତ ॥
 ଭାଙ୍ଗି ରହୁବର ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସମ୍ଭାଳି ସେ ପାଡ଼ିଲା ଭୁଜଦଣ୍ଡ ॥
 ବାମକରେ ଗଦା ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଦଶିଣ କରେ ଗଦା ଧଳାଇକ ନିଠାଲ ॥
 କୋପେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ତାକୁ ନାରାଜେ
 ମାଲିକା ।

ଉଛନ୍ତି ମାରତେ ତା ହନୁମନ୍ତ ନେଲା ॥୧୩୦॥
 ଶୁକଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଶରୀର ଦିଶଇ ଶସ୍ତ୍ରପ୍ରଳ ।
 ଚକ୍ଷୁରେ କଡ଼ିଲା ଅଛଇ ପଛାମୁଳ ॥
 କଟି ସଳଖରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଲେଖନ ।
 ସାରଙ୍ଗ ଚଢ଼େଇର ପକ୍ଷୀ ବିତପନ ॥
 ପାଟ ସୁତା ଘେନି ପହା ଅଛି ଛନ୍ଦି ।
 ପୋୟେଲାର ମୁଗୁରି ଗୁଣେ ଦେଇ ବିହିଁ ॥
 ଗର୍ଜଣ ବାଣ ଯେ ବେଗେ ଚଳିଗଲା ।
 ତାରାକି ଯେ ସ୍ଥାନୁ ସେ ସ୍ଥାନେ ବସିଲା ॥
 ଗଦା ଛେଦ ବୋଲି ଯେ ପେଷିଲାକ ପୁଣି ।
 ଅମୋହ ଶହସ୍ରକୁ ବାଣ ପକାଇଲା
 ହାଣି ॥୧୪୦॥
 ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ କରିଣ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ।
 ଦେଖି ମେଘନାଦ ଡ୍ରୋଣେ ସଂହରିଲା ॥
 ହନୁମନ୍ତ କରେ ଥିଲା ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡ ।
 ତାହା ଘେନି ପିଟିଲା କପିକୁଳ ଷଣ୍ଢ ॥
 କୁମାର ଅଙ୍ଗରେ ପହୁଡ଼ିଲା ଭଗ୍ନ ଗଦା ।
 ଘାୟେ ଗୁମାରିଲା ଯେ ଅସୁର କୁଳଯୋଦ୍ଧା ॥
 ଉଡ଼ୁଡ଼ି ଅସୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଇଁ ।
 ଆଗେକ ଖଣ୍ଡ ହନୁମନ୍ତ ମାଲିକା ନିଠାଲ ॥
 ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ ଭୋଟାଭୋଟି ହୋଇଁ
 ଅଧବାଟେ ।
 ଯେକ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଗଲେ ସୁରାଶେଷ ॥୧୫୦॥
 ଦେଖିଣ ବିଧାତା ଯେ ଅନେକ ପୂଜା
 କଲା ।
 ପ୍ରସନ ହୋଇ ପୁଣି ପବନକୁ ଦେଲା ॥
 ନିଜ ଶସ୍ତ୍ର ପାଇଁ ପବନ ମହାବଳୀ ।
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପାରିବେ ଦତ୍ୟ
 ଦଳି ॥
 ଯେହି ଗଦାରେ ଯେ ରାବଣ ଶିରୀ ଥିଲା ।
 ଅସମୟେ ନୋହିଲେ କି ଯେ ଶହସ୍ର
 ଛାଡ଼ିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ସବୁ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲେ
 ସତୋଷ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ॥
 ହନୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସେ ଶହସ୍ର ଗଲାର ଚାହିଁ ।

ରଣ ଛାଡ଼ି ଦୁହେଁ ରହିଲେ ଛନ୍ଦୁ
ହୋଇଁ ॥୬୦
ହନ୍ତୁ ବୋଇଲା ଯେ ଅଟଳ ବିପରୀତ ।
ଦେବଙ୍କର ଶହସ୍ର ଯେ ବହନ୍ତି ଦଇତ ॥
ଓପ୍ରୋଧେ ଦେଇଥାଉଁ ଅନ୍ତକାଳେ
ନେଲେ ।
ଭଲ ଦେବତାୟେ ଜାଣି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ସଙ୍ଗେ ଚାରିବାର ଘେନି ।
ପବନହୁଁ ବେଗେ ଯେ ଧାଇଁଲେ
ପାବେନୀ ॥
ଭଗ୍ନ ରଥେ କୁମର ଯେ ମେଘନାଦ ଥିଲା ।
ଯେହାଙ୍କର ଆସନ୍ତେ ସେ ଚିତ୍ରଗତି କଲା ॥
ମଉଗଜ ଉପରେ ଯେ ଆରୋହିଣୀ ଯାଇଁ ।
ଦୃବିନ୍ଦ ଗୁରୁଦାୟେ ମାଉଳୀକ ନେଇଁ ॥୭୦
ହସ୍ତାର ପେଟରେ ଯେ ପଶିଲା ହସ୍ତ ତାର ।
ତୋଳି ବୁଲାଇଲା ପବନ ଆକାର ॥
ତେଜଂ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଆନ ଗଜେ ବସି ।
କରିବର ବେଗେ ବିକୁମ୍ଭିଣୀ ଆସି ॥
ଦେଖି ଥୋର ହସ୍ତ ଧରି ପଛକୁ
ଛାଡ଼ିଦେଲା ।
ଜାଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବେଗେ ଆଡ଼ ହୋଇଲା ॥
ଭୂମିରେ ମିଳିଲା ଯେ ବାମକରେ ଧନୁ ।
ଦେଖି ପଲ୍ଲୀସିଣ ଝାସିଲା ବୀର ହନୁ ॥
ମେଘନାଦ ଭୟେ କରି ପଛକୁ ଗଲା ଗୁଞ୍ଜ ।
ମହାନ୍ତ ବିଧାୟେ ମାଇଲା ନେଇ ସଞ୍ଜ ॥୮୦
ବଞ୍ଚାଇଲା ଅସୁର ତା ଅଙ୍ଗଦାଳ ଦେଇ ।
ବସନ୍ତ ସେନାପତି କୋପ ମୁଣେ ଧାଇଁ ॥
ପାଞ୍ଚେହେଁ ବେଢ଼ିଲେ ଯେ ମଥେ
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ମେଘ ଭିତରେ ଯେହ୍ନେ ଲୁଚଇ ଆଦିତ୍ୟ ॥
ଅଙ୍ଗ ଡାବ ଖଣ୍ଡା ଘେନିଣ ବେଗେ ମାରି ।
ଧାଇଁଣ ଦୃବିନ୍ଦ ଦୁଇ ହାଥେ ଧରି ॥
ଛଡ଼ାଇ ଘେନିଣ ଯେ ପକାଇଲା ଭାଜି ।
ଯମ କରଣ କି ପୋଛିଲା ତାର ପାଞ୍ଜି ॥
ପୁଣିହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ପାଇଲା ଯହୁଁ
ଭୟେ ।

ବୋଇଲା ରିକ୍ଷ କପି ସବିହେଁ
ବିଷ୍ଣୁମୟେ ॥୯୦
ଯେସନେକେ ସମୟେ ଅଙ୍ଗଦ ଆଠ
ଘେନି ।
ଲଙ୍କାରେ ବିଧିସଭ ଅନେକ ସଜନି ॥
ପାରୁଣ ମହୋଦର ଯେ ରାବଣ ବେନି
ପୁତ୍ର ।
ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରକୁ ଯେ ପେଷିଲା ତାହାନ୍ତ ॥
ଅଙ୍ଗଦର ସଙ୍ଗେ ସେ କଲେ ମହାରଣ ।
ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ବିହନ୍ତି ତାନ୍ତବାଣ ॥
ତାରାଗଣ ଜାଣି ସେ ବିହନ୍ତି ନାରାଜ ।
ଦେଖି ବେଗେ ଧାଇଁଲା ବାଜାର ଆଡ଼କୁ ॥
ଓଷ୍ଠ ବୃକ୍ଷ ଉପାଡ଼ି ବେଗେ ଧରି ।
ଧରି ପୋପଡ଼ାଇଲା ଟେକା ମତି
କରି ॥୧୦୦
ଥୋକାୟେକ ସଜନ ହୋଇଲେ ତହିଁ
ହତ ।
ଶଉରୀ ସେନାପତିଙ୍କର କଥା ଅପ୍ରମିତ ॥
ଜାମୁଗଛ ଉପାଡ଼ି ମାଇଲାକ ବଳ ।
ମନ୍ଦର ପର୍ବତ କି ଘୋଟିଲା ମହାଜଳ ॥
ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଣ ସେ ମାରନ୍ତି କୋପଭରେ ।
ଅନେକ ଅସୁର ଯେ ପଡ଼ିଲେ ସମରେ ॥
କେଶରୀ ତାଳିମ୍ବ ଦଧିମୁଖ ତିନି ।
ପାଞ୍ଚ ଜଣ ହୋଇଲେ ଅଙ୍ଗଦକୁ ଘେନି ॥
ଛାଗଳ ପଲେକ ସିଂହ ଖେଦା ଖେଦି ।
ରଣରଙ୍ଗ ସ୍ଥାନେ ବହଇ ରକତ ନଦୀ ॥୧୦
ମାର ମାର ଶବଦ ଯେ ଶୁଭଇ ତଉପାଶ ।
ଲଙ୍କାର ନରନାରୀ ମନରେ ମହାତ୍ରାସ ॥
ସପନ ଦେଖିଲା ପ୍ରାସକ ମଣ୍ଡୁଛନ୍ତି ।
ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଣ ସେ କଥା ନ କହନ୍ତି ॥
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ନିଶ୍ଵାସରେ ଅଣ୍ଟାରେ ହାଥ ଦେଇ ।
ଥମ୍ବାଭୂତ ହୋଇଁ ଯେକ ଆରେକ କଥା
କହି ॥
କେ ବୋଲଇ ରାବଣ ଆବର କେଣିକି
ଯିବ ।
ଆକାରଣ କଥାରେ ନିଷ୍ଠୟେ ମରିବ ॥

ବାବୁ ବିଧାତା ଯେହା ସେ ସମ୍ପାଦିଲୁ ।
ଅକ୍ଷେକ ପୁରୀ ବାନରେ ବିଧିସଭ ॥୨୦
ଦେଖିଲା ନ ଥିଲା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ କର୍ଣ୍ଣେ ।
ରାବଣକୁ ଜିଣିମେ ରକ୍ଷ କପିମାନେ ॥
ଭଲ ବିପୁରୀତ ହୋଇଲା ଆରେ ଆକ ।
ଅକାରଣେ ମୋଡ଼ାୟେ ମନ୍ତ୍ରିଲେ ମହାରାଜ୍ୟ ॥
ଭୟେ ଭୀତି ନାହିଁ କପି ନିଲକ୍ଷଣ ।
ମାନେବ ଶରୀର ତ ପୁଣି ଦୁଇ ଜଣ ॥
ଉଶ୍ଵାସି କହନ୍ତେଣ ଆକୃଷ୍ଟିଲେ ଆସି ।
କେ ବୋଲଇ ମାରରେ ସାଂଗ୍ରାମରେ ପଶି ॥
କୋଡ଼ ଧରିଣ କେ ମାରନ୍ତି ଅତି ବେଗେ ।
ଉଠି ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ରକ୍ଷ କପି ସଙ୍ଗେ ॥୩୦
ପୃଥ୍ଵୀ କମ୍ପଇ ଧାଇଁମାର ଗତି ।
କଦଳୀ ବନ କି ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ମଉହସ୍ତୀ ॥
ହୁଳହୁଳି ଶବଦ ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ପୁରେ ।
ପୃଥ୍ଵୀ ଟଳମଳ କପିଙ୍କର ପାଦଭରେ ॥
ପ୍ରଳୟ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ସଂସାର ବିନାଶ ।
ଦେଖିଣ ଅସୁରେ ଯେ ପାଇଁଲେ ମହାତ୍ରାସ ॥
କଷୋର ମାରେଣି ଯେ ବିକଟାଳ ରଡ଼ି ।
କେ ଅନ୍ତ ଲୋଚାୟେ ଯେ ଗଳାରେ ଛଡ଼ି
ଭରି ॥
କେହୁ କନ୍ଧରେ ମୃତୁପିଣ୍ଡ ଧରି ଧାଇଁ ।
ମୋଡ଼ିଣ ମୁଣ୍ଡକେ ଧରିଣ ଫିଙ୍ଗି
ଦେଇଁ ॥୪୦
ଶୟେ ଭୁଣ ଲଙ୍କା ଯେ ପୁରିଲେ ରିକ୍ଷ ହରି ।
ଘରେ ଘରେ ପୁରେ ପୁରେ ଅଛନ୍ତି
ବିଜେକରି ॥
ପୂର୍ବଦ୍ଵାର ଲୋକେ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଗଲେ ।
ଉତ୍ତର ସଜନି ପଶ୍ଚିମେ ମିଳିଲେ ॥
ଚାରିଦ୍ଵାର ଲୋକେ ମିଳି ଯେକ ହୋୟେ ।
ସବୁକରି ଶରୀର ହୋଇଲା ରକ୍ତମୟେ ॥
ଅଙ୍ଗଦ ଶତବଳ ଶଉରୀ ଦଧିମୁଖ ନଳ ।
ସୁଗ୍ରୀବର କେଶରୀ ତାଳିମ୍ବ ବୀର ନାଳ ॥
ଗନ୍ଧମାରଦନ ରମଣ ତାରାଷ ।
କାଳିମୁଖ କାଳିଞ୍ଜନ ଗବୟେ ଗବାଷ ॥୫୦
ବଳିମୁଖ ଚନ୍ଦନ ଶରସେତୁ ବୀର ।

ରଣ ରଙ୍ଗେ ଅସୁରଜ୍ଞ କଲେ ନାରାଣୀର ॥	ପିଠି ଆଡ଼େ ମିଳିଲେ ଦଶ ସହସ୍ର ମହାରଥ ॥	ଯେକ ପ୍ରହାରକେ ଯେ ସଜନି ନିବାରି ।
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ଵାରେ ଯେ ମିଳିଲେ ବୀରେ	କାକାଷ କୁଳପାଞ୍ଚ ଅମୟେ ମୁରାସୁର ।	ପୁଣ ପୁଣ ତରୁବର ପେଷଇ କୋପ କରି ॥
ଯାଇଁ ।	ପ୍ରଶସ୍ତ ଧୂମାଞ୍ଜ ବିକଟ ମହୋଦର ॥	ହନୁମତ ହିଁ ଯେସନ ସଂଯାତେ ବଳ
ଦେଖିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସାଂଗ୍ରାମେ ଅଛି ରହି ॥	ପାରୁଣ ମହାରାବଣ ବିପ୍ଳବେ ଅତିକାୟେ ।	ମାରି ।
କରେ ଧନୁ ଧରି ବିକରାଳ ମୁଖ ।	କଙ୍କ ଧଙ୍କ ସିଂହ ଦୁରଙ୍ଗ ବେଗେ ଆସ ॥	ଯେକାବେଳକରେ ଦଶବିଂଶତି ପ୍ରହାରି ॥
ନାରାଜ ପୁରାଇଁ ଅଛଇ ମହାତୀକ୍ଷ ॥	କାକାସୁର ବାକାସୁର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ।	ଅଙ୍ଗଦ ଯୁଦ୍ଧେ ଯେସନେକ ପରକାରେ ।
ହନୁମତ ସାରାସ ଦୃବିନ୍ଦ ପାରାସ ।	ବଜ୍ରମୁଷି ଧୂଧଂସ ଦେବଦତ୍ତ ସାଧ୍ୟ ॥	କେଶରୀ ମହିମା ଯେ କହିଲେ ନ ସରେ ॥
ବେଢ଼ି ମାରିଲେକ ଅସୁରର ପାଶ ॥	ଗୁଣ ଟଙ୍କାର କରି ନାରାଜ ପେଷିଲେ ।	ବେଲ ବୃକ୍ଷ ଧରିଣ ଧାଇଁଲାକ ଯହୁଁ ।
ମହାତ୍ମା ମହାବୀର ଲିମ୍ବବୃକ୍ଷେ ଧରି ।	ଶୂନ୍ୟ ପଥ ଗୋଟା ଯେ ନାରାଜେ	ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ି ଦଇତେ ପଳାଇଲେ
ଉପାଡ଼ି ଧାଇଁଲା ଯେ ଶାମୁ ଗତି କରି ॥୬୦	ରୁଷିଲେ ॥୯୦	ତହୁଁ ॥୨୦
ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯେ ପେଷିଲାକ ନାରାଜ ।	ସୁଗେଁ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ।	ବାଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ତିନି ।
ଛେଦିଲାକ ବୃକ୍ଷ ଯେତେ କପିରାଜ ॥	ଅପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧ ହାଦେ କଳାକ ମେଘନାଦ ॥	ରଣେ ପଶିଲେ ଯେ ଶାଳଶିଳ ଘେନି ॥
ଧାଇଁଣ ବିଧାୟେକ ଯେ ମାଜଲାକ	ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ୟକ୍ତ ଆକ୍ରେଷିଲା ଯହୁଁ ।	ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ତାରାକ୍ଷ ଶତବଳ ।
ନେଇଁ ।	ଅଙ୍ଗଦ ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲାକ ତହୁଁ ॥	ପବନ ମହାତ୍ମ ଅଟନ୍ତି ପନଶିଳ ॥
ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ଲାଗିଲେ ବୋବିଦେଇଁ ॥	ତାହାର ପଛରେ ଦୃବିନ୍ଦ ହନୁମତ୍ତ ।	କଞ୍ଚନ ଶରସେଦୁ ତାଳିନ୍ଦ ତନ୍ଦନ ।
ପାଦେ ପହୁଡ଼ଇ କେଁ ଗୁରୁଦାୟେ ମାରି ।	ଯେହାଙ୍କର ପିଠିରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ତାରାକାନ୍ତ ॥	ସୁନାସ ପାରିଜାତେକ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
କେହୁ ବୃକ୍ଷ ଧରି ପିଟନ୍ତି ଆଗସରି ॥	ମୁକୁଳା ମଉଗଜ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶନ୍ତି ।	କୁମୁଦ ଶତବଳ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
ମେଘନାଦ ବଞ୍ଚାଇଲା ଯେ ବିବିଧ ଗତି	ଦେଖିଣ ଦଇତେ ନାରାଜ ପେଷନ୍ତି ॥	ଅସୁରଙ୍କର ସଜନି ଯେ ମାରନ୍ତି ବିକୋତି ॥
ଦେଇଁ ।	ପାସ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି କପିକୁଳ ମଲ୍ଲ ।	ଝାଳ ରକତରେ ହୋଇଲେ ସବୁ ମିଶା ।
କୋପେ ବାଳାସୁତ ଧଇଲାକ ଯାଇଁ ॥	ମନ୍ତ୍ରି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାଜଲାକ ଭାଲ ॥ ୧୦୦	ସୁରଙ୍ଗବଦନ ରକତେ ଶ୍ରୀଭୂଷା ॥୩୦
ହନୁମତ ଆସି ଧଇଲାକ ଧନୁ ।	ଶଉରୀ ସେନାପତି ଧଇଲାକ ଯାଇଁ ।	ଯହୁଁ ସେ ଅସୁର ବଳ ଭାଙ୍ଗୁଣି ପାଇଲେ ।
ଶୂନ୍ୟ ହସ୍ତ ହୋଇ ଗଲା ରାବଣର	ସେହି ଅସ୍ର କୋପେ ଯେ ମାଜଲା ନିଠାଙ୍ଗ ।	ପ୍ରହସ୍ତ ସେନାପତି ଆଶ୍ରମେ ରହିଲେ ॥
ତହୁଁ ॥୭୦	ଦେଖି ମେଘନାଦ ପ୍ରତି ଅସ୍ର କରି ।	ଥାଠ ସମ୍ବଳିଣ ଯେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
ବିଧାୟେ ମାଜଲା ନେଇ କିଷ୍କିନ୍ଧାର ପତି ।	ଛେଦି ପକାଇଲା ବାବଲ ସୁମରି ॥	ଦୃଷାର ବୃକ୍ଷ ଜାଣି ନାରାଜ ମାଜଲା ॥
ଅଙ୍ଗ ଢାଳି ଦଇତ ଗଲାକ ଚିତ୍ରଗତି ॥	ତେଇଁ ହନୁମତ ବସିଲା ତାର ରଥେ ।	ଘଡ଼ଘଡ଼ି ପ୍ରାୟେକ କରଇ ଗୁଣନାଦ ।
ଶାମୁରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଆସି ମିଳିଲା	ବଜ୍ର ସମାନ ପଥରେକ ଧରିଅଛି ହାଥେ ॥	ନାରାଜ କରନ୍ତେ ଯେ ବିକୁଳି ମହାନାଦ ॥
ଦେବରଥ ।	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ମାଜଲା ଗରୁଡ଼ର କୋହେ ।	ତାକି ନାରାଜ ଯେ ବିଶିଳାକ ପୁଣି ।
ତହିଁ ଆରୋହିଣୀ ଯେ ରାବଣର ସୁତ ॥	ବଜ୍ର ନିବାରିଲା ତାହା ରାବଣର ପୋୟେ ॥	ବରଷାର ପ୍ରାୟେକ ନାରାଜ ବିଷଇ
ସହସ୍ରେକ ଅଶ୍ଵ ଯୋଡ଼ିଅଛି ଯାନେ ।	ବାହୁଡ଼ି ହନୁମତ ଭୂମିରେ ଆସି ମିଳି ।	ମନେଗୁଣି ॥
ମନ୍ତ୍ରବଳେ ତଳଇ ସେ ସାରଥୀ ବିହୁନେ ॥	ବ୍ୟାଘ୍ର ଦେଖିଲେ ଯେହ୍ନେ ପଲ୍ୟଦନ୍ତି ଛେଳି ॥	ତାହା ଦେଖି ନାଳ ଯେ କୋପେଣ
ଦିଗ ଦହନ ଚିରାକ ଯେ ଉଡ଼ଇ ଗଗନେ ।	ଅସୁର ସଜନି ଯେ ହନୁମତକୁ ଦେଖି	ଧାଇଁଲା ।
ଦେବତାୟେ ଭୟେ କରନ୍ତି ଦେଖି ମନେ ॥	ଦ୍ରାସି ।	ନୀଳର ଧାମତେ ଦଇତ ତାହିଁଲା ॥
ଯାହା ଦେଖିଣ ଯେ କମ୍ପଇ ବଜ୍ରଧର ।	ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ଯେ ରଣରଙ୍ଗେ	ଅତି ବଡ଼ ପଥରେକ ମାଜଲାକ ନେଇଁ ।
ସେ ରଥ ଆସି ମିଳିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ	ପଶି ॥୧୦	ଦଇତର ହୃଦରେ ବାଜିଲାକ ଯାଇଁ ॥
ଛାମୁର ॥୮୦	ଶାଳବୃକ୍ଷ ଧରି ମାରଇ ପୁଣି ପୁଣି ।	ରକତ ଉଡ଼ୁଗାରି ଛାଡ଼ିଲାକ ପ୍ରାଣ ।
ତହିଁ ବସି ବୀର ଯେ ହୋଇଲାକ ସୁସ୍ଥ ।	ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଦଇତେ ଲୋଚନ୍ତି ଧରଣୀ ॥	ଧରଣୀରେ ପଡ଼ିଲାକ ରହୁବର ତେଜିଣ ॥

ଦେଖିଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଧାର୍ମିକ ଚଢ଼ି ।
 ହନୁ ବାହାକ ଦେଖି ଓଜାଳିଲକ ଧାଡ଼ି ॥
 ପଥରେକ ଧରି ମାଲଲକ ଚଢ଼ି ।
 ଦେଖିଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ମାଲଲ ପୁଷ୍ପ ବାଣ ମୁର୍ଦ୍ଧି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଦେଖି ତାହା ମନରେ କୋପ
 ବହି ।
 ଗୋଷେ ଧାଇଁଲା ସେ ପବନ ଚନ୍ଦ୍ର ॥୫୦
 ରାଗେଣ ମାଲୁତି ଯେ ଗପୋଡ଼େ ମାଲଲ ।
 ରଥ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଯେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶହିଁ ପଡ଼ି ମଲା ॥
 ବହୁମୁଷି ସଜନି ମାଲଲ ବିକୋଟି ।
 ଦୁରୁହୁଁ ଉଗାଳିଲା କିଷ୍କିନ୍ଧାର ପତି ॥
 ତାଳ ବୃକ୍ଷେକ ଧରି ଅଛି କରେ ।
 ଦେଖି ବହୁମୁଷି ଛେଦିଲା ତାମ୍ବୁଲରେ ॥
 କୋପେ ପୁଣ୍ଡାବର ଯେ ପେଷିଲକ ଶିଳ ।
 ରଥ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଦଉତ ପଡ଼ିଲକ ତଳ ॥
 ପ୍ରାଣଗଲା ସେ ଯେ ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ।
 ଅନେକ ବାନର ଯେ ପଡ଼ିଲକ ମାଡ଼ି ॥୬୦
 ସିଂହନାଦ ଦେଖିଣ ସେ କିଷ୍କିନ୍ଧାର ରାୟେ ।
 ଅସୁର ସଜନି ସେ ମରଦର ପାୟେ ॥
 କାହାକୁ ବିଧାୟେ କାହାକୁ ନାତେ ମାରି ।
 କାହାକୁ ପିଙ୍ଗିଦେଇ ଟେକାମତି କରି ॥
 କାହାର ବାଳ ଧରିଣ କଟାଡ଼ଳ ।
 ଯେକର ଉପରେ ଆରୋକ ତାଡ଼ଳ ॥
 ଦେବେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସ୍ବର୍ଗପୁରେ ଆଇଁ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କ୍ଷତ୍ରୀ ଦୁ ଗିଷ କପି ସାଇଁ ॥
 ଗଣଗୋଳ କରି ଯେଣେ ଚଳଇ ପୁଣ୍ଡାବର ।
 ପିଠିକି ରକ୍ଷା ଅଛି ପବନକୁମାର ॥ ୭୦
 ତାହାଣେ ଅଙ୍ଗଦ ବାମେ ନଳନାଳ ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତି କୁମୋଦ ପନଶିଳ ॥
 ଯେ ଯାହାର ସୁଖେ ଯେ କରନ୍ତି ସାଂଗ୍ରାମ ।
 ଯାହାକୁ ଭେଟନ୍ତି ସେ ଯାଇ ଯମଗ୍ରାମ ॥
 ଅତି ପ୍ରବଳ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ବୀରେ ।
 ଦୃଢ଼ ଧାଇଁଲା ଧରିଣ ମୁଦୁଗରେ ॥
 ଦେଖିଣ ଦୃବିନ୍ଦ ଯେ ଓଜାଳିଲକ ଯାଇଁ ।
 ଦୁହେଁ ଭେଟାଭେଟି ନ ଯୁଦ୍ଧିଲେ କେହି ॥
 ଶାଳତରୁ ଯେକ ଦୃବିନ୍ଦ ଘେନିଥିଲା ।

ଦୃଢ଼ ଉପରେ ନେଇଣ ପିଟିଲା ॥ ୮୦
 ସେ ତାହା ଓହାଡ଼ି ଯେ ସହିଲା ଦେହ
 ଦେଇ ।
 ଅଙ୍ଗେ ବାଜି ବୃକ୍ଷ ଗଲାକ ଦୂର୍ଦ୍ଦଶ ହୋଇ ॥
 ତାଳମାନ ବାଜି ବହିଲା ରକତ ।
 ରାଗେଣ ଉପରକୁ ଡେଇଁଲା ଦଉତ ॥
 ଯେବଣ ଆଉଧ କରୋଣ ଘେନିଥିଲା ।
 ଦୃବିନ୍ଦ ଉପରେ ନେଇ ପହୁଡ଼ିଲା ॥
 ଦେଖିଣ କପିବାର ପାତିଲାକ ମୁଣ୍ଡ ।
 ବାଜି ମୁଦୁଗର ହୋଇଲା ମସିଖଣ୍ଡ ॥
 ଦେଖିଣ ଦଉତ ହୋଇଲା କମ୍ପମାନ ।
 ବୋଇଲେ ସମରକୁ ଯେ ନୋହଇ
 ସମାନ ॥୯୦
 ଯେତେ ବୋଲି କୋପେ ଧାଇଁଲା ଶୁଳ
 ଘେନି ।
 ଦୃବିନ୍ଦ ଓହାଡ଼ିଲା ପଡ଼ିଲା ମେଦନୀ ॥
 ଧାଇଁ କପିବାର ସାଉଁଟିଲାକ ତାହା ।
 ଦଉତକୁ ମାଲଲ ତୋଳିଣ ବେନି ବାହା ॥
 ଦୃଢ଼ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ଶୁଳ ଯାଇ ।
 ସର୍ପ ଯେହ୍ନେ ଗାଡ଼ରେ ପଶିଲ ପଳାଇଁ ॥
 ବୁକୁ ପୁଟି ପିଠିରେ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ଦେହଛାଡ଼ି ପ୍ରାଣ ଗଲାକ ତାହାର ॥
 ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ନ ପୁରଇ କିଛି ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଦଶରଥ
 ବଢ଼ି ॥୧୦୦
 ଶତବାଳିକି ବୋଇଲେ ଦୁ ବହନ ହୋଇ
 ଯାସି ।
 ଆମ୍ବର ସଜନକୁ କଢ଼ାଇ ଆଣସି ॥
 ବେଳ ଅସ୍ତକାଳ ଆସିଣ ହୋଇଲା ।
 ରହୁ ଆଜ ରଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିବା ସୁବଳୟାକୁ ଯିବା ।
 ଏକାଦିନକେ କି ଶତ୍ରୁକୁ ଜିଣିବା ॥
 ବିଚାରିଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।
 ସମାନ୍ୟ ଛତ୍ରୀ ଯେ ନୋହଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ନାମ ଶୁଣି ତିନି ଭୁବନ ଭୟେ କରି ।
 ଭୟେ ଇନ୍ଦ୍ରବାସ ବହୁହିଁ ନ ଧରି ॥୧୦

କେଉଁ ଯୋଗେ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇବ ଯେତେ
 ବୀର ।
 ଯାସି ଶତବାଳି ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ହକାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ବଚନେ ଯେ ଗଗନେ
 ବିକୁମିଲା ।
 ଅତରାସେ ଥାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ତାଳିଲା ॥
 ଆହୋ ଗିଷ କପି ଦୁମ୍ଭକୁ ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟା
 ପୁଣି ।
 ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ହାଦେ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣି ॥
 ମୁରଂ ଯେ ଶତବାଳି ଆସିଅଛି ନେଇଁ ।
 ଆଜର ଗଣ ଆଉ ନ କରିବା କେହି ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିବେ ରଘୁକୁଳ ନାଥ ।
 କାଲି ରାତ୍ର ପାହିଲେ ଯେ ଛେଦିବେ
 ଦଶମାଥ ॥୨୦
 ଆହୋ ବୀରମାନେ ପୁଣ୍ଡାବର ରାୟେ ।
 ଆସିବ ସମର ଛାଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ବିଧେ ॥
 ଆହୋ ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଦୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ।
 ରାଘବେ ବୋଇଲା ଦୁମ୍ଭେ ନକର ଆଜ
 ଗଣ ॥
 ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟେ କରିବେ ଦାଶରଥ ।
 ଗିଷ କପି ଗୋଟିୟେ ନ ଥିବ ଆଉ ଯେଥୁ ॥
 ଶୁଣି ପୁଣ୍ଡାବର ଅଙ୍ଗଦ ଅନୁମତ ।
 ରହ ରହ ବୋଲି ତାଳିଲେ ସଜନନ୍ତ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ମଲ ମହାମଲ ।
 ବୀର ମହାବୀର ବୋଲନ୍ତି ତାଳ ତାଳ ॥୩୦
 ଗଗନେ ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଁଣ
 ଉଡ଼ିଗଲେ ।
 ଲଙ୍କାର ଭିତରେ କେହି ଗୋଟିୟେ ନ
 ରହିଲେ ॥
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଦ୍ଵାରେ ଯେତେକ
 ପଶିଥିଲେ ।
 ସେହି ବାଟେ ସମସ୍ତେ ବାହାର
 ହୋଇଗଲେ ॥
 ଅମଙ୍ଗଳ କରି ଗଲେକ ଲଙ୍କାପୁରୀ ।
 ଶତବାଳି ବାହୁଡ଼ି ଭେଟିଲେ ଚାପଧାରୀ ॥

ଶିରେ କର ଦେଇଁ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣ ।
 ଯାହା ସେ ଦେଖିଲି ଦେବ ଅପୂର୍ବ
 ମହାରଣ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ ଯାକ ମଡ଼ା ପଡ଼ିଅଛି ।
 କ୍ରୀଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀକାଳ ଗୁଧ ପକ୍ଷୀ ॥୪୦
 ପୁରୀବର ହନୁମନ୍ତ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ
 ନାଳ ।
 ଯେହାକରେ ଧୂସ ଯେ ହୋଇଲା
 ଦତ୍ତବଳ ॥
 ମୋହୋ ନ ଗଲେ ନ ଆସନ୍ତେ ଆଜ ।
 ଶୁଣି ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ରାମରାଜ ॥
 କଥା କହୁଁ କହୁଁ ଦିଶିଲାକ ବଳ ।
 ବୀରତୁର ଶବଦ ଯେ ଶୁଭାଜ ତହଳ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଅଜଲେ ଯେକ ହୋଇଁ ।
 ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରୁ ଅଜଲା କିଷ୍କିନ୍ଧା ସାଜ ॥
 ଛତ୍ର ଚିରାଳ ଯେ ଆଲମ୍ବ ବୀରନେତ ।
 ସବୁକରି ଶରୀର ସର୍ବାଙ୍ଗ ରକତ ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଆସି ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଉଠ ଉଠ ବୋଇଲେ ॥
 ଉଭା ହୋଇଁ ଶେଷ ସେ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।
 ବୋଲନ୍ତି କିମ୍ବା ତୁମେ ଅଶୀର୍ବାଦ ରଘୁବୀର ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ଆଣନ୍ତୁ ଦେବୀ ସାତ୍ୟା ।
 ଶୁଣି ଚହଟି ହସନ୍ତି ଜଗୁକିତା ॥
 ବୋଇଲେ ବେଳ ଯେ ଅସ୍ତ ହୋଇେ
 ଆସି ।
 ପରଦେଶେ କିମ୍ବା ପଶିଥିବା ନିଶି ॥
 ଆଜ ଯେବେ ଆସେ ସୁବଳୟାକୁ ଯିବା ।
 କାଲି ପ୍ରଭାତରୁ ଆସି ସମର କରିବା ॥୨୦
 ଅଜଲାଜ ଅଛି ଯେବେ ଯେତେକ ଦିନେ
 ପାରି ।
 ଆଗତ ହୋଇଲେ କି ଶତ୍ରୁକୁ ହୋଇେ ମାରି ॥
 ଶୁଣି ପୁରୀବର ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।
 ହୋଇ ଦେବ ଯେ କଥା ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଶା୍ୟ ଦେଲେ ଥାଠ ଚଳିଯାଉ ।
 ଯେ ଗଡ଼ ସୀମାନ୍ତରେ ଗୋଟିୟେ ନ ଆଉ ॥

ନଳ ଆଗିଆଣି ପଛେ ବିଭୀଷଣ ।
 ବାମ ପାଖେ ରହୁ ପୁରୀବର ରାଣ ॥
 ଜୟେବ ଦଣ୍ଡିଣେ ମଧ୍ୟରେ ରାମରାୟେ ।
 ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଧରେ ବିଜେ କରିଯାୟେ ॥୨୦
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଛି ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରେ ବସି ।
 ବୈକୁଣ୍ଠ କପିଳାସେ କି ହରି ହର ଦିଶି ॥
 ଉତ୍ତର ମୁଖ ହୋଇଁ ଯେ ଚଳନ୍ତି ଘନ
 ଘନ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ବୋଲନ୍ତି ଚାଲ ଚାଲ ବହନ ॥
 ପ୍ରବଣ ବାଜଣା ଯେ ବାଜଇ ବାଦ୍ୟମାନ ।
 ଛତ୍ର ଚିରାଳ ଯେ ଉଦୟ ଧୂଳ ଚିହ୍ନ ॥
 ଯିବାର ବେଳେ ଯେ ଯେକ ଯେକ
 ଗଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ା ବିଜେକାଳେ ସଜିୟେ
 ମଲ୍ଲିଲେ ॥
 ମଙ୍ଗଳ ଗୁଞ୍ଜରୀ ଯେ ବାଜଇ ମହୁରୀ ।
 ନାଚନ୍ତି ବୀରରେ ଯେ ବିବିଧ
 ଗତିକରି ॥୮୦
 ରଣେ ଜିଣିଣ ଯେ ଅଛନ୍ତି ତୁହାଜ ।
 ପୁର ନର ଅପୁରକ କଳଣା ନ ଯାଉ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟାକର ତେଜ
 ଦେଖି ।
 ମନେ ବତୀରନ୍ତି ପାଇବି ମୋର ସଖୀ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ସୁବଳୟାରେ
 ପ୍ରବେଶ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
 ଶୁଣି ଗୋ ପାର୍ବତୀ କହନ୍ତି ସଦାଶିବ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଆସି ବିଜୟେ ରାଘବ ॥
 ନଗ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ବେଗେ
 ଯାଇଁ ।
 ହନୁମନ୍ତ କନ୍ଧରୁ ଉଡ଼ୁରିଲେ ରଘୁସାଜ ॥୯୦
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଆସି ନମସ୍କାର କଲେ ॥
 ପୁରୀ ବିଭୀଷଣେ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ।
 ସେନାପତିମାନେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥
 ନଳକଇଁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଇଲେ
 ସୀତାସାଜ ।

ଆଗିଆଣି ଥାଠରେ ରହ ତୁମେ ଯାଇଁ ॥
 ବାମେ ହନୁମନ୍ତ ପଖା ରଖିଥାଉ ।
 ଡାହାଣ ପଖାରେ ବିଭୀଷଣ ରହୁ ॥
 ଆଜର ସଜନି କେତେ ଅଜଲେ
 ପାରିହୋଇଁ ।
 ସୁଷେଣ ଜଣାଇ ଶୁଣିମା ରଘୁସାଜ ॥୧୦୦
 ଲହୁ ଉପବନ ପୁରିଅଛି ବଳ ।
 କେ ତାହା ସଙ୍ଗୋଳି କହିବ ରଘୁବାଜ ॥
 ନିତି ଯେହିମତି ଆସୁଥିବେ ଥାଠ ।
 ପୂର୍ବର ଜିଆଣ ଯେ ଦଶରଥଙ୍କର ଚାଟ ॥
 ଯେବଣ ମସ୍ତ ପୋଥି ଅଛଇ ମୋର ହାଥ ।
 ଯେହାଉଁ କରି ମୁଁ ଜଣାଇ ରଘୁନାଥ ॥
 ବେଦରୁ ବୁଝା ଯେ ମସ୍ତ କାଢ଼ିଲା ।
 ରାମାୟଣେ ଯୁଧ୍ୟକୁ ଏତେକ ନିବାଡ଼ିଲା ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଚରିତ ପୋଷ୍ଟକେ
 ଲିହିଅଛି ।
 ଶୁଣିଣ ହରଷ ହୋଇଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥୧୦
 ଆଶା୍ୟ ଦେଲେ ଆଜ ଅଜଲେ ଯେତେ
 ବଳ ।
 ଯେହାଉଁ ଘେନି ଆଗିଆଣି ହୋଇ ନାଜ ॥
 ଶୁଣି ମହାବୀର ଯେ ଥାଟ ଘେନିଗଲା ।
 ସୁବଳୟାକୁ ପାଞ୍ଚ କୁଣେ ନେଇଁ ଠଣା
 ଦେଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରବି ଅସ୍ତକାଳ ।
 ଯୁଦ୍ଧ ସଜ ଫେଡ଼ିଲେ ଯେ ଦେବ
 ନଦୀକୁଳ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତେ ଯେ ଯୁଥପତିମାନ ।
 ରୁଧିର ଛତ୍ରାଳ କରନ୍ତି ସ୍ଵାହାନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ସୁମରିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ।
 ସଙ୍ଗେ ପଟୋଆରି ଅଛନ୍ତି ସକଳ
 ଯୋଦ୍ଧା ॥୨୦
 ତହୁଁ ଶ୍ରୀପୟରେ ବିଜେ କରିଗଲେ ।
 ସ୍ଵର୍ଗେଶ ଅପହରୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରି ଉପରେ ଯେବଣ ନବର ।
 ତହିଁ ବିଜେକଲେ କୌଶଲ୍ୟା କୁମର ॥
 ରଜନୀ ପ୍ରବେଶେ ଲଗାଇଲେକ ହୁଳା ।

ସକଳସ ଗୁଣ୍ଡିମାନ ଜଳଇ ବାପମାଳା ॥
 କନ୍ଦମୂଳ ମଣୋହିଁ ଯେ କରନ୍ତି ରଘୁସାଜଂ ।
 ଆଚୋବନ ସାରି ହରିଡ଼ା ଫଳ ଖାଇଂ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମଣୋହିଁ କଳାକ ସେବା ସାରି ।
 ସେନାନ୍ତ ଘେନି ଭୁଞ୍ଜଇ ସୁଗ୍ରୀବର
 ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥୩୦
 ବିଭୀଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଆଗ ଛାମୁଆ ହୋଇ ।
 କନ୍ଦମୂଳ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି କଥାମାନ କୋହାକୋହିଁ
 ହୋଇ ॥
 ସଂଗ୍ରାମର ବିଧାନ ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ।
 କପିକୁଳର ସାହାସ ଅସୁରଙ୍କର ଗାରିମା ॥
 କଟେକର ବଡ଼ପଣ ରାବଣର ତପ ।
 ଅଜାଦ ଦୂତ ଯିବା ଲହରୀତର ଧାପ ॥
 ଛତ୍ର ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିବା ହନୁମତ ଗଦା ନେମା ।
 ପୋଡ଼ିଲାର ଗଡ଼ ଯେ ଗଢ଼ିଲା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ॥
 ଲଙ୍କାର ବିକଳ ସେନାପତିଙ୍କର ବଧ ।
 ରଣରଙ୍ଗ କରିବା ସେନାପତିଙ୍କର ସଧ ॥୪୦
 ସୀତା ହରଣ ଯେ ରାବଣର ମରଣ ।
 ଭୁଞ୍ଜିବାର ବେଳେ ଯେ କରନ୍ତି ବିଚାରଣ ॥
 ଉଦର ତୋଷଣ ଯେ ଆଜ୍ଞାବନ କଲେ ।
 ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦ୍ରବ୍ୟନ ଯାଇ କଲେ ॥
 ରାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ଘଡ଼ି ହୋଇଲାକ ନିଶି ।
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁଶିଷି ॥
 ଯାସି ମୈତ୍ର ହୋ ବିଭୀଷଣ ସହିତେ ।
 ନିଦ୍ରା ଆକର୍ଷଣ କଳାକ ଆସି ମୋତେ ॥
 ଯେ ଯାହାର ବସାରେ ରହ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇଁ ।
 ଅଜାଦ ବୁଲୁ ଯେ ରାତ୍ରେଣ ବାଜଣା
 ବଜାଇ ॥୪୦
 ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀମ ଆଜର ସମରେ ପାଇଲ ।
 ଆଗଭର ହୋଇଁ ଶ ଯେ ଅସୁର ମାଇଲ ॥
 ଯାଅ ଯେବେ ସୁସ୍ଥେ ଘଡ଼ିୟେ ନିଶି ଶୁଅ ।
 ରାତ୍ର ନ ପାହୁଣୁ ଯେ ଟମକ ଦିଆଅ ॥
 ଆଜର ଯୁଦ୍ଧ ରାବଣକୁ ହୋଇଲା ଅଜୟେ ।
 କାଲି ବିଷମ ରୋଳ କରିବ ଲଙ୍କରାୟେ ॥
 ସକ ହୋଇଁ ଆମ୍ଭେ ଯେହି ପର୍ବତରେ
 ଥିବା ।

ତଇଥ ବାରତା ପାଇଲେ ଓହ୍ଲାଇଣ ଯିବା ।
 କି ହୋ ବିଭୀଷଣ ଅଟଇଟିକି ଯେହି ।
 ସାମାନ୍ୟ ଶତ୍ରୁ ମୋତେ ନୋହଇ
 ଲଙ୍କସାଇ ॥୨୦
 ବିଚାରି ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିତ ଯୋଗାଇଁ ।
 ବଳୀୟାର ହୋଇଲେ କି ଅମଡ଼ାରେ
 ଯାଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ଯେ ମଥାରେ ହାଥ
 ଦେଲେ ।
 ଭୋ ଦେବ କାହା ନ ଜାଣ ବୋଇଲେ ॥
 ତୋହୋର ମନ କଲେ ଏବେହେଁ ହୋଅଇ
 ମାରି ।
 ସାଧୁ ଗୁଣ ଘେନି ତୁମ୍ଭେ ଏମନ୍ତ ବିଚାରି ॥
 ଆଜହଁ ସେ ଦେବ ଆଣିଲୁ ବଳ କାଡ଼ି ।
 ଅସୁରେ ଭାର୍ଜନ ନେହିଲେ ଆଗ ବଢ଼ି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ବେଭାର ମତେ ଥିବା ।
 ବିଧିମତ କଥାରୁ ଆଡ଼େ ହୋଇଁ ନ
 ଯିବା ॥୨୦
 ଯୋଗେ ଧର୍ମ ଦେବତା ଯାହା କରୁ କରୁ ।
 ମୋହୋର ନ ଯୋଗାଇଲେ ବିଧାତା
 ମୋତେ ମାରୁ ॥
 ମୁଁ ତ ଯତନେହେଁ ପୁଣି ନ କଲିନା କଳି ।
 ସେ ସିନା ମୋତେ ଲଢ଼ିଲା ଆଗ ବଳି ॥
 ଯେବେହେଁ ସୀତାକୁ ଯେ ଦେଲେ ମୁହିଁ
 ଯିବି ।
 କିମ୍ପା ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଅପ୍ରୀତି ହୋଇବି ॥
 କାଲିହିଁ ହନୁମତ ବେଳେହେଁ ପୁଣିଯାଇ ।
 ସୀତା ଦେଇ ସୁସ୍ଥେ ଥାଇ ବିଂଶବାହୁ ॥
 ମୂର୍ଖ ପଣେ ଅବା ନ ଜାଣି ଆଣିଲା ।
 ସେ ଦୋଷ ଛାଡ଼ିଲି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା
 ଦେଲା ॥୮୦
 ଶୁଣି ସର୍ବ କପି ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲେ ।
 ଯେ ତୋହୋରେ ସେ ହୋଅଇ ବୋଇଲେ ॥
 ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ପରିଯତେ ହୋଇଲା ଭାଳେଣି ।
 କୃଷ୍ଣାଜିନ ଛାଲେ ପହଞ୍ଚିଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଧନୁଶର ଘେନି ଜଗଇ ସଜମିତ୍ରା ।

ନିଦେ ଅଚେତନ ଯେ ରଘୁକୁଳ ପତି ॥
 ସେନାପତିମାନେ ଯେ ଯାହାରେ ଗଲେ ।
 ବାଜଣା ବଜାଇ ଅଜାଦ ରାତ୍ରେଣ ବୁଲିଲେ ॥
 ଠଣା ପଡ଼ିହାରି ଉକାସି ବୋବି ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 ରିକ୍ଷ କପିବଳ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ଶୋଇଛନ୍ତି ॥୯୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋ ଶୁଣ ଶାକେମରା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ଯେ ଅଛଇ ଦଶଶିରି ॥
 ସେନାପତି ଚାରିହେଁ ପଡ଼ିଲେ ବୋଲି ଶୁଣି ।
 ମହାବିପ୍ଳୟେ ହୋଇ ବସିଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ଇ ଯେ କ୍ରୋଧେ ଗରୁଡ଼ର ।
 ଭୟମନେ ବିଚାରଇ ଗର୍ଭର ଭିତର ॥
 ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ରିକ୍ଷ କପିମାନ ।
 ଯେ ମୋହୋର ପାପ ଦିଶିଲା ଆଜ ଦିନ ॥
 ଯେବଣ ଯେବଣ ଚାରିହେଁ ଆଜ
 ହାରିଲେଟି ପ୍ରାଣ ।
 ତାହାଙ୍କର ମୁଖ ଦେଖିଲେ ଡରଇ
 କହୁରାଣ ॥୧୦୦
 ଜଗତେ ମହିମା ଯେ ଅଟଇ ଅପ୍ରମାଣ ।
 ରିକ୍ଷ କପି ହାଥେ ହାରିଲେ ନିଜ ପ୍ରାଣ ॥
 ଅନେକ ସଜନି ଯେ ସମରେ ପଡ଼ିଲେ ।
 ହସ୍ତା ଘୋଡ଼ା ପାଦାନ୍ତି ଅନେକ କ୍ଷୟେ
 ଗଲେ ॥
 ନଗ୍ର ଉଜାଡ଼ିଲେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଦିବ୍ୟପୁର ।
 ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥମାନ ହାଦେ କଲେ କୁର ॥
 ଚାରି କୋଶ ଉଞ୍ଚ ପାତେରୀ ଦୁଇ କୋଶ
 ଓସାର ।
 ଯେହା କେମନ୍ତେ ଡେଇଁଲେ ରିକ୍ଷ ଯେ
 ବାନର ॥
 ଯେଡ଼େକ ଯଶ ମୋହୋର ସବୁ ଗଲା
 ନାଶ ।
 କିମ୍ପା ଦେବତାୟେ ହୋଇବେ ମୋତେ
 ବଶ୍ୟ ॥୧୦
 ଜନମୁଖେ ଅପଛାଡ଼ି ପାଇଲି ବହୁତ ।
 ଉପହାସ୍ୟ କରିବେ ମୋତେ ସକଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ॥
 ଯେତେକ ସୁଖ ଭୋଗ ଯିବାକ ବିଫଳେ ।
 ଯଦ୍ୟପି ଶ୍ରୀରାମ ମାରଇ ମୋତେ ବଳେ ॥

କିମ୍ବା ମୁଁ ସାତ୍ୟକ୍ଷ ଆଣିଲି ଚୋରାଜଂ । କେବଣ କେବଣ ଶ୍ରୀମା ମୋହୋର ପୁରେ ନାହିଁ ॥	ଯେକା ହୋଇବା କାଳେ ଯେତେ କର୍ମ କଲି । ଯେବେ ଆସି ନର ବାନରେ ହାରିଲି ॥	ଯେତେ ବୋଲି ରାୟେ ଭିତରକୁ ଗଲା । ମଣିମା ମଣିମା ବୋଲି ଶୁଣିଆ ଡାକ ଦେଲା ॥
ସାନ ଲୋକ ପ୍ରାୟେ ବୁଝି ଭରସା କଲି । ଯେବେ ବିଚାରନ୍ତେ ମୁଁ ସମ୍ପୋଡ଼େ ନାଶଗଲି ॥	ମୁଁ ଯଦି ସମରେ ଥାନ୍ତି ଉଚ୍ଚାହୋଇଂ । ଚାରିସେନା ମୋର ପଡ଼ନ୍ତେ କିସ ପାଇଂ ॥	ନି ଅବକାଶେ ବିଜେ କଲା ଲକ୍ଷପତି । ମହୋଦରୀ ଦର୍ଶନ କଲାକ ତଡ଼ତି ॥୭୦
କି ବୁଝି କରିବି ମୁଁ ଯଦି କେଉଁ କତି । କେମନ୍ତେ ମାରିବି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଯତି ॥୭୦	କିମ୍ବା ନ ଗଲିଟି ମୋହୋର ମନ୍ଦ ପଣ । ବିଚାରିଲି ମୁକଟେ କରିବେ କିସ ରଣ ॥	ଭିତରେ ନୃପବର ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲା । ଅପାର ରାତିରେ ସେ ମଣୋହି ସାରିଲା ॥
ତେବେ ସେ ସାତ୍ୟକ୍ଷ ରମିବି ସୁଖ ପାଇଂ । ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଦ୍ରୁପଦ କଲା ଯାଇଂ ॥	କାଳେ ଯେବେ ଯେତେଦୂରକୁ କଥା ଗଲା । ଦିଗପାଳ ସମାନେ ମୋର ଚାରିସେନା ମଲା ॥	ବାସୀ ପରିବାରୀ ଛନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇ ॥ ରାଣୀ ମହାଦେଈ ଖଟିଛନ୍ତି ପାଶ । ଯେସନେକେ ନୃପତି ହୋଇଲା ଅବକାଶ ॥
ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋକଣ ଯେ ଉଠିଲା ତଡ଼ତି । ପୁତ୍ରକୁ ଚାହିଁ ସେ ଉଠଇ ଲକ୍ଷପତି ॥	ଯେବେହେଁ ନ ଗଲେ ଯେ ହୋଇବାକ ମନ୍ଦ । ମୁଁ ଯାଇଁ ଆପଣେ କରିବି ମହାଦୃଢ଼ ॥୮୦	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କୁମର ମେଘନାଦ । ଲାଜେ ମଥା ପୋତି ଯେ ହୋଇଲା ତବଦ ॥
ପ୍ରଶସ୍ତ ବଜ୍ରମୁଷି ଅଛନ୍ତି ଯେ କାହିଁ । ଦୃଢ଼ ସ ଜୁଳୁପାଶ ନଇଲେ କିସ ପାଇଂ ॥	ଛୋଟା ଅପାରବନ୍ତ ନୋହଇଁ ହାବେ କିଛି । ସଂସାରେ କେହୁ ମୋତେ ପ୍ରତିକଛ ଅଛି ॥	ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ଭିତରକୁ ଗଲା । ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମର ଆପଣା ମନ୍ଦିରେ ହୋଇଲା ॥୮୦
ମେଘନାଦ ବୋଇଲା ଦେବ ପଡ଼ିଲେ ସେହୁ ରଣେ । ଶୁଣିଣ କୋପେ ଯେ ଚାହିଁଲା ବିଂଶଲୋଚନେ ॥	ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଅରଣ୍ୟ ରାଜାର ବଂଶ । ସେହି ମୋର ହାଥେ ହୋଇଲେ ତୁଳ କସ ॥	ସେନାପତିମାନେ ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ । ନଗ୍ର ଦୋଷାଧୁକୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜଂଶ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ॥
ବୋଇଲା ତୁ କିରେ ନ ଥିଲୁ ରଣେ ପଶି ॥୧୦	ଯେସନେକ ନ ଜାଣି ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ । କାଲି ନିଶ୍ଚୟେଟି କରିବି ପ୍ରାଣବଧ ॥	ଦିଅ ହୋ ଘୋଷଣ ସାଜକୁ ସର୍ବଥା ॥ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବାର ବେଳେ ଯେବଣ ମୁରାଟ ॥
ରିଷ କପି ଗଲେ ସବୁ ବଳ ନାଶି ॥ ମହାବୀର ବୋଲିଣ ଯେ ବୋଲାଉଣ ଥିଲ । ଅସମୟ କାଳେ ବୀରଧି ବାନା ହିଁ ଛାଡ଼ିଲ ॥	ଆଗ୍ୟା ଦେଲାକ ଯେ ମହୋଦରୀ ସାଇଂ ॥ ବୋଇଲା ଘୋଷଣ ତୁମ୍ଭେ ଦିଅ ଲକ୍ଷପୁରେ । କାଲି ସମର ମୁଁ ଯେ କରିବି ନି କରେ ॥୨୦	ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ହୋଇବେ କାଛେଣି । ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଥିବେ ନ ପାହୁଁ ରୟଣୀ ॥ ଆଗ୍ୟା ଭଗ୍ନ କଲେ ହୋଇବେ ପ୍ରାଣନାଶ । ଯେସନେକ ଘୋଷଣ ଦିଆଅ ନଗ୍ର ଚାରିପାଶ ॥
ସେ ବୁଧମାନ ତୁମ୍ଭର ହାବେ କେଣେ ଗଲେ ॥	ରଥା ଯୋଧ୍ୟା ରାଉତ ପାଦାନ୍ତ ମୋର ଯେତେ । ସବିହେଁ ସଜହୋଇ ଆସିବେ ପରଭାତେ ॥	ଶୁଣି ନିଶାପତି ଦିଆଇଲା ଦାଉଣ୍ଡି । ୯୦ ନଗ୍ରଲୋକ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ହାଉଣ୍ଡି ॥ ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ହୋଇଲେ ପୁଛାପୁଛି ।
ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ବୋଲିବେ ହାବେ ଲୋକେ । ଯେହି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଯେ ସାଧୁଲି ମୁଁ ଯେକେ ॥	ଦେଖନ୍ତୁ ଅପୂର୍ବ ରଣ ପାଶୋରନ୍ତୁ ଦୁଃଖ । ପୁଣି ସମୟେ ପରିଯନ୍ତେ ପାଇବେ ମହାସୁଖ ॥	କି ବୋଲି ଦାଉରେ ଯେ ତେଜୁରା ପଡୁଅଛି ॥ ଶୁଣିମା ଲୋକେ ବୋଇଲେ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟାମାନ ସାଜି । ଆପଣେ ରାବଣେଶ୍ୱର ଯିବ କାଲି ଯୁଦ୍ଧ ॥
ପାତାଳେ ପଶିଣ ମୁଁ କଲଇ ରଣଗୋଳ । ସର୍ବ ସମ୍ପଦେ ମୁଁ ତହୁଁ ଆଣିଲି ସକଳ ॥	ଯେ ମୋହୋର ଶତ୍ରୁକୁ ଯେବେ ମୁଁ ନ ମାରିବି । ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ରାଜ୍ୟ କେମନ୍ତେ କରିବି ॥	
ସ୍ୱର୍ଗ ଦେବତାଙ୍କୁ ଆଣିଲି ମୁଁ ଧରି । ଯେ ମୃତୁଲୋକେ ମୋତେ କହୁଅଛି ସରି ॥୪୦		

ନୋହିଲେହେଁ ଅତି ଉପଦର୍ପ କଲେ ।
ହେଳ ଯୁଦ୍ଧେ ତେଡ଼େ ଚାରିବାର ମଲେ ॥
ମାରିବା ଶିକ୍ଷ ହରି ଦୁଇ ଜଟାଧାରୀ ।
ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ପଶିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀ ॥
ଛିନଛତୁ କରି ଦେଖ ଉଜାଡ଼ିଲେ ।
ବେଳବୁଡ଼କୁ କେହି ଗୋଟିୟେ ନ

ରହିଲେ ॥୧୦୦

ଭଲ ଚରକି କଢ଼ାଇ ନେଲେକ ମହାପତି ।
ଦଶଶିରିକି କିଂକେ ନ କରିବେ ଭାତି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହୋ ବିଧାନ ॥
ନିଶି ଆଛାଦିଲା ଲୋକେ ନିଦ୍ରା ଗଲେ ।
ଦୂର ବଜାଇଁ ଯେ ନଗ୍ରେ ଦୋଷାଧୁ

ବୁଲିଲେ ॥

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ରଜନୀ ହୋୟେ

ଶେଷ ।

ପାଶୁର ବର୍ଷ ଯେ ଦିଶିଲା ପୂର୍ବ ଦିଶ ॥
ଦେବକର ଆଳେ ଯେ ଶୁଭିଲା ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ।
ରାବଣ ବିଚାରିଲା ଯେ ପାହିଲା

ରଜନୀ ॥୧୦

ଯେତେ ବୋଲିଣ ଶଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲା ।
ମୁଦୁସୁଜାକି ରାଜଣ ରାବଣ ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ॥
ବୋଇଲା ଚମକ ଦିଆଅ ବେଗେ ବୋଲ ।
ସକ ହୋଇଆସବୁ ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ॥
ଶୁଣି ପରିବାରୀ କହିଲା ବାହାରେ ।
କେବଣ ଖୁଣ୍ଟିଆ ଅଛ ହୋ ଦୁଆରେ ॥
ଚମକ ଦିଆଇ ହୋ ଥାଠ ସଜକର ।
ଆଗ୍ୟା ଦେଲେକ ସେ ନୃପତି ଦଶଶିର ॥
ଶୁଣିଣ ଦ୍ଵାରପାଳ ଯେ ଚଡ଼ବେଗେ ଗଲା ।
ଚମକିଆ ନାମ ଧରିଣ ଡାକିଲା ॥୨୦

ଦେସି ଚମକ ହୋ ଜାଣନ୍ତୁ ସର୍ବଜନ ।
ରଣକୁ ସକ ହୋଇ ଆସନ୍ତୁ ସର୍ବସନ୍ୟ ॥
ନୃପତି ଆଦେଶ କହିଲା ମୁଦୁସୁଜା ।
ବଜାଅ ଚମକ ବୋଲି ଖୁଣ୍ଟିଆ ଗଲା

ବୋଲି ॥

ଶୁଣିଣ ଚମକିଆ ଚମକ ବଜାଇଁ ।

ଚମ ପାତି ଘେନି ସେ ପିଟିଲା ନିଠାଇଁ ॥
ସୁରଶିରି ଚମକ ଯେବଣ ନିଶାଣ ।
ବିକାଟାଳ ହୋଇଁଣ ବାଜିଲା ମହାତାଣ ॥
କୋଟିୟେକ ବଜ୍ର କି ପଡ଼ିଲା ଯେକଠାଇଁ ।
ଦେବତାୟେ କମିଲେ ଯେ ସ୍ଵର୍ଗପୁରେ
ଥାଇଁ ॥୩୦

ସୁବଳୟା ପର୍ବତକୁ ଶବଦ ଶୁଭିଲା ।
କି ଅବା ପୃଥ୍ବୀ ଦେବୀ ଆକୁଳେ
ରୋବିଲା ॥

ନିଦ୍ରା ଭାଜିଲା ଯେ ଉଠିଲେ ରାମଦେବ ।
ସୁମଙ୍ଗଳ ନନ୍ଦନ ଯେ ଦ୍ରୁଶନ କରଇ ବେଗ ॥
ରାଘବ ପଚାରନ୍ତି କି ବାଜଇ ନିଶାଣ ।
ସାଂଗ୍ରାମକୁ ସକ କି ହୋଉଛି ରାବଣ ॥
କାଲିର ଘାଆ ପାଇଁ କରିଅଛି ରାଗ ।
ଆଜ ସେ ଜାଣିମା କେ ସାମଳ କେ
ବଗ ॥

ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ହନୁମନ୍ତ ଯାଇଁ ।
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଁ ମଥାରେ ହାଥ
ହେଇଁ ॥୪୦

ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ଦ୍ରୁଶନ ଯାଇଁ କଲେ ।
ବିଭୀଷଣ ଜମେବ ସହିତେ ଅଇଲେ ॥
ଚନ୍ଦନ କୁମୁଦ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
ଗନ୍ଧମାରଦନ ତାରାକ୍ଷ ବିରୁପାକ୍ଷ ॥
କେଶରୀ ରମଣ ଶଉରୀ ବସନ୍ତ ଅଇଲେ ।
ତାଳିମ୍ବ ଦୃବିନ୍ଦ୍ର ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କଲେ ॥
ମହାହୁ ପବନ ବଳିମୁଖ ସାରାସ ।
ନଳ କାଳିଞ୍ଜନ କାଳିମୁଖ ପାରାସ ॥
ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ପଟୋଆରି ଅଛନ୍ତି ଉଭାହୋଇ ।
ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିଧାନ ସାରିଲେ

ରଘୁସାଇଁ ॥୫୦

ଚମକ ବାଜିଲାର ପଚାରନ୍ତି କଥା ।
ନଳ ଦ୍ରୁଶନ କଲା ଭୂମି ଦେଇ ମଥା ॥
ଉଠି ଉଭା ହୋଇଁ କହଇଁ ବଚନ ।
ଶୁଣ ଦେବ ଅଯୋଧ୍ୟା ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ॥
ରାବଣ କଟକରେ ବାଜଇ ନିଶାଣ ।
ମୁଖରାବ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଅପ୍ରମାଣ ॥

ଧାଅଁ ଧାଅଁ ଆସ ଆସ ଯାଅ ଯାଅ
ବୋଲ ।
ଯେସନେକ ବିଧାନେ ବାକୁଅଛି ଗୋଳ ॥
କେବଣ ବିଚାର ଯେ କରହୋ ଗୋସାଇଁ ।
ଠଣା ଛାଡ଼ିକରି ଅଇଲି ମୁଁ ଧାଇଁ ॥୬୦
ରାମ ବୋଇଲେ ବାଦ୍ୟ ଏବେହେଁ

ବାକୁଅଛି ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ଯେ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସାକୁଅଛି ॥
ନିଶାଣ ଶୁଣି ସେ ଭାଜିଲା ମୋର ନିଦ ।
ଆପଣେ ଦଶକନ୍ଧ କରୁଅଛି ବାଦ୍ୟ ॥
କରିବେ ସମର ଆଜ ମରିବେ ସଜନି ।
ଜାଣିମା ଆଜ କେମତେ ଯାଇଁ ପ୍ରାଣଘେନି ॥
ହନୁମନ୍ତକଳଁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ଦାଶରଥ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରକୁ ଦୁ ଚଳସି ମାରୁତି ॥
ରାବଣ ଆଗେ କହିବୁ ମୋର ବାଣୀ ।
ଏ କାଣ୍ଡ ଗୋଟି ଚିହ୍ନାଇ ଆସିବୁ

ବିଂଶପାଣି ॥୭୦

ବୋଲିବୁ ସାତ୍ୟା ନେଇ ସମର୍ପିବୁ ରାମ
ପାଶ ॥

ନୋହିଲେ ଯେହି ଆୟୁଧେ ଯିବୁ ପ୍ରାଣନାଶ ॥
ଯେ କାଣ୍ଡ ଗୋଟି ହାଦେ ତାଡ଼େକୀ ବଧ
କଲା ।
ଖର ଧୂଷଣ ତ୍ରିଶିରା ଯେଣେ ଛୟେ ଗଲା ॥
ବାଳୀ ନୃପତିର ଏ ହାରିଲାକ ପ୍ରାଣ ।
ଯେବେ ଯେ ବିଚାରଇ ଖାଇବି ରାବଣ ॥
ସାତ୍ୟାକୁ ନ ଦେଲେ ମାରିବି ନିଶ୍ଚୟେ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଯେ କାଣ୍ଡ ତୋଳି
ଦିୟେ ॥

କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ଘେନଇ ମାରୁତି ।
ସୁଷେଣକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ

ରଘୁପତି ॥୮୦

ଶ୍ରୀମୁଖ ଲିହିଣ ହନୁମନ୍ତ ହସ୍ତେ ଦିଅ ।
ପୁଣି ଆରବେକେ ଧର୍ମକୁ ଜିଣିଥାଅ ॥
ଶୁଣି ସୁଷେଣ କରେ ଲେଖନ ପତ୍ର ଧରି ।
ଶ୍ରୀମୁଖ ଲିହିଲା ଯେ ବିଚିତ୍ର ଗତି କରି ॥
ମୁଦ ଦେଇ ମାରୁତି କରେ ଲେଖ ଦେଲା ।

ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓଳଟି ପବନ ସୁତ ଗଲା ॥ ଗରୁଡ଼ ଯେହ୍ନେ ଶୂନ୍ୟେଣ ଗବନ କରି ଯାଇଁ ।	ଆମ୍ଭେ ସେ ସର୍ବଦା ଚନ୍ଦ୍ର ଶୂନ୍ୟ ମାର୍ଗେ ॥ ଆମ୍ଭେ ସେ ସଞ୍ଜୁ ପବନ ହୁତାଶନ । ଆମ୍ଭେ ସେ କୁବେରକୁ ସମର୍ପିଲୁ ଧନ ॥	ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁତ୍ୱ ମୋର ଭ୍ରଥ ॥ ପିତା ସତ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବନଗିରି ବୁଲିଲି । ଗୋଦାବରୀ ନଦୀକୂଳରେ ରହିଲି ॥୫୦
ରାତ୍ର ପାହୁଁ ବୀର ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ପଶଇଁ ॥ ଦେଖିଲା ରାବଣେଶ୍ୱର କରୁଛି ନିତ୍ୟକର୍ମ । ହନୁମତକୁ ଚାହିଁ ସନ୍ଧ୍ୟା କଲା ଭ୍ରମ ॥୯୦	ଆମ୍ଭେ ସେ ବରୁଣକୁ ସପତ ସିନ୍ଧୁ ଦେଲୁ । ଆମ୍ଭେ ସେ ନୈରୁତକୁ ଦିଗପାଳ କଲୁ ॥୨୦ ଆମ୍ଭେ ସେ ଧୃବକୁ ଉପରେ ଥୋଇଲୁ । ଆମ୍ଭେ ସେ ସତରାଚର ପୃଥିବୀ ଥାପନା କଲୁ ॥	ତୁ ମୋହୋର ଭାରିଯାକୁ ଆଣିଲୁ ଚୋରାଙ୍ଗ । ସେ ଦୋଷ କ୍ଷେମା ତୋତେ କଲି ଲଙ୍କସାଇଁ ॥ ଯେବେ ହନୁମନ୍ତର ସାଙ୍ଗେ ତୁ ବେଗେ ଆସ ।
ଯେତ ଉଠିକରି ନ ଘେନିମ ରାମ ଆଗାଧୀ ॥ ତଳେ ଥାଇଁ କହିବି କି ସ୍ୱାମୀର ପ୍ରତାପା ॥ ଯେତେବୋଲି ଲାଙ୍ଗେ ସେ ବସିଲା ଚେକି କରି ।	ଆମ୍ଭେ ସେ ବାସୁକୀ ଶିରରେ ଦେଲୁ ମହା । ଆମ୍ଭର ପ୍ରସନେ ଯେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ରହି ॥ ଆମ୍ଭର ବିନା ଆଗାଧୀରେ ତିରଣ ନ ହଲେ । ଅଷ୍ଟ ଅକ୍ଷୁର୍ଯ୍ୟ ଦେଇ ହୋଇ ଆମ୍ଭର	ସୀତା ଦେବୀ ମୋହୋର ଚରଣେ ଶରଣ ପଶ ॥ ନୋହିଲେଣ ଯେଉଁ କାଣ୍ଡ ନେଇଅଛି ହନୁ ।
ରାବଣର ସମାନେ ଯେ ବସିଲା ବୀର ଯାଇଁ ॥	ବାଲେ ॥ ଫଳକର ସ୍ୱାଦ ଯେ ଫୁଲକର ବାସ । ଆମ୍ଭେ ସେ ଭିଆଇଁ ଅଛୁ ଯେ ତ୍ରିଦଶ୍ୟ ॥ ଆମ୍ଭେ ସେ ସଂସାର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଧିପତି । ଆମ୍ଭେ ସେ ଅଟୁ ଯେ ଅନନ୍ତ ମୂରତି ॥୩୦ ଆମ୍ଭେ ସେ ଦଶ ଅବତାର ରୂପ ଧରି । ମାନ ରୂପେ ସମୋଦ୍ଭରେ ପଶି ଶଙ୍ଖାସୁର ମାରି ॥	ଯେ ଅସ୍ତେ ବିନାଶ ହୋଇବ ତୋର ତନୁ ॥ ଦଶଦିଗକୁ ଦେବି ତୋର ଦଶ ମୁଣ୍ଡ ବଳି । ହୃଦୟ ଖଣ୍ଡ ତୋର ଖାଇବ ମହାଆଳି ॥ ଯମ ଦେବତା ପ୍ରାଣକୁ ତୋର ନେମ ଧରି । ବିଭାଷେଣ ନୃପତି ହୋଇବ ଲଙ୍କପୁରୀ ॥୨୦
ବୋଇଲା ଶ୍ରୀମୁଖ ଘେନସି ଦଶଶିର । ଦୟା କଲେ ତୋତେ ରଘୁକୁଳ ବୀର ॥ ଧର୍ମକୁ ଦୁଇ ବୀର ଜିଣଇ ପୁଣ୍ୟପୁଣି । ଶୁଣି କୋପ କରି ବୋଲଇ ବିଂଶପାଣି ॥୧୦୦	ରକ୍ଷ ମୁକଟ ଯେ ତପୁସୀ ଦୁଇ ରାଜା । କେଉଁ ଗୁଣେ ତାହାକୁରେ କରିଅଛ ପୂଜା ॥ ସେ ପୁଣି ଶ୍ରୀମୁଖ କାଟଇ ଲାଜା ଛାଡ଼ି । ତହିଁକି ଆଡ଼ତିଆ କହୁଛୁ ଆଗ ବଢ଼ି ॥ କିସ କିସ ଲେଖିଅଛି ପଦ୍ମକିନୀ ତୁହି । ଅଲପ ହସିଣ ଯେ ଦଶାନନ କହି ॥ ମୁଦ ଭାଙ୍ଗିଣ ହନୁମାନ ପଡ଼ଇ ଶ୍ରୀମୁଖ । ଅବଧାନ ହୋଇଣ ତୁ ଶୁଣ ଦଶମୁଖ ॥ ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଯେ ଅଟୁ ଅଧିକାରୀ ।	ଜହଜିତ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ତୋର ଯେତେ ବଂଶ । ମଞ୍ଚେ ଦେହ ଛାଡ଼ି ସବିହେଁ ଯିବେ ଯମ ପାଶ ॥ ଶରଣ ନ ପଶିଲେ ଜୀବନ ଆଶ ଛାଡ଼ି । ଯେତେ ପୁଣ୍ୟ ଯେତାଙ୍ଗ ଅମଡ଼ା ନ ମାଡ଼ି ॥ ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଗ୍ରଜ । ରଘୁବଂଶ ନାତି ତେଣେ ରଘୁରାଜ ॥ ସୀତାବଲ୍ଲଭ ନାମ ମୋ ସୀତାପତି । ସୁନ୍ଦର ବୋଲନ୍ତି ଯହୁଁ ମଧୁର ମୂରତି ॥ କାକୁସୁ ବଂଶେ ଜାତ କାକୁସୁ ବୋଲି ତେଣେ ।
ମାନବେ ଅବତରିଲୁ ଅସୁର ବଳ ମାରି ॥୧୦	ନୃପବର । ତିନିପୁର ରାଜାଙ୍କ ଉପରେ ଠାକୁର ॥ ଭୁଜବଳ ପ୍ରାକର୍ମେ ଅସୁରବଳ ମାରି । ଦେବତାମାନଙ୍କର ପରମ କଷ୍ଟ ସାରି ॥ ଛାନ୍ଦାକୁ ଗୋଡ଼େ କାକୁସୁ କୁଳେ ପୁଣି ଜାତ । ରଘୁପତି ପଣେ ବୋଲାଉ ରଘୁନାଥ ॥ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ କଉଶୁଳା କୋଳେ ଜାତ ।	କରୁଣା ସାଗର ମୁଁ ଅଟଇ ହାଦେ ଯେଣେ ॥୨୦ ଗୁଣେ ପରିପୁରିତ ଅଟଇ ଗୁଣନିଧି । ବିପ୍ରପ୍ତି ଅବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ବିବୁଧାଦି ॥ ମୁଇଁ ସେ ଧାର୍ମିକ ଅନ୍ୟାୟେ ନ ଥାଇଁ । ରାଜାଙ୍କର ଉପରେ ରାଜେହୁ ବୋଲାଉଁ ॥ ସତ କହଇ ମୁଁ ତେଣୁ ସେ ସତଧର୍ମ ।

ଦଶରଥ ସୁତ ମୋର ନାମ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ॥
ଶ୍ରୀମଳ ବର୍ଷ ଶାନ୍ତି ମୂର୍ତ୍ତି ଯେ ମୋହୋର ।
ଚିନିଲୋକ ବନ୍ଦିତ ମୋହୋର ପୟର ॥
ଅଭିରାମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବଜନେ ।
ରଘୁକୁଳ ଚିଲେକ ରାଘବ ବୋଲନ୍ତି

ଯେଣେ ॥୮୦

ରାବଣାର ନାମ ମୁଁ ନ ବହନଂ ଯେମତେ ।
ତେଣୁ ସେ ପୁଣ ପୁଣ ବୋଲୁଅଛି ତୋତେ ॥
ତୁ ମୋତେ ସାନ ପ୍ରାୟେ ନ ମଣ ଦକ୍ଷମାଥ ।
ଜଗତେ ବୋଲନ୍ତି ମୋତେ ଜାନେକାର

କାନ୍ତ ॥

ଯେହୁ ତୁ ଗାଳିଣ ଭାରିଯା ମୋତେ ଦେସି ।
ଲଙ୍କା ଭୁବନେ ତୁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାସି ॥
ନୋହିଲେଣ ସକ ହୋଇଣ ଯୁଦ୍ଧ କର ।
ମୁଁ ତ ରହିଅଛି ସୁବଳୟା ଗିରିର ॥
ଯେଉଁଦିନ ସାଂଗ୍ରାମ କରିବୁ ପଠିଆଅ

କହି ।

ସାତା ନ ଦେଲେ ତୋର ପ୍ରାଣ

ପାଉନାହିଁ ॥୮୧

ଫେଡ଼ି ହନୁମତ ଶ୍ରୀମୁଖ ପଡ଼ିଲା ।
ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ୱର ନାସା ତିଆରିଲା ॥
ବୋଇଲା ଛାର ନିଜକ୍ଷଣ ବାନରରେ

ତୁମ୍ଭେ ।

ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେଶ୍ୱର ଅସୁର ଅବୁ ଯେ ଆମ୍ଭେ ॥
ଦେବ ବାନେବ ଆମ୍ଭେ ଅବୁ ଯେ
ବେନିଭାଲ ।

ତିତି ଅତି ଆମର ଅନ୍ତ ଗର୍ଭଧାରୀ ଆଇ ॥
ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାୟେ ମଞ୍ଚରେ ଦଉଡ଼ ।
ଜଣ୍ୟପ ରକ୍ଷିକର ବୀର୍ଯ୍ୟରୁ ସମୁତ ।
ବାଣିଶ ରାଜ୍ୟ ଘେନିବୁ ଯେ ଯାହାର

ସୁଖେ ।

ବିବିଧ ସୁଖ ଭୋଗ ବିକସିଲୁ ସୁସ୍ଥେ ॥୮୨००
ଆମ୍ଭେ ସେ ରାକ୍ଷସ ରାଜା ସପତଦ୍ୱାପା

ମହା ।

ଆମର ଜୟେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାୟେ ନ ରହି ॥
ଅନେକ ରାକ୍ଷସ ଯେ ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ
ଥୁଲେ ।

ନିଜ ଭୁଜ ବଳେ ପୃଥ୍ୱୀ ଗୋର କଲେ ॥
ମାଲକା ଅଳା ମୋର ସୁକେଶା ଦଇତ ।
ସ୍ୱର୍ଗେଶ ପଣି ସେ ଜିଣିଲା ପୁରୁହୁତ ॥
ବିଦ୍ୟୁତକେଶୀ ବୋଲି ତାହାର ତନୟେ ।
ଚଉଦ ଭୁବନେ ସେ ହୋଇଲା ଯେକ

ରାୟେ ॥

ତାହାର ତନୟେ ସେ ମାଳି ଯେ ସୁମାଳି ।
ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଘେନି ସେ ତନିହେଁ

ମହାବଳା ॥୮୩

ସର୍ବଦା ନାରାୟଣ ଆମର ବଜରା ।
ମାଳି ମାଲ୍ୟବନ୍ତକୁ ମାଲଲେ ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ପାତାଳେ ସୁମାଳି ଯେ ପଣିଲାକ ଯାଜଂ ।
ନରକେଶୀ ନାମେ ଝିଅ ବିଶ୍ରବୀ ରକ୍ଷିକି

ଦେଇ ॥

ତହୁଁ ଜାତ ହୋଇଲୁ ଆମ୍ଭେ ତିନି ଭ୍ରାଥ ।
ମୋହୋର ଭାଗ୍ୟରେ ମୁଁ ଜିଣିଲି ଜଗତ ॥
ରାଜ୍ୟେ ରାଜ୍ୟେଶ୍ୱର ଅଟଇଁ ମହାକ୍ଷତ୍ରା ।
ଏକାୟେଁ ଭୋଗ୍ୟ ମୁଁ କରଇଁ ଧରିତ୍ରୀ ॥

ବ୍ରାହ୍ମଣ କୋଳେ ଯେ ହୋଇଲି ମୁଁ
ଜାତ ।

ଧନପତି କୋବେର ଅଟେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ

ଭ୍ରାଥ ॥୮୪

ସାମୁଦ୍ର କୁମ୍ଭକର୍ଷ ବଜରା କୁଳ କାଳ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତାକୁ ଜିଣିଲା ମୋର ବାଳ ॥
ସୁଯେଁ ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବ ବହନଂ ବିଂଶପାଣି ।
ଦଇତ ଶରୀର ମୋର ଅନେକ ମାୟା ଜଣି ॥

କାମରୂପା ହୋଇଁ ସକଳ ପୁରେ ଯାଇଁ ।
ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଥିଲେ ଅଜୟେ ନ ପାଇ ॥
ସମୁଦ୍ର ଗିତରେ ଯେ ଅକ୍ଷୟେ ଲଙ୍କା ଗଡ଼ ।
ରଥ ଗଜ ପାଦାନ୍ତି ଯେକକୁ ଯେକ ଗାଡ଼ ॥

ଯେତେ ଫଳମାନ ବିଫଳକୁ ଗଲା ।

ଶ୍ରୀରାମ ଜଟାଧାରୀ ଶ୍ରୀମୁଖ ମୋତେ

ଦେଲା ॥୮୫

ଆଡ଼ୁଆପଣେ ମାଳତେଜ ଅଛି ଆସି ।
ସରି ସିଂହାସନେ ମୋହୋର ସାଙ୍ଗେ ବସି ॥
ତୁକାରିଣ କଥାମାନ କହଇ ମୋର ଆଗ ।

ଦଇବର ବଳେ ସିନା ହୋଇଲା ଯେତେ
ଯୋଗ ॥

ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବତା ଖଟାଇଲି ପାଦତଳେ ।
କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିଲି ଭୁଜବଳେ ॥
ସଜନି ସହିତେ ଚଉଦ ଭୁବନକୁ ଗଲି ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସମ୍ପଦ ମୁଁ ଲଙ୍କାରେ ପୁଲ କଲି ॥
ଏବେ ନାରଖାର ହୋଇଲି କର୍ମ ହାନେ ।
ମୋହୋର ସାଙ୍ଗରେ ବସନ୍ତି ତାଳ

ଜୀବମାନେ ॥୮୬

ତପୁସୀ ରାଜା ପଣେ ଶ୍ରୀମୁଖ କାଟଇ ।
ଭଲା ନିଜଜରେ ତୁମ୍ଭ ମୁଖରେ ଲାଜ ନାହିଁ ॥
କେଉଁଠାରେ ବସି ଭାଲେଣି କଲ ଯେହା ।
ଆପଣେ ଆପଣେ ଯତି ବୋଇଲା

ନରନାହା ॥

ବାପ ବାହାର କଲା ରାଜ୍ୟରୁ ଅଧମ ପଣ
ଦେଖି ।

ବନକୁ ପଳାଇଲା ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଉପେକ୍ଷି ॥
ସୁଜନ ସତାବେ କହମୁଳ ଖାଇଁ ।
ଭାଲୁକ ମୁକଟ ଲୋଚାୟେ ସଙ୍ଗେ ଥାଇଁ ॥
ଆରମ୍ଭ ହୋଇଣ ଆସିଅଛି କାନ୍ଧି ।
ମିଛେ ରାଜା ବୋଲି ଲେଖା

ଦେଇଅଛି ॥୮୭

ତେଣୁ ସେ ତାହାକୁ ଅଛ ହୋ ଗୋଡ଼ାଜଂ ।
ଯତିକି ରାଜା କରି ସେବକ ତାହାର
ହୋଇଁ ॥

ଭିକାରୀର ବୋଲେ ମରିବା ଠାବକୁ ଆଶ ।
ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ କେଉଁ ଭରସାରେ ପଶ ॥
ସେ ଘାନ୍ତି ଅଜଲୁ ଯେ ଧର୍ମେ ଜାଇଁ ଗଲୁ ।
ପୁଣି କିମ୍ପା ନିଜକୁ ସେ ଯେଥକୁ ଅଜଲୁ ॥
ହନୁମତ ବୋଇଲା ମୁଁ ଅଜାଲି

ଯହିଁପାଇଁ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଶ୍ରୀମୁଖ ହାଦେ ଦେଙ୍ଗଂ ॥
ତାହା ଜାଣିମାକ ଆହୁରି କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ।
ଯଦି ନ ସମର୍ପିବୁ ସାତା କମଳାକ୍ଷି ॥୮୮
ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାଣ ତୁ ହାରିବୁ ଲଙ୍କସାଗଂ ।
ଯେ କାଣ୍ଡ ଆଣିଛି ତୋତେ ବିହ୍ୱାଭବା

ପାଙ୍ଗଂ ॥

ଯେବେ ଦେଖିଥିଲେ ତୁ ମୋହିବୁ ହାଦେ
ବଣା ।
ଏ ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଅଭଳିରେ ରାବଣା ॥
ଯୁଧ୍ୟ କଲେ ପ୍ରାଣ ହାରିବୁ ଅବଶ୍ୟ ।
ଧର୍ମକୁ ଜିଣିମେ ବୋଲି ସେ ଦେଖିଲେ
ତୋର ପାଶ ॥
ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କପତି କୋପେଣ ଚାହିଁଲା ।
ଆଜ୍ଞା ଜାଣିମାରେ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ତୁମକୁ କିବାରେ ମୁଁ ଡରଇ ସମରେ ।
ଯାଇଁ କହ ତୋର ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ॥୭୦
ମାଙ୍କଡ଼ ଭାଲୁକୁ ଆଣିଅଛି ଯେତେ ।
ଏ ହାନ ଜହ୍ନମାନ ନ ମରାଇ ଅନମିତେ ॥
ଆପଣେ ଦୁଇ ଭାଇ ହୋଇଥାନ୍ତୁ ସଜ ।
କିମ୍ପା କହିବାର୍ତି ଆଜ୍ଞହୁଁ ହୋଇ ଯୁଧ୍ୟ ॥
ଯେ ମୋର ବିଂଶବାହୁ ସେ ଛେଦିଲେ ନେଉ
ସାତା ।
ଯାଯାରେ କପିବାପୁତ୍ରା ଯାଇଁ କହ
ଜଗଜ୍ଜିତା ॥
ଏକା କରିଣ ମୁଁ ନ ମାରଇଁ ତୋତେ ।
ସାଗ୍ରାମ ମଣ୍ଡଳେ ପଶିବି ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗତେ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାରିଣ ଉଭା
ହୋଇଁ ।
ସାଜିଲେ କି ସଜନି ବୋଲିଣ
ବୋଇଲ ॥୮୦
ଶୁକ ସାରଣ ଯେ କହନ୍ତି କରଯୋଡ଼ି ।
ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଆଗେ ଯିବେ ବଳ ବଢ଼ି ॥
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଆସି ହୋଇଲେ ସମସ୍ତ ।
ସଜ ହୋଇଅଛି କୁମର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ରେ ସର୍ବବଳ ଆତ୍ମ ।
ସମର ହୋଇଁଣ ମୋହୋର ସଙ୍ଗତରେ
ଯାନ୍ତୁ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ହନୁମନ୍ତ ବୀର ।
କରେ ଧରିଅଛି ଶତ୍ରୁକ୍ଷୟେ ଶର ॥
ଗଗନେ ବିକୁମ୍ଭିଣ ସେ ଗଲାକ ତତକ୍ଷଣ ।
ସୁବଳୟାରେ ଭେଟିଲା ଶ୍ରୀରାମ
ଲକ୍ଷଣ ॥୯୦

ପ୍ରଳମ୍ବ କରିଣ ସେ ଶିରେ କର ଦେଲା ।
ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ଯେ ସକଳ କହିଲା ॥
ଭୋ ଦେବ ରଘୁନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ରଘୁସାଜ୍ଞ ।
ତୋହୋର ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ଗଲଇ
ଲଙ୍କଭୁଜ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା କରନ୍ତେ ଯେ ଦେଖିଲି ଲଙ୍କପାଳ ।
ମୋହୋର ଶ୍ରୀମୁଖ ନେଲାର ଦେଖି
ଅଚାର୍ତ୍ତଳ ॥
ମୋତେ ବୋଇଲା ସେ ତୁହି ପଛୁ କିନା ।
କି କି ଲିହିଅଛି ଶୁଣିମାହିଁ ନିନା ॥
ତାହାର ବଚନେ ମୁଁ କହିଲି ସମସ୍ତ ।
କାଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲେ ନ ଡରିଲା
ଦଇତ ॥୧୦୦
ଶ୍ରୀମୁଖ ସମ୍ପାଦ ଶୁଣି କୋପ କଲା ।
କିମ୍ପା ଜାନେକାକି ସମର୍ପିବି ବୋଇଲା ॥
ଯୁଧ୍ୟକୁ ଆସିବାକୁ ହୋଇଅଛି ସଜ ।
ମୋତେ କହିଲା ଯାଇଁ କହ ରଘୁରାଜ ॥
ବାରତା ଶୁଣି ଦେବ ଅଭଳି ବାହୁଡ଼ି ।
ହସିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବାମ କରେ ନିଶ ମୋଡ଼ି ॥
ଜାଣିମା ଜାଣିମାରେ ଆଜ୍ଞର ରଣଗୋଳ ।
କେତେମାନ ଯୁଦ୍ଧ ଜାଣର ଲଙ୍କପାଳ ॥
ମୁଁ ଶିଶୁପୁଅ ମାନେବ ଜଟାଧାରୀ ।
ଏହିମୁ ଜାଣିମା ନା ଅପତୟେ ହାରି ॥୧୦
ସୁଗ୍ରାକି ବୋଇଲେ ହୋ ମରତୁ ତୁମ୍ଭେ
ଶୁଣ ।
ଆଟ ସଜ ହୋଇ ଦିଆଅ ଘୋଷଣ ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଉଠିଲେ ଆସନ୍ତୁ ।
ବାମ କରେ ଧରିଅଛନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ଦେଲା
ଧନ୍ତୁ ॥
ପ୍ରଶୁରାମ କୋବଣ୍ଡେ ପୁଣିହିଁ ଗୁଣ ଦେଲେ ।
ପଇତା ଛନ୍ଦେଣ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ଭରିଲେ ॥
ଦୁଇକନ୍ଧରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ତ୍ରୋଣ ଭିଡ଼ି ।
ଦୋସଡ଼ା କଲେକ ସାତ୍ୟାମ ପାଟ ଶାଢ଼ୀ ॥
ଅତିହିଁ ସୁସଞ୍ଚେ ଯେ ବାଣିଲେକ ଜଟା ।
ଉପରେ ମଣିଲେ ଜାଇ ପୁଷ୍ପ ଗୋଟା
ଗୋଟା ॥୨୦

କଣ୍ଠରେ ତୁଳସୀକାଠର ମାଳମାନ ।
ଗଳାରେ ନାଳାର ମାଳ ଶୋଭିତ
ଶୋଭାବନ ॥
ଆବର ଶତେ ସରି ଧବଳ ବଉଳ ମାଳ ।
ତ୍ରିସରି ତମ୍ବାମାଳ ଲୁଲଇ ବକ୍ଷସ୍ତଳ ॥
ଦୋସରି ମନ୍ଦାର ମାଳେ ଅଛନ୍ତି ସୁମା ଭରି ।
ବୈକୁଣ୍ଠ ପର୍ବତେ ଯେହ୍ନେ ବିଜୟେ
ନରହରି ॥
ସାତୟାର ମଣି ଗୋଟି ହୃଦୟରେ ଦିଶେ ।
ନାରାୟଣ ଗଳାରେ କୌସୁଭମଣି କିସେ ॥
କର୍ଣ୍ଣରେ ତମ୍ବାର କୁଣ୍ଡଳ ଝଲକନ୍ତି ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ କୁର୍ପୁର ଗୁଣି ଘଷିଛନ୍ତି ॥ ୩୦
ବତିଶ ବରଷ ରାମର ଅଟଇ ବୟସ ।
କୋଟିୟେ କନ୍ଦର୍ପକୁ ହୋଇଲେ ଯେକ
ବେଶ ॥
ବାମେ ଯମଦାତ୍ତ ଉପରେ ବୀରନେତ ।
ଅଙ୍ଗଡ଼ାବ ଖଣ୍ଡା ଅଟଇ ସବୁ ଶ୍ରେତ ॥
ଦଶିଣ ଅଙ୍ଗର ମୁଧୁନା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ।
ତହିଁରେ ସାଜିଲେ କଷଣି ଯେ ଗୋଟି ॥
ତାହାଣେ ଶରଗ୍ରନ୍ଥି ଛାଟେଣା ବାମେ ବାନ୍ଧି ।
କାମଦେବ ସଜକି ତ୍ରେଲୋକ ଯହିଁ ସାଧୁ ॥
କସୁରୀ ରେଖି ପ୍ରାୟେ ଦାହାର ରେଖାମାନ ।
ନାଳମଣି ନିହିତ ନିଶ୍ଚର ବିଧାନ ॥୪୦
କପାଳେ କସୁରୀ ମଙ୍ଗଳ ଚାରୁଚିତା ।
ଅର୍ଦ୍ଧ ଗଣ୍ଡ ପାରି ଖୋଷିଲେ ପଇତା ॥
ବୀରବର ବାମା ବାନ୍ଧିଲେ ଅସରଳା ସୁତା ।
ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ଜାଣି ସିନ୍ଦୂରର ଚିତା ॥
ଗୋରଚନା ଚିତା ଜମ୍ବେବ ନେଇ
ଦେଲେ ।
ଶତ୍ରୁ ମାରି ଉଭା ହୋଅସି ବୋଇଲେ ॥
ଖୁପ ନାରାଜେକ ଦଶିଣ କରେ ଧରି ।
ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ ପବନ ହେତୁ କରି ॥
ଲକ୍ଷଣ ହିଁ ଯେହି ପ୍ରକାରେ ହୋଇଲେ
ସଜ ।
ଦମା ଦାଉଣ୍ଡି ଯେ ବାଜଇ ପଖାଉଇ ॥୫୦
ଟମକ ନିଶାଣ ଶବ୍ଦ ଗରୁ ଟାଣ ।

ଶଙ୍ଖ କମ ମହୁରା ବାଜଇ ଅପ୍ରମାଣ ॥
 ପୁରୀବର ରାୟେ ସକ୍ତ ହୋଇ ଆୟେ ।
 ସଙ୍ଗେଶ ବିଚାରଣେ ହନୁମତ ଯାୟେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ତାରାଷ ସୁଷେଣ ନଳ ନାଳ ।
 କୁମୁଦ ପନସ ଯେ ପନଶିଳ ॥
 ବାଲିସ ଚନ୍ଦନ କାଳିଞ୍ଜନ ବୀର ।
 ଶତବଳ ପବନ ହନୁର ପିଅର ॥
 ସାରାସ ପାରାସ ମହାହୁ ଗବାସ ।
 ସମସ୍ତେ ସକ୍ତ ହୋଅନ୍ତି ଯେକକୁ ଯେକ
 ସମକଳ ॥୨୦
 ଜୟେବ ଶତବଳ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ବସନ୍ତ ଦଧିମୁଖ ଦୁବିନ୍ଦ ସୁସୋଦନ ॥
 ରମଣ ଶରସେୟୁ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ॥
 ଜାଣିମା ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିରେ ଆଜ କଥା ।
 ଅପାର କାଳର ବୀର ଅଟଇ ଦଶମଥା ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ତଳକୁ ନ ଯାଅ ।
 ଏ ମୋହୋର ବୋଲେ ପର୍ବତେ ଦଶେ
 ରହ ॥
 ଆସିବ ଯେବେ ସେ ଇକାର ଆଧିପତି ।
 ବିଚାରି ବୁଝିବାର ସେ ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥୨୦
 ଏତେକ ବୋଲି ରାମ ବିଜେ କରିଗଲେ ।
 ପର୍ବତୁ ଖସିଲେ ଯେକ ଠାବରେ ରହିଲେ ॥
 ସଜନି ଅପ୍ରମିତ ଅଜ୍ଞଇ ପିଠିକତି ।
 ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ଶାନ୍ତି ମୁଚି ॥
 ଦକ୍ଷିଣକଳ ମୁଖ କରି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରରାୟେ ।
 ଦିଶୁଅଛି ଲଙ୍କା କଟକ ସବୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟେ ॥
 ଚିହ୍ନ ଚିରାଜ ଯେ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଦଶାନନ ବୀର ॥
 ମନ୍ଦାକୀ ଜଗତରେ ବିଜେ କଲା ଯାଜଂ ।
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଦେଖିଲା ଲଙ୍କାସାଜଂ ॥୮୦
 ବିସ୍ମୟେ ଛାଡ଼ିଣ ସେ ହୋଇ ହରଷ ମତି ।
 ମରିବ ବୋଲି ତାର ମନେ ନାହିଁ ଭାତି ॥
 ସଭାବେଶ ଅସୁର ବିଶେଷେଣ ଦୁଷ୍ଟ ।
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ ସେ ଦେଖିଲା ଦ୍ରୁପିଷ୍ଠ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମର ଯାଇଁ ଦୁଶନ କଲା ।

ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଁ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ॥
 ଦିବ୍ୟ ସେ କାଢ଼େଣା ହୋଇଅଛି ବୀର ।
 ରତ୍ନମୁକୁଟ ଶୋହଇ ତାହାର ଯେ ଶିର ॥
 ତାଟର ଉପରେ କଷିଅଛି ପାଗ ବାନ୍ଧି ।
 ଗୁପ୍ତତେ ମସ୍ତକେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଖୋଳ ନଦି ॥୯୦
 କଣ୍ଠେଶ ମୁକୁତା ଯେ ଶତେସରି ମାଳ ।
 ନବରତ୍ନ ପଦେକ ଲମ୍ବଇ ବନ୍ଧସୁଳ ॥
 ବଜ୍ର ଘୋଟି ସେହୁ ହାରାମୟେ କମ ।
 ଦ୍ରୁପଣ ତାମର ମଣିଅଛି ଅନୁପାମ ॥
 ହାଥରେ ହାଥ ସେହୁ ଶୋହଇ ବଜ୍ରକାଳି ।
 ମୁକୁତା ଖଞ୍ଜିଅଛି ଜାଣି ଗୋଟି ମଲ୍ଲୁ ॥
 କଟିରେ କଟିମେଖଳା ନାଳମଣି ଶୋହେ ।
 ତାହାଣେ ଯମଦାକ୍ ଖାପ ରତ୍ନମୟେ ॥
 ଅଭରି ଉରଶଲ ବାନା ଫରହର ।
 ବାମ ଗୋଡ଼େ ବାନ୍ଧିଅଛି ଅନର୍ଗଳ
 ତୋକ୍ତର ॥୧୦୦
 ଦକ୍ଷିଣ ଚରଣେ ବୀରଘଣ୍ଟ ସାଜି ।
 ପୟରେ ଚକତେ ବିକରାକ ବାଜି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଗୋବିନ୍ଦ ପାଟ ଶୁଭ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ୟୋତି ।
 ସେ ପାଗ ଯୋଡ଼ା ବାନ୍ଧିଲା ବିଶ୍ୱବୀର ନାତି ॥
 ପୟରେ ନେପୁର କରେଣ କଳଣ ।
 ବିଦ ମୁଦି ବାହୁଡ଼ି ବିବିଧ ଆଭରଣ ॥
 ମକରଧ୍ୱଜ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର ।
 ହେଲ ଯୁଦ୍ଧେ ଜିଣି ପାରଇ ପୁରନ୍ଦର ॥
 ଯତନେ ସଜ ଯେ ବାନର ବଳ ମାରି ।
 ଦେଖିଣ ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲା
 ଦଶଶିରି ॥୧୦
 ନରାଟେକ ଦେବାଟେକ ଦୁଇ ଭାଇ ଆୟେ ।
 ଚାହିଁଣ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ଦଶାନନ ରାୟେ ॥
 ମହୋଦର ମହାପାରୁଷ ସଜ ଦେଖି ।
 ଅନେକ ସୁଖ ଯେ ପାଇଲା ବିଂଶଆଖି ॥
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ଯେ ଦେବଦର ତିନି ।
 ସିଂହ ଦୁରଙ୍ଗ ଅଭଲେ କୁକୁପାସ ଘେନି ॥
 କାକାସ ବିରୁପାସ ଅଜୟେ ଅମୟେ ।
 କଳ ଧଳ ଶାର୍ବୋଳ ଦୁମୁଖା ସଜ ହୋୟେ ॥
 ସୁଖା ମୁଖା ଯେ ଯମଘଣ୍ଟ ବୀର ।

କାଳଘଣ୍ଟ ମହାରାବଣ ବକାସୁର ॥୨୦
 ଏକପାଦ ପାତୋଳି ବିଜୟେ ପଲାବ ।
 ସଲୋପି ଅଲୋପି ନାଦ ମହାନାଦ ॥
 ଲୋହିପାଦ ଲୋହିତାସ ତାରଣ ବିଚାରଣ
 ବୀର ।
 ଏହାକର ସଜ ଦେଖି ହସଇ ଦଶଶିରି ॥
 ବୋଲଇ ଆଜ ସେ ଜାଣିମା ଦୁମର ବଳ ।
 ରିଷ କପି ମାରିବ ଯେ ଦଶରଥ ବାଳ ॥
 ତେବେ ସେ ମହିମା ଯେ ରହିବ
 ତିନିପୁରେ ।
 ସର୍ବେ ଯେହ୍ନେ ଯୁଦ୍ଧିଲ ଦେବକ
 ସଙ୍ଗତରେ ॥
 ତେସନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ନା ଯଶ ପାଇଁ ।
 ନୋହିଲେ ରିଷ କପି ମାରଣ ନ ଯାଇ ॥୩୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଉତ୍ତର ଯେ ନ ଦେଲା ତାହା ଶୁଣି ।
 ଲାଜେ ମୁଣ୍ଡପୋତି ଉତ୍ତା କୁମରମଣି ॥
 ଆବର ଯୋଦ୍ଧାମାନେ କରନ୍ତି ଗାରିମା ।
 ତୋହୋର ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ଜିଣିପାରୁ
 ବେଦବ୍ରହ୍ମା ॥
 ଏ କିସ କରିବେ ଯେ ନର ବାନର ଛାର ।
 ଯେ କଥାକୁ ଭୋ ଦେବ କିଛିହିଁ ନ
 ବିଚାର ॥
 ସମର ଆନେ ସେ ବୁଝି ସିନା ଆଜ ।
 ଆଗହୁଁ ବୋଇଲେ ହୋଇବ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କରାୟେ ପରମତୋଷ ମତି ।
 ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ହକାରିଲା କତି ॥୪୦
 ବୋଇଲା ଦୁମ୍ଭେ ଯେ ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି
 ଯୋଦ୍ଧା ।
 ଯେକେ ଯେକେ ପୃଥୁ କରିପାର ଶୋଧା ॥
 ଯୋଧାକେ ଦଶ ସସ୍ର ରଥୀ ଥିବ ଘେନି ।
 ରଥୀକେ ମଉଗଜ ଥିବ ସସ୍ର ବେନି ॥୫୦
 ମଉଗଜ ସହସ୍ତ୍ର ଦନ୍ତା ଜଗିଥିବେ ।
 ଦନ୍ତାକେ ପାଞ୍ଚଶତ ରାଉତ ରହିବେ ॥
 ରାଉତକେ ଶତ ପାଇକ ଥିବେ ଜଗି ।
 ରଣେ ପିଠି ଦେଇ ନୁ ଆସିବ ଭାରି ॥
 ମୁକ୍ତ ଥିବି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକର ଘେନି ।

ନରାତ୍ମକ ଦେବାତ୍ମକ ଗଡ଼େ ଥିବେ ବେନି ॥	ସୁରଂଗଣା ପାଟ ହୀରାର ଦରପଣ । ମୁକୁତାର ମେଖଳା ଚନ୍ଦ୍ରର କିରଣ ॥୮୦	ସୁରଗିରି ଚମକଇ ବାଜଇ ନିଶାଣ । ତୋଳ ଦମା ଚମକ ବାଜୁଛି ଅପ୍ରମାଣ ॥
ଏହାକର ସଙ୍ଗତରେ ଦଶକୋଟି ଥିବେ ରଥା ।	ନିରନ୍ତରେ ଶୁକଳ ଚାମର କେରି କେରି । ସେହ୍ନାର ଉପରେ ନେଇଁ ପୁଣି ରତ୍ନକାଳି ଭରି ॥	ହସ୍ତାକର ଗର୍ଜନ ଘୋଡ଼ାକର ହିଂସା ରାବ । ପାଦାନ୍ତର ମୁଖରାବ ଯେ ଶବଦ ଶୁଭିବ ॥
ମେବକ୍ଷେକ ଥିବ ସଙ୍ଗେଣ ମରହସ୍ତୀ ॥ ଅଠାର ପଦ୍ମ ରାଉତ ଘେନିକରି ଯିବ । ସତୁରୀ କ୍ଷେତ୍ରଣୀ ସଙ୍ଗତରେ ବଳ ଥିବ ॥ ମଧ୍ୟଦଣ୍ଡରେ ଯେ ଥିବ ବେନି ଭାଜ । ଯେମନ୍ତେ ରିକ୍ଷ କପି ଗୋଟିୟେ ନ ଥାଉଁ ॥ କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ଯେ ଯେହି ବିଧାନରେ ଯାବୁ । ଯେତେକ ପାରବୁ ତେତେକ ସନ୍ଧ୍ୟ ନେବୁ ॥ ଦଶ ପଦ୍ମ ଯୋଧା ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଥାବୁ । ଷାଠିୟେ କୋଟି ମରଗଜ ଆମ୍ଭର ସଙ୍ଗରେ ରହବୁ ॥୭୦	ବିବିଧ ପଦେକ ଲୁଲଇ ବନ୍ଧସୁଲେ । ବାବୁଲ ମୁକୁତା ଶତେସରି ମାଲେ ॥ ବ୍ରହ୍ମା ଯେବଣ ଅକ୍ଷତମଣି ଦେଇଥିଲା । ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିବା ଦିନ ବିଶ୍ଵକର୍ମା ତାହା ଦେଲା ॥ ସେ ଅମୋହମଣି ଯେ ଭୂକ୍ଷଣ ଲଙ୍କା ସାଙ୍ଗ । ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଭୟେ ତାର ନାହିଁ ॥ ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ବାନ୍ଧିଲା ଦୁଇ ପାଦେ । ଚରଣ ଶୋଭାପାୟେ ନୁହୁର ନାଦେ ॥୯୦	ଫରାକର ଠେଣ ଯେ ଧନୁକର ଟକାର । ଗଜ ଘଣ୍ଟ ଘାଗୁଡ଼ି ଶବଦ ଗଗୁଟାଣ ॥ ଚାଲ ଚାଲ ଶବଦ ଧାଂଅ ଧାଂଅ ରାତି । ଯେକବୁ ଆରେକ ଯେ ଆଗକରି ଯାନ୍ତି ॥ ଅସୁର ସଜନି କେ ପାରିବାକ କଲି । ଚିତ୍ରକୁପତେ ସେ ପାରିବେ ଅବା କଲି ॥୧୦
ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ ଶଙ୍ଖ ଅଶ୍ଵଆର ଘେନି । ବୃନ୍ଦେ ବୃନ୍ଦେ କାଠିୟେ ଥିବାକ ସଜନି ॥ ଅଠର ଗଣ୍ଡା କୁମର ତେର ଶତ ନାତି । କଣକେ ଥିବ ଯେ ମର୍ତ୍ତୁତେକ ହାଥୀ ॥ ଶୟେକୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ସହସ୍ର ବଳବନ୍ତା । ଅଶ୍ଵ ଥିବ ସହସ୍ରେ କୋଟି ମେବକ୍ଷେ ଗଣିତା ॥	କଟିରେ କଟିମେଖଳା ବାମେ ଯମଦାଡ଼ । ନେତେକ ଉଡ଼ାଜଲା ବଜାର ବିରାଣ ॥ ଦଶଶିରରେ ଯେ ଦଶମୁକୁଟ ରତ୍ନମୟେ । ଦଶଇ ବଦନେ ଯେ ତାମ୍ବୁଲ ଲାଗିହୋୟେ ॥ ଶ୍ରବଣେ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ ବିକୁଳି ଝଳି ଜାଣି । ଲଲାଟେ ଝରା ଯେ ଲମ୍ବଇ ନାନାମଣି ॥ କେଶେ ପୁଷ୍ୟକାଞ୍ଚ ବାନ୍ଧିଅଛି ଗଭା । ଆନୁଆନେଣ ଯେ ଦିଶିଲା ମହାଶୋଭା ॥ ଫରହର ନିଶ ନିଶ୍ଵାସ ବାୟେଁ ଉଡ଼ି । ଭୁକୁଟିମାନେ ଯେ କର୍ଣ୍ଣତଟେ ପଡ଼ି ॥୧୦୦	ବିଭୂତି ଭୂକ୍ଷଣ ସେ ରଙ୍ଗମାଟିମୟେ । ଚତୁସମ ବୋଲି କେ ବେଗେ ବେଗେ ଧାୟେଁ ॥ କେହୁ ଲତା ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିଆଇଁ ଦେହେ । କେହୁ ଠାବକେ ଯୋଡ଼ା ପହଣ୍ଡ ତିଅନ୍ତି ପାୟେ ॥ କେହୁ ଖୁରି ଦେଇଁ ଯାନ୍ତି କେହୁ ଚିରା ମାରେ । କେବଣ ଅସୁର ଖଣ୍ଡା ପକାଇଣ ଧାୟେଁ ॥ କେହୁ ଦାଡ଼ା ଆଉଁସି ମୋଡ଼ଇ କେହୁ ନିଶ । ଯେକବୁ ଆରେକ ଦେଖି ହୋଅନ୍ତି ହସ ହସ ॥
ଶଙ୍ଖେକ ପଦ୍ମ ଯେ ପାଇକ ଘେନିଯିବ । ଭିନ ଭିନ ହୋଇ ଦୁମ୍ଭେ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଶିବ ॥ ଯେତେକ ଥିବ ତହିଁ ରିକ୍ଷ କପି ପୁଣି । ବିଜାକ୍ଷେଣ ସହିତେ ଥିବେଟି ଭାଜ ବେନି ॥୭୦	କପାଳେ କହ୍ନୁରୀ ଯେ ଗୋରଚନା ଚିତା । ନୟନର ତେଜ ବୁଲଇ ଅପ୍ରମିତା ॥ ଦାଡ଼ା ପୁଲାଇଣ ଛାଡ଼ଇ ନିଶ୍ଵାସ । ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ ବିଜେ କଲା ଦଶଭୟ ॥ ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ଯେ ପୁରଇ ଘନଘନ । ଇନ୍ଦ୍ରିକିତ ଚଢ଼ିଲା ଦେବଦଳନ ନାମେ ଯାନ ॥ ଯେ ଯାହାର ବାହାନ ଚଢ଼ି ଅଇଲେ ପୋୟେ । ସେନାପତିମାନେ ଆଗୁସାର ହୋୟେ ॥ ନରାତ୍ମକ ଦେବାତ୍ମକ ଅଟନ୍ତି ଆରିଆଣି । ପାଦ ଭରେ ଟଳ ଟଳ କମ୍ପୁଛି ଧରଣୀ ॥୧୦	କେହୁ ହୁଲହୁଲି କେହୁ ରଡ଼ି ଦ୍ୟୁତି । କେହୁ ମାର ମାର ଆଞ୍ଝେଣ ଡାକନ୍ତି ॥୧୧୦ କେ ରଡ଼ି ପାରନ୍ତି ଖଣ୍ଡେ ଦୂରେ ପଡ଼ି । ଯେକର ଉପରେ ଆରେକ ମାଡ଼ି ପଡ଼ି ॥ କାହାର ମାଲ କାହିଁ କାହାର ମାନିଆ ପରିଛନ୍ଦ । ପିଠି କଟିକି କାହାର ଲମ୍ବିଛି ନୃତବନ୍ଧ ॥ କେ ପାନ ଭୁଞ୍ଜଇ କେ ପୋଡ଼ା ମାଂସ ଖାଇ । କେହୁ ମୁଦୁ ମୁଦୁ ଗୁମୁରା ବଜାଇ ॥ କେହୁ କେଶ ଫେଡ଼ି ଉକୁଟାନ୍ତି ଆଖି । କଟି ଲୋକେ ପକାନ୍ତି ତାହାକୁ ହାଦେ ଦେଖି ॥ ବସିବା ହୋଇଁ କେ ନୃତ୍ୟ କରିଯାଇଁ ।
ମଧ୍ୟରେ ପଶିଲେ ବେଢ଼ିବଟି ଗୁଡ଼ିଆଇଁ । ଯାହାର କଟିରେ ଯିବ ତାହାର ବର୍ତ୍ତ ନାହିଁ ॥ ଗୋଲ ମୁଷ୍ କରଣ ମାରିବ ହାଥ ସୁଖେ । କେ ପ୍ରାଣ ପାଇବଟି ପଡ଼ିଲେ ଆମ୍ଭ ମୁଖେ ॥ ଯେତେକ ବୋଲି ଉଠି ପିନ୍ଧିଲାକ ଗଭା । ବଜ୍ର ଘୋଟି ସେହ୍ନା ଯେ ଲାଜଲା ବଳବନ୍ତା ॥		
ବିଂଶ ଭୁଜେଣ ଯେ କୋଡ଼ିୟେ ବାରବାହୁ । ଯାହାର ବାନା ବୋଲାଉଁ ସାଂଗ୍ରାମେଣ ରାହୁ ॥		

କେହୁ ଭଣ୍ଡ ବିଭଣ୍ଡ କରିଣ ଗୀତ
ଗାଇଁ ॥୪୦

କେ ଦାନ୍ତ ନିକୁଟିଣ କାହୁଁଛନ୍ତି ଜିର ।
ଉଡ଼ା ମାରିଣ କେ ପାଲଟି ରହିବ ॥
କେହୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ପଶଇ ଠାଣ ଘେନି ।
କେହୁ ଗର୍ଜନ୍ତି ଯେ ମେଘମାଦ ଜାଣି ॥
କେ କରେ ଖଡ଼ଗ ଲଢ଼ା କରେ ଧନୁଶର ।
କେହୁ ଧରିଛନ୍ତି ଦୁସହ ମୁଦୁଗର ॥
କେହୁ ଖଣ୍ଡା ଶକତି କେହୁ ଯନ୍ତ୍ର ବାଜ ।
ତାନ୍ତ୍ର ଲାଲ ଘେନି କେବଣ ଅସୁର ଧାଇଁ ।
କେ ବଜ୍ରବାଣ କେ ହାବେଳି ସଜ କରି ।
ଛିଟିକିଣି ପାତେଣି କେ ଘେନିଣ

ଆଗସରି ॥୫୦

ଲେଖି ପଥର କେ ଗଧଡ଼ି ବହି ନ୍ୟନ୍ତି ।
କଳଣ ରଣଝଣ କେ ବାହୁଡ଼ି ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
କେହୁ ଭୁଷଣୀ କେ ପରିଘ ଘେନି ଧାୟେଁ ।
କେହୁ ନିଜ ସାଙ୍ଗିକି ଛାଡ଼ିକରି ଯାୟେ ॥
ଓଟ ପିଠି ନିଶାଣ କେ ବଜାନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ।
ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଣ ଯେ ବାଜଇ ବାଦ୍ୟ ମାନ ॥
ଅଠର କ୍ଷେତ୍ରଣା ଯହିଁ ବାଜେଣିଆ ଥାଟ ।
କିମ୍ବା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଆୟେ ନ ଘେନିମେ ପାପିଷ ॥
ପବନେଣ ମେଘ ଯେହ୍ନେ ଗରନେଣ

ପୁରି ।

ଅସୁର ଚଳନ୍ତେ କମ୍ପଇଁ ବସନ୍ତରୀ ॥୬୦
ଉତ୍ତର ଦ୍ୱାର ଫେଡ଼ି ଦ୍ୱାରପାଳ ଦେଲା ।
ଯହୁଁ ସେ ନୃପତି ପରମାଣ ପାଇଲା ॥
ସେହି ବାଟେ ଥାଟ ଯେ ହୋଇଲେ

ବାହାର ।

ସୁବଳୟାରେ ଥାଇଁ ଯେ ଚାହିଁଲେ
ରଘୁବୀର ॥

ଅପ୍ରମିତ ସଜନି ଯେ ଆସୁଛନ୍ତି ମାଡ଼ି ।
ସର୍ଗପୁରକଳ କଲେ ଯେବଣ ମତେ ଧାଡ଼ି ॥
ତହୁଁ ସହସ୍ରେକ ଗୁଣେ ଅଛି ଥାଟ ପୁରି ।
ମୁଖ ରାବ ଶବ୍ଦେ ଯେ ଅଭରାକ୍ଷେ ପୁରି ॥
ଅତି ବୃଦ୍ଧ ଅତି ବାଳକ ନଜଲେ ।

ମାଲପେ ମାତ୍ର ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ
ରହିଲେ ॥୭୦

ହୁରି ଜୁରି ଦେଖିଣ ଆସିଣ ଅଛନ୍ତି ।
ପାଇକ ଭିତରେ ରାଉତେ ଝମକନ୍ତି ॥
ଝାକ ଝାକ ହୋଇ ଚଳନ୍ତି ଅଶୁଆର ।
ଅଙ୍ଗେ ଲୋହ ସେହ୍ନା ଦିଶନ୍ତି ଅପାର ॥
ପଟା ପାଟ ପ୍ରାୟେ କେବଣ ପଲ ଦିଶେ ।
କେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସେହ୍ନା କେ ବିଭୁତି ଅଙ୍ଗେ
ଘଷେ ॥
କରେ ଗଦା ଧରିଣ କେ ଦେଖାବନ୍ତି ଛାଟ ।
କେବଣ ଘୋଡ଼ା ଭଡ଼ଇ ନ ପାଇଣ ବାଟ ॥
କେ ଭୂର ବଜ୍ରାକ୍ଷ ହାକଇ ଦୁରଙ୍ଗମ ।
କୋଟ ଧରି କେହୁ ଦିଶଇ କାଳଯମ ॥୮୦
କେବଣ ଅଶ୍ୱରେ କେ ମଣିଅଛି ନେତ

ପାଟ ।

ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଭଲ ଯେ ବୋଲଇ
ଦୁଇଥାଟ ॥

କେହୁ କଢ଼ା ଚମ ହୋଇଛନ୍ତି ଓହାଡ଼ି ।
କେବଣ ଅଶ୍ୱ ଗୋଟା ଯାଉଛନ୍ତି ବଢ଼ି ॥
ପାଦେକ ତୋଳି କେ ତିନି ପାଦେ ଚାଲେ ।
କାହାକୁ ରାଜଁ କେ ହେକୁ ହେକୁ ବୋଲେ ॥
କେ ବାନ୍ତି କରନ୍ତି ସମର ଭୂମି ଦେଖି ।
କେ ଲାଞ୍ଜ ତୋଳନ୍ତି ଦୁଇ ଗୋଡ଼ ଯୋଖି ॥
କେ ଖୁରି ଧାଆନ୍ତି କେ ପକାନ୍ତି କଳଥା ।
ଘୋଡ଼ା କେ ତୋଳି ଦେଖିଣ ଚାହେଁ

ମଥା ॥୯୦

ବଜ୍ରବାଣ ପଡ଼ନ୍ତେ କେହୁ ଟେକଇ କାନ ।
ପଛ କିକାଟମାନ କେ ପିଟନ୍ତି ଘନଘନ ॥
କେହୁ କଢ଼ିଆଳି ଚୋବାନ୍ତି ଅତି କୋହେ ।
କାହାର କଳରୁ ରୁଧିର ଜାତ ହୋଏ ॥
କେ ପେଲି ପଣି କେ ହାଣିମା ଦେଖିକରି ।
କେ ତ୍ରାସନ୍ତି ସନ୍ନିଧେ ଦେଖି ରଙ୍ଗପରୀ ॥
ମଉଗଜମାନେ ଦିଶନ୍ତି କୁଦାକୁଦା ।
କି ଜାଣି ପର୍ବତେ ଦିଶିଲେ ମହାବୁଦା ॥
କେ ଆରଣେ ଚଳଇ କେ ନମାନଇ

ଆକ୍ଷୁଣ ।

କେ ଟେକି ମାରଇ ଲୋକ ଦେଖି
ପାଶ ॥୧୦୦

ଥୋରହସ୍ତ ତୋଳି କେ କରଇ ଗରଜନ ।
ଲୋହଟ ପିଟନ୍ତେ କେ ଚଳଇ ଘନଘନ ॥
ଲାଞ୍ଜ ପିଟିଣ କେ ଚଳାନ୍ତି ମାହୁତ ।
କେହୁ ଝିଙ୍କାରିଲେ ବସଇ ଦୁରିତ ॥
କେ ଠାକୁଁ ପଲାଇ ପାଗଡ଼ ସୁସ୍ଥ ନୋହି ।
ପୃଥ୍ୱୀ ଦଳିତ କେବଣ ମଉଗଜ ଧାଇଁ ॥
କାହାର ଘଣ୍ଟ ବାଜଇ ଟଣମଣ ।
ଉଗୁମିକ ଘାଗୁଡ଼ି ବାଜଇ ଗୁଣଝୁଣ ॥
ପାଗଡ଼ ଦଉଡ଼ି ଉତ୍ତର ଗଣ୍ଡି ଘଷି ।
ବେଲୁରି ପାଟ ଭାଲ ବହିଲା ସୁସଜ୍ଜ ॥୧୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶିକୁଳି ଗୁପା ତମ୍ବା କଂସା ।
କେବଣ ମାହୁତେ ହାକିଣ କରନ୍ତି ପ୍ରଣାମ ॥
କେ ମଥା ଟାଙ୍ଗର କପାଳ କାହାର ତୁଲ ।
କଳିଆର ଗୋଟି କାହାର ଅତିହିଁ ଅମୂଲ୍ୟ ॥
କାହାର କାନ୍ଧରେ ବସିଥିଲେ ସୁଖ ପାଇ ।
ମଥାଫୁଲ ନ ହଲଇ କେ ସଦାବେ ଯାଇ ॥
ଖଳଖଳ ମଉଝାଳ ଗଳଇ କାହାର ।
କେ ଠାବେ ପାଣି ପିଇ ଯୁଦ୍ଧକୁ ବାହାର ॥
କାହାର ଶିରରେ ଫୁଲ ମଣିଛନ୍ତି ।
ଅମାରୀ ସାଜିଣ କେ ଅସତାବ ବହନ୍ତି ॥୨୦
ଦୋଚକ୍ତା କୋଦମା କେ ବରଷେକ ନୁଆ ।
ବିଂଝିଲା କେହୁ ନିଶାଘଣ୍ଟ କଳାକୁଆ ॥
ଶେତ ଚାମର ଲମ୍ବଇ କାହାର ଯେ ଗଲା ।
କାହାର ଗଳାରେ ମୁକୁତାମାଳ ନୀଳା ॥
କେହୁ ନାହାଳ ଖାଲ ଗିରିବର ପ୍ରାୟେ
ଚାହିଁ ।

କେ ଅତିହିଁ ବେଗ ହୋଇ ଗଲା ହାଦେ
ଧାଇଁ ॥

କେବଣ ମାହୁତ ତରକସ କଷି ।
ଗଜକୋଟ ଧରି କେ ହସ୍ତାରେ ଅଛି ବସି ॥
କେବଣ ଗଜ ଲଲାଟେ ମୁକୁତା
ତ୍ରୋଣାପତି ।

କାହାର କପୋଳେ ନୀଳମଣି
ଝଟକନ୍ତି ॥୩୦

ସିନ୍ଧୁରର ପାଟି କପୋଳେଣ ଚିତା ।
ଗୁରୁଜ ଧରିଅଛି କେବଣ ମାହୁତା ॥

ପୁଣି ଅଗଲେକ ଅଶୁଆର ପଲେ ।
 ସମସ୍ତେ ଖଡ଼ଗ ଧରି ମାରମାର ବୋଲେ ॥
 ଘୋଡ଼ା ଆଡ଼ବାଖର ରାଉତେ ବଳୁ ସେହ୍ନା ।
 ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଦ୍ରୋଢ଼ନା ॥
 ନିଘୋଡ଼ ସାଜେଣି ସାଜିଲେ ବୀରମାନ ।
 ମାହୁଡ଼େ ବସିଛନ୍ତି କନ୍ଧ ଉପରେଣ ॥
 ଅଭେଦକପଟ ଶିରରେ ଟୋପର ।
 ଗଜଦନ୍ତ ଆୟୁଧ ଶିରର ଉପର ॥୪୦
 ଅଗିଆଣି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ବେନି ଛାପ ।
 ନରାନ୍ତେକ ଦେବାନ୍ତେକର ଦିଶିଲାନ ରଥ ॥
 ତାହାଙ୍କର ପଛେ ସେନାପତି ଆୟେ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ କଳଶା ନ ଯାଏ ॥
 ଯେ ଯାହାର ମୂଳେ ମୁକାରେ ବାଞ୍ଛି
 ହୋଇ ।
 ଖନ୍ଦାମୂଳେ ଅଛନ୍ତି ବିବିଧ ଶସ୍ତ୍ର ବହି ॥
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭର ଦିଶିଲା ବେନି ରଥା ।
 ଗୋଟା ଗଣିତା ଅଛନ୍ତି ସତୁରି କୋଟି ହାଥା ॥
 କାକାଷ କୁକୁପାଷ ଲୋହିତାଷ ବୀର ।
 ଯେହାଙ୍କର ତୁଳେ ପାଞ୍ଚସହସ୍ର
 ଅଶୁଆର ॥୪୦
 ମହାରାବଣ ମୁଖା ଦୁର୍ମୁଖା ଦିଶିଲେ ।
 ତିନି ବୃଦ୍ଧ ରଥ ଯେହାଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ॥
 ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡେଣ ଦିଶିଲା ଲଙ୍କପତି ।
 ଶିରର ଉପରେ ଦିଶଇ ବୀର ଛତି ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଯେ ଚକଇ ଘନଘନ ।
 ଦଶଭୁଜେ ଦଶଧନ୍ବୁ ଧରି ଦଶାନନ ॥
 ଦଶକରେ ଦଶଶର ଅଛି ହାଦେ ଘେନି ।
 ସଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗବଳ ଅନେକ ସରନି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅମୟେ ସମୟେ ଲୋହପାଦ ।
 ସିଂହ ତୁରଙ୍ଗ କକ ଧକ ପ୍ରଳାଦ ॥୨୦
 ଅଲୋପି ସଲୋପି ମୁଖା ଯେ ଦୁର୍ମୁଖ ।
 ଶାର୍ବୋଳ ଏକପାଦ ଦେବଦର ବିପୁମୁଖ ॥
 ଅକମ୍ପନ କାଳଘଞ୍ଚ ଧ୍ରୁବ ଯେ ତିଶିରା ।
 କାଳି ନାଗେଣା ନାଦ ମହାନାଦ ବୀରା ॥
 ସମସ୍ତେ ରହୁବର ଚଢ଼ିଣ ରଥେ ଛନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜିଣିମେ ବୋଲି ପ୍ରତଜ୍ଞା କରନ୍ତି ॥

ଶୁକ ସାରଣ ଦୁଇ ମଙ୍ଗା ଅଛନ୍ତି ତାର ରଥ ।
 ତାହାଙ୍କର ସଙ୍ଗେ କଥା ହୁଅଇ ଦଶମାଥ ॥
 ରାଜାର ପଛେ ଅଛି ନଉକୋଟି ହାଥା ।
 ପିଠି ଜିଣିଅଛନ୍ତି ତେରଶତ ନାତି ॥ ୨୦
 ଦୁଇପଦ୍ମ ରଥ ସହସ୍ରେ ଶଙ୍ଖ ଅଶ୍ବ ।
 ଅପ୍ରମିତ ପାଦାନ୍ତି ଚଉଦ ସହସ୍ର ଅକୁଶ ॥
 ସମସ୍ତେ ମଣିମୟେ ଦେବତା ସମାନ ।
 ସମସ୍ତେ ପଲ୍ଲାସିଅଛି ଦଶାନନ ॥
 ଟମକ ନିରନ୍ତରେ ଗର୍ଜଇ ବିକଟାଳ ।
 ଅଶ୍ବାକୋଟି ତୋଳ ମର୍ତ୍ତୁତେ ମର୍ଦ୍ଦଳ ॥
 ଶଙ୍ଖେକ ଶଙ୍ଖ ପଦ୍ମେକ ଗିଡ଼ିଗିଡ଼ି ।
 ଖର୍ବେକ ଘଞ୍ଚ ନିଖର୍ବେ ସିଂହରଡ଼ି ॥
 ପରାର୍ବେକ କାହାଳି ମର୍ତ୍ତୁତେକ ଭେରୀ ।
 ବାଦ୍ୟ ବାଜନ୍ତେ କମ୍ପଇ ବସନ୍ତରା ॥୮୦
 ଉଦୟ ଆଲୟ ଚିରାଳ ପତିପତି ।
 ସବୁ ସୈନ୍ୟ ମିଳି ହୋଇଲେ ଯନ୍ତାଯନ୍ତି ॥
 ଧୂଳି ଉଡ଼ନ୍ତେ ପୁରିଲା ଗଗନ ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ବିଚାର କରନ୍ତି ସୁରଗଣ ॥
 ଯେ ସେ ଲଙ୍କପତି ଜଗତେ ବଳିୟାରୀ ।
 ଯେହାର ମହିମା କେ ଅନ୍ତ କରିପାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପୁଣି ଗୁଞ୍ଜନ୍ତି ଯେହାଙ୍କର ଦେଖି ।
 ଶିଷ୍ୟ କପି ପଳାନ୍ତି ପୁଣି ସଂଗ୍ରାମ ଉପେକ୍ଷି ॥
 ନପୁଣ୍ୟ ରଘୁନାଥ ନ ପାରନ୍ତି ମାରି ।
 ଯେମନ୍ତେ ବିଚାର କରନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ॥୯୦
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଗୋ ଭଗବତୀ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଆଜଂ ଦେଖନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
 ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନି ଅତି ଅପ୍ରମିତ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ବାଳୀସୁତ ॥
 ଆପଣେ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ବାହିଲାନ ରଣେ ।
 ଆମ୍ଭେ ଯେଥୁ ଥିବା କେବଣ କାରଣେ ॥
 ପର୍ବତ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତୁ ଯେବେ ଆଟ ।
 ଅସୁରଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ହୁଅ ଯାଇଁ ରେଟ ॥
 ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ବୀରମାନେ ଯାହୁ ।
 ମଧ୍ୟଭୁବନ୍ଦୁ ଅସୁରଙ୍କୁ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ॥୧୦୦
 ସେନାପତିମାନେ ସମସ୍ତେ ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ।
 ସଜନିକି ଉପର ପିଠି ହୋଇଥାଅ ॥

ଜୟେ କରି ତୁମ୍ଭେ ଭାଣି ନୁଆସିବ ।
 ପାରନ୍ତୁ ନ ପାରନ୍ତୁ ଦଇତେ ବଡ଼ ଗର୍ବ ॥
 ଅନେକ ମାୟା ସେ ଜାଣନ୍ତି କୃତଛନ୍ଦ ।
 କେମନ୍ତେ ତୈଲୋକ ଜିଣିଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ଆଜ ଆପେ ।
 ଛାମୁରେ ମିଳି ଯୁଦ୍ଧ କରିବ କାହାର ଧାପେ ॥
 ଆମ୍ଭେ ଆଉ କିମ୍ପା ଥିବା ଯେଥେ ରହିଁ ।
 ଆଗିଆଣି ଆଟ ଯାଉଁ ବେଗ ହୋଇ ॥୧୦
 ଶିଷ୍ୟ କପିମାନେ ନ ଜାଣନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧର ଗତି ।
 ବେଭାରେ ସେ ଅସୁରଙ୍କୁ ସଖିଏ କରି
 ଭାତି ॥
 ତହିଁକି ଉଗୁଳି ଯେତେ ତେଜ ହୋଏ ।
 ହୋଇ ଦେବ ଆପଣେ ଅଛନ୍ତା ଲଙ୍କାୟେ ॥
 କି ହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଟଗତିକି ଜାଣି ।
 ପାତାଙ୍ଗ ପରହର କି ଲହଡ଼ି ଉଠଇ ପାଣି ॥
 ନାନା ଆୟୁଧମାନେ ଗରିଗରି ଛଟା ।
 ଝଲକିବା ମାତୁକେ ମାଛର ଚହଟା ॥
 ରଥ ବୋହିତ ମଗର ଗଜମାନ ।
 ତୁରଙ୍ଗମ ଓଟ ଯେ କୁମ୍ଭାର ବିଧାନ ॥୨୦
 ଶବଦ ଶୁଭଇ କି ସିନ୍ଧୁ ଗର୍ଜନ ଜାଣି ।
 ଏସନ ପଟାନ୍ତର ଯେ ରାମାୟେଣ ବାଣୀ ॥
 ଚଳିବାର ଛଟକ ପବନର ଗତି ।
 ବରୁଣ ଦେବତା ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଲଙ୍କପତି ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଯେ ଚକଇ ଘନଘନ ।
 ନେତର ଚିରାଳ ଉଡ଼ଇ ବିତପନ ॥
 ରତ୍ନର କଳସ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିତୁଳି ।
 ଚଉକଟି ଲମ୍ବର ମୁକୁଟା ମାଳିମାଳି ॥
 ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ଯେ ମଣ୍ଡିତାଅଛଇ
 ଯାନ ।
 ଆବର ଚିରାଳ ଅଛି ବିବିଧ ବର୍ଷ ॥୩୦
 ଯେବଣ ବିବାନ ଛଡ଼ରତୁ ମିଶା ।
 ଯହିଁ ବସିଥିଲେ ନ ଲାଗେ କ୍ଷୁଧା ବୃଷା ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଘଟି ବାଜଇ କିଣିକିଣି ।
 ଘାଗୁଡ଼ି ରୁଣ୍ଡୁଣ ଶୁଭଇ ସୁନ୍ଦର ରସବାଣୀ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଶ୍ରେତଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ହାଦେ ପାଶେ ।
 ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁକି ଚନ୍ଦ୍ର ଉଇଁ ଆସେ ॥

ଦେବଦଳନ ରଥ ଚଢ଼ି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ନବ ନିଶି କୋନ୍ତ ଧରିଅଛି ହାଥ ॥
 ଆବର ଯୋଦ୍ଧାୟେ ଅଛନ୍ତି ପାଶେ ବେଢ଼ି ।
 ପର୍ବତୁ ଛୁଆର କି ଆସୁଅଛି ମାଡ଼ି ॥୪୦
 ମେଦନୀ ନ ଦିଶଇ ନ ଦିଶଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
 ବିଭାଷେଣକଇ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁରାଜ ॥
 ଏ କିସ ପରାୟେ ଦିଶଇ ଲଳପତି ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ମହିମା ପୌଲୋହିର ନାତି ॥
 ଯେତେକ ସମ୍ପଦ ଗଳାକ ତୋହରି ।
 ଆଜହୁଁ ହାଦେ ତୋର ସରିଲାକ ଶିରୀ ॥
 ଆଜ ଜାଣିମା ଧର୍ମ କେତେ ତୋତେ ସତ୍ୟ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲୁଛି ରଘୁନାଥ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆସନ୍ତେ ସଜନି ଆଗସରି ।
 ଗିରି କପି ଧାମନ୍ତେ ହଲି ବସନ୍ତରୀ ॥୪୧
 ସରିଏ ତରୁଣିକ ଧରିଛନ୍ତି କରେ ।
 କିଳିକିଳା ରଢ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି ଉଚ୍ଚସ୍ବରେ ॥
 କେହୁ ପାଦେ ଚାଲନ୍ତି କେହୁପାତ୍ର ଉଡ଼ି ।
 ଆକାଶ ପୁରଇ ଦିଅନ୍ତେ ସିଂହରଢ଼ି ॥
 ଏକ ପକ୍ଷ କରି ଆରେକ ଆଗହୋତି ।
 କେ ବିରାମାରି ସଞ୍ଚରିଣ ଯାତି ॥
 ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ବାଜଇ ତୁରମାନ ।
 ପାଦଦଳରେ ଗେଣୁ ଉଡ଼ଇ ଗଗନ ॥
 ଦଶଦିଗ ଅନ୍ଧାର ପ୍ରକୟ କାଳ ଜାଣି ।
 ଅଶରାଶ ପବନ ପ୍ରକୟ ସିନ୍ଧୁ ପାଣି ॥୪୨
 ଜଗତ ଦହଇ ହୁତାଶନ ଦେବତା ।
 ନାରାୟଣ ଛାଡ଼ିଲେ କି ବସନ୍ତରୀ ଚିତା ॥
 ବ୍ରହ୍ମପ୍ରକୟ କି ହୋଇଲା ନବ ସୃଷ୍ଟି ।
 ମହାର୍ଣ୍ଣବ ଜଳ କି ସପତଦିଗ ଘୋଡ଼ି ॥
 କି ଅବା ବସୁମତୀ ପଡ଼ିବ ରାସାତଳେ ।
 ବାର ଆଦିତ୍ୟ କି ଉଠିଲେ ଯେକାବେଳେ ॥
 କି ଅବା ଷୋଳ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରକାଶିଲା ।
 ସଂସାରୁ ଉତପାତ କି ଯେକାବେଳେ
 ଖସିଲା ॥
 ଜଗତ ଜୀବଜନ୍ତୁ କି ଯେକାବେଳେ
 ମଲେ ।
 କି ଅବା ବାସୁଦେବ ଆନ ସୃଷ୍ଟି କଲେ ॥୪୩

ଯେଣୁ ସେ ଯେବେ ହୋଇଲା ଉତପାତ ।
 ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା କି ମେରୁ ପରବତ ॥
 ଦେବତାୟେ କମନ୍ତି ସ୍ବର୍ଗପୁରେ ଥାଇଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଜାଣନ୍ତି ଧାନେ କିଛି ଭୟେ ନାହିଁ ॥
 କଳ୍ପେକ ଅନ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧ ଗୋଟା ।
 ରାମ କୋପାନଳେ ଦହିବେ ଦୈତ୍ୟ ଲତା ॥
 ତେବେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ ସୁସ୍ଥ ହୋଏ ।
 ନିଶ୍ଚିନ୍ତେଶ ବସିବ ସ୍ବର୍ଗେ ପୁରରାୟେ ॥
 ପ୍ରଥର ସମର ରାମ ରାବଣର ତୁଲେ ।
 କହିତ ଭାର୍ଜନ କେ ହୋଇବ କାହାର
 ବୋଲେ ॥୪୪
 ସଦାଶିବ ଜହନ୍ତେ ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଶୁଣଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତରେ ଅମୃତ ରସ ଅଟଇ ॥
 ଯେସନେକ ବିଧି ବାଳାମିକ ଆଗତ ବାକ୍ୟ
 କଲା ।
 ସରସ୍ବତୀ ପ୍ରସନ୍ନେ ଏ ଗୁରୁ ବଖାଣିଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନେ ପୂର୍ବ ହେତୁଁ ପାଇଁ ।
 ସାମ ବେଦୁଁ ମହାନାଟକ କାଢ଼ିଲଇଁ ॥
 ପଞ୍ଚଶ ସହସ୍ର ଶୋଳକ ଚନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷ ପଦ ।
 ସୁଜନ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଏକମନେ ବୁଝ ॥
 ବେନିଜନେ ଯହୁଁ ହୋଇଲେକ ଭେଟ ।
 ବେନି ନଦୀର ସଜମ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ବେନି
 ଆଟ ॥୪୫
 ତହିଁ ସେନାପତି ଶ୍ରୀରାମ ଦଶକନ୍ଧ ।
 ଗିରି କପିଙ୍କର ହୋଇଲା ମହାଦୃଢ଼ ॥
 କିଳିକିଳା ଦେଇଣ ଉଠିଲେ କପିବଳ ।
 ଧାଇଁ ପଡ଼ିଲେ ସେ ଅସୁର ଅଚାର୍ଯ୍ୟକ ॥
 କେ ଶହସ୍ର ପିଟଇ କେ ବୃକ୍ଷଧରି ପିଟି ।
 ପକ୍ଷ ଗୁଣ୍ଡଯାଇ ଆଗସରି ଉଠି ॥
 ଶିଳ ପଡ଼ିତେଣ କେ ପଳାଇଣ ଯାଇଁ ।
 କେ ଖଣ୍ଡା ଝମକାଇଣ ହାଣନ୍ତି ରୋଷବହି ॥
 ମୁଖେ ମୁଖ ମାରି ହୋଇଲେ ମିଶାମିଶି ।
 ଯେକର ଉପରେ ଆରେକ ଯାଇଁ
 ପଶି ॥୪୬
 ମାର ମାର ହାଣ ହାଣ ଶୁଭଇ ଶବଦ ।
 ବିକରାଳ ଧ୍ବନି ଶୁଭଇ ବିବିଧ ବାଦ୍ୟ ॥

ହୋଇଲା ଗଣଗୋଳ ଦୁର ଘଡ଼ି ଯାଏ ।
 ଶୂନ୍ୟେଣ ଥାଇ ଦେଖନ୍ତି ଦେବତାୟେ ॥
 ରୁଧିର ନଦୀ ଯେ ବହିଲା ଚଉକଟି ।
 କୁଡ଼କୁଡ଼ ହୋଇ ମଡ଼ା ପଡ଼ିଛନ୍ତି ॥
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ଯେ ମୁକୁଟ ଯୋଧ୍ୟା ଥିଲେ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ସେ ଘେନିଣ ଧାଇଁଲେ ॥
 କପି ଗିରି ଉପରେ ପାଡ଼ିଲେ ଆଣି ଧାଡ଼ି ।
 ଜଳବୃଷ୍ଟି ଜାଣି ନାରାଜନ୍ତ ପହୁଡ଼ି ॥୪୭
 ବାନରେ ଭାରିଲେ ଯେ ବିଷମ ଘାତ ପାଇ ।
 ବୀର ମହାବୀର ଆବୋରିଲେ ଯାଇଁ ॥
 ଯେକ ଯେକ କପି ସମରେଣ ଜିତା ।
 ସଜନି ସମାଲିଶ ଉଠିଲେ ବଳବନ୍ତା ॥
 ସହିଲେ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ମରଣେ ନାହିଁ ଶକା ।
 ଆହାର ଲୁଚିତ ଯେହ୍ନେ ପଡ଼ଇ ମାଛରକା ॥
 ଜଗନ୍ତି ସମର କିଛିହିଁ ନାହିଁ ଭୟେ ।
 ଅସୁରଙ୍କର ତେଜକୁ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ପୟେ ॥
 ଅଗ୍ନିକୁ ଝାସିବାକୁ ସତୀର ଯେହ୍ନେ ମନ ।
 ତେସନେକ ପଟାନ୍ତର ଓହୋବଳ
 ସୈନ୍ୟ ॥୪୮
 ଧରାଧରି କୋଡ଼ାକୋଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି ମୁଖେମୁଖ ।
 ହିଆରେ ଯନ୍ତାଯନ୍ତି ବାହେ ବାହାଦୃଶ ॥
 ହାଥକୁ ହାଥ ସେ ପେଟକୁ ନାତ ମାରି ।
 କେ ଶିଳା ବୃକ୍ଷ ସହସ୍ର ପହୁଡ଼ନ୍ତି ଧରି ॥
 ବିଷମ ଘାତ ପାଇ ନୋହନ୍ତି ବିମନ ।
 କେହୁ ରୁଧିର ଉଦ୍ବାରନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷନ ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଅସୁର ସଜନି ।
 ରକ୍ଷ କପି ମିଶି ହୋଇଲେ ଅନ୍ୟାଧିନ ॥
 ମାହୁନ୍ତେ ମାରନ୍ତି ରାଉତେ ଶର ବିନ୍ଧି ।
 ରଥାଙ୍କର ଯୁଧ୍ୟ ଯେସନେକ ବିଧି ॥୪୯
 ପାଦାବିକର ସମର ତୁଳାଇବା କାହିଁ ।
 ପୂର୍ବେ ନ ଥିଲା ଆଗେ କେହି ଦେଖି ନାହିଁ ॥
 କୋଳାହଳ ଶବଦ ଯେ ଶୁଭଇ ଚନ୍ଦ୍ରପାଶ ।
 ଗହଗହ ଶବଦ ଶୁଭଇ ମହାଘୋଷ ॥
 ପୁଣି ଘଡ଼ିରେ ପରିଯନ୍ତେ ବାଜିଲାକ ରଣ ।
 ବଡ଼ିନଦୀ ଜାଣି ବହୁଅଛି ଶ୍ରୋଣ ॥
 ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧାରେ କି ବରଷଇ ମେଘ ।

ପ୍ରଥମ ସମର ବେନିବଳର ଆଗ ॥
 ରାବଣର ଦଣ୍ଡ ଶ୍ରୀରାମ ସଜନି ।
 ଦୁହେଁ ସମକକ୍ଷ କେହି ନୋହେ ହାନି ॥୪୦
 ମରଣକୁ ନିର୍ଭୟେ ସାହାସ ଅପାର ।
 ଓହୋବଳ ଆଠ ସମର ମହାଘୋର ॥
 ଅସୁରେ ମର୍ଦ୍ଦତେ ବୀର ମହାବୀର ।
 ସମରେ ପଡ଼ିଲେ ସଜନି ଅପାର ॥
 ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡେ ଆଜଂ ରାବଣ ମହାରାୟେ ।
 ମୃଗ ପଲବେଶି ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଯେହ୍ନେ ଧାୟେ ॥
 କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ର ଯେହ୍ନେ ମଦୁକା ମନ୍ଦର ।
 ସଜନି ସୃଷ୍ଟିରେ ଯେ ମେରୁ ଗିରିବର ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଯେ ଚଳଇ ଘନଘନ ।
 ଯୋଡ଼ିଲା ଅଛି ଯେ ସହସ୍ରେକ ଯାନ ॥୫୦
 ଆପଣେ ଦଣ୍ଡ ଧନୁ ଧରିଣ ଲଙ୍କପତି ।
 ବିହଙ୍ଗ ନାରାଜ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ସୂର୍ଯ୍ୟ କ୍ଳେପତି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସହିତେ ଯେକସ୍ତ୍ରରି ସୁତ ।
 ତେର ଶତ ନାତି କରନ୍ତି ଶସ୍ତ୍ରଘାତ ॥
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ କାକାକ୍ଷ କୁଳୁପାକ୍ଷ ।
 ବକାସୁର ଲୋହିତାକ୍ଷ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ବେନି
 ବଢ଼ି ॥
 ଚାରଣ ବିଚାରଣ ନାଦ ମହାନାଦ ।
 ଅମୟେ ଅଜୟେ କାଳଘଣ୍ଟ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ॥
 ସିଂହ ଦୁରଙ୍ଗ ଯେ କଙ୍କ ଧଳ ମୂଳେ ।
 ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଦେବଦତ୍ତ ପଶିଲେ ରଣ
 ରୋଲେ ॥୬୦
 ସଲୋପି ଅଲୋପି ବୀରଘଣ୍ଟ ନରାତକ ।
 ମକରାକ୍ଷ ମହାରାବଣ ଦେବାନ୍ତକ ॥
 ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଯେ ଯେ ଯାହାର ଇଚ୍ଛା ।
 ବିହନ୍ତି ନାରାଜ ଦିଶନ୍ତି ମହାତୀକ୍ଷା ॥
 ସଂସାର ଅନ୍ତକାଳେ ଯେହ୍ନେ ଚାରିମେଘ
 ବୃଷ୍ଟି ।
 ତେଣୁ ସେ ଜନମ ହୋଇଲାକ ନବସୃଷ୍ଟି ॥
 ତେସନେକ ପ୍ରାୟେ ବିହ୍ନୁଛନ୍ତି ଶର ।
 ପ୍ରଶଂସବା ଭଳି ସେ ସରିୟେ ଧନୁର୍ଧର ॥
 ଆପଣେ ଦଶଗ୍ରୀବ ଅବଧାନ ହୋଇ ।
 ରିକ୍ଷ ବାନର ସନ୍ଧ୍ୟା ସଂଘାରଇ ସେହି ॥୭୦

ଦଶବାଣ ତୋଣ୍ଡ କାତୁକ ଲଙ୍କସାଜଂ ।
 ଗୁଣରେ ବସାନ୍ତେ ସହସ୍ରେ ରୂପ ହୋଇ ॥
 ହାଥରୁ ପିଟନ୍ତେ ଲକ୍ଷେ ତନୁ ହୋୟେ ।
 ପଡ଼ିବାର ବେଳେ ମର୍ତ୍ତୁତ ରୂପ ପାୟେ ॥
 ଯେକା ନାରାଜକେ ମର୍ତ୍ତୁତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ନାଶ
 ଯାଇଁ ॥
 ନିଶ୍ଵାସକେ ଦଶବେଳ ନାରାଜ ପେଷଜଂ ॥
 ଏମନ୍ତେ ଘଡ଼ିୟେ ଯୁଦ୍ଧିଲା ମନ ସରି ।
 ଏହି ବିଧାନେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବଳ ମାରି ॥
 ପଡ଼ିଲେ ରିକ୍ଷ କପି ରଣ ରଙ୍ଗ ସ୍ଥାନେ ।
 କାକ ଗ୍ରୀଧସିଂହ ଉଡ଼ନ୍ତି ଗଗନେ ॥୮୦
 ରକତ ନଦୀ ବହିଲା ଚଉପାଶ ।
 ପାଦଭରେ କର୍ଦ୍ଦନ ହୋଇଲାକ ମାଂସ ॥
 ଅପ୍ରମିତ କପି ଶୋଇଲେ ମୃତୁ ପାଇଁ ।
 ଅତି କୋହେ ଯୁଦ୍ଧ ଯହୁଁ କଲାକ
 ଲଙ୍କସାଜଂ ॥
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ଯେ ମୁକୁଟ ଯୋଧାମାନ ।
 ତାହାକର ବାଣେ ହତ ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ଧ୍ୟା ॥
 ଏକସ୍ତ୍ରରି କୁମର ତେରଶତ ନାତି ।
 ରଘୁନାଥର ବଳ ଯେ ମାରନ୍ତି ବିକୋତି ॥
 ରଣଭଙ୍ଗ ହୋଇଲେ ରିକ୍ଷ କପିମାନ ।
 କି ଜାଣି ସମର ଜଳନ୍ତା ହୁତାଶନ ॥୯୦
 ଭରସା ପାଇଁ ଧାମନ୍ତି କେହୁ ରାଗେ ।
 ବେନି ଖଣ୍ଡ ହୋଇଣ ପଡ଼ନ୍ତି ଭୂମିଭାଗେ ॥
 ଦେଖି ଅପସରିଲେ ବୀର ମହାବୀର ।
 ପୁଣି ଗୋଡ଼ାଇଣ ବିହନ୍ତି ତୀକ୍ଷଣର ॥
 ତାଳନ୍ତି ରେ ବାନରେ ଯିବ ଆଜ କାହିଁ ।
 ତପୁସୀର ବୋଲକୁ ଆସିଅଛ ଧାଇଁ ॥
 ଭୁଞ୍ଜିବା ପ୍ରାୟେରେ ଯୁଦ୍ଧିବା ନୋହୁଁ ॥
 ଏ ସେ ରଣଭୂମି ପ୍ରାଣ ଯେଥେ ଦେଇଁ ॥
 ଏବେ ନିସତ ହୋଇଲେ ହୋଇବାକ
 କିସ ।
 ଯତିର ବୋଲକୁ ଯେ କଲ
 ବିଶ୍ଵଆସ ॥୧୦୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଶର ଛାଡ଼ନ୍ତି ଘନଘନ ।
 ଅସମ୍ଭାବ ହୋଇଣ ପଳାନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର
 ସନ୍ଧ୍ୟା ॥

ପଛକୁ ଚାହିଁଲେ ମୁହଁରେ ପଡ଼ଇ କାଣ୍ଡ ।
 ନ ଚାହିଁଲା କପିର ପିଠି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
 ଆରତ ହୋଇଁ ଶ ପଳାଇଲେ ବଳ ମାଡ଼ି ।
 ଆଗ ଜନମାନଙ୍କୁ ପଛକୁ ଗଲେ ଛାଡ଼ି ॥
 ଦେଖିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଆରେ ରହ ।
 କାହାର ଭୟେ ପଳାଇଲେ ମୋହୋର
 ଆଗେ କହ ॥
 କପି ବୋଇଲେ ଦେବ ରାବଣ ଅଛି ଆସି ।
 ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ମାଇଲା ରଣଭୂମିରେ
 ପଶି ॥୧୦
 ଦେବେ ନ ସହନ୍ତି ଯାହାର ଶର ଘାତ ।
 ଆବର ସଙ୍ଗରେ ଅଛଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ସେନା ସେନାପତି କେ କରିବ ଲେଖା ।
 ଦତ୍ୟଙ୍କର ତେଜ ପ୍ରଳୟ ଅଗ୍ନିଶିଖା ॥
 ଯେ ଯେଣେ ପାରନ୍ତି ମାରନ୍ତି ରଣମୁଖେ ।
 ସବିହେଁ ମଲେ ଯେ ପଡ଼ିଲେ ତାଙ୍କ ମୁଖେ ॥
 ଦେଖି ରିକ୍ଷ କପି ଆସୁଛନ୍ତି ଖେଦି ।
 ଏକ ନାରାଜକେ ଲକ୍ଷେ କୋଟି ଛେଦି ॥
 ଦୁ ଦେବ ବାହୁଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମକୁ କହ ।
 ରାବଣ ଛାମୁକୁ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ନୋହେ
 ରହ ॥୨୦
 ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ରହ ଭାଇଁ ।
 ଏ କଥା ଛାରକି ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିବି ଯାଇଁ ॥
 ଦେଖ ଆଜ ଅପୂର୍ବ ସଂଗ୍ରାମ ମୋହୋର ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ସମରେ ମାରିବି ଦଶଶିର ॥
 ଆସ ଆସ ବାହୁଡ଼ି ନ କର ଦୃଷ୍ଟେ ଭୟେ ।
 ଯେଥୁ ପଳାଇଁ ଯୋ ଯିବ କେଉଁ
 ଯାୟେ ॥
 ସମର ଭୂମିରେ ମଲେହେଁ ପୁଣ୍ୟ ପାଇଁ ।
 ଅବଶ୍ୟ ତ ଶରୀରୁ ଜୀବନ ଛାଡ଼ିବଇଁ ॥
 ଆସ ଆସ ବୋଲି ରଡ଼ିୟେ ଛାଡ଼ିଲା ।
 ଅତି ବଡ଼ କବ୍ୟ ବୃକ୍ଷେକ ଉପାଡ଼ିଲା ॥ ୩୦
 ସଙ୍ଗେ ନଳ ନାଳ ତାଳିନ୍ଦ କେଶରୀ ।
 ଚନ୍ଦନ ଗବୟେ ପବନ ଶରଣା ॥
 ଶତବଳ ରମଣ ବସନ୍ତ ମହାହୁ ।
 ଦଧିମୁଖ ବୀର କଞ୍ଚଣ ଦୃବିନ୍ଦ ॥

ସାଂଗ୍ରାମେ ଧାଉଁଲେ ତରୁଣିକ ଧରି ।
ପାଦତଳେ ଚଳ ଚଳ ହୋଇଲା ବସନ୍ତରୀ ॥
ପାଳଟିଣ ବଳ ଧାଉଁଲେ ରାଜାର ତୁଲେ ।
ଉଗ୍ରତେଜ ହୋଇଲେ ନିଜ ରାଜାର

ବୋଲେ ॥

ବୀର ମହାବୀର ମଲ ମହାମଲ ।

ସମର ଭୂମିରେ ଆସି ପଶିଲେ

ପଲପଲ ॥୪୦

ଜୟୋଦ୍ଧାପ ମହା କି ସିନ୍ଧୁବଦ୍ଧ ଘୋଡ଼ି ।
କି ଅବା ସେ ଦିନ ହୋଇବ ଅନାବୁଷ୍ଟି ॥
ପୁରୀବର ଧାମରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
ଆପଣେ ରଣକର ଧାଉଁଲେ ରଘୁମଣି ॥
ଲକ୍ଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ଜୟେବ ବିଭାଷେଣ ।
ଗନ୍ଧମାରଦନ ହନୁମନ୍ତ ସୁଷେଣ ॥
କାଳିମୁଖ ବଳିମୁଖ ବସନ୍ତ ପାରିଜାତ ।
ତାରାକ୍ଷ ସୁଶୋଦନ କାଳିଞ୍ଜନ ଶ୍ରେତ ॥
ଶତବଳ କାମୋଦ ପବନ ପାରାସ ।
ମରୁତ ସମ୍ପ୍ରତି ଦ୍ଵିବିନ୍ଦ ସାରାସ ॥ ୪୦
ମାର ମାର ଧୁନି ତାକନ୍ତି ଉଷ୍ଣ ସୁରେ ।
ମହା ଚକ୍ରଚକ ହୋଇଲା ପାଦତଳେ ॥
ଅପ୍ରମିତ ବଳ କଳଣା ନ ଯାଉଁ ।
ଏକତ୍ର ହୋଇଁ ଶ କି ବହିଲା ଦୁଇ ନଈ ॥
ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ଓହୋ ବଳ ଆଠ ।
ମୁଖ ଗୋଳେ ପୁରିଲା ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ବାଟ ॥
ବେନି ସଜନି ଯହୁଁ ହୋଇଲେ

ଭେଟାଭେଟି ।

ଯେ ଯାହାର ଅସ୍ତ୍ର ଘେନି ହୋଇଲେ

ପିଟାପିଟି ॥

ଧାଉଁ କପିବଳ ପଶିଲେ ଧସାଇଁ ।
ଗଜକ୍ଷର ଉପରେ ଉଠିଲେକ ଯାଉଁ ॥୨୦
ମାହୁତ ପାଗଡ଼କୁ ମାରନ୍ତି ବାଳ ଧରି ।
ତାହାଙ୍କର ଶହସ୍ର ଧରି ତାହାକୁହିଁ ମାରି ॥
ଘୋଡ଼ାଙ୍କର ରାଉତ ତଳକୁ ପକାଇଲେ ।
ରଥାଙ୍କର ଉପରେ ଉଠି ବାନରେ ରଡ଼ି
ଦେଲେ ॥
ରଥାକି ମାଇଲେ ବିବିଧ ରଡ଼ି କରି ।

ହାଥୁଁ ଶସ୍ତ୍ରମାନ ପକାଇଲେ ଉଛୁଡ଼ି ॥
ସାରଥୀର ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ ମାଡ଼ି ।
ଘୋଡ଼ାନ୍ତ ଦେଇ ଦେଇଁ ଛିନାଙ୍ଗଲେ
ଦଉଡ଼ି ॥

ହୁଳହୁଳି ଦେଇଁ ଶ କରନ୍ତି ରଣରଙ୍ଗ ।

ଅସୁରଙ୍କର ମାଗେଣିକି ନୋହନ୍ତି

ମାନଭଙ୍ଗ ॥୨୦

ହାଥୀଙ୍କର ଉପରେ ମାହୁତ ଯହୁଁ ନାହିଁ ।

ପଲ ପଲ ହୋଇଁ ସେ ଯେଣେତେଣେ

ଧାଉଁ ॥

ଘଣ୍ଟ ଶିକୁଳି ନିଘୋଡ଼ ସବୁ ସକ ।
ଧରି ହୋଇଣ ସେ ବୁଲନ୍ତି ମଉଗଳ ॥
ଅଶ୍ଵେ ପକାବନ୍ତି ସମରେ ବଣା ହୋଇଁ ।
ଯହୁଁ ସେ ରାଉତ ପିଠିରେ ବସି ନାହିଁ ॥
ରଥ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଚକ ଅଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡା ।
ରିକ୍ଷ କପିଳ କରେ ଅଛନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ
ଖଣ୍ଡ ॥

ରଣରଙ୍ଗ କରନ୍ତି ହୋଇଣ ଯେକ ଯେକ ।
ପରିଘାଟ ଯୁଦ୍ଧେ ନ ଗୁଞ୍ଜନ୍ତି ପୟେକ ॥୮୦
ଯହୁଁ ସେ ଅନର୍ଥ ହୋଇଲା ଅତିଶୟେ ।
କୋପେ ତାକ୍ଷଣର ବିକ୍ଷିଲା ଲଙ୍କରାୟେ ॥
ପୁରୀବରକୁ ଦେଖି ବିକ୍ଷିଲା ତଡ଼ତି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛେଦିଲେ ତାହା ପବନହୁଁ ଗତି ॥
ମିତ୍ର ଘନ ଯିନ୍ଦୁକେତୁ ବୀର ।
ଅଗ୍ନିକେତୁ ରଶ୍ମିକେତୁ ହୋଇଁଲେ

ଆକୁଂସାର ॥

ଶ୍ରୀରାମକୁ ବେଢ଼ିଲେ ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟ

ଘେନି ।

ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ମହାହୁ ଯୁଦ୍ଧେ ବୀର ତିନି ॥
ବିବିଧର ତୁଲେ ଅଶ୍ଵିନି ସାଂଗ୍ରାମ ।
ସମର ଗୁରୁତର ବିଂଝମାଳି ସୁଷେଣ ॥୯୦
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପୁରୀବରକୁ ଓଗାଳିଲା ଯାଇ ।
ଲକ୍ଷଣ ଭେଟ ପାଇଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
ମିତ୍ରଘନର ତୁଲେ ବିଭାଷେଣର ଯୁଧ୍ୟ ।
ନାହିଁ ପତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରୀ ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟ ॥
ନୀଳକଳ ଦେଖି ତପନ ଓଗାଳି ।

ନଳ ସେନାପତି ନିକୁମ୍ଭର କଳି ॥
ଜୟଜିତ ଅଙ୍ଗଦ ହୋଇଲେ ବେନି ଭେଟ ।
ଏରାବତ ଯେହ୍ନେ ମେରୁର ନିକଟ ॥
ପ୍ରମଥ ସମ୍ପାତିର ତୁଲେ ରଣ କଲା ।
ଜୟୋମାଳି ପୁତ୍ରକଳ ହନୁମନ୍ତ

ଦେଖିଲା ॥୧୦୦

କୁମ୍ଭ ଶତବାଳି କରନ୍ତି ସମର ।
ନରାତ୍ମକ ସଙ୍ଗତରେ ଜୟେବ ମନ୍ତ୍ରୀବର ॥
ତାରାକ୍ଷ ପ୍ରବିନ୍ଦବାହୁ ବେନି ଯୁଦ୍ଧେ ।
ଏକକ ଆରେକକୁ ନ ପକାନ୍ତି ଭାଜି ॥
ଶଉରୀ ସେନାପତି ଦେବାତ୍ମକର ତୁଲେ ।
କେଶରୀ ଦୃମୁଖା ମିଳିଲେ ରଣଗୋଳେ ॥
ଅକମ୍ପନର ତୁଲେ ଦଧିମୁଖର ସମର ।
ବଜ୍ରଧନୁଷ୍ଠ ବଳିମୁଖର ସମର ମହାଘୋର ॥
ବସନ୍ତ କୁଳୁପାକ୍ଷ ହୋଅନ୍ତି ମରାମରି ।
ପ୍ରଶସ୍ତ କାଳିମୁଖର ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ॥୧୦
ଧୂମାକ୍ଷ ତାଳିମ୍ବର ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ।
ମୋହୋଦର ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧେ ଶତବଳ ॥
ପିତାଶ ରମଣ ହୋଇଲେ ପିଟାପିଟି ।
ମକରାକ୍ଷ ସଜାଣଁ ଶ କୁମୋଦକୁ ଭେଟି ॥
ଶକତିରେ ପହୁଡ଼ି କେ ଶୂଳରେ କଟାଡ଼ି ।
କେ ଖଡ଼ଗେ ହାଣ୍ଡାଁ କେ ଶିଳରେ ନେଇଁ
ମାରି ॥

ବିଧା, ଗୁରୁଦା କେ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ଲାତ ।
ମୁଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡ ବାଜି ଶୁଭଇ ନିର୍ଯ୍ୟାତ ॥
ହିଆକୁ ହିଆ କେ ବାହାକୁ ବାହା ପେଲି ।
କେ ବିଚିତ୍ର ସମରେ ହୋଇଲେ
ମୋଲାମେଲି ॥୨୦

କେ ତଳେ ପଡ଼ଇ ଆରକକୁ ଘେନି ।
ଏକ ଜଣକୁ କାହିଁ ବେଢ଼ନ୍ତି ଜଣ ତିନି ॥
ନାରାଜେ ବିକ୍ଷିତ କେ ପରିଘ ଘେନି ମାରି ।
କେହୁ ପର୍ବତ ପକାନ୍ତି ରୋଷ ଭାରି ॥
କେ ବୃକ୍ଷେ ପିଟି କେ ଚାପୋଡ଼େ
ପୋପଡ଼ାଙ୍ଗ ।

କାହାକୁ ଧରନ୍ତେ କେ ଅଙ୍ଗ ଢାଳି ଯାଇ ॥
ଜଣକେ ପାଞ୍ଚ ସାତ ଦଣ୍ଡ ବିଂଶ ଶୟେ ।

ରାମ ରାବଣର ଗୋଳ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଧରି ।
 ମକରାକ୍ଷ କୁମୋଦ ଯେ ଯେ ବାର ବେନି ।
 ରଣରେ ପଡ଼ିଲେ ମାଲ ଗତି ଘେନି ॥୩୦
 ଦେଖି ଦେବାନ୍ତେକ ମାଲଲ ନେଇ ଶୂଳେ ।
 ଦୂରହୁଁ ଛେଦିଲା ତାହା ସୁମେନ୍ତ୍ରର ବାଳେ ॥
 ମକରାକ୍ଷ ବାରକୁ କୁମୋଦ ତଳେ ପାଡ଼ି ।
 ପଡ଼ିଣ ଦଇତ ଛାଡ଼ିଲା ସିଂହରଡ଼ି ॥
 ଦେଖିଣ ଅଗ୍ନିକେତୁ କୁମୋଦକୁ ଯାଇଁ ଧରି ।
 ପେଲି ପକାଇଲା ଅତି ରୋଷ ଭରି ॥
 ପଡ଼ିବନ୍ଧେ ଅଲେ ହୋଇଲେ ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ।
 ଖଣ୍ଡେ ଦୂରେ ଯାଇଁ ବେନିବାରେ ପଡ଼ି ॥
 ମୁକୁଳା ମଉଗଜ ମାଲଲା ଯେହ୍ନେ ଧାଇଁ ।
 ବେଗେଣ କୁମୋଦ ଗଲାକ ପକାଇଁ ॥୪୦
 ମୋହୋଦର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧର ଶତବଳ ।
 ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲା ବାର ନୀଳ ॥
 କାଳିମୁଖ ସହିତେ କେଶରୀ ତିନିଜଣ ।
 ଦେଖିଣ ଭାଲେକ ମାଲଲ ରାବଣ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଧାଇଁ ଧଇଲକ ତାହା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକ ମାଲଲ କପିନାହା ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ସୁଗ୍ରୀବର ତିନି ।
 ପାଞ୍ଚଜଣ ହୋଇଲେ ନୀଳକଇ ଘେନି ॥
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ଉପରେ ଲାଗିଲେ ବୋବି
 ଦେଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଧାଇଁ ॥୫୦
 ବାକାର ତନୟେ ଉଗାଳିଲାକ ବଳେ ।
 ପ୍ରଚଣ୍ଡକୁ ସୁଗ୍ରୀବର ମାଲଲକ ଶୂଳେ ॥
 କୁକୁପାକ୍ଷ ତାହା ବଜେ ହତ କଲା ।
 ମିତ୍ରଘନ ବିଭୀଷଣେ ଯୁଦ୍ଧ ମହା ଭଲା ॥
 ଦୁଇ ଅସୁରେ ଜାଣିତି ମାୟାମାନ ।
 ବିଶେଷେଣ ଏକ ଆଖଡ଼ାରେ ଶର ଯେ
 ସାଧନ ॥
 ପରିଘେକ ଘେନି ମିତ୍ରଘନ ବାର ।
 ବିଭୀଷଣେ ଉପରକୁ ମାଲଲ ନିର୍ଭର ॥
 ଦେଖିଣ ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଲା ଦତ୍ୟରାୟେ ।
 ଏଡ଼େ ଶହସ୍ର ଗୋଟା ଭୂମିବିନ୍ଧା
 ହୋଇ ॥୬୦

ପୁଣି ବିଭୀଷଣେ ଶକତି ଯେକ ଧରି ।
 ମିତ୍ରଘନକୁ ଯେ ମାଲଲ କୋପ କରି ॥
 ବିଦ୍ୟୁତମାଳି ସୁଷେଣକୁ ଯୁଦ୍ଧୁଥିଲା ।
 ଦେଖି ଶକତି ଯେ ନାରାଜକେ ଛେଦିଲା ॥
 ଜମ୍ବେବ ନରାନ୍ତେକ ଯୁଧ୍ୟ ମହାଘୋର ।
 ନିର୍ଯ୍ୟାସ କରି ଯେ ବିନ୍ଧଇ ଦତ୍ୟ ଶର ॥
 ଜମ୍ବେବ ତାହାନ୍ତି ତାହା ବିଚିତ୍ର ଗତି କରି ।
 ଘନ ଘନ କରି ତରୁ ଶିଳ ପହୁଡ଼ି ॥
 ତାଳିମ୍ବ ପବନ ହୋଇଲେ ଭେଟାଭେଟି ।
 ଶତବଳ ତାରାକ୍ଷ ରଥରେ ଯାଇଁ ଉଠି ॥୭୦
 ଅଙ୍ଗଦକଇ ଦେଖି ନରାନ୍ତେକ ବୀର ।
 ଅତି ବେଗ କରି ମାଲଲ ତାକ୍ଷ ଶର ॥
 ହୃଦରେ ବାଜିଣ ରଜତ ଝର ଝର ଗଲେ ।
 ଦେଖିଣ ଶତବଳ ମାଲଲ ତାପୋଡ଼େ ॥
 ତାହା ବଞ୍ଚାଇଲା ଶୂଳ ଘେନି ପିଟି ।
 ଆକାଶମାର୍ଗେ କପି ପକାଇଲାକ ଉଠି ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି କରନ୍ତି ସମର ।
 ରଣଶଣ ସମର ଶୁଭର ଅତି ଘୋର ॥
 କେଶରୀ ଦୁମୁଖା ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 ମୁଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡ ମାରି କୋଡ଼ାକୋଡ଼ି
 ହୁଅନ୍ତି ॥୮୦
 ଆନନ୍ଦେ ସଇନି ଦେଖନ୍ତି ପୁଣ୍ଡ ପାଇଁ ।
 ତପନ ମକର ଯୁଦ୍ଧ ପରିମାଣ ନାହିଁ ॥
 କେ ଶିଳେ ମାରଇ କେ ତକ୍ତେଣ
 ନିବାରଇ ।
 ମହାଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ଶ୍ରୀରାମ ରାବଣର ॥
 ଧୂମାକ୍ଷ ତାଳିମ୍ବ ଆରେଶିର ଗୋଳ ।
 ଦୁହିଁକରି ଶ୍ୟରାର ରୁଧିରେ ଜରଜର ॥
 ରାବଣ ସଙ୍ଗେ ଲକ୍ଷଣ ଯୁଦ୍ଧୁଥିଲା ।
 ଅଭେଦ କପତ ତାର ନାରାଜେ ଛିନାଇଲା ॥
 ରୋମେକେ ନାରାଜେ ବିନ୍ଧିଲା ସଭମିତ୍ରା ।
 ରକତେ ବିଲୋପନ ଅସୁର କୁଳପତି ॥୯୦
 ଲକ୍ଷଣକଇ କୋପେ ବିନ୍ଧଇ ତାକ୍ଷବାଣ ।
 ଚଳିଲେ ନାରାଜମାନେ ଶବଦ ଗରୁ ଟାଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଅନୁଜ ଛେଦଇ ତାହା ଧାତି ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସଇ ଲଙ୍କପତି ॥

ଶହସ୍ର ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲାକ ପୁଣି ।
 ହାଥରୁ ନ ହୁଡ଼ୁ ଲକ୍ଷଣ ତାହା ହାଣି ॥
 କୋପେଣ ରାବଣ ଗର୍ଜଇ ଘନ ଘନ ।
 ତୁଷାର ବୃଷ୍ଟି ଜାଣି ବିନ୍ଧଇ ଅନୁଷ୍ଠନ ॥
 କୁହୁଡ଼ିର ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ଶରପତ୍ର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତୁଲେ ବିନ୍ଧଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥୧୦୦
 ଆବର ରଣ୍ଡିକେତୁ ଅଗ୍ନିକେତୁ ଘେନି ।
 ତିନିଜଣ ହୋଇଲେ ସୁକେତୁକୁ ଘେନି ॥
 ମିତ୍ରଘନ ସହିତେ ରାମକୁ ବେଡ଼ିଛନ୍ତି ।
 ମେଘ ବୃଷ୍ଟି ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷନ୍ତି ॥
 ନାରାଜକର ଯିବାରେ ଶୁଣକର ଟଙ୍କାର ।
 ମାତ୍ର ଶୁଭର ସମର ଅନ୍ଧକାର ॥
 କିହୁତ ମାତ୍ରେକ ତାହା ଛେଦନ୍ତି
 ସାତ୍ୟାସାତ୍ୟ ।
 ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତାକୁ ସରିସମ
 ନାହିଁ ॥
 ଲାଳାୟୁଧରେ ଯେ ଅସୁର ବଳ ମାରି ।
 ଗଣ୍ଡି ମୁଠି ଦେଖି ଭାଲଇ ଇନ୍ଦ୍ରର
 ଅଭରି ॥୧୦
 ବାବୁ ଯୋଧାୟେ ଯେ ଦଶରଥ ସୁତ ।
 ଏହାକର ସାମାନ୍ୟକୁ ନୋହନ୍ତି ପୁରୁହୁତ ॥
 ମନିଷ୍ୟ ହୋଇଣ ଯେ ଅପୂର୍ବ ମହାଯୋଦ୍ଧା ।
 ଏ ମୋହୋର ସମରକୁ ଡରନ୍ତି ବିବୁଧା ॥
 ଭୟେ ନକରି ଯେ ରହିଲା ଯୁଦ୍ଧ ସହିଁ ।
 ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ମାନେବ ତଦୁ ବହିଁ ॥
 ଏସନେକ ସମର ଶ୍ରୀରାମ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଆବରହିଁ ଚାରିହେଁ ଅସୁର ବଳବନ୍ତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ରାବଣର ସମର ମହାଘୋର ।
 ଦେବେଣ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମାନବେ
 ଅଗୋଚର ॥୨୦
 ଦଶ ନାରାଜ ଯେ ପେଷିଲା ଶ୍ରୀରାମର
 ଭାଇ ।
 ଲଙ୍କପତି ଦଶଲଲାଟେ ପଡ଼ଇ ଯାଇଁ ॥
 ଅସ୍ତ୍ରଭେଦ ହୋଅନ୍ତେ ରୁଧିର ବାହାର ।
 ଦଶମୁଖେ ରୁଧିର ପଡ଼ଇ ଅନ୍ୟାକାର ॥
 ଲକ୍ଷଣ ହସଇ ବିରୂପ ଚାର ଚାହିଁ ।

କିରେ ପଡ଼ିମୁଖା ଯିବୁ ଆକ କାହିଁ ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ତୋହୋର ଛେଦିବି ଦଶକନ୍ଧ ।
 ସାତା ଆଣିଲା ପ୍ରାୟେକ ବୁଝିକିରେ ଅନ୍ଧ ॥
 ଏତେକ ବୋଲି ବୀର ଚିନିବାଣ ପେଷି ।
 ଧନୁର୍ବେଦ ପଡ଼ି ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଆସ୍ତ୍ର ॥୩୦
 ରାବଣ ହୃଦରେ ପଡ଼ିଲା ତିନିକାଣ୍ଡ ।
 ହୃଦରେ ପଡ଼ିଲେ କମ୍ପିଲା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ଦେଖିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଛାଡ଼ି ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଶକତି ମାଜିଲା କୋପ କରି ॥
 ରାବଣ ହିଁ ଶୁଳେ ମାଜିଲା ରୋଷଭରେ ।
 ସଉମିତ୍ରୀ ତାହା ଛେଦିଲା ତାକ୍ଷଣରେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶକତିକି ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର କରି ।
 ଅତି ଦୁଃଖେ ତାହା ଯେ ନିବାରୀ ନପାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ନାରାଜ ବିକ୍ଷିପ୍ତେ ବହୁତ ।
 ଶକତିର ତେଜକୁ ନୋହିଲେ
 ସାମରଥ ॥୪୦
 ଲକ୍ଷଣ ବକସ୍ତ୍ରରେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ମୋହେ ଅଚେତନ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ॥
 ଦେଖିଣ ରାବଣେଶ୍ବର ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଲକ୍ଷଣର ସମ୍ମିଥକୁ ଗଲା ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମା ବୋଲି ତୋଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ହାଥକେ ହାଥ ଧରିଣ ଉଛୁଡ଼ିଲା ॥
 ତୋଳିଲେ ନ ଉଠଇ ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ ।
 ପୁଣି ବିଶ୍ବଭୁଜେ ତୋଳଇ ଦଇତ ॥
 ଦୁଇବେଳ ଝୁଙ୍କି ନୁଆରିଲା ତୋଳି ।
 ଆପଣେ ଆପଣେ ପଞ୍ଚମନେ ଭାଜି ॥୫୦
 କପିଳାସ ପର୍ବତରୁ ତ ହୋଇଲା ମୋତେ
 ଗରୁ ।
 କିଅବା ମନିଷ୍ୟ ରୂପେ ଅବତାର ମେରୁ ॥
 ଏସନେକ ବିଚାରି ତୋଳଇ ପୁଣିପୁଣି ।
 ଦେଖିଣ କୋପକରି ଧାଇଁଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ବିକ୍ଷିପ୍ତେ ତଡ଼ି ।
 ଦଶମାକୁଟ ତାର କାଟିଲେ ରଘୁପତି ॥
 ଧାଇଁ ହନୁମତ ବିଧାୟେ ମାଜିଲା ।
 ରାବଣ ହୃଦରେ ବାଜିଣ ମୋହଗଲା ॥
 ଆଶ୍ଚୁମାଡ଼ିଣ ସେ ପଡ଼ିଲା ଭୂମିରେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଦେଖିଲା ଯେସନେକ
 ବେଳେ ॥୬୦
 ବଜ୍ରସମ ଶୁଳେ ମାଜିଲା କୋପକରି ।
 କହୁରୀ ବାଣେ ତାହା ଛେଦିଲେ ରାବଣାରି ॥
 ରାବଣ ଯେ ମୋହେ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ସାକ୍ଷୀମ ହୋଇଁ ଯାଇଁ ରଥରେ ବସିଲା ॥
 ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରିଣ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଅନୁକ୍ଷନ ।
 ରଘୁବଂଶନନ୍ଦନ ତାଁ ଛେଦନ୍ତି ଘନଘନ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଶର ।
 ଆବର ହିଁ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଅନେକ ଅସ୍ତ୍ରର ॥
 ଗହଳ ଦେଖି ଯେ ପବନର ସୁତ ।
 ମନେ ବିଚାରିଲା ହୋଇଲା ବିପରୀତ ॥୭୦
 ମୁଁ ଯେବେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଯେଠାରୁ
 ଘେନିଯିବି ।
 ତୋଳି ନ ପାରିଲେ ଉପହାସ୍ୟ ପାଇବି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ହୃଦୟ ଭିତରେ କଲା ତୁଣ୍ଡି ।
 ଜୟତୁ ଲକ୍ଷଣ ହୋ ଅନନ୍ତ ମୁରତି ॥
 ଯୋଗଧାରଣ ତୁ ପରମ ଯୋଗଗ୍ୟାନ୍ତୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଶିଖର ତୁ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଦାନୀ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ତୁ କରୁଣାମୟେ ତନୁ ।
 ତୁ ସେ ନାରାୟଣ ନିଜଭୁଜ ମନୁ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଲକ୍ଷଣ ବହନ ତୋର ଅଙ୍ଗ ।
 ସଂସାର ଭାରୀ ତୁ ଯେ ବଳୟ ତରଙ୍ଗ ॥୮୦
 ତୋହୋର ଆଗ୍ୟାରେ ବାସୁକୀ ନାଗ
 ବଳୀ ।
 ତିଳ ମୟା ପ୍ରମାଣେ ବହିଲା ମହୀମାଳି ॥
 ତୁ ସେ ପବନଆହରୀ ବ୍ରହ୍ମତପା ।
 ତୁ ସେ ତପୋବନ୍ତ ପୁର ଶୂନ୍ୟରୂପା ॥
 ତୁ ଦେବ ଶକର ତୁ ଜଗତରେ ବ୍ୟାପି ।
 ତୈଲୋକ ଶିଖର ତୁ ସର୍ବକାଳେ କଞ୍ଚି ॥
 ଭାବକଇ ଭାବ ତୁ ଅଭାବକଇ ଭ୍ରାନ୍ତି ।
 ସତକଇ ସାକ୍ଷୀ ଦେବକଇ ଶ୍ୟାନ୍ତି ॥
 ଚିଆଁକୁ ଚୈତନ ତୁ ଚୈତନ୍ୟକୁ ହେତୁ ।
 ଗ୍ୟାନ୍ତକୁ ଧାରଣୀ ତୁ ଧାରଣୀକୁ ତରୁ ॥୯୦
 ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ତୁ ପୁରୁଷକର ପ୍ରିୟା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବାନ୍ଧବ ତୁ ନାରାୟଣର ହିଆ ॥

ସୁପନର ସତ୍ୟତୁ ସୁତାକର ତେଜ ।
 ରଜର ଧାତୁ ତୁ ରୁଧିରକଇ ବୀଜ ॥
 ଦେହକଇ ଅସ୍ଥି ତୁ ଅସ୍ଥିକଇ ତୋଷି ।
 ପବନକଇ ଯାନ ତୁ ଅପାପୀ ଅଦୋଷୀ ॥
 ହୃଦକଇ ବସୁ ତୁ ବସୁକଇ ଅନ୍ତ ।
 ସତ୍ତ୍ବଜନକଇ ମତି ତୁ ତପାକର ତତ୍ତ୍ବ ॥
 ମନ୍ତ୍ରାକର ମନ୍ତ୍ରୀ ତୁ କ୍ଷତ୍ରୀକର ସାହସ ।
 ସ୍ବାମୀକର ପ୍ରଭୁ ତୁ ଭୃତ୍ୟକର ବନ୍ଧ୍ୟ ॥୧୦୦
 ନାଗାନ୍ତକ ଯୋଗାନ୍ତକ ଦେବାନ୍ତକ ତିନି ।
 ଇଂଆଳା ପିଆଳା ଶିଶୁମୁନା ଘେନି ॥
 ମୂଳ କମଳତାପି ହଂସ ଯହିଁ ଚିର ।
 ଯାହା ସେ ଯୋଗାଜନେ ଅଜପା ଆଚରି ॥
 ସେ ଶୂନ୍ୟପୁରୁଷ ତୁ ରେଖ ରୂପ ନାହିଁ ।
 ପଛେ ଲିଙ୍ଗ କମଳ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳାକ ଅସ୍ଥି ॥
 ନବକୋଶେ ପଦ୍ମ ନବତନ୍ତ୍ରପାଦ ।
 ନୀଳାୟର ଭ୍ରମରୀ ନୀଳାୟର ବୃନ୍ଦ ॥
 ଅନୁକ୍ଷଣେ ତଳ ନିତଳ ତୋର କାଏ ।
 ଗ୍ୟାନ୍ତର ଗୁରୁଦେବ ଅଗ୍ୟାନ୍ତର
 ଆୟେ ॥୧୦
 ଦୀପର ଅଗ୍ନି ତୁ ଆବର ବଳ ତେଜ ।
 ଜୟ ଜୟ ଲକ୍ଷଣ ତୁ ଦେବାଧି ଦେବରାଜ ॥
 ଜୟ ଜୟ ପନଗାନାରାୟଣେଣ ବିଶ୍ବବାସ ।
 ଜୟ ଜୟ ଉପଦର୍ପ ତୁ ଅଯୋନି ପରକାଶ ॥
 ଦଇତ ନିଶୋଧନେ ଦେବଗଣକର
 ଛଳେ ।
 ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ତୁ ହୋଇଲୁ ରବିତଳେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଅନୁଜ ତୁ ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ ।
 ଅପାର ମହିମା ସ୍ବାମୀ ଉର୍ମିଳା ପ୍ରାଣନାଥ ॥
 ମୁହିଁ ତୋର ଭୃତ୍ୟ ପବନର ନାନ ।
 ତୁ ଦେବ ଲୀଳା ଯୁଧେ ହୋଇଲୁ
 ଅଚେତନ ॥୨୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରାବଣର ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ ।
 ମୁହିଁ ତୋତେ ନେମାଇଁ ସୁବଳୟାଗିରି
 ମଧ୍ୟ ॥
 ହୋଅସି ପ୍ରସନ୍ନ ନାଥ ଉର୍ମିକାର କାନ୍ତ ।
 ଦୟା ଥିଲେ ଆସିଣ ବସ ମୋର ମାଥ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ନମସ୍କାର କରିଣ
 ଶୋଭଇଲା ।
 ଶିରେ ଧରି ସୁବଳୟା ଗିରିକି ଚଳିଗଲା ॥
 ଜୟେବ ସୁଗ୍ରୀବର ସଂଗତେ ଚଳିଗଲେ ।
 ଆବର ଅନେକ ସଜନି ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ରାବଣର ସଂଗେ ଯୁଦ୍ଧୁଛନ୍ତି ।
 ନିଶ୍ୱାସକେ ଲକ୍ଷେ ନାରାଜ ବିନ୍ଧନ୍ତି ॥୩୦
 ଯୁଥପତିମାନେ କରନ୍ତି ମହାରଣ ।
 ଏସନେକ ବେଳ ସୁମରି ବାହୁଡ଼ଇ
 ରାବଣ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ବୋଇଲ ନକରସି ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ହୋଇଲା ଶକ୍ତିଭେଦ ॥
 କାଲି ଆସି ଯତିକି କରିବା ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ବେଳ ଶେଷ ହୋଇଲା ତୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସ ॥
 ଶୁଣି ମେଘନଦ ପାଳଟିଲା ଧାତି ।
 ଗୋଡ଼ାଇଁ ନାରାଜ ବିନ୍ଧନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
 ଦୁଇ ସହସ୍ର ହାଥ ଯେବଣ ବିମାନ ।
 ଶରେଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ତା କଲେକ
 ରଘୁନାମ ॥୪୦
 ବାପ ପୁଅକର କାଟିଲେ ସାରଥ ।
 ଧନୁ ଶହସ୍ର ତାଙ୍କର ଛେଦିଲେ ଦାଶରଥ ॥
 ସାଙ୍ଗେଣ ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଣ ନଳନାଳ ।
 ସଜନି ମାରନ୍ତି ଘେନିଣ ତରୁଣାଳଶିଳ ॥
 ଦଶସହସ୍ର ରଥା ପଡ଼ିଲେ ରାମବାଣେ ।
 ପାଦାନ୍ତି ସଜନି ପଳାନ୍ତି ଯେଣେ ତେଣେ ॥
 ହାଥାଙ୍କର ଉପରେ ପଡ଼ନ୍ତି ଯହୁଁ ଶର ।
 ଗର୍ଜକରି ଜୀବନ ଛାଡ଼ନ୍ତି କରାବର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସହିତେ କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ବେନି ।
 ନରାତ୍ତେକ ଦେବାତ୍ତେକ କୁଳୁପାଞ୍ଚ
 ଘେନି ॥୫୦
 କାକାଞ୍ଚ ପ୍ରଶସ୍ତ ଜୟୋମାଳିର ସୁତ ।
 ପିତାଶ ପ୍ରବର ମହାବାହୁ ମହାରଥ ॥
 ମିତ୍ରଘନ ତପନ ପ୍ରକଟ ବିରୁପାଞ୍ଚ ।
 ଅଗ୍ନିକେତୁ ରଶ୍ମିକେତୁ ସୁପୁତ୍ରଘନ ଧୂମାଞ୍ଚ ॥
 ଯଗ୍ୟକେତୁ ଚକ୍ରମୁଷ୍ଟି ଅଶ୍ୱିନୀ ପରାଭବ ।
 ବିଦ୍ୟୁମାଳି କ୍ରୋଧପନ ଆବର
 ପ୍ରସନଦେବ ॥

ମୋହୋଦର ମହାପାରୁଣ ବକ୍ରଦୃଷ୍ଟ ଦୃମୁଖା ।
 ମହାରାବଣ ଅଜ୍ୟ ଅମ୍ୟ ତ୍ରିଶିରା ଦୁଶାଖା ॥
 ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ଯେ ମକୁଟ ଯୋଦ୍ଧାମାନ ।
 ତେରଶତ ନାତି ଏକସ୍ତରି ନନ୍ଦନ ॥୬୦
 ମାହୁନ୍ତ ପୟେକାର ରାଉତ ସଜନ୍ୟ ।
 ବାଜେଣିଆ ସହିତେ ଦେଖଣାହାରାମାନ ॥
 ରୁଧିରେ ଜର ଜର ସବୁକରି କାୟେ ।
 ରୋଷେଣ ରାବଣକୁ ବିନ୍ଧନ୍ତି ରାମରାୟେ ॥
 ଅଘାତଆ ହୋଇ ତହିଁ ନାହିଁ ଜଣେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗେଣ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସୁରଗଣେ ॥
 ପଳାନ୍ତି ଅସୁରେ ପଛକୁ ନଚାହିଁ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭିତରେ ପଶିଲେକ ଯାଇଁ ॥
 ଉତ୍ତର ଦ୍ୱାରେଣ ଉତ୍ତମମାନ ଗଲେ ।
 ବାଟ ନ ପାଇ ଥୋକେ ପୂର୍ବଦ୍ୱାରେ
 ପଶିଲେ ॥୭୦
 ତହୁଁ ଗହଳ ପାଇ ପଶିମଦ୍ୱାରେ ଆସି ।
 ଥୋକାୟେକ ବଳ ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ୱାରେ ପଶି ॥
 ଚାଲ ଚାଲ ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ପଡ଼ଇ
 ତାକମାନ ।
 ମଡ଼ାମଡ଼ି ହୋଇ ମଲେ ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟ ॥
 କେହୁଁ ପୁଟିଣ କେ ନ ପାରନ୍ତି ଯାଇଁ ।
 କାକୁସ୍ଥ ହୋଇଣ କେ ତୁଣ୍ଡରେ କର
 ଦେଇଁ ॥
 ପାୟେଁ ପଡ଼ିଲେ ମର୍ଜିତ ମାଡ଼ିଯାନ୍ତି ।
 କେହୁଁ ମଡ଼ା ତଳେ ନିସତେ ପଶନ୍ତି ॥
 ତାହାଙ୍କର ବିକଳ ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ପଳାଇଲା ଶତ୍ରୁବୋଲି ନକଲେ
 ସଂଗ୍ରାମ ॥୮୦
 ଉତ୍ତରଗଡ଼ ଦ୍ୱାରୁ ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ।
 ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଶ୍ୟରାର ଝାଳେ ଅଛି ତିନ୍ତି ॥
 ବାମେଣ ସାଏକ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଶର ।
 ସେନାପତିକି ଘେନି ବାହୁଡ଼ନ୍ତି ରଘୁବାର ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିବାକୁ ଉଦ୍‌ବେଗ ମନ ।
 ବାଟେ ଦୁଶନ ଆସି କଲାକ ହନୁମାନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପରାଗନ୍ତି ଲକ୍ଷଣକୁ କିସ କଲୁ ।
 ପ୍ରାଣସଖାକୁ କାହିଁ ଛାଡ଼ିଣ ଅଜଲୁ ॥

ମୋହ ହୋଇଲା କି ଅଜ୍ଞାନ ଶ୍ୟରୀର ।
 କେଡ଼େମାନ ଘା ଅଟଇ ଶକତିର ॥୯୦
 ହନୁମତ ଜଣାଇଲା ଦେବ କଠୋର ଘାଆ
 ନୋହି ।
 ଚେତନା ପାଇଲେଣି ସୁମିତ୍ରା ତନଇ ॥
 ଶହସ୍ର ଉପାଡ଼ିଲୁ ଅଳପ ବହିଥିଲା ।
 ଜୟେବ ପୁଲିଣ ଘାଆ ଭଲ କଲା ॥
 ଯୁଦ୍ଧକୁ ସଉମିତ୍ରୀ ଆସିତ କଲା ମନ ।
 ପ୍ରବୋଧୁ ରୁହାଇଲେ ସୁଗ୍ରୀବ ରାଜନ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସତୋଷ ହୋଇଲେ ।
 ଲେଉଟିଣ ଲଙ୍ଗାଗଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ ॥
 ବୋଇଲେ କାଲି ସେ ଜାଣିମା ରେ ଅସୁର ।
 ସଂଗୋତ୍ର ସହିତେ ପେଷିବି
 ଯମପୁର ॥୧୦୦
 ଏତେବୋଲି ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଧରେ ବସିଲେ ।
 ଉତ୍ତରା ଅଗ୍ନିମୁଖେ ସୁବଳୟାକୁ ଗଲେ ॥
 ବୈକୁଣ୍ଠ ପର୍ବତେ ଯେହ୍ନେ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ଥାନ୍ତି ।
 ସେନାପତିମାନ ସକଳ ସୁରଗଣ ଅଟନ୍ତି ॥
 କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଦି ଯେହ୍ନେ ବାହୁଡ଼ି
 ନାରାୟଣ ।
 ରକ୍ଷକପି ତେସନ ଦିଶନ୍ତି ବିତପନ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଆସି ହୋଇଲେ ତଡ଼ତି ।
 ଜୟେବ କହିଲେ ଅଇଲେ ରଘୁପତି ॥
 ପାଛୋଟି ଅଇଲେ ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଜୟେବ ସହିତେ ନମିଲେ ଶ୍ରୀରାମ
 ପୟର ॥୧୦
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଅଯୋଧ୍ୟାର ସାଙ୍ଗ ।
 ହନୁମତ କଷ୍ଟରୁ ଉତ୍ତରିଲେ ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥
 ଭାଇକି କୋଳକରି କରନ୍ତି ରୋଦନ ।
 ତୁ ମୋହୋର ସଖାରେ ସୁମେତ୍ରାନନ୍ଦନ ॥
 ଯେତେବେଳେ ତୋତେ ରେ ମାଇଲା
 ଶକତି ।
 ଅନ୍ଧାରମୟେ ମୋତେ ଦିଶିଲା ନବପୃଷ୍ଠି ॥
 ନାକରେ ପଶି ଯେହ୍ନେ ତାଳୁକୁ ଯାଇ ପାଣି ।
 ଦୁର୍ଦ୍ଧି ସରିଲା ମୋର ତେସନେକ ଜାଣି ॥
 ସେ ବାପ ପୋୟେ ଯେ ଅଟନ୍ତି କ୍ଷତ୍ରୀବର ।

ନୋହିଲେଣ କେମତେରେ ଜିଣିଲେ
ପୁରନ୍ଦର ॥୨୦
ପ୍ରାଣେଣ ତ ଅସୁର ସେ କ୍ଷତିପଣେ
ବଳିଆରା ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ସେ ଅଟନ୍ତି ହତକାରୀ ॥
ଆରବେଳେ ବାବୁ ସମରେ ନୋହିବୁ
ଆଗୁସାର ।
ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ ବାବୁରେ ଜାଣନ୍ତି ଅପାର ॥
ବିଭାଷେଣ ସଙ୍ଗେ ସମର କାଳେ ଥିବୁ ।
ଯେଣେ ନିଅଇ ସେ ତେଣେ ତୁହି ଯିବୁ ॥
ଜାଣୁଥିଲି ମିତ୍ରତ୍ଵନ ମାଜଲା ଯେବଣ ଶୁଳ
ବିଭାଷେଣ ନୋହିଲେ ଆନର ପୁରତା ଯେ
କାଳ ॥
ମାୟା ଅମାୟା ଜାଣର ପୌଜାସ୍ତ୍ର ନାତି ।
ଶହସ୍ର ନ ଆସୁ ଗଲା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵଗତି ॥୩୦
ଏହାର ବେଳେ ସେ ମେଢ଼ି ହୋଇବାକ
ତହିଁ ।
ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ଯେକା ମାୟାହିଁ ସେ ସାହି ॥
ଯେବେ ବାହାରିଲେ ବାବୁ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ଥିବୁ ।
ଯେକା ହୋଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସଂଗେ ନ
ଯୁଝିବୁ ॥
ତୋହୋର ଜାଣୁଥିଲେ ମୋହୋର ସବୁ
ଅଛି ।
ତୋହୋର ବିହୁନେ ମୋର ଯଶ ନାହିଁ
କିଛି ॥
ତୁ ପ୍ରାଣର ଧାରଣା ମୋର ଅବୁଧିରେ ଭାବ ।
ତୋତେ ନ ଦେଖିଲେ ମୋର ପ୍ରାଣ ଯେ
ନ ପାଇ ॥
ସାତାକୁ ମୁରୁଛିଲି ତୋହୋର ସଂଗେ
ଥାନ୍ତେ ।
ସବୁ ସମ୍ପଦ ମୋର ତୋହୋର
ଜୀବନ୍ତେ ॥୪୦
ଯୁଦ୍ଧର ଭଣିମା ତୁ ନ ଜାଣୁରେ ସାନ ।
ମେଘନାଦ କୁମର ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମ ॥
ରାବଣହୁଁ ଅଧିକ ବୋଲନ୍ତି ତାକୁ ଲୋକେ ।

ତୁ କାହିଁ ଯୁଝିବୁ ସେ ମାରିବନ୍ତି ଛଟକେ ॥
କହୁଁ କହୁଁ ରାମର ନୟନୁ ବହେ ଜଳ ।
ସେନା ସେନାପତି ସମସ୍ତେ ବିକଳ ॥
ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଅଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣ ତେଜ ।
ଅରହର ହୋଇ କମ୍ପଇ ତାର ଭୁଜ ॥
ଦଶ ଦିଗକୁ ଚାହିଁ କହଇ କୋପକରି ।
ତୁ କିଂପା ଗାଡ଼ ମୋତେ କହୁ
ତାପଧାରୀ ॥୫୦
ଛତ୍ରୀର ପୁତ୍ର ମୁଁ ମୁର୍ଦ୍ଧବି କେହ୍ନେ ରଣେ ।
ହାନି ଅପତୟେ ଅଜିନା ପୁରାଣେ ॥
ରାବଣର ଶୁଳ ସେ ଦେଖିଲଇ ମୁହିଁ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶକତି ମାଜଲା ଆଡ଼େ ଥାଇଁ ॥
ତେଣୁ ସେ ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର ନୁଆରିଲି କରି ।
ଛାମୁରେ ମିଳି ଅସ୍ତ୍ର ହୋଅଇ କାହାର ମାରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଯେଥିକି କହିଲି ।
ଅସୁରେ ଯେ ମାୟାଯୁଦ୍ଧ ଜାଣନ୍ତି ବୋଇଲି ॥
ଅଧର୍ମ ନକରି ଯୁଝିବେ ଯେବେ ରହି ।
ତିନିପୁରେ ଜିଣଣ ନାହିଁ ହାଦେ
କେହି ॥୬୦
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ସେ ଜାଣୁ ପଛେ ମାୟା ।
ମୁରୁଁ ସେ ଯୁଦ୍ଧେ ବିଦାରିବି ତାର କାୟା ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ମୋର ଭାଗେ ।
ପୁଣ ପୁଣ ପ୍ରତଜ୍ଞା କରଇ ବୀର ରାଗେ ॥
ଏବେ ଭେଟ ପଡ଼ିଲେ ନ ଯିବ ପ୍ରାଣ
ଘେନି ।
ଏକଥାକୁ ସାକ୍ଷ ତହୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେନି ॥
ଯେବେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ନ ହେଦଇ ମାଥ ।
ଏ ଧନୁ ଶହସ୍ର ମୁଁ ନ ଧରଇ ହାଥ ॥
ଶୁଣି ବିଭାଷେଣ ଅଜ୍ଞଦ ହନୁମତ ।
ନଳନାଳ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ
ଜମୋବନ୍ତ ॥୭୦
ଗନ୍ଧମାରଦନ ଶଉରୀ ଶତବାଳି ।
ରଣେ କପିପୁତ୍ର ଯେତେକ ଛନ୍ତି ମିଳି ॥
ରିକ୍ଷ କପିମାନେ ଅଛ ହାଦେ ପୁରୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧକୁ ହୋଇଲି ବଳି ॥
ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ମୁହିଁ କରୁଅଛି ହାକ ।

ଯେକଥାକୁ ନ ଭାଳ ରଘୁ ଯେ ନାୟେକ ॥
ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଥାଅ ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯୁଦ୍ଧକୁ ନ ଭାଳ ରଘୁପତି ॥
ଯେବେଳେ ଅଇଲେ ନେଉଟି ନୟିବ ।
ବ୍ରହ୍ମାଦି ଶଙ୍କର ରଖି ନ ପାରିବ ॥୮୦
କାଣିମା ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଲା କେବଣ ରଣେ ।
ଦଶଦିଗପାଳଙ୍କୁ ଜିଣିଲା କେବଣ ବାଣେ ॥
ମୁଇଁ ନୋହଇ ନା ସୁରଗଣମାନ ।
ମୋହୋର ହାଥରେ ତାହାର ସରିବ
ଜୀବନ ॥
ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରତଜ୍ଞା କରନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୁଏ ।
ନିଶ୍ଚୟଦ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ତରୁଣିଷି ॥
ବିଭାଷେଣ ଜଣାଇଲା ଯୋଡ଼ି ବେନି କର ।
ଲକ୍ଷଣର ପ୍ରତଗ୍ୟା ଯେ ରହିବ ରଘୁବୀର ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମେ କମ୍ପନ୍ତି ସୁରମୁନି ।
କେହି ଧନୁ ଶହସ୍ର ନୁଆରନ୍ତି ଘେନି ॥୯୦
ପଳାରଣ ମନ କରନ୍ତି ଭୟେ ପାଇଁ ।
ବେଳେ ହେଁ ପ୍ରତଗ୍ୟା ଦେବ କେହି
କରିନାହିଁ ॥
ଯେବେ ବିଚାରିଲୁ ମରିବ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରତଗ୍ୟା ଯହୁଁ କଳାକ ବହୁତ ॥
ବିଶେଷଣ ଛତ୍ରୀ ଧର୍ମେଣ ଅଚାର୍ଯ୍ୟକ ।
ଅଗମ୍ୟ ଗମିଲେ ଯାଆନ୍ତି ଯମଆଳ ॥
ମୁହିଁ ସୋହୋଦର ଅଟଇ ତାହାକରି ।
ଅବେଭାର ଦେଖି ଅଇଲି ଅପସରି ॥
ତୁ ଯେବେ ଗିକ୍ଷକପିର ବଳ ସାଇଁ ।
ନିଶ୍ଚୟେ ମେଘନାଦକୁ ମାରିବ ଲକ୍ଷଣ
ହିଁ ॥୧୦୦
ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଗଣିଲେ ରକ୍ଷା ସେ ନୁହଇଁ ।
ଯେ ମେଘନାଦକୁ ଯେ ମାରିବ ଲକ୍ଷଣ ହିଁ ॥
ଯେବଣ ଶକତି ଆଜି ମାଜଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ରାବଣକଇ ଦେଲା ତାହା ମନ୍ଦୋଦରୀ ତାତ ॥
ଯଉତୁକ ବୋଲିଣ ସେ ବିଭାର
ସମୟେଣ ।
ଶର ଦେଲା ମୟେଦଜତ ପ୍ରସନ ହୋଇଣ ॥
ପୂର୍ବେଣ ପିତାମହ ତାହାକୁ ଦେଇଥିଲା ।

ସେ ସେ ଶକତି କୁଆଁରୀ ଯଉଁଥିବ ଦେଲା ॥
 ସମୟେକ ରାବଣ ବଢ଼ିଲା ବୀର ପଣେ ।
 ଅନେକ ଛତ୍ରା ପ୍ରାଣ ହାରିଲେକ
 ତେଣେ ॥୧୦
 କାଳେଣ ସୁରପୁରେ ହୋଇଲା ସମର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଲା ମୋହନୀବ କୁମର ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ପିତାପୁତ୍ରକର ଦେଲା ।
 ଅଜାର ଶସ୍ତ୍ର ତୁ ବହସି ବୋଇଲା ॥
 ଯେବେ ସେ ଶହସ୍ର ମାଉଳା ଯୁଦ୍ଧକାଳେ ।
 ଶକତି ପଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷଣ ବଳସ୍ଥଳେ ॥
 ପିଠିକି ନ ଗଳିଲା ମାଉଁସେ ଓହୋଇଲା ।
 ମେଦିନୀଭେଦି ପାରଇ ପିଠିକି ନଗଳିଲା ॥
 ଯେବେ ଜାଣିଲି ମୁହିଁ ଯେଥୁ ନାହିଁ ଯଶ ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ନାଶଯିବ ରାବଣର ବଂଶ ॥୨୦
 ତହିଁକି ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରତାପ୍ୟା ଦେବ କଲା ।
 ଜାଣିଲି ପ୍ରତାପ୍ୟା ଲକ୍ଷଣର ସିଧ୍ୟ ଯେ
 ହୋଇଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ବୋଇଲେ ତୋହୋର ଥିବାରେ ମୋହୋର
 ସବୁ ଯଶ ॥
 ନିଶ୍ଚୟେ ମାରିବାକ ରାବଣର ବଂଶ ।
 ଶିଷ୍ଟ କପି ମିଳି କରିବାକ ଧୂସ ॥
 ଜମେବ ପ୍ରସନ୍ନେ ଜିଣିମ ମୋର ରାଜ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଦେବ ରାବଣକୁ ମରାଇ ॥
 ହନୁମତ ସେ ଅଟଇ ଆଠକୁ ସେନାପତି ।
 ଅଜାଦର ଫଳେ ପାଇବି ମୁଜୁ ସୁତା ॥୩୦
 ନଳ ସେ ଆଠକୁ ଆଣିଲା ପାରିକରି ।
 ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଆବର ଶରଣା ॥
 ସେନା ଯୁଥପତି ଶିଷ୍ଟ କପିବଳ ।
 ତୁମ୍ଭେ ସେ ମାରିବ ଦୈତ୍ୟ ଅତୀର୍ଣ୍ଣ ॥
 ଏତେ ବୋଲିଣ ଶକତି ଧଇଲେ
 ରାମକରେ ।
 ଅଂଗଦକୁ ଯାତିଦେଲେ ସ୍ନେହଭାରେ ॥
 ଉଦି ଅସ୍ର ହୋଅନ୍ତେ ସ୍ନାହାନ ସେ କଲେ ।
 ଦେବ ପିତୃ ତପଣ ସାରି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ॥
 ନବରେଣ ପ୍ରବେଶି ସାରିଲେ ମଣୋହିଁ ।

ନିଶି ବଞ୍ଚିଲେ ଦେବ ସୁବଳୟାରେ
 ରହିଁ ॥୪୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଗଗବତୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରୁ ଯେ ଗଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ସଜନି ସହିତେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମର ।
 ମହାରାବଣ କୁଳୁପାଶ ମୋହୋଦର ॥
 କାକାଷ ବିରୁପାଶ ବାୟୁତରମଣ ।
 ନରାତ୍ମକ ଦେବାତ୍ମକ ଏ ବେନି ନନ୍ଦନ ॥
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ସୁଖା ଯେ ଦୃମୁଖା ।
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ମକୁଟବନ୍ଧା ଯୋଷା ଲେଖା ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ଗହନ ।
 ରଣଭଣ ହୋଇଁ ତରୁବ ଭୁବନ ॥୫୦
 ଯେ ଯେଣେ ପାରନ୍ତି ଗଲେ ମଲବୃଦ୍ଧ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ କହନ୍ତି ଶବଦାଳ ।
 ଦେଖତ ସଜନି ପଳାନ୍ତି ରୟେ ପାଉ ॥
 ଜଣେ ହିଁ ପଛକୁ ଅନାତା ନାହିଁ କେହି ।
 ରକତେ ଜର ଜର ସବୁକରି ଦେହୀ ॥
 ସବୁକରି ବେଶଭଗ୍ନ ସବୁକରି ଦେହ ରଙ୍ଗ ।
 ଏତେ ମହାବଳ ହୋଇଲେ ରଣଭଙ୍ଗ ॥
 ବାହୁଡ଼ି ଥାଠ ଯେ ପଶିଲେ ନିଜ ଦେଶେ ।
 ରାମଲକ୍ଷଣ ଶିଷ୍ଟ କପିକର ତ୍ରାସେ ॥୬୦
 ରାବଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ଡଗରାକୁ ଚାହିଁ ।
 ଅମାତ୍ୟଗଣକୁ ଅଣାଅ ବେଗେ ରାଜଁ ॥
 କେହି କାହାରି ଘରକୁ ନ ଯିବେ ।
 ଏ ମୋହୋର ବଚନ ସବିହେଁ ଶୁଣିମେ ॥
 ଥାଠ ସହିତେଣ ରଥା ଯୋଷାମାନ ।
 ଆବର ପାଦାନ୍ତ ଶିଳ୍ପି ଯେତେମାନ ॥
 ସମସ୍ତେ ଆସ୍ଥାନୁ ନ ଯାନ୍ତୁ କେହି ଜଣେ ।
 ଶୁଣିଣ ଡଗରା ଧାଇଁଲା ତରକ୍ଷଣେ ॥
 ଯହିଁଥିଲା ତହିଁ ତାହାକୁ କହିଲା ।
 ରାଜାର ଆଗ୍ୟାରେ ଥାଠ ନ ଛାଡ଼ି
 ବୋଇଲା ॥୭୦
 ସମସ୍ତେ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ରହିଣ ଯେ ଥିବେ ।
 ରାଜାର ତହୁଁ ଶୁଣିଲେ ଘରକୁ ପୁଣି ଯିବେ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଡାକିଲାକ ତାର ।

ନିଜ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ଦଶଶିର ॥
 ଆସ୍ଥାନରେ ମିଳି ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ରତ୍ନଖଟ ବୋଲିରେ ଯାଇଣ ବସିଲା ॥
 ସେନା ସେନାପତି ରାଉତ ମାହୁତ ।
 ପୁତ୍ର ବନ୍ଧୁ ନାତି ସହିତେ ଅମନାତ୍ୟ ।
 ଏହାନ୍ତ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ଦଶଶିର ।
 ଶିଷ୍ଟ ମର୍କଟରେ ହରିଲେ ମୋର ଶିରୀ ॥୮୦
 ରାମ ଲକ୍ଷଣର ଯୁଦ୍ଧ ଯେ ଅପୂର୍ବ ।
 ଯାହା ସେ ଦେଖିଲି ଆଜି ଅତି ହିଁ ଅସମ୍ଭବ ॥
 ଜାଣିଲି ସଂଗ୍ରାମରେ ଜଗତ ଜିଣି ପାରଇ ।
 ତାହାର ପ୍ରାକର୍ମକୁ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ନୁଆରଇ ॥
 ଆଜ ଯେ ମୋତେ ସେ ଆକ୍ରେଷି ଯୁଦ୍ଧ
 କଲା ।
 ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲା ॥
 ଦଶଧନୁ ମୋର ପକାଇଲା ଛେଦି ।
 ଅଭୟ କବଚ ପୁଟି ଶରୀରୋଣ ଭେଦି ॥
 ମକୁଟ କାଟିଲା ଛିନାଭଲା ରଥଧ୍ୱଜ ।
 ସାରଥୀ ମୁଣ୍ଡ କାଟିଲା ଗରୁରାଜ ॥୯୦
 ଛତ୍ରା ଧର୍ମପଣ ଅଛଇ ତାର ତହିଁ ।
 ତେଣୁ ସେ ଅଭଳିବେଳେ ପ୍ରାଣ ପାର ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ଦଶରଥ ସୁତ ।
 ମାନେବ ଦେହ ବହି ବଳ ତୋ ଅପ୍ରମିତ ॥
 ଜଗାଧାରୀ ହୋଇ ତୁ ଯେତେକ ଯୁଦ୍ଧ ଜାଣୁ ।
 ମନିଷ୍ୟ ପରାୟେ ଆମ୍ଭେ ସବିହେଁ ମଣୁ ॥
 ଜାଣିଲି ସେହୁ ସେ କ୍ଷତ୍ରୀକର ବର ।
 ତିନିପୁରେ ତୋତେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ॥
 ଯେତେକ ରାକ୍ଷସ ବୁଝୁଣ୍ଡେ ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ ।
 ତୋ ମୁଖ ଦେଖିଲେ ରଣେ ପଳାଇବେ
 ହାରି ॥୧୦୦
 ଧୂକ ଧୂକ ଆନ କ୍ଷତ୍ରୀକ ପ୍ରତାପ୍ୟା ।
 ଶରଦ ମୋହ ଗର୍ଜନ ଜାଣି ଯେବେହେଁ
 ଦ୍ୟୁତି ଆଗ୍ୟା ॥
 କାଳେ ରଣଗୋଳ ଦେଖିଲେ ଅପସରି ।
 ନିର୍ବଳ ଲୋକକୁ ପାରନ୍ତି ସେହୁ ମାରି ॥
 ଆଜ ଯେ କଥା ଦେଖିଲି ବେନି ତୋଳେ ।
 ବିଷମ ସମର ବାଜିଲା ଏତେକାଳେ ॥

ରାମ ଜନ୍ମପତି ଆମେ ସେ ସର୍ବ ସାନକାବ ।
ମୃଗପଲ ଦେଖି ଯେହ୍ନେ ଶବର ଖେଦିବ ॥
ଶ୍ୟାମଳ ପକ୍ଷୀ ଯେହ୍ନେ ବକସ୍ଥୁ ଦଳି ।
ବକ୍ରଧାଉଡ଼ରେ ଯେହ୍ନେ ପର୍ବତେ

ନିକିଳି ॥୧୦

କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ର କି ମଦୁଲ ମନ୍ଦର ।
ତେସନେକ ବୃକ୍ଷାନ୍ତ ଆଜି ଦେଖିଲି
ରଘୁବୀର ॥

ଶୁଣି ଲହୁକିତ କୁମର ଆଗସରି ।
କର ବେନି ଯୋଡ଼ି କହଇ କୋପକରି ॥
ତୁ ସେ ବାହୁଡ଼ାଳ ଆଣିଲୁ ଆଜି ଆଠ ।
ସଂଗ୍ରାମେ ବଳ ତୋର ନୋହିଲେ ତ ଘାତ ॥
ଜୟେ ପାଇଲୁ ତ ଲକ୍ଷଣ ଶକ୍ତିଭେଦ ।
କ୍ଷଣେ ଦୁଃଖ ସହିଲେ ଦେଖନ୍ତୁ ପରମାଦ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଶିର ପକାନ୍ତି ଆଜି ଛେଦି ।
ଅସୁରେ ମାରତେ ରିକ୍ଷ କପି ବଧୁ ॥୨୦
ଆଜହୁଁ ଶତ୍ରୁ ତୋର ହେଅନ୍ତା ପ୍ରାଣନାଶ ।
ଆମତ ବାହୁଡ଼ାଳକୁ ତୋହୋର ସିନା

ଦୋଷ ॥

ରାବଣ ବୋଇଲା ଶୁଣିଥିରେ ବାବୁ ।
ଯଦ୍ୟପି ରଣେ ଜିଣି ପାରିବାକ ସବୁ ॥
ଦେବ ଦାନେବ ସଙ୍ଗତେ ଯୁଦ୍ଧ କଲି ।
ଆଜିର ସଂଗ୍ରାମ ମୁଁ ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଲି ॥
ଲକ୍ଷଣ ନାରାଜ ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
ଲହୁ ଦେବତାକୁ ସଂଗ୍ରାମେ ପାରଇ ଜିଣି ॥
ଶକତି ଘାଆ ପାଇ ଭୂମିରେ ଶୋଇଲା ।
ମୋହୋର ତୋଳତେ ସେ ମେରୁହୁଁ ଗରୁ
ହୋଇଲା ॥୩୦

ହନୁମନ୍ତ ବିଧାୟେ ଯେ ମାଉଳାକ
ମୋତେ ।
ଏକାବେଳେ ପଡ଼ିଲାକ ବକ୍ର ଅହିବ୍ରତେ ॥
ମୋତେ ମାରିଣ ସେ ଲକ୍ଷଣକୁ ନେଲା ।
ମୁକଟ ଗୋଟାକର ବଳ ସଞ୍ଚି ନୋହିଲା ॥
ଏସନେକ ବେଳେ ଜଣାଇଲା ଡରର ।
ଶୁଣି ଦେବ ରାବଣ ପ୍ରତାପୀ ଲଙ୍କେଶ୍ବର ॥
ଲହୁକିତ ଶକତିରେ ଲକ୍ଷଣ ମୋହଗଲା ।

ହନୁମନ୍ତ ନିଅନ୍ତେ ସେ ଚେତନା ପାଇଲା ॥
ହୃଦକଇ ଭେଦି ନ ଥିଲା ସେ ଶର ।
ବାହାର ଘାଆ ହୋଇ ଫୁଟିଥିଲା

ମାୟେଂସର ॥୪୦

ଜୟେବ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେ ଅଟଇ ମହାକ୍ଷତ୍ରା ।
ଶକତି କାଢ଼ିଣ ସେ ଫୁଲିଲା ତଡ଼ତି ॥
ମାୟା ରୂପେଣ ଯେ ଅନ୍ତର ହୋଇଥିଲୁ ।
ଲକ୍ଷଣ ବ୍ରତିବାର ଦେଖିଣ ଅଇଲୁ ॥
ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ପୁତ୍ରର ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଶୁଣି ଶୁଣି ଆରେ କହ ପୁଣି ଚାହିଁ ॥
ଚାର ବୋଇଲା ଦେବ ବ୍ରତିଲା ଲକ୍ଷଣେ ।
ଦେଖି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲି ଯେହିକ୍ଷଣ ॥
ହନୁମନ୍ତ ନେଲାବେଳେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ

ଗଲି ।

ଜାଇବା ଦେଖି ତାର ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲି ॥୫୦
ଏସନେକ କଥା ନୋହଇ ଦେବ ମାୟା ।
ଶୁଣି ପ୍ରହୁକିତ ଲହୁକିତ କାୟା ॥
ରାଗେଣ ଅରହର ହୋଇଣ କହଇ ।
ତମେଣ ଶ୍ରମଝାଳ ପୁରିଣ ବହଇ ॥
ପିତାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ତୁନିକରି ।
କାଲି ଶତ୍ରୁ ତୋର ପକାଇବି ମାରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ।
ଅଜାଦ ସହିତେ ରିକ୍ଷ କପିମାନ ॥
ଗୋଟିଏ ନବର୍ଦ୍ଧିବେ ପ୍ରତାପୀ ମୋର ଦେଖ ।
ମୋହୋର ଶପଥ ତୁ ଚିନ୍ତା ଭୟେ

ଉପେଖ ॥୬୦

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ଦେବେ ବଳାଆର ।
ତାହାଙ୍କର ରାଜା ପୁଣି ଅଟଇ ବକ୍ରଧର ॥
କିଞ୍ଚିତ ଯୁଦ୍ଧେ ମୁଁ ଜିଣିଲି ତାହାକୁ ।
କାଲି ହାବେ ମାରି ଦେବରଂ ରାମକୁ ॥
ନକରସି ଚିନ୍ତା ମନେ ନୋହସି ବିପୁୟେ ।
ରାତ୍ର ପାହିଲେ ତୋତେ ହୋଇବାକ

ଜୟେ ॥

ଯେବେ ସ୍ରାହାନ ଯେ ମୋଶୋହି ବିଧୁ
ସାର ।
ଯାଆନ୍ତୁ ସଜନି ଯେବେ ଯେ ଯାହାର ପୁର ॥

ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କପତି ଭିତରକୁ ଯାୟେ ।
ମଣିମା ମଣିମା ବୋଲି ଖୁଣିଆ
ଡାକଦିଏ ॥୭୦

ମନ୍ଦୋଦରୀ କରେ ରାୟେ ଦେଇ କର ।
ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ତୋଟା ଜରତୀ ଭିତର ॥
ମର୍ଦ୍ଦିନ ମାଜଣା ସନ୍ଧ୍ୟା ସର୍ବ ସାରି ।
ମୋଶୋହି ସାରିଣ ସତୋଷ ଦଶଶିରି ॥
ମୁକୁତା ଯେ ନିର୍ମିତ ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳାପୁର ।
ଦଶଶି ପବନ ବହଇ ଧାର ଧାର ॥
ଦିଉଡ଼ି ନିରତରେ ଜଳଇ ଚଉକତି ।
ଖଟଣିରେ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ଯୁବତୀ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଲଙ୍କରେ ଶେୟାଈଅଛି ଶେୟ ।
ନିଦ୍ରାରେ ଅବେଷ୍ଟ ହୋଇଲା

ଲଙ୍କରାଜ ॥୮୦

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଲହୁକିତ ବୀର ।
ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ଗଲାକ ଭିତର ॥
ସେନା ସେନାପତି ଅମାତ୍ୟମାନ ଘେନି ।
ଆବର ଶୁକ ଯେ ସାରଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ॥
ନବରୁ ବାହର ହୋଇଲେ ଅନେକ
ସମ୍ଭରେ ।
ରଣ ରାଜପୁତ୍ରେ ଗଲେ ଯେ ଯାହାର ଘରେ ॥
ନିଶି ଅର୍ଦ୍ଧ ହୁଅନ୍ତେ ଦୋସାଧୁ ନଗ୍ର ବୁଲେ ।
ତେଜୁରା ଟଙ୍କ ଅଛଇ ତାର ତୁଲେ ॥
ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ ଗୁରୁଗୁଳି ବାହାରେ

ଶୋଇଛନ୍ତି ।

ଯୁଦ୍ଧର କଥାମାନ କୁହକୋହି ହୋଡ଼ି ॥୯୦
ବୃଦ୍ଧା ରାଣେ ତ ଚହିଁ ଡାକଇ ଆଶ୍ଚକରି ।
ଏତେକାଳେ ଖଳବଳ ହୋଇଲା
ଲଙ୍କପୁରୀ ॥

କାହୁଁ ଯତିଯେକ ଅଇଲା ଯେଥକୁ ।
ମାଙ୍କଡ଼ ଲୋଚାୟେ ଘେନିଣ ଅନର୍ଥକୁ ॥
ଲହୁକିତ ପ୍ରାୟେକ ବୀର ଥାଉଁ ଥାଉଁ ।
ଏତେ ବିପରୀତ ହୋଇଅଛି କାହୁଁ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ଶେଷ ହୋୟେ ।
ଦେବତାଙ୍କର ଆଳେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖବାୟେ ॥
ଶଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲା ଲଙ୍କପତି ।

ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିଧାନ ସାରିଲା ତତ୍ତ୍ୱି ॥୧୦୦
ମଜ୍ଜାଣ କରତାରେ ହୋଇଲା ଅବକାଶ ।
ଭିତରକୁ ଗଲେ ସକଳ ରାଣୀହଂସ ॥
ପ୍ରକୃତି ସେବକ ଦ୍ରବ୍ୟ କଲେ ଆସି ।
ଶୁକ ସାରଣ ଅମନାତ୍ୟଗଣ ଭାଷି ॥
ଛନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ଦ୍ରବ୍ୟ କଳାକ ସଜ ହୋଇ ।
କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ଅଇଲେ ବେନିଭାଇ ॥
ମୁଖା ଦୃମୁଖା ସଲଜିତ ଅକ୍ଷୟେ ।
ତ୍ରିଶିରୀ ଅଲୋପି ଧୂମାସ ଅମୟେ ॥
ବଜ୍ର ଧନୁଷ୍ଠକାକାସ ଜୁଲୁପାସ ।
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଅଗ୍ନିକେତୁ ଚକ୍ରପୁଷ୍ପ ବିରୁପାସ ॥୧୦
ନରାତେକ ଦେବାତେକ କାଳଘଣ୍ଟବୀର ।
ରଶ୍ମିକେତୁ ମିତ୍ରଘନ ପ୍ରମଥ ଅସୁର ॥
ବିକୁମ୍ଭାଳି କକ ଧକ କ୍ରୋଧନ ସନ୍ୟ
ବେଗେ ।
ରାଉତ ମାହୁତ ମିଳିଲେ ରାବଣର ଆଗେ ॥
ମେଘନାଦ ଜଣାଇଲା ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।
ଯିବାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେବା ହୋଇ ଦଶଶିର ॥
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଆସଇ ଆଜ ନାଶି ।
ବିଭାଷେଣ ରିଷ କପି ସକଳ ବିନାଶି ॥
ଚିନ୍ତା ସମୋଦ୍ର ଅସୁରେ ହୋବୁପାରି ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରତୁକୁ ବୋଲଇ ଦଶଶିର ॥୨୦
ଯଦ୍ୟପି ବଳା ତୁ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଯିବୁ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣର ତୁଲେ ଯେକାୟେ ନ ଯୁଦ୍ଧିବୁ ॥
ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷତ୍ରୀ ସେ ନୁହଇ ରାମଭାଇ ।
କିହୁତ ନାରାଜେ ପୃଥ୍ବୀ ପାରଇ ଦହି ॥
ଅଭେଦ କପତ ମୋର କଳା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
ପୂର୍ତ୍ତି ଶୁରାରେ ମୋର ଭେଦିଲାକ କାଣ୍ଡ ॥
ରୋମକେ ନାରାଜେ କରିଣ ବିକ୍ଷିଳା ।
ଶର ନିରନ୍ତରେ ଶରୀର ଭେଦିଲା ॥
ଅଗ୍ନି କଣିକା ଜାଣି ପଡ଼ଇ ତାର ବାଣ ।
ତେଣୁ ସେ ତୋତେ ତିଆରଇ ପୁଣ
ପୁଣ ॥୩୦
ବିଚାରିଣ ଯୁଦ୍ଧ କରସି ମୋର ବାବୁ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଛାଡ଼ି ତୁ ଜିଣିପାରୁ ସବୁ ॥
ଶ୍ରୀରାମରୁ ସଉମିତ୍ରୀ ଅଟଇ ବଡ଼ ରାଗୀ ।

ଏକାବେଳେ ଯୁଦ୍ଧି ଅଇଲି ମୁହିଁ ଭାଗି ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଲଇ ଏସନ କିମ୍ପା କହୁ ।
ମୋହର ମହିମା କି ନ ଜାଣୁ ବିଂଶବାହୁ ॥
ଏହିକ୍ଷଣି ତୋହୋର ଶତ୍ରୁ ଆସିବଇଁ ସାଧୁ ।
ରକ୍ଷା କରିତ ଯେ ନ ପାରିବେ ବିବୁଧୁ ॥
ଏତେକ ବୋଲିଣ ଓଳେଟ ମେଲାଜଂ ।
ହୋମ ଘର ଭିତରେ ବୀର ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଁ ॥୪୦
ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ଦିଅନ୍ତେ ରଥେକ ବାହାର ।
ଦେବଦଳନ ନାମ ଅଟଇ ତାହାର ॥
ତହିଁ ବିଜେ କଳା ରାବଣ କୁମାର ।
ଫର ଫର ଉଡ଼ଇ ଦିଗଦହନ ଚିରାଳ ॥
ରହୁବର ତେଜ ଆଶାତୁ ମେଘ ଜାଣି ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ତେଜ ସାମାନ୍ୟ ଦିନମଣି ॥
ରଥ ଚଳିଯାନ୍ତେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ।
ସୁର୍ଗେ ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲେ ଦିନମଣି ॥
ଇନ୍ଦ୍ରର ତହିଁକି ବୃତ୍ତ ଅସୁର ଯେହ୍ନେ ଯାଇ ।
ରାବଣର ନୟନ ତେସନ ଶୋଭା
ପାଇ ॥୫୦
ସଙ୍ଗେଣ ସଜନି ଅଛନ୍ତି ଅପ୍ରମିତ ।
ସେନା ସେନାପତି କେ କରିବ ଅନ୍ତ ॥
ରଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ତଦନ୍ତ ନ ଜାଣି ।
ଚଳନ୍ତେ ଚଳ ଚଳ କମ୍ପଇ ଧରଣୀ ॥
ଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ବିମଳ ପତ୍ତି ପତ୍ତି ।
ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଣ ବାଜଣା ବାଜନ୍ତି ॥
ଘଣ୍ଟଘଣ୍ଟ ଶବଦ ଶୁଭଇ ନିରନ୍ତର ।
ତମକ ନିଶାଣ ଶବଦ ଶୁଭଇ କୁତୁହଳ ॥
ମାର ମାର ଧୁନି ଗଗନପଥେ ଫୁରେ ।
ମଙ୍ଗଳ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି ବିଦୁ ବରେ ॥୬୦
ଘରେ ଘରେ ଉତ୍ସବ ଦ୍ୱାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ।
କଦଳୀ ବୃକ୍ଷମାନ ଧରିଣ ଆରମ୍ଭ ॥
ଦଧିମାଛ ଦାପଧରି ହୁଳାହୁଳି ପାରି ।
କାମଦେବ ବିଜୟେ କି ମଦନ ରଥଚକ୍ତି ॥
ନାନାରତ୍ନେ ଭୂଷଣ ଦିଶଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ବାମଗୋଡ଼େ ଅନର୍ଗଳ ଗୋଡ଼ର
ବୀରନେତ ॥

ଶିରରେ ମୁକୁଟ କିରଟୀ ବିତପନ ।
ବିଦ ମୁଦି କଟକି ତାଡ଼ ଅପ୍ରମାଣ ॥
କନେକ ଶିକଳୀ ପୁଷ୍ପ ମାଳା ଶୋହି ।
ପଦ୍ମରାଗ ପଦେକ ହୃଦରେ ଅଛି ଲାଭ ॥୭୦
ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ ଶୁରାରେ ନବରତ୍ନ ମାଳ ।
କଣ୍ଠରେ ଲାଭଅଛି ରାବଣ ଦୁଲାଳ ॥
ଫରହର ନିଶ କସ୍ତୁରୀ ରେଖ ଜାଣି ।
ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ଅସୁର କୁଳମଣି ॥
ବାମକରେଣ ବିଜୟେ କୋଦଣ୍ଡ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜରେ ଅଛଇ ଯେକ କାଣ୍ଡ ॥
କହେ ଭିଡ଼ିଅଛି ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ବେନି ।
ଆନନ୍ଦେଣ ଦେଖନ୍ତି ଲଙ୍କାର କାମେନୀ ॥
ଧନ୍ୟ ମେଘନାଦ ରାବଣ ତନୟେ ।
ତୋହୋର ଆଉ ଯନ୍ତ୍ର ଉପଦର୍ପ
ହୋୟେ ॥୮୦
ତପୁସୀ ଦୁର ବାପୁଡ଼ା ମୁକଟ ରିକ୍ଷ ଆୟେ ।
ମରିବେ ବୋଲି ଯେହ୍ନାକର ନାହିଁ ଭୟେ ॥
ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଲେ ନଜାଣି ।
ଆଜ କେହ୍ନେ ପ୍ରାଣ ପାଇବେଟି ପୁଣି ॥
ଦେବେ ନୟହନ୍ତି ଯାହାର ଶରଘାତ ।
ନରେ ବୀରରେ କି ତହିଁକି ସାମରଥ ॥
ଏସନେକ ବିଚାର କରନ୍ତି ଅସୁରୁଣୀମାନେ ।
ଉତ୍ତର ଗଡ଼ଦ୍ୱାରେ ବାହାର ହୋଇଲେ
ସଜନେ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋସାମଣି ।
ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥୯୦
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ।
ଆସ୍ଥାନ କରିଣ ମୁଗଛାଳରେ ବସିଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସମସ୍ତ ଯୋଷା ମିଳି ।
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭାଷେଣ ଜୟେବ ଶତବାଳି ॥
ରିକ୍ଷ କପିଗଣ ସମସ୍ତେ ହେଁ ମିଳି ।
ଆଦ୍ୱା ଗୋଷ୍ଠୀ କରି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭାଳି ॥
ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ତମକ ନିଶାଣ ।
ରାତ୍ର ପହଡ଼େ ଆଉଁ ବାଜୁଅଛି ପୁଣ ॥
କାଲି ଯେ ରାବଣ ଅପତୟେ ପାଇଗଲା ।
କେବଣ କେବଣ କଥା ବିଚାର ଯାଇଁ
କଲା ॥୧୦୦

ଏସନେକ ସମୟେ ଦ୍ରୁତନ କଳା ନଳ ।
 ଶରଣା ସେନାପତି ଆବର ମନ୍ତ୍ରବର ॥
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି କହନ୍ତି ତିନିଜଣ ।
 ଶୁଣଦେବ ଆୟୋଧ୍ୟର ଶ୍ରୀରାମ ରାଜନ ॥
 ଲଙ୍କାପୁରୁ ବାହାର ହୋଇଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ସଂଗେ ସଜନି ତାର ଅଛଇ ଅପ୍ରମିତ ॥
 ଆଗିଆଣି ଦାଣ୍ଡରେ ବାଜିଲାଣି ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଶୁଣି ଇତି ଶ୍ରୀରାମ ବେଗେ ହେନ୍ତି ସଜ ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଇଲେ ଆଗେ ସଜ ହୋଇ
 ଯାସି ।
 ମୋହୋର ଯିବା ଯାୟେ ଯୁଦ୍ଧ ସହି
 ଆସି ॥୧୦
 ରିକ୍ଷ କପି ପକାଇବେ ଆବୋରନ୍ତା କେହି
 ନାହିଁ ।
 ତୁ ଯାଇଁ କ୍ଷଣେକ ଆଶ୍ରୟ ଯୁଦ୍ଧ ସହି ॥
 ଶୁଣି ବାଳା ତନୟେ ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ।
 ଇତି କରଯୋଡ଼ି ବେଗେଣ ଧାଆଇ ॥
 ସଂଗେ ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ମହାତ୍ମ ତନ୍ଦନ ॥
 ସାରାସ ପାରାସ ଶରସେତୁ କାଳିବାର ।
 ଶରଣା ସେନାପତି ହନୁର ପିଅର ॥
 ତରୁଣିକ ଧରି ଧାଇଁଲେ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ।
 ତରଣ ପଡ଼େଣ କମ୍ପକ ବସୁମତୀ ॥୨୦
 ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲାଇଁ ଥୋକାସ ଦୂର ଗଲେ ।
 କପି ରକ୍ଷ ସୈନ୍ୟ ପକାନ୍ତି ଦେଖିଲେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ବୋଇଲା କିମ୍ପାଇଁ ଭୟେକର ।
 କପି ବୋଲନ୍ତି ଦେବ ବିଷମ ସମର ॥
 ଆପଣେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବଳ କରଇ ନାଶ ।
 ପନୁରା ଶସ୍ତ୍ର ଜାଣି ପାଇଲୁ ମହାତ୍ମାସ ॥
 ତୋହମ୍ଭାଣ ଯୁଦ୍ଧ ଆଜ କରଇ ଗୋସାଇଁ ।
 ସଜନି ଭିତରେ ଦେବ ଆସୁଅଛି ଧାଇଁ ॥
 କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ର ଯେହ୍ନେ ମଜୁର ମନ୍ଦର ।
 ତା ତହୁଁ ଉତ୍ସୁକି ରାବଣ କୁମାର ॥୩୦
 ଏସନେକ ବିଚାରି ଶ୍ରୀରାମତତ୍ତ୍ୱ ରାୟେ ।
 ସଂଗେ ବିଭୀଷେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଆୟେ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ହନୁମତ ଜମେବ ସୁଖେଣ ।

ତାରାକ୍ଷ ସମ୍ପାତି ବଳିମୁଖ କଞ୍ଚଣ ॥
 କାମୋଦ ସାରାସ ରମଣ ଶତବାଳି ।
 କାଳିମୁଖ ଗବାକ୍ଷ ଦଧିମୁଖ ବଳି ॥
 ତାଳିମ୍ବ ବସନ୍ତ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ତରୁଣିକ ଧରି ଉଡ଼ନ୍ତି ପ୍ରତକ୍ଷ ॥
 ଅପ୍ରମିତ ସୈନ୍ୟ ନ ଦିଶଇ ପୃଷ୍ଠି ।
 ବାଟେ ଦୁଇବଳ ହୋଇଲେ
 ଭେଟାଭେଟି ॥୪୦
 ରଣଗୋଳ ଧୟୋଳ ଆରେଣି ଭିତରେ ।
 ରିଝାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଅସୁର ବାନରେ ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ପୟେ ।
 ମହାଘୋର ସାଗ୍ରାମ ହୋଇଲା ଅତି
 କୋହେଁ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଦେଖି ଧାଇଁଲା ବାଳାସୁତ ।
 କରେ ଧରିଥିଲା ମହା ପରବତ ॥
 ଦୁଇ ବେଡ଼ ଦୁଇଇ ମାଇଲା ଗୋଷକରି ।
 ମେଘନାଦ ହେଦିଲା ତା ପ୍ରତି ଅସ୍ତବେଳ ॥
 ପୁଣ ବାବଲେକ ହେଦିଲାକ ଝାଡ଼ି ।
 ଅଙ୍ଗଦ ଶୁରାର କାଟିଲା ବିକୋତି ॥୫୦
 ପୁଣ ତାକ୍ଷବାଣ ଘେନିଲାକ ପାଞ୍ଚ ।
 ବାଳାର ତନୟେ ଦିଶିଲା ପରପଞ୍ଚ ॥
 ରକତେ ଜର ଜର ଦିଶଇ ତାର ଦେହ ।
 ପରିଘେକ ମାଇଲା ପୁଣ ରାବଣର ପୁଅ ॥
 ଘାଆ ପାଇ ଅଙ୍ଗଦ ମାଇଲା ଶକତି ।
 ବାଣେ ହେଦିଲା ତାହା ପୌଳସ୍ଥିର ନାଡ଼ି ॥
 ମୟେ ଦଇତର ଅସ୍ତ୍ର ହୋଇଲା ନିଧନ ।
 ପୁଣି ତିନିବଣ ପେଷିଲା ଦଶାନନର ନନ୍ଦନ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଶୁରାର ଚିରିଲା ଶରମୁନେ ।
 ବିକଳେ ସିଂହରଡ଼ି ଛାଡ଼ଇ ବାଳାର
 ନାନେ ॥୬୦
 ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲାମା ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ପଛକରି ରହିଲା ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ବୋଇଲା ପାମରରେ ତାହାକୁ କିମ୍ପାମାରୁ ।
 ମୁଇଁ ତୋର ଶତ୍ରୁ ମୋତେ ତୁ ନମାରୁ ॥
 ତେବେ ସେ ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରତକ୍ଷା ତୋହୋର ।
 ପାରିଲେଣ ନାରାଜ ସହସି ମୋହୋର ॥

ଏତେ ବୋଲିଣ ବିହିଲା ପାଞ୍ଚବାଣ ।
 ଆଦି ଆଷାଡ଼େ କି ଗର୍ଜଇ ମେଘ ଦ୍ରୋଣ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଉପରେ ପଡ଼ିଲା କାଣ୍ଡ ଯାଇଁ ।
 ସର୍ପ ଯେହ୍ନେ ଗାତେ ପଶଇ ପଳାଗ ॥୭୦
 ପାଞ୍ଚ ଧାରା ହୋଇ ବହଇ ରକତ ।
 କୋପେଣ ଦଇତ ହୋଇଲା ବିରକତ ॥
 ବିଶାଖୟେ ନାରାଜ ପେଷିଲାକ ଧାଡ଼ି ।
 ଲକ୍ଷଣ ହେଦିଲା ତାହା ପବନହୁଁ ଗତି ॥
 ନିରନ୍ତରେ ବାଣ ବିକ୍ଷଇ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ।
 ବରଷିବା ବେଳେ ଯେହ୍ନେ ବୃକ୍ଷ ନ ଦିଶଇ ॥
 ତେସନେକ ପ୍ରାୟେକ ଦେବଦଳଣ ରଥ ।
 କୁହୁଡ଼ି ପଡ଼ିବା ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ଶରପଥ ॥
 ଅସଂଖ୍ୟ ଅଗୋଚର କରନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ ବେନି ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥୮୦
 ସୁମେତ୍ରୀ ନନ୍ଦନ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ବାଣ ମାରି ।
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ପୁତ୍ର ଶରୀର ବିଦାରି ॥
 କଳାମେଘେ ଯେହ୍ନେ ବିକୁଳି ତେଜପରି ।
 ତେହ୍ନେ ପ୍ରାୟେକରି ଲକ୍ଷଣ ବାଣମାରି ॥
 ଦିଶଇ ମେଘନାଦର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରକତ ।
 କୋପେ ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର କଳାକ ଦଇତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ହେଦିଲା ତା କିଞ୍ଚିତ ପ୍ରକାରେ ।
 ପୁଣି ଲକ୍ଷଣ ଧଇଲା ଗରୁଡ଼ା ଶରେ ॥
 ମଣିଶ ବିହିଲା ଅତି କୋପଭରେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଧନୁ ଶହସ୍ର ସହିତରେ ॥୯୦
 କାଟି ପକାଇଲା ସୁମେତ୍ରୀର ସୁତ ।
 ଦେଖି ରିକ୍ଷ କପିମାନ ବିଛନ୍ତି ଦୂରିତ ॥
 ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାୟାଧନୁ ଧରି ।
 ଚାରି ମେଘରେ କି ଜଗତ ଆବୋରି ॥
 ଘଡ଼ଘଡ଼ି ବଡ଼ବଡ଼ି ବରଷନ୍ତି ପାଣି ।
 କପଟ ବୋଲି ତାହା ସଉମିତ୍ରୀ ଜାଣି ॥
 ପବନା ଅସ୍ତ୍ର ମାରିଣ ଉଡ଼ାଇଣ ଦେଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଇଲା ॥
 ମାୟାକଲେ କିରେ ଆସନ୍ତ ସେ ପାଇ ।
 କାହିଁ ଯିବୁ ଆଜ ଜାଣିମାରେ ଭାଇ ॥୧୦୦
 କାଳି ପରାୟେକ ନୋହଇ ପରସ୍ତାବ ।
 ଆନ ସେ ବାରତା ତୋର ବାପକୁ ଆଜ

ଦେବ ॥

ତୁ ଯାଇ ଲେଉଟିକି ଦେଖିବୁ ଲଙ୍କାପୁରୀ ।
ଏହେନେକ ବିଚାର କି ମନରେ ଅଛୁ
ଧରି ॥
ଯେତେ ବୋଲିଣ ବିନ୍ଧିଲେ ତାସ ଶର ।
ଦେଖି ନିବାରିଲା ତା ରାବଣ କୁମାର ॥
ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ରକରି ଶହସ୍ର ବେଗେ ମାରି ।
ଦେଖି ସଉମିତ୍ରୀ ପାଞ୍ଚ କାଣ୍ଡରେ ନିବାରି ॥
ଦଶଶତ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲାକ ହେଲେ ।
ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ସମର ବଢ଼ିଲା ବେନେବେନେ ॥୧୦
ଶହସ୍ର ଆତଯାତ ହୋଅନ୍ତେ ଦୁହେଁ ନ
ଦିଶନ୍ତି ।
ବଜ୍ରପାତ ପରାୟେକ ଟଙ୍କାର କରନ୍ତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଅଳ୍ପପନ ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧଥିଲେ ।
ହନୁମନ୍ତ କହନ୍ତେ ସେ ବାହୁଡ଼ି ଧାଇଁଲେ ॥
କୁଳପାଞ୍ଚକୁ ଛାଡ଼ି ସୁଗ୍ରୀବର ଆୟେ ।
ନରାଦେବ ବାରକୁ ଛାଡ଼ି ବିଭୀଷଣ
ଧାୟେ ॥
ଅମର ଛାମୁରୁ ଅଇଲା କେଶରୀ ।
ଦେବାଦେବକୁ ଛାଡ଼ି ଅଇଲା ଶଉରୀ ॥
ନୀଳ ବାହୁଡ଼ିଲା ପ୍ରଶସ୍ତ ଛାମୁରୁ ।
ଲକ୍ଷଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସମର ମହାରାଜୁ ॥ ୨୦
ନଳ ସୁଷେଣ ଜମ୍ବେବ ଶତବାଳି ।
କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ଧାମନ୍ତି ବିକରାଳି ॥
ଶରସେତୁ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ସୁନାସ ।
ଚନ୍ଦନ ମହାଦ୍ର ସାରାସ ପାରାସ ॥
ତାଳିମ୍ବ ପବନ ବସନ୍ତ ସୁସୋଦନ ।
କୁମୁଦ କଞ୍ଚଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
ଶୁଣିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଲକ୍ଷଣର ଯୁଦ୍ଧ ।
ରଣହାଡ଼ି ଧାମନ୍ତି ଘେନିଣ ଆୟୁଧ ॥
ଅଷ୍ଟ ସେ ଯୁଥପତି ଯେକମୁଖ ହୋଇ ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ପିଠି ପର୍ବ ହୋଇଲେକ ଯାଇଁ ॥୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ଧାମନ୍ତେ ଜାଣିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ଲକ୍ଷେକ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲା ତୁରିତ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଶୟେ ପ୍ରସ୍ତୀବରକୁ ସାତ ଶର ।
ବିଭୀଷଣକୁ ଲକ୍ଷେ ନାରାଜ ପରିହର ॥
ଅଙ୍ଗଦକୁ ପାଞ୍ଚ ହନୁମନ୍ତକଲ ଦଶ ।

ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନକଲ ବିନ୍ଧିଲା ପଞ୍ଚାଶ ॥
ସୁନାସକୁ ଦୁଇବାଣ ଗବାକ୍ଷକୁ ବେନି ।
ନଳକଲ ଆଠ ନୀଳକଲ ତିନି ॥
ତାଳିମ୍ବକଲ ଚାରି ପବନକଲ ବାର ।
କେଶରୀକି ଆଠ ମହାନ୍ଦକଲ ପନ୍ଦର ॥୪୦
ଦୃବିନ୍ଦକଲ ବଡ଼ିଶ କାଳିମୁଖକଲ ଚାରି ।
ସୁଷେଣ ମନ୍ଥକି କୋଡ଼ିୟେ ବାଣ ମାରି ॥
ଜମ୍ବେବକଲ ଚଉଦ ବଳିମୁଖକଲ ସାତ ।
ସୁସୋଦନକୁ ଦୁଇ ପାରାସକୁ ଏକଶତ ॥
ଦଧିମୁଖକୁ ଷୋଳ କାଳିଜନକଲ ଯେଗାର ।
ସମ୍ପାତିକି ଷାଠିୟେ ଶରସେତୁକୁ ପନ୍ଦର ॥
କୁମୁଦକୁ ଚଉବିଂଶ ପାରିଜାତକଲ ଦୁଇ ।
ଶଉରୀକି ସାତ ନାରାଜ ପେଷଇ ॥
ରମଣକୁ ପନ୍ଦର ତାରା ପିତାକୁ ସହସ୍ରେ
ବାଣମାରି ।
ମାୟା ଶସ୍ତ୍ରମାନ ବିନ୍ଧଇ ହାକିକରି ॥୫୦
ସବୁ କପିକି ମାଉଲା କାଣ୍ଡେ କାଣ୍ଡେ ।
ହାକିଣ ବିନ୍ଧଇ ହୋଇଣ ପରତଷ୍ଠେ ॥
ଉତ୍ତମ କପିକି ବାଢ଼ି କାଣ୍ଡ ମାରି ।
ରିକ୍ଷ କପିକି କାଣ୍ଡେ କାଣ୍ଡେ ପ୍ରହାରି ॥
ରିକ୍ଷ ବାନର ଯେ ଯେତେକ ସୈନ୍ୟ ଥିଲା ।
ନାରାଜେ ଲେଖାୟେ ସବୁ କପିକି
ପ୍ରହାରିଲା ॥
ପନ୍ଦଙ୍ଗ ଉଡ଼ିଲାନି ଅନଙ୍ଗ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ।
କୁଳକୁଳା ପୋକକି ପଡ଼ିଲେ ରଣଭୂଇଁ ॥
ତାରାଗଣେ ଗଗନୁ ପଡ଼ିଲେ କି ଖସି ।
ନାରାଜ ତେସନ ପରାୟେକ ଦିଶି ॥୬୦
ମନଭେଦୀ ଶର ସୁମରଣା କଲା ।
ପହଡ଼େ ପରିଯତେ ସଜନି ନ ଦିଶିଲା ॥
ଅଙ୍ଗଦର ସଙ୍ଗେ ଘଡ଼ିୟେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ।
ଲକ୍ଷଣର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିଲା ନବଘଡ଼ି ॥
ପୂର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ଦେବତାକି ପଶିଲାକ ରଣେ ।
ଅସ୍ତରିରିକି ହୋଇଲା ଛାୟାର ରମଣେ ॥
ଅସୁରେ ନିଶାଚରେ ରାତ୍ରେଣ ବଳୀଆର ।
ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ଅପାର ॥
ଯେବଣ କାଳେ ସେ ଜିଣିଲା ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ।

ତହୁଁ ଦଶଗୁଣେ ସମର ଘୋର କରି ॥୭୦
ଘଡ଼ିକ ଭିତରେ ଶ୍ରୀରାମ ସୈନ୍ୟ କାଟି ।
ରିକ୍ଷ କପିମାନେ ସମରେଣ ଲୋଟି ॥
ଘାୟେ ଘୁମାଇଣ ପଡ଼ିଲେ ପଲ ପଲ ।
ସେନା ସେନାପତି ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ॥
ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ହୋଇଲେ ସଂଘାରି ।
ଅଷ୍ଟ ସେନ୍ୟାକୁ ବିକୋଟିଣ ମାରି ॥
ବିଭୀଷଣ ଛାନ ହାରୀଭୂମିରେ ଶୋଇଲା ।
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ଅଚେତନ ହୋଇଲା ॥
ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ପଡ଼ିଲେ ନଳନୀଳ ।
ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ରିକ୍ଷ କପିବଳ ॥୮୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଛନ୍ତି ଭାଇବେନି ।
କୋପେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାଗପାଶ ଘେନି ॥
ମନ୍ତ୍ରିଣ ବିନ୍ଧିଲା ବୀର ଗୁଣରେ ବସାଇ ।
ଦେଖି ପଲାଇଲେ ସ୍ୱର୍ଗସୁର ସାଇଁ ॥
ବ୍ରହ୍ମାକ୍ଷ କର୍ମିଳା ସପତ ସିନ୍ଧୁ ଥିର ।
ବାସୁକି ଭୟେ ନ ଟେକଇ ଶିର ॥
ଚଳିଲାକ ଅସ୍ର ଘୋର ରାବକରି ।
କୃତାନ୍ତେକ ଆଇଲାକି ଅନଳ ମୁଖେ ଭରି ॥
ବିକଟାଳ ମୁଖ ବିକଟ ଦଶନ ।
ଜିଭ ଲହ ଲହ ପ୍ରତଷ୍ଠ ବଦନ ॥ ୯୦
ପୁ ପୁ କାର ଧୁନି ଗର୍ଜଇ ପୁଣପୁଣି ।
ଅଶୀବାସ ପବନ ଗର୍ଜନ ପ୍ରାୟେ ମଣି ॥
ଫେରି ଟେକିବାରେ ଗଗନ ଉହାଡ଼ିଲା ।
ସ୍ୱର୍ଗମଞ୍ଚ ଦୁଇପୁର ନିରୋଧୁଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଉପରକୁ ପଡ଼ିଲାକ ଧାଇଁ ।
ଅସ୍ର ନିବାରୀ ନପାରିଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଆଗେ ବାନ୍ଧିଲା ଅହିଂସର ।
ପଛେଣ ବାନ୍ଧିଲା କୌଶଲ୍ୟା କୁମର ॥
ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଛାଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ ବେନି ଭାଇ ।
ମନେ ବିଚାରିଲେ ଆମ୍ଭେ ସେ
ବିଷ୍ଣୁଦେହୀ ॥୧୦୦
ଅସୁର ଯୋଗ୍ୟତା ଯେ କି ଆମକୁ ହୋୟେ
ନାଶି ।
କିସ କରିବ ଯେହୁଁ ଦୃଷ୍ଟସହ କାଳପାଣୀ ॥
ଏସନେକ ଭାଳି ପଡ଼ିଲେ ଯହୁଁ ବେନି ।

ଶହସ୍ର ଭୟେ କଲା ନାରାୟଣକୁ ଚିହ୍ନି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଭୟେ ମନ୍ତ୍ରର ପ୍ରବଳେ ।
 ଆପଣାର ଗାଡ଼େ ସାଗ୍ରାମର କାଳେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବାନ୍ଧିଲା ଯଦୁକରି ।
 ଦୁଇଭାଇ ନିଚେଷ୍ଟ ଶୋଇଲେ ବସନ୍ତରା ॥
 ଯାହାରଟି ସେବକ ଗରୁଡ଼ ବାହନ ।
 ସେ ଦେବ କାଳଗରଳେ ହୋଇଲେ
 ଅବେଦନ ॥୧୦
 ଆନନ୍ଦେଶ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି କରି ।
 ବିଚାରଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲାକ ଡିମିରି ॥
 କାଲି ପିତା ଆସି ଆଖି ସୁଖେ ଦେଖୁ ।
 ତେବେ ସେ ତାହାର ବିରସହି ଉପେଖୁ ॥
 ରାତ୍ର ପାହିବା ଯାୟେ ଥିବେକି ଯେହୁ
 ବୁଝି ।
 ଏତେ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ଇ ବିଶ୍ଵବାର ନାତି ॥
 ଦେବଦଳଣ ରଥ ଚକ୍ର ଘନଘନ ।
 ଶରଦ ପଦ୍ମ ଜାଣିକି ବିକାଶର ବଦନ ॥
 କୋଟାହକ ରାବ ଶୁଭର ଚନ୍ଦ୍ରପାଶ ।
 ଗଣକରେ କରି ଚକ୍ର ନିଜବାସ ॥୨୦
 ନରାଗକ ମୋହୋଦର ଅକପନ ।
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ଦେବାନ୍ତେ ମିତ୍ରଘନ ॥
 ସଲୋପି ଅଲୋପି ମୁଖା ଯେ ଦୁମୁଖାକଙ୍କ ।
 ସିଂହ ବୃନ୍ଦ କାଳଘଣ୍ଟ ବାରଘଣ୍ଟ ଧଳ ॥
 ବିକୁମ୍ଭାକି ଅମୟେ ଅକମୟେ ତ୍ରିଶିରା ।
 ମହାରାବଣ ବହୁଧନୁଷ୍ଠ ମହାବୀରା ॥
 ରଥା ଯୋଦ୍ଧା ରାଉତ ପାଦାନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ।
 ବାଜର ବାଦ୍ୟ ବାରବୃନ୍ତ ଛନ୍ଦ ॥
 ଚିହ୍ନ ଚିରାକ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
 ଆଲମ୍ବ ପାଟକ୍ଷତ୍ର ବିଭୀଷ୍ ଅପାର ॥୩୦
 ଦିହୁଡ଼ି ନିରନ୍ତରେ ଜଳଇ ନିଶାକାଳେ ।
 ଆନନ୍ଦେଶ ଥାଠ ଚକ୍ର ଅବନିକେ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ରେ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ବାରତା ।
 ନର ବାନର ସଂହାରି ଆସଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତା ॥
 ରାବଣ ଶୁଣିଲା ପୁତ୍ରର ଯୁଦ୍ଧ ରାତି ।
 ଆସ୍ଥାନରେ ବିଜୟେ ଯାଉଁ କଳାକ
 ଲକପତି ॥

ଶୁକ ସାରଣ ଅଛନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ସଭା କରିଅଛି ଅମନାତ୍ୟ ପାତ୍ର ଘେନି ॥
 ରାଉତ ମାହୁଡ଼େ ରଥା ପୟେକାର ।
 ପଞ୍ଚକୋଶ ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ ପଟୋଆର ॥୪୦
 ଘନ ଘନ ଚାର ବାରତା ଜଣାଇଁ ।
 ଶୁଣଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୃପତି କୁଳସାଜଁ ॥
 ମେଘନାଦ କୁମର ସଂଗ୍ରାମକୁ ଗଲା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଂଗେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ॥
 ରିକ୍ଷ କପି ସମସ୍ତ ସଂସ୍ଥାରିଲା ହେଲେ ।
 ସେନା ସେନାପତି ମାଉଲା ଭୁବବଳେ ॥
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ନାଗଫାଶେ ବାନ୍ଧି ।
 ବାହୁଡ଼ି ବିଜେ କଲା ଶତ୍ରୁକୁ ତୋର ସାଧୁ ॥
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଖ ହୋଇ ।
 ଚାରକର ପ୍ରସନ୍ନେ ଧନରତ୍ନ ଦେଇ ॥୫୦
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମାନାତ୍ୟକୁ ଚାହିଁକରି ହସି ।
 ଶୁଣି ହୋ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବଜରା ମୋର ନାଶି ॥
 ସାଧୁ ସାଧୁ ପୁତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମୀକର ପ୍ରଦାପ ।
 ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ଆନେ ଜିଣିଲା ସୁର
 ନୃପ ॥
 ଯାଅ ହୋ ଶୁକ ସାରଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି । ୬୦
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବାହୁଡ଼ାଇ ପାଛୋଟି ଆସ ଘେନି ॥
 ମେଘନାଦ ଦୁଷ୍ଟରେ ଶୁଣିମି ଶତ୍ରୁହତ ।
 ତେବେ ସେ ଭ୍ରାନ୍ତି ଫିଟିବ ମୋର ଚିତ୍ତ ॥
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣେ ସୈନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ରାଜାର ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଗଲେକ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ॥
 ଦେଖିଲେ କଟକେ ପଶିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ସଙ୍ଗରେ ରଥଗଜ ସଜନି ଅପ୍ରିମିତ ॥
 ଦଉଡ଼ି ନିରନ୍ତରେ ଆଲୋଅମୟ ଦିଶଇ ।
 ଦେବଦଳଣ ରଥ ଚକ୍ରି ବେଗେଶ ଆସଇ ॥
 ବାଟରେ ଆସନ୍ତେ ଦେଖିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ରାଜା ଆଜ୍ଞାଦେଲା ଯିବୁ ତୋତେ ଘେନି ॥
 ଶତ୍ରୁର ନିଧନ ଶୁଣିମି ତୋର ତହୁଁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପତିକି ଜୀବଦାନ ଦେଲୁ ଯହୁଁ ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଚକ୍ର ଘନଘନ ।
 ଦେଖନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ନରନାରୀ ସର୍ବଜନ ॥୭୦
 ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସାଧୁ ସାଧୁ ମେଘନାଦ ।

ତୋହୋରେ ବଞ୍ଚୁଲୁ ଆମେ ଯେତେକ
 ପରମାଦ ॥
 ରିକ୍ଷ ବାନର ମାରି ଅବଟେକ କଲୁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୋକକର ଜୀବଦାନ ଦେଲୁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ବିରାଟେଶ ଅକାରୋଶ
 ମଲା ।
 ଏକୁଳ ଗୋଟାରୁ ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିଗଲା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୋଡ଼ିଲା ହନୁମନ୍ତ ।
 ସେହି ମଲାଟିକି ମଧୁବନ ବୃକ୍ଷାନ୍ତ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଜଗତୀ ଚାଳ ଯେହୁଁ
 ନେଲା ।
 ସେ ଦୃଷ୍ଟ କେମନ୍ତେ ପ୍ରକାରେ କ୍ଷୟେ
 ଗଲା ॥୮୦
 ଦୁଇଯତି ପଡ଼ିଲେ କେବଣହିଁ ଶରେ ।
 ଥିଲା ଲୋକେ ବୋଇଲେ ବିଶିଲୁ
 ଅହିଂସରେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବିରାଟେଶ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ।
 ରିକ୍ଷ କପି ବଳ ଆଜ କଲୁ ଯେ ଧୂମାନ୍ତ ॥
 ସ୍ଵର୍ଗେ ପଶି ଯେହୁଁ ଧୂମାନ୍ତ କଲୁ
 ସୁରଗଣେ ।
 ଅଗ୍ନି ଦହଇ ଯେହୁଁ ଶୁଖିଲା ତିରଣେ ॥
 ତେହୁଁ ପରାକରି ଦହିଲୁଁ ଜଗତ ।
 କ୍ଷତ୍ରୀକର ବର ଯେ ରାବଣର ସୁତ ॥
 ଏହାର ଯୁଦ୍ଧିଲେ କି ରିକ୍ଷ କପି ରହି ।
 ଯାହାର ନାରାଜ ଘାତ ଇନ୍ଦ୍ର ହିଁ ନ
 ସହଇ ॥୯୦
 ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
 ଆନନ୍ଦେ ଧାମନ୍ତି ହୋଇଣ ଉତ୍ତାନ ॥
 ନଗ୍ରରେ ଆନନ୍ଦ ଉଚ୍ଛବ ସର୍ବଜନ ।
 ରାଟେ କୟେବାର କରନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
 ସିଂହଦ୍ଵାରେ ରଥ ଲାଗିଲାକ ଯାଉଁ ।
 ଭିତରକୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଗଲାକ ଓହ୍ଲାଇଁ ॥
 ଦେଖିଲା ଆସ୍ଥାନେ ଅଛଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ।
 ଦୂରହୁଁ ପ୍ରଳମ୍ବ କରି ଉଠିଲାକ ଧାଡ଼ି ॥
 ଶିରେ କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ଉଡ଼ା ଦୁଇ ଗଲା ।
 ପୁଣି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଣ ଉଠିଲା ॥୧୦୦

ରାୟେ ଆଜ୍ଞା ଦିଅନ୍ତି କତିକି ମୋର ଆସ ।
 ଆଜ୍ଞିର ସଂଗ୍ରାମ ବାବୁ କଲୁ କିଏ କିଏ ॥
 ପୁତ୍ର ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ।
 ଆବର କହିବାରେ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ॥
 ଅସୁରକର ଶତ୍ରୁ ଅଭଳି ସଂସ୍କାରି ।
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରକ୍ଷକପି ମାରି ॥
 ସେ କେହ୍ନେ ଜାଣିମେ ମାୟା ଯୁଦ୍ଧର ଗତି ।
 ମନିଷ୍ୟ ଶ୍ୟାମାର ସେ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇ ଯତି ॥
 ଘଡ଼ିକର ମଧ୍ୟେ ସଂଘାରିଲି ବଳ ।
 କାଲି ଯାଇ ଆପଣେ ଦେଖ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ॥୧୦
 ଶୁଣି ଦଶାନନ ହୋଇଲା ଆନନ୍ଦ ।
 ମୁଖ ବିକାଶର ପୌର୍ଣ୍ଣମୀର ଚାନ୍ଦ ॥
 ସିଂହାସନ ଉଠି ପୁତ୍ରକୁ କୋଳକଳା ।
 ମନ୍ତ୍ରାଗଣମାନଙ୍କୁ ରାଜଣ ବୋଇଲା ॥
 ରାମ ଯେ ସମୁଦ୍ରେ ବାନ୍ଧିଲେ ସେତୁଦକ୍ଷ ।
 ଯେବେଦ୍ୱାରେ କିମ୍ବା ଲୋଟିଲା ତାରକ୍ଷ ॥
 ନଗ୍ର ଉଦ୍ଧବ କରାଅ ମୋର ଯାଇଁ ।
 ଦେବତାନ୍ତ ପୂଜାଅ ବିବିଧ ପୁଷ୍ପଦେଇ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଭୋଜନ ଦୁଃଖୀକି ଧନ ଦିଅ ।
 ସଂଗ୍ରାମ ଭୂମିକି ସାତାକୁ ବେରେ ନିଅ ॥୧୦
 ଦେଖୁଁ ଯାଇଁ ସ୍ୱାମୀ ଦିଅର ବଡ଼ପଣ ।
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ରକ୍ଷ କପିଗଣ ॥
 ଭାର ଚାଷ୍ଟାକ ମୋର ଅକାରଣେ ମଲା ।
 ଯେହି ଶତ୍ରୁ ଦେଖି ଅକାରଣେ ଛାଡ଼ିଗଲା ॥
 ଯେବେ ସେ ଜାଣିଲି ହୃଦେ ତାର ପାପ ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ମାଜଲୁରେ ବାପ ॥
 ସେ ଯେ ଅମର ବ୍ରହ୍ମାର ପରସନେ ।
 ତାକୁ ମାଜଲୁ କେବଣ ଆକ୍ରମ୍ଭନେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ଶୁଣ ଦଶଶିରି ।
 ଧରି ମାଜଲେ ଚାତ ସିଧାହିଁ ହାବେ
 ମରି ॥୧୧୦
 ଅମର ହୋଇଲା ଲୋକ ତାହାର ସୁଖେ
 ଥିବ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କଲେ କି ଅନ୍ୟାୟେ ପାରଯିବ ॥
 ବୁଦ୍ଧ ଛାଡ଼ିଲା ଯେଣେ ଧର୍ମହାନୀ ।
 ଶତ୍ରୁରେ ଶରଣ ପଶିଲା ଯେତେକ ଅଜ୍ଞାନୀ ॥

ତାହାଙ୍କ ସଂଗତେ ପୁଣି ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଶହସ୍ର
 ମାରି ।
 ତାହାର ମାଜଲେକି ହୋଇବ ସଂସ୍କାରି ॥
 ତୁ କାଲି ପ୍ରଭାତେ ଦେଖୁସିନା ଯାଇଁ ।
 ସ୍ରାହାନ ଭୋଜନ ଯେବେ କର
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇଲା ସତୋଷ ।
 ଯେ ଯାହାରେ ଯାଅ ବୋଲି ଦେଲାକ
 ଆଦେଶ ॥୪୦
 ଆପଣେ ଭିତର ପୁରକର ଗଲା ।
 ଯେ ବିଧି ମାଜଣା ମୋଣୋହିଁ ସାରିଲା ॥
 ତ୍ରିଜଟାକୁ ହକାରି ବୋଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ।
 ଏ କଥା କହଯାଇଁ ସାତୟା ଛାମୁର ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ମୋର ଚକ୍ରାଇ ଘେନିଯାଅ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖାଅ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାରାଜେ ତାର ପତିର ପ୍ରାଣହାରି ।
 ଦେଖି ପ୍ରତେ ଯାଉ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ବାହୁଡ଼ାଇ ଆଣି ଓଶେକ ବନେ ଥୁଅ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଘେନି ଯେହିକ୍ଷଣି ଯାଅ ॥୪୦
 ଆଜ୍ଞା ପାଇଁ ଯେ ଗଲାକ ତ୍ରିଜଟା ।
 ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ମଧୁବନ ତୋଟା ॥
 ରାବଣ ଆଜ୍ଞାୟେ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଘେନି ।
 ସାତାକୁ କହଇ ସେ ବିଭୀଷଣେର ଦୁଲଣୀ ॥
 ଶୁଣ ଗୋ ଜାନେକୀ ଆଜ୍ଞିର ସମର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଲି ରାବଣ କୁମର ॥
 ପରିପାଳ ଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ରଣେ ପଶି ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ସକଳ ବିନାଶି ॥
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ନାଗପାଶେ ବାନ୍ଧି ।
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣକୁ ବିଷମ ଶର ବିନ୍ଧି ॥୧୦
 ହନୁମତ ଅଜ୍ଞାଦ ସହିତେ ନାଶ ଗଲେ ।
 ପତିର ସଜନି ତୋର ଗୋଟିୟେ ନ
 ବର୍ଜିଲେ ॥
 ରାବଣେଶ୍ୱର ତୋତେ ବାରତା
 ଦେଇଅଛଇ ।
 ତୋତେ ଘେନିଯିବି ମୁଁ ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ
 ବସାଇ ॥

ଦେଖ ଯାଇଁ ତୋର ସ୍ୱାମୀର ମରଣ ।
 ଦେଖାଇ ଆଣିମି ରାଜା ଦେଇଛି ପରମାଣ ॥
 ଆସ ଆସ ସୁଦେରାରେ ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ
 ବସ ।
 ଶୁଣି ଜାନେକୀ ମନରେ ପାଇଲାକ ପ୍ରାଣ ॥
 ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଲଇ ଅବିଷନେ ।
 ପୁର ସୁତାରୁ ଛିଡ଼ି ମୁକୁତା ପଡ଼ଇ
 ଯେସନେ ॥୭୦
 ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଣ ବୋଲଇ ଚାନ୍ଦମୁହାଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ କିଶନ୍ତା ପୃଥ୍ୱରେ କେହି ନାହିଁ ॥
 ଦେବେ ନ ପାରନ୍ତି ଅସୁରେ କିଏ କରି ।
 ଅପୂର୍ବ କଥା କିରେ ପ୍ରତେ କରି ପାରି ॥
 ଚାଲ ଚାଲ କେସନେ ଦେଖିବାକ ରାତି ।
 ଯେତେବୋଲିଣ ଉଠିଲା ମହାସ୍ୟତୀ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନେ ବିଜେ କଲା ଯାଇଁ ।
 ରଘୁବର ଆନନ୍ଦ ଅନେକ ସୁଖପାଇଁ ॥
 ବିଚାରଇ ଯେବେ ଗଲା ମୋର କଷ୍ଟ ।
 ଯହୁଁ ଅଜ୍ଞେ ମୋର ଲାଗିଲା
 ପାଦପୁଷ୍ପ ॥୮୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲେ
 ଯେତେକାଳେ ।
 ଏତେ ବୋଲି ରଥ ଉଡ଼ଇ ଅନ୍ତରାଳେ ॥
 ତ୍ରିଜଟା ସୁରମା ସହିତେ ସହସ୍ତ୍ରେକ ନାରୀ ।
 ମଧ୍ୟେ ବସିଛନ୍ତି ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ତାରାଗଣେ ଯେହ୍ନେ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀର ଶଶୀ ।
 ରାକ୍ଷସୁଣାକ ମଧ୍ୟେ ଜାନେକୀ ଶୋଭାଦିଶି ॥
 ଉତ୍ତର ମୁଖେ ରଥ ଚଳଇ ଘନ ଘନ ।
 ନିଶ୍ୱାସକେ ଛାଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଆୟେତନ ॥
 ପାଟେରୀ ତେଜଃଯାଇଁ ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିରେ
 ପଶି ।
 ରକ୍ଷ କପି ମୃତ୍ୟୁ କୁଡ଼ ହୋଇ ଦିଶି ॥୯୦
 ରକତେ ଜର ଜର ସବୁକରି କାୟେ ।
 ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ କପି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଘାୟେ ॥
 କାହାର ନିଶ୍ୱାସ ବହଇ ଖରତର ।
 କେ ଚିରି ହୁଗାଲି ପକାଇଲେ ଶର ॥
 କେହୁଁ ଆପଣେ ପୁରୁଷ କଟାକ୍ଷି ।

ଧାର ଧାର ହୋଇଣ କେ ବାହାର
ହେଉଅଛି ॥
ଏକକୁ କହିବାରୁ ଆରେକ ନିସତ ।
କେ ବୋଲଇ କାହିଁ ଅଛି ରଘୁନାଥ ॥
କେବଟାହିଁ କପି ନିରେଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।
ଲୋକ ଦୁଷ୍ଟ ଶୁଣି ଉଠିଣ ବସିଲା ॥୧୦୦
ଏକ ଆରେକର ଉତ୍ସାସନ୍ତି କାୟେ ।
କେ ବୋଲନ୍ତି ରଖ ଆସି ବାପମାୟେ ॥
କେ ବୋଲଇ ବାବୁରେ କ୍ଷତ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ଏତେ ବଳ ଗୋଟାକୁ କଳାକ ବିଦାତ ॥
ଦୁଇ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ସାତ ଦେଖିଯାନ୍ତି ।
ଅଜ୍ଞାନ ଲୋକ ଦେଖିଲେ ଉଠାଇ ବସନ୍ତି ॥
ନାରାଜ ଉପାଡ଼ି ପୁକନ୍ତି ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ି ।
ରୁମ୍ଭେକ ପଥର ଦେଖାଇ ଫଳା କାଡ଼ି ॥
ହୋଇଲେ ସତେତ ରିକ୍ଷ କପି ବଳ ।
ମୋହ ତେଜି ତହିଁ ଉଠିଲେ ସକଳ ॥୧୦
ସୁଗ୍ରୀବର ହନୁମତ ଜମ୍ଭେବ ବିଭୀଷଣ ।
ଗନ୍ଧମାରଦନ ଅଜାଦ ସୁଷ୍ମେଣ ॥
କାଳିଙ୍ଗ ନ କାଳିମୁଖ ସମ୍ପାତି ପାରାସ ।
ଦଧିମୁଖ କୁମୋଦ କଞ୍ଚଣ ସାରାସ ॥
ବସନ୍ତ ରମଣ ଶରଣ ସେନାପତି ।
ତାରାକ୍ଷ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ଉଠନ୍ତି ॥
ତାରାର ପିଅର ରୋମାଦେବର ତାତ ।
ମୋହ ତେଜି ଉଠି ବସିଲେ ସମସ୍ତ ॥
ଶର ହୁରାକି ପୁକନ୍ତି ଘାଆ ମୁଖେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ରୋଦନ୍ତି ମହାଦୁଃଖେ ॥୨୦
ବିଷର ଢାଳାରେ ସ୍ବାମୀ ଥିଲେ ଶୋଇ ।
ଲୋକ ଦୁଷ୍ଟ ଶୁଣି ଉଠନ୍ତି ଗୁଆଙ୍ଗ ॥
ପୁଣି ପଡ଼ିଲେ ସେ ସମାଜି ନ ପାରି ।
ନାଗଫାଶ ବାନ୍ଧିଅଛି ଅତି ଯତ୍ନକରି ॥
ଚରଣୁ ବେଢ଼ାଇ ଅଛି କଣ୍ଠ ପରିଯତେ ।
ଦେଖିଣ ଆକୁଳ ସବୁକରି ଚିତ୍ତେ ॥
ବାନ୍ଧରି ବେଢ଼ା କରି ଗୁଡ଼ିଆଇ ଅଛି ।
ଏହି ପରକାରେ ସୁମେତ୍ରାର ବନ୍ଧି ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ରୋଦନ୍ତି ବାନ୍ଧଣଥୁ ।
ଆମକୁ ଭାଜରେ ମୃତ୍ୟୁ ଅଛି ଯେଥୁ ॥୩୦

ସାତା ସେ କହାଇ ଆଣିଲା ମୋତେ ବାଟ ।
ସୁରାବେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ ଅଟଇ ଯମରାଷ୍ଟ୍ର ॥
ରିକ୍ଷ କପି ଲୋଚାୟେ ମରାଇଲି ଆଣି ।
କେହ୍ନେ ବିଭୀଷଣକୁ କରାଇବି ନୃପମଣି ॥
ସବୁ କଥାମାନ ନିଷ୍ଠଳକୁ ଗଲା ।
ନିଶ୍ଚୟେ ରାବଣ ମୋ ସାତାକୁ ଭୋଗ
କଲା ॥
ଯଶ ସମ୍ପଦରେ ନାହିଁ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ।
କେମନ୍ତେ ପ୍ରାଣ ପାଇବ ସୁମେତ୍ରା ତନୁଜ ॥
ଲକ୍ଷଣ ବିକଳେ ସୁମରଇ ଆଉ ଆଉ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲଇ ମୋର ପ୍ରାଣ ରଖ
ଭାଇ ॥୪୦
ଖଣ୍ଡି ଖଣ୍ଡି ହୋଇ ଛିଡ଼ିଲା ମୋର ଦେହ ।
ଜମ୍ଭେବ ମନ୍ତ୍ରୀ ହୋ ଉପାୟ ମୋତେ କହ ॥
ପ୍ରାଣ ଯାଉ ପଛେ ଯେହା ଦେହ ନ
ସହଇ ।
ନିଲଜର ଦେହ ରହିଅଛି କାହିଁପାଇଁ ॥
କର ଲେଉଟାନ୍ତି ଆପଣା ମନେ ମନେ ।
ଟାଳି ନୁଆରନ୍ତି ନିବିଡ଼ ବ୍ୟଧନେ ॥
କର ପାଦ ପେଟ ବୁକୁ କଟିଯାନ୍ତୁ ।
ଅହିର ବାନ୍ଧେଣି ଅଟଇ ଅନୁ ଆନୁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିବାକୁ ପୁଣିହିଁ ମନ କଲେ ।
ଲକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆଉଜି ପଡ଼ିଲେ ॥୫୦
ଅନନ୍ତ ଶଯ୍ୟାରେ ଯେହ୍ନେ ନାରାୟଣ
ଶୋୟେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦିଶନ୍ତି ତେହ୍ନେ ପ୍ରାୟେ ॥
ଆକାଶରେ ଥାଇ ଦେଖନ୍ତି ଦେବୀ ସାତା ।
କପାଳେ କର ମାରଇ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
ପୋତୁ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ମରଇ କିନା ମୁରୁ
ଦୁଃଖୀ ।
ସ୍ବାମୀ ଦିଅରଙ୍କର ଯେସନ କଷ୍ଟ ଦେଖି ॥
ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଯେହା ଆଣି କଲୁ ।
ରାଜ୍ୟ ସୁଖ ଛାଡ଼ି ବନସ୍ତେ ବୁଲାଇଲୁ ॥
ଏତେକେହ୍ନେ ତୋର ନ ପୁରିଲା ପେଟ ।
ସୁବାକାଳେ ସ୍ବାମୀକି ମୋର ଦେଲୁ ଏଡ଼େ
କଷ୍ଟ ॥୬୦

ଏବେ ମରାଇଲୁ ଅସୁର ପାପୀ ହାଥେ ।
ଏଡ଼େ ବଡ଼ପଣ ତୋର ଦିଶିଲା ତଉମାଥେ ॥
ମୋହୋର ପ୍ରାଣ କିଁପା ଅଛୁ ହାଦେ ଥୋଇ ।
ତିନି ପ୍ରାଣୀ ହତ୍ୟା କହେ ଆଥ ବସାଇ ॥
ଯେତେବୋଲି ଦେବୀ ତୁମିକି ଦେଲା ଦୃଷ୍ଟି ।
ଦେଖିଲା ରିକ୍ଷ କପି ପୁଣିଅଛି ଦୃଷ୍ଟି ॥
ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମ ଧନ୍ୟରେ ତୋର ପୁଣ୍ୟ ।
କାହୁଁ ଭିଆଇଲୁ ଯେତେକ ସୈନ୍ୟ ॥
ମୋହୋର ଥିଲାକାଳେ ଗୋଟିୟେ ନ
ଥିଲେ ।
ଏବେ ଏତେ ବଳ କାହୁଁ ଉପୁଜିଲେ ॥୭୦
ହନୁମତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ଦେବୀ ସ୍ୟତା ।
ତୋହୋର ଆନ୍ତେ ବନ୍ଧନ ହାଦେ ମୋର
ପତି ॥
ଏ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ହେଲେ ଧ୍ବଂସ କରିଗଲୁ ।
ଜମ୍ଭେମାଳି ଅକ୍ଷୟକୁମାର ମାଲଲୁ ॥
ଅନେକ ଅସୁର ସଜନି କଲୁ ତୁ ନିପାତ ।
ଏବେ ବୁଦ୍ଧି ହରାଇଲୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ହାଥ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଣ କହଇ ଶଶିମୁଖୀ ।
ସୁକୁମାର ଦେହଗୋଟି ହୋଇଲା ଏବେ
ଦୁଃଖୀ ॥
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ କେମନ୍ତେ ମୁରୁଛିବେ ।
ଶାଶୁ ମୋର କୌଶଲ୍ୟା ନିଶ୍ଚୟେ
ମରିବେ ॥୮୦
ସେ ମରିବେ ମୁରୁ ହୋଇଲି ଯେ ରାଷ୍ଟ୍ର ।
କାହିଁଥିଲା ତୋତେ ଅକାଳର କାଷ୍ଟ ॥
ଆହା ସ୍ବାମୀ ମୋର ମଧୁର ମୂରତି ।
ତୋ ତହୁଁଆନେ ମୋହୋର ନାହିଁ ଯେ
ପାଉଛି ॥
ପ୍ରାଣର ପ୍ରାଣ ମୋର ଭାବର ଭାବନା ।
ଅଳପ ହସି ମୋତେ କଥା କହ କିନା ॥
ମୁହିଁ ଯେ ନିରେଖି ହୋ ଠାକୁରହିଁ ଦୁହିଁ ।
ନିରେଷ୍ଟ ହୋଇ କି ଶୋରଅଛୁ ମହା ॥
ଧର୍ମ ତ ମିଛ ହୋଇଲା ତୋହୋର ମଲେ ।
ଭ୍ରାନ୍ତି ନାହିଁ ମୋହୋର ମୁନିକର
ବୋଲେ ॥୯୦

ପିତାର ଘରକୁ ମୁନିମାନେ ଗଲେ ।
 ସମସ୍ତ ମୁନିମାନେ ଏମନ୍ତ ବୋଇଲେ ॥
 ସଧବା ଲକ୍ଷଣ ମୋତେ ଯେ କହନ୍ତି ।
 ବିଧବା ଲକ୍ଷଣ ମୋତେ ନାହିଁ ଯେ
 ବୋଲନ୍ତି ॥
 ତାହାକର ବୋଲ ଯେବେ ହୋଇଲାତ
 ମାୟା ।
 ସେ ବୋଲନ୍ତି ବିଧବା ଗୋ ନୋହିବ
 ସାତୟା ॥
 ସେ କଥା ଯେବେ ହୋଇଲାକ ଆନ ।
 କେବେହେଁ ମିଛ ନ କହନ୍ତି ତପାଜନ ॥
 ଏ ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲଇ ତ୍ରିକଟା ।
 ସୁଖ ମୁନିମାନେ ନୋହନ୍ତି ପ୍ରକଟା ॥୧୦୦
 ସେ ଯାହା ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ନୁହଁଇ ଅନାତି ।
 ବିଧବା ଶ୍ରୀରାମାୟେ ନ ଦିଶୁ ଦେବୀ ସ୍ୟତା ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରହୁବର ଗୋ ପାଉଅଛି ଶୋଭା ।
 ଦଶଦିଶ ଆଲୋଅ ଗୋ ଦେଖି ତୋର
 ପ୍ରଭା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଉଦାନ ହୋଇଶକ୍ତି ଶୋଭା ।
 ଜାନେକାକି ତ୍ରିକଟା ଦେଲାକ ଦେଖାଇ ॥
 ତୋହୋର ସ୍ବାମୀ ଗୋ ନ ଦିଶଇ
 ମୃତ୍ୟୁପ୍ରାୟେ ।
 ସୁଲକ୍ଷଣ ତୁଲ ଅଟଇ ତାର କାୟେ ॥
 ମରିବାର ଲୋକକି ଯେମନ୍ତ ଦେହ ବହି ।
 ଶୁଣିଣ ଅଳପ ଥର ବରଦେହୀ ॥୧୦
 ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଓଷେକ ବନ ଗଲେ ।
 ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଣ ଜଗତୀରେ ବସିଲେ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ରଥ ରକ୍ଷାଲୋକେ
 କଲେ ।
 ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷେସଣୀ ଜଗିଣ ବସିଲେ ॥
 ରାତ୍ର ସାତ ଘଡ଼ିରେ ନିଶବଦ ଲୋକେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଗୋଦନ ଜଗନ୍ତି ଅତି ଶୋକେ ॥
 ବିଷର ଜାଳାରେ ଅଥର ତାଳ ଦେହୀ ।
 କୋଳେ ଧରି ବସିବାକୁ ନୁଆରନ୍ତି କେହି ॥
 କାଳ ସର୍ପ ଗୁଡ଼ିଆଇ ବାନ୍ଧି ଯେ ଅଛଇ ।
 ହୁଇଁବାକୁ ଭାର୍ଜନ ଜଣେହେଁ କେହି
 ନାହିଁ ॥୨୦

ଲକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆଉଜି ପଡ଼ିଥିଲେ ।
 ଗାରା ପାଇବ ବୋଲି ତଳକୁ ଖସିଲେ ॥
 କରତରଣ ଯେ ନୁଆରନ୍ତି ଚାଲି ।
 ହାହାକାର କହନ୍ତି କପିଜନେ ମିଳି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବର ସୁଷେଣ ଜମେବନ୍ତ ।
 ରାମକୁ ପ୍ରବୋଧନା କରନ୍ତି ବହୁତ ॥
 ତୁ ଦେବ ବିକଳ ନୋହିବା ଦାଶରଥ ।
 ଅପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ବିଶ୍ଵାସୀ ନାତି ॥
 ସ୍ଵର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଜିଣିଲା ତିନିପୁର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମ ଦେଲେ କୁଶଧର ॥୩୦
 ଯହୁଁ ଦେବତାୟେ ନୁଆରିଲେ ବଳେ ।
 ତେଣୁ ସେ ସେବାକଲେ ଦଇତ
 ପାଦତଳେ ॥
 ତୁ ଯେବେ ସ୍ବାମୀ ଆତ୍ମା ଥର କର ।
 ଜୟେ ଅପତୟେ ଯୁଦ୍ଧର ବେତାର ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀକର ବେତାର ହାନି ଅପତୟେ ।
 କୂଟ କରି ସାଂଗ୍ରାମେ ବାନ୍ଧିଲା ଦତ୍ୟରାୟେ ॥
 ତ୍ରିପୁରକର ଶକର କପତେ ବଧକଲେ ।
 ଦେବକୁ ଅସୁର ମାୟାରେ ଜିଣିଲେ ॥
 ଏହି ରାବଣ ଯେ ବାଳାକି ହାରିଅଛି ।
 ନିର୍ବାଚକପତ ତହୁଁ ପଳାଇଲା ଗୁଞ୍ଜ ॥୪୦
 ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ଯେହାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଥିଲା ।
 ଅଙ୍ଗଦର ହାଥେ କେଉଁ ଗଂଜଣା ନ
 ପାଇଲା ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀଯୁଦ୍ଧ କଲେ ହାରନ୍ତି ଜିଣନ୍ତି ।
 ଅତି ନିଆଡ଼ାର କଲେ ଖେଦ ନ ବହନ୍ତି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ବାନ୍ଧିଣ ଆଣିଲା ଦଇତ ।
 ଫରହର ବାନା ବୋଲାଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ସେ କଥାକୁ ଶକ୍ତ ନ କଳାକ ଖେଦ ।
 ହାନି ଅପତୟେ ପାଇଁ ରଣ ମଧ୍ୟ ॥
 ତୁ ଦେବ ସାଷ୍ଟମ ହୋଅସି ରଘୁପତି ।
 ତୋହୋର ଅଧର୍ମେ ରଣେ ପାଉଁ ଆମେ
 ରାତି ॥୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ନ ପାରଇଁ ସହି ।
 ଚଳିଲେ ପାପ ଅଛି ଭିତର ଗୁଡ଼ିଆଇ ॥
 କି ବୁଦ୍ଧି ରପାୟେ କରିବା କିସ ଜାଣ ।

ମନେ ବିଚାର କରି ବିଚାଷେଣ ॥
 ଏ ଯେ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ଅଟଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ।
 ବାହାନ ଅଟଇ ଯେହାର ବିନତାର ବନ୍ଧ ॥
 ସର୍ବେ ପଳାଇବେ ତାହାର ଅଛଲେ ।
 ନୋହଇ ଯେ ନାରାୟଣ ଗରୁଡ଼ ନଈଲେ ॥
 ଏ ମୋହୋର ଶକୁନ୍ୟ ଜାଣରେ ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ନୋହେଲେଣ ଦେବ ନିଶ୍ଚୟେ ଏଥେ
 ମରି ॥୬୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ମନ୍ତ୍ରେ ଯେ ଅହିଃଶର ଚାଲି ।
 ଯେ ମୁଖେ ପଡ଼ଇ ଦେହ ତାର ଜାଳି ॥
 ସବୁ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଯେ ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର ଅଛି ।
 ଏଥକୁ ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର ନାହିଁ ଦେବ କିଛି ॥
 ପନଙ୍ଗା ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ଗରୁଡ଼ା ଅସ୍ତ୍ରେ ହତ ।
 ପର୍ବତା ଅସ୍ତ୍ରକୁ ବକ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରେ ନିବାରିତ ॥
 ମେଘାକର ପର୍ବତ ହୁତାଶନକର ପାଣି ।
 ଅନ୍ଧାରକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ନିଶାକୁ ଦିନମଣି ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରତି ତୁଲ ।
 ଏ ପାଞ୍ଚଶସ୍ତ୍ର ଦେବ ସବୁହୁଁ ଅମୂଲ୍ୟ ॥୭୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ଶକ୍ତିକି ଦେବ ନାହିଁ ଶସ୍ତ୍ର ସରି ।
 ଇନ୍ଦର ବକ୍ତ୍ର ଦେବ ନିବାରୀ ନ ପାରି ॥
 ପଶୁପତିର ଯେ ପାଶୁପତ ଅସ୍ତ୍ର ।
 ତହିଁକି ପ୍ରତିକିଛି ନାହିଁ ରଘୁଗୋତ୍ର ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ନାରାୟଣ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ତୁଲ ନାହିଁ ।
 ନିସତ ହୋଇଲେ ରକ୍ଷି ଗୋସାଇଁ ॥
 ଅନନ୍ତ ବାସୁକିର ଅଟଇ ନାଗପାଶ ।
 ନିଶ୍ଵାସକେ ବାନ୍ଧି ପାରଇ ଅଶେଷ ॥
 ଏହାକୁ ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର ନାହିଁ ଦେବ କିଛି ।
 ଏକାମାତ୍ର ଅପୂର୍ବ କଥାଏ ଦେବ ଅଛି ॥୮୦
 ବିଷ୍ଣୁର ସେବକ ଅଟଇ ଖଗପତି ।
 ତାହାକୁ ମାତ୍ର ଦେବ କରଇ ଯେହୁ ରାତି ॥
 ଆବର ପ୍ରତିକାର ନାହିଁ ଦେବ କିଛି ।
 ଶୁଣି ଶୋକରାରେ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 ସେ ପକ୍ଷୀରାଜ ତ ଶ୍ରୀହରିର ଦାସ ।
 ରମ୍ୟେକ ଦାପରେ ଅଟଇ ତାର ବାସ ॥
 ସେ କିଂପା ଆସିବତି ମୋହୋର ବିଷହରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଯାକୁ ସମରେ ନୋହେ ସରି ॥

କେ ତାକୁ ଆଣିବ କହିବ କେ ପୁଣି ।
 ହନୁମତ କହଇ କୋପେ ଶିରଝୁଣି ॥୯୦
 ଦେସି ଆଜ୍ଞା ଦେବ ଆଣିମଇଁ ଯାଇଁ ।
 ରମେକ ଦାପକୁ ବାଟ ଦିଅସି ଦେଖାଇ ॥
 କହିଲାନେ ନଇଲେ ଆଣିମି ତାକୁ ଧରି ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ଗରୁଡ଼କୁ ଆଣିମି ଆଜ୍ଞା ପାଇକରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସେ ଅଟଇ
 କେତେଦୂର ।
 ଜମେବ ବୋଇଲେ ସେ ଦୂର ଯେ ଅପାର ॥
 ଲବଣ ସମୋଦ୍ର ଷାଠିଏ ସସ୍ତ୍ରଜୁଣ ।
 ଶାମଳ ଦାପର ମହିମା ଦେବ ଶୁଣ ॥
 ତହିଁକି ଆଠସହସ୍ର ଅଟଇ ପୁଣି ।
 ତହିଁରେ ନାରାୟଣ ଅନନ୍ତ ଶୟନ ॥୧୦୦
 ରମେକ ଦାପରେ ଅଛଇ ଗିରିବର ।
 ସେ ଗିରିରେ ଦେବ ଗରୁଡ଼ର ଘର ॥
 ବାସୁଦେବ ସେବକ ସେ ତାଙ୍କ ପାଶେ
 ଆଇ ।
 ହନୁମତ ତହିଁକି ଯାଇ ନ ପାରଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେ କଥା ଅଟଇ ସତ ।
 ଶୟେ ଜୁଣରେ ଯେ ବଳ ହୋଇଲେ
 ନିସତ ॥
 ବଂଧ ନ ବାନ୍ଧିଲେ ନ ପାରନ୍ତେ ଆସି ।
 ହନୁମତ ଡେଇଁଲା ମନରେ ଅସାହସୀ ॥
 ଯାହା କହିଲ ଯେଥକୁ ନ ପାଇ ଯାଇଁ ।
 ହନୁମତ ବୋଇଲା ଯାଇଁ ପାରିବି
 ଗୋସାଇଁ ॥୧୦
 ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଗରୁଡ଼କୁ
 ଆଣିବି ।
 ଏ କିଏ ଦୂରମ ବାଟ ଉଡ଼ିକେ ଗମିବି ॥
 ସୁଷେଣ ବୋଇଲା ଥିର ହୁଅସିରେ ବାବୁ ।
 ଏ ଯୁକ୍ତିର କଥା ନାଗଇ ତୋତେ ସବୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରଣ କରନ୍ତୁ ହାଦେ ମନେ ।
 ନଇଲେ ନିଶ୍ଚୟେ ଯିବୁ ହନୁମାନେ ॥
 ବିକାଶେଣ ବୋଇଲା ନିଶ୍ଚୟେ ରାମ ହରି ।
 ନେହିଲେ କି ହନୁମତ ଏଡ଼େ ପ୍ରତଜ୍ଞା କରି ॥
 ପେଷିଲେଣ ଯାଇ ଆଣିମି ଖଗପତି ।

ଦ୍ରୋହ ଯେ ଚିନ୍ତିଲି ମୋର ଦୁଷ୍ଟମତି ॥୨୦
 ଏତେ ବୋଲିଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ଡେଲୋକ୍ୟକ୍ଷର ॥
 ସୁମର ଗରୁଡ଼କୁ ଆସିବ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଦଶରଥର ପ୍ରୀତି ସେ ଅଛଇ ମୁଇଁ ଶୁଣି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଚାରନ୍ତି ନୁଆସଇନିକି ।
 ମୁଁ ହୋ ବିକାଶେଣ ବିଚାରଇ ତହିଁକି ॥
 ଦେଖାଦେଖି ନାହିଁ ଶୁଣିଲା ନାହିଁ କେନ୍ଦ୍ର ।
 ନ ପୁଣି ନୁଆସଇ ବିନତା ନନ୍ଦନେ ॥
 ଲବଣ ସମୋଦ୍ର ଲକ୍ଷେ ଜୁଣ ତାରି ।
 ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଯୋଜନ ପୁଣି ଦ୍ଵାପ ବସନ୍ତରୀ ॥୩୦
 ଦୁଇ ସମୋଦ୍ର ତହୁଁ ଷୋଳ ଲକ୍ଷ କୋଶ ।
 ଚଉଷଠୀ ଲକ୍ଷ ଅଟଇ କୁଣ ଦେଶ ॥
 ସୁରା ସମୋଦ୍ର ଯେ ଷାଠିଏ ଚାରିଲକ୍ଷ ଜୁଣ ।
 ଘୃତ ସମୋଦ୍ର ତହୁଁ ଅଟଇ ଚାରିଗୁଣ ॥
 ତହିଁ ପୁଣି ଶାକଲ୍ୟ ଦ୍ଵାପ ଅଟଇ ଦୁଗୁଣ
 ଚଡ଼ା ।
 ଦଧି ସମୁଦ୍ର ଯେ ତହିଁକି ଚାରିଗୁଣ ବଡ଼ା ॥
 ଶାମଳ ଦେଶର ମହିମା ଏବେ ଶୁଣ ।
 ତହିଁକି ଆଠଗୁଣେ ଅଟଇ ହାଦେ ପୁଣି ॥
 ତାହାକୁ କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁ ଷୋଳ ଗୁଣେ ହୋଇଣ ।
 ତହିଁ ସେ ନାରାୟଣ ଅନନ୍ତ ଶୟନ ॥୪୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲେ ଆସିବ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ମୋହୋର ବୋଲକର ସୁମର ଗରୁମଣି ॥
 ଶୋକକରି ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ।
 ମନ ପ୍ରକୃତି ଆତ୍ମା ସବୁ ଯେକକରି କାୟେ ॥
 ଗରୁଡ଼କୁ ତୁଣ୍ଡି କରନ୍ତି ଗରୁସାଇଁ ।
 ମନ କ୍ରୋଧରେ ଗରୁଡ଼କୁ ଜଣାଇଁ ॥
 ଜୟତୁ ବଇନେନ୍ଦ୍ର ପକ୍ଷୀକର ବର ।
 ବିଷ୍ଣୁର ବାହନ ତୁ ବଳରେ ଅଗୋଚର ॥
 କଣ୍ୟାପର ନନ୍ଦନ ତୁ ଅଟୁ ଖଗେବର ।
 ବାରେକ ମୋତେଶ ଉଧରିଣ ଧର ॥୫୦
 ମାତାର ଛଳେ ଅମୃତ ଜୁର କଲୁ ।
 ସ୍ଵର୍ଗମଣ୍ଡଳ ପକ୍ଷପାତରେ ଉଡ଼ାଇଲୁ ॥
 ସତ୍ୟଯୁଗରେ ଶ୍ରୀହରି ବାହନ ହୋଇଲୁ ।
 ଅଙ୍ଗରେ ବଜ୍ର ବାଜନ୍ତେ କିଛିହିଁ ନେହିଁଲୁ ॥

ଦେବତାଙ୍କର ତୁଣ୍ଡିରେ ପ୍ରବୋଧ ହୋଇଲୁ ।
 ତୋହୋର ପକ୍ଷାଘାତେ ସ୍ଵର୍ଗହିଁ ନ ରଖିଲୁ ॥
 ଦେବଙ୍କର ପ୍ରବୋଧ ଘେନି ହୋଇଲୁ ତୁ
 ଶାନ୍ତି ।
 ତେବେ ସେ ଥିର ହୋଇଲା ସୁରପତି ॥
 ଗଜ କଛପ ସହସ୍ରେ ଯୋଜନ କାୟେ ।
 ତାହାନ୍ତ ଘେନିଣ ତୁ ଉଡ଼ିଲୁ ଖଗରାଏ ॥୬୦
 ନିଗ୍ରୋଧ ବଟର ଶତେ ଯୋଜନ ତାଳ ।
 ନାହୁଡ଼େ ଧରିଣ ଉଡ଼ିଲୁ ଅନ୍ତରାଳ ॥
 ବାଳଖିଳା ରକ୍ଷି ସହସ୍ରେ ଚେଲା ଘେନି ।
 ତାହାକୁ ଘେନି ଘଡ଼ିକେ ବୁଲିଲୁ ମେଦନୀ ॥
 ବସିବାକୁ ଥାନ ଉଡ଼ନ୍ତେ ନ ପାଇ ।
 ନାରାୟଣ ବଡ଼ାଇଦେଲେ ବେନିବାହୁ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଶ୍ରୀହରିର ହୋଇଲୁ ପାରତି ।
 ତୁ ଅଟୁ ପକ୍ଷୀନାଶନ ପ୍ରଜାପତିର ନାତି ॥
 ସର୍ପେତ ଭକ୍ଷନ୍ତେ ତୋର ନାରାତ୍ମକ ନାମ ।
 ରମେକ ଦାପରେ ଅଟଇ ବିଶ୍ରାମ ॥୭୦
 ସୁଦାର୍ଯ୍ୟ ନାସା ସୁପର୍ଯ୍ୟ ତୋତେ ବୋଲି ।
 ଏଥିର ନିମନ୍ତେ ତୋତେ ମୁହିଁ ଚିନ୍ତାକଲି ॥
 ଦଶରଥର ସୁତ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ନାମ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ଅବତାର ଅଯୋଧ୍ୟା ମୋର
 ଗ୍ରାମ ॥
 ପିତାର ବଚନେ ବନବାସ କଲି ।
 ଗୋଦାବରୀ କୁଳେ ଘରଣୀ ହରାଇଲି ॥
 ଖୋଜି ଜାଣିଲି ଯେ ରାବଣ ଅଛି ଆଣି ।
 ମାରି ଅଇଲାକୁ ନ ଦେଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ଭୟଜିତ ନାମେ ରାବଣ କୁମାର ।
 ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ କରି ମୋତେ ପେଷିଲା
 ଅହିଃର ॥୮୦
 ସାନୁଜ ସହିତେଣ ପଡ଼ିଲୁ ବନ୍ଧନ ।
 ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ହେ ବିନତାନନ୍ଦନ ॥
 ବିଷକୁ ହରି ବିଷହେରି ଅଟେ ତୋର
 ନାମ ।
 ଏହାକର ଉପରେ ଅଟୁସି ରାଜନ ॥
 ଏ କାଳ ଗରକୁ ମୋତେ କର ପାର ।
 ଉଧରି ଧର ମୋତେ ପକ୍ଷୀକର ବର ॥

ଆରତଭଞ୍ଜନ ସ୍ବାମୀଙ୍କର ବାହାନ ।
 ଏ ମୋର ଆରତ ଫେଡ଼ୁହୋ
 ବିନତାନନ୍ଦନ ॥
 ବିଷମଘାତ ବନ୍ଧନ ନୁଆରଇଁ ସହି ।
 ଆକୁଳେ ଚିତ୍ତା ଯେ ପାଇଲା ମୋର
 ଦେହା ॥୯୦
 ପାରିଲେ ହୋ ରକ୍ଷାକର ହାବେ ମୋତେ ।
 ପୁଣ ପୁଣ ବନ୍ଦନା କରୁଅଛି ତୋତେ ॥
 ସର୍ପବିଘାତରୁ ଉଧରି ଧର ମୋତେ ।
 ଦୁଃସହ କାଳ ପୀଡ଼ା ଦୂର ହୋଅଇ
 ଯେମତେ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ରାମ କଲେ ଯହୁଁ
 ତୁଷ୍ଟି ।
 ରମେକ ଦାପରେ ଆଜଂ ଜାଣିଲେ ଖଗପତି ॥
 ବୋଇଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର ।
 ରାବଣ ସଂଗରେ ସମର ମହାଘୋର ॥
 ନାଗଫାଶ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧିଲା ଭରଜିତ ।
 ତେଣୁକରି ସୁମରଣା କଲେକ
 ରଘୁନାଥ ॥୧୦୦
 ଅନେକ ଜନ୍ମର ପାପ ହୋଇବ ମୋର
 ନାଶ ।
 ଏ ଜନ୍ମେ ସ୍ବାମୀର ନୋହିଥିଲି ଦାସ ॥
 ଏବେ ଦେଖିବି ମୁଁ ନାରାୟଣର ମୃତି ।
 ପୂର୍ବରେ ଯେଉଁ କଥା କହୁଥାଇ ବାରମ୍ବାର ॥
 ଏତେକ ପାଞ୍ଚ ତହୁଁ ଆସଇ ଖର କରି ।
 ପକ୍ଷୀର ଗମତେ ଥରଇ ବସୁନ୍ଧରୀ ॥
 ସମୁଦ୍ର ପାଣି ଆକାଶକୁ ଗଲାଇ ଉଡ଼ି ।
 ପର୍ବତେ ଉଡ଼ିଲେ ନିଜ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ॥
 ସତରାଜର ମହା ହୋଇଲା ଅମାରୁତ ।
 ସ୍ବର୍ଗରେ ଦେବତାୟେ ହୋଇଲେ
 କୃତକୃତ ॥୧୦
 ମହାର୍ଣ୍ଣବ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ଷୋଳ ତହୁମା
 ଉଅଟା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ବିଭୀଷଣକଲ ରାହିଁ ॥
 ପୁଣିକି ଭରଜିତ ଆସୁଅଛି ବାହି ।
 ମୋତେ ତ ଭୋ ମୈତ୍ର ଯେମନ୍ତ ଲାଗଇ ॥

ଏ ଘାନ୍ତି ନିଷ୍ଠରେ କରିବ ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ବାବୁ ବିଧାତା ତୁ କଲୁ ତ ଅକ୍ଷୟ ॥
 ରିକ୍ଷ କପି ଲୁଚାୟେ ମରାଇଲୁ ଅନମିତେ ।
 ବିଭୀଷଣେ ମହାଦ୍ବୀ ପଳାଇବ କେବଣ
 ପଥେ ॥
 ମୋତେ କାଳ ଯେବେ ଆଣିଲା କହ୍ନାଇ ।
 ଭାଇ ଗାଣ୍ଡାଳ କିମ୍ପା ଅଭିଳା ଗୋଡ଼ାଇ ॥୨୦
 ହୋଇଲି ନିରେଖ କରିବି କିସ ବୁଦ୍ଧି ।
 କିମ୍ପା ପାରି ହୋଇ ଅଭିଳି ପୟୋଧୁ ॥
 ଯେସନେକ ଭାଲୁ ବିନତା ତନୟେ ।
 ଜଳ ଥଳ ଅନଳ ପର୍ବତ ଜିଣିଆୟେ ॥
 ସ୍ବର୍ଗେଶ ପଣିଶ ଆଣିଲା ଅମୃତ ।
 ଦେବତାୟେ ତୁଷ୍ଟି କଲେ ଅନେକମତ ॥
 ଯାସି ବଜନେନ୍ଦ୍ର ସ୍ବାମୀକି ତୋର ଦେଖ ।
 ନପୁଣି ଗତକଥା କହୁ ଖଗ ନୃପ ॥
 ଶୁଣିଣ ଖଗପତି ଖସଇ ଧାର ଧାର ।
 ସାମାନ୍ୟ କଲା ନେଇ ଆପଣା
 କଲେବର ॥୩୦
 ପୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତା କି ନିଶାକାଳରେ ଆସଇ ।
 ଲଙ୍କା ଭୁମି ଆଲୁଅମୟେଣ ଦିଶଇ ॥
 ପକ୍ଷୀର ଗମନ ଜାଣିଲେ ନାଗଫାଶ ।
 ମନେ ବିଚାରିଲେ ଆମ୍ଭେ ଗଲୁ ନାଶ ॥
 ଏସେ ନାରାୟଣ ମାନେବ ତନୁ ଧରି ।
 ଚାଣ୍ଡାଳ ଦଇତ ପେଷିଲା ମୋତେ ମାରି ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ପ୍ରାଣ ଯେ ଘେନିମ ମୋହୋର ।
 କୋପେ ଆସୁଅଛି ବିନତା କୁମର ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଯେ ପଳାଇଣ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣଙ୍କର ବଂଧନ ପିଟିଲା ॥୪୦
 ଦୁହେଁ ଯେ ସର୍ପ ହୋଇଲେ ଯେକ
 କାୟେ ।
 ପବନହୁଁ ବେଗେ ପଳାଇଣ ଯାୟେ ॥
 ବାଟ ନ ପାଇଲେ ପଳାଇ ମନ କଲେ ।
 ପାତାଳ ନାଗଙ୍କ ସଂଗତେ ମିଳିଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟ ରସ ।
 ଯହୁଁ ପଳାଇଁ ଶ ଗଲାକ ନାଗଫାଶ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଉଦ୍ଧାସ ପାଇଲେ ।

ଗରୁଡ଼ ଆସୁଅଛି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ଖଗବର ରାୟେ ।
 ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଣ ରାମକୁ ତୁଷ୍ଟି କୟେ ॥୫୦
 ମନେ ମନେ କୋଟି ନିମନ୍ତାର କଲା ।
 ଅମୃତ ଘେନି ଯାଇଁ ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଶୁରାରେ ସିଞ୍ଚିଲାକ ନେଇ ।
 ପୁଣି ଆଣି ଲକ୍ଷଣ ଉପରେ ନିଉଡ଼ଇ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭୀଷଣେ ସେନାପତି ମାନ ।
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ଯେତେକ ରିକ୍ଷକପି ସୈନ୍ୟ ॥
 ନିରୋପିଣ ସିଞ୍ଚିଲେ ସବୁକରି ଦେହଶୁଦ୍ଧି ।
 ତରୁଣିଷ୍ଠଗଣେ ଛାଡ଼ିଲେ ମୋହ ବାଧ ॥
 ଗଡ଼ଂ ଶତେଗୁଣେ ହୋଇଲାକ ବଳ ।
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଅଜାଦ ନଳନୀଳ ॥୬୦
 ହନୁମତ କେଶରୀ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ମହାହ ମରୁତ କାମୋଦ ତାରାକ୍ଷ ॥
 ଶଭରୀ ସେନାପତି ଆବର ସୁସୋଦନ ।
 ସମ୍ପାତି ବଳିମୁଖ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 କୁନ୍ଦ ବସନ୍ତ ପବନ ପାରିଜାତ ।
 ଶରସେନ୍ଦ୍ର ସାରାସ ପାରାସ ରୋମାର ସୁତ ॥
 ତାରାର ପିଅର ଆବର ଶତବଳ ।
 ରମଣ କଞ୍ଚଣ ଆବର ପନଶିଳ ॥
 ଦେବତା ସମାନେ ଦିଶନ୍ତି ତେଜମୟେ ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦିଶନ୍ତି ହରିହର ପ୍ରାୟେ ॥୭୦
 ଉଠି ଦୁଇଭାଇ ହୋଇଛନ୍ତି ଭରା ।
 ଆଗେ ବିଭୀକ୍ଷର ଗରୁଡ଼ର ପ୍ରଭା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ହସ ହସ ହୋଇ ।
 ତୁମ୍ଭର ମୋହୋର ପୂର୍ବେ ଦେଖାଦେଖି
 ନାହିଁ ॥
 କାହୁଁ ଅଭଲ ଯେ କିସ ତୁମ୍ଭର ନାମ ।
 କେବଣ ଦେଶରେ ତୁମ୍ଭେ କରିଛ ବିଶ୍ରାମ ॥
 ନିରେଖ ଦେଖିଣ ହୋଇଲେ ମୋତେ
 ସାହା ।
 ମୁହଁ ଉପଗାର କରିବଇଁ କାହା ॥
 ଧର୍ମର ପିଅର ଅଟ ମୋର ତୁମ୍ଭେ ।
 ମନିଷ୍ୟ ଶରୀର ଚିହ୍ନି ନୁଆରିଲୁ ଆମ୍ଭେ ॥୮୦
 କହ ଦୁ ଯେକଥା ପ୍ରତେ ଯେଣେ ଆସଇ ।

ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ଗରୁଡ଼ ପ୍ରକାଶଇ ॥
 ମୁକ୍ତ ଯେ ଅଟେ ନିଜାଣିଲ କି ତୁମ୍ଭେ ।
 ଯୁଦ୍ଧ ସାରିଲେ ତା କହୁଁ ସିନା ଆମ୍ଭେ ॥
 ଯେବେ ଯେ ଅଜଲୁ ଯେବଣ ବିଧାନେ ।
 ଯେହି ରାତ୍ରେଣ ମୁଁ ଦେଖିଲି ସପନେ ॥
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ ଦେବ ନାରାୟଣ ।
 ଯାଜାଣ ବସିଲେ ମୋହୋର ସାମସ୍ଥାନ ॥
 ବୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାୟ ଯେହିକ୍ଷଣ ଯିବୁ ।
 ଦଶରଥ ନନ୍ଦନକୁ ଦେଖିଣ ଆସିବୁ ॥୯୦
 ତେଣୁ ସପନ ମୁଁ ତେଜିଣ ଉଠିଲି ।
 ଯୋଗେ ଆସି ତୁମ୍ଭକୁ ଯୋଗରେ ଦେଖିଲି ॥
 ମାର ଅସୁରକୁ ଅଟନ୍ତି ବଡ଼ ଦୃଷ୍ଟ ।
 ତେବେ ସେ ସରଳ ଦେବକର କଷ୍ଟ ॥
 ଆବର କଥାଏ ମୁଁ ଯାଉଅଛି କହି ।
 ଏ ଜନ୍ମରେ ତୁମ୍ଭର ମୋହୋର ଦେଖା
 ନାହିଁ ॥
 ଏୟୁଗ ଅଗ୍ରେ ଦ୍ଵାପର ଯୁଗର ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଜନ୍ମ ହୋଇବ ମଧୁବନ ଦେଶେ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରୂପେ ଗୋପରେ ବଢ଼ିବ ।
 ଏହି ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭ୍ରାତ୍ର
 ହୋଇଥିବ ॥୧୦୦
 କଂସର ଭୟେ ବଢ଼ିବ ଗୋପପୁରେ ।
 କ୍ରାନ୍ତ କରିବ ଯାଜା କାଳିନ୍ଦୀ ହୃଦରେ ॥
 ପଦ୍ମବନ ଭିତରେ କାଳୀ ଅହିଥିବ ।
 ସେ ତୋତେ ଭୋ ରାମ କୋପେଶ
 ତୀର୍ଥବ ॥
 ସେ ବେଳେ ସୁମରଣୀ କରିବ ରାମ
 ମୋତେ ।
 ଏହି ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭ୍ରାତେ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯେ ନ ଜାଣିମ ବିଷରେ
 ଅଚେତନ ।
 ଲକ୍ଷଣ କହନ୍ତେ ସୁମରିବ ମନେ ମନେ ॥
 ମୁକ୍ତ ଯାଜା ତୁମ୍ଭର ଖଣ୍ଡିବି କାଳକୃତ୍ ।
 ସେ ଜନ୍ମରେ ତୁମ୍ଭର ମୋହୋର ହେବ
 ଭେଦ ॥୧୦
 ଏବେ ରାବଣକୁ କର ପ୍ରାଣନାଶ ।

ଜାନେକୀ ଘେନିଯାଅ ଅଯୋଧ୍ୟା ନାମେ
 ଦେଶ ॥
 ଯେ ମୋହୋର ବଚନ ଅସୁ ତୋତେ
 ହୋଇ ।
 ଏତେବୋଲି ବାହୁଡ଼ିଗଲେ ଖଗରାଇ ॥
 ହନୁମତ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ରଘୁପତି ।
 ଯୁଦ୍ଧ ସରିବା ଯାୟେ ଥାଅ ଦେବ ଯେଥୁ ॥
 ପୁଣି କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ନିଆସଇନିକି ।
 ମୋହୋର ଭାଲେଣି ଦେବ ଅଟେ ତହିଁକି ॥
 ବୋଇଲେ ନ ରହିଲେ ବଳେ ରୁହାଇବା ।
 ମୋହୋ ଗୋଚରେ ଥାଉ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ
 ଦେବା ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ନ ବୋଲ ଯେ
 ବାଣୀ ।
 କୋପ କରିବତି ଖଗରାଇ ଶୁଣି ॥
 ଦେବତାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସେହୁ ଅଟେ ଯେକ ।
 ସେହୁ ସେ ଗରୁଡ଼ ବିଷ୍ଣୁର ସେବକ ॥
 ଆପଦ କାଳେ ଆସି କଥାକଲା ମୋତେ ।
 ମୁଁ ତାହାକୁ ହୋଇ ଚିନ୍ତିବି କେମନ୍ତେ ॥
 ଯେବେ ଯେ ଅଜଲୁ କେ ତାହାକୁ କହିଲା ।
 ଏହାହିଁ ଏଣିକିତ ପରତେ ହୋଇଲା ॥
 ନବୋଇ ନବୋଇ ହନୁ ଯେସନେକ
 ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।
 ଦଶରଥର ମୈତ୍ର ଅଟେ ମୋର ତାତ ॥୧୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ହନୁମନ୍ତ ତୁନି ।
 ବିଭୀଷଣ ମନେ ବିଚାରଇ ଆଦୃଷ୍ଟାନୀ ॥
 ନିଶ୍ଚୟେ ରଘୁନାଥ ଅଟନ୍ତି ନାରାୟଣ ।
 ଅସୁର ନାଶିତେ ଧଇଲେ ଧନୁତ୍ରୋଣ ॥
 ଭ୍ରାନ୍ତି ପିଟିଲା ମୋର ହୋଇଲି ତ୍ରିକାବୀ ।
 ପୁଣି ସୁବନ୍ୟମୟେ ପୁର ଭୋଗ୍ୟ କରିବି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ତରଣେ କଲାକ
 ପ୍ରତିକ୍ଷଣ ।
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବର ସୁଷେଣ ॥
 ଜୟେବ ଶତବାଳି କାଳିନ୍ଦୀନ ବୀର ।
 ରମଣ ଡାଳିନ୍ଦ ଆବର ହନୁର ପିଅର ॥୧୪୦
 କାଳିମୁଖ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ସାରାସ ।

ବଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ଆବର ସୁନାସ ॥
 ମହାନ୍ତ ଦୃବିଦ କଞ୍ଚଣ ଚନ୍ଦନ ।
 ସାରାସ ପାରାସ ବସନ୍ତ ପବନ ॥
 ତାରାର ପିଅର ସୁଗ୍ରୀବର ଶଗୁର ।
 ସମ୍ପାତି ଚନ୍ଦନ ଲକ୍ଷଣ କୁମାର ॥
 ସେନା ସେନାପତି ଯହୁଁ ପଡ଼ିଲେ
 ପାଦତଳ ।
 ସଇନି ସହିତେ ଓଳଗିଲେ ସକଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଚାହିଁ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ।
 ଯେବେ ସେ ଦେବ ଆମ୍ଭର ପିଟିଲା
 ମନଭ୍ରାନ୍ତି ॥୧୫୦
 ସୁୟେ ନାରାୟଣ ତୁ ବିଷ୍ଣୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ।
 ନୋହିଲେ ଗରୁଡ଼ ସୁମରିଲେ କି ଆସି ॥
 ରାବଣ ମୂଢ଼ ଛାଉ କେତେକ ମାତର ।
 ତୁ ସେ ନାରାୟଣ ଜଗତ ଠାକୁର ॥
 ଦେସି ଆଜ୍ଞା ଦେବ ଭାଙ୍ଗିବୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରୀ ।
 ଅସୁରଙ୍କ ସମ୍ପଦ କରିବୁ ହୁରିହୁରି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରାବଣ ମାରିବୁ ବିକୋତି ।
 ଏତେ ବୋଲି ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଶାନ୍ତ ଗତି ॥
 ତରୁଣିକ ଧରି ସଂଗ୍ରାମକୁ ଆଗୁସାର ।
 ଉଜ୍ଜେଣ ଡାକନ୍ତି ଧର ଧର ମାର ମାର ॥୧୬୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଲୋକେ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ବିସ୍ମୟେ ।
 ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଉଠିଲା ଦଶାନନ ରାୟେ ॥
 ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧରୁ ହୋଇଲା ଅବକାଶ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମରକୁ ହକାରିଲା ପାଶ ॥
 ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ଅମାତ୍ୟ ଅଇଲେ ସର୍ବଜନଇ ।
 ରାବଣ ପତାରଇ ପୁତ୍ରର ମୁଖ ଚାହିଁ ॥
 କେହ୍ନେ ଯେ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ମଲେ ।
 ରିକ୍ଷ କପିମାନେ ସବିହେଁ କ୍ଷୟେ ଗଲେ ॥
 ଯେବେ କିସ ରୋକ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ଵନି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ପତାର ତୋହୋର
 ସଇନି ॥୧୭୦
 ଯେତେ ରିକ୍ଷକପି ମାଇଲି ନିରୋଧୁ ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଅଇଲି ନାଗପାଶେ ବାନ୍ଧି ॥
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ପାଇଲେ ଯେବେ ପ୍ରାଣ ।
 ଯେକଥା ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ତଇଥ କରି କାଣ ॥

ମରିବାର ବେଳେ ଛାଡ଼ନ୍ତି ସେ ରତ୍ନି ।
ନିତାନ୍ତ ଜାଣି କେହୁ କହିଲାଟି ବଢ଼ି ॥
ଚାର ଜଣାଇଲା ଯେକଥା ଅଟଇ ସତ ।
ଯେହିକ୍ଷଣ ଦେଖି ଅଜଳି ଆଗତ ॥
ରାମ ଲକ୍ଷଣକର ନାଗଫାଶ ନାହିଁ ।
ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ ବୋଲି ଆସୁଛନ୍ତି
ଧାଉଁ ॥୮୦
ଚାର ତହୁଁ ଶୁଣି ବୋଇଲା ଦଶଶିର ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ନୋହନ୍ତି ମନିଷ ଶ୍ବରୀର ॥
କେ ମୋହୋର ଶତ୍ରୁ ପାରିବାକ ସାଧୁ ।
କାହିଁକି ଯିବି ମୁଁ କରିବି କିଏ ବୁଦ୍ଧି ॥
ଭାଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନିଦ୍ରାରେ ଅଛି ଶୋଇ ।
ସେହି ସେ ପାରିବ ଭାର୍ଜନ କେହି ନାହିଁ ॥
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଧୂମାସ ଆଗ ବଢ଼ି କହି ।
କେତେ ତୋର ଯୋଦ୍ଧା ନାହିଁ ଲଙ୍କସାଜ ॥
କିମ୍ବା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭାଙ୍ଗିବୁ ତୁ ନିଦ ।
ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋହୋର ଗେଡ଼ିବି
ବିଷାଦ ॥୯୦
ଦେସି ସଜନି ମୁଁ ଯିବଇଁ ତଡ଼ତି ।
ମାରିବି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଯତି ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ।
ରିକ୍ଷ କପିବଳ ମାରିବି ଧୂମାନ୍ତ ॥
ତୁଦେବ ଚିତା ନକର ଲଙ୍କସାଜ ॥
କର ଶୟନ ତୁ ଅବକାଶରେ ଯାଇଁ ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ସାଂଗ୍ରାମରେ ଗରିଷ୍ଠ ।
ସ୍ବର୍ଗରେ ପ୍ରଶଂସା ତୋତେ କରନ୍ତି
ସୁରଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥
ତୁ ମୋହୋର ବଂଧୁ ବିଶେଷେଣ ନାତି ।
ଫେଡ଼ି ପାରିବୁଟି କି ବାବୁ ଯେତେକ
ଦୃଗତି ॥୧୦୦
ଅକପନ କ୍ରୋଧନ ସୁରସେନହିଁ ସାଙ୍ଗରେ
ଯାବୁ ।
ବହୁଧୃଷ୍ଟ ପ୍ରଶସ୍ତହିଁ ସଂଗରେ ଥାଆବୁ ॥
ଚାରଣ ବିଚାରଣ ଆବର ଆବର
ମୋହୋଦର ।
ପିତାଶ ନିକୁମ୍ଭ ତ୍ରିଶିରା ପ୍ରବାର ॥

ନରାନ୍ତେକ ଦେବାନ୍ତେକ ଯୋମାନେହେଁ
ଯାବୁ ।
ଯେମନ୍ତେ ପାର ବାବୁ ମାର ବନଜକୁ ॥
ଶୁଣି ସଜ ହୋଇଲେ ଅସୁର ବାରେ ।
ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭର ଉଞ୍ଚଶ୍ବରେ ॥
ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତ କେହୁ ଅନ୍ତ କରି ।
ବାଦ୍ୟ ବାଜିବାରେ କମ୍ପଇ ବସନ୍ତରୀ ॥୧୦
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ହୋଇ ଛୁଳା ଜଳଇ ଚଉକତି ।
ଭଦ୍ରଶ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ॥
ଧୂମାସ ସେନାପତି ରହୁବରେ ବସି ।
ତହିଁ ସେ ଯୋଡ଼ିଲା ଅଛି ସହସ୍ରେ ମଙ୍ଗୁଷି ॥
କ୍ରୋଧନର ରଥେ ଯେ ଦଶ ଶହସ୍ର ବାଘ ।
ପ୍ରବୀର-ବାହୁ ଚଢ଼ିଲା ମଉଗଜ ॥
ଅକପନ ବିବାନ ବହନ୍ତି ଗୁପସ୍ୟା ।
ବହୁ ଧନୁଷ୍ଠ ରଥେ ଶ୍ରୀକାଳ ଲକ୍ଷେ ଯୋଡ଼ି ॥
ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତିର ଲୌହମୟେ ରଥ ।
ସହସ୍ରେ ଘୋଡ଼ା ତହିଁ ବହି ସାମରଥ ॥୧୦
ମକରାକ୍ଷସ ବୀର ରହୁବରେ ବସି ।
ଯମ ଦେବତା ପ୍ରାୟେ ରୁପ ତାର ଦିଶି ॥
ବିବାନ ବହନ୍ତି କାକପକ୍ଷୀମାନ ।
ଆଗଭରେ ରଥ ଚଳଇ ଘନ ଘନ ॥
ଦେବାନ୍ତେକ ଯାନ ସହସ୍ରେକ ଅସୁର ।
ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ଜାଣି ଦିଶଇ ରହୁବର ॥
ପକ୍ଷିମ ଦ୍ବାରବାଟେ ବାହାର ହୋଇଯାନ୍ତି ।
ପିଠି ଉପରେ ପଡ଼ି ମାରିବା ବୋଲନ୍ତି ॥
ଦ୍ବାରପାଳ ଫେଡ଼ି ଦେଲାକ କବାଟ ।
ରାତ୍ର ପହଡ଼େ ଆଉଁ ବାହାର ସର୍ବଆଟ ॥୧୧୦
ଜଗତ ପୁରିଲା ଦିହୁଡ଼ି ଛୁଳାମୟେ ।
ରଣଭୂମିରେ ଥାଇଁ ଚାହାଁନ୍ତି ରାମ ରାୟେ ॥
ଅହିଶର ଫିଟି ସୁବଳୟାକୁ ଯାଉଁଥିଲେ ।
ଥାଠ ଦେଖି ପୁଣି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲେ ॥
ତୁହାଇଣ ଯୁଦ୍ଧ ବାଜିଲା ଦୁଇ ବଳ ।
କୋନ୍ତ ଭାଲ ଖଡ଼ଗ ଶକତି ତରୁ ଶିଳ ॥
ଆତଯାତ ହୋନ୍ତି ତାକ୍ଷଶରମାନ ।
କିଜାଣି ଶୁଭର ପକ୍ଷୀର ଗରଜନ ॥
ହାଣ ହାଣ ମାର ମାର ତାକନ୍ତି ରୋଷଭରେ ।

ଯେକୁ ଆରେକ ତାକନ୍ତି ଆଗଭରେ ॥୪୦
ଟମକ କୋଳାହଳ ବାଜଇ ଚଉକତି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଥାଠେ ଜଳଇ ସଜଳସ ବତୀ ॥
କେ ବାମ ହାଥେ ଛୁଳା ତାହାଣେ କରବାଳ ।
ହାଥେ କେ ଦିହୁଡ଼ି ଆରହାଥେ ଶିଳ ॥
ଦିହୁଡ଼ିରେ ଦିହୁଡ଼ି କେ ପିଟାପିଟି ହୋନ୍ତି ।
କେ ସଜଳସ ନିଆଁ ଆଗକୁ ଫିଙ୍ଗିଦ୍ୟନ୍ତି ॥
କେ ବୃକ୍ଷେ ପିଟନ୍ତି କେ ନ ଚିହୁଡ଼ି ଲୋକ ।
କେ ବୋଲନ୍ତି ମାର ମାର ତାକନ୍ତି ବୀର
ତାକ ॥
ରିକ୍ଷ କପି ଅସୁର ମିଶାମିଶି ହୋଇଲେ ।
ଯେକକୁ ଆରେକ ସମ୍ଭାଳି
ନୁଆରିଲେ ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ହୋଇଲେକ ବଣା ।
ବେଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲା ସୁଗ୍ରୀବର ରଣା ॥
ବିଭୀଷଣେ ସୁବଳୟା ଗିରିକି ପଳାଇଲା ।
ହନୁମତ ଲଙ୍କା ପାତେରାକି ଆଶ୍ରେ କଲା ॥
ଅଙ୍ଗଦ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଲେ ଭେଟାଭେଟି ।
ସଉମିତ୍ରୀ ବସିଲା ବାଳୀସୁତ ପିଠି ॥
ନିରନ୍ତରେ ନାରାଜ ବିକ୍ଷଇ କୋପ କରି ।
ନିଶ୍ବାସକେ ସହସ୍ରେ ନାରାଜ ପୁଣି ମାରି ॥
ଜମ୍ବେବ ଜାଣିଣ ମିଳିଲା ତାର ପାଶ ।
ଶ୍ରୀରାମ ନାହିଁ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ବିରସ ॥୬୦
ଗନ୍ଧ ମାର୍ଦ୍ଦନ ସୁଗ୍ରୀକି ଭେଟପାୟେ ।
ତେତେବେଳେ ସେ ଥର ହୋଇଲା କପି
ରାୟେ ॥
ନଳ ନୀଳ ଶଉରୀ ଭେଟିଲେ ବିଭୀଷଣ ।
ଚାରିହେଁ ଧାଇଁଣ କରନ୍ତି ମହାରଣା ॥
ସୁଷେଣ ରମଣ ତାରାକ୍ଷ ଯେ ତିନି ।
ଚାରିଜଣ ହୋଇଲେ ଶଉରୀକି ଘେନି ॥
ସଂଗ୍ରାମରେ ପଶି କରନ୍ତି ରଣଗୋଳ ।
ସୁସୋଦନ ତାଳିମ୍ବ ଆବର ଶତବଳ ॥
ହାଥାଦଶ ଭିତରେ ସେହୁ ପଶିଗଲେ ।
ରାଗେ ମଉଗଜ ବହୁତ ମାଇଲେ ॥ ୭୦
ପବନ ବସନ୍ତ ସାରାସ ପାରାସ ।
ଏ ପଶି ମାଇଲେ ଅନେକ ରାକ୍ଷସ ॥

ହନୁମନ୍ତ ପଦାରବ ହୋଇଲା ରଣଗୋଳ ।
 କାହିଁ ଅଛନ୍ତି ରାମ ସୁମେଧାର ବାଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଚାଷେଣ ବାଳାସୁତକଲ ।
 ବିଚାରିଣ ସଜନି ମାରଇ ରୋଷ ବହି ॥
 ରଥର ଉପରେ ନେଇ କଟାଡ଼ଇ ରଥ ।
 ହସ୍ତାକର ଉପରେ ନେଇ କଷ୍ଟଭର
 ମୟେମତ ॥
 ଘୋଡ଼ାକୁ ଧରିଣ କଟାଡ଼ଇ ପୁଣି ପୁଣି ।
 ଆପଣା ସଜନିକି ପକାବଇ ହାଣି ॥୮୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଲଙ୍କାର ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ଥିଲେ ।
 ଅସୁର ସଜନି ବହୁତ ନିବାରିଲେ ॥
 ପଦାଶ ଲକ୍ଷ ଯେ ପଡ଼ିଲେ ମର ହସ୍ତୀ ।
 କୋଟିଯୁଦ୍ଧାକାର ମାଇଲେ ଦାଶରଥ ॥
 ତିନିକୋଟି ପାଦାନ୍ତ ଚଉଦ ସହସ୍ର ରଥ
 ସହିତେ ।
 ଦୁଇବୃନ୍ଦ ଅଶ୍ଵ ପାଞ୍ଚ ଅହିରୁତେ ॥
 ଯେଗାର ବାଣେ ରାମା ଯେତେକ ବଳ
 ନାଶି ।
 ନିଶ୍ଵାସକେ ବାଣ ତିନିବେଳ ପେଣି ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଦୁଇସଡ଼ି ପରିସନ୍ତେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ
 ରଘୁସାଜ ॥୯୦
 ରକତ ନଦୀ ବହିଲା ରଣଭୂମି ॥
 କୋପରରେ ହନୁମନ୍ତ ଧାଳିଲାନ ରାଗେ ।
 ମଡ଼ା କୁଡ଼ କୁଡ଼ ଦେଖିଲାକ ଆଗେ ॥
 ବିଚାରିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଏଣେ ଛନ୍ତି ।
 ବୃକ୍ଷଶିଳହେତା ଅଙ୍ଗ ଯେମାନେ ନୁହନ୍ତି ॥
 ରିକ୍ଷ କପିମାନଙ୍କର ନୋହଇ ଯେମନ୍ତ ।
 ଯେଣେ ସେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁକୁଳସୁତ ॥
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଖଣ୍ଡିଏ ଦୂର ଗଲା ।
 ଅକପନ ଶ୍ରୀରାମର ଯୁଦ୍ଧ ସେ ଦେଖିଲା ॥
 ରାତ୍ର ପାହିଲା ଉଦୟ ଅରୁଣ ।
 ମାରୁତି ତିହୁଲାନି ସ୍ଵୟଂ ଅଟନ୍ତି
 ରଘୁନାକ ॥୧୦୦
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଧାଇଁଲା ପଥରେକ
 ଯେନି ।
 ଅକପନର ରଥରେ ନେଇ ପିଡ଼ିଲା
 ପାବେନି ॥

ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଗାଙ୍ଗିଲା ରହୁବର ।
 ଦେଖି ଅକପନ ବିଧାଏ ପ୍ରହାରିଲା ହନୁର
 ଉପର ॥
 ତା କାଣି ପାବେନି ମୁଣ୍ଡପାତି ସହିଲାକ
 ଚାହା ।
 ଧାଇଁ ହନୁମନ୍ତ ଧଇଲା ବେନି ବାହା ॥
 ଭିଡ଼ାରିଡ଼ି ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲେ ଦୁଇ ବାରେ ।
 ଦଇତ ବସିଲା ହନୁମନ୍ତ ଉପରେ ॥
 ତଳେ ଥାଇ ମାରୁତି ମାଇଲା ପାଦପାତ ।
 ଓଲୋଟି ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲା ଦଇତ ॥୧୦
 ଧାଇଁ ହନୁମନ୍ତ ପିଠିରେ ବସିଲା ।
 ମୁଥେ ମାରନ୍ତେ ଅସୁର ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ॥
 ତାକୁ ମାରି ପାବେନି ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ
 ପଡ଼ିଲା ।
 ବିନତି ହୋଇଣ କାନ୍ଧରେ ବସାଇଲା ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବଜ୍ରଧନୁଷ୍ଠ ଦୁହେଁ ମାହାରଥୀ ।
 ଦୁହେଁ ଧରାଧରି ହୋଇ ରଥ ତଳେଣ
 ପଡ଼ନ୍ତି ॥
 ଦୁହେଁ ଜଡ଼ ବନ୍ଧେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 ଯେକ ହୋଇଣ ଦୁହେଁ ବାରି ନୁଆରନ୍ତି ॥
 କୋପେ ସୁଗ୍ରୀବର ବସିଲା ତାର ତଣ୍ଡି ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଅସୁର ଭୂମିରେଣ ଲୋଟି ॥୨୦
 ବଜ୍ରଧନୁଷ୍ଠ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣେ ନାଶ ।
 ଅସୁର ସଜନି ଅନେକ ଗଲେ ନାଶ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ନାରାଜ ନୁଆରିଲେ ସହି ।
 ବିଷମ ସମର କରନ୍ତି ବେନିଭାଇ ॥
 କ୍ରୋଧନ ବୀରବାହୁ ହାରିଣ ଯେ ଗଲେ ।
 ତ୍ରିଶିରା ମୋହୋଦର ସହିତେ ପକାଇଲେ ॥
 ମକରାକ୍ଷ ପିତାଶ ନିକୁସ ହିଁ ଯେ ଭାବି ।
 ବିଚାଷେଣ ଓଗାଳିଲା କୋପେଣ ଗଳଗାଢ଼ି ॥
 କାହିଁକି ଯିବରେ ପାପିଷ୍ଠ ଦୈତ୍ୟମାନ ।
 କାଳିର ପରାୟେ ନୁହଁଇ ଆଜ ଦିନ ॥୩୦
 ଶୁଣିଣ ପାଲଟିଲେ ସାତ ସେନାପତି ।
 ବୁନ୍ଦ ମକରାକ୍ଷ ଧାଇଁଲେ ତଡ଼ତି ॥
 ବିଚାଷେଣ ଦେଖି ପାଲଟି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ହେଲି ଚକ୍ର ତ୍ରିଶୁଳ ନାରାଜ ମାଇଲେ ॥

ମେଘର ଭିତରେ ଯେହ୍ନେ ରାହୁ ଯେ
 ପ୍ରକାଶି ।
 ଯେକା ବିଚାଷେଣ ସବୁକି ଅଛି ଗ୍ରାସି ॥
 ଶହସ୍ରକ ବଞ୍ଚାଇ ବିବିଧ ଗଡ଼ିକରି ।
 ତାହାକରି ଶହସ୍ର ଯେନି ତାହାକୁ ହିଁ ମାରି ॥
 ରାବଣ ସାମାନ୍ୟ ସେ ଅଟନ୍ତି ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ।
 ପ୍ରଥମ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାଧୁଲେ ଧରିତ୍ରୀ ॥୪୦
 ବେଳୁବେଳ ସମର ବାଜିଲାକ ଗୋଳ ।
 ଦୁହିଁକରି ଶୁରାର ରକତେ ଜରଜର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସହିତେଣ ଗଲେ ଯହୁଁ ମାଡ଼ି ।
 ପଳାଇଲେ ଅସୁରେ ବିଚାଷେଣକୁ ଛାଡ଼ି ॥
 ପୁଣି ହିଁ ଜୟେବ ସୁଷେଣ ଗୋଡ଼ାବନ୍ତି ।
 ତରୁଣିକ ଧରି ଗୋଡ଼ାଇ ମାରନ୍ତି ॥
 ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଶତବଳ ।
 ଦଇତକ ଉପରେ ମାରନ୍ତି ତରୁଣିକ ॥
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ମହାହୁ ପବନ ।
 ତାଳିମ୍ବ ଶରସେଦୁ ଦୃବିନ୍ଦ କଞ୍ଚଣ ॥୫୦
 ରାକ୍ଷସକ ଗୋଡ଼ାଇ ମାରନ୍ତି ରୋଷ ବହି ।
 ପଳାନ୍ତି ଅସୁରେ ପଛକୁ ନ ଚାହିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ।
 ଦୁଇ କନ୍ଧେ ବସି ବିକ୍ଷନ୍ତି ନାରାଜନ୍ତ ॥
 ରିକ୍ଷ କପି ବଳ ପ୍ରବନ୍ଧ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି ।
 ଯହୁଁ ପିଠି ଉପରେ ପଡ଼ିଲେ ରଘୁପତି ॥
 ପଳାଇ ଅସୁରେ ପଶିଲେକ ଭିତରେ ।
 ଯେକ ବାଟେ ନୋହିଁ ଚାରିଦ୍ଵାରେ ଗଲେ ॥
 ଲେଉଟି ଚାହିଁଲେ ପିଠିରେ ପଡ଼ଇ କାଣ୍ଡ ।
 ସେହିଠାରେ ପଡ଼ି ହୋଅନ୍ତି ବେନିଖଣ୍ଡ ॥୬୦
 ବାନରେ ତରୁଣିକ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ନେଇ ।
 ମରନ୍ତି ଅସୁରେ ପଡ଼ନ୍ତି ଛେଟି ହୋଇ ॥
 ଗଡ଼ ଭିତରେ ଯେ ପଶିଲେ ରିକ୍ଷକପି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ପଶିଲେ ସେ ଅଛନ୍ତି
 ମହାକୋପୀ ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଆସଇ ଲକ୍ଷା
 ଦେଖି ।
 ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଲୋକେ ଦ୍ଵାର ଥାଅ ରଖି ॥
 ଆଜ୍ଞା ପାଇ ରହିଲେ ଲକ୍ଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ।

ସଂଗରେ ସଜନି ଅଛନ୍ତି ଦୁରବୃଦ୍ଧ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଧନୁଧରି ହୋଇଲେ କାଳମୃତି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ ଭିତରେ ପଶିଲେ ଦାଶରଥ ॥୭୦
 ନରାତେକ ଦେବାତେକ କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ
 କ୍ରୋଧନ ।
 ରଥ ଚଢ଼ିଣ ଯେ ଗଲେକ ଘନଘନ ॥
 ବୀରବାହୁ ଯେ ପିତାଶ ମୋହୋଦର ।
 ତ୍ରିଶିରା ଅମୟେ ଦେବକୁ ଅଗୋଚର ॥
 ରଥ ଦିଶୁଅଛି ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ପ୍ରାୟେ ଜାଣି ।
 ନାରାଜ ବିଶୁଦ୍ଧି ଗନ୍ଧକୁଳମଣି ॥
 ରାଉତ ମାହୁତ ଗଲେକ ପୟୋକାରୀ ।
 ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ନରନାରୀ ॥
 ହନୁମନ୍ତ କନ୍ଧରେ ବିଜେକରି ଅଛନ୍ତି
 ଦାଶରଥ ।
 ଦୁଇ କନ୍ଧେ ଶୋହଇ କୋଦଣ୍ଡ ରାଉଥ ॥୮୦
 ବାମେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଦକ୍ଷିଣେ ତାକ୍ଷଶିର ।
 ଝାଳରେ ତ୍ରିପଦ ରକତେ ଜରଜର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ଯେହ୍ନେ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀରେ ଫରୁ
 ଖେଳି ।
 ଦେଖିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୋକେ ମନରେ ହାଦେ
 ଭାଳି ॥
 ଭୟ ଶରଧା ଦୁଇ ମିଶାଇଲେ ।
 ନପକାଜ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାକୁ ରହିଲେ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଗମନ ବିଚିତ୍ର ଗତି ଜାଣି ।
 ଦେଖିଣ ବିଚାର କରନ୍ତି ତରୁଣୀ ॥
 ଏ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୋଡ଼ା ଅଟଇ ବଜରୀ ।
 ଏବେ ସେ ରାମକୁ କନ୍ଧରେ ଅଛି ଧରି ॥୯୦
 ଏ ସେ ବିରାଟେଣ ରାବଣର ଭାଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ହୋଇବ ଅଛଇ ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ବାନରକର ରାଜା ଯେ ଅଟଇ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଜଗତାର ଚାଳ ନେଲାଟି ଏହାର ଦୁଲାଳ ॥
 ଭାଲୁକ ମନ୍ତ୍ରୀଏ ଜମେବ ଯାରେ କହି ।
 ବୃଷ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ହାଥେ ବୃକ୍ଷ ଧରଇ ॥
 ଶଉରାକି ଦେଖିଣ ବୋଲନ୍ତି ଅସୁରୀ ।
 ଏଡ଼େ ବଏସେ କିମ୍ପା ଯେତେ ଦୁଃଖ
 ଚୋହୋରି ॥

କେ ବୋଲଇ କେଶରୀ ହନୁମନ୍ତର ବାପ ।
 ଷୋଡ଼ଶା ଭେଷ୍ଟା ପ୍ରାୟେକ ଅଟଇ ଏହାର
 ରୂପ ॥୧୦୦
 ଚିହ୍ନିଥିଲା ଲୋକେ ଚିହ୍ନାଇଣ ଦ୍ୟୁତି ।
 ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ କେହ୍ନୁ ସୁଖେଣ
 ଗୋଡ଼ାନ୍ତି ॥
 କେ ବୋଲଇ ଶ୍ରୀରାମ ଭାଇ ଯେଥେ
 ନାହିଁ ।
 କେ ବୋଲଇ ଅଛଲେ ଗଡ଼ଦ୍ଵାରେ ଜଗାଇ ॥
 ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ଗଡ଼ରେ ପଶିଅଛି ।
 ରାବଣକୁ ଭୟେ ନାହିଁ ଯେହାର କିଛି ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ଥୋକେ
 ଲୋକ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଧାର୍ମଲେ
 ନଗ୍ରଲୋକ ॥
 ଅଙ୍ଗଦର କନ୍ଧେ ଅଛଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 କନ୍ଧରେ କୋଦଣ୍ଡ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ମହାକ୍ଷେତ୍ରୀ ॥୧୦
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେକ ଦେହ ଝଳି ।
 ରକତେ ଜରଜର ପୁରଣେ ଫରୁ ଖେଳି ॥
 ଦେଖିଣ ଲୋକେ ଯେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇଭାଇ ମହାକ୍ଷେତ୍ରୀ ॥
 ସୀତାର ବିଅର ଶ୍ରୀରାମକର ସାନଭାଇ ।
 ରାବଣ ଚୋରାଇ ଆଣିଲା ବଜଦେହୀ ॥
 ଏବେ କିମ୍ପା ରାୟେ କାହିଁ ଲୁଟିଅଛି ।
 ଏକଥାମାନ ନଜାଣଇ ବିଶ୍ଵବୀର ବନ୍ଧି ॥
 କାଲି ଭଣ୍ଡିଲା ଯେ ମାଜକୁ ରିକ୍ଷକପି ।
 ମଲାଲୋକ କିମ୍ପା ପଶିଲେକ କୋପି ॥୨୦
 ପୋଡ଼ୁ ପୋଡ଼ୁ ଯେହାଙ୍କର ମାୟାବୁଦ୍ଧିମାନ ।
 ପଳାଇ ଯାଉଁ ଆସେ ପଶିବା କେଉଁ ସ୍ଥାନ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଜନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ
 ଲୋକେ ।
 ଭୟେ ପାଇଣ ତହୁଁ ପଳାଉଥାନ୍ତି ଥୋକେ ॥
 ଏକ ଆରେକ ଯେ ପଳାଇଣ ଯାନ୍ତି ।
 ହାଟବାଟ କହି ବିକହି ଦେଖନ୍ତି ॥
 ପିତା ଉପରେ ଦେଉଇ ଉପରେ ଚାହାନ୍ତି ।
 କେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ବୃକ୍ଷରେ ଉଠନ୍ତି ॥

କେ ବୋଲଇ ରାମ ଗଡ଼ରେ ପଶିଅଛି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକିତ ରାବଣ ପଳାଇଲେ ଲୁଟି ॥୩୦
 କେ ବୋଲଇ କପି ହାଟେ କୂର କଲେ ।
 କେ ବୋଲଇ ତିନି ସେନା ଆଜ ରଣେ
 ମଲେ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଯେବେ କିମ୍ପା ଗଡ଼ରେ
 ଲୁଟିଅଛି ।
 ଘରୁ ବାହାର ହୋଇ ଯେକୁ ଆରେକ ପୁଛି ॥
 ମୁଖରାବମାନ ନିଶାଣ ଶବଦ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଶର ବିଶିବା ଗୁଣ ନାଦ ॥
 ଶୁଣିଣ ହାଲହୋଲି ହୋଇଲେ କଟକେ ।
 ଉଛୁଳି ପଡ଼ୁଅଛି କପିଙ୍କର ତାକେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ତାକନ୍ତି ନମାର ଦେଖଣାହାରିତ ।
 ଏମାନେ ବୋଇଲେ କି ଆଣ ସୀତା
 ଚୋରାଉଛନ୍ତି ॥୪୦
 ରାଜାର ପାପେ ପରଜାର ଯେ ଦୁଃଖ ।
 ଅଳପ ଦିନେ ହାଦେ ପାଇବେ ବହୁତ ସୁଖ ॥
 ରାଜଦାଣ୍ଡେ ସଜନି ଗଲେକ ପକାଇ ।
 ରାବଣ ନବରେ ସମସ୍ତେ ପଶିଲେକ
 ଯାଉଁ ॥
 ହାଥୀ ରଥା ଘୋଡ଼ା ସଜନି ସହିତେ ।
 ରାଜାର ନବରେ ପଶିଲେ ସମସ୍ତେ ॥
 ରକତେ ବିଲୋପନ ଦେହ ଚାହାଙ୍କର ।
 ସବୁକରି ଦେହ ରକତେ ଜରଜର ॥
 କାଣ୍ଡମାନ ଲାଗିଅଛି ସବୁକରି ଦେହେ ।
 ଦେଖିଣ ରାବଣ ପାଇଲା ଗରୁ ଭୟେ ॥୫୦
 ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ମନ୍ଦିରେ ପଶି ।
 ସିଂହଦ୍ଵାର ରାମ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ॥
 ବିରାଟେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ପକ୍ଷରେ ପଶିଆଣି ।
 ସଜନି ନିରନ୍ତରେ କଳଣା ନୋହେ ପୁଣି ॥
 ବୀର ମହାବୀର ମଲ ମହାମଲ ।
 ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ଶବଦ ବଡ଼ାଇ ଚହଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼କୁ ଚାହିଁ ।
 ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ତୋତେ ଯୋଗାଇଲା ନାହିଁ ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ତୁମେ ଜାଣିଥାଅ ।
 ମୂଳ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶରେ ଦଶରଥ ପୁଅ ॥୬୦

ପିତାର ଆଜ୍ଞାରେ ବନବାସ କରି ।
 ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ ପରଶା ହରାଇଲି ॥
 ମାୟା ମୃଗେକ ଦେଖାଇଲା ଦୁମ୍ଭ ରାଜା ।
 ଚୋରାଇ ଆଣିଲା ଆମର ଭାରିଯା ॥
 ଏକ ନାରୀ ବ୍ରତ ମୋହୋର ପ୍ରତିପାଳି ।
 ଆନ ଯୁବତୀକି ଶରଧା ନବଳି ॥
 ହନୁମତକୁ ବଢ଼ିଆଇଲି ଖୋଜିବାର ପାଇଁ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ମରାଉଥିଲା ସେ ଧର୍ମେଶ ପଳାଇଁ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ତିଆରନ୍ତେ ନ କଲା ତାର
 ବୋଲି ।
 ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯେହା କିହୋ ବୁଝିଲ କି
 ଭଲ ॥୭୦
 ଅଙ୍ଗଦ କୁମରକୁ ପେଷିଲି ପ୍ରୀତି ଅର୍ଥେ ।
 ମରାଉଥିଲା ତାକୁ ସହସ୍ରେ ମାଲ ହାଥେ ॥
 ପୁଣି ହନୁମତ ଅଜ୍ଞାତ ସାତା ମାଗି ।
 ବୋଲି ନ କଲା ଦୈତ୍ୟ ମନରେ ବଡ଼
 ଗୀତା ॥
 ଏବେ ବୋଲୁଅଛି ତୁମ୍ଭେମାନେ ସାକ୍ଷୀ ।
 ଦେଉ ମୋର ଭାରିଯା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥
 ନ କରିବି ସମର ଯିବି ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ନୋହିଲେ ମୁଖ ତାର ପକାଇବି ହାଣି ॥
 ଏତେବୋଲି ରାମ ବିଜେ କରିଗଲେ ।
 ସରନି ନିରନ୍ତରେ ଗହ ଗହ ହେଲେ ॥୮୦
 ଗୋଡ଼ାଇ ଦେଖନ୍ତି ରାକ୍ଷସ ରାକ୍ଷସଣୀ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ଉଠେ ବାଣୀ ॥
 ଲଙ୍କା ଭିତରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର ।
 ଲକ୍ଷଣ ଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତର ଗଡ଼ଦାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ମଥାରେ କର ଦେଲା ।
 ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରେ ବସି ଲକ୍ଷଣ ଆଗହେଲା ॥
 ଗଡ଼ ଭିତରୁ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 ବିଭୀଷଣେ ପ୍ରସ୍ତାବର ଜମେବ ମନ୍ତ୍ରାବର ॥
 କାଲି ଦିନାନ୍ତେକ ଆଜ ବେଳ ସାତପଡ଼ି ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିକି ଯାଆନ୍ତି ବେଗକରି ॥୯୦
 ଗହଗହ ଗାବ ଶୁଭଜ ରତ୍ନପାଶ ।
 ଦମା ଦୁହେଇ ଶବଦ ବିଜିଘୋଷ ॥
 ରକତ ମାଂସ ମାଡ଼ିଣ କାଦୁଅ କଲେ ।

ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନି ଯହୁଁ ଧାଇଁ ଛାଦେ
 ଗଲେ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ହନୁମତ କନ୍ଧରୁ ଉତୁରିଲେ ରଘୁଶିଷ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରୁ ଉତୁରିଲେ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଯାଇଁ ଶ୍ରୀରାମକୁ କଲେ ପ୍ରତିକ୍ଷଣ ॥
 ନମସ୍କାର କରି ଉଲ୍ଲାସିଲେ ସଜ ।
 ଯେ ବିଧି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ
 ଗନ୍ତୁରାଇ ॥୧୦୦
 ଦେବ ନଦୀରେ ସ୍ନାନ କଲେକ
 ଗନ୍ତୁପତି ।
 ଦେବତର୍ପଣ ସାରିଣ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବିଭୀଷଣେ ପ୍ରସ୍ତାବର ସହିତେ ।
 ସେନା ସେନାପତି ସଜନି ଅପ୍ରମିତେ ॥
 ସ୍ନାନ ସାରିଣ ଭୁଞ୍ଜିଲେ କନ୍ଦମୂଳ ।
 ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଶୋବନ ରଘୁବାଳ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୋଜନ ସାରିଣ ଆଶୋବନ ।
 ଭୋଜନ କଲେ ଯେ ପ୍ରସ୍ତାବର ସବୁ
 ସୈନ୍ୟ ॥
 ଆଶୋବନ ସାରି ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେଯାନ୍ତି ।
 ପ୍ରସ୍ତାବର ରାଜା ଦ୍ରୁଶନ କରନ୍ତି ॥୧୦
 ବିଭୀଷଣେ ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଣ ନଳନାଳ ।
 ହନୁମତ ତାରାକ୍ଷ କୁମୋଦ ପନଶିଳ ॥
 ଶଭରୀ ସେନାପତି ଶତବଳ ରମଣ ।
 ତାଳିମ୍ବ ପବନ ରୋମା ବଲଭ ନନ୍ଦନ ॥
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ବସନ୍ତ କଞ୍ଚଣ କାଳିଙ୍ଗନ ।
 କୁନ୍ଦ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ସୁସୋଦନ ॥
 ସାରାସ ପାରାସ ଦୃବିନ୍ଦ ବିବିଧ ଯେ ଚାରି ।
 ବକିମୁଖ କାଳିମୁଖ ମରୁତ କେଶରୀ ॥
 ତାରାର ପିଅନ ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କରି ।
 ରୋମାର ବାପ ଆବର ସଂପାତି ବେଗେ
 ମିଳି ॥୨୦
 ଶରସେତୁ କାଳିଞ୍ଜନ ଯେ ଆସନ୍ତି ।
 ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟ କୁହାକୁହି ହୋନ୍ତି ॥
 ବିଚାର କରନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧର କଥାମାନ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ବିଭୀଷଣ ॥

ଅପୂର୍ବ ଅଟଇ ହୋ ଆଜିର ମହାରଣ ।
 ବାବୁ ସେନାପତିମାନେ ଆସିଥିଲେ ରଣ ॥
 ତାହାକି ଯୁଦ୍ଧକଲେ ହାରିଲେଟି ଅସୁର ।
 କେମନ୍ତେ ଆନେ ସେ ଜିଣିଲେ ତିନିପୁର ॥
 ଯେବଣ ଯେବଣ ତିନିହେଁ ପଡ଼ିଲେଟି
 ଆଜି ।
 ଶୁଣିଲେ ଦଶଗ୍ରୀବ ପାଇବ ମନେ
 ଲାଜି ॥୩୦
 ଆମର ଗଲାର ହୋ ବୁଝିବ କେମନ୍ତ ।
 କିସ କିସ ବିଚାର କରିବ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ସୁବନ୍ୟମୟ ଲଙ୍କା ଦେଖିଲୁ ହୋ ଆଜ ।
 ତେଡ଼େ ସମ୍ପଦ ତୋର କରଇ ଲଙ୍କରାଜ ॥
 କିମ୍ପା ବିଧାତା ଯେ ହାନ ବୁଝି ଦେଲା ।
 ମୋହୋର ଘରଣାକି ତୋରାଇ ଆଣିଲା ॥
 ଧର୍ମ କିମ୍ପା ସହିବ ସେ ମରିବ ନିଅତ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଖଡ଼ଗ ଝମକାନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ତାରାର ପିଅର
 କଣାଇ ।
 କପି ତିନି ମେବକ୍ଷ ଅଇଲେ ପାରି
 ହୋଇ ॥୪୦
 ସତୁରି କୋଟି ଭାଲୁକ ହୋଇଲେ
 ପରବେଶ ।
 ଗୋଲାଂୟା କାଳିମୁଖ ଅଇଲେ କୋଟିଦଶ ॥
 ଶୁଣି ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ସ୍ୱାମୀ ନଳକଜ ରାହିଁ ।
 ଆଜର ସଜନି ଆଗିଆଣି ହୋଅବୁ ଯାଇଁ ॥
 ହୋଇ ବୋଲି କରି ପୟାଣ କଲା
 ନଳବୀର ।
 ସଜନିକି ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ହୋଅ ଆଗୁସାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ।
 ଆଗିଆଣି ଆଠେ ଯେ ଠଣା ଦେଉଥିବ ॥
 ଶୁଣିଣ ତିନି ମେବକ୍ଷ କରିଯାନ୍ତି ।
 ସତୁରି କୋଟି ଭାଲୁକ ବେଗେଣ
 ଆସନ୍ତି ॥୫୦
 ସବୁକରି ଜାତି ସବୁ ସିନ୍ଧୁର ମୟେ ।
 ରିକ୍ଷ କପି ବୋଲି ତହିଁ ବାରଣ ନ ଯାୟେ ॥
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ରିକ୍ଷ କପି ଠଣା
 ଯାଇଦେଲେ ।

ରଙ୍ଗ ମାଟି ଲୋଟାଏ ପ୍ରାଏକ ଦିଶିଲେ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦିନକର ଅଷ୍ଟେ ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଦଶରଥ ସୁତେ ॥
କାଳି ଅନିଦ୍ରାରେ ଆଳସ ରଘୁସାଜଂ ।
କନେକ ମୁଗଛାଲେ ପହୁଡ଼ିଲେ ଯାଜଂ ॥
ଯେ ଯାହାର ବଞ୍ଚାରେ ଜଗିଲେ

ସଜନିମାନେ ।

ବାଜଣା ବଞ୍ଚାଇ ବୁଲଇ ବାଳୀ

ନାନେ ॥୭୦

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଗିରିଜା ।
ରାବଣ ଯେ ଅଟେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ର ରାଜା ॥
ବାର ସେନାପତିର ଶୁଣିଲା ଭାଗେଣି ।
ସିଂହଦ୍ବାର ପରିଯନ୍ତେ ଅଜଲେ ରଘୁମଣି ॥
ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ସଜନି ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
ଗଡ଼ରେ ପଶି ମାଜଲେ ଅନେକ ସଜନି ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାବଣ ଅନ୍ତେଶ୍ବରେ ଥିଲା ।
ବାହାର ଗୋଳ ଶୁଣି ଅବକାଶ ହେଲା ॥
କାଳାନ୍ତେକ ଦେବାନ୍ତେକ ଦୁଃଖନ ଆସି

କଲେ ।

କୃମ ନିକୃମ ପିତାଶ ପ୍ରବୀର ଯେ

ଅଜଲେ ॥୭୦

କ୍ରୋଧନ ଚାରଣ ଅଜଲେ ମୋହୋଦର ।
ସବିହେଁ କାଣ୍ଡ ଘାଆ ରକତେ ଜରଜର ॥
ରଥା ପାଦାନ୍ତି ରାହୁତ ମାହୁତ ।
ମିଶାମିଶି ହୋଅନ୍ତେ ପଚାରଇ ଲଙ୍କାନାଥ ॥
କେବଣ ପ୍ରକାର ହୋ କହ ମୋର ଆଗ ।
ପିତାଶ କହିଲା ରାମ କରିଛି ବଜାରାଗ ॥
ଆଜିର ସମରେ ଧୂମାସ୍ଥ ଅକପନ ବଜ୍ର

ଦମ୍ବୁଷ ମଲେ ।

ରଥଗଜ ପାଦାନ୍ତି ଅନେକ କ୍ଷୟେ ଗଲେ ॥
ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଘେନି ।
ଏକ ଏକ ଶର ବିକ୍ଷିପି ଅଗ୍ନି ଜାଣି ॥୮୦
ମହାଯୁଦ୍ଧ ଆଜକଲା ଜଟାଧାରୀ ।
କାହାରିହିଁ ଓର ନ ପାଇଲେ ତଥ୍ୟ କରି ॥
ବିଭୀଷଣକୁ ଆମ୍ଭେ ବେଢ଼ି ମାରୁଥିଲୁ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖି ଭାଜି ପଳାଇଲୁ ॥

ପିଠି ଉପରେ ପଡ଼ି ହାଣିଲାକ ଖେଦି ।
ସଜନି ପଳାଇଲେ ଅଟନ୍ତି ଶିଶୁବୃଦ୍ଧି ॥
ଭାଜିଲା ଆଠକୁ ଯେହ୍ନେ ସିଂହ ଯେ ଶିଆଳ ॥
ତେଣୁକରି ଆମ୍ଭେ ପଳାଇଲୁ ଲଙ୍କାପାଳ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସହିତେ ସକଳ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ।
ହନୁମନ୍ତ ଚଢ଼ି ଲଙ୍କାରେ ପଶିଲେ ॥୯୦
ତୋହ ସିଂହଦ୍ବାରୁ ଗଲାକ ବାହୁଡ଼ି ।
ଶୁଣି ରାବଣ ହଲାଇଲା ଦାଢ଼ୀ ॥

ଆଖି ବୁଲାଇଣ କହିଲା କୋପଭରେ ।
କେମନ୍ତେ ହୋଇ ଯତିରେ ପଶିଲା ଭିତରେ ॥
ବେଢ଼ି ନ ମାଜଇ ଅଜଲ ପଳାଇ ।
କ୍ଷତ୍ରାପୁଅ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟାକର ମୋହୋର
ଆଗେ ରହି ॥

ବାଘର ଘରକୁ ଯେବେ ଅଜଲାକ ଛେଳି ।
ମାରି ନୁଆରିଲ ବୋଲାଅ ମହାବଳୀ ॥
ତୁମକୁ ଆଶ କଲେରେ ହୋଇବାକ କିସ ।
ଭାଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ମୋହାର ବେଗେ ଘେନି
ଆସ ॥୧୦୦

ଆନର ବେଳେ ତାହାକୁ ନ ପାରଇ ମାରି ।
ପାଇଲି ଅପରୟେ ହେଲ ଯୁଦ୍ଧ କରି ॥
ଯେଉଁ ଯେଉଁମାନେଟି ପଡ଼ିଲେ ତିନି
ସେନହା ।

ତୁମ୍ଭେ ରହି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଆସନ୍ତେ ସେହୁ
ସିନା ॥

ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲ ସଜନି ମୋର ମଲା ।
ତୁମକୁ ଆଶ କଲାରେ ଯେମନ୍ତ ହୋଇଲା ॥
କୁକୁପାସ ମୋହୋଦରକୁ ବୋଇଲାକ
ଚାହିଁ ।

କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ବେଗେ ତୋଳି ଆଣି ଯାଇଁ ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ।
ଦୁଃଖନ କରି ସେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ॥୧୦
ନିଜ ନବରେ ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେଣ ଥିଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଗଡ଼େ ପଶିଲେ ବୋଲି ଧାଇଁଣ
ଅଜଲା ॥

ଗଡ଼ଦ୍ବାର ପରିଯନ୍ତେ ଗଲାକ ସେହୁ ଧାଇଁ ।
ମନେ ବିଚାରିଲା ତ ମୋ ସଙ୍ଗେ କେହି
ନାହିଁ ॥

କାହାରିଟି ଭୟେ ନାହିଁ ମରିବାକୁ ।
ସେଠାରୁ ବାହୁଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପତି ଛାମୁକୁ ॥
ଦେଖିଲା ଲଙ୍କପତି ବୋଲଇ ବଚନ ।
ତୁରେ ନଥିଲୁକି ଗଡ଼େ ପଶିଲା ଯତିପୁଣ ॥
ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଲଇ ବଚନ ।
ଶବଦ ପାଇ ଯେ ଗଲଇ ବହନ ॥୨୦
ଉତ୍ତର ଦ୍ବାରୁ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ି ଅଜଲି ।
ରିକ୍ଷକପି ଗୋଟିୟେ ଭେଟ ନ ପାଇଲି ॥
ଭୋଟିଲେକି ଯତି ଯାଆନ୍ତା ପ୍ରାଣ ପାଇ ।
ଆଉ କ୍ଷଣେ କିଂପା ନରହିଲା ଗୋସାଇଁ ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ଜାଣନା ବାବୁ ।
ଏ ଓପୋଧ ଯୁଦ୍ଧ ହାବେ କର ତୁମ୍ଭେ ସବୁ ॥
ବିଭୀଷଣ ତହିଁକି ଯେ ଯେଥୁ

ଲୋକଯାଇ ।

ଛେଦଭେଦ ବାରତା ସବୁ କହୁଥାଇ ॥
ଦ୍ବୀରଥା ଛାଡ଼ିଲା ଯେ ଦ୍ରୋହ ତା ଅଟଇ ।
ମୋହୋର ପାଶେ ଥାଇଁ ବିଭୀଷଣକୁ
ଚିତାଇ କଟାଇଁ ॥୩୦

ଚକ୍ରମୁଷିକି ଚାହିଁ ବୋଇଲା ଲଙ୍କପତି ।
ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ବାରାକି ଆଣିବୁ ଚଢ଼ି ॥
ଆହୁରି ହିଁ କଥାୟେ ଶୁଣିବୁ ତାର ତହିଁ ।
ଏହିକ୍ଷଣି ବେଗେ ଘେନିଆସ ଯାଇଁ ॥
ତତକ୍ଷଣେ ଚକ୍ରମୁଷି ବେଗେ ଧାଇଁଗଲା ।
ଉତ୍ତରଗଡ଼ ଦ୍ବୀରଥାକୁ ବେଗେ ଯେ ଆଣିଲା ॥
ରାବଣ ଛାମୁରେ କରାଇଲା ଦରଶନ ।
କୋପେ ଆଜ୍ଞା ଯେ ଦେଲାକ ଦଶାନନ ॥
କିରେ ଭୀମାହିଁ ବିଭୀଷଣକୁ ଦ୍ବାର ଛାଡ଼ୁ ।
ବିଭୀଷଣକୁରେ ରାଜାକରି ଲୋଡ଼ୁ ॥୪୦
ଶ୍ରୀରାମକୁ କିଂପାରେ ଗଡ଼ରେ ଗରିଦେଲୁ ।
ଦୂରୁ ଦେଖି କିମ୍ପାରେ କବାଟ ନ ପାଡ଼ିଲୁ ॥
ଦ୍ବୀରଥା ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ।
ସେନାପତିମାନେ ତୋର ଅଜଲେ ପଳାଇ ॥
ସଜନି ଭିତରେ ଯେ ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା ରଥ ।
ତାହାକର ସଙ୍ଗତେ ପଶିଲେ ରଘୁନାଥ ॥
କବାଟ ପାଡ଼ିଲେ ସଜନି ନାଶ ଯାନ୍ତେ ।
ଶ୍ରୀରାମର ନାରାଜେ ଗୋଟିଏ ନ ବ୍ରତନ୍ତେ ॥

ତହିଁକି କୋପ ତୁମେ କରନ୍ତ ଗୋସାଇଁ ।
 କବାଟ ନ ପାଡ଼ିଲି ସଜନିକି ଅନାଗ ॥୫୦
 ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଯେ ବୋଲଇ ଲଙ୍କପତି ।
 ଚୋହୋର କୂଟ ହାଦେ ଅଟଇ ଅପାରମତି ॥
 କପାଟ ପାଡ଼ିଲେ ସିନା ସଜନି ମରନ୍ତା ।
 ଶତ୍ରୁ କିମ୍ପା ମୋର କଟକେ ପଶନ୍ତା ॥
 ନଗ୍ର ନକଜନ୍ତା ନ ପାନ୍ତା ହେବ ଭେଦ ।
 ଆଜୁ ହୁଁ ଦ୍ଵାରପାଳ ହେଉ ବାରଭଦ୍ର ॥
 ଭାମକେଶ୍ଵର କର ଶିର ହେବନ ।
 ଏହାର ଆଡେ ଶତ୍ରୁ ପାଇ ହେବ ଭେଦ
 କଥାମାନ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଗଡ଼ରେ ପଶିଲେ ଝସାଇଁ ।
 ଧର୍ମେ ସେ ନବରେ ନ ପଶିଲା ଯାଇଁ ॥୬୦
 ନିଅବକାଶ ପୁରେ ଶୟନ କରିଥିଲି ।
 ଏହାଦେ ମାୟା କଲା ମୁଁ ଧର୍ମେଶ ବୁଢ଼ିଲି ॥
 ଏବେ ଯେହିଷ୍ଠଶି କାଟ ଯେହାର ମୁଣ୍ଡ ।
 ସେହି ଗଡ଼ଦ୍ଵାରେ ଶୁଭ ଦିଅ ଯେହାର ପିଣ୍ଡ ॥
 ଶୁଣି ବଜ୍ରମୁଷି ଘେନି ତାକୁ ଗଲା ।
 ଭାମକେଶ୍ଵର ମୁଣ୍ଡ କାଟି ଶୁଭ ଦେଲା ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ବେଳ ଅସ୍ତ
 ହୋଇ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିବାକୁ ଉଠିଲା ଲଙ୍କରାୟେ ॥
 ଶୁଭ ସାରଣକୁ ଆଜ୍ଞାଦେଲା ପୁଣି ।
 ଯେ ଲଙ୍କାରେ ହୋ ଦିଆଅ ଘୋଷଣ ॥୭୦
 ବିଭୀଷଣ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଯେତେକ ।
 ଗୋଟିଯେକ ନ ଥିବେଟି ଲଙ୍କା
 ସାମାନ୍ତେକ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ଦେବ ନୋହଇଟି
 ଭଲ ।
 କିୟେ ଯେ ବିଭୀଷଣ ବ୍ୟୁ ନ ଅଟଇ
 ଲଙ୍କପାଳ ॥
 ତୋହୋର ବ୍ୟୁ ଯେ ବିଭୀଷଣର ବନ୍ଧୁ ।
 କିଂପାଇ ଯେ କଥା କହିଲ ଦେବପ୍ରଭୁ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଆଜ୍ଞା ସେ ଦେବୁ ଲଙ୍କପତି ।
 ଗଡ଼ଦ୍ଵାରୁ ବାହାର ହୋଇ ନଯିବେ ଦ୍ଵାର
 କଟି ॥

ଦିବସେ ଯୁଦ୍ଧବାର ଲୋକମାତ୍ର ଯିବେ ।
 ଦ୍ଵାରପାଳ ଲୋକ ଚିହ୍ନି ଛାଡ଼ିଦେବେ ॥୮୦
 ପୁତ୍ରର ବୋଲେ ରାଜା ସନମତ କଲା ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିବାକୁ ଭିତରକୁ ଗଲା ॥
 ଯେ ଯାହାର ପୁରକୁ ଗଲେ ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ।
 ସଜନି ସହିତେ ପୁତ୍ରମାନେ ଯାନ୍ତି ॥
 ନୃପତି ମାଜଣା ମୋଶୋହି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ।
 ପଲଙ୍କେ ପହ଼ିଲା ଖଟିଲା ମନ୍ଦୋଦରୀ ॥
 ନିଦ୍ରା ନ ମାଡ଼ଇ ପରାରଇ ରାଣୀ ।
 କିଂପାଇ ମନରେ ବିରସ କର ଲଙ୍କମଣି ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ଯାହା ଗୋ ଅରଜିଲି ।
 ଭୁଞ୍ଜିଲାର ଫଳ ପୁଣି ଯେ ଭୋଗ
 କରିନପାରିଲି ॥୯୦
 ସୀତା ଆଣିଲି ନୋହିଲା ପରାପତ ।
 ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ଭିଆଇଁଲେ ହୋଇଲା ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ ॥
 ମାକଡ଼ ଭାଲୁକ ଦୁଇଜଟାଧାରୀ ।
 ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଣ ସେ ହୋଇଲେ ସିନ୍ଧୁପାରି ॥
 ଗତ ଯୁଦ୍ଧକଥା ଶୁଣି ଅଛୁନିନା ।
 ଆଜି ପଡ଼ିଲେ ମୋହୋର ତିନି ସେନ୍ଦ୍ରା ॥
 ଅଳ୍ପପନ ବଜ୍ରଧନୁଷ୍ଠ ଧୁମାସ ।
 ସେନାପତିକର ଅଟନ୍ତି ଏ ମୋକ୍ଷ ॥
 ଏହାକୁ ମାରିଣ ଯତି ସୈନ୍ୟକୁ
 ଗୋଡ଼ାଇଲା ।
 ଗଡ଼ରେ ପଶିଣ ସିଂହାଦ୍ଵାରୁ
 ବାହୁଡ଼ିଲା ॥୧୦୦
 ତେଣୁ ସେ ଖେଦ ମୁଁ ପାଇଲି ମନେ ମନ ।
 ଚିନ୍ତାଭରେ ନିଦ୍ରା ନ ମାଡ଼ଇ ନୟନ ॥
 ଶୁଣିଣ କରଦୁଇ ଯୋଡ଼ଇ ମନ୍ଦୋଦରୀ ।
 ବାହୁଡ଼ାଇ ଦେବା ଦେବ ତାହାର ସେ
 ନାରୀ ॥
 ଯତି ବାପୁଡ଼ା ସ୍ୟତାକି ଘେନି ଯାବୁ ।
 ଘୋର ଅରଣ୍ୟ ବନରେ ପଶିଥାବୁ ॥
 ତୁ ମାହାରାଜା ଯେ ଆଣିଲୁ ଶୁଧାକରି ।
 କେବଣ ଯୁବତୀ ନାଥ ନାହିଁଟି ତୋର
 ପୁରୀ ॥
 ନମୁରସି ଯତି ଯେବେ ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ଆଶ୍ରେ କଲା ।

ଲୋକରେ ଅପକାରୀ ବହୁତ ଉପୁଜିଲା ॥୧୦
 ଦେବା ସୀତାକୁ ଦେବ ନେଉ ତାର ନାରୀ ।
 ଆନମତେ ଆସେ ଆଣିବା ପୁଣି ହରି ॥
 ଯେ ଯେ ରକ୍ଷ ମର୍ଜିତ ପଶୁ ଜନ୍ତୁ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭାଙ୍ଗି ସାରିଲେ ମୋର ସତ୍ରୁ ॥
 ତଗର ପେଷି ଦେବ ରୋଆଇଆଣିମା ।
 ଏ ବେଳକ ଦେବ ମୋହୋର ବୋଲି ଯେ
 ଘେନିମା ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ସଖି ହୋଇଲୁକି ବାଇ ।
 ପାଇଲା ପଦାର୍ଥ ଦେବାକି ବାହୁଡ଼ାଇ ॥
 ସେ ରକ୍ଷ କପିକି ମୁଁ ନକରଇ ଭୟେ ।
 ଜାଣୁ ଚିକି ବାନା ମୋହୋର ଜଗତେ
 ଅଜୟେ ॥୨୦
 ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ତେତେବେଳେ ମୁଁ
 ମାରିବି ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବିଭୀଷଣକୁ ସଂହାରିବି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାଇଲା ନାଗପାଶ ବାଣ ।
 ଧର୍ମେଶ ଯତି ସେ ପାଇଲାକ ପ୍ରାଣ ॥
 ଏବେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ କାଲି ତୋଳିବି ଯାଇଁ ।
 ନିମିଷ ମାତ୍ରକେ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ମାରିବଇଁ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ସହିତେ ନାଶଯିବେ ।
 ବିଭୀଷଣ ମହାଦ୍ଵା କି ଜୀବନ ପାଇବେ ॥
 ମୋହୋର ମହିମା କି ନ ଜାଣୁରେ ସହୀ ।
 ଶତ୍ରୁମାରି ଭୋଗ କରିବି ବଜ୍ରଦେହୀ ॥୩୦
 ଯେହା ଯେବେ ବାହୁଡ଼ାଇ ସମର୍ପିବି ରାମ ।
 ଆକୁ ଭାଙ୍ଗିଲାକି ନାହିଁ ଲଙ୍କାଗ୍ରାମ ॥
 ଦେବତାୟେକି ଆଉ ହୋଇବେ ମୋତେ
 ବନ୍ଧ୍ୟା ।
 ରାଜାମାନେ ଶୁଣି କରିବେ ଉପହାସ୍ୟ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ କୋବେର ଆସି ନେମ ।
 ଦେବତାୟେ ଯେ ଯାହାରେ ନେମେ
 ଆୟେମାନ ॥
 ଅପକରାକିନୁରା ବିଦ୍ୟାଧରାୟିବେ ।
 କନେକ ଦଣ୍ଡ ଯେ ବରୁଣ ଆସି ନେବେ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର କିଂପା ମୋତେ ଦେବାକି ରାକ୍ଷିଣ ।
 ଆଉ କି ଖଟିବେ ସକଳ ସୁରଗଣ ॥୪୦

ଅଗ୍ନିକିଂପା ମୋହୋର ପଖାଳିବ ବସ୍ତ୍ର ।
 ଗନ୍ଧ ମର୍ଜିତକୁ ମୋହୋର ନାହିଁ ତ୍ରାସ ॥
 ସାତ୍ୟା ଦେଲେ ମୋହୋର ଆଖ୍ୟାସିବ
 ହାବେ ।
 ଶୁଣି ମହୋଦରୀ ହୋଇଲା ତବଦେ ॥
 ମଉନବତୀ ହୋଇ ନ କହଇ ସମ୍ବାଦ ।
 ପୁଣି ମଞ୍ଚାଳିଲା ସ୍ବାମୀର ବେନିପାଦ ॥
 ନିଦରେ ଅଚେତନ ହୋଇଲା ଲଜପତି ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲା ପାହାନ୍ତି ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ଆଳେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ।
 ଶଯ୍ୟାଛାଡ଼ି ଉଠିଲା ଦଶଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ॥୫୦
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ବାହାରେ ଅବକାଶ ।
 ମତୀ ଅମାନାତ୍ୟ ଯାଇଁ ମିଳିଲେ ତାର
 ପକ୍ଷ ॥
 କାକାକ୍ଷ କୁଳୁପାକ୍ଷ ମେଘନାଦ ମହୋଦର ।
 ପ୍ରଥୁ ମିତ୍ରସ୍ଥନ ଜୟୋମାଳି କୁମାର ॥
 ଶୁଶ୍ରୁମୋଧା କୋମାଏକ ଘନନାଦଂ
 ଆବର ।
 ତପନ ମିତ୍ରସ୍ଥନ ପହଲାଦ କୁମାର ॥
 ସୁରସେନ ରଶ୍ମିକେତୁ ଶରକେତୁ ଆସେ ।
 ସୁପୁତ୍ର ଯଜ୍ଞକେତୁ ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କରେ ॥
 ଚକ୍ର ମୁଷ୍ଟିକ ଯେ ଅଶ୍ବିନୀ ବିଦୁମାଳି ।
 କ୍ରୋଧନ ପ୍ରବାର ବୀରବାହୁମିଳି ॥ ୬୦
 ପିତାଶ୍ର ଡିଶିରା କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ମକରାକ୍ଷ ।
 ଦେବାଗ୍ନେ ଅଶ୍ବମାଳି ଆବର ବିରୁପାକ୍ଷ ॥
 ସଲୋପି ଅଲୋପି କରେ ଯେ ଅଜୟେ ।
 କଳ୍ୟାଣ ରୁରଙ୍ଗ ତିନିହେଁ ଆସେ ॥
 କାଳଘଣ୍ଟ ମହାଘଣ୍ଟ ମହାରାବଣ ଆସେ ।
 ମୁଖାଦୁମୁଖା ଚାରଣ ଧାରଣ ବିଜୟେ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କଲେ ।
 କୁଳୁପାକ୍ଷ ମୁଖରାହିଁ ଦଶାନନ ବୋଲେ ॥
 ମୋହୋଦର ସହିତେ ଯାଅ ତୁମ୍ଭେ ବେନି ।
 ନିଦରୁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ଡୋଳି ଆସ ଘେନି ॥୭୦
 ସେସେ ବଜାରୀକ କରୁମୋର ହତ ।
 ଶୁଣି ପାତ୍ରମଣୀ ଚକିଲେ ଦୂରିତ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମହିରେ ଯାଇଁ ମିଳିଲେ ।

ଦ୍ବାରପାଳକୁ ସେ ରାଇଁଣ ବୋଇଲେ ॥
 ରଜାର ଆଜ୍ଞା ହୋଇଲା ନେମୁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଭିତରକୁ କହି ପଠିଆଅ ବହନ ॥
 ଯୁବତୀମାନେ କତିରୁ ଆଡ଼େ ହୋଇଯାନ୍ତୁ ।
 ଧାଇଁ ପରିବାରୀ ଦାସୀମାନେ ଆନ୍ତୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦ୍ବାରପାଳ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ତାଟିବାଡ଼ରେ ଆଇଁ ଦାସୀକି ଡାକିଲା ॥୮୦
 ନାମଧରି ତାଙ୍କରେ ଦାସୀ ଯେ ଅଇଲେ ।
 କିସ କିସ କଥା କହସି ବୋଇଲେ ॥
 ଦ୍ବାରପାଳ ବୋଇଲେ ନୃପତି ଫରମାଣ ।
 ଦ୍ବାରେ ଛନ୍ଦି କୁଳୁପାକ୍ଷ ମୋହୋଦର
 ବେନିଜନ ॥୯୦
 ସେନା ସେନାପତି ସମସ୍ତେହେଁ ଛନ୍ଦି ।
 ରାଜାର ଆଜ୍ଞା ହୋଇଅଛି ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଦେଖି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେକ ପରିବାରୀ ।
 ଯାଇଁ ଜଣାଇଲେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମନୋହାରୀ ॥
 ନମସ୍କାର କରିଣ କହିଲେ ବଚନ ।
 କୁଳୁପାକ୍ଷ ମୋହୋଦର ଆସିଅଛନ୍ତି
 ବେନିଜନ ॥
 ରାଜାର ଭାଇକି ନିଦରୁ ଡୋଳି ନେବେ ।
 ତେବେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ ଲୋକ ସୁସ୍ଥ
 ହୋଇବେ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଆଡ଼େ ହୋଇ ଭିତରକୁ ଯିବ ।
 ତେବେ ସେ ସଜନି ଯେଠାକୁ ଆସିବ ॥
 ଶୁଣି ବଡ଼ୋୟା କନ୍ୟା ଉଠିଲା ଚତୁର୍ତ୍ତି ।
 ସମସ୍ତ ସପତଣୀ ଭିତରେ ପଶନ୍ତି ॥
 କେବଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଚାମର ଥୋଇଗଲା ।
 କେହୁ ଆଲଟ ବିଶଣୀ ପକାଇଲା ॥
 ପାନବତୀ କେହୁ ଲୁଗାରେ ଘୋଡ଼ାଇଲା ।
 କେବଣ ଯୁବତୀ ତନ୍ଦନ
 ଘୋରୁଥିଲା ॥୧୦୦
 କେହୁ ଗନ୍ଧପେଡ଼ି ମୁଦି ଥୋଇଗଲା ।
 ଲୋକ ଆସନ୍ତେ ସେ ଭିତରକୁ ଗଲା ॥
 ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ର ଭାଙ୍ଗୁଥିଲେ ଘେନି ।
 ଚାଙ୍ଗଡ଼ାୟେ ଥୋଇ ଆଡ଼େ ହୋଇଲେ
 କାମିନୀ ॥

କେବଣ ଯୁବତୀ କୁସୁମ ଆଖୋଳି
 ଦେଉଥିଲା ।
 ଫୁଲ ଛାଡ଼ିକରି ଭିତରକୁ ଗଲା ॥
 କେହୁ ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡା ଥୋଇଣ ଆଡ଼େ ହୋନ୍ତି ।
 କେହୁ ପାଦ ମଞ୍ଚାଳିକା ଛାଡ଼ିଣ ଚଳନ୍ତି ॥
 କେହୁଁ ଯେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଫୁଟାଇଣ ଥିଲା ।
 କସ୍ତୁରୀ ଲେପିବା ଲୋକ ଆଡ଼େ
 ହୋଇଗଲା ॥୧୦
 ଯେବଣ ଯେବଣ ନାରୀମାନେ ଥିଲେ ।
 ଉପହାର ପଦାର୍ଥମାନ ଛାଡ଼ିଗଲେ ॥
 ଗଡ଼ ଅଳଙ୍କାର ଯେହୁ ଘେନି ଥିଲା ।
 ଥିବାର ଲୋକକୁ ଦେଖାଇକରି ଗଲା ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନିତେଷ ନ ଜାଣଇ କିଛି ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମହିରେ ଶୋଇଅଛି ॥
 ଗଜଦନ୍ତ ମାଣିକରେ ଯେ ଚାରିଖୁରା ।
 ନାଲାର ପଲଙ୍କ ଗଜଦନ୍ତର ଚାରିଉରା ॥
 ମୁକୁତାର ଝରା ବଉଳାକାଠି ହାରା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିତୁଳି ବନ୍ଧ ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ॥୨୦
 ଖଟବିଦ୍ୟାବେଲୁରି ଦାସୀନେତର ଦୁଳା ।
 ନାଗେଶ୍ବର କେଶର ଗୁଣ୍ଡିର ମୁଚଳା ॥
 ବିଚିତ୍ର ଘରେ ଯେ ଶୋଜାଇ ଅଛି ଶେଜ ।
 ସୁଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପର ପାଖୁଡ଼ା କର୍ପୁରର ରଜ ॥
 ଚଉକଟି ମଣହେରୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଟେରା ।
 ସିନ୍ଧୁଆ ଚାନ୍ଦୁଆ ଗଜମୋତିଝରା ॥
 ଉତ୍ତାନମତି ହୋଇ ଅଛଇ ବୀର ଶୋଇ ।
 ହେଠମତି ଜ୍ଞାନ ଗୋଚର ତାର ନାହିଁ ॥
 ତିଆଁ ଚୈତନ୍ୟ ହୃଦୟ ମଧ୍ୟେ ଅଛି ।
 ହଂସା ଉଡ଼ାଇଣ ମୂଳକମାଳ ରହିଅଛି ॥୩୦
 ଶୋକ ତମ୍ବୁ ନିଶ୍ଚଳେ ଅଛି ରହି ।
 ତାଲୁ ସଳଖେ କୁଟିଦ୍ବାର ଶୋହଇ ॥
 ଛତ୍ରଚକ୍ର ଭେଦି ହାୟୋଲଇ ପବନ ।
 ତିନିପ୍ରହର ଶୟନେ ଭ୍ରମଇ ନୟନ ॥
 ମାହା ଯୋଗନିଦ୍ରା ବିଶର୍ବାର ବଛା ।
 ଯାଇଁ ଶେଷିଲେ ମୋହୋଦର
 କୁଳୁପାକ୍ଷ ॥
 ସଜନି ସହିତେ ଦେଖନ୍ତି ଦିବ୍ୟପୁର ।

ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଅସୁର ॥
ମହାଗିରି ସମାନେ ଅଛଇ ବୀର ଶୋଭା ।
ଲୋକେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖନ୍ତି ତୋଷ

ହୋଇ ॥୪୦

ନିଶ୍ବାସ ବହନ୍ତେ ଚକ୍ର ଉପରତାଳ ।
କି ଜାଣି ବତାସ ବହର ଯମଆଳ ॥
ଭଠ ଭଠ ବୋଲି ଡାକଇ ମୋହୋଦର ।
ଆଜ୍ଞା ଦେଉଛନ୍ତି ତୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସହୋଦର ॥
ଶବ୍ଦ ଉପଗତ ହୋଇଅଛି ଆସି ।
ନିଦ୍ରା ତେଜିତ ଦୁ ଭାଇକି ଦୁଶନ କରସି ॥
ନଶ୍ବର କୁମ୍ଭକର୍ଷ ନ ଭାଙ୍ଗଇ ନିଦ ।
ସହସ୍ରେ ଲୋକ ହୋଇ ମତାଳନ୍ତି ପାଦ ॥
କେ ହାଥ ପୁରାଣ ଶାବନ୍ତି ଯେ ଗୀତ ।
କେ ବାଜଣା ବଜାଇଣ କରୁଛନ୍ତି

ଚୂପ୍ୟ ॥୪୦

ଚତୁର୍ଥ ଲେପତି ଶାତକ ପାଇ ଉଠୁ ।
କାନ କଟିରେ ଯେ ଟମକଛନ୍ତି ପିଠୁ ॥
ଘୋଡ଼ାକର ହିଂସାରାବ ହସ୍ତାକ ଗର୍ଜନ ।
ଯେକ ଶବ୍ଦ ହୋଇ ଡାକନ୍ତି ସର୍ବଜନ ॥
ଗହ ଗହ ଶବ୍ଦ ସିନ୍ଧୁଘୋଷ ଜାଣି ।
କୁମ୍ଭକର୍ଷ ତିଆର ଉଠଇ ତାହା ଶୁଣି ॥
ଦେଖିଣ ସମସ୍ତେ ଦୂର ହୋଇଗଲେ ।
ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଁ ମଥାରେ ହାଥ

ଦେଲେ ॥

ଚକ୍ରରେ ମଜିଣ ବୋଇଲା ମହାବୀର ।
ସମ୍ଭର ନପୁରୁ ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗିଲ

ମୋହୋର ॥୨୦

କେବଣ ପରସ୍ତାପ ପଡ଼ିଅଛି କହ ।
ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ କେହୁ ଅଛଇ ମୋତେ ରହ ॥
କାହାକଲ ମାରି ଅବା ନ ପାରଇ ମୁଢ଼ ॥
ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲ ମୋହୋର କେବଣ ଗୁଣ

ପାଇଁ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ସହିତେ ନବଗ୍ରହମାନ ।
ପୃଥିବୀରେ ନଥୁବେଳି କହରେ ବହନ ॥
ମେରୁ ସହିତେ ଉପାଡ଼ିବି ବସୁନ୍ଧରା ।
ପିଙ୍ଗଣ ଶୁଖାଇବି କି ସପତ ସିନ୍ଧୁବୀରି ॥

ଯେକାମୁଥେ ମାରି ମେରୁ କରିବି କି ଧୂଳି ।
ଗୋଇଠା ମାରି କି ଭାଙ୍ଗିବି ମହାଆଳି ॥୨୦
ଏବେରେ ଯେହିଷ୍ଠି ଆହାର ମୋତେ

ଦିଅ ।

କିସ କିସ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପଛେ ମୋତେ କହ ॥
ଭୟେ କରିଣ ଲୋକେ ସମାସ୍ୟା ନ ଦିଅନ୍ତି ।
ଶାଳିଅନ୍ନ ନାନା ମେଘଂନ ପରଷନ୍ତି ॥
କ୍ଷୀରି ଖିରିସା ଖାକର ଦୁଧସର ।
ଅଧାମ ଗୋଟିକା ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରାତିସାର ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପଲମରେ ଭୁଞ୍ଜଇ ଅବଶେଷ ।
ଏହା ଖାଇ ପତାରଇ ଅଛିକି ଆମିଷ ॥
ଛେଳି ମେଘା ମଙ୍ଗଂଷି ଯେ ପରଷନ୍ତି

ନେଇଣ ।

ସହସ୍ର ସହସ୍ର କରି ଖାଇଲା ହରିଣ ॥୮୦
ଦୁଧ ମଦ ରକତ ବହୁତ ଖାଇଲା ।
ଘୋଡ଼ା ହସ୍ତୀ ନିଆଳଂ ଅନେକ ଗିଳିଲା ॥
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କରି ବଢ଼ାଇ ଦେଉଛନ୍ତି ଦୂତ ।
ଦୁଇ ହାଥେ ଖାଇ କୁମ୍ଭକର୍ଷ ପୁରୋଇଲା

ପେଟେ ॥

ଆଶ୍ଚେବନ ସାରି ତାମୁଳ ଗୁଞ୍ଜିଲା ହରଷେ ।
ଚତୁର୍ଥ ଘେନିଣ ସିଂହା ଝିନବାସେ ॥
ନାନାରତ୍ନେ ଶରୀର କଲାକ ଭୁଷଣ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ମଣି କୁଣ୍ଡଳ ତୋଡ଼ର ଚରଣ ॥
ଏତେକ ସକ ହୋଇ ଚଳଇ ଧାର ଧାର ।
ପୃଥିବୀ କମ୍ପୁଅଛି ଚଳନ୍ତେ ତାହାର ॥୯୦
ଛାମୁରେ ସମାସ୍ୟା ଦିଅନ୍ତା କେହିନାହିଁ ।
ମଉଗଇ ଯେସନେ ଯାଉଅଛି ଚକାଇ ॥
ଶୁଣିଆ ମଣିମା ମଣିମା ବୋଲିଣ

ଡାକଦେଇ ।

ଆଗରେ ବାଜଣା ବୀର ତୁର ବାଜଇ ॥
କେହୁ ବିଞ୍ଚଇ କେ ଭାଲଇ ଚାମର ।
କେହୁ ଗୁମ୍ଫା ବିଞ୍ଚଣା ଧରି ବିଞ୍ଚନ୍ତି ଛାମୁର ॥
ପିଞ୍ଜଇ ବର୍ଷ ଯେ ଦିଶଇ ତାର କାୟେ ।
କେଶ ନିଶ ଦାଡ଼ା ଯେ ରକତ ପରାୟେ ॥
ନିଜ ନବରୁ ଯେ ହୋଇଲା ବାହାର ।
ଆକାଶ ମାର୍ଗେ କାୟା ବଢ଼ାଇଲା

ଅସୁର ॥୧୦୦

ରାଜାଦାଣ୍ଡଯାକ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଲୋକେ ।
ଯେବେ ସେ ଦୁଃଖ ଯିବ ବୋଲୁଛନ୍ତି

ଥୋକେ ॥

ଭାଟେ କୟେବାର କରନ୍ତି ତହିଁ ମିଳି ।
ଆନନ୍ଦେ ଯୁବତୀମାନେ ଦିଅନ୍ତି ଛୁଳଛୁଳି ॥
ମଙ୍ଗଳାଅଷ୍ଟକ ପଢ଼ନ୍ତି କୋପିଷ ।
କିଜାଣି ଅସୁର ହୋଇଅଛି ଦିବ୍ୟବେଶ ॥
କୁକୁପାଞ୍ଚ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ଶୁଣ ଦେବ ଲକ୍ଷପତି ତୈଲୋକ୍ୟ ଶଶୁର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଦୁଇ ଜଟାଧାରୀ ।
ସୀତା ବୋଲିଣ ସେ ଅଟଇ ତାର

ନାରୀ ॥୧୦

ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ବସାକରିଥିଲେ ।
ସୁପଲେଖୁ ନାସା ଶୁବଣ କେହିଲେ ॥
ଖର ଧୂଷଣ ଯେ ଗଲେ ପରିଘାଇଁ ।
ତ୍ରିଶିରୀ ସହିତେ ଅସୁର ବଳ ଯାଇଁ ॥
ଯତିର ନାରାଜେ ସଭିୟେ ନାଶଗଲେ ।
ଗୋଟିଏ କେହି ଯେ ଜାଣିଣ ନଇଲେ ॥
ସୁପଲେଖୁ ଆସି କରିଲା ବାରତା ।
କୋପେଣ ରାବଣ ଆଣିଲା ତାର ସୀତା ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ମୃଗେକ ଦେଖାଇଲା ।
ଲକ୍ଷଣ ଘେନି ରାମ କୁରଙ୍ଗା ମାରିଗଲା ॥୨୦
ଏକା ହୋଇଣ ଯେ ଥିଲା ତାର ନାରୀ ।
ଭାଇ ଯେ ତୋର କପଟେ ହୋଇଲା

ଜିଖାରୀ ॥

ଫଳଭିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତେ ଧରିଣ ଆଣିଲା ।
ବାଟରେ ଆସିବାବେଳେ ଗରୁଡ଼ସୁତ ଯେ

ଜିଣିଲା ॥

ଓଶେକ ବିପୁଲେ ଥୋଇଣ ଅଛଇଁ ।
ତ୍ରିଜଟୀ ମୂଳେ ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ଜଗାଇଁ ॥
ରମି ନ ପାରଇ ରମାର ଶାପ ଜାଣି ।
ଭାବରେ ଅଙ୍ଗ ଯେ ନ ଦେଇ କାମିନୀ ॥
ଆହାର ନ ଖାଇ ଧରିଅଛି ଦେହ ।
ଦଶଗ୍ରୀବର ତାହାକୁ ବଢ଼ାଇ ସେନେହ ॥୩୦
ଆଣିମା ପାଞ୍ଚମାସେ ମାଙ୍କଡ଼େକ ଅଛଇ ।
ମଧୁବନ ତୋଟା ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ॥

କିଙ୍କର ଗଣ ପେଷିଲା ତୋର ଭାଇ ।
ତାହାକୁ ନାଶିଲା ଯେକା କପି ହୋଇ ॥
ଶାଳେକଗଣ ସହିତେ ନାଶିଗଲା ।
ସାତ ସେନାପତି ପ୍ରାଣେଣ ମାଇଲା ॥
ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ଅକ୍ଷୟେ କୁମାର ଯୁଦ୍ଧଗଲେ ।
କପିର ହାଥେ ସେ ଦୁଇବୀର ମଲେ ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାଗଫାଶେ ଆଣିଲାକ ବାନ୍ଧି ।
ମାୟା ବାନର ସେ ଭୂମିରେ ପଡ଼ି କାନ୍ଧି ॥୪୦
ମାଇଲେ ନ ମଲା ଯେ ହାଣିଲେ ନ
ଛିଡ଼ିଲା ।
କୋପେ ଲଙ୍କପତି ତାର ଲାଞ୍ଜ
ପୋଡ଼ିଦେଲା ॥
ସେହି ଅଗ୍ନି ଘେନି ଦହିଲା ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାରତା ଦେଲା ନେଇ ସିନ୍ଧୁପାରି ॥
ଯତି ଯେ ଜନେକ ମୃଗ ମାରି ଯାଇଥିଲା ।
କୁରଙ୍ଗା ଘେନିକରି ମଡ଼ିଆକୁ ଅଇଲା ॥
ଘରଣୀ ନ ପାଇ ବୁଲାଇ ତଉକତି ।
ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ହୋଇଲେ ଦୁଇଯତି ॥
ବାଳୀ ନୃପତି ଯେ କିଷ୍କିନ୍ଧାର ରାୟେ ।
ସାନ୍ତୁକ ଭାଇ ତାର ନାମ ସୁଗ୍ରୀବର
ହୋୟେ ॥୪୦
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ କନେଷ୍ଠ ହୋଇଲେ ମରାମରି ।
ସୁଗ୍ରୀବର ପଳାଇ ପଶିଲା ରକ୍ଷିମୁଖଗିରି ॥
ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଯତି ହୋଇଲାକ ଭୋଟ ।
ମଇତ୍ର ହୋଇ ଦୁହେଁ କୁହାକୁହି କଷ୍ଟ ॥
ମଇତ୍ରର ଛଳେ ଯତି ବାଳୀକି ମାଇଲା ।
କିଷ୍କିନ୍ଧା ନବର ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଲା ॥
ରକ୍ଷକପି ଘେନିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣଙ୍କର ସଙ୍ଗତରେ ଗୋଡ଼ାୟେ ॥
ଚାରିଦିଗକୁ ରାମ ପେଷିଲେ ଚାର ମାନ ।
ଦକ୍ଷିଣକୁ ଅଇଲା ପବନ ନନ୍ଦନ ॥ ୬୦
ସାତା ଖୋଜିଣ ପୁଣି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯାଇ ସମସ୍ତ କହିଲା ॥
ଶୁଣି ଜଟାଧାରୀ ହୋଇଲା ଉଷତ ।
ରକ୍ଷ କପି ହାଥେ ବୁହାଇ ପରବତ ॥
ବିଦାଶେଣ ଯାଇ ପଶିଲା ଶରଣ ।

ତିଆରିଲେ କୋପ କଲାକ ରାବଣ ॥
ସମୋଦ୍ରେଣ ବ୍ୟଥ ବାନ୍ଧିଣ ପାରି ହୋୟେ ।
ସୁବଳୟା ଗିରିରେ କଟକ କରି ରହେ ॥
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅମାବେ ଦିନରେ ଧାଡ଼ିଦେଲା ।
ସହସ୍ରେସୁର କରି ଲଙ୍କା ଯେ
ବେଡ଼ିଲା ॥୭୦
ଭାଇ ତୋର ଯାଇ ଶୂନ୍ୟରେ ଥାଠ ଯେ
ଦେଖିଲା ।
ଗଦାମାରତେ ତାହା ହନୁମନ୍ତ ନେଲା ॥
ଜାଣି ରଘୁନାଥ ପେଷିଲେ ଯେକ କାଣ୍ଡ ।
ଲକ୍ଷେବୀରକ୍ଷତ କଲାକ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
ବାହୁଡ଼ି ରାବଣ ଅଇଲା ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ମାକଡ଼େକ ଅଇଲା ମୁଠା ଆଞ୍ଜା ଘେନିକରି ॥
ତାହାକୁ ଭାଇ ତୋର ବଳେ ମାରୁଥିଲା ।
ମାରିବା କୋଳକୁ ମାରି ଜଗତା ଚାଳ
ନେଲା ॥
ସେ ଦିନରୁ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ବହୁତ ।
ପାଚେରୀ ଡେଇଁ ବାନରେ ପଶିଲେ
ତୁରିତ ॥୮୦
ଚାରିଦ୍ଵାରେ ଯେ ମାରିଲେ ଚାରି ସେହ୍ନା ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମରକୁ ମାରୁଥିଲେ ନିନା ॥
ଧର୍ମେଣ ପଳାଇଲା ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଛାଡ଼ି ।
ହନୁମନ୍ତ ନାମେ ବାନରେକ ପଡ଼ିଲାକ
ମାଡ଼ି ॥
ସେଦିନ ଯୁଦ୍ଧ ଯେ ଯେତେକେ ହେ
ଗଲା ।
ବେଳ ବୁଡ଼ିତେ ଯତି ଥାଠ ଘେନିଗଲା ॥
ଆରଦିନରେ ଯତି ପେଷିଲାକ ଚାର ।
ଶ୍ରୀମୁଖ ଆଣିଥିଲା ପବନ କୁମାର ॥
କାଣ୍ଡ ଦେଖାଇଣ ସାତାକୁ ମାରୁଥିଲା ।
ପ୍ରୀତି ନ କହିଲେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ॥
ତାହାର ଯାଆତେଣ ଆପଣେ ଦଶଶିର ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ହୋଇଲା ବାହାର ॥
ରିକ୍ଷବାନରେ ମିଳି ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ଦୁଇକଟିରୁ ବଳ ଅନେକ କ୍ଷୟ ଗଲେ ॥
ଲକ୍ଷଣ ନାମେଣ ଶ୍ରୀରାମ ସାନଭାଇ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶକତି ମାଇଲା ତାହାକଇ ॥
ସେ ଘାୟେ ଘୁମାଇଣ ପଡ଼ିଲା ଧରଣୀ ।
ଯଶ ଘେନି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ଲଙ୍କମଣି ॥
ପୁଣି ସାନଯତି ବୁଡ଼ିଲା କେବଣ ସାଥେ ।
ଆରଦିନରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଶିଲାକ
ଯୁଦ୍ଧେ ॥୧୦୦
ରକ୍ଷକପି ବଳ ଅନେକ କ୍ଷୟେକଲା ।
ନାଗଫାଶରେ ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ବାନ୍ଧିଲା ॥
ଶିର ନ ଛେଦିଲା ମୃତ୍ୟୁପିଣ୍ଡ ବୋଲି ।
ସେହି ରାତ୍ରେଣ ବୁଡ଼ି ବେଡ଼ିଲେ ଲଙ୍କପୁରୀ ॥
ଗଳାକାଳି ଦିବସରେ ବାରବାର ଗଲେ ।
ଧୂମାସ୍ତ ଅଳ୍ପପନ ବଜ୍ରଧୂଷ ମଲେ ॥
ଥାଠ ଭାଙ୍ଗିଲା ଯେ ଗୋଡ଼ାଇଲା ଯତି ।
ପଳାଇ ସଜନି ମରଣକୁ କରି ରୀତି ॥
କଟକରେ ପଶିଲେ ନଗଲେକ ଛାଡ଼ି ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ବୁଲିଲା ମାକଡ଼େକ
ଚଡ଼ି ॥୧୦
ସିଂହଦ୍ଵାରୁ ବୀର ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
ଶୁଣିଣ ଭାଇ ତୋର ଅନେକ ଶୋକ କଲା ॥
ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରିଛନ୍ତି ଅସୁର ବଳନ୍ତ ।
ତେଣୁ ତୋତେ ତୋଳିଲୁ ହୋ
ବିଡ଼ୋଜାରକାନ୍ତ ॥
ଶୁଣି କୁମରକର୍ଣ୍ଣ ଛାଡ଼ିଲାକ ରଡ଼ି ।
ମହାପ୍ରଳୟ କାଳେ କି ପଡ଼ିଲା ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥
ସନ୍ନିଧର ଲୋକେ ପଳାଇଲେ ଶୁଣି ।
ରାକ୍ଷସ ପ୍ରତାପୀ କରଇ ଶିର ଝୁଣି ॥
ବୋଇଲା ଯେହେର୍ଥେରେ ହୋଇଅଛି
କଥା ।
ଶୁଣି ଆତ୍ମା ମୋର ପାଇଅଛି ବ୍ୟଥା ॥୨୦
ରାବଣ ଛାମୁକୁ ଦୁଇ ହୋଇ କେମନ୍ତେଣ
ଯିବି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ମୁଣ୍ଡ ଘେନି ଆସିବି ॥
ତେବେ ସେ ଦୃପତି ହୋଇବ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ଜୁଲୁପାସ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ॥
ମୋହୋର ବୋଲକରି ଶୁଣିମା ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ଆଗେ ତୁ ରାଜାକୁ ଦ୍ରବନ କର ଯାଇଁ ॥

ପଛେଣ ଗାମ ଲକ୍ଷଣ କପି ମାରି ।
 ଗାଜା ଆଜ୍ଞା ଦେଇଅଛି ଦୁଃଖନ ବେଗେ
 କରି ॥
 ଏହାଶୁଣି ଦଇତ କଳାକ ସନମତ ।
 ହୋଇ ହୋଇ ଦୁଃଖନ କରିବା
 ନୃପତି ॥୩୦
 ଯେତେ ବୋଲି କାୟା ବଢ଼ାଇଲା ଦୈତ୍ୟ
 ଗାଗେ ।
 ଚାଲିକେଣ ବାରତୁରୀ ବାକୁଅଛି ଆଗେ ॥
 ଲଙ୍କାର ପାଚେରୀ ଉଠି ଦଶକୁଣ୍ଡା ।
 ଦୁଇକୋଣ ଓପାର ଦିଶଇ ପରମାଣ ॥
 ତାହା ଜଣି ଦେହ ବାହାରକୁ ଦିଶିଲା ।
 ଦେଖିଣ ଠଣା ବଳ ଧାଇଁ ଯେ ଗଲା ॥
 ନିଆଇଁ ଯୁଦ୍ଧେ ସେ ଯେବେ ଯେ
 ଅଜାଲେ ।
 ବିପରୀତ ଦେଖି ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲେ ॥
 ସିଂହରଡ଼ି ବେଳୁ ଥିଲେକ ତରକି ।
 ଏବେ ପଳାଇଲେ ବଢ଼ିବାର ଦେଖି ॥୪୦
 ତିନିକୋଟି କପି ସବୁରା କୋଟି ରକ୍ଷ ।
 ସିନ୍ଧୁରାବର୍ଣ୍ଣ କପି ତହିଁ ଅଟନ୍ତି ବେନିଲକ୍ଷ ॥
 ବକ୍ଷ ଗରୁ ସୈନ୍ୟ ଯେହାନ୍ତ ହାଦେ ବୋଲି ।
 ମାଡ଼ି ନପଦୁଶୁ ବୋଲନ୍ତି ମଲି ମଲି ॥
 ସେମାନେ ପକାଇଲେ ସେନାପତି ଛାଡ଼ି ।
 ରହ ରହ ବୋଇଲେ ପଥେ ଯାନ୍ତି ମାଡ଼ି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ କାଲି ଅନିଦ୍ରା ହୋଇଥିଲେ ।
 ଗାଡ଼ି ପାହିବାରୁ ନିଦ୍ରାରୁ ଉଠିଲେ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ।
 ଆଗରେ ପଡ଼ୋଆରି ଯୋଦ୍ଧାମାନେ
 ଛନ୍ତି ॥୫୦
 ଏସନେକ ସମୟେ ବାଜିଲାକ ଗୋଳ ।
 କିସ କିସ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବାଳ ॥
 ଆଗିଆଣି ଅଜଲା ବୋଲି ବଳକୁ
 ଚାକିଦେଲେ ।
 ଅପୂର୍ବ ଦେଖି ବିଭୀଷଣକୁ ପଚାରିଲେ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟାମେଘ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଯେ କିସ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୋଇଲାକି ପ୍ରହରେ ଦିବସ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭିତରେ ହୋ ଦିଶଇକି ମେରୁ ।
 ଆଗେ ତ ଏତେ ଉଠିରେ ନଥିଲାକ ତରୁ ॥
 ପ୍ରସାଦ ଅଟାଳୀ ନ ଥିଲାକ କେହୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ବୋଲନ୍ତି ଆତ୍ରାବଳୀ ଯେହୁ ॥
 ମେଘର ପ୍ରାୟେକ ହୋ ଦିଶଇ ଯେ କିସ ।
 ଏକଥା ମୋତେ କହ ହୋ ବିଶ୍ଵବୀର ଶିଷ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ଯୋଡ଼ି ବେନି ହସ୍ତ ।
 ମୋହୋର କଥା ଯେବେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ ॥
 ମେରୁ ବୋଲି ଯାହା ବୋଲୁଛ ଗୋସାଇଁ ।
 ଏଟି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ମୁକୁଟ ଅଟଇ ॥
 ରାବଣର କନେଷ୍ଟ ବଜରାକୁଳକାଳ ।
 ସାବଧାନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ରଘୁବାଳ ॥
 ଡେଇଁଲୋକେ ବଳୀଆର ସରିସମ ନାହିଁ ।
 ନିଜ ଥାନ ଛାଡ଼ି ଦେବେ ଯାଆନ୍ତି
 ପଳାଇ ॥୬୦
 ରାବଣ କନେଷ୍ଟ ଯେ ବଜରା କୁଳ ନାଶ ।
 ରକ୍ଷି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ କରଇ ବିନାଶ ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ଏହାକୁ ବାରହ ବରଷ ।
 ବାକୁତ ବୁଦ୍ଧି ଘେନି ବୁଲଇ ଦେଶ ଦେଶ ॥
 ହାତୀ ଘୋଡ଼ା ଗୋରୁ ପରଜାନ୍ତ ଖାଇ ।
 ସମୟେକେ ଦେବ ତୁଳ୍ଲା କଳା ମହା ॥
 ଅସ୍ତି ମାୟେଂସ ଚର୍ମ ସର୍ବ ଦେଶ ।
 ଯେ ଅବା ମନୁଷ୍ୟ ଥିଲେ ହୋଇଲେ
 ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାକୁ ଗୁହାରି ଯାଇଁକଲେ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଉଦେ ନରାହିଲୁ
 ବୋଇଲେ ॥୮୦
 ସୃଷ୍ଟି ସରିଲା ହୋଇଲା ହାଡ଼କୁଡ଼ ।
 ଜୀବଜନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ଖାଉଅଛି ମୃତୁ ॥
 କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ପଳାଇତ ଠାବ ନାହିଁ ।
 ସପତ ଦୀପ ଅସୁର ବୁଲଇ ଗୋସାଇଁ ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ମନରେ ଗରୁ ଖଙ୍ଗ ।
 ବିଷ ପୁରିଲେ ଯେହ୍ନେ ଗର୍ଜଇ ପନଙ୍ଗ ॥
 ବୋଇଲେ ଅସୁର ରେ ପ୍ରବଳ ହୁଅନ୍ତି ।
 ଧର୍ମ ନ ଥାପିଣ ଅନ୍ୟାୟ କରନ୍ତି ॥
 ବକ୍ତ ଶର ମାରି ଏହାର ଘେନିମି ପରାଣ ।

ଐରାବତ ଗଜ ମୋର ସଜ କରି
 ଆଣ ॥୯୦
 ଶୁଣିଣ ଗନ୍ଧର୍ବଗଣେ ଆଣିଲେ ମହାନାଗ ।
 ଚଳିଲା ବାସେବ ମନରେ ଗରୁ ଖଙ୍ଗ ॥
 ଅମୋହ ବକ୍ତ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧରି ।
 ଯେବଣ ବକ୍ତ ଘାୟେ ବୃତ୍ତାସୁର ମରି ॥
 ସୁରପତି ଅସୁରକୁ ମାଇଲା ଯାହା ଘେନି ।
 ପର୍ବତକର ପକ୍ଷୀ ପଳାଇଲା ଛିନି ॥
 ଗରୁଡ଼କୁ ପିଟିଲା ବିଷମ ମହାରଣେ ।
 ତାହା ବହିଲା ଏବେ ଜଗତ କାରଣେ ॥
 ସଙ୍ଗେଣ ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ।
 ଶିର ଉପରେ ଉଡ଼ଇ ବୀରଛତ୍ର ॥୧୦୦
 ଲକ୍ଷେ ଚାମର ଉଡ଼ଇ ତଉପାଣ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ଭେଟିଲା ଉତ୍ତର କୁଳ ଦେଶ ॥
 ପରଜାନ୍ତ ଖାଇ ସେ ବୁଲଇ ଅବନୀ ।
 ଘନ ଘନ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ଇ ସିଂହଧ୍ଵନି ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳଘେନି ଓଗାଳିଲା ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ବକ୍ତ ଉଡ଼ାଇଁ ବୋଇଲା ଆଗେ ମୟ ॥
 କିଂପାଇଁ ସୃଷ୍ଟି ମୋର କରୁଅଛୁ ନାଶ ।
 ଏକକ୍ଷଣି ତୋତେ ପେଷିବି ଯମପାଶ ॥
 ଏତେବୋଲି କରେ ମହାବକ୍ତ ଧରି ।
 ଦୈତ୍ୟ ଉପରେ ଯେ ପିଟିଲା
 କୋପକରି ॥୧୦
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ବକ୍ତୁଘାତ ।
 ଟହ ଟହ ହୋଇ ହସିଲା ଦଇତ ॥
 ବୋଇଲାରେ ଏଣେ ମୋହୋର ହୋୟେ
 କିସ ।
 ନିଶ୍ଵସେ ଆଜ ତୋତେ ମୁଁ କରିବି
 ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ଏତେବୋଲି ଐରାବତର ଦନ୍ତଧରି ।
 ହେଲେ ଉପାଡ଼ିଲା ଲାଳାଗତି କରି ॥
 ବିକଳେ ଗଜ ଛାଡ଼ିଲା ସିଂହରଡ଼ି ।
 ରକତ ଝର ଝର କି ମେରୁ ଗଙ୍ଗା ପଡ଼ି ॥
 ହସ୍ତାର ଦନ୍ତ ଉପାଡ଼ିଲା ଦଇତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ନେଇ ପିଟିଲା
 କୋପକରି ॥୨୦

ବିଷମ ଘାତ ପାଇ ସୁରପତି ମଲା ।
 ଜାଣି ଐରାବତ ଜୟକୁ ଘେନିଗଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମର ଛାମୁରେ ହୋଇଲାକ ଯାଇ ।
 ଦେଖିଣ ଚକିତ ସାବେତ୍ରୀ ଦେବୀ ସାଇଁ ॥
 ହସ୍ତୀ କହିଲା ଯୁଦ୍ଧର ବିଧାନ ।
 ଶୁଣିକରି ତବଦ ଚତୁର ବଦନ ॥
 ମନେ ବିଚାରଇ କରିବା ହାଦେ କିସ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଘାୟେ ଜଗତ ଯିବ ନାଶ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ତାହା ପ୍ରାଣ ହରିବଇଁ ବଳ ।
 ବସ୍ତ୍ର ଦ୍ରୋହ କଲେ ନୋହିବ ଭଲ
 କାର୍ଯ୍ୟ ॥୩୦
 ଉପାୟେ କରି ଦଇତର ହରିବଇଁ ଆଜ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଶାପ ଦେଲେ ଲୋକପାଳ ॥
 ବୋଇଲା ତୁ ନିଦ୍ରା ଯାଆରେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଯେତେକାଳେ ତୋର ଥିବାକ ଜୀବନ ॥
 ସୁଖ ଭୋଗ ତୁରେ ନ ଘେନିମୁ କାହିଁ ।
 ତେବେ ସେ ଥିର ମୋର ହୋଇବ ସାତ
 ମହା ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ବଜ୍ରଧର କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ସାରସ୍ବତ ମବ କହିଲା ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନେ ॥
 ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ ସେ ଜଗତ ପ୍ରାଣସାଇଁ ।
 ସାମବେଦ ଉପଦେଶରେ ଯହୁଁଆଇଁ ॥୪୦
 ତାହା ଜୟ କର୍ଣ୍ଣେ କହିଲେ ବେଦପତି ।
 ବ୍ରତିଲା ଶକ୍ରରାୟେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପୂର୍ଯ୍ୟାମୁର୍ତ୍ତି ॥
 ବ୍ରହ୍ମର ତିଆରନ୍ତେ ନିଜପୁରୀ ଗଲା ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କିହୁଦିନ ଗଲା ॥
 ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସହିତେଣ ମୁକ୍ତ ।
 ବିରଜା ମଣ୍ଡଳେ ତପକଲ୍ଲୁ ଯାଇଁ ॥
 ତୋଷ ହୋଇଆସି ବ୍ରହ୍ମା ବର ବେଳେ ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବ କହିଲେ ବିକଳେ ॥
 ଭୋ ପିତାମହ ତୁ ନକର ଅନାତି ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଘାୟେ ନରହିବ ପୃଥୁ ॥ ୫୦
 ଦୁଷ୍ଟଲୋକଙ୍କର ନ ଘେନ ସନମାନ ।
 ଶୁଣି ଦୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ଚତୁରବଦନ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକଇ ବୋଇଲେ ମାଗବର ।
 ସ୍ବରସ୍ବତୀ କଣ୍ଠେ ବସିଲେ ତାହାର ॥

ଦଇବର ମାୟା ମଣିତ ନଗଲା ।
 ନିଦ୍ରାଯିବ ବୋଲି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମାଗିଲା ॥
 ଅସୁହୋଉ ବୋଲି ଗଲେକ ସୁରମାନେ ।
 ରହି ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଚତୁର ବଦନେ ॥
 ବୋଇଲା ବରଷେକେ ଦିନେକ ଉଠିବୁ ।
 ବିବିଧ ସୁଖ ଭୋଗ ସେଦିନ କରିବୁ ॥ ୬୦
 କଷ୍ଟ ନ ପୁରୁ ଉଠିବୁହି ଯଦି ।
 ପ୍ରାଣେ ନାଶଯିବୁ କହିଲୁସି ବୁଧ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଧାତା ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଗଲା ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ବିଭୀଷଣେ ଜଣାଇଲା ॥
 ବର ପାଇଣ ଯେ ଅଜଲୁ ତିନିଭାଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମର ବଚନେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନିଦ୍ରାଯାଇ ॥
 ସଂଯକ୍ଷର ପୁରନ୍ତେ ଉଠଇ ଯେକଦିନ ।
 ସ୍ବାହାନ ଭୋଜନ ଯେ ବିବିଧ ବିଧାନ ॥
 ଅବିକ୍ଷେପ ଦାନ ଦିଅଇ ନଗ୍ରେ ଫେରି ।
 ଦେବତାଙ୍କୁ ଭୋଗ୍ୟ ଦିଅଇ ତୋଷ
 କରି ॥୭୦
 ବିଦ୍ୟାସାଧନ ଯେ ବିବିଧ ହରଷ ।
 ଅଳଙ୍କାର ଗନ୍ଧତନ୍ତ୍ର ବସ୍ତ୍ରପୁଷ୍ପ ॥
 ସ୍ତ୍ରୀରା ଉପଭୋଗ୍ୟ କରଇ ରାଜ୍ୟ ଚିନ୍ତା ।
 ଶତ୍ରୁ ନିବାରଇ ଯେ ବଳେଣ ବଳବନ୍ତା ॥
 ଭଣ୍ଡାର ସଙ୍ଗୋଳଇ ଭୃତ୍ୟଙ୍କୁ ଧନବସ୍ତ୍ର ।
 ଚାରିବେଦ ଜପି ଅଗ୍ନିରେ ଦିଅଇ ଶୁଦ୍ଧ ॥
 ଏମନ୍ତେ ରାତ୍ରେକ ଦିବସେକ ଭୋଗ୍ୟକରି ।
 ପୁଣି ନିଦ୍ରାଯାଇ ଯେ ଖଟିଆନ୍ତି ନାରୀ ॥
 ପୁଣି ବରଷେକେ ଉଠଇ ଯେକଦିନ ।
 ବ୍ରହ୍ମର ଆଜ୍ଞାୟେ କରିବକେ ଆନ ॥ ୮୦
 ଏହି ପ୍ରମାଣେ ଯେ ଅନେକ ଯୁଗ ଗଲା ।
 ଏବେ ଆଜ କଷ୍ଟ ନ ପୂରି ଉଠିଲା ॥
 ଏଗାରମାସେ ପକ୍ଷେକ ହୋଇଲା ଗଣିତା ।
 ଶୁଣିଅଛି ଯାହା ଯେ କହିଲା ବିଧାତା ॥
 ନିଶ୍ଚୟେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ଆଜ ନାଶ ।
 ସେହି ଅନେକ ଲୋକ କରିବ ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ବଳବନ୍ତ ପଣେ ନାହିଁ ସରିସମ ।
 ତାହାରି ମୁଖ ଦେଖିଲେ ଭୟେ ପାଇ ଯମ ॥
 ଐରାବତ ଦାନ୍ତ ଯେ ଉପାଡ଼ିଲା ବଳେ ।

ନେଉଟାଇ ପହୁଡ଼ିଲା ଜୟର
 ବକ୍ଷସ୍ତଳେ ॥୯୦
 ସେ ଘାୟେ ମୋହିତ ଯେ ହୋଇଲା
 ସୁନାସାର ।
 ଭୋ ରାମ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଯେତେମାନ ବୀର ॥
 ଉଚ୍ଚ ଗନ୍ଧ ଯେହ୍ନେ ପତ୍ର ଦେଖି ଜାଣି ।
 ଏର୍ଷେକ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ବିଚାର ରଘୁମଣି ॥
 ସାବଧାନ ହୋଇକରି ଯେକଇଁ ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଭୋସାମୀ ଯେହାକୁ ତୁ ସାମନ୍ୟ ନ ବୁଝ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ।
 ବୁଝିବାନା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଯେବେ
 ଆସି ॥
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ଯେ ନୀଳକୁ ଚାହାନ୍ତି ।
 ସଜନି ନ ପଲାରୁ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା
 ଦ୍ୟତି ॥୧୦୦
 ମୁକ୍ତ ଯେ ଦୈତ୍ୟକୁ କରିବି ପ୍ରାଣହତ ।
 ରକ୍ଷକପିଙ୍କି ବୋଲ ଯେ ନୋହବୁ ତରଣ୍ଡ ॥
 ଯେ ଯାହାର ଆୟୁଧ ଧରିଣ ରହିଆବୁ ।
 ରାକ୍ଷସ ଅଜଳେ ଯେ ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖୁଛୁ ॥
 ଶୁଣି ରକ୍ଷକପି ଯେ ଭରସା ପାଇଲେ ।
 ପର୍ବତେ ଆଇଁ ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ ॥
 ଭିତରେ ମହାଭୟେ ବାହାରେ ଗର୍ଜନ୍ତି ।
 ଶାଳଶିଳ ଧରି ସଂଗ୍ରାମେ ଧାମନ୍ତି ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଲଙ୍କାରେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଧାର ଧାର ହୋଇ ସେ କରଇ ଗମନ ॥୧୦
 ରାଜାର ନବର ଭିତରେ ଯାଇ ପଶି ।
 ଦ୍ବାର ଜିଣିଣ ଯେ ଦଶାନନ ଦିଶି ॥
 ଜୟଜିତ ପ୍ରଭୃତି ଯେତେକ ଲୋକ ଥିଲେ ।
 ପ୍ରଜନ୍ମ କରିଆସି ପାୟେ ପଡ଼ି ନେଲେ ॥
 ଜଗତୀର ତଳେ ଆସି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ହୋୟେ ।
 ନିଭଜାଳି ପକାଇ ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋୟେ ॥
 ଉଠି ଉଠା ହୋଇ ପହଞ୍ଚ ଦଶ ଗଲା ।
 ପୁଣି ଗଡ଼ଘାଳି ଶୋଇଣ ଉଠିଲା ॥
 ନିକଟକୁ ଗଲା ଯେ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।
 ଦେଖି ସିଂହାସନୁ ଉଠିଲା ଦଶଶିର ॥ ୨୦
 ଭାଇକି କୋଳକରି ମୁଖେ ହୁମ୍ବନ ଦେଲା ।

ପୁଣି ଯାଇଁ ନିଜ ଆସ୍ଥାନେ ବସିଲା ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିଞ୍ଚଇ ଘେନିଣ ବିଞ୍ଚଣି ।
 ମଉନେ ସମାପ୍ୟା ନ ଦିଅଇ ବିଂଶପାଣି ॥
 ସଭା ନିଶ୍ଚବଦ ହୋଇଲେ ସର୍ବଜନ ।
 କର ଦୁରଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥
 ଭୋ ଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ଜାହିଁ ରାମଯତି ।
 କାହାର ତନୟେ କେବଣ ଦେଖରେ
 ଉତ୍ତପରି ॥
 ସେ ତୋହୋର ବଇରା ହୋଇଲା କିସ
 ପାଇଁ ।
 ରକ୍ଷ ବାନର ସଜନି ପାଇଲା ସେ ଅବା
 କାହିଁ ॥୩୦
 ସୁବଳୟାଗିରିରେ ରହିଲା କେମନ୍ତେ ଆସି ।
 କିସ କିସ ଯୁଦ୍ଧ କରି ସେ ତପୁସୀ ॥
 ଭାଇର ବଚନେ କହଇ ଯେ ଦଶଶିର ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶରେ ଦଶରଥ ନୃପବର ॥
 ତାହାର ତନୟେ ଯେ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ।
 ବନବାସ କଲେ ସେ ଭାରିଯାକୁ ଘେନି ॥
 ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନେ ଆଶ୍ରମ କଲେ ଆସି ।
 ଜଟା କଷା ବହି ହୋଇଲେ ତପୁସୀ ॥
 ତହିଁ ସୁପଲେଖିର ଯେ କାଟିଲେ ନାକ
 କାନ ।
 ଖର ଧୂଷଣ ତ୍ରିଶିରା ମାରଲେ ବହୁତ
 ସୈନ୍ୟ ॥୪୦
 ତାହା ଶୁଣିଣ ମୁଁ ଯେ ଗୁପ୍ତଦେଶ ଗଲି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ନଥିଲେ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଲି ॥
 ଭାରିଯାକୁ ନ ଦେଖି ବିକଳେ ବେନି ଯତି ।
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ପ୍ରସ୍ତାବି ଭେଟନ୍ତି ॥
 ବାକୀର ଡରେ ସେ ଲୁଚିଣ ହାଦେ ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସାଥେ ମଇତ୍ର ହୋଇଲା ॥
 ମଇତ୍ରର ଛକେ ରାମ ବାକୀ ପ୍ରାଣେ ମାରି ।
 ଦୁହେଁ ହାଡ଼ ତୋଳି ସପତ ଖାଳ ତରୁ
 ନିବାରୀ ॥
 କିଞ୍ଚିତ୍ତାରେ ହୋଇଲା ପ୍ରସ୍ତାବର ନୃପତି ।
 ତାହାର ସୈନ୍ୟ ଘେନି ଅଇଲା ଯେବେ
 ଯତି ॥୫୦

ହନୁମନ୍ତ ନାମେ ସେ ଅଇଲା ଯେକ ବାର ।
 ଯେଥୁ ଉପଦ୍ରୁପ ସେ କଲାକ ଅପାର ॥
 ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗି ଯେ ଲଙ୍କାଗଲା ଦହି ।
 ଜମ୍ବୋମାଳି ଅଜ୍ୟ କୁମାର ହତ ହୋଇ ॥
 ଅନେକ ସଜନି ମାରି ଏଥୁ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତପୁସୀକି ବାରତା ନେଇ ଦେଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଯତି ପୁଣି ପର୍ବତେ ସିନ୍ଧୁ ପୋତି ।
 ବିଭୀଷଣେ ଶରଣ ପଶିଲା ପ୍ରାଣଭାତି ॥
 ଖଡ୍ଗ ଘେନି ମୋର ଛତ୍ର କ୍ଷିନାଇଲା ।
 ଚାରି ସେନାପତିକି ପ୍ରଥମେ ମାଇଲା ॥୬୦
 ଆରଦିନ ମୁଁ ଯେ ସମରେଣ ଗଲି ।
 ବେଳ ଅସ୍ଥ ପରିଯନ୍ତେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯୋଗେ ମାଇଲା ଶକତି ।
 ସେ ଶହସ୍ତ୍ର ହାଦେ ନ ମଲା ସାନଯତି ॥
 ଆବର ତିନି ଦିବସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଗଲା ।
 ରକ୍ଷ କପି ବଳ ବହୁ ସଂହାରିଲା ॥
 ନାଗପାଶେ ବାନ୍ଧିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ
 କାୟେ ।
 ରଣଜ୍ୟ କରିଣ ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆୟେ ॥
 ପୁଣି ବ୍ରତଲେ ସେ କେବଣ ଗୁଣ ପାଇଁ ।
 ବାର ସେନାପତି ମୋ ଗଲେ
 ପରିପାର ॥୭୦
 ଧୂମାସ୍ତ୍ର ବଜ୍ରଧନୁ ଗଲେକ ଅକପନ ।
 ସଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିଲେ ହାଦେ ଯେହୁ ତିନିଜଣ ॥
 ସେନା ପଡ଼ନ୍ତେ ଭାଜିଲେକ ଆଠ ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ସେ ଯତି ପଶିଲା ଲଙ୍କରାସ୍ତ୍ର ॥
 ସିଂହଦ୍ବାର ପରିଯନ୍ତେ ଆସି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ନରବାନରେ ମୋତେ ଅନେକ ଦୁଃଖ
 ଦେଲା ॥
 ତୁ ମୋହୋର ସାଖା କହିଲଙ୍ଗ ତୋତେ ।
 ଏ ଶ୍ଳୋକସୋମୋଦୁ ଉଧରି ଧର ମୋତେ ॥
 ଶୁଣି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଯେ ବୋଇଲା ବଚନ ।
 ଏତେକ ହାନ ବୁଧ୍ କଲୁସି ରାଜନ ॥୮୦
 ପ୍ରାକର୍ମେ ନ ପାରି ସେ ଚୋରାଙ୍ଗ ଆଣିଲୁ ।
 ଯେକାଜଣେ ହୋଇଥିଲା ମାରି ନ ପାରିଲୁ ॥
 ଯେବେ ବଳ ସାହା ପାଇଲା ବହୁତ ।

ଭୋ ଲଙ୍କପତି ତୁ କଲୁସି ଅନିତ୍ୟ ॥
 ବାକୀକି ମାଇଲା ବୋଲି ଯେବେ ଜାଣି ।
 ରତ୍ର ହୋଇଲେ କି ପାରିବୁ ହାଦେ ଜିଣି ॥
 ତୋହୋର ବଳେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନପାରିବୁ କରି
 ନାଶ ।
 ବାକୀକି ମାଇଲା ଶୁଣି ମୁଁ କଲି ମନେ
 ତ୍ରାସ ॥
 ଯେବେ ଯଦି ମୁହିଁ କରିବଙ୍ଗ ପୁଣି ରଣ ।
 ଜ୍ୟ ନାହିଁ ପୁଣି ଏକଥା ହିଁ ଶୁଣି ॥୯୦
 ଧର୍ମ ତାହାତହିଁ ଅଛଇ ବିଜେ କରି ।
 ପର୍ବତେ ପିନ୍ଧୁ ପୋତି ହୋଇଲା ଯେହୁ ପାରି ॥
 ବଣଜହ୍ନୁମାନେ ବିଶ୍ୱାସ ତାକୁ ଗଲେ ।
 ରକ୍ଷ କପି ହୋଇ ଗିରି ଉପାଡ଼ିଲେ ॥
 ଅସୁରକର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ ଶରଧା ।
 ଶୁଣିଣ କୋପେ ଯେ ବୋଲଇ ଦଶମୁଖା ॥
 ନିସତ ହୋଇଲୁ ଯେବେ ଶତ୍ରୁର ସୈନ୍ୟ
 ଦେଖି ।
 ସଂଗ୍ରାମକର ଛାଡ଼ି ଭାଇ ପକାଇଯା
 ଉପେକ୍ଷି ॥
 ବିଭୀଷଣେ ଜାଇଲା ବଇରା କଟାପଣେ ।
 ତୁ ଯେବେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପକା ଯା
 ଯେଣେତେଣେ ॥୧୦୦
 ରାବଣର କୋପ ଦେଖି ମହୋଦର ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଶୁଣ ଦଶଶିର ॥
 କିମ୍ପା ତୁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ କୋପକରୁ ରାୟେ ।
 ତାହା ନ ତିଆରିଲେ ତିଆରିବ ତୋତେ
 କିୟେ ॥
 ଅକାରଣେ ବଇରା କରୁ ତୁ କିସ ଅର୍ଥେ ।
 ସମ୍ପଦ ନାଶଗଲା ବିଷମ ବିଅର୍ଥେ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ପ୍ରାଂସକ ଛାଡ଼ିଲାକ ଭାଇ ।
 ଏବେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର କଥା ନ ଯୋଗାଇ ॥
 ତାହାର ବୋଲ ଆମେ କରିବୁ ନୃପତି ବର ।
 ମିଛେହେଁ କୋପ କରୁଯେ
 ଅବେଭାର ॥୧୦
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ କୋପରେ ଥରହର ।
 ଭୟେକରି ପଛଦୁଆ ଗଲାକ ମହୋଦର ॥

କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୋଇଲା ତୁ କୁଳକୁ ଲାଜକଲୁ ।
 ଯଚିର ଭାରିଯାକୁ ଚୋରାଇ ଆଣିଲୁ ॥
 ଭିରୀ ଚୋର ନାମ ବୋଲାଇବୁ ଜଗତର
 ମଥେ ।
 କିମ୍ପା ଆମ୍ଭକୁ ଭଲ ବୋଲିବେ ପୁରସିଧ୍ୟେ ॥
 ବିରାଷେଣ ଚାଣ୍ଡାଳ ହାନ ବୁଧୁ କଲା ।
 ଶତ୍ରୁର ତହିଁ ଯାଇ ଶରଣ ପଶିଲା ॥
 ସେହି କୁଳକୁ କରାଇଲା ଲାଜ ।
 ଶତ୍ରୁର ସଙ୍ଗରେ ସଂହାରିବି ଆଜ ॥ ୨୦
 ସଜନି ସେନା ତୋର ସବୁ ଯେଥୁ ଆଉ ।
 ମୋହୋର ସଙ୍ଗତେ ଏବେ ଗୋଟିଏ
 ନଯାଉ ॥
 ଏକା ଯୁଦ୍ଧ ମୁନୀ କରିବି ବାହୁବଳେ ।
 ରକ୍ଷ କପି ସୈନ୍ୟ ସଂହାରିବି ରୋଳେ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ଶ୍ରୀରାମକୁ ତେଲୋକ୍ୟ ରଖନ୍ତି ।
 ମାରିବି ଆଜ ତାଙ୍କୁ ନାହିଁ କିଛି ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 ଆକୁ ହାବେ ସାତୟା ହୋଇଲା
 ତୋହୋର ।
 ରକ୍ଷକପି ଭୋଗ୍ୟ ହୋଇଲା ମୋହୋର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବିଷଣା ତଳେ ପକାଇଲା ।
 ଶୁଳ ଧରି ଗରଜି ଘୋର ରଡ଼ି ଦେଲା ॥୩୦
 ପୃଥ୍ବୀ କମ୍ପିଲା ଝଟିଲା ପରବତ ।
 ଆକାଶେ ବେଗେ ବେଗେ ପଳାଇ
 ଆଦିତ୍ୟ ॥
 ଦେବେ ଜାଣିଲେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ରଡ଼ି ।
 ଆଜ ସେ ବାନରକୁ ପଡ଼ିବ ବିଷମ ଧାଡ଼ି ॥
 ସମୋହୁ ଲହଡ଼ି ହୋଇଲାକ ଥୁର ।
 ତିନିବେଳ ଯହୁଁ ଗର୍ଜିଲା ମହାବୀର ॥
 ଆସ୍ଥାନର ଲୋକେ ତରସ୍ତ ହୋଇଲେ ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ରକ୍ଷକପି ମାରିବେ ବୋଇଲେ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତଜ୍ଞା କରଇ ଶିର ଝୁଣି ।
 ଯେ ମୋହୋର ପ୍ରତଜ୍ଞା ତୁ ଦେଖ
 ଲଙ୍କାମଣି ॥୪୦
 ଶୁଣି ଦଶାନନ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ଗଡ଼ ଜଡ଼ିଲାର ଅନେକ ଆୟେ ଦେଲା ॥
 ମକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ କିରୀଟ ବିତପନ ।

ମଣିରତ୍ନ କିରଣ ଦିଶଇ ଛନ ଛନ ॥
 ହୃଦକଇ ପଦେକ କଣ୍ଠକଇ ହାର ।
 ବାହୁମୂଳେ ତାଡ଼ ସରଳ ରତ୍ନସାର ॥
 କରେଣ କଙ୍କଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ମୁଦି ।
 ତାରୁଆ ମେଘେ ଯେହ୍ନେ ବିକୁଳି ଆଛାଦି ॥
 କଟିରେ କଟିମେଖଳା ଯମଦାତୁ ନେତ ।
 ପୟରେ ନୁପୁର ରତ୍ନେଶ ନିର୍ମିତ ॥ ୫୦
 ପର୍ବତ ସମକରି ବଡ଼ାଇଲା କାୟେ ।
 କରେ ଶୁଳ ଧରି ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆୟେ ॥
 ପରହର ନିଶ ନିଃଶ୍ଵାସ ବାୟେ ଉଡ଼ି ।
 ପହଞ୍ଚିଲେ ଆସି ଛାଡ଼ଇ ସିଂହ ରଡ଼ି ॥
 ନବରୁ ବାହାର ହୋଇ ଦିଶିଲା ବୀର
 ଯେକା ।
 ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଦଳଦଳ ହୋଉଅଛି ଲଙ୍କା ॥
 ମହାମେଘ ପ୍ରାୟେକ ଯେ ଦିଶିଲା ରାକ୍ଷସ ।
 ଦେଖିଣ ନଗ୍ରଲୋକ ପାଇଲେ ମନେ ଡ୍ରାସ ॥
 ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଯେବେ ଶତ୍ରୁନାଶ ଯିବ ।
 ଯେହାର ମୁଖେ ପଡ଼ିଲେ କେ ଜୀବନ
 ପାଇବ ॥
 ଆଗେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଛେଣ ସଜନି ।
 ସାରଥ୍ୟ ମିଳିଲା ଯାଉଁ ରହୁବର ଘେନି ॥
 ତହିଁ ଆରୋହିଣୀ ଯେ ରାବଣର ଭାଇ ।
 କରେଣ ଧନୁ ଧରି ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ॥
 ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 କୋଟିୟେ ଯମ ଜିଣି ବଦନ ତାହାର ॥
 ବାନରେ ପଳାଇଲେ ଭୟମାନ ପାଇଁ ।
 ସେନା ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ପେଷିଲେ
 ରଘୁସାଇଁ ॥
 ଆପଣଇ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆସନ୍ତି ପଛ ପଛ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଶର୍ବାର ବନ୍ଧ ॥ ୬୦
 ସାଂଗ୍ରାମ ମଣ୍ଡୋଳେ ପଶି ଶର ବୃଷିକଲା ।
 ଧାଇଁ ଆସି ଅଙ୍ଗଦ ଆଗେ ଓଗାଳିଲା ॥
 ହନୁମତ ମିଳିଲା ଯେସନେକ ସମୟେ
 ଆସି ।
 ତାହାକୁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାରାଜ ବରଷି ॥
 କାଣ୍ଡ ବଞ୍ଚାଇଣ ଦୁଇ କପି ବୀରେ ।

କରେ ଧରିଥିଲେ ଯେ ମହତ ପଥରେ ॥
 ରହୁବର ଉପରେ ପିଟିଲେ ବୃକ୍ଷେ ବୃକ୍ଷେ
 ନେଇ ।
 ରଥ ଭାଙ୍ଗିଲାକ ଶତେ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଦେହେ ବାଜିଲା ତରୁରାଜି ।
 ଘାଆ ପାଇ ରାକ୍ଷସ କୋପେ ଗଳଗାଜି ॥୮୦
 ଶୁଳ ଘେନିଣ ଯେ ହନୁମତକୁ ପିଟିଲା ।
 ଜ୍ଞାନ ହରାଇଣ ବୀର ଭୂମିରେ ଲୋଟିଲା ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ନାଚ ମାରି ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ।
 ଖଣ୍ଡେ ଦୂରେ ପଡ଼ି ସେ ଜ୍ଞାନ ହରାଇଲା ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁ ମୋହଗଲେ ।
 ଝାମ୍ପି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଶିଲା କପି ପଲେ ॥
 ଦେଖି ଉଗାଳିଲେ ପାଞ୍ଚ ଯୁଥପତି ।
 ନଳନୀଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପ୍ରଭୃତି ॥
 ଗବାକ୍ଷ ଶଉରୀ ମୂଳେ ପାଞ୍ଚଜଣ ।
 ହାକି ଓଗାଳିଲେ ରହିଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥ ୯୦
 ମଉଗଜକୁ ଯେହ୍ନେ ଶାର୍ବୋଳ ବେଦନ୍ତି ।
 ଦୈତ୍ୟର ଆଗେ କପି ତେସନ ଦିଶନ୍ତି ॥
 ସେହାକର ପଛେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ସଜନି ।
 ଯେ ଯାହାର ଆୟୁଧ ଅଛନ୍ତି ସେ ଘେନି ॥
 ପାଞ୍ଚ ଯୁଥପତି ଓଗାଳିଣ ଥିଲେ ।
 ପାଞ୍ଚେହେଁ ପାଞ୍ଚ ବୃକ୍ଷ ଧରିଣ ପିଟିଲେ ॥
 ଦୈତ୍ୟର ଦେହେ ବାଜି ଭାଙ୍ଗିଲା ତରୁବର ।
 ପୁଣି ପାଞ୍ଚବୀରେ ଧଇଲେ ପଥର ॥
 ରାକ୍ଷସ ଉପରେ ପିଟିଲେ ତାହା ନେଇ ।
 ପାଞ୍ଚ ପଥର ଭଙ୍ଗିଗଲା ଗୁଣ୍ଡା ହୋଇ ॥୧୦୦
 କୋପେଣ ଦୈତ୍ୟ ଯେ ପିଟିଲା ନେଇ
 ଶୁଳ ।
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଲୋଟିଲେ ମହାତଳ ॥
 ସେନାକର ପଡ଼ନ୍ତେ ପଳାଇଲେ ବଳ ।
 ଗର୍ଜଣ ପାଦେ ଯେ ମର୍ଦ୍ଦି କପିବଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଶ୍ରେକେ ରହିଲେ ସଜନି ।
 କରେ ତରୁଶିଳ ନୁଆରନ୍ତି ଘେନି ॥
 ରାଘବ ବୋଇଲେ ଶୁଣସି କପିରାଜ ।
 ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ ଦୈତ୍ୟ ଯେ କବିରାଜ ଆଜ ॥
 ସଜନିକି ଘେନି ତୁ ଓଗାଳସି ଯାଇଁ ।

ମୁଗଂ ଯାଉଅଛି ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦେଇ ॥୧୦
 ଶୁଣି କପିରାଜ ଧାଇଁଲା କୋପଭରେ ।
 ବିକରାଜ ବଦନ ଶିଳ ତରୁ କରେ ॥
 ରାଜାର ଧାମନ୍ତେ ଯେ ଧାଇଁଲେ ରକ୍ଷ
 କପି ।
 ଯେକକୁ ଆରୋକ ଶୂନ୍ୟ ଯାନ୍ତି ଖେପି ॥
 ବଂଧ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଯେହ୍ନେ ପଶଇ ବଢ଼ିପାଣି ।
 ଧାମନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ସୈନ୍ୟ ତେସନେକ
 ଜାଣି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ଉଠିଲେ ରକ୍ଷକପି ।
 ଧରି ଗିଳିଲା ସେ ବିକରାଜ ରୂପା ॥
 ନାକ କାନେ ନିକିଜି ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 ପର୍ବତଗୁହା ଜାଣି ବଦନ ତାହାର ॥ ୨୦
 କାହାକୁ ପାଦେଶ ମର୍ଦ୍ଦି କରଇ ଧୂଳି ।
 କାହାକୁ ଆକାଶକୁ ପକାବଇ ତୋଳି ॥
 ଗୋଷ୍ଠରେ କାହାକୁ ରକଟର ଦତ୍ତେ ।
 କାହାର ହୃଦରେ କୋଡ଼ର ତାଷ କୋତେ ॥
 କାହାକଲ ଗଦା କାହାକଲ ବିଧା ।
 କାହାକଲ ଗୁରବା କାହାକଲ ଖୁଦା ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଅନେକ ଯେ ମାଇଲା ସଜନି ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ମିଳିଲା ଶିଳା ବୃକ୍ଷ ଘେନି ॥
 ମକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଯେ କଣ୍ଢେ ରହୁ ହାର ।
 ପିଠି କଟିକି ବାଜ ଲାଗିଅଛି ତାହାର ॥୩୦
 ଦେଖିଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମନରେ ବିଚାରି ।
 ଯେ ସେ ସୁଗ୍ରୀବର ବାଜାର ବଜାରୀ ॥
 ସେ ବେଳହୁଁ ରୂପ ଯେହାର ହୋଇଆନ ।
 ଯେହାର ଭରସାରେଟି ଅଛଇ ରଘୁନାମ ॥
 ବାଳାକି ମରାଇ ଯେ ରାଜା ହୋଇଅଛି ।
 ଆଜି ଯେ ଯମ ଯେହାର ପକାଇବ ପାଞ୍ଜି
 ପୋଛି ॥
 ଯେତେକ ବିଚାରିଣ ପରିଘେକ
 ପୋପଡ଼ାଇ ।
 ବୃକ୍ଷପାତି ତାହା ସୁଗ୍ରୀବର ସଂହାରଇ ॥
 ତରୁ ଭାଙ୍ଗିଣ ଯେ ପଡ଼ିଲା ଦେହେ ଅସ୍ତ୍ର ।
 ଘାୟେ ଘୁମାଇଲା ଯେ ପଡ଼ିଲା
 ସୂର୍ଯ୍ୟଶିଖି ॥୪୦

ଧାଇଁଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଧଇଲା କୋଳକରି ।
 ମାତା ଯେହ୍ନେ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳରେ ଆବୋରି ॥
 ଉତ୍ତାନ ହୋଇଣ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର
 ଶୋଇଥିଲା ।
 ବିଚାରିଲା ଯଶତ ମୋହୋର ନୋହିଲା ॥
 ବିଚାରିଲା ଯଶତ ହୋଇଲା ମୋହୋର ।
 ବାନରଜର ରାୟେ ଯେ ପଡ଼ିଲା ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ରାବଣର ଛାମୁରେ ଦେବଜଂ ଏହାକୁ
 ନେଇ ।
 ଭ୍ରାନ୍ତି ଛାତୁ ଯେବେ ମୟୋଦରୀ ସାଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଯେ କରଇ ପଛେ ନାଶ ।
 ପ୍ରଥମେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ମୋତେ
 ଯଶ ॥୫୦
 ଯେତେ ବୋଲି ବୀର ବାହୁଡ଼ଇ ଝାଡ଼ି ।
 ହିଆରେ ଲଗାଇଣ ଯେ ଭିଡ଼ଇ କପିପତି ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁରତି ହୋଇ ଯେ ଚଳଇ ଘନଘନ ।
 ହାହାକାର କରନ୍ତି ରକ୍ଷ କପି ସୈନ୍ୟ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ମଉତ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ।
 ତାହାକୁ ଦଇତ କୋଳକରି ଘେନିଯାୟେ ॥
 ବନ୍ଦୀପଡ଼ିଲେ ଆମ୍ଭର ରକ୍ଷ କପି ସାଇଁ ।
 ବୋବିପାଡ଼ନ୍ତି କପି ରାକ୍ଷସକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଯେ ମୋହେ ପଡ଼ିଥିଲେ ।
 ଶବଦ ଶୁଣି ସେ ଚେତନା ପାଇଲେ ॥୬୦
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଯେ ନଳ ସେନାପତି ।
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ଶଉରା ଉଠନ୍ତି ॥
 ରାଜାକୁ ନେଲା ବୋଲି ଧାଇଁଲେ ସମସ୍ତ ।
 ଆଗ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ॥
 ସଜନି ନିରନ୍ତରେ କଳଣା ନ ଯାଇଁ ।
 ରକ୍ଷ କପି ପୃଥୁ ହୋଇଛନ୍ତି ଛାଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବର ନେଲା ।
 ଜମ୍ବେବକର ଭାଇ ଯାଇ ଜଣାଇଲା ॥
 ଭୋସାମା ରଘୁନାଥ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
 ଧରି ନେଉଅଛି ଯେ ମୈତ୍ରକୁ ତୁମ୍ଭର ॥
 ଶୁଣି ଦାଶରଥ ହୋଇଲେ ଆରତ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଯାଅ ହୋ ଲଙ୍କପତି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକର ଦେଖ ।

ଯେମନ୍ତେ ପାର ଯାଇଁ ଘେନ ମୋହୋର
 ସଖ୍ୟ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆସିବାକୁ ଅଛଇ ବାଟ ଚାହିଁ ।
 ଚୋହୋର ପଛେ ପଛେ ଯାଉଅଛି ମୁଗଂ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଧନୁରେ ଦେଲେ
 ଗୁଣ ।
 କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଦିଶିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ବଳ ଅପ୍ରମିତ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଅଛି ।
 ଦ୍ରଶନ କଲା ଆସି ସୁମେଘାର ବନ୍ଧି ॥୮୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଆରେ ଶୁଣିଲୁଟିକି ଭାଇ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ରାକ୍ଷସ ସୁଗ୍ରୀବି ଘେନିଯାଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ କୋପେଣ ପରଚକ୍ଷ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଦଇତର କାଟିବକ୍ଷ ମୁଖ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଧାଇଁଲେ ଭାଇ
 ବେନି ।
 ସାଙ୍ଗରେ ରକ୍ଷକପି ବହୁତ ସଜନି ॥
 ଯେକକୁ ଆରୋକ ଗୋଡ଼ ଜିଣାଜିଣି ।
 ଯହୁଁ ସେ ଆପଣେ ଧାଇଁଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଜମ୍ବେବ ଶତବାଳି କାଳିଞ୍ଜନ ବୀର ।
 ନୀଳ ଶତବଳ ହନୁର ପିଅର ॥ ୯୦
 ସାରାସ ପାରାସ ତାଳିମ୍ବ ଦୃବିନ୍ଦ ।
 କଞ୍ଚଣ କୋମୋଦ ପନସ ମହାହୁ ॥
 ମାର ମାର ବୋଲି ଯେ ତାକନ୍ତି କପିବଳ ।
 ମୁଖରାବ ଶବଦ ଯେ ଅନେକ ଚହଇ ॥
 ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ଯେ ଅଛନ୍ତି ବେଡ଼ ପାରି ।
 ଚଳଇ ଦୈତ୍ୟ ଯେ କରିଣ ଘୋର ରଡ଼ି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ କୁମର ଯେ ମାରୁଡ଼ିକି ପୁଛି ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ରାକ୍ଷସ ଯେ ଆମ୍ଭ ରାଜାକୁ
 ନେଉଅଛି ॥
 ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବ
 ଯେତେବେଳେ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜୀବନକି ପାଇବ
 ତେତେବେଳେ ॥୧୦୦
 ଏବେ ଓଗାଳିଣ ଘେନିମା ଛଡ଼ାଇ ।
 କେତେକ ଦୂର ଆମ୍ଭେ ଥିବାକ ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ବିଷମଘାତ ପାଇ ଯେ ମୋହ କପିରାଜ ।

ରାମାୟଣେ ଯୁଧେ କପିରାଜ କରାଇଲା
ଲାଜ ॥
ଏହାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ମୋହୋର ପିଅର ।
ତିନିପୁରେ ତାକୁ ବୋଲନ୍ତି ବଳୀଆର ॥
ଏହି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଅଗ୍ରଜ ଦଶାନନ ।
ବାଳାର ହାଥେ ମାସେ ଥିଲାକ ବନ୍ଧନ ॥
ମୈତ୍ର ହୋଇଣ ସେ କାବନ ଘେନିଆସି ।
ତାହାଥିଲେ ଅସୁର ପକାତା
ବେଗେନାଶି ॥୧୦
ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଏକାଳକୁ ସେ ନାହିଁ ।
ଅକାଳ ମରଣ ଥିଲା ତାକୁ କାହିଁ ॥
ଏବେ କିସ ବୁଧ୍ କରବା ହନୁମନ୍ତ ।
ଦୈତ୍ୟର ହାତରୁ କେମନ୍ତେ ଆସଇ
ରୋମାକାନ୍ତ ॥
ହନୁ ବୋଇଲା ତୁ ଆସୁ ଥାଅ ଯେବେ ।
ଆମ୍ଭେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଛଡ଼ାଇବା ଯେବେ ॥
ଲାଜ ପାଇବନା କପିକୁଳ ପତି ।
ନିନ୍ଦା କରିବେ ତାକୁ ସକଳ ନୃପତି ॥
ଲଙ୍କା ଦ୍ଵାର ଯାୟେ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଥିବା ।
ସେଠାରୁ ନଇଲେ ପଛେ ଛଡ଼ାଇ
ଘେନିମା ॥୨୦
ଯେସନେକ ବୋଲି ଯେ ବିଚାର କରନ୍ତି ।
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇପାଖେ ଲାଗଦେଇଛନ୍ତି ॥
ମଲମହାମଲ ଯେ ଯୁଥପତିମାନେ ।
ଗୋଡ଼ାଇଣ ଅଛନ୍ତି ରକ୍ଷକପି ସୈନ୍ୟେ ॥
ପଛିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁରାଜ ।
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଯେ ଘେନି ଯାଉଅଛି ରାବଣ
ସାନ୍ତୁକ ॥
ଲଙ୍କାର ପାଚେରୀ ଜିଣି ଦିଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
ଅସୁର ଅସୁରୀ ଆଶ୍ରିୟ ହୋନ୍ତି ରାହିଁ ॥
କେ ବୋଲଇ କାହାକୁ ଯେ ଆଶୁଅଛି ଧରି ।
କେ ବୋଲଇ ସୁଗ୍ରୀ ବାନରକର
ଅଧିକାରୀ ॥୩୦
କେ ବୋଲଇ ଭଲ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
ଲଙ୍କା ଭୁବନ ହାବେ କଲା ସେହୁ ଦ୍ଵିର ॥
ସୁଗ୍ରୀ ପଡ଼ିଲା ଯେ, ସରିଲାନିନା ରଣ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇଜଣ ॥
ରାଜାର ନିଧନେ ଯେ ବଳ ପଳାଇବେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ କି ରହିତ ପାରିବେ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ଭାଳେଣି କରନ୍ତି
ରାହିଁ ।
କପିରାଜ ଚେତନା ପାଇଲା ବନ୍ଦୀରେଣ
ଥାଇଁ ॥
ମନେ ବିଚାରଇ କରିବଇଁ କିସ ।
କ୍ଷତ୍ରୀକର ମୁଖେ ମୁଁ ପାଇଲି
ଉପହାସ୍ୟ ॥୪୦
ଯେବେ ରାକ୍ଷସକୁ ସେ ମାରିବି କେମନ୍ତେ ।
ତେବେ ସେ କାରତି ମୋର ରହିବ
ଜଗତେ ॥
ଯେତେକ ବିଚାରିଣ ସାମାନ୍ୟ ରୂପ ହୋଇ ।
ଧାଇଁପଡ଼ି ଦଇତର ନାସିକା କାମୋଡ଼ଇ ॥
ଦୁଇ ହାଥରେ ଯେ ଛିନାଇଲା ଦୁଇକାନ ।
ବଳେଣ ଧରୁ ଧରୁ ଯେ ଉଡ଼ିଲା ଗଗନ ॥
ଶ୍ୟାମଳ ପକ୍ଷା ଯେହ୍ନେ ମହ୍ୟ ଘେନିଯାଇଁ ।
କପି କୁଳପତି ତେସନେକ ଦିଶଇ ॥
ତୁଣ୍ଡେ ନାକ ଧରି ହାଥେ ଦୁଇକାନ ।
ଦକ୍ଷିଣେ ଜମ୍ବେବ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମାନ ॥୫୦
ସେନା ସେନାପତି ଯେ ଉପରକୁ ଚାହାନ୍ତି ।
ବାହୁଡ଼ିଣ ରକ୍ଷ କପି ଆନନ୍ଦେ ବୋବି ଦ୍ୟତି ॥
ରକ୍ଷ କପି ବଳ ଯେ ହୋଇଲେ ଉକ୍ଷତ ।
ବୋଇଲେ ଅଇଲେ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ମୈତ୍ର ॥
ରକତ ଟୋପା ଟୋପା ଯେ ପଡ଼ୁଅଛି କ୍ଷିତି ।
କିସ କିସ ଘେନି ଉଡ଼ଇ କପିପତି ॥
କେ ବୋଲଇ ଓଷ୍ଠ କାମୋଡ଼ି ଅଛି ରାଗେ ।
ତେଣୁ ସେ ରୁଧିର ପଡ଼ୁଛି ଭୂମି ଭାଗେ ॥
କେ ବୋଲଇ ଘାଆ ହୋଇ ଅବା ଯେ
ଅଇଲା ।
ଆସିପାରିଲା ଯେ ଭଲ ସେ
ହୋଇଲା ॥୬୦
ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଯେ ଧାଇଁଲେ
ସଇନ ।
ଗଗନେ ବିକ୍ରମି ଯେ ଆସଇ ସୂର୍ଯ୍ୟନାନ ॥

ଆସତେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭେଟିଲାକ ବାଟେ ।
ଆକାଶୁ ଖସିଣ ସେ ଲମ୍ବଇ ପାଦ ପୁଷ୍ପେ ॥
ଦୁଷ୍ଟରୁ ପକାଇଲା ନାକର ମାୟେଂସ ।
ଦୁଇ କାନ ଥୋଇ ଉଠା ହୋଇଲା
ସୂର୍ଯ୍ୟଶିଷ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ମଜୁତ ହାବେ
ଯେକି ।
ଯେମନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ ହାବେ ଦେଖି ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଯେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର
ନାକକାନ ।
ଦେଖା ଆଣି ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଲି ରଘୁନାନ ॥୭୦
ତୋହୋର ଆଜ୍ଞାରେ ଯେ ଗଲି ମୁଜ୍ଞ ସୂଚି ।
ରାକ୍ଷସକୁ ଭେଟ ପାଇଲି ରଣମଝି ॥
ପାଞ୍ଚ ସେନାପତିକି ସେ ପିଟିଲାକ ଶୁକେ ।
ବୃକ୍ଷେକ ଘେନି ମୁଁ ଯେ ଓଗାଳିଲି ବଳେ ॥
କୋପେଣ ପରିଘେକ ଯେ ମାଜଲା ମୋତେ
ଅଣି ।
ଗଛଧରି ସମ୍ଭଳି ଯେ ନୁଆରିଲି ରଘୁମଣି ॥
ବୁକୁରେ ପକାଇ ମୋତେ ବଳେ
ଧରିନେଲା ।
ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ ମୋର ଚେତନା
ବସିଲା ॥
କୋଳେ ଥାଇ ତାର ମୁଖକୁ ଧାଇଁଲି ।
ଦନ୍ତ ଘେନି ତାହାର ନାକ ଛିନାଇଲି ॥୮୦
ବେନି ହସ୍ତରେ ଯେ ମୋଡ଼ିଲି ବେନିକର୍ଣ୍ଣ ।
ଛିନାଇ ଘେନି ରାମ ଉଠିଲି ଗଗନ ॥
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସୁଗ୍ରୀକି କୋଳ କଲେ ।
ଅନେକ ପୃଷ୍ଠାର୍ଥ ବଚନ ବୋଇଲେ ॥
ସାଧୁ ସାଧୁ ତୁ ଯେ କପି କୁଳପତି ।
ଯାହା ସେ କଲୁ ସେ ଅଦୃଷ୍ଟ ଅଶ୍ଵତି ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଯେ ଜଗତେ ବଳୀଆରୁ ।
ଦେହ ଦିଶଇ ତାର ସମାନ୍ୟ ମହାମେରୁ ॥
ଦେବତାୟେ କମ୍ପନ୍ତି ଯାହାର ନାମ ଶୁଣି ।
ତାହାର ଦର୍ପ ଆଜି ଦଳିଲୁ କପିମଣି ॥ ୯୦
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ କ୍ଷତ୍ରୀ ଅଟ ବେନିଭାଇ ।
ଜଣା ବୋଲିଣ ମୁଁ ବୋଲିବି କାହାକଇଁ ॥

ପର୍ବତ ସମ ଜାଣି ଦିଶଇ ନାକ କାନ ।
 ଏହା ଘେନି ମଜତ୍ରୁ ବୁ ଉଡ଼ିଲୁ ଗଗନ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ କଲେ କୋକ ।
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲେ ସଜନି ସକଳ ॥
 ଗୁରୁଜନମାନେ ଶୁଣି ହୁଅ କଲେ ।
 ଉଷତ ହୋଇଣ ରକ୍ଷ କପି ହୁକହୁକି
 ଦେଲେ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ଯେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
 ନାସିକା ଶ୍ରବଣ ଯହୁଁ ନେଲାକ
 ପୁତ୍ରାବର ॥୧୦୦
 ଲଙ୍କା ପାଇଣ ଯେ ରାବଣ ଭାଇ ।
 ଭାଳିଲା ରାବଣ ମୁଖ ଚାହିଁବି କେମନ୍ତ
 ହୋଇ ॥
 ପ୍ରତଜ୍ଞା କରିଣ ଯେ ଅଭାଳି ଶତ୍ରୁ ମାରି ।
 କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ମୋତେ ନନ୍ତ୍ର
 ନରନାରୀ ॥
 ଜଗତେ ଉପହାସ୍ୟ ପାଇବି ମୁଁ ଆଜ ।
 ଶୁଣି କିସ ବିଚାର କରିବ ଲଙ୍କରାଜ ॥
 ଆବର ଯାଇଁ ମୁଁ ଚାହିଁବି କାହା ମୁଖ ।
 ଯେମନ୍ତ ହୋଇ ଜାଣିବାକୁ ମରିବା ବଡ଼
 ସୁଖ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦତ୍ୟ ଧାଇଁଲା
 କୋପକରି ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ପକାଇଲେ ଭୟେ
 କରି ॥୧୦
 ଶତେ କୋଶ କରି ବଢ଼ାଇଲା କାୟା ।
 ପୟର ପୟର କୋଶ ବଢ଼ାଇଲା ବେନି
 ବାହା ॥
 ତିନିଧାର ହୋଇ ବହଇ ରକତ ।
 କି ଜାଣି ନଦୀ ବହଇ ମେରୁ ପରବତ ॥
 ସମର ମଣ୍ଡୋଳେ ପଶିଲାନ ଆସି ।
 ଜାଣି ପଟାନ୍ତର କି ପ୍ରକୟ ଅଗ୍ନିରାଶି ॥
 ରାଗେଣ ଦେହ ତାର କମ୍ପଇ ଘନଘନ ।
 ପାଦେ ମରଦିଲା ଶ୍ରୀରାମର ସୈନ୍ୟ ॥
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କରି ଦୁଷ୍ଟକର ଚିତ୍ତି ।
 ଚଞ୍ଚଳିତ ରାକ୍ଷସ ଗୋଡ଼ାଇ ବଳ
 ହେବି ॥୨୦

କାହାକୁ ଗୋଇଁ ଯେ କାହାକୁ ବିଧା ମାରି ।
 କାହାକୁ ପାଦରେ ମର୍ଦ୍ଦଇ ଗୁଣ୍ଡାକରି ॥
 ବାନରକର ପଟାରେ ଶ୍ରୀରାମ ତୁମର
 କାହିଁ ।
 ହାନ ଜହୁ ବଧୂବାରେ ପ୍ରିୟଜନ ନାହିଁ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଧାମର ବୀର ରଣେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଘୋଡ଼ିଲା ଯେହ୍ନେ ରାହୁଯେ
 ଗ୍ରହଣେ ॥
 ବୋଇଲା ତପୁସୀରେ କେବଣ କୃତକଲ୍ପ ।
 ମରିବା ଠାବକୁ ତ ସିନ୍ଧୁ ତରିଣ ଅଭଲ୍ପ ॥
 ମୋହୋର ହସ୍ତରେ ତୋହୋର ଅଟଇ
 ନିଦାନ ।
 ହରିହର ବ୍ରହ୍ମା କେହି କରି ନୁଆରିବେ
 ଆନ ॥୩୦
 ଆଜି ତୋର ପ୍ରାଣ ଘେନଇ ଯେହିକ୍ଷଣ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଚିତ୍ତିରେ ଛାଡ଼ଇ ଘନ ଘନ ॥
 ସଜନି ପଳାଇଲେ ଗର୍ଜିବା ତାର ଚାହିଁ ।
 ପୁତ୍ରାବର ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଛନ୍ଦି ରହି ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନ ପଛେ ବିନାଶେଣ ଅଛି ଲୁଚି ।
 ବୋଇଲା ଦେଖିଲେ ଗାଳିଦେବ ପରପଞ୍ଚ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ଅଛଇ ବହୁତ ।
 ସଜନକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲଇ ରାମପ୍ରାଥ ॥
 ନକର ଭୟେ ତୁମ୍ଭେ ରକ୍ଷକପିମାନ ।
 ରାକ୍ଷସର ଦେହ ପର୍ବତ ସମାନ୍ୟ ॥ ୪୦
 ଯେହାର ଉପରେ ଉଠ ସମସ୍ତେହେଁ
 ଯାଇଁ ।
 ରତ୍ନ ଆୟେମାନ ଘେନ ହୋ ଛଡ଼ାଇ ॥
 ଆମ୍ଭେ ଅଛୁନି ନକର ତୁମ୍ଭେ ଭୟେ ।
 ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷକପି ଭରସାମାନ କୟେ ॥
 କୋପେ ଲକ୍ଷଣ ରାମକୁ ପଛକରି ।
 ହୁଁକାରିଣ ସାତବାଣ ମାଇଲା ଅନୁସରି ॥
 ଦୈତ୍ୟର ଦେହେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲାକ ଶର ।
 ଘାଆ ପାଇ ଦୈତ୍ୟ ମାଇଲା ମୁଦୁର ॥
 ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକେ ଛେଦିଲେ ତାହା ରାମ ।
 ଘଡ଼ିୟେ ଯାୟେ ସମର ବାଜିଲା
 ଅବିକ୍ଷନ ॥୫୦

ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କରି ବିକ୍ଷନ୍ତି ବେନିଭାଇ ।
 କାଣ୍ଡ କାଠିରେ ଦେହ ହୋଇଲାନି ଛାଇ ॥
 ରାକ୍ଷସ ଘାଆ ଯେ ପାଇଣ କୋପ କଲା ।
 ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ କପି ମିଶାଇଣ ଖାଦଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ କପିକି ତାକ ଦ୍ୟୁତି ।
 ଦୈତ୍ୟର କତିକି ତୁମ୍ଭେ ନ ଯାଅ ଯେଘାତି ॥
 ନେଉଡ଼ି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପରିଘେକ ମାରି ।
 ବାଇବା ଅସ୍ତେ ତାହା ଶ୍ରୀରାମ ନିବାରି ॥
 ପୁଣି ବାଇବା ଅସ୍ତେକ କଲେ ଦାଶରଥ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତ ଦଇତର ଛିଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲାକ
 ପୃଥୁ ॥୬୦
 ସହସ୍ରେ ବାନର ଉପରେ ମାଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ।
 ଏକହାଥେ ଦମ୍ଭୁ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ॥
 ବାମହାଥେ ତରୁ ଘେନି ଯୁଦ୍ଧକରି ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ବହୁତ ସଂହାରି ॥
 ଦେଖିଣ ବାବଲ ଯେ ପେଷିଲେ ସାତା
 ସାଙ୍ଗ ।
 ଆରେକ ଭୁଜ ତାର ପକାଇଲେ ଛିନାଇଁ ॥
 ପୁଣି ଅଧାତନ୍ତ୍ରବାଣ ପେଷିଲେ ରଘୁମଣି ।
 ଦୁଇଚରଣ ତାର ପକାଇଲେ ହାଣି ॥
 ଚାରିତାଳ ଛିଡ଼ିଣ ଯେ ପଡ଼ିଲାକ ଦୈତ୍ୟ ।
 ଉଗ୍ରଭୁଁ ଦଇତ ଖାଉଛି ସଜନି ବହୁତ ॥୭୦
 ଶିର ଛେଦିବେ ବୋଲି ବିଚାର କରନ୍ତି ।
 ଅତିବଡ଼ ତାକ୍ଷନାରାଜେ ବିକ୍ଷନ୍ତି ॥
 ଅଧାତନ୍ତ୍ର ଆକାର ପୂର୍ଣ୍ଣର କିରଣ ।
 ମନ୍ତ୍ରି ପେଷିଲେ ତାହା ରଘୁକୁଳନାନ ॥
 ସେ କାଣ୍ଡ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର କଣ୍ଠରେ ପଡ଼ିଲା ।
 ଭେଦି ନ ପାରିଣ ବାହୁଡ଼ି ଅଭାଲା ॥
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଦେହକୁ ଝାଳ ଗଳି ।
 ଗରିଷ୍ଠ ଦାନେବ ବୋଲି ମନେ ମନେ
 ଭାଳି ॥
 ତାଡ଼େକାକି ବିକ୍ଷିଲେ ରାମ ଯେବଣହିଁ
 ଶରେ ।
 ତାହା ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପେଷିଲେ
 କୋପରରେ ॥୮୦
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠେ ପଡ଼ିଲା ଅସ୍ତ୍ର ଯାଇ ।

ଭେଦି ନୁଆରିଣ ଗଳାକ ପଳାଇ ॥
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଲେ ।
ଧନ୍ୟ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣରେ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
କିଂପା ଦେବତାୟେ ନ କରିବେ ଭୀତି ।
ଯେତେ ଯେତେ ନାରାଜେ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୋଇଲା ତୁ ଶ୍ରୀରାମ ଅଜ୍ଞାନ ।
ଆନ ଦୈତ୍ୟପ୍ରାୟେ ବୁଝିଲୁ ମୋତେ ସାନ ॥
ବାଳୀ ବିରାଡ଼୍ୟ କୋବନ୍ଧ ଜିଣିଲୁ ।
ତାହାଙ୍କର ପରାୟେ କି ମୋତେହେଁ

ମଣିଲୁ ॥୯୦

ଚିନିପୁର ମହା ଜିଣିଲାଇଁ ହେଲେ ।
ବକ୍ତ ପଡ଼ିଅଛି ଯେହି ବକସ୍ତଳେ ॥
କିହୁତ ନାରାଜେ ତୁ ମାରି ଲୋତୁ ମୋତେ ।
ଯେତେ ଶହସ୍ର ତୋର ବିନ୍ଧ ହୋ ତୁରିତେ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଉଂଗୁଅଇଁ ଆଗସରି ।
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେହ୍ନେ ରାହୁଗ୍ରହ ଆବୋରି ॥
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ତୁ ହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ଶୁଣ ।
ଏ ତୋହୋର ଆଠକୁ କଢ଼ାଉଣ ଆଣ ॥
ଅକାରଣ ଯୁଦ୍ଧେ ମରିବେ କିସ ପାଇଁ ।
ନରାଜ ଉପୁଡ଼ି ଯେ ପଡ଼ୁଅଛି ଭୁଲ୍ ॥୧୦୦
ଅଜୟେ ଦନୁଜ ଯେ ଅପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ।
ଆମ୍ଭର ଭାଗ୍ୟ ଥିଲେ ହୋଇବୟେ ନାଶ ॥
ଏସନେକ ସମୟେ ଧାଇଁଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
ପ୍ରଳୟ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ବୁଲାଇ ନୟନ ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ମନେଣ କୋପଭରେ ।
ବାଳାକି ମାଜଲା ଶର ମାଜଲେ

ରଘୁବୀରେ ॥

ଗୁଣେ ବସାଇଣ ବିନ୍ଧିଲେ ଆଗସରି ।
ଚଳିଲାକ ଶସ୍ତ୍ର ଯେ ଘୋର ରାବ କରି ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
ଭେଦି ନୁଆରି ଅସ୍ତ୍ର ବାହୁଡ଼ି ପଳାଇଁ ॥୧୦୧
ଚହ ଚହ ହୋଇ ଯେ ହସିଲା ଦଇତ ।
କେତେ ଅସ୍ତ୍ର ଅଛି ବିନ୍ଧରେ ରଘୁସୁତ ॥
ଆଜ ଜାଣିମା ତୋହର ବୀରଶୂର ପଣ ।
କେଉଁବାଣେ ମୋତେ ମାରିବୁ ରାମରାଣ ॥
ଯେ ତୋହେର ସୈନ୍ୟସବୁ କରିବି ଯେ
ଗ୍ରାସ ।

ଜଣେ ହେଁ ନ ଥୋଇବି ଭୁବନ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ॥
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମର ନ ସୁରଜ କିଛି ।
ସପତ ଶାଳ ଭେଦିଲା ଶର ଗୋଟି ବାଛି ॥
ଗୁଣେ ବସାଇଣ ମଣିଣ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।
ଆଷାଢ଼ ମେଘ ଗର୍ଜନ ଶବଦ ଶୁଭିଲେ ॥୧୦୨
ଦଇତ ଗଳାରେ ବାଜିଲା ଶର ଯାଇ ।
ମୁନ ମୋଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ରଣଭୁଇଁ ॥
ଯେବଣ ନାରାଜେ ସପତ ଶାଳପୁଟି ।
ପର୍ବତ ପୁଟିଯାଇଁ ପାତାଳକୁ କଣ୍ଠି ॥
ବଳିପୁର ଭ୍ରମି ବାହୁଡ଼ି ଛିଡ଼ିଗଲି ।
ପୁଣି ପର୍ବତେ ଅଇଲା ନିକିଳି ॥
ସେ କାଣ୍ଡର ମୁନ ହୋଇଲା ଏବେ ମୋଡ଼ି ।
ଲାଜେ ନୁ ଆସଇ ଭୂମିରେ ଅଛି ପଡ଼ି ॥
ସାଉଁଟି ଲକ୍ଷଣ ଥୋଇଲା ନେଇ ତ୍ରୋଣେ ।
ଖର ଧୂଷଣକୁ ରାମ ମାଜଲେ ଯେବଣ
ବାଣେ ॥୧୦୩

ସେ କାଣ୍ଡ ମାଜଲେ ନୋହିଲା ତାର କିଛି ।
ରାଗେ ରଘୁରାଜ ଯେ ନାରାଜେକ ବାଛି ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ନେଇ ଗୁଣେ ବସାଇଲେ ।
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ମୁଣ୍ଡ କାଟିବି ବୋଇଲେ ॥
ଧନୁର୍ବେଦ ପଡ଼ନ୍ତେ ଗଳା ଖରକରି ।
ପକ୍ଷୀର ଶବଦେ ଯେ କମ୍ପିଲା ବସନ୍ତରୀ ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର କଣ୍ଠେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇ ।
ଉତ୍ତରି କାଟୁଅଛି ବଜାରାଗ ପାଇ ॥
ବେଗେ ଗଳିଯାଇ ଯେ ଛିଡ଼ିଲା ଦୈତ୍ୟର
ମୁଣ୍ଡ ।

ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ପୃଥ୍ବରେ ପଡ଼ିଲା ତାର
ପିଣ୍ଡ ॥୧୦୪
ମରିବା ବେଳେ ଯେ ରଡ଼ିୟେ ଛାଡ଼ିଲା ।
ଯେକାବେଳେ ବଜ୍ରକି କୋଟିୟେ ପଡ଼ିଲା ॥
ଦୁଇସପ୍ତ ବାନର ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ତାର
କାୟେ ।

ଲଙ୍କାର ପାଟେରୀ ଭାଙ୍ଗିଲା ମୁଣ୍ଡ ଘାୟେ ॥
ଘର ଅଟାଳି ମଥୋପ ହୋୟେ ତୁରି ।
ଦଲ ଦଲ ହୋଇ ଯେ କମ୍ପିଲା ବସନ୍ତରୀ ॥
ସମୋଦ୍ର ଲହରୀ ଯେ ହୋଇଲାକ ଥିର ।

ତରେ ହେଲୁ ହେଲୁ ଯେ ବହଇ ସମୀର ॥
ଧାଇଁ କପିବୀର ଯେ ସିଂହରଡ଼ି ଦେଲେ ।
ରାକ୍ଷସର ଉପରେ ଉଠିଣ ନୃତ୍ୟ
କଲେ ॥୧୦୫

ରଣ ଜୟେକରି ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ି ।
ପବନ ତନୟେ ହନୁମନ୍ତ କକ୍ଷେ ଚଢ଼ି ॥
ବାଳାସୁତ କକ୍ଷରେ ଲକ୍ଷଣ ବସିଲେ ।
ହରିହର ଗମନ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶିଲେ ॥
ଉଭୟ ଅଗ୍ନିମୁଖେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
ସମ୍ଭର ହୋଇଗଲେ ସେନାପତିମାନ ॥
ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି
ରଘୁବୀର ।

କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲା ହୋ ସୋହାଦ୍ର
ତୋହୋର ॥
ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ସେ କିସ ମୋର
ବଂଧୁ ।

କିମ୍ପା ସ୍ବାମୀତ ମୋହୋର ସତ ନିହୁ ॥ ୧୦୬
ତୁ ମାହା ଦୟାଳୁ ମୁଁ ତୋହୋର ଭୂତ୍ୟ ।
ଏ ମୋହୋର ବଜରୀ ଅଟନ୍ତି ଲଙ୍କାଦୈତ୍ୟ ॥
ଯିସ ଅବା ମନରେ ଭ୍ରାନ୍ତି କରୁଥିଲି ।
ଆଜ ସେ ସ୍ବାମୀ ମୁରଂ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଲି ॥
ଆବର ହାବୋଡ଼େକ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅଛି ।
ତାହାକୁ ମାଜଲେ ରାବଣ ନ ଯୋଗାଇ
କିଛି ॥

ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
ବିଭୀଷଣକୁ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ରଘୁଶିଷ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁବଳୟାରେ ହୋଇ ।
ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ କକ୍ଷରୁ ଓହ୍ଲାଇ ॥ ୧୦୭
ସଉଚଲାଗି ହୋଅନ୍ତି ଦେବନଦୀ କୂଳେ ।
ସ୍ବାହାନ ଦେବ ଚର୍ପଣ ସାରିଲେ ॥
ପିତୃତର୍ପଣ କରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସନ୍ଧ୍ୟା ପଡ଼ି ।
ଏସନେକ ବେଳେ ଯେ ହୋଇଲା
ତେରଘଡ଼ି ॥

ନିଜପୁରେ ଆସି ମଣୋହି ସାରିଲେ ।
ଶ୍ରମ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ଘଡ଼ିୟେ ପହୁଡ଼ିଲେ ॥
ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଜୟେବ ବିଭୀଷଣ ।

ହନୁମତ ଅଙ୍ଗଦ ନଳନାଳ ସୁଷେଷ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ଭୋଜନ ସାରିଲେ ।
 ରକ୍ଷକପି ବଳ ଯେ ମିଳିଣ ଖାଇଲେ ॥୮୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ରାବଣର ଆଗେ ।
 ତରତା ବାରତା ନେଇ ଦେଲା ଅତି ବେଗେ ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ଅସୁରକୁଳମଣି ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକଲ ଯେ ମାଇଲା ଯତି ପୁଣି ॥
 ଅନେକ ସମର ଯେ କଲା ତୋର ଭାଇ ।
 ଛାମୁରେ ମିଳିତା ତାହାର କେହି ନାହିଁ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନାକୁ ମାଇଲା ରତ୍ନଶୂଳେ ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ପକାଇଲେ ପ୍ରାଣର

ବିକଳେ ॥

ସୁଗ୍ରୀବରକଲ ଯେ ପରିଘେକ ମାଇଲା ।
 କପିରାଜ ପଡ଼ି ଯେ ଭୂମିରେ ମୋହ

ଗଲା ॥୯୦

ବଳେ ଭାଇ ତୋହୋର ଆଶୁଥିଲା ଧରି ।
 ମାତାପୁତ୍ରକୁ ଯେହ୍ନେ ଆଶର କୋଳକରି ॥
 ସିଂହରଡ଼ି ଦେଇ ବାହୁଡ଼ି ଆସତେ ।
 ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଅଙ୍ଗଦ ଅନୁମତେ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ସହିତେ ରକ୍ଷକପିବଳ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲେ ସକଳ ॥
 ଭାଇ ଯେ ତୋହୋର ସୁଗ୍ରୀବ ଆଶୁଥିଲା ।
 ଥୋକାୟେକ ଦୂରେ କପି ଚେତନା

ପାଇଲା ॥

ଧାରୀ ପଡ଼ି ତେଜୀ କାମୋଡ଼ିଲା ନାକ ।
 ଦୁଇ ଶ୍ରବଣ ଯେ ଛିନାଇଲା ହାକ ॥୧୦୦
 ତିନିକଲ ଘେନି ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଣ ଗଲା ।
 ଲାଜେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବହୁଡ଼ି ଧାରୀଲା ॥
 ରକ୍ଷକପି ବଳ କୋପେ କଳାକ ନାଶ ।
 ସୈନ୍ୟ ଆଶ୍ରେକଲେ ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ ॥
 ପରିଘାଉ କ୍ଷତ୍ରୀ ଯେ ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 ଦୁଇ ବାହା ବେଗେ କାଟି ପକାଇଲା ।
 ପୁଣି ହିଁ ତାମ୍ରକାଶ ବିନ୍ଧିଲାକ ସେହି ।
 ବେନି ଗୋଡ଼ କାଟି ପକାଇଲା ମହୀ ॥
 ଯେମତେ ଉଗ୍ରାନ୍ତ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 ରକ୍ଷ କପି ଧରି ଅନେକ ଗିଳିଲା ॥୧୦

ତାମ୍ର ନାରାଜେ ପୁଣି ଛିନାଇଲା ମୁଣ୍ଡ ।
 ଗଣେ ପଡ଼ିଲା ଦେବ ଅସୁରକୁଳ ଷଷ୍ଠ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇଲା ବିଷାଦ ।
 ଦକ୍ଷେ ପରିଯତେ ନଦେଲା ସଂପାଦ ॥
 ପୁଣି ପଚାରିଲା କହିଲୁରେ କିସ ।
 ଆଉ ବେଳେ ଶୁଣଇ ଭାଇର ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଦେବ ପଡ଼ିଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଶୁଣିଣ ଶୋକ ଯେ କଲାକ ଦଶାନନ ॥
 ଭାଇ ଭାଇ ବୋଲି ଡାକିଲା ଉଚ୍ଚ କରି ।
 କାନ୍ଦଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ଗୁଣ୍ଡ ଗୁମରି ॥ ୨୦
 ଆରେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କାହିଁ ତୁରେ ଗଲୁ ।
 ଅସମୟେ ଦେଖି ଯେ କେଶେ ଲୁଚାଦେଲୁ ॥

ଭାଇ ମୋର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବଜରା ଧୂମଖେତ ।
 କାହିଁ ଲୋଟି ଅଛଇ ତୋହୋର ବାର
 ନେତ ॥

ଭଜରୋବ ମୃତ ଦୁ ମହାବିଶ୍ଵରୂପା ।
 ମୁଖ ଦେଖିଲେ ତୋର ସୁରଗଣେ କମ୍ପି ॥
 ସାରା ଅନର୍ଗଳ ବିରଧୁ ତୋହୋର ।
 ବଜରା ବିଭୀଷଣା ଯେ ଉଡ଼ଇ ପରହର ॥
 ମଞ୍ଚେ ମହାବୀର ଯେ ବୋଲିଣ ବୋଲାଉ ।
 ଅଇରି ବଳକୁ ଯେ ଭେଟିଲେ ମୃତୁ

ଦେଉ ॥୩୦

କାହିଁକି ଗଲୁ ମୋତେ ଯେକାକରି ଛାଡ଼ି ।
 ମୁଣ୍ଡ ଯେ ମରୁଅଛି ଶୋକଜଳେ ବୁଡ଼ି ॥
 ନିଦ୍ରାହୁଁ ଯେ ମାନେ ନାହିଁ ତୋର ପ୍ରୀତି ।
 ତଳଲୋକ ବିକ୍ଷାତ ଯାହାର କାରତି ॥
 ଯେବଣ ଦିବସେ ଉଠୁ ନିଦ୍ରା ଛାଡ଼ି ।
 ଦେଶ ଦେଶାନ୍ତରାଜି ଭଣ୍ଡାର ଦେଉ କାଢ଼ି ॥
 ମାଗନ୍ତା ଲୋକକୁ ଯେ ନକରୁ ନିରାଶ ।
 ଆହା ଭାଇରେ ମୋର ସାରିଲୁ ମୁହାଁସ ॥
 ତୋତେ ତୋଳିବି ବୋଲି ଯେ ଶତ୍ରୁକୁ
 ଚୟୁଆଇଁ ।

ପ୍ରାଣ ଘେନି ନଇଲୁ ଯେକାବେଳେ
 ଯାଇଁ ॥୪୦

ତପୁସୀ ନିଲକ୍ଷଣ ମାଇଲାକ ତୋତେ ।
 ଏକଥା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲାକ ମୋତେ ॥

ବାଳେକ କାଳେ ଦୁ ଯେ ଜିଣିଲୁ ବହୁଧର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଶଂସଇ ଯେ ସମର ତୋହୋର ॥
 କୋପିଲେ ଜଗତ କରିପାରୁ ଧୂଳି ।
 ଏ ମହା ଭିତରେ ଦୁ ଏକା ମହାବଳୀ ॥
 ତୋ ତହୁଁ ବଡ଼ ମୁଁ ନ ଦେଖଇ କାହିଁ ।
 ଜଟାଧାରୀ ଛାଉ ତୋତେ ମାଇଲାରେ
 ଭାଇ ॥

ରତ୍ନଶୂଳ ତୋହୋର ନ ଥିଲାକି କରେ ।
 କି ଅବ ନଥିଲା ଅଗ୍ନି ମୁଦୁଗରେ ॥୫୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ଶକତି ବାବୁ ନ ଥିଲା କି ଘେନି ।
 ଯାହା କରେ ଘେନି ଜିଣିଲୁ ପୁର ତିନି ॥
 ପ୍ରଥମ ବର ତୋତେ ଯେ ଦେଲାକୁ

ଚାମଣୀ ।

ସେ ତୋହୋର କରେ ନ ଥିଲାକ ଖଣ୍ଡା ॥
 ନୈରତ ପରିଘ ନ ଥିଲା କି ଧରି ।
 କେବଣ ବାଣେ ଯତି ମାଇଲା କୋପକରି ॥
 ଭଜରୋବ ରଡ଼ି ନ ଦେଲୁକିରେ ବାବୁ ।
 ଯେକା ଘାତି ଗର୍ଜିଲେ ମରତେ ଶତ୍ରୁସବୁ ॥
 କଟାକ୍ଷ ନୟନେ ଦୁ କ୍ଷଣେ ନ ଚାହିଁଲୁକି ।
 ରତ୍ନରାଜି ଲୋକେ ତରଡ଼ି ଯହିଁକି ॥ ୬୦
 ସବୁକଥାମାନ ନିଷ୍ଠଳକୁ ଗଲା ।
 ତପୁସୀ ନିଲକ୍ଷଣ ମୋର ଭାଇକି ମାଇଲା ॥
 କହ କହ ହୋଇ ଯେ ରୋବଇ

ବିଂଶପାଣି ।

ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ କି ବହଇ ପର୍ବତୁ ଧାରା
 ଜାଣି ॥

ପ୍ରବୋଧ କରନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧ ସାରଣ ଭୟକିତ ।
 ମୁଖା ଦୃମୁଖା ମୋହୋଦର କୁଳପାଶ ପ୍ରଶସ୍ତ ॥
 ରାଜାର ରୋଦଦେ ବିକଳ ସର୍ବଜନ ।
 ପୁତ୍ରବଧୂ ବାଂଧବ ଅମାତ୍ୟଗଣମାନ ॥
 କେ ବୋଲାଇ କେହ୍ନେ ପଡ଼ିଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ରଥୀ ମହାରଥୀ ଯେତେ ଥିଲେକ

ସଇନ ॥୭୦

ବେନିଯତି ବନ ଜହୁ ରକ୍ଷକପି ରାଡ଼ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲା ଭାଜିଲାକି ବାଡ଼ ॥
 କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇଣ ଭାଲୁଛନ୍ତି

ମନେମନେ ।

ଘାଟ ହୋଇଲା ଯେଣିକି ଯେହୁ
 ଯୁଗକଥାମାନ ॥
 କୋ ବୋଲଇ ଯେବା ଇନ୍ଦ୍ରକିନ୍ଦର ଆନ୍ତେ ।
 କାହାକୁ ନନ୍ଦରଜ ମହୋଦରୀ କାନ୍ତେ ॥
 କେବଣ କେବଣ ଦକ୍ଷତେ ନାହାନ୍ତିନା
 ଯେଥେ ।
 ଯୋଗେ ଅବା ମୃତୁ ଥିଲା ଶ୍ରୀରାମର ହାଥେ ॥
 ଯେକର କହନ୍ତେ ଆରୋକ ତୁନି ହୋନ୍ତି ।
 ନୋହଇକି ଆନେ ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି ॥୮୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାୟେ ।
 ରାଇ ଗୁଣମାନ ଘେନିଣ ବୋବାୟେ ॥
 ପୁଣ ପୁଣ ଉରେ ନେଇ ପାଡ଼ଇ ନିଜ ହାଥ ।
 ଆହା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣରେ କଲୁ ତୁ ଅନାଥ ॥
 ଅତିକାୟେ ତାହି ବୋଲଇରେ ବାବୁ ।
 ଯତିର ହାଥେ ମୋର ସରିଲା ବୁଧୁ ସବୁ ॥
 ନରାତ୍ମକ ଦେବାତ୍ମକ ତିଶିରା ଯେ ତିନି ।
 ମହାପାରଶ ମୋହୋଦର ଅଛନ୍ତି ଯେ
 ବେନି ॥
 ବୋଲଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଆଉଁ ।
 ତପୁସୀ ଦୁଇଜଣ ମୋର ବଂଶ ଅଛି
 ଦହୁଁ ॥୯୦
 ଆଜିହୁଁ ଜୟେ ତାର ହୋଇଲା ନିଅତ ।
 ଯହୁଁ ସେ ପଡ଼ିଲା ମୋର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭ୍ରାଥ ॥
 ଜାଣିଲି ରାମ ବିଶ୍ୱସଂସାର ଜଣିପାରଇ ।
 ତାହାକୁ ରଣେ ଜଣି ଇନ୍ଦ୍ରକିନ୍ଦହିଁ ନୁଆରଇ ॥
 କି ବୁଧୁ କରିବି କିଏ ଶତ୍ରୁ ସାଧୁ ଦେଉ ।
 ଅନ୍ତର୍ଗତ ବ୍ୟାଧି ହୋଇଲା ମୋତେ ସେହୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ମହାପାରଶ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ବୋଇଲା ଭୋଦେବ ତୁ ଶୋକ ଯେ
 ନକର ॥
 ଶତ୍ରୁ ଶିତ୍ର ହାବେ ପାଇବ ଯେହା ଶୁଣି ।
 ଦିଅସି ଆଜ୍ଞା ଦେବ ଆସଇ ମୁଜଂ
 ଜଣି ॥୧୦୦
 ଦେଖ ମୋହୋର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ମାୟା ବୁଧୁ ବଳ ।
 ସର୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧେ ମୁଁ କଲଇଁ ମହାରୋକ ॥

ଅଭରାତ୍ର ସହିତେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କିଣିଲି ।
 ଅଗ୍ନି ଦେବତାକୁ ତିନିବେଳ ଘୁଞ୍ଚାଇଲି ॥
 ଯମର ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତକୁ ବନ୍ଦୀ କଲି ।
 ରଥେ ପକାଇଣ ଧରି ଆଣିଥିଲି ॥
 ତୋହୋର ବୋଲେ ଯେ ଛାଡ଼ି ଦେଲି
 ତାହା ।
 କିମ୍ପା ବିଚାର ତୁ ନ କରୁ ବିଂଶବାହା ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମରିଲା ଯେ ପୁରିଲା ତାର କାଳ ।
 ନିଦ୍ରାଗଲା ପ୍ରାଣାର କିଏ ଆନେ ବଳ ॥୧୦
 ବିଦ୍ୟା ଅସାଧନ ପାଶୋରିଲା ବୁଧୁ ।
 ସେ କିଏ ଜାଣିମ ଯେ ତରକଛନ୍ଦ ବିଧୁ ॥
 ସର୍ବଦା ନିଦ୍ରାରେ ଅଳସ ରୋଗ କାୟେ ।
 ବେଳକାଳ ଜାଣି ଆହାର ନ ଖାଏ ॥
 କ୍ରିୟାହୀନ ଲୋକକୁ ଯଶ ଅଛି କାହିଁ ।
 ତୋହ ନଥିଲେଣି ପୁଜା ତାକୁ ନାହିଁ ॥
 ସେ ଯେ ପଡ଼ିଲା ସ୍ୱଭାବେ ମଲା ଲୋକ ।
 ସେ କଥାକୁ ଭୋଦେବ ନକର ମନେ
 ଶୋକ ॥
 ଦେସି ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଯିବଇଁ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଛାମୁରେ ଦେବି
 ଆଣି ॥୨୦
 ରକ୍ଷ କପିକରି ନ ଥୋଇବି ଜଣେ ।
 ଶୁଣି କରି ଶୋକ ସମ୍ଭାଳଇ ଦଶାନନେ ॥
 ପଣ୍ଡିତ ଗୁଣ ଘେନି ଯେହା ସେ ବିଚାରି ।
 ମହାପାରଶକୁ ବୋଇଲା ଦଶଶିରି ॥
 ପାରିଲେ ପୁତରେ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟକର ।
 ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣ ରକ୍ଷ କପିକୁ ତୁମ୍ଭେ ମାର ॥
 ଶୋକ ସମୁଦ୍ର ଯେ ଉଧରି ଧରି ମୋତେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ଇନ୍ଦ୍ର ବଳା କରିବଇଁ ତୋତେ ॥
 ନରାତ୍ମକ ଦେବାତ୍ମକ ମୋହୋଦରହିଁ
 ଯାହୁଁ ।
 ତିଶିରା ଅତିକାୟେ ତୋହୋର ସଂଗେ
 ଥାହୁଁ ॥୩୦
 ତୁମ୍ଭେ ଛଡ଼ ରଥୀ ଅଟ କଗୁକିତା ।
 ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ଭୋଗକରଇ ସୀତା ॥
 ଶୁଣିକରି ସଜ ଯେ ହୋଇଲେ ଚାରିଭାଇ ।

ଅତିକାୟେ ତିଶିରା ଆନନ୍ଦେ ରଣକୁ ଯାଇ ॥
 ସଂଗେଣ ସଜନି ସପତକୋଟି ରଥୀ ।
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ମରହଣ୍ଡା ॥
 ପୟେକାର ସଜନି ଅଟଇ ଅପ୍ରମିତ ।
 ଛଡ଼ ସେନାପତି ଯେ ବଳେ ବଳବନ୍ତ ॥
 ରାବଣକୁ ନମସ୍କାର କରି ଚଳିଗଲେ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ବାହନ ଚଢ଼ିଲେ ॥୪୦
 ନରାତ୍ମକ ଦେବାତ୍ମକ ଚଢ଼ିଲେ ବେନି
 ହାଥୀ ।
 ମହାପାରଶ ମୋହୋଦର ଦୁହେଁ ରଥେ
 ରଥୀ ॥
 ତିଶିରା ଅତିକାୟେ ଅଟନ୍ତି ଅଶ୍ୱଧାର ।
 ଭାଦ୍ରବ ଆଦିତ୍ୟ ଜାଣି ତେଜ ତାହାକର ॥
 ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ରତ୍ନ ଯେ ପଦେକ ।
 ବିଦମୁଦି ବାହୁଡ଼ି କଳଶ ବଳୟର ଛଳକ ॥
 ତାଡ଼ଣିକୁଳି ଯେ ମୁଦ୍ରିକା ବିତପନା ।
 ପୟରେ ନୁପୁର ଯେ ତୋଡ଼ର ବାରବାନା ॥
 ଅଭେଦ କପଟ ଲାଇଲେ ଛଡ଼ରଥୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହୀରାରେ ଛାଇଣ ଅଛନ୍ତି ॥ ୫୦
 ତରକସ କମାୟେଣ ଆକୁଣ୍ଠା କୋନ୍ତ
 ଧରେ ।
 କେ ଶୁଳ ଶକତି ଧରିଣ ଉଭାରେ ॥
 ଶିରରେ ତାଟ ଟୋପର କେହୁ ଭିଡ଼ି ।
 କେହୁ ଘନ ଘନ ଛାଡ଼ଇ ସିଂହଚଢ଼ି ॥
 କେ ନିଶ ମର୍ଦ୍ଦଣ ସମରକୁ ବାହାର ।
 କେ ତହିଁ ପ୍ରତଜ୍ଞା ଯେ କରନ୍ତି ଅପାର ॥
 ଗଜ ଯୁଥ ଯୁଥ ହୟ ପଇ ପଇ ।
 ରଥୀ ଝାଙ୍କ ଝାଙ୍କ ବୋଲନ୍ତି ଚାଲ ଚାଲ ॥
 ପାଦାନ୍ତ ସଜନି ଯେ ମୁଖରାବ ଧୁନି ।
 ବୀରତୁର ଶବଦ ଯେ କମ୍ପଇ
 ମେଦନୀ ॥୬୦
 ଯାନ୍ତେଣ ପଚାରନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରବାସୀ ।
 ଯେ ଅବା ପାରନ୍ତି ହୋ ରକ୍ଷ କପି ନାଶି ॥
 ରାବଣ ସମାନ୍ୟେ ଏ ଅଟନ୍ତି ଛଡ଼ଯୋଧୁ ।
 ଜାଣନ୍ତି ବିଷମ ସମର ଛେଦ ବୁଧୁ ॥
 ଦୁତୀ ଦଶଗ୍ରୀବ ଯେହାକୁ ପଚାନ୍ତି ।

ଖୁଡୁତାକର ଛକେ ଯେ ପାରନ୍ତି ସଂହାରି ॥
 ଏହାକୁ ପଠିଆର ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ପିତା ।
 ଏହାକର ବାରଧୂତ ଅଟଇ ଜଗଜିତା ॥
 ଆଜି ଜାଣିମାନ କରନ୍ତି କେମନ୍ତ ।
 ଯେ ଛଡ଼ାଇ ଅଟନ୍ତି ସମାନ୍ୟ
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥୭୦
 ଏହାକୁ ମୁଖେ ପଡ଼ିବ ଯେବେ ଶକ୍ତ ।
 ନାରାଜର ଘାୟେ କରବ ମୁଖ ବକ୍ତ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ମୁଖେ ପ୍ରଶଂସା
 କରନ୍ତି ।
 ପୂର୍ବଦ୍ୱାରେ ସରନି ବାହାର ହୋଇଯାନ୍ତି ॥
 ଦେଖି ରକ୍ଷ କପି ରହି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ଶିଳା ବୃକ୍ଷ ଧରି ଯେ ଅସୁରନ୍ତ ମାଜଲେ ॥
 ରାକ୍ଷସ ବଳ ବିବିଧ ଶସ୍ତ୍ର ପରିତାଳି ।
 ମୁଖରାବ ଶବ୍ଦେ କ୍ରମେ ଉଛୁଳି ॥
 ବାଳାର ତନୟେ ଯେ ଧାର୍ମିକ ରାଗେ ।
 ଯାଗ ସେ ମିଳିଲା ନରାତ୍ମକ ଆଗେ ॥୭୧
 ଅତି ବଡ଼ ଶାଳ ବୃକ୍ଷେ ଧରିଥିଲା ।
 ଦଇତ ଉପରେ ତା କୋପେଣ ପିଟିଲା ॥
 ସେ ତରୁ ଫେରାଇଲା ରାବଣ ତନୟେ ।
 ଶକତି ଯେ ମାଜଲା ନବରତ୍ନମୟେ ॥
 ଜାକୁଲ୍ୟମାନ ହୋଇ ଅଭିଳାଷ ଶର ।
 ବାଜନ୍ତେ ମୋହେ ପଡ଼ିଲା ବାଳାର କୁମର ॥
 ଚେତି ଉଠି ପୁଣି ବିଧାୟେ ମାଜଲା ।
 ନରାତ୍ମକ ହୃଦରେ ଯାଜଣ ପଡ଼ିଲା ॥
 ରକତ ଉଦ୍ଗାରଣ ସେ ପଡ଼ିଲା ଧରଣୀ ।
 ନାହିଁ ପରାନ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦାତ ମାରେଣି ॥୭୨
 ଦୈତ୍ୟ ପଡ଼ନ୍ତେ ମୁକୁଳା ମଉଛନ୍ତା ।
 ତାହାର ଥୋର ହସ୍ତ ଧଇଲାକ ତଡ଼ି ॥
 ବଳେ ଧରନ୍ତେ ଛାଡ଼ଇ ସିଂହରତି ।
 ନରାତ୍ମକ ମୁଦୁପିଣ୍ଡ ଉପରେଣ ପାଡ଼ି ॥
 ଦୁଇହସ୍ତା ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ଅତିକାୟେ ।
 ଦେଖି ଦେବାତ୍ମକ ତିଶିରା ବେଗେ
 ଧାୟେ ॥
 ମହୋଦର ସହିତେ ଅଙ୍ଗଦକୁ ବେଢ଼ି ।
 ବିକ୍ରନ୍ତ ନାରାଜ ଛାଡ଼ନ୍ତି ସିଂହରତି ॥

ନିର୍ଦ୍ଦାତ ଶବ୍ଦ ଧନୁର ଟଙ୍କାର ।
 ଶରେ ଶର ବିକ୍ଷିପ କଲେକ ଅନ୍ଧାର ॥୭୩
 ବାଳାର ତନୟ, ଶ୍ୟାମାରେ କାଣ୍ଡ ପଡ଼ି ।
 ଅବିକ୍ଷେପେ ରୁଧିର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଝଡ଼ି ॥
 କୋପେଣ ତାରାସୁତ ବୃକ୍ଷେକ ମାଜଲା ।
 ଦେବାତ୍ମକ ହୃଦରେ ଯାଜଣ ପଡ଼ିଲା ॥
 ହସ୍ତେ ଧରି ଦଇତ ବଞ୍ଚାଇଲା ତାହା ।
 ରାଗେଣ ଅଙ୍ଗଦ ଯେ କାମୋଡ଼ଇ ବାହା ॥
 ନରାତ୍ମକ ହସ୍ତାର ଯେ ବେନି ଦନ୍ତ ଧରି ।
 ଏକ ଭରା ଦେଇ ଯେ ଆରେକ ଉପାଡ଼ି ॥
 ଗଜର ବାମ ଦନ୍ତ ଯେ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧରି ।
 ଦେବାତ୍ମକକୁ ମାଜଲା ଯେ ହୁଂକାର
 ଧୁନିକରି ॥୭୪
 ଅଙ୍ଗେ ବାଜି ଦୈତ୍ୟ ପାଇଲାକ ବ୍ୟଥା ।
 ଝିମ୍ବେ ପରିଯତେ ନ କହିଲା କଥା ॥
 ପରିଘ ଘେନିଣ ଯେ ମାଜଲା ଅତିକୋହେ ।
 ବାଜି ଅଙ୍ଗଦ ଯେ ପଡ଼ିଲା ଅତିମୋହେ ॥
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଧାର୍ମିକ ରାଗେ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ଆବୋରି ରହିଲା ଦତ୍ୟ ଆଗେ ॥
 ପର୍ବତେକ ଧରି ଯେ ନିରାଶି ମାଜଲା ।
 ଦେବାତ୍ମକ ହାଥୀ ସହିତେ ପ୍ରାଣ ଗଲା ॥
 ଛେଡ଼ି ହୋଇଣ ଯେ ପଡ଼ିଲା ଭୂମିତଳେ ।
 ମୋହ ଛାଡ଼ି ଅଙ୍ଗଦ ଉଠିଲା
 ତେତେବେଳେ ॥୭୫
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ମହୋଦର ନୀଳ ।
 କରନ୍ତି ଦୁଇବାରେ ସଂଗ୍ରାମ ମହାଘୋର ॥
 ଅନେକ ନାରାଜ ଯେ ବିକ୍ଷିଲା ଦଇତ ।
 ନୀଳର ଶ୍ୟାମାର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରକତ ॥
 ଝିଙ୍କ ପକ୍ଷାପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ତାର ପିଣ୍ଡ ।
 ଘାଆ ପାଇଣ ସେ ଧଇଲା ଶିଳାଖଣ୍ଡ ॥
 ବିକ୍ରମ ଗତି କରି ମାଜଲାକ ରାଗେ ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ମହୋଦର ପଡ଼ିଲା ଭୂମିଭାଗେ ॥
 ଦେଖିଣ ତିଶିରା ଯେ ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଲା ।
 କୋପମୁଖ କରି ଶକ୍ତିୟେ ମାଜଲା ॥ ୭୬
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଦେଲା ସିଂହରତି ।
 ଧାଇଁ ଶକତି ବେଗେ ଧଇଲା ଉଛୁଡ଼ି ॥

ଦୁଇଖଣ୍ଡ କରି ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ।
 ପୁଣି ତିଶିରାୟେ ଖଣ୍ଡାୟେକ ମାଜଲା ॥
 ହାଥ ତୋଳନ୍ତେ ଯେ ଧଇଲା ମାରୁତି ।
 ଛଡ଼ାଇ ଘେନିଗଲା ପବନହୁଁ ଝାଡ଼ି ॥
 ସେହି ଖଣ୍ଡା ଘେନି ଯେ ମାଜଲାକ ତୋଳି ।
 ତିଶିରା ବେକ ବାଟରେ ଗଲା ଗଳି ॥
 ମୁଣ୍ଡ ସହିତେ ଯେ ପଡ଼ିଲା ପିଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
 ଅସିବର ଧରି ଯେ ପାବେନି
 ପରତନ୍ତ୍ର ॥୭୭
 ତିଶିରାର ପଡ଼ନ୍ତେ ମହାପାରୁଣ ଯେ ଦେଖି ।
 କୋପେ ପାଳଟିଲା ସେ ସଜନ ଉପେଖି ॥
 କରେ ଧରିଣ ଯେ ଅଛଇ ଯେକ ଗଦା ।
 ରକ୍ଷଭ ଓଗାଳିଲା ଦୁଇହାତ ଶୋଧା ॥
 ମହାପାରୁଣ ଯେ ମାଜଲା ବାହା ତୋଳି ।
 ଦୁଇହାଥ ପାତି ଯେ ଧଇଲା ମହାବଳା ॥
 ସେହି ଗଦା ଘେନିଣ ରାଗେଣ ପିଟିଲା ।
 ମହାପାରୁଣର ମୁର୍ଦ୍ଧନା ପାଟିଗଲା ॥
 ପଡ଼ିଲା ଦଇତ ଇନ୍ଦ୍ର ମହାଧୁକ ଜାଣି ।
 ଟଳ ଟଳ ହୋଇଣ ଯେ କମ୍ପିଲା
 ଧରଣୀ ॥୭୮
 ଭାଇଙ୍କର ପଡ଼ନ୍ତେ ଧାର୍ମିକ ଅତିକାୟେ ।
 କରେ ଧନୁଧରି ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର କୟେ ॥
 ଅନେକ ସରନି ଯେ କଳାକ ନିପାତ ।
 ରକ୍ଷକପି ବଳ ଯେ ଭୟେଣ ତରନ୍ତ୍ର ॥
 ଜଳନ୍ତା ହୁତାଶନ ଜାଣିଣ ତା ଶର ।
 ରଣଭଙ୍ଗ ହୋଇ ପକାନ୍ତି ବାନର ॥
 ରହ ରହ ବୋଲନ୍ତେ ନରହିଲେ କେହି ।
 ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରଘାତ ପାରିବ କେ ସହି ॥
 ଦେବତାୟେ ଭୟେ କରିବେ ଯାକୁ ଦେଖି ।
 ପଳାନ୍ତି ରକ୍ଷକପି ସମର ଉପେଖି ॥ ୭୯
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ନୁଆରିଲେ ସହି ।
 ଅତିକାୟେ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ମହାରୟେ ପାର ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେହ୍ନା ଯେ ଯେ ପାଇଲେ ଭାଙ୍ଗଣି ।
 କୋପେ ଦଇତ ଯେ ବିକ୍ଷିପ ଶିରଝୁଣି ॥
 ରକ୍ଷକପିବଳ ଯେ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଲେ ।
 ଯହୁଁ ଅଗୋଚର ସଂଗ୍ରାମ ଦେଖିଲେ ॥

ସୁକ୍ଷେପ କର୍ମେବ ଭାଳିଲେ ରମଣ ।
 ଅତିକାୟେ କରଇ ବିଷମ ମହାରଣ ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବତାକି ଭାବୁବ ମାସେ ଉଏ ।
 ତେସନ ପଟାନ୍ତର ରାବଣ ତନୟେ ॥୭୦
 ଏକା ନାରାଜକେ ଯେ ଲକ୍ଷେ ମାରଇ କପି ।
 ନିଶ୍ୱାସକେ ଲକ୍ଷେ ଷାଠିଏ ବାଣ ମାରଇ
 କୋପି ॥
 ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଣ ଯେ ପଡ଼ନ୍ତି ତରୁଣିଷ ।
 ରକତ ନଦୀ ଯେ ବହଇ ଚଉପାଶ ॥
 ଏକାରଥାକରେ ମଦୁଇ ତେଡ଼େ ବଳ ।
 ତାହାର ଭରସାରେ ଦଇତେ ଅଚାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଗୋଡ଼ାଇ ମାରନ୍ତି ସାଂଗ୍ରାମ ସୁଖ ପାଇ ।
 ଛାମୁରେ ଜଣେହେଁ ରହନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମରେ ଶରଣ ପଶିଲେ ରକ୍ଷକପି ।
 ଭୋଦେବ ସମର ହୋଇଲା
 ଅସନ୍ଧେପି ॥୮୦
 ରାବଣର ତନୟେ ତେଜ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
 ଏଡ଼େକ ଥାଠ ତୋହୋର ପକାଇଲା ହାଣି ॥
 କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ର ଯେହ୍ନେ ମଦୁଇ ମୟର ।
 ରକ୍ଷକପି ମଦୁଇ ରାବଣ କୁମାର ॥
 ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଭାଇ ବେନି ।
 କୋପେଣ ଧାକିଲେ ଯେ ଧନୁଶର ଘେନି ॥
 ସଜନି ପଛକରି ଆପଣେ ଆଗ ହୋନ୍ତି ।
 ଦେଖିଲେ ଅସୁର ଆସଇ ଥାଠ ମଡ଼ି ॥
 କଳାମେଘ ଜାଣି ଶ୍ୟାମାର ତାହାର ।
 ପବନହୁଁ ବେଗେ ଚଳଇ ରହୁବର ॥୯୦
 ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପଛକରି ।
 ତାଙ୍କ ନାରାଜେକ ଯେ ଅଛନ୍ତି କରେ ଧରି ॥
 ଦୈତ୍ୟ ବୋଇଲା ତୁ ନୋହୁଁସି ଭାରଜନ ।
 କାହିଁ ଅଛି ତୁମ୍ଭର ଶ୍ରୀରାମ ରାଜନ ॥
 ତୋତେ ମାଇଲେ ହୋଇବ ଧର୍ମ ହାନି ।
 ଉପହାସ୍ୟ ବଚନ ବୋଲିବେ ପୁର ତିନି ॥
 ବାଲୁତ ପୁଅତୁ ନ ଜାଣୁ ଯୁଦ୍ଧଗତି ।
 ମୋତେ ସମାନ୍ୟ ନୋହଇ ସୁରପତି ॥
 ବନ୍ଧ ହୋଇ କଲେ ପାପ ବହୁତ ପାଇଁ ।
 ସରିସମ ଲୋକକୁ ଜିଣିଲେ ଧର୍ମ
 ହୋଇ ॥୧୦୦

ତୁ ଆଡ଼େ ହୋଅ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖଇ ।
 ତାହାକଇ ମାରି ଭାଇ ଦୁଃଖ ପାଶୋରଇ ॥
 ତାହାକୁ ପେଷିବି ମୁଁ ଯମରାଜା ପୁର ।
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷଣ ଯେ ପେଷିଲା ସାତଶର ॥
 ଅସୁର ଶ୍ୟାମାରେ ଯେ ନଭେଦିଲା କାଣ୍ଡ ।
 ପୁଣି ଲକ୍ଷଣ ବୀର ହୋଇଲା ବଡ଼ଖଙ୍ଗ ॥
 ପୁଣି ପାଞ୍ଚ ବାଣ ବିଛଇ ତୁରତ ।
 ହେଲେ ଛେଦିଲା ତାଁ ରାବଣର ସୁତ ॥
 ସେ ଶର ଛେଦି ବୀର ସହସ୍ରେ କାଣ୍ଡ ମାରି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଛେଦିଲା ତାହା ପ୍ରତିଅସ୍ତ କରି ॥୧୦
 ଦୁଇକର ଯୁଦ୍ଧେ କମ୍ପଇ ବସୁନ୍ଧରା ।
 ଦଶଦିଗ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଲା ବିଚାରି ॥
 ନାରାଜକର ତେଜ ଗୁଣକର ଟଙ୍କାର ।
 ହାଁକି ବିନ୍ଧିବାରେ ଶବଦ ଅପାର ॥
 ଦେଖଣାହାରି ଜାଣି ଦେଖନ୍ତି ସଜନି ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ପ୍ରଶଂସା ଯେ କରନ୍ତି ଦୁହେଁ ଧନୁ ॥
 ଦଇତ ବିଚାରଇ ଅଟଇ ଯେ ବଡ଼ କ୍ଷତ୍ରୀ ।
 ଆଜ ଯେହାର କନ୍ଧ ଲୋଟିବ ଧରିତ୍ରୀ ॥
 ଏତେକ ଭାଳିଣ ଯେ ଅହିଶର ପେଷି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଅସ୍ତେ ତାହା ଲକ୍ଷଣ ବିନାଶି ॥୨୦
 ଲକ୍ଷଣ ତହିଁ ପୁଣ ହୃଦୟରେ ଚିନ୍ତି ।
 ଦିଶଇ ଅସୁର ଅନୁଆନ ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 କେମନ୍ତେ ଦଇତର ମୁଁ ଘେନିମି ପରାଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ତହୁଁ ଗାଡ଼ ଅଟଇ ଯେହାରଣ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରନ୍ତେ ପବନ କର୍ଣ୍ଣେ
 କହି ।
 ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର କଲେ ଦଇତ ହତ ହୋଇ ॥
 ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ।
 ବେଦପତି ଅସ୍ତ୍ର କଳାକ ଆଧ୍ୟାନ ॥
 ମରିଣ ବିନ୍ଧିଲା କୋପଭର ହୋଇ ।
 ଚଳିଲାକ ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ପବନୁଁ ବେଗେ
 ଧାକ ॥୩୦
 ଅତିକାୟେ ହୃଦେ ବସିଲା ଯାଇଁ ବେଗେ ।
 ବକସ୍ତ୍ରଲେ ବସି ଯେ ଗୁରୁର ଖାଇ ରାଗେ ॥
 ପିଠି କଟିକି ବାହାର ହୋଇ ଶର ଗଲା ।
 ଲକ୍ଷଣର ତ୍ରୋଣେ ବେଗେ ସମ୍ଭାଜିଲା ॥

ପ୍ରାଣ ଯାନ୍ତେ ଦୈତ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ଧରଣୀ ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଅସୁର ସଜନି ଯେ ପକାଇଲେ ଭୟେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ଉଷତ ହୋଇଲେ ଦେବତାୟେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ିଲେ ରଣକନ୍ଦ କରି ।
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ବିଜୟେ ରାବଣାରି ॥୪୦
 ସଉଚଲାଗି ହୋର ସ୍ୱାହାନ ସନ୍ଧ୍ୟାକଲେ ।
 ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ରଘୁନାଥ ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ମାହେଶ୍ୱରୀ ।
 ରାବଣ ଛଡ଼ପୁତ୍ର ଯହୁଁ ହୋରଲେ ସଂହାରି ॥
 ସଜନି ପଳାଇଣ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ପଶିଲେ ।
 ରଣଭଙ୍ଗ ସଜନି ଅଶୋଭା ଦିଶିଲେ ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହାହାକାର କରି ।
 ଶତେ ଯୋଜନ କଟକେ ହୋଇଲା
 ହାଲୋହେଜି ॥
 ରାବଣ ଛାମୁରେ ଯାଇ କହିଲାକ ଚାର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ପ୍ରତାପୀ
 ଲକେଶ୍ୱର ॥୫୦
 ଛଡ଼ପୁତ୍ର ତୋହୋର ଯେ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଗଲେ ।
 ଅନେକ ସମର କରିଣ ସେହୁ ମଲେ ॥
 ଶୁଣି ରାବଣ ଯେ ପଡ଼ିଲା ସିଂହାସନୁ ।
 ଗଙ୍ଗାଶିଖରି ପୁଷ୍ପ କି ଦ୍ରୁଶନ କଲା ଭାନୁ ॥
 ମଉଳା ପ୍ରଶସ୍ତ ଯେ ଧଇଲାକ ତୋଳି ।
 ଶୋକ କରଇ ରାବଣ ନୟନୁ ଲୁହଶାଳି ॥
 ବୋଇଲା ପୁତ୍ରରେ ରଣେ ଧୂମକ୍ଷେତା ।
 ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ ଯେ ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର ବନିତା ॥
 ତାହାନ୍ତ ଛାଡ଼ିଣ ଗଲ ଯେବେ କାହିଁ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଦାଦିକିରେ ନେଲା ତୁମ୍ଭକୁ
 କଡ଼ାଙ୍ଗ ॥୬୦
 ଅଛୟେ ଭାଇର କଟିକି ହାଦେ ଗଲ ।
 ଅସମୟେ ଦେଖିବାରୁ ଛାଡ଼ି ପକାଇଲ ॥
 ଆରେ ଦେବାନ୍ତେକ ତୁହିଁ ହାଦେ ଗଲୁ ।
 ଦେବତାନ୍ତ ଅନ୍ତ କରିଣ ତୁହିଁ ଥଲୁ ॥
 ଦେବାନ୍ତେକ ବୋଲି ବିଧାତା ତୋତେ ନାମ
 ଦେଲା ।
 ଏବେ ଦେବେ କିମ୍ପା ମୋତେ ଡରିବେଟି
 ଭଲ ॥

ମହାପାରଶ ତୋର ମହିମା ଅପାର ।
ମହାଦେବ ଭଳି ତୋତେ ଦେବତା କାତର ॥
ଆଗେ ମହୋଦର କେଶେ ଛାଡ଼ିଗଲୁ ବାବୁ ।
ମାହା ଭବରେ ତୋର ଭରିପାରି ସବୁ ॥୭୦
ଏବେ ରକ୍ଷ କପି ମାଲଲେକ ତୋତେ ।
ଏ ବାରତା କହି ପଠିଆଇଲୁ ମୋତେ ॥
ତୁଣିରା ତୁ କେମନ୍ତେ ହୋଇଲୁ ପ୍ରାଣହତ ।
ତିନିବେଳେ ଯେକା ତୁ ଜିଣିଲୁ ଜଗତ ॥
ଶ୍ରୀରାଜର ବଦନ ପ୍ରାୟେ ମୁଖଗୋଟି ।
ତୁଣିରା ନାମ ତୋତେ ଦେଲା ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
ଅତିକାୟେ ବାବୁରେ ପଡ଼ିଲୁ କେହ୍ନେ
ରଣେ ।
କେହ୍ନେ ତୁ ବଧ୍ୟ ନୋହୁ ଆନ ବାଣେ ॥
ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଯତି ପାଇଲା ଅବା କାହିଁ ।
କେହ୍ନେ ଦେହ ଧରିବୁରେ ମୋତେ
ଛାଡ଼ିଯାଇଁ ॥୮୦
ଅହିଶର କିପାଇ ନକଲୁରେ ବାବୁ ।
ସେ ଶର ବିକ୍ଷିଳେ ଯେ ଜିଣିପାରୁ ସବୁ ॥
ମାୟା ବୁଧୁମାନ ତୋର କେଶେ ଗଲା ।
ହାହା ବିଧାତାରେ ଛଡ଼ପୁତ୍ର ମୋର ମଲା ॥
ଆଉକି ଶତ୍ରୁକୁ ପାରଇ ମୁରଂ ଜିଣି ।
କେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ମାରିଦେବ ଆଣି ॥
ଏ ମୋହୋର କଷ୍ଟ କରିବ କେହ୍ନେ ପାର ।
ଭାଜପୁତ୍ର ବଜରା କେ ସାଧୁବ ମୋହୋର ॥
ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।
କିମ୍ପା ମରୁଅଛ ଦେବ ଶୋକଜଳେ
ବୁଡ଼ି ॥୯୦
ମୁରଂ ତୋର ଶତ୍ରୁକୁ ସାଧୁବି ଯେହିକ୍ଷଣି ।
କେତେବେଳ ନାହିଁ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଜିଣି ॥
ପାତାଳଭୁବନ ସାଧୁଲି ସାତବାର ।
ମୃତୁପୁରେ ସହସ୍ରା ନାହିଁ କେହି ମୋହୋର
ଶର ॥
ଦେବନ୍ତାତ ଜିଣି ଖଟାଇଲି ପାଦତଳେ ।
ମାତେଳି ପୁତ୍ରକୁ ମାଗଇ ଭୁଜବଳେ ॥
ସ୍ୱର୍ଗ ସମ୍ପଦ ଜିଣି ମୁଁ ଯାବତ ଭୋଗ୍ୟ
କଲି ।

ଅପକ୍ଷରୀ ଧରି ଲଳାପୁରକୁ ଆଣିଲି ॥
ଦେବଭଣ୍ଡାରୁ ବାନ୍ଧି ଆଣିଲି ରତ୍ନ ଆୟେ ।
ତେଣେ ସେ ଭୂଷଣ ହୋଇଅଛି ମୋର
କାୟେ ॥୧୦୦
ଏକାଏ ଭୋଗ୍ୟ କରିଛି ଧରିତ୍ରୀ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ମୋତେ ତରେ କଥା ନ
କହନ୍ତି ॥
ତେବେ ସେ ଗଗନମାର୍ଗେ ଦେବେଥାନ୍ତି
ଭଙ୍ଗ ।
କାହାକଇ ଶରେ ମୁଁ ହାରିଣ ଅଛଇ ॥
ପବନ ନବହି ମୋର ଆଜ୍ଞା ପାଇଲେ ।
ଦେବଗୁରୁ ବୃହସ୍ପତି ଯେ ମୋହୋର
ବୋଲେ ॥
ପୃଥ୍ୱ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିତ ପାରଇ ମୁରଂ ।
ଆକାଶ ଛନାଇକି ପକାଇବି ମହା ॥
ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ରକ୍ଷକପି ଛାର ।
ଯେ କଥାକୁ ପିତା ତୁମ୍ଭେ ଶୋଚନା
ନକର ॥୧୦
ଯେହିକ୍ଷଣି ଶତ୍ରୁକୁ ତୋହୋର ସଂହାରିବି ।
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ମାରି ତୋହୋର ଆଗେ
ଦେବି ॥
ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇଲା ସନ୍ତୋଷ ।
ଅଶ୍ରୁଜଳ ପୋଛଇ ଯେ ଘେନିଣ ନିଜବାସ ॥
ସାଷ୍ଠୀମ ହୋଇଣ ଯେ କହଇ ବଚନ ।
ଭୋପୁତ୍ର ଶତ୍ରୁ ମୋତେ ଦେଖିଲାକ ନିଉନ ॥
ମୁରଂ କି ନ ଜାଣଇ ତୋହୋର ଗାରିମା ।
ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣି ସ୍ୱର୍ଗେ ରୁହାଇଲୁ ସାମା ॥
ରକ୍ଷବାନର ଯେ ମାନେବ ଦୁଇକଣ ।
ଜୟେ ନୋହିଲାରେ ମୋତେ ଯେହାକର
ରଣ ॥୨୦
ଅତିକାୟେ ପଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବାଣେ ।
ଦେଖିଆସି ମୋତେ କହିଲେ ତାରଗଣେ ॥
ତୁ ଯେବେ ଅଭିମାନ ସମୋଦୃ କରିପାରୁ
ପାର ।
ତେବେ ସେ ପୁତ୍ର ଅଛିରେ ପ୍ରତିକାର ॥
ରତ୍ନ ଜଡ଼ିଲାର ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ଆୟେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଦେଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣର ରାୟେ ॥
ଶ୍ରୀଭୂଷା କିରଟୀ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ।
ହୃଦକଇ ପଦେକ କଣ୍ଠକଇ ହାର ॥
ବାହେ ତାଡ଼ ବିଦ ମୁଦି ରତ୍ନମୟେ ।
ଭୁଜକଇ ବାହୁଟି ଶିକୁଳିମାନ ଦିୟେ ॥୩୦
କରକଇ କଙ୍କଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠକଇ ମୁଦି ।
କଳାମେଘେ ଯେହ୍ନେ ବିକୁଳି ଘନଘନ
ଭେଦି ॥
କଟିକି କଟି ମେଖଳା ଚରଣକଇ
ନେପୁର ।
ଦେବାଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲା ବିବିଧ ପ୍ରକାର ॥
ବସନ୍ତ କୁସୁମର ଶତେସରିମାଳା ।
ଆପଣେ ରାବଣ ଲମ୍ବାଗଲା ପୁତ୍ରଗଲା ॥
ମଳୟ ଚନ୍ଦନ ଲେପିଲା ସର୍ବାଙ୍ଗେ ।
ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଦାନ୍ତ ଦେଲା ସଙ୍ଗେ ॥
ଓଳର ମେଲାଙ୍ଗଣ ଚଳିଲାକ ପୁତ୍ର ।
ନିକୁସିଲା ବଟତଳକୁ ଚଳିଲା ତୁରିତ ॥୪୦
ସେ ବୃକ୍ଷତଳରେ ଅଛଇ ହୋମଖାତ ।
ଅଗ୍ନି ରାଖିଥାନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚାରିଶତ ॥
ଆପଣେ ମେଘନାଦ ମିଳିଲା ତହିଁ ।
ଜପରେ ବସିଲା ଶୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ହୋଇ ॥
କଳାଛେଳି ରୁଧିରେ ଆହୁତି ସମର୍ପିଲା ।
ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ବିଧାତା ତାହାକୁ
କହିଥିଲା ॥
ସେହି ମନ୍ତ୍ର ଜପନ୍ତେ ତୋଷିଲା ହୁତାଶନ ।
ତହୁଁ ଜାତ ହୋଇଲା ଦେବଦଳଣ ନାମେ
ଯାନ ॥
ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ଧନୁ ସହିତେ ଉତପରି ।
ତହିଁ ବିଜେକଲା ବିଶ୍ୱବୀର ନାତି ॥୫୦
ଦିଗଦହନ ଚିରାଲ ରଥରେ ମଣ୍ଡିଲା ।
ଯେବଣ ଚିରାଲେ ପୁରପତିକି ଦହିଲା ॥
ବାମେଣ ବିଜୟା ନାମେ ଶରାସନ ।
କନ୍ଧ ତଟେ ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ଶୋଭାବନ ॥
ବାରବେଶ ହୋଇଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ବହୁତ କରି ।
ରତ୍ନବର ଆରୋହି ଯେ ଚଳଇ ଇନ୍ଦ୍ର ଐରା ॥
ରଥଗଜପାଦାନ୍ତି ହୟଲେଖା ନାହିଁ ।

ଦେବତାୟେ ଡରିଲେ ଯେ ସୁରପୁରେ
ଆଜଂ ॥
ଚଳନ୍ତେ ମେଦିନୀ ଯେ କମ୍ପର ପାଦଭରେ ।
ମଙ୍ଗଳ ଆରୋପଣ ସବୁରି ଦୁଆରେ ॥୬୦
ରାତକ୍ଷେପାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଦପଢ଼ି ।
ପାଦରେଣ୍ଡରେ ଯେ ଗଗନ ଓହାଡ଼ି ॥
ଆଲମ୍ବ ବାରକ୍ଷତ୍ର ବିଳମ୍ବ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
ବିବିଧ ଛନ୍ଦେ ଯେ ବାଜଣା ବଜାନ୍ତି ॥
ନଗ୍ରଲୋକେ ତାକନ୍ତି ବାବୁ ତୋତେ କହ
ହୋଉ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ରକ୍ଷକପି ଭୟୁଧାଉ ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବଜ୍ରାକା ଆସ ଆଜି ନାଶି ।
ରଣଜୟେ କରି ଲଙ୍କାରେ ହୋଅସି ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ମନରେ ବାଞ୍ଛା ଯେ
କରନ୍ତି ।
ପହିମ ଦ୍ଵାରେ ସଜନ ବାହାର
ହୋଇଯାନ୍ତି ॥୬୦
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦେମାନେ ମାଜଲେ ନେଇ ଠଣା ।
ରଣଭଙ୍ଗ କରିଣ ବାଜଲେ ବାଜଣା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ରହିଥିଲେ ।
ନିଦ୍ରା ତେଜିଣ ଯେ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରିଲେ ॥
ଏସନେକ ବେଳେ ଯେ ଶୁଭିଲା ନିଶାଣ ।
ଦେଖିଲେ ଆଗିଆଣି ଦଳର ଭଙ୍ଗାଣ ॥
ଉଦ୍ଘୃଷ୍ଟ ଆସି ଯେ ଅଛଇ ଆପଣ ।
ବାରତା ପାଇ ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁରେ ଦେଲେ
ଚୁଣା ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଘେନି ରାମ ଧାମନ୍ତି ଅତିଖରେ ।
ସଙ୍ଗେ ବିରାଟେଶ ବାଳାର କୁମାରେ ॥୬୦
ତହୁଁ ଆଗ ହୋଇ ଯେ ଅଛଇ ହନୁମତ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଦକ୍ଷିଣ ପାରଶ୍ଵେ ତାରାକାନ୍ତ ॥
ବାମେଶ ଅଛଇ ଯେ କେଶରୀ ଦୁବିନ୍ଦ ।
ପଛେ ଶତବାଳି ଆବର ମହାନ୍ତ ॥
ପବନ ତାଳିମ୍ବ ସାରାସ ପାରାସ ।
ଗନ୍ଧମାରଦନ ବିଜୟେ ସୁନାସ ॥
ସଂପାତି ଦ୍ଵିବିଜ ଶଉରୀ ଶତବଳ ।
ବଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖି କଞ୍ଚଣପନଶିଳ ॥

କାଳିମୁଖ କୋମଦ କାଳିଞ୍ଜନବାର ।
ନଳ ଗବାକ୍ଷ ଯେ ସୁଷେଣ ମାହାନୀଳ ॥୯୦
ସଜନି ଅପ୍ତମିତ କଳଣା ନ ଯାଇ ।
କିଜାଣି ମେଦନୀ ହୋଇଲାକ ଛାଇ ॥
ତରୁଣିକ ଘେନିଣ ଯେ ସବିହେଁ
ବଳବନ୍ତା ।
ସମରେ ମରଣକୁ ନ କରନ୍ତି ଚିନ୍ତା ॥
ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ଆଗସରି ଧାଉଁ ।
ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀପୟରେ ଧାମନ୍ତି ଗୋସାଇଁ ॥
ଆଗିଆଣି ଆଟେ ଠଣା ଦେଇଥିଲା ନୀଳ ।
ଯେହାକଇ ପିଠି ହୋଇଲେ ଯାଇ ବଳ ॥
ପାଦାନ୍ତି ସଙ୍ଗେଶ ପାଦାନ୍ତି ଯେ ଯୁଦ୍ଧ ।
କଦଳୀବନ ଯେହୁଁ ମାହାବାତେ
ଭାଜି ॥୧୦୦
ତେସନେକ ହୋଇ ଯେ ପଡ଼ିଲେ
ଦୁଇବଳ ।
କାହର ଶ୍ୟରାଗୁ ରୁଧିର ବହଇ ଖଳଖଳ ॥
ଶିଳାବୃକ୍ଷ ପ୍ରହାରନ୍ତି ଆବର ଶହସ୍ର ମାରି ।
ଦୁଇକୁଳ ସଜନି ହୋଇଲେ ସଂଘାରି ॥
ରକ୍ଷରାକ୍ଷସ ବାନର ବଳ ମିଶି ।
ସୁର୍ଗେ ଦେବତାୟେ କରନ୍ତି ପ୍ରଶଂସି ॥
ଅସୁରେ ବିହନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ଧରି ।
କେହୁ ଖଡ଼ଗ ଧରି ଉରୁରଣ ମାରି ॥
କେହୁ ମୁଷଳ ଘେନି ପିଟନ୍ତି ପୁଣପୁଣି ।
କେହୁ ଘାଆପାଉଣ ଲୋଟଇ ଧରଣୀ ॥୧୦
ରଣଭଙ୍ଗ ହୋଇଲେ ତେଡ଼େ କପିବଳ ।
ଶକତିର ଘାସ ପଡ଼ନ୍ତି ଭୁମିତଳ ॥
କାହାକୁ ଦୈତ୍ୟଗଣେ ମାରନ୍ତି ବେଡ଼ପାରି ।
କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ଯେ ପାତ ସିଂହରଡ଼ି ॥
କାହାକଇ କୋଡ଼ କାହାକଇ ଗଦା ।
କାହାକଇ ମୁଷଳ କାହାକଇ ବିଧା ॥
ନିର୍ବୟା ମାରେଣି ଯେ ଓପ୍ରୋଧ ତହିଁ
ନାହିଁ ।
ରକ୍ଷକପି ସମର କରନ୍ତି ତାହା ସହି ॥
ବୃକ୍ଷେଣ ପିଟନ୍ତି ଯେ ରକଟନ୍ତି ତଣ୍ଡି ।
ତାହାକର ଶସ୍ତ୍ର ତାହାକୁ ହିଁ ପିଟି ॥ ୨୦

କାହାକୁ ପଥର ଯେ ମାରନ୍ତି ବୁଲାଇ ।
କାହାକୁ ହସ ପିଠିରୁ ପକାନ୍ତି ଓହ୍ଲାଇ ॥
ଆପଣେ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି କମାଣେ ଧରି ।
ଅସୁର ବଳକଇ ଯେ ହସିଣ ବୀରମାରି ॥
ଶତ ଶତ ହୋଇଣ ବେଡ଼ନ୍ତି ମରହଣ୍ଡା ।
ମାହୁତ ପେଲି ଯେ ପକାବନ୍ତି ପୃଥ୍ଵୀ ॥
ଉପରେ ଉଠନ୍ତି କିଳିକିଳା ରାବରାଜି ।
ନାନାଶସ୍ତ୍ରମାନ ପକାବନ୍ତି ଭାଜି ॥
କେବଣ ହସ୍ତାର ଉପରେ ପାଞ୍ଚସାତ ।
ବିକରାଳ ହୋଇ ଯେ ପକାନ୍ତି
ମୟେମତ ॥୩୦
ଗଜକର ମଧ୍ୟ ନଖରେ ଉକୁଟାଇ ।
ଆପଣା ଲଲାଟେ ଘଷନ୍ତି ସୁଖ ପାଇ ॥
ଅକୁଶ ଧରିଣ ହାଥୀର ମୁଣ୍ଡ ହାଣି ।
ଗର୍ଜିଣ ମାତଙ୍କ ଯେ ଚାହୁଁଇ ଯେଣିତେଣି ॥
ପଲପଲ ହୋଇ ଲୋଟିଲେ ମରହଣ୍ଡା ।
ପରିଘାଇ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଯାଇ ରଥୀ ॥
ଦେଖି ରକ୍ଷ କପି ଯେ ଏକମନ ହୋଇ ।
କାଣ୍ଡ ପଡ଼ନ୍ତେ ତାହାକର ଭୟେଭ୍ରାନ୍ତି
ନାହିଁ ॥
ସାଜି ଶାବେଳି ଯେ ଭାଲୁକ ନ ଡରନ୍ତି ।
ସହସ୍ରେ ସହସ୍ରେ ହୋଇ ରଥରେ
ଉଠନ୍ତି ॥୪୦
ମଣ୍ଡିଲାର ନେତ ପତନୀ ପାଟମାନ ।
କେମୁଣ୍ଡେ ବାନ୍ଧିଣ କେ ପିନ୍ଧଇ ବସନ ॥
ଶାଢ଼ୀ ପାଉଁ ଅଇଲା ପ୍ରାସକ ଦିଶନ୍ତି ।
ରଥଗଜ କଳସ ପାଦରେ ମରଦନ୍ତି ॥
ଗୋଇଠା ମାରିଣ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି କାପଖଣ୍ଡା ।
କେବଣ ରଥେ ଉଠିଲେ ସବିହେଁ
ଗୋଲଣ୍ଡା ॥
କାଳିମୁଖ କପି କାହିଁ କାଳି ଗାତ୍ର କଂପି ।
କେବଣ ରଥେ ଉଠିଲେ ସିନ୍ଧୁରମୟେ
ବ୍ୟାପି ॥
ରଥର ଫେଡ଼ମାନ ଭାଙ୍ଗିଣ ପକାବନ୍ତି ।
ଗରୁ ହୁଅନ୍ତେ ସ୍ୟନ୍ଦନ ଚଳି ନ ପାରନ୍ତି ॥୫୦
ଦୈତ୍ୟକର ମାରଣେ ନ ହୋଅନ୍ତି
ହତବୀର୍ଯ୍ୟ ।

ଦୁଇଥାଏ ଯୁଦ୍ଧେ ଅତିହିଁ ଆଶ୍ଚୟ ॥
 ଗଣଗୋଳ ଶବ୍ଦ ଯେ ଶୁନ୍ୟ ପଢ଼େ ପୁରି ।
 ଦୁଇକଟି ବାଜେଗାରେ କମ୍ପନ୍ତି ବସେଶରୀ ॥
 ମୁଦୁପିଣ୍ଡମାନ ଯେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଯାନ୍ତି ।
 ପାଦଘାତ ଲାଗି ଭୂମିରେ ପେଶିହୋଇଛି ॥
 ରକତ ଝର ଝର ଯେ ବହଇ ଚଉପାଶ ।
 ଅପୂର୍ବ ସମର ଯେ ହୋଇଲା ଘଡ଼ିଦଶ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ସୁଷେଣ ହନୁମାନ ।
 ଗଣଗଜ କରି ମାଗନ୍ତି ବହୁତ ସୈନ୍ୟ ॥୬୦
 ପବନ କେଶରୀ ଯେ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ଏମାନେ ମାଲଲେ ବହୁତ ରଥୀ ସମକାଳ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଚାରଣେ ତାଳିମ୍ବ ପବନ ।
 ନାଳ କାମୋଦ ଯେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 ଶଉରୀ ସେନାପତି ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 ବିଶାକ୍ଷ୍ୟ ରଥ ରାଜି ପକାଇଲା ॥
 କେଶରୀର ଗଣ ଅତି ଅଗୋଚର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ପଡ଼ିଲେ ବହୁତ ଅସୁର ॥
 ଲକ୍ଷଣ ସଂହାରିଲା ଅସୁର ଅନେକ ।
 ହନୁମନ୍ତ ମାରଣେକି ସାକ୍ଷୀ ସୁରଲୋକ ॥୬୧
 ଅଙ୍ଗଦ ଛାମୁରେ ପଡ଼ିଲେ ନ ବୁଡ଼ି ।
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ରାକ୍ଷସ ବଳ ମଢ଼ି ॥
 ଦଧିମୁଖ ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ ରୋକ କଲା ।
 ଦଶ ସହସ୍ର ହାଥୀର ମାହୁତ ହାପେ ମାଲଲ ॥
 ରଥ ଧରିଣ ଯେ ବାଳଧରି ନେଇ ।
 ମୁଣ୍ଡଟେକି ସବୁ ଭୂମିରେ ପକାଇ ॥
 ତାଳିମ୍ବ ମାଲଲ କୋଟିଏ ହସବର ।
 ପବନର କଥା ଅତି ଅଗୋଚର ॥
 ଲାଂକେଶ ରଥ ବାଂଧୁ ଶୂନ୍ୟେଶ କଟାଡ଼ି ।
 ତିନିଖର୍ବ ବଳ ସାଂଗ୍ରାମେଶ ପଡ଼ି ॥୬୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ଧନ୍ୟେଶ ଆଗେଶ ଗଣଗୋଳ ।
 ଦୁଇଲକ୍ଷ ହାଥୀ ଯେ ମାଲଲ ଶତଦଳ ॥
 ଏକର ଉପରେ ଆଗେକ ନେଇ ପିଟି ।
 ଏକାବେଳେ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଗଜ ଭୂମିରେଶ
 ଲୋଟି ॥
 ପରାସ ମାଲଲ ଲକ୍ଷେକ ଅସୁର ।
 ସହସ୍ରେକ ଅସୁର ପଞ୍ଚାଶ କରାବର ॥

ଜୟେବର ମହିମା କହଣା ନ ଯାଇ ।
 ସଙ୍ଗେ ଅଛି ତାହାର ତାଳିମ୍ବ ନାମେ ରାଇ ॥
 ତାଳିଶି ସହସ୍ର ଯେ ମାଲଲ ମରହତ୍ତା ।
 ରକ୍ଷ ଦୁଇଜଣେ ରାକ୍ଷସ ବଳମଢ଼ି ॥୬୦
 ସୁଷେଣ ଶତେକ ସହସ୍ରେ ବଳମାରି ।
 ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ସୈନ୍ୟତ ସଂଘାରି ॥
 ବିଚାରଣେ ମାରିଲା ଚଉଦ କୋଟି ହାଥୀ ।
 ଦଶ ଶଙ୍ଖ ଅସୁର ଚଉବିଂଶ ସହସ୍ର ରଥୀ ॥
 ଏହି ପରିମାଣେ ସେହି ନାଶ ଗଲେ ।
 ଦୁଇ ବଳର ଯେ ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ମଲେ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ଅସୁର ଦମ୍ଭୁକ ଦଇତ ।
 ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷସ ବଳ ପଡ଼ିଲେ ବହୁତ ॥
 ରକତ ନଦୀରେ ଯେ ବୁଡ଼ିଯାନ୍ତି ମଡ଼ା ।
 ବିକଟାଳ ଛନ୍ଦେ ବାଜୁଅଛି କଡ଼ା ॥୬୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଭେଟିଲେ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ
 ହନୁମନ୍ତ ।
 ନଳନାଳ ସୁଷେଣ ଆବର ଜୟୋବନ୍ତ ॥
 ଆଗେ ଓଗାଳିଲେ ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ।
 ଏକକୁ ଆଗେକ ମାଗନ୍ତି ଆଗ ସରି ॥
 ଯେକାବେଳେକେ ପିଟିଲେ ଗଛ ସାତ ।
 ନାରାଜ ପେଷି ତାହା ଛେଦିଲା ଦଇତ ॥
 ପୁଣି ପାଞ୍ଚବୀରେ ମାଲଲେ ପାଞ୍ଚ ବୃକ୍ଷ ।
 ହେଲେ ନିବାରିଲା ରାବଣର ବନ୍ଧ ॥
 ମାୟା ଯୁଦ୍ଧେ ଅସୁର ଅନ୍ଧକାର କଲା ।
 ଘଡ଼ଘଡ଼ି ମାରି ପଥର ବରଷିଲା ॥୬୦
 ପବନ ଅସ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଛିନାଇଲେ ତାହା ।
 କୋପେ ବୁଦ୍ଧ ଅସ୍ତ କଲା ଦୈତ୍ୟ ନାହା ॥
 ଚଉବିଂଶ କୋଟି ବାନରେ ତେଣେ ମଲେ ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଇଲେ ॥
 ଗନ୍ଧନାଥକ ପଛକରି ରହିଲା ସରମିତ୍ରୀ ।
 ସମ ରେଟଟି ଯୁଦ୍ଧ ବାଜିଲା ଦୁଇକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 କୋପେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯେ ପାଞ୍ଚ ବାଣ ମାରି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଛେଦିଲା ତାହା କିଞ୍ଚିତ ଶସ୍ତ୍ର କରି ॥
 ସତୁରି ନାରାଜ ଯେ ପେଷିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ହେଲେ ଛେଦିଲାକ ସୁମେତ୍ରାର ସୁତ ॥୬୦
 ସହସ୍ରେକ ଅସ୍ତ ଯେ ପେଷିଲାକ ରାବଣା ।

ପ୍ରତି ଅସ୍ତ କରି ଲକ୍ଷଣ ତାହା ହାଣି ॥
 ଲକ୍ଷେ କାଷ୍ଠ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପେଷି ।
 କଦୁରୀ ନାରାଜେ ତାହା ସରମିତ୍ରୀ ନାଣି ॥
 ବେଲୁବେଳ ଯୁଦ୍ଧ ଯେ ବାଜିଲା
 ମହାଗୋଳ ।
 ଦୁହେଁ କ୍ଷତ୍ରୀବର ଅଟନ୍ତି ଅଗାର୍ତ୍ତଳ ॥
 କୁହୁଡ଼ି ପରାୟେକ ଯେ ନାରାଜ ବିଶ୍ଵକ୍ଷତି ।
 ଦୁହେଁ କ୍ଷତ୍ରୀବର ସମାନ୍ୟ ଉଠନ୍ତି ॥
 ଦଶଲକ୍ଷ ବାଣ ଯେ ପେଷିଲା ରାମତାର ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପାତାଳ ହୋଇଲାକ ଛାଇ ॥୬୦
 ଦିଗ ନ ଦିଶଇ ସୁଭାବେ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳ ।
 ଅସ୍ତ ହୋଇଲାକ କାଷ୍ଠପର ବାଳ ॥
 ରାତ୍ର ଘଡ଼ିଏ ସମର ମହା ଘୋର ।
 ବିକ୍ଷିଣ କରନ୍ତି ଧନ୍ୟୋଳ ଅପାର ॥
 ଦୁହିଁକରି ଦେହେରେ ଚାଲୁଣି ମତ ଜଳା ।
 ଘାୟେ ବିକଟାଳ ରାବଣର ବଳା ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲାରେ ଶୁଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 କେହ୍ନେ ଯେ ସାଂଗ୍ରାମରେ ବୋଲାଉ
 ସୁରବନ୍ତ ॥
 ଯେବେ ନିସତ ତୁ ହଉ କାହିଁପାଇଁ ।
 ବାହୁଡ଼ି କି ବାପକୁ ଦେଖିବୁ ଘରକୁ
 ଯାଇ ॥୪୦
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ସହସ୍ରେକ
 ବାଣମାରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶୁରୀର ଯେ ହୋଇଲା ବିଦାରି ॥
 ଆଖି ନ ପିଛାତୁ ପଡ଼ଇ ଆସି କାଷ୍ଠ ।
 ମେଘନାଦ ଦେହ ଯେ ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ
 ଖଣ୍ଡ ॥
 ରାଗେଶ ରାକ୍ଷସ ଯେ ବୁଦ୍ଧ ଅସ୍ତ କଲା ।
 ତେତିଶ କୋଟି ରକ୍ଷ ବାନର ତେଣେ ମଲା ॥
 ଅଘାତୁକ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ତେଣେ ନାହିଁ ।
 ସବୁକରି ଦେହ ଯେ ଅଛଇ କାଷ୍ଠ ଛାଇଁ ॥
 କୋପେଶ ଦଇତ ପୁଣି ପେଷିଲା ବ୍ରହ୍ମଶର ।
 ଦେଖି ପକାଇଲା ବିଚାରଣେ ବୀର ॥୪୦
 ସାଂଗ୍ରାମ ମଣ୍ଡୋଳ ସେ ଛାଡ଼ି ବୀର ଗଲା ।
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ଉପରେ ଉଠିଲା ॥

ଦେବେ ଆକୁଳ ହୋନ୍ତି ସୁରପୁରେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ପଡ଼ିଲେ ବ୍ରହ୍ମଣରେ ॥
 ଏତେକ ଭାଳି ବ୍ରହ୍ମା ପବନକୁ ପେଷି ।
 ଅସ୍ତ୍ରକୁ ତୁଣ୍ଡି କରନ୍ତୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ କହସି ॥
 ଶୁଣି ମରୁତ ଯେ ଅଭୀଳା ତଡ଼ତି ।
 କହିଲା ଶ୍ରୀରାମର ଶ୍ରବଣର କତି ॥
 ଜାଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ବେନିଭାଇ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଶୁଣିଲା ଯେ କତିରେଣ
 ଆଜଂ ॥୨୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ମାରିବାର ବେଳେ ।
 ତିନିଜଣେ ତୁଣ୍ଡି କଲେକ ତହାଳେ ॥
 ଭୋ ଅସ୍ତ୍ର ତୁ ପିତାମହ ତେଜ ।
 ମୋତେ ଦେବ ରକ୍ଷା କରସି ତୁ ଆଜ ॥
 ଅନମିତ କାରଣେ ମୁହିଁ ନ କଲିଟି ରଣ ।
 ଭାରିଯାକୁ ମୋହୋର ହରି ଆଣିଲା ରାବଣ ॥
 ମାରି ଅଭୀଳାକୁ ପେଷୁଅଛି ତୋତେ ।
 ବିଚାରି କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଗ୍ରହ କରସି ମୋତେ ॥
 ମୁହିଁ ନାରାୟଣ ମାନେବ ଅବତାର ।
 ନୋହିଲେଣ ଉଶ୍ମାସ ନୋହଇ
 ମହାଭାର ॥୨୦
 ତୁହୋ ଅସୁରାଜ ନଜାଣୁନିକି ମୋତେ ।
 ମୋହୋର ଶ୍ୱରାରୁ ଯେ କାତକଲି ତୋତେ ॥
 ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରାହ୍ମଣରେ ମୁହିଁ ଅଧିପତି ।
 ଦଇତ ନିଲକ୍ଷଣକି ହରିବ ମୋର ସ୍ୟତୀ ॥
 ବଜ୍ରକୁ ବଜ୍ର ମୁହିଁ ସେ ଭିଆଇଲି ।
 ତୋତେହେଁ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ମୁହିଁ ହାଦେ କଲି ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଦୁଇ ଭାଇ କଲେ ତୁଣ୍ଡି ।
 ଯେହାଙ୍କର କହନ୍ତେ ଯେ ଶୁଣିଲା ମାରୁତି ॥
 ହନୁ ବିଚାରିଲା ଶ୍ରୀରାମ ନାରାୟଣ ।
 ଅନନ୍ତ ବାସୁଦେବ ଅଟଇ ଲକ୍ଷଣ ॥୩୦
 ମୁହିଁ ଏହାଙ୍କରେ ଯେ ପଶିବି ଶରଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ରେ କିମ୍ପା ମୁରଂ ପାଇବି ମରଣ ॥
 ଯେସନେକ ଭାକୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାର ।
 ମଷିଣ ପେଷିଲା ଯେ ବ୍ରହ୍ମଶକ୍ତିଶର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣଙ୍କର ଉପରେ ଶରପଡ଼ି ।
 ଅଞ୍ଜନ ହୋଇଣ ଦୁଇଭାଇ ଅସ୍ତ୍ର ଛାଡ଼ି ॥

ହନୁମନ୍ତ ସହିତେ ଯେ ପଡ଼ିଲେ ତିନିଜଣ ।
 ପଡ଼ିଲେ ସୁଗ୍ରୀ ତାରାକ୍ଷ ଜମେବ ସୁଷେଣ ॥
 ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ନାଶ ଗଲେ ।
 କୁମୁଦ କୁନ୍ଦ ଯେ ବୃବିନ୍ଦହିଁ ମଲେ ॥୯୦
 ସାରାସ ପାରାସ ଶଉରା ସେନାପତି ।
 ଦଧିମୁଖ ବଳିମୁଖ ତଳିଣ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ॥
 କାଳିଞ୍ଜନ ରମଣ ବିବିଧ ଶତବଳ ।
 କାଳିମୁଖ କେଶରୀ ବାଳାର ଦୁଲାଳ ॥
 ତାରାକ୍ଷ ସୁସୋଦନ ତାରାର ପିତା ଗଡ଼ି ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଶଶୁର ଶତବାଳି ହିଁ ପଡ଼ି ॥
 ବସନ୍ତ ପବନ ଚନ୍ଦନ ଯେ ତିନି ।
 ମୋହେ ଅଚେତନ ପଡ଼ିଲେ ଧରଣୀ ॥
 ଗୋଲଗୁଣ୍ଡା ବାରେ ଯେ ହୋଇଲେ ଖଣ୍ଡ
 ଖଣ୍ଡ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାରାଜ ପ୍ରତକ୍ଷେ
 କାଳଦଣ୍ଡ ॥୧୦୦
 କାଳିମୁଖର ସଜନି ନିରନ୍ତରେ ପଡ଼େ ।
 ଶତେକୋଟି ଭାଲୁଙ୍କ ପଡ଼ିଲା ଯମଦାତ୍ମେ ॥
 ଘଡ଼ିକେ କାଟିଲା ସତୁରୀ କୋଟି ରକ୍ଷ କପି ।
 ଶୂଳେ ପାଞ୍ଚ ବୃନ୍ଦ ମର୍ଦ୍ଦିତ ଅଛି ଖେପି ॥
 ଚକ୍ରେ ଛିନାଜଲା କୁମ୍ଭେକା ଶଙ୍ଖସାତ ।
 ପରିଘେଣ ମାଜଲା କପି ସହସ୍ରେ ଅହିବ୍ରତ ॥
 କୋପେ ମୁଦୁଗର ପୁଣି ହିଁ ପେଷିଲା ।
 ଅଠାର ଲକ୍ଷ ବାନର ତେଣେ ହତ କଲା ॥
 ଗଦାରେ ପିଟିଲା ଷାଠିଏ କୋଟି ମୁକଟ ।
 ପୁଣି ବଜ୍ରେ ପେଷି ପାଞ୍ଚ କ୍ଷେତ୍ରଣି ମାଜଲା
 ପାପିଷ୍ଠ ॥୧୦
 ନାରାଜେଣ ଅନେକ ଭାଲୁଙ୍କ ନାଶକଲା ।
 ରକତ ବର୍ଣ୍ଣ କପି ବହୁତ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
 କାହାକୁ ଦୁଇକାଣ୍ଡ କାହାକୁ ପାଞ୍ଚଶର ।
 ତିନିବାଣ ପୁଟିଲା କାହାର ହୃଦୟର ॥
 କାହାକୁ ଦଶ ନାରାଜ କାହାକୁ ଶବ ମାରି ।
 କାହାକୁ ଚଉଦ କାହାକୁ କୋଡ଼ିଏ ପ୍ରହାରି ॥
 କାହାକୁ ତିରିଶ କାହାକୁ ସତାଇଶ ।
 ହାଳି ବିନ୍ଧୁଅଛି ରାବଣର ଶିଷ ॥
 କେହୁ ବୋଲଇ ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ଭାଇ ।

କେହୁ କାନ୍ଦିଣ ବୋଲଇ ଆଇ ଆଇ ॥୨୦
 କେ ବୋଲଇ ମାଆ ଗୋ କେବଣ ପାପ
 କଲି ।
 କେ ବୋଲେ ବିଧାତା ସେ ନିଶ୍ଚୟଂ
 ପ୍ରାଣଦେଲି ॥
 କେ ବୋଲଇ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିକି ପାରିହିଁ ।
 ଏ ପରମ କଷ୍ଟ ଆବର ମହାଦୁଃଖ ସହି ॥
 କେହୁ ରକତ ଯେ ପକାନ୍ତି ଉଦଗାରି ।
 କେ ନିଜ କପୋଳେ ନିଜ କରତଳ ମାରି ॥
 କେ କାଣ୍ଡ ଉପାଡ଼ଇ ଭାଙ୍ଗି ଦୁଇଫାଳ ।
 ମଲି ମଲି ବୋଲି କେହି ହୁଅନ୍ତି ବିକଳ ॥
 କେ ବୋଲଇ ପାମରରେ ମଲୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଏବେ ଯେତେ ବଳଗୋଟା କଲୁ ଯେ
 ନିପାତ ॥୩୦
 ଅବଶ୍ୟ ମରିବୁ ଯେତେ ଦୁଃଖ ଦେଲୁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଇଶ୍ୱରକୁ ଦୋରେହା ହୋଇଲୁ ॥
 ଏହା ଶୁଣି ଦଇତ ପୁଣି ହିଁ ବିହଇ କାଣ୍ଡ ।
 ଜାଜାଥୁଲା ଲୋକକୁ କରଇ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
 ଅନେକ ନାରାଜ ମାଜଲା ଯହୁଁ କୋପି ।
 ନିଶ୍ୱସଦ ହୋଇ ଯେ ପଡ଼ିଲେକ ଲୋଟି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଜମେବ ସୁଷେଣ ।
 ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ ଆବର କଂଚଣ ॥
 ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ସହିତେ ।
 ଭରମ ଯୋକ୍ଷା ଅଟନ୍ତି ହାଦେ ଯେତେ ॥୪୦
 ଯେହାର ମୁଣ୍ଡ ପକାଇବି କାଟି ।
 ନପୁଣି ବ୍ରତନ୍ତି ଏ ଅଟନ୍ତି କପଟୀ ॥
 ନାଗପାଶ ବାଣୁ ବୁଡ଼ିଲେ କେମତେ ।
 ଏବେ ନମାଇଲେ ବୁଡ଼ିବେ ପ୍ରଭାତେ ॥
 ଏତେକ ବୋଲି ବୀର ଖଡ଼ଗେ କରଧରି ।
 ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ବିକ୍ରମ ଗତିକରି ॥
 ଦେବତାଏ ଆକୁଳେ ଭାଲନ୍ତି ଭାଲେଣି ।
 ଅସୁର ଯାଉଅଛି ଶ୍ରୀରାମକୁ ହାଣି ॥
 ସାମାନ୍ୟ ଭରସାକି ବୋଲିବା ଦଇତର ।
 ମାରିବ ବୋଲି ଧରିଅଛି ଖଡ଼ଗ ହସ୍ତର ॥୫୦
 ସ୍ୱରସ୍ୱତୀ କି ସୁମରଣ କଳାକ ବିଧାତା ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଆସି ଯେ ମିଳିଲା ବୁଧମାତା ॥

ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କଣ୍ଠରେ ଯାଜଂଶ ବସିବୁ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଦୟା କରଇ ।
 ରକ୍ଷ କପିମାନଙ୍କୁ ଯେମନ୍ତେ ପ୍ରାଣେ
 ନମାଉଛ ॥

ତେସନେକ ବୁଧୁ ଦିଅ ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ଶୁଣି ଚଳିଲା ଯେ ବ୍ରହ୍ମାର ଦୁଇଶା ॥
 ମେଘନାଦ କଣ୍ଠେ ବସିଲାକ ଯାଜଂ ।
 ଦୈତ୍ୟ ବିଚାରଇ ଯେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
 କାହିଁ ॥୭୦

ମଲାର ପ୍ରାଣା ଯେ ଅଟନ୍ତି ଭାରବେନି ।
 ମୋହୋରି ନାରାଜେ ସକଳ ସଜନି ॥
 ମଲାଇ ମାଇଲେ ନୋହୋଇ ବଡ଼ପଣ ।
 ମୃଦୁ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଯେ ଛୁଙ୍ଗଂମାର ଅକାରଣ ॥
 ଜଗତେ ଅପହାତି ପାରବନ୍ଧଂ ମୁହିଁ ।
 ପ୍ରାଣ ଗଲା ପ୍ରାଣାକି ଯେ ମାରିବନ୍ଧଂ ଯାଜଂ ॥
 ନୋହଇ ଉଚିତ ଯେ କ୍ଷତ୍ରାକର ପୁରାଣେ ।
 କେବଳ ମାରିଣ ଅଛଇ ବ୍ରହ୍ମବାଣେ ॥
 ଯେବେ କେହ୍ନେ ମୁଁ ଯେ ମାରିବି ଖଡ଼ଗ
 ଧରି ।

ଦେବ ଅସ୍ତ୍ର ମନିଷକୁ କଲି
 କୋପକରି ॥୭୦
 ଯେଣେ ସୁରାସୁର ନ ବୁଡ଼ନ୍ତି କେହି ।
 ବାନରେ ଜୀବନ ପାଇବେ ଯେବେ
 କାହିଁ ॥

ହାନକର୍ମ ମୁହିଁ ନ କରଇ ସବୁକାଳେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଲି ଯେବଣହିଁ କାଳେ ॥
 ଧରି ସେ ଆଣିଲି ନକଲି ପ୍ରାଣେ ନାଶ ।
 ହତ ଆଉଧ ହୋଇଲେ ବାଣିବା ବଡ଼
 ଦେଖ ॥

ଧନୁ ଶହସ୍ର ପକାଇ ହାରିଛନ୍ତି ପ୍ରାଣ ।
 କାଲି ଆସି ସୁଖେ ଦେଖିବ ରାବଣ ॥
 ରାଜପୁତ୍ର ହୋଇ ମୁଁ ନ ହୁଅଇଂ ମଡ଼ା ।
 ଅନେକ ଛଡ଼ା ମୁଁ ମାଇଲି ବଡ଼ବଡ଼ା ॥୮୦
 ବାଣ ସେ ମାରଇ ନକରଇ ଶିରଛେଦ ।
 ଯେବେ ଯେଥେ କିମ୍ପା କରିବି ଅଧର୍ମ ଯୁଦ୍ଧ ॥

ଯେତେକ ବୋଲି ବୀର ବାହୁଡ଼ିଲାକ ପୁରା ।
 ରହୁବରେ ବସିଲା ଖଡ଼ଗ କରେ ଧରି ॥
 ସିଂହନାଦ ବଜାଇ ବାହୁଡ଼ି ବୀରଗଲା ।
 ବୀରପୁର ଛନ୍ଦେ ଯେ ଟମକ ଦିଆଇଲା ॥
 ରାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ଘଡ଼ିରେ ଯେ ବାହୁଡ଼ିଲାକ ଥାଠ ।
 ଶୁଣି ଲଙ୍କା ଲୋକେ ଯେ କରନ୍ତି ମୁରାଟ ॥
 ରଣ ରଙ୍ଗ କରି ଚଳନ୍ତି ସଜନି ।
 ବିଚିତ୍ର ଆଖଡ଼ା କରନ୍ତି ନିଜ ଅସ୍ତ୍ର
 ଘେନି ॥୯୦

ଦିଉଡ଼ି ହୁଳାମାନ ଯେ ଜଳଇ ନିରନ୍ତର ।
 ପଶଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କଟେକ ଭିତର ॥
 ଇଚ୍ଛୁରାଉଛୁରି ହୋଇ ଦେଖନ୍ତି
 ଲୋକମାନେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ତାକନ୍ତି ଅବିକ୍ଷଣେ ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ପଚାରି ଦେଖି
 ଆସି ।
 ମାନିତି ଗଉରୋବ ଯେ ହୋଇଲେ
 ମିଶାମିଶି ॥
 କୋଣି ବିକୋଣିରେ ଯେତେକ ବାଟ
 ଥିଲା ।

ସବୁପୁର ଲୋକ ଦେଖିବେ ଅଇଲା ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ ଯେ ତାକନ୍ତି ଯୁବତୀ ।
 ରଣଜୟେ କଲା ଯେ ବିଶର୍ବୀର
 ନାତି ॥୧୦୦

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବଳେ ଯେ ଶତ୍ରୁ ହୋଅଇ ସାଧୁ ।
 ଅନେକ ଜାଣିମା ଯେ ମାୟାମାନ ବୁଧୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରକ୍ଷ କପି ବଳ ।
 ମାରି ଆସୁଅଛି ରାବଣ ଦୁରାକ ॥
 ଥାଠ ଜୟେ କଲେ ଯେ ଦିଶଇ ଧୂମଝେଡ଼ ।
 ଦେଖିଣ ସଖୀ ଗୋ ପାଉବ ମାହାସୁସ୍ତ୍ର ॥
 ମଲାମାନକର ଯେ କଷ୍ଟ ପାଶୋରିବା ।
 ଭାଲି ହୋଉଥିଲା ହିଁ ଯେ ଆମ୍ଭେ ହେଂ
 ମରିବା ॥

ସବୁ ଭୟେ ଛଡ଼ାଇଲା ବୀର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଯେତେକ ବୋଲି କାମେନୀ ଧାଇଁଲେ
 ବହୁତ ॥୧୦

ରାଜଦାଣ୍ଡେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯାଉଂ ।
 କେ ବୋଲଇ ଏ ରୂପ ଅଇଲା ତୋର
 କାହୁଁ ॥

ଶତ୍ରୁ ସଂହାରିଲା ଯେ ଦିଶନ୍ତି ଶ୍ରୀବନ୍ତ ।
 ରକ୍ଷାକଲୁ ଆଜ ଲଙ୍କାର ଅସୁରନ୍ତ ॥
 ନାହିଁ ନାହିଁ ଦେଖିଲା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ଶୁଚି ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୁ ଅବା କାଳମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ତୁ ଏକା ଧନୁର୍ବର ।
 ଆଜ ସେ ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ିବ ଦଶଶିର ॥
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଯେ ବୋଲନ୍ତି
 ଅସୁରୀ ।

ଆନନ୍ଦେଶ ପାଇଲେ ଧାମନ୍ତି ଆଗସରି ॥୨୦
 ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଗଣ ଫେରିକରିଯାନ୍ତି ।
 ଉଡ଼ାମାରିଣ ଠଣା ହୋଇ ରହନ୍ତି ॥
 ଯେ ଯାହାର ଶହସ୍ର ଝମକାଇ ଦୈତ୍ୟବଳ ।
 ବୋଲନ୍ତି ମାଲକୁ ଆମ୍ଭେ ରକ୍ଷ କପିବଳ ॥
 ଲୋକେ ପଚାରିନ୍ତି କେମନ୍ତେ ରାମ ମଲା ।
 ଥାଠ ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର କଲା ॥
 ତିନିବେଳ ରାଗେ ଯେ ପେଷିଲା ତାହାପୁଣି ।
 ଘଡ଼ିକେ ତେଡ଼େବଳ ପକାଇଲା ହାଣି ॥
 କାଲି ଆମ୍ଭେ ସୁଖେ ଦେଖଇ ସିନା ଯାଜଂ ।
 କହୁଁ କହୁଁ ଲୋକେ ଯାଉଛନ୍ତି ଧାଇଁ ॥୩୦
 ରାବଣର ଆଗେ ଜଣାଇଲା ଚାର ।
 ରଣ ଜୟେ କଲା ଦେବ ତୋହୋର କୁମର ॥

ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ରେ ସବୁ ପକାଇଲା କାଟି ।
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଛନ୍ତି ଭୂମିରେଣ ଶୋଚି ॥
 ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ହରଷ ବିସ୍ମୟେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମିଳିଲା ଏସନେକ ସମୟେ ॥
 ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।
 ବୋଇଲା ଭୋ ରାଜା ଶତ୍ରୁ ତୋହୋର ମଲା ॥
 ଗୋଟିଏ ହୋଇଛ ନାହାନ୍ତି ପ୍ରାଣ ପାଇଂ ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ତୁ ଆପଣେ ଦେଖ
 ଯାଜଂ ॥୪୦

ରକ୍ଷ କପି ସଜନି ପଡ଼ିଲା ବହୁତ ।
 କୋପେ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଯେ ପେଷିଲା ଭୋ ତାତ ॥
 ତିନିବେଳ ପରିଯତେ ସେହି ଅସ୍ତ୍ର କଲି ।

ତେବେ ସେ ସକଳ ସଜନି ନିବାରିଲି ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା କିମ୍ପାଇ କଲୁ
 ଏହେକୃତ ।
 ରକ୍ଷକପି ମାନୁଷ୍ୟକୁ କଲୁ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ॥
 ଦେବେ ଅସୁରେ ଯେ ପିତାଶ ଯକ୍ଷଗଣ ।
 ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧରୀ କିନ୍ତୁ ମାତ୍ରେଣ ॥
 ତୋହୋର ପରାଏ କ୍ଷତ୍ରୀ ଅବେଦାର କଲୁ ।
 ହାନ ଜନ୍ମକର ଦେବ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାରିଲୁ ॥୫୦
 ଗହ୍ମକିତ ବୋଇଲା ସେ ନୋହଇ ମନୁଷ୍ୟ ।
 ମୃକଟ ଭାଲୁକକି ଏଡେକ ସାହାସ ॥
 ମାନବର ହସ୍ତେ କି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମରି ।
 ଯେବଣ ସାଂଗ୍ରାମ ଆଜି କଲାକ ଜବାଧାରୀ ॥
 ସହି ନୁଆରି ସେ ପେଷିଲି ବ୍ରହ୍ମଶର ।
 ନୋହିଲେଣ ଆଜ ଆସି ନୁଆରନ୍ତି ଘର ॥
 ତିନିପୁରେ ମୁହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ଅଛି କରି ।
 କେହୁଣି ସାଂଗ୍ରାମ ଏଥକୁ ନୋହଇ ସରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଟନ୍ତି ଯେବଣ ବେନି ।
 ରଣେ ପଶିବେ ଯେବେ ଧନୁ ଶହସ୍ର
 ଘେନି ॥୬୦
 ବହୁ ରତ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ର କିଣିମେ ଦୁଇଭାଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ନ କଲେକି ଆନେ ତାକୁ ପାଇଁ ॥
 ଅସୁରକର ବିକଲେ ଭାଇକର ଛଳେ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର କଥା ଏ ତୋହୋର ଆକୁଳେ ॥
 ଲଙ୍କାର ଭାଙ୍ଗିଲା ଅସୁରକର ଦୁଃଖ ।
 ଏ ଗୋକମାନଙ୍କୁ ଯେ ନୋହିଲା ଯହୁଁ
 ସୁଖ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଧର୍ମକୁ ବିଚାର ନ କଲି ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଘେନି ଶତ୍ରୁକୁ ସଂହାରିଲି ॥
 ଶୁଣି ଦଶାନନ ସତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ସିଂହାସନୁ ଉଠି ପୁତ୍ରକୁ କୋଳକଲା ॥୭୦
 ମୁଖେ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ ଯେ ବସାଇଲା କଟି ।
 ବୋଇଲା ନିଦ ଯେ ମାଡ଼ିବ ଆଜ ରାତି ॥
 ବିଭୀଷେଣ ଆବିକରି ପଡ଼ିଲେକ ବାବୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକିତ ବୋଇଲା ଦେଖଯାଇଁ ସବୁ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ମୋକ୍ଷେଲେ ଯେତେକ ଅବା
 ଥିଲା ।

ସେ ହାଦେ ଶହସ୍ର ଘାଏ ଦେବ ଗୋଟିଏ
 ନ ବଢ଼ିଲା ॥
 ଯେବେ ତୁ ସ୍ବାହାନ ଭୋଜନ ଦେବ କର ।
 ସଜନିମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ଯେ ଯାହାର ଘର ॥
 ରାତ୍ର ନପାହୁ ଯେ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଶିଥିଲେ ।
 ବେଳ ଅସ୍ତ୍ର ପାଞ୍ଚଘଡ଼ି ପରିଯନ୍ତେ ଯୁବ
 କଲେ ॥୮୦
 ଶ୍ରମ ପାଇଛନ୍ତି ଘାଆ ବହୁତ ଲୋକ ।
 ଆକୁ ସେ ଯେହାକର ସରିଲାନି ଶୋକ ॥
 ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ଦେଲାକ ଆଜ୍ଞା ପୁଣି ।
 ଯେତେକ ବୋଲି ଭିତରକୁ ଯେ ଗଲାକ
 ତତକ୍ଷଣି ॥
 ମାଜଣା ମଣୋହି ସାରିଲେ ଶୟନ ବୀର
 କରି ।
 ପାଶେ ମାହାଦେଇ ଯେ ଝଟଇ ମହୋଦରୀ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକିତ କୁମର ଯେ ବାହାରେଣ ଥିଲା ।
 ଅମନାତ୍ୟଗଣ ଘେନି ସେ ନବରକୁ ଗଲା ॥
 ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଆଜ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଲୁ
 ବୋଇଲେ ॥୯୦
 ସ୍ବାହାନ ଭୋଜନ ସାରି ସୁଖେ ଶୋଇ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ହୋଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ରେ ଅଜ୍ଞାନ
 ହୋଇଥିଲେ ।
 ଘଡ଼ିକେ ଦୁଇଭାଇ ଚେତନା ପାଇଲେ ॥
 ଚଳି ନୁଆରନ୍ତି ମହାଶସ୍ତ୍ର ଘାଏ ।
 କଥା ନ କହନ୍ତି ଜୀବନର ଅଛି ଦେହେ ॥
 ଶହସ୍ର ଜାଣିଲା ସୁଯୋ ବିଷୁରାଣି ।
 ଦେବତାକର ଛଳେ ଅବତାର ହୋଏ ଆସି ॥
 ଅସୁରବଳମାନନ୍ତ ମାରିବେ ରଣଗୋଳେ ।
 ତେବେ ସେ ସୁରଗଣେ ବସିବେ
 ସୁରଥାଲେ ॥୧୦୦
 ମୁହିଁକି ଭାର୍ଜନ ଯେହାକର ବର୍ପି ହରି ।
 ବିଶେଷେ ତୁଣ୍ଡି ଯେ କଲାକ ପୁରସରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ହନୁମନ୍ତ ତିନି ।
 ଏହାକର ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ଛାଡ଼ିଲାକ ଚିହ୍ନି ॥

ଆବର ଜୀବମାନେ ଯେ ହାରନ୍ତି ନିଜ
 ପ୍ରାଣ ।
 ଅସୁଘାତ ନୋହିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ
 ହନୁମାନ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ଯେତେକ ରକ୍ଷ ହରି ।
 ସବୁକୁ ହିଁ କାଟିଲା ଯେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରି ॥
 ବିଭୀଷେଣ ଜାଣି ଆଗହୁଁ ପକାଇଲା ।
 ଯହୁଁ ସେ ମେଘନାଦ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର କଲା ॥୧୦
 ରାବଣର ଭାଇ ମନରେ ବିଚାରି ।
 ଦେବେ ଦାନବେ ଯେ ଶହସ୍ତ୍ର ପ୍ରାଣ ହାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଅଟନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁକାୟ ।
 ଯେହାକର ପ୍ରାଣ ନ ହରିବ ଜନ୍ମରାୟେ ॥
 ରକ୍ଷକପି ହୋଇ ଯେ ନବ୍ରତନ୍ତି କେହି ।
 ମୂଢ଼ ଯାଜଂଶ ରଖିବି ଏ ମୋହେର ଦେହା ॥
 ଏ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ଅଟନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମ ଆତ୍ମା ।
 ନିସତ ପ୍ରାଣୀ କି ନ ମାରଇ ମାହାତ୍ମା ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ି ପକାଇଲେ ଦୟା କରି ।
 ଯେହେହେକ ନିର୍ଭୀ କରିଅଛଇ
 କୁଶଧାରୀ ॥୨୦
 ଯେତେ ଭାଜି ବୀର ପକାଇଣ ଗଲା ।
 ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ପକାଇଣ କେଶ ମୁକୁଳା କଲା ॥
 ନିସତ ହୋଇଣ ସେ ରଖିଲାକ ପ୍ରାଣ ।
 ତାହାକଇ ଏକା ନ ଲାଗିଲା ବ୍ରହ୍ମଦାଣ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଯେ ଉପରେ ବସିଥିଲା ।
 ବିଷମ ରୋକ ଯେ ଧନ୍ବୋଳ ଦେଖିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ରକ୍ଷ କପି ମାରି ।
 ବାହୁଡ଼ିଲା ମେଘନାଦ ରଣ ଜୟେ କରି ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭିତରେ ଯହୁଁ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା ।
 ବିଭୀଷେଣ ପର୍ବତ ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ॥୩୦
 ରକ୍ଷକପିବଳ ଦେଖଇ ବିଭୀଷେଣ ।
 କେବଣହିଁ ମୁକଟର ନିହାଇଯାଇ ପ୍ରାଣ ॥
 କେ ଛଟପଟ କେ ତବଦ ହୋଇଅଛି ।
 ଜଣେ ଜଣେ ଚାହିଁଣ ଯେ ବିଭୀଷେଣ
 ପୁଛି ॥
 କେ କେ ହୋଇଣ ଅଛ ବାବୁ ଯେଥ ।

ମୁହିଁ ବିଭୀଷଣ ହୋଇଲି ଅନାଥ ॥
ମାୟାଯୁଦ୍ଧେ ଦୈତ୍ୟ ସକଳ ମାରିଗଲା ।
ହୀନ ଜନ୍ମମାନଙ୍କୁ ବୁଝୁ ଅସ୍ତ୍ର କଲା ॥
ଅଣ ବେତାର ସମର କଳାକ କଉଁପଣ ।
କେବଣ ଠାବରେ ଅଛନ୍ତି ରାମ ପୁଣି ॥୪୦
ଲକ୍ଷଣ ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବର କାହିଁ ।
ମୁହିଁ ଆଉ ପକାଇ ପଣିବି କାହିଁଯାଇଁ ॥
ଜଣେହେଁ ନକହନ୍ତି ସବିହେଁ ହତଚେତା ।
ଯେକାବେଳେ ସବୁକୁହିଁ ମାରଲା ବିଧାତା ॥
ମାହା ମାହା ବୀରେ ଯେକକୁ ଯେକେ
ଯୋଧୁ ।
କାଳ ନକାଣିଣ ହରାଇଲ ଦୁମ୍ଭେ ବୁଧୁ ॥
ମୁକ୍ତ ଯେ ଆଶ୍ରେ ପୁଣି କଳାକ ଦୁମ୍ଭେ ।
ଭଣ୍ଡ ଦେବତା ମୋର ଅଟନ୍ତି ସାତାକାନ୍ତ ॥
ରାବଣର ସଂଗୋତ୍ର ହୋଇଲି ବଜରୀ ।
ରାତ୍ର ପାହିଲେଣ ଆସିବ ଦଶରିନି ॥ ୫୦
ଖୋଜି ମୋତେ ସେ ଯେ କରିବ
ପ୍ରାଣନାଶ ।
କେବଣ ବିଧାତା ମୋର ଜିନାରଲା ଆଶ ॥
ଯେତେକ ବୋଲି ବୀର ଯେ କଳାକ
ରୋଦନ ।
ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଯେ ବହଇ ଘନ ଘନ ॥
ଆହୋ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲି ଯେ ଉଠିବୁରେ
ରାଜ ।
କପି ଜାଣିଲେ ଯେ ରାବଣର ଭାଇ ॥
ଭଲ ବରତିଲା ଯେ ଜାଣିଲା କେମତେ ।
ଦଇତ୍ୟକର ମାୟା ଯେ ଜାଣନ୍ତି ଦଇତେ ॥
ଯେହାର ଜାତଥୁଲାର ହୋଇଲା ଭଲ
କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଅନେକ ବିଧାନ ଯେ ଜାଣଇ
ଦୈତ୍ୟରାଜ ॥୬୦
ଯେତେକ ବୋଲି ଲୋକେ ସମାସ୍ୟା
କରନ୍ତି ।
ଚକ୍ରି ନ ପାରି ଯେ ସମାସ୍ୟା ଦିଅନ୍ତି ॥
ଶୁଣ ହୋ ବିଭୀଷଣ ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ ବର୍ଣ୍ଣ ।
କାଣ୍ଡ ଘାଆରେ ସେ ତ ଚକ୍ରି ନୁଆରନ୍ତି ॥

ଶୁଣିଣ ଅସୁରେଶ୍ବର ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ।
ହାଥ ଧରି କପିକି ଯେ ତୋଳଇ ଆକ୍ରୋଷି ॥
ଶହସ୍ର ହୁଗାଳିଣ ଯେ ପୁକିଣ ବସନ୍ତି ।
ପୁକିଲାକୁ କପିମାନେ ଉଠିଣ ତିଆଁତି ॥
ଯେକ ଦୁଷ୍ଟ ଶୁଣି ଯେ ଉଠଇ ଆରେକ ।
ରକ୍ଷ କପି ମୁକଟ ମିଳିଲେ ଅନେକ ॥୭୦
ସଜନି ନିରନ୍ତରେ ଯାଆନ୍ତି ଆଠ ଖୋଜି ।
ମଲା ହଜିଲାର ଲୋକମାନେ ହେଜି ॥
ଯେକକୁ ଆରେକ ଯେ ନାମ ଧରି ରାଜ ।
ଜାଭଲା ଲୋକେ ଅଇଲେ କାହାକୁ
ଅନାଇ ॥
ବିଭୀଷଣ ପଚାରଇ ଶ୍ରୀରାମ କାହିଁଅଛି ।
ପ୍ରାଣ ହାରିଲେ କି ଦଶରଥର ବେନି ବଢ଼ି ॥
ଯେହୁଁ ଜାଣନ୍ତି ସେ କହିଲେ ତାର ଆଗେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦାନବ ମାରିବ କେବଣ ବାଗେ ॥
ସଂଏ ନାରାୟଣ ଅଟନ୍ତି ରାମ ରାଏ ।
ଶହସ୍ରେଣ ଭେଦ ଯେ ନେହିବ ତାର
କାୟେ ॥୮୦
ଜାତଅଛନ୍ତିକି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ।
ତାହାକୁକି ସମାନ୍ୟ ଅଛଇ ପୁରତିନି ॥
ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲା ବିଭୀଷଣ ।
ଭୋଷିଲା ତାତେକ କି ପାଇଲା ବରଷଣ ॥
ଉଷତ ଚିରେଣ ସେ ତାହୁଁ ଚଳିଗଲା ।
ଯୁଥପତିମାନଙ୍କୁ ତହିଁଣ ଦେଖିଲା ॥
ତାଳିମ୍ବ କେଶରୀ ମହାୟ ପାରାସ ।
ପବନ ଚନ୍ଦନ ଗବୟ ଗବାଛ ॥
ଶଉରୀ ସେନାପତି ତାରାର ପିଅର ।
ବିବିଧ ସଂପାତି ରମଣ ମାହାବୀର ॥୯୦
କଞ୍ଚଣ କାଳିଞ୍ଜନ କୋମଦ ପନଶିଳ ।
ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଶତବଳ ନଳନୀଳ ॥
ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ବଳିମୁଖ ସୁଷେଣ ।
ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ॥
ଜୟେବ ଶତବାଳି ସୁଗ୍ରୀବ ଶୁଶ୍ରୁର ।
କୁନ୍ଦ ଗବାକ୍ଷ ଯେ କିଷ୍କିନ୍ଧା ଶଶୁର ॥
ଜଣେ ଜଣେ ନିରୋପି ତାହାନ୍
ଦୈତ୍ୟରାୟେ ।

ନାମ ଧରିଣ ଗୁଣ ବାହୁନି ରୋଦନ କରେ ॥
ଆହା ଦଇବରେ ଯେହାନ୍ତ ନାଶକଲୁ ।
ରକ୍ଷକପି ନୁତାୟେ କିମ୍ପାଇଁ
ମରାଗଲୁ ॥୧୦୦
ପର ଉପଗାରୀ ଅଟନ୍ତି ଯେହି ।
କାହାରିହିଁ ଦୁବ୍ୟ ନ ଖାବନ୍ତି କେହି ॥
ବୋଲଇ ଭାବକୁ ଭାବେ ବଣ୍ୟ ଗଲେ ।
ରଘୁନାଥର ସଂଗତେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲେ ॥
ଯେବେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହାଥେ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ।
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଣ ଶୋଭଲେ ରଣଭୂମି ॥
ସ୍ବର୍ଗମଞ୍ଚ ପାତାଳ ପାରନ୍ତି ଯେହୁ ଜିଣି ।
ସେ ବୀରମାନେ ପଡ଼ିଲେ କାଳ ବେଳ ନ
କାଣି ॥
ଆହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ବୀରର ଅଧିପତି ।
ଅଚେତନ ହୋଇ କିଂପା ପଡ଼ିଅଛ
ଦୃଥ ॥୧୦
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ନାସାଶ୍ରବଣ କଲୁ ହତ ।
ସେ ରାଗେ ପ୍ରାଣ ତୋର ହାରିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
ବାବୁ ନଳନୀଳରେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ବୀରପଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଲ ଅଗିଆନ ॥
ମହାୟ ଦୁର୍ବିନ୍ଦ ହୋ ଆହୋ ବୀରମାନେ ।
ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇ କିମ୍ପା ରହିଲା ରଣସ୍ଥାନେ ॥
ଅଙ୍ଗଦ କୁମାରକୁ ଚାହିଁଣ ବାହୁନି ।
ଏକାଏ ଅଇଲୁ ଯେ ଜଗତାତାଳ ଘେନି ॥
ସହସ୍ରେ ଦଇତର ମୋଡ଼ିଲୁ ତୁ ମୁଣ୍ଡ ।
ଯେବେ କାହିଁ ଥିଲା ଯେ ଅକାଳର
କାଣ୍ଡ ॥୨୦
ଆହୋ ଜୟେବ ରକ୍ଷପତି ଦୁମ୍ଭେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଲିଣ ଯେ ପୁଜା କରି ଆମ୍ଭେ ॥
ସୁଷେଣକୁ ଘେନି ପଡ଼ିଲେ ରଣସ୍ଥଳୀ ।
ଶଉରୀ ସେନାପତି ଆବର ଶତବାଳି ॥
କୁନ୍ଦ କାମୋଦ କଞ୍ଚଣ ନଳନୀଳ ।
ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ପନଶିଳ ଶତବଳ ॥
ମାୟାଯୁଦ୍ଧକର ତରକି ନପାରିଲ ।
ଯେଡ଼େ ଯେଡ଼େ ଲୋକେ ପଡ଼ି ମୋହଗଲ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଯେ ଥୋକାଏ ଦୂର
ଗଲା ।

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହନୁମତକୁ ଦେଖିଲା ॥୩୦ କପାଳେ କର ମାରି ଗଡ଼ଜ ଭୂମିତଳେ । ଅନେକ ରୋଦନ ଯେ କଲାକ ବିକଳେ ॥ ଆହା ସ୍ବାମୀ ମୋର କରୁଣାଜଳଧି । ତ୍ରେଲୋକ ଭିତରେ ତୁ ଯେକା ଅରୁ ଯୋଧୁ ॥ ଛାର ଦନୁଜକୁ ଛାଡ଼ିଲୁ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର । ଗାଢ଼କି ଘେନି ଅଗିଆନ ହୋଇଲୁ କୁଳଗୋତ୍ର ॥ ଯେ ଯେ ହନୁମତ ପବନର ପୁତ । ଯେକାୟେ ଲକାଗଡ଼ କଲାକ ଧୂମାନ୍ତ ॥ ଅକ୍ଷୟକୁମାର ନାଶି ଜୟୋମାଳି ମାରି । ପୁଣି ସିନ୍ଧୁ ତୁ ଡେଇଁଲୁ ବିକ୍ରମ ଗତିକରି ॥୪୦ ଯେବେ ବୁଦ୍ଧି ହାରିଣ ତୁ ପଡ଼ିଲୁ ଭୂମିତଳେ । ସେକଥାମାନ ତୋର ଜାଣୁ ଗଲା କେଣେ ॥ ବିଭାଷେଣର ବଚନ ସୁସ୍ବର ମୁଦୁବାଣୀ । ମୋହେ ଆଉ ତାହା ଯେ ହନୁମତ ଜାଣି ॥ ଶୁଣି ନିଜ ହୃଦରେ ପୁଣି ବିଚାରଇ । ସ୍ବପନ ପରାୟେକ ଯେ ବୁଝୁଛି ତୁନି ହୋଇ ॥ ନୋହଇ ସ୍ବପନ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାର । ସେ ଆମକୁ ପେଷିଲା ବ୍ରହ୍ମଶକ୍ତି ଶର ॥ ଜ୍ଞାନ ହାରି ଯେ ପଡ଼ିଲେ ସର୍ବ ସୈନ୍ୟ । ବିଭାଷେଣ ପରାୟେ ଯେ ଶୁଭଇ ବଚନ ॥୫୦ ଯେତେକରି ଆଖି ଯେ ଅଳପ କରି ଚାହିଁଲା । ଚିହ୍ନି ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥ ମୋହ ଛାଡ଼ି ବୀର ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଉଠି । ଦେଖି ବିଭାଷେଣ ଆଉଁସଙ୍ଗ ପିଠି ॥ ସ୍ନେହଭର ହୋଇଣ ଯେ ପୁଣି କୋଳ କଲା । ଯେବେ ସେ ଜୀବନ ବାବୁ ଶ୍ୟରୀରେ ପଶିଲା ॥ ଦେଖି ରକ୍ଷକପି ସବିହେଁ ହାବେ ମଲେ ।	ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଯୁଦ୍ଧେ ମାୟା ନାରାଜେ ମୋହ ଗଲେ ॥ କି ବୁଧୁ କରିବା କହସିରେ ବାବୁ । ଦେଖି ରଣେ ସୈନ୍ୟ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ସବୁ ॥୬୦ ହନୁମତ ବୋଇଲା କରିବା ଯେବେ କିସ । ଦେଖି ଅଚେତ ଦଶରଥର ବେନି ଶିଷ ॥ ଅଷ୍ଟ ସେନାପତି ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି । ରକ୍ଷକପି ପଡ଼ିଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ପ୍ରଭୃତି ॥ ଅଜାଦ କୁମରର ତ ଚକ୍ରତନ ନାହିଁ । ବାବୁରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଗଲୁ ବଳ ଦହି ॥ ବିଭାଷେଣ ବୋଇଲା ଅଣାଅ ବେଗେ ହୁକା । ମଲା ଜାଇଲା ମାନ କରିବା ଶଙ୍ଖୋଳା ॥ ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଦିହୁଡ଼ି ଲଗାଇଲେ । ସଜକସ ଗୁଣ୍ଡି ଯେ କାହାଳିଆ କଲେ ॥୭୦ ହୁକା ଲଗାଇଣ ଲୋକେ ଦେଖିଯାନ୍ତି । ସହସ୍ରେ ମୁହଁହୋଇ ଖୋଜିଣ ଆସନ୍ତି ॥ ଗଣିତାରେ ପାଇଲେ ଶତସଠା କୋଟି ମଲା । ଦଇବେ ବ୍ରହ୍ମସ୍ତ୍ର ଯେ ସଜନିକି କଲା ॥ ଆଉ କପି ଘାଆ ଘାଉଡ଼ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି । ପ୍ରାଣ ଅଛି ଦେହେ ଚଳି ନୁଆରନ୍ତି ॥ ଶତଶା କୋଟି ହାବେ ତାଳେ ନାଶଗଲେ । ବିଭାଷେଣ ମହାତ୍ମା ଅନେକ ଚିନ୍ତାକଲେ ॥ ଭାଳିକରି ପୁଣି ଜମେବ କତିକି କଲେ । ଆହୋ ମନ୍ତ୍ରୀବର ବୋଲିଣ ତାକିଲେ ॥୮୦ କିମ୍ପା ହୋ ରକ୍ଷପତି ହୋଇଲୁ ଅଗିଆନ । କେଣେ ଗଲା ତୋର ମାୟା ବୁଧୁମାନ ॥ ଘର ପ୍ରାୟେ ବୁଝି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟେଣ ଶୋଇଲୁ । ଏତେକି ଅଭାଧ୍ୟର୍ଯ୍ୟ ବାବୁ କେମନ୍ତ ହୋଇଲୁ ॥ ଉଠ ଉଠ ମାହାତ୍ମା ମନ୍ତ୍ରୀ ଶିରୋମଣି । ସ୍ବବୁଧୁ ବୋଲି ତୋତେ ଜଗତେ ବଞ୍ଚାଣି ॥ ବିଭାଷେଣ ବଚନେ ଜମେବ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚେତି । କ୍ଷଣକେ ବିଚାରି ଯେ ଥର କଲା ପୁଣି ॥	ମନେ ବିଚାରିଲେ ଯେତ ଅଚର ବିଭାଷେଣ । ଯେ ଯେ ବର୍ତ୍ତଲା ଆମର ଅଚର ଭାଗ୍ୟ ବଡ଼ । ୯୦ ଦେହ ଥର କରିଣ ଜମେବ ବୋଲନ୍ତି । ଶୁଣ ହୋ ବିଭାଷେଣ ଅସୁରକୁଳ ମନ୍ତ୍ରୀ ॥ ଯହିଁ ପାଥ ତହିଁ ହନୁମତ ହିଁ ଯାଅ ଖୋଜି । ଜାଳଂ ଅଛିଟିକି ପବନର ଆତ୍ମାକି ॥ ବିଭାଷେଣ ବୋଇଲା ଯେକା ହନୁମତ ଜାଳଂ । କିସ କରିବ ସେ ଯେକା ଜଣେ ହୋଇ ॥ ଶତସଠା କୋଟି ରକ୍ଷକପି ମଲା । ଆବରହିଁ ସଜନି ଘାୟେ ଘୁମାଇଲା ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ । ପଡ଼ିଅଛି ସଜନି ବିଷମ ଶରଯାତେ ॥୧୦୦ ହନୁ ଜାଳଂ ଯେ କରିବ ଯେବେ କିସ । ଜମେବ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ବିଶ୍ବବୀର ଶିଷ ॥ ହନୁ ଜାଳଂଥିଲେ ବର୍ତ୍ତବେ ସକଳ ସୈନ୍ୟ । ଯେସନେକ ମୋର ଅଛଇ ବିଧାନ ॥ ରକ୍ଷପତି ମୁଖୁ ଯେସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି । ହନୁମତ ଗାଢ଼େ ଯେ ବୋଇଲା ତାହା ଶୁଣି ॥ ତୋ ରକ୍ଷରାଜା ଆଜ୍ଞା ମୋତେ ଦେବା । ବିଅର୍ଥ ହୋଇଲାତ ମୋହୋର ଶ୍ରୀରାମର ସେବା ॥ ଯେବେ କିସ ବୁଧୁ ଯେ କରିବକା କହ । ସ୍ବାମୀକର ମୋହ ଦେଖି ମୋର ନସହଇ ଦେହ ॥୧୦ ଜମେବ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ହନୁମତ । ଯେହିଷଣି ତଳ ବାବୁ ହେମବନ୍ତ ପର୍ବତ ॥ ଅମର ମଉଷଧି ବୃକ୍ଷ ତହିଁ ଅଛି । ତୋହୋରେ ସେ ହୋଅଇ ପବନର ବଳି ॥ ପୂର୍ବଭାଗେ ମର୍କତ ପରାୟେ ଯେବଣ ଶୃଙ୍ଗ । ତାହାର ଉପରେ ଆରେକ ସିଂହ ରଜା ॥ ତହିଁର ପକ୍ଷିମତାଗରେ ଅଛଇ ସୁରାସୁରି ।
---	---	---

ସେହେ ନଦୀର ଉପରେ ବିକ୍ରମ ତ୍ରିପୁରାରି ॥
 ତହିଁର ଉତ୍ତର ପାରୁଣେ ଯେବଣ ଗଛ ।
 ଛାୟାତଳେ ବାଞ୍ଛା କଲେ ପାଇ ଯେ
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ॥୨୦
 ତହିଁର ଉପରେ ଯେ ଅଛଇ ଯେବଣ
 ତରୁ ।
 ସେ ସେ ଅଷ୍ଟଧାରୁ ଯତନ ଅଛି କରୁ ॥
 ପୂର୍ବଭାଗେ ଗଛ ଅନେକ ଶକୁନ୍ୟ ।
 ମଧ୍ୟ ଗଛ ବେଗେ ଆଣ ହନୁମାନ ॥
 ଅଳସ ନକର ବାବୁ ରାତ୍ର ଆଇ ଆସ ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ରାବଣେଶ୍ୱର ବାହିବ
 ଅବଶ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତର ଯେ ଉଲ୍ଲସର କାୟେ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଓଲୋଟି ଯେ ଗଗନମାର୍ଗେ
 ଯାୟେ ॥
 ଉତ୍ତର ମୁଖ ହୋଇ ବାର ଉଠିଗଲା ।
 ପଡ଼ିକେ ହେମବନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା ॥୩୦
 ପବନ ଦେବତା ଯେ ନେଲାକ ଉଡ଼ାଇ ।
 ମଉଷୋଧି ଥାନେ ଯେ ମିଳିଲା ବାର
 ଯାଙ୍ଗ ॥
 ପ୍ରକୟ ବତାସ ଜାଣି ଯେ ଶୁଭର ଶବଦ ।
 ରକ୍ଷାଲୋକେ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ତବଦ ॥
 ଧାଇଁ ଆସିଣ ଯେ ମାଜଲେକ ତାର ।
 ବୋଇଲେ କାହିଁର ତୁ ଅବୁରେ ବାନର ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲୁ କିସ ପାଇଁ ।
 କି ତୋହାର ଜ୍ଞାନଗୋଚର ମେଲା ନାହିଁ ॥
 ପ୍ରାଣକ ଆଶା ତୁ ନକଲୁରେ କପି ।
 ଯେ ପୁଣ୍ୟଥାନେ କିମ୍ବା ମିଳିଲୁ ଆସି
 ପାପା ॥୪୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଯେ ମାଜଲେ
 ବକ୍ତ୍ରକୋଷ ।
 ଶହସ୍ର ସଂଘାରି ସେ ବୋଇଲା ହନୁମନ୍ତ ॥
 ତୁମେ ନ ଜାଣ ଯେ ଆମ୍ଭରେ କର ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଏକଥାମାନ କିପା ବିଚାରି ନ ବୁଝ ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ଆଶ୍ରମେ ହେମବନ୍ତ ଗିରି ।

କପି ଦେହ ଘେନି ମୁଁ କେମନ୍ତେ ଠାବକଲି ॥
 ଏକଥା ନ ଜାଣିଣ ଯେ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆସ ।
 ମୁହିଁ ହନୁମନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମର ଅଟେ ଦାସ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଯେ ମାଜଲା ।
 ରକ୍ଷକପିବଳ ବହୁତେ କ୍ଷୟେ କଲା ॥ ୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ହୋଇଲେ
 ହତଜ୍ଞାନେ ।
 ରକ୍ଷକପି ରାଜା କହିଲେ ମୋର କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱେ ॥
 ମହଷୋଧି ନେଇ ପଠିଆଇଲେ ମୋତେ ।
 ବିରୋଧ ନ କର ମୁଁ ଯିବଇଁ ତୁରିତେ ॥
 ଶୁଣି ଦେବ ସୈନ୍ୟ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
 ଯେ ତୋହୋର ଇଚ୍ଛା ବାବୁ ନିଅସି
 ବୋଇଲେ ॥
 ତାହାଙ୍କର ଯାଆନ୍ତେ ଯେ ହନୁମନ୍ତ ବଚାରି ।
 ଜମ୍ବବର କଥାସେ ନୁଆରିଲା ହେତୁକରି ॥
 ଅମର ମଉଷୋଧି ଯେ ଦେଖିଲା ମୋର
 ନାହିଁ ।
 ତାହାନ୍ତ ପଚାରିଲେ ମୋତେ ଦିଅନ୍ତେ
 ଚିହ୍ନାଇଁ ॥୬୦
 ଯେବେ ମୁଁ କି ବୁଧୁ କରିବି ବିଧାନ ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ତ ନାହିଁ ପ୍ରିଓଜନ ॥
 ପୂର୍ବ ଶୁକ୍ଳାଶ୍ୱ ଯେ ନେମି ମୁଣିଆଇ ।
 ଆନପ୍ରକାରେ ଯେ ବୁଦ୍ଧି ମୋର ନାହିଁ ॥
 ଏତେକେ ବିଚାରିଣ ଲେଡ଼ା ଏକ ମାରି ।
 ପର୍ବତ ଶିଂଘ ଖଣ୍ଡ ପଡ଼ିଲାକ ଝଡ଼ି ॥
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଯେ ଧଇଲାକ କରେ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକଇଁ ବିକ୍ରମିଗଲାକ
 ମାହାବୀରେ ॥
 ଚାରିଶତ ଯୋଜନ ପଡ଼ିକେ ଉଡ଼ିଆସି ।
 ଲଳାର ସାଂଗ୍ରାମ ମୋଣୋଲେ ଆସି
 ପଶି ॥୭୦
 ମଉଷୋଧି ପବନେ ଯେ ଜାଳିଲେ
 ରକ୍ଷହରି ।
 ଶତଷଠୀ କୋଟି ମାତ୍ର ସେ ଦିନରେ ମରି ॥
 ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଯେ ଛାଡ଼ିଲେନି ପ୍ରାଣ ।
 ଆନ ଦେହ ତାକୁ ଦେଲାନି ଜନ୍ମରାଣ ॥

ସୁଦେହ ଘେନି ଯେତେ ସଂଯିବନା ପୁରେ
 ଛାଡ଼ି ।
 ମହଷୋଧି ଛାଡ଼ି ସେ କେବେହେଁ
 ନକାଅଛି ॥
 ଶତଷଠୀ କୋଟି ମାତ୍ର ସେଦିନ ଯୁଦ୍ଧେ
 ମଲେ ।
 ଘାଆ ଘାଉଡ଼ମାନେ ଉଠିଣ ବସିଲେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଘାତେ ଯେ ପଡ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପଡ଼ି ॥୮୦
 ଉଠି ନଦୀରକ୍ତି ବିଷମଘାତ ପାଇ ।
 ଏସନ ସମୟେ ମିଳିଲା ବାର ଯାଇ ॥
 ଯହୁଁ ରଘୁନାଥ ମୋହେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।
 ପର୍ବତ ଘେନି ଉଭା ପବନର ବନ୍ଧି ॥
 ଜମ୍ବବ ବୋଇଲେ ଅଭାଳୁକି ବାବୁ ।
 ତୁହିଁ ସେ ଆମ୍ଭକୁ ହୋ ଜୀବ ଦାନ ଦେବୁ ॥
 ଆଣ ମଉଷୋଧି ଦିଅ ମୋର ହାଥ ।
 କ୍ଷେଣେ ସେ ସଚେତ ହୋଇବେ ରଘୁନାଥ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ମୁଁ ଗଛ ନ ଚିହ୍ନିଲି ।
 ଶିଂଘଖଣ୍ଡଯାକ ମୁଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଆଣିଲି ॥୯୦
 ମୁଣ୍ଡେ ବହିଣ ମୁଁ ଆଣିଲି ଦୁଃଖପାଇ ।
 ପୂର୍ବେ ଯେ ମଉଷୋଧି ଦେଖିଲା ମୋର
 ନାହିଁ ॥
 ତେଣୁକରି ମୁହିଁ ଆଣିଲି ପରବତ ।
 ଶୁଣି ରକ୍ଷରାଜ ହୋଇଲା ଭକ୍ଷତ ॥
 ଧାର ଧାର ହୋଇ ଯେ ଉଠିଲା ଆଶୁଆଇଁ ।
 ବଳ ହୋଇଲାନି ମହଷୋଧି ବାସ ପାଇ ॥
 ହନୁ ମୁଣ୍ଡରୁ ପର୍ବତ ଓହ୍ଲାଇ ବିତାଷେଣ ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଉଠିଲା ସୁଷେଣ ॥
 ଦୁରମତୀ ହୋଇ ଯେ ଚିହ୍ନିଲେ ଧନିତିରା ।
 ପ୍ରତିକ୍ଷଣ କଲେ ନମସ୍କାର କରି ॥୧୦୦
 ଅମର ମଉଷୋଧି ପତ୍ର ଛିନାଇଲେ ।
 ଜମ୍ବବ ନେଇ ସୁଷେଣ ହାଥେ ଦେଲେ ॥
 ଦୁଇହାଥରେ ଯେ ମଞ୍ଚାଳିଲେ ପତ୍ର ।
 ଶାଗ୍ରେ ଚଳିଗଲେ ଯହିଁ ଅଛନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାରକୁ ସୁମରିଣ ସୁଷେଣ ।
 ରସ ବିପୋଡ଼ିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ନାକେଣ ॥

ଉଠିଲେ ରଘୁନାଥ ଅନେକ ବଳ ପାଇଁ ।
ପୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ସୁଷେଣ ନାସ ଦେଲେ
ନେଇଁ ॥
ସୁମେଘର ବଳା ଯେ ତେଜ ଅନର୍ଗଳା ।
ଯହୁଁ ସେ ନିଦା ବିଷ୍ଣୁ ନିଜକଳା ॥୧୦
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଯେ ଶୁଂଘାଉଲା ସୁଷେଣ
ନେଇ ।
ଜମ୍ବେବକର ନାକେ ନାସ ଦେଲାକ
ସେହି ॥
ଯେ ବିଧିରେ ଅଷ୍ଟ ସ୍ବେଦାକୁ ଜାଆଇଲା ।
ଯୁଥପତିମାନଙ୍କୁ ନେଇଣ ନାସ ଦେଲା ॥
ପଞ୍ଚଶ୍ରୀ ଯୁଥପତି ପାଇଲେ ଯହୁଁ ନାସ ।
ପ୍ରାଣ ପାଇ ଉଠି ବସିଲେ ରାମପାଶ ॥
ସବୁକରି ପଛେ ଶୁଂଘିଲା ହନୁମତ ।
ସରନିକି ଶବଦାଙ୍ଗ ବୋଇଲା ଜମ୍ବେବକ ॥
ଅମର ପଦାର୍ଥସେ ସମସ୍ତେ ଶୁଂଘିଥାଅ ।
ଚତୁର୍ଥେ ଗୁଣେ ବଳବଦୁ ପାଅ ॥୨୦
ଶୁଣି ରକ୍ଷ କପି ଉତ୍ତରାଉଛୁରି ।
ଯେକକର ଆରେକ ନିଅଇ ଉଛୁରି ॥
ଶୁଂଘି ବାହୁଡ଼ାଇ ଆଣି ହନୁର ହାଥେ
ଦେଲେ ।
ଜମ୍ବେବ ଘେନି ତାହା ଆପଣେ ଚଳିଲେ ॥
ସରନର ତେଜ ପ୍ରଳୟ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
ବିଭାଷେଣକର ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି
ରଘୁମଣି ॥
କିହୋ ଲଙ୍କପତି ଆମ୍ଭେହେଁ ପୁଣି ମଲ୍ଲୁ ।
ଭୟଜିତର ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଯେ ମୋହ ଗଲୁ ॥
ବାବୁ ଛତ୍ରା ତୁରେ ଅଟୁ ମେଘନାଦ ।
ନୋହିଲେ ଜହନୁଲେ କଲୁକି ବିବାଦ ॥୩୦
ଯେତେକ ଛତ୍ରା ଅଛନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ।
ତୋହୋର ମୁଖ ଦେଖିଲେ ହେନ୍ତି କାତରେ ॥
ସୁର ସିଂହଗଣେ ନୋହନ୍ତି ତୋତେ ସରି ।
ଯେ ମହା ମଣ୍ଡୋଳେ ସେ ତୋହୋର
ବାହାବଳୀ ॥
ଆହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବର ଶୁଣ ।
ବୁହୁଡ଼ି ପ୍ରାସ କରି ବିକିଲା ଯେବଣ ବାଣ ॥

ଦଶଦିଗ ଅଧାର ଦିଶିଲାକ ମୋତେ ।
ଏଥକିଟି ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ତିଆରଇଁ ତୋତେ ॥
କ୍ଷତ୍ରାକର ଧର୍ମ ରକ୍ଷି ସେ ଶିର ନ ହେଦିଲା ।
ଏଡ଼େକ ବଳ ଗୋଟା ମୋର ଘଡ଼ିକେ
ଧୁଂଘିଲା ॥
ହନୁମତ ନଥିଲେ ନପାତି ଆଜ ପ୍ରାଣ ।
କେମତେ ରକ୍ଷା ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ
ବିଭାଷେଣ ॥
ରାବଣର ଭାର ଯେ କହଇ ଯୋଡ଼ି କର ।
ଯେତେବେଳେ ଜହଜିତ ଧଇଲା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
ଜାଣିଲି ସୁରାସୁର ନ ବର୍ତ୍ତନ୍ତି ଯେଣେ ।
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଷ୍ଣୁ ନମରନ୍ତି ଯେ ବାଣେ ॥
ରକ୍ଷ କପି ହୋଇଣ ନବର୍ତ୍ତନ୍ତି କେହି ।
ମୁହିଁ ଯାଇ ପକାଇ ରଖିବି ମୋର ଦେହା ॥
ଯେତେକ ବୋଲି ଦେବ ସାଂଗ୍ରାମ
ଛାଡ଼ିଗଲି ।
ଶହସ୍ର ପକାଇ ଯେ କେଶ ମୁକୁଳା
କଲି ॥୪୦
ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଉଠିଲି ଦେବ ଯାଇଁ ।
ବେଳେକ ପ୍ରାଣ ଦେବ ରଖିଲି ତହିଁଆଇଁ ॥
ଯେତେବେଳେ ମେଘନାଦ ବାହୁଡ଼ିଣ
ଗଲା ।
ସବୁ ସୈନ୍ୟ ତାହାର ଗଡ଼ରେ ପଶିଲା ॥
ତେବେ ସେ ସୁବଳୟାରୁ ଅଛାଲି ଓହ୍ଲାଇ ।
ଦେଖିଲି ରକ୍ଷକପି ଗୋଟିଏ ଜାଇଁ ନାହିଁ ॥
ମୋହୋର ଦୁଷ୍ଟ ଶୁଣି ଯେ ଉଠିଲା
ହନୁମତ ।
ପୁଣି ତେଜନା ଯେ ପାଇଲେ ଜମ୍ବେବକ ॥
ମଉଷୋଧୁ ଆଣନ୍ତି ଯେ ପେଷିଲୁ ପାବେନି ।
ଦୁଇ ଘଡ଼ି ଭିତରେ ଅଛଲା ହନୁ
ଘେନି ॥୬୦
ଦେଖ ହେମବନ୍ତ ପର୍ବତ ଶିଖଖଣ୍ଡ ।
ବହିଆଣିଲା ଯେହାର କିସ ହୋଇଲା ମୁଣ୍ଡ ॥
ଯେସନେକ ଜଣେ ନ ଥିଲେ ସବିହେଁ
ମରି ।
ବାବୁ ହନୁମତରେ ନାହିଁ ତୋତେ ସରି ॥

ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହୋ ମାଗୁଡ଼ି ।
ଦେବ ଆସନ ଯେ ନଥାଉ ଦେବ ଯେଥୁ ॥
ଯେହାର ଆଶ୍ରମ ଯହିଁ ତହିଁ ଥୁଅ ନେଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମନ୍ତ୍ରା ଦୟା ତୋର
ନାହିଁ ॥
ଗଲା ଅଛଲା ଯେବେହେଁ ପୁଣି ଯିବ ।
ତୁମ୍ଭେ ସିନା ଯେବେ କହିତ ପାରିବ ॥୭୦
ମୋହୋର ବୋଲିବାକୁ ଭରସା ତ ନାହିଁ ।
ହନୁମତ ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ॥
ତୁ କିମ୍ପା ଯେମନ୍ତ ବିଚାରୁ ରଘୁପତି ।
ତୋହୋ ଚରଣେ ଖଟଇ ବନ୍ଧ୍ୟାଦୂରି ॥
ସାତା ନଆଣିମାୟାଏ ବିଶ୍ରାମ ମୋର ନାହିଁ ।
ରାବଣକୁ ମାଇଲେ ସୁସ୍ଥ ମୋର ଦେହା ॥
ଯେବେ ଯେହିକ୍ଷଣି ପର୍ବତ ଘେନିଯିବି ।
ହେମବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଥୋଇଣ ଆସିବି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷଣ
କଲା ।
ଗିରି ମୁଣ୍ଡିଆଇ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲା ॥୮୦
ଉତ୍ତର ମୁଖ ହୋଇ ଚଳଇ ଘନ ଘନ ।
ଘଡ଼ିକେ ବିକୁମ୍ଭି ଚାରିଶତ ଛୁଣ ॥
ଯେ ଯାହାର ଆଶ୍ରମେ ଥୋଇଲା ତାହା
ନେଇ ।
ବାହୁଡ଼ିଣ ଘଡ଼ିକେ ଲଙ୍କାରେ ଯାଇଁ ପାଇଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଯାଇଁ କଲା ନମସ୍କାର ।
ବୋଇଲା ଭୋ ଦେବ ଆଉ କି କଥା
ବିଚାର ॥
ଆମ୍ଭେ ମଲ୍ଲୁ ବୋଲି ଯେ ରାବଣ ଅତିକ୍ରମ ।
ଲଙ୍କାରେ ପଶି ଆମ୍ଭେ ମାରିବା ଅସୁରନ୍ତ ॥
ଗଡ଼ ପୋଡ଼ିବା ଦେବ ଭାଙ୍ଗିବାକ ରାଷ୍ଟ୍ର ।
ନୋହିଲେ ଆନମତେ ନମରନ୍ତି ଦୃଷ୍ଟ ॥୯୦
ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରେ ନିଶିତେ ଶୋଇଛନ୍ତି ।
ଏମନ୍ତ ବେଳେ ପଡ଼ି ମାରିବା ନିପାତି ॥
ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଯେ ଯୋଗାଇଲା ଏହି କଥା ।
ହସି ସନମତ ଯେ କଲେ ରଘୁନାଥା ॥
ସାଜ ସାଜ ବୋଲି ପଡ଼ିଲାକ ଡାକ ।
ଧାମନ୍ତି ରକ୍ଷକପି ହୋଇଣ ଉଛୁକ ॥

ହାଥେ ତରୁଣିକ ବିକରାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ସକଳସଗୁଣି ଯେ ଲାଲିଲେ ତହିଁ ବତୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ସୁଗ୍ରାବର ରାୟେ ।
ବାଟ କଢ଼ାଇଣ ବିରାଷେଣ ଆୟେ ॥୧୦୦
ଗଡ଼ର ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ଲାରିଲେ ଯାଇ ବଳ ।
କବାଟ ରାଜିବାକୁ ନପାଇଲେ ବେଳ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ସୁଗ୍ରାବରକୁ ଚାହିଁ ।
ପାତେରୀ ତେଜ କପି ପଶୁଛୁ ଝପାଇଁ ॥
ତେଣେ ଥାଇଁ ଆମକୁ କବାଟ ଫେଡ଼ି

ଦ୍ୟୁ ॥

କଟକ ଭିତରେ ପଶି ଅସୁରତ ମାରକୁ ॥
ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗ ନଳନାଳ ପଶ ।
ଗର୍ବମାର୍ଦ୍ଦନ ଯେ ସାରାସ ପାରାସ ॥
ପଞ୍ଚାଶ ଯୁଥପତି ଅଷ୍ଟସେହା ଯାଅ ।
ଦେଉଳ ମଣ୍ଡୋପ ଅଟାଳି ଭଙ୍ଗାଅ ॥୧୦
ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷକପି ପଶିଲେ ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ।
ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଲେ ଚିତ୍ରଗତି କରି ॥
ପାତେରୀ ଉଡ଼ ଯେ ଅଟଳ ଦଶ କୁଣ ।
ଦୁଇକୋଶ ଓସାର ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ରସାଣ ॥
ତାହା ତେଜ କପି ଯେ ପଶିଲେ ଭିତରେ ।
ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଦିଉଡ଼ି ସବୁକରି ହାଅରେ ॥
ଯୁଥପତିମାନେ ଯେ ପଶିଲେ ଗଡ଼ ତେଜ ।
ବାହାର ଲୋକକୁ କବାଟ ଦେଲେ

ଫେଜ ॥

ବନ୍ଧ ଲାଜିଲେ ଯେହ୍ନେ ପଶଇ ବଢ଼ିପାଣି ।
ରକ୍ଷ କପିବଳ ତେସନେକ ଜାଣି ॥୧୦
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ଗଡ଼େ ପଶି ।
ଶ୍ୟବ କୁଣ ଲକ୍ଷ ପୁରିଲେ ତରୁଣିକି ॥
ଅସୁର ନକାଶନ୍ତି ଅବିଚେଣ ଛନ୍ତି ଶୋଭ ।
ତରାଇଏ ତାହାକର କାହାକୁଟି ନାହିଁ ॥
ବିଚାରିଲେ ଶତ୍ରୁ ହୋଇଲା ଆମର ହତ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାରାଜେ ପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତ ॥
ଏସନେକ ଭାଳି ନିଶ୍ଚିତେ ଶୋଭଥିଲେ ।
ରକ୍ଷା ଅସୁରୀ ଯାଇଁ ଯେ ସାତ୍ୟାକୁ

କହିଲେ ॥

ଶୁଣସି ଗୋ ଜାନେକା ଶ୍ରୀରାମ ତୋର
ମଲା ।

ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ରକ୍ଷକପି କ୍ଷୟ ଗଲା ॥୧୧୦
ଲୋକ ମୋତେ କହିଲେ ଗୋଟିଏ
ଜାତୀନାହିଁ ।

ଶୁଣି ବଜାଦେହୀ ଉଠିଲେ ବୋବାଇ ॥
ଆହା ସ୍ଵାମୀ ବୋଲି ଗୋଦନ ଉଞ୍ଚ ସ୍ଵରେ ।
ଦୁଇ ହାଥ ନେଇ କୋଡ଼ିଲେ ହୃଦରେ ॥
ଭୋ ପ୍ରାଣନାଥ ତୁ ଅଛନ୍ତୁ କିସ ପାଇଁ ।
ମୁହିଁ ଦ୍ରୋହୀ ଅଛାଲି ତୋତେ ବାଟରେ

ବସାଇ ॥

ତୁ କିପା ନାଥ ନ ଜାଣିଲୁ ଏହା ।
ମୋହୋ ପାମେରାକି ବଢ଼ାଇଲୁ ସେନେହ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ତୁ ସୁନ୍ଦର ବୟସ ।
ତେହୋର ମନ କଲେ କେତେହେଁ ନାହିଁ
ରାଣାହଂସ ॥୪୦

ରାଜାମାନେ ତୋତେ ଯାତିଶ ଝିଅ
ଦେବେ ।
ସଜନି ସେନା ଘେନି ସେବା କରୁଥିବେ ॥
ସେ କଥା ଛାଡ଼ିଣ ସ୍ଵାମୀ ଅଛନ୍ତୁ କିସ ପାଇଁ ।
ଅଭିମାନ କରି ଦେହ ହରାଇଲୁ ଗୋସାଇଁ ॥
ପାପୀ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତରେ ହୋଅସି ଶିରଛେଦ ।
ସ୍ଵାମୀକି ମୋହୋର ଯେ କଲୁ ଶରଭେଦ ॥
ଦେବତାକର ଅସ୍ତ୍ର ମନିଷ୍ୟକୁ କଲା ।
ମାୟା ଯୁଦ୍ଧେ ସିନା ମୋର ଶ୍ରୀରାମକୁ
ମାଜଲା ॥

ଧର୍ମ ସଂଗ୍ରାମ କରି ନ ପାରିଲା ମାରି ।
ଲକ୍ଷଣ ଛାମୁରୁ କେତେବେଳେ ନାହିଁ
ହାରି ॥୪୦

ସେହି ଲକ୍ଷଣ ଯେବେ ଯେହାର ମୁଣ୍ଡ
କାଟୁ ।
ରାବଣର ଗୋଲ ଗରବ କଥା ଦୁରୁ ॥
ତ୍ରିକଟା ବୋଇଲା କହିଲୁ ସେ ଗୋ ଭଲା ।
ମେଘନାଦର ବାଣେ ଦିଅର ତୋର ମଲା ॥
କେହ୍ନେ ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ କରିବ ପ୍ରାଣହତ ।
କେହ୍ନେ ସେ ଜାନେକା ଗୋ ବୋଲି ତୋର
ସତ ॥

ସାତୟା ବୋଇଲେ ଶୁଣସି ଗୋ ତ୍ରିକଟା ।

ଅଦଭୁତେ ବାହାର ହୋଇଲା କଥା ଗୋଟା ॥
ମୁଁ ଯେବେ ସତୀ ଆନରେ ନାହିଁ ରତି ।
ଲକ୍ଷଣ ଜାଇ ମାରିବ ବିଶବାର ନାତି ॥୨୦
ଯଦି ବାର ମାସ ନାହିଁ ମୋର ନିଦ ।
ସଉମିତ୍ରୀର ବାଣେ ପଡ଼ୁ ମେଘନାଦ ॥
ସମ୍ଭକ୍ଷର ପରିଯତେ ଯଦି ନକଲି ଆହାର ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ମାରିବ ମୋହର ଦିଅର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବିଛେଦ ଦିନରୁ କାମରସ ।
ଯଦି ମୋହୋର ମନେ ନୋହଇ ପ୍ରବେଶ ॥
ରାବଣର ପୁତ୍ରକୁ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ମାରୁ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୋକକର ଯେ ଉଷ୍ମତ କର୍ମସରୁ ॥
ବାର ବରଷ ଯାର ମଇଥୁନ ନିଦ୍ରା ନାହିଁ ।
ମେଘନାଦର ଜୀବନ ପାଇବ ଆର

କାହିଁ ॥୨୦

ଯେସନେକ ବୋଲୁ ବାଜିଲା ରଣ ଗୋଳ ।
ମାର ମାର ଧର ଧର ତୁଣ୍ଡର ଚହଳ ॥
ସାତୟା ପଚାରିଲେ କିସ ଗୋ ବୋବାଳି ।
ଗାଁଆୟାକ ଦୁମ୍ଭର ଶୁଭିଲା ହାଲୋହୋଳି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ମଲେ ଶତ୍ରୁ ଆଉ କାହିଁ ।
ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧେ ଗୋଳ ଶୁଭଳ କାହିଁପାଇଁ ॥
ଲୋକ ପଠିଆଇ ଜାଣିଲେ ବାରତା ।
ଅପୂର୍ବ କଥାୟେ ଗୋ ଶୁଣସି ତ୍ରିକଟା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ରକ୍ଷ କପି ବଳ ।
ଗଡ଼େ ତେଜ ପଶି କରନ୍ତି ଚହଳ ॥୮୦
ଦିଉଡ଼ି ନିଗନ୍ତରେ ଆଲୁଅ ଦିଶଇ ।
ଅସୁର ନିଶ୍ଚୟେ ଗୋ ଯେବେ ନାଶଯାଇ ॥
ସବିହେଁ କହିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅଛଲା ମାରି ।
ପୁଣି ଜାତୀଲେ ସେ କେମନ୍ତ ବୁଧକରି ॥
ଦଣ୍ଡେ ନ ବିଶୋଭ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଧାମନ୍ତି ।
ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁର ବଳମାରିବେ ଯେ ଘାନ୍ତି ॥
ତୁ ଗୋ ମାହାସ୍ୟତୀ ବୋଇଲୁ ସିନା ଯାହା ।
ଯେହିଞ୍ଚଣି ଫାଳିଲା ଦେଖିଲୁ ଆମେ ତାହା ॥
ତୁ ଗୋ ରାମରାଣୀ ଦୟା ଆମକୁ କର ।
ଅନେକ ଦୋଷ କଲୁ ସେ କଥା

ନଧର ॥୯୦

ଏତେ ବୋଲି ସରିଏ ପଡ଼ିଲେ ପାଦତଳେ ।

ଉଠ ଉଠ ବୋଇଲେ ଦେବୀ ହରଷମନ
ବେଳେ ॥
ନାହିଁ ଅପରାଧ କ୍ଷେମା ଦୁମ୍ଭକୁ କଲି ।
ରଗତି ଘେନି ମୁଁ ଯେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲି ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଧ ।
ଚାରି ଦ୍ଵାରକଇ ଯେ ସଜନି ବଢ଼ିଥାଏ ॥
ଭିତରେ ଥିବାଲୋକେ କବାଟ
ଫେଡ଼ିଦେଲେ ।
ଦ୍ଵାରପାଳମାନଙ୍କୁ ବିକୋଟି ମାଇଲେ ॥
ମଉଗଜମାନେ ଆବୋରି ଥିଲେ ରହି ।
ତାହାକୁ ବେଢ଼ିଲେ କପି ଶତ ଶତ
ହୋଇ ॥୧୦୦
ପିଠିରୁ ମାହୁଡ଼କୁ ଧରି କଟାଡ଼ିଲେ ।
ଆରଣ ଘେନିକରି ହସ୍ତୀକର ନୟନ
ଖୋଲିଲେ ॥
ଆକୃଷ୍ଣେ ହାଣ୍ଡି କପାଳ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
ଗର୍ଜନେ କରାବର କମ୍ପଇଁ ବୁଝାଣୁ ॥
ବିକରାଳ ହୋଇ ପଳାଇଣ ଯାନ୍ତି ।
ଗୋଡ଼ାର ରକ୍ଷକପି ଅନେକ ମାରନ୍ତି ॥
ଥୋକାଏକ ଦୂରେ ପଡ଼ନ୍ତି ପ୍ରାଣ ହାରି ।
କପି ବାହୁଡ଼ନ୍ତି ମଉଗଜକୁ ସଂହାରି ॥
ଚାରି ଦ୍ଵାରରେ ଯେ ଫିଟିଲା କବାଟ ।
ଅବିଷଣେ ପଶୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ଆଠ ॥୧୦
ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣ
ରଘୁବୀର ।
ସଜ ହୋଅ ତୁମ୍ଭେ କୋଦଣ୍ଡକାଣ୍ଡଧର ॥
ଚାରିଦ୍ଵାରକଇ ଦେବ ଯୁଥପତି ଯାନ୍ତୁ ।
ରକ୍ଷକପି ଲଙ୍କା ଘରନ୍ତ ପୋଡ଼ନ୍ତୁ ॥
ନୋହିଲେ ବିଛେଦ ଯେ ପାଇବା
ଗୋସାଇଁ ।
ଆମର ଲୋକେ ପୂର୍ବେ ହାଦେ ଦେଖିଲା
ନାହିଁ ॥
କିମ୍ପା ତୁନି ହଉ ମହା ରାଜ୍ୟେ ପଶି ।
ଅସୁରେ ନିଶାବରେ ମାରିବେଟି ପ୍ରାଣି ॥
ଘର ଗ୍ରାମ ପୋଡ଼ିଲେ ବିଶିବ ହାଟ ବାଟ ।
ଚିହ୍ନି ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷ ମରକଟ ॥୨୦

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଶତ୍ରୁ ଯେଣେ ମରି ।
କଳିର ବେଳେ କି କଲ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛା କରି ॥
ରାବଣକୁ ମାଇଲେ ସେ ଲଙ୍କାକୁ ମୋର
ଦୟା ।
ଯେବେ ଯେତେ ବୁଧ କରିବି ସବୁ ମୋର
ମାୟା ॥
ଦିଅ ଘର ପୋଡ଼ି ମାର ଯେ ଅସୁର ।
ବିବିଧ ପଦାର୍ଥମାନ କର ହୁରକୁର ॥
ଯେତେକ ବୋଲି ଆପଣେ ଧନୁରେ ଗୁଣ
ଦେଲେ ।
ତ୍ରୋଣ ସଜ କରି ନାରାଜ ଘେଡ଼ିଲେ ॥
ଉତ୍ତମ ରକ୍ଷକପିତ୍ର ପେଷିଲେ ଚାରିଦିଗେ ।
ରାମକୁ ପଛକରି ଲକ୍ଷଣ ହୋୟେ
ଆଗେ ॥୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ନଗ୍ର ପୋଡ଼ି ଦିଅ ।
ପଳାଇ ଯିବେଟି ନିର୍ବନ୍ଧେ ଜଣିଥାଅ ॥
ବୋଲାବୋଲି ହୁଅନ୍ତେ ଉଠିଲାକ ହୁରି ।
ଚାରିଦ୍ଵାରେ ଅଗ୍ନି ଲଗାଇଲେ ରକ୍ଷକପି ହରି ॥
ସତ୍ତାବେ ଯେ ସେଦିନ ସପତମୀ ରାତି ।
ଜହ୍ନୁ ବୁଡ଼ି ନିଶି ହୋଇଲାନି ପାହାନ୍ତି ॥
ପିତାଙ୍କର ଛଣ ଯେ ସବୁ ଅଛି ଶୁଖି ।
ତହିଁକି ଅଗ୍ନି ଦେବତା ଅଛଇ ଯେ ଭୋଷି ॥
ରାବଣର ତରେ ନ କଲେ ମୁନି ଯାଗୁଁ ।
ତେଣୁ କରି ଅଗ୍ନିର ଲଙ୍କାକୁ ବଡ଼ ରାଗ ॥୪୦
ଦଶଗ୍ରୀବର ମୁଖ ଦେଖିଲେ ସିନା ତରଇ ।
ଯେବେ ଇଚ୍ଛାସୁଖେ କଟକ ଭୋଗ୍ୟ
କରଇ ॥
ଯେତେବେଳେ କପି ଲଗାଇଲେ ଜୁଇ ।
ଚଡ଼ଚଡ଼ ହୋଇ ନିଆଁ ଉଡ଼ୁକଳ ହୋଇ ॥
ଏଘରୁ ସେ ଘରକୁ ବଢ଼ାଇଲା କିର ।
ଦେଖିଣ ପବନ ଯେ ହୋଇଲା ବଳ ଭାବ ॥
ଚାରି କଟି ନିଆଁ ଉଠିଲା ବିକରାଳି ।
ଭଡ଼ ଭଡ଼ ହୋଇ ଯେ ଯାଉଅଛି ଜଳି ॥
ରକ୍ଷ କପିମାନେ କଳିକିଳା ରାବଦେଲେ ।
ବାଦ୍ୟମାନ ବଜାଅ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା
ଦେଲେ ॥୫୦

ଶୁଣି ବୀର ତୁର ବାଇଲେ ବାକେଣିଆ ।
ପ୍ରଳୟ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ଜଳୁଅଛି ନିଆଁ ॥
ଅସୁରେ ନିଶିନ୍ତେ ଯେ ମନ୍ଦିରେ
ଖୋଇଥିଲେ ।
ମାହାରୋଳ ଶୁଣି ଉଠିଣ ବସିଲେ ॥
ବାହାର ଲୋକେ ଯେ ପିତାଉ ଉପରେଣ
ଚାହିଁ ।
ବୋଇଲେ କଟେକ ତ ହେଉଁଅଛି ଦହି ॥
କେମନ୍ତ ଆକାରର ହୋ ଚଉକଟି ଜଳି ।
ମୁଖରାବ ଶବଦ ଯେ ସାହେର ଉଛୁଳି ॥
କେ ବୋଲଇ ଅବା ହୋ ଜାଳଂଲେ
ରଘୁନାଥ ।
କେ ବୋଲଇ ଆନୟେତେକ କରିଣ
ସାମରଥ ॥୬୦
କେ ବୋଲଇ ମେଘନାଦ ସେ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର
କଲା ।
କାଳି ଦେଖି ଅଇଲୁ ସବୁ ସଜନି ମାଇଲା ॥
ପୁଣି ପ୍ରାଣ ଅବା ପାଇଲେ କେମନ୍ତେ ।
କେ ବୋଲଇ ବ୍ରହ୍ମଶରୁଁ ଉଡ଼ିଲେ କି
ମନ୍ତେ ॥
ମାଇଲେ ନ ମରନ୍ତି ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ।
ବଜ୍ରରେ ଚଡ଼ିଅଛି ତାହାଙ୍କର ସଜନି ॥
କିଛିନ୍ତି ନୋହନ୍ତି ସେହି ଉଠିଣ ବସନ୍ତି ।
ଆଜ ଅସୁରନ୍ତ ମାରିବେ ନିପାତି ॥
ଚାରି ଦ୍ଵାରବାଟେ ପୁରିଲେ ସଜନ ।
ଅନେକ ଠାବ ହୋଇ ଜଳଇ
ହୁତାଶନ ॥୭୦
ଶୁଭୁଣ ନାହିଁ କି ହୋ ତାହାଙ୍କ ରାମତାଳି ।
ରକ୍ଷ କପିଙ୍କର ଯେ ଶୁଭଇ ହୁଳହୁଳି ॥
ପଳାଅରେ ବାବୁ ଘରଦ୍ଵାର ଛାଡ଼ି ।
ଚାରିକଟି ଗ୍ରାମ ଆସୁଅଛନ୍ତି ପୋଡ଼ି ॥
ହନୁମନ୍ତର ବେଳୁ ଯେ ଘାଡ଼ି ହାଦେ ଗାଡ଼ ।
ଧୂମାନ୍ତ ହୋଇଲାନି ଯେତେବଡ଼ ଗଡ଼ ॥
ଏତେକ ବୋଲି ଲୋକେ ଅନ୍ତରାଳ ଚିତ୍ତ ।
ଛାଡ଼ିଲେ ପୁତ୍ର ଭାରିଯା ଧନବିଭ ॥
ପଡ଼ି ଉଠି ପଳାନ୍ତି ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ।

କପିଳ ଦେଖିଲେ ପଶ୍ଚିତ ଯମ ଆଳେ ॥୮୦
 ଏକକୁ ଆରେକ ଡାକନ୍ତି ନାମ ଧରି ।
 କେ କାହାକୁ ଧରନ୍ତେ ପକାନ୍ତି ସିଂହାଡ଼ି ॥
 ମଲି ମଲି ବାବୁ ରଖ ରଖ ଆହୋ ।
 କେ ବୋଲେ ଗୋସାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ମୋତେ
 ନୋହୋ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆସ କେ ବୋଲଇ ଗଲା ।
 କେହୁ କୁପର ଭିତରେ ଯାଜଂଶ ପଶିଲା ॥
 ଦେଉଳେ ଉଠନ୍ତେ ମାରଇ ତାକୁ ଝାଲି ॥
 ଧୂମ ଘାସ ସେ ପଡ଼ନ୍ତି ଓହ୍ଲାଇ ॥
 କେ ଗଛର ତାଳ ଗାଢ଼ିପଡ଼ି ମଲେ ।
 ପକାଇ ପକାଇ କାହାକୁ କୁକୁଡ଼େ
 କାମୋଡ଼ିଲେ ॥୯୦
 କେ ବୋଲଇ ଠାଣେ ମୁହିଁ ଥିଲି ଶୋଇ ।
 ଦେଖିଲି କପି ଯେ ପୁରିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୁଙ୍ଗ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ସଜନି ବିକରାଇ ମୁଖ ।
 ଆଜୁଁ ସରିଲା ବାବୁ ଯେ ଜନ୍ମର ସୁଖ ॥
 ମାଲପେ ପକାନ୍ତି ଯେ ପୁଅଝିଆ ଛାଡ଼ି ।
 ମଲି ମଲି ବୋଲି କେ ବୁକୁରେ ହୋଡ଼ି
 କୋଡ଼ି ॥
 କେହୁ ଧନ ସୁନା ପୁତ୍ରକୁ ଛାଡ଼ିଯାନ୍ତି ।
 କେହୁଁ ତରତରେ ଝିଅକୁ ଘୋଷାରନ୍ତି ॥
 କେ ପେଡ଼ି କାଖେ କାହାର କାନ୍ଧେ ଶାଢ଼ୀ ।
 କେହୁଁ ଗୁରୁପୁର ପଣତ ନନ୍ଦାଡ଼ି ॥୧୦୦
 କେ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ ଏହି ବାଟେ
 ଯିବା ।
 କପିକର ଛାମୁରେ ପଡ଼ିଲେ ମରିବା ॥
 କେ ବୋଲଇ ତତଲା ଲାଗିଲାନି ଆସି ।
 କେ ପ୍ରାଣ ବିକଲେ ପୋଖରୀରେ ପଶି ॥
 କେ କାହାର ବୁକୁଳା ଛଡ଼ାଇଣ ନେଲା ।
 ଅନ୍ଧାରୋ ରାଜାକୁ ରୂପେଣ ଡରାଇଲା ॥
 ମାଳତୀକର ଭୟେ ଆଖେଣ ତାଙ୍କର ।
 ଘାଉ ଘାଉ ହୋଇଣ ନିଜ ଲୋକକୁ
 ଘଉଡ଼ାଇ ॥
 କପି ବୋଲିଣ କେହୁ ପକାଇଣ ଯାଇ
 ତରେ ।

ବୁକୁଳା ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହୋଇଛି ଅନ୍ଧାରେ ॥୧୦
 ଜାଣିଲା ଭଲି ଲୋକ ତାହା ଘେନିଣ
 ଯାଉଛନ୍ତି ।
 ଟାକ ଟେରକ ମଣି ପୁଣି କରିଥାନ୍ତି ॥
 ଲୋକ ପଳାବତେ ହୁଏ ଘେନିଗଲେ ।
 ନିଜ ରାଜ୍ୟେ ଲୋକେ ଅନେକ ଗୋଳ
 କଲେ ॥
 ଶତେ ଯୋଜନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଇଲା
 ହାଲୋହୋଲି ।
 ବିକଲେ ରାବଣକୁ ଲୋକେ ଦିଅନ୍ତି ଗାଳି ॥
 କେ ବୋଲଇ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଲା
 କିସପାଇଁ ।
 କେତେକ ଯୁବତୀତି ଯେହାର ପୁରେ
 ନାହିଁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଯେହାର ବୁଡ଼ିଲାନି ଜ୍ଞାନ ।
 ସୋଦର ଭାଇସେ ପଡ଼ିଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥୨୦
 ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଯେବେ ଛଡ଼ ପୁତ୍ର ମଲା ।
 ସେନା ସେନାପତି ଅନେକ ଛୟେଗଲା ॥
 ଯେହା ବିଚାର ଯେ ନ କରଇ ଦଶଶିରି ।
 ଜାଣିଲୁ ଶିରାଗତ ଯେ ହୋଇଲା ଯେହାର
 ଶିରା ॥
 କୋ ବୋଲଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଭରସାଏ ।
 ସାତା ନ ସମର୍ପଇ ଦଶାନନ ରାଏ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଦେଖ ସିନା ପରମାଦ ।
 ଏହି ନିକଟେ ଯେ ମରିବ ମେଘନାଦ ॥
 ଆଜିର ଗୋଳ କି ରଲେହେଁ ଯିବ ।
 ଯିବ ତିଏ ହୋଇ କଥାଏ ହୋଇବ ॥୩୦
 ଏତେକ ହୋଇଣ ବିକଳ ସର୍ବଜନ ।
 ରାବଣ ନବରେ ଲାଗିଲା ହୁତାଶନ ॥
 ବିଚିତ୍ର ଘରମାନ ଯେ ଯାଉଛନ୍ତି ପୋଡ଼ି ।
 ମହୋଦରା ରାଣୀ କାନ୍ଦଇ ବୁକୁରେଣ
 କୋଡ଼ି ॥
 ତିନି କୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ ରାଣୀ ମହାଦେବ ।
 ଝଡ଼ା ମୁଦୁପୁଲୀ ବାହୁଡ଼ିଆଇ ଧାଇଁ ॥
 ପୋଇଲି ପରିବାରୀ ଯେ ଦାସୀଗଣମାନେ ।
 ଦଶଶର୍ବ ନାରୀ କରନ୍ତି ରୋଦନ ॥

ଗୋଳ ଶୁଣିକରି ଉଠିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ।
 ବାହାରେ ଅବକାଶ ହୋଇଲା ତଡ଼ଡ଼ି ॥୪୦
 ଆଗେ ଦଶଲକ୍ଷ ଦିହୁଡ଼ି ହୁଳାହାଳି ।
 ଅମାନାତ୍ୟଗଣକର ଯେ ରଥାଙ୍ଗଣ ଚାଲି ॥
 କେବଣ କଥାଏ ଶୁଭଇ ମହାଗୋଳ ।
 କିମ୍ପା କଟକ ହୋ ଦହଇ ଅନଳ ॥
 ମନ୍ଦାମାନେ କହିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଛି ଆସି ।
 ଗଡ଼ର ଭିତରେ ଆପଣେ ଅଛି ପଶି ॥
 କାଲି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାଲଲା ବୁହୁଶର ।
 ପୁଣି କାଳଂଲେ ସେ କେବଣ ପ୍ରକାର ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ଛାଡ଼ଇ ନିଶ୍ଚୟାଏ ।
 ବୋଲଲେ ଅସୁରେ ଯେ ନିଷ୍ଠେ ଯିବେ
 ନାଶ ॥୫୦
 ରଣ ରାଜପୁତ୍ର ଯେତେକ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଗଲେ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସହିତେ ବାହୁଡ଼ି ନଜାଲେ ॥
 ଆମ୍ଭର ମାଲଲେ ସେ କେବେହେଁ ନ
 ମରନ୍ତି ।
 ରାତ୍ରେଣ କାଳଂଶ ପୁଣି ସମର କରନ୍ତି ॥
 ଏବେ କିଏ ବୁଧୁ କରିବକାଁ ମୁହିଁ ।
 ସାତଯାକୁ ନେଇଣ ନୁହାରିବି କାହିଁ ॥
 ନ ପୁଣି ରକ୍ଷ କପି ଘେନି ତାକୁ ଯାନ୍ତି ।
 ଯେତେବୋଲି ଅନେକ ଅସୁର ପମନ୍ତି ॥
 ଯାଅରେ ଓଷେକ ବିପୁଲ୍ୟ ରକ୍ଷାକର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସୈନ୍ୟ ଯେମନ୍ତେ ନ ପଶନ୍ତି
 ଚିତର ॥୬୦
 ସହସ୍ରେ ପୁର କରି ବେଡ଼ି ବସିଥୁବ ।
 ଆଜ୍ଞା ଭୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ନିଷ୍ଠାଏ ମରିବ ॥
 ପୁଣି ପାଞ୍ଚ ଖର୍ବ ନିଶାତରେ ଗଲେ ।
 ଅତି ଯତ୍ନ କରି ସାତ୍ୟାକୁ ରଖିଲେ ॥
 ସଜନି ପେଷଇ ଆପଣେ ଦଶଶିରି ।
 ମନ୍ଦାଗଣ ଘେନି ଆପଣେ ବିଚାରି ॥
 କେମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କରିବି ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ମନୁଷ୍ୟମାତ୍ରେଣ ଯେତେକ ସାହାସ ॥
 ଯେସନେକ ଭାଲୁ ବାଜିଲାକ ଗୋଳ ।
 ପକାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୋକେ ପ୍ରାଣର
 ବିକଳ ॥୭୦

ଗଡ଼ୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ଚାରିବାଟେ ।
ଆଦା ରଖିବେ ବୋଲି ପଶିଲେକ ଆଠେ ॥
ଦେଖନ୍ତି ବାନରାକର ବାରଶୁର ପଣ ।
ଆପଣେ ଯୁଦ୍ଧେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ହନୁ ଜୟେବ ମହାବୀର ।
ବିଚାଷେଣ ସୁଷେଣ ତାରାର ପିଅର ॥
ଗନ୍ଧମାରଦନ ଶରଣା ଶତବଳ ।
ତାଳିମ୍ବ କୁମୋଦ ପବନ ନଳନୀଳ ॥
କୁନ୍ଦ ସଂପାତି ମାରୁତି ଚନ୍ଦନ ।
ବିବିଧ ରମଣ ପନସ କାଳିଞ୍ଜନ ॥ ୮୦ ॥
ଶରସେତୁ ଗବୟ ଗବାକ୍ଷ ରୋମାପିତା ।
ମହାନ୍ତ ଦୂର୍ବିନ୍ଦ ବଳିମୁଖ ବଳବନ୍ତା ॥
କାଳିମୁଖ ପାରିଜାତ ସାରାସ ପାରାସ ।
ବିଜୟେ ହରବସୁ ବସନ୍ତ ସୁନାସ ॥
ସାଂଗ୍ରାମ ଧନ୍ଦୋଳ କରନ୍ତି ଆଗସରି ।
ଅଶ୍ବରେ ସୁହସ୍ରତ ପିତୃ ମନସରି ॥
ଏକର କହନ୍ତେ ଧାଞ୍ଜଲେ ଆରୋକ ।
ମାର ମାର ବୋଲି ଯେ ଶୁଭୁଅଛି ତାକ ॥
ଯେତେ ଭରସାରେ ରାତ୍ରକାଳେ ଆସି ।
ଘରତ ପୋଡ଼ିଦେଲେ ଗଡ଼ ଭିତରେ
ପଶି ॥ ୯୦ ॥
ରକ୍ଷ କପି ହୋଇ ଏଡ଼େମାନ ଦର୍ପ ।
ମଣ୍ଡୁକୀ ଓଜାଲ ଭୋଷିଲା କାଳସର୍ପ ॥
ସିଂହର ମନ୍ଦିର ଯେ ଭାଙ୍ଗଇ ମଞ୍ଜାରୀ ।
ଟେକାମାରି ପର୍ବତ ଭାଙ୍ଗିପାରଇ ଚୂରି ॥
ଓପ୍ରୋଧ କରନ୍ତେଣ ଓହାଡ଼ିଣ ମାଗଲେ ।
ଉତ୍ସାସ କରନ୍ତେଣ ଭରସା ପାଇଲେ ॥
କାଳି ଇନ୍ଦ୍ରକିତ ଛେଦୁଥିଲା ଶିର ।
ଆମ୍ଭେ ସେ ବୋଲୁ ମଲାର ନମାର ॥
ମୁଣ୍ଡ ଛିଡ଼ାଉଥିଲେ କରନ୍ତେ କିସ ।
ଯେ ଘାତି ସମରେ ଜିଣିମା ହରିଶିଖ ॥ ୧୦୦ ॥
ଯେତେକ ବୋଲି ଅସୁରେ ଧାମନ୍ତି
ଅସଧରି ।
କେହୁ ମଉରକ ଆରାହଣ କରି ॥
କେ ଅଶ୍ବ ପିଠିରେ କେ ବସିଲାକ ରଥ ।
ଉଞ୍ଚେଣ ତାକ ଦିଅନ୍ତିରେ ମାର ରଘୁନାଥ ॥

ଅପ୍ରମିତ ସଜନି ପଡ଼ିଲେକ ମାଡ଼ି ।
ରକ୍ଷ କପି ଯୁଦ୍ଧେ ପଏକ ନନ୍ଦାଡ଼ି ॥
ଶିଳାବୃକ୍ଷଛେଲ ଚକ୍ର ଗରୁଡ଼ାଳ ।
ସାଙ୍ଗି ଶାବେଳି ନାକିଆ କରବାଳ ॥
ଭାରପଟା ଶକତି ଭୃଶୁଣୀ ମୁଦୁଗର ।
ବଜ୍ରଘାତ ପରାଏ ଯେ ବିଶ୍ବଜିତି ଶର ॥ ୧୦ ॥
ମିଶାମିଶି ଗୋଲ ବାଜିଲା ମହାଯୁଦ୍ଧ ।
ପରିଘାଲ ସମର କଲେକ ରାମ ରାଜ ॥
ହାକିଣ ନାରାଜ ଯେ ବିଶ୍ବଜି ପୁଣ ପୁଣି ।
ଯେକା କାଷ୍ଠକରେ ସହସ୍ରେ ଅସୁର ହାଣି ॥
ଏକାବେଳକେ ଯେ ପେଷନ୍ତି ଦଶଶର ।
ନିଶ୍ବାସକେ ପେଷନ୍ତି ବିଶାଶ୍ୟ ଅର ॥
ଦୁଇଘଡ଼ିଯାୟେ ରିଝାର ଯୁଦ୍ଧକଲେ ।
ଅସୁର ସଜନି ସବୁ ଦଳି ପକାଇଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ଦାନବ ବଳ ମଲେ ।
ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ସ୍ବର୍ଗକଲ ଗଲେ ॥ ୨୦ ॥
ଏହି ପ୍ରମାଣେ ଲକ୍ଷଣ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
ପଡ଼ି ଗଡ଼ି ଉଠି କୋବଂଧ ନାଟିଲା ॥
ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଣ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
ତହ ତହ ହୋଇ ହସନ୍ତି ମୁଣ୍ଡମାନ ॥
ରକତ ସମୋଦ୍ର ବହିଲାକ ତହିଁ ।
ମଡ଼ା ପଡ଼ିଲା ଯେ କୁଡ଼ କୁଡ଼ ହୋଇଁ ॥
ରକ୍ଷ କପି ଅସୁର ମୃତ ପିଣ୍ଡ ମିଶି ।
ପାଦଘାତେ ହୋଅନ୍ତି ପେଷାପେଷି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖେ ଟୋପି ଟୋପି ଝାଳ ।
ଶ୍ବରାଗୁ ଶ୍ରମ ଝାଳ ବହଇ ଖଳଖଳ ॥ ୩୦ ॥
ରକତ ଜରଜର ଦୁଇଭାଇକର କାଏ ।
ଆବିଷ୍ୟ ଦେବତାକି ଅରୁଣ ଘେନି ଉଦୟେ ॥
ଅସୁରେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ଭଲ ଯୋଧା ରାମ ।
ହଳଦୀ ପିଟିକା କି ଖେଳୁଛନ୍ତି କାମ ॥
ଅବିଶ୍ରାମ ବିଷଇଁ ଫୁଟିବାର ଯେହାର
ନାହିଁ ।
ଜନ୍ମ ହୋଇଲା ଦକ୍ଷତ୍ୟ ଦଳିବାର ପାଇଁ ॥
ବାବୁ ତୁମ୍ଭେ ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ।
କାମଦେବ ବିଜୟକି ବସନ୍ତରତୁ ଘେନି ॥
କିଅବା ତହ ପୂର୍ଣ୍ଣ କିଅବା ହରିହର ।

ସୀତୟାର କାନ୍ଦ ଏ ଆରକ ଦିଅର ॥ ୪୦ ॥
କେମନ୍ତେ ଯେ ମେଘନାଦ ଏହାତ
ମାଲଲା ।
ମଲାଲୋକ ଆସି ଏତେ କୃତ୍ୟ କଲା ॥
ଦେଖ ରଣ ଧନ୍ଦୋଳ ମାରନ୍ତି ସଜନି ।
ବିଷମ ସମର କରନ୍ତି ଭାଇବେନି ॥
ବଜ୍ରଘାତ ଜାଣି ଯେ ନାରାଜ ପଡ଼ନ୍ତି ।
ଅସୁର ସୋମୋଦ୍ର ଯେ ମନ୍ଦର ହୋଇମନ୍ତି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବିଚାରନ୍ତି ଲୋକେ ।
ଲକ୍ଷ ବଂଧୁ ସୁମରି କାହୁଁଛନ୍ତି ଥୋକେ ॥
ଯହୁଁ ସେ ଅସୁର ବଳ ପାଇଲେ
ଭାଙ୍ଗେଣି ।
ସେନାସେନାପତି ଧାଞ୍ଜଲେ ତାହାଶୁଣି ॥ ୫୦ ॥
କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭ ବଜ୍ରଦନ୍ତୁ ଅସୁର ।
ଶୋଣିତାକ୍ଷ କୁଳପାକ୍ଷ ଲୋହିତାକ୍ଷ ବୀର ॥
ଏ ଛଡ଼ରଥା ଯେ ଆବୋରିଲେ ଆସି ।
ଛଡ଼ ଗୋଟା ରାହୁନି ସାଂଗ୍ରାମେ ଛନ୍ତି ପଶି ॥
ଭରର ଗଡ଼ଦ୍ବାରୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଖେଦି ।
ଏକା ନାରାଜକେ ସହସ୍ର କପି ଛେଦି ॥
ଅହାର ରଜନୀ ନ ଦିଶଇ ପଦୁ ।
ପଂଚାପଂଚି ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଦକ୍ଷତ ॥
ଆପଣାର ସଜନକୁ ଯେ ଯାଆନ୍ତି ଆଗସରି ।
ରକ୍ଷ କପି ବଳ ଦେଖିଲେଣ ମାରି ॥ ୬୦ ॥
ମରକତ ଭାଲୁକ ନିଜ ଲୋକ ଚିହ୍ନି ।
ଦକ୍ଷତକୁ ମାରନ୍ତି ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଘେନି ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ରଣରଙ୍ଗ କରିଣ ସଂଘାରନ୍ତି ସୈନ୍ୟ ॥
କୁନ୍ଦକାମୋଦ ବଳିମୁଖ ଶତବାଳି ।
ଯେହାକର ଘାତେ ପଡ଼ଇ ହାଲୋହୋଳି ॥
ଚନ୍ଦନ ପବନ ସାରାସ ପାରାସ ।
ଅନେକ ରାକ୍ଷସ ଯେ କଲେକ ପ୍ରାଣନାଶ ॥
କେଶରୀ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ଶରସେତୁ ।
ଅସୁରକୁ ଦେଖି ଏ ଦେଉଛନ୍ତି ମୃତୁ ॥ ୭୦ ॥
କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ କଞ୍ଚଣ କାଳିଞ୍ଜନ ।
ପରିଘାଲ ଯୁଦ୍ଧେ ମାରୁଛନ୍ତି ସୈନ୍ୟ ॥
ତାଳିମ୍ବ ରମଣ ରମାର ପିଅର ।

ଏହାକର ମାରେଣି ଅତି ଅଗୋଚର ॥
ତାରାର ପିଅର ଯେ ଦୁଇବୃକ୍ଷ ଘେନି ।
ରୋଷେଣ ସଂହାରଇ ଅସୁର ସଜନି ॥
ସଂପାତି ବିବିଧ ନଳ ବାନର ଶତବଳ ।
ଦେବରୂପା ସଙ୍ଗେ କରନ୍ତି ରଣଗୋଳ ॥
ଯେକଠାବ ହୋଇ ଯେ ଯୁଦ୍ଧନ୍ତି

ବଳମାନେ ।

ଦେଖାଦେଖି ସଂଗ୍ରାମ କରନ୍ତି ଭିନ୍ନେ

ଭିନ୍ନେ ॥୮୦

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକର ଅବିଶ୍ରାମ ଯୁଦ୍ଧ ।
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ତିନି ଭୁବନର ମଧ୍ୟ ॥
କେତେ ହାଥୀ ରଥା ପଡ଼ିଲେ ନ ଜାଣି ।
ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତିକେ ପାରିବାକ ଗଣି ॥
କୋବନ୍ଧ ନାତିବାରେ ତହିଁ ନାହିଁ ଲେଖା ।
ହୁହୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ରାମ ଧନୁଧର ଯେବା ॥
ରାତ୍ର ଏଗାର ଘଡ଼ିରେ ସମର ଆସି କଲେ ।
ପାଞ୍ଚ ଘଡ଼ି ପରିଯତେ ଆପଣେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ॥
ରାଜ ଲକ୍ଷଣକୁ ପାଇଁଛନ୍ତି ପିଠି ।
ଏକୁ ଏକ ନାରାଜ ମାରନ୍ତି ବଜ୍ର

ଘୋଡ଼ି ॥୯୦

ଅସୁରେ ନ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ବିଷମ ରୋଜ ଦେଖି ।
ଦୁଇ ବଳ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷୀ ॥
କୃଷ୍ଣ ନିକୃଷ୍ଣ ଯେ ସମର କରୁଥିଲେ ।
ଅହାରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାରି ନୁଆରିଲେ ॥
ଫସରଫାଟି ଭଇଁଲାକ ଅରୁଣ ।
ଦୂରୁହୁଁ ଦିଶିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ॥
ଦେଖିଣ ରଥାମାନେ ଧାଇଁଲେ ଅତି

ବେଗେ ।

ଅଙ୍ଗଦ ମହାବୀର ଉଗାଳିଲା ଆଗେ ॥
ଶର ଦତ୍ୟ କେପେ ପରିସ୍ର ଘେନିମାରି ।
ବଥା ପାଇଁ ବାଜିସୁତ ବୃକ୍ଷେକ ହାଥେ

ଧରି ॥୧୦୦

ଉଗୁଜଣ ଅସୁର ଉପରେ ପିଟିଲା ।
ଖଡ଼ଗ ଘେନି ତାହା ଦଇତ କାଟିଲା ॥
ଧାଇଁଣ ଅଙ୍ଗଦ ଖଣ୍ଡା ଘେନି ଉଛୁଡ଼ି ।
ଝମକି ଉଗ୍ରୁଆଇ ମାଇଲା କୋପକରି ॥

ଶରଦଣ୍ଡର ଯେ ଛିଡ଼ିଲାକ ମୁଣ୍ଡ ।
ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ଯେ ହୋଇଣ ବେନିଖଣ୍ଡ ॥
କରନ୍ତି ପକାଇଲା ବେକୁ ଗୋଡ଼ପାଏ ।
ଦିଶଇ ବିକଟାଳ ଅସୁରର କାୟେ ॥
ଶରଦଣ୍ଡ ପଡ଼ିବା ଦେଖି ଧାଇଁଲେ
ଆଉମାନେ ।
ସଜନ ଛାଡ଼ି ଧାଇଁଲେ ପବନହୁଁ

ବହନେ ॥୧୦

ଶୋଣିତାକ୍ଷ କୁଳୁପାକ୍ଷ ବଜ୍ରଅଙ୍ଗ ତିନି ।
ବାଳାର ସୁତକୁ ଯେ ବିଛୁଛନ୍ତି ଚିହ୍ନି ॥
ଅତିଘୋର ସାଂଗ୍ରାମେ ବିଛୁଛନ୍ତି ଶର ।
ଯେସନେକ ବୃକ୍ଷ କରଇ ଜଳଧର ॥
ତିନିହେଁ ତିନିକି ଯେ ଅଛନ୍ତି ବେଡ଼ପାରି ।
କାଣ୍ଡ ବାଜି ଅଙ୍ଗଦ ଶରୀରୁ ରକ୍ତ ଝରି ॥
ବଥା ପାଇଲାକ ଯେ ବାଳାର କୁମର ।
ଯହୁଁ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ପଡ଼ିଲାକ ଶର ॥
ମହାହୁ ଦୃବିନ୍ଦ ଯେ ସଜନି ମାରୁଥିଲେ ।
ଭଣଜାକୁ ଦେଖିଣ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲେ ॥୨୦
ଦୁଇ ମଉଳାକୁ ପିଠି ପାଇଲାକ ବାର ।
ତିନିହେଁ ତିନିକି କରନ୍ତି ସମର ॥
କୋପେ ବଜ୍ରଅଙ୍ଗ ପରିସ୍ର ଘେନିମାରି ।
ବୁଲାଇ ଅଙ୍ଗଦକୁ ମାଇଲା କୋପକରି ॥
ବାଳାର ନନ୍ଦନ ଯେ ଫେରାଇଲାକ ତାହା ।
ପର୍ବତେକ ଘେନିଣ ମାଇଲା କପିନାହା ॥
ଦୈତ୍ୟକର ସଙ୍ଗରେ ପରମେଶ୍ୱର ଯୁଦ୍ଧ ।
ତେସନ ପଟାନ୍ତର ଦିଶଇ ବାଳାର ତନୁଜ ॥
ଦୈତ୍ୟର ଉପରେ ଯେ ପିଟିଲା ନେଇ

ଶାଳ ।

ପ୍ରହାରି ବଜ୍ରଅଙ୍ଗ ପଡ଼ିଲା ମହାସୁଳ ॥୩୦
ଦେଖିଣ ଶୋଣିତାକ୍ଷ ମାଇଲାକ ଶୁଳେ ।
ଆସିଣ ପଡ଼ିଲା ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ବକ୍ଷସୁଳେ ॥
ବୁକୁରେ ବାଜିଣ ଭାଜିଲା ତେଡ଼େ ଶର ।
ଚହ ଚହ ହୋଇଣ ଯେ ହସିଲା ବାଳାର

କୁମର ॥

ଆରେ ଆରେ ଦଇତ ମୁହିଁ ସେ ଅଙ୍ଗଦ ।
ସାନ ବେଳେ ମାସେ ମୁଁ ବାଞ୍ଛିଲି ଦଶକନ୍ଧ ॥

ବାଳାର ତନୟେ ବୋଲି ନ କାଣ୍ଡକିରେ
ମୋତେ ।
ଯେହିଁକ୍ଷଣି ଯମଦ୍ୱାରକୁ ପେଷଇରେ ହାଦେ
ତୋତେ ॥

ଶୁଣିଣ ଶୋଣିତାକ୍ଷ ମାଇଲା ବଜ୍ରମୁଷି ।
ଅଙ୍ଗଦ ମୁଣ୍ଡେଣ ବାଜି ଅଗ୍ନି ଉଠି ॥ ୪୦
ଘୁମାଇଣ ପଡ଼ିଲା ବାଳାର କୁମର ।
ଦେଖିଣ କୁଳୁପାକ୍ଷ ପେଷିଲା ଅସିବର ॥
ଖଣ୍ଡା ନପତ୍ର ଯେ ଧାଇଁଲା ମହାହୁ ।
ଉଛୁଡ଼ି ପକାଇଣ ଯେ ଲାଗିଲେ ମାଳବଂଧ ॥
ଧରାଧରି ହୋଇଣ ଯେ ପଡ଼ିଲେ ଆସି
ତଳେ ।
ନିବିଡ଼ ବିକ୍ଷାଣ ଯେ ଘେନନ୍ତି ବେଳେ
ବେଳେ ॥

ଉପରେ ତଳେ କେ ତଳେ ଉପରେ ।
ଯାଆନ୍ତି ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ସଜନିର ଭିତରେ ॥
ମହାହୁକୁ ମାଡ଼ି ବସିଲା ଅସୁର ।
ଦୁହିଁକ ଶ୍ୱରୀର ରକତେ ଜରଜର ॥୫୦
ନଖଦନ୍ତେ ମରାମରି ଛିନାଛିନି ହୋଅନ୍ତି ।
ମୁଣ୍ଡେ କୋଡ଼ାକୋଡ଼ି ହିଆରେ ଯନ୍ତାଯନ୍ତା ॥
ତାରାର ସୋଦର ବିଚାରିଲା କଳ ।
ଦଇତର ତୋଣିରେ ମାଇଲା କରସୁଳ ॥
ପାଦ ଖସାଇଣ ବୁକୁରେ ଆଶୁଦେଲା ।
ତାହାଣ ହସ୍ତରେ ପଟାଡ଼ାଳି ଦେଲା ॥
ହିଆ ଭରସାରେ ପାରିଲା ଲେଉଟାଇ ।
ମୁଣ୍ଡେଣ ବିଧାଏ ମାଇଲା ଦୁହାଇ ॥
ଫାଟିଲା ମୁର୍ଖୁନି ଗଲା ତାର ପାଣ ।
ଚେତି ଉଠିଲାକ ଅଙ୍ଗଦ କପିରାଣ ॥୬୦
ଦେଖିଲା କୁଳୁପାକ୍ଷ ପଡ଼ିଲାକ ମୃତୁପାଙ୍ଗ ।
ପଥରେ ଘେନି ମହାହୁ ଯାହୁଁଅଛି ଧାର ॥
ଶୋଣିତାକ୍ଷ ଉପରେ ପକାଇଲା ତାହା ।
ଦେଖି ଅସୁରବଳ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ଆହା
ଆହା ॥

ଦଇତ ଛେଦିଲା ତାହା ବାବଳବାଣ ପେଷି ।
ବାହୁଡ଼ି ପାଷାଣ ଭୂମିରେ ପଡ଼ଇ ଆସି ॥
ପାଞ୍ଚ ନାରାଜ ପେଷିଲା ଦଇତ ।

ଦେଖି ମହାନ୍ଦ ବୀର ଧାଉଁଲା ଦୂରିତ ॥
 ବାଟେ କାଣ୍ଡ ଦେଖି ଦଶଖଣ୍ଡ କଲା ।
 ବାହୁଡ଼ି ଅସୁର ଉପରେ ପକାଇଲା ॥୭୦
 ବିକର୍ମ ଗତିକରି ଭୂମିରେ ଉଡ଼ା ହୋଏ ।
 ଶୋଣିତାସ ବୀର ଯେ ବଳିକ୍ଷିତ ପାଏ ॥
 ତାସ ଭାଲେକ ମାଇଲାକ ପୁଣି ।
 ଧାଉଁଲା ମହାନ୍ଦ ଯେ ପବନୁ ବେଗେ
 ଜାଣି ॥
 ହସ୍ତରୁ ନ ଯାଉ ତାହା ଉଛୁଡ଼ି ଘେନିଗଲା ।
 ଆଶ୍ଚର୍ୟ ଦେଇ ଦୁଇଖଣ୍ଡ କଲା ॥
 ପଣି ଶୋଣିତାସ ପରିଘେକ ମାରି ।
 ମୁଣ୍ଡ ନେଇ ଅଙ୍ଗଦ ପାଡ଼ିଲା ଆଗସରି ॥
 ମଥାରେ ବାଜିଣ ଆୟୁଧ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
 କୋପେଣ ଦଇତ ଶର ବୃଷ୍ଟିକଲା ॥୮୦
 ଶାଳତରୁ ଘେନିଣ ଅଙ୍ଗଦ ମାଇଲା ।
 ଗିଝାଜଣ ଧାଉଁଲା ତାରାକ୍ଷର ବଳା ॥
 ଶୋଣିତାସ ଉପରେ ପିଟିଲା ତାହା ନେଇ ।
 ପଡ଼ିଲାକ ରାକ୍ଷାସ ଯେ ଶତେଖଣ୍ଡ ହୋଇ ॥
 ଦେଖିଣ ଅସୁର ସଜନି ପଳାଇଲେ ।
 କୁମ୍ଭ ନିକୁମ୍ଭରେ ଶରଣ ପଶିଲେ ॥
 ବୀରତା ପାଇଯେ ଧାଉଁଲେ ଦୁଇଭାଇ ।
 କାଳକୃତାନ୍ତକ ଜାଣି ବିଶୁଅଛି ଦେହା ॥
 ଗଦାଶକତି ଯେ ମାରନ୍ତି ମୁକୁରର ।
 ଚକ୍ର ଛେଲ ଭାଲ ନାନାପ୍ରତି ଶର ॥୯୦
 ଭୁଶୁଣୀ ପରିଘ ଶୁଳ ଅସାପଡ଼ ।
 ହାଣ୍ଡେ ରିକ୍ଷକପି ପଳାନ୍ତି ଛିନଛତ୍ର ॥
 ବଳର ଭାଙ୍ଗେଣି ଦେଖି ବାଳାର ଶଳା
 ବେନି ।
 କୁମ୍ଭକୁ ଓଗାଳିଲେ ଶିଳା ବୃକ୍ଷ ଘେନି ॥
 ଯେବାବେଳେ ଦୁହେଁ ମାଇଲେ
 ବେନିଗଛ ।
 ନାଗାକ ଛେଦିଲା ତାହାକୁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ବନ୍ଧ ॥
 ପୁଣି ଦୁଇ ଶିଳା ମାଇଲେ ଦୁଇ କପି ।
 ବଜ୍ରବାଣ ଘେନି ଦଇତ ତାହା କାଟି ॥
 କୋପେ କୁମ୍ଭେକ ଯେ ପେଷିଲା
 ତାକ୍ଷରେ ।

ଯାଇଁଣ ପଡ଼ିଲା ସେ ଦୃବିନ୍ଦ
 ଉପରେ ॥୧୦୦
 ମୋହେ ପଡ଼ି ବୀର ଅଚେତ ହୋଇଲା ।
 ରାଗେଣ ଦୃବିନ୍ଦ ଯେ ଶିଳାବୃକ୍ଷ କଲା ॥
 ପାଣି ବରଷିବା ପରାଏ ପଡ଼ଇ ପଥର ।
 ଧୂଳ ଚିରାଳ ଚିହ୍ନ ଭାଙ୍ଗିଲେ ରଥର ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ସୁତ ଯେ ତେକେ ଅପ୍ରମିତ ।
 ମନ୍ତ୍ରିଣ ମାଇଲା ତିନି ଲକ୍ଷକୋଡ଼ ॥
 ଦୁଇଜଂଘ ଫୁଟି ପଡ଼ିଲାକ ଦୃବିନ୍ଦ ।
 ମଉଳାର ଛଳେ ଯେ ଯୁଝିଲା ଅଙ୍ଗଦ ॥
 ଅଶ୍ୱସ୍ତ୍ର ବୃକ୍ଷ ଯେ ଘେନିଣ ପିଟିଲା ।
 କୁମ୍ଭ ଦଇତ ତା ନାରାଜେ ଛେଦିଲା ॥୧୦
 ପୁଣି ତାରାସୁତ ଯେ ଗରୁ ଶିଳ ମାରି ।
 ଏକାକାଣ୍ଡକେ ତା ରାକ୍ଷସ ନିବାରି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ସୁତଯେ ବିକ୍ଷିଲା ପାଞ୍ଚକାଣ୍ଡ ।
 ଅଙ୍ଗଦ ଶରୀର ଯେ ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
 ପାଞ୍ଚଧାର ହୋଇଯେ ବହୁର ରକତ ।
 ପୁଣି ପରିଘେକ ମାଇଲା ଦଇତ ॥
 ବାଜନ୍ତେ ବାଳାର ନନ୍ଦନ ପଡ଼ିଲାକ ।
 ରିକ୍ଷକପି ତାଳିଲେ ଯେ ଯାହାର ତାକ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଜମେବକୁ ବାହିଁ ।
 ବୋଇଲେ ଅଙ୍ଗଦକୁ ରଖ ତୁମ୍ଭେ
 ଯାଇଁ ॥୨୦
 ଆହେ ନୀଳ ନଳ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ବେଗେ
 ଯାଅ ।
 ମୋହୋର ଯିବାଯାଏ ଆବୋରି ଯୁଦ୍ଧଥାଅ ॥
 ରିକ୍ଷକପିମାନେ ତୁମ୍ଭର ସଙ୍ଗେ ଯାନ୍ତୁ ।
 ଆମ୍ଭେ ଯୁଝିବାଯାୟେ ଅଙ୍ଗଦକୁ ରଖନ୍ତୁ ॥
 ରଘୁପତି ଆଜ୍ଞାରେ ଜମେବ ଲକ୍ଷଣ ।
 ସଜନି ଘେନି ଧାଉଁଲେ ନାଳ ସହିତେଣ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାଇଁ ବୋଲନ୍ତି ରାମରାଏ ।
 ଯୁଦ୍ଧ ଛାଡ଼ି ମଇତ୍ର ଯାଅ ତହିଁ ଯାଏ ॥
 ବାଳାର ତନଏ ଅଛଇ ମୋହ ଯାଇ ।
 ଶୁଣି କିଷ୍କିନ୍ଧାଠାକୁର ବେଗେ ଧାଉଁ ॥୩୦
 ଅତିବଡ଼ ପଥର ଯେ ମୁଣ୍ଡିଆଇ ଆଣି ।
 କୁମ୍ଭର ଉପରକୁ ଯେ ମାଇଲା କପିମଣି ॥

ବାବଳ ବାଣେ ତା ଛେଦିଲା ଦଇତ ।
 ମାହାଘୋର ସାଂଗ୍ରାମେ ଯେ ହୋଇଲା
 ବହୁତ ॥
 କୁମ୍ଭ ବୋଇଲାରେ ମୋର ପିତାର ବଜ୍ରରା ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ତୋତେ ଦେବକ ଯମପୁରୀ ॥
 ଏତେ ବୋଲି କୋଡ଼ ମାଇଲା ନିଠାଇ ।
 ଅଧବାଟୁ ସୁଗ୍ରୀ ଧଇଲାକ ଯାଇଁ ॥
 ଦୁଇଖଣ୍ଡ କରି ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ।
 ସେହି ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଦୈତ୍ୟକୁ ମାଇଲା ॥୪୦
 ତାହା ବାଜନ୍ତେ ଯେ ରଥ ବୃକ୍ଷ ହୋଇ ।
 ଚାରିଅଶ୍ୱକର ଯେ ଆଡ଼େ ପ୍ରାଣ ଯାଇ ॥
 ସାଧୁ ସାଧୁ ସୁଗେ ଦେବେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ।
 ରାକ୍ଷସକୁ ଘେନି ଯେ ପଡ଼ିଲାକ ପୃଥ୍ୱ ॥
 ଦୁହେଁ ମାଲବକ୍ଷେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 ତରତରେ ବିକ୍ଷଣ ଯେ ଘେନି ନ ପାରନ୍ତି ॥
 ଅସୁରକୁ ଛାଡ଼ି ଯେ ଉଠିଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ମରାମରି କୋଡ଼ାକୋଡ଼ି ହୋଇଲେ ଅପାର ॥
 ଦୁଇପାଦ ଧରି ବୁଲାଇ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସୁତ ସମୋଦ୍ରେ ପଡ଼ିଲା ॥୫୦
 ମାହାଜଳେ ପଡ଼ି ନୋହିଲାକ ନାଶ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ଧାଉଁଲା ମାହାରୋଷ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ନିବିଶୋଭା ମାଇଲାକ ମୁଠି ।
 କପିରାଜ ହୃଦେ ବାଜି ଅଗ୍ନି ଉଠି ॥
 କୋପେ ରୋମାପତି ମାଇଲା ମୁଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡ ।
 କୁମ୍ଭର ମୁଧନା ହୋଇଲା ବେନିଖଣ୍ଡ ॥
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଦଇତ ପଡ଼ିଲା ମେଦନୀ ।
 ନିକୁମ୍ଭ ଧାଉଁଲା ପରିଘେକ ଘେନି ॥
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଓଗାଳିଲା ଆସି ।
 ରାହୁ ଦୁଇଗୋଟା କି ସାଂଗ୍ରାମେ ଛଡ଼ି
 ପଶି ॥୬୦
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ତନୟେ ପରିଘ ଘେନି ମାରି ।
 ତେଜଂଶ ପବନ ତନୟେ ତାହା ଧରି ॥
 ସଂଘରି ନପାରି ଯେ ପଡ଼ିଲା ଆସି ଦେହେ ।
 ଆନଳୋକ ହୋଇଲେ ପଡ଼ନ୍ତାନା ମୋହେ ॥
 ବଜ୍ରକୁ ଆଣି ଯେ ମାରୁତି ଶ୍ୟାମାର ।
 ଅଙ୍ଗରେ ପଡ଼ି ଶର ହୋଇଲା ଶତେତୁର ॥

ତାହା ସହି ହନୁ ବିଧାଏ ମାଲକା ।
 କୁମକର୍ଣ୍ଣପୁତ ପଡ଼ି ମୋହ ଗଲା ॥
 ଝାଡ଼ିକାରେ ଛଠି କୋପକରି ଧାଇଁ ।
 ବଜ୍ରସମ ମୁଠିଏକ ମାଲକାକ ନେଇ ॥୭୦
 ବାଜନ୍ତେ ମୋହେପଡ଼ି ପବନର ସୁତ ।
 ଅଚେଷ୍ଟ ଦେଖି ସେ ଧାଇଁଲା ଦଇତ ॥
 ହନୁମତ ଅଚେଷ୍ଟ ଦେଖି ରଥରେ ପକାଇ ।
 ବାଉବେର କରି ରଥ ଲଙ୍କାକଲ ନେଇ ॥
 ମହାୟ ଦୃବିହ ଯେ ମୋହେ ପଡ଼ିଥିଲେ ।
 ଅଜ୍ଞଦ ସହିତେ ଛଠିଶ ବସିଲେ ॥
 ପୁଷ୍ପାବର ସୁଷେଣ ଅଜ୍ଞଦ ନଳନାଳ ।
 ହନୁମତକୁ ନେଲାବୋଲି ଧାଇଁଲେ
 ସକଳ ॥
 ରକ୍ଷକପି ବଳ ଓଗାଳିଲେ ଆଗେ ।
 ତାହାକୁ ଦଇତ ଯେ ବିହଇ
 ମାହାରରେ ॥୮୦
 ହନୁମତ ଚେତନା ପାଇଁଶ ଛଠିବସି ।
 ଦୈତ୍ୟକୁ ଚାପୋଡ଼େ ମାଲକା ନିପ୍ରାସି ॥
 ପଡ଼ିଲା ନିନ୍ଦୁକ ଯେ ରଥ ଛାଡ଼ି ତଳେ ।
 ପୁଷ୍ପା ଗୋଇଁଠାଏ ମାଲକା ଏମନ୍ତ ବେଳେ ॥
 ବୁକୁ ଲାଜିଶ ରକତ ଉତୁଗାରି ।
 କୁମକର୍ଣ୍ଣପୁତ ପଡ଼ିଲା ପ୍ରାଣ ହାରି ॥
 ରାବଣର ଆଗେ କହିଲା ଯାଇଁ ଚାର ।
 ଶୁଣି ବହୁତ ଶୋକକଳା ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଖରର ତନୟେ ।
 ରକ୍ଷକପି ବଳ ଅନେକ ନାଶକୟେ ॥୯୦
 ଏକ ନାରାଜେକେ ଲକ୍ଷେ କପି ଛେଦି ।
 ବାଏମେଘ ଜାଣି ଆସୁଛନ୍ତି ଖେଦି ॥
 ସଇନି ନ ସହନ୍ତି ତାହାର ଶରାଘାତ ।
 ଭାର୍ଜନ ନୋହିଲେ ଅଜ୍ଞଦ ହନୁମତ ॥
 ପୁଷ୍ପାବର ରାଜା ଆଡ଼େ ହୋଇଗଲା ।
 ଯହୁଁ ସେ ଅପ୍ରମାଣ ସମର ଦେଖିଲା ॥
 ଅଷ୍ଟସେନାଏ ଯେ ଲାଜିଲେ
 ବେଦୁଁବେଳ ।
 ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ଚାହାନ୍ତି ପଲପଲ ॥
 ଦୁକା ଅଗ୍ନି ଜାଣି ଦହଇ ସଇନ ।

ରହୁବର ଚକର ଯେ ପବନୁ
 ବହନ ॥୧୦୦
 ମକ ରାକ୍ଷସକୁ ବେଡ଼ିଲେକ ଆସି ।
 ରାହୁଗ୍ରସ୍ତ ଯେହ୍ନେ ଓଗାଳଇ ଶଶା ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲଇ ଦଇତ ।
 ତୋହୋର ନାରାଜେ ପଡ଼ିଲା ମୋର ତାତ ॥
 ମୁହିଁ ଯେ ମକରାକ୍ଷସ ପିତା ମୋର ଖର ।
 ଆଜ୍ଞରେ ଜଟିଆ ତୋତେ ପେଷିବି
 ଯମପୁର ॥
 ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ କେ ତୋର ଜାଣଇ
 ବାପ ।
 କିଂପା ହୋ ଦଇତ ଆଗ କଲୁ ଧାପ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ କଲେଣ ବୁଝିବା ବଡ଼ ସାନ ।
 ରାକ୍ଷସମାନେ ତୁମେ ସକିଏ
 ଅଗ୍ନିଆନ ॥୧୦
 ପିତା ଯେବେ ତୋହୋର ମୋହୋର ହାଥେ
 ମଲା ।
 ତୋହୋର ବୋଲେକି ହୋଇ ଆନ କଲା ॥
 ବାପକୁ ନ ଦେଖି ତୁ ବଣା ହୋଇଅଛୁ ।
 ତେଣୁ ସେ ସାଂଗ୍ରାମ ମଣ୍ଡଳେ ମୋତେ ପୁଛୁ ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ତୋର ପଡ଼ିଲା ପିଅର ।
 ସେହିଦିନୁ ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖିଲୁ ନୀଳ ତୋର ॥
 ଯେବେ ଯେହିକ୍ଷଣି ପଠିଆଇବା ତୋତେ ।
 ତୁ ଯେବେ ବଳାରେ ଲେଟିଛୁନି ମୋତେ ॥
 ଚଉଦ ସହସ୍ର ବଳ ଦେଖ ତୋର ଯାଇଁ ।
 ଯମପୁରେ ଅଛନ୍ତି ବସି ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ॥୨୦
 ତହିଁ ଯାଇଁଶ ତୁ ଲକ୍ଷବହୁ ଚିହ୍ନ ।
 ମୁଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡି ତୋର କରଇ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ॥
 ଶୁଣି ଦଶକାଶ୍ଵ ଯେ ପେଷିଲା ଅସୁର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛେଦିଲେ ତା' କିଣ୍ଡୁ ପ୍ରକାର ॥
 ଖରର ତନୟେ ଯେ ମାଲକା ଦଶବାଣ ।
 ବାବଳ ବାଣେ ତାହା ନିବାରିଲେ ରଘୁରାଣ ॥
 ଅନୁଆନ ଶହସ୍ର ଧରିଣ ରାମ ମାରି ।
 ଏକର ପେଷନ୍ତେ ଯେ ଆରୋକ ନିବାରି ॥
 ଦୁଇ ଚାରି ଦଶବିଂଶ ଚିରିଣ ଯେ ଶବ ।
 ଏଣୁ ତେଣିକି ନାରାଜ ଯେ ଆତଯାତ
 ହୋଏ ॥୩୦

ଘୋର ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ ବିଚାରି ।
 ହେଲ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଦୈତ୍ୟକୁ ନ ପାରି ॥
 ଲଘୁକ୍ତିତ ପରାଏ ଅଟଇ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ।
 ବଜ୍ରଘାତ ଜିଣି ପଡ଼ଇ ଯେହାର ଶର ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ରାମ ଧନୁ ସଜ କଲେ ।
 ରଣଭୂମି ଗୋଟା ଅନ୍ଧକାର କଲେ ॥
 ସହସ୍ରକ ବାଣ ଯେ ବିକ୍ଷିଲେ ଦାଶରଥ ।
 ଦୈତ୍ୟର ଶ୍ୟାମାର କାଟିଲେ ବିକୋଟି ॥
 ତାକ୍ଷ ନାରାଜମାନେ ଦେହେ ବସିଛନ୍ତି ।
 ଆନନ୍ଦେ ଅସୁର ରୁଧିର ପିଅନ୍ତି ॥୪୦
 ବିକରାଲ ହୋଇ ଖରର ତନୟେ ।
 ଅସ୍ତ୍ର ଖଣ୍ଡିବାକୁ ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର କୟେ ॥
 ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜ ଦିବସ ଆଲୁଅ ଦିଶଇ ।
 ପୁଣି ପୁଣି ଦାନେବ ଅନେକ ଶର ପେଷଇ ॥
 ତାକ୍ଷ ନାରାଜେକ ଯେ ପେଷିଲେ
 ଦାଶରଥ ।
 ଅସୁର ଧନୁଶର କାଟିଲେ ତଡ଼ତି ॥
 କୋପେଣ ଦାନେବ ଶକତି ଘେନି ମାରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛେଦିଲେ ତାହା ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର କରି ॥
 ଅଧାରୁଥ ବାଣ ଯେ ପେଷିଲେ ରଘୁମଣି ।
 ମକରାକ୍ଷସକୁ ଦେବ ପକାଇଲେ ହାଣି ॥୫୦
 ବେକଠାରୁ ଛିଡ଼ି ଯେ ହୋଇଲା
 ବେନିଖଣ୍ଡ ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ପିଣ୍ଡମୁଣ୍ଡ ॥
 ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସହିତେ ମୁଣ୍ଡଛିଡ଼ି ।
 ପ୍ରାଣଯାତେ ଅସୁର ପାଡ଼ିଲା ସିଂହରଡ଼ି ॥
 ପଡ଼ିଲେ ରାବଣ ଛଡ଼ ସେନାପତି ।
 ପକାଇଲେ ଅସୁରେ ଯେ କରିଣ ପ୍ରାଣ
 ଭାତି ॥
 ବିଭାଷେଣ ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ରାମଗାଉ ।
 ଆଜ୍ଞି ସାଂଗ୍ରାମ ଦେବ ଏତିକିହିଁ ହଉ ॥
 କାଳିଦିନକ ଯେବେ ଘଡ଼ିସାତ ।
 ଦୁଇବଳ ସଇନି ପଡ଼ିଲେ ଅପ୍ରମିତ ॥
 ଚାଲି ବାହୁଡ଼ିଣ ଯିବାକ ଗୋପାଳ ।
 ଆଜିର ରଣ ମୋର ଦେଖିଲକ
 ନାହିଁ ॥୬୦

କୁମ୍ଭନିକୁମ୍ଭ ରାବଣର ପଡ଼ିଲେ ପୁତୁରା ।
 ଖର ତନୟେ ମକରା ମାହାବୀରା ॥
 ବକ୍ରଅଙ୍ଗ ଶୋଣିତାକ୍ଷ କୁଳୁପାକ୍ଷ ମଲା ।
 ଅସୁର ବଳ ଆଜ ଅଧେ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
 ଯିବା ବାହୁଡ଼ି ନକର ରାମ ଖେଦ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବିଭୀଷଣ ପଡ଼ଇ ଶ୍ରୀରାମ
 ପାଦ ॥
 ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗକୁ ଶ୍ରୀମ ହୋଇବ ଗୋସାଇଁ ।
 କାହାକୁ ଯୁଝିବୁ ଯେଥୁରେ କେହି ନାହିଁ ॥
 ଦେଖ ପଳାଇଣ ଗଡ଼େ ପଶୁଛନ୍ତି ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ପରମ ତୋଷମତି ॥
 ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ବିଭୀଷଣକୁ ହିଁ
 ତୋଳି ।
 ରକ୍ଷ କପିମାନେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି ॥
 ବାହୁଡ଼ା ବିଜେ ସ୍ବାମୀ କଲେକ ରଘୁନାଥ ।
 ବିକ୍ରମ ସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ କାଞ୍ଚ ହସ୍ତ ॥
 ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଧରେ ବସିଲେ ରଘୁସାଜଂ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରେ ବସାଇ ॥
 ବିଭୀଷଣ ରାଜା ଯେ ହୋଇଲା ଆଗିଆଣି ।
 ପଛେ ଆସୁଛନ୍ତି କପି ନୃପମଣି ॥ ୮୦
 ବାମେଣ ଜମ୍ବେବ ତାହାଣେ ସୁଷେଣ ।
 ଆଗଭରି ବାଜଇ ଯେ ଟମକ ନିଶାଣ ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେନାପତି ମୂଳେ ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ।
 ମଲମାହାମଲ ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ॥
 ପରୁଆର ପଡ଼ି ରାମର ସଙ୍ଗେ ଯାନ୍ତି ।
 ରଣଜୟେ କରିଣ ସଜନି ବାହୁଡ଼ନ୍ତି ॥
 ସବୁକରି ଶ୍ୟାମର ରକତ ରଙ୍ଗମୟେ ।
 ବିଭୀଷଣ ବାହିଁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି
 ରାମରାୟେ ॥
 ଆହେ ଲଙ୍କପତି ଲାହୁକିତର ଶରେ ।
 ଅନେକ ରିକ୍ଷକପି ପଡ଼ିଲେ ସମରେ ॥ ୯୦
 ଆଜ ତ ବାପପୋଏ ନୋହିଲେ ବାହାର ।
 ଏମନ୍ତେ କେତେ ବଳ ନଇଲେ ତାହାର ॥
 ବାବୁ ରାବଣରେ ଅର୍ଜିଲୁ ଏଡ଼େ ଶିରା ।
 ଆପଣେ ହରାଇଲୁ ହାନ ବ୍ୟୁଧକରି ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ରାମପଛକୁ ତାହାନ୍ତି ।

ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭିତରେ ଯେ ଧୁଆଁମାନେ ଯାନ୍ତି ॥
 ରାୟେବ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ବିଭୀଷଣ ।
 ପୋଡ଼ିବାର ଘରମାନ ଛଡ଼ାଉଛି ରାବଣ ॥
 ମେଘନାଦ ସହିତେଣ ତେଣେ ନାଗିଛନ୍ତି ।
 ଆମ୍ଭକୁ ଭାଏ ନାହିଁ ଛଡ଼ାଇ ପଶନ୍ତି ॥ ୧୦୦
 ଏବେ ସେ ଶୁଣିମନା ପୁତୁରାକ ମଲା ।
 ବକ୍ରଅଙ୍ଗ ଶୋଣିତାକ୍ଷ କୁଳୁପାକ୍ଷ କ୍ଷଏଗଲା ॥
 ସଜନି ପଡ଼ିବାର ଶୁଣିମ ବାରତା ।
 କିସ କିସ କଥା ଭାଳିବେ ପୁତ୍ରପିତା ॥
 ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ହୋଇବ ଆଉ କିସ ।
 ଜାଣୁ ଜାଣୁ ସଂହାଥେ ଖାଇଲାକ ବିଷ ॥
 ଯେବେ ଭାଳିଲେଣ ବୁଧୁଅଛି କାହିଁ ।
 ବିଭୀଷଣର ବଚନେ ବୋଲନ୍ତି
 ରଘୁସାଜଂ ॥
 ଅଛି ବୁଧୁ ଯେକ ଯଦି ସମର୍ପଇ ସାତା ।
 ସୁଖେ ଭୋଗ କରଇ ଲଙ୍କା ଦଶମଥା ॥ ୧୦୧
 ନୋହିଲେ ପ୍ରାଣ ତାର କେବେହେଁ ନ
 ପାଇଁ ।
 ଜାନେକାର କୋପ ଅଗ୍ନି ପୁର ତାର ଦହଇ ॥
 ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ବୋଲଇ
 ବିଭୀଷଣ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଯେ ହୋଇଲେ
 ପରବେଶ ।
 ହନୁମନ୍ତ କାନ୍ଧରୁ ଯେ ଓହ୍ଲନ୍ତି ରଘୁଶିଷ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲଇ ଲକ୍ଷଣ ।
 ନମସ୍କାର କରି କଲାକ ପ୍ରତିକ୍ଷଣ ॥
 ଧନୁ ଶହସ୍ର ଧରି ନାଲର ହାଥେ ଦେଲେ ।
 ତ୍ରୋଣ ଦୁଇବିଡ଼ା ବିଭୀଷଣ
 ଘେନିଲେ ॥ ୧୦୨
 ଅମଳାଶ ବସ୍ତ୍ର ଲକ୍ଷଣ ଧନୁଶର ।
 ସବୁ ସମ୍ଭାଳି ଯେ ତାରାର ପିଅର ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେନାଯୁଥପତି ସଜନି ସହିତେ ।
 ଦେବନଦୀରେ ସ୍ନାହାନ କଲେକ
 ବେନିକ୍ରାଥେ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ।

ଦେବ ପିତୃଗଣକୁ ଜଳଦାନ ଦେଲେ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଅଶୀକୋଟି
 ରକ୍ଷ ।
 ଦୁଶନ କଲେ ଆସି ଘେନିଣ ତାରାକ୍ଷ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର କଣାଇଲା ଯୋଡ଼ି ବେନି କର ।
 ଆଜ ଏତେ ବଳ ଅଇଲେ ରଘୁବୀର ॥ ୧୦୩
 ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ଭାଲୁକଟ ବାହିଁ ।
 କିସ କିସ ବାରତା ଶୁଭଇ ତେଣେ ଯାଇଁ ॥
 କୁମ୍ଭକାଏ ବୋଇଲେ ଦେବ ନ ଜାଣୁ ଆମ୍ଭେ
 କିଛି ।
 ଯାଆନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ଆସନ୍ତା ଆସୁ ଅଛନ୍ତି ॥
 ପରିଦିନ ଏକା ରଡ଼ିଏ ଶୁଭିଲା ।
 ଥଏ ନ ଜାଣିଲୁ କେହି ନ କହିଲା ॥
 ହସି ରଘୁନାଥ ଜମ୍ବେବକୁ କହି ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଗର୍ଜନ ଶୁଣିଲେଟି ଯେହି ॥
 ବାବୁ ରାକ୍ଷସରେ ମରିବାର ତୋର ଧନି ।
 ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳପୁର ତିନି ॥ ୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣିଲା ତାର ରଡ଼ି ।
 ତାହାକୁ ମାଇଲୁ ଆମ୍ଭେ ସାଂଗ୍ରାମେ ଅଛି ପଡ଼ି ॥
 ରାବଣର ଭାଇ ସେ ନାମ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ତେତେ ଦୂରକୁ ଶୁଭିଲୁ ତାହାର ଗରଜନ ॥
 ଶୁଣି ଜିଭ କାମୋଡ଼ିଲେ ଅଇଲା
 ରକ୍ଷମାନେ ।
 ଦୁଇହାଥେ ଭୁଜଂ ଛୁଜଂ ଲଗାଇଲେ
 କାନେ ॥
 ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ ଶୁଣସି ହୋ ନୀଳ ।
 ଆଗିଆଣି ଥାଠେ ରଖ ଯେହୁ ବଳ ॥
 ଯୁଝିଲାର ମାନେ କହମୂଳ ଖାବୁ ।
 ଏମାନେ ଯେହିକ୍ଷଣ ଆଗିଆଣି
 ହୋଅବୁ ॥ ୪୦
 ଆଞ୍ଜାପ୍ରମାଣେ ଯେ ଗଲେ ରକ୍ଷ କପିବଳ ।
 ପାଞ୍ଚକ୍ଷେ ଠଣା ଦେଲା ଦେଇ ନୀଳ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ଦେହ ତାକୁ ଦେଖାଇଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ମାଇଲେଟି ବୋଲିଣ କହିଲେ ॥
 ଦେଖି ରକ୍ଷକ ଯେ ହୋଇଲେ ଉକ୍ଷତ ।
 ରଘୁନାଥକୁ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ବହୁତ ॥

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
 ସ୍ବାହାନ ସନ୍ଧ୍ୟାସାରି ନବରକୁ ଯାଏ ॥
 ଫଳମୂଳ ଭୋଜନ କଲେକ ଦାଶରଥ ।
 ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବବ ପ୍ରଭୃତି ॥୬୦
 ଅଷ୍ଟସେନା ସହିତେ ରକ୍ଷକପିବକ ।
 ଯେ ଯିବ ସୁହାଜଲା ଶୁଂଭିଲେ ସେ ଫଳ ॥
 ଆଶୋବନ ସାରି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ।
 ଗୁଆଫଳ କୋଳି କଷାଅର୍ଥେ ଖାଇ ॥
 ଶ୍ରମେଣ ନିଦ୍ରା ଯେ ଅଶକତ ଦେହ ।
 ଶେଷ୍ୟାପାରି ଦେଲା ସୁମିତ୍ରାର ପୁଅ ॥
 ମୃଗଛାଲେଣ ଯେ ଅମଳାଶ ଶାଢ଼ୀ ।
 ତହିଁରେ ରଘୁନାଥ କ୍ଷଣେକ ପହୁଡ଼ି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ପାଦ କରଇ ମଞ୍ଚାଳନ ।
 ଲକ୍ଷଣର ଜାନୁରେ ଦେଲେକ
 ସାମସ୍ଥାନ ॥୬୦
 ସେନା ସେନାପତି ଯେ ପାରଶେଣ ଥିଲେ ।
 ଗତ ଯୁଦ୍ଧ କଥା ବିଚାରି କହିଲେ ॥
 ନାନାକଥାମାନ ଯେ କୁହାକୋହି ହୁଅନ୍ତି ।
 ସଦାଶିବ କହନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ ହେବବନ୍ତୀ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ରାବଣ ଅଗ୍ରତେ ।
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଯୋଡ଼ିଣ ବେନି ହସ୍ତେ ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ପ୍ରତାପା ଲଙ୍କେଶ୍ବର ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଯେ ଦଶରଥ କୁମର ॥
 ବିଷମ ଯୁଦ୍ଧ ଆସି କଲାକ ଜଟାଧାରୀ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବେନିପୁତ୍ର ଗଲା ସେହୁମାରି ॥୭୦
 ବହୁଅଙ୍ଗ ମକରାକ୍ଷସ ସେହୁ ଯେ ପଡ଼ିଲେ ।
 ଶୋଣିତାକ୍ଷ କୁକୁପାକ୍ଷ ବେନିବୀର ମଲେ ॥
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ାରଥ ପାଦାନ୍ତ ଲେଖା ନାହିଁ ।
 ଅନେକ କୋବନ୍ଧ ଯେ ମଡ଼ା ନାଟିଲା
 ରଣଭୂମି ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣେଶ୍ବର ଯେ ବିକଳ
 ହୋଇଲା ।
 ପୁତୁରାକୁ ସୁମରି ଅନେକ ଶ୍ଳୋକ କଲା ॥
 ବୋଇଲା ବାବୁରେ କୁମ୍ଭନିକୁମ୍ଭ ବେନି ।
 ବାପ ଦୁମରରେ ସାଙ୍ଗେ ଗଲାକି ଘେନି ॥
 ଦେବେଶ ଅଗୋଚର ମନିଷେ କେହୁ
 ମରି ।

କିସେ ବାଘଭେଳିକି ଜାଣଇଁ
 ଜଟାଧାରୀ ॥୯୦
 ମୁଖ ଦେଖିଲେ ତାହାକୁ ନ ପାରି ଶସ୍ତ୍ର
 ଘେନି ।
 ନିଶ୍ଚୟ ଯତି ଜିଣି ପାରଇ ପୁର ତିନି ॥
 ଯେବେ କିସ ବୁଧ୍ଯ କରିବଇ ମୁନିଂ ।
 ବିକଳ ହୋଇଲା ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଚାହିଁ ॥
 ଭୋପୁତ୍ର ଦେଖିଲୁଟିକି ଯତିର ସାହାସ ।
 ବ୍ରହ୍ମଶସ୍ତ୍ର କଲେ ନୋହିଲେ ହାଦେ ନାଶ ॥
 ତୋହୋର ପରାୟେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ
 ଯୁଦ୍ଧ କଲୁ ।
 କହୁଣିସି ପ୍ରକାରେ ମାରି ତ ନପାରିଲୁ ॥
 ସ୍ବର୍ଗରେ ପଶି ବାବୁ ଜିଣିଲୁ ବଜ୍ରଧର ।
 ବୁଧ୍ଯ ହରାଇଲୁ ବାବୁ ମନୁଷ୍ୟହାଥର ॥୧୦୦
 ରିକ୍ଷକପି ମୋତେ ଦୁଃଖ ଦେଉଛନ୍ତି ।
 ମାନେବ ଦୁଇଜଣ ମୋର ସଂଗୋତ୍ର
 ମାରନ୍ତି ॥
 ଦେଖିବା ଛାଡ଼ି ଏହା ଶୁଣିମାକୁ ଲାଜ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବୋଲନ୍ତି ମୋତେ ଦେବାଧିପଦେବ
 ରାଜ ॥
 ମନୁଷ୍ୟମାତ୍ରକ ମୋତେ ଏତେ ଦୁଃଖ
 ଦେଲେ ।
 ଯାହାର ମୁଖ ଦେଖିଣ ଦେବ ଭାଏ କଲେ ॥
 କପି ନ ମରନ୍ତି ଆମ୍ଭର ମାଇଲେ ।
 ପୁଣି ପ୍ରାଣ ପାଆନ୍ତି ଆମ୍ଭର ଅଇଲେ ॥
 ହେଲ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ନ ମରଇ ବଇରୀ ।
 ଶତ୍ରୁକୁ ସାନରେ ବୋଲିତ ନ ପାରି ॥୧୦
 ଅଗ୍ନି ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମେତ ଗୁପ୍ତତରୁ ଜାତ ।
 ସାନ ନ ବୋଲିବୁରେ ତନୁକ ଏକାନ୍ତ ॥
 ଦୟା ନ କରିଣ କରିବୁଟି ସମର ।
 ଦାରୁଣ ସମରତି ରାମ ଲକ୍ଷଣର ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ନୁହନ୍ତିଟି ସାନ ।
 ଖୁଦ୍ରତା ବିଭୀଷେଣ ଆବର ବାଳାନାନ ॥
 ଜମ୍ବବ ସୁଷେଣ ନୋହନ୍ତିଟି ଓଛ ।
 ଏହାକୁ ଦେଖିବୁଟି ଶ୍ରୀରାମ ସମକଳ ॥
 ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ସେନାପତି ।

ଏମାନେ ଦୁତୀଅଗ୍ନି କାଣି ତେଜ କାନ୍ତି ॥୨୦
 ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ଆବର ଅଷ୍ଟ ସେହୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତାକୁ ନ କରନ୍ତି ଗଣନା ॥
 ରକ୍ଷକପିବଳ ଯେକ ଯେକ ଯୋଧୁ ।
 ଜାଣନ୍ତି ସାଂଗ୍ରାମର ବିଷମ ଭେଦବୁଧ୍ଯ ॥
 ଯେହାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଯେ ବିଚାରି ଯୁଦ୍ଧକରି ।
 ଶତ୍ରୁକୁ ମାଇଲେ ଯେ ମଣୋହି ମୋହୋରି ॥
 ନୋହିଲେଣ ଆକୁ ଛାଡ଼ିଲଇଁ ଅନ୍ନ ।
 ସୋଦର ଭାଇ ମୋର ପଡ଼ିଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥
 ପୋଏ ପୁତୁରା ଯେ ପାରତି ଲୋକ ମଲେ ।
 ରଥଗଜ ପାଦାନ୍ତ ଅନେକ କ୍ଷଏଗଲେ ॥୩୦
 ଏ ଦୁଃଖ ପାଶୋରଇ ତୋହୋର ମନ
 କଲେ ।
 ସବିହେଁ କାଅନ୍ତି ଯେକା ହନୁମନ୍ତ ଥିଲେ ॥
 ଆଜ୍ଞାହିଁ ଚାର ମୋତେ କହିଲେ ବାରତ ।
 ହେମବନ୍ତକୁ ଗଲା ପବନର ସୁତ ॥
 ମଉଷୋଧୁ ଆଣି ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ
 କାଆଁଇଲା ।
 ଜମ୍ବବ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାହା ଉପାଏ କଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯେ କମ୍ପଇଁ ଅରହର ।
 କରଯୋଡ଼ି କହଇ ଯେ ପିତାର ଆଗର ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଲଳାର ଆଧିପତି ।
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ଶତ୍ରୁକୁ କିଂପା କରୁ ରାତି ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମର ଆନେ ପ୍ରାଣ କାହିଁ ଅଛି ।
 ବିରହ ଜରେ ସେ ହୋଇଅଛି ଦୁଃଖୀ ॥
 ଗତ ଆତ୍ମା ପରାଏ ହୋଇଲାହିଁ ତାର ବଳ ।
 ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧ କରଇ ପ୍ରାଣର ବିକଳ ॥
 ଲାଜେ ସେ ଧନୁଧରି ସାଂଗ୍ରାମରେ ପଶି ।
 ଧାତୁକ୍ଷୟ ହୋଇଲାନ୍ତି ଭାରିଯା ଉପେକ୍ଷି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚିନ୍ତାରେ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରାଣ ଦୁଃଖୀ ।
 ବୋଇଲା ଏଡ଼େ ଦେହ ଯାଉଅଛି ଶୁଖି ॥
 ଭାରିଯାକୁ ନ ଦେଖି ହରାଇବ ପ୍ରାଣ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଭାଲଇ ସୁମିତ୍ରାନନ୍ଦନ ॥୫୦
 ଭାଳି ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣ ହାରି ।
 ଦୁଇଭାଇ ଧନୁ ନ ପାରନ୍ତି ଧରି ॥
 ଲୋକ ଲାଜକୁ ସେ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଶନ୍ତି ।

ତାହାଙ୍କର ନଜଲେ କପି ନୁଆସତି ॥
 ତେଣୁ ସେ ଉତ୍ତାହୋଇ ସାଂଗ୍ରାମେ ଥାନ୍ତି ।
 ତାହାଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଆପଣେ ଅଛି ମୁହିଁ କଷ୍ଟି ॥
 ସୁଗ୍ରାବର ବୋଲି ତାତ ବୋଲୁଅଛୁ ଯାହା ।
 ମୁହିଁକି ସାଂଗ୍ରାମେ ଗଣର ଯେ ତାହା ॥
 ବାଳାର ନନ୍ଦନ ଯେ ଅଟଇ ଅଙ୍ଗଦ ।
 ଖୁଡୁତା ପୁରୁରାଙ୍କର ଉକୁଟିଅଛି ବାଦ ॥୬୦
 ସୁଗ୍ରାବର ବୋଲଇ ମୁଁ ବାଳାକି
 ମରାଇଲି ।
 ତାହାର ରାରିଯା ଯେ ଧନ ଭୋଗ୍ୟକଲି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ କୁମାରନିକି ସଂହାରଇ ମୋତେ ।
 ପିତାର ଶତ୍ରୁ ମୁଁ ତାର ଅଟଇ ଯୁଗତେ ॥
 ରାତ୍ର ଦିବସେ ସେ ବିଚାରଇ ଏହା ।
 ତେଣୁ ବଳଭଗା ହୋଇଲା କପିନାହା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ତରେ ସେ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଶିଥାଇ ।
 ଧରିଆଣିଲା ତୋର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭାଇ ॥
 ଧରୁ ଧରୁ ସେ ପିଟି ପଳାଇଣ ଗଲା ।
 ତାହାର ସାଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ ଅଛଇନିକି କଲା ॥୬୦
 ଅଙ୍ଗଦ ବିଚାର କରଇ ଦିବାନିଶି ।
 ନ ପୁଣି ସୁଗ୍ରାବର ପକାଇ ମୋତେ ନାଶି ॥
 ପିତାକୁ ମରାଇଲା ହିଂସାଗୁଣ ଧରି ।
 ବାଳା ପୁତ୍ର ବୋଲି ପୁଣି ମୋତେ ମାରି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଭାଇଇ ତାରାର ତନୟେ ।
 ହାଡ଼ ଆଉଁ ତାର ମାଏସଂ ମିଳାୟେ ॥
 ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ସାଂଗ୍ରାମରେ ଥାଇଁ ।
 ମୋତେ ଦେଖିଲେ ସେ ଦୂରହୁଁ ପଳାଇ ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ସମରେ ମୁଁ ନଗଣଇ ତାତ ।
 ପୂର୍ବେ ବଳ ତାର ଥିଲାକ ବହୁତ ॥୬୦
 ଯେବେ ନିସତ ହୋଇଲା ତୋର ଭାଇ ।
 ସର୍ବଦା ଶ୍ୟାମରେ କି ବଳ ଦର୍ପ ଥାଇ ॥
 ଶତ୍ରୁରେ ଶରଣ ପଶିଲା ଯେବଣ ଦିନ ।
 ଯଶଶ୍ରୀ ଆୟୁଷ ହୋଇଲା ତାର ଖିନ ॥
 ବୁଦ୍ଧିବଳ ନାଶିଲା କୁଳଶାଳପଣେ ।
 ମୋହୋର ଛାମୁରେ ମିଳିବ କି ରଣେ ॥
 ଏକା ହନୁମନ୍ତକୁ ମାଇଲେ ଯୁଦ୍ଧ ସରି ।
 ଅକ୍ଷୟେ କୁମାରକୁ ପକାଇଲା ମାରି ॥

ଏ ଲଙ୍କପାଟଣା ସେ ପୋଡ଼ିକରି ଗଲା ।
 ବିଚିତ୍ରପୁରମାନ ଅଗ୍ନିରେ ଦହିଲା ॥ ୯୦
 ଆଜ ପୋଡ଼ିବାର ତାହାର ସେ ବୁଧୁ ।
 ହନୁମନ୍ତ ମୂଳ ତରୁ ଆଉମାନେ ଓଷଧୁ ॥
 ତାହାକୁ ମାରଇ ଯେବେ ଯେ ମୋହୋର
 ସତ୍ୟ ।
 ପୁଣି ପୁଣି ପ୍ରତଜ୍ଞା କରଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ଆଜି ସଂହାରିବି ରକ୍ଷକପିବଳ ।
 ରଖି ନ ପାରନ୍ତି ଦକ୍ଷଦିଗପାଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ସୁଗ୍ରାବର ।
 ଏହାଙ୍କର ରୋଧୁର ଖାଇବ ମୋର ଶର ॥
 ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ଉଠିଣ କୋଳ କଲା ।
 ଦିବ୍ୟବସ୍ତ୍ରମାନ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲା ॥୧୦୦
 ଯାଅବାବୁ ବେଗେ ଜୟେକରି ଆସ ।
 ତୋହୋର ଅଜଲେ ହୋଇବି ଅବକାଶ ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।
 ମାରିବି କପିବଳ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଆସି ଚଢ଼ିଲାକ ରଥ ।
 ସେନା ସେନାପତି ଯେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥
 ରଥଗଜ ପାଦାନ୍ତ ଗଣିତ ନ ପାରି ।
 ବୀରତୁର ନାଦେ କମ୍ପଇଁ ବସୁନ୍ଧରା ॥
 ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱାରେ ବଳ ବାହାର
 ହୋଇଯାନ୍ତି ॥୧୦
 ସୁବଳୟାଗିରିରେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
 ପଟୋଆରି ଅଛନ୍ତି ଯୋଧାୟେ ସମସ୍ତ ॥
 ଥାଠ ଦିଶିଲାର କହିଲେକ ଯାଇଁ ।
 ଅସୁରେ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଅଇଲେ ଗୋସାଇଁ ॥
 ସେନାସେନାପତି ଆସୁଛନ୍ତି କେହୁ ।
 ଏତେ ବେଳ ଯାଏ ନ ଦିଶଇ ସେହୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ସୁଗ୍ରାକି ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ।
 ଆମର ସଜନି ଓହ୍ଲୁଅ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଆଗିଆଣି ଦଶେ ହୋଇ କର ମରାମରି ।
 ପଛେଣ ଆମେ ଯେ ଯିବା ବୁଝିକରି ॥୨୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ସୁଗ୍ରାବର ରାଏ ।
 ନାମଧରି ଯୁଦ୍ଧକୁ ସଜନି ବଢ଼ିଆଏ ॥

ଶୁଣିଣ ଧାର୍ମଲେ ଯେ ରକ୍ଷକପିବଳ ।
 ସବୁକରି ହସ୍ତରେ ଅଛି ତରୁଣିକ ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ ଯାଆନ୍ତି ଆଗେ ଖେପି ।
 ଅସୁରଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଭେଟିଲେ ଯାଇଁ କପି ॥
 ରଣ ଝଣ ଧୟୋଳ ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ।
 ପରିଘାଇ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ଅପାର ॥
 ବୃକ୍ଷେ ପିଟାପିଟି ଶିଳେ ମରାମରି ।
 ଜଡ଼ବନ୍ଧ ହାୟୋକ ମୁଣ୍ଡେ କୋଡ଼ାକୋଡ଼ି ॥୩୦
 ଖଡ଼ଗେ ହାଣନ୍ତେ ଧରନ୍ତି କପି ଯାଇଁ ।
 ଶକତି ପରିଘକୁ ଅଛନ୍ତି ପିଠିଦେଇ ॥
 କାଣ୍ଡ ପଡ଼ିଲେ ରଣେ ନ କରନ୍ତି ଶଙ୍କା ।
 ଦୁଇବଳ ଅଟନ୍ତି ରଣଗୋଳ ରକା ॥
 ସିଂହରଡ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି ସାଂଗ୍ରାମେ ସୁଖ ପାଇ ।
 ଛଣେ ହେ ନିସତ ହୋଅନ୍ତି କେହି ନାହିଁ ॥
 ଘଡ଼ିଏ ପରିଯନ୍ତେ ବାଜିଲା ସମର ।
 ସବୁକରି ଦେହ ରକତେ ଜରଜର ॥
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ସୈନ୍ୟ ବିକରାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ।
 ରାବଣର ସଜନ ଯେ ପଳାଇଲେ
 ବିକୋତି ॥୪୦
 ଭାଜିଲେ ଅସୁରେ ଦେଲେ ପଛଘୁଆ ।
 କୁଆ ତରେ ଯେହ୍ନେ ଦିବସେ ଲୁଚେ
 ପେଟା ॥
 ବେଳୁ ବେଳ ନିସତ ହୋଇଲେ ଦନୁଜ ।
 ସହି ନ ପାରିଲେ କପିଙ୍କର ତେଜ ॥
 ରାବଣ ଥାଠ ଯେ ବାହୁଡ଼ି ପଳାଇଲେ ।
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱାର ବାଟେ ଗଡ଼ରେ ପଶିଲେ ॥
 ଲଙ୍କାରେ ପଶନ୍ତେ ଦେଖିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଦୂରୁଁ ସମାର୍ଜନା ଯେ କରଇ ନିଜ ହସ୍ତ ॥
 କିଂପା ପଳାଅରେ କିଏ ଭାଏ ପାଇ ।
 ଅସୁରେ ବୋଇଲେ କପି ଅଛନ୍ତି
 ଗୋଡ଼ାଇ ॥୫୦
 ଗଡ଼ଦ୍ୱାର ପରିଯନ୍ତେ ତାଙ୍କ ପାରୁଛନ୍ତି ।
 ଆଜିର ଯୁଦ୍ଧ ଦେବ ରିଝାଉ ଯୁଝନ୍ତି ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନିଶ୍ଚରେ ହାଥ ଭରି ।
 ଆଜ ପକାଇବି ରକ୍ଷକପି ମାରି ॥
 ମୋହୋର ପଛକଡ଼ି ଥାଇଁଣ ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖ ।

ବାଜକି ବାତୁଳରେ ସମର ଉପେଷ ॥
 ଏହିମତେ ଶତ୍ରୁ ଦେଖିଲା ନିଉନ ।
 ନିସତ ହୋଇଲରେ ଲଙ୍କାର ସର୍ବଜନ ॥
 ରକ୍ଷପ୍ରକଟକୁ ପକାଇ ଆସୁଅଛ ॥
 ମୁହିଁ ଆପଣେ ଦେଖୁଛଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥୬୦
 ଯେତେକ ବୋଲି ବାର ରଥ ଧୁଆଁଇଲା ।
 କୃତାନ୍ତେକ ଦେବତାକି କୋପେଣ ଅଇଲା ॥
 ଦାରୁ ବାହାର ଯେ ହୋଇଲା ବିକରାଳ ।
 ଅପୁରକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ମାରନ୍ତି ରକ୍ଷକପିବଳ ॥
 ଯହୁଁ ମେଘନାଦର ଦିଶିଲକ ରଥ ।
 ଧାଇଁ ରକ୍ଷକପି ମାଜଲେ ପରବତ ॥
 ବିଚିତ୍ର ନାରାଜେ ଛେଦକ ଇନ୍ଦ୍ର ଅଭରି ।
 ଦୁଇବକ ସେନା ହୋଇଲେ ମରାମରି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ପିଠିପାଗଣ ଦଳତ ।
 ଅନେକ ବାନର ମାଜଲେ ଶସ୍ତ୍ରଯାତ ॥୬୦
 ଅଭିମାନ ଘେନି ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ରଣେ ମରିବାକୁ ନିସତ ନୋହିଲେ ॥
 କଠୋର ମାରେଣି ମାରନ୍ତି ପରିଘାତ ।
 ଦୁଇବକ ଲୋକକର ଓପ୍ରୋଧ କିଛିନାହିଁ ॥
 ବେଳୁଁ ବେଳ ସମର ହୋଇଲା ଅମରିଷ ।
 ରାକ୍ଷସକ ମାରେଣିକି ଭାଜିଲେ ତରୁଣିଷ ॥
 ପକାଇ ମନକଲେ ଶ୍ରୀରାମର ସୈନ୍ୟ ।
 ସୁବଳୟାରେ ଆଜ ଦେଖନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଦିଗ ଦହନ ଚିରାଜ ଦିଶିଲା ହୋ ଯେବେ ।
 ଆପଣେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାହିଲାନି
 ଯେବେ ॥୮୦
 ତାହାର ଛାମୁକୁ କି ଭାର୍ଜନ ରକ୍ଷହରି ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ବଳ ଯେ ପକାଇବ ମାରି ॥
 ରକ୍ଷପତିମାନେ ତୁମ୍ଭେ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯାଅ ।
 ଗାଡ଼ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲେ କହି ବଢ଼ିଆଅ ॥
 ଆଜ୍ଞା ପାଇଁ ଯେ ଧାଇଁଲେ ଅଷ୍ଟଦେହୀ ।
 ବାର ମହାବୀର କେ କରିବ ରଣନା ॥
 ରକ୍ଷମାର୍ଦ୍ଦନ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ନାଳ ସହିତେଣ ଘେନିଲେ ତିନିଗଛ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକଳା ଓଗାଳିଲେ ଯାଇଁ ।
 ପିଟିଲେ ତିନିଗଛ କୋପଭର ହୋଇ ॥୯୦

ଦେଖିଣ ମେଘନାଦ ଛେଦିଲା ତାକ୍ଷଣରେ ।
 ଶୀଠିଏକ ବାଣ ମାଜଲା କୋପଭରେ ॥
 ତିନିକରି ଦେହରେ ତିନି କୋଟି କାଣ୍ଡ ।
 ପଡ଼ିଣ ଗୋଧୂର ଗଳଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥
 କୋପେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ କରି ।
 ଅଶୀକୋଟି ପ୍ରକଟ ନିମିଷେକ ମାରି ॥
 ଏମତେ ଘଡ଼ିଏ ସାଂଗ୍ରାମେ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 କ୍ଷଣକେ ପାଞ୍ଚକାଣ୍ଡ ଧରିଣ ବିକ୍ଷିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଠ ପକାଇଲା ଦଳି ।
 କେହୁ ମଲା କେହୁ ପଡ଼ିଲେ
 ଲୋଟଗାଳି ॥୧୦୦
 କେ ମରିଅଛି କେ ଘାଆ ହୋଇ ପଳାଏ ।
 କେବଣ ରକ୍ଷ କପି ପଛକୁ ନ ଚାହେଁ ॥
 କେ ବୋଲଇ ମଲି କେ ବୋଲଇ ଡକା ।
 କେ ବୋଲଇ ସଜନି ନାଶୁଅଛି ଏକା ॥
 କେ ବୋଲଇ ବାବୁ କେ ବୋଲଇ ଆଇ ।
 କେ ବୋଲଇ କାଣ୍ଡ ଘାଏ ଜକୁଅଛି ଦେହୀ ॥
 ଚାରିକଟି ସଜନି ପକାନ୍ତି ଛିନଛତେ ।
 ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲେ ଦଶରଥଙ୍କର ବେନି
 ପୁତେ ॥
 ରହ ରହ ବୋଲନ୍ତେ ପକାନ୍ତି
 ଯେଣେତେଣେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଆସି ପଶିଲେକ ରଣେ ॥୧୦
 ଦୁରୁ ଦେଖିଲେକ ଦିଶଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଗଗନ ମେଘ ଯେହୁଁ ତଳଇ ତୁରିତ ॥
 ତେସନେକ ସଂସାତ ଦିଶଇ ଇନ୍ଦ୍ର
 ଅଭରି ।
 ରକ୍ଷ କପି ବଳ ଯେ ଆସୁଅଛି ମାରି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଦାଶରଥ ।
 ଆନ ମତେଣ ଯେ ପ୍ରତିକାର ନାହିଁ ଯେଥୁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମ ସହସ୍ର ଯେ ମାରିବି ରଘୁବୀର ।
 ଦିଅସି ଆଜ୍ଞା ମୋତେ କଉଶୁଳା ବାଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେ ଦୁହଇ ଉଚିତ ।
 କେମତେ ମରିବ ଯେ ବୀର
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥୨୦
 ସେ ବୁଧ୍ ଏବେ ସିନା କରିବୁରେ ବାବୁ ।

ମେଘନାଦ ମଲେ ମରନ୍ତିନା ସବୁ ॥
 ପାଣି ଶୁଖିଲେଣ ବନ୍ଧ ଦୃଢ଼େ ପୁରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମଲେ ସଜନି କିସ କରି ॥
 ଅପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧରେ ଜାଣଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ।
 ଏହାକୁ ମାରିବାକୁ ବୁଧ୍ ଯେକକର ॥
 ଦେଖି ଲଙ୍କା ଦେବତା ପରାୟେ ଦିଶୁଅଛି ।
 ଏହାର ଆନ୍ତେ ବାବୁରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନୋହି
 କିଛି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞାରେ ଲକ୍ଷଣ ବୀର ଖଜା ।
 ବୋଇଲା ଆଜି ସେ କରିବି ରଣ ରଙ୍ଗ ॥୩୦
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ପକାଇବି ମାରି ।
 ଆଗ ହୋଇଲା ବୀର ଧନୁଶର ଧରି ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଦୁରୁ ଦେଖିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ ମତେଣ ଛାଡ଼ି ଚଳିଲା ତୁରିତ ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଅଇଲେ ଦୁଇଗାଳ ।
 ଯେ ରଥରେ ଥିଲେ କି ଯେହାନ୍ତ କିଣି
 ହୋଇ ॥
 ଦେବଦଳଣ ରଥ ମୁଁ ଘେନିଣ ଆସଇ ।
 ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ବାଣେ ସବୁ ବିନାଶଇ ॥
 ଯେତେବୋଲି ଲଙ୍କାରେ ହୋଇଲା
 ପରବେଶ ।
 ସଜନି ପେଷିଦେଲା ଶ୍ରୀରାମର ପାଣ ॥୪୦
 ମାର କପି ରକ୍ଷ ମୁଁ ଆସଇ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ଯେତେକ ବୋଲି ଯାଇଁ ଭେଟିଲା
 ବିଂଶପାଣି ॥
 ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ନମାସ୍କାର କଲା ।
 ପୁତ୍ର ମୁଖ ଚାହିଁ ରାବଣ ବୋଇଲା ॥
 କେବଣ ତରିତ ହୋଇଲା ଆଜି ରଣେ ।
 ଏକା ବାହୁଡ଼ିଲୁ କେବଣ କାରଣେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଇଲା ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧ କଲି ।
 କଥାଏକ ଭାଳି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲି ॥
 ନିକୁସିଲା ବଟ ତଳୁ କାଢ଼ିବଲ୍ଲ ରଥ ।
 ଆବର ବିଚାରେକ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
 ଦଶମାଥ ॥୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣର ସମର ମହାଘୋର ।
 ବ୍ରହ୍ମଶର ସମାନ୍ୟେ ତାହାଙ୍କର ତାକ୍ଷ ଶର ॥

ଅନେକ ସାଂଗ୍ରାମ ଦେବ ହୋଇଲା
ଅକାରଣେ ।
ଭଲ ଭଲ ଯୋଧାଏ ପଡ଼ିଲେ ରାମ ବାଣେ ॥
ବୁଧୁଏକ ମୋର ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ।
ମାୟା ସାତାୟେକ ମାରିବାକ ନେଇ ॥
ନିରାଶ ହୋଇ ସେ ବାହୁଡ଼ି ଯାଉ ଯତି ।
ଆନବୁଦ୍ଧିରେ ସେ ନାଶ ନାହିଁ ଲଙ୍କପତି ॥
ରାବଣ ବୋଲଇ ଯେ ମିଳଇ ବିଚାର ।
ମାୟା ଭଣ୍ଡାର ତୁ ମୋହୋର କୁମର ॥୨୦
କରସି ଉପାଏ ଶତ୍ରୁ ଯେମନ୍ତେ ଯାଇଁ ।
ବଳେ ନୂଆରିଲେ ଉପାଏ କରିଆଇଁ ॥
ଶୁଣିଣ ମେଘନାଦ ଅଇଲା ତଡ଼ି ।
ଓଶେକ ବିପୁନେ ଚଳିଲାକ ଝଟି ॥
ଅଧବାଟେ ମାୟା ବୁଧୁୟେକ କଲା ।
ଜାମୋମାଳିର ସୁତକୁ କଟିକି ହକାରିଲା ॥
ବୋଇଲା ଯେହିଷଣି ଉପାଏକ କରି ।
ମାୟାରେ ଗିଆଇବୁ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ନଖମୁଖ ନାସିକା ହୋଇବାକ ସେହି ।
ଯେବଣ ରୂପଗୁଣ ଅଟଇ ବଜ୍ରଦେହୀ ॥୨୦
ବେଗକରି ଆଣ ସମର୍ପ ମୋର ପାଶ ।
ଶୁଣି ସିଂହନାଦ ଚଳିଲା ପ୍ରସାଗ ପାଶ ॥
ଆପଣାର ଭଗ୍ନୀ ସୁକାନ୍ତି ନାମେ ବାଳୀ ।
ତାହାକୁ ଘେନିଣ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଗଲା ଚଳି ॥
ମକରାକ୍ଷସର ଅଟଇ ସେ ବାମା ।
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ଭୁବନ ଉପମା ॥
ଭାଇ ଭଗ୍ନୀ ଯେ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲେ ।
ଜନ୍ମୋଦାପ ପ୍ରାଗରେ ଯାଇଁ ଶ ମିଳିଲେ ॥
ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ଯେ ସଙ୍ଗମ ହୋଅନ୍ତି ବେନି ।
ଗୁପ୍ତେ ସରସ୍ୱତୀ ଏମନ୍ତେ ନଦୀ
ତିନି ॥୮୦
କଣ୍ୟାପ ତୀର୍ଥ ବୋଲି ଯାହାବୋଲି କହି ।
ମନାସି ଝାସିଲେ ସେହି ତନ୍ତୁ ବହି ॥
ତାହାଜାଣି ଭଗ୍ନୀକି ସିଂହନାଦ ଘେନିଗଲା ।
ପବିତ୍ର ନଦୀକୁଳେ ଯାଇଁ ଶ ମିଳିଲା ॥
ମହାଦେବ ଦେବକୁ ନମସ୍କାର କରି ।
ବୋଇଲା ଯେବଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ଅଇଲୁ
ତ୍ରିପୁରାରି ॥

ସେ କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି ହୋଇ ତୋହୋର
ପରସନେ ।
ଯେତେବୋଲି ତହୁଁ ଚଳିଲେ ବେନି
ଜନେ ॥
ତିନି ନଦୀର ମଧ୍ୟେ ଅଛି ଅନ୍ତର୍ବେଦୀ ।
ଯହିଁ ବସି ରୁଦ୍ଧା ଦେବ କଳାକ ସିଦ୍ଧି ॥୯୦
ସେ ଜଳେ ସ୍ନାହାନ କରଇ ମୋର ଭଗ୍ନୀ ।
ସିଂହନାଦ ବୀର ଯେ ସୁକାନ୍ତିକି ଘେନି ॥
ତୁଗୋ ମନାସିଣ ଏହି ଜଳେ ପଶ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ହୋଇବୁ ସାଦୃଶ ॥
ତୋତେ ଦେଇ ଲଙ୍କା ଲୋକେ ସୁପ୍ତେ
ଥୁବେ ।
ନୋହିଲେ ସମସ୍ତ ଅସୁର ନାଶଯିବେ ॥
ତୁହିଁ ରଘୁନାଥର ଯେ ହୋଇବୁ ଘରଣୀ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ନବରେ ତୁ ହୋଇବୁ ପାଟଗାଣୀ ॥
ଶୁଣିଣ ସୁକାନ୍ତି ସନମତ କଲା ।
ସୀତା ରୂପ ହୋଇବି ବୋଲିଣ
ବୋଇଲା ॥୧୦୦
ଗଙ୍ଗାକୁ ସୁମରି ଯମୁନା ଜଳେ ଝାସି ।
ପୁଣି ବାହୁଡ଼ିଣ କୁଳେ ଲାଗଇ ଆସି ॥
ପ୍ରତକ୍ଷେ ଜାନେକା ସେ ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ।
ରୂପ ଯଉବନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କମଳଣୀ ॥
ଦେଖି ସିଂହନାଦ ହରଷ ହୋଇଲା । ୧୦
ଭଗ୍ନୀକି ଘେନିଣ ଯେ ଲଙ୍କାକଇ ଗଲା ॥
ଅସୁରେ କାମରେ ଜାଣନ୍ତିନା ଯାଇ ।
ଘଡ଼ିକେ ଚାରିଭାଗ କରନ୍ତି ଏ ମହୀ ॥
ମାୟାସୀତା ନେଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଆଗେ ଦେଲା ।
ଦେଖି ମେଘନାଦ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
ରଥେ ବସାଇ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଚଳି ।
ମୁଣ୍ଡ ପୋତିଣ ଯେ କାନ୍ଦୁଛି ମାୟା ବାଳୀ ॥
ଓଶେକ ବିପିନ୍ଦୁ ଆଣିଲା ପ୍ରାଏ ହୋଇ ।
ଲଙ୍କାର ଲୋକେ ବୋଇଲେ ବୀରେ ଚାହିଁ ॥
ଏ ସୀତାର ପାଇଁ ଏତେ ମହାଦୃଢ଼ ।
ବିଚାର ନ କଲା ମୋ ପିତା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ପର ସୁବତୀକି ଆଣିଲା ଚୋରାଇ ।
ମୁହିଁ ଯେବେ ଯେହା ଦେଉଛି ବାହୁଡ଼ାଇ ॥

ନଗ୍ରପୁର ଜନେ ତୁମ୍ଭେ ଥାଆ ଜାଣି ।
ବୋଲୁ ଯେ ଥିଲ ମନ୍ଦ କଳାକ
ବିଂଶପାଣି ॥୨୦
ଯେବେ ଯେହିଠାରୁ ରହୁ କଳିମାନ ।
ଏତେବୋଲି ରଥ ବାହାଇ ଘନ ଘନ ॥
ବାଟେ ଆସୁ ଆସୁ ଜଣାଇଲା ଚାର ।
ଶୁଣି ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରାବଣ କୁମର ॥
ଯୁଦ୍ଧ ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଗଲୁ ଆଡ଼େ ହୋଇ ।
ସବୁ ସୈନ୍ୟ ତୋର ଲକ୍ଷଣ ଗଲା ଦହି ॥
ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରଭୁଲିତ ରାଗେ ।
ମାୟା ସୀତା ଦେବୀ ବସିଅଛି ଆଗେ ॥
ଗଡ଼ ବାହାର ହୋଇ ସାଂଗ୍ରାମେ ଯାଇଁ ପଶି ।
ଦେଖି ରକ୍ଷ କପି ପଳାଇଲେ ତ୍ରାସି ॥୩୦
ହନୁମନ୍ତ ଓଗାଳିଲା ଶିକାବୃକ୍ଷ ଧରି ।
ଦଇତ ଛେଦିଲା କିଞ୍ଚିତ ଶର କରି ॥
କୋପେଣ ପବନ ତନୟେ ଥର ହର ।
ବରଷଣ ପ୍ରାଏ କରି ବରଷିଲା ପଥର ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରଥ ନ ଦିଶଇ ତେଣେ ।
ଘନ ଘନ ରାବେଣୀ ଛେଦଇ ତାକ୍ଷ ବାଣେ ॥
ମେଘନାଦ ବୋଇଲା ହନୁମତ ଚାହିଁ ।
ତୁମ୍ଭର ଆମ୍ଭର ହୋ ଯୁଦ୍ଧ ଯହିଁ ପାଇଁ ॥
ଯେ ଚାଣ୍ଡାଳୀ ମଲେ ସରଇ ସବୁ ସଳି ।
ଅକାରଣେ ଆମ୍ଭେ କରିବା କିମ୍ପା କଳି ॥୪୦
ଏତେବୋଲି ଯୁବତୀର ଧଇଲାକ ବାଳ ।
ତୋଳି ମାଇଲା ଯେ ପ୍ରତକ୍ଷ ଅସିବର ॥
ମୁଣ୍ଡ ଛିଡ଼ିଣ ଯେ ପଡ଼ିଲାକ ତଳେ ।
ରକ୍ଷ କପି ରୋଦନ କରନ୍ତି ବିକଳେ ॥
ହନୁମନ୍ତ ଦେଖିଣ ଛାଡ଼ିଲା ଶହସ୍ର ।
ଜ୍ଞାନବ୍ରତ ହୋଇଲା ପବନର ଶିଖ ॥
ବୁକୁରେ ଦୁଇହସ୍ତ କୋଡ଼ଇ ଘନ ଘନ ।
ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହଇ ଅବିକ୍ଷଣ ॥
ରାଗେଣ ବାନରେ ମାରନ୍ତି ତରୁଣିକ ।
ନାରାଜେ ନିବାରଇ ରାବଣର ବାଳ ॥୫୦
ଶିର ଝୁଣିଣ ଯେ ପ୍ରତକ୍ଷ ବୀର କରି ।
ତୁମ୍ଭର ଛାରରେ ନ ମାରଇ ରକ୍ଷ ହରି ॥
ଯେବଣ କାଣ୍ଡରେ ଅଇରାବ୍ରତକୁ ବିକ୍ଷଇ ।

ସେ ନାରାଜମାନକି ଦୁମ୍ଭକୁ ସନ୍ଧି ॥
 ଲାଜ ପାଇବେନା ମୋହ ତାନ୍ଧବର ।
 ମୁଖ ଅବା କେହ୍ନେ କରିବି ପ୍ରହାର ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେହ୍ନେ ତୁମ୍ଭେ ଯୁଥପତିମାନ ।
 ଲକ୍ଷଣ କୁମାର ବ୍ୟସେଣ ସାନ ॥
 ଏହାନ୍ତ ନ ମାରଇ ମୁହିଁ କ୍ଷତ୍ରୀବର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାନା ଅଟଇ ମୋହୋର ॥୨୦
 ଯେବଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲେ ସେତୁବନ୍ଧ ।
 ଏ ବାଣେ ତାହାର ଛେଦିବଇ କନ୍ଧ ॥
 ରଘୁନାଥକୁ ନୋଡ଼ଇଁ ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନାହିଁ ।
 ନୟନ ତରାଟି ବୋଇଲା କୋପେ ଚାହିଁ ॥
 ଶୁଣି ପକାଇଲେ ରକ୍ଷ କପି ସୈନ୍ୟ ।
 ରହରହ ବୋଲି ଡାକିଲା ହନୁମାନ ॥
 ଭାଲୁକ ମରକଟେ ଲାଗିଲେ ତାର କଟି ।
 ଅନେକ ବଳ ଘେନି ଧାରୁଁଲା ମାରୁତି ॥
 ତରୁଣିଳ ପେଷ୍ଟି ସୀତାର ଅଭିମାନେ ।
 ମାର ମାର ଡାକ ଡାକନ୍ତି ଅବିକ୍ଷଣେ ॥୨୦
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଅବଧ ବଧୂବାକୁ ବଳିଲା କେହ୍ନେ ଚିତ୍ତ ॥
 ଏଡ଼େ ବଡ଼ କଥା ତୁ କଲୁ ଯେ କେମତେ ।
 ଶ୍ରୀରା ହତ୍ୟା ଘେନିଲୁ ଯେ ପାମର ଦଇତେ ॥
 ଧର୍ମ ଅଧର୍ମରେ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣ ।
 ଅପାପା ଲୋକଙ୍କର ମଞ୍ଚକହିଁ ହାଣ ॥
 କେବଣ ଯୁଗେ ପ୍ରାପତ ଦୁମ୍ଭକୁ ଯେଡ଼େ
 ଶିଖା ।
 ଏବୁଧି ଚାଣାକେ କେବେହେଁ ନକରି ॥
 ଯେତେକ ବୋଇଣି ପର୍ବତେକ ଧରି ।
 ତିନିବେଳ ଦୁଇଇ ମାଜଇ କୋପ
 କରି ॥୨୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ରଥେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଜାଣିଣ ମେଘନାଦ ଗଲାକ ପକାଇ ॥
 ପଥର ବାଜି ତାହାର ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଯାନ ।
 ଭୂମିରେ ଉଡ଼ା ହୋଇଲା ରାବଣର ନାନ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ମେଘନାଦ ହୋଇଲା ବିରଥା ।
 ପକାଇଲେ ରାକ୍ଷାସେ କରିଣ ପ୍ରାଣ ଭାତି ॥

ଗୋଡ଼ାଇ ବାନରେ ମାରନ୍ତି ଅବିକ୍ଷଣ ।
 ଦେଖି ଗୁହାଞ୍ଜଳା ପବନର ନାନ ॥
 ପାଦଗତି ହୋଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ।
 ବାମେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଦକ୍ଷିଣେ ଏକ
 ତାର ॥୨୦
 ଯହୁଁ ସେ ହନୁମନ୍ତ କପିଳି ବାହୁଡ଼ାଇ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ଲଙ୍କାକଇ ଯାଇ ॥
 ପିଅର ଆଗରେ ଯେ କହିଲା ବାରତା ।
 ଭୋ ଦଶାନନ ମୁଁ ମାଜିଲି ମାୟା ସୀତା ॥
 ଶହସ୍ର ପକାଇଣ ପକାଇଲେ କପି ରକ୍ଷ ।
 ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରା ବଧ ଦେଖିଲେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ॥
 ରାତ୍ର ପାହିବାକୁ ଗୋଟିଏ ନ ଥିବେ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ସବିହେଁ ଯେ ପାରିହୋଇ ଯିବେ ॥
 ସୀତା ମଲା ତାହାଙ୍କର ସରିଲାନି ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଆବର ସାଂଗ୍ରାମେ କରିତ ଅଛି
 ସାଧ୍ୟ ॥୨୦
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ମୋଶୋହି କରିବାକୁ ଭିତରକୁ ଗଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାହୁଡ଼ି ଗଲାକ ନିଜପୁରେ ।
 ଶୁଣିମା କାହାଣୀ ଯେ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିରେ ମାୟା ସୀତାକୁ ଦେଲା
 ହାଣି ।
 ସତ ପରାଏ ତାହାକୁ ହନୁମନ୍ତ ଜାଣି ॥
 ଯୁଦ୍ଧ ଛାଡ଼ି ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯେ କହିବି ବୋଇଲା ॥
 ଏତେକ ବୋଲିଣ ଆସଇ ପାବେନି ।
 ଲୁହ ଝରଝର ବହଇ ନୟନ ବେନି ॥୨୦
 ସୀତାକୁ ମାରିବାର ରଘୁନାଥ ନ ଜାଣନ୍ତି ।
 ଜମ୍ବବ ମନ୍ତ୍ରାକି ରାଜଣ ଆଜ୍ଞା ଦ୍ୟୁତି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ଦୁଲେ ହନୁମନ୍ତର ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଯାଅ ରକ୍ଷ ରାୟେ ଯେକଥାମାନ ବୁଝ ॥
 ଏକାୟେ ମାରୁତି କରଇ ରଣଗୋଳ ।
 ପିଠି ହୋଅ ତୁମ୍ଭେ ଘେନିଣ ରକ୍ଷବଳ ॥
 ଶୁଣିଣ ଜମ୍ବବ ଆଠ ଘେନିଗଲେ ।
 ହନୁମନ୍ତର ଆସନ୍ତେ ବାଟରେ ଭେଟିଲେ ॥
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଗୋସାଇଁ ।

ଶ୍ରୀରାମର ଶୋକେ କାହାରି ଜାଇଁ
 ନାହିଁ ॥୨୦
 ପ୍ରିୟବତୀ ଭାରିଯା ତାହାର ନାଶଗଲା ।
 ମୃତ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାରି ପକାଇଲା ॥
 ଶୁଣି ରକ୍ଷ ରାଜା ଯେ ବିଷାଦ ହୋଇଲେ ।
 ଦୁଇଲୋକେ ବାହୁଡ଼ି ସୁବଳୟା ଗଲେ ॥
 ଦୂରୁହୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ବିଚାରନ୍ତି ଦେଖି ।
 ଯେ ଦୁଇ ଲୋକଙ୍କର ତ ମୁଖ ଅଛି ଶୁଣି ॥
 ନିକଟେ ଜମ୍ବବ ଜଣାଇଲା ଯାଇଁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସୀତାକୁ ହାଣିଲା ଗୋସାଇଁ ॥
 ରଣ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଅଛି ତୋହର ଘରଣୀ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଦେଖି ଯେ ଅଇଲା
 ଯେହିକ୍ଷଣି ॥୨୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଜଳିଣ ପଡ଼ିଲେ ।
 କେଜାଣି ଶୁଭାରୁ ଜୀବନ କାଢ଼ିନେଲେ ॥
 ତୋଳି ଧଇଲାକ ସୁମେନ୍ତା ତନୟେ ।
 ପାଣି ସିଞ୍ଚଇ ନେଇ ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ॥
 ଚେତନା ପାଇ ଯେ ଚାହିଁଲେ ଅଳ୍ପକରି ।
 ହନୁମନ୍ତ ବସିଲା ଚରଣ ଦୁଇଧରି ॥
 ବାଳାର ତନୟେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 କୋମଳ ପତ୍ର ଘେନି ବିଞ୍ଚନ୍ତି ଘନ ଘନ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ସେ ସବିହେଁ ତବଦ ।
 ରକ୍ଷକପି ସଜନି ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ॥୪୦
 ଶ୍ଵେତ ନାଗ ଯେହ୍ନେ କାଟି ଛାଡ଼ିଯାଇଁ ।
 ତେସନ ସଂଯାତ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଦିଶଇ ॥
 ଚେତନା ପାଇଣ କରନ୍ତି ସତାପ ।
 ଭୋ ବିଷ୍ଣୁ କେବଣ ମୁଁ ଅରଜିଲି ପାପ ॥
 ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଆସି ବନବାସ କଲି ।
 ଯୁବା ବୟସେ ମୁଁ ଘରଣୀ ହରାଇଲି ॥
 ଚାଣାକ ଦଇତ ଆଣିଲା ଚୋରିକରି ।
 ଉପ୍ରୋଧ ନକରି ସେ ସଖାକି ଗଲା ମାରି ॥
 ଆହା ଜାନେକା ଗୋ ଜନକ ଦୁହିତା ।
 ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ନାମ ଗୋଟି ସୀତା ॥୫୦
 ଚମ୍ପା କୁସୁମର ପ୍ରାଏକ ତୋର ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ପାଶେ ମଳିଣ ଦିଶଇ ଶୁଦ୍ଧ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରମା ମଣ୍ଡୋଳ ପ୍ରାଏକ ଦୁମର ମୁଖ ।

ନୟନ ଯୁଗଳ କି କାମର ବିଶିଷ୍ଟ ।
 ଚାଚର କେଶ ତୋର ସୁବଳିତ ଖୋଷା ।
 ଶ୍ରବଣ ସୁସଞ୍ଚ ସୁଦୀର୍ଘ ଚାଗୁ ନାସା ॥
 ବଧୂକ ଅଧର ଦଶନ ଗଜମୋତି ।
 ତାହାଶବର୍ତ୍ତକ ଶଙ୍ଖ କଣ୍ଠର ଆକୃତି ॥
 ବୃଷାଳ ହୃଦୟ ବେନିଭୁଜ ପଦ୍ମନାଳ ।
 ସୁନ୍ଦର ଯତ୍ନବନ ଉପରେ ମୋତି ମାଳ ॥୨୦
 ମଝା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଠାଣି ।
 ବିସ୍ତାର କଟି ମଦନ ସିଂହାସନ ଜାଣି ॥
 ଗଭୀର ନାଭି ଯେ ପଦ୍ମପତ୍ର ପେଟ ।
 ଆଗକୁ ସୁନ୍ଦର ପଛକୁ ମୁରାଟ ॥
 ଉଲଟ କଦଳୀ ଜାଣି ବେନି ଜାନୁ ।
 ପାଦ ତଳିପା ରଜା ଅଳତାର ବିନ୍ଦୁ ॥
 ବିଚିତ୍ର ବସ୍ତ୍ର ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ।
 ତିନି ଭୁବନେ ତୋତେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ॥
 ପ୍ରାଣର ସଖା ମୋର ଅଳ୍ପ ବଳଦେହୀ ।
 ତୋ ତହୁଁ ସୁନ୍ଦର ମୋତେ ନ ଦିଶଇ
 କେହି ॥୨୦
 ସ୍ୱୟଂବରକାଳେ ଅନେକ ରାଜାଗଣ
 ଥିଲେ ।
 କେହି ତୋର ରୂପକୁ ସଖୀ ଭାର୍ଜନ
 ନେହିଲେ ॥
 ମୋତେ ବଢ଼ିଲୁ ତୁ ରତ୍ନମାଳା ଦେଇ ।
 ବନସ୍ତକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଗଲୁ ମୋର ପାଇଁ ॥
 ଅଳପ ହସି ଯେ କହୁ ଥିବ କର ।
 ସୁରତି ମାଗୁ ମୋତେ ଚରଣ ଦୁଇଧରି ॥
 ନିବିଡ଼ କୁଟ ଲଗାଇ ଯେ କୋଳ କରୁ
 ମୋତେ ।
 ଯେବେ ଆଉ ସଖୀ ଦେଖିବି କାହିଁ
 ତୋତେ ॥
 ପ୍ରେମ କରିଣ ଯେ ବଜ୍ରକରି ଚାହୁଁ ।
 ଛାଇ ଜାଣିଣ ଯେ ମୋତେ ସେବା
 କରିଥାଉ ॥୮୦
 ମୋହ ଲଗାଇଣ ଯେ କେବଣ କଟି ଗଲୁ ।
 ପାମର ଦଇତର ହାଥରେ ପ୍ରାଣ ଦେଲୁ ॥
 ଗାଡ଼େ ଆଲିଙ୍ଗନ ଯେ ନ ସହୁ ଭାବାନି ।

ଯେବେ ତୋତେ ଦଇତ ହାଣିଲା ଖଡ଼ଗ
 ଘେନି ॥
 ପ୍ରାଣର ବଳଭାରେ କେବଣ କଟିଗଲୁ ।
 ସୁବାକାଳେ ବିଧାତାରେ ଯେତେ କଷ୍ଟ
 ଦେଲୁ ॥
 ସଖୀ ସଖୀ ବୋଲି ରୋଦନ୍ତି ଉଞ୍ଚ ସ୍ୱରେ ।
 ନିଜ ଭୁଜ ନେଇ କୋଡ଼ନ୍ତି ହୃଦୟରେ ॥
 ଆହା ଭାବିନୀରେ ଗୁଣର ଗୁଣନିଧି ।
 ରାଜ୍ୟତପ କାୟା ନେହିଲା ତ ସିଦ୍ଧି ॥୯୦
 ମରିବି ମରିବି ମୁଁ ଜୀବନେ ନାହିଁ ଆଶ ।
 କେହୁଁ ଛିନ୍ନାଇଲା ଯେତେକ ମୁହାଁସ ॥
 ରାଜାର ଦୋହିତା ସେ ରାଜାର ବହୁଆରି ।
 ଦେଶ ଛାଡ଼ି ବନସ୍ତେ ମୋତେ ସେବାକରି ॥
 ମୂଢ଼ ପାମର ତ ନ ପାରିଲି ରଖି ।
 ନିରେଶ ପ୍ରାଣୀ ମତେ କଲା ମୋର ସଖୀ ॥
 କାହିଁକି ଯିବଇ ପଶିବି ଯେବେ କାହିଁ ।
 କେ ମୋତେ ସୀତାକୁ ଦେବାକ ଦେଖାଇ ॥
 ବାବୁ ଦଇବରେ ଲାଗିଲୁ ମୋତେ ବାଦେ ।
 ରାଜ୍ୟ ପଳାଇଲି ସାବତ ଜନନୀ
 ପ୍ରସାଦେ ॥୧୦୦
 କହମୂଳ ଖାଇ ବନସ୍ତେ ରହିଲି ।
 ଯେତେ ଦୁଃଖେ ପୁଣି ଜୀବ ନପାରିଲି ॥
 ଘରଣୀକି ରାବଣ ଆଣିଲା ତୋରା କରି ।
 ଯେବେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପକାଇଲା ମାରି ॥
 ସଖୀର ମୁଖ ଦେଖି ନକଲା ଓପ୍ରୋଧ ।
 କେହ୍ନେମତେ ଚାଷ୍ଟାଳରେ କଲୁ ଶ୍ରୀରା
 ବଧ ॥
 ଆହୋ! ଜୟେବ ଦେଖାଅ ମୋର ସଖୀ ।
 କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଶରତଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥
 ଆଖି ପୁରାଇଣ ଦେଖିବି ମିତଣୀ ।
 ଯୁଗକୁ ବୋଲିଣ ଯେ ଗଲାକ
 ସଂଘାତୁଣୀ ॥୧୦୦
 ଯେତେବୋଲି ରାମ ଉଠି ଉଦାହୋଇ ।
 ଯହିଁ ଅଛି ଜାନେକା ତହିଁକି ବୋଲି
 ଯାଇଁ ॥
 ଦେଖିଲେ ରଣମଧ୍ୟେ ପଡ଼ିଛି ସୁନ୍ଦରୀ ।

ଧାଇଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଧଇଲେ କୋଳକରି ॥
 ମୃତପିଣ୍ଡ ଆଣି ବସାଇଲେ କୋଳେ ।
 ବାଉନିଶ ରୋଦନ କରନ୍ତି ବିକଳେ ॥
 ଜାନୁ ଯତ୍ନବନ ହୃଦୟ କଣ୍ଠ ତଟ ।
 ଆଶୁ ଗଣ୍ଠି କର ଚରଣ ନାଭି ପେଟ ॥
 ସବୁ ଆତ୍ମସନ୍ତ ସେନଧି ରସଘେନି ।
 କାମ କଳାରେ କୁଖଳ ଅବୁରେ
 କାମେନୀ ॥୨୦
 ଯେ ବାହା ଘେନିଣ ଯେ ମୋତେ
 କୋଳକରି ।
 ଯେ ଲଖମାନ ମୋର ଦେଉଆନ୍ତି ଚିରି ॥
 ଯେକୁଟ ଯୁଗଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ ମୋର ହସ୍ତ ।
 ଯେତେକ ବୟସେ ତୋର ଗଲାକ ବିଅର୍ଥ ॥
 ଅରଣ୍ୟର ମାଳତୀ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଗଲୁ ।
 ମୋତେ ଘେନି ତୋରାଏ କରି ନ ପାରିଲୁ ॥
 ନିରାଶ ହୋଇଣ ଛାଡ଼ିଲୁ ମୋର ପାଶ ।
 ମୁହିଁ ଯେ ତୋତେ ବହୁତ କରିଅଛି ଆଶ ॥
 ରାବଣ ମାରି ତୋତେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନେମି ।
 ଯେ ତୋହୋର ବନ୍ଧାବାବନ୍ଧ ଘେନିମି ॥୩୦
 ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ତୁ କଲୁ ଯାହା ଯାହା ।
 ନିଜପୁର ତୋଟାରେ ମୁଁ ଆଚରିବି ତାହା ॥
 ସେକଥା ବିଦ୍ୟା ହୋଇଲା ସଖୀ ଯେବେ ।
 ଦଇତ ହାଥେ ମୁହଁ ପାଇଲୁନି ଯେବେ ॥
 ପିଠିକରି ଶୋଇଲେ ଗୁଣୁଆଉ ପ୍ରିୟା ।
 ଯେବେ କାହାକୁ ଗୋ ସମର୍ପିବୁ ହିଆ ॥
 ଖୋଷା ଖୋଷିଣ ଯେ ଦେଖାଇଁ ଥାଉ
 ମୋତେ ।
 ଯେବେ କେମନ୍ତେ ଗୋ ମୁରହିବି ତୋତେ ॥
 ବୋଇଲା ବୋଲ ଯେ ନ ଭାଙ୍ଗୁ
 ମୋହୋର ।
 ଯେଗୁଣ କେମନ୍ତେ ଗୋ ପାଶୋରିବି
 ତୋର ॥୪୦
 ଅଳତା ଘେନିଣ ଯେ ଛାମୁକୁ ମୋର ଆସୁ ।
 ଚରଣ ଅଶୁଷ୍ଟ ତଳକୁ କରି ବସୁ ॥
 ମାଜିଲାର ଲଖରେ ଜାଣି ଦିଶଇ ମୁଖ ମାନ ।
 ହସି କୋଳ କରି ଯେ ଦେଉ ତୁମ୍ଭବାନ ॥

ଚରଣ ମଥାକେ ଅନିତା ହୋଇ ନିଶି ।
 କେମନ୍ତେ ଯେକଥା ପାଶୋରିବି ।
 ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
 ଯେତୋର ସୁନ୍ଦର ସୁକୁମାର ଅଙ୍ଗ ।
 ଏହା ଘେନିଶ ଯେ କରଇ ରତି ରଙ୍ଗ ॥
 ଯେବେ ଶରଧା ଯେ ସାରିବି କାହାର
 ତୁଲେ ।
 ମୃଗମାରି ଯିବି କାହାର ବୋଇଲେ ॥୫୦
 କାହାର ସଙ୍ଗରେ ଯେ ଖେଳିବି ଯେବେ
 ପଶା ।
 କେତକା ପୁଲରେ କାହାର ଖୋଷିବିତି
 ଖୋଷା ॥
 ଚନ୍ଦନ ଘଷିବିତି କାହାର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ।
 ଯେକାନ୍ତେ କ୍ରାଡ଼ା ମୁଁ କରିବି କାହାର
 ସଙ୍ଗେ ॥
 ଅଗର ପୋଡ଼ି କାହାକୁ ଦେବଇ କଲ୍ଲ ।
 କସ୍ତୁରୀ ଘଷିବି ମୁଁ କାହାର ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ॥
 ଗନ୍ଧ ଘେନିଶ ମୁଁ ମଣ୍ଡିବି ଅଳଙ୍କାର ।
 କାହାର କପୋଳେ ମୁଁ ଦେବି ସିନ୍ଦୂର
 ଟାଙ୍କା ॥
 କାହାକୁ ସରୁ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧାଇବି କାହିଁ ।
 କାହାର ତୁଲେ ଖେଳ ଖେଳିବି
 ମୃଗାଶି ॥୨୦
 କେ ମୋହୋର ମନ ଜାଣି ପରଷିବ ।
 କେହୁଁ ଚତୁର୍ଥମ ମୋ ଅଙ୍ଗରେ ଘଷିବ ॥
 କୋପ କଲେଣ ଯେ ନକହୁ ମୋତେ
 କଥା ।
 ସମସ୍ୟା ପାଇବା ଯାଏ ପୋଡ଼ିଆଇ ମଥା ॥
 ହସି କହିଲେଣ ତୁହିଁ ହସି କହୁ ।
 ଶରଧାବେଳେ ମୋତେ ବଜରାଗ ନୋହୁଁ ॥
 ସୁକୁମାର ଦେହ ଗୋଟି ଶାତକୁ ଉଷ୍ମମ ।
 ଉଷ୍ମମକୁ ଶାତଳ ତୁ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମ ॥
 ବରଷାକୁ ଶାତଳ ଉଷ୍ମମ ଦୁରମତ ।
 ହସି କହିଲେଣ ପଡ଼ଇ ଅମୃତ ॥୨୦
 ଚାହିଁଲେଣ ତପ ଗୋ ଛାଡ଼ିବେ ସୁରମୁନି ।
 ତୋହୋର ଭାବ ସଖୀ ନପାରିଲେ ଘେନି ॥

ନିୟମ କରାଇଣ ଯେ ଥିଲୁ ମହୁଶେଷେ ।
 ଅଗ୍ନି ଦେବତାକୁ ଛୁଇଁଲି ନିଜ ଭୁଜେ ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ ଯେ ନୋହିବା ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ।
 ତୁହିଁ ସିନା ଆଗ ଗଲୁ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ॥
 ମୁଁ ତୋତେ କ୍ଷଣେ ଛାଡ଼ି ନ ପାରଇ ।
 ଦାରୁଣ ହିଆ ତୋର ଅଟଇ ବଇଦେହୀ ॥
 ସପନ ନିଧୁ ମୋତେ କାହିଁ ଛାଡ଼ିଗଲୁ ।
 ଯୁଦ୍ଧକାଳେ ମୋତେ ଯେତେକଷ୍ଟ
 ଦେଲୁ ॥୮୦
 ପୋଡ଼ୁ ପୋଡ଼ୁ ଜୀବନରେ ଯାଉ
 ଦେହୁଛାଡ଼ି ।
 ଭୋ ଯମ ଦେବତା ନିଅ ପ୍ରାଣ କାଡ଼ି ॥
 ଆଉ କାହାକୁ ଘେନି ଥିବଇ ମୁଁ ଯେଥ ।
 ଯଶସ୍ତ୍ରୀ ଆୟୁଷ ମୋର ହରିଲା ଦଶମାଥ ॥
 କିବୁଧୁ କରିବଇଁ ପୋଡ଼ୁ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ।
 ସାତାର ଦେହ ଗୋଟି ହୋଇଲା
 ବେନିଖଣ୍ଡ ॥
 ଯେହା ଦେଖି ପ୍ରାଣ ନ ଯାଉ କିଏ ପାଇଁ ।
 କେବଣ ସୁଖ ଭୋଗ କରିବି ଜାଇଁଆଇଁ ॥
 ସତୀ ସାଧବାରେ ଅରୁ କମଳଣୀ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ତୋତେ ପକାଇଲା ହାଣି ॥୯୦
 ଯେ କର୍ମ ଅଗଳିଲୁ ଦେବା ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ।
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଢଳି ପଡ଼ିଲେ ମହା ॥
 ଦେଖି ସଉମିତ୍ରୀ ଧଇଲାକ ତୋଳି ।
 ସବୁଜର ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଗଳି ॥
 ହାହାକାର କରନ୍ତି ରକ୍ଷକପିମାନ ।
 ଯେତେ ଦୁଃଖ ପାଇବାର ହୋଇଲା
 ଅକାରଣ ॥
 ଜମ୍ବେବ ପ୍ରବୋଧନ୍ତି ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ।
 ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଣ ତୁ ବୁଝ ତଥ୍ୟ ଅର୍ଥ ॥
 ଦେବକର ଈଶ୍ବର ତୁ ଶୁଣସି ଗୋସାଇଁ ।
 ମୋହୋର ମନକୁ ତ ପ୍ରତେ
 ଯାଉନାହିଁ ॥୧୦୦
 ଏ ମାୟା ଅସୁରେ ଜାଣନ୍ତି ବୁଧବନ୍ଧ ।
 ଅପୂର୍ବ ଉପାୟମାନ ଦିଶଇ ଏହାନ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋଇଲକି ତୁମ୍ଭେ
 ବାଜ ।

ଯେ ସତ ଜାନେକା ଯେ ମୋହୋର
 ପ୍ରାଣସହା ॥
 କିହୋ ହନୁମତ ଅଟଇ ଟିକି ସାତା ।
 ତୁ ସେ ଦେଖିଅଛୁନା ଜନେକ ଦୁହିତା ॥
 ପବନ ତନୟ କହଇ ଯୋଡ଼ିକର ।
 ନୋହଇ ଯେକନ୍ୟା ଜାନେକାନିକର ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ବିଭାଷେଣ
 ରାୟେ ।
 ରାକ୍ଷସ ବଳ ସେ ସଂହାରଇ
 ଯେକାୟେ ॥୧୦
 ବାରତା ପାଇଲା ସାତାର ଶିରଛେଦ ।
 ରଣଛାଡ଼ି ଧାଉଁଲା ହୋଇଣ ବିଷାଦ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଲା ଯେ, ସରିହେଁ
 କାୟୁଛନ୍ତି ।
 ମାୟା ସାତା ବେଡ଼ି ଯେ, ସରିହେଁ
 ବୋବାନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ହୋ ଲଙ୍କପତି ଶୁଣ ।
 ଯେତେ କାଳେ ଧାତା କଲାକ ବାଦାପଣ ॥
 ଯାହାପାଇଁ ଏତେକ ସାଂଗ୍ରାମ ହୋଇଲା ।
 ସେ ଜନେକର ଦୋହିତାକୁ ତୋର ପୁତୁରା
 ମାଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାବଧ ବୋଲି ସେ ନ କଲାକ ଭାୟେ ।
 କେମନ୍ତେ ଆନେ ଯେହାକୁ ଡରିଲେ
 ଦେବତାୟେ ॥୨୦
 ଶୁଣି ବିଭୀଷେଣ ହୋଇଲା ଚକିତ ।
 ବୋଇଲା ପାପିଷ୍ଠରେ ଅରୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମେ ନ ପାରି ଉପାୟେ କରିଗଲୁ ।
 ଯୁବତୀ ଶିରୋମଣିକି ତୁ କିମ୍ପାଇଁ ମାଇଲୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଭାରିଯା ମୋର
 ମଲା ।
 ସବୁ ବିଧିବିଧାନ ଯେହିଠାରୁ ଗଲା ॥
 ପ୍ରିୟବତୀ ଭାର୍ଯ୍ୟାକୁ ମୃତ୍ତିବି କେମନ୍ତେ ।
 ଦେଖ ସଂଘାତୁଣୀ ଶାଢ଼ୀର ପଶତେ ॥
 ଫଳମୂଳ ଗୁଡ଼ାଏ ବାନ୍ଧି ଥୋଇଥାଇ ।
 ନ ପାଇଲା ଦିନକୁ ଆଗହୁଁ ଭିଆଇ ॥୩୦
 ରାଜାର ଝିଅ ହୋଇ ଘରଣୀପଣ ଯେତେ ।

ଯୁବତୀଙ୍କ ଗୁଣ ଯେହାହୁଁ ଆନ କେତେ ॥
 ଏତେକ ମୁହାଁସ ଛାଡ଼ିଣ କେଣେ ଗଲା ।
 ମେଘନାଦ ଚାଷ୍ଟାଳ ଯେହା ମୋତେ କଲା ॥
 ଯେବେ ସେ ଜାଣିଲି କଥାର ଯିଏ ମତି ।
 ସାତାର ସଙ୍ଗେ ରାବଣର ନୋହିଲାକ
 ପ୍ରୀତି ॥
 ଭୋଗ କରିଥିଲେ ନ ପାରନ୍ତା ମାରି ।
 ରମିଲା ସ୍ତ୍ରୀରାକି ସେ ଓପ୍ପୋଧ ଛାଡ଼ି ନପାରି ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଜାନେକା ନ ଦେଲା ତାକୁ
 ଅଙ୍ଗ ।
 ତେଣୁ ସେ ଦଶଗ୍ରୀବ ପାଇଲା ମନେ
 ଖଙ୍ଗ ॥୪୦
 ଯେ ଯେବେ ମୋତେ ନୋହିଲା ବିଶ୍ଵଆସ ।
 ବିଚାରିଲା ଯେହାର ଥିବାର କେଉଁ ଯଶ ॥
 ରାମହିଁ ନ ପାଉ ପକାଅ ବେଗେ ହାଣି ।
 ତେବେ ସେ ଦଇତ ମାଇଲା ମୋର ରାଣୀ ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣେ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ।
 ବିଚାରିଲା ନିଷ୍ଠେ କି ଅଟଇ ବଇଦେହୀ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ରାକ୍ଷସୀ ଯେକ
 ଆସି ।
 ତ୍ରିଜଟା ସାତା ତାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ପେଷି ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଲଙ୍କାରେ ଶୁଣିଲା ସାତାମଲା ।
 ଭୟଜିତ ତାହା ଯେ ହାଣି ପକାଇଲା ॥୫୦
 ବିକଳ ହୋଇଲେ ଯେ ସକଳ ନରନାରୀ ।
 ସାତା ସହିତେ ଯେ ଶୁଣିଲେ ସହସ୍ପେକ
 ଅସୁରୀ ॥
 ହସିଣ ଚାହିଁଣ ପୁଣିଶ ଭାଳିଲେ ।
 ଯୁଝି ନପାରି ଗୋ ଯେମନ୍ତ ବୁଧୁ କଲେ ॥
 ସାତା ତ୍ରିଜଟାସରମା ଭାଳିଲେ ତିନିଜନ ।
 କେମନ୍ତେ ବାରତା ପାଆନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ରାଜନ ॥
 ନ ପୁଣ ରଘୁନାଥ ଆତ୍ମାୟାତେ ମରଇ ।
 ମାୟା କଥା ବୋଲି ବିଚାର ନ କରଇ ॥
 ଏମନ୍ତ ଭାଳି ଯେକ ଅସୁରୀ ଯେ ରାଆନ୍ତି ।
 ଯାହାକୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରତେ କରିଥାନ୍ତି ॥୬୦
 ନିକୁମ୍ଭିଳା ନାମ ଯେ ଅଟଇ ତାହାରି ।
 ତ୍ରିଜଟା ବୋଇଲା ଶୁଣିବିରେ ନାରୀ ॥

ମାୟା ସାତା ନେଇ ଯେ ମାଇଲା ଜୟଜିତ ।
 ବିଭୀଷଣେ ଆଗେ ଯାଇଁ କହସି ଦୂରିତ ॥
 ଶୁଣି ରାକ୍ଷସଣୀ ଯେ ଅଇଲା ତଡ଼ତି ।
 ଘରୁ ବାହାର ହୋଇ ଧଇଲା କପିମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ନିଜ ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ବିଭୀଷଣକୁ ଭେଟଇ ।
 ଶୂନ୍ୟରୁ ଖସି ଯେ ଛାମୁରେ ମିଳଇ ॥
 ଶତେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଳମ୍ବ କରି କହଇ କଥାମାନ ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଲଙ୍କାର ରାଜନ ॥୭୦
 ଭୟଜିତ ଯେ ମାୟାସାତାକୁ ମାରିଗଲା ।
 ସେକଥା ନଗ୍ରହାକେ ଯେ ଉଦ୍ଧାନ ପଡ଼ିଲା ॥
 ତ୍ରିଜଟା ସରମା ମୋରେ ପେଷିଲେକ ରଇ ।
 ବୋଇଲେ ବିଭୀଷଣକୁ କହ ବେଗେ
 ଯାଇଁ ॥
 ଭୋ ରାଜନ ଶ୍ରୀରାମର କୋପ କର ଶାନ୍ତି ।
 ଏତେ ବୋଲି ରାକ୍ଷସୀ ଚଳିଲା ତଡ଼ତି ॥
 ହରଷ ହୋଇଣ ଯେ ବିଭୀଷଣ
 ଚଳିଯାଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଲଇ ॥
 ଛାଡ଼ ମୃତପିଣ୍ଡ ନୋହଇ ତୋର ସତୀ ।
 ଅସୁରକର ମାୟା ତୁ ନ ଜାଣୁ ରଘୁପତି ॥୮୦
 ମାୟା ଯୁବତୀ ସେ ପକାଇଲା ହାଣି ।
 ଯହୁଁ ଯେ ଯୁଦ୍ଧରେ ନ ପାରିଲା ଜିଣି ॥
 ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖି ତରକେ ଯେହାକଲା ।
 କେମନ୍ତେ ଆନେ ତଉଦ ଭୁବନ ସାଧୁଲା ॥
 କୁମାର କୃଷ୍ଣ କପଟ ଜାଣଇ ବହୁତ ।
 ସାତାକୁ ଛୁଇଁବାକୁ କି ଭାର୍ଜନ ଦଇତ ॥
 ଅଗ୍ନିର ତେଜ ଯେ ଅଗ୍ନି ତୋର ନାରୀ ।
 ଦେବ ଦାନବେ ଯାହାକୁ ଚାହିଁତ ନପାରି ॥
 ମାୟା କଥା ଯେଥକୁ ନ ଭାଳ ଗୋସାଇଁ ।
 ଶୋକ ଛାଡ଼ିଣ ଯେ ଉଠିଲେ
 ରଘୁସାଇଁ ॥୯୦
 ଭୋ ବିଭୀଷଣେ କହ ମୋତେ ସତ ।
 ଅଟଇକି ନୋହଇ ଜନେକଦୋହିତ ॥
 ସାତା ହୋଇଲେଣ ଯୁଦ୍ଧ ନ କରିବା ।
 ରକ୍ଷକପି ସଜନି କିମ୍ପା ମରାଇବା ॥
 ବାହୁଡ଼ିଣ ଯିବା ଯେ ଶବଦାହ କରି ।

ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
 ମାୟାଛଟକେ ସେ ଭଣିଲା ଦଇତ ।
 ଲଙ୍କାର ଲୋକ ଆସି କହିଗଲା ବାରତ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସମ୍ପ୍ରତେ ନ କରନ୍ତି ।
 ସାତାର ମୁଣ୍ଡ ଚାହିଁଣ ବାହୁନନ୍ତି ॥୧୦୦
 ଦୁଇ ଯଉବନ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ଜାଣି ।
 ଅମୃତ ପୁରାଇଲାକି ମୁକତ ଭାକେଣି ॥
 ପୂର୍ବର କଥା ଜାଣି ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଶଂସି ।
 ଭାଳନ୍ତି ଯେହାକୁ ମୁଁ ନ ପାଇଲି ବିଳସି ॥
 ଯେତେକ ପଦାର୍ଥ ମୋତେ ନୋହିଲାକ
 ଭୋଗ ।
 ଏହେତ୍ତେକ କର୍ମରେ ଅଛଇ ପୂର୍ବଯୋଗ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ଅବିଗୁଣ ନାହିଁ ।
 ଶିରଛେଦ ଯୋଗ ହୋଇଲା କିଏ ପାଇଁ ॥
 ପୂର୍ବେ ଚିତ୍ରକୁଟେ ଥିଲୁ ଯେବଣ କାଳେ ।
 କାକ ପକ୍ଷୀ ଧାଇଁଲା ଭୋଖର
 ବିକଳେ ॥୧୦
 ସାତୟା ଯେ କସ୍ତୁରୀ ମାୟେସଂ ବାନ୍ଧୁଥିଲା ।
 କୁଆର ଲାଉଡ଼ ଯେହାର ଥନରେ ଲାଗିଲା ॥
 ଅବିଗୁଣ ହୋଇଣ ଯେକାୟେ ମାତୁ ଅଛି ।
 ଆଉ ଶୁଣିବାକୁ ଏହା ଦେହେ ନାହିଁ କିଛି ॥
 ଆବର ଅଧର କାମୋଡ଼ି ଅଷ୍ଟେ ଘେନି ।
 ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ଦେବ ସେ ଶକୁନ୍ୟ
 ଚିହ୍ନି ॥
 ନିରୋପି ଚାହିଁଲେ ଯୌବନେ ଘାତ
 ନାହିଁ ।
 ମୃତପିଣ୍ଡ ଛାଡ଼ି ଉଠିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ॥
 ଉଠିଯାଇ ଦେଖିଲେ କାଟିଲା ମୁଣ୍ଡ ଗୋଟି ।
 ଝର ଝର ରୁଧିର ବହଇ ବେକ ଚଣ୍ଡି ॥୨୦
 ଅଧର ନିରୋପତି ସାତୟାର ସାଇଁ ।
 କାକ ପକ୍ଷୀର ଯେ ଅଷ୍ଟ ଚିହ୍ନ ନାହିଁ ॥
 ନୋହଇ ଯେ ସାତା ବୋଲିଣ ଉଭା
 ହେନ୍ତି ।
 ଶକୁନ୍ୟ ନାହିଁ ବୋଲି ଯେ ଆଶେଣ ତାକ
 ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
 ଶୁଣିଣ ହରଷ ଯେ ହୋଇଲେ କପିବଳ ।

ସୁଗ୍ରୀବ ବିଚାଷେଣ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ॥
 ହନୁ ଜମ୍ବବ ଶରରା ସେନାପତି ।
 ସୁଷେଣ ତାରାକ କେଶରୀ ପ୍ରଭୃତି ॥
 ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ କଞ୍ଚଣ ସୁନାସ ।
 କୁମୁଦ କାଳିଞ୍ଜନ ପବନ ପାରାସ ॥୩୦
 କୁନ୍ଦ ଦୂରିତ ମହାତ୍ମ ଚନ୍ଦନ ।
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 ତାଳିମ୍ବ ବସନ୍ତ ସାରାସ ପନଶିଳ ।
 ଶତବାଳି କାଳିମୁଖ ଶରସେବୁ ବାଳ ॥
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲ
 ଶୁଣି ।
 ଯହୁଁ ସେ ନୋହିଁଲାକ ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ॥
 ବିଚାଷେଣ ବୋଇଲା ଦେବ ଶୁଣ
 ରଘୁନାଥ ।
 ମୂର୍ତ୍ତ୍ୟ ଯାହା କହିଲଟା ଅଟେ ଯଥାର୍ଥ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବଳେ କି ସାତାକୁ ହୋଇଲେ ମାରି ।
 ସାକ୍ଷାତ ସାଧେବା ସେ ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥୪୦
 ଚାଲ ସ୍ବାମୀ ଏବେ ସୁବଳୟାକୁ ଯିବା ।
 ବେଳ ଅଷ୍ଟ ହୋଇଲା ଯେଥେ କିମ୍ପା ଥିବା ॥
 ମୃତପିଣ୍ଡ ନେଇ ସମୋଦ୍ରେଶ ମେଳ ।
 ଜାନେକାର ରୂପକୁ ହୋଇଲା ସମତୁଲ ॥
 କିମ୍ପା ଅକାରଣେ ପଡ଼ିଥିବ ଯେଥ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ା ବିଜ୍ଞପ ରଘୁନାଥ ॥
 ମାୟାସାତାନେଲେ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମାନ ।
 ସମୁଦ୍ରେ ପକାଇଣ ଅଇଲେ ବନ୍ଧନ ॥
 ସୁବଳୟାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ରଘୁନାଥ ।
 ଦେବନନ୍ଦୀରେ ସ୍ନାହାନ କଲେକ
 ତୁରିତ ॥୪୦
 ସଜନି ସହିତେ ରୁଧିର ଛତ୍ରାଞ୍ଜଳେ ।
 ଗଣପୁତ୍ରମାନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ॥
 ନିଜ ନବରେ ଯେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ନିଦ୍ରାରେ ଅଶକତ ଦଶରଥର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ନାଳ ଆଗିଆଣି ରଖିଲାକ ଠଣା ।
 ବିଚାଷେଣ ବୁଲଇ ବଜାଇ ବାଜଣା ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ଜମ୍ବବ ହନୁମନ୍ତ ।
 ଆଗପକ୍ଷ ଦୁଇପକ୍ଷ ଲାଗଇ ଯେହାନ୍ତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଧନୁଧରି ଜଗଇ ପାହାରୀ ।
 ନିଜେ ଅଚେତନ ଅଯୋଧ୍ୟା
 ଦଶଧାରୀ ॥୨୦
 କୃଷାକ୍ତିନ ଛାଲେ ଅମଳାଶ ଶାଢ଼ୀ ଶେଷ ।
 ତହିଁ ପହୁଡ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ରାମରାଜ ॥
 ନିଦ୍ରାରେ ରଘୁନାଥ ଦେଖିଲେ ସପନ ।
 ଶ୍ଵେତ ଗଜ ଆରୋହି ଅଛନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଶିରେ ଶ୍ଵେତ ଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ଫର ଫର ।
 ଶ୍ଵେତ ପୁଷ୍ପମାଳା ଲମ୍ବଇ ହୃଦୟର ॥
 ଶ୍ଵେତବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଟୋରାୟେ ଶାଳୀଅନ୍ନ କରନ୍ତି
 ଭୋଜନ ॥
 ଶ୍ଵେତ ପର୍ବତ ଉପରେ ଛନ୍ତି ଉଠି ।
 ଶ୍ଵେତ ମେଘକର ଶୁକଳ ପୁଷ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି ॥୨୦
 ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ବାହେ ଶାରଙ୍ଗ ଧନୁଶର ।
 ସାମବେଦ ଶିଖା ଶିଖାନ୍ତି ଦ୍ଵିଜବର ॥
 ସୁବାସ ସମୀର ଶୀତଳ ଘେନି ବହେ ।
 ସନ୍ତୋଷେଣ ସାନନ୍ଦ ମନ ହୋଇଲେ ॥
 ଶୁକଳ ଶୂନ୍ୟ ଯେ ଦିଶଇ ସୃଷ୍ଟି ଯାକ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ତାକ କରନ୍ତି ସୁରଲୋକ ॥
 ଶ୍ଵେତଚାମର ଯେ ପଡ଼ଇ ଚଉପାଶ ।
 ଶିରେ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ଶୁକଳ ଝିନବାସ ॥
 ଶ୍ରୀକର୍ପୁର ଗୁଣ୍ଡି ଯେ ସିଞ୍ଚନ୍ତି ସେନାମାନେ ।
 ଶ୍ଵେତ ରତ୍ନ ଶୋଭାବନ ଶୃଗୀର
 ଭୂଷଣେ ॥୮୦
 ସୁନ୍ଦରୀ ସୁସ୍ବରେ ହୁଲହୁଲି ଦ୍ୟୁତି ।
 ସାତୟା କୋଳେଧରି ପୂର୍ବ ମୁଖେ ବସିଛନ୍ତି ॥
 ଶ୍ଵେତ ଅଶ୍ଵ ସଜ କରି ସନ୍ନିଧେ ଲୋକ
 ଘେନି ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁମଙ୍ଗଳେ ଯେ ଶବଦ ଶୁଭଇ
 ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ॥
 ଏସନେକ ସପନ ଯେ ଦେଖିଲେ
 ରଘୁପତି ।
 ନିଦ୍ରା ତେଜିଣ ଯେ ଉଠିଲେ ଦାଶରଥ ॥

ଲକ୍ଷଣକୁ କହିଲେ ଯେ ସପନ ଦୃଢ଼ାନ୍ତ ।
 ସଉମିତ୍ରୀ ବୋଇଲା ଶୁଣ ସାତାକାନ୍ତ ॥
 ତରଲୋକରେ ଶୁଣିବ ଦୁ ହୋଇବୁ ଯେ
 ଯେକା ।
 ଅଳପ ଦିନେ ଆମ୍ଭେ ବିଧିବିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ॥୯୦
 ଆଜର ସାଂଗୀମ ହୋଇବ ଦେବଜୟେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଦେବ ଆଜି କରିବି କ୍ଷୟେ ॥
 ଏହି ରାତେ ସପନ ଦେଖିଲି ଭୋଦେବ
 ଯାହା ।
 ଶୁଣ ସାବଧାନେ ତୁମ୍ଭେ ତୈଲୋକ୍ୟର
 ନାହା ॥
 ରାବଣର ତନୟେ ଯେ ମଙ୍ଗଳ ବାହାନ ।
 ଗଳାରେ ଗଙ୍ଗପୁଷ୍ପ ମାଳା ଶୋଭାବନ ॥
 ରଙ୍ଗବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ତଳେ ଜରଜର ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଗମଇ ରାବଣ କୁମାର ॥
 ଯେସନେକ ସପନ ଦେଖିଲି ଗୋସାଇଁ ।
 ବସିଥିଲି ସିନା ନୟନେ ନିଦ୍ରା
 ନାହିଁ ॥୧୦୦
 ଅଳପ ଯୁଗଯାଳି ହୋଇଲା ପାହାଡ଼ିକି ।
 ଭୋଦେବ ସପନ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଯେତିକି ॥
 ବିଚାରି ଜାଣିଲି ମରିବ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ଯେ ହୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିଧାନ ସାରିଲେ ବେଗକରି ।
 ଦର୍ଶନ କଲା ଆସି କିଶ୍କିନ୍ଧା ଦଶଧାରୀ ॥
 ଜମ୍ବବ ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଅଇଲେ ।
 ଅଷ୍ଟ ସେନ୍ଧୁୟେ ଆସି ଦୁଃଶନ ବେଗେକଲେ ॥
 ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ମିଳିଲେ ତଡ଼ତି ।
 ସଜଳସଗୁଣ୍ଡି ଯେ ନିରନ୍ତରେ ଜଳଇ
 ବଡ଼ୀ ॥୧୦
 ରାତ୍ର ପ୍ରହରେ ଥାଉ ଉଜ୍ଜାଗର ।
 ବିଚାଷଣେ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
 କିହୋ ଲକ୍ଷପତି କରିବା ଆମ୍ଭେ କିସ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମର କେମନ୍ତେ ହୋଇ
 ପ୍ରାଣନାଶ ॥
 ତାହାକୁ ଦେଖି ମୋର ପକାନ୍ତି ସଜନି ।
 ଯୁଥପତି ନପାରନ୍ତି ଶାଳଶିଳ ଘେନି ॥

ସେନାମାନେ ଭୟେ ଆଡ଼ ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 ବାର ମହାବୀର କେହି ନରହନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷଣ କୁମର ନୋହଇ ସାମରଥ ।
 ମୋତେ ତୁମେ ଯୁଦ୍ଧେ ନଦିଅ କଦାଞ୍ଚିତ ॥୨୦
 ତୁତ ବିଭୀଷଣ ଓପ୍ରୋଧ ଡାକୁ କରୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର କେମତେ ଆନେମରୁ ॥
 ବାବୁ କ୍ଷେତ୍ରୀ ତୁରେ ଅରୁ ମେଘନାଦ ।
 ସାତା ବୀରଧୁ ତୋର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଦ ॥
 ଦେବେ ଦାନବେ ତୋତେ ହାରିଲେ
 ରଣେ ।
 ରାବଣ ଯେତେ ସଂପଦ ପାଇଲା ଆନେ
 କେଶେ ॥
 ସବୁ ଦେବତାଙ୍କର ଶହସ୍ର ଆୟେ ଥିଲା ।
 ହେଲ ଯୁଦ୍ଧେ ଚଉଦ ଭୁବନ ଜିଣିଲା ॥
 ଯମ ପାଞ୍ଜିରେ ତୁରେ ନୋହିଲୁ ଲେଖନ ।
 ଧନ୍ୟ ଶକ୍ରାଜିତରେ ଧନ୍ୟ ତୋ
 ଜୀବନ ॥୩୦
 ତୋହୋରଥାନ୍ତେ କି ଜୟେ ଅଛି ମୋତେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଯିବି ଯେକା ଭୟେ କରି ତୋତେ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ଲୋଚାୟେ ମରିବେ କି ପାଇଁ ।
 ତୋତେ ନକିଣିଲେରେ ମୋତେ ଯଶ
 ନାହିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବିମନ ଜାଣିଲା ବିଭୀଷଣ ।
 କରଯୋଡ଼ି କହିଲା ଯେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାମ ॥
 ପୂର୍ବେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅନେକ ତପ କଲା ।
 ବୀର ବରଷ ଯେ ଆହାର ବଞ୍ଚିଲା ॥
 ବୀର ବରଷ ଯେ ନକଲା ମଇଥୁନ ।
 ନିଦ୍ରା ସହିତେ ନାହିଁ ଦ୍ଵାଦଶ
 ବରଷେଣ ॥୪୦
 ଗହି ନିଗ୍ରହଣ ଅନେକ ତପ କଲା ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବିଧାତା ବରଦେଲା ॥
 ଜଗତ ଜିଣ ବୋଲି ଯେକମନ୍ତ କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ଦେବଦଳଣ ରଥ ଦେଲାକ ତୋଷମନେ ॥
 ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ଯେ ବିଦ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ଦେଲା ।
 ଦିଗଦହନ ତିରାଳ ବିଜୟେ ଧନୁ ସମର୍ପିଲା ॥
 ତେଣୁ ସେ ଦଇତ ଜିଣିଲା ତିନିପୁର ।

ପ୍ରଥମ ରଣବେଳେ ଜିଣିଲା ବକୁଧର ॥
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ସେ ଆଣିଲା ବନ୍ଦୀକରି ।
 ତେଣୁ ନାମ ବୋଲାଉଲା ଇନ୍ଦ୍ର
 ଅଇରି ॥୫୦
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଅକ୍ଷୟେ ବିଶ୍ଵବୀର ନାତି ।
 କୋଟିରେ ଭାରିଯା ତାର ଅଟେ ପଦ୍ମନେତ୍ରୀ ॥
 ସବୁ ଭୁବନରୁ ଅଛି ବାଛି ଆଣି ।
 ତରେଣ ମଇତ୍ର ହୋଇଲା ବକୁପାଣି ॥
 ବଡ଼ ଦୁଇଭେ ସେ ମରଇ ଅସୁର ।
 ଶୁଣି ବିଦ୍ଵୟେ ଯେ ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରତଜ୍ଞା ଯେ କରନ୍ତି ଶିରଝୁଣି ।
 ଦେସି ଆଜ୍ଞା ଦେବ ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁଳମଣି ॥
 ଯେତେ ଜପତପ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ସବୁକି ଜିଣିଲା ॥୬୦
 ଆଜ ତାର ଜୀବନ ହରିବକଂ ମୁଖଂ ।
 ନିୟମ କରୁଅଛି ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ହୁଇଁ ॥
 ଯେବଣ ବ୍ରହ୍ମା ତାହାକୁ ଦେଇଅଛି ବର ।
 ତାହାରେ ରଖିଲେ ମାରିବି ଅସୁର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସଜ ସମରେ କନେଷ୍ଠ ।
 ଅକ୍ଷୟେ ବେନିତ୍ରୋଣ ଭିଡ଼ିଲେ କାନ୍ଧତଟ ॥
 କରେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଯେ ବିକ୍ରମ ସିଂହମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ରଘୁପତି ॥
 ବିଭୀଷଣକର ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ
 ଲଙ୍କପତି ।
 ଲକ୍ଷଣର ସଙ୍ଗେ ତୁ ହୋ ଯାଅସି
 ତଡ଼ତି ॥୭୦
 ସଉମିତ୍ରୀ ସାନ ନ ଜାଣଇ ଯୁଦ୍ଧର ଭଙ୍ଗା ।
 ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇ କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଅ ଏକ ସଙ୍ଗା ॥
 ଅଜାଦ ହନୁମନ୍ତ ଯିବେ ଆଗ ହୋଇ ।
 ନଳ ନାଳ ସୁଷେଣ ଯୁଦ୍ଧେ ପରିଯାଇ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେଦ ପଖା ରଖିଥିବେ ।
 କେଶରୀ ରାକ୍ଷମାର୍ଦ୍ଦନ ପଛକୁୟେ ଯିବେ ॥
 ଶଉରୀ ଶତବଳ ଆଣିମେ କଢ଼ାଇ ।
 ଦଧିମୁଖ ବଳିମୁଖ ଓଗାଳିବେ ଯାଇଁ ॥
 ତାଳିମ୍ବ ଚନ୍ଦନ ପବନ କାଳିଞ୍ଜନ ।
 ରବୟେ ଗବାକ୍ଷ କାମୋଦସୁସୋଦନ ॥୮୦

ଏ ଆଠବୀରେ ମାରିବେ ସୈନ୍ୟପଣି ।
 ବସନ୍ତ କଞ୍ଚଣ ନ ଥିବେ ଯୁଦ୍ଧେମିଶି ॥
 ସଂପାତି ଶତବାଳି ଓହାଡ଼େଣ ଥିବେ ।
 ସୈନ୍ୟଆଗ କରି ପଛେଣ ଯୁଦ୍ଧେବେ ॥
 ତୋତେ ହୋ ବିଭୀଷଣ ଲାଗଇ ମୋର
 ଭାଇ ।
 ଗାଡ଼ ପାଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଆସିବ କଢ଼ାଇ ॥
 ଗତୁ ବାହାର କରିଆଣିମ ମେଘନାଦ ।
 କଟେକ ଭିତରେ ପଶି ନ କରିବ ବାଦ ॥
 ସବୁ ରକ୍ଷକପି ତୁମ୍ଭର ସଙ୍ଗେ ଯାବୁ ।
 ଅଧ ସୈନ୍ୟମାତ୍ର ଏକା ଏଥେ ଥାବୁ ॥୯୦
 ତୁହୋ ବିଭୀଷଣ କରିବୁଟି ଯୁଦ୍ଧ ।
 ସୈନ୍ୟଙ୍କର ମାୟା ତୁମ୍ଭେ ଦଇତେ ସିନା
 ବୁଝ ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଣ ଉଭା
 ହୋଡ଼ି ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ କୋଳକରିଣ ତିଆରନ୍ତି ॥
 ବାବୁ ସଉମିତ୍ରୀ ମୋହୋର ବୋଲେ ଥିବୁ ।
 ଆଗଭର ହୋଇ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ନ ଯୁଦ୍ଧିବୁ ॥
 ମୋହୋର ସପତ ତୋତେ ଜାନେକାର
 ଗଣ ।
 ବିଭୀଷଣେ ପଛେ ଥାଇ ଯୁଦ୍ଧିବୁ ଲକ୍ଷଣ ॥
 କାଶ୍ଵୀନା ମେଘନାଦ ଯେମନ୍ତ ଶହସ୍ର
 ବିହଇଁ ॥
 ଆଖି ନ ପିଞ୍ଜାବୁ ସ୍ଵର୍ଗ ମଞ୍ଚ ରୁଦ୍ଧଇଁ ॥୧୦୦
 ରଣଗୋଳ କରିରେ ମାରଇଟି ବଳେ ।
 ସେ କଥାକୁ ତଲେ ବାବୁ ଥିବ ସମର
 କାଳେ ॥
 ଯାଅ ତୋତେ କଲ୍ୟାଣ ହୋଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ହେଲେ ଜିଣି ଆସ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କ୍ଷେତ୍ରୀ ॥
 ପରିମୁଣ୍ଡା ହୋଇ ଯାଇଁରେ ତୋତେ ବାବୁ ।
 ତୋହୋର ଜାଇଁଥିଲେ ଅଛଇ ମୋତେ
 ସବୁ ॥
 ନପୁଣ ରଣଦେଖି ଆଗଭର ଧାଉଁ ।
 ଜଗତ ଅନ୍ଧାର ସେ କରଇ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ॥
 ଶୂଳ ଶକତି ଗଦା ଯେକାବେଳେ ଯେ
 ମାରଇ ।

ଦେବତାଙ୍କୁ ଦୁଲଭ ଯେମନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ସେ
କରଇ ॥୧୦
ମୁକ୍ତ ଚୋତେ ମୁକୁନ୍ଦ ନ ପାରଇରେ ଭାଇ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହାମୁକୁ ଭାର୍ଜନ କେ ଯାଇଁ ॥
ଚୋତେ ପଠିଆଇ ମୁଁ ଏଥେ କିମ୍ପା ଥିବି ।
ସଜନି ସଜ ହୋଇ ମୁଁ ଯେବେ ଯିବି ॥
ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ରଘୁବୀର ।
ରାତ୍ର ପ୍ରହରେକ ଅଛଇ ଅପାର ॥
ନିଶବଦ ହୋଇ ଯେଥୁ ଆମ୍ଭେ ଯିବା ।
ତୁନି ହୋଇ କବାଟ ବାହାରେ ରହିଥିବା ॥
ଦ୍ଵାର ଫିଟିଲେ ଯେ ପଶିବା ଝସାଇଁ ।
ଆନ ପ୍ରକାରେ ଜୟ ନାହିଁଟି
ଗୋସାଇଁ ॥୨୦
ଗୋଳ ବାଜିଲେଣି ଜାଣିମ ମେଘନାଦ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଦେଇଅଛି ଯେବଣ ମନ୍ତ୍ରପଦ ॥
ନିକୁନ୍ତଳା ବନ୍ଦତଳେ କରିବାକ ହୋମ ।
ରଥେକ ବାହାର ହୋଇବ ଦେବଦଳଣ
ନାମ ॥
ତାହା ଚଢ଼ି ଆସି ସମରେ ପଶଇ ।
ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ବାଣେ ସବୁ ସୈନ୍ୟ
ନାଶଇ ॥
କାହିଁ ଯେ ମାୟା ସୀତାକୁ ଗଲା ମାରି ।
ଯେବୁଧ କପଟ ହାବେ ଅଟଇ ତାହାରି ॥
ଯହୁଁ ସେ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଲା ଆଗୁସାର ।
ବିଚାରି ବାହୁଡ଼ିଲା ରାବଣ କୁମର ॥୩୦
ଭାଳିଲା ଯେ ରଥେ ଥିଲେ ନୋହଇଁ
ଶତ୍ରୁଜିଣି ।
ସବୁ ସଂହାରଇ ହୋମଘରୁ ରଥ ଆଣି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ତରକ ଛନ୍ଦ କରିଗଲା ।
ମାୟା ସୀତାୟେକ ଉପାୟେ ଗିଆଇଲା ॥
ସେ ରଥ ଚଢ଼ିଣ ଅଛଇ ଦୁଇବେଳ ।
ନୀଳ ପାଶେ ବାନ୍ଧି କଳାକ ମହାଗୋଳ ॥
ବ୍ରହ୍ମ ଶସ୍ତ୍ର ଦିନରେ ସେହି ରଥ ଚଢ଼ି ।
ଏଡ଼େ ବଳ ତୋର ମାଜଲା ଯେକ ଘଡ଼ି ॥
କାହିଁ ସେ ବିବାନ ନଥିଲାକ ଯହୁଁ ।
ତରକ ଛନ୍ଦେଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲାକ ସେହୁ
ତହୁଁ ॥୪୦

ଯେବେ ଆମ୍ଭେ ପାଚେରୀ ପାଖେ
ଲାଗିଥିବା ।
କବାଟ ଫିଟିଲେଣି ଭିତରେ ପଶିବା ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମନ୍ଦିରେ ବେଢ଼ିବା ଧାତିକାରେ ।
ଗୋଳ ଯୁଦ୍ଧ କରି ମାରିବା ଯେ ଯାହାରେ ॥
ନିକୁନ୍ତଳା ବନ୍ଦ ତଳକୁ ନ ପାରି ଯାଇଁ ।
ତେତେବେଳେ ସେ ଅବା ମରିବାକ
ଗୋସାଇଁ ॥
ଶୁଣି ହରଷ ଯେ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ।
ବିଭୀଷଣକୁ ପ୍ରଷଂସା କରନ୍ତି ରଘୁନାମ ॥
ସାଧୁ ସାଧୁ ଲଙ୍କପତି ସାଧୁ ତୋର ହିଆଁ ।
ଜାଣିଲି ମହାଦ୍ଵାରୁ ଅବୁ ପୁଣ୍ୟ ଦେହା ॥୫୦
ସୋଦର ଭାଇକି ଛାଡ଼ିଲୁ ମୋର ପାଇଁ ।
ବଂଧୁବର୍ଗ ମଲେ ଭାଳିବା ତୋର ନାହିଁ ॥
ଯେବେ ପୁରୁରାକୁ ଯାଉଅଛୁ ମାରି ।
ଯେକଥା ଆନବେଳେ ଦୁହଂଜନା କରି ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ବିଭୀଷଣକଇ
କୋକକଲେ ।
ଲକ୍ଷଣ ହାଥଧରି ସମର୍ପଣ ଦେଲେ ॥
ଏହାର କଥା ରାଜା ଲାଗଇନା ତୋତେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକଇ ଆଜି ଜିଣିଦେବୁ ମୋତେ ॥
ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ଯେ ବୋଲଇ
ବିଭୀଷଣ ।
ମୋତେ ସାହା ଘେନି ସେ ମାରିବେ
ଲକ୍ଷଣ ॥୬୦
ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ତରଣେ ନମନ୍ତି ।
ଆପଣେ ରଘୁନାଥ କୋଦଣ୍ଡ ଗୁଣେ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ଦୁଇକହେ ଭିଡ଼ିଲେ ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣବେନି ।
ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ ଅନୁକୂଳ ଘେନି ॥
ଜମ୍ବବ ସୁଷେଣ ମଞ୍ଜଳ ପାଠ ପଢ଼ି ।
ଯାଆନ୍ତି ରାତ୍ର ଯେ ଅଛଇ ବେନିଘଡ଼ି ॥
ନବମାର ତିଥି ଯେ ହୋଇବ ପରାଜାତେ ।
ରବିବାର ଦିବସ ହୁଅନକ୍ଷତ୍ରେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ରାଣିକି ସାଧକେ ତାର ହୋଇ ।
ଦୃତୀୟ ଗଡ଼ ବୋଲି ଜମ୍ବବ ମନ୍ତ୍ରୀ
କହି ॥୭୦

ଲକ୍ଷଣ ରାଣିକି ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଟଇ ସେଦିନ ।
ଶୁଣି ରଘୁପତି ଆନନ୍ଦ ମନେ ମନ ॥
ପର୍ବତ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଦିଉଡ଼ି ଲଗାଇ ।
ପଥ ବାହି ଯାନ୍ତି ନିଶବଦ ହୋଇ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ ତଳେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ଯେ ରହିଲେ ତରୁଶିଖ ॥
କୋଟିଏ ରାକ୍ଷସ ଯେ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।
ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡର ମୁଖରେ ପଡ଼ିଲେ ॥
ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ସାଂଗ୍ରାମ ଧମୋଳ ।
ମାର ମାର ଧୁନି ଯେ ବାଜଇ
ରଣଗୋଳ ॥୮୦
ଶହସ୍ରେ ମରାମରି ବୃକ୍ଷେ ପିଟାପିଟି ।
ରକ୍ଷ ଭାଲୁକ ଯେ ଅସୁର ରଣେ ଲୋଟି ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଦଳତେ ପାଇଲେ ବାରତା ।
ଏକକୁ ଆରେକ ପଚାରିନ୍ତି କଥା ॥
କେ ବୋଲଇ ଗଡ଼େ ଯେ ପଶିଲେ
ରକ୍ଷକପି ।
କାଲି ଗଡ଼ଦ୍ଵାରେ ରହିଥିଲେ ଛପି ॥
ଦୁଷ୍ଟ ନ ଶୁଭଇ ବାଜଣା ନ ବଜାଇ ।
କବାଟ ଫିଟିବା ମାତ୍ରକେ ପଶିଲେ ଝସାଇ ॥
ଠଣା ରାକ୍ଷସକ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ଦୁଇ କତିରୁ ଯେ ଅନେକ ସୈନ୍ୟ
ମଲେ ॥୯୦
ଆଜି ନଗ୍ର ନିଶ୍ଚୟେ କରିବେ ଧୁମାତ୍ର ।
ଆପଣେ ଭାଳିଆସି ଅଛଇ ସୀତାକାନ୍ତ ॥
ଗଡ଼େ ନିହାଇ ପଶନ୍ତି ଲୋକେ ଯେ
କହିଲେ ।
ବିଭୀଷଣର ବୁଧୁରୁ ରାତ୍ରହୁଁ ଅଛଲେ ॥
ବିକରାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ଦିଶନ୍ତି କର୍ପିମାନେ ।
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଖେପୁ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଗଗନେ ॥
ଯେକର କହନ୍ତେ ଆରେକ ତହିଁକାଣି ।
ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ଯେ ବାଜିଛି ହଣାହଣି ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହୋଇଲେ ବିକଳ ।
କୁଦାକୁଦା ହୋଇ ଭାଲନ୍ତି ସକଳ ॥୧୦୦
ପିତାଙ୍କର ଉପରେ ଉଠିଣ ଚାହାନ୍ତି ।
କେ ବୃକ୍ଷରେ ଥାଇଁଣ ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖନ୍ତି ॥

ପ୍ରସାଦ ଅଟାଳି କେ ମେଢ଼ରେ ଉଠିବାହିଁ ।
 ଚଳଇ ଲୋକକୁ ଯେ ଦେଖିଲେ କଥା
 କହି ॥
 ହୋଇଲା ହାଲୋହୋଲି ଯେ ଶ୍ୟବକୁଣ୍ଡ
 ଲଙ୍କା ।
 ମର୍ଦ୍ଦତ ଭାଲୁକକୁ ଅସୁରେ କଲେ ଶଙ୍କା ॥
 ସାଜ ସାଜ ବୋଲି ଯେ ପାଡ଼ିଲେ
 ଡାକମାନ ।
 ସାଜିଲେ ରଥଗଜ ଚତୁରାଙ୍ଗ ସୈନ୍ୟ ॥
 ଧାଇଁଲେ କଙ୍କ ଧଙ୍କ ସିଂହ ଦୁରଙ୍ଗ ଚାରି ।
 ସଲୋପି ଅଲୋପି ଦେବଦତ୍ତ ଆଦି
 କରି ॥୧୦
 ଉତ୍ତରଦ୍ଵାରେ ଯାଇଁ ବିରୋଧ ବୀରକଲେ ।
 ପଛେ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମ ପଶି ନୁଆରିଲେ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବିଭୀଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ।
 ସୁଗ୍ରୀ କେଶରୀ ସୁଷେଣ ଜମ୍ବେବନ୍ତ ॥
 ଶଉରୀ କାଳିଞ୍ଜନ ଗାନ୍ଧୀମାରଦନ ।
 ଧୂମୁଖ କାଳିମୁଖ ବସନ୍ତ ପବନ ॥
 କୁନ୍ଦ କାମୋଦ ପନସ ପନଶିଳ ।
 ବିବିଧ ସଂପାତି ବଳିମୁଖ ନଳ ନୀଳ ॥
 ଯେମାନେ ପଶିଲେକ ବହୁତ ଥାଠ ଘେନି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ରହିଲେ ସଙ୍ଗେକ ସେନା
 ଘେନି ॥୧୦
 ଡାଳିମ୍ବ ଚନ୍ଦନ ଆବର ଶତବାଳି ।
 ରକ୍ଷକପି ସଜନ ଯେ ନୋହଇ ଆନେ
 କଳି ॥
 ଗଡ଼ର ବାହାରେ ଯେ ରହିଲେ ଦାଶରଥ ।
 ଆଗେ ଓଗାଳିଲେ ଦଇତ ସାତରଥା ॥
 ଦଇତଙ୍କର ବଳଯେ କଳଣା ନୟାଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯୁଦ୍ଧ ଯେ କରନ୍ତି ସାତଭାଇ ॥
 ଘୋର ସଂଗ୍ରାମ ଯେ ବଢ଼ିଲା ବେକୁବେଳ ।
 ଭିତରେ ପଶିଲା ଯେ ସୁମିତ୍ରାର ବାଳ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପୁରକୁ ବୋଲିଣ ଧାଡ଼ିଦେଲେ ।
 ବାଟେ ଯାଉଁ ଅନେକ ଦାନବ
 ଓଗାଳିଲେ ॥୧୦
 ଦେଖି ହନୁମତ ଧାଇଁଲା ଆଗସରି ।

ରାକ୍ଷସତ୍ର ମାଇଲା ଯେ ଶିଳାଦୂଷ ଧରି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଏହି ଦୈତ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ଯେ ମାଇଲେ ଅପାର ॥
 କେଶରୀ ଦୃବିଦ ରଣଗୋଳ କଲେ ।
 ବିଭୀଷଣ ମାରତେ ଅନେକ କ୍ଷୟଗଲେ ॥
 ଦୈତ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରବଳ ଦେଖି ଯେ ଶ୍ରୀରାମର
 ଭାଇ ।
 ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର କରି ଯେ ମାରିଲା ତୁହାଇ ॥
 ଯେକା କାଷ୍ଠକେ ସହସ୍ରେ ଅସୁରେ
 ସଂହାରଇ ।
 ଶହସ୍ରେକ ନ ଛାଡ଼ୁ ଆରେକ ଶହସ୍ତ୍ର
 ବିନ୍ଧଇ ॥୪୦
 ଅନେକ ଦୈତ୍ୟ ଯେ ପଡ଼ିଲେ ତାର
 ବାଣେ ।
 ବିକଳେ ରାକ୍ଷସେ ପଳାନ୍ତି ଯେଣେତେଣେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଲକ୍ଷଣ ସମର କଥା ଶୁଣ ।
 ଦେବତା ଦୁଲଭ କରନ୍ତି ଯେବଣ ରଣ ॥
 ଦୁହିଁକରି ଶ୍ୟାମାରୁ ରଧିର ଗଲୁଅଛି ।
 ଶକ୍ରାଜିତ ବୋଇଲାରେ ଶୁଣ ରଘୁବଞ୍ଚି ॥
 ଯୁବାକାଳେ ଶ୍ରୀରା ଭୋଗ୍ୟ କରି ନ
 ପାରିଲୁ ।
 ମରିବୁ ବୋଲି ମୋର ମୁଖରେ ପଡ଼ିଲୁ ॥
 ତୁ କେହ୍ନେ ଜାଣିବୁ ଯୁଦ୍ଧର କିଏ ମତ ।
 ନ ଜାଣି ହୁତାଶନେ ପଶୁରେ ବାଲୁତ ॥୫୦
 ମୁଁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନକାଶ୍ଵକି ମୋତେ ।
 ବିଭୀଷଣ ତୁମ୍ଭର କହିବାହିଁ କି ତୋତେ ॥
 ଶତେକ ବେଳ ମୁଁ ଯେ ଜିଣିଲି ସୁରଥାଳ ।
 ମୋହୋର ମୁଖ ଦେଖି ତରନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
 ମେରୁ ପର୍ବତ ମୁଁ କରିପାରଇ ଧୂଳି ।
 ଲେଉଟାଇ ପକାଇ ମହାଆଳି ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ ବିଦାରିବି କି ନା ରାଜର ଘାୟେ ।
 ସାତସିନ୍ଧୁ ପାଣି ଉଡ଼ାଇବି କି ବାୟେ ॥
 ପାତାଳ ଭୁବନ ମଞ୍ଚକୁ ଆଣି ପାରଇ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋତେ ନାରାଜ
 ସଂହାରଇ ॥୬୦
 ମୋହୋର ମୁଖେ ପଡ଼ି କେହ୍ନେ ଜାଣି ଯିବ ।

ଦେବତା ପ୍ରଭୃତି କେ ଜୀବନ ପାଇବ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣରେ ରାବେଣା ।
 ତୋହୋର କଥା ମୁଁ ଅଛନ୍ତିଆଗୁ ଜାଣି ॥
 ଯେ ମୃତୁ ଭୁବନରେ ସଭିହେଁ ନାଶଯାଇ ।
 ଚିର ହୋଇ ଯେଥେ କେହି ଯେ ନରହଇ ॥
 ଯେ ସୃଷ୍ଟିକି ଯେ ସର୍ଜିଲା ଦଇବ ।
 ପ୍ରଳୟ କାଳେ ପୁଣି ଯେହା ନାଶଯିବ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଅସ୍ତ ହେଉଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ଯେ ଯାହାର ବେଳେ ରତୁ ଭୋଗ
 କରନ୍ତି ॥୭୦
 ଶୀତ ବରଷା ଗ୍ରୀଷମ ରତୁ କାଳେ ।
 ଆତଯାତ ହୋଉଛନ୍ତି ଯେ ଯାହାର ବେଳେ ॥
 ଦିବସ ସରିଲେ ପୁଣି ରାତ୍ର ଆସି ହୋୟେ ।
 ରାତ୍ର ହୋଇପୁଣ କାଳକୁ ନ ଥାୟେ ॥
 ପୁଣିହିଁ ଦିବସ ପୁଣିହିଁ ନିଶିହୋୟେ ।
 ବାର ତିଥି ନକ୍ଷତ୍ର ମାସ ପକ୍ଷ ଯାୟେ ॥
 ଦ୍ଵାପେକେ ସମୋଦ୍ର ସମୋଦ୍ର କେ
 ଦ୍ଵାପେ ।
 ଜଣେକର ନାମେ ନାମ କେ ସ୍ଵରୂପେ ॥
 ଶ୍ରୀରା କେ ପୁରୁଷେ ପୁରୁଷେ ଶ୍ରୀରାଅଛି ।
 ଆତଯାତ ହୋଇ ଜୀବନ ଗଙ୍ଗାଗଛି ॥୮୦
 ଯେକା ହୋଇଣ ତ ପଦାର୍ଥେ ନାହିଁ କିଛି ।
 ହାନି ଅପତୟେ ସବୁରି ଅଙ୍ଗେ ଅଛି ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ ଆପ ତେଜ ବାଇବ ଆକାଶ ।
 ସାଗର ସଙ୍ଗମ ଯେ ନଦୀ ପରକାଶ ॥
 ପୃଥ୍ଵୀକି ମେରୁ ଧାରଣା ଅଟଇ ।
 ବାଲି ମାଟି ପଥର ଅଟଇ ଯେକ ଦେହା ॥
 ମାଟି ବାଲିରୁ ବାଲିରୁ ଶିଳ କାତ ।
 ସତ ରଜ ତମ ତ୍ରିଗୁଣଟି ବିଖ୍ୟାତ ॥
 ଉଦୟେ ମଧ୍ୟାହ୍ନେ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟା ତିନିକାଳ ।
 ଆତଯାତ ହୋଉଅଛି ଯେ ଯାହାର
 ବେଳ ॥୯୦
 ତୁ କେହ୍ନେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ଅସୁର ।
 ଏ ପୃଥ୍ଵୀ ନାମ ହାବେ ଅଟଇ ମୃତ୍ୟୁପୁର ॥
 ବେଦ ବଞ୍ଚଦ ବୋଲି ଅଛଇ ଦୁଇମତ ।
 ଶ୍ୟାମାରାଥ ପରମାର୍ଥ ଏୟେ ଦୁଇ ସତ ॥

ଯେଥିକାତ ହୋଇଲେ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାଣହାରି ।
 ଦୁବୋଲୁ ମୋତେ କେହି ନ ପାରଇ ମାରି ॥
 ପୂର୍ବ ଭାଗ୍ୟ ଘେନି ସମୟେ ଭୋଗ୍ୟକଲୁ ।
 ମରିବାର କାଳେ ଆସି ମୋର ମୁଖରେ
 ପଡ଼ିଲୁ ॥
 ଆଜ ଜାଣିମାରେ ତୋହୋର ବଡ଼ପଣ ।
 କିହୁତ ନାରାଜେ ଘେନଇ ତୋର
 ପ୍ରାଣ ॥୧୦୦॥
 କଥା କହୁଁ କହୁଁ ବିଷ୍ଣୁଛନ୍ତି ଶର ।
 ଦୁହିଁଙ୍କରି ଶ୍ୟରାର ରଜତେ ଜରଜର ॥
 କୁହୁଡ଼ି ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଦିଶଇ ରଣଭୂଇଁ ।
 ଏକକୁ ଆରେକ ଚିହ୍ନିବା କେହିନାହିଁ ॥
 ସାତ ଶସ୍ତ୍ରବାଣ ବାଛି ପେଷିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଦେଖିଣ ନିବାରିଲା ସୁମେତ୍ରାର ସୁତ ॥
 ଅଶ୍ୱାସପ୍ରବାଣ ଯେ ପେଷିଲା ଶ୍ରୀରାମର
 ଭାଇ ।
 ଗରୁଡ଼ା ଶହସ୍ତ୍ରେ ଦମ୍ଭକ ପ୍ରତିଦୁଇ ଦେଇ ॥
 ଦୁଇ ଶସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟବାଟେ ଭେଟାଭେଟି ।
 ହାବୋଡ଼ା ବାଜିଣ ଯେ ପ୍ରଜୟ
 ଅଗ୍ନିପି ॥୧୧॥
 ନିର୍ଦ୍ଦୀତ ପରାୟେ ଶବଦ ଶୁଭିଳା ।
 ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଲୁଚିଲା ॥
 ଦୁଇଅସ୍ତ୍ର ବାଜିଣ ପଡ଼ିଲା ରଣତଳେ ।
 ଉଲୁକାପାତ କି ହୋଇଲା ପ୍ରଜୟର କାଳେ ॥
 ଏସନେକ ଦେଖି ରିଷଭ ସୁଷେଣ ।
 ଜମ୍ବେଦ ହନୁମତ ଅଜାଦ ବିରାଷେଣ ॥
 କୁହ କାମୋଦ ଯେ ଶରସେତୁ ନଳ ।
 ଧାଇଁଲେ ଯୁଦ୍ଧପତି ଘେନିଣ ତରୁଣିଳ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରଥେ ଉଠିଲେ ବାରେ ଯାଇଁ ।
 ବାରି ଘୋଡ଼ାକଲ ଯେ ମାଇଲେ
 ଦୁହାଇ ॥୧୨॥
 ଚକ୍ରର ଛଟକେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ପୁଣି ।
 ସାରଥି କି ଲକ୍ଷଣ ନାରାଜ ଘେନିହାଣି ॥
 ବିରଥୀ ହୋଇଲା ଯେ ରାବଣର ସୁତ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଇଲା ଦଇତ ॥
 କ୍ଷଣେ ରହିଥାଅ ମୁଁ ଆସଇ ସଜ ହୋଇ ।

ପିତା ନ ଜାଣଇ ମୁଁ ତାହାକୁ ହାଦେ କହି ॥
 ସୈନ୍ୟର ସଙ୍ଗେ ତୁ ଯୁଦ୍ଧଥାଅ ବୀର ।
 ବିରଥୀ ହୋଇଲି ମୁଁ ନାହିଁ ରହୁବର ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଭଗ୍ନ ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ଲକ୍ଷଣର କର୍ଣ୍ଣେ ବିଭୀଷେଣ କହିଲା ॥୧୩॥
 ନୋହଇ ସଭମିତ୍ରୀ ନ ଦିଅ ଯେହାକୁ
 ଯାଇଁ ।
 ଯେମନ୍ତ ବେଳ ହାଦେ କେବେ ହେଁ
 ନପାଇଁ ॥
 ନିକୁମ୍ଭିଲା ବଚତକକୁ ଯେ ଯିବ ।
 ଦେବ ଦଳଣ ରଥ ହୋମରୁ କାଢ଼ିବ ॥
 ତହିଁ ବସି ଯୁଦ୍ଧିଲେ ଜିଣଇ ଜଗତ ।
 ବ୍ରହ୍ମର ଆଜ୍ଞା ଯେ ଅଟକିଛି ସତ ॥
 ସେହି ରଥେ ବସି ଦୁଇବେଳ ଗଲା ।
 ନାଗପାଶ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଦୁଇ ଯେ ମାଇଲା ॥
 ଯେବେ ମୋହୋର ବୋଲ କର
 ସଭମିତ୍ରୀ ।
 ଯେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅଟଇ ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥୧୪॥
 କିହୁତ ନାରାଜେ ଜଗତ ଦହି ପାରଇ ।
 ସେ ରଥେ ଥିଲେ ଯେହାକୁ କେହି ନ
 ପାରଇ ॥
 ତୁ ଯେହାକୁ ଓଗାଳି ଯୁଦ୍ଧ କର ଯେବେ ।
 ମୁଁ ବୋଲୁଅଛି ଛାଡ଼ି ଯେହାକୁ ନଦେ ॥
 ବିଭୀଷେଣ କହନ୍ତେ ଜାଣିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ମନେ ବିଚାରିଲା ହୋଇଲା ବିପରୀତ ॥
 ଚାଷ୍ଟାଳ ଖୁଡ଼ୁତା ମୋର କହିଲା ମୃତୁଭୋଦ ।
 ଏତେ ବୋଲି ତୁରିତେ ବାହୁଡ଼ିଲା
 ମେଘନଦ ॥
 ଦିବ୍ୟ ରଥେକ ଯେ ସାରଥି ଆଣିଦେଲା ।
 ତହିଁ ମହାବୀର ବିଜେ ଯାଇ କଲା ॥୧୫॥
 ବାବୁ ସେ ରହବର ସବୁ ହାରାମୟେ ।
 ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ିତ ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ॥
 କାଳକେତୁ ଧୂଳି ବିଗଦହନ ଚିରାଇ ।
 ଦେଖି ରିପୁବକ ଯେ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତରାଇ ॥
 କରେ ଧନୁ ଧରି ଆସି ପଶିଲାକ ରଣେ ।
 ଭୋଷିଲା ସିଂହ କି ବୁଲଇ ଘୋର ବନେ ॥

ବିଭୀଷେଣକୁ ଚାହିଁ ଯେ ବୋଲଇ
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଧୂଳି ହୋଇ କିନା ତୋର ନିଲଜ କାବିତ ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇ ତୁ ମରିବାକୁ ଡରିଲୁ ।
 ଶତ୍ରୁର ତହିଁ ଯାଇ ଶରଣ ପଶିଲୁ ॥୧୬॥
 ସୁକେଶା ଦଇତ ବିଦ୍ୟୁତକେଶୀ ସୁତ ।
 ମାଳି ସୁମାଳି ତାର ତନୟେ ମାଲ୍ୟବତ ॥
 ମାଳି ମାଲ୍ୟବତକୁ ଶ୍ରୀହରି ନାଶକଲା ।
 ପଲାଇ ଯାଇଁ ସୁମାଳି ପାତାଳେ ପଶିଲା ॥
 ତାହାର ଦୋହିତା ଅଟଇ ନନ୍ଦକେଶୀ ।
 ତାହାକୁ ବିଦା ହୋଇଲେ ବିଶ୍ୱବା ମହାରଷି ॥
 ତହୁଁ ତିନିପୁତ୍ର ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ ଖ୍ୟାତ ।
 ମାତାଗୁଣ ଘେନି ହୋଇଲ ଦଇତ ॥
 କ୍ୟେଷ ଭାଇ ରାବଣ ସାଧୁଲା ତିନିପୁର ।
 କଟେକ କଲା ଆଣି ସମୋଦ୍ର ଭିତର ॥୧୭॥
 ଚଉଦ ଭୁବନର ଧନବିଶ ନାରୀ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼େ ଠୁଲ କଲା ସବୁ ଶିରୀ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମହାବୀର ନିଦ୍ରାଭୋଗ କଲା ।
 ସବୁ ସମ୍ପଦ ତୋତେ ରାବଣ ସମର୍ପିଲା ॥
 ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଯେ ଭୋଗ୍ୟ କରିଥିଲୁ ।
 ଅସମୟ ଦେଖି ଛାଡ଼ି ପଲାଇଲୁ ॥
 ଶତ୍ରୁର ସଙ୍ଗେ ଆଜ୍ଞା କୁଟୁମ୍ଭ କ୍ଷିତ୍ର କହୁ ।
 ଯେତେ ପାପ ଆତ୍ମା କେବଣ ଗୁଣେ ବହୁ ॥
 ବିଶ୍ୱାସଯାତେକୀ ତୁ ଅତୁରେ ଚାଷ୍ଟାଳ ।
 ଯେତେ ନିସତେ ତୁ ଜାଳୁଁ କେତେ
 କାଳ ॥୧୮॥
 ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ କି ଶୁଣିଲା ନାହିଁ କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ସୋଦର ବଧ୍ୟକଲେ କିସ ହୋଡ଼ି ଜନେ ॥
 ଯେକା ଜାଳୁଣ କୁଟୁମ୍ଭ ମରାଇଲୁ ।
 ଆପଣେ ନୁଆରି ପରରେ କରାଇଲୁ ॥
 ମୁଁ ତୋର ପୁତ୍ରରା ମୋତେ ମଦ ଚିହ୍ନ ।
 କ୍ୟେଷଭାର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମଲା ତୋର ହେତୁ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼େ ରାଜା ହୋଇବୁ ବୋଲିଅଛୁ ।
 ତେଣୁ ସେ ପାପିଷରେ କୂଟବୁଧ ରଥ ॥
 ରକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦକକୁ ପାଗଅଛୁ ସାହା ।
 ତପୁସୀ ଦୁଇ ବାପୁଡ଼ାକୁ ହୋଇଲୁ ତାହାଣ
 ବାହା ॥୧୯॥

ଯେମନ୍ତ ବୁଧକରି ମରାଜକୁ ବଂଶ ।
 ଯେତେକ ଭରସା କେମନ୍ତେ କଲୁରେ
 କୁଳପାଂଶ ॥
 ନକାଣ୍ଡ କି ରାବଣର ବୀର ଶୂରପଣ ।
 ଆଖି ଘେନି ଦେଖିନାହୁଁ କି ମୋର ରଣ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିରେ କାହାକୁ ଅଛି ହାରି ।
 ଯେକଥା କିଂପାରେ କହିଲୁ ନ ବିଚାରି ॥
 ଆଜି ତୋତେ ମୁଁ ଯେ ପେଷିବି ଯମପୁର ।
 ଯେତେବୋଲି କରେ ଧଇଲା କରବାଳ ॥
 ବିରାଷେଣ ବୋଇଲା ଶୁଣିଥିରେ ପୁତ୍ର ।
 ମୁହିଁ କିମ୍ପା ନାଶ କରିବି ତୁମ୍ଭ
 ଗୋଡ଼ ॥୧୦୦
 ଆପଣାର ଦୋଷ ତୁମ୍ଭେ ନ ବିଚାର ମନେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀକି ଆଣିଲ କେସନେ ॥
 ଯେତେକ ଉପଦର୍ପ କହିଲେ ନଗଲା ।
 ରମ୍ୟକୁ ହରିଲ ପୁରନ୍ଦର ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ॥
 କପିଳାସ ଉପାଡ଼ିଲ ନନ୍ଦିକେଶ୍ବର ଶାପ୍ୟ ।
 ମୁହିଁ ନ ପାରିଲା ତୁମ୍ଭର ଏ ବାପ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ମାଜଲ ଶ୍ରୀରାମର
 ଉପରବଂଶ ।
 ସେ ବୋଇଲା ମୋହର ବଂଶେ ତୁହିଁ ହୋଅ
 ନାଶ ॥
 ବେଦମତୀ କନ୍ୟା ଯେ ତପ କରୁଥିଲା ।
 ଗାଣ୍ଡାଳ ପିତା ତୋର ତାହାକୁ
 ହରିଗଲା ॥୧୦
 ବିଦ୍ୟୁତ୍ ହୋନ୍ତେ କୋପିଲା ମହାସ୍ୟତୀ ।
 ବୋଇଲା ମୋର ଯୋଗୁଁ ମରସି ଲଙ୍କପତି ॥
 ଯେତେବୋଲି ବାଳୀ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ
 ଦେଲା ।
 ସେସେ ବେଦମତୀ ଜାନେକା ହୋଇଲା ॥
 ଆବର କୋବେର ଯେ ଦେଇଅଛି ଶାପ୍ୟ ।
 ଯହୁଁ ହୃଦରେ ତାହାକୁ ଚିନ୍ତିଲେ ଲକ୍ଷେ
 ପାପ ॥
 ସେ ବୋଇଲା ମୁଁ ତୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ।
 ମୋତେ ହିଁ ସାକଳ ସାବତ ଗୁଣ ବହି ॥
 ତୋତେହିଁ ବିପରି ପଡ଼ିବାର କାଳେ ।

ଭାଇ ଭାଇ ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ହୋଇବ
 ତେତେବେଳେ ॥୨୦
 ସେ କଥା ଜାଣିଣ ମୁଁ ଅଛଇ ହେତୁ କରି ।
 ଯେତେକେ ଶାପ୍ୟ ତୁମ୍ଭର ସକଳ ସୁମରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ଯହୁଁ ଆଣିଲା ତୋରାଇ ।
 ମୁଁ ଜାଣିଲି ନିଷ୍ଠେ ମରିବ ଲଙ୍କସାଇ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା କହିଅଛି ନ ହରିବୁ ସୀତା ।
 ଆପଣେ ଶୋଳକ ପଡ଼ଇ ତୋର ପିତା ॥
 ଏବେ ପାଶୋରିଲା ହେତୁ ମତି ଆଉଁ ।
 ମୋତେ ମାରୁଥିଲା ଭଲ କଥା କହୁଁ ॥
 ତିଆରିଲା ବୋଲ କେବେହେଁ ନ କଲା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ରୁ ମୋତେ ବାହାର
 କରିଦେଲା ॥୩୦
 ଭଲ ହିଁ ସେ କଥା ଯୋଗାଇଲା ମୋତେ ।
 ମୁଁ କିମ୍ପା ମହକୁ ଯିବଇଁ ଅନୁମତେ ॥
 ଯେବେ ତୋର ବାପ ପାଇଲା କେବଳ
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 କରୁଣାସାଗର ଯେ ଅଟନ୍ତି ରାମରାଜ ॥
 ଯେବେହେଁ ସୀତାକୁ ଯେବେ ସମର୍ପିବ
 ଆଣି ।
 ଶରଣ ପଶିଲେ ନମାରନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥
 ବାପ ପୋୟେ ହୋଇକି ପାରିବ
 ଯେହାକରି ।
 ଯେଥୁ କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁରେ ମୋହରି ॥
 ମୁଁ ଆଉ ତୁମ୍ଭେ ନ କରଇ ସୋଗ ।
 ସେନେହ ଛାଡ଼ିଲାରେ କେବଣ ପାପ
 ଯୋଗ ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ମୋହୋର ପ୍ରାଣର ଅଧିକାରୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଇଁ ମୁଁ ତୋତେ ପାରଙ୍ଗ ମାରି ॥
 ପୁତ୍ର ବୋଲି ଯେ ପାପକୁ ଭୟେ କରଇ ।
 ନୋହିଲେ ମୁଣ୍ଡ ତୋର ଯେହିକ୍ଷଣି କାଟି
 ପାରଇ ॥
 ଯେତେବୋଲି ଖଡ଼ଗ ପକାଇଲା ତୋଳି ।
 ଶୁଣିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୋପେଶ ପ୍ରଜ୍ବଳି ॥
 ଚାଲିଣ ନାରାଜ ଯେ ପେଷିଲା ତାମ୍ବମୁନୀ ।
 ଗର୍ଜଣ ଆସନ୍ତି ଅସୁର ଦ୍ରୋହନୀ ॥

ଦେଖିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ବିରାଷେଣକୁ ପଛକରି ।
 ସେ ସହସ୍ର ଛେଦିଲା ବୀରଲ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ॥୫୦
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଓଗାଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଅତିବଡ଼ ପଥରେ ମାଜଲା ନିଠାଇ ॥
 ବଜ୍ର ବାଣେ ତାହା ଛେଦିଲା ଦଇତ ।
 ଦେଖି ଧାଇଁଲେ ସୁମେତ୍ରାର ସୁତ ॥
 ଧନୁ ଓତାରିଣ ଅସୁର ଆଗେ ମିଳି ।
 ଯେମନ୍ତେଣ ଅସୁ ହୋଇଲା ଅସମାଳି ॥
 ଷଷ୍ଠ ପ୍ରହର ପ୍ରଥମ ରଜନୀ ।
 ସ୍ବର୍ଗରେ ଥାଇଁଣ ଭାଲନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥
 ଗର୍ବନ୍ଧ୍ୟ ଯକ୍ଷଗଣ ରାଜଲେ ଦୁଇବଳ ।
 ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭୁବନକୁ
 ଚଳ ॥୬୦
 ଲକ୍ଷଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସମର ଗରୁ ଟାଣ ।
 ଦୈତ୍ୟ ନିଶ୍ଚୀର କରିବ ମହାରଣ ॥
 ରକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦେ ନ ଜାଣନ୍ତି କିଛି ଭେଦ ।
 ତ୍ରେଲୋକ୍ୟର ଶତ୍ରୁ ଅଟଇ ମେଘନାଦ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ସହିତେ ସକଳ ସୁରଗଣେ ଯାଅ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇକି ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଜଗିଥାଅ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ଆଜ୍ଞାରେ ଅଇଲେ ଦେବଗଣ ।
 ଦେଖନ୍ତି ଆଗେଣ ଧନ୍ଦୋଳ ମହାରଣ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଯେହେଁ ବୃତାସୁର ସଙ୍ଗେ
 ଯୁଦ୍ଧି ।
 ସୁରଗଣମାନେ ତେସନ ପ୍ରାୟେ ବୁଝି ॥୭୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନରନାରୀ ଦେଖନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ଦୁଇକୁଳ ଲୋକେ ହୋଇଲେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ମେଘନାଦର ସମର ମହାଘୋର ।
 ମୁଷଳ ସମାନ୍ୟତି ଯେକୁ ଯେକ ଶର ॥
 ଏକର ପଡ଼ନ୍ତେଟି ଆରୋକ ନାଶ ଯାଇଁ ।
 ରଣଭୂମି ଗୋଟା ଯେ କୁହୁକମ୍ପ ସିଂହ ॥
 କେବଣହିଁ ଶର ଯେ ପ୍ରଶର ତେଜକାନ୍ତି ।
 କେବଣ ନାରାଜ ଗୋଟା ଅଧୀରନ୍ତ ଜ୍ୟୋତି ॥
 କେବଣ ହିଁ ଶର ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାଶ ।
 କେବଣ ବାଣ ଚଳନ୍ତେ କମ୍ପଇ
 ଦଶବିଶ ॥୮୦
 କେବଣ ହିଁ ଶହସ୍ର ପବନୁ ବେଗେ ଆସି ।

ଯେକବୁ ଆରେକ ଯେ ଶହସ୍ର
 ପେଷାପେଷି ॥
 ବରଷଣ ପ୍ରାୟେକ ଯେ ପଡ଼ଇ ଶସ୍ରମାନ ।
 ବେଳୁବେଳ ସମର ବଢ଼ିଲା ଅନ୍ୟୋଅନ୍ୟ ॥
 ହାକିମମାମରି ତାକି ବିହାବିହି ।
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ କହିତ କିପପାରି ସହି ॥
 ନବଖଣ୍ଡ ମେଦନୀ ହୋଇଲା ଚଳମଳ ।
 ଶହସ୍ରକର ଗର୍ଜନ କି ପ୍ରବେଶ ମେଘମାଳ ॥
 ବିକୁଳି ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଶହସ୍ର ଆତଯାତ ।
 ଦୁହିଁଙ୍କରି ଶ୍ୟରୀରେ ଭୂଷଣ ରକତ ॥୯୦
 ଯେକ ଦୁଇ ଚାରି ଦଶବିଂଶ ବାଣ ।
 ଯେକର ନାରାଜ ଯେ ଆରେକ ଗରୁ ଟାଣ ॥
 ଶଏ ସହସ୍ର ଲକ୍ଷ କୋଟିଏ ବାଣ ବିହି ।
 ମେବକ୍ଷେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେତେ ନାରକ ସନ୍ଧାସହି ॥
 ନିମିଷକେ ନାରାଜ ବେଳକୁ ବେଳ ଟାଣ ।
 ତାହାଂଡା ଭାଜନ ତହିଁ ନାହିଁ ଆନକଣ ॥
 ଅସଂଖ୍ୟ ଅଟୋତର ପ୍ରଳୟ ବୃକ୍ଷି ଜାଣି ।
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମେ ପାହିଲା ରୟଣୀ ॥
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବତାର ଦିଶିଲାକ ତେଜ ।
 ଦେବେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ରାଜଲେ
 କମଳକ ॥୧୦୦
 ଦୁହିଁଙ୍କର ସମର ବେଳକୁ ବେଳ ହୋଇ ।
 ହାକିଣ ବିହତି ନାନାଶସ୍ତ୍ର ପରିପାରି ॥
 ଏକକୁ ଆରେକ ନତାନ୍ତରି ରଣେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଥାଇ ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ସୁରଗଣେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରଥ ଚଳଇ ଘନଘନ ।
 ରହୁବରେ ଯୋଡ଼ିଅଛି ସହସ୍ରୋକ ଯାନ ॥
 ଦିଗଦହନ ତିରାଜ ଉଡ଼ଇ ପରହର ।
 ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହୀରାରେ ନିର୍ଯ୍ୟାତ ରହୁବର ॥
 ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇଅଛି ରାବଣର ସୁତ ।
 ଅବିଶ୍ରାମ ଯୁଦ୍ଧ କରଇ ଅପ୍ରମିତ ॥୧୦
 ଲକ୍ଷଣ ପୟେକାରୀ ହୋଇଣ ଯୁଦ୍ଧ କରି ।
 ରାତ୍ର ପାହି ବେଳ ହୋଇଲା ତିନିଘଡ଼ି ॥
 ଦୁହିଁଙ୍କର ଶର ପଦ୍ମ ଛାଡ଼ିଲାନି ଗୁଣେ ।
 ହାଥ ବୋଲ ନ କରନ୍ତି ଅତି ଘୋର ରଣେ ॥
 ବାବୁ ସେ ଧନୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତହିଁ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର
 ଲଙ୍କା ।

କେବଣ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ନିର୍ମାଣ ଯେହା କଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ରଥେ ଶହସ୍ରମାନେ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ।
 ଝିଙ୍କ ପକ୍ଷା ପ୍ରାୟେ ଦୂରକୁ ଦିଶନ୍ତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ସେ ବିଷିଲା ଲକ୍ଷେ କାଣ୍ଡ ।
 ମେଘନାଦ ଶ୍ୟରୀର ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ
 ଖଣ୍ଡ ॥୨୦
 କୋପେଶ ଶକ୍ରଜିତ ତିନିବାଣ ଘେନି ।
 ମନ୍ତ୍ରିଣ ବିଷିଲା ଯେ ଶୁଭିଲା ଘୋର ଧ୍ୱନି ॥
 ତିନି ମୂର୍ତ୍ତି ଅଗ୍ନି ଅଜ୍ଞାକ ଉଡ଼ି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଲଲାଟେ ନାରାଜ ଆସିଣ ପଡ଼ି ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ପାଞ୍ଚବାଣ ମାଜଲା ଦୁହାଙ୍ଗ ।
 ତେଡ଼େ ବଡ଼ ଛତ୍ରା ପଡ଼ିଲା ମୋହ ଯାଙ୍ଗ ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ପାଞ୍ଚବାଣ ମାଜଲାକ ପୁଣି ।
 ବାକତେ ମହାରେ ପଡ଼ଇ କପିମଣି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ କୋଡ଼ିଏ ମହାହୁକୁ ଯେଗାର ।
 ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନକୁ ବିଷିଲା ବାରଶର ॥୩୦
 ଜମ୍ବେବକୁ ଦୁଇ ସୁଷେଣକୁ ଚାରି ।
 ତାରାକ୍ଷକୁ ଆଠ ରିକ୍ଷଭକୁ ତିନିମାରି ॥
 ଦଧିମୁଖକୁ ସାତ କେଶରୀକି ପଞ୍ଚଶ ।
 ହାକି ବିଷୁଅଛି ରାବଣର ଶିଷ ॥
 ନଳକୁ ଚଉଦ ନାଳକୁ ସାତବାଣ ।
 ଶଉରାକି ସତର ବିଭୀଷଣକୁ ପାଞ୍ଚବାଣ ॥
 ସଂପାତିକି ବାଜଣି ବିବିଧକୁ ଚାରି ।
 ଶତବଳକୁ କୋଡ଼ିଏ ବଳିମୁଖକୁ ପାଞ୍ଚ ମାରି ॥
 କାଳିଞ୍ଜନକୁ ଅଠାକ୍ଷ ପନଶିଳକୁ ଦଶ ।
 ମହାହୁକୁ ତିରିଶ ଦୃବିନ୍ଦକୁ ପଞ୍ଚାଶ ॥୪୦
 ରମଣକୁ ଚଉଦ ତାରାପିତାକୁ ତିନି ।
 ସୁଗ୍ରୀବ ଶଶୁରକୁ ମାଜଲା ପାଞ୍ଚ ଘେନି ॥
 ଗବୟେକୁ ଆଠ ଗବାକ୍ଷକୁ ସାତ ।
 ହାକି ବିଷୁଅଛି ରାବଣର ସୁତ ॥
 କାଳିମୁଖକୁ ପନ୍ଦର ପାରାସକୁ ଚାରି ।
 ରକ୍ଷକପିକି କାଣ୍ଡେ କାଣ୍ଡେ ମାରି ॥
 ଯେକାୟେ ଦଳିଲାନି ତେଡ଼େ ମହାବଳ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସଜନି ହୋଇଲେ ବିକଳ ॥
 ଯୁଥପତିମାନେ ମୋହ ତେଜି ଉଠି ।
 ଲକ୍ଷଣ ଲଲାଟେ ତିନିବାଣ ଫୁଟି ॥୫୦

ମେରୁରୁ ଗଙ୍ଗା ଯେହେ ବହଇ ଝର ଝର ।
 ଲକ୍ଷଣ ଲଲାଟେ ରୁଧିର ବହେ ତିନିଧାର ॥
 ଆକୁଳେ ଲକ୍ଷଣ ପୋଛିତ ମନ କରଇ ।
 ନପୁଣ କାଣ୍ଡ ଆସି ପଡ଼ଇ ବୋଲିଣ ଡରଇ ॥
 ମୁହଁ ବୁଡ଼ି ରୁଧିର ହୃଦେ ଆସି ପଡ଼ି ।
 ତୁଣ୍ଡରେ ପଶନ୍ତେ ପୁଞ୍ଜିଣ ଛିଆଡ଼ି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ସୈନ୍ୟ ସବୁ ରକତମୟେ ।
 ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ଆତଙ୍ଗ ମନ ହୋୟେ ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ବାବୁ ମେଘନାଦ ଅଟଇ ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥୬୦
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ବାବୁ ମୋତେ ତୁ ନ
 ଚାହାଁ ।
 ଜାଣିଛୁନା ପ୍ରତଜ୍ଞା କରିଅଛୁ ଯାହା ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ମୋତେ ନଚାହାଁରେ
 ବାବୁ ।
 ଥାଠଯାକ ତୋର ଜୀବଂଲେଣି ସବୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମହିଁ ଅଇଲେ ଦିଶିଲାଣି ସୈନ୍ୟ ।
 ବିଷ ବିଷ ନାରାଜ ହୋ ନକର ବିତୁମନ ॥
 ମୁଜଂ ଅଛିନି ବାବୁ ପିଠିକି ତୋର ରକ୍ଷା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ନ ମାଇଲେ ନ ରହଇଟି କକ୍ଷା ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ସବିହେଁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
 ଅନେକ ଯଶ ବାବୁ ପାଇବୁ ଯେ
 ଘାନ୍ତି ॥୭୦
 ନ ପୋଛ ରକତ ସେ ବହି ଯାଉଁ କିନା ।
 ଦୈତ୍ୟ ମଲେ ସେ ଆମ୍ଭେ ଓଷଧ ଦେଇ
 ସିନା ॥
 ସେନା ସେନାପତି ଅଛନ୍ତି ତୋର ପଛ ।
 ସବୁକରି ହସ୍ତରେ ଅଛି ଶିଳାବୃକ୍ଷ ॥
 ରାକ୍ଷସ ଯେତେ ବାଣ ମାରଇ ତାହା ସହି ।
 ବିଭୀଷଣ ବଚନେ ଲକ୍ଷଣ ବଳ ପାଇ ॥
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ କରଇ ରାମ ଭାଇ ।
 ପିଛଡ଼ା ନ ପଡ଼ୁ ଶର ଚଳି ଯାଉଁ ॥
 ଶ୍ରୀବଣ ବରଷା ଜାଣି ବିଷୁଛନ୍ତି ଶର ।
 ଘନ ଘନ ଛେଦଇ ତାହା ରାବଣ
 କୁମାର ॥୮୦
 କୋପେ ସଉମିତ୍ରୀ ବିକ୍ଷଇ ତାକ୍ଷବାଣ ।

ଚଳିଲା ନାରାଜ ଶବଦ ଗରୁଡ଼ାଣ ॥
 ମେଘନାଦ ଶ୍ୟାମାରେ ବସିଲାକ ଯାଇ ।
 ସେହୁଆତୁଟି ଦେହେ ପଶିଲା ଝାସାଇ ॥
 ଘାଏ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୋଇଲା ନିସତ ।
 ଶହସ୍ତ୍ର ବାଣ ଧରି ବିନ୍ଧିଲା ଦଇତ ॥
 ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ତାହା ଦୁରୁହୁଁ ନିବାରି ।
 ଆପଣେ ସୁନାମୁନା ପାଞ୍ଚକାଣ୍ଡ ଧରି ॥
 ଗୁଣଯୋଗି ପୁରାଇ ବିନ୍ଧିଲା ତଡ଼ତି ।
 ମେଘନାଦ ଶ୍ୟାମାର କାଟିଲା ବିକୋଟି ॥୯୦
 ଯେତେକ ଅସୁର ରଣମଧ୍ୟେ ଥିଲେ ।
 ଜଣକେ ପାଞ୍ଚକାଣ୍ଡ କରିଣ ବିନ୍ଧିଲେ ॥
 ରଣଗୋଳ ଧନ୍ଦୋଳ ହୋଇଲା ଦୁହିଁଙ୍କରି ।
 ଲଙ୍କାର ରାଜଦାଣ୍ଡ ରକତେଶ ପୁରି ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ ଦେବତାୟେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଆଶ୍ୱେଶ ଡାକନ୍ତି ବେଗେ ଦୈତ୍ୟ ଜଣ ।
 ତେବେ ସେ ରହଇ ଆମ୍ଭ ବଡ଼ପଣ ॥
 ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ କୋବେରା ଶସ୍ତ୍ର ପେଷି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୃଦରେ ଶର ଯାଇଁ ବସି ॥୧୦୦
 ବଥା ପାଇଲାକ ରାବଣର ସୁତ ।
 କୋପେ ବାରୁଣୀ ଶସ୍ତ୍ର ବିନ୍ଧିଲା ଦଇତ ॥
 ଦୁରୁହୁଁ ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ନିବାରି ।
 ସହସ୍ତ୍ରକ ବାଣ ମାରିଲା ଇନ୍ଦ୍ର ଅଜରି ॥
 ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର କରି ଲକ୍ଷଣ ତାହା ଛେଦି ।
 ଦୁହିଁଙ୍କରି ଶ୍ୟାମାରେ ଅଛି ଶର ଭେଦି ॥
 ଅପୂର୍ବ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ଦେଖି ପଳାଇଲେ ସଜନି ସମସ୍ତ ॥
 କୋଟିୟେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କି ଯେକ ରୂପ ଧରି ।
 ପବନା ଶହସ୍ତ୍ର ତାହା ସଉମିତ୍ରୀ
 ନିବାରି ॥୧୦
 ଦୁଇ ଶହସ୍ତ୍ରଙ୍କର ଲାଗିଲାକ ହାଦ ।
 ଉଡ଼ାଇ ପବନ ପକାଇଲା ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟ ॥
 ଶକ୍ରଜିତ ପୁଣି ବିନ୍ଧିଲା ତାକ୍ଷଣର ।
 ଆସିଣ ପଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷଣ ହୃଦୟର ॥
 ବିଭୀଷଣ ମୁଖକୁ ଚାହିଁଣ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ବୋଇଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅଟଇ ବଡ଼କ୍ଷତ୍ରୀ ॥

ମହାର୍ଣ୍ଣବ ସାଂଗ୍ରାମ ଜାଣଇ କୁଟଛଦ ।
 ଏହାକୁ ସମାନ ତ ନୋହଇ ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ମୋତେ ତୁ ନ
 ଚାହାଁ ॥
 ଜାଣୁଟିକି ପ୍ରତଜ୍ଞା କରିଅଛୁ ଯାହା ॥୨୦
 ମରୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାର ତାକ୍ଷଣ ବାଣ ।
 ଶୁଣିଣ ଆଗଭରି ଧାଇଁଲା ଲକ୍ଷଣ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାର ବାବଲ ପୁରାଇଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ନାରାଜ ଛାଡ଼ିଦେଲା ॥
 ବଜ୍ରଘାତ ଜାଣି ଶୁଭିଲା ଶବଦ ।
 ଶିର ଛିଡ଼ି ଭୁମିରେ ପଡ଼ିଲା ମେଘନାଦ ॥
 ଦେଖି ଦେବଗଣ ଜୟେ ଜୟେ କଲେ ।
 ଅପକ୍ଷରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରର ବଦନ ଫୁଟିଲା ପଦ୍ମଜାଣି ।
 ରୋମ ଟାକୋରାଇଁ ବଜ୍ରଧରି ଝୁଣି ॥୩୦
 ଆନନ୍ଦେ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଘନଘନ ।
 ଦୁଃଖ ସରଇ ବୋଲି ଭାଲଇ ମନେମନ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ସକଳ ସୁରଗଣ ।
 ସ୍ୱର୍ଗ ମଣ୍ଡାଉଣ କଲେ ବେହରଣ ॥
 ଅପକ୍ଷରା କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରା ଉଷତ ।
 ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇଣ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟଗୀତ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବେ ଉଷତ ଦକ୍ଷଗଣେ ମିଳି ।
 ଗହଳ ଧନ୍ଦୋଳ ହୋଇଲା ସ୍ୱର୍ଗସ୍ଥଳୀ ॥
 ସୁଗନ୍ଧ ଘେନି ଯେ ବହିଲା ବସନ୍ତ ।
 ଦିଗପାଳେ ବସି କରି ବିଚାରନ୍ତ ॥୪୦
 ସାଧୁ ଲକ୍ଷଣ ତୁ ସାଧୁ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ତୋତେ ସମ ନାହିଁ କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ଯେ ଯେ ମେଘନାଦ ରାବଣ କୁମାର ।
 ତଉଦ ଭୁବନରେ ଅଟଇ ବଳୀଆର ॥
 ନିଦ୍ରା ମଇଥୁନ ଯେ ବଞ୍ଚିଲା ଆହାର ।
 ବାର ବରଷ ସେବି ପାଇଲାକ ବର ॥
 ତ୍ରେଲୋକ ଜିଣିଲା ବୀରଶୂର ପଣେ ।
 ଯେବେ ନିଧନ ହୋଇଲା ଲକ୍ଷଣର
 ବାଣେ ॥
 ସାଧୁ ଲକ୍ଷଣ ଜୀବନ ତୋର ଧନ୍ୟ ।
 ପୁଣ ପୁଣ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ସୁରଗଣ ॥୫୦

ଅତି ଆନନ୍ଦେ କଲ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛା କଲେ ।
 ସଉମିତ୍ରୀ ଶିରେ କୁସୁମ ବୃକ୍ଷ କଲେ ॥
 ଲଙ୍କାର ଲୋକମାନେ ଅଛନ୍ତି ତାହା ଦେଖୁ ।
 ବିଷାଦେ ବଚନ ନ ଫୁରଇ ମୁଖୁ ॥
 ଯେତେବେଳେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଡ଼ିଲାକ ରଣେ ।
 ହୁଳହୁଳି ଦେଇ ହନୁ ନାଟିଲା ଆପଣେ ॥
 ଦଧିମୁଖ ବାନର ଠଣା ଛାଡ଼ି ଧାଇଁ ।
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜଣାଇବି ଯାଇଁ ॥
 ସେନା ଯୁଥପତି ସମସ୍ତେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଆଗକରି ଶ୍ରୀରାମ ପାଶ
 ଗଲେ ॥୬୦
 ଗଡ଼ର ଉତ୍ତର ଦ୍ୱାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଛନ୍ଦି ରହି ।
 ଯେଉଁମାନେ ଓଗାଳିଲେ ପଶିତ ନଦେଇ ॥
 ତାହାଙ୍କର ତୁଲେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ଦୁଇବଳର ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ମଲେ ॥
 କଙ୍କ ଧକ୍ଷ ସିଂହ ଦୁରଙ୍ଗ ଦେବଦର ।
 ସଲୋପି ଆଲୋପି ଅଟନ୍ତି ଭାଇ ସାତ ॥
 ରାବଣର ତନୟେ ସାଂଗ୍ରାମେ ବଳବନ୍ତ ।
 ଯେହାକୁ ଦେଖୁ ଇନ୍ଦ୍ର ନିତ୍ୟ କରେ ଚିନ୍ତା ॥
 ଅପକ୍ଷରାନ୍ତ ଭୋଗ କରନ୍ତି ଯେ ବଳେ ।
 ଅନ୍ୟାୟେ ଆଶ୍ରୟେ କରନ୍ତି
 ସର୍ବକାଳେ ॥୭୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସମାନେ ଯେ ଅଟନ୍ତି ସାତକ୍ଷତ୍ରୀ ।
 ଚରଣ ପଡ଼ନ୍ତେ କମ୍ପଇ ଧରିତ୍ରୀ ॥
 ଶୂରବନ୍ଧପଣେ ତିନିପୁର ଜିଣି ।
 ଏହାଙ୍କ ବାହୁକୁ ଆଶ୍ରୟ କରଇ ବିଂଶପାଣି ॥
 ବିବିଧ ଭୋଗ ଯେ କରନ୍ତି ବିଳାସ ।
 ଅଳିଅଳ ଦୁଇଣା ସବୁକରି ହାସ ॥
 ନାନା ବିନୋଦେଶ କ୍ରୀଡ଼ା କରିଥାନ୍ତି ।
 ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ମନେ ନ ଥାଇ ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 ନିଶ୍ଚିନ୍ତେଣ ନିଜ ମନ୍ଦିରେ ଶୋଇଥିଲେ ।
 ମୁଖରାବ ଶୁଣି ଧାଇଁଣ ଅଇଲେ ॥୮୦
 ସଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗବଳ ଅଛନ୍ତି ଅପ୍ରମିତ ।
 ତୁହାଣ କଦ୍ଦାଳ ଆଣିଲା ତୁରିତ ॥
 ସାତଭାଇ ସାଥରେଥେ ଛନ୍ଦି ବସି ।
 ରାହୁ ସାତ ଗୋଟାକି ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ଗ୍ରାସି ॥

ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଧଇଲେ ଧନୁଶର ।
 ଅବିଷ୍ଟନେ ନାରାଜ ବିଷିଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ସାତ ସେନାପତି ଓରାଳିଲେ ଯାଜଂ ।
 ଗଡ଼ରେ ପଶି ନପାରିଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ମହାଯୋର ସାଂଗ୍ରାମ ହୋଇଲା ବହୁତ ।
 ଅବିଶ୍ରାମ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ଅପ୍ରମିତ ॥୯୦
 ଦିବସେକ ରାତ୍ରେକ ଅବିଶ୍ରାମ ସମର ।
 ନିଶି ପାହି ଚିନି ଘଡ଼ି ହୋଇଲାକ ବେଳ ॥
 ପ୍ରଥମ ସମରେ ପଡ଼ିଲା ଦେବଦତ୍ତ ।
 ରାତ୍ରରେ ପଡ଼ିଲେ ଆବର ଚାରିଦ୍ରାପ ॥
 ଅରୁଣ ଉଦୟମାନେ ଅଲୋପି ନାଶଗଲା ।
 ଚିନିଘଡ଼ି ପ୍ରବେଶେ ସଲୋପି ପ୍ରାଣଦେଲା ॥
 ଅସୁରତ ମାରି ଶ୍ରୀରାମ ବିକଳ ।
 ଖଳ ଖଳ ଶ୍ୟରାବୁ ବନ୍ଧଇ ଶ୍ରମାଝାଳ ॥
 ଅସ୍ତ୍ରକର ଘାତେ ଶ୍ୟରାର ବଡ଼ ଢାଳା ।
 ରକତ ରଙ୍ଗେଣ ଯେ ଲୁଚିଲା
 ଦେହକଳା ॥୧୦୦
 ଶତବାକି ତାଳିମ୍ବ ବସତ ଚିନିକଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସମାନ୍ୟେ ଯେ କଲେ ମହାରଣ ॥
 ରକ୍ଷକପି ନାରାଜ ମାଇଲେ ଅପାର ।
 ରକତ ନଦୀ ବହିଲା ଗଡ଼ଦ୍ବାର ॥
 ରାକ୍ଷସ ବଳତ ସଂହାରି ରଘୁପତି ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ନ ଦେଖି ଆକୁଳ ତାଙ୍କ ମତି ॥
 ପୁଣ ବିଚାରନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଛାର ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଧର ସର୍ପ କୁଣ୍ଡଳ ଯାହାର ॥
 ସଂସାରକୁ ସାର ଅଟଇ ଯେବଣ ଜନ ।
 ଯେ କିହୁତ ସିନା ଅଟଇ ଯେହୁ ରଣ ॥୧୦
 ଯାହାର ମନ କଲେ ପ୍ରଳୟ ହୋଇ ସୃଷ୍ଟି ।
 ଯାହାର ମହିମା କହି ନ ପାରିଲେ
 ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
 ତାହାକୁ କି ବିପତ୍ତି ଅଛି ଯହିଁ ତହିଁ ।
 ଜଗତ ନିମନ୍ତେ ଅଛି ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ବହି ॥
 ଅନନ୍ତ ପୁଷ୍କୋତମ ଅଟଇ ବିଶ୍ବନାଥ ।
 ଅପାପାପୁରୁଷ ପରମ ପୁରୁଷାର୍ଥ ॥
 ଭଗତମାନ୍ଦବ କରୁଣାମୟେ ତନୁ ।
 ବିଶ୍ବର ଜୀବ ଆତ୍ମା ପ୍ରକୃତିର ଅନୁ ॥

ପୁରାଣ ପୁରୁଷ ରେଖ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ବସନ୍ତରା କୁଣ୍ଡଳ ଯାର
 ବର୍ଣ୍ଣ ॥୧୦
 ଯାହାର ସେ ରୋମ ଅଟଇ ମେରୁରି ।
 ଦୈତ୍ୟ ନିଲକ୍ଷଣକି ତାହାକୁ ହୋଇ ମାରି ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ କରିବ ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ଯଶ କରି ଆସି ମିଳିବ ମୋର ପାଶ ॥
 ତାହାକୁ ଅଗୋଚର ଅଟଇ କି ରଣ ।
 କିଂଚିତେ ଜଗତ ବୁଝଇ ତିରଣ ॥
 ମୋତେ ସେ ଯେକା ତରାଇ ମୋର ଭାଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର କଳଶା ନୟାଳ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରୁ ଦିଶିଲା ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଶତ୍ରୁ ସଂହାରି ଆସଇ ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥୧୧୦
 ରକତେ ଜଗଜର ଲାଗିଅଛି କାଣ୍ଡ ।
 ରକ୍ଷକପି ବାହୁତେ ପୂରିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀଦାଣ୍ଡ ॥
 ଅସୁର ଅସୁରୀ ଦେଖିଣ ଭୟେ କଲେ ।
 ବିଶ୍ବରୂପ ଚାହିଁ ନୟନ ବୁଜିଲେ ॥
 ପୂତି ସଉମିତ୍ରୀ ଅଳସ ରତି ଚାଲି ।
 ଜୟେ ହୋଇଲା ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର
 ବୋଲି ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ବିଭୀଷଣ ବାର ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଆଗ କରି କିଷ୍କିନ୍ଧା ଶଶୁର ॥
 ଜୟେବ ସୁଷେଣ ଅଜୟ ହନୁମତ ।
 ଗଡ଼ୁ ବାହାର ହୋଇ ଦେଖିଲେ
 ସାତାକାନ୍ତ ॥୧୪୦
 କରେଣ କୋଦଣ୍ଡ ବିକରାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଅନେକ ଅସୁର କନ୍ଧ ଲୋଟିଛି ଧରିତ୍ରୀ ॥
 ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ
 ସେନାମାନେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ତାଙ୍କ ତାଙ୍କି ଅବିଷ୍ଟଣେ ॥
 ମତ୍ତାକର ଘାଏ ଆସିତ ବାଟ ନାହିଁ ।
 ବିଭୀଷଣେ ଜିଉ କାଢ଼ିଲା ତାହା ଚାହିଁ ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତ ଅଗଣିତ ।
 ଏକାୟେ ସବୁ ସୈନ୍ୟ ମାଇଲେ ଜଗୁଜିତ ॥
 ସୈନ୍ୟ ବୋଇଲେ ଯେ କଥାମାନ ବୁଝ ।
 ଦୁରକତିକି ଯେ ଅଷ୍ଟଅଛି ଯୁଦ୍ଧ ॥୧୫୦

ରାମ ଲକ୍ଷଣ ନୋହିଁ ଆନ ଯେବେ ହୋନ୍ତା ।
 ଏସନେକ ଯୁଦ୍ଧେ କି ପ୍ରାଣ ପାଇଥାନ୍ତା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଯାଜଂ ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେ
 ମିଳି ।
 ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ରକତେ ଲୋଟଗାଳି ॥
 ଭରା ହୋଇଲେ ସେ ଯୋଡ଼ିଲେ
 ବେନିକର ।
 ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର ॥
 କାହାରି ହିଁ ହାଥେ ନୋହଇ ସେ ବଧ ।
 ରାଣ ମେଣ୍ଟାଇ ଯାଆନ୍ତି ସୁର ସିଂହ ॥
 ସେସେ ମେଘନାଦକୁ ମାଇଲା ତୋର
 ଭାଇ ।
 ଦେଖିବା ଛାଡ଼ି ଯେହା ଶୁଣିମା ନ
 ଯୋଗାଇ ॥୧୬୦
 ବାବୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ତୁମେ ଅଟ ଭାଇବେନି ।
 ଦୈତ୍ୟ ଦଳିବାକୁ ଜାତ ହୋଇଛ ମେଦିନୀ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ କୋଳକଲେ ।
 ଅତି ଆନନ୍ଦେଣ ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଲେ ॥
 ଦେହ ଆତ୍ମାକ୍ଷିଣ କାଢ଼ିଲେ କାଣ୍ଡମାନ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାମ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଡ଼ିଲା ହୋଇଲାମି ଭଲ ।
 ଏବେ ସେ ମରିବ ରାବଣ ମହାମଲ ॥
 ବୁଧବଳ ତାର ସରିଲାମି ସବୁ ।
 କେମନ୍ତେ ଭାଇ ମୋର ଜାଇବରେ
 ବାବୁ ॥୧୭୦
 ଏଣି ତେଣିକି ଯେ ପୁଟିଅଛି ଶର ।
 କପାଳର ଘାଆ ତ ଅତି ଅଗୋଚର ॥
 ହୃଦରେ ଯେକା କାଣ୍ଡ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଗଳି ।
 ପାମର ଦୈତ୍ୟ ଭଲ କାଟିଲା ବିରୋଳି ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଅଜୟ ହନୁମନ୍ତ ।
 କୁଳିଶ ଘାତେ ଚିକ୍ଷରାଜା ଜୟୋବନ୍ତ ॥
 ସେନା ଯୁଥପତି ସକଳ ସରନି ।
 ସବୁକରି ଶ୍ୟରାର ଅଛି କାଣ୍ଡ ଛିନ୍ନି ॥
 ଏ ଘାତଆମାନେ କେମନ୍ତେ ଭଲ ହୋବୁ ।
 ରକ୍ଷକପିମାନେ ମୋର ନିକେଳଣି
 ଥାବୁ ॥୧୮୦

ସୁଷେଣ ବୋଇଲେ ତୁମେ ଶୁଣ ରଘୁମାଳ ।
 ଘଡ଼ିକ ଭିତରେ କରିବି ସବୁ ଭଲ ॥
 ଯେବେ ସୁବଳୟା ପର୍ବତକୁ ଯିବା ।
 ତହିଁ ଯାଇ ବିଧି ବିଚାର କରିବା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ କଲେ ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟେ ।
 ଧାର ଧାର ହୋଇ ଉତ୍ତରା ମୁଖେ ଯାୟେ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ଦେବନଦୀ କୁଳେ ହୋଇଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
 ସଜ ଉଲ୍ଲାଗି ହୋଇ ସୁଷେଣକୁ ହକାରି ।
 କୋଳକରି କହନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ
 ଚାପଧାରୀ ॥୯୦
 କି ବୁଧୁ କରିବା କହସି ଉତ୍ତର ।
 ଶରାଘାତେ ମୋର ବଳ ହୋଇଲେ କାତର ॥
 ସୁଷେଣ ବୋଲାଇ ଏବେ ହନୁମନ୍ତ ଯାଉ ।
 ହେମବନ୍ଧୁ ମଉଷୋଧି ବେଗେଣ ଅଣାଉ ॥
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ଚକିତ ।
 ଜୟେବ ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଭାଳ ନୟନାଥ ॥
 ସେବିନର ଓଷଧ ଅଛି ମୋର ତହିଁ ।
 ଆଗତ ଜାଣି ମୁଁ ଗର୍ଭେ ଅଛି ଥୋଇଁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଉଦୁଗାରି ଗର୍ଭୁଁ ବାହାର
 କଲେ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଅନେକ
 ପ୍ରଶଂସିଲେ ॥୧୦୦
 ଦେବନଦୀ ଜଳେଣ କଲେକ ପଖାଳଣ ।
 ଜୟେବ ହସ୍ତରୁ ଘେନିଲେ ସୁଷେଣ ॥
 କଜ ପଦାର୍ଥ ସେ ଅମଳା ହୋଇଅଛି ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ସୁଷେଣ ଶୁଦ୍ଧାଜ୍ଞାନ କେଇ ।
 ଅନେକବଳ ପାଇଲେ ରଘୁପାଇଁ ॥
 ଶହସ୍ର ଘାଆମାନ ଭଲ ହୋଇଲେ ତକ୍ଷଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଉଭାରେ ଶୁଦ୍ଧିଲେ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ତେଡ଼େ ଘାଆମାନ ହୋଇଲେ ସବୁ ବୁଦ୍ଧି ।
 ଗତୁ ଶତେଗୁଣେ ଶ୍ୟାମାର ବିରାଜି ॥୧୦
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷେଣ ଜୟେବ ଶୁଦ୍ଧିଲେ ।
 ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ଯେ ମାଗି ଘେନିଗଲେ ॥
 ଯେକର ହାଥରୁ ଆରେକ ଗଲେ ଘେନି ।

ଘଡ଼ିକ ଭିତରେ ଶୁଦ୍ଧିଲେ ସଜନି ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେହୁଘେ ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ।
 ବ୍ୟାଧି ନିବାରଣ ହୋଇଲେ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ତେଜଂଲେ ରକ୍ଷ କପି ସିଂହରତି ଦେଇ ।
 ଭୟଜିତ ପଡ଼ିଲାକୁ ଉତ୍ସାସପତି ହୋଇ ॥
 ଆଶ୍ଚେଣ ତାକ ଦିଅନ୍ତି ରାବଣ ବେଗେ
 ମରୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବାଣ ତା ହୃଦୟ ଯାଇଁ
 ବିଦାରୁ ॥୨୦
 ଜାନେକାକି ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟା ରାମ ଯାବୁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଭୟ ଦେବତା ସୁପ୍ତେଣ ରହୁ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ସଜନି ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ ଦେବନଦୀ କୁଳେ ।
 ମସ ସ୍ନାହାନ ସାରିଲେ ସର୍ବେ ଜଳେ ॥
 ଗୁଧର ଛଡ଼ାଇ ସଂନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ।
 ଦେବ ପିତୃଗଣଙ୍କୁ ଜଳ ଦେଇ ବାହୁଡ଼ିଲେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷେଣ ସହିତେ ସର୍ବଜନ ।
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଆସନ୍ତି ବହନ ॥୩୦
 ସୁବଳୟା ନବରେ ପ୍ରବେଶ ଭାଇ ବେନି ।
 ଯେ ଯାହାର ବସାରେ ରହିଲେ ସଜନି ॥
 ଅଢ଼ାଇ ପ୍ରହର ଆସି ହୋଇଲାକ ବେଳ ।
 ମଣୋହିରେ ବିଜେ କୌଶଲ୍ୟାର ବାଳ ॥
 କହମୂଳ ପଳ ଲକ୍ଷଣ ପରଷି ।
 ସେନାନ୍ତ ଘେନିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଭୁଞ୍ଜି ବସି ॥
 ମଣୋହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଠିଲେ ଚାପଧାରୀ ।
 ସୁବାସିତ ଜଳେ ଆଶୋବନ କରି ॥
 କଷାଫଳ ଖାଇ ବସିଲେ ମୃଗଛାଇେ ।
 ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ଆନନ୍ଦେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ॥୪୦
 ଉଦର ତୋଷିଣ କଲେକ ଆଶୋବନ ।
 ରଘୁନାଥ ଚରଣେ କଲେକ ଦରଶନ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷେଣ ଜୟେବ ଅଙ୍ଗଦ ।
 ହନୁମନ୍ତ ସୁଷେଣ ଦୃବିନ୍ଦ କୁମୁଦ ॥
 ପବନ କେଶରୀ ମହାହୁ ଗବାକ୍ଷ ।
 ଦଧିମୁଖ ବଳିମୁଖ ତାଳିମ୍ବ ତାରାକ୍ଷ ॥
 ସଂପାତି ବିବିଧ ଶରୀରୀ ଶତବଳ ।

ଗନ୍ଧର୍ବାବନ କାଳିମୁଖ ନଳ ନାଳ ॥
 ବସନ୍ତ ଚନ୍ଦନ ସାରାସ ପାରାସ ।
 କାଳିଞ୍ଜନକୁନ୍ଦ ଶତବାଳି ପ୍ରଶସ୍ତ ॥୫୦
 ଦୁଶନ କରିଣ ପଟୋଆରି ଛନ୍ତି ।
 ଯୁଦ୍ଧ କଥାମାନ କୁହାକୋହି ହୋନ୍ତି ॥
 ରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣ ବିଭୀଷେଣ ।
 ଆଗ ହୋଇ ତୁମେ ଗଲ ଯେ ପଶିଣ ॥
 ଆମନ୍ତ ଓଗାଳିଲେ ସାତ ସେନାପତି ।
 ଭୟଜିତ ସମାନ୍ୟରେ ସେ ଯେକ ଯେକ
 କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ସଜନି ନିରନ୍ତରେ କଳଣା ନ ଯାଇଁ ।
 ଦ୍ଵାର ନିରୋଧୁଣ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ପରିଘାଟି ॥
 ତାଳିମ୍ବ ବସନ୍ତ ଶତବାଳି ଘେନି ।
 ନାରାଜ ବୃଷ୍ଟିକରି ମାଇଲେ ସଜନି ॥୬୦
 ଘୋର ସାଂଗ୍ରାମ କରି ମୋହୋର ସୈନ୍ୟ
 ମାରି ।
 ଦିବସେକ ରାତ୍ରେକ ଆବର ତିନିଘଡ଼ି ॥
 ସେମାନେ କେକେ ଅଟନ୍ତି ହୋ
 ବିଭୀଷେଣ ।
 ଅପୂର୍ବ ମଣିଲି ମୁଁ ତାହାକର ଗଣ ॥
 ଶୁଣି କରଯୋଡ଼ି ରାବଣର ଭାଇ ।
 ସେ ସାତବାଣେ ପାରନ୍ତି ହୋ ପୃଥ୍ଵୀ ଦହି ॥
 ରାବଣର ତନୟେ ସେ ମହୋଦରୀ ସୁତ ।
 ଆବର ଛଡ଼କର ଅଟନ୍ତି ତିନିମାତ ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ସୁର୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିଲା ଦଶଗିରି ।
 ଏ ସାତକୁମରଙ୍କୁ ଥୁଲୀ ଆଗକରି ॥୭୦
 ଗନ୍ଧର୍ବବଳଙ୍କୁ ଆଣି ବନ୍ଦୀ କଲେ ।
 ବେଦି ପବନ ଦେବତାକୁ ଧଇଲେ ॥
 ଚାରିମେଘନ୍ତ ଯେ ଆଶୁଥିଲେ ବାନ୍ଧି ।
 ଆକାଶ ପୁରାଇଲେ ଶରେ ଶରେ ବିନ୍ଧି ॥
 ସେ ସାତଭାଇ ଯେ ଯେକ ହୋଇଥାନ୍ତି ।
 ଯହିଁକି ଯିବେ ସେ ଯେକାବେଳେ ଯାନ୍ତି ॥
 ଭଲ ଦୁଇଭାଇ ଥାଠକଲ ନାଶ ।
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ହୋଅନ୍ତି ହସ ହସ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ କଥା ।
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଦକ୍ଷମଥା ॥୮୦

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମର ରଣରେ ପଡ଼ିଲା ।
 ବିରାଟେଶକୁ ଘେନି ଲକ୍ଷଣ ମାରିଗଲା ॥
 ସବୁ ଭେଦ ଶତ୍ରୁକୁ କହିଲା ତୋର ଭାଇ ।
 ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ପଡ଼ିଲାକ ମହା ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ଯେ ଧଇଲେକ ତୋଳି ।
 ଶୀତଳ ଜଳ ଘେନି ବଦନ ପଖାଳି ॥
 ମୋହୋଦର ବିଞ୍ଚଣା ବିଞ୍ଚଣ ଧାର ଧାର ।
 ଅଗ୍ନିକେତୁ ଋଷିକେତୁ ଚାପିଛି ପୟର ॥
 ସେନା ସେନାପତି ସମସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ।
 ଏକକୁ ଆରେକ ସମସ୍ୟା ନ ଦିଅନ୍ତି ॥୯୦
 କ୍ଷଣକେ ଚେତନା ପାଇଲା ଲଙ୍କରାୟେ ।
 ବିଂଶଲୋଚନ ବୁଜି ଲୋକକୁ କଥାକୁହେ ॥
 କାଠଖଣ୍ଡ ପରାୟେ ହୋଇଅଛି ଦେହ ।
 ଆହା ପୁତ୍ର ବୋଲି ଉଠିଲା ବୋବାଇ ॥
 ସର୍ବସୁଲକ୍ଷଣ ଅବୁ ମୋର ବଳା ।
 ସମୋହୁ ଭିତରେ ମୋର ବୁଢ଼ାଇଲୁ ଭେଳା ॥
 ଗହନ ଅରନ୍ୟେ ମୋତେ ବଶାକରି ଗଲୁ ।
 ଗଛେ ଉଠାଇ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୁଣା କାଟିଲୁ ॥
 ତୋତେ ଦେଖି ମୋହୋର ଅନେକ
 ଭରସା ।
 ବିଚାର କରଇ ପୁତ୍ର ଦେବକଇ
 ସାବୁଣୀ ॥୧୦୦
 ଅପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ତୁ କ୍ଷେତ୍ରାକ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ତୋହୋର ମହିମାରେ ବିଖ୍ୟାତ ତିନିପୁର ॥
 ବାଟରେ ବସାଇ ଗଲୁ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ।
 ଦେହରୁ ପ୍ରାଣ ମୋର କେହି ନେଲା କାଡ଼ି ॥
 ଅନର୍ଗଳ ତୋହର ବାରବର ବାନା ।
 ତପୁସାର ବାଣେ ପଡ଼ିଲା ସର୍ବସେନା ॥
 ମକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସହିତେ ଶିର ଦେଖି ।
 ଅବିଷ୍ଟନେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହଇ ବିଂଶ ଆଖି ॥
 ଫରହର ସୁନ୍ଦର କଣ୍ଠରାଗେଖନିଶ ।
 ରୁଧିରେ ବିଲେପନ ହୋଇଲୁରେ ଶିଷ ॥୧୦
 ରଣେ ଯେ ପିଠି ନ ଦେଉରେ ବାବୁ ।
 ଯେକାବେଳେ ଦୁଃଖ ତ ହୋଇଲା ଆସି
 ସବୁ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲା ପୁତ୍ରମାନେ ମଲେ ।

ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ଶ୍ରେୟେ ଗଲେ ॥
 ହାନ ଶତ୍ରୁ ମୋତେ କଲାକ ଯେତେକର୍ମ ।
 ବିରାଟେଶ ତହୁଁ ଯତି ପାଇଲା ଯେତେ
 ମର୍ମ ॥
 ବୁଦ୍ଧରେ କଳଙ୍କ ଲଗାଇଲା ପାପିଷ ।
 ତାହାର ଯୋଗୁଁ ପୁତ୍ର ହୋଇଲା ପ୍ରାଣଶ୍ରଷ୍ଟ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଦୈତ୍ୟ ଦଶଗିରି ।
 ରାଜାର କାନ୍ଦନ୍ତେ କାନ୍ଦନ୍ତି ନରନାରୀ ॥୨୦
 ଯେସନେକ ବେଳେ ଗଲା ମିତ୍ରଘନ ।
 ଅକାରଣେ ରୋଦନ କରୁ ଦଶାନନ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମଲା ଯେ ଜାଣିଅଛି ଯେଣେ ।
 ଆବର ସାତପୁତ୍ର ମଲେ ସେ ନ ଜାଣେ ॥
 ବୁଦ୍ଧ ଦମ ଦମ ଖର କରି ନିଶ୍ୱାସ ।
 ସୁସ୍ଥେ ନରହି ଉଠିଲାକ ସାହସ ॥
 ବିଂଶଲୋଚନେ ଚାହାଁଇ ଥିରକରି ।
 ଉଦ୍ଦେଶ କାନ୍ଦିଲା ପୁତ୍ରର ନାମ ଧରି ॥
 ବୀରଧି ବୋଲାଉଲୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଦ ।
 ଆହା ତନୟରେ ମୋର
 ମାହାବଳବତ ॥୩୦
 ବୁଢ଼ାଶ୍ର ଭିତରେ ତୋତେ ସରିସମ ନାହିଁ ।
 କେବଳ କେବଣ କଥା ନ ଉପୁଜିଲା
 ମହା ॥
 ତୋହୋର ମଲା ବୋଲି ଶୁଣିଲି ମୁଁ କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ପ୍ରତେ ନ କରଇ ନ ଦେଖିଲେ ନୟନେ ॥
 ମିତ୍ରଘନକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ଲଙ୍କମଣି ।
 ସତେକି ତପୁସା ମୋ ପୁତ୍ରକୁ ଗଲାହାଣି ॥
 ସମୋହୁ କେ ଅଗ୍ନି ଘେନି ପୋଡ଼ି ଦେଲା ।
 ପବନ ଦେବତା କେ ଫାନ୍ଦରେ ବନ୍ଦାକଲା ॥
 ବୁଦ୍ଧଦନ୍ତକୁ କେ ଲଗାଇଲା ତୋଟି ।
 ବିଧାରେ ବୁରିଲା କେ ମରୁ
 ଶିଂଘଗୋଟି ॥୪୦
 ହାଥ ବଢ଼ାଇଣ କେ ତହୁଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନେଲା ।
 ତପତ ଲୋହା କେ ଦନ୍ତେ କାମୋଡ଼ିଲା ॥
 ବକ୍ର ପକାଇ କେ ପାତିଲାକ ମୁଣ୍ଡ ।
 ନିଆଁ ପୁରାଇ କେ ବୁଜିଲାକ ଦୁଷ୍ଟ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଛାମୁରେ ନଡ଼ିରି ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।

ଆବର ବିଶେଷେ ସାଂଗ୍ରାମେ ମାରିଗଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରହୁଁ ବଡ଼ ହୋଇଲା ମଣିଷ ।
 ଖାଇଁ ପାର କଲାକ କାଳକୃତ ବିଷ ॥
 ପ୍ରଳୟଜଳେ କାହାକୁ ନୋହିଲା ରୁଡ଼ଣା ।
 କେ ମୋହୋର ମାଇଲା କୁଳର
 ଦୁଲଣା ॥୫୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଡ଼ିଲା ସମାନ୍ୟ କି କର୍ମ ।
 ଯେବେ ସେ ଜାଣିଲି ଛାଡ଼ିଲା ମୋତେ ଧର୍ମ ॥
 ଦେବଦଳଣ ରଥ ନଥିଲୁ କି ଚଡ଼ି ।
 ଯହିଁ ବସିଥିଲେ ପୃଥୁ କିଣୁ ଯେକ ଘଡ଼ି ॥
 ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ରମାନ ନକଲୁକିରେ ପୁତ୍ର ।
 ମାୟାବୁଧମାନ ଜାଣୁ ଯେ ବହୁତ ॥
 ସାଧ୍ୟ କଥାମାନ କେଉଁ ଗତି ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଭାଇ ମୋର ପୁତ୍ରକୁ ମାରିଗଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରାଧିଦେବତା ଯେ ହୋଇବେ ହରଷ ।
 ଅପକ୍ଷରା କିନ୍ନରା ବିଦ୍ୟାଧରାମାନେ
 ତୋଷ ॥୬୦
 ରାଜାମାନେ ଭୟେ କରିବେ କିମ୍ପା
 ମୋତେ ।
 କୋବେରର ମୁଖ ମୁଁ ଚାହିଁବି କେମନ୍ତେ ॥
 କାହିଁ ଅଛି ପୁତ୍ର ଦେଖାଅ ମୋତେ ନେଇ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ସିଂହାସନ ଉଠିଲା
 ଲଙ୍କସାଜ ॥
 କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ନବରୁ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ସଜନି ସାହା ତାର ଅଛଇ ଅପାର ॥
 ରାଜଦାଣ୍ଡରେ ଯାଇଁ ହୋଇଲା ରାବଣ ।
 ପୁତ୍ର ପଡ଼ିଅଛି ଦେଖିଲା ତକ୍ଷଣ ॥
 ଧାଇଁ ପିଣ୍ଡଖଣ୍ଡ କୋଳକରି ଧରି ।
 ଆହାରେ ପୁତ୍ର ବୋଲି କାନ୍ଦଇ ଉଞ୍ଚ
 କରି ॥୭୦
 ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ତୋର ଯୁବା ଯେ ବୟସ ।
 ମର୍ଜିତ ପ୍ରତିମା ତୁ କନ୍ଦର୍ପ ସାବୁଣୀ ॥
 ରୂପରେ ପଟାନ୍ତର ଗୁଣରେ ଗୁଣନିଧି ।
 ବଡ଼ିମାୟେ ମେରୁ ଗଭାରେ ପୟୋଧି ॥
 ଦାନରେ ସାତା ତୁ ଖାଣ୍ଡେଣ ଗାରିମା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣି ସ୍ୱର୍ଗେ ରୁହାଇଲୁ ସାମା ॥

ଏସନେକ ରୋଦନ କରଇ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
 ପୁଣି ଯେକ ଚାର ଜଣାଇଲା ଯାଇଁ ॥
 ଶୁଣିମା ସାବଧାନେ ଲଙ୍କାର ଉତ୍ତର ।
 ରଣେ ପଡ଼ିଲେ ତୋର ସପତ କୁମାର ॥୮୦
 ସିଂହ ଦୁରଙ୍ଗ ଯେ ଦେବଦର କୁମର ।
 ଆବର ସଙ୍ଗତେ ଚାରି ସହୋଦର ॥
 ଗଡ଼େ ପଶନ୍ତେ ଓଗାଳିଲେ ଯାଇଁ ।
 ଲକ୍ଷଣ ନ ରହିଲା ପଶିଲା ବଳିଆଇ ॥
 ପଛେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଭେଟ ।
 ଦ୍ଵାର ଓଗାଳି କିଳିଲେ କପାଟ ॥
 ସଜନି ସାହା ଘେନି ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧକଲେ ।
 ରଘୁନାଥର ବାଣେ ସପତ ପୁଅ ମଲେ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇଲା ଚକିତ ।
 ହୃଦୟ କମଳ ମଧ୍ୟେ ରାମକୁ କଲା
 ଭୀତ ॥୯୦
 ମୃତପିଣ୍ଡ ଛାଡ଼ି ଉଠିଲା ଦଶଶିରି ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଆସଇ ଆଜି ମାରି ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ମୁଁ ଜଗତ ସାଧ କଲି ।
 ସେ ବେଳେ ପୁତ୍ର କି ମୁଁ ସଙ୍ଗେ
 ଘେନିଥିଲି ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ଯେବେ ନୋହିଥିଲି ବିଭା ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ଲାଗିଲା ମୋର ପ୍ରଭା ॥
 ମଲେ ମଲେ ପୁତ୍ର ମୋର ମନେ ନାହିଁ
 ଚିନ୍ତା ।
 ଶମଶାନେ ଦହନ କରାଅ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତା ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାଜା ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ମଉଗଜ ଆରୋହି ପ୍ରତଜ୍ଞା ବହୁତ
 କଲା ॥୧୦୦
 ଆଟ ସଜକର ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଗ୍ୟାଦେଇ
 ଚଲଇ ।
 ଓଷେକ ବିପୁଳ୍ୟକୁ ସେ ବେଗେଣ ଚଲଇ ॥
 ବୋଇଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାଇଲା ଯେ
 ମାୟାସାତା ।
 ସତେହେଁ ମାରିବି ମୁଁ ଜନେକ ଦୁହିତା ॥
 ମଧୁବନେ ପଶି ହସ୍ତାରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 କରେ ଖଡ଼ଗ ଧରି ଶୀଘ୍ର ହୋଇଗଲା ॥

ସୀତା ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜଗତାରେ ଅଛି ବସି ।
 ବେଡ଼ିଛନ୍ତି ତାକୁ ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷସୀ ॥
 ତ୍ରିକଟା ସହିତେ ଦୁରୁହୁଁ ଅନାଇଲେ ।
 କୋପଭରେ ରାବଣ ଆସଇ
 ବୋଇଲେ ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ପଡ଼ିଲେ ଅବା ରଣେ ।
 ସୀତାକୁ ହରିବ ବୋଲି ଆସଇ ରାବଣେ ॥
 ଜାନେକୀ ସଂପ୍ରତେ କଲେ ଯେହଲ କଥା ।
 ଯହୁଁ ବେଗ ବେଗ ଆସଇ ଦଶମଥା ॥
 ବଜେଦହା ବୋଇଲେ ଗୋ ହୋଇଲା
 ବିପରୀତ ।
 ରଣେ ପଡ଼ିଲେ ଅବା ଦଶରଥ ବେନିପୁତ୍ର ॥
 ଚାଷ୍ଟାଲୁଣୀ ମଦ୍ରେଡ଼ୀ ଯୋଗୁଁ ଯେତେ
 ହୋଇଲା ।
 କୈକୟୀ ମହାରାଣୀ ଯେହା ସେ ଭିଆଇଲା ॥
 ପୁଣି ବିଚାରନ୍ତି ନ ମରନ୍ତି ରାମ ।
 ଦେବାସୁର ନରେ ଯାହାକୁ ରଣେ ନୋହେ
 ସମ ॥୨୦
 ସାକ୍ଷାତେ ନାରାୟଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଅଧିକାରୀ ।
 ଯତନେ ଜାତ ହୋଇଲେ ଯେ ଅସୁରଜ
 ମାରି ॥
 ଯେସନେକ ଲାଲୁ ନିକଟ ଲଙ୍କରାୟେ ।
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଖଡ଼ଗ ସେ ଧରିଅଛି ବାହେ ॥
 ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ଯେ ପ୍ରକମ୍ପ କଲେ ଯାଇଁ ।
 ସୀତା ବସିଅଛି ବଦନ ଲମ୍ବାଇଁ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ଲୋ ଆଣ ତାକୁ ଧରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ପାଶୋରିବି ଏହାକୁ ବଧକରି ॥
 ଇଷ୍ଟକୁରୁମ୍ ମୋର ସମସ୍ତେ ନାଶଗଲେ ।
 ଏ ଦ୍ରୋହୀର ଛଳେ ସିନା କୁରୁମ୍ ମୋର
 ମଲେ ॥୩୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ମାଇଲା ଏହାର ଦିଅର ।
 ଆବର ସାତପୁତ୍ରକୁ ମାଇଲା ଯେହାର ବର ॥
 କ୍ଷଣେ ନ ଥୋଇବି ଆଣ ତାକୁ ଧରି ।
 ତ୍ରିକଟା ପ୍ରବୋଧୁଲା ଅନେକ ଯତ୍ନ କରି ॥
 ଭୋଦେବ ରାବଣ ତୁ ଲଙ୍କାର ଅଧିପତି ।
 ଏ ସୀତା ଅଟଇ ଜନେକ ଦୁହିତା ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣର ଯେହାର ବରଷେ
 ଦେଖାନାହିଁ ।
 ଯେ ବୋଇଲାକି ତୋର ପୁତ୍ର ମାରିବାର
 ପାଇଁ ॥
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ରାଏ କୋପ ନକର ତୁମ୍ଭେ
 ପୁଣି ।
 ଅବଧ ବଧୁବାର ଅଟଇ ଅକାରଣ ॥୪୦
 ରକ୍ଷିକ୍ଷକେ ଜାତ ହୋଇ ହୋଇଲୁ ରାକ୍ଷସ ।
 ପୁରୁଷେ ଶ୍ରିରା ହତ୍ୟା କଲେଣ ବଡ଼ ଦୋଷ ॥
 ନୋହଇ ଉଚିତ ଯେ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେଗେ ମାରି ଆସ ଯାଇଁ ॥
 ପଛେ ସୀତା ଘେନି ବଇଚୋଗ କର ।
 ଅଦୋଷୀ ପ୍ରାଣାକି ଆଗକରି ନ ମାର ॥
 କୃଷ୍ଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଅଟଇ ଆଜଦିନ ।
 ରୁଦ୍ର ଦେବତାକୁ ପୂଜାକର ଦଶାନନ ॥
 ସେବା ମନାଇଣ ହରକୁ ମାଗ ବର ।
 କାଲି ଯାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗତେ
 ଯୁଦ୍ଧକର ॥୫୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ମାରି ପଛେ ଭୋଗ୍ୟକର
 ସୀତା ।
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରବୋଧୁ ହୋଇଲା ଦଶମଥା ॥
 କୋପ ସଂହରି ସେ ଅଇଲା ବାହୁଡ଼ି ।
 ନିଜ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ମଉଗଜ ଚଡ଼ି ॥
 ମନ୍ତ୍ରାଗଣକର ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶବ କେମନ୍ତ ହୋଇଲା ॥
 ଆବର ସାତପୁତ୍ରକୁ କଲକି ଦହନ ।
 ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି କହନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା ହୋଇ ଥାଏ ସଜ ।
 କୃଷ୍ଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଅଟଇ ହୋ ଆଜ ॥୬୦
 ମହାଦେବ ପୂଜାକରି ଘେନିମା ପରସାଦ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସଙ୍ଗେ ମୁଁ କରିବି ବିବାଦ ॥
 ସଜନି ସଜହୋଇ ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଥିବ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଭିତରକୁ ଗଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
 ମାଜଣା ସାରି ଦେବାର୍ଚ୍ଚନେ ବିଜେକଲା ।
 ଧୂପପାଦ ଦେଇ ରୁଦ୍ରକୁ ପୂଜିଲା ॥
 ଅରଖ ଗଇଣ ଦୁରା ବେଲପତ୍ର ।

ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଦେବାଙ୍ଗ ଝିନବସ୍ତ୍ର ॥
ମନ୍ତ୍ର ଅବିଷେକ କ୍ଷୀର ନିଉଡ଼ାଲ ।
ଜାମୁପତ୍ର ଚମ୍ପା କୁସୁମ ଫୁଲ ଦେଲ ॥୭୦
ଅଗ୍ରଧୂପ କର୍ପୁର ଆଳତି ପୁଣ ଦେଲା ।
ଆସନ ଦୃଢ଼ କରି ରୁଦ୍ରକୁ ତୁଷ୍ଟିକଲା ॥
ହୃଦୟ ସୁସ୍ଥ କରି ସୁମରିଲା ମନ୍ତ୍ର ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେଶ ନ୍ୟାସକଲା ଯେବଣ ଯନ୍ତ୍ର ॥
ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜିଲା ପ୍ରତି ପ୍ରତି କରି ।
ଆଦ୍ଭୁତଶକ୍ତି କଲା ମନ୍ତ୍ର ଯେ ସୁମରି ॥
ମନେ ମନେ ସୁବାସ ପାଣି ବୁଝାଇଲା ।
ମାତୃକା ଦଶବିଧ ପୁଣି ହିଁ ଧ୍ୟାୟେ କଲା ॥
ଯଜ୍ଞପବିତ୍ର ଯେ ପିନ୍ଧଇ ଝିନବାସ ।
ସପତ ମୁଦ୍ରିକା କରେ ଲାଭଲା
ଦଶଦିଗ ॥୮୦
ରୁଦ୍ରଙ୍କୁ ପୂଜାକରି ବହୁତ ତୁଷ୍ଟି କଲା ।
ଶତ୍ରୁ ସଂହାରିବି ବୋଲିଣ ବାରିଲା ॥
ହେଙ୍ଗୁଳି ଜାଜିଣ ଘାଟ ଶୁଦ୍ଧ କରି ।
ଶତେ ସହସ୍ରେ ପ୍ରଜନ୍ମ କଲା ମନସରି ॥
ଯେସନେ କବନ୍ଧ ମୁଦ୍ର ଆଦି ବିଧି ।
ଯେଣେ ସେ ଭବାନୀ ପତି ହୋଅଇ
ପ୍ରବୋଧ ॥
ନନ୍ଦୀ ମହାକାଳ ମୂଳେ ଭୃତ୍ୟମାନ ।
ତାହାକଇ ବଳିଦେଲାକ ଦଶାନନ ॥
ତହୁଁ ସହସ୍ରେ ଦୁଶନ ମୁଦ୍ରା ସାରି ।
ରୁଦ୍ର ଜପି ତୁଷ୍ଟି କରଇ ଦଶଶିରି ॥୯୦
ଭୋଦେବ ମହାଦେବ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ନାହା ।
ପୂର୍ବେଣ ବିଧାତା ଯେ ଶିଖାଛାନ୍ତି ଯାହା ॥
ଶୟେଅଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ନାମ ସୁମରିଲା ।
ଲକ୍ଷେକ ପ୍ରଜନ୍ମ ହୋଇଣ ସେବାକଲା ॥
ବାଞ୍ଛା କରିଣ ସେ ଘେନିଲା ପ୍ରସାଦ ।
ପୂଜାସାରି ବାହାର ହୋଇଲା ରାତ୍ରଅର୍ଦ୍ଧ ॥
ଅନ୍ତେଶ୍ୱରକର ବିଜେକରି ଗଲା ।
ପୁତ୍ରଶୋକେ ସେଦିନ ମୋଶୋହି ନକଲା ॥
ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀର ସନ୍ନିଧକୁ ବୋଲି
ଯାଇଁ ।
ମୁଖ ପୋତି ଶୋଇଅଛଇ ମହାଦେଇ ॥

ତାହାକୁ ପ୍ରବୋଧନା କଲାକ ବହୁତ ।
ବୋଇଲା ରଣେ ଗୋ ପଡ଼ିଲେ କ୍ଷତ୍ରୀପୁତ୍ର ॥
ଅବଶ୍ୟ ସେ ମୃତୁ ନପାତେ କି ପୁଣି ।
ଯେକଥାକୁ ଶୋଚନା ନକର ଗୋ ରାଣୀ ॥
ତୋହୋର ମୋହୋର ଥିଲେ ଗୋ ଅନେକ
କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ।
ମୂଳଗଲେ ଫଳ ନ ଯୋଗାଇ କିଛି ॥
ମୂଳ ଥିଲେ ଯେ ଫଳ ପୁଣି ଜାତ ।
ନୋହୁ ତୁ ବିସ୍ମୟେ ମୋହୋର ସପତ ॥
କାଲି ତୋର ପୁତ୍ର ବଜରୀ ସଂହାରଇ ।
ସୁଖେ ମୁଁ ଯେ ଭୋଗ କରିବି
ବଞ୍ଚଦେହୀ ॥୧୦
ଏସନେକ ବୋଲି ତହୁଁ ଗଲାକ ହାଦେ
ଚଳି ।
ବାହାର ଅବକାଶ ହୋଇଲା ମହାବଳୀ ॥
ନିଶି ଶେଷ ହୋଅତେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମାନାତ୍ୟ ଦୁଶନ ଆସିକରି ॥
ରାବଣ ବୋଇଲାରେ ଥାଠ ହୋଅ ସକ ।
ଗାମ ଲକ୍ଷଣ ସେ ସଂହାରିବି ଆଜ ॥
ଶୁକ ସାରଣେ ଯେ କହନ୍ତି ଯୋଡ଼ିକରି ।
ସଇନି ସଜ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ସିଂହଦ୍ୱାର ॥
ଯେତେବେଳେ ଆଜ୍ଞା ଦେବୁ ଯିବେ
ଆଗହୋଇ ।
ଶୁଣି ସିଂହାସନୁ ଉଠିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀଧାଞ୍ଜ ॥୨୦
ହାର କକଣ କୁଣ୍ଡଳ ଗର୍ଭମୟେ ।
ବିବିଧ ଚାରୁ ପଦକେ ଆଭରଣ କାୟେ ॥
ରୁଦ୍ରଜାତି ହୀରା ଆବର ତ୍ରୋହନା ।
ଆପଣାର ଦେହେ ଲାଭଲା ବକ୍ରସେହା ॥
ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ ନିର୍ମିତ ପାଗ ଯୋଡ଼ି ।
ତାହା ପିନ୍ଧିଣ ଯେ ଅଛଇ ରଣ ବନ୍ଧେ ଭିଡ଼ି ॥
ବିଂଶ ଭୁଜେଣ ଯେ ଲାଭଲା ବୀରବାହୁ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଦିନକୁ କି ସଜ ହୋଇ ରାହୁ ॥
ଦଶମୁଣ୍ଡେ ଗୋପର ମର୍ଦ୍ଦତର କାନ୍ତି ।
ତାଟରେ ଖୋଷିଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣର
ଖୋଳପାତି ॥୩୦
ଅକ୍ଷୟେ ତ୍ରୋଣ ଚିଡ଼ିଲାକ କାନ୍ଧେ ।

ଦକ୍ଷିଣେ ବୀରନେତ ଯମଦାତ୍ତ ବାନ୍ଧେ ॥
ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ଚରଣେ ଶୋଭାପାୟେ ।
ଦଶଧନୁ ଧରି ଝମକାଇଁ ଦୈତ୍ୟରାୟେ ॥
ବୋଇଲା ଆଜ ସେ ଜାଣିମା ରାମବଳ ।
ଯେ ମୋହୋର ନାରାଜ ନ ସହନ୍ତି
ଦିଗପାଳ ॥
କେତେକ ପ୍ରାକର୍ମ ତାହାର କେତେ ବଳ
ଅଟଇ ।
ଏତେ ବୋଲିଣ ସେ ରାବଣ ଝମକାଇ ॥
ଆଜ ସେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଭଲକରି ।
ଶୁଣି ଟଙ୍କାର କଲା ଦଶଧନୁ ଧରି ॥୪୦
ଯେତେବୋଲି ରହୁବରେ ବସିଲାକ
ଯାଇଁ ।
ସୁରସିଦ୍ଧ ଗଣେ ଦେଖନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗେ ଥାଇଁ ॥
ସେନାପତିମାନନ୍ତ ରାଜାଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ।
ଥାଠ ଘେନି ତୁମ୍ଭେ ଯାଅସି ବୋଇଲେ ॥
ଶୁଣି ଆଗ ହୋଇଲେ ମର ଅନୁମର ।
ଦଶ ପଦ୍ମଗଜ ଦୁଇ ପରାବର୍ତ୍ତ ରଥ ॥
ସତୁରୀ କ୍ଷତ୍ରୀୟା ପାଦାନ୍ତ ସଜ ହୋୟେ ।
ଚଉଦ ପରାବର୍ତ୍ତ ରଥ ଆଗ ହୋଇ ଆୟେ ॥
ବାଜଣା ବାଜନ୍ତେ କମ୍ପଇ ବସୁନ୍ଧରୀ ।
ଆଲମ୍ବ ପାଟକ୍ଷତ୍ର ଦୈତ୍ୟ ଓହାଡ଼ି ॥୫୦
ପ୍ରଭାତ ସମୟେ ହୋଇଲାକି ରାତି ।
ସମରକୁ ବେଗେ ସଜ ପୌରୋହିତ ନାତି ॥
ମଧ୍ୟସନ୍ଧ୍ୟେ ପୁଣି ପେଷିଲା ସେନାଦଣ୍ଡ ।
ହସ୍ତାକର୍ଷ ବିରୁପାକ୍ଷ ପରକେତୁ ଗଡ଼ହାସ ॥
ଗଜକୁମ୍ଭ ସିଂହଗ୍ରୀବ ରାକ୍ଷସ ଏ ବେନି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଶତ୍ରୁ ମହାକାୟ ଅଗ୍ନିକେତୁ ତିନି ॥
ରଣ୍ଡିକେତୁ ଘେନି ହୋଇଲେ ଜଣ ଦଣ୍ଡ ।
ଛାନ୍ଦିକିତ ସମାନେ ଯେ ଅଗ୍ନି ଗରୁଡ଼ସ ॥
ଏହାନ୍ତ ଦେଖିଲେ ସେ ତରଇ ସୁରପତି ।
ପାଦ ପଡ଼ନ୍ତେଣ କମ୍ପଇ ବସୁମତୀ ॥୬୦
ପ୍ରମଥ ଯଜ୍ଞକେତୁ ଯେହୁଁ ବେନିଭାଇ ।
ଏହାକର ପରେ ମିତ୍ରଘନ ଯାଇଁ ॥
ଜୟୋମାଳି ପୁତ୍ର ସିଂହନାଦ ବୀର ।
ସୁକଜଙ୍ଗ ସହିତେ ମହାରାବଣ କୁମାର ॥

ତିନିଶତ ନାତି ପଞ୍ଚଶ କୋଟି ଯୋଧା ।
 ସଂଗ୍ରାମକୁ ଗଲେ ଦୂଆ କରିପାରନ୍ତି ସୋଧା ॥
 ରାମଲକ୍ଷଣକୁ ମାରିବେ ସେ ତାହାଙ୍କ
 ବଜରୀ ।
 ଯହୁଁ ସେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲାକ ଦଶଶିରି ॥
 କାଳଘଣ୍ଟ ବାରଘଣ୍ଟ ଅଇଲେ ଭାଇବେନି ।
 ପୁଣି ଦୃମୁଖା ତପନବାର ତିନି ॥୭୦
 ସଲୋପି ଅଲୋପି ବିଦ୍ୟୁତ ଜିହ୍ୱ ।
 ଏହାଙ୍କର ମହିମା ଦେବଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ॥
 ଅଭରାବ୍ରତ ଜଣି ଦିଶନ୍ତି ହସ୍ତାମାନେ ।
 ସମୋଦ୍ର ଲହଡ଼ି ଜାଣି ରଥ ଗରଜନେ ॥
 ବିକଟାଳ ବଦନ ଅସୁରେ ଭୟାଙ୍କର ।
 ଭରର ଗଡ଼ଦ୍ୱାରେ ହୋଇଲେ ବାହାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଛନ୍ତି ରହି ।
 ନାଳ ସେନାପତି ପଠି ଅଇଲା କହି ॥
 ଭୋଦେବ ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ଯୁଧ ହୋୟେ ।
 ଆପଣେ ଆଠ ସେନାପତି
 ଲକାରାୟେ ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସାରିଲେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ।
 କୁଳେ ଭବା ହୋଇ ଧନୁରେ ଦେଲେ ଗୁଣ ॥
 ଅଙ୍ଗବକୁ ବୋଇଲେ ଦୁ ଯାସି ବେଗ
 ହୋଇ ।
 ଆମର ଯିବା ଯାୟେ ଯୁଧେ ଆଥ ରହି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷହିଁ ଯାଅ ।
 ଆମର ଯିବା ଯାୟେ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥାଅ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ଶତବଳ ଯାଉ ।
 ଚନ୍ଦନ ବସନ୍ତ ଶତବାଳି ଥାଉ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ଧାଇଁଲେ ରକ୍ଷକପି ।
 ତରୁଣିକ ଘେନି ଶୂନ୍ୟ ଯାନ୍ତି ଖେପି ॥୯୦
 ଅସୁର ସଜନିକୁ ପାଇଲେ ଯହୁଁ ଭେଟ ।
 ଗୋଷ୍ଠଭର ହୋଇ ଧାଇଁଲେ ଦୁରଥାଠ ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ବୋଲନ୍ତି ମାର ମାର ।
 ଓପ୍ରୋଧ ସଂଗ୍ରାମ ଯେ ନେହିଲା ଦୁଇବଳ ॥
 ଘାଆପାଉ ଯୁଦ୍ଧେ କେ ପାଇଅଛି ତଳ ।
 ଶହସ୍ର ଶିଳା ବୃକ୍ଷ କରନ୍ତି ପ୍ରହାର ॥
 ମୁଖରାବ ଶବଦ ଆୟୁଧ ପିଟାପିଟି ।

ମାହା ମାହାବାରେ ହୋଇଲେ
 ଭେଟାଭେଟି ॥
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ରାଉତ ମାହୁତ ରଣେ ପଡ଼ି ।
 ବହୁତ ରକ୍ଷକପି ହୋଇଲେ
 ମଡ଼ାମଡ଼ି ॥୧୦୦
 ରକତ ନଦୀ ଯେ ବହିଲା ଭଲ୍ଲେଳ ।
 ପହଡ଼େ ପରିଯନ୍ତେ ହୋଇଲା ମହାଗୋଳ ॥
 ବୃକ୍ଷଶିଳ ତହିଁ ଆତଯାତ ହୋନ୍ତେ ।
 ଗଗନେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲେ ଛାୟାକାନ୍ତେ ॥
 ଅସୁର ସଜନି ଯହୁଁ ରହିଣ ଯୁଦ୍ଧକଲେ ।
 ରକ୍ଷକପିବଳ ବହୁତ କ୍ଷୟେ ଗଲେ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ମିଳିଲେ ଦାଶରଥ ।
 ଦେଖିଲେ ନିଜ ସୈନ୍ୟ ପକାନ୍ତି ପ୍ରାଣଭାତି ॥
 ରହ ରହ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣ ତାକ ଦେଲା ।
 ଆମର ସମର ଦେଖିନି ବୋଇଲା ॥୧୦
 ଦେଖି ବାହୁଡ଼ିଲେ ରକ୍ଷକପି ମରକଟ ।
 ଅସୁର ସଜନେ ବାଜିଲା ଗୋଟ ମୋଟ ॥
 ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ଶସ୍ତ୍ରକରେ ଧରି ।
 ଧନୁବେଦ ପଡ଼ି ବିକ୍ଷନ୍ତି କୋପକରି ॥
 ଅସୁର ସଜନି ସଂହାରନ୍ତି ଅଙ୍ଗଛଳେ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ସମର କରନ୍ତି ଭୁଜବଳେ ॥
 ନିମିଷେକ ପେଷନ୍ତି ଲକ୍ଷେକ ନାରାଜ ।
 ଶରେ ଶରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ଯେ କଲେକ
 ରାମରାଜ ॥
 ଦୁଇବଳର ଅନ୍ଧକାର ନଦିଶିଳ କିଛି ।
 ଜାନେକାର ମଥାମଣି ଶ୍ରୀରାମ ହୃଦେ
 ଅଛି ॥୨୦
 ସେ ମାତ୍ର ଝଟକଇ ସୂର୍ଯ୍ୟର ପରାୟେ ।
 ଦେହ ସହିତେଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ରାମରାୟେ ॥
 ପବନେ କଦଳୀବୃକ୍ଷ ଯେହ୍ନେ ଭାଜିଣ
 ପଡ଼ନ୍ତି ।
 ମରିବାବେଳେ ଦୈତ୍ୟ ତେସନ ଦିଶନ୍ତି ॥
 ଏମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଦୁଇଘଡ଼ି ସମର କଲେ ।
 ଦଶସପ୍ତ ରଥା ମାରିପକାଇଲେ ॥
 ଅଶୀ ସହସ୍ର ହାଥୀ ଚଉରାଶି ସହସ୍ର ଅଶ୍ୱ ।
 ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ଯେ ପୟେକାର ରାକ୍ଷସ ॥

ଅପୂର୍ବ ସଂଗ୍ରାମ ଦେବେ ଅଗୋଚର ।
 ଯେହି ବିଧିରେ ମାଇଲେ ସୁମେତ୍ରାର
 ବାଳ ॥୩୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବ ବିଭୀଷଣ ସେନାପତି ।
 ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ମାଗୁତି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଦୃବିନ୍ଦ କୋମୋଦ ମହାହ ।
 ସାରାସ ପାରାସ ଶତବଳ କୁହ ॥
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ଶଉରୀ ଶତବାଳି ।
 ରକତ ଜରଜର ଚରଣେ ରଙ୍ଗଖେଳି ॥
 କେଶରୀ ପନଶିଳ ତାଳିମ୍ବ ପବନ ।
 ବସନ୍ତ ପାରିଜାତେକ ସଂପାତି କାଳିଞ୍ଜନ ॥
 ବିବିଧ ଶରସେତୁ ବଳିମୁଖ ବାର ।
 ସୁଷେଣ ଚନ୍ଦନ ମାଇଲେ ବହୁତ
 ଅସୁର ॥୪୦
 ଗଜ ରଥ ଅଶ୍ୱ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ମଡ଼ାମଡ଼ି ଯାନ୍ତି ।
 ରାକ୍ଷସ ବଳ ସବୁ ପକାଇଲେ ମଝି ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେକ ସୁରମୁନି ।
 ଅତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରିକ୍ଷକପି ସୈନି ॥
 ସଜନି ସଂହାରନ୍ତେ ଦେଖିଲେ ସେନାପତି ।
 ବୋଇଲେ ଯେହିତ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇଯତି ॥
 ମାରରେ ବେଢ଼ିଣ ନକର କିଛି ଭୟେ ।
 ପଛେ ଆସୁଛନ୍ତି ଦଶାନନ ରାୟେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଧାଇଁଲେ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଦଶବାଣ ମାରି ॥୫୦
 ମସିଣ ପେଷିଲେ ଚକ୍ଷୁର ଝଟକେ ।
 ପଡ଼ିଲେ ଦଶସେହୁଁ ଚକ୍ଷୁର ଝିମ୍ବକେ ॥
 ବାଣ ଗଳିଯାଇଁ ତ୍ରୋଣରେ ପଶିଲା ।
 ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ କେହି ଜାଣି ନପାରିଲା ॥
 ଛିଡ଼ିଲା ପ୍ରାୟେକ ଯେ ନ ଦିଶିଲା ମୁଣ୍ଡମାନ ।
 ସାରଥ୍ୟ ନ ଜାଣନ୍ତି ବାହୁଛନ୍ତି ଯାନ ॥
 ନିକଟ ହୋଅନ୍ତେ ମୁଣ୍ଡମାନେ ପଡ଼ିଲେକ
 ତଳେ ।
 ସେନା ସେନାପତି ଦେଖିଲେ
 ତେତେବେଳେ ॥
 ଦେବେ ନ ଜାଣନ୍ତି ଛିଡ଼ିଲା ନ ଛିଡ଼ିଲା ।
 ଯହୁଁ ସେ ମୁଣ୍ଡମାନ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ॥୬୦

ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ସୁରଗଣ ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ଶ୍ରୀରାମ ତୋହୋର କ୍ଷତ୍ରୀପଣ ॥
କୁମାର ଯେହେ କଞ୍ଚାହାଣ୍ଡି ଯେ ହେଦଇ ।
ଛିଡ଼ି ନ ପଡ଼ିଣ ସେ ସୁତୁରେ ରହିଥାନ୍ତି ॥
ତେସନେକ ପ୍ରାୟେକ ମଲେ ଦଶବାରେ ।
ଏବେ ସେ ମୁଣ୍ଡମାନେ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଚୁମ୍ବିରେ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୁଣ ରସ ବାଣୀ ।
ଅସୁର ସଜନି ରାମ ପକାଇଲେ ହାଣି ॥
ପଡ଼ିଲେ ସାଂଗ୍ରାମେ ଦଶ ସେନାପତି ।
ହସ୍ତାକର୍ଷଣ ଶିକ୍ଷକେତୁ ବିଡ଼ୋଳାକ୍ଷ

ପ୍ରବୃତ୍ତି ॥୭୦

ହସ୍ତଶିରା ଶମ୍ଭୁକ ଅନୁମତ ବୀର ।
ନିମର୍ଦ୍ଦନ ଦୀର୍ଘପାଦ ଯେ ବିଘ୍ନେଶ୍ୱର ॥
ଆଉ ସେନାମାନେ ସମର କରୁଛନ୍ତି ।
ଦଶଗ୍ରୀବ ଛାମୁରେ ଯେ ତରଣା ଜଣାନ୍ତି ॥
ଶୁଣ ଦେବ ଶିଶୁର ନୃପତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ତୋର ଯେ ମାଇଲେ

ରଘୁବୀର ॥

ମହାରାବଣ ନାମେ ପଡ଼ିଲା ତୋର ନାତି ।
ହସ୍ତାକର୍ଷଣ ମୂଳେ ଯେ ଦଶ ସେନାପତି ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା କେତେ ମଲେ କଳଣା ନ ଯାଇ ।
ରାକ୍ଷସକ ରୁପରେ ଯେ ବହୁଅଛି ନଈ ॥୮୦
ରାବଣ ସଜହେଇ ଯେ ରଥରେ ବସିଥିଲା ।
ଅମାବାସ୍ୟା ଉଦାରୁ ଯିବଟା ବୋଇଲା ॥
ନକ୍ଷତ୍ର ସେଦିନ ସେ ଅର୍ଦ୍ଧଭୋଗ ହୋଏ ।
ରଥେ ଆଜଣା ସଜନି ପେଷଇ

ଲଙ୍କାବାସେ ॥

ଯେସନେକ ସମୟେ କହିଲା ଯାଇ ତାର ।
ଶୁଣିବା ଲଙ୍କପତି ଆଠର ଅପହର ॥
ବିଘ୍ନେ ହୋଇଣ ମନେ ମନେ ଭାଳି ।
ଶ୍ୟାମୁଣ ଲଙ୍କା ହୋଇଲା ହାନୋହଳି ॥
ଯହୁଁ ସେ ଲୋକମାନେ ବାରତା ପାଇଲେ ।
ଯେ ଯାହାର ଲକ୍ଷବହୁ ପତି ରୋଦନ

କଲେ ॥୯୦

ଘରେ ଘରେ କାନ୍ଦନ୍ତି ଦେଇ ଲୋଟଗାଳି ।
କୁରୁମ ଉଛୁଳିଲା ଲଙ୍କାର ବୋବାଳି ॥

କେ ବୋଲଇ ବାବୁ କେ ବୋଲଇ ଦାଦି ।
ରିକ୍ଷ ବାନର ହୋଇଲେ ଅକାରଣେ ବାଦୀ ॥
କୋ ବୋଲଇ ସ୍ୱାମୀ କେ ବୋଲଇ ପିତା ।
କପାଳେ କରଦେଇ ସୁମରନ୍ତି ବିଧାତା ॥
କେ ବୋଲଇ ପୋତୁ ତାଲ ହୋ ନ ଥିବା ।
ଯେଥୁଥିଲେ ଆମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ମରିବା ॥
ଅନମିତେ ଶତ୍ରୁ ଅରଜିଲା ଦଶଶିରି ।
ଆପଣେ ହରାଇଲା ହାନବୁଧ କରି ॥୧୦୦
ମାୟାବୁଧମାନ ଯେହାର କେଶେ ଗଲା ।
କେବଣ ମତେ ଯେ ଦେବତାକୁ ବନ୍ଦୀ

କଲା ॥

ନର ବାନରକୁ ନ ପାରିଲା ଜିଣି ।
କିଂପାଇଁ ଆଶିଲା ପରର ଘରଣୀ ॥
ପୋତୁ ସୁପଲେଖା ଯେବେ ସୁଖେ ଥାଇ ।
ସଗୋତ୍ର ମରାଇଲା କି କରିବ ଆଉ ॥
ପରର ଘରଣୀକି ଭାଇକି ଦିଆଇଲା ।
ତହିଁର ପଳ ଗୋ ଯେମାନ ହୋଇଲା ॥
ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ତୋର ଗର୍ଭଧାରୀ ମାୟେ ।
ଧନ୍ୟ ତୋ ନାରାଜ ଅଧୁର ରକ୍ତ ମାଂସ

ଖାୟେ ॥୧୦

ଧନ୍ୟ ତୋର ବାହା ଧନ୍ୟ ତୋର ବୁକୁ ।
ଯେତେ ନିରାଶ ଯେ ହୋଇଲୁ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ॥
ଭାଇ ଦୁଇଗୋଟି ଭଲା ଯୁଦ୍ଧିପାର ।
ଦଶକଥାରନେମ ମାଇଲ ଚଉଦସସ୍ର ବଳ ॥
ଯେବେ ଆସି ଠାବ କରିଅଛ ଯେହା ।
ରକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦିତୁଁ ଆନ ନାହିଁ ସାହା ॥

ଭୋଖିଲା ପିତାଶୁଣୀ ଅଟଇ ଜାନେକୀ ।
ଅସୁର ଭକ୍ଷିବ ବୋଲି ଅଇଲା ଯେଥୁକି ॥
ଯେତେବେଳେ ତାହାର ପେଟ ନାହିଁ ପୂରି ।
ବିଷ୍ଣୁ ଅବା ରାମ ହୋଇଛି ଅବତରି ॥୨୦
ଚଉଦଗଣ୍ଡା ଯଗୁକୁ ଧାତା ବରଦେଲା ।
ସେ ସହି ନ ପାରି ଅବା ଯେହା ଭିଆଇଲା ॥
ଆନମତେ ଯହୁଁ ଏ ନହୋଇଲା ନିବାର ।
ସୁଧା ଅବତାର ଅବା ହୋଇଲେ

ଚକ୍ରଧାରୀ ॥

ମନୁଷ୍ୟର ସକ୍ଷେପି ସମୁଦ୍ର ପଡ଼ଇ ବନ୍ଧ ।

ଯେହା ଜିମ୍ମା ବିଚାର ନ କଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଳନ୍ତି ପୁରଜନ ।
ଶୁଣିଣ କୋପେ ବୋଇଲା ଦଶାନନ ॥
ଆହୋ ଅନୁମତ ତୁ ହୋଅସି ଆଗିଆଣି ।
ମର ବିଗୁପାକ୍ଷ ତଳ ଯେହିକ୍ଷଣି ॥୩୦
ଥାଠ ଘେନି ତୁମ୍ଭେ ଗିକ୍ଷକପି ମାର ।
ମାହାଗୋଳ ଯୁଦ୍ଧ ଆଜ କରିବି ଅପାର ॥
ନଗ୍ରଲୋକଙ୍କର ଯେବେ ଦୁଃଖ

ପାଶୋରଇ ।

ତେବେ ସେ ପ୍ରତାପୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲାଇ ॥
ଦଶକୋଟି ବଳ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଥିଲା ।
ଆଗ ହୋଇଯାଅ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ଆପଣେ ରତ୍ନମୟେ ରଥରେ ବସିଅଛି ।
ଆଠସସ୍ର ଅଶ୍ୱ ରହୁବରେ ଯୋଡ଼ି ॥
ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ପ୍ରାଏ ରୁପ ତା ଦିଶଇ ।
ଚଳିଯାନ୍ତେ ମେଦନୀ ଯେ ତଳକୁ

ଲସଇ ॥୪୦

ନିରନ୍ତରେ ବାଜଇ ଚମକ ନିଶାଣ ।
ସୁରଗିରି ଚମକଇ ଶବଦ ଗରୁଡ଼ାଣ ॥
ଭୂମି ଟଳ ଟଳ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକେ ଥରହର ।
ଘଣ୍ଟ ଘାମୁଡ଼ି ଶବଦ ଶୁଭଇ ରଥର ॥
ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିମଳ ପତି ପତି ।
ଦେଖିଣ ନଗ୍ରଲୋକେ ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ॥
ଏ ଘାନ୍ତି ଦୁଇକଥାରୁ ହୋଇବ କଥାଏ ।
ଆପଣେ କଟକାଇ କରୁଛି ଲଙ୍କାରାଏ ॥
ଏମନ୍ତ ବିଚାରି ମଙ୍ଗଳ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ।
ମିଳିଣ ଯୁବତୀମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥୫୦
ମାର ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ତାକନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
ହାହୁଣେ ବେଦଧ୍ୱନି କରନ୍ତି ଆଧାନ ॥
ଉତ୍ତର ଗଡ଼ଦ୍ୱାରେ ବାହାର ହୋଏ ଆଟ ।
ରିକ୍ଷମର୍ଦ୍ଦିତୁଁ ପାଇଲେ ଯାଇଁ ଚେଟ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗେ ଅସୁରେ ଯୁଦ୍ଧୁଥିଲେ ।
ଶାଳଶିଳ ପଡ଼ନ୍ତେ ବିମୁଖ ପାଇଲେ ॥
ଦିବ୍ୟ ରୂପ ଦେଖି ତରିଲେ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ॥
କାଳଦେବତା ପ୍ରାୟେ ବୁଝନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମକୁ ॥
ଭାଜି ପଳାନ୍ତେ ଦେଖିଲା ରାବଣ ।

ଆଶ୍ୱାସନା କରି କଳାକ ତିଆରଣ ॥୨୦
ଆସ ଆସ ବାରେ ସାଂଗ୍ରାମ ମୋର ଦେଖ ।
ଯେ ଯେତେ କଷ୍ଟ କରିଛ ସମସ୍ତେ ଉପେଖ ॥
ଶୁଣିଣ ଦୈତ୍ୟବଳ ଧାଇଁଲେ ବଳପାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲା ହୋ ଅଜଳା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
ପୁତ୍ରଶୋକେ ରାକ୍ଷସ କରିବ ବହୁତ ରଣ ।
ମୋହୋର ପଛକଡି ଥିବୁଟି ଲକ୍ଷଣ ॥
ଦିଗପାଳେ ଯାହାକୁ ସାଂଗ୍ରାମେ ନୁହନ୍ତି ସରି ।
ଏହା ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ଇହୁହିଁ ହାବେ ଡରି ॥
ଏବେ ସେ ଆପଣେ ଆଇଲା ପରିଘାଇ ।
ବିଚିତ୍ର ସାଂଗ୍ରାମ ସେ କରିବ
ଲଙ୍କସାଇଁ ॥୨୦
ଏସନକ ବୋଲି ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଭୀଷଣ ।
ଜମେବ ହନୁମନ୍ତ ଅଜାଦ ସୁଷଣ ॥
ଯୁଥପତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଲକ୍ଷଣ ଲୁଚଇ ।
ରିକ୍ଷକପି ବଳକୁ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ଚାହିଁ ॥
ରାବଣର ଛାମୁରେ ମିଳିଲେ ବେଗେ
ଯାଇଁ ।
ଆମ୍ଭର ଛାମୁକୁ ତାକୁ ଆଣସି କଡ଼ାଇ ॥
ଶୁଣିଣ ଭଲ୍ଲୁକ ମର୍କଟେ ରଡ଼ିଦେଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞାରେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଧାଇଁଲେ ॥
ହାତେ ତରୁଣିକ ବିକରାଳ ବଦନ ।
ମାର ମାର ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥୮୦
ରାବଣେଶ୍ୱର ରଥ ଉପରେ ଯାଇଁ ଉଠି ।
ବୃକ୍ଷନ୍ତ ପିଟିଣ କଲେ ଶିଳା ବୃଷ୍ଟି ॥
ଦେଖି ରାବଣେଶ୍ୱର କୋପମନ କଲା ।
କିହୁତ ନାରାଜେ ତରୁଣିକ ଛିନାଇଲା ॥
ଯେତେ ରକ୍ଷକପି ରଥ ଉପରେ ଉଠିଥିଲେ ।
ରାବଣର ବାଣ ସହି ନ ପାରିଲେ ॥
ଘୁଞ୍ଚି ପଳାଇଣ ପଶିଲେ କପିଆଡ଼େ ।
ପଟିଶ ଯୁଥପତି ଦେଖିଲେ ତାକୁ ବାଟେ ॥
ରହ ରହ ବୋଲି ଧାଇଁଲେ ଆଗସରି ।
ପାଦଭରେ ହୁଲୁହୁଲି କମ୍ପଇ ବସୁନ୍ଧରା ॥୯୦
ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ବିଚାରଇ ମନେ ।
ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ସାଂଗ୍ରାମ କରିବେ କି
ଏମାନେ ॥

ସାମାନ୍ୟ ଲଜ୍ଜା କି ବିଧାତା ଏହା କଲା ।
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମରିବାରୁ ଭରସା ହୋଇଲା ॥
ଯାହା ନାମ ଧରିଲେ ଜହ୍ନପତି ତରି ।
ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଏବେ ମର୍କଟେ ଯୁଦ୍ଧକରି ॥
ଭାଇପୁତ୍ରେ ମୋର ସମସ୍ତେ ନାଶଗଲେ ।
ମୋହୋର ତହୁଁ ବିକଲେ ଘେନିଗଲେ ॥
ନ କାଣି ରକ୍ଷକପି ସେ ଆସୁଛନ୍ତି ଧାଇଁ ।
ମୋହ ମହିମା ଏହାଙ୍କର ଶୁଣିଲାଣ
ନାହିଁ ॥୧୦୦
ଅଗ୍ନିରେ ନ ପୋଡ଼ଇ ଯେ ନବୁଡ଼ଇ ଜଳେ ।
ଖଡ଼ଗେ ନ ଛିଡ଼ଇ ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ବରେ ॥
ଦେବ ଦାନବେ କିନ୍ତୁରେ ମୁଁ ନୋହଇ
ବିନାଶ ।
ମୁଣ୍ଡକାଟିଲେ ମୁଁ ନୋହଇ ପ୍ରାଣନାଶ ॥
ତଉଦ କୋଟି ଯୁଗକୁ ମୁଁ ଅମର ବର
ପାଇ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ॥
ଛପନଗଣା ଯୁଗ କରିବି ରାଜଭୋଗ ।
ଧାତାର ବଚନ ଅଛଇ ପୂର୍ବର ଯୋଗ ॥
ବିଷ୍ଣୁ ସହିତେ ସାଂଗ୍ରାମେ ଗଲେ ହାରି ।
ନରବାନରେ ଏବେ ଆସୁଛନ୍ତି ମାରି ॥୧୦
ଏହିକ୍ଷଣି ସୃଷ୍ଟି ପକାଇବି ରାସାନ୍ତଳେ ।
ସ୍ୱର୍ଗପୁର ନେଇ ଥୋଇବି ପାତାଳେ ॥
ମେରୁ ରାଜିଣୀ କରିବି ମସିଗୁଣ୍ଡା ।
ତଉଦ ଭୁବନ ଅଗ୍ରଣୀ ମୋର ଖଣ୍ଡା ॥
ମୋତେ ଯୁଦ୍ଧିବାକୁ ଆସନ୍ତି ଏ ହାନଜୀବ ।
ତୁଳ୍ଲ ପ୍ରାୟେ ମୋତେ ଜାଣିଲା ରାଘବ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଧନୁରେ ଯୋଡ଼ିଲା
ଦଶବାଣ ।
ମନ୍ତ୍ରଣ ବିକ୍ଷିଲା ଶବଦ ଗରୁଡ଼ାଣ ॥
ଓଟାରନ୍ତେ ଲକ୍ଷେ ଚଳନ୍ତେ ଦଶଲକ୍ଷ ଯାଏ ।
ଗର୍ଜନ୍ତେ କୋଟିକୋଟି ବାଣ ପୁଣ
ହୋଏ ॥୨୦
ପଡ଼ିବାର ବେଳେ ହୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟୁତେଜ ବାଣ ।
ସେ ନାରାଜମାନଙ୍କର ଏସନେକ ଗୁଣ ॥
ଏହି ପ୍ରକାରେଣ ବିକ୍ଷିଲା ଦଶଶିର ।

ଚଳନ୍ତେ ନାରାଜ ଶବଦ ଗରୁଡ଼ର ॥
ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଯହୁଁ ପେଷିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ଅନେକ ରକ୍ଷକପି ପଡ଼ିଲେ ମୃତ୍ୟୁପାଇ ॥
ପଟିଶ ଯୁଥପତିଙ୍କର ଯେତେକ ଶସ୍ତ୍ର ଥିଲା ।
ନିଶ୍ୱାସକେ ତାହା କାଟି ପକାଇଲା ॥
ଆଗରେ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ଅଠର ବାଣ ତାକୁ ଯେ ବିକ୍ଷିଲା
ଦଶାନନ ॥୩୦
ନଳକୁ ଦଶ ଯେ ଗବାକ୍ଷକୁ ପଟିଶ ।
ଦୃବିନ୍ଦକୁ କୋଡ଼ିଏ ଯେ ରକ୍ଷକକୁ ଦଶ ॥
କୁମୁଦକୁ ପଞ୍ଚାଶେ ପବନକୁ ପଟିଶେ ।
ଜମେବକୁ ଅଶୀଏ ଅଜାଦକୁ ତିରିଶେ ॥
ତାରାକ୍ଷକୁ ତିନି ନାଳକୁ ଆଠମାରି ।
ସୁଶେଷ ମନ୍ତ୍ରାକି ପଟିଶ ବାଣ ମାରି ॥
ଦଶକାଳ ବୃକ୍ଷକୁ ମାଇଲା ଆଠଶର ।
ଗବ୍ୟକୁ ତିରିଶ ହନୁମନ୍ତକୁ ବାର ॥
ପୁଣ ପବନକୁ ଚାରିବାଣ ତନ୍ଦନକୁ ସାତ ।
ମହାହୁକୁ ମାଇଲା ପୁଣ ବାଣ
ଦୁଇଶତ ॥୪୦
ବସନ୍ତକୁ ତଉଦ କାଳିଞ୍ଜନକୁ ତିନି ।
ବଳିମୁଖକୁ ବିକ୍ଷିଲା କୋଡ଼ିଏ ବାଣ ଘେନି ॥
ସୁନାସକୁ ସତର ସାରସକୁ ଦଶ ।
ପାରାସକୁ ପାଞ୍ଚ କେଶରାକି ପଟିଶ ॥
ଶଉରାକି ଅଠର ଶତବାଳିକି ଷୋଳ ।
ବିବିଧକୁ ଏଗାର ମାରି କଲା ରଣଗୋଳ ॥
ସବୁ ରକ୍ଷକପିକି ତିନି ତିନି କାଣ୍ଡ ।
ପୁଣି କୋପେ ରାଏ ବିକ୍ଷଇ ପରଚଣ୍ଡ ॥
ଘନ ଘନ ସିଂହନାଦ କରଇ ଦଶଶିରି ।
ଘଡ଼ିକ ଭିତରେ ତେଡ଼େକ
ସୈନ୍ୟମାରି ॥୫୦
କାହାଉପରେ କାହାର ଶିରେ ବାଜିଅଛି ।
କେ ପିଠି ଘାଆରୁ ରକତ ପକାଇଛି ପୋଛି ॥
କାହାର ବାହାରେ କାହାର ଗୋଡ଼େ
ପେଟେ ।
ଘାଆ ହୋଇ ବାନରେ ପକାନ୍ତି ଗରୁକ୍ଷେ ॥
ଥୋକାଏକ ସଜନି ନ ପାରିଲେ ଚଳି ।

କାହାର ଦେହରେ ଏହି ଚେଷ୍ଟି ଅଛି ଗଳି ॥
ସେମାନଙ୍କର ଦେହରୁ ପ୍ରାଣ ଗଲା ଛାଡ଼ି ।
ବିକଳେ କପିଏ ଛାଡ଼ନ୍ତି ସିଂହରତି ॥
ଶ୍ରୀରାମରେ ଶରଣ ପଶିଲେ ଯାଇଁ ବଳ ।
ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲା ଯେ କିଛିକ୍ଷା

ଭୂପାଳ ॥୨୦

ଅପୁରବକ ଯେ ସଂହାରୁଣ ଥିଲା ।
ନିଜ ବଳ ଭାଙ୍ଗେଣି ଦେଖିଣ କୋପ କଲା ॥
ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ ଅଛି ଗିରିବରେ ।
ଅତିବଡ଼ ଶାଳବୃକ୍ଷେ ଅଛି ବାମକରେ ॥
ଆସନ୍ତେଣ ଅପୁରେ ତାପିଲେ ଭୟ ପାଇଁ ।
ଦେଖିଣ ବିରୁପାକ୍ଷ ଓଗାଳିଲା ଯାଇଁ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଉପରେ ଶର ବୃଷିକଳା ।
ମୁଣ୍ଡପୋତି ତାହା କପିରାଜ ସେ ସହିଲା ॥
ରୋମମୂଳେ ବସି କାଣ୍ଡମୁଖେ ରକ୍ତ ଖାନ୍ତି ।
ରଣଭୂମି ଅନ୍ଧାର ଲୋକେ ନ ଦିଶନ୍ତି ॥୨୦
କୋପେ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ତରୁ ଧରିଥିଲା ।
ଏକାବେଳେ ଦୁଇ ଆୟୁଧ ମାଜିଲା ॥
ଦେଖି ବିରୁପାକ୍ଷ ନାରାଜେ ନିବାରି ।
ଲଜ୍ଜା ପାଇଲାକ କିଛିକ୍ଷା ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ବେଗ କରି ନେଇ ନାଟକ ମାଜିଲା ।
ବିରୁପାକ୍ଷ ରଥ ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ॥
ବିଧା ଘାଏଣ ପଡ଼ିଲେ ଚାରିଅଣ୍ଟ ।
ସାରଥୀ ପ୍ରାଣ ହାରିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣଶିଷ୍ୟ ॥
ବିରଥୀ ହୋଇଲାକ ବିରୁପାକ୍ଷ ବୀର ।
ନାରାଜେକ ପେଷିଲା ମଉଗଜ

ଆକାର ॥୮୦

ଅଇଲାକ ଅସ୍ତ ଘୋର ନାଦକରି ।
ଧାଇଁଲା ସୁଗ୍ରୀବର ଦାନ୍ତ ତାର ଧରି ॥
କପାଳରେ ବିଧାଏକ ମାଜିଲାକ ନେଇ ।
ମୂଢ଼ାପାଇ ବିରୁପାକ୍ଷ ପଡ଼ିଲା ମୋହ ଯାଇଁ ॥
ତେତନା ପାଇ ବିରୁପାକ୍ଷ ଧଇଲା ଧନୁ
ସଜେ ।
ରଣଭୂମି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଲା ନାରାଜେ ॥
ଅତିହୀଁ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖି ସୁଗ୍ରୀବର ।
ଭୟନ୍ତି ଘେନିଲା ଦୈତ୍ୟର ଧନୁଶର ॥

ହତ ଆୟୁଧ ଯେ ବିରୁପାକ୍ଷ ହୋଇଥିଲା ।
କରରେ ଖଣ୍ଡା ଫଳା ଧରିଣ ଧାଇଁଲା ॥୯୦
ତାହା ଭୟନ୍ତି ପକାଇଲା କପିପତି ।
ମୁଷିକ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ କଲେ ପ୍ରାଣକୁ କରି
ଭାନ୍ତି ॥

ଫସରେ ସେ ମେଲାମେଳି ହୋଇଲେ
ବେନିବାରେ ।

ଧାଇଁ ସୁଗ୍ରୀବର ଧଇଲେ ପଥରେ ॥
ଦଇତର ଉପରେ ପକାଇଲା ନେଇ ।
ଶତେ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପର୍ବତ ଅଙ୍ଗେ ପାଇ ॥
ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ହସିଲା ରାକ୍ଷସ ।
ଲଜ୍ଜା ପାଇଲାକ ଖଦଡ଼ ରାଜା ଶିଷ୍ୟ ॥
ଔଷ କାମୋଡ଼ି ଧାଇଁଲା ଉପରକୁ ।
ନିରାଶେ ଚାପୋଡ଼େ ମାଜିଲା
ରାକ୍ଷସକୁ ॥୧୦୦

ବିରୁପାକ୍ଷ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ବଜ୍ରଘାତ ।
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ଦଇତ ॥
ଆପଣେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲା ରାବଣ ।
ଭାଙ୍ଗିଲା ସୁଗ୍ରୀବର ବାଜା ସରି ପ୍ରାଣ ॥
ଏତେ ବୋଲି ମଉକୁ ରାଜଣ ଆଗାଧ୍ୟ
ଦେଲା ।

କପି ନିଲକ୍ଷଣ ବିରୁପାକ୍ଷକୁ ମାଜିଲା ॥
ଦୁ ମୋହୋର ଭାଜ ତୋତେ ମୋର ଆଶ ॥
ରିଷ ମର୍ଚ୍ଚକକୁ କର ବାବୁ ନାଶ ॥
ଶୁଣିଣ ମଉବୀର ଧୁଆଇଁଲା ରଥ ।
ଦେଖି ଓଗାଳିଲା ବାଳାର ନିଜ ଭ୍ରାଥ ॥
ଗୋଡ଼ାଇ ନାରାଜ ବିକ୍ଷଇ ମଉବୀର ।
ପର୍ବତ ସମାନେ ଏକୁଁଏକ ଶର ॥
ଅଗ୍ନି ଭଡ଼ିବା ପ୍ରାଏ ଦିଶଇ କାଣ୍ଡ ତେଜ ।
ଦେଖି ବେନି ବଳ ହୋଇଲେ ଆଶ୍ଚିୟ ॥
ମଉଗଜ ଯେସନେ ପଦୁବନ ଭାଙ୍ଗଇ ।
ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ଧ୍ୟ ଏକା ମଉବୀର ରଞ୍ଜଇ ॥
ପଡ଼ିଲେ ରିଷ କପି ନିରନ୍ତର ହୋଇ ।
ଦେଖି ସୁଗ୍ରୀବର ଅଇଲାକ ଧାଇଁ ॥
ଦତ୍ୟର ଛାମୁରେ ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ଭେଟ ।
ଅଇରାବୁତ ଯେହ୍ନେ ମେରୁର ନିଜଟ ॥୨୦

କୋପେ ସୁଗ୍ରୀବର ମାଜିଲାକ ଶିଳ ।
ବାଣରେ ନିବାରିଲା ରାକ୍ଷସ ମହାବୀର ॥
ଅନ୍ୟୋଅନି ସମର ହୋଇଲା ବହୁତ ।
ରୋଷତରେ ଧାଇଁଲା ଆଦିତ୍ୟର ସୁତ ॥
ଚାରି ବିଧା ମାରି ପଡ଼ିଲା ଅଣ୍ଟା ଚାରି ।
ଏକର ଉପରେ ନେଇ ଆରେକ କଚାଡ଼ି ॥
ବିରଥୀ ହୋଇଲା ମଉ ମହାବୀର ।
ରହୁବରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ଶୁକେକ ଧରି କର ॥
ବାନର ନୃପତି ଯେ ଶୂନ୍ୟ ହସ୍ତେ ଥିଲା ।
ଭୟନ୍ତି ହାତରୁ ତା ପରିଘ ଘେନି ଗଲା ॥୩୦
ଦୁହେଁ ମେଲାମେଳି ରଣରଙ୍ଗ ସ୍ଥାନ ।
ଏକାବେଳେ ଦୁହେଁ ପିଟିଲେ ବହନ ॥
ମଉର ଶୁଳଘାତ ସୁଗ୍ରୀ ଦେହେ ବାଜି ।
ଅଙ୍ଗେ ବାଜି ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା ଭାଙ୍ଗି ॥
ହତ ଆୟୁଧ ହୋଇ ତାହାନ୍ତି ଏଣେତେଣେ ।
ବହୁତ ଶହସ୍ର ପଡ଼ିଅଛି ମହାରଣେ ॥
ଦୁହେଁ ଖଣ୍ଡା ଫଳା ଘେନିଣ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ହତକାରେ ଦୁହେଁ ମେଲାମେଳି ହେଲେ ॥
ଫଳା ଟେକି ରହିଲେ ବାମ ଅଂଶେ ।
ଚକାଚକି ପାଞ୍ଚେଣି ପାଞ୍ଚଲେ

ଅମରିକ୍ଷେ ॥୪୦

ପିଟାପିଟି ମେଲାମେଳି ଫରାର ଆଡ଼େଣା ।
ଆଂଶ ଘେନି ଏକ ଆରେକକୁ ହାଣି ॥
କେ ଶୂନ୍ୟ ଠେସଙ୍ଗ କେ କାଡ଼ନ୍ତି
ଉଞ୍ଚଇ ।
କେହୁ ନାହିଁ ନାହିଁ ବୋଲିଣ ଯାଏ ଧାଇଁ ॥
ଦୁହିଁକରି ପଛରେ ବାଜଇ ବାରତୁର ।
କେ ଘେନି ପଶଇ କେ ଭଣ୍ଡଇ ଅପାର ॥
ଖଣ୍ଡା ମୁନେ ମୁନ ଲଗାବନ୍ତି ନେଇ ।
କଡ଼ବନ୍ଧ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଦୁହେଁ ରହି ॥
ପୁଣି ପିଠିଦେଇ ପେଷନ୍ତି କରବାଳ ।
ରଣ ଝଣ ଶବଦ ଖଡ଼ଗ ପରିତାଳ ॥୫୦
ଖରତର ନିଃଶ୍ୱାସ ଦମଦମ ବୁକୁ ।
ଘେନି ପଶି ମାରିନପାରନ୍ତି ଏକ ଆରେକକୁ ॥
ମଉ ମହାବୀର ଭୂମିରେ ପଦ ମାରି ।
ତାହା ବାହିବା ପରା କପିରାଜ ବିଚାରି ॥

ଗୋଡ଼ ଛନ୍ଦି ଭୂମିରେ ଛେଳ ଠେପ
ଦେଇ ।
ମୁଣ୍ଡ ଦିଶିବାରେ ପିଟିଲାକ ନେଇ ॥
ପୁଣି ପୁଣାବର ଫଳା ଦେଲା ଏଡ଼ି ।
ଖଣ୍ଡା ବାଜି ଦଣ୍ଡ ଶିକୁଳି ଗଲା ଛିଡ଼ି ॥
ନାହିଁ ନାହିଁ ବୋଲି ମାଉଲା ପୁଣାବର ।
ବଞ୍ଚାଇ ନ ପାରିଲା ପଡ଼ିଲା ହୃଦୟର ॥୨୦
ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସହିତେ ଶିର ଛିଡ଼ି ।
ପ୍ରାଣ ଯାତେ ତ ଛାଡ଼ିଲା ଘୋର ରଡ଼ି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ତାହା ଚାହିଁ ।
ରାବଣ ପେଷିଲା ଅନୁମତକୁ ରାଇ ॥
ଦେଖ ତୋର ଭାଇ ପଡ଼ିଲାକ ମର ।
ତୁନି ହୋଇଅଛି ଏଡ଼େକ ତୋର ସତ ॥
ସୋଦର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ସମାନ ଅଟଇ
ତାତ ।
ଶୁଣି କୋପରରେ ଧାମଇଁ ଅନୁମତ ॥
ଦୂରୁ ଦେଖିଲା ତାହା କପିକୁଳ ପତି ।
ପରିସେକ ଘେନି ଧାଇଁଲା ଶାନ୍ତଗତି ॥
ଅନୁମତ ଉପରେ ପିଟିଲାକ ନେଇ ।
ରଥ ଛାଡ଼ି ଦତ୍ୟ ଗଲାକ ପଲାଇ ॥
ଅନୁମତ ଯାନ ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
ଛେଡି ହୋଇଲା ଅଛି ସାରଥର ମୁଣ୍ଡ ॥
ଭୂମିରେ ଅନୁମତ ଉଡ଼ା ହୋଇଥିଲା ।
ଅଧିକା କାମୋଡ଼ି ରାଗେ ବିଧାଏ ମାଇଲା ॥
ଅନୁମତ ଉପରେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
ବୁକୁ ହାଡ଼ ଭାଜି ହାତ ଭିତରେ ପଶଇ ॥
ପ୍ରାଣଲିଙ୍ଗ ପୁଣାବର ଆଶିଲା ଆକେଷି ।
ଅନ୍ଧ କାଢ଼ି ଗଳାରେ ଲାଇଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଶିଖି ॥୨୦
ଗର୍ଜଣ ଅନୁମତ ପଡ଼ିଲା ଭୂମିତଳେ ।
ରାବଣେଶ୍ୱର ଦେଖିଲା ଏସନେକ
ବେଳେ ॥
ସାରଥକି ବୋଇଲା ମୋତେ ତୁ ନ ଚାହଁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କଟକି ରଥ ବାହ ॥
ରଘୁବଂଶନାଥକୁ କରଇ ଆଜ ହତ ।
ଯାହାର ସଖା ଅଟଇ ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ ॥
ସୁଗ୍ରା ଜୟେବ ହନୁମତ ନଳ ନାଳ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଯୁଧିପତି ରିକ୍ଷ କପିବଳ ॥
ବିଭୀଷଣ ସହିତେ ଯାକୁ ହୋଇଛନ୍ତି
ସଖା ।
ସେ ରାମ କାହିଁଛନ୍ତି ବେଗେ ନେଇ
ଦେଖା ॥୧୦
ଏତେବୋଲି ରାଗେ କମ୍ପଇ ଥରହର ।
ଦଶଭୁଜେ ଧନୁ ଦଶଭୁଜେ ଶର ॥
ସାରଥ ବାହାଇ ରହୁବର ବିତପନ ।
ଯେବଣ ରଥେ ଯୋଡ଼ିଛି ସହସ୍ରେକ ଯାନ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୋଦ୍ରେ ବୋଇତ ଚଳି ଯାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯାଇଁ ତକ୍ଷଣେ ମିଳଇ ॥
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ପଛ କଲେ ।
ଧନୁଶର ଧରି ଆଗକୁ ଧାଇଁଲେ ॥
ସହସ୍ରେକ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲେ ତଡ଼ଡ଼ି ।
ତାକ୍ଷ ଶରେ ତାହା ଛେଦିଲା
ଲଙ୍କପତି ॥୧୦୦
ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଦୁଇଶତ ବାଣ ମାରି ।
କିହୁତ ଶରେ ତାହା ରାବଣ ନିବାରି ॥
ଦଶସହସ୍ର କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଧିଲେ ଦାଶରଥ ।
ପାଞ୍ଚବାଣେ ତାହା ଛେଦିଲେ ପଞ୍ଚଲୋଞ୍ଚିର
ନାତି ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ କଲେକ ଅତି ମାନ ।
ଲକ୍ଷେକ ନାରାଜ ପେଷିଲେ ରଘୁନାମ ॥
ହାତରୁ ନ ଫିଟୁ ଛେଦିଲା ଦଶାନନ ।
କୋପେ ରଘୁନାଥ ମାଇଲେ ବିଂଶବାଣ ॥
ଏକା ନାରାଜକେ ରାବଣ ତାହା ଛିଡ଼ି ।
ଦୁହିଁକରି ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଲା ଅନ୍ୟାଅନ୍ତି ॥୧୦
ବେଳକୁ ବେଳ ଯେ ସାଂଗ୍ରାମ ମହାଘୋର ।
ଶହସ୍ରେକ ଆତଯାତେ ଦିଶିଲା ଅନ୍ଧାର ॥
ଗୁଣକ ଟଙ୍କାର ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଜାଣି ।
ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜ କି ସମାନ ଦିନମଣି ॥
ଏକକୁ ଆରେକ ହାକିଣ ବିନ୍ଧାବିନ୍ଧି ।
ଦୁହିଁକରି ନାରାଜ ଗଗନପଥ ଗୁଞ୍ଜି ॥
ସହସ୍ରେକ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାକି ପଡ଼ିଲାକ ଭୂରୁ ॥
ଜଗତ ଛନ୍ଦିଛନ୍ଦି ଦିଶଇ କାଣ୍ଡ ତେଜେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ନିବାରିଲେ ତାହା କିହୁତେ
ନାରାଜେ ॥୨୦
ଦେଖି ଲଙ୍କପତି ମାଇଲା ଦଶବାଣ ।
ଚଳିଲେକ ଅସ୍ତ୍ର ଶବଦ ଗରୁଡ଼ାଣ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଶରୀରେ ପଡ଼ିଲେ କାଣ୍ଡମାନେ ।
କୋପେ ପାଞ୍ଚବାଣ ବିନ୍ଧିଲେ ରଘୁନାମେ ॥
ରାବଣର ଲଲାଟେ ପଡ଼ିଲେ ପାଞ୍ଚଶର ।
ଘାଏ ଦଶଗ୍ରୀବ କମ୍ପଇ ଥରହର ॥
ବକ୍ର ସମ ଶୂଳେ ପିଟିଲାକ ନେଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛେଦିଲେ ତାହା ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର ଦେଇ ॥
ଦେଖିଣ ସଙ୍କୋଚ ପାଇଲା ବିଂଶଭୁଜ ।
ତୁଷାର ବୃଷ୍ଟି ଜାଣି ବିନ୍ଧିଲା ନାରାଜ ॥୩୦
ଅଗ୍ନି କଣିକା ଜାଣି ଗଗନୁଁ ପଡ଼େ ଶର ।
ଘନ ଘନ କରି ଛେଦନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
ଯହୁଁ ସେ ସାଂଗ୍ରାମ ହୋଇଲା ଅପ୍ରମିତ ।
ସହି ନ ପାରିଲା ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ତାହାକୁ ଲୁଚାଇଣ ଥୋଇ ।
ଯୁଧିପତିମାନଙ୍କର ଭିତରେଣ ନେଇ ॥
ବିଭୀଷଣେ ଗୋତରେ ତାକୁ ଥିଲେ ଯେ
ରଖାଇ ।
ଆଜ ନ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯେ ନିୟମ କରାଇ ॥
ଆପଣେ ଧନୁଶର ଘେନିଣ ରଣେ ପଶି ।
ରାବଣର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧେ ରଘୁଶିଖି ॥୪୦
ଘୋର ସାଂଗ୍ରାମ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ବେଳୁଁ
ବେଳ ।
ଦେଖିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଧାଇଁଲା ତତକାଳ ॥
ସଙ୍ଗତରେ ବିଭୀଷଣ ପୁଣାବର ରାଏ ।
ପଛେଣ ପଟିଶ ଯୁଧିପତି ଗୋଡ଼ାଏ ॥
ଆରେ ଆରେ ବୋଲି ପଶିଲେ ଆସି
ରଣେ ।
ଦେଖିଣ ଅସୁରେ ପକାନ୍ତି ଏଣେତେଣେ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଗ ହୋଇଣ ସଉମିତ୍ରୀ ।
ଦେଖିଣ ବିଚାରନ୍ତି ରଘୁକୁଳ କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
ବିଷମ ସମର ହୋଇବ ରଣଗୋଳ ।
ଭାଳି ଆଗ ହୋଇଲେ କୌଶଲ୍ୟା
ଦୁଇଲ ॥୪୦

ଦୁଇ ଭାଇ ଏକ ହୋଇଣ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ମକର ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ନାରାଜ ପେଷିଲେ ॥
ରାବଣ ସମର୍ଥ ଦୁହିଁଙ୍କ ବାଣ ଛେଦକ ।
ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର କରଇ ଅଙ୍ଗକୁ ନ ଭେଦକ ॥
କୋପେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିହିଲେ ଚାରିଶର ।
ଲଙ୍କପତି ତାହା ନିବାରିଲା ଦୂର ॥
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚବାଣ ମାଇଲା କୋପ
ଭରେ ।
ଭାଲ ଘେନି ତାହାକୁ ଛେଦିଲେ ରଘୁବିରେ ॥
ନିଃଶ୍ଵାସକେ ଲକ୍ଷେ ନାରାଜ ଘେନି ବିହି ।
ଦିବସେ ଅନ୍ଧାର କଲେକ ଶର ସହି ॥୬୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି ଜାଣି ଦିଶୁଛନ୍ତି କାଣ୍ଡମାନ ।
ଗରଜିଣ ଧାମନ୍ତି ପବନୁଁ ବେଗେଣ ॥
ରାବଣର ଅଙ୍ଗେ ଭେଦି ନ ପାରିଲେ ।
ମୁନ ମୋଡ଼ି ହୋଇ ବାହାରି ଅଇଲେ ॥
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଗନ୍ଧର୍ବାଶର କଲେ ।
କଉଣସି ଅସ୍ତ୍ର ତାର ଦେହେ ନ ଭେଦିଲେ ॥
ବାୟବୀ ଅସ୍ତ୍ର ପୁଣି କଲେ ରଘୁମଣି ।
କିଞ୍ଚିତ ନାରାଜେ ତାହା ରାବଣେଶ୍ଵର ହାଣି ॥
ଦଶ ଧନୁରେ ଯୋଚିଲା ଦଶ ସହସ୍ର ଶର ।
ଏକ ନାରାଜକେ ଛେଦିଲେ ରଘୁବୀର ॥୭୦
ପୁଣି ରାବଣ ମାଇଲା ମୁଦୁଗରେ ।
ପବନହୁଁ ବେଗେଣ ସେ ଅଇଲାକ ଖରେ ॥
ସୁର ଲନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ ମରଇ ନିଅତ ।
ଦୁଇ ଥାଠ ଲୋକେ ହୋଇଲେ ଚକିତ ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଗନ୍ଧର୍ବାଶର କଲେ ।
ତେଡ଼େ ମହା ଆୟୁଧ ଛିଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲେ ॥
ଦେଖି ଲଙ୍କପତି ଖିନଖିନ ଶସ୍ତ୍ର ପେଷି ।
ରଣଭୂମି ଅନ୍ଧାର କିଛିହିଁ ନ ଦିଶି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ବାଣ ।
ଆବର ବିଶୁଅଛି ବାର ବିଭୀଷେଣ ॥୮୦
କୁହୁଡ଼ି ପ୍ରାୟେକ ଅସ୍ତ୍ର ବରଷିବା ।
ବିଭୁଜି ଛଟକ ଜାଣି ଯିବା ଯେ ଆସିବା ॥
ଏକା ଲଙ୍କପତି ତିନିକି ଯୁଦ୍ଧକ ।
ଏହାକର କାଣ୍ଡ ତା ହୃଦରେ ନ ବାଜଇ ॥
ହାତରୁ ନ ଫିଟୁ ଛେଦକ ଘନ ଘନ ।

ଶତେ ବାଣ ମାଇଲେ ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
ସାରଥୀର ମୁଣ୍ଡ ପକାଇଲା କାଟି ।
ରଥଧ୍ଵଜ ସହିତେ ଭୂମିରେଣ ଲୋଟି ॥
ଏସନେକ ବେଳେ ଧାଇଁଲା ବିଭୀଷେଣ ।
ପରିଘ ମାରି ଘୋଡ଼ାଙ୍କର ଘେନିଲା
ପରାଣ ॥୯୦
ଥାଠ ଶତ ଅଶ୍ଵ ଲୋଟିଲେ ଧରଣୀ ।
ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ଅସୁର କୁଳମଣି ॥
ପୁଷ୍ପକ ବିମାନ ସୁମରିଲା ମନେ ମନ ।
ତତକ୍ଷଣେ ଉପଗତ ହୋଇଲା ଦେବଯାନ ॥
ସେ ବିମାନେ ବସି ବିହିଲା ତାଙ୍କ ବାଣ ।
ଦେଖି ଛେଦିଲା ତାହା ବିଭୀଷେଣ ରାଣ ॥
କୋପେ ପୁଣି ପୁଣି ବିହଇ ତହିଁ ଶର ।
ସେ ଯୁଦ୍ଧ ସହିଲାକ ସୁମିତ୍ରା କୁମର ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ପିଚିଲା ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ।
ପର୍ବତେ ମାଇଲା ଯେ ପବନର
ବସ୍ତ୍ର ॥୧୦୦
ଅଙ୍ଗଦ ତରୁଶିଳ କୋପେ ପୁଣି ପେଷି ।
ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ଯେ ପଡ଼ିଲେକ ଆସି ॥
ଅଷ୍ଟସେନୀସ ଆସି ବେଢ଼ି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ରିକ୍ଷ କପିବଳ ଆସି ସମସ୍ତ ମିଳିଲେ ॥
କେ ଶିଳା ଆୟୁଧ ଧରିଣ ବଳେ ମାରି ।
ବେଢ଼ରେ ପଡ଼ିଲାକ ରାଜା ଦଶଶିରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶନ୍ତି ଘନ ଘନ ।
ବିଭୀଷେଣ ନାରାଜ ବିହଇ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
ମାର ମାର ତାକ ତାକନ୍ତି କପି ରିକ୍ଷ ।
ବରଷଣ ପରା କରି ପକାନ୍ତି ଶିଳାବୃକ୍ଷ ॥୧୦
ମୁହଁରେ ରହି ଏକା ଯୁଦ୍ଧକ ବିଭୀଷେଣ ।
ଦକ୍ଷିଣ ପାଶେ ଶ୍ରୀରାମ ବାମେ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
ସେନା ଯୁଥପତି ଉପରେ ବେଢ଼ି ମାରି ।
ରିକ୍ଷ କପିମାନେ ପାଡ଼ନ୍ତି ହୁଳହୁଳି ॥
ଧର ଧର ମାର ମାର ଶୁଭକ ତଉପାଶ ।
ବୃକ୍ଷ ଶିଳା ପିତତେ ଅନ୍ଧାର ଦଶଦିଶ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଶନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ।
ଲଙ୍କପତି ତାହା ଛେଦକ ଘନ ଘନ ॥
କୋଟିଏ କୋଟି ମର୍ଜିତ ଶିଳା ଧରି ମାରି ।

କୋଟିଏ କୋଟି ଭଲୁକ ତରୁବର
ପ୍ରହାରି ॥୨୦
ପତିଶ ଯୁଥପତି ଆବର ଅଷ୍ଟସେନା ।
ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ୟ କେ କରିବ କଳଣା ॥
ଅବିଶ୍ରାମ ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଅଙ୍ଗଛଳେ ।
ବିଭୀଷେଣ ନାରାଜ ବିହଇ ବାହୁବଳେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସଉମିତ୍ରା ବିଶନ୍ତି ଶରମାନ ।
ସବୁକୁ ହିଁ ଏକା ବିହଇ ଦଶାନନ ॥
କାହାରି ଆୟୁଧ ଆସି ନ ବାଜଇ ଅଙ୍ଗେ ।
ବିଭୀଷେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଧାଇଁଲେ ଅତି ବେଗେ ॥
ରଥ ପାଖ ଯାଏ ଅଇଲେ ପେଲି ପଣି ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୋଟି କୋଟି ନାରାଜ ବରଷି ॥୩୦
ମାୟା ରଥ ଚଢ଼ିଅଛି ଲଙ୍କପାଳ ।
ତେଣୁ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼େ ଶର ତରୁ ଶିଳ ॥
ଦଶଭୁଜରେ ଯହୁଁ ଧନୁଅଛି ଧରି ।
ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷେଣକୁ ଯୁଦ୍ଧକ ତେଣୁ
କରି ॥
ଅପୂର୍ବ ସଂଗ୍ରାମ ସେ ହୋଇଲା
ବେଳୁଁବେଳ ।
ରଥରେ ଉଠିଲା ଯାଉଁ ପବନର ବାଳ ॥
ତଳକୁ ଓଲଟାଇଁ ଦେଲାକ ଦେବଯାନ ।
ଉଛୁଡ଼ି କରି ତଳକୁ ପକାଇଲା ଶସ୍ତ୍ରମାନ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷେଣ କଟାଳି ଯୁଦ୍ଧନ୍ତି ।
ରାମହିଁ ଅପ୍ରମିତ ନାରାଜ ପେଷନ୍ତି ॥୪୦
ଏମନ୍ତ ପହଡ଼େକ ହୋଇଲା ରଣଗୋଳ ।
ଆତ୍ମାକୁ ଭୟ ଯେ କଳାକ ଲଙ୍କପାଳ ॥
ଏକଘନୀ ନାମେ ଧଇଲା ଶକତି ।
ପୂର୍ବେ ପ୍ରସନ୍ନେ ଯାହା ଦେଇଛି ବେଦପତି ॥
ମାଇଲେ ମରନ୍ତି ଦଶଦିଗପାଳ ।
ଯମଦେବତା ହୋଇଲେ ପୂରଇ ତାର କାଳ ॥
ବ୍ରହ୍ମା ଗୁପ୍ତ ଲନ୍ଦ୍ର ନୁହନ୍ତି ଭାର୍ଜନ ।
ଯାହା ହୃଦେ ପଡ଼ଇ ହରଇ ତା ଜୀବନ ॥
କମାର ଯେହ୍ନେ ଶହସ୍ର ଗୁଡ଼ିଣ ପାଣି ଦେଇ ।
ତାହା ଧରି ହାଣିଲେ ଯେହ୍ନେ ଆନ ଶହସ୍ର
ଛିଡ଼ଇ ॥୫୦
ତେସନେକ ସଂଯାତ ବ୍ରହ୍ମାର ତହୁଁ କାତ ।

ବ୍ରହ୍ମାକୁ ମାଜଲେ ସେ ହରଇ ଜୀବିତ ॥
 ଏକା ଜଣକରୁ ଦୁଇଜଣ ନମାରି ।
 ତେଣୁ ଏକଘନି ନାମ ବୋଲାଇ ତାହାରି ॥
 ଅତିହିଁ ଉଷାକ ଯହୁଁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣେ ବିକୋଟି ମାଜଲେ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପଟିଶ ଯୁଥପତି ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସହିତେଣ ସୁଗ୍ରବୀର ପ୍ରଭୃତି ॥
 ବେଢ଼ି ଗୋଳ କରି ମାଜଲେ ତରୁ ଶିଳ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ସମର ହୋଇଲା
 ବେଳୁଁବେଳ ॥୨୦
 ବିଭୀଷଣର ଆଜ ଘେନି ପରାଣ ।
 ତେଣୁ ବ୍ରହ୍ମ ଶକତି ଧଇଲା ରାବଣ ॥
 ଯେସନେ ଅଗ୍ନି ଦେବତା ପ୍ରଳୟକାଳେ
 ଜଳଇ ।
 ପରିସ୍ତ ବୁଲାଇବେ ସପ୍ତଦ୍ୱୀପ ତଳଇ ॥
 ଦେବେ ବିଚାରନ୍ତି ଆଜ ବିଭୀଷଣେ ମଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶରଣ ପଶି ଅକାରଣ ହେଲା ॥
 ଆଜହୁଁ ସରିଲା ଯେହାର ଜୀବନ ।
 ହାହାକାର କରନ୍ତି ଅପଛରାମାନ ॥
 ଏହାର ପରା ଲୋକକୁ ସେ ମରଣହିଁ ଅଛି ।
 କେଉଁ ମନ୍ଦପଣ ଦେଖି ଯମହିଁ ପାଞ୍ଜି
 ପୋଛି ॥୨୦
 ଏସନେକ ଭାଜେଣି ଭାଜନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମଶକତି ରାବଣ ଧରିଅଛି କରେ ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ମାରିବ ବୋଲି ଉଷାଜଲା ।
 ଏହାର ଯୋଗୁଁ ସିନା ଜହ୍ନକିତ ପଡ଼ିଲା ॥
 କୁଳକୁ କଳକ ଅଟଇ ଚାଷ୍ଟାଳ ।
 ଶକତି ମାରି ଏହାର ପୁରୋଭବି କାଳ ॥
 ଜାଣି ସରମିତ୍ରୀ ବିଭୀଷଣକୁ ପଛ କଲା ।
 ଆଗଭର ହୋଇଣ ଆପଣେ ଯୁକ୍ତିଲା ॥
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କରି ବିଶିଳା ନାରାଜ ।
 ରକତେ ଜରଜର ହୋଇଲା
 ଲକ୍ଷରାଜ ॥୨୦
 ବିମୁଖ ପାଇଲା ଲକ୍ଷାର ଅଧିପତି ।
 କୋପଭର ହୋଇ ଚମକାଇ ଶକତି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବୋଇଲା ଆଡ଼ ହୋ ଯତିଆ ।

ଚାଷ୍ଟାଳ ବିଭୀଷଣର ଛେଦିବି ଆଜ
 କାୟା ॥
 ଏହାର ମରିବାର ମୋହର ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ମୋତେ କରାଇଲା ଲାଜ ॥
 ମନୁଷ୍ୟରେ ମରନ୍ତି କି ମୋହର ପ୍ରଭୁ ଭାଇ ।
 ଏ ଯେବେ ଶରଣ ହୋ ନ ପଶନ୍ତା ଯାଜଂ ॥
 ଆଡ଼ ହୋ ଆଡ଼ ହୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୁ ସାମରଥ
 ନୋହୁ ।
 ଏ କାଳ ଶହସ୍ର ବିଭୀଷଣକୁ ଦହୁ ॥୯୦
 ଏହାର ଘାଏ ନ ବର୍ତ୍ତନ୍ତି ସୁରାସୁର ।
 ପତୁ ଏ ଶକତି ବିଭୀଷଣେ ହୃଦୟର ॥
 ମରୁ କୁଳକଣ୍ଠକ ଯାଅ ତୁ ଆଡ଼ ହୋଇ ।
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ବୋଇଲେ ପରିଘାଇ ॥
 ଶରଣ ରକ୍ଷଣ ଅଟଇ ମୋର ବାନା ।
 ତୋହୋର ଶହସ୍ର ମୁଁ ସହିପାରଇ ସିନା ॥
 ମାର ମାର ଶକତି ଅଟଇ କେତେ ଗାଡ଼ ।
 ନ କହ ଗାରିମା ହୋ ପୂର୍ବର କଥା ଛାଡ଼ ॥
 କିହୁତ ନାରାଜେ ଘେନିବି ତୋର ପ୍ରାଣ ।
 ମୋତେ କିସ କରିବ ଶକତି
 ନିଲକ୍ଷଣ ॥୧୦୦
 ଏତେବୋଲି ସଉମିତ୍ରୀ କୋଡ଼ିଏ ବାଣ
 ମାରି ।
 ଲକ୍ଷପତିର ଦେହ ହୋଇଲା ବିଦାରି ॥
 ନିଃଶ୍ୱାସକେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟୁତେ ବିହିଲେକ ଶର ।
 କୋପେ ପ୍ରକୃଳିତ ସୁମିତ୍ରା କୁମର ॥
 ରୋମେକେ ନାରାଜ କରିଣ ବିଶିଳା ।
 କୋପେ ଦଶଗିରି ଆକ୍ରୋଷି ଚାହିଁଲା ॥
 ଆକ୍ଷେଣ ତାକିଲା ତୁମ୍ଭେ ସିଗପାଳେ ଶୁଣ ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବତା ସହ ଗ୍ରହଗଣ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅନଳ ପବନ ସାକ୍ଷୀ ହୁଅ ।
 ଏ ବ୍ରହ୍ମ ଶକତିକି କେହି ନାହିଁ ରହ ॥୧୦
 ବିଭୀଷଣେ ଶତ୍ରୁ ମୋର ତାହାକୁ ସଂହରିବି ।
 କୁମାର ବୟସ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ନମାରିବି ॥
 ଏ ଧର୍ମ ନୁହଇ ଏହା ମୁଁ ଜାଣଇ ।
 ଆଡ଼େ ହୋଇ ଯାଉ ମୁଁ ବିଭୀଷଣକୁ
 ମାରଇ ॥

ମଉଗର୍ବ ହୋଇ ତାକଇ ମୋତେ ରଣେ ।
 ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଥାଅ ହେ ସକଳ ସୁରଗଣେ ॥
 ମୋହର ଦୋଷ ନାହିଁ ହେ ମାରୁଅଛି ଶର ।
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରକୃଳିତ ସୁମିତ୍ରା କୁମର ॥
 ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ ନାରାଜ ବିଶିଳା
 ନିଃଶ୍ୱାସକେ ।
 ପଡ଼ିଲେ କାଷ୍ଠମାନେ ଦଶଗ୍ରୀବ ମୁଣ୍ଡେ ॥୨୦
 ନାକ କାନ ଆଖି ତୁଣ୍ଡରେ କାଷ୍ଠ ଲାଗି ।
 ବ୍ୟଥା ପାଇ ରାବଣ ହୋଇଲା ବଡ଼ ରାଗୀ ॥
 ଶକତି ଧରି ପୁଣ ବୁଲାଇଲା ତୋଳି ।
 ଅତରାଳ ହୋଇ ବୁଲିଲା ମହାଆଳି ॥
 ଉଲ୍ଲାପାତ ଯେହେଁ ଦିଶିଲା ଛନ୍ଦୁଛନ୍ଦୁ ।
 ଏକାବେଳେକେ ଜଳିଲାକି ଦଶ ସହସ୍ର
 ହୃତାଶନ ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତା ଦିଶିଲା ମଜିନ ।
 ଶକତି ଦ୍ରୋହନାରେ ଲିଭିଲା କିରଣ ॥
 ଭଡ଼ା ଚାରି ଯାଇ ମାଜଲା ତୋଳି ।
 ଅତରାଳ ପୁଣ ହୋଇଲା ମହାଆଳି ॥୨୦
 ଯେବଣ ରକ୍ଷ କପି ରଥରେ ଉଡ଼ିଥିଲେ ।
 ତେଜ ଲାଗିଣ ସେ ତଳେ ପଡ଼ିମଲେ ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେନାମାନ ବୁଜିଲେ ଆଖି କାନ ।
 ପଟିଶ ଯୁଥପତି ହୋଇଲେ ହତଞ୍ଜାନ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ପଛକୁ ମୁହଁ କଲେ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଣ ପଛକୁ ପକାଇଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ହୋଇଲା
 ବିପରାତ ।
 ଆଜ ଏ ଅସ୍ତରେ ନ ଜାଅଇଁ ମୋର ଭ୍ରାତ ॥
 ଏଡ଼େ ପାପ ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଅର୍ଜିଥିଲୁ କାହିଁ ।
 ଏ ବ୍ରହ୍ମ ଶକତିକି ତ ପ୍ରତି ଅସ୍ର ନାହିଁ ॥୪୦
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ କୋଡ଼ିଏ ବାଣ
 ପେଷି ।
 ସଉମିତ୍ରୀ ଲକ୍ଷେ ନାରାଜ ବରଷି ॥
 ଦିହୁଡ଼ି ପାଖେ ଯେହେଁ ଛୁଲୁଛୁଳା
 ପୋକମାନ ।
 ଶକତି ନିବାରଣକୁ ନୋହିଲେ ଭାର୍ଜନ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାଏ ହାହାକାର କରି ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମରିବ ବୋଲି ବିଧାତା ହିଁ ତରି ॥
 ଘୋର ରାବ କରି ଗର୍ଜିଲା ମହାଶର ।
 ନିଶବଦ ହୋଇ ଦେଖନ୍ତି ସୁରନର ॥
 ପ୍ରଚଣ୍ଡ ହୁତାଶନ କି ଉଡ଼ି ଆସୁଅଛି ।
 ନିବାରି ନ ପାରିଲେ ସୁମିତ୍ରାର ବନ୍ଧି ॥ ୫୦
 ଦେଖୁଁ ଦେଖୁଁ ଶକତି ପଡ଼ିଲା ଆସି ହୃଦେ ।
 ହାହାକାର ଶବଦ ଶୁଭିଳା ସ୍ୱର୍ଗ ମଧ୍ୟେ ॥
 ଶହସ୍ର ପଡ଼ନ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରାଣ ହାରି ।
 ବିଷ୍ଣୁର ସଖା ବୋଲି ମନରେ ବିଚାରି ॥ ୫୧
 ଭାରୀ ନିବାରଣ ପାଇଁ ହୋଇଅଛି ଜାତ ।
 ତୈଲୋକେ ଅକ୍ଷୟ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ଭ୍ରାତ ॥
 ଏ ବ୍ରହ୍ମ ଶକତି କି ମୋହର ପ୍ରାଣ ହାରି ।
 ଅଜ୍ଞାନ ବାପୁଆ ଏ ମୋତେ ମାରଇ ॥
 ଏସନ ବିଚାରୁ ହୃଦେ ପୁଟିଲାକ ଶର ।
 ବୁକୁ ପୁଟି ପିଠିକି ହୋଇଲା ବାହାର ॥
 ବଳେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ପକାଇଲା ମାଡ଼ି ।
 ଉତ୍ତାନ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଧନୁଶର ଛାଡ଼ି ॥
 ଭୂମିରେ ପଶି ଶର ପାତାଳକୁ କଣ୍ଠିଲା ।
 ବାସୁକୀ ପେଶାରେ ଯାଇଁ ଶ ଲାଗିଲା ॥
 ଦିତୀ ମେରୁ ପ୍ରାୟେ ଦିଶିଲା ମହାଶର ।
 ଦେଖି ସିଂହନାଦ କଳାକ ଅସୁର ॥
 ରଥରୁ ଉଠିଲା ଅତି ଶରକରି ।
 ମରହସ୍ତୀ ଯେହ୍ନେ ଘୋଡ଼ାକୁ ପାଡ଼ି ମାରି ॥
 ଧରି ନେବ ବୋଲି ଅଜ୍ଞାନାକ ରାଗେ ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଓଗାଳିଲେ ବେଗେ ॥ ୬୦
 ଭାଇକି ଆବୋରି ବିକ୍ଷିଲେ ତାକ୍ଷ ବାଣ ।
 ବାହୁଡ଼ି ରଥେ ଯାଇ ବସିଲା ରାବଣ ॥
 ଧନୁଶର କରେ ଧରି ସେହି ଅସ୍ତ୍ର କଲା ।
 ବେକୁଁ ବେଳ ସଂଗ୍ରାମ ଅନେକ ହୋଇଲା ॥
 ରଘୁନାଥ ବିକ୍ଷିତ କୋପମୁଖ ହୋଇ ।
 ଘାଏ ବିରକତ ହୋଇଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ବେଳକେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷେ ବାଣ ମାରି ।
 ନିଶ୍ୱାସକେ ସାତବେଳ ମାରନ୍ତି ମନ ସରି ॥
 ଘଡ଼ିଏ ପରିଯନ୍ତେ ଶର ବୃଷ୍ଟି କଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଡ଼ି ସର୍ବାଙ୍ଗ ବିକେତ କାଟିଲେ ॥ ୮୦
 ଥୋକାଏକ ବାଣ ନିବାରଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥

ତେଣୁ ସେ ରାବଣ ପାଇଲା ମନେ ଭୀତି ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ସବୁଠାରେ କାଣ୍ଡ ଲାଗି ।
 ବୁମ୍ବେ ଦଶଗ୍ରୀବ ପକାଇଲା ଭାଙ୍ଗି ॥
 ଉତ୍ତାଳେକ ପରିଯନ୍ତେ ରାମ ଗୋଡ଼ାଇଲେ
 ସଙ୍ଗେ ।
 ପାଲଟି ବିଂଶଭୁଜ ନ ରହିଲା ଆଗେ ॥
 ଯୋରବୋର ହୋଇ ପକାଇଣ ଗଲା ।
 ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ୱାରବାଟେ ଯାଇଁ ପଶିଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ିଲେ ଭାଇର ତହିଁ ମନ ।
 ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ରିକ୍ଷ କପି ସନ୍ୟ ॥ ୯୦
 ଧାଡ଼ିକାରେ ମିଳିଲେ ଭାଇର ସନ୍ନିଧେ ।
 ପଡ଼ିଅଛି ବାର ବିଷମ ଶର ଭେଦେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ।
 ନଳନାଳ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ଜମ୍ବେବନ୍ତ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପଟିଶ ଯୁଧିପତି ।
 ଉଚୁରା ଉଚୁରି ହୋଇ ସଜନି ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଏସନେକ ସମ୍ୟ ମିଳିଲେ ରାମ ଆସି ।
 ଦେଖି ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତରୁଶିଖି ॥
 ଭିତରେ ପଶି ରାମ ଚାହିଁଲେ ଭାଇ ମୁଖ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ପାଇଲେ ଅନେକ ଘୋର
 ଦୁଃଖ ॥ ୧୦୦
 ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ନେଇ ସୁଗ୍ରୀବର ହାତେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ତୋଳନ୍ତି ରଘୁକୁଳନାଥେ ॥
 ନ ଚଳଇ ସଉମିତ୍ରୀ ଶସ୍ତ୍ର ଅଛି ପୁଟି ।
 ପାତାଳ ପରିଯନ୍ତେ ଅସ୍ତ୍ର ଅଛି କଣ୍ଠି ॥
 ଭାଇକି ଚାଳନ୍ତେ ଚଳଇ ମହାଆଳି ।
 ଛାଡ଼ିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ବିଜକି ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ବୋଇଲେ ଏ କିଏ ଆକାର ।
 କିମ୍ପାଇ ନ ଉଠିଲା ସୁମିତ୍ରା କୁମର ॥
 ରାବଣର ଭାଇ କହଇ କରଯୋଡ଼ି ।
 ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ନଳାଶ ଶକତି ଅଛି ପଡ଼ି ॥ ୧୦
 ବ୍ରହ୍ମଶକତି ଏ ଅଟଇ ଭାରି ଶର ।
 ମନ୍ତ୍ରିଣ ପେଷିଲା ଏହା ଦଶାନନ ବୀର ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତେ ପୁଟିଲା ବସନ୍ତରା ।
 ତେଣୁ ସେ ଚାଳନ୍ତେ ଚଳଇ ମହାଆଳି ॥
 ଶହସ୍ର ଉପାଡ଼ିଲେ ତାହାକୁ ତୋଳି ପାରି ।

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ନୟନୁଁ ଲୁହ ଗଳି ॥
 କୋହ କୋହ ହୋଇଁ ରୋବନ୍ତି
 ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥
 ଗୁଣ ବାହନନ୍ତି ଭାଇର ମୁଖ ଚାହିଁ ॥
 ଆରେ ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୁ କେତେ ପାପ କଲୁ ।
 କାଳମୁଖ ଶରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲୁ ॥ ୨୦
 ନିରେଖ କରିଣ ଛାଡ଼ିଗଲୁ ମୋତେ ।
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତିଆରିଥିଲି ତୋତେ ॥
 ଆଜ ନ ଯୁଦ୍ଧରେ ମୋହର ଶପତ ।
 ରାଣ ମେଣ୍ଟି ଯୁଦ୍ଧକୁ ହୋଇଲା ଏଡ଼େ କୃତ୍ୟ ॥
 ଏବେରେ କି ବୁଦ୍ଧି କରିବଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଅନାସ୍ତ ହେଲିରେ ତୋତେ ମୁଁ ହରାଇ ॥
 ଆହୋ ସୁଗ୍ରୀବର ଆହୋ ବିଭୀଷଣ ।
 ଜମ୍ବେବ ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଣ ॥
 କାହାର କିଏ ବୁଦ୍ଧି ଅଛି ବାବୁ କହ ।
 ଏହି ଶକତି ଘେନୁଅଛି ଦୁଇ ଦେହ ॥ ୩୦
 ଭାଇ ମୋର ମଲେ ମୁହିଁ ନ ଜାଅଇଁ ।
 ଏ ଶହସ୍ର ଉପାଡ଼ ମୁଁ କେତେ ଘାଆ
 ଦେଖଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷ କପି ଧଇଲେ ମହାଶର ।
 ବଳେ ଉପାଡ଼ିତ ମନ ତାହାଙ୍କର ॥
 ନିଶ୍ୱାସ ଧରିଣ ଉପାଡ଼ିଲେ ଆଖେ ।
 ନ ଚଳଇ ଶହସ୍ର ବସନ୍ତି ମୁରାଟେ ॥
 ପୁଣ ହକାହକି କରିଣ ଧଇଲେ ।
 କେଉଣିସି ପ୍ରକାରେ ଉପାଡ଼ି ନ ପାରିଲେ ॥
 ଦେଖି ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଛାଡ଼ ।
 ଦେବ ଆୟୁଧ ଯେ ଅଟଇ ବଡ଼ ଗାଡ଼ ॥ ୪୦
 ଝୁଙ୍କାଝୁଙ୍କି ନ କର ପାଇବ ବୀରବ୍ୟଥା ।
 ପୁତ୍ର ଶୋକେ ମାରିଗଲା ଦଶମଥା ॥
 ରାଜା ଆଜ୍ଞା ପାଇଁ ରକ୍ଷ କପି ଆଡ଼
 ହୋଇଗଲେ ।
 ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବେବ ଧଇଲେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ବିଭୀଷଣ ଆବର ନଳନାଳ ।
 ତାରାକ୍ଷ ଶତବାଳି ମହାୟ ସକଳ ॥
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ଶରସେତୁ ବାଳ ।
 ସମାପ୍ତି ଭାଳିଲେ ପବନ ପନଶିଳ ॥

ଦଶକାଳ ବୃଦ୍ଧ ବିବିଧ ପାରାସ ।
 ରକ୍ଷଣ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦନ ସାରାସ ॥୫୦
 ମହାନ୍ତ ଦୃବିନ୍ଦ କଞ୍ଚଣ ସୁଶୋବନ ।
 ରମଣ କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ପବନ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
 ସହସ୍ରେକ ବାର ବିଭାଷେଣ ପ୍ରଭୃତି ॥
 କଳବଳ କରି ସେ ଧରଲେ ଗଣ୍ଡି ମୁଠି ।
 ଅସ୍ତ୍ର ନ ଉପୁଡ଼ିଲା ଚଳିଲାକ ସୃଷ୍ଟି ॥
 ତିନିବେଳ ହୁଙ୍କାରି ଧରଲେ ଏକମନେ ।
 ଯେହ୍ନେ ପର୍ବତ ନ ଚଳଇ ବହୁତ
 ପୁରୀମୁନେ ॥୨୦
 ସବୁକରି ଶରୀରୁ ବହେ ଶ୍ରମଝାଳ ।
 ଦେଖି ବିପ୍ଳବ ହେଲେ କୌଶଲ୍ୟା ଦୁଲାଳ ॥
 ବାବୁରେ ରାବଣ ମହିମା ତୋର ଧନ ।
 ଶସ୍ତ୍ର ଗୋଟାଏ ମାଲକୁ ପୁଟିଲା ମେଦିନୀ ॥
 ଏତେ ବଳ ମୋର ନ ପାରଇ ଚାଲି ।
 ଶହସ୍ର ଉପାଡ଼ୁତେ ଚଳଇ ମହାଆଳି ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କ୍ଷତ୍ରୀ ତୁ ବାର ଲଳନାଥ ।
 ଏଡ଼େକ ପ୍ରାକର୍ମ ବହଇ ତୋର ହାଥ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମରିବାରୁ ଭରସା ପାରଥିଲି ।
 ଆଜ ତୋର ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖିଣ ଭାଳିଲି ॥
 ଏତେବୋଲି ଆପଣେ ଧରଲେ ଶକତି ।
 ଛାଡ଼ି ଉତ୍ତା ହୋଇଲେ ସେନା
 ଯୁଥପତି ॥୩୦
 ଭାଇର ମୁଖ ଦେଖି ବିକଳ ରଘୁବୀର ।
 ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଖଳଇ ଧାର ଧାର ॥
 ଶୋକରରେ କହି ନପାରନ୍ତି ବାଣୀ ।
 ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ ଭାଳନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥
 ବାମହସ୍ତ ଦେଲେ ନେଇ ଶକତିର
 ବେଷ୍ଟେ ।
 ପ୍ରାସ ପାଇବ ବୋଲି ନ ଧରଲେ ଆଶେ ॥
 ଅବହେଳା କରି ଉପରକୁ ଚାଲି ଦେଲେ ।
 ପୂର୍ବେ ଯେହ୍ନେ କରି ମନ୍ଦର ଉପାଡ଼ିଲେ ॥
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆଦିତ୍ୟକର ପ୍ରାସ ଶହସ୍ରକର ତେଜ ।
 ବେନି ଖଣ୍ଡ କରିଣ ଭାଙ୍ଗିଲେ
 ରଘୁରାଜ ॥୮୦

ଦେଖି ଦେବତାଏ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲେ ।
 ଆନରେ ଏ ଶହସ୍ର ନ ଉପୁଡ଼ଇ
 ବୋଇଲେ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ କୋଳ କରିଣ ଶୋକ କଏ ॥
 ଗଳାରେ ଗଳା ଛନ୍ଦି ଭୁଜରେ ଭୁଜ ବାନ୍ଧି ।
 ବହୁତ ବାହୁନଇ କୌଶଲ୍ୟା ସୁତ କାନ୍ଦି ॥
 ହା ଦଇବରେ ଏହା ସେ ମୋତେ କଲୁ ।
 ଉଦାସ ଭାଜକି ମୋର ଏଡ଼େ କଷ୍ଟ ଦେଲୁ ॥
 ରାଜ୍ୟ ସୁଖ ଛାଡ଼ି ଅଇଲା ମୋର ତୁଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ନଗଲା ଅନେକ ତିଆରିଲେ ॥୯୦
 କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନେଲା ।
 ଚଉଦ ବରଷ ନିଦ୍ରାହିଁ ବଞ୍ଚିଲା ॥
 ରାତ୍ରେ ଉଜାଗର ହୋଇ ଜଗିଥାଇ ।
 ଦୁଃଖକୁ ସଂଘାତ ତୁ ଅତୁ ମୋର ଭାଇ ॥
 ସାବତ ଜନନୀର ଅତୁ ତୁ ତନୟେ ।
 ହିଂସା ନ କରଇ ଏ ତୋହର କାୟେ ॥
 ଅର୍ଥ ରାଗ ବଞ୍ଚାନ୍ତି ଆନ ଭାଇମାନେ ।
 କଷ୍ଟ ପାଇବୁ ବୋଲି ଅଇଲା ଘୋର ବନେ ॥
 ଆରେ ଆରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆରେ ମୋର ବାପ ।
 କାହିଁ ବସି ଅର୍ଜୁନୁ ଏଡ଼େ ପାପ ॥୧୦୦
 ସର୍ବଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ଅଟଇ ମୋର ଭାଇ ।
 ଘରକୁ ଗଲେ ମୋତେ କି କହିବେ ଆଜ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ କାହିଁ ବୋଲି ପଚାରିବେ ଆସି ।
 କି ବୋଲି କହିବିରେ ସୁମିତ୍ରାର ଶିଷି ॥
 ତୋହର ମଲେ ମୁଁ କି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାଇ ।
 ଜାନେକା କି ନେବାରେ ପ୍ରୟୋଜନ
 ନାହିଁ ॥
 ଆପଣେ ଜାଇଥୁଲେ ମାଲପ ମିଳେ ସିନା ।
 ଭାଇ ଉପୁଜଇ ବାପ ଥିଲେ ନିନା ॥
 କେଣେ ବିଧାତାରେ ଲାଗିଲୁ ମୋତ ବାଦ ।
 ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରଷ୍ଟ କରି ରଖିଲୁ ବନ ମଧ୍ୟ ॥୧୦
 ତହୁଁ ପୁଣି ଘରଣୀକି ଆନ ଘେନିଗଲା ।
 ଏବେ ସାଖା ସହୋଦର ଭାଇ ମୋର ମଲା ॥
 ଅଇଲୁ ତିନି ଜଣ ଦୁଇଜଣ ଛାଡ଼ିଗଲେ ।
 ଅଗାଧ ଜଳେ ମୋର ଭୋଲା ବୁଡ଼ାଇଲେ ॥

ସୁକୁମାର ଶରୀରେ ବିଷମ ଶର ପୁଟି ।
 ଏଡ଼େ ଭାଗ କେମନ୍ତେ ସହିଲା ଦେହ
 ଗୋଟି ॥
 ଛାଇ ଜାଣି ମୋତେ ସେବା କରୁଥାଇ ।
 ଅଗମ୍ୟ ବନକୁରେ ମୁଗ ମାରି ଯାଇ ॥
 ଚଉଦ ବରଷ ବଞ୍ଚିଲି ଘୋର ବନେ ।
 ଦିନେହେଁ ଦୁଃଖ ତୁ ନ ମଣିଲୁ ମନେ ॥୨୦
 ସାତା ହଜିଲା ଦିନୁଁ ହୋଇଲି ମୁଁ ବାଇ ।
 ତୁ ପୁଣି ଅନେକ ତିଆରୁ ମୋତେ ଭାଇ ॥
 ତୋହୋର ପ୍ରବୋଧତେ ଛାଡ଼ିଲି ମୁହିଁ
 ଚିନ୍ତା ।
 ତୋତେ ଦେଖି ମୁରୁଛିଲି ଆବରହିଁ ଭ୍ରାଥା ॥
 ଦୁଃଖକୁ ଦୁଃଖୀ ତୁ ସୁଖକୁ ଉପଗାରୀ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ତୁ ଅତୁ ଅଧିକାରୀ ॥
 ସାନ୍ତକ୍ଷ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପାଳୁଅଛି ପୃଥ୍ବୀ ।
 ନିରୋଖ ଜନ ପ୍ରାୟେରେ ପ୍ରାଣ ଦେଲୁ ଏଥୁ ॥
 ଛେଦ ଭେଦ ମୋର ନ ଜାଣୁରେ ଭାଇ ।
 ମୁହିଁ ନ ଜାଣିଲେ ଦେଉ ଯେ ଶିଖାର ॥୩୦
 ସାତା ସୁୟେମର କାଳେ ଯେ କହିଲୁ ।
 ଶିର ନୁଆଇଁ ଧନୁ ନ ଧର ବୋଇଲୁ ॥
 ରାଜାମାନେ ମିଳିଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ନମସ୍କାର ପ୍ରାୟେ ଦିଶିବ ରଘୁନାଥ ॥
 ତାହା ଶୁଣି ନଇଁ ଧନୁ ମୁଁ ନ ଧରଇ ।
 କଥାଏ ଲାଗିଲେ ତୋତେ ମୁଁ ପଚାରଇ ॥
 ସାତା ହଜିଲା ଦିନ ଧରଲା କୋବନ୍ଧ ।
 ଆଖି ଆଉଁ ଆଉଁ ହୋଇଲି ମୁଁ ଅନ୍ଧ ॥
 ସୂପଲେଖୀର ତୁ କାଟିଲୁ ନାକ କାନ ।
 ହେଲେ ନାଶିଲୁ ଖରଦୂଷଣ ଚଉଦ
 ସସ୍ତ୍ରଗଣ ॥୪୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରାୟେ କ୍ଷତ୍ରୀକି ମାଲକୁ ।
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ରେ ଅଭାଏ ବର ଦେଲୁ ॥
 ଏବେ ଜୀବନ ହାରିଲୁ ରାବଣର ହାତେ ।
 ମୁହିଁ ଦେହ ଆଉ ଧରିବି କେମନ୍ତେ ॥
 ତୋତେ ନ ଦେଖିଣ ମୁଁ ସବୁ ପାଣୋରିଲି ।
 ରାବଣର ତହିଁ ଏବେ ବୁଧୁ ହରାଇଲି ॥
 କେ ମୋତେ ସେବା କରିବ ଦିବାନିଶି ।

କେ ମୋତେ ଜଗିବରେ ଉଜ୍ଜାଗରେ ବସି ॥
ମନ ଜାଣିଣ କେ ପରଶିବ ବାବୁ ।
ତୋହୋର ସୁଖେ ଅଲେ ସମ୍ପଦ ମୋର
ସବୁ ॥୫୦
ଦିଗପାଳ ସମାନେ ଅଟଇ ମୋର ଭାଇ ।
ଦେବାସୁରନରେ ଜଣନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ॥
ଲକ୍ଷଣ ପରିପୁରିତ ନାହିଁ ତୋତେ ମୃତ୍ୟୁ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ମୋତେ କହିଛନ୍ତି ହେତୁ ॥
ତାହାକର ବୋଲ କି ହୋଇବାକ ଆନ ।
କିମ୍ପାଇଁ ଏ ଶକତି ମାଜଲା ଦଶାନନ ॥
ତୋହୋର ଛାମୁରେ ନ ମଳିରେ ମୁହିଁ ।
ତୋତେ ହଜରାଶ ଥିବି କିମ୍ପା ଜାଇଁ ॥
ସୁଷେଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରାମ ରାଏ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିହୁନେ ମୁଁ ମରିବି ନିଶ୍ଚୟ ॥୨୦
ଆଉ ଜାଇଁଆଇଁ ଚାହିଁବି କାହା ମୁଖ ।
ତାହାର ବିହୁନେ ମୋତେ ସବୁ କଥା ଦୁଃଖ ॥
ସୁଷେଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ନମରଇ ତୋର
ଭାଇ ।
ମରିବା ପରାଏ ତ ନ ଦିଶେ ଏହା ଦେହା ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ନୟନ ଅଛି ବୁଦ୍ଧି ।
ତାଳିନ୍ କୁସୁମ ପ୍ରାଏ ଅଧର ବିରାଜି ॥
ଚେକ ଶ୍ରବଣ ନାସିକା କଠିଣ ।
ନିବିଡ଼ ମଝା ଦିଶଇ ଘଟଣ ॥
ଅଙ୍ଗୁଳି ପୁଟଇ ବହଇ ନିଃଶ୍ୱାସ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ସୁମିତ୍ରାର ଶିଷ ॥୨୦
ଦେଖ ଏହାର ପୁଷ୍ପ ଦୁଃଖ ନାହିଁ କିଛି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଏକା ଅବିଚାରୀ ଅଛି ॥
ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜରେ ନ ବହେ ନାଟିକା ।
ତେଣେ ସେ ମନକୁ ମୋର ହୋ ନାଗଇ
ତାଟକା ॥
ସୁଷେଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ତହିଁକି ନ
ତର ।
ଦ୍ରାସ ମରଣମାନ ଏସନେକ ବେଭାର ॥
ଶସ୍ତ୍ରଘାତେ ବଜ୍ରଘାତେ ଅଚେତ ପଡ଼ିବା ।
ଅପମାନ କଥା ଶୁଣି ଅଗ୍ୟାନ ହୋଇବା ॥
କି ଅବା ଦଣ୍ଡିବାକୁ ବସାଇବ ନେଇ ।

ସର୍ପ ବିଘାତକକୁ କି ଶୀତୁଳି ଥିବ
ଛୁଇଁ ॥୮୦
ଅଳପ ଦୋଷେ ତ ନୁହଇ ଅରିଆନ ।
କାକ ତାଳୁକା ଲୋକକ ଯେମନ୍ତ ବିଧାନ ॥
ନାଡ଼ୀ ନ ଚଳଇ ଜୀବନ ଆଇ ରହିଁ ।
କ୍ଷଣକ୍ଷଣକେ ପୁଣ ଉଠିବି ତିଆଇଁ ॥
ଯେହାର ଦେହରେ ଦୋଷ ନାହିଁ କିଛି ।
ଯେକା ମାତ୍ର ଅବିଚାରୀ ଗୋଟିୟେ ମାତ୍ର
ଅଛି ॥
ବୁକୁ ପୁଟିକି ପୁଟିଅଛି ଶସ୍ତ୍ର ।
ଯେଥକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କରଇ ରଘୁଶିଷ ॥
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଅନାଇଲେ ତାହା ।
ଅନ୍ଧାର ବେଳେ ଜାଣି ନ ପାରିଲେ
ରଘୁନାଥ ॥୯୦
ବେଳ ଅସ୍ତମାନେ ଶକତି ମାରିଗଲା ।
କାହୁଁ କାହୁଁ ରାତ୍ର ପହରେ ହୋଇଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହେ ଦିଉଡ଼ି ଜାଳି ଆଣ ।
ଦେଖିବା ଶକତିର କେତେକ ବରଣ ॥
ତତକ୍ଷଣେ ସଜଳସ ଗୁଣ୍ଡି ହୁଲା କଲେ ।
ରଘୁନାଥ ଛାମୁରେ ନେଇ ଦେଖାଇଲେ ॥
ଆଲୁୟେ ତରାସେ ଦେଖିଲେ ଶରଘାତ ।
ଚାହିଁଲେ ବୁକୁର ମଧ୍ୟେ ମହାଘାତ ॥
ଶରତ୍ ଚକ ମଧ୍ୟରେ ଅଖ ଚଳଇ ଯେହେଁ ।
ଯେଣି ତେଣିକି ଦିଶୁଅଛି ତେହେଁ ॥୧୦୦
ଇଂଅଳା ପିଅଂଳା ଯେ ଶିଷୁମୁନା ନାଡ଼ି ।
ଭିନ ଭିନ ହୋଇ ଦିଶୁଅଛି ବାରି ॥
କଳା ଶୁକଳ ପିକୋହି ପିଉକାଣି ।
ତହିଁ ଘଣ୍ଟିକା ଦେଖିଲେ ରଘୁମଣି ॥
ମଲି ମଲି ବୋଲି ବୁକୁରେ କୋଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି ।
ଦୁଇ ଚକ୍ଷୁ ଘେନି ନିରୋପି ଚାହାନ୍ତି ॥
ଦିଶୁଅଛି ଅନ୍ତ ପ୍ରାଣଲିଙ୍ଗ ଗୋଟି ।
ଘାଆ ମୁଖରେ ରକତ ବହେ ପୁଟି ପୁଟି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ମଲା ମୋହୋର
ଭାଇଁ ।
ଯେକା ଯେହା ମୋତେ କଲାକ କରେକୟା
ଆଇ ॥୧୦

ମନେଡ଼ିର ବୋଲେ ଧର୍ମକୁ ନ ଡରିଲା ।
ହସେ ନ ମାରିଣ ଅଖଡ଼େ ନାଶ କଲା ॥
ଭାଇର ବନ୍ଧୁ ମୁଁ ନ ପାରଇ ଦେଖି ।
ଦୁଇଜଣ ଦୁଇ ମୁଁ ହେଲି ନିରିମାଣି ॥
ଆଉ କି ଲକ୍ଷଣ ଜାଇଁବ ଯେତେ ଘାୟେ ।
ପୋତୁ ଯେ ଜୀବନ ଅଛି କିଂପା ଦେହେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ସେ ରୋଦନ୍ତି ବିଭୀଷଣ ।
କାନ୍ଦନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଣ ॥
ଜମେବ ଶତବାଳି ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ନଳନାଳ ସମ୍ପାଦି ତାରାକ୍ଷ ସୁଶୋଦନ ॥୨୦
ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ମହାହୁ ଦୁବିନ୍ଦ ।
ଦଧିମୁଖ ବାଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ କୁମୁଦ ॥
କଂଚଣ କାମୋଦ ବିବିଧ ଶତବଳ ।
ଶଉରୀ ସେନାପତି କେଶରୀ ପନଶିଳ ॥
ତାଳିନ୍ ରକ୍ଷତ କେଶରୀ ଚନ୍ଦନ ।
ସାରାସ ପାରାସ କାଳିମୁଖ ପବନ ॥
ରକ୍ଷ କପି ବଳ ରୋଦନ କରନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ॥
ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଣ ସୁଷେଣ ଜଣାଇଲା ।
ଭୋ ରାମ ରୋଦନ ତୁ ନକର
ବୋଇଲା ॥୩୦
ନ ମରଇ ଭାଇ ତୋର ଜାଇବ ନିଅତ ।
ଯେବଣ ମନ୍ତ୍ରପୋଥି ଅଛି ମୋର ହାଥ ॥
ଯେହାର ପରସାଦେ ଜାଇଁବ ଲକ୍ଷଣ ।
ନିଦଗୁ ଉଠିଲା ପ୍ରାୟେ ଉଠିବ ଯେହିଷଣ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ପୋଥି ଯେଡ଼ି ପଡ଼ୁକୁ
ଚାହିଁ ।
ଦିଉଡ଼ିର ଦ୍ରାସକୁ ନେଇଣ ଅନାଇ ॥
ପୁଡ଼ାକୁ ପୁଡ଼ା ପଡ଼ିଣ ଲେଉଟାଇଁ ।
ପୁଡ଼ାକର ଅନ୍ତରେ ଲୋଡ଼ିଲା କଥା ପାଠ ॥
ଯେବଣ ଅସ୍ତକୁ ଯେବଣ ମଉଷୋଧୁ ।
ସାମବେଦକୁ ଯାହା ଉଧାରିଅଛି ସୋଧୁ ॥୪୦
ବ୍ରହ୍ମ ଶକତି କି ଯେବଣ ହିଁ ରସ ।
ପଡ଼ିଣ ସୁଷେଣ ହୋଇଲା ହରଷ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ଗୋସାଇଁ ।
ଲକ୍ଷଣ ଘାଆକୁ ମଉଷୋଧୁ ଅଛି ଯହିଁ ॥

ଗନ୍ଧମାରଦନ ନାମେଣ ଗିରିବର ।
 ଛୟାଶା ସହସ୍ର ଯୋଜନ ଅଟଇ ସେହୁ
 ଦୂର ॥
 ତହିଁର ପୂର୍ବ ଭାଗେ ଉଦୟଗିରିର କଟି ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଆଡ଼େ ସିଂହ ପରାୟେକ କୋଟି ॥
 ତହିଁର ଉପରେ ଅଛଇ ତରୁବର ।
 ପାଞ୍ଚ ଯୋଜନ ସେ ଅଟଇ ଶିଖର ॥୫୦
 ପତାଶ କୋଶ ଓସାର ପର୍ବତ ଗୋଟି ।
 ମଉଷୋଧୁ ତହିଁ ଯତନେ ରଞ୍ଜିଲା
 ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ସେ ତହିଁ ଅଛି ବାଟ ।
 ନନ୍ଦବନକୁ ସେ ଅଟଇ ମୁରାଟ ॥
 ପ୍ରଳୟକାଳରେ ସେ ନ ଭାଙ୍ଗଇ ତୋଟା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଯାକ ସେ ସୁଖ ଥାନ ଗୋଟା ॥
 ଅସର ପାଇଲେ ଧାତା ତହିଁ ଆସି ବସଇ ।
 ସବୁ ଦେବତା ଘେନି ଚିନ୍ତାକର ନାଶଇ ॥
 ଅମୃତମୟେ ଫଳ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଦେବଗଣ ।
 ଅଛନ୍ତି ଘରମାନେ ରତ୍ନ ନିରିବାଣ ॥୬୦
 ବ୍ରହ୍ମା ବାହୁଡ଼ିଲେ ଗୋଟିୟେ ନ ରହନ୍ତି ।
 ବାବୁ ସେ ବିପୁଲ୍ୟ ବନ ବାରସୂତା ॥
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ସେ ବିପୁଲ୍ୟଯାକ ଦିଶଇ ।
 ଶତ୍ରୁ ସାଧୁବାକୁ ଧାତା ତହିଁକି ଆସଇ ॥
 ତହିଁ ଆଇ ତାହିଁଲେ ଦିଶଇ ବ୍ରହ୍ମପୁର ।
 ଅତି ଯତନେ ତାହା ସଞ୍ଚିଲା ବେଦବର ॥
 ତାହାକୁ ଗନ୍ଧର୍ବ ତିନି କୋଟି ରଖିଥାନ୍ତି ।
 ଦେବାସୁର ନରେ ପଶି ନ ଦିଅନ୍ତି ॥
 ପତାଶ ଲକ୍ଷ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦ୍ଵାରେ ଛନ୍ତି ରହି ।
 ଆନନ୍ଦୋକ ହୋଇଲେ ଯୁଝନ୍ତି
 ପରିଘାଟ ॥୭୦
 ତୋଟାର ଭିତରେ ସବୁହୁଁ ବଡ଼ ଗଛ ।
 ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜାଣି ଦିଶଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥
 ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣ ପତ୍ର ଲୋଟିୟେ ଯେବେ
 ଆଣି ।
 ତାହାକୁ ସେ ବୋଲି ବିଶଲ୍ୟା କରଣା ॥
 ବ୍ରହ୍ମଶକତି କି ଯେବଣ ମଉଷୋଧୁ ।
 ଯେସନେକ ସନମତେ ଦେବତାକର ବୁଧୁ ॥

ରାତ୍ର ନ ପାହୁଣ ଯେବେ ଆଣିତ ପାରି ।
 ବାସିଘାଆ ହୋଇଲେ ଭରସି ନପାରି ॥
 ବିଷମ ଶକତିର ଘାତ ଯେ ଦୃଢ଼ାର ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ଲକ୍ଷଣ ନ ବ୍ରତଇ
 ରଘୁବୀର ॥୮୦
 ବୁକୁ ପାଟିବ ଅରୁଣ ହେଲେ ଉଦେ ।
 ରଣଗୋଳ ହୋଇଲେ ହୋଇବ
 ପରମାଦେ ॥
 ମନେ ମନେ ବିଚାରି କହିଲେ ସୁଷେଣକୁ ।
 ତୁ ମୋତେ ମଞ୍ଜା ହୋ କହିଲୁ ଯିବାକୁ ॥
 ଛୟାଶା ସହସ୍ର ଯୋଜନ ଅଟଇ ଯେବଣ
 ଧୂର ।
 ରାତ୍ର ନପାହୁ ଯାଇ ଆସିବ କେବଣ ବୀର ॥
 ନୋହିଲେ ଲକ୍ଷଣ ରାତ୍ର ପାହିଲେ ନ
 ବ୍ରତଇ ।
 ଯେସନେକ ବିଧାତା ମୋର କପାଳେ
 ଲେଖଇ ॥
 ଯେହା ଶୁଣିଣ ଦୁଗୁଣ ଶୋକ ଜାତ ।
 ଆଉ କି ପ୍ରାଣ ପାଇବ ମୋର ଭ୍ରାଥ ॥୯୦
 ସୁଷେଣ ବୋଇଲେ ଯେହା କିମ୍ବା ବୋଲୁ ।
 ଦୂର୍ଗମ ଥାନକୁ ଯେ ହନୁମତକୁ ମେଲୁ ॥
 ଯେବେ କିମ୍ବା ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଣ ପତାରୁ ।
 ପବନ ତନୟେ ଅଟଇ ମହାମେରୁ ॥
 ସେହି ସେ ପାରିବ ଆନକୁ ଅଗୋଚର ।
 ନକର ବିକଳ ଦେବ ପଥ ବହୁତ ଦୂର ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ମଉନ ।
 ଲାଜେ ନ ବୋଲନ୍ତି ଭାଳନ୍ତି ମନେ ମନ ॥
 ଯେତେ ଦୂର୍ଗମ ସ୍ଥାନକୁ ପେଷିବି
 କେମନ୍ତେ ।
 ଅନୁ ବସ୍ତ୍ର ନ ଖାଇ ସେବା କରନ୍ତି
 ମୋତେ ॥୧୦୦
 ସବୁ ଝେଙ୍କାତ ତାହାକୁ ଲାଗଇ ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିଲା ଯେ ସମୋଦ୍ର ଗଲା
 ତେଜ ॥
 ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିଣ ଅକ୍ଷୟ କୁମାରକୁ ମାଲଲା ।
 ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡେ ବହି ସେତୁବନ୍ଧ କଲା ॥

ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆଗୁସାର ସେହି ଯେ ଅଟଇ ।
 ଲଙ୍କା ଲମ୍ବହତା ତାହା ତହୁଁ କେହି ନାହିଁ ॥
 ହେମଗିରି ପର୍ବତୁ ଆଣିଲା ମଉଷୋଧୁ ।
 ତେଣୁ କ୍ଷୟେ ଗଲା ମୋହୋର ବ୍ରହ୍ମ ଶହସ୍ର
 ବ୍ୟାଧୁ ॥
 ରାତ୍ର ଉଜାଗରେ ସେ ବୁଲଇ ମୋର ଥାଠ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଥାଠକୁ ସେହି ସେ
 କବାଟ ॥୧୦
 ଯେବେ ଯେତେ ଧୂରକୁ କେମନ୍ତେ
 ବରଗିବି ।
 ନୋହିଲେ ଯେହିକ୍ଷଣି ଭାଳକି ନ ପାଇବି ॥
 ଓହୋ ସକଟ କଥା ଭାଳନ୍ତି ରାମ ରାୟେ ।
 ସଜନି ନିଶ୍ଚୟ ସମାର୍ଜନା କୟେ ॥
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ହନୁମତ ।
 ମୋତେ ଦୟା ନାହିଁକି ଜାନେକାର କାନ୍ତ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଭାଇ ତୋର ହୋଇଛି ଶକ୍ତିଭେଦ ।
 ଯେହାଉଁ କି ବଡ଼ ହୋଇଛି ପରମାଦ ॥
 କିମ୍ବା ଯାଅ ବୋଲି ନଦେଉ ମୋତେ
 ଆଗ୍ୟା ।
 ତିନି ଭୁବିକିତ ତୋହୋର ପ୍ରତର୍ୟା ॥୨୦
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତ ଅଟଇ କେତେ ଧୂର ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମଉଷୋଧୁ ଆଣିମି ରଘୁବୀର ॥
 ତୋହୋର ପେଷିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଯାକ ବୁଲି
 ପାରଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ରତ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ର କାହାକୁ ନ ଡରଇ ॥
 ଦେବି ଆଗ୍ୟା ମୋତେ ମୁଁ ନ ପାରଇ
 ରହି ।
 ଲକ୍ଷଣ କଷ୍ଟ ଦେଖି ବିକଳ ମୋର ଦେହା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଉଷତ ।
 ସେନା ଯୁଥପତି ସଜନି ସମସ୍ତ ॥
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
 ସୁଗ୍ରା ବିରାଷେଣ ବହୁତ ତିଆରନ୍ତି ॥୩୦
 ଯାଅ ବାବୁ ମଉଷୋଧୁ ବେଗେ
 ଘେନିଆସ ।
 ଶତ୍ରୁମୁଖେ ଯେମନ୍ତେ ନ ପାଇ ଯେ ହାସ ॥
 ହସଇ ମାରୁତି ତାହାକର ବୋଲ ଶୁଣି ।

ଆଗନ୍ଧୁ କହିଲେ ହୋଇବ କିଏ ପୁଣି ॥
 ଯାଇ ଆସି ପାରଇ କରଇ ଯେବେ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଶତ୍ରୁମୁଖେ ତେବେ ନ ପାଇବା ଲାଜ ॥
 ଯେତେବୋଲି ଶ୍ରୀରାମକୁ ନମସ୍କାର କଲା ।
 ପଟିଶ ଯୋଜନ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ॥
 ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ କଳାକ ଗମନ ।
 ଯୋଗବେଳ ଘେନି ଚଳଇ ଘନଘନ ॥୪୦
 ରାବଣ ଯେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଶକତି ମାରିଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଯୁଦ୍ଧେ ଭାରି ପକାଇଲା ॥
 ନିଜ ନବରେ ହୋଇଲାକ ସମ୍ଭାଳି ।
 ଜୟେ କଲି ବୋଲି ମନେ ମନେ ଭାଳି ॥
 ଚାର ପମତିଲା ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଜାଇବା ମରିବା ଜାଣି ଆସ ॥
 ଶୁଣି ଦେଖାଇର ଅଇଲା ତଡ଼ିତି ।
 ଗଡ଼ୁ ବାହାର ହୋଇ ଧଇଲା କପି ମୃତି ॥
 ରିକ୍ଷ ବାନରକ ଭିତରେ ପଶିଲା ।
 ହନୁମତ ଯିବାର ଜାଣି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥୪୦
 ଦଶଗ୍ରୀବର ଆଗରେ ଜଣାଇଲା ଯାଇଁ ।
 ଶୁଣି ସି ରାବଣ ତୁ ମନ୍ଦୋଦରୀର ସାଜ ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଶକତି ମାରି ଯେ ଅଇଲୁ ।
 ଶତ୍ରୁର ମୁଖେ ଯେ କାଳି ଲଗାଇଲୁ ॥
 ରାମର ବିକଳ କହିଲେ ନସରି ।
 ଅନେକ ରୋଦନ କଲା ଭାଇକି କୋଳ
 କରି ॥
 ବୁକୁରୁ ଶକତି କେହି କାହିଁ ନ ପାରିଲେ ।
 ହନୁ ଅଜ୍ଞବ ଯେ ଭାର୍ଜନ ନୋହିଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଉପାଡ଼ିଲେ ବାମ କରେ ଧରି ।
 ମହିମା ପଣେ ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ଉପାଡ଼ି ॥୨୦
 ପୁଷ୍ପେଶ ନାମେଶ ଅଛଇ ଯେକ ବେଦ ।
 ସେ ବୋଇଲା ଲକ୍ଷଣକୁ ମୁଁ ଜାଆଇବି
 ଆଜ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ପର୍ବତେ ଅଛି ମଉଷୋଧୁ ।
 ପଶି ଆଣିମାକୁ ହନୁମତ ତହିଁ ସେ ଯୋଧୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଷତ ହୋଇଲେ ।
 ପବନ ପୁତ୍ରକୁ ରାଜଣ ବରଗିଲେ ॥
 ଓକେଗ ମେଲାଇ ବିକୁମିଶ ରଜା ଗଗନେ ।

ଯେହିକ୍ଷଣି ଦେଖି ଅଇଲି ଦଶାନନେ ॥
 ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ହୋଇଲା ଆରତ ।
 କାଳନଉମି ନାମେ ଯେକଇ ଦଇତ ॥୨୦
 ଚାରିମୁଖ ଯାର ଅଷ୍ଟ ଯେ ଲୋଚନ ।
 ଦୁଇ ଚରଣ ଆଠ ଭୁଜ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ॥
 ତାହାକୁ ହକାରି ବୋଇଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ପର୍ବତକୁ ହନୁମତ ଯାଇଁ ॥
 ମଉଷୋଧୁ ଆଣି ଲକ୍ଷଣକୁ ଜାଆଇବ ।
 ତୁମ୍ଭର କି ବୁଧୁ ଅଛି ତାହା ଭିଆଇବ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନକୁ ପାରିବୁ କି ଯାଇଁ ।
 ତହିଁର ସନ୍ନିଧେ ଯେକ ଖଣ୍ଡେକ ଅଛଇଁ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗର ଅପକ୍ଷରୀ କୁମାର ରୂପ ଧରି ।
 ସେ ଜଳ ଭିତରେ ଅଛି ବାସ କରି ॥୮୦
 ଯେ ତହିଁ ପଶଇ ସେ ତହିଁ ପ୍ରାଣ ହରାଇଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ହୋଇଲେ ହେଁ ଧରଇ ॥
 ପାରିବୁ କି ଉପାୟେ କରି ଦେବଇ
 ବଧାଇଁ ।
 ବିକଳ ନକର ଯାଅସି ବେଗ ହୋଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ କାଳନଉମି ଯୋକେଗ
 ମେଲାଇଲା ।
 ବିକୁମ ଗତି ହୋଇ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲା ॥
 ହନୁମତହୁଁ ଆଗ ଗଲାକ ରାକ୍ଷସ ।
 ନିଜ ତନ୍ମୁ ଛାଡ଼ି ହୋଇଲା ଯତି ବେଶ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ନଦୀର ନିକଟେ ।
 ଦେବଆନେକ ଯେ ରଚିଲା କପଟେ ॥୯୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଦେଉଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମଣ୍ଡୋପ ।
 ଉପରେ ଟାଣିଲା ଅଛଇ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ॥
 ଶଶିଭୂଷଣ ନାମେ ଯେକଇ ଶଙ୍କର ।
 ଆପଣେ ମାୟାରେ ହୋଇଲା ଜଟିଳ ॥
 ନନ୍ଦି ମହାକାଳ ବିଘ୍ନରାଜ ଥୋଇଁ ।
 ଗଙ୍ଗା କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର କତିରେ ବସାଇଁ ॥
 ଅପୂର୍ବ ବିପୁଲ୍ୟ ରତିଁଲା ପୁଷ୍ପ ଫଳ ।
 ଦେବଆନେ ଯେହ୍ନେ ଦିଶଇ ନିର୍ମଳ ॥
 ବାଘଛାଲ ମାଡ଼ି ବିଭୂତି ଭୂଷଣ ।
 କର୍ଣ୍ଣେଶ ତମ୍ବା କୁଣ୍ଡଳ ବିଦ୍ୟମାନ ॥୧୦୦
 କଷା କଉପୁନା ପାଖରେ ଆଧାରୀ ।

ହସିକର ମାଳା ଗୋଟି ଘେନିଣ କପ କରି ॥
 ବାମେଶ କମଣ୍ଡଳୁ ଦଖିଣେ ଛତାପିଡ଼ା
 ଥୋଇଁ ।
 ବସିଲାକ ଜଟାସୁର ମଉନବ୍ରତ ହୋଇଁ ॥
 ଆଗେ ବନ୍ଧ ନଦୀ ବହଇ ଝର ଝର ।
 ଗଣ ଭିତରେ ଯେ ଅଛଇ କୁମାର ॥
 ତହିଁ କୁଳେ ବସି କପଇ ଦଇତ ।
 ହନୁମତ ଯାଆନ୍ତେ ଶୁଭଇ ବାହାନାଦ ॥
 ବନଗିରି କମ୍ପିଲା ଯିବାର ଶବଦେ ।
 ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାୟେ ହନୁ ଗଗନେ ଉଡ଼ଇ
 ହାଦେ ॥୧୦
 ଜାଣି ଜଟାସୁର ଉପରକୁ ଚାହିଁ ।
 ମନେ ବିଚାରଇ ହନୁମତ ଯେହି ॥
 କର ଘେନି ରାଜିଲା ଆସ ହୋ ମାରୁଡ଼ି ।
 କ୍ଷଣେକ ବିଶ୍ରାମ କର ମୋର କତି ॥
 ଯେ ସରୋବରୁ ପାଣି ପିଅ ଶର୍ମ ଭାକୁ ।
 ବଳ ପାଇଣ ଯେ ରିପୁମାନ ଗରୁଁ ॥
 ଶୁଣିଲା ହନୁମତ ମାୟା ଯତିର ବାଣୀ ।
 ବିଚାରିଲା ମହାତ୍ମା ଅଟଇ ଧର୍ମ ପ୍ରାଣୀ ॥
 ଯେକାନ୍ତ ଠାବେ ବସି ନିର୍ବନ୍ଧେ ତପ
 କରଇ ।
 ପର ଉପଗାରୀ ଦୟା ତିରେ ଧରଇ ॥୨୦
 ଯେ ମୋହୋର ଆସିବାର ଜାଣିଲା ଯୋଗ
 ବଳେ ।
 ମୁହିଁ ଶର୍ମ ପାଇବାର ଜାଣିଲା ଜଟିଳେ ॥
 ହିତ ନିମନ୍ତେ ମୋତେ ରାବର ପୁଣ ପୁଣି ।
 ବୋଲଇ ସରୋବରୁ ପିଅସି ପାଣି ॥
 ଯେ ମୋହୋର ଯିବାର ଜାଣିଲା କେହ୍ନେ
 ରକ୍ଷି ।
 ସମାସ୍ୟା ହୋଇ ନଗଲେ ହୋଇବି ନା
 ଦୋଷୀ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ହନୁମତ ନମସ୍କାର କଲା ।
 ଭୋ ମୁନି ରହି ମୁଁ ନ ପାରଇ ବୋଇଲା ॥
 ରାମ ରାବଣର ସମର ଘୋର କାଳେ ।
 ଶକତି ଭେଦ ହୋଇଲା ସୁମେହାର
 ବାଳେ ॥୩୦

ମଉଷୋଧୁ ନେମାକୁ ପେଷିଛନ୍ତି ମୋତେ ।
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଗିରି ଦୂର ଅଛି କେତେ ? ॥
 ରାତ୍ର ନପାୟୁ ଅଇଲେ ସେ ହୋଇବାକ
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 କାଣ୍ଡୁଟିକି ମହାତ୍ମା ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜ ॥
 ତାହାର ଭଗ୍ନାର ପତି କେଶରୀ ନାମେ
 ବୀର ।
 ମୋହୋର ନାମ ହନୁମନ୍ତ ମୁଁ ତାହାର
 କୁମାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀ ଯେ ଅଟନ୍ତି ମଇତ୍ର ବେନି ।
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲା ମହାମୁନି ॥
 ଆସ ହନୁମତ ଦେଖ ତପ ସ୍ଥାନ ।
 ନୋହିଲେ ପ୍ରାଭବ ହୋଇବ ପବନର
 ନାନ ॥୪୦
 ଦେବତା ଗୁରୁଜନ ତପ ଥାନ ଯେତ ।
 ଯେହାକୁ ଅବଗ୍ୟାଂ ତୁ ନକର କପିପୁତ ॥
 ଯେ ଜଳେ ସ୍ନାନ କରି ଶଙ୍କରକୁ ଦେଖ ।
 ଅନେକ ଜନ୍ମର ତୋର ପାପତ୍ର ଉପେଖ ॥
 ଆସ ଆସ ଆମ୍ଭ ଆଗ୍ୟାଂ କିମ୍ପା ଭାଗୁ ।
 ତପା ବୋଲ ନକଲେ ପୁଣି ନରକକୁ
 ଯିବୁଂ ॥
 ଯହିଁକି ଯାଉଅଛୁ ତାହି ନ ପାଇବୁ ।
 ଆମ୍ଭର ବୋଲ ଯେବେ ଅବଗ୍ୟାଂ କରିବୁ ॥
 ଯେସନେକ ଶୁଣି ହନୁମତ ଉଦ୍ଧେ କଲା ।
 ଗଗନୁଂ ଖସି ଯାଇଁ ଭୂମିରେ ମିଳିଲା ॥୪୦
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ କହ କିସ ।
 ଯତି ବୋଇଲା ତୁ ଯେହି ଜଳେ ପଣ ॥
 ସ୍ନାହାନ କରି ଆସି ଦେଖ ଶଙ୍କରକୁ ।
 ଯେ ଦେହ ଆଷ୍ୟ ନଥାଉ ଯମକୁ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମତ ପଶିଲା ଗନ୍ଧ ନଦୀ ।
 ପାତାଳ ପରିଯତେ ସେ ଗଣ୍ଡୁକା ଅଛି
 ଭେଦି ॥
 ସ୍ନାହାନ କରନ୍ତେ ଧଇଲାକ କୁମ୍ଭାରିଣୀ ।
 କ୍ଷୁଧା ମତେ ଧଇଲା ଆହାର ମତ ଜାଣି ॥
 ହନୁମତର ଚରଣ କାମୋଡ଼ି ଘେନି ଗଲା ।
 ଜଳେ ବୁଡ଼ାବନ୍ତେ ମାରୁତି ଜାଣିଲା ॥୪୦

ଆପଣେ ଦୁଃଖିଣ ଧଇଲା ତାକୁ ଆଣେ ।
 ଉଛୁଡ଼ି ଆଣିଣ ପକାଇଲା ଜଳ ତଟେ ॥
 ଦୁଇଗୋଡ଼ ଧରି ଚିରି ପକାଇଲା ।
 ବୁକୁ ବିଦାରିଣ ଅନ୍ତ ବାହାର କଲା ॥
 ମଲା କୁମ୍ଭାରିଣୀ ଘୋର ରାବ କରି ।
 ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ନିଜ ତନୁ ଧରି ॥
 ଦେଖିଲା କୁମାରୀ ରୂପେ ନିରିଜିତା ।
 ରୂପ ଯଉବନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନିତା ॥
 ବହୁବଦନୀ କୁରଙ୍ଗୀ କାଣି ଆଖି ।
 ହନୁମତ ଆଶ୍ରିୟ ହୋଇଲା ତାହା
 ଦେଖି ॥୨୦
 କନ୍ୟା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣସି ମାରୁତି ।
 ମୁହିଁ ଗନ୍ଧବାଳିକା ଦକ୍ଷର ଦୋହିତି ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ଯେ ଗୟାରେ ତପ କରୁଥିଲେ ।
 ମକର ମାସେ ପ୍ରଜାପତି ସ୍ନାହାନ କରିଗଲେ ॥
 ସେ ପୁଣ୍ୟ ନଦୀ କି ମୁଁ ସ୍ନାହାନ କରିଗାଲି ।
 ପାଣିରେ ଧରି ମୁଁ ଧାତାକୁ ଉଛୁଡ଼ିଲି ॥
 ଜାଣି ପିତାମହ ମୋତେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।
 ଯାଅସି ଜଳରେ ତୁ କୁମ୍ଭାରିଣୀ ହୁଅସି
 ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣି କରିଣ ମୁଁ କମ୍ପିଲି ଧରହର ।
 ଜଳରୁ ବାହାର ହୋଇଣ ମୁଁ ଯୋଡ଼ିଲି
 ବେନିକର ॥୮୦
 ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇଣ ଦୁଃଖି କଲି ।
 ଶାପ୍ୟକୁ ପ୍ରତିକାର ଅନୁଗ୍ରହ ମାଗିଲି ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ କଲୁ ମୟକୃତ ।
 ତପ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ମୋହୋର ଅରଜିଲୁ ଦୃଷ୍ଟିତ ॥
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ସନ୍ନିଧେ ଅଛି ଗନ୍ଧ ନଦୀ ।
 ପାତାଳ ପରିଯତେ ସେ ଗଣ୍ଡୁକା ଅଛି
 ଭେଦି ॥
 ତହିଁ ଯାଇ କୁମ୍ଭାରିଣୀ ରୂପ ହୋଇଥିବୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୂତ ଦେଖି ମୁକତି ହୋଇବୁ ॥
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ମୁଁ ତ ଥିବି ଜଳେ ।
 କେମନ୍ତେ ଜାଣିମି ସେ ଯାଉଥିବ
 କୃଳେ ॥୯୦
 ଧାତା ବୋଇଲା ପାଣିରେ ଯେହୁ ପଶି ।

ତାହାକୁ ଆହାର କରିବୁ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
 ଯେହୁ ତୋତେ କୁଳରେ ଧରି ମାରଇ
 ଆଣି ।
 ସେ ସେ ରାମଦୂତ ଥେବୁ ତାହା ଜାଣି ॥
 ତେବେ ସେ ତୋହୋର ଦୁଃଖ ହୋଇବ
 କ୍ଷୟେ ।
 ପାଇବୁ ନିଜ ତନୁ ଯେକଥା ନିଶ୍ଚୟେ ॥
 ତହୁଁ ଆସିଣ ମୁଁ ପଶିଲାଇଁ ଜଳେ ।
 ଭୋ ମହାତ୍ମା ଦୁଃଖ ଗଲା ଯେତେ କାଳେ ॥
 ଯେ ମାୟା ମୁନି ହାବେ ଅଟଇ ରାକ୍ଷସ ।
 ଯେ ଯୋଗବଳେ ମୋତେ ହୋଇଲାକ
 ଦୃଶ ॥୧୦୦
 ରାବଣ ପେଷିଲା ତୋତେ ନାଶ କରିବ
 ବୋଲି ।
 କାଳନଭମି ଦଇତ ଯେ ଜଟାସୁର ରୂପ
 ଧରି ॥
 ଯେତେ କହି ବାଳୀ ମୁକତି ହୋଇଗଲା ।
 ଧାଇଁ ହନୁମତ ଯତିକି ଧଇଲା ॥
 ବୋଇଲା ଆରେ ଭଣ୍ଡ ଯେହା ମୋତେ
 କଲୁ ।
 ବିଶ୍ୱାସ କରି ମୋତେ ମାରିତ ବିଚାରିଲୁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଜଟା ଧରିଣ ଉଛୁଡ଼ିଲା ।
 ମାୟା ଦେଉଳ ଉପରେ କଟାଡ଼ିଲା ॥
 ରାଜିଗଲା ଦେଉଳ ହାରିଲା ଦତ୍ୟ ପ୍ରାଣ ।
 ଗଗନେ ହନୁମତ ଗଲାକ ବିକ୍ରମିଣ ॥୧୦
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ସୁଷେଣ କହିଥିଲା ଯେବଣ ସନ୍ଦେଶ ॥
 ପୂର୍ବ ଭାଗେ ଉଦୟେ ଗିରି କଟି ।
 ଗିରିବର ଶିଂଘ ଅଟଇ ହୀରା ଜୋଡ଼ି ॥
 ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ମାରୁତି ।
 ପଲବିଲା ଶୁରାର ହୋଇଲା ଶାନ୍ତି ମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ହନୁ ବିଚାରଇ ଯେ ସେ ସୁରଥାଳ ।
 ଅମୃତ ସମାନ୍ୟ ଯେଥିର ଫୁଲ ଫଳ ॥
 ଯେଥି ବସି ଧାତା କ୍ରାତା ଯେ କରଇଁ ।
 ଗ୍ରୀଷମ ରତୁକାଳେ ଯେଥି ବସିଥାଇଁ ॥୨୦
 ବାବୁ ମହାତ୍ମାରେ କଲୁ କେଉଣ ତପ ।

ନାମ ବୋଲାଉଲୁ ଜଗତର ବାପ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ପଦରୁ ତ ବଡ଼ କେହି ନାହିଁ ।
 କେବଣ ବୁଣେ ଯେତେ ସମ୍ପଦ ଅଛି ପାଇଁ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରରେ ଜାଣିଲେ
 ଗଣ୍ୟଲୋକେ ।
 ଭୂମି ଗରୁ ଲାଗିଲା ବୋଇଲେ ତହିଁ
 ଥୋକେ ॥
 ଖୋଜି ଜାଣିଲେ ଯେ ଅଛଇ ହନୁମତ ।
 ତିନି କୋଟି ଗନ୍ଧର୍ବ ଧାର୍ଯ୍ୟଲେ ଦୂରତ ॥
 ମାଗୁଛିକି ବେଢ଼ିଲେ ଶତେପୁର କରି ।
 ବୋଇଲେ ବାନରରେ ପଶିଲୁ
 ଯମପୁରୀ ॥୩୦
 ମରିବାକୁ ଭୟେ ନୋହିଲା ତୋହୋର ।
 କି କାର୍ଯ୍ୟେ ଯେଥକୁ ଅଛଇରେ ବାନର ॥
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ଯେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କର୍ମ ପ୍ରାପ୍ତ ।
 ବ୍ରହ୍ମର ବୋଲେ ପଶି ପାରଇ ଆନ ॥
 ଦୁହିଁ ହାନ ଜନ୍ମ ରିକ୍ଷ କପି ଛାର ।
 କେମନ୍ତେ ଠାବ କଲୁ ଅମୂଲ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ॥
 ହନୁମତ ବୋଇଲା ହୋ ନକାଶ ହାଦେ
 ମୋତେ ।
 ଆସିଣ ଅଛି ମୁଁ ଯେବଣ ନିମନ୍ତେ ॥
 ରାମ ରାବଣର ସମର ମହାଘୋର ।
 ଲକ୍ଷଣର ହୃଦେ ପଡ଼ିଲା ଶକତି ଶର ॥୪୦
 ମଉଷୋଧୁ ନେମାକୁ ପଠିଆଇଲେ
 ମୋତେ ।
 ତେଣୁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲଇଁ ଯେଥେ ॥
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ଲକ୍ଷଣ ନ ବୁଡି ।
 ଓଷଧ ଘେନି ମୁଁ ଯିବଇଁ ତଡ଼ୁତି ॥
 ନିରୋଧ ନ କର ତୁମ୍ଭେ ମୋହର ତହୁଁ
 ଶୁଣ ।
 ଯେଠାକୁ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଛୟାଶା ସହସ୍ର କୁଣ ॥
 ରାତ୍ର ନ ପାହୁ ନେଲେ ହୋଇବାକ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଯୁଦ୍ଧ ମନ କଲେ ମରିବ ତୁମ୍ଭେ ଆଜ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ମୁହିଁ ନ ତରଇ ତୁମ୍ଭ ।
 ଶୁଣି ନନ୍ଦକି ମୋହୋର ନାମ ହନୁମନ୍ତ ॥୫୦
 ନିର୍ଦ୍ଦୀତ ମାରେଣି ମାରିବି ଅଜ୍ଞ ଛଳେ ।

ପର୍ବତ ସହିତେ ଉପାଡ଼ି ନେମି ବଳେ ॥
 ଶୁଣିଣ ଗନ୍ଧର୍ବେ କଲେ ମନେ ଖଙ୍ଗ ।
 କାଳ ସର୍ପ ପ୍ରାୟେ ବେଢ଼ିଲେ ଯେ ବେଗ ॥
 ଚକ୍ର ଛେଳ କୋଡ଼ ମାରନ୍ତି ଭାଲ ଗଦା ।
 ହନୁ ବିଚାରଇ ମୋହୋର ଦୁଇହାଥ
 ଶୋଧା ॥
 ଯେତେବୋଲି ଲାଞ୍ଜ ବେଢ଼ାଇଲା ଶାୟ
 କରି ।
 ଗନ୍ଧର୍ବକୁ ପିଟିଲା କୋପ ମୁଖ କରି ॥
 ହାଥକୁ ହାଥ ହିଆକୁ ହିଆ ଦେଇ ।
 ଯେକ ଧରି ଆରେକ ଉପରେ
 କଟାଡ଼ଇଁ ॥୬୦
 ପାଦେ ମରଦି କାହାକୁ କରଇ ଧୂଳି ।
 ତାହାକର ଶହସ୍ର ଧରି ତାହାକୁ ହି ମାରି ॥
 ବାଳ କଦଳୀ ବନ ଯେହ୍ନେ ମଉଗଜ
 ଭାଙ୍ଗଇଁ ।
 ଯେକା ହନୁମତ ଗନ୍ଧର୍ବବଳ ଗଙ୍ଗଇଁ ॥
 ତାହାକର ମାରନ୍ତେ ଯେହ୍ନେ ନୋହେ କିଛି ।
 ହନୁମନ୍ତର ଦେହେ ଯେ ବିଷ୍ଣୁ ତେଜ ଅଛି ॥
 ଦେବାସୁରେ ଯାହାକୁ ନୁହନ୍ତି ସମସରି ।
 ତ୍ରେତୟା ମଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମି ଯାହାର ନାମ ଧରି ॥
 ଉଡ଼ିଯେ ପରିଯନ୍ତେ ବାଜିଲା ରଣ ଗୋଳ ।
 ଭାଜି ପକାଇଲେ ଗନ୍ଧର୍ବ ସଜଳ ॥୭୦
 ହନୁମନ୍ତ ବିଚାରଇ କରିବା କିସ ବୁଧ ।
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଯେଥୁଁନେମଇ
 ମଉଷୋଧୁ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବେ ପଳାଇବେ ଆସିବେ ପୁଣ ଧାଙ୍ଗ ।
 ଯୁଦ୍ଧ କରି କରି ରାତ୍ର ଯିବ ପାହିଁ ॥
 ମଉଷୋଧୁ ନେମିକି ମୁହିଁ ପର୍ବତ ନେମି
 ବହିଁ ।
 ଯେତେ ଦୃଗମ ଥାନେ କେମନ୍ତେ ଥିବି
 ରହି ॥
 ଯେତେବୋଲି ଗିରିର ଶିଖ ଧରି ଝୁଙ୍କଇଁ ।
 ଯହୁଁ ନ ଚଳଇ ପାଦେ ପ୍ରହାର କରଇଁ ॥
 ହିଆ ଭର ଦେଇ ପେଲଇ ଆସୁଆଇଁ ।
 ଭାଜିଲା ପର୍ବତ ବିଷମ ଭାରା ପାଇଁ ॥୮୦

ଶତେ ଯୋଜନ ଉଚ୍ଚର୍ଗ ଶତେ ଯୋଜନ
 ସୁକା ।
 ଉପାଡ଼ି ମୁଣ୍ଡରେ ଘେନିଲା ମହାବଳୀ ॥
 ବିକର୍ମ ଗତି କରି ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଥାସଇ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ମୁଖ କରିଣ ଗମଇଁ ॥
 ଯିବା ବେଳେ ଜଟାସୁରକୁ ମାଇଲା ।
 ସେ କଥା ରାବଣେଶ୍ବର ବାରତା ପାଇଲା ॥
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଲଳପତି ।
 କାଳନଉମି ଦତ୍ୟକୁ ମାଇଲା ମାଗୁଡ଼ି ॥
 ଗନ୍ଧ ନଦୀରେ ସେ ପଶି ସ୍ନାହାନ କରି ।
 କୁମ୍ଭାରିଣୀ ତାହାକୁ ନେଉଥିଲା ଧରି ॥୯୦
 ବଳେ ଧରି ହନୁମତ ଆଣିଲା କୁଳକୁ ।
 ପେଟଟିରି ତାହାର ବିଦାରିଲା ବୁକୁ ॥
 ସେ କୁମ୍ଭାରିଣୀ ଦେହରୁ ବାହାର ଏକ
 କନ୍ୟା ।
 ସୁର ନର ମୋହିନୀ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ବାମା ॥
 ସେ ନାରୀ କହିଲା ରାବଣର ଲୋକ ।
 ତୋତେ ମାରିବ ବୋଲି ବୁଦ୍ଧି ହାଦେ
 ଦେଖ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମତ କୋପ ମୁଖ କଲା ।
 କାଳନଉମି ଦଇତକୁ ବାଳଧରି ନେଲା ॥
 ମାୟା ଦେଉଳ ଉପରେ ତାହାକୁ କଟାଡ଼ି ।
 ମଲା ଜଟାସୁର ଗଲା ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ॥୧୦୦
 ଯେ ଦୁଇ ସନ୍ଧ୍ୟାରିଣ ଗଲା ତହୁଁ ଚଳି ।
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତେ ପ୍ରବେଶ ମହାବଳୀ ॥
 ଜାଣିଣ ଗନ୍ଧର୍ବେ ସମର ଆସି କଲେ ।
 ହନୁମତର ମାରୁଣି ସହି ନ ପାରିଲେ ॥
 ଭାଜି ପଳାଇଲେ ହତ ଶହସ୍ର ହୋଇଁ ।
 ଆସୁଅଛି ଯେବେ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିଆଇଁ ॥
 ଶୁଣି ଲଳପତି ଉଦ୍‌ବେଗ ମନ ।
 ଦଶ ସହସ୍ର ରାକ୍ଷାସ ରାଜଲା ସନିଧାନ ॥
 ବୋଇଲା ଯେହିକ୍ଷଣି ଯାଅ ବେଗ ହୋଇ ।
 ହନୁମତ ପର୍ବତ ଘେନସି ଛଡ଼ାଇ ॥୧୦
 ପ୍ରାଣେ ମାରି ପାରିଲେ ସବୁହୁଁ ହୁଅଇ
 ଭଲ ।
 ପର୍ବତ ଛଡ଼ାଇ ପାରିଲେ ହେବ ସମତୁଲ ॥

ଆଗାଧି ପାଇଁ ଧାଉଁଲେ ଦଶ ସହସ୍ର
ଅସୁର ।
କରେ ଧରିଛନ୍ତି ହେଲ ଭାଲ ଶର ॥
ଉତ୍ତର ଦିଗେ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲେ ।
ଚାଳିଛି ସସ୍ତ୍ର ଯୋଜନେ ହନୁମତକୁ
ଦେଖିଲେ ॥
ଆଗେ ଉଗାଳିଣ କଲେକ ମହାରଣ ।
ମାରୁତି ଜାଣିଲା ଯେହାନ୍ତ ପେଷିଲା ରାବଣ ॥
ଯେତେବେଳି ପର୍ବତ ଧଇଲା ଦୁଇ ହାଥେ ।
ଅସୁରକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ମାରିଲା
ପାଦଦ୍ଵାରେ ॥୨୦
ଲାଞ୍ଜେ ଗୁଡ଼ିଆଇ ମାଜଲାକ ନେଇ ।
ତାହାଙ୍କ ମାରିବାକୁ ଯେହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାହିଁ ॥
ଘଡ଼ିରେ ପରିଯତେ ହୋଇଲା ମହାରୋଳ ।
ହନୁମତ ଘାତେ ପଡ଼ିଲେ ଦତ୍ୟ ବଳ ॥
ଦେଖି ଦେବତାୟେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
ଯେ ଯୁଦ୍ଧ ଆନ ବଳେ ନୁହଇ ବୋଇଲେ ॥
ମୁଣ୍ଡରେ ପରବତ ଅଛଇ ଶୟେ କୁଣ୍ଡ ।
ଗଗନ ମାର୍ଗରେ ଯାଉଅଛି ପୁଣ ॥
ଯେଥୁ ଆସି ଶତ୍ରୁ ହୋଇ ଉପଗତ ।
ଗୋଡ଼େ ହତ କଲା ଦଶ ସହସ୍ର
ଦଇତ ॥୩୦
ଯେ ପୃଥି ମଧ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ବୀର ।
ଯେ ମହାରାଣ ସବୁହିଁ ଅଗୋଚର ॥
ଆନ କି ଭାର୍ଜନ ଯେମନ୍ତ କରିପାରି ।
ଧନ୍ୟ ହନୁମତ ତୋତେ ନାହିଁ ସମ ସରି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି
ଦେବାସୁର ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ହନୁମନ୍ତ ବୀର ॥
ଦଇତ ମାରି ଯେ ବିଚାରଇ ମନେ ।
ନ ପୁଣି ଆଉ ଆଠ ପେଷଇ ଦଶାନନେ ॥
କି ବୁଧୁ କରିବି ହୋଇଲା ଉଚ୍ଛୁର ।
ଆହୁରି ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଅଛଇ ବହୁତ ଧୂର ॥୪୦
ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ବୀର ଆଡ଼େ ହୋଇ ଗଲା ।
ପଛମ ମୁଖ ହୋଇ ତାହାଣକୁ ଗଲା ॥
ଥୋକାୟେକ ଧୂରେ ଉତ୍ତରକୁ ପିଠିକରି ।

ଘନ ଘନ ହୋଇ ଆସଇ ଗିରିଧରି ॥
ଦକ୍ଷିଣ କୋଣେ ଅଯୋଧ୍ୟା ବୋଲି ରାଷ୍ଟ୍ର ।
ସେହି ସଳଖରେ ହୋଇ ପବନର ଚାଟ ॥
ଉଡ଼ୁଡ଼େ ଶବଦ ହୋଇ ମହାରୋଳ ।
ଖଳ ଖଳ ଶୁଭାର ବହେ ଶ୍ରମ ଝାଳ ॥
ନନ୍ଦୀଗ୍ରାମ ଭିତରେ ଖେପିଣ ଆସଇ ।
ପର୍ବତର ତେଜ ମାଣିକ୍ୟ ପ୍ରାୟେ
ଦିଶଇ ॥୫୦
ଯେସନେକ ସମୟେ ଶ୍ରୀରାମର ସାନ
ଭାଇ ।
ନନ୍ଦୀଗ୍ରାମରେ ସେ କଟେକ କରିଥାଇ ॥
ରାତ୍ର ଅର୍ଧମାନେ ସେ ଅନ୍ଧାର ବିଜେ
କରିଗଲା ।
ଗୁଳୁଡ଼ା ବାବୁଲି ହସ୍ତେ ଘେନିଥିଲା ॥
ନିଶବଦ କାଳେ ନଗ୍ର ବୁଲି ଯାଇଁ ।
ଗଗନେ ହନୁମତ ବିକୁମ୍ଭିଣ ଆସଇ ॥
ପ୍ରଳୟ ପ୍ରାୟେକ ଶୁଭର ଶବଦ ।
ଭ୍ରଥ ଶୁଣି କରି ହୋଇଲା ତବଦ ॥
ଉପରକୁ ଚାହିଁ ବିଚାରଇ ମନେ ।
ଘୋର ଧୁନିୟେକ ତ ଶୁଭର ଗଗନେ ॥୬୦
କେବଣ ପକ୍ଷାୟେ କେତେ ଯେହାର ବଳ ।
କି ଅବା ଗରୁଡ଼ ଯେ ବିନତାର ବାଳ ॥
ଦେବ ଦାନେବ କି ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟବା ଅବା ।
କେବଣ ଦିଗପାଲେ ଅବା ଆପଣେ ମନ୍ଦବା ॥
ଦେଖିଲେ ସେ ଜାଣିମା ନା କେବଣିହଁ
ଜାତି ।
ଯେତେବେଳି ବାବୁଲି ମାଜଲା ଶାନ୍ତଗତି ॥
ଅଣତାଣ ପବନ ପ୍ରାୟେକ ଗର୍ଜିଗଲା ।
ହନୁମତ କପାଳେ ଯାଇଣ ବାଜିଲା ॥
ବଜ୍ର ଉପରେ କି ମହାବଜ୍ର ପଡ଼ି ।
ହନୁ ଛାଡ଼ିଲାକ ବିକର୍ମ ସିଂହ ରଡ଼ି ॥୭୦
ଗାଁନ ଧୂସ ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲାକ
ଭୂମିତଳେ ।
ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିଆଇ ଧରିଛି ବିକଳେ ॥
ତେତନା ପାଇଣ ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ।
ପୁଣି ଉଠିଲା ଯେ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡେ ଧରି ॥

ଭ୍ରଥ ବିଚାରଇ ବାବୁ ଯେହାର ବଳ ।
ମୋହୋର ବାବୁଲିକି ତରନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
କେବଣ ବାପୁଡ଼ା କେତେ ଯେହାର ପ୍ରାଣ ।
ପକ୍ଷା ନ ଥାଉ ଉର୍ଧ୍ଵେ କରଇ ପୟାଣ ॥
ପର୍ବତ ଗୋଟାୟେ ଅଛଇ ମୁଣ୍ଡିଆଇଁ ।
କ୍ଷଣେ ମାଡ଼ କେବଳ ପଡ଼ିଲା ମୋହ
ଯାଇଁ ॥୮୦
ପୁଣି ଉଠିଅଛି କାହିଁକି ଯେ ଯିବ ।
ମୁଖ ଦିଶୁଅଛି ମର୍ଜିତ ସ୍ଵଭାବ ॥
ପଚାରିବା ବୋଲି ନିକଟକୁ ଗଲା ।
କାହିଁନ ମହାତ୍ମା ବୋଲିଣ ସମାଦିଲା ॥
ହନୁମତ ବୋଇଲା ହୋ କେତେ ଅଛଇ
ରତି ।
ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ହୋଇଲାନି ପାହାନ୍ତି ॥
ଶୁଣି ଉଦବେଗେ ଉଠଇ ପାବେନି ।
ଶୟେ କୁଣ୍ଡ ଗିରିବର ମୁଣ୍ଡେ ଅଛଇ ଘେନି ॥
କୟେକୟା ନନ୍ଦନ ବୋଲଇ ଆହୋ ଶୁଣ ।
ତରତର ହେଉଛୁ କେବଣ କାରଣ ॥୯୦
ହନୁମତ ବୋଇଲା ମୁଁ ନ ପାରଇ ରହି ।
ଆସର ନାହିଁ ମୋତେ ତୋତେ କଥା କହିଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ ଶକ୍ତିଭେଦ ।
ମଉଷଧି ନେମି ମୁଁ ଲଙ୍କାଗଡ଼ର ମଧ୍ୟ ॥
ରାତ୍ର ପାହିଲେ ନ ବୁଡ଼ଇ ବୀର ।
ସମୋଦ୍ର ଲେଛି ପଶିଲି ବନ ଘୋର ॥
ସଳଖ ବାଟ ଛାଡ଼ି ଅଛଇ ବେଢ଼ ପଥେ ।
ବାଟ ଚାହୁଁଥିବେ ରଗୁକୁଳ ଗୋଡ଼େ ॥
ଶୁଣି ଭ୍ରଥ ବୀର ପୁଣିହିଁ ପଚାରି ।
କାହିଁର ରାମ ଲକ୍ଷଣ କାହିଁରେ ଯୁଦ୍ଧ
କରି ॥୧୦୦
କେ ମାଜଲା ଶକତି କାହାର ଦୁ ଲୋକ ।
କହ ମହାତମା ହୋ ଛାଡ଼ୁ ମୋର ଶୋକ ॥
ହନୁମତ ବୋଇଲା ଅଯୋଧ୍ୟା ନାମେ
ଦେଶ ।
ଦଶରଥ ରାଜା ଅଟେ ପୂର୍ବବଂଶ ॥
ତିନି ରାଣୀରୁ ତାର ଚାରିପୁତ୍ର ଜାତ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଭ୍ରଥ ॥

ଜନେକର ଝିଅ ଗୋଟି ନାମ ସାତ୍ୟା ।
 ଗତଧନୁ ବଳେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଜଗୁକିତା ॥
 ତାତ୍ତେକୀ ମାରିଣ ଅହିଲା ମୁକତ କଲେ ।
 ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମୁନି ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲେ ॥୧୦
 ତାହା ରଖି ଶ୍ରୀରାମ ମିଥୁଳାକୁ ଗମଇଁ ।
 ସାତ୍ୟା ବିଭା ହୋଇ ନିଜ ପୁରେ ଯାଇଁ ॥
 ବାଟେ ପ୍ରଶୁରାମ ଦର୍ପ କଲେ ନାଶ ।
 ସାବତ ଜନନୀର ବୋଲେ ଗଲେ
 ବନବାସ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟା ତିନିଜଣ ।
 ପୁତ୍ରକୁ ନ ଦେଖି ଦଶରଥ ଛାଡ଼ିଲେ
 ଜୀବନ ॥
 ଭ୍ରଥ ନ ଜାଣଇ ଅଜାପରେ ଥିଲା ।
 ବାରତା ପାଇ ଶତ୍ରୁଘନର ଅଭିଳା ॥
 ପିତାକୁ ଦହନ କରି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣିଗଲେ ।
 ସତ୍ୟ ପାଳି ସ୍ୱାମୀ ବାହୁଡ଼ି ନଇଲେ ॥୨୦
 କୁଶ ପାଦୁକା ଦୁଇ ଦେଲେ ଭ୍ରଥ ହାଥେ ।
 ଆପେ ବେହରାନ୍ତି ଗହନ ବନସ୍ତେ ॥
 ଦଶ ବରଷ ଯେ ନାନା ବନେ ଥିଲେ ।
 ଯାଇ ଗୋଦାବରୀ କୂଳରେ ରହିଲେ ॥
 ଦୁଇ ବରଷ ତହିଁ ଶୁଭେକ ନେଲେ ଦିନ ।
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତହିଁ କାଟିଲେ ନାସା ଶର୍ବଣ ॥
 କର ଧୂଷଣ ଯେ ତଉଦ ସହସ୍ର ବଳ ।
 ଯେକାୟେ ସଂପାରିଲେ କଉଶୁଳର ବାଳ ॥
 ଜାଣି ରାବଣ ଅଭିଳା ମାୟା ରୂପେ ।
 ଭିକ୍ଷା ମାଗିଲାକ ସନ୍ଧ୍ୟାସା ସରୂପେ ॥୩୦
 ମାୟା ମୃଗେକ ଦେଖାଇଲା ନବରତ୍ନ
 ମୟେ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ତାୟେ ॥
 ବାଣ ବିନ୍ଧନ୍ତେ କୁରଙ୍ଗୀ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।
 ମରିବାର ବେଳେ ଲକ୍ଷଣକୁ ସୁମରିଲା ॥
 ଜାଣି ସଉମିତ୍ରୀ ଗଲାକ ତତ୍ତ୍ୱି ।
 ସମୟ ଜାଣି ରାବଣ ହରିନେଲା ସତୀ ॥
 ରାମ ବାହୁଡ଼ିଣ ଦେଖିଲେ ଆସି ଘର ।
 ସାତୀ ନ ଦେଖି ସେ ବୁଝିଲେ ବନ ଘୋର ॥
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଭେଟିଲେ ଆସି
 ମୋତେ ।

ମୁହିଁ ହନୁମତ କେଶରୀର ସୁତେ ॥୪୦
 ବାଳାର ଭାଇ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବର ମହାବୀର ।
 ଦୁଖେ ଲୁଚିଥିଲା ସେ ପର୍ବତ କନ୍ଦର ॥
 ତାହାର ଦୁଲେ ରାମ ମୈତ୍ର ହୋଇଲେ ।
 ମୈତ୍ରର ହଳେ ରାମ ବାଳାକି ମାଇଲେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରିୟା ରାଜେ ସୁଗ୍ରୀବ ରାଜା କରି ।
 ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ବଞ୍ଚିଲେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରି ॥
 ଆଠ ଘେନିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଭିଳା ।
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଯାଇ ଦ୍ରବ୍ୟନ ସେ କଲା ॥
 ଚାରି ଦିଗକୁ ରାମ ଦୂତ ବରଗିଲେ ।
 ଯାଅ ବାବୁ ସାତ୍ୟାକୁ ଖୋଜିଆସ
 ବୋଇଲେ ॥୪୦
 ମୁହିଁ ଯାଇ ସାତ୍ୟାକୁ ଲଙ୍କାରେ ଠାବ
 କଲି ।
 ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ମାରି ତାହାର କଟେକ
 ପୋଡ଼ିଲି ॥
 ବାହୁଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାରତା ଦେଲି ଆଣି ।
 ମଣି ଦେଇଥିଲେ ଜଗତ ଜନନୀ ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଜାଣିଲେ ଶକୁନ୍ୟ ।
 ସାହେର କୁଲେ ରହିଲେ ସର୍ବ ସନ୍ଧ୍ୟା ॥
 ସମୋଦ୍ରେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲା ବୀର ନଳ ।
 ବରୁଣ ଦେବତା ଆସି କହିଲା ସକଳ ॥
 ରାବଣର କନେଷ୍ଟ ଭାଇ ବିଭୀଷଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ପାଦେ ଆସି ପଶିଲା ଶରଣ ॥୬୦
 ସିନ୍ଧୁପାରି ହୋଇ ଲଙ୍କା ଗଡ଼କୁ ଗଲୁ ।
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଯାଇଣ ହୋଇଲୁ ॥
 ସେ ଦିନୁ ସମର ହୋଇଲା ବହୁତ ।
 ରାବଣର ତନୟେ ବୀର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ॥
 ନାଗପାଶ ଆଣି ବେଳେକ ବାନ୍ଧିଗଲା ।
 ଗରୁଡ଼ ମହାଦ୍ୱା ଆସି ବେଳେକ ଜାଆଁଇଲା ॥
 ପୁଣି ବହୁଅସ୍ତ୍ର ମାଇଲା ଆର ଘାତି ।
 ଗନ୍ଧକପିବଳ ପକାଇଲା ବିକୋତି ॥
 ସେ ପରସ୍ତାପକୁ ମୁଁ ହେମବନ୍ଧକୁ ଗଲି ।
 ମଉଷୋଧୁ ନେଇ ସୁଷେଣ ହାଥେ
 ଦେଲି ॥୭୦
 ତେଣୁ ବୁଡ଼ିଲେ ରାମ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ।

ପ୍ରାଣ ପାଇଲେ ଯେ ସକଳ ସଜନି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାମେ ରାବଣର ସାନ ।
 ତାହାକୁ ମାଇଲେ ରଣେ ଗଘନାନ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକଳ ଲକ୍ଷଣ ହତ କଲା ।
 ପୁତ୍ର ଶୋକେ ରାବଣ ଶକତି ମାଇଲା ॥
 ରଣେ ପଡ଼ିଲେକ ଶ୍ରୀରାମର ସାନ ଭାଇ ।
 ବହୁ ଶକତିର ଘାତେ ଫୁଟିଲାକ ମହୀ ॥
 ଅସ୍ତ୍ର ଉପାଡ଼ି ରାମ କରନ୍ତି କାରୁଣ ।
 କପିକୁଳର ବଦ୍ୟ ଅଟଇ ସୁଷେଣ ॥୮୦
 ସେ ବୋଇଲା ଭୋ ଦେବ ଚିନ୍ତା ତୁ ନ
 କର ।
 ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ନାମେ ଯେକଳ ଗିରିବର ॥
 ମୃତ୍ୟୁସଞ୍ଜବନୀ ଅଛଇ ଦେବ ତହିଁ ।
 ହନୁମତ ବେଗେ ଘେନି ଆସୁ ଯାଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପମନ୍ତିଲେ ମୋତେ ।
 ବାଟେ ଗୋଡ଼ାଇ ମୋତେ ମାଇଲେ
 ଦଇତେ ॥
 ତହୁଁ ଜିଣିଣ ପର୍ବତେ ହୋଇଲି ।
 ରକ୍ଷା ଗନ୍ଧର୍ବକ ସଙ୍ଗତେ ଯୁଦ୍ଧ କଲି ॥
 ପର୍ବତ ସହିତେ ଉପାଡ଼ି ନେଉଅଛଇଁ ।
 କେତେ ରାତ୍ର ଅଛଇ ବୋଲି ତେଣୁ ମୁଁ
 ପୁଛଇଁ ॥୯୦
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ନ ଜାଆଁ ଶ୍ରୀରାମର
 ଭାଗ ॥
 ବାସି ଘାଆ ହୋଇଲେ ଓଷଧୁ ନ କାଟଇଁ ॥
 ବେଗେ ଯିବି ବୋଲି ନ ଗଲି ସକଳ
 ବାଟେ ।
 ବାହୁଡ଼ିବା ବେଳେ ଆସି ଉଗାଳିଲେ ଦଇତ
 ଆଠେ ॥
 ଅସୁର ସଙ୍ଗାରି ମୁଁ ଯେ କତି ଅଭିଳି ।
 ଯେ ତୋହୋର କିହୁତ ବାଟୁକିରେ
 ମୋହଗଲି ॥
 କେବଣ ମହାତମା ତୁ କହ ମୋତେ ସତ ।
 ନୋହିଲେ ମାରିବିତି ଯେହି ପରବତ ॥
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥ ବୀର ଭୟେ ମନ କଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ମୁଁ ଅଟଇ
 ବୋଇଲା ॥୧୦୦

ଯେହି ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନନ୍ଦାନାମେ ଗ୍ରାମ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଗଲାବିନ୍ଦୁ ମୋହୋର ନାହିଁନା
 ବିଶ୍ରାମ ॥
 କଥେକଥାର ସୁତ ମୁଁ ନ ଜାଣି ବାର
 ମୋତେ ।
 ତୁଥ ନାମ ମୋହୋର ଅଟଇ ଯୁଗତେ ॥
 କଉଶଲ କଥେକଥା ସୁମେତ୍ରା ଭଲେ
 ଛନ୍ତି ।
 ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ପରଜା ସୁଖେଶ ବ୍ରତନ୍ତି ॥
 ରାଘବେ ଗଲାବିନ୍ଦୁ ମୋହୋର ଯତି
 ବେଶ ।
 ଦେଖ ଜଗା ଭାର ରତ୍ନାକ୍ଷ କଷ୍ଟା ବାସ ॥
 ଚଉଦ ବରଷ ହୋଇଲା ନ ଥିଲା ବାରତା ।
 ଯେ ଦୁଃଖ ସେ ଭାଇକି ମୋର ଦେଲୁରେ
 ବିଧାତା ॥୧୦
 ସାତା ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଅସୁରଘରେ ବନ୍ଦୀ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଶକ୍ତିଭେଦ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କାହିଁ ॥
 ଯେହା ଶୁଣିଲି ମୁଁ ଶର୍ବଣ ଦୁଇ ଘେନି ।
 ସବୁ ମନ୍ଦ କଲେ ମୋହୋର ଜନନୀ ॥
 ଯେବେ ହନୁମତ କରିବୁ ବାବୁ କିସ ।
 ଜାଣିଲି ଶ୍ରୀରାମର ତୁ ବହୁତ ବିଶ୍ୱାସ ॥
 ଯାସି ହନୁମତ ଭାଇ ମୋର ବ୍ରତୁ ।
 ଅସୁର ନିଲକ୍ଷଣ ହୋଇଲା ଆମ୍ଭ ଶତ୍ରୁ ॥
 କିପାଇଁ ରଘୁନାଥ କରାଇଲେ ଲାଜ ।
 ଜଗତ ଦହଇ ତାର କିଟିତ ନାରାଜ ॥୧୦
 ରାବଣ ନିଲକ୍ଷଣ ଅସୁର ଛାର କିସ ।
 ହନୁ ବୋଇଲା ଶୁଣ କଥେକଥାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ସାମାନ୍ୟ ନୁହଇ ସେ ଲଙ୍କାର ଅଧିପତି ।
 ଅଠାର ଗଣ୍ଡା କୁମର ତେର ଶତ ନାତି ॥
 ସଂଯେ ଦଶଶିର ଅଟଇ ବିଂଶ ଭୁଜ ।
 ଧନପତି କୋବେର ଯାହାର ଅଗ୍ରଜ ॥
 କନେଷ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ।
 ପୁତ୍ର ମେଘନାଦ ଜଣିଲା ଶତାସାଇଁ ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ଗମଇ ଯାର ରଥ ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ନାତି ସେ ବିଶ୍ୱର୍ଷାସ ସୁତ ॥୧୧
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଲଙ୍କା ସମୋଦ୍ର ଚଉକତି ।

ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଅନେକ ପଦାନ୍ତି ॥
 ସବୁ ଦେବତାୟେ ଖଟନ୍ତି ଯାର ପାଶ ।
 ତିନି କୋଟି ପଟାଶ ଲକ୍ଷ ଯାହାର
 ରାଣହୁଏ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ଯେବା ବଳାଥାର ।
 ମାୟା କୃତ ଛନ୍ଦ ଜାଣଇ ଅପାର ॥
 ଦେବ ଦାନବରେ ନାହିଁ ତାର ମୃତ୍ୟୁ ।
 ଚଉଦ କୋଟି ଅମର ବର ଦେଲା
 କୁଶକେତୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସେ ତାହାର ଦର୍ପ ହରି ପାରଇ ।
 ଆନ କେ ତାହାର ଆଗରେ ରହି ଯୁଦ୍ଧ
 କରଇଁ ॥୧୪
 ତୁ ତାହାକୁ ସାମାନ୍ୟ ବୁଝିଲୁ କି
 କଥେକଥା ॥
 ରଣେ ନଥିଲା ଲୋକ ବଡ଼ ପାଇକ
 ବୋଲାଉଁ ॥
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ଯାର ମକୁଟ ବନ୍ଧା ଯୋଧା ।
 ଯେକକୁ ଆରେକ ପୃଥ୍ୱ କରିପାରନ୍ତି ଶୋଧା ॥
 କିହୁତ ନାରାଜେ ପୃଥ୍ୱ ସାଧୁ ପାରଇଁ ।
 ଆଜକୁ ଚଉଦ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗ ଭୋଗ୍ୟ
 କରଇଁ ॥
 ଯେକକୁ ଯେକ ରାକ୍ଷସ ଅଟନ୍ତି ମହାବୀର ।
 କହିଲେ ନ ସରିଇ ରାବଣ ସମର ॥
 ଯିବି ବେଗ ହୋଇ ନ ପାରଇ ରହିଁ ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ନ ବ୍ରତଇଁ ॥୧୫
 ତୁଥ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣ ହନୁମତ ।
 ଯେ କଥା ନ ଜାଣିମେଟି ଜାନେକାର
 କାନ୍ତ ॥
 ମୁହିଁ ଯେ ତୋତେ ବାବୁଲି ମାଇଲି ନ
 ଜାଣି ।
 କାହାରିହିଁ ଆଗେ ନ କହିବୁ କପିମଣି ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀମାନେ ବୋଲିବେ ମୋତେ ସାନ ।
 ବୋଲିବେ କିସ ଯୋଦ୍ଧା କଥେକଥାର
 ନନ୍ଦନ ॥
 ବାବୁଲି ମାଇଲା ବାନର ନ ମଲା ।
 ରଘୁକୁଳ ବଂଶକୁ କଳଙ୍କ ଲଗାଇଲା ॥

ଧୂକ ବାହୁବଳ ଧୂକ କ୍ଷତ୍ରୀପଣ ।
 କଥେକଥାର ନନ୍ଦନ ଜୀବନ
 ଅକାରଣ ॥୧୬
 ଯେସନେକ ବୋଲି ପାଇବି ମୁଁ ଲାଜ ।
 ତେଣୁ ତିଆରିଇ ତୋତେ ପବନ ଆଦୁକ ॥
 ସତ୍ୟ କରିଥିବୁ ନ କହିବୁ କାହିଁ ।
 କହିଲେ ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ମରିବି ବିଷ ଖାଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣିଲେ ମୋତେ କରିବେ
 ଧୂକାର ।
 ବହୁତ ଧୂକାରିବ ମୋତେ ସୁମିତ୍ରା କୁମର ॥
 ଯଦ୍ୟପି ଅତୁ ତୁ ଶ୍ରୀରାମର ସେବକ ।
 ଯେ ବାବୁଲି ମାଇଲା କଥା ନ ଜାଣିମେଟି
 ଆନ ଲୋକ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମତ କୋପେ ଥରହର ।
 ତୁଥକୁ ବୋଇଲା ତୁ ତାହିଁ ସତ୍ୟ
 କର ॥୧୭
 ମୋତେ ମାଇଲୁ ବୋଲି ନ କହିବୁ କାହିଁ ।
 କହିଲେ ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ମରିବି ବିଷ ଖାଇ ॥
 ବକ୍ତୃତ୍ୱ ଆଶ୍ଚ ଯେ ମୋହୋର କାୟେ ।
 ତୋହୋର କିହୁତ ବାବୁଲିରେ ମୋହ
 ଯାୟେ ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀମାନେ ଶୁଣିକରି କରିବେ ଉପହାସ୍ୟ ।
 ବୋଲିବେ ନିର୍ବଳ ହୋଇଲା ପବନର
 ଶିଷ୍ୟ ॥
 ତୁଥର ବାବୁଲିରେ ମୋହ ହାବେ ଗଲା ।
 କେହ୍ନେ ଧାତା ଯେହାକୁ ସେ ବକ୍ତୁ
 ଅଜକଲା ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ମୋତେ କରାଇବୁ
 ଲାଜ ।
 ଯେ କଥା ଶୁଣି ମରିବାର ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟ ॥୧୮
 ଭୋ ତୁଥ ଯେବେ ତୁ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ।
 ମୋତେ ମାଇଲୁ ବୋଲି ନ କହିବୁ କାହିଁ ॥
 ମହା ମହାବୀରେ ବୁଝିବେ ମୋତେ ସାନ ।
 ଦୁହିଁଙ୍କର ଦୁଇକଥା ନ ଜାଣନ୍ତୁ ଆନ ॥
 ଯେତେ କହି ହନୁ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲା ।
 ରାତ୍ର ଥାଉ ଥାଉ ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା ॥

ରଣ ଭୂମି ଦେଖି ଆକାଶରୁ ଖସି ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଧରି ଶ୍ରୀରାମ ଛନ୍ଦି ବସି ॥
 ସେନା ଯୁଥପତି ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ।
 ଗିରି କପିବଳ ଅତି ଅପ୍ରମାଣ ॥୯୦
 ଚାଟେକ ଚଢ଼େଇ ପ୍ରାୟେ ସମସ୍ତେ
 ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ହନୁମନ୍ତ ଆସିବାକୁ ବାଟ ଯେ ଚାହାନ୍ତି ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଶୁଭିଳା ବାହା ନାଦ ।
 ଜମେବ ବୋଇଲେ ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ପବନ ତନୟେ ।
 ଗଗନୁ ଖସି ଯାଇଁ ଭୂମିରେ ଉଡ଼ା ହୋଇେ ॥
 ଉଡ଼ନ୍ତା ପାରୁଆ ଯେହ୍ନେ ଆକାଶେ
 ଉଡୁଆଇଁ ।
 ପାରୋଇ ଦେଖିଲେ ଯେହ୍ନେ ଆକାଶୁ
 ଖସଇ ॥
 କି ଅବା ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ ରୂପ ହୋଇେ ।
 ତେସନେକ ପଟାନ୍ତର ପବନ
 ତନୟେ ॥୧୦୦
 ଗଙ୍ଗାର ତୁବାଇ ଚଢ଼ଇ ଯେହ୍ନେ ଉଡ଼ି ।
 ମସ୍ୟ ଦେଖି ଯେହ୍ନେ ଗଭୀର ଜଳେ ବୁଡ଼ି ॥
 କି ଅବା ଶାମଳ ଝାଙ୍କିଲା ବକ ଚାହିଁ ।
 ହାଥାଷଣା ଉଇଁ ପଡ଼ିଲାକ ଭୂଇଁ ॥
 ବଜ୍ରବାଣ ପଥର କି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ।
 ସର୍ପ ଦେଖି ଗରୁଡ଼ ଅବା ଧାଡ଼ିଦେଲା ॥
 ଭୟଦେବତା କି ମାଜିଲା ବଜ୍ର ସୂତା ।
 ଗିରି ମର୍କଟେ ଯେକୁ ଆରୋକ ପୁଛାପୁଛି ॥
 ଜମେବ ଜହନ୍ତେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରତେ ଗଲେ ।
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ସମସ୍ତେ
 ପ୍ରଶଂସିଲେ ॥୧୧୦
 ଯେସନେକ ସମୟେ ପବନ କୁମର ।
 ମୁଣ୍ଡେ ଧରିଅଛି ମହତ ଗିରିବର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଜାମୁରେ ହୋଇଲେକ ଉଡ଼ା ।
 ଅନନ୍ତ ଆଗରେ ଯେହ୍ନେ ବସନ୍ତରା ଗୋଲା ॥
 କରପଡ଼ ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ପାବେନୀ ।
 ତୁଷ୍ଟି କରୁଅଛି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚିହ୍ନି ॥
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।

ଅଇଲୁ କି ବାବୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ତୋତେ ନ ଦେଖି ମୋର ଅଧିକ ଜୀବନ ।
 ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ ମୁଁ କରିଅଛି ମନ ॥୧୦
 ମୁହିଁ ସେ ମୁଦୁଶବ ତୁହି ସେ ମଉଷୋଧ ।
 ଯେସନେକ ପ୍ରକାରେ ହୋଇଅଛି ବୁଧୁ ॥
 ଆସ ଆସ ମାରୁତି ବିଷଲ୍ୟକରଣୀ ଆଶ ।
 ଯେଣେ ବ୍ରତବ ମୋର ଅନୁଜ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ମୋର ଦୋଷ ଯେ ନ
 ଧର ।
 ଗଛ ନ ଚିହ୍ନି ଆଣିଲି ଗିରିବର ॥
 ବାଟେ ମୋତେ ବହୁତ ବିଘ୍ନ ଯେ ପଡ଼ିଲା ।
 ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୋତେ ଧର୍ମ ରକ୍ଷା
 କଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଶ୍ୱାସନା କଲେ ।
 ତୋହୋରେ ଯେ କର୍ମ ହୋଅଇ
 ବୋଇଲେ ॥୧୧୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାୟେ ଦୟା ମୋତେ କଲା ।
 ଦୁଃଖକାଳେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ ହୋଇଲା ॥
 ତାହାର ପ୍ରସାଦେ ମୋର ସବୁ ବଡ଼ ପଣ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଜାଆଁଇବେ ଜମେବ ସୁଷେଣ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ମୋତେ ଉଦ୍ଧରି ଧଇଲା ।
 କେଶରୀ ମହାତମା ମୋତେ ଏତେ ଗୁଣ
 କଲା ॥
 ଅଜାଦ କୁମାର ମୋତେ ଉପୁଗାରୀ ଅଟଇଁ ।
 ଯେତେ ସନ୍ୟ ଘେନି ମୋହୋର ପାଦେ
 ଖଟଇ ॥
 ନକର ପ୍ରସାଦେ ଅଇଲି ସିନ୍ଧୁ ପାରି ହୋଇଁ ।
 ସବୁ ବୁଧୁ ପାଇଲି ବିଭୀଷଣର ତହିଁ ॥୧୨୦
 ନୀଳ ସେ ଆଠକୁ ଅଟଇ ସେନାପତି ।
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଫଳେ ମୁଁ ପାଇବି ମହାସୂତା ॥
 ଶଉରୀ ସେନାପତିର ଭରସାୟେ ଅଇଲି ।
 ଶତବାଳି ବୁଧୁରେ ରଣଜୟେ କଲି ॥
 ତାରାକ୍ଷ କହିଲା ମୋତେ ଶତ୍ରୁ ହେବ
 ଭେଦ ।
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷକୁ ଅସୁରକର ବଡ଼ ଖେଦ ॥
 ମହାତ୍ମ ଦୃବିନ୍ଦ ଯେ ନ ଭାଜନ୍ତି ରଣେ ।

ଯେହ୍ନାକୁ ଦେଖି ଦଇତେ ପକାନ୍ତି ଯେଣେ
 ତେଣେ ॥
 ଶତବାଳି ରମଣ ତାଳିମ୍ବ ପାରାସ ।
 ବସନ୍ତ ପବନ କାମୋଦ ସାରାସ ॥୧୩୦
 ସମ୍ପାତି ବିବିଧ ତାରାର ପିଅର ।
 ରୋମା ପିତା କଥା ସବୁହୁଁ ଅଗୋଚର ॥
 ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ କୁହ ଯେ ଚନ୍ଦନ ।
 ଦଧିମୁଖ ପନସ ସୁସୋଦନ କାଳିଞ୍ଜନ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ମୋହୋର ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
 ବାର ମହାବୀର ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ॥
 ମଲ ମହାମଲ ଗିରି କପିବଳ ।
 ଯେହ୍ନାକର ପ୍ରାସାଦେ ମୁଁ କଲି ଗଣଗୋଳ ॥
 ସବୁ ଯଶ ମୋତେ ହନୁମନ୍ତ କଲା ।
 ଛୟାଶୀ ଯୋଜନୁ ମଉଷୋଧୁ ଆଣିଲା ॥୧୬୦
 ଓଲ୍ଲାହ ପବନସୁତ ଥୁଅ ମହାଗିରି ।
 କେତେବେଳ ବାବୁରେ ମୁଣ୍ଡେଥୁବୁ ଧରି ॥
 ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ଅଷ୍ଟସେନାୟେ ଧଇଲେ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଶିରରୁ ପର୍ବତ ଓହ୍ଲାଇଲେ ॥
 ତେଜଂ ଗନ୍ଧକପି ଉଠିଲେ ଗିରିବରେ ।
 ଅଧେକ ପଶିଲା ଗିରି ସମୋଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ॥
 ସୁଷେଣ ମଉଷୋଧୁ ଚିହ୍ନି ଠାବ କଲା ।
 ପଡ଼ୁ ବୁଡ଼ିଯେକ ଛିନାଇ ଆଣିଲା ॥
 ଦୁଇ ହାଥେ ଧରି ମତାଳିଲା ଆଷ୍ଟେ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଛାମୁକୁ ଚଳିଲାକ ଝାଷ୍ଟେ ॥୧୭୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଭାଜକି କୋଳେ ଧରିଛନ୍ତି ।
 ଦୁହିକରି ଶରୀର ଲୁୟେ ଡିଗିଛନ୍ତି ॥
 ମୃଦୁ ସମ୍ପାଦନା ସୁଷେଣ ଘେନିଗଲା ।
 ସଉମିତ୍ରୀ ନାସିକାରେ ରସ ନେଇ ଦେଲା ॥
 ରସ ଚିପୋଡ଼ନ୍ତେ ପବନ ଦେଲା ବାସ ।
 ହୃଦୟ ବୁଜିହୋଇ ଛାଡ଼ିଲେ ବଥା ପ୍ରାସ ॥
 ଗତୁଁ ଶତେଗୁଣେ ହୋଇଲାକ ପ୍ରାଣ ।
 ଆଖି ମଳିଣ ଉଠିଲା ଲକ୍ଷଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କୋଡ଼ରୁ ଉଠି ଉଡ଼ା ହୋଇଁ ।
 ଦ୍ରୋହ କଲି ବୋଲି ଯୋଡ଼ଇ କର
 ଦୁଇଁ ॥୧୮୦
 ପୁଣି ପୁଣି ଆଲିଙ୍ଗନ କରନ୍ତି ଗୋସାଇଁ ।

ଅତି ଗାଡ଼େ ଭିଡ଼ନ୍ତି ହିଆକୁ ହିଆ ଦେଇଁ ॥
ବୋଇଲେ ବାବୁରେ ତୁ ମୋହ

ହୋଇଥିଲୁ ।

ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀର ପ୍ରସାଦେ ଜାଇଁଲୁ ॥
ହନୁମନ୍ତ ମଉଷୋଧି ଆଣିଲା ବହୁତ ଧୂରୁଁ ।
ଆମେ ସମସ୍ତେ ବସି ଶୋକ କରୁଥିଲୁ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ସୁଷେଣକୁ ଚାହିଁ ।
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଜାଇଁଲା ମୋର ଭାଇ ॥
କିସ ଦେଇ ତୋତେ କରିବି ଉପଚାର ।
ଶୁଣି ପଛସୁଆ ଦେଲା ମନ୍ତ୍ରୀବର ॥୯୦
ମସ୍ତକେ ହସ୍ତଦେଇ ବୋଇଲା ଗୋସାଇଁ ।
କିପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ମୋତେ କର ରଘୁସାଇଁ ॥
ତୋହୋର ପୁନେୟ ତୋର ଭାଇ ପ୍ରାଣ

ପାୟେ ।

ହନୁମନ୍ତ ମହାତମା କଲା ଯେ ଉପାୟେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ କହ କିମ୍ପା ଯେହା ।
ସବୁଠାରେ ମୋତେ ହନୁମନ୍ତ ଅଟଇ ସାହା ॥
ରାବଣକୁ ମାରି ଯେବେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବି ।
ପବନ ସୁତକୁ କପାଳ ବଞ୍ଚା ଦେବି ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ରକ୍ଷ କପି ବଳ ।
ପର୍ବତେ ଉଠିଣ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସ୍ବାଦ ଫଳ ॥୧୦୦
ବିଚାରିଲେ ହନୁମନ୍ତ ଯାଇଥିଲା ଆଣି ।
ଅମୃତ ଫଳ ତହିଁ ଖାଇଲା କପିମଣି ॥
ଯେତେବୋଲି ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନ ପର୍ବତେ

ବିହରନ୍ତି ।

ଗଡ଼ୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ବଳମାନ ହୁଅନ୍ତି ॥
କିଳିକିଲା ରାବ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଘନ ଘନ ।
ସୁଷେଣ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ହନୁମାନ ॥
ଯେଦେବ ପର୍ବତ ଯେଥେ କିମ୍ପା ଥିବ ।
ଜାଣିଲେ ପିତାମହ କୋପ ଯେ କରିବ ॥
କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଲା ତ ଯେହା ଘେନିଯାଅ ।
ଯହୁଁ ସେ ଆଣିଲୁ ସେହିଠାରେ ଥୁଅ ॥୧୦
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ପବନ କୁମାର ।
ଶ୍ରୀରାମର ଚରଣେ କଲାକ ନମସ୍କାର ॥
ଯୁଥପତିମାନେ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡେ ଦେଲେ ।
ଶୁଭେ ଆସ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ॥

ତିନି ଘଡ଼ି ରାତି ଥାଉଁ ବୀର ଗଲା ।
ଉତ୍ତରମୁଖ ହୋଇ ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଲା ॥
ରାବଣ ଆଗେ ଯାଇ କହିଲାକ ଚାର ।
ଶୁଣ ଦେବ ରାବଣ ତୁ ପ୍ରତାପ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଶକ୍ତି ମାରି ଅଛନ୍ତି ଗୋସାଇଁ ।
ଯେତେବେଳ ଯାୟେ ସେ ଥିଲା

ମୋହଯାଇଁ ॥୨୦

ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନ ପର୍ବତକୁ ହନୁମନ୍ତ ଗଲା ।
ପର୍ବତ ଶିଖ ଖଣ୍ଡ ଭାଙ୍ଗିଣ ଆଣିଲା ॥
ବିଶଲ୍ୟକରଣୀ ତହିଁ ଖୋଜିଲା ସୁଷେଣ ।
ନାକେ ନାଶଦେଲେ ଉଠିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
ସେହି ପର୍ବତ ହନୁ ନେଉଅଛି ଯେବେ ।
ବାହୁଡ଼ାଇ ନେଇ ଥୋଇ ଆସିବ

ସେହିଠାବେ ॥

ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୋପେ ଥରହର ।
ପୁଣି ରାଜିଲା ଦଶ ସହସ୍ର ଅସୁର ॥
ବୋଇଲା ଯେକ୍ଷଣି ବେଗ ହୋଇଯାଅ ।
ହନୁମନ୍ତ ଯାଉଅଛି ବେଗେଣ

ଗୋଡ଼ାଅ ॥୩୦

ପର୍ବତ ଗୋଟାଏ ଅଛି ମୁଣ୍ଡେ ଧରି ।
କେମନ୍ତେ ଯୁଦ୍ଧିବ ସେ ଶାଳଶିଳ ଧରି ॥
ଛାଡ଼ି ନୁଆରିବ ଯେମନ୍ତ ବେଳେ ମାର ।
ମଉଷୋଧି ସହିତେ ପର୍ବତ ଜୁର କର ॥
ଶୁଣି ଦଇତ ବଳ ଅତିବେଗେ ଧାଇଁଲେ ।
ହନୁକୁ ଦଶ ସହସ୍ର ଯୋଜନେ ଭେଟ

ପାଇଲେ ॥

ଗଦା ଛେଲ ଚକ୍ର ପରିଘ ମାଇଲେ ।
ଯେକ ଲାଖ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ବେଢ଼ିଲେ ॥
ତାଙ୍କ ଦିଅନ୍ତିରେ କାହିଁରେ ଆଜ ଯିବୁ ।
ଯେକା ହୋଇ ଆମ୍ଭ ହାଥରେ ପ୍ରାଣ

ଦେବୁ ॥୪୦

ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ମାଇଲେ
ଶହସ୍ରମାନ ।
ମାରୁତି ବୋଇଲା ଯେ ରାବଣର ସନ୍ଧ୍ୟା ॥
ଭଲା ତରକିଣ ଅଛଇ ବଳ ପେଷୁ ।
ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ରାଜାମାନେ
ପଳାଇଲେ ଦେଶୁ ॥

ଦେବକୁ ଜିଣିଲା ଯେହି ବୁଦ୍ଧିବଳେ ।
ରାମକୁ ହାରିଲା ବିପାକ କର୍ମଫଳେ ॥
ସାମାନ୍ୟ ଛନ୍ଦକି ବୋଲିବା ଯେହାର ବୁଧୁ ।
ଯେତେ ବାଗେଣ ସେ ତିନିପୁର ସାଧୁ ॥
ଯେକା ଜଣକୁ ମୋତେ ପେଷିଲା ତିନି

ଥାଠ ।

ନିମିଷକେ ସଜନି ଆସନ୍ତି ଯେତେ
ବାଟ ॥୫୦

ଯେତେ ବୋଲିଣ ସେ ଲାଞ୍ଜି ବେଢ଼ାଇଲା ।
ଦୃଢ଼ କରି ଦୁଇହାଥେ ପର୍ବତ ଧଇଲା ॥
ପାଦପାତେଣ ମାଇଲା ଦତ୍ୟବଳ ।
ଲାଞ୍ଜେ ଗୁଡ଼ିଆଇଲା ଦଇତ ଅଚାର୍ଯ୍ୟଳ ॥
ଯେକର ଉପରେ ନେଇ ଆନେକ

କବାଡ଼ି ।

ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଦଇତେ ସମୋଦ୍ର ମଧ୍ୟେ ବୁଡ଼ି ॥
ଯେବଣ ଦତ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଲାଞ୍ଜେଣ ବାନ୍ଧିଥିଲା ।
ସୁନାସୁତା ପୋୟେଲା ପ୍ରାୟେକ ଦିଶିଲା ॥
ତାହାନ୍ତ ଓଝାଲି ପକାଇଲା ସିନ୍ଧୁ ଜଳେ ।
ଲାଳାଗତି କରି ଚଳିଲା ଅନ୍ତରାଳେ ॥୬୦
ଯେତେ ଅସୁର ତହୁଁ ଉବୁରିଣ ଗଲେ ।
ରାବଣ ଆଗରେ ସେ ସକଳ କହିଲେ ॥
ଭୋ ଦେବ ଦଶଗ୍ରୀବ ତୋର ଯେତେ ସନ୍ଧ୍ୟା
ଗଲେ ।

ହନୁମନ୍ତ ହାଥେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରାଣ ଦେଲେ ॥
ମୁଣ୍ଡେ ପର୍ବତ ଧରି ପାଦେ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
ଲାଞ୍ଜେ ବାନ୍ଧିଣ ସମୋଦ୍ରେ ବୁଡ଼ାଇଲା ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା ସଫାରି ଗଲା ଗଗନେ ବିକ୍ରମି ।
ଧର୍ମେ ପଳାଇଣ ଅଛନ୍ତି ହାଦେ ସ୍ବାମୀ ॥
ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ରାଜା ଅଧୀର ବିରସ ।
ବୋଇଲା ଧାତା ମୋତେ କଲା ତୁଳ

କଷ ॥୭୦

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପବନ ତନୟେ ।
ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନ ପର୍ବତେ ଘଡ଼ିକେ ଯାଇ
ହୋୟେ ॥
ଯେବଣ ଠାବୁ ଆଣିଲା ମଉଷୋଧି ଗିରି ।
ସେହି ଠାବରେ ଥୋଇଲା ପୂର୍ବବିଧି କରି ॥

ଯୋଜେନ ମେଲାଇ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ।
 ରାତ୍ର ପାହୁ ପାହୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ହୋଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ କଳାକ ନମସ୍କାର ।
 ବୋଇଲା ବାଟେ ମୋତେ ବେଢ଼ିଲେ
 ଅସୁର ॥
 ତୁମର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ଗିପୁବଳ ନାଶ କଲି ।
 ସେ ଯାହାର ଥାନେ ଗିରିବର ଥୋଇଣ
 ଅଇଲି ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 ଗନ୍ଧ କପିବଳ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଗୋ ଭଗବତୀ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିକି ଅଇଲେ ଦାଶରଥ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ ଦେବ ନଦୀକୁଳେ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଣ ଗଲେ ରାମ ଆଲେ ॥
 ଫଳମୂଳ ଭୋଜନ କଲେକ ଯିବ ରାତି ।
 ସେନା ମୁଥପତି ସଜନି ପ୍ରଭୃତି ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିରାଷେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୋଜନ କଲେ ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ମିଳିଣ ଖାଇଲେ ॥୯୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଚୋବନ କରିଣ ବସିଲେ ।
 ଗୁଆଫଳ କଷା ଅର୍ଥେ ଖାଇଲେ ॥
 କୃଷ୍ଣାଜିନ ଛାଇରେ ବସିଲେ ଗୋସାଇଁ ।
 ସଜନି ବେଢ଼ିଣ ଚଉପାଶେ ରହି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟ ରସ ।
 ପାର୍ବତୀ ପଚାରିଲେ ସଦାଶିବଙ୍କର ପାଶ ॥
 ଭୋ ଦେବ କଥାୟେ ପଚାରିବି କହିବା
 ଯେବେ ସତ ।
 ହନୁମତ ଗଲା ଯେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପରବତ ॥
 ରାବଣ ବ୍ରହ୍ମକ୍ଷକତି ମାରିବାର ସମୟେ ।
 ରବିର ତେର ଘଡ଼ିୟେ ତୋର ଲିତା
 ହୋୟେ ॥୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ କରତେଣ ରବି ଗଲା
 ଅସ୍ତ୍ର ।
 ମେରୁ ଉହାଡ଼ ହୁଅନ୍ତେ ନ ଦିଶିଲା ଦିନକର
 ନାଥ ॥
 ଶକତି ଉପାଡ଼ନ୍ତେ ରାତ୍ର ପହଡ଼େକ ।
 କାମ୍ବର ଶ୍ରୀରାମକୁ ତିଆରି କହିବାକ ॥

ହନୁ ଗଲାବେଳେ ଦେବ ପ୍ରହର ଯେ
 ରାତି ।
 କାଳନେମି ଦତ୍ୟକୁ ମାଇଲା ମାଗୁଡ଼ି ॥
 ଗନ୍ଧନଦୀରେ ପଣି ମାଇଲା କୁମ୍ଭାରିଣୀ ।
 ତଟେ ପକାଇ ତାକୁ ଚିରିଲା କପିମଣି ॥
 ତହୁଁ ସେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତକୁ ଗଲା ।
 ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ
 କଲା ॥୧୦
 ଭାଜିଲେକ ଗନ୍ଧର୍ବେ ହତଶସ୍ତ୍ର ହୋଇ ।
 ଅଇଲାକ ହନୁ ଗିରିବର ମୁଣ୍ଡାଇ ॥
 ଆସନ୍ତେ ହନୁକୁ ଅସୁରେ ଦେଖିଲେକ
 ବାଟେ ।
 ଆଗେ ଓଗାଳିଣ ଯୁଦ୍ଧ କଲେକ ଦର୍ପିଷ୍ଠେ ॥
 ତାକୁ ମାରି ହନୁ ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ଆସଇ ।
 ଦକ୍ଷିଣକୁ ମୁଖକରି ସେହି ଚଳିଯାଇ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶରେ ନନ୍ଦାଗ୍ରାମର ନିକଟେ ।
 ତହିଁ ପରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ପବନର ଚାଟେ ॥
 ଦେଖିଣ ଗୁପ୍ତବୀର ବାହୁଲି ମାଇଲା ।
 ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ହନୁ ତୁମ୍ଭରେ ପଡ଼ିଲା ॥୨୦
 ଭରତ ତାହାକୁ ପୁଣି ପଚାରିଲା କଥା ।
 ହନୁମତ କହିଲାକ ସକଳ ବାରତା ॥
 ଯେ କଥା ମୋତେ ଦେବ ଲାଗିଲା
 ସନ୍ଦେହ ।
 ଯେହା ମୋତେ ବିଚାରି କୃତ୍ରିବାସ କହ ॥
 ଈଶ୍ବର ବୋଇଲେ ଶୁଣି ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ।
 ଯେଥୁର ସନ୍ଦେଶ ତୋତେ କହଇ ବିଶେଷି ॥
 ଯେହି ତ୍ରେତାଯୁଗେ ବଇତୁଣୀ ବୋଲି
 ନଗ୍ନେ ।
 ସେ ନଗ୍ନ ଅଟଇ ଜୟୋଦ୍ଧାପର ମାର୍ଗେ ॥
 ସେ ନଗ୍ନେ ସାମବେଦୀ ବିଷ୍ଣୁ ଦାସ ବୋଲି
 ବ୍ରାହ୍ମଣେକ ॥୩୦
 ଗିଣ୍ଡା ମାଗି ବିଭା ହୋଇଲା ବ୍ରାହ୍ମଣାକ ॥
 କେତେହେଁକ ଦିନେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ
 ହୋଇଲା ଯୁବତୀ ।
 ଭାଦ୍ରବ ମାସେ ଅର୍ଜ୍ଜବାର ଯୋକାଦକ୍ଷୀ ତିଥି ॥
 ବଇଧୂତି ନାମେ ଯୋଗ ଅମାବଲ ରାତି ।

ଯେମନ୍ତ ଦିନେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ହୋଇଲା
 ରଜବତୀ ॥
 ଯେ ପାପ ଦୋଷକୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭାଲୁଥାଇଁ ।
 ଗିରସ୍ତ ଗିରସ୍ତାଣୀ ମନରେ ତାପ ପାଇ ॥
 ଯେମନ୍ତେ କେତେହେଁକ ଦିନ ତହିଁ ଗଲା ।
 ପଣ୍ଡିତର ମୁଖେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗଣାଇଲା ॥
 ଯେମନ୍ତେ ବିପାକ ପାଇଲା ବେନି ଦୋଷ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବିଷ୍ଣୁ ପିଣ୍ଡା ମନରେ ବିରସ ॥୪୦
 ଯେକାନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମନେ ମନେ ଭାଲି ।
 ଯେକଦିନେ ବଳକାରେ ଘରଣାକି
 ମନବଳି ॥
 ସେଦିନ ରଜବତୀ ହୋଇଥିଲା ଅବଳା ।
 ମୂର୍ଖ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତାକୁ ବଳେ ରମଣ କଲା ॥
 ତତ୍ର ଦୋଷେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଲାକ କଷି ।
 ସମୟେକ ବସିଲା ସେ ଅସମୟେ ସୃଷ୍ଟି ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବିଚାରଇ ଯେ ମୋହୋର ଗିରସ୍ତ ।
 କେମନ୍ତେ ବଳିବ ମୋର ଛାଡ଼ିବାକୁ ଚିତ୍ତ ॥
 ନିଜ ପ୍ରତି ତାହାକୁ ଆଇ ସେବା କରି ।
 ଯେମନ୍ତେ ତାହାକୁ ପାଳିଲା ବରଷ
 ଚାରି ॥୫୦
 ଆନ ପୁରୁଷକୁ ଚିତ୍ତ ନ ବଳଇ ତାହାରି ।
 ମନ ଚିତ୍ତ ପ୍ରକୃତି ଏକ କରି ॥
 ଦିନୁଦିନ ସୁସ୍ଥ କରି ତାହାକୁ ଦିଅଇ ଅନ୍ନ ।
 ଗନ୍ଧ ତନ୍ଦନ ଚତୁସମ ବୋଳଇ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
 ଯେମନ୍ତ କେତେହେଁକ ଦିନ ବସିଗଲା ।
 ଦୃବଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମହୋପାୟେ ବସିଥିଲା ॥
 ସେ ନଗ୍ନକୁ ନଟକାରୀମାନେ ଯେ ଗଲେ ।
 ରାଜାର ସନ୍ଧ୍ୟେ ସେହୁ ନୃତ୍ୟ କଲେ ॥
 ନାଟ ଦେଖି ବେଶ୍ୟାଙ୍କର ଦୃବଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଚିତ୍ତ ବଳିଲା ତାକୁ ଯେ କରିବ
 ବିତୁମ୍ଭଣ ॥୬୦
 ଯେମନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରକୁ ହାଦେ ଗଲା ।
 ଅନ୍ନ ଗୁଞ୍ଜ ବୋଲି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲା ॥
 ପଣ୍ଡା ବୋଇଲା ମୋର ଦେହରେ ସୁସ୍ଥ
 ନାହିଁ ।
 ବ୍ୟାଧି ଥିଲେ କିଗୋ ଅନ୍ନକି ଗୁରୁକ ॥

ନ କହି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶୋଭଲା ନିଜ ପ୍ରାଣେ ।
 ପଡ଼ିଭକ୍ତା ନାରୀ ପଚାରେ ବହନେ ॥
 ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲା ମୋତେ ବେଶ୍ୟାୟେ
 ମୋହ କଲେ ।
 ଅକାରଣ କଥାରେ ମୋତେ ସେ ଛନ୍ଦିଲେ ॥
 ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଆଗେ ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା ।
 ତାହାର ମନ୍ଦିରକୁ ନଗଲେ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିବି
 ବୋଇଲା ॥୭୦
 ଶୁଣିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବୋଇଲା ଉତ୍ତର ।
 ଯେ କଥା ଭୋ ସ୍ବାମୀ ଅଟଇ ନିକର ॥
 ଅବୋଧ ବାମା ସେ ବୋଧୁବି କେମନ୍ତେ ।
 ସେବା କରିବି ସେ ବୋଧ ହୋଇବେ
 ଯେମନ୍ତେ ॥
 ଯେବେତୁ ଭୋଜନ କର ବାବୁ ଦେବ
 ସ୍ବାମୀ ।
 ଅବଶ୍ୟ ତୋତେ ସେଠାକୁ ଯିବି ହାଦେ
 ଘେନି ॥
 ଯେତେ କହି ତାହାକୁ ଭୁଂକାଇଲା ଅନ୍ନ ।
 ଦିନା କେତେ ଅନ୍ତରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କଲା
 ଗମନ ॥
 ନିତିପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଅଗଣା ଖରକଜଂ ।
 ଚନ୍ଦନ ପିଟିକା ମାରି କୁପୁର ନିଉଡ଼ଙ୍ଗ ॥୮୦
 ତାହା ସାରି ଆସି କରଇ ପ୍ରାହ୍ମାନ ।
 ସ୍ବାମୀ ସେବା ସାରି କରଇ ରକ୍ଷନ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ସେବା କଲା କେତେହେଁକ
 ଦିନ ।
 ବେଶ୍ୟାୟେ ବସି ଯେ ଭାଲନ୍ତି ମନେ
 ମନେ ॥
 କେବଣ ଆକାର ଯେ ଅଟଇ ବିପ୍ରନାରୀ ।
 କେ ଆସି ରାତ୍ର ଆଉଁ କରି ଏସନେକ
 କୃତ୍ୟ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ପ୍ରତିଦିନେ ଚଳଇ ବିପ୍ରନାରୀ ।
 ଦିନେକ ଜଣି ବସି ଯେକଇ ଚତୁରୀ ॥
 ପଥରେ ଚନ୍ଦନ ଛେଡ଼ା ପକାଇବାର
 ବେଳେ ।
 ସେ ବେଶ୍ୟାମାନେ ଧଇଲେ ଯାଇ
 ବଳେ ॥୯୦

କେ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଯେ କାହାର ତୁମ୍ଭେ
 ଅବଳା ।
 କିମ୍ବା ତୁମ୍ଭେ ସେବା କର ଗୋ ଚଞ୍ଚଳା ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବୋଇଲା ମୋର ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟେ
 ସେବା ।
 ତୁମ୍ଭେ ସତ୍ୟ କର ମୋତେ କାରଣ କରିବ ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ତୁମ୍ଭେ ଗଲ ଆମ୍ଭର
 ଭୁବନକୁ ।
 ମୋହୋର ସ୍ବାମୀ ଅପାରଣ ଦେଖିଲା ତୁମ୍ଭକୁ ॥
 କି ଦ୍ରବ୍ୟ ଦେବି ତୁମ୍ଭକୁ କିଏ ଅପୂରବ ।
 ଯେ ଘେନି ସେବା କରଇ ତୁମ୍ଭକୁ ସ୍ବାମୀ
 ଦାନଦେବ ॥
 ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ମୋର ବ୍ରତିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଶୁଣି ବେଶ୍ୟାମାନେ ବୋଇଲେ ତାହାକୁ
 ଆଣ ॥୧୦୦
 ଯେ ତୋହୋର ସେବା ଶୁଣିବୁ କେମନ୍ତେ ।
 ସ୍ବାମୀ ଯେବେ ଜାତଂବେ ଯେଠାକୁ
 ଆସନ୍ତେ ॥
 ସତ୍ୟ କରଇ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଘରକୁ ଅଇଲା ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଭୁଞ୍ଜାଇ ବାରବେଶ କଲା ॥
 ଶୁଣ ପାର୍ବତୀ ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ।
 ସେହିଦିନ ଅଗ୍ନିକାର ମହରଷି ନଗ୍ର ସାମା ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସାରି ମନ ବନ୍ଦିଲାକ ମହରଷି ।
 ଝିଞ୍ଜିକା ଗୋଟିକୁ ଶୁଳ ଦେଲେ ଯେ
 ଅଦୋଷୀ ॥
 ଯେମନ୍ତେଣ ବିଧାତା ତାକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।
 ଯେହି ଜନ୍ମେ ଜୀବନ୍ତେ ଶୁଳେ ବସିବୁ
 ବୋଇଲା ॥୧୦
 ଦଇବର ମାୟା ଗୋ ଆନ କେ
 କରିପାରିବ ।
 ରଷି ଲୟେ କରି ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ ସାଧୁବ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ସେ ନଗ୍ରେ ଚଞ୍ଚର ଚୋରି
 କଲେ ।
 ନଗ୍ରେ ପଶି ଅନ୍ତେଶ୍ବରୁ ବୋରାଇଲେ ॥
 କଟେକ ବାହାରେ ନେଇ ବାଣିଲେକ
 ସୁନା ।
 ଦେଖିଲେ ମଉନେ ବସିଛି ବ୍ରହ୍ମମୁନ୍ୟା ॥
 ତାହାର ଛାମୁରେ ରତ୍ନଝରି ଥୋଙ୍ଗଂ ।
 ବୋଇଲେ ଯେହାକୁ ଦେଲେ ନ କହିବ
 କାହିଁ ॥
 ଯେମନ୍ତ ବିଚାରି ଦେଲେ ତାକୁ ଝରି ।
 ଦିବସେ ରାଜ୍ୟରେ ପଡ଼ିଲା ହୁରିକୁରି ॥୨୦
 ଚୋର ଖୋଜା କରି ଦୋସାଧୁକୁ ହକାରି ।
 ନଗ୍ର ବାହାରେ ଦେଖିଲେ ରଷି ଆଗେ ଝରି ॥
 ଦେଖିଲେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ସେ ଅଟଇ ଭଣ୍ଡାରର ।
 ଧରି ନେଇ ଚୋର କଲେ ରାଜାଙ୍କ ଛାମୁର ॥
 ଦେଖି ଦୋସାଧୁକୁ ରାଜା ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲା ।
 ଜୀବନ୍ତା ଯେହାକୁ ଶୁଳ ଦିଅରେ ବୋଇଲା ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ଧାତାର ଶାପ୍ୟ ଯେ ପଡ଼ିଲା ।
 ଅଗ୍ନିକାର ରଷି ବାଟେ ଶୁଳ ଯେ ବସିଲା ॥
 ସେହି ଦିନ ହାଦେ ରଜନୀର ମଥେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଘେନି ଚଳଇ ସ୍ବାମୀର କାର୍ଯ୍ୟ
 ଶଧେ ॥୩୦
 ଯେମନ୍ତେ ଯାଉ ଯାଉ ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧାରେ ।
 ରଷିକର ଶୁଳ ଝୁଞ୍ଚିଲା ଗୋଡ଼ରେ ॥
 ରଷି ବୋଇଲେ ଯେ କଷେ କେ ଚାଲିଲା ।
 ପୁରୁଷ ହୋଇଲେ ଶିର ଛେଦ ହୁଅ
 ବୋଇଲା ॥
 ଯୁବତୀ ହୋଇଲେ ତାହାର ନାସା ଛେଦ
 ହଉ ।
 ମୋହୋର ଶାପ୍ୟ ତାକୁ ଗଢ଼ିଣ ନୟାଉ ॥
 ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ସ୍ତମ୍ଭାଭୂତ ହୋଇଲା ରହି ।
 ଦଶଦିଗକୁ ଯେ ଚାହାନ୍ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ॥
 ମୁହିଁ ଯେବେ ସତୀ ପରିଭକ୍ତା ନାରୀ ।
 ରାତ୍ର ନପାହୁ ବୋଇଲାକ ପ୍ରିରୀ ॥୪୦
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ମରିବେ ଯେବେ ସ୍ବାମୀ ।
 ଯେହିମତି ଆଉ ନପାହୁ ରୟଣୀ ॥
 ଯେମନ୍ତେଣ ରାତ୍ର ବଢ଼ିଣ ପୁଣ ଗଲା ।
 ସାତ ରାତ୍ର ଯେକ ରାତ୍ରେକ ଭୋଗ କଲା ॥
 ସେହିଦିନ ହନୁମତ ଗଲା ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଦନ
 ପର୍ବତ ।
 ମଉଷୋଧୁ ଆଣିଲା ପବନର ସୁତ ॥

ତୁ ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଶୁଣିଥିବେ ସହି ।
 ଯେଥର ପାଇଁ ରାତ୍ର ବିଳମ୍ବ ଯେ ହୋଇଁ ॥
 ପାର୍ବତୀ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦେବ ହର ।
 ଯେଥୁ କେବଣ କୃତ କଲା ଖଣ୍ଡିଆ
 ଦ୍ଵିଜବର ॥୫୦
 କହିବା ଦେବ କଥା ବିସ୍ତାର ଯେ କରି ।
 ପତିଭକ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀ କଥା କହିଲେ ନସରି ॥
 ଇଶ୍ଵର ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗୋ ଗଉରା ।
 ଯହୁଁ ସେ ରଜନୀ ବହୁତ ହୋଇଲା ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ ଆକୃତ ଯେ ମରନ୍ତି ଜନପ୍ରଜା ।
 ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦେବତା ହୋଇଲେ ଅପୂଜା ॥
 ଯେସନେକେ ବିଷ୍ଣୁକୁ ଜଣାଇଲେ ଯାଜାଁ ।
 ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ସେ ସତୀର ବୋଲି
 ଆନ ନେହି ॥
 ରକ୍ଷିକର କଥା ତ ଅଟଇ ଅମେଷଣ ।
 ଯେ ଦୁଇ କଥା ଅଟଇ ବଡ଼ାଇ କଷଣ ॥୬୦
 ଆଗ୍ୟାଁ ହୋଇଲା ତାହାକୁ ଆଣ ପୁଷ୍ପ
 ବିବାନେ ବସାଇଁ ॥
 ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କି ଘେନି ଆସ ଯାଇ ॥
 ଆଗ୍ୟାଁ ହୋଇଲା ନବତନ ହୋଇଲା
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 କୋଷ୍ଠ ଦେହ ଛାଡ଼ି ଦିଶିଲା ମକରକେତନ ॥
 ଆଗ୍ୟାଁ ହୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ବେନିଜନେ
 ଯାଅ ।
 ଅନେକ ପୁଷ୍ପ ସମ୍ପଦେ ପୂଜା ପାଅ ॥
 ସେ ରକ୍ଷି ଆସିବେ ବଳକୁଣ୍ଡପୁର ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ସାଙ୍ଗେ ସେ ବସିବେ ଆସ୍ଥାନର ॥
 କଳିଯୁଗରେ ତୁମର କାରନ୍ତି ରହିଥାଇ ।
 ପତିଭକ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀକଥା ଯୁଗେ ଯୁଗେ
 ରହୁ ॥୭୦
 ଶୁଣ ଗୋ ଗଉରା ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣର କଥା ।
 ଯେକେ ରକ୍ଷା ହୋଇଲେ ସେ ପାତେକୀ
 ତିନିଗୋଟା ॥
 ଝିଣ୍ଡିକା ଗୋଟି ଯେ ଶୁଳରେ ବସିଥିଲା ।
 ନାରାୟଣ ଆଗ୍ୟାଁରେ ସେ ଲିଙ୍ଗେକ
 ହୋଇଲା ॥

କଳିଯୁଗେ ନାମ ଝିଣ୍ଡିକେଶ୍ଵର ବୋଲି ।
 ନରେ ପୂଜିଲେ ନାରାୟଣ ତୋଳି ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ମୟୋଦରୀ ନାଥ ।
 କର୍ପୁର ତାୟୋଳ ଘେନିଲା ନିଜ ହସ୍ତ ॥
 ଥୁଳଜଙ୍ଘ କୁମରକୁ ରାଜଣ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲା ।
 ଶକତି ଭେଦକୁ ହାଦେ ଲକ୍ଷଣ ଜାଇଁଲା ॥
 ପାରୁ ଯେବେ ବାବୁ ରିପୁବଳ ନାଶ ।
 ସରିଯେ ମଲେ ବାବୁ ତୋତେ ଅଛି ଆଶ ॥
 ଘେନ ଗୁଆ ପାନ ମାର ରିକ୍ଷ କପି ।
 ଶୁଣିଣ ଥୁଳଜଙ୍ଘ ବୋଇଲାକ କୋପି ॥
 ସାନ ବୋଲିଣ ନ ପେଷୁ ତାତ ମୋତେ ।
 ଯେବେ ଅକ୍ଷେପ ରାଜ୍ୟ ଦେବି ତୋତେ ॥
 ଯେତେବୋଲି ବୀର ଘେନିଲା ଗୁଆପାନ ।
 ନଗରୁ ବାହାର ହୋଇଲା ଚଢ଼ିଲା
 ଦିବ୍ୟଯାନ ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗବଳ ଘେନିଣ ସେ ଗଲା ।
 ଅନେକ ସମ୍ପଦେ ସେ ରଥରେ ବିଜେ
 କଲା ॥୯୦
 ସାଙ୍ଗେଣ ସିଂହ ଅସୁର ସେ ଯାଇଁ ।
 ଜଠର ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ଅଇଲେ ଦୁଇ ଭାଇ ॥
 ଭଲୁକ ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ମାହାକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ପାଦାନ୍ତି ଅପାର ॥
 ପାତ୍ର ସେନାପତି ବାହାର ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।
 ଜୋଇ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ବଜାନ୍ତି ॥
 ଭଦ୍ରଞ୍ଚ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ।
 ତରେ ଅରହର କମ୍ପଜ ବସୁମତୀ ॥
 ସୁରଗଣେ ସ୍ଵର୍ଗେ ବିଚାରନ୍ତି ବସି ।
 ରାଗେ ଥୁଳଜଙ୍ଘ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆସି ॥୧୦୦
 ମହାଘୋର ସାଂଗ୍ରାମ ହୋଇବ ବହୁତ ।
 ପିତାର ଅଭିମାନେ ସମରକୁ ଆଗତ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାର କରନ୍ତି ଦେବାସୁର ।
 ଭରର ଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେ ସଜନି ହୋଇଲେ
 ବାହାର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଛନ୍ତି ରହି ।
 ନାଳ ସେନାପତି ପଠିଆଇଲା କହି ॥
 ଗୋଦେବ ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡରେ ଯୁଦ୍ଧ
 ହୋଏଁ ।

ଆପଣେ ସେନାପତି ଅଟଇ ଲଙ୍କରାୟେ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଦିଶିଲାକ ଆଠ ।
 ବିଚାଷେଣ ପଚାରିନ୍ତି ଦଶରଥର ଚାଟ ॥୧୦
 ଲଙ୍କାରୁ ସନ୍ୟା ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 କି ଅବା ଆପଣେ ଅଇଲା ଦଶଶିର ॥
 ଅପ୍ରମିତ ସଜନ ତ ଆସୁଛନ୍ତି ମାଡ଼ି ।
 ଆଗିଆଣି ବଳ ପଳାଇଲେ ଠଣା ଛାଡ଼ି ॥
 ଯାଅ ନଳନୀଳ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ।
 ଦୟା ନକରି ବାବୁ ମାର ଅସୁରତ ॥
 ଶୁଣିଣ ଆଗସରି ହୋଇଲେ ଚାରି
 ସେନାପତି ।
 ସଜନି ସହିତେ ଧାଇଁଲେ ଉଗ୍ରପୁତି ॥
 ତରୁଣିକ ଧରି ଦେଲେ କିଳିକିଳା ରାବ ।
 ପର୍ବତ ଉପରେ ଦେଖନ୍ତି ରାଘବ ॥୨୦
 ରଣରୁମ୍ଭି ମଧ୍ୟେ ଯେ ଦୁଇବଳ ଭେଟ ।
 ବାଜିଲା ଅନର୍ଥ ଦୁଇବଳ ଆଠ ॥
 ରଣଝଣ ଶବଦ ପଥର ପରିତାଳ ।
 ତରୁଣିକ ଶକତି ମୁଷଳ ଭାଲ ଶୁଳ ॥
 ପିଟାପିଟି ଧରାଧରି ମରାମରି ହୁଅନ୍ତି ।
 ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହୋଇଣ ଯେଣେତେଣେ ପଡ଼ନ୍ତି ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ନ ଗୁଞ୍ଚନ୍ତି ପୟେ ।
 ମାର ମାର ତାକ ତାକନ୍ତି ଅତି କୋହେ ॥
 ଅସ୍ର ଶିଳା ବୁକ୍ଷ ବାଜିଣ ପ୍ରାଣ ହାରି ।
 କେହୁ ଭୂମିରେ ମୋହ ଯାଇ ପଡ଼ି ॥୩୦
 ରକତ ନଦୀ ବହଇ ତରପାଶ ।
 ଅପୂର୍ବ ସମର ହୋୟେ ଘଡ଼ି ଦଶ ॥
 ରିକ୍ଷ କପିବଳ ମାଇଲେ ବେଡ଼ ପାରୁ ।
 ଭାଜିଲେ ଅସୁର ବଳ ହନୁମତକୁ ଦେଖି
 ଦୃଷ୍ଟ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ନଳନୀଳ ପଶିଲେ ଆସି ରଣେ ।
 ତେଡ଼େ ଅସୁର ବଳ ପଳାଇଲେ କେଣେ ॥
 ଥୁଳଜଙ୍ଘରେ ଶରଣ ପଶିଲେ ବଳ ଯାଇଁ ।
 ଦେଖି ରାବଣ ସୁତ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ ॥
 କିମ୍ପାରେ ପଳାଅ ଯେ ମୋହୋର ଆନ୍ତେ ।
 ରିକ୍ଷ କପି ଆଜ ଯିବେକି ଜୀବନ୍ତେ ॥୪୦
 ଦେଖ ଦେଖ ବୋଲି ଧୁଆଇଁଲେକ ରଥ ।

ପିଠି ରକ୍ଷା କରିଅଛନ୍ତି ଅନେକ ଦଇତ ॥
 ଉଲୁକ ମୋକ୍ଷ କର୍ଣ୍ଣ ମାହାକର୍ଣ୍ଣ ତୁଲେ ।
 ବୀର ଜଠର ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ଧାଞ୍ଜଲେ ॥
 ସିଂହ ଅସୁର ସହିତେ ଶତ୍ରୁରଥୀ ।
 ଚାଳିଶି ସହସ୍ର ଅଶ୍ବ ଅହିତୁତେକ ହସ୍ତୀ ॥
 ପୟେକାର ସଜନି ଗଣି ତ କି ପାରି ।
 ରଥୀ ମହାରଥୀ ଧାଞ୍ଜଲେ ଆଗ ସରି ॥
 ମାର ମାର ଶବଦ ବାଜଇ ଅବିଚ୍ଛିନେ ।
 କି ଅବା ମୋଘମାନେ ରହନ୍ତି ଗଗନେ ॥୫୦
 ଗିକ୍ଷ କପି ବଳେ ପଶିଲେକ ଝାସି ।
 ଦୁଇ ବଳ ସମର କଲେ ମିଶାମିଶି ॥
 ଥୁଳଜୟ ନାରାଜ ପଡ଼ଇ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
 ଯେକଇ ବାଣକେ ଲକ୍ଷେ କପି ହାଣି ॥
 ସାତ ରଥୀ ଯେକମନେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ଶ୍ରାବଣ ବରଣା ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷିଲେ ॥
 ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟିଲେ କପିବଳ ।
 ଦେଖିଣ ଧାଞ୍ଜଳା ଅଙ୍ଗଦ ନଳନୀଳ ॥
 ହନୁମତକୁ ଘେନି ହୋଇଲେ ଜଣ ଚାରି ।
 ଥୁଳଜୟ ଉଗାଳିଲେ ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ॥୬୦
 ଦେଖି ରାବଣ ସୁତ ଯେକ ନାରାଜେ
 ମାଜଲା ।
 ଚାରିକରି ତରୁ ହେଲେଣ ବିନାଶିଲା ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ନାମେ ଯେବଣ ସେ ବୀର ।
 ଅଙ୍ଗଦର ସଙ୍ଗେ କଲାକ ସମର ॥
 ଥୁଳଜୟ ସଙ୍ଗେ ନୀଳ ହୋଇଲେ
 ଭେଟାଭେଟି ।
 ଜଠୋର ହନୁମତ ହୋଇଲେ ଭେଟାଭେଟି ॥
 ମହାକର୍ଣ୍ଣ ରହିଲା ନଳ ସେନାପତି ଆଗେ ।
 ଉଲୁକ ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ଧାଞ୍ଜଲେ ଦୁହେଁ
 ରାଗେ ॥
 ସିଂହ ଅସୁର ସହିତେ ତିନିଜଣ ।
 ସଜନି ଭିତରେ ଯେ କଲେ ମହାରଣ ॥୭୦
 ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ନାମେ ଯେବଣ ଅସୁର ।
 ଅଙ୍ଗଦ ଉପରେ ମାଜଲା ମୁଦୁଗର ॥
 ମୁଣ୍ଡେ ବାଜନ୍ତେ ବାଳାର ତନୟେ ମୋହେ
 ଗଲା ।

ପୁଣି ତେତନା ପାଇ ସେ ବିଧାୟେ ମାଜଲା ॥
 ରହୁବରେ ଉଠି ମାଜଲା ବଜ୍ରମୁଠି ।
 ହୃଦେ ବାଜି ଦଇତ ପଡ଼ିଲା ମହା ଲୋଟି ॥
 ସଚେତ ହୋଇଣ ପୁଣି ବିଧାୟେ ମାଜଲା ।
 ବାଳାର ତନୟେ ତା ଫେରାଇଣ ଗଲା ॥
 ଦୁହେଁ ଜଡ଼ବନ୍ଧେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଯାନ୍ତି ।
 ଯେକ ତନୁ ଧରି ବାରିତ ନୁହନ୍ତି ॥୮୦
 ରହୁବରୁ ଆସି ପଡ଼ିଲେ ଦୁହେଁ ତଳେ ।
 ଉପରେ ଦଇତ ତଳେ ବାଳାର ଦୁଲାଳେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦର ତଞ୍ଚି ମାଡ଼ିଲା ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ।
 ବିକଳେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ଇ ବାଳାସୁତ ॥
 ଆଶୁ ଭିଡ଼ି ଦେଇ ପେଟକୁ ଖୁଦିଲା ।
 ଚାଟୋଇ ନ ପାରି ଦଇତ ତଳରେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଧାଞ୍ଜଳା ଅଙ୍ଗଦ ବସିଲା ତାର ବୁକୁ ।
 କୋପେଣ ମୁଥେ ଯେ ମାଜଲା ମୁଣ୍ଡକୁ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ମୁଣ୍ଡ ହୋଇଲା ବେନି ଫାଳ ।
 ମଣ୍ଡକୁ ରୁଧିର ବହଇ ଖଳ ଖଳ ॥୯୦
 ପଡ଼ିଲାକ ରାକ୍ଷାସ ଗଲା ତାହାର ପ୍ରାଣ ।
 ଜଠର ହନୁମତର ହୋଇଲା ମହାରଣ ॥
 ପବନ ତନୟେ ମାଜଲା ମୁଦୁଗର ।
 ନାରାଜେ ଛେଦିଲା ବଦନ ତାହା ଦୂରେଦୂର ॥
 ଦେଖି ହନୁମତ ପର୍ବତେକ ମାରି ।
 ଜଠର ରହୁବର ଉପରେ କଟାଡ଼ି ॥
 ଚାରି ଅଶ୍ବ ରଥ ଦଇତ ସହିତେ ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଦଇତ ପଡ଼ିଲା ଭୂମିଗତେ ॥
 ମାହାକର୍ଣ୍ଣ ନୀଳ ସମର କଲେ ବେନି ।
 ନୀଳ ସେନାପତି ପିଟିଲା ବୃକ୍ଷ
 ଘେନି ॥୧୦୦
 କିଞ୍ଚିତ ନାରାଜେ ଦଇତ ନିବାରି ।
 କୋପେ ମହାବୀର ପର୍ବତେକ ମାରି ॥
 ପରିଘ ଘେନି ତାହା ଛେଦିଲା ମାହାକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଦେଖି ଧାଞ୍ଜଲେ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମାନ ॥
 ବିଧା ମାରି ଅଙ୍ଗଦ ମାରିଲା ଅଶ୍ବ ଚାରି ।
 ସାରଥୀକି ମାଜଲା ପବନ ମହାବଳୀ ॥
 ମାହାକର୍ଣ୍ଣକୁ ବୀର ମାଜଲା ବାଳ ଧରି ।
 ତାହାରି ଖଡ଼ଗ ଧରି ହାଣିଲା କୋପ କରି ॥

ବେକ ସକଳୁଁ ଛିଡ଼ିଗଲା ବୁକୁଅଧ ।
 ତାହାର ହସ୍ତ ଗୋଟାଏ ରହିଅଛି କନ୍ଧ ॥୧୦
 ଅନ୍ଧ ବାହାର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ପିଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
 ନୀଳ ହସ୍ତରେ ଅଛଇ ଦଇତର ମୁଣ୍ଡ ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜେ ଖଡ଼ଗ ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ଭୂମିରେ ମହାକର୍ଣ୍ଣ ଶିର କାଟି ପକାଇଲା ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ସହିତେ ବୀର ତିନି ।
 ସିଂହ ଅସୁର ଉଲୁକ ମାରନ୍ତି ସଜନି ॥
 ଆବର ଅଛଇ ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ଦଇତ ।
 ଗିକ୍ଷ କପିବଳ ମାରନ୍ତି ଅପ୍ରମିତ ॥
 ଦେଖି ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ତିନି ବୀର ।
 ଦଇତକୁ ପିଟିଲେ ସେ ଘେନିଣ
 ତରୁଣିକ ॥୨୦
 ଧାଞ୍ଜଳା ବାଳାସୁତ ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ରଥେ ।
 ବୃକ୍ଷେକ ପିଟିଲା ପୁଣି ମାଜଲା ପର୍ବତେ ॥
 ଜାଣିଣ ଅସୁର ରହୁବର ଛାଡ଼ିଗଲା ।
 ହନୁମତକୁ ଦେଖି ଶକତି ମାଜଲା ॥
 ପବନତନୟର ବୁକୁରେ ଶର ବାଜି ।
 ନୀଳ ଧାଞ୍ଜଳା ହୋଇଣ ବଜାରାଗୀ ॥
 ଯେବଣ ଶହସ୍ର କରେ ଧରିଥିଲା ।
 ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣକୁ ସେ ପେଲିଣ ମାଜଲା ॥
 ଫେରାଇ ଦଇତ ତଳେ ଗଲା ଗଳି ।
 ହନୁମତ ଧଇଲା ଶକତି ଉଗାଳି ॥୩୦
 ଅଙ୍ଗଦ ସହିତେ ବେଢ଼ିଲେ ତିନିବୀର ।
 ମଧ୍ୟେ ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ବିକ୍ଷଇ ତାମ୍ବଶର ॥
 ନୀଳ ଧନୁ ତାର ଖଡ଼ଗେ କାଟି
 ପକାଇଲା । ୪୦
 ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜ ତାର ଅଙ୍ଗଦ ଧଇଲା ॥
 ହନୁମତ ତାର ଧଇଲା ବାମକର ।
 ଚରଣ ତାର ଧରିଅଛି ବାଳାର କୁମର ॥
 ଚାରି ତାଇ ଧରି ଦୁଲାଳେଲେ ଚାରି ଘାନ୍ତି ।
 ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ରୁଧିର କଲା ବାନ୍ତି ॥
 ହାଥନ୍ତ ଛାଡ଼ିଣ ଗୋଡ଼ନ୍ତ ଉଛୁଡ଼ିଲେ ।
 ହକାହକି କରି ଚିରି ପକାଇଲେ ॥
 ଦୁହେଁ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଖେନିଣ କୋପେ
 ଧାମନ୍ତି ।

ସିଂହନାଦ ସନିଧେ ଯାଉଣ ମିଳନ୍ତି ॥
 ମୃତୁଶବ ବାଜିଲା ସିଂହର ରହୁବର ।
 ପଳାଇଲା ରାକ୍ଷସ ପବନହୁଁ ଖର ॥
 ଗୋଡ଼ାଇଣ ନାଳ ମାଜଲା ଖଡ଼ଗ ଘେନି ।
 କଟି ଭାଗଠାରୁ ପକାଇଲେ ଛିନି ॥
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ସେ ଅସୁର ସିଂହବାର ।
 ଭଲୁକ ନାମେ ଅଛି ଯେକଜ ଅସୁର ॥
 ତାହାକୁ ତିନିବୀରେ ବେଢ଼ିଲେକ ଯାକ ॥
 ଦେଖି ଦଇତ ନାରାଜ ବିଷିଲା କୋପ
 ବହି ॥୫୦
 ନଳ ହାଥୁଁ ଖଡ଼ଗ ପକାଇଲା କାଟି ।
 ହନୁମତକୁ ଯେ ବଳୁଣିଲେ ପିଠି ॥
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ଭୁଷଣୀ ମାଜଲା କୋପଭରେ ।
 ପାଞ୍ଚବାଣ ମାଜଲା ନାଳର ଉପରେ ॥
 ସହିକରି ତାହା ଉଠିଲେ ରଥେ ଯାକ ॥
 ଭଞ୍ଜି ଶହସ୍ର ପକାଇଲେ ଭୁଞ୍ଜ ॥
 ଦୁଇ ହାଥ ଧରି ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ।
 ବାଳ ଧରି ନଳ ମାରିଲା ଦୁରିତ ॥
 ଦଇତ କେଶ ଧରି ପକାଇଲା ତୋଳି ।
 ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ସହିତେ ପଡ଼ିଲେ
 ମହାଆଳି ॥୬୦
 ଦେଖି ଦେବତାୟେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ଯେ କର୍ମ ଆନରେ ନୁହଇ ବୋଇଲେ ॥
 ଦଇତ ସହିତେ ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ତିନି ଜଣ ।
 ତୋଳି ପକାଇଲା ସାମାନ୍ୟ କି ପ୍ରାଣ ॥
 ଧନ୍ୟ ତୁ ବନ୍ଧ ଅଟୁ କପିବଳା ।
 ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ସମୋଦ୍ରେ ପଥର
 କଲୁ ଭେଳା ॥
 ଯେସନେକ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଦେବଗଣ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯୁଦ୍ଧର କଥା ଶୁଣ ॥
 ଭଲୁକ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାକ ॥
 ହନୁମତ ଅଙ୍ଗଦ ସହିତେ ମୋହ
 ଯାକ ॥୭୦
 ଦେଖି ନଳବାର ମନେ କଲା ଖଞ୍ଜ ।
 ମନେ ବିଚାରିଲା ହୋଇଲା ରସଭଞ୍ଜ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଉଠିଲେ
 ତିନିବୀରେ ।

ଦଇତକୁ ଉଗାଳିଲେ ପବନହୁଁ ଖରେ ॥
 ପଛେଣ ଅଙ୍ଗଦ ମାଜଲା ନେଇ ଲାତେ ।
 ଆଗକୁ ପଡ଼ୁ ବୋଲି ପେଲିଦେଲା
 ହନୁମତେ ॥
 ପୁଣି ତାରାସୁର ବିଧାୟେକ ମାରି ।
 ହନୁମତ ତାପୋଡ଼େ ମାଜଲା ମନଭରି ॥
 ମୃଧୁନା ପାଟି ଭଲୁକ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।
 ଥୁଳକଫ ତାହାକ ରଣ ଦେଖୁଥିଲା ॥୮୦
 ନାଳ ଯେ ଉଗାଳିଥିଲା ତାକୁ ରଣେ ।
 ଭାଜିଲା କପିବାର ବିଷମ ତାଷ ବାଣେ ॥
 ହନୁମତକର ଶାଠିୟେ ଅଙ୍ଗଦକର ଶୋକ ।
 ପାଞ୍ଚବାଣେ ମୋହଗଲା ହାଦେ ନାଳ ॥
 ରିକ୍ଷକପି ବଳ କିଟିତେ ବିନାଶକ ॥
 ହୁକାଂରିଣ ବୀର କୋପେଣ ବିନ୍ଧକ ॥
 ପଳାଇଲେ ସଜନି ବିଷମ ଘାତ ପାକ ॥
 ରହ ରହ ବୋଇଲେ ନ ରହନ୍ତି କେହି ॥
 ଅସୁରେ ପିଠିପାଜ ଗୋଡ଼ାଇଣ ମାରନ୍ତି ।
 ଯେକା ଥୁଳକଫ ପକାଇଲା ମନୁ ॥ ୯୦
 ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ଉଗାଳିଲେ ।
 ଅସୁର ଶହସ୍ର କରନ୍ତେ ପଛଗୁଞ୍ଜା ଦେଲେ ॥
 ସଜନି ସମ୍ଭାଳି ହେଲୁ ହେଲୁ ଯାନ୍ତି ।
 ନାରାଜକ ତେଜ ସହି ନପାରନ୍ତି ॥
 ଦଇତ ରହୁବର ଚଳଇ ଘନ ଘନ ।
 ଭାଜିଣ ପଳାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ୟ ॥
 ସୁବଳୟା ପରିଧନ୍ତେ ବଳ ନେଲା ଖେଦି ।
 ଯେକା ନାରାଜକେ ଲକ୍ଷେ କପି ଛେଦି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଭାଜିଲା ମୋର
 ବଳ ।
 ପଳାଇ ଅଇଲେ ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ
 ନାଳ ॥୧୦୦
 ଧାଅଁ ସୁଗ୍ରୀବର ଧାଅଁ ବିଭାଷେଣ ।
 କି ଅବା ଆପଣେ ଅଇଲା ରାବଣ ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଆପଣେ ସଜ ହୁଅନ୍ତି ।
 ତ୍ରୋଣ କଷିଣ କୋଦଣେ ଗୁଣ ଦିଅନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ସୁଷେଣ ଶତବଳ ।
 ଜମ୍ବେବ ସାରାସ ପାରାସ ସକଳ ॥

ତାଳିମ୍ବ କଞ୍ଚଣ ତନ୍ଦନ ସୁସୋଦନ ।
 ତାରାକ୍ଷ ଶତବାଳି ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 ରିକ୍ଷକ କାଳିଞ୍ଜନ ବିବିଧ ମହାହୁ ।
 ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ କାମୋଦ ମହାହୁ ॥୧୦
 ଦଶକାଳବୃଦ୍ଧ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
 ତରୁଶିଳ ଘେନି ଧାକ୍ତାଲେ ଉଗ୍ରମୁତି ॥
 ତାରାର ପିଅର ସୁଗ୍ରୀବରର ଶଶୁର ।
 ରମଣ କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ବୀର ॥
 ବଳିମୁଖ ପନଶିଳ ତରୁଶିଳ ଧରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସହିତେ ଧାକ୍ତାଲେ କୋପକରି ॥
 ଭାଜିଲାବ ବଳ ପର୍ବତେ ଯାକ ଉଠି ।
 ନଳନାଳ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁ ଦେଇଛନ୍ତି ପିଠି ॥
 ଥୁଳକଫ ନାରାଜ ବିଷଇ ଘନ ଘନ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ଉଠଇ ତାର ଯାନ ॥୨୦
 ଆଗେ ଉଗାଳିଲେ ପଟିଶି ଯୁଥପତି ।
 ଅଷ୍ଟସେନା ଆଗରେ ହୋଇଛନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
 ରିକ୍ଷ କପିବଳ ଭିତରେ ପେଲି ପଶଇ ।
 ତରୁଶିଳ ପଡ଼ନ୍ତେ କିନ୍ତୁତେ ବିନାଶକ ॥
 ହନୁମତ ଅଙ୍ଗଦ ଭାଜି ପଳାଇଥିଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ପାଲଟି ଧାକ୍ତାଲେ ॥
 ନଳ ନାଳ ସହିତେ ଯୁଥ ସେନାପତି ।
 ଉଗାଳିଲେ ନ ରହଇ ବିଶର୍ବାର ନାତି ॥
 ମୁଷଳ ଶକତି ବିବିଧ ବଳୁବାଣ ।
 ଗଦା ଛେଳ ତକ୍ତ କୋଡ଼ ଗରୁ ଟାଣ ॥୩୦
 ଭୂଷଣୀ ମୁଦୁଗର ଘେନି କରବାଳ ।
 ଅବିଶ୍ରାମେ ପେଷଇ ରାବଣ ଦୁଲାଳ ॥
 ତେଡ଼େ ସୈନ୍ୟ ଗୋଟା ବିମୁଖ ପାଇଲା ।
 ପର୍ବତ ଉପରେ ଆଣି ରହୁବର କଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଲୋଡ଼ଇ ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।
 ଦେଖି ଉଗାଳିଲେ ରଘୁକୁଳ ସାକ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବିଭାଷେଣ ବିନ୍ଧନ୍ତି ନାରାଜ ।
 ଦେଖି ବିଚାରଇ ରାବଣ ତନୁଜ ॥
 ଯେ ସେ ଯତିଆ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ଶସ୍ତ୍ର ମାଜଲେ
 ଅବିକ୍ଷଣ ॥୪୦
 ତିନିକରି ଶହସ୍ର ଯେ ଛେଦଇ ଯେକାକଣ ।

ଘଡ଼ିରେ ପରିଯତେ ହୋଇଲା ମହାରଣ ॥
 ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ମାଜଲା ତାସବାଣ ।
 ଧୂରୁ ନିବାରିଲା ତାହା ରାବଣ ନନ୍ଦନ ॥
 ଗଦାୟେକ ଧରି ବିଭୀଷଣ ମାରି ।
 ଦଇତ ଛେଦିଲା ତାହା ବାବଲ ବାଣ ଧରି ॥
 କୋପେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଗ୍ନିବାଣ କଲେ ।
 ରଥ ସହିତେ ଦତ୍ୟକୁ ଦହି ପକାଇଲେ ॥
 ପଡ଼ିଲା ଥୁଳକଫ ଭାଜିଲେ ଦତ୍ୟବଳ ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ରାକ୍ଷସକୁ ମାରନ୍ତି ତରୁଣିଳ ॥୫୦
 ଥୋକାୟେକ ମଲେ ଥୋକାୟେକ ଉକୁରିଣ
 ଗଲେ ।
 ନିଜ ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ପକାଇ ପଶିଲେ ॥
 ଗଡ଼ଦ୍ବାରୁ ବାନରେ ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ।
 ପୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୋଇଲା ଆଛାଦିଲା ରାତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ରାଘବେ ପଚାରିଲେ ॥
 ବାବୁ ଦଇତରେ ଅଇଲା ଯେତେ ଧୂର ।
 ଚାଅ ଟେକିଲା ଆଣି ପର୍ବତ ଉପର ॥
 କିସ ଯେହାର ନାମ କାହାର ଯେ ସୁତ ।
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି
 ହସ୍ତ ॥୨୦
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ।
 ଯେ ଥୁଳକଫକୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ॥
 ରାବଣର ତନୟେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଭ୍ରାତ ।
 ମାଜକା ଅଜା ଯେହାର ରକତ ବୀର୍ଯ୍ୟ
 ଦଇତ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସମାନେ ଅଟଇ ଧନୁର୍ଧର ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଶହସ୍ର ସମାନେ ଅଟଇ ଯେହାର
 ଯେକୁୟେକ ଶର ॥
 ଦେବ ଦାନବରେ ନୋହଇ ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ତାହାକୁ ସଫାରିଲେ ଦଶରଥଙ୍କର ଶିଷ ॥
 ଯେହାକୁ ରାବଣର ଅନେକ ଆଶ ଥିଲା ।
 ସମସ୍ତେ ମଲେ ବୋଲି ଏହାକୁ
 ବଚାରିଲା ॥୨୦
 ଯହୁଁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଡ଼ିଲା ମହାରଣେ ।
 ଭାଜି ଥୁଳକଫକୁ ପେଷିଲା ରାବଣେ ॥

ତୁ ତାହାକୁ କିହୁତ ନାରାଜେ କଲୁ ନାଶ ।
 ଆଜ ସରିଲା ଦେବ ଦଇତଙ୍କର ସାହସ ॥
 ଯେକାମାତ୍ର ରାବଣ ଅଛଇ ବୀର ହୋଇଁ ।
 ଆଉମାନଙ୍କୁ ହାଦେ ମୋହାର ଗଣନା
 ନାହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହସ ହସ ।
 ନିଦ୍ରାରେ ଅଶକତ କଉଶୁଲାର ଶିଷ ॥
 କୃଷାଜିନ ଛାଲେ ପହୁଡ଼ିଲେକ ଯାଇଁ ।
 ଧନୁଶର ଧରି ଜଗଇ ଉର୍ମିଳାର
 ସାଇଁ ॥୮୦
 ନୀଳ ଆଗିଆଣି ହନୁ ରଖଇ ପଖା ।
 ବାଜଣା ବଜାଇ ବିଭୀଷଣ ବୁଲଇ
 ଯେକା ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ଜଗଇ ସିଂହଦ୍ବାର ।
 ସର୍ବଦା ଆଗିଆଣି ବାଳାର କୁମର ॥
 ତାହାଣ ପାଖକଇ ଜମେବ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯାୟେ ।
 ସେନା ଯୁଥପତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟେଣ ଶୋୟେ ॥
 ରିକ୍ଷ କପିବଳ ନିଦ୍ରାରେ ଅଚେତନ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହୋ ବିଧାନ ॥
 ଥୁଳକଫ ଯହୁଁ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିଲା ।
 ରାବଣ ଛାମୁରେ ଚାର ବାରତା ନେଇ
 ଦେଲା ॥୯୦
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଅସୁରକୁଳସାଇଁ ।
 ଥୁଳକଫ ରଣେ ପଡ଼ିଲା ଗୋସାଇଁ ॥
 ଉଲୁକ ମୋକ୍ଷକର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ର ମଲେ ।
 ସିଂହଅସୁର ଜଠର କ୍ଷୟେ ଗଲେ ॥
 ମହାକର୍ଣ୍ଣ ସହିତେ ପଡ଼ିଲେ ସାତବୀରେ ।
 ରଥ ଗଜ ସନ୍ୟ ଅନେକ ଅସୁରେ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବର ଉଡ଼ିଲା ସାହାସ ।
 କାଳସର୍ପ ଯେହେଁ ଛାଡ଼ଇ ନିଶ୍ବାସ ॥
 କ୍ଷଣେ ପରିଯତେ ମଉନେ ରହିଲା ।
 ଆସ୍ଥାନରୁ ଉଠି ଅନ୍ତେଶ୍ବରକୁ ଗଲା ॥୧୦୦
 ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ଯେ ଯାହାର ଗଲେ ।
 ରାଣୀ ମହାଦେଈ ଦୁଶନ ଆସି କଲେ ॥
 ବିଦ୍ବୟେ ଚିତ୍ତେ ରାୟେ ହୋଇଲା
 ଅବକାଶ ।

ମହୋଦରା ରାଣାକି ହକାରିଲା ପାଶ ॥
 ତୋଟାପୁର ଜଗତାରେ ମୁକୁତା ମଣ୍ଡୋପ ।
 ମହାଦେଈ ନେଇ ବସିଲା ଅସୁର ନୃପ ॥
 ଲୋକନ୍ତ କଡ଼ାଇ ଯେକାନ୍ତେ ଭାଲେଣି ।
 ପାଟ ମହାଦେଈକି କହଇ ବିଂଶପାଣି ॥
 ବୋଇଲା ସଖିରେ କରିବା ଯେବେ କିସ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ମୋ ବଂଶ କଲେ ନାଶ ॥୧୦
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେ ପଡ଼ିଲା ମୋର ଭାଇ ।
 ଯେକା ଘୋର ରଡ଼ିକେ ଜଗତ ପାରଇଁ
 ଦହିଁ ॥
 ତପୁସାର ନାରାଜେ ଅନେକ ବୀର ମଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସହିତେ ସମସ୍ତ ନାଶ ଗଲା ॥
 ମହାରାବଣ ନାମେ ପଡ଼ିଲା ମୋର ନାତି ।
 ଯାହାର ମୁଣ୍ଡ ଦେଖିଲେ ଡରଇ ଶତାପତି ॥
 ଅକ୍ଷୟେ କୁମାର ଜୟୋମାଳି ମଲା ।
 ପୁତ୍ର ବହୁବର୍ଣ୍ଣ ସକଳ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
 ଅଜୟେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ବାନରେ ବିଧିସିଲେ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତ କ୍ଷୟେ ଗଲେ ॥୨୦
 ଅଠର ଗଣ୍ଡା କୁମାର ତେର ଶତ ନାତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ହୋଇଲେ ନିପାତି ॥
 ଭାଇ ବିଭୀଷଣ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
 ଶତ୍ରୁର ତହିଁ ଭେଦଦତ୍ତ କହିଲା ॥
 ଜାନେକୀ ହୋଇଲା ମୋତେ ଗଳିତ କୁଷ୍ଠ
 ବ୍ୟାଧି ।
 ଅକାରଣେ ନାଶଗଲା ମୋର ଯେତେକ
 ସଂଜ୍ଞ ॥
 ଥୁଳକଫ ପୁତ୍ରକୁ ମୋର ପେଷିଲି ଅତି
 ନିସତେ ।
 ସେହି ପଡ଼ିଲା ଶ୍ରୀରାମର ଶରାଘାତେ ॥
 ଯେବେ ବୁଧୁ ମୁହିଁ କରିବଇଁ କିସ ।
 ଅନ୍ଧାର ଦିଶିଲା ମୋତେ ସଂସାର
 ଦଶଦିଶ ॥୩୦
 ଯେକ କଥାୟେକ ବିଚାରିଅଛି ମନେ ।
 କ୍ଷତ୍ରୀସମ ମୋତେ ନାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ର ଭୁବନେ ॥
 କାଲି ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳ ଘେନିଣ ଯିବି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ରିକ୍ଷ କପି ମାରିବି ॥

ମାରି ନ ପାରିଲେ ଝାସିବନଂ ରଣେ ।
 ନିସତ ହୋଇଲେ ଆଉ ପଳାଇବି କେଣେ ॥
 ଭାଇବନ୍ଧୁ ସୁତ ସମସ୍ତେ ହେଂ ମଲେ ।
 ଦେବତାମାନେ ଭାଳି ଯେହାଟିକି କଲେ ॥
 ଯେବେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାରଇ କାଲି ମାରି ।
 ପୁଣି ଭୋଗ୍ୟ କରିବି ରତ୍ନମୟେ ପୁରା ॥୪୦
 ନୋହିଲେ ସାକ୍ଷୀଦେ ଅକ୍ଷୟେ ସ୍ୱର୍ଗ ପାଇବି ।
 ବିଷ୍ଣୁ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଯାଇଣ ବସିବି ॥
 ପୂର୍ବେ ମୋତେ ନାରାୟଣ ଅଛନ୍ତି ଯାହା
 କହି ।
 ସେ କଥା ପାଶୋରିଥିଲି ଚିତୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୁହିଁ ॥
 ଯେବଣ କାଳେ ମୁହିଁ ପାତାଳକୁ ଗଲି ।
 ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହାରା ପୁରୋକ ଦେଖିଲି ॥
 ମାୟା ଭୁବନେ ଯେ ଜନପଦ ନାହିଁ ।
 ମଧ୍ୟରେ ଯେକିଏ ମଣ୍ଡପେକ ଅଛି ତହିଁ ॥
 ଯୋଗବଳେ ମୋତେ ପୁରୋକ ହୋଇଲାକ
 ଦୃଶ୍ୟ ।
 ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଣ ଗଲି ତହିଁର ପାଶ ॥୪୦
 ଅପୂର୍ବ ପୁର ଭିତରେ ଯାଇଣ ପଶି ।
 ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ ବେନି ଜନେ ଛନ୍ତି ବସି ॥
 ରୂପେଣ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ଆନ ଜଣ ।
 ଅସୁର କିନ୍ତୁର ନୁହନ୍ତି ଭାର୍ଜନ ॥
 ପଶା ଖେଳନ୍ତି ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇଁ ।
 ତାହାକର ସନ୍ନିଧେ ମୁଁ ପଚାରିଲି ଯାଇଁ ॥
 କେ ତୁମ୍ଭେ କାହିଁର କିସ ତୁମ୍ଭର ନାମ ।
 ଯେଥୁର ପୁର ନାମ ଅତିହିଁ ଉପାମ ॥
 ସେହି ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ଅବୁ
 ଦେବଦେବୀ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନ ଲୋକେ ଆମ୍ଭର ପାଦ
 ସେବି ॥୨୦
 ପୂର୍ବେ ହାନକରୁ ହୋଇ ଜନ୍ମିଥିଲୁ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ନାରାଜେ ବେନି ଖଣ୍ଡ ହୋଇଲୁ ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ଯେ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ ।
 ଅସୁରବଳ ଯହୁଁ ପ୍ରବଳ ହୋଇଲେ ॥
 ଦନ୍ତଦାନେବ ବୋଲିଣ ଭାଇ ବେନି ।
 ରମଣୀ ରସକେଳି ସେ ସୁରନାରୀ ଘେନି ॥

ତେଣୁ ଭଗବାନ ସାରଙ୍ଗ ଧନ୍ୱଧରି ।
 ଦନ୍ତକ ଦାନେବକୁ ପକାଇଲେ ମାରି ॥
 ପ୍ରଥମ ଅସୁ ଯେ ବିକ୍ଷିବାର କାଳେ ।
 ଭୂମିକି କାଣ୍ଡେକ ମାଇଲେ
 ଅବହେଳେ ॥୨୦
 ଆମ୍ଭେ ତହିଁର ମଧ୍ୟରେ ଲତା ହୋଇଥିଲୁ ।
 ନାରାଜ ବାଜନ୍ତେ ବେନି ଖଣ୍ଡ ହୋଇଲୁ ॥
 ଭୂମିଲତା ସ୍ୱରୂପ ଛାଡ଼ିଲୁ ତତକ୍ଷଣେ ।
 ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ ହୋଇଲୁ ବେନିଜନେ ॥
 ଜେଷ୍ଠ ଖଣ୍ଡ ପୁରୁଷ କନେଷ୍ଠ ଖଣ୍ଡ ଶ୍ରୀରା ।
 ଜାଆଁନାଡ଼ ଗୋଟି ଯେସନେକ ରୂପ ଧରି ॥
 ଶ୍ରୀହରି ନାରାଜେ ହୋଇଲୁ ଆମ୍ଭେ ହତ ।
 ଦେବଦେବୀ ବୋଲି ପୁଲକ୍ଷି ଜଗତ ॥
 ଯେସନେକ କହିଲେ ମୋତେ ଯହୁଁ ।
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ବସିଲି କ୍ଷଣେ ତହୁଁ ॥୮୦
 ପଶା ଖେଳନ୍ତେ ତାହାକର କାଠି ଗଡ଼ିଗଲା ।
 ରତ୍ନ ମଣ୍ଡୋପ ତଳେଣ ପଡ଼ିଲା ॥
 ମୋତେ ବୋଇଲେ ହୋ ଆଣ ପଶାକାଠି ।
 ତାହାକର ବୋଲନ୍ତେ ମୁଁ ତଳକୁ ଗଲି ଭଠି ॥
 ହାଥ ବଢ଼ାଇଣ ଆଣିତ ମନ କଲି ।
 କୋଡ଼ିକ୍ଷେ ଭୁଜରେ ମୁଁ ତୋଳି ନ ପାରିଲି ॥
 ଲାଜ ପାଇଣ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ।
 ଦେଖି ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ କରତାଳି ମାରି ହସି ॥
 ପୁଣି ସେହି ମଣ୍ଡୋପେ ବସିଣ ମୁହିଁ ଥିଲି ।
 କେ ପୁଣି ଆଣଇ ଜାଣିମି ବୋଇଲି ॥୯୦
 ଗର୍ଭବାସ ଯୁବତୀ ପାଣିକି ଯାଇଥିଲା ।
 କାଣ୍ଡେ ନୀରକୁମ୍ଭ ଘେନି ବାହୁଡ଼ିଲା ॥
 ମଣ୍ଡୋପ ତଳ ବାଟେ ଆସଇ ସୁଦେବୀ ।
 ଧାରେ ଧାରେ ଚଳଇ ସେ ଗର୍ଭବାସ
 ନାରୀ ॥
 ତାହାକୁ ବୋଇଲେ ଗୋ ଦିଅ ପଶାକାଠି ।
 ଶୁଣି ଅମ୍ଭାଭୂତେ ରହିଲା ବିମୋକ୍ଷୀ ॥
 ନଈ ନପାରି କାଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡେ କୁମ୍ଭ ।
 ସ୍ୱଭାବେ ଗର୍ଭବାସ ଚତୁର୍ଦ୍ଦି ଗର୍ଭ ॥
 ବୋଲ ନ ଭାଙ୍ଗିଣ ବେଗେ ସେ ରହିଲା ।
 ଦକ୍ଷିଣ ପାଦ ଅଗ୍ରାକ୍ଷରେ ପଶାକାଠି
 ଧଇଲା ॥୧୦୦

ବଡ଼ ଅଗ୍ରାକ୍ଷି ସନ୍ଧିରେ ଆଣି ତୋଳି ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜେ ତୋଳି ପିଙ୍ଗିଦେଲାକ ବାଳା ॥
 ମଣ୍ଡୋପେ ପଡ଼ିଲା ଆସି ତାହାକରି ପାଶେ ।
 ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷେ ପଶା ଖେଳନ୍ତି ହରଷେ ॥
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ହୋ ଯାଉଅଛି ହାକ ।
 ରତ୍ନମାନେ ତୁମ୍ଭର ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଦେଖ ॥
 ପୁଣି ସେ ପୁରୁଷ ମୋତେ ବୋଇଲାକ
 ବାହିଁ ।
 ବିଶ୍ୱର୍ଷର ନୟନ ତୁ ଅବୁ ଲକ୍ଷ୍ୟପାଞ୍ଚ ॥
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ତୁମ୍ଭେ ଜାଣିଲ କେମନ୍ତ ।
 ସେ ଯେ ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ବୁଝିଲୁ
 ଯେମନ୍ତ ॥୧୦
 ବିଷ୍ଣୁ ଭଗତ ନୋହିଲେ ଯେ ନ ବିଶଇ
 ପୁର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଯେ ଅଟଇ ଦୁରୁଦୁର ॥
 ତୁ ଯହୁଁ ନିଶକେ ପଶିଲୁ ଆସି ଯେଥେ ।
 ଜାଣିଲି ଦୟା ତୋତେ କରନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁନାଥେ ॥
 ପୂର୍ବେଣ ଅବୁ ତୁ ଶ୍ରୀହରିର ଦାସ ।
 କିହୁତ ପାପେ ତୁ ହୋଇଲୁ ରାକ୍ଷସ ॥
 ପୁଣି ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡଳୁ ତୁ ଯିବୁଟି ନିଶ୍ଚୟେ ।
 ଯେ ପୁର ନାମ ଅଟଇ କୋପିରାୟେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଳୟ କାଳେ ନୁହଇ ଯେ ନାଶ ।
 ଯେଥୁ ଆଜଣ ଯେ ଭଜଇ ପାତବାସ ॥୨୦
 ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜବାକୁ ଯେଥୁ ବିଜୟେ କରଇ ।
 ଭାବେ ଭାବିବାର ଲୋକ ଯେଥୁ ଆଜ୍ଞା ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟଇ ମହାପୁର ।
 ଯେଥୁ ବସିଲା ଲୋକକୁ କେହି ନୋହେ
 ଦୁର ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚରଚର ଘରେ ଘରେ ପଶି ।
 ନାରାୟଣ ଆଜ ସବୁରି ସଙ୍ଗେ ବସି ॥
 ଆନକୁ ପ୍ରକାଶଇ ନୋହଇ ଯେ ପୁର ।
 ତୁ ହୋ ରାବଣ ସେବାକର ବିଷ୍ଣୁର ପୟର ॥
 ପାରୁ ପରିଯତେ ଆଶ୍ରେ କର ଭଗବାନ ।
 ସବୁ ପାପମାନ କରିବୁ ଦହନ ॥୩୦
 ତାହାର ହାଥେ ମଲେ ସକଳ ପାପ ଯାଇଁ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଭକ୍ତି ହେଲେ ଏ ସ୍ଥାନ ଦେଖଇ ॥

ଯେସନେକ ବଚନ ମୋ କହିଲେ ମାହାତ୍ମା ।
ତାହା ଜାଣି ହରିଲି ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ବାମା ॥
ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ମୋର ମାରିବେ
ରଘୁପାଞ୍ଚ ।
ଅଭୟ ପଞ୍ଚରେ ମୁହିଁ ପଶିବଇ ଯାଇଁ ॥
ବିଷ୍ଣୁର ବିତୁଳେ ନ ମରଇ ଆନ ହାଥେ ।
ନିଶ୍ଚୟେ ଯେ କଥା ମୋତେ କହିଅଛନ୍ତି
ଚଉମାଥେ ॥
ସବୁ ଦେବତାଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ଯୁଦ୍ଧ କଲି ।
କାହାରିହିଁ ହାଥେ ଅପରାଧେ ନ
ପାଇଲି ॥୪୦
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯେବେ ଅଟଇ ନାରାୟଣ ।
ସେ ସେ ନାରାଜେ ମୋର ଘେନିବ
ପରାଣ ॥
ବିଷ୍ଣୁ ନୋହିବେ ଯେବେ ଦଶରଥଙ୍କର
ସୁତ ।
ମୋହୋର ବାଣେ ସେ ହାରିବ ଜୀବତ ॥
ସ୍ୱର୍ଗ ସହିତେ ମୁଁ ଜିଣିଲି ବଜ୍ରଧର ।
ଯେତେ ବୋଲି ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଲା ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ॥
ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ନ କହିଲା କଥା ।
ଶୋକାତରେ ତଳକୁ ନୁଆରାଁଲାକ ମଥା ॥
ରାଜା ବୋଇଲା ତୁ କିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁ ।
ବୁଧବନ୍ଧ ହୋଇଣ କଥା ନ ବିଚାରୁ ॥୫୦
ଯେବେ ଭାଲିଲେ ବୋଲିବେ ମୋତେ
ମନ୍ଦ ।
ଶତ୍ରୁକୁ ଭୟେ କଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
ଯେହା ବୋଲନ୍ତେ ପାଇବି ମୁହିଁ ଲାଜ ।
ଯେତେବୋଲି ରାଣୀର ଧଉଲା ଦୁଇଭୁଜ ॥
ନୃପତିର ବଚନ ଶୁଣି ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ।
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି କହଇ ଧାର ବାଣୀ ॥
ଭୋ ଦେବ ଦଶଶିରି ଅସୁର କୁଳ ରାୟେ ।
ପୂର୍ବେ ମୁଁ ଶୁଣି ଅଛଇ କଥାୟେ ॥
ନାରଦ ମହାମୁନି କହିଅଛନ୍ତି ମୋତେ ।
ଯେତେ କାଳେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରଇ
ତୋତେ ॥୬୦
ଯେବଣ ହିଁ କାଳେ ତୁ ଦିଗିବିକେ କଲୁ ।

ସ୍ୱର୍ଗମଞ୍ଚ ପାତାଳ ତିନିପୁର ଗଲୁ ॥
ବିଦେହ ନାମେଣ ମିଥୁଲା ଦେଶ କଟି ।
ବେଦମତୀ ନାମେ କୁଣ୍ଡଲୁକର ଦୋହିତି ॥
ସେ କନ୍ୟା ଅବତାର ଅଟଇ କମଳିଣୀ ।
ସାମବେଦୁଁ ସମ୍ଭୂତ ସେ ବ୍ରହ୍ମର ଦୁଲଣୀ ॥
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ବରିବ ବୋଲି ସେ କମଳାକ୍ଷୀ ।
ମହାମଣ୍ଡଳେ ସେ ଅନେକ କାଳ ଅଛି ॥
ପୃଥ୍ୱୀବାରେ ବୁଲନ୍ତେ ଭେଟିଲୁ ସେ ନାରୀ ।
ରୂପ ଗୁଣ ଦେଖି ବଳେ ଲୋଭୁ ହରି ॥
ସେ ମହାସ୍ୟତା ଯେ ନକଲା ସନମତ ।
ତୁ ତାହାର କେଶ ଧରିଲୁ ପୌଲସ୍ତ ॥
ଅଭିମାନ ପାଇଲେ ସେ ଶ୍ରୀହରିର ଘରଣୀ ।
ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ବାଳ ସେ ବୋଇଲା ତରୁଣୀ ॥
ତପ ଗୁଣ ଘେନି ସେ କୋପ କଲା
ତୋତେ ।
ବୋଇଲା ରାକ୍ଷସରେ ହୋହ କଲୁ ମୋତେ ॥
ଏ ଦେହ ନରଖଇ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ ଦେବି ।
ତୁ ଯେଣେ ହରି ହେବୁ ସେ ବୁଧୁ କରିବି ॥
ତାହା ଶୁଣି କରି ଛାଡ଼ିଲୁ ତାର ବାଳ ।
କନ୍ୟାର କୋପୁଁ ଜାତ ହୋଇଲା
ଅନଳ ॥୮୦
ପବିତ୍ର ଅଙ୍ଗ ଗୋଟା ଦହିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ।
କାଳେ ସେ ଜନେକ ରକ୍ଷି ଘରେ ଅବତରି ॥
ଏ କଥା ଜାଣି ମୋତେ ନାରଦ କହିଲେ ।
ସ୍ୱାମୀର ଶତ୍ରୁ ତୋର ଜନ୍ମିଲା ବୋଇଲେ ॥
ସେ କଥା ହେତୁ କରିଅଛି ମୁହିଁ ଧରି ।
ପୁଣି ହିଁ ନାରଦ କହିଲେ ଗୁପ୍ତ କରି ॥
ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ହୋଇଲେ ହାଦେ
ଜାତ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣବଂଶର ଦଶରଥ ॥
କୈକୟା କଉଶଲ୍ୟା ସୁମିତ୍ରାର ତିନି ରାଣୀ ।
ତାହାଙ୍କର ଗର୍ଭେ ଜାତ ହୋଇଲେ
ଚକ୍ରପାଣି ॥୯୦
ଏ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
ଦେବଙ୍କ ଛଳେ ମାନବ ମୂରତି ଭଗବାନ ॥
ଯହୁଁ ସ୍ୱାମୀ ତୋର ଉପଦର୍ପ କଲା ।

ପାପକୁ ଆତରି ସେ ଧର୍ମକୁ ବିନାଶିଲା ॥
ତେଣୁ ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ହାଦେ ଜାତ ।
ତାହାର ନାରାଜେ ରାବଣ ମରିବ ନିୟତ ॥
ଏତେ କହି ନାରଦ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ଗଲା ।
ସେହି ଦିନୁ ମୋର ମନ ଦମକିଲା ।
ପୁଣି ସୁପଲେଖୀ କହିଲା ବାରତା ଆସି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାମେ ଦଶରଥ ଶିଷି ॥୧୦୦
ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟେ ଅଛନ୍ତି ଯତି ବେଶେ ।
ବସା କରିଛନ୍ତି ଗୋଦାବରୀ ପାଶେ ॥
ସାତ୍ୟା ନାମେଣ ଅଟଇ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ସେ ସେ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ଶ୍ରୀରାମର ନାରୀ ॥
ତାହା ଶୁଣି ମୁହିଁ ବିଚାରିଲି ମନେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ରାମ ଅଛଲେ କେସନେ ॥
ନାରଦଙ୍କ କଥା ତ ସତକୁ ଯାଉଅଛି ।
ଯେହା ଜାଣି ମୁହିଁ ମନେ ମନେ ଭାଲୁଅଛି ॥
ପୁଣି ଭାଳିଲୁଁ ହୃଦୟକୁ ମଧ୍ୟେ ।
ଯାହା ସେ ଭିଆଇଅଛି ସୁର ସିଧେ ॥୧୦
ଯେବଣ ପଥ ଯେ ଯାହାକୁ ପରାପତ ।
ଦୂରଇ ନିକଟ ଆସି କରଇ ବିଧାତ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ହସ୍ତେ ମରିବ ମୋର ସ୍ୱାମୀ ।
ତେଣେ ସେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ହୋଇଲା
ବନବାମୀ ॥
ସୁପଲେଖୀ ତାହା କେମତେ ଠାବ କଲା ।
କାଳ ଜାଣି ଭାଇକି ବାରତା ଆଣି ଦେଲା ॥
ଯେତକ ଜାଣି ମୁଁ ଜଣାଇଲି ତୋତେ ।
ପରନାରୀ ହରଣ ନ କର ଅନମିତେ ॥
ସ୍ୱରାବରେ ପରବାସୀ ଦେଶାନ୍ତରୀ ବାମା ।
କେଶବାସ ମଳିଣ ନୁହଇ ଉପାମା ॥୨୦
ମନ ମଞ୍ଜାଇଣ ଅନେକ କହିଲି ।
ଯେ ତୋହୋର ମନକୁ ପ୍ରବୋଧୁ ନ
ପାରିଲି ॥
ଇଶ୍ୱର ପୁରୁଷ ତୁ ଜଗତେ ବଳବନ୍ତା ।
ତୋହୋର ନ ବୁଝିଲେ ତୋତେ କେହୁ
ତିଆରଇ ॥
ବୋଲ ନ କରି ତୁ ଧାଡ଼ିକାରେ ଗଲୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀକି ଚୋରାଇ ଆଣିଲୁ ॥

ଶତ୍ରୁକୁ ନ ମାରି ଯହୁଁ ହରିଲୁ ମାୟା ରୂପେ ।
 ଜାଣିଲି ନାରାୟଣ ଅବତାର ସରୂପେ ॥
 ରାବଣ ସାଂଗ୍ରାମେ ତାହାକୁ ନପାରଇ ମାରି ।
 ମରିବାର ହେବୁ ପାଇଲା ଦଶଶିରି ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରି ହୋଇଲି ମୁହିଁ ତୁନି ।
 ପୁଣି ଆସି ମୋତେ କହିଲେ ମହାମୁନି ॥
 ଜାଣୁନା ମନ୍ଦୋଦରୀ ପୂର୍ବର କଥାମାନ ।
 ଅମୃତ ବୋଲି ସ୍ବାମୀ ତୋ ବିଷ କଲା ପାନ ॥
 ଯେତେ କହିଣ ଗଲେ ମହରଷି ।
 ତରଣ ତୋହୋର ଆଗରେ ନକହେ
 ପରକାଶି ॥
 ସମୋଦ୍ର ତେଜଂ ହନୁ ଅଇଲାକ ଯେଥ ।
 ଅକ୍ଷୟକୁମାର ମାରି କଲାକ ଅନର୍ଥ ॥
 ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗି ଲଙ୍କାପୋଡ଼ି ଗଲା ।
 ମୁହିଁ ବିଚାରିଲି ବିପୁରତ ହୋଇଲା ॥୪୦
 ନାରଦଙ୍କ ବଚନ ତ ସତକୁ ଯାଉଅଛି ।
 ସେ କଥା ଜାଣି ମୁଁ ପୁତ୍ରକୁ ମୁଗୁଛି ॥
 ବାଳାକି ମାଇଲା କଥା କହିଲା ମାରୁତି ।
 ଜାଣିଲି ରଘୁନାଥ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀପତି ॥
 ସେତୁବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିବାକୁ ମୁଚ୍ଛିଲିନି ମୁହିଁ
 ତୋତେ ।
 ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ଯହୁଁ କୋପିଲୁ ଅନମିତେ ॥
 ସହୋଦର ଭାଇ ସେ ସେନେହ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
 ଭାଳିଲି କଥାମାନ ନିକଟ ହୋଇଲା ॥
 ଗଡ଼ ବେଢ଼ିଣ ସେ ଛେଦିଲେ ଛତ୍ରମାନ ।
 ତାହା ମୁଁ ଫେଡ଼ି ନ କହଇଁ ଭାଇଭଂ
 ମନେମନ ॥୪୦
 ରିକ୍ଷ କପି ତେଜଂଲେ ଯହୁଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ପାଚେରୀ ।
 ଶୟେ କୁଣ ଲଙ୍କା କଲେ ହୁରିକୁରି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲାକୁ ହୋଇଲି ମୁହିଁ ତୁନି ।
 ବୋଇଲି ସତ ହୋଇଲା ଯାହା କହିଲା ତୋ
 ମୁନି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମଲା ଯେବଣ ହିଁ ଦିନ ।
 ଦେହରୁ ଛାଡ଼ି ଯେ ଗଲାକ ଜୀବନ ॥
 ନାଗପାଶ ବାନ୍ଧି ମାଇଲା ବ୍ରହ୍ମଗରେ ।

ଶକତି ଭେଦ କଲୁ ଲକ୍ଷଣ ହୃଦରେ ॥
 ଯେ କଥା ଜାଣିଣ ମୁଁ ହସଇ ମନେ ମନ ।
 ଦୃଢ଼ କରିଅଛଇ ନାରଦଙ୍କ ବଚନ ॥୪୦
 ତୋତେ ନକହଇ କୋପ ଯହୁଁ କରୁ ।
 ସରିଲା କଥାରେ ମୋତେ କିଂପା ପଚାରୁ ॥
 ଯେକ ପ୍ରତିକାର ଅଛଇ ଗୋସାଇଁ ।
 ସାତ୍ୟା ସମର୍ପିଲେ ମୃତ୍ୟୁ ତୋତେ ନାହିଁ ॥
 ଯେତେ ସମ୍ପଦ ନକର ତୁମ୍ଭେ ନାଶ ।
 ମୋହୋ ତହୁଁ ତୋତେ ନାହିଁଟି ବିଶ୍ୱଆସ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ପୁତ୍ର ମୋର ପଡ଼ିଲେ ରାମବାଣେ ।
 ନ କରଇ ଶୋକ ମୁଁ ତୋହୋର କାରଣେ ॥
 ତୁ ଯଦି କୁଶଳ ହୋଇଥୁବୁ ଲଙ୍କପତି ।
 ପୁଣି ସମୟେକେ ହୋଇବ ପୁତ୍ର ନାତି ॥୪୦
 ତୋହୋର ଥିଲେ ଯେ ମୁହିଁ ପଛ
 ଆଇଁ ।
 ସ୍ବାମୀର ବିହୁନେ କିଛିହିଁ ନ ଯୋଗାଇଁ ॥
 ମୟେ ଦଇତର ମୁଁ ଅଟଇ ଦୋହିତା ।
 ଅନେକ ଯତନେ ମୋତେ ପାଳିଲାକ
 ପିତା ॥
 ଅଗ୍ନିର ଭିତର ମୁଁ ହୋଇଲି ଉତପତି ।
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ନାମ ମୋତେ ଦେଲାକ
 ବ୍ରହ୍ମଯତି ॥
 ମୋହୋର ସାତ୍ତ୍ୱିକେ ବର ନ ପାଇଣ ତାତ ।
 ମୋତେ ସାଙ୍ଗେ ଘେନି ବୁଲିଲା ଜଗତ ॥
 ଯୋଗେ ଆସି ଭେଟ ପାଇଲାକ ତୋତେ ।
 କନ୍ୟା ଦାନକରି ସମର୍ପିଲାକ ମୋତେ ॥୮୦
 ତୋହୋର ତହିଁ ଅନେକ ଭୋଗ୍ୟ କଲି ।
 ପାଞ୍ଚପୁତ୍ର ଦୋହିତାୟେ କର୍ମେଣ ପାଇଲି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଦେବାନ୍ତେକ ନରାନ୍ତେକ ତିନି ।
 ଦେବଦତ୍ତ ଅକ୍ଷୟକୁମାର ପାଞ୍ଚ ଘେନି ॥
 ଦୋହିତା ସେନେହା ଯେ ପରେ ଦେଲ
 ଦାନ ।
 ନିର୍ବାତ କପତର ସେ ଅଟଇ ନନ୍ଦନ ॥
 ବଜ୍ରକପତ ନାମେଣ କୁଆଇଁ ।
 ତାହାର ତହିଁ ଦୁଇ ପୁତ୍ର ଉପୁଜଇଁ ॥
 ଭୀମ ଭୟାଙ୍କର ବୋଲିଣ ତନୟେ ।

ତାହାଙ୍କଇ ପୁଣ ତରଇ ସୁରଗାୟେ ॥୯୦
 ପାଞ୍ଚପୁତ୍ର ତହୁଁ ସାତ ନାତି କାତ ।
 ତିନି ନାତୁଣୀ ରୂପେ ଅନିହିତ ॥
 ଆବର ରାଣୀ ତୋର ଅଛଇ ଅପାର ।
 ତେର ଶତ ନାତି ବାସୁରି କୁମର ॥
 ତୋହୋର ସମାନେ ଯେ ପାରନ୍ତି ସମର
 କରି ।
 ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମର ନାରାଜେ ହୋଇଲେ
 ସଘାରି ॥
 ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ତାହାନ୍ତ ରକ୍ଷାକର ।
 ଭୋ ନାଥ ଯେବେ ବୁ କିଛିହିଁ ନ ବିଚାର ॥
 ଲବଣ ନାମେଣ ମଧୁବନର ରାଜା ।
 ସେ ଅଟଇ ତୋର ସୋଦରଭଣଜା ॥୧୦୦
 ତାହାର ତନୟେ ମଧୁବନ ନାରୀ ।
 ନାତୁଣୀକି ବିଭା ହୋଇଲୁ ଦଶଶିରି ॥
 ତାହାର ରୂପକୁ କି ବିଦ୍ୟାଧରୀ ସମ ।
 ଜଗତମୋହିନୀ ସେ ରୂପେ ଅନୁପାମ ॥
 ଶଙ୍ଖାସୁର ଦୁଲ୍ଲଣୀ ସରୋଜକେଶୀ ।
 ଯାହାର ମୁଖ ଦେଖିଲେ ଭଲିବେ ମହାରଷି ॥
 ଦୁହଡ଼ି ଦଇତର ଦୁଲ୍ଲଣୀ ଅଟଇ ଅଶ୍ୱମଂଜା ।
 କେବଣ ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ ପଟାନ୍ତର ଦେବା ॥
 ବାଣାସୁର ଝିଅ ଅଜପା ନାମେ ବାଳୀ ।
 ତାହାର ଆନ୍ତେ ଶୋଭାପାଇ ମହାଆଳି ॥୧୦
 ନାରକାସୁର ନନ୍ଦିନୀ ପଦ୍ମାବତୀ ।
 ନାହିଁ ସମାନ୍ୟ ସେ ଅପୂର୍ବ ଯୁବତୀ ॥
 ପ୍ରହଲାଦର ଝିଅ ପାଟୋଳି ନାମେ କନ୍ୟା ।
 ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଲି ତାକୁ ପ୍ରଶଂସିଲେ
 ଦେବବ୍ରହ୍ମ ॥
 ନାରକାସୁରର ଦୋହିତା ଚନ୍ଦ୍ରବାନ୍ତି ।
 ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ତପ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଯତି ॥
 ଶାର୍ଦୂଳ ଦଇତର କୁମାରୀ ଶାରଦା ।
 ତୈଲୋକ୍ୟ ମୋହିନୀ ସେ ଅଟଇ ପ୍ରମଦା ॥
 ମଷ୍ଟାସୁର ନନ୍ଦିନୀ ସୁଭାଗୀ ଦୋହିତା ।
 ରୂପ ଯଉବନେସେ ଅଟଇ ଅନିଜିତା ॥୨୦
 ଗନ୍ଧାସୁର ନନ୍ଦିନୀ ଅଟଇ ଗନ୍ଧମତୀ ।
 ତାହାକୁ ସମ ଅବା କେବଣ ଯୁବତୀ ॥

ରାହୁର ନନ୍ଦିନୀ ଗନ୍ଧର୍ବା ନାମେ ଦୋହିତା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ସମ ନାହିଁ ସେ ଶୋଭିତା ॥
 ମୟେ ଦକ୍ଷତର ଦୋହିତା ସୁରସୁତା ।
 ସଂସାର ମୋହନୀ ସେ ଅଟଇ ଯୁବତୀ ॥
 ସମୋଦ୍ର ଭିତରୁ ସେ ଆଣିଲୁ ସ୍ୟତୀ କାନ୍ତି ।
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ ମୋହ ଯାନ୍ତି ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ଦେଲା ଯେ ସହସ୍ରେକ କୁମାରୀ ।
 କେବଣ ଯୁବତୀ ଅଟଇ ତାକୁ ସରି ॥୩୦
 ଲହର ଅପକ୍ଷରୀ ଅଛନ୍ତି ତୋର ଘରେ ।
 ବିଦ୍ୟାଧରୀ କିନ୍ଦରୀ ଗହଳ ଅନ୍ତେପୁରେ ॥
 ପୂର୍ଣମାସ ପାତାଳେ ଯେତେକ ରୂପବନ୍ତୀ ।
 ଲଙ୍କାପୁରେ ତୋର ସରିହେଁ ଅଛନ୍ତି ॥
 ଦିବ୍ୟ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ବିବିଧ ଦିବ୍ୟବାସ ।
 ଦିବ୍ୟଭୋଗ ବିଳାସ କରୁ ଦଶାଇସ ॥
 ଯେକା ଯୁବତୀ ଶ୍ରୀରାମର ଘରଣୀ ।
 ତାହାକୁ ଉପେକ୍ଷା କର ବିଂଶପାଣି ॥
 ଦେବା ଜାନେକୀ କି ନେଉ ରାମ ଯତି ।
 ନୋହୁ ଦୁହ୍ ସ୍ବାମୀ ନ ଶୁଣ ଅପକ୍ଷାତି ॥୪୦
 ନ ମରନ୍ତୁ ସଜନି ନିରେଖ ନୋହିବା ।
 ନେଇ ସାତ୍ୟାକୁ ଦେବ ବାହୁଡ଼ାଇ ଦେବା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶାଣୀ ଦନ୍ତେ ତିରଣ ଧରି ।
 ରାବଣ ପାଦ ଧରି ପଡ଼ିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ॥
 ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ବୋଇଲା ଲଙ୍କେଶ୍ବର ।
 ଆପଣେ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ବେନି କର ॥
 ମହାଦେଈ କି ଆଣି କୋଡ଼ରେ ବସାଇଲା ।
 ଶୁଣରେ ସଖି ବୋଲି ପୁଣି ହିଁ ଭାଳିଲା ॥
 ଦୁମ୍ଭେ ଯାହା କହିଲ ଯେ କଥା ଅଟଇ
 ସତ ।
 ସାତ୍ୟା ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଛାଡ଼ିବେ
 କୋପତିର ॥୫୦
 ଶତ୍ରୁର ମୁଖେ ଅପକ୍ଷାତି ଉପୁଜିବ ।
 ଯେ ଦେହ ସଖିରେ କେତେ ଦିନ ଥିବ ॥
 ସର୍ବଦା କାଳେ ମୁହିଁ ବଳ ଆଶ୍ରେ କରଇଁ ।
 ଅନ୍ୟାୟେ କଥାମାନ ସୁଲଭ ମଣଇଁ ॥
 ଅସାଧ୍ୟ ମାର୍ଗେ ସିନା ଅର୍ଜିଲି ଯେତେ ଶିରୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମଦି ଦେବତା ମୋତେ ଆସି ସେବା
 କରି ॥

ଛପନ ଯୁଗର ମୁଁ ଅର୍ଜୁନ ପାପ ।
 କେହୁଣି ପ୍ରକାରେ ସେ ନୁହଇ ସଂକ୍ଷେପ ॥
 ଅବଶ୍ୟ ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଯିବ ।
 କାଳେ ବିଧାତା ମୋତ ନର୍କ ଗତି
 ଦେବ ॥୬୦
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାୟଣ ଅଟନ୍ତି ଚକ୍ରପାଣି ।
 ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟନ୍ତି ଜନେକ ଦୁଲ୍ଲଣୀ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ଜାଣଇ ମାରିବେ ରାମ ମୋତେ ।
 ତେଣୁ କରି ସାତ୍ୟାକୁ ନ ଦିଅଇ କଦାସିତେ ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ହାଥେ ମୁଁ ମରିବି ଅବଧି ।
 କେମନ୍ତେ ପାପଭାରା ଛେଦିବି କାଳ ବ୍ୟାଧି ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ନାରାୟଣ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯିବି ।
 ନିଜ ରୂପ ଧରିଣ ମୁଁ ଦ୍ଵାରପାଳ ହୋଇବି ॥
 ବାରସୁତା ଭୁବନେ ମୁଁ କେମନ୍ତେ ବସିବି ।
 ଅମର ବୈକୁଣ୍ଠ କେମନ୍ତେ ପାଇବି ॥୭୦
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭାଇ ମୋର ଆଗ ହୋଇଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାୟଣ ତାର ପାପ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
 ମୁହିଁ ଯିବି ଯେଥୁ ନ ପାରଇ ରହି ।
 ଯେମନ୍ତେ ଜନମିଳି ଶୁଣରେ ପ୍ରାଣ ସହି ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ଦ୍ଵାରପାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ଵାର ରଖୁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର କାହାକୁ ନ ଲେଖୁ ॥
 ଶ୍ରୀହରିର ବଲ୍ଲଭୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦିବ୍ୟ ବେଶ
 ହୋଇଁ ।
 ନାରାୟଣ ସନ୍ନିଧେ ଗମଇ ଚାନ୍ଦମୁଁହୀ ॥
 ଆଗେ ଉଗାଳିଣ ମୁଁ ବୋଇଲଇଁ ରାଗେ ।
 ସୁର ମୁନିମାନେ ଛନ୍ତି ଶ୍ରୀହରିର ସଙ୍ଗେ ॥୮୦
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଗୋ ଯିବା ନୁହଇଁ
 ଉଚିତ ।
 ଦୁହିଁ କୁଳବଧୂ ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତ ॥
 ଯେକାନ୍ତ ସମୟେ ସ୍ବାମୀର ସଙ୍ଗେ ଥେବୁ ।
 ଉଦ୍ୟାନ ଆନକୁ ଗୋ କିପାଇଁ ଦେଖିଯିବୁ ॥
 ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇବେ ଦେଖି ସୁରଜନ ।
 ସେ ବୋଇଲେ ସଖିୟେ ଅଟନ୍ତି ମୋର
 ନନ୍ଦନ ॥
 ତହିଁକି ବିକାରକି ଉକୁଟଇ ତୋତେ ।
 ବାଟ ଛାଡ଼ ହୋ ବିକାର ନାହିଁ ମୋତେ ॥

ଆଜ ଗୁରୁବାର ମୁଁ ସମୋଦ୍ରେ ସ୍ବାହାନ
 କଲି ।
 ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ବେଗେଣ ଅଇଲି ॥୯୦
 ଦିନ ସୁଫଳ କରିବି ସ୍ବାମୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ନମସ୍କାର କରିଣ ଆସିବି ବେଗ ହୋଇଁ ॥
 ତୁ ହୋ ଚଣ୍ଡବାର କଟାଳ କିମ୍ପା କରୁ ।
 ଦେସି ଆଗ୍ୟାଁ ମୋତେ ଦେଖଇ
 ମହାମେରୁ ॥
 ଦେବାର ବଚନେ ମୁଁ ପ୍ରବୋଧ ନ ଗଲି ।
 ଚକ୍ଷୁ କୁଲାଇ ମୁଁ ବିକଟାଳ ରୂପ କଲି ॥
 ଭୟେ କରି ବାହୁଡ଼ିଲେ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ।
 ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ମୋତେ ସଂଯେ କମଳଣୀ ॥
 ରାକ୍ଷସ ପ୍ରକୃତି କରି ମୋତେ ଡରାଇଲା ।
 ସ୍ବାମୀ ସେବା ମୋର ବିଅର୍ଥ
 କରାଇଲା ॥୧୦୦
 ଯାସି ଦ୍ଵାରପାଳ ଅସୁର ବଦନ ହଉ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଆଗ୍ୟାଁ ଅବଗାଁ ହାଦେ
 ନୋହୁ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ି ବେଗେ ଗଲା ।
 ତତକ୍ଷଣେ ମୁଖ ମୋର ରାକ୍ଷସ ହୋଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀହରି ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲି ଯାଇଁ ।
 ଗଦା ପକାଇଣ ମୁଁ ଉଠିଲି ବୋବାଇ ॥
 ସ୍ବାମୀ ବୋଇଲେ ଉଠିବି ହୋ ଚଣ୍ଡ ।
 ଦେବାର କୋପେ ବିକଟ ହୋଇଲା ତୋର
 ମୁଣ୍ଡ ॥
 ଯେନ ପ୍ରତିକାର ଦୟା ତୋତେ କଲି ।
 ଜଗତ ପିତା ତୋତେ ବିଜୟା ନାମ
 ଦେଲି ॥୧୦
 କମଳା ବଚନ ନୁହଇ ଆନ ଜାଣ ।
 ପୂର୍ବର ପାପେ ହୁଅ ଅସୁର ବଦନ ॥
 ତୁ ମୋର ବିଶ୍ଵାସ ଅଛୁ ପରମ ହିତ ।
 ତୋତେ ସମର୍ପଇ ମୋହୋର ଅର୍ଥ ବିଭ ॥
 ନ ବିଚାରି ପ୍ରିୟା ଯେବେ କୋପ ତୋତେ
 କଲା ।
 ବେଭାର କଥା ତ ନବୁଝି ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ॥
 ଯେଥକୁ ପ୍ରାଇବ ତ ପାଇବ କମଳାକ୍ଷି ।

କୁତ୍ୟକ୍ତ ତାହାର ଯେବେ ଯେତେକ ମାୟା
ଅଛି ॥
ତୋତେ ଅସୁର କଲା ଶାପ୍ୟ ହାଦେ
ଦେଲେ ।
ମୃତ୍ୟୁଲୋକେ ଜନମ ସେ ମନିଷ୍ୟ ଦେହ
ବହି ॥୨୦
ତୁ ଯେ ବିଶ୍ୱର୍ଷା ରକ୍ଷିତ ହୋଇବୁ ସୁତ ।
ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ବୋଲାଉଛୁ ଦକ୍ଷତ ॥
ଆମେ ଦଶରଥ ଘରେ କାତ ହୋଇଲେ ।
ଗୋଦାବରୀ କୁଳେ ଥିବୁ ହାଦେ ରହି ॥
ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟଇ ଆମର ମନୋହରୀ ।
ନାମ ବୋଲାଉଛୁ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ତୁ ତାହା ମାୟା ରୂପେ ଚୋରାଇବୁ ସାତ୍ୟା ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ନେଇ ଥୋଇବୁ ଜଗତମାତା ॥
ବନ୍ଦୀ ପ୍ରକାଶେଣ ଜଗାଜଣ ଥେବୁ ।
ଯେସନେ ଯୋଗୁଁ ଅନେକ କ୍ରଷ୍ଣନା
ବୋଲିବୁ ॥୩୦
ଯେ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୋତେ ବୋଇଲା
ମନ୍ଦବାଣୀ ।
ତୁହି ମନ୍ଦ ବୋଲିବୁ ଆକର କଥା ଶୁଣି ॥
ସେ କିଏ ଭାରିଯା ତୁ କିଏ ସେବକ ।
ମୋହୋର ତହୁଁ ବଡ଼ ମୋହୋର ଭୃତ୍ୟ
ଲୋକ ॥
ଯେସନେକ କହି ତୋଷିଲେ ମୋର ମନ ।
ଭାବଗ୍ରାହୀନ ଅଟନ୍ତି ଭଗବାନ ॥
ନିଜ ସେବକର ନିମନ୍ତେ ଘରଣୀକି କୋପ
କଲେ ।
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ କେତେହେଁକ ଯୁଗ
ଗଲେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣଙ୍କ ଯେକାନ୍ତ ସମୟେ ।
ଦୃଢାସ୍ୟା ମହାରକ୍ଷି ପ୍ରବେଶ ଯାଇ
ହୋଇ ॥୪୦
ପଞ୍ଚମ ଦ୍ୱାର ବାଟେ ପଶନ୍ତେ ମହାମୁନି ।
ତାହାକୁ ଦେଖି ଆମେ ବାଟ ଓଗାଳିଲୁ
ବେନି ॥
ମୁହଲ ରଚିତ ଯେ ମାର୍ଗେ ନ ଯାଅ ।

କେମତେ ହୋଇ ତୁମେ ହେ ବ୍ରହ୍ମମୁନି
ବୋଲାଅ ॥
କମଳାକୁ ଘେନି ଶ୍ରୀହରି ଅବକାଶ ।
ବେଳ କାଳ ନଜାଣି ଭିତରେ ତୁମେ
ପଶ ॥୫୦
ପଞ୍ଚମ ଦ୍ୱାରକି ଅଟଇ ତୁମର ବାଟ ।
ଠାକୁରେ ଜାଣିଲେ ହୋଇବ ବଡ଼ ଘାଠ ॥
ଯେସନେକ କହନ୍ତେ ନ ରହିଲେ ରକ୍ଷି ।
ତପ ବଳ ଦେଖାଇ ଗଲେ ବଳେ ପକ୍ଷି ॥
ବିଜୟେ ସହିତେ ଆମେ କୋପ କଲୁ
ବେନି ।
ବୋଇଲୁ ଯେ ପରା ବଡ଼ାଇ ଅଟଇ ହାଦେ
ମୁନି ॥
ତଳଲୋକ ଠାକୁର ଅଟନ୍ତି ଯେବଣ ନାହା ।
କିଚିତ ତପେ ତୁମେ ନ ଗଣନି ତାହା ॥
ଅମାର୍ଗେଣ ଯାଅ ଶ୍ରୀହରିର ଆଶ୍ୟା ମେଷି ।
ଯେତେବୋଲି ତାହାକର ଚିପିଲୁ ଆମେ
ତକ୍ତି ॥
ଗଳଥା ମାରିଣ ବାହାରକୁ ପକାଇ ଦେଲୁ ।
ପୁଣି ପଶଇ ବୋଲିତ କବାଟ ପାଡ଼ିଲୁ ॥
କୋପେ ମୁନିଶ୍ୱର ଆମକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ଅସୁର ହୁଅସି ବୋଇଲା ॥୬୦
ମୁହିଁ ପରା ଅଟଇ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁର ବାହିୟ
ଲୋକ ।
ତୁମେ ତାହାକର ଅଟ ହାଦେ ବିଶ୍ୱାସ
ସେବକ ॥
ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଣ ଧୂରାଂସ ମୋତେ କଲ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲିଣ ମୋତେ ଭୟରେ ନକଲ ॥
ବିଶେଷେ ବିଷ୍ଣୁର ଭଗତ ମୋହୋର ଯେ
ଆହୁ ।
ଯେ କଥାକୁ ଗଉରୋବ ନକଲ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ॥
ତୁମେ ସେ ବାସୁଦେବର ଅଙ୍ଗ ଲୋକ
ଅଟ ।
ତୁମେ ସିନା ଯେକା ପଦ୍ମପାଦେ ଖଟ ॥
ଆମେ ତ ବୋରେହା ହୋଇଲୁ ତୁମର
ବୋଲେ ।

ଗଳଥା ମାଲଲ ନବରେ ପଶିଲେ ॥୭୦
ଯେବେ ମୁଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବାସୁଦେବର ଭୃତ୍ୟ ।
ତୁମେ ବୋରେହାରେ କଲ ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ ॥
ଯେବେ ସେ ରାକ୍ଷସ ହୋଇବ ଶତେ ବାର ।
ଶ୍ରୀହରି ବୋରେହା ତୁମକୁ ବୋଲିବେ
ଜଗତର ॥
ଯେତେ ବିଶ୍ୱାସ ତେତେ ଶତ୍ରୁ ହୋଅ ।
ନାରାୟଣ ବୋରେହା ଜଗତେ ବୋଲାଅ ॥
ଯେତେ କହି ମୁନି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ଗଲେ ।
ଜାଣିଣ ଶ୍ରୀହରି ଆମନ୍ତ ପୁଛିଲେ ॥
କହିଲୁ ଦୃଢାସାର ଶାପ୍ୟ ଗତି ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀପତି ॥୮୦
ବୋଇଲେ ମହାମୁନିଙ୍କର ବଚନ ନୋହଇ
ଆନ ।
ପୂର୍ବେ ହୋଇଛି ତୁମକୁ କମଳାର ବଚନ ॥
ଶତେ ଜନ୍ମକୁ ଯାହା ବୋଇଲେ ଦୃଢାସା ।
ଦ୍ୱାରପାଳ ନଥିଲେ ତୁଛ ହୋଇବ ମୋର
ବସା ॥
ତିନିବେଳ ଜନମ ହୋଇବ ମୃତ୍ୟୁପୁରେ ।
ଜନ୍ମେକ ମନୁଷ୍ୟ ଦୁଇଜନ୍ମ ରକ୍ଷିତ ଘରେ ॥
ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ହୋଇବ ରାକ୍ଷସ ।
କଣ୍ଠପର ଘରେ ହିରଣ ହିରଣାକ୍ଷ ॥
ବରାହ ରୂପେ ହିରଣାକ୍ଷ ମାରିବି ।
ନରସିଂହ ରୂପେ ଧରି ହିରଣ ବିଦାରିବି ॥୯୦
ଦୂତାଅ ଜନେମେ ବିଶ୍ରବାର କୋଳେ
ଜାତ ।
ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାମେଣ ଦକ୍ଷତ ॥
ଯେ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୋତେ ଅଦୋଷେ କୋପ
କଲା ।
ନ୍ୟାୟେ ଗାଷ୍ଟା କହନ୍ତେଣ ଅହନ୍ତା ଦୁର୍ଦ୍ଦିନା ॥
ସେ ଦୋଷ ଘେନି ଯେ ମାନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ଲଭୁ ।
ଦଣ୍ଡକାଅରନ୍ୟ ଯେହାକୁ ଚୋରାଇ ନେବୁ ॥
ସେ କଥା ଜାଣି ତୁମକୁ କରିବି ଖେଦ ।
ନାରାଜେ ମାଲଲେ ପୁଣି ପାଇବ ନିଜ ପଦ ॥
ଦୂତୀୟ ଜନ୍ମକୁ ମନିଷ୍ୟ ଘରେ ଜାତ ।
ଦମଘୋଷ ରାଜାର ହୋଇବ ବେନି
ପୁତ୍ର ॥୧୦୦

ଶାଳୁ ଶିଶୁପାଳ ରୂପେ ଅବତାର ।
 ଚକ୍ରେ ମାଲଲେ ଦୋଷ ଯିବ ପାର ॥
 ତିନି ଜନ୍ମରେ କରିବ ପାର ଦୋଷ ।
 ତେବେ ସେ ଖେଦ ପାଇ ତୁମକୁ କରିବି
 ବିନାଶ ॥
 ଶତେ ଜନ୍ମ ଦୋଷ ତିନି ଜନ୍ମେ ଯିବ ।
 ଯେବେ ମୋହୋର ହାଥେ ମରଣ ପାଇବ ॥
 ଯେସନେକ ଆଗ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି
 ନାରାୟଣ ।
 କେ ଆନ କରିବଟି ବିଷ୍ଣୁର ବଚନ ॥
 ସେ କଥା ଜାଣିଣ ମୁଁ ଆଣିଲି ସାତ୍ୟା ହରି ।
 ଓଶେକ ବିପୁଳରେ ଥୋଇଛି ଯଦୁ
 କରି ॥୧୦
 ରକ୍ଷା ଅସୁରା ଅଛନ୍ତି ଗ୍ୟାନବନ୍ଧ ।
 ତ୍ରିଜଟା ଜାଣଇ ତାହାର ହାନି ଲାଭନ୍ତ ॥
 ସୁରାମାଛି ପରାକ୍ଷା ସାତ୍ୟା ଥିବା ଠାବରେ ।
 ଗୁପ୍ତ କଥାମାନ ସଖି ଯେବେ କହି
 ତୋରେ ॥
 ଦିନେକ ଦଣ୍ଡକାଅରଣ୍ୟକୁ ଯାଇଥିଲି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ମୃଗୟା ବିନୋଦ ଦେଖିଲି ॥
 ଯେବଣ ଜୀବକଜ ବାଣେ କରଇ ନାଶ ।
 ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ହୁଅଇ ବିଦ୍ୟ ବେଶ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବିବାନେ ବସି ଦେବପୁରେ ଯାଇଁ ।
 ସୁରପୁରେ ଯାଇଁ ସକଳ ପାପ
 ଦହଇଁ ॥୧୦
 ଦେଖି କାଣିଲି ମୁଁ ଯେ ସେ ନାରାୟଣ ।
 କରବଳ ମୁକତି ଅଟଇ ଯେହାର ବାଣ ॥
 ସେହି ଦିନୁ ତାହାର ହାଥରେ ନୋଡ଼ଇ
 ମରି ।
 ତେଣୁ ସେ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଲି ଚୋରି କରି ॥
 ବାଞ୍ଛା ମୋହୋର ଗୋ ସିଂହ ହେଲା ଏବେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ପ୍ରାଣ ହରାଇବକ
 ଯେବେ ॥
 ନପୁଣ ରଘୁନାଥ ନ ପାରନ୍ତି ମୋତେ ମାରି ।
 କେତେ କାଳ ଥିବି ମୁଁ ଅସୁର ରୂପ ଧରି ॥
 ବଜକୁଣ୍ଡପୁରରେ ମୋର ନିଜ ଘର ।

ବନ୍ଧୁ କୁରୁମ୍ ଅଛନ୍ତି ମୋର ସେହିଠାର ॥୧୦
 ଅନେକ କାଳ ବିଛେଦ କଲାକ ଧାତା ।
 ଶ୍ରୀହରି ଘରଣା ଯେ ଅଟଇ ଦେବୀ ସାତ୍ୟା ॥
 ତାହାକୁ ଦ୍ରୋହ କରି ମରିବାର ପାଇଁ ।
 ଯେ ମହାମଣ୍ଡଳେ ସଖୀ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ
 ନାହିଁ ॥
 ଅଶ୍ରୁତ ନାରାୟଣ ପାଶରେ ମୁହିଁ ଥିବି ।
 କି ପାଇଁ ଅକାରଣେ ଯେତେ ସୁଖ
 ହରାଇବି ॥
 ଶାପ୍ୟ ପାର କରି ମୁଁ ଯିବି ସୁରଥାଳ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ନାରାଜେ ପୁରିବ ମୋର କାଳ ॥
 ଭୋ ସଖି ମହୋଦରା ଗୁପ୍ତ ଯେ ବାଣୀ ।
 ଯଦ୍ୟପି ଆଣିଲି ମୁଁ ଶ୍ରୀହରିର ଘରଣା ॥୪୦
 ସ୍ବାମୀର ଅଗ୍ରତେ ଅଭାବ ନାହିଁ ମୋତେ ।
 ପଛିମ ଦ୍ଵାରପାଳ ଅଟଇ ଯୁଗତେ ॥
 ସେ ମୋହୋର ସନିଧେ ସମର୍ପଇ
 କମଳାକ୍ଷି ।
 ମୁହିଁ ସେ ସର୍ବଦା ସେବା କରିଅଛି ॥
 ତେଣୁ କରି ସାତ୍ୟାକୁ ନୁହଇ ଆଗ ବଢ଼ି ।
 ଶୁଣି ମହୋଦରା ଦୁଇ କର ଯୋଡ଼ି ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ରାବଣ ପ୍ରତାପ ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ।
 ଯେ କଥା ଅଛି ଯେବେ ତୋହୋର ମନର ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ବିତୁମ୍ଭଣ କହୁ ତୁ କେମତେ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା ମୁଁ ନକରଇ ପ୍ରତେ
 ତିରେ ॥୪୦
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୁହଇ ମନେ ବିଚାରଇଁ ।
 ଆନ ଶ୍ରିରା ହୋଇଲା ପ୍ରାୟେକ ମଣଇଁ ॥
 ଅନ୍ୟାଚାରୀ ହୋଇଲେ କରିବ ମୋତେ
 ମତି ।
 ଅଟଇ କି ନୁହଇ ସେ ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତୀ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରି କୁମାର କଥା କହଇ ।
 ବାହାର ମନେ ତରାଇ ଭିତରେ ଭିତରେ
 ରାୟେ ପାଇଁ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲାଠାରୁ ହୋଇଲାନି ତୋଷ ।
 ବୋଇଲି ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ପାତକୀୟ ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ରାଘବେ ସାତ୍ୟାକୁ ବିଚାର
 ହୋଇ ॥

ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଦେଖୁଥିଲେ ସକଳ
 ଦେବତାୟେ ॥୨୦
 ଇଶ୍ଵର ଧନୁ ସେ ତୋଳିଲେ ବାମ କରେ ।
 ଗୁଣ ଦେଇ ଆମୟିଲେ ଜନେକର ଘରେ ॥
 ସେ ଦିନରେ ଦେଖି ମୁଁ ହୋଇଲି ଚକିତ ।
 ବାର ବରଷ ପୁଅ କଲା ଯେତେ କୃତ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଯେଉଁ ଧନୁ ନ ପାରିଲା ତୋଳି ।
 ହେଲ ପ୍ରକାରେ ବାମ ଭୁଜେ ହାମୋଳି ॥
 ଗୁଣ ଚକାରିଣ ତାହା ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ କଲା ।
 ଯୋଗେ କାଣିଲଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ଉପୁଜିଲା ॥
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲି ।
 ପ୍ରଶୁରାମକୁ ଜିଣିବାର ବାରତା ପାଇଲି ॥୨୦
 ବନବାସ ଅଇଲାଲ ପୁଣି ଗଲି ଦେଖି ।
 ସଂଗେଶ ଅଛନ୍ତି କାନେକୀ ପଦ୍ମମୁଖା ॥
 ବନଫଳ ଖାନ୍ତି ତରୁ ତଳେ ବାସ ।
 ପଞ୍ଚୁ ମନେ ମୁହିଁ ପାଇଲି ମହାତ୍ରାସ ॥
 ବୋଇଲି ବ୍ରହ୍ମରାଶି ଅଇଲେ ମୋହୋର
 ନିମତେ ।
 ଯେତେ କଷ୍ଟ ପାଉଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଅନମିତେ ॥
 ବେଗ କରି ସାତ୍ୟାକୁ ମୁଁ ନେମଇ ହରି ।
 ତେବେ ସେ ଦୁଃଖ ସରଇ ସବୁକରି ॥
 ମୁହିଁ ରାକ୍ଷସ ତନୁ ଛାଡ଼ିବକଁ ତେବେ ।
 ସ୍ଵର୍ଗେ ସୁର ମୁନି ବସିବେ ସୁସ୍ଥ
 ଭାବେ ॥୮୦
 କମଳା ସହିତେ ହରି ଯିବେ ସର୍ଗବାସ ।
 ବଜକୁଣ୍ଡ ଯିବି ସେବା କରିବି ସ୍ବାମୀ ପାଶ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରି ଆଣିଲି ବଜଦେହୀ ।
 ତୁ ମୋତେ ଅଗିଆନ ନ ବୋଇରେ ସହୀ ॥
 ବାଲୁତ କାଳେ ମୁଁ ଅନେକ ତପ କଲି ।
 କେବେହେଁ ବ୍ରହ୍ମାକୁ ମନାଇ ନ ପାଇଲି ॥
 ଚନ୍ଦନ କାଠରେ ମୁଁ କାଳିଲି ହୁତାଶନ ।
 ଭାଳିଲି ଯେଥୁ ଦେହ କରିବି ଦହନ ॥
 ଯେତେବୋଲି ମୁଣ୍ଡ ମୋଡ଼ିଲି ଆପଣେ ।
 ଅଗ୍ନିରେ ପକାଇଲି ବ୍ରହ୍ମାର କାରଣେ ॥୯୦
 ପ୍ରକୃତି ଅଗ୍ନିର ଉପର ଚର୍ମ ଗଲା ।
 ଲଲାଟେ ଅଡ଼ାଇ ପକ୍ତି ଅକ୍ଷର ଦିଶିଲା ॥

ପଢ଼ିଲି ଜାନେକୀ ହରଣେ ରାବଣ ମୃତ୍ୟୁ ।
 ରାମର ବାଣେ ନିଧନ ପରମତତ୍ତ୍ୱ ॥
 ସାତ୍ୟା ନ ହରିଲେ ହୋଇବି ଅମର ।
 ସୁଖେଶ ଭୋଗ୍ୟ କରିବି ତିନିପୁର ॥
 ଯେକଥା ପଢ଼ିଣ ଆଶ୍ରିୟ ହୋଇଲି ।
 ପୁଣି ଆରେକ ମୁଣ୍ଡ ମୋଡ଼ି ପକାଇଲି ॥
 ସେ ମୁଣ୍ଡ ପୋଡ଼ନ୍ତେ ଦିଶିଲା ଅକ୍ଷର ପତି ।
 ଦଶରଥ ବହୁ ରୂପେ ରୂପବନ୍ତୀ ॥୧୦୦॥
 ତାହା ଚୋରାଇଲେ ମରିବ ଦଶଶିରି ।
 ନୋହିଲେ ପୁଣି ଭୋଗ କରିବ ଲଙ୍କାପୁରୀ ॥
 ପଢ଼ିଣ ବିଚାରି ଜାଣିଲି ତତ୍ତ୍ୱ କଥା ।
 ପୁଣି ଅଗ୍ନିରେ ପକାଇଲି ଆର ମଥା ॥
 ତା ତହିଁ ପଢ଼ିଣ ମୁଁ ଜାଣିଲି ଲେଖନ ।
 ସାତ୍ୟା ହରିନେଲେ ମରିବ ଦଶାନନ ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ସେ ହୋଇବ ଗୋସାଇଁ ।
 ସାତ୍ୟା ନ ହରିଲେ ମୃତୁ ତୋତେ ନାହିଁ ॥
 ପଢ଼ିଣ ମୁହିଁ ଯେ ହୋଇଲି ଆନନ୍ଦ ।
 ଯେଣେ ସେ ମୃତୁ ଅଟଇ ନିତାନ୍ତ
 ଭେଦ ॥୧୦॥
 ପୁଣି ଆରେକ ମୁଣ୍ଡ ମୋଡ଼ି ପକାଇଲି ।
 ଅଗ୍ନିରେ ପୋଡ଼ନ୍ତେ ଅକ୍ଷର ଦେଖିଲି ॥
 ତାହାର ତହିଁ ଲିହିଅଛି ଯାହା ।
 ରାମନାରୀ ହରିଲେ ମରିବ ବିଂଶବାହା ॥
 ନୋହିଲେ କେବେହେଁ ନୋହିବ ବିନାଶ ।
 ଯେସନେକ ଲେଖନ ପୂର୍ବ କର୍ମ ଦୋଷ ॥
 ପୁଣି ଆର ମୁଣ୍ଡ ପକାଇଲି ମୋଡ଼ି ।
 ମୁଣ୍ଡ ବିନାଶ ହୁଅନ୍ତେ ଦିଶିଲା ଅକ୍ଷର ଧାଡ଼ି ॥
 ଜନେକର ଝିଅ ଲକ୍ଷଣ ଭାଉଜ ।
 ତାହକୁ ଚୋରାଇଲେ ମରିବ
 ଲଙ୍କାରାଜ ॥୧୦॥
 ଆନେ ଶ୍ୟାମାର ତାର ନୋହିବ ବିନାଶ ।
 ତାହା ଜାଣି ମୁଁ ହୋଇଲି ହରଷ ॥
 ନବ ମୁଣ୍ଡ ମୁହିଁ ପକାଇଲି ଅନଳେ ।
 ପୋଡ଼ନ୍ତେ ଅକ୍ଷର ପତି ବିରାଜନ୍ତି କପାଳେ ॥
 କପୁରୁଣା ନନ୍ଦନ ଯୁବତୀ ଯେବେ ହରଇଁ ।
 ସବୁ ସମ୍ପଦ ଛାଡ଼ି ରାବଣ ମରଇଁ ॥

ମନେ ବିଚାରିଣ ଜାଣିଲି ତତ୍ତ୍ୱକଥା ।
 କିମ୍ପା ପ୍ରସନ ମୋତେ ନୋହିଲା ବିଧାତା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଅଗ୍ନିରୁ କାଢ଼ିଲି ଯେକ
 ମୁଣ୍ଡ ।
 ବାମହସ୍ତରେ ଛିନାଇଲି ମୁଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥୧୧॥
 ଅଜୁଷ୍ଟିରେ ବାନ୍ଧି ମସ୍ତକ ଚାଲିଲି ।
 ଦଶିଶ ଭୁକରୁ ଭୁଜେକ ଉପାଡ଼ିଲି ॥
 ତର୍ଜନୀ ଅଜୁଷ୍ଟି ମୃଧୁନାରେ ତାହା ବାନ୍ଧି ।
 ଯେକେଣ ଆରେକ ଛାଡ଼ିଲି ପବନ
 ନିରୋଧ ॥
 ଯେକାପାଦେ ଉଭା ହୋଇଣ ଗାତ କଲି ।
 ଗାନ୍ଧାର ରାଗେ ସାମବେଦ ଉଚାରିଲି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ବନ୍ଧିଣ ଗାଇଲି ଗୀତମାନ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ମିଳିଲେ ଚତୁର ବଦନ ॥
 ବୋଇଲେ ମୃତୁରେ କିଂପାଇଁ ଦୁଃଖ ପତୁ ।
 କେବଣ କାରଣେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ମୋଡୁ ॥୧୪॥
 ମରଣକୁ ଡର ନାହିଁ ଯେ ତୋହୋର ।
 ଦେଖିଣ ବିକଳ ହୋଇଲା ଆତ୍ମା ମୋର ॥
 କିଂପା ନବ ମୁଣ୍ଡ ପକାଇଲୁ ଅନଳେ ।
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ପଡ଼ିଲି ପାଦତଳେ ॥
 ପ୍ରସନ ହୋଇଣ ମୋତେ ଆପଣେ
 ତୋଳିଲେ ।
 କିସର ବର ତୋତେ ଦେବଇଁ
 ବୋଇଲେ ॥
 ବିଚାରି ଅନଳୁ କାଢ଼ିଲେ ମୁଣ୍ଡମାନ ।
 କାନ୍ଧେ ଲଗାଇଣ କହିଲେ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ ॥
 ହସ୍ତରେ ଧରିଣ ବାଉଥିଲି ବୀଣା ।
 ସେ ହସ୍ତ କନ୍ଧରେ ଲଗାଇଲେ
 କରୁକିଣା ॥୧୫॥
 ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ମୋର ହୋଇଲା ଦଶଶିର ।
 ଧାତା ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣିସିରେ ବୀର ॥
 ଶିର ଛେଦିଣ ସେବା କଲୁ ମୋତେ ।
 ମୁହିଁ ହାଦେ ପ୍ରସନ ହୋଇଲାଇଁ ତୋତେ ॥
 ଦେବ ଦାନବେ ତୁ ନୋହିବୁ ବିନାଶ ।
 ଶିର ଛେଦିଲେ ତୁ ନୋହିବୁ ପ୍ରାଣ ନାଶ ॥
 ଜଳେ ନ ବୁଡ଼ିବୁ ପବନେ ନ ଉଡ଼ିବୁ ।

ଖଡ଼ଗେ ନ ଛିଡ଼ିବୁ ଅଗ୍ନିରେ ନ ପୋଡ଼ିବୁ ॥
 ଚଉଦ କୋଟି ଅମର ବର ଦେଲି
 ତୋତେ ।
 ଛପନ ଗଣ୍ୟ ଯୁଗ ଭୋଗ୍ୟ କର
 ଦୁରିତେ ॥୧୬॥
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ଚଳିବ ତୋର ରଥ ।
 ଘଡ଼ିକେ ବୁଲି ତୁ ପାରିବୁ ଜଗତ ॥
 ଯେସନେକ ବର ଦେଲା ପିତାମହ ।
 ଶୁଣି ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ମୋର
 ଦେହ ॥
 କରଯୋଡ଼ି କହିଲି ଶୁଣ ହୋ ବେଦପତି ।
 କେବଣହିଁ ବିଧାନେ ମୋର ମୃତୁ ଗତି ॥
 ଅବଶ୍ୟ ଜନମ ହୋଇଲେ ନାଶ ଯାଇଁ ।
 ଯେଥୁର ସନ୍ଦେଶ ମୋତେ କହିବା
 ଗୋସାଇଁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣିସି ତନୟେ ।
 ମୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ତୋତେ କିଛି ନାହିଁ
 ଭୟେ ॥୧୭॥
 ଯେକମାତ୍ର କଥାୟେ ପାଳିଥିବୁ ବାବୁ ।
 ନାରାୟଣ ସଙ୍ଗେ ତୁ ଅଭାବ ନୋହିବୁ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ହୋଇବୁ ନ ହରିବୁଟି ତାହାର
 ନାରୀ ।
 ଯଦ୍ୟପି ହରିବୁ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ତେବେ ସେ ନାରାୟଣ ମାରିବାକ
 ତୋତେ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ନେଲା
 ମୋତେ ॥
 ନୋହିଲେଣ ଜିଣନ୍ତା ନାହିଁ ତୋତେ ଆନ ।
 ଦେବତା ରୂପେ ମାରି ନ ପାରଇ ଭଗବାନ ॥
 ଏହି ରୂପେ ରାମ ଏହି ରୂପେ ସାତା ।
 ଅଜୁଷ୍ଟି ଘେନି ମୋତେ ଚିହ୍ନାଇଲେ
 ଜଗତପିତା ॥୧୮॥
 ବୋଇଲେ ନାରାୟଣର ନୋହିବୁ ବଜରା ।
 ଜଗତ ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ନ ନେବୁ ତୋରୀ କରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ବାଦୀ ନୋହିବୁ କଦାଚିତେ ।
 ନହରିବୁ ସାତା ଜନେକ ଦୋହିତେ ॥

ଏତେକ ମୁର୍ଦ୍ଧିଲେ ନାହିଁ ତୋତେ ମୃତ୍ୟୁ
ଗତି ।
ଏତେ ବୋଲି ଶକତି ଦେଲେ ବେଦପତି ॥
ବୋଇଲେ ଏ ଶହସ୍ର ଘେନିଣ ତୁ ଥିବୁ ।
ଜତର ଜନକୁ କେବେହେଁ ନ ମାରିବୁ ॥
ଦେବ ଦାନବେ ମରନ୍ତି ଯେ ଶରେ ।
ଦଶଦିଗପାଳେ ପଳାବନ୍ଧି ତରେ ॥୯୦
ଏକଘନୀ ନାମ ଅଟଇ ଏହାର ।
ଏକା ଜଣକୁ ଯେ କରିବୁ ପ୍ରହାର ॥
ଆତଙ୍ଗ କାଳେ ମାରିବୁ ଏହା ରଣେ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଗୁହ ଇନ୍ଦ୍ର ହେଲେ ନତରିବେ ଏଣେ ॥
ତୋହର ପ୍ରାଣକୁ ଯେବେ ଲାଗିବ ସଂକଟ ।
ତେବେ ସେ ଏ ଶହସ୍ର କରିବୁ ପ୍ରଘଟ ॥
ଏତେବୋଲି ମୋତେ ଦେଲାକ ପଠିଆଇଁ ।
ସାତ୍ୟା ନ ହରିବୁ ନିଅମ କରାଇଁ ॥
ସେ କଥା ଜାଣି ମୁଁ ଅଛଇ ହେତୁ କରି ।
ମରିବାକୁ ଭୟେ ନାହିଁ ଯେ
ମୋହୋରି ॥୧୦୦
ସମସ୍ତ ଦେବତାକର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ।
କାହିରିହିଁ ଠାରେ ଅପଚୟେ ନ ପାଇଲି ॥
ସଦାଶିବର ଶୂଳ ବାସୁଦେବର ଚକ୍ର ।
ମୋହୋର ଅଙ୍ଗେ ବାକି ହୋଇଲେ ସେ
ବକ୍ର ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ମହାବଳ ଅଗ୍ନିର ମୁଦୁଗର ।
ସମସ୍ତ ଦେବତାକର ଶହସ୍ର ପରିତାଳ ॥
ଦେଖି ଅସ୍ତେ ମୋର ଫଳିଅଛି କାୟେ ।
ସେ ଶହସ୍ର ମଣର ମୁଁ ତୁଳା କୃତ ପ୍ରାୟେ ॥
ବ୍ରହ୍ମାର ବୋଲେ ମୁଁ ଜଗତ କୟେ କରି ।
ଲଲାଟର ଲେଖନ ଭରସାରେ ତରିଲି ॥୧୦
ବିଚାରିଲି ଶ୍ରୀରାମ ପାରଇ ମୋତେ ମାରି ।
ସାତ୍ୟା ନ ହରିଲେ ସେହି ମୋତେ ନ ମାରି ॥
ଶିଳୋକ ଲିହିଲଇଁ ତିତୋଇବାର ପାଇଁ ।
ଅବକାଶେ ନିଅବକାଶେ ଗୁଣୁଆଇଁ ॥
ବସୁକରେ ଚିହ୍ନ ଦିଅଇ ସେହି କଥା ।
କାଳେ ସବୁ ଆସି ହୋଇଲା ଅନ୍ୟଥା ॥
ଶ୍ରୀରାମରେ ବଇରା ହୋଇଲଇଁ ଯୋଗେ ।

ସାତା ହରିଲଇଁ କାମର ବିଯୋଗେ ॥
ଶକତି ମାରିଲଇଁ ନମଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
ଏତେ ସମ୍ପଦ ମୋର ହୋଇଲା
ଗଣଭଣ ॥୨୦
ଭାଇବଂଧୁ ପୁତ୍ରେ ସକଳେ ନାଶ ଗଲେ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟା ଲଙ୍କା ବାନରେ ବିଧୁସିଲେ ॥
ଭଲୁକ ମର୍ଦ୍ଦତ ଦେଖି ଭାଙ୍ଗିଲେ ମୋ
ସଜନି ।
ମହାକ୍ଷତ୍ରା ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭାଇ ବେନି ॥
ତାହାକ ନାରାଜକୁ କରଇ ମୁହିଁ ଭୟେ ।
ସମୋହୁ ଜିଣି ଯତି ଅଜଲା ଏଥୁ ଯାଏ ॥
ସାମାନ୍ୟ ଭରସା କି ବୋଲିବା ତାହାରି ।
ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଭିତରେ ଯତିକି ମୋତେ ସରି ॥
ଜାଣିମା ଜାଣିମା କାଲି କରିବି ମହାରଣ ।
ସଂହାରିବି ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣେ ॥୩୦
ଅଷ୍ଟ ସେହୁ ଆବର ପରିଶ ଯୁତପତି ।
ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ସୁଗ୍ରୀବ ପ୍ରଭୃତି ॥
ବୀର ମହାବୀର ଯେ ଗୁଞ୍ଜ କପିବଳ ।
ଘଡ଼ିକ ଭିତରେ କାଲି ପୁରାଇବି କାଳ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରଇ ।
ଫେରାଫେରି ଦେଖି ମହୋଦରା ତରଇ ॥
ଭୟେ କରି ଆଗରୁ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା ।
ରାବଣେଶ୍ବର ଯହୁଁ ବହୁତ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲା ॥
ମଉନ ହୋଇଣ ରହିଲା ମହୋଦରା ।
ଅତପୁରୁ ବାହାର ହୋଇଲା ଦଶଶିରି ॥୪୦
ରାଣୀ ମହାଦେବ ଭିତରେ ରହିଲେ ।
ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଉଲେ ॥
ଅବକାଶ ହୁଅନ୍ତେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ସେହି ।
କବାଟ ଆଡ଼େ କରି ଦୁଆରେ ଛନ୍ତି ରହି ॥
ଯହୁଁ ସେ ରାଏ ହୋଇଲେ ଅବକାଶ ।
ନିଯୋଗର ଲୋକେ ମିଳିଲେ ଆସି ପାଶ ॥
ମନ୍ତ୍ର ଅମାତ୍ୟ ଦର୍ଶନ କଲେ ଆସି ।
ଶୁକ ସାରଣକୁ ବୋଇଲେ ଆକ୍ରୋଶି ॥
ଅହୋ ପାତ୍ର ଅମାତ୍ୟେ ମୋହୋର ବୋଲ
ଶୁଣ ।
ମୁଁ ଅବା ତୁମକୁ ନକଲି କେଉଁ ଗୁଣ ॥୫୦

ଶତ୍ରୁ ଦେଖି ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଲୋଡୁଅଛ ।
ତୁମକୁ କିଏ କଲି ହୋ ମୋହୋର ଆଗେ
ପଛ ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଏ ପଡ଼ିଲେ ବେନି ।
ସେ କି ବଳବାୟୀ ଗଲେ ମୋର ଘେନି ॥
କିମ୍ପାଇ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ହୋଇଛ ନିସତ ।
ନଜାଣ କି ତୁମ୍ଭେ ମୁଁ କେବଣ ଦଶମାଥ ॥
ବ୍ରହ୍ମା ଆଦି ଦେବତାକୁ ଖଟାଇଲି
ପାଦତଳେ ।
କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିଲି ହେଲେ ॥
ଧୃବମଣ୍ଡଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆକାଶକୁ ଗଲି ।
ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠେ ନାରାୟଣକୁ
ଦେଖିଲି ॥୬୦
ବଳି ରାଜାର ଦ୍ବାରପାଳ ହୋଇ ।
ଇନ୍ଦ୍ର କରିବେ ବୋଲି ଲୁଚାଇଛନ୍ତି ତହିଁ ॥
ତାହାକୁ ଦର୍ଶନ କରିଣ ଅଇଲି ।
ପରାଶ କୋଟି ବସନ୍ତରା ଆୟତ କରି ॥
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସାର ପଦାର୍ଥ ସ୍ବର୍ଗପୁର ।
ସେ ଦେବ ଭଣ୍ଡାର ମୋର ଆଟ କଲେ
ଜୁର ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତାକୁ ଜିଣିଲା ମେଘନାଦ ।
ବିରଧୁ ବୋଲାଲାଇ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଦ ॥
ଚଉଦ ଭୁବନ ସହିତେ ଜୁର କରି ।
କାହାରିହିଁ ହାଥେ ଅପଚୟେ ନ ପାଇଲି ॥
ରକ୍ଷକପି ଛାର ମାନେବ ଜଟାଧାରୀ ।
ସେ ମୋହୋର କୁଳ ତ ହେଲେଣ
ନାଶକରି ॥
ବିଭୀଷଣେ ଶରଣ ପଶିଲା ଶତ୍ରୁଠାଇଁ ।
ତାହାର ଆଶେ ତୁମ୍ଭେ ନ ଯୁଦ୍ଧ ପରିଘାଟ ॥
ଦୁଇ ଗୋଡ଼ ହୋଇଣ ଆପଣେ ନାଶ
ଗଲା ।
ଓପ୍ତୋଧ ନ ଛାଡ଼ିବା ଅର୍ଥେ ହାଦେ ମଲା ॥
ମୁହିଁ ସେ ରାଜା ମୋହୋର ବୋଲେ
ଥୁବ ।
ଅସମୟ କାଳେ ମୋତେ ହୋ ଛାଡ଼ିଣ
ନୟିବ ॥

କି ତୁମକୁ ସୁଖ ଭୋଗ ନ ଦେଲଇ ମୁହିଁ ।
 କେବଣହିଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅପୂର୍ବ ତୁମକୁ ହିଁ ॥୮୦
 ମୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ହୋ ଭୋଗ କର ଶିରୀ ।
 କେଉଁ ପଦାର୍ଥ ଅବା ନାହିଁ ତୁମ ପୁରୀ ॥
 ମୋହୋର ନାଶଗଲେ କି ତୁମେ ଭଲେ
 ଥବ ।
 ପୁଣି କି ସ୍ବର୍ଗେ ପଶି ଉପଦର୍ପ କରିବ ॥
 ଆକହୁଁ ଛାଡ଼ି ଗଲହୋ ପୂର୍ବର ଧାପ ମାନ ।
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥
 କିମାଳ ତୁ ଆମକୁ ଝିଙ୍ଗାସ କଥା କହୁ ।
 କିସ କରିବୁ ଆଜ୍ଞା କିଂପାଇଁ ନ ଦେଉ ॥
 ଆମର ମହିମା କି ନ ଜାଣୁ ଆପଣେ ।
 କାହା ଛାରକୁ ଆମେ ହାରିଅଛୁ ରଣେ ॥୯୦
 ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ତିନିପୁରେ ସୁଝୁ ।
 ଘଡ଼ିକରେ ଜଗତ ତିରଣ ପ୍ରାୟେ ବୁଝୁ ॥
 ରାବଣ ବୋଲଲା ମୁଁ ଜାଣଇ ତୁମର ବଳ ।
 ଏକେ ଏକେ ଜିଣି ପାର ହୋ ଦିଗପାଳ ॥
 ଯେ ମୋହୋର କର୍ମର ଅବଳେ ହୋଇଲ
 ହାନବୀର୍ଯ୍ୟ ।
 ତପୁସୀ ଦୁର ବାପୁଡ଼ା ମୋତେ କରାଇବାରେ
 ଲାଜ ॥
 ଶୁଣିକରି ପ୍ରମଥ ମିତ୍ରଘନ ଆଗସରି ।
 ତପନ ସିଂହନାଦ ଶୁଣିଲେ କୋପକରି ॥
 ଅଗ୍ନିକେତୁ ରଶ୍ମିକେତୁ ଏହୁ ବେନିବାର ।
 ସେହୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲେକ ଅପାର ॥୧୦୦
 ପତିଶ କୋଟି ଯେ ମୁକୁଟ ଯୋଦ୍ଧାଛନ୍ତି ।
 ରାଉତ ମାହୁତ ରଥୀ ମହାରଥୀ ॥
 ପ୍ରତର୍ୟାଁ କରନ୍ତେ ଶୁଭଇ ଘୋର ଧ୍ବନି ।
 ପ୍ରଳୟ ଶବଦକି ଘୋରଇ ମେଦନୀ ॥
 ନୃପତିର ଅଛଇ ପତିଶଇ ପୁତ୍ର ।
 ଆବରଣିଁ ଅଛନ୍ତି ନାତି ତେରଶତ ॥
 ପତିଶ କୋଟି ଯୋଦ୍ଧାରୁ ପଡ଼ିଲେ କୋଟି
 ବୀର ।
 ରାଉତ ମାହୁତ ଅଛନ୍ତି ଅପାର ॥
 କରନ୍ତି ପ୍ରତଜ୍ଞା ରାଜାମୁଖ ବାହିଁ ।
 ଶୁଣିଣ ପରମ ତୋଷ ମହୋଦରୀ
 ସାଇଁ ॥୧୦

ଶୁକ ସାରଣକୁ କହିଲା ନୃପବର ।
 କାଡ଼ିଣ ଆଣ ମୋର ଅମୂଲ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ॥
 ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଦେବି ରତ୍ନ ଆୟେ ।
 ମୋହ ପାଇଁ ରଣେ ପିଞ୍ଜାଇବେ କାୟେ ॥
 ଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ ଗଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ଦ୍ରବ୍ୟତ ବୁହାବନ୍ତି ଲୋକନ୍ତ ହାଥେ ଘେନି ॥
 ନୃପତିର ଛାମୁରେ ବାଡ଼ିଲେ ଆୟେମାନ ।
 ଦିଅସି ସବୁନ୍ତି ହୋ ବୋଲଇ ଦଶାନନ ॥
 ଏ ମୋହୋର ଅଟଇ ଯେ ଅରଜିଲା ବିର ।
 ତତ୍ତଦଭୁବନୁ ଆଣିଲି ଯାବତ ॥୨୦
 ଏଥିକି ଦେବଭଣ୍ଡାର ନୋହେ ସରି ।
 ସପତ ବିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟୁଁ ଆଣିଛି ଯଦୁ କରି ॥
 ଯେବେ ବିଧିବିଶି ଶ୍ରୀରାମର ନିମନ୍ତେ ।
 ଦେହ ଥିଲେ ପୁଣି ଅର୍ଜିବି ଅନେକ ବିରେ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଶୁକ ସାରଣନ୍ତ ରାଇ ।
 ଆଜ୍ଞା ଦେଲାକ ସେ ଅପୁର କୁଳସାଇଁ ॥
 ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ଦିଅ ଆୟେମାନ ।
 ବିବିଧରତ୍ନମାନ ବିଲୋହ ଅବିଛନ୍ନ ॥
 ଯେତେ ଲୋକ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଯିବେ ମୋର
 ସଙ୍ଗେ ।
 ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଥିବେ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ॥୩୦
 ଦେଖିଲା ମାତ୍ରକେ ଶତ୍ରୁ ହୋଇବ ଅଜ୍ଞାନ ।
 ବୋଲିବେ କେମନ୍ତେ ଅର୍ଜିଲା ଏତେ ଧନ ॥
 ଦେସି ରତ୍ନମାନ ବେଗେ ମଣ୍ଡି ହବୁ ।
 ଗୁପ୍ତ କପିବଳ ସମରେ ମାରବୁ ॥
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣ ଆୟେମାନ ଦେଲେ ।
 ବିବିଧ ରତ୍ନମାନ ବିଲୋହିଲେ ॥
 ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ବାହୁଡ଼ି ରତ୍ନବଳା ।
 ନେପୁର ତୋଡ଼ର ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣେ ମାଳା ॥
 ହାର ପଦେକ କଟଙ୍ଗ ସୁନାସୁତା ।
 ମୁଦିମଲ୍ଲୁକଡ଼ି ଆବର କଙ୍କଣ ପଜଡା ॥୪୦
 ତାଡ଼ ସରଳ ଶିଳିଳି ଚନ୍ଦ୍ରସରା ।
 କେବଣ ଅଳଙ୍କାର ଯେ ବ୍ରହ୍ମ ଜାତିହାରୀ ॥
 କାହିଁ ମରକତ ଜଡ଼ିଲା ରେଖ ରେଖ ।
 କାହିଁ ପ୍ରବାଳ କାହିଁ ମାଣିକ୍ୟ ନାୟେକ ॥
 କାହିଁ ହାରାଜାଳା କାହିଁ ପୁଷ୍ପ ରାଗ ।

କାହିଁ କୁରୁବିନ୍ଦ ଖଞ୍ଜିଲା ପଦୁରାଗ ॥
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଖଞ୍ଜଇ ରତ୍ନମାନ ।
 ନେତ ପାଟ ପତନୀ ସିନ୍ଧୁଆ ବସନ ॥
 ରତ୍ନଖଞ୍ଜିଲା ଅଛି କେବଣ ବସ୍ତ୍ର ପୁଣି ।
 ଅଞ୍ଚଳରେ ଖଞ୍ଜିଅଛି ରତ୍ନମଣି ॥୫୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପିତୁଳି ଲେଖନ ପରକାର ।
 କଳା କେତକାର କବାଇ ଅପାର ॥
 ପାଟ ପାଛୋଡ଼ି ଦୋଷଡ଼ା ଶାଢ଼ୀ ଖସି ।
 ଉତ୍ତମ ଭଳି ଲୋକଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି ଖୋଜିଲୋଡ଼ି ॥
 କାହାକୁ କନକ ସ୍ନାହାନ କରାବନ୍ତି ।
 କାହାର ମୁଣ୍ଡେ ମାଣିକ୍ୟ ମୁକୁଟା ନିହୁଡ଼ନ୍ତି ॥
 କାହାକୁ ଶ୍ରୀକର୍ଣ୍ଣର ଗୁଣ୍ଡରେ ଗାଧୁଆନ୍ତି ।
 କାହାର ସର୍ବାଙ୍ଗେ କସ୍ତୁରୀ ଘଷନ୍ତି ॥
 ଚତୁଃସମ ଲେପନ୍ତି କାହାର କଳେବରେ ।
 କେ ଗନ୍ଧ ଯୁଆଦେ ହୁଅନ୍ତି ଜଗଜ୍ଜରେ ॥୬୦
 ଆୟେ ଅଳଙ୍କାର ଆପଣେ ଭୁଷଣ ।
 ରଥୀ ଯୋଦ୍ଧା ରାଉତ ପାଦାନ୍ତି ଅପ୍ରମାଣ ॥
 ରାଏ ଆଜ୍ଞା ଦେଲାକ ଶୁକ ସାରଣକୁ ଚାହିଁ ।
 ସହସ୍ରମାନ ସବୁ ଘେନି ଆସ ଯାଇ ॥
 ଦେବ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ଯୁଦ୍ଧକୁ ମୋର ବଳ ।
 ନୋହିଲେ ନ ମରନ୍ତି ଦଶରଥବାଳ ॥
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାମାନେ ଶହସ୍ର ଶାଳେ ଗଲେ ।
 କୋନ୍ତ ତାଣ୍ଡଶର ଭାଲ ଅଣାଇଲେ ॥
 ବହୁତ ଲୋକେ ସହସ୍ର ନ ପାରନ୍ତି ବହି ।
 ଦେଖି ଲଙ୍କପତି ନିଶରେ ହାଥ ଦେଇ ॥୭୦
 ପ୍ରାକର୍ମ ହୋଇ ସେ ବସିଲା ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତେ ।
 ହାଥରେ ଘେନିଲା ରତ୍ନମୟ କୋନ୍ତେ ॥
 ବେଳ ଦୁର ଝମକି ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ।
 ଶହସ୍ରମାନ ବାଣ୍ଡି ଦିଅସି ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣେ ଦେଲେ ଆୟୁଧମାନ ।
 ପରି ଖଣ୍ଡା କୋନ୍ତ ବିବିଧ ବିଧାନ ॥
 ଶୂଳ ପରିଘ ଭୁଷଣା ଛେଳ ଚକ୍ରକାଟି ।
 ଗଦା ମୁଦୁଗର ସାଙ୍ଗିଆ ଶକତି ॥
 ପଟା ପଛେଲ ଖଣ୍ଡା ଆଡ଼ଣ ବଦାଉ ।
 ଅବଧାନ ହୋଇ ବିଲୋହିଲେ
 ଲଙ୍କାରାହୁଁ ॥୮୦

ଶହସ୍ରକର ତେଜ ପ୍ରଳୟ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତାଟରେ ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ ରତ୍ନମଣି ॥
ପଟାଦଳା ପିନ୍ଧା ପକ୍ଷୀ ନାନା ମେଖ ।
ବୀର ନେତ୍ର ତାମର ଉଡ଼ୁଛି ରେଖ ରେଖ ॥
ବୀର ଘଣ୍ଟ ଘାଗୁଡ଼ି ଶିଳିଳି କୁମ୍ଭାରା ।
ରଜ ପାଟ ଘଣ୍ଟି ମୁକୁତା ହାରା ନୀଳା ॥
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ପାଇଲେ ଶସ୍ତ୍ରମାନ ।
ଆୟୁଧ ପାଇଣ ଝମକାନ୍ତି ଘନ ଘନ ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ଯେ ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ।
ଯେ ଯାହାକୁ ସକ ସେ ତାହା ପିଠିରେ

ବସ ॥୯୦

ବାହନ ବିହିନେ ଯୁଦ୍ଧିତ ନପାରି ।
ଯାନ ନ ଆରୋହିଲେକି ସମର କରିପାରି ॥
ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାବରେ ଅଣାଇଲେ ଘୋଡ଼ା ହାତୀ ।
ନାମ ଧରି କରି ଦିଅଇ ଲଙ୍କାପତି ॥
ଯେ ଯେତେ ସାମରଥ ତାକୁ ତେଡ଼େ

ବାହାନ ।

ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଦେଲା ଦଶାନନ ॥
ତାମର ବିଳମ୍ବ ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ।
ରଥଗଜ ଅଶ୍ବ ଶହସ୍ର ଅଳଂକାର ବସ୍ତ୍ର ॥
ଦିଆଇ ଲଙ୍କେଶ୍ବର ସିଂହାସନୁ ଉଠି ।
ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଚାହିଁଣ ବଚନ ପ୍ରକଟି ॥୧୦୦
ରଣ ରାଜପୁତ୍ର ବୀର ମହାବୀର ।
କ୍ଷତ୍ରାକୁଳ ତୁମ୍ଭେ ଅକ୍ଷୟ ସକଳ ॥
ମୁହିଁ ଲଙ୍କପତି ବୋଲୁଅଛି ଶୁଣ ।
ଶ୍ରୀରାମର ସାଙ୍ଗେ କାଲି କରିବି ମହାରଣ ॥
ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧିଯିବଟି ରାତ୍ରୁକୁ ସଜହୁଅ ।
ନିସତ ହେଲା ଲୋକ ଘରେ ରହିଥାଅ ॥
ଏ ଦେହ ଅବଶ୍ୟତ ପାଇବ ମରଣ ।
କ୍ଷତ୍ରିକର ଧର୍ମ ଅଟଇ ସିନା ରଣ ॥
ଦେବେଶ ଦୁର୍ଜିତ କାଲି କରିବି ସମର ।
ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ତିରିବି ନାରାଜର ॥୧୦
ଯେ ମୃତୁଲୋକ ନେଇ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ

ଥୋଇବି ।

ସ୍ବର୍ଗପୁର ମୁହିଁ ପାତାଳକୁ ଆଣିବି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରିକ୍ଷ କପି ଛାର ।

ନାରାଜର ତେଜେ ମାରିବି ସକଳ ॥
ଦେଖ ମୋହୋର ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଆରୋଣି ଭିତରେ ।
ଜଗତକୁ ଜିଣିମାକୁ ଅଛଇ ମୋ ହସ୍ତରେ ॥
ଦୟା କରିଣ ମୁଁ ରଖିଥିଲି ନବସୃଷ୍ଟି ।
ମୋହୋର କୋପକୁ ଭାର୍ଜନ ନୁହଇ
ପରମେଷା ॥

ଦଶଦିଗପାଳେ କମ୍ପନ୍ତି ମୋତେ ଦେଖି ।
ଜନ୍ତୁ ଉଠଇ ମୋତେ ଆସନ ଉପେଷି ॥୨୦
ତୁମ୍ଭେ କାହା ନ ଜାଣ ମୁଁ କହିବି ଅବା
କିସ ।

ଏବେ ଯାଇ କାଲି ସକ ହୋଇ ଆସ ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାଏ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
ମୁଦୁସୁଲୀ ପହୁଣ୍ଡ ମଣାଇ ଘେନିଗଲେ ॥
ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ଦର୍ଶନ କଲା ଆସି ।
ନୃପତି ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ॥
ଶୁଣିସି ଶଶିମୁଖୀ ଗୋ ଆଜର ପ୍ରସ୍ତାବ ।
ଥୁଳଜଘ କୁମରକୁ ମାଇଲା ରାଘବେ ॥
ସେନାପତିମାନେ ଦର୍ଶନ ଆସି କଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ କାଲି ମାରିବୁ ବୋଇଲେ ॥୩୦
ମୁହିଁ ପ୍ରବୋଧୁଲି ଧନବସ୍ତ୍ର ଦେଇ ।
ରଣ ଦାକ୍ଷା କରିବୁ ବୋଲି ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ଛୁଇଁ ॥
କାଲି ସେ ଜାଣିମାନା ସବୁ କଥାମାନ ।
କେ ବକ କେ ଶାମଳ ବୁଝିବା ବଡ଼ସାନ ॥
ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ବୋଇଲେ

ମନ୍ଦୋଦରୀ ।

ଯେ ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ଅଟଇ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିସି ଗୋ ଦେବୀ ଶିବା ।
ଅମନାତ୍ୟେ ଦେଖି ରାବଣ ଭିତରକୁ ଯିବା ॥
ନବରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ସର୍ବସନ୍ଧ୍ୟା ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତ ଗହନ ॥୪୦
ତୋଳ ଦମା ଟମକ ଯେ ବାଜଇ
ବୀରଦୂର ।

ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ବିଳମ୍ବ ଅପାର ॥
ସନମାନ ପାଇ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରନ୍ତି ।
ଯେ ଯାହାର ସମ୍ପଦ ଘେନି ଘରକଇ ଯାନ୍ତି ॥
ରାବଣେଶ୍ବର ଯେନିଅବକାଶ ହୋଇ ।

ଦର୍ଶନ କଲେ ଯାଇ ସମସ୍ତ ମହାଦେଈ ॥
ଝଡ଼ା ମୁଦୁସୁଲୀ ପଟୁଆରି ଛନ୍ତି ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ଗମନ କରଇ ଲଙ୍କପତି ॥
ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ିଲା ଅଛଇ ଏକଘର ।
ଯୋଜନେକ ଲମ୍ବ ଦୁଇ ଯୋଜନ
ଓସାର ॥୪୦

ମଧ୍ୟେ ମାଣିକ୍ୟର ଅଛଇ ମଣ୍ଡପ ।
ଉପରେ ଟାଣିଲାକ ବିଚିତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ॥
ତହିଁ ଶେକାଜଅଛି ଦୁଇ ଶେସ ।
ବିଜୟେ କଲା ଯାଇ ଅସୁରକୁଳ ରାଜ ॥
ସହସ୍ରେକ ସୁବତୀ ସୁଗନ୍ଧ ଡେଲଘେନି ।
ବିବିଧ ମତେ ମର୍ଦ୍ଦନ କରନ୍ତି କାମେନୀ ॥
କେ ଶ୍ବେତ ତାମର ତାଳନ୍ତି ପାଶେ ଥାଇ ।
କେହୁ ରତ୍ନବିଶ୍ରଣୀ ବିଶନ୍ତି ପରିଘାଇଁ ॥
କେହୁ ଆଲଟ କେହୁ ଧରନ୍ତି ଦର୍ପଣ ।
କେହୁ ଘେନିଣ ଅଛନ୍ତି ରତ୍ନ ଆଭରଣ ॥୬୦
କେହୁ ଝିନ ପତନୀ ବିଚିତ୍ର ଝିନବାସ ।
ଉଡ଼ା ପଟୋଆରି ଅଛନ୍ତି ରାୟେ ପାଶ ॥
ତିନିକୋଟି ପତାଶ ମହାଦେଈ ଘେନି ।
ମୁଦୁସୁଲୀ ଝଡ଼ା ଅନେକ କାମେନୀ ॥
ଯେ ଯାହାର ସେବାରେ ଅଛନ୍ତି ପରିଜନ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାଏ ଦଶାନନ ॥
ମର୍ଦ୍ଦନ ହୋଇଣ ମାଜଣାରେ ବିଜେ କଲା ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୀଳା ପିଢ଼ା ଉପରେ ବସିଲା ॥
ମନ୍ଦୋଦରୀ ସହିତେ ସକଳ ରାଣୀହସ ।
ସେବା କରୁଛନ୍ତି ନୃପତିର ପାଶ ॥ ୭୦
ତିଳ ଅଂଳା ଯେ ଚତୁଃ ସମ ଘୋଟି ।
ମହା ସୁଗନ୍ଧ ଜଳରେ ପଖାଳନ୍ତି ବିମେଷା ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗରୁଆରେ ବାସ ପଣିମାନ ।
ଘେନି ନାରାଗଣେ କରାନ୍ତି ସ୍ବାହାନ ॥
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପୋଛନ୍ତି ଝିନ ପାତବାସେ ।
ବିବିଧ କୁସୁମ ଗଜା ବାନ୍ଧିଲେକ କେଶେ ॥
ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଆୟେମାନ ଆଭରଣ ।
ଝିନବାସ ପରିହରଣ ଉପରେଣ ॥
ରତ୍ନ ପାଦୁକାରେ ଚଢ଼ିଣ ବିଜେ କଲା ।
ମଣୋହି ପୁରେ ଭୋଜନ ଠାବରେ
ବସିଲା ॥୮୦

ଚେରା ମାରିଗଲେ ମହାଦେବମାନଙ୍କ ।
 ଛାମୁରେ ରହିଲେ ବିଷୁଆସ ଶ୍ରୀରାତ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଲମେ ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ।
 ଶାଳାଅନ୍ନ ବେଞ୍ଚନ ପରଶସ୍ତ୍ରୀ ଆଣି ॥
 କାଳକେନ୍ଦୁର ଦୋହିତା ସୁଲକ୍ଷଣା ।
 ସେ ସେ ରାହିଅଛି ଅପୂର୍ବ ରାହେଣୀ ॥
 ନାରକାସୁରର ଦୋହିତା ପଦ୍ମାବତୀ ।
 ଆବରଣି ରକତବୀର୍ଯ୍ୟର ଦୋହିତି ॥
 ସେ ଆଣି ଦୁସ୍ୟବ ଦିଅଇ ଘନ ଘନ ।
 ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ଦଶାନନ ॥୯୦
 ଆସନରୁ ଉଠି ବିଜେ କରିଗଲା ।
 ରତ୍ନ ପିଢ଼ାରେ ବସି ଆଚୋବନ କଲା ॥
 କର୍ପୁର ବାସକଳ ଚତୁସ୍ପମ ରହି ।
 ଚରଣ ପଞ୍ଚାଳଇ ଝିନବାସ ପିନ୍ଧି ॥
 ଛାମୁରେଣ ଉଜ୍ଜା ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ।
 ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପୋଛଇ ଦଶର ମୁଧୁନି ॥
 ଉଠି ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟ ପରିହରଣ କରି ।
 ମୁଖବାସ ତାମୋକ ଗୁଞ୍ଜଇ ଦଶଶିରି ॥
 ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ କୁମାରୀର କରେ ଦେଇ ହାଥ ।
 ରତ୍ନପାଦୁକା ମାଡ଼ି ଚକଇ ଦଶମାଥ ॥୧୦୦
 ଗଜଦନ୍ତ ମୁକୁତା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଖୋରା ଚାରି ।
 ବ୍ରହ୍ମାକାଠି ହାରା ପିତୁଳି କମକରି ॥
 ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ୍ୟ ଚାରି ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ଝୁଳି ।
 ନୀଳମଣି ଝରା ଗଜମୋତି ମିଳି ॥
 ମଧୁପି ବେଲୁରି ଉପରେ ପାଟ ଶେଯାଙ୍ଗ ।
 ଶେଯାଙ୍ଗରେ ପାଞ୍ଚୋଡ଼ି ବସ୍ତ୍ର କରେ
 ନେଇ ॥
 ଶ୍ରୀକର୍ପୁର ଗୁଣ୍ଡି ସିଞ୍ଚିଲାକ ତହିଁ ।
 ମର୍ଜିତ ବେନି ଖମ୍ବେ ଅଛଇ ବୋଳି ରହି ॥
 ପ୍ରବୀଳ ରତନର ତୋରଣା କାଠ ମଞ୍ଚା ।
 କୃବିନ୍ଦ ବାଳିଆରେ ସଞ୍ଚିଲା ଅଛି ସଞ୍ଚା ॥୧୦
 ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ଖଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ମୋତି ।
 କିଆଁ ପଟାନ୍ତର ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଚନ୍ଦ୍ରଜ୍ୟୋତି ॥
 ମଧ୍ୟେ ମାଣିକର ପଦ୍ମରାଗ ଝରା ।
 ଅଗ୍ରଣ ସଙ୍ଗେ କି ଉଦୟେ ଲକ୍ଷେ ତାରା ॥
 ନେତ ପାଟ ଚାମର ମଣ୍ଡଣି ଚନ୍ଦ୍ରପାଶେ ।

ପ୍ରକଟଇ କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀର ବାସେ ॥
 ଚନ୍ଦନ ପିତିକା ମାରନ୍ତି ଚଉକତି ।
 କାଣି ପଟାନ୍ତର ଶରଦତରୁ କାନ୍ତି ॥
 ରୁପାର ଘର ଗୋଟା ନବରତ୍ନ ମୟେ ।
 ଦୀର୍ଘ ପାଞ୍ଚ ଯୋଜନ ଓସାର ତିନି ଯୋଜନ
 ହୋଏ ॥୨୦
 ଉଞ୍ଚେଣ କୋଶେକ ଚନ୍ଦନ କାଠ ଚାଳ ।
 ମର୍ଜିତ ଉତ୍ତାରେ ଲମ୍ବେ ଗଜମୋତି ମାଳ ॥
 କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରଶେଣା ଗଣ୍ଡିଆନା ବତା ।
 ଲଇକରି ବାନ୍ଧି ଅଛଇ ପାଟପୁତା ॥
 ପଟାପତ୍ର ଛାଏଣା ଯେ ପିଢ଼ାରେ କଳସ ।
 ଉପରେ ଉଡ଼ଇ ବହୁତ ଝିନ ବାସ ॥
 ସେ ଘରେ ମଣ୍ଡିଲା ଅଛଇ ଖଟଦୋଳି ।
 ବିଜୟେ କଲା ତହିଁ ରାବଣ ମହାବଳୀ ॥
 କଠାଉ ଛାଡ଼ି ଶେଯ୍ୟାରେ ବସିଲାକ ଯାଇ ।
 ରାଣୀ ମହାଦେବ ରହିଲେ ପଟୁଆର
 ହୋଇ ॥୩୦
 କେ ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଭାଳନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ।
 ରତ୍ନ ବିଶ୍ଵା କେ ବିଶ୍ଵି ଘନଘନ ॥
 କେହୁ ଧୂପକାଠି ଦର୍ପଣ ଧରିଛନ୍ତି ।
 କେବଣ ସୁବତୀ ଆଲଟ ବିଶ୍ଵି ॥
 ଦିବ୍ୟ ସିଂହାସନେ ଅଛଇ ରାଏ ବସି ।
 ମହିଷାସୁର ନନ୍ଦିନୀ ନାମ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
 ସେ ଆଗ ହୋଇଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 କମ୍ପମାନ ହୋଇଣ କହଇ ଉତ୍ତର ॥
 ଶୁଣ ଦେବ ଠାକୁର ଅସୁରକୁଳ ପତି ।
 ତିନିକୋଟି ପଟାଶ ଲକ୍ଷ ଯେ ସୁବତୀ ॥୪୦
 ଯେକକୁ ଯେକ ସୁନ୍ଦରୀ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି ।
 ଜଗତ ମୋହଇ ରାଣୀ ମହୋଦରୀ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁବନରେ ଯେତେକ ଅର୍ଥମାନ ।
 ଅଧିକାରୀ ହୋଇଣ ବିଳସୁ ଦଶାନନ ॥
 ଯେ ଲାକା କଟେକ ସକଳ ଗୁଣେ ପୁରି ।
 ଅମର ବୀରସ୍ୟତା ଯହିଁକି ନୋହେ ସରି ॥
 ଅଠର ଗଣ୍ଡା ତୋର ଅଟନ୍ତି ତନୟେ ।
 ତେରଶତ ନାତି ତୋର ସାଂଗ୍ରାମରେ
 ଅଜୟେ ॥

ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ଅନେକ ବନ୍ଧୁଜନ ।
 ପଟାଶ କୋଟି ଯୋଷା ଜୟର ସମାନ ॥୫୦
 ରଥା ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା କଳିତ ନ ପାରି ।
 ଚାଳିଶ କୋଶ ଉଞ୍ଚ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଚେରୀ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁବନ ଗମଇଁ ।
 ଦେବଗଣ ସହିତେ ଖଟିଆନ୍ତି ଯମଇଁ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରଦେବତା ରାହଇ ପାଗ ସଞ୍ଚି ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବର ଦେଲାକ ବିରଞ୍ଚି ॥
 ପବନ ଚାମର ଧରଇ ଅଗ୍ନି ଧୂଆଁ ଲୁଗା ।
 ରମ୍ୟ ଗାତ ଗାଈ ବରୁଣ ଧରଇ ପୁଂଜୀ ॥
 ମେନକା ନାଟକ ନାରଦ ଯସ ବାଳ ।
 ଜଉତିଷ ପାଞ୍ଜି ଘେନି ବୃହସ୍ପତି ଖଟିଆଇ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତାକୁ ଜିଣିଲା ତୋର ସୁତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାମ ଜଗତେ ବିଦିତ ॥
 ଜେଷ୍ଠଭାଇ କୁବେର ଦେବତାକଲ ଜିଣି ।
 ମଝିଆ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ବୀରମଣି ॥
 କନେଷ୍ଠ ବିରାଷେଣ ଛେଦଭେଦ ଜାଣଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ କ୍ଷତିପଣେ ଗଣାଇ ॥
 ସାହେର ଭିତରେ ଅଜୟେ ଗଡ଼ କଲୁ ।
 ଛପନ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗକୁ ଆଷ୍ଠ୍ୟ ହିଁ ପାଇଲୁ ॥
 ଏବେ ଆଉ ଦୃଢ଼ ନକର ଗୋସାଇଁ ।
 ଆସମାନକୁ ନୟାଅ ବାଟରେ
 ବସାଇଁ ॥୬୦
 ତୋହୋର ବିହୁନେ ହୋଇବୁ ନିରମାଣି ।
 ଲୋକେ ଉପହାସ କରୁଥିବେ ଦେଖି ॥
 ବୋଲିବେ ରାବଣ ଆଣିଲା ପରନାରୀ ।
 ଭୋଗବିକାସ କିଛି ନ ପାରିଲା କରି ॥
 ଆପଣେ ନାଶ ଗଲା ରାଣୀମାନେ ଦୁଃଖୀ ।
 ଲୋୟେ ମଳିଣ ହୋଇବ ଆମ୍ଭ ଆଖି ॥
 କୁସୁମ ବିହୁନେ ନଶୋହିବ କେଶ ।
 ପରିହରଣ ନକରିବୁ ବିବିଧ ଝିନ ବାସ ॥
 ବାହି ନ ଥିବ ନ ଘେନିବୁ ବାସ ଗନ୍ଧ ।
 ଆଖି ଆଉଁ ଆଉଁ ହୋଇବୁ ଆମ୍ଭେ
 ଅନ୍ଧ ॥୭୦
 ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ ହୋ କର୍ପୁର ନମିଳିବ ।
 ବ୍ୟାଧିତ ଲୋକ ଦେଖିଲେ ଭାଳିବ ॥

ତିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ତିବ୍ୟ ଅଳଙ୍କାର ଲେଛି ।
ବସି ରୋଗୁଥିବୁ ତୋହୋର ନାମ ବାଛି ॥
ଏତେକ ଯେବେ ତୋର ହୁଅଇ ଦଶାନନ ।
ସେ କଥା କରତୁ ବୀରକ ମୋକ୍ଷପାନ ॥
ରାମ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବାକୁ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ ନହିଁ ।
ଏତେ ବୋଲି ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ପ୍ରକମ୍ପ କରି

ଶୋଇ ॥

ରାଣୀଏ ଜଣାବନ୍ତି ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ।
ସୀତା ଉପେକ୍ଷିବାକୁ ଆଶା ଦିଅସି

ଗୋସାଇଁ ॥୯୦

ସୁଲକ୍ଷଣା ହୋଇ ନିଶ୍ଚିତେ ଆମେ ଥିବୁ ।
ତୋହୋର ହାଥ ଧରି ଅନାସ୍ତ ନୋହିବୁ ॥
ସୁବ ରାଣୀମାନେ ଆମେ ଏତେକ ମାଗିଲୁ ।
ଆମର ଦୋଷ କ୍ଷମାକର ଯେ ବୋଇଲୁ ॥
ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହସଇ ଚହ ଚହ ।
ଯାହା ସେ ମାଗିଲ ରୋ ଏକଥା ଅଟଇ

ରହ ॥

ଉଠ ଉଠ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ଆମ ତହୁଁ ଶୁଣ ।
ସ୍ୱଭାବେ ଅବଳା ଅଟଇ ତୁମ୍ଭ ଗୁଣ ॥
ଏ ମୋହର ମହିମା ଜାଣୁ ଜାଣୁ ହୁଡ଼ ।
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରାୟେ ଲୋକ ହୋଇଅଛ

ମୁଡ଼ୁ ॥୧୦୦

ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ପଲଙ୍କୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
ଆପଣେ ଶ୍ରୀକରେ ମନ୍ଦୋଦରାକି ତୋଳିଲା ॥
ଉଠ ଶାନ୍ତି କାନ୍ତି ସୁଲକ୍ଷଣା ଇନ୍ଦ୍ରମତୀ ।
ସବୁ ମହାଦେଇ ଉଆ ଏକ ଦୃଷ୍ଟି ॥
ବାହୁଡ଼ି ଲଙ୍କପତି ପଲଙ୍କେ ବସଇ ।
ମଂଷାସୁର ନନ୍ଦିନୀକି ବଚନ ପ୍ରକାଶର ॥
ପ୍ରହଲ୍ଲାଦର ଦୋହିତାକୁ କଥାରେ ସାକ୍ଷୀ

କରି ।

ପ୍ରତିଉତ୍ତର ଭାଷା ଦିଅଇ ମନ୍ଦୋଦରୀ ॥
ଦୁନ୍ଦେଭି ଦଇତର ଦୋହିତା ଅସମନ ।
ହୋଇ ହୋଇ ବୋଲଇ ରୂପବନ୍ତୀ

କନ୍ୟା ॥୧୦

ସବୁ ମହାଦେଇକି ଚାହିଁ ବୋଲଇ
ଲଙ୍କରାଏ ।

ତୁମେ ଯାହା ବୋଇଲ ଶୁଣସି କଥାଏ ॥
ସୀତାକୁ ଆଣିଲି ମୋହୋର ମନ୍ଦପଣ ।
ନଦେବି ବୋଇଲାରୁ ହୋଇଲା ଏତେ
ରଣ ॥
ଭଲ ଭଲ ଲୋକେ ପଡ଼ିଲେ ମୋହୋର
ପାଇଁ ।

ମୁହିଁ ଆଉ କିଏ କରିବି ଜୀବନ ଆଉଁ ॥
କୃଷକର୍ଣ୍ଣ ଭାଇ ପୁତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ବହୁତ ॥
ସମ୍ପଦ ସରିଲା ପୋଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ରୁକ୍ଷ କପିବଳ କଲେ ହରି କୁରି ॥୨୦
ଏହା ସହିବିକି ମୁଁ କ୍ଷତ୍ରୀବର ହୋଇ ।
ନିଲଜ ଦେହ ମୁଁ ରଖିବି ସୀତା ଦେଇଁ ॥
ଆଣିଲି ଆଣିଲି ନ ଦିଅଇ କଦାୟିତେ ।
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିବି ମୁଁ ଜନେକ ଝିଅର ନିମନ୍ତେ ॥
କାଲି ରଣଗୋଳ ହୋଇବ ଅପାର ।
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆବର ଅଙ୍ଗଦକୁମାର ॥
ନଳ ନାଳ ସୁଷେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଏ ।
ବିଭୀଷଣ ବାପୁଡ଼ା କି ଭେଟିଲେ

ପ୍ରାଣପାଏ ॥

ଶତ୍ରୁ ନୟନ ହାରିଲେ ନୁଆସଇ ଘର ।
କାଲି ସେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଦେଖିବ ମୋହୋର ॥୩୦
ଏ ରବି ତଳେ କି ଆନ ମୋତେ ସରି ।
କାହାର କେଶ ମୁଁ ଭୁଜେ ନାହିଁ ଧରି ॥
ନାରାୟଣ ଦେବତା ମୋତେ ସମରେ
ହାରିଗଲା ।
ପୁତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଲା ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ କି ନଟକଇ ତିନିପୁର ।
କେ ମୋତେ ସମାନ ବୁଝାଣୁ ଭିତର ॥
ତୁମେ ମହାଦେଇମାନେ ଗୋ ନକ୍ଷଣ ହେବେ

କିଛି ।

ସାଂଗ୍ରାମ କଲେକି ଅଜଏ ମୋତେ ଅଛି ॥
ଏତେ ବୋଲି ଦାଢ଼ୀ ଧରିଣ ବାମକରେ ।
ମୁଦୁସୁଳା ହାତରୁ ଧଇଲା ଅସିବରେ ॥୪୦
ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜେ ଧରି ଝମକାଇ ଘନ ଘନ ।
ଦେଖି ଭାୟେ ପାଇଲେ ମହାଦେଇମାନ ॥

ଏସନେକ ସମୟେ ରବି ଅସ୍ତ ଗଲା ।
ବାହୁଡ଼ା ଖଡ଼ଗ ପାଟେଳି ହାଥେ ଦେଲା ॥
ବାକିଆରୁ ଓହ୍ଲାଇ ରତ୍ନ କଠାଉ ମାଡ଼ି ।
ଅବକାଶ ନୃପବର ଅନ୍ତେପୁର ଛାଡ଼ି ॥
ରାଣୀ ମହାଦେଇ ଭିତରେ ରହିଲେ ।
ନିଯୋଗ ଲୋକମାନେ ଦର୍ଶନ ଆସି
କଲେ ॥

ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲା ଲଙ୍କାର ନାୟକ ।
ବିହୁଡ଼ି ଦୀପ ହୁଳା ଜଳଇ ରେଖ

ରେଖ ॥୫୦

ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ଆସୁ ରାୟେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ।
କମାଏଣ ଘେନି ରାଏ ଆସ୍ଥାନେ ବସିଲା ॥
ତତକ୍ଷଣେ ଭୃତ୍ୟମାନେ ଆଣିଲେ ଗଜ
ଅଶ୍ୱ ।

ଦେଖି ପରିମ ସତୋଷ ବିଶ୍ରବାର ଶିଷ ॥
ମନେ ବିଚାରଇ ଏତେକ ବଳ ଆଉଁ ।
କିମ୍ପା ସାଂଗ୍ରାମରେ ଅଛି ହାନି ଆଉ ॥
ଅକଣ୍ଠକ ରାଜ୍ୟ ମୋର ଶ୍ରୀରାମ ନାଶ
କଲା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରାୟେ ପୁତ୍ରକୁ ମାଇଲା ॥
କୃଷକର୍ଣ୍ଣ ମଲା ବୀର ଶିରୋମଣି ।
ଆବର ସଜନି କେ ପାରିବ ଗଣି ॥ ୬୦
ମୋହୋର ଅସ୍ତ୍ର କରତେ ନମାନ୍ତି କେହି ।
ବଜ୍ର ହୁଁ କଠିଣ ଅଟଇ ତାଙ୍କ ଦେହୀ ॥
କାଲି ଜାଣିମାନା ହାନି ଅପତଏ ।
ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ଯାଉ ବୋଇଲେ ଲଙ୍କରାଏ ॥
ରାତ୍ର ପ୍ରହରେ ଆଉ ସଜ ହୋଇଥିବ ।
ଯେଣିକି ଆଜ୍ଞାଦେବି ତେଣିକି ଧାଡ଼ିଦେବ ॥
ଆପଣେ ନିଅବକାଶ ହୋଇଲାକ ଝାଡ଼ି ।
ପାତ୍ର ମଣୀମାନେ ଯେ ଯାହାରେ ଯାନ୍ତି ॥
ସବୁକୁ ମେଲାଣି ଯେ ଦେଇ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
ଏକାଏ ଅବକାଶ ହୋଇଅଛି ସେହି ॥ ୭୦
ରାବଣ ବିଚାରଇ ସଂଗୋତ୍ର ନାଶଗଲା ।
ସୀତାର ପାଇଁ ମୋର ସମ୍ପଦ ସରିଲା ॥
ଯଦ୍ୟପି ସରିଲା ମୋର ଏଡ଼େ ଯଶ ଶିରୀ ।
ସୀତାଙ୍କୁ ଭୋଗତ ନପାରିଲି କରି ॥

କେବଣ ପ୍ରକାରେ ମୁଁ ହରିବି ବଜେଦେହୀ ।
 ଏହାର ବିନୁ ଆନ ଯେ ନରୁଚର କେହି ॥
 ତାହାକୁ ଦେଖିବି ସେ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଥିବି ।
 ସେ ଯେଣିକି ଯିବ ମୁଁ ତେଣିକି
 ଗୋଡ଼ାଇବି ॥
 ଏସନେକ ମନେ ହୋଇଥାଇ ମୋର ।
 ସାତା ସେ ଅଟେ ଯେ ପରମ ସୋଦର ॥୮୦
 ଏସନେକ କରି ବିଧାତା ନିର୍ଭୀକଲା ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକକୁ ଯେ ଏଥୁକୁ ଆଣିଲା ॥
 କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ନରୁଚର କିଛି ।
 କେମତେ ଭୋଗ୍ୟ ମୋତେ ହୋଇବ
 କମଳାକ୍ଷି ॥
 ଯିବଇଁ ତାର ପାଶ କହିବି ଚାହୁଁଆର ।
 ତୋହର ବିନୁ ମୋହୋର ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନାହିଁ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ମହାରଣ କରିବଇଁ ରାମତୁଲେ ।
 ଜିଣି ନୁହଇଁ ତାହାକୁ କାହାରହିଁ ବଳେ ॥
 ଏ କୁଳର ସେକୂଳର ନୋହିଲି ଦୁଇକତି ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ମୁଁ ଲଭିବଇଁ
 ମହାସୂତା ॥୯୦
 ମାୟା କହିଲେ ସେ କଥାମାନ ଆଗରୁ
 ଜାଣଇଁ ।
 କହିଲେଣି ମାୟା କଥା ସଂପ୍ରତେ ନୟାଜ ॥
 ଯିବି ସାତା ପାଶ ହୋଇବି ଭରତି ।
 ଦୟା କରଇ ଅବା ଜନେକ ଦୋହିତି ॥
 ବିବିଧ ବିନୋଦ କରିବି ତାର ତୁଲେ ।
 ବିଅର୍ଥ ହୋଇବିନା ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିଲେ ॥
 ଏତେକ ବିଚାରି ବିମାନ ଆରୋହି ।
 ଅଶୋକ ବନେ ଦେଖିବାକୁ ତାହ ମୁହାଁ ॥
 ରାତ୍ର ପହଡ଼େକ ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧାର ।
 ସାତାର ସନ୍ନିଧେ ଯାଇ ମିଳିଲା
 ଦଶଶିର ॥୧୦୦
 ବିମାନୁଁ ଓହ୍ଲାଇ ଜଗତୀରେ ବିଜେ କଲା ।
 ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ॥
 ଦୀପ ନିରନ୍ତରେ ଜଳଇ ରତ୍ନପାଶ ।
 ରାବଣ ବିଜେ କଲା ପ୍ରକଟିଲା ବାସ ॥

ଜାଣିଣ ଉଠିଲେ ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷାସଣୀ ।
 ଦେଖି ମୁଖ ପୋତିଲେ ଜନେକ ଦୁଲଣୀ ॥
 ତ୍ରିଜଟା ସୁରମା ଦୁର୍ଜନ ଆସି କଲେ ।
 ଆବର ଅସୁରୀମାନେ ଗଡ଼ଘାଳି ଶୁଭିଲେ ॥
 ଉଠିଣ କର ଯୋଡ଼ି ଉଭା ହୋଇ ।
 ଜାନେକାକି ତାହିଁଣ ବୋଲାଇ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଇଁ ॥୧୦୧
 କିରେ ସୁନ୍ଦରୀ ତୋର ପାଷାଣର ହିଆ ।
 ପୁରୁଷକୁ ସୁବତୀ ନକରନ୍ତି ଏହା ॥
 ମୁହିଁ ଯେତେ ଆଶେ ଆଣିଲି ସଖୀ
 ତୋତେ ।
 ସେ ଗୁଣ ନଘେନି ଉପେଖିଲୁ ମୋତେ ॥
 କେବଣ ହିଁ ଗୁଣେ ମୁଁ ନୋହିଲି ତୋତେ
 ସରି ।
 କିମ୍ପା ମୋତେ ଉପେଖୁ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅସୁରକର ଦକ୍ଷଧାରୀ ।
 ଅନେକ ସୁନ୍ଦରୀ ମୋର ଅଛନ୍ତି
 ଅତେପୁରୀ ॥
 କେବଣ ଗୁଣେ ଚିତ୍ତ ବଳିଲା ମୋହୋରି ।
 ତୁ କିମ୍ପା ଅନଗୁହ ନକରୁ ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୦୨
 ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୋର ମଲେ ପୁତ୍ର
 ଭାଇ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଅନେକ କ୍ଷୟ ଯାଇ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ପୁର ଅଗ୍ନିରେ ନାଶଗଲା ।
 ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ମୋର ତୋହରେ ସରିଲା ॥
 ତୁହି ଚାଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଅଛୁ କେହ୍ନେ ସହି ।
 ଏଡ଼େ କଷ୍ଟ ଦେଖିରେ ଦୟା ତୋର ନାହିଁ ॥
 ଆସ ଆସ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ଧର ମୋର ହାଥ ।
 ଉଠି ଉଭା ହୋଇ କର-କୋଳାଗ୍ରତ ॥
 ଯେ ତୋର ରୂପ ଦେଖି ନ ପାରଇ ମୁହଁ ।
 ଯଉବନ ଭିତରେ ଅମୃତ ପୁରିଅଛି ॥୧୦୩
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇବି ସଖୀ ତୋହୋର ଅଙ୍ଗ
 ହୁଇଁ ।
 ହସି କଥା କହିଲେ ଜାଇଁବଇ ମୁହିଁ ॥
 ସୁନ୍ଦର ମୁଖ ଗୋଟା ତୋ ପୁଟିଲା ପଦ୍ମପୁଲ ।
 ତିନି ଭୁବନରେ ଅତର ଅମୃତ ॥

ତହୁଁ ସେ ମଧୁପାନ କରିବଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଏ ମୋର ବୋଲ ମାନ ଗୋ ରତିଦାନ
 ଦେଇ ॥
 ଚକୋର ନୟନେ ତାହୁଁ କିନା ମୋତେ ।
 କାମଦେବର ବାଣ କି ନ ବିନ୍ଧଇ ତୋତେ ॥
 ନାସିକା ପୁତ୍ରା ପୁଲାଇ ହସି କଥା କହ ।
 ତୁମ୍ଭନ ଦାନ ଦେଇ ରଖ ମୋର
 ଦେହ ॥୧୦୪
 ହିଆରେ ହିଆ ଲଗାଇ କୋଳ କରୁ କିନା ।
 ଏତେ ମତେ ଦୟା ତୋହୋର ନବସଜ
 ନିନା ॥
 କେବଣ ଦଇବ ଗଢ଼ିଲା ତୋତେ ଆଜ୍ଞା ।
 କି ଅବା ରତି ଯୋଗ ନୋହୁତୁ ନିହାଇ ॥
 କି ଅବା ରଜପୁଲ ତୋର ହୃଦରେ ନ
 ପୁଟିଲା ।
 କି ଅବା କାମଦେବ ଅପସରି ଗଲା ॥
 ଯାନ୍ତୁ ଯଉବନ କେମତେ ଆନେ ବହୁ ।
 ଯୁବାକ୍ଷିଣୀ ହୋଇ କେମତେଣ ସହୁ ॥
 ରୂପ ଗୁଣ ତୋର ସୁନ୍ଦର ବୟେସ ।
 ରତି ଶ୍ରୀଧା ନାହିଁ କାରଣ ଏଥୁ କିଏ ॥
 କିମ୍ପା କାମଦେବ ନକରେ ଉଦ୍ଧାହା ।
 ମୋହର ତହୁଁ ସାର ପାଇବୁ କାହିଁ ନାହା ॥
 ମୁହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ବିଗପାଇ ସମ ।
 ମୋହର ମୁଖ ଦେଖିଲେ ଭୟେ କରଇ
 ଯମ ॥
 କେବଣ ଦେବତାର ଦୋହିତା ଆଣି ନାହିଁ ।
 ଅପକ୍ଷଣୀ କିନ୍ତୁ ଅଛନ୍ତି ମୋର ତହିଁ ॥
 ତୁ କିଏ ମଣୁଅଛୁ ରକ୍ଷିତ ଦୋହିତା ।
 ତୋହର ମନକୁ କି ନ ଯୋଗାଇ ଭ୍ରଥା ॥
 ଭତର ଲୋକ ପ୍ରାଏ ଭାଙ୍ଗୁ ମୋର ବୋଲ ।
 ବହନ୍ତା ପାଣିରେ କେହ୍ନେ ମେଲୁ
 ଶୋଲ ॥୧୦୫
 ମୁହିଁ ସେ ତୋହୋର ରଖିବି ବଡ଼ ପଣ ।
 ତୁ ଲଘୁ ହୋଇଅଛୁ ଆପଣେ ଆପଣ ॥
 ସତେହେଁ କାହା ମୁଁ ନ ପାରଇ କରି ।
 ମାରି ପକାଇଲେ କି ରଖିବ ଜଟାଧାରୀ ॥

ବାଇ ମୂର୍ଖ ତୁ ଗୋ ଅଦୁ ହାଦେ ବାମା । ତିନିପୁରେ ହାଦେ ବିଦିତ ମୋହୋର ମହିମା ॥	ତୋହୋର ବଳେ କି ଶ୍ରୀରାମକୁ ହୋୟେ ମାରି ॥	ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବଳୁର ସକଳ ସୁରନାଥ । ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶଙ୍ଖତକ୍ତ ହସ୍ତ ॥
ତେଡ଼ିଶ କୋଟି ଦେବେ ମୋହୋର ବଶ୍ୟାଦୃତି ।	ଶକତି ମାଉଲୁ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ହୃଦେ । ସୁରଗଣ ହୋଇ ନ କାଢ଼ିଲେ ସ୍ୱର୍ଗ ସାଥେ ॥	ମଣିମୟେ କୁଣ୍ଡଳ ଶୋଭିତ ରତ୍ନ ହାର । ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଶୋଭିତ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ॥
ମୁହିଁ ସେ ରାବଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଏକକ୍ଷତ୍ରୀ ॥ ମୋତେ କେଉଁ ଗୁଣେ ସରି ତୋର ରାମ । ଏହାର ଉପର ବଂଶେ ଅରଣ୍ୟକ ନାମ ॥୭୦	ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ଅଛି ଯେସନେକ ବେସ । ସେ ଘାତ ଉଡ଼ିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ସାନ୍ତୁକ ॥ ଲୁହଜିତ କୁମାରତୋର କେତେମାନ ଯୋଥା ।	ଅତଳ ସିଂହାସନେ ସାଙ୍ଗ ହଳଧାରୀ ॥୧୦ ସୁରଦ୍ରା ସହିତେ ସୁଦରଶନ ସାଜେ । ଇହଲୋକ ପରଲୋକ ଜଗୁଜନ ଗଞ୍ଜେ ॥
ଅଠଚାଳିଶ ପୁରୁଷେ ହୋଇଥିଲା ରାଜା । ଗାରି ଯୁଗେଶ ସେ ପାଇଲାକ ପୂଜା ॥ ଦେବେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ସମର ତାହାର । ଜୟୋଦାପେ ଏକା ଅଟଇ ବଜ୍ରାୟାର ॥ ମୋହର ମୁଖେ ସେ ପଡ଼ିଲା ରଣଗୋଳେ । ଚାପୋଡ଼େ ମାରି ମୁଖ ପକାଇଲି ତଳେ ॥ ଏ କିସ ଶ୍ରୀରାମରେ କେତେ ଯେହାର ବୟେସ ।	ଆପଣେ ତ ତୁହି ଜାଣୁ ଦଶମଥା ॥୧୦୦ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ନାରାଜେ ସେ ହୋଇଲା ନିଧନ । ରାମର ବାଣେ ପଡ଼ିଲା ତୋହୋର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥ ତୁ ସେ ଜାଣୁନା କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଥିଲା । ଏବେ ଆସି ମହାତ୍ମା ହୋଇଲୁ ଏକଲା ॥ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜିଣିମୁଁ ତୁ ଏହେ ମନ ଧରି । ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଶ୍ରୀରାମ ହଜକାରୀ ॥	ବାସବସ୍ତଳ ବାନା କରୁଣାମୟେ ତନୁ । ଆରତ ଭଜନ ସ୍ୱାମୀ ମୂରତି ଅନୁଆନୁ ॥ ପରମ ଶୁଭର ପରମ ଯୋଗ ଗ୍ରାହୀ । ନମୋ ନାରାୟଣେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ॥ ପାଦୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ନାଭିରୁ ବିଧାତା । ଶ୍ୟରାତ୍ର ଜାତ ଯେ ହୋଇଲା ବୁଧମାତା ॥ ଯେଣୁ ସୃଷ୍ଟିଦେବ ରତିକୁ ଗୋସାଇଁ । ଦେବ ମହାଦେବ କମଳାର ସାଇଁ ॥୪୦ ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ମୂରତି ପବିତ୍ର ଚାରୁ ଶୋଭା । ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମୋତେ ଅଭାୟେ ବରଦେବା ॥
ାଲି ଦୁଇ ଭାଇକି ପେଷିବି ଯମପାଶ ॥ ଏସନେକ ବୋଲି ଗର୍ଜଇ ଘନ ଘନ । ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ଦଶାନନ ॥୮୦	ନଜାଣୁକି ଠାକୁରଙ୍କ ବୀରଶୂର ପଣ । ପୁତ୍ର ତୋର ମାଉଲୀ ନାଗଫାଶ ବାଣ ॥ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡହସ୍ତେ ତାହାର ନୋହିଲାକ କିଛି । ତିନିପୁରେ ଅଜୟେ ଦଶରଥଙ୍କ ବନ୍ଧି ॥୧୦ ଉପରବଂଶେ ତାହାଙ୍କର ମାଉଲୁ ଯେବଣ ରାଜା ।	ଶରଣ ରକ୍ଷଣ ତୁ ଦୁଃଖୀଜନ ସାହା । ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ତୁ ଜଗତର ନାହା ॥ ଭୟ ଆନ୍ତୋଷି ଝାମୁଅଛି ମୋତେ । ମୁହିଁ ଦେବ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି ତୋତେ ॥ କୈଶ ନିବାରଣ କରିବା ମୋତେ ଦୟା । ନୋହିଲା ନୋହିଲା ବୋଲି ଡରାଉଅଛି କାୟା ॥
ଏ ନବ ସୃଷ୍ଟିରେ ଯେତେକ ଲୋକ ଅଛି । ତୋତେ ସମ ନୁହନ୍ତି ହୋ ବିଶ୍ୱବାର ବସି ॥ ଜାଣୁ ଜାଣୁ ବିଷ ଖାଉଅଛୁ ପୁଣି । ଏସନେକ ବିଧାତା ଅଛଇ ନିରିବାଣି ॥ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତାପ୍ୟା କି ତୋର ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । କେତେହେଁମାନ ବଳବନ୍ତ ଅଟଇ ଦୁର ରାଜା ॥	ତୋତେ ମାରିବେ ଏ ଘାତି ଯୁଦ୍ଧ ଗଲେ । ପ୍ରାଣ ପାଇବୁ ଯେ ମୋତେ ସମର୍ପିଲେ ॥ ନୋହିଲେ ନିଷ୍ଠେ ତୁ ଯିବୁ ଯମପୁର । ତିନିପୁରେ ରଖିବାକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟ କାହାର ॥ ତୋହର ଜୀବନ ଯେ ଶ୍ରୀରାମର ହାତ । ନିଷ୍ଠେ ଦଇବ ଏହା କରିଛି ସଂଜାତ ॥ ହସିଲା ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ସାତାର କଥା ଶୁଣି । ହୋଇ ହୋଇ ଏ କଥାରେ ଅଟଇ ତରୁଣୀ ॥୨୦	ପ୍ରସ୍ନାଦ କୁମର ତୋହୋରେ ଶରଣ ଗଲା । ଆଦ୍ୟହୁଁ କାର୍ତ୍ତିକେ ଦେବ ପୁରାଣେ ରହିଲା ॥୫୦ ବିଭୀଷଣେ ଅମର ତୁମ୍ଭର ପାଦେ ସେବି । ସୁଖେ ଭୋଗ୍ୟ କରଇ କନେକମୟେ ପୃଥୁବା ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ହନୁମନ୍ତ କେତେମାନ ଯୋଧୁ । ବିଭୀଷଣେ ତୁମ୍ଭର ନଜାଣଇ କେବଣ ବୁଦ୍ଧି ॥ ଅଜୟ କୁମର ମହିମା ତୁତ ଜାଣୁ । ଆବର ସାହା ବଳ ତାହାଙ୍କର କେହୁ ଗଣୁ ॥୯୦	ଶ୍ରୀରାମ ମୋହୋର ବଂଶନ୍ତ ସଂଘାରି । ସୁଖେ ବିହରିଲେ ଯେହୁ ଲଙ୍କାପୁରୀ ॥ ବନ୍ଦଇ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ନୀଳଗିରିବାସୀ । ସଂସାର ଦ୍ରାହି ନିମନ୍ତେ ବିଜେ କଲେ ଆସି ॥	ଯୁଯେଷ୍ଠି ରାଜାର ଫେଡ଼ିଲୁ ଅଭିମାନ । କଂସନାଶି ରାଜା କଲୁ ଉଗ୍ରେସେନ ॥ ଅପାର ମହିମା କେ କହିପାରିବ । ଆରତ ତାରଣ ବାନା ଅଦୁ ଜଗତହିତ ॥

ରଖ ରଖ ଜଗନ୍ନାଥ ମୁହିଁ ତୋହର ଦାସ ।
 ବଳରାମ ଦାସର ପୁରୋଧା ମନ ଆଶ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
 ରାତ୍ର ପାଞ୍ଚଘଡ଼ିରେ ନବରେ ବିଜୟେ ॥୨୦
 ବିବାହୁ ଓହ୍ଲାଇ ହୋଇଲା ନିଅବକାଶ ।
 ଦୁଶନ କଲେ ଆସି ସକଳ ଗାଣାହଂସ ॥
 ବୋଇଲା ଜାନେକାର ତହିଁକି ଯାଇଥିଲି ।
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଚାହୁଁ ବଚନ କହିଲି ॥
 କେବେହେଁ ସେ ବୋଲି ନକଲା
 ବକ୍ତବ୍ୟ ।
 ଶୁଣି କର ଯୋଡ଼ାଇ ମହୋଦରୀ ମହାଦେଇ ॥
 ଯାହା ସେ ଗୋ ଦେବ ଦେଉଅଛୁ ଆଜ୍ଞା ।
 ତିନିପୁରେ ବିଦିତ ତୋହର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ॥
 ମାଲ ଗାଈ ଶ୍ରିରା ନଜାଣଇ କିଛି ।
 ସ୍ୱର୍ଗର ବିଦ୍ୟାଧରୀ ତୋହୋର ପୁରେ
 ଅଛି ॥୨୦
 ଏହା ଜାଣି ସିନା ବୋଲଇ ମୁହିଁ ତୋତେ ।
 ନେଉ ରାମ ସାତାକୁ ନଥାଇ ହାଦେ
 ଯେଥେ ॥
 ଅକାରଣ କଥାରେ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ।
 ଭୋଦେବ ଜାନେକାକି ଦେବାକ
 ବାହୁଡ଼ାଇ ॥
 ଶୁଣି କରି ଅକପ ହସଇ ଲଙ୍କପତି ।
 ଏକଥା ସଖିରେ ନକହ ମୋର କତି ॥
 ଯେ ଦେହେ ପ୍ରାଣ ଥିଲେ ନଦିଅଇ ସାତ୍ୟା ।
 ଏ ମୋହର ବାରଧୁ ଅଟଇ ଜଗୁନ୍ନିତା ॥
 କାଲି ରଘୁନାଥକୁ ସଂହାରିବି ରଣେ ।
 ପୁତ୍ର ଭାଇ ଶ୍ୱେକ ନିବାରିବି ତେଣେ ॥୨୧
 ସାତାର ମାଂସ ଯେବେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ କରି
 ଖାଇ ।
 ତେବେ ସେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ବୋଲାଇ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାୟେ ପଦ୍ମାବତୀର ହାଥ
 ଧରି ।
 ଶୟନ ମନ୍ଦିରେ ମିଳିଲା ଦଶଶିରି ॥
 ଉଡ଼ୁ ପଇକରେ ସରୁ ଝିନ ବାସ ।
 ତହିଁ ଶେଢ଼ାଇଲା ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ ପୁଷ୍ପ ॥

ବିଚିତ୍ର ଖଣ୍ଡୁଆ ନେତର ମଶହେରୀ ।
 ମୁକୁତାର ରତ୍ନଝରା ଲମ୍ବଇ କେରି କେରି ॥
 ଅଗ୍ରଧୂପ ଗନ୍ଧ ପ୍ରକଟଇ ଚନ୍ଦ୍ରପାଶ ।
 ଦେହ ପ୍ରହରମାନେ ଦିଶିଲା ଚନ୍ଦ୍ର
 ତ୍ରାସ ॥୨୨
 ଶେଢ଼୍ୟାରେ ବିଜେ କଲା ଲଙ୍କାର
 ଆଧିପତି ।
 ପାଶେଣ ସକଳ କାମିନୀ ଖଟିଛନ୍ତି ॥
 ନିଦ୍ରାରେ ଅଶକତ ଅସୁର କୁଳ ସାଇଁ ।
 ପଲଙ୍କେ ପହୁଡ଼ିଲା ଉଦାନଶାୟୀ ହୋଇ ॥
 ରାଣୀ ମହାଦେଇ କି ଦେଖିଣ ବିଚାରି ।
 ମୋହର ମୂର୍ଖପଣେ ଯେ ସରିଲା ଏତେ
 ଶିରୀ ॥
 ଏଡ଼େ ଶିରୀ ଭୋଗ ଯେ ବିଳସି ନ
 ପାରିଲି ।
 ଅକାରଣେ ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ହରାଇଲି ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ଯେବେ ସାତ୍ୟାକୁ ସମର୍ପିବି ।
 ଏ ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ନିଶିତେଣ ଥିବି ॥୨୩
 ମାଲାର ଲୋକକୁ ପାଇବି ଆଉ କାହିଁ ।
 ସାତାକୁ ଦେଲେ ତାହାଙ୍କର ଜାଇଁନାହିଁ ॥
 କିମ୍ପା ସମର୍ପିବି କିରବି କାଲି ରଣ ।
 ମାରିବି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣ ॥
 ଭାକୁ ଭାକୁ ନିଦ୍ରା ଘାରିଲା ନୟନେ ।
 ନିତେଷ ହୋଇଣ ଶୁତିଲା ଦଶାନନେ ॥
 ମାଣିକ୍ୟର ଦାପାବକୀ ଜଳଇ ଚଉକତି ।
 ବେଢ଼ିଣ ଶୁତିଲେ ସକଳ ଯୁବତୀ ॥
 ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ଚାପଇ ଚରଣ ।
 ଆଲଟ ଚାମର ବିଞ୍ଚି ନାରାଗଣ ॥୨୪
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ନିଶି ହୋଏ ଶେଷ ।
 ସୁପନେ ଦେଖିଲା ବିଶ୍ୱବାର ଶିଷ ॥
 ଚେତି ଉଠି ପୁଣି ବିଚାରଇ ମନେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତୁଲେ ମୁଁ ଯୁଢ଼ିବି କେସନେ ॥
 ମହୋଦରୀ କି ଚାହିଁ ହସଇ ଦଶଶିରି ।
 ସୁପନେ ଦେଖିଲି ଆଜ ମୁଁ ରଲି ଯୁଦ୍ଧକରି ॥
 ରଘୁନାଥ ତୁଲେ ବାଜିଲା ରଣ ଗୋଜ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ମୋର ପୋଡ଼ିଲା ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ॥

ପ୍ରାଣ ହାରିଣ ମୁଁ ପଡ଼ିଲି ରବିତଳେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ବେଢ଼ି ରୋଦନ କରୁଅଛ
 ବିକଳେ ॥୨୫
 ବିଭୀଷଣ ରାଜା ହୋଇଲା ଲଙ୍କାଦେଶେ ।
 ବଜକୁଣ୍ଠେ ସେବା ମୁଁ କଲି ବିଷ୍ଣୁ ପାଶେ ॥
 ଏହି ଶ୍ରୀରାମ ତହିଁ ଅଟନ୍ତି ନାରାୟଣ ।
 ସାତାକୁ ଧରିଣ ଅଛନ୍ତି କୋଡ଼େଶ ॥
 ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଗଦା ଶାରଙ୍ଗ ଚତୁର୍ଭୁଜ ।
 ମୋତେ ଦେଖି ଗଉରୋବ କଲେକ
 ରାମରାଜ ॥
 ବୋଇଲେ ଆଉ ଦୁଃଖ ନ ପାଇବୁ ମୃତ୍ୟୁ
 ପୁରେ ।
 ପୁଣି ସ୍ୱର୍ଗ ପାଇବୁ ମୋହର ଚକ୍ରରେ ॥
 ଯାଅ ତୁ ପଶ୍ୟମ ଦ୍ୱାର ତୋର ରଖ ।
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଅଛି ହୋ ତାହାକୁ ଯାଇ
 ଦେଖ ॥୨୬
 ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଶୀଘ୍ର ହୋଇ ଗଲି ।
 ନାରାୟଣ ପଶ୍ୟମ ଦ୍ୱାର ମୁଁ ରଖିଲି ॥
 ଦେଖିଲି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଅଛଇ ତହିଁ ବସି ।
 ମୋତେ ସାନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ରାଇଲାକ ହସି ॥
 ପଚାରିଲା ଶ୍ରୀରାମ ନେଲେଟିକି ସାତ୍ୟା ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ହାଦେ ପଡ଼ିଥିଲା ଏ କଥା ॥
 ମୁହିଁ ବୋଇଲି ସେ ଅଶୋକ ବନେ ଅଛି ।
 ପରମଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେ ସ୍ୱୟଂ କମଳାକ୍ଷି ॥
 ଏସନ ସମୟେ ଭାଙ୍ଗିଲା ଭୋର ନିଦ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କରି ସଖୀ ଏତେ ମାନ ସଧ ॥୨୭
 ମହୋଦରୀ କହିଲା ଦେବ କହିଲୁସି
 ଯାହା ।
 ମୁହିଁ ସେ ସୁପନେ ଦେଖିଲାଇଁ ଦେବ
 ତାହା ॥
 ପୁଷ୍ପକ ବିମାନେ ଚଢ଼ିଣୁ ତୁ ଗଲୁ ।
 ସାତ ରାତି ସାତ ଦିବସ ଯୁଦ୍ଧ କଲୁ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଦେବରଥ ମାତେଲି ଆଣିଦେଲା ।
 ତହିଁବସି ଶ୍ରୀରାମ ସକଳ ଜିଣିଲା ॥
 ଦଶ ମଉଳି ତୋର ପକାଇଲା କାଟି ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଶହସ୍ର ଘାତେ ହୃଦୟ ଗଲା ପୁଟି ॥

ଏସନେକ ବେଳେ ଗଲା ଘୁମ ଛାଡ଼ି ।
 ବିଷାଦ ହୋଇଲି ତୋର ଚରଣ
 ନମାଡ଼ି ॥୫୦
 ତୁମେ କହିଲ ମୋହୋର ଭାଳିବାର
 ବେଳେ ।
 ଭୋନାଥ ବିପରି ପଡ଼ିଲା ଏତେ କାଳେ ॥
 କେହ୍ନେ ବିଧାତା ଆଣି ଏଥୁ ଯୋଗ କଲା ।
 ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ଗୋଟା ହେଲେ ନାଶଗଲା ॥
 କାହୁଁ କାନୁଆ ଗରଳ ଅଇଲା ଜାନେକୀ ।
 କେବଣ ଦଇବ କହାଇ ଆଣିଲା ଏଥିକି ॥
 ଜିମ୍ମା ଆମର ଶିରୀ ଦେଖି ନପାରିଲା ।
 କେବଣ କଥାକୁ ଅବା ଅସୁଖ ପାଇଲା ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାଣୀ ଛାଡ଼ିଲା ନିଃଶ୍ୱାସ ।
 ତରେ ନ ବୋଲଇ ମନେ ମହାତ୍ରାସ ॥୬୦
 ଏସନେକ ସମୟେ ରଜନୀ ହୋଏ ଶେଷ ।
 ଦେବତାକର ଆଜେ ଶୁଭର ଶଙ୍ଖ ଘୋଷ ॥
 ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ସେ ଉଠିଲା ଲଙ୍କରାୟେ ।
 ଯେ ବିଧିବିଧାନ ନିତ୍ୟକର୍ମ କରେ ॥
 ମୁଦୁସୁଲାକି ଚାହିଁ ବୋଲଇ ନୃପବର ।
 ଦ୍ୱାରେଣ କେହୁ ଅଛି ଯାଇଣ ପବାର ॥
 ଦିଅନ୍ତୁ ଟମକ ଆସନ୍ତୁ ପାତ୍ରମହାମାନ ।
 ସଜହୋଇ ଆସନ୍ତୁ ଚତୁରାଙ୍ଗ ସୈନ୍ୟ ॥
 ଶୁଣି ମୁଦୁସୁଲା ଚଳିଲାକ ଖରେ ।
 ଯାଇଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ॥୭୦
 କବାଟ ନ ଫିଟୁ ଖୁଣ୍ଟିଆକୁ ତାକ ଦେଲା ।
 ନୃପତି ଆଗ୍ୟରେ ଟମକ ଦିଅ ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣି ଦ୍ୱାରପାଳ ଟମକିଆକୁ ହକାରି ।
 ବୋଇଲା ଟମକ ହୋ ବଜାଅ ବେଗ କରି ॥
 ଶୁଣି ଟମକିଆ ବଜାଇଲା ତୁର ।
 ବଜାନ୍ତେ ଟମକ ଶୁଭର ତିନିପୁର ॥
 ସୁରଗିରି ଟମକ ଅଟଇ ତାର ନାମ ।
 ବାଦ୍ୟ ଶୁଣି ଉତ୍ତାଟ ହୋଇଲେ ଲଙ୍କାଗ୍ରାମ ॥
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଗୁଞ୍ଜ ହୋଇଲେ ସକଳ ॥୮୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।

ଯେ ବିଧିବିଧାନ ନିତ୍ୟ କର୍ମ କଏ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଦୁକା ଚଢ଼ି ବାହାରେ ବିଜେ
 କଲା ।
 ମାଣିକ ଜଗତୀରେ ଅବକାଶ ହୋଇଲା ॥
 ରତ୍ନ ପଲଙ୍କରେ ବସିଲା ନୃପବର ।
 ମହାଦେବଜମାନେ ଗଲେ ଅନ୍ତେସ୍ୱର ॥
 ରାଜା ଅବକାଶେ ଅମନାତ୍ୟ ଦର୍ଶନ
 କଲେ ।
 ବେଲୁବେଳ ସଭା ବସଇ ଗହଳେ ॥
 ଶୁକ ସାରଣେ ଦର୍ଶନ କଲେ ଯାଇଁ ।
 ତାହାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ଲଙ୍କାପାଞ୍ଚ ॥୯୦
 କିହୋ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ହୋଇଲ ଟିକି ସଜ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ମୁହିଁ ଆଜ ॥
 ଜାଣିମା ରଘୁନାଥ କେତେ ମାନ ବଳ
 ବହଇ ।
 କେବଣ ବାଣେ ମୋହୋର ଅସୁରବଳ
 ଦଳଇ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ମାରିଣ ଜଟାଧାରୀ ।
 ଏକ ଲକ୍ଷ ବାନା ସେ ବହିଲା ଦଇତାରି ॥
 ଆଜ ଅସୁରକର ଉଦ୍ଧରିବି ମାନ ।
 ଜାଣିବା ଯେହୁ ଦେବତାକର ବିଧାନ ॥
 ବାସୁଦେବକୁ ଜାତ କରାଇଲେ
 ମୃତ୍ୟୁସୁରେ ।
 ଏଡ଼େକ ସମ୍ପଦ ମୋର ହରାଇଲି
 ସଂପୋଡ଼େ ॥୧୦୦
 ପୁତ୍ର ଭାଇ ବନ୍ଧୁ ମରାଇଲି ଯଶ ନାହିଁ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଆଶ୍ୱାସୁ ଉଠିଲା ଲଙ୍କାପାଞ୍ଚ ॥
 ନୀଳାପିତ୍ତା ଉପରେ ବସି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲା ।
 କାଳକେତୁ ବୀର ଦ୍ରୁଘନ ଆସି କଲା ॥
 ଅଗ୍ନିକେତୁ ରକ୍ଷିକେତୁ ମହାକେତୁ ଆଏ ।
 ଏକଶିର ପଞ୍ଚଶିର ଦ୍ରୁଘନ ଆସି କଏ ॥
 ଯମଦାତ୍ତ ସେନାପତି ବିରୁଳାକ୍ଷ ବୀର ।
 ସମୟେ ଅସମୟେ ଜେତି ଯେ ସାଗର ॥
 ମକରାକ୍ଷ ଅସୁରଭାଇ ଶୁଲଧାରୀ ।
 ତାହା ନାମ ଅଟଇ ଅମର ହନ୍ତକାରୀ ॥୧୦
 ତାହାର ଦ୍ରୁଘନ କରନ୍ତେ ପଚାରନ୍ତି ରାଏ ।

ତୋହୋର ନାମ ଧଇଲେ ତରନ୍ତି
 ସୁରରାୟେ ॥
 ଖରର ତନୟେ ତୁ ପୁତୁରା ମୋହୋରି ।
 ଏ ଘାନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ ବାବୁରେ ଅଟଇ ତୋହରି ॥
 ଶୁର ବିଦ୍ୟାରେ କୁଶଳ ତୁ ଅତୁ ତିନିପୁରୀ ।
 ଇଶ୍ୱର ସଂଗ୍ରାମେ ନୁହଇ ତୋତେ ସରି ॥
 ଶୁଳ ବିଦ୍ୟାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ତୁ ଅସୁର କୁଳମଣି ।
 ତୁ ହୁଅ ଆଗିଆଣି କାଳକେତୁକୁ ଘେନି ॥
 ସମଏ ଅସମଏ ଯାଆନ୍ତୁ ଭାଇବେନି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ମାର ରକ୍ଷ କପି
 ସଜନି ॥୨୦
 ଯମଦାତ୍ତ ଅଗ୍ନିକେତୁ ରକ୍ଷିକେତୁ ଯାଉ ।
 ଦଶଲକ୍ଷ ଗଜ ଦୁମର ସଙ୍ଗେ ଥାଉ ॥
 ଉତ୍ତର ରଥୀରୁ ସହସ୍ରେକ ଘେନି ।
 ଅଜାତୁତେ ଅଶ୍ୱ ଯାଆନ୍ତୁ ବହନି ॥
 ପଏକାର ସଜନି ଯାଆନ୍ତୁ କୋଟିଚାରି ।
 ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡେ କରନ୍ତୁ ମରାମରି ॥
 ବଜ୍ରକପଟ ଦୃଢ଼କପଟ ଅଜଏ ।
 ଅଶୋକ ବିଶୋକ ଅମୟେ ସମୟେ ॥
 ଶତଜିତ ସହସ୍ରଜିତ ଅଭରିକଏ
 ମହାବୀର ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ୱାରବାଟେ ହୋଇବେ
 ବାହାର ॥୩୦
 ପୂର୍ବ ସିନ୍ଧୁ ସକ୍ଷେ ଏ ସୁବଳୟାକୁ ଯିବେ ।
 ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲନ୍ତେ ଯେ ବେଢ଼ିଣ ମାରିବେ ॥
 ଦଶ ସହସ୍ର ରଥୀ ଥିବେ ନଥିବେ ଆନ
 ସୈନ୍ୟ ।
 ବାଦ୍ୟ ନ ବାଜିବ ନ ଦିଶିବ ଯାନ ॥
 ସିନ୍ଧୁ କାନ୍ଧେ କାନ୍ଧେ ଏ ଆସୁଥିବେ ମାଡ଼ି ।
 ବନସ୍ତ ଗିରି ଶତୁର ଥାନ ଛାଡ଼ି ॥
 ପର୍ବତ ଉଠାଣି ଠାବରେ ଥିବେ ରହି ।
 ଓହ୍ଲାଇଲେ ମାରିବେ ଆମର ପିଛା ପାଇ ॥
 ବୁଡ଼ା ଦେଇଣ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇଣ ଥିବେ ।
 ସମର ଗୋଳ କରନ୍ତେ ଧାଇଁଣ
 ପଡ଼ିବେ ॥୪୦
 କୁମ୍ଭେକ ମୁରାସୁର ମହାସୁର ତିନି ।

ମହାପାରୁଷ ପ୍ରଶସ୍ତ ବିକଟ ଭାଇ ବେନି ॥
 ପାଞ୍ଚ ସହସ୍ର ଗଜ ମୁକୁଳାମୟମତ ।
 ତାଙ୍କ ଚୋଖାର ରହଇ ସମଦନ୍ତ ॥
 ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରେଣ ଯେ ଉଭାରିଣ ଥିବେ ।
 ଥୋକାଏକ ବଳ ଏ କଢ଼ାଇ ଘେନିଯିବେ ॥
 ଅଶ୍ଵକର୍ଣ୍ଣ ଏକପାଦ ପାଟେଲି ବିରୁକାକ୍ଷ ।
 ଚାରଣ ବିଚାରଣ ପ୍ରମାର୍ଥ ଲୋହିତାକ୍ଷ ॥
 ପଶ୍ଚିମ ଦ୍ଵାରେଣ ଯେ ହୋଇବେ ବାହାର ।
 ଦଶକୋଟି ତେଜି ଅଶ୍ଵ ସଙ୍ଗତେ ଥିବେ
 ତାହାଙ୍କର ॥୫୦
 ନିଶାଣ ନ ବଜାଇ ଯେ ସଳଖେ ସଳଖେ
 ଯିବେ ।
 ସମର ଗୋଳ ହୋଇଲେ ଧାଉଁଶ
 ପଡ଼ିବେ ॥
 ମିତ୍ରଘନ ଏକଘନ ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରେ ଥିବେ ।
 ଭୋଟ ପାଇଣ ସେ ରହିଣ ଯୁଦ୍ଧିବେ ॥
 ମୁହିଁ ଆପଣେ ଥିବି ପକ୍ଷିଆଣି ।
 ସଙ୍ଗେ ବଳ ଥିବେ ମୋର ଅଠର କ୍ଷରଣି ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ଯେ ଲକ୍ଷେକ ବାରଛତ୍ର ।
 ଲକ୍ଷେକ ବିଲମ୍ବ ଲକ୍ଷେକ ବାରନେତ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ମର୍ଦ୍ଦଳ ଲକ୍ଷେକ ବାରଘଣ୍ଟ ।
 ଲକ୍ଷେକ ଗାଏଣୀ ଲକ୍ଷେକ ଚହଟ ॥୬୦
 ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେକ ସିଂହନାଦ କରି ।
 ମାଳବ ରାଗେଣ ବଜାଇବେ ମହୁରୀ ॥
 ତିନିଶତ ନାତି ପଞ୍ଚବିଂଶ ପୁତ୍ର ।
 ପଟ୍ଟାକ୍ଷ କୋଟି ମୁକୁଟ ଯୋଦ୍ଧା ଅତି ଅପୁମିତ ॥
 ବାରକୋଟି ଯୋଦ୍ଧା ଯେ ପଡ଼ିଲେକ
 ରଣେ ।
 ଅଠତିରିଶ କୋଟି ଯୋଦ୍ଧା ଅଛନ୍ତି ପୁଣି
 ଏଣେ ॥
 ରଥୀ ମହାରଥୀ ରାଉତ ମାହୁତ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ କେକରିବ ଅନ୍ତ ॥
 ଯାଅ ବୋଲି କରି ରାୟେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ।
 ଆପଣେ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ସୁମରିଲା ॥୭୦
 ଆସିଣ ଦେବରଥ ମିଳିଲା ତଡ଼ତ ।
 ଚତୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନି କି ହୋଇଲେ ଏକମୂର୍ତ୍ତି ॥

ଜଗତ ଆଲୁଅମଏ ଦିଶଇ ଲଙ୍କାପୁର ।
 ଦେବ ଆସନ ମଣ୍ଡିଲା ଦର୍ପଣ ଚାମର ॥
 ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ମଣ୍ଡିଲା ଅଛି ଅପାର ।
 ତେଣୁକରି ପୁଷ୍ପେକ ନାମ ଅଟଇ ତାହାର ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନରେ ଚଳଇ ମାୟାରଥ ।
 ତେଣୁ ସେ ଜଗତ ସାଧୁଲା ଦଶମାଥ ॥
 ପାତାକୁ ବୈକୁଣ୍ଠ ଦେବଲୋକ ଯାଏ ।
 ବୁଲି ଆୟତ୍ତ କଲା ଦଶାନନ ରାଏ ॥୮୦
 ସେ ରଥେ ବସିଲେ ନୁହଇଁ ଗଣଭଙ୍ଗ ।
 ସବୁ ଯାନମାନଙ୍କର ଉପରେ ଭୁଜଙ୍ଗ ॥
 ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ କାଳରେ ସେ ରଥରେ ବସିଥିଲେ ।
 ନିର୍ଭୟ ହୋଅଇ ଆରଣି ଭିତରେ ପଶିଲେ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ବସିଲେ ଗଡ଼ ମାଡ଼ି ।
 ହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଅସୁର ବଳ ପାଡ଼ି ॥
 ମହା ମହାବୀରମାନେ ରାବଣର ମଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସହିତେ କ୍ଷୟ ଗଲେ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଦଶଗ୍ରୀବ ଗଣଦାକ୍ଷା କଲା ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବସି ଯୁଦ୍ଧକୁ
 ମନକଲା ॥୯୦
 ସୁମରନ୍ତେ ପୁଷ୍ପେକ ମିଳିଲା ଆସି ପାଣ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବଜ୍ରଠି ଗୋଟିକି ବନ୍ଦର ।
 ରାବାୟେଣ ଗୀତ ଗ୍ରନ୍ଥ କହଇ ॥
 ଯହୁଁ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ କମଳାର ପତି ।
 ତେଣୁ ଦୟାକଲେ ଦେବୀ ସରସ୍ଵତୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ପ୍ରସନ୍ନେ ବାଲମିକି ଆଗେ କହି ।
 ପୂର୍ବେ ନାରଦ ଯାହା ସଞ୍ଜୁଅଛି ଯାଇଁ ॥
 କୁଞ୍ଜ ଚତ୍ରାଞ୍ଜଳି ଧଇଲାକ ବ୍ୟାଧ ।
 ଦେଖି ରକ୍ଷି ତାହା କଲେକ ଗ୍ରନ୍ଥ
 ସାଧ ॥୧୦୦
 ସେ ବାଣୀ ଶୁଣିଲେ କହିଲେ ଶିବା ।
 ଭୋଦେବ ମହାଦେବ ଦୟା ମୋତେ
 ହୋଇବା ॥
 ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଠାକୁର
 ରାମରାଉ ।
 ଲୀଳାୟୁଦ୍ଧ କଲେ ରାବଣ ସାଙ୍ଗେ ପ୍ରହୁ ॥

ଦଶଶିର ଛେଦି ସାତ୍ୟାକୁ ଘେନିଗଲେ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ବିଭୀଷେଣକୁ ରାଜା କଲେ ॥
 ସେ କଥା ଶୁଣିମାକୁ ମୋହୋର ବଡ଼ ମନ ।
 ଗିରିଜାର ବଚନେ ହସନ୍ତି ତ୍ରିଲୋଚନ ॥
 ବୋଲନ୍ତି ମହେଶ୍ଵର ଶୁଣଗୋ ରାମଯୁଦ୍ଧ ।
 ଯେମନ୍ତେ ରଘୁନାଥ ରାବଣ କଲେ
 ବଧ ॥୧୦
 ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ଏ ଲଙ୍କା ନାମେ କାଣ୍ଡ ।
 ରଣଗୋଳ ଆଜ୍ଞାନ ଅପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧ ଖଣ୍ଡ ॥
 ପଦେ ପଦେ ଶ୍ରବଣେ ଅମୃତ ଯେହୁ ଶୁଣି ।
 କର୍ଣ୍ଣେ ପିବନ୍ତେ ନରକରୁ ହୋଏ ଜିଣି ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ଅଂଶେଣ ଯେତେକ ଲୋକ କାତ ।
 ସେ ଯେହା ଶୁଣିମାକୁ ବଡ଼ାଇ ଉଷତ ॥
 ତୁଗୋ ପରମ ସ୍ୟତୀ ପରମ ବଜ୍ରସ୍ଵରୀ ।
 ତୋହୋର ଆଗେ ମୁଁ ଯେ ରାମାୟେଣ
 କହିବି ॥
 ମୁହିଁ ନିଶ୍ଚରିବି ତୁହି ମୋକ୍ଷ ହୁଅ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ଵବୀର ପୁଅ ॥୨୦
 ଶକତି ଘାତେ ଯହୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନ ମଲା ।
 ଅଳକଘ ପୁଅ ଯହୁଁ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ବାରତା ପାଇଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ସକଳ ହକରାୟେ ॥
 ଚାରିଭାଗ କରି ବାଣ୍ଟିଲାକ ଦଣ୍ଡ ।
 ସଜନି ବାହାର ହୁଅନ୍ତେ ପୁରିଲା ଲଙ୍କାଦାଣ୍ଡ ॥
 ଚାରିଦ୍ଵାର ବାଟେ ବାହାର ଚାରିଆଟ ।
 ରଥଗଜ ଅଶ୍ଵ ଯେ ପାଦାନ୍ତି ମୁରାଟ ॥
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଯେ ମହାଯୋଦ୍ଧାମାନେ ।
 କେହୁ ରଥେ କେହୁ ପାଦରେ
 ଗମନେ ॥୩୦
 ଯିବା ତଡ଼ବଡ଼ି ହାକିବାର ତାକ ।
 ତୋଲ ଦମା ମର୍ଦ୍ଦଳ ବାଜଇ ଟମକ ॥
 ଶଙ୍ଖ କମ ଭେରୀ ହସ୍ତାଙ୍କର ଗର୍ଜନ ।
 ହାବେଲି ବଜ୍ରବାଣ ମାରନ୍ତି ଘନଘନ ॥
 ଯନ୍ତ୍ରି ଘାଗୁଡ଼ି ଯେ ପିଟା ଘଣ୍ଟକାଠି ।
 ରଣ ଦେଖି ରାଉତେ ଧାଉଁଛନ୍ତି ହେଠି ॥
 ଫରା ଫଳାଠେଂସ ଘୋଡ଼ାକ ଟାପୁଘାତ ।

ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଯାନ୍ତେ ଅଶ୍ୱ ହସନ୍ତି ବହୁତ ॥
 କଡ଼ା ଦୋସରି ମର୍ଦ୍ଦଳ କମବାଣୀ ଧରି ।
 ବିକିଘୋଷ ଦାଉଣ୍ଡି ଦୁରକୋଟି ମହୁରୀ ॥୪୦
 ବାଜଇ ଗିଡ଼ିଗିଡ଼ି ମହିଷି ସିଂହାଧୁନି ।
 ସିଂହାନାଦରେ ପୁଣ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ॥
 ଆବର ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ବାଦ୍ୟମାନ ।
 ଆଳମ୍ପ ପାଟଛତ୍ର ବାରନେତମାନ ॥
 ରଥକର ପାତାଙ୍ଗ ଶହସ୍ର ଝଲକିବା ।
 ତେଜମୟେ ସଜନି ବାହାର ହୋଇଯିବା ॥
 ପୃଥ୍ୱୀ ଟଳ ଟଳ କମ୍ପଇ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ।
 ଲହସଇ ଲଙ୍କ ନଗପ୍ରସିଂହ ଖଣ୍ଡ ॥
 ପାଦଭରେ ରେଣୁ ଯେ ଉଡ଼ିଲା ଗହଳେ ।
 ଶୂନ୍ୟେଣ ଦେହ ହୋଇଲା କର୍ଦ୍ଦନ
 ଝାଳେ ॥୪୦
 ଏକର କହନ୍ତେ ଆରେକ ନ ଶୁଣି ।
 ଯେକ ଆରକେ ଭାଳନ୍ତି ମନେ ପୁଣି ॥
 ଏଡ଼େ ଥାଟ ଗୋଟା ପୋଷିଥିଲା କାହିଁ ।
 ବାହାର ହୁଅନ୍ତେ ନ ଦିଶଇ ମହା ॥
 ବାବୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ଧନ୍ୟ ତୋର ପୁଣ୍ୟ ।
 ଭଲା ସମ୍ଭାଳିଅଛ ଚତୁରାଙ୍ଗ ସନ୍ୟ ॥
 କେତେକ ସଜନି ଅଛଇ ନ ଜାଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ଭଲା ପକାଉଅଛି ହାଣି ॥
 ଏବେ ଆଜ ଜାଣିମାନା ଯୁଦ୍ଧର ବିଧାନ ।
 ଆପଣେ ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ
 ଦଶାନନ ॥୨୦
 ରାମ ରାବଣର ହୋଇବାକ ଯୁଦ୍ଧ ।
 କେ କାହାକୁ ରଣେ କରିବ ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥
 ଦୁହେଁ ମହାରଥା କେହି ନୋହେ ଓଛ ।
 ଏକକୁ ଆରେକ ଅଟନ୍ତି ସମକକ୍ଷ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନ ପାରଇ
 ରାବଣ ।
 ବକ୍ତ୍ର ପଟାନ୍ତର ଅଟଇ ତାର ବାଣ ॥
 ଦେଖିଲଟିକି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲା ତାର
 ବାଣେ ।
 ଯେବଣ ବୀରକୁ ସକ୍ଷମ ନାହିଁ ତିନିପୁରେ
 ଏ ରଣେ ॥

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମହିମାୟେ କହିଲେ ନସରି ।
 କଟକରେ ପଶି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗଲା ମାରି ॥୨୦
 ଆବର ଅନେକ ପଡ଼ିଲେ ଅସୁର ।
 ରାବଣ ହାରି ପୁଣ ଅଇଲା ଦୁଇବାର ॥
 ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବର ଯେ ନ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ରଣେ ।
 ତାହାକୁ ଦେଖି ଅସୁରେ ଯେ ପଳାନ୍ତି
 ଏଣେତେଣେ ॥
 ଏବେହୋ ଆହୁରି ଦଣ୍ଡକେ ଶୁଣିମା ।
 ଉଠନ୍ତା ଗଛପତ୍ର ଦେଖି ଜାଣି ନିନା ॥
 ଯଦ୍ୟପି ଲଙ୍କାପତି ସାଧୁଲା ଜଗତ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବାଣେ ତାର ହୋଇଲାନି ଅନ୍ତ ॥
 କେ ବୋଲଇ ରାବଣ ନୁହଇଟି ସାନ ।
 ପୁରଗଣନ୍ତ ବଶ କଲାକ ଦଶାନନ ॥୮୦
 ସଦାଶିବ ଦେବତା ପିତାମହ ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଏ ଦଶଗ୍ରୀବକୁ କରନ୍ତି ଗାରିମା ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପାତାଳ ଜିଣିଲା ତିନିପୁର ।
 ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ନ ପାଇଲେ କେବଣ ଅସୁର ॥
 ରବିତଳେ ଜନ୍ମିଲେ ମରଣ ନିୟତ ।
 ଆନବଳେ କରି ନୋହଇ ନା ହତ ॥
 ନାରାୟଣ ପ୍ରଭୁ ନାଥ ସବୁକରି ।
 ତାହାର ବଳେ ହୁଅଇ ଆନବଳେ ନୁହଇ
 ମାରି ॥
 ବହୁରାକ୍ଷାସ ଯେ ରାବଣ ଅଟଇ ଜାତି ।
 ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିବାର ତାର ମିଳଇ
 ଯୁଗତି ॥୯୦
 ପିତାଗୁଣ ଘେନି ଯେ ଅଘୋର ତପ କଲା ।
 ମାତା ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ଗୁଣେ ଜଗତ ତରାଇଲା ॥
 ଯେବଣ ପ୍ରାଣାଳି ଯେ ଭରନ୍ତି ଜଗତ ।
 ତାହା ଥିଲେ କି ସଂସାର ହୋଏ ସ୍ୱପ୍ନ ॥
 କିମ୍ପା ବିଧାତା ତାକୁ ଥୋଇବ ତିରକାଳ ।
 ସୀତାଙ୍କୁ ଆଣିଲା ଦିନୁ ପୁରିଲାନି କାଳ ॥
 ଏସନେକ ଭାଳି ଭାଳି ପୁରଜନ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଚଳିଯାନ୍ତି ସନ୍ୟ ॥
 ରଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ଯେ ଅପାର ପାଦାନ୍ତି ।
 ଚିହ୍ନ ତିରାଇ ଚାମର ଉଡ଼ନ୍ତି ପତି
 ପତି ॥୧୦୦

ବୀର ତୁର ଘାଏ କୁରୁମ ଉଛୁଳି ।
 ଦ୍ୱାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଆବର କଦଳୀ ॥
 ନ ବୁଝିବା ଲୋକକୁ ଶିଖାଇଦ୍ୟନ୍ତି ବୁଦ୍ଧି ।
 ଯେମନ୍ତେଣ ପାର ବାବୁ ରିପୁବଳ ସାଧୁ ॥
 ଅସୁର ବଳ ବହୁତ ହୋଇଲେ ବିନାଶି ।
 ବେଳେବେଳେ ବାନରେ ମାଇଲେ
 ପଳାସି ॥
 ଅଭିମାନ ସମୋଦ୍ରେ ବୁଡ଼ିଲା ଦଶଶିରି ।
 ମନଦେଇ ଯୁଝିଲେ ରାଜା ପାଉ ଶିରୀ ॥
 ଗଲା ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ତୁମର
 ପରସାଦେ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ରାମକୁ ମାରିବୁ ଅପ୍ରମାଦେ ॥୧୦
 ଶୁଣି ଧୂଆଁଧୂଇଁ ଶହସ୍ର ଝୁଣାଝୁଣି ।
 ହାଇ ହାଇ ଶବଦ ସର୍ବତ୍ର ଲୋକେ ଶୁଣି ॥
 ଘୋଡ଼ାକର ହିଂସାରବ ଚାପୁକର ତଡ଼ବଡ଼ି ।
 ରଥକର ଗର୍ଜନ କି ଆକାଶ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥
 ରାଜାଙ୍କ ଘାଗୁଡ଼ି ଘଣ୍ଟି ଝମଝମ ।
 ବଜାଉରକର ଠେସ ଛାଟେଣି ଦମଦମ ॥
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ବାଦ୍ୟ ବାଜଇ ବିକଟାଳ ।
 ହେଳ ଘେନୁଅଛି ଆକାଶ ପାତାଳ ॥
 ଚାରିଦ୍ୱାରେ ବେଟେ ବାହାର ହୋଏ ଥାଟ ।
 ରାତ୍ର ପ୍ରହରେ ଆଉଁ ପିଟିଲା କବାଟ ॥୨୦
 ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯିବା ଲୋକେ ନିଦ୍ରାହିଁ ନଗଲେ ।
 ଯେ ଯାହାର ସଜ ସଜିଏଁ ନିର୍ଭୀ କଲେ ॥
 କାଲି ହୁଁ ଆଜ୍ଞା ଦେଉଛନ୍ତି ଲଙ୍କାବାସ ।
 ରାତ୍ରକେ ସଜନି ସକଳ ସଜହୋଏ ॥
 ପାହାନ୍ତି ପହରରୁ ଯେ ଯାହା ବଞ୍ଚାବାଟେ ।
 ସେନାପତିମାନେ ବାହାର ଆଗ ଥାଟେ ॥
 କାଳକେତୁ ଅଗ୍ନିକେତୁ ରଶ୍ମିକେତୁ ତିନି ।
 ଏକଶିର ପଞ୍ଚଶିର ଯେହୁ ରାଇ ବେନି ॥
 ବିରୁକ୍ତାକ୍ଷ ଜ୍ୟୋତି ସାଗର ମହାକାସ ।
 ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ୱାରେ ବାହାର
 ହୋଇଯାଏ ॥୩୦
 ଉତ୍ତମ ମହାରଥା ସହସ୍ରେକ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ।
 ଚାଳିଶି ଲକ୍ଷ ଯେ ପୟୋଦାର ସଜନି ॥
 ଅଜବତେକ ଅଛନ୍ତି ଅଶ୍ୱଧାର ।

ଦଶଲକ୍ଷ ଗଜ ଘେନି ମାହୁଡ଼ ବାହାର ॥
 ଦେଖିଣ ଦ୍ଵାରେଣ ଅଶୋକ ବିଶୋକ ।
 ବଜ୍ରକପଟ ଦୃଢ଼କପଟ ଅମର ଅତେକ ॥
 ସହସ୍ରକିଟ ଶତ୍ରୁକିଟ ଶ୍ରୋଣିତାଷ ବୀର ।
 ଅଳ୍ପ ଅମୟେ ହୋଇଲେ ବାହାର ॥
 ପୂର୍ବ ପନ୍ଥାରେ ଦଶସହସ୍ର ରଥା ଘେନି ।
 ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଦାନ୍ତ ସଜନି ॥୪୦
 ସୁବଳୟା ଗିରିକି ରାତ୍ର ଆଉଁ ଗଲେ ।
 ଝାଡ଼ର ଉହାଡ଼େ ବୁଡ଼ା ଦେଇଣ ରହିଲେ ॥
 ବାଘ୍ୟ ନ ବାଜଇ ନଶ୍ଵରଇ ଦୁଷ୍ଟ ।
 ବୁଡ଼ା ପଡ଼ିଣ ରହିଲେ ତେଡ଼େ ଦୁଷ୍ଟ ॥
 କୁମ୍ଭେକ ମହାସୁର ପ୍ରଶସ୍ତ ତିନି ।
 ମହାପାରୁଷ ବିକଟ ଭାଇ ବେନି ॥
 ପାଞ୍ଚକୋଟି ଗଜ ସନ୍ଧ୍ୟ ଆନ ନାହିଁ ।
 ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରରେ ଏ ଗଲେ ବାହାର ହୋଇଁ ॥
 ଗଡ଼ ସାମାନ୍ତ ଛାଡ଼ି ପାଞ୍ଚଜଣ ଗଲେ ।
 କୁଦା ହୋଇଣ ଆପଟେ ଜାଗଣ
 ରହିଲେ ॥୫୦
 ପଶିମ ଦ୍ଵାରେ ପ୍ରମାର୍ଥ ଲୋହିତାକ୍ଷ ।
 ଅଶ୍ଵକର୍ଷ ଏକପାଦ ପାଟୋଳି ବିରୁପାକ୍ଷ ॥
 ଚାରଣ ବିଚାରଣ ବକା ଅସମୟେ ।
 ଅନକୁଳ ଘେନି ଏ ବାହାର ହୋଇଯାଏ ॥
 ଆଠ ସେନାପତି ବାହାର ସେ
 ପଶିମଦ୍ଵାରେ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ପାଦାନ୍ତ ସମରେ ॥
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଦଶଶିରି ।
 ଚାରିଦ୍ଵାରେ ସନ୍ଧ୍ୟ ଗଲେକ ବାହାର ॥
 ଯହିଁ ଯହିଁ ରହିବାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଇଅଛୁ ।
 ତହିଁ ଯହିଁ ଆରୋହିଲେ ଦୁ ଯାହା
 ମନେଇଛୁ ॥୬୦
 ଶୁଣି ଇକପତି ଯେ ପରମତୋଷ ମନ ।
 ଆପଣେ ସଜ ସେ ହୋଇଲେ ଦଶାନନ ॥
 ନାକାରୁ ପିତାରେ ବିଜେ କରିଥିଲା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଦୁକା ଚଢ଼ିଣ ତହୁଁ ଚଳିଗଲା ॥
 ଗଡ଼ପଲଙ୍କରେ ଶୋଭାଇଅଛି ତୁଳା ।
 ତହିଁ ଉଦା ହୋଇଲା ସେ ଦଶଇ ମଉଜି ॥

ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟର ତୁଳା ସୁତାକମ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପିତୁଳି ସେ ଅତି ଅନୁପାମ ॥
 ତାହା ପିନ୍ଧି ରାବଣ ବାନ୍ଧିଲା ପାଗଯୋଡ଼ା ।
 ନାଳମଣି ମେଖଳା କମଳ ପାଶୁଡ଼ା ॥୭୦
 ଶୁକଳ ଗନ୍ଧା ପରିହରଣ ଉପରେ କବାଙ୍ଗ ।
 ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହୀରା ତିନିସରି ନାଭ ॥
 ଅଭେଦକପଟ ଖୁମ୍ଭିଲା ଉପରେ ।
 ମଣିମୟେ ନେତ ଉଡ଼ାଇଲା ବାମକରେ ॥
 ଦଶମୁଣ୍ଡେ ଦଶ ପାଗ ଭିନ ଭିନ୍ନ ପରି ।
 ପଦ୍ମରାମ ମାଣିକ୍ୟ ଟୋପର ନେଇ ଭରି ॥
 ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ିତ ଦଶଇ ମୁକୁଟ ।
 କସ୍ତୁରୀ ରେଖ ବସଇ ସୁନ୍ଦର ଲଲାଟ ॥
 ବାହେ ବୀରନେତ ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
 ମର୍ଦ୍ଦିତର ଜଳଣ ଶୋହଇ ବେନିକର ॥୮୦
 କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ଦିନକର ଜୋଡ଼ି ।
 କଣ୍ଠେଣ କଣ୍ଠମାଳ ଯେ ଶତେସରି ମୋତି ॥
 ବିଦମ୍ବି ବାହୁଟି ଶିଳି କଳଶ ।
 ବିବିଧ ପଦେକ ହୃଦରେ ଭୁଷଣ ॥
 କଟିରେ କଟିମେଖଳା ତାହାଣେ ତୀକ୍ଷ
 କାତି ।
 ପୟରେ ନେପୁର ଦିନକର ଜ୍ୟୋତି ॥
 ରାଜା ସଜ ହୁଅନ୍ତେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ଵନି ।
 ହୁଲହୁଲି ଦିଅନ୍ତି ସକଳ କାମେନୀ ॥
 ଆଗେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ରୁତ ପଡ଼ିତାଳ ।
 କଦଳୀ ଗଛ ଶ୍ଵେତ ପାରୁଆ ମରାଳ ॥୯୦
 ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଉଡ଼ଇ ଚଉପାଶ ।
 ଗୋରୋଚନା ଚିତା ଘେନିଣ ଦଶାଇସ ॥
 ପ୍ରୋହିତ ଦେଲା ନେଇ ମଙ୍ଗଳ ଆଳତି ।
 ବସିଣ ଅର୍ଘ୍ୟ ଘେନିଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ବିଦୁଜନମାନେ ପଡ଼ନ୍ତି ଚତୁର୍ବେଦ ।
 ଜଉତିଷେ ପଡ଼ନ୍ତି ମଙ୍ଗଳ ଆଠପଦ ॥
 ସୁସର ମହୁରୀ ବସନ୍ତ ରାଗେ ବାଜେ ।
 ଆନନ୍ଦେ ଆସ୍ଥାୟ ଉଠିଲା ଲଙ୍କରାଜେ ॥
 ନିଃଶ୍ଵାସ ଖୋଜିଣ ଚରଣ ବଢ଼ାଇଲା ।
 ବେଳକାଣି ଟମକିଆ ଟମକ
 ବଜାଇଲା ॥୧୦୦

ଶିରରେ ଶ୍ଵେତଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
 ଶୁକ ସାରଣକର କରେ ଦେଇ କର ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବିଜେକଲା ଯାଜ୍ଞ ।
 ସୁରଗଣେ ବିଚାର କରନ୍ତି ସ୍ଵର୍ଗେ ଧାର ॥
 ରାବଣ ଦିଗବିଜେ କରୁଅଛି ପୁଣି ।
 ନପୁଂସ ରଘୁନାଥ ନ ପାରନ୍ତି ଜିଣି ॥
 ଛପନଗଣା ଯୁଗକୁ ଏହାର ବୟେସ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଜକୁ ବୟେସ ବଡ଼ିଣ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମରେ ଜିଣନ୍ତା ଅଟଇ ଲଙ୍କପାଳ ।
 ଅସୁରକର ମାୟା ଦେବେ ଅଗୋଚର ॥୧୦
 ପୁଣି ବିଚାରନ୍ତି ରାଘବେ ବିଷ୍ଣୁଦେହୀ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବର ମୃତ୍ୟୁ ଅଛଇ ଏହାର ତହିଁ ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ଭେଟ ପଡ଼ିଲେ ନାଶଯିବ ।
 ରାବାୟେଣ ଯୁଦ୍ଧ ଆଜ ହିଁ ସେ ହୋଇବ ॥
 ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟତ ଥିଲା ଆମ୍ଭ ଅଙ୍ଗେ ।
 ପାପକ୍ଷୟେ ଗଲା ରାଘବେ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ॥
 ଆଜହୁଁ ସୁଷ୍ଟ ହୋଇବ ସ୍ଵର୍ଗପୁର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ଯେବେ ମଉଜ ଅସୁର ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଲନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପରମରସ ଶୁଣ ॥୨୦
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ରାବଣ ବିଜେ କଲା ।
 ଲକ୍ଷେକ ଅଶ୍ଵ ତହିଁ ଅଛଇ ଯୋଡ଼ିଲା ॥
 ଚିହ୍ନ ଚିରାଳ ତହିଁ ଉଡ଼ି ବୀରନେତ ।
 ଭୋଲ ଦମା ଟମକ ବାଜଇ ବହୁତ ॥
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକୁ ପକ୍ଷ ଅଷ୍ଟମୀ ଶନିବାର ।
 ଉଭରା ଫାଲଗୁନୀ ନକ୍ଷତ୍ର ରାବଣକୁ ସମ୍ପଦ
 ତାର ॥
 ଧୃତି ନାମେ ଯୋଗ କରଣ କଲକବ ।
 ଦୁଇଘଡ଼ିମାନେ ରାବଣ ଚଳିବ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ଫୁରଇ ଘନ ଘନ ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ଚଳଇ ପୁଷ୍ପେକ
 ବିମାନ ॥୩୦
 ଆଗରେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ବିଳାସୁଣୀ ।
 ପଞ୍ଚମ ସୁରେ ଗୀତ ରାବନ୍ତି ରାୟେଣା ॥
 ମର୍ଦ୍ଦଳ କଂସାଳ ତାଳ ତାଳ ବାଣୀ ।
 ବହୁରୀ ଶବ୍ଦ ସବୁ ତହୁଁ ଜିଣା ॥

ବଜ୍ରଂଶୀ ଅୟେଂଳାବେଶୀ ଘଣ୍ଟି ଘଣ୍ଟ
ବାଜେ ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସମବଦେଷ ସାଜେ ॥
କୁସୁମ ସିଞ୍ଚନ୍ତି ଚନ୍ଦନ ଛଡ଼ା ଦେଇ ।
ଶତ୍ରୁ ମାରି ଉଦ୍ଧା ହୁଅସି ଗୋସାଇଁ ॥
ଅସୁର କୁଳର ଫେଡ଼ସି ଅଭିମାନ ।
ରିକ୍ଷ କପି ମର୍ଦ୍ଦକକୁ ନବୁଝିବୁ ସାନ ॥୪୦
ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ଲୋକମାନେ ।
ଶୁଣି ଖଡ଼ଗ ଧରି ଝମକାଇ ଦଶାନନେ ॥
ନବରୁ ବାହାର ହୋଇଲା ଦେବ ରଥ ।
ଦିଗପାଳ ସମାନେ ଦିଶଇ ଦଶମାଥ ॥
ବାମକରେ ଧରି ଅଛଇ ଗଜ କୋଡ଼ ।
ସାଙ୍ଗେଣ ସନ୍ଧ୍ୟ ଅଛି ତିରିଶ କୋଟି ମାୟୁତ ॥
ତିନିଶତ ନାତି ପବିଶ ପୁତ୍ର ଘେନି ।
ଅଠର କ୍ଷେତ୍ରଣୀ ପଦକାର ସଜନି ॥
ଷୋଳକୋଟି ରଥା ତାହାର ସମାନେ ।
ଚାରି ମର୍ତ୍ତୁତ ବାଉ ବେଗ ଯାନେ ॥ ୫୦
ଥାଟ ଚଳି ଯାତେ ମହୀ ଚଳମଳ ।
ମାଳଶ୍ରୀ ଖେଚତେ ବଜାନ୍ତି ମର୍ଦ୍ଦଳ ॥
ଘୁମୁରା ଘୁମୁଘୁମା ଗୁଡ଼ୁଗୁଡ଼ି ଦମା ।
ରାଜା ବିଜେ ଦେଖି ଧାମନ୍ତି ସର୍ବବାମା ॥
ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ବିଲମ୍ବ ଉଦୟ ।
ରଥଯୋଷ ଘାଏ କମ୍ପଜ ନବଖଣ୍ଡ ॥
ହୋଇଲା ମହାଗୋଳ ଲଙ୍କା ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ।
ଚଉଷଠି ଦାଣ୍ଡେ ପଶିଣଯାନ୍ତି ଥାଟ ॥
ନଟତାଟ କଦବାର କରନ୍ତି ଚହଳ ।
ଶୂନ୍ୟେ ଆଉ ଦେଖନ୍ତି ପୁର ଆଖଣ୍ଡଳ ॥୬୦
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ ।
ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶରେ ଶୁକଳବର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ବ ।
ନିଦ୍ରା ତେଜିକରି ଉଠିଲେ ରାଘବ ॥
ସେନାପତିମାନେ ଦ୍ରୁଶନ ଆସି କଲେ ।
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିବାକୁ ରାମ ନଦୀକୂଳକୁ
ଗଲେ ॥
ଯେ ବିଧିଧାନ ସାରିଲେ ଦିବ୍ୟରାତି ।
ବାହୁଡ଼ି ନବରକୁ ଅଇଲେ ରଘୁପତି ॥

କୃଷ୍ଣାର୍ଜନ ଛାଲେ ବସିଲେ ରାମ ଯାଇଁ ।
କାଣ୍ଡ ସଳଖନ୍ତି ତ୍ରୋଣ ଆଗେ ଥୋଇ ॥୭୦
ଅଗସ୍ତି ଦେଲା ଧନୁରେ ରାମ ଉଠି ଦେଲେ
ଗୁଣ ।
କଷି ଗୁଣ ଟଙ୍କାର କରନ୍ତି ରାମ ରାଣ ॥
ବିଭାକ୍ଷେଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି କେମନ୍ତ ।
ମାରିପାରିବାଟିକି ହୋ ମେଘନାଦର ତାଟ ॥
ଏ ଘାନ୍ତି ଅଇଲେ ବୁଝିବାନା କଥା ।
ଭେଟ ପଡ଼ିଲେ କି ଆଉ ବଞ୍ଚବ କି
ଦଶମଥା ॥
ଜଗତ ସଂସାର ମଢ଼ିଲା ପ୍ରାୟେ ମଣିଷ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶକତି ଯେବେ ତାହାକୁ ଶୁଝାଇ ॥
ବାଦ ବିବାଦ ଯେ ବଢ଼ାଇଲେ ବଡ଼ଇ ।
ନାନାକଥା ମାନ ଛିଣ୍ଡାଇଲେ ଛିଣ୍ଡଇ ॥୮୦
ରାବଣ ଅଇଲେ ଯୁଝିବି ଆଜ ମୁହିଁ ।
ରିକ୍ଷ କପି ମୋର ଥିବେ ତୁନି ହୋଇ ॥
ଜାଣିମାନା କେତେ କ୍ଷତ୍ରୀ ଅଟଇ ଅଚାର୍ଯ୍ୟଳ ।
ଏହି ହସ୍ତେ ତାହାର ଫୋଡ଼ିବି ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଅଗସ୍ତିଙ୍କ ଦେଲା ବ୍ରହ୍ମ ଶର ।
ଘେନି ଯୁଥପତିକି ଦେଖାନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
ବୋଇଲେ ଯେ ଶସ୍ତ୍ରେ ହତ ହୋଇବ
ଦଶମଥା ।
ଯମଦେବତାର ଜୀବନ ହାରିତ ସାମରଥ ॥
ଯେହାର ଘାତେ ନ ବୁଡ଼ନ୍ତି ଦେବାପୁର ।
ଯେ ବାଣ କାହାକୁ ହିଁ ନ ବିଞ୍ଚିବୁ
ରଘୁବୀର ॥୯୦
ବ୍ରହ୍ମାର ପ୍ରାଣ ଏ ପାରଇ ନାଶକରି ।
ତୁ ରାମ ମନ୍ତ୍ରିଣ ବିଞ୍ଚିବୁ ମନେଧରି ॥
ଆନବେଳେ ଶସ୍ତ୍ର ନ ଚଳଇ ହାଦେ ।
ଶଙ୍କର ଘେନି ପଶିଲେ ବଳେ ତ୍ରିପୁରର
ଯୁଦ୍ଧେ ॥
ଗୁଣ ବସାନ୍ତେଣ ତ୍ରୋଣ ଜଳିଗଲା ।
ସେ ବାଣ ତେଜ ଲାଗି ଅସୁର କ୍ଷୟ ଗଲା ॥
ପୁଣ ଶୂନ୍ୟେ ଆସି ହର ଆଗେ ହୋଇଲା ।
ବାହୁଡ଼ାଇ ଗୁଡ଼ ବ୍ରହ୍ମାଠାରେ ଦେଲା ॥
ଆଣି ପିତାମହ ସମର୍ପିଲାକ ମୋତେ ।

ମୁହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ଦେଉଅଛି
ତୋତେ ॥୧୦୦
ଏସନେକ ବୋଲି କହିଲେ ବ୍ରହ୍ମମୁନି ।
ସେଦିନୁ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ର ସମ୍ଭାଳି ଅଛି ଘେନି ॥
ଏବେ ବିଚାରିଲି ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟସିଧା ॥
ରାବଣ ଜାଣଇ ଅପୂର୍ବ ମାୟାଯୁଦ୍ଧ ॥
ଏ ନାରାଜ ଘେନି କରିବି ତାକୁ ନାଶ ।
ଏସନେକ ସମୟେ ନୀଳ ମିଳିଲା
ରାମପାଶ ॥
ପାଏ ପୋଡ଼ି ଶୋଇ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।
ନୀଳର ଦ୍ରୁଶନ ହନୁମନ୍ତ ଜଣାଇଲା ॥
ରଘୁନାଥ ଚାହିଁ ପଚାରିନ୍ତି ହସି ।
କିସ କିସ ବାରତା ହୋ ଘେନିଅଛୁ
ଆସି ॥୧୦
ରାତ୍ରେଣ ବଡ଼ଗୋଳ ଶୁଭିଳା ଲଙ୍କରାଷ୍ଟ୍ର ।
ଅସୁର କୁଳରାଏ ସାଜିଲାକି ଥାଟ ॥
ଟମକ ନିଶାଣତ ବାଜଇ ଘନ ଘନ ।
ଆପଣେ କି ଯୁଝି ଆସିବ ଦଶାନନ ॥
ନୀଳ ସେନାପତି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ହୋଇ ଦେବ ଥାଟ ସାଜିଲା ଦଶଶିର ॥
ଆଜର ରଜନୀ ଉଡ଼ାଟ ଲଙ୍କାଦେଶେ ।
କୋଳାହଳ ନିଶାଣ ବାଜଇ ଚଉପାଶେ ॥
ଆସ ଆସ ଚାଲ ଚାଲ ଧାଅଁ ଧାଅଁ ତାକ ।
ନିଦ୍ରା ନ ଗଲେ ଦେବ ଲଙ୍କାର ଯେତେ
ଲୋକ ॥୨୦
ତାହା ଜାଣି ସିନା ଅଇଲି ଛାମୁକୁ ।
ଆପଣେ ଲଙ୍କପତି ସଜ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ॥
ଏତେ ବେଳ ଯାଏ ନିହାଇ ଦିଶଇ ଥାଟ ।
ମୁଖ ଗୋଳେ ଉଛୁଳି ପଡ଼ୁଛି ଲଙ୍କରାଷ୍ଟ୍ର ॥
ଉଡ଼ାନ୍ତି ବାରତା ପାଇଲି ଗୋସାଇଁ ।
ଆପଣେ ଆଜ କଟକାଇ କରିବ
ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀବକୁ ଚାହିଁ ।
ଶୁଣିଲଟିକି ମଇତ୍ର ହୋ ନୀଳ ଯାହା କହି ॥
କପିରାଜ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ରଘୁପତି ।
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରାୟେ କରିବି ଏ ଘାନ୍ତି ॥୩୦

ହୋଇ ହୋଇ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ରାମଚାନ୍ଦ ।
ଦୂରନ୍ଦ ସେନାପତି ଛାମୁରେ ଜଣାଏ ॥
ତୋଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମୀରୁ ଯେ ବାହାର ହେଲେ
ସନ୍ଧ୍ୟା ।

ବିଶ୍ଵଅକ୍ଷି ଦେବ ପାତାଂଗ ଧୂଳି ଚିହ୍ନ ॥
ଶୁଣି ରଘୁପତି ଚାହିଁଲେ ନିରୋପି ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଆସନ୍ତି ମହାବ୍ୟାପି ॥
ରଥା କୁଚାକୁଦା ରଥ ପତି ପତି ।

ଝାଙ୍କ ଝାଙ୍କ ହୋଇ ରାଉତେ ଝଙ୍କକନ୍ତି ॥
ଏକମୁଖ ହୋଇ ଅସୁରେ ବାହାର ହୋଇ ।
ଘୋର ଶବଦରେ ପୃଥ୍ବୀ କମ୍ପଇ ॥ ୪୦
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆତଙ୍କ ମନ କଲେ ।

କାଖିବାଟେ ଝାଙ୍କମାନ ରକ୍ତି ପକାଇଲେ ॥
ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଏ ଘାନ୍ତି ବଡ଼ ଗାଡ଼ ।
ନ ପୁଣ ମାୟାରେ କିଣଇ ମୋତେ ମୃତ ॥
ଏତେ ଭାଳି ଦେବ ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଲି ।
ଠଣାମାରି ଦଳତେ ଆସନ୍ତି ପୁଣି ପେଲି ॥
ନୀଳ ସହିତେଣ ସେନାପତିମାନେ ।

କେହି ନ ରହନ୍ତୁ ମୋହୋ ସନ୍ନିଧାନେ ॥
ବିକାଶେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଜୟେବ ହିଁ ଯାବୁ ।
ରିକ୍ଷ କପିବଳ ଗୋଟିଏ ନଥାବୁ ॥ ୫୦
ହନୁମନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁଷେଣ ପନଶିଳ ।

ଗଞ୍ଜମାର୍ଦ୍ଦନ ସମ୍ପାତି ବିବିଧ ନଳନାଳ ॥
ଦଶକାଳ ବୁଦ୍ଧ ଶରୀରା ସେନାପତି ।
ଏମାନେ ରହିଣ ଆଆବୁ ମୋର କତି ॥
ରାବଣ ଅଛଲେ ପଠିଆଅ ମୋତେ କହି ।

ଆଗିଆଣି ବଞ୍ଚେ ଯୁଦ୍ଧ ତୁମେ ଯାଉ ॥
ଅନେକ କୁମର ଶଶନ ଲଙ୍କପତି ।
ପରିଘାଟ ସମର କରିବ ଏ ଘାନ୍ତି ॥
ରାବଣକୁ ଦେଖିଲେ ଆସିବ କାଢ଼ି ଦେଇ ।
ବିବିଧ ମାରୋଣୀ ସେ ମାରିବ

ଲଙ୍କସାର ॥ ୬୦

ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ତାକୁ ସମରେ ତରଇ ।
ନାମ ଶୁଣିଲେ ବିଧାତା ଇନ୍ଦ୍ରେ କରଇ ॥
ତୁମେ କି ସାଂଗ୍ରାମେ ତାହାକୁ ଚାହିଁନ ।
ମୁହିଁ ସେ ତାହାର ହରିବି ଜୀବନ ॥

ଏ କଥା କହନ୍ତେଣ ପଡ଼ିଲେ ଆଟ ମାଡ଼ି ।
ଆଗିଆଣି ରକ୍ଷ କପି ପକାଇଲେ ଠଣା ଛାଡ଼ି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଲେ ହୋ ଅଜଲା ଲଙ୍କପତି ।
କେମନ୍ତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ମୋର ନ ପାଇବେ ଭାତି ॥
ଆମେ ସେ ଯିବା ହୋ ନଥିବାକ ଏଥ ।
ଆପଣେ ଯେବେ ସମର୍ପରେ ଅଜଲା

ଲଙ୍କମାଥ ॥ ୬୦

ଆପଣାର ନାମ ଧରି ମନ୍ତ୍ରିଲେକ ଅଙ୍ଗ ।
ଯେଣେ ସେ ସାଂଗ୍ରାମେ ନୋହିବି
ମନଭଙ୍ଗ ॥

ଶୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ହୋଇ ଶିରେ କର ଦ୍ୟତି ।
ବହୁହୁଁ ବହୁ ହୁଅସି ବୋଲନ୍ତି ॥
ରାଉବ ରକ୍ଷା ମୋ କରବୁ ମୁଧୁନି ।
ଯାହାକଲ ଚିତା କରନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥
ଦଶରଥ ଆତଙ୍କ ମୋର କପାଳ କରୁ ରକ୍ଷା ।
ଲଲାଟ ଛୁଇଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବଳା ॥
କଉଶୁଲାକୁ ସୁମରି ନୟନେ କରଦ୍ୟତି ।
ନୟନ ଦୁଇ ରକ୍ଷା କରିବେ

ବଳନେତ୍ରୀ ॥ ୮୦

ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ପ୍ରିୟ ମୋର ଶ୍ରବଣ ରକ୍ଷାକରୁ ।
ଅହିଞ୍ଜା ଚାରିଜା ଯେହୁଁ ଏ କର୍ଣ୍ଣକୁ
ରକ୍ଷାକରୁ ॥

ସରମିତ୍ରୀ ସୋଦର ମୁଖ ଯେ ଉଦ୍ଧରୁ ।
ଖର ଦୃଷ୍ଟି ବଜରା ମୋ ନାସିକା ରକ୍ଷାକରୁ ॥
ତାକୁ ଚୁକ ମୋର ଯେ ଶ୍ରୀରାମ କରୁ ରକ୍ଷା ।
ରଘୁନନ୍ଦନ ମୋ ଜୀବନ କରୁ କକ୍ଷା ॥

ଭୂଥର ଅଗ୍ରଜ ମୋର କଣ୍ଠ ରକ୍ଷାକରୁ ।
ବାରାଭଧ ବଜରା ମୋ କକ୍ଷ ଯେ ଉଦ୍ଧରୁ ॥
ସଦାଶିବ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଲା ଯେବଣ ଦେବ ।
ସେହି ମୋହୋର ଛୁଇଁ ଯୁଗଳ ରଞ୍ଜିବ ॥ ୯୦
ସାତ୍ୟାପତି ମୋହୋର କରିବାକ ରକ୍ଷା ।

ସମରେ ଘେନିଲି ମୁଁ ରାମକପଟ ଦୀକ୍ଷା ॥
ଦୟା କରବୁ ମୋତେ ଜମଦଗ୍ଧିଜିତେ ।
ଧର୍ମ ଆଶ୍ରେ କଲି ମୁଁ ଦଶରଥକର ପୁତ୍ରେ ॥
ଖର ଧୂଷଣ ଅଭରି ମୋର ରଖୁ ମଧୁସୂନ ।
କିନ୍ତୁ କମଳ ରଖୁ ମୋର ଆଶ୍ରିତ

ଭଗବାନ ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ଆଶ୍ରିତ ମୋର କଟା ରକ୍ଷାକରୁ ।
ହନୁମନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ମୋର ସକଳ ଉଦ୍ଧାରୁ ॥
ରଘୁକୁଳ ତିଳେକ ମୋହୋର କର କରୁ
ରକ୍ଷା ॥ ୧୦୦

ରାବଣକୁ ମାଜିଲେ ମୋହୋର ରହିବ ହାଦେ
କକ୍ଷା ॥

ପିତାର ସୁକୁତ ମୋର ଜାନ୍ତୁ ଯେ ଉଦ୍ଧାରୁ ।
ଦଶମାଥ ବଜରା ମୋର କଂଘ ରକ୍ଷାକରୁ ॥
ଅଖିଳ ବସୁ ମୋର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗକୁ ରଖୁ ।
ଅକ୍ଷୟ ଶ୍ୟାମାର ହୋଇଣ ଉପେଷୁ ॥

ଏତେବୋଲି ରଘୁନାଥ ଛୁଇଁଲେ
ସ୍ଥାନମାନ ॥

ଅତି ଆନନ୍ଦେଣ ଭାଳନ୍ତି ମନେମାନ ॥
ମୁହିଁ ସେ ମୋତେ ରଞ୍ଜିତ ସାମରଥ ।
ମୁହିଁ ସେ ଅଟଇ ଦେବାଧିଦେବ ନାଥ ॥
ମୋତେ କି ସମାନ୍ୟ ଅଛଇ ଆନନ୍ଦଣ ।
ମୁହିଁ ସେ ନରକୁଁ ଆଶ୍ରିତ

ନାରାୟଣ ॥ ୧୦

ଯାହା ସେ ସୁମରି ମୁଁ ଅଙ୍ଗ କପଟିଲି ।
ସାଂଗ୍ରାମେ ଜୟେ ହୋଇବି ବୋଲିଣ
ବୋଇଲି ॥

ଆକୁଁ ଯେ ମାହାମନ୍ତ ହୋଇବ ସାରସ୍ଵତ ।
ଏହା ଯେ ସୁମରିବ ତରିବ ନିଅତ ॥
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ରକ୍ଷି ଅଟନ୍ତି ମୋର ଗୁରୁ ।
ଯେ ଯେହା ସୁମରିବ ସାଂଗ୍ରାମେ ଉଦ୍ଧରୁ ॥

ମୋହୋର ନାମ କପିବ ଆନ ମାନ ଧରି ।
ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ରକ୍ଷିକୁ ହୃଦରେ ସୁମରି ॥
ବହୁହୁଁ ଆଶୁ ହୋଇବ ତାହାର କାଏ ।
ଗ୍ରହ ଦୋଷୁଁ ବଞ୍ଚୁ ମହାସୁଖ ପାଏ ॥ ୨୦

ଜଳେ ନ ବୁଡ଼ିବ ଖଡ଼ଗେ ନଞ୍ଜିଡ଼ିବ ।
ପବନେ ନ ଉଡ଼ିବ ଅଗ୍ନିରେ ନ ପୋଡ଼ିବ ॥
ଯଶସିନୀ ଆୟୁଷ ବର୍ଣ୍ଣିତ ତାହାର ।
ଯୋଗବଳ ପ୍ରାପତ ଅମିତ ଆହାର ॥

ସର୍ବମଙ୍ଗଳ ସର୍ବାକାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ।
ଯେହୁ ରାମକପଟ ପଡ଼ିବ ଯେହୁ ବିଧ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଦେବ ଶ୍ରୀକୃପୁର ଗୁଣ୍ଡି ।

ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଶରୀରେ ହୋଇଲେ ଦେବ ମଣ୍ଡି ॥
ଶ୍ରୀରାମ କବଚ ବୀରଧି ପୂର୍ଣ୍ଣସେହା ।
ବାମେ ହୁରୀ ନେତ୍ର ବୀରବର ବାନୀ ॥
ସାତାର ମଣିଗୋଟି ଲାଭଲେ କଷ୍ଟେ

ନେଇ ।

ତୁଳସୀକାଂମାଳି ଆଭରଣ ରଘୁସାଧ ॥
ସାତାର ଅମଳାଣ ଶାଢ଼ୀ କଟିରେ

ବେଢ଼ାଇଲେ ।

କ୍ରପୁର ଲବଙ୍ଗ ମିଶାଇ ଚୋବାଇଲେ ॥
ଗୁହାସ କୁଣ୍ଡଳ ଶୋହଇ କର୍ଣ୍ଣତଟ ।
ପୁଙ୍ଗୁ ଚାନ୍ଦିଆ ମାଳ ଲମ୍ବଇ ହୃଦତଟ ॥
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଶୋହଇ ସନ୍ୟାସ ଅଳଙ୍କାର ।
ଜାଇ କୁସୁମେ ସେ ମଣ୍ଡିଲେ ପଟାଭାର ॥
ଗଳାରେ ଶ୍ଵେତପଦ୍ମ ମାଳେକ ଆଭରଣ ।
କୂଳ ମାଳା ଦକ୍ଷଣା ଲାଭଲେ ରଘୁକୁଳ

ରାଣ ॥୪୦

ତିନିସରି କୃଷ୍ଣ ତୁଳସୀ ମାଳା ଲାଗି ।
ଚଉପରି ଧବଳ ବକୁଳ ଲମ୍ବାଗି ॥
ପଞ୍ଚୁ ବନି ମାଳେ ଲାଭଲେ ଗୋସାଇଁ ।
ସପତ ସରି ମହାର ମାଳେ ଲାଙ୍ଗ ॥
କପୋଳେ କସ୍ତୁରୀ ଘେନିଲେ ଆଡ଼କେରା ।
କସ୍ତୁରୀରେଖ ନିଶ ଉଡ଼ଇ ପରହରା ॥
ମଧୁର ମୂରତି କୋଟି କାମତେଜ ।
କହେ ଅକ୍ଷୟେ ଡ୍ରୋଣ ଭିଡ଼ିଲେ ଦେବରାଜ ॥
ପ୍ରଶୁରାମ ଦେଲା ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦ୍ୟୁତି ।
ପରତା ଛନ୍ଦେ ତାହା ଅଙ୍ଗେଣ ନୀଆଗି ॥୪୦
ଅଗସ୍ତିକ କୋଦଣ୍ଡ ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧରି ।
ଗୁଣ ଦେଇଣ ଆମାନ୍ତରେ ବେଳ ଚାରି ॥
ବଳ ଆକ୍ଷେପିଣ ଗୁଣ ଚଳାର କଲେ ।
ମୃଧୁନି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ଗୁଣ ଆମତିଲେ ॥
ଶରପଥ ଛାଡ଼େଣ ବାନ୍ଧିଲେକ ସଜ ।
ଅଙ୍ଗଡ଼ାବ ଖଣ୍ଡ ବାନ୍ଧିଲେ ରାମରାଜ ॥
ବୀରବର ବାନୀ ଅସରଳା ପୁଡ଼ା ।
କାହେଣ ଖୋଷିକରି ବାନ୍ଧିଲେ ପରତା ॥
ଦାହରେ ହସ୍ତଲାଭ ବୋଲନ୍ତି ଆଉ ଆଉ ।
କାହିଁକି ଯିବୁ ଆଜ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭାଇ ॥୨୦

ଏସନେକ ସମୟେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ।
ସ୍ଵର୍ଗପୁରେ ଥାଇ ଦେଖନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥
ସଜହୋଇ ରାମ ବସିଲେ ମୃଗହାଲେ ।
ଗୋରଚନା ଚିତା ଜୟେବ ନେଇଁ

ଦେଲେ ॥

ଛତ୍ରବର ବୋଲି ସିନ୍ଧୁର ଟାକାରେ ଦିଅନ୍ତି ।
ମଙ୍ଗଳ ଆଳତି ଘେନିଣ ବନ୍ଦାନ୍ତି ॥
ଶିରରେ ଖୋଷିଲେ ତ୍ରିଶାଖା ଶ୍ଵେତଦୁବ ।
ଶତ୍ରୁମାରି ଭରା ହୁଅସି ରାଘବେ ॥
ଏସନକ ବୋଲି ଛାମୁଗୁ ଆଡ଼େ ହୋନ୍ତି ।
ସାମବେଦ ବାଣୀ ଆଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ॥୨୦
ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀବର ମଙ୍ଗଳ ପାଠ ପଢ଼ି ।
ଯେସନେକ ବେଳେ ବେଳ ହୋଇଲା ତିନି

ଘଡ଼ି ॥

ଯେକ କପିଯେକ ଜଣାଇଲା ଯାଉଁ ।
ଭୋଦେବ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଅଭିଳା ଲଙ୍କସାଧ ॥
ଆଗିଆଣି ଦକ୍ଷେ ଆସିଛନ୍ତି ପାଞ୍ଚସେନା ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଦେବ ନ ଯାଇ କଳଣା ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଣ ଭରା ହୁଅନ୍ତି ।
ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧନୁ ନାରାଜ ଧରନ୍ତି ॥
ବାମେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଯେ ବାଳଅର୍ଦ୍ଧ ଜାଣି ।
ବିଷ୍ଣୁକୁ ସୁମରି ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ ପୁଣି ॥୮୦
ପବନ ବେଳ ଖୋଜି ସୀତା ରୂପ ଚିନ୍ତି ।
ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖିଣ ଯେ ରୋମ ଟାକୋରାନ୍ତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଚଳନ୍ତେ ବାଜଇ ବାଦ୍ୟମାନ ।
ଏସନେକ ସଜ ଯେ ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ହୋଇଲା କାହେଣୀ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ମଣ୍ଡି ହୋଇଲା ନାନା ମଣି ॥
ବିଜ୍ଞାପେଣ ସଜ ଦେବଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ।
ସ୍ଵର୍ଗେଣ ପ୍ରସଂସା କରନ୍ତି ଗନ୍ଧର୍ବ ॥
ହନୁମତ ଅଙ୍ଗଦ ଶରଣା ସେନାପତି ।
ବୀରତୁର ବଜାଇ ସଜ ହୋଇଯାନ୍ତି ॥୯୦
ନଳନାଳ ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ରୋଷଭରେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି ଘନଘନ ॥
ମହାତ୍ମ ଦୃବିନ୍ଦ ପବନ କେଶରୀ ।
ଯେହାଙ୍କର ଚଳନ୍ତେ କମ୍ପଇ ବସନ୍ତରୀ ॥

ଚନ୍ଦନ ଗବ୍ୟ ଗବାସ ଶତବଳ ।
କରେ ଧରିଛନ୍ତି ମହତ ତରୁଣିକ ॥
ବସନ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସମ୍ପାତି ଗୁନ୍ଧବଳ ।
ରଡ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି ଯେ ଧରିଣ ତରୁଣିକ ॥
କୁମୁଦ କଞ୍ଚଣ କାଳିଞ୍ଜନ ପନଶିଳ ।
ଏହାଙ୍କର ଧାମନ୍ତେ ମହା ଟଳଟଳ ॥୧୦୦
ଦଧିମୁଖ ଯେ ସାରାସ ଶତବାଳି ।
ରଣ ଦେଖି ବୀରେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳାହୁଳି ॥
ପାରାସ ତାରାସ ଦଶକାଳ ବୃଷ୍ଟ ।
ଅନେକ ପଥର ଏ କରନ୍ତି ଆଉଧ ॥
କାଳିମୁଖ ଶରସେଦୁ ରମଣ ତାରାପିତା ।
ଆଗଭରେ ଧାମନ୍ତି ହୋଇଣ ମୟେମତା ॥
ବୀର ମହାବୀର ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ।
ଧାମନ୍ତେ ପୃଥ୍ବୀ କମ୍ପଇଁ ଜଳଜଳ ॥
ଆକାଶେ କି ମହାର୍ଦ୍ଧବ ଜଳ ହୋଇଲାକ

ଆସି ।

ପାଦରେଶୁ ଭରେ ଆକାଶ ନଦିଶି ॥୧୦
ନିଶାଣ ତଡ଼ବଡ଼ି ବାଜଇ ବିକଟାଳ ।
ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିଳମ୍ବ ଚିରାଳ ॥
ନାନା ବାଦ୍ୟମାନ ଘାଗୁଡ଼ି ଘଣ୍ଟଧ୍ବନି ।
ମୁଖରାବ ଶବଦେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ॥
ପର୍ବତୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ରିକ୍ତ କପିବଳ ।
ସପତ ଦ୍ଵାପକି ଘୋଟିଲା ମାହାଜଳ ॥
ଦଶ ଲକ୍ଷ ରଥା ରାବଣ ପେଷିଥିଲା ।
ରାତ୍ର ପ୍ରହରେ ଥାଉଁ ଲଙ୍କା ପୁରୁ ଅଭିଳା ॥
ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାରେ ବାହାରି ପୂର୍ବ କଟିକି ଗଲେ ।
କେହି ନ ଦେଖିଲେ ଭରା ଲୁଟା

ଦେଲେ ॥୨୦

ତୁଣ୍ଡ ନ ଶୁଭଇ ବାଜଣା ନ ବାଜଇ ।
ସୁବଳୟା ଗିରିର ନିକଟେ ବୁଡ଼ା ଦେଇ ॥
ପୂର୍ବ ସମୋଦ୍ର ପରାରେ ଯାଇଣ ରହିଲେ ।
ପିଆଶାଳ ବନରେ ଯାଇଣ ବୁଡ଼ାଦେଲେ ॥
ରାମ ଆଗିଆଣି ସେ ନ ପଡ଼ିଲେ ମାଡ଼ି ।
ରଣରୁମି ସାମାନ୍ତକୁ ପାଞ୍ଚ କୁଣ୍ଡ ଛାଡ଼ି ॥
ଗୁପ୍ତେ ରହିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣି ।
ରାବଣ ଅଭିଳା ବୋଲି ସେ ଆଗକୁ ଧାମନ୍ତି ॥

ଯାହେଣ ପୂର୍ବକୁ ଚାହିଁଲା ବିଚାରଣେ ।
ମଉଗଜ କୁଦା ଯେକ ଦିଶିଲା ।

ଅପ୍ରମାଣ ॥୩୦

ପ୍ରଥମେ ପର୍ବତ ପ୍ରାୟେକ ମଣିଥିଲା ।
ଦୁର୍ଗିହିଁ ବାହିଁ ନିରୋଷି ଚାହିଁଲା ॥
ବିଚାରିଲା ଲଙ୍କେଶ୍ୱର କଳାକ କପଟ ।
ଉହାଡ଼େ ନେଇ ଲୁଚାଇଣ ଅଛଇ ହାଥା
ଥାଟ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲା ଯାକ ।
ତୋଦେବ କପଟ କଳାକ ଲଙ୍କାଧୀର୍ବ ॥
ଦେଖ ବାମକଟି ଦିଶଇ ହାଥାଦଣ୍ଡ ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ପର୍ବତ ସିଫ ଖଣ୍ଡ ॥
ଆପଣେ ଲଙ୍କପତି ତହିଁ ଅଛି ଅବା ।
ଆଟ ବରଗିବା କି ଆମେମାନେ ଯିବା ॥୪୦
ଏସନେକ ବିଚାରଣେ ଦିଶିଲା ଲଙ୍କରାଏ ।
ଆଠଟିରିଶ କୋଟି ଯୋଦ୍ଧା ସବୁହିଁ

ଚତୁର୍ମୁଖ ॥

ଅଠରକୋଟି କ୍ଷେତ୍ରଣୀ ଛନ୍ତି ପାଦକାର ।
ଗାଉଡ଼େ ଝଲକନ୍ତି ଚଢ଼ିଣ ହୟେବର ॥
ଗଣ ରାହୁ ବାମା ପରହର ଉଡ଼େ ।
ଦୁଇ ପାଖେ ଶ୍ୱେତ ଚାମର ଲକ୍ଷେ ପଡ଼େ ॥
ଲକ୍ଷେକ ପାଟଛତ୍ର ଲକ୍ଷେକ ବିଲମ୍ବ ଚିହ୍ନ ।
ପୁଣ୍ୟେକ ବିମାନ ଚଳଇ ଘନଘନ ॥
ପ୍ରଳୟ କାଳେ ଯେହ୍ନେ ଉଠି ଆସଇ ଚାନ୍ଦ ।
ତେସନ ଦିଶଇ ଅସୁରକୁଳ ଇନ୍ଦ୍ର ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଏହିତ ଦଶଶିରି ।
ମଧ୍ୟଦଣ୍ଡେ ଅଛି ସଜନି ଆବୋରି ॥
କିମ୍ପାଇ ସେ ଆଡ଼ ଉହାଡ଼େ ଲୁଚିଥିବ ।
ବଜରା ବିଭାଣ୍ଡେକ ବାମା ବହଇ

ଦଶଗ୍ରୀବ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଆହୋ ବିଚାରଣେ ।
ଅନେକ ବିଚ୍ଛନ୍ଦ ହୋଇବ ଆଜ ଗଣ ॥
ସେ ହସ୍ତୀ ଦଣ୍ଡକୁ କେ ହୋଇବ

ସେନାପତି ।

କହାକୁ ପେଷିବା ବୋଲି ଚାହିଁଲେ ମାଉତି ।
ଜାଣି ହନୁମନ୍ତ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।

ଆଜ୍ଞା ହୋଇଲେ ତୋ ଦେବ ଯିବଇଁ
ବୋଇଲା ॥୨୦

ଏହିକ୍ଷଣି ମାରି ଆସିବି ହାଥୀ ଦଣ୍ଡ ।
ମଉଗଜ ମଉଳି କରିବି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଶତବାଳିକି ନେସି ।
ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ମହାତ୍ମ ସାଙ୍ଗେ ଯାସି ॥
ଥୋକାଏକ ରକ୍ଷକପି ଆତ୍ମ ସାହାହୋଇଁ ।
ଗାଡ଼ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲେ ଆସିବ ତୁମ୍ଭେ ସହି ॥
ସବୁଦିନ ପରାୟେ ନୁହଇଟି ଆଜ ।
ଅସୁରଙ୍କର ମାୟା ଦେବକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ॥
ଅଭିମାନେ ମାରିବେ ବୋଲିଣ ଆସିଛନ୍ତି ।
ନୋହିଲେ କି ତିନିଭୁଅ କରିଣ ଥାଠ

ପାଞ୍ଚ ॥୨୦

ଜାଣି ହନୁମନ୍ତ ବିଚାରି କାର୍ଯ୍ୟ କର ।
ଅଗୋଚର ହୋଇଲେ ବୁଝି ଅପସର ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଶତବାଳିକି ଘେନି ।
ମହାତ୍ମ ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷା ବାର ତିନି ॥
ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଡାକିଲେ ଥୋକାଏ ଏଣେ ଆସ ।
ହାଥାଦଣ୍ଡ ମାରି କରିବା ଆମେ ଯଶ ॥
ଶୁଣିଣ ମର୍ଦ୍ଦିତ ଭଲୁକେ ଗଡ଼ି ଦ୍ୟୁତି ।
ଥାଠର ଭିତରୁ ବାହାର ହୋଇଯାନ୍ତି ॥
ଦୁଇ ଖର୍ବ ରୁକ୍ଷ ବାନର ଖର୍ବ ଚାରି ।
ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଜିଣା ସଭାଏଁ ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ ॥୮୦
ଗଜବଳ ମାରିବେ ବୋଲି ହୋଇଲେ

ଆଗୁସାର ।

ପାଦରରେ ଟଳଟଳ ହୋଇଲା ଲଙ୍କପୁର ॥
ମାଳଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ବାଜଣା ବଜାର ।
ଗଜବଳ ମାରିବାକୁ ଗଲେ ଆଗହୋଇଁ ॥
ପାଟଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ପର ପର ଉଡ଼େ ।
ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଲଙ୍କାରେ ଚମକ ପଡ଼େ ॥
ଘାଇ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଯେହ୍ନେ ପଶଇ ବଢ଼ିପାଣି ।
ଆଟ ଧାଇଁଲେ ତେସନେକ ଜାଣି ॥
ତାହାନ୍ତ ପଠିଆଇ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗାଏ ।
ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ମାରିବେ ବୋଲି

ଯାଏ ॥୯୦

ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ନୋହିବୁ
ଆଗୁସାର ।

ମୋହୋର ପଛେ ଆଇ ବିନ୍ଦୁଥିବୁ ଶର ॥
ବିଚାରଣେ ତୋହୋର ତାହାଣ ପାଖେ
ଥିବ ।

ଦୁହିକି ଯେ ଖେଦ କରଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଏ ହେଉ ଆଗିଆଣି ।
ଅଙ୍ଗଦ ସାହା ଘେନି କପି କୁଳମଣି ॥
ଦୂରିତ କେଶରୀ ସମ୍ପାତି ଶତବଳ ।
କୁହ କୁମୁଦ ବସନ୍ତ ପନଶିଳ ॥
ଏହି ଆଠବୀରେ ରାଜାକ ସାଙ୍ଗେ ଥାବୁ ।
ରିକ୍ଷ କପିବଳ ଆଗ ହୋଇ ଯାବୁ ॥୧୦୦
ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ତାରାକ୍ଷ ସୁନାସ କଞ୍ଚଣ ସୁସୋଦନ ॥
ଏ ସାତ ସେନାପତି ରଖୁ ବାମପଖା ।
ତାହାଣ ପାଖେ ଥାଉ ଦଧିମୁଖ ଏକା ॥
ପଛିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ଜମେବ ପୁଷ୍ପେଶ ।
ଦଶକାଳ ବୃଷ କାଳିଞ୍ଜନ ରମଣ ॥
ଶରସେତୁ ତାଳିମ୍ବ ବସନ୍ତ ଚନ୍ଦନ ।
ସମ୍ଭାଳି ଆସବୁ ରକ୍ଷ କପି ସନ୍ଧ୍ୟା ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଆମଞ୍ଚିଲେ ଧନୁ ।
ଆଗିଆଣି ବଳ ପଳାଉଛନ୍ତି ତେଣୁ ॥୧୦
ରହ ରହ ବୋଇଲେ ନ ରହନ୍ତି କେହି ।
କୋପେ ଶଉରୀ ସେନାପତି ଆଗୁସାର
ହୋଇ ॥

ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ବୋଇଲାରେ ଯୁଦ୍ଧ ନିହାଭବାଜି ।
ଅକାରଣେ କିମ୍ପା ପଳାଉଅଛ ଭାଙ୍ଗି ॥
ଭାଙ୍ଗି ଗଲେ ଏଥୁ ଯିବ କେଉଁ ଯାଏ ।
ଗୋଡ଼ାଇ ମାରିବଟି ଦଶାନନରାଏ ॥
ରହି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଶତ୍ରୁକୁ ହୋଏ ଜିଣି ।
ପଛେ ଆସୁଛନ୍ତି ଧନୁକା ଚୂଡ଼ାମଣି ॥
କପି ବୋଇଲେ ଆଜ ହୋଇବ ମହାରଣ ।
ଅସୁରେ ମାଗୁଛନ୍ତି ଅପୂର୍ବ ଶରମାନ ॥୨୦
ଦେଖ ଛିଟିକିଣା ଯେ ପଡ଼ୁଅଛି ଆଟେ ।
ପଥର ବସାଇ ଛାଡ଼ୁଛନ୍ତି ଆଖେ ॥
ପବନହୁଁ ବେଗେ ଗର୍ଜି ଆସି ପଡ଼ି ।
କ୍ଷତ୍ରୀକର କାଣ୍ଡମାନେ ପକ୍ଷୀ ଜାଣ ଉଡ଼ି ॥
ଚଢ଼ଚଢ଼ ହାବେକି ମାରନ୍ତି ବକ୍ରବାଣ ।

ବିକଟାଳ ହୋଇ ବାଜଇ ନିଶାଣ ॥
 ରାତ୍ରପହରୁ ଅସୁରେ ହୋଇଲେନି ସକ ।
 ପଛିଆଣି ଥାଠେ ବିଷଇ ଲଙ୍କରାଜ ॥
 ଦିହୁଡ଼ି ଜଳିବାର ଦିଶୁଅଛି କାଣ୍ଡ ।
 ଦେହଯାକ ଆମ୍ଭର ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ
 ଖଣ୍ଡ ॥୩୦
 କେମନ୍ତେ ନରାଜିବୁ ଯେ ସେନାପତି
 ନାହିଁ ।
 ଏମନ୍ତେହେଁ ଘଡ଼ିଏ ଥିଲୁ ଯୁଦ୍ଧ ସହି ॥
 ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ନାରାଜ ବିଷୁବନ୍ତି ।
 ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ଦୁଇ ଶରେ ନିରୋଧନ୍ତି ॥
 ଶଉରୀ ବୋଇଲା ହୋ ଶୁଣ ମୋହୋର
 କଥା ।
 କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଦେଖାଅ ଦଶମଥା ॥
 ରଥ ସୁଜା କରି ଯେ ବୁଢ଼ାଇବି ସିନ୍ଧୁଜଳେ ।
 କଥା ରହିଥୁବ ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ॥
 ଶୁଣି ରୁକ୍ଷ କପି ଯେ ପାଇଲେ ଭରସା ।
 ମମୟ ଗର୍ଜିଲେ ଯେହ୍ନେ ଚାତେକ କରଇ
 ଆଶା ॥୪୦
 ବୃକ୍ଷ ଶିଳା ଧରି ରକ୍ଷ କପି ଧାଇଁ ।
 ଅସୁରକୁ ରଣେ ପାଇଲେକ ଯାଇଁ ॥
 ସମୋହେ ସମୋହେ କି ହୋଇଲେକ
 ସମୟ ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ଥାଇଣ ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ସୁରସିକ ॥
 ଦୁଇଦଣ୍ଡର ଯେ ଥାଠ ଆଗିଆଣି ।
 ମାର ମାର ବୋଲି ଶୁଭିଳା ଗହଳ ଧୁନି ॥
 ଘେନି ପଣାପଣି ଧାଇଁ ପିଟାପିଟି ।
 କେହୁ ଘାଆପାଇ ପଡ଼ନ୍ତି ମହାଲୋଚି ॥
 କେ ବୃକ୍ଷ ମହୁଡ଼ି ପକାବନ୍ତି ଶିଳ ।
 କେ ନେଇ ତୋଳିଣ ମାରନ୍ତି
 କରବାଳ ॥୫୦
 କେହୁ ଗଦା କେହୁ ମାରଇଁ ଶକତି ।
 କେହୁ ବିହାଣ ଘେନି ମାରନ୍ତି ଚକ୍ରଗତି ॥
 କେହୁ ମୁଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡ ହିଆରେ ପେଲାପେଲି ।
 କେହୁ ବାହାକୁ ବାହା ହୁଅନ୍ତି ଠେଲାଠେଲି ॥
 କେ କାହା ବୁକୁରେ ମାରନ୍ତି ପାଦଘାତ ।

କେ ଅଙ୍ଗେ ବାଜିଣ ପେଡ଼ାବନ୍ତି ନାତ ॥
 କେହୁ ମାରୁଛନ୍ତି ବଜ୍ର ସମ ବିଧା ।
 କେହୁ ନାହିଁ ନାହିଁ ବୋଲି ବଞ୍ଚାବନ୍ତି
 ଗୁରୁଦା ॥
 ଚାପୋଡ଼େ ମାରିଣ କେ ପୁଣିହିଁ ଉଞ୍ଚାଇ ।
 ଧରୁ ଧରୁଣ କେ ଗଳିଣ ପକାଇ ॥୬୦
 ଆଜି ଗୋ ବୋଲିଣ କେ କାମୋଡ଼ନ୍ତି ଓଷ ।
 କେ ଆଗସରି ଯାଇ ଓଗାଳନ୍ତି ବାଟ ॥
 କେ ଧରି କଟାଡ଼ଇ କେ ପକାଇ ତୋଳି ।
 କେ ଧର୍ମଯୁଦ୍ଧ କରଇ କେ ମୁଖେ ମୁଖ
 ମିଳି ॥
 କେହି ନେନ୍ତି ପଥର କେ ବଜ୍ରବାଣ ମାରି ।
 କେ ଗାଡ଼ ପାଇଲେ ଯାନ୍ତି ଅପସରି ॥
 କେହୁ ଯଦ୍ଧକାଠ କେ ହାବେଳି ବାଣ ମାରି ।
 ଛିଟିକିଣି ପଥର କେ ମାରନ୍ତି ଗାଡ଼ କରି ॥
 ମୁଖରାଜ ଶବଦ ଆୟୁଧକର ଘାତ ।
 ବୀରତୁର ଶବଦ ଶୁଭଇ ବହୁତ ॥୭୦
 କ୍ଷୀର ସମୋହେ ଯେହ୍ନେ ମନ୍ତ୍ରବାର କାଳେ ।
 କୋଳାହୋଇ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଅତରାଜେ ॥
 ତେସନ ରାବାୟେଣ ଗୋଳ ଯୁଦ୍ଧ ବାଜେ ।
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷସ ସମର ଦେବକାର୍ଯ୍ୟେ ॥
 ଯେବଣହିଁ ଥାଠରେ ଶ୍ରୀରାମ ସେନାପତି ।
 ଭଲୁକ ମର୍ଦ୍ଦିକର କାହାକୁ ନାହିଁ ଗାତି ॥
 ସୁରଗଣେ ଯାହାକୁ ନ ପାରିଲେ ମାରି ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ତାହାକୁ ସଂହାରି ॥
 ସମୋହେ ପାରିହୋଇ ଯୁଦ୍ଧେ ରାମରଣେ ।
 ଆନ କେହିଁ ନାହିଁ ଦେଖନ୍ତି
 ଦେବଗଣେ ॥୮୦
 ଅପକ୍ଷରା କିନ୍ନରା ବିଦ୍ୟାଧରୀ ବାଳୀ ।
 ସାଧୁ ରଘୁନାଥ ବୋଲି ଦିଅନ୍ତି ହୁକାହୁଳି ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ଯକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ।
 ସନକାଦି ସହିତେ ଜନ୍ମିଲେ ମଞ୍ଚପୁରୀ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ଧରୋଳ ଚାହିଁଣ ବିଚାରନ୍ତି ।
 ନ ପୁଣି ନିଶାଚରେ କପିକୁ ମାରନ୍ତି ॥
 ଆଜ ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖି ଭୟ ହୁଏ ମନ ।
 ତିନିପୁର ଜିଣିଲା ଏକାଏ ଦଶାନନ ॥

ସଂସାର ଗୋଟା ଖେଦ ପାଇଲା ଏହାରେ ।
 ଜଗତ ଲୋକ ଦୁଃଖ କହିବା
 କାହାରେ ॥୯୦
 ନାରାୟଣ ପୁରୁଷ ସେ ନ ପାରିଲା ସହି ।
 ଏତେ ଦୁଃଖ ସହି ଉଦ୍ଧାରୁଛନ୍ତି ମହୀ ॥
 ନୋହିଲେ କି ମରଇ ଏଡ଼େକ ଅସୁର ।
 ରାମ ରାବଣର ଆଜ ହୋଇବ ସମର ॥
 ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ଦେଖିଲା ନାହିଁ ଆଖି ।
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଦେବଧର୍ମ ସାକ୍ଷୀ ॥
 ଦେଖ ଆଗିଆଣି ରଣ ଯୁଦ୍ଧ ମେଳ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରିଅଛି ମୁଖରାବ ଚହଳ ॥
 ନାନା ଆୟୁଧ ଯେ ପାଖାଣ ବୃକ୍ଷ ମେଳା ।
 ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ବୋଲିବାକୁ ଦଶରଥକର
 ବେନିବଳା ॥୧୦୦
 ବିଭୀଷଣକୁ ଘେନି ତିନିଜଣ ଯୋଦ୍ଧା ।
 ଦଣ୍ଡକେ ମନକଲେ ପୃଥ୍ବୀ କରିପାରନ୍ତି
 ଶେଧା ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ କୁମର ।
 ରୁକ୍ଷ କପି ଜମେବ ସବୁହୁଁ ବଳୀଆର ॥
 ସୁଷେଣ ନଳନାଳ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ସଂଚପି କହିବ କେ ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ୟ ॥
 ରାବଣର ଦଣ୍ଡତ ଭଲେ ଆସେ ଜାଣି ।
 ଏସନେକ ବୋଲି ଦେବ କରନ୍ତି ଭାଳେଣି ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାକ୍ଷାସ କପିବଳ ।
 ଘଡ଼ିଏ ପରିଯନ୍ତେ ବାଜିଲା
 ମହାଗୋଳ ॥୧୦
 ନିରନ୍ତରେ ମଡ଼ା ରୁଧିର ଚଢ଼କତି ।
 ଯୁଦ୍ଧ ନରହଇ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ମୁରତି ॥
 ରାବଣର ଚାରିଭାଗ କରିଅଛି ବଳ ।
 ହାଥାଦଣ୍ଡ ରହିଲେ ସମୋହର କୁଳ ॥
 ଆଗେ ଆଗିଆଣି ପଛେ ଲଙ୍କପତି ।
 ଯେବଣ ଥାଟ ରହିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ବାର କତି ॥
 ତହିଁ ସେନାପତି ପ୍ରମଥ ଲୋହିତାକ୍ଷ ।
 ଅଶ୍ବକର୍ଣ୍ଣ ଏକପାଦ ପାଟୋଳି ବିରୋଚାକ୍ଷ ॥
 ଚାରଣ ବିଚାରଣ ସମୟ ବକାସୁର ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ହୋଇଲେ
 ବାହାର ॥୨୦

ପରମ ପାତେରା ତଳେ ଗଲେ ।
ଅଗ୍ନିକୋଣ ସଜ୍ଜି ଧାଞ୍ଜଣ ପଡ଼ିଲେ ॥
ମଧ୍ୟଦଣ୍ଡେ ଆସି ପଡ଼ିଲେ ଝପାଲ ।
କିଳିକିଳା ରାବ କରି ବାଜଣା ବଜାଇ ॥
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତ ଗହଳ ।
ପାଦଭରେ ମେଦିନୀ ହୋଇଲା ଟଳମଳ ॥
ଦୂରେ ଥାଇ ତାହା ଦେଖିଲେ ରଘୁପତି ।
ଏ କିସ ବିଭୀଷଣ ହୋ ବୋଲିଣ

ପରାବନ୍ଧି ॥

ଗଗନ ମାର୍ଗେ ତ ଲାଗୁଅଛି ଧୂଳି ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ କି ତେଣୁ ଆସଇ
ତଳି ॥୩୦

ଆଗେ ଆଗିଆଣି ପଛେ ଲଙ୍କପତି ।
ହାଥାଦଣ୍ଡ ଦେଖି ଲଣାନ୍ୟର କତି ॥
କେହୁଣିହି ଦିନେ ତ ନ ଆସଇ ଏତେ
ବାରେ ।

ଚାରି ଭୁଅ କରି ଥାଠ ବାଣିଅଛି ରାଗେ ॥
ସେ ଦଣ୍ଡ ଯେମନ୍ତ ଆସି ନ ପାଇଇ ଯେଥ ।
ସଭିୟେ ରୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ବଢ଼ିବ ଅନର୍ଥ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ଯେ ଅଜ୍ଞଦକୁ ଚାହିଁ ।
ଜାଣି ବାକାସୁତ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଶୁଣିବିରେ କୁମର ।
ଆଡ଼ପାଖ ସନ୍ୟକ ଉଠି ବାବୁ ମାର ॥୪୦
କଞ୍ଚଣ ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖକୁ ନେସି ।
ଯେମନ୍ତେ ସେ ଦଣ୍ଡ ଆସି ଏଥରେ ନ
ପଶି ॥

ତେସନେକ କର ବୋଲି ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ।
ଶୁଣି ରିକ୍ଷକପି ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଗଲେ ॥
ନବକୋଟି ବାନର ଚାଞ୍ଚିଶ କୋଟି ରିକ୍ଷ ।
ସବୁକରି ହସ୍ତେ ଅଛଇ ଶିଳାବୃକ୍ଷ ॥
ଥାଠେ ସେନାପତି ବାଳାର କୁମର ।
ଜନତା ରାଗେଣ ବାଜଇ ବାରଦୂର ॥
ଗରୁଡ଼ ଧୂଳିଛତ୍ର ଦେଖିଣ କପି ଧାନ୍ତି ।
ଏକ ଆରେକ ସେ ଆଗସରି ହେଅଛି ॥୫୦
ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଯେହ୍ନେ ପଶଇ ବଢ଼ିଜଇ ।
ରାକ୍ଷସକୁ ଭେଟ ପାଇଲେ ରକ୍ଷବଳ ॥

ବାଜିଲାକ ରଣଗୋଳ ହୋଇଲେ
ମିଶାମିଶି ।

ଦଣ୍ଡ ସେନାପତି ଓଗାଳିଲେକ ଆସି ॥
ଥାଠ ପଛକରି ରଥା ଆଗ ହୁଅନ୍ତି ।
ମେଘ ବୃଷ୍ଟି ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷନ୍ତି ॥
ଅଜ୍ଞଦ ମୁକ ଦଧିମୁଖ କାଳିକଞ୍ଚଣ ।
ଆଗେଣ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ପଛକରି ସନ୍ୟ ॥
ପାଷାଣ ତରୁବର ମାରନ୍ତି ରୋଷଭରି ।
ଦଳତେ ଛେଦନ୍ତି ତାହା ପ୍ରତିଅସ୍ତ କରି ॥୬୦
ବେଲୁବେଲ ସମର ହୋଇଲା ମହାଗୋଳ ।
ଅସୁରକର ମାଟେଣିରେ ଭାଙ୍ଗିଲେ କପିବଳ ॥
ଅଜ୍ଞଦ ସହିତେ ପଛଛୁଆ ଦେଲେ ।
ପ୍ରମଥ ନାରାଜକୁ ବହୁତ ଭୟ କଲେ ॥
ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ କଞ୍ଚଣ ସହିତେ ।
ଭାଙ୍ଗି ପଲାଇଲେ ପବନ ଦୁରିତେ ॥
ଅଶ୍ବକର୍ଷ ଏକପାଦ ପାଟୋଳି ବିରୁପାକ୍ଷ ।
ଚାରଣ ବିଚାରଣ ଅମୟ ଲୋହିତାକ୍ଷ ॥
ବକାସୁର ସହିତେ ପ୍ରମଥ ମହାବୀର ।
ପିଠିଆଇ ଗୋଡ଼ାଇ ବିଷ୍ଣୁଛନ୍ତି ଶର ॥୭୦
ଅଗ୍ନିକଣିକା ଜାଣି ସେ ପଡ଼ଇ ଶରୀର ।
ପାଇଲେ ଭଙ୍ଗାଣ ରିକ୍ଷ କପିବଳ ॥
କୋଣେ ପରିଯତେ ଅଛଇ ପିଠିଦେଇ ।
ବାଳାର କୁମର କୋପେ ରହିଲା ପରିଘାଇ ॥
ବାମ ତାହାଣେ କଞ୍ଚଣ କାଳିଞ୍ଜନ ।
ପଛେ ଦଧିମୁଖ ଘେନି ସବୁ ସନ୍ୟ ॥
ରହ ରହ ବୋଇଲେ ରହିଲେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
ପୁଣି ବେନିବଳ ହୋଇଲେ ମରାମରି ॥
ମାର ମାର ବୋଲି ଭାଙ୍ଗିଲେ କପିବଳ ।
ଅଶ୍ବକର୍ଷ ଉପରେ ପହୁଡ଼ିଲେ ତରୁଣିଳ ॥୮୦
ଘାଏଣ ଭାଙ୍ଗିଲେ ରାବଣର ସନ୍ୟ ।
ଧାଞ୍ଜଲେ ଆଗସରି ସେନାପତିମାନ ॥
ପ୍ରମଥ ନାମେଣ ରାବଣ ତନ୍ୟ ।
ଥାଠ ଭାଙ୍ଗିବା ଦେଖି ଅସୁରା ଅସ୍ତ୍ର କଏ ॥
ଏକାବାଣେକେ ସେ ମାଇଲା ଲକ୍ଷେ କପି ।
ପୁଣି ଆର ଶସ୍ତ୍ର ବିକ୍ଷିଳାକ କୋପା ॥
ଶସ୍ତ୍ର ସହସ୍ର ଭଲୁକ ତେଣେ ମଲା ।

ଦେଖିଣ ଅଜ୍ଞଦ ଗରୁ ତିଡ଼ା କଲା ॥
ମନେ ବିଚାରିଲା ସରିଲା ବଡ଼ପଣ ।
କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ମୋତେ ରଘୁକୁଳ
ରାଣ ॥୯୦

ଏସନେକ ବୋଲି ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ।
ଗଗନେ ବିକୁମିଲା ଚିତ୍ରଗତି ପରି ॥
ପ୍ରମଥର ଉପରେ ପିଟିଲା ନେଇ ଶିଳ ।
ଦେଖିଣ ଛେଦିଲା ତାହା ରାବଣ ଦୁଲ୍ଲଭ ॥
ଲକ୍ଷା ପାଇଲାକ ସେ କପିକୁଳ ପତି ।
ଧାଞ୍ଜଣ ବୃକ୍ଷେକ ପିଟିଲା ନେଇ ଧାନ୍ତି ॥
ପ୍ରମଥ ନାଶିଲା ତାହା ବଜ୍ରବାହୁଳି ଘେନି ।
ଧାଞ୍ଜଣ ଅଜ୍ଞଦ ମାଇଲା ଘୋଡ଼ା ବେନି ॥
ପ୍ରମଥ ମହାରଥା ଦେଖିଲା ତାହା ତୋଳେ ।
ଆପଣେ ଅଜ୍ଞଦକୁ ମାଇଲା ନେଇ

ଶୁଳେ ॥୧୦୦

ଘାୟେ ଘୁମାଇଲା କପିକୁଳ ଷଣ୍ଢ ।
ଯେମନ୍ତ ସମୟେ ଗଣ ହୋଇଲା ପଞ୍ଚଦଣ୍ଡ ॥
ଚାରଣ ବିଚାରଣ ବେଢ଼ିଲେ ଆସି ବେନି ।
ସମର ଗୋଳ ଦେଖି ଭାଙ୍ଗିଲେ ସଭନି ॥
କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ କଞ୍ଚଣ ତିନିବୀର ।
ବିଛନ୍ଦ ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖି ଧାଞ୍ଜଲେ ଆଗୁସାରି ॥
ମୁଖ ବୁଝା ବୁଝି ହୋଇଲେ ଆଗସରି ।
ବୃକ୍ଷଶିଳା ଧରି ଅନେକ ଦୈତ୍ୟ ମାରି ॥
ଭୁଅ ଭେଦି ଯାଇ ଭିତରେ ପଶିଲେ ।
ବେଢ଼େ ପଡ଼ିଅଛି ଅଜ୍ଞଦକୁ

ଦେଖିଲେ ॥୧୦୦

ଚାରିହେଁ ଏକହୋଇ କଲେକ ସମର ।
ଅସୁରକର ଶହସ୍ର ଘେନିଲେ କପିବର ॥
ଅଶ୍ବକର୍ଷ ଯେକପାଦ ପାଟୋଳି ବିରୁପାକ୍ଷ ।
ଅମୟ ବକାସୁର ସହିତେ ଲୋହିତାକ୍ଷ ॥
କପି ଚାରିଜଣକୁ ବେଢ଼ିଲେ ଦଣ୍ଡସେନ୍ଧା ।
ରଥଗଜ ଅଶ୍ବ ନୟାନ୍ତି କଳନା ॥
ପାଦାନ୍ତ କୋପଭରେ ମାରନ୍ତି ନିରାଟ ।
ରଣଭଙ୍ଗ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମର ଆଟ ॥
ଯୁଧିପତିମାନେ ପଡ଼ିଲେ ଯହୁଁ ବେଢ଼େ ।
ରୁକ୍ଷକପିକି ଅସୁରେ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି

ଗାଡ଼େ ॥୨୦

ଏସନେକ ବେଳେ ଦେଖିଲା ରାବଣ ।
 ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆଗଭର ହୋଇଲା ଆପଣ ॥
 ସୁରଗିରି ଟମକ ଟମକ ଦିଆଇଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସାନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ରଥ ଧୁଆଁଇଲା ॥
 ପୂର୍ବକୁ ହନୁମନ୍ତ ଗଲା ହାଥୀଦଣ୍ଡ ମାରି ।
 ସାଂଗ୍ରାମେ ଭାଙ୍ଗିଣ ଅଇଲା ଅପସରି ॥
 ପରାଣ କୋଟି ଗଜଗୁ ଲକ୍ଷେକ ନାଶ
 ଗଲେ ।
 ମହାପାରୁଷ୍କ ଦେଖିଣ ଭାଙ୍ଗିଲେ ॥
 କୁମ୍ଭେକ ମହାସୁର ଯୁରାସୁର ତିନି ।
 ବିକଟ ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଟନ୍ତି ଭାଇ ବେନି ॥୩୦
 ଷଡ଼ରଥୀ ଏହୁ ମିଳିଣ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ମକର କୁହୁଡ଼ି ଜାଣି ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲେ ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ ଚଳଚଳ କମ୍ପଇ ବାଣପଡ଼ି ।
 କିଜାଣି ଗୁଣନାଦ ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ମହାପାରୁଷ୍କ ଏ ବେନି ବଜବନ୍ତା ।
 ତିନିପୁରେ ଏହାନ୍ତ ନାହିଁ ଯେ ଜିଣନ୍ତା ॥
 ଏମାନେ ଅସୁରା ଶହସ୍ର କଲେ ଆଗ କରି ।
 ହାଥୀଦଣ୍ଡ ଘେନିଣ ବେଢ଼ିଲେ ଯନ୍ତ୍ର କରି ॥
 ଆତ୍ମବଳି ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ପ୍ରୟେ ଧନୁକର ଜ୍ୟୋତି ।
 ଆକ୍ଷାତ୍ ମେଘମାନେ କି ଗର୍ଜି
 ଯାଉଛନ୍ତି ॥୪୦
 ତେସନକ ଶବଦ ଶୁଭଜ ଗୁଣନାଦ ।
 ବିଶେଷେ ଅସୁରେ ଜାଣନ୍ତି ଧନୁର୍ବେଦ ॥
 ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ବିନ୍ଧୁଛନ୍ତି ଶର ।
 ଘାଆ ପାଇ ପଳାଇଲେ ରିକ୍ଷ କପିବଳ ॥
 ମହାନ୍ତ ସମର ତହିଁ କଲାକ ଅନେକ ।
 ତାହାକର ଶକତି ମାଇଲା କୁମ୍ଭେକ ॥
 ଜଘେ ବାଜି ଶହସ୍ର ଗଜି ପକାଇଲା ।
 ସେହି ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ମହାନ୍ତ କୁମ୍ଭେକକୁ ମାରିଲା ॥
 ଯେବଣ ଗଜପିଠିରେ ବସିଥିଲା ବୀର ।
 ତାହାର ବକ୍ଷସ୍ତଳେ ପଶିଲା ଯାଇ ଶର ॥୫୦
 ବୁଡ଼ିଣ ବସିଲା ନଗଲା ବାହାରକୁ ।
 ଗଜଗାଜି ହସ୍ତୀ ପଡ଼ିଲା ଆଗକୁ ॥
 ଜାଣିଣ କୁମ୍ଭେକ ଛାଡ଼ିଲା ତାର ପିଠି ।
 ମହାପାରୁଷ୍କ ଗଜ ଉପରେ ଯାଇଁ ଉଠି ॥

ସମାଜି ହୋଇ ବୀର ଉଠିଲାକ ଯହୁଁ ।
 ଦୁଇଭାଇ ମହାନ୍ତକୁ ନାରାଜ କଲେ ତହୁଁ ॥
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ମାଡ଼ୁଳକଇ ଆବୋରି ।
 ଶାଳବୃକ୍ଷ ଧରି ମାଇଲା କୋପକରି ॥
 କୁମ୍ଭେକ ମାଇଲା ବାବଲ ନାମେ ଶର ।
 କାଟି ପକାଇଲା ତେଡ଼େକ ତରୁବର ॥୬୦
 ଛିଡ଼ିଲା ଖଣ୍ଡ ପଡ଼ିଲା ଭୂମିତଳେ ।
 ଧଇଲା ଖଣ୍ଡ ହନୁ ମାଇଲା ଭୁଞ୍ଜବଳେ ॥
 ମହାପାରୁଷ୍କ କୁମ୍ଭେକ ଯେବଣ ଗଜେ
 ଥିଲେ ।
 ରାବଣର ପୋଏ ଭଲ ଆଡ଼େ ହୋଇଗଲେ ॥
 ତରୁଖଣ୍ଡ ନାଗି ହୋଇଲା ହସ୍ତୀ ଛେହ୍ନି ।
 କୁମ୍ଭେକ ମହାପାରୁଷ୍କ ପଳାଇଲେ ଘୁହ୍ନି ॥
 ପୁଣି ଆନ ହସ୍ତୀ ଚଢ଼ିଲେ ଭାଇ ବେନି ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କଲେ ପୁଣି ଅସୁର ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ॥
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆଦିତ୍ୟ ଜାଣି ବିନ୍ଧୁଛନ୍ତି ଶର ।
 ଚାରିକୋଟି ଭଲୁକ ମର୍ତ୍ତୁତେକ
 ବାନର ॥୭୦
 ଦଶବାଣ ପେଷି ମାଇଲେ ଏଡେବକ ।
 ଦେଖିଣ ଭାଙ୍ଗିଲା ଅଞ୍ଜନାର ବାଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଥାଠ ମୋହୋର ଥାଉଁ ମଲା ।
 ବିଚାରିଣ ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ବରଗିଲା ॥
 ପଚାରିଲେ କି ବୋଲି କହିବି ମୁଖି ଚାହିଁ ।
 ମୋହୋର ଥାଉଁ ଥାଉଁ କପି ଲୋଟିଲେ
 ରଣଭୁଞ୍ଜ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ପୁଣି ତିନିସେନା ଘେନି ।
 ଗବଏ ଗବାକ୍ଷ ଶତବାଳି ତିନି ॥
 ଗୁକ୍ଷ କପିବଳକୁ ଆସରେ ବୋଲି ରାନ୍ତି ।
 ଯେଥୁ ପକାଇଲେ କାହିଁକି ଯିବ
 ବୋଲନ୍ତି ॥୮୦
 ବେଗେ ଆସି ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ କାର୍ଯ୍ୟ କର ।
 ଯେମନ୍ତେ ପାର ବାବୁ ହାଥୀଦଣ୍ଡ ମାର ॥
 ଶୁଣି ରିକ୍ଷ କପି କିଳିକିଳା ରାବଦେଲେ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଭରସା ପାଇଣ ଧାଇଁଲେ ॥
 ଯେ ଯାହା ସାଥେ ପଶିଲେ ଗଜଯୁଥେ ।
 ଢୋଲ ଦମା ଟମକ ନିଶାଣ ସହିତେ ॥

ଗବଏ ଗବାକ୍ଷ ମହାନ୍ତ ହନୁମନ୍ତ ।
 ବିଧା ମାରି ହସ୍ତୀ ମାଇଲେ ବହୁତ ॥
 କାହାକୁ ଧରିଣ କରାଡ଼ନ୍ତି କୋପେ ।
 କାହାକୁ ପୁଟାଇ ମାରନ୍ତି ଆଗ ଧାପେ ॥୯୦
 କେବଣ ମରଗଜକୁ ବେଢ଼ନ୍ତି ଦଶବିଂଶ ।
 ଲାଞ୍ଜ ମୋଡ଼ିଣ ଉଛୁଡ଼ନ୍ତି ଅକୁଣ୍ଠ ॥
 କର୍ଣ୍ଣ ଛିଣ୍ଡାନ୍ତି ବିଦାରନ୍ତି ଥୋରହସ୍ତ ।
 କାନ୍ଧକୁ ବାଳଧରି ମାରନ୍ତି ମାହୁନ୍ତ ॥
 ଉପରେ ଉଠି ପାଗଡ଼କୁ ପକାନ୍ତି ଫେଲି ।
 କାହାର ଗୋଡ଼ ଧରନ୍ତେ କେ ନ ପାରଇ
 ଗାଲି ॥
 କାହାକୁ ହିଆଦଣ୍ଡ ମାରିଣ ପକାବନ୍ତି ।
 କେବଣ ଗଜକର ହାବୋଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତି ॥
 କେବଣ ହସ୍ତାର ରକତ କପାଳେ କରନ୍ତି
 ଚିତା ।
 କେ ହସ୍ତ ଶୁଦ୍ଧିଣ ବୋଲନ୍ତି
 ମହାପିତା ॥୧୦୦
 କେହୁ ଗଜର ମୁଣ୍ଡରେ ଆପଣା ମୁଣ୍ଡ ଘଷି ।
 ସିନ୍ଧୁର ଲାଗିଲା ବୋଲିଣ କେହୁ ହସି ॥
 ମରନ୍ତେଣ ହସ୍ତୀ କରନ୍ତି ଗରଜନ ।
 ଦେଖି କୋପକଲେ ରାବଣ ନନ୍ଦନ ॥
 କୁମ୍ଭେକ ମହାସୁର ଯୁରାସୁର ଧାମନ୍ତି ।
 ଗିରିବର ସମାନେ ହସ୍ତୀ ଚଢ଼ିଛନ୍ତି ॥
 କେ କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ଗଦା ଚକ୍ର ଘେନି ।
 ଅଙ୍ଗଛଳେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ଅସୁର ସଭର୍ନି ॥
 ବିକଟ ପ୍ରଶସ୍ତ ଚଢ଼ିଣ ମରଗଜ ।
 ରିକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦକୁ ବିନ୍ଧନ୍ତି ନାରାଜ ॥୧୦
 ମହାପାରୁଷ୍କ ବୀର ଉତ୍ତମ ନାଗ ଚଢ଼ି ।
 ପାଞ୍ଚକୋଟି ଭଲୁକ ମାଇଲା ଏକଘଡ଼ି ॥
 ଅସୁର ଅସ୍ର କରି ନାଶିଲାକ ବଳ ।
 ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲା ପବନର ବାଳ ॥
 ଗବଏ ଗବାକ୍ଷ ଶତବାଳି ମହାନ୍ତ ବୀର ।
 ତରୁଖିଳ ବୃକ୍ଷ କରନ୍ତେ ଅନ୍ତରାଜ ॥
 ସେ ଷଡ଼ରଥୀ ବିନ୍ଧିଲେ ଚାକ୍ଷଶର ।
 ଶ୍ରାବଣରେ ଯେହ୍ନେ ବରଷଇ ଜଳଧାର ॥
 କପି ପାଞ୍ଚବାରେ ହେଠମାଥ ହୋଇ ।

ବିଷମ ରାଣ ଧୟୋଳ କଲେକ
 ରଣଭୂଇଁ ॥୨୦
 ଲକ୍ଷେକ ମରଗଜ ମାରିଲେ ନିମିଷକେ ।
 ଆକାଶେ ଆଉ ତାହା ଦେଖନ୍ତି ସୁରଲୋକେ ॥
 ରାବଣ ତନ୍ୟ ମହାପାରୁଣ ନାମ ।
 ଦେବକୁ ଦୁଲ୍ଲଭ କଲାକ ସାଂଗ୍ରାମ ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଚପୁର ପୁରାଇଲାକ ବାଣେ ।
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ପକାଇଲେ ଯେଣେତେଣେ ॥
 ଅନେକ ସୂର୍ଯ୍ୟକି ଭଦ୍ରରେ ରଣଭୂଇଁ ।
 ଶହସ୍ରକର ତେଜ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଭଙ୍ଗ ଆସଇ ॥
 ଭାଙ୍ଗିଲେ ଶତବାଳି ଗବୟେ ଗବାକ୍ଷ ।
 ପଛପୁଣ୍ୟ ଦେଲେ ପବନର ବଜ୍ର ॥୩୦
 ପକାଇଲେ ଆଠ ନ ରହିଲେ କେହି ।
 ପାଞ୍ଚ ସେନାପତି ଆସନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ ସହି ॥
 ରହ ରହ ବୋଇଲେ ନ ରହନ୍ତି ବଳ ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ମାରନ୍ତି ଅସୁର ଅଚାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଯେକ ମୁହଁ ହୋଇ ଉଠିଲେ ହାଥାଦଣ୍ଡ ।
 ନିଶାଣର ଘାୟେ କମଳା ଗୁଆଖଣ୍ଡ ॥
 ଦୂରେ ଆଉ ତାହା ଦେଖଇ ଲଳପତି ।
 ଶୁକ ସାରଣକୁ ହକାରିଲା କଟି ॥
 ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ଭାଙ୍ଗିଲେ ଦୁର ଆଠ ।
 ଦେଖ ପକାଇଣ ଅଛନ୍ତି ନ ପାଇଣ
 ବାଟ ॥୪୦
 ଲଳା ପୁତ୍ରେ ତୁମ୍ଭେ କଲ ବାପର କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅଭିମାନ ସମୋହେ ମୋତେ ଉଦ୍ଧରି ଧଳାଇ
 ଆଜି ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ସାରଥିକି ଚାହିଁ ।
 ବୋଇଲା ରଥ ମୋର ବେଗେ ନିଅ ବାହି ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଲୋଡ଼ଇ ନ ଲୋଡ଼ଇ ଆନ ।
 ସୋଦର ଭାଇ ମୋର ପଡ଼ିଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥
 ସେ କଣ ପାଶୋରିବି ଶ୍ରୀରାମକୁ ମାରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକିଦ ମୁରୁକ୍ତିବି ଲକ୍ଷଣକୁ ସଂଘାରି ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ମାରିଲେ ସରାଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୁଃଖ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବଧେଲେ ଆତ୍ମା ମୋର ସୁଖ ॥୫୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ନେଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ନାକ କାନ ।
 ନଳ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲା ପାରି ହୋଇଲେ ସନ୍ୟ ॥

ବିଭୀଷଣେ ମୋର ସଗୋତ୍ର ମରାଇଲା ।
 ନାଳ ଆଗିଆଣି ହୋଇଣ ତରାଇଲା ॥
 ସୁଷେଣ ଓଷଧେ ମୋର ଜୀବନା ବଜରା ।
 ଜମ୍ବବ ବୃକ୍ଷରେ ମୋର ରାମ ସଜନି
 ମାରି ॥
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ମୋର ପୁତୁରା ମାଇଲା ।
 କେଶରୀ ପୁଅ ଯୋଗେ ମୋର ଅକ୍ଷୟେ
 କ୍ଷୟ ଗଲା ॥
 ମହାହୁ ଦୃବିନ୍ଦ ଗଣକାକୁ ଘେନି ।
 ଦଳି ପକାଇଲେ ଅସୁର ସଜନି ॥୬୦
 ବଳିମୁଖ ମୋତେ ଦେଖିଲେ ବୋବି
 ପାରଇ ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତିକି ମୋର ଯେତେ ଆଠ
 ତରଇ ॥
 ତାରାକ୍ଷ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଣିଲା କଡ଼ାଇଁ ।
 ରାମଣ ପ୍ରସାଦେ ତାର କାହାକୁ ଭୟେ
 ନାହିଁ ॥
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ଦେଖିଲେ ମୋତେ ସାନ ।
 ଆଜ ସେ ସାରିବି ତହିଁର ଅଭିମାନ ॥
 ଶତ୍ରୁ ନ ମାଇଲେ ମୋର ନ ରହଇ
 ବଡ଼ପଣ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଚିତ୍ର କଥା ଶୁଣ ॥
 ଦଶ ସହସ୍ର ରଥା ବୁଡ଼ା ଦେଇଥିଲେ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରି ସଳଖୁଁ ଧାଇଁଣ
 ପଡ଼ିଲେ ॥୭୦
 କୋନାହଳ ନିଶାଣ ବାଜଇ ବିକଟାଳ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ପରାଗିଲେ କୌଶଲ୍ୟା
 ଦୁଲ୍ଲଭ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଆସୁଛନ୍ତି ଭାଙ୍ଗି ।
 ଆଗିଆଣି କପି ପୁଟିଲେନି ଯୁଦ୍ଧ ॥
 ପଛେଣ ଟମକ ବାଜଇ ଘନଘନ ।
 ଆଲମ୍ବ ଧ୍ରୁବ ପାତାଙ୍ଗ ଅସୁରକର ଚିହ୍ନ ॥
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ନାହିଁ ଅଳପ ପାଦାନ୍ତି ।
 ଅନେକ ରହୁବର ଦିଶନ୍ତି ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ ॥
 କେହୁଣିହି ଦିନେତ ନାହିଁ ଏ ବିଚ୍ଛନ୍ଦ ।
 କୁମ୍ଭବ ବୃକ୍ଷ ଯେ ପାହୁଛି ଦଶକନ୍ଧ ॥୮୦

ପଛର ଆଠ ଦେଖି ଆଡ଼ହୋଇ ଗଲେ ।
 ପିଠି ଉପରେ ଯାଇ ମାଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲେ ॥
 ପଛେ ଦଶଗ୍ରୀବ ଆଗେ ପଛିଆଣି ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ସନ୍ୟ କେ ପାରିବାକ ଗଣି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନ ସହଇ ଯାହାର କଟକାଇ
 କଲେ ।
 ରକ୍ଷ କପି ଲୁଚାୟେ ଅକାରଣ ମଲେ ॥
 ଯେ ସେ ରାବଣର ସମ୍ପଦ ବଡ଼ପଣ ।
 ବେନି ତକ୍ଷୁ ଘେନି ଦେଖିଲି ଆପଣ ॥
 ଗଣ ବାହୁ ବାନା ଉଡ଼ୁଛି କେତେ ଉଚ୍ଚେ ।
 ଫରହର ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ମହାସଞ୍ଚେ ॥୯୦
 ଏହି ସେ ପୁଷ୍ପକ ସୁନ୍ଦର ଦେବଯାନ ।
 ଏଥେ ବସି ସୃଷ୍ଟି ସାଧୁଲା ଦଶାନନ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଶ୍ଵେତ ଚାମର ଉଡୁଅଛି ଚାହାଁ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଜୀବନରେ ଅଟଇ ବିଶ୍ଵବାହା ॥
 ଏତେ ସମ୍ପଦ ତୋତେ ହୋଇଲାକ ଗରୁ ।
 ମହାରାଜା ହୋଇଣ ତୁ ପରଶ୍ଵିରୀ ହବୁ ॥
 ଆଜ ସେ ଜଣିମାନା ସାଂଗ୍ରାମ ତୋହୋର ।
 ଏତେ ବୋଲି ଡ୍ରୋଣରୁ କାଢ଼ିଲେ ତାକ୍ଷ
 ଶର ॥
 ପଛିଆଣି ଦଣ୍ଡକୁ ପେଷିଲେ ବିଭୀଷଣ ।
 ନଳନାଳ ଜମ୍ବବ କୁମୁଦ ସୁଷେଣ ॥୧୦୦
 ବୋଲନ୍ତି ଏ ଯେମନ୍ତେ ନପଡ଼ିବେ ମାଡ଼ି ।
 ମାରମାର ଅସୁରକୁ ଓପ୍ପୋଧମାନ ଛାଡ଼ି ॥
 ଶୁଣିଣ ଧାଇଁଲେ ଜମ୍ବବ ନଳନାଳ ।
 କୁମୁଦ ସହିତେ ଆବର ବିଶ୍ଵବାର ବାଳ ॥
 ଆଠ ଅପ୍ରିମିତ ରକ୍ଷ କପିବଳ ।
 ମାର ମାର ଶବ୍ଦ ତାକଡ଼ି ଅପାର ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ।
 ଆପଣେ ସମରେ ପଶିଲା ଲଳସାଜ ॥
 ସର୍ବଦା ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ କରଇ ସେ ରାଗ ।
 ନପୁଣ ସରମିତ୍ରୀ ପଡ଼ଇ ତାର ଆଗ ॥୧୦
 ତୁ ଦେବ ସମର ବିଚାରି ଆଜକର ।
 ଆନଦିନ ପରାଧ ଆଜ ନୁହଁଇ ଚନ୍ଦ୍ରବାର ॥
 ଅସୁରେ ନିଶାଚରେ ଯୁଦ୍ଧି ପରିଘାତ ।
 ଆଗିଆଣି ବଳ ତୋର ଆସୁଅଛନ୍ତି ପକାଇ ॥

ଅଜାଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ଭାଙ୍ଗିଲା ହନୁମନ୍ତ ।
 ବିଷମ ସମର ଆଜ ହୋଇବ ସୀତାକାନ୍ତ ॥
 ପଛରଥାମାନେ ପଡ଼ିଲେନି ମାଡ଼ି ।
 ଦେଖ କପିମାନେ ପକାନ୍ତି ଶସ୍ତ୍ର ଛାଡ଼ି ॥
 କଥା କହନ୍ତେଣ ଅଜାଦ ଆସି ହୋଏ ।
 ପୟେଡ଼ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ରାବଣର ପୋଏ ॥୨୦
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମର ନ ପୁରଇ କିଛି ।
 ପୂର୍ବକୁ ଚାହିଁଲେ ହନୁମନ୍ତ ଭାଙ୍ଗିଅଛି ॥
 ଶତବାଳି ମହାନ୍ତ ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ।
 ପିଠି ଦେଇଛନ୍ତି ଦେଖିଲେ ରଘୁବନ୍ଧୁ ॥
 ପଛେଣ ମାରନ୍ତି ଦଶ ସହସ୍ର ରଥା ।
 ତେତେ ସନ୍ୟ ଗୋଟା ପକାଇଲେ ମନୁି ॥
 ନଳନାଳ କୁମୁଦ ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ।
 ସମଦଶେ ପଶି ଏ କଲେ ମହାରଣ ॥
 ଏସନକ ସମଏ ଧାଇଁଲା ଲଙ୍କପତି ।
 ପିଠିକି ରକ୍ଷା ଅଛନ୍ତି ତେରଶତ ନାତି ॥୩୦
 ଅଠିରିଶି କୋଟି ମୁକୁଟ ଯୋଦ୍ଧା ଘେନି ।
 ଅଠର କ୍ଷଉଣୀ ପଏକାର ସଜନି ॥
 ଯମଦାତୁ ଅଶ୍ବକର୍ଣ୍ଣ ପାଟୋଳା ବିରୁକାକ୍ଷ ।
 ଚାରଣ ବିଚାରଣ ସମଏ ଲୋହିତାକ୍ଷ ॥
 ଏକପାଦ ପ୍ରମାଦ ଅଟଇ ଦଶସେହା ।
 ସଙ୍ଗରେ ରଥ ଗଜ ନୟାଉ କଳନା ॥
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ମାରନ୍ତି ପରିଘାଉ ।
 ଯେ ଭେତ ପଡ଼ଇ ଜୀବନ ତାର ନାହିଁ ॥
 ଦଶ ସହସ୍ର ରଥା ଅଶୋକ ବିଶୋକ ।
 ଦୃଢ଼କପତ ବଜ୍ରକପତ ଅମର
 ଅନ୍ତେକ ॥୪୦
 ଶତ୍ରୁକିତ ସହସ୍ରାକିତ ଶ୍ରେଣିତାକ୍ଷ ଅମଏ ।
 ଆଗେ ଥାଟ ସେନାପତି ଅଟନ୍ତି ଅଜଏ ॥
 ପିଠି ଉପରେ ପଡ଼ି ମାଜଲେ କପି ବଳ ।
 ତରେ ରକ୍ଷ କପି ଧରି ନ ପାରନ୍ତି ତରୁଣିଳ ॥
 ଜମ୍ବେବ ନଳନାଳ କୁମୁଦ ସୁଷେଣ ।
 ଏହାକର ନୟାଉଁ ତେଣେ ଭାଙ୍ଗିଲେଣି
 ସନ୍ୟ ॥
 ପକାଇଣ ଆଟ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଶ୍ରେ କଲେ ।
 ଆଗିଆଣି ବଳ ସହିତେ ଭାଙ୍ଗିଲେ ॥

କାଳକେତୁ ଅଗ୍ନିକେତୁ ରକ୍ଷିକେତୁ ଅମୟେ ।
 ଯମଦାତୁ ଘେନି ଯେ ପାଞ୍ଚବୀର ଆଏ ॥୫୦
 ଜ୍ୟୋତିସାଗର ଏକଶିର ପଞ୍ଚଶିର ।
 ମହାସନିନାମେ ଇନ୍ଦ୍ରକିତର କୁମର ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ପଡ଼ିଲେକ ଝାସି ।
 ରକ୍ଷ ବାନରକୁ ପକାଇଛନ୍ତି ନାଶି ॥
 ଆପଣେ ଦଶଗ୍ରୀବ ପଶିଲାକ ରଣେ ।
 ଚାଳିଶି ଲକ୍ଷ ଅଶୁଆର ତାର ଅଛନ୍ତି
 ଗହଣେ ॥
 ପତିଶ ପୁତ୍ର ଘେନି ମଦୁର କପିବଳ ।
 ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ପୁରିଅଛି ମୁଖର ଚହଳ ॥
 ପାଦଘାତରେ କମ୍ପଇ ମେଦନୀ ।
 ସ୍ବର୍ଗପୁରରେ ଥାଇ ଦେଖନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥୬୦
 ରକ୍ଷକପି ଅସୁରେ ହୋଇଲେ ମିଶାମିଶି ।
 ଦିବସର ବେଳେ ଆଦିତ୍ୟେ ନ ଦିଶି ॥
 ପର ଆପଣା କେ ବାରିତ ନପାରି ।
 ନିରନ୍ତରେ ଏକ ଆରେକ ମରାମରି ॥
 ବୃକ୍ଷଶିଳା ଆତଯାତ ଅସ୍ତ୍ର ପିଟାପିଟି ।
 ଗାଡ଼ ଘାଆ ପାଇକି ଅନଳ ଜଳିଉଠି ॥
 ଅସୁରେ ଛିଟିକିଣି ଛାଟନ୍ତି ଘନଘନ ।
 ପାଷାଣ ଯନ୍ତ୍ରାକାଶ୍ଚ ଉଡ଼ନ୍ତି ଗଗନ ॥
 ଶତେ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ଶତେ ଯୋଜନ
 ପ୍ରତି ।
 ସଜନି ପୁରିବାରେ ନଦିଶିଳ ପୃଥା ॥୭୦
 ସନ୍ୟ ବଳ ହୋଇ କରନ୍ତି ସମର ।
 ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମାନୁଷ୍ୟେ ଅଗୋଚର ॥
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଭୋ ମଜ୍ଜତ୍ର ।
 ଆଜର ଯୁଦ୍ଧେ ମୋତେ ଲାଗୁଛି ବିପରୀତ ॥
 କି ହୋ ବିଭୀଷେଣ କେମନ୍ତ ଏ କଥା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକିତ ତହୁଁ ବଡ଼ ସାମରଥା ॥
 ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ମୋର ନଭାକନ୍ତି ସନ୍ୟ ।
 କେବଣ ଆକାର ଏଥୁ ହୋଇଲା ଏ ମାନ ॥
 ବିଭୀଷେଣ ବୋଇଲା କିମ୍ପାଇ ତୁହି ଭାଲୁ ।
 ବଜ୍ରରାକି ପ୍ରତପ୍ତାୟେ ତୁହି ପାଲୁ ॥୮୦
 ଭୂଞ୍ଜିବାର ପରାୟେ ନୁହଇ ସମର ।
 ହାରିବା ଜିଣିବା ଯେ କ୍ଷତ୍ରିକର ବେଭାର ॥

ରାବଣ କେତେବେଳେ ଯାଇ ନାହିଁ ହାରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକିତ ଗଲାଟିକି ଦୁଇବେଳ ମାରି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶକତି ତହୁଁ କି ଏ ଅଟଇ
 ବଡ଼କଥା ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ମାରି ପାରଇ ଦଶମଥା ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଭାଙ୍ଗି ଯେ ଆସୁଅଛି ଯେଣେ ।
 ତହିଁକି ଏବେ ଯାନ୍ତୁ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଣେ ॥
 ଅଜାଦକୁ ପିଠି ହୁଅନ୍ତୁ ଲକ୍ଷଣ ।
 ତୁ ଦେବ ଆପଣେ ଲଙ୍କପତି ଜଣ ॥୯୦
 ପଛିଆଣି କଥା ଲାଗିଲାକ ମୋତେ ।
 ନଳନାଳ ପିଠିକି ରକ୍ଷା ଥିବେ ତୋତେ ॥
 ଏହୁ ଅଟନ୍ତି ଯେ ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ।
 ଏହାନ୍ତ ନଛାଡ଼ ତୁ ମୋହୋର ବୋଲଶୁଣ ॥
 ପତିଶ ଯୁଥପତିକୁ ଚାରିଦିଗକୁ ବାଞ୍ଛ ।
 ଏକାବେଳେକେ ବାବୁରେ ସମସ୍ତେ ଘେନି
 ଉଠ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ବିଭୀଷେଣ ଟମକ
 ଦିଆଇଲା ।
 ସେ କଥା ଶ୍ରୀରାମର ମନକୁ ଯୋଗାଇଲା ॥
 ରକ୍ଷ କପିମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ଶବଦାର ।
 ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ବାରମାନନ୍ତ ଚାହିଁ ॥୧୦୦
 ଯେଉଁ ଯେଉଁମାନେ ଅଛ ହୋ
 ବଜ୍ରାଧାର ।
 ଘେନିଉଠ ବାବୁରେ ଅସୁରକୁ ମାର ॥
 ଦେଖଟିକି ଯେବେ ଅପତୟେ ପଡ଼ିଲା ।
 ରାକ୍ଷସ ବଳ ଆମକୁ ନିର୍ବିହେ ବେଢ଼ିଲା ॥
 ପକାଇ ଯିବାକୁ ନାହିଁ ଏଥୁ ବାଟ ।
 ଯେ ଯାହାର ସୁଖେ ବାବୁରେ ଘେନି ବେଗେ
 ଉଠ ।
 ଯେତେବୋଲି ରଘୁନାଥ କଲେକ ଶଙ୍ଖ
 ଧ୍ବନି ।
 ତେଜମୟେ ହୋଇଲେ ରକ୍ଷକପି ସଜନି ॥
 ଗମ ଗମ ହୋଇ ଗର୍ଜଣ ଉଠିଲେ ।
 କୋଟି କୋଟି ହୋଇ ପଶିଲେ ଦତ୍ୟ
 ପଲେ ॥୧୦
 ମାର ମାର ହାଣ ହାଣ ଶୁଭଇ ଶବଦ ।

ଦୁଇଥାଡ଼େ ବାଜଇ ବୀର ଦୂର ବାଦ୍ୟ ॥
 ଗଲା ଗଲା ନାହିଁ ନାହିଁ ହୋଇ ହୋଇ
 ଶୁଭେ ।
 ବୁଝା ରୁଦ୍ର ମୂଳେ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବ ଦେବେ ॥
 ଅସଂଖ୍ୟ ସମର କହିତ କେହୁ ପାରି ।
 ନାହିଁ ବିଶ୍ଵଆସ ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ମାରି ॥
 ଧାଇଁ ତେଜଂଶ ମିଶ୍ରି ପଣି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ।
 ଭଡ଼ା ମାରି ପରି ରହନ୍ତି ସଂହରି ॥
 ଓଷ୍ଠ କାମୋଡ଼ିଶ ତରାତରି ଆଖି ।
 ଆକାରର ସମର କରନ୍ତି ଦେଖାଦେଖି ॥୨୦
 ଧରିମାରି ପକାନ୍ତି ଏଣେ ତେଣେ ।
 ଦୁଇ ବଳ ଲୋକେ ଭରକର୍ମ ରଣେ ॥
 ରଡ଼ି ଘନ ଘନ ଖର ନିଶ୍ଵାସ ।
 ବିଷମ ଘାତ ପାଇ ନମଣନ୍ତି ପ୍ରାସ ॥
 ପରିଘାତ ଯୁଦ୍ଧନ୍ତି ଅଙ୍ଗଛକ କରି ।
 ପଛକୁ ନୟୁଅନ୍ତି ଅଭରି ଆଗେ ମିଳି ॥
 ବଳ ନିରିବଳ ବାରିତ ନପାରି ।
 ଯାହାର ମୁଖେଣ ଯେ ପଡ଼ଇ ସେ ତାହା
 ଘେନି ମାରି ॥
 ଅଣତାଣ ପବନ ପ୍ରକୟ କାଳେ ବହି ।
 ମୁଖ ଗୋଳେ ତବଦ ହୋଇଅଛି
 ମହା ॥୩୦
 ତଉଦ ଭୁବନ ଲୋକେ ନିଶ୍ଚବଦ ହୋଇ ।
 ଏକ ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଣ ଚାହାନ୍ତି ରଣଭୂଇଁ ॥
 ଅନିର୍ଯ୍ୟାପ ରଣ ଅବିଚାରେ ମରି ।
 ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସାଂଗ୍ରାମ କହିତ ନ ପାରି ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ଆପଣେ ଯୁଦ୍ଧ କରଇ ।
 ରକ୍ଷ କପି ଘେନି ଅସୁର ବଳ ସଂଘାରଇ ॥
 ଇଗାଳି ଉଠାଉଁ ରହି ମରାମରି ।
 ରିଝାଇ ଅଭିମାନେ ସମର ହାଦେ କରି ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଅସଂଖ୍ୟ ହୋଇଲା ରଣଗୋଳ ।
 ଅସୁରଙ୍କ ଯୁବତୀମାନେ ଧାମନ୍ତି
 ସକଳ ॥୪୦
 ଧାଅଁ ଧାଅଁ ଆସ ଆସ ଦେଖ ଦେଖ
 ଆହୋ ।
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖିଲା ନାହିଁ କିହୋ ॥

ଆମର ଲୋକମାନେ ଜିଣିଲେଣି ଆଜ ।
 ରକ୍ଷ କପି ସହିତେ କନ୍ଦା ପଡ଼ିଲେ ରଘୁରାଜ ॥
 କେ ବୋଲଇ ତଭଥ ବାରତା ନିହାଇ
 ନପାଇ ।
 କେ ବୋଲଇ ଅସୁରେ ମାଲଲେକି
 ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ରାବଣ ଦୁଧିକି କି ଆନ ଲୋକ ସରି ।
 ଆଟ ବାଞ୍ଛିଲା ଚାରି ରାଗ କରି ॥
 ଆପଣେ ପଛଆଣି ସମ୍ପଦଯାକ ଘେନି ।
 ଏଥୁଁ ଉଦ୍‌ଗୁଚି କି ରକ୍ଷ କପି ସଜନି ॥୫୦
 ସାତାକୁ ବାରତା ଯାଇ କହିଲେକି ତ୍ରିଜଟା ।
 ଅପୂର୍ବ ହୋଇଅଛି ଗୋ ଆଜର ଯୁଦ୍ଧ
 ଗୋଟା ॥
 ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସେ ରଣରଙ୍ଗେ ମିଶା ।
 ଆହୁଁ ଅବା ଲେଉଟଇ ଗୋ ତୋହୋର କର୍ମ
 ଦଣ୍ଡ ॥
 ହୋଇ ହୋଇ ବୋଲଇ ସେ ଜାତି
 କମଳିଣୀ ।
 ଧର୍ମର ପ୍ରସାଦେ ଗୋ ଜିଣିବୁ ରଘୁମଣି ॥
 ଦୁଃଖୀ ଲୋକକର ଧର୍ମ ହାଦେ ସାହା ।
 ନିରେଖ ନିର୍ବଳ ଅଟନ୍ତି ମୋର ନାହା ॥
 ବିକଳେ ଭାଲୁକ ମର୍ଚ୍ଚରକୁ କଲା ଆଶ ।
 ଦଇବକୁ କି ବୋଲିବି ସବୁ ମୋର
 ଦୋଷ ॥୬୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଲଇ ବଳଦେହୀ ।
 ପାର୍ବତୀର ଆଗେ ସଦାଶିବ କହି ॥
 ଶୁଣ ଶାକାୟେଣା ଗୋ ଶ୍ରୀରାମ ତରିତ ।
 ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ ମାଲଲେ ଦଇତ ଗୋତ୍ର ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଶତ୍ରୁ ସେ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୀର ।
 ଦଶଭୁଜେ ଧନୁ ଦଶ ଭୁଜେ ଶର ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଭାଜିଲେ ଯହୁଁ ରଣେ ।
 ଦଶସହସ୍ର ରଥୀ ଧାଇଁଲେ ଯେ ତେଣେ ॥
 ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡ ପଯେକାର କଲା ।
 ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ସତୋଷ ହୋଇଲା ॥୭୦
 ବିଚାରିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀମଲ୍ଲ ମରିବ ଯେବେ ମୋର
 ଶତ୍ରୁ ।

ଯୁଦ୍ଧେ ଜିଣିଲେ କଥା ଯୁଗେ ଯୁଗେ ବ୍ରହ୍ମ ॥
 ଜୟଜିତ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇ ବୀରେ ଗଲେ ।
 ଆବର ହିଁ ଅନେକ ରଥୀ ରଣେ ମଲେ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ପଡ଼ିଲେ ମୋର ଦେଖୁ ।
 ମହାମହାବୀରେ ଅଟନ୍ତି ଏକଏକୁ ॥
 କେବଣ ଚରିତ ଆଜ ଭାଜିଲ ଶ୍ରୀରାମର
 ସନ୍ଧ୍ୟା ।
 ବାବୁରେ ପୁତ୍ରେ ଦୁମ୍ଭ ମହିମା ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ॥
 ରଘୁନାଥ ପ୍ରାୟେ ମିଳିଅଛି ବଜରୀ ।
 ଦୁମ୍ଭର ବଳେ ହୁଅଇ ଏମନ୍ତ କର୍ମ
 କରି ॥୮୦
 ଯେବଣ ରକ୍ଷ କପି ମୋତେ ନଡ଼ଗନ୍ଧି ।
 ଦୁମ୍ଭର ମୁଖ ଦେଖି ସେ ପଳାଇ ଯାଉଛନ୍ତି ॥
 ରଶ୍ମିକେଦୁ ଅଗ୍ନିକେଦୁ ପାଚେକି ବିଗୁଳାକ୍ଷ ।
 କୁମ୍ଭେକ ମହାଘଣ୍ଟ ବୀରଘଣ୍ଟ ଲୋହିତାକ୍ଷ ॥
 ଆବର ମହାସନି ପ୍ରଶସ୍ତ ବେନିବୀର ।
 ଚାରଣ ବିଚାରଣ ଜ୍ୟୋତି ଯେ ସାଗର ॥
 ଶତ୍ରୁଜିତ ଶତ୍ରୁଜିତ ମିତ୍ରଘନ ଅମୟ ।
 ପ୍ରମଥ ଅଶ୍ଵକର୍ଣ୍ଣ ଏକପାଦ ସମୟ ॥
 ବିକଟ ବକାସୁର ଅଶୋକ ବିଶୋକ ।
 ବଜ୍ରକପଟ ଦୃଢ଼କପଟ ଅମୟ
 ଅତେକ ॥୯୦
 ଶୋଣିତାକ୍ଷ ମହାଶୂର ଓହୋବଳ ଯୋଧୁ ।
 ନେହିଲେ ରକ୍ଷ କପି ହୋଇଲେ କେହ୍ନେ
 ଧକ୍ଷି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ପ୍ରାୟେ ଭାଜିଲା ତେଡ଼େ ବୀର ।
 ଆବର ହିଁ ଭାଜିଲା ବାଳୀର କୁମର ॥
 ଆଗିଆଣି ଦଣ୍ଡ ସହିତେ ଗଲେ ହାରି ।
 ଦଶସହସ୍ର ରଥୀ ଆସୁଛନ୍ତି ତେଣେ ମାରି ॥
 ଇଷ୍ଟଦେବତା ଯେବେ କଲା ମୋତେ
 ଦୟା ।
 କେତେ ଅଭିମାନ ସହିବ ମୋର କାୟା ॥
 ଆଜ ଯେବେ ବଳ ପାରଇ ସଂହାରି ।
 ତେବେ ସେ ଭୋଗ୍ୟ ମୁଁ କରିବି
 ତିନିପୁରୀ ॥୧୦୦
 ଏସନେକ ବିଚାରି ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ଧ୍ୟା ।

ରାକ୍ଷସକ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧି ଅନ୍ୟୋଽନ୍ୟ ॥
 ଅଭିମାନ ଘେନି ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ତରୁଣିକ ଘାଏ ବହୁତ ରାକ୍ଷସ ହିଁ ମଲେ ॥
 କିଳିକିଳା ଶବଦ କରନ୍ତି ରୋଷଭରେ ।
 କେନ୍ଦୁ ନିସତ ହୋଇ ମହାଯୁଦ୍ଧ କରେ ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ପିଠି ହୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ରଖିଲେ ସୁମିତ୍ରାକୁମର ॥
 ପକ୍ଷିଆଣି ଆଟକୁ ଯେ ବିଭୀଷଣେ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଧନୁ ଧରି ଆଗିଆଣି ବଳକୁ
 ଯୁଦ୍ଧିଲା ॥୧୦
 ପତିଶ ଯୁଥପତି ଗୋଳଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ତରୁଣିକ ଘାୟେ ଅନେକ ରାକ୍ଷସ ମଲେ ॥
 ଦୁଇ ମନ୍ତ୍ରୀ ଘେନି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
 ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲଭ ସେ ଯେବଣ ଯୁଦ୍ଧ କଏ ॥
 ଏକଇ ନାରାଜକେ ମାରଲେ ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ ।
 ଏ ବିଧିରେ ଯୁଦ୍ଧୁଅଛି ସୁମିତ୍ରାବର ବନ୍ଧ ॥
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ ଯେ କଲା ବିଭୀଷଣ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଜମେବ ନଳନାଳ ସୁଷେଣ ॥
 ଶତବାଳି ମହାନ୍ତ ଚନ୍ଦନ ଦଧିମୁଖ ।
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ତାଳିୟ ବଳିମୁଖ ॥୨୦
 କୁମୁଦ କାଳିଞ୍ଜନ ଦୁବିନ୍ଦ ଶତବଳ ।
 ସମ୍ପାତି ମରୁତ ବସନ୍ତ ପନଶିଳ ॥
 ତାରାର ପିଅର ଆବର ଦଶକାଳ ବୃଦ୍ଧ ।
 କେଶରୀ ପବନ କରନ୍ତି ଗଣଯୁଦ୍ଧ ॥
 କାଳିମୁଖ କଞ୍ଚଣ ସୁନାସ ସୁସୋଦନ ।
 ସମ୍ପାତି ଶରସେତ୍ର ଯେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ମହାମଲ୍ଲ ଗୋଟିଏ ଜଗଜ୍ଞେଠି ।
 ବୀର ମହାବୀର ଅପ୍ରମୟେ ହେଠି ॥
 ରକ୍ଷ କପିବଳ କଳିତ ନପାରି ।
 ରାକ୍ଷାସ ବଳେ ପଶି କଲେ ମରାମରି ॥୩୦
 ଘେନି ଉଠା ଉଠି ତାକହାକି ଯୁଦ୍ଧି ।
 ଏକ ଆରୋକ ଯେ ତୁହାର ଯୁଦ୍ଧ ବାଜି ॥
 ହୋଇଲା ରଣଗୋଳ ଦୁଇ ବଳ ଆଟ ।
 ମୁଖ ଗୋଳ ଶବଦେ ପୁରୁଷି ଅନ୍ତରାକ୍ଷ
 ବାଟ ॥
 ଚମକ ନିଶାଣ ବାଜଇ ତଡ଼ବଡ଼ି ।

ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ଚିରାଳମାନ ଉଡ଼ି ॥
 ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ଆଟ ରାଉତ ପାଦାନ୍ତି ।
 ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ ମିଳି ହୋଇଲେ ଯନ୍ତ୍ରାୟନ୍ତି ॥
 ଉତ୍ତରର ବଳ ପଶିମକୁ ଗଲେ ।
 ପୂର୍ବ କଟି ବଳ ଦକ୍ଷିଣେ ମିଳିଲେ ॥୪୦
 ଦକ୍ଷିଣର ଆଟ ପୂର୍ବ କଟି ମିଶି ।
 ପଶିମର ସଜନି ଉତ୍ତରେ ଯାଇ ପଶି ॥
 ସେନାସେନାପତି ହୋଇଲେ ଜଡ଼ାଜଡ଼ି ।
 ବହୁତ ଲୋକ ତହିଁ ମଲେ ମଡ଼ାମଡ଼ି ॥
 ରଥର ଉପରେ ମର୍କଟ ପଲ ପଲ ।
 ମଣ୍ଡଳି ଲୁଗାମାନ ଚିରନ୍ତି ଭଲ ଭଲ ॥
 ପଦାନ୍ତି ସଜନିକି କେ ମଦଦନ୍ତି ପାଏ ।
 କେବଣ ଘୋଡ଼ା ମଲେ ବାନରକର ଘାଏ ॥
 କେବଣ ହସ୍ତାକି ବେଡ଼ି ରଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ରକ୍ଷ ।
 କେବଣ ଗଜ ଉପରେ ପିଟନ୍ତି ନେଇ
 ବୃକ୍ଷ ॥୫୦
 କେବଣ ବାନରକୁ ଅସୁରେ କଟାଡ଼ନ୍ତି ।
 କେବଣ ବାନରକୁ ପାଦେ ମରଦନ୍ତି ॥
 କେନ୍ଦୁ ସିଂହ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ନ୍ତି ଘନ ଘନ ।
 ଅନିର୍ଯ୍ୟାପ ମାରେଣି ବାଜିଲା ଦୁଇ ସନ୍ଧ୍ୟ ॥
 କେ ବୃକ୍ଷ ପିଟା କେ ପାଷାଣେ ଛେଟା ମଡ଼ା ।
 କେବଣ ଘାଉଆ କେ ତ୍ରାସେ ପ୍ରାଣଛଡ଼ା ॥
 କେ ଗଦାବଜ୍ରା କେ ମୁଦୁଗର ପିଟା ।
 ଶକତି ବାଜି କାହାର ଭାଜିଅଛି ଅଣ୍ଟା ॥
 କେ କାଣ୍ଡ ପରିଘାଉ ତ୍ରାସରେ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।
 ମଲି ମଲି ବୋଲି ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ଗଲା ॥୬୦
 କେ କୋନ୍ତ ଫୁଟା କେ ପରିଘେ ପ୍ରାଣ
 ଦେଲା ।
 କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ଚକ୍ରେଣ ଛିଡ଼ି ମଲା ॥
 କେ ଶୂଳେ ପଡ଼ିମଲା କେ ମାଲୟୁଦ୍ଧେ ପଡ଼ି ।
 କେନ୍ଦୁ ଯନ୍ତ୍ରା କାଣ୍ଡ ପଡ଼େ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ॥
 କେନ୍ଦୁ ବଜ୍ରବାଣେ କେନ୍ଦୁ ପଳାଇଲେ ।
 କେନ୍ଦୁ ମୁଷି ଯୁଦ୍ଧ କରିଣ ପ୍ରାଣଦେଲେ ॥
 କାହା ଉପରେ ରତ୍ନବର ତକ ଗଲା ମାଡ଼ି ।
 କାହାକୁ ମଉଗଇ ମାରଲା ହାବୋଡ଼ି ॥
 ଘୋଡ଼ା କାମୋଡ଼ିଲା କେବଣ ବାପୁଡ଼ାକୁ ।

ହାବୋଡ଼ାର ଘାଏ ଭାଜିଲା କାହାର
 ବୁକୁ ॥୭୦
 କେ ଲେଡ଼ା ଖାଇଣ ନ ପାରନ୍ତି ଉଠି ।
 ଗୋଇଠାର ଘାଏ କାହାର ଭାଜିଗଲା ପାଟି ॥
 କାହାକୁ ଅଖଡ଼ରେ ରଥୀ ମାଉଁସ ଚିରିଲା ।
 ରକତ ଉଦୁଗାରି ମୋହେ କେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଗହଳେ କାହାକୁ କାଟିଗଲା ପଶୁ ।
 କେ ଝୁଣି ପଡ଼ିଲା ଗୋଡ଼ରେ ରକତ ଦିଶୁ ॥
 କେବଣ କପିକି ଧରିଣ ନିଅନ୍ତି ।
 କେନ୍ଦୁ ହେତୁ ପାଇ ବହନ ପକାନ୍ତି ॥
 କେନ୍ଦୁ ରହ ରହ ବୋଲନ୍ତି ଉଠିକରି ।
 କେ ଚିରାମାରିଣ ଉଠି ଝଲକାନ୍ତି ଫଟା ॥୮୦
 କେ କାଣ୍ଡ ପୁରାଇ ଉଡ଼ା ମରିଯାନ୍ତି ।
 ବାଜିଲାରେ ବୋଲି ନାରାଜ ଛାଡ଼ନ୍ତି ॥
 କେ ଧରନ୍ତି କେ ଛାଲନ୍ତି ବକ ସୁଳ ।
 ଉପରେ ଥିଲା ଲୋକର କେ ଧରି ଝୁଙ୍କଇ
 ବାଳ ॥
 କେ କାହାକୁ ଆଣୁଆ ମାରନ୍ତି ପେଲି
 ଦେଇଁ ।
 କେ ତାକେ ସମ୍ମାନ ବୋଲି ରଡ଼ି ଦେଇଁ ॥
 ଅସୁରେ ତରୁଣିକ ବାନରେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
 ଯେ ଯାହା ଦେଖଇ ସେ ତାହା ଘେନି ମାରି ॥
 ଅନିର୍ଯ୍ୟାପ ସମର ଦେବକୁ ଅଗୋଚର ।
 ରକତ ସମୋଦ୍ର ବହିଲା ଆରେଣି
 ଭିତର ॥୯୦
 ରଥ ଉପୁଟିଆନ୍ତି ବୋଇତ ସଂଜାତ ।
 ହସ୍ତୀମାନେ ଦିଶନ୍ତି ମଗର ଯୁଥ ଯୁଥ ॥
 ଅଶ୍ବପଦାନ୍ତି ଯେ ମଲ୍ଲ କଛମମାନ ।
 ଲହଡ଼ି ପଟାନ୍ତର ଆଲମ୍ବ ଧୁକ ଚିହ୍ନ ॥
 ରକ୍ଷକପି ମଡ଼ା କି କ୍ଷୁଦ୍ର ମନ୍ଥ୍ୟ ଯୁଥ ।
 ଅନ୍ତ ପିଇ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥
 ସେ ପକ୍ ପରାୟେ ଗନ୍ଧାନ୍ତି ଆମିଷ ।
 ବସ୍ତ୍ର ଉପୁଟିଆନ୍ତି ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ ପୁଷ୍ପ୍ୟ ॥
 ଦେବ ଅସୁରେ ଯେହ୍ନେ ମରୁନ୍ତି କ୍ଷୀରାର୍ଣ୍ଣବ ।
 ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ କପି ଦିଶନ୍ତି ତେସନେକ
 ରାବ ॥୧୦୦

ଶ୍ରୀରାମ ତହିଁକି ଯେ ଅଟନ୍ତି ମନ୍ଦର ।
କୋଦଣ୍ଡ ଧନୁ ସେ ଧଇଲେ ଅହିବର ॥
ସେ ମନୁ ଉପୁଜିବେ କାନେକା
କମଳଶା ।
ରାବେ ପାଇବେ ତାହା ଶ୍ରୀରାମ ଚକ୍ରପାଣି ॥
ଅଗୋଚର କର୍ମକି ହୋଇବ ଏତେ କଥା ।
ଅସଂଖ୍ୟ ସମର ଯହୁଁ ଦେଖିଲା ଦଶମଥା ॥
ବିଚାରିଲା ପ୍ରକୟ ହୋଇବକି ଆଜ ।
ସୃଷ୍ଟି ସଂହାରଣ କରିବକି କୃଷ୍ଣଧ୍ବଜ ॥
ଯେ ମୁଣ୍ଡେ ଛିଣିମ ତାହାକୁ ବୋଲିବା
କ୍ଷତ୍ରାବର ।
ଏତେ ବୋଲି ଦଶଧନୁ ଧଇଲା
ବିଂଶକର ॥୧୦
ତ୍ରୋଣ ଦଶ ନାରାଜ କାଢ଼ି ବସାଇଲା
ଗୁଣେ ।
ପୁରୋଜ ବିନ୍ଧିଲା ଶବଦ ଗରୁଡ଼ାଣେ ॥
ରକ୍ଷ କପି ବଳ ନାଶ ବୋଲି ନାରାଜନ୍ତ
ପେଷି ।
ପେଷତେଣ ନାରାଜ ଗର୍ଜନ କରିଆସି ॥
ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଉଲ୍ଲୁକ ଚିହ୍ନିକରି ପ୍ରାଣ ହାରି ।
ସାଧୁ ଯୋଧା ବୋଲି ରାବଣକୁ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି
ସୁରାସୁରି ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ସମରେ ଗୋଳ
କଏ ॥
ଅବଧାନ ହୋଇ ମାରଇ ରକ୍ଷ ହରି ।
ବସନ୍ତ ମସେ ଯେହ୍ନେ ପଞ୍ଚୁ ବୃଷ୍ଟି
କରି ॥୨୦
ତେସନେକେ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ବିହ୍ନୁଅଛି ଶର ।
ଦେଖି ଓଗାଳିଲା ହନୁର ପିଅର ॥
ଦୁଇ ହାଥରେ ଦୁଇ ବୃକ୍ଷ ଘେନି ।
ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଣ ରାବଣ ପକାଇଲା ଛିନି ॥
କେଶରୀ ମହାବୀର ହୋଇଲା ଶୂନହସ୍ତ ।
ଦେଖିଲା ଆଗେ ଅଛଇ ଏକଇ ପରବତ ॥
ତୋଳି ପକାଇଲା ଯେ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ।
ବଜ୍ରଶରେ ପୁଣି ପେଷିଲା ଦଶାନନେ ॥

ମହାତ୍ମ ଦୃବିନ୍ଦ ଧାଇଁଲେ ତାହା ଦେଖି ।
କଞ୍ଚଣ ହିଁ ଅଛଲେ ସମର ଉପେକ୍ଷି ॥୩୦
ଚାରିହେଁ ମିଳିଲେ ଦଶଗ୍ରୀବ ଆଗେ ।
ଦେଖି ଚାରିବାଣ ବିନ୍ଧିଲାକ ରାଗେ ॥
କାଣ୍ଡ ଆସତେଣ ଜର୍ବେ ଗଲେ
ଚାରିବାରେ ।
ଭୂମିବିନ୍ଧା ହୋଇଲା ତେଡ଼େ ମହାଶରେ ॥
କୋପେ ଦଶାନନ ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର କଲା ।
ଦଶକୋଟି ଭଲୁକ ନାଶି ପକାଇଲା ॥
ଅନେକ ସନ୍ଧ୍ୟା ଯେ ପଡ଼ିଲେ ତାର ଶରେ ।
ଦେଖି ମହାତ୍ମ ଯେ ଧାଇଁଲା କୋପଭରେ ॥
ଦୃବିନ୍ଦ ସହିତେ କଞ୍ଚଣ କେଶରୀ ।
ଚାରିହେଁ ଓଗାଳିଲେ ଶିଳାବୃକ୍ଷ ଧରି ॥୪୦
ରୋଷେଣ ରାବଣ ନେଇ ମାଜଲା
ଚାରିଭାଲ ।
ମୋହେଣ ପଡ଼ିଲେ ସେ କପିକୁଳ ମାଲ ॥
ତହୁଁ ରହୁବର ଚଳାଇ ଶାସ୍ତ୍ର ଗତି ।
ପିଠିକି ରକ୍ଷା ଅଛନ୍ତି ତିନିଶତ ନାତି ॥
ଅଠତିରିଶ କୋଟି ମୁକୁଟ ଯୋଦ୍ଧା ଘେନି ।
ବିକୋଟି କାଟୁଅଛି ଶ୍ରୀରାମର ସଜନି ॥
ରକ୍ଷ କପିବଳ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ପଏ ।
ଏସନେକ ସାଂଗ୍ରାମ ଏଗାର ଘଡ଼ି ହୋଏ ॥
ଦୁଇଣ ଲଙ୍କପତି ମାରଇ କପି ବଳ ।
ଦେଖିଣ ଧାଇଁଲେ ଅଙ୍ଗଦ ନଳନୀଳ ॥୫୦
ରଥ ଓଗାଳିଲେ ଶିଳା ବୃକ୍ଷ ଧରି ।
ଦଶଗ୍ରୀବ ଛେଦିଲା ତାହା ଧୂଳୁଁ କିହ୍ନୁ କରି ॥
କୋପେ ତିନି ବାରେ ଉଠିଲେ ରଥେ
ଯାଇଁ ।
ବାହୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଅଭରସା ପାଇଁ ॥
ବାଳାର ତନୟେ ଧଇଲା ରହୁବର ।
ବୋଇଲା ପକାଇବି ନେଇ ସାହେର
ଭିତର ॥
ତୋଳି ନପାରି ମୁଣ୍ଡେ ପେଲି ଦେଲା ।
ଘଡ଼ ଘଡ଼ ହୋଇଣ ବିବାନ ବାହୁଡ଼ିଲା ॥
ଲାଜ ପାଇଲାକ ଅସୁର କୁଳପତି ।
ଯହୁଁ ସେ ଅଙ୍ଗଦର ଦେଖିଲା
ବିଶ୍ବମୂର୍ତ୍ତି ॥୬୦

ଶୁକ ସାରଣେ ଯେ ରଥ ବାହୁଥିଲେ ।
ଛାଟେକ ଉଞ୍ଚାଇ ପଛକୁ ଦୁଲାଇଲେ ॥
ଯାଆ ଯାଆ ବୋଲିଣ ଆଗକୁ ଦେଲା ଚିପି ।
ଦେଖି ଉଗାଳିଲେ ସେହି ତିନି କପି ॥
ଅଙ୍ଗଦ ମୁଣ୍ଡିଆଇ ପେଲିଲା ନିଠାଇଁ ।
ବାହୁଡ଼ିଲା ରହୁବର କମ୍ପମାନ ହୋଇ ॥
ଦେଖି ଲଙ୍କରାୟେ ମାଜଲା ଚକ୍ରଧରି ।
ଅଙ୍ଗଦ ଫେରାଇଲା ବିଚିତ୍ର ଗତି କରି ॥
ଶୁକ ସାରଣେ ବାହାଡ଼େ ଆଗକୁ ଚାଲଇ
ଯାନ ।
ପୁଣି ପେଲିଦେଲା ବାଳାର ନନ୍ଦନ ॥୭୦
ମହାଗର୍ଜନ କରି ବାହୁଡ଼ିଲା ରଥ ।
ଦେଖି ବଡ଼ ଲାଜ ପାଇଲା ଲଙ୍କନାଥ ॥
ବଜ୍ର ସମ ଶୂଳେ ମାଜଲା ନିଠାଇ ।
ଅଙ୍ଗଦ ପକାଇଲା ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଇ ॥
ଭୂମି ବିନ୍ଧା ହୋଇଲା ରାବଣର ଅସ୍ତ୍ର ।
ବାହୁଡ଼ି ଧାଇଁ ମିଶିଲା ତାରା ଶିଷ ॥
ବିବାନ ଆସନ୍ତେ ହିଆରେ ପେଲିଦେଲା ।
ଯାଇ ନ ପାରି ରଥ ପଛ ଘୁଞ୍ଚା ଦେଲା ॥
ଦେଖିଣ ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଲା ଲଙ୍କପତି ।
ରୋଷଭରେ ପୁଣି ମାଜଲା ଶକତି ॥୮୦
ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଅଙ୍ଗଦ ଧଇଲାକ ତେଜଁ ।
ରାବଣେଶ୍ବରକୁ ମାଜଲା ବାହୁଡ଼ାଇ ॥
ଅଙ୍ଗେ ବାଜି ଶହସ୍ର ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ।
ଧାଇଁ ବାଳାସୁତ ରଥରେ ଉଠିଲା ॥
ପୁଣି ଥୁଲୁଇଣ ପେଲିଲା ରହୁବର ।
ଦେଖି ଦଶଶିର ଧଇଲା ବ୍ରହ୍ମ ଶର ॥
ଅଙ୍ଗଦ ପକାଇଲା କୁକୁଳ ମାନ ହୋଇଁ ।
ଭଲା ଘାୟେ ଗଲୁ ବୋଇଲା ଲଙ୍କସାଜଁ ॥
ନଳ ସହିତେ ସେ ଗଲେକ ଆଡ଼ ହୋଇ ।
ରକ୍ଷ କପିମାନେ ଭୟରେ ପକାଇ ॥୯୦
ସେ ଅସ୍ତ୍ର ସଂହାରିଲା ଲଙ୍କାର ନାୟେକ ।
ମଞ୍ଚକ ଉପରେ ନେଇ ଦୁଲାଇଲା
ଶାୟେକ ॥
ରଥ ବାହା ବୋଲି ମହାକି ଆଜ୍ଞା ଦେଲା ।
ରକ୍ଷ କପି ଉପରେ ଶର ବୃଷ୍ଟି କଲା ॥

ଦୂରହୁଁ ଦେଖିଲା ତାହା ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
 ଧାଞ୍ଚ ଓଗାଳିଲା ପବନହୁଁ ଧାଡ଼ି ॥
 ବେନି କରେ ଧରିଅଛି ବେନି ଶିଳ ।
 ଗୋଷେଶ ଡାକିଲା ରହରେ ଲଙ୍କାପାଳ ॥
 ଆଜ ତୋର ପ୍ରାଣ ଘେନିମଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଦଶମୁଖ ତୋର ଲୋଟିବ
 ଲଙ୍କାଭୂଇଁ ॥୧୦୦
 ଏତେ ବୋଲି ପର୍ବତ ପକାଇଲା ତୋଳି ।
 ନାରାଜେ କାଟିଲା ତାହା ରାବଣ ମହାବଳୀ ॥
 ମହତ ମୁଦୁଗରେ ପିଟିଲାକ ପୁଣି ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତି ରହିଲା ଛପି ପୁଣି ॥
 ଭୂମି ବିନ୍ଧା ହୋଇଲା ତେଡ଼େକ ମହାଶର ।
 ଧାଞ୍ଚାଣ ଶଉରୀ ଧଇଲା ରହୁବର ॥
 ଓଲଟାଇ ଦେବ ବୋଲି ସେ ପେଲିଦେଲା ।
 ଦେବତାଙ୍କ ବିମାନ ସେ ତୋଳି ନପାରିଲା ॥
 ଦୁଇବେଳ ପରିପନ୍ଥେ ହୁକାରି ତୋଳି ଧରି ।
 କେଉଁଣି ପ୍ରକାରେ ତାହା ଢାଳି ସେ
 ନପାରି ॥୧୦
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ସେ ଆଡ଼ହୋଇ ଥିଲେ ।
 ନଳନାଳ ସହିତେ ପାଳଟି ଧାଞ୍ଚଲେ ॥
 ମହାନ୍ତ ଦୃବିନ୍ଦ କଞ୍ଚଣ କେଶରୀ ।
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ କୁମୁଦ ଆଦିକରି ॥
 ବଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ଚନ୍ଦନ ତାଳିନ୍ଦ ବସନ୍ତ କାଳିମୁଖ
 ସୁସୋଦନ ॥
 ତାଳିନ୍ଦ କଞ୍ଚଣ ପବନ ପନଶିଳ ।
 ଶଉରୀ ସମ୍ପାତି ବିବିଧ ଶତବଳ ॥
 ତାରାକ୍ଷ ରମଣ ଦଶକାଳ ବୃଷ ।
 ଧାମନ୍ତି ରକ୍ଷ କପି ଧରିଣ ଆୟୁଧ ॥୨୦
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ବେଢ଼ିଲେ ସେନାମାନେ ।
 ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭାଜ ଗଗନେ ॥
 ବୃଷ ପାଷାଣ ପକାନ୍ତି ନିରନ୍ତର ।
 ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା ତେଡ଼େକ ରହୁବର ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଉଠିଲେ ଯାଇ ରଥେ ।
 ଯେବଣ ଧନୁ ରାବଣ ଧରିଥିଲା ହାତେ ॥
 ଉଛୁଡ଼ି ଘେନି ତାହା ପକାଇଲେ ତଳେ ।

ବିଭୀଷେଣ ଧାଞ୍ଚଲା ସେ ଏସନେକ
 ବେଳେ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ଘେନି ପଡ଼ିଲାକ ମାଡ଼ି ।
 ଦେଖି ରାବଣର ଦର୍ପ ଗଲା ଛାଡ଼ି ॥୩୦
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ରଥରେ ଉଠିଥିଲେ ।
 ବିଭୀଷେଣକୁ ଦେଖି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ॥
 ସତ୍ତ୍ୱିଏ ମେଷ ହୋଇ କରନ୍ତି ସମର ।
 ଆନ ଧନୁ ଧଇଲା ଦଶାନନ ବୀର ॥
 ବାଭୀଷେଣକୁ ସହସ୍ରେ ନାରାଜ କୋପେ
 କଲା ।
 ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦକୁ ଶକତି ମାଇଲା ॥
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ନଳ ନାଳ କାଳିଞ୍ଜନ ।
 ପରିଘର ଘାତେ ଏ ହୋଇଲେ ଅଚେତନ ॥
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷକୁ ବଜ୍ରଶର ନାଶି ।
 ବଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖକୁ ମୁଦୁଗର ପେଷି ॥୪୦
 ବଜ୍ର ପିଟିଲା ଶତବାଳି ତାରାକ୍ଷକୁ ।
 ତିନିଶତ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲା ଗବାକ୍ଷକୁ ॥
 ଗଦା ଘେନିଣ ରମଣକୁ ମାଇଲା ।
 ଚକ୍ରେ ଶତବାଳି ମହାନ୍ତକୁ ନାଶ କଲା ॥
 ତାଳିନ୍ଦ କଞ୍ଚଣର ପୋଡ଼ିଲା ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ।
 ଶରସେତୁକୁ ଭାଲ ମାଇଲା ଲଙ୍କାମଲ୍ଲ ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେନା ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
 ଭିନ ଭିନ କରି କାଟିଲା ବିକୋଟି ॥
 ଦେଖି ବିଭୀଷେଣ ମାଇଲା ସାତ ଶର ।
 ପଡ଼ିଲା ବାଣ ଯାଇ ରାବଣର ଉପର ॥୫୦
 ଘା ପାଇ ବୋଇଲାରେ ପାମର ପାପିଷ ।
 ଆଜ ତୋର ନିଷ୍ଠେ କରିବି ମୁଣ୍ଡକାଟ ॥
 ଏତେବୋଲି କୋପେ ଧଇଲା ବ୍ରହ୍ମବାଣ ।
 ଦେଖିଣ ପକାଇଲା ବିଭୀଷେଣ ରାଣ ॥
 ଶୁକ୍ରସାରଣକୁ ବୋଇଲା ଦଶ ମାଥ ।
 ବେଗେ ନେଇ ମୋତେ ହୋ ଭେଟାଅ
 ରଘୁନାଥ ॥
 ରାମକୁ ନ ମାଇଲେ ନରହଇ ମୋର
 କଷା ।
 ଆଜ ମୁଁ କରିଅଛି ରଣ ଯକ୍ଷ ଦାକ୍ଷା ॥
 କଥା କହୁ କହୁ ବିନ୍ଧଇ ନାରାଜ ।

ରକ୍ଷ କପି ବଳ ନାଶଇ ଦତ୍ୟରାଜ ॥୬୦
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଚଳଇ ଘନ ଘନ ।
 ଦେଖି ଓଗାଳିଲେ ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
 ଦୂରହୁଁ ତାକିଲେ ରାବଣ ଆଜ ମଲ୍ଲ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସହିତେ ନାଶ ଗଲ୍ଲ ॥
 ଗତ ଘାନ୍ତି ପ୍ରାଏ ମଣିଛ କି ଏବେ ।
 ମୋହର ମୁଖେ ଆସି ପଡ଼ିଲୁଣି ସେବେ ॥
 ଏତେବୋଲି ବିନ୍ଧିଲା ଚାରି ଶର ।
 କିଞ୍ଚିତେ ଛେଦିଲା ତାହା ଦଶାନନ ବୀର ॥
 କୋପେ ସଉମିତ୍ରା ଷାଠିଏ ବାଣ ମାରି ।
 ରାବଣ ଛେଦିଲା ତାହା ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର କରି ॥୭୦
 ଏସନେକ ସମୟ ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
 ଅଷ୍ଟ ସେନାଧି ଧାଞ୍ଚଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ପ୍ରଭୃତି ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ନାରାଜେ ସେ ମୋହ
 ଯାଇଥିଲେ ।
 ଚେତନା ପାଇ ଆସି ବିବାନ ଧଇଲେ ॥
 ପଛକୁ ଓଟାରିଣ ଘୋଷାଡ଼ି ନିଅନ୍ତି ।
 ଦେଖିଣ ଧାଞ୍ଚଲେ ତେର ଶତନାତି ॥
 ମହାଗୋଳ ସାଂଗ୍ରାମ ହୋଇଲା ଅପ୍ରମିତ ।
 ଜମ୍ବେବକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନତ ପଛକୁ ଲେଉଟିଲା ।
 ଭୂମି ଛାଡ଼ି କିମ୍ପା ଉପରକୁ ଉଠିଲା ॥୮୦
 ଏକ କପିଏକ ଜଣାଇଲା ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗତେ ଦେବ ଯୁଦ୍ଧେ ଲଙ୍କସାଜ ॥
 ସବୁ ରକ୍ଷ କପି ରଥ ଧରିଛନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷେଣ ନାରାଜ ବିନ୍ଧନ୍ତି ॥
 ରାବଣ ପୁତ୍ର ନାତି କରନ୍ତି ସମର ।
 ଶୁଣି ଆତଙ୍କମାନ ହୋଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସୁଷେଣ ଜମ୍ବେବକୁ ସାଙ୍ଗେ
 ଘେନି ।
 ଧାମନ୍ତି ରଘୁରାଜ ରହୁବର ବାନା ଚିହ୍ନି ॥
 ଲଙ୍କପତି ଛାମୁରେ ହୋଇଲେ ଯାଇ
 ଭେଟ ।
 ତାକନ୍ତି ଆଜ କାହିଁକି ଯିବୁରେ ପାପିଷ ॥୯୦
 ଜୀବନର ଆଶା ଛାଡ଼ରେ ଲଙ୍କପତି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ପଛକରି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ ହୋଇ ॥

ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ବିଶ୍ରବାର ପୁତ ।
ବିଷ୍ଣୁଲା ତାଙ୍କ ନାରାଜ ଦୁରନ୍ତ ।
ଆସନ୍ତେଣ ବାଣ କରଇ ଘୋର ରାବ ।
ବାଦଲ ଶରେ ତାହା ଛେଦିଲେ ରାଘବ ।
ମହାପାରୁଷ ନାମେ ରାବଣ ତନୟ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗତେ ସମର ଘୋର କଥ ।
ପ୍ରମଥ ବିରାଟେଣର ହୋଇଲା ମହାରଣ ।
ମହାଶୁର ସଙ୍ଗତେ ଯୁଦ୍ଧେ ପ୍ରସେଷ ॥୧୦୦
ଲୋହିତାକ୍ଷ ଶତବଳ ହୋଇଲେ

ରୋଟାଭେଟି ।

ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ବକ୍ତକପଟ ଗଦା ପିଟି ॥
ବିଚିତ୍ର ଗତିକରି ଫେରାଇଲାକ କପି ନାହା ।
ମଲ୍ଲଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଦୁହେଁ ଧରାଧରି ବାହା ।
କୁମ୍ଭେକ ସଙ୍ଗେ ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନ ସମର ।
ତାଳିମ୍ବ ଓଗାଳିଲା ଶତଜିତ ବୀର ।
ଦୃଢ଼କପଟ ପବନ ଦୁହେଁ କଳି କଲେ ।
ମେଘ ବୃଷି ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷିଲେ ॥
ପ୍ରଶସ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ହୋଇଲେ ମେଳାମେଳି ।
ରଣ୍ଡିକେତୁ ଜୟେବ ସଙ୍ଗତେ

ରଣକେଳି ॥୧୦

ଜ୍ୟୋତିଷାଗର ଚନ୍ଦନ ଏ ବେନି ରଣ
କଲେ ।
ଗବାକ୍ଷ ବିଚାରଣ ବିକାଶ ଲାଗିଲେ ॥
ମିତ୍ରତ୍ଵନ ଗବ୍ୟ ସମର ମହାଘୋର ।
ଅଶ୍ଵକର୍ଣ୍ଣ ସଙ୍ଗତେ ହନୁମନ୍ତ ପିଅର ॥
ବସନ୍ତର ସଙ୍ଗେ ରମଣ ପିଟାପିଟି ।
ଦଶକାଳ ବୃକ୍ଷ ବିକଟ ଭୋଟାଭେଟି ॥
ବକାସୁର ଶଉରୀ ସମର କଲେ ବେନି ।
ଏକପାଦ ଦୃବିହ ହୋଇଲେ ଅନ୍ୟାଧିନ ॥
ଅମୟ ଅନ୍ତେକ ଦଧିମୁଖ ସମର କଲେ ।
ବିଶୋକର ସଙ୍ଗେ ମହାୟୁ ଯୁଦ୍ଧେଲେ ॥୨୦
ଅଶୋକ ବିଶୋକ ସମର ବନ୍ଧାବନ୍ଧୁ ।
ପାଟଳି ଶତବାଳି କି ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ନିଅନ୍ତି ॥
ଏକମୁଖ ବଳିମୁଖ ସଙ୍ଗତେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
କାଳିଞ୍ଜନ ପାଞ୍ଚଶିର ସମର ଗରୁ କଲେ ॥
କାଳିମୁଖ ଅଗ୍ନିକେତୁ କରନ୍ତି ସମର ।

ଦଧିମୁଖ ଓଗାଳିଲା ଅଜ୍ୟବ ନାମେ ବୀର ॥
ଜଣେ ଜଣେ ଅସୁର କରନ୍ତି ସମର ।
ରକ୍ଷ କପି ସନ୍ଧ୍ୟା ବୀର ମହାବୀର ॥
ଯୁରାସୁର ସଙ୍ଗେ ପନଶିଳ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
ଅସମୟ ସୁସୋଦନ ସମର ବାଜିଲା ॥୩୦
ବିଗୁଳାକ୍ଷ କଞ୍ଚଣ ସମର ଗୋଳ ବାଜେ ।
ଶ୍ରୋଣିତାକ୍ଷ ସାରାସ ସମର ମହାସାଜେ ॥
ପାରାସର ସଙ୍ଗେ ଅମୟ ସମର କଲା ।
ଦଶଗ୍ରୀବ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀରାମ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ॥
ମୁଖରାବ ଶବ୍ଦେ କମ୍ପଇ ସସ୍ତ୍ରମହା ।
ଭୟେଣ ଅନନ୍ତ ମହା ଛାଡ଼ି ଲୋଡ଼ଇ ॥
ଦୁର ବଳର ବାଜଇ ବୀରତୁର ।
ଆୟୁଧ ପିଟାପିଟି ସମର ଅଗୋଚର ॥
ପାଦ ଭାରେଣ ଟଳମଳ ମେଦିନୀ ।
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ବିଛନ୍ଦ ମାରୁଣୀ ॥୪୦
ଦକ୍ଷିଣେ ରାକ୍ଷାସ ଉତ୍ତରେ କପିବଳ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ଅନେକ ଗହଳ ॥
ତୁହାକଣ ସମର ଅଙ୍ଗ ଛଳେ ବାଦ ।
ନାହିଁ ତୁଳାଇତ ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟ ॥
ଅଙ୍ଗ ଭରେ ଯୁଦ୍ଧେ ନ ଯୁଦ୍ଧନ୍ତି ପୟ ।
ବେଳକୁ ବେଳ ରଣ ଅଗୋଚର ହୋଏ ॥
ବାନରେ ପରୀ ଖଣ୍ଡା ଗଦା ଚକ୍ର ଧରି ।
ରାକ୍ଷାସେ ତରୁଶିଳ ଘେନି ଯୁଦ୍ଧ କରି ॥
ଯେ ଯେଉଁ ଆୟୁଧ ଲୋଡ଼ିବା ବେଳେ
ପାତ୍ର ।
ଘେନିକରି ପୁଣି ସମରେ ଧାମନ୍ତି ॥୫୦
କେ କାହା ଆୟୁଧ ବାରିତ ନପାରନ୍ତି ।
ପଡ଼ିବାର ଶହସ୍ର ସାଢ଼ି ମାରନ୍ତି ॥
ତେଲୋକେ ହାଲୋହୋଳି ଗହଳ ଯୁଦ୍ଧ
ବାଜେ ।
ପୃଥୀ ଘୋଡ଼ିଲେ ଯେହ୍ନେ ପ୍ରଳୟ ଗୋଳ
ଗାଜେ ॥
ପାଷାଣ ତରୁବର ନାନା ପ୍ରତିଶର ।
ଆତୟାତ ହୁଅନ୍ତି ପକ୍ଷୀକର ଆକାର ॥
କେତେ ରାକ୍ଷାସ ବଳ ପଡ଼ିଲେ ନଜାଣି ।
ରକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦକ ମଡ଼ା କେ ପାରିବ ଗଣି ॥

ରକତେ କର୍ଦ୍ଦିନ ହୋଇଲା ମେଦନୀ ।
ସିନ୍ଦୂରାବର୍ଣ୍ଣକ କି ବିରାଜଇ ଧରଣୀ ॥୬୦
ତେସନେକ ସଂଯାତ ଦିଶଇ ବସନ୍ତରୀ ।
ରକତ ମାଂସସରେ କର୍ଦ୍ଦିନ ହୋଇଲାକ
ଦଳି ॥
କ୍ଷଣକେ ଧୂଳି ଉଡ଼ଇ କ୍ଷଣେ ରକତ ନଦୀ
ବହେ ।
ଅବିଶ୍ରାମ ସାଂଗ୍ରାମ କ୍ଷଣେହେଁ ନରହେ ॥
ଝାଳ ରକତରେ ଓଦା ସର୍ବଲୋକେ ।
କେଶବାସ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଥୋକେ ॥
ମଡ଼ାକର ଉପରେ ଧାମନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠଣ ।
ତେଡ଼େ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୋଟା ସମସ୍ତେ ରଜବର୍ଣ୍ଣ ॥
ଏକକୁ ଆରେକ କରନ୍ତି ପିଠି ରକ୍ଷା ।
କରନ୍ତି ସଂଗ୍ରାମ ରଣିଣ ନିଜ କକ୍ଷା ॥ ୭୦
ମହାପାରୁଷ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ ।
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟ ॥
ଅନେକ ସାଂଗ୍ରାମ କଲେକ ବେନିବୀର ।
ଦେବକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମାନୁଷେ ଅଗୋଚର ॥
କୋପେଣ ରାବଣ ତନୟେ ଆଗ୍ରସରି ।
ଶରୀର ପୁଲକାଇ ଅସୁରୀ ଶରକରି ॥
ପ୍ରତିତୁଳ କରି ଛେଦଇ ସଉମିତ୍ରୀ ।
ନୁହନ୍ତି କେହି ଓଢ଼ ଦୁହେଁ ସମ କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
ବେଳୁଁ ବେଳ ରଣ ହୋଇଲା ଅପାର ।
ଦୁହିଁକର ଶରୀର ରକତେ ଜରଜର ॥୮୦
ବାଣ ଆତୟାତେ କମ୍ପଇଁ ମେଦନୀ ।
କୋପେ ସଉମିତ୍ରୀ ବାବଳ ଶର ଘେନି ॥
ମସିଣ ପେଷିଲା ସେ ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରି ।
ଚଳିଲାକ ନାରାଜ ଘୋର ଗର୍ଜନ କରି ॥
ଶହସ୍ର ଆସନ୍ତେଣ ରାବଣ ତନୟ ।
ସହସ୍ରେକ ନାରାଜ ପ୍ରତିଶର କଥ ॥
କେବେହେଁ ନିବାରି ନ ପାରିଲା ମହାଶର ।
ଅଭିଳାକ ନାରାଜ ପବନହୁଁ ଖର ॥
ଆସିଣ ପଡ଼ିଲା ଦଇତର ତୋଟି ।
ବେକ ଛିଡ଼ିପାଇ ମୁଣ୍ଡ ଭୁମରେଣ
ଲୋଟି ॥୯୦
ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସହିତେଣ ଗଲା ଛିଡ଼ି ।

ଅରହର ହୋଇଣ ରହୁବୁ ପଡ଼ି ॥
 ଦେଖିଲା ଲଙ୍କପତି ପୁତ୍ରର ବିନାଶ ।
 ବଜ୍ରକପଟ ତେଣେ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣ ନାଶ ॥
 ମଲ୍ଲ ବନ୍ଧେ ସୁଗ୍ରୀ ମୋଡ଼ିଲା ତାର ଶିର ।
 ଗଳଗାଢ଼ି ପଡ଼ିଲା ତେଡ଼େ ମହାବୀର ॥
 ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ମନେ ଭୟ କଲା ।
 ହନୁମନ୍ତ ହସ୍ତରେ ତେଣେ ମହାସନି ମଲା ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ରଥେ ଥିଲା ମେଘନାଦର
 ତନୟେ ।
 ମାରୁତି କି ଦେଖି ଅନେକ ଶସ୍ତ୍ର
 କନ୍ଦେ ॥୧୦୦
 ପଡ଼ିଲା ହନୁମନ୍ତ ହେଠାମଥ ହୋଇଁ ।
 ନିରନ୍ତରେ ନାରାଜ ଶ୍ୟାମାରେ ଅଛି ବହି ॥
 ଗୁଧର ଖଳଖଳ କପାଳଗୁ ପୋଛି ।
 ଓଷ କାମୋଡ଼ି ଧାଇଁଲା ପବନର ବନ୍ଧି ॥
 ରଥ ନେଉଛା ପକାଇଲା ତୋଳି ।
 ଗୋରୁଠାରେ ମାରି କଲା ତାହା ଧୂଳି ॥
 ପକାଇ ମହାସନି ଧଇଲାକ ଗଦା ।
 ହନୁ ବିଚାରଇ ଦୁଇ ହାଥ ଶୋଧା ॥
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଚାହାନ୍ ଯେଣେ
 ତେଣେ ।
 ଅନେକ ଶହସ୍ର ପଡ଼ିଅଛି ରଣେ ॥୧୦
 ତହୁଁ ଗଦାୟେକ ଧଇଲା ମାରୁତି ।
 ମହାସନି ସାଙ୍ଗେ ମିଳିଲା ଚିତ୍ରଗତି ॥
 ହସ୍ତକାରୁ ମେଲାମେଳି ଓପ୍ରୋଧ ତହିଁ
 ନାହିଁ ।
 ଯେକକୁ ଆରେକ କଟାକଟି ହୋଇଁ ॥
 ଉଣ୍ଡାସିଲେ ଖୁନ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପଶିଲେ ।
 ହେଠ ଆଉଛାଇ କେ ଧାରଁ କରି ମାରେ ॥
 ନାହିଁ ନାହିଁ ବୋଲି ଯାନ୍ତି ଅପସରି ।
 କେହି ନ ମାରିଣ କେ ଝଲକାନ୍ତି ଫରା ॥
 କେହି ମଲି ବୋଲି ଦେଖାବନ୍ତି କାନ୍ଦେ ।
 କେ ପଶି ହାଣତେ କେ ଅପସରି
 ଯାୟେ ॥୨୦
 ଗଦା ମୁନ ନୟନ କରିଛନ୍ତି ଯେକ ।
 ମିଛେହେଁ ମହାସନି ହଲାଇଲା ବେକ ॥

ଘାଆ ହୋଇଲା ପ୍ରାୟେ ହନୁମନ୍ତ ଜାଣି ।
 ଉଠନ୍ତେ ଗଦା ଘେନି ପିଟିଲା ଅସୁରମଣି ॥
 ସଳଖେ ନରହି ପୁଣି ଚିରାକଲା ।
 ଭାଲା ହନୁମନ୍ତ ପିଠି କଟି ଗଲା ॥
 ଲାୟେ କରି ଦଇତର ମାଇଲା ମୁଣକୁ ।
 ନଇଁ ମହାସନି ଖୁନ୍ତିଲା ପେଟକୁ ॥
 ଦୁହିଁକରି ଦେହେ ନ ବାଜିଲା ଅସ୍ତ୍ର ।
 ଧଡ଼ସି ପଶିଲା ପବନର ଶିଷ ॥୩୦
 ଦୁହେଁ ଜଡ଼ବନ୍ଧେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଯାନ୍ତି ।
 ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ଗଦା ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ॥
 ତଳେ ଦଇତକୁ ପାଡ଼ିଲା ପାବେନି ।
 ମୁଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡ ମାରି ଦଇତ ତଣ୍ଡି ଛିନି ॥
 ପଡ଼ିଲା ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ତନୟେ ମହାବୀର ।
 ଦେଖିଣ ବିଛନ୍ଦେ ଭାଳିଲା ଦଶଶିର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ନୟନ ସେ ବାପର ସମାନ ।
 ତାହାଙ୍କର ରଣେ ମାଇଲା ହନୁମାନ ॥
 ଆବର ଦେଖିଲା ପ୍ରମଥ ରଣେ ମଲା ।
 ବିଜାଷେଣର ଶକତି ବଞ୍ଚାଇ ନ
 ପାରିଲା ॥୪୦
 ଖୁଡୁଡ଼ା ପୁରୁରାଙ୍କର ହୋଇଲା ମହାଗୋଳ ।
 ଦୁହେଁ କ୍ଷତ୍ରବର ଅଟନ୍ତି ଅଚାର୍ଗଳ ॥
 ଅସୁରା ଶହସ୍ର ଘେନି ସମର ଦୁହେଁ
 କଲେ ।
 ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷିଲେ ॥
 ରଣ ଗୋଳ କାଳେ ରାବଣର ଭାଇ ।
 ପ୍ରମଥକୁ ଶକତି ମାଇଲା ନିଠାଉଁ ॥
 ନିବାରି ନ ପାରିଲା ଲଙ୍କପତି ସୁତ ।
 ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର ବୀର କଳାକ ବହୁତ ॥
 ଧଡ଼ସି ଶକତି ପକାଇଲା ବକସୁଳେ ।
 ପିଠିକି ବାହାର ହୋଇଲା ବାହୁବଳେ ॥୫୦
 ରକତ ଉଦୁଗାରି ପକାଇଲା କୁମର ।
 ଦେଖି ଚିନ୍ତା ପାଇଲା ରାବଣ ମହାବୀର ॥
 ଅଜାଦର ହସ୍ତେ ପ୍ରଶସ୍ତ ବୀର ମଲା ।
 ଦୁହିଁକରି ସମର ଅସଂକ୍ଷ ହୋଇଲା ॥
 ନାନା ପ୍ରତିଶର ବିନ୍ଧଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ।
 ବିବିଧ ଗତି କରି ଫେରାଇ ବାଳୀ ସୁତ ॥

କେବେହେଁ କାଣ୍ଡ ଆସି ନ ବାଜଇ
 ଅଙ୍ଗେ ।
 ବେନି ବୀର କୁଣ୍ଡଳ ଅଟନ୍ତି ରଣ ରଙ୍ଗେ ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତର ବାଣେ ବିମୁଖ ତାରା ବନ୍ଧ ।
 କୋପେ ଉପାଡ଼ିଲା ଯେକଇ ଶାଳ
 ବୃକ୍ଷ ॥୬୦
 ଓଢାଲି ପିଟିଲା ନେଇ ଅସୁର ଉପରେ ।
 ରହୁବର ଭାଜି ପଡ଼ିଲା ଭୂମିରେ ॥
 ସାରଥୁର ବାଳ ଧରି କଟାଡ଼ିଲା ।
 ଆପଣେ ଧାଇଁଣ ରଥରେ ଉଠିଲା ॥
 ଦେଖିଣ ପ୍ରଶସ୍ତ ମାଇଲା ଶକତି ।
 ଅଜାଦ ଫେରାଇଲା କରିଣ ଚିତ୍ରଗତି ॥
 ଅସ୍ତ୍ର ବଞ୍ଚାଇଣ ଧାଇଁଲା ବହନି ।
 ତଡ଼ବନ୍ଧେ ମାଲ ବିନ୍ଧାଣ କଲେ ବେନି ॥
 ଗଡ଼ିଯାଇ ଦୁହେଁ ପଡ଼ିଲେ ରଥ ତଳେ ।
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବସିଲା ଯାଇ ଅଜାଦ
 ବକସୁଳେ ॥୭୦
 ସମାଜି ହୋଇ ଦଇତ ବସି ନ ପାରିଲା ।
 ବାଳୀର ନୟନ ତାର ତଣ୍ଡିରେ ହାଥ
 ଦେଲା ॥
 ଡାହାଣ ଆଣ୍ଟୁକୁ ଘେନି ଖୁନ୍ତିଲା ପେଟକୁ ।
 ଆଣ୍ଟୁଘେନି ପେଲି ପକାଇଲା ତଳକୁ ॥
 ଉଠି ଗୋରୁଠାରେ ମାଇଲା ମୁଣ୍ଡେ ନେଇଁ ।
 ଭାଜିଲା ମୁଧୁନି ଶତେ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଁ ॥
 ଗଳଗାଢ଼ି ଦଇତର ବାହାର ହୋଇ ପ୍ରାଣ ।
 ପୁତ୍ରହତ ଆପଣେ ଦେଖିଲା ରାବଣ ॥
 ରଣ୍ଡିକେଦୁ ଜନ୍ମେବର ସମର ମହାଘୋର ।
 କୁମ୍ଭେକର ସାଙ୍ଗେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ବୀର ॥୮୦
 ଦୁବ୍ଧକପଟ ଯେ ପବନ ହାଥେ ମଲା ।
 ତାଳିମ୍ବର ହାଥେ ଶତ୍ରୁଜିତ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ॥
 ଶୋଣିତାକ୍ଷ ନଳର ସମର ମହାଘୋର ।
 ସୁଷେଣକୁ ହାରି ପକାଇଲା ମହାସୁର ॥
 କୋଡ଼ି ସାଗର ଚନ୍ଦନକୁ ଗଲା ଭାଜି ।
 ଗବାକ୍ଷର ସଙ୍ଗେ ବିଚାରଣ ମଲା ଯୁଦ୍ଧି ॥
 ଗବୟେ ମିତ୍ରଘନ ସମର ବେନି କଲେ ।
 ଅଜାଦକୁ ଦେଖି ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲେ ॥

ମିତ୍ରଘନ ବୀର ବଳେ ବଳବନ୍ତ ।
 ତିନିପୁରେ ତାହାକୁ ନାହିଁ ନା ଜିଣନ୍ତା ॥୯୦
 ଶରବୃଷ୍ଟି କଲା ବରଷା ସମାନ ।
 ସାଧୁ ତୁ ସାଧୁ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ଦୁଇ ସନ୍ୟ ।
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ଗବୟେ ତିନିବୀର ।
 ଧାଞ୍ଜ ଉଠିଲେ ଯାଇ ତା ରଥର ଉପର ॥
 ଅସ୍ତମାନ ଫିଙ୍ଗି ପକାଇଲେ ତଳେ ।
 ବିଭୀଷଣେ ଧାଞ୍ଜଲା ଯେସନେକ
 ବେଳେ ॥

ରହୁବରେ ପଶି ମାଜଲା ମୁଦୁଗର ।
 ଅଙ୍ଗ ଢାଳି ବଞ୍ଚାଇଲା ମିତ୍ରଘନ ବୀର ॥
 ରଥ ଫୁଟି ଅସ୍ତ ବାହାର ହୋଇଗଲା ।
 ଯେକ ମଉଗଜ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ॥୧୦୦
 ପ୍ରାଣ ହାରି ହସ୍ତା ପଡ଼ିଲା ଧରଣୀ ।
 ସାଧୁ ବିଭୀଷଣ ବୋଲନ୍ତି ଆରେଶି ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଧଇଲା ମିତ୍ରଘନର ବାଳ ।
 ବିଧାୟେ ମାଜଲା ନେଇ ପବନ ଦୁଲାଳ ॥
 ଫିଟି ବାର ଗଲା ରାବଣ ତନୟେ ।
 ଧାଞ୍ଜ ଧଡ଼ିସି ପଶି ହାଣିଲା ଗବୟେ ॥
 କରବାଳ ଧରି ମାଜଲା ବିଭୀଷଣେ ।
 ଛିଡ଼ିଗଲା ବୁକୁ ବେକ ସଳଖେଣ ॥
 ଖଳ ଖଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଅଥ ଲୋଚାୟେ ।
 ଚାରିକରି ଦେହେ ରକତ ନାଗି

ଅଛୟେ ॥୧୦
 ମୁଖ ଖଣ୍ଡ ଘେନି ହନୁମତ ଗଲା ।
 ରାବଣ ଆଗେ ନେଇଣ ପକାଇଲା ॥
 ବୋଇଲା ଦେଖ ହୋ ଦଶରଥବନ୍ଦନ ।
 ଯେ ସେ ମିତ୍ରଘନ ତୋହୋର ନନ୍ଦନ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମପତି ଗ୍ୟାନ ହାରିଲା ତାହା ଚାହିଁ ।
 ଆଗେ ଅନାଇଲା ତେଣେ ପାଟୋଳି ଆସଇ
 ଧାଞ୍ଜ ॥

ଶତବାଳି ଗୋଡ଼ାଉ ଅଛି ତାର ପଛ ।
 କରେ ଧରିଅଛି ଅଂୟେକା ଶାଳ ବୃକ୍ଷ ॥
 ସାହାସି ପିଟନ୍ତେ ପଡ଼ିଲା ଦଉତ ବୀର ।
 ଧାଞ୍ଜ ଶତବାଳି ବସିଲା ହୃଦୟର ॥୨୦
 ମୁଖକୁ ମୁଖ ମାରି ଘେନିଲା ତାର ପ୍ରାଣ ।

ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲା ସେ ବୀର ଦଶାନନ ॥
 ପ୍ରତ୍ନକର ପଡ଼ିବା ଦେଖି କୋପ ମନ କଲା ।
 ଦଧିମୁଖର ହାଥେ ପୁଣି ଅମରେତକ ମଲା ॥
 ଦଶକାଳ ବୃକ୍ଷ ବିକଟକୁ ପ୍ରାଣେ ମାରି ।
 ଯେକ ପାଦକଲ ନାଶିଲା ଶଉରୀ ॥
 ମହାହୁ ବିଧାରେ ବିଶୋକ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।
 କେଶରୀ ତରେ ଅଶ୍ବକର୍ଷ ପକାଇଲା ॥
 ବକାସୁର ମଲା ବସନ୍ତ ବୃକ୍ଷ ବାଜି ।
 ଓଶେକ ପକାଇଲା ବିଦୁଧକୁ ଭାଜି ॥୩୦
 ଚାରଣ ନ ରହିଲା ବିବିଧ ଛାମୁରେ ।
 ଯେକଶିର ନାଶଗଲା ବଳିମୁଖ ଶରେ ॥
 ଦଧିମୁଖ ହାଥରେ ଅଜରି ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।
 ବଳିମୁଖ ଗୁରୁଦାରେ ରହିକେତୁ ମଲା ॥
 କୁନ୍ଦ ମୋଡ଼ିଲାକ ପଞ୍ଚଶିର ମୁଣ୍ଡ ।
 ସୁଶୋଦନ ଅମୟକୁ କଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
 ସାଧୁ ସାଧୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ବୋଲନ୍ତି ବେନି ସନ୍ୟ ।
 ଏସନକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବଜନ ॥
 କଞ୍ଚଣ ପାରିଲା ବିରୋଚାକ୍ଷ କଇ ।
 ସାରାସର ଛାମୁଗୁ ଶୋଣିତାକ୍ଷ ଗଲା
 ହାରି ॥୪୦

ପନଶିଳ ମାରତେ ଯୁରାସୁର ମଲା ।
 ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ମନରେ ଚିନ୍ତାକଲା ॥
 ନିଷ୍ଠୁର ରାମ ମୋତେ କରିବ ପ୍ରାଣ ନାଶ ।
 ରଣେ ପଡ଼ିଲେ ଆଜ ଯିବି ସ୍ବର୍ଗବାସ ॥
 ଆଉକି ସଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଲେ ସୁଖ ଅଛି ।
 ନିସତକୁ ଗଲେ ଦେହ ନ ଯୋଗାଇ କିଛି ॥
 ଅସଂଖ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ଆଜ ମୁଁ କରିବି ରାମ
 ଦୂଳେ ।
 ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡ ପାଇବି ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ହାଥେ ମଲେ ॥
 ମୁହିଁ ସିନା ହାଦେ ହରିଲି ତାର ନାରୀ ।
 ନ ଦେବି ବୋଲି ସିନା ଥିଲି ଦୃଢ଼
 କରି ॥୫୦

ଯଦ୍ୟପି ଏହିକ୍ଷଣି ଜାନେକାକି ଦେବି ।
 ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭୁବନେ ନିଷ୍ଠିତେ ଭୁଞ୍ଜିବି ॥
 ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ଯିବେ ରଘୁକୁଳ ପତି ।
 ପୁଣି ମରିବେ କି ମୋହର ପୁତ୍ର ନାତି ॥

ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ସଂସାର ଅଟଇ ଯେ ମହୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମଣ୍ଡେ ଆନନ୍ଦପ୍ତି କାହାକୁ ନଜାଣଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କି ମୋତେ ପାରିବାକ ମାରି ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଭୁବନେ ମୋତେ କେହି ନାହିଁ
 ସରି ॥

ଦେବତାୟେ ଭୃତ୍ୟ ପଣେ ଖଟିଆନ୍ତି
 ମୋତେ ।
 ଏ କିସ ମାନବ ସିନା ଦଶରଥକର
 ସୁତେ ॥୬୦

ଏକା ନାରାଜକେ ଘେନିମି ତାର ପ୍ରାଣ ।
 ଏତେ ବୋଲି କରେ ଧଇଲା ଧନୁର୍ବାଣ ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ଯେ ବାହୁଥିଲେ ରଥ ।
 ତାହାକୁର ଚାହିଁ ବୋଇଲା ଦଶମାଥ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଘୋଡ଼ା ଯେ ଉଚିଶ୍ରୁର୍ବା ସମ ।
 ତୁମେ ତ ସାରଥ ପଣକୁ ଅନୁପାମ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ମୋର ଚଳଇ ଚିତ୍ରଗତି ।
 ଯେଥୁ ବସି ଯୁଦ୍ଧିଲେ ଜିଣି ପାରଇ ପୃଥୀ ॥
 ବିଶେଷେଣ ମୁହିଁ କ୍ଷତ୍ରିପଣେ ବଳବନ୍ତ ।
 ତିନିପୁରେ ମୋତେ ନାହିଁ ନା ଜିଣନ୍ତା ॥୭୦
 ସାବଧାନ ହୋଇ ବାହ ରହୁବର ।
 ମୁହିଁ କରିବି ଆଜ ଅସଂଖ୍ୟ ସମର ॥
 ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ପୁରାଉବି କୋପେ ।
 ଲକ୍ଷେ କୋଟି ନାରାଜ ପୁରାଉବି ତାପେ ॥
 ଦେଖ ମୋହର ମହିମା କ୍ଷତ୍ରିୟ ଭୁକ୍ତ ବଳ ।
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ସହିତ ରକ୍ଷ କପି ବଳ ॥
 ନାରାଜ ଅନଳେ କରିବି ଭୟରାଶି ।
 ଦେଖନ୍ତୁ ସମର ମୋର ଅମର ସ୍ବର୍ଗବାସୀ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସେ ଶକିଲେ ତାହା ଶୁଣି ।
 ଦେବେ ଭୟ କଲେ ପୂର୍ବର କଥା
 ଶୁଣି ॥୮୦

ଜଗତ ସଂସାର ହୋଇଲା ଚଳମଳ ।
 ଆପଣେ କାୟା ବଢ଼ାଇଲା ମହା ମଲ୍ଲ ॥
 ତିନିଶତ କୋଟି ହାଥ ହୋଇଲାକ ଉଜ୍ଜ ।
 ପ୍ରତକ୍ଷ ଉଗ୍ର ମୁରତି ସେ ଦଶରଥ ଅତି ସକ୍ଷ ॥
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟଙ୍କର ଅଟଇ ତାର ତେଜ ।
 ଦଶଭୁଜେ ଧନୁ ଦଶ ଭୁଜେ ନାରାଜ ॥

କାମରୂପା ବମାନ ସେହି ଚଢ଼ିଗଲା ।
ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ, ବନ୍ଧନି କି ସବୁ ଏକ କଲା ॥
ମହାଯୋଦ୍ଧା ସେ ଯେ ଅଟଇ ଦଶାନନ ।
ଯେବଣ ରଥେ ଯୋଡ଼ିଲା ଅଛଇ ସହସ୍ରେକ

ଯାନ ॥୯୦

ସାରଥ୍ୟ ବିହୁନେ ଲାଲାଗତି ଚଳଇ ।
ଯହିଁ ମନ କରଇ ତହିଁକି ବୋଲି ଯାଇ ॥
ରାବଣର ତେଜ ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ।
ମନେ ବିଚାରନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ହସ୍ତ ॥
ଏ କିସ ଭୟଙ୍କର ଦିଶଇ ବିକଟାଳ ।
ଆନ ଆନ ମୂରତି ଭବିଷ୍ୟ ମୁଣ୍ଡମାଳ ॥
ବୋଲନ୍ତି ଯେ ବ୍ରହ୍ମ ରାକ୍ଷାସ ଲଙ୍କପତି ।
ଏବେ ସେ ଏହାକୁ ଦେଖିଲି ଏ ଘାତି ॥
ଏମନ୍ତ ରୂପକୁ କି ବଶ ହୁଅଇ ସାତା ।
ଏ ସେ ଲଙ୍କପତି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତର ପିତା ॥୧୦୦
ଏହାର ପରା ପୁରୁଷ ପୃଥ୍ବୀରେ ଯେବେ

ଥାଇ ।

ତେବେ ସେ ମେଦିନୀ ଅନେକ ଦୁଃଖପାଇ ॥
ବିପରୀତ କାୟା ଏ ଧରଇ କ୍ଷଣେକ୍ଷଣ ।
ଧାରଣ ଦଶକାଣ୍ଡ ବିଶିଳେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
ଏକା ବାଣକେ ତାହା ଛେଦିଲା ଲଙ୍କେଶ୍ବର ।
ଦେଖି ଆଗ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ନୃପବର ॥
ରହ ରହ ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଭାଜି ତାକଦ୍ୟନ୍ତି ।
ରାବଣର ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ ଏ ଘାତି ॥
ଏସନେକ ସମୟେ ମିଳିଲା ବିରାଟେଣ ।
କରେ ଧରିଅଛି କୋଦଣ୍ଡ ତାମ୍ର ବାଣ ॥୧୦
ଶ୍ରୀରାମର ଦଣ୍ଡିଣ ପଣା ଆବୋରିଲା ।
ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଳପ ତରିଲା ॥
ରଘୁନାଥ ବାମ ପଖାରେ ସଉମିତ୍ରୀ ।
ଏକମୁଖ ହୋଇ ରହିଲେ ତିନିକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପଟିଶ ଯୁଥପତି ।
ବୀର ମହାବୀର ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ॥
ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ଜଗଜ୍ଜେଠିମାନ ।
ରକ୍ଷ କପି ବଳ ଅନେକ ସଜନ ॥
ପଡ଼ିଲା ଆରେଣି ପ୍ରତ୍ୟ ଗୋଳଯୁଦ୍ଧ ।
ଯେ ଯାହାର ମତେ ଘେନିଲେ ଆୟୁ ॥୨୦

ଅପାର ବଳଘେନି ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
ରଥଗଜ ପାଦାନ୍ତି କଳନା ନୟାଏ ॥
ସମ୍ଭବ ହୋଇଣ ରହନ୍ତି ସମଦଣ୍ଡ ।
ଓହୋ ମୁଖେ ସମର ହୋଇଲା ଯୁଦ୍ଧ ଖଣ୍ଡ ॥
ମୁକୁଟ ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କୁ ଲଗାଇଣ ପିଠି ।
ପ୍ରତାପୀ ଲଙ୍କେଶ୍ବର ସମରକୁ ଉଠି ॥
ପୁତ୍ର ନାତି ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ସାହା ଶାଖା ।
ଭୟ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧି ପାରନ୍ତି ଏକୁଁ ଏକା ॥
କେବଣ ହସ୍ତୀ ତୋଳନ୍ତି ମନ ସୁଖେ ।
କେହୁ ଘୋଡ଼ାନ୍ତ ଧୁଆଁନ୍ତି ଅସଳଖେ ॥୩୦
କେବଣହିଁ ରଥୀ ଆଗୁସାର ହୁଅନ୍ତି ।
କାହିଁ ହଣାହଣି କରନ୍ତି ପାଦାନ୍ତି ॥
ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ଧ୍ୟା ପରିଘାଇ ଯୁଦ୍ଧି ।
ଯେକ ମଲେ ଆରେକ ନ ପଳାଇ ଭାଜି ॥
ହନୁ ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ।
ନଳ ନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ବିରାଟେଣ ॥
ଜମ୍ବେବ ରମଣ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ ବାଳିମୁଖ ପ୍ରଭୃତି ॥
ବସନ୍ତ ତାଳିମ୍ବ ଗବ୍ୟ ସୁସୋଦନ ।
ପବନ ଗବାକ୍ଷ ସାରାସ କାଳିଜନ ॥୪୦
ଶରସେତୁ କୁନ୍ଦ କୁମୁଦ ପନଶିଳ ।
ଆବର ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ମହାମଲ ॥
ରଣଗୋଳ ଧନ୍ୟୋଳ ଆରେଣି ଭିତର ।
ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭଇ ତିନିପୁର ॥
ଦୁଇକଟି ନିଶାଣ ଘନ ଘନ ବାଜେ ।
ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷସ ସମର ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟେ ॥
ଉଦଣ୍ଡ ଉଲ୍ଲାଖ ଚାମର ବୀରନେତ ।
ଝଲ ଝଲ ବିଲମ୍ବ ପ୍ରଳମ୍ବ ବହୁତ ॥
ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ର ଶୋହଇ ଶୋଭାବନ ।
ବିଚିତ୍ର ଗତି ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଦୁଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ॥୫୦
ଧରାଧରି ମରାମରି ସହସ୍ରେ ପିତାପିତି ।
ମାଲ ବିନ୍ଧାଣେ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ମୁଣ୍ଡି ॥
ନଖଦନ୍ତ ଘାୟେ ବାହାର ରକତ ।
ସାଂଗ୍ରାମେ ଦୁଇବଳ ହୋଇଛନ୍ତି ମତ ॥
ରାବଣର ତନୟେ ଅଶ୍ବକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
ସାଙ୍ଗେ ସାହା ଘେନି ବହୁତ ସୋଦର ॥

ବାଆସୁରୀ ନାତି ଅଛନ୍ତି ଖଣ୍ଡା ଧରି ।
ଦଶକୋଟି ମାହୁତ ଅଛନ୍ତି ହନ୍ତକାରୀ ॥
ଯରଦ କେତୁ ନାମେ ଏକଇ ମହାମଲ୍ଲ ।
ତାହାର ପିଠିକଟି ଘେନି ଅଛନ୍ତି

ଏକଲ ॥୬୦

ଲକ୍ଷେକ ବୀରଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ଫରହର ।
ଆଗେ ବାଜୁଅଛି ରଣଜୟେ ମର୍ଦ୍ଦକ ॥
ମୁକୁଟବନ୍ଧା ଯୋଦ୍ଧା ଅଛନ୍ତି ପତାଶ କୋଟି ।
ସହସ୍ରେ କୋଟି ଅସୁର ଅଛନ୍ତି ବଜ୍ର ଘୋଟି ॥
ଚାଳିଶି ପରାଉଧ ଅଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗବଳ ।
ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଶରାଧା ସଭିୟେ ମହାବଳ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବିଚାରଇ ରାବଣ ।
ଧନ୍ୟ ଦଶରଥ ରାଜା ତୋର ପୁନ୍ୟ ॥
ଧନ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶ ଅଯୋଧ୍ୟ ପୁର ଧନୀ ।
ଧନ୍ୟ ରୁକ୍ଷ କପି ଧନ୍ୟ ଏ ମେଦନୀ ॥୭୦
ରମଣୀକି ନେବଏ ନିଷ୍ଠେ ଆଜ୍ଞ ଯୁଦ୍ଧି ।
ମନସରି ଦିଅଁଏ ଆସିଅଛି ପୂଜି ॥
ଅସରଳା ସୂତା ଯେ ଗଳାରେ ଧଣ୍ଡାମାଳ ।
ସିନ୍ଧୁର ଚିତା ଭଲ ଶୋହଇ କପାଳ ॥
ଯେବେ ସେ ରକ୍ତିଣ ଆସଇ ଦାଡ଼ୀ

ରୋମ ।

କହୁରୀ ରୋଷ ନିଶ ସୁନ୍ଦର ଅନୁପମ ॥
ଯୁବାବୟସ ଏ ଯୁଦ୍ଧ କାଳ ନୋହେ ।
ବୀରବର ବାନା ଏହାକୁ ସେ ମୋହେ ॥
ମାନେବ ହୋଇ କାହିଁ ପାଇଲା ଦିବ୍ୟ

ଅସ୍ତ୍ର ।

କେବଣ ଦେବତା ଏ ଦଶରଥର ଶିଷ୍ଟ ॥୮୦
ଆଜ୍ଞ ଯେ ପରାକ୍ଷା କରିବି ଏହାର ବଳ ।
ଏ ମୋହୋର ନାରାଜ ନସହନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ବିନ୍ଧୁଅଛି ଶରମାନ ।
ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଉଡୁଅଛି ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ॥
ରାମ ରାବଣର ସମର ମହାଘୋର ।
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ମୁଖରାବ ଚହଲ ॥
କେ ଦୁଇ ଶହସ୍ର ପେଷଇ ରୋଷଭରେ ।
କେ ତାହା ନିବାଇ ପେଷଣ ଏକ ଶରେ ॥
କେ ପାଞ୍ଚ କାଣ୍ଡ କେ ବିନ୍ଧନ୍ତି ତାମ୍ରମୁନା ।

କାହାର କାଣ୍ଡ ଆସଇ ରବିର

କୋହନୀ ॥୯୦

କେ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦିଆ କେ କଳାଞ୍ଜ ବାଣ ମାରି ।
ଗରୁଡ଼ା କାଣ୍ଡ କେ ପେଷଇ ଗୋଷ୍ଠଭରି ॥
କେ ରତ୍ନ କଡ଼ିତ ପେଷଇ ଶସ୍ତ୍ର ଗୋଟା ।
କେ ଫଳା ଓସାର ମୁଗୁରି କାହା ଗୋଟା ॥
କେ ତିନିକନା କେ ପାଞ୍ଚ ମୁଖ ଶର ।
କାହାର ଆକୋରି ଅଛଇ ଚିଆର ॥
କାହାର ଚମ୍ପାକଢ଼ି ସମାନେ ଫଳାଦିଶି ।
କେବଣ ଆସ ଫଳା ଦିଶଇ ଜାଣି ଦୁକା

ଶଶା ॥

କେ ଆଡ଼େ ତେଜ କେ ସାହାଣେ

ମହାତେଜ ।

ବହୁ ବେଲୁରି ଫଳାକେବଣ ଶସ୍ତ୍ର

ଉଚ୍ଚ ॥୧୦୦

କେବଣ କାଣ୍ଡରୁ ହୁଗୁରି ରହଇ ଫଳ ।
ବସାଇଲା ଅଛି କେବଣ ଶର ମୂଳ ॥
କେ ହଳି ଚକଇ କେ ପାଣି ଥୋପାପ୍ରାସ ।
କେହୁ ପ୍ରତିଅସ୍ତ କରନ୍ତି କେହୁ ବଢ଼ିଆସ ॥
କେ ମନୁହୁଁ ବେଗକେ ପବନହୁଁ ଖର ।
ଧନୁରୁ ଛାଡ଼ିବା ଯାୟେ ରହେ କାହାର ଶର ॥
କେ ଗର୍ଭ ଚକଇ କାହାର ଯିବାର ନଜାଣି ।
କେ ଦେଖି ତରଳି ଯାଉଛନ୍ତି ହାଣି ॥
କେ ଫୁଟି ପଡ଼ଇ କେ ନିହାଲେ ବସଇ ।
କେହୁ ସେହୁ ଫୁଟି ଦେହକୁ ଗଜଇ ॥୧୦
ଦୁହିଙ୍କରି ଶ୍ୟାମାର କାଣ୍ଡେ କାଣ୍ଡେ ଘାଆ ।
ରକତ କର୍କଶେ ଦିଶୁଅଛି କାଉଆ ॥
ରାବଣର ଦଶଧନୁ ଶ୍ରୀରାମର ଏକ ।
ସମର ବେଳେ ମାରି ନ ପାରଇ ଆରେକ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣେ ଯୁଦ୍ଧି ପରିଘାର ।
ତିନିକି ସମର କରାଇ ଲଙ୍କସାଇ ॥
ରାଗେଣ ଶରୀର କମ୍ପଇ ଅରହର ।
ମର୍ମସ୍ଥାନକୁ ବିଛଇ ବିଭୀଷଣେ ବୀର ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାରାଜକୁ ତରଇ ଲଙ୍କପତି ।
ଯୁଦ୍ଧି ଅସ୍ତସେହୁ ପବିଶ ଯୁଥପତି ॥୨୦
ଉହୁକିଲା ଶହସ୍ର ଆତଯାତ ଗୋଇ ।

ଦିବସରେ ଅହାର ଶୁଭଇ ମୁଖଗୋଲ ॥

କୋପେ ଲଙ୍କପତି ଲକ୍ଷେ କାଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ।

ଶ୍ରୀରାମର ଉପରକୁ ବିକ୍ଷିଲା ସଞ୍ଜପି ॥

ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଲକ୍ଷେ ବିଭୀଷଣକୁ ଶଏ ।

ସୁଗ୍ରାମି ପଞ୍ଚାଶ ବିକ୍ଷିଲା ଲଙ୍କରାଏ ॥

ଅଙ୍ଗଦକୁ କୋଡ଼ିଏ ହନୁମନ୍ତକୁ ଦଶ ।

ଗନ୍ଧମାରଦନକୁ ବିକ୍ଷିଲା ଅଠାଳଶ ॥

ନଳକଇ ସାତ ନାଳକୁଇ ସତର ।

ରମଣକୁଇ କୋଡ଼ିଏ ବିକ୍ଷଇ ଦଶଶିର ॥୩୦

ଦଧିମୁଖକୁ ପାଞ୍ଚ କାଳିମୁଖକୁ ଚାରି ।

ଦଶୁଭୁଜେ ଧନୁ ଧରି ବିଛଇ ହୁଁକାରି ॥

ସୁଷେଣକୁ ତିରିଶ ତାରାକକୁ ବାର ।

ବସନ୍ତକୁ ଚଉଦ ତାଳିମ୍ବକୁ ଏଗାର ॥

ପବନକୁ ପଞ୍ଚାଶ ଗବାକ୍ଷକୁ ଦଶ ।

ଗବଏ କପିକି ବିକ୍ଷିଲା ଅଠାଳଶ ॥

କାଳିମୁଖକୁ ମାରଲାଇ ସାତ ।

ଅନେକ ଶରବୃଷି କରଇ ଦଇତ ॥

ସୁନାସକୁ ଷାଠିଏ କାଳିଞ୍ଜନକୁ ସତୁରି ।

ଚନ୍ଦନକୁ ଆଶୀ ଏ କେଶରାକି ଷାଠିଏ

ମାରି ॥୪୦

କୁନ୍ଦକୁ ଚଉଦ କୁମୁଦକୁ ଷୋଳ ।

ହାକିଶ ନାରାଜ ବିଛଇ ଲଙ୍କପାଳ ॥

ଶଉରାକି ପୁଣି ବିକ୍ଷିଲା ପାଞ୍ଚବିଂଶ ।

ଶରସେତକୁ ଚାରିବାଣ ପନଶିଳକୁ ଚାରିଶ ॥

ସବୁରକ୍ଷ କପିକି କାଣ୍ଡେ କାଣ୍ଡେ ମାରି ।

ମହାଘୋର ଗର୍ଜନ କରିଣ ଦଶଶିରି ॥

ଅସଂଖ୍ୟ ସମର କଲାକ କଉଶୋପ ।

ଧନୁରୁ ବାଣ ଫିଟି ଅଛଇ ଅନିର୍ଯ୍ୟାପ ॥

ଦେଖି ରଘୁନାଥ କୋପ ଗରୁ କଲେ ।

ଏକା ବାଣକେ ସବୁ ଛିନାଇ

ପକାଇଲେ ॥୫୦

କାହାରହିଁ ଅଙ୍ଗେ ନବାଜିଲା କାଣ୍ଡ ।

ରାଗେଣ ରାବଣ ହଜାଇଲା ଦଶମୁଣ୍ଡ ॥

ଧନୁର୍ବେଦ ପଡ଼ି ପୁଣି ବିଛଇ ଶର ।

ପ୍ରତିଫୁଲ କରି ଛେଦନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥

ଏସନେକେ ବେଳ ଚଉଦ ଘଡ଼ି ହୋଏ ।

ରିଝାଇ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ରାବଣର ପୋୟେ ॥

ରକ୍ଷ କପି ବଳ ରିଝାଇ ଯୁଦ୍ଧି ।

ସେନା ଯୁଥପତି ରହିଣ ସହତି ॥

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାମ ଯେ ରାବଣ ।

ପ୍ରଳୟ କାଳେ ଯେହ୍ନେ କରଇ

ବରଷଣ ॥୬୦

ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଶବଦ ମହାଘୋର ।

ସର୍ବ ସନ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଅଗୋଚର ॥

ଗୁଣନାଦ ଗର୍ଜନ ବଜ୍ରଘାତ ଜାଣି ।

ଅସ୍ତ୍ର ଆତଯାତେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ॥

ଆୟୁଧର ତେଜ ବିକୁଳି ଝଲି ଦିଶେ ।

ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନାରାଜ ବିଛନ୍ତି ନିମିଷେ ॥

ମହାକୋପମୁଖ ଶ୍ରୀରାମର ଆଟ ।

ପଶି ମିଶି ମାରନ୍ତି ଦଇତ ଦ୍ରୁପିଷ୍ଠ ॥

ରକ୍ଷ କପିବଳ ପଶିଲେ ସମରେ ।

ତରୁଖିଲ ମାଲଲେ ପୁଷ୍ପେୟକ

ରହୁବରେ ॥୭୦

ରାକ୍ଷାସେ ବେଢ଼ିଣ ମାରନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମକୁ ।

ସୁରଗଣେ ଆକାଶେ ଚାହାଁନ୍ତି ସମରକୁ ॥

ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧକାର ନ ଦିଶଇ ରଣଭୂଇଁ ।

ଶହସ୍ରକର ତେଜକି ଚନ୍ଦ୍ରମାପାଏ ଉଇଁ ॥

ପୁଷ୍ପେୟକ ବିମାନ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା ।

କିଜାଣି ପଟାଉର ସୁଧର୍ମାର ସରା ॥

ଲକ୍ଷେକ ଶ୍ବେତଛତ୍ର ପାରୁଣେ ଛତି ରଖି ।

ଲକ୍ଷେକ ବୀର ଘଣ୍ଟ ଚାମର ଗୋଟି ଗୋଟି ॥

ଦର୍ପଣ ରାଜନ୍ତି ନକ୍ଷତ୍ର ପତି ସଞ୍ଚ ।

ଲକ୍ଷେକ ହୟବର ଉତ୍ତମ ଜାନେ

ଯୋଡ଼ି ॥୮୦

ବିଚିତ୍ର ଗତିରେ ଚଳଇ ବିବାନ ।

ରଣରାହୁ ବୀନା ଉଡ଼ଇ ଘନ ଘନ ॥

ସେ ରଥେ ଆଜଂ ଯୁଦ୍ଧଇ ଦଶଶିରି ।

ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ବାମୀ ତଳେ ଆଇଣ ଯୁଦ୍ଧକରି ॥

ନାରାଜ ବିହୁଛନ୍ତି ପବନୁ ଖରକରି ।

ଆଗକୁ ଆଗସରି ପଛକୁ ପଛ ସରି ॥

ଯେକ କାଣ୍ଡ ନ ବିଶୁ ଆରେକ କାଣ୍ଡ ଧରି ।

ଦଶ ଧନୁରେ କାଣ୍ଡ ଧରିଣ ବିଛଇ ॥

ଧରି ପୁରାଇ ବିଷଇ ତାଳପାରି ।
ମନୁବେଗେ ନାରାଜ ଦେଉଛନ୍ତି ଛାଡ଼ି ॥୯୦
ଦେଖି ଦେବତାଏ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଚଡ଼ି ଯୁଝଇ ନିଶ୍ଚାତର ॥
ରଘୁନାଥ ତଳେ ଅଛନ୍ତି ଉଭା ହୋଇଁ ।
ଏତେ ଦୁଃଖ ସ୍ବାମୀ ପାଉଅଛି ଆମ୍ଭପାଇଁ ॥
ଏକଥା ଅସୁଗତ ବୋଇଲେ ବେଦପତି ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଈଶ୍ବର ଯୁଝଇ ପାଦଗତି ॥
ଦେବରଥ ଘେନି ମାତେଳି ବେଗେଁ
ଯାଉ ।
ଏଥୁବସି ସମର କରବୁ ରାମରାହୁ ॥
ଶୁଣିଲା ଦେବଜାହ୍ନୁ ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ ।
ମାତେଳିକି ହକାରିଲେ ସହସ୍ର
ଲୋଚନ । ୧୦୦
ବୋଇଲା ଯାହା ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ କୁଣ୍ଡଳାରୀ ।
ସେ ଆଜ୍ଞା ମାତେଳି ହୋଇ କର ବେଗକରି ॥
ଶୁଣି ମାତେଳି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
କିସ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ ଦିଅସି କୁଣ୍ଡଳର ॥
ବିଧାତା ବୋଇଲା ତୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
ଗରୁଡ଼ ଧୁକ ରଥ ସାଜିଣ ଆଣିବୁ ॥
ଲଙ୍କାରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସମର୍ପିବୁ ନେଇଁ ।
ତହିଁ ବସି ସମର କରିବେ ରଘୁପାଇଁ ॥
ତେବେ ସେ ଦଇତ ହୋଇବ ପ୍ରାଣନାଶ ।
ଭଣ୍ଡାରୁ ରହୁବର ଏଠାକୁ ଘେନିଆସ ॥୧୦
ଶୁଣିଣ ମାତେଳି ଗଲାକ ଶାନ୍ତଗତି ।
ଗରୁଡ଼ଧୁକ ରଥ ସେ ଆଣିଲା ତଡ଼ତି ॥
ସର୍ବଦା ବିଶ୍ବର ଅଟଇ ସେ ଯାନ ।
ଦିଗବିଜେ କାଳେ ବସନ୍ତି ଭଗବାନ ॥
ସେ ରଥ ମାତେଳି ବ୍ରହ୍ମାର ଆଗେ ଦେଲା ।
ଦେଖି ପିତାମହ ହରଷ ହୋଇଲା ॥
ବୋଇଲା ସକଳ ସୁରଗଣ ଚାହିଁ ।
ରାବଣ ମରିବାରେ କିଛି ଖେଦନାହିଁ ॥
ଏକକଥା ମାତ୍ର ଅଟଇ ଗୁପ୍ତ ।
ନନ୍ଦିକେଶ୍ବର ଶାପ ନ ଜାଣ ସମସ୍ତ ॥୨୦
ତହିଁର ହେବୁ ସିନା ରକ୍ଷ ମର୍ଜିତ ବଳା ।
ଅସୁର ସଜନି ସବୁ ପକାଇଲେ ଦଳି ॥

ରାବଣକୁ ମାରିବାକୁ କି ବାନରେ ଭାର୍ଜନ ।
ଦଶମଉଳି ଖଣ୍ଡିବେ ଶ୍ରୀରାମରାଜନ ॥
ଆପଣେ ନନ୍ଦିକେଶ୍ବର ରଥ ମଧ୍ୟେ ଥିବ ।
ତେବେ ସେ ନାରାୟଣ ଅସୁର ନିବାରିବ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ସେ ନନ୍ଦି କି ହକାରିଲେ ।
କେବଣ ରୂପେ ରଥେ ରହିବୁ ବୋଇଲେ ॥
ହୃଦରେ ଚିନ୍ତା କରି ନ ପାରିଲା ବୁଦ୍ଧି ।
ନନ୍ଦିକେଶ୍ବରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ
କୁଣ୍ଡଳିଧୁ ॥୩୦
ଏହୁ ରହୁବର ଚକ୍ରମଧ୍ୟେ ଥିବୁ ।
ଯାନ ଚଳିଯାତେ ଗର୍ଜନ କରିବୁ ॥
ସେ ରାବ ଶୁଣିଲେ ଭାଙ୍ଗିବ ଅସୁର ବଳ ।
ତେବେ ସିନା ବଧ ହୋଇବ ଲଙ୍କପାଳ ॥
ଆଜ୍ଞୁଁ ଏ ରଥ ନାମ ନନ୍ଦିଘୋଷ ।
ସର୍ବଦା ଏ ରଥେ ତୁ କରିଥିବୁ ବାସ ॥
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଈଶ୍ବର ତୁ ଅଟୁ ଶିବଗଣ ।
ଯାସି ଶୀଘ୍ର ହୋଇ ହୋଇ ଲଙ୍କପତି ଜିଣ ॥
ଶଙ୍କର ବାହନ ତୁ ବିଶ୍ବକୁ ଏବେ ବହ ।
ହରିହର ବେନି ସେ ଅଟନ୍ତି
ଏକଦେହ ॥୪୦
ଯାହା ସେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ହୋ ଅଛୁ ପୂର୍ବେ କରି ।
ମାର ଲଙ୍କପତି ହୋ ସେ କଥା ସୁମରି ॥
ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନେ ନନ୍ଦିକେଶ୍ବର ଗଲା ।
ଗରୁଡ଼ ଧୁକ ରଥ ଚକ୍ରରେ ବସିଲା ॥
ଶରୀର ଲୁଚାଇ ସେ ଗୁପ୍ତେ ଅଛି ରହି ।
ପୂର୍ବର ଶାପ ଅର୍ଥେ ବ୍ରହ୍ମାବର ପାଇ ॥
ଘୋ ଘୋ କିରି କିରି ରାବଘୋଷ ଶୁଭେ ।
ଶୁଣିଣ ଉଷତ ହୋଇଲେ ସର୍ବ ଦେବେ ॥
ଶ୍ବେତ ଅଶ୍ବ ଚାରି ଯୋଡ଼ିଲା ଅଛି ତହିଁ ।
ଗରୁଡ଼ ଧୁକ ଚିହ୍ନ ଭଜା ଅଛି ଶୋହି ॥୫୦
ବ୍ରହ୍ମାକୁ ମାତେଳି କହଇ ଯୋଡ଼ିକର ।
ଦିଅସି ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଯିବଇଁ ଲଙ୍କାପୁର ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିମାନ ସମର୍ପିବି ନେଇଁ ।
ଯାଅ ବୋଲି ବୋଇଲେ ସାବିତ୍ରୀ ଦେବୀ
ସାଇଁ ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ଯେ ଦେଲା ଧନୁ ଶସ୍ତ୍ର ।

ଏହା ନେଇ ଦେବୁ ଦଶରଥ ଶିଷ ॥
ଏ କୋଦଣ୍ଡ ଧରି ଦତ୍ୟବଳ ମାରୁ ।
ଚଉଦ ଭୁବନର ଉତପାତ ସବୁ ॥
ଆୟୁଧ ଘେନି ମାତେଳି ରଥେ ଯାଇ ବସି ।
ଏମନ୍ତ ବେଳେ ରଥ ଗଗନୁ ପଡ଼େ
ଖସି ॥୬୦
ଭୁଅତଳେ ଲଙ୍କା ଭୁବନେ ଯାଇ ମିଳି ।
ସାଂଗ୍ରାମ ମଣ୍ଡଳେ ମିଳିଲା ମାତେଳି ॥
ରାମ ରାବଣର ସାଂଗ୍ରାମ ମହାଘୋର ।
ଦେଖିଣ ମାତେଳି ଛାଡ଼ିଲା ରହୁବର ॥
କୃତାଞ୍ଜଳି ହୋଇ ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁଣ ଅନେକ ସ୍ବତି ପଡ଼ି ॥
ଶୁଣିଣା ରଘୁନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି ।
ତୁ ଯେ ସମର କରୁଅଛୁ ପାଦଗତି ॥
ଏହା ଦେଖି ଦେବେ ପାଇଲେ ମନେ
ବ୍ୟଥା ।
ମୋତେ ହକାରିଣ ବୋଇଲେ ଚଉମଥା ॥୭୦
ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ ଗରୁଡ଼ ଧୁକ ଚିହ୍ନ ।
ଏଥୁ ଆରୋହିଣ ଯୁଝସି ରଘୁନାଥ ॥
ମୁହିଁ ସେ ମାତେଳି ଇନ୍ଦ୍ରର ସାରଥୀ ।
ଏ ତୋହର ରଥ ହୋ ବାହିବି ଦାଶରଥୀ ॥
ରାବଣ ପଡ଼ିଲେ ସେ ବିମାନ ଘେନିଯିବି ।
ଯେତେଦିନେ ମରିବ ତେତେ ଦିନ ଥିବି ॥
ଅକ୍ଷଏ ଦ୍ରୋଣ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଆଣିଅଛି ।
ଏହା ଘେନି ସମର କରହୋ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ମାତେଳି ବଚନ ।
ବାମ ପାଶେ ଚାହିଁଲେ ଅଛି
ବିଭୀଷଣ ॥୮୦
ଦେଖି ରାବଣ ଭାର ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।
ଭୋ ଦେବ କି ଆଜ୍ଞା ହେଉଛି ବୋଲିଣ
ବୋଇଲା ॥
ରାଘେବ ବୋଲନ୍ତି କି ହୋ ବିଭୀଷଣ ।
ଏ ରଥ ଆସିଅଛି ହୋ କେବଣ କାରଣ ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ପେଷିଲା କି ରାବଣର କପଟ ।
ଶୁଣିକରି ଯୋଡ଼ଇ ବିଶ୍ବବୀର ତାଟ ॥
ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ କ୍ଷେତ୍ରାକ୍ଷ ଶିରୋମଣି ।

ନିଶୟ ଏହାକୁ ପେଷିଛି ବଜ୍ରପାଣି ॥
 ଏ ସେ ମାତେଲି ସୁର ଶଶଙ୍କର ସାର ।
 ଏକଥାକୁ ସ୍ବାମୀ! ଚିହ୍ନି ନି ବିଚାର ॥୯୦
 ସ୍ବୟଂ ନାରାୟଣ ଅଗୁରୁ ରଘୁନାଥ ।
 ନୋହିଲେ କି ଆନକୁ ଆସର ଦେବରଥ ॥
 ବସ ବସ ଶ୍ରୀରାମ ଦେବଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକର ।
 ଚୈତ୍ବଳ୍ୟର ଶତ୍ରୁକୁ ବେଗେଣ ସଂହାର ॥
 ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଭୀଷଣର ବାଣୀ ।
 ପ୍ରତେ ଗଲେ ସ୍ବାମୀ କୋଦଣ୍ଡ ଚାପପାଣି ॥
 ନନ୍ଦିକେଶ୍ବର ରଥେ ବିଜେ ଯାଇଁ କଲେ ।
 ସ୍ବର୍ଗରେ ଅପହରା ହୁଳାହୁଳି ଦେଲେ ॥
 ଶ୍ବେତପୁଷ୍ପ ବୃଷି କରନ୍ତି ଦେବଗଣ ।
 ଦେଖି ଦୈତ୍ୟ ବଳେ ଛାଡ଼ିଲେ
 ଗର୍ବପଣ ॥୧୦୦
 ଅପୂର୍ବ ବିମାନେ ବିଜୟ ରାମ ରାହୁ ।
 ଗୁଣ୍ଡିଚା ବିଜୟକି ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରହୁ ॥
 କରେ କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ବିକ୍ରମ ସୁରପଣ ।
 ଦେଖି ଭୟ କଲା ମନରେ ରାବଣ ॥
 ହୃଦେ ବିଚାରିଲା ହୋଇଲା ବିପରୀତ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ନୁହେଁ ଏ ଦଶରଥ ସୁତ ॥
 ଆକାଶେ ଶିର ଏହାର ଲାଗୁଅଛି ଯାଇ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ଚକ୍ଷୁକି ରହିଛି ଅନାଇ ॥
 ଦଶ ଡିଗେ ଏହାର ତ ପୁରିଲା କଳେବର ।
 ପାତଳ ପୁରେ ଏହାର ଲାଗିଲା ପୟର ॥୧୦
 କ୍ଷତ୍ରୀକର ଶତ୍ରୁର ଦଶରଥକର ସୁତ ।
 ନୋହିଲେ ରଥ କେଣେ ଆଣିଲା
 ଦେବଦୂତ ॥
 ଏସନେକ ଭାବୁଁ ଜାଣିଲା ମାତେଲି ।
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ଭାବି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରହୁବରେ ବସିଲାକ ଯାଇ ।
 ବାଗ ଦଉଡ଼ି ଘେନି ଘୋଡ଼ାକୁ ଧୁଆଁଇ ॥
 ଯାଅ ବୋଲି କହା ବିଜୟା ସୁମରିଲା ।
 ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ ତାହାର ବୋଲ କଲା ॥
 ଯହିଁକି ମନକରଇ ତହିଁକି କରଇ ଗମନ ।
 ରାବଣ ଚକ୍ତିଅଛି ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ॥୨୦
 ଶୁକସାରଣେ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ବାହା ରଥ ।

ଦିଗପାଳ ସମାନେ ମୁହିଁ ଦଶମାଥ ॥
 କରେ ଧନୁଶର ବିକରାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ।
 କେବଣ କରେ ଧରି ଅଛଇ ଚକ୍ରକାତି ॥
 କେବଣ କରେ ଗଦା କେବଣ କରେ
 ଶୂଳ ।
 କାହିଁ ମୁଦ୍ଗର କାହିଁ କରବାଳ ॥
 କେବଣ କରେ ଶକତି ଅଛଇ ହାଦେ
 ତୋଳି ।
 କେବଣ କରେ କୋଡ଼ ହଳାଉଅଛି
 ମହାବଳୀ ॥
 କାହିଁ ମୂଷଳ କାହିଁ ତୀକ୍ଷ ଡାଳ ।
 କେବଣ କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଗିରିବର
 ସମତୁଳ ॥୩୦
 କାହିଁ କମାଏଣ ଗୁଳିନ୍ତ ଅଛି କାହିଁ ।
 ବଜ୍ରବାରୁଣି ମାରଇ ସାବଧାନ ହୋଇ ॥
 କାହିଁ ଯଷ୍ଟି କାହିଁ କରବାଳ ଧରେ ।
 କେବଣ କରେ ପାଶୀ ଆକୃଷ୍ଣ କେବଣ
 କରେ ॥
 ଦଇତ କାମରୂପୀ ବିଷ୍ଣୁର ଦ୍ବାରପାଳ ।
 କାଳକୁ ଡରାଇ ସେ ବୋଲାଇ ମହାକାଳ ॥
 ଦଶଦିଗେ ଦଶଦିଗପାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଦେଖି ଦେବେ ଯାହାକୁ କରିଥିଲେ ସୁତି ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବସି କ୍ଷତ୍ରୀପଣ କରଇ ।
 ନାରାୟଣ ଛାମୁରେ ସମର କରଇ ॥୪୦
 ସାଧୁ ସାଧୁ ରାବଣ କେବଣ ତପ କଲୁ ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବତାକୁ ସମରେ
 ଜିଣିଲୁ ॥
 ଏବେ ଜଗନ୍ନାଥକ ଛାମୁରେ ଖଣ୍ଡା ପାତୁ ।
 ଏହାକୁ ଜିଣିମାକୁ ମନେ ମନେ ଆସୁ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବସୁର ।
 ଭେଟ ପଡ଼ିଅଛି ଦୂର ରହୁବର ॥
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସ ଯୁଦ୍ଧେଣ ହେଲେ ଧକ୍ଷା ।
 ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ରାବଣ ହୋଇବକି ବଡ଼ ଯୋଦ୍ଧା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଅବା ତାହାକୁ ନାହାନ୍ତି କେବଣ
 କରି ।
 ବିଭୀଷଣେହିଁତ ଭରସା ଅଛି କରି ॥୫୦

ଦୁଃଖ ସୁମରି ରାବଣ ଆସିଅଛି ଯୁଦ୍ଧକରି ।
 କାଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡା ପଡ଼େ ତୁଳା ପ୍ରାୟେକ ମଣଇ
 ଦଶଶିରି ॥
 ନାନା ପ୍ରତିଶର ବିନ୍ଧଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ।
 ମାତେଲି ଅଗାଧୁ ଭାଜିଲାନି ତାର ବୁକୁ ॥
 ରାଗେଣ ସାଂଗ୍ରାମେ ଅଛଇ ମୁଖ ଟେକି ।
 ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ ଟେକିଲେ ତହିଁକି ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଶର ବିନ୍ଧଇ ଅନୁକ୍ଷଣେ ।
 ପ୍ରତିତୁଳ କରି ଛେଦନ୍ତି ରଘୁନାନେ ॥
 ବେଳୁ ବେଳ ଶର ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିନ୍ଧଇ ।
 ମାତଳିକି ବିନ୍ଧି ତା ଦେହ ନ ଦିଶଇ ॥
 ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ କୋଦଣ୍ଡ ସଜକରି ।
 ହାତୁଁ ନଫିତୁ ତାହା ବାଣନ୍ତ ନିବାରି ॥
 ଗରୁଡ଼ା ଶର ବିନ୍ଧିଲେ ଦାଶରଥ ।
 ଦେଖି ବେନି ଆଖି ବୁଜିଲା ପୌଳଞ୍ଚି ॥
 କାଖର ସଳଖେ ଯେ ବାଣ ଚଳିଗଲା ।
 ରଘୁନାଥ ତ୍ରୋଣେ ଯାଇ ସମାଜଲା ॥
 ଘାଆ ପାଇ ରାବଣ ପେଷିଲା ମୋହପାଶ ।
 ବାବଲ ଶରେ ତାହା କଲେ ରାମ ନାଶ ॥
 ହସି ବୋଲନ୍ତି ରେ ଲଙ୍କପତି ବାଇ ।
 ଏ ଶହସ୍ରମାନନ୍ତରେ କିରେ ଆମନ୍ତ କି
 ପାଇ ॥୬୦
 ଅପୂର୍ବ ବିଦ୍ୟା ଥିଲେ ହୋ ପରୀକ୍ଷା କରିବୁ ।
 ଏହି ନାରାଜେ କି ଶତ୍ରୁକୁ ସଂହାରିବୁ ॥
 ଶୁଣି ରାବଣ ଯେ ପେଷିଲା ତୀକ୍ଷ ଶରେ ।
 ଯାଇଣ ପଡ଼ିଲା ଶ୍ରୀରାମ ଜାନୁର ଉପରେ ॥
 ଗଳି ପଳାଇଲା ସେ ଛିନ୍ନହତ ହୋଇ ।
 ଦେବତାଏ ବ୍ୟଥା ପାଇଲେ ସ୍ବର୍ଗେ ଥାଇ ॥
 ଘାଆ ପାଇ ରଘୁନାଥ କୃତାନ୍ତକ ରୂପ ଧରି ।
 ଶରୀର କମ୍ପାଇଲେ ମହାକୋପ କରି ॥
 ଦେଖି ରିପୁ ବଳ ହୋଇଲେ କାତର ।
 ଯେ ସେ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ଯେ ରାକ୍ଷାସ
 ମାତର ॥୭୦
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତ କମ୍ପିଲା କୋପ ଚାହିଁ ।
 ସିନ୍ଧୁ ଉଛୁଳିଲା ଯେ ମହାଭୟେ ପାଇ ॥
 ଦେବେ ବିଚାରିଲେ ଜଗତ ନାଶଯିବ ।

ଶ୍ରୀରାମ କୋପକୁ କେ ଭାର୍ଜନ ହୋଇବ ॥
 ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ଭାଲିଲାକ ମନେ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଏହାକୁ ବୋଲନ୍ତି
 କେସନେ ॥
 ମହାଘୋର ସାଂଗ୍ରାମ ପାଇଲି ଏତେ
 କାଳେ ।
 ନପୁଣ ରଘୁନାଥ ମାରଇ ମୋତେ ବଳେ ॥
 ଏତେ ଭାଳି ପେଷିଲା ସହସ୍ରେକ ଶର ।
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୋଟି କୋଟି ପୁଣି ତହିଁର
 ଉପର ॥୯୦
 ଶୂଳ ଶକତି ଚଳଇ ବଜ୍ରବାଣ ।
 ଗଦା ମୁଦଗର ପରିଘ ଗରୁ ଟାଣ ॥
 କନ୍ୟାମାସେ ଯେହ୍ନେ ମୋଘ ବରଷଇ ପାଣି ।
 ବାଣ ବିନ୍ଧଇ ଦଶାନନ ତେସନେକ ଜାଣି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଘନଘନ ତାହା ପକାଉଛନ୍ତି ଛେଦି ।
 ଥୋକାଏକ ଶର ଶରୀରେ ଅଛି ଭେଦି ॥
 କୋପେ ଲକ୍ଷପତି ଧଇଲା ଏକ ଶର ।
 କି ଜାଣି ଦିଶଇ ମହତ ଗିରିବର ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ଲକ୍ଷମଣୁ ।
 ଦୁଇଭାଇ ଆଜରେ ମୋହର ହାଥେ
 ମଳ ॥୧୦୦
 ନ ଜାଣୁକି ଦେବକୁ ଦୁଲ୍ଲଭ ମୋର ବାଣ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଶର ପେଷିଲା ତତକ୍ଷଣ ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ କମ୍ପିଲା ସୁବଳୟା ଗିରି ଶକ୍ତି ।
 ସବୁ ସନ୍ଧ୍ୟ ଭୟକରି ପଳାଇଲେ ତହିଁକି ॥
 ମାତେଲିକି ଶକତି ମାଉଲାକ ନିଠାର ।
 ଦେଖି ଦୁଇ ଶର ପେଷିଲେ ରଘୁସାଜ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ଲକ୍ଷେକ ଅଶ୍ଵ ଥିଲା ।
 ଏକାବାଣକେ ରାମ ସବୁଡ଼ି ଛେଦିଲା ॥
 ଦେଖିଣ ରାବଣ ବାରୁଣୀ ଶରମାରି ।
 ଚଳିଲାକ ଅସ୍ର ଘୋର ରାବ କରି ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଶରୀରେ ନ ପାରିଲା ଭେଦି ।
 କିଞ୍ଚିତ ପ୍ରକାରେ ରାମ ଦୁରୁହ୍ନ ତାହା ଛେଦି ॥
 ବଡ଼ବାଆ ବହିଲେ ଯେହ୍ନେ ପରବତ
 ନଟଳି ।
 ତେସନେକ ପଟାନ୍ତର ଶ୍ରୀରାମ ମହାବଳୀ ॥

ଖୁପ ନାରାଜେକ ଗୁଣରେ ବସାଇ ।
 ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁସାଜ ॥
 କେବଣ ଭରସାରେ ହରିଲୁ ମୋର ନାରୀ ।
 ଭଲଲୋକ ଗୋଟା ଦୂରେ ନ ଅବୁ
 ଦଶଶିରି ॥
 କାଳସର୍ପ କିମ୍ପା ଦୁ ଚାଳିଲୁ ଅତି ଗାଡ଼େ ।
 ବିଷଖାଇ ତରିବୁ ଭରସା ତୋର
 ଯେତେ ॥୨୦
 ବଳବନ୍ତ ପଣେ ଯେବେ ତୋର ଯେତେ
 ଗାଡ଼ ।
 ଚୋରାଇ କିମ୍ପା ଦୁ ଆଣିଲୁରେ ରାଡ଼ ॥
 ନିଜ ଶଉର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ୟରୀରେ ଯେବେ ହାଦେ
 ଜାଣୁ ।
 ଯୁଦ୍ଧ ନକରି କିମ୍ପା ଚୋରାଇଣ ଆଣୁ ॥
 ଆହୁଁ ଜୀବନର ଛାଡ଼ ଦୁହି ଆଶ ।
 ଯେ ମୋହୋର ବାଣେ ଦୁ ନିଷ୍ଠେ ଯିବୁ
 ନାଶ ॥
 ଯେସେନେକେବେଲେ ରାମ ରାବଣର
 ଯୁଦ୍ଧକାଳେ ।
 ରବି ଅସ୍ତ ହୋଇଲା କେତେହେଁକ
 ବେଳେ ॥
 କ୍ଷଣେ ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ ଅବିଶ୍ରାମ ସମର ।
 ପୁଣି ଗୋଲ ଯୁଦ୍ଧ ବାଜିଲା ଅପାର ॥୩୦
 ଅନ୍ଧାର ବେଳେ ଯେ ହୋଇଲେ ପିଟାପିଟି ।
 ପଶି ମରାମରି ଘେନି ଉଠାଉତି ॥
 ରାବଣ ପୁତ୍ରନାତି ରାମକୁ ବେଢ଼ିମାରି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣେ ରାବଣକୁ ଶର ମାରି ॥
 ସୁଭାବେ ଲକ୍ଷପତି ବିରଥୀ ହୋଇଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତାହାର ଘୋଡ଼ାନ୍ତ ନାଶକଲା ॥
 ବିଭୀଷଣେ ବାଣେ ମୋହଗଲା ଦଶଶିରି ।
 ଅନ୍ଧାରେ ରାବଣ ନ ପାରିଲା ତଥ୍ୟକରି ॥
 ବିଭୀଷଣେ ନାରାଜ ବିନ୍ଧିଲା ବେଳ ଜାଣି ।
 ଆଦି ଆଷାଢ଼େ ଯେହ୍ନେ ବରଷଇ
 ପାଣି ॥୪୦
 ବୁକୁ ବୁକୁ ଦୁକିକି କାଖ ଖୋଲା ସହି ।
 ନାସାର ବିମ୍ବରକୁ ବିଭୀଷଣେ ବିନ୍ଧି ॥

କଣ୍ଠ କପାଳ ଆଶୁ ଗଣ୍ଠି ଆଖି ।
 ଅନ୍ଧାରେ ତରକିଣ ବିନ୍ଧୁଅଛି ସହ ॥
 ବସାଇଲା କାଣ୍ଡର ହୁଗୁଳି ରହଇ ଫଳା ।
 ବେଲୁକି ଅଧାତୟ ତ୍ରିକନା ତିଆରୀ ॥
 ତାକ୍ଷ ନାରାଜ ଅସୁରୀ ଶହସ୍ରମାନ ।
 ଦିବ୍ୟାଅସ୍ର ଗନ୍ଧର୍ବାସ୍ର ଅନେକ ବିଧାନ ॥
 ମନ୍ତ୍ରିଣ ବିନ୍ଧଇ ମରମକୁ ଖୋଜି ।
 ବାଣ ପଡ଼ନ୍ତେଣ ରାବଣ ଗଳଗାଜି ॥୫୦
 ଚାଳିଲେ କାଟେ ହୁଗାଳିଲେ ଫଳା
 ରହଇ ॥
 ଧରି ଉହୁଡ଼ିଲେ କନାମାନନ୍ତ ଲାଗଇ ॥
 ବାଣ ପଡ଼ନ୍ତେଣ ରାବଣ ବିକଳାଇ ।
 ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ପକାଇ ରଥେ ମୋହଯାଇ ॥
 ଦେଖି ବିଭୀଷଣେ ପୁଣି ବିନ୍ଧଇ ଶର ।
 ଭାଇ ବୋଲି ଓପୋଧ ନାହିଁ ଯେ ତାହାର ॥
 ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ଯହୁଁ ପଡ଼ିଲା ଦଶଶିରି ।
 ବାଛି ବିଭୀଷଣେ ଦଶକାଣ୍ଡ ମାରି ॥
 ଶିରଛେଦ ବୋଲି ପେଷିଲାକ ଶର ।
 ଯାଉଣ ପଡ଼ିଲା ସେ ରାବଣର କପାଳ ॥୬୦
 ଦଶଇ ଲାଳାଟେ ପଡ଼ିଲା ଦଶବାଣ ।
 ରକତ ବହୁଅଛି ନ ଜାଣେ ରାବଣ ॥
 ଜୀବନ ହାରିଣ ରଥେ ଅଛି ପଡ଼ି ।
 ପଡ଼ିଲା ବୋଲି କେହୁ ନ ପାରନ୍ତି ବାରି ॥
 ଅନ୍ଧାର ରଜନୀ ଦିହୁଡ଼ି ହୁଲା ନାହିଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣନ୍ତି ଜଳିଲା ଲକ୍ଷସାଜ ॥
 ଶୁକସାରଣ ଅଟନ୍ତି ଦୁର୍ଦ୍ଧବନ୍ତ ।
 ସେ ବୋଇଲେ ପଡ଼ିଲା ହୋ ମହୋଦରୀ
 କନ୍ତ ॥
 ଅନ୍ଧାର ବେଳେ ରଥ ବାହିଲେ ବାହୁଡ଼ାର ।
 ନିବିଡ଼ ରଜନୀ କିଛିହିଁ ଦିଶୁନାହିଁ ॥୭୦
 ଚେତି ଲକ୍ଷପତି ବୋଇଲା କୋପକରି ।
 ଜ୍ଞାନ ହାରିଲ କିହୋ ଦେଖିଣ ବଇରୀ ॥
 ଏ ମୋହୋର ବଳରେ ନ ଜାଣି କି ଅବା ।
 ବାହୁଡ଼ାଇ ରଥ କି ରୂପେ ବାହିନେବା ॥
 ଏସନେକ ବିଚାର କିମ୍ପା ନକଲ
 ବେନିଜନ ।

ଗଣ୍ଡ ବାହୁଡ଼ା ଆଣିଲ ମୋର ଯାନ ॥
ବିଜୟେ ରଥ ଏହାର ହାରିବାର ନାହିଁ ।
କ୍ଷତ୍ରାକୁଳେ ମୋତେ ଲାଜ କରାଇଲ
କାହିଁପାଇଁ ॥
ଶୁଣି ରାଜାମାନେ କି ବୋଲିବେ ମୋତେ ।
ଯେ ବେଳେ କ୍ଷେମା ମୁଁ କଲଇ
ତୁମ୍ଭତେ ॥୮୦
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁକୁ ବୋଲି ରଥ ମୋର ବାହ ।
ମହାସାଂଗ୍ରାମ ଗୋଟା ବେଗେ ମୋତେ ଦିଅ ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାଏ ଉଠି ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ।
ଦେଖିଲା କାଣ୍ଡ ଦେହେ ହୋଇଅଛି ଛାଇ ॥
ସେନହାତୀ ଖଣ୍ଡ ଦେହ ବଡ଼ ବ୍ୟଥା ।
ବିଭୀଷଣେର କାଣ୍ଡ ବୋଲି ଚିହ୍ନିଲା
ଦଶମଥା ॥
ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ଅଧିକ ମୋତେ ବିଭୀଷଣ
ବରଣା ।
କେହୁଣି ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ନ ପାରିଲି ମାରି ॥
ଏତେ ବୋଲି କରେ ଧନୁଶର ଧରି ।
ଯୁଦ୍ଧକୁ ଉଦ୍‌ବେଗ ହୋଇଲା ଦଶଶିର ॥୯୦
ଶୁକସାରଣ ବେନି ଯୋଡ଼ନ୍ତି ବେନିକର ।
ଶୁଣ ଦେବ ରାବଣ ପ୍ରତାପା ଲଙ୍କେଶ୍ବର ॥
ଅଚେତ ହୋଇଲୁ ତୁ ବିଭୀଷଣେର ଶରେ ।
ରଥ ଘୋଡ଼ାମାନେ ଛେଦିଲେ ରଘୁବୀରେ ॥
ବିଚାରିଲୁ ଆନ ଅଶ୍ବ ଯୋଡ଼ିଣ ଆଣିବା ।
ରାଜା ସତେଜ ପାଇଲେ ଫମରେ ପଶିବ ॥
ଏବେ ଏହିକ୍ଷଣି ବାହିବୁ ରହୁବର ।
କରସି ସାଂଗ୍ରାମ ଦେବ ଯେତେ ମାନ ପାର ॥
ଏତେ ବୋଲି ଯାନେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଶ୍ବ
ଯୋଡ଼ି ।
ବ୍ୟଗଦଭଡ଼ି ଧଇଲେକ ଦିହେଁ ସହ ॥୧୦୦
ଯାଅ ବୋଲି ରଥ ଉତ୍ତରା ମୂର୍ତ୍ତି କଲେ ।
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ମାତେକି କି ବୋଲିଲେ ॥
ଏବେ ଏ ମୋହୋର ଯାନ ନେଇ ରାବଣ
ଆଗେ କର ।
ଶୁଣିଣ ସାରଥୀ ଯେ ବାହିଲା ରହୁବର ॥
ଶ୍ବେତଘୋଡ଼ା ଚାରି ହାକିଣ ଛାଡ଼ିଦେଲା ।

ସୁଷ୍ମେକ ରଥ ଆଗେ ନନ୍ଦିଘୋଷ କଲା ॥
ଦେଖି ରାବଣ ଯେ ଦୂରହୁଁ ଅସ୍ତ୍ର ମାରି ।
ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମି ଗୋଟା ଅନ୍ଧକାର କରି ॥
ଗରୁଡ଼ର ସାଂଗ୍ରାମ କରନ୍ତି ବେନିଜନ ।
କହିବାକୁ ଆଉ କେ ନୁହନ୍ତି ଭାରଜନ ॥୧୦୦
ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ଘେନିଣ ସାଂଗ୍ରାମ କରନ୍ତି ବେନି ।
ସ୍ବର୍ଗ ମନ୍ଥ ସମାନ ନାହାନ୍ତି କେହି ପୁଣି ॥
ହାକି ବିନ୍ଧିବାରେ କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ।
ସାଂଗ୍ରାମ କରନ୍ତି ଯେ ନିବିଡ଼ ରଜନୀ ॥
ଦୁହିକର ଶ୍ୟରାରୁ ବହଇ ଶ୍ରମଝାଳ ।
ବାଣ ପଡ଼ି ଗୁଧର ବହଇ ଖଳଖଳ ॥
କ୍ଷଣେ ଅବିଶ୍ରାମ ବିଷମ ମହାରଣ ।
ରାତ୍ରପାହି ଉଦୟ ଛାୟାର ଗମଣ ॥
ପରିଘାର ଯୁଦ୍ଧନ୍ତି ବେଳକୁ ବେଳ ରାଗେ ।
ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ନାହିଁ ଅଛନ୍ତି ଅତି ଲାଗେ ॥୧୦୦
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନାରାଜ ବିନ୍ଧଇ ଦଶଶିର ।
ଯେସନେକ ଜଳ ବୃଷ୍ଟି କରଇ ଜଳଧର ॥
ଘନଘନ ତାହା ଛେଦନ୍ତି ରଘୁପତି ।
ଅସଂଖ୍ୟ ସମର କଲା ପୌଲଞ୍ଚିର ନାତି ॥
ରାବଣ କୋପମୁଖ ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ।
ଭୟ ଦେଲା ଧନୁ ଧଇଲେ ବାମହସ୍ତ ॥
ଅକ୍ଷୟ ଗ୍ରୋଣ ଭିଡ଼ି ଦିବ୍ୟାଅସ୍ତ୍ର କଲେ ।
ଦଶଗ୍ରୀବ ରଥରେ ଗୁଧର ବରଷିଲେ ॥
ଉଲୁକା ପାତ ଯେ ହୋଇଲା ରଣମଧ୍ୟେ ।
ସ୍ବର୍ଗେ ଆଇଁ ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ବିବୁଧେ ॥୧୧୦
ଅଗଣିତ ଶର ପୁଣି ପେଷିଲେ ରାମରାଉ ।
ଜଗତ ଛନ୍ଦୁ ଛନ୍ଦୁ ଦିଶଇ ହାଉ ହାଉ ॥
ରଙ୍ଗମୟ ଦିଶିଲା ସବୁକରି କାୟେ ।
ଦୁଇବଳ ସଜନି ସବୁ ଭୟ ପାୟେ ॥
ରାବଣର ପୁତ୍ର ନାତି ସକଳ ସଜନି ।
ଯୋଦ୍ଧା ରଥାରାଉତେ ଥିଲେ ଶହସ୍ରମାନନ୍ତ
ଘେନି ॥
ଅତୁର ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖି ଆୟୁଧ ପକାଇଲେ ।
ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ସମସ୍ତ ରହିଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ସଜନି ସମସ୍ତେ ଶସ୍ତ୍ର ଛାଡ଼ି ।
କେହି ସାଂଗ୍ରାମକୁ ନଗଲେ ଆଗବଡ଼ି ॥୧୪୦

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଏ ।
ଯୁଦ୍ଧ ନ କରିଣ ଉଭାରିଣ ତାହେଁ ॥
ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
ବାର ମହାବୀର ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ॥
ତରୁଣିକ ପକାଇ ସମସ୍ତେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପଣେ
ତାହିଁ ।
ରାମରାବଣର ଅସଂଖ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇ ॥
ଏମନ୍ତେ ଦିବସ ହୋଇଲାକ ଶେଷ ।
ଆଦିତ୍ୟ ଅସ୍ଥ ହୁଅନ୍ତେ ରଜନୀ ପ୍ରବେଶ ॥
ରାତ୍ରେ ପୁଣି ସମର ହୋଇଲା ଅପାର ।
ଅତୁର ମାୟାଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ନିଶାଚର ॥୧୫୦
ପୁଣି ରଜନୀ ପାହି ଉଦୟେ ସବିତା ।
ଶ୍ରୀରାମ ରାବଣର ସମର ଅପ୍ରମିତା ॥
ନିଃଶ୍ବାସେ ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ ଦୁହିଁକରି ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୋଟି ମରତୁତେ ଶର ହାଦେ ମାରି ॥
ଜୟା ବିଜୟା ଶର ଦୁହିଁତି ଆମତଂଙ୍ଗ ॥
ନିର୍ଘାତ ଶବଦ ଜାଣି ଶର ଗୋଟା ପଡ଼ଇ ॥
ଏମନ୍ତେ ରାତ୍ର ଦିବସେ ଅବିଶ୍ରାମ ।
ସାତରାତି ସାତ ଦିବସ ହୋଇଲା ସାଂଗ୍ରାମ ॥
ରାବଣ ମାୟାଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ଅନେକ ।
ମନୋରଥ ବିବାନ ଅଟଇ ପୁଷ୍ପେକ ॥୧୬୦
ମନେଧରି ଯାନ ଶୂନ୍ୟକୁ ତୋଳିଦେଲା ।
ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ ତହିଁ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥
ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ସମର ହୋଇଲା ଅପାର ।
ପୁଣି ଭୂମିଗତ ହୋଇଲା ରହୁବର ॥
ଭଡ଼ନ୍ତି ରହୁବର ପକ୍ଷୀରାଜ ଜାଣି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେକି ହୋଇଲେ ମେଦିନୀ ॥
ବାଣ ବରଷିବାରେ ନ ଦିଶଇ ରଥ ।
ମେଘର ଉଦ୍‌ହତେ ଯେହୁେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଆଦିତ୍ୟ ॥
ଥମ୍ଭାଭୂତ ହୋଇଣ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବସନ୍ଧ୍ୟ ।
କୋପେ ତାଙ୍କ ବାଣ ମାଇଲା
ଦଶାନନ ॥୧୭୦
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଅଜଏ ବାଣ ପେଷି ।
ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗେ ଗଲାକି ଆକାଶରୁ ଖସି ॥
ଦୁଇ ଶହସ୍ର ଘୋଡ଼ାକର ଉପରେ
ବିଶୋଭଲେ ।

ବାବୁ ସେ ଅଶ୍ୱମାନେ କିଛିହିଁ ନୋହିଲେ ॥
 ଦେଖି ଲଙ୍କାପତି ପେଷିଲା ଅଗ୍ନିଶର ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ଦହିବକି ଜଗତ ସଂସାର ॥
 ନାରାଜ ଆସନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ତାହା ଜାଣି ।
 ବରୁଣା ଅସ୍ତ୍ର ଦେବ ବିନ୍ଧିଲେକ ଟାଣି ॥
 ଅଗ୍ନି ଲିବିଳାକ ପରିତାଳ ପାଇଁ ।
 ପୁଣିହିଁ ଶସ୍ତ୍ର ପେଷିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥୮୦
 ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର ପେଷି ଛେଦିଲେ ରାମ ତାହା ।
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ କରଇ ଲଙ୍କନାହା ॥
 ଧନୁର୍ବେଦ ପଡ଼ି ଆନମାନ ଛୁଟି ।
 ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ି ଶସ୍ତ୍ର ଯାଅ ବୋଲି ବୋଲଇ ॥
 ରାଗେଣ ଶ୍ୟରାର କମ୍ପର ଅରହଇ ।
 ଶ୍ରୀରାମହିଁ ଅତି ରୋଷେ ରୋଷଭର ॥
 ଦୁଇକ୍ଷତ୍ରାକର ସମର ବଞ୍ଚାବଞ୍ଚି ।
 ଯେତେ ମହାଯୁଦ୍ଧ କାହାକୁହିଁ ନିଅନ୍ତି ॥
 ଶର ହୃଦେ ପଡ଼ି ବନ୍ଧଇ ରୁଧିର ।
 ଦୁହିଁକର ଶ୍ୟରାର ରକତେ ଜରଜର ॥୯୦
 ଗଗନ ପୁରିଲା ଶସ୍ତ୍ର ଆତଯାତ ।
 ପୁଣି ରଜନୀ ହୁଏ ପୁଣିହିଁ ପ୍ରଭାତ ॥
 ଦୁଇବଳର ସଜନି ନଦିଶିଲେ କିଛି ।
 ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜ କି ଆଦିତ୍ୟ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ॥
 ରାତ୍ର ଦିବସ ତହିଁ ନୋହିଲାକ ବାରି ।
 କେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେରୁରେ ଉଦ୍ଧାଡ଼ି ॥
 କେତେବେଳେ ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶଇ ନିଜ ସାହା
 ଘେନି ।
 ଦିବାରାତ୍ର ତହିଁ ନୁହଇଁ ନା ଚିହ୍ନି ॥
 ଅସ୍ତ୍ରକର ତେଜେ ହାନ ବୀର୍ଯ୍ୟ ରବି ।
 ଗ୍ରହକର ତେଜମାନ ହୋଇଲା
 ପରାଭବି ॥୧୦୦
 ରଜନୀ ପ୍ରକାଶେ ଯେହ୍ନେ ଉଅଁଶି ଲକ୍ଷେ
 ତରା ।
 ଶହସ୍ରକର ତେଜ ବିଶଇ ତେହ୍ନେ ପରା ॥
 ନିଶି ଦିବସ ତହୁଁ ବାରିତ ନପାରି ।
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ ରାମ ରାବଣ ସଙ୍ଗେକରି ॥
 ଅଷ୍ଟଦେହୀ ଆବର ପଟିଶ ଯୁଥପତି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭୀଷଣେ ପ୍ରଭୃତି ॥

ଶ୍ରୀରାମକୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି କପିବଳ ।
 ଜୟେବ ବୋଇଲେ ସାଧୁ ଦଶରଥର ବାଳ ॥
 ଧନ୍ୟ କରୁଣ୍ଡାଳ ଧନ୍ୟ ତୋର ତାତ ।
 ଧନ୍ୟ ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ନୃପନାଥ ॥୧୦
 ନାରାୟଣେ ସ୍ୱରୂପ ଦେଖିଲୁ ଦେବ ଏବେ ।
 ଦେବ ବ୍ରହ୍ମା ମୁନି ଯାହାର ପାଦ ସେବେ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ମନେ ବିଚାର କରନ୍ତି ।
 ବାବୁ ଯୋଷା ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ତୋହୋର ପରା କ୍ଷତ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ ଯେବେ
 ଯୁଦ୍ଧି ।
 ତେବେ ସେ ସାଂଗ୍ରାମ କଲା ପ୍ରାୟେ ବୁଝି ॥
 ବୟେସ ସରିଲା ଏବେ କହିଲେ ହେବ
 କିସ ।
 ମନ୍ତ୍ରାମନେ ଭାଳନ୍ତେ କାଣିଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
 ସର୍ବଞ୍ଚ ପୁରୁଷ ସେ ହସନ୍ତି ମନେମନ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାଏ ଦଶାନନ ॥୨୦
 ଘୋଡ଼ାକର ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ଯହୁଁ ଶର ।
 ଅରଣ୍ଧି ନାମେ ଶର ପେଷଇ ଦଶଶିର ॥
 ଅନେକ ଶହସ୍ର ଯେ ମାତେଲି କି ମାରି ।
 ଚାରି ଘୋଡ଼ାକୁ ମାଲିଲା ଚକ୍ରକଚାରି ॥
 ବାଣ ଆସନ୍ତେଣ ସମୋଦ୍ର ଛାଇ ହୋଏ ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ତରଣ୍ଡ ହୋଇଲେ ଦେବତାଏ ॥
 ଆକୁଳ ଧ୍ୱନି ଶୁଣି ରାମ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ।
 ଦାଶରଥକି ଯେ ଦେବତାଏ କହି ॥
 ଭୋରାମ ତୋହୋର ନାରାଜେ ରାବଣ ଆଜ
 ମରୁ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନର ଉତପାତ ସରୁ ॥୩୦
 ଶୁଣିଲେ ରଘୁନାଥ ବିବୁଧକର ବାଣୀ ।
 ରାବଣ ଶସ୍ତ୍ରମାନ ସବୁ ପକାଇଲେ ହାଣି ॥
 ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ପେଷିଲାକ ଏକଶର ।
 ରାମ ଛେଦିଲେ ତାହା କିହୁତ ପରକାର ॥
 ପୁଣି ବାବଲ ବାଣ ବିନ୍ଧିଲେ ରଘୁନାଥ ।
 ହେଲେ ଛେଦିଲା ତାହା ଦଇତ ଦଶମାଥ ॥
 ଶହସ୍ର ଗଳିଗଲା ନ ଛିଡ଼ିଲା ମୁଣ୍ଡ ।
 ଗର୍ଜଇ ଦଇତ ଯେ କମ୍ପର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ପୁଣିହିଁ ଶ୍ରୀରାମ କୁବେରା ଶର ପେଶି ।

ଦଶମଉଳି ତାର ପକାଇଲେ ନାଶି ॥୪୦
 ବେକ ସଳଖେ ବାଣ ଗଳିଗଲା ।
 ଛିଡ଼ି ଦଶମୁଣ୍ଡ ତଳେ ନ ପଡ଼ିଲା ॥
 ପାଣି କାଟିଲେ ଯେହ୍ନେ ନୁହଇ
 ବେନିରାଗ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ପାଇଲେ ବଜରାଗ ॥
 ପୁଣିହିଁ ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ ଶର କଲେ ।
 ତୋଟି ସଳଖେ ବାଣ ଗଳି ପକାଇଲେ ॥
 ଛିଡ଼ିଣ ମୁଣ୍ଡ ଲାଗିଲା ତତକ୍ଷଣ ।
 କୋପେଣ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ରାବଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପେଷିଲେ ଅଧାତମ୍ଭ ଶର ।
 ପଡ଼ିଲା ଦଶଗ୍ରୀବର ବେକ ସଳଖର ॥୫୦
 ଦଶମୁଣ୍ଡ ଛିଡ଼ିଲା ନାଗିଲାକ ପୁଣି ।
 ରାମ ରାବଣର ଯୁଦ୍ଧ ମାତେଲି ବିଭୀଷଣେ
 ଜାଣି ॥
 ଦେବେ ବିଚାରନ୍ତି ରାବଣ ମହାବୀର ।
 ନ ପୁଣି ଜୀଅଇଁନି ଆଜର ସମର ॥
 ଏଘାଡ଼ି ବର୍ତ୍ତିଲେ ନରହନ୍ତି କେହି ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ରାସାନ୍ତରେ ପଡ଼ିବାକ ମହା ॥
 ଆଜର ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆଶ କରିଥିଲୁ ।
 ଏବେ ଦେଖିଣ ମନରେ ଭ୍ରାନ୍ତି କଲୁ ॥
 ନ ପୁଣି ରଘୁନାଥ ନ କରନ୍ତି ନାଶ ।
 ଏ ଘାଡ଼ି ନିଶ୍ଚୟେ ଛାଡ଼ିବା ସ୍ୱର୍ଗବାସ ॥୬୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଳନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
 ରାମ ରାବଣର ଅସଂଖ୍ୟ ମହାରଣ ॥
 ଗୁଣ ଡକାର ନାଦ ପ୍ରଳୟ ମେଘ ଜାଣି ।
 ଶ୍ରୀବଣ ମାସେ ଯେହ୍ନେ ବରଷଇ ପାଣି ॥
 ତେସନେକ ପ୍ରାଏ ଶର ବିନ୍ଧନ୍ତି ବେନିବୀର ।
 ଉଦୟ ହୋଇଛନ୍ତି ନାନା ପ୍ରତିଶର ॥
 ବ୍ରହ୍ମସ୍ତ୍ର ପାଶୁପତ ନାରାୟଣ ଅସ୍ତ୍ର ।
 ଯଜ୍ଞସ୍ତ୍ର କାଳଶସ୍ତ୍ର ଗୁଣିଲା ଜଗତ ॥
 ବାଗୁଣୀଅସ୍ତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ର ଅଗ୍ନିଶର ସହିତେ ।
 ଶକରା ଅସ୍ତ୍ର ଶୂଳ ଶହସ୍ର ଗର୍ଜନ
 ସହିତେ ॥୭୦
 କପାଳ ବିମୋଚନା ସୋମନାଥ ଅସ୍ତ୍ର ଅଛି ।
 ମୋହନା ଶସ୍ତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟାଅସ୍ତ୍ର ଘାଏ ସୂର୍ଯ୍ୟଲୁଚି ॥

ଚକ୍ରାସ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମାୟଣା ବ୍ରହ୍ମକ୍ଷିରାକାଶ ।
କୋବେରା ଅସ୍ତ୍ର ଘାଏ କମଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
ପବନା ଅସ୍ତ୍ର ବାଉରା ଅସ୍ତ୍ର ଗରୁଡ଼ା ଅସ୍ତ୍ର
ଅଛି ।

ଗର୍ଜନା ମୋହନାଏ ସୁରପୁର ଲୁଚି ॥
ଗନ୍ଧର୍ବା ଦାନେବା ସୋମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଜା ।
ସାବେତ୍ରୀ ଷୋକହ ବାଗୁଣୀ ଅଧାତକ
ଶୋଭା ॥

ବହୁମୁନା କୟା ବିକୟା ଶକତି ।
ଅମୋହ ଶକତି ବହୁ ଶକତି ମାରନ୍ତି ॥୮୦
ରତ୍ନଶକତି ବ୍ରହ୍ମଶକତି କୁମାର ଶକତି ।
ଲୋହମାସରା ପ୍ରହାର ପହୁଡ଼ନ୍ତି ॥
ବ୍ରହ୍ମ ମୁଦ୍‌ଗର ବହୁ ମୁଦ୍‌ଗର ବ୍ରହ୍ମପାଶ ।
ମହାମାୟା ଶୂନ ବହୁ ଶୂନହଂସ ॥
ଶିବଶୂଳ ଚନ୍ଦ୍ରଶୂଳ ଅପୂର୍ବ ଶସ୍ତ୍ରମାନ ।
ଏକକୁ ଆରେକ ବିକ୍ଷିପ୍ତି ଘନଘନ ॥
ଏସନେକ ଅପ୍ରମିତ ହୋଇଲା ସମର ।
ବାଗୁଣୀ ଅସ୍ତ୍ର ପେଶି ରାମ ଛେଦିଲେ
ଦଶଶିର ॥

ବେଳେ ଗଜିଗଲା ନ ଛିଡ଼ିଲା ମୁଣ୍ଡ ।
ପୁଣି ବିକ୍ଷିଲେ ରାମ ତାଡ଼କୀ

ବଧ୍ୟକାଶ ॥୯୦

ମୁଣ୍ଡ ଛିଡ଼ି ଷ୍ଟେସ୍ ପୁଣିହିଁ ଲାଗିଲା ।
ବେଳକୁ ବେଳ ରାମର ସାହାସ ଭାଙ୍ଗିଲା ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ନକାଣ୍ଡୁ ରଘୁନାଥ ।
ସହସ୍ତ୍ର ଛେଦନ ଯେ ନୁହଁଇ ମୋର
ମାଥ ॥

ମୁହିଁ ଯେବେ ମୁଣ୍ଡ କାଟିଲେ ମରନ୍ତି ।
ଏତେଦିନ ଯାଏଁ କେମନ୍ତେ ଜାଣୁଥାନ୍ତି ॥
ଦେବତାୟେ ବେଢ଼ି ମାରନ୍ତେନି ମୋତେ ।
ଚଉଦ ଭୁବନେ ଆନେ ମୁଁ କିଶନ୍ତି
କେମନ୍ତେ ॥

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କୁମକର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେକ ମୋତେ ଦୁଷ୍ଟ ।
ଦେବତାକ ଶିଖାଇଲା ବୋଲ ଘେନି
ସୁଷ୍ଟ ॥୧୦୦

ଆଜ୍ଞରେ ଏହିକ୍ଷଣି ଘେନିବି ତୋର ପ୍ରାଣ ।

ଏତେ ବୋଲି ବୃଷ୍ଟି କରଇ ଲକ୍ଷେ ବାଣ ॥
ତାହା ଦେଖି ନିବାରିଲେ କରଶୁଭା ସୁତ ।
ବାକୀକି ମାରଲା କାଷ୍ଠ ବିକ୍ଷିଲେ ତୁରିତ ॥
ଛିଡ଼ିଲାକ ଦଶମୁଣ୍ଡ ଲାଗିଲାକ ବେଳେ ।
ସପ୍ତାକ୍ଷୀକ ଛେଦକାଷ୍ଠ ବିକ୍ଷିଲେ ରାମରାଗେ ॥
ଦଶବେଳେ ଗଜିଗଲା ନିଛିଡ଼ିଲା ଶିର ।
କୋପେଣ ଗର୍ଜନ କରଇ ଦଶଶିର ॥
ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜକ ।
ନିମିଷେକ ଦଶବେଳ ଧନୁର୍ଗୁଣ

ମାଜକା ॥୧୦

ଧାରୀ ଆଗସରି ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଶରମାନ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗେ କାଷ୍ଠ ପଡ଼ଇ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
ଖଳ ଖଳ ରୁଧିର ବାହାର ଚଉକତି ।
କାଳମୁଖ ଶର ରାମ କୋପେଣ ବିକ୍ଷିପ୍ତି ॥
ଛିଡ଼ି ଦଶମୁଣ୍ଡ ଲାଗିଲାକ ପୁଣି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ମୁଁ ନ ପାରିବି ଜିଣି ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଦଶବାଣ ମାରି ।
ଛିଡ଼ିଲା ଦଶମୁଣ୍ଡ ଭରା ହୋଇଛି ଦଶଶିର ॥
ଏମନ୍ତେଣ ଏକ ଉତ୍ତର ଶତେ ବାର ।
ରାବଣର ମୁଣ୍ଡ କାଟିଲେ ରଘୁବୀର ॥୨୦
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେବ ମାତେଲିକି ପୁଣି ।
କେବଣ ଆକାର ଯେ ଜାଣୁଟିକି ବୋଲି

ପୁଣି ॥

ବାବୁ କ୍ଷତ୍ର ତୁରେ ଅଳ୍ପ ଲକ୍ଷପାଳ ।
ଶହସ୍ତ୍ର ଲେଦ ନୁହଁଇଁ ଯେହାର ଶରୀର ॥
ମୋହର ପରାଯୋଜ୍ୟ ସାତଦିନ ଯୁଦ୍ଧକଳି ।
କେହୁଣ୍ଡିସି ପ୍ରକାରେ ସଂହାରି ନ ପାରିଲି ॥
କିବୁଛି କିରିବି ଏ କେମନ୍ତେ ନାଶଯାଇଁ ।
ମୋହର ତ ବୁଦ୍ଧି ବିଦ୍ୟା ଆନ କିଛି ନାହିଁ ॥
ଶହସ୍ତ୍ରକର ତେଜେ ଛିଡ଼ିଯାଇ ବେଳ ।
କେବେହେଁ ତଳେ ନ ପଡ଼ଇ

ମସ୍ତକ ॥୩୦

ବହୁହୁଁ ଆଖି ହୋଇଲା ଏହାର ଦେହା ।
ଏହାର ପ୍ରାୟେ ଅସୁର ନଥିଲେ ହାଦେ
କାହିଁ ॥
ମୟେଷାସୁର ଦଳତ ଅତି ବଳବାନ ।

ଏକାଶୁନକେ ସେ ହାରିଲା ପରାଣ ॥
ହିରଣ୍ୟ ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷ ମଧୁ କଟକପ ।
ଶଙ୍ଖାସୁର ଅସୁର ବୈଲୋଚନ ନୃପ ॥
ବୃଦ୍ଧ ଅସୁର ସହିତେ ଯେତେ ଥିଲେ
ପୃଥ୍ବୀ ।

ଏହାର ପ୍ରାୟେ ଦେଖା ନ ଥିଲାକ କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
କେହି ଏଡ଼େ ଉପଦର୍ପ କରି ନ ପାରିଲା ।
ମାଇଲେ ମରନ୍ତି ଏହା ଅଛଇ ଶୁଣିଲା ॥୪୦
ରକତବୀର୍ଯ୍ୟ ଶରୀରୁ ସନ୍ୟ ହୋଇଲେ
କାତ ।

ଶହସ୍ତ୍ର ମାରନ୍ତେ ପୁଣି ମରିଲେ ଦଳତ ॥
ଅତି ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ସେ ବେଳେକ ନ ମରନ୍ତି ।
ଆରବେଳେ ଶସ୍ତ୍ର ମାଇଲେ ସେ ପ୍ରାଣ
ହାରିତି ॥

ଗରିଷ୍ଠ ଦାନେବ ଏ କେବେହେଁ ନମାରି ।
କେମନ୍ତେ ଆନ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଆନ କେହି
ନୋହିଲେ ସରି ॥
କିହୋ ମାତେଲି ତୁ ଜାଣୁଟିକି ଯେଥର
ଉପାୟେ ।

କେବଣ ପ୍ରକାରେ ମରିବ ଲକ୍ଷରାଏ ॥
ଅନେକ ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର କଲେହେଁ ନମଲା ।
ତାହାକ ଦଳତ ମୋତେ ଅନେକ କଷ୍ଟ
ଦେଲା ॥୪୦

ମାତେଲିକି କହନ୍ତେ ତେଣେ ବିହୁଛନ୍ତି ଶର ।
ରଣଗୋଳ ଧନ୍ଦୋଳ ଅସଂଖ୍ୟ ସମର ॥
ମାତେଲି ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ରଘୁରାଜ ।
ବ୍ରହ୍ମାର ବରେୟେ ଅଜୟେ ଦନୁଜ ॥
ଭୋ ରାମ ଏହାର ତୁ ମହିମା ନ ଜାଣୁ ।
ଆନ ଅସୁରଙ୍କୁ ରାବଣ ସଙ୍ଗେ ଗଣୁ ॥
ପୃଷ୍ଠି କରତା ଅସୁରଙ୍କୁ ଅଭୟେ ବର
ଦେଲା ।

ସେହି ପୁଣି ତାହାକୁ ବାହୁଡ଼ି ସେବାକଲା ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଅଟଇ ଦେବତାର ରାଏ ।
ସେ ଏହା ଦ୍ଵାରପାଳ କଟିରେ
ବସିଥାଏ ॥୬୦
ରୁଦ୍ର ନୃତ୍ୟ କରଇ ଅଗ୍ନି ଧୂଆଇ ଶାଢ଼ୀ ।

ଏହାର ମହିମା ଦେବ କହିଲେ ନ ସରି ॥
 ଯେବଣ ଦିନ ଯାଇ ସ୍ବର୍ଗ କୁର କଲା ।
 ପ୍ରଜୟ ମେଘ ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷିଲା ॥
 ଦକ୍ଷବିଗ୍ରହକୁ ଆଣିଲା ବନ୍ଦାକରି ।
 ପୁଷ୍ପେକରଥ ଚଢ଼ି ଶ୍ରୀମିଳା ତିନିପୁରୀ ॥
 ରାକ୍ଷାସକର ରହୁ ଏ ବଳେ ବଳବତ୍ତା ।
 ଦେବାସୁର ନରେ ଏହାକୁ ନୋହିଲେ
 ଜିଣନ୍ତା ॥
 ଅତିହିଁ ଦୁଃଖେ ଦେବ ତୋତେ ଆଶ୍ରେ
 କଲେ ।
 ସୁରଗଣେ ବିଚାରି ମାନେବ ଦେହ
 ଦେଲେ ॥୭୦
 ସୁଯେଁ ନାରାୟଣ ତୁ ନପାରୁଛୁ ମାରି ।
 ଆନର ବଳେ କି ସେ ହୋଇବ ସଂହାରି ॥
 ତୋହର ଏହାରେ ଯେହୁ ଜିଣିମ ରଣ ।
 ତାହାକୁ ସେବା କରିବେ ଦେବଗଣ ॥
 ସାମାନ୍ୟ ପରାୟେ ଏହାକୁ ନମଣ
 ରଘୁସାଧୁ ॥
 ଗୁଣ କାଟିଲେ ମୃତ୍ୟୁ ଏହାର ନାହିଁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଘେନି ମରମ ସ୍ଥାନକୁ ମାର ।
 ହୃଦୟ ପୁଟିଲେ ମରିବ ନିଶ୍ଚାଚର ॥
 ପୂର୍ବେଣ ଶିର କମଳ ଦେଇଣ ମନାଇଲା ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବିଧାତା ଏହାକୁ
 ବରଦେଲା ॥୮୦
 ତେଣୁ ସେ ଗୁଣ ହୋ କାଟିଲେ ନନ୍ଦିତ୍ତି ।
 ବେକ ଛିଡ଼ିଗଲେ ଗୁଣ ତଳେ ନ ପଡ଼ି ॥
 ଆନନ୍ଦିଁ ଗୁଣ ତହାର କାଟିତ ଭାର୍ଜନ
 ନୋହେ ।
 ତୋହୋର ବଳେ ରଘୁନାଥ ଏଡ଼େ କର୍ମ
 ହୋଇ ॥
 ଏବେ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଘେନିଣ ବୁକୁ ଫୋଡ଼ ।
 ଏହାର ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ବଜ୍ରହୁଁ ଅଟେ ଗାଡ଼ ॥
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ପ୍ରସନ୍ନ ଗୁଣ ହୋଇ ।
 ନନ୍ଦିଘୋଷେ ରଥେ ବିକ୍ରମ ହୋଇ ତେଜଁ ॥
 ଅଗସ୍ତିକ ଦେବାର ଯେବଣ ବ୍ରହ୍ମଶର ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଡ୍ରୋଣ କାଢ଼ିଲେ ରଘୁବୀର ॥୯୦

ଧନୁର୍ବେଦ ପଡ଼ି ବସାଇଲେ ଗୁଣେ ।
 ଦେଖି ଦତ୍ୟ ବଳ ପକାଇଲେ
 ଏଣେତେଣେ ॥
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆଦିତ୍ୟ ପରାୟେ ଦିଶଇ ଅସ୍ତକର
 ତେଜ ।
 ପ୍ରଜୟ ଅଗ୍ନି ଘେନି କରିବ ଦହିଜ ॥
 ମେରୁଗିରି ସମ ଜାଣି ଦିଶିଲାକ ପ୍ରଭା ।
 ବିଷୁର ହାଥେ ଯେହେଁ ସୁଦରଶନ ଚକ୍ର
 ଶୋଭା ॥
 ବନ ପର୍ବତ ଯେ କମିଲା ବସନ୍ତରୀ ।
 ଜଗତ ସଂସାର କି ହୋଇବ ସଂହାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କୋପେ କି ଦହିବେ ସୁରମୁନି ।
 ଖଳବଳ ହୋଇଲେ ଲୋକେ ଆତଙ୍କ ମନ
 ଘେନି ॥୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜ ପୁରାଇ ଉଛୁଡ଼ି ଓଟାରନ୍ତି ।
 ମନପବନ ପ୍ରାଣ ଏକ କରିଛନ୍ତି ॥
 ମୁଖ ବାଟେ ଗଳିକି ବହଇ ରକତ ।
 ଆଖି ହୁଗୁଳିବା ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଉଛୁଡ଼ିବା ଘାଏ ଧନୁ ଲୋଟାହୋଇ ।
 ଗୁଣ ବାସଂଶ କେ ବାରିତ ନୁହଇଁ ॥
 ଚକ୍ର ପରାଏକ ଦିଶିଲା ଶରାସନ ।
 ବଳୟା ଭିତରେ କି ଲୁଚିଲା ଗୁଣମାନ ॥
 କଟ କଟ କରି ଆଣିଲେ ପୂରୋଇ ।
 ଦେଖିଣ କର୍ଣ୍ଣ ପରିଯନ୍ତେ ଉଛୁଡ଼ିଲେ
 ରହି ॥୧୦
 ଏସନେକ ସମୟ ଶ୍ରୀରାମ ବାମକର ।
 ଦକ୍ଷିଣ କରକୁ ସେ କହଇ ଉତ୍ତର ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ କାଳେ କିମ୍ପା ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଉ ।
 ତୋହୋର ପରଲୋକ ନିସତ କିମ୍ପା ହଉ ॥
 ଦକ୍ଷିଣ କର ସେ ବୋଲଇ ତାହା ଶୁଣି ।
 ତୁ ଯାହା ବୋଲନ୍ତୁ ହୋ ନୁହଇ ସେ ବାଣୀ ॥
 ମୁହିଁ କିମ୍ପା ସାଂଗ୍ରାମେ ଦେବି ପଛଘୁଞ୍ଚା ।
 ତୁ ଏମନ୍ତ ମନରେ କରିଛୁକି ପଟାଂ ॥
 ଫଳା ମେଳିବାରେ ତୋତେ ଆଗ କରୁ ।
 କରବାଳ ଫଣୀ ଆଗେ ଆମ୍ଭେ ମାରୁ ॥୨୦
 ଯେବଣ କାରଣେ ମୁଁ ପଛକୁ ଅଇଲି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଦକ୍ଷିଣ କର୍ଣ୍ଣରେ କହିଲି ॥
 କରୁଣା ସାଗର ଯେ ଅଟନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
 ଛେଦିବେ କି ନଛେଦିବେ ରାବଣ
 ଦକ୍ଷମାଥ ॥
 ସତ ପଚାରିଣ ଅଇଲଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଆଜ୍ଞା ପାଇଲେ ସେ ମାରିବଇଁ ଯାଇଁ ॥
 ଏସନେକ ସମୟ ବିଶ୍ରବା ତନୟ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଦେଖି ମନରେ ଶଙ୍କାକୟ ॥
 ହୃଦରେ ପାହୁଲା ରଘୁନାଥ ଜାଣିଲେ
 ମୃତ୍ୟୁଭେଦ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ସରିବ ମୋର ଏଡ଼େକ
 ସମ୍ପଦ ॥୩୦
 ଏତେଭାଳି ଦକ୍ଷକରେ ଦଶଧନୁ ଧରି ।
 ଅପ୍ରମିତ ନାରାଜ ବିହିଲା କୋପକରି ॥
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୋଟି କୋଟି ଏକାବେଳେ
 ପେଷଇ ।
 ପ୍ରଜୟ କାଳେ ଯେହେଁ ମେଘ ବରଷଇଁ ॥
 ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ କାଣ୍ଡରେ ଅଛି ପୁରି ।
 ମାତେକିକି ନାରାଜ କୋଟିଏ ମାରି ॥
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନାରାଜ ବିହଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସହି ।
 ପଞ୍ଚ ଆକାଶ ଶରରେ ପୁଣ ରୁହି ॥
 ରଥ ଘୋଡ଼ା ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଶକତି ଚାରି ମାରି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଲକ୍ଷେ ନାରାଜ ପ୍ରହାରି ॥୪୦
 ବିଭୀଷଣକୁ ଲକ୍ଷେ ହନୁମନ୍ତକୁ ଶୟ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ସାଠିଏ ବିହଇ ଲଙ୍କରାଏ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଶହେ ଜୟେବକୁ ଅଶୀ ।
 ନଳନାଳ ଦୁହିଁକୁ ବହୁତ ବାଣ ପେଷି ॥
 ସୁଷେଣକୁ ପଞ୍ଚାଶ ରକ୍ଷମାର୍ଦ୍ଦନକଲ ଷୋଳ ।
 ହାକିଣ ନାରାଜ ବିହଇ ଲଙ୍କପାଳ ॥
 ତାରାକ୍ଷକୁ ତାଳିଶି ରମଣକୁ ଦଶ ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତିକି ବିହିଲା ଆଠଇଶ ॥
 ଶତତବଳକୁ ଆଠ ବଳିମୁଖକୁ ବାର ।
 ମହାହୁକୁ କୋଡ଼ିଏ ଦୃବିନ୍ଦକୁ ଏଗାର ॥୫୦
 କୁମୁଦକୁ ବାଜଶି କୁନ୍ଦକୁ ବାର ।
 ଦଶକାଳ ବୃଷକୁ ମାଜିଲା ପହର ॥
 ସାରାସକୁ ସାତ ପାରାସକୁ ଚାରି ।

ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖକୁ ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ମାରି ॥
ଦଧିମୁଖକୁ ଦଶ ବିଷଜ ଲକରାଏ ।
ସମ୍ପାତିକି ସତର ବିଷଜ ଲକରାଏ ॥
ବିଦଧକୁ ଚାଳିଶ ଗନ୍ଧମାର୍ବନକୁ ଅଠାଈଶ ।
ରୁଷଭକୁ ବତିଶ କାଳିଞ୍ଜନକୁ ଦଶ ॥
ବସନ୍ତ କଳ ଚନ୍ଦ୍ର ତାଳିମକଳ ବାର ।
ଚନ୍ଦନ ପନଶିଳକୁ ମାଈଲା ତେର

ତେର ॥୨୦

ଯେତେକ ରକ୍ଷ କପି ରଣରଙ୍ଗେ ଥିଲେ ।
ସବୁକୁହିଁ ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ କରିଣ ବିଷିଲେ ॥
କାହାକୁ ବାବଲ କାହାକୁ ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ।
କାହାକୁ ଅସୁରାଅସ୍ତ୍ର କାହାକୁ ଅଜିରା ଶସ୍ତ୍ର ॥
ବିତାରଙ୍ଗ ମୁହିଁ ମରିବି ଯେବେ

ରାମବାଣେ ।

ମାରି ପାରଇ ଯେବେ ଏଥୁଁ ଭଲ ଜଣେ ॥
ମାରି ମଲାବୋଲି ମୋତେ ସେ

ବୋଲିବେ ।

ଭଲା କ୍ଷତ୍ରି କଲା ବୋଲି ସୁମରିବେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଏତେବେଳେ ନପାରିବେ ଛେଦି ।
ଯେ ଶହସ୍ରବୀରି ନ ପାରିବେ ଆନ

ଯୋଧୁ ॥୮୦

ଏତେବେଳେ ମାରି ପାରିଲେ ମାରିବି ।
ଅଷ୍ଟ ସେହାରୁ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ସିଂହାରିବି ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାଗେ ଶର ବୃଷି କଲା ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଲକ୍ଷେ ପୁଣ ନାରାଜ ବିଷିଲା ॥
କୋଦଣ୍ଡ କାଟିବାକୁ ପେଷିଲା ଚକ୍ର ଶ୍ୟା ।
ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରତି ଦୁଲ୍ୟ ॥

ଧନୁଗୁଣ ନାଶିବାକୁ ପେଷିଲା ତାଣ୍ଡ ଶର ।
ବଜ୍ରବାଣ ମାଈଲା ଛେଦ ରହୁବର ॥
ଚଢ଼ିଛାଡ଼ି ଗର୍ଜ ବିଷିଲାକ ବହୁତ ବାଣ ।
ଧାରାଲେ ଶସ୍ତ୍ରମାନେ ଶବଦ ଗରୁ ଟାଣ ॥
ନାରାଜ ଆସନ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚାହିଁଲା ।
ବାବଲ ବାଣେ ସବୁ ଛେଦି ପକାଇଲା ॥
ଦେଖି ଦେବତାଏ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
ଧନ୍ୟ କ୍ଷତ୍ରି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
ଏସନେକ ସମୟେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।

ଧନୁର୍ବେଦ ପଢ଼ି ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର କ୍ୟ ॥
ନାରାଜ ଛାଡ଼ିଲେ ହୁକାର ଗତି କରି ।
ଅସ୍ତ୍ର ଆସନ୍ତେଣ କମ୍ପିଲା ବସୁନ୍ଧରା ॥
ଦଶଦଗପାଳେ ବୁଜିଲେ ଆଖିକାନ ।
ଜଳି ଆସୁଅଛି କି ପ୍ରଳୟ ହୁଡ଼ାଶନ ॥୯୦
ଯେତେ ଅସ୍ତ୍ର ରାବଣ ପ୍ରତିଅସ୍ତ୍ର କଲା ।
କେହି ତାହାକୁ ଯେ ନିବାରି ନ ପାରିଲା ॥
ଭାଗ୍ୟ ସରିଲା ପ୍ରାଣୀକର ନକାଟକ ଖଣ୍ଡା ।
ଭାଗ୍ୟ ଥିଲା କାଳେ ହୁଅଇ ପରଚଣ୍ଡା ॥
ଯେବଣ କାଳେ ରାବଣର କନ୍ଧେ ଶିରା

ଥିଲା ।

ବ୍ରହ୍ମା ତାହାକୁ ଆସି ପ୍ରବୋଧ କହୁଥିଲା ॥
ଯହୁଁ ସରିଲା ଏବେ ସକଳ ବଡ଼ ପଣ ।
ମୁହେଁ ମୁହେଁ ରହି ଯୁଝିଲେ କପିଗଣ ॥
ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ପେଷିଲେହେଁ ହୋଇଲା ବିଅର୍ଥ ।
ସାକ୍ଷାତେ ଧର୍ମ ଯେ ଅଟନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥୧୦୦
ଜଗତ ନିମନ୍ତେ ଅସୁର ସଙ୍ଗେ ଯୁଝି ।
ଅଗସ୍ତିକ ନାରାଜ ପେଷିଲେ ରାମ ହେକି ॥
ରାବଣର ହୃଦେ ପଡ଼ିଲା ଶର ଯାଇ ।
ପିଠିକି ଗଳିଗଲା ଛିନ୍ନଛତୁ ହୋଇ ॥
ଅସ୍ତ୍ର ବାହାର ହୁଅନ୍ତେ ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଗଲା ।
ସମୋହେ ନାରାଜ ସ୍ବାହନ ଯାଇ କଲା ॥
ରକତ ଛତାଉ ଶ୍ରୀରାମ ତ୍ରୋଣେ ପଶି ।
ରଘୁନାଥ ଚକ୍ଷୁକୁ କିଛିହିଁ ନ ଦିଶି ॥
ଦଶଦିଗ ଅନ୍ଧାର ଭାଳନ୍ତି ରାମରାଏ ।
ଆତଙ୍ଗ ମନ ହୋଇ ମାତେଲି କି

ପୁଛନ୍ତେ ॥୧୦

ମାତେଲି ବୋଇଲେ ରାବଣକୁ ମାଈଲ
ବ୍ରହ୍ମବାଣ ।
ଆବର ବିଶେଷେ ସେ ଅଟଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥
ବିଶ୍ରବୀ ତହୁଁ ହାଦେ ରଘୁଜିଲା ।
ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ସେ ରାକ୍ଷସ ହୋଇଲା ॥
ବ୍ରହ୍ମାର ନାତି ସେ ବିଶ୍ରବାର ସୁତ ।
ରକ୍ଷି କ୍ଷତ୍ରି ସେ ଅଟଇ ବେନିରେତ ॥
ବ୍ରହ୍ମକର୍ମ ଗୋଟା ଥିଲା ତାର ତହିଁ ।
ତୁମ୍ଭେ ତାକୁ ସଂହାର କଲ ରଘୁସାଳ ॥

ତେଣୁ ସେ ହତ୍ୟା ଗୋଟା ଆକ୍ରୋଷି ଅଛି
ତୋତେ ।
ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ତେଜ ଲାଗିଛି ଯୁଗତେ ॥୨୦
ଆନ ହୋଇଲେକି ପ୍ରାଣ ଆଜ ଥାନ୍ତା ।
ରାବଣର ସଙ୍ଗେ ସେହି ସେ ନାଶଯାନ୍ତା ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ।
ମାତେଲିକି ଚାହିଁ ପୁଛନ୍ତି ସମ୍ପାଦ ॥
କେବଣ ମତେ ଦୋଷ ଯାଇ ମୋର ପାର ।
ଶୁଣି ଦେବଦୂତ କହଇ ମଧୁର ॥
ତୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ ନୁହସି ବିକଳ ।
ତୁ ଯେ ଅତୁ ଯେହୁ ମନେ ମନେ ଭାଲ ॥
ତୋତେ କିମ୍ପା ପାପ ଲାଗିବ ରଘୁପତି ।
ତୁହି ସିନା କରିଅଛୁ ଏସନେକ ରାତି ॥୩୦
ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର ଚକ୍ରପାଣି ।
ତୋହରେ ସଞ୍ଚଳା ଯେ ଅଟଇ ଚାରିଖାନି ॥
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ପରମ ତୋଷ ମନ ।
ହୃଦପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ ବିଚାରିଲେ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ॥
ଜାପ ପରମଆତ୍ମା ଏକମେକ କଲେ ।
ପ୍ରକୃତିକି ଅନ୍ତର କରିବି ବିଚାରିଲେ ॥
ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀହରି ଜଗତର ନାଥ ।
ମୋହର ସଞ୍ଚଳାସିନୀ ଅଟଇ ଜଗତ ॥
ପାପପୁଣ୍ୟ ବୋଲି ମୁହିଁ ସେ ଭିଆଇଲି ।
ଧର୍ମ ଆଗକରି ପାପ ପଛ କଲି ॥୪୦
ବେଦ ବଉଦ ମୋହୋର ଦୁଇମତ ।
ମୁହିଁ ସେ ଭିଆଇଲି ଦେବତା ଦଇତ ॥
ସତୁ ପ୍ରତିପାଳି ଦୃଷ୍ଟତ ନାଶଇ ।
ରାକ୍ଷାସକୁ ମାରି ବୃହାଦ୍ ସଞ୍ଚଇ ॥
ଏ ଯେ ରାବଣେଶ୍ବର ଅନ୍ୟାୟେ ବହୁତ
କଲା ।
ମୋହୋର ଘରଣୀ ଜଗତମାତାକୁ ଚୋରାଇ
ଆଣିଲା ॥
ତେଣୁ ସେ ନାରାଜେ ଘେନିଲି ତାର ପ୍ରାଣ ।
ମୁହିଁ ସେ ଅପାପୀ ପୁରୁଷ ନାରାୟଣ ॥
ସର୍ବ ପାପ ଦହନ୍ତି ଜନେ ମୋତେ
ସେବାକରି ।
ଜଗତ ରଖିଲି ମୁଁ ରାବଣକୁ ମାରି ॥୫୦

ମାୟା ସଂସାର ଏ ମୋହୋର ପାତନା ।
 ନ ଜାଣି କଳ୍ପସ ହୋ ହୋଇଲୁ କି ବଣା ॥
 କେହୁ ମୁଦୁ ପାଇଲା କାହାକୁ କେ ମାରି ।
 କେହୁ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ସେ କାହାକୁ କିଏ କରି ॥
 ଯାଅସି କଳ୍ପସ ହୋ ଶୁଣିଲୁ ତୋର ସେବା ।
 ନୋହିଲେଣ ଶାପ୍ୟ ତୁ ପାଇବୁ ଅଥବା ॥
 ପୂର୍ବେ ଯେ ମରୁତ ରାଜାର ଥିଲା ଦୋଷ ।
 ତାହା ତ ଭୋଗ୍ୟ ଏବେ କଲୁହୋ କଳ୍ପସ ॥
 ନିୟମ ବଢ଼ିଲା ତୁ ଯାସି ମୋ ଅଳ୍ପ ଛାଡ଼ି ।
 ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଆପଣା ନାମ
 ପଢ଼ି ॥୭୦
 ତାରେକ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ଗୋଟି ।
 ସୁମରିବା ମାତ୍ରକେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ତୁଟି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ୟରାଗୁ ଛାଡ଼ିଲା ପାପ ରାଶି ।
 ପଦ୍ମବଳ ଲୋତନକୁ ଦଶଦିଗ ଦିଶି ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଦଶାନନ ବୀର ।
 ହୃଦୟ ଫୁଟି ଯହୁଁ ଗଲା ବ୍ରହ୍ମକ୍ଷର ॥
 ଘୋର ରାବ କରି ପଡ଼ିଲାକ ଗର୍ଜି ।
 ସର୍ବ ଦେବତାଏ ପଳାଇଲେ ଭାଜି ॥
 ତିନିଶତ ଷାଠିଏ ହାଥ ଲମ୍ବ ହୋଇ ।
 ଶ୍ୟ ଷାଠିଏ ହାଥ ଓସାର ଲଙ୍କସାଜ ॥୭୦
 ଚାରି ସହସ୍ର ଘୋଡ଼ା ଦୁଇ ସହସ୍ର ହାଥୀ ।
 ମାଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ମହୋଦରାର ପତି ॥
 ଦେଖିଣ ରାମତନ୍ତ୍ର ଗୁଣ ଟଙ୍କାର କଲେ ।
 ଏବେ ସେ ରାବଣେଶ୍ବର ମଲା ବୋଲି
 ପ୍ରତେଗଲେ ॥
 ଜୟେ ଜୟେ ଶବ୍ଦ ଆକାଶରେ ଶୁଭି ।
 ଗନ୍ଧର୍ବ ପୁରୁଷେ ବଜାଇଲେ ଦୁହୁରି ॥
 ସୁନ୍ଦର ଗନ୍ଧ ଘେନି ବହିଲା ପବନ ।
 ଗାନ୍ଧାର ରାଗେ କିନ୍ନରୀ କରନ୍ତି ଗାୟନ ॥
 ତିନିପୁର ଲୋକକର ଅପଗ୍ରହ ଗଲା ।
 ଦୁଷ୍ଟ ଦ୍ରପିଷ୍ଠ ରାବଣ ଯହୁଁ ମଲା ॥୮୦
 ସବୁ ଦେବତାକର ବିକଶିଲା ତେଜ ।
 ଏବେ ସେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବିହରିବେ
 ଦେବରାଜ ॥
 ଅଗ୍ନି ମୁଖେ ହୋମ ଦେବେ ମୁନିମାନେ ।

ଯୋଗୀମାନେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ସାଧୁବେ
 ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନେ ॥
 ପୃଥ୍ବୀ ଶ୍ୟ୍ୟ ହାନି ଏବେ ସେ ନୋହିବ ।
 ଯେ ଯାହାର କାଳେ ରତୁ ଭୋଗ କରିବ ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନକୁ ଯେ ଲାଗିଥିଲା ଶଙ୍କା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଧୁଂସିବେ ଅଜୟେଗଡ଼ ଲଙ୍କା ॥
 ରାବଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଅସୁର ବଳ ମଲେ ।
 ଶୁଣିଣ ସୃଷ୍ଟି ଲୋକେ ସାଧୁ ସାଧୁ
 କଲେ ॥୯୦
 କ୍ଷତ୍ରୀବର ସୁନ୍ଦର ଧନ୍ୟ ରଘୁନାଥ ।
 ରଣଗୋଳ ଧନ୍ଦୋଳେ ତୁ ମାଇଲୁ ଦଶମାଥ ॥
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ନାରାୟଣ ମାନବେ ତନୁ ଧରି ।
 ନୋହିଲେଣ ସଂସାର ବଜରା ହୋୟେକି
 ମାରି ॥
 କରୁଣା ସାଗର କମଳା ବିଳାସ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
 ନମୋ ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ବାମୀ ।
 ତାହାର ପ୍ରିୟବତୀ ତୈଲୋକର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ସେ ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ନାଥ ।
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ସାରଙ୍ଗ ଚତୁହସ୍ତ ॥୧୦୦
 ଗରୁଡ଼ ବାହନ ପୀତାମ୍ବର ମଧୁହାରୀ ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷଣ ଧାରଣ ଦଇତାରି ॥
 ଅପାର ମହିମା ଭଗତ ଜନ ସାହା ।
 ଲୀଳା ଯୁଦ୍ଧ କରି ମାଇଲ ବିଂଶ ବାହା ॥
 ଦେବେଶ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ନନ୍ଦକେଶର ସୁତ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧରି ବଧ୍ୟକଳ ଦଇତ ॥
 ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଘେନି ଫୋଡ଼ିଲୁ ବନ୍ଧସ୍ଥଳ ।
 ପ୍ରାଣଯାତ୍ରେ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପାଳ ॥
 ଦେଖି ଦୈତ୍ୟବଳ ପଳାଇଲେ ରଣ ଛାଡ଼ି ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ରକ୍ଷକପି ମାଇଲେ
 ଦେତବାଡ଼ି ॥୧୦
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରାଘବେ ତୁ କ୍ଷତ୍ରିକର
 ଶିରୋମଣି ।
 ଦଇତ ନିବାରଣ ଧାନ୍ତୁକୀ ବୃତ୍ତାମଣି ॥
 ତିନି ଭୁବନ ଲୋକର ରିପୁ କଳ ନାଶ ।
 ଏତେ ବୋଲି ବୃଷ୍ଟି କଲେକ ଶ୍ବେତପୁଷ୍ପ ॥

ଦେବସରା ମଣ୍ଡାଇ ବସିଲେ ଆସ୍ଥାନେ ।
 ସକ ହୋଇ ଅଇଲେ ଅପଇରା ଗଣେ ॥
 ରମାର ମୁଖ ଯେ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
 ପରିଘାଇ ନୃତ୍ୟରେ ପଶିଲାକ ତରୁଣୀ ॥
 ତ୍ରିମୁର ସାହା ଘେନି ଗାନ୍ଧାର ହୁଂକାରି ।
 ଭର୍ବଣୀ ନାଚଇ ବିଚିତ୍ର ଗତି କରି ॥୨୦
 ମେନକା ବସନ୍ତ ଆବର ତିଳୋଭମା ।
 ଲକ୍ଷଣା ଇନ୍ଦ୍ରମତୀ ସେ ସୁକାନ୍ତି ଅଷ୍ଟ କନ୍ୟା ॥
 ବିଦ୍ୟାଧରା କିନ୍ନରୀ ଅପସରା ମାନେ ।
 ସମ୍ଭବ ହୋଇଣ ବସିଲେ ମେରୁ ଆସ୍ଥାନେ ॥
 ଦଶ ଦିଗପାଳ ମୂଳେ ସୁରଗଣ ଲୋକ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରସାଦେ ଛାଡ଼ିଲେ ସର୍ବେ ଶ୍ଳୋକ ॥
 ଯକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ପରୁଆରି ।
 ସଭା କରି ବସିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଆବୋରି ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନ ଲୋକ ହୋଇଲେ ଉତ୍ସାସ ।
 ମଲୟ ପବନ ବହଇ ଗନ୍ଧ ବାସ ॥୩୦
 ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଲେ ବୃନ୍ଦାଅର୍ଚ୍ଚ ମାନେ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମତନ୍ତ୍ର ରାଣେ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ପରମ ତୋଷ ମନ ।
 ଧନୁରୁଣେ ଟଙ୍କାର କରନ୍ତି ରଘୁରାଣ ॥
 ଜୟେ ଜୟେ ଶବ୍ଦ ଶୁଭଇ ଚଉପାଶେ ।
 ବାନରେ ସିଂହନାଦ କରନ୍ତି ହରଷେ ॥
 ଯେତେବେଳେ ରାବଣ ପଡ଼ିବାର
 ଦେଖିଲେ ।
 ପଟିଶ ଯୁଥପତି ସମର ତେଜିଲେ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ସହିତେ ସୁଗ୍ରୀବ ବିଭୀଷଣ ।
 ଯୁଦ୍ଧ ଛାଡ଼ି ବେଗେ ଦେଖନ୍ତି ରାବଣ ॥୪୦
 ଶିରେ କର ଦେଇ ବଖାଣନ୍ତି ସୁତି ।
 ଜୟେ ଜୟେ ରଘୁନାଥ ଅନନ୍ତ ମୂରତି ॥
 ଯେବଣ ଯୁଦ୍ଧ ଆଜ କଲୁସି ଗୋସାଜ ॥
 ଆଖିରେ ନ ଦେଖିଲା ଶୁଣିଲା ପୂର୍ବେ ନାହିଁ ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବିଚାରେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଏହାର ନିକି ବ୍ୟଥା ବସର ହୃଦୟର ॥
 ସୁଭାବେ ଏହାର ଯେ ଅଟେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ।
 କଳିକରି ଅବା ଏ ଅଇଲା ପଳାଇ ॥
 ଏବେ ମଲାକୁ ଛୋଧ କରିବଟି ଚିତ୍ତେ ।

ମୁହିଁ ଏହା ମନ ବୋଧୁବି କେମତେ ॥୫୦
ଏତେ ବୋଲି ସେନା ଯୁଥପତିକି ଘେନି ।
ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ପ୍ରଣୟା କରନ୍ତି ବାହୁନି ॥
ଧନ୍ୟ ଲଙ୍କପତି ଧନ୍ୟ ତୋର ହିଆ ।
ଆନ ବଳେ କରି ନୁହଇନା ଏହା ॥
ଆଜ୍ଞ ଏ ଦଳୁକ ତୋହୋର ବୁଦ୍ଧିରେ ମଲା ।
ତୋହୋର ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଏଡ଼େକ କର୍ମ
କଲା ॥

ତୁ ପୁଣ୍ୟ ପୁରୁଷ ପାପପୁଣ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ।
ତୋତେ ବହିଷ୍ଠି ଧନ୍ୟ ଏ ମେଦିନୀ ॥
ଶୁଣି ବିଭୀଷଣ ସମାର୍ଜକ ହାଥ ।
ସବୁ ବଡ଼ପଣ ଅର୍ଜିଲେ ରଘୁନାଥ ॥ ୬୦
ଏହାର ନାରାଜେ ମଲା ଦଳତ ଇନ୍ଦ୍ର ।
କ୍ଷତ୍ରୀକର ଶାବୋକ ଅଟନ୍ତି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥
ଆନର ବଳେ କାହିଁ ରବିଶେଷ୍ଠର ମରଙ୍ଗ ।
ନାମ ସୁମରିଲେ ଯାର ସୁରପତି ଡରଙ୍ଗ ॥
ଦିଗପାଳ ସମାନେ ଅଟେ ମୋର ଭାଇ ।
ଏତେ ବୋଲି ବିଭୀଷଣ ଉଚିତା
ବୋବାଙ୍ଗ ॥

ପଞ୍ଚଗୁଣ୍ଡିଆର ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ତଳେ
ମିଳି ।
ଦେଖିଲାକ ରଣେ ପଡ଼ିଛି ମହାବଳୀ ॥
ଦଶଶିରେ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଶୋଭାବନ ।
ହାହା ଭାଇ ବୋଲି କଲାକ ରୋଦନ ॥୭୦
ଦଶଭୁକେ ଧନୁ ଦଶଭୁକେ ଶର ।
ତଳି ପଡ଼ିଅଛି ପ୍ରତାପା ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ॥
ବ୍ରହ୍ମକାଟି ହାରା ଅଙ୍ଗେ ସେହ୍ନା ଲାଭ ।
ରଣ ମଧ୍ୟେ ବୀର ପଡ଼ିଛି ମୃତ୍ୟୁ ପାଇ ॥
ପରହର ନିଶ ଉଭାଡ଼ି ଦିଶଇ ଦାଡ଼ା ।
ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଅଛି ରକତ ସଞ୍ଚାପଡ଼ି ॥
ଆଖି ଜଳ ଜଳ ଚାହିଁବା ମତି ଦିଶଇ ।
ଦେଖି ବିଭୀଷଣେ ଗୁଣ ପ୍ରଶଂସର ॥
ଚାଣ୍ଡାଳ ଭାଇରେ ନ କଲୁ ମୋର ବୋଲ ।
ଅକାରଣେ ଜୀବନ ହାରିଲୁ ଲଙ୍କମଲ୍ଲ ॥୮୦
ଅନ୍ୟାୟ ଅବିଚାରେ ଝିଜାସିଲୁ ଧର୍ମ ।
ଆପଣେ ଯତନେ ଲୋଡ଼ିଲୁ ଯେତେ କର୍ମ ॥

ସୀତା ନୁଆଣିଲେ ମୃତ୍ୟୁ ତୋତେ ନାହିଁ ।
ଅନେକ ବାଗେ ତିଆରି ବ୍ରହ୍ମା ଥିଲେ କହି ॥
ସେ କଥା ଛାଡ଼ିଲୁ ତୁ କର୍ମର ବିପକ୍ଷେ ।
ମୋତେ ତେଜ୍ୟା କଲୁ ମରିବାର ବେଳେ ॥
ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ହରାଇଲୁ କିସ ପାଇଁ ।
ପର ଯୁବତୀ କି ଆଣିଲୁ ଚୋରାଇ ॥
ଦେବ ଦାନବେ ଜିଣିଲା କେହି ନାହିଁ ।
ମୟୋଦରୀକୁ ଗଲୁ ବାଟରେ ବସାଇଁ ॥୯୦
ଚଉଦ ଭୁବନେ ଗମଇ ତୋର ରଥ ।
ଏବେ ତୁ ନିରେଖ ହୋଇଲୁ ଦଶମାଥ ॥
ଯେବଣ ଯେବଣ ଲୋକ ତୋତେ କୁମନ୍ତ
ବୁଦ୍ଧି ଦେଲେ ।
ଏବେତ କେହି ତୋତେ ରଖି ନପାରିଲେ ॥
ଗର୍ବ କରି ଭାଇ ହରାଇଲୁ ଏଡ଼େ ଶିରୀ ।
ଜଗତେ ଅପହାତି ପାଇଲୁ ଦଶଶିରି ॥
ଏସନେକ ବୋଲି କରଇ ରୋଦନ ।
ସମାର୍ଜନା କରନ୍ତି ରକ୍ଷକପି ସନ୍ଧ୍ୟ ॥
କାହାରି ବୋଲରେ ଶୋକ ନୁହଁଇ
ନିବାର ।

ପୁଣ ପୁଣ କହଇ ଭାଇକି
କୋଳକରି ॥୧୦୦
ଲକ୍ଷଣ ତିଆରଇ ପ୍ରସ୍ତାବରକୁ ଘେନି ।
ଆବର ପ୍ରବୋଧତି ଜମେବ ପୁଷ୍ପେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ
ବେନି ॥
ଅଙ୍ଗଦ କୁମର ବୁଝାଇ ବହୁତ ।
ବେଢ଼ି ରକ୍ଷ କପି ଦେଖନ୍ତି ସମସ୍ତ ॥
ଯହୁଁ ଯେ ଶୋକ କଲାକ ଉତ୍ତସ୍ଵରେ ।
ଆପଣେ ରହୁବରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ରଘୁବାରେ ॥
ମାତେଜିକି ଘେନି ବିଭୀଷଣ ପାଶେ
ଗଲେ ।
ପୁରାତନ କଥାମାନନ୍ତ ଦେଖାଇ କହିଲେ ॥
କି ହୋ ବିଭୀଷଣ ହୋଇଲୁ କି ବାଳା ।
କେ କାହାର ସୋଦର କେ କାହାର
ଭାଇ ॥୧୦
କନ୍ଦୁ ମରଣ ଏ ସଂସାର ରଞ୍ଜନା ।
ତୁହିତ ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଚାର କରୁ କିନା ॥

ହିରଣ୍ୟକଶିପୁକୁ ଯେ ମାଲଲେ ଶ୍ରୀହରି ।
ପ୍ରହ୍ଲାଦକୁମରକୁ ତାହାର ରାଜ୍ୟେ ରାଜକରି ॥
ବୈକୋତନ ମଲେ ବଳିରାଜା ହୋଇ ।
କାହାରିହିଁ କ୍ଷମତା ପାହାନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ॥
ମୁହିଁ ଯେ ପିତାର ଆଶାରେ ବନବାସ
କଲି ।
ବାପ ମଲେ ମୁହିଁତ ମରି ନ ପାରିଲି ॥
ମାଲକା ଅଜା ତୋହୋର ସୁମାଳି ଦଳତ ।
ତାହାର କ୍ଷେଷ୍ଠଭାଇ ମାଳି ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ॥୨୦
ତାହାକୁ ନାରାୟଣ ଚଳେ ନାଶକଲେ ।
ସୁମାଳି ପଞ୍ଚାଳ ପାତାକେ ପଶିଲେ ॥
ଭାଇକ ମଲେ ସେ ତ ନୋହିଲାକ ନାଶ ।
ତାହାର ଦେହିତାରୁ ଉତ୍ପତ୍ତିଲା ତୁମ୍ଭର ବଂଶ ॥
ଦେବେ ଦାନବେ ଯେ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇଭାଇ ।
କାହାରି ସଙ୍ଗତେ ନ ମଲେ ହାଦେ କେହି ॥
ମାୟା ସଂସାର ଯେ ଦଳବ ସର୍ଜିଲା ।
ଯେ ଯାହାର କର୍ମଫଳ ସେ ଭୁଞ୍ଜିଲା ॥
ମଲାଲୋକ ମରଇ ଜୀରଂଲା ଲୋକ
ଜୀରଂ ।
ବିଧାତା ନିରିମାଣି ସର୍ଜିଲା ଫଳ ପାଇଁ ॥୩୦
ଉଠ ଉଠ ରାଜା ହୋ ନକର ସତ୍ତାପ ।
ତାହାର ତୋହୋର ଯେ ହୋଇଲା ଏକ
ବ୍ୟପ ॥
ଛପନ ଗଣା ଯୁଗକୁ ଆରକ୍ଷ ପାଇଥିଲା ।
ଏବେ ସେ ସୀତାକୁ ଚୋରାଇ ପ୍ରାଣଦେଲା ॥
ଜଗତେ ଅପହାତି ପାଇଲା ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ।
ସିଂହାସନ ତଳେ ଖଟାଇଲା ସକଳ ସୁର ॥
ତାହାର ଭାଗରେ ତୁ ନୋହୁଁନା ଭଗାରି ।
ତୋହୋର ଭାଗ୍ୟରେ ଯେ ଅଛି ଯଶଶିରୀ ॥
ତହୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଥିବାଯାଏ ଦେହ ଘେନିଥିବୁ ।
ରାକ୍ଷାସ ଭୟପଦେ ଲଙ୍କାରେ ବିଳସିବୁ ॥୪୦
ବିଷ୍ଣୁର ଭଗତ ବୋଲି ବୋଲିବେ ତୋତେ
ଲୋକେ ।
ତୋହୋର ମୁଖ ଦେଖି ତରିଯିବେ ଥୋକେ ॥
ତୁ ପୁଣ୍ୟ ପୁରୁଷ ଜଗତ ହିତକାରୀ ।
ଦୁତୀ ନାରାୟଣ ତୋତେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରି ॥

ତୁ କିମ୍ବା ଆରତ ହୋଇ ମହାରାଜ । ତେଲୋକ୍ୟର ସମ୍ପଦ ତୋତେ ସମର୍ପିବି ଆଜି ॥	ଲୋକାକାରେ ଆନେ ପଶିବି ମୁହିଁ କାହୁଁ ॥ ତୁହି ବୋଲିବୁ ମୋହା ଦଳତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟା । ଶୋକ ସନ୍ତାପ ନ ପଶଇ ଏହାକର କାୟା ॥	ବାରତା ପାଇଲୁ ଏବେ ଧରିଣୀ କାହୁଅଛି ॥୧୦୦ ରାବଣକୁ ଯେବେ ଅଛି ଏତେକ ସେନେଧ ।
ଏ ଯେ ମାତେଳି ଦେଖ ଗନ୍ଧର୍ବ ସେନାପତି ।	ସହୋଦର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ କି କୁଟେ ମରାଜଲା ।	ତାହା ଯୋଗୁଁ ଆମକୁ ନୋହିବ ବିରୋଧ ॥ ଯଦ୍ୟପି ରତ୍ନନାଥ କରିବେ କୋପ ତିର । ବିଭୀଷଣେ ବୋଲିବ ଶୁଣିମା ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ॥ ଯେ ତୋହୋର ଦୋରେହା ମାଜଲୁ ଦଶଶିରି ।
ଏହାର ପୁତ୍ରକୁ ମାଜଲା ପୌଲସ୍ତି ॥ ଏ ପୁଣ ଦେହ ବହି ଅଛଇ କଷ୍ଟ ସହି । ବିଧାତା କଲା କଥା ମେଷ୍ଟଣ ନୟାଳ ॥୪୦ ଆସ ଆସ ବିଭୀଷଣେ ମୋହୋର ବୋଲକର ।	ଏଡ଼େ ଯଶ ଗୋଟା ଏହାରେ ନାଶଗଲା ॥ ମୁହିଁ ତାହାର ଶତ୍ରୁ ସେ ମୋହୋର ବଜରା । ତୋରାଇ ଯେବେ ସେ ଆଣିଲା ତୋର ନାମା ॥	ଅଦୋଷୀ ଲୋକକୁ କିମ୍ବା କୋପକରି ॥ ଏସନେକ ବୋଲି ପ୍ରବୋଧୁବ ରାମ । ବିଭୀଷଣେ ବୋଲକୁ ଛାଡ଼ିବେ ରାମ ତମ ॥ ଏସନେକ ଭାଳେଣି ଭାଳିବେ ଲଙ୍କାଲୋକେ ।
ଆନନ୍ଦ କାଳେ ମୋତେ ବିରସ ନ କର ॥ ଏ ତୋହୋର ବିକଳ ମୁଁ ନ ପାରଇ ସହି । ଚିନ୍ତା ଭରେ ବ୍ୟଥା ପାଉଛି ମୋର ଦେହୀ ॥ ଏତେ ଶୋକ ଯେବେ ଭାଜକି ତୋର ଅଛି ।	ତେଣୁ ସେ ନାରାଜ ଘେନିଲା ତାର ପରାଣ । ଏବେ ମୋ ଭାଳିବାର ଦେବ ଅଟଇ ଅକାରଣ ॥୮୦ ଏ କିମ୍ବା ସୋଦର ନ ପାଇଲା ବ୍ୟଥା । ଦିଗପାଳ ସମାନେ ଅଟଇ ଦଶମଥା ॥ ଏସନେକ ବିଚାରି ଶୋକ ମୁହିଁ କଲି । ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଲୋକକୁ ଅଭୟେ ବର ଦେଲି ॥ ମୁହିଁ ଯେବେ ନ କାନ୍ଦନ୍ତି ସୋଦରିମା ପଣେ ।	ଯେ ଯାହାର ଠାବେ ରହିବେ ନିଶକେ ॥୧୦ ଏକଥା ବିଚାରି ମୁହିଁ ଶୋକ କଲି । ଇହଲୋକ ପରଲୋକ ଦୁହିଁକି ଜିଣିଲି ॥ ତୁ କିମ୍ବା ବୋଲୁ ମୁଁ ରାବଣକୁ ଜାଆଁକବି । ଜନକ ଦୁଇଣୀ ସହିତେ ମୁରୁଛିବି ॥ ଏ ମୋତେ ଅପାର ଶୁଭିଲାକ ମନ୍ଦ । ତୋହ ତହୁଁ ମୋହୋର ସେ ବଜରା ଦଶକନ୍ଧ ॥
କିମ୍ବା ମାରନ୍ତି ଆନେ ବିଶ୍ଵବୀର ବନ୍ଧି ॥ ସାତାକୁ ମୁରୁଛି ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତି । ତୋହାର ଅସନମାନେ ଦଣ୍ଡେହେଁ ନ ଗହନ୍ତି ॥	ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଦଳତେ ପଳାନ୍ତେ ଏଣେ ତେଣେ ॥ ବିଚାର କରନ୍ତେ ରାବଣେଶ୍ଵର ଏବେ ମଲା ।	ତୋହୋର ଭାରିଯାକୁ ଆଣିଲାକ ହରି । କହିଲାକୁ ମୋତେ ପ୍ରାଣେ ପକାଉଥିଲା ମାରି ॥
ତୁ ସେ ପ୍ରାଣ ମୋର ଅରୁ ବିଭୀଷଣେ । ତୋ ତହୁଁ ଅଧିକ ମୋତେ ନୁହଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥୨୦ ଏବେ ହେ ବୋଇଲେ ତୋର ଜାଆଇଁ ପାରଇ ଭାଇ ।	ବିଭୀଷଣେ ବୁଦ୍ଧିରେ ସଗୋତ୍ର କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥ ଏବେ ଏହିକ୍ଷଣି ମାରିବ ଆମନ୍ତ । ଏହାର ବଚନେ ସେ ଚଳନ୍ତି ସାତ୍ୟକାନ୍ତ ॥୯୦	ସେ ଗୁଣ ଖଣ୍ଡି ମୁଁ ମୁର୍ଖିବି କେମନ୍ତେ । ମିଛେହେଁ ଶୋକକରି ପଶିଲି ଲୋକମତେ ॥୨୦ ତୁ ତାହା ନ ବୁଝିଲୁ କଉଶୁଲ୍ୟା ସୁତ । ବୋଇଲୁ ରାବଣକୁ ଦେବକ ଜୀବିତ । ତୋହୋର ପରା ପ୍ରଭୁ ଯେମନ୍ତ କଥା କହୁ । ମଲାଲୋକ ପ୍ରଭୁ ଜାଣିବକି ଆଉ ॥ ଚାରିଯୁଗରେ ତ ମରିବା କଥା ସତ । ମଲେ ଜୀବକକୁ ନପାତି ଜୀବିତ ॥ ତୁ ଯେବେ ଜାଆଇଁ ପାରିବୁ ଦାଶରଥ ।
ତୋତେ ଯେଣେ ହିତ ମୋତେ ସେ ଯୋଗାଇ ॥	ଏସନେକ ଭାଳି ଦଳତେ ତ୍ରାସ ପାନ୍ତେ । ଏହିକ୍ଷଣି ଲଙ୍କା କଟେକ ଛାଡ଼ିଯାନ୍ତେ ॥ ଧନରତ୍ନଭଣ୍ଡାର ହୁଅନ୍ତା ସବୁ ଜୁର । ଅଗ୍ନି ଘେନି ଦହିୟା କରନ୍ତେ ତେଡ଼େ ପୁର ॥ ଏବେ ସେ ଯେ କଥା ନୋହିବ ଦେବ କିଛି ।	
ସାତା ଘେନି ପଛେ ସେହୁ କରୁ ଘର । ଉଠ ଉଠ ବିଭୀଷଣେ ଶୋକ ତୁ ନକର ॥ ଶୁଣି ନଜକେଶା ତନୟେ ଭୟେ କଲା । ଶୋକ ସମ୍ଭାଳି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା ॥ ଉଠି ଉଡ଼ାହୋଇ ସେ କହଇ ସିଧାଧାତ । କିମ୍ବା ତୁ ଅସିଧାଧାତ କହୁ ସାତାକାନ୍ତ ॥ ରାବଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମୋହୋର ଦିଗପାଳ ସମ । ତାହାର ପ୍ରାଣ ହାବେ ହରିଲାକ ଯମ ॥୩୦ ମୁହିଁ ଯେବେ ଶୋକ ନ କରିବି ତାହୁଁ ଚାହୁଁ ।	ଅସୁରେ ବୋଲିବେ ବିଭୀଷଣେ କାହୁଅଛି ॥ ଯଦ୍ୟପି ଶତ୍ରୁ ତହିଁ ଶରଣ ପଶିଲା । ରାଗକ୍ରୋଧ ଘେନି ସଂଗୋତ୍ର ମରାଜଲା ॥ ଭାଇ ମଲେ ପୁଣି ସେ ନ ପାରିଲା ମୁର୍ଖି ।	

କେତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ମୋର ମରିନାହାନ୍ତି ଏଥୁ ॥
 ଯେହାନ୍ତ ଜାଆଁର ଦେଉଳିନୀ ରଘୁକୁଳ
 ସାଙ୍ଗେ ।
 ଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ରେ ସଜନି ଥାଠ କିଛି
 ନାହିଁ ॥୩୦
 ଅଦୋଷୀ ଲୋକ ଏଥୁ ମରିଛନ୍ତି ସିନା ।
 ଯେଥୁ ଥୋକାୟେତ ଜାଆଁର ଦେଉଳିନୀ ॥
 ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼େ କରିବୁ ନୃପବର ।
 ବଳ ନଥିଲେ କେମନ୍ତେ ରଖିବି ଏ ପୁର ॥
 ରାବଣ ଜାଇଁଲେକି ମୁଁ ହୋଇବି
 ମହାପାଳ ।
 ତୋହର ଆଜ୍ଞା ଦେବ ହୋଇବ ବିପ୍ର ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ନଜାଉଁ ନ ଜାଉଁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ନ ଜାଉଁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଜାଅନ୍ତୁ ଦୁଷ୍ଟ ସନ୍ଧ୍ୟା ॥
 ପୁତ୍ର ନାତି ଦୁଷ୍ଟ ଦର୍ପଣ ନ ଜାଆଁନ୍ତୁ ।
 ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି ଏମାନେ ପ୍ରାଣ ପାନ୍ତୁ ॥୪୦
 ଜାଆଁର ପାରୁ ଯେବେ କର କିନା ଏହା ।
 ଶୁଣିକରି ଅଳପ ହସିଲେ ରଘୁରାହା ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ।
 ସାଙ୍ଗେ ଅଛି ତାର ଅନେକ ତରୁଣୀ ॥
 ସ୍ୱାମୀର ନିଧନ ଶୁଣିଲା ବାଳୀ କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ଆରତ ହୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସର୍ବଜନେ ॥
 ପକାଇ ମନ କଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ।
 ବୋଇଲେ ଏହିକ୍ଷଣି ପଡ଼ିବ କପିଧାଡ଼ି ॥
 ଶୁଣି ବାରଟିଆ କହିଲାଇ ଯାଇଁ ।
 ନ ପଳାଅ କେହି ହୋ କିଛିହିଁ ଭୟେ
 ନାହିଁ ॥୫୦
 ରାବଣ ପଡ଼ିବାରେ ବିଭୀଷଣେ କାୟର ।
 ବନ୍ଧ ନ ସମ୍ଭାଳଇ ସେ କେଶ ନ ବାନ୍ଧଇ ॥
 ଗୁଣ ସୁମରି ସେ ଅନେକ ରୋଦନ
 କରଇଁ ।
 ଭାଇ ଭାଇ ବୋଲି ଭୂମିରେ ମୁଣ୍ଡ
 କୋଡ଼ଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁଗ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ।
 ଅନେକ ତିଆରିଣ କହଇ ଜୟୋବନ୍ତ ॥
 ଅଜୀବର ମୂଲେ ସେ ଅଷ୍ଟ ସେନାପତି ।

ଥାଟ ଯାକ ବେଢ଼ିଣ ବିଭୀଷଣକୁ
 ତିଆରି ॥
 ଶୋକ ନ ସମ୍ଭାଳି ଦଶଗ୍ରୀବର ଭାଇ ।
 ରାଗେ ଅରହର ନ ଶୁଣେ କିଛିହିଁ ॥୬୦
 ମୋହୋରହିଁ ମନକୁ ଏମନ୍ତ ହାବେ ଗଲା ।
 ଯାହା ସେ ବିଭୀଷଣେ ରାଗବେଳେ କଲା ॥
 ଏବେ କ୍ରୋଧ ତାହାର କହିଲେ ନ ସରି ।
 ତହୁଁ ଉଗୁଳି ସେ ପାଳିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରୀ ॥
 ଶୁଣି ନଗ୍ରଲୋକେ ମନ ଥୟ କଲେ ।
 ନୁହଇଁକି ଏକଥା ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଭୀଷଣକୁ ବାନ୍ଧିଅଛି ପାଟ ।
 ରାବଣକୁ ମାରି ତେତେ ଦେବଭଂ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥
 ଏକଥା ସେ ମାୟା ହୋ ନୁହଇଁ
 କଦାସିତେ ।
 ସତ୍ୟଶୀଳ ପୁରୁଷ ସେ ଦଶରଥ ସୁତେ ॥୭୦
 ଭାରିଯା ଚୋରାଉଛା ବୋଲି ଏହା କଲା ।
 ଯେଥୁଆସି କେତେବେଳେ ନ ମାରିଲା ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଅଜୀବ ଅଇଲେ ଦୁଇ ଘାତି ।
 ଦିନକେ ଦୁଇବେଳ ହାଦେଣ ମାରିଯାନ୍ତି ।
 ଅକାରଣେ ଦୋଷ ଅର୍ଜ୍ଜଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଙ୍ଗେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଏଥୁ କେଉଣ ଦୋଷ ନାହିଁ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବିଚାରନ୍ତି ନଗ୍ରଲୋକେ ।
 ଘଡ଼ିଦୁଇରେ ଜାଣିମା ବୋଲୁଛନ୍ତି ପୁଣି
 ଥୋକେ ॥
 ପୁତ୍ର ଦାରା ଧନ ସକଳ ସଜ କରି ।
 ଯେ ଯାହାର ଅନରୂପେ କରେ ଶସ୍ତ୍ର
 ଧରି ॥୮୦
 ବାରତା ଜାଣିମାୟାଏ ସ୍ଥିର ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ନୋହିଲେ ସିନ୍ଧୁରେ ପଶିବା ବୋଲନ୍ତି ॥
 କେ ବୋଲଇ ସମୋଦ୍ର ରାମକୁ ନୋହେ
 ବଡ଼ ।
 ସେତୁବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି ଧୂସିଲା ଏଡ଼େ ଗଡ଼ ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆମ୍ଭେ କିକଲା ଅଛି
 ତାହାକୁ ।
 ମାରି ପକାଇଲା ସେ କୋପିଲା ଯାହାକୁ ॥

ଆମ୍ଭେ ପଳାଇଲେ ସେ ଗୋଡ଼ାଇବ
 କାହିଁପାଇଁ ।
 ଆମ୍ଭର ଜ୍ଞାନେ ତାହାକୁତ କିଛିହିଁ ଦୋଷ
 କଲା ନାହିଁ ॥
 ରାଜା ଆମ୍ଭର ରାବଣ ତାହାର ବୋଲେ
 ଥାଉଁ ।
 ସେ ଯହିଁକି ପେଷଇ ତହିଁକି ଆମ୍ଭେ
 ଯାଉଁ ॥୯୦
 ଏବେ ଆମ୍ଭର ସୁଖେ ଯୁକ୍ତକରି କିନା ।
 ସେବକ ଲୋକେ ଆମ୍ଭେ ସବୁକରି ସିନା ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି କରନ୍ତି ବିଚାର ।
 ଯେ ଯାହା ଇଚ୍ଛାରେ ସେ ହୁଅନ୍ତି ଆତୁର ॥
 ବୋଲେ ମହୋଦରୀ ନଗ୍ରଜନମାନନ୍ତ
 ବୋଧ ।
 ରାବଣେଶ୍ୱର ଯେବେ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣେ
 ବଧ ॥
 ଭାଇ ବିଭୀଷଣେ ତାହାର ରାଜା
 ହୋଇଅଛି ।
 ମାସେ ହେଲା ଅଭିଷେକ କଲେଣି
 ଦାଶରଥ ॥
 ସେ ଅବଶ୍ୟ ଯେ ପୁରେ ହୋଇବ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଳ ।
 ସତ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଦଶରଥଙ୍କର ବଳ ॥୧୦୦
 ଏବେ କେହି ତୁମ୍ଭେ ନ କର କିଛି ଚିନ୍ତା ।
 ମୁହିଁ ପ୍ରବୋଧିବି ଯାଇ ଜାନେକାର କାନ୍ତା ॥
 ନେଉ ତାର ଭାରିଯା ନ ଭାଙ୍ଗୁ ମୋର
 ଦେଶ ।
 ନଥିବ ଜାନେକୀ ଏଥୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି କିସ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଦୂତ ପମଡ଼ିଲାକ ରାଣୀ ।
 ଶୁଣି ସତୋଷ ହୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସମସ୍ତ
 ପ୍ରାଣୀ ॥
 ବୋଇଲେ ଯାହା ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ରାଣୀ
 ମହାଦେଇ ।
 ତାହାକ ଆଗ୍ୟାଁ ଘେନି ଦେଶ ନ ଉଜାଡ଼ିବ
 କେହି ॥
 ଆଉ ଗୋକ ହେଲେ ରହିତ ନ ପାରିବୁ ।

ଲୋଭ ବାରତା ପାଇବା ଯାଏ ଥିବୁ ॥୧୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଲଙ୍କାର ନରନାରୀ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାଣୀ ମହୋଦରୀ ॥
 ତିନିକୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ ମହାଦେଉଳ
 ଘେନି ।
 ପରିବାରାନ୍ତ ଘେନି ଦଶଶତ୍ରୁ କାମେନୀ ॥
 ଭ୍ରଥା ମଲା ବୋଲି ଉଷ୍ଣସୁରେ ରୋଦନ
 କଲେ ।
 ନବର ଭିତରୁ ସେ ବାହାର ହୋଇଗଲେ ॥
 କୋଳାହଳ ରାବ ଶୁଭଲ ଚଉପାଶ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ର ଅସୁର ଅସୁରୀ ବିରସ ॥
 ଜାନେକୀ ବାରତା ପାଇଲେ ରାବଣ ବଧ ।
 ମନେ ମହାସ୍ୟତା ପତିକି କଲା ସଧ ॥୨୦
 ଚିତ୍ତେ ବିଚାରିଲେ କଷ୍ଟ ମୋର ଗଲା ।
 ସ୍ବାମୀ ମୋର ଭଲ ଶତ୍ରୁପଣ କଲା ॥
 ତ୍ରିଜଟା ସହିତେ ସକଳ ରାକ୍ଷସୀ ।
 ଚାଟୁ କଥା କହନ୍ତି ସାତାକୁ ବେଢ଼ି ବସି ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ।
 ଉତ୍ତର ଗଡ଼ଦ୍ବାରେ ବାହାର ତରୁଣୀ ॥
 ଗଡ଼ ବାହାର ହୁଅନ୍ତେ ଦିଶନ୍ତି ଯୁବତୀ ।
 ରୋଦନ କରିବାରେ କମ୍ପଇ ବସୁମତୀ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ସନ୍ୟ ଲେଉଟି ତାହିଲେ ।
 ଏମାନେ କେ କେ ଆସୁଅଛନ୍ତି
 ବୋଇଲେ ॥୩୦
 ଲୋକେ ବୋଇଲେ ରାବଣ
 ରାଣାହଂସମାନ ।
 ସ୍ବାମୀ ପଡ଼ିଲା ବୋଲି ସେ କରନ୍ତି ରୋଦନ ॥
 ବିଭୀଷଣ ଥିବାରେ ଯେ ଭରସା
 ଚାହାଙ୍କରି ।
 ରାବଣ ମଲା ବୋଲି ସେ ଆସନ୍ତି
 ଶ୍ଳୋକକରି ॥
 ଏସନେକ ବିଚାରୁ ମିଳିଲେ ରାଣୀଗଣ ।
 ଦେଖିଲେ ରଣେ ପଡ଼ିଅଛଇ ରାବଣ ॥
 ଆହା ସ୍ବାମୀ ବୋଲି ଧାଉଁଣ କୋଇକଲେ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲେ ॥
 ବିଭୀଷଣ ସହିତେ ସୁଗ୍ରୀବର ଘେନି ।

ଆବର ଜାମେବ ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ
 ବେନି ॥୪୦
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ଅଷ୍ଟ ସେହୁ ଆବର ଯୁଥପତିମାନ ॥
 ମଲ୍ଲୁ ମହାମଲ୍ଲୁ ବାରମାନନ୍ତ ଘେନି ରାଇ ।
 ଆଡ଼େ ହୋଇଗଲେ ଦେବ ରଘୁକୁଳ
 ସାଇ ॥
 ବୋଇଲେ ଯୁବତୀ ଯେବେ ଅଇଲେ
 ସନେଧ ଭରେ ।
 ଭାନ୍ତୁ ଉତପାତ ଦେଖୁ ସ୍ବାମୀ ଧାରେ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଗଲେ ଅପସରି ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାଣୀ ମହୋଦରୀ ॥
 ଉପରାଣ ବସ୍ତ୍ର ଲେହି ପକାଇଲା ।
 ଦଶ ବେଳ ମୁର୍ଦ୍ଧିନି ଭୂମିରେ ମାଇଲା ॥୫୦
 ଧୂଳି ସାଉଁଟିଣ ଭାଙ୍ଗିଲାକ ସ୍ପର୍ଷ ରୁଡ଼ି ।
 ବେନିକର ଆଣି ବକସ୍ତ୍ରକେ କୋଡ଼ି ॥
 ମଡ଼ା ଲେଉଟାଇ ଶୁଆଇଲା ନେଇ
 କୋଡ଼େ ।
 ସବୁ ମହାଦେଉ ରୋଦନ୍ତି ବିକଳେ ॥
 କେହୁ କର ଧରି ବୁକୁରେ କୋଡ଼ି ହୋନ୍ତି ।
 କେ ତାହାର ଚରଣ ଧରିଣ ବୋବାନ୍ତି ॥
 କୋଳ କରିଣ କେ ମୁଣ୍ଡ ଧରି କାନ୍ଦି ।
 ଦେହେ ଦେହେ ଲଗାଇ ବାହେ ବାହେ
 ବାନ୍ଧି ॥
 କେ ମୁଣ୍ଡକୁ ଅନାଇ ବାହୁନୁଛନ୍ତି ନାହା ।
 କେବଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯାଇ ଆଉଁଷନ୍ତି
 ବାନ୍ଧା ॥୬୦
 କେ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଚନ୍ଦ୍ରିଣ ବୁକୁକୋଡ଼ି ।
 କେ ମଲି ମଲି ବୋଲି ଯାଉଛନ୍ତି ଗଡ଼ି ॥
 ହାର ଛିନାଇଣ କେ ସମାଜଇ କେଶ ।
 କେହୁ ପ୍ରଶଂସଇ କଟିର ଝିନବାସ ॥
 କେ ନାସା ଚିପିତି କେହୁ ଦୁଷ୍ଟରେ ହାଥ
 ଲାନ୍ତି ।
 ଜାଇଁ ଅଛି ବୋଲି କେ ମନେ କରେ
 ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 କେ ବୋଲଇ ସ୍ବାମୀ ମୋର ବିଗପାଳ ସମ ।

ତୋହୋର ପ୍ରାଣେ କିକେ ହାରିଲାକ ଯମ ॥
 କେ ବୋଲଇ ନାଥ ପ୍ରତାପୀ ଲକେଶ୍ବର ।
 କେ ବୋଲଇ ପ୍ରାଣ ବଲ୍ଲଭ
 ମୋହୋର ॥୭୦
 କାନ୍ଦନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀ ଅନେକ ଗୁଣ ଘେନି ।
 ବହୁତ ଶ୍ଳୋକ କଲା ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ॥
 କୋଡ଼ କରି ଧଇଲା ତେଡ଼େ ମଡ଼ା ଗୋଟା ।
 ଦେଖିଲା କପାଳେ ବିଚିତ୍ର ଗନ୍ଧ ଚୋପା ॥
 ହା ହା ସ୍ବାମୀ ବୋଲି ତୁମ୍ଭଇ ବଦନ ।
 ତୋତେ ପଟାନ୍ତର ନୁହଇଁ ମଦନ ॥
 ପ୍ରାଣର ପାରତି ମୋର ଅଟୁ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
 ତ୍ରିଭୁବନେ ତୋତେ ଜିଣିବା କେହି ନାହିଁ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମେ ଅକ୍ଷୟ ଅଟୁ ମୋର ନାଥ ।
 ମୁଣ୍ଡର ଭପର ମୁଣ୍ଡ ବହୁ ଦଶମାଥ ॥୮୦
 ମନୁଷ୍ୟ ମାତ୍ରକେତୋତେ କେମତେ
 ମାଇଲା ।
 ଏକଥା ତ ମୋତେ ସନ୍ଦେହ ଭାରିଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାହୁଁ ଅଟୁ ବଡ଼ ସୁଖୀ ।
 ଏବେ ତ ଭୋନାଥ ହୋ ହୋଇଲୁ
 ନିରିମାଖୀ ॥
 ଅମର ବର ତୋତେ ଦେଲାକ ପିତାମହ ।
 ସେ କଥା ନୋହିଲା ଏବେ ହରାଇଲୁ
 ଦେହ ॥
 ଭୟଜିତ କୁମର ତୋର ବକରେ
 ବଳବନ୍ତା ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ତାକୁ ନାହିଁନା ଜିଣିବା ॥
 ଦେବତାହୁଁ ବଡ଼ କି ଅଟଇ ରଘୁନାଥ ।
 ମାୟାରେ ଧନୁଶର କି ଧରିଅଛି ହାଥ ॥୯୦
 ମନୁଷ୍ୟକୃତ୍ୟ ଯେ ନୁହଇ ଏହାକରି ।
 କିମ୍ବା ସ୍ବାମୀ ତାର ନ ଦେଲୁଟି ନାରୀ ॥
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତିଆରିଲି ତୋତେ ।
 ମୋହୋର କଥା କାନେ ନ ଶୁଣିଲୁ
 କଦାସିତେ ॥
 ମତୀ ଅମାନାତ୍ୟ ପାରତି ବଞ୍ଚୁକନ ।
 ମୂର୍ଖପଣେ କାହାରି ନ କଲୁ ବଚନ ॥
 ଧାପ ପଣ କରି ଏବେ ପ୍ରାଣ ଦେଲୁ ।

ଏଡ଼େ ଯଶ ଶିରୀ ହରାଇଣ ଗଲୁ ॥
 ଅନାସ କରି ସାମା ଛାଡ଼ିଗଲୁ ଆମତ ।
 ଜଗତେ କହୁଥିଲେ ମହୋଦରୀ
 କାନ୍ତ ॥୧୦୦
 ସେ କଥା ବିଫଳ ହୋଇଲା ଏବେ ନାହା ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଠାକୁର ତୁ ଆଜ୍ଞାକୁ ବିଶ୍ଵାସୀ ॥
 ଦିବ୍ୟ ପଲକ ତେଜି ତୁମ୍ଭିରେ ଶୟନ କଲୁ ।
 ଅକାରଣ କଥାରେ ଅନଳିତେ ପ୍ରାଣ ଦେଲୁ ॥
 ଚତୁର୍ଥମ ଛୋଟି ରକତେ କର୍ବନ ।
 ବିଧବା ଅବସ୍ଥା ଆମ୍ଭକୁ ଦେଲୁ ଦଶାନନ ॥
 ଦେବତାମାନେ ଆସି ଖଟନ୍ତି ପାଦତଳେ ।
 ତୁ ଏବେ ପଡ଼ିଲୁ ରକ୍ଷ କପିକର ମେଳେ ॥
 ପୁତ୍ର ନାତି ଘେନି ଯମପୁର ଗଲୁ ।
 ହାହା ସାମା ମୋତେ ନିକି ଏହା କଲୁ ॥୧୦
 ମୁଣ୍ଡ ନ କାଟିଲା ମାଲିକା ତୋତେ କେଶେ ।
 ଏଡ଼େ ବୀର ହତ ହୋଇଲୁ କେବଣ
 ବାଣେ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଚାହିଁଲା ପୁଟିଅଛି ବୁକୁ ।
 ଦେଖିଣ ଶକା ପାଇଲା ମନକୁ ॥
 ବିଚାରିଲା ସୁଗମୁନେ ଚାଲିଲା ପର୍ବତ ।
 ହୃଦେ ବିଚାରିଲା ଧନ୍ୟ ରଘୁନାଥ ॥
 ଅନ୍ତ ପିତ ବୁକୁ ଦିଶଇ ପ୍ରାଣଲିଙ୍ଗ ।
 ଗଥାକା ପିଆଁକା ପିକୋହି ଯେକ ସଙ୍ଗ ॥
 ପିଠି ହାଡ଼ ଗାଢ଼ି ଦିଶୁଅଛି କଳା ।
 ଦେଖିଣ ଆକୁଳେ କାନ୍ଦଇ ଅବକା ॥୨୦
 ତିନିକୋଟି ପତାଶ ଲକ୍ଷ ମହାଦେଇ ।
 ପରିବାରୀ ସହିତେ ମଧ୍ୟରେ ଦଶଗ୍ରୀବ
 ପୂରାଙ୍ଗ ॥
 ବିକଳେ ରୋଦନ କରନ୍ତି ତରୁଣୀ ।
 ଆକାଶ ପୂରିଅଛି ମୁଖରାବ ଧ୍ବନି ॥
 କାହାର ଲୋଚନୁ ବହଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ ।
 କେ ଓମ୍ବାରୁତ ହୋଇ ବାହାନ୍ତି ପଲ୍ଲବଳ ॥
 କାହାର ଦୁଃଖ କଣ୍ଠ ନ ଫିଟଇ ଆଉ ।
 କେହୁ ବାହୁନଇ ଆହାହା ମୋର ପ୍ରହୁ ॥
 ଏସନେକ ରୋଦନ କରଣେଶ ନାରୀ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି
 ରାବଣାଣି ॥୩୦

ଆହୋ ଲକ୍ଷପତି ଆମର ବୋଲ ଶୁଣ ।
 ଅତଃପୁରକୁ ଏବେ ଯାଆକୁ ନାରାଗଣ ॥
 ଆବର ରୋଦିଲେ କି ପାଇବେ ନିଜ
 ସାଙ୍ଗ ॥
 ସେମାନଙ୍କୁ ପଠିଆଅ ପ୍ରବୋଧ କରାଇ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ପିଣ୍ଡ କରାଅ ଦହନ ।
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସାରହୋ ବହନ ॥
 ମୁହିଁ ଏଥେଁ ଆଉ ନ ପାରଇ ରହି ।
 ତୁ ଏବେ ସୁଖେଶ ବିକ୍ରୟ ଲାକରୁଇ ॥
 ଯାହା ସେ ପୂର୍ବେ ଅଛଇ ତୋତେ ବୋଲି ।
 ତୋହୋରେ ସିନା ଏଡ଼େ ଯୁଦ୍ଧରେ ଜୟା
 କଲି ॥୪୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ହୋଇଲା ହେତୁ ମାତ୍ର ।
 ତେବେ ସେ ଦହିଲି ମୁଁ ଦୈତ୍ୟକର
 ଗୋଡ଼ ॥
 ତୁ ହୋ ବିଭୀଷଣ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣ ।
 ଯେସନେକ ଭାଇ ତୋର ଅଟଇ ରାବଣ ॥
 ମୁହିଁ ତେସନେକ ତୋର ଅଟଇ
 ସେବର ।
 ଏକଥା ବିଚାରିଥିବୁ ହୃଦୟର ॥
 ରାବଣକୁ ମାତ୍ର ନ ପାରିବି ତୋତେ ଦେଇ ।
 ଯେ ମୋହୋର ବୋଲୁ ହୃଦରେ ଥିବୁ ବହି ॥
 ଏବେ ଯୁବକାକି ପଠିଆଅ ଅତଃପୁର ।
 ଦହନ କର ନେଇ ଭାଇକି
 ତୋହୋର ॥୫୦
 ଶୁଣିଣ ବିଭୀଷଣ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଇ ।
 ମହୋଦରୀ ନିକଟକୁ ଖରହୋଇ ଯାଇ ॥
 ଦେଖି ରାଣୀମାନେ ବୋଇଲେକ ବାଣୀ ।
 ମହୋଦରୀ ବୋଇଲା ହୋ ନାଶିଲା
 ବିଶ୍ଵାସୀ ॥
 ଦିଗପାଳ ସମାନେ ଭାଇ ପଡ଼ିଲା ତୋର
 ରଣେ ।
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରକର କିହୁତ ତାକ୍ଷ ବାଣେ ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ନ ରୋଦ ଗୋ
 ସାତା ।

ଆବର କି ପ୍ରାଣ ପାଇବ ତୋର ପତି ॥
 ତୁହି ତିଆରିଲୁ ଗୋ ମୁହିଁ କହିଲଇଁ ।
 ପଛାନ୍ତରେ ନାତେ ମାଲିକା ମୋତେ
 ନେଇ ॥୬୦
 ଲୋକତାରେ ନ ରଖି ବାହାର କରିଦେଲା ।
 ଲକାଲୋକେ ବୋଇଲେ ଦୋଷ ନାହିଁ
 ରାବଣ ନ ବୁଝିଲା ॥
 ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ପଳାଇଣ ଗଲି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତହିଁ ଯାଇ ଶରଣ ପଶିଲି ॥
 ମୋର କେହଁ ଦୋଷ ବିଚାରିଣ କହ ।
 ସାତା ଅଗ୍ନିମାନେ ମାଇଲେ ଦଶରଥ ପୁଅ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ନବରକୁ ଯାଅ ।
 ଏ ମୃତ୍ୟୁପିଣ୍ଡ ଆମ୍ଭେ କରିବୁ ଗୋ ଦାହ ॥
 ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଜଣ କିମ୍ପା ଆପାର ବେଦ
 ଥିବ ।
 ତୋହୋର ମୋହୋର ଆତେ କିପାଇ
 ନିରେଖ ହୋଇବ ॥୭୦
 ଶୁଣି ମହୋଦରୀ ଆତ୍ମା ସ୍ଥିର କଲା ।
 ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଣ ସେ ବଚନ ବୋଇଲା ॥
 ଏବେ ବଥା ପାଇଲୁ ହୋ ସୋରିମା
 ପଣେ ।
 ଏଡ଼େ ଅନର୍ଥ ଆନେ କରାଇଲୁ କେବଣ
 ବୁଣେ ॥
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲା ତୁ ହୁଡ଼ିଲୁକିରେ
 ରାଣୀ ।
 ଜାଣୁଚିକି ପୂର୍ବେ ଅଛି ଯେବଣ କାହାଣୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା କହିଅଛି ନ ହରିବୁ ସାତା ।
 ପୁଣ ପୁଣ ସତ୍ୟ କରାଇଲା ଜଗତର ପିତା ॥
 ସେ କଥା କିମ୍ପା ପାଶୋରିଲା ଜାନକୀ
 ତୋରାଇଲା ।
 ତିଆରିଲା ଲୋକକୁ ବଳଗୁଣ ବୁଝିଲା ॥୮୦
 ମୋତେ ମାରୁଥିଲା ଧର୍ମେ ପଳାଇଲି ।
 ତୋତେହେଁ କୋପିବାର ବାରତା ପାଇଲି ॥
 ଅଗତି ଲୋକ ହାଦେ କେବେହେଁ ନ
 ଜାଅଇଁ ।
 ଏ ଧର୍ମ ମେଦିନୀ ପାପାକି ନ ସହଇ ॥

ମେରୁ ପର୍ବତ ତହୁଁ ବୁଝେଇ ବଡ଼ ଗରୁ ।
 ତୁ ପୁଣ୍ୟ ଶ୍ରୀମା କିମ୍ପା ବିଚାର ନ କଲୁ ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ବୋଇଲା ନୁହଇ କଥା ଆନେ ।
 ଚିରକାଳ ନ ବର୍ତ୍ତି ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକମାନେ ॥
 ସ୍ବାମୀ ପୁରୁଷ ବୋଲି ଶୋକହିଁ ମୁହିଁ କରି ।
 ଅତିହିଁ ଅନାୟ ଅରଜିଲା ଦଶଶିରି ॥୯୦
 ଯେ ଯାହାର କର୍ମ ଘେନି ବାଟ ବହିଗଲା ।
 ବିଧାତା ଆଣି ତୋତେ ଏତେ ଶିରୀ ଦେଲା ॥
 ସୁଖେ ବିଳସ ଏବେ ରତ୍ନମୟେ ପୁର ।
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ॥
 ତୁ ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବୁ ମହାଦେଇ ।
 ତେବେ ସେ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ରତ୍ନମହୀ ॥
 ରାଣୀ ବୋଇଲା ତୋତେ ଶ୍ରୀରାମ
 ଦେଇଅଛି ।
 ମାସେ ହେଲାନ୍ତି ପାତ ଦେଇଛି ରତ୍ନବନ୍ଧି ॥
 ମୋହୋର ନାହିଁ କଲେ ହୋଇବ ପୁଣି
 କିସ ।
 ଅନୁଗ୍ରହେ ଦେଇଅଛନ୍ତି ରତ୍ନ ଶିଷ ॥୧୦
 ବିଭୀଷଣ ବୋଇଲେ ଯଦ୍ୟପି ରାମ
 ଦେଲେ ।
 ତୋହର ସ୍ବାମୀ ଏହାପୂର୍ବେ ଅର୍ଜିଥିଲେ ॥
 ତାହାର ଅନ୍ତେ ତୁ ରାଜ୍ୟରେ କାରିଣୀ ।
 ତୋତେ କି ବାହାର ଗୋ କଟିବେ ରତ୍ନମଣି ॥
 ତୁ ପାତ ବଂଶୀ ଲଙ୍କାରେ ଅଧିକାରୀ ।
 ତୋତେ ଆରାଧି ଥିବଇଁ ସେବା କରି ॥
 ଶୁଣି ଭିତର ମନେ ସୁନ୍ଦରୀ ହସିଲା ।
 ବିଅର କଥା ଶୁଣି ସେ ଶରଧା ପାଇଲା ॥
 ଛାଡ଼ିଲା ମଡ଼ା ସେ ପତିର ସୁହାଂସ ।
 ବୋଇଲା ଏଥରେ ନାହିଁ କିଛି ଦୋଷ ॥୧୦
 ଯାହା ସେ ବିଧାତା ପୂର୍ବରେ କହିଅଛି ।
 ନିଜ ପ୍ରତି ଉର୍ଦ୍ଧା ବିଭୀଷଣ ଅଛି ॥
 ସେ ସତ ହୋଇଲା ନିସତ ଲୋକ ଗଲା ।
 ଏତେ ବୋଲି ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ଯେ
 ଉଠିଲା ॥
 ସଉରୁଣୀମାନନ୍ତ ଘେନିଣ ବାହୁଡ଼ି ।
 ଧାର ଧାର କରି ବଢ଼ାଇ ପାଦ ଯୋଡ଼ି ॥

ବିରସ ମନରେ ଗମନ ସର୍ବେ କଲେ ।
 ନିଜ ଲଙ୍କା ଗଡ଼କୁ ସେ ବୋଲି ଚଳି ଗଲେ ॥
 ଉତ୍ତର ଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ଅନ୍ତଃ ପୁରେ ମିଳିଲେ ସକଳ ରାଣୀ
 ହଂସ ॥୨୦
 ମହାଦେଇମାନେ ଯହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
 ଲଙ୍କା ଗଡ଼ ଲୋକେ ଭୟ ପାଇଥିଲେ ॥
 ପଲାଇ ଯିବାକୁ ବୁଧୁ ଧରି ଥିଲେ ମନେ ।
 ସେ କଥା ଛାଡ଼ିଲେ ସେ ରାଣୀଙ୍କ ବଚନେ ॥
 ବିଭୀଷଣର ତିଆରିବା ବାରତା
 ପାଇଥିଲେ ।
 ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ଅସୁରୀ ରହିଲେ ॥
 ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ବିଭୀଷଣ ବୀର ।
 ମହାଦେଇମାନେ ଯହୁଁ ଗଲେ ଅନ୍ତଃପୁର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲେ ଯାଉଁ ।
 ରାଣୀ ହଂସ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ରତ୍ନସାଜ ॥୩୦
 ରାଘବ ବୋଇଲେ ନ କର ଯେ ହେଳ ।
 ମୋହ ଯିବାକୁ ଯେ ନାହିଁ ଆଉ କାଳ ॥
 ଏବେ ରାବଣକୁ କରସି ଦହନ ।
 ମୋହର ସନିଧିକୁ ଚଳତୁ ବହନ ॥
 ସେନା ସେନାପତି ତୋହର ସଙ୍ଗେ ଯାବୁ ।
 ରକ୍ଷ କପି ବଳ ପଟୋଆରି ଥାବୁ ॥
 ଅଗର ଚନ୍ଦନ କୁର୍ପୁର ପୁରୋକ ସଞ୍ଚ ।
 ନେତ ପାତ ପତନୀ ଚାନ୍ଦୁଆ ନେଇ ଖଞ୍ଜ ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣ ହୋଇଲା ତ୍ରିପୁତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ବାହୁଡ଼ିଲାକ ଧାତି ॥୪୦
 ସେନା ମୁଥପତି ଘେନିଣ ସଙ୍ଗର ।
 ମିଳିଲେ ଯହିଁ ପଡ଼ିଅଛି ଦଶଶିରି ॥
 ଗୁଣ ପ୍ରଶଂସଣ ବିକଣ ହୋଇଲେ ।
 ଶୁକ ସାରଣ ବେନି ମସାକି ହଜାରିଲେ ॥
 ଗଉରବ କରି ଗଡ଼କୁ ପଠିଆନ୍ତି ।
 ଭଣ୍ଡାରୁ ନେତ ପାତ ଚାନ୍ଦୁଆ ଆଣନ୍ତି ॥
 ଚନ୍ଦନ ଅଗରୁ କର୍ପୁରର ଗୁଣ୍ଡି ।
 ଶୁଣାନ ଭୂମିରେ ସମ୍ପଦ କରି ମଣ୍ଡି ॥
 ବିଭୀଷଣ ବଚନେ ପୁରୋହିତ ଦାହକରି ।
 ଦୋହରା ଘରୁ ଅଗ୍ନି ଆଣିଲେ ବେଗ
 କରି ॥୫୦

ଛୁଇ ରଞ୍ଜଣ ଜାଳିଲେ ହୁତାଶନ ।
 ବିକରାଳ ହୋଇ ଅଗ୍ନି ଲାଗିଲା ବହନ ॥
 ରାବଣେଶ୍ଵରକୁ ନେଇ ସ୍ବାହାନ କରାଇଲେ ।
 ନୂଆ ବସ ପିନ୍ଧାଇ ଅଳଙ୍କାର ମଣ୍ଡିଲେ ॥
 ଗୋତ୍ର ଲୋକେ ମଡ଼ା ବହି ଘେନି ଗଲେ ।
 ଜଳନ୍ତା ହୁତାଶନ ଭିତରେ ଶୁଆଇଲେ ॥
 ମହାନାଦ ନାମେ ରାବଣର ପୁତ୍ର ଥିଲା ।
 ସେ ଆସି ପିତାକୁ ମୁଖାଅଗ୍ନି ଦେଲା ॥
 ନାନା ଉପକର୍ମ ପ୍ରୋହିତ ଭିଆଇଲା ।
 କ୍ରିୟା ଘେନି ପୁତ୍ର ନିଜପୁରେ ଗଲା ॥୬୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାବଣ ଦହନ ।
 ବେଢ଼ିବାକୁଅଛି ଅନେକ ବାଦ୍ୟମାନ ॥
 ଗୁଆ ଘୃତ ଜାଳି ନିଭଡ଼ି ଗନ୍ଧ ।
 ପହଡ଼କେ ଧୁମାନ୍ତ ହୋଇଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ମହାଦେଇମାନେ ପୁଣି ସ୍ବାହାନକୁ ଗଲେ ।
 ଅସୁର ଘରର ଆଚାର ଭିଆଇଲେ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଭୀଷଣ ବୀର ।
 ସେହ୍ନା ମୁଥପତି ସହିତେ ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ରାବଣ ଦହନ ସାରି ସମୁଦ୍ରେ ସ୍ନାନ କଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ସନିଧିକୁ ଗଲେ ॥୭୦
 ଦର୍ଶନ କରିଣ ଜଣାଇଲେ ସର୍ବ କଥା ।
 ଶୁଭେ ଦହନ ଦେବ କଲୁ ଦଶମଥା ॥
 ଶୁଣି ରତ୍ନନାଥ ପରମ ତୋଷ ମନ ।
 ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥
 ଭୋ ମଇତ୍ର କପି ରାଜା ମାତେଲି ଏବେ
 ଯାଉ ।
 ରାବଣ ମଲା ବାରତା ଦେବ ଛତ୍ର ପାଇ ॥
 ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ବୋଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
 କିମ୍ପା ଦେବଦୂତ ଥିବ ଅସୁର ପୁର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେଇ ମାତେଲି ଚଳିଗଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବତାଙ୍କ ଆଗରେ କହିଲା ॥୮୦
 ରତ୍ନନାଥ ସମର ଦେଖିଲି ବେନି ତୋଳେ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ପ୍ରାଣ ହାରିଲା ବିଷମ ରୋଳେ ॥
 ଶୁଣି ଦେବତାଏ ସାଧୁ ସାଧୁ କରି ।
 ଆଦିନାଥ କହନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ ଶାକାୟେରୀ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଲଙ୍କାରେ ରାମଗାହୁ ।

ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଚାହିଁ ଆସାଦେଲେ ପ୍ରହୁ ॥
 ଯାହା ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲାଇଁ ସିନ୍ଧୁ ତଟେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ବିଭୀଷଣକୁ ବସାଇବି ପାଟେ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗତେ ସମସ୍ତେ ହେଁ ଯାଅ ।
 ରାବଣର ଭାଇଟି ଅଭିଷେକ କରାଅ ॥୯୦
 ପାତୁ ଅମାନାତ୍ୟ ଚକ୍ରଗାଙ୍ଗ ବଳ ଆଜଂ ।
 କରସି ନୃପବର ହୋ ଆଗଭର ହୋଇ ॥
 ଏସନେକ ବିଚାରୁ ମିଳିଲେ ବିଭୀଷଣେ ।
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁରାଣ ॥
 ଯାସି ମାରୁତି ହୋ ସାତ୍ୟକୁ ବେଶେ ଜଣା ।
 ଏ ମୋହର ନାରାଜେ ବଧ କଲି ରାବଣା ॥
 ଶୁଣି ପରମ ତୋଷ ପବନ ନନ୍ଦନ ।
 ଆଦିତ୍ୟ ଉଦୟେ ଯେହ୍ନେ ବିଦ୍ୟସଜ ପଦ୍ମ
 ବନ ॥
 ତେସନେକ ସାନନ୍ଦ ହୋଇଣ ହନୁମନ୍ତ
 ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଡ଼ ଭିତରେ ଅଶୋକ ବନେ
 ପାଇ ॥୧୦୦
 ମାରୁତି କି ପେଷି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରରାୟେ ।
 ତାର୍ଥରାଜ କଳ ତତକ୍ଷଣେ ଅଣାଏ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ପେଷନ୍ତି ।
 ହକରା କଲେ ଶୁକ ସାରଣେ ବେନି ମନ୍ତ୍ରୀ ॥
 ଶୁକ ସାରଣେ ଦର୍ଶନ ଆସି କଲେ ।
 ତାହାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ଗଭରୋବ କଲେ ॥
 ଆହୋ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆମ୍ଭର ବୋଲ ଶୁଣ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ନୃପତି ଆମ୍ଭେ କରିବୁ
 ବିଭୀଷଣେ ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ହୋଇବାକ ପାଟ ।
 ତେବେ ସେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥୧୦
 ଲକ୍ଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗରେ ଦୁସେ ଯାଅ ।
 ମୟ ଦୈତ୍ୟ ଦୁହିତାକୁ ବୁଝାଇଣ କହ ॥
 ମୁହିଁ ଯେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲାଇଁ ପୂର୍ବ କାଳେ ।
 ମୋହର ଭାରିଯାକୁ ଯେବେ ନେଲା
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଳେ ॥
 ତୋହର ଭାରିଯାକୁ ଆନକୁ ଯେବେ
 ଦିଅଇ ।

ତେବେ ସେ କ୍ଷତ୍ରିବର ବୀରଧୁ ବୋଲାଇ ॥
 ଏସନେକ ସତ୍ୟ ମୁଁ କରିଅଛଇ ପୂର୍ବେ ।
 ଧର୍ମ ବଳ ଘେନି ମୁଁ ମାଲି ଦଶଗ୍ରୀବେ ॥
 ଏବେ ତାହାର ନାରୀକୁ ବିଭୀଷଣକୁ
 ଦେବି ।
 ମୁହିଁକି ଅଜ୍ଞାନ ଆନକୁ ବିଲୋହିବି ॥୨୦
 ସୁଭାବେ ରାବଣ ତ ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ।
 ଭାଇଜ ଲେଖାରେ ବିଭୀଷଣକୁ
 ଯୋଗାଇ ॥
 ଯାଅ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ଘେନି ବେଶେ ଆସ ।
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣେ ହୋଇଲେ ହରଷ ॥
 ଲକ୍ଷଣର ସାଙ୍ଗେ ଚଳଇ ବିଭୀଷଣେ ।
 ଜମେବ ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଣ ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ସହିତେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ଯାଆନ୍ତି ରକ୍ଷ କପି ଅନେକ ସଜନି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ପରବେଶ ଦେଖନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 କେ ବୋଲଇ ଅଇଲେ ଏ ବିଭୀଷଣକୁ
 ରାଜା କରି ॥୩୦
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ହୋଇବେ ପାଟ
 ମହାଦେଇ ।
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୋକେ ପରମ ତୋଷ ହୋଇ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁମିତ୍ରା ତନୟ ।
 ରାଜାର ନବର ମଧ୍ୟରେ ଯାଜଂ ହୋଏ ॥
 ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସଇ ଧନ୍ୟ ହୋ ରାବଣ ।
 କେବଣ ପାପେ ହରାଇଲୁ ଏଡ଼େ ବଡ଼
 ଯଶ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗର ସମାନେ ଅଟଇ ତୋର ପୁର ।
 ସୁଖ ଭୋଗ କରି ନ ପାରିଲୁ ଦଶଶିର ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଆପ୍ତାନ ଉପରେ ।
 ଅଭିଷେକ ଯୋଗାଡ଼ ଅଣାଇଲେ
 ସମ୍ପର୍କରେ ॥୪୦
 ନଗ୍ର ମଥାଇଣ ଉଲ୍ଲେବ କରାଇଲେ ।
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ଭିତରୁ ଅଇଲେ ॥
 ବାଡ଼ ଓହ୍ଲାଇଣ ରହିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ଶୁକ ସାରଣ ବେନି ଅନେକ ତିଆରି ॥
 ଶୁଣି ଗୋ ଠାକୁରାଣୀ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ।

ପୂର୍ବେ ଯାହା କରିଅଛନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ॥
 ସାତାକୁ ହରିଲା ବିଂଶ ଭୁଜଧାରୀ ।
 ମୁହିଁ ଯେବେ ରାବଣକୁ ପାରିବି ମାରି ॥
 ତାହାର ଘରଣୀକି ଆନକୁ ବିଲୋହିବି ।
 ତେବେ ସେ ଧନୁଶର ଏ ଭୁଜରେ
 ବହିବି ॥୫୦
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଅଛନ୍ତି ବୃତ୍ତ କରି ।
 ମହିଂମାସାଗର ଏବେସେ ମାଇଲେ
 ଦଶଶିରି ॥
 ତୋହର ଭଲପଣ ଗୋ ବାରତା
 ପାଇଥିଲେ ।
 କିମ୍ପା ଆନକୁ ବିଲୋହିବି ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥
 ପୁଣି ବିଚାରିଲେ ବିଭୀଷଣକୁ ଦେବା ।
 ଏ ମହାତ୍ମା ଯେବେ ଆମ୍ଭକୁ କଲା ସେବା ॥
 ସୁଭାବେ ରାବଣତ ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ।
 ଭାଇଜ ଲେଖାରେ ବିଭୀଷଣକୁ
 ଯୋଗାଇ ॥
 ମହାଦେଇପଣରୁ ତ ନକଲୁ ବାହାର ।
 ଆମ୍ଭ ବୋଲ ଭାଙ୍ଗିବା କି ଯୁଗତ
 ତୋହର ॥୬୦
 ବାକୀର ଭାରିଯାକୁ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଲୁ ।
 ଆମ୍ଭର ଆଜ୍ଞା ପାଳିବାରୁ ଅନୁଗ୍ରହ କଲୁ ॥
 ଅହିଲ୍ୟା ଯେ ଦୋଚାରୀ ହୋଇଣ
 ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ଆମ୍ଭ ପାଦ ଲାଗି ମୁକତ ହୋଇଗଲା ॥
 ଯେବେ ମନ୍ଦୋଦରୀ କରିବୁ ଆମ୍ଭ ବୋଲ ।
 ତେବେ ଦୁଇକୁଳକୁ କଥା ରହିବ ଭଲ ॥
 ଆମ୍ଭେ ସେ ଠାକୁର ସଂସାର ଅଧିପତି ।
 ଆମ୍ଭକୁ ସେ ଭଲେ ଜାଣଇ ମହାସତୀ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବହୁତ କହିଲେ ତିଆରିଣ ।
 ଶୁକ ସାରଣ ସୁଗ୍ରୀ ଜମେବ ସୁଷେଣ ॥୭୦
 ପତିଶ ଯୁଥପତି ଅଷ୍ଟ ସେହ୍ନା ହୋଇ ।
 ବୋଲନ୍ତି ରାମ ଆଜ୍ଞା କର ଗୋ ମହାଦେଇ ॥
 ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେକ ରାମନାଏ ।
 ଆସ ଆସ କିଛି ନ ଭାଲ ଗୋ ମାଏ ॥

ଶୁଣି ମହୋଦରୀ ତବଦ ହୋଇଲା ।
 ହୃଦପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ କଥାନ୍ତ ବିଚାରିଲା ॥
 ବୋଇଲା ଯଦ୍ୟପି କରିବି କଥା ରିଷ ।
 ସୁମିତ୍ରା ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ବଡ଼ଦୁଷ୍ଟ ॥
 ଅକାରଣେ ସୁପଲେଖାର ଏ କାଟିଲା ନାକ
 କାନ ।
 ଲହୁକିତ ପରାଏ ସଂହାରିଲା ମୋହୋର
 ନାନ ॥୮୦
 ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ଅବୁଝା ଅଟଇ ସଉମିତ୍ରା ।
 ବିଶେଷ ଆଜ୍ଞା ଗ୍ରନ୍ଥ ନ ସହନ୍ତି କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ନାହିଁ ଯେବେ କରିବି କରିବେ ମୋତେ
 ଲଘୁ ।
 ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଏହାକର ମୁଁ ଶୁଣିଅଛି ସବୁ ॥
 ଏହାକର ଘରଣୀକି ଯେବେ ଆନ ନେଲା
 ହରି ।
 ଏହି ବିଳୋହିଲେ ପରକୁ ତାର ନାରୀ ॥
 ବାଳାର ଘରଣୀକି ଏ ପୁତ୍ରାବରକୁ ଦେଲେ ।
 ଅହିଳ୍ୟା ସୁହେରୀ କି ସେ ପାଷାଣୁଁ ମୁକତି
 କଲେ ॥
 ପୁତ୍ରାବର ଭାରିଯା ଯେ ରୋମା ନାମେ
 ନାରୀ ।
 ଭାଜବୋହୁ ବାଳୀ ବଳେ ରମଣ
 କରି ॥୯୦
 ଶ୍ରୀରାମ ସେ କଥା ବାରତା ପାଇଲେ ।
 ଆପଣେ ହାତ ଧରି ପୁତ୍ରାକି ସମର୍ପିଲେ ॥
 ଯେବେ ସେ ସୁହାଗୀ ପୁତ୍ରାବର ପ୍ରିୟବତୀ ।
 ବିପୁରୀତ କଥା ସେ କରନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
 ଯେ ମୋହୋର କର୍ମେ ଅଛଇ ଯେବେ
 ଯେହେତ୍ବେକ ଯୋଗ ।
 ରାବଣର ଅନ୍ତେ ହୋଇବି ବିଭୀଷଣକୁ
 ଭୋଗ ॥
 ନାହିଁ ବୋଇଲେ ହୋଇବ ଆଉ କିସ ।
 ଯେଣେ ଯେବେ ରକ୍ଷା ହୋଇବ ମୋର
 ଦେଶ ॥
 ରାଜ୍ୟ ଲୋକକର ପାଇଁ କରିବି ଏସନ
 ମତ ।

ଯାହା ସେ କପାଳେ ଲିହିଛି ବିଧାତ ॥୧୦୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଲାଳନ ମହୋଦରୀ ।
 ସଉଦୁଶୀମାନେ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ
 ସୁହେରୀ ॥
 ନ କରସି ନାହିଁ ଗୋ ମୁହସି ବିମୁଖ ।
 ଆମର କଟକେ ସିନା ଗୁଞ୍ଜିବା ଆମେ ସୁଖ ॥
 ରାବଣ ପ୍ରାୟେ ସ୍ବାମୀକି ମାଇଲା ଯେବର
 ବଇରୀ ।
 ଆମକୁ ଓପ୍ରୋଧ ସେ କେବଣ ଗୁଣେ କରି ॥
 ଭଲ ସେ ହୋଇଲା ବିଭୀଷଣକୁ ହାଦେ
 ଦେଲା ।
 ରୁକ୍ଷ ମର୍ଜିତକୁ ଦିଅ ବୋଲି ନ ବୋଇଲା ॥
 ତାହାର ବୋଇଲେଣି କରିବା ଆମେ କିସ ।
 ଯେହେତ୍ବେକ କର୍ମେ ଲିହିଅଛି
 ଭବିଷ୍ୟ ॥୧୦
 ଆମର ରାଜ୍ୟରେ ସିନା ହୋଇବା ଆମେ
 ରାଣୀ ।
 ଦିଅର ସିନା ହୋଇବ ରାଜ୍ୟରେ କାରେଣୀ ॥
 ହଉ ସନମତ କର ମହାଦେଈ ।
 କ୍ଷଣେ ତୁନି ହୋଇ ମହୋଦରୀ କହି ॥
 ଯେ ତୁମ୍ଭର ସମସ୍ତ ମନକୁ ଯୋଗାଇଲା ।
 ଏ ମୋହୋର ବୋଇଲେ କି ହୋଇବ
 ଆନ କଲା ॥
 ହୋଇବି ଦୋତାରୀ ବସିବି ଯାଇଁ ପାଟେ ।
 ଏଣେ ଯେବେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇବ ଲଙ୍କରାଷ୍ଟେ ॥
 ଶୁଣିଲେ ଶୁଭ ସାରଣେ ମହାଦେଈର ବାଣୀ ।
 ଭୋଖିଲା ଚାତକ ଯେହେ ପାଇଲା
 ସ୍ବର୍ଗପାଣି ॥୧୦
 ଶୁଣିଣ ବୋଇଲେ ଗୋ ମାଜଣା ହୁଅ ଆସ ।
 ଆମେ ଜଣାଉଁ ଯାଇଁ ସଉମିତ୍ରାର ପାଶ ॥
 ଶୁଣି ମହାଦେଈ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 ଯେ ବିଧିବିଧାନ ମାଜଣା ସାରିଲେ ॥
 ପାଟେକ ପିଣିଣ ପାଟେକ ଉପରାଣ ।
 ନବରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଶ୍ୟାମାରେ ଆଭରଣ ॥
 ବିବିଧ ବେଶ ହୋଇ ଅଭିଳାକ ଯୁବତୀ ।
 ମୁଦୁସୁଲୀ ପହଞ୍ଚ ମଣାଇ ଘେନିଯାନ୍ତି ॥

ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଆଗେ ଜଣାନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ତୋହୋର ଆଜ୍ଞାରେ ଅଛନ୍ତି ମହୋଦରୀ
 ଘେନି ॥୧୧୦
 ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଲେ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ।
 ବିଭୀଷଣେ ଅଭିଳା ନୃପତି ହୋଇ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣର ତରଣେ କଳାକ ନମସ୍କାର ।
 ମହୋଦରୀ ପ୍ରଳମ୍ବ କଳାକ ଶତେବାର ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲେ ଗୋ ଉଠ ଉଠ
 ସୁଲକ୍ଷଣା ।
 ହୁଅ ଅଭିଷେକ ଲଙ୍କାରେ ପାଟରାଣୀ ॥
 ସୁହେରୀ ବୋଇଲା ଯେ ତୋହର
 ପରମାଣ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଯାଇଁ ବସିଲେ
 ସିନ୍ଧାସନେଣ ॥
 ପଛେ ବିଭୀଷଣେ କୋଳ କରି ବସି ।
 ଅଭିଷେକ ହୋଇଣ ନିଜ ନବରକୁ
 ଆସି ॥୧୪୦
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ତୀର୍ଥଜଳ ଘେନି ।
 ପଞ୍ଚାମୃତ କଲେ ବିଭୀଷଣର ମୁଧନୀ ॥
 ଶୁଭ ସାରଣେ ଧରନ୍ତି ଦକ୍ଷକ୍ରତୁ ।
 ଅର୍ଘ୍ୟ ବଢ଼ାବନ୍ତି ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ ॥
 ପୁତ୍ରାବର ରାଜା କୁସୁମ ବରଷି ।
 ସେନା ଯୁଥପତି ଜୟେ ଜୟେ ଭାଷି ॥
 ଅସୁର ଅମାନାତ୍ୟେ ଧରନ୍ତି ତାମର ।
 ବେଦଧ୍ବନି କରନ୍ତି ସୁଜ୍ଞ ବିଜ୍ଞବର ॥
 ନାରୀଏ ହୁଳହୁଳି ପାରନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ।
 ମଙ୍ଗଳ ବାଜଣା ବଜାନ୍ତି ବିବିଧ
 ଛନ୍ଦେ ॥୧୫୦
 ହୋଇଲା ନୃପବର ଦଶାନନର ଭାଇ ।
 ଅଭିଷେକ ସରିଲା ବନ୍ଦାପନା ହୋଇ ॥
 ପାଟଗଜ ପାଟ ଅଶ୍ବ ଆଗରେ ଯେ ଅଛି ।
 କୋଳେ ମହୋଦରୀ ଶରଦବନ୍ଦୁ ମୁଖୀ ॥
 ମୂର୍ଦ୍ଧନୀ ଅଭିଷେକ ହୋଇଲା ବିଭୀଷଣେ ।
 ମନେ ବିଚାରଇ ଧନ୍ୟ ହେ ରାମରାଣୀ ॥
 ତୋହର ଶରଣ ଯେବେ ନ ପଶନ୍ତି ମୁହିଁ ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି ଭୂମିରେ ଥାନ୍ତି ଆଜ ଶୋଇ ॥

ଏତେକ ସମୟ ମୁଁ ପାଇଲି ତୋହାର
ପଳେ ।
ଲଙ୍କପତି ନାମ ବୋଲାଉଛି ମହା
ତଳେ ॥୨୦
ଏସନେକ ସମୟେ ସରିଲା ଅଭିଷେକ ।
ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଲଙ୍କାର ସର୍ବଲୋକ ॥
ସିଂହାସନ ଉଠି ବିଭୀଷଣେ ରାଏ ।
ମନ୍ଦୋଦରୀ କି ଘେନି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାଶେ ଯାଏ ॥
ଚରଣ ଯୁଗଳ ଧରି ପଡ଼ଇ ଗଡ଼ ଘାଳି ।
ଶ୍ରୀରାମର ଅନୁଜ ଉଠଇ ବୋଲି ॥
ଆପଣେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୋଳିଲା ଦୁହିଁକି ।
ଅନେକ ପୁରୁଷାର୍ଥ ପ୍ରୀତିକଥା କହନ୍ତି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସନିଧକୁ ବାହୁଡ଼ିଲେ ପୁଣି ।
ଯିବି ବୋଲି ବୋଇଲା ମନ୍ଦୋଦରୀ
ରାଣୀ ॥୨୦
ରାଘବେର ଶରଣ ପଶିଲା ବିଭୀଷଣେ ।
ସାତ୍ୟାହ ଶରଣ ମୁଁ ପଶିବି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ଯେ ଆସ ବୋଲି ରାଜ ।
ମନ୍ଦୋଦରୀ ସପତଣୀମାନେ ତାହା ଚାହିଁ ॥
ଧନ୍ୟରେ ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
କେବଣ ପେଟୁ ଜନ୍ମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଭୀଷଣେ ବୀର ।
ଶୁକ ସାରଣକୁ କହଇ ଉତ୍ତର ॥
ଆଶ ଭଣ୍ଡାରୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆୟୋମାନ ।
ଏହା ଘେନି ଶ୍ରୀରାମକୁ କରିବି ଦୁଷ୍ଟନ ॥୨୦
ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯାଇ ଭଣ୍ଡାରେ
ପରବେଶ ।
ରକ୍ଷା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ରାଜାର
ଆଦେଶ ॥
ଧନ ଭଣ୍ଡାରୁ ବିବିଧ ଧନମାନ ।
ସଂସକାର କରି ଘେନି ଆସିବି ବହନ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଦରଶାଇବ ରାୟେ ।
ଭଣ୍ଡାର ଅଧିକାରୀ ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ହୋଏ ॥
ଅନେକ ଲୋକ ଆଣି ରୁହାଇଲେ ଧନ ।
ପତୁଆର ପକାଇ ଚକାନ୍ତି ଆୟୋମାନ ॥
ବିଭୀଷଣ ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା । ୯୦

ରଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ଆସନ୍ତୁ ବୋଇଲା ॥
ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ନଗ୍ନର ନରନାରୀ ।
ସବୁ ମହାଦେଇ ଘେନାଇ ମନ୍ଦୋଦରୀ ॥
ମୁଦୁସୁଲ ଝଡ଼ା ବାହୁଡ଼ିଆଣି ଦାଇ ।
ସମସ୍ତେ ଆସ ବୋଲି ବିଭୀଷଣେ ବୋଲଇ ॥
ଦେଖ ରଘୁନାଥ ଛାଡ଼ୁ ପାପମାନ ।
ଏ ଚର୍ମ ଲୋଚନରେ ଦେଖନ୍ତୁ ଭଗବାନ ॥
ନୃପତିର ମୁଖୁଁ ଯେସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
ନଗ୍ନଲୋକେ ଉଷତ ହୋଇଲେକ ପୁଣି ॥
ଧାଅଁ ଧାଅଁ ଚାଲ ଚାଲ ଆସ ଆସ ଯିବା ।
ଗଗନ ପୁରୁଅଛି ଏସନେକ କହିବା ॥୧୦୦
ବାଣ୍ଡରେ ଗହଳ ନ ପାବନ୍ତି ବାଟ ।
ସମ୍ଭବ ହୋଇଣ ବାହାର ହେଲେ ଆଟ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଆଗକରି ଯୁଥପତିମାନ ।
ମନ୍ଦୋଦରୀ ସହିତେ ବିଭୀଷଣ ରାଜନ ॥
ତିନି କୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ ମହାଦେଇ ।
ନଗ୍ନ ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ କଳନା ନଯାଇ ॥
ଲଙ୍କାର ଉତ୍ତର ଦ୍ୱାରେ ବାହାର
ହୋଇଗଲେ ।
ଧୂରୁହୁଁ ରଘୁନାଥ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ॥
ଯୁବତୀ ପୁରୁଷ ଆଠ ଅନେକ ଦିଶଇ ।
ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ଦେବ ଆସନ୍ତି ତୁମ୍ଭ
ଭାଇ ॥୧୦
ବିଭୀଷଣ ସହିତ ଆବର ମନ୍ଦୋଦରୀ ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସହିତେ ନରନାରୀ ॥
ତୁମ୍ଭକୁ ଦର୍ଶନ କରିବେ ବୋଲି ଆସୁଛନ୍ତି ।
ଏସନେକ ବିଚାରୁ ନିକଟେ ଆସି ହୁଅନ୍ତି ॥
ଦୂରୁ ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା ବିଭୀଷଣେ ।
ନିଉଛାଳି ପକାଇଲା ଅନେକ ଆଭରଣ ॥
ମନ୍ଦୋଦରୀ ସହିତେ ସକଳ ରାଣୀହଂସ ।
ଗଡ଼ଘାଳି ଶୁଅନ୍ତି ଘେନିଣ ଝିନ ବାସ ॥
ଶୁକ ସାରଣ ସହିତେ ସକଳ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମାନ ।
ସାଷାଙ୍ଗେ ପ୍ରଳମ୍ବ କରି ଭୂମିରେ ଶୟନ ॥୨୦
ପୁଣି ଉଠି ଉଭା ହୋଇ ଶିରେ କର
ଦେଲେ ।
ଧାର ଧାର କରି ଚରଣ ବଢ଼ାଇଲେ ॥

ବିଭୀଷଣେ ରାଏ ଗଲା ପହଞ୍ଚି ଦଶ ।
ପୁଣି ନିଉଛାଳି ଅଳଙ୍କାର ଝିନବାସ ॥
ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ସେ ପୁଣିହିଁ ଉଠି ଉଭା
ହୋଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଅମୃତ ନୟନେ ଛନ୍ତି ଚାହିଁ ॥
ନିକଟକୁ ଡାକନ୍ତି ଆସ ଆସ ବୀର ।
ଏଲଙ୍କା କଟେକ ତୁ ବିଳସ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ॥
ବିଭୀଷଣେର ପାଶେ ଦେଖିଲେ
ମନ୍ଦୋଦରୀ ।
ତାହାକି ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ପୁରସରି ॥୩୦
ଆସ ଆସ ସାଧେବୀ ଗୋ ବିଭୀଷଣେର
ବନିତା ।
ତୋହୋର ପଟାନ୍ତର ଅଟଇ ମୋର ସାତା ॥
ବାବୁ ରୂପ ବନ୍ତୀ ଗୋ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ତ୍ରିଭୁବନେ ତୋତେ କେହି ଗୋ ନାହିଁ
ପଟାନ୍ତରି ॥
ତୁ ଯାହାର ଘରେ ଥିବୁସିରେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ତହିଁ ସର୍ବଦା ଥିବା ସାହେବ କୁମାରୀ ॥
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରା ତୁ ସୁଲକ୍ଷଣା ସ୍ୟତୀ ।
ତୋହୋର ଥାଉ ଦଶଗ୍ରୀବ କଳାକ ଅନୀତି ॥
ସାମାନ୍ୟ ମୂର୍ଖ କି ବୋଲିବା ତାହାକି ।
ସେ ପୁଣି ବାଜପଣେ ପରଶ୍ଚିରା ହରଇ ॥୪୦
ତିଆରିଲା ଲୋକର ବଚନ ନ କରି ।
ଶୁଣି ବେନି କର ଯୋଡ଼ଇ ମନ୍ଦୋଦରୀ ॥
ବୋଲଇ ତୋ ଦେବ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
ରଘୁବୀର ।
ରାବଣ ଦୁଷ୍ଟ ପଣ କଳାକ ଅପାର ॥
ତୁ ସ୍ୱାମୀ ତାହାକୁ ପକାଇଲୁ ମାରି ।
ତାହା ପାପ କର୍ମ ଭୋଗ କଳାକ ଦଶଶିରି ॥
ମୋତେ ବିତୁମ୍ଭଣ କଲୁ କାଳେ ନା
ଗୋସାଇଁ ।
ଏସନେକ ଚରିତ ଦେବ ଶୁଣିଲା ହାଦେ
ନାହିଁ ॥
କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ମୋତେ ସଂସାର
ଲୋକ ଶୁଣି ।
ଉପହାସ୍ୟ କଥା ମୋତେ ଉପୁଜିଲା
ରଘୁମଣି ॥୫୦

ତୁ ତ ସ୍ବାମୀ ପୁରୁଷ ଅବା କି ବୋଲିବି
ତୋତେ ।
ଯେ କଷ୍ଟ ଭୋ ସ୍ବାମୀ କିପାଇଁ ଦେଲୁ
ମୋତେ ॥
ଜନେ ଉପହାସ୍ୟ ମଲେ ନର୍କ ଯିବି ।
ଜଗତ ଜନମୁଖେ ଅପଖ୍ୟାତି ପାଇବି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସମାର୍ଜନି କର ।
ଧାର କରି କହନ୍ତି ଶୁଣରେ ନାରୀବର ॥
ଯାହା ସେ ବୋଲିଅଛି ନୁହଁଇ କଥା ଆନ ।
ତୁହି ସେ ହୋଇବୁ ଗୋ ଯୁବତୀକ
ମୋକ୍ଷପାନ ॥
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଣ ଗୋ ବିଭୀଷଣେ ସଙ୍ଗେ
ଥୁବୁ ।
ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ତୁ ପ୍ରଶଂସା ପାଇବୁ ॥୨୦
ପ୍ରଭାତେ ସୁମରଣୀ କରିବ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ।
ରତ୍ନମୟେ ପୁର ଭୋଗ କରିବ ଗୋ ରାଣୀ ॥
ସପତଣୀକି ଘେନି ଗୋ ବିଭୀଷଣ ପାଦେ
ଖଟ ।
ଅକଷେକ ରାଜ୍ୟ ତୋତେ ଦେଲି ଗୋ
ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ ॥
ଶୁଣି ମହୋଦରୀ ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଭ ।
ଗଡ଼ଗାଲି ଶୁତିଲେ ସକଳ ମହାଦେବ ॥
ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ରତ୍ନବାର ।
ଆପଣେ ଧଇଲେ ଦେବ ମହୋଦରୀ କର ॥
ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାମ ଛୁଇଁଲେ ତାର
କାଏ ।
ସୁଗେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ଦେବତାଏ ॥୨୦
ହୋଇଲା ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ସକଳ ପାପ ଗଲା ।
ଦଶରଥନନ୍ଦନ ଯହୁଁ ଅନୁଗ୍ରହ କଲା ॥
ଏସନେକ ଭାଳେଣି ଭାଳନ୍ତି ସୁରଜନ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବିଚିତ୍ର କଥା ଶୁଣ ॥
ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ଗଡ଼ଗାଲି ଶୋଭିଥିଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ତୋଳନ୍ତେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
ନିସ୍ତରିଲି ନିସ୍ତରିଲି ବୋଲିଣ ଡାକଦେଇ ।
ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସେ ସବିହେଁ ତୋଷ
ହୋଇ ॥

ମହୋଦରୀ ଭୁଜ ଧରିଣ ରତ୍ନନାଥ ।
ନେଇଣ ସମର୍ପିଲେ ବିଭୀଷଣେ ହାଥ ॥୮୦
ଆହୋ ଲଙ୍କପତି ଏ ତୋହୋର
ପାଟରାଣୀ ।
ଏ ଲଙ୍କା କଟକେ ଏ ଅଟଇ ଠାକୁରାଣୀ ॥
ଏହାକୁ ପାଳିଣ ଭୋଗ ତୁ ଗୁଂଜ ଲଙ୍କପତି ।
ଶୁଣିଣ ଅତି ସାନନ୍ଦ ବେନିଜନେ ହୋନ୍ତି ॥
ଏସନେକ ସମୟ ହନୁମନ୍ତ ଆସେ ।
ସାତାର ତହିଁକି ପେଷିଥିଲେ ରାମରାଏ ॥
ହନୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ସାତ୍ୟାକୁ ବେଗେ
ଯାଇ କଣା ।
ମୁହିଁ ହାଦେ ପୁଣି ମାଜଲି ରାବଣା ॥
ଶୁଣି ପବନସୁତ ଶିରେ କର ଦେଲା ।
ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ଲଙ୍କାକୁ ଚଳିଗଲା ॥୯୦
ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାର ବାଟେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
କ୍ଷେପି ଯାଉଅଛି ପବନର ଶିଷ ॥
ରାବଣକୁ ମାରି ଉଷତ ରତ୍ନସାଜ ॥
ବେଗକରି ଜାନେକୀ କି ପିଠିଆଇଲେ
କହି ॥
ଲଙ୍କା ଲୋକେ ଦେଖି କରିଛନ୍ତି ଭାଏ ।
କେ ବୋଲି ସାତାର ତହିଁକି ଏହୁ ଯାସେ ॥
ଦଶଗ୍ରୀବ ପଡ଼ିବାର କହିବ ବାରତା ।
କି ଅବା ଘେନିଣ ଆସିବ ଏହୁ ଜନେକ
ଦୁହିତା ॥
କେ ବୋଲଇ ଅବା ନଜାଣନ୍ତି ବଇଦେହୀ ।
ଆଗ ହୋଇଣ ଯେ ଯାଉଅଛି କହି ॥୧୦୦
ଏସନେକ ବୋଲିଣ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
ଆକାଶେ କ୍ଷେପି ଯାଇ ପବନ କୁମାର ॥
ମଧୁବନ ଭିତରେ ଅଶୋକ ବିପୁଳ୍ୟ ।
ତହିଁ ଯାଇଁଣ ମିଳିଲା ବୀର ହନୁମାନ ॥
ଦୂରୁହୁଁ ଦେଖିଲା ସାତ୍ୟା ଜଗତାରେ ଛନ୍ତି
ବସି ।
ବେଡ଼ି ବସିଛନ୍ତି ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷେସୀ ॥
ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ତ ଆସଇ ହନୁମନ୍ତ ।
କେବଣ କୃତ ଆଜ କଲେ ମୋର କାନ୍ତ ॥
ତ୍ରିଜଟା ବୋଇଲା ଯାହା କହିଲାଇଁ ମୁହିଁ ।

ରାବଣକୁ ପ୍ରାଣେ ମାରିଲେ ରତ୍ନସାଜ ॥୧୦
ହନୁ ଆସିବାରେ ଏ କହିବ ବାରତା ।
ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇବେ ଦେବୀ ସାତା ॥
ଏସନେକେ ସମୟ ପବନ ତନୟେ ।
ଜାନେକୀ କି ଦେଖି ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଏ ॥
ଉଠି ଉଭା ହୋଇ ଉଡ଼ା ଚାରି ଗଲା ।
ନିକଟ ହୁଅନ୍ତେ ଗଡ଼ଗାଲି ଶୁତିଲା ॥
ପୁଣିହିଁ ଉଠିଣ ଶିରେ କର ଯୋଡ଼ି ।
ଗାଲଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼ାଇ ପାଦ
ଯୋଡ଼ି ॥
ନିର୍ଭର ହୋଇଣ ହନୁମନ୍ତ ଜଣାଇଲା ।
ଭୋ ମାତ ସାଂଗ୍ରାମେ ଗୋ ଲଙ୍କପତି
ପଡ଼ିଲା ॥୨୦
ତୋହୋର ଛଳେ ଶ୍ରୀରାମ ଏଡ଼େ କର୍ମ
କଲେ ।
ଅଜଏ ଦନୁଜକୁ ମାରି ପକାଇଲେ ॥
ଦଶଗ୍ରୀବକୁ ମାରି ବିଭୀଷଣକୁ ରାଜା
କଲେ ।
ଅଭିଷେକ କରିବାକୁ ସେନାପତିମାନେ
ଗଲେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁଗ୍ରୀବର ଜମେବ ସୁଷେଣ ।
ଏମାନେ ଅଇଲେ ଘେନିଣ ବିଭୀଷଣ ॥
ମହୋଦରୀ ହୋଇବ ପାଟମହାଦେବ ।
ଆପଣେ ରତ୍ନନାଥ ଏମନ୍ତ ଆସ୍ଥାଦେଇ ॥
ମୋହର ପଛେ ପଛେ ସେମାନେ
ଆସୁଛନ୍ତି ।
ଏହିକ୍ଷଣି ବିଭୀଷଣେ ହୋଇବ ଦୃପତି ॥୩୦
ମୋତେ ରାଜ ଶ୍ରୀରାମ ପେଷିଲେ ତୁମ୍ଭ
ପକ୍ଷ ।
ଯାଅ ହନୁମନ୍ତ ହୋ ସାତ୍ୟାକୁ କହିଥାଅ ॥
ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଅସୁରକୁ ମାଇଲେ ତୋର
ଛଳେ ।
କଥା ଗୁହାଇଲେ ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ ॥
ଏତେ କହି ସ୍ବାମୀ ପେଷିଲେକ ମୋତେ ।
ଏହିକ୍ଷଣି ଆସି ଗୋ ଘେନିଯିବେ ତୋତେ ॥
ଶୁଣି ବଇଦେହୀ ହସିଣ ବୋଇଲେ ।

ସତେହେଁକି ସ୍ବାମୀ ମୋର ରାବଣକୁ
ମାରିଲେ ॥
ଏଡ଼େକର୍ମ କରି ପାରିଲେ କି ମୋର ନାହିଁ ।
ଦେବତା ଅଛନ୍ତେ ସେ ଅଟଇ
ବିଂଶବନ୍ଧା ॥୪୦
ହନୁମତ ବୋଇଲା ମୁଁ ଦେଖିଲି ଗୋ
ମାତ ।
ତୁକୁ ଅସ୍ତେ ପଡ଼ିଲା ଗୋ ବିଶ୍ବରା ସୁତ ॥
ଜାନେକା ବୋଇଲେ ହନୁ ରାବଣ ଯେବେ
ମଲା ।
ଏ ମୋହର କଷ୍ଟ ଆଜକୁ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
ତୁ ଯେବେ କହିଲୁ ମୁଁ ବଧାଇ ଦେବି
କିସ ।
ଶୁଣିଣ ଉଷତ ପବନର ଶିଷ ॥
ଯେବେ ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲ ଗୋ
ମାଏ ।
ସତେ ଯେବେ ଦେବୁ ମାରିବି କଥାଏ ॥
ଏ ଯେ ସହସ୍ତ୍ର ଅସୁରା ତୋତେ
ବେଦିଛନ୍ତି ।
ତୋହର ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ମାରିବି ସବୁକି ॥୫୦
ଜାଣୁନା ମୋହୋର ଆସିବା ଦିନ ରାତି ।
ଯେବଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ତୋତେ କହୁଥିଲେ ସତା ॥
ତାହା ଶୁଣି ସେ ଦିନ ମାରିବାକୁ ମନ କଲି ।
ସେ ଦିନୁ ଏହାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଘେନିବି ବୋଇଲି ॥
ଯହୁଁ ସେ କଥାମାନ ଅକଳ ହୋଇଥିଲେ ।
ଏଶୁକରି ଏମାନେ ଜୀବନ ପାଇଲେ ॥
ଏହିକ୍ଷଣି ମାଏ ମୋତେ ଆଜ୍ଞା ଦେବା ।
ଯଦି ରାମରାଣୀ ଗୋ ଘେନିଲୁ ମୋର
ସେବା ॥
ଶୁଣି ବଜ୍ରଦେହୀ ବୋଇଲେ ହନୁମତକୁ
ଚାହିଁ ।
ତୋ କପିରାଜ ଏହାଙ୍କର କିଛିହୁଁ
ଦୋଷନାହିଁ ॥୬୦
ରାବଣର ସେବକ ଏ ତାହାର ବୋଲେ
ଅତି ।
ଏହାଙ୍କର ପୁଷ୍ପେ କି ଏ ମୋତେ ଗାନ୍ଧିଦ୍ୟୁତି ॥

ଯେ ମୋହୋର କର୍ମେ ଅରଜିଥିଲି ଦୋଷ ।
ବେଳକାଳ ଜାଣି ପଳିଲା ରବିଷ ॥
ଶୁଣି ହନୁମତ ସାତାକୁ ପ୍ରଶଂସି ।
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୁ ଶରଦ ପଦ୍ମବାସୀ ॥
ଯେ ତୋତେ ଦ୍ରୋହ ଚିତ୍ତର ତାକୁ ରଖୁ ।
ତାହାଙ୍କର ଦୋଷ ଗୋ ତୁହି ଯେ ଭୟେଷୁ ॥
ବାବୁ ମହିମା ତୋର ଜନେକକୁମାରୀ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ତୋତେ ନାହିଁ
ସମସରି ॥୭୦
ଅପାପୀ ଆତ୍ମା ସଦୟେ ତୋହୋର ଚିତ୍ତ ।
ତୋତେ ଦେଖିଲଙ୍ଗ ଧନ୍ୟ ମୋର ଜୀବିତ ॥
ଏତେବୋଲି ପୁଣି କରଇ ନମସ୍କାର ।
ସାତା ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହୋ ପବନକୁମାର ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିତ ଶରଧା ମୋହୋର ।
ତାହାକୁ ଦର୍ଶନ କଲେ ମୋହୋର ଚିତ୍ତ
ଥୁ ॥
ଯେ ମୋହରକ ଇଚ୍ଛା ପୂରାଅ ପାବେନି ।
ସ୍ବାମୀକି ଜଣାଅ ମୋର ସହସ୍ତ୍ର ଦଳନି ।
ବେଗେ ମୋଟେ ନେଇ ଦେଖାନ୍ତୁ ପଦ୍ମମୁଖ ।
ଅନେକ କାଳର ପକାଇ ପାପ ଦୁଃଖ ।
ଶୁଣି ହନୁମତ ଓଲେଗ ମେଲାଲ ।
ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଣୀ କ୍ଷେପିଣୀ ପୁଣି ଯାଇ ॥
ସାଂଗ୍ରାମ ମଣ୍ଡଳେ ଯହିଁ ଅଛନ୍ତି ରଘୁନାଥ ।
ଛାମୁରେ ଲଙ୍କପତି ବିଶ୍ବବାର ସୁତ ॥
ମହୋଦରା ସହିତେ ସକଳ ନାରାଗଣ ।
ସେନାଯୁଥପତି ସୁଗ୍ରୀବର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
ଶୁକ ସାରଣେ ଅସୁର ମତାମାନ ।
ଅଶ୍ବଜନାନେ ପାଦାନ୍ତ ସର୍ବସନ୍ୟ ॥
ଦେଖଣାହାରୀ ଲୋକେ ରକ୍ଷ କପିବଳ ।
ନିଶ୍ବଦ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସକଳ ॥୮୦
ବିଭୀଷଣେ ବାଡ଼ିଅଛଇ ଆୟୋମାନ ।
କିହୋ ଲଙ୍କପତି ଯେ କିସ ବୋଲନ୍ତି
ରଘୁନାଥ ॥
ରାବଣର ଭାଇ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ବୋଲଇ ତୋ ଦେବ ଏ ରାବଣ ଭଣ୍ଡାର ॥
ଆବରାହିଁ ଦେଖ ଦେବ ଲଙ୍କାର
ଯୋଡ଼ାହାରୀ ।

ସେନା ସନ୍ୟ ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ପାଦାନ୍ତ ॥
ତାହା ତୋହୋର ଛାମୁକୁ ଆଣିଅଛି ମୁହିଁ ।
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଶ୍ରବଣ ଭୂମି ସୁର ॥
ବୋଇଲେ ବେଗକରି ବାହୁଡ଼ାଇ ନିଅ ।
ଲଙ୍କାରୁ ନେଇତକି ମୁଁ ଆସିଅଛି
ଏହା ॥୯୦
ସାତା ତୋରାଇବାରୁ ରାବଣକୁ ନାଶିଲି ।
ତାହାର ଅର୍ଥ ସମ୍ପଦ ତୋତେ ସମର୍ପିଲି ॥
ତୁହି ସିନା ଏ ଅର୍ଥରେ ଅଛୁ ହୋ
କାରେଣୀ ।
ଏହାଶୁଣି ବୋଲଇ ମହୋଦରା ରାଣୀ ॥
ଭୋଦେବ ରାୟେବ କଥାୟେ ମୋତେ
କର ।
ତୋହୋର ଦେଲେ ଭଣ୍ଡାର ଅଛଇ ଅପାର ॥
ମୁହିଁ ଦେଉଅଛି ସାତ୍ୟାକୁ କିଛି ଆଏ ।
ସେ ସେ ଅଟନ୍ତି ମୋର ଧର୍ମର ଯେ ମାଏ ॥
ସ୍ବଭାବେ ଦେବୀର ଶରୀରେ କିଛି ଆୟେ
ନାହିଁ ।
ବାଟରେ ଆଭରଣ ସେ ଅଛଲେ
ପକାଇ ॥୧୦
ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ମହୋଦରାର
ବାଣୀ ।
ଯେ ତୋହୋର ଇଚ୍ଛା ବୋଇଲେ ରଘୁମଣି ॥
ଏସନେକ ବେନେ ଜଣାଇ ବିଭୀଷଣ ।
ମୋତେ ଦୟା କିମ୍ବା ଛାଡ଼ିଲୁ ରଘୁରାଣୀ ॥
ମହୋଦରା ଦେବ ସାତାକୁ ଅଳଙ୍କାର ।
ତୁ କିପା ମୋହୋର ତହୁଁ ନ ଯେନୁ
ଉପହାର ॥
ତୁ ମୋହୋର ବାପ ମୁଁ ତୋହୋର ସେବକ ।
ଅଭେଦ ବୋଲି କେମତେ ବୋଲିବେଟି
ଲୋକ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଦେଉକିନା ଯିସ ।
ଯେଣେ ତ୍ରିପୁଟି ହେବୁ ତୁ ବିଶ୍ବବାର
ଶିଷ ॥୨୦
ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ମୁଁ କନେକଦଣ୍ଡ
ଦେବି ।

ଯେବଣ ଛତ୍ର ତୋଳିଲେ ରତ୍ନପତ୍ରେ ପ୍ରବି ॥
 ହଉ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ କଲେକ ସନମତ ।
 ଏସନେକ ସମ୍ୟ ମିଳିଲା ହନୁମନ୍ତ ॥
 ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ସାଜ ॥
 ଜାନେକାର ତହିଁକି ଯାଜଥିଲି କହି ॥
 ତୋତେ ଦେଖିବାକୁ ଉଛୁଳ ତାଙ୍କର ମନ ।
 ମୋତେ ବାହୁଡ଼ାଇ ପେଷିଲେ ବହନ ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଅନଅନ କଲେ ଆଖି ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ବୋଇଲେ ହୋ ଆଣ ମୋର
 ସଖୀ ॥୩୦
 ଯେବଣ ଆୟେମାନ ଦେବ ମହୋଦରୀ ।
 ଏହାଜେଲ ଦିଅହୋ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ଦେବାଙ୍ଗ ବସନ ବିଚିତ୍ର ଚାରୁଶାଢ଼ୀ ।
 ନିଅ ହାର କଙ୍କଣ ମୁଦି ରତ୍ନ ନୁପୁର ଯୋଡ଼ି ॥
 ବେଶ କରାଇ ମୋ କଟିକି ଘେନିଆସ ।
 ତେବେ ସେ ପ୍ରାଣ ମୋର ହୋଇବାକ
 ତୋଷ ॥
 ଯାହାର ନିମନ୍ତେ ଏଡ଼େ ଦୁଃସହ କର୍ମ କଲି ।
 ମରିବା ଠାବରୁ ସିନା ବେଳେକ ଜାଇଲି ॥
 ଆଖି ପୁରାଇଣ ଦେଖିବି ମୋର ସଖୀ ।
 ଅସୁର ଘରେ ସେ ହୋଇଛି ନିର୍ଦ୍ଦିନୀଖୀ ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ବିଭୀଷଣେ ତୋଷ ।
 ଉଷାରୁ ବାନ୍ଧିଲା ଅଳଙ୍କାର ଝିନବାସ ॥
 କନେକଦଣ୍ଡ ନେଇ ହନୁମନ୍ତ ହାଦେ
 ଦେଲା ।
 ସୀତାକୁ ନେବ ବୋଲି ଲଙ୍କାକୁ ବାହୁଡ଼ିଲା ॥
 ଉଷାର ବୁହାଇ ନେଲା ଲଙ୍କାଦେଶ ।
 ଗଡ଼ ଭିତରେ ଯାଇ ହୋଇଲା ପରବେଶ ॥
 ଆସବାବମାନ ନବରକୁ ଚଳାଇ ।
 ଆପଣେ ଅଶୋକ ବନେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ॥
 ସଙ୍ଗେଣ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ।
 ଯହିଁ ବସିଅଛଇ ସୀତା କମଳାକ୍ଷୀ ॥୫୦
 ଦୃଷ୍ଟି ଅପସରି କରଇ ନମସ୍କାର ।
 ସନ୍ନିଧେଶ ଯାଇ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ॥
 କମ୍ପମାନ ହୋଇ ରାୟେ କହଇ ଉତ୍ତର ।
 ଶୁଣିଗୋ ଠାକୁରାଣୀ ଶ୍ରୀରାମର ଉତ୍ତର ॥

ତ୍ରିଜଟାକୁ ବୋଲିବା ପ୍ରାୟେକ ପଚାରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ଯିବ ଜନେକକୁମାରୀ ॥
 ଆରତ ରଘୁନାଥ ଏହାକ ଯିବା ଯାଏ ।
 କେବଳ ସାଷାମେ ଧରିଛନ୍ତି କାଏ ॥
 ଗୋ ମାତ ଜାନେକୀ ଗୋ ସ୍ବାହାନ ବେଗେ
 କର ।
 ଦେଖ ରଘୁନାଥ ତ୍ରିଲୋକ୍ୟଇଶ୍ବର ॥୬୦
 କିହୁତ ଅଳଙ୍କାର ଗୋ ଆଣିଲା ଅଛି
 ତୋତେ ।
 ଅତି ବେଗେ ସ୍ବାମୀ ପେଷିଲେକ ମୋତେ ॥
 ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଏହିମତେ ଯିବି ।
 କେମନ୍ତେ ଦୁଃଖେ ଛନ୍ତି ମୁଁ ସ୍ବାମୀକି
 ଦେଖିବି ॥
 ସେ ମୋହାର କଷ୍ଟ ଦେଖୁ ପ୍ରାଣନାଥ ।
 ଯେତେ ଦୁଃଖ ସହିଅଛି ମୁହିଁ ଏଥ ॥
 ସ୍ବାମୀର ମୁଖ ଦେଖି ମୁଁ କରିବଇ ସ୍ବାହାନ ।
 ଏ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲା ବିଶ୍ରବାନନ୍ଦନ ॥
 ନୁହଁଇ ଉଚିତ ଏ ନୁହଁଇଁ ଗୋ ମାଏ ।
 ଆଜ୍ଞା ଦେଇଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ॥୭୦
 ମାଜଣା ସାରିଣ ଗୋ ହୁଅ ଦିବ୍ୟବେଶ ।
 ତେବେ ସେ ଯିବ ଗୋ ନିଜ ପତି ପାଶ ॥
 ଶୁଣି ବଜ୍ରଦେହୀ ଉଠିଲେ ଆସନୁ ।
 ବିଚ୍ଛୁଳି ମାରିବା ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ତାର ତନୁ ॥
 ସଙ୍ଗରେ ସୁରମା ତ୍ରିଜଟା ଗୋଡ଼ାଇଲେ ।
 ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ପଟୁଆରି ହେଲେ ॥
 ମଉଗଜଗବନୀ ଯେହ୍ନେ ଚଳଇ
 ବୈଦେହୀ ।
 ବୃଦ୍ଧ ଗଣ୍ଡକୀ ନଦୀ ସନ୍ନିଧେଶ ହୋଇଁ ॥
 ପଞ୍ଚାମୃତ ଯୋଗାଡ଼ ମାଜଣା ସଞ୍ଚମାନ ।
 ଦେଇ ବଟିଆଇଲେ ଲଙ୍କାର ରାଜନ ॥୮୦
 ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ଛାମୁରେ ନେଇ ଦେଲେ ।
 ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷସଣୀ ପରିବାରୀପଣ କଲେ ॥
 ନଦୀରେ ସ୍ବାହାନ କରିଣ ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ॥
 ସୁବାସ ଜଳରେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଗୋଟି ଧୋଇ ॥
 କୂଳେ ଉଭାହୋଇ ପିନ୍ଧିଲେ ରଙ୍ଗପାଟ ।
 ଆୟେ ଅଳଙ୍କାରେ ହୋଇଲେ ମୁରାଟ ॥

ବିବିଧ କୁସୁମେ କେଶ ସାଂଯୋଇଲେ ।
 ଉପରାଣ ଦେଇ ହାୟୋଳାରେ
 ବିଜେକଲେ ॥
 ପଞ୍ଚରତ୍ନ ଓହ୍ଲାଡ଼ି ନବରତ୍ନ କମମାଏ ।
 ତ୍ରିଜଟା ସୁରମା ହାୟୋଳା କୁନ୍ଦ ବହେ ॥୯୦
 ମହୋଦରୀ ରାଣୀ ଜାଲଇ ଚାମର ।
 ଆବରହିଁ ରାଣୀ ଅଛନ୍ତି ରାବଣର ॥
 ଛତ୍ର ଆଲଟ କୁସୁମ ବିଷ୍ଣୁକି ।
 ନଗ୍ରର ନରନାରୀ ସଭିଏଁ ଗୋଡ଼ାବନ୍ଧି ॥
 ଆଗେ ବିଭୀଷଣ ସନ୍ଧ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ପଛ ପଟୁଆରେ ଅଛନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ॥
 ହାତୀ ରଥୀ ପାଦାନ୍ତ ଅନେକ ଅଶ୍ବଆର ।
 ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ତାକ ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ॥
 କଟେକର ଲୋକେ ହୁଅନ୍ତି କୁହାକୁହି ।
 ଏସେ ଜାନେକୀ ସେ ଦେଖିବା ଚାଲ
 ସହୀ ॥୧୦୦
 ଏହାର ଅର୍ଥେ ରାମ ଏଡ଼େ କର୍ମ କଲା ।
 ରାବଣ ପ୍ରାୟେକ କ୍ଷତ୍ରିକି ମାଇଲା ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଦେବତା ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଭୟ
 କରଇ ।
 ତାହାର ଦର୍ପ ଏବେ ଗୁଣ୍ଡ କପି ହରଇ ॥
 ଏ ସତୀର କୋପେ ରାବଣ ବଂଶ ଗଲେ
 କ୍ଷଏ ।
 ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଏହେବେକ କଲୁ
 ଉପାଏ ॥
 ଏସନେକ ବିଚାର କରନ୍ତି ଅସୁର ଅସୁରୀ ।
 ଜାନେକୀକି ଦେଖିବେ ବୋଲି ଧାମନ୍ତି
 ଆଗସରି ॥
 ପଟୁଆର ପଡ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ଚଉପାଶ ।
 ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ତାକ ପୁରଇ ଆକାଶ ॥୧୦
 କେ ବୋଲଇ ସୀତାକୁ ଦେଖିବା କେମନ୍ତେ ।
 ଏଡ଼େ ମହାରଣ ହୋଇଲା ଯେବଣ କୃତେ ॥
 କେତେମାନ ସୁଦେରୀ ଅଢ଼େଇ ବଜ୍ରଦେହୀ ।
 କେ ବୋଲଇ ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଲା ନାହିଁ ପୁଣି
 କେହି ॥
 କେ ବୋଲଇ ରାବଣ ନିରୋଧ କରିଥିଲା ।

ଲଙ୍କାର ଲୋକକୁ ଯେ ପଶିତ ନ ଦେଲା ॥
 ରକ୍ଷା ଅପୁରୀ କାଣ୍ଡି ନ ଚିହ୍ନି କେହି ।
 ଠଣା ବସାଇଲା ପାହାଚା କଗାଇ ॥
 ଯେତେ ଯତନେ ଥୋଇ ନ ପାରିଲା
 ଭୋଗକରି ।
 ଏବେ ଚାମର ଧରିଅଛି ରାବଣ ରାଣୀ
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ॥୨୦
 ରାଣୀ ମହାଦେବି ଯେ ପଟୋଆରି ଛନ୍ତି ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଯେ ସମ୍ପଦ କରିନିଅନ୍ତି ॥
 ଏସନେକ ବିଚାର କରନ୍ତି ପୁରଜନ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ କଥା ଶୁଣ ॥
 ଜାନେକାର ହାୟୋଳା ଲଙ୍କାରୁ ବାହାର ।
 ପଡ଼ଇ ହୁଳାହୁଳି ଜୟେ ଜୟେକାର ॥
 ରାବଣର ତିନିକୋଟି ପଞ୍ଚାଶଳକ୍ଷ ରାଣୀ ।
 ଛତ୍ର ଚାମର କେ ଧରିନ୍ତି ବିଶ୍ଵଶି ॥
 କେ ପୁଷ୍ପ ବିଶ୍ଵି କେ ବିଶ୍ଵି ଝିନବାସେ ।
 କେହୁ ଧୂପକାଠି କେ ଧରିଛନ୍ତି ପାଶେ ॥୩୦
 ଭରର ଗଡ଼ଦ୍ଵାରେ ବାହାର ହୁଅନ୍ତି ।
 ଗୋଡ଼ଜିଆ ପାଇକେ ଆବୋରିଣ ନିଅନ୍ତି ॥
 ଆଗପଛେ ତାକ ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ।
 ପାଦରେଶୁ ଘାତେ ଦିଶଇ ଅନ୍ଧକାର ॥
 ସାତାର ସଙ୍ଗେ ଆଉ ଅପୁରେ ତେଜମୟ ।
 ରକ୍ଷକପିମାନଙ୍କୁ ନାହିଁ ତାଙ୍କର ଭୟ ॥
 ହାଥେ ବେତ ଧରି ଗୋଡ଼ାବନ୍ଧି ମାରି ।
 ଦେଖି କପିମାନେ ପଳାନ୍ତି ପଛସରି ॥
 ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଏହିକ୍ଷଣି କଥା ।
 ଧାଡ଼ିକାରେ ଦୈତେ ଛାଡ଼ିଲେ ତେଡ଼େ
 ବ୍ୟଥା ॥୪୦
 ଯହୁଁ ସେ ସାତାକୁ ଆଶ୍ରେ କଲେ ଯାଇ ।
 ତେଣୁ ସେ ତାହାଙ୍କର କିଛିହିଁ ଭୟନାହିଁ ॥
 ହରି ହରି ତାକ ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ।
 ଅପୁରେ ତାକବ୍ୟନ୍ତି କଟି ଲୋକ ମାର ॥
 ବିଭୀଷଣେ ତାକନ୍ତି ମଣିମା ମହାମାୟ ।
 ସବୁ ରାଣୀମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦିଏ ॥
 ରାକ୍ଷାସେ ଜୟେ ଜୟେ କପିଏ ରାମ ରାମ ।
 ଲଙ୍କାର ରାକ୍ଷାସୀ ତାକର ଘନ ଘନ ॥

ସ୍ଵାମୀର ଆଶ୍ଵପଣେ ସେବକ ଗାଡ଼ କହେ ।
 ନିର୍ବଳ ଠାକୁର ଭୂତ୍ୟ ପରି ନୋହେ ॥୫୦
 ହନୁମନ୍ତ ଯେହ୍ନେ ସୁଗ୍ରୀବ ସଙ୍ଗେ ଥିଲା ।
 ବାଳାର ତରେ ବାଳକ ବିପୁନେ ବଢ଼ିଲା ॥
 ଯହୁଁ ସେ ସୁଗ୍ରୀବର ଯୁଦ୍ଧକୁ କଲା ଭୟେ ।
 କହୁଁ ସେ ପବନସୁତ ବନସ୍ତେ ଲୁଚିଥାଏ ॥
 ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆଶ୍ରେକଲା
 ଯାଇ ।
 ଶତେ ଯୋଜନ ସେ ସାହେର ଗଲା
 ତେଜ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ପୋଡ଼ି ଅକ୍ଷୟକୁ କ୍ଷୟ କଲା ।
 ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ସମୁଦ୍ର ବାନ୍ଧିଲା ॥
 ସ୍ଵାମୀର ବଳେଣ ସେବକ କାର୍ଯ୍ୟକରି ।
 ଅପୁରେ କପିକି ଯେ ପଳାଉଥିଲେ
 ତରି ॥୬୦
 ଏବେ ସାତା ସାଙ୍ଗେ ଯହୁଁ ସେ ଅଛନ୍ତି ।
 ରକ୍ଷକପି ବଳକୁ ମାରିଣ ଖେଦନ୍ତି ॥
 ତାହାଙ୍କର ତରାଇଲେ ତରନ୍ତି ରକ୍ଷସମ୍ୟ ।
 ଦୂରେଥାଇ ଦେଖନ୍ତି ଜାନେକୀ ଆଗମନ ॥
 ଲୋକକ ଗହଳେ ସେ ନ ଦିଶଇ
 ହାୟୋଳା ।
 କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ରୁକି ହଉଅଛି ଗୋଳା ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜାତହୋଇ ଆସୁଛନ୍ତି ଅବା ।
 ତେସନେକ ଦିଶଇ ଜାନେକାର ପ୍ରଭା ॥
 ଆଗେ ବିଭୀଷଣେ ଶାର୍ବୋଳକୁ ଘେନି ।
 ପଛ ପଟୁଆରେ ଅଛନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ॥୭୦
 ଦୂର ପକ୍ଷୀ ରଖନ୍ତି ସଜନ ଅପ୍ରମିତ ।
 ମଧ୍ୟରେ ସାତା ସଙ୍ଗେ ଯୁବତୀ ବହୁତ ॥
 ଲଙ୍କାର ଅପୁର ଅପୁରୀ ଅପ୍ରମାଣ ।
 ବାଜଇ ଶଙ୍ଖଭେରୀ ଟମକ ନିଶାଣ ॥
 ଧାର ଧାର ହୋଇ ତଳଇ ହାୟୋଳା ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥଙ୍କ ବଳା ॥
 ଗହକ ଶୁଣିକରି ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ପୁଛି ।
 ଭୋ ମଇତ୍ର କିଏ ଗହକ ଶୁଭ୍ରୁଅଛି ॥
 କପିରାଜ ବୋଇଲେ ଦେବ ଆସଇ
 ବଇଦେହୀ ।

ଲୋକ ଦୂର କରିବାରେ ଯେସନ
 ଶୁଭଇ ॥୮୦
 ଶୁଣି ରତ୍ନନାଥ ଦୃବିନ୍ଦକୁ ବୋଲି ।
 କହ ହୋ ଜାନେକୀ ଆସୁ ଯେବେ ଚାଲି ॥
 ଯେ ମୋହୋର ଆଜ୍ଞା ବିଭୀଷଣକୁ କହ ।
 ରକ୍ଷ ମର୍ଜିତ ଯେ ଅତଡ଼ି ମୋର ଦେହ ॥
 ଯାହାର ନିମନ୍ତେ ଏଡ଼େ କନ୍ଦଳ କଲେ ।
 ନବମାସ ଘରଦ୍ଵାର ଛାଡ଼ିଣ ଅଇଲେ ॥
 ଭାତ ବରତନ ଦେଇନାହିଁ ମୁହିଁ ।
 କ୍ଷଣେହେଁ ବିମୁଖ ଦେଖିଲା ତାଙ୍କର ନାହିଁ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକଗୁ ଏ ଅତଡ଼ି ବ୍ୟଥାୟିତ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣହୁଁ ଅଧିକ ମୁଁ ମଣଇ ଯେହାତ ॥୯୦
 ରକ୍ଷ ବାନରଙ୍କୁ ମୋହୋର ଅଭ୍ୟାତର
 ନାହିଁ ।
 ହାୟୋଳା ଚଢ଼ି ସାତା ଆସଇ କାହିଁ ପାଇଁ ॥
 ଚାଲିଆସୁ ତାହାକୁ ଦେଖୁ ସମସ୍ତେ ।
 ଏସନେକ ସ୍ତ୍ରୀମାନ ଦେଖିନାହାନ୍ତି ଜଗତେ ॥
 ମନରେ ଅନ୍ତର ଧରିବେ ମୋର ବଳ ।
 ବୋଲିବେ ଏହାର ପାଇଁ କଲୁ ଏତେ
 ଗୋଳ ॥
 କାଳେ ତାହାକୁ ତ ଦେଖି ନପାରିଲୁ ।
 ଯେତେମାନ ପାରୁ ସମର ଘୋର କଲୁ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ପାଇବେ ମନେ ଦ୍ରାବ ।
 ଯାଅ ହୋ ଦୃବିନ୍ଦ ଦୁ ଚଳାଇ
 ଘେନିଆସ ॥୧୦୦
 ଶୁଣି ଗନ୍ଧମାର୍ବନ ତନୟ ବେଗେ ଯାଏ ।
 ବିଭୀଷଣର ଆଗେ ରାମର ଆଜ୍ଞା କହେ ॥
 ଆଜ୍ଞା ହୋଇଲା ଯେବେ ସାତୟା
 ଚାଲିଆସୁ ।
 ସ୍ଵର୍ଗ ମଞ୍ଚ ଦୁଇଲୋକ କର ଦିଶୁ ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣେ ଲୋଭଟିଣ ଗଲା ।
 ହାୟୋଳ ବାହାରେ ଥାଇଣ ଜଣାଇଲା ॥
 ଭୋ ମାତ ବଇଦେହୀ ଶୁଣିବି କଥାଏ ।
 ଦୃବିନ୍ଦ ସେନାପତି ରାମର ତହୁଁ ଥାଏ ॥
 ବୋଇଲେ ଠାକୁରାଣୀ ଆସବୁ ପାୟେ
 ଚାଲି ।

ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ କପି ଦେଖିବେନା
 ବୋଲି ॥୧୦
 ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ ବାହାର ତତକ୍ଷଣ ।
 ଆଗ ପଡୁଆରେ ଗଲା ବିଭୀଷଣେ ॥
 ଜାନେକୀ ମନେମନେ କରଇ ବିଚାର ।
 ସ୍ବାମୀର କୋପ ମୋତେ ହୋଇଲା
 ଗରୁଡ଼ର ॥
 ହାୟୋଲା ଛାଡ଼ି ଯହୁଁ ଚାଲିଲାକ ସାତା ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ସକଳ ଦେବତା ॥
 ତିନିଭୁଲୋକେ ପରମଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଲି ସୁତି
 ଭଣି ।
 ଦେଖନ୍ତି ଲଙ୍କାର ରାକ୍ଷାସ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ॥
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଘେନିଣ ଚିହ୍ନାନ୍ତି ବଜ୍ରଦେହୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅନରୂପେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତଇ ଏହି ॥୨୦
 ରକ୍ଷକପି ଦେଖନ୍ତି ଭରସା ତାହାକରି ।
 ବୋଲନ୍ତି ଏହି ସେ ଶ୍ରୀରାମ ମନୋହାରୀ ॥
 ତୋହୋରେ ଶ୍ରୀରାମ ବାନ୍ଧିଲେ ସେତୁବନ୍ଧ ।
 ତୋହୋରେ ଶ୍ରୀରାମ ଛେଦିଲେ ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ଦୁ ସେ କମଳଣୀ ଗୋ ମାୟାରୂପେ ସାତା ।
 ଜନେକନୟନୀ ବରୁଣ ତୋହୋର ପିତା ॥
 ଦଶରଥନନ୍ଦନ ଶ୍ରୀରାମ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
 ଦୁ ସେ ଅଟୁ ତାହାର ଗୋ ପ୍ରିୟବତୀ ନାରୀ ॥
 ଆମ୍ଭେ ସେ ଦେଖିଲୁ ଗୋ ଚର୍ମ ନୟନ
 ଘେନି ।
 ଗଲା ମହାପାତେକ ତୋହୋର ରୂପ
 ଚିହ୍ନି ॥୩୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣର ହୋଇଲୁ ସେବକ ।
 ଏସନେକ ବୋଲନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବର ଲୋକ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଜନେକଦୋହିତା ।
 ପଟୁଆର ଭିତରେ ଚାଲଇ ଦେବାସାତା ॥
 ମରଜଜଗବନୀ ଧାରେ ଧାରେ ଆସ ।
 ଜଳେ ହଂସ ଯେହ୍ନେ ବନ୍ଦୀବନ୍ତି ପାସ ॥
 ଶ୍ୟାମାର ଝଲକଇ ବିକୁଳି କୋଡ଼ି ଜାଣି ।
 ଷୋଳକଳା ଶଶାକି ପଡ଼ିଲା ଧରଣୀ ॥
 ନିର୍ଯ୍ୟୁମ ଅଗ୍ନିକି ଆସୁଅଛି ଜଳି ।
 ନବରଢ଼େ ଜଡ଼ିତ କି ସୁବଶ
 ପିତୋଳା ॥୪୦

ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ କପି ଦେଖି ମୋହଯାନ୍ତି ।
 ଉଛୁଳି ବେଷେ ଯେହ୍ନେ ଜଗୁମାନେ
 ଧାମନ୍ତି ॥
 ସ୍ବର୍ଗେ ଦେବତାଏ ସ୍ତମ୍ଭାଭୂତ ହୋଇ ।
 ଜାନେକାର ରୂପକୁ ଅଛନ୍ତି ଅନାଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ସମ୍ମୁଖେ ମିଳିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
 ସେନା ଯୁଥପତି ଚମତ୍କାର ଦେଖି ॥
 ମକର ଆଦିତ୍ୟ ଯେହ୍ନେ ପ୍ରଭାତେ
 ଉଜ୍ଜ୍ୱାସ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ ତୋଷନେକ ଦିଶଇ ॥
 ରଘୁନାଥକୁ ନମସ୍କାର କଲେ ବଜ୍ରଦେହୀ ।
 ଦୁଇ ଭଡ଼ା ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଉଭାହୋଇ ॥୫୦
 ଭୋଦେବ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ବୋଲିଣ କାନ୍ଦି ।
 ମୁହିଁ ହାଦେ ଅସୁର ଘରେ ଥିଲି ବନ୍ଦୀ ॥
 ଏକର୍ମ ସେ ବିଧାତା ମୋତେ ଆଣି କଲା ।
 ମୋହୋର ଯୋଗୁଁ ତୋତେ କଳକ
 ଉପୁଜିଲା ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବା ରୋବଇ
 ଉଜ୍ଜ୍ୱାସରେ ।
 ଶ୍ରୀରାମହିଁ ଲୁଥ ପକାଇଲେ ଶୋକଭରେ ॥
 ମୁଖେ ବସ୍ତ୍ର ଦେଇ କାନ୍ଦନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 କାନ୍ଦନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ॥
 ଅଜାଦ ହନୁମନ୍ତ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ଶଉରୀ ସେନାପତି ବସନ୍ତ ଚନ୍ଦନ ॥ ୬୦
 ମହୀନ୍ଦ୍ର ଦୃବିନ୍ଦ୍ର ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ।
 ସମ୍ପାତି ବିବିଧ ରମଣ ତାରାକ୍ଷ ॥
 କାନ୍ଦନ୍ତି ନଳ ନାଳ କୁମୁଦ ସୁସୋଦନ ।
 ରମଣ କାଳିଞ୍ଜନର ଶୋକ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
 ଅନେକ ଶୋକ ଯେ କହିତ ନୁହଇ ।
 ରକ୍ଷକପି ରୋଦନ୍ତେ ଉଛୁଳିଲା ମହୀ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ରାଜା ସହିତେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ।
 ଲଙ୍କାର ଅସୁରୀ ହାହାକାର କରି ॥
 ବାବୁ ଯେ ସାଧେବୀ ପତିବ୍ରତା ସ୍ୟତା ।
 ରଘୁନାଥ ଏହାର ଅନରୂପେ ପତି ॥୭୦
 ଯୁବକାଳେ ଦୁହେଁ ହୋଇଲେ ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ।
 ତେରମାସେ ଯେବେ ଦୁହେଁ ଅଛନ୍ତି
 ଭେଟପଡ଼ି ॥

ମୁରୁଛି ନ ପାରି ଯେବେ ରୋଦନ କରନ୍ତି ।
 କାନ୍ଦୁ କାନ୍ଦୁ ଲୋକେ ଏମନ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଏମନ୍ତେ ଘଡ଼ିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋଦନ କଲେ ।
 ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ॥
 ଭୋ ସାତା ଶୁଣସି ଗୋ ଯେ ମୋହୋର
 ବାଣୀ ।
 ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଯେ କରି ମାଲିକି ବିଂଶପାଣି ॥
 ଅସୁରବଳକଳ ଧୁମାନ୍ତି ପକାଇଲି ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଛଳେ ବାଳାକି ବଧ୍ୟକଲି ॥୮୦
 ସମୋଦ୍ର ଭିତରେ ବାନ୍ଧିଲି ସେତୁବନ୍ଧ ।
 ଯଶ ପାଇବା ଅର୍ଥେ ଛେଦିଲି ଦଶଋକ୍ଷ ॥
 ତୋହୋର ନିମନ୍ତେ ହାଦେ କଲଇଁ
 ଏମାନ ।
 ରଘୁବଂଶର ଛଳେ ଫେଡ଼ିଲି ଅଭିମାନ ॥
 ପରଘରେ ଆଗୋ ଯେବଣ ନାରୀ ଥିଲା ।
 ସେ ପୁଣି କୁଳକୁ କେମନ୍ତେ ଯୋଗାଇଲା ॥
 ମୁହିଁ ଯେବେ ପ୍ରତିଗ୍ରହ ଗୋ ନକରିବି
 ତୋତେ ।
 ଦୁ ଜନେକଦୋହିତା ଗୋ ନ ଯୋଗାଇ
 ମୋତେ ॥
 ଦଶଦିଶେଣ ଗୋ ଯେଣେ ପାରୁ ଯାଅ ।
 ଆବର ଦୁ ଗୋ ମୋତେ ଆଶା ନ
 ବଳାଅ ॥୯୦
 ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖୁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ତବଦ ହୋଇଲେ ସର୍ବଲୋକେ ପୁଣି ॥
 ଦେହରୁ କିଅବା ଛାଡ଼ିଗଲା ପ୍ରାଣ ।
 ସୁଗ୍ରୀବ ଜମ୍ବେବ ଅଜାଦ ସୁଷେଣ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ନଳ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁଷେଣ ମହୀନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦନ ॥
 ଅଷ୍ଟସେହୀ ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସେ ଯେତେକ ପ୍ରଭୃତି ॥
 ଅମ୍ଭାଭୂତ ହୋଇ ଚାହାନ୍ତି ଜଳଜଳ ।
 ଓପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ି ଯହୁଁ କହିଲେ
 ରଘୁବାଳ ॥୧୦୦
 ଶୁଣି ବଜ୍ରଦେହୀ କପାଳ କଣ୍ଠିଲେ ।
 ହୃଦୟକୁ ମଧ୍ୟେ କଥାତ ବାନ୍ଧିଲେ ॥

ବିଚାରିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲା ମୋତେ
କୋପ ।
ଭୁଞ୍ଜିବି ନା ଯାହା ଅରଜିଅଛି ପାପ ॥
ଏତେ ଭାଳି ତବଦ ହୋଇ ଚାହିଁଅଛି ।
ପୁଣି ତମ କରି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁବଞ୍ଚି ॥
ତୁ ଯେବେ ଦଶଦିଗେ ନୟିବୁରେ ନାରୀ ।
ବ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭାଇ ଅଛନ୍ତି ମୋହୋରି ॥
ଏହାକର ଘରଣୀ ହୋଇଣ ଘର କର ।
ନ ଉଚିତ ହୋଇଲେ ବିଚାଷେଣକୁ
ବର ॥୧୦
ଲଙ୍କାଗଡ଼କୁ ବିଳସ ସୁଖ ପାଇ ।
ତୋହୋର ମୋହରେ ଗୋ କିଛିହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ
ନାହିଁ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଜୟେବ ହୁନମତକୁ ଚାହିଁ ।
ଯେମତେ ରୁଚଇ ବରସି ତାହାକଇ ॥
ଶୁଣି ବଇଦେହୀ ଉଚ୍ଚେଁ ରୋଦନ କଲା ।
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ ଚାହିଁ ବଚନ ବୋଇଲା ॥
ରଷିକୂଳରେ ମୁହିଁ ହୋଇଲିକାଁ କାତ ।
ରଘୁକୁଳନାଥକୁ ବିଚାଦେଲା ମୋର ତାତ ॥
ନଟନାରୀ ପରାୟେ ମୋତେ ତୁ ଆନକୁ
ବିଜୋହୁ ।
ଏଡ଼େ ନ ଜାଣିମା କଥା କହୁ କିମ୍ପା
ପ୍ରହୁ ॥୨୦
ଭୋ ଶତ୍ରୁଜିତା ମୁଁ ନରେନ୍ଦ୍ରର ରାଣୀ ।
ଦୁଇକଳକୁ ଶୁଦ୍ଧ ମୁଁ ଜଗତେ ବଞ୍ଚାଣି ॥
ଏ ଗୁଣ ଛାଡ଼ିଣ ତୁ କୋପ ମୋତେ କରୁ ।
ହାନିଲାଗ କଥା କିଂପା ବିଚାର ନକରୁ ॥
ତୋହାମା ଏବେ ତୁ ମୋହୋର ବୋଲ
ଶୁଣ ।
ଧର୍ମବଳ ସାହା ମୋତେ ହୋଇବ ରଘୁରାଣ ॥
ତୁ ଏବେ ପରାକ୍ଷା କରିଣ ମୋତେ ବୁଝ ।
ଇହଲୋକ ପରଲୋକ ଦୁଇଲୋକ କଥା
ସୁଝ ॥
ତିନିଲୋକହାଦେ ଜିଣସି ଗୋସାଇଁ ।
ଜଳନ୍ତା ଅନଳେ ମୁଁ ପଶିବି ଝପାଇ ॥୩୦
ଭୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଗ୍ନି ଅରୋପଣ କର ।

କିମ୍ପା ମନେ ବୁଝେ ଅବିଶୁଣ ଧର ॥
ଏ ମୋହୋର ପ୍ରାଣପତି ପ୍ରତେ ଯାଉ ।
ତାହା ମୁଁ କରିବି କଥା ରହିଥାଉ ॥
କିମ୍ପା ଅଳସ ବୁଝୋ କରୁ ଲକ୍ଷଣ ॥
ଅଗ୍ନି ଜାଳି ଦିଅ ମୁଁ ପଶିବି ଏହିକ୍ଷଣ ॥
ଶୁଣି ସରମିତ୍ରା ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖଚାହିଁ ।
ଦୃଷ୍ଟି ଅନୁମତେ ନୟନେ ରାମ କହି ॥
ରଘୁନାଥର ସନମତ ଜାଣିଲା ଲକ୍ଷଣ ॥
ଥାଠ ପେଷି କାଠ ଅଣାଇଲା ତତକ୍ଷଣ ॥୪୦
ତୋଣୁ ଅଗ୍ନିବାଣ ଘେନି ଜାଳିଦେଲେ ।
ପରଶର ଅନଳ ଜଳିଣ ଉଠିଲେ ॥
ବିଚାଷେଣ ଘୃତ ଅଣାଇଲା ତତକ୍ଷଣ ।
ଜଳନ୍ତା ହୁତାଶନେ ପକାବନ୍ତି ଜାଳିଣ ॥
ବିକରାଳ ହୋଇ ଜଳଇ ବହନି ।
ତପତର ଘାଏ ଦୂର ହୋଇଲେକ ସରନି ॥
ଦେଖିଣ ଜାନେକୀ ପରମ ତୋଷ ବିର ।
ପୂର୍ବମୁଖ ହୋଇ ବୋଲଇ ଜନେକର
ଦେହିତ ॥
ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ମୋର ମନ ଆନେ ଯେବେ
ଥାଇ ।
ଭୋ ହୁତାଶନ ପକାଅ ମୋତେ ଦହି ॥୫୦
ଏସନେକ ବୋଲି ପାଣିରେ ଯେହ୍ନେ ପଶି ।
ଜଳନ୍ତା ହୁତାଶନେ ପଶଇ ଦେବୀ ଝାସି ।
ଦେଖି ସକଳ ଲୋକେ ହାହାକାର କଲେ ।
ନିଷ୍ଠାୟେ ଜାନେକୀ ଗୋ ଯେଥୁ
ନାଶରଲେ ॥
କିମ୍ପା ରଘୁନାଥ କଲେ ଏଡ଼େ କର୍ମ ।
ଜାଣିଲୁ ଲୋକକର ଝିଙ୍ଗାସଇ ଧର୍ମ ॥
ଯାହା ନିମତ୍ତେ ଏଡ଼େକ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ।
ଏବେ ସେ ମହାସାଧାକି ଗୋ ଅଗ୍ନିରେ
ପୋଡ଼ିଦେଲେ ॥
ରକ୍ଷା ଅପୁରାକର ବୋଲ ଅପ୍ରମାଣ ।
ବୋଇଲେ ଏଡ଼େ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ଅଟନ୍ତି
ରଘୁରାଣ ॥୬୦
ଆମକୁ ମାୟୁବୁଡ଼ା କରନ୍ତେ ସର୍ପଘଟ ।
ଯେ କିମ୍ପା ଜାନେକୀକି କଲେ ପ୍ରାଣଭ୍ରଷ ॥

ମହୋଦରୀ ସହିତେ ବିଚାଷେଣର
ରାଣୀମାନେ ।
ତରେ ଅରହର ଭାଳନ୍ତି ମନେ ମନେ ॥
ବିଚାରନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ନାହିଁ ଯେ ଓପ୍ରୋଧ ।
କେମତେ ରାବଣକୁ ନ କରନ୍ତେ ପ୍ରାଣେ
ବଧ ॥
ଲଙ୍କାର ରାକ୍ଷାସ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ରୋଦନ କରି ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବଜରାଗ ମନେ ମନେ ଧରି ॥
ଏଡ଼େକ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ଯେ କରଶୁଲାର ସୁତ ।
ଏହାର ପରା ସୁଦେବୀକି କଲା
ପ୍ରାଣହତ ॥୭୦
ରକ୍ଷକପି ଭାଳନ୍ତି କଲୁ ଏଡ଼େ ରଣ ।
ତେଡ଼େ ଦୁଃଖ ପାଇଲାର ହୋଇଲା
ଅକାରଣ ॥
କିମ୍ପାଂ ରଘୁନାଥ କଲେକ ପାପବୁଦ୍ଧି ।
ହୁତାଶନେ ଧୀସିଲେ ଯୁବତୀ ରତ୍ନନିଧି ॥
ଅଷ୍ଟସେହା ପତିଶ ଯୁଥପତି କାନ୍ଦି ।
ବସୁହିଁ ନ ପିନ୍ଧିଲେ ବାଳହିଁ ନବାନ୍ଧି ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିଚାଷେଣ ଅଜୀବ ହୁନମତ ।
ନଳନୀଳ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ଜୟୋବନ୍ତ ॥
ଓପ୍ରୋଧ ଶ୍ରୀରାମକୁ ନ ବୋଲନ୍ତି କିଛି ।
ସବୁକରି ଦେହ ଆଉଟି ହେଉଅଛି ॥୮୦
ଖଳ ଖଳ ନୟନୁ ବହଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ ।
ବୁକୁରେ କୋଡ଼ି ହୋଇ କାନ୍ଦନ୍ତି ସୁମିତ୍ରାର
ବାଳ ॥
ଶ୍ରୀରାମହିଁ ମନେ ମୁରୁଛି ନ ପାରିଲେ ।
ସୀତା ସୀତା ବୋଲି ଆପଣେ କାନ୍ଦିଲେ ॥
ଆହା ଜାନେକୀ ଗୋ ମୋ ପ୍ରାଣର ପାରତି ।
କଥାର ଛତକେ ମୁଁ ହରାଇଲି ସତୀ ॥
କିମ୍ପା ଯେ ପାପବୁଦ୍ଧି ପ୍ରସରିଲା ମୋତେ ।
କେବଣ ମୂର୍ଖପଣେ ମୁହିଁଲି ମୁଁ ତୋତେ ॥
ଏ ଜନ୍ମେ ତେତେ ମୁହିଁଲି ଦେଖିବି ହାଦେ
କାହିଁ ।
ତୋର ପରାୟେ ସୁଦେବୀ ଦେଖିଲା
ମୋହୋର ନାହିଁ ॥୯୦
ଯାହା ନିମତ୍ତେ ମୁଁ ଦୁର୍ଲଭ କାମ କଲି ।

ସେ ପ୍ରାଣବଲ୍ଲଭାକୁ ଅଖଡ଼େ ହରାଇଲି ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି କାନ୍ଦନ୍ତି ରଘୁରାଣ ।
 ରଘୁନାଥ ଭାଳନ୍ତେ ଭାଳନ୍ତି ସୁରଗଣ ॥
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ରାମ ପ୍ରବୋଧ ଏବେ
 ହେଉ ।
 କେବଣ ଉପାୟେ ଏହାର କାନ୍ଦିବାର ରହୁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବତାଏ ଏସନେକ ବିଚାରି ।
 ରତ୍ନ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିଗୋ ଶ୍ରୀକାମେରୀ ॥
 ଜଳନ୍ତା ଅନଳେ ପଶିଲେ ଯହୁଁ ସାତା ।
 ଚଉଦ ରୁବନ ଲୋକେ ପାଉଛନ୍ତି
 ବ୍ୟଥା ॥୧୦୦
 ଶ୍ରୀରାମର ରୋଦନ କହିଲେ ନସରି ।
 ଅଗ୍ନିକି ତରକି ଯେ ଚାହାନ୍ତି ରାବଣାରି ॥
 ତପତର ଘାୟେ ନପାରିଲେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ।
 ଜାନେକା ବୋଲିଣ ବୁକୁରେ କୋଡ଼ିହୋଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବିକଳ ଲଙ୍କା ନାରୀମାନେ ଚାହିଁ ।
 ରୋଦନ୍ତି ନିର୍ମାକ୍ଷୀଜନପ୍ରାୟେ ହୋଇ ॥
 ଏକଲେ ରୋଦନ୍ତେ ସେ ପ୍ରଳୟ ସିନ୍ଧୁ ଜାଣି ।
 ଆକାଶେ ପୁରଗଣେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ପୁଣି ॥
 ସେ ଘୋର ଗର୍ଜନ ସମୁଦ୍ର ଯେସନ ।
 ଦେବତାଙ୍କ ରୋଦନ ଶୁଭର ତେସନ ॥୧୦
 ଏସନେକ ସମୟେ ଜଳନ୍ତା ହୁତାଶନର
 ମଧ୍ୟେ ।
 ପୁରୁଷେକ ଉପୁଜିଲା ଦେଖିଲେ ପୁରସିଧେୟ ॥
 ଅଗ୍ନିର ଭିତରୁ ସେ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ଅଗ୍ନିପରାୟେ ଦେହ ଦିଶଇ ତାହାର ॥
 ସାତାକୁ ଆଗକରି ଶ୍ରୀରାମକୁ କହି ।
 ଏସେ ଅପାପୀ ହୋଇ ଅଟଇ ବଜ୍ରଦେହୀ ॥
 ଏସନେକ କୃତ୍ୟ ଦେଖିଲେ
 ଦେଖଣୀହାରୀମାନେ ।
 ଉତ୍ତରାଉତୁରି ହୋଇ ଧାମନ୍ତି ବହନେ ॥
 ହୁତାଶନ ବେଢ଼ି ଶୁଣନ୍ତି ସମାଦ ।
 ସମସ୍ତ ଶୁଣି ହୋଇଛନ୍ତି ତବଦ ॥୨୦
 ଅଗ୍ନି ଭିତରେ ଥାଇ କହଇ ସେ ପୁରୁଷ ।
 ଭୋରାମ ଜାନେକାର କିଛି ନାହିଁ ଦୋଷ ॥
 ମୁଁ ଏହାନ୍ତ ସମର୍ପୁଅଛି ରାମ ତୋତେ ।

ମାନେବ ଦେହେ ତୁ ନ ଚିହ୍ନିଲୁ ମୋତେ ॥
 ମୁଁ ତୋତେ କାଣଇ ତୁ ପରମ
 ବ୍ରହ୍ମପୁରୁଷ ।
 ଅନନ୍ତ ମୂରତି ତୁ ସୁଧେଁ ବିଶ୍ୱବାସ ॥
 ସେ ସାତା ଅଟଇ ସୟେଁ କମଳିଣୀ ।
 ନିକଳକ ପ୍ରତିମା ତୋହୋର ପାଟରାଣୀ ॥
 ଦେବପ୍ରିୟାମାନେ ଏହାକୁ ନୁହନ୍ତି ସରି ।
 ପରମ ବୈଷ୍ଣବା ଏ ଜନେକକୁମାରୀ ॥୩୦
 ଅଗ୍ନିକି ଅଗ୍ନି ଭକ୍ଷିତ କି ପାରିବ ।
 ଏକଥା ତୁ ନିସଂଶୟେ ବୁଝସି ରାଘବ ॥
 ସାତ୍ୟା କାଳାନଳ ଅଗ୍ନିର ସମାନ ।
 ଏହାକୁ ଭାର୍ଜନ କି ଛୁଇଁତ ଦଶାନନ ॥
 ଜଗତଜନନୀ କମଳଆସନୀ ।
 ଦରିଦ୍ରଲୋକକର ଦୁଃଖବିନାଶିନୀ ॥
 ମୁହିଁ ବୋଲୁଅଛି ଏହାର ପାପ ନାହିଁ ।
 ପରିଗ୍ରହ କର ସାତାକୁ ପରମ ତୋଷ
 ହୋଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ପରମ ତୋଷ ହେଲେ ।
 ଆସ ଆସ ଜାନେକୀ ଗୋ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥୪୦
 ସାତାକୁ ସମର୍ପି ସେ ପୁରୁଷ ଅତର୍ଣ୍ଣାନେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଇଲେ
 ଦେଖଣୀହାରୀମାନେ ॥
 ଅଗ୍ନିର ଭିତରୁ ସାତା ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତନ୍ମୁ ଦିଶଇ ତାହାକର ॥
 ନିକଳକ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେ ତାହାର ମୁଖ
 ଦିଶି ।
 ଶ୍ରୀରାମ କୋଳକରି ଘେନିଗଲେ ଆସି ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ସନ୍ନିଧେ କି ଅଛଇ କମଳାଣୀ ।
 ସାତା କୋଳେଧରି ତେସନ ରଘୁମଣି ॥
 ଦେଖି ଦେବତାଏ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ସ୍ୱର୍ଗୁ ଓହ୍ଲାଇ ଅଇଲେ ॥୫୦
 ଭୟ ଚନ୍ଦ୍ର ବରୁଣ କୋବେର ନଇରତ ।
 ଅଗ୍ନି ପବନ ଯମ ଦକ୍ଷବତ ॥
 ପୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱଦେବା ବୃହସ୍ପତି ।
 ଅଜିତା ସନାତନ ସନକ ପୌଳଷ୍ଠି ॥

କଣ୍ୟପ ମହାରଷି ନାରଦ ଯୋଗେଶ୍ୱର ।
 ଅପସରା ବିଦ୍ୟାଧରା ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ॥
 ଅଷ୍ଟବସୁ ନବଗ୍ରହ ଅଶତାଶି ବାୟେ ।
 ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ର ଦ୍ୱାଦଶ ରବି ଆସ ॥
 ପଞ୍ଚ ହୁତାଶନ ଷୋଳହ ଚନ୍ଦ୍ରମା ।
 ସପତ ବରୁଣ ନବଗ୍ରହ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ॥୬୦
 ଚିତ୍ରରଥ ଅନଙ୍ଗ ପନଙ୍ଗ ଜୟେସେନ ।
 ଏମାନେ ମିଳିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧାନ ॥
 ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର ବାରଗ୍ରହ ବିଶ୍ୱଦେବା ।
 ଦଶ ଦିଗପାଳ ସହିତେ ମଘବା ॥
 ସତୀ ପତିଭକ୍ତା ତପୀ ଜପୀମାନେ ।
 ଐରାବତ ଗଜ ଭକ୍ତିଶ୍ରେୟା ଯାନେ ॥
 କଞ୍ଚତରୁ ଅଜଲା ମୂର୍ତ୍ତିମତ ହୋଇ ।
 ଅରୁଣ ଗରୁଡ଼ ସହିତେ ଆସିଛନ୍ତି ତହିଁ ॥
 ମାତେଲି ମାନସିକ ମହାଦାନୀମାନେ ।
 ନନ୍ଦନ ଧନ୍ୱନ୍ତରୀ ଆୟେ ବେନିଜନେ ॥୭୦
 ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରା ପିତାଶ ଉତ୍ତଙ୍ଗ ।
 ଚକ୍ରଷଠି ଯୋଗୀ ବାସୁକି ମହାନାଗ ॥
 ଦୁର୍ଗା ସାବେତ୍ରୀ ମେନକା ଆସନ୍ତି ।
 ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ସରସ୍ୱତୀ ମିଳନ୍ତି ॥
 କୋଟିଏ ଡାଠି ଘେନି କାଳିନ୍ଦୀ ନଦୀ ଥାଏ ।
 ସବୁ ନଦୀ ସଙ୍ଗମ ଯମୁନା ବୋଲି ଧାଏଁ ॥
 ଗର୍ଜନ ନାଦକରି ଆସନ୍ତି ଯୋଗୀ ରୂପେ ।
 ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ଦେବତାକର ସମାପେ ॥
 ଅଷ୍ଟକୁଳାନାଗ ସାତବାର ସଙ୍କରାନ୍ତି ।
 ବାରମାସ ଛଡ଼ରତ୍ନ ଚାରିମୁଗେ ଛନ୍ତି ॥୮୦
 ତେତିଶକୋଟି ଦେବେ ଦକ୍ଷଦିଗପାଳ ।
 ସକଳ ବିଦ୍ୟାଧର ଘେନି ଗନ୍ଧର୍ବ ଦୁଲ୍ଲଭ ॥
 ତିମ୍ବର ହାହାହୁ ହୁ ଗନ୍ଧର୍ବ ମୋକ୍ଷପାନ ।
 ଅଇଲେ ଦେବରଷି ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନ ॥
 ମେରୁ ସହିତେ ନିଘୋଡ଼ କପିଳାସ ।
 ମହା ବୈକୁଣ୍ଠ ମନ୍ଦର କୃତ୍ତିବାସ ॥
 ଅଷ୍ଟ ଗିରି ସହିତେ ନିଜରୂପ ଧରି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସନ୍ତି ଖରକରି ॥
 ସତ୍ୟବନ୍ତ ପ୍ରାଣୀମାନେ ସ୍ୱର୍ଗେ ବସିଥିଲେ ।
 ଦେବତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ
 ଅଇଲେ ॥୯୦

ଶତୀ ସହିତେଣ ଅଇଲେ ସୁରପତି ।
ତେତିଶି କୋଟି ଦେବେ ବ୍ରହ୍ମା ଯେ ପ୍ରଭୃତି ॥
ସ୍ୱର୍ଗ ତେଜିଣ ଅଧୋମୁଖ ହୋଇ ।
ମନପବନ ଯୋଗେ ଆସନ୍ତି ଓହ୍ଲାଇ ॥
ଗଗନ ଛନଛନ ଦିଶଇ ତେଜପ୍ରଭା ।
ଅନେକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା ॥
ଜଗତ ଆନନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଆଲୁଅମୟେ

ଦିଶଇ ।

ସକଳ ଦେବତାକୁ ଘେନି ପିତାମହ ଆସଇ ॥
ଲଙ୍କାଗଡ଼ ବାହାରେ ସମର ଭୂମିସ୍ଥାନେ ।
ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇ ବୃନ୍ଦାଅର୍ଚ୍ଚନେ ॥୧୦୦
ଆସିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳନ୍ତି ।
ଭୂମିରୁ ବେନିହାତ ଛାଡ଼ିଣ ଉଭା ହୁଅନ୍ତି ॥
ପୁଷ୍ପାବୃଷି କରନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ।
ବୋଲନ୍ତି ଦେବତାଏ ଶୁଣ ରଘୁସାଜଂ ॥
ତୋହୋର ଆତ୍ମା ତୁ ନ ଚିହ୍ନିଲୁ ଦେବ ।
ଅନନ୍ତକୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଅଟଇ ତୋର ଗର୍ଭ ॥
ସାତାର ପତି ତୁ ଅଟୁ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ।
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ବହୁ ତୁ ଯେ ହାଥ ॥
ଜଳଜା ଅଗ୍ନିକେ ପାରିବାକ ହରି ।
ଜାନେକାକୁ ଛୁଇଁବାକୁ କି ଭାର୍ଜନ

ଦଶଶିରି ॥୧୦

ଆମେ ଅଇଲୁ ସାତାଧାର ଗୁଣ କହି ।
ମୁହିଁ ହାଦେ ବ୍ରହ୍ମାଟି ବୋଇଲାଇ ବିହି ॥
ଭୋ ରାମ ମନୁଷ୍ୟ ତୁ ନୋହୁ ଅଟୁ
ମହାଶୂନ୍ୟ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର ତୁ ଅଟୁ ନାରାୟଣ ॥
ସମସ୍ତ ପୁରେ ତେଜେ କରନ୍ତି ହାଦେ ପୂଜା ।
ସେ ସାତା ସର୍ବଦା ଅଟଇ ତୋହର

ଭାରିଯା ॥

ଏଥକୁ ସଂଶୟେ ତୁ ନ କର ରଘୁପତି ।
ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଅଟୁ ବ୍ରହ୍ମଜୋତି ॥
ତୁ ସେ ଆଦିନାଥ ପୁରାଣ ପୁରୁଷ ।
ଏକଥାକୁ ଅଭିମାନ ନକର ରଘୁବଂଶ ॥୨୦
ମହତ ପୁରୁଷ ତୁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମମୂରତି ।
ଜଗତ ଜନ୍ମ ମୃଦରେ ତୁହି ହାଦେ ସ୍ଥିତି ॥

ବଇକୁଣ୍ଠବାସୀ ତୁ ଅଟୁ ରାବଣାରି ।
ତୁ ସେ ରଘୁନାଥ ଦାସବସକ ଅଟୁ
ଦଇତାରି ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଉଞ୍ଚକରି ।
ମୋତେ ତୁ କିମ୍ପାଇଁ କହୁଛୁ ପୁରସରି ॥
ଦଶରଥର ପୁତ୍ର ମୁଁ ରଘୁବଂଶରେ ଜାତ ।
ମାତା କଉଶଲୀ ଅଟନ୍ତି ମୋର ମାତ ॥
ଏହା ସେ ଜାଣଇ ମୁଁ ନ ଜାଣଇ ଆନ ।
କିଏ କିଏ କଥା ତୁମ୍ଭେ କହ ସୁରଗଣ ॥୩୦
ଜାତି ସ୍ୱରୂପ ହୋ ଅଟଇ ମୋହର କିଏ ।
କହ ହୋ ବ୍ରହ୍ମା ମୁଁ କେବଣ ପୁରୁଷ ॥
କେବଣର କଥା ମୁଁ କିଏ କରି ପାରଇ ।
ତୁ ଯେବେ ଜଗତ ତାତ ମୁଁ ତୋତେ
ପଚାରଇ ॥

ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲଇ ତୁ ଅଟୁ ନାରାୟଣେ ।
ସୁଦ୍ରିସେନ ଚକ୍ର ତୁ ବହୁ ଯେ ଆପଣ ॥
ନାରାୟଣ ପୁରୁଷ ତୁ ସ୍ୱୟେ ବ୍ରହ୍ମବାସ ।
ତୁହି ସେ ମହାବଳୀ ପରମପୁରୁଷ ॥
ତୁହି ସେ ଜଳଧନ ଅନଳହିଁ ତୁହି ।
ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେହା ॥୪୦
ବିପଦ ସମ୍ପଦ ତୋ ତହୁଁ ନାହିଁ ଆନ ।
ଆନର ବେଳେ ନାଶ ନ ଯାଇ ଦଶାନନ ॥
ଦେବତାଙ୍କର ପାଇଁ ତୁ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ
ଧଇଲୁ ।

ତୈଲୋକ୍ୟର ଶତ୍ରୁ ହେଲେଣ ମାଇଲୁ ॥
ଚଉଦଭୁବନ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ତୁ ଅଟୁ ପଞ୍ଚଭୂତ ।
ତୁ ସେ ଭଗବାନ ଚିନ୍ତିଲେ ଅଚିନ୍ତ ॥
ତୁ ଯୋଗ ତୁ ଭୋଗ ତୁ ସେ ସକଳ
ଲୋକ ।

ତୁ ସେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ପୁରୁଷ ମହତ ବିବେକ ॥
ତୁମ୍ଭେ ସେ ଶାନ୍ତିମୂର୍ତ୍ତି କ୍ଷେମା ଯେ ଅକ୍ଷେମା ।
ଅଦ୍ୟ ସଦ୍ୟତୁ କାମା ଯେ ଅକାମା ॥୫୦
ଶରଣ ରକ୍ଷଣ ତୁ ଅଟୁ ହୋ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।
ଜଗତମଙ୍ଗଳ ଅଟଇ ତୋର ନାମ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମା ଯୋଡ଼ଇ
ବେନିକର ।

ଶ୍ରୀରାମକୁ ସ୍ତୁତି କରଇ ଶଶୀଧର ॥
ଭୋଦେବ ତୁ ଚତୁର୍ବେଦର ଶାଖା ଅଟୁ ।
ସମାଗନ ତୁ ଅଟୁ ବିଷ୍ଣୁ ବଟୁ ॥
ଉ କାର ମ କାର ଅ କାର ଜଗତେ
ପ୍ରଧାନ ।

ତୁ ସେ ଦଶଦିଗ ପର୍ବତ ଧାତୁମାନ ॥
ଅଭାବ ବିଭବ ତୁ ସକଳ ଶ୍ୟାମାର ।
ଭିନ୍ନ ଅଭିନ୍ନ ତୁ ଜଗତ ଯୋଗେଶ୍ୱର ॥୬୦
ତୁ ସେ ପଦ୍ମନାଭ ଜଗତ ଉଧାରଣ ।
ମୁଁ ତୋତେ ଜାଣଇ କମଳା ରମଣ ॥
ତୋହୋର ଜିଭାରେ ସ୍ୱରସ୍ୱତୀ ବସି ।
ସର୍ବ ଦେବ ଶାସେକ ଅଟୁ ତୁ ହୃଷୀକେଶୀ ॥
ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ତୋହୋର ଅଟନ୍ତି ନୟନ ।
ତୁ ସେ ବିଶ୍ୱମୂର୍ତ୍ତି ଜଗୁ ଯେ ଜୀବନ ॥
ତୁମ୍ଭେ ସେ ହେତୁମତି ଜଗତ ଶ୍ୟାମାର ।
ଧଉର୍ଯ୍ୟେ ପୃଥ୍ୱୀ ତୁ ଧଇଲୁ ରଘୁବାର ॥
ତେଜରୁ ଅଗ୍ନିକୁ ତୁ କଲୁ ହାଦେ ଜାତ ।
ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷଣ ତୋହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ଉଦିତ ॥୭୦

ତୈଲୋକ୍ୟ ଭିତରେ ସମସ୍ତେହେଁ ଅଛୁ ପୁରି ।
ଦଇତବନ ନିଧନ ତୁ କଲୁ ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ଦଇତ ମାରି ତୁ ଇନ୍ଦ୍ରରାଜ୍ୟ ସ୍ଥିର କଲୁ ।
ରାବଣ ମାରିବା ଅର୍ଥେ ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇଲୁ ॥
ଏ ସାତା ଅଟଇ ସାକ୍ଷାତ କମଳଣୀ ।
ଏହାକୁ ଅବିଗୁଣ ନଧର ରଘୁମଣି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ବେଦପତି ।
ଯାହା କହିଲୁ ନରୁଚକ ମୋର ମତି ॥
ଦେବ ଶ୍ୟାମାର ବୋଲି ବୋଇଲୁ
ବେଦପତି ।

ସଂସାର ଭାବନା କରିଅଛୁ ଉତପତି ॥୮୦
ଶାନ୍ତି ହୋଇବି କେହ୍ନେ ତୋହୋର ବୋଲ
ଶୁଣି ।

ଲୋକର ମୁଖେ ବାଡ଼କେ ଦେବ
ପଦ୍ମଯୋନି ॥
ଯେବେ ହୋଇବା ନା ଭବନଦୀ ପାର ।
ତଥାପି ନ ଛାଡ଼ିବା ଲୋକର ଆଚାର ॥

ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଅଛଇ ପୂର୍ବ ବାଣୀ ।
ତବଦ ହୋଇଲେ ସକଳ ସୁରଗଣେ ଶୁଣି ॥
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ରାମ କିମ୍ପାଇ ଏହା କହୁ ।
ତୁ ସେ ଅତୁ ଅନନ୍ତକୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପ୍ରଭୁ ॥
ଯେ ତୋହୋର ବାପ ଦଶରଥ ଆସିଅଛି ।
ଦେଖିବୁ ତାକୁ ଟିକି ହୋ କୌଶଲ୍ୟାବର

ବନ୍ଧି ॥୯୦

ତୋହୋର ବନ-ବାସ ଅଛଲେ ସେ ମଲା ।
ଏବେ ତୋତେ ଦେଖିବ ବୋଲି ସେ

ଅଛଲା ॥

ଏତେ ବୋଲି ଦଶରଥକୁ ଦେଖାଇଲେ
ନେଇ ।

ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରାମ ପିତାଙ୍କୁ ପୁଣି ଚାହିଁ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତେ ଶୁଭିଲେ ଗଡ଼ଘାଳି ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ନୃପତି ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ॥
ଦୁଇହାତରେ ଯେ ତୋଳିଲେ ଦୁଇପୁଅ ।
ଆନନ୍ଦେ ଦଶରଥ ନୟନୁ ବହେ ଲୁହ ॥
ପୁତ୍ରତ କୋଳେ ଧରି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ

ଦେଲା ।

ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ ଚାହିଁ ଅନେକ ଚାଟୁ
କଲା ॥୧୦୦

ବୋଇଲେ ବାବୁରେ ତୋହୋର ବିହୁନେ ।
ସ୍ୱର୍ଗ ସମ୍ପଦ ନରୁଚଇ ମୋର ମନେ ॥

ତୋତେ ଅରଜିଲି ତୋହୋର ପୁଣ୍ୟେଶ
ତରିଲି ।

କରେକୟା ମାଆର କୁମ୍ଭେଶେ ପଡ଼ିଲି ॥
ତୁ ପୁତ୍ର ବୋଲିଣ ସେ କଲୁ ମୋତେ ପାରି ।

ଧନ୍ୟ ପୁତ୍ର ଗୁଣ ଅଟଇ ତୋହୋରି ॥
ରାବଣ ମାରିବାକୁ ବିଷ୍ଣୁ ଅବତରି ।

ଏ ମୋହୋର କାକୁସ୍ଥ କୁଳ ଉଦ୍ଧରିଣ ଧରି ॥
ଯେ ତୋହୋର ଗର୍ଭଧାରୀ ଅଟଇ କଉଶଲ୍ୟା ।

ତାହାର ସେ ଜୀବନ ସୁଫଳ
ହୋଇଲା ॥୧୦

ଏବେ ରତ୍ନନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାଯା ।
ସତ୍ୟ ପୁରିଲା ଯେବେ ହୁଅ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ

ରାଜା ॥

ଦେଖିବୁ ଜନନୀ ଦେଖିବୁ ଭାଇମାନେ ।
ଲଙ୍କାପୁରୁ ଯେବେ ଚଳସି ବହନେ ॥

ଏଥୁ ଯାଇ ବାବୁ କରିବୁଟି ଯାଗ ।
ଦେବତା ନିସ୍ତରିବେ ଭୁଞ୍ଜିଣ ହବିର୍ଭାଗ ॥

ଏ ସାତା ମୋହୋର କୁଳ ଉଦ୍ଧରିଲା ।
ଏହାର ପ୍ରସାଦେ କୁଳ ମୋ ସ୍ୱର୍ଗରେ

ବସିଲା ॥

ଏହାନ୍ତ ବିଚାର ତୁ ନକର ରତ୍ନପତି ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଲି ହାଦେ ଦେବତାଏ

ବୋଲନ୍ତି ॥୨୦

ଭୋ ପୁତ୍ର ତୋହୋରେ ତରିଲି ନିଶ୍ଚୟେ ।
ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରାମରାଏ ॥

କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲନ୍ତି ଭୋ ପିତା ।
ଧନ୍ୟ ଅଟଇ ମୋର କରେକୟା ମାତା ॥

ସେ ଯେବେ ମୋତେ ନ ପେଷନ୍ତେ ବନ ।
ମୁଁ ପୁଣି ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଖିବି କେସନ ॥

ତାହାର ଫଳେ ସିନା ଦେଖିଲଇଁ ତୋତେ
ତାତ ।

ଆଜ ସେ ସୁଫଳ ହୋଇଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଗୋଚ୍ର ॥
ଶୁଣି ଦଶରଥ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳକଲେ ।

ତୁ ସେ ଅବ୍ୟୟ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲେ ॥୩୦

ତୁ ସେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଅଟୁ ରାବଣାରି ।
ଶୁଣି ପ୍ରସନ୍ନବଦନ କୋଦଣ୍ଡ ଚାପଧାରୀ ॥

ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଣେ ଅଛି ଜନେକନୟନୀ ।
ବିଷ୍ଣୁ ସହିତେଶ ବିଜୟେ କମଳିଣୀ ॥

ଏସନେକ ସମସ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଦି ସୁରମୁନି ।
ରାମ ରାମ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ଉଚ୍ଛେଧୁନି ॥

ରକ୍ଷାକର ବୋଲି ଯେ ପଡ଼ିଲେ ଗଡ଼ଘାଳି ।
ପାଏ ପଡ଼ି ଶୁଭିଲେ ଅନେକ ସୁତି ବୋଲି ॥

ଭୋଦେବ ଅପ୍ରମିତ ମହିମା ତୋହୋରି ।
ସଞ୍ଚିବି କେହୁ କହି ପାରିବ ତକୁଧାରୀ ॥୪୦

ରାମବେନି ଅକ୍ଷର ପରମବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନ ।
ଯାହା ସେ ସୁରମୁନି କରନ୍ତି ନିତ୍ୟେଧାନ ॥

ସେ ବ୍ରହ୍ମ ଦେଖିଲୁ ଅନେକ ତପ ଫଳେ ।
ଦୁଷ୍ଟର ଦୁଃଖ ଆମର ଗଲା ଏତେକାଳେ ॥

ଦେବକର ପ୍ରଳୟ ଦେଖି ଦଶରଥ ।
ସେହି ଶିରେ ନେଇ ଯୋଡ଼ିଲେ ବେନି
ହସ୍ତ ॥

ଧାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ପିତାଙ୍କୁ କୋଳ କଲେ ।
ଭୋ ତାତ ଏହା କିମ୍ପା କରସି ବୋଇଲେ ॥

ଏସନେକ ସମସ୍ତ ଉଠିଲେ ସୁରଗଣ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ କଥା ଶୁଣ ॥୫୦

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବଜ୍ରଧର ।
ଭୋ ରତ୍ନନୟନ ମୋହର ବୋଲ କର ॥

ଯେଥୁ ଆଜଣ ତୁମ୍ଭେ କରିବ ଆଉ କିସ ।
ଜାନେକୀ କି ଘେନି ଚଳ ନିକ ଦେଶ ॥

ତୋହୋର ଏଥୁ ଗଲେ ଆମେ ପାରୁ ଯାଇ ।
ତୁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମନାଥ ଉଦ୍ଧାରିଲୁ ମହୀ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ସୁରଗଣେ ଶୁଣ ।
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ମାଜଲି ରାବଣ ॥

ସାତା ଯେ ବରଷେ ଅସୁର ଘରେ ଥିଲା ।
ଏହାକୁ ଜଗତେ ଅପଛାଡ଼ି ଶୁଭିଲା ॥୬୦

ତୁମ୍ଭେ ଜାଣିଅଛ ଏହାର କିଛି ନାହିଁ
ଦୋଷ ।

ଲୋକେ ନ ବୁଝିବେ କରିବା ବୁଧୁ କିସ ॥
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ଆଜ୍ଞା ଦେବୁ ଯାହା ।

ଆମେ ସୁଶଗଣେ ପାଳିବୁ ଯେ ତାହା ॥
ତୋହୋର ବନ୍ଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଦେବବୃନ୍ଦ ।

ତୁ ଦେବ ମଧୁରିପୁ ମାଧବ ମୁକୁନ୍ଦ ॥
ଯେବଣ ତୁ ସମ୍ପ୍ରତେ ଯିବୁ ତାହା କହ ।

ଶୁଣିଣ ରତ୍ନନାଥ ହସନ୍ତି ଚହଚହ ॥
ବୋଲନ୍ତି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବ ଶୁଣ ।

ଯେବଣ ଦିନେ ମୁଁ ବସିବି ପାଟେ
ପୁଣ ॥୭୦

ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ମୁଁ ସାତା ମୋର ରାଣୀ ।
ଦୋଷ କଲା ବୋଲି ଦଶୁଥିଲି ଆଣି ॥

ବିବୁଧଗଣେ ମିଳି ବୋଇଲେ ଯେହାର
ଦୋଷ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତେ କରାଇଲେ ପିତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ॥
ମଲାଲୋକ ଯେବେ ତୁମ୍ଭର ବୋଲେ

କାଅଇଁ ।

ସବୁ କଥାମାନ ଯେବେ ବୁଝା ସେ ବିହଜ ॥	କେବଣ କେବଣ ଅସୁରେ ଉଠିବେ	ଭାତ ବରତନ ନ ଖାନ୍ତି ମୋହୋର ।
ତହିଁକି ଦେବଗଣେ ସାତ୍ୟା ମୋତେ	ପ୍ରାଣପାଇ ॥	ଛଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁ ଦୁହନ୍ତି ମୋର ଭଲ୍ଲୁକ ବାନର ॥
ଦେଲ ।	ବିଚାରିଣ କହ ହେ ରଘୁକୁଳ ନାଥ ।	ଅବୋଧ ଜହ୍ନୁମାନେ ଦୟା ମୋତେ
ମୁହିଁ କେମନ୍ତେ ନ କରିବି ତୁମ୍ଭ ବୋଲ ॥	ବିଭୀଷଣ ଯେତେକ ବୋଲଇ ଚଉମାଥ ॥	କଲେ ।
କମୋଦାପ ଲୋକେ ନ ଜାଣିମେ ଏହା ।	ସେମାନେ ଜାଅନ୍ତୁ ବୋଲନ୍ତି ରାମରାହୁ ।	ରାବଣ ପରା ଶତ୍ରୁକୁ ମାରି ପକାଇଲେ ॥
ଯେଣେ ପ୍ରତେ ଯିବେ କହ ମୋତେ	ମୋତେ ମାରିବାର ନିଷ୍ଠକ ନ ଯାଉ ॥	ତୁମ୍ଭେ ତ ଦେବତାଏ ଭଲେ ତାହା ଜାଣ ।
ତାହା ॥୮୦	ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ହୋ କହ ।	ଅନେକ ରକ୍ଷ କପି ଦେଲେକ ଏଥୁ ପ୍ରାଣ ॥
ଯେତେ ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସେ ରଣେ	ଯେତେ ଅସୁର ତୋର ଜାଆଁଇବ	ସେମାନେ ନ ଜାଣିଲେ ଯେ ନ ରହେ
ପଡ଼ିଲେ ।	ପିତାମହ ॥	ମୋର ଯଶ ।
ଜାନେକାର ନିମନ୍ତେ ଯେତେ ଲୋକ	ବିଭୀଷଣ ବୋଲଇ ଯୋଡ଼ିଣ	ସାତା ସତା ବୋଲି ଜଗତେ ଶୁଭିବ ଘୋଷ ॥
ପ୍ରାଣଦେଲେ ॥	ବେନିକର ।	ଯେବେ ଜାଣିବେ ସେ ରାକ୍ଷାସ ରକ୍ଷ
ଯେବେ ସେ ଜାଣିଣ କହିବେ ମୋର	ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଭା ବୋଲଇ ଉତ୍ତର ॥୧୦	କପି ।
କାରତି ।	ଭୋ ଦେବ ନାରାୟଣ ପରମପୁରୁଷ ।	ତେବେ ସେ ଯଶ ମୋର ଜଗତେଶ
ତେବେ ସେ କଥା ମୋହୋର ରହିବ	ମୁହିଁ ସେ ଅପରାଧୀ ନଧର ମୋର ଦୋଷ ॥	ବ୍ୟାପୀ ॥
ସପତଦ୍ୱାପା ପୃଥ୍ୱୀ ॥	କଥାର ପ୍ରସଂଗେଶ କହିଲି ଦେବ ଯାହା ।	ସାତା ସାଧେବୀ ବୋଲି ଉଠିବାକ ରାବ ।
ଅଭିଷେକ କାଳେ ବୁଝୁରଣିମାନେ ।	ସର୍ବେଷ ପୁରୁଷ ତୁ ଦୃଢ଼ କଲୁ ତାହା ॥	ଶୁଣିଲା ଲୋକକୁ ବୈକୁଣ୍ଠେ ହେବ ଠାବ ॥
ରକ୍ଷ ଅମୃତ ମୋ ଶିରେ ଭାଳିବେ	ଯେବେ ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲୁ	ବେଦ ପୁରାଣେ ଯଶକୀର୍ତ୍ତି ରହୁ ।
ବିଦୁଜନେ ॥	ରଘୁମଣି ।	ଚାରିଯୁଗରେ ଯେ ପୃଥ୍ୱୀରେ କଥା ଥାଉ ॥
ସାତାକୋଳେ ଧରି ହୋଇବି ଅଭିଷେକ ।	କଥା ରହିଥିବ ତୋର ପୁରାଣେ ବଖାଣି ॥	ସତମିଛ କଥାକୁ ଲୋକ ହାସ୍ୟ ନୋହୁ ।
ଦେଖିବେ ଚଉଦ ଭୁବନର ଲୋକ ॥	ଦିଅ ମୋତେ ରଥ ଗଜ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ।	ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା କପି ରାକ୍ଷାସ ବଳ ଜାଉ ॥
ପ୍ରତେକରି ବୋଲିବେ ଶ୍ରୀରାମ ସାତା ଶୁଭ ।	ଅଦୋଷ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଜାଅନ୍ତୁ ସକଳ ॥	ଶୁଣି ସୁରଗଣେ ପରମ ସତୋଷ ।
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଆସି କହିବେ ବିବୁଧ ॥୯୦	ରାବଣର ସଂଗୋତ୍ର ଶତ୍ରୁଗଣ ସହିତେ ।	ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲି ଶୁଭିଲାକ ଘୋଷ ॥୫୦
ତହିଁକି ଜାଆଁଇବେ ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ କପି ।	ବନ୍ଧୁ ମଜୁରଗଣେ ପଡ଼ିଲେଟି ଯେତେ ॥୨୦	ବନ୍ଧୁର ବଚନେ ଅମୃତ ବରଷିଲା ।
ଯଶ ଧବଳିବ ବୁଝାଣ ଗୋଟା ବ୍ୟାପୀ ॥	ତାହାକୁ ପ୍ରାପତ ନୋହିବ ଗତ ପ୍ରାଣ ।	ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ କପି ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖରୁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।	ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକକର ବର୍ତ୍ତବୀ ଅକାରଣ ॥	ରାବଣର ବନ୍ଧୁ ଗୋତ୍ର ନ ଜାଣିଲେ
କଲ୍ୟାଣ କରିଣ କଥା କହନ୍ତି କୁଶପାଣି ॥	ମୋହୋର ଭକ୍ତି ହାଦେ ଯେତେକ ଲୋକ	କେହି ।
ଯାହା ସେ ସାତାପତି ହୋ ବୋଇଲୁ	ଥାନ୍ତୁ ।	ବାବୁ ମସ ଗୋଟା ଯଶ କଲାକ ବିହି ॥
ବଚନ ।	ସବୁଜନ ଜାଅନ୍ତୁ ଦୁଷ୍ଟ ନାଶ ଯାବୁ ॥	ସ୍ୱର୍ଗ ଉଦକ ଯେହ୍ନେ ଶାମୁକୁ ଦିଏ ମୋତି ।
ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ଜାଣିବେ ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ	ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ବିଭୀଷଣର ବାଣୀ ।	ଅନ୍ୟସ୍ଥାନେ ପଡ଼ନ୍ତେ ହୁଅଇ ଉଗ୍ର ମୂରତି ॥
ସୈନ୍ୟ ॥	ବୁଝା ଇନ୍ଦ୍ର ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଚକ୍ରପାଣି ॥	ତେସନେକ ଜଳ ମସ ଅମୃତ ବରଷିଲା ।
ଦୁଷ୍ଟ ଅସୁର ପୁଣ କରବେଟି ଦୁୟ ।	ଯେତେ ଅସୁର ଏ କହିଲା ନାମ ଧରି ।	ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ଲୋକକର ସାହାସ ପଶିଲା ॥
କେତେପ୍ରକାରେ ଦେବ ମାଜଲୁ ଦଶସୁଧ ॥	ରାବଣର ସଂଗୋତ୍ର ବାନ୍ଧବ ଆଦିକରି ॥	ଦୁଷ୍ଟ ରାକ୍ଷାସମାନେ ନବର୍ତ୍ତଲେ କେହି ।
ଆମ୍ଭ ସୁରଗଣମାନଙ୍କୁ ଦେବ କଲୁ ରକ୍ଷା ।	ଏମାନେ ନବର୍ତ୍ତନ୍ତୁ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଜାଉଁ ।	ରକ୍ଷ ମର୍ଦ୍ଦିତ ଗୋଟିଏ ହତ ନୋହି ॥୬୦
ଏ ସଂସାର ଗୋଟାରେ ରହିଲା ତୋର	ତୁମ୍ଭ ସୁରଗଣକର କଥା ରହିଥାଉ ॥୩୦	ଅମୃତ ବୃକ୍ଷ କାଳେ ଦୁରୁଦ୍ଧି ବଜାଇଲେ ।
କକ୍ଷା ॥୧୦୦	ସୁଗ୍ରୀବ ଆଣିମାର ଯେତେକ କପି ରକ୍ଷ ।	ଅପସରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
ଏବେ ଯେବେ ଦୟା କଲୁସି ଗୋସାଇଁ ।	ତାହାଙ୍କ ମହିମା ଦେବେଶ ଅସକ୍ଷ ॥	ମର୍ଦ୍ଦିକ କଂସାଳ ରାମତାଳି ବାଜି ।

ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସ ଉଠିଲେ ଗଳଗାଜି ॥
 ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା ପାଂସାନ୍ତି ଗଧ ଶୁଭୁଗାଳ ।
 ଜାଳଂଶ ଉଠିଲେ ବୁଲନ୍ତି ମାଳମାଳ ॥
 ଅସୁର ଯୋଦ୍ଧା ରଥା ରାଉତ ପାଦାନ୍ତି ।
 ପ୍ରାଣପାଇ ଉଠି ଚାହାଁନ୍ତି ପତି ପତି ॥
 ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସ ସିଂହ ରଡ଼ିଦେଲେ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କରିବେ ବୋଲି କୋପେଶ
 ଧାଞ୍ଜଲେ ॥୭୦
 ଯୁଥପତିମାନେ ପ୍ରବୋଧୁଲେ ଯାଇ ।
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ବାଣେ ହୋ ପଡ଼ିଲା
 ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
 ବିଭୀଷେଶ ପାଇଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଦେଶ ।
 ତୁମ୍ଭେ ରକ୍ଷ କପି ବାହୁଡ଼ିଶ ଆସ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶାନ୍ତି ମନ ଭଲୁକ ମର୍ଜିତ ।
 ବୋଇଲେ ଭଲ ରଣେ ପଡ଼ିଲା ତେଡ଼େ
 ଦୁଷ୍ଟ ॥
 ବାବୁ ରଘୁନାଥ ହୋ ମାଉଲୁ ବଡ଼
 ବେଗେ ।
 ଏତେ ବୋଲି ମିଳିଲେ ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ॥
 ଅସୁରେ ଜାଳଂଶ ସାଂଗ୍ରାମ କରି ଲୋଡ଼ି ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ ତିଆରନ୍ତେ ଲଙ୍କାକୁ ବାହୁଡ଼ି ॥୮୦
 ଯେ ଯାହାର ମନ୍ଦିରେ ମିଳିଲେକ ଯାଇ ।
 ପୁତ୍ର ଦାସ ଦୁହିତା ସନ୍ତୋଷ ହେଲେ ଚାହିଁ ॥
 କେ ବୋଇଲେ ଆଗୋ ମଲାର ଲୋକ
 ଜାଳଂଶ ଅଇଲେ ।
 କେ ବୋଲେ ଏହାକୁ ସୁରଗଣେ
 ଜାଆଇଲେ ॥
 କେ ବୋଲେ ବିଭୀଷେଶ ମାରିଲାକ ସନ୍ଧ୍ୟ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ମନେ ତାକୁ ଦେଲେ ରଘୁରାଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞା କି ବିଧାତା ଭାଙ୍ଗି ପାରଇ ।
 ଯାହାର ଅନୁଗ୍ରହେ ବିଧାତା ପଣ କରଇ ॥
 ସେ ପ୍ରଭୁ ଆପଣେ ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇ ।
 ବୋଲୁଛନ୍ତି ଆତ ଜାଆଇଁ ଦେବା
 ପାଇଁ ॥୯୦
 କଥା ରୁହାଇବା ନିମିତ୍ତେ ଏହା କଲା ।
 ସୁଖ ସରିଲେ ପୁଣି ସୈନ୍ୟ ଜାଆଇଲା ॥

ଯେତେକ ସମର ଏ ପୃଥ୍ବୀରେ ଅଛି
 ହୋଇ ।
 ଆବର ଯେତେକ ସମର ହେବ ମହା ॥
 ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ କେହି ନ ପାରିବେ କରି ।
 ଆନ ସମରମାନେକେ ବେନି ବଳ ମରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ଅସ୍ତୁତି ଅଗୋଚର ।
 ଶତ୍ରୁ ମିତ୍ର ଏହାର ଅଟେ ଏକାକାର ॥
 ଜାଳଂଲେ ଦୁଇବଳ ରୁହାଇଲେ କଥା ।
 ମୁଣ୍ଡ କାଟି ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇଲେ
 ରଘୁନାଥ ॥୧୦୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଜାଳଂବାର ସଜନି ପଶନ୍ତି ଲଙ୍କପୁରୀ ॥
 ହନୁ ଯେତେ ଅକ୍ଷୟ ସଙ୍ଗେ ମାରିଥିଲା ।
 ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାମାନ ଯେବେ ସମସ୍ତେ ଜାଳଂଲା ॥
 ମହା ମହା ଗରିଷ୍ଠେ ନ ବର୍ତ୍ତେଲେ ନ
 ଜାଳଂଲେ ଦୁଷ୍ଟେ ।
 ତୋଟାଳ ସହିତେ ଜାଳଂଲେ ସବୁଆଟେ ॥
 ଖର ଦୁଷ୍ଟଶା ଟ୍ରିଶିରା ସହିତେ ଯେତେ
 ମଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞାରେ ସେ ଜାଳଂଶ ଉଠିଲେ ॥
 ଦୁଷ୍ଟ ଦ୍ରୁପିଷ୍ଠମାନେ ନ ପାଇଲେ ପ୍ରାଣ ।
 ତାହାକୁ ଆନ ଦେହ ଦେଲାକ
 ଜନ୍ମରାଣ ॥୧୦୧
 ଅପ୍ରମିତ ସନ୍ଧ୍ୟ ଲଙ୍କାରେ ପରବେଷ ।
 ଦେଖିଣ ବିଭୀଷେଶ ମନରେ ହରଷ ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ବିଶ୍ୱବାର ସୁତ ।
 ଏ ସେ ରଘୁନାଥ ଅବ୍ୟୟ ଅସ୍ତୁତ ॥
 ଏହାକେ ଆଶେ କଲେ ମୃତ ନୋହେ
 ପ୍ରାଣୀ ।
 ବେଦ ପୁରାଣେ ଯେ ଶାହାସ୍ତେ ଅଛି ଶୁଣି ॥
 ଏବେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ବେନି
 ଡୋକେ ।
 ଦୁଃସହ ଦୋଷ ମୋର ଗଲା ଏତେ କାଳେ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଭାଇଲ ବିଭୀଷେଶ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ କଥା ଶୁଣ ॥୧୦୨
 ରକ୍ଷ କପିବଳ ଗୋଟିଏ ନ ମଲେ ।

ଅମୃତ ଜଳ ପ୍ରସାଦେ ସବିହେଁ ଜାଳଂଲେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବ୍ରହ୍ମଣରେ ଯେତେକ ମରିଥିଲେ ।
 ତାହାକ ପ୍ରାଣମାନ ଜନ୍ମପତି ଦେଲେ ॥
 ସେକାଳମାନକର ହାଡ଼ମୁଣ୍ଡ ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ ଜନ୍ମପତି ଜୀବଦାନ
 ଦେଲା ॥
 ପାଇଲେ ଜୀବନ ସକଳ ରକ୍ଷକପି ।
 ତିଅନ୍ତି ଆକାଶକୁ ସୁବଳୟା ଗିରି କ୍ଷେପି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାକୁ ମୃତଜୀବ ବ୍ୟାପୀ ।
 ଅଜୀବ ଜୀବଦ୍ୟନ୍ତା ମହିମା ଅଦ୍ୟାପି ॥୧୦୩
 ସୁଗ୍ରୀବର ସନ୍ତୋଷ ମନରେ ବିଚାରି ।
 ବୋଲଇ ରଘୁନାଥ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
 ଦୁହୁଭିର ହାଡ଼ ପିଙ୍ଗିଦେଲେ ଯେବଣ
 କାଳେ ।
 ଦେଖିଣ ଅପ୍ରତେ ମୁଁ କରଇ ସେକାଳେ ॥
 ଏହାର ପ୍ରାସ ସ୍ୱାମୀକି ମୁଁ ପରୀକ୍ଷା ମାଗଇ ।
 ହୀନଜନ୍ମ ପାମର ମୁଁ ଶ୍ରୀପୟର ହୁଅଇଁ ॥
 ସେକଥା ସ୍ୱାମୀ ଯେ ନ କରନ୍ତି ଛଳ ।
 ନୋହିଲେ ବାରଧୁ କେହ୍ନେ ଭଗତବନ୍ଧନ ॥
 ଏବେ ଶୁଣିଲି ଯେ ଦେବତାକ କହନ୍ତେ ।
 ମଲାର ସଜନ୍ୟ ଜାଳଂଲେ ସମସ୍ତେ ॥
 ଏଡ଼େ ମହାଯୁଦ୍ଧେ ଅପତ୍ୟ ନପାଇଲେ ।
 ଲୋଏକର ମୁଖେ ରାମ ଅପକାର୍ଯ୍ୟ ନ
 ଶୁଣିଲେ ॥
 ଯେବଣ ରକ୍ଷ କପି ରଣେ ପଡ଼ିଥିଲେ ।
 ରଘୁନାଥ ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ପ୍ରାଣ ଦେଲେ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ନ୍ତେ ଯାଆନ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗବାସ ।
 ଭଣ୍ଡବନ୍ଧୁ କୁରୁମ୍ଭ ପାଆନ୍ତେ ମନେ ତ୍ରାସ ॥
 ଏବେ ସେ କଥାମାନ ନୋହିଲାକ କିଛି ।
 ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ହୋଇବେ ରକ୍ଷ କପି ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ସୁଗ୍ରୀବର ଭାଳି ।
 ଉତ୍ତର କହନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ ହେମବନ୍ତର
 ଦୁଲ୍ଲଭା ॥୧୦୪
 ଯେତେବେଳେ ଜାଳଂଲେ ଓହୋବଳ
 ସନ୍ଧ୍ୟ ।
 ବ୍ରହ୍ମାକୁଳ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁରାଣ ॥

ମୁହିଁ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇବି	ରାଜା ହୋଇବାର ଏମନ୍ତ କାରଣ ॥୮୦	ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ବସୁନ୍ଧରୀ ଅଛଇ ଆଛାଦି ॥
ଅଭିଷେକ	ବିଡ଼ିଆ ଲାଗି ମୋତେ କରାଇବ ଦିଜବର ।	ତ୍ରିଦଶ ଦେବତା ଯାହାର ତତେ ଛନ୍ତି ।
ପ୍ରତେ ଯିବେ ଯେମନ୍ତେ ଅଯୋଧ୍ୟାର	ପାଳପିକ ଛେପ ଧରିବ ମୋହୋର ॥	ସୁରେଶ୍ୱରୀ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ॥୧୦
ଲୋକ ॥	ବ୍ରାହ୍ମଣର ଜଳ ପଡ଼ିବ ମୋହୋର ଶିର ।	ସେ ପବିତ୍ର ଜଳ ମୁଁ ସିଞ୍ଚିଲି ॥ ଆଣି ।
ତେସନେକ ବିଚାର କରହୋ କୁଣଧାରୀ ।	କେଶ ସଂଯୋଜବ ମୋହୋର ଦିଜବର ॥	ଏ ତୋର ପାଦେ ପୁଣି ଜାଳିଲି ॥ ପାଣି ॥
ବୋଇଲୁ ଅପାପୀ ଜନେକକୁମାରୀ ॥	ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇବାକ ମୋତେ ।	ବିଶ୍ୱରୂପ ଧରି ନିଖକୋଶେ ଲୁଚି ।
ଏକଥା ପ୍ରତେ ଆସଇ ମୋତେ ଯେଣେ ।	ବ୍ରାହ୍ମଣେ ସେବା କରିଥିବେ ମୋତେ	ଦେଖି ଦେବତାଏ ପଳାଇଲେ ଘୁଞ୍ଚି ॥
ମୁଁ ହୋ ପିତାମହ ବୋଲୁଅଛି ତେଣେ ॥	ଅନୁରତେ ॥	ଶଙ୍କର ଯେଉଁ ପାଦଉଦକ ଆଶ୍ରେ
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷମାନେ ଅଭିଷେକ କରିବେ ।	ପାଦରେ କଠାଉ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଆଣି ଦେବେ ।	କରିଥିଲା ।
ଅପଞ୍ଚରା କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ଥିବେ ॥୨୦	ନାନା ବିଧାନ ମୋତେ ହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଣ ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ॥
ତୁ ଧାରା ଲାଗୁଦି ଦେବସଙ୍ଗେ ଘେନି ।	କରିବେ ॥	ମୁହିଁ ମଉନେ ଯେ ନ କହିଲି କଥା ।
ସଙ୍ଗତେ ନେଇଥିବୁ ସକଳ ସୁର ମୁନି ॥	ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ଯେବେ ବୋଇଲୁ ତୁ	ଗଙ୍ଗାଦେବୀ ହୋଇଲେ ମୃତ୍ୟୁ ଯେ ଅବସ୍ଥା ॥
ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ଚଉଷଠି କୋଟି	ମୋତେ ।	ଯେବଣ ସ୍ୱାମୀର ଏସନେକ ରୀତି ।
ବଳ ।	ତେଣୁ ସେ ଏକଥା କହିଲି ହାଦେ	ସୁରମୁନି ଯାହାକୁ ହୃଦରେ ନିତ୍ୟ ଚିନ୍ତି ॥୨୦
ଅଭିଷେକ କାଳେ ଏମାନେ ଥିବେ ହୋ	ତୋତେ ॥୯୦	ସେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବରା ଯାତି ।
ସକଳ ॥	ବାସୁଦେବର ସେବକ ଅଟଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।	ସେ କଥା ଜାଣିଣ ମୁଁ ଅଛଇ ଦେବ ସଞ୍ଚି ॥
ଆବର କଥାଏ ତୁ ଶୁଣ ପଦୁଯୋନି ।	ବ୍ରାହ୍ମଣେ ସେ ତାକୁ ହୁଅଇ କାପୁଣ୍ୟ ॥	ବଶିଷ୍ଠ ଜାବାଳି ଯେ କାଶ୍ୟପ ବାମଦେବ ।
ମୁଁ ଯେବେ ଜନମିଲି ମନୁଷ୍ୟ ଦେହ	ମୁଁ ଯେବେ ନାରାୟଣ ହୋ ଅଛଇ	ଏହାକର ଶିଷ୍ୟ ତୋତେ ଖଟିବେ ରାଘବେ ॥
ଘେନି ॥	ଅବତରି ।	ତୁ ହାହା ଗାବେ ଦେଇଅଛୁ ବର ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟରେ ଯେ କରିବି ରାଜପଣ ।	କିମ୍ବା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ମୋତେ ନ ଥିବେ	କାଳେ କାଳେ ଭୃତ୍ୟ ଅତଡ଼ି ତୋହୋର ॥
ପ୍ରକୃତି ସେବକ ମୋର ହୋଇବେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥	ସେବାକରି ॥	କିମ୍ବା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ତୋର ଛୁଇଁବାକ ଆନ ।
ଶୁଭ ନ ଛୁଇଁବେ ନ ଛୁଇଁବେ ଶକ୍ତି ।	ଶୁଣି ପିତାମହ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।	ତୁ ଦେବ ଭଗତବଜ୍ରଲ ଭଗବାନ ॥
ତେବେ ସେ କାରତି ମୋର ରହିବ	ଯେବଣ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ ଦେଲୁ ହୋ	ଯାଅ ଯେବେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନିକର ହାଦେ
ଧରତୀ ॥୨୦	ଚକ୍ରଧର ॥	ହେଲି ॥
ଅବକାଶ ନିଅବକାଶ ଏହୁ ବେନି କାଳ ।	ଯେଉଁ ଠାକୁର ଯେଉଁ ଧାରଣା ତୋର ବାନ ।	ଆମ୍ଭେ ଦେବତାୟେ ଯିବୁ ସ୍ୱର୍ଗ ଆଳ ॥୩୦
ସନ୍ନିଧେ ମୋହୋର ଖଟିଥିବେ ବିପ୍ରବାଳ ॥	ତେଣୁ ହୋ ଏକଥା କହିଲୁ ବଞ୍ଚସେହା ॥	ଏତେ ବୋଲି ଦେବତାଏ ଆରୋହିଲେ
ବେଭାର କାଳେ ସେ ଛୁଇଁବେ	ବୋଇଲୁ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଖଟିଥିବେ ମୋତେ ।	ଯାନ ।
ଛତ୍ରାବଶ୍ୟ ।	ଏକଥା ବଡ଼ ହାଦେ ନୁହଇଁ ନା	ଚଳିଲେ ଦେବତାଏ ଯେ ଯାହା ସଦନ ॥
ଅନିମିତ୍ତେ ଏମାନେ ନୟିବେ ମୋର ପାଶ ॥	ତୋତେ ॥୧୦୦	ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଲହୁ ଆଦି ହୋଇ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଉଲ୍ଲାଗି କରିବେ ବସୁମାନ ।	ବାବନ ମୂରତି ଧଇଲୁ ଯେବଣ କାଳେ ।	ଯେ ଯାହା ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେକ
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଛୁଇଁବେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଭୋଜନ ॥	ବଳି ନୃପତିକି ଚାପିଲୁ ପାତାଳେ ॥	ଯାଇ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ମୋତେ ମାଜଣା ସ୍ୱାହାନ	ତ୍ରିବିକ୍ରମ ମୂରତି ଦେବେଣ ଅଗୋଚର ।	ସିଂହ ସାଧେକ ବ୍ରହ୍ମାଦି ଚାରିଲୋକେ ।
କରାଇବେ ।	ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଭୋଦିଲା ତୋହୋର ପୟର ॥	ଦେବାଦେବୀମାନେ ଚଳିଲେ ଏକୁଏକ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ନେଇ ମୋତେ ତଡ଼ପ	ମୁହିଁ ପିତାମହ ଗଙ୍ଗା ଘେନିଥିଲି ।	ବିଭାଷେଣ ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ରଘୁବୀର ।
ପିନ୍ଧାଇବେ ॥	ଏ ତୋହୋର ପାଦପଦ୍ମ ପଞ୍ଜାଳି ମନେକଲି ॥	ତୁମ୍ଭେ ଦେବ ବେଶେ ସ୍ୱାହାନ ଏବେ କର ॥
ପାଇବ ମଡ଼ିଆଇ ଛୁଇଁବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।	ଚଉରାଶା କାଠି ଗଙ୍ଗା ମହାନଦୀ ।	ଜଟା ପିଟାଇଣ କେଶେ କୁସୁମ ପୁଣ ବାନ୍ଧ ।

ଛାଡ଼ୁ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗୁ ଯେ ବିଭୂତି ମଳିଗନ୍ଧ ॥୪୦
କଷାବସୁ ନେହି ଦେବାଙ୍ଗ ବସୁ

ପରିହରଣ ।

ନବରତ୍ନ ଦେବ କର ଆଭରଣ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଶୁକ ସାରଣ ପ୍ରଣମନ୍ତି ।
ମାଜଣା ଯୋଗାଡ଼ମାନ ଅଣାଇଲେ ଧାତି ॥
ଅସୁର ବନିତାଏ ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇ ।
ଶରଧା କରିଛନ୍ତି ଦେଖିବେ ରଘୁସାଜଂ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଘଟେ ପୁରୋଇ ତୀର୍ଥ ଜଳ ।
ପୁରନ୍ଧ ମିଶାଇ କରନ୍ତି ଶୀତଳ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ପାଶେ ଆସନ୍ତି ତାହା ଘେନି ।
ଆନନ୍ଦେ ଉଷଡ଼ ଲଙ୍କାର କାମେନୀ ॥୫୦
ପଞ୍ଚାମୃତ ଯୋଗାଡ଼ ମାଜଣା ସଞ୍ଚାମାନ ।
ଘେନି ପଦ୍ମଆର ହୋଇ ଆସନ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀରାଜନ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ପଦାରତ୍ନ ବିଭାଷେଶକୁ ଚାହିଁ ।
କିଏ ଘେନି ମୁଦତାଏ ଅଛନ୍ତି ଭରାହୋଇ ॥
ଲଙ୍କପତି ବୋଇଲା ଦେବ ସ୍ନାହାନ

ଯୋଗାଡ଼ ।

ମାଜଣା ହୁଅ ସ୍ନାମୀ ଅଳସମାନ ଛାଡ଼ୁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଏ ନୁହଇ ଉଚିତ ।
ଯଦି ନ ଦେଖଇ ମୁଁ କକୟାର ସୁତ ॥
କଦାପି ସ୍ନାହାନ ନ କରଇ ମୁହିଁ ।
ଭ୍ରଥକୁ ନ ଭେଟିବା ଯାଏ ମୋହୋର ଭୋଗ
ସୁଖ ନାହିଁ ॥୬୦

ସେ ମୋହୋର ସାବତ ଜନନାର ସୁର ।
ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପଦ ତାକୁ ସମର୍ପିଦେଲେ ଚାତ ॥
ସେ ସୁଖ ନ ଘେନି ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲା

ମୋତେ ।

ବାହୁଡ଼ାଇ ନେମାକୁ ଲୋଡ଼ିଲା ହାଦେ
କେତେ ॥
ଆକାଶର ବାଣୀ ଶୁଣିଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
ଯିବାର ବେଳେ ନିଅମ କରାଇ ମୋତେ

ଗଲା ॥

ବୋଇଲା ଚନ୍ଦ୍ର ଚରଣ ଯେବେ ପୁରଇ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ନ ଦେଖିଲେ ଭ୍ରଥବାର ମରଇ ॥
ଏତେବୋଲି ଜଟା ବାନ୍ଧିଲାକ ଶିରେ ।

ବିଭୂତି ବିଲୋପନ ହୋଇଲା ଅଙ୍ଗରେ ॥୬୦
ଅଯୋଧ୍ୟାକଟକରେ ନୋହିଲା

ପରବେଶେ ।

ନୟାଗ୍ରାମରେ ସେ କରିଅଛି ବାସ ॥
ମୋହୋର କଠାର ସିଂହାସନେ ଥୋଇ ।
ଆପଣେ ଅଛଇ ଉଦାସୀ ମତ ହୋଇ ॥
ତାହାକୁ ନ ଦେଖିଲେ ନୋହେ ଥର ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରଣାମ କରଇ ସୁଗ୍ରୀବର ବାର ॥
ବିଭାଷେଣ ସହିତେ ସେନା ଯୁଥପତି ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅପାର ପ୍ରକାରେ ଜଲେ ସୁତି ॥
ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ମହତ ପୁରୁଷ ।
କୈକେୟୀ ଗଣୀ ତୋତେ ନକଲା କଉଁ

ଦୋଷ ॥୮୦

ତାହା ନ ଘେନି ତୁ ଭାଇ ଗୁଣ ଘେନି ।
ବାବୁ ରଘୁନାଥ ହୋ ମହିମା ତୋହୋର
ଧନି ॥

ଦେବେ ପ୍ରଣାମି ଯେ ଗଲେ ସ୍ବର୍ଗସ୍ଥାନ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ରାଜନ ॥
ରକ୍ଷକପିବଳକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ।
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁ ପୁରସରି କହନ୍ତି ॥
ତୁମ୍ଭ ପରସାଦେ ପାଇଲି ମୁହିଁ ଯଶ ।
ତୁମ୍ଭ ବାହାବଳେ ମୁଁ ଶତ୍ରୁକୁ ଜଳି ନାଶ ॥
ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ବେଗେ ଯେ ଯାହାର ପୁରେ
ଯାଅ ।

ନିଜ ମନ୍ଦିରେଣ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେଣ ଥାଅ ॥୯୦
ଦେଖ ପୁତ୍ର ଭାରିଯା ଭ୍ରଥା ବନ୍ଧୁ ଭାଇ ।
ଭଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁ ଜନନୀ ପାରତି ଲୋକକଳା ॥
ଦୁଃସହ ସାଂଗ୍ରାମୁଁ ଯେବେ ଜାଇଁଲ
ବେଳେକ ।

ଯାଅ ନିଜ ପୁର ଦେଖନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟଲୋକ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖରୁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଏ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିପାଣି ॥
ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ କେଶରୀ ଚନ୍ଦନ ।
ଗବ୍ୟ ଶବାସ ପନଶିଳ ପବନ ॥
ଶତବାଳି ରମଣ ଜୟେବ ନଳନାଳ ।
ଏମାନେ କର ଯୋଡ଼ିଅଛନ୍ତି

ସକଳ ॥୧୦୦

ଶରଣା ସେନାପତି କଞ୍ଚଣ କାଳିଞ୍ଜନ ।
ସୁଷେଣ ବାଳିମୁଖ କଳିମୁଖ ସୁସୋଦନ ॥
ମହାନ୍ତ ବିବିଧ ଶତବାଳି ତୁ ପୁଣ ।
ତାଳିମ ତାରାକ୍ଷ ମୂଳେଶ ସେହ୍ନାମାନ ॥
ମଲ୍ଲମହାମଲ୍ଲ କାର ମହାବାଟା ।
ରକ୍ଷକପି ସରନି ଅଛନ୍ତି ଅପାର ॥
ଜଳିକିଳା ନାଦ ଦେଇଣ ଉଠିଲେ ।
ରୋମ ଟାକୁରାଇ ରାମକୁ କହିଲେ ॥
କିମ୍ବା ବାହୁଡ଼ି ଆମ୍ଭେ କିଷ୍କିନ୍ଧାକୁ ଯିବୁ ।
ପ୍ରାଣ ଅବାୟାକେ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ଥୁକୁ ॥୧୦

ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବୁ ହେ ଦେଖିବୁ ଭ୍ରଥବାର ।
ଦେଖିବୁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସୁମଙ୍ଗଳା କୁମର ॥
ଦେଖିବୁ କରୁଣ୍ଡଳା ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକ ।
ଦେଖିବୁ ସୁମା ତୋର ଗୋଡ଼ ବଂଧୁ ଲୋକ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷେ ହସନ୍ତି ।
ସୁଗ୍ରୀବର ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
ତୋ ମିତ୍ର ମୋହୋର ଛାଡ଼ିତ ମନ ନାହିଁ ।
ଏ ତୁମ୍ଭର କଥା ଶୁଣି ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ମୁହିଁ ॥
ଆସ ଆସ ସମସ୍ତେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବା ।
ଏ ମୋହୋର ପିତାର କଟେକ

ଦେଖିବା ॥୨୦

ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରୋହିତ ଦେଖିବ ବନ୍ଧୁଜନ ।
ଜନନୀ ପ୍ରିୟ ମୋର କୁହୁମ୍ଭ ଲୋକମାନ ॥
ସେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବୁ ତୁମ୍ଭେ ତାଙ୍କୁ ଜାଣ ।
କାର୍ତ୍ତି ଅକାର୍ତ୍ତି ମୋହୋର ଜନମୁଖୁ ଶୁଣ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ବିଭାଷେଣକୁ ଚାହିଁ
ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଯିବୁଟିନା ହୋ
ତୁହି ॥

ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ଯାଉ ଅତଃପୁର ।
ଶୁକ ସାରଣେ ସମାଜି ଥାନ୍ତୁ ଲଙ୍କପୁର ॥
ମହାଦେଈମାନନ୍ତ ପଠିଆଅ ଡିଆରି ।
ଯାନ୍ତୁ ବାହୁଡ଼ି ଲଙ୍କାପୁର ଅସୁର ଅସୁରୀ ॥୩୦
ରଥ ଉଜ ଅଶ୍ବ ଯାବାତିମାନେ ଯାନ୍ତୁ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଲଙ୍କା ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତୁ ॥
ସମାପ୍ତି ବିବିଧ ଦଶକାଳ ବୃଦ୍ଧ ଘେନି ।

ଆମର ସଙ୍ଗେ ତୁ ଆସହୋ ରାଜନି ॥
 କେତେଦିନେ ଯାଇ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ପାଇବା ।
 ଭରଥ ମୁଖ ଗୋଟି କେମନ୍ତେ ଚାହିଁବା ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରବରଷେ ଅଭାଲି ଯେବଣ ବାଟେ ।
 ଏବେ ଚାଲିଗଲେ ପାଇବା ବଡ଼କଷେ ॥
 ବନରୁମି ପର୍ବତ ଅରଣ୍ୟ ସାଗର ।
 କେତେଦିନେ ଯିବା ପଥ ବହୁତ ଧୂର ॥୪୦
 ଏଥକୁ ଉପାୟେକି ଅଛି ହୋ ବିଭୀଷଣ ।
 ଭରଥକୁ ବେଗେ ଦେଖିବା କେବଣ
 ପ୍ରକାରେଣ ॥
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ବୋଲଇ ଶୁଣ ଦେବ ତେଲୋକ୍ୟଇଶ୍ବର ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଯେ ଅଟଇ ଦେବରଥ ।
 କୁବେରକୁ ଜିଣି ଆଣିଲା ଦଶମାଥ ॥
 ସମୋଦ୍ର ମନ୍ଥୁରୁ ସେ ବିମାନ ଉପୁଜିଲା ।
 ମନ୍ଥୁରଥ ନାମ ବିଧାତା ତାକୁ ଦେଲା ॥
 ତହିଁ ବସିଥିଲେ କ୍ଷୁଧା ଦୃଷ୍ଟା ନାହିଁ ।
 ଯହିଁକି ମନକରଇ ତହିଁରେ ମିଳଇ ॥୪୧
 ଲକ୍ଷ୍ମେକ ଯୋଜନ ଯେ କ୍ଷଣକେ
 ଯାଇପାରଇ ।
 ଏହାକୁ ବେଗ ଯେ ପବନ ନ ପଡ଼ଇ ॥
 ଏକଥା ଜାଣିଣ ସେ ଦଶାନନ ବୀର ।
 କୁବେର ତହୁଁ ବଳେ ଆଣିଲା ରତ୍ନବର ॥
 ଏଥି ବସିଣ ସେ ସକଳ ପୁର ଗଲା ।
 କେମନ୍ତେ ଆନ ଚନ୍ଦ୍ରବ ଭୁବନ ଜିଣିଲା ॥
 ତୁ ଏବେ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ହାଦେ ବସ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇବା
 ପରବେଶ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଲେ ହୋ ସନ୍ୟ ମୋର
 ଆଇ ।
 ଏହାନ୍ତ ଛାଡ଼ିକି ମୋହୋର ହୁଅଇ
 ଯାଇ ॥୪୦
 ଏକା ଜଣେ ଯାଇକି ପାଇବଇଁ ପୁଷ୍ପ ।
 ଏତେ ଆଟ ଯେବେ ପାଇବେ ମୋର
 ଦୁଃଖ ॥

ବିଭୀଷଣେ ବୋଲଲା ହୋ ଶୁଣିମା
 ଗୋସାଇଁ ।
 ଏ ଦେବଯାନକୁ ହୋ ସନ୍ୟ ତୋର କାହିଁ ॥
 ଶତେପୁର ବିସ୍ତାର ଏ କାମରୂପୀ ରଥ ।
 ଆବର କଥାଏକ ଶୁଣୁଛୁ ରଘୁନାଥ ॥
 ବିମାନେ ବସି ମନେ ଧରିବାକ ଯାହା ।
 ତତକ୍ଷଣେ ସ୍ବାମୀ ପାଇବାକ ତାହା ॥
 ବସ ଏ ବିମାନେ ଏ ଶତରତ୍ନ ମିଶା ।
 ଏଥି ବସିଥିଲେ ନାହିଁ କ୍ଷୁଧାଦୃଷ୍ଟା ॥୪୦
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ବୋଲିଲେ ହୋ ବିମାନ
 ଘେନିଆଏ ॥
 ତକ୍ଷଣେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ଅଣାଇଲା ବିବାନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବହନି ମିଶିଲା ଏକ ସ୍ଥାନ ॥
 ରତ୍ନର କଳସ ନେତର ଚିରାଳ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଲୁଲୁଚୁ ମୁକୁତାର ମାଳ ॥
 ବ୍ରହ୍ମଜାତି ହୀରା କଳସ ଉପରେ ।
 ନେତର ଚିରାଳ ଉଡ଼ଇ ଫରହରେ ॥
 ପୁରେ ପୁରେ ମଣ୍ଡୋପ କାଢ଼ୁ ବନ୍ଧାପେଟି ।
 ବିଚିତ୍ର ପୁର ମଣ୍ଡିଅଛଇ କସ୍ତୁରୀ ॥୮୦
 ଗଜଦନ୍ତ ପିତୃଳୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରସାଣି ।
 ଖଞ୍ଜା ଖଞ୍ଜା ପିତୃଳୀ ପଦ୍ମରାଗ ମଣି ॥
 ନୀଳାର ପିତୃଳୀ କାହିଁ ପୋୟେକାର ଖମ୍ବ ।
 ଅତି ଆରମ୍ଭେ ଦିଶଇ ମହଦମ୍ବ ॥
 ନେତ ପାଟପତନୀ ଦେବାଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ରମାନ ।
 ବିବିଧ କୁସୁମେ ମଣ୍ଡିଅଛି ବିବାନ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଘାଗୁଡ଼ି ଗୁଣ୍ଡୁଣ ବାଜି ।
 ଆଣିଲା ବିଭୀଷଣ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ସାଜି ॥
 ଉଦୟ କାଳର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାଣି ତାର ତେଜ ।
 ଦେଖିଣ ପ୍ରସଂସା କରନ୍ତି ରଘୁରାଜ ॥୯୦
 ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଏ ଅଟଇ ଦେବଯାନ ।
 କୟେକୟାର ପ୍ରସାଦେ ଏଥକୁ ହୋଇଲି
 ଭାର୍ଜନ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ବିବାନ ପୂଜା କଲେ ।
 ଜାନେକାର ଭୁଜ ଧରିଣ ଉଠିଲେ ॥
 ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ମାର୍ତ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେକରି ।

ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥେ ଯେହ୍ନେ ବିଜୟେ
 ନୀଳଗିରି ହରି ॥
 ସଙ୍ଗେଣ ସୀତା କି ଯେ ସୁଭଦ୍ରା ପ୍ରତପ୍ତ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦିଶୁଛନ୍ତି ବଳଭଦ୍ର ସାଦୃଶ ॥
 ଏଥି ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
 ବିବାନ ଉପରକୁ ବିଜେକରି ଯାଏ ॥୧୦୦
 ବୀର ମଣ୍ଡୋପେ ଶେଯାଇଅଛି ଶେଜ ।
 ସୀତାଙ୍କୁ କୋଳେ ଘେନି ବିଜୟ ରଘୁରାଜ ॥
 ଅପୂର୍ବ ବିବାନ ସବୁ ରତ୍ନମାଏ ।
 ଚାରିକଟି ଜଳାକବାତି ଲାଗିଆଏ ॥
 ବାହର ଲୋକକୁ ନ ଦିଶଇ କିଛି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସୀତାଙ୍କୁ ଜଗତ ଦିଶୁଅଛି ॥
 ପ୍ରଥମ ପୁରେ ଯହୁଁ ବସିଲେ ରାମରାଣୀ ।
 ଦୁତୀୟ ପୁରେ ସୁଗ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣ ॥
 ତୃତୀୟ ପୁରେ ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ଜମ୍ବବ ।
 ସୁଷେଣ ରକ୍ଷତ ମହାହୁ ଦୃବିନ୍ଦ ॥
 ଚତୁର୍ଥ ପୁରେ କେଶରୀ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ନଳନୀଳ ଗବୟେ ଗବାସୁ ସୁସୋଦନ ॥
 କୁନ୍ଦ କୁମୁଦ ପନସ ପବନ ।
 ପଞ୍ଚମ ପୁରେ ତାଳିନ୍ଦ ତନ୍ଦନ ॥
 ତାଳିନ୍ଦ ସମ୍ପାତି ଦଶକାଳବୃଷ୍ଟ ।
 ଦଧିମୁଖ ତାରାକ୍ଷ ରମଣ ବିବୁଧ ॥
 ଷଷ୍ଠ ସପ୍ତମେ ବସିଲେ ଜଗଜ୍ଜେଠୀ ।
 ବିଷମ ସାଂଗ୍ରାମେ ଯେ ନ ଦିଅନ୍ତି ପିଠି ॥
 ଅଷ୍ଟମେ ନବମେ ବୀର ମହାବୀର ।
 ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ବସିଲେ ଦଶମ ପୁର ॥୨୦
 ଉତ୍ତମ ଭଳି ଲୋକେ ଏକାଦଶ ପୁରେ
 ରହି ।
 ଯହିଁ ଯେତେ ବସନ୍ତି ତହିଁ ତେତେ ଠାବ
 ହୋଇ ॥
 ଏହି ଅନରୂପେ ରକ୍ଷକପି ବସିଲେ
 ଶତେପୁରେ ।
 ବିବିଧ ଅସ୍ତ୍ରବାଦ୍ୟ ଧରିଛନ୍ତି କରେ ॥
 ଗହ ଗହ ଶବଦ ଶୁଭାଳ ମୁଖରୋଳ ।
 ପତି ପତି ହୋଇ ବସିଲେ ଦୈତ୍ୟବଳ ॥
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସ ସମସ୍ତେ ଏକରୋଷୀ ।

ସୁରଗଣ ଘେନି ଦେଖଇ ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
 ଉଠିଲା ବିମାନ ଗର୍ଜନ ନାଦ କରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବସିଛନ୍ତି ସୀତାଙ୍କୁ କୋଳେ
 ଧରି ॥୩୦
 ରାମତାଳି ତାଳ କଂସାଳ ମହୁରୀ ।
 ବାଜିଲା ଟମକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖଭେରୀ ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ସହିତେ ଲଙ୍କାର ଯୁବତୀ ।
 ଅତି ଆନନ୍ଦେ ହୁଳାହୁଳି ଦ୍ୟୁତି ॥
 ରାକ୍ଷାସେ କରେ କରେ ଘୋଷନ୍ତି ଶବଦ ।
 ବଜାଇଲେ ଅସୁରେ ମଙ୍ଗଳ ମହୁରୀ ବାଦ୍ୟ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦୁନ୍ଦେଭି ବାଜଇ ସୁହରେ ।
 ହୁଳାହୁଳି ବିଅନ୍ତି ଅପଛରୀ ବୃନ୍ଦେ ॥
 ପଞ୍ଚୁବର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ ବରଷନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଅପୂର୍ବ କଥା ଶୁଣ ॥୪୦
 ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ଯହୁଁ ଚଳିଲା ଦେବରଥ ।
 ବିମାନେ ବସିଣ ଦେଖନ୍ତି ଜଗତ ॥
 ଦେଖିଲେ ରତ୍ନନାଥ ଲଙ୍କାର ଆୟେତନ ।
 ମନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡୋପ ଦେଉଳ ଘରମାନ ॥
 ଜଗତୀ ଅଙ୍ଗାଳି ଦିଶଇ ପୁର ଗୋଟୀ ।
 ବୃକ୍ଷ ଗଣ୍ଡୁକି ନଦୀ ମଧୁବନ ତୋଟୀ ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଏ କଟେକ ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦଛାଡ଼ି ରାବଣେଶ୍ୱର ମଲା ।
 ରକ୍ଷକପିକରେ ଯେତେ ପାଟଣା ନାଶ
 ଗଲା ॥୫୦
 ନାରଖାର ଦିଶୁଅଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟପୁରୀ ।
 ମୋହୋର ଆଗାଧୀନେ କଟେକ କଲେ
 ଜୁରି ॥
 ପ୍ରସନ ବଦନେ ହରଷ ରାମଗାହୁ ।
 ସୀତା ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ହାବେ ପ୍ରଭୁ ॥
 ଯେ ଓଷେକ ବନ ଯେଥେ ତୋତେ
 ଥୋଇଥିଲା ।
 ହୋଇ ପ୍ରଭୁ ବୋଲି ଜାନେକୀ ବୋଇଲା ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ।
 ପବନ ଗତି ଜାଣି ଚଳଇ ଘନଘନ ॥

ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳ ଦୁତୀୟା ଦିବସ ।
 ବୃଧବାର ବୃହସ୍ପତି ପୁଷ୍ୟା ନକ୍ଷତ୍ର
 ପ୍ରବେଶ ॥୬୦
 ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନେ ବିଜୟେ ରାମରାଉ ।
 ଗୁଣ୍ଡିଚା ଘରକୁ କି ବିଜୟେ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ ॥
 ଶତେ ଯୋଜନ ଉପରକୁ ଉଠିଲା
 ଦେବରଥ ।
 ଉତ୍ତରା ଅଭିମୁଖେ ଚଳିଲେ ରତ୍ନନାଥ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିକି ରାମ ଦେଲେ ଦୃଷ୍ଟି ।
 ସୀତାଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣଗୋ ବିମୋହି ॥
 ଏ ଲଙ୍କାଗଡ଼ଟି ଗଢ଼ିଲା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ।
 ରାବଣକୁ ପ୍ରସନ୍ନେ ଦେଇଥିଲେ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ଏବେ ଏ ପୁର ମୁଁ ବିଭୀଷଣକୁ ଦେଲି ।
 ତୋହୋର ନିମନ୍ତେ ସଖି ଏଡ଼େ କର୍ମ
 କଲି ॥୭୦
 ଦେବେ ଲଘି ନ ପାରନ୍ତି ଯେବଣ
 କଟେକ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଭୁବନେ ଆସି ଅଟନ୍ତି
 ଲଙ୍କାଲୋକ ॥
 ସେ ଯେବେ ରକ୍ଷକପିକର ହାଥେ ମଲେ ।
 ବୁଦ୍ଧିବଳ ଛାଡ଼ି ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିଲେ ॥
 ଦେଖ ଦେଖ ସଖିରେ ଦୁଷ୍ଟ ଦୈତ୍ୟମାନ ।
 ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ଦେଖଗୋ ରଣରଙ୍ଗ ସ୍ଥାନ ॥
 ଏଠାରେଟି ରାବଣ ହୋଇଲା ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ଅନେକ ଅରଷି ପଡ଼ିଲା ତାର ପାଶ ॥
 ଏଠାରେଟି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇଲା ଶକ୍ତିଭେଦ ।
 ଯେଥୁଟି ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ମାଜିଲା ମେଘନାଦ ॥୮୦
 ଏଠାରେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଲାରେ ସହି ।
 ପର୍ବତସମାନେ ଦେଖ ପଡ଼ିଅଛି ଦେହା ॥
 ଏଠାରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ମାୟାଯୁକ୍ତ କଲା ।
 ତୋହୋର ସ୍ୱରୂପ କରି ଶ୍ରୀରାୟେକ
 ମାଜିଲା ॥
 ଏଠାରେଟି ନାଗପାଶେ ବାନ୍ଧିଲା ଆମ୍ଭେ ।
 ଯେବଣ ଦିନେ ସଖି ଗୋ ପେଷିଲା ଦୁମ୍ଭେ ॥
 ଏ ସୁବଳୟା ଗିରି ଗୋ ଏଠାରେ ରହିଥିଲୁ ।
 ଏହାକୁ ଆଶ୍ରେକରି ସାଂଗ୍ରାମେ ଜିଣିଲୁ ॥

ଏ ମୋତେ ସାଖା ଗୋ ହୋଇଲା
 ଦୁଃଖକାଳେ ।
 ଏହାର ପ୍ରାସାଦେ ତୁ ଗୋ ବସିଲୁ ମୋର
 କୋଳେ ॥୯୦
 ଏ ଯେବେ ମୋତେ ନ ସମାକ୍ରନ୍ତା
 ଗିରିବର ।
 କାହୁଁ ବସନ୍ତି ମୁଁ ପୁଷ୍ପେକ ରହୁବର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଉପବନ ରଖିଲାକ ମୋତେ ।
 ତେଣୁ ସେ ସଖି ଗୋ ପାଇଲାଇଁ ତୋତେ ॥
 ଏ ଯେ ପଡ଼ିଅଛି ଗୋ ଜଗତାର ଚାଳ ।
 ଲଙ୍କାରୁ ଆଣିଲାଟି ଗୋ ବାଳାର ଦୁଲାଳ ॥
 ଏଠାରେ ନଳର ଗୋ ଆଗିଆଣି ଠେଣା ।
 ଏଠାରେ ଅସୁରେ ଗୋ ହେଲେ ରାତି ହଣା ॥
 ଦେଖ ଦେଖ ସାହେବ ଭିତରେ ସେତୁବନ୍ଧ ।
 ଏହାର ଦୟାରେ ଗୋ ଜିଣିଲି
 ଦଶକନ୍ଧ ॥୧୦୦
 ଭୋ ମହାସ୍ୟତୀ ଗୋ ଏସେ ସିନ୍ଧୁକୁଳ ।
 ଏଠାରେ ଶରଣ ପଶିଲା ବିଶ୍ୱବୀର ବାଳ ॥
 ଏଠାରେଟି ବିଭୀଷଣକୁ ଅଭିଷେକ କଲୁ ।
 ଏଠାରେଟି ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଗୋ ଦେବୁ ବୋଲି
 ବୋଇଲୁ ॥
 ଏଠାରେ ବରୁଣକୁ ଗୋ ମାଗିଲାଇଁ ବାଟ ।
 ବୁଦ୍ଧି ନ ଦିଶିଲା ଗୋ ଘୋଟିଲା ସଙ୍କଟ ॥
 ଏଠାରେଟି କୁଶପାଡ଼ି ଗୋ ଶୋଇଲୁ
 ତିନିଦିନ ।
 ଏଠାରେଟି ଅଗ୍ନିଶର ଗୋ କଳଙ୍କ ସନ୍ଧାନ ॥
 ଏଠାରେଟି ବରୁଣ ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ଘେନି ।
 ପ୍ରବୋଧନ କଲେ ମୋତେ କୋଡ଼ିରେ ରତ୍ନ
 ଘେନି ॥୧୧୦
 ଏଠାରେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଶୁଣ ଚାନ୍ଦମୁହା ।
 ଚାରିମାସ ବରଷା ଗୋ ବଞ୍ଚିଲୁ ଏଥୁଆଇଁ ॥
 କାନ୍ଦିଣ ଦିନ ଗୋ ପୁହାଇଲୁ ଏଥ ।
 ଦୁଃଖେ ବଞ୍ଚିଲୁ ସହି ଗୋ ଏହି ପରବତ ॥
 ଏଥେ ଆଇ ସଖୀ ଗୋ ପେଷିଲି ତୋରେ
 ଦୂତ ।
 ଏଠାକୁ ଥାଟ ଘେନି ଗୋ ଅଇଲେ ମୋର
 ମିତ ॥

ଏଠାରେ ଅଗସ୍ତି ଗୋ ଆଶିଷ ଦେଲେ ମୋତେ । ଯେଥୁଟି ସପନେ ଗୋ ଦେଖିଲି ସଖି ତୋତେ ॥ ଏଥୁଟି ସଖି କୁକୁଟ ବାରତା କହିଲା । ଯେଥୁଟି ସଖୀ ବକ ସମୟାଦ ମୋତେ ଦେଲା ॥୨୦ ଯେ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ଗୋ ଗୁଣ୍ଠମୂଳ ପର୍ବତ । ଏଠାରେ ସୁଗ୍ରୀବଜ୍ଞେ ଗୋ ହୋଇଲୁ ମଜତ୍ର ॥ ଏଥୁଟି ପାଇଲି ଗୋ ଅମଳାଶ ଖାତା । ସୁଗ୍ରୀବର ଦେଲା ଗୋ ତୋର ରତ୍ନବୁଦ୍ଧି ॥ ଏଥୁଟି ଦୁହେରୁ ହାତ ପିଣ୍ଡି ଦେଲୁ । ଏଥୁଟି ସପତ ଶାଳ ବାଣେ ଛେଦନ ଜଲୁ ॥ ଯେ ସେ ଜାନେକା ଗୋ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟ ନଗର । ଏଥୁରେ ରାଜା ଗୋ ଅଟର ସୁଗ୍ରୀବର ॥ ଏଠାରେଟି ବାଳାକି ମାଜଲୁ ଆମ୍ଭେ ପ୍ରାଣେ । ତେତେ ମହାବୀର ପତିଲା ଏକାବାଣେ ॥୩୦ ଦେଖ ଗୋ ସଖୀ ବାତ କଟେକ ବେଦିଅଛି । ଅନେକ ଯତନେ ଏହା ଯେ ବାଳାବୀର ସଞ୍ଚୁ ॥ ନଦୀ ଦୁର୍ଗମ ଜଳ ବନ ଯେ ତିନି । ଗତ ବାନ୍ଧିଅଛି ଯେଥୁକୁ ଆବୋରି ଘେନି ॥ ନଦୀ ବନ ପର୍ବତ ଯେଥୁ ଅଗମ୍ୟ ଦିଶଇ । କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାନବରକୁ ରାମ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସଇ ॥ ଏତେ ବୋଲି ସାତାକୁ ଦେଖାନ୍ତି ପୁଣି ପୁଣି । ଦୁଧ ଖାଇଲୁ ଏଥୁ ଗୋ ବନ୍ଧା ଦେଇ ମଣି ॥ ରତ୍ନ ଘେନିଣ ଯାତି କ୍ଷୀର ଦେଲା । ପ୍ରଥମେ ମାଗିବାରେ ବେଳେକ ନାହିଁ କଲା ॥୪୦ ଏହି ନଦୀତଟରେ ହନୁମନ୍ତ ମୋତେ ଭେଟି । ମୋତେ ଘେନିଯାଇ ସୁଗ୍ରୀପାଶକୁ ଚତୁର୍ଥ ॥ ପିମ୍ପା ସରୋବର ଦେଖ ହାଦେ ସଖୀ । ଏଥୁଟି ଦେଖିଲୁ ଗୋ ଚକ୍ରବାକ ପକ୍ଷୀ ॥	ଏଠାରେ ଶବରଣା ମୋକ୍ଷ ହୋଇଗଲା । ଭୋକିଲା ବେଳେ ମୋତେ ପାଚେଲା ଆମ୍ଭ ଦେଲା ॥ ଏଠାରେ କୋବନ୍ଧ ଧଇଲା ଗୋ ବଳେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହାଣିଲା ତାହା ପ୍ରତପ୍ତ କରବାଳେ ॥ ଏଠାରେଟି ଅଗ୍ନିରେ ଦାହ ତାକୁ ଜଲୁ । ଭୋସଖି ଏଠାରେ ପକ୍ଷୀଚଟାକୁ ଦେଖିଲୁ ॥୫୦ ଏଠାରେଟି ହୁତାଶନେ କଲୁ ତାକୁ ଦାହା । ମାୟାମୃଗ ବିନ୍ଧିଲୁ ଏଠାରେ ସଖି ଚାହାଂ ॥ ଏଠାରେ ଖରଦୁଷ୍ପଣ ତ୍ରିଶିରା ନାଶକଲୁ । ଚଉଦସସ୍ର ବଳ ଏଠାରେ ମାଜଲୁ ॥ ଏଠାରେ ପୁପଲେଖୀର କାଟିଲୁ ନାକକାନ । ଏସେ ମହାସ୍ୟତା ଗୋ ଦଣ୍ଡକାଅରଣ୍ୟ ॥ ଏସେ ପଞ୍ଚବତୀ ଗୋ ଗୋଦାବରୀ କୂଳ । ଏଥୁଟି ବଞ୍ଚୁଲୁସି ତିନି ବରଷ କାଳ ॥ ତୁହି ସେ ଏହି ବନେ କ୍ରୀଡ଼ା କରିଥିଲୁ । ତୁହି ଯେହି ବୃକ୍ଷତଳେ ଜଟାଇଶକୁ ଆହାର ଦେଲୁ ॥୬୦ ଏହି ପର୍ବତୁଚ୍ଚରେ ଗୋ ହରାଇଲି ତୋତେ । ଏଥୁଟି ଗୋ ନିରେଖ କରିଗଲୁ ମୋତେ ॥ ଫଳ ଫଳିଛନ୍ତି ଦେଖାଗୋ ସଖି ବନେ । ଲାଲା କରିଥିଲାଜଂ ବିବିଧ ବିନୋଦମାନେ ॥ ଭୟେ ତୁ ଲୁଚିଲୁ ଗୋ ମୟାର ବୃକ୍ଷମୂଳେ । ଏଥୁ ଘେନିଗଲା ଗୋ ବିଶ୍ରବାର ବାଳେ ॥ ଏଠାରେଟି ଶରଭଙ୍ଗ ରଖି ରହିଥିଲେ । ଆମ୍ଭ ଅଇଲା ଦିନୁ ମୋକ୍ଷ ହୋଇଗଲେ ॥ ଏହି ବନେ ସାତାଗୋ ମୃଗ ପୁଅନ୍ତ ଘେନି । ଖେଳି ହସୁଥାଉ ଗୋ ତୁ ଜାତିରେ ପଢ଼ିନା ॥୭୦ ଅଗସ୍ତି ମୁନିବର ଥିଲେଟି ହାଦେ ଏଥ । ପଞ୍ଚବତୀ ବନକୁ ଦେଖାଇଦେଲେ ହସ୍ତ ॥ ଅକ୍ଷୟେ ଡ୍ରୋଣ ଅଜଗତ ଧନୁ ହରଷ ମନେ ଦେଲେ । ପୁରାତନ କଥାଗୋ ଅନେକ ତିଆରିଲେ ॥	ଏଥୁଟି ଅନୁଭାୟା ଅମଳାଶ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ । ତୋହୋର ଜନ୍ମକାଳ କଥାନ୍ତ ପଚାରିଲେ ॥ ଦେଖ ଯେ ବିପୁନେ ରକ୍ଷିଙ୍କର ଘରମାନ । ଏଥୁ ରହିଥିଲେଟି ଅନେକ ତପାଜନ ॥ ଏଥୁଟି ମୃଗ ଚନ୍ଦ୍ରଂରା ତୋତେ ଦେଲି । ଏଠାରେଟି ବାରାୟୁଧ ଦୈତ୍ୟକୁ ନାଶକଲି ॥ ଏଠାରେଟି ଶ୍ରୀହରି କୁର୍ମ ରୂପ ହୋଇ ୮୦ ଯିଅର ପର୍ବତ ଏଥୁ ନଗସିଂହ ଥାଇ ॥ ଯେହି ରକ୍ଷିକୋଇଲା ତତେ ଗୋ ପୁକ୍ତିକୁ ଆମ୍ଭେ ହର । ମୁଦ୍ରିକା ବିହ୍ନ ଗୋ ରହିଲାଟି ମୋହୋର ॥ ଏ କୁଠାରଚଣ୍ଡାକି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପୂଜା କଲା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚଣ୍ଡା ବୋଲି ଏହାର ନାମ ଦେଲା ॥ ଏସେ ନୀଳଗିରି ହୋ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ଏଥୁଟି ବିଜ୍ଞ ଏ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କର ଉତ୍ତମ ॥ ଭାସ୍କର ତୀର୍ଥ ଏ ପୂର୍ବଅଗ୍ନି କୋଣ । ମିତ୍ର ବୋଲି ଏ ପୂର୍ବର ଭିଆଣ ॥୯୦ ମିତ୍ର ବୋଲି ଭାସ୍କର ଏଥେ ସର୍ବଦା ଥାଇ । ଏହାର ପଶ୍ୟମ ଦିଗରେ ମହାମାଜ ॥ ଏ କୃତ୍ତିବାସଟି ଏକାମର ବନ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ରୂପେ ଏ ଜଗତମୋହନ ॥ ଦେଖ ଦେଖ ସଖି ଏ ଦକ୍ଷିଣ ବାରାଣସୀ । ବାଲୁକେଶ୍ୱର ନାମେ ପୁକ୍ତିଲୁ ଏଥୁ କାଶୀ ॥ ଏ ସେ ହରଗଙ୍ଗା ଅଟଇ ପୁଣ୍ୟକୂଳ । ଏଥେ ସ୍ନାହାନ କରି ଦେଲାଟା ଆମ୍ଭେ ପିଣ୍ଡ ॥ ଏସେ ନର୍ମଦା ଗୋ ପଶ୍ୟମ ବାହିନୀ । ଏଥେ ଦେଖିଲୁଟି ସୁତାକ୍ଷଣ ମୁନି ॥୧୦୦ ଏସେ ଜାନେକା ଗୋ ଫୁଲକି ନଦୀ ଚାହାଂ । ଗଦାଧର ଦେବତା ଏଥୁ ବିଜୟେ ଦଉବାହା ॥ ଏଥୁଟି ବାଲିପିଣ୍ଡ ଦେଲୁ ଚାନ୍ଦମୁହାଂ । ପିତୃଲୋକେ ମୋହୋର ସ୍ୱର୍ଗେ ବସିଲେ ତୋଷ ହୋଇ ॥ ବ୍ରାହ୍ମଣେ କୁରୁ କରି ଘେନିଲେ ତୋର ଆମ୍ଭେ ।
---	--	---

ଗୋଡ଼ାରଗଲେ ଗୋ ବହୁଦୂର ଯାଏ ॥
 ଦେଖ ଦେଖ ସଖି ଏ ବାଗାଣସୀ କ୍ଷେତ୍ର ।
 ଏଥରେ ସର୍ବଦା ବିଜୟେ ତିନିନେତ୍ର ॥
 ଏତି ଗଙ୍ଗା ଗୋ ଏଥୁ ସ୍ୱାହାନ କରି ।
 ଆଗେ ଦେଖ ସଖି ଗୋ ଚିତ୍ରକୁଟ ଗିରି ॥୧୦
 ଏଥୁଟି କାକ ମୁଗ ମାଂସ ସ ନେଲା ।
 ଘଉଡ଼ି ଦିଅନ୍ତେ ଡୋର ହୃଦୟ ବିଦାରିଲା ॥
 ଏ ଧାତୁଶିଳା ଉପରେ ବସିଲୁ ସୀତା ।
 ଏଥୁ ତୋତେ ଘେରି ଦେଲୁ ଗେରୁ ଚିତା ॥
 ଏ ମୟାଅଗ୍ନି କଳେ କ୍ରାନ୍ତ ଆମ୍ଭେ କଲୁ ।
 ଏ ପୁଷ୍ପ ବନିକାରେଟି ବିନୋଦ ଆଚରିଲୁ ॥
 ଏ ନାଳବଚେଟି ଅଛି ଶ୍ୟାମାବତୀ ।
 ଏଥକୁ ପ୍ରୟାଗ ଗୋ ସଖି ଅଟଇ ନିକଟ ॥
 ଏସନେକ ଭାଳନ୍ତି ସାତଯାର ସଙ୍ଗେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ଗୋ ଚଳଇ ଗଗନ
 ମାର୍ଗେ ॥୨୦
 ଚନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଯେହ୍ନେ କିରଣ ବିରାଜି ।
 ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ବାଦ୍ୟମାନେଣ ବାଜି ॥
 ପ୍ରୟାଗ ସଳଖେ ହୋଇଲା ଯାଇ ରଥ ।
 ଋହୁ ବୋଲି ମନେ ବୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ରହିଲା ରହୁବର ।
 ଗଗନ ଶିଖରୁ ରଥ ଖସଇ ଧାର ଧାର ॥
 ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ରମା କି ପଡ଼ୁଅଛଇ ମେଦିନୀ ।
 ସୁଧର୍ମା ସଭା ଅଭିଳାଳି ସୁରଗଣ ଘେନି ॥
 ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତା କି ପୃଥ୍ୱୀକି ସଧକଳା ।
 ତେସନ ପଟାନ୍ତର ବିବାନ ଦିଶିଲା ॥ ୩୦
 ରବିଚଳେ ଆସି ହୋଇଲାକ ଯାନ ।
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସେ ବାଜିଲେ ଦୂରମାନ ॥
 ପ୍ରୟାଗ ଭିତରେ ଅଛଇ ଅନ୍ତର୍ବେଦୀ ।
 ବେଦିଛନ୍ତି ଯମୁନା ଗଙ୍ଗା ବୁଝି ନଦୀ ॥
 ଚନ୍ଦି ଭରଦ୍ୱାଜ ମୁନିକ ଆଶ୍ରମ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟ ମୁନି ଅଗ୍ନିରେ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋମ ॥
 ଏସନେକ ସମୟ ଦ୍ୱାରେଣ ଯାନ ରହି ।
 ଦେଖି ଶିଷ୍ୟମାନେ ଗୁରୁକୁ ଯାଜଂ କହି ॥
 ଭୋ ମୁନି ଦ୍ୱାରେଣର ଯାନେକ ଉପଗତ ।
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ॥୪୦

ଅପୂର୍ବ ବିବାନ ସେ ନବରତ୍ନମୟ ।
 ଶୁଣି ମହାମୁନି ଭଲୁସିଲା କାଏ ॥
 ଅଗ୍ନିସେବା ବିଧି ସାରିଲେ ତତ୍ତ୍ୱତି ।
 ଦୋହରାଘରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ମହାଯତି ॥
 ପର୍ଯ୍ୟକୃଷ୍ଟା ଦ୍ୱାରେ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଥିଲେ ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ ବସି ॥
 ମୁନିକି ଦେଖିଣ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ।
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷେଣ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥
 ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ଜୟେବ ନଳନାଳ ।
 ଗନ୍ଧମାରଦନ ଶଉରୀ ଶତବଳ ॥ ୫୦
 ମହାହୃଦ୍‌ବିଦ୍ୟ ପବନ କେଶରୀ ।
 ଏକ ଆରେକ ଯେ ହାଥ ଧରାଧରି ॥
 ତାଲିମ କୁମୋଦ କଞ୍ଚଣ କାଳିଞ୍ଜନ ।
 ବିବିଧ ଶତବାଳି ସାରାସ ସୁସୋଦନ ॥
 ରମଣ ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ପନଶିଳ ।
 ସେନା ଯୁଥପତି ସଜନ ସକଳ ॥
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସ ତଦନ୍ତ ନ ଜାଣି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସଜନି କେପାରିବ ଗଣି ॥
 ଅକଳିତ ବଳ ପୁରିଲେ ଚଉକଟି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ଜନେକ
 ବୋହିତା ॥୬୦
 ଅଗୁସାର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ତିନିଜଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମ କହରେ ଅକ୍ଷୟ ବେନିହୋଣ ॥
 ବାମେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଯୁବା କାମମୁର୍ତ୍ତି ।
 ନବଦୁର୍ବାଦଳ ଶ୍ୟାମଳ ଶ୍ୟାମର
 ଦିବ୍ୟଜ୍ୟୋତି ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଭୂଷଣ ଶ୍ରୀକୃପୁର ଗୁଣ୍ଡି ।
 ଜାତି କୁସୁମେଣ ଜଟା ଛନ୍ତି ମଣ୍ଡି ॥
 ଫରହର ନିଶ କସ୍ତୁରୀ ରେଖ ରୋମ ।
 ପାଦଜର ସମ ନୁହଇ କୋଟି କାମ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି ଜାଣି ବିରାଜଇ ପଇତା ।
 କପୋଳେ କସ୍ତୁରୀ ଶୋହଇ
 ଠିଆଟିତା ॥୭୦
 ଫରହର ଉଡ଼ଇ ନେତର ଅଞ୍ଚଳ ।
 ବାମେ ଯମଦାତ୍ କଟିରେ ମେଖଳ ॥
 ସାତାର ମଣିଗୋଟା ହୃଦୟରେ ଲୁଲି ।

କଉସୁଭ ମଣିକି ନାଜଲେ ବନମାଳୀ ॥
 ବିଷ୍ଣର ରୂପ ହିଆ ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଜାଣି ।
 ସକଳ ରୂପ ବିଧାତା ପୁଲ କଲା ଆଣି ॥
 ଦେଖି ମୁନିମାନେ ମୋହିତ ହୁଅନ୍ତି ।
 ନ ଦେଖିଲେ ମନେ ଶ୍ରୀରାମ ନାମ
 ସୁମରନ୍ତି ॥
 ସେ ପ୍ରଭୁ ଅବତାର ମନୁଷ୍ୟ ଦେହ ବହି ।
 ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ଭରଦ୍ୱାଜ ମୁନି
 ହୋଇ ॥୮୦
 ସୀତା ରୂପବତୀ ସୁଧେଂ କମଳିଣୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଦଖିଣ ପାରୁଣେ ସେହି ପୁଣି ॥
 ବାମେଣ କୋଦଣ୍ଡ ଦକ୍ଷିଣେ ତାକ୍ଷଶର ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ କଳେବର ॥
 ଲହୁଲି ବୟସ ସୁକୁମାର କାୟେ ।
 ତରୁଣ ସିଂହ ଜାଣି ଗମନ କରିଥାଏ ॥
 ଦେଖିଣ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ମୁନିବର ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବାସୁଦେବ ମହିମା ତୋହୋର ॥
 ଦଶରଥ କୋଳେ କଉଶୁଳା ଗର୍ଭଜାତ ।
 ଏହାର ବାଣେ ଦୈତ୍ୟ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ
 ହତ ॥୯୦
 ପରମ ଆତ୍ମା ଜୀବ ପ୍ରକୃତି ତିନିମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜନେକ ବୋହିତା ॥
 ସତ ରଜ ଡମ ଏହୁ ସେ ତିନିଗୁଣ ।
 ଏସେ ବେଦପତି ଶଙ୍କର ନାରାୟଣ ॥
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇଲି ଦେଖିଲି ସ୍ୱାମୀ ଆଜ ।
 ଜାଣିଲି ଦୟା ମୋତେ କରନ୍ତି ରଘୁରାଜ ॥
 ଏସନେକ ବିଚାରୁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
 ମୁନିକର ଚରଣେ ନମସ୍କାର କୟେ ॥
 ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମଣର ସହିତେ ପାଦେ ପଡ଼ି ।
 ଉଠି ଉଠା ହୋଇ ଶିରରେ
 କରଯୋଡ଼ି ॥୧୦୦
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷେଣ ଜୟେବ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ।
 ହନୁମନ୍ତ ସହିତେ ପାଦ ପଡ଼ି ଶୁଚି ॥
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ କାଳିମୁଖ ସୁସୋଦନ ।
 ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ ନଳନାଳ କାଳିଞ୍ଜନ ॥
 ଦୃବିଦ୍ୟ ଗନ୍ଧ ଯେ ମାର୍ବନ ସହିତେ ।

ସେହୁ ରକ୍ଷକପି ଯୁଥପତି ଯେତେ ॥
 ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷସେ ଶୁଚିଲେ ଗଡ଼ଘାଲି ।
 ଭଠ ଭଠ ବୋଲି ମାହାମୁନି ବୋଲି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଭୁଜ ଧରିଣ ଯେନିଗଲା ।
 ଜଗତ ପିତାମହ କି ବାସୁଦେବକୁ ଧରିଣ
 ତୋଳିଲା ॥୧୦
 ଆସନେ ବସାର କଳାକ ଗଉରବ ।
 ପୂଜା ବିଧି କରି ଦେଲେ ପାଦାର୍ପଣ ॥
 କୁଶଳ ପୁଛାପୁଛି ବେନିଜନେ ହୋତି ।
 ରକ୍ଷିକ ମୁଖ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଛି ॥
 ଭୋ ମୁନି କଥାଏ ପଚାରିବି କହ ।
 ଭ୍ରଥକୁ ନଦେଖି ବିକଳ ମୋର ଦେହ ॥
 ଜାଣୁଟିକି ମୁନି ହେ ତାହାର ବାରତା ।
 ଶୁଣିଣ ବଚନ ବୋଇଲେ ବୁଝୁବେଲା ॥
 ସକଳ କୁଶଳ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକ ।
 କ୍ଷେମେଶ ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ଯେ ତୋହୋର ଗୋଡ଼
 ଲୋକ ॥୨୦
 ମାତୃଗଣ ସହିତେ ଶତ୍ରୁପନ ଭ୍ରଥ ।
 ସାମନ୍ତ ପାତ୍ର ଅମାନାତ୍ୟ ଆବର
 ପୁରୋହିତ ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ କୁଶଳେ ଅଛନ୍ତି ।
 ଚକ୍ର ଚକ୍ରାଳ ପ୍ରାୟେ ତୋତେ ଚାହିଁଛନ୍ତି ॥
 ଭ୍ରଥ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ନୋହିଲା ।
 ତେହୋର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ ତପସେହୁ କଲା ॥
 ବାରି ଭାଇ ତୁମେ ହୋ ଅଟ ଏକ ଦେହ ।
 କେମନ୍ତେ ଛାଡ଼ିବାକ ଯେ ଯାହାର ସ୍ନେହ ॥
 ଏବେ ତୁ ରଘୁନାଥ ଯେତେକ କୃତ୍ୟ କଲୁ ।
 ତୈଲୋକ୍ୟର ଶତ୍ରୁକୁ ହେଲେ
 ନିବାରିଲୁ ॥୩୦
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଏବେ ହୁଅ ଅଭିଷେକ ।
 ତୋତେ ଆଶ୍ରା କରିଅଛନ୍ତି ତହିଁର ଲୋକ ॥
 ତୋହୋର ପ୍ରାଏ ପ୍ରଭୁ ଅନେକ ପୁଣ୍ୟେ
 ପାଇ ।
 ତୋହୋର ମହିମା ଦେବ କହଣା ନ ଯାଇ ॥
 ଯେବଣ କର୍ମ ଯେବେ ଲଙ୍କାରେଣ କଲୁ ।
 ଚକ୍ରଦ ଭୁବନେ କଥା ରୁଦ୍ଧଲୁ ॥

ତୋହୋର ବଳେ ଦେବ ଦତ୍ୟ ହୁଅଇ
 ମାରି ।
 ପର୍ବତ ଘେନିଣ ବାଣ୍ଟିଲୁ ସିନ୍ଧୁବାରୀ ॥
 ଏକଥା ଅଶ୍ରୁତ ଅଟଇ ରଘୁବାର ।
 ଜଗତ ଥିଉ କଲୁ ମାରିଣ ଅସୁର ॥ ୪୦
 ଭରଦ୍ବାଜକର ଏମନ୍ତ ବଚନ ।
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ହସଇ ମନେମାନ ॥
 ମୋହୋର ଭରସାରେ ରାମ ମାଇଲେ
 ଦଶଶିରି ।
 ମୋହୋରେ ଆଣିଲେ ଜନେକକୁମାରୀ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ସମୋଦ୍ର ତେଜଂ ଲଙ୍କାକର
 ଗଲି ।
 ମୁହିଁ ସେ ପର୍ବତେ ସେତୁବନ୍ଧ କଲି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶକ୍ତିଭେଦ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶରବିଷ ।
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସ୍ଥାନରେ କଲଇଁ ମୁହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ॥
 ଏକାଏ ଅସୁର ଅନେକ ବଧ କଲି ।
 ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ମାରି ଲଙ୍କା
 ପୋଡ଼ିଦେଲି ॥୫୦
 ମୁହିଁ ସେ ରାବଣକୁ ନିର୍ଭୟେ କହଇ ।
 ଅସୁରକୁ ଦେଖିଲେ କୋପ ଅଗ୍ନିରେ ଦହଇ ॥
 ମୋହୋରେ ଶ୍ରୀରାମ ଏତେ ଯଶ କଲେ ।
 ମୋତେ ନ ଭେଟିବା ଯାଏ ଏ ବନରେ
 ବୁଲୁଥିଲେ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ସୁଗ୍ରା ସଂଗେ କରାଇଲି
 ଦେଖାଦେଖି ।
 ତ୍ରେତୟା ମଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମଣୀ ବୋଲି ମୋତେ ଲେଖି ॥
 ଏସନ ବୋଲି ଭାବନ୍ତେ ହନୁମନ୍ତ ।
 ସେ କଥା ଜାଣିଲେ ସ୍ବାମୀ ରଘୁକୁଳ ନାଥ ॥
 ସର୍ବେଶ୍ଵ ପୁରୁଷ ସେ ସର୍ବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ॥୬୦
 ହନୁମନ୍ତ ହୃଦୟ ଜାଣିଲେ ଦେବସ୍ବାମୀ ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲେ ମାରୁତି ଗର୍ବକଲା ।
 ଏହି ସେ ଯୁଦ୍ଧ ମୁଁ ଜିଣିଲି ବୋଇଲା ॥
 ଅଜ୍ଞାନ ବାପୁଡ଼ା ଏ ନଜାଣଇ କିଛି ।
 ରାମାୟଣ ଯୁଦ୍ଧ ବଢ଼ିମା କହୁଅଛି ॥
 ଆଜ ଏହାର ବଦୟେ କଳିବଳଂ ମୁହିଁ ।
 ଜାଣିମାକ ବଦ ଏ କେତେ ଅଛି ବହି ॥

ଏସନେକ ସମାଏ ହୋଇଲା ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳ ।
 ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦେଲେ ତପଶୀଳ ॥
 ଯେ ଯାହାର ଅନରୂପେ ଫଳମୂଳ ଦେଲେ ।
 ଜଣେ ଜଣେ କରି ସବୁଦି ବିନୋଇ
 କହିଲେ ॥୭୦
 କେବଳ ମାତ୍ର ଆମେ ବିପୁନେଣ ଥାଉ ।
 କହମୂଳ ଖାଇ ନିର୍ଜିର ପାଣିପିଉ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ଦୟା କରଇଁ ।
 ଯାଇ ଆସୁ ମୋତେ ରହିଣ ପଚାରଇଁ ॥
 ଏବେ ଅସକତ ବେଳେଣ ଅଇଲେ ।
 ନିଶାକାଳରେ ବାବୁ କିଛି ନ ପାଇଲେ ॥
 କାଲି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଯତନେ ରୁହାଇବି ।
 ଯେତେମାନ ପାଇଇ ଭୁରି ଭୋଜନ ଦେବି ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଇଲେ ତପଶୀଳ ।
 ଶୁଣି ତୋଷ ହୋଇଲେ ରକ୍ଷ
 କପିବଳ ॥୮୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରରାଏ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଚାହିଁ ଏକାନ୍ତେଣ କହେ ॥
 ତୁହୋ ମାରୁତି ହୋ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣ ।
 ଅସୁରକର ସଙ୍ଗେ ତୁ କଲୁ ବହୁତ ରଣ ॥
 କ୍ଷୁଧାରେ ଶରୀର ଅଛି ପାଡ଼ା ପାଇ ।
 ଆହୁ ତୋଷ କର ଫଳମୂଳ ଖାଇ ॥
 ଏ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ପର୍ଯ୍ୟାପ ବିପୁନ୍ୟ ।
 ଆଜ ଏଥୁ ନିଶି ବଞ୍ଚ ହୋ ହନୁମାନ ॥
 ପ୍ରଭାତେ ଆସିଣ ଆମ ପାଦେ ଖଟ ।
 ଶୁଣି ପରମ ତୋଷ ପବନର ଚାଟ ॥୯୦
 ଶ୍ରୀହରି ଦକ୍ଷିଣା ମାୟାରେ ମୋହଗଲା ।
 ଯେବଣ ମାୟାରେ ଶଙ୍କର ଭୁଲିଲା ॥
 ଦିନେକ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଗଲେ ଶୁଭହସ୍ତ ।
 ହରିହର ବେନି ବସିଲେ ଏକାନ୍ତ ॥
 ନାନାକଥାମାନ ହୋଇଲେ କୁହାକୋହି ।
 ବେନିଜନ ମନେ ପରମ ତୋଷ ହୋଇ ॥
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ବୋଇଲେ ତ୍ରିପୁରାରି ।
 କଥାଏ ପଚାରିବି ତୁ କହିବୁ ମୁରାରି ॥
 ଯେବଣ ମାୟାରେ ମଧୁକୈଟଭ ନାଶକଲୁ ।

ସତରାଚର ପୃଥ୍ଵୀ ଯେଣେ

ଭିଆଇଲୁ ॥୧୦୦

ସେ ଦଇବା ମାୟା ଦେବ ଦେଖାଇ କିନା

ମୋତେ ।

ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ ॥

ଜାଣିମା ପ୍ରକୃତି ତୋର କେତେ ବଳମାନ ।

ମୋତେ ଯେବେ ଭଣ୍ଡିପାରିବୁ ଭଗବାନ ॥

ଶୁଣି ନାରାୟଣ ହସିଣ ବୋଲନ୍ତି ।

ଦେବାସୁର ନରେ ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ॥

ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କାଟପତଙ୍ଗମାନ ।

ସମସ୍ତେ ମୋର ମାୟାରେ ହୁଅନ୍ତି

ଅଚେତନ ॥

ତହିଁ ସହିତେ ବିଧାତା ବୁଦ୍ଧି ହାରି ।

ବୈଷ୍ଣବୀ ମାୟାରୁ କେହି ନପାରିଲେ

ଭବୁରି ॥୧୦

ଶୁଣି ସଦାଶିବ ବହୁତ କୋପ କଲା ।

ଦେଖି ତୋହୋର ମାୟା ବୁଝିବା ବୋଇଲା ॥

ମୋତେ ଯେବେ ମାୟାରେ ପାରିବୁ

ଆକର୍ଷି ।

ଏତେ ବଡ଼ପଣ ହୋଇବ ମୋର ଧୂସି ॥

ନଜାଣି ଶ୍ରୀହରି ତୁ କହୁ ଗର୍ବ କଥା ।

ଶିର କମ୍ପାଇ ବୋଲଇ ପଞ୍ଚୁମଥା ॥

ସଂସାର ଭଣ୍ଡି ପାରୁ ବାସୁଦେବ ମାୟା ।

ମୋତେ କିମ୍ପା ତୋର ଲାଗିବ ବିଷ୍ଣୁମାୟା ॥

ହସି ନାରାୟଣ କହନ୍ତି ସିଧ୍ୟାନ୍ତ ।

ନୁହସି ତାମସ ହୋ ପାର୍ବତୀର ନାଥ ॥୨୦

ମୁଁ ସେ ବାସୁଦେବ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଜାତ କଲି ।

ତୋତେ ଈଶ୍ଵର ପଦ ମୁହିଁ ସିନା ଦେଲି ॥

ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ଵର ଏକ ଦେହ ସିନା ।

ହୃଦପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ ବିଚାର କରୁ କିନା ॥

ଶୁଣି ସଦାଶିବ ବୋଇଲେକ ତାହିଁ ।

ତୁ ମୋତେ ଭଣ୍ଡୁଛୁ ହୋ କମଳାର ସାଇଁ ॥

ବୈଷ୍ଣବୀ ମାୟା ତୋର ବେଗ କରି ଦେଖା ।

ନେହିଲେ ତୁ ମୋହର ନୋହୁ ଦେବ ସଖା ॥

ଶୁଣି ବାସୁଦେବ ହୋଇଲେ ମଉନ ।

ପୁଣି ହସି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ଈଶାନ ॥୩୦

ତୁ ଯେବେ ଦେଖିବୁ ହୋ ମୋହୋର

ବୈଷ୍ଣବୀ ମାୟା ।

ନୟନ ବୁଜିଣ ତୁ ସ୍ଥିର କର କାୟା ॥

ଶୁଣିଣ ହର ପଛକୁ ମୁଖ କଲା ।

ତତକ୍ଷଣେ ଶ୍ରୀହରିର ମୁଖକୁ ଅନାଇଲା ॥

ଦେଖିଲା ବାସୁଦେବ ଅପୂର୍ବ ମୂରତି ।

ସ୍ଵରୂପ ଛାଡ଼ି ଦେବ ହୋଇଲେ ଯୁବତୀ ॥

ରୂପ ଯଉବନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁନ୍ଦରୀ ।

କୋଟିଏ ପାର୍ବତୀ ତାଙ୍କ ରୂପକୁ ନୋହେ

ସରି ॥

ଲାବଣ୍ୟ ରୂପ ଧରି ଭଭା ହୋଇଅଛି ।

ଦେଖି ସଦାଶିବର ନୟୁରଇ କିଛି ॥୪୦

ମଦନେ ବନ୍ଧ ହୋଇ ବଡ଼ାଇଲା ହାଥ ।

ଅଙ୍ଗତାଳ ଦେଇ ଗଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ॥

ନାସା ପୁଲାଇଣ ଅଳପ ହସନ୍ତି ।

ଅନ ଦେଖାଇଣ ବଜ୍ରେଣ ତାହାନ୍ତି ॥

ପ୍ରେମରସ ଘେନି ଗୋଡ଼ାଇଲେ ହର ।

ମଦନେ ବନ୍ଧ ହୋଇ ବଡ଼ାଇଲେ କର ॥

ଧରୁ ଧରୁ ସ୍ଵାମୀ ପଳାନ୍ତି ଭବୁରି ।

ଫରହର ଅଞ୍ଚଳ ଭଡ଼ାନ୍ତି ବାୟେ କରି ॥

କାମଭରେ ଈଶ୍ଵର କମ୍ପର ଅରହର ।

କୋଳ କରନ୍ତେ ଆଡ଼େ ହୁଅନ୍ତି

ଚକ୍ରଧର ॥୫୦

ମନୁମଥ ବାଣେ ମହାଦେବ ବାଇ ।

ପୂର୍ତି ସଦାଶିବ ନପାରଇ ଯାଇ ॥

ସ୍ଵଭାବେ ଭଲଗୁ ଲମ୍ବିଅଛି ଅଷ୍ଟ ଦଣ୍ଡ ।

ଧାଆଁନ୍ତେ ଧାତୁ ରସ ଗଳଇ ତ୍ରିପଣ୍ଡ ॥

ଭଣ୍ଡୁଳି ବୀର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ୁଅଛି ତଳେ ।

ଲୋଭେ ସଦାଶିବ ଗୋଡ଼ାଇ ଆକୁଳେ ॥

ମନୁମଥ ହେତୁ ବୁଢ଼ିଲା ତାହାରି ।

ବଜ୍ରବ୍ୟା ମାୟାରେ ମୋହିଲେ ମଧୁହାରୀ ॥

ଧଉର୍ଯ୍ୟ ତେଜିଣ ମଦନେ ବନ୍ଧ ଗଲା ।

ଈଶ୍ଵର ପୁରୁଷ ହରିକି ରମିତ

ଜଙ୍ଗାକଲା ॥୬୦

ମୁଦ୍ଧି ନପାରଇ ସୁରତିକି ଖେଦ ।

ଆକର୍ଷି ଧାମନ୍ତେ ପଡ଼ଇ ଖଦଖଦ ॥

ଜଘେ ଅଷ୍ଟ ବାଜି ଭଣ୍ଡୁଳିଣ ପଡ଼ୁଅଛି ବୀର୍ଯ୍ୟ ।

ଭୂମିତଳେ ପଡ଼ି ହରଇ ନିଜ ତେଜ ॥

ସେ ସେ ପାରାରସ ହୋଇଣ ଉପୁଜିଲା ।

ଅକ୍ଷୟ କରି ତାହା ବିଧାତା ପ୍ରିଜିଲା ॥

ବୀର୍ଯ୍ୟ ଯାନ୍ତେ ହର ହୋଇଣ ନିସତ ।

ତୁଟିଲାକ ପ୍ରାଣ ଚାଲିତ ଅଶକତ ॥

ଆରତେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛଇ ଲୋଭ କରି ।

ଏହିକ୍ଷଣି ରମିବି ବୋଲିଣ ବିଚାରି ॥୭୦

ଖଳ ଖଳ ଶରୀରୁ ବହଇ ଶ୍ରମଝାଳ ।

ଖରତର ନିଶ୍ଵାସ ବହଇ ଫିଟିଲାକ ବାଜ ॥

ଧରି ନପାରଇ ଯୁବତୀ ଶିରୋମଣି ।

ହାଥ ଲାଗୁ ଲାଗୁ ପଳାନ୍ତି ଚକ୍ରପାଣି ॥

ନିଶ୍ଵାସକେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବୁଲିଲେ ଜଷେ ବେଢ଼ା ।

ସଦାଶିବ କାଢ଼ି ନପାରନ୍ତି ପାଦ ଯୋଡ଼ା ॥

ଜାଣିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ରୁଦ୍ରର ମୂର୍ଖପଣ ।

ଯାହାର ମାୟାରେ ଭ୍ରମ ହୋଇଲେ ଏଡ଼େ

ଜଣ ॥

ଏହିକ୍ଷଣି ମରିବ ବୋଲି ବିଚାରିଲେ ।

ଆରତଭଞ୍ଜନ ସ୍ଵାମୀ ଦୟାପୁଣ କଲେ ॥୮୦

ଯୁବତୀ ରୂପ ଲେଖି ଧଇଲା ନିଜ ତନୁ ।

ଶରୀର ବିରାଜଇ ଶରଦର ଭାନୁ ॥

ଶଙ୍ଖତକ୍ତ ଗଦା ସାରଙ୍ଗ ଚତୁକର ।

ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁ ଲାଞ୍ଜନ କୌସୁଭ ମଣିହାର ॥

କିରୀଟୀ କଙ୍କଣହାର କେୟୂର କଙ୍କଣ ।

ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ମୁଖ କମଳା ରମଣ ॥

ଦେଖି ସଦାଶିବର ନୟୁରଇ କିଛି ।

ମନେ ବିଚାରିଲା ଭଣ୍ଡିଲା ଶ୍ରୀବନ୍ଧି ॥

ହୋଇଲାଭ ଲଗ୍ନୁ ସରିଲା ବଡ଼ପଣ ।

ଜଗତ ସଂସାର ପ୍ରିଜିଲା ନାରାୟଣେ ॥୯୦

ମୁହିଁ ନଜାଣଇ କଷଣ ଯେହା କଲି ।

ଏବେ ବିଚାରିଲେ ମୁହିଁତ ହାରିଲି ॥

ଜଗତ ସୃଷ୍ଟିଏ ମାୟାରେ ରଞ୍ଚଇ ।

ଯତସତ ରଜ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଅଷ୍ଟ ସେ ସଞ୍ଚଇ ॥

ନିଦ୍ରା ମଉଥୁନ ଆହାର ଏହୁ କଲା ।

ଏହାର ମାୟାରେ ତ ଜଗତ ବନ୍ଧ ଗଲା ॥

ଏହାର ନାଭିରୁ ଜନମ ହୋଇଲାକ ବ୍ରହ୍ମା ।

ଯେହି ସେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ପ୍ରାଣର ପ୍ରତିମା ॥
 ଏଡ଼େ ସମ୍ପଦ ମୁଁ ଏହାରେ ପାଇଲି ।
 ଭାଇଙ୍କର ସଙ୍ଗ ଛାଡ଼ି କପିଳାସେ
 ରହିଲି ॥୧୦୦
 ଚଉଦ କୋଟି ଗଣପୁତ୍ର କଲେ ମୋତେ
 ସେବା ।
 ମୋତେ ଧୁରୁଁ ଦେଖି ଉଠଇ ମଘବା ॥
 ଯେବଣ ବାସୁକି ବହଇ ମହାଭାର ।
 ସେ ମୋହୋର କଣ୍ଠେ ହୋଇଅଛି ହାର ॥
 ଉଡ଼ୁଇ ହୋଇଲେ ସେହି ମୋତେ ଶୋଭା
 ପାଇଲା ।
 ଯେଉଁ ନାରାୟଣ ଯେତେକ ମୋତେ
 କଲା ॥
 ପ୍ରେତ ପିଣ୍ଡାଚକ ସଙ୍ଗତେ ମୁହିଁ ଆଇ ।
 ହାଡ଼ ଚର୍ମ ରୁଷଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବୋଲାଇ ॥
 ଗୋରୁ ଧର୍ମଜୀବ ବାହାନ ମୋହୋର ।
 ଜଗତ ପିତାମହର ଛେଦିଲଇଁ ଶିର ॥୧୦
 ଦକ୍ଷ ଯଜ୍ଞ ଭାଙ୍ଗିଲି କାମକୁ ଭାସୁ କଲି ।
 ଗୁରୁପତ୍ନୀ ହାଥେ ଅଶ୍ଚ ପୂଜାକଲି ॥
 ତମ୍ଭରୁ ବାଦ୍ୟ ମୋର ମାତୃହରଣ ଦୋଷ ।
 ସଂସାରେ ବାଦ୍ୟ ମୋତେ ଭିକ୍ଷାସୀ
 ଯୋଗାବେଶ ॥
 ସର୍ବ ଦୋଷ ମୋହୋର ଯାହାରେ
 ପାରଗଲା ।
 ତାହାକୁ ଏ ପାପଆତ୍ମା କଷଣ ମାଗିଲା ॥
 ଏବେ କିଏ ବୁଦ୍ଧି କରିବଇଁ ମୁହିଁ ।
 ବିଷଖାଇ ମୁହିଁ ଯାହାରେ ଜାଳାଇଲ ॥
 ତ୍ରିପୁର ଦତ୍ୟକୁ ବଧୁକ୍ତି ଯାହାର ଛକେ ।
 ଯାହାରେ ପାର୍ବତୀ ବସିଲା ମୋର
 କୋଳେ ॥୨୦
 ଯାହାର ପ୍ରସାଦେ ପୁତ୍ର ଅଗ୍ରପୂଜା ପାଇ ।
 ପୁତ୍ରେକ ବସଇ ଦେବ ସନ୍ତେ ସେନାପତି
 ହୋଇ ॥
 ଏଡ଼େ ପଣ ମୋର ମୁଁ ଉଦାସ ମତେ
 ଆଇଁ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ସବୁଠାରେ ପୂଜା ପାଇଁ ॥

ଏଡ଼େ ପଣ ଗୋଟା ଦେଲା ଯେଉଁ ନାଥ ।
 ସୁରତି କରିବି ବୋଲି ବଢ଼ାଇଲି ହାଥ ॥
 ଅପରାପର ମୁଁ ନପାରିଲି ଜାଣି ।
 ବିଷ୍ଣୁଚରଣେ ମୋତେ ଭଣ୍ଡିଲା ଚକ୍ରପାଣି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ମନେ ଉଦାସ ସଦାଶିବ ।
 ଶରୀରୁ ଛାଡ଼ିକି ଗଲା ତାର ଜୀବ ॥୩୦
 ଜାଣି ଆତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଧରିଣ କୋଳ କଲେ ।
 ତୁ ମୋର ପ୍ରାଣସଖା ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ନକର ଅଭିମାନ ନୁହସି ବିମୁଖ ।
 ନିଜ କର ଧରି ଚାପନ୍ତି ତାର ମୁଖ ॥
 ଲାଜେ ସଦାଶିବ ନକହନ୍ତି କିଛି ବାଣୀ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବରଦେଲେ ଚକ୍ରପାଣି ॥
 ବୋଇଲେ ଆଜୁ ତୋତେ ହୋ ନଲାଗୁ
 ମୋର ମାୟା ।
 କଷ୍ଟ କଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଅମର ହଉ ତୋର କାୟା ॥
 ଏସନେକ ବର ଦେଲେ ଚକ୍ରପାଣି ।
 ଅତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଲେ ବିକୁଳି ଝଟକ
 ଜାଣି ॥୪୦
 ଯହୁଁ ବାସୁଦେବ ଗଲେ ନିଜପୁରୀ ।
 ସଙ୍କୋଚେ ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାରି ॥
 ନିଜ କପିଳାସେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ସେଦିନୁ ଗରବ ଛାଡ଼ିଲେ ବ୍ୟୋମକେଶ ॥
 ଯେବଣ ନରାୟଣ ଶିବକୁ ଯେହା କଲା ।
 ତେଡ଼େ ମହାଦେବକୁ କୂଟଛନ୍ଦେ ଭଣ୍ଡିଲା ॥
 ତାହାର ମାୟାଗୁ କେ ଉକୁରି ପାରିବ ।
 ହେଲେ ହନୁମନ୍ତକୁ ଭଣ୍ଡିଲେ ରାଘବେ ॥
 ବୋଇଲେ ବିପ୍ରନ୍ୟେ ତୁ ଫଳମୂଳ ଖାଅ ।
 ରାତ୍ର ହୋଉଅଛି ବେଶ ହୋଇଯାଅ ॥୫୦
 ସତପ୍ରାୟେ ତାହା ବୁଝିଲା ପାବେନି ।
 ହସିଣ ଶିରେ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି ପାଣି ॥
 ବୋଇଲା ସ୍ବାମୀଙ୍କର ଯେବେ ହୋଇଲା
 ଯେଡ଼େ ଦୟା ।
 ପଦ୍ମ ଫଳ ଖାଇ ତୋଷିବି ମୋର କାୟା ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବିକୁମ୍ଭିଣ ଗଲା ।
 ପଶ୍ଚିମ ବିପ୍ରନ୍ୟେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ତାହାକଇ ଚାହିଁ ପଲାଇଲେ ଜୀବକକୁ ।

ବୋଇଲେ ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ଆସି ମୃତ୍ୟୁ ॥
 ଏସନ ବୋଲିଣ ଛାଡ଼ିଲେ ନିଜ ବାସ ।
 ତରଳ ନୟନରେ ଚାହାନ୍ତି ଦଶଦିଗ ॥୬୦
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ଓଗାଳିଲା ଯାଇ ।
 ବୋଇଲା କେବଣ ଆର୍ଥେ ଯାଉଛ ପଲାଇ ॥
 କାହାକୁ ସେ ଭ୍ରାନ୍ତି କହ ମୋର ଆଗେ ।
 କେବଣ କାରଣେ ପଲାଇ ଉଦବେଗେ ॥
 ଶୁଣି ଜୀବକକୁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
 ଆମ୍ଭେ ଯାହା କହୁଁ ହୋ ଏକମନେ ଶୁଣ ॥
 ତୋତେ ଦେଖି ଆମ୍ଭେ ହୋଇଲୁ ତରସ୍ତ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ଶତ୍ରୁ ଆମ୍ଭର ହୋଇବ ଉପଗତ ॥
 ସମ୍ଭର ପୁରିଲେ ଏକବେଳ ଆସଇ ।
 ସେ ମୁଖରେ ପଡ଼ଇ ତାହାକୁ ଗ୍ରାସ
 କରଇ ॥୭୦
 ତେଣୁକରି ଆମ୍ଭର ବଂଶକ୍ଷୟ ଗଲା ।
 କେବଣ ବିଧାତା ଆମ୍ଭକୁ ଏଡ଼େ
 ଯୋଗକଲା ॥
 ତୋତେ ଦେଖି ଜାଣିଲୁ ତାହାର ପରାଏ ।
 ଆତକ ମନେ କରି କଲୁ ପ୍ରାଣ ଭୟେ ॥
 ଯୁଗତେଣ ପାଳି ତାର ପଡ଼ିଅଛି ଆଜ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ଧାଇଁ ଆସିବ ମହାଭୁଜ ॥
 ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧମାନେ ପଡ଼ିବ ମହାଧାଡ଼ି ।
 ଆସନ୍ତେଣ ବନପର୍ବତ ହେବ ତୁରି ॥
 ତୁ ହୋ ମହାତ୍ମା ନକର ଜଞ୍ଜାଳ ।
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ବାଟ ଆମ୍ଭେ ନିରେଖ
 ସକଳ ॥୮୦
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଜହ୍ନୁକ ବୋଲି ଶୁଣି ।
 ନୁହସି ଆରତ ହୋ ତୁମ୍ଭେ ସକଳ ପ୍ରାଣୀ ॥
 ଯେ ତୁମ୍ଭର ଶତ୍ରୁ ମାରିବି ତାକୁ ଆଜ ।
 ଯେତେବେଳେ ଆସଇ ଦେଖାଅ
 ମୋତେଭୁଜ ॥
 ପୁଣିହିଁ ବୋଇଲା ହୋ ଶୁଣ ଜୀବମାନେ ।
 କିମ୍ପା ତୁମ୍ଭେମାନେ ରହିଅଛ ଏ ସ୍ଥାନେ ॥
 ଏତେ ଭୟ ଯେବେ ଉପୁଜଇ ଏଥ ।
 ଅକାରଣେ କିମ୍ପା ଅରଜ ଅନର୍ଥ ॥
 ଏ ଅରଣ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ନ ତେଜ କିଏ ପାଇଁ ।

କେହି ଦୁମନ୍ତ ସମ୍ଭାଳନ୍ତା ଯେଥେ
ନାହିଁ ॥୯୦
ଜୀବନାନେ ବୋଇଲେ ବରଷକେ
ଯେକବେଳେ ।
ଜାଣି ବଞ୍ଚିଲେ ଜାଉ ହାବେ କାଳେ ॥
ନିତି ନିତି ପ୍ରମାଦ ପଡୁଅଛି ଯହିଁ ।
ତହିଁର ଜନମାନେ ରହିଥାନ୍ତି ତହିଁ ॥
ଏସନେକ କହନ୍ତେ ହୋଇଲା ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ।
ମଡ଼ ମଡ଼ ଶବଦ ଶୁଭିଳା ଘୋରନାଦ ॥
ବନଗିରି ମାଡ଼ି ଆସୁଅଛି ବାର ।
ଶୁଣି ଜୀବନାନେ ହୋଇଲେ କାତର ॥
ହନୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ତୋହରେ
ନାଶଗଲୁ ।
ଏତେ ଜୀବ ଆମେ ଅକାରଣେ
ମଲୁ ॥୧୦୦
ତୁ ଯେବେ ନରୁହାନ୍ତୁ ପଳାଇ ଆମେ ଥାନ୍ତୁ ।
ଏତେ ଜୀବ ଆମେ କିମ୍ପାଇଁ ମରନ୍ତୁ ॥
ବିଶ୍ୱାସଘାତେକା ହୋଇଲୁ କପିବାର ।
ପୂର୍ବରେ ବଜରା ଆମେ ନୋହୁନା ଦୁମ୍ଭର ॥
ଦେଖ କାଳଦଣ୍ଡ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶଇ ।
ମହାମେଘ ଜାଣି ଗର୍ଜଣ ଆସଇ ॥
ଜହ୍ନୁକର ବିକଳ ଦେଖି ହନୁମନ୍ତ ।
ଧାଇଁ ଯାଇ ଭୁଜକୁ ଧଇଲା ବଳବନ୍ତ ॥
ଆକର୍ଷି ନୟାରି ସେ ପଡ଼ିଲା ଆପଣେ ।
ପୁଣି ଉଠିଯାଇ ଧଇଲା କପିରାଣେ ॥୧୦
ଜଡ଼ବନ୍ଧେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଲାଗିଲା ଭୁଜ ସଙ୍ଗେ ।
ଶରୀର ଶ୍ରମଝାଳ ବାହାର ରଣରଙ୍ଗେ ॥
ଲଙ୍କାରେ ରାବଣ ସଙ୍ଗେ ଯେହୁ ଯୁଦ୍ଧି ।
ରାବଣ ପ୍ରାୟେ ବୀରକୁ କାଟପ୍ରାୟେ ବୁଝି ॥
ସେହୁ ପଡ଼ିଲା ଯେ ଅଷ୍ଟଭୁଜର ତୁଳେ ।
ଦୂର ଘଡ଼ି ପରିଯନ୍ତେ ସମର ଘୋର କଲେ ॥
କୋପେ ଭୁଜ ଧଇଲା ହନୁମନ୍ତ କେଶ ।
ଉଛୁଡ଼ି ପକାଇଲା ନେଇ ନିଜ ପାଶ ॥
ଗିଳିବ ବୋଲିଣ ରଘୁଅଛି ମୁଖେ ।
ହନୁମନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସୁମରିଲା ଦୁଃଖେ ॥୨୪
ରକ୍ଷାକର ପ୍ରଭୁ ବୋଲିଣ ଡାକଦେଲା ।

ଶୁଣି ମହାକବନ୍ଧ ପୁରା ତାକୁ କଲା ॥
କିହୋ ମର୍ଜିତ ତୁ କାହାର ତନୁଏ ।
କିସ ନାମ ତୋର କହସି ନିର୍ଭୟେ ॥
ମରିବାର ବେଳେ ହୋଉଛୁ ନିସତ ।
ମିଛେହେଁ ବୋଲୁଅଛୁ ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ॥
ରଘୁକୁଳନନ୍ଦନ ଅଛନ୍ତି ଏବେ କାହିଁ ।
ସୁସ୍ତ ହୋଇ କହ ହୋ ଭୟ ତୋତେ ନାହିଁ ॥
ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ବୋଲଇ ବଚନ ।
ଶ୍ରୀରାମ ନାମେଣ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ॥୩୦
ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ଯାଇ ଲଙ୍କାରେ ବିଜେକଲେ ।
ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ରାବଣକୁ ମାଇଲେ ॥
ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ଏବେ ପ୍ରାଣେ ରହିଛନ୍ତି ।
ଭରଦ୍ୱାଜ ରକ୍ଷିକ ଆଶ୍ରମେ ଆଜ ରଜନୀ
ବଞ୍ଚନ୍ତି ॥
ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହେ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ରାଇ ।
ଏ ବନେ ଫଳମୂଳ ଭୁଞ୍ଜିବାର ପାଇଁ ॥
ତେଣୁ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲି ଆସି ଏଥ ।
ନିଶ୍ଚୟେ ପ୍ରହାଣେ ରହିଛନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
ମୁହିଁ ରାମଦୂତ ପବନ ତନୟେ ।
ମଉଳା ଅଟେ ମୋରହୋ ସୁଗ୍ରୀବର
ରାୟେ ॥୪୦
ଶୁଣି ଅଷ୍ଟ ଭୁଜ ବିଚାରି ବୋଇଲା ।
ଆଜ ଉପବାସ ମୋହୋର ହୋଇଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତକୁ ମୁଁ ଖାଇବି କେମନ୍ତେ ।
ଉପବାସ ରହିବି ବରଷ ପରିଯନ୍ତେ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ଛାଡ଼ିଲାକ ବାଳ ।
ପ୍ରାଣ ପାଇଲାକ ପବନଦୁଲାଳ ॥
ହନୁମନ୍ତ ପତାରଇ କବନ୍ଧକୁ ଚାହିଁ ।
ତୁ ମହାତ୍ମା ଯେଥେ ଅଛୁ କାହିଁପାଇଁ ॥
କିସ ତୋର ନାମ ତୁ କାହାର ତନୟେ ।
କେବଣ କାରଣେ ଏଥେ ବସା
କରିଥାଏ ॥୫୦
ଅଷ୍ଟେକ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣସି ମାରୁତି ।
ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ରାଜା ବଳି ଯେ ନୃପତି ॥
ଅଷ୍ଟମଲ୍ଲେ ଆମେ ତାହାର ସେବକ ।
ତୁହୋ ହନୁମନ୍ତ ଯେମନ୍ତେ ରାମ ଲୋକ ॥

ସେ ସେ ରଘୁନାଥ ଅଟନ୍ତି ଆଦିମୂଳ ।
ସକଳ ଦେବତାଏ ତାର ପୁଷ୍ପ ଫଳ ॥
ଏ ରାମଟି ବିଷ୍ଣୁ ବାମନ ରୂପ ହୋଇ ।
ବଳିକି ଭୂମିଦାନ ମାଗିଲେ ଗୋସାଇଁ ॥
ତିନିପାଦ ରାଜା ସେ ସତ୍ୟ କରିଦେଲା ।
ମାୟାରେ ବାସୁଦେବ ପାତାଳେ
ଚାପିଲା ॥୬୦
ଦେଖି ଅଷ୍ଟମଲ୍ଲେ ଆମେ ଧଇଲୁ ପାଦ
ଦକ୍ଷି ।
କୋପେ ଆମନ୍ତ ଦେଲେକ ଛିଞ୍ଚିଡ଼ି ॥
ଶତେ ଯୋଜନରେ ପଡ଼ିଲି ଆସି ମୁହିଁ ।
ହେତୁମତି ବୁଢ଼ିଲା କିଛିହିଁ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ॥
ସମୟେକ ଅର୍ଦ୍ଧ ଶରୀରେ ଜ୍ଞାନ ପଶି ।
ବିଧାତା ନିର୍ଭାଇ ଦେଲା ବର ଆସି ॥
ବରଷକେ ବେଳେ ବଢ଼ାଇବୁ ହାଥ ।
ଜୀବଜନ୍ତୁ ଖାଇ ଆତ୍ମା କର ସୁସ୍ଥ ॥
ଏବେ ଆସି ଯୋଗେ ହୋ ପଡ଼ିଲୁ
ହନୁମନ୍ତ ।
କେମନ୍ତେ ଭକ୍ଷିବି ତୁ ଶ୍ରୀରାମର ଦୂତ ॥୭୦
ଆଜୁଁ ବରଷେ ପରିଯନ୍ତେ ହୋଇଲା
ଉପବାସ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଠାକୁର ପରମ ପୁରୁଷ ॥
ପାତାଳପୁରେ ବଳିକି ଥୋଇଲେ ଲୁଚାଇ ।
ଅତିଯତ୍ନ କରି ଶ୍ରୀଚକ୍ର ମୁଦ ଦେଇଁ ॥
ପୁଣି ସତ୍ୟଯୁଗେ କରିବେ ତାକୁ ରାଜା ।
ତିନିଭୁବନରେ ପାଇବ ପାଦପୂଜା ॥
ଏରାମ କଲେଟି ଅସୁରକୁଳ କ୍ଷୟ ।
ତୁ ମୋତେ ଦିଶୁଅଛୁ ବାସୁଦେବ ପ୍ରାୟେ ॥
ତୁ ହୋ ହନୁମନ୍ତ ନଜାଣୁ ଜ୍ଞାନଭାବ ।
ଯେ ଗର୍ବ କରଇ ହୋ ଅବଶ୍ୟ
ନାଶଯିବ ॥୮୦
ଏସନେକ ବୋଲି ଅଷ୍ଟକ ତହୁଁ ଗଲା ।
ହନୁମନ୍ତ ଚିତ୍ତରେ ଚିନ୍ତା ଗରୁ କଲା ॥
ମନେ ବିଚାରିଲା ଶ୍ରୀରାମ ନରହରି ।
ଏହାରେ ସେ ଅସୁର ବଳ ହୋଏ ମାରି ॥
ଦେବତାଙ୍କ ଛଳେ ଏ ହୋଇଲାନା ଜାତ ।

ଆନରବଳେ କିସେ ମରଇ ଦଶମାଥ ॥
 ଏ ସାତା ମହାସତା ସୁଧଂ କମଳିଣୀ ।
 ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଚକ୍ରପାଣି ॥
 କାଳି ଭରଦ୍ବାଜ ରକ୍ଷିକ ଆଗରେ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ ବିଧାନ କହିଲେ ରଘୁବାରେ ॥୯୦
 ମୁନି ପ୍ରଶଂସା ଯେ କହିଲେ ବହୁତ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋର ହୋ ଦଶରଥ
 ସୁତ ॥
 ଏସନେକ ସମୟ ମୁଁ ବିଚାରିଲି ମନେ ।
 ମୋହୋର ନ ଥିଲେ ରାମ ଯୁଦ୍ଧେ
 କେସନେ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗତେ ଭେଟ କଲି ।
 ସମୁଦ୍ର ତରିଣ ସାତାକୁ ଠାବ କଲି ॥
 ଲଙ୍କା ପୋଡ଼ିଣ ମାଜଲି ଦୈତ୍ୟ ବଳ ।
 ମୋହୋରେ ସେ ଯଶ ପାଇଲେ ରଘୁବାଳ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଭାବନ୍ତେ ମୋର ହୃଦ ।
 ଜାଣି ରଘୁନାଥ କଲେ ମୋତେ
 ଛନ୍ଦ ॥୧୦୦
 ଏବେ କିସ ବୁଧ୍ କରବଇ ମୁହିଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଛାମୁକୁ ଯିବି କେମନ୍ତ ହୋଇ ॥
 ଏସନେକ ବିଚାରୁ ରଜନୀ ହୋଏ ଶେଷ ।
 ଯମୁନାରେ ସ୍ନାନ କଲେ ପବନର ଶିଖ ॥
 ପ୍ରୟାଗ ନଗରେ ରାମ ରହୁଛନ୍ତି ଯାତ୍ରା ।
 ହନୁମନ୍ତ ଦର୍ଶନ କଲା ଯାଇ ତହିଁ ॥
 ପ୍ରୟାଗ ତାଥେ ସ୍ନାନ କଲେକ ବାଶରଥ ।
 ପୂର୍ବମୁଖ ହୋଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ॥
 ବିଭୀଷଣେ ସୁଗ୍ରୀବର ଜମେବ ଅଙ୍ଗଦ ।
 ପଦୁଆରି ଅଛନ୍ତି ରକ୍ଷ କପିବୃନ୍ଦ ॥୧୦
 ଯେସନେକ ସମୟେ ହନୁମନ୍ତ ଦର୍ଶନ କଲା
 ଯାଇ ।
 ଦେଖିଣ ଅଳପ ହସିଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ବାହୁଡ଼ା ବିଜେକଲେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ଯାଇଣ ବସିଲେ ॥
 ଏକାନ୍ତେ ହନୁମନ୍ତକୁ ରୁଆଇଲେ ପାଶ ।
 ରୁପତ କରି କଥା କହନ୍ତି ବିଶ୍ଵଆସ ॥
 ବୋଇଲେ କାଲି ଯେ ତୁ ବିପୁଲ୍ୟକୁ
 ଯାଇଥିଲୁ ।

ଆନ ଅବା କିସ ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଲୁ ॥
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ଭୋ ରଘୁନାଥ ମୋର ଅପ୍ରାଧ ନ ଧର ॥୨୦
 ମୁଁ ଛାର ହାନ ଜୀବ ଅଜ୍ଞାନ ପଶୁଜାତି ।
 ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ହେ ଜାନେକାର ପତି ॥
 ଆଜ ଯେ ଦେହ ଦେବ ତୋହରେ ପାଇଲି ।
 ତୋହୋର ନାମ ସୁମରି ଉତ୍ତରି ଅଇଲି ॥
 ବଳିର ମଲ୍ଲ ମୋତେ ଧଇଲାଜ ବଳେ ।
 ଆକର୍ଷି ନିଅନ୍ତେ ମୁଁ ରୋବିଲି ବିକଲେ ॥
 ତୋହୋର ସେବକ ବୋଲି କହିଲାଇଁ
 ଯହୁଁ ।
 କେଶ ଛାଡ଼ି ମୋତେ ଦୟାକଲା ତହୁଁ ॥
 ଯେ ତୁମ୍ଭ ରୂପଗୁଣ ସବୁ ସେ କହିଲା ।
 ବରଷକ ଉପବାସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ॥୩୦
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ କଲି ମୁହିଁ ଦ୍ରୋହ ।
 ଏତେ ବୋଲି ରୋବିଲା ପବନର ପୁଅ ॥
 ଉଠିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଧରିଣ କୋଳ କଲେ ।
 ତୁମୋହୋର ପ୍ରାଣସଖା ବୋଲି ବୋଇଲେ ॥
 ଅନ୍ଧେକ ପ୍ରବୋଧୁ ତିଆରିଲେ ତାହା ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତେଣ ଜାନେକାର ନାହା ॥
 ଭରଦ୍ବାଜ ରକ୍ଷିକ ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ଗଲେ ।
 ଦେଖି ମୁନିବର ଷଡ଼ ଅର୍ଥେ ପୂଜାକଲେ ॥
 ପ୍ରଜନ୍ମ କରିଣ ବସିଲେ ମୁନି କତି ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ କଲ୍ୟାଣ କଲେ
 ମହାଯତି ॥୪୦
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ତୁହୋ ମାଗସି ହୋ
 ବର ।
 ଯେହୁ ମନେ ବାଞ୍ଛା ଅଛଇ ତୋହୋର ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯୋଡ଼ିଲେ କର ବେନି ।
 ବୋଇନ୍ତି ଯାହା ଆଜ୍ଞାଦେଇ ମହାମୁନି ॥
 ଏଯେ ରକ୍ଷକପି ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ
 ଥିଲେ ।
 ଦୈତ୍ୟକର ତୁଲେ ଏ ଅନେକ ରଣ କଲେ ॥
 କ୍ଷମାଦାନ ନାହିଁ ନିବର୍ତ୍ତନ ବରୁ ।
 ଘରଦ୍ବାର ଛାଡ଼ି ଅଛନ୍ତି ମୋତେ ଖରୁ ॥
 ତୁ ଯେବେ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ
 ଗୋସାଇଁ ।

ବର ମାଗୁଅଛି ମୁଁ ରକ୍ଷ କପି ପାଇଁ ॥୫୦
 ଯେତେବେଳେ ଲୋଡ଼ିବେ ପାଇବେ
 ପଦ୍ମଫଳ ।
 ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ହୋ ଦିଅ ତପଶୀଳ ॥
 ଶୁଣି ମହାମୁନି ବୋଇଲେ ସୁଖୀ ହୁଅକୁ ।
 ଅଟବ୍ୟେ ରକ୍ଷ କପି ଫଳମୂଳ ଖାରୁ ॥
 ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ଯହୁଁ ଦେଲେ
 ତପୋବନ୍ଧ ।
 ଶୁଣି ରକ୍ଷକପି ଭଲୁକେ ଉଷତ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଗୋ ଶାକାମେରୀ ଶୁଣ ।
 ଦୁଇ ଦିବସ ତହିଁ ରହିଲେ ରଘୁରାଣ ॥
 ମୁନି ଫଳମୂଳ ସଗୋଷ୍ଠ କରିଦେଲେ ।
 ଯେ ଯାହାଛାଡ଼ା କଲେ ସେ ଫଳ
 ପାଇଲେ ॥୬୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମତତ୍ତ୍ଵ ରାଏ ।
 ଏକାନ୍ତ କରିଣ ହନୁମନ୍ତକୁ କହେ ॥
 ବୋଇଲେ ଏହିକ୍ଷଣି ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବୁ ।
 ଆମ୍ଭେ ଅଇଲା ବୋଲି ଭ୍ରଥକୁ କହିବୁ ॥
 ଜାଣିମାନା କେମନ୍ତ ସେ ବିଚାରଇ ମନେ ।
 କିସ କିସ ବୋଲିବେ ଅମନାତ୍ୟ
 ପାତ୍ରମାନେ ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବିଚାରିବେ କିସ ।
 ଚଉଦ ବରଷ ହେଲା ଭ୍ରଥ ପାଲୁଅଛି ଦେଶ ॥
 ନୃପତିଗଣ କି ବୋଇଲେ ଛାଡ଼ିପାରି ।
 ପିତା ଥାଇ ତାକୁ କଲାକ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥୭୦
 ଏବେ ମୋର ଗଲେ ନପୁଣ ପାଇ ବ୍ୟଥା ।
 ଭୋ ହନୁମନ୍ତ ମୋତେ ନ ଯୋଗାଇ ସେ
 କଥା ॥
 ଭ୍ରଥର ମନ ଯେତେଣ ହୋଇବ ତ୍ରିପୁତି ।
 କିମ୍ପା ମୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇବି ନୃପତି ॥
 ଏହି ଅରଣ୍ୟେ ମୁଁ ରଚିବଇଁ ପୁର ।
 ରକ୍ଷକପି ଘେନି ହୋଇବି ନୃପବର ॥
 ଏକଥା ହନୁମନ୍ତ ହୋ ଜାଣିଆସ
 ବେଗେଯାଇ ।
 ଭରଥକୁ କହହୋ ଅଇଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ଗଙ୍ଗା ଉତ୍ତର କୂଳେ ସିଂହବେଶୀପୁର ।

ତହିଁରେ ରାଜା ଗୁହକ ନାମେ ଶବର ॥୮୦
 ସେ ମୋର ମଜତ୍ର ପ୍ରାଣର ସମାନ ।
 ଯିବାବେଳେ ତାକୁହେ କହି ଯିବୁତି
 ହନୁମାନ ॥
 କେତେ ପଉରୋଷ କରିବ ତାହାତୁ
 ଜାଣି ମୁଁ ।
 ଏ ମୋହର ପାରତି ତାହାର ମୁଖ ଶୁଣି ମୁଁ ॥
 ସେ ମୋତେ ଦେଖିବାକୁ କରିଅଛି ଆଶ ।
 ସେହିବାଟେ ଯିବୁ ହୋ ପବନର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ରାମରାଏ ।
 ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ପରମ ତୋଷ ହୋଏ ॥
 ଯିବି ବୋଲି ହନୁମନ୍ତ ଯୋଡ଼ଇ
 ବେନିକର ।
 ଓଳଗ ମେଲାଇ ଚଳିଲା କପିବାର ॥୯୦
 ଗଗନମାର୍ଗେ ଗଲା ସେ ଉତ୍ତର ମୁଖ
 ହୋଇ ।
 ବିକୁମ୍ଭିଣ ଗଲା ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ପାଇ ॥
 ନିମିଷେକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଗଙ୍ଗାତୀର ।
 ସିଂଘବେଶାପୁର ଦେଖିଲା ମହାବାର ॥
 ପାରୋଇ ଦେଖି ଯେହୁେ ପାରା ପଡ଼ଇ
 ଖସି ।
 ନିଶ୍ବାସକ ଭିତରେ ହନୁ ପ୍ରବେଶିଲା ଆସି ॥
 କପିରୂପ ଦେଖି ଶବର ଶବରଣୀ ।
 ଧାଇଣ ଆସନ୍ତି ଅପୂର୍ବ ପ୍ରାଏ ମଣି ॥
 ଗୁହକ ନାମେ ଶବର ମିଳିଲାକ ଆସି ।
 ତାହାକୁ ହନୁମନ୍ତ ବଚନ ପ୍ରକାଶି ॥୧୦୦
 ତୁ ସେ ଶବର ହୋ ଶ୍ରୀରାମର ମିତ୍ର ।
 ମୁହିଁ ହନୁମନ୍ତ ହୋ ଅଟଇ ତାଙ୍କ ଦୂତ ॥
 ସର୍ବଦା ରଘୁନାଥ ଚରଣେ ଖଟଇ ।
 କନ୍ଦେ କନ୍ଦେ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ସେବକ
 ଅଟଇ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ନଜାଣ ଦେଖିଲା ପୂର୍ବେ
 ନାହିଁ ।
 ଯତନେ ପେଷିଲେ ମୋତେ
 ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥
 ଚଉଦ ବରଷ ବନସ୍ତେ କଲେ ବାସ ।

ବାହୁଡ଼ି ଆସି ଏବେ ଏଠାରେ ପରବେଶ ॥
 ପ୍ରୟାଗେ ରହିଛନ୍ତି ଆସିବେ ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ମୁହିଁ ଏବେ ଯାଉଅଛି ହୋ ଭରଥକୁ
 ଆଣି ॥୧୦
 ତେଣୁ ସେ ରଘୁନାଥ ବରଗିଲେ ମୋତେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଶ୍ୟାଁ ହୋ କହିଲାଇଁ ତୋତେ ॥
 ତୁ ଏବେ ବାଟଚାହିଁ ଆଅ ଏଥୁ ରହି ।
 ନିଉଛାଳି ଘେନିଥୁକୁ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ॥
 ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଯେ ଆସିବଟି ଯାନ ।
 ଏତେକହି ବିକୁମ୍ଭି ଗଲେ ହନୁମାନ ॥
 ପଥାଶ ଯୋଜନ ଉଠିଲା ଭଗୁଳାଁ ।
 ଶବର ଶବରୁଣୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତାହା ଚାହିଁ ॥
 ଶୂନ୍ୟେଣ ଗମନ କରଇ କପିବାର ।
 କି ଜାଣି ବାହ୍ୟାନାଦ ଗର୍ଜନ ସାହେର ॥୨୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପବନ ତନଏ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ର ସାମାନ୍ତେ ଯାଇ ହୋଏ ॥
 ନନ୍ଦୀ ଗ୍ରାମକୁ ବୋଲି ଗଲା ଖର କରି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତିଆରିଲା ବଚନ ମନେଧରି ॥
 ଶୂନ୍ୟେ ଥାଇ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲାକ ମାରୁଡ଼ି ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ପୁରିଛି ଚଉକଡ଼ି ॥
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଅଛନ୍ତି ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ ।
 ଭରତ ତାହାକୁ ଆଣିଛି ହକରାଇ ॥
 ଯେବଣ ଦିନ ଲଙ୍କାରେ ଶ୍ରୀରାମ କଲେ
 ଯୁଦ୍ଧ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁମର ହୋଇଲେ ଶକ୍ତିଭେଦ ॥୩୦
 ହନୁମନ୍ତ ଗଲା ଗନ୍ଧମାବନ ଗିରି ।
 ମଉଷ୍ମ୍ୟ ଆଶନ୍ତେ ପଥେ ବିଘ୍ନପଡ଼ି ॥
 ଜାଣି ହନୁମନ୍ତ ବାଟ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
 ବଣାହୋଇ ଅଯୋଧ୍ୟା ସକ୍ଷେ ହୋଇଲା ॥
 ସେ ନଗ୍ରେ ରାତ୍ରେ ବୁଲଇ ଭ୍ରଥ ବାର ।
 ଉପରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ପବନକୁମର ॥
 ଯିବାର ତାପନେ କମ୍ପଇ ବନଗିରି ।
 କୟେକୟା ସୁତ ଉପରକୁ ଚାହିଁଣ ବିଚାରି ॥
 କେବଣ ଜନ୍ମୁ ବୋଲି ନ ପାରିଲା ଜାଣି ।
 କୋପେଣ ବାବୁଲି ମାଇଲା ବାରମଣି ॥୪୦
 ହନୁମନ୍ତ କପାଳେ ବାଜିଲା ବଜ୍ରଘାତ ।

ଭୁମିରେ ପଡ଼ିଲା ପବନ ସୁତ ॥
 ପୁଣି ଉଠି ବସିଲା ଚକତନ ପାଇ ।
 ଭ୍ରଥ ଚାହିଁଲେ ବିପ୍ଳୟେ ମୁଖ ହୋଇ ॥
 ହନୁ କହିଲା ଯାବତ ବାରତା ।
 ଶୁଣି କଇକେୟ ପାଇଲା ଗରୁଡ଼ିତା ॥
 ଭରତ ବୋଇଲା ତୁ ବେଗ ହୋଇ ଯାସି ।
 ଯେମନ୍ତେ ବଞ୍ଚଇ ବାବୁ ସୁମିତ୍ରାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ଶୁଣି ପବନ ସୁତ ଗଗନେ ବିକୁମ୍ଭିଲା ।
 ବାରତା ପାଇ ଭରଥ ବିପ୍ଳୟ
 ହୋଇଲା ॥୫୦
 ନିକପୁରେ ଆସି ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 କାହିଁ କହିଲାକ କୟେକୟାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ପ୍ରଭାତ ହୁଅନ୍ତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଗେ ସାରି ।
 ଦୋହରା ଘରେ ପଶି ଅଗ୍ନିରେ ହୋମକରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଦୁକାକୁ ଦର୍ଶନ ଯାଇଁ କଲା ।
 ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଯାଇ ଆସ୍ଥାନେ ବସିଲା ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁରୋହିତେ ମିଳିଲେ ପାତ୍ରମାନ ।
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟକ ମୁଖ ଚାହିଁ ସେ ବୋଲଇ
 ବଚନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଗଲେ ବାହୁଡ଼ି ନଇଲେ ।
 ବାରତା ନପାଇଲାକ କେବଣ
 କୃତ୍ୟକଲେ ॥୬୦
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ବୋଇଲେ ଯେବେ ଚଉଦ ବରଷ
 ପୂରଇ ।
 ତେବେ ସେ ରଘୁନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଆସଇ ॥
 ଭରଥ ବୋଇଲେକି ହୋଇଲାକ ଦିନ ।
 ଚାରିମାସ କୋଡ଼ିଏ ଦିନ ହୋଇଲା
 ବ୍ରହ୍ମମୁନ୍ୟ ॥
 ଦିନକେ ଗାରକାତିଣ ହେକୁଥାଇ ତାହା ।
 କିମ୍ପାଇଁ ନଇଲେ ସ୍ବାମୀ ରଘୁକୁଳ ନାହା ॥
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟେ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଲେଖିଲ
 ମାସବକ୍ତା ।
 ବରଷକେ ଦଶଦିବସ ହୋଏ ବକ୍ତା ॥
 ଏହା ଗଣ୍ଡ କିହୋ କୟେକୟା ସୁତ ।
 ଶ୍ରୀରାମ କିମ୍ପା କରିବେ ଅଦକ୍ଷକ କୃତ୍ୟ ॥୭୦
 ତିନିବରଷେ ମାସେ ହୋଏ ଭଗୁଳି ।

ଚଉଦ ବରଷେ ହୋଏ ଚାରିମାସ କୋଡ଼ିଏ
ଦିନ ଉଗୁଳି ॥

ସଂକଳ୍ପ ସରିଲେ ବାହୁଡ଼ିବେ ରାମ ।
ତେବେ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବେ ନନ୍ଦି
ଗ୍ରାମ ॥

ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଯାହା କହିଲ ସତ୍ୟ ।
ଆଜ୍ଞର ରଜନୀ ମୁଁ ପାଇଲି ବାରତ ॥
ହନୁମନ୍ତ ନାମେ ଏକଇ କପିବାର ।
ଶିରେ ଧରିଅଛି ମହତ ଗିରିବର ॥
ଗଗନ ମାର୍ଗରେ ସେ ଯାଉଥିଲା ଉଡ଼ି ।
ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ସେ ଭୂମିରେ
ଆସିପଡ଼ି ॥୮୦

ରଜନୀ ଅର୍ଦ୍ଧେ ମୁଁ ନଗ୍ରବୁଲି ଗଲି ।
ସେ କପି ମହାଦ୍ଵାକୁ ଲୋଚନେ ଦେଖିଲି ॥
ହନୁ କହିଲା ସେ ସକଳ ବାରତ ।
ଲଙ୍କାର ରାବଣ ତୋରାଇ ନେଲା ସାତା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗଲେ ମୃଗମାରି ।
ବସାରେ ଥିଲେ ଏକା ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ଭିକ୍ଷାସୀ ରୂପେ ସିନା ଅଲଲା ଦଶଶିର ।
ସାତାକୁ ଧରିନେଲା ବସାଇ ରଥର ॥
ନିଅନ୍ତେଶ ଗରୁଡ଼ ତନୟ ଓଗାଳିଲା ।
ରହୁବର ଧିକ ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ॥୯୦
ତତକ୍ଷଣେ ଯାଇଁ ସେ ରାବଣକୁ ଗିଳି ।
ଏ ସମୟ ସାତା ରଥ ଗଲେ ଚଳି ॥
ମନ୍ଦାର ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଲୁଚିଲେ ବଇଦେହୀ ।
ରାବଣ ପକ୍ଷୀବରର ସମର ଘୋର ହୋଇ ॥
କୋପେ ଦଶଗ୍ରୀବ ତା' ପାଟିରୁ ବାହାରି ।
ଅନେକ ସାଂଗ୍ରାମ ଯେ କଲା ଦଶଶିରି ॥
ତ୍ରୋଣରୁ ଅଗ୍ନିଶର କାଢ଼ିଲାକ ପୁଣି ।
ମନ୍ତ୍ରିଣ ଶର ଯେ ବିକ୍ଷିଲା ତତକ୍ଷଣ ॥
ପକ୍ଷୀବର ଉପରେ ପଡ଼ନ୍ତେ ଯାଇଁ ବାଣ ।
କଣ୍ଠପ୍ରତେ ଆସି ରହିଲା ତାର ପ୍ରାଣ ॥୧୦୦
ରାମ ରାମ ମନେ ଯହୁଁ ସୁମରିଲା ।
ରଘୁନାଥ ଦର୍ଶନ ଆଶାରେ ରହିଲା ॥
ବୃକ୍ଷମୂଳୁଁ ରାବଣ ସାତାକୁ ଧରିଆଣି ।
ରଥରେ ବସାଇ ଚଳଇ ବିଂଶପାଣି ॥

ପରଉପକାରୀ ପକ୍ଷୀ ଦେହ ଦେଲା ।
ତହୁଁ ଦଇତ ସାତ୍ୟା ଘେନିଗଲା ॥
ମୃଗ ମାରି ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନିଭାଇ ।
ବାହୁଡ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ ନ ଦେଖିଲେ
ବଇଦେହୀ ॥
ଦୁଃଖେ ଆକୁଳ ହୋଇଣ ଲୋଡ଼ିଗଲେ ।
ବୁଲନ୍ତେ ଜଟାଈଶ ପଡ଼ିଛି ଦେଖିଲେ ॥୧୦
ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରିଲେ ଶୁଣ ହୋ ପକ୍ଷୀବର ।
କି କାରଣେ ଏ ଦଶା ହୋଇଲା ତୋହୋର ॥
ସେ ବୋଇଲା ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଅପ୍ରାଧ
କ୍ଷେମାକର ।
ଲଙ୍କାର ରାବଣ ସାତାକୁ ନେଲା ତୋର ॥
ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ ମୁଁ ଓଗାଳିଣ କଲି ।
ରଥ ଧିକ ଭାଙ୍ଗି ତାକୁ ଗିଳିଦେଲି ॥
ତହୁଁ ବାହାରି ସେ ଅଗ୍ନିଶର କଲା ।
ବେନି ତେଣା ମୋର କାଟି ପକାଇଲା ॥
ସାତାକୁ ଘେନି ସେ ଗଲାକ ଲଙ୍କପୁର ।
ଏହା କହି ଜୀବନ ଛାଡ଼ିଲା ସଦୃ ॥୨୦
ଶ୍ରୀରାମ ତାହାକୁ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସଦେଇ ।
ଅନେକ ବନସ୍ତ ବୁଲନ୍ତି ବେନିଭାଇ ॥
ରକ୍ଷ୍ୟମୂଳ ପର୍ବତେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଖିଲେ ।
ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ରାମ ମଇତ୍ର ହୋଇଲେ ॥
ଦୁଃଖେ ଆକୁଳ ବେଳେ ଦେଖିଲେ
ସୁଗ୍ରୀବର ।
ସେ ଆସି ପଡ଼ିଲା ଶ୍ରୀରାମ ପାଦତଳ ॥
ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ମଇତ୍ରପକ୍ଷ ହୋଇ ।
କିଷ୍କିନ୍ଧରେ ବାଳାକି ମାଇଲେ ସାତ୍ୟାସାଇଁ ॥
ସେପୁରେ ମଇତ୍ରକୁ କଲେକ ନୃପବର ।
ଲଙ୍କାକୁ ଦୂତ କଲେ ପବନକୁମର ॥୩୦
ଖୋଜି ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାରତା ଆଣିଦେଲା ।
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ କଟକାଇ କଲା ॥
ରକ୍ଷକପି ବଳ ସୁଗ୍ରୀବରର ସହିତେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସହିତେ ଚଳିଲେ ସମସ୍ତେ ॥
ପର୍ବତ ଘେନିଣ ସମୋଦ୍ରେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲେ ।
ତେଣେ ରକ୍ଷକପି ପାରିହୋଇଗଲେ ॥
ରାବଣ କନେଷ୍ଟ ନାମେଣ ବିଭୀଷଣ ।

ସେ ଆସି ଶ୍ରୀରାମରେ ପଶିଲା ଶରଣ ॥
ତାହାର ତହୁଁ ଭେଦ ପାଇଲେ ରଘୁନାଥ ।
ଅପୁରକର ତୁଲେ ପାଡ଼ିଲେ ଅନର୍ଥ ॥୪୦
ଗଡ଼ବେଡ଼ି ତାର ଦେଶ କୃତ କଲେ ।
ସେହୁ ସେନାପତି ଅନେକ ମାଇଲେ ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାମେ ପଡ଼ିଲା ତାର ଭାଇ ।
ଭୟଜିତ କୁମର ଯୁଝିଲା ପରିଘାଇ ॥
ଆହିଶରେ ବାନ୍ଧି ବ୍ରହ୍ମଶର ମାରିଗଲା ।
ଅନେକ ବେଳ ସେ କଠୋର ଯୁଦ୍ଧ କଲା ॥
ତାହାକୁ ସହମିତ୍ରୀ ପକାଇଲା ହାଣି ।
ପୁତ୍ରଶୋକେ ପରିଘାଇ ଯୁଝିଲାକ
ବିଂଶପାଣି ॥୫୦
ବ୍ରହ୍ମଶକତି ଘେନି ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ମାଇଲା ।
ହୃଦରେ ଶକତି ପଡ଼ନ୍ତେ ସହମିତ୍ରୀ
ଦୁମାଳି ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ବିକଳ ।
ଯଶ କରି ବାହୁଡ଼ିଗଲା ଲଙ୍କପାଳ ॥
ପ୍ରାଣ ହାରିଅଛି ସୁମିତ୍ରାର ତନୟେ ।
ହନୁମନ୍ତ କପି ମଉଷ୍ମୟ ଆଣିଯାଏ ॥
ଆଣିବାର ବେଳେ ଭେଟିଲେକ ମୁହିଁ ।
ସମସ୍ତ ବାରତା ସେ ଗଲା ମୋତେ କହି ॥
ଶୁଣି ସତ୍ୟାଲୋକେ ନିଶବଦ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
ଏକଥା ହୋଇ କି ହୋ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲେ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ଧ୍ୟାନକରି ବସି ।
ଯୋଗବଳେ ସମସ୍ତ ଜାଣିଲେ
ମହରଷି ॥୬୦
ଭ୍ରଥକୁ ବୋଇଲେ ହୋଇଲା କଥା ସତ୍ୟ ।
ରାମ ରାବଣ ସମର ଅପ୍ରମିତ ॥
ଯଦ୍ୟପି ଭାଇ ତୋହୋର ହୋଇଲା
ଶକ୍ତିଭେଦ ।
ହନୁମନ୍ତ ନେଲା ଯେବଣ ଔଷଧ ॥
ତେଣେ ସେ ଭଲ ହୋଇଲା ସୁମିତ୍ରାର
ତନୟ ।
ଯୋଗବଳେ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲାକ ମୋୟେ ॥
ବଶିଷ୍ଠର ବୋଲକୁ ସମ୍ପ୍ରତେ ଗଲେ ଲୋକ ।

ଖଳବଳ ହୋଇଲା ଅଯୋଧ୍ୟାକଟେକ ॥
 ଦଶରଥ ରାଜାର ରାଣୀହଂସ ଯେତେ ।
 ବିକଳେ ରୋଦନ କଲେକ ସମସ୍ତେ ॥୭୦
 ଧାଇଁ ମୁଦୁସୁଲୀ ଝଡ଼ା ପରିବାରୀ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ହାହାକାର କରି ॥
 ଅନେକ ରୋଦନ କରିଛି ପୁରନାରୀ ।
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ତିଆରନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ ହାଦେ କରି ॥
 ମୁନିଙ୍କର ବଚନେ ଛାଡ଼ିଲେ ଶୋକଚିତ୍ତ ।
 କଥା ଦେଖାଇଣ ତିଆରନ୍ତି ତପୋବନ୍ଧ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କଳକୟାର ସୁତ ।
 ଚାରିଦିଗକଳ ପମରିଲେ ଦୂତ ॥
 ବୋଇଲା ନୃପତିମାନଙ୍କୁ ବେଗେ ଆଣ
 ଯାଇଁ ॥
 ଲଙ୍କାକୁ କଟକାଇ କରିବଇଁ ମୁହିଁ ॥୮୦
 ରାବଣକୁ ମାରି ଆଣିବଇଁ ସାତା ।
 ଚାରିଯୁଗକଳ ରୁହାଇବି କଥା ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ପେଷିଲେକ ଚାର ।
 ଶୁଣି ନୃପତିଗଣେ ଅଇଲେ ଅପାର ॥
 ଚଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି ଲେଖାନାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷେ ରାଜା ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଲେ
 ଯାଇଁ ॥
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ହୋଇଲା ଆଗିଆଣି ।
 ସଜନି ପାଦରରେ କମ୍ପଣ ମେଦିନୀ ॥
 ଯିବାକଳ ଅନକୁଳ କରିଅଛି ଭ୍ରଥ ।
 ଏସନେକ ସମସ୍ତ ମିଳିଲେ ହନୁମନ୍ତ ॥୯୦
 ଆକାଶୁଁ ଖସିଲା ତାରାଗଣ ଜାଣି ।
 ଆସ୍ଥାନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା କପିମଣି ॥
 ଦେଖିଲାକ ଭ୍ରଥ ତପୁସୀ ରୂପ ଧରି ।
 ବସିଅଛି ରାମ ପାଦୁକାକୁ ଆଶ୍ରେକରି ॥
 ବ୍ୟାଘ୍ର ଛାଲେ ବସି ପଦୁଆସନେ କରଇ
 ଲୟେ ।
 ଏସନେକ ସମୟେ ହନୁମନ୍ତ ଆସି ହୋଏ ॥
 ଭ୍ରଥକୁ ଦେଖି ବାର ନମସ୍କାର କଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆସୁଛନ୍ତି ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ଆସି ହୋଇବେ ପରବେଶ ।
 ପ୍ରୟାଗରେ ରୁହାଇଅଛନ୍ତି
 ଭାରଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୦୦

ଆଗକରି ମୋତେ ପଠିଆଇ ଦେଲେ ।
 ଭ୍ରଥର ଆଗରେ କହସି ବୋଇଲେ ॥
 ଶୁଣିକରି ଭ୍ରଥ ଉଠିଲା ଆସନୁ ।
 ଦେଖିଣ ଜାଣିଲା ଅଟଇ ସେହି ହନୁ ॥
 କୋଳାଗ୍ରତ କରି ପୁଛିଲା ବାରତା ।
 ଭୋ ପବନତନୟେ କହ ମୋତେ ତଥ୍ୟ
 କଥା ॥
 ସତେ କି ଅଇଲେ ରଘୁନାଥ ଅଛନ୍ତି କାହିଁ ।
 କେତେଦୂରେ ଛାଡ଼ି ଅଇଲୁ ସାତାସାଇଁ ॥
 କହୁଁ କହୁଁ ଭ୍ରଥ ନୟନୁଁ ଗଲେ ଜଳ ।
 ଦେଖି ଚିନ୍ତା ପାଇଲେ ନୃପତି ସକଳ ॥୧୦
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ଯାବାଳି କଣ୍ୟପ ସମସ୍ତେ ଯେ
 ଲୋକ ।
 ସୁମନ୍ତ ମଣ୍ଡାର ଆନନ୍ଦ ଅନେକ ॥
 ପାତ୍ର ଅମାନାତ୍ୟେ ତୋଷ ହୋଅନ୍ତି ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଧାଇଁଣ ଆସନ୍ତି ॥
 ନୟିଗ୍ରାମରେ ହୋଇଲାକ ଗୋଳ ।
 ସିନ୍ଧୁ ଗର୍ଜିବା ପ୍ରାୟେ ଶୁଭକ ମୁଖରୋକ ॥
 କେ ବୋଲଇ ବାନର ଗୋଟାଏ ଆସିଅଛି ।
 ଭ୍ରଥ ତାହାକୁ ଶ୍ରୀରାମର କଥା ପୁଛି ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ଆସିବେ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥବାର ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ॥୨୦
 ଏସନେକ ଶୁଣି ଧାମନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଆସ୍ଥାନର ତଳେ ହାବୋଡ଼ା ହାବୋଡ଼ି ॥
 କଉଶୁଳା କଜକେୟା ସୁମିତ୍ରା ସହିତେ ।
 ଏକକୁ ଆଗେକ ପୁଛନ୍ତି ବାରତେ ॥
 ଧାଇଁ ମୁଦୁସୁଲୀ ଯେ କହୁଛନ୍ତି ଯାଇଁ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ଆସିବେ ଗୋ ଜାନେକାର
 ସାଇଁ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ନାମେ ଅଟଇ ବାନର ।
 ସମସ୍ତ କହୁଅଛି ଭ୍ରଥର ଆଗର ॥
 ଶୁଣି ଦଶରଥ ରାଣୀହଂସମାନେ ।
 ନବକୁ ବାହାର ହୋଇଆସନ୍ତି ବହନେ ॥୩୦
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଦେଖିବାକୁ ଧାଇଁଣ ଅଇଲେ ।
 ରାମର ବାରତା ବାବୁ କହସି ବୋଇଲେ ॥
 କଉଶୁଳା କୟେକୟା ରୋଦନ ଗୁରୁତର ।

ଜାଜୁଅଛନ୍ତିକି ବାବୁ ତନୟେ ମୋହୋର ॥
 ଜାନେକୀ ସଙ୍ଗେ ଅଛନ୍ତିକି ବାବୁ ।
 ତୋହୋର ମୁଖେ କହ ଆମ୍ଭମାନେ
 ଶୁଣିମୁ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ମାରଲେ ଦଶଶିରି ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ଦେଲେକ ଲଙ୍କାପୁରୀ ॥
 ସାତାକୁ ଆଣି ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା କଲେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ଯେବେ ବସାଇ
 ଆଣିଲେ ॥୪୦
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବତାଏ ଦଶରଥ ପିତା ।
 ଏମାନେ ଆସି ଶ୍ରୀରାମକୁ ସମର୍ପିଲେ ସାତା ॥
 ରାକ୍ଷାସ ବାନର ସଜନି ସହିତେ ।
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ବସାଇ ଯାନଗତେ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ରୁ ଆସି ପ୍ରୟାଗେ ରହିଲେ ।
 ଆଗକରି ମୋତେ ପଠିଆଇଦେଲେ ॥
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥବାର ଶତ୍ରୁଘ୍ନନି ରାଜ ।
 ନଗ୍ରପୁର ମଣ୍ଡନ କରାଅ ଆଜ୍ଞାଦେଇ ॥
 ରଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି କର ସଜ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ବିଜୟେ କରିବେ ରଘୁରାଜ ॥୫୦
 ଯେବଣ ନବରେ ଆସି ରହିବେ ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ଲୋକ ପେଷି ତାହା କରହୋ ମଣ୍ଡଣି ॥
 ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲା ତ ଆଣ ଶବ୍ଦ ହାଥୀ ।
 ଅଳଙ୍କାର ଯୁଗତେ ଶତେକ ଯୁବତୀ ॥
 ସହସ୍ରେକ ପରିବାରୀ ସହସ୍ରେକ ଚାମର ।
 ହନୁ ଯେ ବାରତା କହିଲା ରାମର ॥
 ଏହାକୁ ବଧାଇ ଦେବାର ଉଚିତ ।
 ଶତେକ ଶାସନ ଏ ବସାଇ ହନୁମନ୍ତ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହନୁମନ୍ତକୁ ଦିଅ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସମାନ ମୋତେ ପବନର
 ପୁଅ ॥୬୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଅଣାଇଲେ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ।
 ତିନି ଘାନ୍ତି କରାଇଲେ କନକ ସ୍ନାହାନ ॥
 ଶାଢ଼ୀ କୁସୁମ ଚନ୍ଦନ ବୋଳାଇଲେ ।
 ରତ୍ନମୟେ ହାର ଗଳାରେ ଲମ୍ପାଇଲେ ॥
 ହାର କକଣ କଚଟି ବିବ୍ୟ ମାଳ ।
 ଚାଡ଼ି ତୋଡ଼ର ଅନେକ ପ୍ରକାର ॥

ଚକ୍ରଃସମ ବୋଲି ଚନ୍ଦନ ନିଉଡ଼ାଳ ।
 ଗଉରୋବ କରି ହସ୍ତା କନ୍ଧରେ ବସାଇ ॥
 ଖୋଳ ଗୋଟା ଛତ୍ର ଉଦୟ ମୟାଣ ।
 ପଛେ ବାହୁଅଛି ଟମକ ନିଶାଣ ॥୭୦
 ବିଲମ୍ବ ଆଲମ୍ବ ବନ୍ଧୁକ କୋଷ ଛତା ।
 ପଟୋଆରି ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ମୟେମରା ॥
 ରଥୀ ରାଉତ ପାଦାନ୍ତ ଅପାର ।
 ନନ୍ଦିଗ୍ରାମେ ଚୁଲାଇ ପବନକୁମର ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶବ୍ଦଘନ ବାର ।
 ନଗ୍ର ମଣ୍ଡାଲାଇ ଅନେକ ପ୍ରକାର ॥
 ଦ୍ଵାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ କଦଳୀ ନଟିକାଳ ।
 ବିଚିତ୍ର ବସନ ଟାମର ଗହଳ ॥
 ନାନା ପୁଷ୍ପର ଶୋଭା ଉଭା ଦିବ୍ୟ
 ତୋରଣୀ ।
 ନଟେ ନାଟନ୍ତି ବାଜନ୍ତି ବାଜଣୀ ॥୮୦
 ଚାଳମହୁରୀ ଅନେକ ତହିଁ ବାଣୀ ।
 ଆଉ ଯେତେ ବାଦ୍ୟ କେ କରିବ କଳଣୀ ॥
 ଦାଣ୍ଡ ପହଁରି ଚନ୍ଦନ ଛଡ଼ା ଦ୍ୟୁତି ।
 ପଞ୍ଚୁବନ୍ଦି ପୁଷ୍ପ ପାଖୁଡ଼ା ବିଞ୍ଚିତି ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଉଷତ ତାହା ଚାହିଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଆସୁଛନ୍ତି ଧାଇଁ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ନୃପତି ନନ୍ଦୀଗ୍ରାମରେ ଅଛନ୍ତି ।
 ରଘୁନାଥର ଆଗମ ଶୁଣିଣ ତୋଷ ହୁଅନ୍ତି ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସହିତେ ସଜକରି ।
 ଭ୍ରଥର ଛାମୁରେ ଆସି ହୋଇଲେ
 ଦକ୍ଷଧାରୀ ॥୯୦
 ବକ୍ଷିଷ ବାମଦେବ କଣ୍ଠପ ଯାବାଳି ।
 ରାଜାର ସିଂହଦ୍ଵାରେ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ମିଳି ॥
 ପାଞ୍ଚୋଟି ଯିବାକୁ ଉଦବେଗ ଭ୍ରଥ ।
 ସୁମତ ସାଜି ଆଣି ଦେଲାକ ଦିବ୍ୟରଥ ॥
 ଶବ୍ଦଘନ ସହିତେ ଅଇଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ମାତାଗଣ ଅଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖିବା
 ନିମନ୍ତେ ॥
 ହାୟୋଲା ଚଢ଼ିଣ ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 ଧାଇଁ ମୁହୁସ୍ତୁଳା ସଙ୍ଗେଣ ଅପାର ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବାଜବୃଦ୍ଧ ଯୁବା ।

ହୁଅନ୍ତି ହକାହକି ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖିବା ॥୧୦୦
 ଏକକୁ ଆରେକ ଧାପେ ଯାନ୍ତି ଜିଣି ।
 ଖେଦି ଖେଦି ହୋଇ ବାହାର ତରୁଣୀ ॥
 ଭ୍ରଥ ମହାବୀର ସାଙ୍ଗେ ଅମନାତ୍ୟବୃନ୍ଦ
 ଗଲେ ।
 ପଟୋହାରି ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ଭୂପାଳେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ପାଦୁକାକୁ ଧରାଇଣ ଛତ୍ର ।
 ସମର୍ବେ ଚଳଇ କେକେୟାର ସୁତ ॥
 ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖ ଭେରୀ ।
 ଭୋଲ ଦମା କାହାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ ମହୁରୀ ॥
 ନାଟନ୍ତି ଯୁବତୀ ଢାଳନ୍ତି ଟାମର ।
 ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ଅପାର ॥୧୦
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହୋଇ ଚଳନ୍ତି ସଜନି ।
 ଆଗ ଥାଠେ କଢ଼ାଇ ପାବେନି ॥
 ନଗ୍ରରୁ ବାହାର ହୋଇଲେକ ଭ୍ରଥ ।
 କିହୋ ହନୁ କିମ୍ପା ନଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଏତେବେଳଯାଏ ବିଲମ୍ବ କାହିଁପାଇଁ ।
 ହନୁମତ ବୋଇଲା ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ॥
 ନଶ୍ଵଶୁଳି ଗଗନେ ଶୁଭୁଅଛ ଗୋଳ ।
 ବିବିଧ ଗୁରୁବାଦ୍ୟ ମୁଖର ଚହଳ ॥
 ଦେଖ ଦେଖ ହୋ ମେଘଖଣ୍ଡ ପ୍ରାଏ
 ଦିଶଇଁ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନଟି ଗଗନେ ବିକ୍ରମି
 ଆସଇଁ ॥୨୦
 ହନୁମତ ମୁଖରୁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ସତୋଷ ହୋଇଲେ ପୁର ଲୋକେ ପୁଣି ॥
 ଯେ ଯାହାର ବାହନ ଛାଡ଼ିଲେ ତଡ଼ିତି ।
 ଜର୍ଣ୍ଣମୁଖ ହୋଇ ବିମାନ ନିରୋପତି ॥
 ସିଂହବେଣୀ ପୁରକୁ ଦିଶିଲାକ ରଥ ।
 ଦେଖି ଗୁହ ଶବର ମସ୍ତକେ ଦେଲା ହାଥ ॥
 ନିଉଛାଳି ପକାଇ ଗଡ଼ଘାଳି ଶୁଟିଲା ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲା ॥
 ଏ ଯେ ଦିଶୁଅଛି ଗଜାନନୀ କୁଳ ।
 ପର୍ବତର ପାଶେ ବିପୁନ୍ୟ ଗହଳ ॥୩୦
 ସିଂହବେଣୀପୁରେ ମଇତ୍ର ମୋର ଥାଇ ।
 ସଜନି ଘେନି ମୋତେ ଦ୍ରୁଶନ କରଇଁ ॥

ଗୁହ ନାମେ ଶବର ବିଦିତ ଏହାର ।
 ବାଲୁତ କାଳୁ ମଇତ୍ର ଅଟଇ ମୋହୋର ॥
 ଦୁହୋ ଅଙ୍ଗଦ ଯାସି ବେଗ ହୋଇ ।
 ବୋଲି ଆସ ତାହାକୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ଯିବାପାଇଁ ॥
 ଶୁଣି ବାଳୀପୁତ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଲା ॥
 ସିଂହବେଣୀପୁରେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ଉର୍ବେ ରହିଣ ଡାକିଲା ବାଳୀଶିଷ ॥୪୦
 ଆହୋ ଗୁହ ଶବର ଶୁଣସି ମୋର ବାଣୀ ।
 ମୋତେ ପେଷିଲେ ରାମ କୋଦଣ୍ଡ
 ତାପପାଣି ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ତୁ ହୋ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବୁ ।
 ନନ୍ଦିଗ୍ରାମେ ଯାଇ ଦର୍ଶନ କରିବୁ ॥
 ମୁହିଁ ଅଜାଲି ଯେ ସ୍ଵାମୀର ବଚନେ ।
 ଏତେ ବୋଲି ବିକ୍ରମି ଗଲାକ ଗଗନେ ॥
 ବିକ୍ରୁଳି ଝଟକ ଜାଣି ବିରାଜଇ ତେଜ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ଯାଇ ଭେଟିଲା ବାଳୀର
 ତନୁଜ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ନମସ୍କାର କଲା ।
 ଜଣାଇ ଅଜାଲି ବୋଲି ଛାମୁରେ
 କହିଲା ॥୫୦
 ଯେ ତହିଁର କଥା କହିଲା ସମସ୍ତ ।
 ଶୁଣି ପରମ ସତୋଷ କଉଶୁଲାର ସୁତ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଚଳଇ ରହୁବର ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ରହିଲେ ବାଳୀର
 କୁମର ॥
 ନନ୍ଦିଗ୍ରାମ ସକ୍ଷେ ହୋଇଲା ଯାନ ଯାଇ ।
 ଲୋକେ ପରମ ସତୋଷ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ॥
 କଉଶୁଲା ସହିତେ ଜନନୀ ସକଳ ।
 ହାୟୋଲା ଛାଡ଼ି ଉଭା ହୋଇଲେ ମହାସ୍ତଳ ॥
 ଉପର ମୁଖ ସେହୁ କରିଣ ଚାହାନ୍ତି ।
 ଆହାରାମ ଲକ୍ଷଣ ସୀତା ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି ॥୬୦
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି ।
 ବେଦ ଆଧାନ କରନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜନେ ମିଳି ॥
 ଜୟେ ଜୟେ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଚଉପାଶ ।

ବାଜଇ ଫେକ ନିଶାଣ ବିକିଘୋଷ ॥
 ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ଶଙ୍ଖ କମ ଭେରା ।
 ଚାଳଯନ୍ତ୍ର କଂସାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ ମହୁରା ॥
 ଗହ ଗହ ଶବଦ ଶୁଭଇ ମହାଘୋର ।
 ଉଦୟ ଚିରାଜ ଆଲମ୍ବ ବିମଳ ॥
 ନଟକାରୀ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ଗାତ ଗାଇ ।
 ଆକାଶୁ ବିମାନ ଖସଇ ଧାର ଧାର
 ହୋଇ ॥୭୦
 ଗନ୍ଧ କପି ରାକ୍ଷାସେ ବାଇଲେ ବାଜଣା ।
 ସୁଗୋ ଆଇ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କରନ୍ତି ସୁରଗଣା ॥
 ଅପଛରା ମାନେ ହୁଳାହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ।
 ଗାନ୍ଧାରୀ ରାଗେ କିନ୍ତୁ ଗାତ ଗାନ୍ତି ॥
 ଦୁହୁରି ବଜାଇଲେ ଏସନେକ ବେଳେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଉଛୁଳିଲା ଦୁଃଖ ଶବଦ ଗୋଳେ ॥
 ଗୁଣ୍ଡିଚା ନବରକୁ ଯେହ୍ନେ ଆସଇ
 ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ତେସନେକ ପଟାନ୍ତରି ପୁଷ୍ପେକ ନାମେ
 ରଥ ॥
 ହେଲୁ ହେଲୁ ହୋଇ ଗଗନୁ ହାବେ ଖସି ।
 ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳି ଗଗନରୁ ଆସି ॥୮୦
 ଗଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ରାମ ତଳକୁ ବିଜେ କଲେ ।
 ଦେଖିତ ଯୁବତୀଗଣେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
 ଭ୍ରଥ ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଆପଣେ ହାଥ ଧରି ତୋଳିଲେ ରଘୁସାଜଂ ॥
 କୋଳ କରି ରାମ ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଲେ ।
 ସ୍ବେଦ ଭରେ ଆଖି ଥନ ଥନ କଲେ ॥
 ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥ ଆରେ ଏ ସେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ଏ ମୋହୋର ମଜତୁ କିଷ୍କିନ୍ଧା ଠାକୁର ॥
 ଏହାର ପ୍ରସାଦେ ପାଇଲି ଏଡ଼େ ଶିରା ।
 ଏହାକୁ ଘେନିଟି ମାଜଲି ଦଶଶିରି ॥୯୦
 ଦେଖ ରାଜ ଆରେ ଜମ୍ବେବ ରକ୍ଷପତି ।
 ପଣ୍ଡିତ ଗଣିତାୟେ ସମାନ ବୃହସ୍ପତି ॥
 ଏହାର ବୁଦ୍ଧିରେ ମୁଁ ଶତ୍ରୁକୁ ସଂହାରିଲି ।
 ଏଡ଼େବଡ଼ ଯଶ ମୁଁ ଏହାରେ ପାଇଲି ॥
 ଆବର ହିଁ ଦେଖ ହୋ ପୁଷ୍ପେଶ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅବତାର ଏ ଅଶ୍ବିନୀ କୁମାର ॥

ଏହାର ବୁଦ୍ଧିବଳେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରାଣ ପାଇ ।
 ଏ ସେ ଜୀବଦାନ ଦେଲା ମୋର ଭାଇ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶରଯାତେ ମୋ ସନ୍ୟ ନାଶ
 ଯାଇ ।
 ସୁଷେଶ ମନ୍ତ୍ରୀବର ପ୍ରସାଦେ ପ୍ରାଣ
 ପାଇ ॥୧୦୦
 ଦେଖ ଦେଖ ଭାଇରେ ଏ ହନୁମନ୍ତ ପିତା ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ଭିଶୋଇ ସାଂଗ୍ରାମରେ ଜିତା ॥
 ଏହାର ପୁତ୍ର ମୋତେ ଯେତେ ଗୁଣ କଲା ।
 ରାବଣୀ ପ୍ରାଏ ଶତ୍ରୁକୁ ସାଧୁ ମୋତେ ଦେଲା ॥
 ବାପ ପୋୟେ ହୋଇ କଲେ ଯେବଣ
 କର୍ମ ।
 ଏହାର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ହୋଇଲି ପୁନର୍ଜନ୍ମ ॥
 ଏ କେଶରୀ ମହାତ୍ମା ଅଟନ୍ତି ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ।
 ଏହାର ପୁଣ୍ୟେ ପୁତ୍ର ପାଇଲା ହନୁମନ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖରୁ ଏସନ ବଚନ ।
 ଶୁଣି ପରମ ସତୋଷ କଂସକନ୍ୟା
 ନନ୍ଦନ ॥୧୦
 ରଘୁନାଥର କୋଡ଼ୁ ଗଲାକ ତଡ଼ି ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଲା ସୁଗ୍ରୀବର କଟି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞାରେ ନମସ୍କାର କଲା ।
 କୋଳ କରି କପିରାଜା ମୁଖେ ତୁମ୍ଭଦେଲା ॥
 ଜାମ୍ବେବକୁ ଓଳଗିଲା କଂସକନ୍ୟାର ସୁତ ।
 ବହୁତ ଆଶ୍ବାସନା କଲେକ ରକ୍ଷନାଥ ॥
 ଦେହ ଆଉଁସିଣ ସେନେହକାର କଲା ।
 ନିଶ୍ଚରିଲି ବୋଲି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଲା ॥
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୀର ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
 ପୁଷ୍ପେଶକୁ ବୀର ନମସ୍କାର କଲା ॥୨୦
 କଲ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛା କଲେକ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
 ତୋହୋର ଆଶ୍ଵା ହଉ ଚିରକାଳ ॥
 ମଥା ଆଉଁସି ପିଣ୍ଡକୁ କୋଳ କଲେ ।
 ବହୁତ ଚାଟୁକଥା ବିନୋଇ କହିଲେ ॥
 କେଶରୀକି ଓଳେକି କଂସକନ୍ୟାର ସୁତ ।
 ନିଶ୍ଚରିଲି ନିଶ୍ଚରିଲି ବୋଲି ବୋଇଲା
 ହନୁମନ୍ତ ତାତ ॥
 ଏକ ଆରକେଶ ବେଡ଼ି କୋଳ କଲେ ।

ଭ୍ରଥକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ॥
 ଦେଖ ଦେଖ ଭାଇରେ ବିଭାଷେଣ ବୀର ।
 ଏହାରେ ସେ ଜାନେକୀ ପାଇଲି
 ମୋହର ॥୩୦
 ରାବଣ ପ୍ରାଏ ରାଜକି ଛାଡ଼ିଲା ମହାତମା ।
 ନିରେଖ ଦେଖି ମୋତେ ସାହା ହୋଇଲା
 ପୁଣ୍ୟଆତ୍ମ ॥
 ଆବର ଦେଖ ହାଦେ ବୀଳାର କୁମର ।
 ଅଜାଦ ନାମ ଏହାର କିଷ୍କିନ୍ଧା ଶଶୁର ॥
 କିଷ୍କିନ୍ଧା କଟକେ ଏହାକୁ ଯୁଗ ରାଜା କଲୁ ।
 ଏହାର ପ୍ରସାଦେ ହୋ ରାବଣ କିଣିଲୁ ॥
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥବୀର ବିଭାଷେଣକୁ କୋଳ କଲା ।
 ଅଜାଦ କୁମରକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା ॥
 ସୁଗ୍ରୀବରକଇ ପ୍ରଶଂସା କଲାକ ଚାହିଁ ।
 ତୋହୋରେ ସେ କପିରାଜ ଏଡ଼େକ କର୍ମ
 ହୋଇ ॥୪୦
 ତୁ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦୁଃଖ କାଳେ ହେଲୁ
 ସାହା ।
 ଧନ୍ୟ ଜୀବନ ତୁ ବଢ଼ିଲୁ କପିନାଥା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଯାଇ ସାତାର ପାଦେ ପଡ଼ି ।
 ଉଠି ଉଠା ହୋଇ ଶିରେ କରଯୋଡ଼ି ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ସୁମିତ୍ରା ତନୟେ ।
 ଭ୍ରଥର ଚରଣେ ଆସି କଲାକ ବିନୟେ ॥
 କଲ୍ୟାଣ କରି ଭ୍ରଥ ରାଜକି କୋଳ କଲା ।
 ମଥା ଆଉଁସିଣ ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଲା ॥
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମର ପାଦ ତଳେ ।
 ପ୍ରଳମ୍ବ କରନ୍ତେ ତାକୁ ଧଇଲେ ରାମ
 କୋଳେ ॥୫୦
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଇ ଆଉଁସିଲେ କାଏ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧରୁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଯାଏ ॥
 ସାତାର ଚରଣେ କଲାକ ନମସ୍କାର ।
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆବର ସୁଗ୍ରୀବର ॥
 ଜମ୍ବେବ ପୁଷ୍ପେଶ କେଶରୀ ଯହିଁ ଛନ୍ତି ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଓଳଗନ୍ତେ କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ॥
 ମାତାମାନେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମର
 ପାଶ ।

ଚାଟକ ଚଢ଼ାଇ ଯେହ୍ନେ ସ୍ୱର୍ଗ ପାଣି କରଇ
ଅକ୍ଷ ॥
ତେସନେକେ ପରାୟେ କରି ବେଢ଼ିଲେ
ମାତୁରଣୀ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଣ ॥୬୦
କଉଶୁଳା ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲେ ।
ପଛେ କରକେୟା ସୁମିତ୍ରାକୁ ଓଳଟିଲେ ॥
ସାତଶ ପରାଶ ଯେ ଦଶରଥଙ୍କ ରାଣୀ ।
ସବୁକୁ ମାନ୍ୟଧର୍ମ କଲେ ରଘୁମଣି ॥
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ଚରଣେ ନମସ୍କାର କଲେ ଯାଇ ।
ଯାବାଳି ବାମଦେବ କଷ୍ୟପକୁ ବିନୋୟି ॥
ଶିରେ କର ଦେଇ ଅନେକ ସୁତି କଲେ ।
ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାକି ଅନେକ ଚାଟୁ ବୋଇଲେ ॥
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି କୃତାଞ୍ଜଳି ହୋଇ ।
ନଗ୍ର ନରନାରୀ କି ପୁରସରି କହି ॥୬୦
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ଯାହାରେ ମାନ୍ୟଧର୍ମ କଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ଭ୍ରଥ କପାଢ଼ ନେଇଦେଲା ॥
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ବୋଇଲ ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୋ ସଙ୍ଗେ ହୋଇଲା ବନଗାମୀ ॥
ସେ ସେ ସାଧୁ ଅଟେ ସୁମିତ୍ରାର ସୁତ ।
ତାହାକର ଧନ୍ୟ ହୋଇଲା ଜୀବିତ ॥
ମୁହିଁ ମହାପାତ୍ର ସ୍ୱାମୀରେ ଦୋରେହା ।
ପୂର୍ବର କର୍ମେ ମୁଁ ଅଜିଅଛି ଏହା ॥
ଯେସନେକ ବଚନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ
ଗୋସାଇଁ ।
ଭ୍ରଥ କୋଳକରି ଉଠିଲେ ବୋବାଇ ॥୬୦
ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ରୋଦଇ ବୀରଭ୍ରଥ ।
ସୁଗ୍ରୀ ବିଚାଷେଣ ଅଜ୍ଞବ ହନୁମନ୍ତ ॥
ଚନ୍ଦନ ନଳ ନାଳ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।
ଜାୟେବ ପୁଷ୍ପେଣ ତାରାକ୍ଷ ପ୍ରଭୃତି ॥
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଗନ୍ଧର୍ବାବନ କାଳିଞ୍ଜନ ।
ସୁମନ୍ତ ବଶିଷ୍ଠ ଯାବାଳି ସୁସୋଦନ ॥
ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ କଷ୍ୟପ ବାମଦେବ ।
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ବିକଳିଣ ଭାବ ॥
ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସେ ବାନର ମାନ୍ୟସ୍ୟ ।
ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ପାଇଲେ ମନେ
ହାସ ॥୬୦

ସବୁକରି ନୟନରୁ ବହଇ ଅଶ୍ରୁଧାର ।
ମାତୁରଣୀ ରୋଦନ କରନ୍ତି ଅପାର ॥
ସୀତା ସହିତେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ୍ତେ ରୋଦନ୍ତି ହାହାକାର
କରି ॥
ଚାରିମନ୍ତା ଘେନି ବଶିଷ୍ଠ ତିଆରି ।
ଶୋକ ସମ୍ଭାଳି ଶାନ୍ତି ହୋଇଲେ ରାବଣୀ ॥
ରତ୍ନ ପାଦୁକାରେ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ଦେଇ ।
ଭ୍ରଥର କର ଧରି ସେ ବିଜେ କରିଯାଇ ॥
ମାତୁରଣୀ ଘେନି ବଶିଷ୍ଠ ରକ୍ଷି ଗଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯାଇଁ ନବରେ ବିଜେ
କଲେ ॥୧୦୦
ଦେଖିଲେ ନବର ରକ୍ଷିଘର ଜାଣି ।
ବିଭୂତି କନ୍ଦମୂଳ କୋମଣ୍ଡଳେ ପାଣି ॥
କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ ଛାଇମାନେ ପାଶେ ଛନ୍ତି ।
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ମନରେ ବିଚାରନ୍ତି ॥
ମୋ ଗଲାଦିନୁ ଭ୍ରଥ ନୃପତି ନୋହିଲା ।
ତପୁସୀ ପ୍ରକାରେ ବେଳାରେ ଦିନ ନେଲା ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ରାମ ବିଜେ ତହିଁ
କଲେ ।
ଶୁଣିବି ଭବାନୀ ଗୋ ସଦାଶିବ ବୋଇଲେ ॥
ଯହୁଁ ରଘୁନାଥ ନବରେ ବିଜୟେ ।
କକୟା କଉଶୁଳା ସୀତାକୁ ଘେନି
ଆସ ॥୧୦
ଶାଶୁମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ମହାସ୍ୟତୀ ।
ଆସ୍ଥାନ ତେଜି ତଳେ ଭରା ସେହୁ ହୋଡ଼ି ॥
ହସ୍ତେ ଅଞ୍ଜନ ଧରି କୌଶୁଳାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର ।
କୈକେୟା ସୁମିତ୍ରାଙ୍କୁ କଲେ ବେନିବାର ॥
ଯେତେବେଳେ ଶାଶୁଙ୍କୁ ଓଗାଳିଲା ସତୀ ।
କୋଳକଲେ ନେଇ ଦଶରଥଙ୍କ ଯୁବତୀ ॥
ହାହା ଜାନେକୀ ଗୋ ଜନେକଦୁହିତା ।
ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣୀ ଗୋ ନାମ ତୋର ସୀତା ॥
ସ୍ୱାମୀର ତୁଲେ ତୁ ଯେ ଅରଣ୍ୟେ ଦିନ
ନେଲୁ ।
ପତିଭକ୍ତା ଲେଖାୟେ ରଖିତା ହୋଇଲୁ ॥୭୦
କଉଶୁଳା ରାଣୀ ଧରିଛନ୍ତି କୋଳେ ।

ଆନନ୍ଦେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପୁରିଅଛି ତୋଳେ ॥
ପୁତ୍ରବଧୂ ଦେଖି ମନରେ ଆନନ୍ଦ ।
ମୁଖ ବିକାଶଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ॥
କୈକେୟା ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନନ୍ଦରି ।
ପୂର୍ବକଥାମାନ ମନରୁ ପାଶୋରି ॥
ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ପେଷିଲା ଘୋରବନ ।
ନିଜ ପୁତ୍ରକୁ ନୃପତି କରାଇ ତ ମନ ॥
ଜଗତେ ଅପହ୍ନତି ପାଇଲାକ ରାଣୀ ।
ହାହାକର କଲେ ସକଳ ସପତଣୀ ॥୭୦
ଏବେ ରଘୁନାଥ ଅଇଲେ ଏତେବେଳେ ।
ସର୍ବଲୋକ ବିଷାଦ ସରିଲା ଏତେକାଳେ ॥
କଉଶୁଳା ରାଣୀ କୈକେୟାକୁ ହିଂସା
କରିଥିଲେ ।
ପୁତ୍ରଙ୍କ ମୁଖ ଚାହିଁ ସକଳ ପାଶୋରିଲେ ॥
ଏକକୁ ଆରେକ ଦେଖିଲେ ସେନେଧ
କରି ।
ମନ୍ତ୍ରେଡ଼ିର ହରଷ କହିଲେ ନସରି ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାସ ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନକୁ କରୁଣା ନେତ୍ରେ
ଚାହେଁ ॥
ବୋଇଲେ ହୋ ଯାନ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଯାସି ।
କୁବେର ନିଧୁପତି ଅଳକାପୁରବାସୀ ॥୪୦
ସେ ତୋର ପୂର୍ବରେ ଅଟଇ ନାୟକ ।
ବଳେ ସେ ରାବଣ ନେଇଥିଲା ଲକ୍ଷ ॥
କେବଣ ପାପେ ହେଲୁ ତୁ ଅସୁର ବାହନ ।
ଏବେ ଦୋଷକୃତ ଗଲା ତୋର ଯାନ ॥
ଆମ୍ଭେ ଯେ ଆଣିଲୁ ଆସିବାର ଖବର ।
ଯେବେ ତ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ଆମ୍ଭେ
ଘର ॥
ଏବେ ତୋହୋର ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଅ ।
ବ୍ରହ୍ମର ଆଜ୍ଞାରେ ତୁ କୁବେର ଉଦ୍ଧାରେ
ଆଅ ॥
ଶୁଣି ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ଅବରାଣ୍ଡେ ଗଲା ।
ଅଳକାପୁରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥୫୦
ଦେଖିଣ ଧନପତି ବୋଇଲା ବଚନ ।
ବାହୁଡ଼ି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ହୋ ଯାଅ ବେଗେ
ଯାନ ॥

ଯେତେକାଳ ଶ୍ରୀରାମ ଥିବେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରେ ।
 ତେତେକାଳ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବହିର୍ଥୁ ଶିରେ ॥
 ସେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ନକାଣ୍ଡ କି ରଥ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ॥
 ସର୍ବଦେବ ରକ୍ଷା ଦକ୍ଷତ କୁଳକାଳ ।
 ସୁରଗଣ ନିମନ୍ତେ ହେଲେ ସେ
 ଦକ୍ଷରଥବାଳ ॥
 ତୁ କେବଣ ତପ କଲୁ ହୋ ପୂର୍ବେ ଯାନ ।
 ନାରାୟଣକୁ ବହିବାକୁ ହୋଇଲୁ
 ଭାର୍ଜନ ॥୨୦
 ଯାଅ ଏବେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନରହ
 ଏଥୁକ୍ଷଣେ ।
 ଶୁଣିଲେ କୋପ ମୋତେ କରିବେ
 ଦେବଗଣେ ॥
 ଶୁଣି ରହୁବର ବାହୁଡ଼ିଲା ଧାତି ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଭେଟିଲା ରଘୁପତି ॥
 ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବଞ୍ଚିଷକୁ ପୁଛି ।
 କେବଣ କାରଣେ ରଥ ବାହୁଡ଼ି ଆସୁଅଛି ॥
 ଯୋଗ ବଳେ ରକ୍ଷି ଜାଣିଲେକ ତାହା ।
 ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନି ହେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାହା ॥
 ଦେବତା ଭିଆଣ ଅଛି ପୂର୍ବେ ଜାଣି ।
 ଯେତେକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଥିବ
 ରଘୁମଣି ॥୨୦
 ଏ ରଥ ଚଢ଼ିଣ ତୁ ଦିଗବିଜେ କରିବୁ ।
 ସବୁ ପ୍ରତିପାଳି ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରିବୁ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଅଛି କୁଶକେତି ।
 କୁବେର ଠାରୁ ବଳେ ନେଲାକ ଲଙ୍କପତି ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ତୁ ଆଣିଲୁ ରଘୁବୀର ।
 କିମ୍ପା ପ୍ରତିଗ୍ରହ ତାକୁ କରିବ କୁବେର ॥
 ତୋହୋର ଆଆନ୍ତେ କି ନେବେ
 ଦେବଯାନ ।
 ଶୁଣି ସତୋଷ ହୋଇଲେ କୌଶୁଲାର ନାନ ॥
 ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ବିଚିତ୍ର ଠାବ କରି ।
 ଥୋଇ ଆସ ରଥ ଜଗାଇ ପାହାନ୍ତା ॥୮୦
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାବର ରହୁବର ନେଲା ।
 ଅତି ଯତ୍ନ ଠାବରେ ରଖାଇ ଅଇଲା ॥

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କଇକୟା ସୁତ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିହସ୍ତ ॥
 କାର୍ଯ୍ୟେଣ ହୋଇଣ ବୋଇଲେ ରକ୍ଷାକର ।
 ଏବେ ତୁମ୍ଭର ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ଧରିଣ ଧର ॥
 ମୁହିଁ ବହିବାକୁ ନୁହଇ ଭାର୍ଜନ ।
 ଶ୍ରୀଚରଣ ଆଜ୍ଞାରେ ପାଳିଲି ଏତେ ଦିନ ॥
 ଚଉଦ ବରଷ କଷ୍ଟ କହିଲେ ନସରି ।
 ତନୁ କ୍ଷୀଣ ହେଲା ଅନୁକ୍ଷଣେ ଚିତ୍ରା
 କରି ॥୯୦
 ଯେବେ ତୋର ଦେବ ଅଛଇ ସଦୃଶ ।
 ଆକର୍ଷି ଅଭିଷେକ ହୋଇବ ଦେବରାଏ ॥
 ଭ୍ରଥର କହନ୍ତେ ବଞ୍ଚିଷ ପିଠି ଦ୍ୟତି ।
 ବାମଦେବ ଯାବାଳି କଣ୍ଠାପ କହନ୍ତି ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାକ୍ଷେଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜଣାଇଲେ ।
 ଅଜାଦ ହନୁମନ୍ତ ଜୟେବ କହିଲେ ॥
 ସୁମନ୍ତ ସୁକ୍ଷେଣ କହନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ କହନ୍ତେ ହସନ୍ତି ଦୟାନିଧି ॥
 ହୋଇ ହୋଇ ଅଭିଷେକ ହୋଇବି
 ନିୟତ ।
 ଚଉଦ ବରଷତ ପାଳିଲି ପିତା ସତ୍ୟ ॥୧୦୦
 ଅନୁକୁଳ ବିଚାରିଣ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବି ।
 ଶୁଭ ଯୋଗବେଳେ ଅଭିଷେକ ହେବି ॥
 ଯେସନେକେ ନନ୍ଦିଗ୍ରାମେ ଘୋଷଣ ଦିଆଅ ।
 ବୋଲ ସବୁ ଲୋକେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯାଅ ॥
 ଯେ ଯାହା ନବର ହୋ କରନ୍ତୁ ସବୁ ନୁଆ ।
 କାନ୍ତୁବାଡ଼ ଚିତ୍ର ଭପର ଚାନ୍ଦୁଆ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାକ୍ଷେଣକୁ ନବର ତୋଳାଅ ।
 ଆମ୍ଭ ନିମିତ୍ତେ ଶିବିର ଗୋଟିଏ ଭିଆଅ ॥
 ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା ଶାଳ ରକ୍ଷ କପିକି ଘର ।
 ଆବର ଯେତେକ ହୋ ଅଛନ୍ତି ଅସୁର ॥୧୦
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଏମାନ ସମସ୍ତ ସଜ କରି ।
 ଦିନାଚାରି ଉଦାରୁ ଆମ୍ଭେ ବିଜେ କରି ॥
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥବାର ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲା ।
 କର ସକ୍ଷୀ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ହେଲା ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ ।
 ଆସ୍ଥାନେ ବିଜୟେ କଲେ ରଘୁପତି ॥

ଜାନେକୀ ଅନ୍ତଃପୁରେ ହୋଇଲେ
 ପରବେଶ ।
 ତିନି ଭଗ୍ନୀ ଆସି ମିଳିଲେ ସୀତା ପାଶ ॥
 ମାଳତୀ ଉର୍ମିଳା ସୁକାର୍ତ୍ତୀକୁ ଦେଖି ।
 କୋଳକରି ରୋଦନ କରଇ
 ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥୨୦
 ଝଡ଼ା ମୁଦୁସୁଲୀ ତିଆରିଣ କଲେ ।
 ଚାରି ଭଉଣୀ ହେ ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଲେ ॥
 ସହା ସଙ୍ଗାତୁଣୀ ପାରତି ଦାସୀମାନ ।
 ସୀତାକୁ ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ କଲେ ମନ ॥
 କେହୁ କୋଳକରି ମୁଣ୍ଡେ ତୁମ୍ଭନ୍ୟ ଦେବାଁ ।
 କେ ବୋଇଲ ଦେଖି ଗୋ ନିଷ୍ଠୁରିଲି ମୁହିଁ ॥
 ପରିମୁଖା ପୁଣି ହୁଅନ୍ତି କେବଣ ନାରୀ ।
 ପାଟ ନିଭୁଛନ୍ତି କେ ସେନେଧ ଭାବଧରି ॥
 କେରୁପ ବାହୁନି ପକାଇଛନ୍ତି ଲୁଅ ।
 କେବଣ ଯୁବତୀକି ମାଡ଼ୁଅଛି କୋହ ॥୩୦
 କେହୁ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ହସିଣ ପ୍ରଶଂସି ।
 କେହୁ ସ୍ନେହଭାରେ ଶରୀର ଆଉଁସି ॥
 ଏସନେକ ଆନନ୍ଦ ଉଛବ ସର୍ବପୁର ।
 ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଏହା କହନ୍ତି ଶୁଭଧର ॥
 ଶୁଣ ଭଗବତୀ ଗୋ ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ।
 ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବ ମାରି ଉହାଇଲେ ସାମା ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶ ନନ୍ଦିଗ୍ରାମରେ ବିଜେ
 କଲେ ।
 ନିଜ ନବରେ ସିଂହାସନରେ ବସିଲେ ॥
 ସଜ ଭଲାଗି ହୁଅନ୍ତି ଏ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଥୋଇ ।
 ଏସନେକେ ବେଳ ପାଞ୍ଚଘଡ଼ି ହୋଇ ॥୪୦
 ମାଜଣା ସାରିଣ ଫେଇଲେ ଜଟାହସ୍ତ ।
 ସୁବାସିତ ଜଳ ଘେନି ଫେଇଲେ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ॥
 ଭ୍ରଥର ଆଜ୍ଞାରେ ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାବର ।
 ତକ୍ଷଣେ ଅଣାଇଲା ମାଜଣା ସମ୍ଭାର ॥
 ନାନା ତୀର୍ଥ ଜଳ ସୁଗନ୍ଧ ପରିମଳ ।
 ତିଳ ଅଂଳା ସୁଗନ୍ଧ ଶାତଳ ॥
 ଯହୁଁ ସ୍ନାନକୁ ଅଇଲା ସଜମାନ ।
 ସ୍ନାନ କରିବେ ବୋଲି କଉଶୁଲାର ନାନ ॥
 ମର୍କତ ମନ୍ଦିରେ ନୀଳା ପିଢ଼ା ପଡ଼ିଅଛି ।

ତହିଁ ବିଜେ କଲେ କଉଶୁଲାର ବନ୍ଧି ॥୫୦
ସୁଗ୍ରୀ ବିରାଷେଣ ଅଙ୍ଗଦ ଲକ୍ଷଣ ।
ରରଥ ଶତ୍ରୁପନ ଜୟେବ ସୁଷେଣ ॥
ସେନାୟୁପତି ଅମାନାତ୍ୟ ଗଣ ଘେନି ।
ତାର୍ଥ ଜଳେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗ ଯେ ପଖାଳି ॥
ଉଷ୍ମା ପାଣି ଘେନି ଫେଡ଼ିଲେ ଜଟାଗାର ।
ବାଟି ଲଗାଇଲେ ଚତୁର୍ଥମ ଗନ୍ଧ ଯେ

ଉପର ॥

ତପତ ଜଳ ଘେନି ଛଡ଼ାଇଲେ ମସି ।
ଅଠା ଛଡ଼ାଇଲେ ତିଳ ଘେନି ଘଷି ॥
ଶୀତଳ ଜଳ ଘେନି ପଖାଳିଲେ କେଶ ।
ଚାଚର ଚିକ୍କୁର ଆମୋଦର ବାସ ॥୬୦
କୃଷ୍ଣ ଚାମର ପ୍ରାୟେ ଦିଶିଲାକ ସଞ୍ଚ ।
କୁଟିଳ କବେରୀ ସୁନାଳ ମହାଘଞ୍ଚ ॥
ଜଟା ଫେଡ଼ିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗ ପଖାଳିଲେ ।
ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ସାମଳିଲେ ॥
ପବିତ୍ର ଜଳ ଘେନି ଧୋଇଲେ

କଳେବର ।

କେନ୍ଦୁ ପିଠି ଗୁଳ ଘଷନ୍ତି ପୟର ॥
ମାଜଣା ସାରିଣ ଝିନବାସ ଘେନି ।
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପୋଛନ୍ତି ସୁଗ୍ରୀବ ବିରାଷେଣ

ବେନି ॥

ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମତ ଶ୍ରୀପୟର ପୋଛି ।
ତ୍ରିମୁଖି ସଂଯୋଜିଲେ ସୁମିତ୍ରାର ବନ୍ଧି ॥୭୦
ବିବିଧ ଗନ୍ଧେଣ ସୁଗନ୍ଧ ଗନ୍ଧ ବୋଳି ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ କେଶ ବାନ୍ଧିଲେ ଗଜା ତୋଳି ॥
ପାତବସନ ଯେ ପିନ୍ଧାଇଲେ ନେଇଁ ।
ରଙ୍ଗପତନୀ ଦୋଷଡ଼ା ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥
କର୍ଣ୍ଣେଣ କୁଣ୍ଡଳ କଣ୍ଠେଣ ରତ୍ନହାର ।
ବିଦମ୍ବିତ ବାହୁଡ଼ି ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ॥
ଚରଣେ ନୁପୁର ପୟରେ କଠାଉ ।
ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ନବରତ୍ନ ବିଜୟେ ରାମଗାହୁ ॥
ବିରାଷେଣ ଦେଇା ଯେବଣ କନକଦଣ୍ଡ ।
ନାହିଁ ତାକୁ ପଟାନ୍ତର ଚନ୍ଦ୍ରବ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥୮୦
ବରୁଣ ଛତ୍ର ସେ ଅମୃତ୍ୟ ରତ୍ନ ମଧ୍ୟ ।
ଯତନେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ନିବାଡ଼ ତାହା କରେ ॥

ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ନିକି ହୋଇଅଛି ମିଶା ।
ତହିଁର ତଳେ ଥିଲେ ନଳାଗର କ୍ଷୁଧାତୃଷ୍ଣା ॥
ଅଶେଷ ମହିମା ସେ ଅପୂର୍ବ ଛତ୍ର ଗୋଟି ।
ତୋଳି ଧଇଲେଣ ରତ୍ନ ବରଷଇ ପୃଷ୍ଠି ॥
ମାଣିଷ୍ୟ ମାଣିଷ୍ୟ ହାରାଗୁ ହାରା ବିରାଜଇ ।
ମୁକୁତାରୁ ମୁକୁତା ନୀଳାରୁ ନୀଳା ଯେ

ପ୍ରବଇ ॥

ସେ ଛତ୍ର ଗୋଟି ତୋଳି ଧଇଲାକ ନୀଳ ।
ଲକ୍ଷେକ ରତ୍ନ ଯେ ପଡ଼ିଲା ମହାତଳ ॥୯୦
ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ନବରେ ବିଜେ ରାମକଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ପ୍ରତିମା ଦେଖିଲେ ॥
ପ୍ରସାଦ ଘେନିଣ ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟ ।
ଆସ୍ଥାନୁ ନବରେ ବିଜୟେ ରାମ କୟେ ॥
ଭରଥ ଶତ୍ରୁପନ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ ।
ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ପ୍ରଭୁ ଜାନେକାର ସାଙ୍ଗ ॥
ଯାଅତୁମେ ସ୍ୱାହୀନ ବେଗକରି ଆସ ।
ଫେଡ଼ ଜଟାଗାର ଯାଉ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଦୋଷ ॥
ଏତେବୋଲି ଭଣ୍ଡାରୁ ଅଳଙ୍କାର

ଅଣାଇଲେ ।

ଭଣ୍ଡାର ଫେଡ଼ି ତିନି ଭାଇକି
ବାନ୍ଧିଦେଲେ ॥୧୦୦

ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣେ ଶତ୍ରୁପନ ବୀର ।
ସ୍ୱାମୀର ଆଶୀର୍ଷରେ ଘେନିଲେ ଅଳଙ୍କାର ॥
ଛାମୁରୁ ଅଇଲେ ହରଷ ଚିର ହୋଇଁ ।
ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସାରିଲେ ଜଟା ଫେର ॥
ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ଦୁଃଶନ ଆସି କଲେ ।
ଶୁଣ ମାହେଶ୍ୱରୀ ଗୋ ସଦାଶିବ କହିଲେ ॥
ସାତାହିଁ ଅନ୍ତଃପୁରେ ହୋଇଲେ ମାଜଣା ।
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣରୁ ଖ୍ୟାରାର ଅଟେ ଜିଣା ॥
ଉର୍ମିଲା ସୁକାର୍ତ୍ତ ମାଳତୀ ତିନି ଭୟେଣା ।
କିଜାଣି ଦିଶୁଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ନି ॥୧୦
ସାତାକୁ ପରିବାରୀ ପଣେ ସେ ଖଟିଲେ ।
ସୁବାସିଲା ଜଳେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଧୋଇଲେ ॥
ଚତୁର୍ଥମ ଘୋରି ସୁଗନ୍ଧ ଲଗାଇ ।
ଏକକୁ ଆରେକ ଘଷନ୍ତି ସୁଖପାଇ ॥
ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ।

ସ୍ୱାହୀନ କଲେ ଦେବୀ ଜନେକ ବୋହିତ ॥
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପୋଛିଣ ପୋଛିଲେ ଚାରୁ କେଶ ।
ପରିହରଣ କଲେ ନୀଳ ଝିନବାସ ॥
ଚନ୍ଦନ ସିନ୍ଦୂର କକ୍ଷ ଅଳତା ।
ଆସ ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଲେ ଦେବୀ

ସାତ୍ୟା ॥୨୦

କଉଶୁଲା କୈକୟୀ ସୁମିତ୍ରା ତିନିଜଣ ।
ଜାନେକାକି ଅଳଙ୍କାର ମଣ୍ଡଳି ପୁଣ ପୁଣ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସେନାପତିମାନେ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞାରେ ଚଳନ୍ତି ସ୍ୱାହୀନେ ॥
ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ଦର୍ଶନ ବେଗେ

କଲେ ।

ଶୁଣ ତ୍ରିପୁର ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ଶଙ୍କର
ବୋଇଲେ ॥
ସାତା ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି କଉଶୁଲା ।
ଆଜ ସେ ମୋହୋର ସକଳ ଦୁଃଖଗଳା ॥
ତୁସେ ବଜାଦେହୀ ଜନେକଦୁଲଣୀ ।
ସ୍ୱୟଂ ଅବତାର ତୁ ହୋଇଛୁ

କମଳାଣୀ ॥୩୦

ତୋହୋର ଥିଲେ ସେ ଶୋହଲ ମୋର
ଘର ।

ତୈଲୋକ୍ୟମୋହିନୀ ଉଦ୍ଧର ମୋର କୁଳ ॥
ତୋତେ ନଦେଖି ମୋର ଦଶଦିଗ ଶୂନ୍ୟ ।
ଆଜ ସେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲା ମୋର ପୁନ୍ୟ ॥
ଚଉଦବରଷ ଅନ୍ଧାରେ ପଡ଼ିଥିଲୁ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦୟେଣ ନ ଦେଖିଲୁ ॥
ଯେବେ ସେ ଆଲୁଅ ଦିଶିଲା ଦଶଦିଗ ।
ପୁତ୍ରବଧୂ ଯହୁଁ ମିଳିଲେ ମୋର ପାଶ ॥
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶିଲା ।
ଦୁଃଖ ମହାଘୋର ଅନ୍ଧାର ହୋଇଥିଲା ॥୪୦
କଉଶୁଲା କୈକୟୀ ସୁମିତ୍ରା ଯେତେ ଶାଶୁ ।
ଜାନେକାକି ଦେଖି ବଚନ ଛନ୍ତି ରାଷ୍ଟ୍ର ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ ।
ଭ୍ରଥ ଜଣାଇଲା ବଡ଼ ଅବକାଶ ॥
ଭୋଦେବ ମୋଶୋହି ହୋଇବ କେହୁ
ବିଧି ।

ଶୁଣି ହସନ୍ତି ପ୍ରଭୁ କରୁଣାବୀରିଧି ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅଭିଷେକ ହୋଇବୁ
 ଯେତେବେଳେ ।
 ଅନ୍ନ ଆହାର ହୋ କରିବା ତେତେବେଳେ ॥
 ଦେବେ ପିତୃ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଭୁରି ଭୋଜନ
 ଦେବି ।
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ଜଗତଜନକର ଦାନ
 ଦେବି ॥୫୦
 ହୋମ ବଳି ତର୍ପଣ ଯାଗ୍ୟବିଧି ସ୍ମୃତି ।
 ସହସ୍ରକ ନାମ ଜପଇ ଗାଇତ୍ରୀ ॥
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ଅଛଇ ପୂର୍ବବାଣୀ ।
 ସ୍ବାହାନ କରିବଇ ନାନାତୀର୍ଥ ପାଣି ॥
 ଅନେକ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲୁଥିଲୁ ।
 ଅକ୍ରିୟା ଆହାର ତର୍ପଣ ନକଲୁ ॥
 ତହିଁକି ପ୍ରାଣିର ଦେବଇ କିଛି ଦାନ ।
 ତେବେ ସେ ଭ୍ରଥ ହୋ ଗୁଞ୍ଜିବୁ ଆମ୍ଭେ
 ଅନ୍ନ ॥
 ଏବେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ର ସଜ ହେଉ ।
 ଆପଣେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯାଇ ମଞ୍ଚାଉଣ
 ଦେଉ ॥୬୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଭିତରକୁ ବିଜେକଲେ ।
 ମଣିମା ଭୋଦେବ ବୋଲି ଖୁଣ୍ଟିଆ
 ତାକଦେଲେ ॥
 ଯିବାର ବେଳେ ଚାହିଁଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ବିଭୀଷଣ ହନୁମନ୍ତ ବାଳାର କୁମର ॥
 ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ଗନ୍ଧମାରବନ ।
 ନଳନାଳକଇ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥
 ଆମକୁ ଏହୁ ସୁବଳୟା ଗିରି ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସବୁ
 ସୁସ୍ଥ ॥
 ଏବେ ନବରେ ବେଢ଼ିଣ ଦୁମ୍ଭେ ରହ ।
 ଭ୍ରଥକୁ ବୋଇଲେ ଏହାକୁ ଫଳମୂଳ
 ଦିଅ ॥୭୦
 ଏତେ ବୋଲିଣ ଦେବ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ମଣୋହିରେ ବିଜେକଲେ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କୈଳେୟାର ସୁତ ।

ରକ୍ଷ କପିଳି ଫଳମୂଳ ଦେଲାକ ବହୁତ ॥
 ଯେ ଯାହାର ବାରି ଘରେ ଯିବ ଥିଲା ।
 ଲୋକ ପେଷି ତାହା ବୁହାଇ ଆଣିଲା ॥
 ହୋଇଲା ହାଲହୋଳି ନନ୍ଦିଗ୍ରାମ ଯାକ ।
 ଗୋରା ଗୋରା ହୋଇ ଗୁଣ୍ଡ ସର୍ବଲୋକ ॥
 ଜାଣିମାର ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ସେ ନ୍ୟବୁ ।
 ଅପ୍ରସ୍ଥାନି ଲୋକେ ଗୁଞ୍ଜିଣ ଚୋଷ
 ହୋବୁ ॥୮୦
 ଏକ ଜଣେକ ତାହା ନପାରିଲାକ ସହି ।
 ବୋବାଳି ପାରି ରାଜା ଦ୍ବାରକୁ ଗଲା କହି ॥
 ଦେଖି ଭ୍ରଥବାର କୋପ ତାକୁ କଲା ।
 ଖୁଣ୍ଟିଆ ରାଜ ତାକୁ ଘଉଡ଼ାଇ ଦେଲା ॥
 ରାଗେ ସେ ବାପୁଡ଼ା ପକ୍ଷିମ ଦ୍ବାରେଣ ମିଳି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଶୁଣାଇ ବହୁତ ଦେଲା ଗାଳି ॥
 ପୋତୁ ଏ ରାଜ୍ୟ ନଥିବାକ ଆମ୍ଭେ ଏଥ ।
 ଦେଶଯାକ ଉକାଡ଼ କରାଇଅଛି ଭ୍ରଥ ॥
 ଭିତରେ ଆଜ ତାହା ଶୁଣିଲେ ରଘୁପତି ।
 ବାହାରେ ଅବକାଶ ହୋଇଲେ ତଡ଼ତି ॥୯୦
 କିଏ ଗୁହାରି ହୋ ବୋଲିଣ ଆଗ୍ୟା ଦେଇ ।
 ଆମର ଛାମୁକୁ ଘେନି ଆସସି ତାହାକଇ ॥
 ଶୁଣି ପଡ଼ିଆରି ଗଲେ ବେଗ ବେଗ
 ହୋଇ ॥
 ଗୁହାରିଆ ଲୋକକୁ ଛାମୁରେ କଲେ
 ନେଇ ॥
 ଦେଖିଣ ପଚାରିଲେ ଜାନେକାର ନାହା ।
 ପକ୍ଷିମ ଦ୍ବାରେ ବୋଲୁଥିଲୁ ଯାହା ॥
 ସେ କଥା ପୁଣି ହୋ ଶୁଣିମା ଆରବାରେ ।
 କିମ୍ବା ବିମୁଖ ଦୁ ହୋଇଲୁ ଏତେ କାଳେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାରେ ଗୁହାରିଆ କହି ।
 ଭ୍ରଥର ଥିଲେ ଦେବ ନରହଇ
 ମୁହିଁ ॥୧୦୦
 ମିଛେହେଁ ଜଟା ବାନ୍ଧି ତପୁସୀ ବୋଲାଇ ॥
 ଦିବସେ ଫଳମୂଳ ରାତ୍ରେ ଅନ୍ନ ଖାଇ ॥
 ଏହାର ଜନନୀ ଅଟଇ କକେୟା ।
 ସେ ଚୋତେ ରଘୁନାଥ ନକଲାଟି କାହା ॥

ତୋତେ ବନକୁ ପେଷି ପୁତ୍ରକୁ ରାଜା
 କରାଇ ।
 ପରଜାମାନକର ବିରମାନ ହରଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଭ୍ରଥକୁ ଗୁଆଇଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷଣେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଇଲେ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ଯାବାଳି ବାମଦେବ କଶ୍ୟପ ।
 ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚାହିଁଣ ପୁଛନ୍ତି
 ରାମନୃପ ॥୧୦
 କିହୋ ଭ୍ରଥ ପୁଣି ଅନ୍ୟାୟେ କରଇ ॥
 ପରଜାମାନକର ଆୟେ ଦ୍ରବ୍ୟ ହରଇ ॥
 ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ଛୁଇଁଣ ଶ୍ରବଣ ।
 କିମ୍ବା ଦୁମ୍ଭେ ଯେସନେକ କହିଲୁ
 ରାମରାଣ ॥
 ରଘୁକୁଳନାଥ ଅଜୁଷି ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।
 ଏସେ ଗୁହାରିଆ କହୁଛି ବୋଇଲେ ॥
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥବାର ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ଶୁଣ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହୋ ଅଯୋଧ୍ୟାଉତ୍ତର ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ଦୁ ବିପୁଲେ ବାସ କଲୁ ।
 ଶ୍ରୀଚରଣ ପାଦୁକାକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇଗଲୁ ॥୨୦
 ସିଂହାସନେ ରଖାଇ ମୁଁ ଧରାଇ ଦଶଜନ୍ମ ।
 ସେବା କରିଆନ୍ତି ମତା ଅମନାତ୍ୟ ॥
 ପୂର୍ବେ ଯେସନେକ ଦଶରଥକ ଭିଆଣ ।
 ତେହେଁ କରି ରାଜ୍ୟ ପାଳଇ ରାମରାଣ ॥
 ଅନ୍ୟାୟେ ଉପଦ୍ରୁପ ନାହିଁ ଦେବ କିଛି ।
 ଏ ତୋହେର ଆଜ୍ଞା ଫରମାଣ ଦେବ ଅଛି ॥
 ଆକମାତ୍ର ଫଳମୂଳ ପାଇଁ ଆଜ୍ଞାଦେଇ ।
 ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଦିଅ ଯେ ବୋଇଲ ॥
 ତେଣୁ ଲୋକ ପେଷି ଆଣିଲୁ ଫଳମୂଳ ।
 ଏ କଥାକୁ ଗୁହାରି ଯେ କରୁଛି
 ରଘୁବାଳ ॥୩୦
 ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ କହିଲେ ଏ ବାଣୀ ।
 ଯାବାଳି କଶ୍ୟପ ବାମଦେବ ମୁଖୁ ଶୁଣି ॥
 ଆପଣେ ବିଚାରିଲେ ହୁଦେ ରଘୁନାଥ ।
 ମୋହୋର ସମାନେ ଅଟଇ ହାଦେ ଭ୍ରଥ ॥
 ପରଜା ଲଗୁ କାଟି ଉତ୍ତାପ ବକତା ।

କହି ଆସିଲା ମୁହାଁ କେତେ କେତେ କଥା ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଭିତରକୁ ଗଲେ ରଘୁନାଥ ।
ଘରଢ଼ି ଦିଅ ବୋଲି ଠାରି ଦେଲେ ହାଥ ॥
ପଡ଼ିଆରିମାନେ ଗଲେ ହାଥ ଦେଇଁ ।
ରହୁ ରହୁ ବୋଲି କଥେକଥା ସୁତ

ବୋଲଇ ॥୪୦

ଛାମୁକୁ ରୁଆଇ ବୋଇଲେ ଆରେ ବାଜ ।
ମୋହର ଅବା ଏଥେ କେଉଣ ନ

ଯୋଗାଇଁ ॥

ମୁହିଁ ପରା ଭାଙ୍ଗିଲି ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକ ।
ଏଡ଼େ ପାପିଷ୍ଠ ତୁମ୍ଭେରେ ଅଟ ମନ୍ଦଲୋକ ॥
ଭଲ ରଘୁନାଥ ବିଚାରି ବୁଝିଲେ ।
ତୋହର ବୋଲ ଶୁଣି ମନ୍ଦ ନ ବୋଇଲେ ॥
ଭାଙ୍ଗରେ ଭାଙ୍ଗରେ ଭେଦ କରାଅ ପରଜା ।
ଏବେ ନଗ୍ରୁ ମୋର ବାହାର ହୋଇ

ଯାଯା ॥

ଏ ରାମରାଜ୍ୟରେ ସୁଖେ ବର୍ତ୍ତୁଥୁ ।
କଳିଯୁଗେ ଏଥୁର ପରାଭବ ପାଇବୁ ॥୫୦
ଅନେକ କଷ୍ଟରେ ବଞ୍ଚିବାକ ଦିନ ।
ଦୁଃଖେ ନମିଳିବ ତୈଳ ବସ୍ତ୍ର ଅନ୍ନ ॥
ରାଜାର ସୁଦୟା ନୋହିବ କଦାହିତେ ।
ପରତେ କରି ଧନ ନଦେବେ ସାଧୁତେ ॥
ଆୟେ ଉପୁଜାଇ ବୋଲାଇବେ ଚୋର ।
ରାନ୍ଧିବାର ଅନ୍ନ ଖାଇଯିବ ପର ॥
ଦିନୁ ଦିନୁ ଦୁଃଖ ଯେ ନଥିବାକ କ୍ରିୟା ।
କେଉଁଣି ଦିନେ ଦୟା ନ କରିବେ ଶ୍ରୀୟା ॥
ବ୍ରହ୍ମପି ହୋଇଣ ତୁମ୍ଭେ ପାଇବାରେ

ମୃତ୍ୟୁଗତି ।

ଆହାର ନମିଳିବରେ ବହୁତ ସନ୍ତିପତି ॥୬୦
ଦାନ ଧାନ ସ୍ବାହାନ ତୁମ୍ଭେ ନ କରିବ କିଛି ।
ସ୍ବାମୀର ଦୋରେଛାକୁରେ ଏତେ କଷ୍ଟ ଅଛି ॥
ଏତେ ବୋଲି ତାହାକୁ ବାହାର

କରିଦେଲେ ।

ବଶିଷ୍ଠ ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ଭ୍ରଥ ବୀର
ବୋଇଲେ ॥

ଶୁଣିଲାନା ପରଜା ବୋଇଲେ ଯିବ ରାତି ।
ମେଳି ବାନ୍ଧି ରାମ ଛାମୁରେ ଗୁହାରି କରନ୍ତି ॥
ନୋହିଲେ ଆଜ ରହନ୍ତାକି ପ୍ରାଣ ।
ଭଲ ବିଚାରି ବୁଝିଲେ ରଘୁକୁଳ ରାଣ ॥
ଏସନେକ ବୁଝି ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ଯାନ୍ତି ।
ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣଗୋ

ହେମବନ୍ତୀ ॥୭୦

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ରାଜ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରୁ ତୁ ତୋଳାଅ ବେଗ ଯାଇ ॥
ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ସୁମିତ୍ରାସୁତ ଗଲା ।
ସାଙ୍ଗରେ ରଥଗଜ ବହୁତ ସନ୍ଧ୍ୟ ନେଲା ॥
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନ ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ।
ବଶିଷ୍ଠ ହିଁ ଗଲେ ଅନୁକୁଳ ନିମନ୍ତେ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
ଦେଖି ନରନାରୀ ଅନେକ ହରଷ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରାଜାର ନବରେ ।
ମିଳିଲେ ତିନିଭାଇ ଅନେକ ସମ୍ଭାରେ ॥୮୦
ବଶିଷ୍ଠେ ଅନୁକୁଳ ଦେଲେ ବେଳକାଳ

ଜାଣି ।

ଶୁଭ ପୋତାଇଲେ ନାଗନାଡ଼ି ଗଣି ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶ୍ରୀପୟରେ ଚାଲିଗଲେ ଯେଣେ ।
ସୁତକାର ନବରେ ସୃଜିଲେକ ତେଣେ ॥
ନୁହଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ସେ ସୁଯେଁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ।
ଯତନେ ପଠିଆଇ ଦେଇଅଛି ଦେବବ୍ରହ୍ମା ॥
ନଗ୍ରୁ ନରନାରୀ ରତି କାମ ଜାଣି ।
ଅମରାବତୀ ଜାଣି ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରମଣି ॥
ରାଜାର ନବରେ ହୋଇଲେ ଧାତିକାରେ ।
ଦେଖନ୍ତି ନବର ପଶିଣ ଭିତରେ ॥୯୦
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜାନେକାର ସାଇଁ ।
ନଗର ଦେଖିବାକୁ ସୁମନ୍ତକୁ ପଠିଆଇଁ ॥
ଆପଣେ ବାଉଁଲାର ହୋଇଣ ବିଜେକଲେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବୋଲି ଲାଗି ବାଉଁ

ଛାଡ଼ିଦେଲେ ॥

ପବନହୁଁ ବେଗେ ଚଳିଲା ହୟବର ।
ଆଖିପିଛାଡ଼ିବେ ଗଲା ବହୁତ ଦୂର ॥

ତିନି କୋଶ ଅଯୋଧ୍ୟା ନିମିଷକେ ଯାଇ
ହୋଇଁ ॥
ଯିବାର ବେଳେ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲେ କେହି ॥
ସିଂହଦ୍ୱାର ବାଟେ ନବରେ ଯାଇ ପଶି ।
ଘୋଡ଼ାରୁ ଉଡ଼ୁରିଲେ ଦଶରଥକର
ବଢ଼ି ॥୧୦୦

ଥୁଲାର ଲୋକମାନେ ଧଇଲେ ତୁରଙ୍ଗମ ।
ଭିତରକୁ ବିଜୟେ କଲେକ ଶ୍ରୀରାମ ॥
ଏସନେକ ବେଳେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
ବଶିଷ୍ଠ ସହିତେ ଅମନାତ୍ୟଗଣମାନ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆସତେ ଗୋଡ଼ାର ନପାରିଲେ ।
ଯେମନ୍ତେ ଆସି ଭଲ ଲାଗ ଦେଲେ ॥
ରଘୁନାଥର ତୁଲେ ପଡ଼ୁଆର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।
କେତେହେଁକ ଦୂରେ ଭ୍ରଥକୁ ଦେଖନ୍ତି ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ହନୁମନ୍ତ ବୀର ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁଣ କରନ୍ତି ବିଚାର ॥୧୦
ଠାକୁରେ ବିଜେ କଲେ ହାଦେ ଦେଖ ।
ସାଙ୍ଗେ ସୁଗ୍ରୀହନୁ ବିଭୀଷଣ ସାକ୍ଷ ॥
ଏତେ ବୋଲିଣ ଦର୍ଶନ ଯାଇଁକଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁଣ ଭ୍ରଥବୀର ବୋଇଲେ ॥
କିମ୍ପା ରଘୁନାଥ ଅବେଭାର କଲୁ ।
ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା ନବରକୁ କିପାଇଁ ଅଇଲୁ ॥
ତଉଦ ବରଷ ହୋଇଲା ଯେଥୁ ନାହିଁ

ଜନ ।

ଏ ରାଜ୍ୟ ବୃହ ଗୋଟା ହୋଇଥିଲା ଶୂନ୍ୟ ॥
ପ୍ରେତ ପିଣ୍ଡାତେ ଏଥୁ ବାସ କରିଥିଲେ ।
ଅଗମ୍ୟ ଦେଖି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷାସ ରହିଲେ ॥୨୦
ସ୍ୱଭାବେ ହୋମ ଯଜ୍ଞ ନୋହିଲାକ କିଛି ।
ଅପାର କାଳୁଁ ଏ ନଗ୍ରୁ ତୁଛା ହୋଇଅଛି ॥
ଦଶରଥ ରାଜାର ପଡ଼ିଥିଲା ଏଥୁ ଶବ ।
ସେ ଦିନୁ ଲୋକ ଏଥୁ ନାହିଁନା ରାୟେବ ॥
ଏବେ ସେ ନବତନ କରି ଘର ତୋଳା
ହୋଇଲା ।

ହୋମ କରିବାକୁ ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲା ॥
ତୁମ୍ଭେ ସେ ରାଜା ରାମ ଏଥୁକି ଅଧିକାରୀ ।

ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା ନବରକୁ କେମନ୍ତ ଅଇଲା ।
 ରାବଣାରି ॥
 ଶୁଣି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ଭାଇ ଶୁଣ ।
 ଏ ନବରେ ଯେତେକ ଥିଲା ।
 ଅବିଗୁଣ ॥୩୦
 ସେ ଦୋଷମାନ ସକଳ କ୍ଷୟେ ଗଲା ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଭଗତ ଲୋକ ଯହିଁ ପାଦ ଦେଲା ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ହନୁମନ୍ତ ତିନି ।
 ଏହାକୁ ସମାନ ନୁହନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥
 ଏ ପୁଣ୍ୟ ପୁରୁଷ ଏ ପରଭପରୀ ।
 ଏହାକୁ ପଟାନ୍ତରକି ଆନ ଲୋକ
 ହୋଇପାରି ॥
 ବାସୁଦେବର ସେବକ ଏ ଅଟନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟେ ।
 ଏହାରକର ସଙ୍ଗେ ଥିଲେ କିଛି ନାହିଁ
 ଭୟେ ॥
 ଶୁଣି ନାହିଁ କିହୋ ପୂର୍ବର କାହାଣୀ ।
 ବାସୁଦେବ ଚରଣ ଧୋଇଲେ ଯେବଣ
 ପାଣି ॥୪୦
 ସେ ଜଳ ସୁରେଶ୍ୱରୀ ବୋଲିଣ
 ବୋଲାଉଲା ।
 ଜାଣି ସଦାଶିବ ଶିରେଣ ଧଇଲା ॥
 ଅଦ୍ୟାପି ପୃଥାରେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ଜଳ ।
 ଗଙ୍ଗା ପ୍ରସାଦେ ସେ ହୋଇଲେ ସୁଫଳ ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ସିଞ୍ଚିଲେ ପବିତ୍ର ।
 ତେଣୁ ସେ ପବିତ୍ର ହୋଇଲାକ ଜଗତ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚାଷ୍ଟାଳକୁ ଛୁଇଁଲେ ସ୍ନାନ କରି ।
 ସ୍ନାନ ନକଲେ ସେହୁ ଚଷ୍ଟାଳରେ ସରି ॥
 ଗଙ୍ଗା ବାସୁଦେବ ଚରଣେ ସେବା କଲେ ।
 କଞ୍ଚନକଳ ଏଡ଼େ ପଦ ଦେଲେ ॥୫୦
 ବଡ଼ ଲୋକକୁ ଆଶ୍ରେ କଲେ ବଡ଼ଲୋକ
 ହୋଇ ।
 ଦୁ କିମ୍ପା ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇଲୁ କ'ଣକଇ ॥
 ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ଭୁମର ବିଷ୍ଣୁକୁ ଆଶ୍ରେ କଲା ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ତାକୁ ନାରାୟଣ ବର
 ଦେଲା ॥

ରାକ୍ଷସର ପୁତ୍ରକୁ ଜଳେ ସୁର ରାଏ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଭଗତି ହୋଇଲେ ନିଷ୍ଠଳ ନୟାଏ ॥
 ଯେ ସେ ସୁଗ୍ରୀବ ରାଏ ବିଭୀଷଣ ନୃପତି ।
 ସଂଗୋଡ଼େ ମରାଇ ମୋଡେ ସେବା
 କରିଛନ୍ତି ॥
 ଏହାବେ ହନୁମନ୍ତ ପବନତନୟେ ।
 କହିଲେ ନସରଇ ଏହାର ବିନୟେ ॥୬୦
 ପରଭପରୀ ଏ ଅଟନ୍ତି ତିନିଜଣ ।
 ଏମାନଙ୍କ ସମାନ ନୁହନ୍ତି ସୁରଗଣ ॥
 ସ୍ୱରୂପ ମୁକତି ଦିଅନ୍ତି ନରହରି ।
 ନାମ ବୋଲାଉଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅଧିକାରୀ ॥
 ଏହାକ ଯୋଗୁଁ ସେ ଅସୁର ବଳ ମଲା ।
 ଦେବତାମାନଙ୍କର ଶତ୍ରୁ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ତେଜ ନଥିଲେ ଦୈତ୍ୟକୁ ନୋହେ
 ମାରି ।
 ଦଇତ ମାରି ନାମ ବହିଲେ ଦଇତାରି ॥
 ଯେ ସେ ଦତ୍ୟ ମାରଇ ସେ ବୋଲାଉ
 ନାରାୟଣ ।
 ମୁଁ ଏହାନ୍ତ ମଣଇ ଯେ କମଳା
 ରମଣ ॥୭୦
 ଠାକୁର ସେବକ ବାରଣ ନଯାଇ ।
 ବିଷ୍ଣୁକୁ ଆଶ୍ରେକଲେ ବିଷ୍ଣୁ ତେଜହୋଇ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଭ୍ରଥ ହୋ ମୋହୋର ଭୟ
 ନାହିଁ ।
 ପରଭପରୀ କମଳାଦେବୀ ସାତ ॥
 ଏ ତିନି ପୁରୁଷେ ଅଟନ୍ତି ପରମ ହିତା ।
 ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ପାଇଲଇଁ ସାତା ॥
 ଏ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ପାଦରେଣୁ ଲାଗି ।
 ଦୁଷ୍ଟକୃତମାନେ ପଳାଇଲେ ଭାଙ୍ଗି ॥
 ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ ଯେବଣ ଠାରେ କରି ।
 ଏହାକ ଚରଣ ପଡ଼ିବା ଠାବକୁ ନୋହେ
 ସରି ॥୮୦
 ଆଜହୁଁ ଯେ ନବର ହୋଇଲା ପବିତ୍ର ।
 ଲୋକ ଆଚାରକୁ ହୋମ କରିବାକ ଯେଥ ॥
 ଏସନେକ ଆଜ୍ଞା ବୋଲି ବିଜେ
 କରିଗଲେ ।

ବୁଲିଣ ନବର ଆକୃତି ଦେଖିଲେ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର କଳସ ଦିଶନ୍ତି ପତ୍ତି ପତ୍ତି ।
 ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଅଙ୍ଗାଳି ଜଗତା ॥
 କେବଣ ଘର ଗୋଟା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାଣ ।
 କେବଣ ଘର ଗୋଟା ମର୍ତ୍ତତ ରସାଣ ॥
 କାହିଁ ପରବାଳ କାହିଁ ରୂପା ଚାଳ ।
 କେବଣ ଘର ଗୋଟା ମାଣିକ୍ୟ
 ଖମ୍ବମାଳ ॥୯୦
 କାହିଁ କୁରୁବିନ୍ଦ ପୁଷ୍କରାଗ ଶେଣୀ ।
 କେବଣ ଘର ଗୋଟା ଅମୂଲ୍ୟ ନାନା ମଣି ॥
 କାହିଁ ତେଜପତ୍ର ଘେନିଣ ଛାଇଲା ।
 କେବଣ ଘର ଯେ ହୀରାରେ ନିର୍ଭାଇଲା ॥
 ତନ୍ଦନ କାଠରେ କେବଣ ଘରଗୋଟି ।
 କାହିଁ ମାଣିକ୍ୟରେ ପଦ୍ମରାଗ ପୁଟି ॥
 କାହିଁ ନବରକୁ ପିତୁଳି ନିଘଞ୍ଚର ।
 ଷଟିକରେ ନିର୍ବାଣ ଅଛଇ କେବଣ ଘର ॥
 ତମ୍ଭର ପାବକ୍ଷ କାହିଁ କଂସାର ପାତେରୀ ।
 କେବଣହିଁ ଘର କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରେ ଅଛି
 ତୋଳି ॥୧୦୦
 ଗଣ୍ଡିଅନାବତୀ ପାଟ ଝୁମ୍ପା ଲାଗଇଁ ।
 ଗିଲିମି ଖଣ୍ଡଶାଳ କାହିଁ ପାଡ଼ି ଅଛଇ ॥
 ପୋୟେକାର ଝଡ଼ା କାହିଁ ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି
 ମୋଡ଼ି ।
 କାହିଁ ବଧୂମୁଖ ଯେସନ ଚନ୍ଦ୍ରକୋଟି ॥
 ସୁନ୍ଦେରୀ ବସନ କାହିଁ ପଡ଼ିଅଛି ଟେରା ।
 କାହିଁ ନେତ ଚିରାଳ ଉଡ଼ଇ ପରହରା ॥
 ନବରକୁ କାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ଜାଣି ।
 କାହିଁ କେରି କେରି ଲମ୍ବଇ ପାତମଣି ॥
 ପିତଳ ପାବକ୍ଷ କାହିଁ ବନ୍ଧାଫେର ମାଳ ।
 କେବଣ ଘର ଗୋଟା ଦିଶଇ
 ମହାଭଲ ॥୧୦
 ଅବକାଶ ନିଅବକାଶ ଅଗ୍ରେଶ୍ୱର
 ପୁରମାଳ ।
 ମାତାକର ନବର ବିଚିତ୍ର ବିଧାନ ॥
 ଆସ୍ଥାନ ନବର କାହିଁ ହାଥା ଘୋଡ଼ା ଶାଳ ।

ଦେଖିଣ ପ୍ରଣୟା କରନ୍ତି ରଘୁବାଳ ॥
 ବିରାଷେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ପଚାରନ୍ତି ଚାହିଁ ।
 ସେମାନେ ବୋଇଲେ ଦେବ ମଞ୍ଚେ ଏମନ୍ତ
 ନାହିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ରାବଣ ଘର
 ଭଳା ।
 ହନୁମନ୍ତ ଦେଖି ଆମ୍ଭ ଛାମୁରେ କହିଲା ॥
 ଶୁଣି ପବନସୁତ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ତୋ ଦେବ ଯାହା ଆଜ୍ଞା ଦେଲୁ
 ରଘୁବାଳ ॥୨୦
 ରାବଣ ନବର ନୁହ ଏଡ଼େ ସଞ୍ଜ ।
 ଠାବ ବିରୋଧ ସେ ନ ଦିଶଇ ଘଞ୍ଜ ।
 ବିରାଷେଣ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ଗୋପାଳ ।
 ଏସନେକ ନବର ଦେଖିଲା ମୋର ନାହିଁ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ପ୍ରଣୟା କରଇ ବହୁତ ।
 ଦୃଷ୍ଟିକାରମାନେ ଦୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ବହୁତ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତୁମକୁ ପ୍ରଣୟି ।
 ନବର ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ॥
 ବାରୁ ଆରୋହିଣ ଆପଣେ ଧାପ ଦେଲେ ।
 ନୟିତ୍ରାମେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥୩୦
 ନଗ୍ନରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ତଡ଼ତି ।
 ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନିଙ୍କ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଭୋମୁନି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ଅନୁକୂଳ ।
 ଖୋଜି ଶୁଭ ଲଗ୍ନ ମାହିନ୍ଦର ବେଳ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅଛଇ ନା ଜାଣି ।
 ଯେବଣ ଦିନେ ପାଟେ ବସିବୁ ରଘୁମଣି ॥
 ଆଗହୁଁ ଏହା ମୁଁ କରିଅଛଇ ବିଚାର ।
 ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳ ଦଶମୀ ବୁଧବାର ॥
 ବିଶାଖା ନକ୍ଷତ୍ରେ ବିଛା ଚନ୍ଦ୍ର ଥିବ ।
 ପୁଷ୍ୟ କର୍କଟକୁ ତୋର ପଞ୍ଚମ
 ହୋଇବ ॥୪୦
 କୈଳବ ନାମେ କରଣ ବଜ୍ରନାମେ
 ଯୋଗ ।
 ଏ ତୋର ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ପରମ ମିତ୍ର ଭୋଗ ॥
 ତିନିଘଡ଼ିମାନେ ଏଥୁ ଆମ୍ଭେ ଯିବା ।

ପହଡ଼େକ ଭିତରେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ମିଳିବା ॥
 ଏକାଦଶୀ ଦିନ ହୋଇବୁ ଅଭିଷେକ ।
 ତେବେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇବ ଚୈଲୋକ୍ୟ ॥
 ଶୁଣିଲେ ରଘୁନାଥ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ବାଣୀ ।
 ହୋଇ ହୋଇ ବୋଇଲେ ଧାନୁକୀ
 ତୃତୀୟା ॥
 ଲେଖନ୍ତେ ମଧ୍ୟରେ ଅଛଇ ଏକଦିନ ।
 ଶୁଣି ଭିତରକୁ ଗଲେକ ଶ୍ରୀରାମ ॥୫୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ।
 ରାମ ହୋଇବେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପରବେଶ ॥
 ଦିନେ ଆଉଁଶ ଭ୍ରମକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସାଜ ହୋ ବୋଇଲେ ॥
 କାଳି ଶୁଭବେଳେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବା ।
 ପ୍ରହରକ ସମୟେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବା ॥
 ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ରାବଣାରି ।
 ରାତ୍ର ପାହିଲେ ଆଡ଼ ଆଣିମୁ ସଜକରି ॥
 ଯେତେ ପୂର୍ବବିଧି ରାଜାଙ୍କ ଭିଆଣ ।
 ତେସନେକ କରି କର ହୋ ତିଆରଣ ॥୬୦
 ଏସନେକ କହି ରାମ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 ତୁମ ସୁମନ୍ତ ଦୁହେଁ ବାହାରେ ରହିଲେ ॥
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଆସି କଲେକ ବେହରଣ ।
 ନୟିତ୍ରାମରେ ବହନ ଦିଆଇଲେ ଯୋଷଣ ॥
 କାଳିର ରୟଣୀ ପ୍ରଭାତ ବୁଧବାରେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ କରିବେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରେ ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ସଜ କରିଥିବ ।
 ସମ୍ପର୍ବ ହୋଇଣ ଯେ ନୃପତି ସଙ୍ଗେ ଯିବ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ଦାଉଣ୍ଡି ବଜାଇଲା ।
 ଶୁଣି ନଗ୍ରଲୋକଙ୍କର ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଲା ॥୭୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନବରକୁ ପେଷିଲା ହାଦେ ବାର ॥
 ବୋଇଲେ ତଗରା ତୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
 ନଗ୍ରଯାକ ସବୁ ମଣ୍ଡାଭଣ ଆସିବୁ ॥
 ସବୁକରି ଦ୍ୱାରେ ଥିବ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ।
 କଦଳୀ ନଟୀକାଳ ତୃତୀୟା ଆରମ୍ଭ ॥

ଦଧି ମାଛ ଶ୍ୱେତ ପାରୁଆ ରାଜହଂସ ।
 ଚିତ୍ରଲେଖନ ହୋଇଥିବ ସବୁକରି ବାସ ॥
 ପିଢ଼ାଙ୍କର ଉପରେ ନେତର ଚିରାଳ ।
 ଚଉକଟି ଲମ୍ବିଥିବ ବିବିଧ ପୁଷ୍ୟମାଳ ॥୮୦
 ଠାବେ ଠାବେ ଉଡ଼ା ଦୋସରା ଡୋଣା
 ଥିବ ।
 ଶ୍ୱେତ ଛତ୍ର ଦେଖିଲେ ହୁଳାହୁଳି ଦେବ ॥
 ଦ୍ୱାରେ ଦ୍ୱାରେ କଦଳୀ ବୃକ୍ଷ ପୋତିଥିବ ।
 ରାଜଦାଣ୍ଡେ ବାଣି ବାଲି ପକାଇବ ॥
 ସମତୁଳ କରି ପାଡ଼ିବ ପାୟେଡ଼ା ।
 ପନୀର ଗୋଳି ଦେବ ଚନ୍ଦନ ଛଡ଼ା ॥
 କୋଳହଳ ଶଙ୍ଖ ଶୁଭିବ ଚଉପାଶ ।
 ଏସନେକ ଭିଆଣ ଭିଆଣଣ ଉଆସ ॥
 ଏତେବୋଲି ଚାର ପେଷିଲା ତଡ଼ତି ।
 ପୁଣି ନିଜ ପୁତ୍ରକୁ ରାଜଲୀଳ କଟି ॥୯୦
 ବୋଇଲା ଚିତ୍ରସେନରେ ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଶ୍ରୀନବର ମଣ୍ଡାଭଣ ଥିବୁ ॥
 ଦେବାର୍ଚ୍ଚନା ନବର ଆବର ମୋଣୋହି
 କୋଠା ।
 ଭିତର ଲିପାଇ ଯେ ବାହାର ତୁନ ଛଟା ॥
 ଆଖଡ଼ା ଶାଳ ମଡ଼ପୁଲି ଘର ।
 ପାଚେରୀ କାଙ୍ଗୁଲା ଅଙ୍ଗାଳି ବନ୍ଧାଫେର ॥
 କାଙ୍ଗୁଲା ଗୋଟିକେ ପାତାଙ୍ଗ ଥିବ ଉଡ଼ି ।
 କି ଅବା ପୁର ଗୋଟା ଆକାଶୁ ଥିବ ପଡ଼ି ॥
 ଏସନେକ ଭିଆଣ କରିବୁ ତୁ ବାବୁ ।
 ଯେମନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମ ତହିଁ ପ୍ରଣୟା
 ପାଇବୁ ॥୧୦୦
 ଏତେ ବୋଲି ପୁତ୍ରକୁ ପେଷିଲା ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
 ପୁଣି ଯେକ ପୁତ୍ର ରାଜଲୀଳ ତାର ॥
 ବୋଇଲା ଏହିକ୍ଷଣି ଚଳସି ତୁ ବେଗେ ।
 ଯାଇଣ କହିବୁ ପରଜାଙ୍କ ଆଗେ ॥
 ନୃପତି ପୟାଣ କରିବେ ପ୍ରଭାତେ ।
 ରାତ୍ରକ ମଧ୍ୟରେ ବାଟ ଚାନ୍ଦ୍ରମୁରତେ ॥
 ଖାଲ ଖଣା ଭୁଞ୍ଜ ଠେଙ୍ଗ ଟିକରମାନ ।
 ସୁରା ଧରାଇଣ ସଳଖ ହାଣ ॥

ଗୋଡ଼ି ମାଡ଼ି ପିରିକି କଢ଼ାଇ ପକାଅ ବାଲି
ପୁଣି ।
ଯେମନ୍ତେ ପାଦକଳ ନଳାଗଲ ବିକଳ
ପୁଣି ॥୧୦
ଯେ ଯାହାର ଦେଶର ବାଜଣା ବାଦ୍ୟମାନ ।
ଠାବେ ଠାବେ ବଜାଉଥିବ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
ଦେଶ ଦେଉଳର ସମ୍ପଦମାନେ ଆସି ।
ନୃତ୍ୟ କରୁଥିବେ ବଜାଇ ତାଳ ମର୍ଦ୍ଦଳ
ବଂଶୀ ॥
ଭାଟେ କ'ଣବାର ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବେଦପଢ଼ି ।
ହାଟ ବାଟେ ଲୋକେ ଥିବେ ଯେ ଯାହା
ଉଛାଡ଼ି ॥
ଯେ ଯାହା ଦେଶରେ ଆଲମ୍ବ ବିରାଳ ।
ଭିଆଇ ଆଣିଥିବେ ମାଳ ମାଳ ॥
ରାତ୍ରକ ଭିତରେ ବେଗେ ସଞ୍ଚି ଏହା ।
ପ୍ରଭାତେ ବିଜେ ସେ କରିବେ
ରଘୁନାହା ॥୨୦
ଏସନେକ ବୋଲି ପେଷିଲାକ ପୁତ୍ର ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କଥେକଥା ସୁତ ॥
ଲକ୍ଷେକ ରାଜାକୁ ପଠିଆଇଲେ କହି ।
କାଲି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବିଜେ କରିବେ
ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥
ଯେ ଯାହାର ରଥ ଅଶ୍ୱ ଏସବାର ।
ସଜ ହୋଇଣ ଥିବେ ଆସି ସିଂହଦ୍ୱାର ॥
ବିଭୀଷଣ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ସେହି କଥା
କହି ।
କାଲି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ବିଜେ କରିବେ
ସୀତାସାଙ୍ଗ ॥
ଅଷ୍ଟସେହା ତୁମ୍ଭେ ହୋ ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଜମେବ ପ୍ରଭୃତି ॥୩୦
ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ ବାନର ବଳ ଯେତେ ।
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଉଭାରି ଥିବେଟି ସମସ୍ତେ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଗଲା ।
ପୂର୍ଣ୍ଣସଦେବତା ମେରୁ ଉହାଡ଼େ ରହିଲା ॥
ତିମିର ଆଜ୍ଞାବିଳା ଦଶଦିଗ ଯାକେ ।

ନିଶେଷ ହୋଇଣ ଶୋଇଲେ
ସର୍ବଲୋକେ ॥
ନିଯୋଗୀ ପରିବାରୀ ବିଶୋଇ ପଡ଼ିଆରି ।
ଏମାନଙ୍କୁ ଝଗଡ଼େ ନିଦ୍ରାହିଁ ନମାଡ଼ି ॥
ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଖି କଷାହିଁ ନ କଲା ।
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ବସିସବୁ ନିର୍ଭୀକଲା ॥୪୦
ଯହିଁକି ଯିସ ନିମନ୍ତେ ପେଷଇ ଚାର ।
ବାରତା ପାଇଲା ସକଳ ଠାବର ॥
ଯେତେକ ଆଜ୍ଞା ଥିଲା ସବୁ ନିର୍ଭୀ କଲେ ।
ଦେବତାଙ୍କର ବୋଲେ ତାହା ବିଶ୍ୱକର୍ମା
କଲେ ॥
ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରୀବର ହୋଇଲା ହରଷ ।
ପୂର୍ବଦିଗେ ଦିଶିଲା ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶ ॥
ପାହିବାକୁ ଅଛି ବେନିଘଡ଼ି ରାତି ।
ସୁମନ୍ତ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲା ତଡ଼ତି ॥
ଏସନେକ ସମୟ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ରାମ ବେଗେ ବେଗେ
ଆଏ ॥୫୦
ବାହାରେ ଅବକାଶ ସୁମନ୍ତ ଦ୍ରଷ୍ଟନ କଲା ।
ମନ୍ତ୍ରୀକି ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲା ॥
ଦିଆଅ ଟମକ ଆସନ୍ତୁ ସର୍ବସନ୍ୟ ।
ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ଆସଇ ବହନ ॥
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ଟମକ ଦିଆଇଲେ ।
ଶୁଣି ସର୍ବଲୋକ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ॥
ଆଗନ୍ତୁ ସଜ ହୋଇଥିଲେ ସଜନି ।
ନିଶାଣ ରାବ ଶୁଣି ଅଇଲେ ବହନି ॥
ମନୁଷ୍ୟ ରାକ୍ଷାସ ରକ୍ଷ କପି ମିଶି ।
ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନି ପୁରିଲେ ଦଶଦିଶି ॥୬୦
ବନଗିରି ପର୍ବତ ମାଡ଼ି ଆସନ୍ତି ସର୍ବଦଳ ।
ମହାର୍ଣ୍ଣବ ଜାଣି ଶୁଭଇ ମୁଖର ଚହଲ ॥
ଯାଆନ୍ତା ଯାଉଛି ରହନ୍ତା ଅଛି ରହି ।
ସଜନି ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧରେ ପୁରିଲାକ ସର୍ବ ଭୁଜ ॥
ଏସନେକ ସମୟ ଗୁହ ନାମେ ଶବର ।
ଦର୍ଶନ କଲା ଆସି ଶ୍ରୀରାମ ପୟର ॥
ଲକ୍ଷେ ଶ୍ୱେତ ଚାମର ଅଛଇ ଆଣିଲା ।

ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଅନେକ ପ୍ରଶଂସିଲା ॥
ବୋଇଲେ ଭୋ ମଇତ୍ର ଅଇଲୁ ତୁମ୍ଭ
ପୁଣ୍ୟେ ।
ଅନେକ ଦୁଃଖ ହାବେ ପାଇଲୁ ଘୋର
ବନେ ॥୭୦
ଏବେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରକୁ ଚାଲ ଯିବା ।
ଦୁଃଖ ସୁଖ କଥା ତହିଁ କୁହାକୁହି ହେବା ।
ଯାଅ ଆଗିଆଣି ହୁଅସି ହୋ ମଇତ୍ର ।
ଧରାଇ ଥିବ ମୁଖେ ମୟୂର ଝାଲିଛତ୍ର ॥
ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଶବର ବେଗେ ଗଲା ।
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ବସି ବାଜଣା ବଜାଇଲା ॥
ବିଜିଘୋଷ କୁଣ୍ଡଳୀ ଚାଙ୍ଗୁ କମଘୋରା ।
ମର୍ଦ୍ଦଳ ଟୋଘେଲ ହୁତୁକ ଘୁମୁରା ॥
ବଞ୍ଚିତ କାହାଳୀ ବାଜଇ ଗିରି ଗିରି ।
ନାଚନ୍ତି କନ୍ଧ ମୟୂର ପେଲି ପେଲି
କରି ॥୮୦
ଅସୁରଙ୍କର ବାଦ୍ୟ ବାନରଙ୍କର ଦାଉଣ୍ଡି ।
ଶୁଣି ନଗ୍ରଲୋକେ ହୋଇଲେ ହାଉଣ୍ଡି ॥
ଲକ୍ଷେ ରାଜାଙ୍କର ବାଜିଲା ବାଜଣା ।
ସବୁ ଶବଦରୁ ରାମତାଳି ଜିଣା ॥
ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ ଟମକ ବାଜିଲା
ଏକାବେଳେ ।
କିଜାଣି ପୃଥାକି ପଡ଼ିବ ରସାତଳେ ॥
ନାନାଦେଶର ଛତ୍ର ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣେ ପଡ଼ି ।
ଆନ ଆନ ପରି ଆଲମ୍ବ ଓହାଡ଼ି ॥
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଅଟଇ ଅଗଣିତା ।
ସ୍ୱର୍ଗେ ଥାଇ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସକଳ
ଦେବତା ॥୯୦
ବାନରେ ଲଙ୍କାରେ ଅଘୋର ରୂପ
ହୋଇଥିଲେ ।
ସାଂଗ୍ରାମ ସରିଲାଗୁ ସେ ସାମାନ୍ୟ ରୂପ
ହେଲେ ॥
ବିଧାତା ହରିଲା ସବୁରି ପୂର୍ବବଳ ।
ପୂର୍ବେ ଯେସନେ ହୋଇ ତେଉଁଥିଲେ
ତରୁଜଳ ॥

ଶବ କୁଣ ଲଙ୍କା ଚାଲିଛି କୋଣ ସେତୁ ।
ସମୁଦ୍ର ଉତ୍ତର କୂଳେ ହୋଇଲେ
ଅପ୍ରମେଦୁ ॥
ଯେତେକ ରକ୍ଷ କପି ପୁଷ୍ପେକ ଯାନେ
ବସାଇଁ ।
ତେଡ଼େ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୋଟା ନନ୍ଦିଗ୍ରାମେ ପଶଇ ॥
ନବରେ ରହ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା
ଦେଲେ ।
ବିଧାତାର ମାୟା ଯେ ତହିଁକି
ନଅଛିଲେ ॥୧୦୦
ସରିଏଁ ଅଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଜଣା ନାହିଁ ।
ତେଡ଼େ ବସୁବଳ ଗଲା ଏବେ କାହିଁ ॥
ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପାରୁ ଜିଣି ।
ଆତ୍ମର ପ୍ରାକର୍ମ ତ ତିନିପୁରେ ଜାଣି ॥
ସେନା ଯୁଧିପତିକର ରୂପ ଗଲା ତେଜ୍ୟା ।
ପୂର୍ବର ପ୍ରାକର୍ମ ପ୍ରାଏ ସୁଗ୍ରାବର ରାଜା ॥
ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ଜମେବ ମଞ୍ଜବର ।
ନଳ ନୀଳ ଗନ୍ଧମାର୍ବନ ମାଗୁତି ପିଅର ॥
ଉଗ୍ରତେଜ ଛାଡ଼ି ଧରାୟ ହୁଅନ୍ତି ।
କେପେଶ ଜଗତ ଜିଣି ପାରିବୁ
ବୋଲନ୍ତି ॥୧୦
ଯେ ଯାହାର ଅନରୂପେ ହୋଇଲେ
କାଞ୍ଚେଣା ।
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପରୁଆରି ରହିଲେ
ବେଳଜାଣି ॥
ରଣଜୟ ବୀରଧୁ ବୋଲି ବାନା ଉଡ଼ି ।
ବାଜଣାର ଘାଏକି ପର୍ବତ ପଡ଼େ ଝଡ଼ି ॥
ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷସ କନ୍ଧ ମଲ୍ଲୁର ଶଅର ।
ମନିଷ୍ୟ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ବାନର ରହୁବର ॥
ଅପ୍ରମିତ ବଜ ହୋଇଲେ ମିଶାମିଶି ।
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଥାଉଣ ସୁରଗଣେ ପ୍ରଶଂସି ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯିବେ ବୋଲିଣ ସଜ
ହୋଏ ॥୨୦
ଯେ ବିଧି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେ ତଡ଼ତି ।
ବେଗ ବେଗ କରି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ॥

ଦେବାର୍ଜନ ନବରକୁ ବିଜେକରି ଗଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଦେବତା ଦେଖିଲେ ॥
ପ୍ରସାଦ ଘେନିଣ ବାହୁଡ଼ିଲେ ପୁଣି ।
ଯିବାକୁ ସଜ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି ॥
ଶୁକୁ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ଶୁକୁ ଗନ୍ତା ବାହି ।
ସବୁ ଶୁକଳ ଯେ ଶିରରେ ପାଗ ବାହି ॥
ଶୁକଳ ପୁଷ୍ପରେ ରଚିଲେ ପୁଣି ଗନ୍ତା ।
ଝିନବସ୍ତ୍ରମାନ ଦିଶିଲେ ମହାଶୋଭା ॥୩୦
ଛେତ ଚାମର ଗୋଟି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଶୋହି ।
ସ୍ୱର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ତିନିପୁର ମୋହି ॥
ଗନ୍ତାଲାଗି ହୋଇ ପଲଙ୍କେ ବିଜେ କଲେ ।
ତଡ଼ାଉ ସଜ ଘେନି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଇଲେ ॥
ବଗୁଣ ଦେଇଥିଲା ଯେବଣ ଅଳଂକାର ।
ସେ ରତ୍ନ ଆଭରଣ ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର ॥
ବ୍ରହ୍ମଚାଟି ହୀରା ମୁକୁଟ ଶତ ଶାଖା ।
ଉପରେ ଅଛି ଗଜ ମୁକୁଟା ନାଏକା ॥
କତି କତି ଲାଗିଛି ପଦ୍ମରାଗ ମଣି ।
ଶିରେ ଶୋଭିଅଛି ଉଭାହୋଇ ପୁଣି ॥୪୦
ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ମୁକୁଟା କେରି କେରି ଝରା ।
ନୀଳେନ୍ଦ୍ର ମେଘେ କି ଉଦୟ ଲକ୍ଷେ ତାରା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲଲାଟକୁ ଦିଶିଲାକ ଶୋଭା ।
କିଜାଣି ପଟାନ୍ତର ନବଗ୍ରହ ପ୍ରଭା ॥
କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ମଗର ମୁହିଁ କମ ।
ନାନାବର୍ଣ୍ଣେ ନାନାରଙ୍ଗେ ଶୁଭମୟ ହେମ ॥
ହସି କହନ୍ତେଣ ହଲାଇ କୁଣ୍ଡଳ ।
ଝର ଝର ବିରାଜଇ ମର୍ଜିତର ଲୋଳ ॥
କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠିମାଳ ଶୋହଇ ଗଜମୋତି ।
ଶରଦତନ୍ତ୍ର ଜିଣି ବିରାଜଇ ଜ୍ୟୋତି ॥୫୦
ଏକସରି ଦୋସରି ଚନ୍ଦ୍ରସରି ତିସରା ।
ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ମୁକୁଟା ଶତେ ସରି ହୀରା ॥
ବିବିଧ ରଢ଼େଣ ପଦେକ ନାନାପ୍ରତି ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନ୍ଧସ୍ଥଳେ ଥାଉଣ ବିରାଜନ୍ତି ॥
ନୀଳା ପୋହେଲା ଦୋସରି ହୀର ରୁଚୁ ।
ଶୁଭ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତ୍ରିଗୁଣ ପଇତା ॥
ମାଣିକ୍ୟ ମାଳିମାନ ଶୋଭଇ ନାଭିଯାଏ ।
ରତ୍ନରେ ଛାଇଲାକି ଶ୍ରୀରାମର କାଏ ॥

ନୂପୁର ଗୁଣ୍ଡୁଖୁଣ୍ଡୁ ଚରଣରେ ବାଜେ ।
ପୟର ଅଙ୍ଗୁଳରେ ମୁଦ୍ରିକା ବିରାଜେ ॥୬୦
ତଡ଼ାଉ ଲାଗି ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
ପଲଙ୍କୁ ଓହ୍ଲାଇ ରତ୍ନ ପିତ୍ତାରେ ବିଜ୍ୟ ॥
ବଶିଷ୍ଠେ ମଙ୍ଗଳ ଆରତି ଘେନି ଆସି ।
ଜୟ ଜୟ ଶବଦ ସକଳ ଜନେ ଘୋଷି ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିତ୍ତାରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବସି ।
ଗୋରଚନା ଚିତା ଘେନି ବ୍ରହ୍ମରାଶି ॥
ଗୋରଚନା ଦେଇ ସୁନ୍ଦର ଟାକା ଦେଲେ ।
ମଙ୍ଗଳ ଆରତି ତୋଳି ବୟାଜଲେ ॥
ତ୍ରିଶାଖା ଶ୍ୱେତଦୁବ ଶିରରେ ନେଇ ଗୁଞ୍ଜି ।
ଏସନେକ ସମୟ କୋଟିଏ ଶଙ୍ଖ
ବାଜି ॥୭୦
ପନ୍ତି ପନ୍ତି କରି ରଚିଲା ଅଛି ଦାଢ଼ୀ ।
କସ୍ତୁରୀ ରେଖ ନିଶ ଅଛଇ ଉଦାଡ଼ି ॥
କୋଟିଏ କନ୍ଦର୍ପ ଜାଣି ଶ୍ରୀରାମର ରୂପ ।
କନ୍ଧରେ ଘୋଷ ଭିଡ଼ି ଧଇଲେକ ଚାପ ॥
ଯୁବତୀମାନେ ମିଳି ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ।
କେହୁ ନେଇ ଶ୍ୱେତ ପାରୁଆ ଦେଖାଇଲେ ॥
କେହୁ ରାଜହଂସ ତୋଳି ଧରିଛନ୍ତି ।
ମଙ୍ଗଳ ଅଷ୍ଟକ ଜଉତିଷେ ପଢ଼ନ୍ତି ॥
ଦଧି ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ କଦଳୀ ଚାରି ଗଛ ।
ବୃତ୍ତପତ୍ର ନଟିକାଳ କନକ
ରୋହିମାଛ ॥୮୦
ମଙ୍ଗଳ ଆରମ୍ଭ ବାଜଇ ବାଦ୍ୟ ବାଣୀ ।
ଏକର ସଜ ଯେ ଏକୁ ଏକ ଜିଣା ॥
ବିବିଧ ବେଶେ ଯେ ଅଛନ୍ତି ଗଣିକା ।
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଏ ସ୍ୱର୍ଗର ନାୟିକା ॥
ଶ୍ୱେତ ଚାମର ଯେ ଢାଳନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣ ।
ମଙ୍ଗଳ ଗୁଞ୍ଜରୀ ରାଗେ ବଜାଇ ବାଦ୍ୟମାନ ॥
ବଶିଷ୍ଠେ ଜଣାଇଲେ ହୋଇଲା ଅନୁକୁଳ ।
ଦୁଇଘଡ଼ି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଆସି ବେଳ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଲେ ତଡ଼ତି ।
ବିଭାଷେଣ ତୋଳି ଧଇଲେ
ବାରଛତ୍ରୀ ॥୯୦
ସୁମନ୍ତ ସାଜି ଆଣିଲା ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ।

ତହିଁ ଯାଇ ବିଜୟେ କଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଶତ୍ରୁଜୟେ ରଥ ଚଢ଼ି ମୈତ୍ର ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ତାହାଣ ପାଶେ ଥାଇ ଭାଳଇ ଚାମର ॥
 ଗିପୁ ଦମନ ଚଢ଼ି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାମେ ମିଳି ।
 ଶ୍ୱେତଚାମର ଧରିଣ ସେହୁ ଭାଳି ॥
 ବୈରାବିଭାଣେକ ଗଜ ଶତ୍ରୁଘନ
 ଆରୋହି ।
 କନେକ ଦଣ୍ଡ ଘେନି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ
 ହୋଇ ॥
 ଭରଥ ଚଢ଼ିଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେରଥ ।
 ପଛ ପଟୁଆରେ ତାକୁ ଛାଡ଼ିଲେ
 ରଘୁନାଥ ॥୧୦୦
 ହନୁମନ୍ତ ଚଢ଼ିଲା ଅଜରିଶଳ କନ୍ଧ ।
 ମହାମେଘର କନ୍ଧେ ଚଢ଼ିଲା ଅଙ୍ଗଦ ॥
 ଜମେବ ପୁଷ୍ପେଣ ତାଲିମ ଶତବାଳି ।
 ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ ବସନ୍ତ ମହାବଳୀ ॥
 ଦଧିମୁଖ ଚନ୍ଦନ ରମଣ ସୁସୋଦନ ।
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 ମହାୟ ଶଉରୀ ପବନ କେଶରୀ ।
 ଶରସେତୁ କାଳିଞ୍ଜନ ଆଦିକରି ॥
 ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଚଢ଼ିଲେ ମଉଗଜ ।
 ଯହୁଁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରରାଜ ॥୧୦
 କେହୁ ଆଳଟ କେହୁ ଚାମର ଧରିଣି ।
 ଦୁଇପାଖେ ସେହୁ ଆବୋରିଣ ଛନ୍ତି ॥
 ବାର ମହାବୀର ମଲ୍ଲମହାମଲ୍ଲ ।
 ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିଣ ଯେ ଧାମନ୍ତି ପଲପଲ ॥
 କେବଣ ହସ୍ତୀ କନ୍ଧେ ମର୍ଜିତ ଦଶବିଂଶ ।
 କେବଣ ଗଜ ପରେ ଭାଲୁକ ପଞ୍ଚାଶ ॥
 ଆଗକଇ ମୁଖ ପଛକଇ କାହାର ଦୃଷ୍ଟି ।
 ଆଗଭାଗକୁ ଥୋକେ କରିଛନ୍ତି ପିଠି ॥
 ଯେ ଯାହାର ଆୟେମାନ ଆଭରଣ
 କରିଛନ୍ତି ।
 ନଖ ଲଗାଇ କେ ହସ୍ତୀଙ୍କି ଧୂଆଁନ୍ତି ॥୨୦
 ଲକ୍ଷେକ ଧୂପକାଠି ସୁମନ୍ତ ସଞ୍ଚାଳନା ।
 ଗନ୍ଧକପିଙ୍କର ହାଥେ ନେଇଦେଲା ॥
 ଅଗ୍ନି ଲଗାଇଣ ବେଗେ ଜାଳିଦେଲେ ।

ଗୁଗୁଳ ଗଣ୍ଡିଅନା ମିଶାଇ ଧୂପଦେଲେ ॥
 ଏକ ଧରିଥିଲେ ଆରେକ ବିଞ୍ଚଇ ।
 କୋଳାହଳ ଧ୍ୱନି ଉଜ୍ଜକରି ଶୁଭଇ ॥
 କେବଣ କପି ଖଦି ଘେନିଣ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ।
 କେବଣ ଭାଲୁକ ଆଳଟ ପକାବନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଲକ୍ଷେକ ରଥ ଚଢ଼ି ।
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରକୁ ସେ ପଟୁଆର ପଡ଼ି ॥୩୦
 ବିଭୀଷଣ ସଙ୍ଗତେ ଚାରିମନ୍ତ୍ରୀ ଆସ ।
 ତାହାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ରାମରାଏ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଅଶ୍ୱ ଚଢ଼ି ଆଗ ଥାଠେ ଚଳ ।
 ଆଗିଆଣି ଥାଠକୁ ଘେନିଣ ଆଗବଡ଼ ॥
 ଶୁଣିଣ ଅଶ୍ୱ ଚଢ଼ିଲେ ଦଶକାଳ ବୃଦ୍ଧ ।
 ନିଶଙ୍କ ସମ୍ପାତି ଆବର ବିରୁଧ ॥
 ମନ ମନାସିଲା କରି ଚଢ଼ିଲେ ତୁରଙ୍ଗମ ।
 ଯହୁଁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଠାକୁର ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ଅସୁର ସଜନି ଥୋକାଏ ହସ୍ତୀ
 ଆରୋହିଲେ ।
 ଥୋକାୟେକ ହୟବର ଚଢ଼ି
 ଧୂଆଁଞ୍ଜଲେ ॥୪୦
 ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ଯାବାଳି କଶ୍ୟପ ।
 ଯେହାଁକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରାମନୃପ ॥
 ମାତୃଗଣକର ଘେନଇ ତୁମ୍ଭେ ଆସ ।
 ଏ ମହା ଗହଳ ଭିତରେ ନ ପଶ ॥
 ଜାନେକାଙ୍କି ଆଣ ଉତ୍ସାହି ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ଶୁଣି ବାହୁଡ଼ିଲେ ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ॥
 ପଣ୍ଡିମ ଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ହାୟୋଳ ଚଢ଼ାଇ ଆଣନ୍ତି ରାଣାହଂସ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଅଙ୍ଗବଳ ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆସ ।
 ଆଡ଼ୋଆଡ଼ୋ ବୋଲି ଦୂରୁ ତାଙ୍କ
 ଦିଏ ॥୫୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ।
 ଗୁହ ନାମେ ଶବରକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଯାଇ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ରଥେ ଚଢ଼ିଣ ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ।
 ତୋହୋର ବଳ ଘେନି ତୁ ଆଗ ଥାଠେ
 ଥାଅ ॥
 ଶୁଣି ଶବର ରହୁବରେ ଚଢ଼ିଲା ।

ଦଶଲକ୍ଷ ଯୋଦ୍ଧା ଘେନି ଆଗୁସାର
 ହୋଇଲା ॥
 ମୟୂରପକ୍ଷୀ କଣ୍ଠ ଛତେକ ଧରାଇ ।
 ନାନା ସୁନ୍ଦରେଣ ବାଜଣା ବଜାଇ ॥
 ଚାଲ ଚାଲ ବୋଲି ଶୁଭିଳାଳ ଡାକ ।
 ହେଳ ଘେନୁଅଛି ସଂସାର
 ତଇଲୋକ ॥୬୦
 ନବସସ୍ତ୍ର ମରା ଚାଳିଶିସସ୍ତ୍ର ଦନ୍ତା ।
 ପଦ୍ମଦାର ସଜନି ନହୁଏ ଗଣିତା ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ କଳନା ନ ଯାଇ ।
 ପାଦଭରେ ଚଳ ଚଳ ହୋଇଲାକ ମହା ॥
 ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖ ଭେରୀ ।
 ଭୋଲ ଦମା ଟମକ କାହାଳୀ ମର୍ଦ୍ଦଳ
 ମହୁରୀ ॥
 ନାଚନ୍ତି ଗଣିକାୟେ ପଟୁଆରେ ପଶି ।
 ମହୁରୀ ବଜାଇ ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ॥
 ରଥର ଘୋଷଣ ଘୋଡ଼ାଙ୍କର କିଳିକିଳି ।
 ଗଜଘଣ୍ଟ ନାଦେ ସାହେର ଉଛୁଳି ॥୭୦
 ଛତ୍ର ଚାମର ଦର୍ପଣ ଝଟକନ୍ତି ।
 ବିଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ପତି ପତି ॥
 ଧାର ଧାର ହୋଇ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଚଢ଼ି ।
 ଦେଖି ଯୁଦ୍ଧଚାଗଣେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି ॥
 ଥାଠ ଚଳନ୍ତେଣ ବାଜିଲା ଗହଳ ।
 ରଥଘୋଷ ଘାତେ କମିଲା ମହାଆଳ ॥
 ଗଗନ ପୁରିଲା ଉଠିଲା ପାଦଧୂଳି ।
 ପାଦରେଶ୍ୱରେ ଅଦୃଶ ହୋଇଲା
 ଅଂଶୁମାଳୀ ॥
 ଧୂପର ଧୂଆଁ ତହିଁର ପାଖେ ଗଲେ ।
 ସୁଞ୍ଚ ବିଦୁଜନେ ବେଦ ଆଧାନ
 କଲେ ॥୮୦
 ଜୟେ ଜୟେ ଶବଦ ଶୁଭର ଚଉପାଶ ।
 ଆନନ୍ଦେ ଦେବତାଏ ଦୃଷ୍ଟି କଲେ ପୁଷ୍ପ ॥
 ଅପଞ୍ଚରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ।
 ଚରୁଣା ବସନ୍ତ ରାଗେ ବାଜଣା ବଜାଇଲେ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳେ ପୁରିଲା ଗହଳ ।
 ଯାତେଣ ଯତାୟତି ହୋଇଲାକ ବଳ ॥

ନନ୍ଦିଗ୍ରାମ ତେଜି ଗଲେକ ରାମରାଏ ।
 ବାଟେ ଦର୍ଶନ ଆସି କଲେ ପରଜାଏ ॥
 ଶରଧାରେ ଲୋକେ ଦେଖିଆସୁଛନ୍ତି ।
 ଯୁବତୀ ଗଣେ ମିଳି ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥୯୦
 ସମର ହୋଇଣ ଚଳଇ ମହାଥାଟ ।
 ଘଡ଼ିକେ ଗମନ କଲେ ତିନିକୋଶ ବାଟ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ବୀରତୂର ଛନ୍ଦେ ଟମକ ବଜାଇଲେ ॥
 ନଗ୍ନରେ ପଶନ୍ତେ ଦେଖିଲେ ଲୋକମାନେ ।
 କେ ବୋଲଇ କାହିଁ ଅଛନ୍ତି ରଘୁନାଦେ ॥
 ବନକୁ ଗଲାଦିନୁ ଦେଖିଲା ଆମର ନାହିଁ ।
 ସେଦିନ ଅଛଇ ସ୍ବାମୀ ବାଗୁଲାଗି ହୋଇ ॥
 ନଗର ଦେଖି ମାତ୍ର ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
 ଦେଖିବାରମାନେ ଚିହ୍ନି ନପାରିଲେ ॥୧୦୦
 ଅଛଲେ ଅତି ବେଗେ ଗଲେ ଧାପ
 ଦେଇଁ ।
 ଆସିବାର ବେଳେ ଜଣେ ତହିଁ ସଙ୍ଗେ
 ନାହିଁ ॥
 ତେଣୁ ଚିହ୍ନିମା ଲୋକେ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲେ ।
 ଯିବାର ବେଳେ ପୁଣି ଆନ ବାଟେ ଗଲେ ॥
 ଭ୍ରାତୃ ଯାଉଅଛି ପ୍ରାଏକ ଅଲ୍ଲୁ ବୁଝି ।
 ପଛେଣ ବାରତା ପାଇଲୁ ମନେ ହେଜି ॥
 ଏବେ ଦେଖିବୁନା ନୟନ ପୁରୋଇ ।
 କେଡ଼େ ହୋଇଲେନି ଜାନେକାର ସାଙ୍ଗ ॥
 କେ ବୋଇଲେ ଅଠାର ବରଷ
 ଯିବାବେଳେ ।
 ଦମ୍ଭାରୋମମାନ ଚଢ଼ୁଣୁ ଥିଲା ଭଲେ ॥୧୧୦
 ବନବାସ କଲେ ଚଉଦ ବରଷ ।
 ଆଜକୁ ଶ୍ରୀରାମର ବୟସ ବଡ଼ିଣ ॥
 ଦେଖିବାର ଲୋକେ ବୋଇଲେ କଷ୍ଟକାମି
 ନିଶ୍ଚୟ ।
 ରୂପେଣ କୋଟିୟେ ମଦନ ସାଦୃଶ ॥
 ଏହିକ୍ଷଣି ଦେଖିବା ବୋଲିଣ ବିଚାରନ୍ତି ।
 ଯୁବତୀ ପୁରୁଷ ଗହଳେ ଯତାୟତି ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଚଳନ୍ତେ ଗହଳ ।
 ସିନ୍ଧୁଘୋଷ ଜାଣି ମୁଖରାବ ଗୋଳ ॥

ହସ୍ତୀ କୁଦା କୁଦା ଘୋଡ଼ା ପଲ ପଲ ।
 ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ଚାଲ
 ଚାଲ ॥୧୨୦
 ଏସନେକ ଶବଦ ଶୁଭର ପଥେ ଯାନ୍ତେ ।
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଦିଶିଲାକ ରଥେ ॥
 ଦଶସହସ୍ର ଶବର ସଙ୍ଗେଣ ତାହାର ।
 ଦିଶନ୍ତି ବିରୂପ ବହୁତ ଭୟକର ॥
 ଶିରରେ ଗୁଞ୍ଜରା ଖପୁରି ମୁଣ୍ଡ ମାଳି ।
 ମଞ୍ଜୁଆତି ନାଲି କାହାର ଦାଡ଼ାକରି ॥
 କେହୁ ଜାଣି କଉଡ଼ିମାନ ମାଳ ମାଳ କରି ।
 ଶରଧା ନିମନ୍ତେ ଗଳାରେ ଛନ୍ତି ଭରି ॥
 କାଠର ବସିଆ ତଡ଼କା କର୍ଣ୍ଣେ ନାତି ।
 କେ ଆଗ ତାଳୁରେ କୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିଆଇ
 ଆସନ୍ତି ॥୧୩୦
 କାହାର ଗଳାରେ ଟପର ରଙ୍ଗ ସୁତା ।
 ଚିତିସାପ କାତିକି କରିଛି ପଇତା ॥
 ପିଉଇ କଣ୍ଠି କାହାର ଗଳାରେ ଶୋଭା
 ଦିଶି ।
 ମୁଣ୍ଡରେ ନଟିକେ ଗୁଡ଼ିଆଇ ଆସି ॥
 କାହାର କାନରେ ଅଛି ରଙ୍ଗ ଫୁଲ ।
 କେହୁ ଚାଲିଯାନ୍ତେ ଚାଲନ୍ତି ଗେଲ ଗେଲ ॥
 କେହୁ ରଙ୍ଗମାଟି ଅଙ୍ଗରେ ଅଛି ଘଷି ।
 କେ ସାଙ୍ଗ ଚନ୍ଦନ କେ ମୁଣ୍ଡେ ଅଛି ପେଷି ॥
 କାହାର ମୁଣ୍ଡରେ ପାରିଲା ଅଛି ବେଢ଼ା ଜଟ ।
 ପଲ୍ଲୀ ଫୁଲେ କାହା ମଣ୍ଡିଅଛି ତୁଟ ॥୧୪୦
 କାହାର ହାଥରେ ଅଛି ଲୁହାର ଶିକୁଳି ।
 ଭାଲୁକଟର୍ମ କାହାର କଟିରେ ମେଖାଳି ॥
 କାହାର ପୟରେ ପିତଳ ନେପୁର ।
 ଗବଡେଇ କାହାର ମୁଣ୍ଡେ ଜରଜର ॥
 କେହୁ ଖାଂଖର କେଶ କାହାର କନ୍ଦେରା
 ନିଶ୍ଚୟ ।
 କାହା ରୋମ ଦାଡ଼ା ଦିଶଇ ଭବିଷ୍ୟ ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ କେ ହୋଇଅଛି ଘଷି ।
 କେତକା ପୁଷ୍ପରେ କେ ଖୋଷା ଅଛି
 ଖୋଷି ॥
 କେ ନାକ ଫୁଲାଇ ଚାଲଇ କାହାର ରୋମ

ଆଖି ।
 ପାଖ ଲୋକମାନେ ଦେଖି ତରୁଛନ୍ତି ॥୧୫୦
 କେହୁ ନାଜଅଛି ମକୁର ପକ୍ଷୀ ସେନହା ।
 କାହାର କାନରେ ଅଛି ଗନ୍ଧସୁନା ॥
 ଭଗ୍ନ ତରୁଡ଼ାଳ କେ କରରେ ଅଛି ଧରି ।
 କେହୁ ଧାପ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଚିରାମାରି ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକମାନେ ଦେଖିଣ ହରଷ ।
 କେ ବୋଲନ୍ତି ଯେହୁ ହୋ ବଣର ମନିଷ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୈତ୍ର ଯେ ଗୁହ ନାମେ ଶବର ।
 ଯେ ସର୍ବଦା ଅଟଇ ଶ୍ରୀରାମର ପରିଚାର ॥
 ଦେଖ ହୋ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଥେ ଅଛି ବସି ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚତୁସ୍ପଦ ହୋଇଅଛି ଘଷି ॥୧୬୦
 ମଧ୍ୟେ ବିଜେ କରି ଆସଇ ଦେବତା
 ସମାନେ କନ୍ଧରାଏ ।
 ନବରତ୍ନ ଅଳଂକାର ଶୋହିଅଛି କାଏ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଦିଶିଲା ଦତ୍ୟବଳ ।
 ଉଦୟ ପାଟଛତ୍ର ବିଳମ୍ବ ଅପାର ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ମନୁଷ୍ୟ ଦିଶନ୍ତି ।
 ହସ୍ତୀକର ଉପରେ ବାନର ପତ୍ତି ପତ୍ତି ॥
 କେବଣ ମୟେମର ଉପରେ ଦଶବିଂଶ
 ଗାଲୁକ ।
 ଦେଖି ଆଶ୍ଚିଯ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକ ॥
 ଲକ୍ଷେ ନୃପତିର ଦିଶିଲାକ ରଥ ।
 ମଧ୍ୟେ ବିଜୟ କରିଆସନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥୧୭୦
 ସୁମନ୍ତ ବାହୁଅଛି ପୁଷ୍ପେୟ ବିବାନ ।
 ନବରତ୍ନେ ଖଞ୍ଜିଲା ଅଛଇ ଦେବସାନ ॥
 ଚାମର ଦର୍ପଣ କୁସୁମ ମାଳମାନ ।
 ବିଚିତ୍ର ବସନ ମଣ୍ଡଣି ଉଦୟ ଆନୁଆନ ॥
 ଧାର ଧାର ଯେ ଚଳଇ ରହୁବର ।
 ପଞ୍ଚୁ ଶବଦ ହୋଇ ବାଜଇ ବୀରତୂର ॥
 ସୁଗ୍ରା ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବେଦ ସୁଷେଣ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଙ୍ଗଦ ନଳନାଳ ବିଭୀଷେଣ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନାମୁଲେ ପତିଣ ଯୁଥପତି ।
 ଚାମର କାଳନ୍ତି ଚଢ଼ିଣ ମରହସ୍ତୀ ॥୧୮୦
 ସାମନ୍ତ ମହାପାତ୍ର ବୀର ମହାବୀର ।
 ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ଭାଲୁକ ବାନର ॥

ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଦିଶିଲା ମହାଆଚେ ।
 ଚଳିତ ନ ପାରି ରହିଲେ ମଧ୍ୟବାଚେ ॥
 ଯେଲାପେଲି ହୋଇଣ ଧୀରେ ଚଳିଯାନ୍ତି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ଆନନ୍ଦେ ଦେଖନ୍ତି ॥
 ଦେଉଳ ମଣ୍ଡପ ଗଛରେ ଉଠିଲେ ।
 କେହୁ ପିଢ଼ା ଉପରେ ଚଢ଼ିଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ ॥
 ବାଳବୃଷ୍ଟ ଯୁବା ଯୁବତୀ ପୁରୁଷ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ ଦେଖିବେ ବୋଲି ସେ
 ମନରେ ହରଷ ॥୯୦
 ନଗ୍ନେ ରଘୁନାଥ ପଶିଲେକ ଯାଇଁ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟେ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଁ ॥
 ପଛ ପଟୁଆରେ ଅଛନ୍ତି ଭ୍ରଥବୀର ।
 ରଥଗଜ ଦ୍ଵୟ ପାଦାନ୍ତ ଅପାର ॥
 ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ଚିରାଳ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
 ପଟୁଆର ଭିତରେ ଘୋଡ଼ାନ୍ତ ଧୁଆଁନ୍ତି ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ ଚଳମଳ ଚଳିବାର ଘାଏ ।
 ଧୂଳି ଉଡ଼ି ଗଗନ ପୂରିଲେ ରେଣୁ ବାଏ ॥
 ମୃଲୟସିନ୍ଧୁ ଜାଣି ଗର୍ଜୁଛନ୍ତି ସୈନ୍ୟ ।
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳି ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ॥୧୦୦
 ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ପ୍ରାୟ ଦିଶନ୍ତି ରାମରାୟେ ।
 କରେ କୋଦୟ ଧରି କରିଛନ୍ତି ବିଜୟେ ॥
 ସୁକାସନ ଉପରେ ନିର୍ଭରେ ବସିଛନ୍ତି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକଙ୍କୁ ନିରୋପି ତାହାନ୍ତି ॥
 ଯାବାଳି ପୁତ୍ର ଯେ ବିଡ଼ିଆ ଲାଗିକରି ।
 ସମୟେ କଥାମାନ ତାହାକୁ ପଚାରି ॥
 କଣ୍ଠ୍ୟପର ପୁତ୍ର ଯେ ବାମଦେବଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ।
 ଏମାନେ ତାମର ଧରିଛନ୍ତି ପାଶ ॥
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ପୁତ୍ରମାନେ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ବିଞ୍ଚଣୀ ।
 ସମ୍ଭର ହୋଇ କଟକେ ପଶିଲେ
 ରଘୁମଣି ॥୧୦
 ଚମକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖ କମ ଭେରୀ ।
 ମଙ୍ଗଳ ଗୁଞ୍ଜରୀ ରାଗେଣ ବାଜଇ ମହୁରୀ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ଶ୍ଵେତ ତାମର ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେ
 ପଡ଼ି ।
 ଛତ୍ରଙ୍କର ଛାମୁରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେ ଉଦାଡ଼ି ॥
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ କଲଣା ନ ଯାଇ ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ଦାଣ୍ଡେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ କଲେ
 ଯାଇଁ ॥
 ଶ୍ଵେତଛତ୍ର ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ସର୍ବଜନ ।
 ପୁଷ୍ପେ ହୁଳହୁଳି ପାରନ୍ତି ଅବିହ୍ନ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବେଦପଢ଼ି ଆଶିଷ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ।
 କେ ତହିଁ ପଞ୍ଚବନି ପୁଷ୍ପ୍ୟ ବରଷନ୍ତି ॥୨୦
 କୁଳବଧୂମାନେ ଦେଉଛନ୍ତି ଅର୍ଘ୍ୟ ।
 ଝାଲେ କର୍ବନ ହୋଇଲା ଦେହମାର୍ଗ ॥
 କେହୁ ରାମକୁ ଦେଖି ତରକି ନ ପାରିଲା ।
 ଦେଖିବ ବୋଲି କେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଇଲା ॥
 କାମଦେବ ପ୍ରାୟେ ଶ୍ରୀରାମର ଯିବା ।
 ଯେସନେ ଜଗନ୍ନାଥ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ
 ପଶିବା ॥
 ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟେ କି ବଳଗଣ୍ଡିକି ରଥ
 ଚଳି ।
 ତେସନେ ହେଲୁ ହେଲୁ ବିଜୟେ
 ବନମାଳୀ ॥
 ତେସନେ ସଂଯାତ ଦିଶନ୍ତି ରାମରାୟ ।
 ସୁର୍ଗେଣ ଦୁରୁଦ୍ଧି ବଜାନ୍ତି ଦେବତାଏ ॥୩୦
 ସମଦୟ ଘେନି ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ।
 ସବୁଙ୍କର ଶିରେ ଉଡ଼ଇ ବୀରଛତ୍ରା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସେ କନେକ ଦୟ
 ଶୋଭା ।
 ତନ୍ତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ନିଧେକି ହୋଇଛନ୍ତି ଉଭା ॥
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଆଲମ୍ବ ଉଡ଼ଇ ଚଉପାଶ ।
 ଗରୁଡ଼ ଧୂଜ ଛତ୍ର ରଜଶା ଝିନବାସ ॥
 ପୂର୍ଣ୍ଣକୂଳ କରିଣ ଧରାଇଲେ ଏକଲକ୍ଷି ।
 ଦଇତାରି ବାନା ଉଡ଼ାନ୍ତି ଲୋକେ ତାହା
 ଦେଖି ॥
 ନବର ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଲାଗିଲା ଯାଇ ରଥ ।
 ଧାତିକାରେ ବିବାନୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ
 ରଘୁନାଥ ॥୪୦
 ଦେଖିଲେ ସିଂହଦ୍ଵାର ମଣ୍ଡିଅଛି ସଞ୍ଚେ ।
 ବସ୍ତ୍ର ତାମର ଦର୍ପଣ ପୁଲ ଘଞ୍ଚେ ॥
 ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରି ।
 ଏତେ ବେଗେ ଏହା ମଣ୍ଡି କେହୁ କରି ॥

ସୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ମୋର ପୁତ୍ର ଚିତ୍ରସେନ ।
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଯେତେବେଳେ ରଘୁନାଥ ରଥକୁ
 ଓହ୍ଲାଇଲେ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ରାଜାମାନେ ବାହାନ
 ଉପେକ୍ଷିଲେ ॥
 ପଛିଆଣି ଦଣ୍ଡେ ବିଭୀଷଣେ ଭ୍ରତବୀର
 ଥିଲେ ।
 ରଥ ଛାଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦର୍ଶନ ଆସି
 କଲେ ॥୫୦
 କରେକେୟା ବୁଜ ଧରିଣ ରଘୁପତି ।
 ଶୁଭ ଯୋଗେ ନବର ଭିତରେ ପଶନ୍ତି ॥
 ଦେଖିଲେ ମଣ୍ଡିଲାଅଛି ସର୍ବପୁର ।
 ପୁଣ ପୁଣ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
 ସଙ୍ଗରେ ଗୋଡ଼ାଅଛନ୍ତି ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେ ଏକା ଉଡ଼ଇ ବୀରଛତ୍ରା ॥
 ବିଭୀଷଣେ ରଜା ଅଛଇ ତାହା ଧରି ।
 କନେକଦୟଛତ୍ର ଶତ୍ରୁଘନ କନ୍ଧରେ
 ଉଭାରି ॥
 ମୁଦି ଥୋଇଲା ତା' ଉଭାର ଘରେ ନେଇ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ॥୬୦
 ମଇୟାଣ ଜଗତୀରେ ବିଜୟେ ଯାଇ
 କଲେ ।
 ସଜ୍ଜଭାଗି ହୋଇ ପିଢ଼ାରେ ବସିଲେ ॥
 ଭ୍ରଥକୁ ବୋଇଲେ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ନିଅ ।
 ଅଶୋକ ବନେ ନେଇ ତାହାକୁ ରୁହାଅ ॥
 ମଧୁବନେ ନେଇ ରୁହାଅ ଲଙ୍କପତି ।
 ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ଅଙ୍ଗଦ ମାରୁତି ॥
 ନଳ ନାଳ ଶଉରୀ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
 ତାରାକ୍ଷ ରମଣ ଗବ୍ୟ ସୁସୋଦନ ॥
 ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ ପବନ ଶତବାଳି ।
 ଦଧିମୁଖ କାଳିଞ୍ଜନ ଶରସେବୁକାଳି ॥୭୦
 ଦଶକାଳବୃଷ୍ଟ ବିବିଧ ସଂପାତି ।
 ଅଷ୍ଟସେନା ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି ॥
 ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ବୀର ମହାବୀର ।
 ଆବର ଯେତେକ ରକ୍ଷ ଯେ ବାନର ॥

ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ଦିଅନ୍ତି ଦିବ୍ୟବାସ ।
 ଫଳମୂଳ ସଞ୍ଚା ରୁଦ୍ଧି ଅଶେଷ ॥
 ଲକ୍ଷେ ନୃପତିକର ଲକ୍ଷେକ ନଗର ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ଅପାର ॥
 ଏହାକୁ ସୁସ୍ଥ କର ଆହୋ ଭ୍ରଥ ।
 ଗଲ ଠାବେ ନେଇ ଥୁଅ ପୁଷ୍ପେକ
 ରଥ ॥୮୦
 ସୁମନ୍ତ ଘେନି ତୁମେ ଯାଅ ବେଗେ ହୋଇ ।
 କର ହୋ ସମ୍ଭାର କହିଲି ଯାହା ମୁହିଁ ॥
 ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଭ୍ରଥ ସୁମନ୍ତ ଦୁହେଁ ଗଲେ ।
 ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ରହିତ ଠାବଦେଲେ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ଭଗବତୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ରାଜଣ ଆଜ୍ଞା ଦ୍ୟୁତି ॥
 କାନେକାକି ଘେନି ଆସ ବେଗେ ହୋଇଁ ।
 ଅମାଳିଆମାନନ୍ତ ଆଶିମ ବେଗେ ଯାଇଁ ॥
 ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ବ୍ରହ୍ମାର ତନୟ ।
 ଯାବାଳି କଣ୍ଠ୍ୟପ ବାମଦେବ
 ଘେନିଯାଏ ॥୯୦
 ହାୟୋଳା ସଜ କରି ସାତାଙ୍କୁ ବସାଇଲେ ।
 ଲକ୍ଷେ ପରିବାରୀ ଚାମର ଧଜଲେ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ପାତକତ୍ର ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ।
 ଲକ୍ଷେକ ଉଦୟ ଲକ୍ଷେକ ଚିରାଜ ॥
 ହାୟୋଳା ବହନ୍ତି ଗୋପାଳ ଚାରିକଣ ।
 ପଞ୍ଚରତ୍ନ ପାଟେ ଓହ୍ଲାଡ଼ ବିତପନ ॥
 ଉପରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ରତ୍ନମୟ ।
 ବେଢ଼ାଇଲେ ତହିଁ ରଜ ପତକମୟେ ॥
 ଚଉକଟି ଲମ୍ବର ମୁକୁଟା ମାଳି ମାଳି ।
 ଧାରେ ଧାରେ ନିଅନ୍ତି ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥୧୦୦
 ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ଡାକ ପଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ।
 ସଙ୍ଗେ ତିନି ଭଗ୍ନୀ ବିଚିତ୍ର ହାୟୋଳା ॥
 କଉଶଲ୍ଲ କୟେକୟା ସୁମିତ୍ରା ତିନିମାୟେ ।
 ସପତଶୀମାନନ୍ତ ଘେନିଣ ସଜ ହୋୟେ ॥
 ସବୁକରି ଦୋଳାରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନେତ ଉହାଡ଼ି ।
 କାନେକାର ପଛେ ଆସନ୍ତି ପରୁଆରି ॥
 ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ଡାକ ଦିଅନ୍ତି ନିରନ୍ତର ।

ମଙ୍ଗଳ ଉଚ୍ଛବ ବାଜା ବାଜଇ ଅପାର ॥
 ପଛେ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସଜକରି ।
 ଆସନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ସୁକାସନେ
 ବିଜେକରି ॥୧୦
 ଯାବାଳି ବିମାନ ଧାରେ ଧାରେ ଚଳି
 ଆସଇ ।
 କାନେକାର ହାୟୋଳା ଆସି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ପଶଇ ॥
 ଆଗରେ କଣ୍ଠ୍ୟପ ବାମଦେବ ଅଛନ୍ତି ।
 ରତ୍ନବର ଆରୋହି ପଟୁଆରି ଯାନ୍ତି ॥
 ବାଜଇ ଶଙ୍ଖ ଟମକ କମଭରୀ ।
 ମର୍ଦ୍ଦଳ କଂସାଳ ଦୋସରି କମମହୁରୀ ॥
 ଆଗେ ନୃତ୍ୟ ରଜ କରନ୍ତି ନଟନାରୀ ।
 ପୁଲେ ବିଞ୍ଚିତ୍ତକେ କୁପୁର ମିଶାକରି ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଯୁବତୀ ପାଇଲେ ବାରତା ।
 ଦେଖିଯିବା ତାଲ ଗୋ ଆସୁଛନ୍ତି
 ସାତ୍ୟା ॥୨୦
 ଏକକୁ ଆରେକ ରାଜଣ ଆଗସରି ।
 ରାଜଦାଣ୍ଡେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ସର୍ବନାରୀ ॥
 ପୁରୁଷେ ଆଡ଼ ହୁଅନ୍ତି ଭୃତଞ୍ଜିଆକ ଡରେ ।
 ଯୁବତୀ ହୁଲହୁଲି ଦିଅନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ ॥
 ତ୍ରେଲୋକର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେବଣ ବଜଦେହୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଅଟଇ ସେହୁ ମହାଦେଇ ॥
 ଯାତେଣ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପୁରିଲାକ ଦାଣ୍ଡ ।
 ଯାହାର ଆସନ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ତାହାକୁ ଦେଖି ଲୋକେ ହୋଅନ୍ତି ଉଷତ ।
 ଜୟେ ଜୟେ ହୁଲହୁଲି ପଡ଼ଇ
 ବହୁତ ॥୩୦
 ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଖାଇ ବନ୍ଦାପନ୍ତି କେବଣ ନାରୀ ।
 ନିସ୍ତରିଲୁ ବୋଲିଣ କେ ଆଶେଣ ଫୁଲାରୀ ॥
 ଚଉଦ ବରଷ କଷ୍ଟ ଆକୁ ଶୟେ ଗଲା ।
 ଜନେକ ଦୁହିତା ଯହୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପାଦ
 ଦେଲା ॥
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ଯୁବତୀ ।
 ବୃଦ୍ଧ ଶ୍ରୀରା ଏକ ଅଜଲା ତଡ଼ିତି ॥
 ହାୟୋଳା ନିକଟେ ଯାଇଣ ବୋଇଲା ।

ଆଜ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଗୋ ସୁଫଳ
 ହୋଇଲା ॥
 ସୁୟେଁ କମଳିଣୀ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
 ଯିବାର ବେଳେ ତୋତେ ଗୋ ନ ଦେଖିଲି
 ସୀତା ॥୪୦
 ପୂର୍ବ ପୁଣ୍ୟଫଳେ ଏବେ ଗୋ ଦେଖିଲି
 ହାୟୋଳା ।
 ସୁଫଳ ହୋଇଲା ଗୋ ମୋହର ବେନି
 ତୋଳା ॥
 ଏବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଘେନି ଭୋଗ୍ୟକର ।
 କଞ୍ଚତନୁ ଘେନି ଗୋ ରହ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର ॥
 ଶୁଣିଲେ ବଜଦେହୀ ଗୋ ହାୟୋଳାରେ
 ଆଇ ।
 କଟି ପରିବାରୀକି ବୋଇଲେ ବଜଦେହୀ ॥
 ଯେ ବୃଦ୍ଧ ମହାଦ୍ୱାଣୀ କି ଲୋ ଲକ୍ଷେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ଦିଅ ।
 ତାହାର ବଳ ନାହିଁ ଲୋ ତୁମେ ବହିନିଅ ॥
 ଆବର ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି ନାରାଗଣ ।
 ତାହାକର ଆଗରେ ହୋ ସୁନିଆ ଟଙ୍କା
 ବୁଣ ॥୫୦
 ପଞ୍ଚରତ୍ନ ବୃଷି କରଣ ଯାଅ ବାଟେ ।
 ଦେଖି ଅଜଲା ଲୋକକୁ ଗୋ ଦିଅ ପାଟେ
 ପାଟେ ॥
 ଶୁଣିଣ ପରିବାରୀ ରତ୍ନ ବୃଷି କଲେ ।
 ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ର ଲୋକକୁ ଧନବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ॥
 ସମର୍ପି ହୋଇଣ ଟଙ୍କା ଦେବୀ ସୀତା ।
 ସଙ୍ଗେଣ ଗୋଡ଼ାବନ୍ତି ବହୁତ ବନିତା ॥
 ନବର ପଣିମଦ୍ୱାରକଇ ଗଲେ ।
 ଶୁଭଯୋଗ ବେଳେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
 ବଶିଷ୍ଠେ କହିଲେ ଯାଇ ଶ୍ରୀରାମର ପାଶ ।
 ଅବଃପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ରାଣାହଂସ ॥୬୦
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଅଜଦକଇ ଚାହିଁ ।
 ତାଟିବାଡ଼ ରଖି ବୋଲିଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଇ ॥
 ଶୁଣି ବାଳୀସୁତ ହସ୍ତୀ ତଡ଼ିଗଲା ।
 ରକ୍ଷକପି ଘେନି ତାଟିବାଡ଼ ଗଣିଲା ॥

ଦଧିମୁଖକର ଉଦିଷ୍ଟାଣ କଲେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦ୍ଵାରେ ।
ବାହୁଡ଼ି ଅଙ୍ଗଦ ଗଲାକ ନିକପୁରେ ॥
ରୁଦ୍ର କହନ୍ତି ଶୁଣସି ଗୋ ଶାକାୟେରୀ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ମାଜଣା ମଣୋହି ସାରିଲେ ଯିଏ ଗାଡ଼ି ।
ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ରାଜଣ ଆଜ୍ଞା ଦ୍ୟନ୍ତି ॥୭୦
କାଲି ଅଭିଷେକ ହୋଇବୁ ପ୍ରଭାତେ ।
ଯିଏ ଯିଏ ସମ୍ଭାର ଭିଆଅ ତୁରିତେ ॥
ମୁନିମାନଙ୍କୁ ତହିଁକି ପେଷ ବେଗେ ଚାର ।
ସବୁ ଘେନି ଆସୁ ପବନକୁମାର ॥
ଆନକି ରାତ୍ରକ ଭିତରେ ଆଣିପାରଇ ।
ପବନସୁତ ବେଗେ ଗମନ କରଇ ॥
ଏତେବୋଲି ମାରୁତିକି ରାଜଣ ଆଜ୍ଞା
ଦେଲେ ।
ରକ୍ଷିମାନଙ୍କୁ ଘେନି ଆସସି ବୋଇଲେ ॥
ନୀଳ ସେନାପତିକି ବୋଇଲେ ରାବଣାରି ।
ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ନିଅ ପାଞ୍ଚଶ
ପ୍ରହରୀ ॥୮୦
ନାନା ନଦୀମାନଙ୍କରୁ ଆଣସି ପାଣିମାନ ।
ଅଭିଷେକ ହୋଇବା ବୋଲି ବୋଇଲେ
ରଘୁନାଦ ॥
ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ରକୁ ଶରଣା ସେନାପତି ଯାଉ ।
ତୀର୍ଥରାଜୁ ପାଣି ଆଣି ସେ ମୋତେ ଦେଉ ॥
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ରକ୍ଷରାଏ ।
ଜୟେବ ନଗଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ମୋର ନୋହେ ॥
ସେ ସେ ମହାତୀର୍ଥୁ ଆଣିମନା ପାଣି ।
ଏତେ ବୋଲି ସୁଗ୍ରାକି ରାଜଲେ ରଘୁମଣି ॥
ଉତ୍ତର ସମୁଦ୍ରକୁ ଯାଆସି ବୋଇଲେ ।
କଳ୍ପଶ ଖଣ୍ଡସି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥୯୦
ପୂର୍ବ ସମୁଦ୍ରକୁ ପେଷିଲେ ପୁଷ୍ପେଶ ।
ଚାରି ସମୁଦ୍ରକୁ ଦୂତ ପେଷିଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥
ଅଭିଷେକ ବେଢ଼ାର ବଶିଷ୍ଠେ କହିଲେ ।
ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ପାଞ୍ଜିରେ ଲିହିଲେ ॥

ସୁମନ୍ତ ହସ୍ତକୁ ପକାଇଦେଲେ ପତ୍ର ।
ଯିଏ ଯିଏ ଲିହିଅଛି ବୋଇଲେ ରଘୁଗୋତ୍ର ॥
ଏମାନ ସକ କରାଇ ବେଗେ ଆଣ ।
ଶୁଣି ସୁମନ୍ତ ଯେ ଗଲା ତତକ୍ଷଣ ॥
ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଣକରି ଆଣିଲେ ତତ୍ତ୍ଵି ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଆଜ୍ଞାଦିଲା ରାତି ॥୧୦୦
ନଗ୍ରପୁର ମଣ୍ଡନ ହୋଇଲା ଧାତିକାରେ ।
ଶୁଣିମା ମହାଦ୍ଵାଣା ଗୋ ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ॥
ରଜନୀ ଶେଷେଶ ଶୁଭିଲା ଶଙ୍ଖଧ୍ଵନି ।
ଆସିଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସର୍ବମୁନି ॥
ବାଲମିକି ଗଉଡ଼ମ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ଆଏ ।
ଭାରଦ୍ଵାଦଶ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ତନଏ ॥
ପରାଶର ସହିତେ ଅଇଲେ ପିତାପୁତ୍ର ।
ଅଷ୍ଟବକ୍ର ପର୍ଶୁରାମ ଦୁର୍ବାସା ମାରକଣ୍ଠ
କୁମ୍ଭସୁତ ॥
ଲୋମପାଦ ତ୍ରିକଳପ ବ୍ରହ୍ମରଷି ।
ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ ତନଏ ନାରାୟଣ ରଷି ॥୧୦
ମଧୁବିଦ ପୁତ୍ରାକ୍ଷଣ ମୁନି ଆଏ ।
ଜନକ କୁଶଧ୍ଵଜ ପ୍ରବେଶ ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ॥
ବଶିଷ୍ଠ କାମଦେବ ଯାବାଳି କଶ୍ୟପ ।
ରକ୍ଷିକିଙ୍ଗ ତାକ୍ଷରାଜ ବିତାଣେକ ॥
ମିତ୍ରଦେବଗଣ କଣ୍ଠକଦେବ ମୁନି ।
ଆବର ଅନେକ ଅଇଲେ ତପୋଧନି ॥
ରାଜରଷି ବ୍ରହ୍ମରଷି ଦେବରକ୍ଷିମାନେ ।
ଗହ ଗହ ଶବଦ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୁବନେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିବାର ବେଳେ ।
ହନୁମନ୍ତ ଜଣାଇଲା ଏସନ
ସମୟରେ ॥୨୦
ଭୋ ରାମ ସର୍ବମୁନି ଅଇଲେ ବୋଇଲା ।
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
ଏସନେକ ସମଏ ଶରଣା ନାମେ ବୀର ।
ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ରରୁ ଆଣିଲାକ ନୀର ॥
ରକ୍ତଚନ୍ଦନ ପତ୍ର ଜଳରେ ଘୋଡ଼ାଇ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗରିଆରେ ଶୁଷ୍କ ଜଳ ଲାଜ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଦୃଶାଇଲା ନେଇ ।
ଦେଖି ପରମ ଚୋଷ ଜାନେକାର ସାଜ ॥
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦ୍ରୁ ଅଇଲେ ରୁକ୍ଷପତି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଫରୁଆରେ ଉଦେକ
ପୁରୋଚନନ୍ତି ॥୩୦
ଉପରେ ଅଗର ଚନ୍ଦନ ପତ୍ର
ଘୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ।
ରଘୁନାଥ ଛାମୁରେ ନେଇ ଯତନେ ରଖନ୍ତି ॥
ଉତ୍ତର ସମୁଦ୍ରରୁ ଅଇଲା ସୁଗ୍ରୀବର ।
ପବିତ୍ର ଜଳ ଅଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଘଟର ॥
ତୃତପତ୍ର ଘୋଡ଼ାଇ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖାଇଲେ ।
ଯେସନେକ ସମୟେ ପୁଷ୍ପେଶ ଅଇଲେ ॥
ପୂର୍ବ ସମୋଦ୍ରୁ ସେ ଆଣିଲାକ ଜଳ ।
ଉପରେ ଘୋଡ଼ାଇଅଛି ବେଲଡ଼ାଳ ॥
ରାଘବ ଛାମୁରେ ଦରଶୁଆଇଲା ନେଇ ।
ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ
ସାତାସାଜ ॥୪୦
ନୀଳ ଆଣିଲା ନଦୀମାନଙ୍କର ଜଳମାନ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଘଟରେ ବହି ଆଣନ୍ତି କପିସନ୍ୟ ॥
ଗଙ୍ଗା ଗୋଦାବରୀ ଯମୁନା ଗୋମତୀ ।
କୃଷ୍ଣବେଣୀ ତ୍ରିବେଣୀ ନର୍ମଦା ସରସ୍ଵତୀ ॥
ମୟାଗ୍ନି ସରଯୁ ଗଣ୍ଡକୀ ପାପନାଶିନୀ ।
ଦେବନଦୀମାନଙ୍କରୁ ନିର୍ମଳ ଜଳଆଣି ॥
କୃଷ୍ଣାନଦୀ ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ଅର୍ଜୁନାର୍ଥ ରକ୍ଷିକୂଳ୍ୟାରୁ
ଆଣିଲା ।
ପ୍ରାଚୀ ବୈତରଣୀରୁ ଜଳହିଁ ଅଣାଇଲା ॥
ଗୌରବ ସୁରନଦୀ ମହାମର୍ତ୍ତେସର ।
ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗା ତୁଙ୍ଗଭଦ୍ରା ବିନ୍ଦୁ ଯେ
ସାଗର ॥୫୦
ହରପାଦ ମଣିକର୍ଣ୍ଣକା ସୋମତୀର୍ଥ ।
ଗନ୍ଧନଦୀ କରଶିକ ପ୍ରୟାଗ ସହିତ ॥
ଭାସୁର ତୀର୍ଥ ମାନସରୋବର ପାଣି ।
ପୁଲକୀ କୂଶଭଦ୍ରାର ନୀର ଆଣି ॥
ଜୟୋଦ୍ଧାପ ମଧ୍ୟେ ଯେତେକ ଯେ ନଈ ।

ତୁଅମେକ ନଦାରୁ ଜଳ ଆଣିଲାନ ଯାଇ ॥
 ଅଶେଷ ଚାପୁରୁ ଆଣିଲେ ଚାପୁଜଳମାନ ।
 ସବୁ ଚାପୁ ନାର ଆଣିଲେ କପିସନ୍ୟ ॥
 ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ସାତ୍ୟସବା ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ନିଶିଗଲା ପାହି ॥୨୦
 ଅଭିଷେକ ଯୋଗାଡ଼ ସୁମନ୍ତ ଘେନି ଆସ ।
 ଆସ୍ଥାନ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ରାମ ହୋଏ ॥
 କାନେକୀ ସକହୋଇ ଅଇଲେ ତତୁତି ।
 ପରୁଆରି ଅଛନ୍ତି ସକଳ ଯୁବତୀ ॥
 ମଉଗଜ ଗବନୀ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲେ ।
 ଝଡ଼ା ମୁଦୁସୁଲୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
 ଲାଜହରଷ ଲୁଚେଇଲେ ଚାନ୍ଦମୁହା ।
 ନିଜପତି ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲେକ ଯାଇ ॥
 ରତ୍ନ ସିଂହାସନେ ବସିଲେ ବେନିଜନ ।
 ତଳେ ଥୋଇଲେ ନେଇ

ଶାଳଗ୍ରାମମାନ ॥୨୦

ରକ୍ଷିଗଣ ଘେନି ବଶିଷ୍ଠେ ଆସି ମିଳି ।
 ସନ୍ଧ୍ୟାବାଳାମାନେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେ ଜନେକ ଦୁଲ୍ଲଣୀ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ସନ୍ନିଧେ କି ବିଜୟ କମଳଣୀ ॥
 କରେ କାଣ୍ଡକୋଦଣ୍ଡ ଅକ୍ଷୟ ତ୍ରୋଣ କନ୍ଧ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ପବନ ବହଇ ମହ ମହ ॥
 ପଟ ଜ୍ୟୋତିଷ ଜହଇ ଯୋଡ଼ି କର ।
 ଭୋଦେବ ଅନୁକୁଳ ହୋଇଲା ରଘୁବୀର ॥
 ଶୁଣି ସପ୍ତରଷି ହୋଇଲେ ଆଗସରି ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ନବତନ ମୁକୁଟ କରେ ଧରି ॥୩୦
 ଶ୍ରୀରାମର ଶିରେ ପାଟେକ ବେଢ଼ାଇଲେ ।
 ରାମ ଅଭିଷେକ ମୁକୁଟ ବାନ୍ଧିଲେ ॥
 ସାତା ମନ୍ତ୍ରକେ ଲାଜଲେ ରତ୍ନଚୋଳ ।
 ଜୟ ଜୟ ବୋଲି ଶୁଭିଳା ଚହଲ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ଶଙ୍କର ସହିତେ ବଜ୍ରଧାରୀ ।
 ଅଷ୍ଟବସୁ ଗ୍ରହଗଣ ଦିଗପାଳ ଆଦିକରି ॥
 ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ର ଅଇଲେ ଚାରିପେଘ ।
 ଅଶୀଗଣ ପବନ ପଞ୍ଚଅଗ୍ନି ଦେବ ॥
 ସିଦ୍ଧ ସାଧେକ ସନକ ସନାତନ ।
 ଅପସରା କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରାମାନ ॥୯୦

ଏକକୁ ଆରେକ ରାଜଣ ଆଗସରି ।
 ଅନେକ କାଳୁ ଯହିଁକି ଅଛୁ ଆଶ୍ରେ କରି ॥
 ରାମ ଅଭିଷେକ ଦେଖିବା ଗୋ ଆସ ।
 ଯାହାର ଦର୍ଶନେ ପଳାଇ କଳୁଷ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କର ଅଭିଷେକ ।
 ଦେଖିବାକୁ ଉଷତ ଅତନ୍ତ ଦେବଲୋକ ॥
 ଗହଳ ଧନ୍ଦୋଳ ହୋଏ ଅମରସ୍ଥଳୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମାସହିତେ ସକଳ ଦେବେ ମିଳି ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଯୋଗଲଗ୍ନ ଘେନି ।
 ଦେବଗଣ ଘେନି ଆସଇ

ପଦ୍ମଯୋନି ॥୧୦୦

ଶିରେ କରଦେଇ ବଖାଣନ୍ତି ସୁତି ।
 ଜୟ ଜୟ ନାରାୟଣ ଅନନ୍ତ ମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଯହୁଁ ବିଧାତା ସୁତି
 କଲେ ।

ରୁଦ୍ର ସହିତେ ଶିରେ କରଦେଲେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରସହିତେ ଦଶଦିଗପାଳ ।
 ଉଦ୍ଧରି ଧର ବୋଲି ଭୀମଜି ସକଳ ॥
 ଅପଞ୍ଚରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ।
 ଗାନ୍ଧାର ରାଗେ କିନ୍ନରୀ ଗୀତ କଲେ ॥
 ଚତୁର୍ବଦନେ ବ୍ରହ୍ମା ଚାରିବେଦ ଭଣି ।
 କୁସୁମ କରେ ବୃଷି କରନ୍ତି ପଦ୍ମଯୋନି ॥୧୦
 ଗନ୍ଧର୍ବେ ବଜାଇଲେ ଦୁମୁଖି ଶବଦ ।
 ଅଷ୍ଟ ଅପଞ୍ଚରୀ ନାଚନ୍ତି ସୁଛନ୍ଦ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ସପତ ମହାରକ୍ଷି ।
 ସହସ୍ର ନାମ ପଢ଼ି ଷୋଳକାଣ୍ଡ ଘୋଷି ॥
 ନାନାତୀର୍ଥ ଜଳଭରି ବିଶୁଧ୍ୟ ଯେ କଲେ ।
 ସପ୍ତରଷିମାନେ ବିଶୁଧ୍ୟ ଘଟ ଧଇଲେ ॥
 ପଞ୍ଚାମୃତମାନ ଯୋଗାଡ଼ ଆଣିକରି ।
 ତହୁଁ ବଶିଷ୍ଠ ରକ୍ଷି ପଞ୍ଚରତ୍ନ ଭରି ॥
 କୃଷ୍ଣାଜିନ ଆଛାଦି ପଞ୍ଚୁଛାଲ ଥୋଇ ।
 ଗଣକ ବୋଇଲେ ଦେବ ଅନୁକୁଳ
 ଏହି ॥୨୦

ଶୁଣି ମହାରକ୍ଷି ଘେନିଲେ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ।
 ପୂର୍ବମୁଖେ ବସିଅଛନ୍ତି ରଘୁନାମ ॥
 ପାଟଗଜ ପାଟଅଶ୍ଵ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଅଛି ।

ତାହାକୁ ହିଁ ପୂଜା କଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 କନେକ ଦଣ୍ଡ ତୋଳି ଧଇଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ସାତାକୁ କୋଳକରିଅଛନ୍ତି ରଘୁରାଣ ॥
 ସପତ ମହାରକ୍ଷି ପଞ୍ଚାମୃତ ଘେନି ।
 ବେଦପଢ଼ି ଭାଲିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ମୂର୍ଦ୍ଧନି ॥
 ସଙ୍ଗେ ଅପଞ୍ଚରୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ।
 ମଞ୍ଚେ ଜୟ ଜୟ ଶବଦ ଘୋଷିଲେ ॥୩୦
 ନାନା ତୀର୍ଥଜଳ ନିଉଡ଼ିଲେ ନେଇଁ ।
 ଚାମର ଭାଲୁଛନ୍ତି କିଷ୍କିନ୍ଧର ସାଙ୍ଗ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ଶ୍ଵେତଛତ୍ର ଘେନିଣ ଠିଆ ।
 ଦେଖି ହନୁମନ୍ତର ଉଲ୍ଲସଇ କାୟା ॥
 ଜୟେବ ଶ୍ରୀରାମର ଚାହାନ୍ତି ଶ୍ରୀମୁଖ ।
 ଚାହିଁ ତାକୁ ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା କେବଣ
 ପୁଖ ॥

ଲକ୍ଷେରାଜା ଧରି ଅଛନ୍ତି ଚାମର ।
 ମୂର୍ଦ୍ଧନୀ ଅଭିଷେକ ଦେଖନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ॥
 ପୁଣି ପୁଣି ମୁନିମାନେ କରନ୍ତି ସ୍ଵାହାନ ।
 ଦଧିବୃନ୍ଧ ଘୃତ ଭାଳନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦ ॥୪୦
 ସ୍ତମ୍ଭାଭୂତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ରାବଣାରି ।
 ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ଯେହ୍ନେ ସ୍ଵାହାନଯାତ୍ରା
 କରି ॥

ବଜାନ୍ତି ଟମକ କାହାଳି କମତେରୀ ।
 ହଂସକେରୀ ରାଗେକେ ବଜାଇ ମହୁରୀ ॥
 ଚଉକଟି ବେଢ଼ି ନୃତ୍ୟ ଠାବେ ଠାବେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନବର ଅମରାବତୀ ଭାବେ ॥
 ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ମାରକଣ୍ଡକୁ ଚାହିଁ ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ତୋତେ ଯାହା
 କହିଲେ ॥

ସେ ରାମଟି ଦଶଗ୍ରୀବ ସମ୍ପଦ କ୍ଷୟକଲା ।
 ଏଥୁ ଆସି ଏତେ ଅଭାଗୁର୍ଯ୍ୟ ପାଇଲା ॥୫୦
 ଦେବରକ୍ଷିମାନେ ଅଭିଷେକ କରାନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଦେଖି ଚାମର ଭାଳନ୍ତି ॥
 ଘେନି ସେ ପିତାମହ ସକଳ ଦେବଗଣ ।
 ଶିରେ କରଯୋଡ଼ି ସେ ହଉଛନ୍ତି କ୍ରାପୁଣ୍ୟ ॥
 ଆପଣେ ବଜ୍ରଧର ପୁଷ୍ପବୃଷି କଲେ ।
 ରୁଦ୍ର ନୃତ୍ୟ କରି ଶ୍ରୀରାମ ମନ ତୋଷିଲେ ॥

ଏସେ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ଦେବ ଦଇତାରି ।
 ଏହାରେ ସେ ହୋଇଲା ଦତ୍ୟବଳ ମାରି ॥
 ଦେବଙ୍କର ଦୁଃଖ ଫେଡ଼ିଲେ ଏ ନିମିତ୍ତେ ।
 ଗୁଣିଣ ଥିଲେ ଏ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ॥୬୦
 ତୁରେ ମାରକଣ୍ଡ ମନେ ଭ୍ରାନ୍ତି କଲୁ ।
 ଏ ଯେ ନାରାୟଣ ନୁହଇଁ ବୋଇଲୁ ॥
 ଯେବେ ସେ ସଂପ୍ରତେ କଲୁ ମହାରଣି ।
 ଅଗସ୍ତିକ ବଚନେ କଳପରଣି ଭାଷି ॥
 ଭୋ କୁମ୍ଭମୁନି ଯାହା କହିଲଙ୍ଗ ସତ ।
 ଏ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଅବ୍ୟୟ ଅଚିତ୍ତ ॥
 ଏହାର ପରସାଦେ ଦୁଃଖ ମୋର ଗଲା ।
 ଏ ନେତ୍ର ଶ୍ରୀରାମର ଅଭିଷେକ ଦେଖିଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମାସହିତେ ସକଳ ମୁନିମାନ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦିଗପାଳ ଆବର ଯୋଗାଜନ ॥୬୦
 ଚନ୍ଦ୍ର ଉପନରେ ଏଯେ ବଡ଼ଲୋକ ।
 ଦେଖନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ପାଟ ଅଭିଷେକ ॥
 ଗଉତମ ଦୁର୍ବାସା ଆବର କୁମ୍ଭମୁନି ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ନିଭଡ଼ନ୍ତି ପଞ୍ଚାମୃତ ଘେନି ॥
 ସ୍ବାହାନ ପାଣି ପଡ଼ଇ ତାଙ୍କ ତହିଁ ।
 ନିଶ୍ଚରିଲୁ ନିଶ୍ଚରିଲୁ ବୋଲନ୍ତି ତାହା ଚାହିଁ ॥
 ଏବେ ଦେଖିଲୁ ଆମ୍ଭେ ହୋଇଣ ଯେ
 ଖ୍ୟାତି ।
 ପୁଣିହିଁ ମନକୁ ଉପୁଜୁଅଛି ଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 ସଂସାର ପ୍ରଳୟ ହେଲା ଯେବଣ କାଳେ ।
 ଦେଖିଲି ନାରାୟଣ ଅଛନ୍ତି
 ବଟଡ଼ାଳେ ॥୬୦
 ପତ୍ର ଗୋଟିକ ପରେ ଉଦାନ ଶୟନ ।
 ବୁଡ଼ନ୍ତେ ଉଧରି ମୋତେ ଧଇଲେ
 ନାରାୟଣ ॥
 ସେ ରୂପ ଅନୁସରି ନ ଦେଖିଲି କାହିଁ ।
 ବିକ୍ରମ ନଗରେ ନରସିଂହ ହୋଇ ॥
 ବାମନ ପର୍ଶୁରାମ ଏବେ ରଘୁନାଥ ।
 କେହି ନୁହନ୍ତି ଏସନ ସଞ୍ଚାତ ॥
 ଏସନେକ ଭାକୁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
 ଅଗସ୍ତିକ କହନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ ଚାପପାଣି ॥
 କିମ୍ପାଇ ହସିଲୁ ତୁ କହ ମୁନିବର ।

ଘଡ଼ିଏ ହେଲା ଭାଲୁଛ ମାରକଣ୍ଡକ
 ସଙ୍ଗତର ॥୯୦
 ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ରାମ ପୂର୍ବର ସେ କଥା ।
 ସୀତା ହରାଇ ତୁମ୍ଭେ ପାଇଲ ଅବସ୍ଥା ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଦେଖିଲୁ ଆମ୍ଭେ ଯାଇ ।
 ମୋହୋର ପଛେ ଗଲେ ମାରକଣ୍ଡ
 ତପସାଙ୍ଗ ॥
 ତୋତେ ଦେଖି ଆମ୍ଭେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲୁ ।
 ପୂର୍ବକଥା ତାହାକୁ ଆମ୍ଭେ ବାଟରେ କହିଲୁ ॥
 ଏବେ ଦେଖିଲୁ ଆମ୍ଭେ ବୀର ଶୂରପଣ ।
 ଅଭିଷେକ ବ୍ରହ୍ମା କରୁଛି ଆପଣ ॥
 ତେଣୁ ମାରକଣ୍ଡକୁ ବୋଇଲେ ହାଦେ
 ଦେଖ ।
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ପର୍ବତେ ଏ ପାଉଥିଲେ
 ଦୁଃଖ ॥୧୦୦
 ଏବେ ଅଭିଷେକ ହେଲେ ରାବଣକୁ ନାହିଁ ।
 ପଞ୍ଚାମୃତ ନିଭଡ଼ନ୍ତି ସକଳ ମୁନି ମିଶି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣଙ୍କର ହରଷର କାଳ ।
 ଦୁଃଶନେ ସ୍ବର୍ଗରେ ବସିବା ଦେବଆଳ ॥
 ଏସନେକ ବୁଝାଇ କୁହନ୍ତେ ବୁଝିଲେ
 ମୁନି ।
 ବୋଇଲେ ଏହାକୁ ମୁଁ ନ ପାରଇ ଚିହ୍ନି ॥
 ପ୍ରଳୟ କାଳେ ବଟପୁଟେ ଥିଲା ।
 ବୁଡ଼ୁ ବୁଡ଼ୁ ମୋତେ ସେ ଉଦ୍ଧରି ଧଇଲା ॥
 ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ନଦେଖିଲି ସପ୍ତ ଅବତାରେ ।
 ମୁଁ ହସିଲି ଶ୍ରୀରାମ ଏଥର ଉପରେ ॥୧୦
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ହସହସ ।
 ମାରକଣ୍ଡ ରଖିକି ହକାରିଲେ ପାଶ ॥
 ବୋଇଲେ ଯାହା ହାଦେ ଦେଖୁଛୁ ହୋମୁନି ।
 ମାୟାରେ ଏମନ୍ତ ମୁଁ କରିଛି ପୂର୍ବେ ପୁଣି ॥
 ସଂସାର ଭାଙ୍ଗି ମୁଁ ବିଶ୍ବଗର୍ଭରେ ଥୋଇଲି ।
 ମାୟାଧର ପୁରୁଷ ମୁଁ ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଜାତକଲି ॥
 ଏବେ ନିମାୟା ମୁଁ ଅଟଇ ସତ୍ୟବାଦୀ ।
 ସେ ରୂପ ଖ୍ୟାତରେ ମୋର ଅଛନ୍ତି ଆଜ୍ଞାଦି ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବହୁତ ଯୁଗ ଯିବ ।
 ଦ୍ଵାପର ଯୁଗ କିଛି କିଛି ଥିବ ॥୨୦

ତେବେ ସେ ସେ ରୂପ ହୋଇବ ଅବତାର ।
 ସେ ରୂପେ ନାଶିବି ଅବନୀର ଭାର ॥
 ମାୟା କରିଣ ସଂହାରିବି ସୃଷ୍ଟି ।
 ତହିଁ ମୋର ସ୍ବରୂପ ଦେଖ ହୋ ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ମାରକଣ୍ଡ ତିଆରି ।
 କେହି ନ ଜାଣିଲେ ଭାଲେଣି ତିନି କରି ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସରିଲା ଅଭିଷେକ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକ ॥
 କେ ବୋଲେ ବନବାସ ନ କରନ୍ତେ
 ଯେବେ ।
 ଏହି ଅଭିଷେକ କି ହୋଇଥାନ୍ତା
 ତେବେ ॥୩୦
 କେ ବୋଲେ ଯେତେବେଳକୁର ଯେମନ୍ତ
 ଯୋଗ ।
 ବେଳକାଳ ଜାଣି ବିଧାତା ଦିଅଇ ଭୋଗ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଗୋ ହେମବନ୍ତୀ ଶୁଣ ।
 ଅଭିଷେକ ବିଧାନସାରିଲେ ଦେବ
 ରଘୁରାଣ ॥
 ସେ ସ୍ଥାନରୁ ଉଠି ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 ସୁବାସିଲା ଜଳେ ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ନାନ କଲେ ॥
 ସୀତା ଅନ୍ତଃପୁରେ ହୋଇଲେ ସୁବେଶ ।
 ଲକ୍ଷେକ ତାମର ପଡ଼ଇ ତଉପାଶ ॥
 ନାନୀରଦ୍ଵେ ସେ ଯେ ଲାଜଲେ ଅଳଂକାର ।
 ନାନୀରଦ୍ଵେ ବାହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ଶୋଭାକର ॥୪୦
 ଶିରରେ ମୁକୁଟ ସୂର୍ଯ୍ୟର ତେଜଜାଣି ।
 କୂର୍ତ୍ତକା ପୁଂକି ଜାଣି ନାସାର ବସଣା ॥
 ଖୋଷାର ଉପରେ ମୁକୁତା ଜାଲ ଖଞ୍ଜି ।
 ଚରଣେ ନୁପୁର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ମୁଦି ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରାର ଚିତା ।
 କପାଳେ ଲଗାଇଲେ ମୁକୁତା ସାମନ୍ତା ॥
 କୁକୁମ୍ଭ ଲେସା ପ୍ରାୟେ ଝଲକେ ବଦନ ।
 ହାରାଚକ୍ର କାମ ଶୋହଇ ବିତପନ
 ବେନିକର୍ଷ ॥
 ପାଟେ ପିନ୍ଧି ପାଟେ ଉପରାଣ ଦେଲା ।
 ମିଥୁନ ବିକୁଳି କି ତଳରେ ପଡ଼ିଲା ॥୫୦

ଶ୍ରୀରାମ ମାଙ୍କଣା ସାରି ସିଂହାସନେ
ବିଜେକଲେ ।
ଅକ୍ଷୟ ତ୍ରୋଣ ପୁଣି କାନ୍ଧରେ ଭିଡ଼ିଲେ ॥
ଶିରରେ ମୁକୁଟ ଶର୍ବଣେ ବୁଣ୍ଡଳ ।
ହୃଦରେ ପଦେକ ଲମ୍ବଇ ରତ୍ନ ମାଳ ॥
ବୀର ଆସନେ ବିଜେ କଲେକ ରତ୍ନସାଜଂ ।
ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ସତାକି ଘେନିଯାଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ପାଖରେ ବସିଲେକ ଦେବୀ ।
ବିଷ୍ଣୁ ସହିତେ ଅବା କ୍ଷୀରୋଦ୍ର ସମ୍ଭବୀ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଘର ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ।
ତହିଁରେ ବନ୍ଦାପନା ହୁଅନ୍ତି ରାମନୃପ ॥୬୦
ନାନାପୁଷ୍ପେ ଯହୁଁ ମଣ୍ଡିଲେ ମଣ୍ଡିଣି ।
ମୁକୁତା କେରା କେରା ଲମ୍ବଇ ନାନାମଣି ॥
ଦୁଇଘଡ଼ିମାନେ ଶ୍ରୀରାମ ବନ୍ଦାପନା ।
ଲକ୍ଷେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ଘେନି ଭରା ଲକ୍ଷେ
କନ୍ୟା ॥
ଲକ୍ଷେକ ତାମର ପତ୍ତଇ ଚଉପାଶ ।
ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ଶୁଭର ଯେ ଘୋଷ ॥
ତିନିଦ୍ୱାର ଫେଡ଼ି ଦେଲା ପଡ଼ିଆରି ।
ବନ୍ଦାପନା କରି ଅଇଲେ ସର୍ବନାରୀ ॥
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦେବତାଏ ଆନନ୍ଦେ ଦେଖନ୍ତି ।
ଅପହରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥୬୦
ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱରେ କିନ୍ନରୀ ଗୀତ ଗାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନ୍ଦାପନା ଦେଖନ୍ତି ଦେବେ ଯାଇ ॥
ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ିଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରତ୍ନମାଳ ।
ପବନହାତେ ଦେଇ ପିଠିଆଇଲେ
ସୁରଥାଳ ॥
କୁବେର ମୁକୁତା ମାଳ ପୁଣି ଦେଲା ।
ଶରଦର ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟେକ ବିଶିଳା ॥
ବରୁଣ ଦେଲା ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ୍ୟର ମାଳ
ଜଣାଇଲା ।
କିରଣ ବିରାଜଇ ନିଧୁମ ଅଗ୍ନି କାଳ ॥
ତିନିମାଳ ଘେନି ପବନ ଚଳିଲା ଦୂରିତ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ସାକ୍ଷୀତ ॥୬୦
ଇନ୍ଦ୍ର ଏହା ଦେଲା ବୋଲଣି ଜଣାଇଲା ।
ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ଗଳାରେ ଲମ୍ବଇଲା ॥

ମାଣିକ୍ୟ ମାଳେ ଲମ୍ବଇଲେ ପୁଣି ।
ସାତ୍ୟକଶ୍ଚେ ଲମ୍ବଇଲେ ମୁକୁତା ରତ୍ନମଣି ॥
ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଆଣିଥିଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟକ ଲକ୍ଷେ ଲମ୍ବଇଲେ ॥
କଳାମେଘେ ଯେହ୍ନେ ବିଜୁଳି ବିରାଜି ।
ସାତ୍ୟକଶ୍ଚେରେ ମୁକୁତାମାଳ ସାଜି ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମାକି ମାଣିକ୍ୟ ଆଭରଣ ।
ସାତ୍ୟକ୍ କଲେ କିସେ ତେମନ୍ତ
ବୃଷଣ ॥୯୦
ପବନ ଦେବତା ଯହୁଁ ଆପଣେ ପୂଜାକଲା ।
ମଥାରେ ହାତଦେଇ ସେ ପଛଘୁଞ୍ଚିଗଲା ॥
ଦେଖି ମୁନିମାନେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଆଣିଦେଲେ ।
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରାଜ୍ୟ କରସି ବୋଇଲେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୋଳି ଧରିଲେ ବୀରଛତ୍ରୀ ।
ପାଦ୍ୟ ତୋଳି ଧରି ଅଛଇ ମାରୁତି ॥
ରୁଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତାଳନ୍ତି ତାମର ।
ଆଲଟ ଧରିଅଛି ବିରାଷେଣ ବୀର ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ରାଏ ବିଞ୍ଚିତ୍ରି ବିଞ୍ଚଣି ।
ଦର୍ପଣ ଧରିଅଛନ୍ତି ରକ୍ଷମଣି ॥୧୦୦
ଅଙ୍ଗଦ ଧୂପକାଠି ନଳ ଖଣ୍ଡାହୁରୀ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଦୁକା କରେ ଅଛି ଧରି ॥
ବଧୂମୁଖ ପରିଘ ନୀଳ କମାୟେଣ ।
ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ଧରିଛି ଦର୍ପଣ ॥
ତାରାକ୍ଷ ବିଞ୍ଚଇ ଘେନିଣ ଝିନବାସ ।
ଶଭରୀ ସେନାପତି ବିଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ପୁଷ୍ପ ॥
ଶତବଳ ଶ୍ୱେତ ତାମର ଅଛି ଧରି ।
ବେଦ ପଦ୍ମଛନ୍ତି ମୁନିମାନେ ମିଳି ॥
ସୁମନ୍ତ ପଦ୍ମଆର କରଇ ସର୍ବଲୋକ ।
ଚିତ୍ରସେନ ରଖିଅଛଇ ପୁଷ୍ପେକ ॥୧୦
ପାଟଗଜ ପାଟଅଶ୍ୱ ଆଗେ ଅଛି ।
ବନ୍ଦାପନା ବିଧି ହୁଅନ୍ତି ରତ୍ନବନ୍ଧି ॥
ନଗ୍ନନରନାରୀ ଦେଖନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ।
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦୁହୁରି ବାଇଲେ ସୁଛନ୍ଦେ ॥
ଲକ୍ଷେ ନୃପତି ଆସିଣ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଭରାରେ ସାତ୍ୟକ୍ ବନ୍ଦାଇଲେ ॥
କଉଶୁଭା, କଏକୟା, ସୁମିତ୍ରା ତିନିମାଏ ।

ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ସପତଶ ଘେନିଆଏ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଳାରେ ପଞ୍ଚୁ ରତ୍ନ ଭରି ।
ଦୁର୍ବା ଅକ୍ଷତ ଦୀପାବଳୀ ସଜକରି ॥୨୦
ଆଗେଣ ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ି ଚାଲଇ ଗେଲ ଗେଲ ।
ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ ଆସି ଅମାଜିଆପଲ ॥
କଉଶୁଭା, କଏକୟା, ସୁମିତ୍ରା ତିନି ମାଏ ।
ଆଗେ ପୁତ୍ରବଧୂ ବନ୍ଦାଇବାକୁ ସଧ କରେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଶିରେ ନେଇ ପୁଷ୍ପ ଅକ୍ଷତ
ଦେଲେ ।
ନୀର ନିଭଡ଼ାର ଅର୍ଘ୍ୟ ବନ୍ଦାଇଲେ ॥
ଏକକୁ ଆରେକ ଉତ୍ତରାଉତ୍ତରି ।
ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ହୁଳହୁଳି ଧୁନିକରି ॥
ମାତାଙ୍କର ବନ୍ଦାପନା ସରିଲା
ଯେତେବେଳେ ।
ନଗ୍ନ ଯୁବତୀ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ
ତେତେବେଳେ ॥୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ଭରାରେ ସାତ୍ୟକ୍ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ।
ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ନେଇ ଶିରରେ ନିଭଡ଼ନ୍ତି ॥
ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ସକଳ ପାତ୍ରମାନ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣ ॥
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ବନ୍ଦାପନା କଲେ ।
ସପତ ମହରଣି ଶିରରେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ ॥
ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଘେନିଣ ସକଳ ସୁରମୁନି ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନ୍ଦାନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁରୂପ ଚିହ୍ନି ॥
ଏକକୁ ଆରେକ ଶରଧାରେ ଆଗୁସାର ।
ହୁଳହୁଳି ଶବଦ ଶୁଭଇ ଅପାର ॥୪୦
ଅଗ୍ରଧୂପ ଧୂଆଁ ତଳଇ ଚଉପାଶେ ।
ମତ୍ତାମତି ହୋଇଲେ ପଡ଼ିବାର ପୁଷ୍ପେ ॥
ମୁକୁତାମଣି ଝଟା ଛିଡ଼ିଣ ପଡ଼ଇଂ ।
ଝିନବସ୍ତ୍ରମାନ ଚିରିହୋଇ ଯାଇ ॥
ଶରଧାରେ ଗହଳ ହୋଇଲେ ନରନାରୀ ।
ଯୁବତୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଶିଲେ ତପତାରୀ ॥
ତପାକର ଅଙ୍ଗ ବିଭୂତି ଯୁବତୀଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ
ଲାଗଇ ।
ଯୁବତୀଙ୍କର ହଳଦୀ ତପାକର ଦେହରେ
ଘଷିହୋଇ ॥

ନୃପତିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବେଶ୍ୟାଏ ବସିଲେ ।
ଅମନାତ୍ୟଙ୍କ ଗହଳେ ଅମାଳିଆଏ
ମିଳିଲେ ॥୫୦

ଏକକୁ ଆରେକ ନପାଠନ୍ତି ବାରି ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଉତ୍ତରାଉତ୍ତରି ॥
ଯତ୍ରିଏ ପରିଯତେ ହୋଇଲା ମହାଗୋଳ ।
ନାନା ପ୍ରତିବାଦ୍ୟ ବାଜଇ କୁତୁହଳ ॥
ଏସନେକ ସମାଏ ବନ୍ଦାପନା ସାରି ।
ଲୋକ ଦୂରକରି ଦେଲେ ପ୍ରତିହାରୀ ॥
ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ।
ଯେତେକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଛନ୍ତି ମୋର ଗ୍ରାମ ॥
ଜନେକ ସ୍ବାହାନ କରାଅ ସବୁକରି ଶିରେ ।
ଦରିଦ୍ରକୁ ଦାନ ଦିଅ ଦକ୍ଷିଣା

ପରକାରେ ॥୬୦

ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଦାନଦେଲେ ।
ଲକ୍ଷେ ରାଜାକଇ ଖଣ୍ଡୁଆ ବିଳୋହିଲେ ॥
ଜଣେକ ପତନୀ ଖଣ୍ଡୁଆ ଦୁଇଶାହୀ ।
ରଘୁନାଥ ଆଗାଏ ପ୍ରମାଣେ ସୁମନ୍ତ ଦେଲା
କାଢ଼ି ॥

ମାଳ ଚନ୍ଦନ ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ।
ପାଇଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ନୃପବର ॥
ସେହି ପ୍ରକାରେ ବିଭୀଷଣକୁ ଦେଲେ
ଶାଢ଼ୀ ।

ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ଗଳାରୁ ମୁକୁତା ମାଳ
କାଢ଼ି ॥

ଲଙ୍କପତି ଗଳାରେ ନେଇଣ ଲମ୍ବାଇଲେ ।
ସେହି ସମସ୍ୟାଏ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଲେ ॥୭୦
ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଇଥିଲା ଯେଉଁ ପଦ୍ମମାଳ ।
କିଷ୍କିନ୍ଧା ରାଜାକୁ ତାହାହେଲେ ରଘୁବାଳ ॥
ମାଣିକ୍ୟର ମାଳା ବରୁଣ ଦେଇଥିଲା ।
ଗଳାରୁ କାଢ଼ି ତାହା ଅଙ୍ଗଦକୁ ଶ୍ରୀରାମ
ଦେଲା ॥

କୋବେର ଦେଲାର ମୁକୁତା ରତ୍ନହାର ।
ଆପଣେ କଣ୍ଠରୁ ତାହା କାଢ଼ିଲେ ରଘୁବୀର ॥
ସାତ୍ୟକର କଣ୍ଠରେ ଆଉରଣ କଲେ ନେଙ୍ଗ ।
ଶରଧାରେ ରତ୍ନ ବିଳୋହିଲେ ଗୋସାଇଁ ॥

ଜାନେକୀ ସେ ମାଳ କଣ୍ଠରୁ କାଢ଼ିଲା ।
ଅନୁଗ୍ରହ ନିମନ୍ତେ ହନୁମନ୍ତକୁ ଦେଲା ॥୮୦
ରତ୍ନମାଳା ଦେଲାବେଳେ ବୋଲନ୍ତି

ଦେବାସାତ୍ୟା ।
ଏ ବ୍ରହ୍ମଣ୍ଡେ ହନୁମନ୍ତ ତୁ ହୋଇବୁ ବିଧାତା ॥
ଶୁଣି ମୁନିମାନେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଦୟା ଏହାକୁ ଅଛଇ ବୋଇଲେ ॥
ହନୁମନ୍ତ ଶିରେ ଦେଲେ ମୁନି ଅର୍ଘ୍ୟ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବୋଇଲେ ବର ମାଗ ॥
ତପାଙ୍କର ବଚନେ ବୋଲଇ ମାରୁତି ।
ଯେତେକାଳ ଥିବ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଯଶ କାରତି ॥
ତେତେକାଳ ଜାଇଁ ଥିବି ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ।
ଏହୁସେ ବାଞ୍ଛା ମୋର ଅନ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ

ନାହିଁ ॥୯୦

ଶୁଣି ମୁନିମାନେ ବୋଇଲେ ଅସ୍ତ୍ର ହେଉ ।
ଯାହା ସେ ମାଗିଲୁ ହନୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରହୁ ॥
ଯହୁଁ ସେ ମୁନି ବୋଇଲେ ଏହା ।
ପ୍ରସନ୍ନେ ବୋଇଲେ ସ୍ବାମୀ ରଘୁକୁଳ ନାହା ॥
ହସି ହନୁମନ୍ତକୁ କୋଳ ରାମକଲେ ।
ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ତାକୁ କଲ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛିଲେ ॥
ଯିଏ ଆହାର ତୁ ଲୋଡ଼ିବୁ ଯେତେବେଳେ ।
ଅଦଭୁତେ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇବ

ତତକାଳେ ॥
ରାମାୟଣ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯେତେକ ତୋର ବଳ ।
ସେହି ପ୍ରାକର୍ମୀ ତୁ ବହିବୁ ତତକାଳ ॥୧୦୦
ଚକ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ବୁଦ୍ଧ ଅସ୍ତ୍ର ପାଶୁପତ ଘାଏ ।
ବଜ୍ରରେ ନାଶ ଯେ ନୋହିବ ତୋର କାଏ ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ବୋଇଲେ

ମହାସ୍ୟତା ।
ବସିବା ଠାବେ ଅମୃତ ପାଇବୁ ମାରୁତି ॥
ସର୍ବଦା ଆରୋଗ୍ୟ ହୋଇବ ତୋହୋର
ତନୁ ।

କଙ୍କକନ୍ଧାଗେଣ ତୁ ବସିଥିବୁ ହନୁ ॥
ଯେ ତୋତେ ସେବା ହୋ କରିବ ବାନର ।
ଆଖ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇବ ତାହାଙ୍କର ॥
ଏସନେକ ବର ଦେଲେ ରାମରାଣୀ ।

କୃତ କୃତ ହୋଇଲେ ସକଳ ଲୋକ
ଶୁଣି ॥୧୦

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସରିଲା ବନ୍ଦାପନା ।
ଅନ୍ତଃପୁରେ ବିଜେ କଲେକ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ॥
କୟେକୟା କଉଶୁଲା ଆବୋରି
ଘେନିଗଲେ ।
ଆବର ଶାଶୁମାନେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥
ସୁମିତ୍ରା ସାତ୍ୟାକୁ ଧରିଛନ୍ତି କୋଳକରି ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲଗୋ ବୋଲନ୍ତି
ସର୍ବନାରୀ ॥
ଦେବସ୍ତ୍ରରାଜ ମଥେ ଚଞ୍ଚଳା ଯେହ୍ନେ
ଦିଶଇ ।
ତେସନ ସଂଯାତ ହୋଇ ଅନ୍ତଃପୁରେ
ପଶଇ ॥

ଧାଇ ପରିବାରୀ ଝଡ଼ା ମୁହୁସୁନା ।
ହୁଲହୁଲି ଧୁନିକି ସାହେର ଉଛୁଳି ॥ ୨୦
ଅନ୍ତଃପୁରେ ଦେବୀ ହୋଇଲେ ପବେଶ ।
ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ରାଣୀହଂସ ॥
କଉଶୁଲା ଚରଣେ ପ୍ରଳମ୍ବ କରଇ
ମହାସ୍ୟତା ।

କୋଳକରି ଶାଶୁଏ ମୁଖରେ ତୁମ୍ଭନ ଦିଅନ୍ତି ॥
ବୋଲନ୍ତି ମାଏ ଗୋ ଚିରକାଳ ଜୀଅ ।
ଶ୍ରୀରାମର ପ୍ରିୟବତୀ ରମଣୀମଣି ହୁଅ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜନେକଦୋହିତା ।
କୟେକୟାକୁ ନମସ୍କାର କରଇ ଦେବୀ
ସାତ୍ୟା ॥

ଭ୍ରାଥର ଜନନୀ ଆପଣେ ତୋଳିଧରି ।
ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଇ ଭିଡ଼ିଣ
କୋଳକରି ॥୩୦
କଲ୍ୟାଣ କରଇ ଅତି ସେନେହ ଭରେ ।
ବୋଲନ୍ତି ବର୍ଧିତ ହୁଅ ତୁ ଆରୋଗ୍ୟ
ଖ୍ୟାରେ ॥

ସ୍ବାମୀରେ ସୁହାଗୀ ହୁଅ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
ସାତ୍ୟାକର ସଙ୍ଗେ ତୁ ଆଗେ ହୁଅ ଲେଖି ॥
ବେନି ପୁତ୍ର ପ୍ରସବ କରସି ଗୋ ମାଏ ।
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ତୁ ଧରିସି ଅମର କାଏ ॥

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁମିତ୍ରା ପାଶେ ଗଲା ।
 ପଣତ ପ୍ରସାରି ଚରଣେ ଓଳଗିଲା ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଜନନୀ ଧରଣୀ କୋଳେ ଆଣି ।
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ ବୋଇଲା ତୁ ହୁଅ
 ପୁଲକ୍ଷଣୀ ॥୪୦
 ସ୍ବାମୀରେ ସୁହାଗୀ ଆବର ପୁତ୍ରବତୀ ।
 ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇ ତୋର ପତି ॥
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ କଲ୍ୟାଣ ଦେବୀ
 କଲେ ।
 ଆବର ଶାଶୁମାନଙ୍କୁ ସାତ୍ୟା ଓଳଗିଲେ ॥
 କୋଳକରି ମୁଖେ ଦିଅନ୍ତି ତୁମ୍ଭ ।
 କେହୁ ଆନନ୍ଦେଶ ଚାହାନ୍ତି ବଦନ ॥
 କେ ଦେହ ଆଉଁସି ପରିମୁଣା ଯାନ୍ତି ।
 ଆଜ ନିଶ୍ଚିରୁ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ସାତାକର ସହୀ ସଜ୍ଜାତୁଣୀମାନେ ।
 ଆନନ୍ଦ ପୁଲକିତ ସବୁକରି ମନେ ॥୪୦
 ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ିର ଗେଇ କହିଲେ ନସରି ।
 ପୂର୍ବେ ଦ୍ରୋହ କଲା କଥାନ୍ତ ପାଶୋରି ॥
 କେହି କାହାକୁ ନକରନ୍ତି ହିଂସା ।
 ସବିହେଁ ସବୁକୁହିଁ କରନ୍ତି ପ୍ରଶଂସା ॥
 ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଏସନେକ ବିଧି ।
 ଯାହାକୁ ଯେମନ୍ତ କଥା ତାହାକୁ ତେମନ୍ତ
 ପ୍ରବୋଧ ॥
 ସେହି ସେ ଜାଣର ସକଳ କଥାମାନ ।
 ବୁଝାଣ ଭିତରେ କେହୁ ନକାଶନ୍ତି ଆନ ॥
 ସେହି ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଭ୍ରଷ୍ଟ କଲେ ।
 କୟେକୟା ଜନନୀ ମନ୍ଦ ଚିନ୍ତା
 ତେତେବେଳେ ॥୨୦
 ଅବୋଷେ ଦଶରଥ ବିପୁଲେ ପେଷିଲା ।
 ତେଡ଼େ ଧାର୍ମିକ ପୁତ୍ରକୁ ଝିଙ୍ଗାସିଲା ॥
 ରାମ ବନ ଗଲେ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଲେକ ପିତା ।
 ଯେସନେକ କୃତ୍ୟ କଲେ କୟେକୟା
 ମାତ ॥
 ପୁଲମୁକ ଆହାର ଖୋଜି ନ ପାଇଲେ ।
 ନିରେଖ ନିର୍ବକ ହୋଇଣ ବନସ୍ତେ
 ବୁଲିଲେ ॥

ହନୁମନ୍ତ ଭେଟିଲା ସେ ଅରଣ୍ୟ ବାନର ।
 କାଳବେଳ ଜାଣି କଳାକ ଉପଚାର ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ମିତ୍ର ହୋଇଲା ଭାଇ ସୋଗ ଛାଡ଼ି ।
 ଶୁଭ ହେଲା କାଳେ ସମୋଦ୍ରେ ବନ୍ଧ ପଡ଼ି ॥
 ଅବୋଧ ମର୍ଜିତ ଭାଲୁକ ପ୍ରବୋଧଲେ ।
 ଦଉତକୁ ମାରି ରଣଗୋଳ କଲେ ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ଅଜଏ ଦଶଶିରି ।
 ସଂଗୋତ୍ର ସହିତେ ରାମ ସଂପ୍ରୋଡ଼େ ବଧ୍ୟ
 କରି ॥
 ଦିଗପାଳ ଭାଇ ଛାଡ଼ିଲା ବିଭୀଷଣେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ଆସି ପଶିଲା ଶରଣ ॥
 ମରମ କହିଣ ମରାଜଲା ସଗୋତ୍ର ।
 ତିନିପୁରେ ଶ୍ରୀରାମର ଭୁଜବଳ ବିଦିତ ॥
 ହଜିଲା ଯୁବତୀ ପାଇଲେ ପୁନରପି ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ରାଜା କରି ଲଙ୍କାଗଡ଼େ
 ପ୍ରାପି ॥୮୦
 ଦେବରଥ ଚଢ଼ିଣ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଅଇଲେ ।
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଦର୍ଶନ ଆସି କଲେ ॥
 କୟେକୟା ଭ୍ରଥ ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ି ତିନିଜଣ ।
 ଦୋଷ କଲେ ବୋଲି ନଧଇଲେ ମନ ॥
 କଉଶୁଳାରୁ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦ ଭ୍ରଥ ମାତା ।
 ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ିର ପିଣ୍ଡକୁ କି ଉପୁଜିଅଛି ସୀତା ॥
 ଯେ ଯାହାକୁ ଯେହ୍ନେ ସେ ତାହାକୁ
 ତେହ୍ନେ ।
 ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଭିଆଇ ଅଛି ଏହ୍ନେ ॥
 ସେ ବେଳେ ତେସନ ଏବେଳେ ଏହା
 କଲୁ ।
 ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ଆନେ ବିଧାତା
 ବୋଲାକଲୁ ॥୯୦
 ଦଶରଥର ସାତଶ ପରାଶ ରାଣୀ ।
 ଏକର କୋଡ଼ରୁ ଆରେକ କୋଡ଼କୁ ଆଣି ॥
 ଏସନେକ ସମଏ ବେହେରା ମୁଦୁସୁଲୀ ।
 ସୀତାର ଆଗରେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ବୋଲି ॥
 କର ଯୋଡ଼ି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସି ଗୋ ମାଏ ।
 ଯାହା ଆଜ୍ଞା କଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ॥
 ଚଉଦ ବରଷ ଅରଣ୍ୟେ ଆହାର ନାହିଁ ।

ଆଜ୍ଞୁ ମଣୋହି କରିବେ ତୋର ସାଙ୍ଗ ॥
 ଲକ୍ଷେ ରାଜା ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମାନାତ୍ୟ ଘେନିଣ ସବୁକି ॥୧୦୦
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀରାମ
 ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ।
 ରାକ୍ଷଣୀ ବେଗେ କର ଗୋ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ଛାଡ଼ିଲେ ସକଳ ଚିନ୍ତା ।
 ରାକ୍ଷଣୀ ବିଧାନ ନେଇ ଦେଲେକ ସୁମିତ୍ରା ॥
 ଦେଖି ବରଦେହୀ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ଯେ ବିଧି ରାକ୍ଷଣୀ କଲେକ ଷଡ଼ରସ ॥
 ଯାହା ଆଜ୍ଞା ପମାଣେ ଉପୁଜଇ ସମସ୍ତ ।
 ଅନ୍ନ ରାକ୍ଷଣୀ ତାହାକୁ ଅଟଇ କିଞ୍ଚିତ ॥
 ଘଡ଼ିକ ଭିତରେ ସବୁ ନିର୍ଭାକଲା ।
 ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଏହା ଶଙ୍କର କହିଲା ॥୧୦
 ଶୁଣି ଗୋ ଶାକାୟେରୀ ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ କଲେ ବନ୍ଦାପନା ନଗରେ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ସହିତେ ସକଳ ମୁନିବର ।
 ଯେହାକଇ ଅକ୍ଷତ ଦେଲେ ଯେସନେକ
 ବେତାର ॥
 ଦକ୍ଷିଣା ବିଧିକରି ଅନେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ଦେଲେ ।
 ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ରକୁ ଧନ ବିଲୋହିଲେ ॥
 ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ସକଳ ପାତ୍ରମାନ ।
 ଅନୁରୂପେ ସୁନା ଶାଢ଼ୀ ଦେଲେ ରଘୁନାମ ॥
 ବୁଝିନାମେ ଶବରକୁ ଉଠିଣ କୋଳ କଲେ ।
 ପ୍ରିୟ କଥା କହି ଅକ୍ଷତ ରୁଆ ଦେଲେ ॥୨୦
 ବିଭୀଷଣ ସଙ୍ଗେ ଚାରି ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଏ ।
 ତାହାକୁ ପୁରୁଷାର୍ଥ କଲେକ ରାମରାଏ ॥
 ରାକ୍ଷାସ ଜଣ ଜଣକେ ଲେଖି ଶାଢ଼ୀ
 ଦେଲେ ।
 ଦେହରେ ଲାଜବାକୁ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ॥
 ଜୟେବକୁ ଦେଲେ ନୃପତି ପଣେ ଶାଢ଼ୀ ।
 ଆପଣା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରୁ ଦୋସରି ପାଛୋଡ଼ି ॥
 ବୋଇଲେ ରାଜା ତୁ ହୁଅସି ପାତାଳେ ।
 ମନାସି ଅଛି ରାବଣକୁ ଯୁଝିବାର କାଳେ ॥

ଯେତେବେଳେ ଯୁଦ୍ଧ ମୋର ଦେଖିଲୁ
ନୟନେ ।
ଆମର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବାକୁ ମନାସି ଅଛୁ
ମନେ ॥୩୦
ତୁମ୍ଭ ହୃଦୟ କଥା ଅଛଇନି ଜାଣି ।
ତୁମ୍ଭ ଆମର ସଂଗ୍ରାମ ହୋଇବାକ ପୁଣି ॥
ଯେ ଯାହା ଇଚ୍ଛଇ ମୋତେ ସେବାକରି ।
ଅବଶ୍ୟ ଦିଅଇ ସେ ସତ୍ୟସତ୍ୟ ମୋହରି ॥
ହନୁ ବୋଇଲା ଲକ୍ଷଣ ଶୁଭ୍ରଭେଦ କାଳେ ।
ମଉଷଧି ଆଣିବାକୁ ଗଲା ଅନ୍ତରାଳେ ॥
ସେ ଦିନ ମନାସିଲା ହୋଇବି ଯଦି ବ୍ରହ୍ମା ।
ଜାଣି ଅନୁଗ୍ରହ ତାକୁ କଲେ ଜନକର
ଜେମା ॥
ଆମେ ବିଷ୍ଣୁ ରୂପ ହୋଇବୁ ଯେବଣ
କାଳେ ।
ସୁମନ୍ତକ ମଣି ଖୋଜିବାକୁ ପଶିବୁ
ପାତାଳେ ॥୪୦
ତୁମ୍ଭର ଦୁହିତା ନାମ ଜାମବତୀ ।
ରତ୍ନ ଘେନିଣ ଖେଳୁଥିବ ସତୀ ॥
ଉଚ୍ଛୁଡ଼ି ଘେନିବୁ ଆମେ ଶରଥା ନିମନ୍ତେ ।
ସଜନ ଘେନି ତୁମ୍ଭେ ଆସିବ ମଣିର
ନିମନ୍ତେ ॥
ବଳହତ ଦେଖି ତୁମ୍ଭେ ଆପଣେ ଯୁଦ୍ଧିବ ।
ଅନେକ ସାଂଗ୍ରାମ ଆମର ତୁଲେ କରିବ ॥
ସୁତି କରନ୍ତେ ଆମେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବୁ ।
ଏହି ରାମ ରୂପ ଆମେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖାଇବୁ ॥
ତେବେ ସେ ସମ୍ପ୍ରତେ କରିବ ରକ୍ଷଣାଏ ।
ଦୋହିତା ଜାମବତୀ କି ଦେବ ଯେ
ବିଭାୟେ ॥୪୦
ସେହି ସୁମନ୍ତକ ମଣି ଯଉତୁକ ଦେବୁ ।
ଅମର ବୈକୁଣ୍ଠରେ ତେବେ ସେ ବସିବୁ ॥
ଶୁଣି ରକ୍ଷ ପତି ମଥାରେ ହାତ ଦେଲା ।
ଏବେ ସେବାରୁ ନବୀରିବୁ ବୋଇଲା ॥
ଏଥୁ ରଘୁନାଥ ରକ୍ଷିଗଣଙ୍କୁ ଚାହିଁ ।

ବନବାସ କଥା ତାଙ୍କରି ଆଗେ କହି ॥
ବୋଇଲେ ଦଣ୍ଡକାଅରଣ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ଥିଲ ।
ଅର୍ଘ୍ୟ ଘେନି ଆମନ୍ତ୍ର ଦେଖିଣ ଅଇଲ ॥
ରୂପ ଦେଖି ମୋର ହୋଇଲ ମୋହମାନ ।
ବୃକ୍ଷନ୍ତ ଆଉଜି ରହିଲ ତପାଜନ ॥୨୦
ମନେ ବିଚାରିଲ ଧନ୍ୟ ସାଧେବୀ ସାତ୍ୟା ।
ଶ୍ରୀରାମ ତାଙ୍କର ଅଟନ୍ତି ନିଜ ଭ୍ରାତା ॥
ଏହାର ପ୍ରାୟେ ପୁରୁଷକୁ ଘେନି ଭୋଗ
କଲୁ ।
କେବଣ ଯୋଗେ ତୁ ମହାରେ ଉପୁଜିଲୁ ॥
ଆମେମାନେ କିମ୍ପା ନୋହିଲୁ ଯେ ନାରୀ ।
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ତୁମ୍ଭେମାନେ ବାଞ୍ଛା କରି ॥
କାମେ ବନ୍ଧ ହୋଇ ହେତୁମତି ଛାଡ଼ିଲ ।
ଦେଖି ଆସି ମୋତେ ଆଶା ବଢ଼ାଇଲ ॥
ସେ କଥା ତୁମ୍ଭର ମୁଁ ଅଛଇନି ଜାଣି ।
ଏ ଜନ୍ମେ ମୋର ନାହିଁ ପରଶ୍ଚିରୀ
ରମଣୀ ॥୨୦
ଏକ ନାରୀ ବ୍ରତ ମୁଁ କରିଅଛି ନିୟମ ।
ପର ଯୁବତୀ ମୋତେ କଉଶୁଲା ସମ ॥
ପରନାରୀ ଅଟଇ ମୋହର ସୋଦର ବନ୍ଧୁ ।
ଅନ୍ୟ ଶ୍ଚିରୀ ମୋତେ ସାମାନ୍ୟ କୁଳବଧୂ ॥
ଏ ଯୁଗେ ତୁମ୍ଭର ଆମ ଭେଦ ନାହିଁ ।
କୃଷ୍ଣ ରୂପେଜାତ ହୋଇବକାଁ ମୁହିଁ ॥
କଂସର ଡରେ ବଢ଼ିବି ଗୋପପୁରେ ।
ଜ୍ଞାତା କରିବି ମୁଁ ଯମୁନା ନଦୀକଳେ ॥
ଗୋପେ ଗୋପାଳୁଣୀ ହୋଇଣ ତୁମ୍ଭେ
ଥିବ ।
ପରଶ୍ଚିରୀ ହୋଇଣ ସୁରତି ମୋତେ
ଦେବ ॥୮୦
ତପୀ ହୋଇଣ ଧଇଲ ଦୁଷ୍ଟ ମତି ।
ଖଣ୍ଡ ତପସ୍ୟା ଫଳେ ହୋଇବ ଅସତୀ ॥
ଚୋରୀ ରତି ଦେଇଣ ତୋଷିବ ମୋର
ମନ ।
ବିଚପୀ ପୁରୁଷେ ରମଣ କରିବ
ଗୋପାଜନ ॥

ମୋର ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗେ ତୁମ୍ଭର ପାପ ଯିବ ।
ଅନ୍ତେଣ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଯାଇଣ ବସିବ ॥
ଏସନେକ ବୋଲିଣ ମୁନିକି ଆଜ୍ଞା
ଦେଲେ ।
ନଳନୀଳ ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷକର ରାଜଲେ ॥
ଗନ୍ଧମାରଦନ ଦଧିମୁଖ ସାରାସ ।
କାଳିଞ୍ଜନ କାମୋଦ ବସନ୍ତ ପାରାସ ॥୯୦
କେଶରୀ ଶତବଳକୁ ଯେ ରାନ୍ତି ।
ମହାହୁ ଦୃବିହ ଏ ଦୁଇ ହକାରନ୍ତି ॥
ରମଣ କାଳିମୁଖ ବଳିମୁଖ ରାଜ ।
ବୀର ମହାବୀରମାନନ୍ତ ହକରାଜ ॥
ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ଧନବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ।
ରକ୍ଷ କପି ଜଣେ ନପାଇଲା ନୋହିଲେ ॥
ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ରାମରାହୁ ।
ଆଜ୍ଞା ଦିଅ ବ୍ରହ୍ମା ନିଜ ପୁର ଯାଉ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
ବୋଇଲେ ଅକ୍ଷତ ଦେବୀ ପୁଣ କିସ ॥୧୦୦
ମହାମୁନି କହନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଆଗର ।
ଭାବ ସେ ପାରିତି ଅଟଇ ତାହାକର ॥
ସେ ସେ ଧନବସ୍ତ୍ର ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଉଛନ୍ତି ।
ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ ଯାତରେ ତୋଷ ହୁଅନ୍ତି ॥
ଦେବକର ଉତ୍ତମ ପୁଷ୍ପ ଫଳ ପାଣି ।
ହୃଦରେ ଶରଥା କଲେ ରଘୁମଣି ॥
ତୁ ଏବେ ପୁଷ୍ପ ଆଖୁଳି ଦେଇ ପୂଜ ।
ତୋଷ ହୋଇ ନିଜ ପୁରେ ଯାଆବୁ
ବିପ୍ରବାକ ॥
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ହସ୍ତେ ଧରି ।
ବିଷ୍ଣୁ ବିଷ୍ଣୁ ପକାଇଲେ ଉପରକୁ
ମୁଖକରି ॥୧୦
ଶୂନ୍ୟେ ଥାଇ ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ବଚନ ।
ରାଜ୍ୟେ ଅଭିଷେକ ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ
ରାଜନ ॥
ରଥ ଚଢ଼ି କଟେକ ବୁଲିସି ତୋହରି ।
ଦିଗ ବିକେ ଦେଖି ଦୁଃଖ ପକାଇ ଆମ୍ଭରି ॥

ଲୋକେ ଚିହ୍ନକୁ ଯେବେ ହୋଇ	ବାଣି ଘେନିଗଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଅମାନାତ୍ୟେ ॥	ବିଭୀଷଣକୁ ଦେଇ ଅଙ୍ଗଦକୁ ପରଷି ।
ମହାରାଜା ।	ଷଡ଼ରସ ଦେଇ ଭୁରି ଭୋଜନ ଦେଲେ ।	ଜମ୍ବେବକୁ ଅନ୍ନ ପରଷେ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
ଅପାର କାକୁ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ପରଜା ॥	ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ଆଣି ପରଷିଲେ ॥	ତାରାକ୍ଷକୁ ଦେଇ କେଶରୀକୁ ଦେଲା ।
ବ୍ରହ୍ମର ବଚନ ଶୁଣିଲେ ରାବଣାରି ।	ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନୃପତି ।	ତହିଁରୁ ଉତ୍ତରୁ ହନୁମନ୍ତକୁ ପରଷିଲା ॥
ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀକି ବୋଇଲେ ହଜାରି ॥	ମଣୋହିରେ ଘେନି ବସିଲେ ସମସ୍ତ	ନଳ ନୀଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଦୃବିନ୍ଦ ।
ଆଣ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଭ୍ରମିବା କଟେକ ।	ନୃପତି ॥	ଶତବାଳି କୁମୁଦ ରମଣ ମହାନ୍ଦ ॥
ସ୍ବଦେଶ ବିଦେଶର ଦେଖନ୍ତୁ	ଅଷ୍ଟ ସେହୁ ଆବର ପତିଶ ଯୁଥପତି	ଶରସେତୁ ଶଉରୀ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ସର୍ବଲୋକ ॥୨୦	ଘେନି ।	ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ କାଳିମୁଖ କାଳିଞ୍ଜନ ॥୮୦
ପୁଷ୍ପେକ ରଥରେ ଆମ୍ଭେ ବିଜେ ହୋଇବୁ ।	ବିଭୀଷଣ ସହିତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ	ସାରାସ ପାରାସ ଚନ୍ଦନ ସୁସୋଦନ ।
ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେହେଁ ଗଜ ଆରୋହିବୁ ॥	ଭାଇବେନି ॥୫୦	ରୁକ୍ଷ ରାକ୍ଷାସ ଅନେକ କପି ସନ୍ୟ ॥
ତେବେ ସେ ଲୋକେ ଦେଖିବେ ମୋତେ	ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ସାତୟା ପରଷୁ ।	ଅଷ୍ଟସେନା ପତିଶ ଯୁଥପତିକି ପରଷି ।
ଭଲେ ।	ସବୁକରି ମଧ୍ୟରେ କମଳାଦେବୀ ପଶୁ ॥	ଅସୁର ଚାରି ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି ଘେନି ବସି ॥
ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷାସେ ମନୁଷ୍ୟ ଥିବେ ତୁଲେ ॥	ସିଦ୍ଧେ ସିଦ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି ଯାହାର ଅନ୍ନ ଖାଇ ।	ତାହାକୁ ଅନ୍ନ ଦେଲେ ଦେବୀ ଶ୍ରିୟା ।
ନଗ୍ର ବୁଲିଣ ମୁଁ ଆସିବି ଏହିକ୍ଷଣି ।	ତାର ହସ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯାଇ ॥	ପଛେ ଦିଅରକୁ ପରଷେ ରାମପ୍ରିୟା ॥
ଏତେ ବୋଲି ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଲେ ରଘୁମଣି ॥	ଜାନେକାର ହସ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜିବେ ଯେଉଁ ଜନ ।	ନିଜ ରୂପରୁ ଲକ୍ଷେ ରୂପ ଜାତ କଲେ ।
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।	ସୁଫଳ ହୋଇବ ତାହାଙ୍କ ଜୀବନ ॥	ନୃପତିମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ପରଷିଲେ ॥
ସବୁକ୍ରି ଘେନି ମଣୋହିରେ ବିଜ୍ୟ	ଏସନେକ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ରାମରାଏ ।	ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ପତିଶ ଯୁଥପତି ।
ରଘୁନାମ ॥	ମୁଦୁସୁଲୀ ଯାଇ ସୀତା ଛାମୁରେ ଜଣାଏ ॥	ଅଷ୍ଟସେନା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପ୍ରଭୃତି ॥ ୯୦
ଶ୍ରୀପୟର ପଞ୍ଚାଳି ଆନ ତଡ଼ପ ପିନ୍ଧିଲେ ।	ଶୁଣ ବଇଦେହୀ ଗୋ ଶ୍ରୀରାମ ବଚନ ।	ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିଶ୍ବାସ କରନ୍ତି ଯେତେଜନ ।
ଗଭା ପକାଇଣ ଆନ ଗଭା ବାନ୍ଧିଲେ ॥୩୦	ତୁମ୍ଭେ ଆପଣେ ନେଇ ପରଷିବ ଅନ୍ନ ॥୬୦	ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପରଷିଲେ ସୀତାଦେବୀ ପୁଣ ॥
ଉପୁରାଣ ଦୋଷଡ଼ା ଛନ୍ଦେ ଘଞ୍ଚ ।	ଲକ୍ଷେ ରାଜା ଘେନି ବସିଲେ ତୋର ଭ୍ରଥା ।	କେହି ନ ଜାଣଇ ଜାନେକାର ମାୟା ।
ଦିବ୍ୟ ଆସନେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ବସି ॥	ଏବେ ମଣୋହି ଗୋ ତୁ ପରଷିବୁ ସୀତା ॥	ସବୁକ୍ରି ଛାମୁରେ ଅଛଇ ସୀତୟା ॥
ଚନ୍ଦ୍ର ବରଷ ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିଣ ନଥିଲେ ।	ଶୁଣି ବଇଦେହୀ ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇ ।	ଅନ୍ନପରଷି ସୁବାସ ଘୃତ ଦେଲା ।
ତହିଁକି ଅନେକ ପ୍ରାର୍ଥନା ଦାନ ଦେଲେ ॥	ବସନ୍ତ ପତନୀ ପିନ୍ଧିଲେ ଚାନ୍ଦମୁହାଁ ॥	ଆମ୍ଭ ଅବା ଲୁଣ ପୁଣ୍ୟହିଁ ପରଷିଲା ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ।	ଅମଳାଣୀ ପାଟ ଉପରାଣ ଦେଲେ ।	ଷଡ଼ରସ ପ୍ରକାରେ ତ୍ରିବିଧ ରାନ୍ଧଣା ।
ସୁଷେଣ ତାରାକ୍ଷ କେଶରୀ ଜୟୋବନ୍ତ ॥	ଆପଣେ ଅନ୍ନ ଘେନିଣ ଅଇଲେ ॥	ଏକର ସୁଆଦ ଆରେକକୁ ଜିଣା ॥
ମହାନ୍ଦ ଦୃବିନ୍ଦ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।	ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜରେ ଧରିଛନ୍ତି ଦେବୀ ।	ସାକ୍ଷାତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯହୁଁ ସଂପାଦି ଅଛି ପାଗ ।
କଞ୍ଚଣ କାଳିମୁଖ ଗବ୍ୟ ସୁସୋଦନ ॥	ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ପରଷଇ ସାଧେବୀ ॥	ବିଷ୍ଣୁନାଥ ନିତ୍ୟେ ଯାହାକୁ କରନ୍ତି
ଦଧିମୁଖ ବଳିମୁଖ ସାରାସ ପାରାସ ।	ରତ୍ନଥାଲେ ଯେହେଁ ପାର୍ବତୀ ପରଷେ	ଭୋଗ ॥୧୦୦
ବିଭୀଷଣର ଚାରିମନ୍ତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି	ଅନ୍ନ ।	ଚଉରାଶୀ ତିଉଣ ଯହୁଁ ପରଷିଲେ ସତୀ ।
ତାରପାଶ ॥୪୦	ଗାଘବ ପାଶେ ସୀତା ଅନ୍ନ ଦିଅଇ	ଆମିଷ ନିରାମିଷ ଝଡ଼ା ବଡ଼ି ପ୍ରୀତି ॥
ଲକ୍ଷେ ନୃପତି ବେଢ଼ି ବସିଛନ୍ତି ।	ତେସନ ॥୬୦	କେ ଗୁଡ଼େ ଆମ୍ବିଲ କେ କଟୁକେ
ଭରତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଛନ୍ତି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଉତ୍ତରୁ ସୁଗ୍ରୀବରକୁ ଦେଲା ।	ବଢ଼ାଇଲା ।
ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷାସ ସଜନି ଥିଲେ ଯେତେ ।	ଲକ୍ଷେ ରାଜାଙ୍କୁ ତହିଁ ଅନ୍ନ ଯୋଗାଇଲା ॥	କେ ଦୁଧରେ ପୁଟିଲା କେ ଘିଅରେ

ପାଗହେଲା ॥ ଚହିଁର ଗୁଣ କେନ୍ଦୁ ପାରିବ କହି ।
ଯାହାର ଆଜ୍ଞାରେ କୂପକଳ ଅମୃତ ହୋଇ ॥
ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁଣି ଯୋଗାଡ଼ ଅଛି ରାହି ।
ନାନା ପରକାରେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ॥
ଭୁଞ୍ଜିଣ ତୋଷ ହୋଇଲେ ରାଜାଗଣ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପରମ ରସ ଶୁଣ ॥୧୦
ବ୍ୟଞ୍ଜନ ପରସି ଜନକ ଦୋହିତା ।
କ୍ଷୀରା କ୍ଷୀରାସା ଯେ ପିଠା ଅପ୍ରମିତ ॥
ଛେନା ନଡ଼ିଆ ପୁରେ ଘିଅ ପାତି ।
କର୍ପୂର ଜାଇଫଳ ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡି ସିଞ୍ଚି ॥
ଲବଙ୍ଗ ଅଳାଜତ କାକୋଳା ମିଶାଇଲା ।
ନାନାବର୍ଷ ପିଠା ଆଣି ପରଷିଲା ॥
ପଣା ପଇଡ଼ ପଣସ ଆଣିଦେଲେ ।
ଭୁଞ୍ଜିଣ ରାଜାମାନେ ମହାତୋଷ ହୋଇଲେ ॥
କଦଳୀ ତାଳସକ୍ତ ଗୋଟିକା କ୍ଷୀରାସିଣା ।
ଘୁଞ୍ଚିଆ ସତୋଷ ହେଲେ କମଳିଣୀ ॥୨୦
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ସେନା ଯୁଥପତି ।
ଭୋଜନ କରିଣ ସମସ୍ତେ ତୋଷ ହନ୍ତି ॥
ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାତା ରିତରକୁ ଗଲା ।
ସବୁ ରୁପ ଆଣି ଦେବା ଖରାରେ ଗୋପ୍ୟ
କଲା ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ।
କିହୋ ରାଜାମାନେ ହୋଇଲ ଚିକି ଶ୍ୟାନ୍ତି ॥
କାଲି ଅଗନ୍ଧୁ ସଞ୍ଚା ଆମ୍ଭର ନାହିଁ ।
ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ ବୋଲି ନ ବୋଲିବ କାହିଁ ॥
ଶୁଣି ରାଜାମାନେ ଶିରେ କର ଦେଲେ ।
ଲଜାଭାବ ହୋଇ କଥା ନକହିଲେ ॥୩୦
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଆସନ ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲେ ଗନ୍ଧୁରାଣ ॥
ନୃପଗଣ ସହିତେ ବାହାରକୁ ଗଲେ ।
ଯେ ଯାହାର ସେବକେ ଆଣି ପାଣି ଦେଲେ ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତିନିଭାଇ ।
ଆଚମନ ସାରିବେ ବୋଲି ସେହି ଯାଇ ॥

ଯେ ଯାହାର ଲଜ୍ୟ ସାରିଲେ ରାତିମାନ ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯେବେ କରିବେ ଆଚୋବନ ॥
ମହାଭୋଇ ଆଣି ପାଣି ତୋଳି ଦେଲା ।
ଚତୁର୍ଥପ ପିଠିଆ ଖଡ଼ିକା ସମର୍ପିଲା ॥୪୦
ସୁବାସ ଜଳେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗ ପଖାଳିଲେ ।
ସବୁ ଝିନ ବାସେ ଶ୍ରୀମୁଖ ପୋଛିଲେ ॥
ତତ୍ତ୍ୱ ପାଲଟି ପିନ୍ଧିଲେ ଝିନବାସ ।
ମୁଖବାସ ଗୁଆ ଦେଲା ବାଳାରାଜା ଶିଷ୍ୟ ॥
କରେ ଘେନି ରାମ ମୁଖେ ତାହା ଭରି ।
କ୍ଷଣେ ଚୋବାଇଣ ପକାନ୍ତି ଥୁ ଥୁ କରି ॥
ସୁଜାଣ ନାମରେ ଯେ କଣ୍ୟପ ତନୟେ ।
ସେ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିଡ଼ିଆ ଲାଗି କଥ ॥
ଭକ୍ତିଷ ମାନ ଯହୁଁ ତହୁଁ କାଢ଼ିନେଲେ ।
ନୃପତିମାନେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆସି କଲେ ॥୫୦
ଭରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆସ ।
ଚାମର ଦର୍ପଣ ବିଶ୍ରଣା ଧରିଆସ ॥
ଅଷ୍ଟସେନା ପଟିଶ ଯୁଥପତି ଅଜଲେ ।
ଅନୁଗ୍ରହ କରି ଶ୍ରୀରାମ ତାମ୍ବୁଳ ବିଳୋହିଲେ ॥
ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଯେ ଯାହା ବସାକୁ
ଯାଅ ।
ପେଟ ପୂରିଅଛି ଭରାହୋଇ ନଥାଅ ॥
ଶୁଣି ଯୁଥପତି ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲେ ।
ଦୃଷ୍ଟି ଅଦୃଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ପଛଘୁଞ୍ଚି ଗଲେ ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିଚାକ୍ଷେଶ ହାଥ ଧରାଧରି ।
ଏକକୁ ଆରେକ କଥାନ୍ତ ପଚାରି ॥୬୦
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ବାହାନ ଆରୋହିଲେ ।
ଯେ ଯାହା ବସାକୁ ସୁମୁଖ ହୋଇଗଲେ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ରବିଅସ୍ତ ଗଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା ବାଳାମାନେ ଆସି ବଦାଇଲେ ।
ଅତି ଆନନ୍ଦରେ ହୁଳହୁଳି ତେଲେ ॥
ପହଡ଼େକ ରଜନୀ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
କୁକୁମ ଘଷିହୋଇ କଉଶୁଲାର ଶିଷ୍ୟ ॥
କୁକୁମ ମିଶାଇ କସ୍ତୁରୀ ଲିପିଲେ ଲଲାଟ ।

ଶିରରେ ବାନ୍ଧିଲେ ମଣିମୟ ମୁକୁଟ ॥୭୦
ଚମ୍ପା ବକୁଳ ଜାଇ ସେବତୀ ଗୋଟାମଲ୍ଲ ।
ଦିବ୍ୟ ଗଭା ଲାଗି ରାମ ଦିଶନ୍ତି ମହାବଳା ॥
ଅଗ୍ର ବାସଗଣ ବୋଲିଲେ ଅଙ୍ଗେ ନେଇ ।
ଶିରେଣ ଗଭା ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ॥
ତୁଳ ଉପରେ ସାଞ୍ଚୋଇଲେ ଗଭା ।
ଦିବ୍ୟତୁଳ ପୁଷ୍ପ ଦିଶଇ ମହାଶୋଭା ॥
କାଖେ ମୁଛେ କେଶେ ହୃଦେ ମୃଗନାର ।
ବିବିଧ ପରିବେଶେ ଘେନିଲେ ରାଘବ ॥
ମଦନ ମୂରତି ଅବତାର ଦଶରଥ ବଳା ।
ଶୋଭା ସୁନ୍ଦର ନାଥ ଗୁଣେ
ଶୋଳକଳା ॥୮୦
କାନେ କାନପୁଲ ଖଞ୍ଜେ ଗଜମୁକୁତା ।
ମାଣିକ୍ୟ ଲଗାମ ମୋରିଆ ତଥୁର ଭକତା ॥
କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠହାର ଲମ୍ବର ଗଜମୋତି ।
ଜାଣି ବକସ୍ତୁଳ ଦିଶଇ ଚନ୍ଦ୍ରମାର କାନ୍ତି ॥
ବାହେ ଯୋଡ଼ା ତାଡ଼ ବାହୁଟି ସୁନା କଣ୍ଠି ।
ବ୍ରହ୍ମ କାତି ହୀରା ମୁଦ୍ରିକା ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ॥
କଟିରେ କଟିମେଖଳା ନବରତ୍ନ ପାତି ।
ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମାଣିକ୍ୟ ଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠି ॥
ପୟରେ ନୃପୁର ଦିନକର ଛାସ ।
ବିଶ୍ୱାସ ଲୋକଙ୍କୁ ଘେନି ଶ୍ରୀରାମ
ଅବକାଶ ॥୯୦
ସହସ୍ରେ ଯୁବତୀ ବିବିଧ ବେଶହୋଇ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦିହୁଡ଼ି ଜାଳନ୍ତି ସୁଗନ୍ଧ ତରଳ
ଦେଇ ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଛନ୍ତି ।
ଚିତ୍ରସେନ ସହିତେ ସୁମନ୍ତ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ॥
ଲଙ୍କାଯୁଦ୍ଧ କଥା ରାଜାକର ଯିବା ।
ସମ୍ପଦ ହୋଇଣ ଅଭିଷେକ ହୋଇବା ॥
ଏକଥା ବିଚାର କରନ୍ତି ସୁସ୍ତବେଳେ ।
ଆନନ୍ଦୋକ କେହି ନାହାନ୍ତି ନିଶାକାଳେ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଦିବ୍ୟରାତି ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ପରଷିଲେ ସ୍ୟତା ॥୧୦୦

ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତଃପୁରେ ଗଲା ।
ଶାଶୁର ବସାଇଣ ଆପଣେ ପରଷିଲା ॥
ତିନି ଭଗ୍ନୀ ଆସି ବଢ଼ାଇ ଦ୍ୟୁତି ଦ୍ରବ୍ୟ ।
ଅନ୍ତଃପୁର ଲୋକେ ଭୋଜନ କଲେ ସର୍ବ ॥
ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଣ ଆଚମନ କଲେ ।
ଦାସୀ ପରିବାରା ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ କାଢ଼ିନେଲେ ॥
କଉଶୁଲା ବୋଇଲେ ଭୁଞ୍ଜି ଗୋ

ବଇଦେହୀ ।

ଉର୍ମିଳା ମାଳତୀ ଆଦି ତୁମ୍ଭେ ହୋଇ ॥
ମୁହିଁ ପରଷିବି ଗୋ ଶରଧା ମୋହରି ।
ଶୁଣି ପରମତୋଷ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥୧୦
ପାଦପଖାଳି ତିନିଭଗ୍ନୀ କି ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
ଭୁଞ୍ଜି ବସିଲେ ଦେବୀ ଜନେକ ନନ୍ଦିନୀ ॥
କଥେକଥା କଉଶୁଲା ସୁମିତ୍ରା ପରଷନ୍ତି ।
ଆବର ଶାଶୁମାନେ ବଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତି ॥
ଚଉଦ ବରଷ ହେଲା ଭୁଞ୍ଜି ନଥିଲେ ଅନ୍ନ ।
ଶାଶୁଙ୍କ ପରଷନ୍ତେ ପରମ ତୋଷ ମନ ॥
ମଣୋହି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଚମନ କଲେ ।
ତକ୍ଷଣେ ପରିବାରା ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଘେନିଗଲେ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜନେକ ଦୁହିତା ।
ବିବିଧ କୁସୁମେଶ କେଶ ସାଞ୍ଜୋଇଲେ

ସାରା ॥୨୦

ଗନ୍ଧ ଘେନି ଅଳଙ୍କା କଲେ କେରି କେରି ।
ଚନ୍ଦନ ଘେନି କୃତ ସୁଗନ୍ଧ ଚିତ୍ର କରି ॥
ଶିରରେ ସାମନ୍ତନୀ ମୁକୁତା ମୋତିମାଳି ।
କପାଳେ ଠିଆଚିତା ଘଣ୍ଟେଣ ଗନ୍ଧକାଳି ॥
ଉପରେ ସିନ୍ଦୂର ଟାଙ୍କା ନେଇ ଦେଲା ।
କୁପୁର ତାମୋଳ ମିଶାଇଣ ଭୁଞ୍ଜିଲା ॥
ବ୍ରହ୍ମକାଠି ହାରା ଯାବତ ଆଭରଣ ।
କର୍ଣ୍ଣେଶ ତଡ଼କା କରରେ କଙ୍କଣ ॥
ବାହେଣ ବାହୁଡ଼ି ଭୁଜେ ଶିକୁଳି ଚାଡ଼ି ବିଦ ।
କଟିରେ କଟି ମେଖଳା ନୁପୁର ବେନି

ପାଦ ॥

କଣ୍ଠେଶ କଣ୍ଠମାଳି ପଦ୍ମରାଗ ମଣି ।
ନବରତ୍ନ ପଦେକ ନାସାରେ ବସଣୀ ॥
ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ବେଣୁଲା ଗଜମୋତି ।
ଅଙ୍ଗେ କଙ୍କୁଳ ଘେନିଲା ଦେବୀ ସ୍ୟତୀ ॥
ବିବିଧ ବେଶ ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମ ପାଶେଯାଇ ।
ଜାଣି ରଘୁନାଥ ନିଅବକାଶ ହୋଇ ॥
ଭରଥ ଲଭଣଶ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ଗଲେ ।
ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ॥
ତାହାଙ୍କ ତିନିଜନ୍ମ ଆଇଲେ ବେଶ

ହୋଇ ।

ଯେ ଯାହା ଭୂଥାକୁ ସେବାକଲେ ଯାଇ ॥
ସୁମନ୍ତ ଚିତ୍ରସେନ ଯେ ଯାହା ବସାକୁ
ଗଲେ ।
ତୁରୀ ବଜାଇ ଦୋସାଧୁ ନଗ୍ର ବୁଲେ ॥
ନଗ୍ର ଦୋସାଧୁ ନିରୋଧୁ ଠଣା ଦେଲା ।
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ବେହେରା ବେଢ଼ିଣ ବୁଲିଲା ॥
ନଅର ସେବକ ରଖୁଆଳ ପଢ଼ିହାରି ।
ଖଞ୍ଜା ଜଗିଲେ ସେ ନିବୋଲଣା କରି ॥
ଗାଉଡ଼ ମାହୁଡ଼ ପହରା ଜଗନ୍ତି ।
ବୋଲଣା ହୋଇଲେ ସେ ପ୍ରାଣେ ନ
ବର୍ତ୍ତି ॥

ଚାରି ଦ୍ଵାରେ ଅଛନ୍ତି ମଉଗଜ ଚାରି ।
ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ଶତେକ ଅଶ୍ଵଆରି ॥
ସହସ୍ରେ ପାଇକ ଦ୍ଵାରକଲେ ରକ୍ଷା ।
ଯେହ୍ନେ ରାଜବିଧି ସୁମନ୍ତ ଦେଲା ଦାକ୍ଷୀ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ନୃପତି ।
ଦିବ୍ୟ ଭୁବନରେ ଯାଇଣ ପହଞ୍ଚନ୍ତି ॥
ଝଟିକର ପିଢ଼ା ମର୍କଟ ଖମ୍ବମାନ ।
ଶେଣୀ ବୈଦୂର୍ଯ୍ୟ ଗୁଚ୍ଚ ପ୍ରବାଳ ଖଞ୍ଜନ ॥
ରୁଅ କୁରୁବିନ୍ଦ ପଦ୍ମରାଗ ଭରା ।
ନାକ ଦୁଆ ଉପରେ ଖଞ୍ଜିଲା ତହିଁ ହାରା ॥
ନାକାର ଆଗ ମୁଣ୍ଡିକାରେ ସରୁତୁଣ୍ଡି ।
ଗଣ୍ଡିଅନା ବଡ଼ା ପାରିଲେ ଖଣ୍ଡି ଖଣ୍ଡି ॥

ରଙ୍ଗପାଟ ଗଣ୍ଡି ଗିଳିମି ଖଣ୍ଡଚାଳ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଛାଉଣୀ ଦିଶେ ମହାଭାଳ ॥
ଉତ୍ତାଳେକ ଓସାର ଅଧକୋଶ ପ୍ରତି ।
ନବରତ୍ନମାସ କଳସ ବିରାଜନ୍ତି ॥
ଉପରେ ଉଡ଼ଇ ନେତର ଚିରାଳ ।
ପାଶେଶ ଲମ୍ବଇ ବିବିଧ ପୁଷ୍ପ୍ୟମାଳ ॥
ମୁକୁତାର ଧାଡ଼ା ବଉଳା ଗଣ୍ଡି ଝଡ଼ା ।
କଟିକଟି ରୁପା କାଠି ଦେଖିଣ ଝିନ ଚେରା ॥
ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରତପ ଛାୟ ଗୋବିନ୍ଦ ପାଟ ।
ମଧ୍ୟେ ଖଞ୍ଜିଲା ଅଛି ଗଜଦନ୍ତ ଖଟ ॥
ପଦ୍ମରାଗ ଖଟିଆ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଶିକୁଳି ।
ଚନ୍ଦନକାଠ ତ୍ରୋଣରେ ଉକୁଟିଅଛି ଦୋଳି ॥
ଦେବଦାରୁ ଖମ୍ବେ ହିଙ୍ଗୁଳ ରଙ୍ଗକମ୍ପ ।
ସୁବାସିଲାଅଛି କଷ୍ଟୁରୀ ଚତୁଃସମ୍ପ ॥
ଦର୍ପଣ ଚାମର ମଣ୍ଡଣି ଦିବ୍ୟ ବାସ ।
ଅଗ୍ରବାସ ଧୂଆଁ ଚନ୍ଦ୍ରଚକ୍ର ଚଉପାଶ ॥
ନବରତ୍ନ ଖୁରା ପଦ୍ମରାଗମଣି ସଞ୍ଚ ।
ନୀଳାର ପଗଡ଼ରେ ହୋଇଛି ଦୋରନ୍ତ ॥
ଗୁରୁଜ ପୋହଳା କୁରୁବିନ୍ଦ ପାଟି ।
ହାରା ଲିଙ୍ଗ କମ୍ପ ଅଛଇ ଗୋଟି ଗୋଟି ॥
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଉପରେଶ ପଟା ।

ମୁକୁତା ପୋଡ଼ିଣ ଦେଇଛନ୍ତି ଛଟା ॥
ଚଉକଟି ଜଳଇ ମାଣିକ୍ୟର ବଡ଼ା ।
ସେ ବାଙ୍କିଆରେ ଯାଇ ବିଜୟ ରଘୁପତି ॥
ଏସନେକ ସମ୍ପଦ ସତୀ ଦରଶନ ଯାଇ
କଲେ ।
ପଯେପଡ଼ି ଶୋଇ ମଥାରେ ହାଥ ଦେଲେ ॥
ଶରଧାରେ ରଘୁନାଥ କୋଳକଟି ନେଲେ ।
ଆପଣା କାନୁ ଉପରେ ନେଇଣ
ବସାଇଲେ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣେ ହୋଇଲେ ଅବକାଶ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥

ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

ଉତ୍ତରାକାଶ

ବନ୍ଧନଂ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମୋହର ଗୋସାଇଁ ।
ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଯେହୁ ଅଟଇ ସାଇଁ ॥
ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର ପୁରୁଷ ।
ଯାହାର ଆଶ୍ରବେ ପ୍ରଭୁ ଅଛନ୍ତି ତ୍ରିଦଶ୍ୟ ॥
ଚନ୍ଦ୍ର ଭୁବନର ଯେହୁ ଅଟଇ ଆଦିପତି ।
ସେ ପ୍ରଭୁ ମୃତ୍ୟୁଲୋକେ ଜନ୍ମେଦ୍ଵାପ ପୁତି ॥
ଭ୍ରାତ ଖଣ୍ଡେ ଓଡ଼ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେ ସାର ମହା ।
ଉତ୍କଳ ଦେଶ ନାମ ପୁରାଣେ ଯାହା କହି ॥
ଦକ୍ଷିଣ ଲବଣ ସିନ୍ଧୁ ଉତ୍ତର କୂଳେ ।
ବିଜୟେ ଜଗନ୍ନାଥ ନୀଳଗିରି
କନ୍ଧରେ ॥୧୦
ଅପୂର୍ବ ପ୍ରାସାଦ ଶ୍ରୀବନ୍ଧ ଖଣ୍ଡଶାଳ ।
ଯତନେ ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଗଢ଼ିଲା ଦେଉଳ ॥
ଶମ୍ଭୁଲିଙ୍ଗ ବାହାର କି ହୋଇଲା ଭୂମି ପୁତି ।
ଗିରିଶିଫ କି ଅବା ଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇ ଉଠି ॥
ଉପରେ ଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ଚିରାଳ ପରହର ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଶ୍ରୀହରି ଦକ୍ଷିଣ କର ॥
ଜଗତ ଜନକର ରାଜଶ ପାତକୀ ।
ଯହୁଁ ସେ ପବନେ ଉଡ଼ଇ ବେଗେବେଗ ॥
ଗଗତ ଜନେ ଥାଇ ବିଚାରନ୍ତି ଏହା ।
ଆମ୍ଭର ରାଜଶ ଅବା ଅଛନ୍ତି ଚଉବନ୍ଧ ॥୨୦
ଆଗତ ଭଞ୍ଜନ ସ୍ଵାମୀକର ବାନା ।
ଭୁଜ ଟେକି ଶରଣ ଯାଚନ୍ତି ବକ୍ତସେହା ॥
କି ଅବା ଭବ ଜଳେ ଥଳ ସେ ପାଇଲେ ।
ଏତେ ପାଣି ବୋଲି ଭୁଜ ଦେଖାଇଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଆହୋ ନରେ ମୋତେ ସେବା
କର ।
ସଂସାର ସାଗର ଜଳେ ବୁଡ଼ିଣ ନମର ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ।
ତେଣୁ କରି ଆପଣ ବଢ଼ାଇ ଛନ୍ତି ହାଥ ॥
ରେଖ ରୂପ ପାଦ ପାଣି ଯାର ନାହିଁ ।

ଦେଖି ଦେବତାଏ କଲେ ଅନେକ
ଦୁଷ୍ଟି ॥୩୦
ଭୋ ବାସୁଦେବ ପ୍ରଭୁ ରକ୍ଷାକର ସ୍ଵାମୀ ।
ବୈକୁଣ୍ଠ ତେଜିଣ ବିଜୟେ ମୃତ୍ୟୁ ଭୂମି ॥
ଇତରଜନକ ସଙ୍ଗତେ ଭାବ କଲୁ ।
ଭାବଗ୍ରାହୀ ନାଥ ତହୁଁ ବୋଲାଇଲୁ ॥
ଆମ୍ଭର ଅପୂର୍ବ ହୋଇଲୁଁ ଗୋସାଇଁ ।
ଶ୍ରୀମୁଖ ଦେଖିବା ତୋର ସନିଧିକୁ ଯାଇଁ ॥
ମୃତ୍ୟୁପୁରେ ଜନମି ଦେଖିବୁ ଶ୍ରୀମୁଖ ।
ଏ ଦେହ ବନ୍ଧିବାର ତେଣେ ହେବ ସୁଖ ॥
ଶୁଣିଲେ ନାରାୟଣ ଦେବକର ବାଣୀ ।
ହସିଣ ବୋଲନ୍ତି ଦେବ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର
ପାଣି ॥୪୦
ତୁମ୍ଭେ ସୁରଗଣେ ନକର ମନେ ଖେଦ ।
ଏ ରୂପେ ମୁହିଁ ସେ ନ ବନ୍ଧଇ ପାଣି ପାଦ ॥
ଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମ ମୂରତି ମୁଁ ଅଣାକାର ରୂପା ।
କାମ ରୂପା ଭଗବାନ ଅପୂର୍ବ ଯେ ମୃତି ॥
ଜଗମୋହନ ରୂପ ଅଲେଖ ଅବର୍ଣ୍ଣ ।
ଶୂନ୍ୟକର ଠୁଳ ଠୁଳକର ଶୂନ୍ୟ ॥
ଏ ରୂପ ସ୍ଵରୂପ ହୋ ଦେଖିବ ତୁମ୍ଭେ କାହିଁ ।
ଧାଏ ଧାରଣା ଯହିଁ ଜପ ମନ୍ତ୍ର ନାହିଁ ॥
ଏ ଯୁଗେ ଗୁପ୍ତ କଲଇଁ ସର୍ବ କର୍ମ ।
ସ୍ଵଂଏ ଅବତାର ହେଲୁ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ॥୫୦
ଜଗତଜନକର କରିବି ନିସ୍ତାର ।
ସଜନ ଜନକର ମୁହିଁ ସେ ଦାତାବର ॥
ଯେ ମୋହର ନୀଳ ମୁଖ କରନ୍ତି ଦ୍ରବିନ ।
ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ମୁଁ ତାହାରେ ହୁଅଇ ପ୍ରସନ୍ନ ॥
ଚଉବର୍ଗ ଦାତା ମୁକତି ସୁଖ ଦେଇଁ ।
ଅନ୍ତେଶ ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନେ ବସାଇଁ ॥
ଇହ ପରଲୋକ ତାରଇ ଦୁଇ କୁଳ ।
ଯେଣୁ ନାମ ମୋର ଭଗତ ମନ୍ତ୍ର ॥

ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ଶରଧା କଲ ସୁରମାନ ।
ଦେଖ ମୋହର ଭୁଜ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ॥୬୦
ଯେତେ ବୋଲି ପ୍ରଭୁ କର ବଢ଼ାଇଲେ
ତୋଳି ।
ଆନନ୍ଦେ ସୁର ବୃନ୍ଦ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବମିଳି ॥
ବିଷ୍ଣୁର ଭୁଜେ ଦେଖିଲେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର
ଆକାର ।
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ କୁଣ୍ଠଧର ॥
ମାୟା ପାସାଦ ଯେ ଶ୍ରୀହରି ଭୁଜ ।
ଯତନେ ବିସ୍ତାର କଲେ ଅଧୋକ୍ଷକ ॥
ବାବୁ ସେ ଦେଉଳ ବିଚିତ୍ର ପିତୁଳି ।
କଳସୁଁ ପଦ୍ମ ପାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଛି ଝଳି ॥
ଅସୀଂ ଶିରା ଠେକ କମ ମାହାତୁଳ ।
ଅପୂର୍ବ ପ୍ରାସାଦ ଘଟଣ ଅମୂଲ୍ୟ ॥ ୭୦
ନାରାୟଣ କୋଳେ ଯେହୁ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ
ବସଇ ।
ସାନ ଦେଉଳ ଗୋଟି ତେସନେକ ଦିଶଇ ॥
ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣ ପକ୍ଷିମ ତିନି ଦିଶା ।
ବାରେହା ନୃସିଂହ ବାବନର ବସା ॥
ସିଧ ସାଧେକ ଅମର ଯୋଗେଶ୍ଵର ।
ଶ୍ରୀହରି ଦେଉଳ ତେସନ ପଟାନ୍ତର ॥
କି ଅବା ହର ପାର୍ବତୀ ବସିଛନ୍ତି ।
କି ଅବା କାମଦେବ କୋଳେ ବିଜେ ରତି ॥
ସ୍ଵଂଏ ବାରସୂତା ଭୁବନ ଅଟଇ ।
ଅମରାବତୀ ଯହିଁକି ସମାନ ନ
ଘଟଇ ॥୮୦
ଶ୍ରୀ ନୀଳଗିରି ପବିତ୍ର ଚାଣୁ ଶୋଭା ।
ଯହିଁ ସେ ବିରାଜଇ ନାରାୟଣ ପ୍ରଭା ॥
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
ଯହିଁ ବିଜୟେ ପ୍ରଭୁ ଦେବକ ଉତ୍ତମ ॥
ପ୍ରାସାଦ ମଧ୍ୟରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡୋପ ।

ମଣିମୟ ସିଂହାସନେ ବିଜୟେ ତିନିରୂପ ॥
ବଳଭଦ୍ର ସୋଭେଦୁ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ବାମୀ ।
ବାମ ପାଶେ ଛନ୍ଦି ସାହେବ ନନ୍ଦିନୀ ॥
କରେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ।
ଉରେ ହାର ପଦେକ ବିବିଧ ରତ୍ନମାଳ ॥୯୦
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ନାଳ ସୁଦର ଶ୍ରୀମୁଖ ।
ଦର୍ଶନେ ପାପ ହତ ହୋଇ ପାଇ ପରମ
ଖୁଷ୍ଟ ॥

ସୁରଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ଆନନ୍ଦ ଅଧର ।
ସୁଦାର୍ଢ ନାସିକା ଅପୂର୍ବ ମନୋହର ॥
ଅମୃତ ଲୋଚନ କି ଫୁଟିଲା ପଦ୍ମ ଜାଣି ।
ଲଲାଟର ଚିତା ଶୋହଲ ନାନାମଣି ॥
ଜଗମୋହନ ରୂପ ଦେଖିଲେ ନିଶ୍ଚରି ।
ଆପଣେ ମହିମା ମେରୁ ନୀଳଗିରି ହରି ॥
ଦକ୍ଷିଣେଶ କଳପ ବଟ ଆଗେଶ
ଖଗେଶ୍ବର ।

କରୁଣାମୟେ ତିରେ ବିଜେ
ଚକ୍ରଧର ॥୧୦୦
ସେହି ଶ୍ରହରିର ଚରଣ ତଳେ ପଡ଼ି ।
ଶରଣ ଫୁଲାରଇ ବେନି କର ଯୋଡ଼ି ॥
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥକର ମୋତେ ହୋଇବ

ସଦୟା ।
ତୋତେ ଆଶ୍ରେ କରିବି ସର୍ବଦା ବାଞ୍ଛା ମୋର
ଏହା ॥

ମୁହିଁ ବକରାମ ଦାସ ନିତ୍ୟେ ଯେ
ଭାବର ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥ ଅନୁରୋଧେ ଜପଇଁ ॥
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସ୍ବାମୀ କରିବା ମୋତେ ରକ୍ଷା ।
ରାବାୟେଶ ଗ୍ରହ କଳିତ ମୋର ଇଚ୍ଛା ॥
ବାଲମିକି ମୁନି ଯାହା କଲେକ ପ୍ରକାଶ ।
ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ

ବିଶ୍ୱବାସ ॥୧୦
ମୁହିଁ ତାହା କହିବଇଁ ତୋହର ପ୍ରସନ୍ନେ ।
ଅନୁଗ୍ରହ କର ମୋତେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲାଙ୍ଗୁନେ ॥
ତୋହର ପ୍ରସନ୍ନେ କହିବି ରାମ କେଳି ।

ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେଶ ମେଘ ହେବେ ଦଳି ॥
ଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ।
ଏଥର କବି ସେ ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ସେହି ମୋର ହୃଦେ ବିଜେ କରିଥାନ୍ତି ।
ଆପଣାର ଚରିତ ଆପଣେ ବଖାଣନ୍ତି ॥
ମୁଖାର ବିମରୁ ଯେହ୍ନେ ବାହାର ଶ୍ୱେତ
ନାଗ ।
ମୋହୋର ମୁଖରୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ତେସନେକ

ବାଗ ॥୨୦
ଶୁଣିମା ସୁଗନ୍ଧଜନେ ରାମାୟଣ କାହାଣୀ ।
ସାମବେଦୁଁ ସମ୍ପୃତ ଯେ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ବାଣୀ ॥
ପାର୍ବତୀ ପତାରନ୍ତି ଶୁଣିମା ସଦାଶିବ ।
ରାବଣ ବିନାଶି ଯେ ଅଜଲେ

ରାଘବେ ॥
ସାତ୍ୟା ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲେ ।

ତହିଁର ଉତ୍ତାରେ କେବଣ କୃତ୍ୟ କଲେ ॥
ସତ୍ୟ ସଦାଶିବ କହ ମୋର ଆଗ ।
ଶୁଣିମି ସ୍ବାମୀ ମୁଁ ବିଚିତ୍ର କଥା ବାଗ ॥
ଦୁଷ୍ଟରୁ ତରିବି ମୁଁ ରାମାୟଣ ଶୁଣି ।
କହସି ଭୋନାଥ ମୋତେ ରାମାୟଣ
ବାଣୀ ॥୩୦

ସପ୍ତମ ଅବତାର ହୋଇଲେ ନାରାୟଣ ।
ଶୁଣିମି ରୋ ନାଥ ମୁଁ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁର ପୁରାଣ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଦେବା ଉଠିଲେକ ଧାତି ।
ଗୁହର ଚରଣେ ନମନ୍ତି ମହାସ୍ୟତା ॥
ହସିଣ ସଦାଶିବ ପାର୍ବତୀକି ତୋଳି ।
ଉଠ ଉଠ ଗୋ ସଖି ଶୁଣ ରାମକେଳି ॥
ଏତେ ବୋଲି ଭମାକୁ ବସାଇଲେ

କୋଳେ ।
ଗୁହ ରାମାୟଣ କହନ୍ତି କୋତୋହୋଳେ ॥
ଶୁଣି ଶାକାୟେରା ଗୋ ଉତ୍ତରା କାଣ୍ଡ
ଚରିତ ।

ରାବଣକୁ ମାଜଲେ ଦଶରଥ ସୁତ ॥ ୪୦
ଲଙ୍କାରେ ବିଭୀଷଣକୁ ନୃପତି ପଣ
ଦେଲେ ।

ସାତ୍ୟା ଘେନି ରାମ ବାହୁଡ଼ା ବିଜେ କଲେ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାମ ହୋଇଲେ ଅବିଷେକ ।
ଦେଖିତ ଆସିଛନ୍ତି ତିନିପୁର ଲୋକ ॥
ଦିନେକ ଶ୍ରୀରାମ ଆତ୍ମାନେ ବସିଛନ୍ତି ।
ପଟୋଆରି ଛନ୍ଦି ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମାନ ।
ଜମେବ ସହିତେ ସମସ୍ତ ରକ୍ଷ କପି ସନ୍ତନ ॥
ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ଜାବାଳି କଶ୍ୟପ ।
ଏହାଙ୍କୁ ସମାସ୍ୟା କରନ୍ତି ରାମ ନୃପ ॥୪୦
ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ଅମନାତ୍ୟ ଗଣ ମାନେ ।
ଗହ ଗହ ଶବଦ ଶ୍ରୀରାମ ଆତ୍ମାନେ ॥
ଦେବରକ୍ଷି ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ରାଜରକ୍ଷି ଅଛନ୍ତି ।
ଭଙ୍ଗ ମିଶ୍ର ପଣ୍ଡାୟେ ନ୍ୟାୟେ ବିଚାରନ୍ତି ॥
ସଜନି ପଟୋଆରି ହୋଇଅଛନ୍ତି
ସଭାତଳେ ।

ଆସି ନ ପାରନ୍ତି ଘୋଡ଼ାକ ଗହଳେ ॥
ଖୁଣିଆ ପଡ଼ିହାରି ଅଛନ୍ତି ଦୁଆରେ ।
ଗାୟେଶାମାନେ ଗୀତ ଗାବନ୍ତି ସୁସ୍ବରେ ॥
ରତ୍ନ ସିଂହାସନେ ବିଜେ ରାମରାହୁ ।
ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ଯେହ୍ନେ ବିଜେ ଜଗନ୍ନାଥ
ପ୍ରଭୁ ॥୬୦

କରେ କାଣ୍ଡ କୋଦଣ୍ଡ ବୀର ଆସନେ
ବିଜେ ।
ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ବିବିଧ ହାର ସାଜେ ॥
ନୀଳ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ଦୋସଡ଼ା ପାତାମର ।
ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗେ ଲେପିଲା ଅଛି ସୁଗନ୍ଧ ଅଗର ॥
କପାଳେ ଠିଆ ଚିତା ଚନ୍ଦନ ତିଳେକ ।
ଫର ହର ନିଶ କସ୍ତୁରୀର ରେଖ ॥
କୋଟିୟେ କାମ ଯାହାର ପାଦକୁ ନୋହେ
ସରି ।

ଆନ କି ଅବା ହୋୟେ ପଟାନ୍ତରି ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ସ୍ବାମୀ ବିକ୍ରମ ସିଂହ ଠାଣି ।
ଲକ୍ଷଣ ବିଞ୍ଚଳ ଘେନିଶ ବିଞ୍ଚଣି ॥୬୦
ଭ୍ରାତ ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ଭାଳନ୍ତି ତାମର ।
ସମ୍ଭବ ହୋଇଅଛି ଥାଠ ଶ୍ରୀରାମର ॥

ଏସନେକ ସମୟେ ଅଗସ୍ତି ମହରଷି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ମିଳିଲେକ ଆସି ॥
 ଦେଖିଣ ଦ୍ୱାରପାଳ ଉଠିଲା ତଡ଼ିତ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି କରଇ ଭଗତି ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜଣାଅସି ।
 ଦ୍ୱାରେ ଅଛନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ମହରଷି ॥
 ଶୁଣି ଦ୍ୱାରପାଳ ଗଲାକ ତଡ଼ବେଗେ ।
 ଯାଇଁ ଜଣାଇଲା ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ॥୮୦
 ଉଭା ଦେବ ଶ୍ରୀରାମ ବୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ଦ୍ୱାରେ ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଉଠିଲେ ଆସ୍ଥାନୁ ।
 ବିକୁଳି ମାରିବା ପ୍ରାୟେ ବିରାଜଇ ତନୁ ॥
 ଆସ୍ଥାନୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି ରାମ ରାଣ ।
 ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାବନ୍ଧି ସକଳ ନୃପଗଣ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ରକ୍ଷିଗଣମାନ ।
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଜମେବ ପ୍ରଭୃତି ।
 ଅଜାଦ ହନୁମନ୍ତ ମୂଳେ ସେନା ଯୁଥ
 ପତି ॥୯୦
 ସମ୍ବର ହୋଇଣ ଅଇଲେ ରାମ ରାଧ ।
 ଅଗସ୍ତିଙ୍କି ଦେଖି ନମିଲେ ତାଙ୍କ ପାଦ ॥
 ଉଠିଣ ବେନି କର ଯୋଡ଼ିଣ ଉଭା ହୋତି ।
 ଗଉରୋବ କରି ଭିତରକୁ ନିଅନ୍ତି ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆସନେ ନେଇଁ ବସାଇଲେ ।
 ଯେ ବିଧି ଛଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇଣ ପୂଜା କଲେ ॥
 କର ପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ବୋଲନ୍ତି ରାବଣାରି ।
 ସକଳ କୁଶଳ ଟିକି ତୁମ୍ଭର ତପଚାରୀ ॥
 ଅଗାଦ ଜଳ ତୋର ଅଛି ନା ସନ୍ନିଧାନେ ।
 ପୁଣ୍ୟ ଫଳମାନ ଦିଅନ୍ତି ନା ତରୁବର
 ମାନେ ॥୧୦୦
 ଯହିଁ ବସା କରିଛ କୁମ୍ଭ ସୁତ ।
 ପୂର୍ବ ତପ ଥାନ ଅଟଇ ନା ବିହିତ ॥
 କୁଣ୍ଠ ସମିଧ ପାଇ ନା ସର୍ବ କାଳେ ।
 ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଉନା ପୁଣ୍ୟ ବେଳେ ॥
 ତପ ସିଧ୍ୟ ହେଉଁ ଅଛିନା ତୁମ୍ଭର ।

ଉତପାତ ନାହିଁ ନା ବିପ୍ଳବ ଭିତର ॥
 କନ୍ଦମୂଳ ପ୍ରାପତ ହେଉଛି ଟିକି ତୋତେ ।
 ହବି ପାନେ ଦୃପତି ହୋନ୍ତି ନା ଦେବ
 ପିତ୍ତେ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା କରୁଟିକି ବେଳକାଳ ଜାଣି ।
 ଯଥା କାଳେ ଦେଉଟିକି ତର୍ପଣର ପାଣି ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ଦେବ ତୋହର
 ପ୍ରସାଦେ । ୧୦
 କୁଶଳେ ବିପ୍ଳବେ ବଞ୍ଚଇ ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ତୁ କ୍ଷେମେ ଅଛୁ ନା ରଘୁକୁଳ ପତି ।
 ଅସତ୍ୟ କଥା ନ ପଶଇ ନା ତୋର ମତି ॥
 ରାଜ ଧର୍ମ ନ ଛାଡ଼ୁ ନା ରଘୁକୁଳ ସାଇଁ ।
 ଅମନାତ୍ୟେ ବ୍ରତବିତ୍ ତୋହର ହିତ ପାଇଁ ॥
 ଶତ୍ରୁକୁ ତୁ ବାବୁ କରୁଟିକି ଭୟେ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଅକାର୍ଯ୍ୟ କେ ମଣ୍ଡୁଟିକି ରାୟେ ॥
 ଗୁହାରି ଶୁଣୁନା ତୁ ସାବଧାନ ହୋଇ ।
 କୁଚିତାରେ ବନ୍ଧ୍ୟା ନୋହୁନା ରଘୁକୁଳ
 ସାଇଁ ॥୨୦
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସର୍ବଦା ସମ୍ଭାଳିବୁ ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱେହରେ ଯେହାନ୍ତ ପାଳିବୁ ॥
 ମନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ରାହ୍ମଣେ କ୍ରିୟାରେ ନିର୍ଜିତା ।
 ସେ ସେ ପୂଜିବ ତୋର ଲକ୍ଷ ଯେ ଦେବତା ॥
 ବେଦାନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ନିତ୍ୟେହେଁ ଦାନ
 ଦେବୁ ।
 ଦରିଦ୍ର ଲୋକକଲ ଦୟା କରିଥୁବୁ ॥
 ସମସ୍ତ ଜନ ମନ ଜାଣିମୁ ଅନୁମାନି ।
 କଥାନ୍ତ ଦେଖାଇଥୁବୁ କଥା ଘେନି ॥
 ତୋହ ମନ କଥା କେହି ନ ଜାଣିମେ
 ଥାନ ।
 ଯେହେତ୍ତେକ ପ୍ରକାରେ ସେ ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋନ୍ତି
 ଜନ ॥୩୦
 ପଥ ଶ୍ରାନ୍ତି ଲୋକ ଆତ ଜାତ ହୋନ୍ତି ।
 ବାଟରେ ଯେମନ୍ତେକେ ଦୁଃଖ ସେ ନ
 ପାବନ୍ତି ॥
 ବରଷା କାଳେ ନାବ ବନ୍ଧ ଭିଆଇବୁ ।

ଖରାରେ ପାଣି ପଣା ଛଡ଼ ଦାନ ଦେବୁ ॥
 ଶୀତରେ ତୋଳାଇବୁ ଦକ୍ଷିଣେ ମେଲା
 ଘର ।
 ଅଗ୍ନି ଦାନ ତହିଁ ଦେବୁ ରଘୁବୀର ॥
 ତେବେ ପଥ ଶ୍ରାନ୍ତି ଶୁଭେ ଚଳି ଯିବେ ।
 ଯେ ତୋହର ଶରୀର କୁଶଳ ବିଚାରିବେ ॥
 ନିତ୍ୟେ ଅନ୍ତପୁରର ଜାଣିମୁ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ।
 ହିତ ଅଣହିତ ବୁଝିବୁ ରଘୁନାଥ ॥ ୪୦
 ବୃଦ୍ଧା ହୋଇଥୁବ ଯେବଣ ସେ ନାରୀ ।
 ରାଣୀ ହଂସପୁରେ ତାକୁ କରିବୁ ଅଧିଷ୍ଠାଣି ॥
 ତାହା ନ ଚିହ୍ନିଲେ ହୋଇବାକ ହାନ୍ତି ।
 ଆବର କଥା ଏକ ଶୁଣସି ରଘୁମଣି ॥
 ଧର୍ମରେ ମାୟା ଦ୍ରୋହ ଯେଉଁ ପାତ୍ର କରଇ ।
 ତାହାର ବୋଲେଟି ସନ୍ଧ୍ୟ ବଳ ମରଇ ॥
 ତାହାକୁ ନ ରଖିବୁ ରଘୁକୁଳ ବୀର ।
 ଆବର କଥା ଏକ ଶୁଣ ନିରାଧାର ॥
 ଅମାୟା ପୁରୁଷ ସେ ଗ୍ୟାନେଣ ଗୋଚର ।
 ତାହାକୁ ପ୍ରୀତି କରିବୁ କରି ବିଚାର ॥୫୦
 ମୂର୍ଖ ଲୋକକଲ ଶିଖାଇବୁ ବୁଧ ।
 କାଳ ବେଳ ଜାଣିଣ କରିବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ॥
 ଯେବଣ ଲୋକର ନ ଥାଇ ଅଭିମାନ ।
 ସେ ଲୋକ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରଇ ରଘୁନାଥ ॥
 ପଣ୍ଡିତ ଜନକଲ ଦୟା ଯେବେ କରି ।
 ତେବେ ସେ ଗ୍ୟାନ ଭଦେ ହୁଅଇ
 ଦକ୍ଷଧାରୀ ॥
 ପରଜାନ୍ତ ପାଳିବୁ ପୁତ୍ରସମ କରି ।
 ହୋମ କରାଇବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣନ୍ତ ବରି ॥
 ଶତ୍ରୁ ଛିଦ୍ର କଥା ଜାଣିବୁ ଚାର ପେଷି ।
 ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରକୃତି ହୋଇବୁ ଅହର୍ନିଶି ॥୬୦
 ଗ୍ରହ ବିପାକେ ଯେ ଦେବତାନ୍ତ ପାଳି ।
 ଧାନ ଉପୁଜିବାକୁ ପୋଖରୀଥୁବୁ ଖୋଳି ॥
 ମୁଁ କିଏ ତିଆରିବି ତୁ ନ ଜାଣୁ ଅବା କାହା ।
 ଶୁଣି କର ଯୋଡ଼ିବି ରଘୁକୁଳ ନାହା ॥
 ଏ ତୋହର ଆଗ୍ୟାଁ ପ୍ରମାଣେ ମୁନି ଥୁବି ।
 ଯିଏ ଆସା ଦେବୁ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବି ॥

ଶୁଣି ପରମ ଚୋଷ ହୋଇଲେ କୁମ୍ଭ ସୁତ ।
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ବହୁତ ॥
 ତୁ ରାମ ସତ୍ୟବାଦୀ ଅତୁ ସତ୍ୟଶୀଳ ।
 ଧର୍ମର୍ଥେ ମେରୁ ଦୟାରେ ମାହାଜଳ ॥୭୦
 ପିତାର ଆଶାରେ ବନବାସ କଲୁ ।
 ଭାଇ ଭାରିଯା ଘେନି କୁଶଳେ ଅଭଲୁ ॥
 ଏ ଅତି ଭାଗ୍ୟ ଯେ ଅଟଇ ତୋହୋର ।
 ଆବର କଥାରେ ଶୁଣି ଗଲୁବାର ॥
 ପୁତ୍ର ଭ୍ରାତ୍ର ସହିତେ ରାବଣ ମାଲଲୁ ।
 ତେଡ଼େ ଅସୁର ବଳ ଦଳି ପକାଇଲୁ ॥
 ଯେ ତୋତେ ଅପୂର୍ବ ନୋହୋଇ ଦାଶରଥ ।
 ଛତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ତୋତେ ସପତ ଦାସୀ ॥
 ପୃଥା ॥
 ଏ ତୋହର ମହିମା ଦେବେଶ ଅଗୋଚର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଶ୍ରୀ ତୁରେ ତୁଲ ଏକକ ॥
 ଧନୁର୍ବର ॥୮୦
 ଶହସ୍ର ଧଳଲେ ତୁ ଜଗତ ଜିଣିପାରୁ ।
 ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ରଖନ୍ତା ତୁ ଅତୁ ମହା ମେରୁ ॥
 ରାବଣ ଆଦି ଯେତେ ମାଲଲୁ ଅସୁର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୁଁ ଅଧିକ କେହି ନୋହନ୍ତି ॥
 ରଘୁବୀର ॥
 କାହାରିହିଁ ବଳେ ବଧ ନୁହଇ ଦ୍ରପିଷ୍ଠ ।
 ଦତ୍ୟକର ମଧ୍ୟେ ସେ ଅଟଇ ଗରିଷ୍ଠ ॥
 ଇକ୍ଷଣ ତାହାକର ମାଲଲା କେମତେ ।
 ଯେ କଥା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲାକ ମୋତେ ॥
 ଦେବତାକ ଅଂଶେ ଦତ୍ୟେ କାତ ହୋତି ।
 ଚକ୍ର ଗୁଣେନ ଅନ୍ୟାୟେ ଆଚରନ୍ତି ॥୯୦
 ତୋହୋର ବଳେ ସେ ତାହାତ ହୋଏ ॥
 ମାରି ।
 ଆନର ବଳେ ସେହୁ ନୁହନ୍ତି ସଂହାରି ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯୋଡ଼ନ୍ତି ବେନି କର ।
 କଥାଏ ପଚାରିବି ଶୁଣିମା ମୁନିବର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଏତେ ବଳ ପାଇଲାକ କାହିଁ ।
 କିମ୍ପାଇ ତାହାକର ଜିଣନ୍ତା କେହି ନାହିଁ ॥
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ସେ ହୋଇଲାକ କାତ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କେମତେକେ ଜିଣିଲା ଦଇତ ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ରାମ ଶୁଣିବି ଏକ ମନେ ।
 ରାବଣ ଅବତାର ଯେବଣ ॥୧୦୦
 ବିଧାନେ ॥
 ଅନେକ ଯୁଗ ଅନ୍ତେ ସତ୍ୟ ଯୁଗ ଥିଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାକର ତହୁଁ ପୁଲସ୍ତ୍ୟ ଜନ୍ମିଲା ॥
 ସୁନ୍ଦର ସୁକୁମାର ପବିତ୍ର ମୟେ ତହୁଁ ।
 ତେଜେଶ କି ପଟାନ୍ତର ପ୍ରଜଳିତ ଭାନୁ ॥
 ତ୍ରେତୟା ଯୁଗରେ ଅନେକ ତପ କଲେ ।
 ତପାକର ମେଳେ ଉତ୍ତମ ବୋଲାଉଲେ ॥
 କେବଣହିଁ ଦିନେ ମେରୁ ସନ୍ନିଧ୍ୟରେ ମିଳି ।
 ତହିଁ ଦେଖିଲା ତିରଣ ରାଜା ତପଶାଳୀ ॥
 ପରମ ବ୍ରହ୍ମେ ଲୟେ ହୋଇଛି ମହାରଣି ।
 ଦେଖିଣ ବ୍ରହ୍ମାର ଚନୟେ ପରଶଂସି ॥୧୦
 ମନେ ବିଚାରିଲା ସାଧୁ ଯେ ତପଚାରୀ ।
 ଯେ ସେ ଭବ ଜଳୁଁ ହୋଇବ ସୁଖେ ॥
 ପାରି ॥
 ଯେହାରି ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ମୁଁ ଅନୁବ୍ରତେ ଥିବି ।
 ଯେ ପବିତ୍ର ଆନ ଯେଥୁ ଯାଗ ଆରମ୍ଭବି ॥
 ଯେହେନ୍ଦ୍ରେକ ବିଚାରି ରହିଲାକ ବନେ ।
 ଅନେକ ତପ କଲା ଚତୁରାନ୍ତ ନାନେ ॥
 ସେ ମେରୁ ଶିଖରେ ବହଇ ପୁରେଶ୍ୱରୀ ।
 ବିବିଧ ପୁଷ୍ପ ଫଳ ପାତ୍ର ପୁତ୍ର ପତି ॥
 ସେ ବନକୁ ବିଦ୍ୟ କନ୍ୟା ଯେକ ଆସି ।
 ଆବର ଅପହରା କିନ୍ତୁରା ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥୨୦
 ରାଜକନ୍ୟା ରକ୍ଷିକନ୍ୟା ସମସ୍ତେହେଁ ମିଳି ।
 ରକ୍ଷିକ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ସେ କରୁଥାନ୍ତି କେଳି ॥
 ମୁଖ ଭାବ ଶବଦେ ମନ ଉତାଟ ହେଲା ॥
 ଯହୁଁ ।
 କୋପେଶ ପୁଲସ୍ତ୍ୟ ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ ତହୁଁ ॥
 ବୋଇଲେ ସୁନ୍ଦରୀରେ ମଉଗବେଁ ମଉ ।
 ତପାକର ତପ ତୁମେ ଭାଙ୍ଗିତ ଶକତୀ ॥
 ଆଜହୁଁ ମୋ ଛାମୁରେ ହୋଇବ ଯେବଣ ॥
 ନାରୀ ।
 ବିନା ସମ୍ମୋଗେ ପୁତ୍ର ଉତ୍ପତ୍ତିବ ତାହାରି ॥

ହୋଇବ ଗର୍ଭବାସ ଶୁଙ୍ଗାର ନ କଲେ ।
 ଦୃଷ୍ଟିତ ହେବଟି ଏଥୁରେ ତୁମେ ॥୩୦
 ଶୁଣିଣ କନ୍ୟାମାନେ ପକାଇଲେ ହସି ।
 ଆଉ ବେଳେ ଭୟେ କରି ନଇଲେକ ॥
 ତ୍ରାସି ॥
 ସେ ଦିନ ତିରଣ ରାଜାର ଦୋହିତୀ ନ ॥
 ଥିଲା ।
 ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ ବୋଲି କାଣି ନ ପାରିଲା ॥
 ଅନ୍ୟାନେ ସୁନ୍ଦରୀ ଅଭଲା ଖେଳ ଖେଳି ।
 ଦେଖିଲା ବେଦ ମତ୍ର ପଦୁଛି ତପଶାଳୀ ॥
 ସୁସୁର ଧ୍ୱନି ଶୁଣି କାମେନୀ ବନ୍ଧ୍ୟା ଗଲା ।
 ମଦନ ଉନ୍ମୁତ୍ତେ ଶରୀର ରୋମାଞ୍ଚୁଲା ॥
 ମୁନିବର ଶାପ୍ୟରେ ହୋଇଲା ଗର୍ଭବାସ ।
 ଛନ ଛନ ମନ ତାର ଖର ନିଶ୍ଚିଆସ ॥୪୦
 ଦେହ ପାଶୁର ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶିଲାକ ଯହୁଁ ।
 ସୁନ୍ଦରୀ ଚେରେଷା ଆନ ମଣିଲାକ ତହୁଁ ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ମୁଁ ହୋଇଲିକ ଦୋଷୀ ।
 ଅଦବୁତେ ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଲାକ ଆସି ॥
 କିଏ ବୋଲି କହିବି ସଖୀଙ୍କର ଆଗେ ।
 ମାତା ପିତା ଶୁଣି ହୋଇବେ ବଚରାଗେ ॥
 ଯେହେନ୍ଦ୍ରେକ ଭାଳି ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲା ।
 ପିତା ମାତାଙ୍କର ଆଗରେ କହିଲା ॥
 ଅକାରଣେ କିମ୍ପା ମୁଁ ହୋଇଲି ଗର୍ଭବାସ ।
 ପରାକ୍ଷେ ବୁଝ କିନା ନାହିଁ ମୋର ॥
 ଦୋଷ ॥୫୦
 ଶୁଣି ତିରଣ ରାଜା ବିସ୍ମୟ କଲା ଚିତ୍ତ ।
 ବୋଇଲା ଯେହେନ୍ଦ୍ରେକ କିମ୍ପା ହୋଇଲା ॥
 ଦିପରାତ ।
 କୁମାରୀ ବୋଇଲା ମୁଁ କେବଣ ଅଭାଗୀ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବାଳୀ ପିତାର ପାଦେ ଲାଗି ॥
 ଆକୁଳେ ବୋଇଲା ଶୁଣିବି ପିଅର ।
 ଅଦବୁତେ ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଲା ମୋହୋର ॥
 ପୁଲସ୍ତ୍ୟ ଆଶ୍ରମକୁ ସଖୀତ ଦେଖିଗଲି ।
 କେହି ନାହିଁ ତହିଁ କାହାକୁ ନ ଦେଖିଲି ॥

ବେଦ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ୁଛନ୍ତି ସେହି ମହରଷି ।
ତାହା ଦେଖିଣ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସି ॥୬୦
ଆନ ବିକାର ତାତ ନାହିଁ ମୋର କିଛି ।
କି ପାଇଁ ଦେହ ମୋର ଯେମନ୍ତ
ହୋଉଅଛି ॥
ଶୁଣିଣ ଡିରଣ ରାଜା ବସିଲାକ ଧ୍ୟାନେ ।
ଯୋଗବଳେ କଥାନ୍ତ ଜାଣିଲା ଅନୁମାନେ ॥
ପୁଲସ୍ୟକର ପାଶେ ପ୍ରବେଶ ଡିରଣ ରାଜ ।
ଦେଖିଣ ଉଠିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ତନୁଜ ॥
ଡିରଣ ରାଜା ବୋଇଲା ଶୁଣ ମହରଷି ।
ଯେ ମୋହର ଦୋହିତା ରୂପେ ଗୁଣ ରାଷି ॥
ବିଭାସଣ ଦେଲି ଘେନସି ତୁ ଯେହା ।
ଯେ ଘୋର ବନେ ତୋତେ ହୋଇଥିବ
ସାହା ॥୬୦
ତୁ ଯେ ମହରଷି ଘୋର ବନେ ଆଉ ।
ଯେ ମୋହର ଦୋହିତା ତୋତେ ସେବା
କରି ରହୁ ॥
ତୋହର ଶାପେ ଯେ ଯେ ହେଲା
ଗର୍ଭବାସ ।
ଆନକୁ ଦେଲେ ମୁଁ ପାଇବି ଉପହାସ୍ୟ ॥
ଶାପ୍ୟ ଦେଲୁ ବୋଲି ନ ଜାଣିଲା ବାଳୀ ।
ସଖାନ୍ତ ଲୋଡ଼ିଣ ସେ ଅଇଲା ଖେଡ଼
ଖେଳି ॥
ତୁ ଯେହାର ଦୋଷ ନ ଧରିବା ମହରଷି ।
ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦରୀ ଏ ଅଟଇ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
ଶୁଣିଣ ପୁଲସ୍ତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
ଘେନିଲି କନ୍ୟା ଦାନ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲେ ॥୮୦
ଡିରଣ ରାଜା ଯେ ଶଙ୍ଖେ ପାଣି ଘେନି ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପୁତ୍ରକୁ ସମର୍ପିଲେ କାମେନୀ ॥
କନ୍ୟା ଦାନ ଦେଇ ଡିରଣ ରାଜା ଗଲା ।
ପୌଲସ୍ତି ସନ୍ନିଧ୍ୟେ କାମେନୀ ରହିଲା ॥
ପିତାକର ଆଗାଧ୍ୟରେ ସେ ରକ୍ଷିକି ସେବା
କରି ।
ପ୍ରକୃତି ଜାଣିଣ ରକ୍ଷିକ ମନ ହରି ॥

ସେବାରେ ମନାଇଲାକୁ ରକ୍ଷି ବର ଦେଲେ ।
ଅତି ଧାର୍ମିକ ପୁତ୍ରେ ପ୍ରସବିବୁ ବୋଇଲେ ॥
ବଳେ ବଳବନ୍ତା ହୋଇବ କୁମର ।
କନ୍ଦର୍ପ ସମାନେ ସେ ରୂପେ ପଟାନ୍ତର ॥୯୦
ଓହୋ କୁଳ ଉନ୍ନତବ ତପେଣ ଗରୁହଂସି ।
ଯେସନେକ ପୁତ୍ର ତୁ ପ୍ରସବ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ କେତେହେଁକ ସମାଏ ।
ଡିରଣ ରାଜା ଦୋହିତା ପୁତ୍ର ଜାତ କରେ ॥
ପ୍ରତକ୍ଷେ ପୌଲସ୍ତି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ।
ବିଶ୍ୱର୍ଷା ନାମ ତାକୁ ଦେଲେ ମୁନିବର ॥
ଦିନୁ ଦିନୁ ପୁତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜାଣି ବଢ଼ି ।
ସୁସ୍ୱର ଧ୍ୱନି କରଣ ଚାରି ବେଦ ପଢ଼ି ॥
ପିତାର ନ୍ୟାୟେ ସେ ନିତିହିଁ ତପ କଲା ।
ଅଳପ ସମୟେ ଅନେକ ଧର୍ମ
ଅଟଇଲା ॥୧୦୦
ଭରଦ୍ୱାଜ ରକ୍ଷି ଦେଖିଲେ ତାର ରୀତି ।
ବିଭାୟେଣ ଆଣି ଦେଲେ ଆପଣା
ଦୋହିତା ॥
ହର ଗଉରୀ ଜାଣି ଦିଶିଲେ ବେନି ଜନ ।
ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ଶୁଣ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ॥
ଭରଦ୍ୱାଦକ୍ଷ ରକ୍ଷି ଦୋହିତାର ସଙ୍ଗେ ।
ବିଶ୍ୱର୍ଷା ମାହାରକ୍ଷି ରମିଲେ ନାନା ରଙ୍ଗେ ॥
କାଳେଣ ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲା ତହୁ ଜାତ ।
ରୂପ ଗୁଣେ ପଟାନ୍ତର ବିଶ୍ୱର୍ଷା ସଂଜାତ ॥
ପିତା ମାତା ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
ବଜ୍ରଶ୍ରବଣ ବୋଲି ପୁତ୍ର ନାମ
ଦେଲେ ॥୧୦
ସେ ପୁତ୍ର ଶତେକ ବରଷ ତପ କଲା ।
ଜଳ ପବନ ରକ୍ଷି କଷୋରେ ଦିନ ନେଲା ॥
ଅତି କଷୋର ତପ ଦେଖି ସୁରଗଣ ଘେନି ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବର ଯାଚଇ ପଦ୍ମ ଯୋନି ॥
କୁମର ବୋଇଲା ମୁଁ ଦିଗପାଜ ହେବି ।
ଦେବତା ତନୁ ଘେନି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥିବି ॥
ଶୁଣି ପିତାମହ ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁତି ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବର ଦେଲେ କୁଶକେତି ॥

ବୋଇଲେ ବଜ୍ରଶ୍ରବଣ ହୋଅ ଧନପତି ।
ହୋଇଲୁ ଦେବତା ତୁ ତ ପରମ
ସଙ୍ଗତି ॥୨୦
ଶଙ୍କର ମରୁତ ମଧ୍ୟରେ ଠାବ ଅଛି ।
ତହିଁ ବିଶ୍ରାମ କର ହୋ ବିଶ୍ୱର୍ଷାର ବନ୍ଧି ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଯେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତେଜ ।
ଯେଥେ ବିଜେ କର ସପତ ନିଧୁ ରାଜ ॥
କୁବେର ପଦ ମୁହିଁ ତୋତେ ଦେଲି ।
ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ମୁହିଁ ତୋହୋରେ
ସମର୍ପିଲି ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ତୁ ବେଗେ ବିଜେ
କର ।
ମୋହର ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦେବ ତନୁ ଧର ॥
ବ୍ରହ୍ମାର ଆଗାଧ୍ୟରେ ବଜ୍ରଶ୍ରବଣ ରକ୍ଷି ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବେଗେ ଯାଇ
ବସି ॥୩୦
ଦୁତୀ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟେ ଦିଶିଲାକ ରୂପ ।
ଦେବତା ରୂପ ଧଇଲା ତେଜି ମହାପାପ ॥
ବର ଦେଇ ବ୍ରହ୍ମା ନିଜ ପୁରେ ଗଲେ ।
ଶୁଣ ହୋ ଶ୍ରୀରାମ ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ॥
ଯେତେବେଳେ ଦେବେ ଗଲେ ସ୍ୱର୍ଗ
ଆନ ।
କୁବେର ଆରୋହିଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ॥
ନିଜ ତାତ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
ପ୍ରଳୟ କଲା ସେ ବିମାନୁ ଓହ୍ଲାଇ ॥
ଦେଖି ମହା ତୋଷ ବିଶ୍ୱର୍ଷା ମହାରକ୍ଷି ।
ପୁତ୍ରକଲ କେଳେ ଧରିଣ ମୁନି ବସି ॥୪୦
ବଜ୍ରଶ୍ରବଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଯେ କୁବେର
ହୋଇଲି ।
ବ୍ରହ୍ମାର ତହିଁ ହାଦେ ଏ ବର ପାଇଲି ॥
ତୁ ଏବେ ଗୋ ପିତା ଶୁଣିମା ମୋର ବୋଲ ।
ରହିତ ଭଲ ଠାବ ଦିଅ ଯେବା ଭଲ ॥
ସୁସଞ୍ଚ ଆନ ହୋଇବ ଶଭର ନିର୍ମଳ ।
ଅବସତେ ଲୋଡ଼ିଲେ ପାଇବି ପୁଷ୍ପଫଳ ॥
ନଥିଲା ଲୋକକୁ ନଥିବ କିଛି ପାଡ଼ା ।

ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇ ଲୋକେ କରୁଥିବେ ଜ୍ଞାତା ॥
 ସେ ପୁରେ ଥିଲେ ସେ ଯେ ନିଶ୍ଚିତ ମୋର
 ମନ ।
 ଅବହେଳେ ଉପୁଜିବ ମଙ୍ଗଳ ବିଧାନ ॥୫୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଲିଙ୍ଗନ ହୋଇବେ ନରନାରୀ ।
 ତେଜମୟେ ପ୍ରଭା ହୋଇବ ସବୁକରି ॥
 କ୍ଷୁଧା ଦୃଷ୍ଟା ବାଧା ନ ଥିବ ତହିଁ ଥିଲେ ।
 ବହୁତ ଧର୍ମ ହେବ ଅଳପ ତପ କଲେ ॥
 ଏସନେକ ଆନ ନିର୍ବାଣି ମୋତେ ଦେସି ।
 ଶୁଣି ଧ୍ୟାନେ ବସିଲେ ବିଶ୍ୱର୍ଷା ମହରଷି ॥
 ଯୋଗ ବଳେ ଜାଣି ଛାଡ଼ିଲେ ସମାଧି ।
 ପୁତ୍ର ମୁଖକଲ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ସଦବୁଦ୍ଧି ॥
 ଶୁଣ ବଚଶ୍ରବଣ ପଚାରିଲୁ ଯାହା ।
 ଦିବ୍ୟ ପୁରୋକ ଅଛି ମୁଁ ଠାବ କରିଲି
 ତାହା ॥୨୦
 ଲବଣ ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ଲଜା ନାମେ ପୁରୀ ।
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଗଢ଼ିଅଛି ଅତି ଯତ୍ନ କରି ॥
 ଅମରାବତୀକି ସମ ଅଟେ ସେ ପୁର ।
 ତହିଁ ଯାଗ ବିଶ୍ରାମ କର ହୋ କୋବେର ॥
 ସେ ପୁରେ ଥିଲେ ବାବୁ ସକଳ ସିଧ
 ହୋଇ ।
 ସପତ ଦ୍ୱାପରେ ସେ ଅଟେ ସାର ମହା ॥
 ଯାଅ ବଚଶ୍ରବଣ କଲ୍ୟାଣ ହୋଇ ତୋତେ ।
 ଦେଲି ପୁଣ୍ୟଆନ ମାଗିଲୁ ଯେବେ ମୋତେ ॥
 ପୂର୍ବେଣ ସେ ପୁରେ ଅସୁରେ ରହିଥିଲେ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ଡରେ ଯାଇ ପାତାକେ ପଶିଲେ ॥୨୦
 ଜନ ଉପଦର୍ଶି କିଛି ନାହିଁ ବାବୁ ତହିଁ ।
 ଆଶୁସି ସେ ପୁରେ କଲ୍ୟାଣ କ୍ଷେମ ହୋଇ ॥
 ବିଶ୍ୱର୍ଷାର ତହୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ସତୋଷ ହୋଇଲେ ବଚଶ୍ରବଣ ମୁନି ॥
 ପିତାର ଆଜ୍ଞାରେ ସେ ଅନକୁଳ କରି ।
 କୋବେର ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଲଙ୍କପୁରୀ ॥
 ଦେଖିଲା ସେ ପୁର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁସଜ୍ଜ ।
 ମଞ୍ଚକଇ ସ୍ୱର୍ଗ ସ୍ୱର୍ଗକଇ ମଞ୍ଚ ॥
 ବଳୟା ପ୍ରକାରେଣ ସମୋତ୍ର ଅଛି ବେଢ଼ି ।

କି ଜାଣି ସେ ଗଡ଼କୁ ପାଚେରୀ ଅଛଇ
 ଗଢ଼ି ॥୮୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଲିଙ୍ଗେ କି ମୁକତର ମେଖଳ ।
 ଲଙ୍କାକଇ ତେସନ ଦିଶଇ ମାହାକଳ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଆରୋହି ଧନପତି ।
 ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଆଇଁ ଦେଖିଲା ଲଙ୍କାର ଆକୃତି ॥
 ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଦେଉଳ ଜଗତୀ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ବସଇ ପତି ପତି ॥
 ନଦୀ ପୁଷ୍କରିଣୀ କୂପ ବାମ୍ଫି ତଳା ।
 ପୁଷ୍ପ ପଲ୍ଲ ତୋଟା କେ କରିବ ସଙ୍ଗୋଳା ॥
 ଦିବ୍ୟ ଘରମାନେ ନବରତ୍ନ କମ ମୟେ ।
 ଦେଖି ଧନପତି ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କୟେ ॥୯୦
 ଯହୁଁ ସେ ବୈଶ୍ରବଣ ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ।
 ଯକ୍ଷଗଣ ଆସି ମିଳିଲେ ତାର ପାଶ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବେ ତୁଣ୍ଡିକଲେ ନାଚିଲେ ଅପଞ୍ଚରୀ ।
 ସୁସୁର ସ୍ୱରେ ଗୀତ ଗାବନ୍ତି କିନ୍ଦୁରୀ ॥
 ସେ ଲଙ୍କା ଭୁବନ ଦିଶଇ ଅତି ଶୋଭା ।
 ବାବୁ ସେ ବୈଶ୍ରବଣର ତପ ବଳପ୍ରଭା ॥
 ସେ ପୁରେ କୁବେର ରହିଲା ତୋଷ ମନେ ।
 ଆରୋହଣ କରଇ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ॥
 ମାତା ପିତାଙ୍କୁ ଲଙ୍କାକଇ ନେଲା ।
 ବହୁତ ଭାବରେ ବିନୟେ ସେବା
 କଲା ॥୧୦୦
 ଅଗସ୍ତିକ ମୁଖୁ ଏସନେକ ଶୁଣି ।
 କର ବୁଜ ଯୋଡ଼ି କହିନ୍ତି ରତ୍ନମଣି ॥
 ଭୋ ମୁନି ଯାହା ତୁ କହିଲୁ ଏ ବାଣୀ ।
 ପୂର୍ବେଣ ଏକଥା ଅଛଇ ମୁଜଂ ଶୁଣି ॥
 ପୌଲସ୍ତିକ ଅଂଶେ ଜାତ ଧନପତି ।
 ରାବଣ କେହ୍ନେ ଆନେ ପୋଲସ୍ତିକ ନାତି ॥
 ବିଷ୍ଣୁ କିମ୍ପା ଦଇତକୁ ଏତେ କୋପ କଲା ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଦଇତ ବଳ ନିବାରିଲା ॥
 ଏକଥା ମୋହ ଆଗେ କହିବା କୁମ୍ଭଯୋନି ।
 ଶୁଣ ତୁ ରତ୍ନମୁଖୀ ବଦନ୍ତି ମାହାମୁନି ॥୧୦
 ପୂର୍ବେଣ ବହୁ ବେନି ପୁତ୍ର ଜାତ କଲା ।
 ବଳବନ୍ତ ଦେଖି ତାକୁ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲା ॥

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ବୋଇଲା ଶୁଣସି ପିତାମହ ।
 କିଏ କରିବଇଁ ବେଗେଣ ଆଗ୍ୟାଁ ଦିଅ ॥
 ଧାତା ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରାଣୀକି ରକ୍ଷା କର ।
 ଯଶ ଶିରୀ ଆୟୁଷ୍ୟ ବଢ଼ିବ ତୁମ୍ଭର ॥
 ଶୁଣିଣ ବୋଇଲା କନେଷ୍ଠ ତନୟେ ।
 କିମ୍ପାଁ ରଖିବୁ ଆମ୍ଭେ କରିବୁ ସବୁ କ୍ଷୟେ ॥
 ଶୁଣି ମନେ ମନେ ବିହି ବିଚାରିଲେ ।
 ଯେବଣ ପୁତ୍ର ରକ୍ଷା କରିବ
 ବୋଇଲେ ॥୨୦
 ତାହାକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ହୋଅ ଦକ୍ଷପତି ।
 ଧର୍ମରେ ଅନୁରୂପେ ସେ ଆଉ ତୋର ମତି ॥
 ଯେବଣ ପୁତ୍ର ବୋଇଲା କରିବି ସବୁ କ୍ଷୟ ।
 ସେ ସେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାକ୍ଷସ ରୂପ ହୋୟେ ॥
 ରକ୍ଷ ବୋଲି ଯେ ଯେବଣ ହିଁ ବୀର ।
 ହେତୁ ମତିରୁ ଜାତ କଳାକ କୁମାର ॥
 ହେତି ପ୍ରହେତି ବୋଲିଣ ନାମ ଦେଲା ।
 ପ୍ରହେତି ମାହାତମା ଦାରା ସଂହରଣ କଲା ॥
 ଧର୍ମ ଆଶ୍ରେ କରି ହୋଇଲା ତ୍ରିକାବୀ ।
 କଲେ ପ୍ରାପତ ତାକୁ ହୋଇଲା ପୃଥ୍ବୀ ॥୩୦
 ହେତି ମହାବୀର ବଳେ ବଳବନ୍ତ ।
 ମହାଘୋର ସଂଗ୍ରାମେ ନ କରଇ ଚିନ୍ତା ॥
 କାଳର ଭଗ୍ନାକି ସେ ହୋଇଲାକ ବିଭା ।
 ତାହାର ଦୁର୍ଲ୍ଲେଖ ସେ ଅନେକ ପ୍ରୀତି ଭାବ ॥
 ବିବିଧ ବିନୋଦେଣ କରଇ ସୁରତି ।
 କାଳେଣ ପୁତ୍ରୋକ ତହିଁ ହୋଇଲା
 ଉତ୍ତପତି ॥
 ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କେଶ ବୋଲି ହୋଇଲା ତାର
 ନାମ ।
 ବିକୁଳି ତେଜ ଜାଣିଲ ଦିଶିଲା ତାର ବର୍ଣ୍ଣ ॥
 ଶାଳକେଶବର ଦୋହିତାକୁ ବରି ।
 ବରକୁ କନ୍ୟା ସେ କନ୍ୟାକୁ ବର ସରି ॥୪୦
 ସେ ପତି ପତ୍ନୀ ମଦନେ ମହାମତ୍ତା ।
 ତେଜିଲେ ଘର ଦ୍ୱାର ତେଜିଲେ ପିତାମାତା ॥
 ବନ ପର୍ବତେଣ ବୁଲିଣ ଜ୍ଞାତା କଲେ ।
 ନଦୀ କୁଳ ଗିରି କନ୍ଦରେ ପଶିଲେ ॥

କାଳେଣ ଯୁବତୀ ହୋଇଲା ଗର୍ଭବାସ ।
ଦିନ ଗଣନ୍ତେଣ ହୋଇଲା ଦଶମାସ ॥
ଦିନେକ ରାକ୍ଷସୀ ଶୂନ୍ୟ ଝାମ୍ପ ଦେଲା ।
ମହିନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତକୁ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲା ॥
ସେ ଗିରି କନ୍ଦରେଣ ପୁତ୍ରେକ ଉଠୁକାଳ ।
ସେ ପୁତ୍ରକୁ ତେଜି ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ି

ଆସଇ ॥୪୦

କାମଭର ହୋଇଣ ପତିର ପାଶେ ଗଲା ।
ବିବିଧ ବିନୋଦେ ସୁରତି କରାଇଲା ॥
ଯେବଣ ପୁତ୍ରକୁ ପର୍ବତେ ଗଲା ଛାଡ଼ି ।
କ୍ଷୁଧାରେ କୁମର ସେ ଛାଡ଼ଇ ଘୋର ରଡ଼ି ॥
ମୁଖରେ ହସ୍ତ ଦେଇ କଳାକ ରୋଦନ ।
କି ଜାଣି ପ୍ରଥମ ମେଘ ଗରଜନ ॥
ସକଳ ଭୁବନକୁ ଶୁଭିଲା ଶବଦ ।
ଶୁଣି ଜୀବଜନ୍ତୁ ହୋଇଲେ ତବଦ ॥
ହର ଗଉରା ବିଜେ କପିଳାସ ଗିରି ।
ବିବିଧ ବିନୋଦେ କ୍ରୀଡ଼ା ରସ କରି ॥୨୦
ଶବଦ ଶୁଣିଣ ଅଜାଲେ ବେନି ଜନ ।
ଦେଖିଲେ ରୋଦନ କରଇ ନନ୍ଦନ ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ତାକୁ ବର ଦେଲେ ।
ଧର୍ମ ଶରୀର ତୁ ହୁଅସି ବୋଇଲେ ॥
କ୍ଷେତ୍ରୀ ସମ ତୋତେ ନୋହିବେ ରବି

ତଳେ ।

ସଂଗ୍ରାମେଣ ତୋତେ ହାରିବେ ଦିଗପାଳେ ॥
ସୁନ୍ଦର ଚାଚର ଚିକୁର ଅଟଇ ।
ସୁକେଶୀ ନାମ ତୋତେ ଅନରୂପେ ଖଟଇ ॥
ପାର୍ବତୀ ବୋଇଲେ ସେ ଅସୁରୀ

ଚାଣ୍ଡାଳୁଣୀ ।

ପ୍ରସବିଲା ପୁତ୍ରକୁ କେନ୍ଦ୍ରେ ମୁଞ୍ଚିଲା

ରାଜେଶୀ ॥୨୦

ଆଜହୁଁ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ତୁ ନୋହସି ଗର୍ଭବାସ ।
ଶରୀରୁଁ କାତକରି ନ ଉଠୁକାଅ ବଂଶ ॥
ଏସନେକ ବୋଲି ହରପାର୍ବତୀ

ଚଳିଗଲେ ।

ବର ପାଇ ସୁକେଶୀ ପୃଥ୍ବୀ ବୁଲିଲେ ॥

ମେରୁ ମନ୍ଦର ଯେ ହେମବନ୍ତ ଦଣ୍ଡୀ ।
ସାହେର ଭିତରେ ଯେ ଅଛଇ କୁଦ ଖଣ୍ଡି ॥
ମେରୁ ଶୁଙ୍ଗ ପବନ ଉଡ଼ାଇଣ ନେଲା ।
ପୂର୍ବର ହେତୁ ପାଇଁ ପକାଇ ଅଛଲା ॥
ସେ ଲଙ୍କା ଭୁବନେ ସୁକେଶୀ ଯାଇଁ ମିଳି ।
କଟେକ କରି ତହିଁ ରହିଲା ମହାସୁଳି ॥୮୦
ସ୍ୱର୍ଗ ସମକରି ତହିଁରେ ରହିଲା ।

ସଦାଶିବ ବର ପାଇ ଧାର୍ମିକ ହୋଇଲା ॥
ବିଶ୍ୱାସପୁ ଗନ୍ଧର୍ବ ଦୋହିତା ବେଦମତୀ ।
ତାହାକଇ ବିଭା ହୋଇଲା ଦତ୍ୟପତି ॥
ତାହାର ତହୁଁ ତିନିପୁତ୍ର ହୋଇଲାକ ଜାତ ।
ମାଳୀ ସୁମାଳୀ, ଆବର ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ॥
ତିନି ଅଗ୍ନି ପ୍ରାୟେ ଦିଶନ୍ତି ତିନି ପୋଏ ।
କି ଜାଣି ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ଜାତ

ହୋଏ ॥

ତପାକି ପଚାରି ଅନେକ ତପ କଲେ ।
ଜଳ ପବନ ଉଷି କଷେରେ ଦିନ
ନେଲେ ॥୯୦

କାଳେ ପିତାମହ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲା ।
ମାଗ ବର ବୋଲି ଶୂନ୍ୟେଣ ତାକ ଦେଲା ॥
ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ।
କର ଯୋଡ଼ି ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଜଗତର

ତାତ ॥

ଯେବେ ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ ଗୋସାଇଁ ।
ତୋ ତହୁଁ ବଡ଼ ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ କେହି ନାହିଁ ॥
ତ୍ରିଜୀବୀ ହୋଇବାକୁ ଆମ୍ଭର ବଡ଼ ମନ ।
ବିଅ ଅମର ବର ତୁ ଚତୁର ବଦନ ॥
ସଂଗ୍ରାମେ ଆମ୍ଭେ କେହି ଜିଣନ୍ତା ନୋହିବ ।
ଆମ୍ଭେ ତିନି ପୁର ଜିଣିମୁ ଭୋ

ଦେବ ॥୧୦୦

ଶତ୍ରୁ ମାରିବୁ ବୀର ଶୂର ପଣେ ।
ଆମ୍ଭକଇ ଦେଖି ତରିବେ ସୁରଗଣେ ॥
ଶୁଣିଣ ପିତାମହ ବୋଇଲେ ହୋଇ ଅସୁ ।
ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଇ ଶୂନ୍ୟେ ଗଲେ କୁଶକେତୁ ॥
ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ଆବର ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ତିନି ।

ପ୍ରବଳ ହୋଇଲେ ସେ ବ୍ରହ୍ମର ବର ଘେନି ॥
ତିନିପୁରେ ଗୋଳ କଲେକ ଦ୍ରପିଷ୍ଠ ।
ରକ୍ଷିଗଣ ଗଞ୍ଜି ଯାଗ କଲେ ନଷ୍ଟ ॥
ପରଜାନ୍ତ ଦଳିଣ ଦେବତାନ୍ତ ଦ୍ରୋହ
କଲେ ।
ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ରାଇ ତକ୍ଷଣେ ଆଗ୍ୟାଁ
ଦେଲେ ॥୧୦

ତିନିପୁର ନିକଟ ହୋଇବ ସୁସ୍ଥ ଥାନ ।
ମେରୁ କନ୍ଦର ହେମବନ୍ତର ସନ୍ନ୍ୟାସ ॥
ତହିଁ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେବୁଁ ପୁର ରଟିଁ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ନିର୍ମିତ ଅଷ୍ଟ ରତ୍ନେ ଖଞ୍ଜି ॥
ତିନି ଭାଇକି ଯେ ହୋଇବ ତିନିପୁର ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ॥
ଶୁଣିଣ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତ୍ରିକୂଟେକ ଆନେ ।
ପୁରେକ ନିର୍ଭୀ କଲା ସ୍ୱର୍ଗର ସମାନେ ॥
ଶତେକ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ବଡ଼ିଶ ଯୋଜନ
ପ୍ରତି ।

ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଘର ଅଙ୍ଗାଳି ଜଗତୀ ॥୨୦
ଚାଳିଶି କୋଶ ଉଞ୍ଚ ପାଚେରୀ ନିର୍ଭୀ କଲା ।
ନଦୀ ପୋଖରୀ କୁପ ବାମ୍ନି ସମ୍ପାଦିଲା ॥
ନାନା ବୃକ୍ଷମାନ ଗୁପିଲା ତହିଁ ନେଇ ।
ନାମ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ଭୁଇଁ ॥
ମେରୁର ଶିଘ୍ରଖଣ୍ଡ ସହସ୍ରେ ଯୋଜନ ।
ତହିଁର ମଧ୍ୟେ ଶତେକ ଯୋଜନ ଉଞ୍ଚ
ସ୍ଥାନ ॥

ତହିଁ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ନାମେ ଶୁଭ ଦେଲା ।
ଆବର ସାମାନ୍ତ ବାହାର ଦେଶ କଲା ॥
ଭୁବନ ନିର୍ଭୀ କରି ଦତ୍ୟକୁ ଯାଇଁ କହି ।
ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ଆବର ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ତୋଷ
ହୋଇ ॥୩୦

ଶୁଭ ଅନକୂଳେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
ସଙ୍ଗତେ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ରାକ୍ଷାସ ॥
ପାଦ ଭରେ ଚଳ ଚଳ ହୋଇଲା ମେଦନୀ ।
ଅତି ଉତୁକଳ ହୋଇଲେ ଭାଇ ତିନି ॥
ନର୍ମଦା ଅପଛରାର ତିନି ଝିଅ ଥିଲା ।

ତିନି ଭାଇକି ସେ ବିଭା କରାଇଲା ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ନାରୀ ଅତି ରୂପବନ୍ତୀ ।
 ସାତ ପୁତ୍ର ପ୍ରସବ କଲାକ ଯୁବତୀ ॥
 ବଜ୍ରମୁଷି ବିରୁପାକ୍ଷ ଦୁର୍ମୁଖ ସୁପ୍ରସନ୍ନ ।
 ଯଜ୍ଞକୋପ ମତ୍ତ ଭଦ୍ରର ଯେ ନାନ ॥୪୦
 ବିକଟ କାଳିମୁଖ ଧୂମ୍ରାକ୍ଷ ପ୍ରହସ୍ତ ଅକମ୍ପନ ।
 ଯେକୁ ଯେକ ବାରେ ଅତି ଅନୁପାମ ॥
 ଦକ୍ଷକ ପାରୁଣୀ ପ୍ରକାଶ ଭାସକର୍ଷ ଅସୁର ।
 ଯେ ନବ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ଅତି ସୁମାଳାର ॥
 ଦୋହିତା ପୁଷ୍କୋହତୀ ନନ୍ଦକେଶୀ ।
 ରାକା ଶୁଚିସ୍ମିତା ଆବର କୁମ୍ଭାନୟା ॥
 ଏ ପାଞ୍ଚ ଦୋହିତା ସୁମାଳୀ ଦୁଲଣୀ ।
 ବୋଲନ୍ତି ମୁନିବର ଶୁଣ ଗପୁମଣି ॥
 ମାଳାର ଭାରିଯା ଯେ ବସୁଧା ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ତାହାର ଚକ୍ଷୁ ଜାତ ହୋଇଲେ ପୁତ୍ର
 ଚାରି ॥୪୦
 ଅନଳ ଅନିଳ ଭାମ ସମ୍ପାତିକ ।
 ପ୍ରତଗ୍ୟାଂ ଗାତ୍ କରନ୍ତି ଏକୁ ଏକ ॥
 ପ୍ରବଳ ହେଲେ ଯେ ରାକ୍ଷସ ପୁତ୍ରମାନେ ।
 ଚମକ ପଡ଼ିଲାକ ଚକ୍ରଦ ଭୁବନେ ॥
 ଡରେଣ ଦେବତାଏ କହିଲେ ଶୁଳପାଣି ।
 ଅସୁର ପାଦ ଘାତ ନସହଇ ଧରଣୀ ॥
 ରୁଦ୍ର ବୋଇଲେ ତୁମେ ବିଷ୍ଣୁ ଜଣାଅ ।
 ଚକ୍ରଧର ହସ୍ତେ ଅସୁର ହଣାଅ ॥
 ଆନରେ ଦତ୍ୟ ଯେ ନୋହନ୍ତି ସଂହାରି ।
 ବିଷ୍ଣୁର ନାମ ହାବେ ଅଟଇ ଦଇତାରି ॥୧୦
 ଶୁଣି ସୁରଗଣେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
 କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ର ତଟେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ॥
 ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ କରନ୍ତି କାରୁଣ୍ୟ ।
 ଭୋ ଦେବ ନାରାଏଣ କର ତୁ କାରଣ ॥
 ଅସୁରକର ଭଏ ନ ପାରୁ ଆମେ ରହି ।
 ଭାରା ନ ସହଇ ବାସୁକି ନାମେ ଅହି ॥
 ଅନନ୍ତ ଶେୟାରେ ଆଜଂ ଶ୍ରୀହରି
 ଜାଣିଲେ ।
 ଧର୍ମ ନାଶ ହେଲା ବୋଲି ଦେବେ
 ଜଣାଇଲେ ॥

ନବ ଗଡ଼ ମନ୍ଦିର ଦେଜିଣ ଦାମୋଦର ।
 ଦେବତାକ ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲେ
 ଚକ୍ରଧର ॥୨୦
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବୋଇଲେ କହ କିଏ କଥା ।
 ଶୁଣି ଦେବତାଏ କରଦେଲେ ମଥା ॥
 କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇଣ କହନ୍ତି ବଚନ ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲାଞ୍ଜନ ଭଗବାନ ॥
 ସୁକେଶା ଦଇତର ହୋଇଲା ତିନି ପୁତ୍ର ।
 ତାହାଙ୍କର ମୂଳେ ପ୍ରବଳ ଦତ୍ୟଗୋତ୍ର ॥
 ଯାଗ ଯଜ୍ଞ ଭାଙ୍ଗି ପରଜାତ ଖାନ୍ତି ।
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ଉପଦର୍ପ ସ୍ୱର୍ଗରେ କରନ୍ତି ॥
 ଅପହରାମାନନ୍ତ ବଳେ ଭୋଗ୍ୟ କଲେ ।
 ବହୁତ ଜଷ୍ଟ ଚକ୍ରଦ ଭୁବନକୁ ଦେଲେ ॥୮୦
 ତୁମେ ଯେବେ ରକ୍ଷା ନକରିବ ହରି ।
 ନିଶ୍ଚୟେଂ ରାସାତଳେ ପଡ଼ିବ ବସନ୍ତରା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀହରି ବଚନ ବୋଇଲେ ।
 ମାରିବି ଦତ୍ୟ ବୋଲି ସନମତ କଲେ ॥
 ତୁମେ ଦେବତାଏ ଯାଅ ନିଜ ଥାନ ।
 ନିଶ୍ଚୟେଂ ଅସୁରକୁ କରିବି ବିଶୋଧନ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବ ବାହୁଡ଼ା ବିଜେଡ଼ା
 କଲେ ।
 ସୁରଗଣମାନେ ସ୍ୱର୍ଗକର ଗଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଗରୁଡ଼ାଥ ।
 ଯହୁଂ ସେ ପ୍ରତଗ୍ୟାଂ କରି ଚଳିଲେ
 ଚକ୍ରହସ୍ତ ॥୯୦
 ସେ କଥା ବାରତା ପାଇଲା ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ।
 ଅନେକ ତିଆରିଲା ରାଜଣ ଭାଇନ୍ତ ॥
 ବୋଇଲା ଆରେ ବାବୁ ଶୁଣ ମୋର
 ବୋଲ ।
 ପୂର୍ବେଣ ଯିଏ ଅବା ମହକୁତ୍ୟ କଲ ॥
 ଯେବେ ଦେବତାଏ ପାଇଲେ ବଡ଼ ସାହା ।
 ଗୁହାରି କଲେ ସେ କମଳା ଦେବୀର ନାହା ॥
 ଶୁଣିଣ ବାସୁଦେବ ବହୁତ ପ୍ରତଗ୍ୟାଂ କଲେ ।
 ନିଶ୍ଚେ ଦତ୍ୟ ବଳ ମାରିବୁ ବୋଇଲେ ॥
 ସବୁକାଳେ ବିଷ୍ଣୁ ଆମର ବଜରା ।

ବିଷ୍ଣୁ ନ ସହନ୍ତି ଦତ୍ୟକର ଶିରୀ ॥୧୦୦
 ପୂର୍ବେ ଦନୁଜ ଦାନେବ ଭାଇ ବେନି ।
 ତାହାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଯେ ନାହିଁ ପୁର ତିନି ॥
 ମୁଖ ଦେଖି ସୁରଗଣେ ଡରି ପଳାଇଲେ ।
 ନାରାଏଣକ ଛାମୁରେ ଯାଇଣ ଜଣାଇଲେ ॥
 କୋପେଣ ବାସୁଦେବ ଅଇଲେ ଚକ୍ରଧରି ।
 ଦନୁଜ ଦାନେବକୁ ପକାଇଲେ ମାରି ॥
 ମଧୁ କଇଚଭ ଅଟନ୍ତି ମହାବୀର ।
 ତାହାକୁ ମାୟାରେ ନାଶିଲେ ଦାମୋଦର ॥
 ରକ୍ଷ ଅରକ୍ଷ ବୋଲି ବେନି ବୀର ଥିଲେ ।
 ସେହି ଶ୍ରୀହରିର ନାମାଜେ ହତ ଗଲେ ॥୧୦
 କ୍ଷୀର ସିନ୍ଧୁ ପୂର୍ବେ ମର୍ଦ୍ଦିବାର କାଳେ ।
 ଅନେକ ଦଇତନ୍ତ ନାଶିଲେ ଭୁଜବଳେ ॥
 ଦଇତ ନାଶି ନାମ ବହିଲେ ଦଇତାରି ।
 ତାହାର ତୁଳେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ଜିଣିତ ନପାରି ॥
 ଯେବେ ତୁମେ ବାବୁ ମୋର ବୋଲ କର ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଛାଡ଼ି ନୋହିବ ବାହାର ॥
 ବହୁତ ପ୍ରତଗ୍ୟାଂ କରିଛନ୍ତି ହରି ଯାଇ ।
 ଅବଶ୍ୟ ଆସିବେନି ଦେବତାକ ପାଗଂ ॥
 ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ବଚନ ଶୁଣିଣ ଭାଇ ବେନି ।
 ପ୍ରତଗ୍ୟାଂ କରନ୍ତି କରେଣ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ॥୨୦
 ବୋଇଲା ତୁମେ କିମ୍ପା ହୋଇଛ ନିସତ ।
 ସର୍ବଦା ବଜରା ଆମର ଅଟଇ ଅଭ୍ୟୁତ ॥
 ତାହାକୁ ଆଶ୍ରେ ଯେବେ କଲେ ଦେବଗଣ ।
 କିମ୍ପାଇ ଡରିବୁ ଆମେ ଆଜ୍ଞହିଁ ହୋଇ ଗଣ ॥
 ଆମକୁ ବହୁ ଯେବେ ଅମର ବର ଦେଲା ।
 ଜଗତେ ଅଜୟେ ହୁଅସି ବୋଇଲା ॥
 ସୁଭାବେ ଆମେ କ୍ଷତ୍ରୀର ତନଏ ।
 କିପାଇଁ ଶତ୍ରୁକୁ କରିବା ଆମେ ଭଏ ॥
 ଥାଠ ସଜ କର ଯେହିକ୍ଷଣି ଯିବା ।
 ବିଷ୍ଣୁ ନଆସୁଂ ଆମେ ଦେବତାନ୍ତ
 ମାରିବା ॥୩୦
 ପଛେ ଏକା କରି ମାରିବା ଦେବ ହରି ।
 ଯେ କଥାକୁ ଭୋ ରାଜନ ଅଳସ ନକରି ॥
 ଭାଇକ ବଚନେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ରାଏ ।

ସଂଗ୍ରାମକୁ ଯିବାକୁ ଉଠି ସଜ ହୋଏ ॥
ପାତ୍ର ଅମାନାତ୍ୟକୁ ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲା ରାଜ ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନିଣ ଆସ ଯାଇଁ ॥
ତକ୍ଷଣେ ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ସଜ କଲେ ।
ପାଦାନ୍ତ୍ର ବଳ ସଜ ହୋଇଣ ଅଇଲେ ॥
ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ତିନି ଭାଇ ।
ଦତ୍ୟବଳ ଘେନି ସ୍ୱର୍ଗକୁ କଟକାଇ ॥୪୦
ବାଜର ଟମକ ନିଶାଣ ବୀରତୁର ।
ମୁଖ ରାବ ଶବଦେ କମ୍ପଇ ତିନି ପୁର ॥
ସ୍ୱର୍ଗେ ଉତପାତ ଅନେକ ହୋଇଲା ।
ମୁଷଳ ପ୍ରମାଣେ ରକତ ବରଷିଲା ॥
ପର୍ବତ ଚଳିଲା କମ୍ପିଲା ଘୋର ବନ ।
ଚହ ଚହ ହୋଇ ହସିଲେ ପ୍ରେତମାନ ॥
ଆତ୍ମାବଳି ଉଦେ କି ହୋଇଲେ

ନିଶାକାଳେ ।

ଅଦଭୂତେ ଅଗ୍ନିକାତ ହୋଇଲେ

ଦେବଆଳେ ॥

ଯେସନେକ ଉତପାତ ହୋଇଲା

ସ୍ୱର୍ଗସ୍ଥଳେ ।

ବୋଲନ୍ତି ଅଗନ୍ଧି ଶୁଣିମା ରଘୁବାଳେ ॥୪୦
ଯେସନେକ ଦତ୍ୟବଳ ପଶିଲେ ଯାଇ

ସ୍ୱର୍ଗେ ।

ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଅନର୍ଥ କରନ୍ତି ରାଜମାର୍ଗେ ॥
ଘର ଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଣ ଦ୍ରବ୍ୟତ କୁର କଲେ ।
ଯେ ମୁଖେ ପଡ଼ଇ ତାହାତ ମାଇଲେ ॥

ଶୁଣି ସୁରଗଣେ ପାଇଲେ ମନେ ଭୀତି ।
ଯେସନେକ ସମସ୍ୟ ମିଳିଲେ ଶ୍ରୀପତି ॥

ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଗଦା ସାରଙ୍ଗ ଚଉକର ।

ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ବିଜୟ ଚକ୍ରଧର ॥

ଦେଖିଣ ଦେବତାଏ ଅନେକ ତୁଷ୍ଟି କଲେ ।

ଭୋ ଦେବ ନାରାୟଣ ରଖସି

ବୋଇଲେ ॥୨୦

ଶୁଣିକରି ଶ୍ରୀହରି ଆଗଭର ହୋନ୍ତି ।

ଗରୁଡ଼ ପକ୍ଷାଘାତେ ଦକ୍ଷତେ କମ୍ପନ୍ତି ॥

ଶ୍ରୀହରିକି ଦେଖି ରାକ୍ଷସ ବଳ ଧାଇଁ ।

ଯେ ଯାହାର ଆଉଧ ପହୁଡ଼ିଲେ ନେଇ ॥
ବିଚିତ୍ର ଗତି କରି ଗରୁଡ଼ ଶୂନ୍ୟ ଉଡ଼ି ।
ଦତ୍ୟବଳର ଶସ୍ତ୍ରମାନ ଭୁମିରେଣ ପଡ଼ି ॥
ବେଲୁଁ ବେଲୁଁ ସମର ହୋଇଲା

ମହାଘୋର ।

ଶ୍ରୀହରିକି ବେଡ଼ିଲେ ରାକ୍ଷସ ସକଳ ॥
କୋପେଣ ନାରାୟଣ ଶାରଙ୍ଗ ଧନୁ ଧରି ।
ନାରାଜ ବିକ୍ରନ୍ତି ବିଚିତ୍ର ଗତି କରି ॥
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନ ଯେହ୍ନେ କଦଳୀ ବନ ନାଶି ।
ତୁଳା କୁଡ଼ ଯେହ୍ନେ ଅଗ୍ନି କରଇ ଧ୍ୱଂସି ॥
ସିଂହ ଯେହ୍ନେ ହସ୍ତୀ ମାରଇ ରୋଷଭରେ ।
ରାକ୍ଷସେ ତେହ୍ନେ ହତ ବାସୁଦେବ ଶରେ ॥
ରକତ ନଦୀ ବହିଲା ରଣ ଭୂଇଁ ।
ବିଷୁଙ୍କର ଛାମୁରେ ଯୁଦ୍ଧତା କେହି ନାହିଁ ॥
ସନ୍ୟ ହତ ଦେଖି ମାଳୀ କୋପ କଲା ।
ରଥ ଚଢ଼ି ଯାଇଁ ବିଷୁକୁ ଓଗାଳିଲା ॥
ଅନେକ ନାରାଜ ବିକ୍ଷିଲା କୋପକରି ।
ଶ୍ରୀହରି ନିବାରିଲେ ତାହା କିଞ୍ଚିତ ମତ

କରି ॥୮୦

କୋପେଣ ଦଳୁକ ଗଦାକରେ ଘେନି ।
ନେଇଣ ପିଟିଲା ଗରୁଡ଼ ମୂର୍ଦ୍ଧନି ॥
ବାଜିଣ ଶହସ୍ର ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ।
ଦେଖିଣ ବାସୁଦେବ ଚକ୍ରକ ମାଇଲା ॥
ମୁଷ ଛିଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ମାଳୀବୀର ।
ମୁକୁଟ ସହିତେ ଛିଡ଼ିଅଛି ଶିର ॥
ଭାଇ ପଡ଼ିବା ଦେଖି ସୋଦର ଭାଇବେନି ।
ପରିଘାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ॥
ଶ୍ରୀହରି ସଂଗ୍ରାମ ଅପୂର୍ବ ହାଦେ ଦେଖି ।
ସୁମାଳୀ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ସମର ଉପେଖି ॥୯୦
ନରହି ପକାଇଲେ ପିଠି ଦେଇ ବେନି ।
ଶ୍ରୀହରି ଗୋଡ଼ାଘାତ କରେଣ ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ॥
ପାଲଟି ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ ।
କ୍ଷତ୍ରୀ ଧର୍ମପଣତ ଚୋହୋର ତହିଁ ନାହିଁ ॥
ପକାଇଲା ଶତ୍ରୁକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛୁ ମାରି ।
ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଦେବ ନରହରି ॥

ଦୁଷ୍ଟଜନକଳା କେବେହେଁ ନ ସହି ।
ନିସତ ହୋଇଲେ ନିଲଜ ଦେହ ବହି ॥
ଯେବେ ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ପାତାଳେ ପଶିବ ।
ଖୋଜି ମାରିବି ବୋଲି ବୋଇଲେ

ବାସୁଦେବ ॥୧୦୦

ଦେବତାକ ଛଳେ ପ୍ରତାପ୍ୟାଁ ଅଛି କରି ।
ପୃଥ୍ୱୀ ରଖିବି ମୁଁ ତୁମ୍ଭେ ସଂହାରି ॥
ଶୁଣି ମାଲ୍ୟବନ୍ତ କୋପ ମନ କଲା ।
ଶ୍ରୀହରି ଉପରକୁ ଶକଟି ମାଇଲା ॥
ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ବାଣ ଯାଇ ।
ସର୍ପ ଯେହ୍ନେ ଗାତରେ ପଶଇ ଧସାଇ ॥
କଳାମେଘେ ଯେହ୍ନେ ଝଟକେ ବିକୁଳି ।
ନାରାୟଣ ଶକଟି ତେହ୍ନେ ଝଳି ॥
ସେ ଶହସ୍ର ଶ୍ରୀହରି ଦେହକୁ ବେଟେ କାଢ଼ି ।
କୋପେଣ ଦକ୍ଷତକୁ ମାଇଲେ ଆଗ

ବଢ଼ି ॥୧୦

ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ବକସ୍ତଳେ ପଡ଼ିଲାକ ଶର ।
ବୁକୁ ହାତ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା ହୃଦୟର ॥
ଆଗଭର ହୋଇ ଦତ୍ୟ ଯେ ପଡ଼ିଲା ।
ପ୍ରାଣ ଯିବାବେଳେ ରଡ଼ିଏ ଛାଡ଼ିଲା ॥
ରକତ ଉଦ୍‌ଗାରି ପଡ଼ିଲା ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ।
ଦେଖିଣ ପକାଇଲା ସୁମାଳୀ ଦକ୍ଷତ ॥
ଥାଠ ସମ୍ଭାଳିଣ ପକାଇଣ ଗଲା ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ଯାଇଁ ରହିନପାରିଲା ॥
ସଗୋତ୍ର ଘେନି ତହୁଁ ହୋଇଲା ବାହାର ।
ପ୍ରାଣକୁ ମହାଭୟ ହୋଇଲା ତାହାର ॥୨୦
ପାତାଳ ଭୁବନେ ସେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
ବୋଲନ୍ତି ଅଗନ୍ଧି ଶୁଣିମା ରଘୁବାଳା ॥
ରାବଣହୁଁ ଗରିଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି ଦତ୍ୟମାନେ ।
ତୁ ତାହା ବିଷୁ ରୂପେ କଲୁସି ଦହନେ ॥
ଆନ କି ଭାର୍ଜନ ଦତ୍ୟ ବଳ ଦଳି ।
ତୋହୋର ବିନା ଆଗ୍ୟାରେ ତିରଣ ନହଲି ॥
ଶୁଣସି ଶ୍ରୀରାମ ହୋ ରାବଣ ସମ୍ଭୂତ ।
ଯେତେବେଳେ ମାଳୀ ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗଲେ

ହତ ॥

ଯଶ କରି ଶ୍ରୀହରି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
ସୁମାଳୀ ପଳାଇ ଯାଇ ପାତାଳେ
ପଶିଲେ ॥୩୦
ବିଷ୍ଣୁ ତରେ ତହୁଁ ପଳାଇଲେ ଦତ୍ୟମାନ ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼ ହାବେ ହୋଇଲାନି ଶୂନ୍ୟ ॥
ସମ୍ୟକ ପୁର ହୋଇଲାନି ତୁଳା ।
କୁବେର ରହିବାକୁ ମନେ କଲା ବାଞ୍ଛା ॥
ବିଶ୍ଵାସୀ ମାହାରଷି ପ୍ରସନ୍ନେ ତାକୁ ଦେଲେ ।
କେହି ନାହିଁ ବୋଲି ପୁତ୍ରକୁ କହିଲେ ॥
ତେଣୁ ବଳଶ୍ରବଣ କଟକ ତହିଁ କଲା ।
ମାତାପିତାକଲ ସନ୍ନିଧିକୁ ନେଲା ॥
ଅପହରୀ କିନ୍ତୁ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ଥାନ୍ତି ।
ଦକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେ ସୁଖେ ବିହରନ୍ତି ॥୪୦
ବଳଶ୍ରବଣ ଗଣି କୁବେର ପଦ ପାଏ ।
ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଚଢ଼ି ଆଡ଼ପାତ ହୋଏ ॥
ଯେସନେକ କେତେହେଁ କାଳ ଯହୁଁ
ଗଲା ।
ସୁମାଳୀ ଦତ୍ୟ ଯେ ପାତାଳେ ପଶିଥିଲା ॥
ଦିନେକ ବିଚାରିଲା ମୃତ୍ୟୁପୁର ଯିବି ।
କେମନ୍ତ ହୋଇଅଛି ଲଙ୍କା ମୁଁ ଦେଖିବି ॥
ଆସତେ ଦୋହିତା ଗୋଡ଼ାଜଲା
ନଭାକେଶା ।
ମୁହିଁ ଯିବି ବୋଲି କଲାକ ମନାଷା ॥
ସ୍ଵେଦେ ଦଇତ ଆଣିଲା ସଙ୍ଗେ ଝିଅ ।
ବିମ୍ବରୁ ବାହାର ହୋଇଲା ସୁକେଶାର
ପୁଅ ॥୫୦
ଦେଖିଲାକ ଲଙ୍କା ନଗର ସମ୍ପଦ ।
ବାଜନ୍ତି ଚମକ ବାରତୁର ବାୟ ॥
ଗଡ଼ୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ଦିଶିଲାକ ଶିରୀ ।
ମାୟା ରୂପ ଧରି ଲୋକନ୍ତ ପଚାରି ॥
ଯେଥେ କେ ରାଜନ କାହାର ଯେ ଦେଶ ।
ତୁମ୍ଭେ ତ ସ୍ଵର୍ଗରୁ ଅଇଲା ପ୍ରାୟ ଦିଶ ॥
ଲୋକେ ବୋଇଲେ ଯେଥେ କୁବେର
ରାଜ୍ୟ କରି ।
ସେହି ସେ ସପତ ନିଧୁ ଅଧିକାରୀ ॥

ବିଶ୍ଵାସୀ ରଖିର ଯେ ଅଟଇ ତନୟ ।
ବ୍ରହ୍ମର ପ୍ରସନ୍ନେ ଯେ ଦିଗପାଳ
ହୋଏ ॥୬୦
ଆମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ହେଁ ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର ।
ନ କାଣିମା ପଣ ହୋଇତ ପଚାର ॥
ସୁମାଳୀ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଦାପାତର ଥିଲି ।
ଯୋଗେ ଭ୍ରମତେଣୁ ଯେଥକୁ ଅଇଲି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ଗଲା ।
କୁବେର ସନ୍ନିଧେ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥
ଗୁପ୍ତତ ରୂପେ ତାର ଦେଖିଲା ସ୍ଵରୂପ ।
ମନେ ବିଚାରଇ ଯେ ଦେବତାଙ୍କର ରୂପ ॥
କେ ଯେହାର ପିଅର ବୁଝିବଲ୍ଲ ମୁହିଁ ।
ଯେହି ଦୋହିତା ମୁଁ ତାହାକୁ
ଦେବଇଁ ॥୭୦
ଯେସନେକ ପୁତ୍ର ହୋଇବ ଉତପରି ।
ଯେ ପୁର ବିଜୟିବା ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥
ଆମ୍ଭକଲ ପ୍ରାପତ ନୋହିଲାକ ଦେଶ ।
ଅସୁରନ୍ତ ଦେଖିଲେ ଅହନ୍ତା କରଇ
ପାତବାସ ॥
ମୁହିଁ ତ ଯେହାକୁ ନ ପାରିବି ଜିଣି ।
ସହି କଥା କରି ଦେବଇଁ ଦୁଲିଣି ॥
ରାକ୍ଷସ କନ୍ୟା ବୋଲି ପୁଣି ନକରଇ
ଗ୍ରାହିତ ।
ଯେତେ ବୋଲି ପାଶେ ରାଜଲା ଦୋହିତ ॥
ବୋଇଲା ନଭାକେଶା ମୋହୋର ବୋଲ
କର ।
ଯହିଁ ବସିଛନ୍ତି ବିଶ୍ଵାସୀ ମୁନିମ୍ବର ॥୮୦
ତାହାର ତହିଁକି ତୁ ଯେହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ତୁ ଭରତି ମନାସିବୁ ॥
ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ସେ ହେବେ ମୁନିମ୍ବର ।
କୁବେର ସମାନ୍ୟେ ତୁ ମାରିବୁ କୁମର ॥
ଲଙ୍କାସ ନୃପତି ହୋଇବ ମୋର ନାତି ।
ତେବେ ସେ ରହିବି ରାକ୍ଷାସ କୁଳ କ୍ଷିତି ॥
ପିତାର ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ନଭାକେଶା ଗଲା ।
ବିଶ୍ରବା ରଖିର ସନ୍ନିଧେ ମିଳିଲା ॥

ରୂପ ଯଉବନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଦେବା ।
କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ସ୍ଵର୍ଗର ଅପହରୀ ॥୯୦
ଚନ୍ଦ୍ରମା ବଦନୀ କୁରଙ୍ଗ ନୟନୀ ।
ସିଂହର ମଝା ମଉରଇ ଗବନୀ ॥
ଯଉବନେ ଭାରି ସର୍ବଗୁଣେ ଗୁଣି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଝଳି ତେଜ ନହୁଲି କୁମାରୀ ॥
ଚାଚର ଚିକୁର ନିର୍ବାଣ ଚାଲୁ ଖୋପା ।
କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ଉପରେ ସିନ୍ଦୂରର ଟୋପା ॥
କର୍ଣ୍ଣରେ ତଡ଼କା ମଥାରେ ମଥାମଣି ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଅଳଙ୍କାର ଭୂଷଣ ତରୁଣୀ ॥
ନୀଳଝିନ ବାସ ପରିହରଣ ଶୋଭା ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରତିମା ମୁକତର ପ୍ରଭା ॥୧୦୦
ବିଳାସ ବୃକ୍ଷ ଚାଲଇ ଧାର ଧାର ।
ଧୂରୁହୁଁ ଦେଖି ଆଖି ପଡ଼ିଲା ରଖିର ॥
ମନେ ବିଚାରଇ ଧନ୍ୟ ଯେ ସୁଦେବା ।
ଲଙ୍କାଭୁବନେ ଯେମନ୍ତ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ॥
ଅପୂର୍ବ ଯୁବତୀ ଯେ ତ ଆସଇ
ଯେକସରେ ।
କନ୍ୟା ପ୍ରାୟେକ ଯେ ଦିଶଇ ଆକାରେ ॥
ବିଜା ହୋଇନାହିଁ ପ୍ରାୟେକ ସେ ମଣ୍ଡ ।
ଯେକସରେ ବାହାର ହୋଇଲା ଯେହି ବନ୍ଦୁ ॥
ଯେସନ ବିଚାର କରନ୍ତି ମାହରଷି ।
ଯେସନ ସମ୍ୟକମିଳିଲା ନଭାକେଶା ॥୧୧୦
ଅଞ୍ଚଳ ପାଡ଼ିଣ ଓଳଗଇ ବାଳୀ ।
ଉଠି କର ଯୋଡ଼ି ନୟନ ଦୁଇ ଭାଳି ॥
ଦେଖି ମାହାମୁନି ମଦନେ ବଶ୍ୟ ହୋଇ ।
ପଚାରନ୍ତି କାହାର ତୁ ଅଚୁସି ତନଇ ॥
କେ ତୋହୋର ପିଅର କେଉଁ ଦେଶେ
ଘର ।
କି କାରଣେ ଗମନ କଲୁ ମୋର ପୁର ॥
ମୁଁ ତୋତେ ଦେଖି ହୋଇଲଲ୍ଲ ମୋହି ।
ରତିରସ ଦେଇ ରଖି ମୋର ଦେହୀ ॥
ସୁଦେବା ବୋଇଲା ମୁଁ ରାକ୍ଷସ କୁମାରୀ ।
ସୁମାଳୀ ଦତ୍ୟ ପିତା ଅଟଇ ମୋହରି ॥୧୨୦
ପୂର୍ବରେ ଲଙ୍କାରେ ରାଜ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ଦୁଇଭାଇକି ତାର ଶ୍ରୀହରି ମାଉଳା ॥
 ଉଦେ ପିତା ମୋର ଗଲାକ ପଲାଉ ।
 ପାତାଳ ଭୁବନେ ଲୁଚିଲାକ ଯାଇଁ ॥
 କେତେହେଁକ କାଳେ ଦେଖିତ ଇଚ୍ଛା
 କଲା ।
 ମୋତେ ଘେନି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପୁରକୁ ଅଭଳା ॥
 କୁବେରକୁ ଦେଖି ହୋଇଲା ସନ୍ତୋଷ ।
 ମୋତେ ହକାରିଣ ପେଷିଲା ତୋର ପାଶ ॥
 ବୋଇଲା କୁମାରୀ ଗୋ ରକ୍ଷିକ ପାଶେ
 ଯିବୁ ।
 କୁବେର ସମାନ୍ୟେ ତୁ ପୁତ୍ର
 ଉପୁଜାଇବୁ ॥୩୦
 ତେଣେ ସେ କୁଳ ମୋହୋର ହୋଇବାକ
 ରକ୍ଷା ।
 ଏସନେକ ବୋଲି ତାତ ଦେଲା ମୋତେ
 ଦାକ୍ଷ ॥
 ପିତାର ଆଜ୍ଞାରେ ଅଭଳି ତୋର ପାଶ ।
 ତୁହୋ ମହାମୁନି ନଧର ମୋର ଦୋଷ ॥
 ମୁହିଁ ଅବିବାହୀ ଭ୍ରାଥା ମୋର ନାହିଁ ।
 ପିତା ପେଷିଲା ମୋତେ ତୋତେ ଖଟିଥିବା
 ପାଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ମହାମୁନି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
 ମୁଁ ଏହା ଜାଣଇ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ତୋହୋର ପିତା ଯେବେ ସେ ପେଷିଲାକ
 ତୋତେ ।
 ଯୋଗବଳେ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲାକ
 ମୋତେ ॥୪୦
 କିସ ନାମ ତୋର କହସି ରେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ନଉକେଶୀ ନାମ ମୋର କହିଲା କୁମାରୀ ॥
 ବିଶ୍ୱବା ବୋଇଲେ ଶୁଣରେ ନଉକେଶୀ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ଭେଟିଲୁ ମୋତେ
 ଆସି ॥
 ଦିବସ ରଜନୀ ମଧ୍ୟକାଳ ଏହୁ ।
 ଦଶଦିଗ ଅକ୍ଷର ଅସ୍ତ ଗଲେନି ଗ୍ରହ ରାଉ ॥
 ଉଦୟକର ପୁତ୍ରେକ ହୋଇବ ତୋର ଜାତ ।

ତାହାରେଣ ପାତା ପାଇବ ଜଗତ ॥
 କନ୍ୟା ବୋଇଲା ଯେ ଯୁଗତ ନୁହଇ ।
 ରକ୍ଷିର ପୁତ୍ର କାହିଁ ରାକ୍ଷସ ହୁଅଇ ॥୫୦
 ତୋତେ ଅପକ୍ଷାତି ଉପୁଜିବ ନା ସୃଷ୍ଟି ।
 ତପୀ ହୋଇଣ ସେ ବସିବ ବଡ଼ ଗୋଷ୍ଠୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମର ବୀର୍ଯ୍ୟ ଉର୍ବଶୀର ହୋଏ ପୁତ୍ର ।
 ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ତହୁଁ ହୋଇଲେ ଜାତ ॥
 ପିତାର ଗୁଣ ଘେନି ପୁତ୍ରେ ଜାତ ହୋନ୍ତି ।
 ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଲିଶୁଣି ବିଶର୍ବ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଶ୍ରୀହରିର ତହୁଁ ମଧୁକଞ୍ଚର ହୋଏ ଜାତ ।
 ବେଳକାଳ ଜାଣି ହୁଅନ୍ତି ଦକ୍ଷତ ॥
 ତୁହି ଯେବେ ଗୋ ମନେ ନଭାଲସି କିଛି ।
 ଭବିଷ୍ୟ କଥାଏ ପୂର୍ବର ଯୋଗଅଛି ॥୬୦
 ଏକଥା ଅନ୍ୟଥା ନୁହଇ ରେ ସହି ।
 ବୀରବର ପୁତ୍ରେକ ହୋଇବ ତୋର ତହିଁ ॥
 ଦଶମୁଖ ବିଂଶଭୁଜ ହୋଇବ ତାହାର ।
 ନୀଳମେଘ ପ୍ରାଏକ ତନୁ ଭୟାକର ॥
 ଆରେକ ପୁତ୍ର ହେବ ରଜାବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଘଟ ପ୍ରାଏକ ହୋ ଘଟଣ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ॥
 ତିନିପୁରେ ତାହାକୁ ନାହିଁଣ ଜିଣନ୍ତା ।
 ଅଧର୍ମ ପୁରୁଷ ସେ ହୋଇଣ ଶକତୀ ॥
 ତୃତୀୟ ପୁତ୍ର ଯେ ହୋଇବାକ ଯେହୁ ।
 ଧର୍ମବନ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ହୋଇବାକ ସେହୁ ॥୭୦
 ମୋହୋର ପରା ହୋଇ କରିବାକ ତପ ।
 ପର ଉପକାରୀ ଜାଣିମ ପୁଣ୍ୟ ପାପ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ସନମତ କଲା ।
 ଦୋହିତା ଗୋଟିଏ ମାଗିବି ବୋଇଲା ॥
 କରଯୋଡ଼ି ବୋଇଲା ମୁନିବର ।
 ଦୋହିତା ଗୋଟିଏ ଅବଧାନ କର ॥
 ଅସୁ ହେଉ ବୋଲି ବୋଇଲେ ତପପରୀ ।
 ନଉକେଶୀ ତୁଲେ ରମଣ ଭୋଗ କରି ॥
 ତକ୍ଷଣେ ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲାକ ଜାତ ।
 ଥରହର ହୋଇ କମ୍ପିଲା ଜଗତ ॥୮୦
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଉତପାତ ରୁଧିର ବୃଷିକଲା ।
 ଅକାରଣେ ଦେବତାକର ଭରସା ଭାଙ୍ଗିଲା ॥

ଅଭରାବତ କାନ୍ଦଇ ଉଚ୍ଛିର୍ଣ୍ଣା ହୁଡ଼ଇ ।
 ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗେ ଅପକ୍ଷରୀ ଝୁଣିଣ ପଡ଼ଇ ॥
 ପବନ ନବହଇ ସାହେର ତବଦ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନ ଲୋକ ହୋଇଲେ ବିଷାଦ ॥
 ଅରୁଡ଼େ ନିର୍ଦ୍ଦୀତ ପଡ଼ଇ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ହୋଇଲା ନିୟନ ॥
 ରାବଣ ଜନ୍ମ ହୋଇଲା ଦଶମୁଖ ଧରି ।
 ବିକରାଳ ବଦନ ଦେଖି ମାତା ଡରି ॥୯୦
 କୋଡ଼ିୟେ ନୟନ ଅନଳ ଜାଣି ତେଜ ।
 ଆବର ବିଶେଷଣ ଅପୂର୍ବ ବିଂଶଭୁଜ ॥
 ପେଟୁ ପଡ଼ି ରୋଦନ କରଣେଣ ସୁତ ।
 ପ୍ରଥମ ରାବ ଗୋଟି ପୂରିଲା ଜଗତ ॥
 ଜନନୀ ବିଚାରଇ କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି ।
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଚିତ୍ତ ଯେହାର ହରିବି ॥
 କେବଣ ହିଁ ବଦନେ ଏହାକୁ ଦେବି
 ଖାର ।
 ଅଖଡ଼େଣ ନାଶ ଯିବ ଏଡ଼େ ଗୋଟା ବାର ॥
 ଶୁଣିଣ ଲଙ୍କପତି ବୋଇଲା ଗୋ ମା ।
 ଜଗତେ ବିଦିତ ମୋହର ମହିମା ॥୧୦୦
 ତୁ ଏବେ ହେଲେ ମୋତେ ବିନାଶ ନ
 କର ।
 ଯେବଣ ମୁଖେ ପାରୁ ଦେନା ମୋତେ
 ଖାର ॥
 ତେବେ ଯେ ତୋଷ ହୋଇବ ମୋର ପ୍ରାଣ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେଣ ଅପୂର୍ବ କଥା ଶୁଣ ॥
 ପୁଣିହିଁ ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲା ଉତପତି ।
 ପେଟୁ ପଡ଼ନ୍ତେ କମ୍ପିଲା ବସୁମତୀ ॥
 ଦୀର୍ଘ ରଡ଼ି ଏକ ଛାଡ଼ିଲା ଜନ୍ମ କାଳେ ।
 ଦେବତାୟେ ତରକ୍ଷ ହୋଇଲେ ସ୍ୱର୍ଗଆଜେ ॥
 ଦେଖିଣ ପିତା ତାହାକର ଅନେକ
 ସ୍ନେହକଲା ।
 ବିଚାରିଣ ନାମ ତାର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଦେଲା ॥୧୦
 ପୁଣି ହିଁ ଦୋହିତାୟେ ହୋଇଲା ଉତପତି ।
 ଅତି ଭୟକର ସେ ବିକରାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ମାହାତାଷ ସମାନ୍ୟେ ହସ୍ତରେ ଲଖ ଦିଶି ।

ପୂର୍ବଲେଖା ନାମ ଦେଲେ ମହାରଣି ॥
 ପୁଣି ହିଁ ପୁତ୍ରେକ ପ୍ରସବିଲା ନାରୀ ।
 ଦେଖିଣ ପରମତୋଷ ହୋଇଲେ
 ତପତାରୀ ॥
 ବିଭୀଷଣ ନାମ ତାହାକର ଦେଲେ ।
 ଚାରିମାସେ ଚାରି ସିନ୍ଧୁତି ଜନମିଲେ ॥
 ମାସକେ ସୁନ୍ଦରୀ ହୋଅଇ ରଜବତୀ ।
 ଶୁଭ ସ୍ନାହାନ ଦିନ କରନ୍ତି ମୁନି ରତି ॥୨୦
 ପ୍ରଥମେ ଦଶଗ୍ରୀବ ଦୂତାୟେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ବୃତାୟେ ପୂର୍ବଲେଖା ଚତୁର୍ଥ ବିଭୀଷଣ ॥
 ଦିନେ ଦିନେ ପୋୟେ ବକ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ଆବର କାତାନୀ ॥
 ତ୍ରିଦେବତା ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ତିନି ପୋଏ ।
 ପ୍ରତିପାକନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ନମଜେଶା ମାଏ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବକଳା କୋଳେ ଧରିଣ ଜନନୀ ।
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଚିତ୍ତ ବିଶର୍ବା ଭାବିନୀ ॥
 ଏକଇ ବଦନେ ସମର୍ପଇ ଖାର ।
 ଦଶମୁଖେ ସତୋଷ ହୋଅଇ
 ମହାବୀର ॥୩୦
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସପତଣୀ ସେ କୁବେରର ମାତା ।
 ଭାରଦ୍ୱାଦଶକର ସେ ଅଟଇ ବୋହିତା ॥
 ତାର ଦୁଇ ପ୍ରୀତି ବଢ଼ାଇ ନମଜେଶା ।
 ଏକକୁ ଆରେକ କେହି ନ କରନ୍ତି ହିଂସା ॥
 ପୁତ୍ର ଜାତ କରି ବିଶର୍ବା ମାହାମୁନି ।
 ସେ ଦେହ ଛାଡ଼ିଣ ଆନ ଦେହ ଘେନି ॥
 ଅସୁରୀ ସଜ୍ଜତେ ଯେ କଲା ରତିରସ ।
 ବିଚାରିଲା ଏ କଥା ଅଟଇ ବଡ଼ ଦୋଷ ॥
 ନେତ ନାରୀ ଦୁଇେ ମୁଁ କଲଇ ରମଣ ।
 ସେ ଜାତି ହୋଇବି ନ ଆରେକ
 ଜନମେଣ ॥୪୦
 ଆପଣାରୁ ଅନ୍ୟ କତିରେଣ ଭୋଗକଲେ ।
 ନକେ ପଡ଼ଇ ସେହୁ ପୁରାଣେ କହିଲେ ॥
 ସମସରି ଛୋକ ଯେବେ ପରଦାରା କରି ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ତାହାକୁ ଛାଡ଼ଇ ବସୁନ୍ଧରୀ ॥
 ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ମୁଁ ଜାଣିଅଛି ତାହା ।

ଯୋଗେ ଅସୁରାକି ହୋଇଲଇଁ ବେହା ॥
 ଯହୁଁ ସେ ଉପଗତ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
 ରୂପଗୁଣ ଘେନି ମୋହିଲା ନମଜେଶା ॥
 ପୂର୍ବର ଭବିଷ୍ୟ ଅଛି ଯେବଣ ସେ କଥା ।
 ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜିଲା ହୋଇଲା ଦଶମଥା ॥୫୦
 ବିଷ୍ଣୁର ଦ୍ୱାରପାଳ ପୂର୍ବର ଶାପ୍ୟ ଘେନି ।
 ଅସୁରୀ ପେଟରୁ କାତ ହୋଇବେ
 ଭାଇବେନି ॥
 ଭଗ୍ନୀ ପୂର୍ବଲେଖା ପ୍ରତକ୍ଷେ ବାସେଲା ।
 ଦେଖି ମନେ ମନେ ଭାକନ୍ତି ତପଶାଳୀ ॥
 ଏ ଦୁଷ୍ଟପୁତ୍ରେ ଅପକାର୍ତ୍ତ ଅରଜିବେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଛୁବନେ ଯେ ହେଲେଣ ଭାଙ୍ଗିବେ ॥
 ଯେହୁଁ ସେ କର୍ମେଣ ଅଞ୍ଜଳ ପୂର୍ବେ କରି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମ ହୋଇଲେ ମେଷିତ ନ ପାରି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ମୁନି ମନେଣ ବିଚାରି ।
 ମୁଁହିଁ ଯେବେ ହରିଲଇଁ ରାକ୍ଷସେଣା
 ନାରୀ ॥୬୦
 ଏବେ ଅପକାର୍ତ୍ତ ହୋଇଲା ମୋହରି ।
 ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ ମୁଁ ଯିବି ବୈଶ୍ଵାନରୀ ॥
 ଏସନେକ ବିଚାରି ଆସନ କରି ବସି ।
 ଜଠରାଅଗ୍ନି ଘେନି ପାପ ତନୁ ଧୁଂସି ॥
 ପରମ ଯୋଗବଳେ ପୁଣିହିଁ ଦେହ ପାଉ ।
 ପୌଲସ୍ତି ମୁନି ବୋଲି ନାମ ସେ ବୋଲାଉ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ବିଶର୍ବା ରକ୍ଷି ଆନ ରୂପ ଧରି ।
 ତହୁଁ ବୋଲାଉଲା ପୌଲସ୍ତି ତପତାରୀ ॥
 ସ୍ୱରାବେ ପୁଲସ୍ତି ତହୁଁ ଜାତ ।
 ପୌଲସ୍ତି ନାମ ତାର ଅଟଇ ଯୁଗତ ॥୭୦
 ତାହାର ତନୟ ହୋଇଲା ଦଶଶିରି ।
 ପୌଲସ୍ତି ନାମ ତାକୁ ଦେଲେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ॥
 ଅଜା ତ ପୌଲସ୍ତି ଆମ୍ଭେ ହୋଇଲୁ
 ପୌଲସ୍ତି ।
 ପୌଲସ୍ତ୍ୟ ନାମେ ଯେ ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥
 ଏସନେକ କେତେହେଁକ କାଳ ତହୁଁ
 ଗଲା ।
 ପୁତ୍ରକର ବିଶର୍ବା ବ୍ରତ କରାଇଲା ॥

ବେଦ ପଢ଼ାଇଣ ମତ ଶିଖାଇଲେ ।
 ଯିସ ଯିସ ବିଧାନ ସେ ପୁତ୍ରକୁ ବୋଇଲେ ॥
 ଏସନେକେ କେତେହେଁ କାଳ ତପକରି ।
 ଘୋରବନ୍ଦେ ବିଶର୍ବା ରକ୍ଷି ଦିନହରି ॥୮୦
 ଯେବେ ସେ କୁମ୍ଭାରେ ହୋଇଲେ
 ବୃକ୍ଷମାନ ।
 ଅନ୍ୟାଏ ଆଶ୍ରେ କଲେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ
 ଦଶାନନ ॥
 ରାକ୍ଷସ ପ୍ରକୃତି ଘେନିଣ ମୃଗ ମାଂସ ଖାନ୍ତି ।
 ପିତା ତିଆରିଲେ ବୋଲ ନ କରନ୍ତି ॥
 ତପୀ ଜପୀ ଲୋକକୁ ଉପଦର୍ପ କଲେ ।
 ପ୍ରବଳ ହୋଇ ଅନେକ ରକ୍ଷିତ ଖାଇଲେ ॥
 କଲେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଲେ ଆଚାର ।
 ଅନ୍ୟାୟେ ଆଶ୍ରେ ପୁଣି କରନ୍ତି ବିଚାର ॥
 ବିଭୀଷଣ ମହାତମା ପାପକୁ ଭୟେ କଲା ।
 ପିତାର ସଙ୍ଗେ ପୁଣି ତପ ଆଚରିଲା ॥୯୦
 ଧର୍ମେଣ ଅନୁରତା ହୋଇଲାକ ସାନ ।
 ଦୁଷ୍ଟପଣ କଲେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଦଶାନନ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ବିଶର୍ବାର ଘର ।
 ଅଗମ୍ୟ ବିପୁଲ୍ୟ ସେ ଦିବସେ ଭୟାଳୀର ॥
 ପୁଲ୍ୟ ଆନ ଦେଖି ତପାମାନେ ଥିଲେ ।
 ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭୟେ ପଳାଇଲେ ॥
 କତିରେ ରକ୍ଷିତ ନ ଦେଖି ଭାଇବେନି ।
 ମହୁ ମାଂସ ଲୁହଧେ ବୁଲନ୍ତି ମେଦିନୀ ॥
 ସିନ୍ଧୁପାରି ହୋଇ ଜମ୍ବୁଦୀପେ ଯାନ୍ତି ।
 ତପୀ ଜପୀ ସନ୍ୟାସୀ ମାରିଣ
 ଶାଆନ୍ତି ॥୧୦୦
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କେତେହେଁକ କାଳ
 ଗଲା ।
 ଏକଦିନ ତହିଁ କୁବେର ଅଇଲା ॥
 ସୁବଳା ପର୍ବତେ ଗେଟିଲା ଯାତ ତାତ ।
 ଆରୋହିଣୀ ଥିଲା ପୁଣି ପୁଷ୍ପେକ ନାମ ରଥ ॥
 ନବରଢ଼େ ମଣ୍ଡିଲା ଅଛି ଦିବ୍ୟ ଯାନ ।
 ସାରଥୀ ବିହୁନେ ଶୂନ୍ୟେ ଚଳଇ ବିମାନ ॥
 ସେ ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ନିଧୁକ ଉତ୍ତର ।

ନମସ୍କାର କଲା ପିତାକ ପୟର ॥
 ନିଜ ଜନନୀ ଓଳଗିଲା ପୁଣି ।
 ମାତା ବୋଇଲେ ବାବୁ ଶୁଣ ଦକ୍ଷମଣି ॥୧୦
 ଏ ମୋର ସପତଣୀ ସୁମାଳୀ ବୋହିତା ।
 ଏହାକଲ ବିବା ହୋଇଲେ ତୋର ପିତା ॥
 ଏହାର ତହୁଁ ତାର ତିନିପୁତ୍ର ଏକ ଝିଅ ।
 ଏ ତୋହୋର ମାତା ଏହାକୁ ମାନ୍ୟ ହୋଅ ॥
 ଶୁଣି ବଜ୍ରବଣ ନମସ୍କାର କଲା ।
 କଥାମାନ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
 ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ନଉକେଶୀ ।
 ଏ ତୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ନମସ୍କାର
 ହୁଅସି ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା କୋପକରି ।
 ଯେ କିମ୍ପା ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ହୋଇବ
 ମୋହୋରି ॥୨୦
 ସୋଦର ହୋଇଲେଣ କରନ୍ତାନିନା ସୋଗ ।
 ମୁହିଁ ବନବାସୀ ଯେହାକୁ ଯେହେତେକେ
 ଯୋଗ ॥
 ଏ ରଢ଼େ ଆଭରଣ ମୁହିଁ ଶୂନ୍ୟକାଏ ।
 ଗୋଡ଼େ ଖୁଞ୍ଚିକଣ୍ଠା ମାଡ଼ିଣ ଗମନ କରଇ
 ପାଏ ॥
 ଯେହୁ ରଥ ଚଢ଼ିଣ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଆସଇ ।
 କିମ୍ପାଇଁ ଏହାର ମୋତେ ଦୟା ନ ବସଇ ॥
 ଏବେ ନମସ୍କାର କରିବଇଁ ଯେବେ ।
 ଯେ ରଥ ଗୋଟି ଭାଇ ମୋତେ ଯେବେ
 ଦେବେ ॥
 ଶୁଣିଣ କୁବେର ରାବଣକୁ କୋଳ କରି ।
 ହସିଣ ବୋଲଇ ବାବୁ ଶୁଣ ଦଶଶିରି ॥୩୦
 ଏ ଦେବ ବିମାନ ତୋତେ ନ ଯୋଗାଇ ।
 ଦିଗପାଇ ହୋଇଲେ ଯେଥେ ବସି ପାରଇ ॥
 ଏତେକ ଚିଆରିଣ ଚଢ଼ିଲା ବିମାନ ।
 ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ଚଳଇ ଦେବଯାନ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ଧ୍ବନି ବାଜେ ।
 ଅଷ୍ଟ ରତ୍ନରେ କଳସ ଦର୍ପଣ ବିରାଜେ ॥
 ଫରହର ଉଡ଼ଇ ନେତର ଚିରାଇ ।

ଚଉକଟି ଲମ୍ବଇ ମହାର ମାଳମାଳ ॥
 ଦେବାଙ୍ଗ ବସୁ ଯେ ମଣ୍ଡିଲା ଅଶ୍ବରଥ ।
 କୁବେର ଯାତେ ଚାହାଁଇ ଦଶମାଥ ॥୪୦
 ହିଂସା ଭାବ କରି ଅହନ୍ତା ଭାବ କଲା ।
 ପରଶିରା ଦେଖି କାତର ହୋଇଲା ॥
 ବୁକୁ ବୁମୁ ବୁମୁ ତାର ଖର ନିଶ୍ଚୁଆସ ।
 ଦେହ ଛାଡ଼ି ଉଡ଼ିଗଲା କି ସାହାସ ॥
 ହାବେ ରାଗ ପାଇ ଅନଅନ କଲା ଆଖି ।
 କେଜାଣି ସେହି ସେ ଅଟଇ ନିରିମାଖି ॥
 ମୁଖ ଶୁଖାଇଣ ହୋଇଲା ନିସତ ।
 ଅଳପ ହସିଣ ପାଇଲା ବକାସିତ ॥
 ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା
 ଦେବଯାନ ।
 ମାତାକୋଳେ ବସି ଭାଲଇ ଦଶାନନ ॥୫୦
 ଜନନୀ ବୋଇଲା କିପାଇଁ ବାବୁ କାହୁଁ ।
 ଧର୍ମ ସେ ପ୍ରାଣୀକର ଅଟଇ ନିଜବନ୍ଧୁ ॥
 ଜଣ କୁଟୁମ୍ବ ନୋହୁଡ଼ି କେହି ସାଖା ।
 ମାନ ଉଧାରଇ ଧର୍ମହିଁ ସେ ଯେକା ॥
 ତୁହି ଏବେ ବଳାରେ ତପକରୁ କିନା ।
 କୋବେର ତୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ସିନା ॥
 ତପକରି ଚଢ଼ିଲା ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ।
 ଯେକା ବାପର ସିନା ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ପୁତ୍ର ॥
 ଭରଦ୍ବାଜ ଋଷିଝିଅ କେବଣ ତପକଲା ।
 ତାହାର ପୁତ୍ରଗୋଟି ଦେବତା
 ହୋଇଲା ॥୬୦
 ମୁହିଁ ଚାଣ୍ଡାକୁଣୀ ତାହାକର ନାରୀ ।
 ତିନିପୁତ୍ର ଜାତକରି ହୋଇଲି ବନଚାରୀ ॥
 କର୍ମେ ଯାହାଅଛି ଭୁଞ୍ଜି କିନା ତାହା ।
 ମାତା ବୋଲ ଶୁଣି ବୋଲଇ ବିଂଶବାହା ॥
 ମୁହିଁ ଗୋ ଜନନୀ କରିବଇଁ ତପ ।
 ଶୁଣି କୋଳେ ଧଇଲା ନିଜ ବାପ ॥
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭଦେଇ ବୋଲଇରେ ବାବୁ ।
 କୁବେର ସମ୍ପଦ ତୋହର ସିନା ସବୁ ॥
 ଏକଇ ପିଣ୍ଡରୁ ଜାତ ହୋଇଅଛ ବେନି ।
 କେବଳ ବେଗଲ ଅଟଇ ଜନନୀ ॥୭୦

ତାହାର ଅର୍ଥରେ ତୁ ଅଛୁ ଅଧିକାରୀ ।
 ସେ ଲଙ୍କା କଟକ କି ନୋହଇ ତୋହୋରି ॥
 ମାଲକା ଅଜା ତୋହୋର ପୁର୍ବେ
 ଯେହାକଲା ।
 ବାସୁଦେବ ତରେ ରହିଁ ନ ପାରିଲା ॥
 ଲଙ୍କାରେ ତେଣୁ ଝିଆଣିଆ ଅଟେ
 ଭୀଷଣି ॥
 କିମ୍ପା ତପ କରିବୁରେ ନଉକେଶୀ ବନ୍ଧି ॥
 ମୋହୋର ଅର୍ଜ୍ଜୁନାର ଅଟଇ ରତ୍ନମହା ।
 ତୋହୋର ସଧକଲେ ଏଣେ ହେଁ
 ଭୀଷଣେଇ ॥
 ରାଜ୍ୟଭାର ବାବୁ ବହିବା ବଡ଼ଦୁଃଖ ।
 ଅଳିଅଲ ହୋଇ ବାବୁ ଭୁଞ୍ଜିବ ତୁମେ
 ସୁଖ ॥୮୦
 ସୁକୁମାର କାୟେ ତୋର କଦର୍ଥୁରୁ କିସ
 ପାଇଁ ।
 ତୋତେ ଅବା କେବଣ ସମ୍ପଦ ଯେଥେ
 ନାହିଁ ॥
 ମୁହିଁ କେହ୍ନେ, ମୁହିଁବିଟି ବିପୁଲେ ତୋତେ
 ପେଷି ।
 ଦଣ୍ଡେ ନ ଦେଖିଲେ ନଜାଅଇ ନଉକେଶୀ ॥
 ଦେହ ସହିଲେ ସେ କରି ତପମାନ ।
 ସୁକୁମାର ଶରୀର ଅଟଇ ନୟନ ॥
 ପିତାର ବଚନେ କୁମାର ହୋୟେ ତୋଷ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଗଲା ଦିନ ଦଶ ॥
 ଘରୁ ବାହାର ହୋଇ କୁମର ବୀର ।
 ଯାଇଁ ଶ ଉଠିଲା ସେ ସୁବଳୟା
 ଗିରି ॥୯୦
 ପୃଥାକି ଚାହିଁଣ ଆକାଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିଦେଲା ।
 ଏଥୁ କିସ ଅଛି ଦେଖିବା ବୋଇଲା ॥
 ଏତେବୋଲି ବିକୁମିଣ ଗଗନ ମାର୍ଗେ
 ଯାଇ ।
 ବିକୁଳି ଝଟକ ଜାଣି ସ୍ବର୍ଗପୁର ପାଇ ॥
 ଦେଖିଲା ଅମରାବତୀ କଟେକ ବିତପନ ।
 ବାରିତ ନ ପାରି ଦିଶଇ ଛନଛନ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନିକି ହୋଇଛି ଏକରାଶି ।
ମଣିଗଣ କିରଣ ଝଙ୍କେ ପ୍ରକାଶି ॥
ଆଗେଣ ଦିଶଇ ନନ୍ଦନବନ ତୋଟା ।
ଦେଖି ବିଚାରଇ ବିଶବାର ବେଟା ॥୧୦୦
ସାଧୁରେ ବାସବୟେ ଡୋହୋଇ ପୁଣ୍ୟ ।
ତୁହି ପୁଣି କଣ୍ୟପକର ଅତୁ ନନ୍ଦନ ॥
ଶ୍ୟ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ ଯହିଁ କଲୁ ।
ଶତକୃତୁ ନାମେ ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲଲୁ ॥
ଯେତେକ ଭୋଗ କରୁ ଯେ ସୁରପତି ।
ଆମେ ନୋହୁ କିସେ ପୌଳଷ୍ଠିର ନାତି ॥
ତପକଲେ ସ୍ୱର୍ଗ ସାଧ୍ୟ କରିପାରି ।
ପିତାର ବୋଲେ ଯେତେପଣ ଅଛି ହରି ॥
ଏତେ ବୋଲି ନନ୍ଦନ ବନରେ ପଶିଲା ।
କଦଳୀ ବନେ ହସ୍ତୀ ପ୍ରାୟେକ
ଦିଶିଲା ॥୧୦
ଫେର ଦେଇ ସେ ମାରଇ ବାହାନେଡ଼ା ।
କେବଣ ବୃକ୍ଷଧରି ଉପାଡ଼ଇ କଦା ॥
କାହାକୁ ବାହାଦଶ ମାରି ଆଉଜାଇ ।
ଗୋଇଠା ମାରି କାହାକୁ ଭାଙ୍ଗିଣ ପକାଇ ॥
ପିଠି ଆଉଜାଇ ଭାଙ୍ଗିଲଇ କାହା ।
କେବଣ ବୃକ୍ଷ ନେଇପୁଣି କଟାଡ଼ଇ ତାହା ॥
କାହାର ଡାକଦେନି ଓଡ଼ାଇ ପକାଇ ।
ମାଡ଼ିଯାତେ କେବଣ ବୃକ୍ଷ ତୁନା ହୋଇ ॥
ପକିଲା ପୁଟିକାର ବୃକ୍ଷତ ଉପାଡ଼ିଲା ।
ଏକର ଉପରେ ଆରେକ ପାଡ଼ିଲା ॥୧୦
ଅମୃତ ସମାନେ ଫଳ ଲୋଟିଲେ ଧରଣୀ ।
ସୁରଜ ପୁଷ୍ପମାନ ଲୋଟିଲେ ଏଣିତେଣି ॥
ନହୁଛି ବୃକ୍ଷମାନେ ଥିଲେ ପଡ଼ିପଡ଼ି ।
ପକିବା ପୁଟିବାର ବୟସେ ନାଶଯାନ୍ତି ॥
ମାହାମାହ ବୃକ୍ଷମାନେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ
ତୁର ।
ମଉଷଧିବନକୁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କଲା ନାରଖାର ॥
ରକ୍ଷାକୋଳେ ଶୁଣି ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତ ।
ନେଇ ପ୍ରହରଲେ ଛେଲ, ଭାଇକୋଷ୍ଠ ॥
ତାହା ସହି ଦଇତ୍ୟ ଧାଇଁଲାକ ରାଗେ ।

ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳକଇ ଓଗାଳିଲେ ଆଗେ ॥୧୦
ବଳେ ଧରି ତାହାତ ଗର୍ଭକଇ ଗିଳି ।
ବିକଟାଳ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ଇ ମହାବଳା ॥
ବୀରବରଷ ତାକୁ ଅଟର ବ୍ୟସ ।
ଗାନ୍ଧର୍ବ ଗିଳି କଲା ସବୁ ନାଶ ॥
ଯେହୁଁ ଉତ୍ତରିଣ ପକାଇଣ ଗଲେ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାଙ୍କ ଛାମୁରେ କହିଲେ ॥
ଭୋଦେବ ସୁରପତି ଶତୀର ବିଳାସ ।
ନନ୍ଦନବନ ତୋଟା ସବୁକଲା ନାଶ ॥
ଅସୁର ଶୁଭାର ସେହୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସ୍ୱରୂପା ।
ତୋଟାରେ ପଶିଣ ପ୍ରକୃଳିତ କୋପା ॥୪୦
ବନସ୍ଥ ଭାଙ୍ଗିତେ ଆମେ ବିରୋଧୁଲୁ ।
ଛେଲ ଚକ୍ର ଗଦା ଶକତି ମାଜଲୁ ॥
ଶହସ୍ର ବଞ୍ଚାଇଣ କୋପେ ରଡ଼ିକଲା ।
ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳଧରି ଗର୍ଭକୁ ଗିଳିଲା ॥
ଶୁଣି ସୁରଗାୟେ ହସ୍ତୀ ସଜକରି ।
ସଂଗ୍ରାମକୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ବକ୍ରଧରି ॥
ଯେବଣ ଶହସ୍ରେ ବୃଦ୍ଧାସୁରକୁ ମାଜଲା ।
ଯେବଣ ଶରେ ଶୁଭି ଦତ୍ୟକୁ ନାଶକଲା ॥
ଗରୁଡ଼କୁ ପିଟିଲା ଯେବଣ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
ଯେବେ ସେହୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧଇଲା
କୋପକରି ॥୫୦
ସଙ୍ଗେଣ ତ୍ରିଦଶଦେବ ଘେନିଣ ସେ ଧାଏଁ ।
ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳ ତାଙ୍କର କଜଣା ନଯାଏ ॥
ମାରମାର ବୋଲି ଶୁଭିଲାକ ଧୁନି ।
ଆନନ୍ଦେ ସମର ଦେଖନ୍ତି ସୁରମୁନି ॥
ନନ୍ଦନବନ ଭାଙ୍ଗିଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବାର ।
ମଉରବ ହୋଇଣ ଚାଲଇ ଧାର ଧାର ॥
ଧୁରୁ ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ର କୋପେ ତାକ ଦେଲା ।
କାହିଁକି ଯିବୁ ଆଜ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ଆରଣ୍ୟ ଲଗାଇ ହସ୍ତୀକି ଦେଲା ଚାଳି ।
ପର୍ବତ ସମାନ ଜାଣ ସେ ବକ୍ରଅଛି
ତୋଳି ॥୬୦
ପବନହୁଁ ବେଗେଣ ଅଇଲା ମଉଗଜ ।
ଦେଖିଣ ହସିଲା ବିଶ୍ରବା ତନୁଜ ॥

ଏସନ ସମୟେ ଶତୀର ବିଳାସ ।
ଅଭରାବତକୁ କଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ପାଶ ॥
ବୋଇଲା ଚଣ୍ଡାଳରେ ପରଜା ଜନ ଖାଉ ।
ଏତେ ଦୁରାତ୍ମା ତୁରେ କେବଣ ଗୁଣେ ବହୁ ॥
ଏ ନନ୍ଦନବନ ଦେବତାଙ୍କର ଆଶ୍ରମ ।
ସଦାଶିବ ଦେବତାର ସର୍ବଦା ବିଶ୍ରାମ ॥
ଅମର ମଉଷଧି ଅଛଇ ଫଳମୂଳ ।
ଏହା କେବଣ ଅର୍ଥେ ଭାଙ୍ଗିଲୁ
ଚାଣ୍ଡାଳ ॥୭୦
ଆଜ ତୋହୋର ମୁହିଁ ଘେନିବଇଁ ପ୍ରାଣ ।
ଏତେବୋଲି ବକ୍ର ମାଜଲା ସୁରଭାଣ ॥
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବକ୍ରସୁଲେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
ସହିଲା ମହାବୀର ଆଗଭର ହୋଇ ॥
ମୁଣ୍ଡେ ବାଜି ବକ୍ର ପଡ଼ିଲା ଉପୁଡ଼ି ।
ରାଗେଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଛାଡ଼ିଲା ଘୋରରଡ଼ି ॥
ଅଭରାବତ ଦନ୍ତ ଧରିଣ ଉଛୁଡ଼ିଲା ।
କପାଳେ ପାଦଦେଇ ହେଲେଣ ଉପାଡ଼ିଲା ॥
ରକତେ ଜରଜର ଦିଶଇ ବଦନ ।
ବଥାପାଇଁ ଗଜ କରଇ ଗର୍ଜନ ॥୮୦
ସେହି ଦନ୍ତ ଘେନି ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ନେଇ ପିଟି ।
ମୋହଯାଇ ଇନ୍ଦ୍ର ହସ୍ତୀ କନ୍ଧରେଣ ଲୋଟି ॥
ଦେଖିଣ ପକାଇଲେ ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର ।
କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବାହୁଡ଼ିଗଲା ନିଜପୁର ॥
କ୍ଷଣକେ ଚେତନା ପାଇଲା ସୁରପତି ।
ବାହୁଡ଼ି ଗଲା ଇନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟୁତେ କରି ମତି ॥
ବାରତା ପାଇଣ ଅଇଲେ ପିତାମହ ।
ଦେଖିଣ ବକ୍ରଧର ରୋଦଇ କହ କହ ॥
ଭୋ ପିତା କିହୁତ ଜନ ମୋତେ ଖଞ୍ଜି ।
ଅଭରାବତ ଦୁଃଖ ନନ୍ଦନବନ ଭାଙ୍ଗି ॥୯୦
ଶୁଣି ବେଦପତି ବୋଇଲେକ ହସି ।
ଆଜୁଁ ତାକୁ କିଂପା କଣ୍ୟପର ଶିଷି ॥
ଯେ ତୋତେ ମାଜଲା ସେ ବିଶବାର ସୁତ ।
ବିଷ୍ଣୁର ଦ୍ୱାରପାଳ ହୋଇଅଛି ଜାତ ॥
ହିରଣ ହିରଣାକ୍ଷ ଯେ ପୂର୍ବର ମୁରତି ।
ଏବେ ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇବ ଲଙ୍କପତି ॥

ଅନେକ ଉପଦ୍ରବ କରିବ ତିନିପୁରେ ।
 ସୁରଗଣେ ସେବା କରିବେ ତାର ଘରେ ॥
 ଅନେକ ଯୁଗ ସେ ଭୁଞ୍ଜିବ ସୁଖ ଶିରୀ ।
 ବାସୁଦେବ ନ ମାଜଲେ ଆନରେ ନ
 ମରି ॥୧୦୦
 ଆଜହୁଁ ବିକଳ ନୋହସି ସୁରରାୟେ ।
 ଏତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମା ସୁର ପୁରକୁ ଯାଏ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ବୋଲନ୍ତି ଅଗନ୍ତି ।
 ଏକମନ ହୋଇ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁପତି ॥
 ନନ୍ଦନବନ ଭାଙ୍ଗି ଯେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
 ମୃତ୍ୟୁଲୋକରେ ସେ ଚାଲଇ ଧୀର ଧୀର ॥
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଆସି ମିଳି ।
 ଦେବ ନଦୀରେ ପଶି ଶ୍ୟାମାର ପଞ୍ଜାଳି ॥
 ଘଡ଼ି ସାତ ମାନେ ମିଳିଲା ଆସି ଘରେ ।
 ସର୍ବକଥା କହିଲା ରାବଣ ଆଗରେ ॥୧୦
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ଯେ ହୋଇଲା ହରଷ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ରାମ ଶୁଣିମା ବିବ୍ୟରସ ॥
 ଯେବଣ ଦିନ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱର୍ଗକର ଗଲା ।
 ସେଦିନ ଦଶଗ୍ରୀବ ପାତାଳେ ପଶିଲା ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିବାଟେ ଅଛଇ ବିମ୍ବର ।
 ଦେଖିବ ବୋଲି ତହିଁ ପଶିଲା ବିଂଶକର ॥
 ଯାତେଣ ପାତାଳ ପୁରରେ ପ୍ରବେଶ ।
 ପୁରେକ ଦେଖିଲା ତହିଁ ନଉକେଶାର
 ଶିଷ ॥
 ରାକ୍ଷସ ବଳ ତହିଁ କଳଣା ନୟାଙ୍ଗ ।
 ଗଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ସାଜିଲାକ ତହିଁ ॥୨୦
 ଦେଖିଣ ଦଶାନନ ପଚାରଇ ତହିଁ ।
 ତୁମ୍ଭକର ଶତ୍ରୁ ପୁଣି ଉପଗତ କାହିଁ ॥
 କିଂପାଇଁ ତତୁରଙ୍ଗ ବଳସଜ୍ଜ କର ।
 ଦଶମୁଣ୍ଡ ଦେଖିଣ ତାହାନ୍ତି ନିଶାଚର ॥
 ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଣ ପୁଛନ୍ତି ବାରତା ।
 ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଶୁଣ ଦଶମଥା ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ଭୟ ଆମ୍ଭେ ଶ୍ରବଣ ସେ କରି ।
 ଶ୍ରୀହରିର ତରେ ଆମ୍ଭେ କରେ ଶହସ୍ର ଧରି ॥
 ଶୁଣି ଦଶକଣ୍ଠ ପଚାରଇ ରହି ।

ନାରାୟଣ ଦେବତା ଅଛଇ ପୁଣି
 କାହିଁ ॥୩୦
 ଦଇତେ ବୋଲନ୍ତି ତାହାଙ୍କର ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡେ
 ଘର ।
 କ୍ଷୀର ସମୋଦ୍ରେ ଶୟନ କରଇ ଚକ୍ରଧର ॥
 ଦଶାନନ ପଚାରଇ ଯେବେ ଅଛି କାହିଁ ।
 ଅସୁରେ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିଲାତ ନାହିଁ ॥
 ହସଇ ନଉକେଶା ତନୟେ ଯେହାଶୁଣି ।
 କିମ୍ପା ତୁମ୍ଭେମାନେ ନପାରୁଛ ତାହା ଜିଣି ॥
 ଶତ୍ରୁ ନଦେଖିଣ ଥାଠ ସଜ୍ଜକର ।
 ଶୁଣିଣ ଉଚ୍ଛ୍ୱସରେ ବୋଲନ୍ତି ଅସୁର ॥
 ତୁ ଯେ ନଜାଣୁ ହୋ ଶ୍ରୀହରିର ମାୟା ।
 କାଷ୍ଠ ଅମ୍ଭ ଭିତରୁ ବାହାର କଲା କାୟା ॥୪୦
 ହିରଣ୍ୟ ଦଇତକୁ ବିଦାରି ପକାଇଲା ।
 ଅଦଭୂତେ ଅମରୁ ସେ ବାହାର ହୋଇଲା ॥
 ଏ ଆମ୍ଭର ଠାକୁର ଅସୁର ସୁମାଳା ।
 ଏହାର ସୋଦର ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ମାଳା ॥
 ତିନିପୁରେ ପ୍ରତଗ୍ୟା କଲେ ଭାଇବେନି ।
 ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଜୁର କରିବେ ଗଲେ ଥାଠ ଘେନି ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ସାହା ଅଟଇ ନାରାୟଣ ।
 ଗରୁଡ଼ ପିଠିରେ ଆସି କଲେ ଘୋର ରଣ ॥
 ମାଳାର ମଉଳି ଚକ୍ରେ ଛିଣ୍ଡାଇଲେ ।
 ଆବର ଶକତି ମାଲ୍ୟବନ୍ତକୁ ମାଜଲେ ॥୫୦
 ସୁମାଳା ପକାଇଲା ପଛକୁ ନଚାହିଁ ।
 ଦୟାକରି ଛାଡ଼ିଗଲେ କମଳାର ସାଙ୍ଗ ॥
 ନିଜ ସନ୍ୟ ଘେନି ପକାଇଲା ସୁମାଳା ।
 ଲଙ୍କାର ସମ୍ପଦ ପାତାଳକୁ ଚାଲି ॥
 ଶ୍ରୀହରିର ଭୟେ ତହିଁ ରହିନପାରିଲେ ।
 ଶେଷେ ସେ କଟେକ କୁବେର
 ଭୋଗ୍ୟକଲେ ॥
 ସୁମାଳା ନୃପତି ଦିନେ ଦେଖିଲାକ ପୁର ।
 ସଙ୍ଗେଣ ଦୋହିତା ଯେ ଗୋଡ଼ାଇଲା ତାର ॥
 ଚାହାନ୍ତେକ ବିଶର୍ବା ରକ୍ଷିକି ସମର୍ପିଲା ।
 ଶାପ୍ୟ ଦିଅଇ ବୋଲି ସେ ଛାମୁରେ
 ନୋହିଲା ॥୬୦

ବାହୁଡ଼ି ନିଜ ସ୍ଥାନେ ହୋଇଲା ଆସି ପୁଣି ।
 ବାରତା ପାଇଲାନି ଚାର ମୁଖୁ ଶୁଣି ॥
 ତିନିପୁର ଦୋହିତାଏ ହୋଇଲା ତାହାର ।
 ବନସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ପୋଏ ପିତାଙ୍କ ସଙ୍ଗତର ॥
 କୁବେର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟଇ ତାହାରି ।
 ସୁଖେଣ ଭୋଗ୍ୟ କରଇ ସେ ଲଙ୍କାଗଡ଼
 ଶିରୀ ॥
 ସାବତ ଭାଇ ବୋଲି ଏହାନ୍ତ ଲେହିଲା ।
 ଆପଣେ ଭଲେ ଥିବ ବୋଲିଣ ବାରିଲା ॥
 ସେ ପୋଏ ତପକରିଣ ପାଇବେ ବର
 ଯେବେ ।
 ଲଙ୍କା ନଗରେଣ ରହିବୁ ଆମ୍ଭେ
 ତେବେ ॥୭୦
 ମାତାମହ ଦେଶ ଅଟଇ ତାହାରି ।
 ବଳେ ସେ କୁବେର ଅଛଇ ଆବୋରି ॥
 ତୁହୋ ବାଳୁତମଣି ପଚାରିଲୁ ଯାହା ।
 ମୂଳ ବାଦୀ ଆମ୍ଭର ଅଟଇ ଚଉବାହା ॥
 ତାହାଙ୍କର ତରେ ଆମ୍ଭେ ସଜ୍ଜ ହୋଇଥାଉଁ ।
 ପାତାଳୁଁ ବାହାର ହୋଇ ମଞ୍ଚକୁ ନୟାଙ୍ଗ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
 ମୁହିଁଟି ନଉକେଶା ତନୟେ ବୋଇଲା ॥
 ସୁମାଳା କଥା ମୋତେ କହିଛି ଜନନୀ ।
 କାହିଁ ଅଛି ଅଜା ଯିବି ମୁହିଁ ଚିହ୍ନି ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ଅସୁରେ ଧାଉଁଲେ ଅତିବେଗେ ।
 ଯାଇଁ ଜଣାଇଲେ ସୁମାଳାର ଆଗେ ॥
 ନଉକେଶାର ତନୟ ବିଶର୍ବାର ସୁତ ।
 ଦଶବଦନ ତାର ଅଟଇ ବିଂଶହସ୍ର ॥
 ବୁଲନ୍ତେଣ ବଳା ପଶି ଆମ୍ଭ ପୁରେ ।
 ବାରତା ପଚାରିଲାକ ମିଳିଣ ଆଗରେ ॥
 ଆମ୍ଭେ କହିଲୁ ତାକୁ ଯାବତ ବିଧାନ ।
 ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ଦଶାନନ ॥
 ବୋଇଲା ଅଜାକୁ ମୁଁ ଦେଖିବଇଁ ଯାଇଁ ।
 ମାତା କହିବାର ସମୟ ପୂର୍ଣ୍ଣବଇଁ ॥୯୦
 ଯେସନେକ ବୋଲି ରହିଛି ଦଶଶିର ।
 ଶୁଣି ସିଂଘାସନୁ ଉଠିଲା ଅସୁର ॥

କାହିଁ ଅଛି ବୋଲି ଆରତେ ଅଇଲା ।
 ଯାଇଁ ଦଶକ୍ଷ ହାମୁରେ ମିଳିଲା ॥
 କୋଳେ ଧରି ମୁଖେ ଦୁମ୍ଭନ ଦିଅଇ ।
 କାହୁଁ ଅଇଲୁ ବୋଲି ବାରତା ପୁଛଇ ॥
 ଦଶାନନ ବୋଇଲା ମୁଁ ବିଶ୍ଵର ପୁତ୍ର ।
 ନଉକେଶୀ ରାକ୍ଷସୀ ଅଟଇ ମୋର ମାତା ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମାଳୀ ବହନ କୋଳକଲା ।
 ତୁ ମୋର ଦୋହିତା ତନୟେ
 ବୋଇଲା ॥୧୦୦॥
 ଘରକଇ ନେଲା ଗଉରୋବ କରି ।
 ଦେଖିଣ ଅଇଲେ ସକଳ ଅସୁରୀ ॥
 ସୁମାଳୀର ଘରଣୀ ନଉକେଶୀ ମାତା ।
 ନାତିକି କୋଳେ ଧରି ରୋଦଇ ବନିତା ॥
 ବୋଇଲା ବାବୁ ଲଙ୍କାରେ ଆମେ ଥିଲୁ ।
 ବାସୁଦେବର ଭୟେ ଆମେ ତହୁଁ
 ପଳାଇଲୁ ॥
 ଅନେକ କଷ୍ଟରେ ଆମେ ପାତାଳେ ଅଛୁ
 ଲୁଚି ।
 ଏପୁର ବାବୁ ଆମକୁ ନରୁତି ॥
 ତୋହୋର ସାବତ ଭାଇ କୁବେର ଯେ
 ହୋଇ ।
 ସେ ସେ ରାଜା ହୋଇ ବିଳସଇ
 ଲଙ୍କାକୁ ॥୧୦॥
 ଦୁମ୍ଭେ ବନବାସେ ପିତାଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ଆଥ ।
 ନିର୍ଦ୍ଦର ପାଣି ପିଇ କନ୍ଦମୂଳ ଖାଅ ॥
 ଯେ ଯାହାର କର୍ମ ନୋହେ ଆନ କରି ।
 କେବେର ନୁଖେ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ଯେତେ ଖିରୀ ॥
 ତୁ ଯେବେ ତପ କରି ହୋଇବୁ ଲଙ୍କପତି ।
 ତେବେ ସେ ଆମର ପିତବ ଦୁର୍ଗତି ॥
 ଯେଥୁଁ ବାହାର ହୋଇ ଲଙ୍କାକର ଯିବୁ ।
 ତୋତେ ଆବୋରିଣ ରାଜ୍ୟ ହିଁ କରିବୁ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ହସିଣ ବୋଇଲା ।
 ଦୁମ୍ଭର ଯେତେ ଯେବେ ଶରଧା
 ହୋଇଲା ॥୧୦॥
 ମୁହିଁ ତ ତପ କରି ଘେନିମି ଲଙ୍କପୁରୀ ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେପୁର ଭୋଗ୍ୟ କରିବେ ଅସୁରୀ ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ସେ ଉଠିଲା ତତ୍ତତି ।
 ଯିବି ବୋଲି ଉଦବେଶ କଲା ମତି ॥
 ସୁମାଳୀ ବୋଇଲା ଭୋଜନ ଯେଥେ କର ।
 ଯେ ଦୁମ୍ଭର ବାବୁ ନୁହଇ କି ଘର ॥
 ଦଶାନନ ବୋଇଲା ମୋତେ ଲୋଡ଼ିବେନି
 ଆଇ ।
 ଯିବି ବେଗ ହୋଇ ନପାରଇ ରହି ॥
 ପୁଣି ଆସଇ ସିନା ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ।
 ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଯାଚିଲେ ନନେଲା ॥୧୦॥
 ବିମ୍ଭର ଦ୍ଵାରବାଟେ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ମିଳିଲା ଦଶଶିର ॥
 ନିଜ ଆଶ୍ରମକଇ ଗଳାକ ତତ୍ତତି ।
 ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ଶୁଣିମା ଗଞ୍ଜୁପତି ॥
 ସେଦିନ ବିଭୀଷଣେ ସର୍ବକର୍ମ ଗଲା ।
 ଯକ୍ଷ ପୁରୁଷକର ସଙ୍ଗେତେ କଳି କଲା ॥
 ନବିହୁଁ କିମ୍ରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ମାରି ।
 କାହିଁର ଅସୁରରେ ପଶିଲୁ ଦେବପୁରୀ ॥
 ଆବର ଅସୁରେ ଅଛକିରେ ଜାଇଁ ।
 ମାର ମାର ବୋଲି ଧାଇଁଲେ ବୋବି
 ଦେଇଁ ॥୪୦॥
 ବିଭୀଷଣ ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ଜାଣି ଅପସରି ।
 ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ଅହନ୍ତା ନଧରି ॥
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ଆଗେ ସମସ୍ତ କହିଲା ॥
 ଯେସନେକ ସମସ୍ତ ଅଇଲା କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ସ୍ଵର୍ଗର କଥାମାନ ଶୁଣିଲା ଦଶାନନ ॥
 ତିନିଭାଇ ମିଳି ମାତାକୁ ପଚାରି ।
 ସୁପଲେଖୀ ସହିତେ ବସିଣ ବିଚାରି ॥
 ତପ ନ କଲେ ନୋହୁଁ ଆମେ ସୁଖୀ ।
 କୋବେର ସମ୍ପଦ ନପାରୁ ଆମେ
 ଦେଖି ॥୪୦॥
 ଯେସନେ ଭାଇନ୍ତେ ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ।
 ତିନିଭାଇ ନମାସ୍କାର କଲେ ନିଜ ତାତେ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଇଲା ତପ କରି ଯିବୁଁ ।

କିମ୍ବା ଦୁଃଖ ଆମେ ବନସ୍ତେ ପାଇବୁ ॥
 ବିଶ୍ଵର ବିଚାରିଲେ ହୃଦୟ କମଳେ ।
 କରିବେ ଅନର୍ଥ ଯେ ପୃଥ୍ଵୀ ମଣ୍ଡଳେ ॥
 ଜଗତ ଦହିବେ ମାରିବେ ତପଚାରୀ ।
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବିଶ୍ଵର ବିଚାରି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଉଠି ତିନିକି କୋଳକଲା ।
 ଧର୍ମ କଥା ଦେଖାଇଁ ଅନେକ
 ତିଆରିଲା ॥୨୦॥
 ଯାଅ ବାବୁ ଶୁଭେ ତପ ସିଧ କରି ।
 ତାମସ ବେଭାର ମନରେ ନଧର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରକ୍ଷି ଅନଅନ ଆଖି ।
 ଆଉ ମୁହିଁ ଯେଥୁ ଅବଜାଁ କାହା ଦେଖି ॥
 ସ୍ନେହରେ କୋଳକରି ଭିଡ଼ଇ ପୁଣପୁଣି ।
 ମୃଧୁନି ଆଗ୍ରାହଣ କଲାକ ମୁନିମଣି ॥
 ଯାଅ ବୋଲି ବାବୁ ଅଇଲା ପାଞ୍ଚୋଟି ।
 ଆଗେ ଚାଲିଛନ୍ତି ତିନିପୁତ୍ର ଗୋଟି ॥
 ଥୋକାଏକ ଦୂର ପୁଆଇଣ ଗଲା ।
 ନଉକେଶୀ ଯେ ଅନେକ ତିଆରିଲା ॥୨୦॥
 ସୁପଲେଖୀ କି ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଭୁଞ୍ଜିଣ
 ବସଇ ।
 ପୁତ୍ରକ କଥା ଯେବେ ମନରେ ପଡ଼ଇ ॥
 ସୁମରିଣ ମନେଶ ବିକଳିତ ମନ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଗଞ୍ଜୁନାନ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ସଙ୍ଗେତେ ଅଛନ୍ତି ଭାଇ ବେନି ।
 ତପ କରିଯାନ୍ତି ଅଭିମାନ ଘେନି ॥
 ସମୁଦ୍ର ପାରି ହୋଇ ଜମୁତୀପ ଗଲେ ।
 ଭ୍ରାଥକ୍ଷ ଉତ୍କଳ ଦେଶରେ ମିଳିଲେ ॥
 ବିରଜା ନାମେଶ ଯେ ଅଟଇ ଯେକ
 କ୍ଷେତ୍ର ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନାଭି ଥାନ ଅତିଅ ପବିତ୍ର ॥୮୦॥
 ଗୋକର୍ଣ୍ଣକ ବୋଲି ଅଛଇ ଏକ କୁଣ୍ଡ ।
 ତହିଁ ସ୍ନାନ କଲେ ନଳାଗଇ ଯମଦଣ୍ଡ ॥
 ସେ ତାଥେ ମିଳିଲେ ଦଶଗ୍ରୀବ ତିନିଭାଇ ।
 ତହିଁ ତପ କଲେ ପୂର୍ବ ହେତୁ ପାଇଁ ॥
 ଦିବସେ ଉପବାସୀ ରାତ୍ରେ ଫଳ ଖାନ୍ତି ।

ଜଗତ ପିତାମହକୁ ତଳେ କରିଥାନ୍ତି ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମହାକଣ୍ଠେର ତପକଳା ।
 ଗ୍ରୀଷମକାଳେ ପଞ୍ଚୁଅଗ୍ନି ସେ ସହିଲା ॥
 ବରଷାରେ ତିନିଲା ଶୁଷ୍କ୍ୟ ମନଧରି ।
 ହୃଦପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ ମନ୍ତ୍ର ସୁମରି ॥୧୦
 ମାଘମାସେ ଜଳେ ପଶି ଶୀତ ସହି* ॥
 କାୟା କରୁଥିଲେ ସେ ଅଭିମାନ ବହି* ॥
 ବାରମାସ ପୁଣି ହୋଇଲା ଉଜ୍ଜାଗର ।
 ଫଳମୂଳ ଛାଡ଼ି ନଭାଣିଲା ନୀର ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଦେବ ବରଷ ସହସ୍ରେ ବରଷ ।
 କଠୋର ତପକଳା ବିଶ୍ଵବୀର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ବିରାଷେଣ ତପ ଅତି ହି* ଅଗୋଚର ।
 ମନଚିତ୍ତ ପ୍ରକୃତି ଯେକ କଲା ବାର ॥
 ଯେକ ପାଦେକ ଉଭା ବ୍ରହ୍ମକୁ ଧ୍ୟାଏ କରି ।
 ଅଜପା ଜପଇ ସେ ଧର୍ମକୁ ସୁମରି ॥ ୧୦୦
 ଯେମନ୍ତ ଦେବ ବରଷେ ବରଷେକ ।
 ପ୍ରାଣ ଥିବା ପାଇଁ ପିଇଲା ଉଦେକ ॥
 ପୁଣି ପାଞ୍ଚ ସହସ୍ର ଦେବ ଦିନେ ।
 ଇର୍ଷ୍ଵ ବାହୁ ହୋଇ ବିଶ୍ଵବୀର ନାନେ ॥
 ସ୍ଵର୍ଗରେ ଦେବତାଏ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି କଲେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ତପୀ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ବାର ।
 ଧ୍ୟାଏ ଧାରଣ ହୋଇ* ଚିତ୍ତର ଚଉକ୍ଷିର ॥
 ଜଳ ନଭାଣିଲା ଦେବ ବରଷେକ ।
 କି ଜାଣି ତାହାର ଇଚ୍ଛା ରହିଲା ଶୋଷ
 ଭୋକ ॥୧୦
 ଏହି ମତେ ଦଶ ସହସ୍ର ବରଷ ।
 ପବନ ଆହାର କଲା ବିଶ୍ଵବୀର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ହେଠମାଥ ହୋଇ* ବୃକ୍ଷରେ ପାଦ ବାନ୍ଧି ।
 ହୃତାଶନ ଭକ୍ଷକ ଦଶଦ୍ଵାର ରୁଷି ॥
 ଯହୁଁ ସେ ବିଧାତା ନୋହିଲା ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ଆନ ତପ ଆରମ୍ଭ କଲାକ ଦଶାନନ ॥
 ପ୍ରାଣ ପାଇବ ବୋଲି ମନରେ ନଭାଳିଲା ।
 ନିଜ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ଅଗ୍ନିରେ ଜାଳିଦେଲା ॥
 ଆରେକ ମୁଣ୍ଡ ମୋଡ଼ି ପକାଇଲା ପୁଣି ।

ତେବେହେଁ ପ୍ରସନ୍ନ ନୋହିଲା
 କୁଣ୍ଡପାଣି ॥୨୦
 ଯେମନ୍ତେ ନବକ୍ଷିର ଦେଇ* ହୋମ କଲା ।
 ଆପଣାର ରୁଧିର ଘୃତକରି ଦେଲା ॥
 ଅନଳ ଭିତରୁ କାଢ଼ିଲା ଏକ ମୁଣ୍ଡ ।
 ବାମକରେ ଛିନାଇଲା ଆରେକ ମୁଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
 ମସ୍ତକ ତାହାର ବାମକରେ ଘେନି ।
 କଟଟି ଶିରକାଟି ଖଞ୍ଜିଲା ତର୍ଜନୀ ॥
 ଭୁଜେ ଭୁଜ ଛନ୍ଦି ବାଇଲାକ ତାଳମାନ ।
 ସାମବେଦ ଉକା*ର କରଇ ଯୋଗ ଧ୍ୟାନ ॥
 ଆଗେ ଆଠମୁଣ୍ଡ ଅଗ୍ନିରେ ଅଛି ଜଳୁ ।
 ଯନ୍ତ୍ରଗୁଣା ଛନ୍ଦେ ଭୁଜ ଅଛି ଚଳୁ ॥୩୦
 ନବକନ୍ଧୁ ରୁଧିର ବହର ଝରଝର ।
 ଯେକପାଦେ ଉଭା ବିଶ୍ଵବା କୁମର ॥
 କଣ୍ଠେର ତପଦେଖି ଅଇଲେ ପିତାମହ ।
 ଶୂନ୍ୟେ ତାକ ଦିଅନ୍ତି କିଏ କାର୍ଯ୍ୟ କହ ॥
 ମୁହିଁ ବିଧାତା ତୋତେ ହୋଇଲି ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ବର ମାଗ ତୁମେ ବିଶ୍ଵବା ନନ୍ଦନ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ଇର୍ଷ୍ଵକଲ ଚାହିଁ* ॥
 ଦେଖିଲାକ ଶୂନ୍ୟେଣ ଅଛଇ ଦେବ ବିହି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ସହିତେ ଦଶବିଗପାକ ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ଅଛନ୍ତି
 ସକଳ ॥୪୦
 ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦେ ଯେ ନଭକେଶାର ସୁତ ।
 ଉଦ୍ଘୋଷ ବୋଇଲା ଶୁଣିବି ବିଧାତ ॥
 ଅମର ହୋଇବି ଦିଅସି ମୋତେ ବର ।
 ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲୁ
 କୁଣ୍ଡଧର ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ପଇଲାଣ୍ଡି ।
 ଅମର ବର ତୋତେ ନୋହଇ ଯୁଗତି ॥
 ଅସୁର ଯୋନି ତୁ ପାଇଲୁ ଦନୁଜା ।
 ସୁମାତ୍ତା ଦତ୍ତ ଯେ ଅଟେ ଚୋର ଅଳା ॥
 ତେଣୁ ସେ ରାକ୍ଷସ ତନୁ ପାଇଲୁ ଦଶଶିରି ।
 ଅମର ବରଛାଡ଼ି ମାଗ ଭୋଗ ଶିରା ॥୫୦
 ଶୁଣି ଦଶକନ୍ଧ ବୋଇଲା ବଚନ ।

ଦିଅସି ବର ମୋତେ ଚତୁରବଦନ ॥
 ଜଗତ ଜିଣିମଇ ନିଜ ଭୁଜବଳେ ।
 ସମରେ ସମ ମୋତେ ନୋହିବେ
 ଦିଗ୍ଘପାଳେ ॥
 କାହାରିହିଁ ହାଥେ ନୋହିବ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ।
 ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲେ କୁଶକେତୁ ॥
 ଯାହା ମାଗିଲୁ ହୋଇ ତୋତେ ଅସୁ ।
 ଆବର କଥାଏ ଶୁଣି ତୁ ପରମ ତରୁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ଅଟନ୍ତି ମୁରାରି ।
 ତାହା ମନ କଲେ ପାରିବ ତେତେ
 ମାରି ॥୬୦
 ସେହି ପୁଣି ଦେବତା ରୂପେ ନମାରିବ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଯେବେ ଧରିବ ବାସୁଦେବ ॥
 ତେବେହେଁ ତୋତେ ନପାରଇ କିଣି ।
 ଗୋରାଈ ଆଣିବୁ ଯେବେ ତାହାର ଘରଣୀ ॥
 ତେବେ ସେ ଶ୍ରୀହରିର ହସ୍ତରେ ନାଶିଯିବୁ ।
 ଆନ ଆୟୁଧେ ତୁ ନିଧନ ନୋହିବୁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମ ଶହସ୍ରେ ପ୍ରାଣ ତୁ ହାରିବୁ ଦଶକନ୍ଧ ।
 ଆନ ମତେ ତୋତେ ନୋହିବ କିଛି ମନ୍ଦ ॥
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତେ ମୁଣ୍ଡ କାଟିଲେ ନମାରିବୁ ।
 ବୁଜରେ ପୁଟିଲେ ସେ ଜୀବନ
 ହାରିବୁ ॥୭୦
 ଶିର କମଳ ଦେଇ ସେବାକଲୁ ମୋତେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନେ ଅଇୟେ ବର ସମର୍ପିଲି ତୋତେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଭାରିଯା ସାତ୍ୟା ନ ହରିବୁ ।
 ମୋହୋର ବଚନ ତୁ ହେତୁ କରିଥିବୁ ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଗୋରାଇଲେ ନପାରଇ ରଖି ।
 ନପୁଣ ଲୋଭକରୁ ରୂପଗୁଣ ଦେଖି ॥
 ପୌଳସ୍ତି ବୋଇଲା ମୁଁ ନହରିବି ସାତ୍ୟା ।
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗା* ପାଳିବି ଜଗତପିତା ॥
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ୍ନବଦନ ବେଦପତି ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ କରେ ଚୋଳି ଦେଲେକ
 ଶକତି ॥୮୦
 ଯେ ଶହସ୍ର ବଳାରେ ହସ୍ତରେ ଧରିଥିବୁ ।
 ଆତଙ୍କ କାଳ ନହେଲେ କେବେହେଁ
 ନମାରିବୁ ॥

ଯେହାର ବାଜନ୍ତେ ନରୁତନ୍ତ୍ର ସୁର ।
 ଯେକନ୍ଦନ ନାମ ଅଟଇ ଯେହାର ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମ ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ ପ୍ରାଣ ହାରି ।
 ଅନେକ ଦୟାରେ ତୋତେ ଦେଲି ଦକ୍ଷିଣି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ମସ୍ତ କହିଲେକ କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଶକତି ତଳଇ ଯେବଣ ବିଧାନେ ॥
 ଶୁଣି ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବ ମନ୍ତ୍ର ହେତୁ କଲା ।
 ପୁଣିହିଁ ପିତାମହ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲା ॥୯୦
 ବୋଇଲା ଦକ୍ଷମୁଖ କହେ ତୋର ଲାଗୁ ।
 ପୂର୍ବର ସମାନ୍ୟ ସୁଖ ଭୋଗ ମାଗୁ ॥
 ପିତାମହ ଆଗ୍ୟରେ ଲାଗିଲା ଦକ୍ଷମୁଖ ।
 ଶକତି ଧରି ବୀର ଦିଶିଲା ପ୍ରଚଣ୍ଡ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଭାଷେଣକର ଚାହିଁ ।
 ବର ମାଗ ବୋଲି ବୋଇଲା ସାବିତ୍ରୀର
 ସାଙ୍ଗ ॥
 ବିଭାଷେଣ କହଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ।
 ଯେବେତୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ କୁଣ୍ଡଳର ॥
 ଧର୍ମ ନିଛାଡ଼ିବ ଏ ବର ମୋତେ ଦେବା ।
 ନାରାୟଣ ଦେବତା ଯେନିମ ମୋର ସେବା ॥
 ଯେହା ସେ ମାଗଇ ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।
 ଶୁଣିଣ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ସାବିତ୍ରୀର
 ସାଙ୍ଗ ॥୯୦
 ହୋଇ ବଳା ତୋର ଯେମନ୍ତ ମନବାଞ୍ଛା ।
 ତୋଷେଣ ବିଧାତା ଦେଲାକ ଯେ ଦାକ୍ଷା ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକର ଚାହିଁ ପଚାରଇ ବିହି ।
 ଅନେକ ତପେଣ ଦହିଲୁ ତୋର ଦେହୀ ॥
 ସେନଧ ହୋଇଣ ଦେବଇ ତୋତେ ବର ।
 ଯେହା ଶୁଣି କର ଯୋଡ଼ିଲେ ସର୍ବସୁର ॥
 ଭୋ ବ୍ରହ୍ମା ଅମାତି ନକର ଗୋସାଇଁ ।
 ଯେହାକୁ ବର ଦେଲେ କାହାରି ଜାଣି
 ନାହିଁ ॥
 ବର ନପାଇ ଯେ ନୟନ ବନ ଭାଙ୍ଗଇ ।
 ସୁର ନର ଗନ୍ଧର୍ବ ଗନ୍ଧର୍ବ ଧରି ଗୁଞ୍ଜଇ ॥
 ଯେହାକର ଶାପ୍ୟ ଦେବାକ ଉଚିତ ।
 ଅସୁରକର ମାୟାରେ ହୋଇଲୁ ମୋହିତ ॥

ଯେହାକୁ ବର ଦେଲେ ଦେବେ ନାଶ
 ଯିବୁ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଆଉ କେମନ୍ତେ ରହିବୁ ॥
 ଦେବକର ଆକୁଳ ଶୁଣିଣ ବେଦପତି ।
 ତକ୍ଷଣେ ସୁମରଣା କଲେ ସରସ୍ୱତୀ ॥
 ଆସି ବୁଧ ମାତା ମିଳିଲେ ଛାମୁର ।
 କିଏ ଆଗ୍ୟା ବୋଲି ଯୋଡ଼ଇ
 ବେନିକର ॥୨୦
 ବିଧାତା ବୋଇଲେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠେ ବିକେ
 କର ।
 ସୁବୁଦ୍ଧି ତାହାର କଣ୍ଠରେ ପରସର ॥
 ଦେବତାକୁ ସୁସ୍ଥ ହୋଅଇ ଯେମନ୍ତେ ।
 ସେ ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରସର ହୋଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ତିତେ ॥
 ଶୁଣି ସରସ୍ୱତୀ ତଳିଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ମନେ ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ବୋଇଲା ପିତାମହ ।
 କି ବର ମାଗୁ ହୋ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ କହ ॥
 ଶୁଣି ବିଶ୍ୱର୍ଷା ତନୟ କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ।
 ବୋଲଇ ସଂସାରେ ମୁଁ ନପାରଇ
 ଦୁଃଖପତି ॥୩୦
 ଦେହ ବହିବାର ନିଦ୍ରାହିଁ ସେ ସୁଖ ।
 ଆବର କଥାମାନ ଅଟଇ ବଡ଼ଦୁଃଖ ॥
 ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ତୁ ହୋଇଲୁ ଗୋସାଇଁ ।
 ଦିଅସି ବର ତୁ ନିଚିତ ଯେଣେ ହୋଇ ॥
 ନିଦ୍ରା ସେ ପାରତି ନରୁତର ଆନ ।
 ଅସୁ ହୋଇ ବୋଇଲା ଚତୁରବଦନ ॥
 ବରପାଇଁ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିଚାରଇ ପୁଣି ।
 ଯେତେ ମନ୍ଦକର୍ମ କଲଇଁ ନ ଜାଣି ॥
 ଘୋର ତପ କଲି ମୁଁ ସୁଖ ଭୋଗ ପାଇଁ ।
 ବଡ଼ ଦୟା କଲା ମୋତେ ସାବିତ୍ରୀର ସାଙ୍ଗ ॥
 କାଲେ ସେ ବର ମୋତେ ହୋଇଲା
 ପରାପତ ।
 ଯେସନେକ ପୂର୍ବରୁ ଅଛଇ ପରାକୃତ ॥୧୦
 ଯେସନେକ ବିଚାରି ହୋଇଲାକ ଶାନ୍ତି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ସୁରଗଣେ ଯାନ୍ତି ॥

ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
 ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ଶୁଣ ରାମ ରାଏ ।
 ମନଦେଇ ଶୁଣ ବିଚିତ୍ର କଥାଏ ॥
 ଯହୁଁ ଦେବତାଏ ନିଜପୁର ଗଲେ ।
 ବିଶ୍ୱର୍ଷା ତନୟ ତପ ସିଧ କଲେ ॥
 ଆନନ୍ଦେ ତିନିଭାଇ ଆସନ୍ତି ବରପାଇଁ ।
 ତମାଳ ବନରେ ମିଳିଲେକ ଯାଇଁ ॥
 ବିଭାଷେଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ପାତାଳକୁ
 ଯାଯା ।
 ସୁମାଳୀ ଦଇତ ଯେ ଅଟଇ ଆତ୍ମ ଅଜ୍ଞା ॥
 ତାହାକୁ ଜଣାଇ ଆଠ ଘେନିଆସ ।
 ତେବେ ସେ ମାଡ଼ି ବସିବା ଲକାଦେଶ ॥
 ଶୁଣି ବିଭାଷେଣ ଗଲା ଅତି ବେଗେ ।
 ପାତାଳେ ମିଳିଲା ଯାଇଁ ସୁମାଳୀର ଆଗେ ॥
 ବୋଇଲା ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବର ଅଟଇ ମୁଁ ସାନ ।
 ବିଶ୍ୱର୍ଷା ତନୟ ମୁଁ ନରକେଶର ନାନ ॥
 ନାମ ବିଭାଷେଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର କନେଷ ।
 ତପ କରି ତିନିଭାଇ ତୋଷିଲୁ
 ସୁରଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବିଧାତା ବରଦେଲା ।
 ଜଗତେ ଅଛଇେ ହୋଅସି ବୋଇଲା ॥
 ବରପାଇ ଆମ୍ଭେ ଅଛଲୁ ତିନି ଭାଇ ।
 ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭକୁ ନେମାପାଇଁ ॥
 ଜମ୍ବୋଦୀପ ଭ୍ରମଣେ ରହିଛନ୍ତି ।
 ତୁମ୍ଭର ଗଲେ ସେ ଲକାକର ଯାନ୍ତି ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମାଳୀ ହୋଇଲାକ ସଜ ।
 ବିଭାଷେଣକୁ କୋଳେ ଧଇଲା
 ଅସୁରଗଣ ॥୨୦
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଇ ଗଉରୋବ କଲା ।
 ଅନେକ ଆଶ୍ୱାସି କଥାନ୍ତ କହିଲା ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସଙ୍ଗତେ ଘେନି ଆସେ ।
 ବିଭାଷେଣ ସହିତେ ସୁମାଳୀ ମାହାରାଏ ॥
 ପାତାଳୁ ବାହାର ହୋଇ ଜମ୍ବୋଦୀପକର
 ଗଲେ ।

ତମାଳ ବନେ ଯାଇ ରାବଣକୁ ଦେଖିଲେ ॥
 ରଥୁଂ ଓହ୍ଲାଇଁ ସେ ସୁମାଳୀ ଦଇତ ।
 ରାବଣକୁ ଯାଇ ସେ କଳାକ କୋଳାଗ୍ରତ ॥
 ବୋଇଲା ବାବୁରେ ଧର୍ମ ମୋର ପୁଣ୍ୟ ।
 ମାନ ଉଦ୍ଧାରିଲୁ ଦୋହିତା ନନ୍ଦନ ॥୮୦
 ବ୍ରହ୍ମା ଯେବେ ତୋତେ ଅଭ୍ୟସ ବରଦେଲା ।
 ବଂଶର ଗାନ୍ଧ୍ୟ ମୋର ଯେବେ ସେ
 ଦିଶିଲା ॥
 ଶ୍ରୀହରିର ହାଥେ ମୋର ଦୁଇଭାଇ ମଲେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରରାଜ ବଳ ଅନେକ କ୍ଷୟ ଗଲେ ॥
 ବିକଳେ ପଲାଇ ମୁଁ ପାତାଳେ ଅଛି ଲୁଚି ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ଅଇଲଇଁ ଘୁଞ୍ଚି ॥
 ଏବେ ସେ କଟକେ କୋବେର ରାଜ୍ୟ
 କରି ।
 ବଳେ ଆବୋରି ସେ ଘେନିଲା ମୋର
 ଶିରୀ ॥
 ତୁ ଯେବେ ତହିଁରେ ରହି ରାଜ୍ୟକର ।
 ମାତାମହ ଭୂମି ସେ ଅଟଇ ଦୁମ୍ଭର ॥୮୧
 ମୁହିଁ ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନିଶ ସଙ୍ଗେଶ ତୋର
 ଥୁବି ।
 ଦେବତାଏ ଦୁଲ୍ଲଭ ମୁଁ ସାଂଗ୍ରାମ କରିବି ॥
 ଅଜାର ମୁଖରୁ ଯେସନେକ ଶୁଣି ।
 ଦଶଗ୍ରାବ ବୀର ବୋଇଲାକ ବାଣୀ ॥
 ସେ ମୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟଇ ସୋଦର ।
 କେମନ୍ତେ ଘେନିମି ମୁଁ ତାହାର ନବର ॥
 ଯେକ ବାପରୁ ଜାତ ହୋଇଲୁ ପୁତ୍ର ତାରି ।
 ମାତା ସେ ବେଗଳ ସିନା ଅଟଇ ଆତ୍ମରୀ ॥
 ପର ସମ୍ପଦ ଘେନିମୁଁ ଆମ୍ଭେ ବଳେ ।
 ସୋଦର ସମ୍ପଦ ଛଡ଼ାଇବୁ କେଉଁ ଛଳେ ॥
 ସୁମାଳୀ ବୋଇଲା ତୁ ଜାଣୁ ଦଶକନ୍ଧ ।
 ସୋଦର ଠାରେ ସିନା ଉପୁଜଇ ଦୁୟ ॥
 କଣ୍ଠପ ରକ୍ଷିକର ବିତି ଅବିତି ନାରୀ ।
 ଅବିତା ଗର୍ଭରୁ ଯେ ଦେବତାଏ ଅବତରି ॥
 ବିତାର ତନୟ ହୋଇଲେ ଅସୁର ।
 ସାବତ ଜନନୀ ଯେକଇ ପିଅର ॥

ତେଡ଼େ ତେଡ଼େ ଲୋକେ କାଳେ ଦୁୟ
 କଲେ ।
 ସ୍ନେହ ଛାଡ଼ି କାଳେ ଶହସ୍ର ଧଇଲେ ॥
 ଦେବେ ଅସୁରେ ହୋଇଲେ ମରାମରି ।
 ଯୋଗେ ଅସୁର ବଳ ହୋଇଲେ
 ସଂଘାରି ॥୮୨
 ସୋଦର ବୋଲିଣ ସେ ଧର୍ମକୁ ନ
 ତରିଲେ ।
 ତେଡ଼େ ତେଡ଼େ ଲୋକେ ଅନ୍ୟାୟେ ଆଶ୍ରେ
 କଲେ ॥
 ଆଦର କଥାଏକ ଶୁଣ ଦଶକନ୍ଧ ।
 କଦୃ ବନିତା ପୋଷ ପୁଣି କଲେ ଦୁୟ ॥
 ସେହି କଣ୍ଠପ ରକ୍ଷିକର ବେନି ନାରୀ ।
 କଦୃର ତହୁଁ ସର୍ପମାନେ ଅବତରି ॥
 ବିନିତା ନନ୍ଦନ ଗରୁଡ଼ ପକ୍ଷୀ ବୀର ।
 ଯେକା ପିତାର ସେ ଅଟଇ କୁମର ॥
 ଅହନ୍ତା ଗୁଣ ଘେନି ପୁଣି କଳି କଲେ ।
 ଗରୁଡ଼ ହାଥେ ସର୍ପମାନେ ମଲେ ॥୮୩
 ସୁଖ ଶିରୀ ସମ୍ପଦ ଯୁବତା ଧନରତ୍ନ ।
 ଯେଥକଇ ଶରଧା କରନ୍ତି ମହତଜନ ॥
 ପାପପୁଣ୍ୟ ବୋଲି ଭୟ ନ କରନ୍ତି ।
 ଲାଭ ଅର୍ଥେ ଲୋଭ ହୃଦରେ ଧରନ୍ତି ॥
 ତୁ କିମ୍ପା ଦଶାନନ ଯେମନ୍ତ ବିତାରୁ ।
 କୋବେରକୁ ଓପ୍ରୋଧ କେବଣ ଗୁଣେ
 କରୁ ॥
 ସେ ତୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟଇ ଯୁଗତେ ।
 ଆତଯାତ ହୁଅଇ ସେ ବସିଣ ଦେବରଥେ ॥
 ଦକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ଅପକ୍ଷରୀ ।
 ବିବିଧ ବିନୋଦ ଲଙ୍କାୟେ
 ଭୋଗ୍ୟକରି ॥୮୪
 ତୁମ୍ଭେ ବନବାସୀ କର୍ମର ବିପାକେ ।
 ଦିନ ବଞ୍ଚି ତୁମ୍ଭେ କନ୍ଧମୂଳ ଯୋଗେ ॥
 ଯେବେ ତପକରି ପାଇଲ ଯେବେ ବର ।
 ପ୍ରାପତ ନିଧୁ କିମ୍ପା ପାଦେ ଦୂରକର ॥
 ସର୍ବଦା ଶରୀରେକି ବଳ ବୟେସ ଆଉ ।

ସବୁକାଳେ ସମ୍ପଦ ଲୋଡ଼ିଲେ ନ ପାଇ ॥
 ଆମ୍ଭେ ଯେ ସେହି ଲଙ୍କାରେ ସୁସ୍ଥେ ଥିଲୁ ।
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ରାଜ କଟେକ ଗଡ଼ାଇଲୁ ॥
 ବିପତ୍ତିର କାଳେ ତହୁଁ ଅଇଲୁ ପଳାଇ ।
 ପାତାଳ ଭୁବନେ ଲୁଚିଲୁ ଯେ ଯାଇଁ ॥୮୫
 ସଧ କଲେ କାହିଁ ପାଇବୁ ଆଉ ତାହା ।
 କିମ୍ପା ଯେସନେକ ବିଚାର କରୁ
 ବିଂଶବାହା ॥
 ଅମୃତ ଭୂଷିବାକୁ ଶୁଚିବନ୍ଧ କାହିଁ ।
 ତୁ ଯାହା ବୋଇଲୁ ସେ କଥାୟେ
 ଏଥୁନାହିଁ ॥
 ତାଲ ଲଙ୍କା ଯିବା ଅନକୁଳ ଘେନ ।
 ଅଜାର ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ଦଶାନନ ॥
 ସୁମାଳୀ ଦଇତର ତନୟ ପ୍ରଶସ୍ତ ।
 ତାହା ତୁଲେ ଏକାନ୍ତେ ଭାଲଇ ବିଂଶହସ୍ତ ॥
 କିହୋ ମାତୁଲ ଯାହା ଅଜାଏ କହିଲେ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ମାଡ଼ି ବସ ଯା ବୋଇଲେ ॥୮୬
 ତୋହୋର ବିଚାରେ ଯେ କେମନ୍ତ
 ଯୋଗାଇ ।
 କୋବେର ଆତ୍ମର ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ॥
 ଘେନିଲେହେଁ ଘେନିପାରିବାଟିକି ଦେଶ ।
 ନପୁଣ ଆମ୍ଭେ ତିନିପୁରେ ପାଇବା ଅପକ୍ଷ ॥
 ଯେଡ଼େ ଅକର୍ମ ଯେବେ କରିବା ସତ
 ଛାଡ଼ି ।
 ଯେକାବେଳେ ଯେବେ ବସି ପାରିବା
 ଗଡ଼ମାଡ଼ି ॥
 ତେବେ ସେ ଆତ୍ମର ରହିବ ବଡ଼ପଣ ।
 କୋବେରର ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ଯକ୍ଷଗଣ ॥
 ଦଶାନନ ବଚନେ ବୋଲଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ।
 ତୁ କିମ୍ପା ଯେସନେକ ବିଚାରୁ
 ବିଂଶହସ୍ତ ॥୮୭
 ବ୍ରହ୍ମାବର ଦେଲା ବର ଜିଣିମୁ ଜଗତ ।
 ତୋର ଆଗେ ରହବି ବିଶ୍ୱବୀର ସୁତ ॥
 ତହିଁକି ଆମ୍ଭେ ଥୁବୁ ରଥ ଗଜ ଘେନି ।
 ଛତିଶ କ୍ଷତ୍ରୀ ମୋର ଦଇତ ସଭାରି ॥

ବିଷ୍ଣୁକୁ ଅଳପ ସେ ଶଙ୍କା ଆମେ କରୁ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁବନେ ଆମେ କାହାକୁ ନ ଡରୁ ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ଯିବାକୁ କଲା ଭଙ୍ଗା ।
 ଥାଠ ସଜ କର ବୋଲି ଦେଲା ଦାୟା ॥
 ଯେ ଯାହାର ଆରାଧ ଘେନିଣ ଆସନ୍ତି ।
 ଦଶକନ୍ଧ ତିନିଭାଇ ରଥରେ ବସନ୍ତି ॥୭୦
 ସୁମାଳୀ ଅକମ୍ପନ ପ୍ରଶସ୍ତ ଧୂମାସ୍ତ ।
 ନଳ ଅନଳ ଯେ କାକାଶ ଲୋହିତାସ୍ତ ॥
 ଯେ ଯାହାର ବାହାନ ଆରୋହିଣୀ ଯାନ୍ତି ।
 ସିନ୍ଧୁତୀରେ ଯାଜଂ ଲଙ୍କାରେ ମିଳନ୍ତି ॥
 ବିଶ୍ଵବା ରକ୍ଷିକ ଛାମୁକୁ ନଗଲେ ।
 ଇପ୍ରୋଧୁ ବସିବ ନା ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଲଙ୍କା ବାହାର ଦେଶେ ଗୁହାଙ୍ଗଣ ଥାଠ ।
 ବୁଦ୍ଧିଏ ଭାଲିଳାକ ବିଶ୍ଵବାର ଚାଟ ॥
 ବୋଇଲା ଆଗ କିମ୍ପା କରିବା ସମର ।
 ବୁଝିବାନା ତାହାର କେମନ୍ତ ବିଚାର ॥
 ପ୍ରୀତି କରିଣ ମାଗିବାକ ଦେଶ ।
 ଭଲେ ନଦେଲେ ପଛେ କରିବା
 ଅମରାସ୍ତ ॥୮୦
 ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ପେଷି ।
 ଭୋ ମାତୁଳ ତୁ ଯାଇଁ କୁବେରକୁ କହସି ॥
 ସେ ମୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ମୁଁ ତାର
 କନେଷ୍ଠ ।
 ବନବାସ କରିଣ ଆମେ ପାଇଲୁ ବଡ଼କଷ୍ଟ ॥
 ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନ ମୋତେ ନାହିଁ କିଛି ।
 ଲଙ୍କାଏ ବସିବାକୁ ମୋ ମନ ମୋହୁଅଛି ॥
 ସେ ଧନପତି କୁବେର ପଦ ପାଏ ।
 ପୂର୍ବର ପୁଣ୍ୟରୁ ସେ ଦିଗାପାଳ ହୋଏ ॥୯୦
 ତାହାର ମନ କଲେ ଅନେକ ଠାବ ଅଛି ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଖଣ୍ଡି ଯାଉ ମୋତେ ମୁହଁ ॥
 ମୁଁ ତାର ଭ୍ରାତା ମୋତେ ସମ୍ଭାଳିବେ ଭାଇ ।
 ମୋହୋର କଥାକି ସେ ତାହାକୁ ନ
 ଲାଗଇ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ କହିବ ତାର ଆଗେ ।
 ସେ ଯେବେ କଟେକ ନନ୍ଦାଡ଼ିବ ଯେତେ
 ବାଗେ ॥

ପଛେ ତୁ ବୋଲିବୁ ଯେ ମୋର ବାପ ମହା ।
 ଝିଆଣିଆ ଅଂଶେ ତ ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇ ॥
 ସ୍ଵଭାବେ ବିଶ୍ଵବା ରକ୍ଷି ଅଛି ଅର୍ଜ୍ଜ ।
 ବାପର ରଣ ଅର୍ଥ ବାଣିଶ ପୋଏ
 ଭୁଞ୍ଜି ॥୧୦୦
 ଦଶକନ୍ଧ ବିଭୀଷଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ତିନି ।
 ତାହାକୁ ନଦେଇ ଭୋଗକରୁ ତୁ ମେଦିନୀ ॥
 ଯେତେ ସମୟେ ତୁ ଏଥୁ କଲୁ ଘର ।
 ତେତେ ସମୟ ଯେଥେ ରହିବ ଦଶଶିର ॥
 ଭଲେ ନନ୍ଦାଡ଼ିଲେ ହୋଇବ ମାହାଯୁଦ୍ଧ ।
 ବିଶ୍ଵବାର ପୋୟେ କରିବେ ସୋଦର ବଧ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଜଣାଇବୁ ଯାଇଁ ।
 ଭଲେ ଯେବେ କଟେକ ନନ୍ଦାଡ଼ିବ
 ଲଙ୍କାପାଇଁ ॥
 ନୋହିଲେ ଧର୍ମକୁ ଜିଣି କରିବି ସମର ।
 କହ ହୋ ପ୍ରଶସ୍ତ ତୁ କୋବେର
 ଆଗର ॥୧୦
 ଦଶଗ୍ରୀବ ବଚନେ ପ୍ରଶସ୍ତ ଚଳିଯାଇ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଲଙ୍କା କଟକେ ଯାଇ ପାଇଁ ॥
 ଦେଖିଲା କୁବେର ଆସ୍ଥାନ କରୁଅଛି ।
 ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ଦେଖି ଦୂରୁହୁଁ ସେ ପୁଛି ॥
 କାହୁଁ ଅଇଲୁ ହୋ କେବଣ ଦେଶ ତାର ।
 ରାକ୍ଷସ ତନୁ ତ ଅଟଇ ତୁମର ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ମୁଁ ସୁମାଳୀର ସୁତ ।
 ବିଶ୍ଵବାର ଘରଣୀ ନଉକେଶାର ଭ୍ରାତା ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ମୋର ଭଗ୍ନୀର ତନୟ ।
 ଯତନେଣ ତୋହୋର ତହିଁକି
 ପଠିଆଏ ॥୨୦
 ଘୋର ତପ କରିଣ ପାଇଲାକ ବର ।
 ପ୍ରସନ୍ନେ ବର ତାକୁ ଦେଲେକ କୁଶଧର ॥
 ଜଗତ ଜିଣିମ ସେ ନିଜ ଗୁଞ୍ଜ ବଳେ ।
 କେହି ତାକୁ ସମାନ୍ୟ ନୋହିବେ ରବି
 ତଳେ ॥
 ଯେସନେକ ଆଗାଧ୍ୟା ଦେଲେ ବେଦପତି ।
 ଶୁଣି ଦଶକନ୍ଧ ପରମ ତୋଷ ମତି ॥

କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିଭୀଷଣ ସେହୁ ବରପାଏ ।
 ତୋହୋର ତହିଁକି ଯେବେ ଠାବ
 ମାଗିଆଏ ॥
 ଗଡ଼ ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି ଭାଇ ତିନି ।
 ସଙ୍ଗତେ ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳ ଅସୁର
 ସଜନି ॥୩୦
 ମୋତେ ବୋଇଲେ ତୁ କୋବେରକୁ କହ ।
 ମୋତେ ରହିବାକୁ ଆନ ଠାବ ନାହିଁ ରହ ॥
 ସେ ମୋର ଭ୍ରାତା ଲଙ୍କା ଛାଡ଼ି ଯାଉ ।
 ସମ୍ୟକ ମୋତେ ନନ୍ତ ଭୋଗ୍ୟ ହେଉ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ଯେତେକ ସମ୍ଭାଦ କହିଥିଲା ।
 କୁବେର ଆଗେ ତାହା ପ୍ରଶସ୍ତ କହିଲା ॥
 ଶୁଣି ଧନପତିର ନ ପୁରଇ କିଛି ।
 ବିପ୍ଳବ ହୋଇଣ ସେ ତବଦ ହୋଇଣ ଅଛି ॥
 ଘଡ଼ିକେ ସମ୍ଭାଷଣା ଦେଲାକ ବିଚାରି ॥୪୦
 ବୋଇଲା ପିତାକୁ ମୋର ଆସଇ ପଚାରି ॥
 ତୁହୋ ପ୍ରଶସ୍ତ ଯେଥେ ରହି ଥାଅସି ।
 ମୋର ଆସିବାଯାଏ କାହିଁକି ନୟାଅସି ॥
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ବସାଇଁ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ଚଳଇ ନିଧୁସାଇଁ ॥
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
 ବିମାନ୍ତୁ ଓହ୍ଲାଇଁ ପିତାର ପାଶେ ଗଲା ॥
 ନମସ୍କାର କରିଣ କହିଲା ଯାବତ ।
 ଦଶାନନ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିଭୀଷଣ ତିନିଭ୍ରାତା ॥
 ତପ କରିଣ ସେ ଯାଇଁଥିଲେ ପୂର୍ବେ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ମାଗିତ ସେ ଆସିଛନ୍ତି
 ଯେବେ ॥୫୦
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଲିଣ ସେ ସୁମାଳୀର ସୁତ ।
 ସେ ମୋତେ ଉଚ୍ଚବାତ କହିଲା ବହୁତ ॥
 ଦଶକନ୍ଧ ପେଷିଲା ଥୋକାଏ ଦୂରେ ଥାଇଁ ।
 ଯେହିଷ୍ଠଣି ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଛାଡ଼ିଯିବା ପାଇଁ ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ଗୁହାଙ୍ଗ ଅଲଳି ତୋତେ ପୁଛି ।
 ଦଶକନ୍ଧ କିମ୍ପା ଅମତ୍ତା ମାତୁଅଛି ॥
 କୁବେର ବଚନେ ବିଶ୍ଵବା ରକ୍ଷି କହିଁ ।
 ତୁ ହୋ ବଳଶ୍ରବଣ ଛାଡ଼ ଲଙ୍କାମହା ॥

ସ୍ୱଭାବେ ଦଶକନ୍ଧ ଅଟଇ ତୋର ଭାଇ ।
 ଆବର ବିଶେଷେଣ ଦୁଷ୍ଟପଣ ହୋଇ ॥୨୦
 ଘେନୁ ସେ ଲଙ୍କା ହୋ ଛାଡ଼ିଣ ଦୁହିଁ ଆସ ।
 ମୁହିଁ ତୋତେ ଦେବି ଅପୂର୍ବ ବିଦ୍ୟାବାସ ॥
 କପିଳାସ କନ୍ଦର ଗଣ୍ଡକୀ ନଦୀ କୂଳେ ।
 ସୁସ୍ୱାଦ ଫଳଫୁଲ ବିପୁନ ଗଛଳେ ॥
 ଦେବତାଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ସେ ସକଳ ଗୁଣେ
 ଶିରୀ ।
 ଅମରାବତୀ କଟେକ ଯହିଁକି ସମସରି ॥
 ପିତାର ବୋଲେ କୁବେର ସନାତ କଳା ।
 ନିଶ୍ଚେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଛାଡ଼ିବି ବୋଇଲା ॥
 ନିଜ ଜନନୀ ପଦେ ନମସ୍କାର କରି ।
 ନଉକେଶାକୁ ଓଳଗଇ ଚରଣ ଦୁଇ
 ଧରି ॥୨୦
 ସୁମାଳୀ ଦୋହିତା ପୁତ୍ରକୁ କୋଳକଲା ।
 ମୁଖେ ତୁମ୍ଭେ ଦେଇଁ ଦେହ ଆଉଁସିଲା ॥
 ବୋଇଲା ବାବୁରେ ନଧର ତାର ଦୋଷ ।
 ସାନ ଭାଇ ତୋର ସିନା ଅଟଇ ଦଶାବସ ॥
 ମୁହିଁ ପଛେ ତାହାକୁ ତିଆରିବି ଯାଇଁ ।
 ଲଙ୍କାରେ ନରଖିବି ଦେବି ବାହୁଡ଼ାଇଁ ॥
 କୁବେର ବୋଇଲା ସେ ନକରିବ ତୋର
 ବୋଲ ।
 ତିନିପୁରେ ପ୍ରତାପୀ ହୋଇବ ମହାମଳ ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ବୁଝା ବର ତାକୁ ଦେଲା ।
 ମୁହିଁ ତାହା ଶୁଣିଲିନି କୁବେର
 ବୋଇଲା ॥୨୦
 ନଉକେଶା ବୋଇଲା ତୁ ନଧର ଆନ
 ମନ ।
 ମୁଇଁ ଯାଇ ପ୍ରବୋଧୁବି ଦଶର ବଦନ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସଙ୍ଗେ ସୁପଲେଖାକି
 ଘେନି ।
 ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ଗଲା ବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବିନୀ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କୁବେର ଧନପତି ।
 ନିଜ ପିତା ପାଦେ ହୋଇଲା ଭଗତି ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ନ ବିଚାର କିଛି ।

ଯଦ୍ୟପି ନଉକେଶା ପ୍ରବୋଧୁ ଯାଉଅଛି ॥
 ଯେହାର ବୋଲ ସେ ନକରଇ ଦଶଶିର ।
 ସ୍ୱଭାବେ ପ୍ରକୃତି ତାର ଅଟଇ ଅସୁର ॥୨୦
 ତୁ ଯେବେ କପିଳାସ କନ୍ଦରକୁ ଚଳ ।
 ମୋହୋର ବୋଲକରି କିଛିହିଁ ନଭାଳ ॥
 ଅସୁର ଭୋଗ୍ୟ ହେବ ସେ ଲଙ୍କାଦେଶ ।
 ପୂର୍ବର କଥା ହାଦେ ଅଛଇଁ ଭବିଷ୍ୟ ॥
 ଆମ୍ଭେ ଯେବେ ଯେ ଭୁମି ଛାଡ଼ିକରି ଯିବୁଁ ।
 ମେରୁ ଶିଖରେ ଯାଇ ତପ ଅରଜିବୁ ॥
 ନଉକେଶା ଗଲା ସେ ନଆସଇ ଆଉ ।
 ଦୋହିତାକୁ ଘେନିଣ ପୁତ୍ର ପାଶେ ଆଉ ॥
 ଯାସି କୋବେର ହୋ କପିଳାସ ଗିରି ।
 ଯେତେ ବୋଲି ସଙ୍ଗ ହୋଇଲେ
 ତପଚାରୀ ॥୨୦୦
 ହୋମ ଧେନୁଁ ବନ୍ଧା କୁଶ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ।
 ଶ୍ରୁବ ପ୍ରୋକ୍ଷଣି ଗୁଡ଼ ସମିଧ ପ୍ରଭୃତି ॥
 କୃଷାକିନ ଛାଲ ଦୋହୋରା ହତାଶନ ।
 ଖଣିଜି କମଣ୍ଡଳ ବିବିଧ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ॥
 ଭାଦଦାନଶ ଦୋହିତାକୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ।
 ମେରୁ ଶିଖରକୁ ଚଳିଲେ ମହାମୁନି ॥
 ପିତାର ଯାତ୍ରେ କୋବେର ମନେ ଭାଜି ।
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଚଢ଼ି ବାହୁଡ଼ିଣ ଚଳି ॥
 ଲଙ୍କାଭୁବନେ ଯାଇ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ
 ଦାସ ॥୨୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ଅଗଣ୍ଡି ॥
 ମୁହିଁ ତୋର ଆଗେ ପ୍ରକାଶଇ ସହି ।
 ଯାହା ଶୁଣିଲେଣ ଦୁରିତା ହୋଇ ଦହି ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କୋବେର ଚଳିଗଲା ।
 ଲଙ୍କାପୁରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ନବରେ ମିଳିଣ ସେ ଆସ୍ଥାନେ ବିଜେ
 କରି ।
 ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ବଚନ ପବାରୀ ॥
 ଶୁଣ ହୋ ମାତୂଳ ଯେ ମୋହର ବାଣୀ ।

ଯେବଣ ଅର୍ଥେ ତୋତେ ପେଷିଲା
 ବିଂଶପାଣି ॥୨୦
 ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲା ଦୁ ଜଣାଅ ଦଶାନନ ।
 ସୁଖେ ଭୋଗ କରୁ ସେ ଯେ ଲଙ୍କାଭୁବନ ॥
 ମୁହିଁ ଯହିଁ ତହିଁ କରିବଇଁ ଠାବ ।
 ସାନ ଭାଇ ମୋର ଅଟଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
 ମୁଁ ଯେବେ ତହାକୁ ନ କରିବି କତି ।
 ଜଗତ ମୁଖେ ମୁଁ ପାଇବି ଅପଛାଡ଼ି ॥
 ବିଶ୍ୱାସୀ ରକ୍ଷିର ସେ ନ ହୋଇକି ସୁତ ।
 ଏପୁରେ ରହିବାର ତାର ଅଟଇ ଯୁଗତ ॥
 ସ୍ୱଭାବେ ମାତ୍ରକା ଅଂଶେ ଭାଗ ଅଛି ।
 ଯେବେ ଶରଧା କଲା ନଉକେଶାର
 ବନ୍ଧି ॥୨୦୦
 ହୋଇ ନୃପତି ସେ ରହୁ ଲଙ୍କାପୁରେ ।
 ମୁହିଁ ରହିବି ଯାଇଁ କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ॥
 ତୁହୋ ପ୍ରଶସ୍ତ ଜଣାଅ ଦଶଶିର ।
 ଯେତେ ବୋଲି କୋବେର ସମସ୍ତ
 ସଜକରି ॥
 ରଥଗଡ଼ ଅଶ୍ୱ ପାତାଳି ସଜଳ ।
 ନଗ୍ନ ଛାଡ଼ିବା ଶୁଣି ହୋଇଲେ ବିକଳ ॥
 ଯେ ଯାହାର ପଦାର୍ଥ ସମସ୍ତ ସଜକଲେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ନେଇଣ ଥୋଇଲେ ॥
 ରାଜାର ଭଣ୍ଡାରମାନ ରାଣୀ ମାହାଦେବି ।
 ଅମନାତ୍ୟଗଣକର ଯିବ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଉ ॥୪୦
 ଯେତେକ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ଦୁରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ଯେ ସମସ୍ତେ
 ବିଜେକରି ॥
 ଦଣ୍ଡ ସିଂହାସନ ତାମର ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ।
 ଦେବାଙ୍ଗ ଆଭରଣ ଅଳଙ୍କାର ବସ୍ତ୍ର ॥
 ବିମାନେ ବସାଇଣ ଉର୍ଧ୍ୱେ ଚଳିଗଲେ ।
 ପ୍ରଶସ୍ତ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଲଙ୍କା ତେଜ୍ୟାକଲେ ॥
 କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଅଳଙ୍କାନାମେ ପୁର ରଚିଲାକ ତହିଁ ॥
 ଗଣ୍ଡକୀ ନଦୀକୂଳେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରମ୍ୟଥାନ ।
 ତହିଁ ରାଜ୍ୟ କଲା ବିଶ୍ୱବା ନନ୍ଦନ ॥ ୫୦

କୁବେର ଯେତେବେଳେ ଛାଡ଼ିଲାକ ଲଙ୍କାଦେଶ ।	ବୋଇଲା କୁବେର ହୋ ଜୀବନ ତୋର ଧନ୍ୟ ॥୮୦	ଯେବେ ଯେତେ କାଳେ ମାଗିଲି ମେଦିନୀ । ତେଜିଗଲା ସେ ସେନେହ ଭାବ ଘେନି ॥୧୦
ସୁରଗଣମାନେ ପାଇଲେକ ବଡ଼ ପ୍ରାସ ॥ ବୋଇଲେ ଅନ୍ୟାସ କରିବ ଦଶଶିରି । ନିଶ୍ଚୟ ଘେନିମ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଶିରୀ ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଦାଶରଥ । ଯେତେବେଳେ କୁବେର ଛାଡ଼ିଲା ଲଙ୍କାପୁଅ ॥ ତୁଳା ହୋଇଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଦେଶ । ଦେଖି ବାହୁଡ଼ିଲା ସୁମାଳାର ଶିଷ ॥ ଦଶଗ୍ରୀବ ଆଗେ କହିଲାକ ଯାଇଁ । ଲଙ୍କାଛାଡ଼ି କୁବେର ଗଜାକ ଆଡ଼ ହୋଇ ॥୨୦	କେବଣ ତପ କରି ପାଇଲ ଯେତେ ବର । ସମରାଜ୍ୟ ଘେନି ରଥ ଉଡ଼ଇ ତୋହୋର ॥ ଯେସନେକ ବିଚାରୁ ନଉକେଶୀ ଯାଇ ମିଳି । ସଙ୍ଗେ ସୁପଲେଖୀ ନାମେ ଅଛି ବାଳୀ ॥ ଦେଖିଣ ଦଶାନନ ନମସ୍କାର କଲା । ସୁପଲେଖୀକି ନେଇ କୋଡ଼ରେ ବସାଇଲା ॥ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିରାଷେଣ ଉଠିଲେ ଭାଇ ବେନି । ଯହୁଁ ସେ ସନ୍ନିଧେଶ ଦେଖିଲେ ଜନନୀ ॥ ଓଳଗ ମେଲାଇ ପୁତ୍ରିଲେ ବାରତା । କୁଶଳେ ଅଛନ୍ତିନୀ ଆସର ନିଜ ପିତା ॥୯୦ ନଉକେଶୀ ବୋଇଲା ନକଲ ଦୁମେ ଭଲ । ଲଙ୍କା ପୁର କିମ୍ପା କୁବେରକୁ ମାଗିଲ ॥ ସେହୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର । ତାହାର ସୁଖ ଭୋଗ କି ନୋହଇ ତୁମ୍ଭର ॥ ଦଶାନନ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ନ କାଣ୍ଡ ଡୋ ଅମା । ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମୋତେ ବରଦେଲା ବ୍ରହ୍ମା ॥ ତିନିପୁର ସାଧୁବି ନିଜ ଭୁଜବଳେ । ଛତ୍ରାସନ ମୋତେ ନୋହିବେ ରବିଚଳେ ॥ ତ୍ରିଦଶ ଦେବେ ଥାଇ ବର ମୋତେ ଦେଲେ । ଜଗତେ ଅକ୍ଷୟ ତୁ ହୁଅସି ବୋଇଲେ ॥୧୦୦	କପିଳାସ କନ୍ଦରରେ ତାକୁ ପିତା ଠାବଦେଲା । ଅପ୍ରମାଦେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ମୋହର ହୋଇଲା ॥ ଯହୁଁ ସେ ଦଶକନ୍ଦ କହିଲା ଯେମାନ । ଜନନୀ ବୋଇଲା ମୁଁ ଯିବଇ ନିଜ ସ୍ଥାନ ॥ ଯେବେ ତୁ ଲଙ୍କାଭୁବନ ଗୋଟାଏ କର । ମୁହିଁ ଖଟିଥିବି ଯାଇ ବିଶ୍ରବା ମୁନିବର ॥ ପ୍ରଶସ୍ତ କହିଲା ଭଗ୍ନୀର ମୁଖ ଚାହିଁ । ବିଶ୍ରବା ମୁନିତ ସୁବଳୟାରେ ନାହିଁ ॥ କୁବେର ଯେତେବେଳେ କହିଲେ ବାରତା । ବୋଇଲେ ଦଶଶିରକୁ ଆବୋରି ରହୁ ମାତା ॥୨୦ ଆମେ ତପ କରି ଯିବୁ ମେରୁ ଶିଖର । ଯେତେକ ବୋଲି ଅନ୍ତରାୟେ ଲାଗିଲେ ମୁନିବର ॥ ସଂଗତେ ଭରଦ୍ୱାଜ ରକ୍ଷିକ ଦୋହିତାକୁ ନେଲେ । ମୋହର ଆଗରେ ଯେହା କୁବେର କହିଲେ ॥ ଭାଇର ମୁଖରୁ ଯେସନ ବାଣୀ ଶୁଣି । ଶୁଣିଣ ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇଲା ତରୁଣୀ ॥ ପିତା ସୁମାଳୀ ପୁଣି ବହୁତ ତିଆରିଲା । ଦଶାନନ ବୋଇକୁ ପ୍ରବୋଧ ସେହୁଗଲା ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରାମ ରାହୁ । ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ବିଶ୍ରବାହୁ ॥୩୦ ବିଅସି ଆଗ୍ୟାଂ ବଳ ଯାବୁ ଆଗ ହୋଇ । ଶୁଭ ଅନୁକୁଳେ ବସିବା ଲଙ୍କା ଭୁଇଁ ॥ ଦଶଗ୍ରୀବ ବଚନେ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ । ଚାଲ ଚାଲ ବୋଲି ଯେ ଶୁଭର ଚହଳ ॥ ତିନି ପୋସ ଜନନୀ ଦୋହିତା ସହିତେ ।
ଭର୍ଷରେ ଚକିଗଲା ବିଶ୍ରବା ତନୁକୁ ॥ ଜିଇ କାମୋଡ଼ିଲା ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ।	ଯେ ମୋର ରହିବାକୁ ତ ନାହିଁ ଆନଦେଶ ॥	

ଭାଳେଣି ଭାଳନ୍ତି ବସିଣ ଯେକା ରଥେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଚଳଇ ସମଦଣ୍ଡ ।
 ବାଦ୍ୟ ବାଜନ୍ତେଣ କମ୍ପଇ ରୁଅଖଣ୍ଡ ॥
 ସୁର୍ଗେ ଦେବତାଏ ବସି ଭାଳନ୍ତି ଭାଳେଣି ।
 ନିଶ୍ଚୟ ଉପଦର୍ପ କରିବ ବିଂଶପାଣି ॥୪୦
 ଦଇତ ବଳ ଆସି ହୋଇଲେ ସର୍ବରୁଣ୍ଡ ।
 ପୁଣି ସମୟ ଦୁଃଖ ପାଇବ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାର କରି ସୁରଗଣ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଦଶଶିରି ।
 ଶ୍ୟବ ଜୁଣ କଟକେ ଅସୁର ବଳ ପୁରି ॥
 ଦେଖିଲେ ଅପୂର୍ବ ପୁର ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ଦେଖ ।
 କୁବେରକୁ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ଦଶାଇସ ॥
 ଘରତ ଆବୋରି ରହିଲେ ସର୍ବଜନ ।
 ରାଜଗୃହେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ଦଶାନନ ॥୪୦
 ସୁମାଳୀ ରହିଲା ଅନୁରୂପ ଆନେ ।
 ଲଙ୍କା ବିହରନ୍ତି ଅସୁର ସନ୍ୟମାନେ ॥
 ଶୁଭଯୋଗ ନକ୍ଷତ୍ର ଗଣାଇ ବାରନ୍ତିଥୁ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଭିଷେକ ହୋଇଲା ଲଙ୍କପତି ॥
 ଯୁଗ ରାଜା ପଣେ ଧରାଇଲେ ଛତ୍ର ।
 ଯେକସ୍ଥାନ ଆଦରି ରହିଲେ ଦତ୍ୟଗୋଚ୍ର ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କେତେହେଁ ଦିନ ଗଲା ।
 ଦତ୍ୟେକ ଆସି ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲା ॥
 ସଙ୍ଗେ ଦୁହିତା ତାର ଅଛଇ ରୂପବନ୍ତୀ ।
 ସୁର ନର ମୁନି ଦେଖିଲେ ମୋହ ଯାନ୍ତି ॥୬୦
 କରେ ଗଦା ଘେନିଣ ଭ୍ରମଇ ଅସୁର ।
 ଯୋଗେଣ ତାହାକୁ ଯେ ଦେଖିଲା ଦଶଶିରି ॥
 କନ୍ୟାକୁ ଦେଖି ସେ ମଦନେ ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ।
 ଦତ୍ୟ ଆଗେ ସେ ପଚାରିଲା ଯାଇ ॥
 ଭୋ ମହାତମା ତୁ କେବଣ ଦେଶୁ ଆଏ ।
 କେ ତୋହୋର ଦେଶ, କେ ତୋହୋର
 ବାପ ମାୟେ ॥
 କିଏ ତୋହୋର ନାମ କେବଣ ଅର୍ଥେ
 ବୁଲୁ ।

କେବଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ତୁ ଲଙ୍କାକୁ ଅଗଲୁ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ବଚନେ ବୋଲଇ ଅସୁର ।
 ମୋହର ମହିମା ହୋ ବିଷ୍ଣୁର
 ତିନିପୁର ॥୭୦
 ମଏ ଦଇତ ନାମ ଅଟଇ ମୋହର ।
 ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା ଯେ କରଇ ସୁରେଶ୍ବର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରର ସଙ୍ଗତେ ପାରତି ମୋର ଥାଇ ।
 ଶତୀର ବିଳାସ ମୋତେ ବହୁ ସୁଖ ପାଇ ॥
 ଧାର୍ମିକ ବୋଲି ମୋତେ ଜାଣିଲେକ ଯହୁଁ ।
 ହେମା ଅପକ୍ଷରାକି ସମର୍ପିଲେ ତହୁଁ ॥
 ସେ କନ୍ୟାକୁ ଘେନି ମୁଁ ଅନେକ
 ଭୋଗକଲି ।
 ସହସ୍ରେ ବରଷ ମୁଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ରହିଲି ॥
 କାଳେ ଦୋହିତାଏ ହୋଇଲା ତାହାର ।
 ମହୋଦରୀ ନାମ ଅଟଇ ଏହାର ॥୮୦
 ଯହୁଁ ସେ ମୟ ଯେ ଅଟଇ ଉଦର ।
 ସଂକାର୍ଯ୍ୟ ମଝା ବାଳୀ ଅଟଇ ସୁନ୍ଦର ॥
 ଯେଣୁ ଯେହାର ନା ଅଟଇ ମହୋଦରୀ ।
 ତିନିପୁରେ ଯେହାକୁ ନାହିଁ ସମସରି ॥
 ଅନୁରୂପେ ଭ୍ରାଥା ନ ପାଇଲି କାହିଁ ।
 ସୁନ୍ଦରପଣେ ଏହାକୁ ସାମାନ୍ୟ ବର ନାହିଁ ॥
 ଏଣୁ ପୃଥ୍ବୀ ବୋଲଇ ଅନୁସରି ।
 ମୃତ୍ୟୁଲୋକ ସ୍ବର୍ଗ ପାତାଳ ଆଦିକରି ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ଯେ ତୋର ଦୋହିତାକୁ ମୋତେ କର
 ପ୍ରଦାନ ॥୯୦
 ମୁହିଁ ଦଶାନନ ବିଶ୍ରବାର ସୁତ ।
 ସୁମାଳୀ ଦୋହିତା ଗର୍ଭରୁ ଜାତ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଚୋଷିଣ ପାଇଲଇ ବର ।
 ଅବିଷେକ ହୋଇଲି ଯେହୁ ଲଙ୍କପୁର ॥
 ଦିଅସି କନ୍ୟା ହୋ ନ ଭାଲସି କିଛି ।
 ମୋତେ ପ୍ରାପତ ଯେ ପୂର୍ବର ଯୋଗ ଅଛି ॥
 କହିବାର ବାଗେ ଯେ ନ ଦିଶିଲା ମହପଣ ।
 ମଏଦତ୍ୟ ହୃଦେ କଲାକ ବିଚାରଣ ॥
 କେତେ କାଳକ ଯେହାକୁ ବୁଲିବଇଁ
 ଘେନି ।

ଏବେହେଁ ତ ପୃଥ୍ବୀ ବୁଲିଲି
 ବେଳତିନି ॥୧୦୦
 ହେନ ବିଶ୍ରବୀ ଋଷିର ତହୁଁ ଜାତ ।
 ରୂପ ଗୁଣେ ସୁନ୍ଦର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ମହତ ॥
 ଦେବି କନ୍ୟା ବୋଲି ସନମତ କଲା ।
 ତକ୍ଷଣେ ଦଶାନନ ନଗ୍ର ମଣ୍ଡାଇଲା ॥
 ବିଭାର ବିଧାନ ସଞ୍ଚଲା ସବୁ ଆଏ ।
 ବରବେଶ ତହିଁ ହୋଇଲା ଲଙ୍କରାଏ ॥
 ମହୋଦରୀ କି ଯେ କନ୍ୟାବେଶ କରି ।
 ମଏଦତ୍ୟ ଯାଇଁ ରାବଣକୁ ବର ॥
 ବିଭାକାଳ ଜାଣି ବିଶ୍ରବୀ ଅଇଲେ ।
 ପୁତ୍ର ଦାରା ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ॥୧୦
 ମଏଦତ୍ୟର ଯିସ ଗ୍ରାନ୍ତି ଥିଲା ।
 ବିଶ୍ରବୀକୁ ଦେଖି ସକଳ ଛାଡ଼ିଲା ॥
 ସୁମାଳୀ ତାହାର ପୂର୍ବେ ପ୍ରାୟା ପ୍ରୀତି ।
 ସର୍ବଶ୍ରେ ହୋଇଲା ଆସିଣ ପ୍ରାପତି ॥
 ପିତାକୁ ଦେଖି ପୁତ୍ରେ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ନୌକେଶୀ ସୁପଲେଖୀ ସମସ୍ତେ ଅଇଲେ ॥
 ମୁନିକ ଚରଣେ ଯେ ଓଳଗନ୍ତି ଯାଇଁ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଗରୁଷାଙ୍ଗ ॥
 କୁଶଳ ପୁଞ୍ଜାପୁଞ୍ଜି ହୋଇଲେ ବେନି କୁଳ ।
 ଜଉତିଷ ଜଣାଇଲା ବିଭାର ଅନକୁଳ ॥୨୦
 ଆପଣେ ବିଶ୍ରବୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ।
 ଦଶାନନ ମହୋଦରୀ କି ବିଭା
 କରାଇଲେ ॥
 ଶଙ୍ଖେ ପାଣି ତୋଳି ମଏଦତ୍ୟ ଦେଲା ।
 ଯଉତୁକ ବୋଲି ଶକତି ସମର୍ପିଲା ॥
 ବୋଇଲା ଏ ଶହସ୍ର ଯାହାକଇ ମାରି ।
 ଦେବଦାନେକ ହୋଇଲେ ହୋଇବ
 ସଂହାରି ॥
 ଯେସନକ ବୋଲି ସମର୍ପିଲା ଶର ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ରବୀ ମୁନିବର ॥୩୦
 ରାବଣ ଦକ୍ଷିଣକର ମହୋଦରୀ କର ।
 ମନ୍ତ୍ରପଦ୍ମି କୁଣ୍ଡେ ବାନ୍ଧିଲେ ମୁନିବର ॥
 ହୁଳହୁଳି ଶବ୍ଦ ଅସୁରୀ ନାରୀଦେଲେ ।

ପିତଳ ବାନ୍ଧିଣ ଯେ କୁଣ୍ଡଳ ପେଡ଼ିଲେ ॥
 ବରକନ୍ୟାୟେ ଯେ ଗଲେ ନିଜ ବାସ ।
 ମଧ୍ୟଦଳତ ମନେ ହୋଇଲା ଉଲ୍ଲାସ ॥
 କୁଆଁରୀକି ସମୟ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ନିଜ କଟକେ ଯାଜଂ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ବିଶ୍ୱବା ମହାମୁନି ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତିଆରି ।
 ସୁମାଳାକଙ୍କ ଚିଆରିଲେ ରାବଣ ହାଥ ଧରି ॥
 ନନ୍ଦକେଶାକୁ ବୋଇଲେ ତୁ କଲ୍ୟାଣ
 ହୋଇଥାଅ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ମେରୁଶିଖରକୁ ଗଲେ
 ରକ୍ଷି ॥୪୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ହେମବନ୍ତୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ଅଗତ୍ତି ॥
 ଯେତେବେଳେ ମନ୍ଦୋଦରୀକି ଦଶଗ୍ରୀବ
 ପାଇ ।
 ତାହାକୁ କୋକେ ଧରି ଅଭିଷେକ ହୋଇ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ବିଭା କରାଇବା ମନ ।
 ଯେକ ଦଳତର ନାମ ତ୍ରିଲୋଚନ ॥
 ବିଡ଼ୋଳା କନ୍ୟା ତାର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତି ଦୋହିତା ।
 ରୂପେ ପଟାତର ସ୍ୱର୍ଗର ବନିତା ॥
 ଅଜା ତ୍ରିଲୋଚନ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକର ବରି ।
 ଅତି ସମ୍ମରେ ବିଭାବିଧ କରି ॥୫୦
 କସମଧ ଦେଶର ଏକଜ ଅସୁର ।
 ଭୀଷ୍ମପୁତ୍ରା ରାଜା ପ୍ରତାପା ତିନି ପୁର ॥
 ତାହାର ଦୁଇଣା ସେ ସର୍ମା ନାମେ ବାଳା ।
 ବିଭାଷେଣକୁ ବିଭାଜନା ମନେ ଭାଜି ॥
 ରାବଣ ମନ୍ଦୋଦରୀ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବିଡ଼ୋଳା ।
 ସର୍ମାନାମେ କନ୍ୟା ବିଭାଷେଣର ଭାରିଯା ॥
 ପ୍ରଥମ ବିଭାଜ ଅଟନ୍ତି ଯେ ତିନି ।
 କାଳେ ହୋଇଲେ ପୁଣି ଅନେକ ରାବିନୀ ॥
 ପୃଥୁବୀର ଅସୁରେ ଦୋହିତାତ ଦେଲେ ।
 ଭୁଜବଳ ପ୍ରତାପ ଦେଖି ଭୟେ
 କଲେ ॥୬୦
 ଦଶାନନର ତିନି କୋଟି ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ
 ନଗା ।

ମନ୍ଦୋଦରୀ କନ୍ୟା ଅଟେ ମନ୍ଦୋହାରୀ ॥
 ଯୁବାକାଳେ ରାବଣ ଯେ ରମିଲା
 ତାହାଘେନି ।
 ରୂପ ଅନରୂପେ ପାଇଲା କାମେନୀ ॥
 ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଗର୍ଭରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉତ୍ପତ୍ତିଲା ।
 ଜନ୍ମ ହୋଇଣ ବଳା କୋପେଣ ଗର୍ଜିଲା ॥
 ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ପ୍ରାୟ ଶୁଭିଲା ଶବଦ ।
 ତେଣୁକରି ନାମ ତାର ଦେଲା ମେଘନାଦ ॥
 ବାପ ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ମାତା ଦଳତୁଣୀ ।
 ତମରାଗୀ ଗୋଟାଏ ତହୁଁ ଉତ୍ପତ୍ତିଲା
 ପୁଣି ॥୭୦
 ଦିନୁଦିନୁ ବଳା ବଡ଼ଇ ଘନ ଘନ ।
 ତେଜ ପ୍ରତାପ ଦିଶଇ ଦିଗପାଳ ସମାନ ॥
 ବିଭାରେ ଅସ୍ତ୍ର ଯାହା ମଧ୍ୟ ଦତ୍ୟ ଦେଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମର ବରେ ତାହା ଦତ୍ୟ ସାଧ୍ୟ କଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ବୀର ।
 କରଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଶୁଣ ଦଶଶିର ॥
 ଯାହା ସେ ବ୍ରହ୍ମ ବର ମୋତେ ଅଛଇ
 ଦେଇ ।
 ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥୁବି ମୁହିଁ ଶୋଇ ॥
 ଦିଅ ମୋତେ ତୋଳାଇ ବିଚିତ୍ର ନବର ।
 ଶୁଭ ଯୋଗେ ଭୋଗ୍ୟକର ଲଙ୍କପୁର ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ମହାରଣାକୁ ରାଇ ।
 ଆଗ୍ୟାଦେଲା ସେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ସାଜଂ ॥
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଶୟନକୁ ନବର କର ନିର୍ଭା ।
 ଅପୂର୍ବ ନଗର ଦିଶିବ ମହାଶୋଭା ॥
 ଆଗ୍ୟାପାଇ ମହାରଣା ଘର ନିର୍ଭାକଲା ।
 ନବରତ୍ନେ ମଧ୍ୟ ପୁରେକ ବିରଚିଲା ॥
 ଛଅଶ ହାଥ ଲକ୍ଷ ଦୁଇଶ ହାଥ ପ୍ରତି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ ପୁର ଦୁଆଅ ବାରସୁତା ॥
 ମଣିଅଛି ଘର ନେତ ପାଟ ଘେନି ।
 ପୁଲି ତାମର ଆବର ବିବିଧ ପତନୀ ॥୯୦
 ଚେରା ମଶହେରା ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ପ୍ରଭା ।
 ଯେମତେ ହରଇ ଛତ୍ରରତ୍ନ ପ୍ରଭା ॥
 ସେ ମନ୍ଦିରେ ବିଦ୍ୟ ପଲଙ୍କେ ଶେଯାଇଲା ।

ସୁବେଶ ହୋଇ ଯାଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଶୋଇଲା ॥
 ପାଶେ ଖଟିଛନ୍ତି ଦାସୀ ପରିବାରୀ ।
 କେହୁ ଶେତ ତାମର ଦର୍ପଣମାନ ଧରି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାବରେ ନିଦ୍ରାଗଳାକ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାଏ ଦଶାନନ ॥
 ଅକଟେକ ରାଜ୍ୟ କଲାକ ଲଙ୍କପୁର ।
 ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଧାତି ଅନେକ
 ଅସୁର ॥୧୦୦
 ସମୋଦ୍ର ପାରିହୋଇ କମ୍ପାଦାପକୁ ଯାନ୍ତି ।
 ରକ୍ଷିଗୋରୁ ବ୍ରହ୍ମଣ ପରଜାତ ଖାନ୍ତି ॥
 ପରଧନ ପରଯୁବତୀ ଧରିଆଣି ।
 ଅନ୍ୟାୟେ ଆଶ୍ରେ କଲାକ ବିଶ୍ୱପାଣି ॥
 ଧର୍ମ ପଛ କରି ଆବୋରିଲା ପାପ ।
 ଦୟା ଉପେକ୍ଷଣ ଦେଖାଇଲା ପାପ ॥
 ଦେବତାଏ ଭୟେ କଲେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଆଜଂ ।
 ଅତିହିଁ ଉତ୍ତୁକଲ ହେଲା ଲଙ୍କସାଜଂ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ବୋବାଳି ପଡ଼ିଲା ଦଶଦିଗେ ।
 ଅପଛାଡ଼ି ଧୁନି ସେ ଶୁଭିଲା
 ଭୂଆଗାଶେ ॥୧୦୦
 ଦଶଗ୍ରୀବର ଦୁଷ୍ଟପଣ ଶୁଣିଲା କୋବେର ।
 ତିଆରିବା ନିମନ୍ତେ ପେଷିଲା ଯେକ ଚାର ॥
 ସେ ଆସି ଲଙ୍କାରେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ଦେଖିଣ ପଚାରଇ ନନ୍ଦକେଶର ଶିଷ ॥
 ଦୂତ ବୋଇଲା ମୁଁ କୋବେର ତହୁଁ ଆସ ।
 ବାରତା କହି ତୋର ଭାଇ ପତିଆସ ॥
 ଶୁଣି ଦଶାନନ ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଲା ।
 ଦୂତକଇଁ ପାଛୋଟି ପଛଦଶଗଳା ॥
 କୋଳକରି ତାକୁ ବସାଇଲା କଟି ।
 କୁଣ୍ଡଳ ବାରତା ପୁଛଇ ଲଙ୍କପତି ॥ ୨୦
 ଦୂତ ବୋଲଇ ସକଳ ତାର ଭଲ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇଭାଇ ବାବୁ କେବଣ ତପ
 କଲ ॥
 ସେ ହେଲା କୋବେର ତୁ ହେଲୁ ଲଙ୍କପତି ।
 ଦେବତା ସମାନ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ବିଭୂତି ॥
 ଯେତେ ସମ୍ପଦ ଗୋଟା ଯେମତେ
 ରହିଥାଇ ।

ତେସନ ବେତାରେ ପାଳିଣଥୁକୁ ମହା ॥
 ତପକରି ସିନା ପାଇଲ ତୁମ୍ଭେ ଶିରୀ ।
 ପାପ ଅରଜିଲେ ଅଳପେ ପ୍ରାଣୀ ମରି ॥
 ତୁହୋ ଦଶଗ୍ରୀବ ଶୁଣସି ବଚନ ।
 ଯେବଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ମୁଁ ଅଇଲି ରାଜନ ॥୩୦
 ରାଜ କୋବେର ପଠିଆଇଲା ମୋତେ ।
 ଯିଏ ସମାଦିଲା କହଇ ମୁହିଁ ତୋତେ ॥
 ଯେତେବେଳେ ତୁ ଅଇଲୁ ଲଙ୍କାଦେଶ ।
 କୋବେର ମାହାତମା ଗଲାକ କପିଳାସ ॥
 ଗଣ୍ଡକା ନଦୀ ତୀରେ ରଞ୍ଜିତାକପୁର ।
 ଅଳକା ଭୁବନ ନାମ ହୋଇଲା ତାହାର ॥
 ରଥଗଜ ଅଶ୍ବ ଅନେକ ପାଦାନ୍ତି ।
 ଦକ୍ଷ କିନ୍ନରା ବିଦ୍ୟାଧରା ନୃତ୍ୟ ସେ କରନ୍ତି ॥
 ଦିନେକ କୋବେର ଯେକା ବନେ ଗଲା ।
 ନିର୍ଦ୍ଦର ଘୋରାଗିରି କନ୍ଦରେ ପଶିଲା ॥୪୦
 ପୁଷ୍ପ ଫଳରେ ଶୋଭିତ ଅଟଇ ତରୁବର ।
 ବାବୁ ସେ ରମ୍ୟଥାନ କପିଳାସ କନ୍ଦର ॥
 ଦେଖି ପ୍ରଶଂସଇ ବିଶ୍ରବାର ସୁତ ।
 ଶୁଦ୍ଧ ରୁପାମୟେ ସେ ଅଟଇ ପର୍ବତ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ହରପାର୍ବତାଙ୍କର ଯେକାନ୍ତ ଦେଖିଲା ॥
 ଶିବର ଜଙ୍ଘେ ବସିଅଛନ୍ତି ମାହେଶ୍ବରୀ ।
 ବେନିଭୁଜେ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ କୋଳାଗ୍ରତ କରି ॥
 ଯଉବନ ଭାର ଲଗାଇଅଛି ପାଖେ ।
 ହର ତୁମ୍ଭର ଯେ ଗିରିକାର ମୁଖେ ॥୫୦
 କଟାଭାଗ ପରିଯତେ ଖସିଅଛି ବସ୍ତ୍ର ।
 କାମ ପାତ୍ରତେଣ ଭିତର ତିଅନେତୁ ॥
 ମର୍ଜିତ ଶିଳାରେ ବିକଟ ମହେଶ୍ବର ।
 ଯେମନ୍ତ ସମ୍ୟକ ମିଳିଲା କୋବେର ॥
 ପାରିକାତେକ ପୁଷ୍ପ ଗନ୍ଧକ ତରୁଛାଇ ।
 ଥିର ଥିର ହୋଇଣ ପବନ ବହଇ ॥
 ଗ୍ରୀଷମେ ସୁଖାତଳ ଅଟଇ ସେହୁ ସ୍ଥାନ ।
 ପଶିତ ଭାର୍ଜନ ନୋହଇ କେହୁ ଆନ ॥
 ନକାଣି କୋବେର ଅଜ୍ଞାନ ପଶେଗଲା ।
 ଧୂରୁ ଦେଖି ଭୟେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥୬୦

ପାର୍ବତୀ ଦେଖିଲେ ଈଶ୍ବର କୋଳେ ଥାଇ ।
 ଉଠିଣ ଉଭା ହେଲେ ଲଜା ପାଇ ॥
 ପତିଙ୍କି ପତାରିଲେ କାହାର ସେ ଲୋକ ।
 କୋବେର ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ
 ତ୍ରିଅମ୍ବେକ ॥
 ପାର୍ବତୀ ବୋଇଲେ ସେ ଅଇଲା କିଏ
 ପାଇଁ ।
 କି ତାର ଗ୍ୟାନ ଗୋତର ମେଳାନାହିଁ ॥
 ହର ବୋଇଲେ ସେ ଅଗ୍ୟାନେ ଅଇଲା ।
 ଦେଖିବା ମାତ୍ରେକେ ସେ କ୍ଷଣେ ନ ରହିଲା ॥
 ଉମା ବୋଇଲେ ତାର ପୁତୁ ବେନି ଆଖି ।
 ଯେକାନ୍ତ ସ୍ଥାନେ ସେ କିମ୍ପା ଆମ୍ଭକୁ ଆସି
 ଦେଖି ॥୭୦
 ଶୁଣିଣ ସଦାଶିବ ମଉନ ହୋଇଲେ ।
 କୋବେର ସମ୍ପଦ ସରିଲା ବୋଇଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବୈଶ୍ରବଣ ରାଏ ।
 ଉଦବେଶ ମନେ ଅଳକା ପୁରେ ହୋଇ ॥
 ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଅନ୍ତେ ଚକ୍ଷୁପୁଟି ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଗ୍ୟାନଗୋତର ବୁଦ୍ଧି ତୁଟି ॥
 ସପତ ନିଧି ଆସିଣ ପତାରିଲେ କଥା ।
 କୋବେର କହିଲାକ ନୟନ ବାରତା ॥
 ଆନ ଅବିଗୁଣ କିଛିହିଁ ମୋର ନାହିଁ ।
 ଲୋଚନ ଅଦୃଶ୍ୟ ମୋର ହୋଇଲା କିଏ
 ପାଇଁ ॥୮୦
 ଯେକମାତ୍ର କପିଳାସ କନ୍ଦର ଯାଇଥିଲି ।
 ହରପାର୍ବତାଙ୍କର ଯେକାନ୍ତ ଦେଖିଲି ॥
 କୋପେଣ ପାର୍ବତୀ ସେ ଚାହିଁଲେ ମୋତେ
 ଧୂରେ ।
 ଭଏ ଭାଜି ପକାଇଣ ଅଇଲି ନିଜ ଘରେ ॥
 ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତେଣ ମୋର ଚକ୍ଷୁଗଲା ।
 ଶୁଣି ଶଙ୍ଖନିଧି ତା ମନରେ ହେଜିଲା ॥
 ବୋଇଲେ କୋବେର ହୋ କହିଲୁ କଥା
 ସତ ।
 ପାର୍ବତୀ କୋପ ତୋତେ ହୋଇଲା ଯୁଗତ ॥
 ଯେବେତୁ କିଛିହିଁ କଥା ନ ବିଚାର ।

ସେବା କରିଣ ତୁହୋ ମନାଅ
 ଦେବହର ॥୯୦
 ତ୍ରିପୁରାରି ପୁରୁଷ ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ।
 ତେବେ ସେ ସୁସ୍ଥ ହେବ ତୋର ଦେହା ॥
 ଶୁଣିଣ ନିଧିପତି ହେମବନ୍ଧକର ଗଲା ।
 ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ରହି ବହୁତ ତପକଲା ॥
 ମନବଚନ ଥିରହିଁ କଲାକ ପ୍ରକୃତି ।
 ରୁଦ୍ରକର୍ମ ଧ୍ୟାନ କଲାକ ନିଧିପତି ॥
 ନାର ଆହାର ଯେ ମଉନ ବ୍ରତ ହୋଇ ।
 ଅଭିମାନ ଘେନି ଅଛଇ ଦୃଷ୍ଟ ସହି ॥
 ଯେମତେଣ ଅଷ୍ଟବରଷ ତପ କଲା ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ହର ବର ତହିଁ
 ଦେଲା ॥୧୦୦
 ବୋଇଲେ କୋବେର ହୋଇଲୁ ତୃପତି ।
 କିମର୍ଥେ ତପକରୁ ଧନପତି ॥
 ଶୁଣିଣ ବୈଶ୍ରବଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ଭୋ ଦେବ ସଦାଶିବ ଅନବୁଦ୍ଧ କର ॥
 ଯେ ମୋହର ଲୋଚନ ଅଦୃଶ୍ୟ କିମର୍ଥେ ।
 କରସି କାରଣ ପ୍ରଭୁ ବିଶ୍ବନାଥେ ॥
 ହର ବୋଇଲେ ତୋତେ ପାର୍ବତୀ କୋପ
 କଲା ।
 ତେଣୁ ତୋ ଲୋଚନ ପୁଟିଲା ॥
 ଯେବଣ ଦିନେ ତୁ କପିଳାସ ଗଲୁ ।
 ଯେକାନ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ପୁଣି ଆମ୍ଭ
 ଦେଖିଲୁ ॥୧୦
 ତେଣୁ କରି ଯେ କଷ୍ଟ ପାଇଲୁ ନିଧିପତି ।
 ମୋତେ ସେବା କଲୁ ଯେ ହରିବୁ ଦୃଗତି ॥
 ପାର୍ବତୀର ବୋଇ ଯେ ନୋହଇ ପୁଣି
 ଆନ ।
 ଅଳପ ତେଜ ଘେନି ଦିଶିବ ନୟନ ॥
 ଯାଅ ତୋତେ ଚକ୍ଷୁକୁ ଦିଶୁ ପୂର୍ବମତେ ।
 ବରପାଇ କୋବେର ଚାହାଁଇ ଉଷତେ ॥
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲା ବିଜୟେ ବିଶ୍ବନାଥ ।
 ବୃଷଭ ବାହାନ ତମରୁ ତ୍ରିଶୂଳ ହସ୍ତ ॥
 ମହାଦେବଙ୍କୁ ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ନିଧିରାଏ ।

ପୁଣ ପୁଣ ଚରିଣେ କରଇ ବିନୟ ॥ ୨୦
 ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ତୁ ହୁଅସି କଲ୍ୟାଣ ।
 କଥାଏ କହିବା ତୋତେ ଯେକ ମନେ
 ଘେନ ॥
 ଦଶାନନ ତୋହୋର ଅଟଇ ସାନକାଲ ।
 ତାହାର ଭଲେ ଥିବାରକି ତୋତେ ନ
 ଯୋଗାଇ ॥
 ତୁ ତାହାର ପ୍ରୀତିକି ନୋହୁ ଧନେଶ୍ୱର ।
 କିମ୍ପାଇ ନ ତିଆରୁ ଭାଇକୁ ତୋହୋର ॥
 ଦେବଗଣେ ତାହାକୁ ଚିତୁଆତି ମନ୍ଦ ।
 ଯେକଥା ବାରତା କି ନପାଇ ଦଶକନ୍ଦ ॥
 ଅନ୍ୟାଏ ଭପଦର୍ପ କରଇ ଯେଣେତେଣେ ।
 ନିକଟ ହୋଇଲାନି ନାଶ ସିଦ୍ଧା
 ଯେଣେ ॥୩୦
 ଯେବେ ତୁ ତାହାକୁ ପଠିଆଅ କହି ।
 ଦଶଗ୍ରୀବକୁ ଯେବେ ହିଂସା ତୋର ନାହିଁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସଦାଶିବ ବିଜେ
 କରିଗଲେ ।
 ଚକ୍ଷୁ ଦାନ ପାଇ କୁବେର ଅଇଲେ ॥
 ଅଜ୍ଞା ନବରେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ମୋତେ ଯେକାତେ ସେ ହକାରିଲା ପାଶ ॥
 ବୋଇଲା ଲଙ୍କାକୁ ତୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
 ଭାଜକି ଯାଇ ମୋର ସମ୍ପାଦି କହିବୁ ॥
 ଭଲ ଛାଡ଼ି କିମ୍ପା ମନ୍ଦ ବାଟେ ଚାଲଇ ।
 ଗଣ୍ଡପୁତ୍ର ହୋଇ ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଭକ୍ଷଇ ॥୪୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଦୃଢ଼ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତ କହିଲା ।
 କୋବେର ଯେତେକ ସମ୍ପାଦ ଦେଇଥିଲା ॥
 ଶୁଣି ଦଶାନନ କମ୍ପିଲାକ ରାଗେ ।
 ହିତ କହିଲେଣ ବୁଝିଲା ବଜାରାଗେ ॥
 ଓଷ ଦନ୍ତଚାପି ତରାଟିଲା ଆଖି ।
 ବିଭୀଷଣେ ପ୍ରଶସ୍ତ ତରିଲେ ତାହା ଦେଖି ॥
 ଦୃଢ଼କୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲ ଦଶଶିରି ।
 କପଟେଣ ଆସିଅଛି ଭେଦାଭେଦ କରି ॥
 ଅନେକ କଥା ମୋତେ ଦେଖାଇ କହିଲୁ ।

ପୁତ୍ର ଭାରିଯାଉ ତୁ ଅଧିକ ହୋଇଲୁ ॥୫୦
 ନାନା ପ୍ରକାରେ ଦୃଢ଼ ତିଆରିଲୁ ବସି ।
 କଥାତ ଦେଖାଇ କହିଲୁ ବିଶେଷି ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଜୀବନ ଘେନିମଇ ଆଜ ।
 ଯେବେ ତୋତେ ପେଷିଲା ଅଳଙ୍କାପୁର
 ରାଜ ॥
 ତାହା ସହିତେଣ କରିବଇଁ ତୋତେ ନାଶ ।
 ମୋହୋ ଛାମୁକୁରେ ପୁରୁଷାର୍ଥ କହିଥାଏ ॥
 ଶଶୁର ଶାଶୁ ଭୃମର ହୋଇଅଛି ବୋଲି ।
 କେତେ ତାହି ତାହି କହୁଅଛ ପେଲି ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଛାଡ଼ି ସେ କପିଳାସେ ରହିଲା ।
 ସେହିଦିନୁ ମୋତେ ଅହନ୍ତା ବହିଲା ॥୧୦
 ବଡ଼ପଣ ତାହାର ପଠିଆଇଅଛି ତୋତେ
 କହି ।
 ଯେମନ୍ତ ତରାଇଲେକି ତରଇ ଲଙ୍କସାଙ୍ଗ ॥
 ତୁମ୍ଭା ନଗ୍ରଛାଡ଼ି ସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ବହିନେଲା ।
 ଯେବେକି ସେମାନ ପ୍ରାୟେକ ମଣିଲା ॥
 ବଡ଼ଭାଇ ବୋଲି ସହିଣ ତାକୁ ଥିଲି ।
 ଯେବେ ନସହଇ ଅଭାବ ପାଇଲି ॥
 ଦଶାନନ ବଚନ ଶୁଣିଣ କୋପଭର ।
 କୋବେରର ଦୃଢ଼ କହଇ ଭରର ॥
 ବୋଇଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ହୋଇଲୁକି ବାଜ ।
 ବଜ୍ରଶ୍ରବଣ ତୋହୋର ଅଟଇ
 କ୍ଷେଷଭାଇ ॥୨୦
 ତୋହୋର ବୋଲେ ସେ ଲଙ୍କ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
 ତାହା ଦେହେ ତୋତେ ନାହିଁ ମନ୍ଦକଲା ॥
 ତୋହୋର କଥା ପଡ଼ନ୍ତେ ସଭାରେ
 ପ୍ରଶଂସି ।
 ତୋତେ ବିମୁଖ ତାର ମନେଣ ନପଣି ॥
 ଆମ୍ଭରି ଶୁଣିଲା ଅଛି ଅନେକ ବେଳ ।
 ତୋତେ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ଧନପାଳ ॥
 ମୋତେ ପେଷିଲାକ ତୋତେ ତିଆରିବା
 ପାଇଁ ।
 ହିତ ଖଳ କଥା ନ ବୁଝୁ ଲଙ୍କ ସାଙ୍ଗ ॥
 ଯେବେ ସେ ଜାଣିଲି ତୋହୋର ଦୃଷ୍ଟପଣ ।

ଶୁଣିଣ ସିଂହାସନୁ ଉଠିଲା ରାବଣ ॥୬୦
 ହୁରୀ ଖଣ୍ଡା ଯାହା ହାଥରେ ଦେଇଥିଲା ।
 କୋପେଣ ତାହା ତହୁଁ ଖଡ଼ଗ ଘେନିଗଲା ॥
 ଆପଣେ ରୋଷଭରେ ମାଇଲାକ ତୋଳି ।
 ଦୃଢ଼ର ବେକବାଟେ ଖଣ୍ଡାଗଲା ଗଳି ॥
 ଛିଡ଼ିଣ ମୁଣ୍ଡଗୋଟି ପଡ଼ିଲା ଭୂମିତଳେ ।
 ପ୍ରାଣ ପୁରୁଷ ବାହାର ହୋଇଲା ତତକାଳେ ॥
 ମୁଣ୍ଡ ତାର ଛିଡ଼ନ୍ତେ ରକତ ବାହାର ।
 ପିଠି କଟିକି ମାଡ଼ିପଡ଼ିଲା ଶୁରାର ॥
 ଦୃଢ଼କୁ ମାରି ରାୟେ ସିଂହାସନେ ବସି ।
 ଭୃତ୍ୟକର ହସ୍ତରେ ସେ ସମର୍ପିଲା ଅସି ॥୯୦
 ଅସୁରକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ଲଙ୍କପାଳ ।
 ଆବର ତୁମ୍ଭେମାନେ କିସ କିସ ଭାଳ ॥
 ଦକ୍ଷକର ମାଂସ ତୁମ୍ଭେ ଭୁଞ୍ଜିବ ସୁଖପାଇ ।
 ଏହିକ୍ଷଣି ସର୍ବେ ଆସ ସଜହୋଇଁ ॥
 କପିଳାସ କନ୍ଦରକୁ କରିବା ଗମନ ।
 କୋବେରକୁ ଜଣି ଅଣିମା ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ॥
 ତେବେ ସେ ପ୍ରତାପୀ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର
 ବୋଲାଇ ।
 ଦେବରଥ ଚଢ଼ି ଯେବେ ତ୍ରିଭୁବନ ଦଳଇ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାଏ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ମାଜଣା ମୋଣୋହି ତତକ୍ଷଣେ
 ସାରିଲା ॥୧୦୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଥ ଚଢ଼ିଣ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ତତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସଙ୍ଗରେ ତାହାର ॥
 ଧୂମାସକୁ ଘେନିଣ ପାଞ୍ଚ ଅମନାତ୍ୟ ।
 ଶୁକ ସାରଣ ମୋହୋଦର ପ୍ରଶସ୍ତ ॥
 ବିଭୀଷଣକୁ ଗୁହାରିଲା କଟେକ
 ରକ୍ଷାକରି ।
 ସୁମାଳାକି ଅନମିତେ କହିଲା ତିଆରି ॥
 ବନନଦୀ ପର୍ବତ ବହୁତ ଜିଣିଗଲା ।
 କପିଳାସ କନ୍ଦରେଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ନିଶାଣର ଘାଏ କମ୍ପିଲା ତିନିପୁର ।
 ଅଳଙ୍କା ପୁରେ ଥାଇ ଜାଣିଲା
 କୋବେର ॥୧୦

ଚାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଧନପତି ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ଭାଇ ଦୁମ୍ଭ କଳାକ ଅନାତି ॥
 ଯେବଣ ଚାରକୁ ପେଷିଲୁ ତାର ହିତେ ।
 ନବୁଝି ଅସୁର କୋପିଲା ପାପତିରେ ॥
 ଖଡ୍ଗ ଘେନିଣ କାଟିଲାକ ତାର ମୁଣ୍ଡ ।
 ତାହାକୁ ମାରିଣ ଯେ ତୋତେ କଲା ଦଣ୍ଡ ॥
 ରାକ୍ଷସ ବଳ ହାବେ କଳଣା ନୟାଲ ।
 କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ଉଠିଲା ତୋର ଭାଇ ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଅନର୍ଥ କରିବ ପୁରେ ପଶି ।
 ଶୁଣି ଧନପତି ବିସ୍ମୟେ ହୋଇ ବସି ॥ ୨୦ ॥
 ମନେ ବିଚାରଇ ମରିବ ମୋର ଭାଇ ।
 ଯେତେ ଅନ୍ୟାୟେକି ଭଲେ ପାର ଯାଇ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ରାଜଲା ଦକ୍ଷଗଣ ।
 ବୋଇଲା ଅସୁରକ ସଙ୍ଗରେ କର ରଣ ॥
 ପର୍ବତକୁ ଉଠାଇ ନଦିଅ କଦାହିତେ ।
 କରିବ ସମର ସେ ଭାଙ୍ଗି ଯେମନ୍ତେ ॥
 ଧନପତି ଆଗାଧରେ ଦକ୍ଷଗଣ ସଜ ।
 ଯେସନ ସମୟେ ଆସି ମିଳିଲା ଦନ୍ତୁଜ ॥
 ଦକ୍ଷମାନେ ବୋଇଲେ ଶୁଣହୋ ଦକ୍ଷଶିରି ।
 ଯେମନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟଣ ନଥାଏଟି ଶିରୀ ॥
 କୋବେର ତୋହୋର ଅଟଇ କ୍ଷେଷ
 ଭାଇ ।
 ତିଆରିବା ନିମନ୍ତେ ତୋତେ ଦୃଢ଼ ପିଆଇ ॥
 ତୁ ତାହା ନବୁଝି ମାଇଲୁ ଦୁଷ୍ଟପଣେ ।
 ଯେଥକୁ ଅଛଇଲୁ କେବଣ କାରଣେ ॥
 ଯେ ଦେବ ଆସନ ସପତନିଧି ଥାନ ।
 ଯେଥେ ଉପଦର୍ପ ନକର ଦକ୍ଷାନନ ॥
 ସମର କଲେ ହୋ ତୋତେ ଜୟନାହିଁ ।
 କେଷ ଭାଇକି ଜିଣିଲେ ପୌଢ଼ରୋଷ ଅଛି
 କାହିଁ ॥
 ଯାଅ ତୁ ବାହୁଡ଼ି ଆମର ବୋଲ ଘେନି ।
 ଯେଯାନ୍ତି ସମର କଲେ ପାଇବୁତି
 ହାନି ॥ ୪୦ ॥
 ଶୁଣି ଦକ୍ଷକ୍ଷ କୋପେ ଥରହର ।
 ଖଡ୍ଗ ଝଳାଇ ସେ କହଇ ଉତ୍ତର ॥

ବୋଇଲା ଦକ୍ଷଗଣ ଆରେ ପଳାଅ
 ପ୍ରାଣଘେନି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ସମସ୍ତେ ଯିବ ସଞ୍ଜୀବନୀ ॥
 ଲଙ୍କାର ସମ୍ପଦ ବଳେ ଆଣିଥଛ ।
 ପର ଆଏ ପାଇଣ ବୋଲଉଛ ଦକ୍ଷ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଅସୁର ଚାହିଁଣ ଆଗାଧ
 ଦେଲା ।
 ନଗ୍ର ଉକାଡ଼ି ଦକ୍ଷତ ମାରସି ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣି ଦତ୍ୟବଳ ମାଇଲେ କୋପଭରେ ।
 ଆୟୁଧ ପିଟିଲେ ନେତ୍ର ଦକ୍ଷକ
 ଉପରେ ॥ ୫୦ ॥
 କୋବେର ସଜନି ମାରନ୍ତି ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ।
 ପଡ଼ିତାଳ ପାଇ ପୁଣ ଉଠିଲା ବହନି ॥
 ରଥେ ରଥେ ଗଜେ ଗଜେ ହୋଇଲେ
 ମରାମରି ।
 ରାଉତେ ରାଉତେ ପାଦାନ୍ତି ପୟେକାରି ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସମରେ ଗରୁ ଟାଣ ।
 ମନ୍ତ୍ରାକର ସଙ୍ଗରେ ମନ୍ତ୍ରୀ କଲେ ରଣ ॥
 ବହିଳା ରକତନଦୀ ରଣ ଭୂଇଁ ।
 ମଡ଼ା ପଡ଼ିଲେଯେ କୁଡ଼ କୁଡ଼ ହୋଇଁ ॥
 ଦକ୍ଷାନନ ସନ୍ଧ୍ୟା ଭାଜିଲେ ମହାୟୁଦ୍ଧେ ।
 ଘୁଞ୍ଚି ପଶିଲେ ଆପଣା ସନ୍ଧ୍ୟା ମଧ୍ୟେ ॥ ୬୦ ॥
 ଦେଖି ଆଗଭର ହୋଇଲା ବିଶକର ।
 ଯୁବାବ୍ୟସ ତାର ପ୍ରଥମ ସମର ॥
 ମୃଗପଲଙ୍କୁ ଯେହ୍ନେ ଆକ୍ରମଣ ବ୍ୟାଧ ।
 ତେସନେକ ଦଶଗ୍ରୀବ ଦକ୍ଷକର ମଧ୍ୟ ॥
 ମାହାଘୋର ସଂଗ୍ରାମ କଲାକ ବିଶପାଣି ।
 ଅନେକ ଦକ୍ଷସନ୍ଧ୍ୟା ଲୋଟିଲେ ଧରଣୀ ॥
 ଲଙ୍କପତି ଅଙ୍ଗ ରକତେ ଜର ଜର ।
 କୁବେର ସଜନିକୁ ମାଇଲା ତାକ୍ଷ ଶର ॥
 ରାଗେଣ ବିଶବାହୁ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 କୁବେର ଆଗରେ ଯାଇ ତଗର
 କହିଲା ॥ ୭୦ ॥
 କାଳ ଦେବତା ଜାଣି ଦକ୍ଷାନନ ବୀର ।
 ଭୋ ଦେବ ଧନପତି ବିଷମ ସମର ॥

ଶୁଣି ବରଶ୍ରବଣ ପୁଣିହିଁ ଥାଠ ପେଷି ।
 ଚାରି ସହସ୍ର ବଳ ମିଳିଲେକ ଆସି ॥
 ଦେଖିଣ ପଉଳସ୍ଥି ଗଦାଏ ମାଇଲା ।
 ଚାରି ସହସ୍ର ବଳ ଯେକା ଶସ୍ତ୍ରକେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଦେଖି ଦେବତାଏ ବିସ୍ମୟେ ହୋଇଲେ ।
 ଧନ୍ୟ ଦକ୍ଷମାଥ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଯେତେବେଳେ ପଡ଼ିଲେ ଚାରି ସହସ୍ରକ
 ଦକ୍ଷ ।
 ଆବର ସନ୍ଧ୍ୟାମାନେ ମିଳିଲେ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥ ୮୦ ॥
 ବିଷମ ରଣ ଦେଖି ଭାଙ୍ଗିତ ମନକଲେ ।
 ଅସୁରେ ପିଠିଆଇ ଗୋଡ଼ାଇ ମାଇଲେ ॥
 ମୋହୋଦର ସହସ୍ତ୍ରେ ଦକ୍ଷ ରଣେ ମାରି ।
 ପ୍ରଶସ୍ତହିଁ ସମରେ ସହସ୍ତ୍ରେ ନିବାରି ॥
 ଧୂମାକ୍ଷ ମଣିଭଦ୍ର ହେଲେ ଭେଟାଭେଟି ।
 କୋପଭର ହୋଇଣ ଗଦାୟେକ ପିଟି ॥
 ଘଡ଼ିଏ ପରିଯନ୍ତେ ରହି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ବାହାକାଣ୍ଡି ନୋହିଲା ନିସତ ହୋଇଲେ ॥
 ମଣିଭଦ୍ର ବୀର ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 ମୁଣ୍ଡକୁ ଦେଖାଇଣ ଗୋଡ଼କୁ ପିଟିଲା ॥ ୯୦ ॥
 ଗୋଡ଼ରେ ବାଜିଗଣେ ପଡ଼ିଲା ଧୂମାକ୍ଷ ।
 ଦେଖି ଉଗାଳିଲା ନଭକେଶାର ବନ୍ଧ ॥
 ମଣିଭଦ୍ର ଆଗରେ ଉଗାଳିଲା ଯାଇଁ ।
 ଧୂମାକ୍ଷ ଉଠିଲା ଚଉତନ ପାର ॥
 ଦକ୍ଷାନନକୁ ଦେଖିଣ ମଣିଭଦ୍ର ବୀର ।
 ତାକ୍ଷ ଶକଟିଏ ଧଇଲାକ କର ॥
 ମଣିଷ ମାଇଲା ଯେ ଆଗକୁ ଉଗୁର ।
 ଗଦାରେ ଛେଦିଲା ତାହା ମହୋଦରୀ
 ସାଇଁ ॥
 ଦେଖିଣ ପଳାଇଲା ମଣିଭଦ୍ର ବୀର ।
 କୋପେଣ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛଇ
 ଦକ୍ଷଶିର ॥ ୧୦୦ ॥
 ରାଜାର ନବରେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ତାହାର ସଙ୍ଗରେ ପଶିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଛନ୍ତି କୋବେର ଦ୍ଵାରପାଳ ।
 ଦକ୍ଷାନନକର ଦେଖି ପାଡ଼ିଲେ ଅନର୍ତ୍ତଳ ॥

କୋପେଣ ଦଶାନନ ଡ୍ରୋଣା ଖମ୍ଭ କାଢ଼ି ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣକଳ ସେ ମାଲିନୀ ଭବ ଛାଡ଼ି ॥
 ଦେଖିଣ ଦାରପାଳ ଭବ ପଳାଇଲେ ।
 କୁବେର ଆଗେ ଯାଇଁ ତଗରେ କହିଲେ ॥
 ନବରେ ପଶିଲାଟି ଦଶାନନ ରାଧା ।
 ଭୋ ଧନପାଳ ସ୍ବାମୀ କରସି ଉପାଧ ॥୧୦
 ଶୁଣିଣ ତରସ୍ତ ହୋଇଲା ଧନପତି ।
 ମଣିଭଦ୍ରକୁ ବୋଇଲା ତୁ କିମ୍ପା କରୁ ଭାଟି ॥
 ଦକ୍ଷକଙ୍କର ମଧ୍ୟେ ତୁ ଅଟୁ ବଳୀଆର ।
 ସଦାଶିବର ବରେ ତୁ କାହାକୁ ନ ତର ॥
 ଯେ ଦକ୍ଷଗ୍ରାବ କିସ ତାହାର ବଳ ।
 ତୋତେ ଯେ ସମାନ ନୋହନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
 ତୋହୋ ପରା ବୀର ରାବଣକୁ ତରୁ ।
 ଆପଣେ ଆପଣେ କିମ୍ପା ବିଚାର ନ କରୁ ॥
 ମଣିଭଦ୍ର ବୋଇଲା ଅଭାଳି ଯିଏ ଅର୍ଥେ ।
 ଯେ ମୋର ବାଣ ହାବେ ନ ଯାଇ
 ବିଅର୍ଥେ ॥୨୦
 ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଅବଶ୍ୟ ମାରିବି ଦଶାନନ ।
 ସୋଦର ଭାଇ ତୋର ଅଟଇ ସେ ସାନ ॥
 କାଳେ ପୁଣି କୋପ କରୁ ଧନପତି ।
 ଯେହା ପୁଣିଣ ଅଭାଳି ତୋର କଟି ॥
 କୋବେର ବୋଇଲା ତୁ ହୋଇଲୁ କି
 ବାଜ ।
 ସେ ଯେବେ ଅଟଇ ମୋହୋର ସାନଭାଇ ॥
 ଲଙ୍କା ଘେନିଲା ଦୂତକୁ ମାଲିନୀ ।
 ଆବର ବିଶେଷେଣ ଯେଥକୁ ଧାଡ଼ିଦେଲା ॥
 ଦକ୍ଷବଳ ମୋର ମାଲିନୀ ଅପାର ।
 ଅଳଙ୍କା ଭୁବନ ମୋର କଳା
 ନାରଖାର ॥୩୦
 ଭାଇ ହୋଇଲେ କି ଯେତେ ଦୂର ବରି ।
 ସୋଦର ନୁହଇ ସେ ଅଟଇ ବଜରୀ ॥
 ବେଗେ ମାରସି ହୋ ନାହିଁ ମୋର ହଳ ।
 ତୋତେ ଅନକୁଳ ହେଉ ଧର୍ମବଳ ॥
 ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକକଲ ମାଲିନୀ ନାହିଁ ଦୋଷ ।
 ସ୍ବର୍ଗରେ ଉପୁଜଇ ସାଧୁ ସାଧୁ ଘୋଷ ॥

କୋବେର ମୁଖରୁ ଯେସନ ଉତ୍ତର ।
 ଶୁଣିଣ କୋପକଳା ମଣିଭଦ୍ର ବୀର ॥
 କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଧାଇଁଲାକ ରାଗେ ।
 ଭବ ତାର କେହି ନରହିଲେ ଆଗେ ॥୪୦
 ପଛେ ବହୁତ ଯେ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି ବଳ ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ଆଇଣ ଦେଖନ୍ତି ଦିଗପାଳ ॥
 ବିଚାର କରନ୍ତି ସେ ସକଳ ସୁର ।
 ମହାଘୋର ସମର ଆଜ କରିବ ମଣିଭଦ୍ର
 ବୀର ॥
 ଦେବେଶ ଅଳଙ୍କ ଅଟଇ ଦକ୍ଷପତି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଦକ୍ଷଗ୍ରାବର ସାରିବ ବିଭୂତି ॥
 ଯେହାର ମୁଖକୁ କି ଭାର୍ଜନ ଲଙ୍କସାଗ ॥
 ତିନିପୁରେ ଯାହାକୁ କ୍ଷତ୍ରୀସମ ନାହିଁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବେ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ ।
 ଦଶାନନ ପ୍ରାଣ ହରସି ବୋଇଲେ ॥୫୦
 ତେବେ ସେ ସ୍ବର୍ଗରେ ସୁସ୍ଥେ ଆମ୍ଭେ ଆଉଁ ।
 ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ଯେତେ ସୁଖ ପାଇ ॥
 ତୁହୋ ମଣିଭଦ୍ର ଦକ୍ଷକ ଶଶୁର ।
 ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଅସୁରତ ମାର ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ॥
 ମଣିଭଦ୍ର ଆସନ୍ତେ ଜାଣିଲା ଦକ୍ଷଶିରି ।
 କୋପେଣ ଧାଇଁଲା ଯେ ଶୀଘ୍ରଗତି କରି ॥
 ବହୁସମ ରଦାଧ ମାଲିନୀକ ନେଇଁ ।
 ମଣିଭଦ୍ର ମୁଣ୍ଡେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ॥୬୦
 ଘାଧ ଘୁମାଇଲା ତେତେ ମହାବୀର ।
 ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲାକ ସେ ତେତେ ବଡ଼ ଶୂର ॥
 ଗଡ଼ଜଡ଼ିତ ମୁଣ୍ଡ ପଡ଼ିଲା ଧରଣୀ ।
 ଦେଖିଣ ଦେବତାୟେ ଭାଳନ୍ତି ଭାଲେଣି ॥
 ଦକ୍ଷସମ୍ପାମାନେ ପଳାଇଣ ଗଲେ ।
 କୋବେର ଆଗରେ ଯାଇଁଣ ଜଣାଇଲେ ॥
 ଭୋଦେବ ମଣିଭଦ୍ର ପଡ଼ିଲାକ ରଣେ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ପଳାଇଲେ କେଣେ
 କେଣେ ॥
 ଶୁଣିଣ କୋବେର ହୋଇଲା ଚକିତ ।

ମନେ ବିଚାରଇ ମୁଁ କରିବି କେମନ୍ତ ॥୭୦
 ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ଅଜୟେ ଦକ୍ଷଶିରି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣ ଜୀବନ ହରିବ ମୋହୋରି ॥
 ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକକଲ ଯେବେ ଚାଟୁ କହି ।
 ତେବେ ସେ ଦୟା ବସଇ ତାଙ୍କ ଦେହା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶଙ୍ଖନିଧି ପଦୁନିଧି ।
 ଦୁହିଁକି ଘେନି ଦଶାନନକୁ ଆସଇ
 ପ୍ରବୋଧୁ ॥
 ମଣିଭଦ୍ରକୁ ମାରି ଆସଇ ଲଙ୍କରାଧା ।
 ଯେସନେକ ସମୟେ କୋବେର ଆସି
 ହୋଏ ॥
 ଆଗେ ଦୁଇନିଧି ପଛେ ଧନପତି ।
 ଲାଜେଣ ବଜ୍ରଶ୍ରବଣ ଆସଇ
 ମଥାପୋତି ॥୮୦
 କୋପଭର ହୋଇ ଆସଇ ଦଶାନନ ।
 ନିଧିମାନେ ବୋଇଲେ ଶୁଣସି ବଚନ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ଅଟଇ
 ଧନପାଳ ।
 ଯେହାକୁ ଲଙ୍କପତି ତୁ ନକର ଘଷ୍ଟାଳ ॥
 ଯେକା ରକତରୁ ହୋଇଅଛ କାତ ।
 ବିଶ୍ରବା ରସି ତ ଦୁହିଁକର ତାତ ॥
 ମାତା ସେ ବେଗଲ ଅଟଇ ଦୁମ୍ବରି ।
 ଆପଣା ସୋଦରକୁ କି ମନ୍ଦଚିନ୍ତା କରି ॥
 ଦେବେ ଦାନବେ କଣ୍ୟପର ସୁତ ।
 ଦିତି ଅଦିତି ସେ ତାହାକରି ମାତ ॥୯୦
 ଦଇତେ ଦେବତାକୁ ଅହନ୍ତା ଭାବ କଲେ ।
 ଧର୍ମ ଛାଡ଼ିଲାଟିକୁଟି ଆପଣେହେଁ ମଲେ ॥
 ତୁ ଏବେ ଦଶାନନ ନ କରସି ଖେଦ ।
 ସୋଦର ସୋଦରେ କିମ୍ପା କରିବ ବିବାଦ ॥
 ତାହାର ମନ୍ଦକି ତୋତେ ନୋହେ ହାନି ।
 ବାହୁଡ଼ି ଯାଆ ତୁ ଆମ୍ଭର ବୋଲି ଘେନି ॥
 ନିଧିକର ବୋଲି ଯେ ନକଳା ଅସୁର ।
 ବୋଇଲା ନିଷ୍ଠେ ମୁଁ ମାରିବି କୋବେର ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶଙ୍ଖନିଧିକି ପେଲାଇଲା ।
 ବଜ୍ରଶ୍ରବଣକୁ ଆଜ ମାରିବି
 ବୋଇଲା ॥୧୦୦

ଦେଖିଣ କୋବେର ଯେ ଆୟୁଧ କରେ
ଧରି ।
ଦୁହିଁ ଭାଇକର ବାଜିଲା ମରାମରି ॥
ବୁଢ଼ାର ବର ପାଇ ବୁଢ଼ବାରେ ମରା ।
ବିଷମ ସମରକୁ ନ କରନ୍ତି ଚିନ୍ତା ॥
ଦୁହିଁକି ପ୍ରାପତ ଅଛଇ ଦେବକ ଆୟୁଧ ।
ଦେବେଶ ଦୁଇଭା ଯେବେହିଁ ଯୁଧ୍ୟ ॥
ଅନେକ ଅଗ୍ନି ଶସ୍ତ୍ର କଲାକ ଧନପତି ।
ପ୍ରଳୟକାଳେ ଯେହ୍ନେ ଉଦୟେ ବିତା
ହୋତା ॥
ନଉକେଶାର ତନୟେ ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ର କଲା ।
ବାରୁଣୀ ଆଶ୍ରେ ସବୁ ନିବାରି ପକାଇଲା ॥୧୦
ବେଳୁ ବେଳୁ ସାଂଗ୍ରାମ ବଢ଼ିଲା
ମହାରୋଳ ।
ଆକାଶରେ ଆଜଂ ଦେଖନ୍ତି ଲୋକପାଳ ॥
ଧର୍ମଯୁଧ୍ୟେ ଯହୁଁ ନୋହିଲା ହାରଜିଣ ।
ତହୁଁ ଦୁଇଭାଇ କଲେକ ମାୟାରଣ ॥
କ୍ଷଣକେ ଦୃଶ୍ୟ କ୍ଷଣକେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଅନ୍ତି ।
ଯାବତ ଜହ୍ନକର ସ୍ବରୂପ ଧରନ୍ତି ॥
ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳେ ରହି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
ପୁଣି କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ମିଳିଲେ ॥
କୋପେ ମୁଦୁଗର ଦଶଗ୍ରୀବ ପିତି ।
ଘାତ ପାଇ ଧନପତି ଭୁମିରେଣ
ଲୋଟି ॥୨୦
ଗ୍ୟାନ ହାରିଣ ଯହୁଁ ପଡ଼ିଲା କୋବେର ।
ଦେଖି ଦେବତାଏ କମ୍ପିଲେ ଅରହର ॥
କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ରୋଧୁର ବରଷିଲା ।
ଦକ୍ଷକର ମାଂସ ଯେ କର୍ଦ୍ଦନ ହୋଇଲା ॥
କୋବେର ନିଷ୍ଠେଶ ଦେଖିଣ ସପ୍ତନିଧି ।
ଦଶାନନକର କହିଲେ ପ୍ରବୋଧ ॥
ତୋ ଲଳପତି ତୁ ସୋଦର ବଧକଲୁ ।
ମହାପୁରୁଷ ହୋଇ ତୁ ଅଧର୍ମକୁ ଗଲୁ ॥
ଭାଇକି ମାରି ପାଇଲୁଟିକି ଯଶ ।
ଜଗତେ ତୋତେ ବୋଲିବେଟି କିଏ ॥୩୦
ଦଶକନ୍ଧ ବୋଇଲା ମୋତେ ପୁଷ୍ପେକୟାନ
ଦିଅ ।

ଯଦ୍ଧ କରି ଯେବେ କୋବେରକୁ ନିଅ ॥
ଶୁଣି ନିଧୁମାନେ ବିମାନ ଆଣିଦେଲେ ।
ନବରତ୍ନେ ଜଡ଼ିଲାର ଅଳଙ୍କାର ସମର୍ପିଲେ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ଇ ଲଳପତି ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବସିଲାକ ତୋଷମତି ॥
ବାବୁ ସେ ବିମାନ ସାଧୁ ଦେବରଥ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନିଯେ ତିନିହେଁ ଯେକତୁ ॥
ବୁଦ୍ଧ କାତି ହାରା ପ୍ରତିମା ସମାନ ।
ଶତେକ ପୁର ସେ ଅନୁଆନ ବର୍ଷ ॥ ୪୦
ନବରତ୍ନ କଳସ ପାତାଙ୍ଗ ନିରନ୍ତର ।
ତହିଁ ଯାଇ ବିଜେ କଲା ଦଶଶିର ॥
ସନ୍ଧ୍ୟା ସମେତେଶ ବସାଇଲା ଆଣି ।
ବାହୁଡ଼ି ଲଳାକର ଗଲା ବିଂଶପାଣି ॥
ନିଜପୁରେ ଯାଇଁ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ଲଳାକର ଗଲା ।
କୋବେର ମହାତମା ମୋହେଣ ପଡ଼ିଥିଲା ॥
ବୁଢ଼ା ସହିତେଶ ଅଛଲେ ସୁରଗଣ ।
ମଉଷେୟ ଦେଇ ରଖିଲେ ତାର ପ୍ରାଣ ॥୫୦
ସେହି ବିଧାନେ ମଣିଷଦୁକୁ ଜାଆଁଇଲେ ।
କଥାମାନ ତିଆରି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
ଶ୍ରୀରାମକ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ଅଗନ୍ତି ॥
ସୁଗ୍ରୀ ବିରାଷେଣ ଜାୟେବ ଶୁଣନ୍ତି ।
ଅଜାଦ ହୁନମତ ସେନହାୟୁଥପତି ॥
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଅମନାତ୍ୟଗଣମାନ ।
ଗହ ଗହ ବେହରଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆସନ ॥
ମହାମୁନିମାନେ ଅଛନ୍ତି ତହିଁ ବସି ।
ଶ୍ରୀରାମତହୁ ପୁଣ ପଚାରନ୍ତି ହସି ॥୬୦
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ କିଏ କଲା ଦଶମାଥ ।
କହନ୍ତି ଅଗନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଅଗ୍ରତ ॥
ଅଗନ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ରାମ ରାହୁ ।
କୃବେରକୁ ଯହୁଁ ଜିଣିଲା ବିଂଶବାହୁ ॥
ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ସେ ଆରୋହଣ କଲା ।
ମନେ ମନାସିବାର ବିମାନ ପାଇଲା ॥

ଯଦ୍ୟପି କ୍ଷତ୍ରୀ ସେ ଅଟଇ ମହାବଳୀ ।
ବାହାନ ନଥିଲେ ନପାରଇ ଚଳି ॥
ସାନଲୋକ ଯେହ୍ନେ ବଡ଼କାର୍ଯ୍ୟ କରଇ ।
ମନେ ଧଇଲେ ତେହ୍ନେ ଯାନ ବୋଲିହିଁ
କରଇ ॥୭୦
ଯେଣେ ସେ ଦେବତାଏ ଯେ ଯାହା ମନ
ରୁଚି ।
ତେସନେକ ବିମାନ ଘେନିଛନ୍ତି ବାଜି ॥
କୋବେରକୁ ବିମାନ ଦେଇଥିଲା ସୋଗେ ।
ଦଶାନନ ବାର ତା ପାଇଲାକ ଯୋଗେ ॥
ଯେମନ୍ତ କ୍ଷତ୍ରୀ ସେ ତେସନେକ ଯାନ ।
ବସିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲା ଦଶାନନ ॥
ଯେମନ୍ତ ଲଙ୍କାରେ ଯେକଦିନ ଥାନ୍ତେ ।
ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହିଲା ମନୋଦରୀ କାନ୍ତେ ॥
କପିଳାସ କନ୍ଦର ଦେଖିବି ବୋଲିଗଲା ।
କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ବର ଜନ୍ମ ଠାବରେ ମିଳିଲା ॥୮୦
ଅପୂର୍ବ ମନୋହର ପବିତ୍ର ଚାରୁବନ ।
ସେଠା ପର୍ବତ ଖଣ୍ଡ ଅଟଇ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ॥
ହରର ବାୟ୍ୟ ତହିଁ ପଡ଼ିଲା ବସୁମତୀ ।
ଅଷ୍ଟଧାତୁ ତହିଁ ହୋଇଲା ଉତପରି ॥
ଅଷ୍ଟଦ ବୋଲିଣ ବନ ନାମ ତାହାର ।
ପାର୍ବତୀକି ଘେନି ତହିଁ ରମନ୍ତି ଇଶ୍ବର ॥
ଅପୂର୍ବ ବୃକ୍ଷମାନେ ଫଳରରେ ଭାରି ।
ବାଷ୍ପତି କୋକିଳ ତାହୁକ ଶୁକ ସାରା ॥
ସର୍ବଦା ବସନ୍ତର ଅଟଇ ସେ ବସା ।
ସେ ବନେ ରହିଲେ ନ ଲାଗଇ କ୍ଷୁଧା
ଦୃଷ୍ଟା ॥୯୦
ସ୍ବର୍ଗ ବୋଲିଣ ନାମ ଅଟଇ ତାହାର ।
ତପପୁଳୀ ସ୍ଥାନ ସେ ସଂସାରୁ ବାହାର ॥
ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ବିଶ୍ବରୀର ନାନ ।
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲା ପଞ୍ଚମନ ॥
ଯାଅ ବୋଇଲା ଯେ ନଉକେଶାର ସୁତ ।
ବିବାନ ହୋଇଲା ଯେ ଆବର ସଂଯାତ ॥
ତଥାପି ରହୁବର ତିଳେହେଁ ନଚଳି ।
ମନେ ବିପ୍ଳୟେ ହୋଇ ଦଶାନନ ଭାଳି ॥

କିମ୍ବା ବିମାନ ରହିଲାକ ଯେଥ ।
ମନରେ ଧଇଲେ ଚଳଇ ଯେବଣ
ମନୋରଥ ॥୧୦୦
ଯେସନ ସମୟେ ଡାଡ଼କାର ସୁତ ।
ନାମ ଅଟଇ ତାର ମାରୁତି ଦଇତ ॥
ବନ ବୁଲିଣ ସେ କ୍ରାଡ଼ାକରି ଯାଇ ।
ତାହାକଇ ଦେଖି ଦଶାନନ ରାଇ ॥
କୁଳଗୋତ୍ର ପୁଛି ଇଷବନ୍ଧୁ ହେଲା ।
ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ରାଇ ଗୁପ୍ତେ ପଚାରିଲା ॥
ବୋଇଲା କଥାଏକ ଶୁଣିମା ମାରୁତି ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଯେ ଗଢ଼ିଲା ବିରଞ୍ଚ ॥
ମନକଲେ ଗମନ କରଇ ଯେଉଁଥ ।
କିମ୍ବା ନଚଳିଲା ରହିଅଛି ଯେଥ ॥୧୦
ଯା ଯା ବୋଇଲେତ ନକରଇ ଗମନ ।
ସୁମାରୁତେ କିମ୍ବା ରହିଲା ଯେ ଯାନ ॥
ମାରୁତି ବୋଇଲା ଶୁଣି ସଂଶୟ ।
କୁବେର ତହିଁ ପୂର୍ବେ ରହିଥିଲା ରଥ ॥
ଯେବେ ଅଳଙ୍କାର ଯିବାକୁ ଲାଜ କରଇ ।
ବଇଶ୍ରବଣ ଦେଖି କିଏ ବୋଲି ଭାଲଇ ॥
ମହତ ପ୍ରାଣାକର ଯେସନ ବୃତାନ୍ତ ।
ଯେ ପୁଣ୍ୟ ବିବାନ ହୋ ମୟୋଦରା କାନ୍ତ ॥
ଗତେ ତାହାର ତହିଁ ଆଇଶ ଅଇଲା ।
ଯେବେ କେମନ୍ତେ ଯିବି ବୋଲିଣ
ବୋଇଲା ॥୨୦
ଯେସନେକ ସମ୍ୟ ପୁରୁଷେକ ଆସି ।
ବୋଇଲା ଦଶାନନ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାସି ॥
ଯେସେ କପିଳାସ ଶଶୁରେ ଅଛନ୍ତି ।
ପାର୍ବତାକି ଘେନି ଭୋଗ ବିଳସନ୍ତି ॥
ଦେବଙ୍କର ଉପରେ ଅଟନ୍ତି ମହାଦେବ ।
ସେ ବିଶ୍ଵନାଥର ଯେକାନ୍ତ ଯେହୁ ଠାବ ॥
ଚନ୍ଦ୍ରଦକୋଟି ଗୁଡ଼ ଶୂଳ ଘେନି ଖେଳି ।
ନିରାଲମ୍ବ ସ୍ଥାନେ କରନ୍ତି ଦେବ କେଳି ॥
ଦେବ ଦାନେବ ଦକ୍ଷ କିନ୍ନର ଉଡ଼ୁଙ୍ଗ ।
ପଶି ନପାରନ୍ତି ଏହୁ ଭୂମି ଭାଗ ॥୩୦
ଉପରେ ଉଡ଼ି ନ ପାରନ୍ତି ପକ୍ଷୀମାନେ ।

ରୁଦ୍ର ଦେବତାର ଯେ ପରମ ଗୋପ୍ୟଥାନେ ॥
ଯାହାର କୋପକଲେ ଜଗତ ନାଶ ଯାଇ ।
ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁ ଯାହାର ଆଗ୍ୟାଂରେଣ ଥାଇ ॥
ଶୁଣି ଦଶାନନ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ।
ବୋଇଲା ଯାହା ତୁ ବୋଇଲୁ ତପୁସୀ ॥
କାଶକ ମୁଁ ସେ ଆଲେକ ଘେନିଥାଇ ।
ଭିକ୍ଷା ମାଗିଣ ସେ ଶଶୁର ବୋଲାଇ ॥
ତାହାର କଥା କିମ୍ବା ଯେତେ କରି କହୁ ।
ମିଛେହେଁ ବୋଲି ତାକୁ ସଂସାରର
ପ୍ରହୁ ॥୪୦
ଯେହିଁକ୍ଷଣି ଜାଣିମା କେତେ ତାର ବଳ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରଥକୁ ଡେଇଁଲେ ଲଳପାଳ ॥
କରେଣ ଖଡ଼୍ଗ ଧରି ପର୍ବତକୁ ଉଠି ।
ନନ୍ଦିକେଶ୍ଵର ଉଭା ହୋଇଛି କୋପ ଦୃଷ୍ଟି ॥
ମର୍ଦ୍ଦିତ ବଦନ ତାର କରେ ଅଛି ଶୂଳ ।
ଦେଖିଣ ଉପହାସ୍ୟ କଲା ଲଳପାଳ ॥
ଯେ କିଏ ବାନର ଭବିଷ୍ୟ ରୂପ ଦିଶି ।
ଯେତେ ନିଲଜ କିମ୍ବା ଦଶାନନ ହସି ॥
ଶୁଣିଣ ନନ୍ଦିକେଶ୍ଵର କୋପେ ଶାପ୍ୟଦେଲା ।
ନର ବାନର ହାଥେ ମରସି ବୋଇଲା ॥୫୦
ଯେତେ ଉପଦର୍ପ ସେ ହରକୁ ବନଜକୁ ।
ମନୁଷ୍ୟର ହସ୍ତେ ପାଅସି ତୁ ମୃତ୍ୟୁ ॥
ଶାପ୍ୟ ଦିଅନ୍ତେ ଦଶକନ୍ଧ ନକଲାକ ଭାବ ।
ନନ୍ଦିକି ତାହିଁ ଯେ ବୋଲଇ ଲଳପାଳ ॥
ତୁହୋ ବିବାନ କୁ ନ ଦେଲୁସି ଯାଇଁ ।
ବୋଇଲୁ ଜଗତ ଶଶୁର ଯେଥୁ ଆଜଂ ॥
ଯେବେ ଯେ ପର୍ବତ ମୁଁ କରିବଇଁ ନାଶ ।
ବଜ୍ର ଛେଡ଼ି ଧୁଳି କରିବି କପିଳାସ ॥
ଅଥବା ସମୁଦ୍ର ପକାଇବି ନେଇଁ ।
ପାଞ୍ଚ କରିବଇଁ ଅଗ୍ନି କାଳି ଦେଇ ॥୬୦
ନୋହିଲେ ଲଙ୍କାରେ ଥୋଇବି ଗିରିବର ।
ରମଣୀୟ ସ୍ଥାନ ହୋଇବ ମୋହୋର ॥
ଯେତେ ବୋଲି ପର୍ବତ ଧଇଲା
ବିଂଶଭୁଜେ ।
ହିଆ ଭରାଦେଇ ଉପାଡ଼ଇ ଲଳପାଳେ ॥

ମନ ପବନ ଯେକତ୍ କରି ତୋଳି ।
ଅରହର ହୋଇ କମ୍ପଇ ମହାଆଳି ॥
ଘଡ଼ ଘଡ଼ି ପ୍ରାୟେ ଶୁଭଇ ଶବଦ ।
ସୁରଗଣେ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ତବଦ ॥
ଚଡ଼ ଚଡ଼ ହୋଇ ଉପୁଡ଼ିଲା ଗିରି ।
ବ୍ୟୁତ ହୋଇଲାକି ସଂସାରର ଶିରୀ ॥୭୦
ଗୁଡ଼ ସହିତେ ହେମବନ୍ତ ଦୋହିତୀ ।
ନନ୍ଦି ଭୁକୁଟି କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ଵର ଗଣପତି ॥
ତପୀ ପଶୁପତି ସିଦ୍ଧ ଯୋଗୀମାନ ।
ଚନ୍ଦ୍ର କୋଟି ଶିବ ଅଛନ୍ତି ମୁଷପାନ ॥
ଅନନ୍ତ ଯୋଗେଶ୍ଵର ଚନ୍ଦ୍ରଷଠି ସିଦ୍ଧ ।
ସାଧକ ଯୋଗୀ ଯେ ଯେ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ॥
ଅନନ୍ତ ଗୁଡ଼ କୃପ ଅନନ୍ତ ଯୋଗଭୋଗୀ ।
ଗ୍ୟାନଯୋଗୀ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନୀ ଅକାମ ଭୋଗୀ ॥
ଗଙ୍ଗା ସହିତେଣ ବାସୁକି ନାମେ ଅହି ।
ତିଳମୟ ପ୍ରମାଣେ ସତରାତର ମହୀ ॥୮୦
ବନଜକୁ ସହିତେ ଆବର କପିଳାସ ।
ଉପାଡ଼ି ଘେନିଲା ଯେ ବିଶ୍ଵବାର ଶିଷ୍ୟ ॥
ମାତାର ସ୍ତନ କି ସେ କାଟି ପକାଇଲା ।
ଦ୍ରୁପିଷ୍ଠ ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ଯେତେ କର୍ମ କଲା ॥
ଯେତେକ ଅସୁର ଯେ ପୃଥିବୀ
ଜନ୍ମିଥିଲେ ।
ଯେତେ ଉପଦର୍ପ କେହି ତ ନ କଲେ ॥
କୋବେରକୁ ଜିଣି ପୁଷ୍ପେକ ଯାନ ଚଡ଼ି ।
ଆବର ବିଶେଷେଣ କପିଳାସ ତାଡ଼ି ॥
ଦେଖିଣ ଦ୍ରାସିଲେ ସକଳ ସୁରଗଣ ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ଦେଖି ଗୁଡ଼ଗଣ ॥୯୦
ଯେତେବେଳେ ଦଶାନନ ତୋଳିଲାକ
ଗିରି ।
ତତକ୍ଷଣେ ଶିରାଗୁଡ଼ ହୋଇଲାକ ଶିରୀ ॥
ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣା ଦେବା ସେହୁ ଅଟନ୍ତି ପାର୍ବତୀ ।
ଭକତ ମୁକତି ଦାତା ପୁରୁଷ ଅଟନ୍ତି
ଶୂଳପତି ॥
ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ଯହୁଁ ତୋଳିଲା ଦଶାନନ ।
ସର୍ବଗ୍ୟ ପୁରୁଷ ତ ଜାଣିଲେ ତ୍ରିଲୋଚନ ॥

ନନ୍ଦି ଜଣାଇଲା ଲଙ୍କାର ଦଇତ ।
ପୌଲସ୍ତି ନାମେ ବିଶ୍ଵବାର ସୁତ ॥
କୁବେରକୁ ଜିଣି ପୁଷ୍ପେକ ଯାନ ନେଲା ।
ଯେବେ କପିଳାସ ପର୍ବତ

ଉପାଡ଼ିଲା ॥୧୦୦

ଶୁଣି ମହାଦେବ ପ୍ରଜ୍ଵଳିତ କୋପୀ ।
ମନ ଆକ୍ରେଷିଣ ମୂଳ କମଳ ଚାପି ॥
ବାମଚରଣ ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଚାପିଲେ ।
ମାହାଯୋଗ ଆସନେ ମାଡ଼ିଣ ବସିଲେ ॥
ବିଶ୍ଵ ସଂସାର ଯେ ଗର୍ଭେ ଅଛି ଧରି ।
ସେସେ କୋପ କଲାକ ଅତି ଯତ୍ନ କରି ॥
ଯହୁଁ ସେ ପର୍ବତ ମାଡ଼ି ବସିଲେ ସଦାଶିବ ।
ଗରୁ ପାଇ ଆଡଙ୍ଗ ହେଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
ମାହାଭାରାଭାରି ନପାରିଲାକ ସହି ।
ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରିଣ ବୀର ପଡ଼ିଲାକ ମହା ॥
ଉପରେ ମାଡ଼ିଣ ବସିଲାକ ଗିରିବର ।
ଯେକେ ପର୍ବତ ଦୁୟେ ଚାପିଲେ

ଦେବହର ॥

ବଥା ପାଇଲାକ ସେ ବିଶ୍ଵବାର ସୁତ ।
ରଡ଼ିଯେ ଛାଡ଼ିଲା ପୁରିଲା ଜଗତ ॥
ବୁଝାଣ କମ୍ପିଲା ଯେ ଡରିଲେ ସୁରଗଣ ।
ଯେକକୁ ଆରେକ ନ ଶୁଭଇ ବଚନ ॥
ପୁଣି ପୁଣି ଗର୍ଜନ କରଇ ଦଶମୁଖେ ।
ସମୁଦ୍ର ମାଛମାନେ ପଡ଼ିଲେ ଆସି ମୁଖେ ॥
ଘୋରରାବ ଗୋଟା ସଂସାରେ ଅଛି ପୁରି ।
ଅରହର ହୋଇଣ କମ୍ପଇ ବସନ୍ତରୀ ॥୨୦
ନାନା ଶବଦମାନ ବିଅର୍ଥେଣ ଗଲେ ।
ଭୟେଣ ଜୀବକନ୍ତୁ ଶ୍ରବଣ ବୁଜିଲେ ॥
ଜପାକର ଜପ ତପାକ ତପ ।
ସଜନକର ଦୟା ବୃଷ୍ଟକର କୋପ ॥
ଯୋଗାକର ଲୟେ ମୁନିକର ସମାଦୁ ।
କ୍ଷତ୍ରାକର ପ୍ରକୃତି ଯେ ସଜ୍ଜନ ତତୁ ॥
ଯେ ଯାହାର ବେଭାର ଛାଡ଼ିଲେ ସର୍ବଜନ ।
ଯହୁଁ ସେ ତିନି ପୁରେଣ ଶୁଭିଲା ଗର୍ଜନ ॥
ହର ପଡ଼ାରନ୍ତି ନନ୍ଦିକେଶ୍ଵରକୁ ଚାହିଁ ।

ଯେକକୁ ଆରେକତ କଥା ଶୁଭୁନାହିଁ ॥୩୦
ନନ୍ଦି ଜଣାଇଲେ ଶୁଣିମା ମହେଶ୍ଵର ।
ପର୍ବତ ତଳେ ପଡ଼ି ଅଛଇ ଅସୁର ॥
ପ୍ରାଣ ନଗଲା ତାର ଛାଡ଼ୁଅଛି ରଡ଼ି ।
କପିଳାସ କନ୍ଦର ଉପରେ ଅଛି ମାଡ଼ି ॥
ଶୁଣି ସଦାଶିବ ହସନ୍ତି ଚହ ଚହ ।
ବଜ୍ର ହୁଁ ଆଖି କି ଅଟଇ ତାର ଦେହ ॥
ଭଲାରେ ଦଇତ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା ତାକୁ
କଲେ ।

ଆପଣେ କପିଳାସୁଁ ଓହ୍ଲାଇ ଅଛଲେ ॥
ପାର୍ବତୀ ସହିତେଣ ଅସ୍ତ୍ର ଗଣପତି ।
ଚଉଦ କୋଟି ଶିବଗଣ ଦେଖିବାକୁ
ଯାନ୍ତି ॥୪୦

ଆପଣେ ସଦାଶିବ ପର୍ବତ ତୋଳି ଧରି ।
ଉଣ୍ଠାସ ପାଇ ବେଗେ ବାହାର ଦଶଶିରି ॥
ଘୋଡ଼ା ଯେହ୍ନେ ଉଠୁଆଇ ଧାତିକାରେ ।
ଧୁଳିଝାଡ଼ଇ ସୁଷ୍ଟ ହୋଇଲା ଦଶଶିରେ ॥
ପର୍ବତ ଥୋଇ ହର ହସିଣ ଚାହାନ୍ତି ।
ଭଲା ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଲିଣ ପଚାରନ୍ତି ॥
ଯେ ମହା ପର୍ବତ ମାଡ଼ିଲି ମୁଁ ଆଖେ ।
ବଥା ନ ପାଇଣ ଉଠିଲୁ ଏତେ ଝାଞ୍ଜେ ॥
ବଜ୍ରହୁଁ ଆଖିକି ଅଟଇ ତୋର ଦେହ ।
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମହିମାରେ ବିଶ୍ଵବାର ପୁଅ ॥୫୦
ହୋଇଲି ପ୍ରସନ୍ନ ଦେବଜଂ ତୋତେ ବର ।
ଯେଣେ ତୋହୋର ଜହ୍ନା ମାରି ଘେନ ବର ।
ତୋତେ ସରି ସମରେ ନୋହିବ ତିନିପୁର ।
ଯହିଁକି ମନ ତହିଁକି ଯିବୁ ଦଶଶିର ॥
ତଇଲୋକ୍ୟ ସାଧୁବୁ ଦୁ ନିଜ ଭୁଜବଳେ ।
କ୍ଷତ୍ରୀସମ ତୋତେ ନୋହିବ ରବିତଳେ ॥
ରାବ ଛାଡ଼ିଲୁ ମହାଭାରା ପାଇଁ ।
ରାବଣ ନାମ ତୋତେ ଦେବଜଂ ତୋଷ
ହୋଇ ॥

ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ନମସ୍କାର କଲା ।
ବର ଦେଇଁ ହର କପିଳାସ ଗଲା ॥ ୬୦
ରାବଣ ଆରୋହିଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ।

ବାହୁଡ଼ିଣ ଲଙ୍କାକୁ ଗଲା ଦଶାନନ ॥
ଅମନାତ୍ୟ ବନ୍ଧୁଜନକ ଆଗେ କହି ।
ଶୁଣି ସକଳ ଲୋକେ କୃତ୍ୟ କୃତ୍ୟ ହୋଇ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ରାମରାଣ ।
ବଳେ ଉତକଟ ହୋଇଲା ରାବଣ ॥
ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଚଢ଼ଇ ନାନାଦେଶ ଯାଇ ।
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସଙ୍ଗତେ ଘେନି ଥାଇ ॥
ସକଳ ନୃପତିକର ହରିଲାକ ଦର୍ପ ।
ଗରୁଡ଼ ଦେଖି ଯେହ୍ନେ ଡରଇ

କାଳସର୍ପ ॥୭୦

କୁବେରକୁ ଜିଣି ପୁଷ୍ପେକ ଯାନ ନେଲା ।
କପିଳାସ ପର୍ବତ ହେଜେଣ ଉପାଡ଼ିଲା ॥
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ଯେ କଥା ଶୁଭିଲାକ ଯହୁଁ ।
ନୃପତିଗଣମାନେ ଭଏ କଲେ ତହୁଁ ॥
ଅସୁର ବଳ ଯହୁଁ ହୋଇଲା ବର୍ଷମାନ ।
ଭଏ ନକରି ପୁଣି କରନ୍ତି ଉଚ୍ଛନ୍ନ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଆରୋହିଣ ଭ୍ରମିୟାଏ ॥
ଯାତେଣ କନ୍ୟାଏକ ଦେଖିଲାକ ବାଟେ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଲବଣ ସିନ୍ଧୁ ଉତ୍ତରର ତଟେ ॥୮୦
ତପ କରୁଣ ସେ ଅଛଇ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ତୈଲୋକ୍ୟେ ତାହାକୁ ନାହିଁ ପଚାରନ୍ତି ॥
ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣର କି କିରଣ ପ୍ରତିମା ।
ମୁଖ ବିକାଶଇ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମା ॥
କୁରଙ୍ଗା ନୟନୀ ତିଳହୁଳ ନାସା ।
ଚାଚର ଚିକୁର କନକପାତ୍ର ଖୋଷା ॥
ମଝା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଯଉବନ ଭାରି ।
ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ଲହୁଲି କୁମାରୀ ॥
ବୃଷାଳ କଟା ତାର ସୁବଳିତ ଜଘନ ।
ପାଦତଳ ରଙ୍ଗ ଅଜତାର ବର୍ଷ ॥ ୯୦
ଭୁଜ ଯୁଗଳ କି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମନାଡ଼ି ।
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଦିଶଇକି ଜାଣିଣ ଚମ୍ପାକଡ଼ି ॥
ଜାଇ କୁସୁମର ପାଖୁଡ଼ା ଯେହ୍ନେ ନଖ ।
ଅଳପ ହସତେ ଯେ ବିକାଶଇ ପଦ୍ମମୁଖ ॥
ଓଶେକ କଡ଼ି ଜାଣି ଚରଣ ଆଙ୍ଗୁଳି ।

ନଖର ସାଦୃଶ୍ୟ କି ମୁକୁତା ମାଳି ମାଳି ॥
 ନାରି ଗଭୀର ଯେ ପଦ୍ମପତ୍ର ପେଟ ।
 ଆଗକୁ ଉଭା ଯେ ପଦ୍ମକୁ ମୁରାଟ ॥
 ପିନ୍ଧିଣ ଅଛି ଯେ ସୁରଙ୍ଗ ପାଟଶାଢ଼ୀ ।
 ଦୁଇ ଭୁଜେ ଶୋହେ ଦୁଇ ଗଡ଼ ବୁଡ଼ି ॥୧୦୦
 ଶବ୍ଦେ ଚିତ୍ରା କଣ୍ଠେ ଗଡ଼ହାର ।
 କଟାରେ କଟାମେଖଳା ଚରଣେ ନୂପୁର ॥
 ବାହେଣ ଚାଡ଼ ଶିକୁଳି କଳଶ ।
 ନାସାରେ ନାସାପୁଲ ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ॥
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠମାନଙ୍କରେ ବିବିଧ ପରି ମୁଦି ।
 ମୁକୁତାର ସିନ୍ଧୁତିକି ପର୍ବତୁ ବହେ ନଦୀ ॥
 ଶ୍ରବଣ ଶିଖରେ ବେଞ୍ଚୋଲା ଗଜମୋତି ।
 କପାଳେ ସିନ୍ଧୁର ଚିତା ଅରୁଣ କୋଟି ॥
 ଅଳଙ୍କା ବଢ଼ିଣ ଯେ ଅଛଇ ମୁଖରାଶି ।
 ରାହୁ ଉଗାଳଇ ଯେହ୍ନେ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀର
 ଶଶୀ ॥୧୦
 ବଧୂକ ପୁଷ୍ପ ଜିଣି ଦିଶଇ ଅଧର ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବାମା ସେ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ
 ପୁର ॥
 ବଜ୍ରକରି ଯାହାକୁ ଚାହିଁବ ଚାହାଣୀ ।
 ଗ୍ୟାନ ହାରିଣ ଯେ ମୋହିବ ଯୁବାତନୁ
 ପ୍ରାଣୀ ॥
 ହସି କହିଲେ ଜାଣିବ ମୃତ୍ୟୁଜନ ।
 ନିଷ୍ଠାଳକ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ॥
 ଆନ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ରବିତଳେ ।
 ଅତିଅନ୍ତ ଶୋଭା ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମଣ୍ଡଳେ ॥
 ଭୂଲତା ଯୁଗଳ ଯେ ଶ୍ରବଣ ଯାର ସାମା ।
 ସୁରେଶ୍ଵର କହ୍ନଳକି ଦିଶଇ ଉପମା ॥ ୨୦
 କୃଷ୍ଣପତ୍ର ଗୁଣ୍ଡି ଯେ ହୋଇଅଛି ଘଣ୍ଟି ।
 ଏକ କାଠି ମେଡ଼େ ପଦ୍ମାସନେ ଅଛି ବସି ॥
 ବାସୁଦେବଙ୍କୁ ଧ୍ୟାଏ କରଇ ଯେକ ସରେ ।
 ଭାବ ନ କରଇ ତେଡ଼େ ବନ ଘୋରେ ॥
 ଅନେକ କାଳରୁ ସେ ବନେ ଅଛି ରହି ।
 ପରରୁ ଉପର ସତରୁ ତଳ ହୋଇ ॥
 ନାରାୟଣ ନାରାୟଣ ସୁମରଇ ବାଳୀ ।

ମନ ବତନେ ଚିତ୍ରଇ ବନମାଳୀ ॥
 ଯେସନେକ ବେଳେ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ
 ଆରୋହି ।
 ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଚଳଇ ମୟୋଦରୀ
 ସାଜ ॥୩୦
 ତଳକୁ ଚାହିଁଣ କନ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିଦେଲା ।
 ରୂପ ଚାହିଁ ମନ ମୁରୁଛି ନ ପାରିଲା ॥
 ହୃଦେ ବିଚାରଇ ସାଧୁରେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ତିନି ଭୁବନେ ତୋତେ ନାହିଁ ସମସରି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରଥ ଆଣି କଲା ତଳେ ।
 ଓହ୍ଲଇ କନ୍ୟାର କତିକି ଗଲାବଳେ ॥
 ରାବଣ ପଟାଗଇ ଶୁଣସିରେ ବାଳୀ ।
 କେବଣ କାରଣେତୁ ହୋଇଲୁ ତପଚାରୀ ॥
 ରୂପ ଯଉବନେ ଜଗତ ମୋହିପାରୁ ।
 ଯେତେକ ଯେକାନ୍ତର ସ୍ଥାନକୁ ନଡ଼ରୁ ॥୪୦
 କେ ତୋହୋର ପିଅର କେ ତୋହୋର
 ମାତା ।
 କେବଣ ପୁରୁଷର ଅଟୁ ତୁ ବନିତା ॥
 କିସ ଅର୍ଥେ ତପ କରୁ ଯେଥେ ଆଇ ।
 ପ୍ରାଣ ରଖ ମୋର ହସିଣ କଥା କହିଁ ॥
 ଉନ୍ନିଳ ନୟନେ ମୋତେ ଚାହୁଁକିନା ସଖି ।
 କାମଦେବ ବାଣେ ମୁଁ ହୋଇଲି ନିର୍ମାଣି ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଅଧର ତୁମ୍ଭିବି ଯେଥେ
 ଆଇଁ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ରେ ମୋର ପ୍ରିଓଜନ ନାହିଁ ॥
 ବାହାରେ ବାହା ବାଣି କରିବଇଁ କୋଳ ।
 ଗାଡ଼େ ମର୍ଦ୍ଦିବି ତୋର ଯେ କୁଟ
 ଯୁଗଳ ॥୪୦
 ଜାନୁକୁ ଜାନୁ ଛନ୍ଦି କରିବି ସୁରତି ।
 ତେବେ ସେ ମନମୋର ହୋଇବ ତୃପତି ॥
 ଉଠ ଉଠ ସୁନ୍ଦରୀ ନକର ବିଳମ୍ବ ।
 ତୋତେ ଦେଖି ମୋର ଭାଜିଲା ସବୁ ଦମ୍ଭ ॥
 ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ଅତୁସିରେ ନାରୀ ।
 ତୋର ରୂପ ଦେଖିକି ମନ ମୁରୁଛି ପାରି ॥
 ଯୁବତୀ ଶିରୋମଣି ତୁ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମା ।

ଅତି ଯତନେ ତୋତେ ଗଢ଼ିଲାକ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ଅନେକ ପୁଣ୍ୟେଣ ଭେଟିଲି ତୋତେ ସଖି ।
 ଦୟା କିମ୍ପା ନକରୁ କାକୁଷ୍ଠ ମୋର
 ଦେଖି ॥ ୬୦
 ଶୁଣିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ଦଶାନନ ବାଣୀ ।
 ତରେ ଥରହର କମ୍ପଇ ତରୁଣୀ ॥
 ହେଠମାଥ ହୋଇଁ କହଇ ବଚନ ।
 ଯାହା ତୁ ପଟାରିଲୁ ଶୁଣ ଦଶାନନ ॥
 କୁଶଧ୍ବଜ ରକ୍ଷିର ମୁଁ ଅଟଇ ଦୋହିତା ।
 ବେଦମତୀ ନାମ ମୋତେ ଦେଲେ ପିତା ॥
 ବେଦ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ମୁଁ ହୋଇଲାଇଁ କାତ ।
 ତେଣୁ ବେଦମତୀ ନାମ ମୋତେ ଦେଲା
 ତାତ ॥
 ବେଦୁଁ ଜନ୍ମିଲି ମୁଁ ରୂପେଣ ଅଗୁଁକି ।
 କାହାକୁ ଦେବି ବୋଲି ପିତା ମୋର
 ଭାଳି ॥୭୦
 ଦେବ ଦକ୍ଷ କିନ୍ନର ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର ।
 ମୋତେ ଉପଗତ ହୋଇଲେ ବହୁତ ବର ॥
 ତଉଦ ଭୁବନ ଲୋକେ ମୋତେ ନୋହିଲେ
 କେହି ସରି ।
 ମୁଖ ଚାହିଁ ମୋର ପିଅର ବିଚାରି ॥
 ଯେ କନ୍ୟାକୁ ସମାନ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାଷ୍ଟେ
 ବରନାହିଁ ।
 ହେମବନ୍ତ ଦୋହିତା କି ପାର୍ବତୀ ଅଟଇ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ପଟାନ୍ତର ଅଟଇ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ସେ ଯେହାକୁ ଭ୍ରାଥପଣେ ସରି ॥
 ଅଭାଙ୍ଗନ ଲୋକଙ୍କୁ କିମ୍ପାଇ ଯେହାକୁ
 ଦେବି ।
 ନାରାୟଣକୁ ଭେଟିବାଯାଏ
 ଥୋଇଥିବି ॥୮୦
 ଯେତେ ବୋଲି ବର ବାହୁଡ଼ାଇଁ ଦେଲା ।
 ମୋତେ ଯେକକାଠି ମେଡ଼ରେ ଥୋଇଲା ॥
 ଯହୁଁ ସେ ବିଭାମୋତେ ନକଲା
 କାହାକୁହିଁ ।
 ସମସ୍ତେ ପିତାକୁ ମୋର ଅହନ୍ତାଭାବ ବହିଁ ॥

ଶମ୍ଭୁନାମେ ଏକ ଅସୁର ଅଛଇ ।
 ରାତ୍ରକାଳେ ମୋର ପିତାକୁ ମାଜଇ ॥
 ମାତା ମୋର ପ୍ରାଣ ହାରିଲା ପିତା ପାଇଁ ।
 ସ୍ବାମୀର ନିମନ୍ତେ ସେହୁ ଅଗ୍ନି ଖାଇ ॥
 ମୁହିଁ ଏକାହୋଇ ରହିଲାଇଁ ଯେଥ ।
 ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା ଯେ କରଇ
 ବିଷ୍ଣୁନାଥ ॥୯୦
 ପିତା ମୁଖରୁ ମୁଁ ଯାହା ଅଛଇ ଶୁଣି ।
 ବର ବରିବି ମୁଁ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ପାଣି ॥
 ଆନବରେ ମୋର କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।
 ତପ କରୁଛି ମୁଁ ନାରାଏଣ ପାଇଁ ॥
 ଅନେକ ଯୁଗ ଯେ ଯେହିମତେ ଗଲା ।
 ମତେ ପଚାରନ୍ତା କେହିତ ନୋହିଲା ॥
 ଧ୍ୟାନେ ଜାଣିଲି ତୁ ବିଶ୍ଵବାର ପୁତ ।
 ନଭକେଶୀ ରାକ୍ଷାପୁଣୀ ଗର୍ଭରୁ ସମ୍ଭୂତ ॥
 ଯାଅସି କ୍ଷଣେ ଯେଥୁ ନରହ ଦଶଗ୍ରାବ ।
 ନାରାଏଣ ଧ୍ୟାନ ମୋର ଅନ୍ତର
 ହୋଇବ ॥୧୦୦
 ଶୁଣିଣ ଦଶଗ୍ରାବ ବିବାକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ଲୋଭେଣ ବେଦମତୀ ସନ୍ଦିଧକୁ ଗଲା ॥
 ବୋଇଲା ସୁହେରାରେ ତୈଲୋକ୍ୟ
 ମୋହିନୀ ।
 କୋକିଳ ଭାଷଣରେ ମତଗଜ ଗମନୀ ॥
 ଉଠି ଗାଡ଼େ ମୋତେ ଆଲିଙ୍ଗନ କର ।
 କାମଭରେ ତନୁ କମ୍ପର ଥରହର ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲୁ ନାରୀ ।
 ଯେହାଥକୁ ମୋର ନୋହଇ ସେହୁସରି ॥
 ମୁହିଁ ଦଶଶିରି ଆବର ବିଂଶବାହୁ ।
 ଲୀକାର ଠାକୁର ଅସୁରକର ପ୍ରହୁ ॥ ୧୦
 ଚିନିପୁରେ ମୋତେ କ୍ଷତ୍ରୀନାହିଁ ସରି ।
 ତୁ ସଖି ମୋର ହୋଅସି ମନୋହାରୀ ॥
 ମୁହିଁ ତୋତେ ଦେଖି ହୋଇଲାଇଁ ବନ୍ଧ୍ୟା ।
 ନିକଳକ ମୁଖଚନ୍ଦ୍ରମା ନ କର ବିରସ ॥
 ଦେହ ସାଦୃଶେ ତୋତେ ଅଳଙ୍କାର ଦେବି ।
 ଭୃତ୍ୟ ଜାଣି ପ୍ରିୟାରେ ସେବା କରିଥୁବି ॥

ଆସ ଆସ ବିଳମ୍ବ ନକରରେ ସହି ।
 ମଦନ ଅନଳେ ଯେ ପୋଡ଼ଇ ମୋର
 ଦେହୀ ॥
 ଶୁଣିଣ ବେଦମତୀ କୋପେଣ ବୋଇଲା ।
 ଜାଣିଲି ମୁଖ୍ୟ ତୋର ନିକଟ ହୋଇଲା ॥୨୦
 ବିଷ୍ଣୁର ମହିମା ତୁ ନାହୁ କିରେ ଶୁଣି ।
 ଅନନ୍ତକୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ଚକ୍ରପାଣି ॥
 ଭତପତି ଥିତି ପ୍ରଳୟ କରନ୍ତା ।
 ଯାହାର ନାଭି ପଦ୍ମରୁ ଜନ୍ମିଲା ବିଧାତା ॥
 ତମ ଗୁଣରୁ ଗୁଡ଼କୁ କଳାକ ଭତପତି ।
 ପ୍ରକୃତିରୁ ଜାତ ହେଲା ଭଗବତୀ ॥
 ଆକାଶେ ଶିର ଯାର ପାତାଳେ ପଏର ।
 ଦଶଦିଶେ ପୁରି ଯେ ଅଛଇ କଳେବର ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ନୟନ ପବନ ନିଶ୍ଵାସ ।
 ଗରୁଡ଼ ବାହନ ଶ୍ରାବକ୍ଷ ଲାଙ୍ଗନ
 ପାତବାସ ॥୩୦
 ଜଉସୁର ହାର କଟିରେ ମେଖଇ ।
 ଯେସେ ନିର୍ଭୀ ଦଶଦିଗ ପାଳନ୍ତ କଲା ॥
 ସେ ପ୍ରଭୁକୁ ବୋଲୁ ଅସୁକାରବାଣୀ ।
 ଜାଣିଲି ବଡ଼ ଦୁଃଖ ତୁ ଅଟୁ ବିଂଶପାଣି ॥
 ସତରାତର ଯାର ଗର୍ଭରେ ପୁରିଅଛି ।
 ସବୁହୁଁ ବଡ଼ ସ୍ବାମୀ ଅଗ୍ନି ଶ୍ରାବସି ॥
 ଅନନ୍ତ ମୂରତି ଅନ୍ତନାହିଁ ଯାହାର ।
 ଦେବକୁ ଦୁଲ୍ଲଭ ମହିମା ଅଗୋଚର ॥
 ତୁ ବୋଲୁ ମୋହୋର ହାଥକୁ ନୋହେ
 ସରି ।
 ଯେମନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିରେ ନିଷ୍ଠଏ ହାତେ ମରି ॥୪୦
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରାବ ଧାଇଁଲାକ କୋପେ ।
 ବେଦମତୀ କନ୍ୟାକୁ କୋଳକଲା ଆପେ ॥
 ହିଆରେ ହିଆ ଭିଡ଼ି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭଦେଲା ।
 ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧେ କି କାଳସର୍ପ ବେଢ଼ିଲା ॥
 ଅସୁଖ ପାଇଲା ସେ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
 ବ୍ୟାଧକି ବନ୍ଧନ କଲା ଚକୋରାକି ॥
 କୋପେଣ ସୁହେରା ବୋଇଲା ମୋତେ
 ଛାଡ଼ ।

ଲୋଭ ଆତରଣେ ଅମଡ଼ା ନ ମାଡ଼ ॥
 ଯେ କିଏ ମହାତମା ଗୁଣ ଅଟଇ
 ତୋହୋରି ।
 ତୁ ମହାପୁରୁଷ ଆମେ ଅବୋଧ ନାରୀ ॥୫୦
 ଯେତେହେଁ ଦେହ ପାଇଲା ମୋର ପ୍ରାସ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଭଡ଼ିଯିବଟି ମୋହୋର ସାହସ ॥
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ମୋତେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଣ କହଇ ।
 ଏ ତୋହେଁ ଦେହେ ପୁଣି ଦୟା ନବସର ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ଛାଡ଼ିଣ ଭରାହୋଟାଁ ।
 ସନମତ କଲା ପ୍ରାଏ ମନକୁ ତାର ଯାଇଁ ॥
 ଯେତେବେଳେ ରାବଣ ଛାଡ଼ିଲା ତାର
 କେଶ ।
 ବେଦମତୀ ସୁହେରା ଚାହୁଁଇ ଦଶଦିଶ ॥
 ଧର୍ମକୁ ସାକ୍ଷୀକରି ରାବଣକୁ ବୋଇଲା ।
 ତୋହେଁ ମରିବାର ନିକଟ ହୋଇଲା ॥୬୦
 ଯେ ମୋର ପବିତ୍ର ତନୁ ଛୁଇଁଲୁ ଅସୁର ।
 ଆବର କିପାଇଁ ମୁଁ ଧରିବି ଶରୀର ॥
 ନ ଧରଇ କାଏ ଅନଳେ ଝାସଦେବି ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମରିବି କ୍ଷଣେହେଁ କିମ୍ଭାଥୁବି ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ସେବା ମୋର ଖଣ୍ଡିତ ପାପିଣି ।
 ସ୍ୟତା କିଁ ଛୁଇଁବାକୁ ଭାର୍ଜନ ହୋଇଲୁ ତୁ
 ନଈ ॥
 ମୁହିଁ ତେତେ ଶାପ୍ୟ ଦେଇପାରଇ ଯେବେ ।
 ତପକ୍ଷଏ ହୋଇ ବୋଲି ତରଇ ଦଶଗ୍ରାବେ ॥
 ମୁହିଁ ଯେବେ ସ୍ୟତା ବାସୁଦେବର ଦାସୀ ।
 ଅଯୋନି ଜାତ ମୁଁ ହେଲି ବ୍ରହ୍ମକୁଳେ
 ଆସି ॥୭୦
 ଯେ ତୋର ଜୀବନ ହୋ ଘେନିବି ନିଷ୍ଠଏ ।
 ମୋହୋର ହେତୁରୁ ତୁ ନାଶଯିବୁ
 କଳକାଏ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବୀ ବିଷ୍ଣୁକୁ ସୁମରିଲା ।
 ମନଅଗ୍ନି ଘେନି ଶରୀର ଦହିଲା ॥
 ଦେଖିଣ ପକାଇଲା ରାବଣ ଦଶଶିରି ।
 ବୋଇଲା ନିଷ୍ଠଏ ହୋ ସରିଲା ଯେଡ଼େ
 ଶିରୀ ॥

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରାମରାହୁ ।
 ବେଦମତୀ କନ୍ୟା ଅଗ୍ନିରେ ଝାସଦେଲା
 ଯହୁଁ ॥
 ସୁରଗଣେ ମିଳି ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି କଲେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ସାଧେବା ବୋଲିଣ
 ପ୍ରଶଂସିଲେ ॥୮୦
 ମନେ ବିଚାରିଲେ ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟ ଶିବ ।
 ବେଦମତୀ କନ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ରାବଣ ଯିବ
 ବଧ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରାମରାଧ୍ୟ ।
 ଜନେକ ମହାମୁନି ଯାଗ ଆରମ୍ଭ କଏ ॥
 ଯହୁଁ ଦଶଗ୍ରୀବ ଉପବର୍ଦ୍ଧ କଲା ।
 ରକ୍ଷି ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରଜାତ ଖାଇଲା ॥
 ରକ୍ଷିମାନେ ବସି ତହିଁ କରନ୍ତି ବିଚାର ।
 କେବଣ ବାଗେ ବଧ ହୋଇବ ଦଶଶିର ॥
 ଜନେକ ବୋଇଲେ ମୋର ଅଛଇ
 ଉପାଧ୍ୟ ॥
 ଯେଣେ ନାଶଯିବ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଧ୍ୟ ॥୯୦
 ଯାଗ କରି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୂତି ସମର୍ପିବ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସମାନେ ମୁଁ ଦୋହିତା ଅର୍ଚ୍ଚିବି ॥
 ତାହା ନାରାୟଣକୁ କରିବର ବେଦା ।
 ବିଷ୍ଣୁ ବାଣେ ସେ ମରିବ ବିଂଶବାହା ॥
 ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷିମାନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁତୀରେ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲେ ॥
 ଲଙ୍କାରେ ଭୂମି ଚକ୍ଷୁରେ ମୁନିବର ।
 ଯେସନ ସମସ୍ତ ଅଛଇ ବିଶ୍ରବ କୁମର ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନର ସିଂହାସନ ଧୁକା ।
 ଜନେକ ବୋଇଲା ଯେ ଅଛଇ
 ଲଙ୍କାରାଜା ॥୧୦୦
 କରିବ ଅନର୍ଥ ଯେ ତାଲ ଆଡ଼େ
 ହୋଇଯିବା ।
 ପଛେ ବିଚାରିଣ କାର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ମୁନିମାନେ ପକାଇଣ
 ଗଲେ ।
 ଛଡା ଧୋତି ପିଢ଼ା ନହକେ ପାଶୋରିଲେ ॥

ବେଦମତୀ ଦେହ ଅଗ୍ନିରେ ଦଗଧୁଲା ।
 ଅକ୍ଷୟ ପିଣ୍ଡତାର ଯେ ଦହନ ନୋହିଲା ॥
 ସତୀ ବିନାଶ ନୋହି ଅଛଇ କଳେବର ।
 ଯାଇଁଣ ଦେଖିଲା ବିଶ୍ରବ କୁମର ॥
 ବୋଇଲା ବେଦମତୀ ଦଗଧୁଲା କାଏ ।
 କେବଣ କାରଣେ ଯେ ଅଗ୍ନିରେ ନାଶ
 ନୋହେ ॥୧୦
 ଯେତେ ବିଚାରିଣ ସେ ଯାଇଁଣ ଧଇଲା ।
 ହୃତାଶନୁ କାହିଁ ପିଣ୍ଡ ଘେନିଗଲା ॥
 ରଥରେ ପୁରାଇ ସେ ନେଲା ଲଙ୍କାପୁରେ ।
 ଯେକାନ୍ତରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଅନ୍ତପୁରେ ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀକି ହକାରିଲା କତି ।
 ଗୁପ୍ତ କରିଣ କହଇ ଲଙ୍କପତି ॥
 ଶୁଣ ସଖୀ ଆମେ ଜନ୍ମୋଦାପକର ଗଲୁ ।
 ତପ କରନ୍ତେଣ କନ୍ୟାଏ ଦେଖିଲୁ ॥
 ପ୍ରୀତି ତାକୁ କରନ୍ତେଣ ନୋହିଲାକ ବନ୍ଧ୍ୟା ।
 ବଳେ ଆକ୍ରୋଷିଣ ଧଇଲି ତାର
 କେଶ ॥୧୦
 ସମାଧାନ କରିପୁଣି ଛଡ଼ାଇଲା ବାଳ ।
 କାଠ କୁଡ଼ାଇଣ ଲାଳିଲା ଅନଳ ॥
 ଦୃଷ୍ଟିଲା ଦେହ ବୋଲି ଦହିଲା ଚାନ୍ଦମୁହିଁ ।
 ଅନଳେ ସମର୍ପିଲା ତାହାର ନିଜ ଦେହା ॥
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲି ମୁଁ ମୃତୁ ପିଣ୍ଡ ଚାହିଁ ।
 ଦହିୟ ନୋହିଲା ସେ ପିଣ୍ଡ ଅଛି ରହି ॥
 ଅନଳୁ କାହିଁଣ ଆଣିଣ ତାକୁ ଅଛି ।
 ଛଡ଼ରସେ ମେଞ୍ଜନ ଏହାକୁ କରସି ମୃଗାକ୍ଷି ॥
 ଜାଣିମା କେତେମାନ ସ୍ବାଦ ତାର ରସ ।
 ଶୁଣିଣ ମନ୍ଦୋଦରୀ ମନରେ ହରଷ ॥୧୧୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମଞ୍ଜୁଷେକ ଗଢ଼ାଇଲା ତଡ଼ିତି ।
 ଉପରେ ଭାକୁଣି ଦେଇଣ ଭରତି ॥
 ପାଟ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି ଜଉମୁଦ ଦେଲା ।
 ଯେକାନ୍ତ ଠାବରେ ଯଦୁ କରିଣ ଥୋଇଲା ॥
 ନିତ୍ୟେହେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ବେଳେ ବେଳେ
 ଦେଖି ।
 ଅତିହିଁ ନିର୍ବନ୍ଧ କରିଣ ଅଛି ରଖି ॥

ଯେସନେକ ସମସ୍ତ ମିଳିଲେ ନାରଦ
 ମହାମୁନି ।
 ଦେଖିଣ ଉଠିଲାକ ସେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ରାଣୀ ॥
 ରକ୍ଷିକି ଦେଖିଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 କଲ୍ୟାଣ କରି ପୁଣି କହନ୍ତି ମୁନିବର ॥୪୦
 ପୁଣି ନମସ୍କାର କଲାକ ମହାଦେଇ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ସେ ବିନୟ ଭାବେ
 ଉଭାହୋଇ ॥
 ମୁନି ପଚାରନ୍ତି ଏ ତୋହୋର କିଏ ।
 କାହୁଁ ପାଇଲୁ ଏ ଦରପୋଡ଼ା ମାଂସ ॥
 ରାଣୀ ବୋଇଲାକ ଏହା ଆଣିଛି ଲଙ୍କପତି ।
 ଛଡ଼ରସ ମେଞ୍ଜନ ଭୁଞ୍ଜିତ କରଇ ମତି ॥
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ଏହା ନକର ବିନାଶ ।
 ସ୍ବାମୀକି ତୋହୋର ପଛେ ଭୁଞ୍ଜାଅ ଆନ
 ମାଂସ ॥
 ଯାକୁ ଯତନ କରି ଥୋଇଣ ଆସିବି ।
 ଯେଣେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୋ ହୋଇବ
 ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥୫୦
 ମୁନିର ବଚନେ ରାଣୀ ହୋଇଲାକ ତୋଷ ।
 ହେମ କୁଣ୍ଡେ ନେଇ ଥୋଇଲାକ ମାଂସ ॥
 ଉପରେ ଗଉଛୁଣି ପାଟ ଦଉଡ଼ି ବାନ୍ଧି ।
 ଛଡ଼ରସ ମେଞ୍ଜନ ଆନ ମାଂସ ରାନ୍ଧି ॥
 ଆନ ମାଂସ ସ୍ବାମୀକି ମୋଣୋହି କରାଇଲା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମଞ୍ଜୁଷାରେ ସେ କନ୍ୟାକୁ ଭରିଲା ॥
 ସମୋଦେ ମେଲିଦେଲା ମୁନିର ବଚନେ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ନିଜାଇ ମୁନି ଗଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦୃଷ୍ଟେ ଶୁଣ ରଘୁସାଜଂ ।
 ସମୁଦେ ମଞ୍ଜୁଷା ପକାଇଲା ନେଇ ॥୬୦
 ବରୁଣ ଜାଣିଲା ଯେ ସେ କମଳାକ୍ଷି ।
 ରାବଣ ମାରିବାକୁ କାତ ହୋଇଅଛି ॥
 ଥୁର ଥୁର କରି ଲହଡ଼ିରେ ନେଲା ।
 ଜାମୋଦାପରେ ନେଇଣ ଯତନେ
 ଥୋଇଲା ॥
 ସିନ୍ଧୁର ଦୁଲଣୀ ପୃଥ୍ବୀ ମଧ୍ୟେ ଅଛି ।
 ମହାଯୋଗ ନିଦ୍ରା ହୋଇଲା କମଳାକ୍ଷି ॥

କାଳେ ପୁଣି ଜନେକ କରନ୍ତେଣ ଯାଗ୍ୟଂ ।
 ପ୍ରାପତ ହୋଇଲା ତାକୁ ତପ ଫଳ ଭାଗ୍ୟ ॥
 ଫାଳର ମୁନେ ଯହୁଁ ଲାଗିଲା ମଞ୍ଜୁଷ୍ଠ ।
 ଜନେକ ପଚାରିଲେ ଏଥୁ ଅଛି କିଏ ॥ ୭୦
 ଫେଡ଼ି ଦେଖିଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗଉଡ଼ୁଣି ।
 ଭିତରେ ସମ୍ପୂତ ସେ ସନ୍ଦେଂ କମଳଣା ॥
 ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଦୁତୀଆର ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେହ୍ନେ ଦିଶି ।
 ଦଶିଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ସକଳ
 ରକ୍ଷି ॥
 ଯାଗର ଫଳ ଜନେକ ହସ୍ତରେ ପାଇଲା ।
 କନ୍ୟାକୁ ଘେନି ଜନେକ ଅନ୍ତଃପୁରେ ଗଲା ॥
 ଫାଳର ମୁନେ ଯହୁଁ ଉକୁଟିଲା ବନିତା ।
 ତେଣୁ କରି ନାମ ତାର ହୋଇଲାକ ସାତା ॥
 ସେସେ ରଘୁନାଥ ତୋହର ପାଟରାଣୀ ।
 ଜଗତ ଜନନୀ ତ୍ରିଲୋକ୍ୟ
 ନାୟେକାଣୀ ॥ ୮୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ଭୋମୁନି ଏଥୁ କିଏ କହସି ବୋଇଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୌଳସ୍ଥିର ନାତି ।
 ଅଗସ୍ତି କହନ୍ତି ଶୁଣ ରଘୁପତି ॥
 ବଳେ ଉତକଟ ବହୁତ ଅନ୍ୟାଏ କଲା ।
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଆରୋହି ସେ ଜଗତ
 ବୁଲିଗଲା ॥
 ଦିନେକ ମରେତ ରାଜାକୁ ଯାଇ ଭେଟି ।
 ସବୁ ଦେବତାଏ ତହିଁ ହୋଇଥିଲେ
 ଏକଗୋଷ୍ଠୀ ॥
 ଯାଗ କରଇ ସେ ମରେତ ନୃପବର ।
 ଯେସନେକ ସମଏ ମିଳିଲା ଦଶଶିର ॥ ୯୦
 ବୃହସ୍ପତିକ ଭାଇ ସୁମତକ ନାମେ ରକ୍ଷି ।
 ଯାଗରେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ସେ ହୋଇଅଛନ୍ତି ବସି ॥
 ଧୂରୁ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଦେଖି ଦେବଗଣ ।
 ବିଚାରିଲେ ଆସୁ ଅଛଇ ରାବଣ ॥
 କରିବ ଅନର୍ଥ ବୋଲି ଆଡ଼େ
 ହୋଇଗଲେ ।
 ଥୋକେ ରକ୍ଷିମାନେ ଯାଇଣ ନ ପାରିଲେ ॥

ଯେସନେକ ସମଏ ମିଳିଲା ଲଙ୍କପତି ।
 କରେ ଧରିଅଛି ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଶକତି ॥
 ମରତକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ବଚନ ।
 ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କରସି
 ରାଜନ ॥ ୧୦୦
 ରଣରକ୍ତ ହୋଇଣ ମୁଁ ବୁଲୁଅଛି ମହା ।
 ଯୁଦ୍ଧ ଦେଇ ତ୍ରିପୁତି କର ମୋର ଦେହୀ ॥
 ତୁହି ମହାରାଜା ବୋଲି ଶୁଣିଣ ଅଛଲି ।
 ମନେ ବିଚାରିଲି ଯେବେ ସମର ପାଇଲି ॥
 ତୁ ମୋତେ ନିରାଶ ନ କର ମରତ ।
 ଯତନେ ଅଛଲି ମୁଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିତ ॥
 ଶୁଣି ମରତ ରାଜା ରାବଣକୁ ପଚାରି ।
 କେବଣ ଦେଶରୁ ତୁ ଅଛଲୁ ଦଶଶିର ॥
 ତୋହୋର କିଏ ନାମ କାହାର ତୁହୋ ସୁତ ।
 କେହୁ ଅଟଇ ତୋହୋର ଗର୍ଭଧାରୀ
 ମାତ ॥ ୧୦
 ଯେତେକ ବଳ ପାଇଲୁ ଅବା କାହୁଁ ।
 ପୃଥ୍ଵୀ ବୁଲି ସାଂଗ୍ରାମ ଲୋଡୁଅଛୁ ଯହୁଁ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ବିଶ୍ଵବୀର ସୁତ ।
 ନଉକେଶା ଗନ୍ଧାସୁଣୀ ଅଟଇ ମୋର ମାତ ॥
 ଲଙ୍କାର ରାଜା ମୁଁ ନାମ ମୋ ରାବଣ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ବିଦିତ ମୋ ବଡ଼ପଣ ॥
 କୁବେରକୁ ଜିଣି ମୁଁ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ନେଲି ।
 କପିଳାସ ପର୍ବତ ମୁଁ ହେଲେଣି ଉପାଡ଼ିଲି ॥
 ଯେବେ ତୋତେ ଭେଟିଲି ଯୁଧ୍ୟ ମୋତେ
 ଦେସି ।
 ଶୁଣିଣ ମରତ ରାଜା ବୋଇଲାକ ହସି ॥ ୨୦
 କୁବେର ତୋହୋର ତ ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ
 ଭାଇ ।
 ତାହାକୁ ଜିଣିମା ତୋହୋ ଗଉରୋବ
 ନୋହଇ ॥
 ସୁଭାବେ ସୋଦର ଅଟଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭ୍ରାଥ ।
 ବିଶ୍ଵର୍ବା ସମାନେ ଅଟଇ ତୋର ତାତ ॥
 ତାହାକୁ ଜିଣିଣ ତୁ ଯେ ବଡ଼ପଣ କହୁଁ ।
 ଯେ ତୋହୋର ନ ଜାଣିମା ପଣ ବିଂଶବନ୍ଧୁ ॥

ବିଶ୍ଵର୍ବା ମହାରକ୍ଷିର ଅବୁ ତୁହି ସୁତ ।
 ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ଗର୍ଭରୁ ହେଇଲୁ ସମ୍ପୁତ ॥
 ତେଣୁକରି ତୁ ଜଗତ ଜିଣିବାକୁ ଲୋଡୁ ।
 କୁବେରକୁ ଜିଣି ସେ ବୋଲାଉ
 ହନ୍ତକାରୁ ॥ ୩୦
 ଯେଥେ ଯେବେ ଅଛଲୁ ଯୁଦ୍ଧିତ ମନକରି ।
 ଜଗତ ବୁଲିଣ ତୁ ପୁଟିଲୁ ଦଶଶିର ॥
 ଶ୍ରମ ଖ୍ୟାତି ହେଉ କ୍ଷଣେ ଏଥୁ ବସ ।
 ଝାଳ ଗଲୁଅଛି ଖର ନିଶ୍ଵାସ ॥
 ସୁସ୍ତ ହୋଇଣ ତୁ ପଛେ ଯୁଧ୍ୟ କର ।
 ନିଶ୍ଵାସ ମୁଁ ତୋତେ ଦେବଇଁ ସମର ॥
 ମରତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଟଇ ଅଶମ୍ଭୁତେ ।
 ସେ ପାଇଁ ରାଜାକୁ କହନ୍ତି ଏକାଗ୍ରେ ॥
 କିମ୍ପାଇ ସନମତ କରୁଛୁ ନୃପବର ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କାଳ ଏ ନୋହଇ
 ତୋହୋର ॥ ୪୦
 ଯେ ବଡ଼ ବଳିଷ୍ଠ ଅଟଇ ଦଶଶିର ।
 ଦେଖିଲୁଟିକି ହୋ ଦେବତାୟେ ପଳାଇଲେ
 ଡରି ॥
 ପ୍ରୀତି କରି ଏବେ ପଠିଆଅ ଏହାକୁ ।
 ଦଶଦିଗପାଳେ ଡରନ୍ତି ଯାହାକୁ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀର ବୋଲି ଶୁଣି ମରତ ମହାରାଏ ।
 ରାବଣକୁ ବହୁତ ଅର୍ଜନା ବିଧିକ୍ଷେ ॥
 ପ୍ରୀତି କରିଣ ସେ ଗଉରୋବ କଲା ।
 ମୁହିଁ ତୋତେ ସମରେ ନୁଆରିବି
 ବୋଇଲା ॥
 ତୁ ମହାକ୍ଷେତ୍ରୀ କପିଳାସ ତୋଲୁଁ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବସି ଜଗତ
 ଜିଣିଲୁ ॥ ୫୦
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ତୋତେ ବିଧାତା ବର
 ଦେଲା ।
 କୋବେର ପୁଣି ତୋହକୁ ସମରେ ହାରିଲା ॥
 ମୁହିଁ ମନିଷ୍ୟ ଯେ ଧର୍ମ ପରାଏଣ ।
 ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ମୁଁ କରି ପାରିବଇଁ
 କି ରଣ ॥

ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଣ ଦୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଯା ।
 ଚୋହୋର ସମାନେ ଲୋଡ଼ୁ ଆନ ରାଜା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଧନ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲା ।
 ଗଗତି ଘେନି ରାବଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ॥
 ଯିବାର ବେଳେ ବଢ଼ାଇଲା ହାଥ ।
 ରକ୍ଷିମାନଙ୍କୁ ଧରି ଖାଇଲା ବହୁତ ॥ ୬୦
 ମରୁତ କହନ୍ତେ ନ କଲା ତାହା ବୋଲ ।
 ତପାମାନଙ୍କୁ ଧରି ଖାଇଲା ଲଙ୍କମାନୁ ॥
 ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଜିଣି କରଇ ପ୍ରଭୁପଣ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ଚଢ଼ିଣ ବୁଲଇ ରାବଣ ॥
 ସମସ୍ତ ରାଜାଙ୍କର କଟକରେ ପଶି ।
 ଦେଶ ଇଚ୍ଛାନ୍ତି ବଳତ ବିନାଶି ॥
 ଅଗ୍ନେଶ୍ୱର ମଧ୍ୟେ ଥାନ୍ତି ନୃପଗଣ ।
 ଯେମନ୍ତ ସମସ୍ତ ଯାଜ୍ଞ ମିଳଇ ରାବଣ ॥
 ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେ ମାଗଇ ଦିଅ ଯୁଧ୍ୟ ।
 ନୋହିଲେ ଏହିକ୍ଷଣି କରିବି ପ୍ରାଣ
 ବଧ ॥ ୬୦
 ମୁହିଁ ଦଣ୍ଡାନ୍ତନ ରାକ୍ଷାସ କୁଳପତି ।
 କୋବେରକୁ ଜିଣି ପୁଣି ଘେନିଲି ବିଭୂତି ॥
 କପିବାସ ପର୍ବତକୁ ଉପାଡ଼ିଲି ବଳେ ।
 ମରତ ରାଜାକୁ ଜିଣିଲି ଅବହେଳେ ॥
 ଅକ୍ଷେପକ ରାଜ୍ୟ ଇକା ମୁଁ ଭୋଗ୍ୟ କରି ।
 କ୍ଷତ୍ରୀ ବୋଲାଇଲେ ତାହାର ଦର୍ପ ହରି ॥
 ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଗଣେ ହୁଅନ୍ତି ତରସ୍ତ ।
 ସମଧା ଦେଇ ପୁଣି ହୁଅନ୍ତି ଗରତ ॥
 ଆମେ ତୋର ସେବକ ହେଲୁ ଲଙ୍କସାଜ୍ଞ ।
 ତୋର ସଂଗେ ଯୁଦ୍ଧିତ ଆମର ବକ
 ନାହିଁ ॥ ୮୦
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ବାହୁଡ଼ଇ ତୋଷେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ଚଢ଼ି ଗ୍ରାମୀ ଦେଶେ ଦେଶେ ॥
 ଯେମନ୍ତେଣ ସକଳ ରାଜାନ୍ତ ସାଧ୍ୟ କଲା ।
 ଭ୍ରମଣ ଆସନ୍ତେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଭେଟିଲା ॥
 ତୋହୋର ଉପର ବଂଶେ ବୟାଦିଶ
 ପୁରୁଷେ ।
 ଅରଣ୍ୟେ ନାମେ ରାଜା ବନ୍ଦିତ ଦଶବିଶେ ॥

ସମରେ ଅଳ୍ପ କ୍ଷତ୍ରୀ ବୀରବର ନାମ ।
 ତେଣୁ ସେ ଅରଣ୍ୟେକ ନାମ ହୋଇଲା
 ରାଜନ ॥
 ତିନିପୁରେ ତାକୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ।
 ଧାର୍ମିକ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କରଇ ବିହି ॥ ୯୦
 ତାହାର ବୀରପଣ ଶୁଣିଣ ରାବଣ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପଶିଣ ମାଗିଲାକ ରଣ ॥
 ଶୁଣି ଅରଣ୍ୟେକ ରାଜା ସାଜିଲାକ ବଳ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ସଂଗେ କଲାକ ରଣଗୋଳ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ବର ପାଇଁ ଦଗତ ମହାବୀର ।
 ବିଷମ ସମରେ ସେ ଅଟଇ ହତକାର ॥
 ମାୟା ଯୁଧ୍ୟ କରି ସେହୁ ସଂସ୍ଥାପିଲା ସନ୍ୟ ।
 କୋପେଣ ସମର ଆସି କଲାକ ଅରଣ୍ୟ ॥
 ରଣଗୋଳ ଧନ୍ଦୋଳ ବାଜିଲା ଦୁହିଁକରି ।
 କୋପେ ଲଙ୍କପତି ଦିବ୍ୟାଶ୍ୱସ୍ତ୍ର ମାରି ॥ ୧୦୦
 ରାବଣର ନାରାଜେ ପଡ଼ିଲା ଅରଣ୍ୟ ।
 ପୁଣି ତେଜନା ପାଇଁ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜନ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବକୁ ଚାହିଁ କୋପେ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।
 ମୋହୋର ବଂଶ ହାତେ ମରସି ବୋଇଲା ॥
 ଧର୍ମ ଯୁଧ୍ୟ ନ କରି ତୁ ଦିବ୍ୟାଶ୍ୱସ୍ତ୍ର କଲୁ ।
 ଦେବତାଙ୍କ ଶର ମନୁଷ୍ୟକୁ ମାଇଲୁ ॥
 ଯେ ତୋର ଭଲ ପଣ ନୋହଇ
 ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ।
 ଯେତେକ ବୋଲି ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ନୃପବର ॥
 ପାର୍ଥବ ଦେହ ତାର ଲୋଟିଲା ଧରଣୀ ।
 ରଣଯୋଗ କରି ସ୍ୱର୍ଗ ଗଲା ନୃପମଣି ॥ ୧୦
 ଯଶ କରି ବାହୁଡ଼ିଲା ବିଶ୍ୱର୍ଷା ତନୟେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହିଣ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଯାଏ ॥
 ନିଜ ଲଙ୍କା ଗଡ଼ରେ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 ଏ ବଚନ ଶୁଣିଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁଶିଷ ॥
 ଭୋ ଅଗସ୍ତି ମୁନି ମୋତେ କଥା ଏକ
 କହ ।
 ଯାହା ପତାଗୁହି ବିଷମ ସନ୍ଦେହ ॥
 ରାବଣ ଜଗତେ ଯେବେ କଲାକ ଉପଦର୍ପ ।
 ଯୁଧ୍ୟ ନ କଲେ କିମ୍ପା ରାଜାଗଣ ସର୍ବ ॥

କି ଅବା ତାହାକୁ ବଳେ ନ ପାରିଲେ ଜିଣି ।
 ମହା ମହା ରାଜାଏ ତ ଥିଲେ ଯେ
 ଧରଣୀ ॥ ୨୦
 ଅଗସ୍ତି କହନ୍ତି ତୁମେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ।
 ଯହୁଁଣ ପ୍ରବଳ ହୋଇଲା ଦଶମାଥ ॥
 ନୀତିବନ୍ତ ଲୋକେ ଭୟେ ଛାଡ଼ି ନିଜ କର୍ମ ।
 ତାହା ଯୋଗୁଁ ସଂସାରକୁ ଛାଡ଼ିଗଲା ଧର୍ମ ॥
 ଯାହାକୁ ରଖିଲେ ସେ ରଖନ୍ତା ନୋହିଲା ।
 ଜଗତ ସଂସାର ଲୋକ ନିରୋଖ ହୋଇଲା ॥
 ଦେବତାଏ ତରେ ପଲାଇ ଲୁଚିଥାନ୍ତି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଇଶ୍ୱର ଯାହାକୁଇ ବର ଦେଇଛନ୍ତି ॥
 ନାରାୟଣ ପୁରୁଷକୁ କାଳକ ବାଟ ଚାହିଁ ।
 ତେଣୁ ସେ ଅନ୍ୟସ୍ଥା ହୋଇଲେ ସପତ
 ଦୀପାମହା ॥ ୩୦
 ରାଜା ଥାଇଣ କରିବେ ଆଉ କିସ ।
 ପ୍ରୀତି ହୋଇଣ ରକ୍ଷା କଲେ ନିଜ ଦେଶ ॥
 ଶୁଣି କରି ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ତ୍ରିପୁତି ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
 କହସି ମହାମୁନି ହେ ଏଥୁର ଉପରେ ।
 କେବଣ ଚରିତ ସେ କଲା ଦଶଶିରେ ॥
 ଅଗସ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ରାମ ଏକମନେ ଶୁଣ ।
 ମାହେଶ୍ୱରୀ କଟକେ ଦିନେ ଯାଇ ମିଳିଲା
 ରାବଣ ॥
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ନାମେ ଏଇ ନୃପତି ।
 ସପତ ଦ୍ୱାପରେ ସେ ଅଟଇ
 ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ॥ ୪୦
 ହୋଇହୋଇ ବଂଶେ ଅବତାର ରାଏ ।
 କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ରାଜାର ଅଟଇ ତନୟେ ॥
 ଯଯାତି ମୁନିଙ୍କ ବର ପରସାଦେ ।
 ବିଷ୍ଣାତ ହୋଇଲା ରାଜା ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟେ ॥
 ଯହିଁକି ମନ ତହିଁ ମିଳଇ ନୃପତି ।
 ଧର୍ମ ବିଚାର କରି ପାଲଇ ସେ ପୃଥିବୀ ॥
 ସେ ରାଜା ଏକଦିନେ ନର୍ମଦାକୁ ଗଲା ।
 ସହସ୍ତ୍ରେକ କନ୍ୟା ଘେନି ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କଲା ॥
 ସହସ୍ତ୍ରେ ଭୁଜ ଘେନି ଉଗାଳିଲା ନଈ ।

ବାହୁଡ଼ିଣ ସୋହତି ଉପରକୁ ବହିଁ ॥୫୦
 ରାବଣ ମାହେଶ୍ୱର କଟକକୁ ଗଲା ।
 ନର୍ମଦା ଜଳେ ଆସି ପ୍ରାହୀନ ସେ କଲା ॥
 ଜୁଲେ ରତ୍ନ ଲିଙ୍ଗ ଆପଣ ଲଙ୍କସାଙ୍ଗ ।
 ପୂଜା କଲାକ ସେ ନାନା ପୁଷ୍ପ ଦେଇ ॥
 ଶୀତଳ ଯୋଗାଡ଼ ବିବିଧ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ।
 ଆପଣେ ଉଠି ନୃତ୍ୟ କଲାକ ଦଶାନନ ॥
 ମହୁର ରାଗେଣ ଗାଜଲାକ ଗୀତ ।
 ପୁଷ୍ପ ବନିକା ତହିଁ ଅଛଇ ବହୁତ ॥
 ଆଠ ପେଷିଣ ବିପ୍ଳବ କୂର କଲେ ।
 ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ଅଗଣ୍ଡି ମୁନି କହିଲେ ॥୬୦
 ରାବଣ ଯେ ଜୁଲେ ଶଙ୍କର ପୂଜୁଥିଲା ।
 ନର୍ମଦା ନଦୀ ବଡ଼ି ତହିଁକି ଲାଗିଲା ॥
 ନଦୀ ଉତକର୍ମ ଉଚ୍ଚର୍ଗ କଲ ହୋଇ ।
 ଦେଖି ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଲା ଲଙ୍କସାଙ୍ଗ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀକି ଚାହିଁ ପୁଣ ବୋଇଲା ବଚନ ।
 କେବଣ ଚରିତ ଏହା ବୁଝିବି ବନ୍ଧନ ॥
 ନଦୀତ ପୂର୍ବରୁ ପଶିମକୁ ବହୁଥିଲା ।
 ଏବେ ସେହୁ କିମ୍ବା ଲେଉଟି ବହିଲା ॥
 ବଢ଼ିଲା ନଦୀ ପ୍ରାୟ ଭାଙ୍ଗୁଛି ଅତଡ଼ା ।
 ଉତକର୍ମ ହୋଇ ମାରଇ ଲହଡ଼ା ॥୭୦
 କେବଣ କାରଣ ଏହା ବୁଝିଆସ ଯାଇଁ ।
 ଶୁଣିଣ ଶୁକ ସାରଣ ଶାସ୍ତ୍ର ହୋଇ ଧାଇଁ ॥
 ନଦୀ ଜୁଲେ ଜୁଲେ ଫୁଲ ତୋଟାରେ
 ଗଲେ ।
 କୋଶକେ ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନକୁ ଦେଖିଲେ ॥
 ହାଥେ ହାଥେ ଛଦି ଅଛଇ ବାଡ଼ ଦେଇ ।
 ସହସ୍ରେ ଯୁବତୀ କି ସେ କୋଳରେ
 ବସାଇ ॥
 ତେଣୁ ସେ ନେଉଟି ବହିଲାକ ପାଣି ।
 ଶୁକ ସାରଣ ଅଇଲେ ତଥ୍ୟ କଥା ଜାଣି ॥
 ରାବଣର ଆଗେ ଯେ କହିଲେ କଥାମାନ ।
 ଶୁଣିଣ କୋପରର ହୋଇଲା ରାବଣ ॥୮୦
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନକୁ ଭେଟିଲା ତହିଁ ଯାଇଁ ।
 ଆସହୋ ନୃପତି ବୋଲି ଡାକଇ କୁଳେ
 ଥାଇଁ ॥

ମୁହିଁ ସେ ଦଶଗ୍ରୀବ ବିଶର୍ବାର ସୁତ ।
 ହେଲେଣ ଉପାଡ଼ିଲି କପିଳାସ ପର୍ବତ ॥
 ପୃଥୁ ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଜିଣିଲଇଁ ଧରି ।
 ମରତ ରାଜା ଯେ ନୋହିଲା ମୋତେ ସରି ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ଅରଣ୍ୟ ନୃପତି ବଧ କଲି ।
 କୋବେରକୁ ଜିଣି ମୁଁ ପୁଷ୍ପେକ ଯାନ
 ଆଣିଲି ॥
 ରବିତଳେ ମୋତେ କ୍ଷତ୍ରୀ ନାହିଁ ସମସରି ।
 ଯେ ତୋହୋର ତହିଁକି ମୁଁ ଯେ ଅଇଲି
 ଯୁଧ୍ୟକରି ॥୯୦
 ସକଳ ରାଜାକର ଦର୍ପ ମୁଙ୍ଗ ହରି ।
 ରାବଣର ବଚନେ ତଗରାଏ ହକାରି ॥
 ବୋଇଲା ନୃପତି ତୁ ରହ କିଛିକାଳ ।
 ଯେହୁ କି ଅଟଇ ହେ ଯୁଦ୍ଧିବାର ବେଳ ॥
 ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରୁଅଛନ୍ତି ଆମ୍ଭ ରାଏ ।
 ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଆ ଏବେ ବିଶର୍ବାର ପୋଏ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ନୋହିଲାକ ବୋଧ ।
 ମନ୍ତ୍ରୀକର ଦୁଇରେ ଆରମ୍ଭିଲା ଯୁଧ୍ୟ ॥
 ଦୁଇ ବଳରେ ବାଜିଲା ହଣାହଣି ।
 ଦିଗପାଳ ସମାନେ କ୍ଷତ୍ରୀ ବିଂଶପାଣି ॥୧୦୦
 ସହସ୍ରା ଅର୍ଜୁନ ଆଠ ପଳାଇଲେ ରଣେ ।
 ଜଳୁଁ ନୃପତି ତା ଦେଖିଲାକ ଆପଣେ ॥
 ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ନବରକୁ ପଠିଆର ।
 ଚାର କହନ୍ତେଣ ଆପଣେ ବେଗେ ଧାଇଁ ॥
 ସନ୍ୟମାନେ ଭାଜି ପଳାଇଣ ଥିଲେ ।
 ନିଜ ରାଜାକୁ ସେ ଦେଖିଣ ବାହୁଡ଼ିଲେ ॥
 ମାର ମାର ଡାକ ଦିଅନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ।
 ପିଠିଆଇ ଗୋଡ଼ାଇ ଥିଲାକ ଦଶାନନ ॥
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ଯେ ଅଇଁଲା ଶସ୍ତ୍ର ଘେନି ।
 ସହି ଯୁଦ୍ଧ କଲା ଦଶଇ ମୁଧୁନି ॥୧୦
 ଦୁଇ ରାଜାକର ବାଜିଲାକ ରଣ ।
 ଆକାଶରେ ଥାଇଁଣ ଦେଖନ୍ତି ସୁରଗଣ ॥
 ଦେବେ ବିଚାରନ୍ତି ରାବଣ ଯେବେ ମରୁ ।
 ପରଜାମାନଙ୍କର ବିବିଧ କଷ୍ଟ ସରୁ ॥
 ସାନ ନୋହଇ ସେ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ।

ଅରଣ୍ୟ ରାଜା ପ୍ରାୟେ ବୁଝିଲା ଦଶାନନ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲି ବିଚାରନ୍ତି ସୁର ।
 ବୋଲନ୍ତି ଅଗଣ୍ଡି ବୁଝେ ଶୁଣ ରଘୁବୀର ॥
 ପରିଘାଙ୍ଗ ଯୁଧ୍ୟ କରନ୍ତି ବେନି ରାଏ ।
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ଯେ ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର କରେ ॥୨୦
 ରାବଣ ବିଂଶକୁଳେ ମାରଇ ନାରାଜ ।
 ପରିଘାଙ୍ଗ ଯୁଦ୍ଧି ଅଙ୍ଗଙ୍ଗ କାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ଯହୁଁ ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ କଲା ।
 ଦେବ ଅସ୍ତ୍ର ଘେନିଣ ରାବଣ ଯୁଦ୍ଧିଲା ॥
 ହାକି ବିକ୍ଷାବିକ୍ଷି ଡାକି ମରାମରି ।
 ବେଳେବେଳେ ସାଂଗ୍ରାମ ଅପୂର୍ବ ଯୁଧ୍ୟକରି ॥
 ଦୁଇ ଆଠ ଲୋକେ ଛାଡ଼ିଲେ ସମର ।
 ଦୁହେଁ ରାଜା ହତକାରୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ
 ବଳାଆର ॥
 ଦୁଇବୀରେ ଯହୁଁ ସେ ନୋହିଲେ
 ହରଜିଣ ।
 କୋପେଣ ଗଦା ଘେନି ଧାଇଁଲା
 ରାବଣ ॥୩୦
 ଦେଖିଣ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ଆଗ ସରି ।
 ଲଙ୍କପତି ଗଦାକୁ ପ୍ରତି ତୁଲ କରି ॥
 ଦୁଇ ଶସ୍ତ୍ର ବାଜି ଉଠିଲା ଅନଳ ।
 ଘଡ଼ିଏ ପରିଯନ୍ତେ ବାଜିଲା ଗଦାଗୋଳ ॥
 ରାବଣ ରାଗେଣ ଯେ ପିଟିଲା ଉଂଗୁଇ ।
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ତା ସମାଳିଲା ଗଦାଦେଇ ॥
 ଦଶାନନ ଗଦା ଅଟଇ ପୁରୁଣା ।
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ଶରକୁ ନୋହିଲାକ ଜିଣା ॥
 ଗଦା ଗଦା ବାଜି ହୋଇଲା ବେନି ଖଣ୍ଡ ।
 ଦେଖି ରାବଣ ଅଛୁ ଝାଳ ଗଜଇ
 ତ୍ରିପଥ ॥୪୦
 ଖୁଦ୍ର ପାଇଣ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ କୋପେ ମାରି ।
 ହୃଦେ ବାଜନ୍ତେଣ ଜଳିଲା ଦଶଶିରି ॥
 ବ୍ୟଥା ପାଇ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଣ ମୋହଇଲା ।
 ଧାଇଁଣ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ମାଡ଼ିଣ ବସିଲା ॥
 ନିର୍ବାଣି ବାଞ୍ଛିଲା ସେ ଅତି ଯତ୍ନ କର୍ମ
 ମାହେଶ୍ୱରୀ କଟକକୁ ଘେନିଗଲା ୧

ରଥେ ପକାଇ ସେ ବାନ୍ଧି ଘେନି ଗଲା ।
 ନିଜ ପୁରେ ନେଇ ଉଣାରେ ଥୋଇଲା ॥
 ଲୋକନ୍ତ ରଖାଇଲା ଅତି ଯତ୍ନ କରି ।
 ଅତି ଉତ୍ସବ କଲେ ମାହେଶ୍ୱର ପୁରୀ ॥୪୦
 ଯେତେବେଳେ ରାବଣ ପଡ଼ିଲା ବନ୍ଧନ ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଆନନ୍ଦ ଯେ ହୋଇଲେ ସୁରଗଣ ॥
 ଦୁରୁଛି ବଜାଇଣ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ ।
 ଆଜ ସେ ଦୁଃଖ ଆମ୍ଭର ସରିଲା ବୋଲିଲେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବସିଲେ ବେହରଣ ।
 ଅରକ୍ଷି ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ॥
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ରାବଣକୁ ଧରି ନେଲା ।
 ନକ ପୁରେ ଅନେକ ମାଡ଼ ଯେ ମରାଇଲା ॥
 ଶିର ଛେଦିବାକୁ ତାର କଳାକ ଉପାଏ ।
 ଦେହେ ଖଣ୍ଡା ବାଜି ଉଛୁଟିଣ ପକାଏ ॥ ୬୦
 ଶକତି ନ ବହଇ ନ ପୁଟଇ କାଣ୍ଡ କୁଡ଼ ।
 କୋପେଣ ନୃପତି ଅଣାଇଲା ମ୍ୟମତ ॥
 ହସ୍ତାର ହାଥରେ ମରାଇଲା ନେଇ ।
 କେବେହେଁ ମୃତ୍ୟୁ ନ ପାଇଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ॥
 ଅଗ୍ନି ସଜାଡ଼ିଣ ପୁଣି ପୋଡ଼ିଣ ରାଏ ଦେଲା ।
 ତଥାପି ରାବଣ ଯେ କିଛିହିଁ ନୋହିଲା ॥
 ସମୋଦ୍ରେ ପକାଇଲାକ ପଥର ବନ୍ଧାଇ ।
 ଜଳରେ ନ ବୁଡ଼ିଲା ମୟୋଦରୀ ସାଙ୍ଗ ॥
 ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚିୟ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ।
 ବାହୁଡ଼ାଇ ନନ୍ଦରେ କଳାକ ବନ୍ଧନ ॥୭୦
 ବନ୍ଧୀ ପ୍ରକାରେ ଥୋଇଲା ଯତ୍ନ କରି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ପେଷିଲେ ପୁଲକ୍ଷି ମୁନିକି ହକାରି ॥
 ଭୋ ପୁତ୍ର ରାବଣ ଅଟଇ ତୋର ନାତି ।
 ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ତାକୁ ମାରୁଛଇ ବିକୋଟି ॥
 ତୁ ଯାଇଁ ତାହାକୁ ଛଡ଼ାଇଁ ଘେନି ଆସ ।
 ସୁକୁମାର ଦେହ ତାର ପାଇଲାକ ପ୍ରାସ ॥
 ଶୁଣିଣ ପୁଲକ୍ଷି ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ ।
 ମୃତୁଲୋକକର କଲେକ ଗମନ ॥
 ମନ ପବନ ଯୋଗେ ଚଳିଗଲେ ।
 ନିମିଷକେ ମାହେଶ୍ୱରୀ କଟକେ

ମିଳିଲେ ॥୮୦

ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ଯେ ଅଛଇ ଆସ୍ଥାନ କରି ।
 ତହିଁ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ତପଚାରୀ ॥
 ଦେଖିଣ ନୃପତି ଯେ ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଲା ।
 ନମସ୍କାର କରି ବସିତ ଠାବ ଦେଲା ॥
 କୁଶଳ ପୁଛାପୁଛି ହୋଇଲେ ବେନିଜନ ।
 କର ଯୋଡ଼ି ପଚାରଇ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ॥୯୦
 ଆଜ ସେ ସୁଫଳ ହୋଇଲା ମୋର ପୁରୀ ।
 ଯହୁଁ ସେ ପ୍ରବେଶ ପୁଲକ୍ଷି ତପଚାରୀ ॥
 କେବଣ ଅର୍ଥେ ମୁନି କଲୁ ଆଗମନ ।
 ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ରାଜା ଅଟଇ ମୋର ନାତି ।
 ତାହାକୁ ଧରିଣ ତୁ ଅଛୁ ନୃପତି ॥
 ସେ ଦୋଷ ଛାଡ଼ିଣ ରାବଣ ମୋତେ ଦେବୁ ।
 ଯାବତ କାଳକଟାଁ କଲ୍ୟାଣ ପାଇବୁ ॥
 ସେ ଅବା ଦୁଃଖ ପଣ କଳାକ ନ ଜାଣି ।
 ସେ ଅପ୍ରାଧ ଆମ୍ଭେ ତୋତେ ମାରୁଛୁ
 ନୃପମଣି ॥
 ଛାଡ଼ ଦଶାନନ ଆମ୍ଭର ବୋଲକର ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ସେ ଅଟଇ ଅମର ॥
 ଯେତେକ କଷ୍ଟ ହୋଇଲା ତାର କିସ ।
 ଭୋଗ କଲା ତାର ପୂର୍ବର ଭବିଷ୍ୟ ॥୧୦୦
 ତୋହୋର ହାଥରେ ମୃତୁ ତାର ନାହିଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ପେଷିଲେ ମୋତେ ରାବଣ ନେମା
 ପାଇଁ ॥
 ଯେବେ ମୋର ବୋଲେ ନ ଛାଡ଼ିବୁ
 ଲଙ୍କନାଥ ।
 ନାତିର ଛଲେ ମୁଁ କରିବି ଅନର୍ଥ ॥
 ମାହେଶ୍ୱରୀ କଟକ ତହିଁବି କୋପାନଳେ ।
 ରାଜ୍ୟ ସହିତେ ତୁ ନାଶ ଯିବୁ ମହାପାଳେ ॥
 ପୁଲକ୍ଷିକର ନିଶ୍ଚର ବଚନ ସେ ଶୁଣି ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି କହଇ ନୃପମଣି ॥
 ଭୋ ରକ୍ଷି ରାବଣ ଅଟଇ ବଡ଼ଦୁଷ୍ଟ ।
 ଯାଗଯଜ୍ଞ ଭାଜି ଦିଅଇ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ॥୧୦
 ରକ୍ଷି ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରଜାତ ଖାଇ ।

ଯେହାର ଅନାତି ମୁନି କହିଲେ ନ ସରଇ ॥
 ନର୍ମଦା ଜଳେ ମୁଁ କ୍ରାନ୍ତା କରୁଥିଲି ।
 ଯେହାର ତହିଁକି ମୁଁ ଯତନେ ନ ଗଲି ॥
 ତହିଁ ଆସି ମୋତେ ହାକିଲାକ ବଳେ ।
 ତତୁରାଜା ବଳ ମୋର ଜିଣିଲା
 ଅବହେଳେ ॥
 ସନ୍ୟ ହତ ଦେଖି ସମର ମୁହିଁ କଲି ।
 ଧର୍ମବଳ ଘେନି ଅସୁରକୁ ଜିଣିଲି ॥
 ଅନେକ ମତେଣ ମୁଁ ମାରିତ କଲି ଇଚ୍ଛା ।
 କେବେହେଁ ନ ମଲା ଏ ନଉକେଶାର
 ବନ୍ଧା ॥୨୦
 ବିଚାରିଲି ପଛେ ଯେ ନଗରେ ପଡ଼ିଥାଉ ।
 ନ ମଲା ଯେବେ ଯେହୁ ଫିଟିଣ ନ ଯାଉ ॥
 ଯେହାର ବନ୍ଧୀ ଥିଲେ ଜଗତ ସୁସ୍ଥେ ଥାଇ ।
 ତୁ ଯେବେ ପୁଲକ୍ଷି ନେବୁ ମୁକୁଳାଇ ॥
 ଛାଡ଼ିଲି ଦଶାନନ ନିଅ ତୋର ନାତି ।
 ତୁମ୍ଭେ ସେ ଦେବତାଏ କର ଯେ ଅନାତି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଉଣାରୁ ଅଣାଇଁ
 ଲଙ୍କସାଙ୍ଗ ॥
 ଗଉରୋବ କରାଇଲା ବନ୍ଧନ ପେଡ଼ାଇ ॥
 ପୁଲକ୍ଷି ମୁନିକି ଛାମୁରେ ନେଇ ଦେଲା ।
 ଭୋ ରକ୍ଷି ନାତି ତୋର ଯେ ଅଟଇତିକି
 ବୋଇଲା ॥୩୦
 ଯେବେ ହେଁ ତିଆର ନ କରୁ ଦୁଃଖ ପଣ ।
 ଅନ୍ୟାଏ ଆଶ୍ରେ କିମ୍ପା କରଇ ଏଡ଼େ ଜଣ ॥
 ତପକରି ପୁଣ ପାଇଲା ଏଡ଼େ ଶିରୀ ।
 ଯେବେ କିମ୍ପା ତପାକି ମାରଇ ଦଶଶିରି ॥
 ତୋହୋର ନାତି ଯେ ଯେ ବିଶର୍ବାର ସୁତ ।
 ଯାହାର ପଣ ଅଛା ଅଟଇ ଜଗତର ତାତ ॥
 ତିନିପୁରେ ବିଖ୍ୟାତ ଅଟଇ ଦଶଶିର ।
 ମାତାଗୁଣ ଘେନି ସିନା ହୋଇଲା ଅସୁର ॥
 ଶାହାସ୍ତ୍ର ନିର୍ଜିତ କରଇ ତପମାନ ।
 ସେ କଥାମାନ ଛାଡ଼ିଣ କରଇ
 ଦୁଃଖପଣ ॥୪୦
 ଯେବେ ତୁ ମହାରକ୍ଷି ଏହାକୁ ଘେନି ଯାସି ।

ଯେମନ୍ତେ ଭଲ ପଣେ ଲୋକେ ହିଁ ପ୍ରଞ୍ଚିବି ॥	ସାନ ନୋହୁଁ ଇତି ଲଙ୍କାଗଡ଼ ରାଜା ॥	ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ତହିଁ ରାଜା ଦଶଶିରି ॥
ସେ କଥା କରୁ ଯେବେ ବିଶବାର ସୁତ ।	ଉପାସ କରି ସେ ପୁଣି ଆସିବ ପିଟିକାଲ ।	ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ନିଜ ପୁର ଗଲା ।
ଅନ୍ୟାସ ଆଦରିଲେ ଅଳପେ ଆୟୁଷ ହତ ॥	ଆମେ ଅବା ଲଙ୍କାରେ କରିବା କିସ ଯାଇ ॥	ଶୁଣି ଦେବତାକୁ ରୟେ ବାଧା କଲା ॥
ଯେତେ ବୋଲି ରାସ ରାବଣକୁ	ଯେତେ ବୋଲି ମାହେଶ୍ୱର କଟେକ	ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ବିଶବାର ସୁତ ।
କୋଳକରି ।	ଭିତରେ ।	ନଗ୍ନେ ଉଦ୍ଧବ ତାର କରାଇଲା ବହୁତ ॥
ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଇଣ କହଇ ପୁରସରି ॥	ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ ରହି ସେ ଅଛନ୍ତି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ॥	ବିବାନୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ନବରକୁ ଗଲା ।
ଯାସି ଲଙ୍କପତି ତୋର ନିଜ ରାଜ୍ୟ ରଖ ।	ତିନିଦିନ ବନ୍ଦୀ ପଡ଼ିଲା ଲଙ୍କସାଗ ॥	ଅଭିମାନ କଥା କାହାକୁ ନ କହିଲା ॥
ତୋହୋର ମୋହୋର ପାରତି ଦଶମୁଖ ॥	ପୁଲକ୍ଷି ମୁନି ଛଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଯାଇ ॥	ଯେତେ ତାର ସଙ୍ଗେ ଥିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବଳ ।
ଯିବାକୁ ଉଛୁଳ ହୋଇଲା ଦଶାନନ ।	ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ତହୁଁ ସୁମରିଲା ଲଙ୍କପତି ।	ସବୁକି ତିଆରିଣ ଅଛି ଲଙ୍କପାଳ ॥ ୧୦
ମନେ ସୁମରିଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ॥ ୫୦	ତତକ୍ଷଣେ ଯାନ ମିଳିଲା ତାର କତି ॥ ୮୦	ହାନି କଥା ବୋଲି ଗୁପ୍ତ ତାହା କଲେ ।
ତତକ୍ଷଣେ ଯାନ ଆସି ହୋଇଲା ଉପଗତ ।	ତହିଁ ଦଶକକ୍ଷ ପୁଣି ବିଜେ କଲା ଯାଇଁ ।	ପଛେ ଲଙ୍କା ଲୋକେ ବାରତା ପାଇଲେ ॥
ବସିଣ ଅଛନ୍ତି ସଜନି ସମସ୍ତ ॥	ପୁଲକ୍ଷି ମୁନିକି ପ୍ରଳମ୍ବିତ ହୋଇ ॥	ବିଚାରଣେ ଆଗେ ଶୁକ ସାରଣେ ଥିଲେ
ଯେତେବେଳେ ରାବଣ ପଡ଼ିଲା ବନ୍ଧନ ।	ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ଯେତେ ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲା ।	କହିଁ ।
ଅନାସ୍ତ୍ର ହୋଇଲେ ଯେ ଚତୁରାଙ୍ଗ ସନ୍ଧ୍ୟା ॥	ସବୁ ଘେନି ଦଶାନନ ପୁଷ୍ପେକ ବିଜେ	ଥାଠ ଲୋକ ବାହାରେ ଆନ ଜାଣନ୍ତା
ଶୁକ ସାରଣକ ବୋଲେ ବସିଲେକ ରଥେ ।	କଲା ॥	ନାହିଁ ॥
ପବନହୁଁ ବେଗେ ଉଡ଼ିଲେ ଗଗନ ପଥେ ॥	ପୁଲକ୍ଷି ମୁନିବର ସ୍ୱର୍ଗକଳଂ ଗଲେ ।	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତହିଁ ଗଲା ଦିନା ଦଶ ।
ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ତାକୁ ଧରି ନ ପାରିଲା ।	ମୁକୁଳାଭବା କଥା ବ୍ରହ୍ମାକୁ କହିଲେ ॥	ସତ୍ତାକରି ବସି ଅଛଇ ଦଶାଭାସ ॥
ରାବଣକୁ ଦେଖି ସେ ଏହାନ୍ତ ଛାଡ଼ିଦେଲା ॥	ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଲଙ୍କାଗଡ଼ ରାଜା ।	ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ଚତୁରାଙ୍ଗ ସନ୍ଧ୍ୟା ।
ବିଚାରିଲା ମୂଳକୁ ଛେଦିଲେ ତାଳ ମରି ।	ବିବାନେ ବିଜେକରି ବଜାଇଲା ବାଜା ॥	ସମ୍ପର୍କ ବେହେରଣ ରାବଣ ଆସ୍ଥାନ ॥
ରାକ୍ଷସ ନାଏକ ଯେ ଅଟଇ ଦଶଶିରି ॥ ୬୦	ଦେଖିଣ ହସନ୍ତି ମାହେଶ୍ୱରୀପୁର ଲୋକେ ।	ଶୁକ ସାରଣକୁ ପଚାରଇ ରାସ ।
ରାଜା ବନ୍ଦୀ ହେଲେ ସରିଲାନି ସବୁ ।	ସାନ ନୁହଇଁ ବୋଲି ବିଚାରନ୍ତି	ନବ ଖଣ୍ଡ ମେଦିନୀ ମୁଁ ସାଧୁଲି
କିମ୍ପାଇ ଆଉ ଆମେ ଥାଠକୁ ଗୋଡ଼ାଇବୁ ॥	ଥୋକେ ॥ ୯୦	ଯେକାସ ॥ ୨୦
ଯେତେ ବୋଲି ରାବଣକୁ ଧରି	କେ ବୋଲଇ କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପଡ଼ିଲା ।	ମୋହର ତହୁଁ ବଳୀଆର କେହୁ ଅଛଇକି
ଘେନିଗଲା ।	କେ ବୋଲଇ କୁବେରକୁ ସାଂଗ୍ରାମେ	ଆନ ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ତା'ର ଗଗନେ ବି	ଜିଣିଲା ॥	କେବଣ ହିଁ ରାଜା ମୋତେ ସମରେ
କୁମିଲା ॥	ଦେବତାସ ଡରନ୍ତି ଯାହାର ମୁଖ ଚାହିଁ ।	ସମାନ ॥
ଶୁକ ସାରଣେ ଯେ ଅଟନ୍ତି ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ।	ତୈଲୋକ୍ୟ ଅଜୟ ମୟୋଦରୀ ସାଙ୍ଗ ॥	ଶୁଣିଣ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣେ ଯୋଡ଼ନ୍ତି ବେନିକର ।
ସେ ବୋଇଲେ ନ ମରଇ ମୟଦୋରୀ	ଅଗ୍ନିରେ ନ ପୋଡ଼ଇ ଖଡ଼ଗେ ନ ଛିଡ଼ଇ ।	ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଶୁଣିମା ଲକ୍ଷେଶ୍ୱର ॥
କାନ୍ତ ॥	ଜଳେ ନ ବୁଡ଼ଇ ପବନେ ନ ଉଡ଼ଇ ॥	ତୋ ତହୁଁ ବଳୀଆର ନାହିଁ ଯେଥୁ ଆନ ।
ଯଦ୍ୟପି ଧରିନେଲା ସହସ୍ରାଅର୍ଜୁନ ।	ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଏହାକୁ ବ୍ରହ୍ମା ବର ଦେଲା ।	ଯେକା ଜଣେ ଅଛଇ କିଷ୍କିନ୍ଧା ରାଜନ ॥
ଉପାସ କରିଣ ପିଟି ଆସିବ ଦଶାନନ ॥	ତେଣୁକରି ସକଳ ରାଜାନ୍ତ ଜିଣିଲା ॥	ବାଳା ନାମେଣ ସେ ବ୍ୟନରକର ଆଧିପତି ।
ବ୍ରହ୍ମା ଯାହାକଇ ଅଟଇ ସାହାପକ୍ଷ ।	କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇଣ ଅଛଇ ହାର ଜିଣ ।	ଦିନକେ ଭ୍ରମଇ ସେ ସପତ ଦାପା ପୁଅ ॥
ବହୁତ ମାୟା ଜାଣଇ ବିଶବାର ବନ୍ଧୁ ॥ ୭୦	ସାମାନ୍ୟ ନୁହଇ ଲଙ୍କାଗଡ଼ର	ଇନ୍ଦ୍ର ଅଂଶେ ସେ ହୋଇଅଛି ଜାତ ।
ପଉଲୋଞ୍ଚ ବିଶବାର ଯାହାର ବାପ ଅଜା ।	ରାବଣ ॥ ୧୦୦	ଖଡ଼ଗ ନାମେ ରାଜା ଅଟଇ ତାର ଚାତ ॥ ୩୦
	ଯେସନେକ ବିଚାର କରି ନରନାରୀ ।	ଗଉଡ଼ମ ମୁନିକର ବର ପରସାଦେ ।

ଜମୋଦାସ ପୃଥୁ ସାଧୁଲା ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ଅକ୍ଷେପ ରାଜ୍ୟ ତାର ଅଟଇ ଘୋର
 ବନେ ।
 କାରତି ବିଖ୍ୟାତ ତାର ଚନ୍ଦ୍ର ଉବନେ ॥
 ସେହୁ ଅବା ସଂଗ୍ରାମ କରି ପାରଇ ତୋତେ
 ମିଳି ।
 ଆନ ରାଜନ ତୋତେ ନାହିଁ ନା ମହାଆଳି ॥
 ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ବର ଆସ୍ଥାନୁ ଉଠିଲା ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବିଜେ ସେହୁ କଲା ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ନ ନେଲା କିଛି ସଙ୍ଗେ ।
 ଯେକା ବାହାର ସେ ହୋଇଲା
 ରଣରଙ୍ଗେ ॥୪୦
 ଆକାଶେ ଚଳଇ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ।
 କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲା ଦଶାନନ ॥
 ଭୂମିଗତ କରି ଗୁହାଭଳା ରହୁବର ।
 ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଲେ ରକ୍ଷ ବାନର ॥
 ବାଳାର ମଣି ଗଣେ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
 ତାହାକୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଲଲାକ ହ୍ରାସି ॥
 ତୁମେ ହୋ ଅମନାତ୍ୟେ ନ ଜାଣି କି
 ମୋତେ ।
 ମୁହିଁ ସେ ରାବଣେଶ୍ବର ବିଦିତ ଜଗତେ ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ମୋତେ ନାହିଁ ରବିଚକ୍ରେ ।
 ପୃଥୁ ରାଜାତ ଜିଣିଲି ଭୁଜବଳେ ॥୪୦
 ବାଳାର ପ୍ରତାପ ଶୁଣିଲଇଁ କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ସମର କରିବି ବୋଲି ଅଛନ୍ତି ବିବାନେ ॥
 କାହିଁ ଅଛି ନୃପତି ଦେଖାଅ ମୋତେ
 ନେଇ ।
 ରଣରକା ହୋଇ ବୁଢୁଅଛି ମୁଁନା ॥
 ରାବଣ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଅମନାତ୍ୟେ ।
 ତୁ ଯାହା ବୋଇଲୁ ହେ ବିଶ୍ବବୀର ସୁତେ ॥
 ବାଳାର ମହିମାକି ଶୁଣିଲା ତୋର ନାହିଁ ।
 ତିନିପୁରେ ପ୍ରତାପୀ ଅଟଇ ତାରା ସାଙ୍ଗ ॥
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ସେ ଉଠଇ ନବରଙ୍ଗ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିତ ଚକର ନରସାଞ୍ଜ ॥ ୬୦
 ପୂର୍ବ ସମୋହେ ସେ ପୁଣ କରଇ ତର୍ପଣ ।

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦ୍ରକୁ ଚଳଇ କପିରାଣ ॥
 ତହିଁ ସ୍ବାହାନ କରି ଦକ୍ଷିଣକୁ ଯାଇ ।
 ଦେବ ପିତୃ ଅର୍ଥେ ଜଳଦାନ ଦେଇ ॥
 ଉତ୍ତର ସମୁଦ୍ରକୁ କରଇ ଗମନ ।
 ତହିଁ ଯାଇ ସାରଇ ସେ ନାନା ବିଧିମାନ ॥
 ବାହୁଡ଼ି କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ
 ଯେତେବେଳେ ।
 ପୂର୍ବ ଦେବତା ଉଦେ ହୁଅନ୍ତି
 ତେତେବେଳେ ॥
 ଅର୍ଧ ଉଦୟରେ ଚାରି ସମୁଦ୍ର ଦେଖଇ ।
 ସେ ବାଳାରାଏ କି ତୋତେ ସମରେ
 ଲେଖଇ ॥୭୦
 ଅତି ବଡ଼ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ି ପିଙ୍ଗି ଦେଇ ।
 ଗିରି ପଡ଼େତ ରାଜା ମୁଧୁନି ପାତର ॥
 ମୁଣ୍ଡେ ବାଜି ପର୍ବତ ହୁଅଇ ଶତେତୁର ।
 ବାଳାର ମହିମା ଦେବେଶ ଅଗୋଚର ॥
 ଚାଲିଗଣେ ପୃଥୁ ଦଳ ଦଳ କମ୍ପଇ ।
 ଶୂନ୍ୟେ ଉପରକୁ ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନ ଝାମ୍ପଇ ॥
 ଯେସନେକ ବଳବତ୍ତା କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାର ପତି ।
 ତାହାର ସଙ୍ଗେ କେହ୍ନେ ହୋଇବୁ ଅପ୍ରୀତି ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯାଇଁ ଅଛି ଯେବେ ।
 ତହିଁକି ଯାଅ ମରିବୁ ନିଶ୍ଚୟ ଯେବେ ॥୮୦
 ଶୁଣି ରାବଣ କୋପେ ଥରହର ।
 କାଳପର୍ବ ଜାଣି ସେ ଗର୍ଜଇ ବିଂଶକର ॥
 ଗର୍ଜଣ ବୋଇଲା ନ ଜାଣକି ମୋତେ ।
 ବାଳାର ମହିମା କହିଲଟି ଯେତେ ॥
 ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ଅଟଇ ମୋହୋର
 ବଳ ।
 କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ମୋତେ କେହି ରବିଚକ୍ରେ ॥
 କପିକାୟ ପର୍ବତ ମୁଁ ଉପାଡ଼ିଲି ହେଲେ ।
 କୋବେରକୁ ଜିଣି ତହୁଁ ବିମାନ ନେଲି
 ବଳେ ॥
 ମରୁତ ରାଜା ମତେ କଲା ସମାଧାନ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ମାଇଲି ମୁଁ ଅରଣ୍ୟ
 ରାଜନ ॥୯୦

ସକଳ ରାଜାତ ମୁଁ ଜିଣିଲଇଁ ଧରି ।
 ଯେହି ମହାମଣ୍ଡଳେ ମୋତେ ନାହିଁ
 ସମସରି ॥
 ବାଳାର ମୋହୋର ଯେବେ ହୋଇବାକ
 ଭେଟ ।
 ତେବେ ସେ ଜାଣିମା କେ ଉତ୍ତମ କନେଷ୍ଠ ॥
 ରାବଣ ପ୍ରତିଗ୍ରାହ୍ୟ ଶୁଣି ଡରିଲେ ମତୀଗଣ ।
 ପୂଜା କରି ତାହାକୁ କଲେ ତିଆରଣ ॥
 ବୋଇଲେ ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯେବେ ଯାଯା ।
 ସଂଧ୍ୟା କରୁଅଛି ବାଳୀ ମହାରାଜା ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଗଲା ପଥବାହି ॥ ୧୦୦
 ସମୁଦ୍ର କୂଳେ ଯାଇଁ ଦେଖିଲା କପିରାଜ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା କରୁଅଛି ଖଡ଼ ଦତ୍ତକୁ ॥
 ରାବଣ ବିମାନ ତଳେ କଲା ନେଇ ।
 ବିଚାରଇ ଧରିବି ତର୍ପଣ ବେଳେ ଯାଇଁ ॥
 ଯେତେକ ବିଚାରିଣ ପିଠି କଟିକି ଗଲା ।
 ଯାଇଁ ବିଂଶଭୁଜେ ଆକ୍ରୋଷି ଧଇଲା ॥
 ଜାଣିଣ ବାଳୀ ସେ ପକ୍ଷକୁ ଦେଲା ହାଥ ।
 ବାମ ଭୁଜେ କାଖେ ଚାପିଲା ଦଶମାଥ ॥
 ପଡ଼ି ଲାକପତି ନ ପାରିଲା ଚଳି ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସାରି ତହୁଁ ଅଛଇ ବୀର ବୀଳା ॥ ୧୦
 ପୂର୍ବ ଉତ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଲା ।
 ପୁଣ ତିନି ସମୁଦ୍ରେ ତର୍ପଣ ସାରିଲା ॥
 ବାହୁଡ଼ି କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 କାଖରୁ କାଢ଼ିଲା ପୁଣି ବଶବୀର ଶିଷ ।
 ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା ।
 କିମ୍ପାଇ ଦଶାନନ ଅଛନ୍ତୁ ବୋଇଲା ॥
 ଲାଜେ ଲାକପତି ନ ଦିଅଇ ଉତ୍ତର ।
 ବାଳାକି ପ୍ରଣାମା କରଇ ବିଶ୍ବବୀର କୁମର ॥
 ବୋଇଲା ଧନ୍ୟ ତୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ଶିରୋମଣି ।
 ମନ କଲେ ଜିଣି ପାରୁହୁ ସକଳ
 ସୁରମୁନି ॥ ୨୦
 କପିକାୟ ପର୍ବତ ତୋଳିଲି ଯେହି କରେ ।
 ତୁ ମୋତେ ଚାପିଲୁ କାଖର ଭିତରେ ॥

ଆଜହୁଁ ବାନର ଅତୁ ମୋର ମିତ୍ର ।
 ଯେ ତୋତେ ପ୍ରୀତି ସେ ଅଟଇ ମୋର
 ହିତ ॥
 ଶୁଣି ବାଳୀବୀର ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ଅନେକ ଗଉରୋବ ରାବଣକୁ କଲା ॥
 ପାରତି କରିଣ ରୁହାଇଲା ମାସେ ।
 ଛଡ଼ାଇଡ଼ି ନୁହନ୍ତି ରାତ୍ର ଯେ ଦିବସେ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ବଳାରାଏ ।
 ତିରିଶ ଦିବସ ମୁଁ ଲଙ୍କା ଛାଡ଼ିଥାଏ ॥ ୩୦
 ଯେ ତୋହୋର ଭାବେଣ ମୁଁ ରହିଲି
 ଏତେଦିନ ।
 ଯେବେ ତୁ ଆଗ୍ୟା ମୋତେ ଦିଅସି ରାଜନ ॥
 ଯିବି ନିଜ ଦେଶ ଅଛି ବହୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ କପିକୁଳରାଜ ॥
 ସିଂହାସନୁ ଉଠିଣ ରାବଣକୁ କୋଳ କଲା ।
 ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଅକ୍ଷତ ବିଧି ଦେଲା ॥
 ବୋଇଲା ଭୋ ରାଜ ତୁ ଅସୁର କୁଳପତି ।
 ମୋହର ଭାଗ୍ୟେ ପାଇଲି ତୋତେ ପ୍ରୀତି ॥
 ତୁ ମୋତେ ସେନେହ କରିଥିବୁ ।
 କିଷ୍କିନ୍ଧା ଲଙ୍କା ଦୁଇ ଯେକତ କରିବୁ ॥ ୪୦
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ହୋଇଲା ପରମ ତୋଷ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ସୁମରିଲା ବିଶର୍ବାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ତକ୍ଷଣେ ବିବାନ ମିଳିଲା ଯାଇ ଆଗେ ।
 ତିରିଶ ଦିବସ ଥିଲା ଗଗନ ମାର୍ଗେ ॥
 ଯେବଣ ଦିନ ରାବଣକୁ ଧରି ଘେନି ଗଲା ।
 ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ର କୁଳରେ ମିଳିଲା ॥
 ରଥ ଓହ୍ଲାଇଣ ଗଲା ବାଳାର ପିଠି କଟି ।
 ଜାଣି ଦଶଗ୍ରୀବକୁ ଧଇଲା କପିପତି ॥
 ଦେଖିଣ ବିବାନ ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଗଲା ।
 ରାବଣକୁ ଘେନି ବାଳୀ ବାହୁଡ଼ିଲା ॥ ୫୦
 ଯେଣେ ଗମନ୍ତି ବିମାନ ତେଣେ ଯାଇ ।
 ପୁଣି ତିନି ସମୁଦ୍ରେ ତର୍ପଣ କରଇ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଉପରେ ବିକ୍ରମିଣ ଯାଇ ।
 ତହୁଁ କପିରାଜ କିଷ୍କିନ୍ଧାରେ ପାଇଁ ॥
 ରଥ କିଷ୍କିନ୍ଧା ପୁରେ ଚଳଇ ଶୂନ୍ୟ ମାର୍ଗେ ।

ମାସେକ ରହିଲା ସେ ବାଳୀ ରାଜା ସଙ୍ଗେ ॥
 ଯେତେବେଳେ ରାବଣ ମନେ ଚିନ୍ତା
 କଲା ।
 ତେତେବେଳେ ଦେବରଥ ଯାଇଁ ଶ
 ମିଳିଲା ॥
 ବାଳୀକି ସମାର୍ଜି ପୁଣ ଗଲା ଦଶାନନ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଆରୋହିଲା ପୁଷ୍ପେକ
 ବିମାନ ॥ ୬୦
 କିଷ୍କିନ୍ଧା ରାଜା ଯେତେ ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲା ।
 ସବୁ ଘେନି ରାବଣ ଲଙ୍କାକଇ ଗଲା ॥
 ନିଜ ପୁରେ ଯାଇଁ ଶ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଗଲା ଦିନ ଦଶ ॥
 ଦିନେକ ରାବଣ ସେ ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ।
 କ୍ଷତ୍ରୀ ଲୋଭୁଅଛି ଯୁଦ୍ଧବାର ପାଇଁ ॥
 ପୃଥୁ ହେରିଣ ସେ ବୁଲଇ ଚଉକଟି ।
 ଡରେ ଛାମୁରେ ପୁଣ ଉଭା କେହି ନୋହିଲେ
 ନୃପତି ॥
 ପୁରେ ପୁରେ ପଶି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଯାନ୍ତେ ନାରଦ ମୁନିକି ଭେଟିଲା ॥ ୭୦
 ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ ଉପଗତ ହୋଇଲେକ ମୁନି ।
 ଦେଖି ନମସ୍କାର କଲା ଦଶଇ ମୁର୍ଦ୍ଧାନି ॥
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ତୁ କିମ୍ପାଇ ବୁଲୁ ପୃଥୁ ।
 ତୋତେ ସରିସମ ନାହିଁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଆନ
 କ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ବୀରକର ମଧ୍ୟେ ତୁ ଅଟଇ ଶିରୋମଣି ।
 ଜଗତ ନାଶ କିମ୍ପା ତୁ କରୁ ବିଂଶପାଣି ॥
 ଯେଣେ କିସ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବୁ ତୁ ରାଏ ।
 ମୁହିଁ ତୋତେ କହଇ ଗୁପ୍ତ କଥାଏ ॥
 ଜଗତେ ବଳୀଆର ଅଟଇ ଜନ୍ମପତି ।
 ଯମକୁ ଜିଣିଲେ ସମସ୍ତେ ସାଧ୍ୟ
 ହୋନ୍ତି ॥ ୮୦
 ଦେବେ ବଶ୍ୟବ୍ରତୀ ହୋଇବେ ତେଣେ
 ତୋତେ ।
 କାଳେ ବିଂଶ ଦଶଗ୍ରୀବ ସୁମରିବୁ ମୋତେ ॥
 ଯମ ରାଜାକୁ ଜିଣିଲେ ଆନରେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନାହିଁ ।

ଶୁଣିଣ ପରମ ତୋଷ ହୋଇଲା ଲଙ୍କ
 ସାଇଁ ॥
 ମନେ ବିଚାରଇ ନ ଯିବଇଁ ଲଙ୍କା ।
 ଯେ ମୋହର ବୀରଧୁ ଅଟଇ ଗଣରକା ॥
 ଯମକୁ ଜିଣିଲେ ଅଟଇ ବୀରପଣ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଦକ୍ଷିଣକୁ ଚଳିଲା ରାବଣ ॥
 ନାରଦ ମହାମୁନି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ଗଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଯେହା ଅଗସ୍ତି
 କହିଲେ ॥ ୯୦
 ଶୁଣିମା ପାର୍ବତୀ ଗୋ କହଇ ମୁହିଁ
 ତୋତେ ।
 ବିଷ୍ଣୁକର ପୁରାଣ ଯେ ପଚାରିଲୁ ମୋତେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ କଟକାଇ କରି ଯାଏ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ଜାଣିଲେ ତା ଯୋଗବଳ ଘେନି ।
 ମନେ ମନେ ବହୁତ ଭାଳଇ ପଦ୍ମଯୋନି ॥
 ବିଚାରଇ ଯମ ହୋଇବ ଯେବେ ନାଶ ।
 ମୁହିଁ ଆଉ ସଂସାରେ କରିବଇଁ କିଏ ॥
 ଉତ୍ତପତି ସ୍ଥିତି ପ୍ରଳୟ ନୋହିବ ।
 ଯେକକୁ ଆରୋକ କିମ୍ପା ବଶ୍ୟ
 ହେବ ॥ ୧୦୦
 ଯେତେ ବୋଲି ନାରଦ କଟିକି ହକାରି ।
 ଗୁପ୍ତ କରିଣ କହଇ କୁଣଧାରୀ ॥
 ବୋଇଲା ଭୋ ପୁତ୍ର ତୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବୁ ।
 ସଂଜୀବନୀ ପୁରେ ଯମକୁ କହିବୁ ॥
 ଲଙ୍କାର ଦଇତ ରାବଣ ମହାବୀର ।
 ସେ ଯେ ଯାଉଅଛି ସଂଜୀବନୀ ପୁର ॥
 ସମର କରିବାକୁ ସେ ଉଦ୍‌ବେଗ ହୋଇ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ଚଳଇ ଲଙ୍କସାର ॥
 ଯମ ତାର ତୁଲେ ସମର ନ କରୁ ।
 ପ୍ରୀତି କରି ପୁଣ ବେଳେ ଅପସରୁ ॥ ୧୦
 ଦୃଢ଼ର ରାକ୍ଷସ ସେ କେବେ ହେଁ ନ ମରି ।
 ତ୍ରିଦଶ ଦେବତାକୁ ଜିଣିମାକ ଧରି ॥
 ଚାହାର ତୁଲେ ଯୁଧ୍ୟ କଲେ ଯଶ ନାହିଁ ।
 ମୋହୋ କହିଲା ବୋଲିଣ ଯମକୁ କହ
 ଯାଇଁ ॥

ବ୍ରହ୍ମାର ଆଶ୍ରୟରେ ନାରଦ ଚଳିଗଲେ ।
ସଂଜୀବନୀ ପୁରେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ॥
ଦେଖି ଜନ୍ମପତି ସିଂହାସନ ଛାଡ଼ି ।
ନାରଦ ମହାମୁନି ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆସନେ ବସାଇ ପୂଜା କଲା ।
କିଏ ଅର୍ଥେ ଗମନ ବୋଲିଣ

ପଡ଼ାରିଲା ॥୨୦

ନାରଦ ବୋଇଲେ ମୋତେ ବ୍ରହ୍ମା ଦେଲେ
ପେଷି ।

ରାବଣ ତୋହୋର ତୁଲେ ଯୁଦ୍ଧବାକୁ
ଆସି ॥

ଯେସନେକ ସମୟ ମିଳିଲା ଦଶଶିରି ।
ନାରଦ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ ଭୟେ କରି ॥
ବିଶ୍ଵା ତନୟେ ସଂଜୀବନୀ ପୁରେ ପଶି ।
ନାରକାମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲାଇ ହସି ॥

ଆଜ ତୁମ୍ଭ ଉଧାରିଣ ଦେବି ।
ନିଶ୍ଚୟେ ଯମ ରାଜାକୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରିବି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଚଳିଲା ଅସୁର ।
ଘନ ଘନ ଚକ୍ର ପୁଷ୍ପେକେ ଗହ୍ଵର ॥୩୦
ଧୂରୁହୁଁ ଯମକୁ ସେ ବୋଇଲାଇ ଚାହିଁ ।
ଆଜ ତୋର ଜୀବନ ଘେନିମି ଜନ୍ମସାଙ୍ଗ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ରାଗେ ଶର ବୃଷି କଲା ।
କୋପେଣ ଜନ୍ମପତି ମହିଷୀ ଚଢ଼ିଲା ॥
ଦୁଇ କୁଳରୁ ଯେ ବାଜିଲା ରଣ ଗୋକ ।
ଯମ ରାଜାକୁ ପିଠି ହୋଇଲେ ତାର ବଳ ॥
ଦେବ ସନ୍ଧ୍ୟ ଘେନି ଯୁଦ୍ଧ କଲା ଯମରାଜା ।
ବାଜନ୍ତି ଟମକ ନିଶାଣ ଭେରୀ ବାଜା ॥
ରାବଣ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ପୁଷ୍ପେକ ବସିଥିଲେ ।
ବିଷମ ଗୋଳ ଦେଖି ଓହ୍ଲାଇ

ପଳାଇଲେ ॥୪୦

ଯେକାନ୍ତ ରାବଣ ରହିଲା ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
ଦୁହେଁ ଯୁଧ୍ୟ କଲେ ଦିବ୍ୟ ଆସ୍ତ୍ର ଧରି ॥
ପୃଥ୍ଵୀ କମ୍ପିଲା ତରିଲେ ସୁରଗଣ ।
ବେଳୁ ବେଳୁ ଅସ୍ତ୍ର ହୋଇଲା ମହାରଣ ॥
ଦୁହେଁ ସମକ୍ଷତା ନୁହନ୍ତି କେହି ଓଛ ।

ଯେକକୁ ଆରେକ ଦିଶନ୍ତି ସମକଛ ॥
କୋପେ ଯମରାଜା ମାଇଲା ଶକତି ।
ହୃଦେ ବାଜି ବଥା ପାଇଲା ଲଙ୍କପତି ॥
ରାବଣ ମୁଦୁଗର ମାଇଲାକ ନେଇଁ ।
ଅଙ୍ଗେ ବାଜି ବଥା ପାଇଲା ଜନ୍ମ

ସାଙ୍ଗ ॥୫୦

ବେଳୁ ବେଳୁ ଯୁଧ୍ୟ ହୋଇଲାକ ଅପ୍ରମିତ ।
ଯମ ରାଜା ସଙ୍ଗେ ଦେବ ସନ୍ଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି
ବହୁତ ॥

କାଳ ବିକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ମୂଳେ ।
ଯୁଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଯାହାର ସଖ୍ୟ ବଳେ ॥

ଅବିଶ୍ରାମ ସମାନ ନ ରହଇ କ୍ଷଣେ ।
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଦେଖନ୍ତି ସୁରଗଣେ ॥
ଯେମନ୍ତେ ସାତ ଦିନ ସାତ ରାତି ଯୁଧ୍ୟ ।
କେହି କାହାକୁ ନ କରନ୍ତି ବଧ ॥

ଦଶ ଭୁଜେ ଦଶ ଧନୁ ଧରିଣ ଦଶ ଶିର ।
ଶ୍ରାବଣ ବରଷା କାଶି ନାରାଜ ପ୍ରହାରି ॥ ୬୦
ତୀକ୍ଷ ନାରାଜ ଅଟଇତୀକ୍ଷ ମୁନ ।
ବାଜି ଚାରି କାଣ୍ଡ ବିଶିଳା ଚାରିକନ ॥
ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ବାଜିଲାକ

ଯାଇଁ ।

ଗ୍ୟାନ୍ ହାରିଲାକ ସେ ଆୟୁଧ ପକାଇଁ ॥
ଦେଖି ଦଶଗ୍ରୀବ ପେଷିଲା ସାତ ଶର ।
ଯାଇଣ ପଡ଼ିଲା ସାରଥୀ ଉପର ॥

ଅଶ୍ଵ ପଳାଇଲା ଛାଡ଼ି ଭୂମିରେଣ ଲୋଟି ।
ପୁଣି ଲକ୍ଷେକବାଣ ବିଶିଳାକ ଯୋଷ୍ଠ ॥
ଯମ ଦେବତାର ଅଙ୍ଗେଣ ବାଜିଲେ ।

ଯିବାର ଶବଦ କି ମେଘ ଗରଜିଲେ ॥୭୦
ଯମ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ସାରଥୀ ତିନିଜଣ ।
ରାବଣର ବାଣେ ହୋଇଲେ ରଣ ଭଣ ॥

ଖଳ ଖଳ ଶ୍ଵରାଗୁ ବହଇ ରକତ ।
ମୃତ୍ୟୁ ବୋଇଲା ଶୁଣ ଆଦିତର ସୁତ ॥
ମୋତେ ପେଷ ମୁଁ ରାବଣକୁ ମାରଇ ।
ତ୍ରିଦଶ ଦେବତାଙ୍କର ପରମ କଷ୍ଟ ସାରଇ ॥

ଯେହାଉଁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦଇତମାନେ ଥିଲେ ।

କେ ଅବା ମୋହୋର ତହିଁ ପ୍ରାଣବ ନ
ପାଇଲେ ॥

ଦେବ ଦକ୍ଷ କିନ୍ତୁର ନାଗ ସିଦ୍ଧ ଜନ ।
ମୋତେ ବନ୍ଧ୍ୟ ନୋହିବାକୁ କେ ଅବା
ଭାର୍ଜନ ॥୮୦

ବିଶ୍ଵା ତନୟ ଅଟଇ ଲଙ୍କପତି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟପୁରେ ଆସି କରଇ ଅନୀତି ॥
ସମାନ୍ତ ଭରସା କି ବୋଲିବା ଏହାର ।
କୋବେର ପ୍ରାସ ମଣିଲା ନିଶ୍ଚାଚର ॥

ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ବଚନେ ବୋଇଲା
ଜନ୍ମଗଣ ।

ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ନୁହଁଇ ରାବଣ ॥
ତୁ ରହିଁ ଆଅ ମୁଁ ଯେହାକୁ ମାରଇ ।
ଚଉଦ ଭୁବନର ଉତପାତ ସାରଇ ॥
ଯେତେ ବୋଲି କାଳଦଣ୍ଡ ଧଇଲା

ଜନ୍ମପତି ।

ରାବଣ କରେ ଧଇଲା ବ୍ରହ୍ମ ଶକତି ॥୯୦
ସୁରଗଣେ ଭାବ କମ୍ପନ୍ତି ଥରହର ।
ଦୁହିଁକର ମଧ୍ୟରେ ପଶିଲେ କୁଶଧର ॥
ଶହସ୍ରକ ଉପରେ ଯେ ଅଟଇ ମହାରାଡ଼ ।

ଯମକୁ ବୋଇଲେ ତୁ କାଳ ଦଣ୍ଡ ଛାଡ଼ ॥
ମୁହିଁ ଏହା ନିର୍ଭାଇ ଅଛି ଯତ୍ନ କରି ।
ଯେହି ଦଣ୍ଡ ମାଇଲେ ସୁରାସୁର ମରି ॥
ରାବଣକୁ ବର ସେ ଦେଇଁଅଛି ମୁହିଁ ।

ଦେବ ଦାନବ ହାଥେ ମୃତ୍ୟୁ ତାକୁ ନାହିଁ ॥
ଯେବେ ତୁ କାଳ ଦଣ୍ଡ ମାରିବୁ ରାବଣ ।
ବିଅର୍ଥ ହୋଇବ ନା ମୋହୋର

ବଏଣ ॥୧୦୦

ଦଇତ ମଲେ ପୁଣ ମୋତେ ଏତେ ହାନି ।
ଦେବେ ମାୟାବା ବୋଲି ବୋଲିବେ ପୁର
ତିନି ॥

ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ଆୟୁଧ ନ କରିହୋ ରୋଷ ।
ଯେ ଲଙ୍କପତି ହାଦେ ସାଧୁବ ତ୍ରିଦଶ ॥
ଶୁଣି ଯମ ଦେବତା ସଂଘରିଲା କାଳ ଦଣ୍ଡ ।
ବ୍ରହ୍ମାକର ବୋଲଇ ପାଇଣ ବିଶ୍ଵ ॥

ତୁ ଯେ ପିତାମହ ନ ଜାଣିମା ପଣ କଲୁ ।
 ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟକୁ କିମ୍ପା ଅଭ୍ୟସ ବର ଦେଲୁ ॥
 ଆବର ହିଁ ବୋଲୁଅଛୁ ନ ମରିବ କେଣେ ।
 ପୁଣି ବୋଲୁଅଛୁ ନ ମରିବ

ବ୍ରହ୍ମବାଣୀ ॥୧୦

କାହାରିହିଁ ହସ୍ତରେ ସେ ନୋହିବାକ ହତ ।
 ତୋହର ନାରାଜ ତାର ହରିବ ଜୀବିତ ॥
 ଶୁଣିଣ ପିତାମହ ମନେ ମନେ ହସି ।
 ରାବଣକୁ ବୋଇଲା ତୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାସି ॥
 ଯେହୁ ବ୍ରହ୍ମ ଶକତି ରଣେ କିମ୍ପା ଧରୁ ।
 ହାନିଲାବ କଥା ବିଚାର ନ କରୁ ॥
 ମୁହିଁ ତୋତେ କହିଅଛି ଶକତି ମହିମା ।
 ଆନ ଶହସ୍ର ଏହାକୁ ନୁହଇ ଉପମା ॥
 ଅମୋହ ଆୟୁଧ ଯେ ବିଅର୍ଥେ ନଯାଇ ।
 କିଞ୍ଚିତ ଲୋକକୁ ଯେହା ମାରିତ ନ

ଯୋଗାଇ ॥୨୦

ଶକତି ସଂହାରିଣ ଯେବେ ତୁ ବାହୁଡ଼ିଣ
 ଯାଯା ।

ତୋତେ ସେ ସମରେ ହୋ ହାରିଲା
 ଯମରାଜା ॥

ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନେ ସେ ରାବଣେଶ୍ବର ତୋଷ ।
 ଆୟୁଧ ସଂହରିଲା ବିଶ୍ବାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ରଣ ଜିଣି ଶଙ୍ଖ ବାଜିଲା ଆପଣେ ।
 ତେଣେ ସେ କତିକି ଅଛଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ॥

ବ୍ରହ୍ମାକୁ ନମସ୍କାର କରିଣ ଦଶଶିର ।
 ଯମକୁ ଜିଣି ବାହୁଡ଼ିଗଲା ନିଜ ପୁର ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତେ ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ ଛନ୍ଦି ।
 ନିଜ ଭୁବନେ ଦତ୍ୟ ପ୍ରବେଶ ଯାଇ

ହୋନ୍ତି ॥୩୦

ଯମକୁ ଜିଣିଲୁ ବୋଲି ନଗ୍ରେ ଉତ୍ସବ
 କଲେ ।

ଶୁଣିଣ ଅସୁର ମୃତ୍ୟୁକୁ ନ ଡରିଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ।
 ଦିନେକ ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ଦଶମାଥ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ କି ବୋଇଲା ତାଲ ପାତାଳକୁ ଯିବା ।

ତହିଁ କ୍ଷତ୍ରୀ ପାଇଲେ ସମର କରିବା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବିବାନେ ଚଢ଼ି ଚଳିଗଲା ।
 ବାସୁକି ରାଜା କଟକେ ପଶିଲା ॥

ଦେଖିଲାକ ପୁର ଅତି ରମ୍ୟସ୍ଥାନ ।
 କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ମଘବା ଆସ୍ଥାନ ॥୪୦
 ବାସୁକି ନୃପତିର ସନିଧେୟ ଯାଇ ମିଳି ।
 ତିଳମୟା ପ୍ରମାଣେ ବହିଛି ମହାଆଳି ॥

ସହସ୍ରେ ବଦନ ଦୁଇ ସହସ୍ର ଜିଭ ।
 ତାହାକୁ ଚାହିଣ ବୋଲଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
 ଆହୋ ନାଗରାଜା ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ ।
 ମୁହିଁ ସେ ରାବଣ ଲଙ୍କାର ନୃପମଣି ॥

ସଂଗ୍ରାମ କରିତ ମୁଁ ଅଜଳି ତୋର ସଙ୍ଗେ ।
 ତୁ ମୋତେ ତୃପତି କର ରଣ ରଙ୍ଗେ ॥
 ଶୁଣିଣ ବାସୁକି ମନରେ ବିଚାରି ।
 କପିଳାସ ଉପାଡ଼ିଲା ଏହୁ ଦଶଶିର ॥୫୦

କୁବେରକୁ ଜିଣି ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ନେଲା ।
 ଯେବେ ଯାଇଁ ସ୍ବର୍ଗରେ ଯମକୁ ଜିଣିଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ବରେ ହୋଇଅଛି ମରା ।
 ତିନିପୁରେ ବଳୀଆର ସମରେ ଶକତା ॥

ମୁହିଁ ଏହାକୁ ସମରେ ନୋହେ ସରି ।
 ତ୍ରିଦଶ ଦେବତାଙ୍କୁ ଏ ଜିଣିମାକ ଧରି ॥
 ପ୍ରତାପ କାଳ ଏହାର ହୋଇଅଛି ଏବେ ।
 ରାଗେଣ ସମର କରିବଇଁ ଯେବେ ॥

ନିଶ୍ଚୟେ ହାରିବି ନାହିଁ ଯେଥୁ ଯଶ ।
 ପ୍ରବୋଧୁ ପିଠିଆଇବି ମୁଁ ବିଶ୍ବାର
 ଶିଷ୍ୟ ॥୬୦

ଯେତେକ ବିଚାରିଣ ରାବଣ ପାଶେ ଯାଇଁ ।
 ପ୍ରୀତି ପଣ କରି ସେ ତାକୁ କଥା କହି ॥
 ଭୋ ଲଙ୍କପତି ତୁ ଅଜଲୁ ନ ଜାଣି ।
 ବେଳକ ମୋତେ ଯେ ଜିଣିଛୁ ବିଂଶ ପାଣି ॥

କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିବା କାଳେ ।
 ହାର ହୋଇଥିଲି ମୁଁ ହର ବକସ୍ତ୍ରଲେ ॥
 ତହିଁରେ ତୋଳି ଯେ ଧଇଲୁ ରାଏ
 ମୋତେ ।
 ଯେବେ ମୁଁ ସମର କରିବି କେହ୍ନେ
 ତୋତେ ॥

ତୁହିଁ ମୋର ବଳ ନ ଜାଣୁ କି ରାଏ ।
 ଶୁଣିଲା ତରୁ ଯେହ୍ନେ ଉଡ଼ଇ ଅଳପ
 ବାୟେ ॥୭୦

ହର ସହିତେଣ ଆସେ ତେମନ୍ତ ହୋଇଲୁ ।
 ପୂର୍ବର ଭାଗ୍ୟେ ଆସେ ଜୀବନ ପାଇଲୁ ॥
 ଯେବେହେଁ ଜିଣିଲୁ ହାରିଲି ମୁହିଁ
 ତୋତେ ।

ଆକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରିଥିବୁ ମୋତେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଆଣି ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲା ।
 ଅପୂର୍ବ ଅଳଙ୍କାରମାନ ଅକ୍ଷତ କଲା ॥
 ପ୍ରବୋଧ ବଚନ ଘେନି ବାହୁଡ଼ଇ ଦଶଶିର ।

ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ତୁ ଶୁଣି ରଘୁବୀର ॥
 ବାସୁକି ରାଜାକୁ ଜିଣିଲା ଲଙ୍କରାଏ ।
 ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ଲୋଡ଼ିଯାଏ ॥୮୦
 ଗମତେଣ ମଣିବତୀ ପୁରେଣ ପାଇଲା ।

ନିର୍ବାତକପତ ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ॥
 ଦତ୍ୟେ ଦତ୍ୟେ ଭେଟ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ତାର କଳନା ନ ଯାଇ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ନିର୍ବାତକପତ ଶୁଣି ।

ମୋହୋର ସଙ୍ଗତେ ତୁ କରସି ହୋ ରଣ ॥
 ପୃଥ୍ବୀ ବୁଲିଣ ମୁଁ ଆସୁଅଛି ଖୋଜି ।
 ସବୁକ୍ଷତ୍ରୀମାନେ ପଳାଇଲେ ଭାଜି ॥
 ତୁ ମୋତେ ସଂଗ୍ରାମ ଦେଇଣ ମନ ତୋଷ ।

ମୁହିଁ ରାବଣ ହୋ ବିଶ୍ବାର ଶିଷ୍ୟ ॥୯୦
 ଶୁଣିଣ ନିର୍ବାତକପତ କୋପ କଲା ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ସଙ୍ଗେ ସମର ଆରମ୍ଭିଲା ॥
 ଦୁହେଁ କାମରୂପା ଅଟନ୍ତି ଅସୁର ।

ବେଳୁ ବେଳ ବହୁତ ବାଜିଲା ସମର ॥
 ଦିବ୍ୟା ଅସ୍ତ୍ର ଘେନି ଯେ ସମର ଦୁହେଁ
 କଲେ ।

କେହି କାହାକୁ ଜିଣି ନ ପାରିଲେ ॥
 ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପ୍ରାଏ ହୋଇ ଚାହାନ୍ତି ସରନ୍ୟ ।
 ଦୁଇ ରାକ୍ଷସଙ୍କର ବାଜିଲା ଅନ୍ୟାଅନ୍ୟ ॥
 ଆହେ ଅପୂର୍ବ ଅନେକ ମାୟା ଯୁଧ୍ୟ
 କଲେ ।

ମୁଖଳ ପ୍ରମାଣେ ନାରାଜ

ବରଷିଲେ ॥୧୦୦

କ୍ଷଣେ ନ ରହନ୍ତି ଅବିଶ୍ରାମ ଯୁଧ୍ୟ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟେ ଆଜ ତାହା ଦେଖନ୍ତି ବିରୁଧ ॥
ଦୁହିଁଙ୍କର ଶ୍ୟରୀର କାଣ୍ଡେ କାଣ୍ଡେ ଘାଜିଆ ।
ରୁଧିରେ ଶରୀରମାନ ଦିଶଇ ଭାଜିଆ ॥
ଖର ନିଶ୍ବାସ ରାଗେଣ ଥର ହର ।
ଆଖି ନ ପିଆଡୁ ପଡ଼ଇ ଆସି ଶର ॥
ରାତ୍ର ଦିବସେଣ ପୁଣି ଅବିଶ୍ରାମ ।
ଦେବଙ୍କୁ ଦୁଲ୍ଲଭ ଯେ ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ ॥
ଯେମନ୍ତେ ବରଷେ ବାଜିଲା ରଣ ଗୋଳ ।
ଘନଘନ ସମର କରନ୍ତି ବେଳୁ ବେଳ ॥୧୦
ରାବଣ ବିଚାରଇ ନାହିଁ ଏଥୁ ଜୟେ ।
ଯେତେ ବୋଲି ରଥ ବାହୁଡ଼ାଇ ଲଙ୍କାରାଏ ॥
ନିର୍ବାଚକପଦ ରହିଲାକ ପୁଟି ।
ରାବଣ ବିବାନ ଚଳଇ ଶୂନ୍ୟ ଘୋଟି ॥
ଯାତେଣ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଧନ ଅପାର ।
କି ଅବା ପୃଥୁ ଦେବୀର ଏହୁ ଅଳଙ୍କାର ॥
କେହୁ କଳା ଶ୍ୟାମଳା ଶଙ୍ଖ ବର୍ଷ ଦିଶି ।
କେହୁ କପିଳା କେହୁ ସୁରଙ୍ଗ ବର୍ଷ ଆଭାସି ॥
ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ ଗୋରୁ ଚରନ୍ତି ଘୋର ବନେ ।
ଦେଖି ପରମ ତୋଷ ବିଶ୍ୱର୍ବୀର

ନାନେ ॥୨୦

ରକ୍ଷା ଲୋକନ୍ତ ଯେ ପଚାରିଇ ଦେଖି ।
କାହାର ଗୋଧନ ଚରାଅ ତୁମ୍ଭେ ରଖି ॥
ଲୋକ ବୋଇଲେ ଯେ ବରୁଣର ଗୋରୁ ।
ଯେହିଁ ଅରନ୍ୟରେ ସର୍ବଦା ଆନ୍ତି ଚରୁ ॥
ଶୁଣିଣ ଦଶଗ୍ରୀବ ପୁରନ୍ତିକି ଚାହିଁ ।
ଓଳେଇ ମୋଳାଇ ଚଳଇ ଲଙ୍କାପାଠ ॥
ମନ୍ତ୍ରୀକି ବୋଇଲା ଚାଲ ବରୁଣକୁ ଜିଣିମା ।
ଅନେକ ଧନରତ୍ନ ତହୁଁ ସେ ଆଣିମା ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଯାଇ ପଶିଲେ ସିନ୍ଧୁ

ମଧ୍ୟେ ।

ଦେଖି ଚମତକାର ପାଇଲେ ସୁର

ସିଧ୍ୟେ ॥୩୦

ମନେ ଧରନ୍ତେ ରଥ ଚକରଂ ଘନଘନ ।
ଯାଉଣ ମିଳିଲା ସେ ବରୁଣ ଭୁବନ ॥
ଆସ୍ତ୍ରାନ କରି ବସିଅଛି ଜଳେଶ୍ୱର ।
ଯେସନ ସମୟେ ଯାଇ ମିଳିଲା ଦଶଶିର ॥
ବରୁଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ଦଇତ ।
ମୁହିଁ ସେ ରାବଣ ବିଶ୍ୱର୍ବୀର ସୁତ ॥
ସମର କରିତ ଅଭାଳି ତୋର ଦୁଲେ ।
କ୍ଷେତ୍ରୀ ନ ପାଇଁ ଦୁଲଭ ରୂଥ ତଳେ ॥
ଯମ କୁବେର ବାସୁକି ନାରାଜା ।
ମୋତେ ସମରେ ହାରିଣ କଲେ ପୂଜା ॥୪୦
କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ମୋତେ ନୋହିଲେକ କେହି ।
ରଣେ ରଜ ହୋଇ ଆରତ ମୋର ଦେହୀ ॥
ଅନେକ ଆଶା କରି ପଶିଲି ମାହାଜଳେ ।
ମୋହର ମନ ରଞ୍ଜିସି ମହାରୋଳେ ॥
ଶୁଣି ସିନ୍ଧୁ ରାଜା କୋପେଣ ପ୍ରଜ୍ୱଳି ।
ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ମିଳି ॥
ବୋଇଲା ବେଦି ଅସୁରକୁ ମାର ।
ସହସ୍ର ଉଲୋଳ ରଥ ମୋହର ସଜ କର ॥
ତକ୍ଷଣେ ସାରଥ୍ୟ ଆଣିଲାକ ବିବାନ ।
ରଥରେ ଘୋଟିଲା ଅଛି ସହସ୍ତ୍ରକ

ଯାନ ॥୫୦

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୟେ ରଥ ନବରତ୍ନ କମ ।
କି ଜାଣି ଜ୍ୟୋତି ତାର ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନିସମ ।
ସେ ରଥେ ବିଜୟ କଲାକ ଜଳସାଗର ।
କରେ ସହସ୍ର ଧରି ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ॥
ବୋଇଲା ଦଇତରେ ଏଡ଼େକ ଅଗ୍ୟାନ୍ ।
ମୋହୋର ଦୁଲେ କେହ୍ନେ ଯୁଦ୍ଧକୁ

ଦଶାନନ ॥

ମୁହିଁ ସେ ମାହାଜଳ ସପତ ସିନ୍ଧୁରାଏ ।
ମୋହୋର ମନ କଲେ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରଳୟ ହେଏ ॥
ତେଲୋକର ସମ୍ପଦ ଅଛି ମୋର ତହିଁ ।
ମୋତେ ଆଶ୍ରେ କରିଥାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ

ସାଗର ॥୬୦

କମଳାର ପିତା ମୁଁ ହରିର ଶଶୁର ।

ମୋହୋର ପ୍ରତିଗ୍ୟା କି ନ ଜାଣୁ

ଅସୁର ॥

ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ଯେ ମୋହୋର ପାଟଗାଣୀ ।
ଯମ ମୋହୋର ଶଳା ଶଶୁର ଦିନମଣି ॥
ଅରକ୍ଷିତ ଲୋକଙ୍କୁ ମୁଁ ରକ୍ଷା କରଇ ।
କୋପ କଲେ ଦୁଷ୍ଟ ଦର୍ପଣକୁ ମାରଇ ॥
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ କାତ ହୋଇଲେ ମୋର ତହୁଁ ।
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ପାଇଲୁ ତୁ କାହୁଁ ॥
କଉସୁଭ ମଣି ଅମଳାଶ ବାସ ।
ପାରିକାତେକ ପୁଷ୍ପ ଉଚ୍ଚିଶ୍ରବା ଅଶ୍ୱ ॥୭୦
ଅଏରାବତ ଗଜ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧନୁଡ଼ିରି ।
ବିଷ ଅମୃତ ମଦିରା ଅଷ୍ଟ ଅପହରୀ ॥
ନାନା ବିଦ୍ୟା ନାନା ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ।
ବିବିଧ ମଉଷଧି ଯାବତ ବିଧାନ ॥
ମୋହୋର ତହୁଁ ସେ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ

କାତ ।

ମୁହିଁ ସେ ମୋହୋରାଣେ ବାନ୍ଧଇ ଜଗତ ॥
ଛପନ କୋଟି ଜୀବେ ମୋହରେ ସେ
ବନ୍ଧ୍ୟା ।

ମୁହିଁ ସେ ଜଗୁକର ପରାଣ ପୁରୁଷ ॥
ଜଳ ନ ରକ୍ଷିଲେ ନ ବ୍ରତନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ।
ମୁହିଁ ସେ ମାହାରାସ ବହଇ ଉକାଣି ॥୮୦
ମୁହିଁ ସେ ଅମୃତ ସବୁରି ଦୁଷ୍ଟେ ଥାଇ ।
ମୁହିଁ ସେ ନାନା ପଦାର୍ଥକୁ ରସ ଦେଇ ॥
ମୋ ତହୁଁ ବଳାଆର କେହୁ ଅଛି ଆନ ।
ତୁ ମୋର ସଙ୍ଗେ କି ଯୁଦ୍ଧକୁ ଦଶାନନ ॥
ଆଜ ତୋର ଜୀବନ ଘେନିମଇ ମୁହିଁ ।
ଯେ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ କୁବେରକୁ ଦେବି
ନେଇ ॥

ଯେସନ ବୋଲିଣ ବିକ୍ଷିଲାକ ତାକ୍ଷ ଶର ।
ହସିଣ ଛେଦିଲା ତା ଦଶାନନ ବୀର ॥
ବୋଇଲା ବରୁଣ ତୁ ଅତୁ ମହାକ୍ଷେତ୍ରୀ ।
ତୋହର ପ୍ରସାଦେ ନାଶ ହୋଇବ

ଧରିତ୍ରୀ ॥୯୦

ତୁ ଯେବେ ନ ଥାକୁ ପ୍ରଳୟ କିମ୍ବା ହୋତା ।
ସଂସାର କଉଡ଼ୁକ କିମ୍ବା ରାଜାନ୍ତା ॥
ତୋହର ନଥିଲେ କିମ୍ବା ଆନ୍ତେ ସିନ୍ଧୁଜଳ ।

ଦେବେ ଦଇତେ କିମ୍ପା କରତେ କନ୍ଦଳ ॥
 ତୁ ଯେବେ ନାରାୟଣକୁ ନ ଦିଅନ୍ତୁ ଠାବ ।
 ଯେତେ ଅନ୍ୟାଏ କିମ୍ପା କରନ୍ତା ପଦ୍ମଲାର ॥
 ତୋହର ପ୍ରସାଦେ ପୃଥୁ ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ
 ଖଣ୍ଡ ।
 ତୋହରେ ସମସ୍ତ ଭାଜକ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ତୋହରେ ସିନା ଦୁଃଖ ପାଇଲା ପରମେଷ୍ଠି ।
 ତୋତେ ସଂହାରିଣ ରଖିବି ମୁଁ ସୃଷ୍ଟି ॥୧୦୦
 କଥା କହୁ କହୁ କରନ୍ତି ସମର ।
 ବେଳୁ ବେଳୁ ସମର ହୋଇଲା ଅପାର ॥
 ଦୁହେଁ ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ ଘେନିଣ ମୁଧ୍ୟ କଲେ ।
 ଯେକୁ ଆରୋକ କେହି ଜିଣି ନ ପାରିଲେ ॥
 ଅନେକ ମାୟା ମୁଖ କଲାକ ରାବଣ ।
 ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ବିଦିଲାକ ବାଣ ॥
 କ୍ଷଣକେ ଅଦୃଶ୍ୟ କ୍ଷଣକେ ହୋଏ ଦୃଶ୍ୟ ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ଗରିଷ୍ଠ ବିଶ୍ଵବୀର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ଓହୋବଳ ସନ୍ୟ ସମର ମହା ଘୋର ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରିଅଛି ମୁଖ ରାବ ଗୋଳ ॥୧୦
 ଦତେ ପ୍ରବଳ ରିଝାଇଁ ମୁଧ୍ୟ କଲେ ।
 ବରୁଣର ସନ୍ୟ ସମରେ ପିଠି ଦେଲେ ॥
 ଗୋଡ଼ାଇଣ ରାକ୍ଷସ ମାଇଲେ ବିକୋଟି ।
 କହୁ ଛିଡ଼ି ଶିର ପଡ଼ଇ ତଉକଟି ॥
 ଝର ଝର ହୋଇ ବହଇ ରକତ ନଈ ।
 ସନ୍ୟ ହତ ଦେଖି ବରୁଣ ଭାଲଇ ॥
 ଯେତେ ବଡ଼ ପଣ ଗଲା ମୋହର ନାଶ ।
 ତ୍ରିଦଶ୍ୟ ଦେବତାଏ ବୋଲିବେ ମୋତେ
 କିସ ॥
 ରାବଣ ନିଳକ୍ଷଣ ଜିଣିଲାକ ମୋତେ ।
 କ୍ଷତ୍ରାକର ମୁଖ ମୁଁ ଚାହିଁବି କେମନ୍ତେ ॥୧୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଶର ବୃଷ୍ଟି କଲା ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ସେ ନାରାଜେ ଲୁତାଇଲା ॥
 ନିର୍ଦ୍ଦାତ ଶବଦ ଜାଣି ପଡୁଅଛି କାଣ୍ଡ ।
 ଦୁହିକରି ଶ୍ୟରାର ହୋଇଲା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ସେ ସହସ୍ର ଉଲୋକ ଯାନ ।
 ଯହିଁକି ମନ ତହିଁ ମିଳଇ ବିବାନ ॥

ସମରୋଟ ମୁଖ ବାଜିଲା ଦୁହିଁକରି ।
 ହାନି ବିନ୍ଧାବିନ୍ଧି ତାକି ମରାମରି ॥
 ଶ୍ୟ ସହସ୍ପେକ ଯେ ପେଷନ୍ତି
 ଏକାବେଳେ ।
 କେହି କାହାକଇ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ରୋଲେ ॥୧୦
 କେ ଅଗ୍ନି ପେଷନ୍ତେ କେ ପାଣିରେ ଲିଭାଇ ।
 କେ ମେଘା ଅସ୍ତକୁ କେ ପବନେ ଉଡ଼ାଇଁ ॥
 ପନଜାକୁ କେ ଗରୁଡ଼ା ଶସ୍ତ୍ର ପେଷି ।
 ପର୍ବତ ଅଶ୍ରୁକୁ ବନ୍ଧୁ ଅଶ୍ରେ ନାଶି ॥
 କେ ତିମିର ଆଛାଦନ୍ତେ କେ ଚନ୍ଦ୍ର
 ଉଦେକରି ।
 ଅନ୍ୟା ଅନ୍ତି ସମର ବାଜିଲା ଦୁହିଁକରି ॥
 ରାବଣର ତେଜ ବେଳୁ ବେଳ ଆନ ।
 ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାଏ ଉଡୁଛି ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ॥
 ବରୁଣ ଦେବତା ଯେ ମନେ ମନେ ଭାଳି ।
 ବିଚାରଇ ଦଶଗ୍ରୀବ ଅଟଇ
 ମାହାବଳୀ ॥୪୦
 ବାପ ବ୍ରହ୍ମରଷି ମାତା ଦଇତୁଣୀ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଦ୍ଵାରପାଳ ବୋଲି ଅଛି ଶୁଣି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ବଳ ଏହାର ଅପ୍ରମିତ ।
 କୋବେରକୁ ପ୍ରଥମେ ଜିଣିଲା ଦଇତ ॥
 କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପଡ଼ିଲା ହେଲେ ।
 ଯମ ଦେବତାକୁ ଜିଣିଲା ବାହୁ ବଳେ ॥
 ସମସ୍ତ ରାଜା ଏହାକୁ ସମରେ ହାରିଲେ ।
 ଧନବନ୍ତ ମୁବତୀ ସମର୍ଥନା ଦେଲେ ॥
 ଯେହାଉଁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅନର୍ଥ କରିବ ।
 ସକଳ ସୁରଗଣ ଜିଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ॥୪୦
 ମୁହିଁ ଯେବେ ରଣେ ଏହାକୁ ନୋହଇ
 ସରି ।
 ଅନେକ ସନ୍ୟ ମୋର ପକାଇଲା ମାରି ॥
 ପ୍ରୀତି କରିଣ ମୁଁ ବାହୁଡ଼ାଇ ଦେବି ।
 କିମ୍ପାର ଅକାରଣେ ମୁଁ ପ୍ରାଣବ ପାଇବି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସମର ଛାଡ଼ି ଜଳେଶ୍ଵର ।
 ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ମଧୁର ॥
 ଶୁଣ ତୁହୋ ଦଶଗ୍ରୀବ ଏ ମୋହର ବାଣୀ ।

କ୍ଷତ୍ରାକ ଶାର୍ବୋଳ ତୁ ଅବୁ ବିଂଶପାଣି ॥
 ମୁହିଁ ସମରେଣ ହାରିଲଇଁ ତୋତେ ।
 ପ୍ରୀତି କରିଣ ତୁ ଛାଡ଼ିଯାସି ମୋତେ ॥୨୦
 ଶୁଣି ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ଜଳେଶ୍ଵର ବାଣୀ ।
 ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଣ ହସିଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ବୋଇଲା ଜଳେଶ୍ଵର ହୋଇଲି ହୋ
 ତୋଷ ।
 ପ୍ରାଣେ ବଧ ତୋତେ ମୁଁ କରନ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ॥
 ବୋଇଲା ଚାଟୁ କହି ପ୍ରବୋଧୁକୁ ମୋତେ ।
 ଆଉ କେଣେ ସାଂଗ୍ରାମ କରିବଇଁ ତୋତେ ॥
 ଯିବଇଁ ବାହୁଡ଼ି କଥାଏ ମୋର ଶୁଣ ।
 କନେକ ଦଣ୍ଡ ତୋର ଛାମୁକୁ ମୋର ଆଣ ॥
 ମୁହିଁ ତାହା ଲଙ୍କାପୁରକୁ ଘେନି ଯିବି ।
 ରାଜ୍ୟେ ଅଭିଷେକ କାଲେ ଧରାଇବି ॥୨୦
 କୋବେର ଦେଲା ମୋତେ ପୁଷ୍ପେକ
 ବିମାନ ।
 କନେକ ଦଣ୍ଡ ଦିଅ ବରୁଣ ରାଜନ ॥
 ତୋହୋର ମୋର ପ୍ରୀତି ସର୍ବଦାଏ ଆଉ ।
 ମୁହିଁ ତୋତେ କିଛି ନ ମାଗଇ ଆଉ ॥
 ଶୁଣି ଜଳପତି ବିଚାରଇ ମନେ ।
 ତାହାର ପରା ଦଣ୍ଡ ଦେବଇଁ କେସନେ ॥
 ନ ଦେଲେ ପୁଣି ଯେହୁ କରିବ ଅନର୍ଥ ।
 ଗଞ୍ଜି ହୋଇବି କେଦବ ପୁରୁଷାର୍ଥ ॥
 ଦେବତାକ ଆଏ ତ କେବେହେଁ ନୋହେ
 ନାଶ ।
 ଅବଶ୍ୟ ରାବଣ ତ ହୋଇବ ପାଣ
 ନାଶ ॥୮୦
 ଯେବେ ଦେଉଥାଇ ଆଣଇ ସିନା ପଛେ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଅରଣ୍ଧ୍ର ମୁଁ ମେଷିବି ପ୍ରତକ୍ଷେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଉଷାରୁ ଅଣାଇଲା ଦଣ୍ଡ ।
 କି ଜାଣି ଦିଶଇ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ମାରତଣ୍ଡ ॥
 ଘେନି ଜଳେଶ୍ଵର ରାବଣ ହସ୍ତେ ଦେଲା ।
 ଯେହୁ ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ଚୋଳି ଧଇଲେଣ ଏଥୁଁ ବରଷଇ ରତ୍ନ ।
 ଭୋ ଲଜପତି ତୁ କରିଥାସି ଯଦୁ ॥

ହାରାଉ ହାରା ମାଣିକ୍ୟରୁ ମାଣିକ୍ୟ ବରଷଇ ।
ନାଳାରୁ ନାଳା ମୁକୁତାରୁ ମୁକୁତା

ସୁଗଲ ॥୯୦

ନବରତ୍ନରୁ ନବରତ୍ନ ଝଡ଼ି ପଡ଼ୁଥାଇ ।
ଅବିଷେକ କାଳେ ଯେ ଶିରରେ ଛତୁ

ଧରାଇ ॥

ନିଅସି ଦଶଗ୍ରୀବ ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ।
ଯେତେକ ବୋଲି ଦଣ୍ଡ ଦେଲା ତାର ହାଥ ॥

ଘେନି ରାବଣେଶ୍ୱର ଘେନିଲେ ଗ୍ରୀବ
ଶିରେ ।

ବଜାଇ ଦେଲା ନେଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ହାଥରେ ॥
କଏ ଶଙ୍ଖ ବଜାଇ ବାହୁଡ଼ାର ରଥ ।
ସମୋଦ ଭିତରୁ ବାହାର ଦଶମାଥ ॥
ଲଙ୍କା ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ।
ସଭା କରାଇ ପୁଣ କହିଲା

ଦଶାନନ ॥୧୦୦

ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନତେ ଦୁମ୍ଭେ ବନ୍ଧୁକନେ ଅଛ ।
ମୁହିଁ ରାବଣେଶ୍ୱର ନଉକେଶର ବନ୍ଧ ॥
ବରୁଣ ଜିଣି କନକ ଦଣ୍ଡ ଆଣିଲଇଁ ।
ଯେବଣ ପଦାର୍ଥକୁ ଭାର୍ଜନ ଶତୀସାଜ ॥
ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
କନେକ ଦଣ୍ଡ ନେଇ ଉଣ୍ଡରେ ଥୋଇଲେ ॥
ଅଗସ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ତୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
ତନିପୁରେ ବିଷ୍ଣୁତ ହୋଇଲା ରାବଣ ॥
ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ସମର ଲୋଡ଼ଇ ଯହିଁ ତହିଁ ।
ଦିନେକ ରଲା ସେ ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ॥୧୦
ଫଳାତେ ମଉଳା ତାର ଅଛଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ।
ପାତାଳ ପୁରକୁ ବୋଲି ଚଳିଲା ବିଶହସ୍ତ ॥
ପୁରେକ ଦେଖିଲା ଉତ୍ତମ ରମ୍ୟ ଆନ ।
ଦ୍ରୁପଦ କାନ୍ତି ଜାଣି ବିରାଜଇ ଛନ ଛନ ॥
କେ ଘର ବାହାର ବାରିତ ନ ପାରି ।
ଉଡ଼ରେ ନିର୍ମାଣିଲା ଅଟେ ସେ ପୁରୀ ॥
ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଦେଉଳ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ।
ବିବିଧ ଚାରୁ ବସ୍ତ୍ର ପାତାଙ୍ଗ ଉଡ଼ନ୍ତି ॥
ପ୍ରଶସ୍ତକୁ ଚାହିଁ ରାବଣ ପଚାରି ।

ବାବୁ ସୁନ୍ଦର ଏ ଅପୂର୍ବ ଚାରୁ ପୁରୀ ॥୨୦
କେ ଯେଥକୁ ଠାକୁର ପଚାରି ଆସ ଯାଇଁ ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରଶସ୍ତ ଗଲାକ ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ॥
ନଗରେ ପଶିଣ ବୁଲିଲା ଚଉକତି ।
କାହାକୁ ହିଁ ନ ଦେଖି ବିସ୍ମୟେ ତାର ମତି ॥
ରାବଣର ମନ୍ଦ ପଣ ଜାଣଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ।
କେହ୍ନେ ବାହୁଡ଼ିବି ନ ପାଇଣ ତଥ୍ୟ ॥
ବିଶେଷେ ରାଜା ଆଗ୍ୟା ମେଷ୍ଟିତ ନ ଯାଇ ।
ସବୁଠାକୁ ଅସୁରେ ପାରନ୍ତି ସେ ଯାଇ ॥
ସୁମାଙ୍ଗା ତନଏ ବୁଲଇ ପୁରେ ଧୁର ।
ଆଗେଣ ଦେଖିଲା ଅଛଇ ଏକ ଦ୍ୱାର ॥୩୦
ସେ ବାଟେ ପଶିଲା ଜାଣିମାର ପାଇଁ ।
ତହିଁରେ ଦେଖିଲା ଜନପଦ ନାହିଁ ॥
ପୁଣି ହିଁ ଦ୍ୱାରେକ ଦେଖି ପଶିଗଲା ।
ଯେମନ୍ତେ ସାତଦ୍ୱାର ପରିଯତେ ଗଲା ॥
ନବରତ୍ନ ମନ୍ଦିର ଦ୍ୱିତୀୟ ବାରସୁତୀ ।
ମଧ୍ୟରେ ଅଛଇ ସେ ମାଣିକ୍ୟର ଜଗତୀ ॥
ତହୁଁ ଯଶିବାକୁ ଅବକାଶ ନାହିଁ ।
ଦ୍ୱାରେ ସୁରୁଷେକ ଅଛଇ ଉଡ଼ାହୋଇ ॥
ତେଜମୟ ତନ୍ତୁ ଦେଖିଲା ତାହାର ।
ଭଏ କରି ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇଲା ବାହାର ॥୪୦
ବାହୁଡ଼ି ରାବଣ ଆଗରେ କହିଲା ।
ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ॥
ସମର ପୁର ପରିଯତେ ଗଲା ପେଲି ପଶି ।
ଜନପଦ ତହିଁ କିଛି ହିଁ ନ ଦିଶି ॥
ପ୍ରଶସ୍ତ ଯେବଣ ପୁରୁଷ ଦେଖି ଆସ ।
ତାହା ଦେଖିଲା ଯାଇଁ ଦଶାନନ ରାଏ ॥
କୋଟିମୟ ମହାତ୍ମା ପରିଘ ଘେନି ଉଡ଼ା ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରିଅଛି ତାହାର ତେଜ ପ୍ରଭା ॥
ରାବଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲା ସେ ଜାଣ ।
ଆସ ଆସ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ କର

ଗଣ ॥୫୦

ଦଶଶିର ବୋଇଲା ତୁ ନୋହୁ ମୋତେ
ସରି ।
ତୁ କେହ୍ନେ ମୋର ତୁଲେ ଯୁଧ୍ୟ କରୁ
ଲୋଡ଼ି ॥

ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାଏ କି ବୁଝିଲୁ ତୁ ମୋତେ ।
ମୁହିଁ ସେ ରାବଣେଶ୍ୱର ବିଦିତ ଜଗତେ ॥
ଦେବ ଦକ୍ଷ କିନ୍ତୁ ନୁହନ୍ତି ମୋତେ ସରି ।
ତୁ କେହ୍ନେ ମୋର ସଙ୍ଗେ ଲୋଭୁ ଯୁଧ୍ୟ
କରି ॥

ଶୁଣିଣ ସେ ପୁରୁଷ ଅଳପ ହୋଇଁ ହସି ।
ରାବଣକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଭିତରକୁ ଯାସି ॥
ଏତେ ବୋଲି ହାଥ ଧରି ଭିତରକୁ ନେଲା ।
ଆପଣେ ନ ଗଲା ସେ ଦ୍ୱାରେଣ
ଚାହିଁଲା ॥୬୦

ବିଶର୍ବାର ତନଏ ପଶିଲା ସେ ପୁରେ ।
ଯାଇଁ ଶ ଉଠିଲା ସେ ମାଣିକ୍ୟ ଜଗତାରେ ॥
ଅପୂର୍ବ ଘଟଣ ଦେଖିଣ ପ୍ରଶସ୍ତ ସି ।
ଦିବ୍ୟ ସିଂହାସନେ ବଳି ଅଛି ବସି ॥
ନେତ ପାଟ ଚାମର ମୁକୁତାର ଝରା ।
ବସିଲା ଆସନ ବୁଝୁ କାନ୍ତି ହାରୀ ॥
ସମ୍ଭବ ହୋଇ ବସିଅଛି ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ରାବଣକୁ ଦେଖି ରାଇଲାକ କତି ॥
ଆସ ଆସ ବୋଲି ବସାଇଲା କୋଳେ ।
ବଦନେ ତୁମ୍ଭ ଦେଇ ପଚାରିଲ

ମହାପାଳେ ॥୭୦

ମୁଜ୍ଜା ତୋତେ ଜାଣଇ ତୁ ବିଶର୍ବାର ମୁତ ।
ସୁମାଙ୍ଗା ଦୋହତା ନଉକେଶା ଗର୍ଭୁ କାତ ॥
ଯେବେ ବଳା ଏଥକୁ ଅଛଇ କିଏ ପାଇଁ ।
ହସିଣ ବୋଇଲା ସେ ମହୋଦରୀ ସାଜ ॥
ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ଚଢ଼ି ଭ୍ରମିବାକୁ ଅଛଇ ।
ତୋହର ପୁର ଦେଖି ଧନ୍ୟ ହୋଇଲି ॥
ତୋତେ ନାରାଏଣ ପାତାଳକୁ ଚାପିଲା ।
ସେ କଥା ଶୁଣି ମୋର ଶ୍ୟାମର କମ୍ପିଲା ॥
ତେଣୁ ସେ ଅନୁସରି ଅଛଇ ମହାରାଜ ।
ବନ୍ଧୁ ମୁକତ ତୋତେ କରିବଇଁ

ଆଜ ॥୮୦

ବଳି ବୋଇଲା ତୋର ଯେଣେ କାର୍ଯ୍ୟ
କିଏ ।
ଦ୍ୱାରେ ଦେଖିଲୁ ଯାହା ବିଶର୍ବାର ଶିଷ ॥

ସେ ସେ ନାରାଏଣ ସଂସାର କରତା ।
 ତାହାରୁ ଆନ କେହି ନାହିଁନା ଶକତା ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ସେ ଅଟଇ ବଡ଼ବୀର ।
 ମୋତେ ବୋଇଲା ହୋ ଯୁଦ୍ଧିବା ଦଶ ଶିର ॥
 ମୁଁ ତାହାକୁ ବୋଇଲି ତୁ ନୋହୁ ମୋତେ
 ସରି ।
 ହସି ଦ୍ଵାର ଛାଡ଼ି ଗଲା ଅପସରି ॥
 ହାଥ ଧରି ମୋତେ ଭିତରକୁ ପେଲି
 ଦେଲା ।
 ଆପେ ନ ଆସି ସେ ଦ୍ଵାରେଣ ରହିଲା ॥୯୦
 ବଳି ବୋଇଲା ସେ ଅଟଇ ନାରାଏଣ ।
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ କମଳା ରମଣ ॥
 ଅପାର ମହିମା ତାର ଅନନ୍ତ ମୂରତି ।
 ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ଶ୍ରୀପତି ॥
 ମନ୍ତ୍ର କୃପା ବରେହା ସେ ନରସିଂହ ହୋଇ ।
 ପୃଥ୍ଵୀ ନିମନ୍ତେ ଦଶ ଅବତାର ବହି ॥
 ଯହୁଁ ମୁଁ ଅନ୍ୟାଏ କଲଇଁ ବହୁତ ।
 ବାବନ ମୂରତି ତହୁଁ ଧଇଲେ ଅରୁତ ॥
 ପ୍ରାଣରେ ନ ମାରି ମୋତେ ଚାପିଲେ
 ପାତାଳେ ।
 ମୋତେ ଏଥୁରେ ଥୋଇଁ ହୋଇଲେ
 ଦ୍ଵାରପାଳେ ॥୧୦୦
 ତୁ କାହିଁ ରାବଣ ହୋ ମୁକୁଳାଇ ଦେବୁ
 ମୋତେ ।
 ମୁହିଁ ସେ ମନେ ମନେ ଭାଳୁଅଛି
 ତୋତେ ॥
 ଯେଥୁ ଭଲେ ଭଲେ ଯାଅସି ଦଶଶିର ।
 ବିଷ୍ଣୁର ମହିମା ଅତି ଅଗୋଚର ॥
 ଶୁଣି ଦଶାନନ ଯାନରେ ବସିଲା ।
 ତହୁଁ ମନୋରଥ ଗବନ କରିଗଲା ॥
 ବଳି ଆଶ୍ୟା ପାଇ ବାହାର ହୋଇ ଯାଇ ।
 ଦ୍ଵାର ଠାରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୁଅଇ ॥
 ଯିବାର ବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେବଣ ପୁରୁଷ ।
 ଆସିବା ବେଳକୁ ସେ ହୋଇଲା
 ଅଦୃଶ ॥୧୦

ସାତପୁର ଜିଣିଗଲାକ ଦଶାନନ ।
 ଯାଇଁ ଆରୋହିଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଗେ ସମସ୍ତ କହିଲା ।
 ତହୁଁ ମନୋରଥ ଗବନ କରିଗଲା ॥
 ପାତାଳ ଭୁବନେ ବୁଲଇ ପୁରେ ପୁର ।
 ଯାନ୍ତେଣ ଦେଖିଲା ଯେକଇ ଗିରିବର ॥
 ଦିବ୍ୟପୁରୁଷେକ ଅପହରାୟେ ଘେନି ।
 ରୋଗ୍ୟ କରୁଅଛି କାମକଳା ଜାଣି ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ କେବଣ ମହାତ୍ମା ।
 ସଂସାରୁ ବାହାର କି ତୋହୋର
 ଗାରିମା ॥୨୦
 ଲାଜ ନ ପାଇ କି ଲୋକାଚାରେ ପଶି ।
 ରମଣ କରୁଅଛୁ ବାଟରେ କିମ୍ପା ବସି ॥
 ନିଗମ ଠାବରେ ଲୋକନ୍ତ ନଥାଇ ।
 ତେବେ ସେ ମନକୁ ତ୍ରିପୁତି ଉପୁଜଇ ॥
 ନିର୍ଭୟେ ହୋଇଣ ଯେବଣ ଠାବେ ରତି ।
 ତହିଁ ଲୋକ ଥିଲେ ଉପୁଜଇ ବାଟି ॥
 ଯେ ରୂପ ଠାବକୁ ନିଶ୍ଚେଧ କଲା ଲୋକ ।
 ରୂପତ କଥା ଯେ ଅଟଇ ଯେକୁ ଯେକ ॥
 ତହିଁକି ସତାବେ ଶୁଙ୍ଘାର ଦୁହିଁ କରୁ । ୩୦
 ଲାଭ ହାନି କଥା ବିଚାର ନ କରୁ ॥
 ଯେମନ୍ତ ଆନେ କି ରତି ସୁଖ ପାଇ ।
 ଲୋକ ନଥିଲେ ସିନା ଭାବ ଉପୁଜଇ ॥
 ରାବଣ ବଚନ ସେ ଶୁଣିଣ ପୁରୁଷ ।
 ଶୁଙ୍ଘାର ଛାଡ଼ିଣ ସେ ହୋଇଲା ହସ ହସ ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଯେ ସେ ଲଙ୍କପତି ।
 ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତି ଯେହାର ଅଟଇ ଯୁଗତି ॥
 ପ୍ରୀତି କରିଣ ମୁଁ କହିବି କଥାଏ ।
 ପ୍ରବୋଧ ହୋଇଁ ଯାଇ ଅସୁର କୁଳ ରାଏ ॥
 ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକକୁଁ ପ୍ରୀତି ଯେବେ କହି ।
 ତେବେ ସେ ଆପଣାର ବଡ଼ପଣ ଥାଇ ॥୪୦
 ଯେତେ ବୋଲି ତାକୁ ସମାସ୍ୟା ପୁଣ ଦେଲା ।
 ଶୁଣ ହୋ ଦଶାନନ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରା ବନ୍ଧ୍ୟ କେ ନୋହିବ ସଂସାରେ ।
 ଶ୍ରୀରା ସେ ସୁଖଦାନୀ ଅଟନ୍ତି ବେତାରେ ॥

ଶ୍ରୀରା ସେ କୁନ୍ତୟ ଶ୍ରୀରା ସେ ସାଧେବୀ ।
 ଶ୍ରୀରା ସେ ପୁରୁଷକର ଅଟନ୍ତି ବଲ୍ଲଭୀ ॥
 ଶ୍ରୀରା ନ ଥିଲେ ସେ ପୁରୁଷେ ନ ଶୋଭାନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରା ସେ ସଂସାରେ କରନ୍ତି ଉତପତି ॥
 ଶ୍ରୀରାହିଁ ସେ ଧର୍ମ ଶ୍ରୀରାହିଁ ସେ କର୍ମ ।
 ଶ୍ରୀରାହିଁ ସଂସାରେ ଆଦି ବୀଜ ବ୍ରହ୍ମ ॥୫୦
 ଶ୍ରୀରା ନ ଥିଲେଣ ନୋହଇତି ସୃଷ୍ଟି ।
 ଶ୍ରୀରାକି ଆଗ ଜନ୍ମ କଲେକ ପରମେଷୀ ॥
 ଶ୍ରୀରା ବଶ ଯେ ସକଳ ସୁରଗଣ ।
 ଶ୍ରୀରା ସେ ଅଟନ୍ତି ପୁରୁଷକର ବଡ଼ପଣ ॥
 ସାବେତ୍ରୀକି ହୃଦେ ବହିଛି ପିତାମହ ।
 ତେଣେ ସେ ତାହାର ପବିତ୍ର ଅଟେ ଦେହ ॥
 ବିଷ୍ଣୁହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ଗଳାରେ ଲାୟଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ବୋଲାନ୍ତି ଜଗତର
 ସାଇଁ ॥
 ଈଶ୍ଵର ଅର୍ଦ୍ଧଅଙ୍ଗ ଅଟନ୍ତି ପାର୍ବତୀ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାରାୟଣ ବୋଲାଇ ପଶୁପତି ॥୬୦
 ବ୍ରହ୍ମା ଉର୍ବାଶାକି ଦେଖିଣ ମୋହ ଗଲା ।
 ବଶିଷ୍ଠ ନାମେ ତାର ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜିଲା ॥
 ଗଙ୍ଗା ଯେ ବରୁଣର ଅଟନ୍ତି ପାଚରାଣୀ ।
 ସେନେଧେ ଶିରେ ନେଇ ବସାଇଲେ
 ଶୂଳପାଣି ॥
 ହର ପାର୍ବତୀକର ବିଭା ଯେବଣ କାଳେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ତେତେବେଳେ ॥
 ହାଥ ଯୋଡ଼ିବା ବେଳେ ପାର୍ବତୀକି ଚାହିଁ ।
 ରୋତ ଛାଡ଼ିଲା ବ୍ରହ୍ମା ମଦନେ ବନ୍ଧ୍ୟ
 ହୋଇଁ ॥
 ଲାଜେ ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ବାଲିରେ ଦେଲେ
 ଗୋଳି ।
 ତହୁଁ ଜାତ ହୋଇଲେ ଅନେକ
 ତପଶାଳୀ ॥୭୦
 ସେ ସେ ଅଟନ୍ତି ରକ୍ଷି ବୀଜ ଖିଲ୍ୟା ।
 ଶ୍ରୀରାକି ଅବା କେବଣ ପୁରୁଷ ନ
 ରସିଲା ॥
 ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ମୁନିକର ତପ ଗରୁଡ଼ର ।

ମେନକାକୁ ଦେଖି ହୋଇଲେ କାତର ॥
ସପତ ରକ୍ଷିକର ଭାରିଯାକୁ ଦେଖି ।
ଅଗ୍ନି ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଲେ ଧର୍ମ ଉପେଖି ॥
ଭିରାବ ଲୋଭେଟି ମୁଦ୍ରିତ ନାଶ ଗଲା ।
ଶୁଣ ନିଶୁଣ ରକତ ବାସି କ୍ଷୟେ ପୁଣି ଗଲା ॥
ଗଉଡମଳ ଭାରିଯା ଅହିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ।
କପଟେ ଭୋଗ୍ୟ ତାକୁ କଲେ

ବଜ୍ରଧାରୀ ॥୮୦

ବୃହସ୍ପତି ଦେବଗୁରୁ ତାରାକୁ ନ ମୁହିଁ ।
ତିରା ହରଣେ ପ୍ରମାଦ ଚୋଡେ ଅଛି ॥
ଭିରାକର ଅଧରେ ଅମୃତ ଅଛି ପୁରି ।
ଭିରାକର ମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ସମସରି ॥
ଭିରାକର ନୟନେ ଅଛି ପଞ୍ଚବାଣ ।
ଦେଖିଲେ ପୁରୁଷଙ୍କର ହରଣ ବଡ଼ପଣ ॥
ଭିରାକର ଯଉବନ ସୁସାଦ ଦିବ୍ୟ ଫଳ ।
ଭିରାକର କୋଳେ ଥିଲେ ଜୀବନ ସୁଫଳ ॥
ଭିରା ଧୈ ପୁତ୍ର କରନ୍ତି ଉତପତି ।
ଭିରାକର ପ୍ରସାଦେ ହୋଅଇ ସନ୍ତତି ॥୯୦
ସକଳଠାରୁ ବ୍ରହ୍ମା ଆଣିଲେ ସାର ମାନ ।
ଭିରା ବୋଲି ପଦାର୍ଥ କଲେକ ଭିଆଣ ॥
ହସି କହିଲେଣ ଦେବେ ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋନ୍ତି ।
ଛପନ କୋଟି ଜୀବ ଭିରାକି ବନ୍ଧ୍ୟା ଯାନ୍ତି ॥
ବଳ ନ ଆଇ ଯେ ଅବକା ନାମ ରହିଁ ।
ଭିରାକି ତତକାଳ ସପକ୍ଷ ହୋଇ ବିହିଁ ॥
ଭିରା ସେ ଅବୋଧ ଅଟନ୍ତି ସଂସାରେ ।
ଭିରାହୁଁ ବଡ଼ ଆଉ ନାହିଁ ଲୋକାକାରେ ॥
ମୁହିଁ ସେ ହାଦେ ଧରିଅଛି ପୃଥୁ ।
ମୋ ତହୁଁ ଧଉର୍ଯ୍ୟ କେ ଅଛଇ ପୁଣି

ଯେଥୁ ॥୧୦୦

ମୁହିଁ ପୁଣି ଭିରାକି ଯେତେକମାନ ବନ୍ଧ୍ୟା ।
ନୋହ କି ଆନେ ବୋଲଇ ଦଶଭାସ ॥
ହସିଣ ରାବଣ ତହୁଁ ବିବାନ ଘେନି ଗଲା ।
ବାଟେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ପୁଷ୍ପେକ ଦେଖିଲା ॥
ନାନା ଦେଖୁ ସେ ରଥ ଚଢ଼ି ଯାଇ ।
ତରୁଣ ବସନ୍ତେ ସେ ବାଜଣା ବଜାଇ ॥

ଅପୂର୍ବ ଅଳଙ୍କାର ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ।
ଦେଖି ବିସରିଲା ବିଶବାର ସୁତ ॥
କେବଣ ପୁରୁଷ ଯେ ଜାଣିମା କେମନ୍ତେ ।
ଯେତେ ବୋଲି ପୁଷ୍ପେକ ବାହିଲା

ତୁରିତେ ॥୧୦

ଯାତେଣ ଦେଖିଲା ଯେ ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନ ।
ଚାହାନ୍ତୁ ବାଚତା ପଚାରଇ ଦଶାନନ ॥
ରଥ ଚଢ଼ିଣ ସେ ସମ୍ପଦ ହୋଇଯାଏ ।
କହ ମୁନିବର ଯେ କେବଣ ଦେଖୁଁ

ଆୟେ ॥

ରାବଣ ବଚନେ ପର୍ବତ ମହାମୁନି ।
ବୋଲଇ ଶୁଣ ହୋ ଦଶଭା ମୁହିଁନି ॥
ପୁଣ୍ୟ କଲା ଲୋକେ ଯେମନ୍ତ ହୋଇ ଆନ୍ତି ।
ତପ ଅନୁରୂପେ କର୍ମରେ ସୁଖଭୋଗ ପାନ୍ତି ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ନିତ୍ୟ ପଚାରଇ

ସାଧ୍ୟ ॥

ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ କେହୁ କରିବାକ
ଯୁଧ୍ୟ ॥୨୦

ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ କିମ୍ପା ଯୁଦ୍ଧିବ ତୋର
ସଙ୍ଗେ ।
ମାହାତ୍ମା ପୁରୁଷର ପାପ ନାହିଁ ଅଙ୍ଗେ ॥
ହିଂସା ଥିଲେ ସିନା କରିବେ ଆସି ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ।
ମାହାତା ସଙ୍ଗେ ତୁ ଯୁଦ୍ଧ ହୋ ଦଶକନ୍ଧ ॥
ରାବଣ ବୋଇଲା ସେ ପର୍ବତ ରକ୍ଷିକି
ବାହିଁ ।

ଭୋ ମୁନି ମାନଧାତା ଅଛି ଯେବେ କାହିଁ ॥
ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ସେ ସପତଦ୍ଵାପେ ରାଜା ।
ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ପଣେ ସେ ପାଇଅଛି ପୂଜା ॥

ଅଯୋଧ୍ୟା ନିଜ ଦେଶ ତହିଁ ଯେବେ ଅଛି ।
ଯୁବନାଶୁ ରାଜାର ଅଟଇ ସେହୁ ବନ୍ଧି ॥୩୦
ଅଷ୍ଟବଳ ମୁନି ମଣିଷ ଦେଲେ ଯାହା ।
ଆପଣେ ଯୁବକାଶ ଉଷିଳାକ ତାହା ॥
ଅକାଳେ ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଲାକ ରାୟେ ।
ପୁତ୍ର ପ୍ରସବିଲା ବହୁତ ସମୟେ ॥
ପେଟ ଚିରିଣ ସେ ତନୟେ ଜାତ କଲା ।

ଆପଣେ ଦେହ ଛାଡ଼ି ସୁରପୁରେ ଗଲା ॥
ପୁତ୍ରର ରୋଦନ ଜାଣିଲା ଶବ୍ଦାପତି ।
ଅଭରାତ୍ରତ ଆରୋହି ମିଳିଲା ତାର କତି ॥
ଗଜ ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲଇ ଧଇଲାକ କୋଳେ ।
ପ୍ରସନ ହୋଇ ବର ଦେଲାକ

କୋଡୋହୋଲେ ॥୪୦

ବୋଇଲା ସପତ ଦ୍ଵାପରେ ହୋଅ ରାଏ ।
ମୁହିଁ ଯେ ହୋଇଲି ତୋହୋର ଧର୍ମ
ମାୟେ ॥

ତୁ ମୋହୋର ପୁତ୍ର ମୁ ତୋହୋର ମାତା ।
ଆକୁଁ ତୋର ନାମ ଅଟଇ ମାନଧାତା ॥
ବର ଦେଇ ଇନ୍ଦ୍ର ଗଲା ସ୍ଵର୍ଗପୁରୀ ।
ତିନିବେଳ ଆସି ଦେଖଇ ବଜ୍ରଧାରୀ ॥
ଯେମନ୍ତେ କୁମାର ବଡ଼ଇ ଦିନେ ଦିନ ।
ଶୁକଳ ପକ୍ଷରେ ବଡ଼ଇ ଯେହ୍ନେ ଜହ୍ନ ॥
କାଳେ ମାନଧାତା ହୋଇଲା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦେ ସାଧୁଲାକ ପୃଥୀ ॥ ୫୦
ପାର ଯେବେ ଯାଇ ଯୁଦ୍ଧ ତାହାର ସଙ୍ଗେ ।
ତୋଡେ ତ୍ରିପୁତି କରିବ ରଣରଙ୍ଗେ ॥
ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲା ।
କଟକେ ପଶିଣ ସଜନି ନାଶ କଲା ॥
କାମରୂପୀ ବିବାନ ଚଳଇ କାମରୂପୀ ।
କରେ ଧନୁ ଧରି ବିଷଜ୍ଞ ଅସୁର ପତି ॥
ଅଜାଣେ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ନାଶ କଲା ।
ଶୁଣି ମାନଧାତା ଆପଣେ ଯୁଦ୍ଧିଲା ॥
ମହାରଣେ ବୋଇଲେ ନୋହଇ ଉଚିତ ।
ରାବଣ ରାଜା ଯେ ବିଶବାର ସୁତ ॥୬୦
ପୂର୍ବେଣ ଯେଥେ ଆସି ଅନେକ ଯୁଧ୍ୟ
କଲା ॥

ଅରଣ୍ୟ ରାଜାକୁ କପଟେ ମାଜିଲା ॥
ଯେବେ ପୁଣି ଆସିଅଛି ତାହା ଜାଣି ।
ଜଗତେ ଅକ୍ଷୟେ ଅଟଇ ବିଂଶପାଣି ॥
ଭୋ ମାନଧାତା ତୁ ନ ଯୁଦ୍ଧ ଯେହାର
ତୁଲେ ॥

ଯମ କୋବେର ବହୁଣ ଯେହାକୁ
ହାରିଗଲେ ॥

ଶୁଣି ନୃପବର ମନ୍ତ୍ରାକି ତିଆରି ।
 ଯେବଣ କଥା ତୁ କହିଲୁ ବିଚାରି ॥
 ମୁହିଁ ଯତନେ ନ କଲି ନା ଦୃଢ଼ ।
 ଆପଣେ ଅନର୍ଥ ଭିଆଇଁ ଦଶକନ୍ଧ ॥୭୦
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ମୋର ପକାଇଲା ମାରି ।
 ଆବର ତାକୁଅଛି କରେଣ ଶହସ୍ର ଧରି ॥
 ଯେଥକୁ ଘୁଞ୍ଚିଲେ କି ବୋଲିବେ ଲୋକେ ।
 କିଏ ରାଜ୍ୟ କରିବି ମୁଁ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ॥
 ଛତ୍ରାକର ମୁଖେ ପାଇବଇଁ ହାସ୍ୟ ।
 ଜାଇଁବାକୁ ମରିବା ତ ଅଟଇ ଉଣ୍ଡାସ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରଥ ଚଢ଼ିଣ ରାୟେ ଗଲା ।
 ରାବଣ ଛାମୁରେ ଯାଇଁଣ ଯୁଧ୍ୟ କଲା ॥
 ବିଷମ ସମର ବାଜିଲା ଦୁହିଁକରି ।
 ବେଳୁଁ ବେଳେ ଦୁହେଁ ଅପୂର୍ବ ଯୁଧ୍ୟ
 କରି ॥୮୦
 ଦୁହେଁ ମାହାଛତ୍ରୀ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ପୟେ ।
 କୋପେଣ ନାରାଜ ବିଷଇ ଲଙ୍କରାୟେ ॥
 ତାହା ଛେଦି ମାନଧାତା ମାଇଲା ତାନ୍ଧବାଣ ।
 ହୃଦେ ବାଜି ମୋହେ ପଡ଼ିଲା ରାବଣ ॥
 ପୁଣି ଚେତି ଉଠି ପିଟିଲା ମୁଦୁଗର ।
 ଭାଜି ପକାଇଲା ମାନଧାତା ରହୁବର ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜା ଯେ ଶକତି ମାଇଲା ।
 ଶୂଳ ପେଷି ରାବଣ ତାହା ଛିନାଇଲା ॥
 ଶକତି ଛେଦିଣ ପେଷିଲା ତାନ୍ଧବାଣ ।
 ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ମଥାକୁ ମାରତଣ୍ଡ ॥୯୦
 ମାନଧାତା ବକସୁଳେ ବାଜିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ମୋହେ ଶୋଇଲା ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ସାଇଁ ॥
 ଚେତନା ପାଇଣ ସେ ଉଠିଲା ନରନାଥ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ତୁଲେ କଳାକ ଅନର୍ଥ ॥
 ନିରନ୍ତରେ ନାରାଜ ପଡ଼ଇ ଯେଣେତେଣେ ।
 ପୃଥ୍ବୀ କମ୍ପିଲା ଶହସ୍ର ବରଷଣେ ॥
 ଦୁହିଁକରି ଶ୍ୟରାଗୁ ବହଇ ରୁଧିର ।
 କାଣ୍ଡେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା ଶ୍ୟରାର ॥
 ମାହାଘୋର ସାଂଗ୍ରାମ ବଢ଼ିଲା ବେଳୁ
 ବେଳେ ।

କି ଅବା ପୃଥ୍ବୀ ସଫାର ରଣ
 କାଳେ ॥୧୦୦
 ଯକ୍ଷ କିନ୍ନର ଗନ୍ଧର୍ବ ଚଉଦ ଭୁବନ ।
 ତରେ ସୁରପତିର ମନ ଛନ ଛନ ॥
 ପୌଳଞ୍ଚ୍ୟ ମୁନିକି ପେଷିଲେ ସମଝାର ।
 ମାନଧାତା ପ୍ରାଣ ବାନ ଦେଇ ଆସ ଯାଇଁ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ସେ ମୋହୋର
 ତନୟେ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ତାକୁ ମାରିବ ଲଙ୍କରାଧ୍ୟ ॥
 ଶୁଣି ପୌଳଞ୍ଚି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲା ।
 ଦୁଇ ବୀରକର ମଧ୍ୟରେ ପଶିଲା ॥
 ମନା କରିଣ ରୁହାଇଲା କଳି ।
 ରାବଣକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଅତୁ
 ମହାବଳୀ ॥୧୦୦
 ମାନଧାତା ରାଜା ହାରିଲାକ ତୋତେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ପଠିଆଇ ଦେଲା ସ୍ୱର୍ଗୁ ମୋତେ ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ହୋଇଲା ତୋଷମନ ।
 ମାନଧାତା ତୁଲେ ପୀରତି ଦଶାନନ ॥
 କୋଳ କରି ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଜୟେ ଶଙ୍ଖ ବଜାଇ ଲଙ୍କାରେ ମିଳିଲା ॥
 ଯେତେବେଳେ ରାବଣ ମିଳିଲା ଜକପୁର ।
 ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ସେ ପୌଳଞ୍ଚି ମୁନିବର ॥
 ମାନଧାତାକୁ ବୋଇଲେ ତୁ କିମାଇ ନ
 ବିଚାର ।
 ବ୍ରହ୍ମର ବରେ ସେ ଅଟଇ ମାହାବୀର ॥୧୦୦
 କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିଲା ହେଳେ ।
 କୋବେର ବରୁଣକୁ ଜିଣିଲା ବାହୁବଳେ ॥
 ପାତାଳ ଆକାଶେ ଦୁଲି ଯୁଧ୍ୟ କଲା ।
 ବାସୁକି ରାଜା ତାହାକୁ ସନ୍ଧାନ ଆଣିଦେଲା ॥
 ତୋହୋର ଉପର ବଂଶେ ଅରଣ୍ୟ ବୋଲି
 ରାୟେ ।
 ତାହାକଇ ରାବଣ କପଟେ ନାଶ କୟେ ॥
 ମରୁତ ରାଜା ଯାଗ୍ୟରେ ରକ୍ଷିମାନ ଖାଇ ।
 ସହସ୍ରାଞ୍ଜନ ତହୁଁ ବୁଦ୍ଧିକରି ଯାଇ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବର ତାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ପୂର୍ବେ ।

ତେଣୁ ସେ ଦକ୍ଷତ ଚଳଇ ମଉଗବେଁ ॥୧୦୦
 ତୁ ରାୟେ ତାର ତୁଲେ ନ ଜାଣିଣ ଯୁଦ୍ଧ ।
 ସାମାନ୍ୟ ଦମ୍ଭୁକ ପ୍ରାୟେ ରାବଣକୁ ବୁଝ ॥
 ଶୁଣି ମାନଧାତା ଶିର ଲମ୍ଫାଇଲା ।
 ରକ୍ଷିକି ପୂଜା କରି ନିଜ ପୁରେ ଗଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶାନନ ରାୟେ ।
 ନିଜ ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ହୋଏ ॥
 ଅଗସ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
 ଦିନେକ ପୁଷ୍ପେକ ଆରୋହି ରାବଣ ॥
 ସଙ୍ଗରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାର ମଉଳା ପ୍ରଶସ୍ତ ।
 ଲଙ୍କାରୁ ବାହାର ହୋଇଲା ବିଂଶହସ୍ର ॥୪୦
 ବନ ଗିରି ଦେଶ ବହୁତ ଜିଣିଗଲା ।
 ସପତ ପୁର ଅନ୍ତରେ ପୁରେକ ଦେଖିଲା ॥
 ଦଶ ସହସ୍ର ଯୋଜନ ଅଟଇ ଆୟେତନ ।
 ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ତହିଁ ନର ନାରୀମାନ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟେକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଦନ ପୁରୀ ।
 ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଦଶଶିରି ॥
 କୁହୁକମୟେ ପୁଣ ଦିଶିଲା କିଛି ଦୂରେ ।
 ତେଜ କି ବିରାଜଇ ତହିଁର ଉପରେ ॥
 ଶିଶିର ଝର ଝର ବରଷଇ ତହିଁ ।
 ଦେବ ଦାନେବ ଯେ ପଶନ୍ତା କେହି
 ନାହିଁ ॥୫୦
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣ ଲଙ୍କରାୟେ ।
 ମୋହୋର ମନକୁ ତ ଲାଗିଲା ମାହାଭୟେ ॥
 ଦେବ ଭୁବନ ଯେ ମାୟାପୁର ଅଟଇ ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଷଟିକ ପ୍ରକଟଇ ॥
 ଯେଥୁ ଉଦ୍ଧରି ଆମେ ନ ଯିବାଟି ରାୟେ ।
 ଶୀତେ ଧରନ୍ତର କମ୍ପଇ ମୋର କାୟେ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣିବି ମାତୁଳ ।
 କେବଣ କାରଣେ ଅବା ହୋଇଛୁ ବାତୁଳ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଭୁବନ ଜାଣିମାନା ଯେହି ।
 ଯତନେ ସାଂଗ୍ରାମ କରିତ ଅଇଲାଇଁ ॥୬୦
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ମୁଁ ନୁଆରଇ ସହି ।
 ବେଳୁଁବେଳେ ହେମ ଜାତ ମୋର
 ଦେହୀ ॥

ଶୁଣି ରାବଣେଶ୍ବର ବୁଝାଇଲା ରଥ ।
 କରେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରିଛି ଦଶମାଥ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତାକୁ ମାରିତ ବିଚାରି ।
 ଘନ ଘନ ବାଣ ବିଛଇ ଦଶଶିରି ॥
 କାକୁଲ୍ୟମାନ ହୋଇ ଚଳିଯାନ୍ତି ଶସ୍ତ୍ର ।
 ଚନ୍ଦ୍ରର ଭୁବନେ ପଡ଼ଇ ମାହାଅସ୍ତ୍ର ॥
 ନିର୍ଯ୍ୟାତ କରି ଯେ ଶବଦ କରନ୍ତି ।
 ନଗ୍ରପୁର ପାଟଣା ସମସ୍ତ ଉଜାଡ଼ନ୍ତି ॥୭୦
 ପୃଥ୍ବୀ କମିଲା କମିଲା ଦଶଦିଶ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ଯେ ପାଇଲା ମନେ ତ୍ରାସ ॥
 ଜାଣି ପିତାମହ ଅଜ୍ଞାନାକ ବେଗେ ।
 ଆସିଣ ମିଳିଲା ରାବଣର ଆଗେ ॥
 ଦେଖି ନମସ୍କାର କଲାକ ଲଙ୍କପତି ।
 କଲ୍ୟାଣ କଲେ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ମତି ॥
 ରାବଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ନ ମାର ।
 ମହତ ଲୋକ ଗୋଟାକୁ ନାଶ ତୁ ନ କର ॥
 ଜଗତକୁ ହିତ ଅମୃତମୟେ ପୁରୁଷ ।
 ଯେହାକୁ ଦଶଗ୍ରୀବ ନ କର ତୁହି*
 ନାଶ ॥୮୦
 ମୁହିଁ ତୋତେ ମବେକ କହଇ ଆସି ଶୁଣ ।
 ଯେବଣ ଠାରେ ତୋତେ ପଡ଼ଇ କଷଣ ॥
 ଯେବଣ କାଳକୁ ମସ୍ତ ଜପିବୁ ଅସୁର ରାଧ ।
 ସକଳ ଭୁବନ କରିବୁ ସୁଖେ କ୍ଷୟେ ॥
 ଯଶ ଶ୍ରୀ ଆଶ୍ଵୀ ହୋଇବ ତୋହୋର ।
 ଯେ ମସ୍ତ ପ୍ରସାଦେ ଜିଣିବୁ ତିନିପୁର ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇ ତୋତେ ନୋହିବେ ରଣେ
 ସରି ।
 ସପତ ଦ୍ଵାପେଶ୍ବର ହୋଇବୁ ଦଶଶିରି ॥
 ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ମସ୍ତ କହିଲା ତାର କାନେ ।
 ଯହିଁ ଜପିବାକ ଯେବଣ ବିଧାନେ ॥୯୦
 ଇଶ୍ଵର ଅଷ୍ଟଭୁଜ ଶତେ ନାମ ।
 ମସ୍ତକରେ ମଧ୍ୟେ ଅଟଇ ଉତ୍ତମ ॥
 ସାମବେଦୁଁ ସାର ଅଛି ପୁଣ କାଢ଼ି ।
 ରାବଣ ଆଗରେ ବ୍ରହ୍ମା ତାହା ପୁଣ ପଢ଼ି ॥
 ସାରସ୍ଵତ ମସ୍ତ ଦଶାନନକୁ କହି ।

ଅତି ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଯେ ସମର୍ପିଲା ବିହି ॥
 ଶୁଣିମା ମାତ୍ରକେ ରାବଣ ହେତୁ କଲା ।
 ବାହୁଡ଼ି ମସ୍ତ ବ୍ରହ୍ମା ଆଗରେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଶୁଣି ପ୍ରସନ୍ନ ଯେ ହୋଇଲେ କୁଣ୍ଡଳର ।
 ଜିଣିବିରେ ପୁତ୍ର ସକଳ ସୁରନନ ॥୧୦୦
 ବର ଦେଇ ଧାତା ଅନ୍ତର୍ଧାନେ ଗଲା ।
 ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କୋପ ଛାଡ଼ି ରାବଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିଦାନ ତଳଇ ଘନ ଘନ ।
 ପକ୍ଷିମ ସମୋଦ୍ରକୁ ବୋଲି ଗଲା ଦଶାନନ ॥
 ସିନ୍ଧୁର କୁଳେ ସେ ମିଳିଲାକ ଯାଇ ।
 ଦିବ୍ୟ ଭୁବନେକ ଦେଖିଲାକ ତହିଁ ॥
 ନବରତ୍ନେ ନିର୍ବାଣ ଅଛଇ ଯେକ ପୁର ।
 ମାହାତ୍ମା ପୁରୁଷ ସେ ବସିଛି ପଲଙ୍କର ॥
 ତାହାକଇ ରାବଣ ବୋଇଲାକ ଯାଇ ।
 ମୋହୋର ସଙ୍ଗରେ ତୁ ଯୁଦ୍ଧ ସଜ
 ହୋଇ ॥୧୦
 ମୁଁ ତୋତେ ସାଂଗ୍ରାମେ ଜିଣିବଇଁ ଆଜ ।
 ରାବଣ ନାମେ ମୁହିଁ ଅସୁରବଳ ରାଜ ॥
 ଲଙ୍କାର ଠାକୁର ବିଶର୍ବାନ ସୁତ ।
 ନଭକେଶୀ ରାକ୍ଷାସୁଣୀ ଅଟଇ ମୋର ମାତ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ମୁଁ ସାଧୁଲି ତିନିପୁର ।
 ଯମ ବଗୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ବାସୁକି କୋବେର ॥
 କେହି ମୋତେ ସମରେ ନୋହିଲେତି ସରି ।
 ହେଲେ ଓପାଡ଼ିଲି କପିଳାସ ଗିରି ॥
 ସାଗ୍ରାମରେ ଶାନ୍ତି ନୋହଇ ମୋର ମନ ।
 ବୁଲି ଆସୁଅଛି ଚନ୍ଦ୍ରବ ଭୁବନ ॥୨୦
 ଯୋଗେ ଭେଟ ଆସି ପାଇଲଇଁ ତୋତେ ।
 ଉଠି ସଜ ହୋଇ ସାଂଗ୍ରାମ ଦିଅ ମୋତେ ॥
 ଶୁଣି ସେ ମାହାତ୍ମା କୋପମନ କଲା ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଜାକୁ ଚକ୍ରେକ ମାଇଲା ॥
 ରାବଣ ଦେହେ ବାଜିଲା ଯାଇଁ ଶର ।
 ବଥା ପାଇଲାକ ବିଶର୍ବାକୁମର ॥
 ବୁକୁରେ ଚକ୍ର ଯେ ଥୋକାୟେ ବହିଲା ।
 ଭେଦି ନ ପାରି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ॥
 ସେ ପୁରୁଷ ତହୁଁ ଖର ହୋଇଣ ଯାଇ ।

ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ତୁମେ ଶୁଣ ସାତା
 ସାବଂ ॥୧୧୦
 ଯହୁଁ ସେ ରାବଣ ହୃଦେଶ ଚକ୍ର ବାଜି ।
 ପ୍ରାସ ପାଇ ଦତ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ଗଳଗାଜି ॥
 ନିତେଷ ହୋଇଣ ପଡ଼ିଲା ଭୂମିତଳେ ।
 ମାହାତ୍ମା ପୁରୁଷ ଯାଇ ପଶିଲା ପାତାଳେ ॥
 କ୍ଷଣକେ ଚେତନା ପାଇଣ ଦତ୍ୟ ଉଠି ।
 ମନ୍ତ୍ରାଜି ପତାରଇ କରିଣ କୋପଦୃଷ୍ଟି ॥
 ବୋଲଇ ସେ ପୁରୁଷ କେଣିକି ଯେବେ
 ଗଲା ।
 ରହି କିମ୍ପା ମୋହୋର ଛାମୁରେ ନ ଯୁଦ୍ଧିଲା ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ବୋଇଲା ସେ ପଶିଲା ପାତାଳେ ।
 ଶୁଣି କୋପ କଲା ବିଶର୍ବା ଦୁଲ୍ଲାଳେ ॥୪୦
 ଯେବଣ ବାଟେ ବଳି ଭୁବନକୁ ଗଲା ।
 ସେହି ବାଟେ ସେ ପାତାଳକୁ ପଶିଲା ॥
 ଦେଖିଲାକ ଦ୍ଵିବ୍ୟ ଭୁବନ ବିତପନ ।
 କିରଣମୟେ ପୁର ଶୁଦ୍ଧ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ॥
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାୟେକ ତେଜ ଦିଶଇ ।
 ମଧ୍ୟେ ରତ୍ନ ଅମୂଲ୍ୟ ପୁରୋକ ପ୍ରକାଶଇ ॥
 ମଣିମୟେ ସିଂଘାସନେ ବିଜୟେ ଦେବ
 ହରି ।
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ଶାରଙ୍ଗ ଧନୁ ଧରି ॥
 ପାତବସନ ଯେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲାଞ୍ଚନ ।
 ମକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ କୌସୁର ଶୋଭାବନ ॥୫୦
 ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ରାଜାବଲୋଚନ ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ କୁକୁମର କସ୍ତୁରୀ ଲୋପନ ॥
 ବିଦ ମୁଦି ତାଡ଼ ଶିକଳି କକଣ ।
 ହାର ମୁଦୁର ବିବିଧ ଆଭରଣ ॥
 ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ ମୋହୋପ ଝଟକଇ ।
 ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ଦ୍ଵିବ୍ୟ ରୂପ ହୋଇଁ ॥
 ତିନି କୋଟି ଶ୍ଵେତ ଚାମର ପାଶେ ପଡ଼ି ।
 ଦାସ ଦାସୀମାନେ ଅଛନ୍ତି ପଟୋଆରି ॥
 ଦ୍ଵିବ୍ୟ ପଲଙ୍କେ ଅଛନ୍ତି ସ୍ଵାମୀ ଶୋଭା ।
 ଚିନ୍ତା ବୋଲି ତାଙ୍କର କେହୁଣି କଥା
 ନାହିଁ ॥୬୦

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ ଶ୍ରୀହରିର ଚାପନ୍ତି ଚରଣ ।
 ଦେଖିଣ କାମଭର ହୋଇଲା ରାବଣ ॥
 ମନେ ବିଚାରର ନେବଇଁ ଯେହୁ ନାରୀ ।
 ଯେ ସେ ପ୍ରିୟବତୀ ହୋଇବ ମୋହୋରି ॥
 ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ସେ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମା ।
 କେତେକାଳ ବସି ଗଢ଼ିଲାକ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ଯୋଗେଶ ଅଇଲି ପ୍ରାପତ ମୋତେ ଅଛି ।
 ଯେତେବୋଲି ନିକଟକୁ ଗଲା ବିଶର୍ବାର
 ବନ୍ଧି ॥
 ନେମ ବୋଲି ଯହୁଁ ଗଳାକ ଦଶଶିର ।
 ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗି ଉଠି ଚାହିଁଲେ ଚକ୍ରଧର ॥୭୦
 ଚାହିଁମା ମାତ୍ରକେ ରାବଣ ପଡ଼ିଲା ।
 ବାସୁଦେବର ତେଜ ହୋଇନା ଲାଗିଲା ॥
 ଶ୍ୟାମରେ ଗ୍ୟାନ ଯେ କିଛିହିଁ ତାର ନାହିଁ ।
 ଉଠି ଆସି ତୋଳି ଧଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଇଁ ॥
 ଗ୍ୟାନ ପାଇଁ ଦଶଗ୍ରୀବ ଉଠିଲାକ ଯହୁଁ ।
 ଶ୍ରୀହରି ସମାସ୍ୟା କରନ୍ତି ତାକୁ ତହୁଁ ॥
 ବୋଇଲେ ତୋତେ ହାଦେ ଯେଥୁ ନାହିଁ
 ମୃତ୍ୟୁ ।
 ଅଭୟେ ବର ଦେଇଅଛି ପୁଷ୍ପକେତୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ରାବଣ ଉଠିଲା ତୁଷ୍ଟା ହୋଇ ।
 ବାସୁଦେବକୁ ଚାହିଁ ତରିଣ କଥା
 କହି ॥୮୦
 ଭୋ ମାହାତମା ତୁ କେବଣ ପୁରୁଷ ।
 ତୋତେ ପଟାନ୍ତର ନୋହଇ ତ୍ରିଦଶ ॥
 ତୋହୋର ପ୍ରାୟେ ପୁରୁଷ ଦେଖିଲା ମୋର
 ନାହିଁ ।
 ହସି ନାରାୟଣ ବୋଲନ୍ତି ପୁଣି ଚାହିଁ ॥
 ମୋତେ ଜଣିମାରେ ତୋହୋର କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଯା ଯା ଦୂରେ ଯେଥୁ ନ ଆଥ ଲକରାଜ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମାର ବର ପାଇ ।
 ତ୍ରେଲୋକେ ଅକ୍ଷୟ ମରଣ ମୋତେ
 ନାହିଁ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ବିଧାତା ମୋତେ ଦେଇଅଛି ବର ।
 ତୋର ପ୍ରାୟେ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ନାହିଁ
 ତିନିପୁର ॥୯୦

ଶୁଣିତୁ ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ।
 ସପତ ସମୋଦ୍ର ସପତ ଦ୍ଵାପା ପୃଥା ॥
 ଚଉଦ ଭୁବନ ଯେ ନାନା ବନ ଗିରି ।
 ଦକ୍ଷ କିନ୍ନର ଗନ୍ଧର୍ବ ନାଗ ଆଦି କରି ॥
 ଯେବଣ ପୁରୁଷ ସେ ଗର୍ଭେ ଅଛି ଥୋଇ ।
 କରତା ପୁରୁଷ ଉଦାସ ମତ ହୋଇ ॥
 ରାବଣ ତାହାକୁ ଦେଖିଣ ପରଶଂସି ।
 ଅଗସ୍ତିଙ୍କର ବଚନେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ହସି ॥
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି କହନ୍ତି ରଘୁରାଣ ।
 ଭୋ ମାହାତ୍ମା ସେ ଅଟନ୍ତି କେବଣ
 ଜନ ॥୧୦୦
 ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ଯାହା ପ୍ରଥମେ ଦେଖିଲା ।
 ତ୍ରିବ୍ୟପୁରେ ଯେବଣ ଜନ ଶୋଇଥିଲା ॥
 ସେ ସେ ଅନନ୍ତ ରୂପ ଅଟନ୍ତି ଦେବହରି ।
 ଦେବତାମାନେ ଯାହାକୁ ଆଆନ୍ତି ସେବା
 କରି ॥
 ତାହାର କତିରେ ଅଛି ଆରୋକ ପୁରୁଷ ।
 ଅପୂର୍ବ ମାହାତ୍ମାର ସେ ଅଟଇ ଆଦି ଅଂଶ ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ତ୍ରିପୁଟି ହୋଇଲେ ।
 ଯେଥୁ ଭରାରେ କଥା କହସି ବୋଇଲେ ॥
 ରାବଣ ଯେ ପାତାଳପୁରେ ପଶିଥିଲା ।
 ତହିଁ ସେ କେବଣ ଚରିତ ଆଉ
 କଲା ॥୧୦
 ମୁନି ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁରାଣ ।
 ବାସୁଦେବ ଜାମୁରୁ ଯେ ଅଇଲା ରାବଣ ॥
 ଭୟେ ମନ କରି ବେଗେଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
 ପାତାଳୁ ବାହାର ହୋଇ ମଂଚରେ ମିଳିଲା ॥
 ମତାକର ଆଗେ କହିଲା ସେମାନ ।
 ଆରୋହଣ କଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ॥
 ତହୁଁ ସକଳ ରାଜାଙ୍କ ପୁରେ ଗଲା ।
 ନବରେ ପଶି ରାଜାମାନନ୍ତ କିଶିଲା ॥
 ଅନେକ ନୃପତିର ଯୁବତୀ ବହୁତ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ ଆଣି ବସାଇଲା
 ଦଇତ ॥୨୦
 ଗଗନ ମାର୍ଗେ ସେ ଆସଇ ରଥ ଚଢ଼ି ।

ରାଜାମାନେ ବିକଳେ ବୋବାଳି ପୁଣି ପାଡ଼ି ॥
 ବୋଲନ୍ତି ରାକ୍ଷସ ପୁଣି ଯୁବତୀ ଖାଇ ।
 କାହାକୁ କହିବା ଯେ ଦେବ ମୁକୁଳାଇ ॥
 ରାଜାଙ୍କର ବିକଳ ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମାନ ।
 ଆହା ସ୍ଵାମୀ ବୋଲି କରନ୍ତି ରୋଦନ ॥
 ଆକୁଳ ହୋଇଣ କୋପେଣ ଶାପ୍ୟ
 ଦେଲେ ।
 ପର ଶ୍ରୀରା ହରଣେ ତୁ ମରସି ବୋଇଲେ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟେ ଯେ ଭେଟିଲା
 ସୁପଲେଖୀ ।
 ଗଗନ ମାର୍ଗେ ରଥ ଚଳାନ୍ତେ ତାହା
 ଦେଖି ॥୩୦
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ଅଇଲୁ କିସ ପାଇଁ ।
 ସୁପଲେଖୀ ବୋଇଲା ନଶିଲା ମୋର
 ସାଇଁ ॥
 କାଳଦଳତର ସଙ୍ଗତେ ସେହୁ ଥିଲା ।
 ଦଶ ସହସ୍ର ବଳ ଘେନିଣ ସେହୁ ମଲା ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ ଆସିଣ ତାକୁ ରାତ୍ରେଣ ମାରିଗଲେ ।
 ଭଲ ଭଲ ରାକ୍ଷସ ତାହାର ତୁଲେ ମଲେ ॥
 ମୋହୋର କ୍ରଥା ତହିଁ ହୋଇଲା ନିଧନ ।
 ତୋତେ କହିବି ବୋଲି ଅଇଲି ଦଶାନନ ॥
 ତୁ କିମ୍ପା ପରଶ୍ଵିରା ହରୁ ଲଙ୍କସାଇଁ ।
 ଯେ କଥା ନ ଯୋଗାଇ ଯେଥୁରେ ଭଲ
 ନାହିଁ ॥୪୦
 ଧର୍ମକର ପ୍ରୀତି ହୋଇଲା ପିତାମହ ।
 ଧର୍ମ ଥିବାଯାୟେ ଯେ ରହିଥାଇ ଦେହ ॥
 ଧର୍ମ ଯେ ପ୍ରାଣାଦି ସର୍ବଦା ଅଟେ ସାହା ।
 ପାପୀ ଲୋକ ସୁଖ ନ ପାଇ ବିଂଶବାହା ॥
 ଧର୍ମେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ଧାର ଦିବସ କରି ।
 ଧର୍ମେ ସେ ବାସୁକୀ ବହଇ ବସନ୍ତରା ॥
 ତୁହି ମାହାରାଜା ଧର୍ମ କିମ୍ପା ଜାତୁ ।
 ଗ୍ୟାନବନ୍ତ ପୁରୁଷ ଅମଡ଼ା କିମ୍ପା ମାତୁ ॥
 ଜାଡ଼ ଜାଡ଼ ଯୁବତୀମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ନିଜ
 ବାସ ।
 ଭଗ୍ନୀର ବୋଲେ ଶ୍ରୀରାଜି ଜାଡ଼ିଲା
 ଦଶାଇଣ ॥୫୦

ଭୋ ଦଶଗ୍ରୀବ ତୁ ମୋହୋର ବୋଲ କର ।
 ଯେମନ୍ତ ଆଚାର ତୁ ମନରେ ନ ଧର ॥
 ସର୍ବଦା ସୁସ୍ଥାନେ ନୋହନ୍ତି ପାପୀ ଲୋକ ।
 ଆଗତ ସୁଖ ପଛେ ପାବନ୍ତି ବଡ଼ ଦୁଃଖ ॥
 ଧର୍ମ ସେ ପ୍ରାଣୀକର ଅଟଇ ଜୀବନ ।
 ଧର୍ମ ଆଚାର କି ନରଖର ବଳମାନ ॥
 ଧର୍ମରେ ପିତାମହ ପୃଷ୍ଟି କରତା ।
 ଧର୍ମେ ନାରୀଏଣ ତୁଳନୋକ ଜଗଜ୍ଜିତା ॥
 ପୌଳଷ୍ଠିର ନାତି ତୁ ବିଶ୍ୱବାର ସୁତ ।
 ବେଦ ବେଦାନ୍ତ ଆଚାର ନ୍ୟାୟେ ଆଉ

ନିତ୍ୟ ॥୭୦

ମାତା ଗୁଣ ଘେନି ରାକ୍ଷସ ହୋଇଲୁ ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ତୁ ଅପଛାଡ଼ି କଲୁ ॥
 ଦେବେ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ଚିନ୍ତନ୍ତି ତୋତେ ମନ୍ଦ ।
 ସ୍ୱଭାବେ ବଜ୍ରୀ ଦୁମ୍ଭର ଅଟଇ ଗୋବିନ୍ଦ ॥
 ତହିଁକି ଭୟେ ତୁ କରିଥିବୁଟି ନୃପତି ।
 ଯେସନ ପ୍ରକାରେ ସର୍ବଦା ଥିବୁ ବର୍ତ୍ତି ॥
 ପାପ ଆଚରିଲେ ଅଳ୍ପେପ ଆଶ୍ଚ୍ୟ ହତ ।
 ପାପେ ପ୍ରାଣୀକର ହଜଇ ଯତ ସତ ॥
 ଯେବଣ ଜନକର ପଡ଼ଇ ଦୂରତି ।
 ସେ ଯେ ଆଶ୍ରେ କରଇ ସତ୍ୟ ମତି ॥୭୦
 ତୁ ଦତ୍ୟରାୟେ ଯେ ଜଗତେ ବଜ୍ରୀ ।
 ଲୋଭ କରି କିମ୍ପାଇ ହବୁ ପରସ୍ତ୍ରୀ ॥
 ମୋହୋର ବୋଲ କରି ଛାଡ଼ ତ

ଯେହାନ୍ତ ।

ଶୁଣି ପ୍ରବୋଧ ହେଲା ମହୋଦରୀ କାନ୍ତ ॥
 ଭଗ୍ନୀର ବଚନେ ଯୁବତୀନ୍ତ ଉପେକ୍ଷି ।
 ବାହୁଡ଼ି ଲଙ୍କାକର ଗଲାଇ ପୁପଲେଖୀ ॥
 ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ଗୋ ବଦନ୍ତି ସଦାଶିବ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାଜା ଦଶଗ୍ରୀବ ॥
 ଯେତେ ନୃପତିକର ଘରଣୀ ଆଣିଥିଲା ।
 ପୁପଲେଖୀ ବଚନେ ସମସ୍ତ ଛାଡ଼ି

ହେଲା ॥୮୦

ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ବାହିଲା ଅନ୍ତରାଳେ ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଲା ପକ୍ଷିମ ସିନ୍ଧୁକୁଳେ ॥

ମଧୁବନ ଦେଶେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ଦେଖିଣ ନଗ୍ରଜନେ ହୋଇଲେକ ଦ୍ରାସ ॥
 ଦଶଗ୍ରୀବ ବୋଲିଣ ଜାଣି ଭୟେ କଲେ ।
 ରାଜାର ଜାମୁରେ ଯାଇଣ ଜଣାଇଲେ ॥
 ଦେଖି ନୃପବର ଅନ୍ତେଶ୍ୱରକୁ ଗଲା ।
 ନିଜ ଭାରିଯାର ଆଗରେ କହିଲା ॥
 ଶୁଣ ଶଶୀମୁଖୀ ଅପୂର୍ବ ଗୋ କଥା ।
 ଲଙ୍କାର ନୃପତି ତୋହୋର ଭାଇ

ଦଶମଥା ॥୯୦

ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ସେ ଆରୋହିଣୀ ଯାୟେ ।
 ଦେଖି ପରଜାମାନେ କଲେ ମହାଭୟେ ॥
 ତୁ ଯାଇ ପ୍ରବୋଧ ସେ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଉ ।
 ମୋତେ ସୁଦୟା କରିଣ ସେ ଥାଇ ॥
 ଶୁଣି କୁମ୍ଭନୟା ଖେପିଲା ଆକାଶେ ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଲା ଦଶାନନର ପାଶେ ॥
 ନମସ୍କାର କରିଣ କହିଲା ବଚନ ।
 ଶୁଣ ତୁ ଲଙ୍କାର ଶିଶୁର ଦଶାନନ ॥
 ମୁଁ ତୋର ଜନନୀର ଭଗ୍ନୀର ତନଇ ।
 ପୁଷ୍ପଭଦ୍ରକଟା ଅଟଇ ମୋର ଆଉ ॥୧୦୦
 ମଧୁ ରାଜାକୁ ବିଜା ମୋତେ କଲେ ।
 ମଧୁ ଦୈତ୍ୟକୁ ମୋତେ କନ୍ୟାଦାନ

ଦେଲେ ॥

ତହୁଁ ମୋହୋର ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲା

ଲବଣ ।

ସୋମୋହୁକୁ ସେବା କରି ପାଇଲି କାରଣ ॥
 ତେଣୁ ତାହାକୁ ଲବଣ ନାମ ଦେଲି ।
 ମଥୁରା ନାମେ କଟେକ ମଧୁବନ କଲି ॥
 ତୁ ଯେବେ ବଡ଼ ଯେ ହୋଇଲୁ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର ।
 ବନ୍ଧୁ ପୋଷିବାର ଯେ ମିଳଇ ବିଚାର ॥
 ଯେ ଅବା ଅହିର୍ଭୂୟ ପାଆନ୍ତି ପୁନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ।
 କୁରୁମ୍ଭ ନ ପୋଷିଲେ ଧର୍ମ ହୋୟେ

ହାନି ॥୧୦

କୁରୁମ୍ଭ ଲେଖିଣ ଅଧର୍ମ ଆଚରିଲେ ।
 ଅନ୍ତେ ନର୍କ ପାଇ ଯେ ପୁରାଣ କହିଲେ ॥
 ସବୁ ପୁନ୍ୟମାନଙ୍କର କୁରୁମ୍ଭ ସେ ମୂଳ ।

କୁରୁମ୍ଭ ନ ପୋଷିଲେ ନାଶ ଯାର କୁଳ ॥
 ତୁ ମୋର ଭ୍ରାତାକୁ କୋପ ନ କର ଲଙ୍କ
 ସାର ॥
 ଯେହାକୁ ମାରିବାରେ ପ୍ରିୟୋଜନ ନାହିଁ ॥
 ଭୋ ଲଙ୍କପତି ସ୍ୱାମୀକି ମୋ ବେଳେକ
 ଛାଡ଼ସି ।
 ମୋହୋର ପ୍ରବୋଧ ଘେନି ତୋଷ ହୋଇ
 ଯାସି ॥

ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ବାହୁଡ଼ାଇ ରଥ ।
 ଉତ୍ତରା ଅଭିମୁଖେ ଚଳଇ ଦଶମଥା ॥୯୦
 ନିରନ୍ତରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବିବାନେ ବସିଛନ୍ତି ।
 ବିବିଧ ଛନ୍ଦେଶ ବାଜଣା ବଜାନ୍ତି ॥
 ଥୋକାୟେକ ବେଳେ ରବି ଅସ୍ତ ଗଲା ।
 ଜଗତ ସଂସାର ତିମିରି ଆଛାଦିଲା ॥
 ଦିଗ ବୁଲି ବୁଲି ଫୁଟିଲେନି ଲୋକେ ।
 ଭୟ ଛାଡ଼ି ଦଶଗ୍ରୀବକୁ ଜଣାଇଲେ

ଥୋକେ ॥

ଭୋ ଦେବ ଲଙ୍କାରୁ ଅଇଲୁ ଯେତେ
 ଦିନ ।
 ତେତେ ଦିନ ହୋଇଲା ହୋ ବସିଲୁ
 ବିବାନ ॥

ପାତାଳ ଭୁବନ ଯେ ବୁଲିଲୁ ସାତପୁର ।
 ପୃଥା ମାଡ଼ିବାକୁ ଶରଧା ଆସର ॥ ୩୦
 ସଭାବେ ରଜନୀ ଆଛାଦିଲା ନିଶି ।
 ଦଶଦିଶ ଅନ୍ଧାର ମାର୍ଗହିଁ ନ ଦିଶି ॥
 ବିଚାର ଯୋଗାଇଲେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରା ଯେଥ ।
 କପିଳାସ କନ୍ଦର ଅଟଇ ଦଶମଥା ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ ସମାନ ଯେ ସଦାଶିବର ଆନ ।
 ଯେଠାରେ ରହିଥାନ୍ତି ଦିଗପାଳମାନ ॥
 ଶୁଣି ଲଙ୍କପାଳ ହୋଇଲା ତ୍ରୁପୁତି ।
 କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ରଥ ରଖିଲା ତଡ଼ତି ॥
 ଭୂମିଗତ ଯାଇ ହୋଇଲାକ ଯାନ ।
 ପଞ୍ଚକୋଶ ମାଡ଼ି ରହିଲେ ବଳମାନ ॥୪୦
 ଶ୍ରମେଣ ନିଦ୍ରା ଯେ ଘାରିଲାକ ଆଖି ।
 ଶୁତିଲେ ଅସୁରବଳ ଭୟ ଯେ ଉପେକ୍ଷି ॥

ରାବଣେଶ୍ବର ଯେକା ରଥରେ ଅଛି ବସି ।
ମାହାଯୋଗ ପୁରୁଷ ସେ କାଳକୁ ଆକ୍ରେଷି ॥
ସରାବେ ଜଗତେ ଅପକାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ଅର୍ଜ୍ଜ ।
ଚଞ୍ଚଳ ପୁରୁଷ ଅଳସ ନ ଭଜି ॥
ପରସ୍ଥାନେ ରହିଲା ତେଣେ ଶକା ମନ ।
ସରାବେ ସେ ଭୂମି କୋବେର ଆୟେତନ ॥
ଯଦ୍ୟପି ରହିଲା ଜାଣିଲା ମାହାନିଶି ।
ପରସ୍ଥାନେ ଉଦ୍ଧାଗର ପ୍ରମାଦ ନ ପଶି ॥୫୦
ସେ କଥା ଜାଣିଣ ମହୋଦରା ସାଜଂ ।
ରତ୍ନ ପଲଙ୍କରେ ଅପହୃତ ହୋଇ ॥
ଦଶ ଦିଗକର ଚାହାଜଂ ଘନ ଘନ ।
ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରକୃତି ତାର କରଇ ଜନଜନ ॥
ଦକ୍ଷିଣ ପବନ ଯେ ବହଇ ଧାର ଧାର ।
ପରମ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ଦଶାନନ ବୀର ॥
ଜେଷ୍ଠ ମାସ ସୁଭାବେ ଗ୍ରାସମ ଅଟଇ ରତ୍ନ ।
ଗୁଳୁଗୁଳି ପବନ ନ ନାଗର ମାହା ଘାତୁ ॥
ଅନ୍ଧାର ରଜନୀ ନୋହଇ ଶୁକଳ ପଞ୍ଚ ।
ରଥରେ ବସିଅଛି ବିଶ୍ବବୀର ବଞ୍ଚ ॥୬୦
ଅମାବଲ ତିଥି ନଷ୍ଟ ଚନ୍ଦ୍ର ଦିନ ।
ନିବିଡ଼ ଯାମେନୀ ଆକ୍ରେଷ ଘନ ଘନ ॥
ଯେସନେକ ସମୟେ ସାତ ଘଡ଼ି ରାତି ।
ଗଗନେ ବିରାଜଇ କି ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଜୋତି ॥
ଦିଶିଲା ଦଶଦିଗ ଚନ୍ଦ୍ରର କିରଣେ ।
ଝଟ ଝଟ ଦିଗ ବିରାଜଇ କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ॥
ଦେଖି ଦଶାନନ ହୃଦରେ ବିଚାରି ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳାକି ପାହିଲା ତିମିରି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ପଲଙ୍କୁ ଉଠିଲା ।
ଗଗନ ମାର୍ଗରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବେଶ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା ॥୭୦
ଦେଖିଲାକ ବିବାନେ ଆସୁଅଛି ଉଡ଼ି ।
ଦିବ୍ୟ ବିଳାସିଣୀ ଅଛନ୍ତି ପାଶେ ବେଡ଼ି ॥
ଜାଳନ୍ତି ଚାମର ବିଞ୍ଚନ୍ତି ବିଞ୍ଚଣୀ ।
ସୁସ୍ବର ସୁରେ ଗୀତ ଗାବନ୍ତି ଗାଏଣୀ ॥
ନିରନ୍ତରେ ପୁଷ୍ପ କରୁଛନ୍ତି ବୃଷ୍ଟି ।
ଯେକା ବିବାନେ କେ ମଣ୍ଡିଲା ନବପୃଷ୍ଠି ॥
ଛତ୍ର ଆଲମ୍ବ ଯେ ଚିରାଳ ଫରହର ।

ସୁବନ୍ୟର କଳସ ପାଟଛତ୍ର ନିରନ୍ତର ॥
ସେ ବିବାନେ ବସିଅଛଇ ଯେକ ବାଳୀ ।
ରସାଣିଲା ସୁବନ୍ୟ ପ୍ରାୟେକ ଦେହ
ଝଳି ॥୮୦
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟେ ତାହାର ବଦନ ।
ନୀଳ ଉତପଳ ଯୁଗଳ ନୟନ ॥
ସୁସଞ୍ଚ ଭୂଲତା ଆବର ରେଖ ବକ୍ର ।
ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ପ୍ରଶଂସା କରଇ ଶକ୍ର ॥
ହସି କହିଲେଣ ବ୍ରତବ ମୃତୁ ପ୍ରାଣୀ ।
କନ୍ଦର୍ପ ଚଳଇ ଯାର କିଞ୍ଚିତ ଚାହାଣୀ ॥
ଆକର୍ଷି ପରିଯନ୍ତେ ଚଳଇ ବେନି ତୋଳା ।
ସୁରଙ୍ଗ କଞ୍ଚଳ ଯେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ କଳା ॥
ଉପରେ ବେଢ଼ାଜଞ୍ଜି ମୁକୁତାର ଜାଲି ।
ନୀଳ ବନ ଲିଙ୍ଗେ କି ପୁଟିଲା ଗୋଟା
ମଲ୍ଲ ॥୯୦
କପାଳେ କସ୍ତୁରୀ ଚିତା ଆଡ଼ କେରା ।
କଢ଼ି କଢ଼ି ଲମ୍ବଇ ମୁକୁତା ମଣି ଝରା ॥
କାର୍ତ୍ତିକ ପୁଞ୍ଜା ଜାଣି ନାକର ବସଣୀ ।
ଶ୍ରବଣ ଡଢ଼କା ଜାଣି ଦିନମଣି ॥
ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ଭାଲିମ୍ବ ଫୁଲ ଜୋତି ।
ଦନ୍ତ କି ସିନ୍ଦୂରେ ଥୋଇଲା ଗଜମୋତି ॥
କଣ୍ଠରେ ହାର ଯେ ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଘଷି ଯେ ହୋଇଛି ଅଗର ॥
ସୁରଙ୍ଗ ପତନୀ ତାରା ମଣ୍ଡଳ ଶାଢ଼ୀ ।
ଅମାଳାଣ ଶାଢ଼ୀ ବାଳୀ ପରିହରଣ
କରି ॥୧୦୦
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭେ କି ନୀଳାର ଭାକେଣି ।
ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଅମୃତ ଆରେଣି ॥
ଉପରେ ଲମ୍ବାଇ ନାନା ରତ୍ନହାର ।
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ॥
ଭୁଜେଣ ତାଡ଼ ଯେ ବାହୁଟି ବିଦମାଳି ।
ଶ୍ୟାମ ମେଘେ ଯେହ୍ନେ ମାରଇ ବିକୁଳି ॥
ରୁଡ଼ି କକଣ ବଳୟ ବିଦମାନ ।
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ଅବଛରା ମୋକ୍ଷପାନ ॥
ସୁବଳିତ ଦେହ ସୁଘଟଣ କାୟେ ।

ସରୁ ମଝା ଖଣ୍ଡି ହଲଇ କିନା ବାୟେ ॥୧୦
ବିସ୍ତାର କଟିରେ ବିସ୍ତାର କାଟମାଳି ।
ସୁବନ୍ୟ ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ରାବ କରି ॥
ଜଘନ ପରିଯନ୍ତେ ଲମ୍ବଇ ମଣିଝରା ।
ପବନେ ଅଞ୍ଚଳ ଉଡ଼ଇ ଫରହରା ॥
ଚରଣ ନୂପୁର ଚଳନ୍ତେ ଧୁନି କରେ ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ଥିଲାକ
ସ୍ବର୍ଗପୁରେ ॥
ମଦନେ ଅନୁମତ ଗରବେ ବଡ଼ାଇ ।
ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ସେ ଗମନ କରିଯାଇ ॥
ରୂପ ଯଉବନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ନାହିଁ ନାହିଁ ତିନି ଭୁବନେ ପଟାନ୍ତରି ॥୨୦
ଉଦବେଗ ମନ ଚଳଇ ଉର୍ଧ୍ବ ଗତି ।
କାମ ଉତକର୍ମେ ସେ ଉଚ୍ଚାଟ ଯୁବତୀ ॥
ଅଭିସାରିକା ନାଏକା ତାକୁ ହାଦେ ବୋଲି ।
ନିଜ ପତି ରତି ଲୋଡ଼ିଲ ମହା ବୁଲି ॥
ତାମୋଳ ଭୂଞ୍ଜଇ ଆନନ୍ଦ ସୁଖ ଭୋଜେ ।
ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ ଗବନ କରଇ ଅବନିଲେ ॥
ଶ୍ୟରୀର ତେଜ ତାର ବିକାଶିଲାକ ଯହୁଁ ।
ଦଶଦିଗ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶିଲାକ ତହୁଁ ॥
ପୁଷ୍ପେକ ରଥେ ଥାଇଁ ଦେଖଇ ରାବଣ ।
ମନେ ବିଚାରଇ ଯେ ଅଟଇ
କେବଣ ॥୩୦
ନିରେଖି ଜାଣିଲା ସେ ଅଟଇ ଯୁବତୀ ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା କଲାକ ଲଳପତି ॥
ବାବୁ ତୁ ସୁନ୍ଦରୀ ମହିମା ତୋର ଧନି ।
ଶରୀର ତେଜେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଲା ରଜନୀ ॥
ଯେତେକ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ତିନିପୁରେ ।
କେହି ତୋତେ ସମ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତରେ ॥
ଅପୂର୍ବ ଯୁବତୀକି ନୟନେ ଦେଖିଲି ।
ନୟନ ବହିବାର ଧନ୍ୟ ସେ ହୋଇଲି ॥
ଯେ ଶ୍ରୀରା ସଙ୍ଗରେ କରିବ ଯେହୁ ରତି ।
ତାହାର ସେ ଜୀବନ ବହିବ ସିଦ୍ଧ
ଯତି ॥୪୦
ଯାହାକୁ ଭିଡ଼ି ଯେ ଦେବ ଆଲିଙ୍ଗନ ।

ଯେ ମହା ମଣ୍ଡଳେ ସେ ଅଟଇ ବଡ଼
 ଜଣ ॥
 ଅଧର ତୁମ୍ଭିଣ ମର୍ଦ୍ଦବ କୁତାର ।
 ଯେତେକ ପୁଣ୍ୟ ଅବା ଅଛଇ କାହାର ॥
 ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମା ।
 କେତେକାଳ ଯେହା ଗଢ଼ିଲାକ ହୁଅ ॥
 ଦେଖିଲେଣ ମୁହିଁ ପାରିବ କେବଣ ଜନ ।
 ମୁହିଁ ତ କାମଭରେ ହୋଇଲି ଅଚେବନ ॥
 ବଳେ ଧରି ସୁବତୀକି ରହିବି ମୁଁ ଆଜ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଗଗନେ ଖେପିଲା
 ଲିଙ୍କରାଜ ॥୫୦
 ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଯେହେ ଗରାସଇ ରାହୁ ।
 ରମାର ବିବାନେ ପ୍ରବେଶି ବିଂଶବାହୁ ॥
 ବଡ଼ପଣ ଛାଡ଼ି କାକୁସୁ ହୋଇଲା ।
 ସୁନ୍ଦରାର ଭୁଜ ଯାଇଣ ଧଇଲା ॥
 ନିବେଶି ହୋଇଣ କହଇ ବିକଳାର ।
 ମୁହିଁ ସେ ଦଶଗ୍ରାବ ଲଙ୍କାଗଡ଼ର ସାଙ୍ଗ ॥
 କପିଳାସ କନ୍ଦରେ ଥୁଲଇ ରଥ ଘେନି ।
 ତୋହୋର ତେଜ ସଖି ପୁରୁଣା ମେଦନା ॥
 ସହସ୍ରକ ଚନ୍ଦ୍ରକି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଯୋକାବେଜେ ।
 ଯେସନେକ କୋଟି ଦିଶଇ
 ରବିତଳେ ॥୫୧
 ଦେଖିଣ ଅଶ୍ୱିନ ମୁଁ ହୋଇଲି ସଂସ୍ତାହୁଣୀ ।
 ମୁହିଁ ଲଙ୍କପତି ଅସୁରକୁଳ ମଣି ॥
 ତୁ ସଖି ତୁଟାଅ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପ୍ରାୟେ ଦିଶୁ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ପଟାନ୍ତର ବିବାନରେ ବସୁ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ବସିବ ଯେକ ରାତି ।
 ସେହୁ ପୁରୁଷଙ୍କର ଧନ୍ୟ ସେ ଜୀବତୀ ॥
 ତୋହୋର ଅଧର ତୁମ୍ଭିତ ମୋର ମନ ।
 ଲକ୍ଷେ ବିଦାରିବି ଯେ ଦୁଇ ଯଉବନ ॥
 ଭୁଜେ ଭୁଜ ଭିଡ଼ି କରିବଇଁ କୋଳ ।
 ତୋର ମୋର ବାହୁ ରମଣୀକି ରୋଳ ॥୫୨
 ରାବଣ ବଚନ ଶୁଣିଣ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି କହଇ ଧାର କରି ॥
 ଲୋ ପିତା ମୁଁ ଯେ ତୋର ପୁତ୍ରର
 ମନୋହରୀ ।

ରମା ନାମେଣ ମୁଁ ଅଟଇ ସୁନ୍ଦରୀ ॥
 କୋବେର କୁମର ନଳକୋବେର ନାମ ।
 ତାହାର ତୁଲେ ଯେ ସର୍ବଦା ମୋର କାମ ॥
 ସେ ମୋହୋର ପତି ମୁହିଁ ତାହାର ନାରୀ ।
 ପ୍ରସନ୍ନେ ସମର୍ପିଅଛି ବଜ୍ରଧାରୀ ॥
 ତୁ ମୋତେ କେମନ୍ତେ କରିବୁ ରମଣୀ ॥୬୦
 ମୁହିଁ ଅଟଇ ତୋର କୁଳ ଭୁଆଣୁଣୀ ॥
 ଛୁଇଁବା ମାତ୍ରକେ ହୋଇଲା ନା ଦୋଷ ।
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ହସ୍ତ ମୁଁ ଯିବଇଁ ସ୍ୱାମୀ ପାଶ ॥
 ବେଶ ହୋଇ ବସିଣ ସେ ତାହୁଁ ଅବ
 ବାଟ ।
 କେବଣ ବିଯୋଗେ ପଡ଼ିଲି ଆସି ଭେଟ ॥
 ଉତ୍ତର ହୋଇଲେ କରିବ ମୋତେ କୋପ ।
 ଆନ ଝଞ୍ଜୁଳ ମୋତେ ନ କର ଲଙ୍କନୁପ ॥
 କାମେ ଆରତ ସେ ହୋଇଥୁବ ବସି ।
 ସାତଘଡ଼ି ଆସି ହୋଇଲାକ ନିଶି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଭୁଜ ଛଡ଼ାଇଲା ବାଳୀ ।
 କୋପରେ ରାବଣ ଉଠିଲା ପ୍ରଜଳି ॥୬୧
 ପୁଣି ଅପଛରାର ଧଇଲା ବେନି କର ।
 ବୋଇଲା ବଡ଼ପଣ ଜାଣିଲି ତୋହୋର ॥
 ତୁ ଲୋ ସୁନ୍ଦରୀ କାହାରିଟି ନୋହୁଁ ।
 ଯେ ଧନ ଦିଅଇ ତାହାର ମାତ୍ର ହୋଇ ॥
 କେତେ ଲୋକ ତୋତେ ରମଣୀ
 କରିନାହିଁ ।
 ନଳକୋବେର ବିଭା ହୋଇଲା ତୋତେ
 କାହିଁ ॥
 ଜାଣୁଟିକି ବେଳେ ଯେମନ୍ତ ହୋଇଲୁ ।
 ବିଶ୍ୱମିତ୍ର ମୁନି ମୋହି ନ ପାରିଲୁ ॥
 ସେ ତୋତେ ଶାପ୍ୟ ଦେଇ ପାଷାଣ ରୂପ
 କଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମର ବରେ ପୁଣି ନିଜ ତନୁ
 ଦେଲା ॥୬୦୦
 ସେହି ରମା ତୁରେ ନୋହୁଟିକି ନାରୀ ।
 ଯେବେ ଯେହେ ବଡ଼ପଣ ହୋଇଲା
 ତୋହୋରି ॥

ମୁହିଁ ଲଙ୍କପତି ଅସୁରଙ୍କର ଶଶୁର ।
 ମଦନ ଆରତେ ଧଇଲି ତୋର କର ॥
 ମରଗର୍ବ ହୋଇ ନାହିଁ ନାହିଁ କରୁ ।
 ଯେତେମାନ ଲୋକ ସେକଥା ବିଚାରୁ ॥
 ରମା ବୋଇଲା ମୁଁ ନୋହଇ ବାହୁଣୀ ।
 ଉତ୍ତର କୁଳେ ଜନ୍ମି ହୋଇଲି ଦୋତାଗୁଣୀ ॥
 ଆଗ ଲିହିଲାର ପାଛକୁ କି ଯାଇ ।
 ଯେବେ ଭାଳିଲେ କି ଭଲ କଥା
 ପାଇ ॥୧୦
 ଯଦ୍ୟପି ସୁନ୍ଦରୀ ଅବୁ ଆମ୍ଭେ ବେଶ୍ୟା ।
 ଆମ୍ଭର ସୁଖେ କାହାକୁ ନ କରୁଟି ଆଶା ॥
 ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ଯାହାକୁ ସମର୍ପଣ ଥାଇ ।
 ସେହି ସେ ଆମ୍ଭର ଅଟଇ ନିଜ ସାଙ୍ଗ ॥
 ଯେବେ ନଳକୋବେର ଅଟଇ ମୋର
 ସାଙ୍ଗ ।
 ତାର ବିନୁ ମୋର ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ॥
 ଲହର ଆଶ୍ୟାରେ ମୁଁ ତାହାର ବନ୍ଧ୍ୟାବୃଦ୍ଧି ।
 ନଳକୋବେର ସେ ମୋହୋର ପ୍ରାଣପତି ॥
 ସେ ମୋହୋର ପତି ଜୀବନ ଅଧିକାରୀ ।
 ତା'ର ବିନୁ ଚିତ୍ତ ଆନରେ ନ ବଳେ
 ମୋହୋରି ॥୨୦
 ବିଶେଷେ କୋବେର ତୋହୋର ଜେଷ୍ଠ
 ଭାଇ ।
 ତାହାର ତନୟେ ତୋର ପୁତୁରା ଅଟଇ ।
 ସେ ମୋହୋର ନାହା ମୁଁ ତାହାର ବହ ।
 କିମ୍ପାଇଁ ମାହାତ୍ମା ହୋ ଅବେଦାର କହୁ ॥
 ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ ଯିବି କଟାଳ ନ କର ।
 ଯେତେ ବୋଲିଣ ଛଡ଼ାଇଲା ବେନିକର ॥
 ରାଗ ପାଇଣ ରାବଣ କୋପ ଗରୁ କଲା ।
 ବିଂଶ ଭୁଜେ ରମାକୁ ଆକୃଷ୍ଟ ଧଇଲା ॥
 ବସ୍ତ୍ର ଫେଡ଼ି ପୁଣ ପାଡ଼ିଲାକ ରଥ ତଳେ ।
 କପିଳାସ ପର୍ବତ ଯେ ଉପାଡ଼ିଲା
 ହେଲେ ॥୩୦
 ଶ୍ରୀମା ମାତ୍ର ସିନା କିଏ ତାର ପ୍ରାଣ ।
 ଭୁଜେ ଭୁଜ ଭିଡ଼ି ଛନ୍ଦିଲା ରାବଣ ॥

ସ୍ତନ ମଞ୍ଜାଳିଣ ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଲା ।
 ବଳେଶ ରମ୍ୟକର ରମଣୀ ଭୋଗ୍ୟ କଲା ॥
 ସୁନ୍ଦରୀ ଅଜ୍ଞାନେ ନ ଜାଣଇ କିଛି ।
 କେବଳ ମାତ୍ର ଶ୍ୟାମରେ ନିଶ୍ୱାସ ବହୁଅଛି ॥
 ଦାସୀ ଗଣେ ଭୟେ ନ କହନ୍ତି କଥା ।
 ବିବିଧ ପ୍ରକାରେଶ ରମଇ ଦଶମଥା ॥
 ଦନ୍ତକ୍ଷତ କଲା ଗନ୍ତସ୍ଥଳ ବେନି ।
 ଯତ୍ନବନ ବିଦାରିଲା ତାମ୍ର ନଖ ଘେନି ॥୪୦
 ଗାଡ଼େଣ ଆଲିଙ୍ଗନ କରଇ ଘନ ଘନ ।
 ଶ୍ୟାମାରୁ ଶ୍ରମ ଝାଳ ବହଇ ଅବିଷନ ॥
 ଅହନ୍ତ କରିଣ ମାଉଳୀ ମାତ୍ର ରାଗେ ।
 କେହି ରହନ୍ତା ଯେ ନୋହିଲେ ତାର
 ଆଗେ ॥
 ଅମୃତ କୁମ୍ଭ ଯେହ୍ନେ କୁର କରଇ ରାହୁ ।
 ଅପକ୍ଷରାର ଆଖି ସେ ଗାଞ୍ଜିଲା ବିଂଶବାହୁ ॥
 ଲବଣୀ ମେଞ୍ଚା ଯେହ୍ନେ ମଞ୍ଜାରୀ କରଇ
 ପାନ ।
 ରମ୍ୟକର ତେସନ ସାଦ୍ରିଶ ଦଶାନନ ॥
 ମହୁପେଣା ଭାଲୁକ କି କଲା ନାରଖାର ।
 ନିରୁତା ଦୁଧ ଯେସେ ବେଙ୍ଗ କରଇ
 ଆହାର ॥୪୦
 ରାଜ ଆମ୍ଭ ଯେସେ କୁଆ ଅଣ୍ଟେ ହାଣଇ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଚାନ୍ଦ ଯେହ୍ନେ କଳା ମେଘ ଜିଣଇ ॥
 ପାତଳା ତାଳ ଯେହ୍ନେ ରକଟର ବାହୁଡ଼ି ।
 ଭୋକିଲା ବାସ୍ତ୍ର ଯେହ୍ନେ ବିଦାରଇ କାଲୁରୀ ॥
 ଫୁଟିଲା ପଦ୍ମ ଯେହ୍ନେ ଚିଲ ମାଡ଼ି ବସଇ ।
 ଶାଳୀ ଅନୁକୁ ଯେହ୍ନେ ଛଣୁଆ ଆକ୍ରମଣ ॥
 ଶ୍ୱାନ ଯେସନେକେ ଭୁଞ୍ଜଇ କ୍ଷୀରି ସରା ।
 ଅସୁର ହାଥେ ତେହ୍ନେ ଗଞ୍ଜି ହୋଇଲା
 ଅପକ୍ଷର ॥
 ଝାଳ ରକତ କର୍ଦ୍ଦନ ଧାତୁରସ ।
 ବହଇ ଝର ଝର ଖର ନିଶ୍ୱାସ ॥ ୬୦
 ସେ ସାର ସୁନ୍ଦରୀ ଅଟଇ ପଦ୍ମିନୀ ଜାତି ।
 ଭରମ ପୁରୁଷ ସେ ତାକୁ ମେଳ ହୋତି ॥
 ବଳେ ହରି ଅସୁର ଅନେକ ଦୁଃଖ ଦେଲା ।

ସୁରତି ଶରଧା ତାର ଶରୀରୁ ଛାଡ଼ିଲା ॥
 ବସ୍ତ୍ର ସମ୍ପାଳିଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆସ ।
 କପିଳାସ ପର୍ବତେ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ପାସ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରମା ଅପକ୍ଷରୀ ।
 ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇଣ ଅଛଇ ସୁନ୍ଦରୀ ॥
 ରାବଣକୁ ସନ୍ନିଧେ ନ ଦେଖି ଦାସୀଗଣ ।
 ଆସି ସୁନ୍ଦରୀକି ବେଢ଼ିଲେ ତତକ୍ଷଣ ॥ ୭୦
 ତୋଳି ଧରିଣ ଯେ ପିନ୍ଧାଇଲେ ବାସ ।
 ମୁଖେ ଜଳ ସିଞ୍ଚି କରନ୍ତି ଆଶ୍ୱାସ ॥
 ଅପସରେ ଆଉଜାଇ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ବିଞ୍ଚଣୀ ।
 ଶ୍ୱେତ ଚାମର ଭାଳନ୍ତି କେବଣ ତରୁଣୀ ॥
 ଦେହ ପୋଛିଣି ଚନ୍ଦନ ଘଷାଇଲେ ।
 ଅନାସ୍ତ ହେଲୁ ବୋଲିଣ ଶୋକକଲେ ॥
 କ୍ଷଣକେ ସୁନ୍ଦରୀର ପଶିଲା ସାହାସ ।
 ଭଞ୍ଜିଲ ନୟନେ ଚାହାଁଇ ଦଶ ଦିଶ ॥
 ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ହୋଇଣ ବସିଣ ବୋଇଲା ।
 ଯାହା ସେ କର୍ମେ ମୋର ଅଛଇ
 ଲିହିଲା ॥୮୦
 ଆନକୁ ବୋଇଲେଣ ଆଉ ହୋଇବ ଯେ
 କିସ ।
 ତାଲ ଯେବେ ଯିବା କୋବେରର ପାଶ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବିଦାନ ବାହିଲା
 ଅନ୍ତରାଳେ ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ଖସାଇ ରଥ କଲା ରବି
 ତଳେ ।
 କପିଳାସ କନ୍ଦର ଗଣ୍ଡୁକୀ ନଦୀ ତୀରେ ।
 ଅଳକା ନାମ ଅଛଇ ଯେକ ପୁରେ ॥
 ସପତ ନିଧିପତି କୁବେର ତହିଁ ଆଇ ।
 ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧମାନେ ଅପକ୍ଷରୀ ତହିଁ ପାଇ ॥
 ନଳ କୋବେରକ ମନ୍ଦିରେ ଯାଇ ମିଳି ।
 ଦେଖିଣ ଉଷ୍ମସ୍ୱରେ ପାଡ଼ିଲା ବୋବାଳି ॥୯୦
 ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ଅନାସ୍ତ ହୋଇଲଇ ମୁହିଁ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଜ୍ଞାନ ହାରି ପଡ଼ିଲାକ
 ମହା ॥
 ବେଶ ହୋଇ ପୁଣି ଯେ ଦକ୍ଷପତି
 ବସିଥିଲା ।

ରମାକୁ ଧାଇଁଣ ଯେ ଆପଣେ କୋଳ
 କଲା ॥
 ସଖୀ ସଖୀ ବୋଲିଣ ଧଇଲାକ ଓଷ୍ଠ ।
 କିମ୍ପାଇ ପ୍ରିୟା ମୋତେ ଦେଉଅଛୁ କଷ୍ଟ ॥
 କି ତୋତେ କେବଣ ହୋଇଲା ଅବା
 କାହିଁ ।
 ଅପକ୍ଷରୀ ବୋଇଲା ଭ୍ରଥା ମୁଖ ଚାହିଁ ॥
 ବିଦାନ ଚଢ଼ିଣ ମୁଁ ଆସତେ ତୋର ପାଶ ।
 ବାଟେ ଭେଟିଲା ମୋତେ ନଭକେଶ୍ୱର
 ଶିଷ ॥୧୦୦
 ତୋହୋର ରମଣୀ ବୋଲି ଜାଣିଲାକ
 ଯହୁଁ ।
 ବଳେ ଧରି ମୋତେ ଆକ୍ରୋଷିଲା ତହୁଁ ॥
 ପ୍ରବୋଧୁ କହିଲେଣ ନ କଲା ମୋର
 ବୋଲ ।
 ଧର୍ମଛାଡ଼ି ମୋତେ ହରିଲା ଲଳ ମଳ ॥
 ଦେଖ ସ୍ତନ ମୋର ନହେ ବିଦାରିଲା ।
 ଗନ୍ତସ୍ଥଳ ଯୁଗଳ ଦତ୍ତେ କ୍ଷତ କଲା ॥
 ଚାତର କେଶକୁ ମୋର ଝିଙ୍କିଲାକ ରାଗେ ।
 ପ୍ରହାର କଲା ମୋତେ ମନର ବଜରାଗେ ॥
 ଭୁକେ ଭୁକ ଭିଡ଼ି ମୋର ଭାଙ୍ଗିଲାକ ଦର୍ପ ।
 ଚନ୍ଦନ ବୃକ୍ଷକୁ ଯେହ୍ନେ ବେଢ଼ିଲା
 କାଳସର୍ପ ॥୧୦
 ଆପଣେ ବସ୍ତ୍ର ମୋର ପକାଇଲା ଫେଇ ।
 ଗ୍ୟାନ ହାରି ପଡ଼ିଲି ଅଗ୍ୟାନ ମତ ହୋଇ ॥
 ଅସୁର ସମ୍ଭବ ମୁଁ ଜାଣିବି କେସନେ ।
 ଭୟେ ଥରହର ମୁଁ କମ୍ପଇ ପଞ୍ଚମନେ ॥
 ସୁରତି ସଧ ଛାଡ଼ି ନିଜପୁରେ ଗଲା ।
 ତୋହୋର ଜାଜା ଆଜା ଯେହ୍ନେ ମୋତେ
 କଲା ॥
 ତୁହି ମୋହୋର ମାନ ଭଧରି ପାବୁ
 ଯେବେ ।
 ମୁହଁ ତୋର ରମଣୀ ହୋଇବଇ ତେବେ ॥
 ନୋହିଲେ ହୁତାଶନ କାଳିଣ ପଶିବି ।
 ନ ରଖଇ ଦେହ ମୁଁ ଯେହିକ୍ଷଣି
 ନାଶିବି ॥୨୦

ଶୁଣି ନଳ କୋବେର କୋପେ ଅରହର ।
 କୁଣ୍ଡ ହସ୍ତ ହୋଇ ଜଳ ଘେନିଲାକ କର ॥
 ବୋଇଲା ରାବଣରେ ଶାପ୍ୟ ମୋର ଘେନ ।
 ଆତ୍ମ ପରଶିରା ନ ହରିବୁ ଦଶାନନ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ବଳେ ଅବା ହରିବୁ ବୋଲ
 ମେଷି ।
 ଶତେ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ତୋର ମୁଧୁନା ଯିବ
 ଫାଟି ॥
 ପରିଶିରା ହରିଲେ ପ୍ରାଣେ ନାଶ ଯିବୁ ।
 ଜୀବନ ଧରିଣ ଆଉ କ୍ଷଣହେଁ ନ ରହିବୁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ପୁଣି ଜଳ ଭୁମିରେ
 ଛାଡ଼ିଲା ।
 ଉଗ୍ର ଦତ୍ୟ ଗୋଟାର ଗରବ ଦୁଟିଲା ॥୩୦
 ରମ୍ଭା ଆନନ୍ଦେ ଯେ ଛାଡ଼ିଲା ଦୁଃଖମାନ ।
 ସୁର୍ଗେ କୁସୁମ ବରଷିଲେ ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥
 ଦୁହୁରି ବଜାଇ ପୁଣି ହୁଳାହୁଳି ଦେଲେ ।
 ଯେବେ ସେ ଶତ୍ରୁ ଛିନ୍ନ ପାଇଲୁ ବୋଇଲେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ହରାଇ ସେ ବୋଲିଣ ଡରୁଥିଲା ॥
 ଯେବେ ବିଚାରିଲାଣି ହୋଇଲାକ ଭଲ ।
 ଆଜହୁଁ ପରଶିରା ନ ହରିବ ଲଙ୍କ ମଲ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅରଣ୍ଧି ରମ୍ଭା ଉପରେ ଗଲା ।
 ଭଲ ନଳ କୋବେର ବିଚାରି ଶାପ୍ୟ
 ଦେଲା ॥୪୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଧାଡ଼ା ହୋଇଲା ହରଷ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ୱବୀର ଶିଷ୍ୟ ॥
 କୋବେର ପୁତ୍ର ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ବୋଲି ଶୁଣି ।
 ପଞ୍ଚୁ ପାଶରେ ସେ ଡରିଲା ବିଂଶପାଣି ॥
 ମନେ ବିଚାରଇଁ ଗଲଇଁ ତ ନାଶ ।
 ପରଶିରା ହରଣ ହୋଇଲା ମୋତେ ବିଷ ॥
 ଆଜହୁଁ ନହରିବି ପର ଶିରା ।
 ତେବେ ସେ ଋଷୀ ହୋଇବ ଯେତେ ଶିରା ॥
 ଅଗସ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ଦୁ ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
 ପର ଶିରା ହରିବାକୁ ଡରିଲା ରାବଣ ॥୫୦
 ସେଦିନ ରଜନୀ ବିଶ୍ରାମ ତହିଁ କଲା ।

ପ୍ରଭାତେ ଥାଠ ଘେନି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଚଳିଗଲା ॥
 ନିଜ ଲଙ୍କାଦେଶେ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
 ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
 ମହାଦେବ ସ୍ୱାମୀ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଆଗେ କହି ।
 ଯାହା ଶୁଣିତେଣ କଳୁଷ ହେବ ଦହି ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ଗଲା ଦିନା କେତେ ।
 ଅସ୍ଥାନ କରି ବସି ଅଛଇ ଲଙ୍କନାଥେ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟକୁ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ ।
 ପାତାଳ ଭୁବନ ହେଲେ ସାଧୁଲଇଁ
 ମୁହିଁ ॥୬୦
 ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକେ ମୋତେ ନାହିଁ ସମସରି ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବତାଙ୍କୁ ଜିଣିଲଇଁ
 ଧରି ॥
 ଯେକମାତ୍ର ଅସାଧ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଭୟ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ଜିଣିଲେ ସେ ବୋଲାଇ ଦତ୍ୟ
 ଚନ୍ଦ୍ର ॥
 ବିବୁଧାଦି ଗଣଙ୍କୁ ସାଧୁବଇଁ ଯେବେ ।
 ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଁ ଲଙ୍କାରେ ବସିବଇଁ
 ତେବେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ରାଜଲା
 ବିଭୀଷଣ ।
 ଆତ୍ୟା ଦେଲା ଥାଠ ସଜ କରି ଆଣ ॥
 ମେଘନାଦ କୁମର ସଜ ହୋଇ ଆସୁ ।
 ରତ୍ନମାସ ରତ୍ନବରେଣ ସମ୍ଭର୍ବ ହୋଇ
 ବସୁ ॥୭୦
 ଜମ୍ବୋମାଳି ପ୍ରଶସ୍ତ ଅକମ୍ପନ ବାର ।
 କାକାକ୍ଷ କୁଲୁପାସ ଯେହୁ ବେନି ବାର ॥
 ସଜୋପି ଅଲୋପି କଙ୍କ ଧଙ୍କ ମୂଳେ ।
 କାଳଘଞ୍ଜ ଯମଘଞ୍ଜ ଦେବଦର ସଜକେ ॥
 ଶୁକ ସାରଣ ସହିତେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେନି ।
 ରଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ସଜନି ॥
 ଦୁହୋ ବିଭୀଷଣେ ସଜ ହୋଇଁ ଆସ ।
 ରଣ ଗୋଳ ଧନ୍ଦୋଳେ ଜିଣିମାକ ତ୍ରିଦଶ୍ୟ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ ସମ୍ପଦ ମୁଁ କରିବଇଁ କୁର ।
 ଲଙ୍କାକଇ ଆଶିମି ସର୍ବ ଦେବାସୁର ॥୮୦

ଯେସନେକ ସମ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟ ସଜ ହୋଇଁ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେଣ ବସିଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
 କାମରୂପୀ ଦତ୍ୟେ ଉଠିଲେ ଅତରାଳେ ।
 ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଯାଇଁ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳେ ॥
 କରେଣ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ବଜାଇଲେ ତୁର ।
 ମୁଖରାବ ଶବଦେ କମ୍ପିଲା ତିନିପୁର ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ରାଜଣ ପୁଛାପୁଛି ।
 କେ ବୋଲଇ ରାବଣ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ବାହିଁଅଛି ॥
 ମୃତ୍ୟୁଲୋକ ପାତାଳ ଜିଣିଲା ଦୁଇପୁର ।
 ଦେବତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧିବ
 ଅସୁର ॥୯୦
 କେ ବୋଲଇ କାଳ ହୋଇଲା ତାର ଆସି ।
 ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ
 ପଶି ॥
 ସବୁକି ଜିଣିଲା ପ୍ରାସକ ମଣିଲା ।
 ମୃତ୍ୟୁପୁର ରାଜାକୁ ଧରିଣ ଜିଣିଲା ॥
 ତେହେର୍ଦ୍ଦେକ ପ୍ରାସ ବୁଝି ଆସିଅଛି
 ଯେବେ ।
 ଯେ ଘାତି ପ୍ରାଣ ଘେନି ନଯାଇ ସେ
 ଯେବେ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଅସୁର ବଳ ନୟାନ୍ତି ଉକୁରି ।
 ତେର୍ଦ୍ଦେ ପ୍ରାସ କରି ମାରୁକିନା ଧରି ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲାବୋଲି ହୁଅନ୍ତି
 ଲୋକମାନେ ।
 କେ ବୋଲଇ ରାବଣକୁ ଜିଣିବା ନାହିଁ
 ଆନେ ॥
 ଯମ ବରୁଣ କୁବେରକୁ ସାଧ୍ୟ କଲା ।
 ସବୁକରି ମୁଖେ କାଳି ଲଗାଇଲା ॥
 କପିଳାସ ପର୍ବତ ଉପାଡ଼ିଲା ହେଲେ ।
 ସମାନ୍ୟ ଭରସାକି ପଶିଲା ସୁର ଆଳେ ॥
 ଶୁଣୁନାହିଁ କିହୋ ବାର ତୁର ବାଦ୍ୟ ।
 ନିଶ୍ଚେ ଦଇତେ କରିବେ ଆଜ ଦୟ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କହନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ।
 ଭୋରାମ ବାରତା ସେ ପାଇଲା ସୁରପତି ॥
 ଟମକ ଘାଏଣ କମ୍ପିଲାକ ସ୍ୱର୍ଗ ।

ଲୋକ ଆତଯାତ ପୁରିଲା ରାଜମାର୍ଗ ॥୧୦
 ଚାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ଶତାଧାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ଆସୁଅଛି ବାହି ॥
 ଶୁଣିଣ ବଜ୍ରଧର ଦେଲାଇ ଆଦେଶ ।
 ଗନ୍ଧର୍ବ ବଳ ମୋର ସଜ ହୋଇ ଆସ ॥
 ସବୁ ଦେବତାଏ ଯେ ଯାହାର ବଳ ଘେନି ।
 ସିଂହଦ୍ବାରେ ଆସି ତାରେ ମିଳିଲେ ସଜନି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ପୋଏ ଆପଣେ ହୋଇ
 ସଜ ।
 ସାଜି ଆଣିଲେକ ଅଜରାବତ ଗଜ ॥
 କରେ ବଜ୍ର ଧରି ହସ୍ତୀ କନ୍ଧରେ ବସିଲା ।
 ଦୁତୀ କାଳ ଦେବତା ପ୍ରାଏକ ଦିଶିଲା ॥୨୦
 ସଙ୍ଗେଶ ପୁତ୍ର ଅଛି ଜୟନ୍ତସେନ ।
 ଅଜାରପନଜା ଚିତ୍ରସେନ ବିଦ୍ୟମାନ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ ଦଳ ତାର କଳଣା ନ ଯାଇ ।
 ଅତି ଉତୁକଟେ ଦୁହରି ବଜାଇ ॥
 ସବୁ ଦେବତାଏ ନିଜ ସନ୍ଧ୍ୟ ଘେନି ।
 ଦ୍ରୁଶନ କଲେ ଯାଇଁ ରାଜା ସହସ୍ର ଯୋନି ॥
 ଦକ୍ଷ କିନ୍ନର ବିଦ୍ୟାଧର ମୂଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରୁଅଛି ମୁଖରାବ ଗୋଳେ ॥
 ସମସ୍ତେ ଦେବ ଆୟୁଧରେ ନିର୍ଜିତା ।
 କ୍ଷତ୍ରୀୟମାନ ନୋହେ ଯୁଦ୍ଧିଲେ ବଳେ
 ବଳବତ୍ତା ॥୩୦
 ସଂଗ୍ରାମକୁ ଭାଏ ନାହିଁ ତାହାକର ।
 କରେଣ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଝମକନ୍ତି ବାର ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟ ସମ୍ଭାର ଦେଖି ବିଚାରଇ ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ବିଷ୍ଣୁକୁ ନକହି କିମ୍ପା କରିବାକ ଦୁୟ ॥
 ସେ ଯେ ଜଗତର ଅଟନ୍ତି ଅଧିକାରୀ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ସାଖା କଲେ ଦଇତନ୍ତ ମାରି ॥
 ତାଙ୍କୁ ନକହି ଆମର କିଛି ନାହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ସେ ସେ ଦଇତାରି ଅଟନ୍ତି ଚତୁର୍ଭୁଜ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସନ୍ଧ୍ୟ ସଙ୍ଗତହୁଁ ଗଲା ।
 ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନେ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥୪୦
 ହସ୍ତାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ନବରେ ଯାଇଁ ପଶି ।
 ଦେଖି ନାରାୟଣ ପାଛୋଟି ନେଲେ ଆସି ॥

କୋଳ ସମ୍ପାଷଣ ହୋଇଲେ ବେନି ଜନ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସିଂହାସନେ ବସିଲେ ଭଗବାନ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ବସିପୁଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
 ଶୁଣ ଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ରମଣ ଚକ୍ରଧର ॥
 ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର ଆଧିପତି ।
 ତୋହର ଆଶ୍ରୟେ ଅଛଇ ସପତଦ୍ବୀପା
 ପୃଥ୍ବୀ ॥
 ଆକାଶେ ଶିର ତୋର ପାତାଳେ ପୟର ।
 ସତରାତର ମହା ଅଛି ତୋହୋର
 ହୃଦୟର ॥୫୦
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ନୟନ ପବନ ନିଶ୍ବାସ ।
 ଶରୀର ରୋମ ତୋର ଅଟଇ ତ୍ରିଦଶ୍ୟ ॥
 ଯାବତ ଜନକର ହୃଦୟରେ ଥାଇ ।
 ଯାବତ ପଦାର୍ଥକୁ ଧାତୁରସ ଦେଉ ॥
 ନାନା ଜନ୍ତୁକର ଅଟୁ ତୁ ଠାକୁର ।
 ନାଦ ବିନ୍ଦୁ ବ୍ରହ୍ମ ତତ୍ତ୍ବ ଅକାର ଭଂକାର ॥
 ପ୍ରାଣର ଧାରଣା ତୁ ମାତୃକା କରସ୍ବତ ।
 ଆଦିଦେବୀ ଗାଇଥିରୀ ତୁ ଅମିତା ଆଦିପାଠ ॥
 ଅଜପା ଯୋଗ ତୁ ଜ୍ଞାନାକର ଗୁଣଗ୍ରାହୀ ।
 ମରିତାକାର ସତ ତୁ ସକଳ ଜନକର
 ସାହି ॥୬୦
 ଚୈତନ୍ୟର ହେତୁ ତୁ ବୁଦ୍ଧିର ଉଦ୍ଦେଶ ।
 ପ୍ରାକର୍ମିର ଉଦିଯୋଗ ବଳର ସାହସ ॥
 ପ୍ରକୃତିର ଈଶ୍ବର ତୁ ଜୀବ ଆତ୍ମାର ତତ୍ତ୍ବ ।
 ପ୍ରମ ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନୀ ତୁ ପରମାର୍ଥର ହେତୁ ॥
 ଈଶ୍ବର ପୁରୁଷ ତୁ ଅଟୁ ଆଦିମୂଳ ।
 ନାନାବେଦ ପୁରାଣ ତୋହୋର ପୁଲଫଳ ॥
 ଶରଧାର ହରଷ ତୁ ତାମସର ଅବିଶୁଣ ।
 ଯେ ମାହା ସଂସାର ତୋହୋର ଘଟଣା ॥
 ତୁ ଦେବ ଭଗବାନ ଭାବେଣ ପୃଥ୍ବ ରଞ୍ଜୁ ।
 ନାନାମୂର୍ତ୍ତି ଜୀବଜନ୍ତୁ ଜଳ ସ୍ଥଳ ସଞ୍ଜୁ ॥୭୦
 ପ୍ରାଣୀକର ହିତେ ଅନନ୍ତ ରୂପ ଧରୁ ।
 ଦଶ ଅବତାରେ ଅସୁର ସଂହାରୁ ॥
 ହିରଣ ହିରଣାକ୍ଷ ମଧୁ କରଟର ।
 ଦକୁଳ ଦାନବ ଶଙ୍ଖାସୁର ନୃପ ॥

ଯେହାନ୍ତ ମାରିଣ ଯେ ପୃଥ୍ବୀ ଥର କଲୁ ।
 ଯେବେ କିମ୍ପା ଜଗତକୁ କାରଣ ନକଲୁ ॥
 ରାବଣ ନାମେଣ ଲଙ୍କାର ଈଶ୍ବର ।
 ବଳେ ଉତକର୍ମ ହୋଇଲା ନିଶାତର ॥
 ଜଗତ ଜିଣି ଯେବେ ସ୍ବର୍ଗକୁ କଟକାଇ ।
 ଦେଖିବା ଛାଡ଼ି ଯେହା ଶୁଣିଲାହିଁ
 ନାହିଁ ॥୮୦
 ଅସୁର ବଳ ଆସି ଅମରାବତୀରେ ପଶଇ ।
 ତୁମ୍ଭର ବିଚାରକୁ ଯେକଥା କେମନ୍ତ ଆସଇ ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଦତେୟ ସ୍ବର୍ଗ କରିବେଟି କୁର ।
 ନାରାୟଣ ହୋଇ ଟି ଅମରାବତୀ ପୁର ॥
 ପାରିଲେଣ ଗରୁଡ଼ ଚକ୍ରିଣ ସଜ ହୁଅ ।
 ବୃନ୍ଦାଅର୍ଚ୍ଚଣଶଙ୍କୁ ଜୀବନ ଦାନ ଦିଅ ॥
 ଦତ୍ୟବଳ ମାରି ପୃଥ୍ବୀ ଥର କର ।
 ଯେ ମହା କଷଣୁ ଉଧରି ଦେବ ଧର ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ମୁଖରୁ ଯେସନେକ ଶୁଣି ।
 ମନେ ମନ ବିଚାରିଣ ବୋଇଲେ
 ଚକ୍ରପାଣି ॥୯୦
 ଭୋ ବଜ୍ରଧର ନ କରତୁ ଭାଏ ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ବର ପାଇ ଦଇତ ଅଜ୍ୟ ॥
 ପ୍ରବଳ ହୋଇ ପୁଣ ସାଧଇ ତିନିପୁର ।
 ରାକ୍ଷସ ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ଦେଲାଇ କୁଶଧର ॥
 ତାହାର ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେଣ ଜ୍ୟ ନାହିଁ ।
 ଦ୍ରପିଷ୍ଠ ଦାନେବ ସେ ଅଟଇ ବର ପାଇ ॥
 ମୁହିଁ ଯେହାର ସଙ୍ଗେ ନ କରଇ ସମର ।
 ନଜିଣି ନ ବାହୁଡ଼ଇ ଏ ବୀରଧୁ ମୋହର ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ ପୁଣ ହୋଇବନି ମିଛ ।
 ଚକ୍ରରେ ନ ମରଇ ବିଶ୍ବବୀର ବଳ ॥୧୦୦
 ମୋତେ ତୁ ବାସେବ ତହିଁକି ଘେନି ନୟା ।
 ସେ ମହା ଦୃଢ଼ନ ଅଟଇ ଦତ୍ୟରାଜା ॥
 ସଭିହେଁ ଯେକାବେଳେ ହାରିବାଟି
 ଯେବେ ।
 ତିନିପୁର ରାକ୍ଷସ ବିକସିବ ତେବେ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ଦେବତାଗଣେ ସମସ୍ତେ
 ଯୁଦ୍ଧ ॥

ହାନ୍ତି ଅପଚୟ କେମତେ ହୋଇ ବୁଝ ॥
 ତୁମ୍ଭର ହାରିଲେ ମୁଁ ଗରୁଡ଼ ଚଢ଼ିଯିବି ।
 ରାବଣ ସହିତେ ମୁଁ ଦତ୍ୟୁତ ମାରିବି ॥
 ଯେବେ ମୁଁ ନ ଯୁଝିବି ନୁହେଁ ଯେହୁ
 କାଳ ।
 ଯାଅ ଯା ସାଂଗ୍ରାମ ତୁ କର ସ୍ୱର୍ଗପାଳ ॥୧୦
 ବିଷ୍ଣୁର ଯେ ବୋଲ ଶୁଣିଣ ଇନ୍ଦ୍ର ତରି ।
 ଅମାଭୂତ ହୋଇଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବୃତଅରି ॥
 ମୁଖ ମଳିଣ କରିଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଅବରାହ୍ମଣ ପିଠିରେ ଯାଇଣ ବିଜେ କଲା ॥
 କରେ ବକ୍ତ୍ର ଧରି ଝମକିଲା ରାଗେ ।
 ଦୁହରି ବୀର ତୁର ବାଜୁଅଛି ଆଗେ ॥
 ଅପ୍ରମାଣ ବଳ ସକଳ ଦେବେ ଛଡ଼ି ।
 ରାବଣ ସଂଗେ ସମର କରିବା ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଅମରାବତୀରେ ଆସି ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ଦେଖିଲେ ଅସୁରେ ଭକ୍ତହୃଦି ଦେଶ ॥୨୦
 ବିବିଧ ପଦାର୍ଥର କୁର କରୁଛନ୍ତି ।
 ମେଢ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଦେଉଳ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ॥
 ଅନର୍ଗଳ ହୋଇଣ ଛାଡ଼ନ୍ତି ସିଂହରଡ଼ି ।
 ଆଷାଢ଼ ମାସ ମେଘ ଯେଷ୍ଠ ପଡ଼ଇ

ଉଡ଼ୁଛନ୍ତି ॥

କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ସମସ୍ତେ ଭଗ୍ନମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଦେବେ ଦାନବେ ନାହିଁ ତାକର ଭାତି ॥
 ଯେସନେକ ସମ୍ୟ ମିଳିଲା ଆସି ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ଦେବ ଦାନେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର କାଢ଼ିଲା ମହାଦୁହୁ ॥
 ମାର ମାର ବୋଲି ଧାଇଁଲା ଇନ୍ଦ୍ର ରାଗେ ।
 ଅସୁର ବଳ କେହି ନ ରହିଲେ ଆଗେ ॥୩୦
 କୋଶେ ପରିଯତେ ପାଇଲେ ଭାଗେଣି ।
 ରଥ ଧୁଆଇଁ ଉଠିଲା ବିଂଶପାଣି ॥୧୫୦
 ସୁରାଗଣଙ୍କର ମୁଖରେ ଧାଡ଼ି ଦେଲେ ।
 ଦେଖି ବିରୁଧ ଗଣ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲେ ॥
 ରହି ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ଦଳତରଣମାନ ।
 ଛେକି ଚକ୍ର ନାରାଜ ମାରନ୍ତି ଘନ ଘନ ॥
 ରଣଗୋଳ ଧରାଇ ବାଢ଼ିଲା ଦୁଇବଳ ।
 ପଥ ନ କାଢ଼ନ୍ତି ସମର ମହାଗୋଳ ॥

ହାଣ ହାଣ ମାର ମାର ଶୁଭର ଶବଦ ।
 ବିକଟାଳ ହୋଇ ବାଜଇ ଦୁଇ ବାଦ୍ୟ ॥୪୦
 ଦେବେ ଦାନବେ ଯେ ହୋଇଲେ
 ମିଶ୍ରମିଶ୍ର ।

ଧାଇଁ ମରାମରି ଘେନି ପଶା ପଶି ॥
 ଶହସ୍ତ୍ର ଶହସ୍ତ୍ରେଣ ପଡ଼ଇ ପଡ଼ିତାଳ ।
 ସବୁକରି ଶ୍ୟରାରୁ ବହଇ ଶ୍ରମଝାଳ ॥
 ଯେକକୁ ଆନେକ ଯେ ନ ଗୁଞ୍ଜନ୍ତି ପଥ ।
 ଯେମତେ ଗୋଳ ଯୁଦ୍ଧ ତିନିଘଡ଼ି ଯାଏ ॥
 ରକତ ସମୋଦ୍ର ବହଇ ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରେ ।
 ମଡ଼ା କୁଡ଼ କୁଡ଼ ପଡ଼ିଲେ ନିରାତରେ ॥
 ବେନି ବଳର ଅନେକ ଲୋକ ମଲେ ।
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଅନେକ କ୍ଷୟେ ଗଲେ ॥୫୦
 ରାବଣ ମଉଳା ପଡ଼ିଲାର ଜମ୍ବୋମାଳି ।
 ଦୁଇ ଜଂଘ ପୁଟିଣ ଶକତି ଗଲା ଗଳି ॥
 ପ୍ରଶସ୍ତ ସେନାପତି ଆବୋରି ତାହା ନେଲା ।
 ଲୋକ ଦେଇ ଲଙ୍କା ପୁରକୁ ଚଳାଇଲା ॥
 ଅନେକ ଯତନେ ସେ ପାଇଲାକ ପ୍ରାଣ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
 ଚିତ୍ରରଥ ଶକତିରେ ଯହୁଁ ଜମ୍ବୋମାଳି

ମୋହଗଲା ।

ଅସୁର ବଳ ଭାବ ଭାଙ୍ଗି ପଳାଇଲା ॥
 ଗୋଡ଼ାଇ ଗନ୍ଧର୍ବେ ମାଇଲେ ପିଠି ପଡ଼ି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରହିଁ ମାଇଲାକ ଅଭରାହ୍ମଣ ଚଢ଼ି ॥୬୦
 ପଳାଇଲେ ରାକ୍ଷସ ବଳ ଯେଣେ ତେଣେ ।
 ଦେଖି ମେଘନାଦ ଧାଇଁଲା ଆପଣେ ॥
 ରତ୍ନମୟ ରଥ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ।
 ତହିଁ ବସି ମେଘନାଦ କରଇ କ୍ଷତ୍ରୀପଣ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ବୋଇଲାରେ ମୋହର ପଛ

ଆଥ ।

ନିସତ ହୋଇଣ ସାଂଗ୍ରାମ ନ ପଳାଅ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଦୁମ୍ଭର ଅଟଇ କେତେଦୂର ।
 ଗଲେହିଁ କି ଯାଇଁ ପାରିବେ ଅସୁର ॥
 ଆସ ଆସ ବୋଲି ଯେ ଧୁଆଇଁଲା ରଥ ।
 ଦେଖିଣ ପଳାଇଲେ ଗନ୍ଧର୍ବ ସମସ୍ତ ॥୭୦

ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ ଯହୁଁ କଳାକ ରାବଣି ।
 ଦେବତାଙ୍କର ସନ୍ଧ୍ୟ ପକାଇଲା ହାଣି ॥
 ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇଣ ପଳାନ୍ତି ଦେବ ସନ୍ଧ୍ୟ ।
 ଦେଖି ଆବୋରିଲା ସହସ୍ରଲୋଚନ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ବୋଇଲାରେ ପଳାଅ କିଏ ସଧେ ।
 ଦତ୍ୟ ଛାର ଆସି ଯୁଝନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗ ମଧ୍ୟେ ॥
 ଅମରଗଣ ହୋଇ ମରଣେ କିମ୍ପା ତର ।
 ଲାଜ ସଂକୋଚ ହୋ ନାହିଁକି ତୁମ୍ଭର ॥
 ଯେବେ ନ ପଳାଅ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ

ଆସ ।

ଯେହିଁକି ଦତ୍ୟ କରିବି ପ୍ରାଣେ ନାଶ ॥୮୦
 ଇନ୍ଦ୍ର ବଚନେ ସନ୍ଧ୍ୟ ଉଗ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି ।
 ଆଗଭର ହୋଇ ଯୁଝନ୍ତି ଚିତ୍ରଗତି ॥
 ଅଭରାହ୍ମଣ ଗଜ ଚଢ଼ିଣ ବଜ୍ରଧର ।
 ସଙ୍ଗେ ଅଛି ତାର ଜଙ୍ଗଲ କୁମର ॥
 ବିରୁଧଗଣ ଘେନି ଉଠିଲାକ ରାଗେ ।
 ଭେଟ ପାଇଲା ଯାଇ ମେଘନାଦର ଆଗେ ॥
 ଆଗେ ଆଗେ ବୋଲି ବାସେବର ସୁତ ।
 ରାବଣ ତନୟ ଆଗେ କଲା ନେଇ ରଥ ॥
 ଦୋହେଁ ମହାକ୍ଷେତ୍ରୀ ସେ ରହିଲେ ଭୁମି
 ଘେନି ।

ବେଳେ ବେଳେ ସମର ହୋଇଲା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ॥୯୦

ମେଘନାଦ ଶର ବଜ୍ର ସମ ପଡ଼ଇ ।
 ଜଙ୍ଗଲ ସେନ ଶରେ ମେରୁଗିରି ଝଡ଼ଇ ॥
 ଦୁହେଁ ମହାକ୍ଷେତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଏ ଗରିଷ୍ଠ ।
 ମହା ଦାରୁଣ ସମର କରନ୍ତି ହୋଇ ଗୁଞ୍ଜ ॥
 ଯେକ ପେଷ୍ଟେ ଆନେକ ତାହା ଛେଦଇ ।
 ହାଥରୁ ବେଗେ ବାଣ ଶରୀରକୁ ନ
 ଭେଦଇ ॥

ହାକି ବିକ୍ଷାବିକ୍ଷି ତାକି ମରାମରି ।
 ମୁଷଳ ଶକତି ବାହିଁତ ନ ପାରି ॥
 ବେଳେ ବେଳେ ସାଂଗ୍ରାମ ବଢ଼ିଲା
 ଅଗୋଚର ।

ଦୁହିଁକରି ଦେହ ରକତେ ଜର

ଜର ॥୧୦୦

ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ ତହିଁ କରନ୍ତି ବୀର ବେନି ।
 କ୍ଷଣକେ ଦୃଶ୍ୟ କ୍ଷଣକେ ଅନ୍ଧାର ରଜନୀ ॥
 କ୍ଷଣକେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷ କ୍ଷଣକେ ଭୂମିଗତ ।
 କ୍ଷଣକେ ଅଗ୍ନିକାଳି ପୋଡ଼ନ୍ତି ଜଗତ ॥
 କ୍ଷଣକେ ଶର ବୃଷ୍ଟି ବରଷା ପ୍ରମାଣ ।
 କ୍ଷଣକେ ଅନ୍ଧାର ସେ ନ ଦିଶଇ ବୟଶ ॥
 କୋପେଣ କଳାନ୍ତସେନ ଗର୍ଜନା ଅସ୍ତ
 କଳା ।
 ଚାରି ମେଘ ପେଷିଣ ଶିଳା ବରଷିଲା ॥
 ଦେଖି ମେଘନାଦ ପବନା ଅସ୍ତ କରି ।
 ମେଘନ୍ତ ଉଡ଼ାଇଲା ଫିଟିଲା ଡିମିରି ॥୧୦
 ପୁଣି ଗଦାଏକ ମାଉଳାକ ନେଇଁ ।
 ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରସୁତ ଗଲାକ ପକାଇ ॥
 ବିଫଳ ହୋଇଲା ତେଡ଼େ ମହା ଅସ୍ତ ।
 ଶକତିଏ ମାଉଳା ନେଇ ବାସେବର ଶିଷ ॥
 ସେ ଶକତି ଦେଖି ମେଘନାଦ ଆଡ଼େ
 ହୋଇଗଲା ।
 ବେଳୁଁବେଳ ଅସଂଖ୍ୟ ସମର ହୋଇଲା ॥
 ଦେବେଶ ଦୁଲ୍ଲଭ ମାନବେ ଅଗୋଚର ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କ୍ଷତ୍ରୀ ତୁ ରାବଣ କୁମର ॥
 ଶହସ୍ରକ ଗହଳେ ନ ଦିଶଇ ରଥ ।
 ବୃଷ୍ଟିକାଳେ ବୃଷ୍ଟି କି ହୋଇଲେ ଗୁପ୍ତ ॥୨୦
 ଜଳନ୍ତର ରଥ ଯେ ମାତେକି ବାହୁଥିଲା ।
 ମେଘନାଦ ସାରଥିକି ଅନେକ ମାଉଳା ॥
 ବୁକୁରେ ବାଜି ପିଠିକି ବାହାରିଲା ଶର ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ସାରଥି ତା ପଡ଼ିଲା ଭୂମିର ॥
 ବିରଥୀ ହୋଇ ଲାଜେ ରାବଣର ସୁତ ।
 ଆପଣେ ବାହି ସେ ଘେନିଗଲା ନେଇଁ
 ରଥ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟ ଇନ୍ଦ୍ରର ଶଶୁର ।
 ପୁଲୋମୀ ଦଇତ ସେ ଶତୀର ପିଅର ॥
 ସେ ଆସି ରାବଣ ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କଲା ।
 ଅସୁରେ ଅସୁରେ ମାହା ସାଂଗ୍ରାମ
 ବାଜିଲା ॥୩୦
 ଦୁହେଁ ମାୟାଭି ଜାଣନ୍ତି କୃତଜ୍ଞଦ ।

ରଣେ ଅପଜୟ ପାଇଲା ଦଶକନ୍ଧ ॥
 ଶରୀରେ କାଣ୍ଡ ଯେ ଅଛଇଁ ତାରଲାଗି ।
 ରୁଧିର ବହିବା ଦେଖି ହୋଇଲା ରାଗି ॥
 ସାରଥିକି ବୋଇଲା ତୁ ମୋହର ବୋଲ
 ଶୁଣ ।
 ଯେ ଅସୁର ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ନ କରଇ ରଣ ॥
 ସୁରଗଣକର ପ୍ରାଣ ମୁଁ ହରିବି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାକୁ ମୁଁ ସମରେ ମାରିବି ॥
 ତୁ ଯେବେ ରଥ ମୋର ସେ ବାହା
 ବେଗକରି ।
 ଶୁକ ସାରଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ବାହୁ ମେଘନାଦ
 ରହୁବରି ॥୪୦
 ଶୁଣି ଶୁକ ସାରଣେ ବାହିଲେ ଦୁଇ ଯାନ ।
 ପବନହୁଁ ବେଗେ ରଥ ଚଳଇ ଘନ ଘନ ॥
 ସଙ୍ଗେଶ ରାକ୍ଷସ ବଳ ଅପ୍ରମିତା ।
 ଗୋଡ଼ାର ବିଛୁଅଛି ସେ ପୁଲୋମୀ ଦଇତ ॥
 କୋପେଣ ରାବଣ ଧଇଲା ଧନୁ ସଜେ ।
 କୋଟିକାଣ୍ଡ ଯେ ଧଇଲା ବିଂଶଭୁଜେ ॥
 ଯତନେ ହେ ଯୁଦ୍ଧ ସେ କରିବ ବୋଲି
 ଧାଇଁ ।
 ନୟନ ବୁଲାଇ ଭୁଲତା ଡିଆଇଁ ॥
 ପୁଣ ପୁଣ ପ୍ରତିଗ୍ୟା କରଇ ରାବଣ ।
 ସବୁ ଦିଗପାଳକର ଘେନିମି ଆଜ
 ପ୍ରାଣ ॥୫୦
 ଦଶାନନର ରଡ଼ି ଶୁଣିଣ ସାରଥି ।
 ରଥ କଲା ନେଇ ଦେବଙ୍କର କତି ॥
 ଦେଖି ସୁରଗଣେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପଚାରି ।
 ଯେ ଯେ ମହାଦୁଷ୍ଟ ଅଟଇ ଦଶଶିରି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ବରେ ଯେ ନୋହେ ପ୍ରାଣ ନାଶ ।
 ସୁର୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧଅଛି ସାମାନ୍ୟ କି ସାହସ ॥
 ଆମର ବୋଲ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣସି ସୁରପତି ।
 ବେଢ଼ିଣ ଧରିବା ଆସ ପଇଲଣ୍ଡିର ନାତି ॥
 ଦେବଭାଷାରେ ବାନ୍ଧି ଥୋଇଁ ଥିବା ।
 କାଳ ହୋଇଲେ ପଛେ ପ୍ରାଣେ
 ମାରିବା ॥୬୦

ଯେବେ ସଜ ହୋଇ ଆସନ୍ତୁ ସର୍ବସୁର ।
 ଶୁଣି ସନମତ କଲାକ ବଜ୍ରପର ॥
 ଦେବଙ୍କର ସନ୍ଧ୍ୟ ରୁଷ୍ଟ ଯେକ ମୁଖ
 ହୋଇ ।
 ସବୁରି ବିଚାର ଧରିବେ ଲଙ୍କସାଇଁ ॥
 ତିନିଶ କୋଟି ଦେବେ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଗେ
 ହୋଇ ।
 ଯେକାଦଶ ରୁଦ୍ର ଶୁକ ଧରି ଧାମନ୍ତି ॥
 ବାରଘ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କର କରେ କରବାଳ ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ବିଶ୍ଵଦେବୀ ଧରିଛନ୍ତି ଶୁକ ॥
 ସନକାଦି ସହିତେ ସାଂଗ୍ରାମେଶ ଦାକ୍ଷା ।
 ରାବଣକୁ ମାଇଲେ ରାହଇ ଆମର
 କକ୍ଷା ॥୭୦
 ଷୋଳହ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେ ଧଇଲେ ଶକତି ।
 ଅଶତାକ୍ଷ ପବନ ଗଦା ଧରିଛନ୍ତି ॥
 ସପତ ବରୁଣ ସେ ଧଇଲେ ମୋହ ପାଶ ।
 ପଞ୍ଚୁଅଗ୍ନି ମୁଦୁଗର ଧରି ମହାରୋଷ ॥
 ଯମ ନରରୋଚ କୁବେର ଉଷାନ୍ୟ ।
 ଦକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ଗୁହ୍ୟକର୍ଣ୍ଣମାନ ॥
 ଯେ ଯାହାର ପ୍ରତିଗ୍ୟା ଦେଖାଇ ରଣେ
 ପଶି ।
 ରାବଣକୁ ଭେଟ ପଡ଼ିଗଲେ ଆସି ॥
 ସୁର ଅସୁର ଯୁଦ୍ଧ ବାଜିଲା ମହାଗୋଳ ।
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ବଂସହରା ହୋଇଲା
 ଚଳମଳ ॥୮୦
 ଚିହ୍ନି ମରାମରି ଓପ୍ରୋଧ ନାହିଁ କିଛି ।
 ବରଷଣ ପ୍ରାୟ ନାରାଜ ପଡ଼ୁଅଛି ॥
 ମହା ନିରନ୍ତରେ ପଡ଼ିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରପାଶ ।
 ପାଦଦ୍ଵାଚେକ କର୍ବନ ହେଉଛି ରକ୍ତମାଂସ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦିବ୍ୟ ରଥ ଚଢ଼ିଥିଲା ।
 ଦେଖି ମେଘନାଦ ଧାଇଁଣ ପଡ଼ିଲା ॥
 ମାତେକି ଯେ ତାର ସାରଥିକ ଅଛିମାରି ।
 ସେ ରାଗେ ରାବଣ ଦିଶିଲା ଯଦ୍ଧକରି ॥
 ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିଣ କାଟିଲା ତାର କାଏ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ସହିତେ ଭାସ ପାଏ ॥୯୦

ବାସେବ ବୋଇଲେ ତୁ ଯେଥୁ ବେଗେ ପଳା ।	ସୂର୍ଯ୍ୟର ସଙ୍ଗରେ କୁଳୁପାଞ୍ଚ ସମର ଘୋର ॥୨୦	ଉପରେଣ କାଣ୍ଡ ପଡ଼ନ୍ତି ପଲ ପଲ ॥୪୦ ଦୁଇ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସମ ସରି ।
ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ କଲା ରାବଣର ବଳା ॥ ଯେହିକ୍ଷଣି ତୋତେ କରିବ ପ୍ରାଣନାଶ । ତୋହର କଷ୍ଟ ଦେଖି ମୋତେ ମହାତ୍ରାସ ॥ ମୁହିଁ ପଛେ ଅଭରାବ୍ରତ ଚଢ଼ି ଯୁଦ୍ଧ କରଇ ।	କଳଧଳ ଅଲୋପି ସଲୋପି ଯେ ଚାରି । ନଳରୁତ ଦେବତାକୁ ଛନ୍ତି ବେଦ୍ ପାଡ଼ି ॥ ବାର ବିଶ୍ୱଦେବୀ ମୋହୋଦର ଦତ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ।	ପରିତ୍ୟାଗ ସମର କରନ୍ତି ବଜ୍ରଧାରୀ ॥ ମେଘନାଦ କୁମର ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ନ ଡରଇ । ଯେସନେକେ କୁଅରେ ହାରିଲେ ବହୁତ କରି ଆଡ଼ଙ୍ଗ ॥
ତୁ ବେଗେ ଯାସି ମୁଁ ତୋର ମରିବାକୁ ଡରଇ ॥	କାଳଘଣ୍ଟ ଯୁଦ୍ଧେ ଅଙ୍ଗାର ପନଙ୍ଗେ ॥ ନବଗ୍ରହ ସମର କରନ୍ତି ମହାତୀଣ । ଧୂମାଶ୍ୱର ସଙ୍ଗେ ବଢ଼ିଲା ମହାରଣ ॥ ଯେଗାର କରଣ ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧେ ଥୁକୁୟଂଘା ।	ତେସନେ ବାଣ ବେଲୁବେଳ ବଢ଼ା । ବାଜନ୍ତି ଘୁମୁରା ଦୁହୁରି ଚାଙ୍ଗୁ କଡ଼ା ॥ ଇନ୍ଦ୍ର ଅଧରାବ୍ରତ ମେଘନାଦର ରଥ । ଦୁହେଁ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରିଛନ୍ତି ହାଥ ॥ କରନ୍ତି ସମର ସେ ବଢ଼ିମାପଣ ରଖି ।୨୦ ପରିତ୍ୟ ଶକତି ମାରନ୍ତି ଦେହ ରଖି ॥ ମର୍ମ ସ୍ଥାନକର ବସାଇଲା କାଣ୍ଡ । ମନ୍ଦିଶ ବିକ୍ଷନ୍ତି ହାକିଶ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ॥ କାଣ୍ଡ ରଢ଼ି ଗୁଣ ଟଙ୍କାର ଧୁନିଟାଣ । ନିର୍ଦ୍ଦାତ ପ୍ରାଏ ପଡ଼ଇଁ ଯେକୁୟେକୁ ବାଣ ॥ ଆକାଶ ପୁରିଲା ନାରାଜ ଗହଳେ । ମେଘନାଦ ସମର କରଇ ବାହୁବଳେ ॥ ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରଦେବ ବଜ୍ରକ ମାଲିଲା । ଶକତି ପେଷି ତାହା ରାବଣି ଛିନାଇଲା ॥ ପୁଣି ଶତେକ ନାରାଜ କୋପେ ଇନ୍ଦ୍ର ମାରି । ମନ୍ଦୋଦରୀ ପୁତ୍ର ଘାଏଣ ପ୍ରାଣ ହାରି ॥୩୦ ପୁଣି ଚେତିଣ ଯେ ମାଲିଲା ତାକ୍ଷବାଣ । ଇନ୍ଦ୍ର ଛେଦିଲା ତାହା ବାବଲ ପେଷିଣ ॥ ଲଜ୍ୟା ପାଇଲାକ ଦଶଗ୍ରାବ ପୁଅ । ମାୟା ସାଂଗ୍ରାମ ଅଦୃଶ୍ୟ କଲା ଭୁଅ ॥ ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧାର ନ ଦିଶଇ କିଛି । ଦିନମଣି ଶସ୍ତ୍ର ବିକ୍ଷଇ ଇନ୍ଦ୍ର ବାଛି ॥ ରଜନୀ ପାହିଲା ଦିଶିଲା ସମର । ଉଡ଼ନ୍ତି କାଣ୍ଡମାନେ ପବନହୁଁ ଖର ॥ ଯେଣୁ ତେଣୁ ଆତଯାତ ହୋନ୍ତି ଘନଘନ । ତେଡ଼େ ସ୍ୱର୍ଗ ଗୋଟା ହୋଇଲା । ଉଚ୍ଛନ ॥୮୦
ଶୁଣି ମାତେକି ରଥ ଘେନିଗଲା । ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ଯାଇଁ ଗଜ ପିଠିରେ ବସିଲା ॥	କରେ ଦନ୍ତ ଧରି ଝମକିଲା ରାଗେ । ଦେଖିଣ ମେଘନାଦ ଉଗାଳିଲା ଆଗେ ॥୧୦୦	
ବୋଇଲା ଇନ୍ଦ୍ର ଆରେ ଯିବୁଁ ଆଜ କାହିଁ । ଅମରାବତୀ ଆଶ ଛାଡ଼ ଶରୀୟାଙ୍ଗ ॥ ଆବର ଅପକ୍ଷଣ କରିବୁ କି ବଜ୍ରଭୋଗ । ସରିଲା ବିଗୁଡ଼ି ତୋର ଆକୃଷ୍ଟିଲା ରୋଗ ॥ ଶୁଣି ଦଇତକୁ ମାରିବା ପ୍ରାଏ ମଣ୍ଡ । ବୃତ୍ତ ଅସୁରର ସଙ୍ଗେ ମୋତେ ଗଣ୍ଡ ॥ ଯେତେ ବୋଲି ନାରାଜ ମାଲିଲା ଘନ ଘନ ।	ଖର ଦତ୍ୟକୁ ଯେ ଉଗାଳିଲା ବରୁଣ । ଚିତ୍ରସେନ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧେ ଧୂଷଣ ॥ ମିତ୍ରଘନ ସଙ୍ଗେ ଜୟତସେନ ଯୁଦ୍ଧି । ରଣଗୋଳ ଧନ୍ଦୋଳ ଗଣ୍ଡେଣ ବାଜି ॥ ଦକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ବିଦ୍ୟାଧର । ଯମଗଣ କାଳଗଣ ରୁଦ୍ରଗଣ ଅପାର ॥ ମୃତୁଦେବତା ସହିତେ ଯୁଦ୍ଧ କରି । ରାବଣ ପୋଏ ତାକୁ ବେଢ଼ିଣ ଶସ୍ତ୍ରମାରି ॥ ପୂର୍ଣ୍ଣାଗଣ ଚନ୍ଦ୍ରଗଣ ନଇରୁଣଗଣ । ଗ୍ରହଗଣ ପିତାଗଣ ଉଡ଼ଙ୍ଗ ଅପ୍ରମାଣ ॥୪୦ ଅସୁରକର ସଙ୍ଗରେ କରନ୍ତି ସମର । ରାକ୍ଷାସକର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅତି ଅଗୋଚର ॥ ଦନୁଜ ଦଇତ ଦାନେବ ବଳବନ୍ତ । ଛତିଶ ଜାତି ଅସୁର ସକଳ ତହିଁଆନ୍ତା ॥ ଅନେକ କପଟେ ସେ ଜାଣନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧକରି । ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ଗଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଆବୋରି ॥	
ଦେବରାଜ ନାରାଜ ବିକ୍ଷଇ ଅବିଛନ ॥ ଶ୍ୱେତ ପର୍ବତ ଜାଣି ଦିଶଇ ଅଭରାବ୍ରତ । ଆଦିତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରାଏ ମେଘନାଦ ରଥ ॥୧୦ ମନେ ଧରନ୍ତେ ଚକଇ ଦୁଇଯାନ । ବିଷମ ରଣଗୋଳ ବାଜଇ ଘନଘନ ॥ ରାବଣ ଯୁଦ୍ଧ ଅଛି ରୁଦ୍ରଗଣ ତୁଲେ । କୁବେର ପ୍ରଶସ୍ତ ସମର ବେନି କଲେ ॥ ପବନ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧେ ବିରାଷେଣ । ଚାରିମେଘ ଯୁଦ୍ଧେ ସୁମାଳୀ ସଙ୍ଗେଣ ॥ କାଳଘଣ୍ଟ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧେ ପନଙ୍ଗ । ସାତ ଅସୁରେ ନବଗ୍ରହ ରଣ ରଙ୍ଗ ॥ ଅକମ୍ପନ ବିକ୍ଷଇ ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ଶର ।	କରନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ ଯେ ନ କରନ୍ତି ଭାଏ । ବେଲୁବେଳ ସମର ଅପ୍ରମାଣ ହୋଏ ॥ ଖଣ୍ଡା ସାବେକି ନାଜିଆ ତାଖ୍ୟ ଭାଲ ।	ଅସୁରେ ପରିତ୍ୟାଗ ମାରନ୍ତି ନିଠିଆଙ୍ଗ । ସବୁ ଦେବତାଏ ପଛକୁ ପଳାଇ ॥

ବିଭାଷଣ ସମରକୁ ଶଙ୍କର ଭଏ କଲା ।
 ରାବଣ ନାରାଜକୁ ଯମହିଁ ଡରିଲା ॥
 ଅସୁରେ ମରିବାକୁ ନ କରନ୍ତି ଭଏ ।
 ସହି ଯୁଦ୍ଧଛନ୍ତି ନ ଘୃଷ୍ଣନ୍ତି ପଏ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ମେଘନାଦର ବିଷମ ମାୟା ଦୟା ।
 ଆମୋହ ବଜ୍ର ଧରି ମାଜଲାକ ଇନ୍ଦ୍ର ॥
 ମନ୍ଦୋଦରୀ ପୁତ୍ର ବାଜିଣ ମୋହଗଲା ।
 ପୁଣି ଚେତି ଉଠି ଶକତି ମାଜଲା ॥ ୯୦
 ବାସେବ ହେବିଲା ତା' କିଂଚିତ୍ ଶରକରି ।
 ପୁଣି ଅନେକ ଶର ଧଇଲା ଇନ୍ଦ୍ରର ଅଭରି ॥
 ବୁଲାଇ ମାଜଲା ତାହା ହସ୍ତୀର କୁମ୍ଭସ୍ଥଳେ ।
 ଗର୍ଜଣ ଉଠିଲା ଗଜ ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ॥
 ମେଘନାଦ ସହିତେ ଡରିଲେ ତାହାଶୁଣି ।
 ଆଗଣ ଲଗାଇ ଲକ୍ଷିଲେ ବଜ୍ରପାଣି ॥
 ବେଗେ ଧାଇଁଲାକ ହସ୍ତୀ ଯୋଧାର
 ବଚନେ ।
 ମାରନ୍ତେ ମେଘନାଦ ଉଡ଼ିଲା ଗଗନେ ॥
 ରଥୀ ସହିତେଣ ସାରଥୀ ଘେନିଗଲା ।
 ଲାଜେଣ ଅଭରାବୁତ ବାହୁଡ଼ି ଅଭଲା ॥
 ଉପରେ ରହି ଦତ୍ୟ ମାଜଲା ମୁଦୁଗର ।
 ମୁଣ୍ଡେ ବାଜି ବ୍ୟଥା ପାଇଲା ବଜ୍ରଧର ॥
 ଆକାଶେ ଥାଇ ବୀର ଶର ବୃଷି କଲା ।
 ଅଭରାବୁତ ରୋମେକେ ନାରାଜ ମାଜଲା ॥
 ଗଜକୋଟ ଘେନିଣ ହାଣଇ ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ।
 ପୁଟିଣ ରକତ ବାହାର ଖଳ ଖଳ ॥
 ଶ୍ଵେତ ପର୍ବତ କି ଗେରୁରେ ଘୋଡ଼ିଦେଲା ।
 ଗୁଧରେ ମାହାଗଜ ତେସନ ଦିଶିଲା ॥
 ଘାଏ ମଉଗଜ ପୁ ପୁ କାର କରି ।
 ଆକାଶକୁ ବିକ୍ରମି ମାଜଲା ଦନ୍ତବୀରି ॥ ୧୦
 ଜାଣିଣ ରାବଣି ତଳକଇ ଖସି ।
 ପୁରଗଣନ୍ତ ନାଶଇ ସାଂଗ୍ରାମେଣ ପଣି ॥
 ହସ୍ତୀ ଉଡ଼ନ୍ତେଣ ଶକତି ମାଜଲା ।
 ଦେଖି ଅଧରାବୁତ ଥୋର ହସ୍ତେ ଧଇଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରର ହାଥକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ତାହା ।
 ସେ ଶସ୍ତ୍ର ମେଘନାଦକୁ ମାଜଲା ଶତାନାହା ॥

ଭୂମିରେଣ ଦତ୍ୟ ଲୁଟାଇଲା ରଥ ।
 ତେଡ଼େ ଶକତି ଗୋଟା ହୋଇଲା ବିଅର୍ଥ ॥
 ଭୂମିରୁ ବାହାର ହୋଇ ଶୂନ୍ୟେ ଲୁଟାଦେଲା ।
 ସହସ୍ତ୍ରେ ତାକ୍ଷଶର ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ମାଜଲା ॥ ୨୦
 ସେହ୍ନା ପୁଟି ଇନ୍ଦ୍ର ଦେହେ ବାଣ ପଣି ।
 କଣ୍ଠା ବୃକ୍ଷ ଗୋଟା ଯେସନେକ ଦିଶି ॥
 ରାଗେ ବଜ୍ରଧର ପିଟିଲା ଗୁରୁଜ ।
 ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ପଳାଇଲା ରାବଣ ତନୁଜ ॥
 ପୁଣିହିଁ ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ତାକ୍ଷ ଭାଲେକ ପୁଣି ମାଜଲା ନିଠିଆଇଁ ॥
 ଶତପତି ତାହା ନ ପାରିଲା ଜାଣି ।
 ଅଧରାବୁତ ଥୋର ପୁଟିଲା ଯେଣି ତେଣି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରର ମାରତେଣ ଲୁଟିଲା ଯାଇଁ ପଛେ ।
 ଧାତିକାର ତାକ୍ଷଶର ମାଜଲାକ ଲକ୍ଷେ ॥ ୩୦
 ବାସେବର ଶରୀର ହୋଇଲା ବିଦାରି ।
 ଅଧରାବୁତ ଗଜକୁ ମୁଷ୍ଟକେକ ମାରି ॥
 ଚିତାରେଣ ବାଜି ହସ୍ତୀ ମୋହ ଗଲା ।
 ଦେଖି ମେଘନାଦ ସିଂହ ରଡ଼ି କଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକଇ ନେଇଣ ମାଜଲା ଶକତି ।
 ପୁଣି ମୁଦୁଗର ମାଜଲାକ ଧାତି ॥
 ଦୁଇ ଆୟୁଧ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେହେ ପାଇଁ ।
 ହସ୍ତୀର କନ୍ଧରେ ବାସବ ମୋହ ଯାଇ ॥
 ଦେଖି ରାବଣ ସୁତ ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ଅଭରାବୁତ କହୁ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଧରିନେଲା ॥ ୪୦
 ନିବିଡ଼ ବାନ୍ଧେଣି ବାନ୍ଧିଲାକ ରାଗେ ।
 ବିରୁଧ ଗଣ କେହି ନ ରହିଲେ ଆଗେ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଣ ବୀର ଜଏ ଶଙ୍ଖ ବାଇଁ ।
 ପିତାକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ୟାଇଁ ॥
 ଯେବେତ ଇନ୍ଦ୍ର ରାଜା ହୋଇଲାକ ବନ୍ଦୀ ।
 ଯେକାମାତ୍ର ଉଦୁରି ଅଛଇ ଗୋବିନ୍ଦି ॥
 ଯେବେ ତୁ ଭୋ ପିତା ତୈଲୋକ୍ୟ
 ଭୋଗକର ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ କଥା ରହିଲା ତୋହୋର ॥
 ଶୁଣି ଦଶଗ୍ରୀବ ପରମ ତୋଷ ମନ ।
 ସାବଧାନ ହୋଇ ମାରଇ ଦେବସନ୍ୟ ॥ ୫୦

ଯେତେବେଳେ ଇନ୍ଦ୍ର ପଡ଼ିଲାକ ରଣେ ।
 ଭୟେ ବୃନ୍ଦାଅର୍କମାନେ ପଳାଇଲେ ଯେଣେ
 ତେଣେ ॥
 ରାବଣ ଛାମୁରେ ମିଳିତା ନାହିଁ କେହି ।
 ବରୁଣ କୁବେର ଗଲେକ ପଳାଇ ॥
 ଯମ ନଇରତ ଆବର ଦେବଗଣମାନ ।
 ସନକାଦି ବିଶ୍ଵେଦେବ ପଞ୍ଚ ହୁତାଶନ ॥
 ଅଷ୍ଟବସୁ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଳାଇଲେ ।
 ତେଡ଼େ ସନ୍ୟ ଗୋଟା କ୍ଷଣକେ
 ମିଳାଇଲେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ତହିଁ ଯାଇଁ ପଣିଲେ ଶରଣ ।
 ରଖ ରଖ ପିତାମହ ଜଗତଉଧାରଣ ॥ ୬୦
 ରାବଣର ଭଏ ଲାଗିଲା ଗୋସାଇଁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ବାନ୍ଧିଣ ନେଲା ରଥରେ ପକାଇଁ ॥
 ମେଘନାଦ ନାମେ ରାବଣର ସୁତ ।
 ମାୟା ସାଂଗ୍ରାମ ସେ କଲାକ ବହୁତ ॥
 ବିଷମ ରୋଲ କରି ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ମାଜଲା ।
 ହସ୍ତୀର କାନ୍ଧେ ସୁରପତି ମୋହ ଗଲା ॥
 ବଳେ ବାନ୍ଧି ଘେନି ଯାଉଅଛି ଯେବେ ।
 ଆମ୍ଭେ ପଳାଇଲୁ ଇନ୍ଦ୍ରର ଅଭାବେ ॥
 ଶୁଣି ପିତାମହ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ରହ ।
 କ୍ଷଣେ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରା ଭାବୁ ତାର କୋହ ॥ ୭୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ଯାଉ ସେ ଆଣିମା ମୁକୁଳାଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବଚନେ ଦେବେ ରହିଲେ ବୁଝ
 ହୋଇ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶଗ୍ରୀବ ରାଏ ।
 ପୁତ୍ରକୁ ତାହିଁ ପ୍ରଶଂସା ବହୁତ କଏ ॥
 ଭୋ ପୁତ୍ର ମେଘନାଦ ମହିମା ତୋର ଧନି ।
 କିହୁତ ଯୁଧେୟ ଜିଣିଲୁ ସହସ୍ରଯୋନି ॥
 ତିନିପୁରେ ତୋତେ ନାହିଁ ବକାଆର ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ ତୁ ଯେକାଏ ଧନୁର୍ବର ॥
 ଜଗତେ ବିଦ୍ୟମାନ ହୋଇଲୁରେ ବାବୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଲାବୁ ହୋଇଲା କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ ॥ ୮୦
 ଚାଲି ଯେବେ ଆମ୍ଭେ ନିଜ ପୁରକୁ ଯିବା ।
 ସ୍ଵର୍ଗ ସମ୍ପଦ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ବୁଝାଇବା ॥

ଯେତେ ବୋଲି ଅମରାବତୀ ପୁର କୁର କଲେ ।	ଧାତା ବୋଇଲେ ତୁ କଲ୍ୟାଣ ହୋଇଥାଅ । ଚନ୍ଦ୍ର ଲୁବନେଶ ବିପୁଳ ଭୋଗ ପାଅ ॥	ଦେସି ଅମର ବର ମୋତେ କଥା ତୋର ରହୁ ।
ଦତ୍ୟକ ବିଚାରେ ଯିଏ ଯୋଗାଇଲା ତାହା ନେଲେ ॥	ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଦଶଗ୍ରାବ ଧନ୍ୟ ତୋର ପୁଣ୍ୟ । ତୋ ତହୁଁ ବଳାଆର ହୋଇଲା ତୋର ନାନ ॥	ଯେତେକ ବର ମାଗଇ ତୋ ପ୍ରହୁ ॥ ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁ ନ ଜାଣୁ ମେଘନାଦ । ମୁହିଁ ଯେ ଦେଲି ତୋତେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଦ ॥
ଅପକ୍ଷରୀ କିନ୍ତୁରା ବିଦ୍ୟାଧରାମାନ । ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ମଳୟ ତହନ ॥	ତୈଲୋକ୍ୟ ଯାକ ଦେଖିଲେ ଯେହାର ବଳ ।	ବେଦ ପୁରାଣେ କାଳେ କାଳେ ଥିବ । ଯେ ତୋହୋର କାରତି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରହିବ ॥
ଅମଳାନ ବସ୍ତ୍ର ଷାଠିଏ ବାନି ସୁନା । ଦେବ ଭଣ୍ଡାର କେ କରିବ ଗଣନା ॥	ଯେକାଏ ଜିଣିଲାଏ ଦଶଦିଗ ପାଳ ॥ ଆଜ ସେ ପ୍ରତିଗ୍ୟା ହୋଇଲା ତୋର ସାରା । ମହତ ପ୍ରାଣାକର ଅଟଇ ଯେ ବାତା ॥୨୦	ବୋଇଲୁ ଯେ ଅମର ବର ଦେବା ପାଇଁ । ମଞ୍ଚେ ଜନ୍ମିଲେ କେହି ଅମର ହୋଇ ନାହିଁ ॥୫୦
ପୁରୁଷ ସହିତେଶ ସର୍ବ ଭେନିଗଲେ । ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ଦେବ ତାହିଁ ନେଲେ ॥୯୦	ପୂର୍ବେ ଯେ ବୋଇଲୁ ମୁଁ ଜିଣିମି ତିନିପୁର । ଲଙ୍କାକର ଜିଣି ଆଣିମି ସୁରେଶ୍ୱର ॥ ସେ କଥା ଆଜ ହୋଇଲାରେ ବାବୁ । ଅପୂର୍ବ ସାଂଗ୍ରାମ କଲ ଆଜି ସବୁ ॥ ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲୁ ପୁଣି ପାଇଁ । ବିଚାରିଲୁ ରାବଣକୁ କ୍ଷତ୍ରୀ ସମ ନାହିଁ ॥ ସତୋଷ୍ଟ ହୋଇଣ ଦେବଂ ଅଛି ବର । ଚନ୍ଦ୍ର ଲୁବନେ ତେଜ ଲାଗିବ ତୋହୋର ॥ ଯେଯେ ସୁକୁମାର ତନଏ ମେଘନାଦ । ଯେହାକୁ ଦେଲି ମୁଁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଦ ॥୩୦	ବିଷ୍ଣୁ ହିଁ ଦଶରୂପ ହୁଅନ୍ତି ଦେହ ଛାଡ଼ି । ମୃତ୍ୟୁପୁର ଲୋକକୁ ଲାଗଇ ଯମ ଧାଡ଼ି ॥ ଦଶଦିଗ ପାଳେ ଜନ୍ମିଲେ ମରତି । ଭାଗ୍ୟ ଅନୁରୂପେ କାରତି ଗୁହାଡ଼ି ॥ ତୁହୋ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନ ଜାଣୁହୋ କିଛି । କାଳେକ ଜାଣୁଥିଲେ କେବଳ ପୁଣି ଅଛି ॥ ସମ୍ୟକ ବାଳେକ ସମ୍ୟକ ଯୁବା ହୋଇ । ଅନେକ କାଳ ବୃଷା ହେଲେ ଦୁଃଖ ପାଇ ॥ କ୍ଷତ୍ରୀ ହୋଇ କିମ୍ପା ମରଣକୁ ଭାଏ । ଉଭୟ କୁଳ ପୁଣି କ୍ଷତ୍ରୀର ତନଏ ॥୨୦
ଥୁଳା ଲୋକେ ପୁରେ ଉଚ୍ଛବ କରାଇଲେ ॥୧୦୦	ଆଜୁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୋଲି ବୋଲିବେ ସକଳ ପୁରେ ।	ଆପଣେ ମାରିବ ମରିବ ପର ହାଥେ । ତାହାର ତେଜକର ତରତି ବିଶ୍ୱନାଥେ ॥ ତୁହୋ ମେଘନାଦ କ୍ଷତ୍ରୀ ଅତୀର୍ଣ୍ଣକ । ଅମର ଗଣ ଜିଣିଲୁ ବାଳୁତ ମତି ବାଳ ॥ ତୋତେ ଅମର ବର ଅପୂର୍ବ ନୁହଇଁ । ଅମରପତିକି ତୋହୋରେ ଜିଣି ହୋଇ ॥ ଶୁଣିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପ୍ରବୋଧ ହୋଇଲା । କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବ୍ରହ୍ମାକୁ ବୋଇଲା ॥ ତୋ ପିତାମହ ମାଗଇ ଯେକ ବର । ଯାଗ କରିଣ ତୋଷିବି ବୈଶ୍ୱାନର ॥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି ଦେଇ କାଡ଼ିବଇଁ ରଥ । ତହିଁ ବସି ଯୁଝିଲେ ଜିଣିମି ଜଗତ ॥ ଅସୁ ହେଉ ବୋଲି ବିଧାତା ବୋଇଲା । ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
ରାବଣ ନବରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ଭଣ୍ଡାରେ ଥୁଆଇଲେ ବିବିଧ ରତ୍ନବାସ ॥ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ରାଇଲେ ଅତି ଯତ୍ନ କରି । ପୁତ୍ରକୁ ଗଉରୋବ କଲା ଦଶଶିରି ॥ ଆପଣେ ଚନ୍ଦନ ଲେପି ପୁଣି ରତ୍ନ ଲାଙ୍ଗ । ସମ୍ପଦ କରି ତାକୁ ଘରକୁ ପଠିଆଇଁ ॥ ଯେସନେକ ସମ୍ୟ ଆଇଲେ ପଦ୍ମଯୋନି । ସଙ୍ଗେଣ ସକଳ ବିଦୁଧଗଣ ଘେନି ॥ ଲଙ୍କାରେ ପରବେଶ ଦେଖିଲେ ଦଶମଥା । ବିଚାଷେଣ ଅଇଲା ପାଇଣ ବାରତା ॥୧୦	କଥା ଏକ ମାଗିବି ମୁଁ ଦେବୁସି ମୋହୋରେ ॥ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣି ଯେ ଆଣିଲ ବଳେ ଧରି । ତୁମ୍ଭର ମନକଲେ ପକାଇବ ମାରି ॥ ମଲାଉ ପ୍ରାଣୀ ସେ ହୋଇଲାକ ଯେବେ । ତୁମ୍ଭର ତହିଁ ବନ୍ଦୀ ପଡ଼ିଲାନି ଯେବେ ॥ ମୁହିଁ ମାଗୁଅଛି ଛାଡ଼ିବିଅ ତାହା । ଆଜୁ ଭଗତି ତୋତେ ହୋଇବ ଶତାନାହା ॥ ଯେବେ ତୁମ୍ଭ ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେଣ ଥିବ । ତୁମ୍ଭେ ଯାହା ବୋଲିବ ସେ ତାହା କରିବ ॥୪୦	ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲି ଶୁଣି ବୋଇଲା ରାବଣୀ । ତୁ ଯେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଇଲୁ କୁଣ୍ଡପାଣି ॥

ବନ୍ଧନ ଫେଡ଼ିଣ ଇନ୍ଦୁକୁ ଅଣାଇଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଯେହା ଅଗସ୍ତି କହିଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମର ଗୋଟରେ ସମର୍ପିଲା ନେଇ ।
 ରାବଣ ବୋଇଲା ବିଧାତାକୁ ଚାହିଁ ॥
 ଭୋ ପିତାମହ ଶୁଣ ମୋର ବୋଲ ।
 ସବିହେଁ ଆସି ଯେବେ ଇନ୍ଦୁକୁ
 ଛଡ଼ାଇଲା ॥୮୦
 ନିଶ୍ଚୟ ଯେହାକୁ ମୁଁ ମାରିବାକୁ କରିଥିଲି ।
 ତୁ ମୋର ପିତା ତୋ ଆଗାଧୀନେ ଛାଡ଼ିଲି ॥
 ଯଦ୍ୟପି ଛାଡ଼ିଲି କଥାଏ ମୋର କର ।
 ଯେ ମୋର ବସ୍ତ୍ର ଧୋଇବ ବୈଶ୍ଵାନର ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ମୋର ନିତ୍ୟ ରାକ୍ଷିବ ମଣୋହି ।
 ପାହାନ୍ତି ପଡ଼ିବୁ ବେଦ ଆସି ତୁହି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ବସିବ ମୋର ଦ୍ଵାରପାଳ କତି ।
 ଜଉତିଷ ପାଞ୍ଜି କହିବ କୃହସ୍ପତି ॥
 ପବନ ଦେବତା ମୋତେ ଭାଳିବ ଚାମର ।
 ନାରଦ ଯଶ ଧରି ବଜାଇବ ଛାମୁର ॥୯୦
 ତିମ୍ବୁର ଆଳାପ କରିବ ମୋର ଆଗେ ।
 ଅଶ୍ଵିନୀ କୁମାରେ ଥିବେ ମୋର ସଙ୍ଗେ ॥
 ରମ୍ଭା ତାଳ ଧରି ଗାଇବାକ ଗୀତ ।
 ଅପଞ୍ଚରାମାନେ କରିବେକ ଆସି ନୃତ୍ୟ ॥
 ଦେବ ଦକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ବିଦ୍ୟାଧର ।
 ସମସ୍ତେ ସେବା କରିଥିବେ ଲଙ୍କପୁର ॥
 ଯେତେବେଳେ ଯିହୁଁକି ହୋଇବ ମୋର
 ମନ ।
 ତେତେବେଳେ ସେ ପଦାର୍ଥ ହୋଇବ
 ଉତ୍ତପନ ॥
 ତୈଲୋକ୍ୟ ଅଜୟ ହୋଇବଇଁ ମୁହିଁ ।
 ମୋତେ ପ୍ରତିକଳ୍ପ ନୋହିବାକ
 କେହି ॥୧୦୦
 ଯେ ବର ଦେବୁ ମୋତେ ଯେବେ ତୋର
 ଦୟା ।
 ମୁହିଁ ତୋର ପୁତ୍ର ନକର ମୋତେ ମାୟା ॥
 ଶୁଣି ବିଧାତା ବୋଇଲେ ଅସୁ ହୋଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ ଜିଣନ୍ତା ତୋତେ ନୋହୁ ॥

ଇନ୍ଦ୍ର ସହିତେ ଯେବେ ଅଧରାବତ ଛାଡ଼ ।
 ଅପଞ୍ଚରାମାନେ ପାଡ଼ା ପାଇଲେ ମାହାଗାଡ଼ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର ଯେମାନେ ହେଁ ଯାବୁ ।
 ଦେହ ପୁସ୍ତ କରି ପଛେଣ ଆସବୁ ॥
 ଦେବ ଭଣ୍ଡାରୁ ଆଣିଲୁ ବହୁତ ଧନ ।
 ତାହା ତୁ ଯେ ସୁଖେ ବିଳସ ଦଶାନନ ॥୧୦
 ଶୁଣି ଲଙ୍କେଶ୍ଵର ସତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମର ଗୋଟରେ ସମସ୍ତ ଆଣିଦେଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ମୁକୁଳାଞ୍ଜ ଆସିଲା ବିଧାତା ।
 ବିଭୀଷଣକୁ ରାଜ କହନ୍ତି ଗୁପ୍ତକଥା ॥
 ଶୁଣ ଦଶାନନ କନେଷ ସହୋଦର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରର ଦୋହୋରା କଲ ତୁମ୍ଭେ କୁର ॥
 ତହିଁ ଅଜ୍ଞାନ ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପ୍ରତିମା ।
 ତାହାକୁ ସେବାକରି ହୋଇଲି ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ତାହା ଦେଲି ।
 କଷ୍ଟଧର ପୁତ୍ରକୁ ଦେବରାଜା କଲି ॥୨୦
 ପଦ୍ମଲାର ପ୍ରତିମା ସେ ବିଷ୍ଣୁ ପତି ।
 ସୁଖେ ବିଳସିଲା ଅମର ବାରସ୍ପତି ॥
 ସେ ଦେବ ପ୍ରତିମା ଯେ ଲଙ୍କାକୁ ଆଣିଲ ।
 ଯହୁଁ ସୁରଗଣଙ୍କୁ ଧରିଣ କିଣିଲ ॥
 ତୁ ସେ ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କର ନେଇ ।
 ଅମର ହୋଇବୁ ତୁ ମୃତ୍ୟୁ ତୋତେ ନାହିଁ ॥
 କାଳେ ଲଙ୍କାରେ ହୋଇବୁ ତୁ ରାଜା ।
 ସକଳ ଅସୁରେ କରିବେ ତୋତେ ପୂଜା ।
 ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସେବା କରିଥିବୁ ।
 ଯେହି ଦେହେ ନିଦା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଦେଖିବୁ ॥୩୦
 ସେ ଦେବତା ତୋର ତହିଁ ଥୋକାଏ କାଳ
 ଥିବେ ।
 ଶ୍ରୀହରି ରାମ ରୂପେ ଅବତାର ହୋଇବେ ॥
 ଲଙ୍କାକୁ ଆସିବେ ମାରିବେ ତୋତେ ପ୍ରୀତି ।
 ତୁ ତାହା ସମର୍ପିବୁ ନାରାୟଣ କତି ॥
 ସେ ପ୍ରତିମା ନେଇ ଜମ୍ବୋଦ୍ଵୀପେ
 ଥୋଇବେ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ନେଇ ପୂଜା କରାଇବେ ॥
 କଳପ ବଟ ତଳେ ଶୁଆଇବେ ନେଇ ।

କାଳେ ସଂହରିବେ ନିଜ ଦେହ ନେଇ ॥
 ତୁ ଯେବେ ବିଭୀଷଣେ ପୂଜା କର ତାହା ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଦୟାରେ ତୁ ହୋଇବୁ
 ଲଙ୍କନାହା ॥୪୦
 ରାବଣ ନ କାଣିମ ନେମୁ ସେ ଗୁପ୍ତତେ ।
 ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ନବରେ ଥିବାକ ସଙ୍ଗତେ ॥
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣ ମନ୍ତ୍ରକେ ହସ୍ତ ଦେଲା ।
 ହୋଇ ଦେବ ଆଜ୍ଞା ପାଳିବି ବୋଇଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପିତାମହ ଯାଇଁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଘେନି ଯାଇଁ ସ୍ଵର୍ଗପୁରେ ପାଇଁ ॥
 ଅମର ପୁରେ ଯାଇଣ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ବସିଲେ ତ୍ରିଦଶ ॥
 ଲାଙ୍କେଣ ବାସବ ଯେ ଶିର ପୋତିଅଛି ।
 ବୁଦ୍ଧି ବଳ ତାହାକୁ ନ ପୁରଇ କିଛି ॥୫୦
 ବକ୍ରଧର ମନ ପିତାମହ କାଣି ।
 ଗୁପ୍ତତେଣ ଶ୍ରବଣେ କହିଲେ ଏକ ବାଣୀ ॥
 ତୁ କିମ୍ପା ଅଭିମାନ ପାଇ ସୁରପତି ।
 ଅହଲ୍ୟାକୁ ହରିଲୁ ଅଟଇ ମହାସ୍ୟତୀ ॥
 ତେଣୁ ଶିରା ତୋହୋର କ୍ଷୟ ଗଲା ।
 ଧର୍ମ କରିଅଛୁ ଜୀବନ ରହିଲା ॥
 ଯେବେ ତୁ ଯାଗ କରସି ସୁରରାଏ ।
 ଭୁରି ଭୋଜନ ହବି ଭୁଞ୍ଜିବୁ ଦେବତାଏ ॥
 ରାବଣ ହିଁ ଯେହି ନିକଟେ ନାଶ ଯିବ ।
 ମାନେବ ରୂପେ ତାକୁ ଶ୍ରୀହରି ମାରିବ ॥୬୦
 ଯେବେ ଦେବତାଏ ଯେ ଯାହା ସୁଖେ
 ଥାଅ ।
 ନିଜ ପୁରମାନଙ୍କୁ ଗମନ କରି ଯାଅ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବିଜେ କରିଗଲା
 ପରମେଷ୍ଠୀ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରହିଁ ଉଠିଗଲା ଭାଞ୍ଜିଲା ସୁରଗୋଷ୍ଠୀ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଲଙ୍କାରେ ରାବଣ ।
 ଦେବତାମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଲାକ ରଣ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରର ବକ୍ର ଅଜରାବ୍ରତ ଦାନ୍ତ ।
 ଅଗ୍ନିର ମୁଦୁଗର ନଜରତର କୋନ୍ତ ॥
 କୋବେର ଗଦା ଯେ ଶକରର ଶୁକ୍ଳ ।

ବରୁଣ ପରିସ୍ଥ ଯେ ଆଦିତ୍ୟ କରବାଳ ॥୭୦
 ଯେମାନ ବାଜି ଯେ ଅଛି ତାର ଅଙ୍ଗେ ।
 ବଥାବୋଲି ମନେ ନ ଥିଲା ରଣ ରଙ୍ଗେ ॥
 ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଲେଣ ଘାଆ ପାଡ଼ା କଲା ।
 ଅଶ୍ୱିନାକୁମାର ଆସି ମଉଷଧି ଦେଲା ॥
 ଲହୁକିତ ବିଭୀଷଣ ଦେହ ଭଲ କରି ।
 ଅଶ୍ୱିନାକୁମାରେ ଗଲେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରା ॥
 ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
 ତୈଳୋକ୍ୟେ ବିଷ୍ଣ୍ୱାତ ହୋଇଲା ରାବଣ ॥
 ଅସଂଖ୍ୟ ସମ୍ପଦ ତାର କହିଲେ ନ ସରି ।
 ରାକ୍ଷସ ଲହୁପଦ ପାଇଲା ଦଶଶିରି ॥୮୦
 ଲକ୍ଷେକ ରାଜା ଜିଣି ଆଣିଲା ଲକ୍ଷେ କ୍ଷତ୍ରୀ ।
 ତେଣୁ ଲକ୍ଷେ କ୍ଷତ୍ର ଧରାଙ୍ଗ ଏ ଲଙ୍କପତି ॥
 ତିନିପୁରେ ଯେତେ ଗରିଷ୍ଠ ଦତ୍ୟ ଥିଲେ ।
 ପ୍ରତାପ ଦେଖିଣ ତାର ବନ୍ଧୁ ପଣ କଲେ ॥
 କାହାର ଭଗ୍ନା କାହାର ଦୋହିତା ସମର୍ପିଲେ ।
 ଯେମନ୍ତେ ଆହୁତ କୋଟି ମହାଦେଉ
 ହେଲେ ॥
 ନିର୍ବାଚକପତ୍ର ଦୋହିତା ନାମ ତା ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ଲହୁକିତକୁ ବିଭୀ କରାଇଲା ସେହି କନ୍ୟା ॥
 ଯେମନ୍ତେ ରାବଣର ସମ୍ପଦ ଅପାର ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁକ୍ରବେନେ ଅଟଇ ବଳୀଆର ॥୯୦
 ଦେବ ରତ୍ନମାନ କରଇ ଆଭରଣ ।
 ଅଗ୍ନି ପଖାଜଇ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ॥
 ଦିବ୍ୟ ବେଷ୍ଟ ଦିବ୍ୟ ଗନ୍ଧ ଭୋଗ କରି ।
 ଲଙ୍କା କଟେକ ସେ ସକଳ ଗୁଣେ ସରି ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ନର ଅପକ୍ଷରାମାନ ଆସି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଆସି ବେଦ ପଢ଼ନ୍ତି ପାହାନ୍ତି ॥
 ନାରଦ ଆସି ଯନ୍ତ୍ର ବଜାଇ ରାତ୍ର ଆଉ ।
 ତିମ୍ବୁରା ଗନ୍ଧାର ରାଗେଣ ଗୀତ ଗାଇ ସେହୁ ॥
 ଦେବଗୁରୁ ବୃହସ୍ପତି କହନ୍ତି ତିଥିବାର ।
 ଦ୍ୱାରପାଳ କପିରେ ବସଇ
 ବଜ୍ରଧର ॥୧୦୦
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ଆସି ରାକ୍ଷସ ମଣୋହି ।
 ନିତି ସାତ ଘଡ଼ିମାନେ ନୂଆ ଧାନ ହୋଇ ॥

ସ୍ୱକାଳେଣ ଚକ୍ଷି ବୁଣନ୍ତି ବିହନ ।
 ଦେବ ପହର ମଧ୍ୟେ ପାତି ଫଳଇ ସେହୁ
 ଧାନ ॥
 ତାହା ଚାଉଳ କରି ଓଠିଆରେ ମେଲି ।
 ଅଗ୍ନି ପ୍ରତିପାଳି ପାଳେକଶ୍ୱର ବୋଲି ॥
 ଆଗାମ୍ୟ ପ୍ରତାପ ତାକୁ ଲକ୍ଷେଶ୍ୱର ବୋଲି ।
 ତିନିଭୁବନେ ସେ ବଳେ ରଥ ଚଢ଼ି ବୁଲି ॥
 ଦାନେଣ ସାତା ସେ ଖାଣ୍ଡେଣ ବଳୀଆର ।
 ସକଳ କଳାଏ ନିର୍ଗୁଣ ଦଶଶିରି ॥ ୧୦
 ଚାରିବେଦ ତହୁଁ ଛାଡ଼ିଲେକ ଗୋଳ ।
 ଶାଖା କରି ତହୁଁ ଭିଆଇଲା ଲଙ୍କପାଳ ॥
 ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବାରିଲା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରି ।
 ତେଣୁ ସେ ସାଧ୍ୟ ଯେ ହୋଇଲା
 ବେଦଚାରି ॥
 ରାବଣ ନ କଲେ ବେଦ ଗୋଳ ହୋଅନ୍ତା ।
 କେହି କିମ୍ବା ତାହା ବିଚାରି ପାରନ୍ତା ॥
 ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ପଣେ ନାହିଁ ସରି ସମ ।
 ଦେବତାଏ ପୂଜା ଅଗ୍ନିରେ ଦିଅଇ ହୋମ ॥
 ସହସ୍ରେକ ଯାଗ କଲାକ ପୁଣ୍ୟ ଆନେ ।
 ଅଶ୍ୱମେଧ ନରମେଧ ଗୋମେଧ
 ବିଧାନେ ॥୨୦
 ଗଜମେଧ ଋଷଯାଗ ବହୁତ ସେ କଲା ।
 ସୁବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଭୂମିଦାନ ଦେଲା ॥
 ବିଭୀଷଣ ମାଗିନେଲା ପଦ୍ମନାଭ ପ୍ରତିମା ।
 ପୂର୍ବେ ତାହାକୁ କହିଥିଲେ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ସେ କଥା ଜାଣି ସେ ଦେବତା ମାଗିନେଲା ।
 ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ଭୋଗ ଭିଆଇଲା ॥
 ଯେକ ମନ ହୋଇଣ ସେବାକଲା ତାହା ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସାତଯାର ନାହା ॥
 ଲହୁ ଯେ ବନ୍ଧନୁ ମୁକତ ହୋଇଗଲା ।
 ପ୍ରାୟିତ ଦାନ ଦେଇ ଅନେକ ଯାଗ
 କଲା ॥୩୦
 ରାବଣ ସଙ୍ଗେ ବଢ଼ାଇଲା ପୀରତି ।
 ଲଙ୍କା ଭୁବନେ ଆସୁଥାଇ ନିତି ॥
 ଦେବ ଦାନେବ ସର୍ବଦା ଯେକ ଗୋଷ୍ଠୀ ।

ଯହୁଁ ଅଭୟ ବର ଦେଲା ପରମେଷ୍ଠୀ ॥
 ରାବଣର ସମ୍ପଦ କହିଲେ ନ ସରି ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁକ୍ରବେନେ ସେ ହୋଇଲା ଅଧିକାରୀ ॥
 ଯେତେକେ ଅସୁରେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ
 ଜନ୍ମିଥିଲେ ।
 ଯେତେ ସମ୍ପଦ ଭୋଗ କେହିତ ନ କଲେ ॥
 ଅଠର ଗଣ୍ଡା କୁମାର ତେର ଶହ ନାତି ।
 ରଥ ଗଜ ହୟ ଅନେକ ପାଦାନ୍ତି ॥ ୪୦
 ଦୁର୍ଦ୍ଦା ସ୍ୱର୍ଗ ଜାଣି ଦିଶଇ ଲଙ୍କପୁର ।
 ଅବିଚ୍ଛନ୍ନେ ଉଦ୍ଧବ ଆନନ୍ଦ ତାହାର ॥
 ଦେବତା ଆନେଣ ଭୋଗରାଗ ପୂଜା ।
 ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ କରଇ ଲଙ୍କରାଜା ॥
 ନିକୁମ୍ଭିଲା ବଡ଼ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଆଣିଲା ।
 ବାଞ୍ଛା ସିଧ୍ୟ ହେଉ ବୋଲିଣ ମଣିଲା ॥
 ତାହା ରୂପିଲା ପବିତ୍ର ଆନ ଦେଖି ।
 ସହସ୍ରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତା ପୂଜା କରୁଥାନ୍ତି ନିତି ॥
 ଲକ୍ଷେଶ୍ୱରୀ ନାମେ ଅଛଇ ଦେବତା ।
 ସେ ଭୋଗକରଇ ଉତ୍ତର ଦ୍ୱାର କଟି ॥୫୦
 ସମୁଦ୍ର ପାରିହୋଇ ଜମ୍ବୋଦ୍ୱୀପେ ଠଣା ।
 ବେଲୁବେଲ ହୋଇଲା ଦଇତ ଜଗଜିଣା ॥
 ଅଗସ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ।
 ରାକ୍ଷସ ଲହୁପଦ ପାଇଲା ରାବଣ ॥
 ଶୁଣି ରତ୍ନନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲିଣ ରାବଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଶୁଣି କୁଙ୍ଗଲେ ବେନିକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋର ଧନ୍ୟ ଦଶାନନ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟ ବିଭୀଷଣେ ଉଠି ।
 କର ଦୂର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ଶୁଣିମା
 ତପନିଷ୍ଠି ॥୬୦
 ଯେତେ ମହିମା ଯେ ରାବଣର କହିଲ ।
 ତୈଳୋକ୍ୟେ ସରିସମ ନାହିଁନା ବୋଇଲ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଯେକାଏ ଦହିଲା ତାର ଚର୍ଯ୍ୟ ।
 ଗରୁଡ଼ ଦେଖି ଯେହ୍ନେ ଡରଇ କାଳସର୍ପ ॥
 ଦତ୍ୟବଳ ସବୁ ପକାଇଲା ମାରି ।
 ଅକ୍ଷୟ କୁମାରକୁ ହେଲେଣ ନିବାରି ॥

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାକି ସେ କଳାକ ନିଧନ ।
ଆବର ଅନେକ ମାଜଲା ଅସୁରର ସନ୍ଧ୍ୟ ॥
ସମୁଦ୍ର ତେଜଂଶ ପୋଡ଼ିଲା ଲଙ୍କପୁରୀ ।
ଓଶେକ ବନେ ଭେଟିଲା କନେକ

କୁମାରୀ ॥୭୦

ସତେକ ମୁଦି ଦେଇଁ ମଣି ଘେନି ଗଲା ।
ରାମାଏଣ ଯୁଧ୍ୟ ପୁଣି ଯେକାଏ ସେ କଲା ॥
ଯେହାର ମହିମା ତୁମ୍ଭେ କହିବା

କୁମ୍ଭଯୋନି ।

କେବଣ ଦେବତା ଏ କପିରୂପ ଘେନି ॥
ଯହୁଁ ମାରୁତି କଥା ପୁଚ୍ଛିଲା ବିଭୀଷଣ ।
ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ତୁ ଲଙ୍କପତି ଶୁଣ ॥
ମେରୁ ପର୍ବତ ଯେ ଅଛଇ କନ୍ଦର ।
ପବିତ୍ର ଆନ ସେ ଅତିଅ ସୁନ୍ଦର ॥
ତହିଁ ଘର କରି କେଶରୀ କପି ଥାଇ ।
ଅଞ୍ଜନ ନାମେଣ ତା'ର ପହିଲି

ବେହାଇ ॥୮୦

ରୂପେ ରୂପବନ୍ତା ଯଉବନେ ଯୁବା ।
ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଜାଣି ଦିଶଇ ମୁଖ ଶୋଭା ॥
କିଷ୍କିନ୍ଧୀନଗ୍ର ରାଜା ଖଡ଼ବ ନୃପମଣି ।
ତାହାର ଦୋହିତା ଯେ କେଶରୀ ରମଣୀ ॥
ସୁନ୍ଦର ପଣେ ତାକୁ ନାହିଁ ସରିସମ ।
ଯେ ତାକୁ ଦେଖଇ ଘାରଇ ତାକୁ କାମ ॥
ସୁର ମୁନି ସହିତେ ଦେଖିଲେ ବନ୍ଧ୍ୟା

ହୋନ୍ତି ।

ବାବୁ ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ପଢ଼ିନୀ ଅବଳ ଜାତି ॥
ଦିନେକ ଗଜବତୀ ହୋଇ ସେ ଥିଲା

ପ୍ରମଦା ।

ସ୍ବାହାନ କରିବ ବୋଲି ଗଲାକ
ନର୍ମଦା ॥୯୦

ମେଘ ଲେହିଣ ସେ ଶୁଷ୍କ ତନ୍ମୁ ଧରି ।
ହଳଦୀ ଘେନିଣ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଅପହରି ॥
ଗନ୍ଧ ଚଉସମ ଶରୀରେ ଲଗାଇ ।
ସୁଗନ୍ଧ ବୋଲି ପୁଣି ତାତର କେଶ ଧୋଇ ॥
ନିର୍ମଳ ଜଳେଣ ସ୍ବାହାନ ବାଳା କରି ।

ନଦୀରୁ ବାହାର ହୋଇ ଆସଇ ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ସରୁ ଝିନ ବାସେ ପୋଛଇ ଶ୍ୟାମାର ।
ଉଚ୍ଛିଂଶ ପିନ୍ଧଇ ପବିତ୍ର ଚାରୁ ତାର ॥
କେଶ ଶୁଖାଇଣ କବରୀ ଖୋଷା ଖୋସି ।
ଗଣ୍ଡିଅନା ଚନ୍ଦନ ମିଶାଇ ଅଙ୍ଗେ

ଘଷି ॥୧୦୦

ନୟନେ କଙ୍କଳ ପୟରେ ଅଳତା ।
ତାମୋଳ ଭୂଞ୍ଜିଣ ବାଳା ଅଧର କଲା ରତା ॥
ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାରେ ସେ ହୋଇଲା ଭୂଷଣ ।
ଦଶବିନ ଚାହିଁ ଓଳଗଇ ବିଦୁଜନ ॥
ଯେସନକ ସମସ୍ତ ପବନ ତାହା ଦେଖି ।
ବୋଇଲା ସାଧୁରେ ଅଟୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ॥
ନାହିଁ ନାହିଁ ତୋତେ ତୁଚ୍ଛବନେ ସରି ।
ଅପସରୀ କିନ୍ତୁରୀ ଯକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ॥
ବାନରୀ ହୋଇଣ ଯେମନ୍ତ ତୋର ରୂପ ।
ଧନି ଧନି ସାଧବା ତୁ ଚଞ୍ଚଳା ସ୍ବରୂପ ॥୧୦
ଯେତେ ବୋଲି ଆସି ଭୂମିରେ ଅବତରି ।

ଅଞ୍ଜନାର ଅଞ୍ଚଳ ପବନ ଯାଇ ଧରି ॥
ମୁଖକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ ସଖୀ ରଖ ।
ଯେ ମୋହୋର ତନ୍ମୁ ବିକଳିତ ଦେଖ ॥
ମଦନ ଶରେଣ ହୋଇଲି ମୁଁ ବାଇ ।
ତୋର ରୂପ ଦେଖି ଚିତ୍ତ ଧରଣ ନ ଯାଇ ॥
ମୁହିଁ ସେ ପବନ ନ ଜାଣୁ କି ବାଳା ।
ମୋହୋରେଣ ସେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ହୋଅନ୍ତେ
ମହାବଳୀ ॥

ମୁହିଁ ସେ ତୋତେ ରମଣୀ କରିବିରେ
ସୁନ୍ଦରୀ ।

ପୁତ୍ରେକ ଉପୁଜିବ ମମ ପ୍ରାଣ ସରି ॥୨୦
ନ କରି ନିରାଶ ସମର୍ପିସି ମୋତେ ଅଙ୍ଗ ।
ଗାଡ଼େଣ ପାତ୍ରା ମୋତେ କରଇ ଅନଙ୍ଗ ॥
ଗଗନ ମାର୍ଗେ ମୁଁ ବିବାନେ ଯାଉଁଥିଲି ।
ତୋହୋର ରୂପ ଦେଖି ଯେଥୁକୁ ଅଜଲି ॥
ତୁ ମୋତେ ନିରାଶ ନ କର ସୁନ୍ଦରୀ ।
ଯେତେ ବୋଲି ମରତ କନ୍ୟାର ଭୁଜୁ ଧରି ॥
ମଳୟ ବହିଣ ଯେ ଆମୋଦନ କଲା ।

ଦିବ୍ୟରୂପ ଦେଖାଇ ନାରାଜି ମୋହିଲା ॥
ଖଡ଼ବ ନନ୍ଦିନୀ କଳାକ ସନମତ ।
କନ୍ଦର୍ପ ମୋହିଲାକ ତାହାର ପଞ୍ଚଭୂତ ॥୩୦
ତୁଷ୍ଟ ଅନୁମତ ହୋଇଲାକ ଯହୁଁ ।
ସୁଖେଣ ପବନ ରମଣ କଲା ତହୁଁ ॥
ବିବିଧ ବିନୋଦେ ପ୍ରେମରସ ଘେନି ।
ପଞ୍ଚମ ଶରେଣ ପାଡ଼ିଲେ ଯହୁଁ ବେନି ॥
ପବନ ଦେବତାର ଖସିଲାକ ରେତୁ ।
ପ୍ରମଞ୍ଜନୀ ଗର୍ଭରେ ରହିଲା ପରମ ତହୁଁ ॥
ନାଭି କମଳେ ପୁଣି ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ବୀର୍ଯ୍ୟ ।
ବିହୁ ଆକୃଷ୍ଟେଣ ଧଇଲା ସରୋଜ ॥
ମହେନ୍ଦ୍ର ବେଳେ ପୁଣି ହୋଇଲା ଗର୍ଭବାସ ।
ଛାଡ଼ିଲାକ ସମାର ସୁରତିର ମୁହାଁସ ॥୪୦
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଣ ଗଗନମାର୍ଗେ ଗଲା ।
କାଳେଣ ପ୍ରମଞ୍ଜନୀ ପୁତ୍ରେକ ଜାତ କଲା ॥
ମାତା ଗୁଣ ଘେନି କପି ତନ୍ମୁ ବହିଁ ।
ମେଷ ସଂକରାନ୍ତି ଦିନ ହକୁ ଜନ୍ମ ହୋଇଁ ॥
ପ୍ରଭାତ ସମସ୍ତ କୁମରର ଉତ୍ତପତି ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରମଞ୍ଜନୀ ମନେ କଲା ଭାତି ॥
କାଳ ଦେବତା କି ହୋଇଲା ଅବତାର ।
ଜନମ ହୋଇଣ ଉଠି ବସିଲା ମହାବୀର ॥
ପୁତ୍ର ବୋଇଲା ତୁ ଶୁଣସି ଗୋ ମାତ ।
ଯେ ମୋହୋର ଶ୍ୟାମାର କ୍ଷୁଧାରେ

ଆରତ ॥୫୦

ଦିଅସି ଆହାର ମୁଁ କରିବଇଁ ଗ୍ରାସ ।
ଶୁଣିଣ ପ୍ରମଞ୍ଜନୀ ପାଇଲା ମନେ ଦ୍ରାସ ॥
ପଞ୍ଚଭୂତ ଆତ୍ମାରେ ସେ ଭାଜିଣ ବିଚାରି ।
ବୋଇଲା ପବନ ରେତୁରୁ ଅବତରି ॥
ତେଣୁ ସେ ବଳମାନ ତନ୍ମସ୍ତ ହୋଇଲା ।
ପେଟୁ ଜାତ ହୋଇଁ ଆହାର ମାଗିଲା ॥
ଯେବେ ଯେହାକୁ ଘରକୁ ଘେନିଯିବି ।
ବନସ୍ତରୁ ପଳମୁକ ଆଣି ଭୁଞ୍ଜାଇବି ॥
ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେ
ଧରି ।

ନିଜ ମନ୍ଦିରେ ନେଇ କଳାକ
ସୁନ୍ଦରୀ ॥୬୦

ଆଶ୍ରମେ ବସାଇଁ ବନସ୍ତକୁ ଗଲା ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଫଳମୂଳ ଆଣିମି ବୋଇଲା ॥
 ଯେସନେକ ତିଆରି ଗଳାକ ଜନନୀ ।
 କ୍ଷୁଧାରେ ଆରତ ହୋଇଲା ପାବେନି ॥
 ଅନ୍ତରାଳ ହୋଇ ଚାହାଁଇ ଯେଣେ
 ତେଣେ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦେ ହୋଇ ଆସଇ ଗଗନେ ॥
 ରଜ ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟ ଶ୍ୟାମାର ଚାହାର ।
 ପାଟିଲା ପଦ୍ମ ଫଳ ଜାଣିଣ ଆକାର ॥
 ଆହାର ପ୍ରାପ୍ୟ ମଣି ଧାଇଁଲା ବାଳୁତ ।
 ଆକାଶେ ଶ୍ରମି ଯାଇଁ ଦେଖିଲା
 ଆଦିତ୍ୟ ॥୭୦
 ନିକଟେ ହୁଅନ୍ତେ ବିଚାରିଲେ ପୁରଗଣ ।
 ଦେଖ ହୋ ଅଜନା ତନୁଏର ଦୁଷ୍ଟ ପଣ ॥
 ଆଜ ଜନମି ପୁଅର ଯେତେ ତେଜ ବଳ ।
 ଯୁବା ହୋଇଲେ ଯେ କି ଥୋଇବ
 ଦିଗପାଳ ॥
 ଶୁଣିଣ ପବନ ଦେବତା ହୋଇଲାକ ଆଗ ।
 ଦେବକୁ ବୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ନ କର ତାକୁ
 ଗର ॥
 ସେ ମୋହୋର ପୁତ୍ର ଅଜନା ଗର୍ଭୁ ଜାତ ।
 ଗଗନେ ବିକ୍ରମିଲା କ୍ଷୁଧାରେ ଆରତ ॥
 ନ ପୁଣି ଆଦିତ୍ୟ ତେଜ ନାଗି ଶ୍ରମ ପାତ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ପବନ ଶୀତଳ ହୋଇ
 ବହିଁ ॥୮୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ।
 ଧାଇଁ ହନୁମନ୍ତ ଗିଳିଲା ରବିରଥ ॥
 ସେଦିନ ଉଁଆସ ରାହୁର ଅଟଇ ପାଳି ।
 ସେହି ଯାଜଂ ଅଛି ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଓଗାଳି ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଦେଖି ରାହୁ ଉପ କଲା ।
 ପ୍ରାଣେ ଉପ କରି ବାହୁଡ଼ି ପଳାଇଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଗେ ଯାଇଁ ପଚାରିଲ ରାହୁ ।
 ମୁହିଁ ଯେ କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଗୋ ପୁରୁ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣକୁ ଯେ ଆହାର ମୋତେ ଦେଲୁ ।
 ଯେବେ ପୁଣି ତାହା କାହାକୁ
 ବିକୋହିଲୁ ॥୯୦

ବାନର ଗୋଟିଏତ ଆଦିତକୁ ଗିଳିଲା ।
 ଶୁଣିଣ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ମନେଣ ଭାଲିଲା ॥
 ଅଭରାତୁତ ଚକ୍ଷିଣ ଅଭଳାକ ରାଗେ ।
 ରାହୁ ଗ୍ରହ ବାଟ କଢ଼ାଇ ଅଛି ଆଗେ ॥
 ବହୁ ଘେନିଣ ବାସେବ କୋପମନ ।
 ଯାଜଣ ଭେଟିଲା ପବନ ନୟନ ॥
 ଫଳ ବୋଲି ଯହୁଁ ଗିଳିଲା ରବିରଥ ।
 ଚୁହଇଁ ବୋଲି ଉଦ୍‌ଗିରିଲା ଦୁରିତ ॥
 ଯେସନେକ ସମସ୍ୟ ମିଳିଲାକ ରାହୁ ।
 ପଛେ ହସ୍ତା ଚକ୍ତି ଆସଇ
 ବହୁବାହୁ ॥୧୦୦
 ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ଇ ହନୁ ବିକଳିତ ମନ ।
 ରାହୁକୁ ଦେଖିଣ ଧାଇଁ ପଡ଼ିଲା ବହନ ॥
 ସର୍ପକୁ ଦେଖି ଯେହେ ଧାମଜଂ ନେଉଳ ।
 ତେସନେକ ଦିଶିଲା ପବନର ବାଳ ॥
 ତରେ ରାହୁ ଗ୍ରହ ପଳାଇଣ ଗଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତାରେ ଯାଇଁ ଶରଣ ପଶିଲା ॥
 ବୋଇଲା ବହୁଧର ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ଗିଳିବଟି ଅଭରାତୁତ ସହିତେ ॥
 ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦେବ ହସ୍ତାକି ନଖି ଦେଲା ।
 ହନୁମନ୍ତ ଆଗରେ ଯାଇଁ ମିଳିଲା ॥୧୦
 ବହୁ ଧରିଣ ସେ ମାଲଲା ରୋଷଭରେ ।
 ପଡ଼ିଲା କୁଳିଶ ହନୁମନ୍ତର ମୁଖରେ ॥
 ଗାଲ ଠେକରେ ବାଜିଲା ଯହୁଁ ଶସ୍ତ୍ର ।
 ମୋହେଣ ପଡ଼ିଲା ସେ ପବନର ଶିଷ ॥
 ଗ୍ୟାଁନ ହରାଇ ପୁଣି ପଡ଼ିଲା ଗଗନୁ ।
 ପର୍ବତ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ଆସି ହନୁ ॥
 ଦେଖି ପବନ ହୋଇଲା ବିକଳ ।
 ଉଠେ କାନ୍ଦଇ ଗଳଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ବୋଇଲା ଯେତେ ଯଶ କଲୁ ।
 ଆଜ ଜନ୍ମିଲା ପୁତ୍ରକୁ ବଢ଼େଣ ମାଲଲୁ ॥୨୦
 ଧୂଳ ହୋଇ ତୋହୋର ଦେବରାଜ ପଣ ।
 ଅସୁରଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କରିବୁ କେହ୍ନେ ରଣ ॥
 ଯେହି ନ ଜାଣିମା ପଣେ ଲଘୁ ହୋଇ ।
 କେଉଁଣ ପୁଣ୍ୟେ ହୋଇଲୁ ଦେବତାଙ୍କର
 ପୁରୁ ॥

ବହୁ ଦ୍ରୋହ କେମତେ କଲୁରେ ପାପିଷ୍ଠ ।
 ଅକାରଣେ ମୋତେ ଦେଲୁ ପୁତ୍ର କଷ୍ଟ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାଗେ ଅମୀଭୂତ ହୋଇ ।
 ସବୁ ଦେବତାଙ୍କ ଆନମାନ ଗୁହାର ॥
 ପବନ ନିରୋଧୁଲା ନ ହଲଇ ତିରଣ ।
 ତକ୍ଷଣେ ଆକୁଳ ହୋଇଲେ ପୁରଗଣ ॥୩୦
 ଜଗତ ଜୀବଜନ୍ତୁ ହୋଇଲେ ଅରହର ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ଆଗେ ଯାଇଁ କହିଲେ ସର୍ବପୁର ॥
 ଶୁଣ ପିତାମହ ଅପୂର୍ବ କାହାଣୀ ।
 ପବନ ପୁତ୍ରକୁ ବହୁ ମାଲଲା ବହୁପାଣି ॥
 କୋପେଣ ମରତ ଜଗତ ନିରୋଧୁଲା ।
 ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେଧରି ଅନେକ ରୋଦନ
 କଲା ॥
 ଜଗତ ସଂସାର ନାଶିବ ଯେହିକ୍ଷଣି ।
 ପବନ ନ ବହିଲେ ନ ବର୍ତ୍ତିବେ ପ୍ରାଣୀ ॥
 ଶୁଣି ପିତାମହ ସର୍ବଦେବତାତ ଘେନି ।
 ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଓହ୍ଲାଇ ମିଳିଲା ଅବନୀ ॥୪୦
 ବିଧାତାକୁ ଦେଖି ପୁତ୍ର କୋକୁ ଥୋଇଁ ।
 ନମସ୍କାର କଲା ଶୋକଭର ହୋଇଁ ॥
 ପୁତ୍ରର ସନ୍ନିଧେ ଯାଇ ବସିଲା ବିରାଡ଼ି ।
 କୋମଣ୍ଡଳୁ ଜଳ ଘେନି ପୁତ୍ରମୁଖେ ସିଞ୍ଚି ॥
 ଗତ ପ୍ରାଣ ପାଇଁ ଉଠିଲା କୁମର ।
 ତେବେ ସେ ନିଶ୍ୱାସ ବହିଲା ଦେବଙ୍କର ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ପୁରଗଣେ ଶୁଣ ।
 ଯେ ପୁତ୍ର ଆମକୁ କରିବ ବହୁତ ଗୁଣ ॥
 ଯେହାରେ ଅନେକ ହୋଇବ ଦେବ
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ସବୁ ଦେବତାଏ ଯେହାକୁ ବର ଦିଅ
 ଆଜ ॥୫୦
 ଶୁଣି ସୁରପତି ସୁବନ୍ୟ ପଦ୍ମ ମାଳା ।
 ନେଇଁ ଲମ୍ବାଇଲା ପବନ ପୁତ୍ର ଗଲା ॥
 ବୋଇଲା ବହୁ ପଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିଲା ତୋର ଗାଲ ।
 ହନୁମନ୍ତ ନାମ ଯେହାର ଯେ ହୋଇବ
 ମହାମଳ ॥
 ଯେହାର ଶ୍ଵରାର ଶହସ୍ତ୍ରେ ନୋହିବ ନାଶ ।

ଆଜୁ ବଜ୍ର ଅଙ୍ଗ ବହୁ ପବନର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ଅଗ୍ନି ବୋଇଲେ ମୋର ଦ୍ଵାଦଶ ଅଂଶ ଅଛି ।
 ଅଂଶେ ବହିଥାଉ ଏ ପବନର ବନ୍ଧି ॥
 ବରୁଣ ବୋଇଲେ ଯେହାକୁ ମୃତ୍ୟୁ ନୋହୁ ।
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଅମର ତନୁ ଯେହୁ
 ବହୁ ॥୬୦
 ଯମ ବୋଇଲେ ଯେ ନ ମରୁ କାଳ ଦଣ୍ଡେ ।
 ଆରୋଗ୍ୟ ହୋଇ ବ୍ରତ ଥାଉ ଯେ
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ॥
 କୁବେର ବୋଇଲେ କିଣୁ ଯେ ଜଗତ ।
 ଯେ ମୋହର ଗଦା ଥିବ ଯେହାର ନିଜ
 ହସ୍ତ ॥
 ଈଶ୍ଵର ବୋଇଲେ ଏ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ନ
 ମରିବ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଏ ଅକ୍ତାମର ହୋଇଥିବ ॥
 ଅଙ୍ଗେ ବଜ୍ର ତୋର ନ କରିବ ଭେଦ ।
 ଆଜୁ ଦେଲି ତୋତେ କପିଜହ୍ନ ପଦ ॥
 ବିଶ୍ଵକର୍ମା ବୋଇଲେ ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରେ ।
 ନାଶ ହୋଇବୁ ଏ ପବନର ଶିଷ୍ଟେ ॥୬୦
 ସବୁ ଦେବତାଏ ଯହୁଁ ଦେଲେ ବର ।
 ମରତକୁ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି କୁଣ୍ଡଧର ॥
 ଶୁଣ ପବନ ତୁ ପୁତ୍ରର ମହିମା ।
 ସବୁକ୍ତି କିଣି ଯେ ରୁହାଇବ ସାମା ॥
 ତୋହୋର ସମାନେ ପ୍ରାକର୍ମ ବହିବ ।
 ଯେହାରେ ସେ ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ଅନେକ
 ହୋଇବ ॥
 ନାରାୟଣ ଅବତାର ହୋଇବେ ରାମ
 ରୂପେ ।
 ରାବଣକୁ ମାରିବେ ସାତ୍ୟା ନେମା କୋପେ ॥
 ସେ କାଳେ ପୁତ୍ର ତୋର କରିବ ଦେବ
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଯେତେ ବୋଲି ବିଜେ କରିଗଲେ
 କୁଣ୍ଡଧର ॥୬୦
 ସର୍ବ ଦେବତା ଘେନି ବିଧାତା ଯହୁଁ ଗଲା ।
 ସ୍ଵେଦେ ପବନ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳ କଲା ॥

ଅଞ୍ଜନା ସନ୍ନିଧକୁ ଗଲା ପୁତ୍ର ଘେନି ।
 ରାଜଂଶ ବୋଇଲା ଶୁଣରେ କାମେନୀ ॥
 ପୁତ୍ର ତୋର ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଗିଳିଲା ଅବହେଳେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆସି ବଜ୍ର ମାଇଲା କୋପାନଳେ ॥
 ମୁଖେଣ ବଜ୍ର ବାଜିଣ ପୁତ୍ର ମୋହ ଗଲା ।
 ମୋହୋର ବୋଲେଣ ବ୍ରହ୍ମା ଦୟାକଲା ॥
 ସବୁ ଦେବତାଏ ମିଳି ବର ଦେଲେ ।
 ଆଜୁଁ ନାମ ଯେହାର ହନୁମନ୍ତ
 ବୋଇଲେ ॥୯୦
 ଯେବେ ପୁତ୍ରକୁ ତୋର ସମ୍ଭାଳ ନାରାବର ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଅଗ୍ରର୍ଥାନେ ଗଲେକ
 ସମ୍ପର୍କ ॥
 ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେ ଧରି ବସିଲା ଜନନୀ ।
 ମୁଖେ ରୁମ୍ଭନ୍ୟ ଦେଲା ସ୍ଵେଦ ଭାବ ଘେନି ॥
 ଯେମନ୍ତେ କେତେହେଁ ଦିନ ଯହୁଁ ଗଲା ।
 ହନୁମନ୍ତର ବଳ ଅସଂଖ୍ୟ ହୋଇଲା ॥
 ବନସ୍ତରେ ପଶି ମାରଇ ମଉହସ୍ତା ।
 ସିଂହ ପାଦ ଧରି ବୁଲାଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଗତି ॥
 ମୃଗ ଶୁକର ମାରଇ ଜୀବଜନ୍ତୁ ।
 ବନବାସୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଦିଅଇ
 ଅପମୃତ୍ୟୁ ॥୧୦୦
 ରକ୍ଷିମାନଙ୍କର ମଡ଼ିଆନ୍ତ ଭାଙ୍ଗି ।
 ଉନ୍ମୁକ୍ତି ଘେନିଣ ସେ ଚିରଇ ଧୋତି ପାଟି ॥
 ବେଳେ ବେଳେ ଅନ୍ୟାଏ କଳାକ ବହୁତ ।
 ସେ କଥା ଜାଣି ଆସି ମିଳିଲା ମରତ ॥
 ପୁତ୍ରକୁ କୋଳ କରି ଧରିଣ ତିଆରି ।
 କିମ୍ପା ବାବୁ ଅନ୍ୟାଏ କରୁ ନ ବିଚାରି ॥
 ଧର୍ମେ ସେ ପ୍ରାପତ ହୋଅଇଁ ଶୁଭ କର୍ମ ।
 ଅନ୍ୟାଏ ଆଚରିଲେ ନ ସହିବ ଧର୍ମ ॥
 ତପର ବଳେ ସେ ଦେବତାଏ ଅମର ।
 ତପ ନ କରିଣ ମରନ୍ତି ଅସୁର ॥ ୧୦
 ତପ ନ କଲେଣ ନୋହି ବାବୁ ସୁଖି ।
 ତପ ଛାଡ଼ିଲେ ପୁଣ ସର୍ବଦା ହୋଏ ଦୁଃଖୀ ॥
 ତୁ ଯେବେ ବାବୁରେ ଅନ୍ୟାଏ ନ କରିବୁ ।
 ତପୀମାନଙ୍କୁ ତୁ ସେବା କରିଥିବୁ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ପବନ ଅଗ୍ରରାକ୍ଷେ ଗଲା ।
 ତିଆରିବାର ବୋଲ ହନୁମନ୍ତ ନ କଲା ॥
 ବଳେ ପ୍ରବଳ ହୋଇ ବୁଲଇ ବନସ୍ତ ।
 ମଡ଼ିଆନ୍ତ ଭାଙ୍ଗି ଦୁଃଖ ଦିଅଇ ତପୋବନ୍ତ ॥
 କୁଣ୍ଡ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ଅଧାରି ଗୋଟି ନେଇ ।
 ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ତପାକି ଦୁଃଖ ଦେଇ ॥୨୦
 କୋପେ ରକ୍ଷିମାନେ ବୋଇଲେ ବଚନ ।
 ବାପ ତିଆରିଲା କଥା ନ କଲୁ ହନୁମାନ ॥
 ଥୋକାଏକ କାଳ ତୋର ବଳ ହତ
 ହୋଇ ।
 ଅକାରଣ ସମୟ ବଳ ପ୍ରାପତ ତୋତେ
 ନୋହୁ ॥
 ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ପଢ଼ିଲେ ହୋଅ ସାମରଥ ।
 ଯେବେ ବଳ ତୋର ହୋଉ ସର୍ବ ହତ ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ହନୁମନ୍ତ ନିପ୍ରାଣ ହୋଇଲା ।
 ତପୀଙ୍କର ଶାପେ ବଳ କେଣେ ଗଲା ॥
 ତେଜହୀନ ହୋଇ ଡରିଲା ହନୁମନ୍ତ ।
 ଶାନ୍ତି ହୋଇ ରହିଲା ପବନର ସୁତ ॥୩୦
 କିଷ୍କିନ୍ଧା ଦେଶରେ ଖଡ଼ଦ ନାମେ ରାଜା ।
 ବାଳା ସୁଗ୍ରୀ ତାର ଦୁହେଁ ସେ ତନୁଜା ॥
 କାଳେଣ ନୃପତି ହୋଇଲା ନିଧନ ।
 ବାଳା ନାମେଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ ନନ୍ଦନ ॥
 ମନ୍ତ୍ରାଗଣେର ମିଳି ତାକୁ ରାଜା କଲେ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ତାର ଆଗ୍ୟାଏ
 ରହିଲେ ॥
 କାଳେଣ ଦଇବର ଅବଳେ ଭାଇ ବେନି ।
 ଅଗ୍ୟାଏନ ପଣେଣ ହୋଇଲେ ଅନ୍ୟାଅନ୍ୟ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସାନଭାଇ ପଲାଇଣ ଗଲା ।
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଯାଇଣ ଲୁଚିଲା ॥୪୦
 ତହିଁ ହନୁମନ୍ତ ହୋଇଲା ତାକୁ ସାହା ।
 ବୋଲନ୍ତି ଅଗସ୍ତି ଶୁଣ ରଘୁନାଥା ॥
 ପୂର୍ବର କଥାମାନ କହିଲି ତୋର ଆଗେ ।
 ରାବଣ ହନୁମନ୍ତ ଜନ୍ମ ଯେବଣ ବାରେ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 ଉଠି ଅଗସ୍ତିଙ୍କି ନମସ୍କାର କଲେ ॥

ଆବର ଯେତେକ ଥିଲେ ରକ୍ଷିମାନେ ।
ତାହାକୁ ବିନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଲେ ରଘୁନାମେ ॥
ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଇ ଅନେକ ପୂଜା କଲେ ।
ଆଜ ସେ ଧନ୍ୟ ମୁଁ ହୋଇଲି

ବୋଇଲେ ॥୫୦

ବ୍ରହ୍ମା ସମାନେ ତପା ମିଳଇ ମୋର ପୁର ।
କେବଣ ଭାଗ୍ୟ କଲେ ରଘୁବଂଶ ନୃପବର ॥
ତାହାକ ପୁଣ୍ୟେଣ ଅଇଲେ ରକ୍ଷିମାନେ ।
ପାଦରେଣୁ ପକାଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୁବନେ ॥
ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷିମାନେ ରାମକୁ ପ୍ରଣାମି ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ମହିମା ତୋର ଦକ୍ଷରଥ ଶିଷି ॥
ଯୁବାକାଳେ ତୋର ଯେତେକ ବିବେକ ।
ତୋତେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ତିନି ଛୋକ ॥
ବାବୁ ମହିମା ତୋର କରୁଣାକାର ବଳା ।
ସମୁଦ୍ରେ ବାନ୍ଧିଲୁ ନେଇ ପର୍ବତର

ଭେଳା ॥୬୦

ବନ ଜକୁ ରକ୍ଷ ବାନରକୁ ବନ୍ଧ୍ୟ କଲୁ ।
ଦେବତା ଅଜ୍ୟ ଦତ୍ୟକୁ ମାଇଲୁ ॥
ସୁରଗଣକର ଦେଲୁ ସ୍ବର୍ଗ ଭୋଗ ।
ତୋହୋରେ ଦେବତାଏ ପାଇଲେ

ହବିର୍ଭାଗ ॥

ତୁ ରାମ ତୈଳୋକ୍ୟଶିଖର ଶିରୋମଣି ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ତୁ କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ପାଣି ॥
କୋ ରାମ ତୁ ଆମକୁ ଦୟା କରିଥିବୁ ।
ଆମେ ତ୍ରିପଦ୍ୟରେ କଲ୍ୟାଣ କରିବୁ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନିଏ ବେଦ ଧୁନି

କଲେ ।

ରଘୁନାଥକ ଶିରେ ଆଶିଷ୍ୟ ନେଇ

ଦେଲେ ॥୭୦

ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରାଜ୍ୟ କରସି ବୋଲି ଭାଷି ।
ଯିବୁ ବୋଲି ଉଠିଲେ ସକଳ ମହାରକ୍ଷି ॥
ନଗରୁ ବାହାର ହୋଇଗଲେ ତପୋବନ୍ତ ।
ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି ଜାନେକାର କାନ୍ତ ॥
ଆକାଂକ୍ଷକ ଦୂରେ ରହିଲେ ତପାମାନେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ବାହୁଡ଼ ରଘୁନାମେ ॥

ଭୟର ସମାନେ ତୁ ଅତୁ ନୃପବର ।
ଚନ୍ଦ୍ର ସମାନେ ଆହାଲାଦ ତୋର ॥
ତୁ କିମ୍ପା ଆମକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଯେତେ ବାଟ ।
ଯେ କଥା ଆମକୁ ଅଟଇ ବଡ଼ ଘାଟ ॥୮୦
ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ବୋଲି କଲ୍ୟାଣ ମୁନି କଲେ ।
ରାଘେବ ନେଉଛନ୍ତି ମୁନିମାନେ ଗଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସୁମନ୍ତକୁ ବାହିଁ ।
ସରଯୁ ନଦୀରେ ଆହାର୍ଷେକ ସାରଇ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ହୋଇଲେ ଶୁଚିବନ୍ତ ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଜାନେକାର କାନ୍ତ ॥
ମଉଗଇ ଚଢ଼ି ବାହୁଡ଼ା ବିଜେ କଲେ ।
କେ ନେଇ ଶ୍ବେତ ଚାମର ଭାଲିଲେ ॥
ନିରନ୍ତରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବୋଲନ୍ତି ଚାଲ ଚାଲ ।
ବାଦ୍ୟମାନ ବାଜିବାରେ ନ ଶୁଭଇ

ବୋଲ ॥୯୦

ସ୍ବର୍ଗେ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କରନ୍ତି ଦେବ ନାରୀ ।
ଆନନ୍ଦେ ପୁରୁଷମାନେ ଜ୍ୟ ଜ୍ୟ କରି ॥
ବାବୁ ରାମ ରାଜା ବୋଲି ଶିରେ ଦେଲେ

କର ।

ହରଷେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ସଂଗତର ॥
ଯୁବତୀଗଣ ମିଳିଣ ହୁଲହୁଲି ଦ୍ୟତି ।
ଆଜ ଭଲ କରି ଦେଖିଲୁ ବୋଲନ୍ତି ॥
ଅଭିଷେକ ମଣ୍ଡପମାନ ନିହାଜଂ କାହାନ୍ତି ।
ତେଣୁ କରି ଘାମାନ ଶୋଭା ପାଉଛନ୍ତି ॥
ଅନୁ ବସ୍ତ୍ର ପାଣି ପଣା ଛତ୍ରମାନ ।
ମାଗିଲା ଲୋକକୁ ଦିଅନ୍ତି ଅବିହନ୍ତ ॥୧୦୦
ସବୁକରି ଶ୍ବରୀରେ ଅଛି ଦେବାଦୟା ।
କେହି କାହାକୁହିଁ ନ କରନ୍ତି ମାୟା ॥
ଅଭିଷେକ ଦିନ ବନ୍ଦାଇଲେକ ନାରୀ ।
ସେହି ବେଶମାନ ଅଛି ସବୁକରି ॥
ରୂପେଣ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଯୁବାଏ ବ୍ୟସ ।
ସ୍ବର୍ଗେ ଅପଛରା ଜାଣିଣ ସାଦୃଶ୍ୟ ॥
ସର୍ବିଏ ନାଗେରା ଜାଣନ୍ତି ରତିକଳା ।
ପୁରୁଷକୁ ପ୍ରିୟାମାନେ ଶୃଙ୍ଗାରେ ଅନର୍ଗଳା ॥
ଆଖିକି ଆଖି ମାରି କରନ୍ତି ବାହାଣୀ ।

କହିବାର ଛଟକେ ମୋହନ୍ତି ବିଳାସୁଣୀ ॥୧୦
ହାଥେ ହାଥେ ଲଗାଇଁ ମୁଖକୁ ମୁଖ ଦ୍ୟତି ।
ଗୋଡ଼ର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଘେନିଣ ସମାଦି କରନ୍ତି ॥
ଧନେ ଗରୁଡ଼ଂସୀ ସମ୍ପଦେ ଗରୁଆଜଂ ।
ବ୍ୟସେ ଉତକର୍ମ ଯଉବନେ ବାଇ ॥
ଶୀରାମର ରାଜ୍ୟେ ତ କିଛି ନାହିଁ ଭାଏ ।
ତେଣୁ କରି ପ୍ରମଦା ହୋଇଛନ୍ତି ମଧ୍ୟ ॥
ହାଥୀ ଦଣ୍ଡ ଭିତରେ ପଶିଗଲେକ

ଝୋଇଁ ।

ଦେଖିଣ କର କର ହସନ୍ତି ରଘୁସାଇଁ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଶାକାୟେରୀ ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯାଇଁ ନବରେ ବିଜେ

କରି ॥୨୦

ହସ୍ତାରୁ ଓହ୍ଲାଇଁ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
ମର୍ବନ ମାଜଣୀ ସାରି ମଣୋହିନି ଗଲେ ॥
ବେଳ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରି ।
ଆଦିତ୍ୟକୁ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ ରାବଣାରି ॥
ରଜନୀ ପ୍ରବେଶେ ହୋଏ ନିଅବକାଶ ।
ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖ କାହାଳୀ ହୁଲହୁଲି ଘୋଷ ॥
ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
ଶେଯ୍ୟା ମନ୍ଦିରେ ସୀତୟାକୁ ଦେଖିଲେ ॥
ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଜନେକୀ ।
ଉଠି ନମସ୍କାର କଲାକ ସ୍ବାମୀକି ॥୩୦
ପ୍ରିୟା ଭୁଜ ଧରି ପଲକେ ବିଜେ ରାମ ।
ଜାଣିଣ ପଟାନ୍ତର ଦିଶନ୍ତି ରତି କାମ ॥
ବିବିଧ ବିନୋଦେ ପୁହାଇଲେ ରାତି ।
ପୂର୍ବ ଦିଗେ ପାଶୁର ଦିଶିଲା ପାହାନ୍ତି ॥
ପୁରେକ ଅନ୍ତରେ ଗାଇଲେ ନଟେ ଗୀତ ।
ବଞ୍ଚଳା ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ମୋହିଲେ

ରାମଚିତ୍ତ ॥

ବାଳାକି ମାରିବା ସମୁଦ୍ର ହିଁ ତରିବା ।
ରାବଣକୁ ମାରି ବିରାଷେଣକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେବା ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାଏ ଅବିଷେକ ଦେବତାଏ

ଆସିବା ।

ଜାନେକାକି ଘେନିଣ ସୁଖେ ବିଳସିବା ॥୪୦

ଯେମାନ ଗାତ ଯୋଡ଼ି ଗାଇଲେ ନଟମାନେ । ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଶୁଣି ସାତାରଗୁନାନେ ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଭିଳା ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବନି । କାଣିଲେ ପାହିବାକୁ ନିକଟ ରଜନୀ ॥ ଅଳସ ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲେ ରାମ ସାତ୍ୟା । ହସିଣ ବୋଇଲେ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥ ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ଦୁମ୍ଭେ ରୂପେଣ ଉତ୍ତମ । ବ୍ରହ୍ମାଏ କହିଲେ ଦୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥ ସ୍ବାମୀ ଧାର୍ମିକ ପଣେ ତୋତେ ନାହିଁ ସମସରି । ଧନୁ ଧଇଲେ ସମ ନୋହଇ ତ୍ରିପୁରାରି ॥୫୦	ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣ ଦୁଇ ଧରି । ଅନୁଗୃହ ମାଗଇ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥ ହସିଣ ରଘୁନାଥ ସାତ୍ୟାକୁ କୋଳ କଲେ । ତୁ ମୋର ପ୍ରାଣର କାରଣେ ବୋଇଲେ ॥୬୦ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପାହିଲାକ ରାତି । ଶେଯ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲେ ରଘୁକୁଳପତି ॥ ଯେ ବିଧି ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରିଲେ ତତକ୍ଷଣ । ଦ୍ରବନ କଲେ ଆସି ଶତ୍ରୁଘନ ଲକ୍ଷଣ ॥ ବଶିଷ୍ଠ ସୁମତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ପିତାପୁତ୍ର ଆଏ । ସ୍ରାହାନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାରିଲେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗାଏ ॥ ଦେବ ପିତୃ ତର୍ପଣ ସାରିଣ ବିଜେ କଲେ । ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ ॥ ଦଶ ଦିଗପାଳ ନବଗ୍ରହ ତୋଷି । ଦେବାର୍ଜନ ନବରେ ବିଜେ କଲେ ଆସି ॥୮୦ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦେବତାକର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ । ଆବର ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ବାଣ ॥ ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ପୂଜା ତାକୁ କରି । ପ୍ରସାଦ ଘେନିଣ ତହୁ ବିଜୟ ରାବଣାରି ॥ ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ଶୋଭା । ଶରୀର ବିରାଜଇ ମର୍ଦ୍ଦତ ମଣି ପ୍ରଭା ॥ ଶିରେ ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ଶ୍ରୀ ଅଛି ଧରି । ଆସନ୍ତେ ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ନରନାରୀ ॥ ଶତ୍ରୁଘନ ଲକ୍ଷଣ କାଳନ୍ତି ତାମର । ସୁମତ୍ର କରେ ରାମ ଦେଇଛନ୍ତି କର ॥୯୦ ପଟୋଆର ପଡ଼ିଅଛି ଚଉକଡ଼ି । ଖୁଣ୍ଟିଆ ପହଣ୍ଡ ମଣାଇ ଘେନିଯାନ୍ତି ॥ ଆସ୍ଥାନ ନବରେ ରାମ ବିଜେ ଯାଇଁ କଲେ । ମଣିଲାର ଅଛି ନେତ ଚୁନାରେ ବସିଲେ ॥ ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଦ୍ରବନ କଲେ ଆସି । ବଶିଷ୍ଠ ସହିତେ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ରଷି ॥	ତାହାକୁ ରଘୁନାଥ ନମସ୍କାର କରି । ବୀର ଆସନେ ବସିଲେ କମାଏଣ ଧରି ॥ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ କଳଣା ନ ଯାଇ । ହସ୍ତୀ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ ପଟୋଆରି ହୋଇଁ ॥୧୦୦ ମଧ୍ୟେ ନାତ ଗୀତ କରନ୍ତି ଚାଗୁ ନଟୀ । ତରୁଣ ବସନ୍ତ ରାଗେ ପାଡ଼ନ୍ତି ଦିବ୍ୟ କାଠି ॥ ସମ୍ଭବ ଆସ୍ଥାନେ ଦଶରଥ ସୁତ । ସ୍ୱର୍ଗେ ବିହରଣ କରେ ଯେହ୍ନେ ପୁରୁହୁତ ॥ ରାଜାମାନେ ସମସ୍ତ ଅକ୍ଷତ ନେଇଥିଲେ । ଭ୍ରାଥର ବୋଲେ ଲଙ୍କାକୁ ଯିବାକୁ ଅଇଲେ ॥ ଯେସନେକ ସମୟ ଯହୁଁ ଅଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ । ରାଜାମାନ ଲୋକ ପେଷିଲେ ନିଜ ଗ୍ରାମ ॥ ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ ଅଣାଇଲେ ବେଗେ । ଅକ୍ଷତ ବୋଲି ଆଣି ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ॥୧୦ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ଧନ ତାମର ଦିବ୍ୟ ନାରୀ । ଦେବାଙ୍ଗ ବସନ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ ॥ ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ହରଷ । ରାଜାମାନଙ୍କୁ ବହୁତ କଲେକ ପଉରୋଷ ॥ ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ଅଛନ୍ତି ବିରାଟେଣ । ଚାରି ମନ୍ତ୍ରୀ ଦଇତ ବଳ ଅସ୍ତ୍ରମାଣ ॥ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବବ ରକ୍ଷପତି । ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ବନ ଅଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର କତି ॥ କେଶରୀ ଶତବାଳି ଆବର ଶଉରୀ । ରଘୁନାଥ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ଟାମର ଛନ୍ତି ଭାଳି ॥୨୦ ବସନ୍ତ ଚନ୍ଦନ ସେ ନଳନାଳ ଅଛନ୍ତି । ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ବିଞ୍ଚଣା ଘେନି ବିଞ୍ଚନ୍ତି ॥ ଚନ୍ଦନ ତାଳିମ୍ବ ରମଣ ସେନାପତି । ଦଶକାଳ ବୃକ୍ଷ ବିବିଧ ସମ୍ପାତି ॥ ମହାଦ୍ର ଦୃବିନ୍ଦ ପବନ ପାରିଜାତ । କୁମୁଦ କାମୋଦ କାଶଣ ସୁରସେନ ॥ ରକ୍ଷର ଦଧିମୁଖ କାଳିମୁଖ ବୀର । ଚାରାକ୍ଷ ରମଣ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ପନାଅର ॥
---	--	--

ଗହ ଗହ ଗହଳ ଶ୍ରୀରାମ ଆସ୍ଥାନ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି କହନ୍ତି ପୂର୍ବର
 କଥାମାନ ॥୩୦
 ପ୍ରଶ୍ରୁରାମ ବୋଲି ନୃପତିଏ ଥିଲା ।
 ଆପଣେ ଭିଖ ମାଗି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷିଲା ॥
 ପରଜାତ ତହୁଁ କର ନ ଘେନଇଁ କିଛି ।
 ପୁତ୍ର ତହିଁ ଅଧିକ କରି ପରଜା ପାଳୁଅଛି ॥
 ଶତ୍ରୁ ହୋଇଲେ ଆସି ଯୁଦ୍ଧେ ଆପଣେ ।
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କରି ହାଣଇ ଯେକ ବାଣେ ॥
 ଡରେ ଅଜରି ନ ମାଡ଼ନ୍ତି ଦେଶ ।
 ସର୍ବଦା ପର୍ଶୁରାମ ଧର୍ମେଶ ବିଶ୍ୱାସ ॥
 ଭିକ୍ଷା ମାଗିଣ ତଣ୍ଡୁଳ ଯେତେ ପାଇ ।
 ତାହା ସେ ନୃପତି ଚନ୍ଦନ କରି ଖାଇ ॥୪୦
 ପାଟ ମହାଦେଇ ଆପଣେଶ ରାଏ ।
 ଦୁହିଙ୍କରି ମନ ଧର୍ମେଶ ସେ ଥାଏ ॥
 ଦିନେକ ରାଜା ନଗ୍ରେ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଗଲା ।
 ସାଧୁତର ଦୁଆରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ସେହୁ କଲା ॥
 ଗୃହସ୍ଥାଣୀ ତାହା କର୍ଣ୍ଣେ ନ ଶୁଣିଲା ।
 ଅସ୍ତି ନାସ୍ତି ନ ଶୁଣି ରାଜାହିଁ ରହିଥିଲା ॥
 ତୁଲୋ କେଡ଼େ ଲୋକ ନ ଶୁଣୁ ଯେ ଦୁହିଁ ।
 ଘଡ଼ିଏ ହେଲା ରାଜା ଦ୍ୱାରେ ଉଭା ହୋଇ ॥
 ଯାହାର ପ୍ରସାଦେ ବିପୁଳ ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜି ।
 ସେହୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗଇ ଆମର-ମନରାଜି ॥୫୦
 ତହିଁକି ପୁଣି ତୁମ୍ଭେ ଯେଡ଼େକ ଅଗିଆନ ।
 ଅସ୍ତି ନାସ୍ତି କଥା ନ କହ ବଚନ ॥
 ଗୃହସ୍ଥାଣୀ ବୋଇଲା ଲୋକକ ବୋଲ
 ଶୁଣି ।
 ଘଣ୍ଟା ବଜାଇଣ କି ଅଇଲା ନୃପମଣି ॥
 ତେବେ ସେ ଜାଣିମା ନା ଭିତରେଣ ଥାଙ୍ଗ ।
 କାରତି ଝଗଡ଼େ ତ ନାଗିଅଛି ମୁହିଁ ॥
 ତାହାଙ୍କର କଥାମାନ ଶୁଣିଲା ନୃପବର ।
 ବୋଇଲା ଯେହୁ କଥାତ ଅଟଇ ବେଦାର ॥
 ଯେ ଯାହା ବ୍ୟାପାରେ ଲୋକେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।
 ମୁହିଁ ଆସି ଦ୍ୱାରେ ମାଗି କେହି ନ
 ଜାଣନ୍ତି ॥୬୦

ଯେ କଥା ତ ମୋହୋର ଚିତ୍ତକୁ
 ଯୋଗାଇଲା ।
 କାଲିଠାରୁ ଘଣ୍ଟା ବାନ୍ଧି ଆସିବି ବୋଇଲା ॥
 କୋପ ନ କଲା ସେ ମହାରାଜା ହୋଇ ।
 ଜାନୁରେ ଘଣ୍ଟା ବାନ୍ଧି ବୁଲଇ ନରପାତ୍ର ॥
 ଜାଣି ନଗ୍ରେ ଲୋକେ ଭିକ୍ଷା ଆଣି ଦେଲେ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରଜା ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗେ ସୁରଗଣ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ।
 ଜାନୁଘଣ୍ଟ ପର୍ଶୁରାମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ କାରତି ରହିଲା ଶାସ୍ତ୍ର
 ଯୋଗେ ।
 ତାହାକୁ ସେ ନୃପତି ବୋଲନ୍ତି ଭୂମି
 ଭାଗେ ॥୭୦
 ବେଶୁ ବୋଲିଣ ରାଜା ଯେକ ଥିଲା ।
 କୁଳା କୁଣ୍ଡୋଇ ବିକିଣ ଦିନ ନେଲା ॥
 ପରଜା ପାଳଇ ସେ ଅତିଯତ୍ନ କରି ।
 ସେହୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଲା ବସୁନ୍ଧରୀ ॥
 ସହସ୍ର ଯୋଜନେ ଯେବେ ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ
 ଆସି ।
 ମନ୍ଦିଣ ନୃପତି ହାଣଇ ବାଆଁଶ ପାତି ॥
 ସେହିଠାରେ ମୁଣ୍ଡ ଛିଡ଼ି ପଡ଼ଇ ଧରଣୀ ।
 କୁଳା କୁଣ୍ଡୋଇ ବିକଇ ପୁଣି ତାହାର ରାଣୀ ॥
 ତାହା ସେ ମଣୋହି ପୁଣ କରନ୍ତି
 ବେନିଜନେ ।
 ଯେହି ପୃଥ୍ୱୀରେ ଥିଲେ ଯେମନ୍ତ
 ରାଜନେ ॥୮୦
 ପୋଖରୀ ଭିତରୁ ପାଣି ଆଣଇ ଯାଇ ରାଣୀ ।
 ପାଦ ନ ଚିତ୍ତଇ ସ୍ୱରୂପ ଏ ବାଣୀ ॥
 ଜଳେ ପଶନ୍ତେ ପାଦ ନ ଚିତ୍ତିଲା ।
 ଯହୁ ସେ ରାଜା ସତ୍ୟ ପାଳିଥିଲା ॥
 ଯେସନେକ କରି ପାଳଇ ଜନ ପ୍ରଜା ।
 ପ୍ରଭାତେଣ ନାମ ସୁମରନ୍ତି ବେଶୁ ରାଜା ॥
 ଶ୍ରୀବନ୍ତ ନାମେ ନୃପତିର ମହିମା
 ଅଗୋଚର ।
 ଆପଣା ଦେହରୁ ଦେଲା ଶେଶାକୁ ଆହାର ॥

ଜାମ୍ବୁତବାହାନ ରାଜା ଅସଂଖ୍ୟ କର୍ମ କଲା ।
 ଶରଣ ରଖି ଗରୁଡ଼େ ଅଧେକ ଦେହ
 ଦେଲା ॥୯୦
 ଭୋ ରାମ ତୁମର ଉପର ବଂଶେ ହରିଚନ୍ଦନ
 ମହାରଥା ।
 କହିଲେ ନ ସରଇ ତାହାରର ପୁଣ୍ୟ କଥା ॥
 ଧର୍ମର ଛଳେ ରାଜା ଭାରିଯା ବିକ୍ରେ କଲା ।
 ଆଜିହିଁ ସେ କଥା ପୁରାଣେ ରହିଲା ॥
 ବଳି ନୃପତି ଧର୍ମେ ଜିଣିଲା ତିନିପୁର ।
 ତାହାକୁ ଅହନ୍ତ କଲେ ସର୍ବସୁର ॥
 କପଟେ ବାସୁଦେବ ମାଗିଲେ ଆସି ଦାନ ।
 ଜାଣିଣ ସତ୍ୟ କଲା ବଳି ରାଜନ ॥
 ସତ୍ୟ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ରାସାନ୍ତଳେ ଗଲା ।
 ଯେ ମହା ମଣ୍ଡଳେ କଥା ଗୁହାରିଲା ॥
 ଆବର ଅନେକ ଯେଥୁ ଥିଲେ ନୃପମଣି ।
 ଧର୍ମ ପରାଏଣ ସେ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଗ୍ୟାନୀ ॥
 ଧର୍ମ କାରତି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥାଇ ।
 ତୁ ରାଜା ଧର୍ମେଶ ପାଳ ଯେହୁ ମହା ॥
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ହସିଣ ବୋଲନ୍ତି ।
 ଭୋ ବଶିଷ୍ଠ ତୁ ଯେଉଁଶ ଦେଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ॥
 ସେ ଦେଶ ସ୍ୱଭାବେତ ସୁଲଭ ହୋଇବ ।
 ପୃଥ୍ୱୀ ଦେବୀ ଆନନ୍ଦେ ବିବିଧ ରତ୍ନ ଦେବ ॥
 ମୋତେ କିମ୍ପା ଶ୍ରେଷ୍ଠନା କହୁଛୁ ଭୋ ଯତି ।
 ଶୁଣିଣ ହୋଇ ହୋଇ ବୋଇଲେ ସକଳ
 ନୃପତି ॥୧୦
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ମାହେଶ୍ୱରୀ ।
 ମିଥିଲା ଦେଶରେ ଯେ ଜନେକ ଦୟାଧାରୀ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାନ୍ଧି ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
 ବଶିଷ୍ଠେ କହିଲେ ଏ ଯେତେକ କାର୍ତ୍ତମାନ ॥
 ସେମାନେ ହେ ରାମ ନୁହନ୍ତି ତୋତେ ସରି ।
 ତୁହି ସେ ଆଦିମୂଳ ଅତୁ ରାବଣାରି ॥
 ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଅନନ୍ତଶୟନ ।
 ଦେବାଧିପତି ଶିରୋମଣି ତୁ ଗରୁଡ଼ ଆସନ ॥
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ ତୁ ଅତୁ ଚତୁର୍ଭୁଜ ।
 ପାତ ବସନ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲାଞ୍ଚନ
 ଅଧୋକ୍ଷଜ ॥୨୦

ଯତନେ ଜନମିଲୁ ଅସୁର ବଳମାରି ।
ଆନରେ ରାବଣ ଯହୁଁ ନୋହିଲା ସଂହାରି ॥
ମୋହୋରେ ପୁଣ୍ୟେ ତୋତେ ଦୋହିତା
ଦେଲି ।
ଅନେକ ଜନ୍ମର ପାପ ଛଡ଼ାଇଲି ॥
ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ମୋହାର ବୋଲକର ।
ଯେତେକ ଅଛି ମୋହର ଧନରତ୍ନ ଭଣ୍ଡାର ॥
ରାଜ୍ୟ ସହିତେଣ ତୋତେ ମୁହିଁ ଦେଲି ।
ଗରୁ ପଦାର୍ଥ ଗୋ ସାତ୍ୟାକୁ ସମର୍ପିଲି ॥
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ମୋର ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ଥାଉ ।
କିମ୍ପା ମୁଁ ରାଜ୍ୟ ଭାର ବହିବଂ
ଥାଉ ॥୩୦
ତୋହୋର ପ୍ରାଏକ କୁଆଙ୍ଗ ଅଛଇ
ଯାହାର ।
ଇହଲୋକ ପରଲୋକ ଭୟଥୁବ କିମ୍ପାଇ
ତାହାର ॥
ତୁ ରାମ ସତ୍ୟବନ୍ତ ପୁରୁଷ ଗ୍ୟାନବନ୍ତ ।
ସାତାର ବୋଷ ମୁଁ ମାଗଇ ତୁମ୍ଭ ॥
ସେ ତୋହୋର ଦାସୀ ତୁ ତାହାର ସ୍ୱାମୀ ।
ତୁହି ସେ ନାରାଏଣ ସେ ଅଟେ ହାଦେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥
ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ବେନି ଜନ ।
ତୁହି ସେ ତାହାକୁ ବର ପଣେ ଭାର୍ଜନ ॥
ମୋହୋର ବୋଲିବାର ନୁହଇ ଉଚିତ ।
ତୁହି ସେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଅନାଦି
ଜଗତରୁତ ॥୪୦
ଯେତେ ବୋଲି ଜନେକ ଉଠି ରାମକୁ
କୋଳ କଲେ ।
ସାତଯାକୁ ତିଆରିଣ ମିଥୁଳାକୁ ଗଲେ ॥
ଜନେକର ଯାତେଣ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ।
ନବକୁ ବାହାର ହୋଇ ସରଯୁ ଯାଏ ଗଲେ ॥
ଥୋକାଏ ଦୂରୁ ଆଇଲେ ବାହୁଡ଼ି ।
ମନୋରଥ ନାମେ ହୟବର ଚଢ଼ି ॥
ଶିରେ ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ପରହର ।

ରଥଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି ଅପାର ॥
ନବରେଣ ବିଜୟ କଲେକ ଦାଶରଥ ।
ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ॥୫୦
ଘୋଡ଼ାରୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ରାମ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
ନିଜ ମଉଳାକୁ ରାମ ଯାଇଣ ବୋଇଲେ ॥
ଭୋ ମାତୁଳ ତୁମ୍ଭେ ଯାଅସି ନିଜପୁର ।
ପିତା ତୋହୋର ନିର୍ବଳ ହୋଇଲା ଖ୍ୟାରାର ॥
ତାହାକୁ ସମ୍ପାଳିଣ ଆଥୁରୁ ଯତ୍ନ କରି ।
ଚତୁର୍ଥ କାଳ ଆସି ହୋଇଲା ତାହାକରି ॥
ରାଜ୍ୟର ଚରତା ତୁ ନ ଛାଡ଼ିବୁ କ୍ଷଣେ ।
ଯେମନ୍ତେ ବିମାନ ନ ଧରନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ॥
ମୋତେ ତୁ ସର୍ବଦା ସ୍ନେହ କରିଥୁବୁ ।
ତାର ପେଷି ପୁଣ ବାରତା ମୋତେ
ଦେବୁ ॥୬୦
ଯେତେ ତିଆରି ରାମ ଦେଲେ ବହୁତ ଧନ ।
ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନମୟ ଦେବାଙ୍ଗ ବସନ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଥୋକାଏ ଦୂର
ଯାଅ ।
ସରଯୁ ପାରି କରିଣ ମାମୁକୁ ପୁଆଅ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାରେ କଉଶୁଲ୍ୟା ଭାଇ ଗଲା ।
ଥୋକାଏ ଦୂରେ ଲକ୍ଷଣ ପୁଆଇ ଅଇଲା ॥
କାଶୀଶ୍ୱର ରାଜାକୁ ରାଇଲେ ରାମ ପାଶ ।
ଦେହ ଆଉଁସିଣ କହିଲେ ବିଶ୍ୱାଆସ ॥
ବୋଇଲେ ଭୋ ରାଜ ଉପକାର ମୋତେ
କଲୁ ।
ଅସମୟ କାଳେ ଭ୍ରଥର ସଙ୍ଗେ ଥିଲୁ ॥୭୦
ତୁ ମୋହୋର ସୋଦର ଅର୍ଥେ ଅଧିକାରୀ ।
ମୋତେ ଉପକାର କଲୁ ଯାଧୁ ମହିମା
ତୋହରି ॥
ଯେବେ ତୋହୋର ରାଜ୍ୟକୁ ଯାଅ ଯା
ନୃପତି ।
ସର୍ବଦା ସେନେହ ମୋତେ ଧରିଥୁବୁ ତହିଁ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ବହୁତ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ।
ଆପଣେ ଗରୁଡ଼ାଥ ଉଠିଣ କୋଳ କଲେ ॥
ଗଉରୋବ କରିଣ ପଠିଆଇଲେ ତାହା ।

ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜାନେକା ଦେବା ନାହା ॥
ଲକ୍ଷେକ ରାଜାକୁ ହିଁ ସିନିଧ୍ୟକୁ ହକାରି ।
ହସିଣ କଥା କହନ୍ତି ରାବଣାରି ॥ ୮୦
ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଅଟ ଯେ ମହତ ।
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ରାବଣ କରି ହତ ॥
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ସୀତାକୁ ପାଇଲି ।
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେଟି ଯେତେ ଯଶ ଅରଜିଲି ॥
ଦିଗପାଳ ସମାନ୍ୟେଣ ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ରାଏ ।
ଜାଣିଲି ତୁମ୍ଭର ମୋତେ ଅଛଇ ସଦୟ ॥
ଭାଇ ମୋର ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ମାତ୍ରେକ
ଅଛଇ ।
ଲଙ୍କାକୁ ଯିବୁ ବୋଲିଣ ସନମତ କଲ ॥
ସୋଦର ପ୍ରାଏ ହୋଇ ଘେନିଲ ମୋର
କଥା ।
ହିଂସା ନ କରି ତୁମ୍ଭେ ଅଗଲ
ମାହାରଥୀ ॥୯୦
ମୋହୋର ତୁମ୍ଭକୁ ଉପକାର କଲା ନାହିଁ ।
ବାବୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ନରସାଇ ॥
ଯେହି ପ୍ରୀତି ମୋତେ ସର୍ବଦାଏ କରିଥୁବ ।
କାର୍ଯ୍ୟ କାଳେ ପୁଣ ଲୋକ ପେଷିଲେ
ଆସିବ ॥
ଶୁଣି ରାଜାମାନେ ଶିରେ ହସ୍ତ ଦେଲେ ।
ଆମ୍ଭେ ତୋହୋର ଭୃତ୍ୟ ଅବୁସି
ବୋଇଲେ ॥
ତୁ ଦେବ ରାଜାକରର ଉପରେ ଅବୁ କହୁ ।
ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପଦ ତୋତେ ଦେଲୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥
ତୁ ଦେବ ଆମକୁ ସୁଦୟା କରିଥୁବୁ ।
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘନ ପ୍ରାଏ
ଦେଖିବୁ ॥୧୦୦
ଯେତେବେଳେ ଯିଏ ଆଗ୍ୟା ଦେବୁ
ରଘୁସାଇଁ ।
ତାହା ଆମ୍ଭେ ନିଷ୍ଠା କରିବୁ ଗୋସାଇଁ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ହରଷ ହୋଇଲେ ।
ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ଧନ ବସ୍ତ୍ର ହିଁ ଦେଲେ ॥
ଯେ ଯାହାର ଅନରୂପେ କଲେ ଗଉରୋବ ।

ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଯାଅ ବୋଲି ବୋଇଲେ
ରାଜେବ ॥
ଶୁଣି ନୃପତିମାନେ ନମସ୍କାର କରି ।
ଯେ ଯାହାର ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ପର୍ବତ କନ୍ଦରୁ ଯେହ୍ନେ ନଦୀ ବହିଯାନ୍ତି ।
ରାଜାଙ୍କର ସୈନ୍ୟ ତେସନ ଦିଶନ୍ତି ॥୧୦
ବାଟେ ଯାନ୍ତେଣ ରାଜାମାନେ ବିଚାରିଲେ ।
କେବଣ ପାପ ଆମ୍ଭେ କଲୁଁ ବୋଇଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ନ ପାରିଲୁ ସେବାକରି ।
ସାମାନ୍ୟ ପାପ କି ବୋଲିବା ଆମ୍ଭରି ॥
ଅପୂର୍ବ ରାମାବଶ୍ୟକ ମୁଖ୍ୟ ନ ଦେଖିଲୁ ।
ଦେବତାମାନେ ଦେଖିଲେ ବୋଲିଣ
ଶୁଣିଲୁ ॥
ଲଙ୍କାର ଦଳତ ପଡ଼ିଲେ ରାମବାଣେ ।
ଯୁଗେ ଯୁଗେ କଥା ରହିଲା ପୁରାଣେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଅତର ଆମ୍ଭର ବେନି ଆଖି ।
ଅନେକ ତପ କଲେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ
ଦେଖି ॥୨୦
ଦତ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ମଞ୍ଚେ ହେଲେ ଜାତ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ବିଶ୍ଵନାଥ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ।
ଯେ ଯାହା ଦେଖକୁ ବେଗେଣ ଚଳିଯାନ୍ତି ॥
ନିଜପୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ନରସାଙ୍ଗ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବାରତା ପଠିଆନ୍ତି କହି ॥
ଦୂତଙ୍କ ଗୋଚରେ ଉପହାର ଦେଲେ ।
ଭଲ ରଥ ଗଜଯୋଡ଼ା ସମ୍ପର୍କିଲେ ॥
ଭଲ ରଥ ଧନ ଭଲ ଅଳଙ୍କାର ।
ଦାସଦାସୀ ଚନ୍ଦନ କର୍ପୁର ତାମ୍ବେଳ ॥୩୦
କହୁରୀ ପନୀର ବିଚିତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣେ ବସ୍ତ୍ର ।
ଅଗର ଚନ୍ଦନ ଅପୂର୍ବ ପାଟଛତ୍ର ॥
ଯେଉଁ ଦେବ ରାମଙ୍କୁ ବିନୋଦ କହିଲେ ।
ଆମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭର ଶ୍ରଦ୍ଧା ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
ଯେତେକ ରତ୍ନ ଯେ ଦେଲେ ପଠିଆଇଁ ।
ଦୂତମାନେ ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଦେଲେ
ନେଇଁ ॥

ଦେଖି ଗନ୍ଧନାଥ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣକୁ ବାଣିଶ ତାହା ଦେଲେ ॥
ଦୂତଙ୍କୁ ଗଉରୋବ କରି ପଠିଆଇଁ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦିନାକେତେ ଯାଇଁ ॥୪୦
ସଭା କରିଣ ବସିଅଛନ୍ତି ରାମ ରାହୁ ।
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ
ବାହୁ ॥
ଭୋ ମୁନିବର ଯେହ୍ନେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଏ ।
ଆବର ବିଭୀଷଣେ ବିଶ୍ଵାସର ତନଏ ॥
ଯେ ଦୁହେଁ ମୋହୋର ଅଟନ୍ତି ପ୍ରାଣସରି ।
ଅଜାଦ ହନୁମତ ଏ ଜୀବନ ମୋହୋରି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସନ୍ଦିଧ୍ୟକୁ
ହକରାଇ ।
ଆପଣା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଅଳଙ୍କାର କାଢ଼ି ଦେଇ ॥
ରକ୍ଷ ବାନରମାନଙ୍କୁ ହକାରିଲେ କତି ।
ଜଣେ ଜଣେକେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି
ଗହୁପତି ॥୫୦
ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେମାନେ ସଭିଏଁ ମୋର
ଭାଇ ।
ଆନ ଲୋକ କି ଯେତେ ସାହାଯ୍ୟ ହୋଇ ॥
ଯୁଦ୍ଧିବା ମରିବାକୁ ନ କଲ ତୁମ୍ଭେ ଡର ।
ସାମାନ୍ୟ ଶକତିକି ବୋଲିବା ତୁମ୍ଭର ॥
ତୁମ୍ଭରେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ମୋ ପବିତ୍ର ହୋଇଲା ।
କୁଳର କଳଙ୍କ ମୋର ତୁମ୍ଭରେ ଛାଡ଼ିଲା ॥
ସାତଯାକୁ ଦେଇଣ ରଖିଲ ମୋର ପ୍ରାଣ ।
ଯେ ସାତ୍ୟାବ ପାଇଁ ତୁମ୍ଭେ କଲ ମାହାରଣ ॥
ସାତଯା ପାଇବା ଯାଏ ନ ରୁଚଇ କିଛି ।
ତୁମ୍ଭକୁ ପଗାଡ଼ର କି ଆନଲୋକ ଅଛି ॥୬୦
ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷ କପି ମଥାରେ ହାତଦେଲେ ।
ପ୍ରଶଂସା କରି ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରାମ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲେ ॥
ଧନ୍ୟ ତୋର ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ତୋର ପିତା ।
ଧନ୍ୟ ଅତର ତୋର ଗର୍ଭଧାରୀ ମାତା ॥
ତୋତେ ଆମ୍ଭେ ସେବା ନ କଲେ
ଗନ୍ଧୁସାଙ୍ଗ ।

ଯେ ବଳ ପ୍ରାକର୍ମ ପାଆନ୍ତୁ ଆମ୍ଭେ କହିଁ ॥
ଆମ୍ଭେ ତୋର କିଏ କହିବୁ ମହିମା ।
ଦୁଇ କର୍ଣ୍ଣେ ଶୁଣିଲୁ ଯାହା କହିଲା ବ୍ରହ୍ମା ॥
ଯେ ତୋହୋର ଶିରେ ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷ କଲା ।
ସୁର ଗଣ ଘେନିଣ ଗଡ଼ଘାଳି ଶୁତିଲା ॥୭୦
ଅନେକ ଜନ୍ମର ପାତେକ ଉପେକ୍ଷିଲୁ ।
ସ୍ଵୟଂ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲିଣ ପ୍ରତକ୍ଷେ ତେବେ
ଗଲୁ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
ରକ୍ଷକପିଙ୍କି ବହୁତ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ॥
ଯେ ଯେତେ ଭାର୍ଜନ ଯାହାକୁ ଯିଏ
ଶୋଭା ।
କେବଣ ହିଁ ପଦାର୍ଥ ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ଆଭା ॥
କେବଣ ଅଳଙ୍କାର ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜ୍ୟୋତି କିଶି ।
ଅଗ୍ନିର ଦ୍ରୋଛନା ଦିଶି କେବଣ ମଣି ॥
ଜଣେ ଜଣେ ନାମ ଧରିଣ ରାଆନ୍ତି ।
ଆପଣା ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର
ଦ୍ୟୁତି ॥୮୦
ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ।
ଶୁଣିସି ଗୋ ଭବାନୀ ସଦାଶିବ କହିଲେ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବେନି ମାସ ଗଲା ।
ଦିନେକ ଶ୍ରୀରାମ ସୁଗ୍ରୀବ ହକାରିଲା ॥
କତିରେ ବସାଇ ଅନେକ ପ୍ରଶଂସିଲେ ।
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ଵ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଭୋ ମଜତ୍ର ତୁ କିଷ୍କିନ୍ଧାକୁ ଯାଅ ।
ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଯାଇ ପୁଷ୍ପେଣ ଭୋଗ ପାଅ ॥
ବରଷେ ହୋଇଲା ତୁମ୍ଭେ ଛାଡ଼ିଲ କଟେକ ।
ନ ଦେଖି ଆଗତ ହୋଇବେ
ସର୍ବଲୋକ ॥୯୦
ସୁଗ୍ରୀବର ବୋଇଲା ଶିରେ କର ଦେଇ ।
କିଷ୍କିନ୍ଧା ରାଜ୍ୟେ ମୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ॥
ଯେ ତୋହୋର ଚରଣେ ମୁଁ ସେବା
କରିଥୁବି ।
କେବଣ ମୁଖେ ମୁଁ ତୋତେ ଛାଡ଼ିଯିବି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ନ ବୋଲ ମିତ୍ର
କିଛି ।

ସଂସାର ରଚନା ଯେହା ବିଧାତା କରିଅଛି ॥
ପୁତ୍ର ଦାରା ଧନ ଜନ ଭୁମି ବନ୍ଧୁ ।
ଦେହ ବହିଲେକେ ଯେହା କିମ୍ପା ନିନ୍ଦୁ ॥
ଯେବେ ତୁ ଭୋ ରାଜା ଯାଅ ନିଜ ଦେଶ ।
ଚାର ପଫଳିଲେ ବେଗ ହୋଇ

ଆସ ॥୧୦୦

ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ନମସ୍କାର କଲା ।
ରକ୍ଷ କପି ବଳ ଘେନିଣ ଚଳିଗଲା ॥
ଅଙ୍ଗଦ ଜୟେବ ନଳ ନୀଳ ସୁଷେଣ ।
ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ଦଧିମୁଖ କଂଚଣ ॥

ପବନ ପନଶିଳ କେଶରୀ ସେନାପତି ।
ମହାତ୍ମ ଦୃବିନ୍ଦ୍ର ସହିତେଣ ଯାନ୍ତି ॥

କୋମୋଦ କାଳିମୁଖ ସୁନାସ ସାରାସ ।
ତାରାକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଧନ ବିବିଧ ପାରାସ ॥

ଚନ୍ଦନ ରମଣ ବସନ୍ତ ତାଳିନ୍ଦ ।
ସମ୍ପାତି ଶତବଳ ଦଶକାଳ ବୃକ୍ଷ ॥୧୦

ସେନା ଯୁଥପତି ସମସ୍ତେହେଁ ଗଲେ ।
ପଛେ ଯାଉ ବୋଲି ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲେ ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ଗଲା ନିଜ ଦେଶ ।
କିଷ୍କିନ୍ଧା ରାଜ୍ୟେ ଯାଇ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ॥

ନଗ୍ରେ ଉତ୍ସବ କଲେ ନରନାରୀ ।
ଶୁଭଯୋଗେ ନଗ୍ରେ ବିଜେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥

ତାରା ମହାଦେଈ ଅର୍ଘ୍ୟ ଆଣିଦେଲା ।
ଅନ୍ତେଶ୍ୱରେ ରାଜା ବିଜୟ ଯାଇ କଲା ॥

ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରେ ରହିଲେ ସର୍ବ ସନ୍ୟ ।
ମର୍ବିନ ମାର୍ଜଣା ସାରିଲା ସୁଗ୍ରୀବର

ରାଜନ ॥୧୦

ମୋଶୋହି ସାରିଣ ହୋଇଲେ ନିଅବକାଶ ।
ତାରା ମହାଦେଈ ଖଟିଲା ଆସି ପାଶ ॥

ଶ୍ରୀରାମ କଥାମାନ କୁହାକୁହି ହୋନ୍ତି ।
ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣ ଗୋ ହେମବନ୍ତୀ ॥

ଯେତେକ ରକ୍ଷ କପି ଯହୁଁ ଆସିଥିଲେ ।
ରାଜାକୁ ଜଣାଇ ନିଜ ଦେଶ ଗଲେ ॥

ଦୂତ ପଠିଆଇଲେ ଆସିବୁ ବୋଲି କହି ।
ଯେ ଯାହା ପୁରକୁ ଗଲେ ବେଗ ହୋଇ ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା କିଷ୍କିନ୍ଧାରେ ବିଳସି ।
ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ଭବାନୀ ତ୍ରିଶୁଲଧର ଭାଷି ॥୩୦
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜାନେକାର ସାଙ୍ଗ ।
ବିଭାକ୍ଷେଣ ରାଜାକୁ ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ରାଇ ॥

ଅନେକ ପୁରୁଷାର୍ଥ କଲେ ଶ୍ରୀପୁଷ୍ପୋତ୍ତମ ।
ବୋଇଲେ ରାକ୍ଷସ ଇନ୍ଦ୍ର ଅତୁ ତୁ ଉତ୍ତମ ॥

ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ରାବଣ ବଧ କଲି ।
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ଘରଣୀ ପାଇଲି ॥

ଯେତେ ଯଶ ମୋତେ ତୋହୋରେ
ପରାପତ ॥

ସାକ୍ଷାତ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ନଉକେଶ୍ୱର ସୁତ ॥
ଯେବେ ତୁ ତୋ ରାଜ୍ୟକୁ ଯାଅସି

ଦତ୍ୟବୀର ॥

ମହୋଦରାଜି ଘେନି ବିଳସ ଲଙ୍କପୁର ॥୪୦
ପୂର୍ବ ଧାପ ଛାଡ଼ି ପରଜାମାନ ପାଳ ।

ଗୋଦୁହନ କରାଇବୁ ଉତ୍ତରକ ଆଳ ॥
ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାକୁ ଭୋଗ ଭିଆଇବୁ ।

ଶୁକଳ ନବମୀରେ ଦେବୀକି ଭୋଗଦେବୁ ॥
କୃଷ୍ଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ସଦାଶିବକୁ ପୂଜା ।

ଯେକାଦଶୀ ଉପବାସ କରିବୁ ତୁ ରାଜା ॥
ନିତ୍ୟେହେଁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାକୁ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେବୁ ।

ସପତମୀ ଦିନ ଆହାର ନ କରିବୁ ॥
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମଇଥୁନ ତୁ ନ କରିବୁ ରାଧ ।

ତେବେ ସେ ସର୍ବଦା ଭୋଗ୍ୟ ହୋଇବଟି
କାସ ॥୫୦

ବାର ସଂଜରାନ୍ତରେ ନ ଭୁଞ୍ଜିବୁ ଅନ୍ନ ।
ଭରି କରିଦେବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ॥

ଶନିବାରେ କଲା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିବୁ ନୃପତି ।
ଗୁରୁବାରେ ଦଧିଅନ୍ନ ଦେବୁ ବୃହସ୍ପତି ॥

ସୋମବାର ଖଞ୍ଜଦାନ ରାଧ ଦେବୁ ।
ନବରତ୍ନ ମୁଦି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ନାଇବୁ ॥

ଅମନାତ୍ୟଗଣକଲ ସମର୍ପିବୁ ରାଜ୍ୟ ।
ମନ୍ତ୍ରାଜି ନ ପୁଛିଣ ନ କରିବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ॥

ନଗ୍ରଲୋକ କେହି ମେଳଇ ନୋହିବେ ।
ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ହେଁ ଥିବେ ॥୬୦

ପୁଣ୍ୟକାଳମାନରେ କରିବେ ଦାନ ଧର୍ମ ।
ଯେ ଯାହାର ଜାତିରେ ଥିବାକ ନିଜ କର୍ମ ॥
ହାଥୀ ଘୋଡ଼ା ନିତି ଦେଖିବ ପରିଛା ।
ରୋଗ ଚିହ୍ନି ବନ୍ଦ୍ୟ କରିବ ତିକିଛା ॥

କ୍ଷତ୍ରୀମାନେ ସାଧନ ନ ଛାଡ଼ିବେ କ୍ଷଣେ ।
ପରଦେଶ ବାରତା କହିବେ ଚାରଗଣେ ॥

ପୁଣ୍ୟ ଥାନମାନଙ୍କରେ ହୋମ କରାଇବୁ ।
ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବିନତି ହୋଇଥିବୁ ॥

ବଣିଜାର ଲୋକକୁ କରିଥିବୁ ଦୟା ।
ବିଶ୍ୱାସୀ ଲୋକକୁହିଁ ତୁ ନ କରିବୁ

ମାୟା ॥୭୦

କାର୍ତ୍ତିକ ମାସେ ସାଧୁତେ ଛାଡ଼ିବେଟି ଧାନ ।
ଅଗ୍ନିମୁଖେ ତୋଷିବୁ ସୁରଗଣମାନ ॥

ତୁ ମାଧା ଧାର୍ମିକ ଅତୁ ସତ୍ୟବାଦୀ ।
ମୁହିଁ ତୋତେ କିସ ଦେବି ସଦବୁଦ୍ଧି ॥

ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ଧରାଇଣ ଯେଥୁ ବେଗେ ଯାଅ ।
ଯେତେ ବୋଲି ଉଠିଲେ ଦଶରଥ ପୁଅ ॥

ଆପଣା ଗଜାରୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମମାଳ ।
ବିଭାକ୍ଷେଣ ଗଳାରେ ପିନ୍ଧାଇଲେ କୌଶଲ୍ୟା

ଦୁଇଜ ॥

କୋଳକରି ବୋଇଲେ ତୁ ତ୍ରିଜାବା
ହୋଇଥାଅ ॥

ମୋହୋର ଆଗ୍ୟାଂରେ ତୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ
ରହ ॥୮୦

ଯେତେକାଳ ବନ ପର୍ବତ ମାନେ ଥାନ୍ତି ।
ନଦୀମାନେ ଯେତେ ସମ୍ୟକ ବହନ୍ତି ॥

ଯେତେକାଳ ପରିଯଗେ ଥିବାକ ସମୁଦ୍ର ।
ଯେତେକାଳ ଥିବେ ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ॥

ଯେତେକାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦେ ହୋଇଥାନ୍ତି ।
ଯେତେକାଳ ଅବା ଛତୁରତୁସ ବହିଥାନ୍ତି ॥

ପୃଥ୍ୱୀଦେବୀ ଥିବ ଯେତେକ ସମ୍ୟକ ।
ତାବତ୍ କାଳ ଥିବୁ ଲଙ୍କ ରାଧ ॥

ମୋହୋର କାରତି ଘେନିଣ ଜାଇଥିବୁ ।
ଯାବତ କାଳରେ ଅମର ଚନ୍ଦ୍ର ବହିଥିବୁ ॥୯୦

ଯେ ତେତେ ସେବା କରିବେ ଅବା ନର ।

ଆଶ୍ଚ୍ୟ ବର୍ଧିତ ହୋଇବ ତାହାକର ॥
ଯାଅସି ବିବାସେଣ ତୋହୋର ନିଜ

ଦେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ଦୂତ ପମଡ଼ିଲେ ଆସ ॥
ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି ସେ ନମସ୍କାର କଲା ।
ଅସୁର ସନ୍ଧ୍ୟା ଘେନି ଗଗନେ ଚଳିଗଲା ॥
ଲଙ୍କାପୁରେ ଯାଇଁ ହୋଇଲା ପରବେଶ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
ଯେକାନ୍ତେ ହନୁମନ୍ତ ସନିଧ୍ୟକୁ

ହକରାଏ ॥୧୦୦

ଆଶ୍ଚାସନା କରିଣ କହିଲେ ରାବଣାରି ।
ତୁହୋ ହନୁମନ୍ତ ଯାଅ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାନାମେ ପୁରୀ ॥
ସୁଖ ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜିଣ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେଣ ଆସି ।
କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ଲୋକ ପମଡ଼ିଲେ ଆସସି ॥
ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ମୋତେ କିମ୍ପା ସେନେହ ଛାଡ଼ିଲୁ ରଘୁବୀର ॥
ମୁହିଁ ତୋହୋ ଚରଣେ ସେବା କରିଥୁବି ।
ଯେ ତୋର ପଦ୍ମମୁଖ ନିତ୍ୟ ଯେ ଦେଖିବି ॥
ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ ମୋତେ ତୋର ବଡ଼ ଶ୍ରଦ୍ଧା ।
କାହିଁକି ନ ଯିବି ମୁଁ ଥିବଇଁ

ଅଯୋଧ୍ୟା ॥୧୦

ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଯାଇ ନ ବଳଇ ମୋର
ମନ ।

ଯେସନେକେ ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥
ଯେହାକ ମତେ ମୁଁ ସେବା କରିଥୁବି ।
ତୋତେ ଛାଡ଼ି ପ୍ରଭୁ ମୁଁ କେଣିକି ନ ଯିବି ॥
ଯେତେ ବୋଲି ହନୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରକେ ଦେଲା
ହାଥ ।

ହସି ଭୁଞ୍ଜ ତାର ଧଇଲେ ରଘୁନାଥ ॥
ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ତୁ ପବନ ସୁତ ଶୁଣ ।
ତେହୋର ବାହୁବଳେ ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜପଣ ॥
ତୁ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚୂଡ଼ାମଣି ଅତୁଳ ଯୋଧା ।
କାହାକୁ ମୈତ୍ର ମୋର ମାଗିବ

ସଦବୁଧ ॥୨୦

ଯାସି ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବର ପାଶ ।
କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ଦୂତ ପମଡ଼ିଲେ ଆସ ॥
ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
କଥାଏ ମାଗିବି ମୋତେ ଦେବା ରଘୁବୀର ॥
ତୋହୋର କାର୍ତ୍ତି ପୃଥ୍ବୀରେ ଯେତେକାଳ
ଥୁବ ।
ତେତେ କାଳ ଶରୀର ଆରୋଗ୍ୟ ହୋଇବ ॥
ତୋତେ ଭଗତି ମୁଁ କରିଥୁବି ମନେ ।
ତୋହୋର ପଦ୍ମମୁଖ ଚିହ୍ନଥୁବି ଧ୍ୟାନେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୋର ବାଞ୍ଛା ହେଉ
ସିଧା ।

ଯେବେ ତୁ ଚଳିଯାଅ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାପୁର
ମଧ୍ୟ ॥୩୦

ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ନମସ୍କାର କଲା ।
ସାତ୍ୟାକୁ କହିବି ବୋଲି ଭିତରକୁ ଗଲା ॥
ମୁଦୁସୁଲୀ ଆଗେ ପଠିଆଇଲେ କହି ।
ତକ୍ଷଣେ ଜାନେକା ଅଇଲେ ବାହାର
ହୋଇ ॥

ଦେଖି କରି ହନୁମନ୍ତ ନମସ୍କାର କଲା ।
ଭୋ ମାତ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଯିବଇଁ ବୋଇଲା ॥
ମୋହୋର ମନ ନାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରମତି ।
ଶୁଣିଣ କଲ୍ୟାଣ କଲେ ଜନେକ ଦୋହିତୀ ॥
ଯାଅସି ହନୁମନ୍ତ ଦେଖ ଘର ଦ୍ଵାର ।
ବରଷେକ ହୋଇଲାନି ଆସିବା
ତୋହୋର ॥୪୦

ସୁଗ୍ରୀବର ସନ୍ନିଧ୍ୟେ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟାରେ ଥାଅ ।
ଅମୃତ ସମାନ୍ତେଣ ଫଳମୂଳ ପାଅ ॥
ବହୁ ସରି ଆୟୁଧ ଭରିଲେ ପାଇବୁ ।
ସର୍ବଦା କାଳେ ତୁ ବର୍ଧିତ ହୋଇଥୁବୁ ॥
ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ପ୍ରତକ୍ଷିଣ କଲା ।
ନମସ୍କାର କରିଣ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥
ରାମକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲାକ ମାରତି ।
ଯାଅ ବୋଲି ଆଗ୍ୟା ଦେଲେକ ରଘୁପତି ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତିନି ।
ଯେହାକୁ ନମସ୍କାର କଲାକ ପାବେନି ॥୫୦

ଶୁଭ ଅନୁକୂଳେ ନବରୁ ବୀର ଗଲା ।
ସିଂହ ଦ୍ଵାରେ ଯାଇଣ ବିବାନ ଚଢ଼ିଲା ॥
ରଥଗଜ ଅଶ୍ଵ ପାଦାନ୍ତି ଅପାର ।
ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପାଟକତୁ ନିରନ୍ତର ॥
ବୀରତୁର ବଳାଇଁ ପବନ ସୁତ ଗଲା ।
ଜୟନ୍ତ୍ୟା ରାଜ୍ୟେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
ଶୁଭେଣ ସୁଗ୍ରୀ ପାଶେ ହୋଇଲା
ପରବେଶ ।

ନୀଳଗିରି ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ବନ୍ଧଇ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁଂଗୁଣା ହେବା ମତେ ।
ମୁହିଁ ଚାହୁଁ କଥା କହୁଅଛି ତୋତେ ॥୬୦
ଶ୍ରୀରାମ ରୂପେ ତୋହୋର ମହିମା ଅପାର ।
ଯେହାଶୁଣି ମୁଁ ହୋଇବଇଁ ପାର ॥
ତେଣୁ କରିଣ ତୋହୋର ବଖାଣଇ ଗ୍ରହ ।
ତୁ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କର ରଘୁନାଥ ॥
ରାବଣ ମାରି ତୁ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଅଇଲୁ ।
ଜାନେକା କୋଳେ ଧରି ଅବିଷେକ
ହୋଇଲୁ ॥

ସୁଗ୍ରୀ ବିବାସେଣକୁ ପଠିଆଇଲୁ ନିଜ
ଦେଖ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତୁ କଲୁ ଯିସ ଯିସ ॥
ଯେଗାର ସହସ୍ର ତୁ ବରଷ ଭୋଗ କଲୁ ।
ତିନିପୁର ଲୋକକୁ ଅଭାଏ ବର
ଦେଲୁ ॥୭୦

କାଳେ କ୍ଷୀରୋଦ୍ରେ ଅନନ୍ତ ଶେୟା କରି ।
ଯୋଗନିଦ୍ରା ଗଲୁ ତୁ ନିଜ ଗୁଣ ସୁମରି ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ଵତୀକି ଜଗାଇ ପାହାରି ।
ନିଦେ ଅତେବନ ହୋଇଲୁ ମଧୁହାରି ॥
ସମ୍ୟକ ପୁଣ କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ତୋ ମହିମା ଅପାର ॥
ଯେ କଥାମାନ ତୋହୋର ଚିତୋତ୍ତମ
ଥୁବି ।
ତେଣୁ ବିଚାରଇଁ ମୁଁ ରାମାଏଣ କହିବି ॥
ବାଲମିକ ମୁନି ସେ ଜାଣନ୍ତି ତଥ୍ୟ ବାଣୀ ।
ପାର୍ବତୀ ଜାଣିଲେ ଶିବ ମୁଖୁ ଶୁଣି ॥୮୦

କହନ୍ତି ସଦାଶିବ ଉତ୍ତରା କାଣ୍ଡ ଚରିତ ।
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ॥
ହନୁମନ୍ତ ସହିତେ ସମସ୍ତେ ଯହୁଁ ଗଲେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ରାମ ଅନେକ

ଭୋଗକଲେ ॥

ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ଗଜ ବେଶ୍ଟ ଯାନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମ କାନନେ ପୁଣି ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରୁଥାନ୍ତି ॥
ବସନ୍ତେଶ ମଧୁବନେ ସାତୟା ସହିତେ ।
ବରଷାଏଶ ଗୁପ୍ତେ ଘରଣୀ ଆସତେ ॥
ଶରଦରେ ଜଗତା ଉପରେ ଉଠିଥାନ୍ତି ।
ଶିଶିରେ ଦକ୍ଷିଣ ମେଲାଏ ପହୁଡ଼ନ୍ତି ॥ ୯୦
ଅଗର କାଠ ଅଗ୍ନି ଜଳର କିନ୍ତୁ ଦୂରେ ।
ଗିଳିମ ଟେରା ବାଡ଼ ଚାନ୍ଦୁଆ ଉପରେ ॥
ପାଟର ମଶହୋରା ଧୂପକାଠି ଧୁଆଁ ।
ଚାରିକଟି ମଉଡ଼ ସଜାବେ ଉଡ଼ମୁହାଁ ॥
ମେଘରେ ସାତ୍ୟା ଘେନି ଶ୍ରୀରାମ ଅବକାଶ ।
ବିବିଧ ଭୋଗ କରି ଜାନେକୀ ବିଳାସ ॥
ହେମ ରତ୍ନରେ ପାହାନ୍ତି ବେଶ୍ଟ ଯାନ୍ତି ।
କୁହୁଡ଼ି ବେଳେ ଗୋଡ଼ାଇ ହାତାକି ଧରନ୍ତି ॥
ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଦୁଆଡ଼ ହାଥୀ ଚଢ଼ି ବୁଲି ।
ଗୋଡ଼ାଇ ହାଣ୍ଡି ଅରଣ୍ୟ ପୋଲୁହ

ମେଲି ॥ ୧୦୦

ନଦୀର ବାଲିରେ ସାଂଗ୍ରାମ ପାଞ୍ଚୁଥାନ୍ତି ।
ପରବ କାଳେ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଯାନ୍ତି ॥
ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ।
ଯହିଁ ସେ ନ ପେଶନ୍ତି କାଳ ଯେ ବିକାଳ ॥
ଯେବଣ କୃଷିକି ଯେତେବେଳେ ଯିଏ ।
ଛଡ଼ ରତ୍ନେ ନିର୍ବାଣ କରନ୍ତି ସେ ଶସ୍ୟ ॥
ଧନେଶ ଗରିଷ୍ଠ ସକଳ ଜନ ପ୍ରଜା ।
ସତ୍ୟେଶ ଆତୟାତ ଶ୍ରୀରାମ ଯହିଁ ରାଜା ॥
ରୋଗ ନ ପଶିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶ ସାମା ।
ମୃତ୍ୟୁ ନ ପଶଇ ଶ୍ରୀରାମର ମହିମା ॥ ୧୦
ପାପୀ ଜନ ହୋଇ ନରହିଲେ କେହି ।
ପୁରୁଷେ କାମଦେବ ପ୍ରାସକ ଦେହ ବହି ॥
ଶ୍ରୀରାମାନେ ସମସ୍ତେ ରଚିକି ପଟାନ୍ତର ।

ଚିତ୍ରସେନ ଗନ୍ଧର୍ବ ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି କୁମାର ॥
ଦୋହିତାଏ ଗଉରୀ ପ୍ରାସକ ଖେଳୁଥାନ୍ତି ।
ଚାରିପାଦେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସତ୍ୟ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ॥
ଦେବାଦୟା ସେ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଜଣେ ।
କେଉଣ ଅସମ୍ଭବ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୁବନେ ॥
ସବୁରିକରି ଘରେ ବାଜଇ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବନି ।
ନିତି ନିତି ତୁଲାଇ ଥାଇ ସିନ୍ଧୁର

ନୟନା ॥ ୨୦

ତୁ ଅତୁ ରାମ ସେ ଅଚଳାଚଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
ସାତ୍ୟା ଘେନି ଯହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଛି ॥
ସେ ପୁରେ ଅପୂର୍ବ କେବଣ ପଦାର୍ଥ ।
ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ରଘୁନାଥ ॥
ଦିନେକ ରଘୁନାଥ ତିନି ଭାଇର ରାଇ ।
ଅନେକ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ଡୋଷ ହୋଇ ॥
ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ପାଦାନ୍ତି ବହୁତ ଦେଲେ ।
ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଥିବେଟି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଖ ଶାସନ ଦେଲେକ ପାଇଁ ।
ପୁରୁଷାର୍ଥ ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଲେ ତିନିଭାଇ ॥ ୩୦
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମର୍ପିଲେ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମୂଳେ ଭଣ୍ଡାର ଦିଆଇ ଦେଲେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଲାଗଇ ଅନ୍ତେପୁର କଥା ।
ଯେସନେକ ରୂପେ ବାଣ୍ଟିଲେ ରଘୁନାଥା ॥
ସାତ୍ୟାର ସଙ୍ଗେ ଭଗ୍ନାମାନେ ହରନ୍ତି ଦିନ ।
ତିନି ଭାଇଙ୍କର ନବର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ॥
ରାତ୍ରେଣ ଯେ ଯାହା ସାମା ପାଶେ ଯାନ୍ତି ।
ଦିବସେ ଜାନେକୀକି ସେବା କରିଥାନ୍ତି ॥
ଯେତେ ଦାସୀ ତାଙ୍କର ବାପ ଘରେ ଥିଲେ ।
ମନମାୟା ସହିତେଶ ସମସ୍ତେ

ଅଇଲେ ॥ ୪୦

ବୃଦ୍ଧା ଶ୍ରୀରାମାନେ ଯେତେଥିଲେ ପୂର୍ବେ
ସଙ୍ଗେ ।
ସାତୟା ମନ ହରନ୍ତି ନାନା ରଙ୍ଗେ ॥
ବିଭା ହୋଇ ଆସିବାର ବେଳେ ସେ
ନଇଲେ ।
ବନବାସୁଁ ଅଇଲାଗୁଁ ସମସ୍ତେ ଅଇଲେ ॥

ଶରଧାଏ ଅଇଲେ ସାତ୍ୟା ନଛାଡ଼ିଲେ ।
ଜଣେ ଜଣେ ଗୁହାଜ ତାହାନ୍ତ ବୋଇଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଗଉରୋବ କହିଲେ ନୟରି ।
ସେମାନେ ଜାଣନ୍ତି ସେ ସାତ୍ୟାକୁ ସେବା କରି ॥
ବଗୁଣ ଦେଲା ରତ୍ନ ଶ୍ରୀରାମ ଆଣିଥିଲେ ।
ଜାନେକୀ ସାଦ୍ବିଶେ ଆସ ଗଡ଼ାଇଲେ ॥ ୫୦
ଶ୍ରବଣକୁ ତଡ଼କୀ ଉପରକୁ ବେଷ୍ଟଲା ।
ପାଶକର ପଦ୍ମ କଢ଼ି ତଉପାଶେ ଘଟିଲା ॥
ଶିରରେ ମୋତି ଜାଲି ମଥାରେ ମଥାମଣି ।
କାର୍ତ୍ତିକ ପୂଜି ଜାଣି ନାସାରେ ବସଣୀ ॥
କଣ୍ଠକର ହାର ମୁକୁତା ଶତେ ସରି ।
ନୀଳମଣି ମାଣିକ୍ୟ ଯେ ଗୁଢ଼ିଲା ଅନୁସରି ॥
ପ୍ରବାଳ ମାଳ ମାଳ ହାରା ପାଦୁ ମିଶା ।
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଅପୂର୍ବ ଧାନ ଶିଂସା ॥
ମାଳି ମାଳି କରି ପୁଣି ବ୍ରହ୍ମକାନ୍ତି ହାରା ।
ଯେକସରି ଦୋସରି ତିସରି ଚଉସରା ॥ ୬୦
ବାଜ ଅର୍ଜ ପ୍ରାସକ ମାଣିକ୍ୟ ପଦେକ ।
ମୁକତା କଢ଼ିରେ ଲିହିଲା ସୁନା ରେଖ ॥
ପଦ୍ମରାଗ ମଣି ଶତେ ଶତେ ସରି ।
ଆବରଣ କଲେ ସତୀ ଅତି ଶ୍ରଦ୍ଧା କରି ॥
ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଯେଉଁ ଠାକୁରାଣୀ ।
ତାହାଙ୍କ ଅଳଙ୍କାର କେ ପାରିବାକ ଗଣି ॥
ନାହି ପରିଯତେ ଲମ୍ବର ହାରମାନ ।
ଘଟଣ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରତି ଆନ ଆନ ॥
ବାହାକୁ ବାହୁଟି ଯାଉଁନି ତାଡ଼ ବିଦ ।
ପାଟଗଣ୍ଡି ସୁନ୍ଦର ଝୁମା ପରିଛନ୍ଦ ॥ ୭୦
ହସ୍ତକର ବାହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଚୁଡ଼ି ।
ଆଗପଛେ ବାଜେଣି ସରଳ ବେନିଯୋଡ଼ି ॥
କରେଣ କଙ୍କଣ ମଙ୍ଗଳ ସୁତ୍ର ମୁଦି ।
କର ପଲବ ଜାଲି କଟଟିରେ ଛନ୍ଦି ॥
ହୃଦକର କାଣ୍ଡେଲି ସେ ଗଜମୋତି ମଧ୍ୟ ।
ଧନ ଯୁଗଳ କି କମଳ କଢ଼ି ପ୍ରାସ ॥
କନ୍ଧରେଣ ଥାଇ ପୁଣି ରଙ୍ଗ ପାଟ ପୁଲି ।
ପଛକୁ ଛଟକ ବୋଲିଣ ଯାହା ବୋଲି ॥

କଟିରେ କଟି ମେଖିଲା ଗଜ ମୋତି ହୀରା ।
 ନାଲୀ ପଗଡ଼ ନାଏକ ଗୁଡ଼ ହୀରା ॥୮୦
 ଯାଉଛି ମୁକୁତା ଦୋସରି ପତି ପତି ।
 ବିସ୍ତାର ବସସ୍ତ୍ରଲେ ଶୋଭା ପାଉଛନ୍ତି ॥
 ରସାଶିଳା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶିକୁଳି କମ କର ।
 ବାନ୍ଧିଲା ମାଣିକ୍ୟ ତହିଁ ଗୋଟି ଗୋଟି ଭରି ॥
 ଖଞ୍ଜା ମୂଳେ କାପ କଳସ ମଗର ମୁଖ ।
 କୋଟି ଶୁଭ ହୀରା ଅଛି ରେଖ ରେଖ ॥
 କାଞ୍ଚନ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଖଞ୍ଜା କମ ସଙ୍ଗେ ।
 ସୁନା ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ି ବାଜଇ ନାନା ରଙ୍ଗେ ॥
 ଚରଣେକେ ତୋଡ଼ର ଚରଣେକେ ନୂପୁର ।
 ଗୋଲ କମ ଗୋଟି ବାଜଇ ମଧୁର ॥୯୦
 ଗୋଡ଼ ବଢ଼ାବଡ଼େ ଗୁଣଝୁଣ ବାଜେ ।
 ଦୁଇ ପାଦକୁ ଛଟେକ ହୋଇ ସାଜେ ॥
 ଅଛୁଣିରେ ଝୁଣିଆ ନବରତ୍ନ ମଧ୍ୟ ।
 ଯତନେ ରଘୁନାଥ ଗଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଆସ ॥
 ଦିନକେ ଦିନିବେକ ଆନିଆନ ଅଳଙ୍କାର ।
 ସାତରତ୍ନେ ସାତ୍ୟା ଆଭରଣ ସାତବାର ॥
 ଲକ୍ଷେକ ପରିବାରୀ ଦେଇଛନ୍ତି ଭ୍ରାତା ।
 ଆପଣେ ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କରତା ॥
 ବିବିଧ ପୁଷ୍ପ ଭୋଗ ଦିଅନ୍ତି ଯେଉଁଦେବୀ ।
 ଆପଣେ ଦେହସେନି ବୋଲାଇ
 ବିକସିବି ॥୧୦୦
 ତାହାଙ୍କର ସଧ କଲେ କେଉଣି ଅବା
 ନାହିଁ ।
 ପଦ୍ମେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିତ୍ୟେ ଦିଅନ୍ତି ତହାର
 ସାଙ୍ଗ ॥
 ତାହା ସେ ଜାନେକା ଦିଅନ୍ତି ପ୍ରଭାତେ
 ବାନ ।
 ମାଗନ୍ତା ମାଗିଲେ ହସ୍ତରୁ ଦିଅନ୍ତି ଧନ ॥
 ଜନେକ ରଣାରୁ ଆସଇ ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
 ନିତିଧନ ଦିଅଇ ସେ ହୋଇଣ ଚୋଷମନ ॥
 ନୋହିଲେ କୁବେର ପଦ ନଥାଇ ଯେ
 କ୍ଷଣେ ।

ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ କହି ଅଛନ୍ତି ସୁରଗଣେ ॥
 ଯାହାର ଚରଣେ ଶରଣ ଅଷ୍ଟ ନିଧି ।
 ତାହାକୁ କି ଅପୂର୍ବ ଅଟଇ ରଘୁସିଧ ॥୧୦
 ଯାହା ଅନ୍ନ ଖାଇଣ ସଦାଶିବ କହି ।
 ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ମୋହେ ଯେ ହୋଇଥିଲେ
 ପାପା ॥
 ସିଧ୍ୟ ନେଇ ଦେଲେ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଅନ୍ନ ।
 ତେଣେ ସେ ଅନାଦି ନାଥ ପାଇଲେ
 ଜୀବନ ॥
 ସବୁକାଳେ ସିଦ୍ଧ ଅଟଇ ବସନ୍ତରୀ ।
 ତହୁଁ ଜାତ ହୋଇଲେ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ସଂସ ନାରାୟଣ ଅଟଇ ଯାହାର ବର ।
 ରୂପେକ ଥିଲା ଯାଇଁ ରାବଣ ଘରର ॥
 ନାରଦଙ୍କ ବଚନେ ବ୍ରହ୍ମାର ସନମତେ ।
 ସ୍ବାମୀକୁ ଲୁଚା ଦେଲା ଅଗ୍ନିରେ
 ଗୁପ୍ତେ ॥୨୦
 ଛାୟାରୁ ମାୟା ରୂପେକ ଜାତ କଲା ।
 ରାବଣକୁ ଖାଇବ ବୋଲି ଦେଖାଇଣ
 ଦେଲା ॥
 ମାୟାରେ ମୋହିଲୁ ତାର ସଙ୍ଗେ ଲଙ୍କା ଗଲୁ ।
 ସଗୋତ୍ର ନାଶି ତାର ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲୁ ॥
 ପୁଣି ଅଗ୍ନି ଭିତରୁ ହୋଇଲୁ ବାହାର ।
 ମହାମାୟା ନାମ ଅଟଇ ଯାହାର ॥
 ତୁ ଦେବୀ କମଳା ଗୋ ରାମ ପାଟରାଣୀ ।
 ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରିବା ଗୋସାମଣି ॥
 ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଜଗନ୍ନାଥର ଦାସ ।
 ହରି ରମଣୀ ବୋଲି କଲି ତୋତେ
 ଆଶ୍ୱ ॥୩୦
 ତୁ ଦେବୀ ସଦୟା କରସି ମୋତେ
 ଯେବେ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ଅନୁଗ୍ରହ ହୋଇଲାନି ଯେବେ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଅନୁଗ୍ରହ ଭିତର ଦୁମ୍ଭର ।
 ଶ୍ରୀହରିକୁ ଦେଖି ସଦୟା ମୋତେ କର ॥
 ଜ୍ୟ ଜ୍ୟ ଜନେକ ଦୁହିତା କମଳାକ୍ଷୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବର ତୁ ବରିଲୁ ଦେଖି ଗଢ଼ି ॥

ଅକଷେକ ରାଜ୍ୟ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ଭୋଗକଲୁ ।
 ଅନାସ୍ତ ଜନକର ଶରଣ ସମ୍ଭାଳିଲୁ ॥
 ଶାଶୁକୁ ଭଗତି ନିଜ ପତିକି ସେବା ।
 ଆପଣେ ଭୋଗ୍ୟ କରି ପରକର
 ଦେବା ॥୪୦
 ଯେ କଥା ବିଭିକେ ନାହିଁ ତୋର ଆନ ।
 ଦେଖି ପରମ ତୋଷ କଉଶଳାର ନାନ ॥
 ଭୟ ଦେବତା ଦେଲା ଅମଳାଶ ଶାଢ଼ୀ ।
 ଦ୍ୱିବିଧ କରିଣ ଦେଲେ ମାସ ପଡ଼ି ॥
 ପୁଷ୍ପ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ବହୁତ ସେ ଦେଲେ ।
 ମୃଗ ନାଭି କସ୍ତୁରୀ କର୍ପୁର ସମର୍ପିଲେ ॥
 ତିନି ବହେଣୀୟେ ସାତ୍ୟାଙ୍କର ସାନ ।
 ଭାଇଙ୍କର ଭାରିଯାକୁ ଦେଲେ ଆସମାନ ॥
 ସୀତାଙ୍କୁ ଯେସନେକେ ବେତାର ଯେଉଁ
 କଥା ।
 ଅନୁଗ୍ରହେ ତାହାକୁ ଦେଲେ ରଘୁନାଥ ॥୫୦
 ସୁମନ୍ତ ମସ୍ତକି ସମର୍ପିଲେ ରାଜ୍ୟ ।
 ପୁଣି ଭୋଗ ଆଶ୍ରେ କଲେ କଉଶଳାର
 ତନୁକ ॥
 ଶ୍ରୀକ୍ଷମେ ସୁବାସିଲା ଜଳରେ ପଶିଥାନ୍ତି ।
 ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଅମୃତ ଆଣିଣ ନିତି ଖାନ୍ତି ॥
 ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ଥାନ୍ତି ଗଭା ଲାଙ୍ଗ ।
 ମଳୟ ଜର ଜର ଚନ୍ଦନ ଲେପ ହୋଇଁ ॥
 ଯେବଣ ହିଁ ପୁଷ୍ପ ଗନ୍ଧ ଚିପୁଡ଼ିଲେ ପଡ଼େ ।
 ସେ କୁସୁମ ରାମ ଯତନେ ହେଁ ଲୋଡ଼େ ॥
 ହାତେ ଘେନିଲେ ଯେହୁଁ ସୁନାକମ କରି ।
 ସେ ଆସ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ଭରି ॥୬୦
 ରାଜ ଭଦ୍ରପଦ ହୋଇଲେ ଅବିଷେକ ।
 ରାଜ୍ୟେ ରାଜ୍ୟେଶ୍ୱର ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବ
 ଲୋକ ॥
 ନାନା ବିନୋଦେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ଗୋସାଇଁ ।
 ସମସ୍ତ କଳାସ ନିପୁଣ ରଘୁସାଇଁ ॥
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ବୋଲେ ପାଳନ୍ତି ମେଦନୀ ।
 ଦୁର୍ବି ଦ୍ୟନ୍ତି କଣ୍ଠ୍ୟପ ଯାବାଜି ମାହାମୁନି ॥

ବାମଦେବକୁ ଥୋଇ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ।
ମାତୃଗଣକୁ ବନ୍ଧୁ ବିନୋଇ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ଦୂତା ଇନ୍ଦ୍ର ପାଏ ଦିଶନ୍ତି ରତ୍ନନାନ ।
ଦିନେକ ବସିଅଛନ୍ତି ସମର୍ବ ଆସନ ॥୭୦
ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ସନ୍ନିଧେଶ ଅଛି ।
ତାହାକଙ୍କଠା ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରତ୍ନବନ୍ଧି ॥
ଭୋ ଯାନ ହୋ ତୁ କୋବେର ତହିଁକି
ଯାଅ ।
ଯେ ମୋହୋର ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରୋଶ ନ
ଆଅ ॥
ମୁହିଁ ତୋତେ ଆରୋହିତ ନୁହଇ ଭାଙ୍ଗନ ।
ଦେବତା ଅଟଇ ସେହୁ ଲଙ୍କାର ରାଜନ ॥
ସେ ସେ ଆରୋହଣ କରିଥିଲା ତୋତେ ।
ବେଗେଣ ଆସିବାକୁ ବିଭୀଷେଣ ଦେଲା
ମୋତେ ॥
ତୁ ଯେବେ ରତ୍ନବର ହୋ ଯାଅସି ନିଜ
ଦେଶ ।
ତୁ ଦେବ ବିମାନ ମୁଁ ଅଟଇ ମନୁଷ୍ୟ ॥୮୦
କେମନ୍ତେ ତୋହୋର ପିଠିରେ ପାଦ
ଦେବି ।
ଯେତେକ ଭରସା କେଉଁ ଦର୍ପେଣ କରିବି ॥
ଯାଅସି ବିମାନ କୁବେରର ପାଶ ।
ତାହାର ପ୍ରୀତିକି ମୋହୋର ବଡ଼ ଆଶ ॥
ଶୁଣି ରତ୍ନବର ଅତରୀକ୍ଷେ ଗଲା ।
ଅଳଙ୍କାପୁରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
ଦେଖିଣ କୋବେର ବୋଇଲା ବିମାନକୁ ।
କିମାର ଅଛନ୍ତୁ ମୋହୋର ପୁରକୁ ॥
ଯେବେ ଯେଥୁ ଯେହିଷଣ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାଅ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୁବନେଶ ବେଗେ ତୁ ଯାଇ
ଆଅ ॥୯୦
ସେ ରାମ ଅନାଦି ଶତ୍ରୁରଙ୍କ ଆଦିମୂଳ ।
ସ୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ସେହୁ କରୁଣା ସାଗର ॥
ଯେତେକ ଦିନ ରାମ ରାଜ୍ୟ କରୁଥିବେ ।
ତୋହୋର ଉପରେ ସେ ବିଜୟ କରିବେ ॥
ଦିଗ ବିଜେ କରିବେ ଶ୍ରୀରାମ ତୋତେ
ଚଡ଼ି ।

ମୁକତି ହୋଇବୁ ତୁ ପାତେକମାନ ଛାଡ଼ି ॥
ଶୁଣିଣ ପୁଷ୍ପେକ ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ସେହୁ ଯାଇଣ ହୋଇଲା ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ତହିଁ ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁ ।
ବାହୁଡ଼ି ଦେବଯାନ ଅଇଲା କିଏ
ପାଇଁ ॥୧୦୦
ମୁନିଏ ବୋଇଲେ ରାମ ରଥ ଯେଥୁ ଗଲା ।
କୁବେର ଆଗେ ଯାଇ ପୁଣ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲା ॥
କୋବେର ଦେଖି କରି ବୋଇଲା ରଥକୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାଡ଼ି କିମ୍ପା ଅଛନ୍ତୁ ଯେଥୁକୁ ॥
ସେ ସେ ପ୍ରଭୁ ଅନାଦି ଶତ୍ରୁର ବାସୁଦେବ ।
ତୋହୋ ଉପରେ ଚଡ଼ି ଦିଗ ବିଜେ କରିବ ॥
କୋବେର ବୋଲେ ସିନା ଯେଥୁକୁ
ଅଇଲା ।
ଉଠିଣ ଭ୍ରଥ କର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଇଲା ॥
ଭୋ ରାମ ମୁଁ ଅପୂର୍ବ ଦେଖଇ ନ୍ୟନେ ।
ଦେବତାଏ ଆରୋହଣ କରନ୍ତି ଏ
ଯାନେ ॥୧୦
ଯେ ମନୋରଥ ସୁରଗଣେ ସେ ବହି ।
କୋବେର ବିମାନ ଦେବ ଅଟଇ ଯେହି ॥
ଆମର ତହିଁକି ଯେ ଆସଇ କିଏ ଅର୍ଥେ ।
ଆମେ ମନୁଷ୍ୟ ବୋଲି କି ନ ଜାଣଇ
ରଥେ ॥
ତୁହି ସେ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ଅଛୁ ରାବଣାରି ।
ସବୁ ଦେବତା ପରଜା ଅଟନ୍ତି ତୋହୋରି ॥
ତୋହୋରେ କିସେ କୋବେର ରଥ
ନେମ ।
କୀରୁ ବ୍ରହ୍ମ ଯାଏ ଭାବନ୍ତି ତୋର ନାମ ॥
ସକଳ ପଦାର୍ଥମାନ ତୋହୋର ସେ କଲା ।
ନାନା ଜୀବ ଜନ୍ତୁମାନ ତୋହୋର
ସଞ୍ଚଲା ॥୨୦
ତୁହି ଯେବେ ଯେଥୁ ଯେ ବିଜେ କରିଥୁ ।
ରାଜନାତି ଆଚରଣ ପାଳଣା କରିବୁ ॥
ସ୍ବର୍ଗେ ଯେ ଥିବ ଅତରୀକ୍ଷେ ଯିବ ।

ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକେ ଆସିଣ କି ସୁଖ ପାଇବ ॥
ପଠିଆଇଲେ ନ ଯାଇ ଆସଇ ପୁଣ ପୁଣି ।
ଧନ୍ୟ ଜୀବନ ଆମର ଅଟଇ ରତ୍ନମଣି ॥
କେହୁଣିସି ପୁରୁଷେ ଯେତେ ଯଶ ନ ଥିଲା ।
ଦେବ ରଥ କାହାକୁହିଁ ଆସି ନ ବହିଲା ॥
ଯେ କାକୁତ୍ସ ବଂଶର ଅଟଇ ବଡ଼ ପୁନ୍ୟ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଅଛଲା ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ॥୩୦
ଭୋ ରାମ ଯେବଣ ଦିନ ହୋଇଲୁ
ଅବିଷେକ ।
ସୁଖୀ ହୋଇଲେଣି ଅଯୋଧ୍ୟାପୁର ଲୋକ ॥
ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ର ରୋଗୀ କେହି ନାହିଁ ।
ତୋହୋର ପରା ରାଜା ହୋଇବ ଆଉ
କାହିଁ ॥
ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାପୁର ଅମରାବତୀ ସମ ।
ଯେବଣ ଦେଶ ସାମାରେ ନ ପଶଇ ଯମ ॥
ସର୍ବଦା ବସନ୍ତ ରତ୍ନ ଯେଥେ ଥାଉ ।
କାଳ ଅନରୂପେ ପୃଥ୍ବୀ ପଳ ଦେଇ ॥
ଗାଈ କ୍ଷୀରବନ୍ତୀ ନାରୀ ପୁତ୍ରବନ୍ତୀ ।
ସମସ୍ତେ ହେଁ ଗ୍ୟାନବନ୍ତ ସତ୍ୟ
ଆଚରନ୍ତି ॥୪୦
ଦେବା ଦୟା ଯେ ଅଛଇ ସବୁକରି ।
ଗୁରୁ ଗଉରୋବ ମାନନୀ ସବୁକରି ॥
ସଂଗ୍ରାମରେ ସୁରବନ୍ତ ଅଟନ୍ତି ଛତ୍ରାଗଣ ।
ବେଦମନ୍ତେ ନିର୍ଜିତ ତୋ ଦେଶ ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥
ବଣିକାରେ ବଣ୍ୟ ବେପାରେ ନିର୍ଜିତା ।
କୃଷିର ପାଗ ଚିହ୍ନି କୃଷିବନ୍ତୀ ॥
ଅନ୍ୟାଏ ଉପଦର୍ପ ନାହିଁନା ତୋର ପୁରୀ ।
ଧନ୍ୟ ମହିମା ତୋର ରତ୍ନବଂଶ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ଶୁଣ କାହାଣୀ ଗୋ ଯେଥୁଅଟେ ଭଲେ ।
ଶୁଣ ଗୋ ଭବାନୀ ଶଙ୍କର
ବୋଇଲେ ॥୫୦
ଶ୍ରୀରାମ ରାଜ୍ୟ କରନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା ନାମେ
ପୁରେ ।
ଦେବେ ତୋଷ ହୋନ୍ତି ଦେଖି ସ୍ବର୍ଗପୁରେ ॥
ଶୁଣିଣ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ।

ସୁମତକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଶ୍ୟା ଦେଲେ ॥
 ଭରମ ପୁର ରଞ୍ଜ ରଥକୁ ନେଇ ଥୁଅ ।
 ଦୁଲ୍ଲଭ ଆନରେ ନେଇ ବିକ୍ରମ କରାଅ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମତ ମତା ରଥ ଘେନି ଗଲା ।
 ଦିବ୍ୟ ଚାରୁ ଭୁବନେଶ ବିମାନ ଥୋଇଲା ॥
 ଦେବତାଏ ଆନନ୍ଦେ କରନ୍ତି ସ୍ବର୍ଗେ ଭୋଗ ।
 ମୁନିମାନେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ସାଧୁଲେ

ବ୍ରହ୍ମଯୋଗି ॥୨୦

ପରଜାଏ ସୁସ୍ଥ କିଛି ହିଁ ଭାଏ ନାହିଁ ।
 ଅକ୍ଷେପ ରାଜ୍ୟ କରନ୍ତି ରଘୁପାଞ୍ଚ ॥
 ଭାଗନ ଅଛନ୍ତି ଦିଗପାଳ ସମ ।
 ଦକ୍ଷ ସହସ୍ର ବରଷ ରାଜ୍ୟେ ରାଜ୍ୟ କଲେ
 ରାମ ॥

ଅବିଚ୍ଛନ୍ଦେ ଜାନେକାକି ଘେନିଣ

ଅବକାଶ ।

ଅପୂର୍ବ ଚୋଟାୟେକ ରଞ୍ଜିଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
 ତହିଁ ରୂପିଲେକ ଆମ୍ଭ ପଣସ ଗଛ ।
 ନଟ୍ୟକାଳ ଆତ କଦଳୀ ଦାରାଞ୍ଚ ॥
 ଚଢ଼ା ନାରଙ୍ଗ ନେମାଉ କରମଙ୍ଗା ।
 ଜମ୍ବିକ ବରକୋଳି କଇଥ ମୁନଙ୍ଗା ॥୨୦
 ପାଣି ଅୟେକା ତାଳିମ୍ବ ଖିରକୋଳି ।
 ଉଆଉ ପାଳଧୁଆ ଯେ ଗଙ୍ଗାଶିଉଳି ॥
 ଖଜୁରୀ ମହୁଲ ସେ କରବା ସାନଆମ୍ଭ ।
 ତେନ୍ତୁଳି ଭାଜିଆ ଜମ୍ବିକ ଜାମୁ ନିମ୍ବ ॥
 ଅପୂର୍ବ ଫଳମାନ ସ୍ବର୍ଗରୁ ଅଣାଇଲେ ।
 ବିବିଧ ବନ ପୁଷ୍ପ ତହିଁରେ ଲଗାଇଲେ ॥
 ଚମ୍ପା ନାଗେଶ୍ବର କରୁଣା କେତକୀ ।
 ଦ୍ୟୁଶା ମରୁଆ କୁସ କୁମୁଦ ଧାତୁକା ॥
 ବରହୁକ ମଲ୍ଲୁ ମାଳତୀ ଜାଲ କୁଜ ।
 କଞ୍ଚଣ କଣ୍ଠେଅର ତରାଟ ସେ

ଲଗାଇ ॥୨୦

ହୁରିଅନା ଗୁଜିଚା ପୁନାଙ୍ଗ ଉତ୍ତଳ ।
 ମୟାର ବଧୂଳ କୁରୁବେଲି କୁରୁଆଳ ॥
 ବୀରଭଦ୍ର ତୁଳସୀ ଅନୁପାମ ଗଛ ।
 ଯତନେ ଦେଇ ପଠିଆଇଲେ ସହସ୍ରାଞ୍ଚ ॥

ସେ ବୃକ୍ଷକର ମୂଳେ ସୁବନ୍ୟର ବେଦୀ ।
 ପନାର ପାଣି କୁପୁର ଖତ ମେଦି ॥
 ଖରତର ହୋଇ ନ ବହଇ ପବନ ।
 କୋକିଳ ଚଢ଼ାଇ ରତ୍ନ ଘନ ଘନ ॥
 ଝିକାରୀ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଣ ଉନୁମତ ।
 ମୟୂର ଚଢ଼ଇ ଚରନ୍ତି ଯୁଥ ଯୁଥ ॥୯୦
 ତାହୁକ ପକ୍ଷୀର ଅପୂର୍ବ ରସବାଣୀ ।
 କୁମାରୁଆ ଜାଣଇ ବେଳକାଳ କାଣି ॥
 ପଞ୍ଚୁରଢ଼େ ଚାନ୍ଦୁଆ ଉପରେ ଅଛି ଟାଣି ।
 ତିମିରି ଭିତରେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଉଦେ ଜାଣି ॥
 ସିନ୍ଦୁରୀ ପାଟର ପଡ଼ଇ ଦିବ୍ୟ ଟେରା ।
 କତି କତି ଲାମ୍ବଇ ଗଜମୋତି ଝରା ॥
 କର୍ପୁରର ଗୁଣ୍ଡି ଧୁଳି କରି ପାଡ଼ି ।
 ପୁଷ୍ପେକ ମଣ୍ଡିଲା ଅଛି ଚଉକେକ ଛାଡ଼ି ॥
 ନିରତରେ ଚାମର ଉପରେ ତଳେ

ଲୋଟେ ।

ନିଘଞ୍ଚରେ ଗହଳ ଦେବାଙ୍ଗ ଚାରୁ

ପାଟେ ॥୧୦୦

ଦ୍ରପଣ ଝଟ ଝଟ ବିରାଜଇ ଡ୍ରୋଣା ।

ଯେକକଇ ଚାହିଁଲେ ଆରୋକ ଦିଶଇ

ଜିଣା ॥

ଅଗ୍ରଧୂପ ଧୁଆଁ ମହକଇ ଚଉପାଶ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଯହିଁ ହୋଇବେ

ନିଅବକାଶ ॥

କାହିଁ ଖଟ ଦୋଳି କାହିଁ ଅଛି ମୋଡ଼ା ।

କାହିଁ ଭୂମିଶେକ କାହିଁ ରତ୍ନପିଡ଼ା ॥

କାହିଁ ଚଉଦୋଳ କାହିଁ ଖଟ ପଲଙ୍କ ସେ

ଅଛି ।

କାହିଁ ସିଂହାସନ ନବରତ୍ନ ସଞ୍ଜ ॥

ଯହିଁ ଇଚା ତହିଁ କରିବେନା ବିଜେ ।

ଯେବଣ ମନ୍ଦିର ବିଶ୍ବକର୍ମା ସାଜେ ॥୧୦

ଚାରିକଟି ଜଳ ଅଛଇ ଘର ବେଡ଼ି ।

ମନକଲେ ଯାଇଁ ରୂପାର ସଂକୋଅ ଚଢ଼ି ॥

ନାଳ ଉତ୍ତଳ ପୁର ମହକଇ ବାସ ।

ଶତଦଳ ପଦ୍ମ ଅଛଇ ବିଶେଷ ॥

ରକତ କୁମୁଦ ଆବର ଶେତକଇଁ ।
 ରଙ୍ଗ ପଦ୍ମ ପୁଟଇ ଆଦିତ୍ୟ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆସଇ ॥
 କଣ୍ଠା ତିତିର ଭାଷନ୍ତି ନାନା ରାତି ।
 ହଂସ ହଂସରାଳି ପହରନ୍ତି ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ ॥
 ତହିଁ ରଘୁନାଥ ଜାନେକାକି ଘେନି ।
 ବିନୋଦ କରୁଥାନ୍ତି ଦିବସ ରଜନୀ ॥୨୦
 ବନେଶ ବୁଲନ୍ତି ସେ ମଦନେ ଉନୁମତା ।
 ବାମ ଅଙ୍ଗେ ଆଉଜାଇଁ ଧରିଥାନ୍ତି ସାତ୍ୟା ॥
 ଯେବଣ ବୃକ୍ଷ ତଳେ ବସନ୍ତି ବେନିଜନ ।
 ସାତ୍ୟାର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ରାମ ଲେପନ୍ତି ଚନ୍ଦନ ॥
 କାହିଁ ଜାନେକା ରାମ ଜଂଘରେ ବସି ।
 କୁକୁମ ଚିତା କପୋଳେ ଦିଅନ୍ତି ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
 ଶୁକ ସାରା ପିକ ମଦନେ ମହାରସ ।
 ଉଡ଼ନ୍ତି ମଧୁପ ଚୁମ୍ବନ୍ତି ନାନା ପୁଷ୍ପ ॥
 ଫଳଭରେ ଚନ୍ଦ୍ର... ଭୂମିରେ ତାଳ ଲାଗି ।
 ବସନ୍ତ ରହି ତହିଁ ସ୍ଥାନ ପରିତ୍ୟାଗୀ ॥୩୦
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ସେ ଚୋଟାକୁ ଦଣ୍ଡୁଆସୀ ।
 ସର୍ବଦା ଛଡ଼ ରତ୍ନ ଛନ୍ତି ତହିଁ ବସି ॥
 ଯେ ଯାହା ବସନ୍ତେ ଯେବଣ ପୁଲ ଫଳ ।
 ନିତିକି ନିତି ସେ ଚୋଟା ଦେଖନ୍ତି ରଘୁମାଳ ॥
 ଯେତେବେଳେ ଯିସ ଲୋଡ଼ିଲେ ତହିଁ
 ପାଳ ।
 ସେ ଚୋଟା ଭିତରେ ପୋଖରୀଏ
 ଖୋଲାଙ୍ଗ ॥
 ଗଙ୍ଗା ନଦୀଠାରୁ ପଡ଼ିଲା ଆସି ଝର ।
 ପବିତ୍ର ସ୍ବାଦକଳ ଛଇହ ଗଭୀର ॥
 ତୋଳି ପକାବନ୍ତେ ଚରା ଚର ବାଜି ।
 ବୁଡ଼ି ଅନାଲେ ଦିଶଇ ରୋମ ରାଜି ॥୪୦
 ପ୍ରକଟ ଝୁମ୍ମା ବାନ୍ଧିଲା ଚଉପାଶ ।
 ଚାରିଦିଗେ ଅଛି ଅପୂର୍ବ ଚାରୁବାର୍ଯ୍ୟ ॥
 ସ୍ବତିକର ଘର ଉପରେ ଚାଳ ସୁନା ।
 ନବରତ୍ନରେ ମଣ୍ଡଣି ସୂର୍ଯ୍ୟର ଡ୍ରୋଇନୀ ॥
 ପୋଖରୀ ଭିତରେ ମଣ୍ଡୋପେକ ଅଛି ।
 ଯିବାକଲ ରୂପାର ସଂକୋଅ ଅଛି ସଞ୍ଜ ॥
 ବାବୁ ସେ ମନ୍ଦିର ମାଣିକ୍ୟର ପାବକ୍ଷ ।

ବ୍ରହ୍ମକାନ୍ତି ହାରା ପାଡ଼ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ॥
 ନାଳ ଖମ୍ବମାନ ସୁବର୍ଣ୍ଣର କାୟ ।
 କଷ୍ଟରା ଲେଖନ କମ ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ ॥୫୦
 ଚନ୍ଦନକାଠର ମେଳି ଅଛି ଶ୍ରେଣୀ ।
 ଗୁଅ ପାଡ଼ିଅଛି କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ର ଆଣି ॥
 ଗଣ୍ଡିଅନାବତା ରଙ୍ଗପାଟ ଲଗା ॥
 ଗିଲିମି ଖଣ୍ଡଶାଳ ତେଜପତ୍ର ଛାଇ ॥
 ଉପରେ ପୁଣ କାଟ କଳସ ପଞ୍ଚବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଚିରାଳ ଉଡ଼ଇ ତାରା ମଣ୍ଡଳ ଜାଣି ॥
 ନୟାବ୍ରତେକ ଉରା ଲାଗିଛି ପୁଞ୍ଜି ପୁଞ୍ଜି ।
 ଯତନେ ହେ ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଗଢ଼ିଲା ଅଛି ସାଜି ॥
 ଦେଖିଣ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ରଘୁମଣି ।
 ଗୁଳୁଚି ଲତା ତଳେ ବସନ୍ତି ଯାଇଁ ପୁଣି ॥୨୦
 ମୃଗମୟ କରାଟ ଫେଡ଼ିଲେ ରଘୁସାଜ ॥
 ଜାନେକୀ ଯଉବନେ ଚିତ୍ର କଲେ ନେଇ ॥
 ଶ୍ରୀକରେ ଶ୍ରୀରାମ ଧରନ୍ତି ନିର୍ଭରେ ।
 ଶରଧାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଧରନ୍ତି କୋଡ଼ରେ ॥
 ଆମ୍ବଗଛ ତଳେ ପଲଙ୍କ ଅଛି ପଡ଼ି ।
 ସାତ୍ୟା ଘେନି ରାମ ତହିଁରେ ପହୁଡ଼ି ॥
 ହିଆରେ ହିଆ ଦେଇ ଭିଡ଼ନ୍ତି ଭୁବକ ଭୁବକ ।
 ଜାନେକୀ ପରେ ଗୋଡ଼ ଲଦନ୍ତି ରଘୁରାଜ ॥
 ବିବିଧ ରସ କଥା କୁହାକୋହି ହୋନ୍ତି ।
 ତହୁଁ ଉଠିଣ ପୁଣ ପୁଲ ତୋଳି ଯାନ୍ତି ॥୩୦
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଗେଣ ଅଛି ଯେଉଁ ଘର ।
 ପୁଲ ତୋଳି ତହୁଁ ବିକ୍ରୟ ରଘୁବୀର ॥
 ଜାନେକୀ ବସାଇ ଖୋଷନ୍ତି ତାର ଖୋଷା ।
 ମୁଖ ଚାହିଁ ଦୁହେଁ ଦ୍ୟନ୍ତି ମୁଦୁକି ହସା ॥
 ତହୁଁ ଯାଇଁ ବେନି ତୋଟାରେ ପଶନ୍ତି ।
 ସାତ୍ୟାର ନୟନେ ରାମ କଜ୍ଜଳ ରଞ୍ଜନ୍ତି ॥
 କେବଣ ସ୍ଥାନରେ ବସି ଅଳଙ୍କାର ଲାଜ ।
 ଦେବାଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର କାହିଁ କାଛେଣି ପିନ୍ଧାଇ ॥
 ପୂର୍ବକରି ଘରେଣ ମିଳିଲେକ ବେନିଜନ ।
 ପ୍ରକଟ ସିଂହାସନ ତହିଁ ଅଛି
 ବିତପନ ॥୮୦
 ହରଷ ମୁଖ ହୋଇ ବସିଲେ ବେନି ଯାଇଁ ।

ସାତ୍ୟା ପାଦ ଯୁଗଳ ଧଇଲେ ରଘୁସାଜ ॥
 ଚରଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ନଖମାନନ୍ତ ମାଜିଲେ ।
 ସୁନ୍ଦର ଦିଶିବା ନିମନ୍ତେ ଅଳତା ପୁଣି
 ଦେଲେ ॥
 ଦଶନହ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଦିଶିଲା ମାହା ସାଞ୍ଜ ।
 ପୁଣ ପୁଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୃଦପଦେ ଆଞ୍ଜ ॥
 ଉପିଲା ହାରାକାଣି ଦିଶିଲା ତାର ଲଖ ।
 ତହିଁ ଶ୍ରୀରାମର ଦିଶିଲା ଶ୍ରୀମୁଖ ॥
 ଦୁଇ ପାଦ ଯୋଡ଼ି ପୁଣ ବସିଥିଲେ ସାତ୍ୟା ।
 ଅନାଇଣ ଗ୍ରାନ୍ତି ପାଇଲେ ଜଗଜ୍ଜିତା ॥୯୦
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲିଣ ରାଇଲେ ଉକ୍ତ କରି ।
 ଧନୁ ଆଣ ବୋଲି ଶୁଣି ସାତ୍ୟା ଡରି ॥
 ପାଦ କାଢ଼ିଣ ବୋଇଲେ କିମ୍ପା ତାକୁ ରାଅ ।
 କେବଣ ଚରିତ ନାଥ ମୋର ଆଗେ କହ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସଖୀ ହୋଇଲି ମୁଁ
 ବାଇ ।
 ଚରଣ ନଖେ ତୋର ଦିଶିଲା ମୋର ଚାଇ ॥
 ଦଶ ନଖେ ଦଶ ମୁଖ ଆବର ବିଂଶ ଭୁଜ ।
 ମୁହିଁ ବିଚାରିଲି ଅଇଲା ଲଙ୍କରାଜ ॥
 ତେଣୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ରାଜାଳିରେ କଡ଼ି ।
 ଶୁଣିଣ ହସିଲେ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥୧୦୦
 ଜାନେକୀ ମୁଖେ ରାମ ଉଠି ଚୁଲ ଦେଲେ ।
 ତହୁଁ ହାଥ ଧରାଧରି ହୋଇ ଦୋହେ
 ଗଲେ ॥
 ପୋଖରୀ ଭିତରେ ଅଛି ଯେବଣ ଘର ।
 ତହିଁର ପଲଙ୍କେ ପହୁଡ଼ିଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ବୋଇଲେ ହୃଦେ ମୋର ବସ ।
 ଶୁଣିଣ ବଜ୍ରଦେହୀ ହୋଇଲେ ହସ ହସ ॥
 ରଘୁନାଥକ ପାଦ ମଞ୍ଚାକଳ ସ୍ୟତୀ ।
 ଚାଟୁ ବଚନ ତାକୁ କହନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
 ବୋଇଲେ ସଖୀ ତୁରୋ ହୋଇଲୁକି ବାଇ ।
 ଯେ ମୋହୋର ଶରୀର ତୁ ମୋର
 ଛାଇ ॥୧୦
 ତୋହୋର ମୋହୋର କି ବେଗଳ ହୋଏ
 ପ୍ରାଣ ।

ତୁ ସଖୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୁହିଁ ଅଟଇ ନାରାୟଣ ॥
 ତୁ ମୋହୋର ହୃଦେ ସର୍ବଦା କାଳେ ଥାଉ ।
 ଯେବେ କିମ୍ପା ବସ ବୋଇଲେ ଲାଜ ପାଉ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ସାତ୍ୟା ଭୁଜ ଧରି ।
 ଶେଜରେ ଶୁଆଇଲେ କୋଳାଗ୍ରତ କରି ॥
 ବିବିଧ ବିନୋଦ କରନ୍ତି ବେନି ଜନ ।
 ହସିଣ ରଘୁନାଥ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ॥
 ଭୋ ସଖୀ ଜାନେକୀ ହେଲୁକି ଗର୍ଭବାସ ।
 ଶୁନ ଯୁଗଳ ତୋରତ ଲାଗିଲା ଉତ୍ସାସ ॥୨୦
 ରସାଣିଲା ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାସକ ଦେହ କାନ୍ତି ।
 ଯେବେ ଶ୍ଵେତ ଭାବ ଦିଶିଲା ଗୁପ୍ତବନ୍ଧୀ ॥
 ପୂର୍ବେଣ ପାତକ ତୁ ଯେବେ ମୋଟ ଲାଗୁ ।
 ଯେତେ ଆନନ୍ଦେ କିମ୍ପା କିଛି ହିଁ ନ ମାଗୁ ॥
 ଲାଜେଣ ଜାନେକୀ ଲମ୍ବାଇଲେ ଶିର ।
 ମୁଖ ତୋଳି ତାହାକୁ ଚାହିଁଲେ ରଘୁବୀର ॥
 କେତେଦିନ ସଖୀ ହୋଇଲା ଆକକୁ ।
 ଯେତେ ଶୁଧାର କଥା ନ କହୁ ଆମ୍ଭକୁ ॥
 ଯେଥରୁ ହରଷ କଥା ଅଛି କି ଥାଉ ସହି ।
 ଦୁଲାଇ କଥା ଯେହାତ ଯତନେଣ
 କହି ॥୩୦
 ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ଆକକୁ ଦୁଇମାସ ।
 ତୁମର ବୀର୍ଯ୍ୟେ ମୁଁ ଦେବ ହୋଇଲି
 ଗର୍ଭବ୍ୟସ ॥
 କୌଶଲ୍ୟା ଜାଣନ୍ତି ନ ଜାଣନ୍ତି ଆନ ।
 ଯେବେ ତୁମେ ଆପଣେ ଶାଣିଲ ରଘୁନାଥ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସଖୀ ଗୋ ଉଧରିଲ
 ବଂଶ ।
 ବୀରପୁତ୍ର ପ୍ରସବ ହୋଇବୁ ଗରୁ ହଂସ ॥
 ଈଷାକୁରୁବଂଶ ତୋହୋରେ ରକ୍ଷାଗଲା ।
 ପୂର୍ଯ୍ୟବଂଶଗୋଟା ସଖୀ ଭବିତ ହୋଇଲା ॥
 ରଘୁବଂଶ ସମୁଦ୍ରକୁ ତୁସେ ଅଟୁ ଶଖୀ ।
 ସତ ମନେ ଦେଲେ ଜନେକ
 ମହାରଣି ॥୪୦
 ତେଣୁ ସେ ବୃଷାଳ ହୋଇଲା କାକୁସୁ
 କୁଳ ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଜାନେକୀ ଜୀବନ ସୁଫଳ ॥
 ସ୍ବାମୀର ସଉଦାଗୀ ଆବର ପୁତ୍ରବନ୍ଧୀ ।
 ଯେସନେକ ପ୍ରିୟା ଉତ୍ତମେ ଗଣିତା ହୋଇଛି ॥
 ତୁ ଯେବେ ଜାନେକୀ ଗୋ ହୋଇଲୁ
 ଗର୍ଭବାସ ।
 କେବଣ ପଦାର୍ଥକୁ ତୋହର ମୁହାଁସ ॥
 ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ସଖୀ ମାଗୁକିନା ମୋତେ ।
 ତିନି ଭୁବକୁ ଗୋ ଆଣିଦେବି ତୋତେ ॥
 ସୁଭାବେ ମୋର ଜୀବନ ତୋହୋରି ସିନା ।
 ପୁଣିହିଁ ସଖି ତୁମେ କଥାଏ ମାଗୁକିନା ॥୫୦
 ହସିଣ ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ସ୍ବାମୀ ।
 ବନ ପର୍ବତେ ବୁଲି ହୋଇଲାଣି
 ବନଗାମୀ ॥
 ଅନେକ ଦୁଃଖରେ ନେଲୁ ତହିଁ ଦିନ ।
 ଯେବେ ସମ୍ପଦ ହୋଇ ଯିବାକୁ ମୋର
 ମନ ॥
 ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ଯେ ରକ୍ଷିମାନେ ଆସି ।
 କହମୁଳ ଖାଇଁ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନ୍ୟସି ॥
 ତାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଶରଧା ମୋହୋର ।
 ଯେବେ ଆଗାଧା ତୋ ଦେବ ହୋଇବ
 ତୋହୋର ॥
 ସେ ରକ୍ଷିମାନଙ୍କୁ ଫଳମୂଳ ଦେବି ।
 ପାଞ୍ଚେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ସଦୟେ ମାଗିବି ॥୨୦
 ବିଶେଷେ ଗଙ୍ଗା ଜଳେ କରିବି ସ୍ବାହାନ ।
 ପଞ୍ଚବିଧ ପ୍ରକାରେ ଦେବଇଁ ତହିଁ ଦାନ ॥
 ଯେକା ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଯାଇଣ ଆସିବି ।
 ତୋତେ ତୋ ନାଥ ମୁଁ ଶୁଭ ମନାସିବି ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲୁ ଯେବେ ଯେତେକ
 ମୋତେ କର ।
 ଶୁଣିଣ ଚହ ଚହ ହସନ୍ତି ରଘୁବୀର ॥
 ହୋଇ ହୋଇ ସାତା ଗୋ ଦିନା କେତେ
 ଯାଉ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୋତେ ନେଇ ସେମାନ ଦେଖାଉ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ତହୁଁ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 ତୋଟାରେ ପଶି ପୁରୁ ଫଳନ୍ତ
 ତୋଳିଲେ ॥୨୦

ଜାନେକୀ ପିନ୍ଧିବାର ବସ୍ତ୍ରର ଅଞ୍ଚଳ ।
 ତହିଁ ରଘୁନାଥ ବାନ୍ଧିଲେ ପୁଷ୍ପ ଫଳ ॥
 ବୋଇଲେ ସାତୟା ତୁମ୍ଭେ ଭିତରକୁ ନିଅ ।
 ଯାହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୋର ତାହାକଲ ଦିଅ ॥
 ଆମ୍ଭେ ଅବକାଶ ହୋଇବୁ ବାହାରେ ।
 ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା ଗୋର ଚଳ ଅନ୍ତସ୍ତରେ ॥
 ଶୁଣି ବଇଦେଇ ଭିତକୁ ଗଲା ।
 ଉତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଫଳମୂଳ ଦେଲା ॥
 ବେଶ ମଳିଣ ଯେ ଆଲୋଳ କେଶ ତାହିଁ ।
 ସଖୀମାନେ ହସନ୍ତି କୁହାକୁହିଁ ହୋଇଁ ॥୮୦
 ଶୁଣିଣ ବଇଦେହୀ ପାଇଲେକ ଲାଜ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ଯେହ୍ନେ ମଳିଣ ସରୋଜ ॥
 ଶଙ୍କର ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ପାର୍ବତୀଦେବୀ ଶୁଣ ।
 ବାହାରେ ଅବକାଶ ହୋଇଲେ ରଘୁରାଣ ॥
 ମର୍ଦ୍ଦନ ମାଜଣା ସାରି ମୋଣୋହିରେ ବିଜେ
 କଲେ ।
 ଆଚୋବନ ସାରି ତାମ୍ବୋଳ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ॥
 ରବି ଅସ୍ତ ହୋଅନ୍ତେଣ ସନ୍ଧ୍ୟାଦେବ ସାରି ।
 ଅବକାଶ ମନ୍ଦିରେ ବିଜୟ ରାବଣାରି ॥
 ବେଶ ହୋଇ ଜାନେକୀ ଖଟିଲେ ଆସି
 ପାଶ ।
 ଚଉକଟି ଚନ୍ଦ୍ରଚର ଅଗ୍ରଧୂପ ବାସ ॥ ୯୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଖୋରାଏ ଚତୁଃସମ ଗୋଳି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଙ୍ଗେ ନେଇ ଜନେକ ଝିଅ
 ବୋଲି ॥
 ଭୁଜ ଚରଣ ଯେ ପିଠି ପେଟ ହିଆ ।
 ଶରଧାରେ ମୁଖେ ମାଖନ୍ତି ଦେବୀ ଶ୍ରୀୟା ॥
 ସରୁ ବସ୍ତ୍ର ଘେନି ପୋଛି ପକାଇଲା ।
 କୁପୁର କସ୍ତୁରୀ ମିଶାଇ ଘଷିଲା ॥
 ବସନ୍ତ ପତନୀ ପିନ୍ଧାଇଲେ ନେଇଁ ।
 ଗଭା ବାନ୍ଧିଲେକ ଦୁଲ୍ଲଭା ପୁଷ୍ପ ଦେଇ ॥
 ବିବିଧ ଅଳଙ୍କାର ଲାଗିଲେକ ଅଙ୍ଗେ ।
 ପରିହାସ କୁହାକୁହିଁ ହୋଅନ୍ତି
 ନାନାରଙ୍ଗେ ॥୧୦୦
 କପୋତେ ମୃଗମଦ ଘେନିଣର ଚିତ୍ର
 କଲେ ।

ରୂପ ତାହିଁ ମୁଖେ ରଘୁନ ନେଇ ଦେଲେ ॥
 ହସି ରଘୁନାଥ ସାତାକୁ କୋଳକଲେ ।
 ମଦନ ସାତୁକେ ସେ ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ॥
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ସାତାକୁ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲାଜବାର ତଡ଼ାଉମାନ ଦେଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଭଗବତୀ ।
 ଆସ୍ଥାନେ ବିଜୟ କଲେ ରଘୁପତି ॥
 ଲକ୍ଷେକ ମୁକୁତା ଲକ୍ଷେକ ମାଣିକ୍ୟ ।
 ସାତାଏ ପେଟେ ରାମ କରାଇଲେ
 ଅଭିଷେକ ॥୧୦
 ବୋଇଲେ କୁଶଳେ ଅଷ୍ଟାର ପୁତ୍ର ହୋଇ ।
 କୁଶ ନାମରେ ରାଜା ବୋଲିଣ ବୋଲାଉ ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ହସି ତାହିଁଲାକ ସାତାଏ ।
 ଲାଜେ ଅନାଭ ସେ ନୂଆନ୍ତି ଆଖିପତା ॥
 କୋଳ କରିଣ ରାମ ମୁଖେ ରଘୁ ଦେଲେ ।
 ଶତେକ ଶାସନ ସଖୀ ବସାଅ ବୋଇଲେ ॥
 ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ତରଳ ପାଣି ପଣା ଦାନ ।
 ଦେଶେ ଦେଶେ ସଖୀ ଦିଅ ଅବିକ୍ଷଣ ॥
 ଦେବତା ପୂଜା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦିଅ ଗୋଜି ।
 ହୋମ କରାଇଲେ ଦେବ ହବି ଭୁଞ୍ଜି ॥୨୦
 ଯେ ତୋର ପୀରତି ଅଛନ୍ତି ପରିଜନ ।
 ତାହାକର ଦିଅ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ରାମ ଅନେକ ଧନ
 ଦେଲେ ।
 ସବୁ ସାତାଏ ଅତଃପୁରକୁ ବୁହାଇଲେ ॥
 ଯିଏ ଯିଏ ପୁଣ୍ୟ କର ବୋଇଲେ ଚାକ
 ସାଇଁ ।
 ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣ ଧନ ଭଣ୍ଡାର ଦେଲେ
 ଫେରା ॥
 ରାଜଦ୍ବାରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବୃଷ୍ଟି କରାଇଲେ ।
 ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଅନେକ ଭୋଗ
 ଦେଲେ ॥
 ସକଳ ଦେଶରେ ବସିଲା ଅନ୍ନ ଛତ୍ର ।
 ଲେଖିଣ ଦେଇଛନ୍ତି କଉଶୁଲାର ସୁତ ॥୩୦
 ଜନକ ରକ୍ଷି ରାଜ୍ୟେ ଯେତେକ ଧନ
 ଥିଲା ।

ସମସ୍ତ ମହାସ୍ୟାଦୀ ଦରିତେ ବିଲୋହିନୀ ॥
 ସାତଯତି ପରିଯତେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନଦେଇ ।
 ତହୁଁ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ତଇଲ ବିଲୋହି ॥
 ତହୁଁ ଖଟ ଶେକ ସେ ହାଆ ଯୋଡ଼ାଦାନ ।
 କେହୁ ରଥ କେହୁ ଚକ୍ର ବିବାନ ॥
 ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ କୁସୁର ଫୁଲମାନ ।
 ବିଚିତ୍ର ବସ୍ତ୍ର ସୁସାଦୁ ଫଳମାନ ॥
 ଅବିଷଣେ ଯେହା ମାଗିଲେଣ ପାଇ ।
 ଯତନେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଛନ୍ତି ନିର୍ଭାଇ ॥ ୪୦ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଉଶୁଳୀ ସୁତ ।
 ଯେ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ବିଧାନ ସାରିଲେ ଦୂରିତ ॥
 ଦେବତାଏ ପୂଜା ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ ।
 ବୀରବେଶ ହୋଇଣ ଆସ୍ଥାନେ
 ବିଜେକଲେ ॥
 ଶିରେ ଶ୍ଵେତଛତ୍ର ସୁମନ୍ତ ଅଛି ଧରି ।
 ବଶିଷ୍ଠକର କରେ କର ଦେଇ ରାବଣାରି ॥
 ବିଷ୍ଣୁକି ଈଶ୍ଵର କରେ ଦେଲେ ହସ୍ତ ।
 ବୀରଛତ୍ର ତୋଳିକି ଧଇଲେ ଚଉମାଥ ॥
 ତେସନକ ପତାକର ଦିଶନ୍ତି ରାମରାହୁ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣେଣ ସୁର ଅପକ୍ଷରୀ ଛନ୍ତି ଚାହୁଁ ॥ ୫୦ ॥
 ଦୁର୍ଯ୍ୟୁଧି ବକାଜଣ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ।
 ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ ପାଖୁଡ଼ା ବୃଷି କଲେ ॥
 ଅପକ୍ଷରୀମାନେ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମକୁ
 ଚାହିଁ ।
 ଯେହାର ପରା ପ୍ରଭୁତ ସ୍ଵର୍ଗପୁରେ ନାହିଁ ॥
 କିସ ବିଚାରି ଦେବେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ଥୋଇଲେ ।
 ଯେତେ ଯେତେ ଲୋକ ଅଗ୍ୟାନ୍
 ହୋଇଲେ ॥
 ଜଗତ ଠାକୁର ମନୁଷ୍ୟ ରୂପେ ଥୋଇଁ ।
 ଯେ ପୁଣି ଯେ ସ୍ଵର୍ଗରେ କେବଣ ସୁଖ ପାଇ ॥
 ଯେହାକୁ ମଥ କରି ବସିବେ ବେହରଣ ।
 ତେବେ ସେ ସ୍ଵର୍ଗପୁର ହୋଇବାକ
 ଭୁଷଣ ॥ ୬୦ ॥
 ଅପକ୍ଷରୀକ ବଚନ ପବନ ଶୁଣିଲା ।

ଜଗତ ପିତାମହ ଯୋଗେଣ ଜାଣିଲା ॥
 ସୁରପତି ଆଗେ ବୋଇଲାକ ପୁତ୍ର
 ପରମେଷ୍ଠୀ ।
 ଜଗତ ଈଶ୍ଵର ମାନେବ ସଂଗେ ଗୋଷ୍ଠୀ ॥
 ରାବଣକୁ ମାଇଲେ ତ ହେଲା ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଯେବେ ଥିବାର ତ ଭଲ ନୁହଁଇ
 ଦେବରାଜ ॥
 ସ୍ଵର୍ଗ ନ ଶୋହଇ ସ୍ଵାମୀର ନ ଥିଲେ ।
 ଯେତେ କାଳ କିମ୍ପା ରହଣି ତହିଁ କଲେ ॥
 ବୋଲାବୋଲି ହୁଅନ୍ତେ ଜାଣିଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ଦେବତାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ
 କୁଶହସ୍ତେ ॥ ୭୦ ॥
 ନାରାୟଣ ସ୍ଵାମୀ ମାନେବ ରୂପ ଧରି ।
 ତୈଲୋକ୍ୟର ଶତ୍ରୁ ରାବଣକୁ ମାରି ॥
 ଯେବେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାଜାପଣ କଲା ।
 ଆଜକୁ ଦଶସହସ୍ର ବରଷ ହୋଇଲା ॥
 ସ୍ଵର୍ଗ ନ ଶୋହିଲା ଆସିବେ ନାହିଁକି ।
 ରାଜପଣ କରି ଗଲେ କି ତହିଁକି ॥
 ଜନେକ ଝିଅ ତ ହୋଇଲା ଗର୍ଭବାସ ।
 ତାହାର ତହିଁ ଶ୍ରୀରାମର ହେବ ଦୁଇ ଶିଷ୍ୟ ॥
 ସନ୍ତତି ଥୋଇଣ ଆସବୁ ସ୍ଵର୍ଗ ଆଳ ।
 ଯେତେବଡ଼ ପ୍ରଭୁ କିମ୍ପା ହୋଇବେ
 ରୂପାଳ ॥ ୮୦ ॥
 କିସ ହୋ ଦେବତାଏ ତୁମ୍ଭେ କିସ ବୋଲ ।
 ଯେ ଆମର କଥା ନୁହଇଁ ନା ଭଲ ॥
 ଈଶ୍ଵର ପୁରୁଷକୁ ମାନବେ ଜାତ କଲୁ ।
 ବନବାସ କରାଇ ଘରଣୀ ଲୁଟାଇଲୁ ॥
 ଯେବେ ପୁଣି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଭାଗ ଅଛୁ କବି ।
 ଯେ କଥା ଆମର ତି ନୁହଇଁ ସଦବୁଦ୍ଧି ॥
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ବୋଇଲେ ଶୁଣ
 ବେଦପତି ।
 ଆମ୍ଭେ କିସ ବୋଲିବୁ ସେ ଅନନ୍ତ ମୂରତି ॥
 ତୁହି ସେହୁ ଦେବ ଆଶିମା କଥା ଜାଣୁ ।
 ବାସୁଦେବ ଜାମୁକୁ ଆମକୁ କିମ୍ପା ଗଣୁ ॥ ୯୦ ॥
 ତୁ ତାହାର ପୁତ୍ର ସେ ତୋହୋର ପିତା ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ଭୃତ୍ୟ ସିନା ସକଳ ଦେବତା ॥
 ଶୁଣି ପିତାମହ ବୋଇଲାକ ହସି ।
 ନିକଟେ ରଘୁନାଥ ମିଳିବେ ଯେଥେଁ
 ଆସି ॥
 ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ର ସୁମରଣା କରିବି ।
 ପୃଥ୍ଵୀ ଠାକୁରକୁ ଯେଥୁକି ଆଶିବି ॥
 ଯେସନେକ ବିଚାରି ଭାଜିଲା ସୁରସଭା ।
 ପିତାମହକୁ ଚହିଁଣ ବୋଇଲେକ ରମ୍ଭା ॥
 ଭୋଦେବ ବିଧାତା ଶ୍ରୀରାମକୁ ବେଗେ
 ଆଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ହିଁ ଗଲେ ତାହାକୁ କରିଣ
 କଳ୍ୟାଣ ॥ ୧୦୦ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଚରିତ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବଲୋକେ ॥
 ଆଗେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶଙ୍ଖ ଫୁରଇ କୋକାହଳ ।
 ଦୁଇ ପାଶେ ଚାମର କାଳନ୍ତି ଗହଳ ॥
 ସଂଜ କାଳେ ବାମା ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ।
 ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରମାନେ ପଟୋଆରି ଛନ୍ତି ॥
 ବାମକରେ କୋଦଣ୍ଡ ଡାହାଣେ ଖଡ୍ଗ ଧରି ।
 ଆସ୍ଥାନେ ବିଜେ ରାମ କୃମ ଫୁଲି ଧରି ॥
 ନେତ୍ର ସୁପାତି ଯେ ଶେଢ଼ାଇ ଅଛି ଶେଢ଼ ।
 ତହିଁ ଯାଇ ବିଜୟ କଲେକ
 ରଘୁରାଜ ॥ ୧୦ ॥
 ଧନୁ ଖଣ୍ଡା ଥୋଇ ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁ ।
 କଶ୍ୟପ ବାମଦେବ ନ ବସ କିସ ପାଇଁ ॥
 ଯାବାଳି ମୂଳେ ସଭାପଣା ରଙ୍ଗମିଶ୍ର ।
 ବାଜପୋଇ ଯାଗ କଲାର ଲୋକେ ବସ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟାରେ ବସିଲେ ବଶିଷ୍ଠ ।
 ଆବର ଯେତେକ ଥିଲେ ତପନିଷ୍ଠ ॥
 ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରମାନେ ଭଜା ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ନାନାରସ କଥାମାନ କୁହାକୁହି ହୋତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେହେଁ
 ଶୁଣ ।
 ଆମ୍ଭେ ରାଜ୍ୟ କରିବାର କେତେକ ଦିନ
 ଗଣ ॥ ୨୦ ॥

ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ଦଶସହସ୍ର ବରଷ ।
ଆବର ଭଗ୍ନି ହୋଇବ ଯେକ ସହସ୍ର ॥
ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭୋଗ କଲୁ ।
ଚିନିପୁର ଲୋକକୁ ଅତ୍ୟବ ବର ଦେଲୁ ॥
ସୁଖେ ବ୍ରତନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ।
ତୋତେ ସେବା କରନ୍ତି ଲକ୍ଷେକ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ରତ୍ନବଂଶ ମଧ୍ୟେଣ ତୁ ଅତୁ ରତ୍ନନାଥ ।
କେବଣ ପୁଣ୍ୟ ପୂର୍ବେ କଲା ଦଶରଥ ॥
ତୋହୋର ପରାଏ ପୁତ୍ର ପାଇଲା

କରଶୁଲ୍ୟା ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକକର ଭାଗ୍ୟ ହିଁ

ବିକାଶିଲା ॥୩୦

ସମସ୍ତେ ଯେହିମତି କହନ୍ତି ଯେକୁ ଯେକ ।
ରହ ରହ ବୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନାଏକ ॥
ଯେତେକ କାଳ ମୁଁ ଯେ ରାଜାପଣ କଲି ।
କାହାର ତହିଁ ଅପକୃତା ନ ପାଇଲି ॥
ଶୁଣିଥିଲେ କହ ଅପ୍ରାଧ ନାହିଁ କିଛି ।
ସମସ୍ତେ ବୋଇଲେ ତୋତେ ଅପହାତି

କାହିଁ ଅଛି ॥

ତୁହି ପୁଣ୍ୟ ପୁରୁଷ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଜାଣୁ ।
କେହୁ ତୋତେ ମନ୍ଦ ବୋଲିବା କେଉଁ

ବୁଝୁ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରନ୍ତି ହୋ ତହିଁର ମଧ୍ୟେ ।
କେହୁ କିଏ ବିଚାରନ୍ତି କରୁ ଅସାଧ୍ୟେ ॥୪୦
ନାହିଁ ଦେବ ବୋଲି ବୋଇଲେ

ସରାଜନ ।

ସମସ୍ତେ ବୋଇଲେ ତୁ ସାଧୁ ରତ୍ନନାଥ ॥
ଯେବଣ ଯେବଣ କାରତି ପୃଥ୍ବୀବାରଣ

କଲୁ ।

ଉପର ତଳକୁ ଯେ କଥା ରୁହାଇଲୁ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯାହା କହିଲ ଯେ ସତ ।
ଗୁଣ ଛାଡ଼ି ଅବିଶ୍ଵାସ ଘେନନ୍ତି ଲୋକିତ ॥
ରତ୍ନମା ପରା ଦେବତା କଳଙ୍କ ପାଇଲା ।
ତୀର୍ଥରାଜ ଜଳ ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଲା ॥
ପବନ ପ୍ରାଏ ଦେବତା ଅଟଇ ଅସୁର ।

ଶୁଖିଲା ପଲବାର ପର୍ବତ କଳାଜ ତୁର ॥୫୦

ଯେ ପୁଣ୍ୟ ମେଦିନୀ ମେଳକ୍ଷ ଜନକୁ

ବହେ ।

କେହୁଣିସି ପ୍ରାଣା ଯେକତୁଲ ନୋହେ ॥
ଅବଶ୍ୟ ଅବଗୁଣେକ ଆଉଁ ଯେ ତାହାର ।
ମୁହିଁନିକି ହୋଇଲି ଯେ ସଂସାରୁ ବାହାର ॥
ଅବଶ୍ୟ ଦୋଷେକ ଥିବ ନା ଗୁଣ ଥିଲେ ।
ମନ୍ଦ ନ ବୁଝଇ ମୁଁ ସ୍ଵରୂପ କହିଲେ ॥
ଯହୁଁ ଯେ କଥା କହିଲେ ରାବଣୀ ।

ବ୍ରାହ୍ମନା ନାମେ ତଗର ହୋଇଲା ଆଗସରି ॥

କର ତୁର ଯୋଡ଼ି ବୋଲଇ ଗୋ ସାଙ୍ଗ ॥

ଯେ ପୃଥ୍ଵୀ ଭିତରେ ତୋତେ ଅପହାତି

ନାହିଁ ॥୬୦

କଥାଏକ ଅଛି କହିଲେ ବଡ଼ ଦୋଷ ।
ଅଗ୍ୟାନ ଲୋକେ ସେ କରନ୍ତି ପ୍ରକାଶ ॥
ଭଲ ଲୋକ ମୁଣ୍ଡେ ଶୁଣିଲାତ ନାହିଁ ।
ମନ୍ଦ ଲୋକେ କଥା କହନ୍ତି ଯହିଁ ତହିଁ ॥
ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମର କମ୍ପିଲାକ ବୁକୁ ।
ସାଷ୍ଟମ ପଣେ ପୁଣ ପୁଞ୍ଜିତ ତାରକୁ ॥
ନ କର ଗୁପ୍ତ କହସି ଭାବ ଛାଡ଼ି ।
ଶୁଣିଣ ବ୍ରାହ୍ମନା ଚାର କହଇ କର ଯୋଡ଼ି ॥

ଗୋ ରତ୍ନନାଥ ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଶୁଣ ।

ସମୋତ୍ର ବାନ୍ଧିଲୁ ଯେ ତୋର

ବଡ଼ପଣ ॥୭୦

ହାତ ବାଟ ଲୋକେ ତୋତେ ପ୍ରଶଂସା

କରନ୍ତି ।

ସାଧୁ ସାଧୁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
ରାବଣ ସଗୋତ୍ର ମାରି ପକାଇଲୁ ।
ତ୍ରିଦଶ ଦେବତାକୁ ଅତ୍ୟବ ବର ଦେଲୁ ॥
ଯେ କଥାମାନ ତୋର ସୁମରନ୍ତି ଲୋକେ ।
ସାତ୍ୟକୁ ଆଶିଲାକୁ ମନ୍ଦ ବୋଲନ୍ତି ଥୋକେ ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମର କମ୍ପିଲାକ ଦେହ ।
ଆଗମେ ବୋଲନ୍ତି ତୁ ନିର୍ଭୀବ ହୋଇଁ
କହ ॥
ଚାର କୁହଇ ଦେବ ଶୁଣିମା ରତ୍ନପତି ।

ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ସାତ୍ୟା ଦୁଷ୍ଟିଲା

ଯୁବତୀ ॥୮୦

ରାବଣ ଘରେ ବରଷେ ରହିଥିଲା ।
ଅସୁର ଘରେ ଯେକାଏ ଦିନ ନେଲା ॥
ସେ କି ବିକୃତିକି ନୋହିଲାକ ତହିଁ ।
କମ୍ପାଁ ନ ବିଚାରି ଆଶିଲା ରତ୍ନସାଙ୍ଗ ॥
ତାହାଙ୍କ ମନ କଲେ ନାହିଁ କି ଭାରିଯା ।
ଯାତି ଆଣି ଝିଅ ଦିଅନ୍ତେ ସର୍ବରାଜା ॥
କେବଣ ଗୁଣେ ରାମ ତାହାକୁ ବଶ୍ୟ
ହେଲା ।

ରତ୍ନବଂଶ କୁଳକୁ କଳଙ୍କ ରୁହାଇଲା ॥

ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି

ଲୋକମାନେ ।

ଶୁଣି ଅଳପ ହୋଇ ହସିଲେ

ରତ୍ନନାଥେ ॥୯୦

ବୋଇଲେ ଯେହାଁ ମୁଁ ଅଛଇ ନା ଜାଣି ।
ଦିନେକ କଟେକ ବୁଲିଗଲୁ ରାଏଣୀ ॥
ସାତ ପାଞ୍ଚ ଲୋକ କୁହାକୁହି ହୋନ୍ତି ।
ତୁ ଯାହା ଜଣାଇଲୁ ତାହା ସେ ବୋଲନ୍ତି ॥
ଯେ କଥାରେ ତୋହୋର କିଛି ଦୋଷ
ନାହିଁ ।

ଯେତେ ବୋଲି ଆସୁଛୁ ଉଠିଲେ ରତ୍ନସାଙ୍ଗ ॥

ଭିତରେ ପୁରେ ବିଜୟ କଲେକ ରାବଣୀ ।

ଖଟଣି ଲୋକକୁ ରାଜଣ ପଚାରି ॥

ତୁମ୍ଭେ ମୋହୋର ଦେହ ଅଟ ଯେ

ବିଶ୍ଵଆସ ।

ତୁମ୍ଭେମାନେ କାହିଁ ଶୁଣିଅଛ କିଏ ॥୧୦୦
ଗୁପ୍ତ ନ କରି ସତ ମୋତେ କହ ।
ଯେବେ ତୁମ୍ଭର ମୋତେ ଅଛଇ ସେନେହ ॥
ଶୁଣି ପ୍ରୀତି ଲୋକ ହାଥ ଯୋଡ଼ି କହି ।
ଚାର ଜଣାଇଲା ଯାହା ନାଥ ସ୍ଵରୂପ କଥା
ସେହି ॥

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବିଦ୍ୟୁତ ମନ କଲେ ।

ଯେ ଯାହା ପୁରକୁ ତୁମ୍ଭେ ଯାଆଯା

ବୋଇଲେ ॥

ସବୁକରି ଯାନ୍ତେ ରାମ ବିମୁଖ ହୋଇ ।
 ଗଡ଼ ଖଟ ଦୋଳିରେ ବିଜୟ ଗଢ଼ିସାଜି ॥
 ବେହେରା ଶୁଣିଆକୁ ହକାରିଲେ ପାଶ ।
 ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନକ୍ଷତ୍ରକୁ
 ଘେନିଆସ ॥୧୦
 ଶୁଣିଣ ଦ୍ଵାରପାଳ ତୁରିତେଣ ଗଲେ ।
 ରାମ ଆଗ୍ୟରେ ଭାଙ୍ଗି ଘେନିଣ ଅଇଲେ ॥
 ଦ୍ରଶନ କରି ଭଜା ହୋଇଲେ ତିନିଜଣ ।
 ଦେଖିଲେ ରୋଦନ କରିଛି ରଘୁନାମ ॥
 ଜଳ ଜଳ ନୟନରୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳି ।
 ଦେଖିଣ ତିନିଭାଇ ହୋଇଲେ ବିକଳି ॥
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୋଇଲାନ ଭ୍ରଥ ।
 କେବଣ କାରଣେ ଶୋକ କରୁଛୁ
 ରଘୁନାଥ ॥୨୦
 କିଏ ଉତପାତ ହୋଇବାକ ଆଜ ।
 ତୋହୋର ନୟନୁଁ ଲୁହ ପଡ଼ଇ ରଘୁରାଜ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି କାହିଁବାର ଛାଡ଼ି ।
 ସାଷ୍ଟାମ ହୋଇଣ କହନ୍ତି ଆଗ ବଢ଼ି ॥
 ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥ ଆହେ ଶୁଣ ମୋର
 ବୋଲ ।
 ତିନିଭାଇ ତୁମ୍ଭେ ଯେକ ଯେକ ମଲ୍ଲ ॥
 ବଳବନ୍ତ ପଣେ ତ ତୁମ୍ଭକୁ ନାହିଁ ସରି ।
 ଯେ ତିନି ଭୁବନେଣ ତୁମ୍ଭେ ବାହାବଳୀ ॥
 ଜଗତ ମୁଖେ ଅପହାତି ନ ପାଇଛ ।
 କ୍ଷତ୍ରପାଣେ ତୁମ୍ଭକୁ ନାହିଁ ସମକଳ ॥
 ଅଭିଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଭୋଗ କର ଭାଇ ତିନି ।
 ମୁହିଁ ରାଜାପଣେ ପାଳଇ ମେଦିନୀ ॥୩୦
 ତୁମ୍ଭର ପାଇଁ ମୁଁ ବହଇ ରାଜ୍ୟଭାର ।
 ନୋହିଲେଣ କିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛଇ ମୋହୋର ॥
 ବାବୁ ବନ ପରବତ ରାଜ୍ୟଭୋଗ ଶିରୀ ।
 ମୁହିଁ ଯେହା ମଣଇ ସର୍ବ ଯେକ କରି ॥
 ତୁମ୍ଭକୁ ପାଳିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ କରଇ ।
 ସର୍ବଦା କାଳେ ମୁଁ ଅପକ୍ରାନ୍ତିକି ଡରଇ ॥
 ଯେବେ ଅଧୋଷେ ପାଇଲଇଁ ଦୋଷ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇଭାଇତ ନ ଥିଲ ମୋର ପାଶ ॥

ବାବୁ ଯେ ଲକ୍ଷଣ ଜାଣଇ ପାପପୁଣ୍ୟ ।
 ଚଉଦ ବରଷ ଯେ ଥିଲା ଘୋର ବନ ॥୪୦
 ହସି ଜାନେକୀ ନ କହଇ କଥା ।
 ମୋତେ ଦେଖି ସେ ନ ଚାହାଁ ତୋକି
 ମଥା ॥
 ରାବଣ କପଟେ ଚୋରାଇ ଘେନିଗଲା ।
 ଓଷେକ ବନେ ନେଇ ନୁହାଇଁ ଆଇଲା ॥
 ବିଭୀଷଣେ ଝିଅ ତ୍ରିଜଟା ଥିଲା ରଖି ।
 ମୁଦି ଘେନି ହନୁମନ୍ତ ଯୋଗେଣ ଯାଇଁ
 ଦେଖି ॥
 ଉତ୍ତର ମୁଖ କରି ଚାହୁଁ ଯେ ଥାଇ ସାତ୍ୟା ।
 ଅବିକ୍ଷଣେ କାନ୍ଦୁଥାଇ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
 ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷସେଣା କହନ୍ତି ମଣାଇଁ ।
 ଯେସନେକ ସମୟ ଅଇଲା
 ଲଙ୍କସାଇଁ ॥୫୦
 ସେହି ଅନେକ ଯେ ଅଭ୍ୟର୍ଥ ବୋଇଲା ।
 ତାହାକୁ ବଳଦେହୀ କଥା ନ କହିଲା ॥
 କୋପେଣ ରାବଣ ଖଡ଼ଗ ଉଠାଇ ।
 ବିଭୀଷଣର ଝିଅ ଧଇଲାକ ଯାଇଁ ॥
 ବାବୁ ଦୁଇ ମାସକୁ ରାବଣ ଗଲା କଣ୍ଠ କରି ।
 ବୋଇଲା ନିଶ୍ଵା ଖାଇବଇଁ ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥
 ଘରଣୀ ହୋଇବକି ଗୁରୁତ୍ର ଦେଖାଇବ ।
 ଦୁଇରୁ ଯେକ ନ କଲେ ପ୍ରାଣ ନ ପାଇବ ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ରାବଣ ନିଜ ଘରେ
 ଗଲା ।
 ଯେକଥା ଗୁପ୍ତେ ହନୁମନ୍ତ ଶୁଣିଲା ॥୬୦
 ମୁଦି ତହିଁ ଦେଇଁ ଆଣିଲାକ ମଣି ।
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ ହନୁମନ୍ତ ଅଛି ଜାଣି ॥
 ଯେବଣ ଦିନ ରାବଣ କଣ୍ଠ କରିଗଲା ।
 କଣ୍ଠ ନ ପୂରୁଣୁ ସେ ଆପଣେ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ॥
 ବାବୁ ଦଶମୁଖ ଛେଦି ଆଣିଲଇଁ ସାତ୍ୟା ।
 ରଣଭୂମି ମଧ୍ୟେ ବୋଇଲି ମନ୍ଦକଥା ॥
 ଦୂଷିଲା ଯୁବତୀକି କେମନ୍ତେ ମୁଁ ନେବି ।
 ଯାହାକୁ ଇଚ୍ଛା ମୋର ତାହାକୁ ବିଲୋହିବି ॥

ଯେହା ଶୁଣି ତ୍ରିଜଟା ଆପଣେ ନିଅମ କଲା ।
 ସାତ୍ୟାର ଦୋଷ ନାହିଁ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲା ॥୭୦
 ସହସ୍ରେ ରାକ୍ଷସେଣା ଜଗିଣ ଯେ ଥିଲେ ।
 ଆପଣା ଶିର ଛୁଇଁ ନିଅମ ସେ କଲେ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ଲଙ୍କାର ଦଇତୁଣୀ ।
 ବୋଇଲେ ଅପାପୀବ ଜନେକ ଦୁଲଣୀ ॥
 ତାହାଙ୍କର ବୋଲ ମୁଁ ନ ମଣିଲି ହିତା ।
 କୋପେ ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲା ଦେବୀ
 ସାତ୍ୟା ॥
 ଭୋ ସଉମିତ୍ରୀ ତୁ ଅଗ୍ନି ଜାଳି ଦିଅ ।
 ଯେମନ୍ତେ ପ୍ରତେ ଆସିବ ଦଶରଥ ପୁଅ ॥
 ପ୍ରଚଣ୍ଡ ହୁତାଶନ ମଧ୍ୟେ ପଶିବି ।
 ଦୋଷ ନ ଥିଲେ ତହୁଁ ଅକିଳେଁଶେ
 ଆସିବି ॥୮୦
 ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ଅଗ୍ନି ଜାଳି ଦେଲା ।
 ଧାଇଁ ଜାନେକୀ ତହିଁ ଭିତରେ ପଶିଲା ॥
 ବାବୁ ରକ୍ଷ ବାନରେ ରାକ୍ଷସେ ଦେଖୁଥାନ୍ତି ।
 ଜଳିଗଲା ବୋଲିଣ ଉଦ୍ଦେଶ ରାବ୍ୟଦ୍ୟୁତି ॥
 ମୁହିଁ ତରଣ୍ଡ ହୋଇଲି ତାହା ଚାହିଁ ।
 ସାତ୍ୟା ସାତ୍ୟା ବୋଲିଣ ଉଦ୍ଦେଶ
 ରାବଦେଇ ॥
 ଶୁଣି ଜାନେକୀ ହୋଇଲା ବାହାର ।
 ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାସକ ଶ୍ୟରୀର ତାହାର ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଅଇଲେ ଦେବଗଣ ।
 ଯିଏ ଯିଏ ବୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣିଲା
 ଲକ୍ଷଣ ॥୯୦
 ଦଶରଥ ରାଜା ଅଟଇ ଆମ ପିତା ।
 ସେହି ଆସି ବୋଲେ ପରମ ସାଧେବା
 ସାତ୍ୟା ॥
 ବରୁଣ ପବନ କୋବେର ନଇରତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି କରି ସେ ସକଳ ଦଇବତ ॥
 ବାବୁ ଯିଏ ଯିଏ ପ୍ରଶଂସା ଜାନେକାକି
 କଲେ ।
 ଲକ୍ଷଣ ସବୁ ଶୁଣିଅଛି ତାହା ଭଲେ ॥

ସେ କଥା ନ ଜାଣନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ।
 ଜାନେକାକି ମନ୍ଦ ସେ ବୋଲନ୍ତି ନ ବିଚାରି ॥
 ଯେ ମୋହୋ ଜନ୍ମର ଯଶ ନାଶ ଗଲା ।
 ଭ୍ରଥ ମୁଖ ବାହିଂଶ ଶ୍ରୀରାମ
 ବୋଲଲା ॥୧୦୦
 ପୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁମଣି ।
 ବନ୍ଧକା ଅରଣ୍ୟ କଥା ଅଛନ୍ତିକି ଜାଣି ॥
 ସେ କଥାମାନ ଆସି ଯେମନ୍ତ ହୋଇଲା ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକ ଯେହା ସେ ମୋତେ
 କଲା ॥
 ନିଷ୍ୟ ସାତ୍ୟାକୁ କରିବଇଁ ତେଜ୍ୟା ।
 ପରଲୋକେ ଭାଏ ଇହଲୋକେ ଲଜ୍ୟା ॥
 ଅପକୃତି ପାଇଁ ମୁଁ ପ୍ରାଣ ତେଜି ପାରଇ ।
 ଯେମନ୍ତ କଥା ମୁଁ ସହି ନ ପାରଇ ॥
 ଭୋ ଲକ୍ଷଣ ଦୁ କାଲି ରଥରେ ବସାଇଁ ।
 ଗଙ୍ଗା ପାରି କରି ସାତ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼
 ନେଇ ॥୧୦
 ବାଲ୍ୟିକ ମୁନି ଆଶ୍ରମର କଟି ।
 ପୁଣ୍ୟ କୁଟୀ କରିଣ ରୁହାଇଁ ଆସ ସ୍ୟତା ॥
 ଦୁ ଅବା ବୋଲିବୁ ଜାନେକା କିମ୍ବା ଯିବ ।
 ପୂର୍ବକଥା ଶୁଣିଣ ବୋଲିଲେ ରାଘବେ ॥
 ଜାନେକାର ଗର୍ଭେ ବେନି ମାସ ହୋଇଁ ।
 ଆମ୍ଭେ ବୋଲନ୍ତୁ କାହିଁକି ମନ ବଳଦେହୀ ॥
 ସାତ୍ୟା ବୋଲିଲେ ମୁଁ ଗଙ୍ଗାକର ଯିବି ।
 ତପାଗଣମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଦେଖିଣ ଆସିବି ॥
 ଆମ୍ଭେ ବୋଲନ୍ତୁ ସଖା ଦିନାକେତେ ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷଣ ନେଇ ତୋତେ ସେ ମାନ
 ଦେଖାଇ ॥୧୦
 ଯେବେ କଥା ବାବୁ ହୋଇଲାକ ଆସି ।
 ଦୁ କାଲି ଜାନେକାକି ଆସିବି ନିବାସି ॥
 ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଗୋଦଲ ଉଠି ସୁରେ ।
 ବିହି ବିହି ସୁମରିଣ ହାଥ ମାରଇ କପାଳେ ॥
 ଭ୍ରଥର ବିକାପ କହିଲେ ନ ସରି ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସହିତେ କାନ୍ଦନ୍ତି ଭାଇ ଚାରି ॥
 ଥୋକାଏ ବେଳେ ସମ୍ଭାଳିଲେ ଶୋକ ।

ବୋଲିଲେ ଯେକଥା ନ ଜାଣନ୍ତୁ ଆନ
 ଲୋକ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ବିଜେକରି ଗଲେ ।
 ଆବର ତିନିଗାଇ ବାହାରକୁ ଅଇଲେ ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ନିଅବକାଶ ଜାଣିଲେକ ସ୍ୟତା ।
 ଅନ୍ତେଶ୍ୱର ଭିତରୁ ଅଇଲେ ତଡ଼ୁତି ॥
 ଦୂରୁ ଦେଖି ସ୍ୱାମୀକି ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ନିକଟେ ଆସି ଚରଣେ ପଡ଼ିଣ ଶୁଭିଲେ ॥
 ଆପଣେ ଶ୍ରୀରାମ ତୋଳିଲେ ହସ୍ତ ଧରି ।
 ପ୍ରିୟ କଥାମାନ କହନ୍ତି କୋଳକରି ॥
 ଜାନେକା ବୋଲିଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ
 ରାମରାହୁ ।
 ଆକତ ମୁଖ ଶୁଣି ଅଛି ପ୍ରଭୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଲେ ତୁମ୍ଭେ କାଲି ଯିବୁ
 ବନ ।
 ଗଙ୍ଗାକୁଳ ତପାକି ଦେଖିତ ତୋର
 ମନ ॥୪୦
 ତେଣୁ ସେ ଆକୁଳେ ଭାଲଇ ମୋର ଚିତ୍ତ ।
 କାଲି ଦିବସ ମୋତେ ହୋଇବ ଯୁଗ ଶତ ॥
 ତୋତେ ନଦେଖି କେଷେ ଦେହ ମୁଁ
 ଧରିଥିବି ।
 ତୋହୋର ଅଇଲେ ସେ ମୋଶୋହି
 କରିବି ॥
 ଜାନେକା ବୋଲିଲେ ନ ଜାଣଇ ଆନେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ଅଭର ଧଳାଇ ନାଥ
 ମନେ ॥
 ସେ ତପାମାନଙ୍କୁ ନ ଦେଖଇଁ କିନା ।
 ସବୁ ଧର୍ମ ତୋହୋର ପାଦପଦ୍ମେ ସିନା ॥
 ରାଘବେ ବୋଲିଲେ ମୁଁ ସତ୍ୟ ଅଛି କରି ।
 ଅବଶ୍ୟ ପେଷିବି ତୋତେ ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥୫୦
 ତପାଗଣମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବି ଦୁ ଯାଇଁ ।
 ଯେ ଶଧ ଗୋଟା ତୋର ସାରଇ କିନା
 ମୁହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ମରାଥିକା ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।

ଭୋଦେବ ମର୍ବନ ହୁଅସି ବୋଇଲା ॥
 ମୋଶୋହି କରିବାକୁ ହେଉଛି ଉତ୍ତର ।
 ତାକ୍ଷଣ ଦେହ ତୋର ଅତିହିଁ ସୁକୁମାର ॥
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ବାହାରକୁ ଅଇଲେ ।
 ଯେ ବିଧି ମର୍ବନ ମାଜଣା ହୋଇଲେ ॥
 ମୋଶୋହିକି ଯହିଁରେ ଅଛନ୍ତି ଠାବକରି ।
 ତହିଁ ଯାଇ ବିଜେ କଲେ ରାବଣାରି ॥୨୦
 ଜନେକ ଝିଅ ଆଣି ପରଷିଲା ଅନୁ ।
 ଛତ୍ରରସ ପ୍ରକାରେ ଦେଲେକ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ॥
 ହୁଅ ଆମ୍ଭ କସିତାଳ ପଇତ୍ତ ପଣା ।
 ଭୁଞ୍ଜିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁରଣା ॥
 ମୋଶୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ଆଚୋବନ କଲେ ।
 ପ୍ରକୃତି ସେବକେ ବେଳ ଜାଣିଣ ଅଇଲେ ॥
 ଜନେକର ଝିଅ ଅନୁପୁରକଇ ଗଲେ ।
 ଆଚୋବନ ସାରି ରାମ ତାମ୍ଭେଲ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ॥
 ସୁକାସନ ଆରୋହି ଗଲେ ନଗ୍ର ପେରି ।
 ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ଶଙ୍ଖ ଭେରୀ ॥୨୦
 ପଛେ ପଛିଆଣି ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ସୁମନ୍ତ ପଟୋଆର କଲାକ ବିତପନ ॥
 ଆଗେଣ ବଶିଷ୍ଠ ଚଉଦୋଳ ଚଢ଼ି ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାନ୍ତି ଆଗେ ପଟୁଆର ପାଡ଼ି ॥
 ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚିତ୍ରସେନ ବୀର ।
 ଅଗର ଧୂପକାଠି ଧରିଅଛି କର ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଶ୍ୱେତ ଛତ୍ର ତୋଳିଣ ଧରି ଚାଲେ ।
 ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିଆରି ହେଲୁ ହେଲୁ ବୋଲେ ॥
 ଆବର ଅମନାତ୍ୟ ଚାମର ଧରିଛନ୍ତି ।
 ଯାବାଲିର ପୋଏ ବିଡ଼ିଆ ଲାଗି
 କରାନ୍ତି ॥୮୦
 ଧାର ଧାର ହୋଇ ସେ ବିଜ୍ୟ ରାମରାଏ ।
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖିବାରେ ଆଏ ॥
 ରଥଗଜ ଘୋଡ଼ା ଗହଳ ପାଦାନ୍ତି ।
 ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ବିମଳ ପତ୍ତି ପତ୍ତି ॥
 ଯାତେଣ କୁସୁମ ପାଖୁଡ଼ା ବାଟେ ସିଞ୍ଚି ।
 ପନୀର ପାଣିଗୋଳି ଚନ୍ଦନ ଛତ୍ରା ଦ୍ୟାନ୍ତି ॥
 ଦେଖିଣ ସାଧୁ ସାଧୁ କରନ୍ତି ପୁରଜନ ।

ଯୁବତୀ ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ଅବିଚ୍ଛନ୍ନ ॥	ସେ ମହାରଷି ଯେହା ଜଗତେ ଖ୍ୟାତ କଲା ।	ରାମାଏଣ ଗ୍ରନ୍ଥ କର ଦୁ ବୋଇଲା ॥
କଟେକ ଫେରି ରାମ ନବରେ ପରବେଷ ।	ତେଣୁ ସେ ତିନିଲୋକ ମୁକତ	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହ ଆଗ୍ୟା ପାଇ ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଦଶରଥ ଶିଷ୍ୟ ॥୧୦	ହୋଇଲା ॥୨୦	ମହାନାଟକ କାବ୍ୟ ବଖାଣଇ ମୁହିଁ ॥୫୦
ରଜନୀ ସମ୍ୟକ ଲାଗିଲାକ ହୁଳା ।	ମୁହିଁ ତାହା ସୁମରଇ ଶରଧା ନିମନ୍ତେ ।	ଶୁଣିମା ପୁଷ୍ପଜନେ ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ।
ସନ୍ନିଧକୁ ରାଇଲେ ରାମ ସୁମରାତାର	ଦୁହିଁ ଆଗ୍ୟା ଦେଲୁ ଯହୁଁ ଅନୁଗ୍ରହ ଚିତ୍ତେ ॥	ପାର୍ବତୀ ଆଗେ ଯାହା କହିଲେ ତିନିନେତ୍ର ॥
ବଳା ॥	ତେଣୁ ସେ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୁଁ ସୁମରିଲି ମନେ ।	ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବୋଲି ଅଛନ୍ତି ଦାଶରଥ ।
ଦୁ ରେ ଲକ୍ଷଣ କାଲି ପ୍ରଭାତରୁ ଆସିବୁ ।	ଯେବେ ଭ୍ରାତା ମୋତେ ଲାଗିଲା	ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ସେ ରାଇଲା ସାରଥ ॥
ରଥରେ ବସାଇଣ ଜାନେକାକି ଘେନିଯିବୁ ॥	ଉଗବାନେ ॥	ବୋଇଲା ରଥ ବେଗେ ସଜ କରି ଆଣ ।
ଗଙ୍ଗା ପାରି କରି ତାକୁ ଆସିବୁ ପୁଆଇ ।	ଜନେକର ଝିଅ ବାଲ୍ୟିକ ଘରକୁ ଯିବ ।	ଗଙ୍ଗାତୀରକୁ ସାତ୍ୟା ଯିବାକ ଯେହିକ୍ଷଣ ॥
ଯେ କଥାରେ ତୋହୋର କିଛି ହିଁ ଦୋଷ	ଯେହା କହିବା ଭାବ କରଇ ଭୋଦେବ ॥	ଶୁଣିଣ ସାରଥ ସାଜିଲାକ ରହୁବର ।
ନାହିଁ ॥	ନୋହିଲେଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ନୋହିବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।	ଲକ୍ଷଣ ତକ୍ଷଣେ ପଶିଲା ଅନ୍ତେପୁର ॥
ଶୁଣିଣ ଶିରେ କର ଦେଲାକ ସରମିତ୍ରୀ ।	ଦୋଷ ନ ଘେନ ମୋର ଜଗତ ମୋହନ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଆଗରେ ଦୁଃଖନ ଯାଇ କଲା ।
ଯେ ଦୁମ୍ଭର ଆଗ୍ୟା ମୁଁ ପାଲିବି ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥	ବନ୍ଧଇ ସେ କମଳା ଗୋ ବିଷ୍ଣୁର	ଘେନିଯାଅ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା
ଯେତେ ବୋଲି ରାମ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।	ପାଟରାଣୀ ।	ଦେଲା ॥୨୦
ଖଟଣି ସାମନ୍ତେ ବେଳ ଜାଣି	ଦତ୍ୟ କୁଳ ବିନାଶି ଜଗତ ଠାକୁରାଣୀ ॥୩୦	ତକ୍ଷଣେ ଲକ୍ଷଣ ଯାଇ ଭିତରେଣ ପଶି ।
ବାହୁଡ଼ିଲେ ॥୧୦୦	ସଂସାର ଶତ୍ରୁକୁ ମାରିବାର ପାଇଁ ।	ଜାନେକାକି ଦେଖିଣ ଅଳପ ହୋଇ ହସି ॥
ନିଅବକାଶେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେକଲେ ଯାଇଁ ।	ପତିକି ରୁଆଇଲୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ ଥାଇଁ ॥	ନିକଟକୁ ଯାଇ ତାର ନମସ୍କାର କଲା ।
ଜାନେକୀ ଦର୍ଶନ କଲେ ବେଶ ହୋଇ ॥	ରାବଣ ସଗୋତ୍ର ମାରିଣ ଅଇଲୁ ।	ଯିବତିକି ଗଙ୍ଗା ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
ନିଜ ପତି ପାଦ ମଞ୍ଚାଳଇ ସାତ୍ୟା ।	ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ସମ୍ୟକ ଭୋଗକଲୁ ॥	ଶୁଣିଣ ମହାସ୍ୟତୀ ପରମ ତୋଷ ମନ ।
ହସି କୋଳ କଲେ ଜଗତର ଜିତା ॥	ପୁଣି ଶରଧା ତୋ ବଳିଲା ବନବାସ ଯାଇଁ ।	ଆଏ ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଲା ବେସନ ॥
ଭିତରେ ବଇକୁଳ ବାହାରେ ଆରମ୍ଭ ।	ନୋହିଲେ କେମନ୍ତେ ମାଗୋ ତଞ୍ଚଳା	ପାଟେକ ପିନ୍ଧି ପାଟେକ ଉପାରଣ ଦେଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ହୁଁ ଆନେ କେହୁ ଅଛି ଦମ୍ଭ ॥	ବୋଲାଇଁ ॥	ଉଦ୍‌ବେଗ ମନେ ଶାଶୁକୁ ଓଳଗିଲା ॥
ବିବିଧ ଚାଟୁ କହି ତୋଷିଲେ ସାତ୍ୟା ମନ ।	ଚଉଦ ଭୁବନେଣ ଇଚ୍ଛା ସୁଖେ ଥାଉ ।	କଉଶୁଲ୍ୟା, କ୍ୟକୟା, ସୁମରାତ୍ରୀ ଯେ
ବୋଇଲେ ସଖି କାଲି ଯିବୁଟିକି ବନ ॥	ଯହିଁକି ମନ କରୁ ତହିଁକି ଦୁ ଯାଉ ॥	ତିନି ।
ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ଦୁମ୍ଭ ଆଗ୍ୟାଏଣ	ଯେବେ ଗଙ୍ଗାକୁଳେ କରିବୁ ଭ୍ରମଣୀ ।	ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ଜନନୀ ॥୭୦
ଯିବି ।	ପୂର୍ବର କଥାଏ ପୁରାଣେ ମୁହିଁ ଶୁଣି ॥୪୦	ଜଣେ ଜଣେ ଆଶ୍ରିୟ ପରାବନ୍ଧି ହୋଇ ।
ତପାଗଣମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଦେଖିଣ ଆସିବି ॥୧୦	ଯେବେ କହିବାକୁ କରଇ ମୁହିଁ ଭାବ ।	ଯେତ ସଜ ହୋଇଅଛଇ କିସ ପାଇଁ ॥
ଯେସନେକ ଭାଳନ୍ତେ ରଜନୀ ପରଭାତ ।	ଦୁ ମୋହୋର ଦୋଷ ଗୋ ନ ଧର	କାହିଁକି ଯିବ ଯେହାର ଉଦ୍‌ବେଗ ମନ ।
ଶେଯ୍ୟା ତେଜିଣ ଉଠିଲେ ରଘୁକୁଳନାଥ ॥	ମହାମାୟ ॥	ନ ମଣଇ ଶାଶୁ ନ ମଣଇ ଗୁରୁଜନ ॥
ଜାନେକୀ ଅନ୍ତେସରେ ନିଜ କର୍ମ ସାରି ।	ନ କହିଲେ ଗ୍ରନ୍ଥ ନୋହିବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।	କେ ବୋଲାଇ କାଳକ ବନସ୍ତେ ବୁଲିଲା ।
ଯିବାକୁ ଉଦ୍‌ବେଗ ଜନେକକୁମାରୀ ॥	ତେଣୁ ସେ ଆକୁଳେ ଭାଳଇ ମନେ ମନ ॥	ପୁରୁଷକ ମେଳେ ଥାଣଣ ଲାଜ ସେ
ବନ୍ଧଇ ଜଗନ୍ନାଥ ନାଳଗିରି ବାସ ।	ପୁଣି ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ।	ଛାଡ଼ିଲା ॥
ମୁହିଁ ତୋହରେ ଶରଣ ବଳରାମ ଦାସ ॥	ମୋହୋର ପାଇଁ ଧଇଲେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀକର	ବିଶେଷେ ସପତଣୀ ନାହିଁ ଯେହାର ଆନ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଅବତାରେ ଯିସ କ୍ରୀଡ଼ା କଲେ ।	ହାଥ ॥	ବହୁତ ଅନୁଗ୍ରହ କରଇ ରଘୁନାମ ॥
ତାହା ସେ ବାଲ୍ୟିକ ମୁଖରେ କୁହାଇଲେ ॥	ସିନ୍ଧୁର ଦୁଲଣୀ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲା ।	ଚତୁରୀ ଯୁବତୀ ଏ ଆଗହୁଁ ନାଗରୀ ।

ରାଜସଭା ମଧ୍ୟେ ରାମକୁ ବର ବରି ॥୮୦
 ଯେବେ ଗର୍ଭବାସ ଦିଗୁଣ ଗରବ ।
 କ୍ଷଣେହେଁ ତ ପାଶ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ରାଘବ ॥
 କେ ବୋଲଇ ସେ କଥା ଅଶୋରା ନୁହଇ ।
 ରାଜାରାଣୀ ତାକୁ ସଜଳ ଶୋହଇ ॥
 ଆବର ଚେଷ୍ଟା ତ ଦିଶଇ ବିପରୀତ ।
 ଉଦବେଗ ଚରଳିତ ଅଟଇ ଯେହାର ଚିତ୍ତ ॥
 ରାତ୍ର ନ ପାହୁଣ୍ଡ ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଲା ।
 ତହିଁକି ଆସି ଯେବେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାଜଲା ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି କୁହାକୁହି ହୋତି ।
 କିସ କିସ କଥାମାନ ଶୁଣିମା ବୋଲନ୍ତି ॥୯୦
 ଯେସନେକ ସମ୍ପଦ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
 କଉଶୁଳାକୁ ନମସ୍କାର କଲା ଦେବୀ ସାତ୍ୟା ॥
 ସବୁ ଶାଶୁମାନଙ୍କୁ ଓକରି ଭଜା ହୋଇ ।
 ସାତ୍ୟା ମୁଖ ଚାହିଁ କଉଶୁଳା ବୋଲଇ ॥
 ତୁମେ ତ ସଜ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଗୋ ମାସ ।
 ଉଦବେଗ ମନ ଥର ଥର କାସ ॥
 ସାତ୍ୟା ବୋଲଲେ ମୁଁ ଗଜା ନାହିଁ ଯିବି ।
 ତପାମାନଙ୍କୁ ସେ ପଳମୁଳ ଦେବି ॥
 ଆଜର ମଧ୍ୟେ ମୁଁ ଆସିବି ବାହୁଡ଼ି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗତରେ ଯିବି ରଥ ଚଢ଼ି ॥୧୦୦
 ଶୁଣି କଉଶୁଳାର ଉଡ଼ିଲା ସାହାସ ।
 ବୁକୁ ଦମ ଦମ ଖର ନିଶ୍ଚିନ୍ତାସ ॥
 କଉଶୁଳା ବୋଲଇ ତୁ ଶୁଣସି ଗୋ
 ମାସ ।
 ଯେ କଥାମାନ ଗୋ କେବେହେଁ ନ
 ଯୋଗାଏ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପରା ସ୍ବାମୀ ତୋହୋର ଆଜ୍ଞା ।
 ତୁ ଆଉ ଧର୍ମ ଲୋଡ଼ାକରୁ କାହୁଁ ॥
 ପତିର ପାଦେ ତୋର ଅଛଇ ସବୁ ଧର୍ମ ।
 ପତିର ସେବା କଲେ ପତ୍ନୀର ନିଜ କର୍ମ ॥
 ପତିକି ଭରତି ହୋଅନ୍ତି ଯେବଣ ନାରୀ ।
 ତିନିପୁରେ କଥା ରହଇ ତାହାକରି ॥୧୦
 ସାବିତ୍ରୀ ନାମେ ଯେ ଅଶ୍ବକେତୁ ଝିଅ ।
 ବିଭା ହୋଇଲା ତାକୁ ଧର୍ମସେନର ପୁଅ ॥

କାଳେ ସତ୍ୟବନ୍ତର ଜୀବନ ଯମ ନେଲା ।
 ଶବ କୋଳେ ଘେନି ଘରଣୀ ବସିଲା ॥
 ସେନେହ ଦହନ ନ କରଇ ମଡ଼ା ।
 ନିସତ ହୋଇଣ ନ ଭାଜଇ ବାହି ଯୋଡ଼ା ॥
 ଜାଣିଣ ଅନୁଗୃହ କଲାକ ଜହୁପତି ।
 ବୋଇଲା ସାବିତ୍ରୀ ଏ ଅଟଇ ମହାସ୍ୟତା ॥
 ବିଧବା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେହାର ତହିଁ ନାହିଁ ।
 ଅଳପ ଅୟୁଷେ ମଲା ଯେହାର
 ସାଞ୍ଜ ॥୨୦
 ଯେତେକ ବୋଲି ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତକୁ ହକାରି ।
 ସାବେତ୍ରୀ ଜୀବନ ଦେବି ଦୁଇଭାଗ କରି ॥
 ସତ୍ୟବନ୍ତକଙ୍କ ଅଧକ ତହୁଁ ଦେଲା ।
 ଦୁହେଁ ଯେକାବେଳେ ମରବୁ ବୋଇଲା ॥
 ମାଗୋ ଘରଣୀର ପ୍ରସାଦେ କାଳୀଲା
 ସତ୍ୟବନ୍ତ ।
 ଆଜ୍ଞାହିଁ ସେ କଥାମାନ ପୁରାଣେ ଉକତ ॥
 ମଦନିକା ସୁନ୍ଦରୀ କପଟ ବୋଲ ପାଇ ।
 ଦଇତ ଚଣ୍ଡିଳାକ ମଲା ତୋହୋର ସାଞ୍ଜ ॥
 ଶୁଣିଣ ମହାସ୍ୟତା ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ ଦେଲା ।
 ଯୁଧ୍ୟେ ଜଏ କରି ରତୁଧିକ ଅଛଇ ॥୩୦
 ନଗ୍ନେ ଶୁଣିଲା ମଲା ତାର ରାଣୀ ।
 ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଛାଡ଼ିଲା ଅନୁପାଣି ॥
 ମାଗୋ ପାତାକୁ ନାଗେ ଆସି ଜାଆଇଁ ତାର
 ରାଣୀ ।
 ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ସେ ଅଟଇ କାରେଣୀ ॥
 ମାଗୋ କାମଦେବ ଶଙ୍କର କୋପାନକେ
 ମଲା ॥୪୦
 ଅଗ୍ନି ନୟନେ ଚାହାଡ଼େ ମଦନ ଜଳିଗଲା ॥
 ତାହା ଭାରିଯା ଅଟଇ ଦେବୀ ରତି ।
 ସେ ପୁଣି ଉପାସ ଜାଆଇଁଲା ତାର ପତି ॥
 ପାର୍ବତୀ ମହାସ୍ୟତା ପିତା ଯାଗ୍ୟ କଲା ।
 ସ୍ବାମୀକି ନ ବଢ଼ିଲାକୁ ଲାଜ ପାଇ ମଲା ॥
 ପୁଣି ଜନମିଲା ସେ ହେମବନ୍ତ ଘରେ ।
 ଖୋଜି ବିଭା ତାକୁ ହୋଇଲେ ମହେଶ୍ବରେ ॥
 ତାହାକୁ ବୋଲି ଗୋ ପତିଭକ୍ତା ନାରୀ ।

ମାଗୋ ସତ୍ୟ ଯୁଗେ ଥିଲା ନଳ ନାମେ
 ଦଶଧାରା ॥
 ପୁଷ୍କର ସଙ୍ଗେ ବାଦ କଲା ରାଜା ପଣା ଯେ
 ଖେଳିଲା ।
 ସମ ରାଜ୍ୟ ହାରି ସେ ବନକୁ ପଳାଇଲା ॥
 ମାଗୋ ଭୀମରାଜା ଝିଅ ଅଟଇ ତାହାର
 ଘରଣୀ ।
 ତାହାକୁ ରାଜା ସଙ୍ଗେ ଅଛି ଆଣି ॥
 ନିଜ ବେଳେ ଘରଣୀକି ବନସ୍ତେ ଛାଡ଼ିଲା ।
 ଯେହି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆସି ସେ ସେବା
 କଲା ॥୫୦
 ବନସ୍ତେଣ ତେଜି ଅଛଇ ଯେବଣ ନାରୀ ।
 ଦମ୍ୟନ୍ତୀ ନାମ ହାବେ ଅଟଇ ତାହାରି ॥
 ନିଦ ତେଜିଣ ସେ ବହୁତ ରୋଦନ କଲା ।
 ପିତାର କଟେକକୁ ବୋଲିଣ ଚଳିଗଲା ॥
 ମାଗୋ ବରଷେକ ତହିଁରେ ଥିଲା ଦୁଃଖ
 ସହି ।
 ମାତା ଆଗେ ପିତାକୁ ପଠିଆଇଲା କହି ॥
 ଦୁତାଏ ସ୍ବୟମ୍ବର ଆରମ୍ଭ କରାଇଲା ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜା ସଙ୍ଗେ ପତି ତାର ଗଲା ॥
 ଚିହ୍ନି ପୁଣି ମାଳା ନଳ କଣ୍ଠେ ଦେଇଁ ।
 ପୁଣି ବିଳସିଲେ ସୁଖେ ନିଜ ମହା ॥୬୦
 ତାହାକୁ ସେ ସ୍ୟତା ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି
 ସଂସାରେ ।
 ପରମାର୍ଥ ଛାଡ଼ି ତୁ ନ ପଶ ଲୋକାଚାରେ ॥
 ମୁଁ ତୋତେ ଜାନେକୀ ଗୋ କହୁଅଛି
 ସତ ।
 ଆଜ୍ଞା ଯିବାର ତୋହୋର ନୁହଇ ଉଚିତ ॥
 ତହିଁକି ତୁ ଗର୍ଭୁଣୀ ହୋଇଅଛୁ ଆଜ୍ଞା ।
 ଘରୁ ବାହାର ହୋଇଁ ତୋର ନ ଯୋଗାଇ ॥
 ଜାନେକୀ ହସିଣ ଶିରେ କର ଦେଲେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ନ ବାର ମୁଁ ଯିବଇଁ
 ବୋଇଲେ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ନ ରହିଣ ଗଲେ ତହୁଁ
 ଚଳି ।

ମୁଖ ବୁଝାଁ ବୁଝିଁ ଅନ୍ତେଶ୍ୱର ଲୋକେ ମିଳି ॥୭୦	ତାହାର ଭଲେ ଥିଲେ ଆମେ ଭଲେ ଥବୁ ॥୧୦୦	ଅମୃତ ସମାନେ ଅଟଇ ଯେବଣ ଫଳ ॥୩୦
ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଜଣେହେଁ ନ ନେଲା । ଲକ୍ଷଣକୁ ରାଇଁ ସେ ବାହାର ହୋଇଗଲା ॥ ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ରଥ ସାଜିଲାକ ଆଣି । ତହିଁ ବିଜେ କଲା ଜନେକ ଦୁଲଣୀ ॥ ସୁଭଦ୍ରାଦେବୀ ଯେହ୍ନେ ବାଲି ଖଣ୍ଡି ଯାଇଁ । ତେସନେକ ସଂଯାତ ଦିଶଇ ବଇଦେହୀ ॥ ଲକ୍ଷଣ ବସିଲା ରଥେ ଧନୁଶ୍ଚର ଦେଇ କର । ବାହୁଡ଼ାଇ ରଥ ଯେ ବାହିଲା ମନ୍ତ୍ରୀବର ॥ ସିଂହଦ୍ୱାର ବାଟେ ବାହାର ହୋଇଗଲେ । ରାଜ୍ୟ ଲୋକମାନେ ସମସ୍ତେ ଦେଖିଲେ ॥୮୦	ଯେବଣ ଦିନେ ମୁଁ ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ଥିଲି । ବରଷେ ପରିଯନ୍ତେ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନେଲି ॥ ରାବଣ ମାରି ସ୍ୱାମୀ ଆଣିଲେ ମୋତେ ଯହୁଁ । ସମ୍ପଦ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଭୋଗକଲି ତହୁଁ ॥ ଯେହ୍ନେ ବିଧାତା ଦେଖି ନ ପାରିଲା । କିମ୍ପାଇଁ ମୋତେ ତ ଯେ ବୁଧୁ ଦିଶିଲା ॥ ସ୍ୱାମୀକି ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବନସ୍ତକୁ ଯାଇଁ ଲୋଡ଼ଇ । ପେଟ ଆଉଁ କିମ୍ପା ପିଠିକି କୋଡ଼ କରଇ ॥ ଅକାରଣେ ମନ୍ଦ ବୁଦ୍ଧି କଲି ମୁହିଁ ଦୁଃଖୀ । ଯେସନେକ ବୋଲି ଭାଲଇ ଶଶୀମୁଖୀ ॥୧୦	ସଞ୍ଜୁକୁ ଗୁଞ୍ଜୁକୁ ପୂର୍ବର ପୁଣ୍ୟ ଫଳ ॥ ଜୀବନର ସାର ଆଜ ସେ ହୋଇଲା । ଧର୍ମକାଳେ କିମ୍ପା କାହୁଁସି ବୋଇଲା ॥ କି ଅବା ଗୁପ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ କହିଲେ । ଜାନେକୀକି ଛାଡ଼ି ଆସସି ବୋଇଲେ ॥ ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲା । ଜାନେକୀ ମୁଖ ସେ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲା ॥ ଯେବେ ସାତ୍ୟା ଗୋ ଚାଲ ସେ କୁଳକୁ ଯିବା । ସିଦ୍ଧ ମୁନିମାନଙ୍କୁ ତହିଁସେ ଦେଖିବା ॥ ଯେସନେକ ବୋଲି ନାଉରାକି ଦେଲେ ରାଇ । ତକ୍ଷଣେ କରନ୍ତୁ ତତ୍ତ୍ୱା ଯେ ଆଣଇ ॥୪୦
କେ ବୋଲଇ ଯେକଥା କେବଣ ଚରିତ । ସାତ୍ୟାକୁ ଘେନି ଯାଉଛି ସୁମେନ୍ତ୍ରର ସୁତ ॥ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁମନ୍ତରୁ ତ ଆନ ନାହିଁ କେହି । ଅପ୍ରସବ ମୁଖତ ଦିଶଇ ବଇଦେହୀ ॥ କେ ବୋଲଇ ଗଙ୍ଗାଏ କରିବ ସ୍ତ୍ରୀହୀନ । କେ ବୋଲଇ ଦେଖିବେ ରକ୍ଷିଗଣମାନ ॥ କେ ବୋଲଇ ତହିଁକି ଯେମନ୍ତ ହୋଇଁ ଯାଇଁ । ଅମନାତ୍ୟମାନଙ୍କ ମନକୁ ନ ଯୋଗାଇଁ ॥ ନଗ୍ର ନର ନାରୀ ଦେଖନ୍ତି ରଥ ବେଡ଼ି । କାଳେ ଆକାଶେ ମାରଇ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥୯୦	ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆରତ ହୋଇଲେ ରତ୍ନମଣି ॥ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗଲେ ପଥ ବାହିଁ । ତିନିଦିନେ ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ହେଲେ ଯାଇଁ ॥ ସେହୁ ମହାନଦୀ ତୈଳାକ୍ୟେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି । ବାସୁଦେବ ପାଦେ ଯାହା ନିଉଡ଼ିଲେ ବେଦନିଧୁ ॥୨୦	ବିବିଧ ସ୍ୱାଦ ଘେନି ଅଛି ଫୁଲ ଫଳେ ॥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲେ ଯେ ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ । ଯେହ୍ନେ ଛାଡ଼ିଣ ଆସଇଁ ବେଗେ ଯାଇଁ ॥ ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ବେନି ନାବରେ ବସିଲେ । ଗଙ୍ଗାଜଳ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା ବହୁତ କଲେ ॥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲା ହୋ ନାବଦିଅ ବାହି । ରକ୍ଷିତ ଦେଖିବୁ ସନ୍ତୋଷ ମନ ହୋଇ ॥ ଶୁଣିଣ ତରାଇ ବାହିଲାକ ନାବ । ତକ୍ଷଣେ ତେଣି କୁଳେ ନେଇ ଲଗାଇବ ॥୫୦
ନିର୍ଦ୍ଦାତ ପଡ଼ିଲାକ ପଥର ବରଷିଲା । କୁହୁଡ଼ି ଆଛାଦିଲା କିଛିହିଁ ନ ଦିଶିଲା ॥ ଦେଖି ଜନେକ ଝିଅ ବିଚାରଇ ମନେ । ମୁହିଁ ଚାଣୁଲୁଣୀ ପୁଣ ଅଇଲି କେସନେ ॥ ଯେତେକ ବୋଲି ଦେବୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ । ନ ପୁଣ ବଇରାଗ ପାଆନ୍ତି ତୋର ଭାଇ ॥ ଯେବେ ଅରକ୍ଷି ବାବୁ ଦେଖିଲୁଟିକି ହାଦେ । କେମନ୍ତେ ଯିବା ଆମେ ଯେତେ ପରମାଦେ ॥ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବିଘ୍ନ ପଡ଼ଇ ନିକି ବାବୁ ।	ସେ ସୁର ନଦୀ ସୁରକ ଈଶ୍ୱରୀ । ତେଣୁ କରି ନାମ ତା ବହଇ ସୁରେଶ୍ୱରୀ ॥ ସେ ନଦୀରେ ପଶିଣ ଦେବୀ ସ୍ନାହୀନ କଲା । ଦେବ ପିତୃ ଲୋକଙ୍କୁ ଜଳଦାନ ଦେଲା ॥ ଆଏ ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଲା ସୁବେଶ । ଦେଖିଣ କାନ୍ଦିଲା ସୁମିତ୍ରାର ଶିଷ୍ୟ ॥ ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ କିମ୍ପାଇଁ ବୀର କାହୁଁ । ପୁଣ୍ୟର ବେଳେ କିମ୍ପା ଯତ ସତ ନିହୁ ॥	ନାବରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଜାନେକୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ନାଉରିଆକୁ ବୋଇଲେ ଆସିବୁ ଯେହିକ୍ଷଣ ॥ ନାବଘେନି ତୁ ଯେହିଠାବେ ଥାଅ । ଯେତେ ବୋଲି ଗଲା ସୁମନ୍ତଦ୍ୱାର ପୁଅ ॥ ଅଗମ୍ୟ ବିପୁଲ୍ୟ ଅତିହିଁ ଅକ୍ଷକାର । କରଯୋଡ଼ି କହଇ ସୁମିତ୍ରା କୁମର ॥ କ୍ଷୁର ନାହିଁ ଦେହ ଅରହର କର୍ମ । ଲୋତକେ ଢଳ ଢଳ ପିଛଡ଼ା ନ ଭାକି ॥ ଭାଏ ଭାବ ହୋଇ ବୋଇଲ ଗୋ ମାଏ ।

ଶୁଣ ଯେକମନେ କହଇ କଥାଏ ॥ ୬୦
ଚଉଦ ବରଷ ବିପିନେ ବଞ୍ଚିଲୁ ।
ନିଜ ପତି ସଙ୍ଗେ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନେଲୁ ॥
ପୁଣି କର୍ମ ଆଣି ଥୋକାଏ ସୁଖ ଦେଲା ।
ଯେହା ହାଦେ ବିଧାତା ଦେଖି ନ ପାରିଲା ॥
କୋପ ନ କରିବୁ ଗୋ କହିବି କଥାଏ ।
ଆଶା ଦେଲେ ମୋତେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ସାତ୍ୟାମ ଚରଣତଳେ
ପଡ଼ି ।
ତରେ ନ ଉଠଇ ଭୂମିରେ ଅଛି ପଡ଼ି ॥
ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ବାବୁ କି କଥା ମୋତେ
କହ ।
ଜୀବନ ଯିବା ପ୍ରାଏ ହୋଇଲା ମୋର
ଦେହ ॥୬୦
ଉଠିଣ ଲକ୍ଷଣ ଓଗଳଇ ପୁଣି ପୁଣି ।
କାନ୍ଦନ୍ତେଣ କହି ସେ ନ ପାରଇ ବାଣୀ ॥
ବୋଲଇ ଶୁଣ ଗୋ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
ସତୀ ଶିରୋମଣି ନାମ ଗୋଟି ସାତ୍ୟା ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ନ ଜାଣିପାପଣ
କଲେ ।
ତୋତେ ଆଣିଲାକୁ ମନ୍ଦ ସେ ବୋଇଲେ ॥
ବୋଇଲେ ରଘୁନାଥ ହୋଇଲାକି ବାଈ ।
ଦୁଷ୍ଟିଲା ଯୁବତୀକି କରଇ ମହାଦେଈ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାର
ପ୍ରାଣୀ ।
ଲକାର କଥାମାନ ନାହାନ୍ତି ସେ ଜାଣି ॥୬୦
ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା ଦେଲୁ ବ୍ରହ୍ମା ସମର୍ପିଲା ।
ପିତା ଦଶରଥ ଆସିଣ ପ୍ରବୋଧୁଲା ॥
ଦେବ ଦାନବ ରକ୍ଷ ବାନର ଦେଖିଲେ ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ସାଧେବୀ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା
କଲେ ॥
ଯେବେ ଅପସାଦି ନିଜ ରାଜ୍ୟେ ଉପୁଜିଲା ।
ସେ କଥା ଶୁଣି ତୋତେ ଶ୍ରୀରାମ ତେଜ୍ୟା
କଲା ॥
ବନ ଯିବି ବୋଲି ମାଗିଲୁ ଯେ ବର ।

ସେ କାଳ ବୁଦ୍ଧି ତୋର ପଶିଲା ମନର ॥
ସେ ହେତୁ ବନବାସୀ ହୋଇଲୁ
ବଇଦେହୀ ।
ଛାଡ଼ିଣ ଯିବି ତୋତେ ନଥୁବେ ସଙ୍ଗେ
କେହି ॥୬୦
ବାଲ୍ୟିକ ଆଶ୍ରମ ଯେଠାକୁ ନିକଟ ।
ପବିତ୍ର ଆନ ଯେହୁ ଅଟଇ ଗଙ୍ଗାତଟ ॥
ଯେଥେ ରହିଣ ତୁ ଗର୍ଭିକି ସେବାକର ।
ଭୋ ମହାସ୍ୱତୀ ତୁ ଆନ ନ ବିଚାର ॥
ପତିଭକ୍ତା ତୁ ଯୁବତୀ ଶିରୋମଣି ।
ରୂପେ ରୂପବନ୍ତୀ ଅତୁ ସଲକ୍ଷଣୀ ॥
ମହତ ଲୋକକୁ ମାଗୋ ଦୁଃଖ ହାଦେ
ଆଇ ।
ମହତକର କଷ୍ଟ କହଣା ନ ଯାଇ ॥
ଧର୍ମେଣ କଷଣ କରଇ ବିଧାତା ।
ଧର୍ମେ ଆଶ୍ରେ କରି ଯେଥେ ରହିଥାଅ
ସାତ୍ୟା ॥୬୦
ସ୍ୱାମୀର ପଦ୍ମମୁଖ ଚିତ୍ତା କରୁଥିବୁ ।
ରାମନାମ ପଦ ତୁ ଅନୁବ୍ରତେ ସୁମରିବୁ ॥
ତେଣେ ସେ ଧର୍ମ ହେବ ତୋର ମାଧ୍ୟ ।
କାଲି ଆସି ତୋତେ ନେମେଟି ରାମରାଏ ॥
ଶୁଣିଣ ଜାନେକାର ଶରୀର କମିଲା ।
ଦେହ ଛାଡ଼ିଣ କି ଜୀବନ ଉଡ଼ିଗଲା ॥
ହସ୍ତର କକଣ ମୁଦ୍ରିକାମାନ ଥିଲେ ।
ଅକାରଣେ ଶ୍ୟରାରୁ ହୁରୁକି ପଡ଼ିଲେ ॥
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦେହ ଦିଶିଲାକି କଲା ।
ଅଧାରଣ ହୋଇଣ ଦିଶିଲା ଅବଳା ॥୬୦
ଯମ ଘରକୁ କି ଗଲା ତାର ପ୍ରାଣ ।
ପୁଣି ତେତି ଉଠି ବସିଲା ତତକ୍ଷଣ ॥
ଶିରେ କର ଦେଇ ଅନେକ ଶୋକ କଲା ।
ଭୋ ରାମ କେମତେ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଲୁ
ବୋଇଲା ॥
ଖଳ ଲୋକକର ଶୁଣିଲୁ ଯେ ବୋଇ ।
ମନ୍ଦ ପ୍ରାଣୀମାନେ ନ କହନ୍ତି କଥା ଭଲ ॥
ସର୍ବତ୍ୟା ପୁରୁଷ ନ ଜାଣସି କାହା ।

କିମ୍ବା ମୋତେ ଜାଲେ ତେଜିଲୁ ରଘୁନାହା ॥
ପର ବୋଲେ ମୋତେ ତେଜିଲୁ ରଘୁଚକ୍ରି ।
ମୁହିଁ ତୋହଠାରେ ଦୋଷ ନ କରିଛି
କିଛି ॥୬୦
ଯେଥକୁ ସେ ପ୍ରୀତି ମୋତେ ବଢ଼ାଇଲୁ ତହିଁ
ପାଇଁ ।
ମୁହିଁ ଦୁଃଖୀ କିମ୍ବା ଲୋଡ଼ି ବନ ଯାଇଁ ॥
କପଟ କଥା ବୋଲି ମୁଁ ନ ଜାଣଇ
ତେବେ ।
ଅନାଥ ଯୁବତୀ ପ୍ରାଏ ହୋଇଲଇଁ ଯେବେ ॥
ତୁହି ହୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କାଣ୍ଡ ସର୍ବ କଥା ।
ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଅଇଲେ ଚଉମଥା ॥
କହାଦି ସହିତେଣ ଦଶ ଦିଗପାଳ ।
ବିଦୁଧଗଣମାନେ ଆସି ମିଳିଲେ ସକଳ ॥
ପିତା ତୁମ୍ଭ ଦଶରଥ ସହିତେ ଅଇଲେ ।
ସେ ମୋର ସାଧୁପଣ କହିପୁଣ ଗଲେ ॥୬୦
ତେତିଶ କୋଟି ଆର୍ତ୍ତ ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା
କଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାନ୍ଦରେ ମୋତେ ସମର୍ପଣ ଦେଲେ ॥
ତେତେବେଳେ ତୁମକୁ ମୁଁ ଯୋଗାଇଲି
ଦୁଃଖୀ ।
ଯେବେ ମୋତେ ଆଣି ତୁମ୍ଭେ କଲ
ନିରିମାଣି ॥
କେବଣ ପାପେ ମୁଁ ହୋଇଲଇଁ ଜାତ ।
ଦୁଃଖୀ କରି ମୋତେ କଲୁ ଯେ ବିଧାତ ॥
କଷାକର ମଧ୍ୟେ ମୁଁ ହୋଇଲି ଗଣିତା ।
ଉଷ୍ଣେ ରୋଦନ କରଇ ଦେବୀ ସାତ୍ୟା ॥
ଧିକ ହେଉ ତପାକର ତପ କଲା ।
ଦେବତାଏ ଧିକ ହୋଅନୁ ବୋଇଲା ॥୪୦
ପୃଥା ଧିକ ହୋଉ ଧିକ ହୋଉ ସିନ୍ଧୁ ।
ଯେ ମୋର ଯଶ ଅକାରଣେ ଛଡ଼ି ନିହୁ ॥
କାହାକୁ ଘେନି ରାମ ବିନୋଦ କରିବେ ।
କାହାର ଅଙ୍ଗେଣ ରାମ ଅଳଙ୍କାର ଭରିବେ ॥
କାହାର ମୁଖେ ରାମ ଦେବେଟି ତୁମ୍ଭନ ।
ହରଷ କଥା କହି ହରିବେ କାହାମାନ ॥

କାହାର କୁଟ ଯୁଗଳେ ଲିହିବେ ପତ୍ରାବଳୀ ।
କାହାକୁ ଘେନି ରାମ କରିବେଟି କେଳି ॥
କାହାର କେଶେ ରାମ ଖୋଷିବେ ଖୋଷା ।
କାହାର ମୁଖ ଚାହିଁ ତ ଦେବେ ମୂର୍ଚ୍ଚି

ହସା ॥୫୦

କାହାର ଚରଣେ ରାମ ଅଳତା ରଞ୍ଜିବେ ।
କାହାର ନୟନେ କହ୍ନଳ ରେଖ ଦେବେ ॥
କାହାକୁ ଅଳକାର ମଣ୍ଡିବେ ସୁଖ ପାଇ ।
କାହାକୁ ତାମୋଳ ଭୁଞ୍ଜାଇବେ ମୋର

ସାଙ୍ଗ ॥

ଆଉକି ସ୍ବାମୀକି ମୋ ଦେଖିବି ଯେ ଜନ୍ମେ ।
ସେବା କରି ନ ପାରିଲି ମୋର ପାପକର୍ମେ ॥
ଯେତେବୋଲି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲି ମହାସୁଳା ।
ଉଚ୍ଛେଷ୍ଟ ରୋଦନ କରଇ ଜନେକ ଦୁଲାଳୀ ॥

ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ଛାଡ଼ି ମୋତେ ଯିବୁ ।
ଶାଶୁମାନଙ୍କୁ ମୋର ଓଳେଟି କହିବୁ ॥୬୦
ସେ ମୋର ଜନନୀ ଅଟନ୍ତି ଧର୍ମମାତା ।
କତିରେ ଥୋଇ ମୋତେ ନ ଦେଲା

ବିଧାତା ॥

ତାହାଙ୍କ ବୋଲ ମୁଁକିକରି ଅଇଲି ।
ତହିଁର ପଳେ ଯେବେ ଅନାଥ ହୋଇଲି ॥
ସେ ମୋତେ ସୁଦୟା କରି ପୁଣି ଆସୁ ।
ଯେତେକ ଦୋଷକଲି ତାହା ମନେ ନ

ଧରନ୍ତୁ ॥

ସଖାଜନମାନଙ୍କୁ ମୋର କହିବୁଟି ଯାଇଁ ।
ଚିନ୍ତା କଲେ ହେଁ ତ ମୋତେ ପାଇନାହିଁ ॥
ଶୋକ ନ କରିଣ ନିତିତେ ହୋଇଥାନ୍ତୁ ।
ସ୍ବାମୀକି ମୋର ମନ୍ଦ ନ ବୋଲନ୍ତୁ ॥୭୦

ଯେତେକ କହି ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେକ ପୁଣି ।
ମୋତେ ଅବୋଷେ ଛାଡ଼ିଲେ ରଘୁମଣି ॥
ସେ ଦୋଷ ତାହାଙ୍କର ନ ଧରଇ ମୁହିଁ ।
କ୍ଷେମେଣ ରାକ୍ଷ କରୁଥାଆନ୍ତୁ ମୋର ସାଙ୍ଗ ॥

ଭୋ ଲକ୍ଷଣ ତୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିବୁ ହାଦେ ।
ମୁହିଁ ବନେଥିବି ତାହାଙ୍କର ପରସାଦେ ॥
ସେ ପରଜା ପାଳନ୍ତୁ ପୁତ୍ର ସମ କରି ।

ଦେବତା ତୋଷନ୍ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ବରି ॥
ଅଗ୍ନିର ମୁଖେଣ ପ୍ରଭୁ କରୁଥିବେଟି ହୋମ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟଙ୍କୁ ସେ ନ କରିବେ

ତମ ॥୮୦

ଜନନୀମାନଙ୍କୁ ସେବା କରୁଥିବେ ।
କଉଶୁଲ୍ୟା ହୁଁ ଅଧିକ ଆଉ ମାତାଙ୍କୁ
ଦେଖିବେ ॥

ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଦେଖୁଥିବେଟି ନିତି ।
ଶତ୍ରୁଗଣଙ୍କୁ କରୁଣ ଥିବେଟି ଭାତି ॥
ମୋହର ଅଛନ୍ତି ଦାସୀ ପରିଜନ ।

ସେ ଯେମନ୍ତେ ମନେ ନ ଧରନ୍ତି ଆନ ॥
ତୁମ୍ଭେ ତିନିଭାଇ ସେବା କରୁଥିବ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟାରୁ ରେଖେ ନ ଡେଇଁବ ॥

ମୋତେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ତେଜିଲେନି
ଯେବେ ।

ସେ ଯେସନେକେ ସୁପ୍ତେଣ ଥିବେ
ତେବେ ॥୯୦

ସେ କଥା ଆଉ କାହିଁ ପାଇବେ ରଘୁମଣି ।
ଦେହ ହରାଇବେ ମୋହୋର ଗୁଣ ଗୁଣି ॥
କେ ତାଙ୍କ ମନ ଜାଣି ସେବା କରୁଥିବ ।

ଯିଏ ରୁଚଇ ତାହା ରାନ୍ଧି ପରଷିବ ॥
ଅନୁବ୍ରତେ କେ ଖଟିଥିବ ରାମ ପାଶ ।
କେ ତାହାଙ୍କୁ ନେଇ ପିନ୍ଧାଇବ ବାସ ॥

କେ ତାହାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ଶାମଳିବ ।
କେ ତାହାଙ୍କ କପାଳେ କସ୍ତୁରୀ ବୋଳିବ ॥
କେ ତାର କେଶ ବାନ୍ଧିବ ପୁଲ୍ଲାଙ୍ଗ ।

କେ ପାନ ଭୁଞ୍ଜାଇବ ଯାନୁରେ
ବସାଇ ॥୧୦୦

କେ ତାହାର ଚରଣ ଚାପିବ ଅନୁବ୍ରତେ ।
କେ ତାହାର ଅନୁବ୍ରତେ ହରିବାକ ତିରେ ॥
କେ ତାଙ୍କୁ ହସିଣ କରିବଟି କୋଳ ।

କାହାକୁ ଦେଖିଣ ସ୍ବାମୀ ହୋଇବାକ
କାମଭୋଳ ॥

କେ ତାହାଙ୍କର ଚରଣେ କଠାଉ ଦୁଇ
ଦେବ ।

କେ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗରେ ଅଳକାର ଲାଭବ ॥
କାହାକୁ ଚାହିଁଣ ସ୍ବାମୀ କରିବେଟି ଗେଲ ।
କାହା ଆଗେ ବୋଲିବେ ପରିହାସ ବୋଇ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ହାଥ ଧରି ।
ଶାନ୍ତେ କର ଧରି ବୋଲନ୍ତି ଦୃଢ଼ କରି ॥୧୦
ଭୋ ସଉମିତ୍ରା ମୁଁ ଦକ୍ଷିଣ କରଇ ତୋତେ ।

ଯେକା ମାଗୁଣିଏ ଦିଅସି ତୁ ମୋତେ ॥
ବେଳ ଜାଣି ରାମକୁ କରାଇବୁ କର୍ମ ।
ତେବେ ସେ ପ୍ରାପତ ତୋତେ ହୋଇବ
ନିଜ ଧର୍ମ ॥

ସକାଳ ମୋଶୋହି କରାଇବୁ ନିତି ।
ଅନୁବ୍ରତେ ଖଟିଥିବୁ ଶ୍ରୀରାମର କତି ॥
ବାବୁ ତୋ ତହୁଁ କେ ଅଛି ବିଶ୍ଵଆସ ।

ମୋତେ ଯେବେ ବିହି ବିହିଲା ବନବାସ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଯେସନେ ପ୍ରାଣ ପାଇଁ ଆଇ ।
ମୁଁ କିଏ ବୋଲିବି ତୁ ଅଛୁ ତାଙ୍କର
ଭାଇ ॥୨୦

ଯାଅତୁ ବାବୁ କ୍ଷଣେ ନଥା ଯେଥ ।
ଦୁଃଖୀ ହୋଇ ବସିଥିବେ ରଘୁକୁଳ ନାଥ ॥
ଆବର କଥାଏକ ଜଣାଇବୁ ଯାଇଁ ।

ଅମନାତ୍ୟ ଶାଶୁମାନଙ୍କ ବସାଇଁ ॥
ଯେ ମୋର ଗର୍ଭରେ ଅଟଇ ବେନିମାସ ।
ଲୋକନ୍ତ ଶୁଣାଇ କହିବୁ ସୁମରତାର ଶିଷ ॥

ଆବର କଥାଏ ପୁଣି ଶୁଣି ବାରମଣି ।
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନଙ୍କୁ ତୁ କହିବୁ ଯେ ବାଣୀ ॥
ଭଏଣୀ ତିନିଗୋଟି ଅଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭର ନାରୀ ।

ମୋହର ଦୁଃଖେଣ ସେ ହୋଇବେଟି
ଘାରି ॥୩୦

ତାହାତ ପାଳିଣ ତୁମ୍ଭେ ଥିବ ଭାଇ ତିନି ।
ମୋତେ ନ ଦେଖିଣ ସେ ଅନାସ୍ତ
କାମେନୀ ॥

ତାହାଙ୍କର ମାସ ଜାଣିଅଛି ମୁହିଁ ।
ଦାସୀ ପରିବାରୀ କହନ୍ତେ ଶୁଣିଲଇଁ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ସାତ୍ୟା ରୋଦିଲାକୁ ପୁଣି ।

ନିରେଖ ହୋଇଲେ ମୋର ତିନି ଯେ
ଭଏଣୀ ॥

ମନମାୟା ସଖି ମୋର ମରିବ ନିଶ୍ଚୟ ।
ଆବର ଦାସୀମାନେ ହୋଇବେ ଅଥୟ ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ବେଗ
ହୋଇଯାଅ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନ୍ୟସେ ସେବା କରିଥାଅ ॥୪୦
ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ନମସ୍କାର କଲା ।
କାନ୍ଦୁ କାନ୍ଦୁ ବୀର ପଛଗୁଣ୍ଡା ଦେଲା ॥
ଲତାର ଓହ୍ଲଟେ ଗଲା ପିଠି ଦେଲ ।
ସାତ୍ୟା ରୋଦିଲା ସେ ଦଶଦିଗ ଚାହିଁ ॥
ଶ୍ରବଣ ବୁଦ୍ଧି ଲକ୍ଷଣ ତହୁଁ ଗଲା ।
ଗଙ୍ଗା କୂଳେ ଯାଇଁ ନାବରେ ବସିଲା ॥
ଧାରିକାରେ ବୀର ହେଲା ନଦୀ ପାର ।
ନାବରୁ ଓହ୍ଲାଇ ବସିଲା ରଥର ॥
ସୁମତକୁ ଚାହିଁ ରୋଦନ ବୀର କରି ।
ବାହୁଡ଼ାଇ ରଥ ବାହିଲା ନିଜ ପୁରୀ ॥୪୦
ସେ କୂଳେ ସାତ୍ୟା ଅନାଲଣ ଥିଲା ।
ରଥ ବାହୁଡ଼ିବା ଦେଖି ରୋଦନ ସେ କଲା ॥
ସ୍ବାମୀ ସ୍ବାମୀ ବୋଲି କାନ୍ଦିଲା ଉଷ୍ଣସୁରେ ।
ଯେକା ନାରୀ ଶୋକ କଲା ବନ ଘୋରେ ॥
ବନଜକୁମାରୀ ହୋଇଲେ ଆକୁଳ ।
ବୃକ୍ଷରୁ ଝଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲେ ପୁଲୁଫଳ ॥
ଅଶ୍ବିର କୋକିଳ କାଣି ଶୁଭୁଅଛି ବାଣୀ ।
ମଡ଼ିଆରେ ଥାଇଁ ବାଲମିକ ମୁନି ଶୁଣି ॥
ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଏ କିସ ଶବଦ ।
ଶ୍ରବଣେ ଶୁଭିଲା ଯୁବତୀ ଶୋକନନ୍ଦ ॥୨୦
ମାନେବ ଶ୍ରୀରାମ ଏ ନୋହଇ ନା ଧୁନି ।
ଯେତେ ବୋଲି ଶୁଣିବନ୍ତ ହୋଇଲେ
ମହାମୁନି ॥
ଧ୍ୟାନେଶ ଜାଣିଲେ ଏ ଜନେକ ଦୋହରା ।
ଶ୍ରୀରାମର ରାଣୀ ନାମ ଏହାର ସାତ୍ୟା ॥
ଲୋକ ଅପବାଦକୁ ଛାଡ଼ିଲେ ରଘୁପତି ।
ଲକ୍ଷଣ ଆଣି ଏଥେ ନିବାସି ରଜା ସାତ୍ୟା ॥
ଯେ ମୋହୋର ଆଶ୍ରମ ନିକଟ ବୋଲି
କାଣି ।
ଯତନେ ଏଠାକୁ ପଠାଇଲେ ରଘୁମଣି ॥

ଯେତେ ବୋଲିଣ ମୁନି ଉଠିଲାକ ବେଗେ ।
ଅନେକ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି
ସଙ୍ଗେ ॥୨୦
ଗଙ୍ଗା କୂଳେ କୂଳେ ପୂର୍ବ ମୁଖେ ଗଲେ ।
ଗହନ ବିପୁଲେ ଯାଇ ସାତ୍ୟାକୁ
ଦେଖିଲେ ॥
ପଚାରିଲେ ଆଉ ତୁ କେବଣ ଦେଖୁ ଆସ ।
କେ ତୋର ବାପ କେ ତୋର ମାଏ ॥
କେ ତୋର ପତି ଅଛନ୍ତି କିମ୍ବା ବନ ।
ଆମ ଆଗେ କହ ସ୍ବରପ ବଚନ ॥
ଆମେ ବାଲମିକ ନାମେ ତପୋବନ୍ତ ।
ରୋଦନ ଶୁଣି ଅଛନ୍ତି ଦେଖି ଯେ ତୁମ୍ଭ ॥
ଶୁଣିଣ ମଇଥିବା ସତୋଷ ହୋଇଲେ ।
ଉଠି କେଶ ବାସ ସମ୍ଭାଳଣ କଲେ ॥୮୦
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଏଥେ ବାଲମିକ ଆସି ।
ତାକୁ ସେବା କରିଥିବୁ ରୂପବନ୍ତୀ ॥
ସେକଥା ଜାନେକୀ ଥିଲେ ହେତୁ କରି ।
ରଖିକ ପାଦେ ଯାଇଁ ନମସ୍କାର କରି ॥
ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୁ ସୁଲକ୍ଷଣା ହୋଅ ।
କାହୁଁ ଅଛନ୍ତି ମା ଗୋ ମୋର ଆଗେ କହ ॥
ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ମୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ରାଣୀ ।
ନାମ ବଜାଦେହୀ ଜନେକ ଦୁଲଣୀ ॥
ସଦାଶିବ ଧନୁ ରାଜିଲେ ରାମ ହେଲେ ।
ମୋତେ ବିଜା ହୋଇଲେ ମିଥିଲା
ମନ୍ତ୍ରରେ ॥୯୦
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆସି ଥୋକାଏ ଦିନ ଥିଲା ।
ଦଶରଥ ବୋଲେ ଆମେ ବନସ୍ତକୁ ଗଲୁ ॥
ଗୋଦାବରୀ କୂଳେ କଲୁ ଯାଇଁ ବାସ ।
ତହୁଁ ମୋତେ ଘେନିଗଲା ବିଶ୍ବବୀର ଶିଷ୍ୟ ॥
ମଧୁବନେ ନେଇ ଥୋଇଲା ଯତ୍ନ କରି ।
ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ସହସ୍ରେ ଅସୁରୀ ॥
ନିଦ୍ରା ଆହାର ବଞ୍ଚାଇଁ ତହିଁ ଥାଇଁ ।
ପ୍ରତକ୍ଷେ ହନୁମତ ଦେଖିଲାକ ଯାଇଁ ॥
ବୀରତା ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମତହୁଁ ଗଲେ ।
ବାଳାକି ମାରି ଅନେକ ରକ୍ଷ କପି
ନେଲେ ॥୧୦୦

ସୁଗ୍ରୀବର ନାମେ ବୀରର ଆଦିପତି ।
ତାହାକୁ ଘେନି ରାମ ପର୍ବତେ ସିନ୍ଧୁପୋତି ॥
ଲଙ୍କାରେ ରାବଣର ସଗୋତ୍ର ନାଶ କଲେ ।
ଅପ୍ରତେ କରି ମୋତେ ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା
ଦେଲେ ॥
ବ୍ରହ୍ମା ଅଛଲେ ସକଳ ସୁରଗଣ ଘେନି ।
ଦଶରଥ ରାଜା ସହିତେ ଆପଣେ
ସପ୍ତଯୋନି ॥
ମୋତେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସମର୍ପଣ ଗଲେ ।
ସତୀ ଶିରୋମଣି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
ତାହାକି ବୋଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପରିଗ୍ରହ ମୋତେ
କଲା ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆସି ଅଭିଷେକ
ହେଲା ॥୧୦
ଯେବେ ନଗ୍ର ନରନାରୀ ବୋଇଲେକ
ମନ୍ଦ ।
ସେକଥା ଶୁଣି ମୋତେ ତେଜିଲେ
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥
ଲକ୍ଷଣ ଏଥେ ଆଣି ନିବାସିଣ ଗଲା ।
ଗର୍ଭ ହୋଇଛି ମୁଁ ଓପ୍ରୋଧ ନକଲା ॥
ତେଣୁ ସେ ରୋଦନ କରଇ ମୁହିଁ ଏଥ ।
କେଉଁ କଟିକି ଯିବି ନ ଜାଣଇ ପଥ ॥
ଶୁଣିଣ ବାଲମିକ ଭବିଷ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର ଗୁଣି ।
ବୋଇଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଯେ ଅଛଇ ରାମରାଣୀ ॥
ମୁହିଁ ଏବେ ଏହାକୁ ସମ୍ଭାଳିବି ନେଇ ।
ପୂର୍ବେଣ ଯେ ନାରଦ ଅଛନ୍ତି ମୋତେ
କହି ॥୨୦
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନି ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ମାଏ ।
ଚାଲିଯିବା ଆମର ପୁଣ୍ୟକୁଟୀ ଯାଏ ॥
ଆମେ ଜନେକ ଦୁହେଁ ବେଗଳ
ନୋହୁପୁଣି ।
ତୁ ଅତୁ ଆମର ଗୋ ଧର୍ମର ନୟନୀ ॥
ମୋହର କଟିରେ ଥିଲେ ନାହିଁ ତୋତେ
ମନ୍ଦ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣିଲେ ହୋଇବେ ଆନନ୍ଦ ॥

ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ମୁଁ ଥିବି ତୁମ ପାଶ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବାସେ ମୁଁ ହୋଇଛି ଗର୍ଭବାସ ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଚିନିଭାଇ ଶାଶୁ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ॥୩୦
 ଏକଥା ତୁମେ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମାହାମୁନି ।
 ମୁହିଁ ସେ ଅଟଇ ବଡ଼ ଅଭାଗିନୀ ॥
 ବାଲମିକ ବୋଇଲେ ଯାହା କହିଲୁ
 ମହାସତୀ ।
 ତୁମର କଥା ବେଦ ପୁରାଣେ ଉକ୍ତି ॥
 ସାକ୍ଷାତେ କମଳାତୁ କମଳଆସନୀ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ପାଟରାଣୀ ତୁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିଧିସନୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ମୋର ଆଗେ ଅଛନ୍ତି ଯେ କହି ।
 ତୋତେ ସମ୍ମାନିତ ପବିତ୍ର ହେବି ମୁହିଁ ॥
 ଅନେକ ଜନ୍ମର ମୋ ଯେତେକ ପାପ
 ଥିଲା ।
 ତୋହର ମୁଖ ଦେଖି ସକଳ କ୍ଷୟ
 ଗଲା ॥୪୦
 ଆସ ଆସ ମାଏ ଗୋ ଯିବା ଆମ୍ଭ ଘର ।
 ଯେତେ ବୋଲି ଆଗହେଲେ ମୁନିବର ॥
 ପଛେଣ ଜାନେକା ଧାରେ ଧାରେ ଯାଇଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମାପଛେ ଯେହ୍ନେ ସୁରଭି ଗୋଡ଼ାଇଁ ॥
 ରକ୍ଷିକର ମଢ଼ିଆ ବାହାରେ ଯାଇଁ ମିଳି ।
 ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖି ଅଜଲେ ରକ୍ଷିବାଳୀ ॥
 ଅନେକ ରକ୍ଷିମାନେ ଛନ୍ତି ତହିଁ ରହିଁ ।
 ବାଲମିକ ଆଶ୍ରମ ଗଙ୍ଗା ପିଠିଆଇ ॥
 ଯେମାନେ ଦେଖିତ ଅଜଲେ ବଜ୍ରଦେହୀ ।
 ବାଲମିକ ବୋଇଲେ ଏ ଜନେକ
 ତନଇ ॥୫୦
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜା ଶ୍ରୀରାମର ରାଣୀ ।
 କଳି କରିଣ ଅଜଲା ଏ ଅଟଇ
 ଅସହଣୀ ॥
 ଗର୍ଭେ ଦୁରମାସ ହୋଇଛି ଏହାର ।
 କିହୁତ ଦୋଷକୁ ରାମ କଲେକ ବାହାର ॥
 ରୋଦିବା ଶୁଣି ଏହାର ଆଶିଳୁ ଆମେ
 ଯାଇଁ ।

ବ୍ରହ୍ମା କହିଅଛି ସମ୍ମାନିବା ପାଇଁ ॥
 ଆମ୍ଭ କତିରେତ ଅବିଗ୍ରହ ନାହିଁ କିଛି ।
 କୋପଶାନ୍ତ ହୋଇଲେ ନିଅନ୍ତୁ ରତ୍ନବନ୍ଧି ॥
 ଶୁଣି ରକ୍ଷିମାନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଯେତ ଭଲ କଥା ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥୬୦
 ବାଲମିକ ମଢ଼ିଆଏ ପ୍ରବେଶ ଜାନେକା ।
 ରକ୍ଷିପୁତ୍ରମାନେ ଅଜଲେ ତହିଁକି ॥
 ବାଲମିକ ବୋଇଲେ ଶୁଣିବି ଗୋ ଆଉ ।
 ସାତ୍ୟା ଅଟଇ ଯେ ରାଜାର ମହାଦେବ ॥
 ଜନେକ ରକ୍ଷିର ଯେ ଅଳିଅଳ ଜେମା ।
 ଅକାରଣେ ଜିଘାସି ହୋଇଲା ଏ ବାମା ॥
 ତୁମେମାନେ ଏହାକୁ ସେବା କରିଥିବ ।
 ଯେତେବେଳେ ଯାହା ମାଗଇ ତାହା ଦେବ ॥
 ମୋହର ଘରେତ ଅପୂର୍ବ ନାହିଁ କିଛି ।
 ତପର ବଳେ ମୋର ସର୍ବ କଥା ଅଛି ॥୭୦
 ଏ ମହାସ୍ୟତୀ ଗୋ ଅଟଇ ପବିତ୍ରା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନାଏକ ଅଟଇ ଏହାର ଭ୍ରାତା ॥
 କୋପ ସଂହରିଲେ ନିଅନ୍ତି ସିନା ଆସି ।
 ତୁମେ ସେବା କରିଥିବ ଅର୍ହନିଷି ॥
 ବେଶବେଷନ କରାଇବ ପାଶେ
 ଆଇଁ ॥୮୦
 ଯେମତେ ଭଲ ବୋଲାଉବ ଏହାର ତହିଁ ॥
 ଏହାକୁ ସେବା କଲେ ଜୀବନ କାରଣ ।
 ଦୋହିତାମାନଙ୍କୁ ମୁନି କଲେ ତିଆରଣ ॥
 ମୁନିଙ୍କର ବୋଲେ ସେ ଶରଧା ତାଙ୍କର
 ପାଇଁ ।
 ପାଶ ନ ଛାଡ଼ି ସାତ୍ୟା ଯହିଁ ଆଇଁ ॥
 ପୁଟିଲା ପଦ୍ମକୁ ଯେହ୍ନେ ଭ୍ରମରେ
 ବେଢ଼ିଆନ୍ତି ।
 ସାତ୍ୟା ସନ୍ନିଧେ ବାଳୀ ତେସନ ଦିଶନ୍ତି ॥
 ଭୋଜନ ଶୟନେ ବାଳୀ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି
 କ୍ଷଣେ ।
 ଅନୁକ୍ଷଣେ ତରତା କରନ୍ତି ମୁନିଗଣେ ॥
 ବାଲମିକ ଭାରିଯା ଅଟଇ ଧର୍ମବତୀ ।

ଦୋହିତା ପ୍ରାଏ କରି ସାତ୍ୟାକୁ ପାଳନ୍ତି ॥
 ଭଲ ବସ୍ତ୍ର ଭଲ ଅଳଙ୍କାର ଦେଇଁ ।
 ସୁସ୍ବାଦୁ ଫଳମାନନ୍ତ ଯାତିଣ ଖୁଆଇଁ ॥
 ରକ୍ଷି ପୁତ୍ରମାନେ ସେବା କରିଥାନ୍ତି ।
 ନାନା ରସ କଥା କୁହାକୁହି ହୁଅନ୍ତି ॥ ୯୦
 କେ ସାତ୍ୟାର ସଖୀ କେ ହୋଇଲେ
 ସଂଘାତୁଣୀ ।
 କେ ବନ୍ଧୁ ବହେଣୀ କେ ସୋଦର ମିତଣୀ ॥
 ଯେମତେ ଜାନେକା ରହିଲେ ସୁଖ ପାଇଁ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ବୋଲି ତାଙ୍କର ମନେ ଚିନ୍ତା
 ନାହିଁ ॥
 ଶୁଣ ଗା ପାର୍ବତୀ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ।
 ଲକ୍ଷଣ ସାତ୍ୟାକୁ ଯେ ଛାଡ଼ିଲେ ଗଙ୍ଗାତୀରେ ॥
 ତତ୍ତ୍ବେଗେ ନାବେ ବସିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଅଜଲା ଯେ ପଛକୁ ନ ଚାହିଁ ॥
 ଭରତ କୁଳେ ସୁମତ ରଥ ଘେନିଗଲା ।
 ତାହାର ସନ୍ନିଧେ ଆସି ନାଉକା
 ନାଗିଲା ॥୧୦୦
 ତତକ୍ଷଣେ ସଉମିତ୍ରୀ ଗଲାକ ଓହ୍ଲାଇଁ ।
 ରତ୍ନବର ଉପରେ ବିଜେ କଲା ଯାଇଁ ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଶିରୋମଣି ସେ ବାହିଲା ରତ୍ନବର ।
 କେହି କାହାକୁ ହିଁ ନ ଦିଅନ୍ତି ଭରତ ॥
 ଈଶାନ୍ୟ ଭାଗେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରୀ ।
 ପୂର୍ବମୁଖେ ମାହାତ୍ମା ଯେ ଆସନ୍ତି ଗମନ
 କରି ॥
 ସୁମେତ୍ରୀ ନନ୍ଦନ ଭତେ ରୋଦନ କଲା ।
 କପୋଳେ ହାଥ ମାରି ବିଧାତା ସୁମରିଲା ॥
 ସୁମତକୁ ବୋଇଲା ରଥ ବେଗେ ବାହା ।
 ଦୁଃଖୀ ହୋଇଥିବେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନର
 ନାହା ॥୧୦
 ଜାନେକା ତାଙ୍କର ଯେବଣହିଁ ପ୍ରିୟବତୀ ।
 କ୍ଷଣେହେଁ ଶ୍ରୀରାମ ନନ୍ଦାଡ଼ି କଟି ॥
 ରାଜାର ଝିଅ ସେ ଅତି ଅଳିଅଳ ।
 କହି ନୁଆରିଲା ଶିଖାଇଲା ବୋଲ ॥
 ସେ ପୁଣି ବନସ୍ତକୁ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଗଲା ।

ଚଉଦ ବରଷ ଦୁଃଖେଣ ଦିନ ନେଲା ॥
ତହୁଁ ରାବଣ କପଟେ ନେଲା ହରି ।
କିସ କରିବ ସେ ଅବୋଧନୀ ନାରୀ ॥
ଅସୁର ଘରେ ସେହୁ ବରଷେକ ଥିଲା ।
ଯେବେ ଅଯୋଧ୍ୟାଏ କି ସୁଖ

ପାଇଲା ॥୨୦

ଏକାନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସେବା କରିଥାଉ ।
ଦିନରେ ନିର୍ଭରେ ପୟରେ ଖଟଇ ॥
ମନକାଣି ମଣୋହି ରାହିଣି ପରଷି ।
ପାଦ ମଚାକଇ ଅନିଦ୍ରା ହୋଇ ବସି ॥
ଖଟଣି ସାମନ୍ତକର ଯିସ ଅବା ବେଦନା ।
ଭିତରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲାଭ ତା ଜନେକର ଜେମା ॥
ତା ତହୁଁ ହିତବନ୍ତୀ ଅଛି କାହିଁ ଆନ ।
ରୂପେଣ ପଟାନ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସମାନ ॥
ସୁଭାବେ ଅଯୋନି ସମ୍ବୃତ ବଜ୍ରଦେବ ।
ରକ୍ଷିମାନେ ବୋଲନ୍ତି କମଳଣୀ ଅଟଇ

ଏହି ॥୩୦

ଯେମନ୍ତ ସୁବତୀକି ରାମ କେମନ୍ତ

ଛାଡ଼ିଲେ ।

ଯେତେ ଚତୁର ପ୍ରଭୁ ତରକେ ପଡ଼ିଲେ ॥
ନେତ ଲୋକ କିସ ବୋଲିଲେ ଅବା

କାହିଁ ।

ସେ କଥାକୁ ଶୋଚନା କଲେ ରଘୁସାଜ ॥
ବ୍ରହ୍ମା ସମର୍ପଣ ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା ଦେଲା ।
ଜଗତ୍ ଦେଖିଛନ୍ତି ସେ କଥା ନୋହିଲା ॥
ଅତି ବୁଦ୍ଧିବନ୍ତ ହୋଇଲେ ନାଶଯାଜ ॥
ଅତି ଶୁଚିବନ୍ତ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ହୋଇ ॥
ଅତିହିଁ ସତ୍ୟେଶ ହଜଇ ଯତସତ୍ ।
ଅତିହିଁ ଶ୍ରାବଣକୁ ନିକଟେ ହୋଇେ ମୁଦ୍ ।
ଅତିହିଁ ବଳବନ୍ତ ନ ପାରଇ ଚଳି ।
ଅତିହିଁ ଧର୍ମକଲେ ନ ସହଇ ମହାଆଳି ॥
ଅତିହିଁ ପଡ଼ିଲେ ନରେ ହୋନ୍ତି ବାଲ ।
ଅତିହିଁ ଧନବନ୍ତ ନ ପାରଇ ଖାଇ ॥
ଅତି ଗ୍ୟାନବନ୍ତ ଆଗ କରଇ ପାପ ।
ଅତି ଭୟାବୁର ବହୁତ ଥାଇ ଧାପ ॥

ଅତିହିଁ କଷେଣ ନାହିଁ ନୋହେ ତୁଲ ।
ଅତିହିଁ ସବୁ ହୋଇଲେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ତୁଲ ॥
ଅତିହିଁ ସବୁପଣ କଲେ ରଘୁପତି ।
ଭଣ୍ଡକର ବୋଲେ ତେଜିଲେ

ଯୁବତୀ ॥୫୦

ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ସେ ଏଡ଼େ ଅଗତି କିମ୍ପା

କଲୁ ।

ଯେତେ ଠାକୁର ଗୋଟା ଏହାସେ ଅରଜିଲୁ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ବାତ୍ୟ କରଇ ଲକ୍ଷଣ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଅବିଗୁଣ ବାନ୍ଧଇ ପୁଣ ପୁଣ ॥
ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଲଇା ହୋ ଶୁଣ ମନ୍ତ୍ରାବର ।
ରାବଣ ସଂଗେ ଆମେ କଲୁଯେ ସମର ॥
ଚଉଦ ଦିନଯାଏ ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ ଦଣ୍ଡେ ।
ଯୁଦ୍ଧ ବାଜିଥାଇ ରାକ୍ଷସ କପି ଦଣ୍ଡେ ॥
ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ସାମାନ୍ୟେ ଏକୁଁ ଏକଂ ଖର ।
ଏକାବାଣେ ପଡ଼ନ୍ତି ମର୍ତ୍ତୁଦେକ

ବାନର ॥୬୦

ଭୟକୁ ଜିଣି ତା ନାମ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।

ଦୁଇ ବେଳ ଅଇଲା ରାବଣର ପୁତ୍ର ॥

ବେଳେକ ବାନ୍ଧିଲା ନାଗଫାଶ ଘେନି ।

ଗରୁଡ଼ ଆସି ଜାଆଁଇ ଗଲା ସଜନି ॥

ଦୁଟାଅ ପ୍ରତାପେ ସେ ବ୍ରହ୍ମଖର ମାରି ।

ହନୁମନ୍ତ ଆଣିଲା ହେମବନ୍ତ ଗିରି ॥

ସୁଷେଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ତହୁଁ ବାନ୍ଧିଲା ମଉଷୋଧୁ ।

ସେୟାନ୍ତି ଜାଣୁ ସେ ମହାହାର ବୁଦ୍ଧି ॥

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଡ଼ିବାରେ ଧାଇଁଲା ରାବଣ ।

ବେଳବୁଡ଼ ପରିଯନ୍ତେ କଲା ମହାରଣ ॥୭୦

ବ୍ରହ୍ମଶକ୍ତି ମୋତେ ମଣ୍ଡିଣ ମାଇଲା ।

ସେ ଘାତି ମରଣୁ ହନୁମନ୍ତ ଜାଆଇଁଲା ॥

ଯେତେ ଘୋର ସଂଗ୍ରାମ କଲୁ ଯହିଁ ପାଇଁ ।

ବ୍ରହ୍ମା ସମର୍ପିଲେ ମୃତିବନ୍ତ ହୋଇଁ ॥

ତହୁଁ ଘେନିଆସି ଏଥୁ ଏହାକଲୁ ।

ମୋହରି ଗୋଟରେ ତାକୁ ନିବାସିବାକୁ

ବୁଦ୍ଧିଦେଲୁ ॥

ଯେକାକରି ବନନ୍ତେ ଯାଉଁଅଛି ଛାଡ଼ି ।

ଯେହାକୁ ଯେବେ ପ୍ରମାଦ ଯେଥୁ ହାଦେ
ପଡ଼ି ॥

ଯେ ଦୋଷ କାହାର ହୋଇବ ସୁମନ୍ତ ।
ପଞ୍ଚମନ ଏକ କରି କହତ ଆମନ୍ତ ॥୮୦

ସୁମନ୍ତ ବୋଲଇା ହୋ ସଉମିତ୍ରୀ ଶୁଣ ।

ପୂର୍ବର କଥା ହାଦେ ପୁରାଣେ ବଖାଣ ॥

ଦୁରାସ୍ୟା ରକ୍ଷି ତହୁଁ ଅଛି ମୁଜଂ ଶୁଣି ।

ସେ କଥା କହଇ ତୋତେ ରଘୁକୁଳମଣି ॥

ବଞ୍ଚିଷ ରକ୍ଷିକ ଆଶ୍ରମେ ଦୁରାସ୍ୟା ।

କେବଣହିଁ ସମୟେ କଲେ ଚତୁରାସ୍ୟା ॥

ତାହାକୁ ଦେଖିବ ବୋଲି ପିତା ତୋର ଗଲା ।

ଏକାରଥେ ଚଢ଼ି ସଙ୍ଗତେ ମୋତେ ନେଲା ॥

ବଞ୍ଚିଷକ ଆଶ୍ରମ ନିକଟେ ଓହ୍ଲାଇ ।

ଦୁହେଁ ମହାରକ୍ଷି ନମାସ୍କର କଲୁ ଯାଇ ॥୯୦

ରାଜାଙ୍କୁ କଲ୍ୟାଣ କଲେ ଦୁଇତପଚାରୀ ।

ଏକ ଆରକେଶ ବାରତା ପଚାରି ॥

ଏମନ୍ତେ ଥୋକାଏକ ବେଳ ଯହୁଁ ଗଲା ।

କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ପିତା ପଚାରିଲା ॥

ଶୁଣିମା ମାହାରକ୍ଷି ମୋହର ସିଧ୍ୟାତ ।

ବ୍ରହ୍ମା ସମାନ୍ୟେ ତୁମେ ଦୁଇ ତପୋବନ୍ତ ॥

ମୋହର ଭାଗ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ଦେଖିଲାଜଂ

ଆସି ।

କଥାଏ ପୁଛିବି ମୋତେ କହ ମାହାରକ୍ଷି ॥

କେତେକ ଆୟୁଷ ମୋର ଅଛଇ ଲେଖନ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ଆବର ଗ୍ରଥ

ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥୧୦୦

ଯେମାନକର ଆୟୁଷ ଅଛଇ ଅବା

କେତେ ।

ବିଚାରି କହିବା ମୋତେ ଦୁଇ ତପୋବନ୍ତ ॥

ଶ୍ରୀରାମର ପୁତ୍ର କିବା ହେବ ଉତପତି ।

ତାହାକର ଆୟୁଷ କହ ମହାଯତି ॥

ଶୁଣି ଦୁଇରକ୍ଷି କହିଲେ ବିଚାରି ।

ଶ୍ରୀରାମ ନଦେଖିବୁ ମରିବୁ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥

ଅନେକ କାଳ ହୋଇବେ ରାମ ରାଜା ।

ତିନିପୁର ଲୋକେ କରିବେ ତାଙ୍କୁ ପୂଜା ॥

ବ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଆବର ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ଯେ ତିନି ପୋୟେ ତୋର ଅଟନ୍ତି
 ପୁଷ୍ପାନ ॥୧୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ସେବା କରୁଥିବେ ।
 ପରଦେଶ ମାରି ରାଜାହିଁ ହୋଇବେ ॥
 ଥୋକାଏ କାଳେ ରାମ ସାତ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ିବେ ।
 ଯହୁଁ ଜନମୁଖେ ଅପକ୍ଷାତି ପାଇବେ ॥
 ଅଶ୍ୱମେଧ ନାମେ କରିବେ ରାମ ଯାଗ ।
 ଅଗ୍ନିମୁଖେ ଦେବତାକୁ ଦେବେ ହବିର୍ଗାଗ ॥
 ଏଗାର ସହସ୍ର ବରଷ ହେବେ ରାମ ରାଜା ।
 ଅନେକ ସୁଖେଶ ବ୍ରତବେ ଜନପ୍ରଜା ॥
 ଜାନେକୀ ଗର୍ଭ ଉପୁଜିବେ ବେନିପୁତ୍ର ।
 ତେବେ ସେ ରକ୍ଷା ହେବ ରଘୁକୁଳ
 ଗୋତ୍ର ॥୨୦
 ପୁଣି ବଜ୍ରଦେହୀ ପଶିବେ ପାତାଳେ ।
 ନିର୍ମୋହ ହୋଇ ପୁଣି ଯିବାକ ନିଜଆଳେ ॥
 କନେକର ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମ ଗଡ଼ାଇବ ।
 ତାହାକୁ ଘେନି ଅନେକ ଧର୍ମ ଅରଜିବ ॥
 କାଳେଶ ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡେ ବସିବ ଯାଜ୍ଞ ।
 ନବ ସହସ୍ର ବରଷ ତୁ ବଞ୍ଚୁ ନରସାଜ୍ଞ ॥
 କାଳେଶ ଇନ୍ଦ୍ର ସଙ୍ଗେଶ ସ୍ୱର୍ଗେ ତୁ ବସିବୁ ।
 ଦେବତାକୁ ଘେନି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଥୁବୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ପୋଏ ଅନେକ କାଳ ଥୁବେ ।
 ନିଜ ଭୁଜବଳେ ପୃଥିବୀ ଲଘିବେ ॥୩୦
 ପୁଣି ସମଏକେ ପାଇବେ ପିତୃଲୋକ ।
 ପୁଣି ଯାହା ଶୁଣ ହୋ ଅଯୋଧ୍ୟା ନାଏକ ॥
 ଶୁଣି ଦଶରଥ ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଲା ।
 ଓଳେଗ ମେଳାଇଁ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥
 ମୁହିଁ ହାଦେ ଲକ୍ଷଣ ହୋ ରାଜା ସଙ୍ଗେ
 ଥୁଲି ।
 ଯେକଥାମାନ ତହିଁ ସମସ୍ତ ଶୁଣିଲି ॥
 ତୁ କିମ୍ପା ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲୁଅଛୁ ମନ୍ଦ ।
 ବିଧାତା ଗିଆଇଅଛି ଏହେକ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ॥
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଶୋକେ ଗଦଗଦ ।
 କ୍ରୋଧରରେ କହି ନ ପାରଇ ପଦ ॥ ୪୦

ପୁଣିହିଁ ସୁମନ୍ତ ଯେ ବୋଇଲା ତାକୁ ଚାହିଁ ।
 ତୋତେ ସମୟେକେ ଛାଡ଼ିବେ ରଘୁସାଜ୍ଞ ॥
 ରକ୍ଷିକର ବୋଲ ନୁହଇ ପୁଣି ଆନ ।
 ଶୁଣି ଶୋକକଲା ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
 ବିଧାତାକୁ ସୁମରି ବୋଲଇ ଏହା କଲୁ ।
 ଯେତେ ଲାଜା ଗୋଟା କିଛିତେ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ॥
 ଯେସନେକ ଭାଲି ଯାଆନ୍ତି ରଥ ବାହି ।
 ଯେକା ଦିନକରେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହେଲେ
 ଯାଜ୍ଞ ॥
 ରାତ୍ର ଦିବସେଶ ବାଟ ବହିଗଲେ ।
 ଶଙ୍ଖପୁରା ନାମେକ କଟକେ
 ହୋଇଲେ ॥୫୦
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ରଥ ଗୁହାଜଲେ ଲକ୍ଷଣ ।
 ଭାଲଇ କି ବୋଲିଣ ବୋଲିବି ଏହିଂକ୍ଷଣ ॥
 କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଦ୍ରୁଶନ କରିବି ।
 କିସ କଥା କହି ତାଙ୍କ ମନ ହରିବି ॥
 ଯେତେକ ବିଚାରି ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ଶେଯ୍ୟା ମନ୍ଦିରେ ଯାଜ୍ଞ ଦ୍ରୁଶନ ସେହୁ
 କଲା ॥
 ଅପହୃତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ରାମରାଣ ।
 ମନେ ବିଚାରନ୍ତି ଯେ ନଇଲା ଲକ୍ଷଣ ॥
 ଯେସନ ସମୟେ ମିଳିଲା ସଉମିତ୍ରା ।
 ଦେଖି ତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁପତି ॥୬୦
 ନମସ୍କାର କରିଣ ଲକ୍ଷଣ ଯାଇ ମିଳି ।
 ନିକଟ ହୋଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣ ମଞ୍ଚାଳି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ବାରତା ।
 ଗୋଦେବ ନିବାସି ଅଇଲି ମୁହିଁ ସାତ୍ୟା ॥
 ତୋହୋର ଆଗାଧ୍ୟା ପ୍ରମାଣେଶ ଗଲି ।
 ଗଙ୍ଗାପାରି କରି ଛାଡ଼ିଣ ଅଇଲି ॥
 ବାଲମିକ ଆଶ୍ରମ ଦିଶଇ ତହିଁକି ।
 ତିଆରିଣ ଗୁହାଜ ଅଇଲି ଜାନେକାକି ॥
 ତୁ ଏବେ ଚିତ୍ତା ନ କର ରଘୁସାଜ୍ଞ ।
 ଅକାରଣେ ଭାଲିବାର ପ୍ରୟୋଜନ
 ନାହିଁ ॥୭୦
 ସତ ଗଣିଣ ଯେବେ ଛାଡ଼ିଲୁ ଦେବ ତାହା ।

ଜଗତେ ଯଶ ବୋଲି ପାଇଲୁ ରଘୁନାହା ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରହୁଁ ଅଧିକ ରହିଲା ତୋର କାର୍ତ୍ତ ।
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ କଥା ରହିଲାକ ପୃଥା ॥
 ତୋହୋର ବଳେଶ ସେ ହୋଅଇ ଏହା
 କରି ।
 ତୁ ଧର୍ମ ପୁରୁଷ ଅଟୁ ରାବଣାରି ॥
 ଯିସ ଅବା ତୋତେ ଦୃଷ୍ଟିବାକୁ ଥିଲା ।
 ସେ କଳକ ଗୋଟା ଆଜ୍ଞହୁଁ ତୋର କ୍ଷୟ
 ଗଲା ॥
 ଭାଲି ଛାଡ଼ିଲୁ ତୁ ନ କଲୁସି ମୋହ ।
 ବଜ୍ରହୁଁ କଠିଣ ଅଟଇ ତୋର ଦେହ ॥୮୦
 ଏହା ନକଲେଶ ପାଆନ୍ତୁନା ନିନ୍ଦା ।
 ଅପାପୀ ପୁରୁଷ ତୁ ସଂସାରକୁ ଆନନ୍ଦା ॥
 ଯେବଣ କଥାରେଶ ଯିସ ଅବିଗୁଣ ।
 ତହିଁସେ ତାହା ଜାଣୁନା ରଘୁକୁଳ ଗଣ ॥
 ଭାରିଯା ପୁତ୍ର ଅବା ହେଉ ଆଇଭାଇ ।
 ସେ ଅବା କୁଳକୁ କଳକ ଉପୁଜାଇ ॥
 ତାହା ଲେଖିଲେ ସେ ରହଇ ବଡ଼ପଣ ।
 ଯାହାରେ ପ୍ରାଣନାଶ ହୋଅଇ ଆପଣ ॥
 ବଳେ ଅବା ଯେହୁର ହରିବ ପର ବାସୁ ।
 କି ଅବା ଯୁବତାକର ଘେନିବାକ ସତୁ ॥୯୦
 କିଅବା ବିଶ୍ୱାସ ଯେ କହିବ ଯାର ଆଗେ ।
 ସେ ଯେବେ ଭାଲିବଟି ଅଇରିର ସଙ୍ଗେ ॥
 ନୋହିଲେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ କରିବ ଯେ ଯାହା ।
 ଯତନେ ସମଧ ଅବା ନ କରିବ ତାହା ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଦୁଇକୁଳେ ହୋଅନ୍ତେ
 ମରମରି ।
 ସେକଥାମାନ ଯେବେସେ ଥିବାକ ବିଚାରି ॥
 ଯେମନ୍ତ ଲୋକମାନକୁ ଧର୍ମ ନସହଇ
 କ୍ଷଣେ ।
 ଅବେତାର କଥା ଏହାକୁ କହନ୍ତି ପୁରାଣେ ॥
 ତହିଁକି ଜାନେକାତ ପାଇଲା ଅପକ୍ଷାତି ।
 ଯେବେ ଏହା ନ କରନ୍ତୁ ହୁଅନ୍ତା
 ଅପତି ॥୧୦୦
 ତୁ ଧର୍ମ ପୁରୁଷ ବିଚାରି ଭଲ କଲୁ ।

ସମୟେକେ ଭୋଗ କରିଣ ଡ୍ୟାଗିଲୁ ॥
 ଜଗତର ଲୋକେ ବୋଇଲେ ତୋତେ
 ସାଧୁ ।
 ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରଖି ରାମ ତେଜିଲେ କୁଳବଧୁ ॥
 ଯେବୋଲ ଅର୍ଜୁନ ତୋର ହୋ ଅତି ପୁନ୍ୟ ।
 ମାୟା ସଂସାର ଯେ ଅନିତ୍ୟ ଜୀବନ ॥
 କେ କାହାର ବାପ କେ କାହାର ପୁଅ ।
 ମିଛେହେଁ ଅକାରଣେ ଲଗାଇଅଛି ମୋହ ॥
 ଭାରିଯା ବୋଲି ଯାହା ବୋଲିଛି ଗୋସାଇଁ ।
 ନିଜ ବ୍ରଥାକୁ ସେହୁ ଆଦର ନ କରଇ ॥୧୦
 ବିଚାରିଲେ ଆପଣେ ତୋ ତହୁଁ ମହ ନହିଁ ।
 ଯେବଣ ଜନନୀ ପେଟୁ ପୁତ୍ରଜାତ କରଇ ॥
 ଘରଣୀ ପାଇଲେ ପୁତ୍ର ତାହାକୁ ନୁଆରଇ ।
 ସେହୁ ଯୁବତୀ ଯେଣେ ପୁତ୍ରହିଁ ପୁଣ ପାଇ ॥
 ଯେହି ପ୍ରକାରେଣ ପୁଣ ଯାଉଅଛି କାଳ ।
 ଭାରିଯାଟି ପ୍ରାଣକୁ ବଇରୀ ରଘୁବାଳ ॥
 ପରମ ଯୋଗୀମାନଙ୍କର ଭାରିଯାକି ଅଛି ।
 ଭାରିଯା ନଥିଲେଣ ଉୟେ ନାହିଁ କିଛି ॥
 ସୀତାୟା ଯେବେ ଆମ ସଙ୍ଗତେ ନଥାନ୍ତା ।
 ଲଙ୍କାର ରାବଣ କାହାକୁହିଁ ହରି
 ନ୍ୟତା ॥୨୦
 ଆମେ କିମ୍ବା ଯେତେ ଝଗଡ଼ା ପାଆନ୍ତୁ ।
 ବନ ଜୀବ ରକ୍ଷ କପିକି ଚାହୁଆନ୍ତୁ ॥
 ଅଦୋଷେ ସମୁଦରେ ବାନ୍ଧକୁ କିମ୍ବା ବନ୍ଧ ।
 ଦତ୍ୟକର ସଙ୍ଗତେ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଦୁଃ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କିମ୍ବା ବାନ୍ଧନ୍ତା ନାଗଫାଶେ ।
 ରାବଣ ଶକ୍ତିଶର ମାରନ୍ତା କିମ୍ବା ରୋଷେ ॥
 ଧର୍ମେଣ ପ୍ରାଣହାଦେ ପାଇଲୁସି ତୁହି ।
 ସୀତା ନ ଆଣିଲେ ଆସନ୍ତୁ କେମନ୍ତ
 ହୋଇ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତେଟି ଏହା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଅବିଚାର ଅପାର ରଘୁନାଥ ॥୩୦
 ପୋଡ଼ୁ ପୋଡ଼ୁ ସେ କଥା ନ ଧରସି ମନେ ।
 ଶ୍ରୀରା ଅନ୍ୟାୟେ କରନ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱ ଗୁବନେ ॥
 ଶ୍ରୀରା ପାଇଁ ସେଟି ବାକୀ ରାଜା ମଜା ।

ସୁରୀର ଦୋଷେଣ ରାବଣ କ୍ଷୟେ ଗଲା ॥
 ଶ୍ରୀରା ହୋଇ ଦୁର୍ଗା ମୟେଷା କଲା ନାଶ ।
 ଶ୍ରୀରାକି ବିଶ୍ୱାସ ଯିବାର ବଡ଼ଦୋଷ ॥
 ନୋହିଲେ ନଳ କିମ୍ବା ବସ୍ୟ କାଟିଗଲା ।
 ହରିଚନ୍ଦନ ରାଜା ମାଳୟ ପୁଅ ବିକେକଲା ॥
 ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତା ଶ୍ରୀରାରେ କ୍ଷୟେ ହୋଇ ।
 ଶ୍ରୀରାର ଦୋଷରେ ତହୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ନୋହଇଁ ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାକୁ ସପ୍ତଯୋନି ହୋଇଲା ବାସେବ ।
 ଶ୍ରୀରାହୁଁ ମହପ୍ରାଣ ନାହିଁଟି ରାଘବ ॥
 ତୁ ସତ୍ୟ ପୁରୁଷ ଜାଣିଣ ଡ୍ୟାଗ କଲୁ ।
 ଇହଲୋକ ପରଲୋକ ଦୁହିଁକି ଜିଣିଲୁ ॥
 ଯେବେ ସେ କଥାକୁ ନକର ଶୋଚନା ।
 ମାୟା ସଂସାରଏ ଦକ୍ଷର ରଞ୍ଜନା ॥
 ବଢ଼ାଇଲେ ବଡ଼ଇ ଛିଡ଼ାଇଲେ ଛିଡ଼ଇ
 କୋହ ॥
 ତୁ କାହା ନଜାଣୁ ଅବା ଦଶରଥ ପୁଅ ॥
 ଯୁବାକାଳେକ ତୁ ସୁଖ ଭୋଗକଲୁ ।
 ତତୁର୍ଥ କାଳେ ସିନା ଉଦାସ ହୋଇଲୁ ॥୫୦
 ଯେ ଧର୍ମକଥା ପୁରାଣେ ଏହା ଗାଇ ।
 ଯେମନ୍ତ ହୋଇଲେଣ ବୁଦ୍ଧଲୋକ ଯାଇ ॥
 ଯେବେତ ପୁଣ୍ୟ ରାମ କରସି ଅନେକ ।
 ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ ଯାଇ ବୁଦ୍ଧଲୋକ ॥
 ଅନ୍ତକାଳେ ଯୋଗ ସାଧୁବ ବୋଲିଅଛି ।
 ଶରୀରାର୍ଥ କଥାରେ ତୁମେ ପଣ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 ଯେମନ୍ତେ ଏହି ଦେହେ ସୁରପୁର ଯାଇଁ ।
 ଯେଥର ଗ୍ୟାନ ଯେବେ ତହିଁ ଯାଇ ପାଇ ॥
 ପରତେ ପିଣ୍ଡ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲି ତାହାକୁ
 ବୋଲନ୍ତି ।
 ପଞ୍ଚଣ ପ୍ରକୃତି ଯେହୁ କରିଅଛି ଶ୍ୟାନ୍ତି ॥୬୦
 ଦକ୍ଷବ ମାୟାରୁ ଯେ ହୋଇଲା ଉଦାସ ।
 ଜୀବନକୁ ଖଟାଇବ ପରମହଂସ ପାଶ ॥
 ଶୁଣି ନ ଶୁଣିମ ଦେଖି ନ ଦେଖିବ ।
 ଅନୁକ୍ଷଣେ ପରମହଂସକୁ ଗୁଣୁଥୁବ ॥
 ଶୂନ୍ୟର ଭିତରେ ଯେ ଅଛି ଶୂନ୍ୟକାଏ ।

ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ୱଚିକର ତରଳ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଏ ॥
 ଦ୍ରପଣର କାନ୍ତି ଅଗ୍ନିର ଦ୍ରୋଛନା ।
 ସେ ସେ ଶୂନ୍ୟ ଠୁଳ ବନାୟେ ଅବନା ॥
 ଜଳେ ନ ଡିଗଇ ଅଗ୍ନିରେ ନ ପୋଡ଼ଇ ।
 ତହୁଁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନି ମିଳିଲେ ଯେହୁ
 ଦିଶଇ ॥୭୦
 ବୁଦ୍ଧପୁରୁଷ ସେ ଶରୀରେ ପ୍ରକାଶଇ ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖାଦିଅଇ ଗ୍ୟାନୀ ଯେବେ
 ହୋଇ ॥
 ସେ ସେ ପୁଣ୍ୟ ଆପଣ ଶରୀରେଣ ଅଛି ।
 ଆପଣେ ଆପଣାକୁ ଦେଖ ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 ଆତ୍ମା ପରତେ ହୋଇଲେ ନ ଛାଡ଼ଇ ପିଣ୍ଡ ।
 ଆପଣାକୁ ବିହ୍ନିଲେ ସେ ଆପଣେ ବୁଦ୍ଧୁଣ୍ଡ ॥
 ମାତାପିତା ସଂଯୋଗେ ଯେବଣ ବୀର୍ଯ୍ୟ
 ରହିଁ ।
 ଯେ ଯାହା ସ୍ୱରୂପେ ଅନରୂପେ ହୋଇଁ ॥
 ସେ ସେ ମହାରସ ଆବୋରିଅଛି ପିଣ୍ଡ ।
 ସେ ସେ ପ୍ରାଣପୁରୁଷ ଅଟଇ ବିହ୍ନୁଖଣ୍ଡ ॥୮୦
 ଯେ ଯେବେ ତଳକୁ ଖସି ବାହାର ହୋଇଁ ।
 ତତକ୍ଷଣେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ମୃତ୍ୟୁପାଇ ଶୋଇଁ ॥
 ଯେଣେ ଜାତହୋଇ ତେଣେ ସେ ମରଣ ।
 ରସ ଗଳିଗଲେଟି ତୁ ଅକାରଣ ॥
 ତାହାଥୁଲାଠାକୁ ସେ ପ୍ରାଣଲିଙ୍ଗ ବୋଲି ।
 ଚାରିକଟି ଅଣ୍ଡି ଅଛି ବେଢ଼ ବୁଲି ॥
 ନିର୍ମଳ ପଦାର୍ଥ ସେ ସକଳବର୍ଣ୍ଣ ତେଜ ।
 ଚାହାସେ ତହୁଁ ବୋଲିଣ ଶୁଣ ରଘୁରାଜ ॥
 ଯେ ଅବା ଯୋଗାତେଣ ଯୁଗତ ହୋନ୍ତି
 ପ୍ରାଣୀ ।
 ସେହୁ ସେ ମହାରସ ତୋଳନ୍ତି ଉଜାଣି ॥୯୦
 ହେଠକଇ ନ ଛାଡ଼ଇ ଉଠିଲେ ଯହୁଁ ମରି ।
 ତେଣୁ ସେ ମହାତ୍ମାୟେଁ ରମଣୀ ଯହୁଁ
 କରି ॥
 ପବନ ଆକେଟିତ ହେଲୁ ହେଲୁ ତୋଳେ ।
 ରସ ଶୁଖାବନ୍ତି ହୁଁକାର ହାୟୋଲେ ॥
 ସଂସାର ମୁହୁର୍ତ୍ତ ଆକାଶକୁ ବକାବନ୍ତି ।

ମନ ବନ୍ଦୀ କରି ପବନ ଚଳାନ୍ତି ॥	ଉଦ୍‌ଗୁଣ୍ଡେ ଧାତୁ ବାହାର ଯେବେ କଲା ॥	ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକେ କହିଲେ ସାତ୍ୟକି ମୋର
ଜଠର ହୁତାଶନ ଘେନିବା ବାଟ ବହିଂ ।	ଅଜପା ନଜପିଲା ନ ବିହ୍ନିଲାକ ଆତ୍ମା ।	ଦୋଷୀ ॥
ଗଙ୍ଗାଜଳ ସମାନେ ମାତୃକା କଠିଣ	ତାହାକୁ କେମନ୍ତେ ବୋଲିବା ମହାତମା ॥	ଯେବେ ଜାନେକାକି ଛାଡ଼ିଲାଙ୍ ମୁହିଁ ।
ହୋଇଁ ॥	କାବ ପରମ ଯେବେ କରଇ ମିଶାମିଶି ।	ରହିଲା ଜନେକ ଝିଅ ଗଙ୍ଗା ପାରି ହୋଇ ॥
ବେଳୁଁ ବେଳୁଁ ମରୁତ ନାଗିଣ ରସ ଶୁଖି ।	ତାହାକୁ ସେ ପରମ ଯୋଗୀ ବୋଲି	ଲକ୍ଷଣ ସୁମନ୍ତ ଦୋହେଁ ଯାଇଥିଲେ ।
ଅମୃତ ପାନେ ହିଁସା କରୁଥାଉ	ପରଶ୍ଵସି ॥୩୦	ନିଗମ ବନେ ନେଇଁ ନିବାସି ଅଇଲେ ॥
ରୋଷୀ ॥୧୦୦	ଯେବେ ତୁ ରଘୁନାଥ ନ କାଣ୍ଡି କାହା ।	ଶୁଣି ସରାଜନେ ହୋଇଲେ ତରସ୍ତ ।
ମହାତମାର ମନ ଖଟାଇ ଥାଇ ତହିଁ ।	ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଈଶ୍ଵର ତୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ନାହା ॥	ଏହା କିମ୍ପା କଲୁ ବୋଇଲେ ବ୍ରହ୍ମାସୁତ ॥୨୦
ଦେଖିବା ଶୁଣିମା କିଛିହିଁ ଆନ ନାହିଁ ॥	ମୁହିଁ କିଏ ନାଥ ତିଆରିବି ତୋତେ ।	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ନ ପାରଇ ସହି ।
ମନ ନ ଚଳଇ ପବନ ନ ବହଇ ତହୁଁ ।	ତୁ ସେ ବେଳେ ବେଳେ ବୁଝି ଦେଉ	କିହୁତ ଲୋକ ମତେ ପଛେ କଥା କହି ॥
ଅନୁକ୍ଷନେ ପବନ ଅଛଇ ବିହୁ ବହୁ ॥	ମୋତେ ॥	ଗଲା ସାତ୍ୟା ନାହିଁ ଆଉ ମୋର ଚିନ୍ତା ।
ଧାତୁ ଶୁଖିଲେ ପବନେ ଉଡ଼ଇ ।	ଏକଥା ମୁଁ ତୋତେ ପ୍ରସଙ୍ଗେଣ କହିଲି ।	ଯେବେ କଥା ମୋର ଶୁଣ ତପୋବନ୍ତା ॥
ତେଣୁ ଜ୍ଞାନାକର ଭ୍ରାନ୍ତି ସେ ଛାଡ଼ଇ ॥	ଯେ ତୋର ଆଗ୍ୟାଁ ଘେନି ସାତ୍ୟା ନିବାସି	ଶୁଷ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମା ।
ପିଣ୍ଡର ସଙ୍ଗେ ଯେ ପ୍ରାଣ ସଂଘାରିଲା ।	ଅଇଲି ॥	ଯେସନେକ ଦିଶଇ ଜନେକର କେମା ॥
ଲୁହାର ସଞ୍ଚାର ଯେହ୍ନେ ଗୁଞ୍ଜକୁ ଜଡ଼ିଲା ॥	ଫିଟିଲା ଭ୍ରାନ୍ତି ତୋର କୁଳରୁ ଯିଏ ଲାଜ ।	ନଖ ମୁଖ ନାସିକା ନୟନ ବସ୍ତ୍ରସ୍ଥଳ ।
ତେସନକ ତନୁକୁ କିଛି ନାହିଁ ଭାବ ।	ମନେ ମନେ ବିଚାର କରନ୍ତି ରାମରାଜ ॥	ଭୁଜ ଯଜ୍ଞବନ ଚରଣ ଯୁଗଳ ॥
କାହାକୁ ହିଁ ଆଉ ହରି ନେମା ଜନ୍ମରାଏ ॥୧୦	ଲକ୍ଷ୍ମଣରରୁ ମୁଖୁଁ ରାମ ଏସନେକ ବାଣୀ	ସେହି ସଂଯାତେଣ ସୁନାରୀ ତରାଇ ।
ଭୁଞ୍ଜିଲାର ଭାତକୁନି ନେଇ ପାରଇ ଚୋର ।	ଶୁଣି ।	ଆଜର ମଧ୍ୟରେ ଗଢ଼ାଇବ ବୃକ୍ଷେ
ମନପବନ ପିଣ୍ଡ ଯେ ଏକତ ପ୍ରକାର ॥	ଶୁଣି ସତୋଷ କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ପାଣି ॥୪୦	ଆଇଁ ॥୨୦
ଇଚ୍ଛା ସହିତେଣ ସକଳ ପୁରେ ଯାଇ ।	ହସି ବୋଇଲେ ତୁ ଭଲ ସଉମିତ୍ରା ।	ତେବେ ସେ ମନ ମୋର ହୋଇବାକ
ବ୍ରହ୍ମ ସାଧୁ ସୁଖେ ଟମକ ମରାଇଁ ॥	ତୋହାର ପରାଏ ମୁଁ ନ ଦେଖିଲି ଆନ	ଥୁର ।
ବିହୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତାହାକୁ ଯେବେ ଜିଣି ।	ମନ୍ତ୍ରୀ ॥	ରକ୍ଷା କରିବେ ସେ ଦୋହୋରା ବନ୍ଧ୍ୟାନର ॥
ହେଠକଇ ନ ମେଲିଣି ଡୋଳିବ ଉକାଣି ॥	ସାତ୍ୟାକୁ ନଦେଖି ମୁଁ ଦହି ହେଉଥିଲି ।	ଅଭିଷେକ ହୋଇବି ମୁଁ ତାହାକୁ କୋଳେ
ସେ ପ୍ରାଣାକି ହାଦେ କେବେହେଁ ନୋହେ	ତୋର କଥା ଶୁଣି ଶୀତଳ ହୋଇଲି ॥	ଧରି ।
ମୃତ୍ୟୁ ।	ତୋହୋରେ ସେ ଭୋଟାଇ ହୁଅଇ ଏମାନ ।	ହତପାଟ ହୋଇଁ କିମ୍ପା ଥିବି ରାଜ୍ୟ କରି ॥
ଅଷ୍ଟାଞ୍ଚ ଯୋଗର ଏହିସେ ପରମଶତ୍ରୁ ॥	ଭଲ ମୋତେ ଶ୍ୟାନ୍ତି କରାଇଲୁ ସୁମିତ୍ରା	ଯେତେ ବୋଲି ଭଣ୍ଡାରୁ ଲକ୍ଷେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଆଉମାନେ ଯାହା କରନ୍ତି ସାଧନ ।	ନୟନ ॥	ଦେଲେ ।
କୋଇଲି ପୂତାରେ କି ମଉଗଇ	ଚାରିଦିନ ହେଲା ମୁଁ ନ ଦେଖିଲି ତୋତେ ।	ବଶିଷ୍ଠ ଉଦିଷ୍ଟାଣି ହୋଇଣ ଗଢ଼ାଇଲେ ॥
ବନ୍ଧନ ॥୨୦	ଭାବୁଥିଲି ଭୋଷିଲା ଭ୍ରମର ଯେମନ୍ତେ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ କଲେ ତାହା ନେଇଁ ।
ତେଣୁ ସେ ରୋଗ ତନୁରେ ଆୟୁଷ ହତ	ଯେବେ ଦେଖିଲାଗୁ ସବୁ ଦୁଃଖ ଗଲା ।	ଦେଖି ଶୋକଭର ହେଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
ହୋଇଁ ।	ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଶେଯ୍ୟାରୁ	କ୍ରୋଧ ସଂଘରିଣ ପୁଣି ସୁମନ୍ତକୁ ଆଗ୍ୟାଁ
ପରମବ୍ରହ୍ମ ପୁରୁଷକୁ ପରତେ ନୋହଇ ॥	ଉଠିଲା ॥୫୦	ଦେଲେ ।
ପ୍ରକୃତିକି ଅନ୍ତର କଲା ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ ।	ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଆପ୍ତାନେ ବିଜେ କଲେ ।	ସାତ୍ୟାରେ ଯେତେ ଆୟେ ଅଛଇ
ଯାହାରେ ମହାରସ ନ ବହଇ ଉକାଣି ॥	ଅମନାତ୍ୟଗଣକର ବସାଇ କହିଲେ ॥	ବୋଇଲେ ॥୮୦
ମଞ୍ଚର ଗଙ୍ଗା ଘେନି ଆକାଶ ନ ଧୋଇଲା ।	ବଶିଷ୍ଠକୁ ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ବୃକ୍ଷେ ରଖି ।	ଯିଏ ଯିଏ ବସ୍ତ୍ର ଯିଏ ପରିଚ୍ଛଦ ।

ଦାସାଗଣ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଅତେଶ୍ୱର ମଧ୍ୟ ॥
ଆବର ଯେତେ ସାତ୍ୟାର ସଖାମାନ ।
ଯେହାକୁ ସେବା କରିଥିବେ ଅଭିଜ୍ଞନ ॥
ଆମର ଆଗ୍ୟରେ ସେ ନ କରିବେ ଚିନ୍ତା ।
ଜାନେକୀ ସତ୍ୟ କରାଇ ଅଛଇ ଆମତା ॥
ସ୍ୱଭାବେ ଆମେତ ନ ଛୁଡ଼ ପରନାରୀ ।
ଯେକ ଶ୍ରୀରାତ୍ର ଅଛଇ ଆମରି ॥
ତେଣୁକରି ବିଭା ନୋହିଲୁ ଆନ କନ୍ୟା ।
ଅଭିଷେକ ନିମନ୍ତେ ଗଡ଼ାଇଲୁ ସାତ୍ୟା
ସିନା ॥୧୦
ଯେହାକୁ ଖଟିଣ ଥିବେ ପରିଜ୍ଞେନ ।
ଯେ ସାତ୍ୟା ଦୁହଇ ବୋଲି ନ ଧରି ମନେ ॥
ଯେତେ ବୋଲି ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧାଇଲେ ।
ଜାନେକୀର ପୂର୍ବ ଆସନ ଖଜାଇଲେ ॥
ଓଡ଼ଣା ଦେଇ କଲେ ନେଇ ଠିଆ ।
ଦେଖି ସଲିଳାକ ଶ୍ରୀରାମର ହିଆ ॥
ରାଜଲେ ଯେସନେକେ ଉଭା ହୋଇଥାଇ
ସାତ୍ୟା ।
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅଟେ ସେକି ଜନେକ ଦୋହିତା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଏବେ ଭିତରକୁ ନିଅ ।
ପଞ୍ଚାମୃତ ଦେଇ ମାଜଣା କରାଅ ॥୧୦୦
ଶୁଣି ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ ଘେନି ତାକୁ ଗଲେ ।
କଉଶୁଲ୍ୟା ଛାମୁରେ ନେଇ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟା
କଲେ ॥
ଦେଖିଣ ରାମମାତାର ନ ସୁରଇ କିଛି ।
ମୁଦୁସୁଲୀମାନଙ୍କୁ କଟିକି ରାଇ ପୁଛି ॥
କେବଣ ତରିତ୍ର ଏ ବେଗେ ମୋତେ କହ ।
ଏହା ଦେଖି ଆଗ୍ୟାନ ହୋଇଲା ମୋର
ଦେହ ॥
ମୁଦୁସୁଲୀମାନେ କହନ୍ତି କରଯୋଡ଼ି ।
ବହୁ ଦୁମ୍ଭର ବର ମାଗିଲାକ ଲୋଡ଼ି ॥
ଗଙ୍ଗାକୁ ସ୍ରାହନ କରିବ ବୋଲି ଗଲା ।
ଯେବେ ଲକ୍ଷଣର ତାକୁ ନିବାସି
ଅଇଲା ॥୧୦
ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ଅପକ୍ଷାତି ଦେଲେ ।

ସାତ୍ୟାକୁ ଲକପତି ହରିଲା ବୋଇଲେ ॥
ସେ କଥା ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ଜଣାଇଲା
ଚାର ।
ଚାହା ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଭାଲିଲେ ଅପାର ॥
ମନେ ମନେ ବିଚାରି ତୁନି ହୋଇଥିଲେ ।
ଛଇଲ ପ୍ରକାରେ ସେ ସାତ୍ୟାକୁ ଉଦ୍ଧାରଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଜାନେକୀ ତୁ ହୋଇଲୁ
ଗର୍ଭବାସ ।
କେବଣ ପଦାର୍ଥକୁ କରିଛୁ ମୁହାଁସ ॥
ସାତୟା ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅରଣ୍ୟକୁ ଯିବି ।
ଗଙ୍ଗା ଜଳେ ପଶି ସ୍ରାହନ କରିବି ॥୨୦
ତପାଜନକୁ ମୁଁ ପଳମୁଳ ଦେବି ।
ସେହିଦିନ ମଧ୍ୟେ ବାହୁଡ଼ି ଆସିବି ॥
ଯେସନେକ କଥାକୁ ବଳଇ ମୋର ଚିତ୍ତ ।
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ଉକ୍ଷତ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଆଗେ ତିଆରିଲେ ଯାଇ ।
ଜାନେକୀକି ବନସ୍ତେ ଛାଡ଼ି ଆସ ଯାଇ ॥
ସେ କଥା ମଣି ତ ନଗଲା ତୁମ୍ଭ ବହୁ ।
ବିଚାରିଲା ମୋତେ ଦୟାକଲେ ପ୍ରହୁ ॥
ଯାହା ବୋଇଲାଇ ତାହା ମୋତେ କଲା ।
ଯେତେ ବୋଲି ଏକାରଥେ ଚଢ଼ିଗଲା ॥୩୦
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁମତ ଦୋହେ ଘେନି ତାକୁ
ଗଲେ ।
ଗଙ୍ଗା ପାରିକରି ନିବାସି ଅଇଲେ ॥
ସାତ୍ୟାଗଲେ ରାମ ହୋଇଲେକ ବାଇ ।
ମୁରୁଛି ନ ପାରିଣ ଏହାକୁ ଗଡ଼ାଇ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସାତ୍ୟାଏ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମା ।
ଆପଣେ ନିର୍ଭାଇ ଗଲାକ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଏହା ଭିତରକୁ ନିଅ ।
ଜନନୀମାନଙ୍କର ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ନେଇ ଦିଅ ॥
ପଞ୍ଚାମୃତେଣ କରାଅ ସ୍ରାହନ ।
ସାତ୍ୟାର ଅଛଇ ଯେତେକ ଆଏ
ଅଳଙ୍କାରମାନ ॥୪୦
ଦାସୀ ପରିବାରୀ ସହା ସଂଘାତୁଣୀ ।
ଯେହାକୁ ଆଛାଦି ଥିବେଟି ତରୁଣୀ ॥

ନିତ୍ୟେହେ ମଣୋହି ବେଳେ ଦୁଶନ
କରାଇବ ।
ଦୋହୋରା ଅଗ୍ନିର ନିକଟେ ଥୋଇଥିବ ॥
ତୁମ୍ଭେମାନେ ଏହା ରଖିବ ଯତ୍ନ କରି ।
ପୂର୍ବେ ଯେର୍ଥେ ପାଳ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ବେଶ ବେସନ ମାଜଣା ଯିସ ରାତି ।
ପୂର୍ବେ ଯେସନେକ ଥିଲା ମହାସ୍ୟତା ॥
ସେହି ପ୍ରକାରେଣ ଏହି କନ୍ୟା ଥିବ ।
ଯେହାକୁ ଘେନି ରାମ ଅବିଷେକ
ହୋଇବ ॥୫୦
ଆବର କଥାଏ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ ।
ଜନନୀମାନଙ୍କୁ ତୁମ୍ଭେ କହିଆସ ଯାଇଁ ॥
ପ୍ରାଣର ପାରତି ଭାରିଯା ମୋର ଗଲା ।
ଆଉ ଲୋକଙ୍କର କି ଅବା ହୋଇଲା ॥
ମୁଇଁ ତାହା ମୃତ୍ତିଲି ଧଉର୍ଯ୍ୟ ପଣ ଘେନି ।
ଅତେଶ୍ୱରେ ଯେତେ ଅଛନ୍ତି କାମେନୀ ॥
ସାତ୍ୟାର ତିନିଉଗ୍ରା ଦାସୀ ପରିବାରୀ ।
ମାତାଗଣ ସହିତେ ଆବର ଯେତେ ନାରୀ ॥
ଯେମାନ ମନେ କିଛି ଚିନ୍ତା ନ କରିବେ ।
ଯେହାକୁ ସାତୟା ପ୍ରାଏ ମଣିଥିବେ ॥୬୦
ଯେ ଅବା ରୋଦନ କରିବେ ଆଗ୍ୟା
ମେଣ୍ଡି ।
ସେ ମୋର ଦୋରେହା ନିଶ୍ଚୟେ ଜାଣିଟି ॥
ଯେସନେକ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ନୃପବର ।
ଶୁଣିଣ ବିପ୍ଳୟ ହେଲେ ଅତେପୁର ॥
କଉଶୁଲା ବୋଇଲା ବିଧାତା ଯେହା କଲା ।
ପୁତ୍ରବଧୂ ମୁଖ ଚାହିଁତ ନ ଦେଲା ॥
କଏକୟା ବୋଇଲା ଗୋ ନ ଜାଣି କି
ତୁମ୍ଭେ ।
ମାସ ଜିଣିଲାଉଁ ତାର ବୁଦ୍ଧିଲୁନି ଆମ୍ଭେ ॥
ସେହିକୁ ପ୍ରକୃତି ଛାଡ଼ିଣ ସେ ଉଗୁରି
ହୋଇଲା ।
କଏକୟାକୁ ଗୁହାଇ ସୁମୈତ୍ରୀ
ବୋଇଲା ॥୭୦
ଯିବାକାଳେ ତାକୁ ନ ଦେଖିଲ ନିକି ।

ଆମେମାନେ ତା'ର ଗୁରୁଜନଟିକି ॥
 କଥା କହୁଁ କହୁଁ ବାହାର ହୋଇଗଲା ।
 ଯେ ବୋଲ ଶୁଣିଣ ମନମାୟା ବୋଇଲା ॥
 ଆଜହୁଁ ପକ୍ଷେକେ ଯେ ଭାଲିକା ମୋର
 ସଙ୍ଗେ ।
 ବୋଲଇ ଥିବି ମୁଁ ତପାଗଣ ସଙ୍ଗେ ॥
 ଯେ ରତ୍ନ ମନ୍ଦିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ମୋର ନାହିଁ ।
 ସମସକ ଭୋଗ କଲଇ ନିଜ ସାଙ୍ଗ ॥
 ଏହାଶୁଣି ବୋଇଲେ ଦାସାଗଣମାନେ ।
 ବରଷେ ହୋଇଲା ପ୍ରକୃତି ତାର
 ଆନେ ॥୮୦
 ବନେଶ ବୁଲିବା ରଖିକ ସଙ୍ଗେ ଥିବା ।
 ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଫୁଲ ତୋଳି ଯିବା ॥
 ଯେହା ସେ କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗେଶ କହି ।
 ଯେହେକେ ବୋଲ ଲୋକେ କୁହାକୁହି
 ହୋଇ ॥
 ସାତ୍ୟାର ତିନିଭଗ୍ନୀ ରୋଦିଲେ ଅପାର ।
 ବୋଇଲେ ଜଗତ ହୋଇଲା ଅନ୍ଧକାର ॥
 କେବଣ ବନସ୍ତେ ଅଛୁସି ଗୋ ମାଧ୍ୟ ।
 ଅତି ସୁକୁମାର ଅଟଇ ତୋର କାଧ୍ୟ ॥
 କିସ ଖାଇଣ ତୁ ଦିନ ବଞ୍ଚୁ ଗୋ ଏକା ।
 ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳାପୁରେ ଯେ କରୁଥାଉ ଶକା ॥୯୦
 ରାଜାର ଝିଅ ହୋଇ ନିରେଖ ହୋଇଲୁ ।
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଗୋ କାହାକୁ ଦେଇଗଲୁ ॥
 ଯିବାବେଳେ କିମ୍ପା ଗୋ ନ ନେଲୁଟି
 ସଙ୍ଗେ ।
 କଥା ନ କହି ଗଲୁ କେଉଁ ବାଗେ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ରୋଦନ ଯହୁଁ
 କଲେ ।
 ସମସ୍ତେ ନୟନରୁ ଲୋତେକ ପକାଇଲେ ॥
 ମୁହୁସୁଲୀମାନେ କରାଇଲେ ଶାନ୍ତି ।
 ବୋଇଲେ ନୃପତି ଆଗାଧ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ॥
 ନକର ଶୋକ ତୁମ୍ଭେ ତୁନି ହୁଅ ।
 ଯେହାକୁ ସାତ୍ୟା ବୋଲିଣ ଆଦରିଣ
 ଆଥ ॥୧୦୦

ଆବର ଜାନେକାକି ଦେଖିବ ତୁମ୍ଭେ
 କାହିଁ ।
 କେଉଁ କଟି ଗଲା ସେ ସପନ ପ୍ରାଧ୍ୟ
 ହୋଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ସମସ୍ତେ ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଲେ ।
 ମୂଞ୍ଚି ନ ପାରିଣ ହୃଦରେ ଭାଳିଲେ ॥
 ସାତ୍ୟାର ସଖାଜନେ ପରିବାରୀ ସହିତେ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମା ପାଶେ ମିଳିଲେ ତୁରିତେ ॥
 ପଞ୍ଚାମୃତ ଯୋଗାଡ଼ ସୁମନ୍ତ ଦେଲା ଆଣି ।
 ତାହା ନିଉଡ଼ାଳୁ ପ୍ରାହାନ କରାଇ ପାଣି ॥
 ସୁଗନ୍ଧ ଶାମଳିଣ ପଖାଳିଲେ ଅଙ୍ଗ ।
 ଦେହ ପୋଛି ପାଟ ପିନ୍ଧାଇଲେ ରଙ୍ଗ ॥୧୦
 ସାତ୍ୟାର ଅଳଙ୍କାରମାନନ୍ତ ଲାଭଲେ ।
 ଓଡ଼ଣା ଦେଇ ଶାଶୁମାନଙ୍କୁ ଓଳଗାଇଲେ ॥
 ଦେଖିଣ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ବୋଇଲେ ଭାଲା ବାବୁ ଦଶରଥ ଶିଷ୍ୟ ॥
 ତାହା ଛାଡ଼ିଣ ଏବେ ଏହା ଭିଆଇଲୁ ।
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ମନ ମୂଞ୍ଚାଇଲୁ ॥
 ଯେକ ଆରକେଶ ହୁଅନ୍ତି ପୁଞ୍ଜାପୁଞ୍ଜି ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେଶ ଜାନେକୀ ପ୍ରାୟେକ ଦିଶୁଅଛି ॥
 ସେହିମିତି ଚାହିଁବା ସେହିମିତି କହିବା ।
 ତାହାରି ମତ ହୋଇ ଭଗତି ହୋଇବା ॥୨୦
 ଯେତେ ବୋଲି ଲୋକେ ଯେ ଯାହାରେ
 ଗଲେ ।
 ଦାସାଗଣେ ସାତ୍ୟା ପୁରକୁ ତାକୁ ନେଲେ ॥
 ଯେର୍ଷେ ବିଧି ବେଢାରେ ଥିଲେ
 ବରଦେହୀ ।
 ଯେବେ ବିଚାରିଲେ ଏହିଟି ଅଟଇ ॥
 ନିତିହିଁ ମାଜଣା ଯେ ପ୍ରଭାତେ କରାନ୍ତି ।
 ବିବିଧ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧାଇ ଅଳଙ୍କାର ଲାନ୍ତି ॥
 ଦୋହୋରା ଅଗ୍ନିରେ କରାନ୍ତି ଦ୍ରବନ ।
 ପୁଣି ବାହୁଡ଼ାଇ ଆଶନ୍ତି ପରିଜନ ॥
 ଯେତେବେଳେ ରାମ ମଣୋହିରେ ବିଜେ
 କରି ।
 ବେଶ କରିଣ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଶନ୍ତି
 ପରିବାରୀ ॥୩୦

ଦ୍ରବନ କରାଇଣ ଛାଡ଼ିଯାଇଥାନ୍ତି ।
 କଉଶଲ୍ୟା କକୟା ମଣୋହି ପରଷନ୍ତି ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖିଣ ରତ୍ନସାଙ୍ଗ ॥
 ମନ ମୂଞ୍ଚିଥାନ୍ତି ସେ ଇହଲୋକ ପାଇଁ ॥
 ମଣୋହି ସାରିଣ ଆଚୋବନେ ବିଜେକରି ।
 ଦାସାମାନେ ନିଅନ୍ତି ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
 ମାଜଣା କରାଇଣ ଭୁଞ୍ଜାଇଁ ବସାବନ୍ତି ।
 ଭଗ୍ନୀମାନେ ଆଣି ପୁଣି ମଣୋହି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
 ଅର୍ଥ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ପିଠକ ଦୁଧପର ।
 ଯେସନେକ ମଣୋହି ଦଶରଥ କୁମାର ॥୪୦
 ସେହି ପ୍ରକାରେଣ ବାଡ଼ନ୍ତି ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଣି ।
 ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେଡ଼ି ଦ୍ୟନ୍ତି ପାଣି ॥
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଆରାଧନ୍ତି ।
 ତେସନେକ ପ୍ରକାରେଣ ସେବା କରିଥାନ୍ତି ॥
 ବଶିଷ୍ଠେ ଜୀବନ୍ୟାସ କରିଛନ୍ତି ତାହା ।
 ବାମଦେବ ଆସି ପୂଜଇ ନିତି ଯାହା ॥
 ନିର୍ମାଲ୍ୟ ଭଗ୍ନୀମାନେ ଘେନିଯାନ୍ତି ।
 ପୁଣି ଦାସାମାନେ ବାଣ୍ଟିଣ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ॥
 ଦେବାର୍ଚ୍ଚନ ନବର ପ୍ରାୟେକ ସାତ୍ୟା ଘର ।
 ଧୂପଦୀପ ଦେଇଣ ପୂଜନ୍ତି ଦିବ୍ବବର ॥୫୦
 ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେଣ ବେଦର ଭକତେ ।
 ବନ୍ଧ ଭେଦ ମୁହାଁ ମସ ଯେ ଯୁଗତେ ॥
 ନିତି ହିଁ ପ୍ରଭାତେଣ ପୂଜିଣ ଦିବ୍ବ ଯାନ୍ତି ।
 ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣିଗୋ ହେମବନ୍ତୀ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଧ୍ୟ ।
 ନିଶ୍ଚିତେଣ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ରାଜ୍ୟକାଧ୍ୟ ॥
 ଜାନେକାର ତହିଁ ପଡ଼ଇ ଯେବେ ମନ ।
 ପଚାରନ୍ତି ତଗରକୁ କି ବୋଲନ୍ତି ଜନ ॥
 ଚାର ବୋଲଇ ଦେବ ଆନ ନାହିଁ କିଛି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରେ ପଡ଼ିଲା ତଳକେ କି
 ମାଛି ॥୬୦
 ସାତ୍ୟା ନିବାସିଲା ବୋଲିଣ ଲୋକେ ଶୁଣି ।
 ସାତପାଞ୍ଚ ହୋଇ ଲୋକେ କରନ୍ତି ଭାଲେଣି ॥
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଅତି ଅଶଓପ୍ରାଧ୍ୟ ।
 କେସନେକେ ମୂଞ୍ଚିଲେ ଯୁବତୀ ରତ୍ନନିଧି ॥

ଖଳ ଲୋକଙ୍କର ବଚନ ଶୁଣିଲା ।
 ଯେକା ଯୁବତୀକି କେମତେ ଡେଙ୍କିଲା ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ଭାଳନ୍ତି ପୁରଜନ ।
 ଶୁଣିଣ ଅଳପ ହସିଲେ ରଘୁନାମ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦିନା ଦଶ ଗଲା ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଘେନି ରାମ ଏକାନ୍ତେ
 ବସିଲା ॥୭୦
 ବନବାସ କଥା କୁହାକୁହି ହୋଅନ୍ତି ।
 ମାୟାମୁଗ୍ଧ ମାରି ଯିବାର କହନ୍ତି ॥
 ସମୁଦ୍ର ବାନ୍ଧିବା ରାବଣ ପ୍ରାଣନାଶ ।
 ଅନେକ ଦୁଃଖେଣ କଲେ ବନବାସ ॥
 ମଣିଦେଇ ଦୁଧ ମାଗିବା ପ୍ରସ୍ତାପ ।
 ଶବରଣୀ ଆତମ୍ଭ ରାମ ପାଇଲେ ଯେବଣ
 ଭାବ ॥
 ବାଳାକି ମାରି ସୁଗ୍ରୀବର ସଙ୍ଗେ ପ୍ରୀତି ।
 ହନୁମନ୍ତ ମହାତ୍ମା କଲା ଯେବଣ ରୀତି ॥
 ଯେମତ କହି ରାମ ବୋଇଲେ ହୋ ଶୁଣ ।
 ପୂର୍ବର କଥା ଯେ ପୁରାଣେ ବଖାଣ ॥୮୦
 କେବଣ ମହାତ୍ମା ବୋଷକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।
 ତାହାର ବୋଲି ଆତ୍ମକୁ ମେଣ୍ଟଣ ନେହିଲା ॥
 ବାଳୀର ଭାରିଯା ଯେ ତାରା ମହାସ୍ୟତୀ ।
 ସେ ବୋଇଲା ବିନାବୋଷେ ମାଜଲୁ ମୋର
 ପତି ॥
 ସୀତ୍ୟା ନିମତେ ତୁ କଲୁ ମହକୃତ୍ୟ ।
 ସେ ତୋତେ ଅଭୋଗ୍ୟ ହେଉ ରଘୁସୁତ ॥
 ତାହାର ବୋଲା ନଗଲା ମେଣ୍ଟଣ ।
 ଯେବେ ସେ କଥା ମୋତେ ହୋଇଲାକ
 ଗ୍ୟାନ ॥
 ତେଣୁ ଯେ କାନେକା ମୋର ସିନ୍ଧୁଧାତୁ
 ଗଲା ।
 ତାରା ମହାସ୍ୟତାର ବଚନ ହୋଇଲା ॥୯୦
 ମହମୁଜନ ଯାହା ବୋଲନ୍ତିତି ରାଗେ ।
 ସେ କଥା ମେଣ୍ଟଣ ନୁହଇ କେହୁଣସି
 ବାଗେ ॥
 ବାବୁ ତ୍ରିଗତ ବୋଲିଣ ଥିଲା ଏକ ରାଏ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ସେହୁ ଗୋରୁଦାନ ଦିଏ ॥
 ନ ଜାଣିମାରେ ଗୋରୁ ଏକ ଗୋଷ୍ଠରେ
 ମିଶିଥୁଲା ।
 ନ ଜାଣି ରାଜା ତାହା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଦାନ ଦେଲା ॥
 ଓହ୍ଲୁବୁତ ନାମେଣ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଗୋରୁ ।
 ଗୋଷ୍ଠେ ପଶିଲା ନିକଟେ ଚରୁ ଚରୁ ॥
 ଖିନଖଳ ଦେଶର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାନ ପାଇଁ ।
 ଗିରସ୍ତ ଲୋଡ଼ିଣ ଠାବ କଲା ତହିଁ ॥୧୦୦
 ସେ ଦ୍ଵିକ ବୋଇଲା ମୋତେ ରାଜା ଦାନ
 ଦେଲା ।
 କଟକକୁ ବୋଲି ସେହୁ କହାଇଁ ଆଣିଲା ॥
 ଅର୍ଥା ପ୍ରତ୍ୟର୍ଥା ସିଂଘଦ୍ଵାରେ ମିଳି ।
 ରଜା ଲୁଟିଲା ଶାପ୍ୟକୁ ମନେ ଡରି ॥
 ନୃପତିକି ନ ଦେଖି ଦୁହେଁ କୋପ କଲେ ।
 କୃକଲାସ ଜନ୍ମ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅସି ବୋଇଲେ ॥
 କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ଯେ ହୋଇବ ମୁରାରି ।
 ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ତୁ ତରିବୁ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦୁଇ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ତହୁଁ
 ଗଲେ ।
 ଈଶ୍ଵର ଦେବତାକୁ ସେ ଗୋରୁ
 ସମର୍ପିଲେ ॥୧୦
 ମହତ ବଚନ ବାବୁ କେବେହେଁ ନୋହେ
 ଆନ ।
 ଶୁଣିଣ କର ଯୋଡ଼ିଲା ସୁମରତ୍ରା ନୟନ ॥
 ଭୋଦେବ ତ୍ରିଗତ ରାଜ କଲାକ ପୁଣି କିଏ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଚନେ ହୋଇଲା କୃକଲାସ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତାର ବିଶ୍ଵେନ୍ଦର
 ନାମେପୁତ୍ର ।
 ତାହାକୁ ନୃପତି ଧରାଇଲେ ଦଣ୍ଡଛତ୍ର ॥
 ରାଜନାତି କରାଇ ସେ ବନସ୍ତକୁ ଗଲା ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣକ ଶାପ୍ୟେ କୃକଲାସ ହୋଇଲା ॥
 କୃଷ୍ଣକୁ ଦେଖିବାକୁ ଚିନ୍ତା କରେ ନୃପତି ।
 ଜାତି ସ୍ଵର ହୋଇଣ ସେ ରହିଲା
 କୃପକତି ॥୨୦
 ଶୁଣହୋ ଲକ୍ଷଣ ଶାପ୍ୟର ବିଧାନ ।

ନିମି ବୋଲି ପୂର୍ବେ ଏକଇ ରାଜନ ॥
 ଯାଗ କରିବ ବୋଲି ବଶିଷ୍ଠକୁ ବରିଲା ।
 ଶୁଣିଣ ରାଜାକୁ ଯେ ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲା ॥
 ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ମୋତେ ବରିଲାକ ଆଗେ ।
 ଯେବେ ମୁଁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବି ତାର
 ଯାଗେ ॥
 ତହୁଁ ଆସିଲେ ତୋତେ ହୋମ କରାଇବୁ ।
 ଯେବେ ନ ପାରୁ ତହିଁକି ଆଗ ଯିବୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ନିମିରାଜା ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
 ଗଉଡମ ରଷିକି ସେ ଯାଇଣ ବରିଲା ॥୩୦
 ହେମ ପର୍ବତ ଶିଖରେ ଯାଗ ସେହୁ କଲେ ।
 ପାଞ୍ଚଶତ ବରଷକୁ ସେହୁ ଆରମ୍ଭିଲେ ॥
 ଯଗେ୍ୟ ଶ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ଗଉଡମ
 ରଷି ।
 ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇ ନିମିରାଜା ଅଛି ବସି ॥
 ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ସମର୍ପିବି ବେଦପଢ଼ି ।
 କୃଷ୍ଣ ସମିଧ ଯେ ପକାନ୍ତି ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ॥
 ବଶିଷ୍ଠେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କରାଇଲେ ଯାଗ୍ୟ ।
 ସକଳ ଦେବତାୟେ ପାଇଲେ ହବିର୍ଭାଗ ॥
 ପାଞ୍ଚ ବରଷେ ଯାଗ ସମାପତ କଲେ ।
 ମାହିନ୍ଦ୍ର ଅନକୁଳେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି
 ଦେଲେ ॥୪୦
 ବହୁତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ସୁରପତି ଦେଲା ।
 ବଶିଷ୍ଠ ମାହାରଷିକି ଦକ୍ଷିଣା ଅନେକ
 ଦେଲା ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ସେ ଯାଗ୍ୟ ସମାପତ କରାଇ ।
 ବେଗେ ବେଗେ ଆସନ୍ତି ସେ ଅରୁନ୍ଧତୀ
 ସାଇଁ ॥
 ନିମିରାଜା କଟକରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଯାଗ କଥା ଶୁଣି କୋପ ବହୁତ କଲେ ॥
 ହେମଗିରି ନିକଟେ ଅଟଇ ଯଗ୍ୟ ସ୍ଥାନ ।
 ତହିଁରେ ପ୍ରବେଶ ବ୍ରହ୍ମାକ ନୟନ ॥
 ନିମିରାଜାକଇ ସେ ବୋଇଲେ ମୁନି
 ତାହିଁ ।
 ମୋତେ କହିଲୁ ହୋ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
 ହେବାପାଇଁ ॥୫୦

ଯେବେ ଗଉଡ଼ମକୁ ଘେନିଣ ଯାଗ କଲୁ ।
ତପାଙ୍କର ମଧ୍ୟେ ମୋତେ ଲଜା କରାଇଲୁ ॥
ଶୁଣି ନିମି ରାଜନ ଦେଲାକ ଉତ୍ତର ।
ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ କରଇ ନୃପବର ॥
ଘଡ଼ିଏ ପରିଯନ୍ତେ ଉଡ଼ା ହୋଇଲେ ବଶିଷ୍ଠ ।
ଗଉରୋବ ନ ପାଇଁ କଲେ ତପନିଷ୍ଠ ॥
ବୋଇଲେ ଗର୍ବ ଯେ ବହିଲୁ ନରପତି ।
ଯେ ତୋର ଶରୀର ହୋଉସି ବିକୋଟି ॥
ଯାଗରେ ବରିଲୁ ଯେ ନ ବରିଲୁ ଆଣି ।
ଯେବେହେଁ ଗୌରବ ନ କଲୁ
ମନକାଣି ॥୬୦
ଯାଅତୁ ଶ୍ୟରୀର ତୋର ହୋଉ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
ଛୟ ରୋଗେ ନାରଖାର ହୋଉ ତୋର
ପିଷ୍ଠ ॥
ଶୁଣିଣ ନିମି ରାଜା କଲା ମହାଭୟେ ।
ତରେ ଅରହର କମ୍ପଳ ତାର କାୟେ ॥
ବଶିଷ୍ଠକୁ ବୋଇଲା ତୁ ଅବେତାର କଲୁ ।
ଅଦୋଷେ ଅକାରଣେ ମୋତେ ଶ୍ୟାପ
ଦେଲୁ ॥
ତୁହି ମୂର୍ଖ ହୁଅ ନ ଆସୁ ତୋତେ ବେଦ ।
ଶୁଣି ବଶିଷ୍ଠକୁ ଲାଗିଲାକ ଖେଦ ॥
ବ୍ରହ୍ମାକୁ ମହାମୁନି ଜଣାଇଲା ଯାଇଁ ।
ନିମି ରାଜା ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ଯହିଁପାଇଁ ॥୬୦
ଶୁଣି ପିତାମହ ବଶିଷ୍ଠକୁ କହିଲେ ।
ମିତ୍ର ବରୁଣ ଦେହେଁ ତୁ ପଶସି ବୋଇଲେ ॥
ଯେହି ଦେହ ଘେନି ହେବୁ ଉତପତି ।
ଶିଖିବୁ ଚାରିବେଦ ଜାଣିବୁ ନ୍ୟାୟନୀତି ॥
ଶୁଣି ବଶିଷ୍ଠ ମୁନି ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
ମିତ୍ର ବରୁଣ ଦେହେଁ ଯାଇଁ ପଶିଲେ ॥
ଯେସନେକ ସମୟ ଉର୍ବଶୀ ଅପକ୍ଷରୀ ।
ସଖୀଘ ଘେନିଗଲା ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରି ॥
ଅଷ୍ଟ ଅପକ୍ଷରୀ ମଧ୍ୟେ ଅଚଳ ସେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
ରୂପ ଯଉବନେ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଗରିଷ୍ଠ ॥୮୦
ଦେବେ ବଶ୍ୟ ହୋଅନ୍ତି ଯାହାର ମୁଖ
ଚାହିଁ ।

ତିନିପୁରେ ତାକୁ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ॥
ମିତ୍ର ବରୁଣ ତାକୁ ଦେଖି ବଶ୍ୟ ହୋନ୍ତି ।
କାମ ଉତକର୍ମେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ସେ ଛାଡ଼ନ୍ତି ॥
ବରୁଣର ତହୁଁ ଅଗନ୍ତି ହୋୟେ ଜାତ ।
ଅସମ୍ଭାଳେ ପାଣି କୁମ୍ଭେ ପଡ଼ିଲା ସେ ରେତ ॥
ତହୁଁ ପୁତ୍ରେକ ଯେ ହୋଇଲା ଉତପତି ।
ସେ ସେ ଲକ୍ଷଣ ହୋ ଅତନ୍ତ ଅଗନ୍ତି ॥
ମିତ୍ରର ତହୁଁ ପୁଣ ବଶିଷ୍ଠ ଜାତ ହୋଏ ।
ଯେକା ଜଣେକେ ଯେ ହୋଇଲା
ବେନିକାୟେ ॥୯୦
ବେଦ ଆଉଡ଼ିଲେକ ଅଇଲା ମନ୍ତ୍ର ମୃତି ।
ଧ୍ୟାଏ ଧାରଣା ଜାଣିଲେ ନ୍ୟାଏ ନୀତି ॥
ତେଡ଼େ ତେଡ଼େ ଲୋକେ ଶ୍ୟାପକୁ ଭୟେ
କଲେ ।
ସେ ଦେହ ତେଜି ପୁଣ ଆନ ଦେହ
ପାଇଲେ ॥
ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲା ସ୍ବାମୀ ନିମି ରାଜା କିଏ
କଲା ।
ବଶିଷ୍ଠ ତାହାକୁ ଦୃଢ଼ାର ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସେ ହାରିଲା କି ପ୍ରାଣ ।
ଯାଗନିକେ ମିଳି ତାକୁ ତାକୁ ବିହିଲେ
କରଣ ॥
କୁଶମସି ତାକୁ ଆନ ଦେହ ଦେଲେ ।
ତେଡ଼େ ଭଳି ଲୋକ ଶାପ୍ୟକୁ
ଭରିଲେ ॥୧୦୦
ଶୁଣ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ସେ ଶାପ୍ୟର ବିଧାନ ।
ଯଯାତି ବୋଲି ପୂର୍ବେ ଏକଇ ରାଜନ ॥
ବୃଷ ଅବସ୍ଥା ସେ ପୁତ୍ରକର ଦେଲା ।
ପୁତ୍ର ତହୁଁ ଯୁବା ଅବସ୍ଥା ଘେନିଲା ॥
ଆବର ପୋଏ ନ କଲେ ତାର ବୋଲ ।
ଉପହାସ୍ୟ କରି ବୋଇଲେ ସକଳ ॥
ଭେଷ୍ଟା ଦେହ କିମ୍ପାଇଁ ତୁମ୍ଭକୁ ଆମ୍ଭେ
ଦେବୁ ।
ଯୁବା ଶ୍ୟରୀରେ ଆମ୍ଭେ ସୁଖ ଭୋଗ କରିବୁ ॥
କୋପେଣ ପିତା ସେ ପୁତ୍ରକୁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।

ରାଜା ପଣକୁ ଭାର୍ଜନ ନୁହସି
ବୋଇଲା ॥୧୦
ଯଦୁ ନାମେ ଏକ ପୁତ୍ର ପିତାରେ ଭଗତି ।
ଯୁବା ପାଳଟାଇଁ ଘେନିଲା ବୃକ୍ଷାଗତି ॥
ତାହାକୁ ନୃପତି ପଣେ ଅବିଷେକ କଲା ।
ଏହି ବଂଶେ ରାଜା ହୋଅସି ବୋଇଲା ॥
ଆପଣେ ଭୋଗ କଲା ଯୁବା ହୋଇଁ ।
ପୁତ୍ରମାନେ ରାଜା ନୋହିଲେ ଶାପ୍ୟ ପାଇଁ ॥
ଯହୁଁ ସେ ନୋହିଲାକ ପୃଥ୍ବରେ ନୃପତି ।
ଆଜ୍ଞିତ ସେ କଥା ପୁରାଣେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତ ॥
ଶୁଣ ହୋ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଶାପ୍ୟର ବେଦସ୍ଥା ।
ତାରାର ଶାପ୍ୟେ ମୋତେ ଅଭୋଗ ହେଲା
ସାଥ୍ୟା ॥୨୦
ଆବର ଲୋଡ଼ିଲେ ପାଇବଇଁ ଅବା କାହିଁ ।
ଯେତେ ବୋଲି ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ
ରଘୁସାଜ୍ଞ ॥
କ୍ଷଣକେ ପୁଣ ବୋଇଲେ ଶୁଣହୋ ଲକ୍ଷଣ ।
ସିଂହଦ୍ବାରକୁ ତୁ ଯାଅସି ଏହିକ୍ଷଣ ॥
କାହିଁର ଗୁହାରିଆ ଆସିଅଛି ଯେବେ ।
ପଟାରି ଆସ ବୋଲି ବୋଇଲେ ରାମ
ଦେବେ ॥
ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରା ସିଂହଦ୍ବାରକୁ ଗଲା ।
କେହି ନାହିଁ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଜଣାଇଲା ଯାଇଁ ।
ସିଂହଦ୍ବାରେ କେହିନାହିଁ ତ ଗୋସାଇଁ ॥୩୦
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାସି ।
ଅପାର ବେଳୁ ସେ ଗୁହାରିଆ ଅଛି ବସି ॥
ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ବୀର ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲା ।
ସିଂହଦ୍ବାରେ ଯାଇଣ ତାକ ଦେଲା ॥
ଦ୍ବାରପାଳକଇ ବୋଇଲାକ ଚାହିଁ ।
ଗୁହାରିଆ ଥିଲେ ଘେନିଆସ ଯାଇଁ ॥
ଶୁଣିଣ ପଡ଼ିଆରି ଦ୍ବାରେଣ ତାକ ଦେଲା ।
ଗୁହାରିଆ କେ କେ ଆସିଛ ବୋଇଲା ॥
ଦ୍ବାରପାଳ ବୋଇଲେ ନ କହିଲେ କେହି ।
ବାହୁଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଆରି ଲକ୍ଷଣକୁ ଜଣାଇଁ ॥୪୦

ଭୋଦେବ କେହିତ ନାହିଁ ଆନନ୍ଦନ ।
 ଶୁଣିଣ ଚକିତ ହୋଇଲେ ସୁମେତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
 ନିରୋପି ଚାହିଁଲା ସେ ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା
 ଘେନି ।
 କୁକୁର କାୟୁଅଛି ଦେଖିଣ ଚାହା ଚିହ୍ନି ॥
 ମନେ ବିଚାରଇ ଏହି ସେ ହୋଇବ ।
 ସର୍ବତ୍ର ପୁରୁଷ ସେ ଜାଣିଲେ ରାଘବ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ଵାନକୁ ପଚାରିଲେ
 ଯାଇଁ ।
 ଦୁଃଖୀ ହୋଇଣ କିମ୍ପା ଅଛୁ ଠିଆ ହୋଇ ॥
 କେବଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁ କହସି କୁକୁର ।
 ତୋହୋର ଅଜ୍ଞାନର ଜାଣିଲେ
 ରଘୁବୀର ॥୪୦
 ମୋତେ ପେଶିଲେ ତୋତେ ଘେନିଯିବା
 ପାଇଁ ।
 ଶୁଣିଣ କୁକୁର ବୋଇଲା ଅନାଇଁ ॥
 ଭୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣୟେ କଥାତ ଅଟଇ
 ଅବେଦାର ।
 ଯାହାସେ ଆଜ୍ଞା ଦେଇଛନ୍ତି କୁଶଧର ॥
 ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଆଉ ଘର ଭିତରକୁ ନଯାଇ ।
 ଯଜ୍ଞଶାଳା ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ ଆମେ ନୋହୁ ॥
 କେସନେକେ ଯିବି ମୁଁ ରାଜା ଗୃହ
 ମଧ୍ୟେ ।
 ଯେକଥାମାନ କେବେ ନୋହଇବି
 ସାଧ୍ୟେ ॥
 ଯେବେ ତୁ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜଣାଅସି ଯାଇଁ ।
 ମୋହୋର ସତ୍ୟ ମୁଁ ଭିତରକୁ
 ନଯାଇଁ ॥୨୦
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ ବେଗେଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଣ କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଲା ॥
 ଭୋ ଦେବ ଶ୍ଵାନ ଯେ କରଇ ଗୋଦନ ।
 ଭଲ ଏଥୁପାଇଁ ତୁମେ ଜାଣିଲ ରଘୁନାମ ॥
 ମୋହୋର ରାଜଲେ ଭିତରକୁ ନଜଲା ।
 ମୋତେ ଏହୁ ଅବେଦାର ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲା ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଆମର ଆଗ୍ୟା
 କହିଁ ।
 ସେ ଶ୍ଵାନ ମାହାତ୍ମାକୁ ଘେନି ଆସ ଯାଇଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମେତ୍ରା ତନୟେ ପୁଣି ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା କହି କୁକୁରକୁ ନେଲା ॥୨୦
 ଛାମୁରେ ଦ୍ରବନ କରାଇଲା ନେଇଁ ।
 କରଯୋଡ଼ି ଶ୍ଵାନ ଅଛଇ ଉଭାହୋଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲଇ କୁକୁର ।
 ଯେ ମୋହୋର ଗୃହାରି ଶୁଣ ରଘୁବୀର ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ତୁ ସେ ପ୍ରତିପାକୁ ଧର୍ମେ ।
 ଅଷ୍ଟାଦଶ ଜାତି ଅଛନ୍ତି ନିତ୍ୟକର୍ମେ ॥
 ଦିଗପାଳ ଅନାତି ନ କରନ୍ତି ଏ ପୁରେ ।
 ଯମଦଣ୍ଡ ଏଥୁ ନ ପଶର ତୋର ଡରେ ॥
 ବେଳକାଳ ଜାଣି ବରଷଇ ଜୟ ।
 ମୋତେ ଯେଥୁ ଅବିଧୁ ହୋଇଲା
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥୮୦
 ପରମ ବିଷୟ ନାମେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭିକ୍ଷାରୀ ।
 ମୋତେ ସେ ଭୋ ଦେବ ଅକାରଣେ ମାରି ॥
 ମୋହୋର ବସାରେ ଥିଲି ଦେବ ଶ୍ଵେତାଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାୟେ ହୋଇଲା
 ଗୋସାଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଖୁଷିଆକୁ ଚାହିଁ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଘେନିଆସ ବୋଲି ଆଗ୍ୟା
 ଦେଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ନେଲେ ।
 ଆସ୍ଥାନର ତଳେ ଉଭା କରାଇଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ ।
 ଶ୍ଵାନ ଶ୍ଵେତାଁଥିଲା ମାଇଲୁ କିଏ ପାଇଁ ॥୯୦
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲା ତୁମେ ଶୁଣ ରାମରାଏ ।
 କ୍ଷୁଧାୟେ ପ୍ରକୃତିତ ହେଲା ମୋର କାଏ ॥
 ଆହାନ୍ତିକ ସାରି ଘରକୁ ମୁଁ ଯାଇଁ ।
 ଚିହ୍ନିଲା ଲୋକ ଦେଖି ପଛକଟି ଚାହିଁ ॥
 ବାଟେ ଶ୍ଵେତାଁଥିଲା ମୁଁ ଏହାକୁ ଛୁଟାଲି ।
 ରାଗବେଳେ ଏହାକୁ ମୁଁ ବାଡ଼ିଧେ ମାଇଲି ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୁଖରୁ ଏସନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ।

ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ମୁଖ ଚାହିଁଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଆଦର ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣମାନେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେ କେବଣ
 ବିଧାନେ ॥୧୦୦
 ମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଇଲେ ହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଦୋଷ ।
 ଅକାରଣେ ଶ୍ଵାନକୁ ହାଦେ କଲା ରୋଷ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲା ମୋର ନ ଜାଣିମା ପଣ ।
 ବିଚାରିଣ ଶାସ୍ତି ମୋତେ ଦେବା ରଘୁରାଣ ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଶ୍ଵାନକୁ ପଚାରି ।
 ସ୍ଵାଭାବେ ଏହାର ହୋଇଲାକ ହାରି ॥
 ଆପଣେ ଆପଣେ ତ ହାରିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଦୋଷକର ଦଣ୍ଡିବାର ଉଚିତ କାରଣ ॥
 କି ଶାସ୍ତି ଦେବା ତ କହସି କୁକୁର ।
 ଶ୍ଵାନ ବୋଇଲା ତୁମେ ଶୁଣସି
 ରଘୁବୀର ॥୧୦
 କାଳିଞ୍ଜନ ପର୍ବତେ ଅଛନ୍ତି ସଦାଶିବ ।
 ତହିଁ ଏହାକୁ ପରିଛା ପଣ କରିବ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 କାଳିଞ୍ଜନ ପର୍ବତେ ଆଦିତ୍ୟାପଣ ଦେଲେ ॥
 ଶାଢ଼ୀ ତନ୍ଦନ ଚାକୁ ଦେଲେ ରଘୁହାର ।
 ପାଳିକି ପାଛନ୍ତି ବାଦ୍ୟମାନ ଅପାର ॥
 ସମ୍ପଦ ହୋଇଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତହିଁ ଯାଇଁ ।
 ପଛେ ପଛେ ତାର କୁକୁର ଗୋଡ଼ାଇଁ ॥
 ନଗ୍ର ଲୋକ ଦେଖିଣ ନାକେ ହାତ
 ଦେଲେ ।
 ଭଲ ଦଣ୍ଡ ପାଇଲା ଏ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥୨୦
 ଦରିଦ୍ର ପଣେ ଭିକ୍ଷ ମାଗୁଥିଲା ।
 ଅନ୍ୟାଏ କରି ଏବେ ସମ୍ପଦ ପାଇଲା ॥
 ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ତୋର ରାଜ୍ୟର ବିଚାର ।
 ଏହା ଶୁଣି ଆଗସରି ବୋଇଲା କୁକୁର ॥
 ଲୋକନ୍ତ ବୋଇଲା ହୋ ନ ଜାଣ ତୁମେ
 କହି ।
 ପଛନ୍ତରେ ଏକଥାରେ ଅପାର ଦୋଷ ଅଛି ॥
 ମୁହିଁ ତହିଁ ପରିଛା ହୋଇଁ ଥିଲି ।

ସେ ଦୋଷେ ଏବେ ମୁଁ କୁକୁର ହୋଇଲି ॥
ରୁଦ୍ର ଦେବତାର ନିର୍ମାଳ୍ୟ ଯେ ଖାଇ ।
ନାନା ବିଷୟେ ତାର ଆଦିଷ୍ଠଣ

ହୋଇଁ ॥୩୦

ମୁହିଁ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିଲି ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦି ।
ତେଣୁ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଏଡ଼େକ ସମ୍ମୁଖ ॥
ଶୁଣିଣ ନଗ୍ରଲୋକେ ଚକିତ ହୋଇଲେ ।
ସାଧୁ ସାଧୁ କୁକୁର ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶାକେମରୀ ଶୁଣ ।
କାଳିଞ୍ଜନ ପର୍ବତେ ପରିଛା ହୋଇଲା

ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥

ଶ୍ଵାନ ଚଳିଗଲା ବାରଣାସି ପୁରୀ ।
ମଣିକର୍ଣ୍ଣକା ତୀର୍ଥରେ ପ୍ରାଣହାରି ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ମୁକତ ହୋଇଗଲା ।
ଶିବଦ୍ରୋହ କଲାର ଦୋଷ ପାରଗଲା ॥୪୦
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ଦିବ୍ୟରସ ।
ସୁଚିତ୍ତେଶ ରାଜ୍ୟ କରନ୍ତି ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
ସେଦିନ ମୁଗୟାକୁ ହୋଇଲାକ ରାମମନ ।
ରାଜଲେ ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘନ ॥
ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ଆଠ ସଜକର ।
ବନସ୍ତେ ମାରିବା ଆଜ ମୁଗ ଯେ ଶୁକର ॥
ଲୋଧା ଶବର ପାରଧ୍ୟାମାନ ।
ବେଷ୍ଟକାରମାନେ ଘେନି ଆସବୁ ଯେ ଶ୍ଵାନ ॥
ଶାର୍ବୋଳମାନଙ୍କୁ କରି ଆଗୁସାର ।
ବୋଲ ଆଗ ହୋଇଁଣ ବାନ୍ଧବୁ ଜାଲ

ବାଡ଼ ॥୫୦

ପାଶ ଦଉଡ଼ି ପିଟଣା କାଠକିଳା ।
ବନସ୍ତ ପୋଡ଼ିବାକୁ ସଂଚିଥାଅ ହୁଳା ॥
ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାବର ସକଳ ନିର୍ଭୀକଲା ।
ଅଗମ୍ୟ ବିପ୍ଳବକୁ ତ ବୋଲିଣ ପେଷିଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସଜ ହୁଅନ୍ତି ତରକସ ଭିଡ଼ି ।
ବାଉଁ ବେଗେ ସେ ଯେକ ଦୁରଙ୍ଗମ ଚଢ଼ି ॥
କରେଣ କମାଏଣ ଯେ ଶାବେଳୀ

ଖଣ୍ଡାକୋଡ଼ ।

ପାଟ ଚଉଦୁନା କଣିଲେ ସାତ୍ୟକାନ୍ତ ॥

କପୋଳେ କସ୍ତୁରୀର ଚିତା ଆଡ଼ କେରା ।
କର୍ଣ୍ଣେ କର୍ଣ୍ଣପୁଲ ବ୍ରହ୍ମକାଟି ହୀରା ॥୬୦
କଣ୍ଠେଶ ମୁକୁତା ଯେ ଲମ୍ବଇ ଶତେସରି ।
ଝୋଲା ଗନ୍ତା ଲାଗି ଯେ ହୋଇଲେ

ରାବଣାରି ॥
ନବରଢ଼େ ଛଡ଼ିତ ପିନ୍ଧିଲେ ପାଗଯୋଡ଼ି ।
ହସ ପିଠିରେ ଚଢ଼ିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବାଗମୋଡ଼ି ॥
ସୁମନ୍ତର ତନୟେ ଧଇଲା ଶ୍ଵେତଛତୁ ।
ସଜ ହୋଇଲେ ଦଶରଥର ତିନିପୁତ୍ର ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଆବର ଶତ୍ରୁଘନ ।
ଚଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ଏ ବାଉବେଗ ଯାନ ॥
ସୁମନ୍ତ ସହିତେଣ ସକଳ ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ।
ରଙ୍ଗରସ ଦେଖିବେ ବୋଲି ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ ହିଁ

ଯାନ୍ତି ॥୭୦

ହସ ଗଜ ପଦାତି ବିବିଧ ବଳସଜ ।
ବୀରତୁର ବଜାଇ ବାହାର ରଘୁରାଜ ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଆନୟେ ଦେଖନ୍ତି ।
ଗୋଡ଼ାଈଁଣ ଯୁବତୀ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ଆଗରରେ ବାଜଇ ଚମକ ନିଶାଣ ।
ସରଯୁ ପାରି ହୋଇଲେ ରଘୁକୁଳ ରାଜନ ॥
ଅଗମ୍ୟ ବିପ୍ଳବ୍ୟ ସେ ପଶିଲେ ଧସାଇ ।
ଯହିଁ ପୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାର ତେଜ ନ ଲାଗଇ ॥
ପ୍ରଖର ହୋଇଁ ତହିଁ ନ ବହଇ ପବନ ।
ଝଟା ଲତା ବୁଦାବୁଦା ଲୋଟା ଲୋଟା

ମାନ ॥୮୦

ଗଛକର ସନ୍ଧିରେ ଯାଇତ ବାଟ ନାହିଁ ।
ତାଳମାନେ ପଲବି ଲାଗୁଛନ୍ତି ଭୁରଂ ॥
ଆକୁଳା ରଙ୍ଗଣୀ ଅଶତା ମୋଟା ମୋଟା ।
ଜଙ୍ଗାଳି ପାଳଧୁଆ ସେ କାନକୋଳି କଣ୍ଠା ॥
ମେରିସିଙ୍ଗା ଅଗି ବଥୁ ଚେନ୍ଦ୍ରଲି ବନ ବନା ।
ଗିଲ ହାଆ ଆକୋଶରେ ପଶି ନୋହେ

ନିନା ॥

ଶାଳଗଛ ଗଛ ଶିଳ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ।
କେବଣ ଠାରେ ଚୋଟା କେଉଁଠାରେ ଗଣ୍ଡ ॥
ସାହାଡ଼ା ବଇଁଚ ବେତ ବନ ପାଇଁ ।

ତହିଁ ସେ ମୁଗ ଶୁକର ବହୁତ ଯେ
ଥାଇ ॥୯୦
ଜାଣିଣ ବେଷ୍ଟକାରେ ସେ ବେଡ଼ିଛନ୍ତି
ତାହା ।

ଯେସନେକ ସମୟ ବିଜୟ ରଘୁନାହା ॥
ଗାଉତମାନଙ୍କୁ ସେ ଆଡ଼େ ବାଣ୍ଟିଦେଲେ ।
ଗଜ ଯୋଧାମାନଙ୍କୁ ଆଡ଼େକ ରୁହାଇଲେ ॥
ଲୋଧା ଶବରକୁ ଆଡ଼େ କଲେ ନେଇ ।
ସେମାନେ ରହିଲେ ଜାଲ ବାଡ଼ ଦେଇ ॥
କିଳାନ୍ତ ପୋତିଣ ପାତିଛନ୍ତି ପାନ୍ଦ ।
ଭାଲୁକ ଶାର୍ବୋଳମାନଙ୍କୁ କିମ୍ପା ବିନ୍ଧ ॥
ସାଜ କରିଥାଅ କୁକୁର ସହିତେ ।
ଅଗ୍ନି କାଳିଦିଅ ଯେହି ପରବତେ ॥୧୦୦
ତେଣିକି ନ ଯାବୁ ଆସବୁ ଏ ବାହୁଡ଼ି ।
ଗଛକୁ ଗଛରେ ବାନ୍ଧ ହୋ ଦଉଡ଼ି ॥
ବନଜୀବମାନେ ଯେସନ ହୋଇଣ
ବୋବାନ୍ତି ।
ତେସନେକ ହୋଇ ଲୋଧାଏ ରାବ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ଚାରି କଟି ଖେଦି ଆସୁଛନ୍ତି ଜାଳି ।
ଆକୋଇ ରହିଣ ଯେ କୁକୁର ଦ୍ୟନ୍ତି ଚାଳି ॥
ପଦାରେ ପଡ଼ି ଶାର୍ବୋଳ ମେଲନ୍ତି ।
ଆପଟେ ପଡ଼ିଲେ ଯେ କାଣ୍ଡ ଛାଡ଼ି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ଜାଲ ଶାକୋଟାଈଁଣ ଆଶନ୍ତି ଫେରି
ଫେରି ।

ବେଷ୍ଟକାରମାନେ ତହିଁ ବିନ୍ଧିଲେକ
ବେଡ଼ି ॥୧୦

ସାପ ସହିତେଣ ଆଶନ୍ତି ଶଶା ମୁଷା ।
ମରଗଜ ସହିତେଣ ସିଂହ ଯୁଥ ମିଶା ॥
ବ୍ୟାଘ୍ର ଶୁକର ମିରିଗ ପେଲାପେଲି ।
ଗଣ୍ଡା ଗବଳ ମଇଁଷି ଠେଲା ଠେଲି ॥
ସଏମ୍ବର କସ୍ତୁରୀ ଯୁଆଦ ବଣ ଭୁଆ ।
ଖୁରାଣି କୁରଙ୍ଗ ଆବର ଶାଳେହା ॥
ନେଉଳ ମରକଟ ଭାଲୁକ ଯୁଥଯୁଥ ।
ହସ୍ତୀ ପୋଏ ଆସନ୍ତି ହଲାଇଁ ଥୋର ହସ୍ତ ॥
ବଣଗୋରୁ ବଣଘୋଡ଼ା ସର୍ବ ଜନ୍ମୁ ଆଏ ।

ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ସେ ହୋଇଲେ ରାମ ରାଏ ॥୨୦	ଗୁରୁକେ ଭୁସନ୍ତି କେ ପିଟନ୍ତି ନେଇ ଭାଲେ ।	ଅନ୍ୟାଏ ଉପଦର୍ପ ତୋର ରାଜ୍ୟେ ନାହିଁ ॥ ଆୟୁଷ ପୁରିଲା ଲୋକକୁ ଉଏ କରଇ ଯମ ।
ବାହୁଟିଆ ମୁଥରେ ପଶିଲେ ସିଂହମାନେ । ଶଶା ଭାଲୁକମାନେ ଟେକିଛନ୍ତି କାନେ ॥ ଦେହକୁ ଦେହ ଲାଗି ଆସନ୍ତି ସର୍ବ ଜନ୍ମ । ଶ୍ରୀରାମ ଆତ୍ମା ଦେଲେ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ମେଲନ୍ତୁ ॥ ଶୁଣିଣ ତତକ୍ଷଣେ ମେଲିଲେ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ । ମୃଗ ପଲ ଭିତରେ କଲେ ଯାଇଁ ଗୋଳ ॥ କୁକୁରନ୍ତ ମେଲିଲେ ଅଛୁଳି ଦୋଷାଇଁ । ବାରେହା ମୁଥରେ ସେ ପଶିଲେକ ଯାଇଁ ॥ ରାଉତକୁ ବୋଲେ ବିଷ ଦୁମ୍ଭେ ତାର । ମାହୁନ୍ତ ବୋଇଲେ ମାର ଗଜ କୋନ୍ତ ଶର ॥୩୦	ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଯାଇଁ ପଶିଲେ ମୃଗ ପଲେ ॥ କୁକୁର ଘାଉଆ କଲେ ଅନେକ ବରେହା । ବାଉରାଏ ଧରିନେଲେ ଅନେକ ଶାଳେହା ॥୫୦ ଯେଣେ ପାରନ୍ତି କରନ୍ତି ସର୍ବ ଜୁର । ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଁ ଛିଡ଼ିଗଲା ଜାଲ ବାଡ଼ ॥ ବଳିଆ ସଙ୍ଗେ କେ କୁକୁର ନାଶିଲା । ବ୍ୟାଘ୍ର ବୋଲି କେହୁ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଭୁସିଲା ॥ ହସ୍ତା ଦନ୍ତ ଧରି କେ ଆଣନ୍ତି କହେ ବସି । ବାଜେଣିଆ ଟମକିଆମାନେ ସେ ବହିନେଲେ ମଇଁଷି ॥ ବଣିଆଏ ଘେନିଗଲେ ଯୁଆଦ କହୁରା । ରାଉତ ମାହୁନ୍ତେ ତହିଁ ବରେହାନ୍ତ ଧରି ॥ ହୁରିଆଏ ଶଶା ଖୁରୁଣ୍ଡି ଧରିନେଲେ । ସିଂହ ଭାଲୁକ ଯେ ମାକଡ଼ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ॥ ଶ୍ଵାନମାନେ ମଡ଼ାମଡ଼ିରେ ଗଲେ ନାଶି । ଚାଣ୍ଡାଳେ ଧରିନେଲେ ଅନେକ କଟାସ ॥ ବନଜହୁଳ ଜୁର ଦେଖନ୍ତି ରଘୁସାଜଁ । ଦୁଇ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଲୋକେ ନେଉଛନ୍ତି ବହିଁ ॥ ସୁମନ୍ତ ଧରାଇଲା ମଉଗଜମାନ । ମୃଗ ଶୁକର ଆବର କୃଷ୍ଣାଜିନି ॥ କଟେକକୁ ଚଳାଇଲେ ରକ୍ଷାଲୋକ ଦେଇଁ ।	ତୋହୋର ରାଜ୍ୟେ ଆଇଁ ହୋଇଲି ମୁଁ ଦୁଃଖୀ । ଘର ମୋର ବଳେ ଘେନିଲା ପେଟାପକ୍ଷୀ ॥ ସ୍ଵାମୀ ତୁ ନ ଶୁଣିଲେ ଆଜ ମରିବଇଁ ମୁଇଁ । ଆବର କାହା ମୁଖ ଚାହିଁବି ଜାକାଆଇଁ ॥ ଯେହା ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଘୋଡ଼ା ଗୁହାଇଲେ । ଯେ କଥା ନ ବିଚାରି ଯିବାକି ବୋଇଲେ ॥ ଯେସନେକ ସମୟ ଦ୍ରବନ କଲା ଆସି ପେଟା । ଜିଣି ଅଛି ବୋଲି ସେ ନ ଦେଲାକ ଲୁଟା ॥ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରିଲେ ସେ ପେଟାକଇଁ ଚାହିଁ । ତୋହୋର ପାଇଁ ଗୁହାରି କରୁଅଛି ଯେହିଁ ॥୯୦ କିମ୍ପାଇଁ ଯେହାର ଘର ଘେନିଲୁ ତୁ ବଳେ । ଅନ୍ୟାଏ ଉପଦର୍ପ ଅଛିକି ମୋର କାଳେ ॥ ପେଟା ବୋଇଲା ଭୋ ଦେବ ସାବଧ୍ୟାନେ ଶୁଣ । ସତ୍ୟ କରି ଯେହାକୁ ପଚାର ରଘୁରାଣା ॥ କେବଣ ଦିନହୁଁ ଯେ ଏଥୁ ବସା କଲା । ଯେ ବଚନ ଶୁଣି ଶାଗୁଣୀ ବୋଇଲା ॥ ସ୍ଵାମୀ ପୃଥ୍ବରେ ଯେତେଦିନୁ ହୋଇଲେ ମନୁଷ୍ୟ । ସେଦିନୁ ତହିଁରେ ଅଟଇ ମୋର ବାସ ॥ ପେଟା ବୋଇଲା ତୁ ହୋ କହିଲୁ ଯାହା ଭଲା । ଗଛ ହେଲା ଦିନୁ ବସା ତହିଁ ମୋର କଲା ॥୧୦୦ ଶୁଣିଣ ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁଲେ ରଘୁସାଜଁ ।
ଦେଖି ଆଶ୍ଚିୟ ହୋଇଲେ କ୍ଷତ୍ରୀମାନେ । ନିଉଁଛାଳି କଲେ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘନେ ॥ ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ । ସମସ୍ତ ଯୋଧାଏ ଶିରେ ହସ୍ତ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥୪୦ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ । ସିଂହ ମୁଥକର ତାଣ ବାଣକଏ ॥ ଦୁଇ ତିନି ପୁଟିଣ ଗର୍ଜଣ ପ୍ରାଣ ହାରି । ସବୁକରି ବିଷନ୍ତେ ଶୁରିଲା କାଣ୍ଡ ରଡ଼ି ॥ କେ ଖଣ୍ଡାରେ ହାଣଇ କେ ମାରଇ ଶାବେଳି । କେ କୋନ୍ତ ମାଉଡ଼େଣ ଏଣି ଦେଶି ଯାଇଁ ଚଳି ॥	ଯେସନେକ ସମୟ ବାହୁଡ଼ିଲେ ରଘୁସାଜଁ ॥ ଲକ୍ଷେକ ଅଶୁଆର ମଧ୍ୟରେ ଦାଶରଥ । ଆଗପଛେ ଅଛି ଦଶସହସ୍ର ହସ୍ତୀ ॥୬୦ ଦୁଇ ପାରୁଶରେ ପାଦାନ୍ତି କୋଟି ଦଶ । ବାଜଇ ବାଜଣା ବାଉଣ୍ଡି ବିଜିଘୋଷ ॥ ଯେସନେକ ସମୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ । ମୃଗୟା ବିନୋଦ ସାରି ବାହୁଡ଼ା ବିଜଏ ॥ ଯେସନ ସମୟ ଜାଣିଲା ଗ୍ରିଧ ଖଗ । ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲି ଆଇଲା ବେଗ ବେଗ ॥ ଭୂମିରେ ଶିର ଦେଇଁ ବୋଇଲ ଗୋସାଜଁ ।	

ଯାବାଳି ବାମଦେବ କଣ୍ୟପକ୍ୱ ହକରାଇ ॥
 ସବୁକୁହିଁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରାବଣାରି ।
 କାହାର ହାର ଜିଣ ହୋଇବ କହୁଥି
 ବିଚାରି ॥
 ସଭାରେ ବସିଣ ଦୁମ୍ଭେ ନ କହିବ
 ପକ୍ଷପକ୍ଷି ।
 ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣେ ଯାହା ଶୁଣିଲା ଅଛି ॥
 ମଧ୍ୟସ୍ଥ ହୋଇ ଯେବେ କହିବାକ ମିଛ ।
 ଧର୍ମଦେବ ତାକୁଟି ଛାଡ଼ଇ ପ୍ରତକ୍ଷ ॥
 ସହସ୍ତେ ବରଷ ସେ ନକେଶ ପଡ଼ିଥାଇ ।
 ମଳ ମୃତୁ ପୂଜ ରକତ ମାଂସ ଖାଇ ॥୧୦
 କଳପେ ପରିଯତେ ନ ପାଇ ମନୁଷ୍ୟ
 ଦେହ ।
 ଦୁମ୍ଭେ ମନ୍ତ୍ରମାନେ ବିଚାରି ସତ କହ ॥
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରମାନେ ବିଚାରି ବୋଇଲେ ।
 ପେଟା ଜିଣିଲା ବୋଲି ସମସ୍ତେ କହିଲେ ॥
 ଶାଗୁଣୀ କହିଲା ମନୁଷ୍ୟ ଯେତେ କାଲୁ ।
 ମୁହିଁ କାହିଁ ନ ଯାଇଁ ସେ କାଲୁ ଏ ତାଲୁ ॥
 ଭଲୁକ ବୋଇଲା ବୃକ୍ଷ ଯେତେ କାଲୁ
 ହୋଏ ।
 ସେହିଦିନୁ ମୁଁ ଯେଥୁ ବସା କରିଥାଏ ॥
 ତେଣୁ କରି ପେଟା ଜିଣିଲା ନିଅତ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦଶରଥ ସୁତ ॥୨୦
 ପୃଥା ଜନମ ହୋଇଲା ଯେବଣ କାଳେ ।
 ବାସୁଦେବ ଅନନ୍ତ ଶ୍ରେୟା କଲେ
 ମାହାଜଳେ ॥
 ପୃଷ୍ଠି କରିବେ ବୋଲି ପୁଣି ଜନ୍ମା କଲେ ।
 ନାଭିପଦ୍ମରୁ ବୃକ୍ଷେକ ଗିଆଇଲେ ॥
 ଆଦିହୁଁ ସଂସାରେ ବୃକ୍ଷ ଉତପତି ।
 ସେହୁଁ ପଦ୍ମଫୁଲ ଗୋଟା ଅଟଇ ଏ ପୃଥୁ ॥
 ସେ ପଦ୍ମ ମଧ୍ୟରୁ ବ୍ରହ୍ମା ଜାତ ହୋଏ ।
 ଦେଖିଲାକ ଜଗତ ଅଟଇ ଜଳମଏ ॥
 ସେ ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପକୁ ନିରୋପି ଚାହିଁଲା ।
 ଚାରିବେଦ ତହିଁ ଅଛଇ ଲିହିଲା ॥୩୦
 ତାହା ଶିଖିଣ ସେ ସଂସାର ସିରିଜିଲା ।

ପଦ୍ମଗୋଚାରୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପାତିଲା ॥
 ପୁଷ୍ପର ମଧ୍ୟରୁ ହେଲା ମେରୁଗିରି ।
 ସପତ ଆଜଗଣ ପାଶୁତ୍ରମାନ କରି ॥
 ତେତିଶି କୋଟି ଦେବତାଏ ହୋଇଲେ
 କେଶରୁ ।
 ପରିମଳ ଗନ୍ଧ ସେ ସଞ୍ଚିଲା ଆକାଶରୁ ॥
 ତେଣୁକରି ଜୀବଜନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟ ତହୁଁ କଲେ ।
 ମଧ୍ୟରେ ସପତ ସମୁଦ୍ର ଭିଆଇଲେ ॥
 ପଞ୍ଚାଶ କୋଟି ଯୋଜନ ଅଟଇ ପୁଷ୍ପ
 ଗୋଟି ।
 ଚଉଦ ପୁର କରି ସଞ୍ଚିଲେ ପରମେଷ୍ଠୀ ॥୪୦
 ସ୍ୱର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ତିନିପୁର କଲା ।
 ଉପରେ ଦେବଗଣକୁ ସେ ଗୁହାଜିଲା ॥
 ତଳେ ନାଗଲୋକ ମଧ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ।
 ସଂସାର ପ୍ରିତିଶ ଧାତା ହୋଇଲା ଉଦାସ ॥
 ସେ ପଦ୍ମ ବୃକ୍ଷ ଆଗେ ହୋଇଲା ରଘୁସାଜଂ ।
 ସେ ଦିନରୁ ପେଟା ସେ ରହିଲା ତହିଁ ଯାଇ ॥
 ପଛେ ସେ ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇଲେ ଉତପତି ।
 କେଶେ ଗ୍ରିଧି ବୋଲଇ ଏ ମୋହର ଥିତି ॥
 ଶାଗୁଣୀ ହାରିଲା ଜିଣିଲା ଦେବ ପେଟା ।
 ପକ୍ଷାପକ୍ଷ ନାହିଁ ଦେବ ନିରାଧାର
 ବାଟା ॥୫୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ସେ ବୋଇଲେ ହୋଇଁ
 ହୋଇଁ ।
 ଶାଗୁଣୀରତ ଏ କଥା ଉଚିତ ନୋହଇ ॥
 ଅର୍ଥା ବିଶୋଇ ହୋଇଣ ଯେବେ ସେ
 ହାରିଲା ।
 ଗୁହାରି କରିଅଛି ଧର୍ମକୁ ନ ଡରିଲା ॥
 ଯେହାକୁ ଦକ୍ଷିଣାର ଅଟଇ ଉଚିତ ।
 ଯେତକ ବୋଲି ଶାପ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ରଘୁସୁତ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦେବତାଏ ବୋଇଲେ ସ୍ୱର୍ଗେ
 ଥାଇଁ ।
 ଭୋ ଦେବ ଶାପ୍ୟ ନ ଦିଅ ରଘୁସାଜଂ ॥
 ବ୍ରହ୍ମତେଜ ନାମେ ଏ ରାଜା ହୋଇଥିଲା ।
 ଅତିଥିକୁ ଆମିଷ ଭୋଜନ କରାଇଲା ॥୬୦

ସେ ମହାତପା ଯେ ଆଚାରେ ନ୍ୟାଏ ନାତି ।
 ଆମିଷ ଭୋଜନେଣ ନାହିଁ ତାର ମତି ॥
 ଯେକାଦଶୀ ଦିନ ଉପବାସ କରିଥିଲା ।
 ବନସ୍ତରେ ଉଜାଗର କରିଣ ବଞ୍ଚିଲା ॥
 ରାତ୍ର ପ୍ରଭାତେ ଦ୍ୱାଦଶୀ ପାରଣା ଜାଣି ।
 ରାଜାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା ତପାମଣି ॥
 ଶୁଣିକରି ନୃପବର ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲା ।
 ସୁପକାରକୁ ରାଇ ରାଜା ଆଗ୍ୟା ଦେଲା ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ନେଇ ଗୁରି ଭୋଜନ ଦିଅ ।
 ସୁପକ୍ ଅହାରେ ଯେହାଁକୁ ଦୃପତି
 କରାଅ ॥୭୦
 ଶୁଣିଣ ସୁପକାର ତପାକି ଘେନିଗଲା ।
 ସ୍ୱତରସ ପ୍ରକାରେ ମିଷ୍ଟ ଅନ୍ନ ଦେଲା ॥
 ମୃଗ ଶୁକର ଆମିଷ ପ୍ରତିବିଧି ।
 ନ ଜାଣି ଭୋଜନ ଭୁଞ୍ଜାଇଲା ତପନିଧି ॥
 ଆମିଷ ବୋଲିଣ ପାଇଲା ଯହୁଁ ଗ୍ୟାଁନ ।
 ଭୋଜନ ଛାଡ଼ି ତପା କଲାକ ଆଚାର୍ଯ୍ୟବନ ॥
 ରାଜାର ଛାମୁରେ ଜଣାଇଁ ଶାପ୍ୟ ଦେଲା ।
 ତପ ଭଗ୍ନ ମୋର କଲୁସି ବୋଇଲା ॥
 ଦ୍ୱାଦଶୀ ପାରଣାରେ ଭୁଞ୍ଜାଇଲୁ ଆମିଷ ।
 କହିଲେ ନ ସରିଇ ତହିଁରେ ଯେତେ
 ଦୋଷ ॥୮୦
 ଯେତେ ଧର୍ମ ଗୋଟା ମୋର ବିଅର୍ଥେଣ
 ଗଲା ।
 ଯେତେ ବୋଲି ତପା କୋପେ ଶାପ୍ୟ
 ଦେଲା ॥
 ମୋତେ ଆମିଷ ତୁ ଭୁଞ୍ଜାଇଲୁ ରାଏ ।
 ମୋହୋର ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଧରସି ଗ୍ରିଧି କାଏ ॥
 ଶାଗୁଣୀ ହୋଇଣ ତୁ ଅନେକ କାଳ ଥାଅ ।
 ନାନା ମାଂସ ଭୁଞ୍ଜିଣ ସୁଖ ଭୋଗ ପାଅ ॥
 ଶୁଣିଣ ନୃପତି ସେ କମ୍ପଇ ଥରହର ।
 ଭୋ ତପାବର ମୋର ଦୋଷ ତୁ ନ ଧର ॥
 ମୋହର ଦୋଷ ନାହିଁ ସୁଆର ସେ ଦେଲା ।
 ରାଜାର ବୋଲ ଶୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାସା
 ବୋଇଲା ॥୯୦

ସେହି ଉଲ୍ଲୁକ ଦେହ ପାଉଁବାକ ପୁଣି ।
 ଆର କଥା ଏକ ଶୁଣି ନୃପମଣି ॥
 ଭୃତ୍ୟ ଦୋଷ କଲେ ସ୍ବାମୀକି ତା ଲାଗଇ ।
 ପିତାର ରଣ ସାଧୁତ ପୁତ୍ରକୁ ମାଗଇ ॥
 ତୁ କିମ୍ବା ବିଚାର ନକରୁ ନୃପମଣି ।
 ବ୍ରହ୍ମତେଜ ରାଜା କମିଲା ତାହା ଶୁଣି ॥
 କର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ପ୍ରତିକାର କହ ।
 ମୁହିଁ ଯେବେ ତୋତେ କଲଙ୍ଗ ଏତେ
 ହୋଇ ॥
 ତପା ବୋଇଲେ ଯେବେ ଶାଗୁଣୀ
 ହୋଇଥିବୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଲେ ତୁ ମୁକତ
 ହୋଇବୁ ॥୧୦୦
 ସୁଆର ତୋହୋର ଉଲ୍ଲୁକ ହୋଇଥିବ ।
 ସେହି ରଘୁନାଥକୁ ଦେଖିଲେ ତରିବ ॥
 ଯେସନେକ ଶାପ୍ୟ ଯହୁଁ ତପା
 ଦେଇଗଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମତେଜ ରାଜା ଶାଗୁଣୀ ହୋଇଲା ॥
 ସୁଆରଇ ଉଲ୍ଲୁ ହୋଇ ଗଲା ଭଡ଼ି ।
 ଯେତେ କାଳ ହୋଇଲା ଅଛନ୍ତି ଦୁଃଖ ପଡ଼ି ॥
 ଯେବେ ତୋତେ ଦେଖି ମୁକତ
 ହୋଇଗଲେ ।
 ସ୍ବର୍ଗେ ଥାଇଁ ଦେବତାଏ ଏସନ
 ବୋଇଲେ ॥
 ତୁହୋ ରାମ ଏହାକୁ ଶାପ ହାଦେ ନ ଦେ ।
 ବ୍ରହ୍ମତେଜ ରାଜା ଅଟଇ ଏ ହାଦେ ॥୧୦
 ଆକାଶର ବାଣୀ ଶୁଣି ରଘୁକୁଳ ନାଥ ।
 ଗୁଧ୍ରକୁ ରାଇ ପୁଣି ମନ୍ତ୍ରକେ ଦେଲେ ହସ୍ତ ॥
 ପେତାର ମୁଣ୍ଡୁନି ହୁଇଁଲେ ବାମ କରେ ।
 ସାଧୁ ସାଧୁ ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା ସ୍ବର୍ଗପୁରେ ॥
 ତକ୍ଷଣେ ନିଜ ଦେହ ପାଇଲେ ବେନିଜନ ।
 ରାମକୁ ତୁଚ୍ଛ କଲେ ବ୍ରହ୍ମତେଜ ରାଜନ ॥
 ବାବୁ ତୋର ମହିମା ରଘୁକୁଳ ସାର୍ ।
 ଯେତେକାଳ ଥିଲି ମୁଁ ଦୁଃସହ ଶାପ୍ୟ ପାଇ ॥
 ତୋହୋର ଦ୍ରବ୍ୟେ ନିଜ ଦେହ ପାଇଲି ।

ଆବର ବିଶେଷେଣ ମୁକତି
 ହୋଇଗଲି ॥୨୦
 ଯେସନେକ ବୋଲନ୍ତେ ମିଳିଲା ସୁରଯାନ ।
 ଯାଇଣ ଦୁଇଜଣ ବସିଲେ ବିବାନ ॥
 ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ମାର୍ଗେ ପୁଣି ସ୍ବର୍ଗକଇ ଗଲେ ।
 ସାଧୁଜନମାନଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ବସିଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଶ୍ରୀରାମତହୁ ରାଏ ।
 ମୃଗୟା ବିନୋଦ ସାରି ଘରକଇ ଯାଏ ॥
 ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ବୀରତୃର ।
 ଶିରରେ ଶ୍ବେତ ଛତ୍ର ଉଡ଼ଇ ପରହର ॥
 ଉଦଣ୍ଡ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପନ୍ଥି ପନ୍ଥି ।
 ପଟୋଆରି ହୋଇ ରାଉତେ ଝଲକନ୍ତି ॥୩୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୀର ଚଳନ୍ତି ଧୀରେ ଧୀରେ ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ସେ ସରସୁ ନଦୀତୀରେ ॥
 ଦେଖିଲେ ମୃଗ ଶୁକର ବହି ନିଅନ୍ତି ।
 କାନ୍ଧେ ବୋଝେ କେ ଅଣ୍ଟାରେ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ॥
 ଯେକରୁ ଆରେକ କେ ଯାନ୍ତି ଖର କରି ।
 କେ କରେ ନିଅନ୍ତି ଝିଙ୍କ ଚଢ଼ୁକମାନ ଧରି ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆନନ୍ଦେ ଦେଖନ୍ତି
 ସର୍ବଜନ ।
 କେ ବୋଲଇ ଆଜ କରିବା ଭୋଜନ ॥
 କଉଣସି କାଳେତ ଯେମନ୍ତ ବେଣୁ ନାହିଁ ।
 ଭଲା ପୀରାଧିଆ ରଘୁକୁଳ ସାର୍ ॥୪୦
 ଯେସନେକ ବିଚାରନ୍ତେ ଦିଶିଲା ଶ୍ବେତଛତ୍ର ।
 ଅଶ୍ବ ଚଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ଦକ୍ଷରଥର ଚାରି ପୁତ୍ର ॥
 ସଂଭର ହୋଇ ପୁଣି ପଶିଗଲେ ନିଜ
 ପୁରେ ।
 ଯାଇଁ ପଶିଲେକ ନବର ଭିତରେ ॥
 ବାରୁ ଉଡ଼ୁରି ରାମ ଭିତରକୁ ଗଲେ ।
 ମର୍ଦ୍ଦନ ମାଜଣା ମୋଣୋହିଁ ବିଜେ କଲେ ॥
 ଆଚୋବନ ସାରିଣ ତାମ୍ବୋଳ ନାଗି
 ହୋନ୍ତି ।
 ବେଳ ଅସ୍ତ ସମଏଣ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରନ୍ତି ॥
 ରାତ୍ରେ ନିଅବକାଶେ ଶେଯାରେ
 ବିଜେ କଲେ ।

ସାତ୍ୟା ରୂପ ଚିନ୍ତି ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ॥୪୦
 ପ୍ରଭାତେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଦାଶରଥ ।
 ଦେବତା ପିତୃତର୍ପଣ କରନ୍ତି ॥
 ବାହାରେ ଅବକାଶ ଆସ୍ଥାନେ ବିଜଏ ।
 ନିଜ ରାଜ୍ୟକର କୁଶଳ ଚିନ୍ତାକଏ ॥
 ଯେମନ୍ତେ କେତେହେଁକ କାଳ ଯହୁଁ
 ଗଲା ।
 ଶୁଣିମା ଭବାନୀ ଏ ଶଙ୍କର କହିଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗଲା କିଛିଦିନ ।
 ଆସ୍ଥାନେ ବିଜେ କରିଅଛନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟ ଅଜଲେ ରକ୍ଷିଗଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଣ କରନ୍ତି କଲ୍ୟାଣ ॥୬୦
 ଉଠି ନମସ୍କାର କଲେ ରଘୁକୁଳ ସୁତ ।
 ଆସନ ଦେଇଣ ବସାଇଲେ ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଛଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା କରିଣ ଦାଶରଥ ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି କୁଶଳ ପଚାରନ୍ତି ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ରାମ ତୁମ୍ଭର ପରସାଦେ ।
 ଅରନ୍ୟେ ଦିନ ଆମ୍ଭେ ବଞ୍ଚୁ ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ଯେବେ ଦତ୍ୟକର ଭଏ ହୋଇଲା ଆମ୍ଭେ ।
 ଶୁଣି କୋପ କଲେ ଜାନେକାର କାନ୍ତ ॥
 ତୋ ମୁନି ସତ୍ୟ କହ ମୋର ଆଗେ ।
 ଆବର ଅସ୍ତରେ ଅଛନ୍ତି କି ଭୁଥ ଗାଗେ ॥୭୦
 ମୁନି ବୋଇଲେ ରାମ ପଶିମ ସିନ୍ଧୁ ତଟେ ।
 ମଧୁବନ ନାମେ ଦେଶ ଯମୁନା ନିକଟେ ॥
 ହିରଣ୍ୟକଶ୍ୟପର ତନଏ ମଧୁବନ ରାଏ ।
 ପ୍ରହଲାଦ ସାବତ ଜନନୀର ତନଏ ॥
 ଶଶ୍ବରକୁ ସେବାକରି ପାଇଲାକ ଶୁଳ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଁ ବର ଦେଲାକ ତିନିଡ଼ୋଳ ॥
 ବୋଇଲା ଏ ଅସ୍ତ ପ୍ରାପତ ହେଉ ତୋତେ ।
 ତୁ ଯେ ଅନେକ କଷ୍ଟରେ ସେବାକଲୁ
 ମୋତେ ॥
 ଯେ ଶୁଳ ଘେନିଣ ତୁ ଜିଣିମୁଁ ତିନିପୁର ।
 ଯେ ଶୁଳ ଥିଲେ ସମରେ ତୋତେ ହାରିବେ
 ସୁର ॥୮୦
 ଦୁଇ ପୁରୁଷ ଯାଏ ଥିବ ତୋର ତହିଁ ।

ପୁତ୍ର ହିଁ ପ୍ରତାପ ହେବ ଶୁଳ ବହିଁ ॥
 ଶୁଳ କରେ ନଥିଲେ ତୁ ନ କରିବୁ ଯୁଧ୍ୟ ।
 ଶୁଳ ଧରିଥିଲେ ତ ନୋହିବୁ ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ସଦାଶିବ ଅବର୍ଣ୍ଣାନେ
 ଗଲେ ।
 ଶୁଳ ଘେନି ମଧୁ ଦତ୍ୟ ମଥୁରାକୁ ଅଇଲେ ॥
 ଦେବାର୍ଜନ ମନ୍ଦିରେଣ ଥୋଇଲା ତାହା
 ନେଇ ।
 ପୂଜା ତିଆରିଲା ଭୋଗ ରାଗ ଦେଇଁ ॥
 ଶୁଳର ପ୍ରସାଦେ ସେ ଜିଣିଲା ସର୍ବରାଜା ।
 ଦେଖି ଅଇରି ବଳ କଲେ ପାଦପୂଜା ॥୯୦
 ରାବଣ ମାଉସୀ ଝିଅ ଅଟେ କୁମ୍ଭଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
 ମଧୁକୁ ତା ବିଜା କଲେ ବଳବନ୍ତ ଦେଖି ॥
 କାଳେଣ ତାହାର ସେ ହୋଇଲା ପୁତ୍ର
 ଜାତ ।
 ଲବଣ ବୋଲି ନାମ ଅଟଇ ବିଦିତ ॥
 ଯହୁଁ ସେ ବଳବନ୍ତ ହୋଇଲାକ ପୁତ୍ର ।
 ପ୍ରସନ୍ନେ ବର ଦେଇଅଛନ୍ତି ତିନି ନେତ୍ର ॥
 ଈଶ୍ବରଙ୍କ ଆଗ୍ୟାଂସଣ ସେହୁ ବହଇ ଶୁଳ ।
 ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଭ୍ରମଇ ସେ ସପତ ପାତାଳ ॥
 ତପାଜନମାନଙ୍କୁ ଧରି ଘେନି ଯାଇ ।
 ଘୃତ ଯୋଗେ ତାହା ମୋଞ୍ଜନ କରି
 ଖାଇ ॥୧୦୦
 ପିତା ତିଆରିଲା ବୋଲ ସେ ନକଲା ।
 ପରଜା ଜନକଙ୍କ ଅନେକ କଷ୍ଟ ଦେଲା ॥
 ଦିନୁ ଦିନ ତାହାର ବଢ଼ିଲା ଦୁଃସପଣ ।
 ପିତାକୁ ନ ଦେଇ ଶୁଳ ବହିଲା ଆପଣ ॥
 ପୃଥ୍ବୀ ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଜିଣିଲା ସେ ଧରି ।
 ଆବର ବିଶେଷେଣ ମଉଳା ଦଶଶିରି ॥
 ତେଣୁ କରି ପ୍ରତାପ ବଢ଼ିଲା ତାହାର ।
 ତହିଁକି ଶୁଳ ଅଛି ପାର୍ବତୀ ନାହାର ॥
 ପୁତ୍ର ଦୁଃସ ଦେଖିଣ ବିଚାରଇ ବାପ ।
 ଯେ ତନୟ ହୋଇଲା ମୋର କେବଣ ହିଁ
 ପାପ ॥୧୦
 ବିଚାର କଲା ଯେଥୁ ନ ଥିବେ ମୁହିଁ ।

ଅବିଷେକ କରିବି ଶୁଳ ଯେହାକୁ ଦେଇ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ପୁତ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲା ।
 ଆପଣେ ଯାଇ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ପଶିଲା ॥
 ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ବରୁଣ ପୁରେ ଯାଇଁ ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଲବଣ ରାଜା ହୋଇ ॥
 ଶୁଳ କରେ ଧରି ସାଧୁଲା ଜଗତ ।
 ମାନଧାତା ରାଜାକୁ ସେ କଲା ପ୍ରାଣ ହତ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ କୋପେଣ ପ୍ରଜଳି ।
 ଚାହିଁଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଚାମର ଅଛି ଜାଳି ॥୨୦
 ବୋଇଲେ ତାହା ଛାଡ଼ି କଟିକି ମୋର ଆଶ ।
 ଶୁଣିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମିଳିଲା ରାମ ପାଶ ॥
 ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ଅବିଷେକ ବିଧି ଆଶ ।
 ରାଜାଙ୍କ ଅବିଷେକ ଯେବଣ ବିଧାନ ॥
 ଶୁଣିଣ ମନ୍ଦାବର ଆଣିଲା ସକଳ ବିଧି ।
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଆଗ୍ୟାଂରେ ବଶିଷ୍ଠ ତପନିଧି ॥
 ରକ୍ଷିମାନେ ସମସ୍ତେ ଦେଖି ବେଦ ଧ୍ବନି
 କଲେ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶିରେ ପୁଣି ଅବିଷେକ ଦେଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମଧୁବନେ ହୁଅ ରାଜା ।
 ଲବଣର ପ୍ରାଣ ହାର ତୁ ବେଗେ
 ଯାଯା ॥୩୦
 ଶିରେ ପାଟ ବାନ୍ଧିଣ କରେ ଖଣ୍ଡା ଦେଲେ ।
 ସର୍ଗପୁରେ ଦେବତାଏ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ ॥
 ମୁନିଗଣମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ରାମ ଚାହିଁ ।
 ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ବନସ୍ତେ ହୋ ତପକର
 ଯାଜ ॥
 ଶୁଣିଣ ମୁନିଗଣମାନେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଆଜହୁଁ ସେ ପ୍ରାଣ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଲା
 ବୋଇଲେ ॥
 ଯେତେବୋଲି ମୁନିମାନେ ଗଲେ ଯେ
 ଯାହାର ବାସ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନଙ୍କୁ ସେ ରାଜଲେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାଶ ॥
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ବଶିଷ୍ଠ ମୁନିମାନେ ଛନ୍ତି ।
 ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ସହିତେ ତିଆରି କହନ୍ତି ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁହୋ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶୁଣ ।

ତୈଲୋକେ ପ୍ରତାପୀ ସେ ଅଟଇ ଲବଣ ॥
 ରୁଦ୍ର ଶୁଳ ପ୍ରସାଦେ ସେ ଜଗତ ଜିଣିଲା ।
 ଜଗତ ତିରଣ ପ୍ରାୟେକ ମଣିଲା ॥
 ଆବର ଉପର କଂଶେ ଯୁବନାଶୁ ମହାପତି ।
 ତାହାର ତନୟ ମାନଧାତା ନୃପତି ॥
 ସପତ ଦୀପରେ ସେ ଯେକଇ ନୃପବର ।
 ତାହାଙ୍କର ସାଂଗ୍ରାମେ ହାରିଲା ଦଶଶିରି ॥
 ସେ ରାଜାର ତୁଲେଣ ଲବଣ ଯୁଧ୍ୟ କଲା ।
 ମାୟା ଯୁଧ୍ୟ କରି ପୁଣି ଶୁଳେକ
 ମାଇଲା ॥୫୦
 ତେଡ଼େ ନୃପତିକି କଲା ପ୍ରାଣ ନାଶ ।
 ସାନ ନୋହଇଁ ସେଟି ମଧୁଦତ୍ୟର ଶିଷ ॥
 ମାନଧାତା ଆମ୍ଭ କୁଳର ଅଧିକାରୀ ।
 ତାହାଙ୍କର ଛଳେ ତୁହି ଶତ୍ରୁ ଆସ ମାରି ॥
 ଶୁଳ ନଥିବାର ବେଳ ଜାଣିଣ ତୁ ଥିବୁ ।
 ଶୁଳ ଥିଲେ ତାର ତୁଲେ ଯୁବ ନ କରିବୁ ।
 ଯାଅ ତୋତେ କଲ୍ୟାଣରେ ହୋଇ
 ସଉମିତ୍ରା ।
 ଶତ୍ରୁ ମାରି କରି ଯେବେ ହୋଅ ମହାକ୍ଷେତ୍ରା ॥
 ଦୁଇ ସହସ୍ର ଗଜ ଯେ ସହସ୍ରେକ ରଥ ।
 ଚାରି ସହସ୍ର ଅଶ୍ବ ସେହୁ ଘେନିଲାକ
 ସାଥ ॥୬୦
 ଚାଳିଶ ସହସ୍ର ଦନ୍ତୀ ସାଙ୍ଗେ ଯାନ୍ତୁ ।
 ଯେତେ ଭଲ ତେତେ ଧନ ସନ୍ଧ୍ୟ
 ନେଇଥାନ୍ତୁ ॥
 ଶୁଣି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ଶୁଭ ଅନୁକୂଳେ ସେହୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ॥
 ଆଗ ହୋଇ ଥାଠ ସରଯୁ ପାରି ହୋଇ ।
 ପଛେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରଥ ଚଢ଼ି ଯାଇ ॥
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ବେନି ଭାଇ ଆସନ୍ତି ।
 ସରଯୁ ପାରି କରିଣ ଛାଡ଼ି ଯାନ୍ତି ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟ ସହିତେ ପୁଣି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଗଲା ।
 ଦୁଇ ଦିବସରେ ଗଙ୍ଗା କୁଳେଣ
 ମିଳିଲା ॥୭୦
 ପ୍ରଭାତେ ନଦୀ ପାରି ହୋଇଣ ସେ ଯାନ୍ତି ।

ବାଲ୍ୟିକ ମୁନିକର ଆଶ୍ରମେ ହୋଅଛି ॥
 ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ମୁନିକି ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ଯହିଁକି ଯାଉଅଛି ସେ କଥା କହିଲେ ॥
 ଶୁଣି ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ତାକୁ ଗଉରୋବ କଲେ ।
 ନବରତ୍ନ ଘରେ ରହିବାକୁ ଦେଲେ ॥
 ଆଠକୁ ଯୋଗାଡ଼ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ମଣୋହିଁ ।
 ତକ୍ଷଣେ ସମସ୍ତ ଗିଆଇଲେ ପୁନଃଦେହୀ ॥
 ଗୁରୁ ଭୋଜନ ମୁନି ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଯହୁଁ
 ଦେଲେ ।
 ଭୋଜନ ସାରି ଲୋକେ ସନ୍ତୋଷ
 ହୋଇଲେ ॥୮୦
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମୋଣୋହିଁ କଲେ ରକ୍ଷି ଘରେ ।
 ଆଚୋବନ ସାରି ଗଲେ ନିଜ ପୁରେ ॥
 ତାମୋକ ଭୂଷିଣ ସେ ପହଞ୍ଚିଲା କ୍ଷଣେ ।
 ଯେସନେକ ସମସ୍ତ ଅଇଲେ ରକ୍ଷିଗଣେ ॥
 ଲୋକର କହତେ ଜାଣିଲା ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଣ ଅଇଲା ବନ୍ଦନ ॥
 ତପାଗଣକଲ ନମସ୍କାର କଲା ।
 କଲ୍ୟାଣ ପାଇଣ କିନ୍ତୁ ଧୂରେଣ ବସିଲା ॥
 ବାଲ୍ୟିକେ ପଚାରିଲେ କୁଣ୍ଡଳ ବାରତା ।
 ଭଲେଣ ଅଛନ୍ତି ଟିକି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ
 ସାତା ॥୯୦
 ଭ୍ରଥ କଉଶୁଲ୍ୟା କକୟା ଆଇ ।
 ଦଶରଥ ରାଜାର ଯେତେକ ମହାଦେଉ ॥
 ସମସ୍ତ ଯେକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଟିକି ଭଲେ ।
 କଳି ନ କରନ୍ତି ନା ସପତୁଣୀଙ୍କ ଦୁଲେ ।
 ଆବର ଜନେକ ତିନିଝିଅ ଦେଲା ।
 ସେ ଭଲେ ଅଛନ୍ତି ନା ବାଲ୍ୟିକ ବୋଇଲା ॥
 ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ଆବର ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଣ ।
 ଯେମାନେ ତ୍ରୁତା ଅଛନ୍ତି ନା କୁଣ୍ଡଳେଣ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ଯାବାକି ବାମଦେବ କଣ୍ୟାପ ।
 ରଥ ଗଜ ପାଦାନ୍ତ ରାଜାର ଯେତେ
 ଲୋକ ॥୧୦୦
 ରାଜ୍ୟ ଧର୍ମ ଭଣ୍ଡାର ଦୁମର ଯେତେ ସବୁ ।
 ଯେମାନେ ଭଲ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଟିକି ବାବୁ ॥

ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲା ମୁନି ଦୁମର
 ପରସାଦେ ।
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ କରନ୍ତି ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ିଲେ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ
 ନାହିଁ ।
 ଅକ୍ରାନ୍ତି କଥା ଶୁଣି ଛାଡ଼ିଲେ ରଘୁ ସାଙ୍ଗ ॥
 ରାଜ୍ୟେ ନ ଥୋଇଣ ବନକୁ ପେଷିଲେ ।
 ଲକ୍ଷଣ ସୁମନ୍ତ ଦୁହେଁ ବନେ ନିବାସିଲେ ॥
 ଗଙ୍ଗା ପାରିକରି ଛାଡ଼ିଗଲେ ସ୍ୟତୀ ।
 ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଥିଲା ଜନେକ
 ଦୋହିତୀ ॥୧୦
 ବାରତା ନ ପାଇଲୁ କେବଣ କଟି ଗଲା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟା ଗଡ଼ାଇ ରାମ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ
 କଲା ॥
 ବାଲ୍ୟିକ ବୋଇଲେ ତୁ ସଉମିତ୍ରୀ ଶୁଣ ।
 ଯେଉଁଦିନୁ ସାତ୍ୟାକୁ ଆଣିଲା ଲକ୍ଷଣ ॥
 ଗଙ୍ଗା ପାରି କରି ଯେଣେ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
 ଅନାସ୍ତ ହୋଇଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଉଡେ ରୋଦନ
 କଲା ॥
 ଯୋଗେ ଜାଣି ଆମ୍ଭେ ଆଣିଲୁ ତାହା ଯାବ ॥
 ଯେବେ ଅଛୁ ଆମ୍ଭ ଘରରେ ରୁହାଇ ॥
 ଆଦି ଗର୍ଭ ଯେ ହୋଇଅଛି ସ୍ୟତୀ ।
 କିମ୍ପା ନ ବିଚାରିଣ ଛାଡ଼ିଲେ ରଘୁପତି ॥୨୦
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲା ରକ୍ଷିଙ୍କ ବଚନେ ।
 ମନ୍ଦ ବୋଲି ବୋଇଲେ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଜନେ ॥
 ତାର ଜଣାଇଲା ତାହା ଶୁଣି ରାମ ଆଗେ ।
 ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଲେ ରାମ ମନର ବଜ୍ରାଗେ ॥
 ଯଦ୍ୟପି ସାତ୍ୟା ଛାଡ଼ିଲେ ନ ପାରିଲେ ମୁହିଁ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସାତ୍ୟା ଯେବେ ଗଡ଼ାଇ
 ଦେଖୁଅଛି ॥
 ଦେହ ଭାଙ୍ଗିଲାନି ଜାନେକା ଅଇଲାର ।
 କଥାହିଁ ଅରସ ହୋଇଲାନି ଅପାର ॥
 ଲୋକିତ କଥାକୁ ସେ କରଇ ରାଜା ପଣ ।
 ଅନୁକ୍ଷଣେ ବାଲୁଆନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ॥୩୦
 ଆମ୍ଭେ ଦୁନି ହୋଇଁ ହେକୁ ଆଉ କଥା ।

ରଘୁନାଥର ମନେଥାଇ ବହୁତ ବ୍ୟଥା ॥
 ଯହୁଁ ମହାପ୍ରଭୁ ସେ ଆହାବି ନ ପାରି ।
 ସୁଖ ଭୋଗ ଆଶ ନାହିଁନା ତାହାରି ॥
 ତୁମ୍ଭେ ବାଲ୍ୟିକ ଭଲ କଥା କଲ ।
 ଜନେକର ଝିଅକୁ ଆଣି ସମ୍ଭାଳିଲ ॥
 ଯେଥେ ଶ୍ରୀରାମର ତୁମ୍ଭେ ଗଣିଲ ପ୍ରାଣ ।
 ଯେଣେ ତେଣେ ନଯାଇ ନୋହିଲା
 ରକ୍ଷଣ ॥
 ଦଶରଥରୁ ଅଧିକ ପିତା ହୋଇଲ ଆମ୍ଭକୁ ।
 କିସ ଦେଇ ଅବା ଶୁଣିବୁ ତୁମ୍ଭକୁ ॥୪୦
 ଆବର ରଖିଲ ଯେ ଜନେକର ମହିମା ।
 ବାଲ୍ୟିକ ଘରେ ଅଛଇ ତାହାର ଜେମା ॥
 ଯେ କଥା ସବୁହୁଁ ହୋଇଲା ମହାସୁଖ ।
 କାହା ନ ଜାଣ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଜ୍ଞାନ ମୁଖ୍ୟ ॥
 ଦୁଇ କୁଳକୁ ତୁମ୍ଭେ ଅର୍ଜିଲ ଯେଣୁ କରି ।
 ସବୁନ୍ତି ଉପୁଗାର କଲ ତପଚାରୀ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲି ବୋଇଲା ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ଯେକଥା ଅଟଇ ବୋଇଲେ ସକଳ
 ତପୋଧନ ॥
 ବାଲ୍ୟିକ ହସ ହସ ଗ୍ରହୁ ସତ ବୋଲି ।
 ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ବୁଝାଇ ବୋଲେ କଲି ॥୫୦
 କାଳେ ସବୁ କଥା ସ୍ବରୂପ ହୋଇଲା ।
 ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ମୁନି ମନେଣ ବୋଇଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ନାନା କଥା ପଡ଼ି ।
 ବେଳ ବୁଝିଣ ଯେ ହୋଇଲାକ ସନ୍ଧ୍ୟା
 ଘଡ଼ି ॥
 ଆଦିତ୍ୟ ପୂଜିବା ବୋଲି ସମସ୍ତେ
 ଉଠିଗଲେ ।
 ଯେ ଯାହା ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ି ଜଳ ଦାନ ଦେଲେ ॥
 ବାଲ୍ୟିକ ନିଜ ପୁରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ସାତୟା ମୁଖ ତାହିଁଣ ହୋଇଲେ ହସ
 ହସ ॥
 ବୋଇଲେ ମାୟ ଗୋ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଇଲା ।
 ମଥୁରା ଯିବ ବୋଲି ମୋ ଆଗେ
 କହିଲା ॥୬୦

ପଟାରିଲୁ ଶ୍ରୀରାମ ଅଛନ୍ତି ନା କୁଶଳେ ।
 ଶାଶୁ ଦିଅର ଅମନାତ୍ୟ ସକଳେ ॥
 ତୋହୋର ଥିବାର ଯେଥୁ ନ ଜାଣନ୍ତି
 କେହି ।
 ଯେହିଷଣି ଆମେ କହିଲୁ ବଜ୍ରଦେହୀ ॥
 ଶୁଣି ବଜ୍ରଦେହୀ ଲୁଚାଇଲା ମଥା ।
 ଲଜ୍ୟା ପାଇଲାକ ନ କହିଲା କଥା ॥
 ଜାଣି ମହାରଷି ଆଡ଼େ ହୋଇଂଗଲେ ।
 ବେଳ କାଳ ଜାଣି ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଦିବ୍ୟ ରୀତି ।
 ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରେୟାରେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପ୍ରଭୃତି ॥୭୦
 ରଷି ରଷିଆଣୀମାନେ ନିଦ୍ରା ଗଲେ ।
 ବାଲମିକ ଆଗେଣ ଝିଅମାନେ କହିଲେ ॥
 ଶୁଣସି ବାଉଁସ ଜାନେକାର କଥା ।
 ଯେହିଷଣି ତାର ହୋଇଲା ପେଟ ବ୍ୟଥା ॥
 ରାମ ରାମ ବାଳୀ ସୁମରୁଅଛି ମୁଖେ ।
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଲାକ ବିମୁଖେ ॥
 କି ବୁଝି କରିବା ସେ ନୁଆଇଁ ସହି ।
 ଘୋଡ଼ା ଲୋଟି ଦେଇଁ ଲୋଟୁଅଛି ମହା ॥
 ପୁତ୍ରୀକର ବଚନ ଶୁଣି ମହାରଷି ।
 ପଟାରିଲେ ମାସ ହୋଇଲାନିକି ଆସି ॥୮୦
 କୁମାରୀ କହିଲେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନ ଆଜ ।
 ଜାନେକା ବୋଲୁଅଛି ଜାଣି ରାମରାଜ ॥
 ବୋଇଲେ ମହାରଷି ବେଗ ହୋଇ ଯାଅ ।
 ଜନେକ ଦୋହିତାକୁ ଜରି ବସି ଥାଅ ॥
 ଯେସନେକ ସମ୍ୟ ଆସି ଶ୍ରୀରାମ କହିଲା ।
 ଅଶ୍ୱିରା ପୁତ୍ରେକ ସାତ୍ୟା ପ୍ରସବିଲା ॥
 ପୁଣିହିଁ ତାହାର ବଥାଉ ଅଛି ପେଟ ।
 ଶୁଣିଣ ହରଷ ହୋଇଲେ ତପାଶ୍ରେଷ ॥
 ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଣ ବସିଲେ ଲାଏ କରି ।
 ଜାଣିଲେ ଆରେକ ପୁତ୍ର ଅଛଇଁ ଗର୍ଭେ
 ଧରି ॥୯୦
 ଯେସନେକ ବିଚାରୁ କହିଲେକ ଯାଇଁ ।
 ପୁଣିହିଁ ପୁତ୍ରେକ ଜନମ ହୋଇଲା
 ଗୋସାଇଁ ॥

ଶୁଣି ମହାରଷି ହୋଇଲେ ହରଷ ।
 ରାତ୍ର ଚାହିଲେକ ଅଟଇ ଘଡ଼ି ଦଶ ॥
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତହିଁକି ବେଗ ହୋଇଁ ଗଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବେନିପୁତ୍ର ହୋଇଲା ବୋଇଲେ ॥
 ଜାନେକାର ଗର୍ଭରୁ ଦୁଇ ପୁତ୍ର ହୋଏ
 ଜାତ ।
 ଲୋକେ କହୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ସଂଯାତ ॥
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭର ପରସାଦେ ।
 ସବୁଠାରୁ ଆମେ ତରିବୁ ଅପ୍ରମାଦେ ॥୧୦୦
 ଶୁଣିଣ ମହାରଷି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ପୁତ୍ରକର ଗ୍ରହରାଶି ନକ୍ଷତ୍ର ଗଣିଲେ ॥
 ଦୁହିଁଙ୍କରି ରୋହିଣୀ ନକ୍ଷତ୍ର ବୃଷ ରାଶି ।
 ମେଷ ଲଗ୍ନ ଉଦେ ହୋଇଲାକ ଆସି ॥
 ଲଗ୍ନେ ବୃହସ୍ପତି ଲଗ୍ନେ ଅଛି ବୁଧ ।
 ଶୁକ୍ର ଏକାଦଶୀ ଯୋଗ ଅଟଇ ସିଦ୍ଧ ॥
 କଇଲାକ ନାମେ କରଣ ତିଥି ଗୋଟା ।
 ବୃହସ୍ପତି ବାରେ ଜନମିଲେ ରାମ ବେଟା ॥
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନନକୁ କହି ବାହୁଡ଼ିଲେ ମୁନି ।
 ନିଜ ମନ୍ଦିରେ ଆସି ରାଜଲେ
 କାମେନୀ ॥୧୦
 ଜାନେକାର କଥା ପଟାରିଲେ ଶରଥେ ।
 ତାହାଙ୍କର ଘର ଉଚ୍ଚାଟ ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧେ ॥
 ରଷିଆଣୀ ବୋଇଲେ ସବୁ କଥା ଭଲ ।
 ଜନମ ହୋଇଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟଂଶର ଦୁର୍ଭମଲ ॥
 ପୁଲ ଆକୋଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ଯେକାବେଳେ ।
 ଏହେତ୍ତେକ ପ୍ରସବ ଦେଖିନାହିଁ ରବିତଳେ ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ପୁଣି କିଏ କିଏ ଭାଜ ।
 ଯେମନ୍ତେ ତିନି ପ୍ରାଣୀ ହୋଇଥାନ୍ତି ଭଲ ॥
 ତେହେନେକ ଜରିଥାଅ ଆମେ ତ ନ
 ଜାଣୁ । ୧୦
 ରଷିଆଣୀ ବୋଇଲେ ଆମେ ଝିଅ ପ୍ରାଏ
 ମଣ୍ଡୁ ॥
 ଲାହି କାଟି ପୁତ୍ରକୁ ସ୍ନାହାନ କରାଇଲୁ ।
 ଯେହୁଡ଼ି ଉଜାଇଁଣ ଅଗ୍ନିରେ ସେକାଇଲୁ ॥
 ପୋଷ୍ଟତାକି ବେଦି ନିଆଁ ଦେଉଛନ୍ତି
 ଥୋକେ ।

ପୁଅଟ ଇଚ୍ଛାରୁଛନ୍ତି ତହିଁ ଲୋକେ ॥
 ଧାଇଁ ଧରାଇଲୁ ଦୁଧ ଦେବା ପାଇଁ ।
 କେହୁ ଧରିଥିବେ ପାଳି ଓଡ଼ା ହୋଇଁ ॥
 ତଭଳ ହଳଦୀ ସୁରଗି କ୍ଷୀର ଅଛି ।
 ଯେ କଥାକୁ ଆଉ ଭ୍ରାନ୍ତି ନାହିଁ କିଛି ॥
 ପୋଷ୍ଟତା କି କାଲି ଦେବା ଉପବାସ ।
 ପରଦିନ ସକାଳେ ଭୁଞ୍ଜାଇବା ରସ ॥୧୧୦
 ଦେହ ଗୁଣ ଜାଣି ପଥ ପୁଣ ଦେବା ।
 ପାନର ସଙ୍ଗତରେ ବୋଳ ଖୁଆଇବା ॥
 ଦିନକୁ ଦିନ ସିନା ହୋଇବ ଦେହ ଭଲ ।
 ତୁମ୍ଭେତ ନୁଆ ପରାଏକ କହିଲ ॥
 ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ଯୋଡ଼ିଅଛ ତୁମ୍ଭେ ।
 ତହୁଁ କଥାମାନ ଶୁଣିଅଛୁ ଆମେ ॥
 ଯେ ସାତ୍ୟା ଅଟଇ ଜଗତ ଠାକୁରାଣୀ ।
 ତୈଲୋକ୍ୟର କରତା ଏ ଅଟଇ
 ନାଏକାଣୀ ॥
 ଜଗତ ଜନକର ଆହାରର କର୍ତ୍ତା ।
 ଯେବେ ସେ ବୋଲାଉଲା ଜନେକ ଝିଅ
 ସାତ୍ୟା ॥୧୪୦
 ଯେକଥାମାନ ଆମେ ଭଲେ ଅଛୁ ଜାଣି ।
 ଯେହାକୁ ସେବାକଲେ ତରିବି ଭବୁଁ ପ୍ରାଣୀ ॥
 ତେଣୁକରି ମୋର ଅନୁରୋଧେ ବ୍ୟଥା ।
 ତୁମ୍ଭକୁ ମୁନି ନ ଲାଗଇ ସେ କଥା ॥
 ଶୁଣିଣ ବାଲମିକ ଶ୍ରେୟନ ଆନେ ଯାଇଁ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଧର୍ମବତୀ ସାତ୍ୟା କଟି ପାଇଁ ॥
 ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ସାରିଲେ ପୂର୍ବରୀତି ।
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲା ପାହାନ୍ତି ॥
 ନିଦୁଁ ଉଠି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଟମକ ଦିଆଇଲା ।
 ଚତୁରାଞ୍ଜ ବଳ ତାର ସଜ ହୋଇ
 ଅଭିଳା ॥୧୫୦
 ବାଲମିକ ମୁନିକି ଆଣିଲେ ହଳରାଜ ।
 ଜରଯୋଡ଼ି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବିନୋଇ କହଇ ॥
 ଭୋ ମୁନିବର ମୋତେ କଲ୍ୟାଣ କରିବା ।
 ଲବଣକୁ ଜିଣିମାକୁ ମୋତେ ବର ଦେବା ॥
 ମୁନି ବୋଇଲେ ତୋର ବାଞ୍ଛା ହୋଉ ସିଦ୍ଧ ।

ମଧୁଦତ୍ୟ ପୁତ୍ରକୁ କର ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥
 ବାହୁଡ଼ା ବେଳେବୁ ଯେହି ବାଟେ ଯାଅ ।
 ଛୁଟିକିଆ ହୋଇଲ ଯେକଥା ଜାଣିଥାଅ ॥
 ଯେତେ କହି ମୁନି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରରାଜ ବଳ ଘେନି ଶତ୍ରୁଘନ
 ଚଳିଗଲେ ॥୨୦
 ବନ ପର୍ବତ ଅନେକ ଜିଣିଯାନ୍ତି ।
 ବାଟେ ଯାତେ ରାଜାକର କଟକେ ପଶନ୍ତି ॥
 ଜାଣି ରାଜାମାନେ ଗୁହାନ୍ତି ଯୋଗାଣ
 ଦେଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ କନେଷ୍ଟ ବୋଲି ଅବା ଯେ
 ଜାଣଇଁ ॥
 ନାନାଭାଷାମାନନ୍ତ ଶୁଣନ୍ତି ଯାଉଁ ବାଟେ ।
 ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥମାନ ବିକା ହୋଇଥାଉଁ
 ହାଟେ ॥
 ଗିରି ଘୋର କନ୍ଦରେ ପଥବହି ଗଲେ ।
 ଅନେକ ଉଚ୍ଚ ଘାଟି ଉଠିଣ ଓହ୍ଲାଇଲେ ॥
 ସାତଦିନେ ଯାଇଁ ଯମୁନା କୂଳେ ପାଇଁ ।
 ରକ୍ଷିମାନେ ବାଟ କଢ଼ାଇ ଘେନି
 ଯାଇଁ ॥୨୦
 କାଳନ୍ଦୀ ତଟରେ ରକ୍ଷିକ ଆଶ୍ରମ ।
 ପର୍ବତ ଥାନ ଅପୂର୍ବ ମହା ଅରନ୍ୟ ॥
 ବେଳ ପ୍ରହରକ ମଧ୍ୟେ ତହିଁ ଯାଇ ।
 ଆନନ୍ଦେ ଥାଠ ଗୋଟି ରଜ ପାଣି ପିଇଁ ॥
 ବନ ପର୍ବତ ସେ ଦୁଃଖ ପଡ଼ିଗଲେ ।
 ତହିଁ ପ୍ରବେଶ ମାନ୍ତ୍ରକେ ଚିନ୍ତା ପାଶୋରିଲେ ॥
 ମୁନିମାନେ ଦେଲେ ଥାଠକୁ ଯୋଗାଣ ।
 ମଣୋହି କଲେ ତହିଁ ଶତ୍ରୁଘନ ରାଣ ॥
 ସେଦିନରହି ତହିଁ ବରଗିଲେ ତାର ।
 ରକ୍ଷି ଜଣ ଦୁଇ ଚାରି ତାକ ସଙ୍ଗରେ
 ବାହାର ॥୨୦
 ତତକ୍ଷଣେ ରକ୍ଷି ଦୋହେଁ ହୋଇଲେ
 ବାହାର ।
 ଗମନ୍ତି ବନସ୍ତରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଖର ॥
 ରାତ୍ରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ମଧୁଦେବେ ।

କେହି ନ ଜାଣନ୍ତି ସେ ଯୋଗୀ ବେଶେ ॥
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ମିଛେ ଶୋଇଥଲେ ନିଦ ।
 ଯେସନେକ ସମୟ ହୋଇଲା ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ॥
 ଟମକ ଦିଆଇଲା ଲବଣ ନୃପତି ।
 ସଜ ହୋଇଲେ ତାର ପାତକ ଘୋଡ଼ା
 ହାଥୀ ॥
 ଦିହୁଡ଼ି ଲଗାଇଁ ରାଜା ମୃଗୟାକୁ ଗଲା ।
 ଶୁଳ ରକ୍ଷିଥାଅ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀ
 ବୋଇଲା ॥୨୦
 ସେ କଥା ତଥ୍ୟ କରି ଜାଣିଲେ ଚରମାନେ ।
 ଶୁଳ ଥିବା କଥା କହନ୍ତି ପୁରଜନେ ॥
 ହାଟ ବାଟ ଲୋକେ ବୋଲାବୋଲି ହୋଇ ।
 ଲବଣ ଶୁଳ କିମ୍ପା ନ ନେଲା ଏ ଘାତି ॥
 କେ ବୋଲଇ କେଉଁ ଶତ୍ରୁ ଅଛି ଆସି ।
 ମୃଗନ୍ତ ମାରିବ କିଏ ଶୁଳ ଘେନି ଭୁଷି ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆନ ବେଳେ କ୍ଷଣେ ନ
 ଛାଡ଼ଇ ।
 ଛଣ୍ଡରେ ବୋଲିଛନ୍ତି ନ ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ ॥
 ଯେ ଶୁଳ ଛାଡ଼ିଲେ ଯଶ ତୋତେ ନାହିଁ ।
 ସଦାଶିବ ଆଶାରେ ଅନୁବ୍ରତେ
 ଧରଇ ॥୨୦
 ଅତେଶ୍ୱରକୁ ଯିବାବେଳେହେଁ ଲୋଡ଼ଇ ।
 ଏ ଶୁଳ ପ୍ରସାଦେ ରିପୁବଳ ମାରଇ ॥
 ଯେବେ କିମ୍ପା ଛାଡ଼ିଲା କେବଣ ଗୁଣ
 ପାଇଁ ।
 କେ ବୋଲଇ କିସ ଏ କରିବ ଶୁଳ
 ନେଇଁ ॥
 ଯେହିକ୍ଷଣି ମୃଗୟା ସାରିଣ ବାହୁଡ଼ିବ ।
 ଦେବାର୍ଜନ ବେଢ଼ାର ଯେଥୁ ଏ ସାରିବ ॥
 ଯେସନେକ ଲୋକେ ବୋଲାବୋଲି
 ହୋଅନ୍ତି ଯହୁଁ ।
 ଶତ୍ରୁଘନର ଲୋକେ ଶୁଣିଗଲେ ତହୁଁ ॥
 ଶୁଳ ନଥିବା ଜାଣି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲେ ।
 ଶତ୍ରୁଘନ ଆଗେ ବାରତା ଆଣି
 ଦେଲେ ॥୨୦

ରକ୍ଷି ଦୁଇଜଣ କହିଲେ ଯହୁଁ ସାର ।
 ଯେହିକ୍ଷଣି ସଜ ହୁଅ ରଘୁକୁଳ ବାର ॥
 ଶୁଳ ଛାଡ଼ି ଲବଣ ମୃଗୟାକୁ ଗଲା ।
 ନିଶ୍ଚୟ କାଳ ତାର ନିକଟ ହୋଇଲା ॥
 ବେଗେ ସଜ ହୁଅ ଯିବା ମଧୁବନ ।
 ଶୁଳ ଥିବା ଘର ଯାଇ ବେଡ଼ ଶତ୍ରୁଘନ ॥
 ଯେମନ୍ତ ବେଳ ହାଦେ କେବେହେଁ ନ
 ପାଇଁ ।
 ଶୁଣି ବେଗେ ସଜ ଶ୍ରୀରାମର ଭାଇ ॥
 ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ ନିରନ୍ତର ।
 ସାଂଗ୍ରାମ କାଲେଣି ହୋଇଲେ
 ରଘୁବୀର ॥୨୦
 ଟମକ ବଜାଇଣ ରାତ୍ର ଥାଉଁ ଗଲେ ।
 ରକ୍ଷିମାନେ ବାଟ କଢ଼ାଇଣ ନେଲେ ॥
 ମଥୁରା କଟକେ ପଶିଲେ ରାତ୍ର ଥାଉଁ ।
 କେ ବୋଲଇ ଏ ରାଜା ଅଇଲା ରାତ୍ର ନ
 ପାହୁଁ ॥
 ଯେକମୁହାଁ ହୋଇ ରାଜଦାଣ୍ଡେ ଗଲେ ।
 ନୃପତି ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ॥
 ରକ୍ଷି ଜଣ ଚାରି କଢ଼ାଇଛନ୍ତି ବାଟ ।
 କେ ବୋଲି ଆହୋ ଏ ନୁହଇ ଆମ୍ଭ ଆଟ ॥
 ଯେସନେକ ସମୟ ଶତ୍ରୁଘନ ବାର ।
 ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଘେନି ପଶିଲା ନବର ଭିତର ॥୨୦
 ରକ୍ଷିମାନେ ନେଇଁ ଶୁଳ ଦେଖାଇଣ
 ଦେଲେ ।
 ଯେହି ଘରେ ଶୁଳ ଅଛଇଁ ବୋଇଲେ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମିତ୍ରା ତନୟ ତୋଷ ମନ ।
 ଶୁଳ ଥିବା ଘର ଆବୋରିଲେ ବନ୍ଧନ ॥
 ସହସ୍ରେକ ପୁର କରି ବେଢ଼ିଲେ ନବର ।
 ତୋଷେଣ ବଜାଇଲା ସେ ବୀର ତୁର ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ରାଜାର ରାଣୀହସ ।
 ଶତ୍ରୁ ଅଇଲେ ବୋଲି ପାଇଲେ ମନେ
 ତ୍ରାସ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପାହିଲାକ ରାତି ।
 ନିଶ୍ଚୟ ପର ଥାଠ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥୪୦

ତାର ଜଣାଇଲା ଲବଣକୁ ଯାଇଁ ।
 ଶୁଣି ମାହାରାଜା ଅଇଲାକ ଧାଇଁ ॥
 ମୃଗ ଶୁକର ଯେ ମାଇଲା ବିନୋଦେ ।
 ଭାର ବୋଝ ବୁଝାଇଁ ପଶିଲା ନଗ୍ର ମଧ୍ୟେ ॥
 ହସ୍ତା ଘୋଡ଼ା ଉଥା ପାଦାନ୍ତି ବହୁତ ।
 ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଗ୍ରେ ପଶିଲା ମଧୁସୂତ ॥
 ତାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମାକ ନୃପବର ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାମେଣ ଦଶରଥ କୁମର ॥
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭାଇ ଅଯୋଧ୍ୟାର ପତି ।
 ଆଠ ଘେନି ତୋହୋର ନବରେ
 ପଶିଛନ୍ତି ॥୫୦
 ଶୁଳ ଥିବା ଘର ତୋର ବେଢ଼ିଲେ
 ଗୋସାଇଁ ।
 ରାଜକୃହ ମଧ୍ୟେ ପଶିଲେ ଝଝାଇଁ ॥
 ବୀର ଚୂର ବଜାଇଣ କରୁଛନ୍ତି ଗୋଳ ।
 ଶୁଣି କୋପକଲା ମଧୁବନ ଭୂପାଳ ॥
 ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଧାଇଁଲା ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ।
 କଦମ୍ବ ବୃକ୍ଷେକ ଉପାଡ଼ିଲା ଧାତି ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସାହା ଛାଡ଼ି ତାର ଧାର୍ଯ୍ୟକ ରାଗେ ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଗଲା ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆଗେ ॥
 ପିଠିରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ।
 ଦୁଇ ଆଠ ଭେଟି ବାଜିଲା ରଣଗୋଳ ॥୬୦
 ଦଇତ ବୋଇଲାକ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ଜାଇଁବାକୁ ଆଶା ତୋହୋର ହାଦେ ନାହିଁ ॥
 ମୋହୋର ମହିମା କି ଶୁଣିଲା ନାହିଁ
 କର୍ଣ୍ଣେ ।
 ଆଜତ ପ୍ରତିଗ୍ୟା ମୋର ଦେଖିବୁ କୟନେ ॥
 ପୃଥ୍ବୀ ରାଜାକଇଁ ମୁଁ ଜିଣିଲଇଁ ଧରି ।
 ମାନଧାରା ରାଜାକୁ ପକାଇଲି ମାରି ॥
 ସଦାଶିବର ବରେ ମୁଁ ନଗଣଇ କାକୁହିଁ ।
 କିମ୍ପାଇଁ ନ କହିଲା ତୋ ଶ୍ରୀରାମ ନାମେ
 ଭାଇ ॥
 ରଣ କଲେ ଦେଖିବୁ ମୋହୋର ବୀରପଣ ।
 ଭତର କ୍ଷତ୍ରୀ ମୁଁ ନୁହଇଁ ରାବଣ ॥୭୦
 ଯେବେ ଯେହଜଣଣି ଯେତେକ ତୋର
 ବଳ ।

ଯେହି ବୃକ୍ଷରେ ଲୋଟାଇବି ଭୂମିତଳ ॥
 କିଞ୍ଚିତ ସମରେ ଘେନିମି ତୋର ପ୍ରାଣ ।
 ଯେତେ ବୋଲି କୋପେ ଧାଇଁଲା
 ଦତ୍ୟରାଣ ॥
 ଦେଖିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତାଙ୍କ ଶର କଲା ।
 ଲବଣ ଆୟୁଧ ଯେ କାଟି ପକାଇଲା ॥
 ବାହୁଡ଼ିଣ ଅସୁର ବସିଲା ଯାଇଁ ରଥେ ।
 ସାରଥ୍ୟ ଧନୁ ଏକ ଦେଲା ନେଇ ହାଥେ ॥
 କାନ୍ଧେ ଡ୍ରୋଣ ଭିଡ଼ି ବିନ୍ଧିଲା ନାରାଜ ।
 ଦେଖିଣ କୋପ କଲା ଶ୍ରୀରାମ ଅନୁଜ ॥୮୦
 ଦୁଇ କ୍ଷତ୍ରୀକର ବାଜିଲାକ ରଣଗୋଳ ।
 ଶସ୍ତ୍ର ବନ୍ଧା ବନ୍ଧି ବାଜିଲା ଧୟୋଳ ॥
 ବେଲୁ ବେଳ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ଅପାର ।
 ଦୁହିଁକର ଶ୍ୟରାର ରକତେ ଜରଜର ॥
 ଆକାଶ ପୃଥ୍ବୀ ଲଗାଇଲେ ଯେକ ।
 ଅସୁର ମାୟା ଯୁଦ୍ଧ କଲାକ ଅନେକ ॥
 ଦେଖିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବିଶ୍ଵରୂପ ଧରି ।
 ଯେକା ପାଦେ ଲୁଟାଇଲା ସପତ ବସୁନ୍ଧରୀ ॥
 ସ୍ଵର୍ଗ ଦେବତାଏ ଦେଖିଣ ଭାବ କଲେ ।
 ବନ ଜୀବଜନ୍ତୁ ସଭିଏ ଡରିଲେ ॥୯୦
 ଶୁକଳ ପର୍ବତ ପ୍ରାଏକ ବୀର ଦିଶଇଁ ।
 ନିଶ୍ଵାସକେ ଲକ୍ଷେ ବାଣ ବେଳକେ
 ପେଷଇ ॥
 ଆଶ୍ଵିନ ହୋଇଣ ସୁରଗଣତ ଚାହିଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମାକୁ ବୋଇଲେ ଯେତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
 ଗୋସାଇଁ ॥
 ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଲକାରେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ଯେତେକ ମାହାକାୟା କେହିତ ନ
 ଧଇଲେ ॥
 ବିଧାତା ବୋଇଲେ ସେ ସ୍ଵଏ ନାରାଏଣ ।
 ପାଶୁପତ ସମାନେ ଯେହାର କିଞ୍ଚିତ ବାଣ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଚାରିଭାଇ ।
 ଯେହାକୁ ବେଗଳ ଯେ କରିତ
 ନୁହଇ ॥୧୦୦
 ବିଷ୍ଣୁର ଅର୍ଥପ୍ରାଣ ଦେବୁଣେ ଥୋଇଲା ।

ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଦଶରଥ ଚାରିପୁତ୍ର କଲା ॥
 ଯେ ସେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାରାଏଣକ ଶାଖା ।
 ଦତ୍ୟବଳ ଦଳଣ ଅଟଇ ରଣରକା ॥
 ଯେହାକୁ ପଟାନ୍ତର କେ ହୋଇବକ ଆନ ।
 ଶତ୍ରୁ ସଂହାରି ଯେହାର ନାମ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥
 ବ୍ରହ୍ମର ମୁଖରୁ ଯେସନେକ ବାଣ ଶୁଣି ।
 ସୁରଗଣେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେକ ପୁଣି ॥
 ବୋଇଲେ ତାଳ ହୋ ସାଂଗ୍ରାମ ଦେଖିଯିବା ।
 ଶ୍ରୀରାମକ ଭାଇ କେମନ୍ତ ଦିଶଇ
 ଅବା ॥୧୦
 ଯେତବୋଲି ଯେ ଯାହାର ଯାନ
 ଆରୋହିଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ରଣ ଦେଖିତ ଅଇଲେ ॥
 ଶୂନ୍ୟରେ ରହି ପୃଥାକି ଦେଲେ ଦୃଷ୍ଟି ।
 ଦେଖିଲେ ଦୁଇବଳ ହୋଇଲେ
 ଭୋଟାଭେଟି ॥
 ଛେଳ ଚକ୍ର ନାରାଜ ପେଷନ୍ତି ଘନ ଘନ ।
 ମାର ମାର ଶବଦ ଶୁଭାଇ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଯହୁଁ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ପଏ ।
 କେ କାହାକୁ ଦେଖି ନ କରୁଛନ୍ତି ଭାବ ॥
 ରଥେ ରଥ ହାବୋଡ଼ ଯେ ଗଲେ ଗଲ
 ଭେଟ ।
 ଘୋଡ଼ାକୁ ଘୋଡ଼ାରେ ସେ ବାଜିଲା
 ଗୋଟାମୋଟ ॥୨୦
 ପାଇକେ ପାଇକେ ବିନ୍ଧାବିନ୍ଧି ହଣା ହଣି ।
 ଓପ୍ରୋଧ ନ କରନ୍ତି ପ୍ରବନ୍ଧ ଆରେଣି ॥
 ଚତୁରାଣ ବଳ ସମର ଅଙ୍ଗଛଳେ ।
 ବାଜନ୍ତି ତମକ ନିଶାଣ ଅନର୍ଗଳେ ॥
 ଘେନିଣ ଉଠାଉଠି ରହିଣ ମରାମରି ।
 ଅସକ୍ଷ ସମର ଯେଣୁ ଚାହିଁତ ନ ପାରି ॥
 ଦେବ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସ୍ଵର୍ଗପୁରେ ଥାଇଁ ।
 ବାବୁ ସେ ସାଂଗ୍ରାମ ଭୁଲାଇତ ନାହିଁ ॥
 ଶରେ ଢୁଳାବଳି ସବୁକରି ଦେହ ।
 ମଡ଼ା ମଲେ ରକତ ବହିଲା ସୁହ ॥ ୩୦
 ଗର୍ଜଣ କାଣ୍ଡମାନେ ଯେଣେ ତେଣେ
 ଜଡ଼େ ।

ନିର୍ଯ୍ୟାତ ଶବଦ ଜାଣି କାନ୍ଥମାନେ ପଡ଼େ ॥
 ଲବଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସମର ଅନେକ ।
 ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ଭୁବନ ତିନିଲୋକ ॥
 ମାୟା ଯୁଧ୍ୟ ଯେ ଦତ୍ୟବାର କରୁଥିଲା ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବିଶ୍ୱରୂପ ଦେଖି ଭବ କଲା ॥
 ସୁଭାବେ ଶୁକ ସେ ଚାର ନାହିଁ ଯେ
 ହସେଣ ।

କେତେ ଯୁଧ୍ୟ ଅବା କରିବ ବାଣେ ବାଣ ॥
 ଶକ୍ତି କରେ ଧରି ମଣିଷ ମାଉଳା ।
 ଦେଖିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାରାଜେ
 କ୍ଷିପାଉଲା ॥୪୦

ପୁଣି ମୁଦୁଗରେ ମାଉଳା ଦତ୍ୟରାଣ ।
 ବାଣେ ନିବାରିଲା ତା ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
 ଦେଖି ଅସୁର ରାଧ ସେ ପାଇଲାକ ଲାଜ ।
 କୋପରେ ପେଷିଲାକ ସହସ୍ର ନାରାଜ ॥
 ପୁଣି ଚିନି ବାଣ ବିଞ୍ଚିଲା ନିଠାଳ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ବାଣ ଯାଇ ॥
 ମାଂସ ପୁଟିଣ ନିକିଳି ଗଲା ହାଡ଼େ ।
 ତକ୍ଷଣେ ପୁରିଲା ରକତ ଦେହେ ଗାଡ଼େ ॥
 ରାଗେଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବାବଲ ବାଣ ମାରି ।
 ଧନୁ ଗୁଣେ ବସାଇ ବିଞ୍ଚିଲା ଯଦୁ କରି ॥୪୦
 ଚକ୍ରାଳ ନାରାଜ ଗର୍ଜନ ମାହାଘୋର ।
 ଯାଉଣ ପଡ଼ିଲାକ ଲବଣ ହୃଦୟର ॥
 ବୁକୁ ପୁଟି ପିଠିକି ବାହାର ହୋଇଗଲା ।
 ଭୂମିରେ ଗଳି ଯାଇଣ ପାତାଳେ ପଶିଲା ॥
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ଦତ୍ୟରାଣ ।
 ପାତାଳୁ ବାହାର ହୋଇ ପଶିଲାକ ତ୍ରୋଣ ॥
 ଶହସ୍ର ଶାଳେ ଯେବଣ ଶୁଦ୍ଧ ଥିଲା ।
 ଦତ୍ୟ ପଡ଼େ ସେ କପିକାୟ ଗଲା ॥
 ଲବଣ ପଡ଼େଣ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଦତ୍ୟବଳ ।
 ରହ ରହ ବୋଲନ୍ତି ସେ ସୁମିତ୍ରା

ଦୁଲାଳ ॥୬୦

ଦେଖି ଦେବତାଏ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କଲେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ବର ଦେଲେ ॥
 ଲକ୍ଷଣ କନେଷ୍ଟ ବୋଇଲେ ତୁମେ ଶୁଣ ।

ଯେବେ ମୋତେ ଦୟା କଲ ଦେବଗଣ ॥
 ଯେ ପୁରେ ପରଜା ରହିବେ ସୁଖ ପାଇଁ ।
 ଯେ ବର ମାଗୁଅଛି ଆନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଦେବତାଏ ବୋଇଲେ ଅସୁ ହେଉ ।
 ମଥୁରା ନାମେ ଆକୃଷ୍ଟ କଟକ ବୋଲାଉ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବୁଝା ସହିତେଣ ଗଲେ ।
 ରକ୍ଷିଗଣମାନେ ସୁଖେ ହୋମ କଲେ ॥୭୦
 ମଧୁବନ ଦେଶର ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟ ଗଣ ।
 ଯେକାତେଣ ବସି କଲେ ବିଚାରଣ ॥
 ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଅସୁର ଘେନିଥିଲା ।
 ପୁଣି ବାସୁଦେବ ଯେବେ ଅନୁଗ୍ରହ

କଲା ॥

ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ସାକ୍ଷାତେ ପୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ।
 ତହିଁକି ଶ୍ରୀରାମ ଅଟନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ଅଂଶ ॥
 ତାହାର କନେଷ୍ଟ ଏ ଲକ୍ଷଣର ଭାଜ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାମ ସୁମେତ୍ରା ଯେହାର ଆଜ ॥
 ଯେହାକୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପିଲେ ।
 ଯୋଗେ ଆସି ଲବଣ ଦତ୍ୟକୁ ବଧ
 କଲେ ॥୮୦

ଆମର ବୋଇଲେ ଯେବେ ନୋହିବକି
 ରାଜା ।
 ଦେଖିଲଟିକି ଦେବଗଣ କଲେ ପୂଜା ॥
 ସେ ପୁଣି ବର ମାଗିଲା ଯେହେତେକି କରି ।
 ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ପରଜା ଥିବେ ବହୁତ ପୁରି ॥
 ଯେବେ ଆସ ଆମେ ଯାଜା କରିବା

ଦ୍ରୁଶନ ।

ଉତ୍ତର ହେଲେ କୋପ କରିବ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥
 ସବୁରିହିଁ ବିଚାରକୁ ଯେ କଥା ଯୋଗାଇ ।
 ନିଭଜାକି କରି ଦ୍ରୁଶନ କରିବାକ ଯାଜ ॥
 ଲବଣକୁ ମାରି ଶ୍ରୀରାମର ସାଜ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଆସି କଲେକ ବିବାନ ॥୯୦
 ଯେସନେକ ସମ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ରୁଶନ ଆସି

କଲେ ।

ଯେଥେ ଆମେ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥

ଶୁଣି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତାକୁ ଗଉରୋବ କଲା ।
 ଭଣ୍ଡାରୁ ଅଣାଇ ସବୁକି ଶାଢ଼ୀ ଦେଲା ॥
 ବୋଇଲେ ସମସ୍ତେ ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ଭଲ ।
 ପୂର୍ବେ ଅବା କେବଣ କିହୁତ ପାପ କଲ ॥
 ତେଣୁ କରି ପାଇଲ ଅସୁର ନୃପତି ।
 ଦୁଇ ପୁରୁଷ ଯାଏ ସେ ଭୋଗକଲା ପୃଥା ॥
 ଯେବେ ଇଶ୍ୱର ଅନୁଗ୍ରହ

ହୋଇଲା । ୧୦୦

ବାହୁଡ଼ି ମନୁଷ୍ୟ ନୃପତି ସେ ହୋଇଲା ॥
 ଯେବେ ଲବଣକୁ କରାଅ ଦହନ ।
 ସତ ଥିଲେ ଅଗ୍ନି ଖାଆନ୍ତୁ ରାଣୀମାନ ॥
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ କହାଇଲେ ଶବ ।
 ଅଗ୍ନି ଦିଅନ୍ତେ ପୁଣି ସେ ମଡ଼ା ଭସ୍ମ ଯିବ ॥
 ମହାଦେଇମାନେ ପଶିଲେ ଅନଳେ ।
 ଥୋକାଏ ପଳାଇଲେ ପ୍ରାଣର ବିକଳେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତହିଁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରାଧ ।
 ମଧୁବନ କଟକେ ଦାଉଣ୍ଡି ଦିଆଏ ॥
 ପୂର୍ବେ ଯେସନେକେ ହୋଇଥିଲେ

ପରଜା ।

ତହୁଁ ଶତେ ଗୁଣେ ପାଲିବେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
 ରାଜା ॥୧୦
 ବିମାନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ କେହି ନ ଭାଲିବ ।
 ଯେହୁ ନଗ୍ନରେ ତୁମ୍ଭେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିବ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ତେଜୁରା
 ଦିଆଇଲେ ।

ରାଜ୍ୟ ଲୋକ ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲା ରଜନୀ
 ପରଦେଶ ।

ନଗରେ ରହିଲା ଯାଇ ସୁମେତ୍ରାର ଶିଷ ॥
 ଫଳମୂଳ ଲକ୍ଷଣ ରହିଲେ ସେହୁ ଦିନ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଆବୋରି ରହିଲେକ ସନ୍ୟ ॥
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ନିତ୍ୟକମ ସାରି ।

ଅମନାତ୍ୟକୁ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଲବଣ
 ଅଭରି ॥୨୦

ରାଜାର ନବର ସଜ କରାଅ ବହନ ।

ହୋମ ଯାଗ କରାଅ ମଣ୍ଡାଅ ଭୁବନ ॥
 ଶୁଭ ଯୋଗେଣ ଆମେ ରହିବୁ ତହିଁ
 ଯାଜଂ ।
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ଗଲେ ବେଗ ହୋଇଁ ॥
 ନାନାପ୍ରକାରେ ତହିଁ ନବର ସଜ କଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆଗରେ କହିଲେ ॥
 ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରା ସତୋଷ ହୋଇଲେ ।
 ଭଲ ବେଳ ଜାଣି ନବରେ ବିଜେକଲେ ॥
 ମର୍ବନ ମାଜଣା ଦେବାର୍ଜନ ପୂଜା ସାରି ।
 ମଣୋହିରେ ବିଜେକଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
 ଦକ୍ଷଧାରା ॥୩୦
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ସୁପକାରେ ପରଷିଲେ ଅନ୍ନ ।
 ନାନା ମେଞ୍ଜନ ପରଷନ୍ତି ପିଠା ମିଷା ଅନ୍ନ ॥
 ମଣୋହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଚୋବନେ
 ବିଜେକଲେ ।
 ତାୟୋଳ ଲାଗି ହୋଇଁ ନଗ୍ର ବୁଲିଗଲେ ॥
 କଟେକ ମୁରାଟ ମଣ୍ଡଣି ମହାସଂତ ।
 ବ୍ୟ ଘରମାନ ଯେ ବୃଷାଳ ଘଷ ଘଷ ॥
 କାହିଁ ତୋଟା ପୁର କାହିଁ ଅଛି ଜଗତା ।
 ମେଡ଼ ମଣ୍ଡପ ଦେଉଳମାନ ପନ୍ତି ପନ୍ତି ॥
 ଯେମନ୍ତେଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନଗ୍ର ବୁଲି ଯାନ୍ତି ।
 ଦେଖିଲା ଲୋକମାନେ ପରେ ପ୍ରଶଂସା
 କରନ୍ତି ॥୪୦
 ଯାଦେବ ଯୁବତୀ ରୂପେ ରୂପବନ୍ତୀ ।
 ରାଜାକଲ ଦେଖିଣ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
 ପାଦେଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରାଜ୍ୟ ବୁଲିଯାଇ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ତାର ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ମଧୁବନ ରାଜ୍ୟର ମହାମାନେ ବେଡ଼ି ।
 ଚଉକଟି ଅଛନ୍ତି ପଟୁଆର ପାଡ଼ି ॥
 ନଗ୍ରପୁର ନରନାରୀ ଦେଖିତ ଆସନ୍ତି ।
 ଦେଖଣାହାରୀ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ॥
 କେ ବୋଲଇ ଆମେ କେବଣ ପୁନ୍ୟ କଲୁ ।
 ଭୟର ସମାନେ ରାଜ୍ୟ ପାଇଲୁ ॥୫୦
 କେ ବୋଲଇ ଦେହ ତା ଚମ୍ପାପୁଲ ବର୍ଷ ।
 କେ ବୋଲଇ ମଳିନ ଦିଶିବ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ॥

କେ ବୋଲଇ ଠେକ ଗରା ଯେହାକୁ
 ଶୋହଇ ।
 ଧାରେ ଧାରେ ଚାହାନ୍ତେ ଜଗତ ମୋହଇ ॥
 କେ ବୋଲଇ କଷ୍ଟରା ଲିହିଲାକ କମ ।
 ତେସନେକ ଦିଶଇ ଦାଡ଼ା ରେଖମାନ ॥
 କେ ବୋଲଇ କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ଭଲ
 ଲୁଲେ ।
 କେ ବୋଲଇ ହୃଦରେ ଲୁଲଇ ମୋତି
 ମାଲେ ॥
 କେ ବୋଲଇ କରେଣ କକଣ ବିଦମୁଦି ।
 ନୀଳବସ୍ତ୍ର ଦୋସଡ଼ା ଅଛଇ ଯେ ପୁଣ
 ବାହି ॥୬୦
 କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ଧରିଅଛି ହାଥେ ।
 କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର ଦୁତାୟ ମନୁମଥେ ॥
 କପାଳେ ଚନ୍ଦନ କଷ୍ଟରା ଠିଆ ଚିତା ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣ ପ୍ରାସକ ଦିଶଇ ପଇତା ॥
 ନୀଳ ଉତ୍ପଳ ପ୍ରାସ ଦିଶଇ ନୟନ ।
 ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିତପନ ॥
 ତରଣେ ନେପୁର ପୁଣ ଗୁଣସୁଣ ବାଜେ ।
 ମଧୁବନ ରାଜ୍ୟକୁ ରାଜାପଣେ ସାଜେ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି
 ନରନାରୀ ।
 ବାଜଇ କୋମଳେ ଶଙ୍ଖ ମର୍ବଳ
 ମହୁରା ॥୭୦
 ଅକଷେକ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧ ହୋଇଅଛି ।
 ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ରଘୁବନ୍ଧି ॥
 କଟେକ ବୁଲି ଯାଇଣ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ତହିଁ ସୁମେତ୍ରାର ଶିଷ ॥
 ରଜନୀ ସମାସଣ ଶଯ୍ୟାରେ ବିଜେକଲେ ।
 ପ୍ରଭାତେଣ ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିଧାନ ସାରିଲେ ॥
 ଦେବତା ପୂଜା ସାରି ଆସ୍ଥାନେ ଯାଇଁ ବସି ।
 ମତୀ ଅମନାତେୟ ଦ୍ରଶନ କଲେ ଆସି ।
 ରାଜ୍ୟ କଥାମାନ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ରାସ ।
 ଗଣ୍ଡାରୁ ଧନମାନ ଗଣିତା କରାସ ॥୮୦
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି ଦେଖିଲା ।

ବିଶୋଭର ମୁକେ ବିଷୟ ସମର୍ପିଲା ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟ ମତେ ପାଳିଲା ସେ ପୁରୀ ।
 ଦଶଦିଗ ପାଳେ ଦେଖିଲେ ରାସ କରି ॥
 ଯେସନେକେ ବାରହ ବରଷ ତହିଁ ରହି ।
 ରାଜାର ଆଗେ ତାର ବାରତା ନିତି କହି ॥
 ରାଜ୍ୟ ଥିର କରି ମନ୍ତ୍ରାକି ହକାରି ।
 କତିରେ ବସାଇଣ କହଇ ଥିର କରି ॥
 ବୋଇଲେ ରାଜ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ କରିଣ ଆଅ
 ରକ୍ଷ ।
 ରାମକୁ ଦେଖିବାକୁ ବଳିଲା ମୋର
 ଗହ୍ମା ॥୯୦
 ଯେତେକ ବୋଲି ଥାଠ ସଜ କରି ଗଲା ।
 ବାଲମିକ ମୁନିକର ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲା ॥
 ରଥୁ ଓହ୍ଲଇ ଯାଇ କଲେ ନମସ୍କାର ।
 ଦେଖି ପୁଣ କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ମୁନିବର ॥
 ମନେ ବିଚାରିଲେ ବିଷୟ ପୁରୋକ ହୋଇ ।
 ରାମର କନେଷ୍ଟ ତହିଁ ଯାଇଁ ରହୁ ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତି ଅନରୂପେ ।
 ଘର ଉଠିଗଲାକ ତେସନେକ ସ୍ୱରୂପେ ॥
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତହିଁ ଆହାର ପାଣି ଅଛି ।
 ଦେଖିଣ ଥାଠ ଲୋକଙ୍କୁ ନ ପୁରଇ
 କିଛି ॥୧୦୦
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଯାଇଣ ନବରେ ବିଜେକଲା ।
 ମର୍ବନ ମାଜଣା ମଣୋହି ସାରିଲା ॥
 ତାୟୋଳ ଗୁଞ୍ଜନ୍ତେଣ ମିଳିଲେ ବାଲମିକେ ।
 ସଙ୍ଗେଣ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ତପା ଲୋକେ ॥
 ଦେଖିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆସନ୍ତୁ ଉଠିଗଲା ।
 ନମସ୍କାର କରିଣ ରକ୍ଷିକି ଘେନିଗଲା ॥
 ସମସ୍ତେ ବସିଲେ ଯେକରୁଣ୍ଡ ହୋଇ ।
 ବାଲମିକେ ବୋଇଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଚାହିଁ ॥
 ଜୋ ସଉମିତ୍ରା ତୁ ଯେ ଲବଣକୁ ଜିଣିଲୁ ।
 ମଧୁବନ ଲୋକଙ୍କୁ ଜୀବଦାନ ଦେଲୁ ॥୧୦
 ତୋହୋରେ ରକ୍ଷିମାନେ କରିବେ ଯେବେ
 ହୋମ ।
 ଯେ କଥା କରିବାକୁ କେ ଆନ ନୋହେ
 କ୍ଷମା ॥

ବାରବରଷ ହୋ ଆଜକୁ ତୋର ଗଲା ।
ଲବଣ ରାଜ୍ୟ ପୂର୍ବେ କେବଣ କରିଥିଲା ॥
ତୁ ଯେବେ କେମନ୍ତ କରି ଅଛନ୍ତି ।

ସଉମିତ୍ରା ।

ବାରତୋଷ୍ୟା ବୋଲି ସିନା ଅଟଇ ଧରିତ୍ରୀ ॥
ଧନ ଯୁବତୀ ବିଦ୍ୟା ପୃଥ୍ବୀ ଯେହୁ ଚାରି ।
ଆକ୍ରେଷ୍ଟି ପାରିଲେ ସେ ଭୋଗ୍ୟ କରିପାରି ॥
ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ସବୁ ହୋଇଲା

ମୁନିବର ॥୨୦

ପୂର୍ବେଣ ଲବଣ ଭଲେ ରାଜ୍ୟ କରିଥିଲା ।
ଯେବେ ତହୁଁ ଅଧିକ ଲୋକ ନିଷିଦ୍ଧ
ହୋଇଲା ॥

ବାଲମିକେ ବୋଇଲେ ଯେ ବିଧାତା
ଭିଆଣ ।

ଆମେ ଯେ କରିଅଛୁ ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ॥
ତହିଁ ଯେମାନ ଆମେ ସବୁ ଅଛୁ କହି ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲେ ଶୁଣଇ କିନା ମୁହିଁ ॥
ଅପୂର୍ବ ଗ୍ରହ ସେ କେମନ୍ତେ ହୋଇଅଛି ।
ଆମେ ହୋ ଅଗାଧ ନ ଜାଣୁନା କିଛି ॥
କେବଣ ଶ୍ରବଣେ ପଶିଲେ ପାପ ଯିବ ।
ଭୋ ମୁନି ମୋତେ ଆଜ ପୁରାଣ

କହିବ ॥୩୦

ଶୁଣିଣ ବାଲମିକ ଅଣାଇଲେ ପୋଥି ।
ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଣ ବସିଲେ ମହାଯତି ॥
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସହିତେ ଅଛନ୍ତି ରକ୍ଷିମାନେ ।
ବାଲମିକ ରକ୍ଷି ଗ୍ରହ କରନ୍ତି ଗାୟନେ ॥
ଦଶରଥ ରକ୍ଷିଶୁଳ ଅପୁତ୍ରିକ ଚରୁ ଦେବା ।
ତିନିରାଣୀ ଠାରୁ ଚାରିପୁତ୍ର ଉପୁଜିବା ॥
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ନେଲେ ।
ତାଡ଼କା ମରାଜଣ ଯାଗ୍ୟ ଆରମ୍ଭିଲେ ॥
ଶ୍ରୀରାମର ବଳେ ଯାଗ୍ୟ ସମାପତ ।
ବାଟେ ଯାନ୍ତେ କଲେ ଅହିନ୍ୟା ମୁକ୍ତ ॥୪୦
ମିଥିକାଏ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ସାତ୍ୟା ବିଭା ।
ପର୍ଶୁରାମ ଜିଣି ବନବାସ ଯିବା ॥

ସାତ୍ୟା ହରଣ ବାଳାର ମରଣ ।
ସୁଗ୍ରୀବର ଘେନି ସମୁଦ୍ର ତରଣ ॥
ରାବଣ ମରଣ ବିଶାକ୍ଷେଣ ରାଜ୍ୟ ଦେବା ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଆସି ଅବିଷେକ ହୋଇବା ॥
ସାତ୍ୟା ଚେଜିବାର ଲବଣ ମାରଣ ।
ପୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କେ ଚେଜିବେ ଲକ୍ଷଣ ॥
କେତେ ଦିନେ ପୁଣି ସାତ୍ୟା ପାତାଳକୁ
ଯିବା ।

ଦୃଢାସା ମହାରକ୍ଷି ଆସିତ ଦେଖିବା ॥୫୦
ପୁତ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ଆପଣେ ସ୍ୱର୍ଗ ଯିବା ।
କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ଅନନ୍ତ ଶଯ୍ୟାରେ ଶୋଇବା ॥
ଚଉବିଂଶ ସହସ୍ର ଶ୍ଲୋକ ରାମାଏଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆଗେ କହିଲେ ତପୋବନ୍ତ ॥
ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
ଯେହେତ୍ତେ ଯୋଗ ଅଛି ସେ କର୍ମେଣ
ସତ୍ୟପିଲା ॥

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ହୋଇଲା ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧ ।
ସବୁକରି ନୟନେ ଆକୃଷ୍ଟିଲା ନିଦ ॥
ବାଲମିକ ବୋଇଲେ ତୁ ସଉମିତ୍ରୀ ଶୁଅ ।
ପଥେ କାଲି ଯିବ ଅନିଦ୍ରା ଆଉ ନୁହ ॥୬୦
ଯେତେ ବୋଲି ମୁନିମାନେ ଯେ ଯାହାପୁର
ଗଲେ ।

ଶୁଣି ଭବାନୀ ଗୋ ଶଙ୍କର କହିଲେ ॥
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶୟନ କଲେ ପଲ୍ୟଙ୍କରେ ।
ଶୁଣିମା କାହାଣୀ ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ॥
ରଜନୀ ଶେଷେଣ ଆଦିତ୍ୟ ଉଦ୍ଧୱ ଆଏ ।
ଆଟ ସଜ କଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରାଏ ॥
ରକ୍ଷିକ ନମସ୍କାର କରିଣ ଚଳିଗଲା ।
ଗଙ୍ଗା ପାରି ହୋଇ ସେ କୁଳେ ମିଳିଲା ॥
ତହିଁ ରଜନୀ ବଞ୍ଚୁ ଆଟ ଗଲେ ଚଳି ।
ଦୁଇଦିନେ ଯାଇଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେ
ମିଳି ॥୭୦

ସରଯୁ କୁଳେ ତହିଁ ହୋଇଲେକ ସଜ ।
ତାର ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ରାମ ରାଜ ॥
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆସୁଛନ୍ତି ଦୁଶନ ଯେ କରି ।

ଶୁଣିଣ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ରାବଣାରି ॥
ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ପାଛୋଟି ଯାଇଁ ଆଣ ।
ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରୀବର ଗଲା ତତକ୍ଷଣ ॥
ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସମସ୍ତ ଘେନିଗଲା ।
ଯାନ୍ତେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ବାଟରେ ଭେଟିଲା ॥
କୋଳ ସମ୍ପାଷଣ ହେଲେକ ବେନିଜନ ।
କୁଶଳ ପୁଛାପୁଛି ମଧୁର ବଚନ ॥୮୦
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କାହିଁ ।
ସୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ହୋ ଆସ୍ଥାନେ ଚନ୍ଦ୍ରସାକ୍ଷ ॥
ଶୁଣିଣ ହରଷ ହୋଇଲେ ମାହାବୀର ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ବହୁତ ସମ୍ଭାର ॥
ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ସନ୍ଧ୍ୟା କଳଣା ନ ଯାଇ ।
ମଧୁବନ ଅଯୋଧ୍ୟା ଆଠ ମିଶାମିଶି ହୋଇ ॥
ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପାଟ ଛତ୍ର ନିଗନ୍ତର ।
ବାଜଇ ଟମକ ନିଶାଣ ବୀର ତୁର ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଦେଖିତ ଆସନ୍ତି ।
ସାଧୁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଲିଣ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ॥୯୦
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇଁ ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ।
ସୁମନ୍ତ ହାଥ ଧରି ଭିତରକୁ ଗଲେ ॥
ଉପହାର ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଆଗେଣ ଥୁଆଇ ।
ଧାତିକାରେ ଉଠିଲା ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆରତ ହୋଇଅଛି ।
ବେଗେ ବେଗେ ଆସଇ ସୁମେନ୍ତ୍ରାର ବନ୍ଧି ॥
ପୁଣି ଉଡ଼ା ଯାଇ ଶୋଇଲା ଗଡ଼ଘାଳି ।
ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରନାଥ ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ॥
ଉଠିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶିରେ ଦେଲା କର ।
ଯାଇଣ ମିଳିଲା ସେ ଆତ୍ମନ ଉପର ॥୧୦୦
ବଶିଷ୍ଠକୁ ଦେଖି ନମସ୍କାର କଲା ।
କନ୍ୟାସ ଯାବାଜି ବାମଦେବକୁ ଓଳଗିଲା ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣକୁ କଲା ନମସ୍କାର ।
ରାମ ପଚାରନ୍ତି ଲବଣ ମରିବାର ॥
ରାଜ୍ୟ ପାଲି ଅଛୁନା ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରାଏ କରି ।
ଦେବ ଉପହୃତ୍ତ ନ କରନ୍ତି ନା ସେ ପୁରୀ ॥
ବେଳ କାଳ ଜାଣି ବରଷଇ ଚିକି ଇନ୍ଦ୍ର ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲା ଶୁଣିମା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥

ଯେ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟାଂରେ ମୁଁ ଯେଥୁ
 ଚଳିଗଲି ।
 ପ୍ରବେଶ ହେଲାଦିନ ମୁଁ ଲବଣ
 ମାଉଲି ॥୧୦
 ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ସୁଲଭ ସେ ମଧୁବନ ଦେଶ ।
 ପ୍ରଜାଙ୍କ ସାଧୁପଣ କହିବାକ କିଏ ॥
 ସ୍ବର୍ଗର ଲୋକ ପ୍ରାଏ ଦିଶନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଅକ୍ରିୟା ଅଦାତା ପଣ ନାହିଁନା କାହାରି ॥
 ଯଦୁ ଭୋଜ ବଂଶ ଅକଳଙ୍କ କ୍ରିୟା ।
 ସର୍ବଦା ସେ ପୁରେ ବିଜୟ ଦେବା ଶ୍ରୀୟା ॥
 ଯମୁନାର ନଦୀ ବହଇ ପବିତ୍ର ଜଳ ।
 ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପର୍ବତ ଅଛଇ ତହିଁ କୁଳ ॥
 ବୃନ୍ଦାବନ ବୋଲି ଯମୁନା ନିକଟେ ।
 ଗୋମତ ଗିରିବର ଅଛଇ ତହିଁ
 ତଟେ ॥୨୦
 ଭୋ ଦେବ ଲବଣକୁ ମାଉଲି
 ଯେତେବେଳେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବର ଦେଲେ ଦିଗପାଳେ ॥
 କଟେକର ନାମ ମଥୁରା ବୋଲି ଦେଲେ ।
 ପରଜା ପାଇଁ ହୋଇ ବୋଲିଣା ବୋଇଲେ ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ଆଗ୍ୟାଂରେ ତୋହୋର
 ପରସାଦେ ।
 ମଧୁବନ ରାଜ୍ୟ ଲୋକେ ଅଛନ୍ତି
 ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ମୋହୋର ଗଲାର ଆଜକୁ ବାର ବରଷ ।
 ମୁରୁଛି ନ ପାରି ଦେବ ଅଇଲି ତୁମ୍ଭ ପାଶ ॥
 ଶୁଣି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ବହୁତ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ॥୩୦
 ଆଣିବାର ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଭଣ୍ଡାରେ ଥୋଇଲେ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ରାମ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସିଲେ ॥
 ପୁଣି ହିଁ ବୋଇଲେ ଭାଇର ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖିଲୁ ତ ମଧୁବନ ସାଇଁ ॥
 ଆଜକ ରହି ଯେଥୁ କାଲି ବେଗେ ଯାସି ।
 ପ୍ରଜାକୁ ପ୍ରତିପାଳିଣ ନିଶ୍ଚିତେଣ ଥାସି ॥
 ପର ରାଜ୍ୟ ବାବୁ କେତେ ପୁଣ୍ୟ ପାଇ ।

ଯେଥକୁ ହୋ ତୋର ଆସିବା ନ
 ଯୋଗାଇ ॥
 ପୃଥ୍ବୀରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁଣି ସେ ମଧୁବନ ପୁରୀ ।
 କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ହୋଇବେ ତହିଁ ହରି ॥୪୦
 ପବିତ୍ର ଥାନ ସେ ଯମୁନା ନଦୀ କୁଳ ।
 ଦୃତାସା ମୁନିଙ୍କର ସର୍ବଦା ସେ ଆଳ ॥
 ତୁ ଯେବେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଆଜକ ଯେଥେ ରହି ।
 ପ୍ରଭାତ ସମୟେ ଯାସି ବେଗ ହୋଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶିରେ କର ଦେଲା ।
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟାଂ କରିବି ବୋଇଲା ॥
 ଯେମନ୍ତ ସମୟ ଭାଙ୍ଗିଲା ଆସ୍ଥାନ ।
 ଗିତରକୁ ଗଲେ କୌଶଲ୍ୟା ନନ୍ଦନ ॥
 ମର୍ଦ୍ଦନ ମାଜଣା ମଣୋହି ବିଧି ସାରି ।
 ତାମୋଳ ଲାଗି ଯେ ହୋଇଲେ
 ରାବଣାରି ॥୫୦
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଯେ ତିନି ଭାଇ ।
 ସେ ଯାହାର ପୁରକୁ ଗମନ କରି ଯାଇ ॥
 ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ ସହିତେଣ ରଖିମାନେ ଗଲେ ।
 ସାମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ନିଜ ପୁରେ ମିଳିଲେ ॥
 ସ୍ବାହାନ ଭୋଜନ ବିଧି ସାରିଲେ ଯେ
 ଯାହାର ।
 ମଧୁବନ ଥାଠ ଆସି ଅଛନ୍ତି ଅପାର ॥
 ତାହାଙ୍କ ଥାଠକୁ ଭ୍ରଥ ଭୁରି ଭୋଜନ
 ଦେଲା ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରଜନୀ ହୋଇଲା ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲେ ଦଶରଥ ପୋଷ ।
 ଭାଲୁ ଭାଲୁ ନିଶି ସାତ ଘଡ଼ି ହୋଏ ॥୬୦
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ରାମ କହିଲେ ରାଜନାତି ।
 ଆଗ୍ୟାଂ ଶିରେ ଘେନିଣ ନିତ୍ୟକର୍ମ ବିହରି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ଯାହାର ପୁରେ ଯାଇ ।
 ରତ୍ନ ପଲ୍ୟଙ୍କରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ରଘୁସାଇଁ ॥
 କେତେହେଁକ ବେଳେ ନିଶି ଗଲା ପାହି ।
 ସମସ୍ତେ ଉଠି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲେକ ଯାଇଁ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଅଇଲେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଚରଣେ କଲେକ ଦ୍ରବନ ॥

ମଧୁବନ ଯିବି ବୋଲି ରାମକୁ କହିଲା ।
 ଶୁଣି ଦାଶରଥ ଶାନ୍ତା ଖଣ୍ଡା ଦେଲା ॥୭୦
 ଶିରେ ଧରି ତାହା ବାହୁଡ଼ିଲା ବୀର ।
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣକୁ କଳାକ ନମସ୍କାର ॥
 ଅନ୍ତେଶ୍ବର ପୁରେ ଯାଇ ମାତାକୁ କହିଲା ।
 ଓଳଗ ମେଲାଉଣ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ॥
 ରତ୍ନବର ଆରୋହି ଗଲାକ ସଜ ହୋଇ ।
 ବସନ୍ତ ଖେଚଡ଼ ରାଗେ ବାଜଣା ବଜାଇ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ଦେଖନ୍ତି ଶରଥେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମା ଉଦେ ପ୍ରାଏ ଦିଶେ ଥାଠ ମଧ୍ୟେ ॥
 ନଗ୍ର ଜିଣି ଯାଇଣ ସରସୁ ପାରି ହୋଇ ।
 ଅଗମ୍ୟ ବନସ୍ତରେ ପଥ ବହି ଯାଇ ॥୮୦
 ଦଶଦିନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ମଧୁବନେ ।
 ଉଚ୍ଛବ କରାଇଲେ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣମାନେ ॥
 ବାଟରୁ ପାଛୋଟି ନେଲେ ଅମନାତେ ।
 ବାଜନ୍ତି ବାଜଣା ଉଡ଼ନ୍ତି ପାଟଛତେ ॥
 ନଗ୍ର ପଶେତେ ଶୁଭର ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବନି ।
 ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ଦେବତା କାମେନୀ ॥
 ସବୁକରି ଦ୍ବାରେଣ ଅଛଇ ପୂର୍ଣ୍ଣଘଟ ।
 ସିଂହଦ୍ବାରେଣ ଯାଇ ମିଳିଲେ ସବୁ ଥାଠ ॥
 ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ରାଜା ଗିତରକୁ ଗଲା ।
 ମର୍ଦ୍ଦନ ମାଜଣା ମୋଣୋହି ସାରିଲା ॥୯୦
 ତାମୋଳ ଲାଗି ହୁଅନ୍ତେ ରବି ଅସ୍ତ ହୋଏ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିବି ଦଶରଥ ପୋଷ ॥
 ରାତ୍ର ପହଡ଼େ ଯାଏ ଆସ୍ଥାନ ବସିଥିଲା ।
 ସଭାରୁ ଉଠିଯାଇ ପଲ୍ୟଙ୍କେ ପହଞ୍ଚିଲା ॥
 ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ପୁଣି ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ।
 ରାଜ୍ୟ ଚରଣ କରନ୍ତି ଲବଣ ଅଇରି ॥
 ସୁସ୍ତେଣ ପରଜାଏ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଖାନ୍ତି ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପ୍ରସାଦେଣ ନିଶ୍ଚିତେଣ ଥାନ୍ତି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଅଯୋଧ୍ୟାପୁର କଥା ।
 ଶୁଣ ଭବାନୀ ଗୋ କହନ୍ତି ପଞ୍ଚମଥା ॥୧୦୦
 ଦିନେକ ରଘୁନାଥ ଆସ୍ଥାନେ ବିଜୟ ।
 ସିଂହଦ୍ବାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୁହାରି ଆସି କଏ ॥
 ପାଞ୍ଚ ସାତ ବରଷ ଖେଳନ୍ତା ପୁଅ ମଲା ।

ମଡ଼ା ଘେନି ଦିବ୍ବବର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଗଲା ॥	ପିତାର ଛାମୁରେ ଘୋଡ଼ା ନେଇଁ	ଯେକାବେଳେ ଶ୍ୟ ଅଶ୍ୱମେଧକୁ
ଇଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁ ଚାହାର ଥିଲେ ଯେତେକ	ଦେଲା ॥	କାରେଣୀ ॥୭୦
ଲୋକ ।	ଦେଖିଣ ନୃପବର ବନ୍ଧାଇଲା ଶାଳେ ।	ଶତକ୍ରତୁ ପଦତ ପିଟିଯିବ ମୋହୋର ।
ବାଗଡ଼ା ପାଇ ଅଛଲେ ସର୍ବ ଲୋକ ॥	ପୁଣିହିଁ ଘୋଡ଼ା ଏକ ମେଲିଲା ମହାପାଳେ ॥	ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇବ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଈଶ୍ୱର ॥
ଗହ ଗହ ଲୋକେ ଭଜ ତାକ ଦ୍ୟତି ।	ଚାହା ଜିଣିଣ ଅଜ କୁମର ଘେନିଗଲା ।	ଯେତେବେଳେ ଘୋଡ଼ାଏ ମେଦିନୀ
ରାମରାଜ୍ୟେ ଡକା ହୋଇଲା ବୋଲନ୍ତି ॥	ଅନେଶ୍ୱତ ଅଶ୍ୱ ରାଏ ପୁଣି ହିଁ ମେଲିଲା ॥	ବୁଲିଯିବେ ।
କେମନ୍ତେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପାଳନ୍ତି	ରଣେ ଜିଣିଣ ଅଶ୍ୱକୁ ନେଲାକ ରଘୁସୁତ ।	ରଘୁ ବାପ ପୋଏ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିବେ ॥
ଦେବତା ।	ଯେମନ୍ତେଣ ଅଶ୍ୱ ରାଏ ମେଲିଲା	ଶତେକ ଅଶ୍ୱମେଧର ଯେ ପାଇବ ଫଳ ।
ଅକାଳ ମୁହୂ୍ୟ ଯେଥେ ନାହିଁ ରୋଗ	ବହୁତ ॥୪୦	ମୋହୋର ଇନ୍ଦ୍ର ପଦ ତ ହୋଇବ ବିଫଳ ॥
ଚିନ୍ତା ॥୧୦	ସବୁ ରାଜା ଜିଣିଣ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅଛଲା ।	ମୁହିଁ ଯେବେ ଘୋଡ଼ା ଓଗାଳିବି ଯାଇଁ ।
ଯେବେ କିମ୍ପାଇ ବାପ ଥାଇ ପୁଅ ମରଇ ।	ଅଜକୁ ଜିଣିଣା କେହିତ ନୋହିଲା ॥	ଅନେଶ୍ୱତ ଯାଗ ଫଳ ଘେନିମି ଛଡ଼ାଇ ॥
ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ ଦେଖି ଯମ ଅନ୍ୟାଏ କରଇ ॥	ଯେମନ୍ତେଣ ଏକ ଭଣା ଶତ ଘୋଡ଼ା	ଯେତେ ବୋଲି ବଛେ ସେହୁ ଧଇଲାକ
ଦଶରଥ ରାଜାକର ରୋହିଣୀ ନକ୍ଷତ୍ର ।	ନେଲା ।	କରେ ।
ତହିଁରେ ଆକ୍ରେଷ୍ଟି ଥିଲା ଆଦିତ୍ୟର ସୁତ ॥	ରଘୁନାମେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଭାଳିଣ ବୋଇଲା ॥	ଯାଇଣ ବସିଲା ଅଜରାତ୍ରତର ଉପରେ ॥୭୦
ବଶିଷ୍ଠ କହନ୍ତେ ନୃପତି କୋପ କଲା ।	ଯେକ ଭଣା ଶତେକ ଅଶ୍ୱମେଧର ଯାଗ୍ୟ ।	ଗାନ୍ଧର୍ବ ବଳ ଘେନିଣ ମଞ୍ଚକୁ ଅଛଲା ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପୁରେ ଯାଇଣ ରଣ ଆରମ୍ଭିଲା ॥	ଫଳ ପାଇଲଇଁ ଯେ ମୋହୋର ବଡ଼	ଘୋଡ଼ା ବୁଲି ଆସନ୍ତେଣ ଯାଇ ଓଗାଳିଲା ॥
କ୍ଷତ୍ରୀ ବାରବର ବାନା ସେ ଭଡ଼ଇ	ଭାଗ୍ୟ ॥	ଦେଖି ଅଜ ରାଏ ଓଗାଳିଲା ଆସି ।
ଫରହର ।	ଯେବେ ଦେଖି ମେଲିବା ଆମର ଯେତେ	ଦୁହେଁ ଭେଟାଭେଟି ନାରାଜ ବରଷି ॥
ଦଶରଥ ରାଜା ସମର କରଇ ଅପାର ॥	ଘୋଡ଼ା ।	ଅନେକ ସମର ହୋଇଲା ଦୁହିଁକରି ।
ଦଶରଥ ଶନିଶ୍ୱର ସମର ଗରୁଡ଼ର ।	ତହିଁ ସଙ୍ଗେ ପୃଥ୍ୱୀ ବୁଲିବା ଯେକ ବେଢ଼ା ॥	କର୍ମର ବିପାକେ ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ହାରି ॥
ଦେଖି କଳି ରୁହାଇଲେ ବୁଢ଼ାସୁର ॥୨୦	ଆମକୁ ସାଂଗ୍ରାମେ ସମ ନାହିଁ ଆନ ରାଏ ।	ନିଶସ୍ତ୍ର ହୋଇ ସ୍ତୁତି ବହୁତ କଲା ।
ପୁଣି ଶନିଶ୍ୱର ସବୁଷ୍ଟ ହୋଇଲା ।	ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା	ଶୁଣି ଅଜରାଏ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲା ॥
ରୋହିଣୀ ଭେଦ ମୁଁ ନୋହିବି ବୋଇଲା ॥	ନିଶ୍ଚୟ ॥୫୦	ବୋଇଲା ଶତାପତି ମାଗସି ତୁହୋ ବର ।
ଯେସନେକ ଯଶ ଅର୍ଜିଲା ନରସାଗଁ ।	ଯେତେ ବୋଲି ଯାଗ୍ୟ ଶାଳ ରାଏ ଶୋଧ	ଅଧକ ଧର୍ମ ଦେବୁ ବୋଇଲେ
ରଘୁ ନୃପତିର ମହିମା କଳଣା ନ ଯାଇ ॥	କଲା ।	ବଜ୍ରଧର ॥୮୦
ବାପ ଅଥେ ପୁତ୍ର ହୁଅଇ ରଘୁରାଜା ।	ଭଞ୍ଜବ ଆନନ୍ଦେଣ ସକଳ ନିର୍ଭାଇଲା ॥	ଦୋହେଁ ଦିନେ ଦିନେ ହୋଇବା ସୁରପତି ।
ପୁତ୍ର ସମ କରିଣ ପାଳଇ ଜନ ପ୍ରଜା ॥	ଅନେଶ୍ୱତ ଅଶ୍ୱ ମେଲିଲା ସିନ୍ଧୁ କାତି ।	ଯେହା ଶୁଣି ବୋଇଲା ସେ ଦିଲ୍ଲୀପର ନାତି ॥
କେତେହେଁକ ସମୟ ସେହୁ ନୃପବର ।	ପଛେ ଥାଠ ଘେନି ଆସଇ ଅଜ ନୃପତି ॥	ପଞ୍ଚାଶ ଅଶ୍ୱମେଧ ଫଳ ତୋତେ ଦେଲି ।
ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ୍ୟ କରିତ ବିଚାର ॥	ନାନା ରାଜ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସୁଖେଣ	ତୁ ଯେଣୁ ସ୍ତୁତି କଲୁ ମୁଁ ତୋତେ
ଘୋଡ଼ା ମେଲାଇଲା ସଙ୍ଗେ ଥାଠ ନେଇଁ ।	ବୁଲିଗଲେ ।	ଦୟାକଳି ॥
ପୃଥ୍ୱୀ ବୁଲି ଅଛଲା ଜିଣିଣା କେହି	କେହୁଣି ରାଜାଏ ସେ ଓଗାଳି ନ ପାରିଲେ ॥	ଅଧ ଧର୍ମ ଦେଇ ଯାଇ ପିତାଙ୍କୁ କହିଲା ।
ନାହିଁ ॥୩୦	ଇନ୍ଦ୍ର ବିଚାରିଲେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପୁରେ ଆଜଁ ।	ଶୁଣି ରଘୁରାଜା ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପଶ୍ଚିମେ ଜାଣିଲେ ରଘୁରାଏ ।	ଶତେ ଯାଗ୍ୟ କରି ମୁଁ ହୋଇଲି	ବୋଇଲା ଶ୍ୟ ଅଶ୍ୱମେଧର ଫଳ ନେଲା ।
ଅଜ କୁମରକୁ ଯୁଧ୍ୟ କରି ପଠିଆଏ ॥	ଶତାସାଗଁ ॥	ଆମର ପୁଣ୍ୟେ ସେ ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲା ॥
ରଣେ ଜିଣି ବକା ଘୋଡ଼ା ଘେନିଗଲା ।	ଯେବେ ରଘୁରାଜା ସକଳ ରାଜାକୁ ଜିଣି ।	ଯେତେକ ବୋଲି କରେ କୁଣ୍ଡଳ ଘେନି ।

ତେଲି ଦେଲି ବୋଲି ପାଣି ପକାଇ* ମେଦିନୀ ॥୯୦	ଶ୍ରୀରାମ ରାଜ୍ୟକୁ ଲୋକେ ଭାଙ୍ଗି ପଳାଇବେ ॥	ଅକ୍ଷୟ ଦୁଇ ଦ୍ରୋଣ କହ ତଟେ କଷି । ସିଂହ ଦ୍ଵାରେ ରାମ ବିଜେ କଲେ ଆସି ॥
ଶତେକ ଅଶ୍ଵମେଧ ଫଳ ବାସେବ ପାଇଲା ।	ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ବିପ୍ରମାନେ ।	ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପାଡ଼ିଲେ ବୋବାଳି ।
ନିଜ ସ୍ଵର୍ଗେ ବସି ସେହୁ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥ ଯେମନ୍ତ ରାଜାମାନେ ଯେହି ବଂଶେ ଥିଲେ ।	ଚାର ଜଣାଇଲା ଯାଇ* ରାମ ସମ୍ମିଧାନେ ॥ ଆସ୍ଥାନେ ବିଜୟ କରିଅଛନ୍ତି ରାମ ରାଣ । ତଗରା ବୋଇଲା ଦେବ ସାବଧାନେ	ରହ ରହ ବୋଲିଲେ ବଶିଷ୍ଠ ତପଶାଳୀ ॥ ଖୁଣ୍ଟିଆ ପଡ଼ିଆରିଏ ପଟୁଆରି କଲେ । ମଡ଼ାଘେନି ଯାଇଣ ବିପ୍ରମାନେ
ନିଜ ଭୁଜବଳେ ସାମାନ୍ତ ରଖିଲେ ॥ ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖିଲେ ନିର୍ବଳ । ଅନ୍ୟାଏ ଉପଦର୍ପ କଲେ ଦିଗପାଳ ॥ ଯେହେତେକ କହି ଦିଜେ ପାଡ଼ନ୍ତି ବୋବାଳି ।	ଶୁଣ ॥୨୦ ଯେକ ବ୍ରାହ୍ମଣକର ଖେଳନ୍ତା ପୁତ୍ର ମଲା । ତାହା ଆଣି ବିପ୍ର ସିଂହ ଦ୍ଵାରେଣ ପକାଇଲା ॥ ବୋଇଲା ଅକାରଣେ ମଲା କିମ୍ପା ପୁଅ । ଯେତେ ବୋଲି ନ୍ୟନ୍ତୁ ପକାଉ*ଅଛି ଲୁହ ॥ ବହୁତ ରୋଦୁଛନ୍ତି ପିଅର ଜନନୀ । ବୋଇଲେ ଅଗ୍ନିରେ ପଶିବୁ ପୁତ୍ର ଘେନି ॥ ତିନିଜଣକର ହତ୍ୟା ଘେନୁ ରାମ । ଆକୁହୁ* ଭାଙ୍ଗିଲାନି ଅଯୋଧ୍ୟା ନିଜ ଗ୍ରାମ ॥ ନେହିଲେ ପୁତ୍ରକୁ ଜାଆଉ* ଦାଶରଥ । ଯେତେ ଉପଦର୍ପ ନ ଥିଲା ପୂର୍ବେ ଯେଥୁ ॥୩୦	କହିଲେ ॥୪୦ ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ ବିବେକ ବୃତ୍ତାମଣି । ମର୍ଯ୍ୟାଦାଏ ମଜ୍ଞକ୍ଷେପୁ ସଙ୍ଗେ ତୋତେ ଗଣି ॥ ବଡ଼ିମାଏ ମେରୁ ତୁ ସହତେଣ ମେଦିନୀ । ଚନ୍ଦ୍ରପାଏକ ଯଶ ପୁରିଲା ପୁର ତିନି ॥ ତେଜେ ହୁତାଶନ ଦୟାରେ ସାଗର । ଧାର୍ମିକ ପଣେ ତୋତେ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ॥ ରାବଣକୁ ମାରିଣ ଜଗତ୍ର ଥର କଲୁ । ଆପଣା ରାଜ୍ୟ ସ୍ଵାମୀ ରଖି ନ ପାରିଲୁ ॥ ଯେ ମୋହୋର ତଳଏ ବ୍ୟସ ପାଞ୍ଚସାତ । ରୋଗ ବ୍ୟାଧି ନାହିଁ ଅକାରଣେ ହତ ॥୬୦ ଦେହେ ତୋହୋ ପାପ କି ମୋହୋର ମନ୍ଦକର୍ମ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶରେ ହୋଇଲା ହାଇହୋଳି ॥ ଅପୂର୍ବ କଥା ଲୋକେ ଦେଖିତ ଆସନ୍ତି । ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଦିଜେ ଜୁଇ ସଜାଡ଼ନ୍ତି ॥୧୦୦ ବୋଇଲେ ମଡ଼ାକୁ କରିବୁ ଯେଥେ ଦାହା । ନେହିଲେ ପୁତ୍ର ମୋର ଜାଆଉ* ରଘୁନନ୍ଦନ ॥ ଯଦ୍ୟପି ନ ବ୍ରତବ ହୋଇବ କଥା ମନ୍ଦ । ଅନେକ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଘେନିମ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ॥ ଆମ୍ଭେ କି ବ୍ରତବୁ ତଳଏ ନ ବ୍ରତିଲେ । ଜନନୀ ପିଅର ତାର ଯେମନ୍ତ ବୋଇଲେ ॥ ଶ୍ରୀରାମର ପାପେ ସିନା ଆମ୍ଭର ପୁତ୍ର ମଲା । ଦଶରଥ ତଳଏ ଅନ୍ୟାଏ ଯହୁ* କଲା ॥ ଦଶସହସ୍ର ବରଷ ଅଟଇ ଯେହାର ଆୟୁଷ । ପାଞ୍ଚ ସାତ ବରଷର ତଳଏ ଗଲା ନାଶ ॥୧୦ ଯେକା ପୁତ୍ର ମୋହୋର ତାହାହୁ* ନାହିଁ ଆନ । ଦେବତାକୁ ତ୍ରିପୁତି କିମ୍ପା ନ କଲେ ରଘୁନାଥ ॥ ସବୁ ଭଲ ପଣ ଯେହାର ଯେହିଠାରୁ ଗଲା । ଯମରାଜା ଯେବେ ଯେଥକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା ॥ ଯେମନ୍ତେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ କେମନ୍ତେ ଲୋକ ଥିବେ ।	ଯେସନେକ ବୋଲି ପାଡ଼ନ୍ତି ବୋବାଳି । ଅନେକ ଲୋକ ସିଂହ ଦ୍ଵାରେଣ ଛନ୍ତି ମିଳି ॥ ତଗରା ମୁଖରୁ ଶୁଣି ଯେସନ ବଚନ । ଶୁଣି ବିସ୍ମୟ ବୋଇଲେ ରଘୁନାଥ । ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ କହ ବୁଦ୍ଧି । ଯେଥୁକି କାରଣ ମୋତେ କହ ତପୋନିଧି ॥ ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ଯାହା ପଚାରୁ ରାଜା ଶୁଣ । ଦେବତାମାନଙ୍କର ଯେ ଅଟଇ ରିଆଣ ॥ ଶୁଦ୍ର ତପୁସୀ ଯେକ ସେ ତପ କରୁଅଛି । ଇହ ହୋଇବାକୁ ମନେ ମନେ ଇଚ୍ଛା ॥୪୦ ତେଣୁ ସେ ବିପରୀତ ହୋଇଲା ତୋର ପୁର । ସେ ତପାକି ମାଇଲେ ଜାଇ*ବ ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁମର ॥ ଯେହା ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଲେ ଆସ୍ଥାନୁ । ଦକ୍ଷିଣେ ଖଡ୍ଗ ବାମ କରେ ଅଛି ଧନୁ ॥	କି ଅବା ଅଯୋଧ୍ୟା ଛାଡ଼ିଲାନ ଧର୍ମ ॥ ପିତାମାତା ଆଇ କିମ୍ପା ପୁତ୍ର ଯେବେ ମଲା । ଯେତେକ ଅନାତି ସେ କିମ୍ପାଇ ଯମ କଲା ॥ ଦଶସହସ୍ର ବରଷ ଜାଅନ୍ତି ଯେଥୁ ଲୋକ । ଅକାରଣେ ବାଧା ନ କରଇ ରୋଗ ଶୋକ ॥ ଯେତେ କାଳ ଯେଥେ* ସୁସ୍ତେଶ ରହିଥିଲୁ । ଯେବେ କିମ୍ପା ବାଳୁତ ତଳଏ ହରାଇଲୁ ॥ ଯେହୁ ପୁତ୍ର ନ ବ୍ରତିଲେ ମରିବୁ ଆମ୍ଭେ ବେନି । ଯେହି ଅଗ୍ନି ଭିତରେ ପଶିବୁ ମଡ଼ା ଘେନି ॥୬୦ ଯେତେ ବୋଲି ବ୍ରାହ୍ମଣ ବହୁତ ଶୋକ କଲା । ପୁତ୍ରକୁ ବାହୁନି ଜନନୀ ବୋଇଲା ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ବୁଝେ ରହିଥାଅ କ୍ଷଣେ ।

ପୁତ୍ର ନ ବର୍ତ୍ତିଲେ ମୁଁ ନଥିବି ରାଜା ପଣେ ॥
 ଦୁମ୍ଭର ଦେଖନ୍ତେ ମୁଁ ଦେଖାନ୍ତର ଯିବି ।
 ଯେତେ ଅନ୍ୟାୟ ପୁରେ କିମ୍ବା ମୁହିଁ ଥିବି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷଣକୁ ରାଜଲେ
 ଦାଶରଥ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ସଙ୍ଗତେ ତୁ ରହିଥାଅ ଯେଥୁ ॥
 ମୁହିଁ ବନ ଯିବି ବିପ୍ର ପୁତ୍ର ପାତ୍ର ।
 ତହୁଁ ଆସି ମତ୍ତା ଦେବତା ଜାଆଇଁ ॥୮୦
 ଯେତେକ ବୋଲିଣ ଯାଇଁ ରଥେ
 ବିକେ କଲେ ।
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ବନ ବୁଲିଗଲେ ॥
 ସରଯୁ ପାରି ହୋଇ ଅରଣ୍ୟେ ଯାଇ ପଣି ।
 ପକ୍ଷିମାନ ବନ ଭିତରେ ଲୋଡ଼ି ଲୋଡ଼ି ଆସି ॥
 ଭରଣ ଦିଗରେ ଗହନ କାନନ ।
 ତହିଁ ନିରୋପି ଲୋଡ଼ି ଉଡ଼ୁକ ନାନ ॥
 ପୂର୍ବକଟି ଦେଖିଣ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଗଲେ ।
 ଯାତେ ବାଟେ ନିର୍ମଳ ସରୋବର
 ଦେଖିଲେ ॥
 ବାବୁ ସେ ପୋଖରୀ ଅମୃତ୍ୟ ରମ୍ୟ ପାଣି ।
 ଥାଉ ପଶନ୍ତେ ସେ ହୋଇଲା
 ଆଶୁଆଣି ॥୯୦
 କୁଳେଶ ଉପବନ ଦେଖିଲେ ମହା ସଞ୍ଚ ।
 ଅତି ରମ୍ୟ ଥାନ ପଳ ପୁଲେ ଘଞ୍ଚ ॥
 ସେ ତୋଟା ଭିତରେ ପଶିଲେ ରମ୍ୟ ଯାଙ୍ଗ ।
 ବୃକ୍ଷ ତପୁସୀ ଯେକ ଦେଖିଲେ ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥
 ଭର୍ତ୍ତୃମୁଖ ହୋଇ କରୁଅଛି ତପ ।
 ମନେ ବିଚାରଇ ହୋଇବି ସୁର ନୃପ ॥
 ତଳେଶ ଅଗ୍ନି କୁଣ୍ଡଳ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ବଳି ।
 ସେ ଧୁମ୍ର ଲକ୍ଷଣ ବାବୁ ସେହୁ ତପସାଳୀ ॥
 ଦୁଇ ଖ୍ୟ ପୋତିଣ ଧାରଣ କାଠ ଲାବି ।
 ତହିଁ ଦୁଇ ପାଦ ଦଉଡ଼ି ଘେନି ବନ୍ଧି ॥୧୦୦
 ଖଲ୍ୟା ପଡ଼ି ସେ ଲକ୍ଷଣ ଅନଳ ।
 ମୁଖ ବାଟେ ରୋଧୁର ଗଜଜ ଖଳ ଖଳ ॥
 ଦୁଇ ନାକ ଦୁଇ ଚକ୍ଷୁ ପୁଣ ଦୁଇ କର୍ଣ୍ଣ ।
 ମୁଖ ସହିତେଣ ବାହାର ସାତ ଥାନ ॥

ସପତ ଧାରା ଗୁଧୁର ଝର ଝର ପଡ଼େ ।
 ନଳିନି ଅଗ୍ନି ଜଳଜ ମହାଗାଡ଼େ ॥
 ସେ ଧୁମ୍ର ଲକ୍ଷଣ ସେ ହସ୍ତରେ ଅଣ୍ଟାଳି ।
 ଦୁତୀ ଇନ୍ଦ୍ରପାଏ ଦିଶଇ ତପସାଳୀ ॥
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ମନେ ବିଚାରିଲେ ।
 ଯେହି ସେ ହୋଇବ ବୋଲି ତାକୁ
 ପଚାରିଲେ ॥୧୦
 ଗୋ ମହାତମା କିମ୍ବା କଷ୍ଟୋର ତପ କରୁ ।
 ଯେତେ ଅରଣ୍ୟେଣ କିମ୍ବା ଦିନ ହରୁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରୀୟ ବନ୍ଧ୍ୟା ତୁ କେବଣ ହିଁ ଜାତି ।
 ଯେ ମୋହୋର ଆଗେ ସ୍ବରୂପ କହସି ॥
 ମୁହିଁ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜା ।
 ଦଶରଥ ନୃପତିର ଅଟଇ ତନୁଜା ॥
 ମୃଗୟା ବିନୋଦେଶ ଅଭାଲି ମୁଁ ବନ ।
 ତୋତେ ଦେଖିଲି ମୁଁ ସୁପକ ଆଜ ଦିନ ॥
 ଶୁଣି ତପୁସୀ ବୋଲାଇ କାହିଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରୀୟ ବନ୍ଧ୍ୟା ନୁହଇଁ ରାମ ମୁହିଁ ॥୨୦
 ଜନ୍ମେଣ ଭରମ ମୁଁ ଅଟଇ ଶୁଦ୍ର ଜାତି ।
 ପୁରାଣେ ଶୁଣିଲି ଯେଣେ ହୋଇବି ସୁରପତି ॥
 ସେ କଥା ହେତୁକରି ତପ ଆସି କଲି ।
 ସହସ୍ର ବରଷ ମୁଁ ଯେ ବନେ ରହିଲି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ନିଗ୍ରହଣ କରି ଶିଖାଇଲି କାଏ ।
 ଯେହି ନିକଟେ ହୋଇବି ସୁରରାଏ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଖଡ଼ଗ ଉଠାଇଁ ।
 ଶୁଦ୍ର ତପୁସୀ ମୁଣ୍ଡ କାଟିଲେ ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥
 ସେହି ଅଗ୍ନିରେ ଯହୁଁ ପଡ଼ିଲାର ଶିର ।
 ତତକ୍ଷଣେ ଭସ୍ମ କଲା ବୈଶ୍ବାନର ॥୩୦
 ଦେବତାଏ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁତ୍ର ଜାତ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ କରି ଦୁନ୍ଦୁଭି ବଜାବନ୍ଧି ।
 ଅପକ୍ଷରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଦ୍ର ତପା ଦେହୁଁ ।
 ଦିବ୍ୟପୁରୁଷେକ ବାହାର ହୋଇଲା କହୁ
 କହୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲା ଯୋଡ଼ିଣ ବେନିକର ।

ଇନ୍ଦ୍ରହୁଁ ଅଧିକ ବର ପାଇଲି ରଘୁବୀର ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଶ୍ରୀକରେ ଛେଦିଲୁ ମୋର
 ମୁଣ୍ଡ ।
 ସମସ୍ତ ପାତକ ଗଲା ଜିଣିଲି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥୪୦
 ତୋହୋର ହସ୍ତେ ମରି ମୁଁ ମୁକତ
 ହୋଇଲି ।
 ଆଜହୁଁ ବିଷ୍ଣୁଗଣ ବୋଲିଣ ବୋଲାଉଲି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ ତ ଫିଟକା ମୋର ସଧ ।
 ଯେବେ ହୋଇଲି ମୁଁ ତୁଲୋକରେ ସିଧ ॥
 ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତା ତୁମ୍ଭେ ମାନବ ଦେହ ବନ୍ଧି ।
 ପୁରଗଣକ ଛଳେ ଅବତାର ଏ ମହା ॥
 ଅନେକ ପୁଣ୍ୟେଣ ସ୍ବାମୀ ଦେଖିଲଇଁ
 ତୋତେ ।
 ଯିବଇଁ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଆଗ୍ୟା ଦେସି ମୋତେ ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ।
 ଆନନ୍ଦ ତିରେ ପୁଣ ତପାକି
 ବରଦେଲେ ॥୫୦
 ବୋଇଲେ ଯତି ତୁ ହୋଇଲୁ ଯେ ପାର ।
 ଏ ତୋହୋର କଥା ହାବେ ରହିବ
 ସଂସାର ॥
 ଆଜ ସେ ଭାବୁବ ଶୁକଳ ପଞ୍ଚମୀ ।
 ତୋତେ ପ୍ରାଣନାଶ କଲଇଁ ଯହୁଁ ଆସି ॥
 ଆଜଦିନେ ତୋତେ ପୂଜିବେ ଯେବଣ
 ନାରୀ ।
 ସ୍ବାମୀରେ ସୌଭାଗୀ ହୋଇବେ ସେ ଶ୍ରୀମା ॥
 ମୋତେ ସେବା କଲାର କାରଣ ପାଇବେ ।
 ଦୋଚାରୀ ହୋଇଲେହେଁ ବୈକୁଣ୍ଠେ
 ବସିବେ ॥
 ମୁରୁକ ପ୍ରତିମା ତପୁସୀର ସଂଜାତେ ।
 ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ଦେଇଁ ପୂଜିବେ ଯେ
 ତୋତେ ॥୬୦
 ମୁଣିକ ପ୍ରମାଣେ ସେ ଅନ୍ନ ବେଞ୍ଚନ
 ଦେବେ ।
 ମୋହୋର ବୋଇ ପ୍ରମାଣେ ଭଗତି
 କରିବେ ॥

ସେ ନାରୀ ନିଷିଦ୍ଧେଶ ଲଭିବେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ।
 ଯେବେ ମୁକତ ହୁ ହୋଇଲୁ ତପଚାରୀ ॥
 ଆନନ୍ଦେ ଶୁଦ୍ର ତପୀ ପାର୍ଥିବ ଦେହ ତେଜି ।
 ବିକୁଳି ପ୍ରାଏ ହୋଇ ଶୂନ୍ୟ ଗଳାକ
 ବିରାଜି ॥
 ଦେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ନିକଟ ହୋଇଣ ଆସି କଥାଏ କହିଲେ ॥
 ଶୁଣ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଆମର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।
 ଜଳେ ପଶିଥିଲେ ଅଗସ୍ତି ତପୋବନ୍ତ ॥୭୦
 ବାରବରଷେ ତହୁଁ ବାହାର ହୋଇଲେ ।
 ଯେବେ ହାଦେ ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲେ ॥
 ଅକ୍ଷତ ଘେନି ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଯିବୁ ତାହା ।
 ତୁମ୍ଭେ ତହିଁକି ବେଗେ ଯାସି ରଘୁନାହା ॥
 ମହାତ୍ମାମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ବଡ଼ ଫଳ ।
 ଯେହୁ ଦେଖଇ ତା ଜୀବନ ସୁଫଳ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଦେବେ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଗଲେ ।
 ଅଗସ୍ତିକ ଆଶ୍ରମେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
 ଦେଖିଣ ମହାମୁନି ଅନେକ ପୂଜା କଲେ ।
 ଅନରୂପେ ଆସନ ବସିବାକୁ ଦେଲେ ॥୮୦
 ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ଦକ୍ଷ ଦିଗପାଳ ।
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ଅଛନ୍ତି ସଜଳ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ।
 ଶୁଦ୍ର ତପୀ ମାରି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଆଏ ॥
 ହନୁମନ୍ତ କିଷ୍କିନ୍ଧାକୁ ଅଇଲା ସେଦିନ ।
 ସରଯୁ କୁଳେ ଆସି କଲାକ ଦରଶନ ॥
 ଆହାର୍ଯ୍ୟକ ସାରିଣ ରହିଲେ ରାମ ତହିଁ ।
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଦୁଶନ କଲେ ଯାଇଁ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ରଷି ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ଅଇଲେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣର ତନଏ ଜାଣିଲାକ
 ବୋଇଲେ ॥୯୦
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ତାର ଗଲେ ପିତାମାତା ।
 ତୋହରେଣ ଯେକଥା ହୁଅଇ ଜଗଜିତା ॥
 ରାଜ୍ୟ ଲୋକକର ରୟମାନ ଗଲା ।
 ଆମର ରାଜା ବୋଲେ ମଲାଲୋକ
 ଜାଣିଲା ॥

ଯେହୁ ଖ୍ୟାତି ରଘୁନାଥ ପାଇଲୁ ରବିତଳେ ।
 ତୋତେ ପଦାନ୍ତର କେବଣ ହିଁ ଭୁଅପାଲେ ॥
 ଯେସନେକ ବାରତା ଶୁଣିଣ ରାମ ରାହୁ ।
 ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ହସିଲେ ମହାବାହୁ ॥
 ଦେଖିଣ ହନୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରକେ ହସ୍ତ ଦେଲା ।
 ଯେ ତୋତେ କିହୁତ ଦେବ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲା ॥୧୦୦
 ନ ଦେଖିଲା ଲୋକଙ୍କୁ କହିବୁ ସିନା
 ଯେହା ।
 ମୁହିଁତ ପ୍ରତକ୍ଷେଣ ଦେଖିଛି ରଘୁନାହା ॥
 ଲକାଗତ ଯୁଦ୍ଧେ ରକ୍ଷ ବାନର ରାକ୍ଷସ ।
 ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଅସ୍ଥିମାଂସ ॥
 କେହୁ ପୋଡ଼ା ହୋଇଲା କେ ମିଳାଇଣ
 ଗଲା ।
 ଶୃଗାଳ ଶାର୍ଗୁଣୀ କାହାକୁହିଁ ଖାଇଲା ॥
 କାହାର ମୁଣ୍ଡ କାହାର ଛିଡ଼ିଲାକ ଅଣ୍ଟା ।
 କାହାର ଉପରେ ସେ ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ପଥର
 ଗୋଟା ॥
 ଚଉଦ ଦିନର ମଡ଼ା ଅନେକ ଥିଲେ
 ଲୋଟି ।
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗ୍ୟାରେ ସମସ୍ତେ ଜାଣି
 ଉଠି ॥୧୦
 ତାହା ମୁଁ ଦେଖିଣ ଅଛି ବେନି ତୋଳେ ।
 ତୁ ଦେବ ଆଉ କଥା ପାଶୋରିଲୁ ତ ଭାଳେ ॥
 ନୋହିଲେ କି ଲୋକଙ୍କ ବୋଲେ ସାତା
 ଛାଡ଼ୁ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୁତ୍ର ପାଞ୍ଚ ବନସ୍ତେ ଦୁଃଖେ
 ପଡ଼ୁ ॥
 ଯାହାର ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ହୁଅଇ ନବଦୃଷ୍ଟି ।
 ଲାଭିପଦୁରୁ ଜାତ ତୁ କଲୁ ପରମେଷୀ ॥
 ସେ କଥା ଛାଡ଼ି ଯେକଥାକୁ ହରଷ ହୋଇ ।
 ମଲା ଜାଣିବାର ତୋତେ କିହୁତ ହୋଇ
 ପ୍ରଭୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପରମ ତୋଷ ଚିତ୍ତ ।
 ବୋଇଲେ ଭଲେ ଅଛିତିକି ମୋର
 ମିତ୍ର ॥୧୦

ଅଙ୍ଗଦ କୁମର ତାରା ମହାଦେବ ।
 ରୋମା କନ୍ୟାକୁ ଚିକିରେ ପ୍ରିୟକଥା କହି ॥
 ସେନା ଯୁଥପତି ଜନ ପ୍ରଜା ଭଲ ।
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ସମସ୍ତ କୁଶଳ
 ରଘୁବାଳ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଆହାର୍ଯ୍ୟକ ସାରି ।
 ଭ୍ରଥ ମୁଖ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରାବଣାରି ॥
 ହନୁମନ୍ତ ସୁମନ୍ତ ବକ୍ଷିଷ୍ଟେହେଁ ଯାଅ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେ ନିଷିଦ୍ଧେଶ ଥାଅ ॥
 ପାଦାନ୍ତକ ବଳ ଯେକା ଆବୁ ଆମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ।
 ବେଗେଣ ଆସିବୁ ଯିବୁ କଥା ରଙ୍ଗେ ॥୧୧୦
 ଯେହିକ୍ଷଣ ବାହୁଡ଼ି ଆସିବୁ କିଛି ଦୂରୁ ।
 ମଣୋହି ସଞ୍ଚାମାନ ଥିବଟି ହାଦେ କରୁ ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ବସିଲେ ପୁଷ୍ପେକ
 ବିମାନେ ।
 ରଥଗଜ ଛାଡ଼ି ପାଦାନ୍ତ ସଜନେ ॥
 ଗଗନ ମାର୍ଗେଣ ରଥ ଚଳିଗଲା ।
 ଅଗସ୍ତିକ ଆଶ୍ରମେ ଯାଇଣ ମିଳିଲା ॥
 ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଣ ରାମ ମଡ଼ିଆକୁ ଗଲେ ।
 ସୁରଗଣେ ଅଛନ୍ତି ଯାଇଣ ଦେଖିଲେ ॥
 ଅଗସ୍ତିକି ନମସ୍କାର କରି ରଘୁସାଜଂ ।
 ଦେବତାକ କତିରେ ବସିଲେକ
 ଯାଇଁ ॥୪୦
 ସୁରସଭା ଗୋଟା ସେ ଶୋଭା ପାଉଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବସନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାଏକ ଦିଶିଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ପୁଣି ଅଗସ୍ତି ବୋଇଲେ ॥
 କୁଶଳ ହୋଇଣ ଅଛୁଟିକି ଦାଶରଥ ।
 ଯାବତ ରସମାନ ଦିଅଇ ଚିକି ପୃଥ୍ୱୀ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ପରଜାକର ନାହିଁନା କିଛି ଚିନ୍ତା ।
 ଆହାଦି ଅଛନ୍ତି କନେଷ୍ଠ ମାନସା ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଯୋଡ଼ୁଡ଼ି ବେନିକର ।
 ବୋଲନ୍ତି ଯେ ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ
 ମୁନିବର ॥୫୦
 ସମସ୍ତ ସୁଲଭ ହୋଇଅଛି ଯେବେ ।

ଭଲ ନୋହିବି କି ତୋତେ ସେବା କଲି
ଯେବେ ॥

ଶୁଣି କୁମ୍ଭସୂତ ହୋଇଲେକ ଚୋଷ ।
ଦେବେ ଦେଖିତେ ରାମକୁ କଲେକ
ପଉରୋଷ ॥

ଶୁଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ଜଡ଼ିଲା ଅଛି ନବରତ୍ନ ।
ଗଣି ଥୋଇଥିଲେ ତା କରି ଅତି ଯତ୍ନ ॥
ଯେବେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ସମର୍ପିଲେ ଆଣି ।
ଅଳଙ୍କାର ଦେଖିଣ ବୋଇଲେ ରଘୁମଣି ॥
ଭୋ ମୁନି କେମନ୍ତେ ଘେନିମି ମୁଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ବିଭୁ ।

ଯେ ମୋହୋର ମନକୁ ଲାଗିଲା ବଡ଼
ଭୀତ ॥୨୦
ଶୁଣିଣ ମହାରଣି ପୂର୍ବର କଥା କହି ।
ମୋତେ ସେ ଦେଲା ଯେହା ଯେକଲ
ନରବଜ୍ର ॥

ଯେହା ମୁହିଁ ପରିଗ୍ରହ କରିବି କେମନ୍ତେ ।
ତୋତେ ରଘୁନାଥ ଦେଲାଇଁ ଯେମନ୍ତେ ॥
ଯେବଣ ରାଜା ମୋତେ ଯେହା ସେ ବାନ
ଦେଲା ।

ପୂର୍ବେ ତାହାର ଅନେକ ପାପ ଥିଲା ॥
ଦୋଷ ତେଜିଲାକ ଧନ ମୋତେ ଦେଇ ।
ତାହାର ପାପ ଯେତେ କାଳ ମୁଁ ଥିଲି ବନ୍ଧି ॥
ତୋତେ ଅଳଙ୍କାର ନ ଦେବଇଁ ଯେବେ ।
ସେ ଦୋଷକୁ ମୁକତ ହେବଇଁ କେବଣ
ବାଗେ ॥୨୦

ତୁ ସେ ଅଗ୍ନି ରାଶି କରୁଛ ଡିରଣ ।
ତାରୋକ ବ୍ରହ୍ମ ତୋର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ ॥
ତୋତେ ଦେଖି ମୋର ସକଳ ଦୋଷ
ଗଲା ।

ବାର ବରଷ ଜଳନାହିଁ ସୁପକ ହୋଇଲା ॥
ତୁ ସେ ରଘୁନାଥ ଧନ ଛାଡ଼ି ଲୋଡ଼ୁ ।
ଜଗତ ଜନ ହିତେ ଅନେକ ଦୁଃଖ ପଡ଼ୁ ॥
ତୋତେ କି ଅସୁରେ କରିପାରନ୍ତି ଘଣ୍ଟାଳ ।
ସଂସାର ହିତେ ହେଲୁ ଦଶରଥ ବାଳ ॥

ଆମେ ତୋର ଭରସାରେ ଘେନୁ
ମହାବାନ ।
ପରପାପ ବହିବାକୁ ନୋହୁ ଯେ
ଭାର୍ଜନ ॥୮୦

ଜଗତ ଜନକୁ ମୁକତ କରାଇ ।
ଆମେ ତରିବାକୁ ତୋର ନାମ ଗାଇ ॥
ଯେବେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ଦେଖିଲୁ ବ୍ରହ୍ମରୂପ ।
କିସ କରିବି ଆଉ ମନ୍ତ୍ର ହୋମ କପ ॥
ଅଳଙ୍କାର ଦେଖଣ ତୋତେ କଲି ପୂଜା ।
ଅନୁଗ୍ରହ କରତୁ ଦେବାଧି ଦେବରାଜା ॥
ଯହୁଁ ଅଗଣ୍ଡି ମୁନି ଯେମନ୍ତ ବୋଇଲେ ।
ସୁରଗଣମାନେ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ॥

କଥା କୁତୂହଳେ ପୁଣି ବଞ୍ଚିଲେ ରଜନୀ ।
ସ୍ୱର୍ଗପୁରକର ଗଲେ ସୁରମୁନି ॥ ୯୦
ଶ୍ରୀରାମ ଆରୋହିଲେ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ।
ସଙ୍ଗେ ଅଛନ୍ତି ପଦ୍ମକାର ସନ୍ୟ ॥

ଉତ୍ତରା ମୁଖ ହୋଇଁ ଗଗନେ ଚଳିଗଲେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
ସରଯୁ ନଦୀତୀରେ ସାରିଲେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ।
ସମର୍ବ ହୋଇଣ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପଶିଲେ

ଶ୍ରୀରାମ ॥
ବାଟେ ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ରଷ୍ଟନ ଆସି କଲେ ।
ଚଉବୋଲା ଚଢ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ
କରିଗଲେ ॥

ଲକ୍ଷେକ ପାଟଛତ୍ର ଲକ୍ଷେକ ଚାମର ।
ଲକ୍ଷେକ ବିଲମ୍ବ ଆଲମ୍ବ ଉଡ଼େ
ପରହର ॥୧୦୦

ଲକ୍ଷେକ ଶଙ୍ଖ ପୁରଇ ଘନ ଘନ ।
ବୀର ଛତ୍ର ତଳେ ଦିଶନ୍ତି ରଘୁନାମ ॥
ଭ୍ରଥ ଆଗିଆଣି ହନୁମନ୍ତ ପଛ ।

ବାମେ ସୁମନ୍ତ ତାହାଣେ ସୁମୈତ୍ରୀର ବନ୍ଧ ॥
ରଥଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଦାନ୍ତ ଗହଳ ।
ତିଳ ପକାଇଲେ ନ ପଡ଼ଇ ତଳ ॥
ମଧ୍ୟରେ ପଟୋଆର ପଡ଼ିଅଛି ଖଣ୍ଡେ ।
ଯାତେଣ କୁସୁମ ବରଷନ୍ତି ରାଜଦାଣ୍ଡେ ॥

ମଧ୍ୟାହ୍ନେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ଚାରୁ ନଟୀ ।
ବୀରତୁର ନାଦ ଅନ୍ତରାକ୍ଷ ପୁଟି ॥୧୦
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ଆନନ୍ଦେଣ ଦେଖନ୍ତି ।
ଯେ ସେ ରଘୁନାଥ ବୋଲିଣ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ॥

ମଲାର ଲୋକ ଯେହାରେ ଜାଆଇଁ ।
ଯେହାର ବୋଲେ ବିହି ସୃଷ୍ଟି ବିହରଇ ॥
ବାବୁ ଯେ ମହିମା ଶୁଣିଣ ନ ଥିଲୁ ।
ଯେବେ ରାମ ରାଜ୍ୟ ନ୍ୟନେ ଦେଖିଲୁ ॥
ଅନେକ ନୃପତି ଯେ ମଞ୍ଚେ ଜନ୍ମିଥିଲେ ।
ଯେତେକ ଗାରିମା ପଣ କେହିତ ନ କଲେ ॥
ଯମ ନେବାର କେ ଆଣିମ ଲେଉଟାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପରାଏ ସ୍ୱାମୀ ତିନିପୁରେ
ନାହିଁ ॥୨୦

ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି
ନରନାରୀ ।

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଦେବ ରାବଣାରି ॥
ନିଜ ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଚଉବୋଲୁ ଓହ୍ଲାଇ ଭିତରକୁ ଗଲେ ॥
ଅଗଣ୍ଡି ଦେଇଥିଲେ ଯେତେକ ଅଳଙ୍କାର ।
ହନୁମନ୍ତକୁ ତାହା ଦେଲେ ଉପହାର ॥

ଆପଣେ ତିନିଭାଇ ଖଞ୍ଜିଲେ ତାର ଅଙ୍ଗେ ।
ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ଖଞ୍ଜନ୍ତି ନାନାରଙ୍ଗେ ॥
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଜାନେକାର ସାଙ୍ଗ ।
ମର୍ଦ୍ଦନ ମାଜଣା ସାରିଲେ ଗୋସାଇଁ ॥୩୦

ମଣୋହିରେ ବିଜୟ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଛତ୍ରରାସ ।
ଆଚୋବନ ସାରି ହୋଇଲେ ଅବକାଶ ॥
ତାମୋଳ ଲାଗି ହୁଅନ୍ତେ ରବି ଅସ୍ତ ଗଲା ।
ବେଗ ବେଗ ହୋଇ ରାମ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରିଲା ॥

ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ କଣ୍ୟପ ଯେ ଥିଲେ ।
ଅଗଣ୍ଡିକ କଥାମାନ ସକଳ କହିଲେ ॥
ରାତ୍ରି ଅର୍ଦ୍ଧ ହୁଅନ୍ତେ ଯେ ଯାହାର ଯାଇଁ ।
ରତ୍ନପଲ୍ୟକେ ପହୁଡ଼ିଲେ ସାତ୍ୟସାଈ ॥

ରଜନୀ ଶେଷେ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି କମ ।
ଶେଷ୍ୟା ଛାଡ଼ିଣ ଉଠିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ॥୪୦
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ପିତୃକୁ ଜଳଦେଲେ ।

ଅଗ୍ନି ସେବା ସାରି ଦେବତା ପୂଜାକଲେ ॥
 ଆତ୍ମାନେ ବିଜୟ ଅମନାତେ୍ୟ ଦ୍ରଷ୍ଟନ କରି ।
 ରାଜ୍ୟର ଚରଚାନ୍ତି ସାରିଲେ ରାବଣାରି ॥
 ଅକଷେକ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଗ ସମ୍ପଦ ଅଛି ।
 ନାହିଁ ବୋଲି ତହିଁ ବୋଲନ୍ତା ନାହିଁ କିଛି ॥
 ଦେବେ ତରନ୍ତି ସେ ନଗ୍ର ତେଜ ତାହିଁ ।
 ମରଣ ବୋଲି ତହିଁ ଶୁଣିଲାତ ନାହିଁ ॥
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତିନି ଭାଇ ।
 ଯେହାଙ୍କ ହୋଇଲାକ ପୁତ୍ର ଦୁଇ ଦୁଇ ॥୫୦
 ଛଡ଼ ତନ୍ୟ ଘେନି ରାମ କ୍ରାନ୍ତା କଲେ ।
 ମୋହୋର ନାହିଁ ବୋଲି ଅନ୍ତର ନ
 ଧଇଲେ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଗଲା ଦିନ ଦଶ ।
 ହର ବୋଲନ୍ତି ଭମା ଶୁଣ ମହାରସ ॥
 ଦିନେକ ଶ୍ରୀରାମ ଆତ୍ମାନେ ବସିଛନ୍ତି ।
 ନାନା କଥା ମାନ କୁହାକୁହି ହୋଇ ॥
 ଭ୍ରଥ ମୁଖ ତାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ରାବଣାରି ।
 ଯେବେ ସେ ଦୃପତି ମନ ହୋଇତ
 ମୋହୋରି ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁତ୍ର ଯହୁଁ ପାଞ୍ଚଲାକ ପ୍ରାଣ ।
 ସାର୍ଥକ ହୋଇଲା ସେ ମୋହୋର
 ରାଜାପଣ ॥୬୦
 ଭୋ ଭ୍ରଥ ଯାଗ୍ୟ ମୁହିଁ କରିବଇଁ ହାଦେ ।
 ଯେତେକ କାଳ ରାଜ୍ୟ କଲଇଁ
 ଅପ୍ରମାଦେ ॥
 ଯଗ୍ୟ ନ କଲେ ମୋତେ କାରଣ ନୋହେ
 କିଛି ।
 ରାଜା ପଣ କଲେ ତ ଅନେକ ପାପ ଅଛି ॥
 ପରଜା ପାପ କଲେ ଭାଗେ ଘେନଇ
 ରାଜା ।
 କିହୁତେ ଧର୍ମ ସେ ନ କରଇ ପରଜା ॥
 ସେ ଧର୍ମ ଭାଗ ରାଜାର ତେଣେ କାର୍ଯ୍ୟ କିଏ ।
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ ରାଜା ଘେନଇଁ ଛଡ଼ ଅଂଶ ॥
 ଯେଣୁ ମୁହିଁ ମନକୁ ନିତି ଭାବ କରଇ ।
 ନ ପୁଣ ଯାଗ କରି ନ ପାରଇ ବୋଲି
 ତରଇ ॥୭୦

ଯେବେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୁତ୍ର ଜୀବନ ଯେବେ
 ପାଏ ।
 ବଚାରିଲି ଯାଗ୍ୟ ପ୍ରାପତ ମୋତେ ହୋଏ ॥
 ଶୁଣି ଭ୍ରଥବାର କର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଇଲା ।
 କରସି ଯାଗ ଦେବ ଯେବେ ଶରଧା
 ହୋଇଲା ॥
 ତୁ ଯଗ୍ୟ ପୁରୁଷ ଦେବ ହବିର୍ଭାଗ ଭୁଞ୍ଜୁ ।
 ତୁହି ଯଗ୍ୟ କରିଣ ଜଗତ ମନ ରଞ୍ଜୁ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଆଗାଁ କରିବ ସର୍ବସିଦ୍ଧି ।
 ତୋହୋର ରକ୍ଷାରେ ତ ଅଛି ଯଗ୍ୟ ବିଧି ॥
 କେବଣ ଯାଗ କରିବୁ କହସି ଗୋସାଇଁ ।
 ରାଜୁସି ଯାଗେ କିଛିତ ପ୍ରୟୋଜନ
 ନାହିଁ ॥୮୦
 ଜଗତ ଅପକ୍ଷାତିକି ମୁହିଁ ସେ ତରଇ ।
 ତମ ଧର୍ମ ହିଁସା ତେଣେ ସେ ବଢ଼ଇ ॥
 ସେ ଯାଗ କରିବାକୁ ନ ରୁଚଇ ମନ ।
 ଅଶ୍ୱମେଧ କରତୁ କଇଶୁଲା ନନ୍ଦନ ॥
 ଯେବଣ ଯଗ୍ୟ କଲେ ଦେବେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ।
 ସବୁ ଯଜ୍ଞର ଭରମ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ପୁଛି ।
 କେବଣହିଁ ଯାଗ ମୁଁ କରିବି ବ୍ରହ୍ମବନ୍ଧି ॥
 ମୁନିବର ବୋଇଲେ ଅଶ୍ୱମେଧ ମହାଫଳ ।
 ସବୁ ଯଜ୍ଞକର ଅଟଇ ସେ ମୂଳ ॥୯୦
 ସାହିକ ଧର୍ମ ସେ ଯେଣେ କେବେହେଁ
 କ୍ଷୟ ନାହିଁ ।
 ଯେହି ଯାଗ ଯେବେହୁଁ କରସି ରଘୁସାଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଯେବେ ଯାଗର ବିଧି
 କହ ।
 ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେହା ପାଣ୍ଡିରେ ପୁଣ ଲିହ ॥
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ କହନ୍ତେ ସୁମନ୍ତ ଲିହିଲା ।
 ଯେ ଯାହା ଭିଆଇ ଲୋକ ବଚାରିଲା ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ତାହିଁ ବୋଇଲେ ରଘୁବାର ।
 ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଯେବେ ନିମନ୍ତଣ କର ॥
 ରକ୍ଷିଗଣମାନନ୍ତ ପଠିଆଅ କହି ।
 ଯେଉଁଦିନ ଯାଗ ହେବ ପଡ଼େ ଥିବ
 ଲିହି ॥୧୦୦

ସୁଗ୍ରୀବର ତହିଁକି ଆଗେଣ ଲୋକ ଯାଉ ।
 ସେନାପତିମାନନ୍ତ ଘେନିଆସୁ କପିରାହୁ ॥
 ଲଙ୍କାକୁ ଲୋକ ଯାଉ ବିରାଷେଣକୁ ଆଣୁ ।
 ସେ ମୋର ପ୍ରାଣସଖା ଯେକଥା ଭଲେ
 ଜାଣୁ ॥
 ଅସୁର ସନ୍ୟ ଘେନି ଆସୁ ବେଗ ହୋଇ ।
 ରାଜ୍ୟରେ ଚରଚା କରୁ ମହୋଦଦା ସାଇଁ ॥
 ସିଂଘବେଣୀପୁରକୁ ବେଗେଣ ପେଷ ଦୁତ ।
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଅଟଇ ମୋର ମିତ୍ର ॥
 ସେହୁ ବେଗେ ଆସୁ ସମ୍ପଦ ମୋର ଦେଖୁ ।
 କନ୍ଧମାନଙ୍କୁ ଘେନି ଯାଗ ବେଗେ
 ରଖୁ ॥୧୦
 ଆବର ପୃଥ୍ବୀରେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ରାଏ ।
 କଇଶୁଲ୍ୟା କକୟା ସୁମିତ୍ରା ଯେତେ ମାଏ ॥
 ଯେହାଙ୍କର ବାପଙ୍କୁ ଭାଜକି ତାର ପେଷ ।
 ଆସବୁ ରାଜାଗଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ନିଜ ଦେଶ ॥
 ରକ୍ଷିଗଣମାନନ୍ତ କର ନିମନ୍ତଣ ।
 ସନ୍ୟାସ ବୀକ୍ଷା ଘେନି ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ପୁଣ ॥
 ସେ ଲୋକମାନେ ଆସବୁ ତାର ବୋଇ
 ଶୁଣି ।
 ଅନେକ କାଳ ମୁଁ ଅଛଇ ମନେ ଗୁଣି ॥
 ସମ୍ପଦ କରିଣ କରିବି ମୁହିଁ ଯାଗ୍ୟ ।
 ତେବେ ସେ ମୋହୋର ଅଟଇ ବଡ଼
 ରାଗ୍ୟ ॥୨୦
 ଯାଗ୍ୟ ଶାଳ ଆରମ୍ଭ ଗୋମତୀ ନଦୀକୂଳ ।
 ପବିତ୍ର ଥାନ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ସକଳ ॥
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତାହିଁ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ
 ଦେବସ୍ୱାମୀ ।
 ଲଙ୍କାଲେଣ ଶୋଧାଅ ଯାଗ୍ୟସ୍ଥଳ ଭୂମି ॥
 ରତ୍ନମୟ କରି ନିର୍ଭା ଦୁମ୍ଭେ କର ।
 ଯିଏ ଯିଏ ପଦାର୍ଥ ଯାଗର ସମ୍ଭାର ॥
 ତିଳ ତଣ୍ଡୁଳ ମୁଗ ବ୍ରହ୍ମା ଫଳ ଯବ ।
 ମଧୁ ଘୃତ ତୈଳ ସର୍ବ ସମ୍ପାଦିବ ॥
 ପାତ ପତନୀ ନେତ୍ର ଦର୍ପଣ ଚାମର ।
 ବିବିଧ ପଦାର୍ଥ ଧନ ଅଳଙ୍କାର ॥ ୩୦

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତୟା ତହିଁକି ଯେବେ ଯାଉ ।
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଭାରିଯାନ୍ତ ସଙ୍ଗେ ଥାଉ ॥
 ନଗ୍ର ନରନାରୀ ସମସ୍ତେହେଁ ଯାବୁ ।
 ପାତ୍ର ଅମନାତ୍ୟଗଣଙ୍କ ଘରଣୀମାନେ
 ଥାନ୍ତୁ ॥
 ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ର ଭିକ୍ଷାସୀ ଯେତେ ଜନ ।
 ଗୋମତୀ ନଦୀ କୂଳେ ରହନ୍ତୁ ଯେମାନ ॥
 ରାଜାଙ୍କୁ ନବର ପାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଉଆସ ।
 ଆବର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୂପେ ବାସ ॥
 ତୀର୍ଥ ଜଳ କନ୍ୟା ସମିଧ ଯବ ଧାନ ।
 ଫଳମୂଳ ଭିକ୍ଷା ଅଣାଅ ଯେମାନ ॥ ୪୦
 ଭ୍ରଥ ଆପଣେ ଥାଇଁ ଯେମାନ ଚରନ୍ତୁ ।
 ନଳିନୀ ଆରନ୍ୟେଶ ଯାଗଣାଳ ସଞ୍ଚୁ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଘୋଡ଼ା ଘେନି ପୃଥ୍ବୀ ବୁଲିଯାଉ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନଙ୍କୁ ରାଅ କତିରେ ମୋର ଥାଉ ॥
 ଜନକ ଗଣିକି ପଠିଆଅ ବେଗେ ଦୂତ ।
 ଆବର ଆସବୁ ବାଲମିକି ତପୋବନ୍ତ ॥
 ବାର ବରଷକୁ ଘେନିମଇଁ ଯାଗ ଦାକ୍ଷୀ ।
 ହରିଦାଶ ଦେବେ ଗୁଞ୍ଜରୁ ଯେତେକ ଜଙ୍ଗା ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଆସନ୍ତୁ
 ଉଠିଗଲେ ।
 ମଣିମା ଭୋଦେବ ବୋଲି ଖୁଞ୍ଚିଆ ଡାକ
 ଦେଲେ ॥ ୪୦
 ସୁମନ୍ତର ଭୁଜ ଧରିଣ ରଘୁପତି ।
 ଲକ୍ଷଣ କରେ ତୋଳି ଧଇଲେ ବାର ଛତ୍ରା ॥
 ଭ୍ରଥ ହନୁମନ୍ତ ଭାଜନ୍ତି ଚାମର ।
 ଧୂପ କାଠି ଧରିଅଛି ସୁମନ୍ତ କୁମର ॥
 ଆଗରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବାଜର ଘନ ଘନ ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ବିଜୟ କଉଶଲ୍ୟା ନନ୍ଦନ ॥
 ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଦାଶରଥ ।
 ମର୍ଦ୍ଦିନ ମାଜଣା ମୁଣୋହି ସାରନ୍ତି ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ସୁମନ୍ତ ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଚାରି ।
 ଯେମାନେ ବାହାରେ ବସି କଥାନ୍ତ
 ବିଚାରି ॥ ୬୦
 ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କୁ ଦୂତ ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ଚାର ।

ଦୂତ ଯାଇଁ ଆଶୁ ଗୁହ ନାମେ ଶବର ॥
 ସକଳ ରାଜାଙ୍କୁ ହିଁ ଡରାଇ ଜଣେ ଜଣେ ।
 ବିଚାରିଣ ଚାର ପେଷିଲେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ॥
 ଜନେକ ଆସିବାକୁ ପେଷିଲେକ ଦୂତ ।
 ଆବର ଆସିବେ ସେ ସକଳ ତପୋବନ୍ତ ॥
 ବାଲମିକି ମୁନିକି ପେଷିଲେ ବେଗେ ଚାର ।
 ଗୋମତୀ ନଦୀ ତୀରେ ନିର୍ଭୀ କଲେକ
 ହୋମଘର ॥
 ରାଜାମାନଙ୍କୁ ନବର ମନ୍ତ୍ରାକି ଉଆସ ।
 ଆବର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୂପେ
 ବାସ ॥ ୬୦
 ରଷିକି ମଢ଼ିଆ କ୍ଷତ୍ରାକି ଘରମାନ ।
 ଲକ୍ଷଣ ରାଜା ସଙ୍ଗେ ଯେତେକ ସଜନ ॥
 ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ରଞ୍ଜିଲେ ସମସ୍ତ ।
 ନିର୍ଭୀକଲେ ଆସି ସକଳ ପଦାର୍ଥ ॥
 ଯେ ଯାହା ଲୋଡ଼ିବ ସେ ପାଇବ ସର୍ବ
 ପୁରେ ।
 ବାର ବରଷକୁ ଅସରାବମାନ କଲେ ॥
 ରଥଗଜ ଘୋଡ଼ା ଗୋରୁ ଓଟ ଶାଳ ।
 ରାଜାଙ୍କର ନବର ବେଡ଼ି ଉଠିଲା ମାଳ ମାଳ ॥
 ଝିଙ୍କରେ ଛାଏଣୀ କେ ତିରଣେ ଛୁଆଇଁ ।
 କେବଣ ଘର ଅଛି ପୁଆଳ ଘୋଡ଼ାଳ ॥ ୮୦
 କାହିଁରେ ଛାପୁଣିଆ କାହିଁରେ ତାଟିବାଡ଼ ।
 ନାନା ପ୍ରକାରେ ତହିଁରେ କରନ୍ତି ଓହାଡ଼ ॥
 ରାଜାଙ୍କର ଘରମାନ ବିଚିତ୍ର ଛାଏଣୀ ।
 ସବୁ ଚୂନ ମାନ ସ୍ଥାନ ମାନ ଜାଣି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ନବର ଦୂତୀଅ ବାରସୂତୀ ।
 ମେଡ଼ ମଣ୍ଡୋପ ଆଚାଳି ଜଗତୀ ॥
 ନାନା ବର୍ଣ୍ଣେ କଳସ ନାନା ଡ୍ରୋଣା ଉଭା ।
 ଫଳହର ଉଡ଼ଇ ଦିଶନ୍ତି ମହାଶୋଭା ॥
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନବର ଭିନ୍ନ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ଯାବାଳି କଣ୍ୟାପ ଆସତନ ॥ ୯୦
 ଅତି ରମ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦିଶଇ ଯେମାନଙ୍କ ଘର ।
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ପାଶେ ବାମଦେବଙ୍କର ପୁର ॥
 ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ସକଳ ମନ୍ତ୍ରାଗଣ ।

ଯେବଣ ପୁରକୁ ଯେ ଅଟନ୍ତି ଭାର୍ଜନ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭୀଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ନବର ।
 ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣର ପୁର ॥
 ଅଷ୍ଟ ସେନା ଆବର ପଟିଶି ଯୁଥପତି ।
 ଯେହାଙ୍କର ଘରମାନ ଦିଶନ୍ତି ପତି ପତି ॥
 ଗୁହ ନାମେ ଶବରକୁ ରଞ୍ଜିଲେକ ପୁର ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ କଲେ ତହିଁ
 ଘର ॥ ୧୦୦
 ହାଟ ବସିଲା ପିଟିଲାକ ବାଟ ।
 ଚାରି ଦିଗରୁ ଆସି ପଶିଲେକ ଥାଠ ॥
 ବାଦ୍ୟହିଁ ନିରନ୍ତରେ ବାଜିଲା ଚଉକତି ।
 ନାନାଦେଶୁ ଲୋକେ ଦେଖିତ ଆସନ୍ତି ॥
 ଶୁଭ ଅନୁକୂଳେ ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ କଲେ ।
 କଉଶଲ୍ୟାଙ୍କ ସହିତେ ମାତୃଗଣ ଅଇଲେ ॥
 ଜନେକ ସାତ୍ୟାକୁ ହାୟୋଳାରେ ଚଢ଼ାଇଁ ।
 ଭୋଡ଼ିଆ ପାଇକେ ପଟୋଆରି ପକାଇ ॥
 ପୂର୍ବେଶ ଜାନେକାର ଯିବାର ଯେବଣ
 ଚତି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତୟାକୁ ତେସନ କରି ନିଅନ୍ତି ॥ ୧୦
 ବେଡ଼ିଶ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ପରିବାରୀ ।
 ତହିଁକି ଚଳନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ତପଚାରୀ ॥
 ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନଙ୍କ ଭାରିଯା ।
 ସେହି ଗଲେ ଯହୁଁ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ରାଜା ॥
 ମନ୍ତ୍ରାଗଣମାନଙ୍କର ଘରଣୀମାନେ ଗଲେ ।
 ଗୋମତୀ କୂଳେ ଯାଇଣ ଅଶ୍ରୁମେ ରହିଲେ ॥
 ରଥଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଦାନ୍ତି ସମ୍ଭାର ।
 ତୁମ୍ଭା ହୋଇଲାକ ଅଯୋଧ୍ୟା ନବର ॥
 ଘରେକେ ଜଣେକେ ରକ୍ଷାଅର୍ଥ ଥୋଇଁ ।
 ସତ୍ୟିଏଁ ଯାଗ ଦେଖିଗଲେ ହରଷ
 ହୋଇଁ ॥ ୨୦
 ଦୂତୀ ଅଯୋଧ୍ୟା ହେଲା ଗୋମତୀ
 ନଦୀକୂଳ ।
 ରକ୍ଷ କପି ଧଇଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ମେଳ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ସୁଷେଣ ଆଦି ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ।
 ମହାତ୍ମ ଦୃବିନ୍ଦ ସେ ଶରସେତୁ ଚାରାକ୍ଷ ॥

ରମଣ ଶତବାଳି ଶଉରା ସେନାପତି ।
 ନଳ ନାଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଆସନ୍ତି ॥
 ପବନ ତାଳିଲ ବସନ୍ତ ଚନ୍ଦନ ।
 ଦୃବିନ୍ଦ ବଧୂମୁଖ କଞ୍ଚନ କାଳିଞ୍ଜନ ॥
 ଅଷ୍ଟସେନା ଅଜଲେ ପଞ୍ଚଶ୍ରୁ ମୁଥପତି ।
 ରକ୍ଷ କପି ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂରିଲେ ଆସି ପୃଥ୍ବୀ ॥୩୦
 ବିଭୀଷଣେ ଅଜଲାରା ଶକ୍ଷିତ ବଳ ସଙ୍ଗେ ।
 କହା ଗୁମୁରା ବାଜଲ ନାନାରଙ୍ଗେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଦୁଶନ ଯାତ୍ରାକଲେ ।
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ କୁଶଳ ପୁଚ୍ଛିଲେ ॥
 ସୁମନ୍ତ ଘେନିଯାଇ ବିଚିତ୍ର ପୁର ଦେଲା ।
 ତମ୍ବାବତୀ ନଗ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଦହିଁ ଅଜଲା ॥
 ଜନେକ ମହାରଷି ଅଜଲେ ଥାଠ ଘେନି ।
 ବାଦ୍ୟ ବାଜନ୍ତେ ପୁରିଲା ମେଦନୀ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପାଞ୍ଚୋଟି ଆସିନେଲେ ।
 ଦିବ୍ୟ ନବରେକ ରହିବାକୁ ଦେଲେ ॥୪୦
 ଯାଗ୍ୟକୁ ଅଜଲାଇ କଟକୟା ଭାଇ ।
 କଉଶୁଲ୍ୟାର ଭାଇ ଅଜଲେ ବେଗ
 ହୋଇଁ ॥
 ସୁମନ୍ତରା ରାଣୀ ବାପ ତନୟ ଅଜଲା ।
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଜଲା ମଧୁବନ ରାଏ ।
 କାଶ୍ୟାପ ରାଜା ସେ ଦୁଶନ ଆସିକ୍ୟ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନୃପତି ମିଳିଲେର ସର୍ବେ ଆସି ।
 ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳ ପୃଥ୍ବୀ ନ ଦିଶି ॥
 ବାଦ୍ୟ ବାଜନ୍ତେ କମ୍ପଇ ବସୁନ୍ଧରୀ ।
 ଆଲମ୍ବ ପାଟଛତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ତେଜ
 ଉଦ୍ଘାଡ଼ି ॥୫୦
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦୁଶନ ସେ କଲେ ରାଜାଗଣ ।
 କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁରାଣ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତେ ହୋଅ ଦଶଧାରୀ ।
 ଅଶ୍ବମେଧ ଯାଗ୍ୟ ଯୁଁ ଲୋଡୁଅଛି କରି ॥
 ଶୁଣିଣ ନୃପତିମାନେ ଶିରେ ହସ୍ତ ଦେଲେ ।
 ତୋତେ କିଏ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥

ତୁ ଯଜ୍ଞ ପୁରୁଷ ଆପଣେ ଯାଗ କରୁ ।
 ଆମକୁ ରାଜଣ ଆଉ କି କଥା ପଚାରୁ ॥
 ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପଡାଲେ ତୁ ଅଟୁ ଆଧିପତି ।
 ତୋହୋର ଯଜ୍ଞ କରିବାର ଅଟେ
 ଯୁଗୁତି ॥୬୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ରାଜାମାନନ୍ତ ନେଇ ସୁମନ୍ତ ଦେଲା ବାସ ॥
 ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳକୃହିଁ ଅଛି ସବୁ ସଞ୍ଚା ।
 ଯେ ଯାହା ଲୋଡ଼ଇ ଓଦା ସିଝା କଞ୍ଚା ॥
 ବ୍ରହ୍ମରଷି ରାଜରଷି ଦେବରଷିମାନେ ।
 ଶିଷ୍ୟଗଣ ସହିତେ ଅଜଲେ ଯତିମାନେ ॥
 ତପୀ ଜଟାଧାରୀ ଭିକାରୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରଷି ।
 ଅନ୍ଧ ଦରିଦ୍ର ଅନେକ ମାଗନ୍ତାହିଁ ଆସି ॥
 ଠାବେ ଠାବେ ଅନୁଜ୍ଞତ ପାଣିପଣା ଦାନ ।
 ଆବର ତଜଳ ଛତ୍ର ଦେଲେକ
 ଅବିକ୍ଷଣ ॥୭୦
 ଘରେ ଘରେ ଉତ୍ସବ ଆନନ୍ଦ ନରନାରୀ ।
 ସବୁକରି ଘରେ ମଙ୍ଗଳ ଆରମ୍ଭ କରି ॥
 କଦଳୀ ଚାରିଗଛ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବେଦି କୋଣେ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ତୁତପତ୍ର ଶ୍ରୀଫଳ ଆରୋପଣେ ॥
 ଗୁଆପୁତ ନେତ ବଳିତା ଜାଗର ।
 ଦଧିଭାଣ୍ଡ ଛିଆଁ ମାଛ ଅଛଇ ପାଖର ॥
 ଓସଣାରେ ଖଞ୍ଜିଲେ ମଙ୍ଗଳ ତାଳମାନ ।
 ପିଢ଼ାରେ କଳସ ଧୁଜାଳ ନେତ ଚିହ୍ନ ॥
 ପୁଲେ ପୁଲେ ମଞ୍ଚ ବସେଣ ଘୋଡ଼ାଇ ।
 ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ବାହାରେ ବେଢ଼ାଇ ॥ ୮୦
 ନଗ୍ରେ ଉଚ୍ଛବ କରନ୍ତି ଘରେ ଘରେ ।
 ପର ରାଜ୍ୟ ଲୋକେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ଅପାରେ ॥
 ହାଟମାନଙ୍କରେ ବିବିଧ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇ ।
 ସୁନା ହାରା ଗୁପା ମାଣିକ ମୋତି ଥାଇ ॥
 ବିକିବାର ନିମନ୍ତେ କୁଡ଼ାଇଛନ୍ତି ଆଗେ ।
 ବିକା ନ ଗଲେ ତାହା ସେ ବିକିଯାନ୍ତି ରାଗେ ॥
 ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବାଦ୍ୟ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରୁଅଛି ଲୋକକ ମୁଖନାଦ ॥
 ଠାବେ ଠାବେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ନଟନାରୀ ।

ନାନା କଉତୁକ ନାନା ହଟ ମାନ କରି ॥୯୦
 କେ ଗାତ ଗାବନ୍ତି କେ ନାଚନ୍ତି ଯାଉଁ
 ଯାଉଁ ।
 କେହୁ ହୁଳହୁଳି ପାଡ଼ନ୍ତି କହୁଁ କହୁଁ ॥
 ନାଗର ପୁରୁଷ ଦୁଇ ଚାରି ଗୁଣ୍ଠ ।
 ସୁବେଶ ହୋଇ ବୁଲନ୍ତି ରାଜଦାଣ୍ଡ ॥
 ଚତୁର ଯୁବତୀୟେ ତେଜିଲେ ଲାଜମାନ ।
 ନଗ୍ର ବୁଲନ୍ତି ଦେଖନ୍ତି ସ୍ଥାନ ମାନ ॥
 ନାଗର ଯୁବତୀଏ ପୁରୁଷକୁ ଚାହାନ୍ତି ।
 ଆଖିର କୋଣରେ ଚାହିଁ ଅଳପ ହସନ୍ତି ॥
 ଜଗ ଜମାଳି କରି କହନ୍ତି ବଚନ ।
 ତାହା ଦେଖି ପୁରୁଷକୁ ପାଡ଼ଇ
 ମଦନ ॥୧୦୦
 ଯେତେ ଲୋକ ଦେଖନ୍ତି ସବିହେଁ ବଣିଆ ।
 କେହି ଯହୁଁ ହାଥରୁ ନ ଖାନ୍ତି କିଣିଆ ॥
 ଫଳ ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ସୁଗନ୍ଧ ସବୁରି ଗାତ ।
 ଧନ ଅଳଙ୍କାର ସେ ତୈଳ ବସ୍ତ୍ର ପୁରିତ ॥
 ବରଷ ବରଷକୁ ପୁରିଅଛି ଆଏ ।
 ଯେତେବେଳେ ଯାହା ମାଗଇ ତାହା ସେ
 ପାଏ ॥
 ଅତିହିଁ ଗହଳ ସେ ଗୋମତୀ ନଦୀ ତୀର ।
 ଯେତେକ ଲୋକ ଥିଲେ ସୃଷ୍ଟିର ଭିତର ॥
 ସବିହେଁ ଠୁଳ ହେଲେ ଥୋକାଏ ସେ
 ନାହିଁ ।
 ବାବୁ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିଲେ ରଘୁସାଗଂ ॥ ୧୦
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ପୁଚ୍ଛି ଅନକୂଳ ଘେନି ।
 ସିନ୍ଧୁ କାନ୍ତି ଅଶ୍ବଖାଳ ପଶି ଚିହ୍ନି ॥
 ବରଣ କରିଣ ଅଜଲେ ତାହା ଘେନି ।
 ଶିରେ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ବସନ୍ତ ପତନୀ ॥
 ପଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଫୁଲ ମାଳ ମୁଣ୍ଡରେଣ ଖଞ୍ଜଣି ।
 ଦୁଇ ପାରୁଣେ ଲୋକେ ଚାମର ଢାଳନ୍ତି
 ଘେନି ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶଙ୍ଖ ଫୁରଇ ଘୋଡ଼ା ଯାଉଁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାଜା ଅଛନ୍ତି ଘୋଡ଼ା ପଛେ
 ଥାଉଁ ॥

ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ଅଶ୍ୱ ପୂଜା କଲେ ।
 ଶୁଭ ଅନୁକୂଳ ବେଳେଣ ଘୋଡ଼ାକୁ
 ମେଲିଦେଲେ ॥୨୦
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ତୁରଙ୍ଗମ ପଛେ
 ଥିବୁ ।
 ଯେ ଆଗେ ଓଗାଳିବ ତା ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧିବୁ ॥
 ରଣେ କିଣି ଘୋଡ଼ା ଆଶୟ ବୁଲାଇଁ ।
 ବାର ବରଷେ ପ୍ରବେଶ ହେବୁ ମୋର ତହିଁ ॥
 ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଦାନ୍ତ ବଳ ଯାଇ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେ ଥାଠ ଗୋଟିଏ ନ ଥାଇ ॥
 ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନମାନଙ୍କର ଅଙ୍ଗବଳମାନ ।
 ତୋଟା ବାରି ରଖିଯେ ମଧୁବନ ରାଜନ ॥
 ରକ୍ଷକପି ବଳତ ଏଥୁ ଅଛଇ ମୋହର ।
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ଲଙ୍କାପୁରର ଅସୁର ॥୩୦
 ଜନେକ ରକ୍ଷି ଥାଠ ମଉଳାକ ଲୋକ ।
 ଅଛନ୍ତି ଲକ୍ଷଣ ଆହୁରି ଅନେକ ॥
 ତୁ ବାବୁ ଘୋଡ଼ା ଆଣ ମହା ବୁଲି ।
 ତୋହୋର ଭରସାରେ ସିନା ଯାଗ
 ଆରମ୍ଭିଲି ॥
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷଣ ଶିରେ କର ଦେଲା ।
 ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ରଥରେ ବସିଲା ॥
 ଅସମ୍ଭବ ବଳ କଳନା ନ ଯାଇ ।
 ପୃଥ୍ୱୀ ଲୁଚିଲାକ ପାଟ ଛତ୍ର ଛାଇ ॥
 ନିଶାଗର ଘାଏ ସେ କମ୍ପଳ ତିନିପୁର ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ବିଜୟ କଲାକ ମହାବୀର ॥୪୦
 କିଞ୍ଚିତ ଯୁଦ୍ଧରେ ମାଉଳାକ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
 ପୃଥ୍ୱୀରେ ରାଜାକୁ କିଏ ତାର ଭାତ ॥
 ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ପାଇକ କଳନା ନ
 ଯାଇ ।
 ସବୁ ରାଜାକ ଉପରକୁ କଟକାଇ ॥
 ସୁମନ୍ତର ପୁତ୍ର ଗଲା ତାହାର ସାଙ୍ଗେ ।
 ରଥ ଗଜ ପାଦାନ୍ତ ବାହାର ହେଲେ ବେଗେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଯାଗ୍ୟ କରି ଥାବି ।
 ଅଶ୍ୱ ଆଶଇ ମୁହିଁ ସକଳ ପୁରେ ପଶି ॥
 ଯେତେ ବୋଲି ଘୋଡ଼ା ପଛେଣ
 ଗୋଡ଼ାଙ୍ଗ ।

ରାତ୍ର ଦିବସେ ଗମନ କରି ଯାଇଁ ॥୫୦
 ବନ ପର୍ବତ ଟିକର ନଦୀ ଖାଲ ଖୋଲ ।
 ଭ୍ରଥ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରତିକ୍ଷଣ କରଇ ରଘୁମଲ୍ଲ ॥
 ରାଜାମାନେତ ସମସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ଯେଥୁ ଖଟି ।
 ସବୁ ଦେଶେ ଲକ୍ଷଣ ବଜରୀ ଲୋଡ଼େ
 ହେଠି ॥
 କାଞ୍ଚୁ ସିନ୍ଧୁ ତଟେ ପର୍ବତ ଶିଖେ ବାଟ ।
 ଅଗମ୍ୟ ବନରେ କାହିଁ ବୁଲିଯାଇ ଥାଠ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ବାର ବରଷ ପୃଥ୍ୱୀ
 ବୁଲିଗଲେ ।
 ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଆଗେ ଯେହା ଶଙ୍କର କହିଲେ ॥
 ଶୁଣ ନାରାୟଣୀ ନାରାୟଣର ଚରିତ ।
 ଦାକ୍ଷୀ ଘେନି ଯଗ୍ୟରେ ବିଜୟ
 ରଘୁସୁତ ॥୬୦
 ମାହିନ୍ଦ୍ର ବେଳେଣ ଲକ୍ଷେ ରାଜା ସଙ୍ଗେ
 ଘେନି ।
 ଯଗ୍ୟଶାଳ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ସର୍ବମୁନି ॥
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଲାଗଇ ତପାମାନଙ୍କର କଥା ।
 ଆଗନ୍ତୁ ପାଞ୍ଚଶକ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ସୁମନ୍ତ ସମ୍ଭାଳଇ ନୃପତିଗଣମାନ ।
 ସୁଗ୍ରୀବର ରଖଇ ଉଦ୍ଧାରର ଧନ ॥
 ବିଭାଷେଣ ହାରି ଗୁହାରି ବିଚରି ।
 ସମିଧ ଯବ ଘୃତ ଭ୍ରଥ ନିର୍ଭୀ କରି ॥
 ଯେ ଯହିଁକି ଅନରୂପେ ହୋଇଅଛି ସବୁ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଇଲେ ଯେ ଯାହା ମାଗଇ
 ଦେବୁ ॥୭୦
 ଠାବେ ଠାବେ ଖଟଣି ଯାଗ ଶାଳ ବେଢ଼ି ।
 ବାବୁ ସେହୁ ଘର ଗୋଟା ରଡ଼େ ଅଛି ଜଡ଼ି ॥
 ରୂପାର ପିଢ଼ା ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଖମ୍ବମାନ ।
 ମୁକତର ଶେଣୀ ରୁଥ ପ୍ରବାଳ ସମାନ ॥
 ବିଡ଼ାଳାକ୍ଷର ଉରା ସେ କୃବିନ୍ଦର ଗୁଜ ।
 ଉରାକର ମୁଣ୍ଡମାନ ଅଟେ ବଜ୍ରଭୂୟ ॥
 ସଟିକର ପାଣି ପାଟିଆ କାଟର ନିକଷା ।
 ନୀଳମଣି ବତା ମାରାଗ କିନ୍ତୁ ମିଶା ॥
 ହୀରାର ଧୂଳି କଷ୍ଟା ମାଣିକ୍ୟର ଛାଏଣୀ ।

ମୁକୁତାର କଳସ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେ ଛାଣି ॥୮୦
 ପୁଷ୍କରାଗ କାଠିରେ ନେତକ ଚିରାଳ ।
 ଦେବତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କର୍ମ କରନ୍ତି ରଘୁବାଳ ॥
 ହୋମ ଘର ବେଢ଼ି ଛାମୁଣିଆ କଲେ ।
 ଚନ୍ଦନ କାଠ ଖମ୍ବ କରିଣ ପୋତିଲେ ॥
 କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରଶେଣୀ ଦେବଦାରୁ ରୁଥ ।
 ଆଗ୍ୟା ଦେଇଣ ଅଛନ୍ତି କଉଶଲ୍ୟାର ପୁଅ ॥
 ଲବଙ୍ଗ ଲତା ବତା ଶୁକଳ ପାଟ ଗଣ୍ଡି ।
 ଚଉକତି ଝରା ଲମ୍ବର ସୁନାଗଣ୍ଡି ॥
 ଗିଳିମ ଖଣ୍ଡଶାଳ ତେଜପତ୍ର ଛାଏଣି
 ହୋଇ ।
 ଦେବାଙ୍ଗ ପାଟ ଟେରା ପଡ଼ିଣ ଅଛଇ ॥୯୦
 ମଧ୍ୟାଣ ହୋମ କୁଣ୍ଡ ତାଳେକ ଗଭୀର ।
 ଶୁଭ ଲଗ୍ନ ଘେନିଣ ବିଜୟ ରଘୁବୀର ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଗଉଡମ ବୁଝା ।
 ଜନେକ ମହାରଷି ବରିଲେ ରଘୁରାମା ॥
 ହୋତା ଦୁର୍ଭାଷା ବରଣ ବିଧି କଲେ ।
 ଲକ୍ଷେକ ମହାରଷି ବରଣେ ବସିଲେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ରାଜରକ୍ଷି ଦେବରକ୍ଷିମାନ ।
 ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଇ ପୂଜା କଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ରାଜାକର ରାମ ଦେଲେକ
 ଅକ୍ଷତ ।
 ସର୍ବ ସନ୍ଧ୍ୟା ଲୋକନ୍ତ ଦେଲେ ଅନ୍ନ
 ବିଭ ॥୧୦
 ମାଗନ୍ତା ଜନକଙ୍କ ଅବିଛନେ ଦାନ ।
 ଅଗ୍ନିମୁଖେ ଦେବେ ସେ କରନ୍ତି ସୋମପାନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଜୟ କୁଣ୍ଡ ହସ୍ତ ହୋଇଁ ।
 ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ସେ ରତ୍ନ ହାରମାନ ଲାଭ ॥
 ପୂର୍ବେ ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ଯେବଣ ଯାଗ କଲେ ।
 ତହୁଁଣ ବଳଇ ବୋଲି ଅଗସ୍ତି କହିଲେ ॥
 ଅବିଛନେ ଆହୁତି ସମର୍ପିଲି ମୁନି ।
 ଘୃତ ଯବ ତିଳ ଉଷଜ ବହନି ॥
 ଘୃତ ସମିଧମାନ ଯହିଁକି ଯିଏ ଯିଏ ।
 ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ି ହୋମ କରନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମଶିଷ୍ୟ ॥୨୦
 ବାହାରେ ବାଜଇ ଲକ୍ଷେକ ବୀରଦୂର ।

ମୁଖରାବ ଶବଦେ କମ୍ପଇ ତିନିପୁର ॥
 ପୂର୍ବ ଦ୍ଵାରେଣ ବ୍ରଥ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ବିଭାଷେଣ ।
 ଉତ୍ତରେ ସୁଗ୍ରାବର ଜୟେବ ଦକ୍ଷିଣ ॥
 ଯାଗ ଶାଳ ଜଗଇ ପବନ ତନୟ ।
 ସବୁକରି ସଜନି ଅଙ୍ଗଦ ରକ୍ଷାକଥ ॥
 ଶତ୍ରୁଘନ ନବର କଥାମାନ ଜାଣଇ* ।
 ଯିଏ ବୋଲିବେ ତାହା ସୁମନ୍ତ ଆଶଇ ॥
 ଯେମନ୍ତେଣ ଅତି ସମ୍ଭବରେ ଯାଗ କଲେ ।
 ବାରବରଷ ଅଗ୍ନିରେ ହୋମ ଦେଲେ ॥୨୦
 ପୃଥ୍ଵୀ ବୁଲି ଲକ୍ଷଣ ଆଶିଳାକ ଘୋଡ଼ା ।
 କେହି ଛାମୁରେ ତାର ନୋହିଲାକ ଘୋଡ଼ା ॥
 ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବହୁତ ସନମାନ ଦେଲେ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ* ।
 ଦେବତାମାନେ ସୁଖେ ପାଇଲେ ହବିର୍ଭାଗ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାବୁତ ସହିତେଣ ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇ ।
 ସୋମପାନ ଦେବେ କରନ୍ତି ସୁଖପାଇ ॥
 ସ୍ଵୟଂ ନାରାୟଣ ଯହିଁ କରୁଛନ୍ତି ହୋମ ।
 ମେଘେ ବଳାଆର ପିଇଣ ତହିଁ ଧୂମ ॥୩୦
 ଅଗ୍ନିଦେବତାର ଯିଏ ଯିଏ ପାପ ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ପୂଜିତେ ସେ ମୁକତ ହୋଇଲା ॥
 ଯେସେନେକ ଯାଗ କରନ୍ତି ରାମ ରାଏ ।
 ଶୁଣ ମହାରାଷ ଯେହୁ ଅପୂର୍ବ କଥାଏ ॥
 ବାଲମିକ ମୁନିକି ବରିଲେ ରଘୁପତି ।
 ଲୋକ ଗଲେ ଆସିବାକୁ ମନକଲେ ଯତି ॥
 ସବୁ ସଜ କରି ସାତଯାକୁ ଯାଇ କହି ।
 ଭଲ କଥାଏ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣସି ବଇଦେହୀ ॥
 ବ୍ରଥା ତୋର ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ କରି ।
 ଆମ୍ଭକଇ ଲୋକ ପଠିଆଇଲେ
 ହକାରି ॥୪୦
 ଗୋମତୀ ନଦୀ ତୀରେ ନଜନିଷ୍ଠା ଅରନ୍ୟ ।
 ଅଳପ ଧର୍ମ କଲେ ପାଇ ବହୁତ ପୁନ୍ୟ ॥
 ବକ୍ଷିଷ୍ଠ କହନ୍ତେଣ ରାମ ଜାଣି ତାହା ।
 ତହିଁ ହାଦେ ଯାଗ କରଇ ତୋର ନାହା ॥
 ଲକ୍ଷେକ ନ୍ୟୁପବର ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ପାଦତଳେ କମ୍ପୁଅଛି ବସୁମତୀ ॥
 ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ରାଜରକ୍ଷି ଦେବରକ୍ଷିମାନେ ।
 ଅନେକ ରକ୍ଷି ମିଳି ଅଛନ୍ତି ଯାଗ ସ୍ଥାନେ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଘୋଡ଼ା ଘେନିଣ ପୃଥ୍ଵୀ ବୁଲିଗଲା ।
 କେହିତ ତାହାକୁ ଜଣେ ଓଗାଳନ୍ତା
 ନୋହିଲା ॥୫୦
 ଅସମ୍ଭବ କଥା କରଇ ତୋହୋ ବ୍ରଥା ।
 କଥାଏକ ଆମ୍ଭେ ତୋତେ କହି ଲୋଡ଼ୁ
 ସାତ୍ୟା ॥
 ସ୍ଵଭାବେ ପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଆବର ମହା ଯାଗ* ।
 ଯେହୁଣ ଦେଖନ୍ତି ତାହାର ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟ ॥
 ତହିଁକିତ ନିଜ ପିଅର ଧର୍ମହିଁ କରଇ ।
 ପୁତ୍ରତ ଘେନିଯିବାର ବିଚାରଇ ମୁହିଁ ॥
 ଦଇବ ସେ ବିଚ୍ଛେଦ କରାଇଅଛି ଆଣି ।
 ସତେହେଁ କି ରକତେ ମିଶିବଇ ମାଏ
 ପଣି ॥
 ପରର ଆନନ୍ଦ ମାଗୋ ପରଦେଖି ଯାନ୍ତି ।
 ସ୍ଵର୍ଗ ପାତାଳ ଲୋକେ ଦେଖି
 ଆସୁଛନ୍ତି ॥୬୦
 ସ୍ଵଭାବେ ଯେବଣ ସ୍ଥାନେ ଗୁଣ୍ଡ ବହୁତ
 ଜନ ।
 ତାହା ଦେଖିଲେ ପୁଣି ହରଇ ପାପମାନ ॥
 ତାହା ଦେଖିଲେ ଗୋ ପୋଏ ମୁକତ
 ହୋଇବେ ।
 ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଆଇ ଏ ପିତାକୁ
 ଦେଖିବେ ॥
 ସହଜେ ଅଶ୍ଵମେଧ କରଇ ତାଙ୍କ ପିତା ।
 ପୋଏ ଦେଖି ଆସନ୍ତୁ ଗୋ ପଠିଆଅ ସାତ୍ୟା ॥
 ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ ବୋଇଲେକ ଧାର
 ବାଣୀ ।
 ନିଅନ୍ତୁ ବାପ ପୋଏ ହୋଅନ୍ତୁ ଜଣାଜଣି ॥
 ମୁହିଁ ସିନା ଅପାଧ୍ୟୁ ପୁଅକର କିଏ ଦୋଷ ।
 ଯେ ଦୁଇ ବଳାନ୍ତ ସମର୍ପଣ ଆସ ॥୭୦
 ରାଜାର ପୁତ୍ର ବନସ୍ତେ କିମ୍ପା ଥିବେ ।
 କର୍ମ ବଳେ ଯେହୁ କାଲି ନୃପତି
 ହୋଇବେ ॥

ଯେତେ ବୋଲି ସାତ୍ୟା ଦୁଇ ପୁତ୍ରତ ରାଇ ।
 ରକ୍ଷିକର ସଙ୍ଗତେ ବାବୁ ଯାଅରେ
 ବୋଲଇ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜା କରଇ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ ।
 ସେ ଧର୍ମଗୋଟା ଦେଖିଲେ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟ ॥
 ଅଜା ଗୁରୁ ସହିତେ ତହିଁକି ଯାଇଛନ୍ତି ।
 ସବୁ ରକ୍ଷିମାନ ଶିଷ୍ୟନ୍ତ ଘେନି ଯାନ୍ତି ॥
 ଶୁଣିଣ ଯିବୁ ବୋଇଲେ ବେନି ପୋଏ ।
 ସଜକରି ଆମ୍ଭତ ପଠିଆଅଗୋ ମାଏ ॥୮୦
 ଜାନେକୀ ଆନନ୍ଦ ପୁତ୍ରଙ୍କ ବୋଲି ଶୁଣି ।
 ସଜକରି ରକ୍ଷିକ ଛାମୁରେ ଦେଲେ ଆଣି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପାର୍ବତୀ ପଚାରି ।
 କଥାଏ ପଚାରିବି କହିବା ଶୁଳଧାରୀ ॥
 ସାତ୍ୟାର ଯେବଣ ଦିନ ହେଲା ପୁତ୍ର ଜାତ ।
 ଜାଣିଣ ଗଲା ଲକ୍ଷଣ ସାନ ବ୍ରାଥ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ନ କହିଲାକ ଯାଇଁ* ।
 କହିଲେ ତା ଦୟାକି ନ କଲା ରଘୁସାଇଁ ॥
 ଶଙ୍କର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ଗୋ ଗିରିଜା ।
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଟନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା
 ମହାରାଜା ॥୯୦
 ରାଜାକର ଦୋରେହା ଅଟନ୍ତି ବଇଦେହୀ ।
 ସେ ନ ପଚାରିଲେ ଶତ୍ରୁଘନ ପାରଇ କି
 କହି ॥
 ଶ୍ରୀରାମତ ମନେ ମନେ ଅଛନ୍ତି ନା ଜାଣି ।
 ବାଲମିକ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ଜନେକ ଦୁଲଣୀ ॥
 ଦୁଇ ପୁତ୍ର ଜାତ ହେଲା ବୋଲିଣ ଜାଣନ୍ତି ।
 ତଗରାର ମୁଖେ ରାମ ବାରତା ପାଇଛନ୍ତି ॥
 ପୁତ୍ରତ ବାଲମିକେ ପାଳିଲେ ଯେବଣ
 ମତେ ।
 ଜନମ ହୋଇବାର ଆରଦିନ ପ୍ରଭାତେ ॥
 ଯେ ବିଧି ବେଭାର ସଜଇ ତହିଁ କଲେ ।
 ଯେକବିଂଶ ରାତ୍ରେ ବୋଲି ଶୁଆଇ
 ନାମଦେଲେ ॥୧୦୦
 ସାତ୍ୟାକୁ ପୁଛିଲେ କେବଣ ନାମ ଦେବା ।
 ଯେ ତୋହୋର ବିଚାରକୁ ଯୋଗାଇ
 କହିବା ॥

ଜାନେକୀ ବୋଇଲେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଗୋଟି ନାମ ।	ସକଳ ରକ୍ଷି ମିଳିଣ ହୋମଯାଗ୍ୟ କଲେ । ବଳବନ୍ତ ହୁଅ ବାବୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥	କଣ୍ଠେଶ ଗୁହାକ୍ଷ କାହେଣ ପଇତା ॥ ନବ ହାଥେ ପୋଥି କୁଣ୍ଡ ହାଥ ଦୁହା ।
ଗର୍ବେ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ନାମ ଦେଲେକ ଶ୍ରୀରାମ ॥	ପ୍ରତିପାଳତେଣ ପୋଏ ଦିନୁଦିନ ଆନ । ଜାଣିଣ ପଟାନ୍ତର ସେ କଉଶୁଳା	ରକ୍ଷିକ ଆଗେ ଆଣି ସମର୍ପିଲେ ବେନିବହା ॥ ମୂର୍ଦ୍ଧନୀ ଆସ୍ତ୍ରାଣ କରି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଲେ ।
ବୋଇଲେ କୁଣ୍ଡଳେ ଯେବେ ହୋଇବ ଉତ୍ତପତ୍ତି ।	ନନ୍ଦନ ॥୩୦ ବାଲମିକ ମହାରକ୍ଷି ଯାହାକଲ ପାଳି । ମାତା କମଳଣା ଯାର ପିତା ବନମାଳୀ ॥	ପୁଣି କୋଳ କରି ଭିଡ଼ିଣ ବୋଇଲେ ॥୨୦ ଶୁଭେ ଯାଇଁ ବାବୁ ଯାଗ୍ୟ ଦେଖିଆସ ।
କୁଣ୍ଡ ନାମ ଏହାକୁ ଦେବୀଗୋ ମହା ସ୍ୟତା ॥ ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ଅଛନ୍ତି ରଘୁସାଜ୍ଞ । ଆବର ହୋଇବ ବୋଲି ତାହାକର ପ୍ରତେ ନାହିଁ ॥	ସେ ପୁତ୍ରର ଭଲ ପୁଣି ନୋହିବ କେସନେ । ଦେଖି ସାଧୁ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ସର୍ବଜନେ ॥ ଯେବଣ ବୟସରେ ଯେବଣ ବିଧିମତ । ବ୍ରତ କରାଇଲେ ବାଲମିକ ତପୋବନ୍ତ ॥	କ୍ଷଣହେଁ ନ ଛାଡ଼ିବଟି ଗୁରୁକର ପାଶ ॥ ସେ ମହାଯାଗ ବାବୁ ଅକଳଣା ଥାଠ । ନ ପୁଣ ବଣ ହୁଅ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ବାଟ ॥ ଯେତେ ବୋଲି ନେଇ ରକ୍ଷିକ ସମର୍ପିଲେ । ସେନେହ ଭାରେ ଆଖି ଥନ ଥନ କଲେ ॥
ତୁମ୍ଭେ ତାତ ମୋତେ ପୁଣିଲ ପୁତ୍ରର ନାମ । କୁଣ୍ଡ ନାମ ହୋଇ ମୋର ଏ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ନନ୍ଦନ ॥୧୦	ବେଦ ପଢ଼ାଇ ପୁଣି ଶାହାସ୍ତ୍ର ଶିଖାଇଲେ । ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାନ୍ତ ସକଳ ବିଦ୍ୟା ଦେଲେ ॥ ବାପ ପୁଣି ଘେନି ପୁତ୍ର ବଳାଆରମାନ । ରାଜାର କୁମର ସେ ବଡ଼ନ୍ତି ଦିନେ	ପୁଅକୁ ସମର୍ପି ସୀତ୍ୟା ତହୁଁ ଚଳିଯାନ୍ତି । ଲେଉଟିଣ ତାହାଁ ବାବୁ ଜନନୀ ବୋଲନ୍ତି ॥ ଯେହାଶୁଣି ଲବକୁଣ୍ଡ ଲେଉଟି ଚାହିଁଲେ । ଶୁଭେ ଯେବେ ଯାଅ ବାବୁ ଜନନୀ
କନେଶ୍ୱର ନାମ ଗୋଟି ତୁମ୍ଭେ ତାତ ଦିଅ । ବିଚାରକୁ ଯେ ଯୋଗାଇ ତାହା ବେଗେ କହ ॥	ଦିନ ॥୪୦ ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ବାଲମିକ କରିଥିଲେ । ଚଉବିଂଶ ସହସ୍ର ଶ୍ଳୋକନ୍ତ ଶିଖାଇଲେ ॥ ମହାନାଟକ କାବ୍ୟଏ ରାମାଏଣ ଗ୍ରନ୍ଥ । କଣ୍ଠ ପାଠ କରି ଶିଖାଇଲେ ତପୋବନ୍ତ ॥	ବୋଇଲେ ॥୨୦ ହର ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ପାର୍ବତୀ । ସୀତୟା ବେନିପୁତ୍ର ଘେନିଣ ମହାଯତି ॥ ଆବରହିଁ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ତପଚାରୀ । ଘେନିଗଲେ ଶିଷ୍ୟଗଣନ୍ତ ଆଦି କରି ॥
ଶୁଣିଣ ମହାରକ୍ଷି ହୋଇଲେକ ତ୍ରିପୁତି । ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ଗୋ ଜନେକ ଦେହିତୀ ॥	ଯେବେ ପିତାଙ୍କ ଆଗରେ ଶୁଣାଇବେ ନେଇ ।	ବାଇଲନ୍ତି । ଧୀର ଧୀର କରି ଯେକାନ୍ତେ ତିଆରନ୍ତି ॥ ବୋଇଲେ ରାମାଏଣ କରିଣ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ । ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ତାହା ଗାଇବଟି ତୁମ୍ଭେ ॥
ପିତା ଯେବେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଗୋଟି ନାମ ଦେଲା ।	ଯେବେ ପିତାଙ୍କ ଆଗରେ ଶୁଣାଇବେ ନେଇ ।	ବାଇଲନ୍ତି । ଧୀର ଧୀର କରି ଯେକାନ୍ତେ ତିଆରନ୍ତି ॥ ବୋଇଲେ ରାମାଏଣ କରିଣ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ । ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ତାହା ଗାଇବଟି ତୁମ୍ଭେ ॥
ସେ କଥା ତ ଆମ୍ଭ ବିଚାରକୁ ଯୋଗାଇଲା ॥ ଯେତେବେଳେ ତୋହୋର ପ୍ରଥମ ପୁତ୍ର ଜାତ ।	ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଯାଉଛନ୍ତି ଜାନେକାକି କହି ॥ ସୀତ୍ୟା ବିଚାରନ୍ତି ଯେବେ ପୋଏ ମୋର ଯାହୁ ।	ବାଇଲନ୍ତି । ଧୀର ଧୀର କରି ଯେକାନ୍ତେ ତିଆରନ୍ତି ॥ ବୋଇଲେ ରାମାଏଣ କରିଣ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ । ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ତାହା ଗାଇବଟି ତୁମ୍ଭେ ॥
ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ସକଳ ତପୋବନ୍ତ ॥ ପୁଣି ହିଁ ବାରତା ସେ ପାଇଲେ ପେଟ ବ୍ୟଥା ।	ପିତା ସଙ୍ଗରେ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଥାନ୍ତୁ ॥ ସାଧୁମାନେ ଦେଖନ୍ତୁ ଦେଖନ୍ତୁ ନଗ୍ରଜନ । ଚିହ୍ନକୁ ଭ୍ରଥବୀର ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥୫୦ ଯେତେବୋଲି ଦେବୀ ପୁତ୍ର ସମର୍ପିଲେ ଆଣି ।	ବାଇଲନ୍ତି । ଧୀର ଧୀର କରି ଯେକାନ୍ତେ ତିଆରନ୍ତି ॥ ବୋଇଲେ ରାମାଏଣ କରିଣ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ । ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ତାହା ଗାଇବଟି ତୁମ୍ଭେ ॥
ଭଏ କରି ବସି ମାଗୋ ଜାଣିଲେ ଏ କଥା ॥ ଆରେକ ପୁତ୍ର ଗୋଟି ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ଜାତ ।	ଦୁଇପୁତ୍ର ହୋଇଛନ୍ତି ଅପୂର୍ବ କାଛେଣି ॥ କର୍ଣ୍ଣେ ତମ୍ଭା କୁଣ୍ଡଳ ଅଙ୍ଗେଣ ବିଭୂତି । ତାକୁରେଣ ତୁଳ ମଦନ ମୂର୍ତ୍ତି ॥ କଷା ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ କପୋଳେ ଠିଆବିତା ।	ବାଇଲନ୍ତି । ଧୀର ଧୀର କରି ଯେକାନ୍ତେ ତିଆରନ୍ତି ॥ ବୋଇଲେ ରାମାଏଣ କରିଣ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ । ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ତାହା ଗାଇବଟି ତୁମ୍ଭେ ॥
ତକ୍ଷଣେ ଜାତ ହୋଇଲା କନେଶ୍ୱ ପୁତ୍ର ॥ ଆମ୍ଭେ ଜାଣିଲୁ ତାହା ଲଏଣ କରି ବସି । ଲବ ନାମ ଯେହାର ହୋଇଗୋ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ ॥ ଶୁଣି ମହାପୁରୀ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ । ଦେଲି ଶୁଆଣିରେ ପୁତ୍ରକର ନାମ ଦେଲେ ॥	ଦୁଇପୁତ୍ର ହୋଇଛନ୍ତି ଅପୂର୍ବ କାଛେଣି ॥ କର୍ଣ୍ଣେ ତମ୍ଭା କୁଣ୍ଡଳ ଅଙ୍ଗେଣ ବିଭୂତି । ତାକୁରେଣ ତୁଳ ମଦନ ମୂର୍ତ୍ତି ॥ କଷା ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ କପୋଳେ ଠିଆବିତା ।	ବାଇଲନ୍ତି । ଧୀର ଧୀର କରି ଯେକାନ୍ତେ ତିଆରନ୍ତି ॥ ବୋଇଲେ ରାମାଏଣ କରିଣ ଅଛୁ ଆମ୍ଭେ । ରାଜା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ତାହା ଗାଇବଟି ତୁମ୍ଭେ ॥

ଫରହର ଉଡ଼ି ନେତର ଚିରାଳ ॥
 ଅପ୍ରମାଣ ତହିଁ ଥାଠ ଅଛି ପୁରୀ ।
 ରଥଗଜ ହୟ କେହି ଅନ୍ତକରି ନ ପାରି ॥
 ବାଟେ ଯାଉ ଯାଉଣ ଦେଖନ୍ତି ମହାରସ ।
 ମିଶାମିଶି ରୁକ୍ଷ ବାନର ରାକ୍ଷସ ମନୁଷ୍ୟ ॥୯୦
 ବାଲ୍ୟିକ ରକ୍ଷିକି ବଶିଷ୍ଠେ ଦେଖିଲେ ।
 ଯେଉଁ ଶ ଘର କଲା ଅଛି ତହିଁ
 ରୁହାଇଲେ ॥
 ବସାଜାଣି ଲବକୁଶ ଅଜଲେ ବାହୁଡ଼ି ।
 ଯାଗ ଶାଳ ଦ୍ଵାରେ ବସିଲେ ପାଠ ପଢ଼ି ॥
 ବାଲ୍ୟିକ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ହୋମଘରେ ।
 ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଛାମୁରେ ॥
 ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 କୁଶଳ ପଚାରିଣ ବସିତ ଠାବଦେଲେ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଲବକୁଶ ବେନି ।
 ସିଂହଦ୍ଵାରେ ବସିଲେକ ପୋଥିଗୋଟି
 ଘେନି ॥୧୦୦
 ଗୁଞ୍ଜରା ରାଗେଣ ଉକାରିଲେ ଗାତ ।
 ତକ୍ଷଣେ ମୋହିଲେ ଶୁଣିଲା ଲୋକଚିତ୍ତ ॥
 ଯେକକୁ ଆରେକ ମିଳାଇଁ ଆନ୍ତିସ୍ଵର ।
 କୁମାର ବ୍ୟସ ସୁଭାଜ ମଧୁର ॥
 ଯାହାର ସେ ସ୍ଵରସ୍ଵତୀ ଅଟନ୍ତି ଜନନୀ ।
 ସେହି ନ ଜାଣିମେ କେଉଁ ରହସ କଲା
 ଚିହ୍ନି ॥
 କୋମଳ କରିଣ ଗାବନ୍ତି ଗାତ ରସ ।
 ବେଢ଼ିଲା ଲୋକମାନେ ଶୁଣନ୍ତି ହରଷ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମହିମା ଜାନେକାର ବିଭା ।
 ପର୍ଶୁରାମ ଜିଣିମା ବନବାସ ଯିବା ॥୧୧
 ଜାନେକା ହରଣ ବାଳା ପ୍ରାଣ ବଧ ।
 ସୋମୋଦ୍ର ବନ୍ଧ ବାହି ଛେଦିଲେ ଦକ୍ଷକନ୍ଧ ॥
 ବାଲ୍ୟିକ କୃତ ଯେ ବୋଲିଣ ଗାବନ୍ତି ।
 ପଦେ ପଦେ ରାମ ଚରିତ ବଖାଣନ୍ତି ॥
 ଶୁଣିଣ ଲୋକମାନେ ହୋଇଲେ ଉକ୍ଷତ ।
 ବୋଇଲେ ଅପୂର୍ବ ଯେ ଅଟଇ ନୂଆଗାତ ॥

ଜନମ ହୋଇ ରାମ ଯିସ ଯିସ କଲେ ।
 ଉବିଷ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଯେହା ବାଲ୍ୟିକ ବଖାଣିଲେ ॥
 ଯେକର କହନ୍ତେଣ ଆରେକ ତାହା ଜାଣି ।
 ଯତନେ ଲୋକମାନେ ଆସନ୍ତି ଗାତ
 ଶୁଣି ॥୧୨୦
 ଯେ ଯାହାର ବେପାର ଛାଡ଼ିଲେ ସର୍ବଜନ ।
 ସେ ଗୀତ ଶୁଣିମାକୁ ଅବିକ୍ଷଣେ ମନ ॥
 ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପୋଷ ଘରକଇ ଯାନ୍ତି ।
 ପୁଣି ପ୍ରଭାତେ ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଗାତ ଗାନ୍ତି ॥
 ଯେମନ୍ତେ କେତେହେଁକ ଦିନ ବହିଗଲା ।
 ନୂଆଗାତ ବୋଲି ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା ॥
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତିକର ଲୋକେ ଶୁଣି ଯାନ୍ତି ।
 ବାଟେହେଁ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ରକ୍ଷିମାନେହେଁ
 ଶୁଣନ୍ତି ॥
 ରାଜାମାନେହେଁ ରହନ୍ତି ତହିଁକ୍ଷଣେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ କହନ୍ତି ତାର ଗଣେ ॥୧୩୦
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ବାରବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ଗ୍ରନ୍ଥେକ କହିଛନ୍ତି ବାଲ୍ୟିକ ମହାଯତି ॥
 ରକ୍ଷି କୁମାର ଦୁଇଗୋଟି ଆସିଛନ୍ତି ।
 ସିଂହ ଦ୍ଵାରରେ ବସି ଗାତ ଗାଉଛନ୍ତି ॥
 ଅନେକ ଦିନରୁ ଅଜଲାନି ତାହାକରି ।
 ସବୁ ଚରିତ ଦେବ ଅଟଇ ଦୁର୍ଘରୀ ॥
 ରକ୍ଷିଣିଘ ମୁନି ଯଗ୍ୟ ତାଡ଼େକୀ ବିନାଶ ।
 ଜାନେକାର ବିଭା ଆବର ବନବାସ ॥
 ରାବଣ ବଧୁବାର ସହିତେ ଦେବ ଅଛି ।
 ଅମୃତ ରସ ପ୍ରାସକ ଶ୍ରବଣ ପୁରୁଛି ॥୧୪୦
 ତାର ଜଣାବନ୍ତେ ରାମ କଲେ ଅବଧାନ ।
 ହୋଇ ଦେବ ଏ କଥା ବୋଇଲେ
 ରାଜାମାନ ॥
 ଯେ ତୋହୋର ଚରିତ ବାଲ୍ୟିକ କଲେ ।
 ରାମାସଣ ବୋଲିଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ନାମ ଦେଲେ ॥
 ବାଳପୁଅ ଦୁଇଗୋଟି ଗାତ ଗାଉଛନ୍ତି ।
 କି ଜାଣି ଅମୃତ ରସ ବଖାଣନ୍ତି ॥
 ମୁନିମାନେ ହାବେ କହିଲେ ଏହୁ ବାଣୀ ।
 ଶୁଣି ହସ ହସ ହୋଇଲେ ରଘୁମଣି ॥

ତଗରାକୁ ବୋଇଲେ ଦୁ ରାଜଣ ଆଣ
 ଯାଇଁ ।
 ଆଗାମୀ ପରମାଣେ ତାର ଗଲାକ ବେଗେ
 ଧାଇଁ ॥୧୫୦
 ସିଂହଦ୍ଵାରେ ଯାଇଣ ପୁଅଟ ରାଜଲା ।
 ଠାକୁରାକର ହକରା ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଲୋକମାନେ ବୋଇଲେ ବାବୁ
 ଯାଅ ।
 ରାଜାକର ମନତୋଷି ଧନବସ୍ତ୍ର ପାଅ ॥
 ତାର କହନ୍ତେଣ ଉଠିଲେ ଲବକୁଶ ।
 ନବରେ ପଶିଲେ ଯାଇ ମନରେ ହରଷ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧେଣ ମିଳିଗଲେ ଯାଇଁ ।
 ନମସ୍କାର କରିଣ ଅଛନ୍ତି ଉଭାହୋଇ ॥
 ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଯେ କିସ ପୋଥି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥୧୬୦
 କୁଶ ବୋଇଲାଏ ରାମାସଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ।
 ଉବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ଗ୍ରନ୍ଥ କରିଛନ୍ତି ବାଲ୍ୟିକ
 ତପୋବନ୍ଧ ॥
 ଚଉବିଂଶ ସହସ୍ର ଶ୍ଳୋକ ଶୁଣିଲେ ପାପ
 ଯାଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମର ବଚନେ ବେଦୁଁ କାଡ଼ିଲେ
 ହୁଗୁଳାଇଁ ॥
 ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ ସେହି ଠାବରେ ବସ ।
 ଶୁଣିମା ଗ୍ରନ୍ଥ ଦୁର୍ଘର କରଇ ପ୍ରକାଶ ॥
 ଆଗାମୀ ପାଇଁ ଯୋଷ ବସିଲେ
 ଆଶୁଆଇଁ ।
 କେଦାର ରାଗେ ଆଳାପ କଲେ ତୋଷ
 ହୋଇ ॥
 ପ୍ରଥମେ ଗାଇଲେ ବାଲ୍ୟିକଙ୍କ ବନ୍ଦନା ।
 ନାରଦ ଆସିବାର ରକ୍ଷିକ ପ୍ରାର୍ଥନା ॥ ୧୭୦
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ତିଆରଣ ସରସ୍ଵତୀ ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥର ପରମ ଚୋଷ ମନ ॥
 ଗାଥ ଗାଥ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ସ୍ଵାମୀ ହସି ।
 ସତ୍ତ୍ଵାଲୋକମାନେ ବହୁତ ପରଶଂସି ॥
 କରନ୍ତି ପକ୍ଷୀ ମାରିବାର କଥା କହିଲେ ।

ତହୁଁ ଶ୍ରୀରାମର ଚରିତ ବଖାଣିଲେ ॥
 ଦଶରଥ ରାଜା ଆଖାନ ଭାଲେଣି ।
 ସୁମନ୍ତ କହିଲା ଯାହା ସନ୍ତତ ମୁଖୁଣୁଣି ॥
 ଲୋମପାଦ ଦେଶରେ ଅନାବୃଷ୍ଟି କାରଣେ ।
 ନାବେ ଜରତାକୋଷା ଯିବା
 ବିଚାରଣେ ॥୮୦
 ରକ୍ଷିତ ଆଣିମା ଶାଆନ୍ତା କନ୍ୟା ବିଭା ।
 ଲୋମପାଦ ଦେଶେ ମେଘ ବରଷିବା ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋମ ଯେ କଲେ
 ରକ୍ଷିତ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ଅଜଲେକ ସୁରଗଣ ସଙ୍ଗ ॥
 ପୁଣ୍ୟ ଆହୁତି ବେଳେ ନାରାଏଣ
 ବିଜେକଲେ ।
 ମାହିନ୍ଦ୍ର ବେଳେ ଦଶରଥ ଚରୁ ନେଲେ ॥
 କଉଶଲ୍ୟା କନ୍ୟା ସୁମନ୍ତରା ତିନିରାଣୀ ।
 ତାହାକୁହିଁ ଚରୁ ରାଜା ସମର୍ପିଲେ ଆଣି ॥
 ତିନି ରାଣୀ ଭୁଞ୍ଜିତେ ହୋଇଲେ ଗର୍ଭବାସ ।
 ଚତୁର୍ଥା ଅବତାର ବିଷ୍ଣୁ ପରକାଶ ॥ ୯୦
 ଜାଣି ନୃପବର ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଅଷ୍ଟ ମାସ ପଶ୍ଚେ ନହଣା ବିଧିକଲେ ॥
 ଯଥାକାଳେ ପୁତ୍ରେକ ହୋଇଲେ ଉତ୍ତପନ ।
 ତିନିରାଣୀଙ୍କର ଜାତ ହୋଇଲେ ଚାରିନାନ ॥
 କଉଶଲ୍ୟାରୁ ରାମ କକୟାରୁ ଭ୍ରଥ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସୁମେଧା ତହୁଁ ଜାତ ॥
 ଦିନୁଦିନୁ ପୋଷ ବଡ଼ି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜାଣି ।
 ଯେକା ପେଟୁଁ ଜାତ ପାଳନ୍ତି ସବୁରାଣୀ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗଲା କିଛି କାଳ ।
 ପୁତ୍ରତ ବ୍ରତ କଲା ଦଶରଥ
 ମହାପାଳ ॥୧୦୦
 ଶାହାସୁତ ପଢ଼ାଇଣ ଶହସ୍ରତ ଶିଖାଇଲେ ।
 ଜାଣି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରକ୍ଷି ମାଗିନେଲେ ॥
 ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନି ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ।
 ବାଟେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସେ ତାଡ଼େକା ବଧ
 କଲେ ॥
 ତୋଷେ ଗାଧୁ ସୁତ ଦିବ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ର ଦେଲା ।

ସିଦ୍ଧ ବନେ ନେଇଁ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲା ॥
 ହୋମ ରଖି ତହୁଁ ମିଥୁଳାକୁ ଗଲେ ।
 ବିପୁଳ ବନେ ଅଛିଲା ମୁକତି କଲେ ॥
 ବଜ୍ରଦେବୀ ଦେଶେ ଯାଇ ଶିବ ଚାପ
 ତୋଳି ।
 ବିଭା ହୋଇଲେ ତହିଁ ଜନେକ
 ଦୁଲାଳୀ ॥୧୦
 ଆସନ୍ତେ ପ୍ରଶ୍ରୁତାମ ଓଗାଳିଲା ଯାଇଁ ।
 ତାହାଙ୍କଇ ହେଲେଣି ଜିଣିଲେ ରଘୁସାଜଁ ॥
 ବୈଷ୍ଣବା ଧନୁ ଅକ୍ଷୟ ତ୍ରୋଣ ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଭୁଗୁପତି ତାହା ଦେଇଗଲା ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ କେତେ ହେଁ
 ଦିନଯାତ୍ରେ ।
 ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଜା ଘରେ ଥାନ୍ତେ ॥
 ଦଶରଥ ଭାଳି ରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେବି ।
 କାଲି ପ୍ରଜାତେଣ ଅବିଷେକ କରାଇବି ॥
 ଭ୍ରଥର ମାତା ଦାସୀ ମନ୍ତ୍ରୁଡ଼ି ତାହା ଶୁଣି ।
 ଯାଇଁ ଜଣାଇଲା କନ୍ୟା ରାଣୀ ॥୧୦
 ଖଳ ବୋଲେ ସେ ମହାରାଣୀ ପ୍ରତେ ଗଲା ।
 ଦଶରଥ ରାଜାକୁ ସତ୍ୟ କରାଇଲା ॥
 ରାମ ବନ ଯିବେ ଭ୍ରଥ ହେବେ ନୃପବର ।
 ଶୁଣିଣ ଦଶରଥର କମିଳା ଶୁଭୀର ॥
 ପିତାର ବୋଲେ ରାମ ବନସ୍ତକୁ ଗଲେ ।
 ସଙ୍ଗେଣ ଜାନେକୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ନେଲେ ॥
 ସୁମନ୍ତ ଛାଡ଼ିଣ ଅଜଲେ ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ରହିଲେ ଯାଇଁ ଚିତ୍ରକୁଟ ଶୟଳେ ॥
 ପୁତ୍ର ନ ଦେଖି ଏଣେ ଦଶରଥ ମଲା ।
 ବଶିଷ୍ଠ ରକ୍ଷି ତାହା ତଇଲେ ରୁହାଇଲା ॥୧୧୦
 ବାରତା ପାଇ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଜଲେ ।
 ତରଳୁ କାଢ଼ିଣ ଶବ ଦହନ କରାଇଲେ ॥
 ପ୍ରେତକର୍ମ ସାରିଣ ହୋଇଲେ ଦେହ ଶୁଦ୍ଧି ।
 ଭ୍ରଥ ପରାରିଲା ବଶିଷ୍ଠ ତପୋନିଧି ॥
 ମୁହିଁ କିମ୍ପା ଏଥେ ହୋଇବି ନୃପବର ।
 ବାହୁଡ଼ାଇଁ ଆଣିମା କୌଶଲ୍ୟା କୁମର ॥
 ଯେତେବୋଲି ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ସଜ କରି ।

ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖିବାକୁ ସକଳ ନରନାରୀ ॥
 ଯାନ୍ତେଣ ଗଙ୍ଗାନଦୀ ହୋଇଲେ ସର୍ବେ
 ପାରି ।
 ପ୍ରାଣେ ଦେଖିଲେ ଭାରଦ୍ୱାଜ
 ତପବାରୀ ॥୧୪୦
 ସେ ମୁନି ଗୁହାଈ ଗଉରୋବ କଲା ।
 ଯେ ଯାହା ଅନରୂପେ ଯୋଗୀଶ
 ସଞ୍ଚାଦେଲା ॥
 ରାତ୍ରେକ ରହି ତହୁଁ ପ୍ରଜାତେ ଚଳିଗଲେ ।
 ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତରେ ରାମକୁ ଦେଖିଲେ ॥
 ଅନେକ ପ୍ରବୋଧୁଣ ଆଣିତ କଲେ ମନ ।
 କେବେହେଁ ନ ବାହୁଡ଼ିଲେ
 କଶ୍ମଳ୍ୟାନନ୍ଦନ ॥
 କନ୍ୟା ନନ୍ଦନ ଅନେକ କାଷ୍ଠାକଲା ।
 ଅନ୍ନ ଛାଡ଼ିଣ ଭ୍ରଥ କୁଣ୍ଡ ପାଡ଼ିଣ ଶୋଭିଲା ॥
 ଦେବେ ଜାଣି ଅତରାକ୍ଷେ ତାକ ଦେଲେ ।
 ରାମ ଗଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଭାଜିବୁ
 ବୋଇଲେ ॥୧୫୦
 ଦୁହିଁ ଶାପ୍ୟ ପାତ୍ରକୁ କନ୍ୟା ସୁତ ।
 ଶୁଣି ଭାବ କରି ବାହୁଡ଼ିଲା ଭ୍ରଥ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପାଦୁକା ଘେନିଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
 କଟେକକୁ ନ ଯାଇ ନନ୍ଦି ଗ୍ରାମରେ ରହିଲା ॥
 ଚିତ୍ରକୁଟ ପର୍ବତେ ବରଷେ ରାମ ଥିଲେ ।
 ଜାନେକୀକି ଘେନିଣ ଅନେକ କ୍ରୀଡ଼ା
 କଲେ ॥
 ଧାତୁଶିଳା ଗେରୁ ଚିତା ଦୁଷ୍ଟ କାକ କଥା ।
 ଶୁଣିଣ ଲୋକମାନେ ହଲାଇଛନ୍ତି ମଥା ॥
 କେ ବୋଲଇ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ହୋଇ ।
 କଷ୍ଟା ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ କରିଛନ୍ତି କିସ
 ପାଇଁ ॥୧୬୦
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ବିଭୂତି କର୍ଣ୍ଣେ ତମ୍ଭର କୁଣ୍ଡଳ ।
 ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇଛନ୍ତି ଗୁଡ଼ାକ୍ଷର ମାଳ ॥
 ଯେସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି
 ଲୋକମାନେ ।
 ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତି କଉଶଲ୍ୟା ନନ୍ଦନେ ॥

ଯହିଁ ଯହିଁ ଯେଉଁ ଚରିତ ରାମ କଲେ ।
 ସେ କଥା ଶୁଣିଣ ଲୋକେ ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଲେ ॥
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଦେଲେ ସହସ୍ରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଆବର ନବରତ୍ନେ ଅଳଙ୍କାରମାନ ॥
 ଚନ୍ଦନ ବୋଳାଇଣ ଦେବାଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର
 ଦେଲେ ।
 କାଲି ଆଉ ଗାଇବ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥୭୦

ପୁଅକ କହନ୍ତେ ପୁଣି ହସନ୍ତି ରାଘବ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଆଦିତ୍ୟ ଅସ୍ତଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁମରଣା କଲା ॥
 ନବକୁଶ ବାଲମିକ ଆଶ୍ରମକର ଗଲେ ।
 କନ୍ଦମୂଳ ଫଳ ଭୋଜନ ତହିଁ କଲେ ॥
 ଗାତ୍ରେ ଶ୍ୟାମ କରି ପ୍ରଭାତେଣ ଆସ ।
 ଯାଗ ଶାଳେ ରଘୁନାଥକୁ ଦରଶନ କସ ॥
 ଚାହିଁଣ ଦାଶରଥ ବୋଇଲେ ପୋସ ବସ ।
 କାଲିଠାରୁ ରହିଅଛି ମହାରସ ॥ ୧୦୦

ଶୁଣିଣ ଖର ଦୁଷ୍ଟଣ ଦ୍ଵିଷିରା ଅଇଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ନାରାଜେ ସମସ୍ତେ ନାଶ ଗଲେ ॥
 ତହୁଁ ସୂର୍ଯ୍ୟଲେଖା ଡରେ ପଳାଇଣ ଗଲା ।
 ଲଙ୍କା ରାବଣ ଆଗେ ବାରତା କହିଲା ॥
 ଶୁଣି ଦଶାନନ ରାସ କୋପ କରିଣ ଆସ ।
 ମାରୁତୀ ଦତ୍ୟକୁ ବାଟେ ଭେଟ ପାସ ॥
 କନେକ ମୃଗେକ ଭେଟାଇଲା ଆଣି ।
 ତହିଁକି ଶରଧା କଲେ ଶ୍ରୀରାମର
 ରାଣୀ ॥୧୦୧

ଶୁଣି ଲବକୁଶେ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ ।
 କିସ କରିବୁ ଆମ୍ଭେ ଏ ଅଳଙ୍କାରମାନ ॥
 ଯେ ବସ୍ତ୍ର ଧନ ନେଇଁ ଥୋଇବୁ ଆମ୍ଭେ
 କାହିଁ ।
 ଯେଣେ ଆମ୍ଭର କିଛି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ॥
 କନ୍ଦମୂଳ ଖାଉଁ ବକଳ ପରିହରଣ ।
 ଗୁହାଞ୍ଚ କାଠମାଳା ଗଳାରେ ଆଉରଣ ॥
 ବିଭୂତି ବିଲୋପନ କଷା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧୁ ।
 ମସ୍ତକେ ଚୂଳ ଆମ୍ଭେ ଜଟାଛନ୍ଦେ ବାନ୍ଧୁ ॥
 ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ତପାକ ସଙ୍ଗେ ଆଉ ।
 ବନସ୍ତେ ବୁଲି ଆମ୍ଭେ ନିର୍ଝର ନାର
 ଖାଉ ॥୧୦୨

କହ କହ ଶୁଣିମା ଅପୂର୍ବ ଗ୍ରନ୍ଥ ସାର ।
 ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇ ବସିଲେ ସେ ବେନି କୁମର ॥
 ମଙ୍ଗଳ ଧନଶ୍ରୀ ଗାଗେଣ ଗାତ ଉଚ୍ଚାରିଲେ ।
 ସୁସ୍ଵର ସୁରେ ଦୁହେଁ ଯୋଡ଼ିଣ ଗାଇଲେ ॥
 ଚିତ୍ରକୁଟ ଗିରି ତେଜିଣ ରଘୁନାଥ ।
 ଯାନ୍ତେଣ ବାରାଉଧ ନିରୋଧ କଲା ପଥ ॥
 ତାହାକୁ ବିନାଶି ରାମ ତହୁଁ ଚଳିଗଲେ ।
 ବାରଣାସୀ ପ୍ରୟାଗ ଡାର୍ଢ଼ମାନ କଲେ ॥
 ଦଶବରଷ ଯାଏ ବୁଲିଲେ ନାନା ବନ ।
 ଅଗନ୍ତି କହିଲେ ଯାଅ ଦଶକା ଅରଣ୍ୟ ॥୧୦୩
 ତାହାକ ବୋଲେ ଗୋଦାବରୀ କୁଳ
 ଗଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଧନ୍ୟୁରି ତାହାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲେ ।
 ଦେଖିଣ କୁରଙ୍ଗା ବେଳେକ ପଳାଇଲେ ॥
 ନାରାଜେ ଶ୍ରୀରାମ ଘେନିଲେ ତାର ପ୍ରାଣ ।
 ମରତେ ମୁଗୁଣା ସୁମରିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ସାତଯାକର ଶ୍ରବଣକୁ ଶୁଭିଲା ସେ ବାଣୀ ।
 ସୁମୈତ୍ରୀ ନନ୍ଦନ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତାହା ଶୁଣି ॥
 ସତୀର ବୋଲ ଶୁଣି ସଉଚିତ୍ରୀ ଗଲା ।
 ବେଳକାଳ ଜାଣି ରାବଣ ଆଇଲା ॥
 ମାୟା ତପୁସୀ ହୋଇଣ ମାଗିଲାକ ଭିକ୍ଷା ।
 ଲଙ୍ଗଣ ଅନାଇଲା ପୂର୍ଣ୍ଣ କୂଟୀ ଦୁଃଖୀ ॥୧୦୪
 ବଳେ ଧରି ସାତ୍ୟାକୁ ରଥେ ବସାଇଲା ।
 କୋଳେ ଧରି ଗଗନ ମାର୍ଗେ ଚଳିଗଲା ॥
 ବିକଳେ ଜାନେକା ସୁମରଇ ନିଜ ସାଇଁ ।
 ଅଳଙ୍କାରମାନ କାଢ଼ି ପକାଇଲା ଭୁଞ୍ଜ ॥
 ଉପରାଣ ଶାଢ଼ୀରେ ବାନ୍ଧିଲା ଦୁଇ ରୁଡ଼ି ।
 ତଳକୁ ପକଇଲା ଅଧୋମୁଖ କରି ॥
 ରକ୍ଷ୍ୟମୁକ ପର୍ବତେ ପଡ଼ିଲେ ଆସି ଆସ ।
 ଚାରିମଟା ଘେନି ତହିଁ ସୁଗ୍ରୀବର ଆସ ॥
 ସେ ତାହା ସାଇତିଣ ଥୋଇଲା ଯଦୁ କରି ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରାବଣାରି ॥୧୦୫
 ସାତଯାକୁ ଘେନି ଦଶାନନ ବୀର ଗଲା ।
 ନିଜ ଲଙ୍କା ଦେଶେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ମଧୁବନେ ସାତ୍ୟାକୁ ଯଦୁରେ ରଖାଇ ।
 ରହିଲେ ଦେବୀ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବୀ ଅମିୟରସ
 ଖାଇ ॥

ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ବାଳୁତ ପୁତ୍ର ହୋଇ ଅଲୋଚନା ହୋଇଲେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ପଚାରିଲେ ଯେ କାହାର କଲା ଗ୍ରନ୍ଥ ।
 କୁଶ ବୋଇଲେ କଲେ ବାଲମିକ
 ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଗାରିମାଏ ମେରୁ ସମାନ୍ତେ ଯେବଣ ରକ୍ଷି ।
 ତାହାର ମୁଖବିମ୍ବୁ ଗଙ୍ଗାଗ୍ରନ୍ଥ ବାହାର
 ହୋଇଆସି ॥
 ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଶୁଣି ସକଳ ପାପ କ୍ଷୟ
 କର ।
 ମହାପାତେକ ବିନାଶନ ଏକଇ ଅକ୍ଷର ॥
 ଦେବଗୁ ସମୂତ ପଞ୍ଚଶ ସହସ୍ର ଶ୍ଳୋକନ୍ତ ।
 ବାଲମିକ ବଖାଣିଲେ ବ୍ରହ୍ମା ସନମତ ॥୧୦୬
 ପୁଣି ହିଁ କନ୍ଦୁ ନୋହି ଶୁଣି ଏହୁକାବ୍ୟ ।

ବାଟେ ଯାନ୍ତେ ଶରଭଙ୍ଗ ରକ୍ଷି ମୋକ୍ଷ
 କଲେ ॥
 ଅତ୍ରିୟ ରକ୍ଷିକ ଭାରିଯା ଅଟନ୍ତି ଅନୁଛାୟା ।
 ତାହାକୁ ନମସ୍କାର କଲେକ ସାତୟା ॥
 ଅନେକ ତିଆରି ଅମଳାଶ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲେ ।
 ତହୁଁ ଯାଇଁ ପଞ୍ଚୁବଟୀ ବନରେ ରହିଲେ ॥
 ତିନି ବରଷ ତହିଁ ରହିଲେ ରାମ ସୁଖେ ।
 ବନସ୍ତ ବୁଲିଯାନ୍ତେ ସୂର୍ଯ୍ୟଲେଖା ଦେଖେ ॥
 ମାୟା ରୂପ ଧରିଣ ରାମକୁ ମାରଇ ରତି ।
 ଭୟାକାର ହୋଇ ଖାଇତ ଲୋଡ଼ଇ
 ସୁତୀ ॥୧୦୭
 କୋପେ ଲକ୍ଷଣ ତାର କାଟିଲେ ନାକ
 କାନ ।
 ପକାଇଁ କହିଲା ଭାଇକ ସମ୍ବିଧାନ ॥

ଅଳଙ୍କାରମାନ କାଢ଼ି ପକାଇଲା ଭୁଞ୍ଜ ॥
 ଉପରାଣ ଶାଢ଼ୀରେ ବାନ୍ଧିଲା ଦୁଇ ରୁଡ଼ି ।
 ତଳକୁ ପକଇଲା ଅଧୋମୁଖ କରି ॥
 ରକ୍ଷ୍ୟମୁକ ପର୍ବତେ ପଡ଼ିଲେ ଆସି ଆସ ।
 ଚାରିମଟା ଘେନି ତହିଁ ସୁଗ୍ରୀବର ଆସ ॥
 ସେ ତାହା ସାଇତିଣ ଥୋଇଲା ଯଦୁ କରି ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣିମା ରାବଣାରି ॥୧୦୮
 ସାତଯାକୁ ଘେନି ଦଶାନନ ବୀର ଗଲା ।
 ନିଜ ଲଙ୍କା ଦେଶେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ମଧୁବନେ ସାତ୍ୟାକୁ ଯଦୁରେ ରଖାଇ ।
 ରହିଲେ ଦେବୀ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବୀ ଅମିୟରସ
 ଖାଇ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗୋଦାବରୀ କୁଳେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ମାୟାମୁଗ ମାଉଲେ
 ଯେତେବେଳେ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଯେ ଗଲା ରାଜିଲା ପ୍ରାଏ ଶୁଣି ।
 ଦେଖିଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ରଘୁକୁଳ ମଣି ॥
 ସଉମିତ୍ରୀ କହିଲା ଯେବଣ ରୀତି ।
 ମନ୍ଦିଆ ଭିତରେ ପଣି ଦେଖେ
 ରଘୁପତି ॥୨୦
 ସୀତାକୁ ନ ଦେଖି ହୋଇଲେ ଆରତ ।
 ବନସ୍ଥ ଭିତରେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ବେନି ଭ୍ରାଥ ॥
 ପକ୍ଷୀବଦା ଦେଖି ବାରତା କହିଲା ।
 ଲଙ୍କାର ରାବଣ ସୀତାକୁ ଘେନିଗଲା ॥
 ଯେତକ କହି ଛାଡ଼ିଲା ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାଣ ।
 ଦହନ କଲେ ତାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ତହୁଁ ଚଳିଯାତେ କୋବନ୍ଧ ଓଗାଳି ।
 ତାହାକୁ ଲକ୍ଷଣ ମାଉଲାଇ ଖଣ୍ଡାତୋଳି ॥
 ସେହି କହିଲା ରାବଣ ନେଲା ସୀତା ।
 ଶବର ଶବରଣା କହିଲେ ବାରତା ॥୨୦
 ଲଙ୍କାର ରାବଣ ନେଲା ତୋର ସୀତା ।
 ଯେକଦ୍ ହୋଇଲା ତିନିକର ବାରତା ॥
 ତାହାକୁ ମୋକ୍ଷକରି ଗଲେ ରଘୁପତି ।
 ପମ୍ପା ସରୋବରେ ଚକୋଆ ଚକୋଇକି
 ଦେଖନ୍ତି ॥
 ତାହାକୁ ପୁଣିଲେ ସେହି ନ କହିଲେ କଥା ।
 କୋପେଣ ଶାପ୍ୟ ତାକୁ ଦେଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 କ୍ଷୁଧାରେ ଗଉଡ଼କୁ ମାଗିଲେ ଯାଇ ଦୁଧ ।
 ତହୁଁ ପଣିଲେ ଯାଇଁ କଦମ୍ବବନ ମଧ୍ୟ ॥
 ରକ୍ଷିକର ପୁରୁଣା ମନ୍ଦିଆମାନ ଲୋଡ଼ି ।
 କାହିଁ ତହିଁ ରହି ନୁଆରନ୍ତି ରୋଡ଼ି ॥ ୮୦
 ରକ୍ଷିମୁଖ ପର୍ବତେ ଦେଖିଲେ ସୁଗ୍ରୀବର ।
 ପଳାଇଁ ପଣିଲା ଯାଇଁ ପର୍ବତ କନ୍ଦର ॥
 ହନୁମନ୍ତ ଆସିଣ ବୁଝିଲା କଥାମାନ ।
 ତାହାର ଆଗେ ସବୁ କହିଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ସଂଗେଣ ହୋଇଲେକ ଦେଖା ।
 ବୁଡ଼ି ବନ୍ଧ ପାଇ କଲେ ତାକୁ ସଖା ॥
 ପରାକ୍ଷ ନିମନ୍ତେଣ ଦୁହୁଳି ହାଡ଼ ତୋଳି ।

ସପତ ଶାଳାଛେଦି ବଧୂଲେ ବୀରବାଳୀ ॥
 ମିତ୍ରକୁ ରାଜାପଣ କିଷ୍କିନ୍ଧାରେ ଦେଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଚତୁର୍ମାସ୍ୟା ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ
 କଲେ ॥୯୦
 ଦିନ ପାହିଲେଣ ସୁଗ୍ରୀ ଆଠ ଘେନିଗଲା ।
 ଚାରି ଦିଗକଇ ତାର ବରଗିଲା ॥
 ଦକ୍ଷିଣେ ଅଙ୍ଗଦ ସିନ୍ଧୁ କୂଳେ ଥିଲା ରହି ।
 ହନୁମନ୍ତ ଯେକାଏ ସମୋଦ୍ର ଗଲେ
 ତେଜଂ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଭିତରେ ସେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
 ଓଶେକ ବନେ ଯାଇଁ ସୀତାକୁ ଠାବକଲା ॥
 ଶ୍ରୀହସ୍ତ ମୁଦି ଦେଇଣ ଆଣିଲାକ ମଣି ।
 ଯେକେଣ ଅନେକହିଁ ଅସୁରନ୍ତ ଜିଣି ॥
 ମଧୁବନ ଭାଙ୍ଗିଣ ଅକ୍ଷୟ କ୍ଷୟ କଲା ।
 ଜାମୋମାଳି ମୂଳେ ସାତ ସେନାପତି
 ମାଉଲାଇ ॥୧୦୦
 ଲଙ୍କାପୋଡ଼ି ବୀର ବାହୁଡ଼ିଣ ଆଏ ।
 ଆବର ସାତ ସେନାଏ ଉତ୍ତରକୁଳେ ଆଏ ॥
 ତାହାକର ଆଗରେଣ କହିଲା ବାରତା ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ଅଛଇ ବୋଲି ସୀତା ॥
 ଶୁଣିଣ ଅଙ୍ଗଦ ପରମ ତୋଷ ମନ ।
 ପ୍ରସାଦ ଦେଲେ ତାକୁ କିଷ୍କିନ୍ଧା ମଧୁବନ ॥
 ତହିଁ ପଳମୁଳ ଖାଇଣ ଚଳିଗଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ବାରତା କହିଲେ ॥
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ହରଷ ବିସ୍ମୟ ।
 ମଣିଗୋଟି ଦେଖିଣ ବହୁତ ଶୋକ
 କଏ ॥୧୦
 ସୁଗ୍ରୀବର ଜମେବ ବହୁତ ତିଆରି ।
 କ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ି ରଘୁନାଥ ଅନକୂଳ କରି ॥
 ସମୋଦ୍ର କୂଳେ ସେ ମିଳିଲେକ ଯାଇଁ ।
 ତାର ଜଣାଇଲା ମନ୍ଦୋଦରୀ ସାଇଁ ॥
 ବିଭୀଷେଣ ବହୁତ କଲାକ ତିଆରଣ ।
 ତାହାକଇ କୋପ କଲାକ ରାବଣ ॥
 ଅପମାନ ପାଇ ଲଙ୍କାପୁରୁ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ ପଣିଲା ॥

ତାହାକୁ ରଘୁନାଥ ଅନେକ ଦୟାକଲେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଲଙ୍କପତି ପଦ ଦେଲେ ॥୨୦
 ରାବଣର ମରମ ପାଇଲେ ତାର ତହିଁ ।
 ସମୋଦ୍ର ତରିବାକୁ କାହାର ବୁଝିନାହିଁ ॥
 ବରୁଣକୁ ଶ୍ରୀରାମ ବହୁତ ସୁତି କଲେ ।
 କାଷ୍ଠା କରି ତିରଣ ପାଡ଼ିଣ ଶୁତିଲେ ॥
 ସେ କଥା ବାରତା ପାଇଲାକ ଦଶଶିରି ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଦୁହିଁକି ପଠିଆଇଲା ଭେଦ କରି ॥
 ସୁଗ୍ରୀକି ବାହୁଡ଼ାଇ ବିଭୀଷେଣକୁ ଆଣ ।
 ସେ କଥା ନ ଶୁଣିଲାକ କିଷ୍କିନ୍ଧାର ରାଣ ॥
 ବିଭୀଷେଣ ଜାଣି ଧରିବାକୁ ବୁଝିକଲା ।
 ଅଙ୍ଗଦ ବିଧାୟାଏ ସେହୁ ପଳାଇଲା ॥୩୦
 ପଳାଇଁ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ କହିଲେ ନୃପବର ।
 ସେ କଥାକୁ ଭ୍ରାନ୍ତି କଲାକ ଦଶଶିରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କୁଣ୍ଡ ଶେୟା ପାଡ଼ିଣ ଶୋଙ୍ଗଂଥିଲେ ।
 ତିନିଦିନ ଉପବାସେ ଉଠିଣ ବସିଲେ ॥
 ଧନୁରେ ଗୁଣ ଦେଇଣ ଅଗ୍ନିଶର ଯୋଡ଼ି ।
 ତ୍ରିଦଶ ଗଣ ଘେନିଣ ଭାଲଇ ବିରାଡ଼ ॥
 ଜାଣିଣ ବରୁଣ ଅନେକ ରତ୍ନ ଘେନି ।
 ସଙ୍ଗେଣ ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ବେନି ଭାବାନୀ ॥
 ଜଳର ଭିତରୁ ସେ ବାହାର ହୋଇ ଆଏ ।
 ଯତନେ ପଠିଆଇଁ ଦେଲେ
 ଦେବତାଏ ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେଣ ବରୁଣ ଯାଇଁ ମିଳି ।
 ନମସ୍କାର କରିଣ ଶୁଚିଲା ମହାଆଳି ॥
 ଗୁପ୍ତ ପ୍ରଘଟ କହିଲା ବହୁତ କଥା ।
 ପୁଣ ପୁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଦେଇ ମଥା ॥
 ବୋଇଲା ବିଶ୍ଵକର୍ମା ତନଏ ନଳ
 ସେନାପତି ।
 ଯେହି ସେ ଜାଣିଅଛି ବନ୍ଧର ଯିଏ ରୀତି ॥
 ସେତୁବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି ସୁଖେ ପାରିହୁଅ ।
 ଲଙ୍କାରେ ଅସୁର ଗୋଟିଏ ନ ଥୁଅ ॥
 ଯେ ଯେ ଅଗ୍ନିଶର ବସାର ଅଛୁ ଗୁଣେ ।
 ମୋତେ ଉପକାର ଅଛଇ ଦେବ
 ଏଣେ ॥୫୦

ସମୋଦ୍ର ଭିତରେ ଦେବ ଦତ୍ୟମାନେ ଛନ୍ତି ।
 ଯେ ବାଣେ ତାହାନ୍ତ ପକାଅ ନିପାତି ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଛାଡ଼ିଲେକ ଶର ।
 ସାତ ସମୋଦ୍ରେ ଥିଲେ ଯେତେକ ଅସୁର ॥
 ସବୁଜରି ଜୀବନ ହରିଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ।
 ରାଜବର ତ୍ରୋଣେ ଯାଇଁ ଶ ସମାଜଲା ॥
 ବରୁଣ ବାହୁଡ଼ି ଗଲା ଯୋଗବଳ ଜାଣି ।
 ନଳକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥
 ତୁ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରସି କପିବୀର ।
 ପର୍ବତ ଘେନି ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧସି ହୋ

ସାହେର ॥୨୦

ତେବେ ସେ ଥାଠ ଯିବେ ପାରି ହୋଇଁ ।
 ନଳ ବୋଇଲା ଆଗ୍ୟାଁ ପ୍ରମାଣେ
 ଗୋସାଇଁ ॥

ତକ୍ଷଣେ ରକ୍ଷି ବାନର ପର୍ବତ ବହିନେଲେ ।
 ନଳ ସେନାପତି ସନ୍ନିଧେ ନେଇ ଦେଲେ ॥
 ଶତେ ଯୋଜନ ଦୀର୍ଘ ଦଶ ଯୋଜନ ପ୍ରତି ।
 ତିନି ଦିବସେ ଲାଗିଲାକ ତେଣି କତି ॥
 ଯେକ ମୁଷାଏକ ପଶଇ ଯାଇଁ ଶ ଜଳେ ।
 ପୁଣି ଲୋଟଗାଳଇ ଆସି କୁଳେ ॥
 ସେ ବାଲିନେଇ ବନ୍ଧ ଉପରେ ଝାଡ଼ଇ ।
 ରୋମ ଟାକୋରାଇ ଧୁଳି ମାନନ୍ତ

ପକାଇ ॥୨୦

ଦେଖି ରଘୁନାଥ ତାକୁ ଆଶ୍ଚାସନା କଲେ ।
 ମୋତେ ଦ୍ରୋହ କରଇ ତୋତେ ଯେହୁ
 ମାଇଲେ ॥

ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ପଡ଼ିଲାକ ବନ୍ଧ ।
 ଠଣା ନ ଦେଲେ ପୁଣି ଝାମ୍ପଇ

ଦଶକନ୍ଧ ॥

ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ଅନକୁଳ କଲେ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଆରୋହି ବିଜେ କରିଗଲେ ॥
 ଅଙ୍ଗଦର କାନ୍ଧରେ ବସିଲେ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ସୁବଳୟା ଗିରିରେ ମିଳିଲେ ରାମକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ଅକଳଣା ଥାଠ କଳଣା ନୟାଇ ।
 ଲଙ୍କାଗଡ଼ ଉପରେ ଶ୍ରୀରାମ କଟକାଇ ॥୮୦

ଶୁଣିଣ ଦଶକନ୍ଧ ପାଡ଼ିଲା ଚାରିଦ୍ୱାର ।
 ସଜନି ଚାରିଭାଗ କଲାକ ଦଶଶିର ॥
 ଶୁକ ସାରଣକୁ ପେଷିଲାକ ରାଇଁ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ବଳ କଳି ଆସ ଯାଇଁ ॥
 ଆଗ୍ୟାଁ ପାଇଁ ବେନି ମନ୍ତ୍ରୀ ଚଳିଗଲେ ।
 ବାନର ରୂପ ଧରି ସୁବଳୟାରେ ମିଳିଲେ ॥
 ଥାଠ ଖୋଜତେଣି ବିଶାଷେଣ ଧରିନେଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୟାଳୁ ସେ ତାହାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା ॥
 ରାବଣ ଆଗେ ଯାଇଁ କହିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ
 ବେନି ।

ଶୁଣି କୋପ ତାକୁ ଦଶଇ ମୂର୍ଦ୍ଧନି ॥୯୦
 ଶାର୍ବୋଳ ନାମେଣ ପେଷିଲାକ ଚାର ।
 ସେ ଯାଇଁ ଉଠିଲା ପାଚେରୀ ଉପର ॥
 ମନ୍ତ୍ରବଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା କଳି ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା ।
 ଦଶାନନ ଆଗେ ସମସ୍ତ କହିଲା ॥
 ଆପଣେ ଗଗନେ ତୋଳିଲା ନେଇ ରଥ ।
 ଶିରେ ଧରାଇଅଛି ଲକ୍ଷେକ ବୀର ଛତ୍ର ॥
 ଭର୍ବରେ ଆଇଣ ସେ ପୃଥାକି ଦୃଷ୍ଟିଦେଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେଖି ଆଶ୍ଚିର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲା ॥
 ବିବାନ ଦେଖିଣ ରାମ ମହାକୋପ କଲେ ।
 ଲକ୍ଷେକ ଛତ୍ର ତାହାର କାଟି

ପକାଇଲେ ॥୧୦୦

ଲକ୍ଷେକ ଛତ୍ର ଶ୍ରୀରାମର ଯହୁଁ ଛେଦି ।
 ବାହୁଡ଼ିଣ ରାବଣ ଫେରିଲା ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ॥
 ଗଗନୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ହୋଇଣ ତରଣ୍ଡ ।
 ଓଶେକ ବିପ୍ଳବକୁ ଚଳିଲା ବିଂଶହସ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ସଂଜାତେ ବେନିଶିର ।
 ପ୍ରତକ୍ଷେ ଗଳି ପଡ଼ୁଛି ରୋଧୁର ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଦେଖାଇଲା ଦୁରମୁଣ୍ଡ ନେଇ ।
 ଦେଖି ମହାସ୍ୟତା ଉଠିଲେ ବୋବାଇଁ ॥
 ରାବଣ ବୋଇଲା ତୁ ଗୋ ନକର ସତ୍ରାପ ।
 କେ ଆନ କରିବ ତାର ଅର୍ଜ୍ଜୁନାର ପାପ ॥୧୦
 ଅସୁରଙ୍କର ମାୟା ଜାଣି ନ ପାରିଲେ ।
 ଅକାରଣେ ଆସି ବେନି ଭାଇ ମଲେ ॥
 ଯେସନେକ ସମସ୍ୟ ଡଗରା ଡାକ ଦେଲା ।

ରକ୍ଷ କପି ଲଙ୍କାଗଡ଼େ ପଶିଲେ ବୋଇଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ବାହୁଡ଼ିଗଲା ଧାଡ଼ି ।
 ମାୟାମୁଣ୍ଡ ବେନି ଗଲେ କେଉଁ କତି ॥
 ଜାନେକାର ଆଗେ ତ୍ରିକଟା କହିଲା ।
 ଯେ କଥା ସବୁ ମାୟାଟି ବୋଇଲା ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋସାଇଁ ।
 ସହସ୍ରେ ପୁର କରି ବେଢ଼ିଲେ

ଲଙ୍କଭୁଇଁ ॥୨୦

ଅଙ୍ଗଦ କୁମରକୁ ପେଷିଲେ ପ୍ରୀତି କହିଁ ।
 ବେଢ଼ି ମାରୁଥିଲେ ସେହୁ ଅଇଲେ ପକାଇଁ ॥
 ଆସିବାର ବେଳେ ସେ ଜଗତୀ ଚାକ
 ଆଣି ।

ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଚାପପାଣି ॥
 କପିକି ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ ପାଚେରୀ ତେଇଁ
 ପଶି ।

ଉପରେ ଉପରେ ହନୁମନ୍ତ ନେଲା
 ଆକ୍ରୋଷି ॥

ତରଣ୍ଡ ହୋଇ ବାହୁଡ଼ିଲା ରାବଣ ।
 ରକ୍ଷ କପିମାନେ କଲେକ ମହାରଣ ॥
 ସେଦିନ ଅସୁରେ ପଡ଼ିଲେ ଅନେକ ।
 ନାରଖାର ଦିଶିଲା ତେଡ଼େକ କଟକ ॥୩୦
 ବେଳ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ।
 ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ବିଜ୍ୟ ରଘୁନାଥ ॥
 ସେଦିନ ରାବଣ ବହୁତ ସତ୍ରାପ କଲା ।
 ରାତ୍ର ପ୍ରଭାତକୁ ଥାଠ ଆପଣେ ବାହିଲା ॥
 ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବାବେଳୁଁ ଉଗ୍ରଜିଲ୍ଲା ଗାର ତେଜ ।
 ରକ୍ଷ କପି ଘେନି ଧାଇଁଲେ ରାମ ରାଜ ॥
 ସେଦିନ ଗୋଳ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଲା ଅପାର ।
 ଶକତିଏ ମାଇଲା ରାବଣ କୁମର ॥
 ଲକ୍ଷଣ ହୃଦରେ ପଡ଼ିଲାକ ଯାଇଁ ।
 ଯଶ କରି ବାହୁଡ଼ି ଗଲା ଲଙ୍କସାଇଁ ॥୪୦
 ସୁଷେଣ ଫୁଙ୍କେ ସଉମିତ୍ରୀ ଦେହ ଭଲ ।
 ଆରଦିନ ଥାଠ ପେଷିଲା ଲଙ୍କମଲ୍ଲ ॥
 ସେନା ସେନାପତିମାନେ ଯେତେକ
 ଅଇଲେ ।

ଥୋକେ ମଲେ ଥୋକେ ପଳାଇଣ ଗଲେ ॥
ରାଗେଣ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଶିଲାକ ରଣେ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ବାନ୍ଧିଲା ନାଗଫାଶ ବାଣେ ॥
ରକ୍ଷ କପିବଳ ସମସ୍ତ ମାରିଗଲା ।
ଆଗନ୍ତୁ ଜାଣିଣ ବିଭୀଷଣେ ପଳାଇଣ ଗଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରତେ ଗରୁଡ଼ ଆସି ମିଳି ।
ନାଗେ ପଳାଇଲେ ସୁଧାରସ ଢାଳି ॥୪୦
ଅମୃତ ସିଞ୍ଚିତେ ଜାତୁଲେ ସମସ୍ତ ।
ବାହୁଡ଼ି ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲେ ବିଷ୍ଣୁରଥ ॥
ଜାତୁଲେ ବୋଲି ଯହୁଁ ଜାଣିଲେ ଅସୁର ।
ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧେ ଆସି ପାତିଲେ ସମର ॥
ଦିହୁଡ଼ି ନ ଦିଶିଲା ସରିଏ ହେଲେ ବଣା ।
ମହାରୋକ ଯୁଦ୍ଧ ବାଜିଲା ରାତ୍ରି ହଣା ॥
ପ୍ରଜାତେ ଚିହ୍ନିଣ ଅସୁରେ ଭାଜିଲେ ।
ରକ୍ଷ କପିବଳ ଗୋଡ଼ାଙ୍ଗ ଲାଗି ଦେଲେ ॥
ହନୁମତ ଚକ୍ତି ଶ୍ରୀରାମହିଁ ହସ୍ତି ।
ଅସୁରକର ସଙ୍ଗତେ ଗଡ଼େଣ ପଶ୍ଚି ॥୨୦
ଲକ୍ଷଣ ଅଙ୍ଗଦ କାନ୍ଦରେ ବସି ଯାଏ ।
ଦ୍ଵାରେ ରୁହାଇ ତାକୁ ଗଲେ ରାମରାଏ ॥
ସିଂହଦ୍ଵାର ପରିସରେ ସମର ବାଜିଲା ।
ଭଲା ରାକ୍ଷସ ଦଳ ନ ରହିଁ ଭାଜିଲା ॥
ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ିଣ ଆଏ ବାନ୍ଧିଗଥୁ ।
ସୁବଳୟା ଗିରିକି ବୋଲିଣ ଚଳିଯାନ୍ତି ॥
ରାବଣ ବିପ୍ଳୟେ ଭାବକି ଲୋଡ଼ଇ ତୋଳି ।
ପରିଯାଇ ବାହାର ହୋଇଲେ ଚାରିବଳା ॥
ରାମ ନ ଦେଖୁ ସେ ଥାଠ ହାତେ ମଲେ ।
ତଗରା ଯାଇଣ ରାବଣକୁ ଜଣାଇଲେ ॥୨୦
ଶୁଣି ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବ ପେଷିଲାକ ସନ୍ୟ ।
ନିଦୁଁ ତୋଳି ହାମୁରେ କଲେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ॥
ଦୁଇଭାଇ ଭାଜେଣି ଯେକାନ୍ତରେ କଲେ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ମାର ଦକ୍ଷଗ୍ରୀବ ବୋଇଲେ ॥
କୋପେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଶିଲା ।
ରକ୍ଷ କପିବଳ ଅନେକ ନାଶିଲା ॥
ଯୁଧ୍ୟରେ ଜିଣି ସୁଗ୍ରୀବକୁ ଘେନିଗଲା ।
ଅର୍ଦ୍ଧବାଟେ କପିରାଜ ଚେତନା ପାଇଲା ॥

ନାସିକା କାମୋଡ଼ି ତାର ଛିନାଇଲା କର୍ଣ୍ଣ ।
ଲେଉଟିଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ କଲାକ ଦର୍ଶନ ॥୮୦
ଲାଙ୍ଗେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଲଙ୍କାକଳ ନ ଗଲା ।
ଅଭିମାନ ପାଇ ସେ ଯୁଦ୍ଧରେ ପଶିଲା ॥
ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହେଦିଲେ ତାର ଶିର ।
ପୁଣି ଆସି ଯୁଦ୍ଧେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବୀର ॥
ଚିନିବେଳ ଦଇତ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର କଲା ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ସନ୍ୟ ଶତକୋଟି ମଲା ॥
ଆବର ସନ୍ୟହିଁ ସବୁ ପକାଇଲା ହାଣି ।
ମାୟାକଥା ଜାଣି ବିଭୀଷଣେ ଗଲା ପୁଣି ॥
ହନୁମତ ଯେକା ଚେତନା ପାଇଥିଲା ।
ସୁଷେଣ ବୋଲେ ହେମବନ୍ଧକ

ଗଲା ॥୯୦

ମଞ୍ଜୁଷେୟ ପର୍ବତ ଆଣିଲା ମୁଣିଆଙ୍ଗ ।
ରାମ ଲକ୍ଷଣ ଉଠିଲେ ଗ୍ୟାନ୍ ପାଇଁ ॥
କଳପ ପତ୍ର ବେଗେ ଶୁଫାକଲେ ନାକେ ।
ଗତ ପ୍ରାକର୍ମ ପାଇ ଉଠିଲେ ସର୍ବଲୋକେ ॥
ରାଗେଣ ରଘୁନାଥ ଲଙ୍କାରେ ଯାଇ ପଶି ।
ଅଗ୍ନି ଜାଳି ଦେଇଁ ତେଡ଼େ ନଗ୍ର ଧୂସି ॥
ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧେ ଗୋଳ ପାଇଲେ ତହିଁ ପ୍ରାଣୀ ।
ଚାରି ଗଡ଼ ଦ୍ଵାରେ ବାଜିଲା ହଣା ହଣି ॥
ସାତ ସେନାପତି ଆସିଣ ଯୁଧ୍ୟ କଲେ ।
ବିଷମ ରୋଲେ ପଡ଼ିଣ ପ୍ରାଣ

ଦେଲେ ॥୧୦୦

ବିଭୀଷଣର ବୋଲେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ରାମ ।
ସୁବଳୟା ଗିରିରେ କଲେକ ବିଶ୍ରାମ ॥
ପୁଣି ଆରଦିନ ଥାଠ ଦିବସେ ଅଇଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ନ ଜାଣନ୍ତି ତାର ସନ୍ୟ ମଲା ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଆସିଣ ମାଇଲା ମାୟାସାତା ।
ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥ ପାଇଲେ ମହାବିତ୍ତା ॥
ବିଭୀଷଣ ବୋଲେ ଛାଡ଼ିଲେ ମାୟାସାତା ।
ବ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ି ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଲେ ଜଗୁଜିତା ॥
ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ କଲେ ଗରୁ କୋହ ।
ଆଜ ସମରେ ମାରିବି ମନ୍ଦୋଦରୀ

ପୁଅ ॥୧୦

ଥାଠ ସଜକରି ରାତ୍ରହୁଁ ଧାଉଁଲା ।
ଯାଗ କରୁ କରୁ ତାକୁ ବେଡ଼ି ପକାଇଲା ॥
ରଣ ଯନ୍ତ୍ରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ।
ମେଘନାଦକୁ ବଧୁଲା ସୁମରତାର ସୁତ ॥
ବାଣପଡ଼ି ବେକ ଠାରୁ ଗଲା ଛିଡ଼ି ।
ମୁକୁତ କୁଣ୍ଡଳ ଛିଡ଼ି ଭୁମିରେଣ ପଡ଼ି ॥
କୋପେଣ ରାବଣେଶ୍ଵର ଅଇଲା ଆରଦିନ ।
ବେଳବୁଡ଼ ଯାଏ ତହିଁ ଯୁଦ୍ଧେ ଆପଣ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ବିଭୀଷଣେ ଚିନି ।
ଯେହାକୁ ଦେଖି ଭାଜିଲେ ଅସୁର

ସଜନି ॥୨୦

ବୀଭୀଷଣେ ପରିତ୍ର ବାଜି ଘୋଡ଼ାମାନେ
ମଲେ ।

ରାଗେ ରାବଣେଶ୍ଵର ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର କଲେ ॥
ଲକ୍ଷଣ ଆଗୁସାର ଧନୁରେ ଶସ୍ତ୍ର ଯୋଡ଼ି ।
ତରେଣ ବିଭୀଷଣେ ପଳାଇଲାକ ଘୁଞ୍ଚି ॥
ଲଙ୍କପତି ମାରତେ ଅଇଲା ବ୍ରହ୍ମଶର ।
ହୃଦେ ବାଜିତେ ପଡ଼ିଲା ସୁମେତ୍ରା କୁମର ॥
ଶ୍ରୀରାମର ଶୋକ କହିଲେ ନ ସରି ।
ସୁଷେଣ ମହାବର କହିଲାକ ବିଚାରି ॥
ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତେ ମଉଷୟ ଅଛି ।
ତାହା ଆଣିଲେ ବଞ୍ଚବ ସୁମେତ୍ରାର

ବନ୍ଧି ॥୩୦

ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ପେଷିଲେ ହନୁମତ ।
ସେକଥା ବାରତା ପାଇଲା

ମନ୍ଦୋଦରୀ କାନ୍ତ ॥

କାଳନନ୍ଦିନୀ ଦଇତକୁ ପେଷିଲାକ ରାଜ ।
ହନୁମତକୁ ବାଟେ ମରାଇବା ପାଇଁ ॥
ତାହାର କପଟୁ ତରି ଗଲାକ ମାରୁତି ।
ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତେ ମିଳିଲାକ ଧାତି ॥
ମଉଷୋୟ ନ ଚିହ୍ନି ଆଣିଲା ଗିରିବର ।
ବିଚାରିଲା ନ ପୁଣି ବାଟେ ଉଗାଳଡ଼ି ଅସୁର ॥
ଯେତେ ବିଚାରିଣ ଛାଡ଼ିଲା ସକଳ ବାଟ ।
ବନସ୍ତେ ଗମନ କଲା ପବନର ଚାଟ ॥୪୦
ଆସତେ ଅଯୋଧ୍ୟା ସକଳେ ଆସି

ରାତ୍ରେ ଭ୍ରଥ ବାର ନଗ୍ର ବୁଲି ଯାଇଁ ॥
 ଉପରେ ହନୁମନ୍ତ ପର୍ବତ ଘେନି ଯାତ୍ରେ ।
 ଶବଦ ଶୁଣିଲାକ କକୟା ସୁତେ ॥
 ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାଏ ବୁଝି ବାଟୋଳି ମାଜଲା ।
 ଯାଇ ହନୁମନ୍ତ ମଥାରେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ଗ୍ୟାନ୍ ହାରିଣ ପଡ଼ିଲା ପାବେନି ।
 ଦେଖିଣ ଭ୍ରଥ ବାର କତିରେ ଯାଇ ଚିହିଁ ॥
 ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଣ ହନୁମନ୍ତ ଉଠିବସି ।
 ପଚାରଇ କେତେ ପୁଣି ଅଛଇ ହୋ
 ନିଶି ॥୫୦
 ଭ୍ରଥ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପୁଣିଲାକ ପୁଣି ।
 ହନୁମନ୍ତ କହିଲା ଯାବତ କାହାଣୀ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବନଯିବା କାନେକୀ ହରଣ ।
 ଲଙ୍କାରେ ସମର ଶକତି ମାରଣ ॥
 ତାହାର ମଉଷଧି ନେବାର ବିଧାନ ।
 ଶୁଣି ବଥା ପାଇଲାକ କକୟା ନନ୍ଦନ ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲା ତୁ ହୋ ସତ୍ୟ କର ।
 ମୁହିଁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଅନୁଜ ସୋଦର ॥
 ବାରପଣେ ମୋତେ ନାହିଁ ସମସରି ।
 କିଞ୍ଚିତ ଶରେ ମୁଁ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପାରେ
 ମାରି ॥୨୦
 ଯେ ବଜ୍ରବାଚୁଳି ବାଜିଲାକ ତୋର ତହିଁ ।
 ପ୍ରାଣ ନ ଛାଡ଼ିଲୁ ତୁହୋ କପି ଗୋଟା ହୋଇ ॥
 କ୍ଷତ୍ରୀମାନେ ଶୁଣିଲେ ହୋଇବ ମୋତେ
 ଲାଜ ।
 ତୁ କାହିଁ ନ କହିବୁ ହୋ ପବନ ଆଡ଼ୁକ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ତୁହୋ ସତ୍ୟକର ।
 ବଜ୍ରହୁଁ ଆଖି ହାଦେ ଯେ ମୋହୋ
 ଖ୍ୟାତ ॥
 ବଡ଼ ବଡ଼ ପର୍ବତ ପଡ଼ିଲେ ତୁରି ହୋନ୍ତି ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଶସ୍ତ୍ରମାନେ ହୋ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ନ୍ତି ॥
 ଯେବେ ତୋ କିଞ୍ଚିତ ବାଚୁଳିରେ ମୋହ
 ଗଲି ।
 କ୍ଷତ୍ରୀଙ୍କର ମୁଖରେ ଉପହାସ୍ୟ ପାଇଲି ॥୨୦
 ତୁହୋ ଭ୍ରଥବାର ନ କହିବୁ କାହିଁ ।

ଲୋକେ ଜାଣିଲେ ମୁଁ ମରିବି ବିଷ ଖାଇ ॥
 ଯେ କଥା ଶୁଣି ଭ୍ରଥ ହନୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ।
 ଦୋହେଁ ହସାହସି କେହି ନ ଜାଣଇ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥ ହନୁକୁଳ ଚାହିଁ ।
 ହନୁମନ୍ତ ତୁମେ ଦୋହେଁ ହସିଲ କିଏ
 ପାଇଁ ॥
 ଭ୍ରଥ ବୋଇଲା ଦେବ ଯେ କଥା ଅଟେ
 ସତ ।
 ଭଲା ଗ୍ରହ କରି ଅଛନ୍ତି ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଗାତ କଥାରେ ମନ ପଶି ।
 ପୁଅଟ ଗାଆତେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ହସି ॥୮୦
 ହନୁମନ୍ତ ପର୍ବତ ଘେନିଣ ଉଠିଗଲା ।
 ସିନ୍ଧୁ ଜିଣି ଯାଇଁ ରଣ ଭୂମିରେ ମିଳିଲା ॥
 ଦେଖିଣ ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ହନୁମନ୍ତ ଶିରରୁ ପର୍ବତ ଓହ୍ଲାଇଲେ ॥
 ସୁଷେଣ ମଉଷୋଧି ବାଜିଣ ଘେନିଗଲା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାକେ ନାଶ ବେଗେ ଦେଲା ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ପ୍ରାଣ ପାଇ ଉଠିଲା ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଉଷତ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ମଉଷୋଧି ପର୍ବତ ଘେନିଗଲା ।
 ଗନ୍ଧର୍ବାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତେଣ ନେଇଣ
 ଥୋଇଲା ॥୯୦
 ଶୁଣିଣ ଦଶାନନ ବିପ୍ଳବ କଲା ଚିତ୍ତ ।
 ଅଳଙ୍କାର ନାମେ ତାର ହକାରିଲା ସୁତ ॥
 ସେ ଆସି ସୁବଳୟା ପର୍ବତେ ଯୁଧ୍ୟ କଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଅଗ୍ନିଶରେ ପୋଡ଼ିମଲା ॥
 ରାବଣେ ଅଜ୍ଞାନାକ ଆପଣେ ସନ୍ଧ୍ୟ ଘେନି ।
 ସାତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ବାଜିଲା ଅନ୍ୟୋଅନ୍ୟ ॥
 ଦେବତାଏ ମାତେଲିକି ରାଜଣ ବୋଇଲେ ।
 ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର ସହିତେଣ ଦେବରଥ ଦେଲେ ॥
 ସେ ଆଣି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସମର୍ପିଲା ତାହା ।
 ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ ଚଢ଼ି ରଘୁନାହା ॥୧୦୦
 ଦୁଇ ସନ୍ଧ୍ୟ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ହୋଇଣ ରହିଲେ ।
 ରାମ ରାବଣ ଅନେକ ଯୁଧ୍ୟ ତହିଁ କଲେ ॥
 ଯେକ ଉତ୍ତର ଶତେବାର ଛେଦିଲେ ତାର
 ଶିର ।

ମାତେଲିକି ମୁଖ ଚାହିଁଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ସେ ବୋଇଲା ରାକ୍ଷସ ଇନ୍ଦ୍ର ଲଙ୍କରାଏ ।
 ଆଜ ଯେ ଜିଣିମ ସେ ସ୍ୱର୍ଗେ ପୂଜା ପାଏ ॥
 ବ୍ରହ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଘେନିଣ ତାର ହୃଦୟକୁ ମାର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବାଜିଲେ ଅଗ୍ନି ଦେଲା ଶର ॥
 ମନ୍ତ୍ରୀ ପଡ଼ିଣ ଶସ୍ତ୍ର ବେଗେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗେ ଦେବତାଏ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ॥୧୦
 ବୁକୁ ପୁଟି ପିଠିରେ ବାହାର ହେଲା ଶର ।
 ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଣ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା ଦଶଶିର ॥
 ବିଭୀଷେଣ ରୋଦନ କଲା ଭାଜକି ଚାହିଁ ।
 ତାହାକୁ ପ୍ରବୋଧନା କଲେ ରଘୁପାଇଁ ॥
 ଲଙ୍କା କଟକରେ ଅବିଷେକ କଲେ ।
 ମହୋଦରୀ ରାଣୀ କି ପାଟେ ବସାଇଲେ ॥
 ସାତ୍ୟାକୁ ଅଣାଇଁ ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ ଲାଜଁ ।
 ପରୀକ୍ଷୁ ଉତ୍ତରିଲା ଅପାପୀ ବଇଦେଇ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଣ ଅଇଲେ ଦେବଗଣ ।
 ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁହିଁ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି
 ଜଣେଜଣ ॥୨୦
 ଦଶରଥ ଅଇଲେକ ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇ ।
 ରାମ ଆଗେ ସାତ୍ୟା ସମର୍ପିଲେ ନେଇ ॥
 ରକ୍ଷ କପି ରାକ୍ଷସେ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଡ଼ିଥିଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଆଖ୍ୟାରେ ସମସ୍ତେ ଜାଳିଲେ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବିଜୟ ରଘୁପତି ।
 କୋଳେଣ ବସିଛନ୍ତି ଜନେକ ଦୋହିତୀ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଭୀଷେଣ ସୁଗ୍ରୀବର ସହିତେ ।
 ଅପ୍ରମାଣ ଥାଠ ବସିଲେ ଦେବରଥେ ॥
 ଦେବତାମାନେ ସଜଲେ ଗଲେ ନିଜ
 ସ୍ଥାନେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟ
 ରଘୁନାନେ ॥୩୦
 ଉତ୍ତରା ଅଭିମୁଖେ ଗଗନେ ରଥ ଚଳି ।
 ଭରଦ୍ୱାଜଙ୍କ ମଠେ ପ୍ରୟାଗେ ଆସି ମିଳି ॥
 ହନୁମନ୍ତକୁ ରାତ୍ରେ କୋବନ୍ଧ ଗିକୁଥିଲା ।
 ରାମନାମ ଧରନ୍ତେ ତହୁଁ ସେ ଚରିଲା ॥
 ସେ ସ୍ଥାନେଣ ନିଶି ବଞ୍ଚିଲେ ରଘୁପତି ।

ଆଗକରି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ପେଷିଲେ ମାରୁତି ॥
 ବ୍ରଥ ଲକ୍ଷେ ରାଜାଙ୍କୁ କରିଅଛି ଗୁଞ୍ଜ ॥
 ଲଙ୍କାଗଡ଼କଲ କରିବେ ସେ ଦଞ୍ଜ ॥
 ଯେସନ ସମସ୍ୟ ବାରତା ହନୁ ଦେଲା ।
 ଶୁଣିଣ ବ୍ରଥବାର ପାଛୋଟି ଅଇଲା ॥ ୪୦ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଦିଶିଲେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ରଥଚକି ।
 ନନ୍ଦିଗ୍ରାମେ ରାମ ତୁରିତେଣ ଆସି ମିଳି ॥
 ଦିନା ଦୁଇଦିନ ରହି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲେ ।
 ଶୁଭ ଅନୁକୁଳ ବେଳେ ଅବିଷେକ ହେଲେ ॥
 ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନେ କରାଇଲେ ମନ୍ତ୍ରସ୍ନାନ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ଅଇଲେ ସୁରଗଣମାନ ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଅଗସ୍ତି ମୁନି ଯେ
 ଅଇଲେ ।
 ରାବଣର ଜନ୍ମକଥା ବିଦ୍ଧାରି କହିଲେ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଗଲେ ଯାହାର ସ୍ଥାନ ।
 ଅନରୂପେ ରାଘବେ କଲେକ
 ସନମାନ ॥ ୫୦ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବିଚାରକ୍ଷେଣ ହନୁମନ୍ତ ଗଲେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଅନେକ ଭୋଗ୍ୟ
 କଲେ ॥
 ଭଦ୍ର ନାମେ ତାର ସେ କହିଲା ମନ୍ଦବୀଣା ।
 ତେଣୁକରି ସାତ୍ୟକୀ ତେଜିଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଥିଲା ଜନେକର ଝିଅ ।
 ଭଣ୍ଡି ବନସ୍ତକୁ ପେଷିଲେ କୌଶଲ୍ୟାର
 ପୁଅ ॥
 ରଥେ ବସାଇ ତାକୁ ଲକ୍ଷଣ ଘେନିଗଲା ।
 ଗଙ୍ଗା ପାରି କରିନେଇ ନିବାସି ଅଇଲା ॥
 ଜାଣି ବାଲମିକ ରକ୍ଷି ତାକୁ ନେଲେ ।
 ଅନେକ ଯତ୍ନ କରି ମଡ଼ିଆରେ
 ଥୋଇଲେ ॥ ୬୦ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଅଇଲା ସାତଯାକୁ ନିବାସି ।
 ଗଙ୍ଗାସଣା କୂଳେ ରଥେ ବସି ଆସି ॥
 ସୁମନ୍ତ କହିଲା ପୂର୍ବର କଥାମାନ ।
 ଶୁଣି ବିସ୍ମୟ ସୁମିତ୍ରା ନୟନ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦୁଃଖନ ଆସି କଲା ।

ମୁହାଁଇବା ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ତିଆରିଲା ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସାତ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମ ଗଢ଼ାଇଲେ ।
 ତାହାକୁ ଆସି ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ॥
 ଯେକାନ୍ତେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଘେନିଣ ଭାଲୁଆଣି ।
 ନୃଗରାଜା ଶାପ୍ୟ କଥାମାନନ୍ତ କହନ୍ତି ॥ ୭୦ ॥
 ବଶିଷ୍ଠେ ନିମିରାଜା କଳି ଏ ଯହୁଁ କଲେ ।
 ଯଯାତିର କଥାମାନ ବିଦ୍ଧାରି କହିଲେ ॥
 କୁକୁରର ଗୁହାରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ହାରିବା ।
 ଶିବ ଦେଉଳେ ତାକୁ ଆଦିଷ୍ଠାଣ କରିବା ॥
 ଲବଣ ଦୁଷ୍ଟପଣ କହିଲେ ରକ୍ଷିମାନେ ।
 ତହିଁକି ଥାଠ ଘେନି ଗଲେ ଶତ୍ରୁଘନେ ॥
 ସେ ଯାଇଁ ବାଲମିକ ଆଶ୍ରମେ ରହିଲେ ।
 ସେହି ରାତ୍ରେ ସାତ୍ୟାକର ବେନିପୁତ୍ର
 ହେଲେ ॥
 କୁଶନବ ବୋଲିଣ ମୁନିଏ ନାମ ତାଙ୍କୁ
 ଦେଲେ ।
 ଯେ ବୋଲି ଶୁଣିଣ ଲୋକେ ଉଷତ
 ହୋଇଲେ ॥ ୮୦ ॥
 ରାଗ ଛଡ଼ାଇଁ ଶ ପୁଣ କୁମରେ ଗାତ ଗାତି ।
 ବଙ୍ଗାଳ ବରାଡ଼ି ସଧୁରେ ଓକାରନ୍ତି ॥
 ରହିଲା ଠାବରୁ ରାଜଲେ ଦୋହେଁ ଯୋଡ଼ି ।
 ଶୁଣିଣ ଲୋକକର ନୟନୁ ଲୁହ ପଡ଼ି ॥
 ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶତ୍ରୁଘନ ବୀର ଗଲା ।
 ମଧୁବନ କଟକେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥
 ସେ ରାଜା ଯାଇଣ ଥିଲା ମୃଗୟା
 ବିନୋଦେ ।
 ଶୁଭ ଥିବା ଘର ଆବୋରିଲେ ଭେଦେ ॥
 ମୃଗବେଷ୍ଟ ମାରିଣ ନୃପତି ଅଇଲା ।
 ଶତ୍ରୁଘନ ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ଯୁଧ୍ୟ କଲା ॥ ୯୦ ॥
 କୋପେଣ ସଉମିତ୍ରା ପେଷିଲେ ତାଙ୍କ ଶର ।
 ଶିର ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ଲବଣ ମହାବୀର ॥
 ସ୍ବର୍ଣ୍ଣେ ଦେବତାଏ ପୁଷ୍ପାଦୃଷ୍ଟି କଲେ ।
 ସେ କଟକ ମଧୁବନ ବୋଲି ନାମ
 ଦେଲେ ॥
 ସେ କଟକରେ ରାଜା ହୋଇଲେ ଶତ୍ରୁଘନ ।

ବାରତା ପାଇ ତୋଷ ହୋଇଲେ ରଘୁନାମ ॥
 ବୀର ବରଷ ପୁରିଲା ଅଯୋଧ୍ୟା ଅଇଲେ ।
 ରାମକୁ ଦୁଃଖନ କରି ବାହୁଡ଼ିଣ ଗଲେ ॥
 ଯେଥୁ ରଘୁନାଥ ମୃଗୟା ବେଷ୍ଟିଁ କଲେ ।
 ଗୁଧ ଉଲୁକ ସେ ବାଟେ ଗୁହାରି
 କଲେ ॥ ୧୦୦ ॥
 ତାଙ୍କୁ ମୁକତି କରି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଆସନ୍ତି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି ॥
 ଯେକ ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁତ୍ର ଅକାରଣେ ମଲା ।
 ମଡ଼ା ଘେନି ଦ୍ବିଜ ସିଂହଦ୍ବାରେ ଗୁହାରି କଲା ॥
 ଶୁଣିଣ ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ ରାବଣାରି ।
 ଦେବତାଏ ପେଷିଲେ ନାରଦଙ୍କୁ ହକାରି ॥
 ସେ ଆସି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସନ୍ଦେଶ କହିଗଲା ।
 ଶୁଦ୍ର ତପାକି ମାଇଲେ ଏ ଜୀବନ୍ଦ
 ବୋଇଲା ॥
 ଯେତେକ ବୋଲି ତହୁଁ ଗଲା ସୁର ଆଳ ।
 ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଉଶଲ୍ୟାର ଦୁଲ୍ଲୀଳ ॥ ୧୦ ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ କତିରେ ଥୋଇଗଲେ ।
 ପୁଷ୍ପେକ ରଥ ତଡ଼ିଣ ବିପ୍ଳବକୁ ଗଲେ ॥
 ଶୁଦ୍ର ମୁନିକି ଦେଶି କାଟିଲେ ତାର ଶିର ।
 ପ୍ରାଣ ପାଇ ଉଠିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁମର ॥
 ଦେବେ ରଘୁନାଥଙ୍କୁ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ଅଗସ୍ତି ତହିଁକି ଯିବତି ବୋଇଲେ ॥
 ଆମ୍ଭେ ସୁରଗଣେ ଯିବୁ ତାର ପାଶ ।
 ଜଳେ ପଶିଥିଲେ ତଉରାଶି ଶସ୍ୟ ମାସ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଗଲେ ।
 ଅଗସ୍ତିକ ଆଶ୍ରମେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ॥ ୨୦ ॥
 ନମସ୍କାର କରିଣ ଦେବକ ସଙ୍ଗେ ବସି ।
 କୁଶଳ ପଚାରିଣ ଅଗସ୍ତି ମହାରାଷି ॥
 ଅନେକ ଅଳଙ୍କାର ରାମଙ୍କୁ ଦେଲେ ଆଣି ।
 ସଂଶ୍ୟ ପଚାରିଣ ଘେନିଲେ ରଘୁମଣି ॥
 ରାତ୍ରକ ରହି ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମଦି ଦେବଗଣେ ସେ ସ୍ବର୍ଗକର ଗଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୁତ୍ର ଜାଇଁବା ଶୁଣିଣ ହରଷ ॥

ଭ୍ରଥକୁ ବୋଇଲେ ମୁଁ କରବିକାଁ ଯାଗ ।
 ଯେବେ ସେ ଉଦୟ ହୋଇବ ମୋର
 ଭାଗ୍ୟ ॥୩୦
 ରାଜୁସି ଯାଗ ଲେଛି ବାନ୍ଧିଲେ ଅଶ୍ବମେଧ ।
 ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲେ ନଜମିଷ୍ୟା ଅରନ୍ୟ ମଧ୍ୟ ॥
 ଗୋମତୀ ନଦୀକୁଳେ ଉଠିଲକ ଘର ।
 ନିମନ୍ତଣ କଲେ ସକଳ ନୃପବର ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭୀଷଣେ ମିଳିଲେକ ଆସି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗାଧରେ ମିଳିଲେ ସର୍ବରାଷି ॥
 ବାର ବରଷକୁ ତହିଁ ଯାଗ ଆରମ୍ଭିଲେ ।
 ଘୋଡ଼ା ଘେନି କରି ଲକ୍ଷଣ ପୃଥା
 ବୁଲିଗଲେ ॥
 ଅପ୍ରମାଦେ ଆସିଣ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ବାଲମିକ ସଙ୍ଗରେ ଅଜଲେ ନବକୁଣ୍ଠ ॥୪୦
 ସିଂହ ଦ୍ଵାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ଗାଇଲେ ।
 ଶୁଣିଣ ଲୋକମାନେ ରାଜାକୁ କହିଲେ ॥
 ରାମ ଆଗାଧ ଦେଲେ ଘେନି ଆସ ଯାଜାଁ ।
 ଗୀତ ଗୁଆଇଲେ କତିରେ ବସାଇ ॥
 ପ୍ରଥମ ଦିବସେ ଶୁଣିଲେ ଯେତେ ଗ୍ରନ୍ଥ ।
 ଧନବନ୍ଧ ଅଳକାର ଦେଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ତହିଁକି କୁମ୍ଭାରେ ଯିସ ଉତ୍ତର କଲେ ।
 ଶୁଣି ରଘୁନନ୍ଦନ କିସ ଆଗାଧ ଦେଲେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ପଚାରିଲା ଯିସ ଯିସ କଥା ।
 କହନ୍ତି କୁମ୍ଭାରେ ପଡ଼ି ପାଠ ପୋଥା ॥୫୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଭ୍ରଥ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
 ଯେକକୁ ଆରେକ ଚାହାନ୍ତି ଚାରି ଭାଇ ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ହନୁମନ୍ତ ଅଜ୍ଞଦ ବିଭୀଷଣେ ।
 ଜମ୍ବେବ ନଳନାଳ ଗବାକ୍ଷ ସୁଷେଣ ॥
 ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତି ତୁହାଁତୁହିଁ ହୋନ୍ତି ।
 ଯେ ଅବା ସାତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି ॥
 ମହାରଷିମାନେ ଯେକ ଆରେକକୁ ଚାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ତବଦ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ॥
 ବାଲମିକ ମୁଖ ଚାହିଁ ପଚାରିନ୍ତି ରାମ ।
 ଭୋ ମୁନି ଯେହୁ କଥା ଅଟଇ
 ଅନୁଥାନ ॥୬୦

ପୂର୍ବ ଗ୍ରନ୍ଥ ଯେହା ଶୁଣିଲାନ ଥିଲା ।
 ତୋହୋରେ କାହିଁ ମୋର ପୃଥାରେ ରହିଲା ॥
 ଯେ ପୁତ୍ର ଦୁଇଗୋଟି ଅଟନ୍ତି କାହାର ।
 ଶୁଣିଣ ବୋଇଲେ ବାଲମିକ ମୁନିବର ॥
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ ବିବେକ ତୁତାମଣି ।
 ତୁ ଯେ ତେଜ୍ୟା କଲୁ ଜନେକ ଦୁଲ୍ଲଣୀ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଛାଡ଼ିଣ ଅଇଲା ଘୋର ବନେ ।
 ଜାନେକାର ରୋଦନ ପଶିଲା ମୋର
 କର୍ଣ୍ଣେ ॥
 ଯୋଗେ ଜାଣିଣ ମୁଁ ସେଠାକୁ ଅଇଲି ।
 ମଡ଼ିଆକୁ ଜନେକ ଦୋହିତାକୁ
 ନେଲି ॥୭୦
 ଗର୍ଭ ଦୁଇମାସ ଅଟଇ ତାହାର ।
 ଲୋକିତ ବୋଲି ଶୁଣି କଲୁ ଯେ ବାହାର ॥
 ତେଜିଲାର ନାଗୀ ପିତା ଘରକୁ ଯାଜାଁ ।
 ମୁହିଁ ପାଲିଲିକାଁ ଜନେକ ତନଜ ॥
 କାଳେଣ ହୁତନ ହୋଇଲା ଯେବଣ ଦିନ ।
 ଲବଣକୁ ମାରିଣ ଗଲାକ ଶତ୍ରୁଘନ ॥
 ସେହୁ ଜାଣିଅଛି ବେନି ପୁତ୍ର ଜାତ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଚାହିଁଲେ ନିଜ ଭ୍ରାଥ ॥
 ଶୁଣି ଶତ୍ରୁଘନ ଯୋଡ଼େ ବେନି କର ।
 ହୋଇ ଦେବ ଯାହା କହିଲେ
 ମୁନିବର ॥୮୦
 ଲବଣକୁ ମାରିଯାନ୍ତେ ରହିଲିକାଁ ତହିଁ ।
 ବାଲମିକ ମୁନିକ ଗଉରୋବ ପାଇଁ ॥
 ସେ ରାତ୍ରେ ସାତ୍ୟାଗ ହୋଇଲେ ପୁତ୍ର
 ବେନି ।
 ରାତ୍ରି ଅର୍ଦ୍ଧେ ଆସି କହିଲେ ମହାମୁନି ॥
 ଦେଖିତ ନ ଗଲି ମୁଁ ତୋତେ ମୋର ଭାବ ।
 ନିଶ୍ଚୟ ଏ ଦୁହେଁ ସାତ୍ୟାଗ ତନୟ ॥
 ଶତ୍ରୁଘନ ବାଲମିକ କଥା ରାମ ଶୁଣି ।
 ଲୋତେକ ତଳ ତଳ ନୟନୁ ରଘୁମଣି ॥
 ଭ୍ରଥ ଯାଜାଁ କୁଣ୍ଠ କୁମ୍ଭାକୁ ତୋଳି ।
 କାଣ୍ଡେ ବସାଇଁ ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ
 ଗଳି ॥୯୦

ଲକ୍ଷଣ ହିଁ ଯାଗ ନବକଳ କୋଳକଳା ।
 ବୁକୁରେ ଲଗାଇ ପୁଣ ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ଦେଲା ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ପୁଣ ଭ୍ରଥ କୋଳକୁ ନେଲେ
 କୁଣ୍ଠ ।
 ନବକଳ କାଖ କଲା ପବନର ଶିଷ୍ୟ ।
 ବିଭୀଷଣେ ନେଲା ହନୁମନ୍ତର ତହୁଁ ।
 ପୁଅକୁ ଘେନିଗଲା ଶତ୍ରୁଘନ କହୁଁ କହୁଁ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ କାଖକୁ କୁଣ୍ଠକୁ ଅଜ୍ଞଦ ଘେନିଗଲା ।
 ତାହାର ତହୁଁ ନଳ ସେନେହ ଭରେ
 ନେଲା ॥
 ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ତହୁଁ ଘେନି ଗଲେ ।
 ପଞ୍ଚଶ ଯୁଥପତିଏ ସମସ୍ତେ
 ଧଇଲେ ॥୧୦୦
 ମୁନିମାନେ ଦେଖି କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି ।
 ଜନେକ ମହାରାଷି କୋଳରେ ଧରନ୍ତି ॥
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ବେଢ଼ିଣ ତାହା ଚାହିଁ ।
 ଆନନ୍ଦ ଭରେ ଉଲ୍ଲାସୁ ଅଛି ମହା ॥
 ଯେକର କହନ୍ତେ ଆରକ ତହୁଁ ଜାଣି ।
 ସାତ୍ୟାଗ ବେନିପୁତ୍ର ବାଲମିକ ଛନ୍ତି ଆଣି ॥
 ଦେଖିତ ଶରଧାରେ ଆସନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଗହ ଗହ ଶବଦ ଯାଗଶାଳ ପୁରି ॥
 ପୁତ୍ରକୁ ଦେଖି ବୋଲନ୍ତି ନରନାରୀମାନେ ।
 ଧର୍ମ ଉଦେ ହେଲା ଅଯୋଧ୍ୟା
 ଭୁବନେ ॥୧୦୧
 ସାତ୍ୟାଗ ବେନିପୁତ୍ରେ ଯେହୁଁ ସେ
 ଅଇଲେ ।
 ବାଲମିକ ମୁନି ଯେମନ୍ତ ଗୁଣ କଲେ ॥
 ପ୍ରତକ୍ଷେଣ ବାପର ପ୍ରାୟକ ଦିଶୁଛନ୍ତି ।
 ଦୁହିଁକର ଶ୍ୟାମାର ଦିଶେ ଯେକ କାନ୍ତି ॥
 ନଖ ମୁଖ ନାସିକା ନୟନ ଗୋଡ଼ ହାଥ ।
 କି ଜାଣି ପ୍ରତକ୍ଷେ ଅଟନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଦୋହେଁ ଶ୍ୟାମବର୍ଣ୍ଣ ତୁଲାରତ ନାହିଁ ।
 ଯେତେକ କାଳ ପୋଏ ପଣିଥିଲେ କାହିଁ ॥
 ବାପାକୁ କହିଣ ଯେବେ ମାଆକୁ ଅଣାଅ ।
 ଅଦୋଷେ ତେଜ୍ୟା କରିଅଛନ୍ତି ଦଶରଥ
 ପୁଅ ॥୧୦୨

ଦେଖିଣ ଉଠିଲେ ଡେଇଁ କାନେକ

ଦୁଇଲେ ॥

ନମସ୍କାର କରିଣ ହୋଇଲାନି ଉଦ୍ଧା ।

ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ସେ ଦିଶିଲେ ମହାଶୋଭା ॥

ମୁନି ବୋଇଲେ ଦୁମ୍ଭେ ଶୁଣସି ଗୋ ମାଧ୍ୟ ।

କୋପ ନ କରିବୁ ତୋତେ କହିବି କଥାଏ ॥

ନବ କୁଣ୍ଡଳ ଆମ୍ଭେ ଘେନିଗଲୁ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଯାଗ ଦ୍ଵାରେ ନେଇ କଲୁ ॥

ବୋଲିଲୁ ରାମାଏଣ ଗୁଡୁ ଦୁମ୍ଭେ ଗାଥ ।

ଯେହିଠାରେ ସିଂହଦ୍ଵାରେ ବସିଥାଅ ॥୨୦

ଯେତେକ କହି ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ଗଲୁ ।

ପୂଜା ପାଇ ଆମ୍ଭେ ରାମ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ବସିଲୁ ॥

ପୃଥକ ପଡ଼େ ଶୁଣିଲେ ସର୍ବଜନ ।

ଯାଇ କଣାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ନିଧ୍ୟାନ ॥

ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ଡକାଇଣ ନେଲେ ।

ଗଉରୋବ କରି ଗାତ ଗୁଆଇଲେ ॥

ଆଦ୍ୟଗୁ ଗାତ ଗୋ ଶୁଣିଲେ ଯେଥ ଯାଏ ।

ନିଜ ପୁତ୍ର ବୋଲିଣ ଜାଣିଲେ ରାମରାଏ ॥

କୋଳରେ ଧରି ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ନ ଦେଲେ ।

ମୋତେ ନେଇଣ ଅନେକ ପୁରୁଷାର୍ଥ

କରାଇଲେ ॥୩୦

ତୋତେ ସମ୍ଭାଳିଲୁ ଗଉରୋବ ଯେତେ

କରାଇଲା ।

କାହାର ବେଳେ ତାହା ହୋଇବ ବୋଇଲା ॥

ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣକୁ ପେଷିଲାନି ରାଇ ।

ବୋଇଲେ ଜାନେକାକି ଘେନିଣ ଆସ

ଯାଇଁ ॥

ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ସହିତେ ବିଭୀଷଣ ସୁଗ୍ରୀବର ।

ଅକଳିତ ବଳ ଗୋ ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷସ ବାନର ॥

ମୋତେ ହକରାଇଣ ପେଷିଲେ ତୋର

ପତି ।

ବୋଇଲେ ଘେନି ଆସ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥

ସେ ମୋହୋର ପ୍ରାଣର ପାରତି

ମନୋହାରୀ ।

ଲୋକେ ଯେନା ହାଡ଼ିଲି ନ

ବିଚାରି ॥୪୦

ଯେତେ ଆଣିମଇ ନାହିଁ ମୋର ହଳ ।

ପୁରାଣ ଦେବେ ମୋର ଜୀବନ ବିଫଳ ॥

ଯାଅ ମହାରାଷି ଜାନେକାକି ଆଣ ।

ଜନେକେ ଝିଅ ଦେଇ ରଖ ମୋର ପ୍ରାଣ ॥

ତୁ ଯେବେ ମାଗୋ ନ ବିଚାର ଆନ ।

ଆସ ଯିବା ତୋହୋର ପତିର ସନ୍ନିଧ୍ୟାନ ॥

ପତି ରଗତା ତୁ ଅତୁ ଗୋ ମହାସ୍ୟତୀ ।

ଭ୍ରଥାକୁ କୋପ ତୁ ନ କର ମହାସ୍ୟତୀ ॥

ସବୁ କଥାମାନ ଛାଡ଼ିଲେ ରଘୁନାଥ ।

ତୋହୋର ଯିବାକୁ ହୋଇଛି

ଅବଧାନ ॥୫୦

ମାହାରାଷି ନୃପତିମାନେହେଁ ଅଛନ୍ତି ।

ଦେଖଣାତାରାମାନେ ଦେଖିବେ ବୋଲନ୍ତି ॥

ଆନନ୍ଦ କାଳ ଡାକର ହୋଇଛି ଗୋ ମାଧ୍ୟ ।

ନ କର ହେଲା ତୁ ଯିବା ତହିଁ ଯାଏ ॥

ଯେପନେକ ସମ୍ୟ ମିଳିଲା ଯାଇ ଭ୍ରଥ ।

ଲକ୍ଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମୂଳେ ତିନିଭ୍ରଥ ॥

ଜାନେକାକି ଦେଖି ପଡ଼ିଲେ ଗଡ଼ଘାଳି ।

ହସି ବୋଇଲେ ଦେବୀ ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ॥

ଯେତେକାଳେ ମୋତେ କଲ କିହୋ

ଦୟା ।

କେହୁ ବୁଝି ପାରିବବି ଯେ ତୁମ୍ଭର

ମାୟା ॥୬୦

ଲକ୍ଷଣ ରାଏ କରିଅଛି ଅପସରି ।

ଭ୍ରଥ ବିନୋଇ କହଇ ପୁରସରି ॥

ଭୋ ମାତ ଜାନେକା ଗୋ ଶ୍ରୀରାମ

ପାଟରାଣୀ ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁର ମଣ୍ଡଣା ଜଗତ ଠାକୁରାଣୀ ॥

ଦାରିଦ୍ର ବିଧିବିନୀ ଗୋ କମଳିଣୀ ଦେବୀ ।

ବୁଝା ଗତୁ ଇନ୍ଦ୍ର ତୋହୋର ପାଦେ ସେବି ॥

ଜନେକ ନନ୍ଦନୀ ଗୋ ନାମ ତୋର

ସାତୟା ।

ମଂଷାପୁର ମାରେଣୀ ତୁ ଅତୁ ମହାମାୟା ॥

ଦୂର୍ଗତି ଚାରେଣୀ ଗୋ ଦୟା କର ମୋତେ ।

ଜଗତ ଜନନୀ ଦଇନି କରଇ

ତୋତେ ॥୭୦

ମାହାପାତ୍ର ମହାମନ୍ତା ସୋମନାଥ ।

ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଅଟଇ ତାର ସୁତ ॥

ତୋହୋର ପ୍ରସନ୍ନେ ମୁଁ ରାମାଏଣ କହିଲି ।

ସାତ କାଣ୍ଡ ମହାନାଟକ ବଞ୍ଚାଣିଲି ॥

ଯେବେ ନିଜ ପତି ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ଆସ ।

ରଘୁବଂଶ ନାଥ ତୋତେ ବଡ଼ାଇ ମୁହାଁସ ॥

ପୁତ୍ର ଭ୍ରଥା ଘେନି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ

ରୋଗକର ।

ଯେହେତେକ ବୋଲି ଭ୍ରଥ କହଇ ଉତ୍ତର ॥

ଯେହା ଶୁଣି ଜାନେକା ଦେବୀ ହୋଇଲେ

ପ୍ରସନ୍ନ ।

ଯାଇତ ଉଦ୍‌ବେଗ ବିବିଧ ବେଶମାନ ॥୮୦

ପାଟେକ ପିନ୍ଧି ପାଟେକ ଉପାରିଣ ଦେଲେ ।

ବାଲମିକି ମନ୍ଦିରୁ ବାହାର ହୋଇଗଲେ ॥

ଆଗେ ମହାରାଷି ପଛରେ ମହାସ୍ୟତୀ ।

ବ୍ରହ୍ମର ପଛେ ଯେହେଁ ସିନ୍ଧୁର ଦୋହିତୀ ॥

ଘରୁ ବାହାର ହୋଅନ୍ତେ ପଡ଼େ ହୁଳହୁଳି ।

ଅଇଲେ ବୋଲି ଥାଠ ହୋଇଲେ

ହାଲହୋଲି ॥

ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ଦ୍ରୁପଦ ଆସି କଲେ ।

ହନୁମନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦ ଗଡ଼ଘାଳି ଶୁଣିଲେ ॥

ଦେଖି ବୀରତୁର ବାଇଲେ ବାଜେଣିଆ ।

କୋକାହଳ ହୋଇଣ କୁହୁଲେ

ଅଗ୍ରଧୂଆଁ ॥୯୦

ଯେତେକ ଲୋକ ଥିଲେ ମଥାରେ ହାଥ

ଦେଲେ ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଜାନେକା ତୁ ବୋଲିଣ

ବୋଇଲେ ॥

ଆଲମ୍ଭ ପାଟଛତ୍ର ବିଲମ୍ଭ ପତି ପତି ।

ଦେଖିବାର ଛଟକେ ଥାଠ ହୋଇଲେ

ଯନ୍ତାଯନ୍ତି ॥

ଭ୍ରଥ ଜଣାଇଲା ଶୁଣିମା ରାମ ରାଣୀ ।

ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନ ଗୋ ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ ଆଣି ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାରେ ଗୋ ରଘୁବଂଶେ ବସ ।

ପାଦେଶ ଗମନ୍ତେ ଗୋ ନୋହେ ପରରୋଷ ॥

ସାତୟା ବୋଇଲେ ମୁଁ ହୋ ନ ବସଇ
ଯାନ ।
ନ ଦେଖିବି ଯେତେବେଳେ ମୁଁ
ରଘୁକୁଳନାନ ॥୧୦୦
ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକକୁ ମୁଁ ପ୍ରତେ କରାଇବି ।
ଆବର ହିଁ ବେଳେ ମୁଁ ପରୀକ୍ଷ ଘେନିମି ॥
କଷଣ ଉତୁରିଲେ ଚଢ଼ିବି ବିମାନ ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଣ ସେ ଦେଖିବେ ସର୍ବଜନ ॥
ଯେବେ ଦେବରଥ ନ ବସଇ ମୁଁ ।
ଯେହୁ କିସ ବାଟ ଅକପ ଅଟଇ ଭୁବ ॥
ଚଉଦ ବରଷ ମୁଁ ବୁଲିଲି ଘୋରବନେ ।
ତହିଁକି ଦୁଃଖ ବୋଲି ନ ଭାଲିଲି ମନେ ॥
ଯେବେ କିମ୍ପା ଏଥୁ ଆରୋହିବି ରଥ ।
ଯେ କଥା ଆରବେଳେ ନ ବୋଲବି
ଭ୍ରଥ ॥୧୦
ବାଲମିକ ମୁନି ମୋର ଅଟନ୍ତି ଧର୍ମପିତା ।
ଆବର ହିଁ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମବେଦୀ ॥
ଯେ ପାଦେ ଗମିବେ କେହି ନ ଚଢ଼ିବେ
ଯାନ ।
କିମ୍ପା ନ ବିଚାର ଦୁ କଳୟା ନୟନ ॥
ଶୁଣିଣ ସମସ୍ୟା ନ ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମର
ଭାଇ ।
ଜାନେକୀ ଚାଲନ୍ତେ ଭ୍ରଥ ପଛେଣ
ଗୋଡ଼ାଳ ॥
ରକ୍ଷିତଣେ ସାତ୍ୟାକୁ ପଟୋଆରେ ନିଅନ୍ତି ।
ଆଗରେ ବାଲମିକ ପଥ ବାହିଯାନ୍ତି ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ ସୁମନ୍ତ ଶବ୍ଦଘନ ।
ଅଜାଦ ହନୁମନ୍ତ ସୁଗ୍ରୀବ ବିଭୀଷଣ ॥୨୦
ଜମ୍ବବ ନଳନାଳ ସେ ଗନ୍ଧମାରଦନ ।
ସୁଷେଣ ପନଶିଳ ସୁନାସ ସୁସୋଦନ ॥
କେଶରୀ ଡାଳିୟ କୁନ୍ଦ ପବନ ସହିତେ ।
ଶତବାଳି କାଳିଞ୍ଜନ ସେହୁ ପାରିଜାତେ ॥
ଶଉରୀ ଶତବଳ ସେ ବିବିଧ ରମଣ ।
ତାରାକ୍ଷ କୁମୁଦ ମୂଳେ ରକ୍ଷ କପିଗଣ ॥
ସାତ୍ୟା ଚାଲିଯାନ୍ତେ ପଛେଣ ଗୋଡ଼ାଳି ।

ରଥା ଯୋଧ୍ୟା ରାଉତେ ସମସ୍ତେ ମିଳନ୍ତି ॥
ଦେଖଣାହାରୀମାନେ ଚାଲନ୍ତି ନାନାରଙ୍ଗ ।
ବଢ଼ିଲା ନଦୀ ଯେହ୍ନେ ସମୋଦ୍ର ହୋଏ
ସଙ୍ଗ ॥୩୦
ଆକାଶେ ଥାଇଣ ଦେଖନ୍ତି ସୁରଗଣ ।
ମିଳିଣ ଦେବତାଏ କରନ୍ତି ବିଚାରଣ ॥
ଦେଖ ଠାକୁରାଣୀ ଭ୍ରମୁଛନ୍ତି ମଞ୍ଚ ।
ତାହାକ ପଛେ ଲୋକେ ଦିଶନ୍ତି ମାହାସଞ୍ଚ ॥
ବ୍ରହ୍ମାଏ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଯେହିକ୍ଷଣି
ଦେଖ ।
ସେଇ ମଞ୍ଚରେ ଚାହିଁଲେ ହୋଇବ ବିମୁଖ ॥
ପାତାଳକୁ ବିଜୟ କରିବେ ଠାକୁରାଣୀ ।
କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ବାଟ ଅଛନ୍ତି ସେ ଜାଣି ॥
ପୃଥ୍ବ ଦେବୀ ଆସିଣ ଘେନି ଯିବ ରାଇ ।
କମଳଧୂଜ ବିମାନ ଉପରେ ବସାଇଁ ॥୪୦
ଶୁଣିଣ ସୁରଗଣେ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
ପୁଣି ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଯେକ ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଚାହିଁଲେ ॥
ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଜନେକ ଦୋହିତା ।
ନାବେ ବସି ଗଙ୍ଗା ପାରି ହୋଇଲେକ
ସାତ୍ୟା ॥
ସଜନି ସହିତେ ପୁଣି ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ।
ଉଡ଼ିକ ରିତରେ ପାରି ହୋଇଲେ ସକଳ ॥
ଗୁହ ନାମେ ଶବରର ଲୋକେ ତହିଁ ଆନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ଧ୍ୟା ଯିବାର ଜାଣିଣ ଛନ୍ତି ॥
ଯତନେ ସବୁ ନାବ ଠୁଳ କରିଥିଲେ ।
ତାହାକଇ ରାଜା ପେଷିଣ ଅଇଲେ ॥୫୦
ସନ୍ଧ୍ୟା ପାରିକରି ଆସୁଛନ୍ତି ସଙ୍ଗେ ।
ବଣ ମଣିଷମାନେ ଧାମନ୍ତି ଅତିବେଗେ ॥
ସମୋଦ୍ର ପ୍ରାଏକ ଆସୁଛନ୍ତି ବଳ ।
ମୁଖରାବ ଶବଦ ଶୁଭାଇ ଗହଳ ॥
ପୌର୍ଣ୍ଣମୀର ଚାନ୍ଦ ଜଣି ସାତ୍ୟା ବଦନ ଚିତ୍ତି ।
ମଉଗଇ ଗମନୀ ବିଜେ କରି ଆସି ॥
କି ଅବା ସମୁଦ୍ର ଜନ୍ମିଲେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ଚାଲଇ କମଳାକ୍ଷୀ ॥

ଗୋମତୀ ନଦୀତୀରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ତଥୁ କଟି ଲୋକେ ଚାଟକୁ
ଦେଖିଗଲେ ॥୬୦
କେ ବୋଲଇ ଯେହି ସେ ଶ୍ରୀରାମର ରାଣୀ ।
ସାଧୁ ସାଧୁ ସୁନ୍ଦରୀ କନେକ ଦୁଲଣୀ ॥
କେସନେଟି ରଘୁନାଥ ମୁହଁଲେଟି ଯେହା ।
କେମତେ ରଘୁନାଥ ଧରିଥିଲେ ହିନ୍ଦୀ ॥
ଯେସେ ମହାସ୍ୟତୀ ଶୁଣିଥିଲୁ କର୍ଣ୍ଣେ ।
ପୂର୍ବର ପୁଣ୍ୟ ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁ ନଏନେ ॥
ବାବୁ ବଇଦେହୀ ଧନ୍ୟ ତୋର ରୂପ ।
ଜାଣି ପଗାନ୍ତର ବଞ୍ଚଳା ସ୍ବରୂପ ॥
ଯେସନେକ ବୋଲାବୋଲି ହୋଅନ୍ତି
ଲୋକମାନେ ।
ସାତ୍ୟା ସେ ଉଜ୍ଜଳ ଦିଶଇ ତେଡ଼େ
ସନ୍ଧ୍ୟା ॥୭୦
ନାନା ଅଳଙ୍କାରେ ଆଭରଣ ସେ ଦେବୀ ।
ଭୂମିର ମଧ୍ୟେ ଚାଲି ଆସୁଛନ୍ତି ରବି ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ସର୍ବଜନେ ।
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ସେ କଉଶୁଳା ନାନେ ॥
ଯେ ଶ୍ରୀରା ଭୋଗ୍ୟ ଯେ କରନ୍ତା ତୁହି ରହ ।
ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନି ଜାଣି ଯେ ଜାନେକାର ଦେହ ॥
ଆନ କେ ଯେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଚାହିଁବ ଆଖି ଘେନି ।
ଶ୍ରୀରାମ ସେ ପୁରୁଷ ସାତ୍ୟା ସେ କାମେନୀ ॥
ସ୍ବର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳ ଚିନିପୁରେ ନାହିଁ ।
ଅଦୋଷେଣ ଉପେକ୍ଷିଲେ ଯେହାକୁ
ରଘୁସାଙ୍ଗ ॥୮୦
ଯେବେ ପୁଅନ୍ତ ଦେଖିଣ ଅନୁଗୁହ କଲେ ।
ରକ୍ଷିକ ପଠିଆଇ ଘରଣୀ ଆଣିଲେ ॥
କିସ କିସ ହେବ ଆସ ହୋ ଶୁଣିଯିବା ।
ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାଙ୍କର ଭେଟ ହିଁ ଦେଖିବା ॥
ଯେସନେକ ବୋଲି ଗୋଡ଼ାଜାଇନ୍ତି
ଲୋକେ ।
ଲୋତକେ ଭଲଡ଼ଳ କରୁଛନ୍ତି ଥୋକେ ॥
ସର୍ବକାଳେ ଯେହ୍ନେ ଗର୍ଜଇ ସିନ୍ଧୁଜଳ ।
ତେସନେକ ଶୁଭାଇ ମୁଖର ଚହଳ ॥

କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ଆସଇ ମହାସ୍ୟତା ।
 ଅଭିମାନ ଭରେ ଅଛଇ ମଥା ପୋତି ॥୯୦
 ଯାଗଣାଳ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ମିଳି ।
 ଜୟ ଜୟ ଶବଦ ଶୁଭାଇ ହୁଳହୁଳି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆସ୍ଥାନ କରିଣ ବସିଛନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମେକ ନୃପତି ଆଗେ ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି ॥
 ମହାମୁନିମାନେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ।
 ଅର୍ଜୁନା ମରତା ପୁଲହ ପୌଳସ୍ତ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଅଗସ୍ତି ମହାରଷି ।
 ଅତ୍ରୀ ତପତାରା କଣ୍ଠ୍ୟପ ଛନ୍ତି ବସି ॥
 ସନକ ନାରଦ ଦେବବଳ ମୁନି ।
 କଣ୍ଠ କପିଳ ଆଦି ଜନେକ

ମହାହ୍ମାନ ॥୧୦୦

ଗଉଡମ ଭରଦ୍ୱାଜ ଯବଶିଳା ।
 ବାଲମିକ ଦୁର୍ବାସା ବିଶ୍ୱର୍ବାହି ଅଭିଳା ॥
 ପବିତ୍ର ସନକ ସେ ଶରଭଙ୍ଗ ରଷି ।
 ଉଡ଼ଙ୍ଗ ମଜୁତ୍ରବ ଚ୍ୟବନ ବୃହସ୍ପତି ॥
 କୁଶଧ୍ୱଜ ମୁନି ଜନେକର ସାନଭାଇ ।
 ବାମଦେବ ଯାବଳି ସେ କଣ୍ଠ୍ୟପ ପୁତ୍ରଦୁଇ ॥
 ମାରକଣ୍ଠ ରଷି ଭୃଗୁ ନାରାଧଣ ରଷି ।
 ଆବର ଅନେକ ଯତି ଅୟୋରା ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ॥
 ମହା ମହାଭୂମାନେ ବସିଅଛନ୍ତି ଆସ୍ଥାନେ ।
 ବେଢ଼ି ପଟୋଆରା ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ

ରାଜାମାନେ ॥୧୦

କାଶୀଶ୍ୱର ରାଜାଗୁହ ନାମେ ଶବର ।
 ଯେ ଦୋହେ ରଖିଛନ୍ତି ନବର ସିଂହଦ୍ୱାର ॥
 ଅସମ୍ଭବ ଥାଠ କଳଣା ନ ଯାଇ ।
 ବାରବରଷ ରହଣି କଟକାଇ ॥
 ତିନିପୁର ଲୋକେ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଯାଗ ଦେଖି ମୁକତି ଲଭନ୍ତି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବତାଏ ଦେଖନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗେ ଥାଇ ।
 ପାତାଳର ଲୋକେ ଆସିବେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ॥
 ସ୍ୱଭାବେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଲୋକ ମିଳି ।
 ସବିହେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଜନେକ ଦୁଲାଳୀ ॥୨୦
 ସୁଗ୍ରୀବ ବିଭୀଷଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଭ୍ରଥ ।

ଲକ୍ଷଣ ଜୟେବ ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ॥
 ରାମକୁ ଦ୍ରଷ୍ଟବ କଲେ ସୀତୟାକୁ ଘେନି ।
 ଆଗ ହୋଇଛନ୍ତି ବାଲମିକ ମହାମୁନି ॥
 ଧୂରୁ ଦେଖିଣ ରାମ ଚିହ୍ନିଲେ ଜାନେକା ।
 ବୋଇଲେ ଜନେକ ଦୋହିତା ସୀତୟାଏକ ॥
 ସଭାକୁ ଚାହିଁଲେ ହରଷ କୋପ ଭରେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ମୋତେ ଦୁଷ୍ଟିଲେ
 ଅବିଚାରେ ॥
 ଅପାପୀ ସୀତାଙ୍କୁ ଅକାରଣେ ଦୋଷ
 ଦେଲେ ।
 ନିର୍ମଳ ପଦାର୍ପଣ ମଳି ଲଗାଇଲେ ॥୩୦
 ଯେସନେକ ବିଚାରୁ ମିଳିଲେ ଦେବୀ
 ସତୀ ।

ଅକଳିତ ବଳ ଅଛନ୍ତି ଚକ୍ରକର୍ତ୍ତି ॥
 ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇଣ ଉଠିଲେ ବଳଦେହୀ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଚାହିଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବଦନ ଆନନ୍ଦ ଶୋକଭରେ ।
 କ୍ଷେଣକେ ପାଡ଼ା ତାକୁ କଳାକ ପଞ୍ଚୁଶରେ ॥
 ଲୁହ ଜଳଦ୍ୱଳ ସେ ଜାନେକାର ଆଖି ।
 ରାମହିଁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପକାଇଲେ ତାହା ଦେଖି ॥
 ନବକୁଣ୍ଠ ଦୋହେ ଆଗେ ଉଭା
 ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ଯେକଥାମାନ ସେହୁ କିଛି ନ ଜାଣନ୍ତି ॥୪୦
 ସୀତାହିଁ ପିତା ସେ ମାତା ଆବର ଲୋକେ
 ପର ।

ଆବର ଜାଣନ୍ତି ବାଲମିକ ମୁନିବର ॥
 ସେ ମହାଭୂ ଯେ ପାଳିଲା ଯେହାନ୍ତ
 ଯତ୍ନକରି ।
 ଯେବେ ଏ ଶ୍ରୀରାମକୁ କହଇ ପୁରସରି ॥
 ସର୍ବଲୋକେ ଶୁଣନ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ମୁନି ଯାହା ।
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ ରଘୁକୁଳ ନାହା ॥
 ଯେ ତୋର ପାଟବଂଶୀ ମନୋହାରୀ ।
 ତେଲୋକ୍ୟେ ଅନୁପାମ ଯେ ଜନେକ
 କୁମାରୀ ॥
 ଲୋକିତ ବୋଲ ଶୁଣି ତେଜିଲୁ ଯେବେ
 ଯେହା ।

ବନେ ନିବାସିଲୁ କେହି ନାହିଁ ସାହା ॥୫୦
 ମୋହୋର ଆଶ୍ରମ ନିକଟରେ ନେଇ ।
 ଛାଡ଼ି ଅଭିଳା ଲକ୍ଷଣ ଗଙ୍ଗା ପାରିଆଇଁ ॥
 ଯେସେ ପରମ ସାଧେବୀ ଅଟଇ ଭୂମିକା ।
 ଯେହାର ତହୁଁ ଜାତ ଯେ ବେନି ତନୁଜା ॥
 ଯାମଳା ପୁତ୍ର ବେନି ଯେ ତୋହୋର
 ସଂଜାତ ।
 ଜନ୍ମଦିନ ଥିଲା ତୋର ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ଭ୍ରାଥ ॥
 ଲବଣକୁ ମାରି ରହିଲାକ ତହିଁ ।
 ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବୋଇଲା ଯେ ଅଟଇ ଗୋସାଇଁ ॥
 ବାଲମିକ ମହାମୁନି ପୁଣିହିଁ ଆଗସରି ।
 ଦେଖିଣ ଉଠିଲେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ
 ଦଶଧାରୀ ॥୬୦

ନମସ୍କାର କରିଣ ପଚାରିନ୍ତି କଥା ।
 କେଉଁଣ ଆଗ୍ୟାଁ ମୋତେ ଦିଅସି
 ବ୍ରହ୍ମବେଦୀ ॥
 ରଷି ବୋଇଲେ ତୁମେ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣି ।
 ମୁହିଁ ଜାଣିଅଛି ଯେ ଜାନେକାର ଗୁଣ ॥
 ଯେ ମୋହୋର ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ
 ଶତେବାର ।
 ସୀତୟା ମହାସ୍ୟତାଏ ସଂସାରୁ ବାହାର ॥
 ନିୟମ କରିଣ ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ ।
 ଯେ କଥା ମିଛ ହେଲେ ଅନେକ ପାପ
 ମୋତେ ॥

ଯେତେକ ସୁକୃତ ମୋର ଯିବ ନାଶ ।
 ଜାନେକାର ଯେବେ ଅଛଇଁ ଅଳପହିଁ
 ଦୋଷ ॥୭୦
 ତୁ ମୋହର ବଚନ ନ ବୁଝିସି ମାୟା ।
 ଯେ ସ୍ୟତୀ ଶିରୋମଣି ଅଟଇ ସୀତୟା ॥
 ଯେହାର ଚରିତ ତୁ ହୋ ନ ଜାଣୁକି ରାମ ।
 ଜଗତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମ ॥
 ଲୋକ ଅପବାଦକୁ ଛାଡ଼ିଲୁ ସିନା ତୁହି ।
 ଅପୂର୍ବ ଯୁବତୀ ଯେ ଅଟଇ ବଳଦେହୀ ॥
 ଗ୍ୟାଁନ ବଳେ ଯେହାକୁ ଅଛଇ ମୁଁ ଜାଣି ।

ଅଯୋନି ସମୁତ ଯେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଠାକୁରାଣୀ ॥
ଯେହାକୁ ଆନ କି ପଟାନ୍ତର କରିପାରି ।
ମୋହୋର ବୋଲେ ସଂହର କର

ରାବଣୀ ॥୮୦

ତିନି ଭୁବନେ ଯେହାକୁ ପରିସମ ନାହିଁ ।
ନିଅ ଭୁଜ ଧରି ତୁ ରଘୁକୁଳ ସାଜ ॥
ବାଲମିକ ବଚନ ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ।
ବିନୋଇ ହୋଇଣ ଯୋଡ଼ିବି ବେନିହାଥ ॥
ବୋଲନ୍ତି ମହାମୁନି ଯାହାକୁ ଆଗ୍ୟା ଦେଲୁ ।
ଅପାପୀ ବୋଲିଣ ସାତଯାକୁ ବୋଇଲୁ ॥
ଯେ କଥା ସତ୍ୟ ଯେହା ମୁଁ ଜାଣଇ ।
ନିଷ୍ଠଳକ ଶ୍ୟାମାର ଯେ ଜନେକ ଦୁଲଣୀ

ଅଟଇ ॥

ଯେଉଁକାଳେ ଲଙ୍କାରେ ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା
ଦେଲା ।

ସେ ଦିନୁ ମୋହୋର ଅଛଇନି

ଜାଣିଲା ॥୯୦

ବୁଝୁ ସମର୍ପିଲେ ତୋହୋର ପ୍ରାଣ କରି ।
ତହୁଁ ସେ ସଂଘରିଲି ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ପରୀକ୍ଷ ତନୁ ଯେ ଅପୂର୍ବ ପୁଣ୍ୟଗାଣି ।
ପ୍ରତେ ଗଲେ ଲଙ୍କାପୁର ରାକ୍ଷସ ରାକ୍ଷସୀ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଲୋକେ ନ ଦେଖିଲେ

ତାହା ।

କାଳେ ଆସି ମୋତେ ସମ୍ପାଦିଲେ ଯେହା ॥
ତାହାକର ବୋଲେ ସେ ଭାରିଯା ତେଜ୍ୟା
କଲି ।

ଗର୍ଭବାସୀ ସ୍ତ୍ରୀକି ବନସ୍ତେ ନିବାସିଲି ॥
ଯେହୁ ପୁତ୍ର ଦୁଇଗୋଟି ଅଟନ୍ତି ମୋହୋର ।
ମୁହିଁ ଯେହା ଭଲେଣ ଜାଣଇ

ମୁନିବର ॥୧୦୦

ଲୋକେ ନ ଜାଣନ୍ତି ତହିଁକି ମୁଁ ଭାଜି ।
ତୁହି ମନେ ମନେ ବିଚାର କରାସି

ତପଶାଳୀ ॥

ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ ପ୍ରତେ ଯେଣେ

ଯାନ୍ତି ।

ତେବେ ସେ ମୋତେ ରୁଚଇ ମହାସ୍ୟତୀ ॥
ଦେଉ ପରୀକ୍ଷ ଯେବେ ଦେଖୁ ସର୍ବଜନ ।
ତେବେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇବ ମୋହୋର
ମନ ॥

ଦଶଦିଗେ କାରତି ଶୁଭିବ ଯେହାରି ।
ପରମ ସାଧେବା ସେ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ଯେମନ୍ତ ବୋଲି ଖ୍ୟାତି ଶୁଭିବ ତିନିପୁର ।
ଦେଉ ପରୀକ୍ଷ ଯେବେ ନଇମିଷା

ସିଂହଦ୍ବାର ॥୧୦

ଲୋକ ଅପବାଦକୁ ମୁଁ ଭାବ କରୁଅଛି ।
ତେଣୁ ଭୋ ମୁନି ଯେହାକୁ ପକାଇଲି
ଲେଇ ॥

ଯଦପି ଛାଡ଼ିଲି ମୋର ମନ ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ ।
ଅବିକ୍ଷଣେ ତିର ମୋର ଥାଇ ଯେହାତହିଁ ॥
ଯେ ମୋହୋର ଦେହର ଅଟଇ ଅଧିକାରୀ ।
ଯେହାର ସଙ୍ଗେ ଥିଲେ ଦିନ ହରିପାରି ॥

ବେଦ ଅଧ୍ୟାୟକୁ ଯେ ହୋଇଅଛି ଜାତ ।
ସେ ମୋହୋର ଶ୍ୟାମାର ଅଟଇ ତପୋବନ୍ତ ॥
ଦେଉ ଯେବେ ପରୀକ୍ଷ ଜାଣୁ ପୁରତିନି ।
ଦେଖୁ ରାଜାମାନେ ସେ ସକଳ

ସଜନି ॥୨୦

ଯେ ନଗର ନରନାରୀ ସମସ୍ତେହେଁ ଆହୁ ।
ତିନିପୁର ଲୋକ ଯେଥେ ପରୀକ୍ଷ ଦେଖୁ ॥
ଶୁଣି ପୁଣ ସମସ୍ତେହେଁ ବିଚାରନ୍ତି ମନେ ।
ନିଷ୍ଠ୍ୟ ପରୀକ୍ଷ ଦେବେ ନଇମିଷା ବନେ ॥

ଯେତେକ କଟାଳ ଯହୁଁ କଲେ ରାବଣୀ ।
ଘେନିମ ପରୀକ୍ଷ ଯେହୁ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ଅପୂର୍ବ କଥା ଯାହା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ କାହିଁ ।
ତାହା ଦେଖିବା ଯେବେ ନୟନ ପୂରାଇ ॥

ସୁମନ୍ତ ଦିଆଇଲା କଟେକରେ ଘୋଷଣ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ରାଣୀ ଆଜି ଘେନିମ
କଷଣ ॥୩୦

ଦେଖ ହୋ ସମସ୍ତେ ସିଂହଦ୍ବାରେ ଯାଇଁ ।
ଶୁଣି ନରନାରୀ ଆସୁଛନ୍ତି ଧାଇଁ ॥
ଅଗୋଚର ଲୋକେ ମିଳିଲେ ସିଂହଦ୍ବାରେ ।

କଉଶୁଲ୍ୟା କକୟା ଶୁଣିଲେ ଅନ୍ତଃପୁରେ ॥
ସୁମିତ୍ରା ସହିତେ ସକଳ ନାରୀମାନେ ।
ମୁଦୁସୁଲୀ ଝଡ଼ା ସକଳ ପରିଜନେ ॥
ସାତଯାର ତିନି ଭଗ୍ନୀ ଆଦି କରି ।
ପୁତ୍ରଙ୍କର ହସ୍ତ ଅଛନ୍ତି ସେ ଧରି ॥
ରାଜାର ଆସ୍ଥାନେ ମିଳିଲେ ସ୍ତ୍ରୀଗଣ ।
ରକ୍ଷିମାନେ ଉଠିଲେ ଭାଜିଲା

ବେହରଣ ॥୪୦

ନିଶବଦ ହୋଇଣ ଶୁଣୁଛନ୍ତି ସବୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ସାତ୍ୟାକୁ ବୋଲନ୍ତି ପରୀକ୍ଷ ଦେବୁ ॥
ଶୁଣିଣ ଜାନେକୀ ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।
ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ଜଗତ ଇଶ୍ବର ॥

ଶ୍ରୀରାମହୁଁ ଯେବେ ଆନେ ମନ ଥାଇ ।
ବେନି ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଫାଟୁ ବେଗେ ମହୀ ॥
ଭୋ ବସନ୍ତରା ତୁ ଜାଣିଅଛୁ ନିନା ।
ମୁହିଁ ମହାସ୍ୟତୀ ଶିରୋମଣି ସିନା ॥

ସହି ମୁଁ ନ ପାରଇ ସଂସାରର ଦୁଃଖ ।
କାନ୍ଦଇ ବଇଦେହୀ ନ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମର
ମୁଖ ॥୫୦

ତିନିପୁର ଲୋକଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ ଦେବା କଲେ ।
ପରୀକ୍ଷ ଦେଉଁ ଅଛି ଦେଖସି ବୋଇଲେ ॥
ହୁଅସି ଦୁଇଭାଗ ଏହିକ୍ଷଣି ପୃଥା ।
ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ତାର ଫାଟିଲା ବସୁମତୀ ॥

ଦିବ୍ୟ ସିଂହାସନ ଗୋଟିଏକ ଦିଶିଲା ।
ଭୂମି ଭିତରୁକି ଚହୁ ପ୍ରକାଶିଲା ॥
କୋଟିଏକ ବୀରଛତ୍ର କୋଟିଏକ ଚାମର ।
କୋଟିଏକ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ଶବଦ ସୁମଧୁର ॥

କୋଟିଏକ କରତାଳ କୋଟିଏକ ମର୍ଦ୍ଦଳ ।
ବାଣୀ ବେଣୁ ନାଦ ପୁଣି ଅନେକ
ଗହଳ ॥୬୦

ଅନେକ ଯୁବତୀ ଅଛନ୍ତି ତାଳ ଧରି ।
କୋଟିଏକ ବିକ୍ଷଣୀ ବିକ୍ଷନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀ ॥
କୋଟିଏକ ଅଗ୍ରଧୂଆଁ କୋଟିଏକ
ବୀରଛତ୍ର ।

କୋଟିଏକ ଯୁବତୀ ବିକ୍ଷନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ॥

କୋଟିଏକ ନାଏକା ଜାଗାରେ ଘେନିଛନ୍ତି । କୋଟିଏକ ବନିତା କୁସୁମ ବିଶୁଦ୍ଧି ॥ କୋଟିଏକ ନାରୀ ସେ ପାରନ୍ତି ହୁଳହୁଳି । ପୁରୁଷ କେହି ନାହାନ୍ତି ଯୁବତୀକର ମେଳି ॥ ଆପଣେ ବସୁମତୀ ନିଜ ରୂପ ଧରି । ପୃଥୀର ଭିତରୁ ସେ ଅଜଳା ଅବତରି ॥୭୦ ସାତଯାର ଆଗେ ଯାଇ କହିଲାକ ତାରୁ । ମହାସ୍ୟତାମାନଙ୍କରେ ତୁ ଅଗ୍ରଲେଖା ଅତୁ ॥ ଜଗତ ଜନନୀ ତୁ ବିଷ୍ଣୁର ପାଟଗାଣୀ । ସଂସାର ଉଦ୍ଧାରଣୀ ତୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁରାଣୀ ॥ କମଳ ବଦନୀ ତୁ ଗୋ କମଳ ନୟନୀ । କମଳ ଧାରଣୀ ତୁ ଗୋ କମଳ ବାସେନୀ ॥ କର ଅନୁଗ୍ରହ ତୁ ଜଗତ ଜନକର ମାୟ । ଏତେ ବୋଲି ପୃଥୀ ଦେବୀ ଆଗରେ ଉଭା ହୋଏ ॥ କର ପ୍ରସାରିଣ ଯହୁଁ ଦେଲେକ ବସୁମତୀ । ତାହାକର କରେ କର ଦେଲେ ମହାସ୍ୟତା ॥୮୦ ଦେଖିଣ ଦେବତାଏ ପୁଣି ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷି କଲେ । ଅପକ୍ଷରା ମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥ ଗାଢ଼ଲେ ଗନ୍ଧର୍ବେ ନାଟିଲେ ଅପକ୍ଷରୀ । ଜଏ ଜଏ ବୋଲନ୍ତି ଦକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ॥ ବାଜଇ ଦୁହୁରି ଶୁଭଇ ମହାରୋକ । ଉଲୁସି ପଡ଼ୁଅଛି ମୁଖରାବ ଚନ୍ଦ୍ର ॥ ପାତାଳ ଲୋକତ ଦେଖନ୍ତି ମଞ୍ଚପୁରୀ । ସାଧୁ ସାଧୁ ସାତଯା ବୋଲନ୍ତି ନରନାରୀ ॥ ଗଣିଗଣମାନେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୋଲୁଛନ୍ତି । ସମରାଷ୍ଟ୍ର ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ଦେଖନ୍ତି ॥୯୦ ପୃଥୁ ଦେବୀ କରେଣ କର ଦେଇ ସାତା । ଧାରେ ଧାରେ ଚାଲଇ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥ ରତ୍ନପଲ୍ୟଙ୍କରେ ସିଂଘାସନ ଅଛି । ତହିଁ ଯାଇଁ ବିଜୟ କଲେ କମଳାକ୍ଷୀ ॥ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସିଂହାସନ ପାତାଳକୁ ଗଲା ।	ସଂସାରର ଶିରାକିଁ ପୃଥୀ ଦେବୀ ନେଲା ॥ ପାଟିଲାଉ ଭୂମି ହୋଇଲା ସମତୁଳ । ବାହାରକୁ ଶୁଭୁଅଛି କହିବାର ବୋଲ ॥ ଦେଖିଣ ଶ୍ରୀରାମର ଉଡ଼ିଲା ସାହାସ । ଭୂମିକି ନିରୋପିଣ ଚାହାନ୍ତି ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥୧୦୦ ଯେତେବେଳେ ଜାନେକୀ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା । କଉଶୁଲ୍ୟା ନନ୍ଦନ ପଡ଼ି ମୃତ୍ୟୁ ଗଲା ॥ ସୁଗ୍ରୀବ ବିଭୀଷଣେ ଧଇଲେ ଯାଜଂ ତୋଳି । ସବୁକରି ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳି ॥ ଶ୍ରୀରାମ କାନ୍ଦନ୍ତି ମୁଖରେ ବସ୍ର ଦେଇଁ । ଆହା ଜାନେକୀ ଗୋ ଗଲୁ ଏବେ କାହିଁ ॥ ସ୍ୟତା ଶିରୋମଣି ତୁ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିମା । ଲଙ୍କାପୁରେ ମୋତେ କହିଲେକ ବ୍ରହ୍ମା ॥ ଜଳନ୍ତା ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଣ ପରାକ୍ଷ ଦେଲୁ । ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକକୁ ଜିଣି ନ ପାରିଲୁ ॥୧୦ ଖଳ ଲୋକଙ୍କ ବୋଲକୁ ମୁହିଁତ ପ୍ରତେ ଗଲି । ଦେଖିଲାର କଥା ସଂପ୍ରତେ ନ କଲି ॥ ପୁଣି ମୁଁ କଷଣ କଲଇ କିମ୍ପାଇଁ ଏବେ । ମୁରୁଛି ନ ପାରିଣ ଅଶାଢ଼ଲି ଯେବେ ॥ ଅତି ମଦ୍ଭାଗରେ କାଳକୁଟ ବିଷ ଜାତ । ଏ କଥା ହୋଇଲା ମୋତେ ତେସନ ସଂଜାତ ॥ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକକୁ ବୋଲିବଇଁ କିଏ । କର୍ମରେ ଅଛି ମୋର ଏସନ ଭବିଷ୍ୟ ॥ ଏକା ଭାରିଯାକୁ ନ ପାରିଲି ଭୋଗ୍ୟ କରି । ଗୋଦାବରୀ କୁଳୁ ରାବଣ ନେଲା ହରି ॥୨୦ ତହୁଁ ଆଣିଲାଇଁ ବହୁତ ଦୁଃଖ ପଡ଼ି । ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକଙ୍କ ବୋଲେ ତେଜିଲି ମୁହିଁ ହୁଡ଼ି ॥ ଏବେ ପୃଥୀ ଦେବୀ ଘରଣୀ ମୋର ନେଲା ।	ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମୋତେ ଉପ୍ରୋଧ ନ କଲା ॥ ମୋହେନ ଭାରିଯାକୁ ମୁଁ କୋପ କରୁଥିଲି । ଏବେ ଅନୁଗ୍ରହ କରିଣ ଆଣିଲି ॥ ପୃଥୁ ଦେବୀ କିମ୍ପା ତାହାକୁ ହରି ଘେନିଗଲା । ଏଡ଼େ ଅଜ୍ଞାନ ପଣ କେଉଁ ଦର୍ପେ କଲା ॥ ଏତେକ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ପଡ଼ିଲେ ଧରଣୀ । କାନ୍ଦୁ କାନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀରାମ କହନ୍ତି ଉଚ୍ଚ ବାଣୀ ॥୩୦ ଭୋ ପୃଥୀ ଦେବୀ ଗୋ ସାତଯାକୁ ଆଣି ଦେସି । ନୋହିଲେ ତୋତେ ମୁହିଁ ପକାଇବି ଧୂସି ॥ ମୋହୋର କୋପ କଲେ ପାରିବୁଟିକି ସହି । କେହ୍ନେ ଯେ ତୋତେ ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ଧର୍ମମହା ॥ କର୍ଣ୍ଣେ ଶୁଣି ନାହୁଁ କି ତୁ ମୋହୋର ମହିମା । ଦକ୍ଷମୁଣ୍ଡ କାଟି ଆଣିଲି ମୋର ବାମା ॥ ଏହାର ପାଇଁ ମୁଁ ଅକର୍ମ ହିଁ କଲି । ଅଦୋଷେ ସମୁଦ୍ରକୁ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲି ॥ ତୁହି ତ ଏହା ଜାଣି ଅଛୁନା ବାସୁମତୀ । ତୁହି କିମ୍ପା ଘେନିଗଲୁ ମୋହୋର ଯୁବତୀ ॥୪୦ ସଂସାର ନିମିତ୍ତେ ତୁ ବନ୍ଦିଲୁ ଏଡ଼େ ଭାର । ମୋତେ କିମ୍ପା ଦୟା ଛାଡ଼ିଲୁ ବସୁହରା ॥ ତହୁଁ ଯେହ୍ନେ ଯାବତ ଜନକୁ ଶାତଳ । ବିରହେଣୀ ଜନକୁ ସେ ଅଟଇ ବିଫଳ ॥ ତେହ୍ନେ ପଟାନ୍ତର ହୋଇଲୁ ତୁ ମୋତେ । ମୋହୋର ଦୋଷ ହାଦେ କଲା ନାହିଁଟି ତୋତେ ॥ ଏ ଦେହ ଥୋଇଁଣ କିମ୍ପା ପ୍ରାଣ ଘେନିଗଲୁ । ପଦ୍ମୀ ଗ୍ରନ୍ଥ କଷ୍ଟ କିମ୍ପାଇଁ ତୁ ମୋତେ ଦେଲୁ ॥ ଜନେକ ଯାଗ ଭୂମିରୁ ଜାତ ହେଲା ସାତା । ତେଣୁକରି ତାହାର ଅତୁ ଧର୍ମମାତା ॥ ୫୦
---	---	--

ଶାଶୁ ବୋଲି ତୋତେ ମୁଁ ଗଉରୋବ
କରଇ ।
ଏତେବେଳେ ସହିଲି ଉପ୍ରୋଧେ ନ
ମାରଇ ॥
ସାତଯା ନ ଦେଲେ ତୋତେ ବିଦାରିବି
ବାଣେ ।
ନିଷ୍ଠାରେ ବସନ୍ତରୀ ନାଶପିବୁ ଏଣେ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ଉଠିଲେ ଧନୁ ଧରି ।
କୋପ ମୁଖ ଦେଖି ସ୍ଵର୍ଗେ ସୁରଗଣ ଭରି ॥
କାଣିଶ ପିତାମହ ଅଭିଜ୍ଞେକ ଦେବେ ।
ଭବାହୋଇଲେ ଆସିଣ ଶ୍ରୀରାମର ଆଗେ ॥
ରୁଦ୍ର ଲହୁ କୁବେର ବରୁଣ ନଭରତ ।
ଯମ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନି ଅଶବସୀ ହୁତ ॥୨୦॥
ତେତିଶ କୋଟି ଦେବତା ଅପକ୍ଷଣା ଗଣ ।
ବିଦ୍ୟାଧରା କିନ୍ଦରୀ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେତେ ଜଣ ॥
ଯକ୍ଷ ପିଣ୍ଡାତ ଗଣ ଭଦ୍ରଗ ପ୍ରେତ ରୁତ ।
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଛାମୁରେ ହୋଇଲେ ଉପଗତ ॥
ଭୂମିକି ଚାଡ଼ିଣ ଭଜା ହୋଇଛନ୍ତି ।
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ କହନ୍ତି ॥
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ରଘୁସାହ* ।
ପୃଥ୍ବୀକି କୋପକଲେ କାରଣ କିଛି ନାହିଁ ॥
ବହୁତ ଛୋକ ଏଥୁ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି ।
କେମତେ ତୋର ମହିମା କହିବନ୍ତ*
ଏଥୁ ॥୨୦॥
ବାଲମିକି କଲା ଗ୍ରହ ପ୍ରାନ୍ତ କରି ଶୁଣ ।
ତୁହି ଯାହା ଅବୁ ତାହା ତଥ୍ୟ କରି ଜାଣ ॥
ଏସନେକ ବୋଲିଣ ବିଧାତା ସ୍ଵର୍ଗ ଯାଉ* ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ପାତାକୁ ଶବଦେକ ଶୁଭଇ ॥
ଭୋ ଶ୍ରୀରାମ କୋପ ତୁ ନ କର
ଅକାରଣେ ।
କିମାଙ୍ଗ ମେଦିନୀ ତୁ ବିଦାରିବୁ ବାଣେ ॥
ଏ ସାତଯା ଅଟନ୍ତି ଡେଲୋକ୍ୟ ଇଶ୍ଵରୀ ।
ସିଧ୍ୟ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜନେକ କୁମାରୀ ॥
ସଂସାର ଭିତରେ ଏ ବିନୋଦ କରୁଥିଲା ।
ଜ୍ଞାତ୍ରା ସାରି ନିଜ ଆଶ୍ରମକଲ ଗଲା ॥୮୦॥

ଏକଥାକୁ ଶୋଚନା ନ କର ଗୋସାଇ* ।
ଏବେ ଭାଳିଲେଣ ପାଇବୁ ଆଉ କାହିଁ ॥
ଗ୍ୟା*ନବନ୍ତ ହୋଇ* ମୂର୍ଖ କଥା କହୁ ।
କିମ୍ପା ଏଡ଼େ ଅଧର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛ ମହାପ୍ରଭୁ ॥
ଏସନେକ ଶବଦ ଶୁଭଇ ଅବରୁତେ ।
ପାତାଲର କଥା ଗୋଟା ଶୁଣିଲେ ସମସ୍ତେ ॥
ହାହାକାର ଧ୍ବନି ତହିଁ କରନ୍ତି ସକଳ ।
ସାତ୍ୟାକୁ ସୁମରି ଲୋକେ ହୁଅନ୍ତି ବିକଳ ॥
ଲବ କୁଷ୍ଠ ବେନିକର କାନ୍ଦିବା ନ ସରି ।
ଅଜ୍ଞତ ହନୁମତ ଅଛନ୍ତି କୋଳ କରି ॥୯୦॥
ବ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତପଥ ନାହୁଛନ୍ତି ।
ସମସ୍ତ ନୃପତିମାନେହେ* କାନ୍ଦନ୍ତି ॥
ସାତ୍ୟାଙ୍କର ତିନି ଗରୀ ହୁଅନ୍ତି ବିକଳ ।
କଉଶୁଲ୍ୟା ଆଦି କରି ଜନନୀ ସକଳ ॥
ରକ୍ଷିତଶଙ୍କର ନୟନୁ ଲୁହ ପଡ଼ି ।
ରୋଦନ୍ତି ରକ୍ଷକପି ରାକ୍ଷସ ନରନାରୀ ॥
ସରସ ବଦନ ନ ଦିଶନ୍ତି କେହି ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଛାଡ଼ିଲାକି ସବୁକରି ଦେହୀ ॥
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରୋଦନ କଲେକ ଅନେକ ।
ରକ୍ଷିମାନେ ତାହାଙ୍କର ନିବାରିଲେ
ଶୋକ ॥୧୦୦॥
ବ୍ରହ୍ମା ତିଆରି ତାକୁ ଗଲାକ ଅନେକ
ମତେ ।
ପାତାକୁ ଶବଦ ଶୁଭିଲା ଅବରୁତେ ॥
ସେ କଥା ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେକ ଶାନ୍ତି ।
ବାଲମିକି ରକ୍ଷିକି ରାଜଣ ପଚାରନ୍ତି ॥
ଭୋ ମୁନି ପୁରାଣ ଭବିଷ୍ୟ ତୋହୋର ଯେ
କହ ।
ତାହା ଶୁଣିଲେ ସିନା ରହଇ ମୋହୋର
ଦେହ ॥
ଏତେ ବୋଲି ସବୁକି କରାଇଲେ ତୁନି ।
ରାମାୟଣ କହନ୍ତି ବାଲମିକି ମାହାମୁନି ॥
ଯେବଣ ଠାବରୁ ଗ୍ରହ ଗୁହାଗଥିଲେ
ପୋଏ ।
ଜଗତ ଜନ ଶୁଣନ୍ତି ମହାମୁନି ଗାଏ ॥୧୦॥

ସାତ୍ୟା ଅଶାନ୍ତବା ପାତାଲକୁ ଯିବା ।
ଥୋକାଏକ ସମୟେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଛାଡ଼ିବା ॥
ପୁତ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ* ଆପଣେ ସ୍ଵର୍ଗ ଯାଉ* ।
ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ଏହା ବାଲମିକି କହି ॥
ଶୁଣି ରଘୁନାଥର ନ ସୁରଇ କିଛି ।
ବୋଇଲେ ଏହେହେକ ଭବିଷ୍ୟ ଯୋଗ
ଅଛି ॥
ଏବେ ତିତ୍ତା କଲେଣ ହୋଇବାକ କିଏ ।
ଏତେକ ବୋଲି କୋଳେ ଧଇଲେ
ଲବକୁଷ୍ଠ ॥
ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ୍ୟ ଦେଇଣ ତିଆରିଲେ ଯାଉ* ।
ବୋଇଲେ ଆଉ କାହିଁ ପାଇବା
ବରାବେହୀ ॥୨୦॥
ସେହୁ ଚାଣ୍ଡାଳୁଣୀରେ ଆମତ ଛାଡ଼ିଗଲା ।
ତିନିଜଣକୁ ବାବୁରେ ଅନାସ୍ତ କରିଗଲା ॥
ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ତାହାକୁ ନ ଲୋଡ଼ିବ ବାବୁ ।
ମୋର ଜାଜୀଥିଲେ ଅଛିରେ ତୁମ୍ଭକୁ ସବୁ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକରେ ତୁମ୍ଭକୁ କରିବନ୍ତ*
ରାଜା ।
ସକଳ ଭୁବନେ ପାଇବ ତୁମ୍ଭେ ପୂଜା ॥
ତୁମ୍ଭ ଜନନୀର ଅଛନ୍ତି ତିନିଗରୀ ।
କଉଶୁଲ୍ୟା ମୂଳେ ମୋର ଯେତେକ
ଜନନୀ ॥
ତୁମ୍ଭର ପାଲିବେ ସେ ସାତଯାହୁ* ଅଧିକ ।
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ପୁଣି କଲେ
ଶୋକ ॥୩୦॥
ପୋଏ ଶୋକ କଲେ ପିତାଙ୍କ ଅଧର୍ଯ୍ୟ ।
ପୁଣି ଶୋକ ଯୋଡ଼ି ପୁରିଲା ମହାରାଜ୍ୟ ॥
କେ ବୋଲଇ ସାତଯାତ ଏହିକ୍ଷଣି ଥିଲା ।
ଏବେ ଅବରୁତ ହୋଇ କେଣେ ଚଳିଗଲା ॥
ବାବୁ ମହାସ୍ୟତୀ ମହିମା ତୋହର ଧରି ।
ଆଗ୍ୟା* ପ୍ରମାଣେ ତୋହୋର ପାଟିଲା
ମେଦନୀ ॥
ଯେତେକ ଯୁବତୀ ସେ ଅଛନ୍ତି ତିନିପୁରେ ।
ଏକର୍ମ କରିତ ନୁହଇ କାହାରେ ॥

ପୂର୍ବେ ନଥିଲା ଯେତ କେବେହେଁ

ନୋହିବ ।

କେବଣ ବାପୁଡ଼ା ଏମନ୍ତ କରିବ ॥୪୦

ସ୍ୟତା ଶିରୋମଣି ଅଟଇ ମହାସ୍ୟତା ।

ଅପୂର୍ବ ଯୁବତୀ ତୁ ଜନେକ ଦୋହିତା ॥

ଅଭିସାରିକା କନ୍ୟା ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରେ ଥିଲା ।

ରୂପେକ ଦେଖାଇଁ କେଉଁ କଟି ଗଲା ॥

ନାହିଁ ନାହିଁ ଏହାକୁ ତିନି ଭୁବନେ ସରି ।

ଅପାପୀ ପ୍ରତିମା ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ॥

କେମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମକର ରହିବଟି ଦେହୀ ।

କିମ୍ପାଇଁ ମୁହାଁସ ବାଳୀ ନ କଲା ପୁତ୍ରକର ॥

ଗର୍ଭ ଉପୁଜାଇ କେହ୍ନେ ଛାଡ଼ିଗଲା ।

ଏହାର ପରା ପୁତ୍ର କେମନ୍ତେ ମୁଢ଼ିଲା ॥୪୦

କେ ବୋଲଇ ଆହେ କେମନ୍ତେ ନ ଯିବ ।

ଅତିହିଁ କଟାଳ ଯହୁଁ କଳାକ ରାଘବ ॥

ଲଙ୍କାରେ ଜଳନ୍ତା ଜୋଇରେ ଲାଙ୍ଗି କାଡ଼ି ।

ଏବେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଖଳ ଲୋକକ

ବୋଲେ ଛାଡ଼ି ॥

ପୁଣ ଯେବେ ଆଣିଲୁ କଷଣ କିଂପା ମାଗୁ ।

ପୃଥାନେଲା ଏବେ ଆପଣାର ଆଗୁ ॥

ଆଉ ଲୋଡ଼ିଲେ ଆମ୍ଭେ ପାଇବାଟି କାହିଁ ।

ଏହିକ୍ଷଣି ଥିଲା ଦେଖୁ ଦେଖୁ ନାହିଁ ॥

ମନୁଷ୍ୟ ଗଲାକୁ ଏ ଭାଳି ହେଉଅଛି ।

ସାଧୁ ଲୋକ ବୋଲି ନ ପାରି ତେଣୁ

ମୁଢ଼ି ॥୨୦

ତାହାର ସାଧୁ ପଣ ଯାହା ଏବେ କଲା ।

ଚଉଦ ଭୁବନେ କଥା ରୁହାଇଲା ॥

ଭୂମିରୁ ଜନ୍ମି ଭୂମିରେ ଗୋପ୍ୟ ହୋଇ ।

ସମୟେକ ବୋଲାଇଲା ରାମ ମହାଦେଇ ॥

ବେନି ପୁତ୍ର ପତି ପାଶେ ସମର୍ପଣ ଗଲା ।

ପତିର କରୁ ବାକ୍ୟ ସେ ସହି ନ ପାରିଲା ॥

ଆମ୍ଭେତ ଦେଖିଲୁ ପୂର୍ବେ ପୁଣ୍ୟ କଲୁ ।

ଶ୍ରବଣରେ ଯେଉଁ କଥା ଶୁଣିଣ ନ ଥିଲୁ ॥

ସ୍ତ୍ରୀ ସଂସାରକୁ କଥା ରୁହାଇଲା ।

ସ୍ୟତାକର ଉପରେ ମହାସ୍ୟତା

ବୋଲାଇଲା ॥୨୦

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଯୁବତୀଏ ଜନେକ ଦୋହିତା ।

ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣା ନାମ ଗୋଟି ସାତା ॥

ଏସନ କୁହାକୁହି ହୁଅନ୍ତି ନରନାରୀ ।

ଲୋକକର ବୋଲ ଶୁଣନ୍ତି ରାବଣାରି ॥

ଶ୍ରୀରାମ ଶୋକକରି ଚାହାନ୍ତି ଚଉପାଶ ।

ହା ହା ସାତ୍ୟା ମୋର ଛେଦିଲୁ ମୁହାଁସ ॥

ଏତେକଥା ଆପି ତୁ କେଣେ ଛାଡ଼ିଗଲୁ ।

ଏ କୁଶନବକୁ ଗୋ କାହାକୁଟି ଦେଲୁ ॥

ମୁହିଁଅବା ସଖି ଦୋଷ କଲଇଁ ତୋତେ ।

ପୁତ୍ରକୁ ତ୍ୟାଗ ତୁ କଲୁ କେବଣ

ନିମନ୍ତେ ॥୮୦

ଲୋକେ ହସିବେ ମୋତେ ତୋହୋର

ବିହୁନେ ।

ଆଜହୁଁ ଦିନ ମୁଁ ଗୋ ବଞ୍ଚିବି କେସନେ ॥

ନିରାଶ କରି ମୋତେ ଗଲୁ ସନ୍ଧ୍ୟାଦୁଣୀ ।

ସଂସାର ଦୁଃଖ ପୁଣି ମୋତେ ଦେଲୁ ଆଣି ॥

କିମ୍ପା ମୁଁ ଅଶାଭାଳି ବାଳମ୍ବିକ ଘରୁ ।

ଜାଇଁ ଅଛି ବୋଲି କାଳ ଥିଲୁ ହରୁ ॥

ଆଉ ତୋତେ ମୁଁ ଗୋ ଯେବେ ପାଇବକାଁ

କାହିଁ ।

ଏଡ଼େକ ଉପ୍ରୋଧ ଗୋ ଛାଡ଼ିଲୁ କିମ୍ପାଙ୍ଗ ॥

ନ ଜାଣି ଛାଡ଼ିଲି ଲୋକକ ବୋଲେ ।

ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ଏହା ସେ ମୋତେ

କଲେ ॥୯୦

ତେତେବେଳେ ବୋଇଲେ ଅସତୀ ଅତେ

ସାତ୍ୟା ।

ରାବଣ ହରି ନେଲା ଜନେକ ଦୋହିତା ॥

ଏକଥା ଶୁଣିଣ ମୁଁ ଗୋ ତେଜ୍ୟା କଲି

ତୋତେ ।

ତାହା ନବିତାରି ଗୋ ଛାଡ଼ିଗଲୁ ମୋତେ ॥

ଏବେ ଏହି ରାଜ୍ୟ ଲୋକେ ଏହା କହି ।

ବୋଲନ୍ତି ମହାସ୍ୟତୀ ଅଟଇ ବଇଦେହୀ ॥

ଥିଲାକାଳେ ତୋହୋର ଧଇଲେ ଅବିରୁଣ ।

ଗଲାକୁ ପ୍ରଶଂସିଲେ ଆପଣେ ଆପଣ ॥

ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ନିରାଶ ହୋଇଲି ।

ଜଗତ ଜନମୁଖେ ଅପକୃତି ମୁଁ

ପାଇଲି ॥୧୦୦

ପୋତୁ ପୋତୁ ଏ ସଂସାର ନଥିବା ଏଥୁ

କ୍ଷଣେ ।

କିମ୍ପା ମୋର ପ୍ରାଣ ନ ନିଅନ୍ତି ଯମଗଣେ ॥

ଭଲ ମନ୍ଦ ବୋଲି ଏଥୁ ବିଚାରନ୍ତା ନାହିଁ ।

ମାୟା ସୃଷ୍ଟିଏ ଭଲ କଥା ଅଛି କାହିଁ ॥

ସେବେକେ କିମ୍ପା ଆନେ ବୋଇଲେଟି

ମନ୍ଦ ।

ଏହି ଲୋକକରେ ସିନାହୋଇଲାଟି ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ॥

ପୁଣି କିମ୍ପା ଭଲ ବୋଲୁଅଛନ୍ତି ଆଉ ।

ଏମାନ ନ ଶୁଣିମା ପ୍ରାଣ ହିଁ ପଛେ ଯାଉ ॥

ନିକଜକ ପ୍ରତିମା ଅଟଇ ମୋର ସ୍ୟତା ।

ଖଳ ବୋଲେ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ହୋଇଲି

ନିର୍ମାଣ୍ଡ ॥୧୦

ଲଙ୍କାରେ ପରୀକ୍ଷ ଦେଲା ପ୍ରାଏ ମଣିଥିଲି ।

ଏମନ୍ତ ହୋଇବ ବୋଲି ଆଗହୁଁ ନ

ଜାଣିଲି ॥

ଯେବେ ଗୋ ସନ୍ଧ୍ୟାଦୁଣୀ ଛାଡ଼ିଗଲୁ

ମୋତେ ।

ମୁହିଁ ଅନେକ କଟାଳ କଲି ତୋତେ ॥

ତୁ ମୋହୋର ହିତ ଜୀବନର ମିତ ।

ଦୋଷ କ୍ଷମା ମୋର ନ କଲୁ ସଂସାର ॥

ବନକୁ ଯିବାବେଳେ ଗୋଡ଼ାଗଣୁ ଗଲୁ ।

ଅନେକ ଦୁଃଖ ସହି ମୋତେ ସେବାକଲୁ ॥

ସେବେଲର ଭାବ ଛାଡ଼ିଲୁ ବଇଦେହୀ ।

ଏବେ ଅନାସ୍ତ ହୋଇଲି ଛାଡ଼ିଗଲୁ

କାହିଁ ॥୨୦

ଶ୍ରୀରାମ ରୋବନ୍ତେ ରୋବନ୍ତି ପୁତ୍ର ଦୁଇ ।

ରୋବନ୍ତି ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ତିନିଭାଇ ॥

ସୁଗ୍ରୀବର ବିରାଟେଶ କମ୍ବେବ ରୋବନ୍ତି ।

ଅଜାଦ ହନୁମନ୍ତ ପତିଶ ଯୂଥପତି ॥

ଗୁହ ନାମେ ଶବର ରକ୍ଷ କପିବଳ ।

ଲକ୍ଷେକ ନୃପତିକ ନୟନୁ ପଡ଼େ ଅଶ୍ରୁଜଳ ॥

ଦେଖଣାହାରୀ ଲୋକ ନ ପାରନ୍ତି ମୁଢ଼ି ।

ସବୁକରି ଶ୍ୟାମର ଲୋତକେ ଡିଗିଅଛି ॥
 ମାହାରଖିମାନେ ତବଦ ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ଏକକୁ ଆରେକ ସମସ୍ୟା ନ କରନ୍ତି ॥୩୦
 ବଶିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରାମକୁ ତିଆରନ୍ତି ।
 ସୁମନ୍ତ କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବୁଝାବନ୍ତି ॥
 ବାଲମିକ ମୁନି ପଦ୍ମ ଶୋକୋକ ।
 ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ଏ ପୋଥି ଅଛି ଦେଖ ॥
 ଆଗରୁ ଧାନ୍ୟ ଏହା ଅଛଇ ନିର୍ବାଣି ।
 କିମ୍ପା ଶ୍ୟାନ୍ତି ନୋହୁ ତୁ କେଦନ୍ତ କାଣ୍ଡପାଣି ॥
 ମୂର୍ଖଙ୍କର ବେବସ୍ତ୍ରା ଅଛଇ ଏମାନ ।
 ଗଲା କଥାକୁ ଭାକୁ କିମ୍ପା ରଘୁନାମ ॥
 ସର୍ବଦା ଦୁଇଯେଥୁ ନୁହନ୍ତିଟି କେହି ।
 ବାଳୁତ କାଳେକ ଥିଲା ବୈଦେହୀ ॥୪୦
 ସମସକ ଭୋଗକକୁ ପୂର୍ବର କର୍ମ ଘେନି ।
 ତହିଁର ଲବଧତୁ ପାଇବୁ ପୁତ୍ର ବେନି ॥
 ସାତ୍ୟା ଯେ ଗଲା ସେ ଆସଇ କି ଆଇ ।
 କେତେହେଁକ କାଳେ ଭେଟ ପାଇବୁ
 ରାମରାହୁ ॥
 କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ରକୁ ସେହୁ ଗଲା ଆଗ ହୋଇଁ ।
 ପୃଥାରେ ବୁଲୁଥିଲା ରାବଣ ବଧ ପାଇଁ ॥
 ସଂସାର ରକ୍ଷା କରି ନିଜ ବାସ ଗଲା ।
 ତୋହୋର ଗୁଣ ଘେନି ସନ୍ତତି ଥୋଇଲା ॥
 ଏବେ ତୁ ଇବକୁଶଳ ପୁତିପାଳ ।
 ଜାନେକା ଗଲା ବୋଲି ମନରେ ନ
 ଭାଳ ॥୫୦
 ଏସନେକ ବୋଲି ଯହୁଁ ବାଲମିକ
 ତିଆରି ।
 ଯାଇଁ ମିଳିଲେ ଜନେକ ତପଚାରୀ ॥
 ଲୁହେ ଜଳ ଜଳ ନୟନ ଯୁଗଳ ।
 ଶୋକଭର ହୋଇ ବୋଲନ୍ତି ତପଶାଳ ॥
 ଭୋରାମ ଦୁ କିମ୍ପା ସନ୍ତାପ କରୁ ଥାଉଁ ।
 ତେବେ ନ ଜାଣିଲୁ ଏବେ ଏହା ଗାଉ ॥
 ନଦୁଃଖିବା ପଣେ ଏତେ ଦୂର ଗଲା ।
 କାହାର ବେଳେ ସେ ହେବ ଆନ କଲା ॥
 ପୃଥାବୁ ଉପୁଡ଼ି ପୃଥାରେ ଗୁପ୍ତ ।

ଏତେ ଆଉ ଚିନ୍ତା ନ କର ରଘୁସୁତ ॥୬୦
 ଏବେ ପୁତ୍ର ଦୁଇ ଗୋଟି ପାଳ ଯତ୍ନ କରି ।
 ମାତୃ ଶୂନ୍ୟ ପୁତ୍ରେ ସେ ପାଆନ୍ତି ନ ପୁଣ
 ମରି ॥
 ଏସନେକ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେକ
 ଜନେକ ।
 ମହରଖିମାନେ ତିଆରନ୍ତି ଅନେକ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୋକ କଲେ ଶାନ୍ତି ।
 ଦୁଇ ପୁତ୍ରଜ ଘେନି ଅତେପୁରକୁ ଯାନ୍ତି ॥
 ଜନନୀ ଆଗରେ ସମର୍ପିଲେ ନେଇ ।
 ଦେଖି କରଶୁଲ୍ୟା ଉଠିଲେ ବୋବାଳ ॥
 କୟେକୟା ସେ ଆବର ମାତା ମାନ ।
 ଆବର ଜାନେକୀର ତିନି ଭଗ୍ନୀ ସାନ ॥୭୦
 ସାତ୍ୟାର ପାରତି ପରିବାରୀ ସହା ।
 ଗୁରୁ ଗଉରୋବ ନ ମାନିଲେ କେହି ॥
 ସାତ୍ୟାନାମ ଧରି ଅନେକ ରୋଦନ
 କଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ତିଆରତେ ଶୋକ ସମ୍ଭାଳିଲେ ॥
 ପୁତ୍ରଙ୍କର ଭୁଲ ଧରିଣ ରଘୁପତି ।
 ଜନନୀମାନଙ୍କ ସାନିଧ୍ୟେ ସମର୍ପିଲେ ॥
 ବୋଇଲେ ମାଏଗୋ ପାଶୋର ଏବେ
 ସାତ୍ୟା ।
 ଏ ପୁତ୍ର ଦୁହିଁକି ଏବେ କର ଚିନ୍ତା ॥
 ଆବର ଜାନେକାକି ଦେଖିବ ତୁମ୍ଭେ
 କାହିଁ ।
 ଖଳ କଥା ଶୁଣି ମାଗୋ ଦୁଃଖ
 ପାଇଲଇଁ ॥୮୦
 ଏତେକ ବୋଲିଣ ସ୍ୱାମୀ ବାହାରକୁ ଆସ ।
 ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରାମ ରାସ ॥
 ଯିବା ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଥାଠ ସକ କର ।
 ମୁନିମାନେ ଯାହୁଁ ଯେ ବାହାର ପୁର ॥
 ଏତେକ ବୋଲି ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଅଣାଇଲେ ।
 ତପାଗଣମାନଙ୍କୁ ଅକ୍ଷତ ବିଧି ଦେଲେ ॥
 ଲକ୍ଷେକ ରାଜାଙ୍କୁ କଲେକ ସନମାନ ।
 ଦେଲେକ ଅପାର ବସ୍ତ୍ର ଅଳଂକାରମାନ ॥

ଆପଣେ ପୁଷ୍ପେକ ବିମାନେ ବିଜେକଲେ ।
 ବାହୁଡ଼ି ରଘୁନାଥ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଗଲେ ॥୯୦
 ରଖିମାନେ ଗଲେ ଯେ ଯାହା ଆଶ୍ରମ ।
 ରାଜାଗଣକର ସଙ୍ଗେ ଘେନିଣ ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ଟମକ ବଜାଇ ବୀର ଛତ୍ର ମୁଦା ।
 ସବୁକରି ଶ୍ୟାମାରେ ଅଛଇ ଶୋକ ବାଧା ॥
 ହସ୍ତାକର ଘଣ୍ଟି ଘୋଡ଼ାକର ଘାଗୁଡ଼ି ।
 ଏମାନ ନ ବାଣ୍ଟିଲେ ବିରସ ମନ ଧରି ॥
 ଚାରି ଭାଇକର ଦୁଇ ଦୁଇ ପୁତ୍ର ।
 ଏହାଙ୍କ ଶିରେ ଏକା ଉଡ଼ଇ ବୀର ଛତ୍ର ॥
 ପଛ ପଟୋଆରେ ସୁମନ୍ତ ସଙ୍ଗେ ଯାନ୍ତି ।
 ଏକୁ ଆରେକ କେହି ସମସ୍ୟା ନ
 ଦିଅନ୍ତି ॥୧୦୦
 ଚଳିଲାକ ଥାଠ ନିଶ୍ଚୟଦ ହୋଇ ।
 ସରଯୁ ପାରି ହୋଇ ଅଯୋଧ୍ୟାପୁରେ ଯାଇ ॥
 ବିମାନୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ନବରେ ବିଜେକଲେ ।
 ଅମାଜିଆମାନନ୍ତ ବଶିଷ୍ଠେ ଘେନିଗଲେ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟାଙ୍କୁ ଘେନିଣ ତିନି ଭଗ୍ନୀ ।
 ସଖି ପରିବାରୀ ଅନେକ କାମେନୀ ॥
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱାରବାଟେ ନବରେ ପଶନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଛାଡ଼ିଲାକ ପ୍ରାସ ସରିଏ ଦିଶନ୍ତି ॥
 ସେଦିନ ରଘୁନାଥ ମଣୋହି ନ କଲେ ।
 ଚିର ବଜରାଗେ ଦୁଃଖରେ ଶୋଇଲେ ॥୧୦
 ପ୍ରଭାତେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଣ ସତ୍ୟାଏଣ ବସି ।
 ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଦୁଃଖନ କଲେ ଆସି ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷେଣ ଗୁହ ନାମେ ଶବର ।
 ହନୁମନ୍ତ ଅଜାଦ ଜମେବ ମନ୍ତ୍ରୀବର ॥
 ନଳ ନାଳ ଆବର ସେନାପତି ସକଳ ।
 ମଲ୍ଲୁ ମହାମଲ୍ଲୁ ବୀର ମହାବୀର ॥
 ଭ୍ରାତ ଶତ୍ରୁଘନ ଲକ୍ଷଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ସୁମନ୍ତ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ॥
 ଯାବାଳି କଣ୍ୟବ ଦାମଦେବ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
 ଅଛନ୍ତି ଆବର ଅନେକ ନୃପବର ॥୨୦
 ଜନେକ ମହାମୁନି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଛନ୍ତି ।
 ଅପ୍ରମିତ ବଳ ଗହଳେ ଯତାଯନ୍ତି ॥

ପଟୋଆର ପାଡ଼ି ଅଛନ୍ତି ସଭା ତଳେ ।
 ପୁତ୍ରମାନେ ଅଛନ୍ତି ସେ ଏସନେକ
 ବେଳେ ॥
 କୁଣ ନବ ଦକ୍ଷ ପୁଷ୍କର ଚନ୍ଦ୍ରକେତୁ ।
 ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନୀଳ କୁମର ପୁଷ୍ପକେତୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ନେଇଣ ରଘୁନାଥ କତିରେ ବସାଇଲେ ॥
 ଭାଇଙ୍କର ତନୁକୁ ଆପଣା ପୁତ୍ର ଦେଖି ।
 ଲୋତକେ ଭଲ ଭଲ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର
 ଆଖି ॥୩୦
 ସାତଯାର ରୂପଗୁଣମାନନ୍ତ ଚିନ୍ତନ୍ତି ।
 ଆପଣେ ଆପଣେ ଶୋକ ସମ୍ଭାଳନ୍ତି ॥
 ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲେ ଅଣାଅ ଅଳଙ୍କାର ।
 ଯେ ଯାହା ଦେଶକୁ ଯାନ୍ତୁ ନୃପବର ॥
 ବିଭୀଷଣେ ସୁଗ୍ରୀବର ଜମ୍ବେବହିଁ ଯାନ୍ତୁ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ଲୋକ ପେଷିଲେଣି ଆସନ୍ତୁ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ଅଣାଇଲା ଧନ ବସ୍ତ୍ର ।
 ନୃପତିମାନଙ୍କୁ ତାହା ଦେଲେ ରଘୁସୁତ ॥
 ରଥରକ ଅଶ୍ବ ଅନେକ ପାଦାନ୍ତି ।
 ଆପଣେ ରଘୁନାଥ ଉଠିଣ ପ୍ରସେଧନ୍ତି ॥୪୦
 ଶୁଣି ନୃପତିମାନେ ନମସ୍କାର କଲେ ।
 ସନମାନ ପାଇଣ ଯେ ଯାହା ଦେଶକୁ
 ଗଲେ ॥
 ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣେ ଗୁହ ନାମେ ଶବର ।
 ଏହାକର ଦେଲେ ଅନେକ ଅଳଙ୍କାର ॥
 ଲାଗି ତଡ଼ପ ଅଣାଇ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲେ ।
 ଆପଣାର ତତ୍ତ୍ଵମାନନ୍ତ ବିନୋହିଲେ ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ବ ଯେ ଯାହା ଚଢ଼ନ୍ତି
 ଗୋସାଇଁ ।
 ସେ ବାରମାନନ୍ତ ଦେଲେ ତାହା ନେଇଁ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବେବ ସୁଷେଣ ।
 ନଳ ନୀଳ ଗନ୍ଧର୍ବାଦିନ ଜଞ୍ଜଣ ॥୫୦
 ସବୁ ସେନାପତିଙ୍କୁ ଅନୁରୂପ କରି ।
 ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ରାବଣାରି ॥
 ରକ୍ଷ ରାକ୍ଷସ କ୍ଷେ ଯେତେ ଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମର ତହିଁ ସେ ପୌରୁଷ ପାଇଲେ ॥
 ଜଣେ ଜଣେ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ପାନ ପୁଲ ।
 ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଅପୂର୍ବ ଅମୂଲ୍ୟ ॥
 ପାଇଣ ତ୍ରିପୁତି ହୋଇଲେ ସବୁ ସନ୍ୟ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ରଘୁନାଥ ॥
 ଭୋ ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭୀଷଣେ ରାଏ ।
 ଯାହାର ପାଇଁ ମୋହୋର ଏତେ ଦୁଃଖ
 ପାଏ ॥୬୦
 ସେ ସଖୀ ଏବେ ଗଲା ସ୍ବେହ ମୋତେ
 ଛାଡ଼ି ।
 ତାହାର ବିହୁନେ ମୁହିଁ ଶୋକ ଜଳେ ବୁଡ଼ି ॥
 ଆବର କି ଶ୍ୟାମୀରେ ଅଛି ମୋର ସୁଷ୍ଟ ।
 ପୁତ୍ରଙ୍କର ବଡ଼ ହୋଇବା ଯାଏ ଜୀର୍ଣ୍ଣଥିବି
 ମିତ ॥
 ଏହାନ୍ତ ଥାପି ମୁଁ କରିବି ବନବାସ ।
 ଏ ରାଜ୍ୟ ସଂପଦରେ ମୋର ନାହିଁ ଆଶ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ରୀବର ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ କହିଁ ।
 ଆଉ କି ଲୋଡ଼ିଲେ ପାଇବା ବଜାଦେହୀ ॥
 ଯାହା କହିଲୁ ପୁତ୍ରଙ୍କର କଥା ସତ ।
 ଏହାକର ଭାଲିବାର ଅଟଇ ବିହିତ ॥୭୦
 ମାତୃଶୂନ୍ୟ ହୋଇଲେ ପୁତ୍ର ଦୁଇ ଗୋଟି ।
 କାଳେକ ବନସ୍ତେ ଏ ହୋଇଥିଲେ କଷି ॥
 ଏବେ ସବୁକ୍ତିଏ ବୁଝନ୍ତି ପରପ୍ରାଏ ।
 ଏହାକ ଅର୍ଥେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇବୁ ରାମରାଏ ॥
 ଏହୁଁ ଯେବେ ରାଜ୍ୟେ କରନ୍ତି ରାଜାପଣ ।
 ତେବେ ସେ କୁଶଳକର ଅଟଇ କାରଣ ॥
 ଏହାକର ସୁସ୍ଥ ହୋଇବାର ଯାଏ ।
 ଭୋ ରଘୁନନ୍ଦନ ତୁ ରଖିଥାଅ କାଏ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ସୁଗ୍ରୀବର ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ।
 ମୁହିଁ ଜାଣଇନି ତୁ ରାମର ଯେହ୍ନେ
 ଭାଇ ॥୮୦
 ତେଡ଼େ ବନ ଘୋରେ ତୁ ସାଖା
 ହୋଇଥିଲୁ ।
 ତୁହି ସିନା ଏହାନ୍ତ ଜାଆଇଣ ଆଶିଲୁ ॥
 ଏବେ ପ୍ରିୟବତୀ ସଖୀ ଭାରିଯା ତାର ଗଲା ।

ଖଳ ବିହି ଯେବେ ଏହା ସମ୍ପାଦିଲା ॥
 ଏବେ ସମୟେକ ରଖ ଏହାର ପ୍ରାଣ ।
 ଏ ଗର୍ବେଶ୍ବର ଦେହ ହୁଅଇ ଅକାରଣ ॥
 ବିଭୀଷଣେ ଗ୍ରଥକୁ ବୋରଲା ଏକାନ୍ତେ ।
 ଅବିକ୍ଷଣ ସେବାକୁ କରିଥିବୁ ସୀତାକାନ୍ତେ ॥
 ତୋହୋର ପ୍ରାୟେକ ଭାର ନାହିଁ
 କଏକର ।
 ପିତା ତୋ ସମର୍ପିଲା ରାଜ୍ୟପଣ ଦେଇ ॥୯୦
 ଶ୍ରୀରାମର ସ୍ବେହେ ତୁ ନେହିଲୁ ନୃପବର ।
 ଜଟା କଷା ବିଭୂତି ଫଳ ମୂଳ ଆହାର ॥
 କଟକେ ନ ରହିଲୁ ଭାବ ତୋର ଏଡ଼େ ।
 ଏଥର ଭାଇ ଗୁଣ ହୋଇବ ଆଉ କେଡ଼େ ॥
 ଏବେ ସେ ସେନେଧ ଧରିଥିବୁ ବାବୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଜାଇଥିଲେ ଅଛଇ ତୋର ସବୁ ॥
 ସାତ୍ୟା ଗଲାଗୁ ତାର ଜୀବନକୁ ଆଶ ନାହିଁ ।
 ନ ଶୁଣିବା ପ୍ରାୟେ ବାବୁ ହୋଏ ରଘୁସାଇଁ ॥
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ଶତ୍ରୁଘନକୁ ତିଆରି ।
 ଜାଣୁନା କେମନ୍ତ ଭାଇ ଅଟେ
 ରାବଣାରି ॥୧୦୦
 ଯେ ଯାହାକର ପୀରତି ଲୋକମାନେ ଛନ୍ତି ।
 ମୋହ ପୀରତି ଲୋକ ଗଲା କେଉଁ କତି ॥
 ମୁହିଁ ଆଉ ପ୍ରାଣ ରଖିବି କିମ୍ପାଇଁ ।
 ଏତେ ବୋଲି ରଘୁନାଥ ଉଠିଲେ
 ବୋବାଇଁ ॥
 ପୁଣିହିଁ ଧଉର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି ଆପଣେ ଆପଣ ।
 ଆହା ବିହି ମୋତେ କଲୁ ଅକାରଣ ॥
 ଅଶ୍ରୁଜଳ ପୋଛି ବିଚାର କରନ୍ତି ।
 ପୋଏ ତ ମୋହୋର ସାନ ବୋଲିଣ
 ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଏହାକର ବୁଝିବା ଯାଏ ଜୀର୍ଣ୍ଣଥିବି ।
 ଏହି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ତାକୁ ରାଜାପଦ
 ଦେବି ॥୧୦
 ଏବେ ଯେବେ ମରିବି ହସିବେ ଲୋକେ
 ଶୁଣି ।
 ବୋଲିବେ ଏହାକର ହେଲା କୁଳଶ୍ରେଣୀ ॥

ପୁତ୍ରକୁ ନ ଦେଖି ଦଶରଥ ମଲା ।
ଭାରିଯା-ବିହୁନେ ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରାଣ
ଦେଲା ॥

ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଶୁଭିବ ଅପକ୍ଷାତି ।
ଜନ ଅପବାଦକୁ କରଇ ମୁହିଁ ଭାତି ॥
ଏବେ ମୁଁ ସମୟେକ ଥିବି ଦେହ ଧରି ।
ବନବାସ ଯିବି ପୁତ୍ରକୁ ରାଜାକରି ॥
ଏସନେକ ବୋଲିଣ ଭାଳନ୍ତି ସାତ୍ୟା ସାଙ୍ଗ ।
ଗୋଜନ ଶୟନକୁ ତେଡ଼େ ଲଙ୍ଘା
ନାହିଁ ॥୨୦

ଦିନକୁ ଦିନ ଦେହ ହୋଇଲେ ଖାନ ।
ଅବିକ୍ଷଣେ ସାତ୍ୟା ଭାବନ୍ତି ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ ॥
ଆନମାନ ଛାଡ଼ିଲା ଦେହର କାନ୍ତି ଗଲା ।
ତେଡ଼େ ମହାପ୍ରଭୁ ଅଶୋଭା ଦିଶିଲା ॥
ପଦ ଦଳ ଲୋଚନ ହୋଇଲା ମଳିଣ ।
ଲୋଚନେ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦିଶିଲା ଅବର୍ଣ୍ଣ ॥
ଆହାର ବିହୁନେଣ ଶୁଖିଲା ମାଂସଂସ ।
ଚିତାଭରେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇଲେ ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥
ରୂପିଲା ମର୍ଜିତ ପ୍ରାୟେକ ଦେହ ଦିଶୁଥିଲା ।
ସେ କାନ୍ତି ଯାଇ ଲୁହା ପ୍ରାୟେକ
ଦିଶିଲା ॥୩୦

କେଶ ନ ସମ୍ଭାଳନ୍ତି ନ ପକ୍ଷାକନ୍ତି ମୁଖ ।
ଅନୁକ୍ଷଣେ ଅପ୍ରସନ୍ନ ଦିଶଇ ପଦ୍ମମୁଖ ॥
ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ ଦିନ ନିଅନ୍ତି ଲୋକ
ଲାଜେ ।
ବହୁତ ଜାଗବା ତାର ପୁତ୍ରଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟେ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟାକୁ ଦିନେକେ ବେଳେ
ଦେଖନ୍ତି ।

କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର ତାହାକୁ ନିରୋପି ଚାହାନ୍ତି ॥
ତେଡ଼େବେଳେ ଯାଏ ଏକମତ ହୋଇ ।
ତାହା ନେଲେ ପୁଣ ବସିଣ ଝୁରୁଥାଇ ॥
ଏମତେଣ ଶ୍ରୀରାମର ସହସ୍ରେ ବରଣ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟା ଘେନି ବଞ୍ଚିଲେ

ରଘୁଶିଷ୍ୟ ॥୪୦

ଶତେକ ଅଶ୍ବମେଧ ଯାଗ ରାମ କଲେ ।

ଶୁଣ ରୁଦ୍ରାଏଣୀ ଗୋ ଶଙ୍କର କହିଲେ ॥
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପୁଣ କେତେହେଁକ
ଦିନେ ।
ଅତେଶ୍ବରେ ଭାଳିଲେ ଅମାଳିଆମାନେ ॥
କଉଶୁଲ୍ୟା ମୁଖ କରି କକୟା ସୁମିତ୍ରା ।
ରୁଷ ହୋଇ ବିଚାରନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମର ମାତା ॥
ବୋଇଲେ ଆମେ କିମ୍ପାଇଁ ଯେଥୁ ଥିବାକ
ପ୍ରାଣ ଘେନି ।

କଟି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନ ପାରିଲୁ ଚିହ୍ନି ॥
ଦେହ ଅଶକତ ନ ଶୁଭଇ କଥା ।
ଗୋଡ଼ ଥରହର କମ୍ପୁଆଇଁ ମଥା ॥୫୦
ଭୁଞ୍ଜିଲେ ଅନ୍ନ ଦେହରେ ପକ୍ ଦୋହି ।
ଗୋଟ ଆଶ୍ରେ ଆସି କଲା ସବୁକୁହିଁ ॥
ଦନ୍ତ ପଡ଼ିଣ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଆନମାନ ।
କେଶ ପାଟିଗଲାନି ହୋଇଲୁଣି ବିବର୍ଣ୍ଣ ॥
ପୁତ୍ର ଅରଜିଲୁ ଭୁଞ୍ଜିଲୁ ସୁଖ ଶିରୀ ।
ନିଜ ଆୟୁଷ ପାଞ୍ଚାଳୁ ପୂର୍ବର ପୁଣ୍ୟ କରି ॥
ଯେବେ ବେଳୁ ବେଳ ହୋଇଲାକ ଆନ ।
ନିଜ ସ୍ବାମୀ ଆମର ଦଶରଥ ରାଜନ ॥
ସେତ ସ୍ବର୍ଗକୁ ଗଲେ ପୁତ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ।
ଆମେ ଥିବାର ଏଥେ ପ୍ରୟୋଜନ

ନାହିଁ ॥୬୦

ସ୍ବାମୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କିମ୍ପା ଥିବା ଆଉ ।
ଆମର ଆଗେ ଗଲା ତାହାର ପରା ପ୍ରଭୁ ॥
ଲୋକ ଅପକ୍ଷାତି ତ ନ ଗଲୁ ସ୍ବାମୀ ସଂଗ ।
ଦେଖିଲୁ ଆମେ ଏବେ ସଂସାରର ଗଂଗ ॥
ଏମତ ଭାଳିଣ ଅଇଲେ ମାତୃଗଣ ।
ଶ୍ରୀରାମର ଛାମୁରେ କରନ୍ତି ତିଆରଣ ॥
ଶୁଣ ବାବୁ ଶ୍ରୀରାମ ଆମର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।
ପରଲୋକ ହୋଇଲେ ଆମ ନିଜ କାନ୍ତ ॥
ତୁ ଯେ ବନ ଗଲୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଘେନି ।
ଆବର ହିଁ ନେଲୁ ଜନେକ ନୟନୀ ॥୭୦
ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନେହିଲେ ଏଥରେ ରାଜା ।
ନିରେଖି ହୋଇଥିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଜନ ପ୍ରଜା ॥
ତେଣୁ କରି ଅଗ୍ନିରେ ନ ପଶିଲୁ ଆମେ ।

ଏବେ ତ ରାଜ୍ୟ ଭାର ବହିଅଛି ତୁମେ ॥
ପୁତ୍ରଙ୍କର ପୁତ୍ର ଆମେ ଦେଖିଲୁ ନୟନେ ।
ଏବେ ସ୍ବାମୀ କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବୁ କେସନେ ॥
ଜାନେକାର ପ୍ରାୟେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବୋହୁ ଗଲା ।
ଏକଥାହିଁ ଆମକୁ ଭଲ ହିଁ ନେହିଲା ॥
ପଶିବୁ ହୃତାଶନେ ନ ପାରୁ ଆଉ ରହି ।
ଏଣିକି ବ୍ରତବାର ଆମକୁ ଭଲ ନେହି ॥୮୦
ତୁ ଏବେ କ୍ଷେମେ ବାବୁ ରାଜ୍ୟ କରୁଥାଅ ।
ପ୍ରତିପାଳୁଥାଅ ସାତୟାର ବେନିପୁଅ ॥
ଭାଜମାନନ୍ତ ବାବୁ ସ୍ନେହ କରିଥିବୁ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟଙ୍କୁ ମନ୍ଦ ସେ ନ ବୋଲିବୁ ॥
ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ବୋଲ ଧରିଥିବୁ ଶିରେ ।
ରାଜ୍ୟଭାର ଦେବୁ ସୁମନ୍ତ ଉପରେ ॥
ପରଜା ପାଳିବୁ ତୁ ପୁତ୍ର ସମ କରି ।
ହୋମ କରାଇବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣନ୍ତ ବରି ॥
ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା ଦରିଦ୍ରଙ୍କୁ ଦାନ ।
ଶତ୍ରୁର କଥାକୁ ତୁ ହେବୁ ସାବଧାନ ॥୯୦
ତୋତେ କିସ ତିଆରିବୁ ନ ଜାଣବୁ କାହା ।
ତୋହୋର ଅଗେଣ ପୁତ୍ରକୁ କରିବୁ
ନରନାହା ॥

ପୁତ୍ରରାମାନଙ୍କୁ ବାଣିଶ ରାଜ୍ୟ ଦେବୁ ।
ସୁସେବକମାନଙ୍କୁ ଦୟା କରିଥିବୁ ॥
ଏସନେକ ଭାଲୁ ସେ ବଶିଷ୍ଠ ମହାରଣି ।
ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ମିଳିଗଲେ ଆସି ॥
ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦୁଃଖନ କଲେ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଅଇଲେ ବୋଲି ତରାଜ କହିଲେ ॥
ଏସନ ସମୟେ ଲବଣ ଅଇରି ।
ରଘୁନାଥ ଛାମୁରେ ପ୍ରଣାମ୍ୟ

ଯାଇକରି ॥୧୦୦

ଏକଠାବ ହୋଇଣ ଭାଳନ୍ତି ସର୍ବେ ମିଳି ।
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ତପଶାଳୀ ॥
ବୋଇଲେ ଏକଥା ଗୋଟି ଅଟଇ ଉଚିତ ।
କର ଅଗ୍ନି ଆରୋପଣ ପଶୁରୁ ସର୍ବମାତ ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
ସରଯୁ ନଦୀତୀରେ ଚିତା ଆରୋପଣ କର ॥

ଅଗର ଚନ୍ଦନ କାଠ ଜୋର ଜାଳ ।
 ଫୁଲ ବସ୍ତ୍ର ତାମର ଉପରେ ନେଇଁ ଜାଳ ॥
 ଶୁଣିଣ ସୁମନ୍ତ ଯେ କଳାକ ସର୍ବସିଧୁ ।
 ଅଗ୍ନି ଆରୋପଣ ଯେସନେକ ବିଧି ॥୧୦
 ସ୍ନାନସାରି ସକ ହୋଇଲେ ସର୍ବମାଧ୍ୟ ।
 ଅନେକ ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେକ ରାମରାଧ୍ୟ ॥
 ଆହ୍ୱାୟାତେକ ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ଦେଲେ
 ଦାନ ।
 କର୍ମକୁ ଆଦରଣ କଲେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଶୁକଳ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିଣ ଉପରାଣ କରି ।
 ଶ୍ରୀଫଳ ପୁଷ୍ପ ତଣ୍ଡୁଳ କରେଣ ଛନ୍ଦି ଧରି ॥
 ବଧୂକୁ ପ୍ରବୋଧୁ ସଖୀକି ତିଆରି ।
 କାନ୍ଦିବା ଲୋକକୁ ସନମାନ କରି ॥
 ନବର ଭିତରୁ ହୋଇଲେ ବାହାର ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକେ କରନ୍ତି
 ହାହାକାର ॥୨୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭ୍ରଥ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ଜାବାଳି କଣ୍ୟପ ପଢ଼ାଜନ ॥
 ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ଗୋଡ଼ାଇଣ ଛନ୍ଦି ।
 ବାଟେଣ ଯାଉଁ ଯାଉଁ କୁସୁମ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ॥
 ନବରତ୍ନ ବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ରାଜଦାଣ୍ଡେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଜନନୀ ଚଳନ୍ତି ଏକ ରୁଣ୍ଡେ ॥
 ଆଗରେ ବୀରତୁର ବାଜଇ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି ।
 ସରଯୁ ନଦୀ ତୀରେ ମିଳିଲେ କାମେନୀ ॥
 ରଥ ଗଜ ଘୋଡ଼ା ଅସମ୍ଭବ ଥାଠ ।
 ଗୋଡ଼ାଇ ଯାଉଛନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା
 ସମରାଷ୍ଟ୍ର ॥୩୦
 ଦେଖିଲେ ଜଳଇ ପ୍ରତପ୍ତ ହୁତାଶନ ।
 ଯେ ଯାହାର ଜୋର ସେ ଆବୋରିଲେ
 ରାଣୀମାନ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ବାକ୍ୟ କରାଇଲେ ।
 ଅଷ୍ଟାଦଶ ଜାତିକି ଧନ ବିଲୋହିଲେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ
 କଉଶଲ୍ୟା ।
 ଦଶଦିଗପାଳକୁ ଓଲଟେ ମୋକାଇଲା ॥

ବୋଇଲା ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣ ।
 ନିଜ ସ୍ୱାମୀ ମୋହୋର ଦଶରଥ ରାଜନ ॥
 ପୁତ୍ରକୁ ନ ଦେଖିଣ ହାରିଲେ ଜୀବିତା ।
 ମୁହିଁ ତାହାଙ୍କର କ୍ଷେଷ ଅଟଇ
 ପ୍ରିୟବତୀ ॥୪୦
 ସ୍ୱାମୀର ସଂଗତେ ସେ କାଳେ ନ ଗଲି ।
 ପୁତ୍ରନ୍ତ ଦେଖିବି ବୋଲି ଜୀବନ ଧରିଥିଲି ॥
 ଏବେ ତନୟ ମିଳିଲା ମୋହୋର ଆସି ।
 ଦେଖିଣ ଦୋଷକୃତ ପକାଇଲା ନାଶି ॥
 ଏ ମୋହୋର ଜୀବନ ମଣିଲେ ମହାପୁଷ୍ପ ।
 ପୁତ୍ରଙ୍କର ପୁତ୍ର ଚାହିଁଲଇଁ ମୁଖ ॥
 ଏବେ ସ୍ୱାମୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛ ମୁହିଁ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଦୁକା ଯତ୍ନେ ଥୋଇଣ ଥିଲଇଁ ॥
 ତାହାଘେନି ତ ମୁଁ ପଶିବି ହୁତାଶନେ ।
 ସାକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇଥାଅ ଦିଗପାଳମାନେ ॥୫୦
 ଏତେ ବୋଲି ତିନିବେଳ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମର ମୁଖ ଚାହିଁ ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଲା ॥
 କନ୍ଦେକନ୍ଦା ଚାହିଁଣତ ହୋଇଲେ ଆରତ ।
 ଦଶଦିଗକର ଚାହିଁ ଓଳଗଇ ଭ୍ରଥମାତ ॥
 ରାଜାର ତତ୍ତ୍ୱପ ଘେନି ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ
 ଦେଲା ।
 ବନମାଳା ଘେନିଣ ସୁମୈତ୍ରା ପଶିଲା ॥
 କେହୁ ବିଞ୍ଚଣା କେହୁ ତାମର ଘେନି ପଶି ।
 କେହୁ ରତ୍ନମାଳା ଘେନି ଅଗ୍ନିରେଣ ଝାସି ॥
 ସାତଶ ପଞ୍ଚାଶ ଯେ ମହାଦେଉମାନ ।
 ସବିହେଁ ସାଜନ୍ତିଥିଲେ ନୃପତିର ଚିହ୍ନ ॥୬୦
 ବେଳ କାଳ ଜାଣିଣ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ
 ଦେଲେ ।
 ସ୍ୟତା ସଙ୍ଗତେ ସେ ଗଣିତା ହୋଇଲେ ॥
 କଣ୍ୟପ ରକ୍ଷିକର ଭାରିଯା ଅଦିତି ।
 ସେ ସେ ଧରିଥିଲେ ସାତଶ ପଚାଶ ମୂରତି ॥
 ଅଗ୍ନିରେ ଦେହ ଦହି ହୋଇଲେ ଏକ କାସ ।
 ନିଜ ରୂପ ଧରି ସେହୁ ସୁରପୁର ଯାଏ ॥
 କଣ୍ୟପ ମହରକ୍ଷି ଦଶରଥ ହୋଇଲା ।

ପୁତ୍ର ଉପୁଜାକାଁ ନିଜ ପୁରେ ଗଲା ॥
 ଆପଣାର ରୂପ ହୋଇଲାକ ଚହିଁ ।
 ଅଦିତି ଛାମୁରେ ମିଳିଲାକ ଯାଇଁ ॥୭୦
 ଦେଖିଣ କଣ୍ୟପ ରକ୍ଷି ସତୋଷ ହୋଇଲେ ।
 ସମାଜନା କରି ତାକୁ ପାଖରେ ବସାଇଲେ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
 ଅଗ୍ନିରେ ପଶିଲେ ଦଶରଥ ଯୁବତୀ ॥
 ଦେଖିଣ ପୁତ୍ରମାନେ ବହୁତ ଶ୍ଳୋକକଲେ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ତିଆରନ୍ତେ ଶ୍ଳୋକ ସମାଜିଲେ ॥
 କଉଶଲ୍ୟାକୁ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଲେକ ରାମରାଣ ।
 କକେୟାକୁ ଭ୍ରଥ ସୁମତ୍ରାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ଆବର ଜନନୀମାନଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଦେଲା ।
 ଏକ କ୍ରିୟା କରି ତା ବଶିଷ୍ଠ ଘେନିଲା ॥୮୦
 ଶବଦାହ ସ୍ୱାହାନ କରି ବାହୁଡ଼ନ୍ତି ।
 ମୂରିକା ଘର ବେଢ଼ାର ଆତରନ୍ତି ॥
 ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ତଇଲ ବହୁତ ବିପ୍ରେ
 ବଳୋହିଲେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ଗୋତରେ ଶୀତଳ ମଣୋହି
 କରାଇଲେ ॥
 ଦଶଦିନେ ଶୌର ନବୀନ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ।
 ଘୃତ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସେହୁଁ ଅଛଇ ପୂର୍ବ ବିଧି ॥
 ଦ୍ୱାଦଶ ଦିନରେ ହୋଇଲେ ଶୁଭ କାୟେ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମତତ୍ତ୍ୱ ରାଧ୍ୟ ॥
 ରାଜ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି ମନେ ସୁସ୍ଥ ନାହିଁ ।
 ପିତା ଗଲା ଏବେ ମାତାକୁ ହରାଇଁ ॥୯୦
 ଏମନ୍ତେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 ବରଷକା କ୍ରିୟା ବିଧି କଲେ ଯିସ ଯିସ ॥
 ରତ୍ନ କହନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଶୁଣ ।
 କେତେହେଁକ ଦିନେ ଅଇଲା ଏକ ଜଣ ॥
 ରତ୍ନବର ଆରୋହି ସଙ୍ଗତେ ବହୁତ ସନ୍ତ୍ୟ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶି ଚେଟିଲେ
 ରଘୁନାଥ ॥
 ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପୁଣି ଆସ୍ତାନକୁ ଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ମିଳି କଲ୍ୟାଣ ବାଞ୍ଛିଲା ॥
 ବୋଇଲା ତୋ ନାଥ ମୋହୋର ବୋଲ
 ଶୁଣ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ରାଜାର ମୁଁ ପ୍ରୋହିତ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥୧୦୦
 ରାଜା ପେଶିଲା ମୋତେ ତୋହୋର
 ତହିଁକି ।
 ଶୁଣିମା ସାବଧାନେ ମୁଁ ଅଇଲି ଯହିଁକି ॥
 ସିନ୍ଧୁଦେଶ ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁ ନାମେ ପୁରୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମଦୈତ୍ୟ ତହିଁରେ ନୃପତି ପଣ କରି ॥
 ସେହି ସିନ୍ଧୁ ଦେଶ ଉତ୍ତର ତାର କଟି ।
 ନଗ୍ରଜ ଅଇଇ ତାର ନାମ ପୁଷ୍ପବତୀ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବ ରାଜା ତହିଁ ତିନିକୋଟି ବଳ ।
 ସେ ଦୁଇ ଦେଶ ସ୍ବାମୀ ଘେନିମା ରଘୁବଳ ॥
 ସୁଲଭ ଆନ ତହିଁ ସୁଲଭ ଦବ୍ୟ ପାଇ ।
 ପୃଥାକ ମଧ୍ୟରେ ଅଟଇ ସାର ମହା ॥୧୦
 ଶୁଣିଣ ରଘୁନାଥ ତହିଁ ଭ୍ରଥକୁ ରାଜଲେ ।
 ମଉଜା ତୋର ଦୂତ ପେଷିଛି ବୋଇଲେ ॥
 ଦକ୍ଷିଣଶିଳା ପୁଷ୍ପବତୀ ବୋଲି ଦୁଇ ପୁରୀ ।
 ବ୍ରହ୍ମଦୈତ୍ୟ ତହିଁ ବଳେ ରାଜ୍ୟ କରି ॥
 ଆରେକ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ଗନ୍ଧର୍ବ ନୃପବର ।
 ସେ ଦୁଇଦେଶ ଏବେ ଘେନିମା ଆମର ॥
 ତୋହୋର ଦୁଇପୁତ୍ରକୁ କର ତହିଁ ରାଜା ।
 ଆଟ ଘେନି ବେଗେଣ ଦୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଯା
 ଯା ॥
 ଶୁଣିଣ ଭ୍ରଥବାର ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
 ମଉଜା ପ୍ରୋହିତକୁ ଗଉରୋବ କଲା ॥୧୦
 କଥାନ୍ତ ପଚାରି ଆଠ ସଜ କରି ।
 ରାମକୁ ଦ୍ରଷ୍ଟନ କଲା ପୁତ୍ରକ କର ଧରି ॥
 ରଘୁନାଥ ବୋଇଲେ ଦୁ ଯାସି ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ପୁତ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ଆସ ଦୁ ପଛେଣ ॥
 ଏତେକ ବୋଲି ରାଘୋବ ଶ୍ରୀଘ୍ର ଖଣ୍ଡା
 ଦେଲେ ।
 ଓଳଗ ମେଲାଉ ପୁଣ ତିନିଜଣ ଗଲେ ॥
 ସିଂହଦ୍ବରେ ଯାଇଁଣ ଆରୋହିଲେ ଯାନ ।
 ସମ୍ଭର୍ବ ହୋଇଣ ଚଳଇ ମାହାବନ୍ୟ ॥
 ସାତଦିନେ ଯାଇଁଣ କକଜ ଦେଶ ପାଇ ।
 ଶୁଣିଣ କକଜ ଭ୍ରଥକୁ ପାଛୋଟିଣ
 ଆସଇ ॥୧୧୦

ରଜନୀ ପ୍ରଭାତେ ଥାଉ ସଜ କରି ଗଲା ।
 ପୁରରେ ଗୁହାଜ ତାକୁ ଗଉରୋବ କଲା ॥
 ଦୁଇରାଜାକର ସନ୍ଧ୍ୟା ମିଶା ମିଶି ।
 ତକ୍ଷ ପୁଷ୍ପର ସହିତେ ସାଂଗ୍ରାମକୁ ଆସି ॥
 ଶିଳା ନାମେ ପୁରେ ପଶିଲେ ଝସାଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ଦତ୍ୟକୁ ସେ ଓଗାଳିଲେ ଯାଇଁ ॥
 ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ମନେ ପୁଣ ବିଚାରଇ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ସଜନି ତାର ଭାଏଣ ପଳାଇ ॥
 ଯୁଧ୍ୟରେ ମଲେ ଆମକୁ ଯୋଗାଇ
 ବୋଇଲେ ।
 ଭ୍ରଥର ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ମାରିତ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥୪୦
 ଦେଖିଣ ଭ୍ରଥ ବୀର ଆଗେ ଓଗାଳିଲେ ।
 ମହାଘୋର କରିଣ ସାଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭିଲେ ॥
 ଆଗିଆଣି ହୋଇଣ ସେ ଦୁଇପୁତ୍ର ଥିଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ୟକୁ ଓଗାଳି ନାରାଜ ବିଶିଲେ ॥
 ଶହସ୍ର ପେଷି ତାହାର ଜିନଇଲେ ମୁଣ୍ଡ ।
 ଅନାଥ ହୋଇଁ ତାହାର ପଡ଼ିଲାକ ପିଣ୍ଡ
 ଖଣ୍ଡ ॥
 ରାଜାର ପଡ଼ତେଣ ମହାଗଣମାନେ ।
 ଭ୍ରଥକୁ ଆସି ପୂଜା କଲେକ ସର୍ବଜନେ ॥
 ସେବକ ସହିତେ ତାର ପିଠିରେ ଲଗାଇ ।
 ପୁଷ୍ପବତୀ ନଗ୍ରେ ଭେଟିଲାକ ଭ୍ରଥ
 ଯାଇ ॥୫୦
 ଜାଣିଣ ଗନ୍ଧର୍ବେ ବହୁତ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
 ଛେଳ ଚକ୍ର ନାରାଜ କୋତ୍ର ମାଇଲେ ॥
 ଭ୍ରଥ ଆଗସରି କଲାକ ସମର ।
 ଆଗେ ସାହା ଅଇନ୍ତି ବେନି ଯେ କୁମର ॥
 ମଉଜା ଯୋଧାକୁରକୁ ଘେନିଣ ରଣେ
 ପଶି ।
 ଶ୍ରାବଣ ବରଷା ଜାଣି ନାରାଜ ବରଷି ॥
 ଏମନ୍ତେଣ ସାତରାତ୍ର ସାତଦିନ ଯୁଦ୍ଧ ।
 ରକତ ନଦୀ ଯେ ବହିଲା ରଣ ମଧ୍ୟ ॥
 ଗନ୍ଧର୍ବେ ବଳୀଆର ସେ ନ ଘୁଞ୍ଚନ୍ତି ପଏ ।
 ବେଳୁଁ ବେଳ ତହିଁ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧ
 ହୋଏ ॥୬୦

କୋପେଣ କକୟାର ତନୟେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ।
 ଧନୁରେ ଯୋଡ଼ିଲେକ ଅପୂର୍ବ ଏକ କାଣ୍ଡ ॥
 ଯେଉଁଣ ଶରେ ପଦ୍ମନ ଶମ୍ଭରକଇ ମାରି ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଭ୍ରଥକୁ ଦେଇଥିଲେ ତ୍ରିପୁରାରି ॥
 ପଛେଣ ପଦ୍ମନକୁ ସେ ସଦାଶିବ ଦେଲେ ।
 ଭ୍ରଥ ଅତି ଯଦୁ କରି ଭଣ୍ଡାରେ ଥୁଆଇଲେ ॥
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଭ୍ରଥ ବୀର ମଣିଣ ଛାଡ଼ିଦେଲା ।
 ତିନିକୋଟି ଗନ୍ଧର୍ବ ଏକାବେଳେକେ ମଲା ॥
 ରାଜ୍ୟର ପରଜାଏ ଭ୍ରଥକୁ ସେବାକଲେ ।
 ଏ ରାଜ୍ୟେ ନୃପତି ଦୁ ହୁଅସି
 ବୋଇଲେ ॥୭୦
 ଶୁଣି କଏକଇ ଉଷତ ହୋଇଲା ।
 ପୁଷ୍ପବତୀ ନଗ୍ରେ ପୁଷ୍ପକୁ ରାଜା କଲା ॥
 ଦକ୍ଷିଣ ଶିଳା କଟକେ ଦକ୍ଷ କୁମାର ରାଜନ
 ହୋଇ ।
 ବାଣିଣ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁହିଁ ଭାଷାରୁ ଧନ ଦେଇଁ ॥
 ଆପଣେ ସାତ ପାଞ୍ଚ ବରଷ ସେ ପୁରରେ
 ରହିଲା ।
 ଶତ୍ରୁମାରି ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଭିଆଇଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ପୁଣ ଦ୍ରଷ୍ଟନ କଲାକ ଆସି ।
 ବୋଲନ୍ତି ସଦାଶିବୁ ଶୁଣଗୋ ବିଝ୍ୟାଗିରି
 ବାସୀ ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ମନରେ ବିଚାରି ।
 ଲକ୍ଷଣ ବୀରକୁ ସେ ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ହକାରି ॥୮୦
 ବୋଇଲେ ସଭମିତ୍ରୀ ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ ।
 ଭ୍ରଥର ପୁତ୍ରକୁ କଲଇଁ ନୃପମଣି ॥
 ମଧୁବନ ରାଜ୍ୟତ ଘେନିଲା ଶତ୍ରୁଘ୍ନନ ।
 ତହିଁ ରାଜା କଲା ତାହାର ଦୁଇ ନାନ ॥
 ତୋହୋର ପୁତ୍ରକଇ ଦଶକାଳ ଦେଶ
 ଦେଲୁ ।
 ଆବର ତହୁ କେଳି ନଗ୍ର ସମର୍ପିଲୁ ॥
 ଯେ ତହିଁର ରାଜା ପଳାଇଲା ଛାଡ଼ି ।
 ରାବଣର ଲୋକେ ତାହା ବସିଥିଲେ ମାଡ଼ି ॥
 ଦଶଗ୍ରାବ ମଲା ଅସୁରେ ଗଲେ ଘୁଞ୍ଚି ।
 ମୋହୋର ଭାଏ ଅସୁରେ ରହିଲେ
 ଲୁଚି ॥୯୦

ବିଚାରଣେ ଯହୁଁ ଲଙ୍କାରେ ରାଜା ହୋଇ ।
 ଅପୁର ବଳ ତାକୁ ଆଶ୍ରେ କଲେ ଯାଇଁ ॥
 ସେଦିନୁ କଟେକ ହୋଇଅଛି ଶୂନ୍ୟ ।
 ଆତ୍ମକୁ ଲୋଡ଼ା କଲେ ତହିଁର ପ୍ରଜାମାନ ॥
 ପୂର୍ବେ ରାଜା ତାଙ୍କର ପଳାଇଣ ଗଲା ।
 ଅପୁତ୍ରିକ ହୋଇ ରାଜା ବନସ୍ତରେ ମଲା ॥
 ଦୁଃଖ ହୋଇଣ ଅଛଇ ସେହୁପୁର ।
 ତହିଁ ରାଜା କର ତୋହୋର କୁମର ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନିଣ ଏବେ ଯାସି ।
 ପୁତ୍ରମାନକୁ ତହିଁରେ ବସାଇଁ

ଆସି ॥୧୦୦

ଏମନ୍ତ ବୋଲି କୁମାରମାନନ୍ତ ଅଣାଇଲେ ।
 କୋଳେ ବସାଇଣ ମୁଖେ ତୁମ୍ଭନ ଦେଲେ ॥
 ଅନେକ ତିଆରିଣ ଦେଲେ ଖଣ୍ଡା ଶାଢ଼ୀ ।
 ବୋଇଲେ ବାବୁରେ ହୁଅସି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
 ଦଶକାଳ ଦେଶ ଚନ୍ଦ୍ରକେଳି ଦୋହେଁ

ଦେଶ ।

ତହିଁରେ ରାଜା ହୋଇଣ ଭୋଗ ବିଳସ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ।
 ଆପଣାର ଲାଗି ଦୁଇ ବାଗୁ ଅଣାଇଲେ ॥
 ଆବର ଦୁଇ ହସ୍ତୀ ଅଣାଇଲେ ବାନ୍ଧି ।
 ପୁତ୍ରମାନନ୍ତ ତାହା ଦେଲେ ରଘୁବନ୍ଧି ॥୧୦
 ଶିରେ ପାଗ ବାନ୍ଧି ହାତେ ଖଣ୍ଡା ଦେଲେ ।
 ପୁଅନ୍ତ ଘେନିଯାଅ ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ॥
 ଶୁଣିଣ ସଭମିତ୍ରୀ କଳାକ ନମସ୍କାର ।
 ଆବର ଓଳଗିଲେ ବେନି କୁମର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟାଏ ଅନକ୍ତୁଳ ଘେନିଗଲେ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇଁ ଯାନ ଆରୋହିଲେ ॥
 ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ କଳଣା ନ ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଦିଗ ବିଜେ କଲେକ କଟକାଇ ॥
 ପାଞ୍ଚଦିନେ ସେ ଯାଇଁ ଦଶ କାଳଦେଶେ
 ହୋଇଁ ।

ପରଜାଏ ଆନନ୍ଦ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଁ ॥୨୦
 ମତୀ ଅମନାତ୍ୟ ଦୁଶନ ଆସି କଲେ ।
 ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ର ଆମ୍ଭେତେ ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥

ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ତାକୁ ଗଉରୋବ କଲେ ।
 ରାଜ୍ୟର ବେଭାର ସମସ୍ତ ପଚାରିଲେ ॥
 ତହିଁ ଦଶଦିନ କଲେକ ରହଣି ।
 ଅଙ୍ଗଦ କୁମାରକୁ ତହିଁ କଲେ ନୃପମଣି ॥
 ରଥ ଗଜ ଅଶ୍ୱ ପାଦାନ୍ତ ଅନେକ ।
 ଆପଣେ ସସ୍ତ୍ରପି ବସାଇଲେ କଟେକ ॥
 ସଙ୍ଗେ ପୁରାତନ ଅମନାତ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ।
 ତହୁଁ କଟକାଇକରି ଗଲାକ ଲକ୍ଷଣ ॥୩୦
 ଚନ୍ଦ୍ରକେଳି ଦେଶେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ତହିଁରେ ପୁତ୍ରମାନକୁ ଗଉରୋବ କଲେ ॥
 ରାଜ୍ୟ କଥା ପୁଛି ରହିଲେ ତିନିଦିନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରକେତୁ କୁମାରକୁ ତହିଁ କଲେକ

ରାଜନ ॥

ସଙ୍ଗେ ବଳ ଦେଇଁ ଅନେକ ତିଆରିଲେ ।
 ଦୁଇ ରାଜ୍ୟେ ସେ ବରଷେ ରହିଲେ ॥
 ଦଶକାଳ ଦେଶକୁ ଅଛଇଲେ

ଯେତେବେଳେ ।

ଦୁଶନ କଲେ ଆସି ଅମନାତ୍ୟ ସକଳେ ॥
 ନବରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଁ ରାଜ୍ୟ ଚିତ୍ରା
 କଲା ।

ଚାରିମାସ ରହିଁ ତହୁଁ ବାହୁଡ଼ି ଅଛଲା ॥୪୦
 ଚନ୍ଦ୍ରକେଳି ଦେଶେ ହୋଇଲା ପ୍ରବେଶ ।
 ତହିଁରେ ରହଣି ପୁଣି କଲେ ଚାରିମାସ ॥
 ସେ ଦେଶ ଚରଚିଣ ପୁତ୍ରକୁ ତିଆରି ।
 ବାହୁଡ଼ି ପ୍ରବେଶ ଦଶକାଳ ପୁରୀ ॥
 ବାଇଶି ଦିନ ତହିଁରେ କଲେକ ରହଣି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ବାହୁଡ଼ି ଅଛଲେ ବାରମଣି ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ପାଦେ ଦରଶନ ଆସି କଲେ ।
 ରାଜ୍ୟର ବେଭାରମାନ ସମସ୍ତ କହିଲେ ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ନୀଳଗିରି ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥୫୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଏବେ ମାହାରସ ଶୁଣ ।
 ସାମବେଦ ସମ୍ଭୂତ ଏ ରାମାଏଣ ପୁରାଣ ॥
 ଯେ ଏହାକୁ ଏକମନେ ପଢ଼ନ୍ତି ଶୁଣନ୍ତି ।
 ମନେ ଯିସ ବାଞ୍ଛା ସେ ଫଳ ପାଆନ୍ତି ॥

ବିଷ୍ଣୁର ଚରିତ ଏ ବାଲମିକ ମୁନି କଲେ ।
 ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଆଗେ ଏହା ଶଙ୍କର କହିଲେ ॥
 ଶୁଣ ଗିରିଜା ଗୋ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ।
 ଜାନେକା ପଞ୍ଜିଲା ଯାଇଁ ପାତାଳ ଭିତରେ ॥
 ପୃଥାଦେବୀ ଆସି ତାକୁ ଘେନିଗଲା ।
 କମଳଧ୍ୱଜ ବିବାନେ ବସାଇଣ
 ନେଲା ॥୬୦

ପଦ୍ମେକ ପଦ୍ମନୀ ଜନ୍ୟା ସୁନ୍ଦର ସୁବତୀ ।
 ଉପହାର ଘେନିଣ ସନ୍ନିଧେ ଖଟିଛନ୍ତି ॥
 ଆପଣେ ବସୁମତୀ ବିବାନ ଆରୋହି ।
 ପଟୋଆର ପଡ଼ି ଆସଇ ପଛ ହୋଇ ॥
 ଉପରେଣ ବାସୁକିର ଫେଣା ଛତୁଛାୟା ।
 ମଧ୍ୟେ ରତ୍ନ ଯାନେ ଚଳଇ ସାତଥା ॥
 ଆଗେଣ ଜାହାଣାବ୍ରତେକ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ୱନି ।
 ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ସୁଲଭ କାମେନୀ ॥
 ପାତାଳ ଲୋକେ ବେଢ଼ି ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
 ଏ ସେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥୭୦
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ ବିଷ୍ଣୁର

ପାଟରଣୀ ।

ତୈଳୋକ୍ୟ ମୋହେନୀ ବ୍ରହ୍ମସ୍ତ୍ର ଠାକୁରାଣୀ ॥
 ଅପୁର ଦଳିବୁ ବୋଲି ତୁ ମୃତୁପୁରେ ଥିଲୁ ।
 ଆମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁନି ଯେଉଁଦିନୁ ଗଲୁ ॥
 ଏବେ ଅଛଲୁ ଗୋ ସଂସାର ଖେଳ ସାରି ।
 ସଗୋତ୍ର ସହିତେ ରାବଣକୁ ମାରି ॥
 ପୁତ୍ର ଉପୁଜାଇଲୁ ସନ୍ତତି ନିମନ୍ତେ ।
 ସତୀ ବ୍ରତ ରଖିଲୁ ଅଛଲୁ ଅନମିତେ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ପୁଷ୍ପ ଅଞ୍ଜଳି ଦିଅନ୍ତି ।
 ଦେଖିବାର ସଧେ ଗୋଡ଼ାଇ ଆସନ୍ତି ॥୮୦
 ଜାନେକାର ତେଜ କାନ୍ତି ଶତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
 ପାତାଳ ବାଟେ ବିଜେ କଲେକ
 ଗୋସମଣି ॥

କ୍ଷୀର ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ହୋଇଲେ ପରବେଶ ।
 ଗରୁଡ଼ ନମସ୍କାର କଲାକ ଆସି ପାଶ ॥
 ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଅଛନ୍ତି ବେନି ଭାଇ ।
 ଜଏ ବିଜଏ ରୂପ ଦେବତା ଦେହ ବହି ॥

ଜାନେକାକି ଦେଖିଣ ପ୍ରଜନ୍ମ କରି ଶୋଭା ।
 ଇଠ ଇଠ ବୋଲି ତାକୁ କମଳା ବୋଲାଇ ॥
 ନବରେ ପଶନ୍ତେ ପଡ଼ଇ ହୁଳ ହୁଳି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ଘେନି ଅଇଲେ ବ୍ରହ୍ମର
 ଦୁର୍ଲ୍ଲାକୀ ॥୯୦
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଳିରେ ଲକ୍ଷେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭରି ।
 ଧୂପଦୀପ ଅକ୍ଷତ ଦୁବ ସଜ କରି ॥
 ବରଦେହୀ ଶିରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିଭଡ଼ିଲେ ।
 ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି କଲେ ॥
 ପୃଥାଦେବୀ ଥିଲେ ଯେ ବିମାନ ଆରୋହି ।
 ସୀତା ସନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ଅଇଲେ ଓହ୍ଲାଇ ॥
 ଯାତେ ଜାନେକାକି କୋଳକରି ନେଲା ।
 ଦେଖି ସରସ୍ୱତୀ ନମସ୍କାର କଲା ॥
 ବହୁତ ଦୁଃଖ ସଖିଗୋ ପାଇଲୁ ବୋଇଲେ ।
 ଆଶ୍ୱାସନା କରି ପୁଣି ବିନୋଦ
 କହିଲେ ॥୧୦୦
 ସରସ୍ୱତୀ କି ବୋଇଲେ ଶୁଣିବି ତୁଗୋ
 ମାଧ୍ୟ ।
 ନୋହିଲେ ସଂସାର ରକ୍ଷା କେହ୍ନେ ହୋଏ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଭିତର ପୁରକଇ ଗଲେ ।
 ଯେ ଯାହାର ସେବାରେ ସେ ଯାଇଣ
 ଲାଗିଲେ ॥
 ମାଜଣା ହୋଇଲେ ସେ ଜନେକ
 ଦୋହିତା ।
 ଦିବ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ବିଜୟ କଲେ ସୀତା ॥
 ଶାରଦା ବୋଇଲେ ରାମ ଆସିବେ
 କେତେବେଳେ ।
 କି ସୁଖ ପାଇଣ ସେ ରହିଲେ ରବି ତଳେ ॥
 ଜନେକା ବୋଇଲେ ଏବେ ପେଷିବା ତାକୁ
 ଦୂତ ।
 ଏକଥା ଦେବତାଙ୍କର ନୁହଇ ଉଚିତ ॥୧୦
 ମୁହିଁତ ଅଇଲି ସ୍ୱାମୀ ତହିଁ କିମ୍ପା ଅଛି ।
 ଆବର କାର୍ଯ୍ୟ ପୁଣି ନାହିଁ ତହିଁରେ କିଛି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଗରୁଡ଼କୁ ପ୍ରମତିଲେ ରାଇ ।
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଦୂ ବସାଇ କହ ଯାଇ ॥

ଯେ ତାହାଙ୍କରତ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲା
 ସର୍ବସିଧ୍ୟ ।
 ଆଉ କିମ୍ପା ଠାକୁରେ ଥିବେ ପୃଥୁ ମଧ୍ୟ ॥
 ବେଗେଣ ଆସନ୍ତୁ ଏବେ ନକରନ୍ତୁ ହେଳ ।
 ନୋହିଲେଣ ଶାପ୍ୟ ପାଇବେ ଦିଗପାଳ ॥
 ଆଗାଧ୍ୟ ପାଇଣ ଚଳିଗଲା ଖଗପତି ।
 ମେରୁ ସତ୍ୟାଏଣ ଦେବତାଏ ବସିଛନ୍ତି ॥୨୦
 ନମସ୍କାର ହୋଇ ଜଣାଇଲା ଯାଇ ।
 ଶୁଣ ହୃଦୟ ଦେବେ ମୁଁ ଅଇଲି ଯହିଁ
 ପାଇଁ ॥
 ଡେଲୋକ୍ୟର ଠାକୁରାଣୀ ବିଷ୍ଣୁର ପ୍ରିୟବତୀ ।
 ସେ ମୋତେ ତୁମ୍ଭ ତହିଁକି ପେଷିଛନ୍ତି ॥
 ନାରାୟଣ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ମଞ୍ଜେଣ ଜାତ କଲ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଲା କିଂପା ଏଥୁକୁ ନ ଆଣିଲ ॥
 ତୁମ୍ଭର ଉଚିତ ଏ ନୋହେ ଦେବଗଣ ।
 ଠାକୁର ଆସିବାକୁ କର ବିଚାରଣ ॥
 ନୋହିଲେଣ ସମ୍ପଦ ନଥିବ କାହାରି ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କୋପେ ସରିବ ତୁମ୍ଭ ଶିରୀ ॥୩୦
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଗରୁଡ଼କୁ ପୁଣି ରାଇ ।
 ଆଣିମା ଠାକୁରଙ୍କୁ ବହୁତ ଦିନ ନାହିଁ ॥
 ତୁ ଯାଇ ଖଗେଶ୍ୱର ଗୋସାମଣୀ କି କହ ।
 ତାହାର କୋପକୁ ଆମ୍ଭେ ନୋହୁ ରହ ॥
 ସଂସାରର ହିତେ ମଞ୍ଜୁରେ ଥିଲେ ।
 ଭାରାଭର ଉଷ୍ମାସି ନିଜ ପୁରକୁ ଗଲେ ॥
 ତହିଁରେ ରହିଅଛନ୍ତି ରାକ୍ଷ୍ୟ ସସ୍ତ୍ରା କରି ।
 ଏହି ନିକଟେଣ ଆସିବେ ମଧୁହାରୀ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମା ପଦ୍ମମାଳା ଦେଲେ ।
 ଠାକୁରାଣୀ କଣ୍ଠେ ଏହା ଲମ୍ପାଅ
 ବୋଇଲେ ॥୪୦
 ଘେନିଣ ଖଗପତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଚଳି ।
 କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ରେ ଯାଇ ସେ ତତକାଳେ ମିଳି ॥
 ଜାନେକାକି ଦେଖିକରି ନମସ୍କାର କଲା ।
 ଯାବତ କଥାମାନ ମଣାଇ କହିଲା ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ଦେଲେ ବୋଲି ପଦ୍ମମାଳା ଏକ
 ଦେଇ ।

ଘେନି କମଳଣୀ ଆପଣା କଣ୍ଠରେ ଲମ୍ପାଇ ॥
 ପଦ୍ମଲୟା ନାମ ଗୋଟି ଅଟଇ ତାହାର ।
 ଅକ୍ଷତ ବୋଲିଣ ତହିଁ ଦେଲେ ଉପହାର ॥
 ଏସନେକ ବେଳେ ଚେତିଲେ ସରସ୍ୱତୀ ।
 ଉଠିଣ ଭିତରକୁ ଗଲେକ ତଡ଼ତି ॥୫୦
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯିବାବେଳେ ପଦ୍ମ ଦେଇ ଗଲେ ।
 ସୀତା ରୂପେ ପଦ୍ମମାଳ ନ ଘେନିମି
 ବୋଇଲେ ॥
 କମଳ ଥିଲେଣ ଜାଣିମେ ନରନାରୀ ।
 ତେଣୁ ପଦ୍ମ ଛାଡ଼ିଗଲେ ସିନ୍ଧୁର କୁମାରୀ ॥
 ସରସ୍ୱତୀ ତାହା ସାଇତିଣ ଥିଲେ ।
 ଏବେ କମଳାର କରେ ଆଣି ଦେଲେ ॥
 ଦେଖିଣ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାମକରେ ଧରି ।
 ସକଳ ନାରୀଗଣ ଜୟ ଜୟ କରି ॥
 ଏଥି ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଶ୍ରୀକେମରୀ ।
 ସୁରଗଣ ଘେନି ଭାଳନ୍ତି କୁଣ୍ଡପାରୀ ॥୬୦
 କେମତେ ଶ୍ରୀରାମ ଆସିବେ ବେଗ
 ହୋଇଁ ।
 କମଳା କୋପକୁତ ଭାର୍ଜନ କେହି ନାହିଁ ॥
 ଏତେ ବୋଲି କାଳ ପୁରୁଷକୁ ହକାରି ।
 ସନ୍ନିଧ୍ୟେ ବସାଇଣ କହନ୍ତି ତିଆରି ॥
 ବୋଇଲେ ଏହିକ୍ଷଣି ମର୍ତ୍ତପୁର ଯିବୁ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ଏକାନ୍ତ ମାଗିବୁ ॥
 ନିୟମ କରାଇ ଥିବୁ ଦୃଢ଼ କରି ।
 ଭାଳିବା ଠାକୁର ଯେ ଆସିବ ତାକୁ ମାରି ॥
 ଗୁପ୍ତେତେ ରଘୁନାଥଙ୍କୁ କହିବ ଏମାନ ।
 ବୋଲିବୁ ତୁମ୍ଭେ ସେ ଅଟ ଭଗବାନ ॥୭୦
 ଜଗତର ହିତେ ରାବଣ ବଧ କଲୁ ।
 ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ କିଂପାଞ୍ଚ ନ ଗଲୁ ॥
 ଏତେକ ବୋଲି ତାକୁ ତିଆରିଣ ଆସ ।
 ଶୁଣି କାଳପୁରୁଷ ହୋଇଲା ହରଷ ॥
 ପ୍ରତିଗାଧୀ କରଣ ସେହୁ ଅଇଲା ତହୁଁ ଚଳି ।
 ବୋଇଲା ଏହିକ୍ଷଣି ଆଣିମି ବନମାଳୀ ॥
 ଯୋଗବଳେ ଆସିଣ ଅଯୋଧ୍ୟା ପରବେଶ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ମିଳିଲା ବିକଟାଳ ବେଶ ॥

ନୟନ ରଙ୍ଗ ବର୍ଣ୍ଣ ସର୍ବାଙ୍ଗରେ କଳା ।	ଯେ ଅବା ଆସିବ ତାକୁ ପ୍ରାଣରେ	ତାହାର ଗର୍ଭରୁ ମୁଁ ହୋଇଲି କାନ୍ଦୁ ।
ପିଙ୍ଗଳ ଜଟାଭାର ଜିଣିଣ ବିକୁମାରୀ ॥୮୦	ମାରିବୁ ॥୧୦	ସେ ମୋହୋର ଜନନୀ ତୁ ମୋହୋର ଅତୁ
ଦୀର୍ଘ ଦାତୀ ଗୋଟି ଶୁକଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶି ।	ହୋଉ ହୋଉ ବୋଲି ରାମ ସନମତ	ତାତ ॥୪୦
ବିକଟାଳ ଦଶନ ଦୁତୀଆର ଶରୀ ॥	କଲେ ।	ମୋହୋର ନାମ ଅଟଇ ଦେବ କାଳ ।
ପେଟ ଖକାଳ ଦିଶଇ ଶିରାମାନ ।	ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟ ସକଳ କଢ଼ାଇଲେ ॥	ମୁଁ ଯାହାକୁ ଦେଖିଲି ସେ ଯାଇଁ ଯମ
ଖର ନିଃଶ୍ଵାସ କି ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନ ॥	ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବ ସୁମନ୍ତ ଭାଇ ଭ୍ରାତ୍ର ।	ଆଲ ॥
କଷ୍ଟା ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ରତ୍ନାକ୍ଷ କାଠମାଳ ।	ସମସ୍ତେ ଯାଅ ବୋଲି ବୋଇଲେ	ଏବେ ସେ ସୁରଗଣେ ପେଷିଲେ ମୋତେ
ଦିବ୍ୟ କଳେବର କରେଣ କମଣ୍ଡଳ ॥	ରଘୁନାଥ ॥	ରାଇ ।
ଦେଖିଣ ଦ୍ଵାରପାଳ ଉଠିଲାନି ରଥ ।	ନବ କୁଣ୍ଡ ସହିତେଣ ବାହାର ହୋଇଗଲେ ।	ଗୋରାମ ହାବେ ତୋହୋର ଯିବା ପାଇଁ ॥
କାଳପୁରୁଷ ବୋଇଲେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ କୋପ	ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ॥	ଦେବତାଙ୍କର ଛକେ ତୁ ହୋଇଲୁ
କୋହେ ॥	ଦ୍ଵାରେ ରହିଥିବୁ ନ ପଶିବେ କେହି ।	ଅବତାର ।
ଆରେ ପଡ଼ିଆରୀ ତୋ ରାଜାକୁ କହ	ମୋହୋର ରାଜଲେ ପୁଣି ଆସିବୁଟି ତୁହି ॥	ଦତ୍ୟକୁ ମାରି ଉଶ୍ଵାସିଲୁ ମହାଭାର ॥
ଯାଇଁ ।	ନିୟମ କରି ଅଛି ଶୁଣିଲୁଟିକି ଯାହା ।	ସମଏକେ ରବିତଳେ ତୁ ହୋଇଲୁ ଭାବ ।
କାଳିଞ୍ଜନ ମୁନି ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ କାର୍ଯ୍ୟ	ଏକାନ୍ତକୁ ଅଛଲେ ମାରିବଇଁ ତାହା ॥୨୦	ଏବେ କିମ୍ପା ସ୍ଵର୍ଗକୁ ନ ଯାଉ ପଦ୍ମନାଭ ॥
ପାଇଁ ॥୯୦	ଶୁଣି ସଉମିତ୍ରୀ ଗଲା ଆଡ଼େ ହୋଇଁ ।	ତୁ ଯେବଣ ପୁରୁଷ ନ ଜାଣୁକି ତାହା ।
ଶୁଣିଣ ଦ୍ଵାରପାଳ ଭିତରକୁ ଗଲା ।	ଶହସ୍ର ଧରି ଦ୍ଵାରେ ନିରୋଧୁଲା ଯାଇଁ ॥	ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଅତୁ ତୁ ଯେ
ଲକ୍ଷଣର ଛାମୁରେ ଯାଇଣ ଜଣାଇଲା ॥	କାଳିଞ୍ଜନ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀରାମ ଏକାନ୍ତ ।	ନାହା ॥୫୦
ଅପୂର୍ବ ମୁନିଏ ନାମ କାଳିଞ୍ଜନ ।	ବାଲମିକ କଲା ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଶୋରି ସାତ୍ୟକାନ୍ତ ॥	ତୋହୋର ନାଭି କମଳୁ ବ୍ରହ୍ମା ଜାତ
ବୋଇଲା ବେଗକରି ଜଣାଅ ରାଜନ ॥	ଦଇବ ହରିଲା ତାର ଜ୍ଞାନ ବୁଦ୍ଧି ବଳ ।	ହୋଇ ।
ତାହାକୁ ଡରିଣ ମୁଁ ଅଛଇ ଗୋସାଇଁ ।	ଦେହେ କି ପ୍ରଚଣ୍ଡେ ଛେଦିଲା ଆସି କାଳ ॥	ଜଗତ ପିତା ହୋଇ ସୃଷ୍ଟି ସେ ସ୍ତ୍ରୀଜଳ ॥
ଶୁଣିଣ ସଉମିତ୍ରୀ ରାମକୁ କହଇ ଯାଇ ॥	ଦେହ ବହି ବିଧାତାକୁ କେ ଅବା ଜାଣିମ ।	ଆକାଶ ଶିର ତହୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନେତ୍ର ।
ଗୋଦେବ କାଳିଞ୍ଜନ ମୁନି ଆସିଛନ୍ତି ।	ମାୟା କଥା ସତ ପ୍ରାଏ ମଣିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ॥	ଅପାପୀ ପୁରୁଷ ତୁ ପରମ ପବିତ୍ର ॥
ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଅଣାଅ ବୋଲନ୍ତି ॥	ମୁନିଙ୍କର ସଙ୍ଗତରେ ଏମନ୍ତ ଭାଲେଣି ।	ଯହୁଁ ଉପଦର୍ଶ ବାବଣେଶ୍ଵର କଲା ।
ଆଗାଧି ପରମାଣେ ବୀର ଲକ୍ଷଣ ଅଛଲା ।	ରକ୍ଷି ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା	ପାପ ପଥ ଆବୋରି ପୁଣ୍ୟ ନ ଆପିଲା ॥
ସିଂହଦ୍ଵାରୁ ଆସି ରକ୍ଷିକି ଘେନିଗଲା ॥୧୦୦	ରଘୁମଣି ॥୩୦	ତୁ ଯେ ରାମ ନାମେ ମନିଷ୍ୟ ହୋଇଲୁ ।
ଦେଖି ରଘୁନାଥ ଆସନ୍ତୁ ଉଠିଲେ ।	ପରମ ଗୁପ୍ତ ଏ ଦେବତାଙ୍କର କଥା ।	ଦତ୍ୟ ବଳ ନାଶି ସଂସାର ରକ୍ଷା କଲୁ ॥
ଆସନ ଦେଇଣ ମୁନିକି ପୂଜା କଲେ ॥	ଯେ ଏଠାକୁ ଆସିବ ଛେଦିବୁ ତାର ମଥା ॥	ତୁ ଯେ ଜଗତ ନାଥ ଅତୁ ଚକ୍ରଧର ।
କୁଶଳ ପୁଛା ପୁଛି ହୋଇ ବେନି ଜନ ।	ଯାହାର ଶବଦ ଅବା ଶୁଭିବନ୍ତି ରାମ ।	ଆଦି ମୂଳ ପୁରୁଷ ତୁ ବିଶ୍ଵ ଶ୍ୟାମାର ॥୨୦
ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ କାଳିଞ୍ଜନ ॥	ତାହାକୁ ନିଷ୍ଠ ଏ ପେଷିବୁ ଯମ ଗ୍ରାମ ॥	ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଲୋକେ କିମ୍ପାଇଁ ସ୍ଵାମୀ ଥିବୁ ।
କେବଣ ହିଁ କାରଣେ ଅଛଲୁ ମୁନି ଏଥ ।	ଏତେ ବୋଲି ଏକାନ୍ତେ ବସିଲେ	ନିଜ ଭୁବନେ ତୁ ବେଗେ ଚଳିଯିବୁ ॥
ତପୀ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ରଘୁନାଥ ॥	ମହାମୁନି ।	ଦେବତାମାନେ ତୋତେ ସେବା
ଏକାନ୍ତେ ବସିବା ତୋହୋର ମୋହୋର	ଶୁଣୁ ରଘୁନାଥ ଅପୂର୍ବ ଯିଏ ଧ୍ଵନି ॥	କରିଥିବେ ।
ଦୁଇ ।	ତୋହୋର ଭାରିଯା ସେ ଅଟଇ	ତେବେ ସେ ଜୀବନ ସୁଫଳ କରିବେ ॥
ସକଳ ଲୋକଙ୍କୁ ତୁ କଢ଼ାଅ ରଘୁସାଇଁ ॥	ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ।	ବ୍ରହ୍ମାଦି ମୁନିମାନେ ଗୁପ୍ତାଦି ଯୋଗା ଜନେ ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ଦ୍ଵାରେ ବସାଇଣ ଥିବୁ ।	ସୁର ନର ମୁନି ଯାହାର ପାଦେ ସେବି ॥	ଏମାନେ ନିବେଶନ୍ତି ଯାହାର ସନ୍ନିଧାନେ ॥

ଲହୁ ଆଦି କରି ଦେବେ ବାଟ ଚାହିଁଛନ୍ତି ।
 ନ ଦେଖିଲେ ଜୀବନ ଛାଡ଼ିବୁ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ତୁମେ ଏବେ ରାଜ୍ୟ ସୁଖେଶ ନ ଲାଗ ।
 ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଅ ଦେବ ବେଗ ॥୭୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଅବଶ୍ୟ ଆମେ ଯିବୁଟି ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥
 ଦେବତାଙ୍କର ବୋଲ ଅଲଘିତ ମୋତେ ।
 ମୋ ରହିବାର ଭିତ ନୁହଇ ଯୁଗତେ ॥
 ସାତ୍ୟା ଗଲାଦିନୁ ମନ ଥର ନାହିଁ ।
 ଯିବାଇଁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଅଟ୍ଟବିନ ରହି ॥
 ଏମନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ କାଳିଞ୍ଜନ କଥା ହୁଅନ୍ତେ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ମିଳିଲା ଏକଇ ତପୋବନ୍ତେ ॥
 ଦୂରାସା ନାମେଶ ଅଟନ୍ତି ମହାମୁନି ।
 ଯତନେ ରାଜ୍ୟ ପେଷିଲେ ପଦ୍ମଯାନି ॥୮୦
 ବୋଇଲେ ଭୋମୁନି ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରେ ଯାଅ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେଣ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇଁ ହୁଅ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ କାଳିଞ୍ଜନ କହାଇଁ ଅଛି ଯାଇଁ ।
 ତାହାକୁ ଯେନି ଏକାନ୍ତ ସାତ୍ୟା ସାଜ ॥
 ନିୟମ କରାଇଁ ଅଛି କାଳିଞ୍ଜନ ।
 ଏକାନ୍ତ ବେଳେ ମିଳିବ ଯେବଣ ହିଁ ଜନ ॥
 କିଅବା ମୁଖରାବ ଶୁଭିବ ଶବଦ ।
 ତାହାକୁ ଅଣାଇଁ କରିବ ପ୍ରାଣେ ବଧ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ସନମତ କଲେ ତାହା ବୋଲେ ।
 ଏକାନ୍ତେ ଭାଲେଣି ସେହୁ କାଳିଞ୍ଜନ
 ଦୁଇେ ॥୯୦
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଦୁଆରେ ଅଛନ୍ତି ଜଗାଇ ।
 ଏସନେକ ବେଳେ ହୋଇବୁ ତୁ ଯାଇଁ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ସଉମିତ୍ରୀ ରାଜାଇ ଏକାନ୍ତ ।
 କୋପ କରଇ ଯେମନ୍ତେ ଜାନେକାର
 କାନ୍ତ ॥
 ଉପ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ିଣ ଯେବେ ଭାଇ କି
 ଲେଉଟଇ ।
 ତେବେସେ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଆସିବେ ସାତ୍ୟା
 ସାଜ ॥

ତୁ ମହାମୁନି ନ କରସି ହେଳ ।
 ଦେବକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବେଗ ହୋଇଁ
 ଚଳ ॥
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନେ ଦୂରାସା ମହାରଣି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ସିଂହଦ୍ୱାରେ ମିଳିଗଲେ
 ଆସି ॥୧୦୦
 କୋପରେ ଥର ହର କ୍ଷୁଧାରେ ଆରତ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଆରେ ସଉମିତ୍ରୀ ରାମକୁ ବେଗେ କହ ।
 କ୍ଷୁଧାରେ ଆରତ ହେଉଅଛି ମୋର ଦେହ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକ ଦହିବି ଏହିକ୍ଷଣି ।
 ଯଦି ନ ଦେଖାଇବୁ ରଘୁକୁଳମଣି ॥
 ଏତେକ ବୋଲି ରଣି କାୟା ବଦ୍ଧଗଲେ ।
 ଚକ୍ରପ୍ରାୟେ କରି ଦୁଇ ଆଖି ବୁଲାଇଲେ ॥
 ନିଶ୍ୱାସର ଘାଏ ହଲଇ ସିଂହଦ୍ୱାର ।
 ଭୁମିରେ ଲାଗୁଅଛି ପିଙ୍ଗଳ ଜଗାଇ ॥୧୦
 ରୋମ ପୁଲକାଇଁ ଅଧର କାମୁଡ଼ି ।
 ରକଟର ଦାନ୍ତ ଜାଣିଣ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥
 ହାଟ ବାଟ ଲୋକେ ପକାଇଗଲେ ଶୁଣି ।
 ଥରହର ହୋଇ କମ୍ପଇ ଧରଣୀ ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଲନ୍ତି ଯୋଡ଼ିଣ ବେନି କର ।
 ଅକାରଣେ କୋପ ତୁ ନକର ମୁନିବର ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଜଣାଇଁ ନେମି ତୋତେ ଆସି ।
 କ୍ଷଣେକ କୋପ ତୁ ନକର ମହାରଣି ॥
 ଏତେ ବୋଲି ସଉମିତ୍ରୀ ଭିତରକୁ ଗଲା ।
 ଦଇବର ମାୟା ବୋଲି ମନେ
 ବିଚାରିଲା ॥୨୦
 ସତ୍ୟ କରିଣ ଅଛି ଜାନେକାର ସାଜ ।
 ଏକାନ୍ତକୁ ଗଲେତ ମୋହୋର ଜାଇଁ
 ନାହିଁ ॥
 ନଗଲେ ରଣି କରିବ ପୁର ନାଶ ।
 ରାଜାପୁର ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଯିବେ ନାଶ ॥
 ମୋହୋର ମଲେଣ ଯେବେ ବ୍ରତବେ
 ସକଳ ।
 ଏକଥା ନକଲେ ମୋର ଜୀବନ ବିଫଳ ॥

ପର ଉପକାରୀ ହୁଅନ୍ତି ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ ।
 ଯାଆନ୍ତି ପୁରପୁରା ପୁରାଣେ ଏ ବାଣୀ ॥
 ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥେ ତେଜିବନ୍ତ ପ୍ରାଣ ।
 ଏତେକ ବୋଲି ଚଳି ଗଲାକ ଲକ୍ଷଣ ॥୩୦
 ଶ୍ରୀରାମ କଳି ମୁନି କଥା ହୁଅନ୍ତିଟି ବସି ।
 ଯାଇଁଣ ମିଳିଲେ ସେ ସୁମିତ୍ରାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ଦେଖିଣ ରଘୁନାଥର ଭାଙ୍ଗିଲା ଏକାନ୍ତ ।
 ଆଶ୍ୱାନ୍ତ ଉଠିଲେ କାଳିଞ୍ଜନ ତପୋବନ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ଅଭିଳାଷି ଲକ୍ଷଣ ।
 ଯାହା ତୁମେ ସତ୍ୟ କଲୁ ଏହିକ୍ଷଣ ॥
 ସେ କଥା ଜାଣି ତୁ ବୋଲିଣ ଚଳିଗଲା ।
 ଜାଣିଲି ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲା ॥
 କାଳିଞ୍ଜନ ପୁରୁଷ ହେଲେ ଅତର୍କ୍ଷୀନ ।
 ରଘୁନାଥ ଆଗେ ଉଭା ସୁମିତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥୪୦
 କର ଯୋଡ଼ିଣ ବୋଲଇ ଶୁଣ ନୃପବର ।
 ଦୂରାସା ମହାରଣି କୋପେଣ କୋପଭର ॥
 ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଉଭାରିଛି କୋପଭର ହୋଇ ।
 ବୋଇଲା ବେଗେ ମୋତେ ଭେଟାଅ
 ରାବଣାରି ॥
 ନୋହିଲେ ଏ ପୁର ଦହିବି କୋପାନଳେ ।
 ସେ କଥା ଶୁଣି ମୁଁ ଅଭିଳି ବିକଳେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ସେ ମୁନିକି
 ଯେନିଆସ ।
 ଶୁଣିଣ ବାହୁଡ଼ିଲା ସୁମିତ୍ରାର ଶିଷ୍ୟ ॥
 ସିଂହଦ୍ୱାରୁ ଆସିଣ ରଣିକି ରାଇ ନେଲା ।
 କୋପ ଛାଡ଼ି ରଣି ଭିତରକୁ ଗଲା ॥୫୦
 ମନେ ବିଚାରଇ ଧନ୍ୟ ମୋର ପୁଣ୍ୟ ।
 ଆଜୁଁ ସେ ସୁଫଳ ଅଟଇ ଜୀବନ ॥
 ନିରାକୃତ ବ୍ରହ୍ମ ଦେଖିବି ନନ୍ଦନେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଯାହାକଇ ରଘୁ ଆଇ ଧ୍ୟାନେ ॥
 ଏହାର ଅନୁ ଖାଇ କରିବି ପାପ କ୍ଷୟ ।
 ଏମନ୍ତ ଭାଳିଣ ମୁନି ବେଗେ ବେଗେ
 ଯାଏ ॥
 ବାଟରେ ରଘୁନାଥକୁ ଭେଟିଲେକ ଆସି ।
 ନମସ୍କାର କଲେ କଉଶଲ୍ୟାର ଶିଷ୍ୟ ॥

ଗଉରୋବ କରିଣ ରକ୍ଷିକି ଘେନିଗଲେ ।
 ଦିବ୍ୟ ମନ୍ଦିରୋଣ ଯାଜଂଶ ବସିଲେ ॥୭୦
 ପୁବର୍ଣ୍ଣ ଆସନ ଦେଇଂଶ କଲେ ପୂଜା ।
 କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ ହୋଇଣ ପୁଛନ୍ତି ରାମ ରାଜା ॥
 ଭୋମୁନି କେବଣ କାରଣେ ଆଗମନ ।
 ମୋହୋର ଆଗେ କହ ସ୍ବରୂପ ବଚନ ॥
 ଦୃତାସା ବୋଇଲେ ମୁଁ କ୍ଷୁଧାରେ ଆରତ ।
 ଷଡ଼ରସ ପ୍ରକାରେ ମୋତେ ଦେସି ଭାତ ॥
 ତୋହୋର ଅନ୍ନ ଖାଇଲେ ଶ୍ୟରାର ହେବ
 ସ୍ବାର୍ଥ ।
 ବେଗେଣ ଚରତା ମୋତେ କର ରଘୁନାଥ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ।
 ବଶିଷ୍ଠ ଘରୁ ଅନ୍ନ ଅଣାଅ
 ଆଶ୍ୟଂଦେଇ ॥୭୦
 ତତକ୍ଷଣେ ସଉମିତ୍ରା ଗଲା ଆଶ୍ୟଂ ଘେନି ।
 ଯହିଁ ବସିଅଛନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ମହାମୁନି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦୃତାସା ଆସିଛନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆସି ଅନ୍ନ ସେ ମାଗନ୍ତି ॥
 କ୍ଷୁଧାରେ କୋପଇତର ମୁଖ ହୋଇଛନ୍ତି ରକ୍ଷି ।
 ତୁମ୍ଭର ତହିଁକି ମୋତେ ରଘୁନାଥ ପେଷି ॥
 ବୋଇଲେ ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ତୁମ୍ଭେ ଘେନି
 ଆସ ।
 ଭୁଞ୍ଜିବେ ମହାମୁନି ହୋଇବେ ସନ୍ତୋଷ ॥
 ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମାମୁନି ସମ୍ପାଦିଲେ ଅନ୍ନ ।
 ଶିଷ୍ୟକର ହସ୍ତରେ ବୁହାଇଲେ
 ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ॥୮୦
 ଲକ୍ଷଣ ସେମାନ ଆବୋରି ଘେନିଗଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ତତକ୍ଷଣ କଲା ॥
 ଦେଖିଣ ଦୃତାସା ମୁନି ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 ସ୍ନାନ କରିବେ ବୋଲି ସରସୁକୁ ଗଲେ ॥
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଅଇଲେ ଅତି ଖରେ ।
 ଆସିଣ ମିଳିଲେ ସେହୁ ମାନ୍ଦିର ଭିତରେ ॥
 ଠାବ କରି ତହିଁ ବସିଲେ ପାଦ ଧୋଇଁ ।
 ବଶିଷ୍ଠେ ଆପଣେ ଅନ୍ନ ପରଷିଲେ ନେଇ ॥
 ଛଡ଼ରସ ପ୍ରକାରେ ରାନ୍ଧଣା ଯୁଗତି ।

ଦୁଧ ହେନା ସର ପିଷ୍ଟକ ପ୍ରଭୃତି ॥୯୦
 ସୁସ୍ବାଦୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜିଣ ସନ୍ତୋଷ ।
 ଆଚୋବନ ସାରିଣ ବସିଲେ ରାମ ପାଶ ॥
 କର୍ପୁର ତାମୋଳ ନେଇଁ ଲକ୍ଷଣ
 ଭୁଞ୍ଜାଇଲା ।
 ତୋଷେ ମହାମୁନି ଶ୍ରୀରାମକୁ କଲ୍ୟାଣ ସେ
 କଲା ॥
 ଯିବି ବୋଲି ମୁନି ଗଲେକ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଥା ହେଲା ଆନେ
 ଆନେ ॥
 ଦୃତାସା ରକ୍ଷି ଗଲାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ।
 ମନେ ବିଚାରିଲେ ମୁଁ କରିବି କେମନ୍ତ ॥
 ପିତାର ସତ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବନବାସ ଗଲି ।
 ଲୋକ ଅପବାଦେ ଜାନେକୀ
 ଛାଡ଼ିଲି ॥୧୦୦
 ଏବେ ଆପଣେ କରିଛି ନିୟମ ।
 ସଂକଟ ଲାଗିଲା ମୋତେ ରକ୍ଷାକର ଧର୍ମ ॥
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଅବା ମୁହିଁ ମାରିବି କେମନ୍ତେ ।
 ନୋହିଲେ ସତ୍ୟ ରକ୍ଷା ହୋଇବ କେମନ୍ତେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମର ଭାଳନ୍ତେ ଲକ୍ଷଣ ତାହା ଜାଣି ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ବୋଲନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥୧୦
 କାଳିଞ୍ଜନ ମୁନି ଆଗେ ସତ୍ୟ କଲୁ ଯାହା ।
 ଏବେ କିମ୍ପାଇଁ ସ୍ବାମୀ ପାଶୋରିଲୁ ତାହା ॥
 ଦଇବର କଥା କେ କରିବ ଆନ ।
 ମୋତେ ତୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରସି ରଘୁନାଥ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୁଇଁଲେ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ।
 ଏକଥା କିମ୍ପାଇଁ ତୁରେ କହିଲୁ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ତୋତେ ମାରିଣ ମୁଁ ଯେଉଁ ଧର୍ମ ପାଇବି ।
 ଏଥକୁ ପାଳତ ମୁଁ ବିଷୁହିଁ ଖାଇବି ॥
 କେଉଁ ଧର୍ମ ମୋର ପୋଡ଼ିଯାଉ କିନା ।
 ସବୁ ବଡ଼ ପଣ ତୋହୋର ଥିଲେ ସିନା ॥
 ପ୍ରାଣ ତେଜ୍ୟା ମୁହିଁ କରି ପାରଇରେ ଭାଇ ।
 ତୋତେ ମାରିତେ ମୋହୋର ବେଳରେ
 ନୋହଇଁ ॥
 ଏତେକ ବୋଲିଣ ରାମ ପଡ଼ି ମୁଛା ଗଲେ ।

ଭୂମିରେ ଲୋଟଗାଳି ବହୁତ
 ରୋବିଲେ ॥୨୦
 ହା ହା ସେ ଭାଇ ମୋର ପ୍ରାଣର ପାରତି ।
 ତୋତେ ଛାଡ଼ିଲେ ମୋ ବିଅର୍ଥ ଜୀବତି ॥
 ସର୍ବଗୁଣେ ସୁଲକ୍ଷଣ ଅଟୁ ସଉମିତ୍ରା ।
 ତୈଲୋକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ତୁ ଅଟୁ ମହା କ୍ଷେତ୍ରୀ ॥
 ମେଘନାଦ ମାଜଲୁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣିଥିଲା ।
 ମୋହୋର ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଦୁଇବେଳ ମାରିଗଲା ॥
 ତୁ ତାହାର ଶିର ପକାଇଲୁ କାଟି ।
 ସୁରଗଣେ ମିଳି କଲେ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ ॥
 ରାମାଏଣ ଯୁଦ୍ଧେ ଏକାଏଣ କ୍ୟ କଲୁ ।
 ମୋତେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଦୃପତି
 କରାଇଲୁ ॥୩୦
 ତୋହୋର ବାହୁବଳେ ରାଜ୍ୟ ସେ
 ମୋହୋର ।
 ଶତ୍ରୁକୁ ଜିଣଇଁ ମୁହିଁ ବୁଦ୍ଧିରେ
 ତୋହୋର ॥
 ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତୋତେ ପ୍ରଣଂସା
 କରନ୍ତି ।
 ନାମ ସୁମରିଲେ ଅଇରି ଡରନ୍ତି ॥
 ଗୁଣେ ଗୁଣ ନିଧୁ ଅଟୁ ମୋହୋର ଭାଇ ।
 ଅରଣ୍ୟକୁ ଗଲୁ ମୋହୋର ସଙ୍ଗତେ
 ଗୋଡ଼ାଇ ॥
 ଯେତେ ଦୁଃଖେ ତହିଁ ସେବା କରିଥିଲୁ ।
 ଅନାହାର ନାହିଁ ନିଦ୍ରାହିଁ ବଞ୍ଚୁଲୁ ॥
 ସୀତାକୁ ମୁଦ୍ଧିଲି ତୋତେ ସେ ଦେଖନ୍ତେ ।
 ଏବେ ଅବା ତୋତେରେ ମାରିବି
 କେମନ୍ତେ ॥୪୦
 ଲଘିବରଂ ସତ୍ୟ ମୁଁ ଧର୍ମକୁ ଭୟ ନାହିଁ ।
 ସହୋଦର ଭାଇକି ମାରିବି କିଏ ପାଇଁ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ରାମ ହୋଇଲେ ମଉନ ।
 ସତ୍ୟ ଛାଡ଼ିବି ବୋଲିଣ ରାକ୍ଷସ ମନେ ମନ ॥
 ଏସନ ସମୟେ ମନ୍ତ୍ରାଗଣେ ମିଳି ।
 ବଶିଷ୍ଠ, ବାମଦେବ, କଶ୍ୟପ, ଜାବାଳି ॥
 ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ମିଳିଲେ ଭ୍ରତ ବୀର ।

ଲକ୍ଷଣ ଉଭା ହୋଇ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ॥
 ବକ୍ଷିଷେ ବୋଇଲେ ତୁ ଶୁଣ ରଘୁପତି ।
 ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଗୋବିନ୍ଦର ନୁହଇ ॥୫୦
 କେବଣ କଥା କେନ୍ଦ୍ର ଆଗେ କହୁ କିନା ।
 ଚୋଟେ ଅପୂର୍ବ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ କେଉଁ କଥା
 ସିନା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୋତେ ଲାଗିଲା
 ଦଇବ ।
 ସେ କଥା କହିଲେ ଆଉ କିଏ ସେ
 ହୋଇବ ॥
 କାଳ ତଗର ମୋତେ ଦେବଙ୍କ ଆସିଥିଲା ।
 ସେ ମୋତେ ମହାମୁନି ସତ୍ୟ କରାଇଲା ॥
 ବୋଇଲା ଯେ ଅବା ଆସି ମିଳିବାକ ଏଥ ।
 ତୁ ରାମ ତାହାର ଛେଦିବୁଟି ମାଥ ॥
 ତାହାର ମାୟାତ ମୁଁ କାଣି ନ ପାରିଲି ।
 ହଉ ଏକଥା କରିବି ବୋଇଲି ॥ ୬୦
 ଏସନେକ ସମୟେ ଅଇଲେ ଦୃଢାସା ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିଣ ସେ କହିଲେ କରୁରାଷା ॥
 ତାହାକର ଡରେ ସଉମିତ୍ରୀ ତହୁଁ ଭିତରକୁ
 ଗଲା ।
 ଏକାନ୍ତ ଭାଲେଣି ଠାବରେ ହୋଇଲା ॥
 ତେଣୁ ସତ୍ୟ ଭଗ୍ନ ହୋଇଲଇଁ ମୁହିଁ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଅବା ମୁଁ କେମତେ ମାରିବଇଁ ॥
 ଗୋମୁନି ବକ୍ଷିଷ ମୋତେ ପ୍ରତିକାର କର ।
 କେମତେ ସତ୍ୟ ରହି ନମରେ ସୋଦର ॥
 ବ୍ରହ୍ମାକର କୁମର ବସିଣ ତିଆରି ।
 ବୋଇନ୍ତି ବଚନ ଶୁଣ ରାବଣାରି ॥ ୭୦
 ସତ୍ୟ ରଖି ବଳି ପାତାଳକୁ ଗଲା ।
 ସତ୍ୟେ ଶିବି ରାଜା ଦେହ କାଟି ଦେଲା ॥
 ସତ୍ୟେ ହରିଚନ୍ଦନ ବିକିଲେ ପୁତ୍ର ନାରୀ ।
 ସତ୍ୟେଣ ଜାମୁତବାହନ ପ୍ରାଣ ହାରି ॥
 ସତ୍ୟେଣ ସମୁଦ୍ର ନ ଲାଘଇ କୁଳ ।
 ସତ୍ୟ ରଖି ବସୁମତୀ ନ ପଡ଼ଇ ତଳ ॥
 ସତ୍ୟେଣ ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦେ ହେଉଛନ୍ତି ।

ସତ୍ୟେ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଗଲେକ ଅଗନ୍ଧି ॥
 ସତ୍ୟେଣ ପାର୍ବତୀ ପୁରୁଷ ହତ୍ୟା କଲା ।
 ସତ୍ୟେଣ ମନ୍ଦର ପର୍ବତ ନ ବଢ଼ିଲା ॥୮୦
 ସତ୍ୟେଣ ସଦାଶିବ ଭକ୍ଷିଲେଟି ବିଷ ।
 ସତ୍ୟେଣ ଶ୍ରୀହରି ଦତ୍ୟକୁ କରଇ ବିନାଶ ॥
 ସତ୍ୟେଣ ବ୍ୟାଧି ଔଷଧେ ଭଲ ହୋଇ ।
 ସତ୍ୟେଣ ହୁତାଶନ ସକଳ ଭକ୍ଷଇ ॥
 ଯରର ସତ୍ୟ ତୁ ରଖୁ ରଘୁନାଥ ।
 ଚୋହୋର ସତ୍ୟ କିମ୍ପା ହୋଇବ ବିଅର୍ଥ ॥
 ମୋହୋର ତହିଁ ହାଦେ ଅଛଇ ଏକ
 ବୁଦ୍ଧି ।
 ତାହାତୁ ପାଳସି କ୍ଷତ୍ରିୟ ଗୁଣନିଧି ॥
 ଲକ୍ଷଣ ନ ମରୁ ସତ୍ୟ ତୋର ରହୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁନି ଏହି କଥା
 ହୋଇ ॥୯୦
 କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି କହସି ବିଚାରି ।
 ଏତେକ ବୋଲି ଉଠି ବସିଲେ ରାବଣାରି ॥
 ବ୍ରହ୍ମାର ତନୟେ କହନ୍ତି କଥାମାନ ।
 ଶୁଣ ସର୍ବଲୋକେ ହୋଇଣ ସାବଧାନ ॥
 ମଲା ଗଲା ହଜିଲା ଏକଇ ସମାନ ।
 ଅରଣ୍ୟକୁ ଗମନ କରୁ ଏବେ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ଆଉ ବେଳେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଲୋକକୁ ଭେଟ
 ନୋହୁ ।
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରକର ସତ୍ୟ ଗୋଟା ରହୁ ॥
 ଆମ୍ଭର ବିଚାରକୁ ଯୋଗାଇ ଏମାନ ।
 କେମନ୍ତ ମଣିଲ ଏହା
 ମନ୍ତ୍ରାଗମାନ ॥୧୦୦
 ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଯେ କଲେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ।
 ବାବୁ ବୁଦ୍ଧି ଏକ ପାଞ୍ଜଲ ମହାମୁନ୍ୟ ॥
 ସତ୍ୟ ଗୁହାଞ୍ଜଳୁ ପ୍ରାଣକି ଜାଆଇଁଲୁ ।
 ଏକଥା କେବଣ ପ୍ରକାରେ ଚିଆଇଲୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ ମନକୁହିଁ ଗଲା ।
 ଭ୍ରଥ ସହିତେଣ ସବୁକୁ ହିଁ ଯୋଗାଇଲା ॥
 ବକ୍ଷିଷ ବଚନେ ରାମ ହୋଇଲେକ ଶାନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁଣ କୋପେଣ ବୋଲନ୍ତି ॥

ଯାଅସି ସଉମିତ୍ରୀ ନଥାଅ ମୋର ପାଶ ।
 ଯଦି ଜୀବନକୁ ଅଛି ତୋର ଆଶ ॥୧୦
 ଜାଣୁ ଜାଣୁ ନିୟମ ଲାଘିଲୁରେ ଭାଇ ।
 ଆନ ଲୋକେ ହୋଇଲେଟି ଜୀବନହିଁ ନ
 ପାଇ ॥
 ଯାଅ ଦୁହିଁ ମୋହୋର ରାଜ୍ୟ ସାମାରେ ପୁଣ
 ନ ଥା ।
 ରହିଲେ ଏଥିକି ଆଉ ନାହିଁ ଭଲ କଥା ॥
 ଶ୍ରୀରାମର କରକ୍ଷା ବଚନେ ସଉମିତ୍ରୀ ।
 ଗଡ଼ଘାଳି ଶୁଟିଲା ପଡ଼ିଲା ଧରିତ୍ରୀ ॥
 ଉଠି ଉଭାହୋଇ ଶିରେ କର ଦେଲା ।
 ଯାଉଅଛି ବୋଲି ଆଗ୍ୟା ସେ ମାଗିଲା ॥
 ଲକ୍ଷଣ ପିଠିଦ୍ୟତେ ଶ୍ରୀରାମ ରୋଦନ କରି ।
 ମଣୀ ଅମନାତ୍ୟଙ୍କର ଲୋଚନକୁ ବହେ
 ବାରି ॥୨୦
 ଭ୍ରଥ କାୟୁଅଛି ତଳକୁ କରି ମୁଖ ।
 ନଗ୍ର ଲୋକମାନଙ୍କର ବଦନ ବହୁତଇ
 ଦୁଃଖ ।
 କେବଣ ଆକରା ବୋଲନ୍ତି ନରନାରୀ ।
 ଆଜହୁଁ ସରିଲାଟି ଅଯୋଧ୍ୟାର ଶିରୀ ॥
 ସାତ୍ୟା ଗଲାବିନରୁ ହୋଇଲା କଥା ମନ୍ଦ ।
 ଖଳ ବିହି ଏଥୁ ସବୁ କରୁଅଛି ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ସେ ସୁମନ୍ତକୁ
 ଚାହିଁ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଛାଡ଼ି ଆସି ରଥରେ ବସାଇ ॥
 ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ରାବର ଦୂରିତେଣ ଗଲା ।
 ରହୁବର ସାଜି ଲକ୍ଷଣ ଆଗେ କଲା ॥୩୦
 ତହିଁ ଆରୋହିଲା ସୁମିତ୍ରାଙ୍କର ସୁତ ।
 ସୁମନ୍ତ ମଣୀ ବାହିଣ ନେଲା ରଥ ॥
 ସିଂହଦ୍ଵାରୁ ବାହାର ହୁଅନ୍ତେ ଲୋକେ
 ଦେଖି ।
 ଲୁହେ ତଳ ତଳ ସବୁକରି ଆଖି ॥
 ବନବାସର ଯିବା କାଳକ କଷ୍ଟ ପାଇ ।
 ସେ ସେ ବେଳେ ସଙ୍ଗେ ଥିଲେ ଦୁଇ ଭାଇ ॥
 ଏବେ ଏକାୟେ ଅରଣ୍ୟେ କରିବୁଟି କିଏ ।

ବାବୁ ବିଧାତାରେ ଚିତ୍ତିଲୁ ଭବିଷ୍ୟ ॥
 ଏହାର ପରା ଲୋକକୁ ଏ କଷ୍ଟ ବିହିଲୁ ।
 କେବଣ ମନ୍ଦପଣ ଦେଖି ଏହା କଲୁ ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୁଃଖ ହୋଇଲା ଅପାର ।
 ବିଧାତା କଲା ଆଣି ଏସନେକ ବିଚାର ॥
 ସୀତା ଗଲାହୁଁ ଏବେ ଲକ୍ଷଣ ହିଁ ଯାଏ ।
 ଆଉକି ଶ୍ରୀରାମ ଜୀବନ ଧରିଥାଏ ॥
 ବିଶ୍ୱାସ ହୋଇଣ ତାର ଦୁଇକଣ ଥିଲେ ।
 ତାହା ଦଇବ ସେ କହାଇ ଘେନିଗଲେ ॥
 କାହୁଁ କାଳି ମୁନି ଅଭିଳାଷ ଏଥ ।
 ଅକାରଣେ ଆସି ପାତିଲା ଅନର୍ଥ ॥
 ଜାଣୁ ଜାଣୁ ଲକ୍ଷଣ କିମ୍ପା ଏହୁ ବୁଝି କଲା ।
 ଦଇବର ମାୟା ବୋଲି ଜାଣି ନ
 ପାରିଲା ॥୪୦
 କେ ବୋଲଇ ଗୋ ସେ ଦଇବର କୃତ୍ୟ ।
 ତେଣୁକରି ଉପେକ୍ଷିଲେ ଏହାର ପରା ଭ୍ରାତ ॥
 ଏସନେକ ବୋଲାବୋଲି ହୁଅନ୍ତେ
 ନରନାରୀ ।
 କହନ୍ତି ସଦାଶିବ ଶୁଣଗୋ ଶାକମେରୀ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଲକ୍ଷଣ ରଥେ ବସି ।
 ନବଗୁଁ ବାହାର ହୋଇ ଅରଣ୍ୟରେ ପଶି ॥
 ସରଯୁ କୂଳେ ଯାଇଁ ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲା ।
 ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ବୋଲି ସୁମନ୍ତକୁ ବୋଇଲା ॥
 ସୁମନ୍ତ ତିଆରିଣ ରଥ ଘେନି ଆସଇ ।
 ସୁମୈତ୍ରାନନ୍ଦନ ଗହନ ବନଛେ
 ପଶଇ ॥୨୦
 ଦେଖିଲା ତପୀମାନେ ତପ କରୁଛନ୍ତି ।
 କଷ୍ଟ ପୁରିଲେ ସୁର ପୁର ସେ ଯାଆନ୍ତି ॥
 ତାହାନ୍ତ ପୁଣି ଲକ୍ଷଣ ଅନେକ ତପ କଲା ।
 ଦିନୁ ଦିନ କାୟା ଶୁଦ୍ଧ ଯେ ହୋଇଲା ॥
 ସ୍ୱୟଂ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଅଟଇ ସଉନିତ୍ରୀ ।
 ଯାହାର କର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡଳ ମଣି ଅଟଇ ଧରିତ୍ରୀ ॥
 ଲୋକାଚାରକୁ ସେ ତପ ଆରମ୍ଭ କଲା ।
 ପଦ୍ମାସନେ ବସି ଶ୍ରୀରାମ ସୁମରିଲା ॥
 ରାମ ରୂପ ଚିନ୍ତି ରାମ ରୂପ ଧ୍ୟାନ ।

ରାମ ନାମ ସେ ଅଟଇ ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନ ॥୨୦
 ଏମନ୍ତେଶ ତପ କରନ୍ତେଶ ବସି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ମିଳିଲାକ ଆସି ॥
 ସଙ୍ଗେଶ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ସୁରଗଣ ।
 ଅପଛରା କିନ୍ନରୀ ଗନ୍ଧର୍ବ ମିଳିଣ ॥
 ଦେଖିଲେ ଘୋର ତପ କରନ୍ତି ରାମ ଭାଇ ।
 ଏକ ଆସନେ ବସି ଆହାର ନ ଖାଇ ॥
 ପବନ ଭକ୍ଷଣ ଦୁଃଖେ ଦିନ ନେଲା ।
 ଏସନକ ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ର ଆଗେଣ ମିଳିଲା ॥
 ଅନେକ ସ୍ତୁତି କଲା ସହସ୍ର ଲୋଚନ ।
 ଧ୍ୟାନ ଛାଡ଼ି ଚାହିଁଲେ ସୁମୈତ୍ରାନନ୍ଦନ ॥୮୦
 ଦେଖିଲେ ତ୍ରିଦଶ ଦେବତାଏ ଛନ୍ତି ମିଳି ।
 ଅପଛରା କିନ୍ନରୀ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ବାଳୀ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗର ସମ୍ପଦ ସହିତେଛନ୍ତି ମିଳି ।
 ଦୁହରି ବଜାଇଁ କୁସୁମ ବିଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ବାଳୀ ॥
 ଦିବ୍ୟ ବିବାନେକ ମଣ୍ଡିଳା ଅଛି ଯତ୍ନେ ।
 ତହିଁ ବିରାଜନ୍ତି ବିବିଧ ମଣି ରତ୍ନେ ॥
 ଦର୍ପଣ ଚାମର କୁସୁମ ଦିବ୍ୟ ବାସ ।
 ରଥଘେନି ମାତେଳି ମିଳିଲା ଆସି ପାଶ ॥
 ଦେଖିଣ ଲକ୍ଷଣ ବୀର ଉଭା ହୋଇଁ ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ବାସେବ ବୋଲଇ ॥୯୦
 ଶୁଣିମା ଦେବ ଲକ୍ଷଣ ଅନନ୍ତ ମୁରତି ।
 ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଶଶ୍ୱର ରଘୁପତି ॥
 ବିଷ୍ଣୁର ପରମ ଆତ୍ମା ତୁ ମାହାଯୋଗେ
 ଯୋଗୀ ।
 କରୁଣାମୟ ପୁରୁଷ ତୁ ଅପାପୀ ଅଭୋଗୀ ॥
 ସର୍ବବା ଯୁବାତନୁ ଅଟଇ ତୋହର ।
 ମହାରୁଦ୍ର ମୁରତି ତୁ ହଳ ମୁଖଳ ଧର ॥
 ଅହିଂସକ ବିବେକୀ ତୁ ଅବ୍ୟୟ ଅତୁ
 ସ୍ୱାମୀ ।
 ଦତ୍ୟ ମାରଣେ ଛାଡ଼ ହୋଇଲୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭୂମି ॥
 ପୃଥ୍ୱୀ ଭାରଭର ଉତ୍ସାହିଲୁ ଏବେ ।
 ତୋତେ ନେଇ ଆସି ଅଛନ୍ତି
 ସର୍ବଦେବେ ॥୧୦୦
 ଆସ ଆସ ଭୋଦେବ ବିମାନେଣ ବସ ।

ଯାଅସି କ୍ଷୀର ସିନ୍ଧୁ ତୋହର ନିଜ ବାସ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ ଜାନେକୀ ରୂପେଣ ଏଥୁ ଥିଲା ।
 ପାତାଳ ବାଟେ ସେ ନିଜ ପୁରେ ଗଲା ॥
 ତୋହୋର ଯିବାକୁ ଅଛଇ ବାଟ ଚାହିଁ ।
 ପୁଣି ଅଳପଦିନେ ଆସିବେ ରଘୁସାହ ॥
 ମୁହିଁ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ତୋହର ନିଜ ଦାସ ।
 ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବା ସ୍ୱାମୀ ରଥେ ଆସି ବସ ॥
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ଦେବ ହରଷ ହୋଇଲେ ।
 ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମୁରତି ଧଇଲେ ॥୧୦
 ଶିରେ ସପତ ଫେଣା ଧବଳ ମୁରତି ।
 କରଣ ବିରାଜଇ ଶତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଜ୍ୟୋତି ॥
 ଶିରେଣ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ।
 କଣ୍ଠେ ରତ୍ନ ହାର କଟିରେ ନୀଳବସନ ॥
 ଦେଖିଣ ଦେବତାଏ ସାଧୁ ସାଧୁ କଲେ ।
 ଅପକ୍ଷରାମାନେ ତହିଁ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
 କେ ପାଟ ଛତ୍ର ଧରନ୍ତି ଶିରେ ତୋଳି ।
 କେ ତହିଁ ଶ୍ୱେତ ଚାମର ନେଇଁ ତାଳି ॥
 କେ ରତ୍ନ ବିଞ୍ଚୁଣିକେ ଧରଇ ଧୂପକାଠି ।
 ପବନ ଦେବତା କରଇ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ ॥୨୦
 ପୁଷ୍କର ନାମେ ମେଘ ଉପରେଣ ଛାୟା
 କଲା ।
 କୁବେର ଦେବତା ତହିଁ ରତ୍ନ ବୃକ୍ଷ କଲା ॥
 କିନ୍ନରୀ ଗାଇଲେ ନାଚିଲେ ଅପକ୍ଷରୀ ।
 ତାହାଣାବ୍ରତେକ ସେ କୋଟିଏ ଶଙ୍ଖ ପୁରୁ ॥
 ମର୍ଦ୍ଦଳ ଚମକ ଦାମଣି ଅଏଁକାବେଣୀ ।
 ବାଦ୍ୟ ବାଜନ୍ତେ ପୁଣ କମ୍ପଇ ମେଦନୀ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ହାଥେ ହାଥ ଦେଇଣ ଲକ୍ଷଣ ।
 ନନ୍ଦିଘୋଷେ ରଥ କଲେକ ଆରୋହଣ ॥
 ମାତେଳି ନମସ୍କାର କରିଣ ରଥ ବାହି ।
 ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଁ ॥୩୦
 ସୁଧର୍ମା ସଭା ମଣି ଅଛଇ ଦେବ ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଅର୍ଘ୍ୟ ଘେନି ଦ୍ୱାରେ ଅଛନ୍ତି ସର୍ବବାମା ॥
 ଲକ୍ଷଣ ଆସୁଛନ୍ତି ବେଷିତ ଲୋକେ ଯାନ୍ତି ।
 ଦେହକୁ ଦେହ ହୁଅନ୍ତି ଯନ୍ତ୍ରାଯନ୍ତି ॥
 ସବୁଦେବଙ୍କର ସଜନିମାନ ଗୁଣ ।

ପାଦକରେ ଦଳ ଦଳ କମ୍ପକ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦନ ଲୋକେ ଦେଖିତ ଆସିଛନ୍ତି ।
 ନ ଚିହ୍ନିଲା ଲୋକକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଦିଅନ୍ତି ॥
 ଅପ୍ରମିତ ଥାତ ଚଳକ ଦେବ ସନ୍ୟ ।
 ବାଜକ ଦୁଇଜି ଶୁଭର ବିତପନ ॥୪୦
 ଚେତିଶ କୋଟି ଦେବ ଯେ ଯାହା ଯାନ
 ଚକ୍ତି ।
 ଘେନି ଯାନ୍ତି ଲକ୍ଷଣକୁ ପଟୋଆର ପାଡ଼ି ॥
 ନୟିଘୋଷ ରଥେ ପନ୍ନଗାବିଷ୍ଣୁ ବିଜେ ।
 କୋଟି ରବି କିରଣ ଶରୀର ବିରାଜେ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ ନରନାରୀ ଆନନ୍ଦେଶ ଦେଖନ୍ତି ।
 ଅର୍ଘ୍ୟ ବଳାଗଣ ହୁକହୁକି ଦ୍ୟତି ॥
 ଯେ ସେ ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ
 ସ୍ୱାମୀ ।
 ଲକ୍ଷଣ ରୂପେ ମୃତ୍ୟୁପୁରେ ଅଲେ ଜନ୍ମି ॥
 ପୃଥ୍ୱୀ ଭାରାଭର ଉତ୍ସାସ ଅଜଳେ ।
 ଅମର ଗଣମାନଙ୍କୁ ଅହିର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ଦେଲେ ॥୪୦
 ଏସନେକ ବୋଲାବୋଲି ହେଉଛନ୍ତି
 ଲୋକେ ।
 ଦେଖିବାର ସଧରେ ଗୋଡ଼ାଛନ୍ତି ଥୋକେ ॥
 ଯହିଁ ସେ ମଣିଲା ଅଛଇ ଆସ୍ଥାନ ।
 ତହିଁ ଯାଇ ମିଳିଲା ସୁମଳତା ନନ୍ଦନ ॥
 ରଥ ଓହ୍ଲାଇ ସଭାରେ ବିଜେ କଲେ ।
 ଦେଖିଣ ପିତାମହ ଛଡ଼-ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ ॥
 ସବୁ ଦେବତାଏ ବସିଲେ ବେହରଣ ।
 ତଳେ ପଦୁଆରେ ଗାଆନ୍ତି ଗାଏଣ ॥
 ଅପକ୍ଷରାମାନେ ନୃତ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷଣର ମୁଖ ଚାହିଁ ହରଷ ହୁଅନ୍ତି ॥୪୦
 କୁବେର ଆଣିଣ ବିବିଧ ରତ୍ନମାନ ।
 ଆଜରଣ କଲେ ସହସ୍ର ଲୋଚନ ॥
 ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ବ୍ରହ୍ମ ପୂଜା କଲେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଆସିଣ ଅମୃତ ସମର୍ପିଲେ ॥
 ଦେବତାଙ୍କ ବୋଲେ ତାହା କଲେକ
 ଭୋଜନ ।
 ବିବିଧ ଅକ୍ଷତ ଦେଲେ ତ୍ରିଦଶ ଦେବଗଣ ॥

ମଳୟ ଚନ୍ଦନ ଅମଳାଣ ବାସ ।
 ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହାର ପାରିକାତେକ ପୁଷ୍ପ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ମୁକୁତା ସୂର୍ଯ୍ୟ କାନ୍ତି ହାରା ।
 ଅଗ୍ନି କାନ୍ତି ମାଣିକ୍ୟ ଶତେ ସରା ॥ ୭୦
 ନବରତ୍ନେ ନବଗ୍ରହକର ଜ୍ୟୋତି ।
 ଆନନ୍ଦେ ଦେବତାଏ ଲକ୍ଷଣକୁ ସମର୍ପିତି ॥
 ସଂଏ ନାରାୟଣ ବୋଲି ଦେବେ ଦୁଷ୍ଟି
 କଲେ ।
 ଆଜ ସେ ନିଷ୍ପରିଲୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଭଗବାନ ରୂପ ଦେଖିଲେ ତାହାଙ୍କରି ।
 କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଣ କହନ୍ତି କୁଶଧାରୀ ॥
 ଭୋଦେବ ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଗୋସାଇଁ ।
 ଦତ୍ୟ ବଳ ଦଳନେ ମଞ୍ଚେ ଜନ୍ମିଲୁ ଯାଇଁ ॥
 ଭାରା ଉତ୍ସାସିଣ ଆସିଲୁ ଚିନିପୁର ।
 ଏବେ ଯାଅ ତୁମ୍ଭେ କ୍ଷୀର ସିନ୍ଧୁର
 ଭିତର ॥୮୦
 ସାତ୍ୟା କମଳାକ୍ଷୀ ପାତାଳ ବାଟେ ଗଲା ।
 ନିଜ ମନ୍ଦିରେ ଯାଇଁ ଅଛଇ ଏକଲା ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ଆସିବେ ଅଳପ ଦିନ ଅଛି ।
 ତୁମ୍ଭେ ବୁଝାଅ ଯାଇଁ ସାତ୍ୟା କମଳାକ୍ଷୀ ॥
 ତୁମ୍ଭର ସୃଷ୍ଟିକି ତଳଏ କରିଥାଅ ।
 ତୁ ଏବେ ଭୋଦେବ ନିଜ ଭୁବନକୁ ଯାଅ ॥
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷଣ ତହୁଁ ଉଠିଲେ ତଡ଼ତି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେଶ ସକଳ ଦେବେ ଉଠନ୍ତି ॥
 ନୟିଘୋଷ ରଥ ମାତେଲି ଆଣି କଲା ।
 ତହିଁ ବସି ଲକ୍ଷଣ ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ
 ଗଲା ॥୯୦
 ଦେବତାଙ୍କୁ ବାହୁଡ଼ାଇଁ ଆପଣେ ଗଲେ
 ଚଳି ।
 ଧାରେ ଧାରେ ରଥ ତହୁଁ ବାହାଜ
 ମାତେଲି ॥
 କ୍ଷୀର ସିନ୍ଧୁ ଭିତରେ ପଶିଗଲେ ଯାଇଁ ।
 ବାରସୂତା ଭୁବନ ପତାଗର ନାହିଁ ॥
 ଦ୍ୱାରେ ଦ୍ୱାରପାଳ ବିନନ୍ଦା ତନଏ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖି ନମସ୍କାର କଏ ॥

କୁଶଳ ପୁଛା ପୁଛି ହୋଇଲେ ବେନିଜନ ।
 ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ସୁମୈତ୍ରା ନନ୍ଦନ ॥
 ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରୁପଦ ଆସି କଲେ ।
 ସ୍ୱାମୀ ଅଇଲେଟି କି ବୋଲିଣ
 ବୋଇଲେ ॥୧୦୦
 ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ସେହୁ ଆସିବେ ଏବେ ।
 ମୁହିଁ ଆଗ ହୋଇ ଅଇଲିଣି ଯେବେ ॥
 ଅଳପ ସମଏକେ ଆସିବେ ରଘୁନାଥ ।
 ମାତେଲିକି ବୋଇଲେ ତୁ ଘେନି ଯାଅସି
 ରଥ ॥
 ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ଦେବଦୂତ ଗଲା ।
 ସୀତାୟା ସନ୍ନିଧେ ଯାଇଁ ମିଳିଲା ॥
 ଦେଖି ବେଗେ ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲା
 ତଡ଼ତି ।
 ହସିଣ ଉଠ ଉଠ ବୋଇଲେ ମହାସ୍ୟତୀ ॥
 ଶତେକ ପ୍ରଳୟ କଲା ସୁମୈତ୍ରାର ସୁତ ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି କହଇ ବାରତ ॥୧୦
 ଭୋ ମହାସତୀ ଗୋ ମୁଁ ଅଇଲି ଆଗ
 ହୋଇଁ ।
 ଏହି ନିକଟେ ଆସିବେ ତୋର ସାଇଁ ॥
 କାଳକେ ତୋ ଆଜ୍ଞା ଲାଗିଲା ଦେବଙ୍କର ।
 ଆଗ କରି ମୋତେ ପେଷିଦେଲେ
 ରଘୁବୀର ॥
 ତୁମ୍ଭେ ଏବେ ଚିନ୍ତା ନକରସି ମାଏ ।
 ଅଳପ ସମୟେକେ ଆସିବେ ରାମଗାଏ ॥
 ଶୁଣିଣ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଉପରକୁ ଆସ ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ମିଳିଲେ ସରସ୍ୱତୀ ।
 ତାଙ୍କ ଚରଣେ ଲକ୍ଷଣ କଲାକ ଭଗତି ॥୨୦
 ହସି ବିଦ୍ୟାଦେବୀ ପଚାରଇ କଥା ।
 ମଞ୍ଚେ ଅବତରି ପାଇଲ ବଡ଼ ବ୍ୟଥା ॥
 କେତେଦିନେ ଆସିବେ ଯେ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ସ୍ୱର୍ଗହୁଁ ଅଧିକ କି ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁର ଗ୍ରାମ ॥
 ଠାକୁରାଣୀ ଅଇଲେକ ପାଞ୍ଚ ସାତ ବରଷ ।
 କାହାକୁ ଦେଖି ତହିଁ ହୋଇଛନ୍ତି ହରଷ ॥

ତୁମେ ତ ଅଜଳ ସେ ନ ଆସନ୍ତି କିଏ
ପାଇଁ ।
ଏଡ଼େ ମହାପ୍ରଭୁ କେତେ କାଳକ ଥିବେ
ତହିଁ ରହିଁ ॥
କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଲାତ ସେ ରହିଲେ କିଏ
ଲାଭେ ।
ରହି ଅଛନ୍ତି ସେ କିମ୍ପା ମାୟା ଦେବୀଙ୍କର
ଭାବେ ॥୩୦
ସେ ପୁଣି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟା ରୂପେ ଭୋଗ
କରଇ ।
ସେ ସୁଖ ଭୋଗ ପାଇଁ ତହିଁରେ ବିଳସଇ ॥
ମନେ ମନେ କିମ୍ପା ବିଚାର ନକଲା ।
ସ୍ବାମୀଙ୍କ ଆଶିମ ବୋଲି ସେହୁ ଗଲା ॥
ସର୍ବିଏତ ଅଜଳେ ତାହାର ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ।
ଏକାକରି ଅବା କରିବ ତାହାର ସାଙ୍ଗ ॥
ସାତ୍ୟା ବୋଇଲେ ତୁମେ ସରସ୍ବତୀ ଶୁଣ ।
କିମ୍ପା ମାୟାକୁ ତୁମେ କହ ଅବିଗୁଣ ॥
ସପତଣୀ ବୋଲି ତାକୁ ହିଁସା ଭାବ ବହୁ ।
ତାହାର ବୋଲେ କି ଆସଇ ମହାବାହୁ ॥୪୦
ସେହୁ ଉପାୟେ ତହିଁ ଅଛଇ ନି କରି ।
ଆମ୍ଭେ ମନ୍ଦ ବୋଲିବାକୁ ଅଛଇ ସେହୁ
ତରି ॥
ମହାମାୟା ରୂପେଣ ମୋହିବ
ଯେତେବେଳେ ।
ରାମରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଆସିବେ ତେତେବେଳେ ॥
ଏବେ ପୃଥ୍ବୀ ଦେବୀ ସେ ଆଶିଲାକ
ମୋତେ ।
ସ୍ବାମୀଙ୍କି ବିଛେଦ କରାଇଲା ଅନିମିତ୍ତେ ॥
ମୋତେ ଛଡ଼ାଇଣ ହୋଇଲା ତାଙ୍କର
ନାରୀ ।
ତାହାର ବୋଲେ ସିନା ରହିଲେ ରାବଣୀ ॥
ମହାପତି ହୋଇଣ ଉଷତ ହୋଇଅଛି ।
ତେଣୁ ସେ ରଘୁନାଥ ନପାରେ ତାକୁ
ମୁଛି ॥୫୦
ଏହା ନ ସହିଲେ ଆସନ୍ତେ ଆମର ନାହା ।

ଘର ଚିନ୍ତା କରି ଗୁହାଞ୍ଜଳେ ତାହା ॥
ଏବେ ନଇଲେ ସେ ଜାଣିମା ଉପରକୁ ।
ଦାସୀ ହୋଇ ଘେନିମକ ଆମର ପ୍ରଭୁକୁ ॥
ଜାନେକାର ବଚନେ ଲକ୍ଷଣ ଯୋଡ଼ଇ
ବେନିକର ।
ଭୋଦେବୀ ପୃଥ୍ବୀକୁ କୋପତୁ ନକର ॥
ଯେବଣ ଦିନୁ ତୋତେ ଆଶିଲା ବସନ୍ତରା ।
ସେହିଦିନୁ ଅଯୋଧ୍ୟାର ସରିଲାଣି ଶିରୀ ॥
ବୃଷ୍ଟି ନ ଉପୁଜନ୍ତି ନ ଫଳନ୍ତି ବୃକ୍ଷ ।
ଦୁଃଖେ ଦେହ ଧରି ଅଛନ୍ତି ରଘୁ ବନ୍ଧ ॥୬୦
ଦଶରଥ ରାଜା ଯେ ଆୟୁଷ ଆଉଁ ମଲା ।
ତାହାର ଉଗୁଁଳି ଶ୍ରୀରାମ ଭୋଗ କଲା ॥
ଆପଣାର ଦଶ ସହସ୍ର ବରଷ ଆଶ୍ଚ୍ୟ ହୋଇ ।
ପିତାର ସହସ୍ରେ ବରଷ ଅଛଇ ॥
ଏଗାର ସହସ୍ରେ ବରଷ ପୂରିଲେଣ
ଆସିବେ ।
ସତ୍ୟବନ୍ତ ପୁରୁଷ ସେ ଅଟନ୍ତି ରାଘବେ ॥
ତହିଁର କଷ୍ଟ ଆସି ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଅଳପ ଦିନେ ତୁମେ ଭେଟିବ ରଘୁନାଥ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ବତୀ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲ ଶୁଣି ।
କେତେ ବେଳ ମାନେ ସେ ଆସିବେ
ରଘୁମଣି ॥୭୦
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ତହୁଁ ଦୁଇ ସପତଣୀ ।
ଛଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୂଜା ଆସନ ଦେଲେ ଆଣି ॥
ଅମୃତ ପାନକର ବୋଲି ଅମିୟ ରସ
ଦେଲେ ।
ନାରାୟଣ ସମାନ୍ତେତ ଗଉରୋବ କଲେ ॥
ନିଜ ପୁରେ ଅନନ୍ତ ରହିଲେ ସୁଖ ପାଇ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଯିବାକୁ ଅଛନ୍ତି ବାଟ ଚାହିଁ ॥
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ଅଛନ୍ତି ରଘୁପତି ॥
ଲକ୍ଷଣକୁ ଛାଡ଼ିଲେ ସତ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ।
ସୁମତ ବାହୁଡ଼ିଣ ଜଣାଇଲା ଯାଇଁ ॥୮୦
ଭୋ ରଘୁ ନନ୍ଦନ ଶୁଣ ମହାକ୍ଷତ୍ରୀ ।
ରଥେ ବସାଇଁ ମୁଁ ପୁଣି ନେଲି ସଖିମତ୍ରୀ ॥

ତୋହର ଆଗ୍ୟାଏ ମୁଁ ବନେ ଛାଡ଼ିଣ
ଅଜଳି ।
ତପ କରୁଥାଅ ବୋଲିଣ ବୋଇଲି ॥
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ବିକଳ ।
ଅବିକ୍ଷଣେ ନୟନୁ ପଡ଼ଇ ଅଶ୍ରୁକଳ ॥
ବଶିଷ୍ଠ ବାମଦେବଏ ବସିଣ ତିଆରି ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ଶାକାୟେରୀ ॥
ଏଗାର ସହସ୍ରେ ବରଷ ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଦିନୁ ଦିନ ଶ୍ରୀରାମର ହୋଇଲା ଦେହ
କ୍ଷୀଣ ॥୯୦
ଏକାନ୍ତ ହୋଇଣ ସେହୁ ବସି କାନ୍ଦୁ ଥାଉ ।
ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ ଶୂନ୍ୟକଳ ଚାହିଁ ॥
କ୍ଷଣେ ଲୋଟଗାଳି ଶୁଅନ୍ତି ଧରଣୀ ।
କ୍ଷଣକେ ସାଷାମ ହୁଅନ୍ତି ରଘୁମଣି ॥
କ୍ରଥ ଅନୁକ୍ଷଣେଣ କତିରୋଣ ଥାଇ ।
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ମଣାଇ କହଇ ॥
ସେ କଥା ଶ୍ରୀରାମର ନ ପଶଇ କର୍ଣ୍ଣେ ।
ଅବିକ୍ଷଣେ ଲୁଅ ପଡ଼ଇ ନୟନେ ॥
ଭିତରକୁ ଗଲେ ସାତ୍ୟା ବୋଲିଣ କାନ୍ଦଇ ।
ବାହାରକୁ ଅଜଳେ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲିଣ
ରୋଦଇ ॥୧୦୦
ବସିଥିଲାଠାରେ ଝୁରୁ ଥାଇ ଏକା ।
ଭୋ-ବିହି ସାତ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ମୋତେ ଦେଖା ॥
ଭାଇ ଭାରିଯା ମୋର କେଉଁ କତିଗଲେ ।
ଅନାସ୍ତ କରଣ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲେ ॥
ମୁହିଁ ଏଥେ କିଏ କରିବଇଁ ଥାଉଁ ।
ଏ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପଦେ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ॥
ଯିବଇଁ ଦେଶାନ୍ତର ପିନ୍ଧିବି କଷ୍ଟା ବାସ ।
ଆଉ ସୁଖ ଭୋଗେ ନାହିଁ ମୋର ଆଶ ॥
ଲକ୍ଷଣର ପ୍ରାୟେ ଭାଇ ମୋର କେଣେ
ଗଲା ।
ଏକା ଘରଣୀ ମୋତେ ପ୍ରାପତ
ନୋହିଲା ॥୧୦
ଏ ଦେହ ଧରିଣ ମୁହିଁ ଥିବଇଁ କିଏ ପାଇଁ ।
ଏତେ ବୋଲି ରଘୁନାଥ ଭଠିଲେ
ବୋବାଇ ॥

ମାୟାଦେବୀ ହୋଇଣ ଯେ ଅସ୍ଥର ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ସାତ୍ୟା ।
ତାହାକୁ ଅଶାନ୍ତ ଦେଖନ୍ତି ଜଗନ୍ନିଧୀ ॥
ଲକ୍ଷଣ ଗଲାଦିନୁ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି କ୍ଷଣେ ।
ଦୁଃଖ ନ ପାବନ୍ତି ଅମନାତ୍ୟ ମହାଗଣେ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସାତ୍ୟାକୁ ରାମ ବାଉନୁଥାନ୍ତି ବସି ।
ବୋଲନ୍ତି ସଙ୍ଗାତୁଣୀ କହୁକିନୀ ହସି ॥
ପ୍ରେମ ଲୋଚନେ ମୋତେ ଚାହାସି
ଚାହାଣୀ ।
ଗାଡ଼େ ଆଜିଜନ ମୋତେ କରସି
ସଂସ୍ମାଦୁଣି ॥୨୦
ବନସ୍ଥ କଥାମାନ ପାଶୋରିଲୁ ସହି ।
ମଉନ ହୋଇ ବସିଲୁ କଥାତ ନକହି ॥
ଏତେ ବୋଲି ରାମ ଆସେ କୋଳ କରଇ ।
ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ନ ଦେଇ ଯଉବନ ଧରଇ ॥
ଆଖିକି ଆଖି ଠାରି କରନ୍ତି ପରିହାସ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମାରେ ଲଗାଇଲେ ମୁହାଁସ ॥
ଦଳବୀ ମାୟାରେ ଦେବୀ ଶ୍ରୀରାମକୁ
ମୋହିଲା ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିତୁଳି ରୂପେଣ ଭଣ୍ଡାଇଲା ॥
ଶ୍ରୀରାମ ତାଳେ ହାଦେ ନୁହଇ ଏ ସାତା ।
କେତେବେଳେ ଦେଖିବି ମୁଁ ଜନେକ
ଦୋହିତା ॥୩୦
ଭୁମି ଗରୁ ଏବେ ମୋତେ ଲାଗିଲାକ ଆସି ।
ପୃଥୁ ଫଳ ନଦିଅଇ ନ ଉପୁଜଇ କୃଷି ॥
ଉପସର୍ଗ ମାନ ଦିଶିଲା ଅପାର ।
ମୋର ଯେଥୁ ଥିବାର ଅତଇ ଅବେଭାର ॥
ଯିବି ବନବାସ ଭ୍ରଥକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇଁ ।
ଏତେ ବୋଲି ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଆଗେ ହକରାଇ ॥
ଯାବାଳି ବାମଦେବ କଣ୍ଠପ ଚପୋବନ୍ତ ।
ଭ୍ରଥ ସହିତେଣ ହକାରିଲେ ସମସ୍ତ ॥
ଆବର ମନ୍ତ୍ରୀ ଅମନାତ୍ୟଗଣମାନ ।
ସବୁକି ବସାଇ କହନ୍ତି କଉଶୁଲ୍ୟା
ନନ୍ଦନ ॥୪୦
ବଶିଷ୍ଠ ମୁଖ ଚାହିଁ କହନ୍ତି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।

ଆଖି ଥନ ଥନ କରନ୍ତି ସାତ୍ୟା କାନ୍ତ ॥
ଭୋ ମୁନି କଥା ଏକ ଶୁଣସି ମୋହର ।
ଚାରିପୁତ୍ର ଉପୁଜିଲେ ଦଶରଥ ରାଜାକର ॥
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମୁହିଁ ଆବର କନେଷ୍ଠ ତିନିଭାଇ ।
ଏଗାର ସହସ୍ର ବରଷ ପାଳିଲଇଁ ମୁହିଁ ॥
ଶତ୍ରୁତ ସାଧୁଲି ଘେନିଲି ପର ଦେଶ ।
ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ ହୋଇଲା ମୋହର ଯଶ ॥
ପୁତ୍ରତ୍ର ଉପୁଜାଇଲି ମୋହର ସମାନ ।
ଭଣ୍ଡାରେ ପୁରୋଜାଲି ବିବିଧ ରତ୍ନମାନ ॥୫୦
ଅକଳଣୀ ଥାଠ ଗିଆଇଲି ମୁହିଁ ।
ଅନେକ ସୁଖ ଭୋଗ କଲଇଁ ରାଜା
ହୋଇ ॥
କାଳେଣ ଭାରିଯା ମୋର ପାତାଳକୁ ଗଲା ।
ସେହି ଦିନୁ ଦେହ ମୋର ଅଥୁର
ହୋଇଲା ॥
ଭାଗତ ଦେଖି ମୁହିଁ ମନ ମୁଚ୍ଛିଥିଲି ।
ଦଳବ ଅବଳେ ଏବେ ଲକ୍ଷଣକୁ ହରାଇଲି ॥
ଯେବେ ରାଜ୍ୟେ ଥିବାର ମୋର ନାହିଁ
ଭଲ୍ଲା ।
ବନବାସ କରିବଇଁ ମାଗିବଇଁ ଭିକ୍ଷା ॥
ଭ୍ରଥକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇଁ ନିଶ୍ଚିତେଣ ଯିବି ।
ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ମୁଁ ତପସ୍ୟା କରୁଥିବି ॥୬୦
ନଗରେ ଥାଇତ ମୋର ନ ବଳଇ ଚିର ।
ଅରିଷେକ ଯୋଗାଡ଼ ଅଶୀଥ ଦୁରିତ ॥
ଏହିକ୍ଷଣି ଯିବି ମୁଁ ନ ରହଇ କ୍ଷଣେ ।
ଶୁଣିଣ ଆରତ ହୋଇଲେ ମହାଗଣେ ॥
ନଗ୍ର ନରନାରୀ ପାଇଲେ ବାରତା ।
ଏକ ଆରକେ ହେଉଛନ୍ତି କଥା ॥
କେ ବୋଲଇ ଶ୍ରୀରାମ ପୁଣି ବନ ଯିବ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ଭରତ ହୋଇବ ॥
କେ ବୋଲଇ ଜାନେକୀ ଗଲା ଯେବଣ
ଦିନୁ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାର କଥା ବାହାର ରାମ ମନୁ ॥୭୦
ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖିଣ ସେ ମନ ମୁଚ୍ଛି ଥିଲା ।
ଭାଇଗଲା ଦିନୁ ଏବେ ଦୁଗୁଣ ଭାଜିଲା ॥

ଅନୁକ୍ଷଣେ ଅନ୍ତଃପୁରେ ପଶିଥାଇ ।
ଏଡ଼େ ମହାରାଜା ଗୋଟା ହୋଇଲା ଗୋ
ବାଇ ॥
ଏତେ କାଳ ଏଥୁ ଆମ୍ଭେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଥିଲୁ ।
ଶ୍ରୀରାମ ବନଗଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଆମ୍ଭେ ମଲୁ ॥
କିମ୍ପାଇଥିବୁ ଆମ୍ଭେ ଯିବୁ ଶ୍ରୀରାମର ସଙ୍ଗେ ।
ଜୀବର ସୁଫଳ ଗୋ ହୋଇବ ନାନା
ରଙ୍ଗେ ॥
ତାହାର ପ୍ରାୟେ ସ୍ୱାମୀକୁ ମୁଚ୍ଛିବୁ କେମତେ ।
ଯାହାର ପ୍ରସାଦେଣ ଥିଲୁ ଯେ
ନିଶ୍ଚିତେ ॥୮୦
ଯମ ଭାଏ ନାହିଁ ଏଥୁ ନ ପଶଇ ରୋଗ ।
ଭୟ ବରଷଇ ପାଇଣ ପାଗ ଯୋଗ ॥
ଘରେ ଘରେ ଲୋଡ଼ିଲେଣ ଅଷ୍ଟ ନିଧୁ
ପାଇଁ ।
ଭାଏ ଭାତି ନାହିଁ ନିଶ୍ଚିତେଣ ଥାଇଁ ॥
ରାମ ରାଜ୍ୟେ ପରଜା ଥିଲୁ ମହାପୁଣ୍ୟେ ।
ଆନ ରାଜ୍ୟେ ଆମ୍ଭେ ସେ ଯିବୁ କେସନେ ॥
ଏ ବାଡ଼ି ବୃତ୍ତିରେ ଆମ୍ଭର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।
ଧନ ବସ୍ତ୍ର ସମସ୍ତ ଯିବୁ ଦାନ ଦେଇଁ ॥
ଏସନେକ ବୋଲନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ।
ସଦାଶିବ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣଗୋ
ଶକାମ୍ବେରୀ ॥୯୦
ନଗ୍ରପୁର ଲୋକେ ଯହୁଁ ବିକଳ
ହୋଇଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯାଇ ତଗରା କହିଲେ ॥
ଶୁଣ ଦେବ ରାଘବେ ନୃପ ତୁତାମଣି ।
ଅଯୋଧ୍ୟାର କଥା ସେ ଅଜାଲୁ ଆମ୍ଭେ ଶୁଣି ॥
ତୋହୋର ବନ ଯିବା ଶୁଣିଲେ ନରନାରୀ ।
ଦେହକୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ସବୁକରି ॥
ତୁମ୍ଭେ ଯେଣେ ଯିବ ସର୍ବହେଁ ତେଣେ
ଯିବେ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ଗୋଟିଏ ନଥିବେ ॥
ଘରବାଡ଼ି ବୃତ୍ତି ଧନକୁ ଆଶା ନାହିଁ ।
ତୋହର ସଙ୍ଗେ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବେ ସେ
ଗୋଡ଼ାଇଁ ॥୧୦୦

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ	ଦୟା ମାଗୁଛନ୍ତି ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଥାଉଁ ।	ଭ୍ରଥ ଯେବେ ଯେଥେ ନୃପତି ନେହିବ ।
ଭାଙ୍ଗିଯିବେ ।	ତାହାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରସି ରଘୁବାଜା ॥	ବାଣିଶ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୁ ଏ କୁଣ୍ଡ ନବ ॥
ଭ୍ରଥ ରାଜା ହେବ ତାହାକୁ ଖଟିଥିବେ ॥	ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ତପ-ଚାରା ।	ତୁମ୍ଭେ ମହାମୁନି ଅବିଷେକ କରାଅ ।
ଶୁଣିଣ କକୟା ସୁତ ଆଗ ସରି ।	କିସ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନରନାରୀ ॥	ହୁଅନ୍ତୁ ନୃପତି ଏ ମୋହୋର ବେନି ପୁଅ ॥
କର ଯୋଡ଼ିଣ କହଇ ଶୁଣହେ ରାବଣାରି ॥	ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ଛାମୁକୁ ଅଣାଇବା ।	ଶୁଣିଣ ମହାରଷି ଆସନ୍ତୁ ଉଠି ଗଲେ ।
ମୁହିଁ କିମ୍ବା ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୃପତି ହୋଇବି ।	କିସ କହନ୍ତି ତାଙ୍କ ମୁଖରୁ ଶୁଣିବା ॥	ଦୁଇ ପୁତ୍ରକର ଅଭିଷେକ କଲେ ॥
ତୁମ୍ଭେ ଯେଣେ ଯିବ ମୁହିଁ ତେଣେ ଯିବି ॥	ଶ୍ରୀରାମ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ଆସନ୍ତୁ ସକଳ ।	ଦକ୍ଷିଣ କୋଣଳେ ନବ ହୋଇଲାକ ରାଜା ।
ଏକା ଚରୁରୁ ଆମ୍ଭେ ଚାରି ଜଣ ଜାତ ।	ତତ୍ତ୍ୱକ୍ଷଣେ ଲୋକତ୍ର ଅଣାଇଲେ ଦ୍ୱାରପାଳ ॥	ବିବିଧ ଛନ୍ଦେ ବଜାଇଲେ ବାଜା ॥
କାହାକୁ ଛାଡ଼ିଣ କେ ରହିବାକ ଯେଥ ॥	ଆସ୍ଥାନର ତଳେଣ ଗହଳ ନରନାରୀ ।	ଉତ୍ତର କୋଣଳେ କୁଣ୍ଡକୁ ରାଜା କଲେ ।
ସବୁକାଳେ ସ୍ନେହ ନ କରୁ ମୋତେ ସ୍ୱାମୀ ।	ଶିରେ କରଯୋଡ଼ି ଅଛନ୍ତି ସବୁରି ॥୪୦	ଆପଣେ ରାବଣାରି ପାଟ ବାନ୍ଧିଲେ ॥୨୦
ଲକ୍ଷଣକୁ ଘେନିଣ ହୋଇଲୁ	ଉଚ୍ଚେଣ ତାଙ୍କ ଦ୍ୟୁତି ଶାରୀରତରୁ ଶୁଣ ।	ବେନି ପୁତ୍ରକୁ ବେନି ଜାନୁରେ ବସାଇଁ ।
ବନଗାମୀ ॥୧୦	ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ବନସ୍ତକୁ ଯିବ ରଘୁରାଣ ॥	ଦୁହିଁକର ମସ୍ତକେ ଦୁଇହାତ ଦେଇ ॥
ହସି କଥା କହ ତୁମ୍ଭେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଚାହିଁ ।	ପୁତ୍ର ଦୋହିତା ଘେନି ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ	ଦକ୍ଷ ସିଂହାସନେ ସେହି ସେ ହୋଇଲା ।
ମୋତେ ତୋହୋର ସ୍ୱାମୀ ମନରେ ଦୟା	ଯିବୁ ।	ଦୁଇପୁତ୍ରକୁ ରାମ ରାଜ୍ୟତ୍ର ବାଣ୍ଟିଦେଲା ॥
ନାହିଁ ॥	ତୋହୋର ବିହୁନେ କିମ୍ବା ଆମ୍ଭେ କ୍ଷଣେ	ଆଠ ସହସ୍ର ରଥ ସାଠିଏ ସହସ୍ର ଗଜ ।
ତୁ ବନ ଯିବୁ ମୁଁ ହୋଇବି-ଯେଥେ ରାଜା ।	ଥିବୁ ॥	ଲକ୍ଷେକ ହସବର ଅଗଣିତ ମନୁକ ॥
ମୋତେ ହୋଇବ ପୁଣି ଗଉରୋବ ପୂଜା ॥	ତୁ ସତ୍ୟବାଦୀ ପୁରୁଷ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଜାଣୁ ।	ଜଣକେ ଏତେ ଲେଖାଏଁ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେଲେ ।
ପାପିଷ୍ଠ ଜନନୀ ମୋର ତୋତେ ଦ୍ରୋହ	ଆମ୍ଭେମାନେ ତୋତେ ବଶ୍ୟ ଗଲୁ ତେଣୁ ॥	ଅମୂଲ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ଗୋଟା ବେନି ଭାଗ
କଲା ।	ଆମ୍ଭେ ଛାଡ଼ି ତୁମ୍ଭେ ନ ଯାଅ ଦାଣ୍ଡରଥ ।	କଲେ ॥
ତହିଁର ଫଳେ ସିନା ଏମାନ ଉପୁଜିଲା ॥	ତୋହୋର ନ ଥିଲେ ସେ ନ ଥାଉଁ ଆମ୍ଭେ	ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ମାନ ଯିସ ଯିସ ଥାଏ ।
କୁଣ୍ଡ ନବ ତୋହୋର ଅଛନ୍ତି ପୁତ୍ରବେନି ।	ଏଥି ॥	ସମ ଭାଗ କରି ବାଣ୍ଟି ଦେଲେ
ତାହାକୁ ଦେବାର ଉଚିତ ମେଦନୀ ॥	ଶୁଣିଣ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହରଷ ହୋଇଲେ ।	ରାମରାଏ ॥୮୦
ମୋତେ ଦୟା କଲେ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଯିବୁ ।	ମୁହିଁ ନେବଜାଁ ତୁମ୍ଭକୁ ବୋଲିଣ	ରାଜାମାନଙ୍କ ଚହଁ ଦୋହିତା ଅଣାଇଲେ ।
ଅମାୟା ହେଲେ ସ୍ୱାମୀ ଯେହା ସେ	ବୋଇଲେ ॥୫୦	ଅଷ୍ଟ ପୁତ୍ରକୁ ବିବା କରାଇଲେ ॥
କରିବୁ ॥୨୦	ବାଞ୍ଛା ଯେବେ କର ତୁମ୍ଭର ହେଉ ତେବେ	ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ରହସି ବୋଲିଣ କହି ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଉନ ହୋଇଲେ ।	ସିଧା ।	ଏଥିରେ ଯେତେକ ଲୋକ ନ ରହିବେ
ଶତ୍ରୁଘନକର ଲୋକ ପେଷସି ବୋଇଲେ ॥	ଯଦି ମୋହୋର ତୁଲେ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗ ମଧ୍ୟ ॥	କେହି ॥
କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ରାଜାକୁ ପେଷ ବେଗେ ଚାର ।	ଏବେ ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଅ ।	ସବିହେଁ ଗୋଡ଼ାଜାଁ ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ
ଆସନ୍ତୁ ସୁଗ୍ରୀବର ସେ ମଜତ୍ର ମୋହର ॥	ଆମ୍ଭ ଯିବା ବେଳକୁ ସଙ୍ଗ ହୋଇଥାଅ ॥	ଯିବେ ।
ଲଙ୍କାରୁ ବିଭୀଷଣ ଆଣସି ଗୁହାଜାଁ ।	ଏହା ଶୁଣି ନରନାରୀ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।	ମୋହୋର ଶାଖାମାନେ କିଂପା ଏଥେ
ଗୁହ ନାମେ ଶବରକୁ ଆଣୁ ଦୂତ ଯାଇ ॥	ଯିବାକୁ ଉଦ୍‌ବେଗ ମନ କଲେ ॥	ଥିବେ ॥
ତିନି ମାତାଙ୍କର ଆସନ୍ତୁ ଭାଇମାନେ ।	ଏଥିଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ରାଏ ।	ଏତେକ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ପୁତ୍ରତ୍ର ତିଆରି ।
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି କି ଅଣାଅ ବହନେ ॥	ବେନି ପୁତ୍ରକୁ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ରାଏ ॥	ରାଜ୍ୟକର ବାବୁ ଶତ୍ରୁକୁ ଜୟେ କରି ॥
ଏସନେକ ସମଏ କହିଲେ ବଶିଷ୍ଠ ।	ଅବିଷେକ ଯୋଗାଡ଼ ସୁମନ୍ତ ଦେଲା ଆଣି ।	ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ହୋଇବୁ ଭଗତି ।
ବିକଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା ସମରାଷ୍ଟ୍ର ॥୩୦	ବଶିଷ୍ଠକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ନୃପମଣି ॥୬୦	ପରଜା ପାଳିବୁ ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ॥ ୯୦

ଦେବା ଦୟା ବାବୁରେ ଧରିଥିବ ଚିତେ ।
ନାରାୟଣକୁ ସେବା କରିବ ଅନୁଗ୍ରହେ ॥
ଜାଣିବି ମୁଁ ଯେମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ କରି ।
ରାବଣ ପରା ଏକ ଅସୁରକୁ ମାରିଲି ॥
ସମୁଦ୍ରେ ବନ୍ଧ ବନ୍ଧିଲି ମୋହିଲି ବନ ଜନ୍ମୁ ।
ଦେଶ ପାଳିଲୁଁ ଯେ ଯାହାର ହେତୁ ॥
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନେ ମୋତେ ଅଭିଷେକ
କଲେ ।
ଦେବତାୟେ ଭାଳିଣ ପୁଷ୍ପେକ ରଥ
ଦେଲେ ॥
ମଲା ଜୀଆଇଁଲି ଘେନିଲି ପର ସାମା ।
ମୋତେ ପ୍ରବୋଧବାକୁ ଆସଇ ସୁର
ବ୍ରହ୍ମ ॥୧୦୦
ସୁବିଧାନେ ରାଜ୍ୟକରି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ମୁଁ ଯିବି ।
ପୁତ୍ର ଅର୍ଜୁନ କିଂପାତା ମୁଁ ଥିବି ॥
ତୁମେ ବାବୁରେ ନ କରିବଟି ଚିତା ।
ରାଜ୍ୟ ବାଣ୍ଟି ଦେଲୁଁ ତୁମ୍ଭା ॥
ଆମ ଚାରି ଭାଇକର ତୁମେ ଆଠପୁଅ ।
ସୋଦର ଭାଇ ତୁମେ କେହି ଭିନ୍ନ ନୁହଁ ॥
ଏକକୁ ଆରୋକ ସପକ୍ଷ ହୋଇଥିବ ।
ଆଠଖଣ୍ଡ କୋଶଳ ସୁଖେ ବିଳସିବ ॥
କାଳେକ ପିତାମାତା ନଥାନ୍ତି ରେ ବାବୁ ।
ସଂସାର ରଞ୍ଜନ ଏ ମାୟା ସିନା ସବୁ ॥୧୦
ମୋହୋର ମାତା ପିତା ଅଛନ୍ତି ଏବେ
କାହିଁ ।
ରାଜାର ବାପ ଭାଇ ଇଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁ ନାହିଁ ॥
କ୍ଷତ୍ରୀ ପୁତ୍ରକର ଦୁଇ ବାହା ସବୁ ।
କିଏ ତିଆରିବି ସୁଖେ ରାଜ୍ୟକର ବାବୁ ॥
ଯେତେକ ବୋଲି ଶ୍ରୀରାମ ପୁତ୍ର ତିଆରି ।
ନବ କୁଶକର ନୟନୁ ବହେ ବାରି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ହୋ ଯାଅ
ଏହିକ୍ଷଣି ।
ବେନି ଦେଶ ଆବୋରିଣ ରହ ଭାଇ
ବେନି ॥
ଶୁଣି ବେନି ପୁତ୍ରେ ଓଳଗ ମେଲାଇଲେ ।

ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଯାଇଁ ରହୁବରେ
ବସିଲେ ॥୨୦
ବାରଛତ୍ର ଧରି ଚତୁରାଙ୍ଗ ବଳ ଘେନି ।
ଯେ ଯାହାର ସାମାକୁ ଚଳିଲେ ଭାଇ
ବେନି ॥
ଯେଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣଗୋ ଭଗବତୀ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ରାଜ୍ୟକୁ ଯେବଣ ଦୂତେ ଯାନ୍ତି ॥
ତିନିଦିନେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ମଧୁବନେ ।
ଦେଖିଲେକ ରାଜା ବସିଅଛନ୍ତି ଆସ୍ଥାନେ ॥
ନମସ୍କାର କରି ଦୂତେ ଉଭାହୋଇ ।
ଚାହିଁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବାରତା ପୁଛଇ ॥
କେମନ୍ତେହେଁ ତାର ଅବଲୁ
କେତେବେଳେ ।
ଭଲେ ଅଛନ୍ତି ନା କଉଶଲ୍ୟା ଦୁଇଲେ ॥୩୦
ଅମନାଥ୍ୟ ଗଣ ଭ୍ରାତା ଲକ୍ଷଣ ।
ରାଜା ପରଜା ନବ କୁଶ ବେନି ଜନ ॥
ଦେଶ ଭଣ୍ଡାର ଅଛନ୍ତି ନା ଭଲେ ।
ଦୂତେ ଆଗସରି ବୋଲନ୍ତି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ
ବୋଲେ ॥
ଶୁଣ ସଉମିତ୍ରୀ ଅଯୋଧ୍ୟା ବାରତା ।
କାଳିଞ୍ଜନ ନାମେଣ ଅଇଲା ବ୍ରହ୍ମବେତ୍ତା ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଆସି ସତ୍ୟ କରାଇଲା ।
ଲୋକନ୍ତ କଢ଼ାଇ ଆପଣେ ଭାଳିଲା ॥
ବୋଇଲା ଯେ ଆସି ହୋଇବାକ ଏଥ ।
ଭୋ ରଘୁନାଥ ନିଶ୍ଚେ ଛେଦିବୁ ତାର
ମାଥ ॥୪୦
ଏସନେକ ସମୟେ ଦୁର୍ବିଧା ମହରଣ୍ଡି ।
ଦେଖିଲେ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଲକ୍ଷଣ ଅଛି ବସି ॥
ଭୟାକର ରୂପ ଦେଖାଇ ତରାଇଲେ ।
ଶ୍ରୀରାମକୁ ବେଗେ କହସି ବୋଇଲେ ॥
ଭୟେ ଲକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ଗଲା ।
ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଯାଇଣ ଜଣାଇଲା ॥
ଯେହାକର ଯାଆନ୍ତେ ସେ ଭାବିଲା
ଏକାନ୍ତ ।
ଦେଖି କୋପ କଲେ ତାକୁ କାନେକାର
କାନ୍ତ ॥

ସତ୍ୟ କଥା କହି କାଳିଞ୍ଜନ ଗଲେ ଚଳି ।
ଲକ୍ଷଣକୁ ଦେଖି ରାମ ଦେଲେ ଗାଳି ॥୫୦
ତୋହୋର ଯୋଗୁ ମୋର ଭାଜିଲା ଏକାନ୍ତ ।
ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଥିଲେ ତୋତେ ମାରିବି ଏ
ସତ୍ୟ ॥
ନଗ୍ର ବାହାର ତାକୁ କଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
ଦେଶ ତେଜି ଲକ୍ଷଣ ପଶିଲେ ଘୋର ବନ ॥
ଯହୁଁ ସେ ଭାଇ ତୋର ରାମର ପାଶୁ ଗଲା ।
ସେଦିନୁଁ ରଘୁନାଥ ଅନେକ ଚିନ୍ତା କଲା ॥
ଭ୍ରାତକର ରାଜ୍ୟ ଦେଇତ କଲେ ମନ ।
ସେ କଥା ନାହିଁ କଲେ କଳୟାନନ୍ଦନ ॥
ତେଣୁ ସେ ସାମା ଦୁଇଭାଗ କଲେ ।
ନବକୁଶକୁ ତାହା ବାଣ୍ଟିଦେଲେ ॥୬୦
ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦଣ୍ଡ ଚାମର ସକଳ ସନ୍ୟ ।
ଦୁହିଁକି ସମଭାଗ କରିଦେଲେ ରଘୁନାଥ ॥
ଅଭିଷେକ କରି ବାର ଛତ୍ର ଧରାଇଲେ ।
ଲବ କୁଶକୁ ଯାଅ ବୋଲି ରାମ ଆଗ୍ୟା
ଦେଲେ ॥
ବିଭାଷେଣ ସୁଗ୍ରୀବ ଆଣିଗଲେ ଦୂତ ।
ତୋତେ ନେବାକଜସେ ଯେଷିଲେ ଆମ୍ଭ ॥
ଗୁହ ନାମେ ଶବର ସହିତେଣ ଆସିବେ ।
ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ତାର ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେ
ମିଳିବେ ॥
ତୁ ଏବେ ହୋ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଏହିକ୍ଷଣି ଆସ ।
ନିଶ୍ଚୟ ଶ୍ରୀରାମ କରିବେ ବନବାସ ॥୭୦
ଶ୍ରୀରାମର ଶ୍ରୀହସ୍ତ ପତ୍ରିକା ନେଇ ଦେଲା ।
ଶ୍ରୀରାମର ଆଗ୍ୟା ଘେନ ବୋଲିଣ
ବୋଇଲା ॥
ଉଠିଣ ସଉମିତ୍ର ଘେନିଲାକ ତାହା ।
ମୁଦ ଭାଜି ପତ୍ର ମଧୁବନ ନାହା ॥
ଶ୍ରୀରାମକର ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ କଲ୍ୟାଣ ।
ପତ୍ର ପ୍ରବେଶ ମାତ୍ରକେ ଆସିବ ତତକ୍ଷଣ ॥
ପୁତ୍ର ଦୁହିଁକି ତୋର ମଥୁରା ବାଣ୍ଟିଦେସି ।
ପୁତ୍ର ପ୍ରବେଶ ମାତ୍ରେ ବେଗେତୁ ଆସସି ॥
ଶୁଣି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଉଦବେଗ ମନ ।

ସନ୍ନିଧକୁ ରାଜଲେ ବେନି ଯେ

ନନ୍ଦନ ॥୮୦

ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀକି ତିଆରି ରାଜ୍ୟ ବାଣିଦେଲେ ।

ପୁତ୍ର ଦୁହିଁକି ଅଭିଷେକ କରାଇଲେ ॥

ନଳକୁ ଉତ୍ତର ଶତ୍ରୁକିତକୁ ଦକ୍ଷିଣ ।

ମଥୁରା ଛାଡ଼ି ଗାଏ ବାହାର ତତକ୍ଷଣ ॥

ରତ୍ନବର ଆରୋହି ତତକ୍ଷଣେ ଚଳିଗଲା ।

ସାତଦିନର ବାଟ ଦୁଇଦିନେ ଗଲା ॥

ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ନବରେ ଯାଇଁ

ପଶି ।

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ତ ଆଶ୍ଚାନ୍ଦେ ଛନ୍ଦି

ବସି ॥

ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ମଥାରେ ହସ୍ତ ଦେଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମର ଆଜ୍ଞାପାଇ ଉପରକୁ ଗଲେ ॥୯୦

ଶ୍ରୀରାମର ପାଖରେ ବସି ଦ୍ରୁଶନ କରି ।

କୁଶଳ ପଚାରିଲେ ରାବଣ ଅଜ୍ଞରି ॥

ସଦାଶିବ କହନ୍ତି ଶୁଣଗୋ ଶାକାୟରୀ ।

ଦୂତ ଗଲା ଯହୁଁ ବିଭୀଷଣ ହକାରି ॥

ସେତୁବନ୍ଧ ବାଟେ ସମୁଦ୍ର ତରିଗଲା ।

ଲଙ୍କାର କଟକେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ॥

ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମର ଆଶ୍ୟାଁ

କହି ।

ତତକ୍ଷଣେ ଲଙ୍କପତି ଆସିବାକୁ ସଜ ହୋଇ ॥

ଚାଗଜଇ ବହୁତ ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲା ।

ରଥେ ବସି ସେ ଗଗନେ ଅଇଲା ॥୧୦୦

ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ସହିତେ ସଜନ ବହୁତ ।

ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବେଶ ବିଶ୍ଵବୀର ସୁତ ॥

ନବରତ୍ନ ନିର୍ମିତ ଅଳଙ୍କାର ମାନ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଛାମୁରେ ଦେଇ କଲାକ ଦର୍ଶନ ॥

ସୁଗ୍ରୀବରକଇ ତଗରା ତାକି ଗଲା ।

ଅଯୋଧ୍ୟାର କଥା ସମସ୍ତ କହିଲା ॥

କାମେଶ୍ଵର ବୋଲି ଯେ ରୋମାର କୁମର ।

କିଷ୍କିନ୍ଧାରେ ତାକୁ କଲେ ନୃପବର ॥

ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ପଠିଆଇଲା ଦୂତ ।

ବାଟତା ପାଇ ସେ ଅଇଲେ ସମସ୍ତ ॥୧୦

ତାରା ସହିତେଶ ରୋମା ସୁନ୍ଦରୀ ।

ଏହାନ୍ତ ଘେନି ଆସି କିଷ୍କିନ୍ଧା ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥

ଅଙ୍ଗଦ ହନୁମନ୍ତ ଜମେବ ନଳ ନୀଳ ।

ସୁଷେଣ ସମ୍ପାତି ବିବିଧ ପନଶିଳ ॥

ତାରାଶ ରମଣ ଶଉରୀ ସେନାପତି ।

ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଚନ୍ଦନ ପ୍ରଭୃତି ॥

ବଳିମୁଖ ରକ୍ଷର ଦଧିମୁଖ ବୀର ।

କଞ୍ଚଣ କୁନ୍ଦ କାମୋଦ ତାରାର ପିଅର ॥

ମହୀନ୍ଦ୍ର ଦୃବିନ୍ଦ୍ର ଯେ ବସନ୍ତ ପବନ ।

ସାରାସ ପାରାସ କାଳିମୁଖ ସୁସୋଦନ ॥୨୦

ଏ ରୂପେ ଯେ ଯାହାର ସୈନ୍ୟବଳ ଘେନିଣ

ଆସନ୍ତି ।

ନିଜ ରାଜ୍ୟମାନ ପୁତ୍ରସ୍ତ ସମର୍ପନ୍ତି ॥

ଲଙ୍କା କଟକାଇରେ ଯେତେ ଲୋକ

ଗଲେ ।

ଏବେ ବାରତା ପାଇ ସେମାନେ ଅଇଲେ ॥

ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେ ପ୍ରବେଶ ଅକଳିତ ବଳ ।

ରାମଙ୍କୁ ଦ୍ରୁଶନ କଲେ ଶ୍ରୀକ୍ଷିନ୍ଧା ଭୂପାଳ ॥

ସେନା ଯୁଥପତି ମଲ୍ଲ ମହାମଲ୍ଲ ।

ମଥାରେ ହାଥ ଦେଇଣ ଉଭା କପିବଳ ॥

ଗୁହ ନାମେ ଶବର ପାଇଲା ବାରତା ।

ତତକ୍ଷଣେ ରାଜ୍ୟ କଲା ସବୁ ସଂସ୍ଥା ॥୩୦

ଗହନ ନାମେ ପୁତ୍ରକୁ ନୃପତି ପଣ ଦେଲା ।

ଘରଣୀ ସହିତେ ଆଟ ଘେନିଣ ଅଇଲା ॥

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଛାମୁରେ କଲାକ ଦରଶନ ।

ଶିରେ କର ଦେଇ ଉଭା କନ୍ଧଶାଣ ॥

ଲକ୍ଷେକ ନୃପତି ଯେ ଯାହା ସନ୍ୟ ଘେନି ।

ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପୁରିଲେ ଅନେକ ସଜନି ॥

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦ୍ରୁଶନ କଲେକ ରାଜାମାନେ ।

ଶୁଣଗୋ ରତ୍ନାଏଣୀ ବୋଲନ୍ତି ଈଶାନେୟ ॥

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟେ ରାବଣ ହତ ପାଇ ।

ଦେବତାମାନେ ଜନମିଲେ ମଞ୍ଚେ

ଯାଇ ॥୪୦

ସେ ଆସି ପୁରିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକେ ।

ଆବରହିଁ ଅଇଲେ ଅନେକ

ତପାଲୋକେ ॥

ଚତୁର୍ବିଗେ ଶୁଭିଳା ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ଵର୍ଗ ଯିବା ।

ଲୋକେ ବିଚାରିଲେ ଆମ୍ଭେ କିମ୍ପାଇଁ ଥିବା ॥

ଅନେକ ପାପ ଆମ୍ଭେ ପୂର୍ବରେ ଅଛି କଲା ।

ଏଜନ୍ଦ୍ର ଗୋଟିତ ବିଅର୍ଥେଣ ଗଲା ॥

ଏବେ ଭଲ ବେଳ ହୋଇଲାତ ଆସି ।

ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି ରତ୍ନକୁଳ ଶିଷି ॥

ସ୍ଵର୍ଗର କବାଟ ଫିଟିବ ରାମ ଗଲେ ।

କେହି ନ ଗୁହାଉବ ସଙ୍ଗେ ପଶିଲେ ॥୫୦

ଏତେ ଭାଳି ନିଜ ପୁତ୍ରସ୍ତ ତିଆରି ।

ଘର ଛାଡ଼ି ବାହାର ହୋଇଲେ ନରନାରୀ ॥

ଅଯୋଧ୍ୟା ନବରେ ପଶିତ ଠାବ ନାହିଁ ।

ଆକାଶ ଦିଶୁଅଛି ନ ଦିଶଇ ଭୂତ ॥

ଅନେକ ରକ୍ଷି ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଯିବାର ବାରତା ପାଇଲେ ॥

ଅବିଷେକ କରି ଯାଇଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ ।

ଗୋଟା ଗିଣ୍ଡୁକ ଚଉର୍ଯ୍ୟ ଥେଙ୍ଗ ଜନେ ॥

ଜାହିଁ ନିଗ୍ରହଣ ଅଲୋଭା ଅପୁଂସକ ।

କାମ କ୍ରୋଧ ଲୋଭେ ବଞ୍ଚିଲେ ଯେବଣ

ଲୋକ ॥୬୦

ଯତି ସନ୍ୟାସୀ ଗୋଟା ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ।

ବୈଷ୍ଣବ ଦିଗାମ୍ବର ହରିହର ଭଗତ ॥

ପତ୍ରଫଳ ଆହାରି ଯେ ବଣରେ ଗୋଟା ।

ସ୍ଵରୂପ ଅର୍ଥ ସିଦ୍ଧ ସାଧକ ମହାଯୋଗୀ ॥

ସତ୍ୟ ବକତା ଧନପ୍ରାଣୀମାନେ ।

ପର ଉପକାରୀ ଅବାଦୀ ଲୋକମାନେ ॥

ଦାନ ଧର୍ମ କରନ୍ତା ସ୍ଵର୍ଗେ ବ୍ରତନ୍ତା ।

ନିରେଖ ନିର୍ବଳ ଯାହାର ନିରନ୍ତରେ

ଚିନ୍ତା ॥

ପରଧନ ହରନ୍ତି ହରନ୍ତି ପର ନାରୀ ।

ପର ସାମା ଯେହୁଁ ଘେନନ୍ତି ଲୋଭ

କରି ॥୭୦

ଅନ୍ୟାୟେ ଉପଦର୍ପ କରନ୍ତି ଯେଉଁଜନ ।

ବାଦୁଳ ନିରାପକ୍ଷ ଅଶକତି ନିଧନ ॥

ପାତେକୀ ଅପାତେକୀ ଅତି ପାତେକୀ

ଲୋକେ ।

ନିର୍ମାୟା ପାତେକା ମିଳିଲେ ଆସି ଥୋକେ ॥
 ନିଥ୍ୟା ଭାଷା ଅଶ୍ରୁ ଉତ୍ତକିତ ମନ ।
 ଅଜ୍ଞାଣ ଆବର ଅଭକ୍ଷ କରନ୍ତି ପାନ ॥
 ବାଟପଡ଼ା ଚପା ଲୋକକୁ ମନ୍ଦ କହି ।
 ପ୍ରାଣାଦି ଦକ୍ଷିଣେ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ଯାର ଦେହୀ ॥
 ଅନ୍ଧ ବଧୂର ଛୋଟା କଡ଼ା ଅପାରଗ ।
 ସବିହେଁ ମିଳିଲେ ଆସି ଶ୍ରୀରାମ
 କଟେକ ॥୮୦
 ନବର ପିନ୍ଧ ଦ୍ଵାର ମେଲା ହୋଇ ଅଛି ।
 ସବିହେଁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଦଶରଥ ବନ୍ଧି ॥
 ଗଡ଼ ମଣ୍ଡପେ ବିଜୟେ ରାମ ରାହୁ ।
 ବୀର ଆସନେ ବସିଛନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ
 ବାହୁ ॥
 ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ଅଙ୍ଗେ ନବରତ୍ନେ ହାର ।
 ବିଦ ମୁଦ୍ରିକା ବାହୁଡ଼ି ମେଖିଲା ତୋଡ଼ର ॥
 ପାତ ବସନ ପରିହରଣ ଉପରାଣ
 ରଙ୍ଗପାଟ ।
 ଚାରିକଟି ବେଢ଼ିଣ ପଟୋଆରି ଥାଠ ॥
 ସଜିହେଁ ବିନୋହି ହୋଇ ଶିରେ କର
 ଦେଇଁ ।
 ତୋହୋର ଯେଉଁ ଗତି ଆସର
 ରଘୁସାଜ ॥୯୦
 ତୁ ଯେଣେ ଯିବୁ ଆମ୍ଭେ ତେଣେ ଯିବୁ ।
 ତୋହୋର ସଙ୍ଗେତେ ସ୍ଵାମୀ ଗୋଡ଼ାଭଣ
 ଥିବୁ ॥
 ଏ ଆସର ସତ୍ୟ ଦେବ ନୁହଇ ଆନ ।
 ଏସନକ ବୋଲାବୋଲି ହୁଅନ୍ତି
 ଲୋକମାନ ॥
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ହୋଇ ହୋଇ ।
 ନିଶ୍ଚୟେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଁ ନେବଇ ସ୍ଵର୍ଗକଇ ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବ ବିଭୀଷଣକୁ ଚାହିଁ ।
 ଅନୁଗ୍ରହେ ଆଶ୍ୟାଁ କଲେ ରଘୁସାଜ ॥
 ବୋଇଲେ ନୃପତି ସୁଖେ ରାଜ୍ୟ କର ।
 ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ କର
 ଲଙ୍କପୁର ॥୧୦୦

ବିଭୀଷଣେ ବୋଇଲା ନୁହଇ ଉଚିତ ।
 ମୁହିଁ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଯିବଇଁ ନିଅତ ॥
 ତୋତେ ନ ଦେଖିଲେ ମୁଁ କେମନ୍ତେ
 ବୁଡ଼ିବି ।
 ତୋତେ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କିସ ସମ୍ପଦ ଅର୍ଜିବି ॥
 ତୁ ମୋହୋର ଠାକୁର ମୁଁ ତୋହୋର
 ସେବକ ।
 ତୋତେ ଛାଡ଼ି ରହିଲେ ମୋତେ କି
 ବୋଲିବେ ଲୋକ ॥
 ରାବଣକୁ ମାରି ମୋତେ ଏଡ଼େକ ଭାଗ୍ୟ
 ଦେଲୁ ।
 ଏବେ କିପା ସ୍ଵାମୀ ନିଷେଧ ମୋତେ କଲୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ତୁ ଭାଇକି ତୋର
 ଛାଡ଼ି ।
 ଶରଣ ପଶିଲୁ ମୋ ଚରଣ ତଳେ
 ପଡ଼ି ॥୧୦
 ସେଦିନ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଦେଇଲଁ ତୋତେ
 ବର ।
 ସେକଥା ମାୟାକି ହୋଇବ ମୋହୋର ॥
 ପୃଥ୍ଵୀ ଥିବାଯାଏ ଦେହ ଧରିଥିବୁ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟେ କଟକେ ସୁଖେ ବିଳସିବୁ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ବେନି ଯେତେକ କାଳ ଥିବେ ।
 ଯେତେକାଳ ରାମ ନାମ ସୁମରିବେ ॥
 ତେତେ କାଳ ଯାଏ ଦେହ ଧରିଥିବୁ ।
 ସେହି ଲଙ୍କାପୁରେ ତୁ ଭୋଗ ବିଳସିବୁ ॥
 ଅନ୍ତେଣ ମୋହୋର ଶ୍ୟାମାରେ ଲୀନ ହୁଅ ।
 ଏବେ ତ୍ରିକାବୀ ଲେଖାଏଁ ରହିଥାଅ ॥୨୦
 ଶୁଣି ବିଭୀଷଣ ସତୋଷ ହୋଇଲା ।
 ମଥାରେ ହାଥ ଦେଇ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଲା ॥
 ଏସନେକ ସମୟ ରାମ ହନୁମନ୍ତକଇ
 ଚାହିଁ ।
 ବୋଇଲେ ପବନ ସୁତ ରହିଥାଅ ତୁହି ॥
 ଯାବତ କାଳ ବନ ପର୍ବତ ପୃଥ୍ଵୀ ଥିବ ।
 ଅମର ତନୁ ତୋର ଆରୋଗ୍ୟ ହୋଇବ ॥
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଏ ନ ଯୋଗାଇଁ କିଛି ।

ତୋତେ ଛାଡ଼ିଲେ କି ମୋତେ ଯଶ ଅଛି ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମୋହୋର ସ୍ଵାମୀ ମୁଁ ତୋହୋର
 ଦାସ ।
 ଅନୁଗ୍ରହ କର ମୋତେ ଜାନେକା
 ବିଳାସ ॥୩୦
 ଏଥେ ରହିଲେ ମୁଁ ମରିବି ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଭୃତ୍ୟର ହତ୍ୟାକୁ ଘେନିମୁଁ ରାମରାଏ ॥
 ହସିଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ହନୁମନ୍ତ ଶୁଣ ।
 ସେବାକରିବାର ତୋତେ ନକଲି କିଛି
 ଶୁଣ ॥୯୦
 ତୁ ଯାହା ମନାସିଲୁ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପର୍ବତରେ
 ଥାଇଁ ।
 ଲକ୍ଷଣକୁ ଶକ୍ତି ମାରିଥିଲା ଲଙ୍କସାଜ ॥
 ମଉଷୋଧି ଆଣିଯାଇଁ ମନାସିଲୁ ଯାହା ।
 ଏବେ ରହି ଭୋଗ୍ୟ କରସି ତୁ ତାହା ॥
 ଉପବ୍ରହ୍ମା ହୋଇ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନରେ ଥିବୁ ।
 ମୋହୋର ଆଜ୍ଞାଏ ପୁଣି ସୃଷ୍ଟି
 ଭିଆଇବୁ ॥୪୦
 ହନୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ମୋହୋର ଏଥେ ନାହିଁ
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଏ ବ୍ରହ୍ମା ପଦ କିସ ମୁଁ କରିବି ରଘୁରାଜ ॥
 ଏ ତୋହୋର ରୂପ ଅନୁକ୍ରମେ ଦେଖୁଥିବି ।
 ଏହି ପଦୁପାଦ ଧରି ମଞ୍ଚାଳିବି ॥
 ଏ ମୁଖ ଦେଖନ୍ତେ ମୋର ନ ରୁଚଇ ଆନ ।
 ବ୍ରହ୍ମାପଦ ଏଥକୁ ତ ନୁହଇଁ ସମାନ ॥
 ହସି ରଘୁକୁଳ ନାଥ ବୋଇଲେ ହୋଇଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାପଦକୁ ଯେବେ ତୋ ଶରଧା ନେହିଲା ॥
 ଆମ୍ଭକୁ ଦେଖିବାକୁ ହୋଇଲା ତୋର ମନ ।
 ଏକଥା ସତଟିକି ହୋ ପବନ ନନ୍ଦନ ॥୫୦
 ହୋଇ ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ବୋଇଲା
 ମାରୁଡ଼ି ।
 ତୋହୋରିନୁ ଆନେ ମୋର ନବଲିଳା ମତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଏ ରୂପ ଛାଡ଼ିବି ।
 ଆନ ଶ୍ୟାମାର ଧରି ସ୍ଵର୍ଗକଇଁ ଯିବି ॥
 ସତ୍ୟ ଯେବେ କଲୁ ଏ ମୃତିକି ସେବାକରି ।

କେମନ୍ତେ କରିବୁଟି ଅକ୍ଷୟ ବଜ୍ରା ॥ ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତ ତବଦ ହୋଇଲା । ଯହୁଁ ରଘୁନାଥ ମାୟାରେ ମୋହିଲା ॥ ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ବୋଲଇ ମାରୁତି । ମୁହିଁ ତୋତେ କଥାଏ କହଇ ରଘୁପତି ॥୭୦ ତୋର ଆଗ୍ୟା ଦେଲେ ଗନ୍ଧାର୍ପାଦନକର ଯିବି । ଏହି ରାମ ରୂପ ନୟନେ ଦେଖିବି ॥ ନାମଗୋଟି ସୁମରିବି ନିରୋପିବି ଧ୍ୟାନେ । ରାମନାମ ଧରୁଥିବି ଜ୍ଞାନେ ଅଜ୍ଞାନେ ॥ ଦୃବାଦଳ ଶ୍ୟାମଳ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ମୁଖ । ରାଜାବ ଲୋଚନ ମୁଖ ମଦନ ବିଶିଖ ॥ ପାତାୟର ପରିହରଣ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ । ହାର କେଉଁର ମଣି କିରଣ ଗ୍ରହମାଳ ॥ ବାମ କରେଣ କୋଦଣ୍ଡ କହେଣ ଦ୍ରୋଣଭାର । ମଧୁର ମୂରତି ପ୍ରସନ୍ନ ରଘୁବୀର ॥୭୦ ଦକ୍ଷିଣେ କାନେକୀ ବାମେଣ ଲକ୍ଷଣ । ଅଭିଷେକ କାଳେ ଯାହା ଦେଖିଲି ରାମ ରାଣ ॥ ସେହି ରୂପ ଚିତ୍ରକୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ କରୁଥିବି । ଯେଣେ ଚାହିଁବି ତେଣେ ମୁଁ ସେ ରୂପ ଦେଖିବି ॥ ତୋର ନାମ ଗୋଟି ସୁମରୁଥିବି ଅନୁକ୍ଷଣେ । ଏବର ଦେବା ମୋତେ ରଘୁକୁଳ ରାଣେ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଏହୁ ତୋତେ ଅସ୍ତ୍ର ହେଉ । ଏ ତୋହୋର ମନ ସେ ମୋହୋର ତହିଁ ଥାଉ ॥ ଶୁଣିଣ ହନୁମନ୍ତ ଉଠି ଉଭା ହୋଇ । ଜମ୍ବେବକୁ ଚାହିଁଣ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲଇ ॥୮୦ ଭୋ ରକ୍ଷପତି ମୁଁ ବନବାସ ଯିବି । ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ କଲି କିମ୍ପା ଏଥେ ଥିବି ॥ ସାତୟା ପରାଏକ ଘରଣୀ ମୋର ଗଲା ।	ପ୍ରାଣର ସାଖା ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ॥ ଏଥୁ ଥିବାର ମୋହୋର ନୁହଇଁ ଉଚିତ । ରାଜ୍ୟ ବାଣ୍ଟି ଦେଲଇଁ ବେନି ସେ ପ୍ରତ୍ୟୁତ ॥ ଯିବଇଁ ନଗ୍ର ଛାଡ଼ି ରହିତ ମନ ନାହିଁ । ସବୁନ୍ତି ଅଣାଇଲି ଦେଖାଦେଖି ପାଇଁ ॥ ଏବେ ଏଥୁ ସୁଖେ ତୁମ୍ଭେ ରାଜ୍ୟ କରୁଥାଅ । ଅକ୍ଷେକ ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ ପାଅ ॥୯୦ ଜମ୍ବେବ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ରଘୁପତି । ଆମର ଏଥୁ ଥିବାର ନୁହଇ ଯୁଗତି ॥ ଏ କଳପ ପ୍ରଥମ ସମୟ ମୁହିଁ ଜାତ । ସିନ୍ଧୁ ମନ୍ତ୍ର ଯେବେ ଦେବତା ଦଇତ ॥ ସେଦିନକୁ ମୋର ପ୍ରଥମ ଯୁବା ଜାଏ । ତହିଁରେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବାମନ ରୂପ ହୋଏ ॥ ବଳିର ତହୁଁ ଯହୁଁ ଘେନିଲ ପୃଥିବୀନ । ସତ୍ୟ ମନେଦେଲା ତହୁଁ ସେ ବଳି ରାଜନ ॥ ଏକା ପାଦେକ ହରି ସପତ ଦ୍ଵାପ ଘୋଟି । ଆରକ ଚରଣ ସ୍ଵର୍ଗେ ପୂଜିଲେ ପରମେଷ୍ଠୀ ॥୧୦୦ ଆର ପାଦେକ ବଳି ପାତାଳକୁ ଗଲା । ତ୍ରିବିକ୍ରମ ରୂପ ସେଦିନ ହୋଇଥିଲା ॥ ପଞ୍ଚାକ୍ଷ କୋଟି ଯୋଜନ ଅଟଇ ବସୁନ୍ଧରୀ । ବାସୁଦେବର ଚରଣେ ସ୍ଵର୍ଷି ପୂରି ॥ ସେଦିନକୁ ତରୁଣ ମୁଁ ବଳେ ବଳାଆର । ପ୍ରତିକ୍ଷଣ କଲି ମୁଁ ନାରାୟଣ ପୟର ॥ ଏବେ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଣ ସେବା ମୁଁ ତୋତେ କଲି । ତୋହୋର ପ୍ରସାଦେ ମୁଁ ଲଙ୍କାରେ ଯୁଝିଲି ॥ ଏଥେ ଆଜ୍ଞା ଆଉ କରିବଇଁ କିସ । ଲୋଭଟି ଆସିବ କି ସେ ବଳବୟସ ॥୧୦ ତୋହୋର ପ୍ରାୟେ ପ୍ରଭୁକୁ ଛାଡ଼ିବି କିସ ପାଇଁ । ତୁ କିପା ନିଷ୍ପେଧ କରିସି ଗୋପାଳ ॥ ରାମ ବୋଇଲେ ଯାହା କହିଲ ରକ୍ଷପତି । ଏକଥା କହିବାର ମିଳଇ ଯୁଗତି ॥	ରାବଣ ସଙ୍ଗତେ ମୁଁ କରନ୍ତେ ସମର । ଯାହା ତୁମ୍ଭେ ମନେ ଧଇଲ ମନ୍ତ୍ରାବର ॥ ବୋଇଲ ଯେ ବାବୁ ଧନ୍ୟ ଅଯୋଧ୍ୟା ଠାକୁର ରଘୁନାଥ । ନାରାଜ ବିକ୍ରନ୍ତେ ନ ଦିଶଇ ହସ୍ତ ॥ ଏହାର ପ୍ରାଏ ସଙ୍ଗତେ ଯେବେ ଯୁଝି । ତେବେ ସେ ସାଂଗ୍ରାମ କଲା ପ୍ରାଏ ବୁଝି ॥୨୦ ଏହା ଯେ ବୋଇଲ ଅଟଇନା ସତ । ସେକଥା ପାଶୋରି ପୁଣି ହରାଅ ଆମତ୍ର ॥ ଭଗତ ବଢ଼ଇ ଅଟଇ ମୋର ବାନା । ଭୃତ୍ୟକର ବାଞ୍ଛା ମୁଁ ନ କରଇ ଆନା ॥ ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ଏହି ବୟସେ ରହିଥାଅ । ପାତାଳ ଭୁବନରେ ବିବିଧ ସୁଖ ପାଅ ॥ କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ମୁଁ ହୋଇବି ଯେତେବେଳେ । ତୁମ୍ଭ ସାଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ ମୁଁ କରିବି ତେତେବେଳେ ॥ ତେବେ ସେ ବଳକୁଣ୍ଡ ଭୁବନକୁ ଘେନିଯିବି । ଏ ମୋହୋର ଶ୍ୟାମାରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟେ କରାଇବି ॥୩୦ ଏତେ ବୋଲି ଦେବ ଶାକ୍ତୀ ଅଣାଇଲେ । ବିଭୀଷଣେ ହନୁମନ୍ତ ଜମ୍ବେବକୁ ଦେଲେ ॥ ଶତ୍ରୁଘନକୁ ଚାହିଁ ବୋଇଲେ ରାବଣାରି । କେମନ୍ତ କରି ଅଇଲୁତ ମଧୁବନ ପୁରୀ ॥ ଶତ୍ରୁଘନ ବୋଇଲା ସ୍ଵାମୀ ଏ ତୋର ଉତ୍ତରେ । ଦୁଇ ପ୍ରତ୍ୟୁତ ରାଜ୍ୟତ୍ର କଲେ ମଥୁରା ରାଜ୍ୟରେ ॥ ସମଭାଗ କରି ବାଣ୍ଟିଦେଲି ମହୀ । ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ପରମ ତୋଷ ହୋଇ ॥ ସୁଗ୍ରୀବକୁ ବୋଇଲେ ତୁ କରିବୁ କେମନ୍ତ । ଆମର ସଙ୍ଗତରେ ଏବେ ଯିବୁଟିକି ମିତ ॥୪୦
--	---	--

କପିରାଜ ବୋଇଲା ମଥାରେ ହାଥ ଦେଙ୍ଗ ।
 ତୋହୋ ଅନୁଗ୍ରହ ଯେବେ ହୋଇଲା ।
 ରଘୁସାଙ୍ଗ ।
 ତୋତେ ସେବା କରୁଥିବଙ୍ଗ ସନିଧ୍ୟ ।
 କି କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛଇ ମୋର ମୃତ୍ୟୁପୁର ମଧ୍ୟ ।
 ଅଙ୍ଗଦକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ଯିବୁ ଟିକି ବୀର ।
 ଶୁଣି ବାଳୀପୁତ୍ର ମଥାରେ ଦେଲା କର ।
 ଭୋଦେବ ମୁଁ ତୋର ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଦାସ ।
 କିମ୍ପା ଛାଡ଼ିବି ମୁଁ ତୋର ଚରଣରୁ ଆଶ ।
 ନଳ ନୀଳ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ସୁଷେଣ ।
 ବଳମୁଖ ଦଧି ମୁଖ କାଳିମୁଖ ଚନ୍ଦନ ॥୫୦
 ପବନ ବସନ୍ତ ଶୁଭରା ସେନାପତି ।
 ମହାହୃଦ ଦୃବିନ୍ଦ ବିବିଧ ସମ୍ପାତି ॥
 କଞ୍ଚଣ କୁମୋଦ କୁନ୍ଦ ବୀର କାଳିଞ୍ଜନ ।
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ଶତବାଳି ସୁସୋଦନ ॥
 ସାରାସ ପାରାସ ସରସେତୁ ଗବାକ୍ଷ ।
 ଉଷ୍ମଳ ରମଣ ଡାକିଲ ଗରାକ୍ଷ ॥
 ଜଣେ ଜଣେ ସ୍ବାମୀ ପତାରନ୍ତି ରାଜ ।
 ଯିବଟିକି ବୋଲି ମୁଖମାନ ଚାହିଁ ॥
 ଯିବୁ ଯିବୁ ବୋଲି ଉଚ୍ଚସ୍ବରେ ତାକ ଦିଅନ୍ତି ।
 ପୁଣି ରାମ ଗୁହ ଶବରକୁ ପତାରନ୍ତି ॥୨୦
 ଭୋ ମଜ୍ଜତୁ କେମନ୍ତ କରିବ ତାହା କହ ।
 କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି କନ୍ଦଳ ଶବର ଗୁହ ॥
 ଭୋଦେବ ରଘୁନାଥ ତୁ କିଂପା ଏହା କହୁ ।
 ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ତୁ ଅଟୁ ମୋର ମହାପ୍ରଭୁ ॥
 ତୋହୋର ପଦ୍ମପାଦରୁ ନାହିଁ ଆନ ଆଶ ।
 ତୁମ୍ଭେ ମୋହୋର ଠାକୁର ମୁଁ ତୋହୋର
 ଦାସ ॥
 ଯିବି ତୁମ୍ଭ ସାଙ୍ଗରେ କିଂପା ଏଥୁ ଥିବି ।
 ଆଗ୍ୟା ହୋଇଲେ ମୋତେ ମୁଁ ଆଗହୋଇ
 ଯିବି ॥
 ଶୁଣି ରଘୁନାଥ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ସୁମନ୍ତକୁ ଚାହିଁ ରାମ ବଚନ
 ବୋଇଲେ ॥୨୦
 ତୁ କିପ କରିବୁ ହୋ କହ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।

ସୁମନ୍ତ ବୋଇଲା ଦେବ ଅଛିକି ବିଚାର ॥
 ଅନେକ କାଳହୁଁ ଅଛି ଆଶ କରି ।
 ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯିବି ସ୍ବର୍ଗପୁରୀ ॥
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ନୃପତି ଗଣକଲ ଚାହିଁ ।
 ତୁମ୍ଭେ କେମନ୍ତେ କରିବ ବୋଲି
 ଆଜ୍ଞାଦେଇଁ ॥
 ଶୁଣି ନୃପତି ଗଣେ ଶିରେ ହସ୍ତ ଦେଲେ ।
 ନ ଯିବୁ କିମ୍ପା ଆମ୍ଭେ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
 ତୋ ତହୁଁ ଆମ୍ଭର ଅଟଇ ଅଧିକ ସତ ।
 ତୁ କିମ୍ପାଇଁ ଏମନ୍ତ ବିଚାରୁ ରଘୁସୁତ ॥୮୦
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କର ମୁଖ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ॥
 ଭୋ ମୁନି ଏବେ କିପ କରିବୁ ବୁଦ୍ଧି ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବଚନେ କହନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ତପୋନିଧି ॥
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଯାଏ ମୁଁ ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ
 ଯିବି ।
 ବଳକୃଣ୍ଣ ଗଲେ ମୁଁ ସେଠାରୁ ବାହୁଡ଼ିବି ॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶର ପୁରୋହିତ ମୁଁ ଏଥୁର
 ନିମନ୍ତେ ।
 ଏତେକାଳ ଦ୍ରୁଶନ ମୁଁ ପାଇଲଙ୍ଗ ତୋତେ ।
 ଏଗାର ସହସ୍ର ବରଷ ବସିଲି ତୋର
 ସଙ୍ଗେ ।
 ସପ୍ତମ ଅବତାର ଦେଖିଲି ମହାରଙ୍ଗେ ॥୯୦
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମ ଅଳପ ହୋଇଁ ହସି ।
 ଯିବାକଲ ଅନୁକୁଳ କହିଲା ପାଦଯୋଗୀ ॥
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକଳ ଅଷ୍ଟମୀ ଅଟଇ ଗୁରୁବୀର ।
 ପୂର୍ବ ଭଦ୍ରା ନକ୍ଷତ୍ର ଅଟଇ ସାଧ୍ୟ ତାର ॥
 ନବମେଶ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବୃଷ ଲଗ୍ନ ବେଳେ ।
 କଲେ ଅନକୁଳ କଉଶଳ୍ୟା ଦୁଲ୍ଲାଳେ ॥
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଦୋହରା ଅଗ୍ନି
 ଘେନି ।
 ଆଗ ହୋଇ ଚଳ ସକଳ ତପୋଧନୀ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସାତ୍ୟାକୁ ଅଶୀଥ ମୋର ପାଶ ।
 ତାହାକଇଁ ମୋର ଅଛଇ ବହୁତ
 ଆଶ ॥୧୦୦

ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ବୋଇଲେ ଭ୍ରଥ ଲକ୍ଷଣ
 କାମେନୀ ।
 ଯୁବତୀମାନନ୍ତ ଆସ ତୁମ୍ଭେ ଘେନି ॥
 ପାଦେଶ ଗମନ କରି ପଛେଶ ଆସବୁ ।
 ରାଜାକ ଘରଣୀମାନେ ତାକ ପଛେ ଆବୁ ॥
 ପୁରୀବର ବୋଇଲା ଦେବ ତାରା ଅଛି ଆସି ।
 ରୋମା ସହିତେ ସକଳହିଁ ଦାସୀ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଘରଣୀ ଯୁଥପତିକ କାମେନୀ ।
 ଯୁଥପତି ଅଗଲେ ଯେ ଯାହା ପଡ଼ି ଘେନି ॥
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ବୋଇଲା ଶୁଣ ରାମ ।
 ମୋହୋର ଘରଣୀ ସହିତେ ମିଳିଲା ତୋର
 ଗ୍ରାମ ॥୧୦
 କହ କଞ୍ଚୁଣୀ ଶବର ଶବରଣୀ ନାରୀ ।
 ଲୋଧା ଲୋଧୁଣୀମାନେ ଅଛଲେ
 ରାବଣାରି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବୋଇଲେ ଅଛଇ ଭଲ କଲ ।
 ଆଶ୍ରେ କଲା ଲୋକକୁ ସଦମାର୍ଗ ଦେଲ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ପ୍ରଭୃତି ସେ ଅଛଲେ ମହାମୁନି ।
 ଦୋହରା ଅଗ୍ନି ଘେନି ଅଛଲେ ତପୋଧନୀ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସାତ୍ୟାକୁ ଛାମୁରେ ଆଖି କଲେ ।
 ପୃଷ୍ଠିର ଲୋକେ ଆଖି ପୁରୋଇ ଦେଖିଲେ ॥
 ବଶିଷ୍ଠ ବୋଇଲେ ଭୋ ରାମତହୁ ଶୁଣ ।
 କୁଶହସ୍ତ ହୋଇଁ ଏବେ ଧର
 ଧନୁର୍ବାଣ ॥୨୦
 ମଉନ ହୋଇଁ ପୁଣି ଗମନ ଏବେ କର ।
 ଶୁଣିଣ ସକ ହୋଇଲେ ରଘୁବୀର ॥
 ସମସ୍ତ ଲୋକକୁ ହିଁ ବୋଇଲେକ ଚାହିଁ ।
 ମୋହୋର ସଙ୍ଗେ ଏବେ ଆସସି ଗୋଡ଼ାର ॥
 ମହାପଥେ ମୁଁ କରିବି ଗମନ ।
 ବାହୁଡ଼ି ଜୟେବ ବିଭୀଷଣ ହନୁମାନ ॥
 ବଶିଷ୍ଠେ ବୋଇଲେ ରାମ ନକରସି ହେଲ ।
 ଯୋଗ ଲଗ୍ନ ଶୁଭ ହୋ ଅଟଇ ଏ ବେଳ ॥
 ମନୁଷ୍ୟ ସମାନ୍ୟ ଗମନ ଏବେ କର ।
 ଏତେ ବୋଲି ଆଗେ ଚଳିଲେ
 ମୁନିବର ॥୩୦

ବନ୍ଧିଷ ବାସୁଦେବ ଯାଚାନ୍ତି ଜଣ୍ୟପ ।
 ଆବର ତପାମାନେ ଅଛନ୍ତି ଅସଂକ୍ଷେପ ॥
 ଯାତେଣ ବେଦ ଆଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ।
 ଉତ୍ତରା ମୁଖ ହୋଇ ପଥ ବହିଯାନ୍ତି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଚିବସ୍ତ୍ର ହୋଇଣ କୁଣ୍ଡ ଧରି ।
 ଧନୁ ତ୍ରୋଣ ଘେନି ହୋଇଲେ ରାବଣାରି ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୀତାକୁ ଚାହିଁଣ ବିଚାରନ୍ତି ।
 ଏହା କିଏ କରିବି ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଏସନେକ ସମୟେ ଯେ କନେକ ପ୍ରତିମା ।
 ମାୟାଦେବୀ ବୋଲି ହୋଇଲାନକ
 ବାମା ॥୪୦
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲାନା ବିଳମ୍ବ କିମ୍ବା କରୁ ।
 ପୁଣି ଏଥୁ ରାଜା ହୋଇବାକୁ ବିଚାରୁ ॥
 ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଲୁ ଯିବୁ ନିଜ ପୁର ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ କୋପ କରିବେ ହୋଇଲେ ଉଚ୍ଛୁର ॥
 ଯେବଣ ଦିନରୁ ସୀତା ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ଗଲା ।
 ଘେନି ଆସ ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଲି ବରଗିଲା ॥
 ମାୟାକନ୍ୟା ହୋଇ ସେ ରାବଣକୁ
 ମୋହିଲା ।
 ସେ ମାୟା କନ୍ୟା ଏବେ ତୁମକୁ ଦେଇ
 ଗଲା ॥
 ମୁହିଁ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୀତା ହୋଇଥିଲି ।
 ମୁହିଁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଛଡ଼ାଇବି
 କରାଇଲି ॥୪୦
 ମୁହିଁ ସେ ତୋହୋର ମନେ ପଶିଥାଇଁଣ
 ଭଣ୍ଡଇ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା ମୁହାଁସ ମୁହିଁ ଦଇବେ ଖଣ୍ଡଇ ॥
 ମୁହିଁ ମହାମାୟା ଅଟଇ ତୋର ବାସୀ ।
 ତୁମ୍ଭେ ସେ ନାରୀଏଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ବାସୀ ॥
 କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ସୀମା ତୋର ଘର ।
 ତହିଁକି ବିଜୟେ ଯେବେ କର ଚକ୍ରଧର ॥
 ଏତେ ବୋଲି ଦେବୀ ନମସ୍କାର କରି ।
 ଶ୍ରୀରାମର ଦକ୍ଷିଣ ଚରଣ ଯାଇଁ ଧରି ॥
 ଆସ ଆସ ବୋଲି ଉଚ୍ଛ୍ୱତ୍ତଇଁ ବଳେ ।
 ପୃଥ୍ୱଦେବୀ ବାହାର ହୋଇଲେ
 ତତକାଳେ ॥୨୦

ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇଣ ସେ ବାମପାଦ ଧରି ।
 ସ୍ୱୟଂ କମଳିଣୀ ସେ କ୍ଷୀରୋଦ୍ର କୁମାରୀ ॥
 ଶ୍ରୀରାମକୁ ବୋଇଲେ ତୁ ବେଗହୋଇଁ
 ଆସ ।
 ନେଇ ଭୋଗାଇବି ଜାନେକାର ପାଣ ॥
 ମୋହୋର ନେମାକୁ ଯେବେ ଅସୁଖ
 ପାଇଲୁ ।
 ଲୋକ ବୋଲ ଶୁଣି ସେମାନ ତେଜିଲୁ ॥
 ଯେଉଁଣ ଯୁବତୀ ପାଇଁ ଛାଡ଼ିଲୁ ରାଜପଣ ।
 ତାହା ନେଇ ତୋତେ ଭୋଗାଇବି ଏହିକ୍ଷଣ ॥
 ମୁହିଁ ସେ ପୃଥ୍ୱାଦେବୀ ତୋହୋର
 ପରିବାରୀ ।
 ତୁ ମୋହୋର ଠାକୁର ପୁରୁଷ
 ଚକ୍ରଧାରୀ ॥୨୦
 ଆସ ଆସ ସୀମା ନିଜ ପୁରକଟଂ ଯିବା ।
 ଜାନେକା ଲକ୍ଷଣ ଏ ଦୁହିଁକି ଦେଖିବା ॥
 ଏତେ ବୋଲି ବାମ ପାଦ ଧରି ରାଜ ।
 ଦୁରଗୋଡ଼ ଧରି ଉଚ୍ଛ୍ୱତ୍ତନ୍ତି ମହାମାୟା ॥
 ହସିଣ ରଘୁନାଥ ଚରଣ ବଢ଼ାଇଲେ ।
 ସବୁ ଲୋକମାନେ ମିଳି ଜୟ ଜୟ କଲେ ॥
 ନବରୁ ବାହାର ହୋଇଁ ଚଳନ୍ତି ରାମରାଣ ।
 ବାହୁଡ଼ିଲେ ଜମେବ ବିରାଷେଣ ହନୁମାନ ॥
 ଯାହାକୁ ଯେଉଁ ଆଗ୍ୟାଁ ଦେଲେ
 ତାପଧାରୀ ।
 ତହିଁରେ ରହିଲେ ସେ ସନ୍ତୋଷ ମନେ
 ଧରି ॥୮୦
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ଦିବ୍ୟ ରସ ।
 ପଣ୍ଡିତ ଲୋକମାନେ ନ ଧରିବା ଦୋଷ ॥
 ଅଜ୍ଞାନ ପଣେ ଅବା ବକ୍ଷାଣ କଲି ଯାହା ।
 ଶୁଣିଣ ସୁଗ୍ୟଂଜନେ ଉପେକ୍ଷା କର ତାହା ॥
 ଜପ ତପ ଦାନ ନାମ ସୁମରଣ ।
 ଏକଥାମାନ ଯହୁଁ ନୁହଇଁ ପୁରଣ ॥
 ଚାଣ୍ଡାଳ ଜୀବନ ଏ ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରକୃତି ।
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ ବୋଲିଣ ନ ବିଚାରଇ ମତି ॥
 ଅନ୍ୟାଏ କଥାମାନ ମଣଇ ପରମ ହିତ ।

ବାସୁଦେବ ସୁମରଣା ନ କରଇ
 କଦାସିତ ॥୯୦
 ତେଣୁକରି ଆତ୍ମା ତାରିବା ନିମନ୍ତେ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଚରିତ ମୁଁ କହିଲି ତୋ ଅଗ୍ରତେ ॥
 ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ସୋମନାଥ ମହାପାତ୍ର ।
 ବଳରାମ ଦାସ ମୁଁ ଅଟଇ ତାର ସୁତ ॥
 ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ମୁଁ ଶ୍ରୀହରିର ସେବକ ।
 ଛାଡ଼ା କଲି ଆସି ଜନ୍ମିଲି ମୃତୁଲୋକ ॥
 ମାନମାୟା ନାମେ ଜନନୀର ଗର୍ଭୁଁ ।
 ଜନ୍ମ ହୋଇ ମୁଁ ଚିତିଲି ମାହାପ୍ରଭୁ ॥
 ନୀଳଗିରିରେ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ବିଜାଏ ।
 ନୀଳ ବଦନ ଶଙ୍ଖତଳୁ ନିଜ କାଏ ॥୧୦୦
 ବିବିଧ ଭୋଗ ସେ ବିଧୁଂସନ୍ତି ଶ୍ରୀରଙ୍ଗେ ।
 କଉତୁକେ ବିହରନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାନା ରଙ୍ଗେ ॥
 ସଙ୍ଗେଣ ସୁଭଦ୍ରା ଆବର ହଳପାଣି ।
 ଆଗେଣ ଗରୁଡ଼ ପାଶେଣ କମଳଣୀ ॥
 ବାମେଣ ଭାରତୀ ପଦ୍ମ ପାଦରେଣ ସେବି ।
 ହୃଦର ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ ॥
 ଜଗମୋହନ ରୂପ ଅବନ ଅରୂପ ।
 ଦାରୁମ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମ ଏ ପ୍ରତିମା ସ୍ୱରୂପ ॥
 ବେଦଗୁ ସମୂତ ବେଦବର କହି ।
 କାଷ୍ଠ ରୂପେ ଅପୂର୍ବ ଉତ୍ତମ ତନୁ ବହି ॥୧୦
 ସାମବେଦୀ ଉପଲେଖ କାଣ୍ଡା ଯାହା କହିଁ ।
 କୃଷ୍ଣରୂପୀ ଭଗବାନ ଅପୂର୍ବ ରୂପ ବହିଁ ॥
 ତାହାଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନେ ଶାରଦା ଦୟା କଲେ ।
 ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋର ମୁଖରୁ ଉଚ୍ଚାରିଲେ ॥
 ଚଉବିଂଶ ସହସ୍ର ଶ୍ଳୋକ ଗୀତ ରସ ।
 ବାଲମିକ ମୁନି ଯାହା କଲେକ ପ୍ରକାଶ ॥
 ବିଦୁଜନ ମୁଖୁଁ ଶୁଣିଲଇଁ ତାହା ।
 ଦୟା କଲେ ମୋତେ କମଳାର ନାହା ॥
 ତେଣୁ ସେ ମହାନାଟକ କାବ୍ୟ କଲି ।
 ଲକ୍ଷେ ପଦ ଆଖ୍ୟାନ ଗୀତେ ବସାଇଲି ॥୨୦
 ରାମନାମ ସୁମରଣା କରୁଥାଇ ନିତି ।
 ନୀଳଗିରି ନାଥ ମୋର ଘେନିଲେ ଗଗତି ॥
 ଭାବଗ୍ରାହୀ ପ୍ରଭୁ ମୋତେ ଦୟା କଲେ ।

ହୃଦୟରେ ବସି ମୋତେ ରାମାଏଣ
କହିଲେ ॥
ସେ ପ୍ରଭୁ କବିତ୍ ଅଟଇ ଏଥର ।
ଲୋକେ ମୋହୋର ନାମ ଜଣାଇଲି
ଶ୍ରବଣ ॥
ପଣ୍ଡିତ ଜନ ଶୁଣି ନ ଧର ମୋର ଦୋଷ ।
ସମୁଦ୍ର ପହଞ୍ଚିବାକୁ କଲଇ ସାହାସ ॥
ନାରାୟଣ ପ୍ରସାଦେ ଭବ ସିନ୍ଧୁ ତରି ।
ଏହା ଜାଣିଣ ଶରଧା ହୋଇଲା
ମୋହୋରି ॥୩୦
ଜନ୍ମେଣ ଶୁଦ୍ର ମୁଁ ଅଳପ ବ୍ୟସ ।
ଗ୍ରହ କରିବା କାଳେ ବୟସ ବଢ଼ିଣ ॥
ଦାରା ସୁତ ଧନ ସୁଖ ଭୋଗ ଶିରା ।
ଅରୋଗୀ ଦାତାପଣ ଦେଇଛନ୍ତି ହରି ॥
ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକେ ମୁଁ ଜଗନ୍ନାଥକୁ
ସେବିବି ।
ଭକ୍ତ ହୋଇଲେ ପୁଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ଯିବି ॥
ସ୍ବାମୀର ସେବକ ମୁଁ ସନ୍ନିଧେଶ ଖଟି ।
ଏ ଭବସାଗର ମୋତେ ନୁହଇ ନା ଲଟି ॥
ନାକଗିରି ନାଥକୁ ସର୍ବଦା ମୋର ଆଶ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥେ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ
ଦାସ ॥୪୦
ଶୁଣିମା ସୁଗମ୍ଭୀର ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ।
ସଦାଶିବ କହନ୍ତି ପାର୍ବତୀ ଆଗରେ ॥
ଶୁଣି ମହାମାୟା ଗୋ ବିଷ୍ଣୁର ପୁରାଣ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗାଣ ॥
ନବରୁ ବାହାର ହୋଇ ଉତ୍ତର ମୁଖେ
ଗଲେ ।
ସମସ୍ତ ଲୋକମାନେ ସଙ୍ଗରେ
ଗୋଡ଼ାଇଲେ ॥
ଲକ୍ଷେନ ନୃପତି ଯେ ଦାରା ସମ୍ପଦ ଘେନି ।
ଚକ୍ରେ ଚକ୍ର ଚକ୍ର କମ୍ପଇ ମେଦିନୀ ॥
ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜ୍ୟରୁ ପରଜାମାନେ ଗଲେ ।
ନଗ୍ର ଆବୋରି କେହି ଗୋଟିଏ ନ
ରହିଲେ ॥୪୦

ବାମେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ତାହାଣେ ବୀର ଭ୍ରଥ ।
ମଧ୍ୟେଣ ବିଜୟେ କଲେ ରଘୁନାଥ ॥
ପାଦେ ବସିଛନ୍ତି ମାୟା ବସନ୍ତରା ।
ତେଣେ ସେ ବେଗେ ବେଗେ ଚାଲନ୍ତି
ରାବଣୀ ॥
ସାତ୍ୟାଗ ତିନି ଭଗ୍ନୀ ଦାସାଗଣ ସହିତେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପଛେ ସେ ଆସନ୍ତି ସମସ୍ତେ ॥
ବାଟ କଢ଼ାଉଛନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ତପତାରୀ ।
ବିବିଧ୍ୟ ବେଶ ହୋଇ ଚଳନ୍ତି ରାବଣୀ ॥
ତପାଗଣମାନେ ମନେଣ ଆନନ୍ଦ ।
ଶ୍ରୀରାମ ମଧ୍ୟେ କରି ଚଳନ୍ତି ତପାବୃନ୍ଦ ॥୨୦
ସୁମନ୍ତ ପାତ୍ର ଆଦି ଯେତେକ ପରିବାରୀ ।
ଅଯୋଧ୍ୟାରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ନରନାରୀ ॥
ଏଡ଼େକ ମାହାନଗ୍ର ହୋଇଲାକ ଶୂନ୍ୟ ।
ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ପଶିଲେ ଘୋର ବନ ॥
ଦେଖି ଗିରି କପିମାନେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ
ସଙ୍ଗେ ।
ନାନା ଜୀବଜନ୍ତୁ ଆସନ୍ତି ନାନାରଙ୍ଗେ ॥
କାଟ ପତଙ୍ଗମାନେ ସମସ୍ତେହେଁ ଗଲେ ।
ପକ୍ଷୀ ହୋଇ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ନ ରହିଲେ ॥
ସୁଗ୍ରୀବର ଅଙ୍ଗଦ ଗିରି ବାନର ସଜନି ।
ନିଶାଚର କନ୍ଧ ଲୋଧା ପୁରିଲେ
ମେଦିନୀ ॥୨୦
କ୍ଷୁଧ ଦୃଷ୍ଟା ବୋଲି କାହାରି ସେ ନାହିଁ ।
ଅଗମ୍ୟ ବିପିନେ ଯାନ୍ତି ପଥ ବାହି ॥
ମହାଯାତ୍ରା କରି ଯାଉଛନ୍ତି ଲୋକେ ।
ଆଗୁସାର ହୁଅନ୍ତି ଏକକୁ ଆରକେ ॥
ଗାତ୍ର ଦିବସରେ ଲୋକେ ପଥ ବାହିଗଲେ ।
ବେନି ମାସେ ହେମଗିରି ସନ୍ନିଧେୟ
ମିଳିଲେ ॥
ସରଯୁ ନଦୀତୀରେ ମିଳିଲେ ତ ଯାଇଁ ।
ସ୍ବର୍ଗପୁର ଲୋକେ ଅଇଲେ ଓହ୍ଲାଇଁ ॥
ବ୍ରହ୍ମାଦି ସହିତେଣ ମହାଦେବ ଆସ ।
ଭୟଦେବ ଅଇଲେ ଦେବଙ୍କ ରାଏ ॥ ୮୦
ବରୁଣ ଅଇଲେ ସପତ ସିନ୍ଧୁ ଘେନି ।

କୃବେର ଅଭିଳେକ ଅଷ୍ଟନିଧି ଘେନି ॥
ଯମ ନଇଗୁଡ଼ ପବନ ହୁତାଶନ ।
ହରଷ ମନେ ପୁଣ ସେ କରନ୍ତି ଗମନ ॥
ବ୍ରହ୍ମଗଣ ସିଧ୍ୟଗଣ ଦେବଗଣ ଆସ ।
ଗନ୍ଧର୍ବ ପିତାଶବ ଉଡ଼ଙ୍ଗ ଆସି ହୋଏ ॥
ନାନା ଦେବତାଗଣ ସମସ୍ତେ ଆସି ମିଳି ।
ତିନିପୁର ଚମକ ପଡ଼ଇ ହାଲହୋଳି ॥
ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ବର୍ଗ ଯିବେ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବେ ଆସି ।
ଚଉଦ ଭୁବନ ଲୋକେ ହୋଇଲେ
ମିଶାମିଶି ॥୯୦
ପୃଥ୍ବୀରେ ଯେତେକ ଅବା ସାଧୁଜନେ
ଥିଲେ ।
ଏମାନେ ଯେ ଯାହା ମନେ ବିଚାରିଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଆତ୍ମର ପୂର୍ବରେ ନାହିଁ ପାପ
କଲା ।
ଯେସେ ଯେବେ ବିଧାତାଏ ଭଲ ବେଳ
ହେଲା ॥
ସୁସଙ୍ଗ ପାଇଲୁ ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗେ ଯିବୁ ।
ଅମର ବୀରସୁତା ଭୁବନେ ବସିବୁ ॥
ଏସନେକ ବିଚାରିଣ ଅଇଲେ ସାଧୁଜନେ ।
ଆବରହିଁ ଅଇଲେ ପାପୀ ଲୋକମାନେ ॥
ଭାଲି ବୋଇଲେ ପୁଣ୍ୟ ନକଲୁ ଆମ୍ଭେ
କିଛି ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯେବେ ସ୍ବର୍ଗକୁ
ଯାଉଅଛି ॥୧୦୦
ଏସନେକ ସମୟେ ବସିବା ସ୍ବର୍ଗପୁରୀ ।
ଏବେ ନ ଗଲେ କେବେହେଁ ନ ପାରି ॥
ଅନେକ ପାପ କଲୁ ଆନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ।
ଏତେ ବୋଲି ଲୋକେ ଆସୁଛନ୍ତି ଧାଇଁ ॥
ସ୍ତ୍ରୀବର ଜଙ୍ଗମ କାଟ ପତଙ୍ଗାଦିମାନେ ।
ଯହୁଁ ଶ୍ରୀରାମ ଚାହିଁଲେ ଅମୃତ ଲୋଚନେ ॥
ଅପଦେ ପଦ ପାଇଲେ ଅଗ୍ୟାନେ ଗ୍ୟାନୀ
ହୋନ୍ତି ।
ରଘୁନାଥ ସଙ୍ଗତେ ଗୋଡ଼ାଇ ଆସନ୍ତି ॥
ଦୁହାଁ ହୋଇଗଲା ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକ ।

ସରଯୁ କୁଳେ ମିଳିଲେ ସର୍ବଲୋକ ॥୧୦
ଶ୍ରୀରାମ ବିକ୍ଷେପ କଲେକ ନଦୀ ତଟେ ।
ଆପଣେ ଭରା ହୋଇଅଛନ୍ତି ବଶିଷ୍ଠେ ॥
ସୁରଗଣ ଘେନି ଅଛନ୍ତି ପଦ୍ମଯୋନି ।
ଆପଣେ ବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଶ୍ଵେତ ପୁଷ୍ପ ଘେନି ॥
ନବରତ୍ନ ଝର ଝର ବରଷେ କୁବେର ।
ଅମୃତ ଶିରେ ସିଞ୍ଚୁଅଛନ୍ତି ବଜ୍ରଧର ॥
ସୁରଶ୍ଚ ଘେନି ଦକ୍ଷିଣା ପବନ ବହିଲା ।
କର ଯୋଡ଼ିଣ ବ୍ରହ୍ମା ଶ୍ରୀରାମକୁ କହିଲା ॥
ଭୋ ଜଗତର ଠାକୁର ତୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନାଏକ ।
ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ

ପ୍ରଦାଏକ ॥୨୦

ଅପାର ମହିମା ଅନନ୍ତ ଯାର ମୃତି ।
ବେଦାନ୍ତ ବେଦବ୍ରହ୍ମା ଅଦୃଷ୍ଟି ଅଶ୍ରୁତି ॥
ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅବ୍ୟୟ ତୋ ଅରୂପ ଅଗୋଚର ।
ଅମାୟା ଅପାପୀ ତୁ ଅସଂକ୍ଷ ଅନ୍ୟାକାର ॥
ନାମୋ ନାରାୟଣ ନମୋ ପାତବାସ ।
ଜୟ ଜୟ ବାସୁଦେବ ପୁରାଣ ପୁରୁଷ ॥
ବନ୍ଧକ ଜଗନ୍ନାଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶୀ ବର୍ଣ୍ଣ ।
ପବିତ୍ର ମଣ୍ଡଳ ସାରିକ୍ଷ କୁଣ୍ଡଳ ବେନି କର୍ଣ୍ଣ ॥
ଶୁକୁ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ଚତୁର୍ଭୁଜ ଧାରୀ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଯାର ବେଦ ବାକ୍ୟ

କରି ॥୩୦

କିରଣୀ ମୁକୁଟ ନିର୍ଭୁମ୍ପ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
ଅରଣ ଆଛାଦନେ କଣ୍ଠେ କଉସୁଭ ମଣି ॥
ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ପ୍ରାୟେକ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲାଞ୍ଜନ ।
ହାର କେଉଁର ବିଦମ୍ବି ବଳୟ ବିଦ୍ୟମାନ ॥
କଙ୍କଣ କଣୟ ନାନା ରତ୍ନ ବିରାଜି ।
ପଦ୍ମପାଦେ ତୋହର ମର୍ଦ୍ଦତ ବେନି ସାଜି ॥
ଗରୁଡ଼ ଗମନ ଅନନ୍ତ ନାଗ ଛତ୍ର ।
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ଶାରଙ୍ଗ ଚତୁହସ୍ତ ॥
କୋଳେ କମଳଣୀ ଜଗତ ମୋହିନୀ ରୂପ ।
ଦେବାଧି ଦେବରାଜ ପରମବ୍ରହ୍ମ

ସ୍ବରୂପ ॥୪୦

ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଅରୁ ଅଧିପତି ।

ଉତ୍ତର ଇଚ୍ଛାଏ ତୋର ସର୍ବଜ୍ଞ ବସୁମତୀ ॥
ଉତ୍ପତି ଥିତ ପ୍ରଳୟ କରନ୍ତା ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ନମୋ ଜଗଜ୍ଜିତା ॥
ଅନନ୍ତ ମୂରତି ସହସ୍ର ରୂପ ଧରୁ ।
ଦକ୍ଷ ଅବତାରେ ଦକ୍ଷତ ସଂଘାରୁ ॥
ମାନ ଶ୍ୟାମାରେ ଧରିଣ ଉଧାରିଲୁ ବେଦ ।
କୁର୍ମ ରୂପେଣ ପୃଥୁ ଧଇଲୁ ପିଠି ମଧ୍ୟ ॥
ବରେହା ଅବତାରେ ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷ ମାରି ।
ଦନ୍ତ ମୂଳେ ସପତ ଦାସୀ ପୃଥୁ ଧରି ॥୫୦
ନରସିଂହ ମୂରତି ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ଛଳେ ।
ହିରଣ୍ୟ ଦକ୍ଷତକୁ ବିଦାରିଲୁ ହେଲେ ॥
ବାମନ ରୂପେ ବଳିକି ଚାପିଲୁ ।

ପ୍ରଶୁରାମ ରୂପେ ପୃଥୁ ନକ୍ଷତ୍ର ହିଁ କଲୁ ॥
ଏବେ ନିଜ ଶ୍ୟାମାର ଦଶରଥ ଘରେ ।
ରାବଣର ନିମିତ୍ତେ ଜନ୍ମିଲୁ ରଘୁବୀରେ ॥
ଏବେ ନିଜ ପୁରକୁ ଆସସି ଗୋସାଇଁ ।
ଦେବତାମାନେ ଅଛଲେ ତୋତେ ନେମା

ପାଇଁ ॥

ମୁହିଁ ତୋର ସ୍ବଭାବେ ଅଟଇ କିକର ।
ତୁ ମୋର ସ୍ବାମୀ ଅତୁ ପୁରୁଷ ଚକ୍ରଧର ॥୬୦
ତୋହ ଆଗାଧି ବିନା ତିରଣ ନହଲି ।
ଅଛିତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ତୋତେ ବୋଲି ॥
ତୁ ଯେ ଜଗଜ୍ଜର ପ୍ରାଣର ପ୍ରତିମା ।
ନାଭିରୁ କାଟ ପୋକ କଲୁ ମୋତେ ବ୍ରହ୍ମା ॥
ତୋହୋର କୃପାରେ ମୁହିଁ ଚରତୁ ଅଛି

ମହା ।

ମୋତେ ଅବଳ ହୋଇଲେ ତୋତେ ଯାଇଁ
କହି ॥
ତୁ ଦାସବନ୍ଧକ ରୂପକର ବୋଲ କରୁ ।
ପୃଥ୍ବୀ ଭାରାଭର ଉତ୍ସାସନେ ରୂପ ଧରୁ ॥
ଅପାର ମହିମା ତୋର କହଣୀ ନ ଯାଇ ।
କରୁଣା ସାଗର ତୁ ଭାବକୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥୭୦
ଭାବେ ଯେବଣ ରୂପକୁ ଶ୍ରୁଧା କର ।
ଏବେ ଏହି ଦେହ ହେବ ତେସନ ପ୍ରକାର ॥
ନନ୍ଦିଘୋଷ ଗଥ ଆଣିଲା ଅଗ୍ନି ସାଜି ।

ଷୋଡ଼ଶ ପ୍ରକାରେ ଧୂପଦୀପ ପୂଜି ॥
ଏ ତୋହୋର ଆସନ ସର୍ବଦା ଅଟଇ ।
ପୂର୍ବେ ପୁଣ୍ୟ କଲା ଯେବେ ତୋତେ
ଖଟର ॥

ଭୋ ପରମ ପୁରୁଷ ଦୟାଲୁ ବ୍ରହ୍ମରାଣି ।
ଏମଣିମଏ ବିମାନେ ବିଜେ କର ଆସି ॥
ସ୍ବର୍ଗ ନ ଶୋହୋଇ ତୋହୋର ନଥିଲେ ।
ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସତୋଷ

ହୋଇଲେ ॥୮୦

ସରଯୁ ନଦୀରେ ସେ ସ୍ବାହାନ ଆସି କରି ।
ଜଳଦାନ ଦେଇ ପିତୃ ତୋଷ କରି ॥
ଉତ୍ତର ତୀରେଣ ମିଳିଲେ ରାବଣାରି ।
ସେହି ରୂପ ଗୋଟି ଆନରୂପ ଧରି ॥
ଦୁର୍ବୀଦଳ ପ୍ରାୟେକ ଦେହ ଦିଶୁଥିଲା ।
ନୂତନ ମେଘ ପ୍ରାଏକ ଦିଶିଲା ॥
ପଦ୍ମ ଦଳ ଲୋଚନ ମୁକୁଟ କୁଣ୍ଡଳ ।
କଣ୍ଠେ କଉସୁଭ ହୃଦରେ ବନମାଳ ॥
ପୀତ ବସନ ବିକୁଳି ଝଳି ତେଜ ।
ଭୁଜ ମୁକୁଁ ବାହାର ନବାନ

ବେନିଭୁଜ ॥୯୦

ଦକ୍ଷିଣ ପାଖରେ ଯେ ଭ୍ରଥ ବୀର ଥିଲା ।
ଚକ୍ର ହୋଇଁ ଆସି କରରେ ଲାଗିଲା ॥
କୋଟିଏ ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ଜାଣି ତେଜ ।
ଶତ୍ରୁଘନ କରେ ଦେଇଥିଲେ ବାମଭୁଜ ॥
ସେ ଆସି ଶଙ୍ଖ ହୋଇ ବାମଭୁଜେ ଶୋହିଁ ।
ଲକ୍ଷେକ ଚନ୍ଦ୍ରମାର ତେଜ ପ୍ରକାଶଇ ॥
ଆରେକ ଭୁଜରେ କୋଦଣ୍ଡ ଛନ୍ତି ଧରି ।
ଶାରଙ୍ଗ ଧନୁ ସେ ଅସୁରକର ଅଭରି ॥
ଦକ୍ଷିଣେ କଉମୋଦୀ ଗଦା ଶୋଭାବନ ।
ଦେଖିଣ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ସକଳ

ସୁରଗଣ ॥୧୦୦

ସାଧୁ ସାଧୁ ବୋଲିଣ ଆଶେଣୀ ତାଳ
ଦେଲେ ।
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନେ ବେଦ ଆଧ୍ୟାନ କଲେ ॥
ବିଦ୍ୟାଧରାମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟତି ।

ଗାନ୍ଧାର ରାଗେଶ କିନ୍ତୁରା ଗାତ ଗାନ୍ଧି ॥
 ଅପହରାସ ନାଚନ୍ତି ବାଜଇ ଦୁମୁଖି ।
 ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି ପରମ ପଦ ଲଭି ॥
 ଜ୍ୟ ଜ୍ୟ ଶବଦ କରନ୍ତି ସୁରମୁନି ।
 କୋକାହଳ ରାବ ଶୁଭଇ ଶଙ୍ଖଧୁନି ॥
 ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ପାସ ପଡ଼ି
 ଶୋଭା ।
 କୋଟିଏ ପ୍ରଣପତ୍ୟ ପିତାମହ ହୋଇ ॥୧୦
 ବ୍ରହ୍ମ ସହିତେଣ ପଡ଼ନ୍ତି ଗଡ଼ଘାଳି ।
 ହସିଣ ନାରୀଏଣ ଉଠ ଉଠ ବୋଲି ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ବରୁଣ ଯମ କୁବେର ନଳଗତ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନି ସହିତେ ସମସ୍ତ ॥
 ମାରୁତି କଣ୍ୟାପ ସେ ଆବର ବୁଦ୍ଧସ୍ୟତି ।
 ରାମନାମ ସୁମରି ପ୍ରଣପତ୍ୟ କରନ୍ତି ॥
 ସନକାଦି ଶୋଭାଜନେ ନାରଦ ପ୍ରଭୃତି ।
 ବ୍ରହ୍ମାକଳ ତାହିଁ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ॥
 ଶୁଣସି ହୋ ବିଧାତା ଆମର ଏକ ବାଣୀ ।
 ଆମନ୍ତ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ ॥୧୦
 ଆବର ଜଙ୍ଗମ କାଟ ପତଙ୍ଗ ଯେତେ
 ମାନ ।
 ଏମାନେ ଅଟନ୍ତି ମୋର ପ୍ରାଣର ସମାନ ॥
 ଏହାନ୍ତ ସର୍ବପୁରେ ବସାଅ ତୁମ୍ଭେ ନେଇ ।
 ଯତନେ ମଣ୍ଡିଲା ପୁରରେ ଠାବ ଦେଇ ॥
 ଶୁଣିଣ ପିତାମହ ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ଆଗ୍ୟା
 ଦେଲେ ।
 ଯେ ଯହା ଅନୁରୂପେ ପୁର ରଞ୍ଜି ବୋଇଲେ ॥
 ତତକ୍ଷଣେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ନିର୍ଭା କଲା ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ
 ଘର ।
 ଦେବତାକୁ ସୁଲୁଇ ରତ୍ନମୟ ପୁର ॥
 ସବୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲା ଧାତା
 ତାହିଁ ।
 ଯେତେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଆସିଅଛ ସ୍ୱାମୀକି
 ଗୋଡ଼ାଇ ॥୧୧୦
 ରାମନାମ ସୁମରି ସରଯୁ ଜଳେ ପଶି ।
 ଦିବ୍ୟରୂପ ଧରି ଯାଅ ସ୍ୱର୍ଗବାସ ॥

ଏତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମ ମନେ ଚିତାକଲା ।
 ଅନେକ ବିମାନ ଆସି ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ॥
 ଝଡ଼ିଯୋକ ପ୍ରାଏକ ପୁରିଲେ ନିରନ୍ତର ।
 ସବୁ ମଣ୍ଡିଲା ଅଛି ଦର୍ପଣ ଚାମର ॥
 ବସ୍ତ୍ର ପୁଷ୍ପ ଚାମର ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ସୁବାସ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ବିବାନ ପୁରିଲା ଚଉପାଶ ॥
 ପୁଷ୍ପେକ ବିବାନ ଯେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଥିଲା ।
 ଶ୍ରୀରାମ ସଙ୍ଗତେ ସେ ଗୋଡ଼ାଇ
 ଅଇଲା ॥୪୦
 ଏବେ ଦେବ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଛାମୁରେ ଯାଇଁ
 ମିଳି ।
 କୁବେରକୁ ସମର୍ପିଲେ ଚତୁର ମଉଳି ॥
 କନେକ ଦଣ୍ଡ ଗୋଟି ଯେ କଟକରେ
 ଥିଲା ।
 ବ୍ରହ୍ମାର ବୋଲେ ତାହା ବରୁଣ ଘେନିଗଲା ॥
 ଦେବତାମାନେ ଯେବଣ ପଦାର୍ଥ
 ଦେଇଥିଲେ ।
 ବେଳକାଳ ଜାଣି ସମସ୍ତେ ଘେନିଗଲେ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକ ହୋଇଲା ସବୁ ଶୂନ୍ୟ ।
 ତହିଁ ନୃପତି ହେଲେ କୁଣି ନାମେ ରାଜନ ॥
 କାଳ ବଶେଣ ସେ ମୋହେଣ ମୋହିଲେ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ସଙ୍ଗେ ସେ ଗୋଡ଼ାଇ
 ନଇଲେ ॥୪୦
 ଉତ୍ତମ ଥାନ ଦେଖି ସେ ହୋଇଲେକ
 ରାଏ ।
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଏବେ ଶୁଣସି କଥାଏ ॥
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ସକଳ ଲୋକକଳ
 ତାହିଁ ।
 କାଟ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ବୃକ୍ଷ ଆଦି ହୋଇ ॥
 ରାମନାମ ସୁମରି ରାମନାମ ଚିନ୍ତ ।
 ସରଯୁ ଜଳେ ପଶି ହୁଅ ଶୁଚିବନ୍ତ ॥
 ପାର୍ଥବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ଦିବ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରି ।
 ବିମାନ ଆରୋହିଣ ଯାଅ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ॥
 ରତ୍ନମୟେ ପୁରେ ସେ ବସିଣ ସୁଖ ପାଇ ।
 ଜୀବ ସୁଫଳ କଲେ ଅମୃତ ରସ
 ଖାଇ ॥୨୦

ଅମଳାଣ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ପାରିଜାତେକ ପୁଷ୍ପ
 ଘେନିଣ ।
 ଆଭରଣ କର ଶୁଦ୍ଧ କାଞ୍ଚନ ॥
 ଯୋଗ ମୃତି ଧରିଣ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଆଅ ।
 ଶ୍ରୀରାମର ପ୍ରସାଦେ ଅମର ବର ପାଅ ॥
 ବିଧାତାର ମୁଖୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ଶୁଣି ଚାରିଖାନି ॥
 ରାମନାମ ସୁମରି ସରଯୁ ଜଳେ ପଶି ।
 ଏକକୁ ଆରେକ ଆଗେସରି ଝାସି ॥
 ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜା ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ନଳନାଳ ।
 ଗବ୍ୟ ଗବାକ୍ଷ ସେ ଶଉରୀ ଶତବଳ ॥୨୦
 କୁମୁଦ କାଳିଞ୍ଜନ ଚନ୍ଦନ ସାରାସ ।
 ବଳିମୁଖ କାଳିମୁଖ ଦଧିମୁଖ ତାରାକ୍ଷ ॥
 ରମଣ ବିବିଧ ସୁନାସ ସୁସୋଦନ ।
 ତାଳିମ୍ବ କଞ୍ଚଣ ଗନ୍ଧମାରଦନ ॥
 ପବନ ଶତବାଳି ଆବର ସମ୍ପାତି ।
 ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ସେନା ଯୁଥପତି ॥
 ବାନର ବଳ ଯେ କଳଶା ନ ଯାଇ ।
 ତାରା କନ୍ୟା ଆବର ରୋମା ମହାଦେଇ ॥
 ଅଙ୍ଗଦ ଘରଣୀ ସେନା ଯୁବତୀ ।
 ସବୁ କପିକରି ଭାରିଯା ସଙ୍ଗରେ
 ଆଣିଛନ୍ତି ॥୮୦
 ଗୁହ ନାମେ ଶବର ସଙ୍ଗତେ ଭାବିନୀ ।
 କନ୍ଧମାନକର ଯେ ଯାହା କାମେନୀ ॥
 ଲକ୍ଷେ ନୃପତିକ ସଙ୍ଗତେ ରାଣୀମାନେ ।
 ସମସ୍ତେହେଁ ନିରୋପତି ରତ୍ନକୁଳ ନାନେ ॥
 ପୁତ୍ର ଦାରା ଦୋହିତା ସମସ୍ତେ ଆସିଛନ୍ତି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲୋକମାନେ ଦେଖିତ ଆସନ୍ତି ॥
 ଭ୍ରଥ ଶବ୍ଦଘନ ଲକ୍ଷଣକ ତିନି ନାରୀ ।
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ପରିବାରୀ ॥
 ସାତ୍ୟାମ ସଖୀ ସଙ୍ଗାତୁଣୀ ଯେତେ ଥିଲେ ।
 ମନମାୟା ସହିତେ ଯେତେକ
 ଅଇଲେ ॥୯୦
 ବନଜକୁ ଗଜ ସିଂହ ବ୍ୟାଘ୍ରମାନ ।
 ବୃକ୍ଷ, କାଟ, ପତଙ୍ଗ ପକ୍ଷୀ ଜନ୍ତୁ ଅଗ୍ୟାନ ॥

ତପା ଜପା ପାପା ଯେତେକ ଜନ୍ମୁ ଥିଲେ ।
ସୁମନ୍ତ ସହିତେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଅଛଲେ ॥
ସବିହେଁ ଶୁଣିଲେ ବ୍ରହ୍ମ ଯାହା କହି ।
ଅତି ଆନନ୍ଦେ ଉଲ୍ଲାସିତ କାନ୍ଦେ ହୋଇଁ ॥
ରାମକୁ ଧ୍ୟାନ କରି ପାର୍ଯ୍ୟବ ଦେହ ଛାଡ଼ି ।
ରାମନାମ ସୁମରି ସରଯୁ ଜଳେ ବୁଡ଼ି ॥
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚତୁର୍ଭୁଜ ନୀଳକଳେବର ।
ପାତ ବସ୍ତ୍ର ପରିହରଣ ଆବର
ରତ୍ନହାର ॥୧୦୦
ସୁରୁପ ମୁକତି ପାଇଲେ ସର୍ବ ଜନ ।
ଉତ୍ତର ତୀରେ ଉଠି ଚକ୍ରିଣ ବିବାନ ॥
ତତକ୍ଷଣେ ଦେବଦୂତେ ଦିଅନ୍ତି ରଥବାହି ।
ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର କବାଟ ଅଛନ୍ତି ଫିଟାଇ ॥
ମଞ୍ଚର ଲୋକମାନେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଯାଇଁ ବସି ।
ସୁରପୁର ଲୋକେ ଶରଧେ ଦେଖି ଆସି ॥
ଅସଂଖ୍ୟ ବିବାନ ପକ୍ଷର ସ୍ୱର୍ଗ ମଧ୍ୟ ।
ଯେବଣ ଆନ ଦେଉ ଅଛନ୍ତି ବିବୁଧ ॥
ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇଯାଇ ସେଥାନେ ବସନ୍ତି ।
ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଅମୃତ ଗନ୍ଧକ୍ତି ॥୧୦
ଦେବଦୂତମାନେ ବାହୁଡ଼ି ପୁଣି ।
ବୋଲାଇବୋଲି ହୁଅନ୍ତି କାହାକୁ ଯିବା ଆଣି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ପୁଣି ସରଯୁ କୂଳେ ଯାଇଁ ।
ଯତନେ କବିମାନେ ବସାଉଛନ୍ତି ନେଇଁ ॥
ଆସିଲା ଆସନ୍ତି ନ ଅଛଲା ଲୋକକୁ
ରାଆନ୍ତି ।
ସ୍ୱର୍ଗେ ପଇଠ କରି ବାହୁଡ଼ି ଆସନ୍ତି ॥
ତାଳ ତାଳ ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ ଶବ୍ଦ
ନିରନ୍ତରେ ।
ସରଯୁ ପାରି ହୋଇ ଉଠନ୍ତି ହେମବନ୍ତରେ ॥
ସେ ପର୍ବତ ବାଟେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ଉଠି ।
ଗହ ଗହ ଶବ୍ଦ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ପୁଡ଼ି ॥୨୦
ବାଟେ ଠେଲୀଠେଲି ଏକକୁ ଆରୋକ ।
ଭବଜକୁ ପାର ହେଉଛନ୍ତି ଲୋକ ॥
କେ ଆଗ କେ ପଛ ତଦନ୍ତ ନ ଜାଣି ।
ସ୍ୱର୍ଗ ବାଟ ଗୋଟା ଯାଉଛନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ॥

ଦେବଦୂତମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ କ୍ଷଣେ ।
ଜାଣିମାର ଲୋକେ ତହିଁ ନ ରହନ୍ତି ଜଣେ ॥
ଏସନକ ସମ୍ୟ ବୋଇଲେ ପିତାମହ ।
ଭୋଦେବ ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ବିମାନ ଆରୋହ ॥
ଆବର ଜଙ୍ଗମ କାଟ ପକ୍ଷୀ ଯେତେ
ଥିଲେ ।
ଏ ତୋହୋର ଆଗାଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗ
ଗଲେ ॥୩୦
ରାବଣର ପାଇଁ ଯେତେ ଥିଲେ ଅବତରି ।
ସେତ ନ ପାଇଲେ ତୋର ପୁଣ୍ୟ କରି ॥
ଦେବତାମାନେ ଯେ ଯାହା ସୈନ୍ୟ ଘେନି ।
ତୋତେ ସେବା କରି ଜନ୍ମିଲେ ମେଦିନୀ ॥
ଅନେକ କାଳରୁ ଯେତେ ବୃକ୍ଷମାନେ
ଥିଲେ ।
ପଶୁଜନ୍ତୁମାନେ ସମସ୍ତେ ତରିଲେ ॥
ଏବେ ତୁ ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥେ ବିଜେକର ।
ଯିବ ବାଜକୁଣ୍ଡ ତୋହୋର ନିଜପୁର ॥
ଜ୍ୟ ବିଜ୍ୟ ଯେ ଶାପ୍ୟ ପାଇଥିଲେ ।
ତୋହୋର ଦୟାରେ ସେ ମୁକତ
ହୋଇଲେ ॥୪୦
ଯେବେ କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ଯାଇ ତୋ ଦ୍ୱାର
ରଖିଛନ୍ତି ।
ସୀତା ଲକ୍ଷଣ ସହିତେ ସମସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ॥
ଆସ ଆସ ଭୋଦେବ ବିଲମ୍ବ ନକର ।
ଏତେ ବୋଲି ପାଶେ ପଡ଼ି ଶୋଇଲେ
ସର୍ବପୁର ॥
ପୁଣି ଉଭା ହୋଇଲେ କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ।
ହସିଣ ନାରାୟଣ ପୁଣି ଆନନ୍ଦରେ ଗଡ଼ି ॥
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ସାରଙ୍ଗ ଚଉକର ।
ନନ୍ଦାଘୋଷ ରଥେ ବିଜୟେ ଦେବବର ॥
ଦୁଇ କଡ଼ିରେ ଛନ୍ଦି ବସୁମତୀ ମାୟା ।
ଶ୍ରୀହରି ସଙ୍ଗତେ ଧଇଲେ ନିଜ କାୟା ॥୫୦
ଶ୍ୱେତ ଚାମର ଧରିଣ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ।
ଅପହରାମାନେ ମିଳି ହୁଲହୁଲି ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ବିକଟାଳ ହୋଇ ବାଜଇ ବୀର ତୁର ।

ମାତେଲି ରହୁବର ବାହଇ ଧାର ଧାର ॥
ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ରତ୍ନ ସକଳ ସୁର ଘେନି ।
ଆନନ୍ଦେ ଗମନ କରନ୍ତି ସୁର ମୁନି ॥
ନିରନ୍ତରେ ପାଟଛତ୍ର ଚିରାଳ ଉଡ଼ନ୍ତି ।
ଉଦୟ ଆଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବ ପତି ପତି ॥
ଅପହରାମାନେ ପାଶେ ପଡ଼ି ଶୁଅନ୍ତି ।
ଆଗ ପଟୋଆରେ ସେ ଖଟଣି
କରିଛନ୍ତି ॥୬୦
ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରେ ଦୁହୁଡ଼ି ବାଜଇ ଅତି ସକ୍ଷ ।
ରଥ ଚଳିଯାନ୍ତେ ହୋଇଲା ମାହାଘଣ୍ଟ ॥
ଚଉଦ ଭୁବନ ଲୋକେ ଆସିଛନ୍ତି ।
ହରି ହରି ବୋଲିଣ ଉଜ୍ଜେ ତାକ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ହେମବନ୍ତ ଉପରେ ଉଠିଲା ଯାଇ ରଥ ।
ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ବାଟେ ପଛନ୍ତି ରତ୍ନନାଥ ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଆଗିଆଣି ଐରାବତ ଚକ୍ରି ।
ହଂସ ଚକ୍ରି ବ୍ରହ୍ମା ପଛ ପାଟୋଆରେ ପଡ଼ି ॥
ତାହେଣ କୋବେର ବାମେଣ ବରୁଣ ।
ରଥ ପେଲୁଛନ୍ତି ଆବର ସୁରଗଣ ॥୭୦
ହେମବନ୍ତ ବାଟରେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ପଶି ।
ସୁର ପୁର ଲୋକେ ଦେଖିବାରେ ଆସି ॥
ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଯେହ୍ନେ ଗୁଣ୍ଡିଚା ବିଜୟେ ।
ତେସନ ପଟାନ୍ତର ଦିଶନ୍ତି ରାମନାଥ ॥
ଗହ ଗହ ଧାନ୍ଦୋଳ ଗନ୍ଧର୍ବ ଅପହରା ।
କର୍ପୁର କସ୍ତୁରୀ ମିଶାଇ ବାଟରେ ସିଂତାଡ଼ି ॥
ଆରମ୍ଭେଣ ମଣ୍ଡିଲାଅଛି ପୁର ସ୍ୱର୍ଗ ।
ତହିଁ ଅବା ଅପୂର୍ବ ଅଛି କେବଶହିଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ॥
ଯେବଣ ସ୍ୱର୍ଗ ଆନ ନବରତ୍ନେ କମ ।
ସୁବାସିଲା ଅଛଇ କସ୍ତୁରୀ ଚତୁର୍ଥମ ॥୮୦
ପଦ୍ମରାଗ ମାଣିକ୍ୟ ଗଜମୋତି ଝରା ।
ନାନା ବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ଚିରାଳ ଫରହରା ॥
ଦ୍ୱାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଦଧି ମାଛ ଥୋଇ ।
ଅର୍ଘ୍ୟଘେନି ଯୁବତୀଏ ଅଛନ୍ତି ଉରାହୋଇଁ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଦେଖି ଦିଅନ୍ତି ହୁଲହୁଲି ।
ଶରଧା ନିମନ୍ତେ ଗୋଡ଼ାଉଛନ୍ତି ବାଳୀ ॥
ସ୍ୱର୍ଗର ମଧ୍ୟେ ରଥ ଗମନ କରି ଯାଇ ।

କୋଳାହଳ ଶବଦେଶ ବାଜଣା ବଜାଇଁ ॥
ସୁର ନର କିନ୍ନର ମଥାରେ ହାଥ ଦ୍ୟତି ।
ଜଏ ଜଏ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବୋଲିଣ

ବୋଲନ୍ତି ॥୯୦

ମେରୁ ପିଠିରେ ଯାଇ ଉଠିଲାକ ରଥ ।
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ବୋଇଲ ଚଉମାଥ ॥
ଭୋଦେବ ନାରାୟଣ ଏ ସୁଧର୍ମାର ସଭା ।
ଏଥରେ ଗହିବାକି ବଜକୁଣ୍ଡ ଯିବା ॥
ଶୁଣି ଭଗବାନ ବୋଇଲେ ଚାଲ ଚାଲ ।
ଆଗାମ୍ ପ୍ରମାଣେ ଆନନ୍ଦ ସୁର ଆଳ ॥
ପଞ୍ଚୁରତ୍ନ ବୃଷ୍ଟି ଯେ କରନ୍ତି ସୁରପତି ।
ଅପଞ୍ଚରା ବିଦ୍ୟାଧରା ହୁଳହୁଳି ଦ୍ୟତି ॥
ସ୍ୱର୍ଗ ଜିଣି ରଥ କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁ ପାଇଁ ।

ପଞ୍ଚେଶ ସୁରଗଣ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇଁ ॥୧୦୦
ବାରତା ଯାଇଣ ମଣିଲେ ବଜକୁଣ୍ଡ ।
ଦର୍ପଣ ଚାମର ପୁଷ୍ପ ବସନ ଗୁରାଟ ॥
ଘରେ ଘରେ ଉଚ୍ଚବ ବାରସ୍ୱତୀ ଭୁବନ ।
ଦ୍ୱାଦଶ ଯୋଜନ ସେ କଟେକ ଆସତନ ॥
ସବୁକରି ଦ୍ୱାରେ ମଙ୍ଗଳ ଗୀତ ଆରମ୍ଭ ।
ବେନିପାଶେ ପୋତିଲେ ପ୍ରକଟ ବେନି

ଖମ୍ବ ॥

କାଚର ପତ୍ରମାନେ ପୋଏଲାର ଫଳ ।
ନୀଳାର ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ପନୀରର ଜଳ ॥
ଗଜ ମୋତି ତଣ୍ଡୁଳ ଉପରେ ଘଟ ଥୋଇ ।
ମାରାଗ ଚୂଡ଼ପତ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ଫଳ

ଦେଇଁ ॥୧୦

ଅମୃତ ଦଧିଭାଣ୍ଡ ହୀରାର ମାଛ ରୋହି ।
ଶ୍ରୀକର୍ପୁର ଗୁଣ୍ଡି ସିଞ୍ଚିଲେ ଦ୍ୱାରେ ନେଇ ॥
ପଦ୍ମିନୀ କନ୍ୟାମାନେ ଦିବ୍ୟବେଶ ହୋଇଁ ।
ଦ୍ୱାରେ ଉଭା ହୋଇଅଛନ୍ତି ଅର୍ଯ୍ୟ

ଦେବୀପାଇଁ ॥

ଅଗରର ଧୂପ କର୍ପୁରର ବଳିତା ।
ଅର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଇ ହୁଳହୁଳି ଦିଅନ୍ତି ବନିତା ॥
ବିଷ୍ଣୁଭଣ୍ଡମାନେ ଅଇଲେ ସଜ ହୋଇଁ ।
ବାଟେ ନାରାୟଣକୁ ଦୁଶନ କଲେ ଯାଇଁ ॥

ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ରୁଦ୍ର ସକଳ ସୁରଗଣ ।
ଗହ ଗହ ଗହଳ ଅଟଇ ଅପ୍ରମାଣ ॥୨୦
ନବର ସିଂହଦ୍ୱାରେଣ ମିଳିଲେ ଦେବ

ଯାଇଁ ।

ଗରୁଡ଼ ଦର୍ଶନ କଲା ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇ ॥
ଉଠି ଉଭା ହୋଇଣ ଯୋଡ଼ଇ ବେନି କର ।
ବାହିଁଣ ଅଳପ ଅଳପ ହସନ୍ତି ଚକ୍ରଧର ॥
ସିଂହଦ୍ୱାର ଜିଣିଣ ପଶିଲେ ଭିତରେ ।
ଅନନ୍ତ ଦୁଶନ କଲେ ତହିଁର ଉଭାରେ ॥
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଦେବ ହସିଣ ବୋଇଲେ ।
ଅନନ୍ତ ହସ୍ତ ଧରି ଭିତରକୁ ଗଲେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ୱତୀ ଅଇଲେ ବୟାଳଁ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଳିରେ କୋଟିଏ ରତ୍ନ

ନେଇଁ ॥୩୦

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ ଭେଟ ।
ଦେଖିଣ ପାଏ ପଡ଼ି ଶୋଇଲେ ସୁରଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥
ଇନ୍ଦ୍ର, ରୁଦ୍ର, ବରୁଣ, କୋବେର
ଦିଗପାଳେ ।

ସଭିଏଁ ଗଡ଼ଘାଣ୍ଟି ଶୁଭିଲେ ରଥତଳେ ॥
କମଳା ଦେବୀ ଆସି ବିଷ୍ଣୁକୁ ଅର୍ଘ୍ୟଦେଲେ ।
ଉଠି ପିତାମହ ବେଦ ଆଧ୍ୟାୟନ କଲେ ॥
ସୁରଶ୍ଚ ଗହ ଘେନିଣ ପବନ ବହିଲା ।
ଅର୍ଘ୍ୟ ଘେନି ସରସ୍ୱତୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲା ॥
ଇନ୍ଦ୍ରଦେବ ଅମୃତ ବୃଷ୍ଟି କରଇ ଉପରେ ।
ସମସ୍ତ ଦେବତାମାନେ ଗୋଡ଼ାନ୍ତି

ସମ୍ଭରେ ॥୪୦

ଶ୍ରୀରାମ ପାରୁଣେ ଯେ ମାୟା ଦେବୀ ଥିଲା ।
ସେ ଆସି ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ନମସ୍କାର କଲା ॥
ବିନଇ ହୋଇଣ ପୁଣି ସମସ୍ୟା କହିଲା ।
ଆଣିଲି ତୋହ ପ୍ରଭୁ ବୋଲିଣ ବୋଇଲା ॥
କର ଭୋଗ ତୋର ନିଜ ପତି ଘେନି ।
ଏତେକ ବୋଲିଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲା

କାମେନୀ ॥

କମଳାର ଶ୍ୟରୀରେ ପଶିଲାକ ଯାଇଁ ।
ଯେକ ହୋଇଲା ରେଖ ରୂପ ନାହିଁ ॥

ପୃଥ୍ୱୀ ଯେ ଶ୍ରୀହରିର ସନ୍ନିଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ସାତ୍ୟାକୁ
ବୋଇଲା ॥୫୦

ଭୋ ବିଷ୍ଣୁ ଘରଣୀ ଯେ ତୋହୋର ନିଜ
ସାଇଁ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା କଟେକରୁ ଆଣିଲି କଡ଼ାଇଁ ॥
ଏବେ ପ୍ରାଣ ବଳଭଞ୍ଜକୁ ଘେନିଣ ଭୋଗ
କର ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମୁଖ ଚାହିଁ ହସନ୍ତି ଚକ୍ରଧର ॥
ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇଣ ତଳେ ବିଜେ କଲେ ।
ପାଟ ପାଏଡ଼ା ଉପରେ ଚାଲି ଗଲେ ॥
ସହସ୍ରେ ମାଣିକ୍ୟର ଯେବଣ ମଣ୍ଡୋପ ।
ମଣିମୟ ସିଂହାସନ ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ॥
ଦେବାଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର ଚାମର ପୁଷ୍ପ ମାଳମାନ ।
ନବରତ୍ନ ମଣ୍ଡଣି ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ॥୬୦
ସିଂହାସନେ ବିଜେ କଲେ ସ୍ୱାମୀ ଯାଇଁ ।
ତେତିଶ କୋଟି ଦେବେ ଅଛନ୍ତି ଗୋଡ଼ାଇଁ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ୱତୀ ଦୁଶନ ଆସି କଲେ ।
ଦୁଇପାଦ ଧରି ଓଲଟି ଶୁଭିଲେ ॥
ଉଠିଣ ଶ୍ରୀଚରଣ ଗଙ୍ଗାଜଳେ ଧୋଇ ।
ପାଦ ଉଦକ ପାଇଁ ହେଲେ ପାପ ଦହି ॥
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଚରଣେ ସେ ଖଟିଲେ
ଦୁଇଦେବୀ ।
ପାଦପଦ୍ମକୁ ଧ୍ୟାଇଣ ଖଟିଲେ ପଞ୍ଚ ମନେ
ସେବି ॥

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲେ ।
ଶ୍ରେତ ଚାମର ଘେନି ତୋଳିଣ
ଭାଳିଲେ ॥୭୦

ଦେବତାଏ ଅଛନ୍ତି ପୃଥାକି ଆଗ କରି ।
ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଚାହିଁଣ ବୋଲନ୍ତି ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ଯାସି ବିଧାତା ହୋ ତୋହୋର ସୁରଗଣ
ଘେନି ।

ଯେ ଯାହାର ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଆନ୍ତୁ କାମେନୀ ॥
ପୁଣି କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ କହସି ଆସି ମୋତେ ।
ଏବେ ସମସକ ରହିଥାଅ ଦୁମ୍ଭେ ସୁଦ୍ଭେ ॥

ଏତେକ ବୋଲିଣ ଦେବ ଶାଢ଼ୀ ଅଣାଇଲେ । ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଚାହିଁଣ ଆପଣେ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲେ ॥ ଶାଢ଼ୀ ଘେନି କୁଶକେତୁ ଗଲା ନିଜ ପୁର । ଯଶୋବନ୍ତୀ ପୁରେ ପୁଣି ବିଜୟେ ଅଷ୍ଟକର ॥୮୦	ଶାଳୁ ଶିଶୁପାଳ ନାମ ବୋଲାଉବ । ମୋହୋର ସଙ୍ଗତରେ ଅପ୍ରୀତି ହୋଇବ ॥୧୦ ତକ୍ତରେ ମାରି ମୁହିଁ ଦେହେ କରିବି ଲୀନ । କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ଅଛଇ ଅଜ୍ଞାନିନ ॥ ଏବେ ଯେ ଯାହାର ସେବା ଖଟିଥାଅ । ଆମର ଆଗାଧ୍ୟା ହେଲେ ମୃତୁଲୋକକୁ ଯାଅ ॥ ଶୁଣିଣ ଜଏ ବିଜୟେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ରକ୍ଷା କରସି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥ ଦୁର୍ଜାସା ମହରଷି ନ ଜାଣି ଶାପ୍ୟ ଦେଲେ । ତୋହୋର ସଙ୍ଗେ ନେଇ ବିବାଦୀ କରାଇଲେ ॥ ଏ କଥାଉଁ ଆଜ ଅଛିକି ଆଉ ଆନ । ତୁ ସ୍ବାମୀ ଭଗତ ବଞ୍ଚକ ଭଗବାନ ॥୨୦ ଶୁଣିଣ ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ତାକୁ ଚାହିଁ । ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣ ହୋ ତପାକ ଦୋଷ ନାହିଁ ॥ ମୁହିଁ ସେ କରଇ ଯାବତ ସମତୁଲ । ପୂର୍ବେରେ ଯହୁଁ ତୁମ୍ଭେ ହୋ ଉପଦର୍ପ କଲ ॥ ଏଣୁ ସେ ଅସୁର ଯୋନି ପାଇଲ ହେ ବେନି । ପୁଣି ଦୟା କରି ଅଭାଳି ତୁମ୍ଭକୁ ଘେନି ॥ ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ସୃଷ୍ଟିରେ ନ କରନ୍ତି ଗୋଳ । ମୋତେ ପାଶୋରରେ ସିନ ଦଶଦିଗ ପାଳ ॥ ତେଣୁ ସେ ତୁମ୍ଭ ପୁଣି କରଇ ମୁହିଁ ଜାତ । ପୁଣି ଅବତାର କ୍ରାନ୍ତାର ନିମିତ୍ତ ॥ ୩୦ ସଂସାର ଯାତନା ମୋହୋର ଖେଡ଼ ଘର । ସେ କଥାକୁ ତୁମ୍ଭେ ଶୋଚନା ନ କର ॥ ଶୁଣିଣ ଜଏ ବିଜୟ ନମସ୍କାର କଲେ । ଯହିଁର ସେବକ ତହିଁକି ବୋଲି ସେ ଗଲେ ॥ ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ । ଗରୁଡ଼କୁ ଚାହିଁଣ ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀପତି ॥ କୁଶଳେ ଅଛୁଟିକି ହୋ ବିନନ୍ଦାର ସୁତ ।	ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିହସ୍ତ ॥ ଯେତେକ ଅବତାର ମୁଁ ନ ପାରିଲି ଦେଖି । ସୁପକ ହୁଅନ୍ତିନା ମୋହୋର ବେନି ଆଖି ॥୪୦ ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ହୋ ଦେଖିଲୁ ସେ ଯାର । ଆମେ ବିଜୟ କରିଣ ଥିଲୁ ଲଙ୍କଭୂଇଁ ॥ ପ୍ରକାର ଅନ୍ତରେ ତୋତେ ଗୁଆଇଲୁ । ଶ୍ରୀରାମ ରୂପ ତୋତେ ବେଳେକ ଦେଖାଇଲୁ ॥ ଆନ ଅବତାରେ ତୋତେ ନେଇ ସିନା ସଙ୍ଗେ । ପୃଥୀ ଭାରାଭାର ନିବାରଣୁ ରଣ ରଙ୍ଗେ ॥ ଏହାଶୁଣି ଖଗପତି ହୋଇ ଦେବ ବୋଲି । ଲଙ୍କାରେ ରାମରୂପେ ଦେଖି ମୁହିଁ ଅଭାଳି ॥ ଏସନେକ ବେଳେ ସ୍ବାମୀ ଅନନ୍ତକୁ ଚାହିଁ । ବୋଇଲେ ଆମନ୍ତ ଛାଡ଼ି ଅଭଲ ହୋ ଭାଇ ॥୫୦ ଲକ୍ଷଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ତୁମ୍ଭ ଆଗାଧ୍ୟା ଘେନି । ଅଭାଳି ନିଜ ପୁର ପରମ ଆତ୍ମା ଚିହ୍ନି ॥ ଶୁଣିଣ ପରମାନନ୍ଦ ପରମ ତୋଷ ମତି । ବୋଇଲେ ଭଲ ହୋଇଅଛ ସରସ୍ବତୀ ॥ ଶାରଦା ବୋଇଲେ ଦେବ ତୋହୋରି ପରସାଦେ । ସୁଖେଣ ବସି ଅଛଇ ପରମ ସାନନ୍ଦେ ॥ ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ଚାହିଁ ସେ ବୋଲନ୍ତି ନାରାୟଣ । ଏମନ୍ତ କରି କିମ୍ପା କରି ରଣ ଭଣ ॥ ପରାକ୍ଷା ଦେବୁ ବୋଲିଣ ପାତାଳକୁ ଗଲୁ । ଏଡ଼େ ଅବିଶ୍ବାସ ଗୋ କେମତେ ହୋଇଲୁ ॥୬୦ କମଳା ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ନ କଲିକି କାହା । ଯହୁଁ ବଡ଼ ଲୋକ ତୁମ୍ଭେ ଜଗତର ନାହା ॥ ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ପଠିଆଇଁ ନିବାସିଲ ବନେ ।
--	--	---

ତହିଁ ରହି ଆଉ ମୁହିଁ ଥିବି କେପନେ ॥
 ଶୁଣିଣ ନାରାଏଣ ଅଳପ ହସନ୍ତି ।
 ଶଶିର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିଗୋ ହେମବତୀ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦେବ ନାରାୟଣ ।
 ଗୋଡ଼ାଜଣ ଅଛନ୍ତି ସାତ୍ୟାବ ଦାସୀଗଣ ॥
 ସରଯୁରେ ବୁଡ଼ି ଦିବ୍ୟ ଶରୀର ପାଇଲେ ।
 ଦିବ୍ୟ ରୂପ ଧରି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ସେ ଗଲେ ॥୭୦
 ମନମାୟା ସହିତେଣ ସାତ୍ୟାବ ଗନ୍ତା ତିନି ।
 ବୈକୁଣ୍ଠେ ପ୍ରବେଶ ଯେ ଯାହାର ରୂପ
 ଘେନି ॥
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ସାରଙ୍ଗ ଚତୁ ହସ୍ତ ।
 ନିଜ ଦେହ ପାଇ ସେ ଦିଶିଲେ ପବିତ୍ର ॥
 ଶିରେଣ ଜଟା ବଳମ ପରିହରଣ ।
 ଯେ ଯାହା ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ ମୁନିଜନ ॥
 ଅଯୋଧ୍ୟା ପୁରେ ଯେତେକ ଯୁବତୀମାନେ
 ଗଲେ ।
 ଯେ ଯାହା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦେଖିଣ ସେବା କଲେ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ମାଙ୍କଣା ହୋଇଲେ ହରି ।
 ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ଆଚରଣ କରି ॥୮୦
 ମଣୋହିରେ ବିଜେ କରି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଅମୃତ ।
 ଆଚୋବନ ସାରି ପରମ ସାନ୍ଦହ ଚିତ୍ତ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାମୋଳ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ପାଶେ ବସି ।
 ଅନନ୍ତ ଅମୃତ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ତହିଁ ଆସି ॥
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲିଲେ ଗୋ ଶ୍ରେୟାଥ ସୁପାତି ।
 ନିଦ୍ରାରେ ଅଳସ ହେଲା ଆମ ମତି ॥
 ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ଆମେ ତହିଁରେ ନିଦ୍ରାଯିବୁ ।
 ପୁଣି ଆମର ଗହ୍ୱା ହୋଇଲେ ଉଠିବୁ ॥
 ଶୁଣି ଅନନ୍ତ ତହିଁ ଚିତରକୁ ଗଲେ ।
 ତୁକୁ ଜାତି ହୀରା ପୁରରେ ମିଳିଲେ ॥୯୦
 ଗବିର ଯେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ନ ଲାଗଇ ସେ
 ମନ୍ଦିରେ ।
 ଆପଣେ ଶ୍ରେୟା ପୁଣି ହୋଇଲେ
 ଅହିବରେ ॥
 ଜାଣିଣ ନାରାଏଣ ବିଜେ କରି ଗଲେ ।
 ଅନନ୍ତ ଶ୍ରେୟା କରିଣ ଉପରେ ଶୋଇଲେ ॥
 ବାମଜର ଗୋଟି ନିଜ ସୀମସ୍ଥାନେ ଦେଇ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଜ ଗୋଟିକି ତଳକୁ ଲମାଇ ॥
 ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଏକାଦଶୀ ଗାତି ।
 ଯୋଗ ନିଦ୍ରା ଗଲେ ତହିଁ ଦେବ ଶିରାପତି ॥
 ପାଦ ପଦ୍ମ ମରାଜନ୍ତି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବସି ।
 ଶିର କଟିରେ ସରସ୍ୱତୀ ବସି ବିଦ୍ୟା
 ଘୋଷି ॥୧୦୦

ଗାନ୍ଧାର ରାଗେ ଗାଇ ଯବ ବାଜ ।
 ବିନୟ ନନ୍ଦନ ନିଜ ଭୁବନକୁ ଯାଇ ॥
 ପୁଣି କେତେହେଁ ଯୁଗ ଅନ୍ତରେ ।
 କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ହେଲେ ବସୁଦେବ ଘରେ ॥
 ତୁମେ ଶୁଣ ଗୋ ପାର୍ବତୀ ରାମର ମହିମା ।
 ଏହା ମୁହିଁ ଜାଣଇ କହିଲେ ମୋତେ ବ୍ରହ୍ମା ॥
 ତୁହିତ ଶୁଣିଲି ଗୋ ପାତେକ ତୋର ଗଳା ।
 ଶୁଣିଣ ଉପାଦେବୀ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ॥
 ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞ ଜନ ତୁମେ ଯିଏ ବାଞ୍ଛାକର ।
 ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥେ ପ୍ରସନ୍ନେ ଦେଲେ
 ବର ॥୧୦
 ମୁହିଁ ବଳରାମ ଦାସ ଅଟଇ ଅଜ୍ଞାନ ।
 ମୋର ଦୋଷ ନଧର ପଣ୍ଡିତ ଜନମାନ ॥
 ସାତକାଣ୍ଡ ରାମାୟଣ ଅଟଇ ଲକ୍ଷେ ପଦ ।
 ଜଗମୋହନ ଗଦ ଅଟଇ ମହାସ୍ୱାଦ ॥୧୧୦
 ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷ ଅଟଇ ଏ ଚାରି ।
 ଶୁଣିଲେ ବରକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାପତ ନରହରି ॥
 ମହାପାତ୍ର ସୋମନାଥର ମୁଁ ଅଟଇ ତନୟ ।
 ମୁହିଁ ବଳରାମଦାସ ଅପୂର୍ବ ଗୀତ ଗାଏ ॥
 ଜୟ ତୁ ଜଗନ୍ନାଥ ନୀଳଗିରି ବାସ ।
 ତାହାଙ୍କ ଶରଣ ମୁଁ ବଳରାମ ଦାସ ॥୧୨୦

କବିଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ
 ଭରରା କାଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ
ବିରାଟ ଗୀତା
ଗୁପ୍ତ ଗୀତା
ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା (ଅନୁବାଦ)
(ମାଣବସା) ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ
କବିତା

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ବିନୟ ବଚନେ	ପ୍ରଥମେ ମାତା ପଦ୍ମ ପୁତ୍ର	ଚାରି ପତ୍ର ତହିଁର ପ୍ରସ୍ତାବ
ପୁଷ୍ପନ୍ତି ନାଥର ଚରଣେ	ପିତା ବୀର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟେଣ ଭେଟି	ତହିଁରେ ପଞ୍ଚତାଳ ହୋଇ
ଭୋ ନାଥ କରୁଣା ସାଗର	ଏ ବେନି ସଂଯୋଗ କାଳରେ	ପୃଥ୍ବୀ ଆପ ତେଜ ବାଇ
ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଈଶ୍ବର	ଶୂନ୍ୟ ବୀଜ ମଣ୍ଡଳ ଠାରେ	ଆକାଶ ମିଶି ପଞ୍ଚଭୂତ
ହେ ଦାନବଙ୍କୁ ଦଇତାରି	ମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟେ ହେ ଅର୍ଜୁନ	ଯେମନ୍ତେ ପଞ୍ଚତାଳ ପ୍ଳୁତ
ମୁକୁନ୍ଦ ମାଧବ ମୁରାରି	ଅଲେଖ ଅଶାକାର ଶୂନ୍ୟ	ଶାଖା ଯେ ଖୁଦ୍ର ତାକେ ବହି
ପଦ୍ମ ନୟନ ଉଦାଧର	ସେ ଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସାର	ତାଳକେ ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚ ହୋଇ
ପରମ ପୁରୁଷ ଈଶ୍ବର	ତୁ ନାଶୁ ଯେସନ ପ୍ରକାର	ପଞ୍ଚଶ ଖୁଦ୍ର ତାଳ ପାଥ
ହେ କଳ୍ପ ଦ୍ରୁମ ଦଇତାରି	ତୁ ନାଶୁ ମଧ୍ୟେ ଯେଉଁ ନାଦ	ଦୁଖ ସୁଖ ବେନି ପରିତ
ପୁଣ୍ୟରାକାଶ ନରହରି	ପାରିଲେ ତହିଁ କାଳ ଭେଦ	ବୃକ୍ଷ ଶିଖରେ ପଛି ବେନି
ହେ ଗିରିଧାରୀ ଗୋପାଳାଥ	ଯେତେବେଳେରେ ପଦେ ଶ୍ରାମ	ଅତ୍ୟାଗ ପ୍ରୀତି ସେହୁ ବେନି
ପରମ ପବିତ୍ର ବ୍ରହ୍ମଦ	ଶୂନ୍ୟେ ଡାକିଲ ରାମ ନାମ	ସକଳ କର୍ମମାନ ଜାଣ
ଅଷ୍ଟକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚରାଚର	ସେ ଛଡ଼ ଚିନା ବେନି ରଚି	ଏକଲ ପଛି ତା ବୃକ୍ଷେଣ
କରୁଣା ସିନ୍ଧୁ ଚକ୍ରଧର	ଅଷ୍ଟ ଅବନା ମଧ୍ୟେ ପ୍ଳୁତି	ଆରକ ପକ୍ଷୀ ବିଲଗରେ
ଅର୍ଜୁନ ସ୍ମୃତି ବଚନରେ	ଗର୍ଭରେ ରଜ ଗୋପ୍ୟ ହେଲା	ସେ ଆଇ ଅମନ ମନ୍ଦିରେ
ମନ ଯେ କୃଷ୍ଣ ପାଦତଳେ	ସେ ସର୍ବେ ବୀଜ ଯେ ଲୁଚିଲା	କାଉଁରି ମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରାନ୍
ତୁମ୍ଭର ନାମ ଅଗୋଚର	ବେନି ଅକ୍ଷର ବ୍ୟାସ ମଧ୍ୟେ	ସୁହଂସ ନାମ ନିରଞ୍ଜନ
ଅତ ନ ପାଇଲା ଶଙ୍କର	ବୃକ୍ଷ ଅଲୁଗିଲା ଆନନ୍ଦେ	ଅବ୍ୟକ୍ତ ମହାବ୍ରହ୍ମ ସେହି
ପ୍ରଥମେ ଦେହ ବିଧି ତଦ୍	ବେନି ପାଦ ମଧ୍ୟେ ଯୁଗଳ	ଯେ ଚିନ୍ତେ ଚାର ଇନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ
କି ରୂପେ କାହୁଁ ହେଲା ଜାତ	ବେନି ପାଦ ତହିଁ ସଞ୍ଚର	ରୂପ ନାହିଁ ଶୂନ୍ୟ ସେ ସ୍ବରେ
କି ରୂପେ ଅଲୁଗିଲା ବୃକ୍ଷ	ସେ ବେନି ମଧ୍ୟେ ବେନି ଦୁର	ରହିଛି ଉଲଟ ଆକାରେ
ଗୋବିନ୍ଦ କହତା ପ୍ରତକ୍ଷ	ଯେମନ୍ତେ ଚାରି ପ୍ରସ୍ତ ବୁଦ୍ଧି	ସେ ସ୍ଥାନେ ଧ୍ୟାନ କର ପାଥ
ଯେମନ୍ତେ ଅର୍ଜୁନ ବଚନ	ଯେମନ୍ତେ ରଜ ତମ ଗୁଣ	ଧାରଣା ସୁରଣ ପ୍ରାପତ
ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରବାନ	ଏ ତ୍ରିଆରଣା ବୃକ୍ଷେଣ	ବୋଲଇ ବକରାମ ଦାସ
ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ	ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍ଷ ରୂପିଲା	ଶେଷ ଅଂଶେ ସେ ଦଶ ଦାସ
ବୋଲନ୍ତି କରୁଣା ସାଗର	ତ୍ରିଧାର ଜଳ ବୁଝାଇଲା	ଇତି ଶ୍ରୀ ଭୋଗୋଳ ଚରିତ୍ର ଆଖ୍ୟାନେ
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର	ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ସ୍ବରସ୍ବତୀ	ଉଲଟ ବୃକ୍ଷ ଅର୍ଥ
ଯାହା ପୁଷ୍ପିକା ଦିବ୍ୟଗ୍ୟାନ	ଆକାଶ ଝଡ଼ି ମୂଳେ ପ୍ଳୁତି	କଥନେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣେ ଉକତ ନାମ
ଉଲଟ ବୃକ୍ଷର ବିଧାନ	ରକ ଶ୍ୟାମ ଯଦୁ ଅଥର୍ବ	ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ

ପୁଣି ପୁଛଇ ପଶୁସୁତ ।
କହନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗକର ବାଣୀ ।
ଅର୍ଥ ପୁଛଇ ଚକ୍ରପାଣି ।
ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ଗ୍ୟାଂନ ସାର ।
ପୁଛଇ ବାରେ ଦାମୋଦର ।
କାହୁଁ ଯେ ଭାଗବତ ଜାତ ।
ମହାରେ କେହୁ କଲା ଖ୍ୟାତ ।
ପ୍ରଥମେ କହି ଭାଗବତ ।
ଭ୍ରମିତ ହେଲା ଗୋପାନାଥ ।

ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାତ

ଅର୍ଜୁନ ବଚନେ ଗୋବିନ୍ଦ ।
କହନ୍ତି ପରମ ସାନନ୍ଦ ।
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣ କହଇ ।
ପ୍ରଥମେ ନିଗମ ଆଚାରେ ।
ବୃକ୍ଷେକ ଜାତ କଞ୍ଚଣାରେ ।
ତା' ନାମ କଞ୍ଚଣାରୁ ହୋଇ ।
ଅପୋଡ଼ା ଭୂମିରେ ଜନ୍ମଇ ।
ସେ ବୃକ୍ଷ କେତେ ଦିନ ପାଥ ।
ଫଳ ଫଳିଲା କି ଅମୃତ ।
କେତେ କାଳେ ଫଳ ପାଚିଲା ।
ମଳୟ ପବନେ ଝଡ଼ିଲା ।
ସେ ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଆଳବାଳ ।
ମୟା ମୂଳରେ ମହାଜଳ ।
ସେ ମୟା ମଧ୍ୟେ ଫଳ ପଡ଼ି ।
ପ୍ରକିଲା ଜଳ ମଧ୍ୟେ ପଡ଼ି ।
ତିନି ଶତ ଷାଠି ପ୍ରମାଣ ।
ଶାଖା ହିଁ ଅଛି ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
ନବମ ପତ୍ର ବୃକ୍ଷ ଜାଣ ।
ନିଗମୁ ବେଦ ବୃକ୍ଷ ଜନ୍ମ ।
ମୟାରେ ସୁଧା ଉତ୍କଳିଲା ।

ନଦୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବହିଗଲା ।
ସେ ସୁଧାନିଧି ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
ଅଗ୍ୟାନେ ତାପ ଦୃଷ୍ଟା କ୍ଷାନ ।
ଯେମନ୍ତେ ସର୍ବ ମୁନିମାନେ ।
ଗମିଲେ ନମିଷ୍ୟା ଅରନ୍ୟେ ।
ସୁବାଟେ ଦେଖୁ ସୁଧା ନଦୀ ।
ସନକ ସନାତନ ଆଦି ।
ସକଳ ନଦୀ ନିକଟରେ ।
ପ୍ରବେଶ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ।
କେ ସୁଧା ପୁରୀଏ ଭକ୍ଷଇ ।
କେ କୁଣ୍ଡ ଅଗ୍ରେ ଆଗଦେଇ ।
କେ କମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟରେ ।
ପୁରୋଇ ଭକ୍ଷେ ଆନନ୍ଦରେ ।
କେ କୁମ୍ଭେ ପୁରାଇ ଆସ୍ବାଦ ।
କେ ଅଞ୍ଚ ମଧ୍ୟେ କଲା ଭେଦ ।
ଯେମନ୍ତେ ଆସ୍ବାଦ କରିଣ ।
ଗଲେ ସକଳ ମୁନିଗଣ ।
କେ କାବ୍ୟ ପୁରାଣ କରଇ ।
କେ ବା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ପୁରାଣଇ ।
କେ ବା ନୃସିଂହ ଶାସ୍ତ୍ର କଲା ।
କେ କାବ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର ବଞ୍ଚାଣିଲା ।
କନ୍ୟା ଯେ ଶିଷ୍ଟ ହେବ ଜାଣି ।
କେ ଅଷ୍ଟାଦଶ / ଅଗ୍ରବାଣୀ ।
କେ ଷଡ଼ ଚକ୍ରକୁ ଆଛନ ।
କେ କହେ ପୁରାଣ ଯେ ମାନ ।
କେ ନବ ବ୍ୟାକରଣ ଘୋଷି ।
ଅଂସୁୟ ଶୁକ ମୁଖୁ ଭାଷି ।
ଯେଣୁ ଯେ ଶୁକ ମୁଖୁ ଜାତ ।
ଶ୍ରୀ ଭାଗବତଟି ସୟୁତ ।
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ।
ଭାଗବତ ଶୁକ ମୁଖୁ ଅଭ୍ୟାସ ।

କଟି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଚରିତ୍ର

ରଚନେ ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟାୟାଂ

ଶୁପ ନିଶ୍ଚେଦେ ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ

ଜନ୍ମାକଥନେ ନାମ ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ

ପୁଣି ପୁଛଇ କୁନ୍ତୀ ସୁତ ।
କହନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମ ନେତ୍ର ।
ଭଗତ ବନ୍ଧୁ ମଧୁହାରି ।
ପଦ୍ମନୟନ ଦଳତାରି ।
କୃଷ୍ଣ ସେବକ କୃପାସିନ୍ଧୁ ।
କହିଲେ ଗଗ୍ଗଜନ ବନ୍ଧୁ ।
ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ନରହରି ।
ହେ ଦାମୋଦର ଚକ୍ରଧାରୀ ।
ପୁଛଇ ଗହନ ଗଣ୍ଡାର ।
ଷୋଳ ନାମ କାହୁଁ ବାହାର ।
କେବଣ ସ୍ଥାନେ ମସ୍ତ ଥିଲା ।
କେ ତାହା ମଞ୍ଚକୁ ଆଣିଲା ।
କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର ।
ଯେ ମୋର ଭ୍ରମ ଯାଉ ଦୂର ।
ଶ୍ରୀ ହରି ଅର୍ଜୁନ ବଚନେ ।
କହନ୍ତି ମସ୍ତ ତୋଷ ମନେ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାତ

ଶୁଣ ହୋ ଗ୍ୟାଂନର ମହିମା ।
ଯେଣେ ଲଭିବୁ ସର୍ବ ସାମା ।
ପ୍ରଥମେ ମହାପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନ ।
ତହୁଁ ବି ପୁଣ୍ୟ ହେଲା ଜନ୍ମ ।
ସେ ଶୂନ୍ୟ ଅର୍ଥମାତ୍ରା ହୋଇ ।
ବେନି ସଂଯୋଗୁ କ୍ଲା ଜନ୍ମଇ ।
କ୍ଲା ବାଜ ଲଅରୁ ଅ ଜନ୍ମ ।
ଶ୍ଵା ବାଜ ହୋଇଲା ସେ ଜନ୍ମ ।
ଶ୍ଵା ବାଜ ଉକାରୁ ଜନ୍ମଇ ।
ହ୍ନା ବାଜ ଯେଥୁ ଉତ୍ପଳର ।
କ୍ଲା ବାଜ ବୋଲି ଯାହା କହି ।
କ ଘରୁ କୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ ହୋଇ ।
ଶ୍ଵା ବାଜ ଲ ଅରୁ ଟି ରାମ ।
ତ୍ରି ବାଜ ହରେକୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ ।
ଯେମନ୍ତ ତ୍ରିୟ ନାମ ହୋଇ ।
ତ୍ରିୟ ମାତ୍ରାକୁ ତ୍ରିୟ ନାମର ।

ହରେ ରାମ କୃଷ୍ଣ	ଚବିଶ ଅକ୍ଷର ଚି ଯେହି	ହେ କଳ୍ପଦ୍ରୁମ ପଦ୍ମନାଭ
ଯେଥୁ ଷୋଳ ନାମ ଜନ୍ମ	ପ୍ରଥମେ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷର ଯେହି	କୃଷ୍ଣ କେଶବ ବାସୁଦେବ
ହରାଦି ଆଠ ହୋ ଅର୍ଜୁନ	ଯେଥୁରୁ ଋକ୍‌ବେଦ ଜନ୍ମ	ହେ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ଦଇତାରି
ରାମାଦି ଚାରି କୃଷ୍ଣ ଚାରି	ଦୁତୀୟ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷର ଶୁଣ	ସଂଶୟ ମୋ ହୃଦେ ବିସ୍ତାରି
ଯେମନ୍ତେ ଷୋଳ ନାମ ପୁରି	ଯେଥୁ ଶ୍ୟାମବେଦ ଜନ୍ମ	ଭାଗବତ ପଦ-
କାମ ଚାକରୁ ସର୍ବଜାତ	ଦିବେଦ ଷୋଳକ୍ଷର ଯାଇ	ରସକ ମଧ୍ୟେ ଭୂମିରସ
ସେ କାମ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଚକ୍ଷୁ	ତୃତୀୟେ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷର ସାର	ସର୍ବ ଶସ୍ତ୍ର ଗ୍ରହ ମୁଁ ଆକାଶ
ତଥୁ ଭପରେ ବହୁ ଶୂନ୍ୟ	ଚତୁର୍ଥ ଯଜୁର୍‌ବେଦ ବାହାର	ଯେ ପଦ ଅର୍ଥ କହ ହରି
ଅଲେଖ ଅଶାକାର ବର୍ଷ	ଯେମନ୍ତେ ଚବିଶ ଅକ୍ଷର	ନମସ୍ତେ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ
ବୋଲଇ ବଳରାମ ଦାସ	ତ୍ରୈ ବେଦ ଜନ୍ମିଲା ହୋ ବୀର	
ଷୋଳ ନାମ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରକାଶ	ଓଂକାର ଭକାର ଆକାର	
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳଟି ଯେହି	ଯେ ତିନିବେଦ ତିନିକ୍ଷର	
ଯେଥୁ ଭପରେ ଚକ୍ଷୁ ନାହିଁ	ଗାୟତ୍ରୀ ଶ୍ରିରି ଛନ୍ଦରେ ବୋଲାଇ	
ଭଟି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଚରିତ୍ର	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଯେ କହି	
ଆଖ୍ୟାନେ ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟାୟାଁ ସୁପନିର୍ଦ୍ଦେବ ଶ୍ରୀ	ଯେ ଶୁକ ସନେକ ସମ୍ପାଦ	
ମହାମାତ୍ର ଜନ୍ମ କଥନେ ନାମ ତୃତୀୟ	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣରେ ଭେଦ	
ଅଧ୍ୟାୟ ।	ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି ହେଲା ତୋଷ	
	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ	

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ କୃତ କୃତ	ଭଟି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଚରିତ୍ର
ବୋଲଇ ଶୁଣ ଗୋପୀନାଥ	ଆଖ୍ୟାନେ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳର ବାଣୀ	ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଁ ସୁ ପନିର୍ଦ୍ଦେବ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ର
ପୁଛଇ ବାରେ ଚକ୍ରପାଣି	ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ
ଗାୟତ୍ରୀ କାହୁଁ ଜନ୍ମ ହୋଇ	ସମ୍ପାଦେ ଗାୟତ୍ରୀ ବେଦ କଥନେ ନାମ
କେତେ ଅକ୍ଷର ସେ ଅଟଇ	ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ ।
କେଉଁ ଅକ୍ଷର କେଉଁ ବେଦ	
କେତେ ବେଦ ଅକ୍ଷରେ ଭେଦ	
ଯେଥୁ ସଂଶୟ ନାହିଁ ହରି	
ନମସ୍ତେ ମୁକୁନ୍ଦ ମୁରାରି	

ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାତ

ପାଥର ଯେମନ୍ତ ବଚନ	କାର୍ପନ୍ୟ ଭାବେ ବେଦ ପୁଛି
କହନ୍ତି ଶ୍ରୀମଧୁସୋଦନ	ବୋଲଇ ଶୁଣ ଶିରୀ ବନ୍ଧି
ଶୁଣ ହୋ ଧନଞ୍ଜୟ ତୁହି	ତୁମେତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
ଗାୟତ୍ରୀ ଅର୍ଥ ଦେବାକହି	କିସ ପୁଛିବି ତୋ ପୟର
	ତୁ ଅବସ୍ୟାମୀ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
	ସମସ୍ତ ଜାଣୁ ଭଗବାନ

ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାତ

ଅର୍ଜୁନ ବଚନେ ଗୋବିନ୍ଦ
କହନ୍ତି ପରମ ସାନନ୍ଦ
ଶୁଣ ହୋ ପାଥ ମନ ଦେଇ
ଯେ ପଦ ଅର୍ଥ ଦେବା କହି
ଅଷ୍ଟ ମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକାଶ
କିରଣେ ଜଳ କଳା ଶେଷ
ଭୂମିରୁ ଜଳ ସେ ନିଅଇ
ଆକାଶ ମଧ୍ୟେ ସଞ୍ଚରଇ
ଯେଣୁ ଯେ ଜଳ ଭୂମିରସ
ଶୁଣ ସୁମନେ ପଶୁ ଶିଷ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ
ସଂଶୟ ଯେତୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ
ନିର୍ଗୁଣ ନାମ ଅର୍ଥ ସାର
କହ ନିତୟ ଚକ୍ରଧର

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାତ

ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି
ରଜା ଅଧରେ ମହାହାସି
ଶୁଣି ହେ ପଶୁର ନନ୍ଦନ
ପ୍ରଜୟ ସଂସାର ବିଧାନ
ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ
ଜୀବ ଆତ୍ମାର ସଂଶନ ରେ
ପ୍ରଜୟ କାଳେ ଭାବି ଯାଇ

ସର୍ବ ଆକାଶେ ଗୋପ୍ୟ ହୋଇ ।	ତ୍ରି ସଙ୍ଗ ଯେଣୁ ମୁଁ ଡେଇଁଲି ।	ଗମନ ଭାରଥ ମଣ୍ଡଳ ।
ମୋହୋର ଶରୀର ଆକାଶ ।	ଏମତେ ଅବଧୂତ କହି ।	ସୁପଥ ମାର୍ଗେଣ ଗମନ ।
ଗୋପ୍ୟ ଭୁବନ ତତ୍ତ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ।	ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀହରି ବୁଝାଇ ।	ଗମତେ ଲୁହା ଖଣ୍ଡେ ପାଇ ।
ଆବର ଅର୍ଥ ଶୁଣ ବୀର ।	ନିର୍ଗୁଣ ଅର୍ଥ ଯେ ବିଚାର ।	ଲୋହା ଘେନିଣ କେତେ ଦୂରେ ।
ଭୂମି ଚି ଅଟଇ ଶରୀର ।	ଭଣେ ସମନାଥ କୁମର ।	ବାମେ ସୁମନ ବିପ୍ରବରେ ।
ଯେଥୁ ମଧ୍ୟରେ ରସ ମୁହିଁ ।	ମୁଁ ବଡ଼ ଅଟଇ ପାମର ।	ଗମତେ ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ପାଇ ।
ମୋହୋର ରୂପ ରେଖ ନାହିଁ ।	ସୁଜନେ ଦୋଷ ମୋ ନ ଧର ।	ତକ୍ଷଣେ ଲୋହାକୁ ଡେଇଁଲି ।
ଯେଣୁ ମୁଁ ବୋଲାଇ ଆକାଶ ।		ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଘେନି ବିପ୍ରବର ।
ମୋ ଦେହୁ ସକଳ ପ୍ରକାଶ ।	ଭତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୌଗୋଳ ଚରିତ ଅର୍ଥ	ଗମିବ ଅମନ ମନ୍ଦିର ।
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ।	ସାଧ୍ୟ	ଗମି ଅମନ ଭୁବନରେ ।
ଭୂମି ରସ ଚି ପାତବାସ ।	କଥନେ ନାମ ସ୍ପଷ୍ଟମୋଧାୟ ।	ହୀରାକୁ ଭେଟିଲା ଯୋଗରେ ।

ଭତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୌଗୋଳ ଚରିତେ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣ ଉକତେ
ଭୂମି ରସ କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚମୋଧାୟ ।

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ପୁଣି ପୁଛଇ ପଶୁ ସୁତ ।
କାର୍ଯ୍ୟନ୍ୟ ବିନୟ ବହୁତ ।
କହ ହେ ପତିତପାବନ ।
ଯେହା ସଂଶୟେ ମୋର ମନ ।
ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ଅର୍ଥ ସାର ।
କହ ହେ ଦେବ ଦାୟୋଦର ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀ ମଧୁସୋଦନ ।
ଶୁଣ ହୋ ପଶୁର ନନ୍ଦନ ।
ଜଳ ଯେ ମାତା ରଜ କହି ।
ପିତାଉ ବୀର୍ଯ୍ୟ ପାଷାଣଇ ।
ରଜରେ ବୀଜ ବନ୍ଦୀ ହେଲା ।
ଗଜ ପଦଚି ଯେଣୁ ହେଲା ।
ସେ ଯେହୁ ବାନ୍ଧିତ ହୁଅଇ ।
ଅବଧୂତ ରାଜା ଆଗେ କହି ।
ମୁଁ ତେହୁ ବନ୍ଦୀ ହେବି ବୋଲି ।

ଶୁଣ ଯୁଦ୍ଧେଷ୍ଠ ସାନ ଭାଇ ।
କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ସମ୍ପାଦଇ ।
ନମସ୍ତେ କମଳାର ଈଶ ।
ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ହୃଷୀକେଶ ।
ଆବର ପଦେ ମୁଁ ପୁଛଇ ।
ସଂଶୟ ଯେତୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
ଶ୍ରୀ ଯେକାଦଶ ସାର ବାଣୀ ।
ପୁଛଇ ତୋତେ ଚକ୍ରପାଣି ।
ଉଧବେ ଯାହା ବୁଝାଇଲ ।
ଭରମ ଗ୍ୟାନ ଦେଖାଇଲ ।
ରତ୍ନ ପାଦୁକାର ଚରିତ ।
ସଂଶୟ ଅର୍ଥେ ଯେଉଁ ତରୁ ।
ଭବଦ କେଉଁ ପାଦ ନେଲା ।
ବଦ୍ଧିକା ଆଶ୍ରମେ ରହିଲା ।
ଯେ କଥା ବିସ୍ତାରି କହିବା ।
ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଯେତୁବା ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଶୁଣସି ପଶୁର ନନ୍ଦନ ।
ଯାହା ପୁଛନ୍ତି ଦିବ୍ୟଗ୍ୟାନ ।
ପୂର୍ବେ ସୁମନ ଦିଜବର ।

ଗମନ ଭାରଥ ମଣ୍ଡଳ ।
ସୁପଥ ମାର୍ଗେଣ ଗମନ ।
ଗମତେ ଲୁହା ଖଣ୍ଡେ ପାଇ ।
ଲୋହା ଘେନିଣ କେତେ ଦୂରେ ।
ବାମେ ସୁମନ ବିପ୍ରବରେ ।
ଗମତେ ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ପାଇ ।
ତକ୍ଷଣେ ଲୋହାକୁ ଡେଇଁଲି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଘେନି ବିପ୍ରବର ।
ଗମିବ ଅମନ ମନ୍ଦିର ।
ଗମି ଅମନ ଭୁବନରେ ।
ହୀରାକୁ ଭେଟିଲା ଯୋଗରେ ।
ହୀରାକୁ ଯହୁଁ ଭେଟାଇଲା ।
ତକ୍ଷଣେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଡେଇଁଲି ।
ହୀରା ଘେନିଣ ବେଗେ ଯାଇ ।
ଅବାଇ ମଣ୍ଡଳେ ମିଳଇ ।
ମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟରେ ଖୋଜିଲା ।
ପରଶୁ ରତ୍ନ ଭେଟାଇଲା ।
ପରଶୁ ପରମର ପାଦ ।
ଶୂନ୍ୟ ଶବ୍ଦେ ଯେ ଅଭେଦ ।
ସେ ପାଦ ଅଶାକାର ସ୍ଥାନ ।
ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶୂନ୍ୟ ମହାବ୍ରହ୍ମ ।
ତ୍ରିକୁଟ ମଧ୍ୟେ ଠାବ କଲା ।
କୁ ବୀଜ ମଧ୍ୟେ ହେତୁ ଦେଲା ।
ଉଧବ ହେତୁ ପଥେ ଧରି ।
ଧାରଣା ଯୋଗ ପରିକଳି ।
ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୁଝାଇ ।
ପରମ ମୋର ସୁଖ ଯେହି ।
ଯାହାକୁ ରତ୍ନ ପାଦ କହି ।
ରତ୍ନଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନେହି ଶୂନ୍ୟ ସେହୁ ।
ହସି ବୋଲନ୍ତି ମହାବାହୁ ।
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ।
ରତ୍ନପାଦ ରାମ ମୁହାଁସ ।

ଭତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୌଗୋଳ ଚରିତ
ଆଖ୍ୟାନେ ରତ୍ନପାଦ
ଚରିତ୍ର କଥନେ ନାମ ସପ୍ତମୋଧାୟ ।

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ	ସ୍ତମ୍ଭେକ ଅବସ୍ଥା ହୋ ବାର	ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ
ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ	ସମୀର ସ୍ତମ୍ଭ ସେ ଅଟଇ	ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ
<p>ଅର୍ଜୁନ କୃତ କୃତ ହୋଇ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣେ ପୁଛଇ ହେ ନାଥ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର କହ କଲୁଷ ଯାଇ ଦୂର ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ କିଙ୍କର ମୋତେ ଭବାର ନାରାୟଣ ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ଚକ୍ରଗ୍ୟାନ ପୁଛଇ ତୁମ୍ଭର ଚରଣ ଛଡ଼ ଚକ୍ର ମଧ୍ୟେ ଭେଦିଣ ଛଡ଼ ଦ୍ଵାଦଶ ପ୍ରକାରେଣ ଦ୍ଵାଦଶ ଶବ୍ଦର ନାମ ମୋତେ କହିବା ନାରାୟଣ ଭଗବତ ପଦ— ଯେ ଛଡ଼ ଚକ୍ର ଭେଦି ସ୍ଵରେ ଶବ୍ଦ ଦ୍ଵାଦଶ ପ୍ରକାରେ</p>	<p>ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରେ ହଂସ ବସିଥାଇ ସେ ହଂସ କପର ମୁଖରେ ରାମ ଶବ୍ଦ ନିରନ୍ତରେ ସେ ଶବ୍ଦ ପଦ୍ମରେ ଭେଦଇ ଦ୍ଵାଦଶ ପ୍ରକାରେ ଶୁଭଇ ସକଳ ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷିମାନେ ସାଧନି ଯେକାନ୍ତ ଧ୍ୟାନେ ତାଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣକୁ ହୋ ଅର୍ଜୁନ କିବା ଘଟେ ନାଦ ପ୍ରମାଣ କି ଅବା ରବା ବାଜୁଥାର କିବା ମର୍ବଳ ଶବ୍ଦ ବାଇ କି ଅବା ବଂଶା ଯେ ପ୍ରମାଣ କି ଅବା ମନ୍ତ୍ର ନାଦ ଶୂନ୍ୟ କଂସାଳ ପ୍ରାୟେକ ଶୁଭଇ ତମ୍ଭର ନାଦ ଭେଦି ରହି ଶଙ୍ଖ କାହାଳୀ କି ବାଜଣ ମୃରା ମଞ୍ଜୁଳ ପ୍ରମାଣ ଯେମନ୍ତେ ଦ୍ଵାଦଶ ଶବ୍ଦ ଛଡ଼ ଚକ୍ରରେ ଶୁଭ ନାଦ ଯେକୋଇଶ ସହସ୍ର ଜାଣ ଶତ ଶତ ତାର ଭଜନ । ଆଠ ସହସ୍ର ଯେ ଆଠଶ ଅଠାଶୀ ବେକ ବାୟୁଭ୍ୟାସ ଯେତେକ ଜୀବର ଭଜନ ଯେ ରାମ ଶବ୍ଦ ଅର୍ଜୁନ ଯେ ଘଟେ ସାଧନ କରିବୁ ନିଚୟେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିମୁ ଯେ ପଦ ଅର୍ଥ ଯେ ବିଚାର ଶୁଣ ସୁମନ ମାହାବୀର କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ଶବ୍ଦେ ନିତ୍ୟ ମୋର ଆଶ</p>	<p>କିରୀଟୀ ସତୋଷ ହୋଇଲା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଚନ ଶୁଣିଲା ବୋଲଇ ଶୁଣି ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର କହିଲ ଶବ୍ଦ ବିଚାର ଆବର ଭଗବତ ପଦ ପୁଛଇ ଅର୍ଥ ଯଥା ଭେଦ ଭାଗବତ ପଦ— କଣ୍ଠପ ରକ୍ଷି କେହୁ ହୋଇ ବାଳଶେଳା କେହୁ ବୋଲାଇ କାହୁଁ ସେ ବାଳକ ଜନ୍ମିଲା ବନ୍ଧ ପାଦରେ ସେ ବୁଡ଼ିଲା ଯେ ବାକ୍ୟେ ସଂଶୟ ମୋହୋର ହେଉ ହେ କମଳାର ବର ଦିନେକ ଘେନି ଯେକ ତାଳେ ପଡ଼ିଲେ ବନ୍ଧ ପାଦ ତଳେ</p>
ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ	<p>ଯେମନ୍ତେ ଦ୍ଵାଦଶ ଶବ୍ଦ ଛଡ଼ ଚକ୍ରରେ ଶୁଭ ନାଦ ଯେକୋଇଶ ସହସ୍ର ଜାଣ ଶତ ଶତ ତାର ଭଜନ । ଆଠ ସହସ୍ର ଯେ ଆଠଶ ଅଠାଶୀ ବେକ ବାୟୁଭ୍ୟାସ ଯେତେକ ଜୀବର ଭଜନ ଯେ ରାମ ଶବ୍ଦ ଅର୍ଜୁନ ଯେ ଘଟେ ସାଧନ କରିବୁ ନିଚୟେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିମୁ ଯେ ପଦ ଅର୍ଥ ଯେ ବିଚାର ଶୁଣ ସୁମନ ମାହାବୀର କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ଶବ୍ଦେ ନିତ୍ୟ ମୋର ଆଶ</p>	ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ
<p>ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ଯାହା ପୁଛଇ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ ଶୁଣ ହୋ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଅର୍ଥ ଗୋଧୂକା ଘାଟ ପରେ ଚକ୍ର ସେ ଭୂମି ଅଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ପୁଷ୍କରଣୀ ତହିଁ ଅମୃତ୍ୟ ଭହିଁ ସପତ ତାଳ ଜଳ ପଦ୍ମ କି ପୁଟର ନିର୍ମଳ ସହସ୍ରେ ପାଖୁଡ଼ା ପଦ୍ମର ଭ୍ରଷକ କୁଳ ଅଗୋଚର ପାଖୁଡ଼ା ଗୋଟିକେ ଭମର ସହସ୍ରେ ଲେଖାଁ ଯେ ହୋ ବୀର ମଧୁ ଲୁଗୁଧେ ବସିଛନ୍ତି କେଶର କେବେ ନ ତେଜନ୍ତି ସେ ପଦ୍ମ ମୂଳ ଅଗୋଚର ନ ଜାଣେ ବ୍ରହ୍ମଦି ଶଙ୍କର ପୁଷ୍କରଣୀ ମଧ୍ୟରେ ସାର</p>	<p>ଭତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳେ ଦ୍ଵାଦଶ ଶବ୍ଦ ଭେଦ କଥନେ ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଧ୍ୟାୟ</p>	<p>ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ଯେଥୁର ଅର୍ଥ ଦେବା କହି ପୂର୍ବେ କଣ୍ଠପ ରକ୍ଷି ଥିଲେ ଗଙ୍ଗା କୂଳରେ ତପ କଲେ ଭରାଣୀ ସ୍ନାନ କରିଯାଇ ରକ୍ଷି ଦେଖୁଣ ମୋହ ହୋଇ ତକ୍ଷଣେ ବିନ୍ଦୁ ଭଜୁଳିଲା ଗଙ୍ଗା ବାଲିରେ ସେ ପଡ଼ିଲା ବାଳକ ଯବ ପ୍ରମାଣରେ ଜନ୍ମିଲେ ସେ ବିନ୍ଦୁ ରେଣୁରେ ଷାଠିୟେ ସହସ୍ର ବାକୁଡ଼ ସମସ୍ତ ହୋଇ ଉର୍ଧ୍ଵରେତ ରକ୍ଷି ତାହାକୁ ମନ୍ତ୍ର ଦେଲେ ଯଜ୍ଞକୁ ଜାଳ ଆଶ ବାଳେ ରକ୍ଷିକ ଆଗ୍ୟାରେ ବାକୁଡ଼ ଗମନ୍ତି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ବନ ପଥ</p>

ଯେମନ୍ତେ ତନୟେ ଗମନ୍ତି	ଯେକଲ ବାଟେ ବହିଗଲେ	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାତ
ବନସ୍ତୁ କାଠ ସେ ବହନ୍ତି	ବିଶାଖୟେ ଆଗୁଳ ବହି	ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ହେ ପାଥ
ଯେକଲ ଦିନେ ବହୁ ବଳା	ସେ କାଠ ଯେତେ ଲମ୍ବ ହୋଇ	କହିବା ସାର ପଦ ଅର୍ଥ
ଆଶନ୍ତେ ବଡ଼ କାଠ ଭେଳା	ସେ ଦିନ ଭର୍ତ୍ତିଗ୍ୟାନ କଲେ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ
ଶ୍ରୀ ବନ୍ଧ ନାମ ଯେ ବୋଲାଉ	ଶୂନ୍ୟ ବନ୍ଧ ପାଦେ ଗମିଲେ	ବିଦେହ ଜୀବ ଆତ୍ମା କହି
ଗଙ୍ଗା ତାଙ୍କ ପାଦୁଂ ଝରଇ	ତୁ ବୋଲୁ ଷାଠାୟେ ସହସ୍ର	ସର୍ବଦା ଯେ ଦେହ ନ ରହି
ସେ ବନ୍ଧ ଜଳରେ ବୁଡ଼ିଲେ	କେମନ୍ତେ ବାଳେକ ବିଶେଷ	ତେଣୁଟି ବିଦେହ ବୋଲାଇ
ଆରତେ କୃଷ୍ଣ ସୁମରିଲେ	ଦକ୍ଷିଣ ନାସା ଦ୍ଵାରେ ପାଥ	ମନଟି ବିଦେହ ପ୍ରମାଣ
ତକ୍ଷଣେ ଦିବ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି	କୋଡ଼ିୟେ ସସ୍ର ଦ୍ଵାର ତତ୍ତ୍ଵ	ରାଜା ପୁଛଇ ଚକ୍ରତନ୍ୟ
ବାଲୁତ ସକଳୁ ଭବାରୀ	ବାମ ନାସାରେ ହେ ଅର୍ଜୁନ	ମନରେ ତତ୍ତ୍ଵ ଗ୍ୟାନ ସାର
ତାହାକୁ ବର ଯାଚି ଦେଲେ	ଚାଳିଶ ସସ୍ର ଦ୍ଵାର ଘେନ	ପୁଛଇ ତ୍ରିବିଧୁ ପ୍ରକାର
ଗୋପରେ ଗୋପୀ ହୁଅ ଭଲେ	ଯେମନ୍ତେ ଷାଠାୟେ ସହସ୍ର	ଯେ ରୂପେ ଯେ ପଦ ବିଚାର
ଆବର ପ୍ରକାରେ କହିବା	ଗମିଲେ ସର୍ବେ ଭର୍ତ୍ତିଦେଶ	ଅର୍ଜୁନ କହେ ଚକ୍ରଧର
କୁର୍ମ ପୁରାଣେ ବତାଇବା	ସେ ଭଧେ ଦେଖ ବସ୍ତ୍ର ପାଦ	କହଇ ସମନାଥ ସୁତ
ଯେକେ ବନ୍ଧଶାଖ ମାସରେ	ତହିଁରେ ସର୍ବେ ହେଲେ ଭେଦ	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋକ୍ତର ଅର୍ଥ
ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି ଗଙ୍ଗାକୁଳେ	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ	ଯେ କୁର୍ମ ପୁରାଣର ବାଣୀ
ଗଙ୍ଗା ରେଣୁ ତପତି ବେଳ	ସୁଜନେ ନ ଧର ମୋ ଦୋଷ	ଅର୍ଜୁନ କହେ ଚକ୍ରପାଣି
ଚାଳନ୍ତି ସେ ରେଣୁରେ ବାଳ	ଯେ କୁର୍ମ ପୁରାଣ ଚରିତ୍ର	
ସେ ବନ୍ଧ ବାଲୁତ ସମସ୍ତ	ଅର୍ଜୁନ କହେ ପଦ୍ମନେତ୍ର	
ପାଦକୁ ଲାଗିଲା ତପତ		ଉଚିତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋକ୍ତ ଚରିତ
ସମସ୍ତେ ଯେକ ମୁଖ ହେଲେ	ଉଚିତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋକ୍ତ ଚରିତ	କଥନେ କୁର୍ମ ପୁରାଣ
ଆରତେ ମତେ ସୁମରିଲେ	କଥନେ	ଭକ୍ତେ ନାମ ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ ।
ମୋ ପାଦପଦ୍ମ ଛତ୍ରାକାର	କୁର୍ମ ପୁରାଣ ଭକ୍ତେ ନାମ	
ଛାୟା କରଇ ଆକାଶର	ନବମୋଧାୟ ।	ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ
ତେବେ ସମସ୍ତେ ଶୀତଳରେ	ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ	ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାତ
ଗମିଲେ ସେ ଗଙ୍ଗା ବାଲିରେ	ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ	
ଆରକ ଅର୍ଥ ଶୁଣ ବାର	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ବିକଳରେ	କହନ୍ତି ଦେବ ଦଇତାରି
କହିବା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ	ପୁଛେ ଶ୍ରୀହରି ପାଦତଳେ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ହେତୁ କରି
କାୟା ଯେ କାଶ୍ୟପ ବୋଲାଉ	କହ ହେ କମଳା ବିଳାସ	ବିଦେହ ଚରିତ କହିବା
ବାଳସ୍ଥୁଳା ଦଶଦ୍ଵାର ରହି	ଯେ ମୋର ତାପ ଯାଉ ନାଶ	ତୋ ଚିତ୍ତ ସଂଶୟ ଯେଡ଼ିବା
ଯେ ଦେହ କାଠ ଯେ ବୋଲାଉ	ଆବର ସଂଶୟ ପୁଛଇ	ପୂର୍ବେ ବିଦେହ ନୃପବର
ଦ୍ଵାର ମାନକେ ଶହ ବହି	କହିବା ମୋତେ ଭାବଗ୍ରାହୀ	ପଶିଲା ଅଗମ୍ୟ କନ୍ଦର
ଯେ ଦିନ ଅନ୍ତ କାଳ ହୋଇ	ଯେମନ୍ତେ ବିଦେହ ରାଜନ	ବହୁତ ତପ ଆଚରିଲା
ସେ ଦିନ ଯଜ୍ଞ ସେ ରହଇ	ମନେ ବିଚାରି ତତ୍ତ୍ଵଗ୍ୟାନ	ଭକ୍ତିରେ କୃଷ୍ଣ ନାମ ରସିଲା
ସକଳ ଦ୍ଵାରକୁ ଛାଡ଼ିଲେ		ଯେମନ୍ତେ ମନୁ ଯୁଗ ଅନ୍ତେ
		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ଚିତ୍ତେ

ନିତ୍ରା ସମୟେ ନରହରି	ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ଆରକ ପଦର ବିଚାର
କହିଲେ କର୍ଣ୍ଣେ ଗୋପୁ କରି	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ	ପୁଛଇ ତୋତେ ଦାମୋଦର
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ନୃପବର	ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀମଧୁସୋଦନ	ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ପଦ ଭେଦି
ଦେହ ଛାଡ଼ି ଦ୍ରୁଶନ କର	ଶୁଣ ହୋ ପାର୍ଥ ଦେଇ ମନ	ନିଗମ ବାକ୍ୟ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି
ତେବେ ତୁ ଦେଖୁକୁ ଆମକୁ	ଗ୍ୟାଂନର ତତ୍ତ୍ଵ କହିଦେବା	ଭାଗବତ ପଦ -
ଯୋଗେଶ ଜିଣିବୁ ଦେହକୁ	ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଯେଡ଼ିବା	ସୁବ୍ରହ୍ମ କିରାଟୀ ଅଗ୍ରତେ
ମୋର ବଚନେ ନୃପବର	ଯେ ଅଣାକାର ଶୂନ୍ୟ ଭୂଇଁ	ତୋ ପାଦ ରେଣୁରେ ଭୂମିତେ
ଜ୍ୟୋତିରେ ପଶି ଆସ ଖର	ତହିଁରେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ	ଯେହା ପୁଛଇ ତୋର ପାଦେ
ଭ୍ରାମର ଗୁମ୍ଫା ସକଖରେ	ଯେ ଯେତେ ଯାଉ ଯଥା ମାନ	କହିବା ମୋତେ ଅପ୍ରମାଦେ
ତେଣୁ ଡମ୍ବରୁ ଶିକ୍ଷା ଘରେ	ସେ ଥାନେ ନାହିଁ ହୋ ଅର୍ଜୁନ	ପାର୍ଥ ବଚନେ କମ୍ବୁପାଣି
ଗ୍ୟାନ ପ୍ରଦାପ ଲଗାଇଲା	ସେ ବ୍ରହ୍ମ ରୂପ ନିର୍ବିକଳ	କହନ୍ତି ତତ୍ତ୍ଵକୁ ବଖାଣି
ତହିଁରେ ଶୁଭାର ଧ୍ୟାନିଲା	ଅନାଦି ପରମ ଅଗୋପ୍ୟ	
ଛାୟାମତ ହୋଇଣ ପାଥ	ଇନ୍ଦୁଣୀ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ବର୍ଷ	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ
ଉଚ୍ଚା ହୋଇଲି ମୁଁ ଅଗ୍ରତ	ତା ମଧ୍ୟେ ପ୍ରଭୁ ନିରଞ୍ଜନ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ଵ ଅର୍ଥ
ମୋତେ ଦ୍ରୁଶନ ଦୃଢ଼େ କଲା	ତା ମଧ୍ୟେ ଜ୍ୟୋତି ବ୍ରହ୍ମ ରହି	ସୁର ଯେ ଦେବତା ସମସ୍ତ
ସକଳ ସଂଶୟ ଛେଦିଲା	ତା ମଧ୍ୟେ ବାଲୁତ ଦିଶଇ	ଜୟାଦି ଦେବଗଣ ଯେତେ
ମୁଁ ତାକୁ ପ୍ରସନ ହୋଇଲି	ବାଲୁତ ମଧ୍ୟେ ମହାବ୍ରହ୍ମ	ତୋ ପାଦେ ସ୍ଥୁତି କଲେ ତିରେ
ବିଦେହ ନାମ ତାକୁ ଦେଲି	ସେ ବ୍ରହ୍ମ ସକଳ ଘଟଣ	କିରାଟୀ ମକୁଟ ଆବର
ବୋଇଲା ଯେ ଦେହ ପ୍ରପଥ	ଯେହି ସେହି ହୋୟେ ଲେଖାଇ	ନମସ୍ତେ ତୋହର ପୟର
ଯେହି ତ ସାକ୍ଷାତେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ	ଲେଖା ଲେଖନ ଯହିଁ ନାହିଁ	ତୋ ପାଦ ତୋର ରେଣୁମାନ
ଯେ ଦେହ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ଦ୍ରୁଶନ	ସେ ସ୍ଥାନେ ମତ ଯବ ନାହିଁ	ମକୁଟ ବିଶେ ରେଣୁ ସମ
କରିବି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ	କଥନ ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର କହି	ଯେମନ୍ତେ ତୋର ପାଦ ଗତି
ଯେଣୁ ଯେ ଦେହକୁ ତେଜିଲା	ଯେ ଯେତେ ଛଡ଼ିଣ ସୁମୁତି	ଦେବେ ବୋଲିଣ କଲେ ତୁଣ୍ଡି
ମୋ ପାଦେ ଦ୍ରୁଶନ ସେ କଲା	ଅଷ୍ଟାଦଶ ପୁରାଣ ସ୍ଥିତି	ଯେବେ ହୋ ଶୁଣ ପଶୁପୁତ
ଯେଣୁ ବିଦେହ ନାମ ବହି	ବୋଇଲ ବଳରାମ ଦାସ	ମୋହର ପାଦଟି ଯେମନ୍ତ
ପାଥକୁ କହେ ଭାବଗ୍ରାହୀ	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ସାରାଂଶ	ଯେ ପଦ ଯେ ଅର୍ଥ ବିଚାର
ଲଣଇ ବଳରାମ ଦାସ		ଅର୍ଜୁନ କହେ ଦାମୋଦର
କୃଷ୍ଣ ଚରିତେ ମୋର ଆଶ	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ଚରିତ	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ
	କଥନେ	କେନ୍ଦୁ କେନ୍ଦୁ ମୁଁ କୃଷ୍ଣ ଦାସ
ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ଚରିତ	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣେ ନାମ	
କଥନେ	ଦ୍ଵାଦଶୋଧ୍ୟାୟ	
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣେ ନାମ ଯେକାଦଶ	ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ଚରିତ
ଅଧ୍ୟାୟ ।	ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ	କଥନେ
	ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ ମୁହିଁ	ନାମ ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।
	ସଂଶୟ ଲାଗିଲା ଗୋସାଇଁ	

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ ।
 ଗାଣାଣେ ପଚାରିବି ମୁହିଁ ।
 ତୁମେ କହିଲ ଯେତେ ଅର୍ଥ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଚରିତ୍ର ।
 ନ୍ୟାୟେ ସାହାଶ୍ର ଅର୍ଥ ସାର ।
 ବୁଝାଇ ମୋତେ ଦାମୋଦର ।
 ଆବର ପଦ ଅର୍ଥ ତତ୍ତ୍ୱ ।
 ପୁଛଇ ବାରେ ନନ୍ଦ ପୁତ୍ର ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୀଠି ବେଦ ବଳେ ।
 ଗଙ୍ଗା ପଡ଼ିଲା ରାସାତଳେ ।
 ଶୁକ୍ଳ ପରାକ୍ଷିତେ ବୁଝାଇ ।
 ଉଧବେ କହିଛ ଗୋସାଇଁ ।
 ଠିକ ଠିକ ପଦ ବିଚାର ।
 ପୁଛଇ କହ ଚକ୍ରଧର ।
 କିରୀଟୀ ବଚନେ ଶ୍ରୀହରି ।
 କହନ୍ତି ଭୋଗୋଳ ବିସ୍ତାରି ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଥ ଅଙ୍ଗ ମୋର ।
 ସେ କାଳେ ବାବନ ଶ୍ଵରାର ।
 ବଳି କି ପାତାଳେ ଗାପଇ ।
 ପାଦୁଂ ଝଲକି ଗଙ୍ଗା ବହି ।
 ସେ ପାଦ ଲାଭି ପଦ୍ମ ମୋର ।
 ଗଲାନ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଯେ ଗଙ୍ଗା ଗୋସ୍ତରେ ।
 ଗର୍ଭୁଣ ଥିଲା କମଣ୍ଡଳେ ।
 ଉଦକ ପାଗବ ବୋଲିଣ ।
 ଭାଜିଲା ଚତୁର ଆନନ ।
 ସେ ପାଦ ବନ୍ଦୀ ମସ୍ତକରେ ।
 ଦେଲି ମୁଁ ଅତି ମାୟା ବଳେ ।
 ସେ ପାଦୁଂ ଗଙ୍ଗା ଝଲକିଲା ।
 ପାତାଳ ଭୁବନ ବହିଲା ।
 ଯେଣୁ ମୋ ପାଦେ ଗଙ୍ଗା ଥିଲା ।
 ଝଲକି ପାତାଳେ ରହିଲା ।

ଯେ ରୂପେ ଯେ ପଦର ଅର୍ଥ ।
 ଅର୍ଜୁନ କହେ ପଦ୍ମନେତ୍ର ।
 ବୋଲଇ ବଳରାମ ଦାସ ।
 କୃଷ୍ଣର ଭୂତ୍ୟ ପାଦେ ଆଶ ।
 ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ କଥନେ
 ନାମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ପ୍ରଣାମ କରି କୃଷ୍ଣ ପାଦ ।
 ଅର୍ଜୁନ ଶୋକ ଗଦ ଗଦ ।
 ବୋଲଇ ଶୁଣ ଚକ୍ରଧର ।
 ଘୋର ସଂକଟ ଯେ ସଂସାର ।
 ଯେ ଭବ ଜଳଧର ମଧ୍ୟ ।
 ତୋ ନାମ ଭଗବତ ନାବ ।
 ତୋ ବିନ୍ଦୁ ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ ।
 ନମୋ ଗୋବିନ୍ଦ ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ।
 ଯେକଲ ପଦ ମୋ ହୃଦରେ ।
 ପ୍ରବେଶ ତୋ ପାଦ କମଳେ ।
 ଭାଗବତ ପଦ—
 ଅଜାତ ପଛି ଘୋର ବଚନ ।
 ମାତା ଲୋଡ଼ଇ ଅଦୃଶଣେ ।
 ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ପାଦ ଯେହି ।
 ବୁଝାଇ କହ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବିନୟ ବଚନେ ।
 ଶୁଣି କହନ୍ତି ଭଗବାନେ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଶୁଣ ହୋ ମୁକେଶ୍ଵର ଭାଇ ।
 ଯେ ପଦ ଅର୍ଥ ଦେବା କହି ।
 ଅଜାତ ଶୂନ୍ୟଂ ଜନ୍ମ ହୋଇ ।
 ଶୂନ୍ୟରେ ତିମ୍ବେକ ପାଡ଼ଇ ।
 ତିମ୍ବ ପାତିଣ ମାତା ଗଲା ।
 ଅବନୀ କୋଳେ ଗୋପ୍ୟ ହେଲା ।
 ଶାଖା ତାହାର କେହି ନାହିଁ ।

ଶାଖା ତା ପଞ୍ଚଭୂତ ହୋଇ ।
 ରାଆ ତାହାର ମାତୃ ହୋଇ ।
 ମଅ ଶବଦ ପିତା କହି ।
 ଯେ ବେନି କ୍ଷର ମଧ୍ୟ ସାର ।
 ଅଜାତ ଅଶାକାର ବୀର ।
 ତାହାର ଜାତ ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ ।
 ଘଟେ ଛାଡ଼ି ଘଟେ ରହଇ ।
 ତର ଅତର ଯେତେ ଜୀବ ।
 ସେହୁ ଦେହରେ ମୋର ଠାବ ।
 ଘୋର ବନସ୍ତ ଦେହ କହି ।
 ଯେଥରେ ମାତାକୁ ଲୋଡ଼ଇ ।
 ରାମ ଯେ ବେନି ମାତା ପିତା ।
 ତାକୁଛି ଶୂନ୍ୟେ ଉର୍ଧ୍ବରେତା ।
 ଯେମନ୍ତେ ଶୁଣି ପଶୁସ୍ତୁତ ।
 ବୋଲଇ ଶୁଣ କନ୍ଦନାଥ ।
 ଦେହର ବିଚାର କହିଲ ।
 ପରମାର୍ଥକୁ ଗୋପ୍ୟ କଲ ।
 ଯେ ପରମାର୍ଥର ବିଚାର ।
 ମୋତେ କହିବା ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ହୋ ପାର୍ଥ ।
 ଯୋଗାଯୋଗରୁ ପୁତ୍ର ଜାତ ।
 କୁଆ ସେ ତିମ୍ବରେ ଅଛଇ ।
 କେତେ କାଳେ ତିମ୍ବ ପୁତ୍ରଇ ।
 ସେ ପୁତ୍ର ଗୃହରେ ଥୋଇଣ ।
 ତା' ପିତା ବନେ ଗବନ ।
 ଆଧାର ପାଇ ବନେ ଯାଇ ।
 ଆଧାର ଖୋଜନ୍ତି ସେ ଦୁର ।
 ଆସନ୍ତେ ଉତ୍ତର ହୋଇଲା ।
 ତେଣୁ ପୁତ୍ରକୁ କ୍ଷୁଧା କଲା ।
 ପଛି ତାଙ୍କର କହିଁ ନାହିଁ ।
 ଗୃହରୁ ଇତି ବେଗେ କାହିଁ ।
 ତେଣୁ ତାଙ୍କର କହିଁ ନାହିଁ ।
 ଯେଣୁ ଅଜାତ ନାମ ହୋଇ ।
 ଯେଣୁ ମାତାକୁ ସେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ।

ସୁଧାରେ ଆକୁଳ ହୁଅନ୍ତି	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାତ	ପ୍ରାଣୀକ ଦେଖିଲେ ପଡ଼ନ୍ତି
ଅଜାତ ଖଗ ପକ୍ଷୀ ଯେହ୍ନେ	ବୋଲନ୍ତି କମଳା ବିଳାସ	ଦୁହାରେ କେ ତାହା ଶିଖଣ
ମାତା ଲୋଡ଼ଇ ଅନୁକ୍ଷଣେ	ଶୁଣ ସୁମନେ କୋଟୀ ସୁତ	ମିଛେହେଁ କହୁଥାନ୍ତି ଟାଣ
ସୁଧାର୍ଥୀ ହୋଇଣ ବାହୁଡ଼ା	କେତକୀ ପୁଷ୍ପ କନ୍ୟା କହି	କେ ଅବା ଶ୍ଲୋକ ସୁମୁତି କରେ
ମାତା ଅନକୁ ଆଶ୍ରେ କରି	ତାହାର ପତି ଭ୍ରମ ରହି	ରଣଭୟାନ୍ତ ନାନାକାରେ
ସ୍ବାମୀକ ପତିବ୍ରତା ଯେହ୍ନେ	ସେ ତାକୁ ତୁମ୍ଭ ନ ପାରିଲା	ଗୀତା କବିତା ଯନ୍ତ୍ର ଜାଣି
ମୋ ମନ ତୋ ପାଦେ ତେସନେ	ତେଣୁ ସେ ଆକୁଳେ କାନ୍ଦିଲା	ନାନା ପ୍ରକାରେ ବିଦ୍ୟା ବାଣୀ
ଯେ ରୁପେ ଯେ ପଦ ବିଚାର	କେଶରେ ରେଣୁ ତା ଚକ୍ଷୁରେ	କେ ଅବା ସଂସାର ସାଗରେ
ଅର୍ଜୁନ କହେ ଚକ୍ରଧର	ପଡ଼େ କାନ୍ଦଇ ଆକୁଳେ	ବୈଷ୍ଣବ ବେଶ ନିରନ୍ତରେ
କହଇ ସମନାଥ ସୁତ	ତେଣୁ ବିଧବା ଭାବେ କହି	ମାଳା ତିଳଖ ଧରିଥାନ୍ତି
ଭଧର ମୋତେ ପଦ୍ମ ନେତ୍ର	ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀହରି ବୁଝାଇ	ବ୍ୟଅର୍ଥେ ସଂସାରେ ଭ୍ରମନ୍ତି
	ଯେ କୁର୍ମ ପୁରାଣ ଚରିତ୍ର	ଜଗା ବିରୁଦ୍ଧି କେ ଭୁଷଣ
ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଅଜାତ	ଶୁଣ ସୁମନେ କୋଟୀ ସୁତ	କେ ଫଳ ଆହାର କରିଣ
ପକ୍ଷୀ ଚରିତ୍ର	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ	କେ ବ୍ରତ ବାର ନିଅମରେ
କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।	ଯେ ନିନ୍ଦେ ସେହି ପାପୀ ଅଂଶ	କେ ତୀର୍ଥ ସାଗରକୁ ଗଲେ
	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ କଥନେ	କେ ନାନା ତୀର୍ଥରେ ଭ୍ରମଇ
ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ବିଧବା	କେ ବା ନିଶୋହା ହୋଇ ରହି
ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ	କନ୍ୟା ଚରିତ୍ର କଥନେ ନାମ	କପିଳ ବାସ କେ କପ ସ
ଅର୍ଜୁନ କୃଷ୍ଣ ପାଦ ଧରି	ଷୋଡ଼ଶୋଧ୍ୟାୟ ।	କେ ଉର୍ଧ୍ବରେତା ବନବାସ
ବୋଲଇ ଆହେ ଦଇତାରି	ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ଯେ ସର୍ବ ମିଥ୍ୟା ହୋ ଅର୍ଜୁନ
ବିବିଧ ସଂଶୟ ବିଚାର	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାତ	ମୁଇ ସତ୍ୟ ଗ୍ୟାନୀ ନିର୍ଗୁଣ
ପୁଛଇ ତୁମର ପୟର	ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି	ଅନିତ୍ୟ ଶୁଭାର ନିର୍ଗୁଣ
ମୁଁ ବଡ଼ ଅଗ୍ୟାନ ଅଟଇ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗ୍ୟାନ ବାଣୀ	ତ୍ରିକୁଟ ପରେ ଦେଖ ବାର
ଗ୍ୟାନ ଗୋଚର ମୋର ନାହିଁ	ଯେ ଗ୍ୟାନ ତହିଁ ଉପଦେଶ	ଭୟ ଭିତରେ ଅଗ୍ନି ଯେହ୍ନେ
କୁର୍ମ ପୁରାଣର ଇକଡ଼	ଜାଣିଲେ ତାପ ହୋଏ ନାଶ	ମୋ ରୂପ ତ୍ରିକୁଟରେ ତେହ୍ନେ
ପୁଛଇ ବାରେ ଯଦୁନାଥ	ଗୃହ ଯେସନ ଅନ୍ଧକାର	ପାଣି ଭିତରେ ଦେହ ଯେହ୍ନେ
ଯେମନ୍ତେ ଅବନୀ ନଗରୀ	ପ୍ରଦାପ ଜାଳନ୍ତେ ନିର୍ମଳ	ବ୍ରହ୍ମ ଦ୍ରୋହନା ଦେହ ତେହ୍ନେ
ସେ କନ୍ୟା ସୁବର୍ଣ୍ଣ କେଶୁରୀ	ତେମନ୍ତ ମୋହର ବଚନ	ଦର୍ପଣେ ମୁଖ ଯେହ୍ନେ ଦିଶି
ସେ କନ୍ୟା ବିଧବା ହୋଇଲା	ପ୍ରଦାପ ଅଟଇ ଅର୍ଜୁନ	ଧାନେ ଚାହାନ୍ତେ ତେହ୍ନେ ଦିଶି
ତା ପତି ବସି ଶୋକ ଜଳା	ସଂସାରେ ମୁକ୍ତ ପ୍ରାଣୀମାନେ	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ
କନ୍ୟାର ପତି ନାଶ ଯାଇ	ଗ୍ୟାନ ନ ଜାଣି ଟାଣ ପଣେ	ସେ ଆତ୍ମା ଘଟରେ ପ୍ରକାଶ
କନ୍ୟା ତା ବିଧବା ହୁଅଇ	ମିଛେହେଁ ଟାଣି ହଉଥାନ୍ତି	
ପତି ତା ଦ୍ବାରକାହିଁ କାହିଁ	ଆମେ ଗ୍ୟାନ ଜାଣୁ ବୋଲନ୍ତି	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ
କହିବା ଯେଥୁର ଯେ ସହି	ସାକ୍ଷୀ ଶବ୍ଦ ଶିଖୁଥାନ୍ତି	ପୁରାଣେ ଚରିତ ଆଖ୍ୟାନେ ବେଦ
		ତତ୍ତ୍ବ ଚରିତେ ନାମ ସପ୍ତଦଶ
		ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

କୃଷ୍ଣ ବଚନେ ପାଥ ତୋଷ
ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୃଷୀକେଶ
ଶ୍ରୀଭାଗବତ ବାକ୍ୟସାର
ପୁଛଇ ଜଗତ ଈଶ୍ବର
ଯେକାଦଶ ସୁଦ ସାର ବାଣୀ
ତ୍ରିନବ ଯେକାଦଶ ଗଣି
ନ ଶୁଣିମା ବଚନ ଯେହି
ଯହିଁ ଦୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀଚରଣେ ପୁଛଇ
କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର
ଯେ ମୋର ଭ୍ରମ ଯାଉ ଦୂର
ତ୍ରିନବ ଯେକାଦଶ ଦିନେ
ନ ଶୁଣି ଦୁମ୍ଭର ବଚନେ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମ ପାଣି
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତରୁବାଣୀ
ଚର ଅଚର ଆଦି ଯେତେ
ଶରଣ ସଂଶୟ ନିଅତେ
ତେତେବେଳେ ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ
ତ୍ରିଗୁଣ ଛଡ଼ିଷ ନିର୍ଗୁଣ
ନବ ଦ୍ଵାରଗୁ ଛାଡ଼ି ଯାଇ
ଯେ ଦ୍ଵାଦଶ ଇନ୍ଦ୍ରି ଛାଡ଼ଇ
ଯେ ଦିନ ମରଣ ପ୍ରମାଣ
ସେ ଦିନ ନ ଶୁଣିମା ଗ୍ୟାଂନ

ଯେଥରେ ଥାଇ ଅନୁକ୍ଷଣି
ମନ ଶରୀରୁ ଧରିଥାଇ
ଅନ୍ତେଶ ତାହାକୁ ଛାଡ଼ଇ
ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ଶାସ୍ତ୍ରମାନ
ଯେମାନ ନୋହେ ହୋ ଅର୍ଜୁନ
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଷଷ୍ଠ ପଞ୍ଚ ଦଶମ
ଚତୁର୍ଥ ଦ୍ଵାଦଶ ପ୍ରମାଣ
ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ମୁନିଗଣେ
କହନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁମାନେ
ସେ ଯେତେ ପ୍ରକାରେ କହନ୍ତି
ଦୁମ୍ଭେ ତା କହିଲ ଶ୍ରୀପତି
ତ୍ରିୟ ନବ ଯେ ଯେକାଦଶ
ଯେହା ନ କହ ପାତବାସ
ଯେମନ୍ତେ ଭଧବ କହଇ
ମୋହର ପାଦେ ସମ୍ପାଦଇ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଯେବେ କହିଲୁ ଶୁଣ ପାଥ
ଯେ ବିଧି ତରୁ ଯଥାର୍ଥ
ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ତ କାଳଇ
ଏ ତିନି ମାର୍ଗ ନ ଶୁଣଇ
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ
ଯାହା କହିଲେ ପାତବାସ

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋକେ ତ୍ରିନବ
ଯେକାଦଶ ରହସ୍ୟ
କଥନେ ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଯାହା ବଚନେ କହୁଥାଇ
ବଚନ ନିଜ ସ୍ଥାନେ ଯାଇ
ନାସା ପବନ ବହୁଥିଲା
ବାମ ପାରୁଣେ ସେ ଫେରିଲା
ଶୁତିରେ ସର୍ବ ଶୁଣୁଥାଇ
ସେ ଶବ୍ଦ ନିଜ ଥାନେ ଯାଇ
ଚକ୍ଷୁରେ ରୂପ ଦେଖୁଥିଲା
ଚକ୍ଷୁ ବୁଲାଇ ଆନେ ଗଲା
ଯେତେବେଳେ ପୁଣି ଚଳଇ
ତା ପଛେ ଯାୟେ ସେ ଗୋଡ଼ାଇ
ଦେଖ ନଦାନଦୀ ଅର୍ଜୁନ
କହିଲେ ଏକା ପ୍ରଭାବେଶ
କ୍ଷିତ୍ର ନଦୀମାନେ ଗମିଲେ
ସାହେର ଜଳରେ ସେ ମିଲେ
ନଦାନଦୀ କି ଦୁ ପାଶୋରି
ନାମ ବୋଲାଉଲେକ ବାରି
ଯେଣୁ ପ୍ରାଣ ତାହା ଭଗବାନ
କାରୁନ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ ମୁଁ ପ୍ରମାଣ
ଯେ ରୂପେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ପଦ
ଅର୍ଥ ଗ୍ୟାଂନଟି ଯେ ସମ୍ପାଦ
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋକ ପ୍ରକାଶ

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋକ ଦେହ
ବିଧି
କଥନେ ନାମ ଭଗବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଉଦ୍ଧବ ଉବାଚ

ଉଦ୍ଧବ ବୋଲଇ ଉତ୍ତର
ଶୁଣ ହେ ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର
ଯେତେକ ଗ୍ୟାଂନ ଶୁଣୁଥାଇ
ଅନ୍ତେଶ ତାହା ନ ଜାଣଇ
ଯହୁଁ ସେ ହେଉ ଜଳେ ଗଲା
ଅହେଉ ଜଳରେ ବୁଡ଼ିଲା
କୂପ ତଡ଼ାଗ ପୁଷ୍ପରିଣୀ

ଭଗବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ବୋଲନ୍ତି ଜଗତ ଜୀବନ
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ
ଯେଠାରେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଅର୍ଥ
କହିବା ଦେହ ବିଧି ମତ
ପଞ୍ଚଦଶ ବର୍ଣ୍ଣ ଅକ୍ଷର
ବଚନ ପବନ ମୁଖେଶ

ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ଅର୍ଜୁନ କୃତ କୃତ ହୋଇ
ନାଥର ଚରଣେ ପଡ଼ଇ
ହେ ପଦ୍ମନାଭ ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର
ଜୟ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଭରମ
ଜୟ ଭଗତ ବନ୍ଧୁ ହରି
କରୁଣା ସାଗର ମୁଗାରି

ଯୋଗ ସାଧନ କେଉଁ ମତେ	ଯେତେ ଗଳିଆ ବେଗେ ବାନ୍ଧ	ବସିଛି ଜ୍ୟୋତି ଅଗ୍ନିଶିର
ବିଚାରି କହ ତୁ ସାକ୍ଷାତେ	ଅଶେଷ ଜଳ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର	ପୁଣ ପ୍ରଦୀପ ଜଳୁଥାଇ
କେମିତି ଜୋତି ଦରଶନ	ପଥାଣ ପ୍ରକୃତି କାଟିବୁ	ତା ପାଶେ ଅନ୍ଧକାର ଥାଇ
ସାକ୍ଷାତେ କହ ନାରାୟଣ	ପଥ ପବନ ହୃଦୁ ନେବୁ	ତେସନ ମାନୁଷ୍ୟ ମୁଣ୍ଡରେ
	ଯେ ରୂପେ ଯୋଗର ବିଚାର	ମୃତ୍ୟୁ ଛାୟାଟି ସେ ଉପରେ
	ଅର୍ଜୁନ କହେ ଚକ୍ରଧର	ଯେହ୍ନେ ପ୍ରଦୀପ ଲିଭିଗଲେ
	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ	ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟଇ ଭଲେ
	ନହ ନୟନ ନିତ୍ୟ ଆଶ	ତେମନ୍ତ ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରାଣା ଶିରେ
	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ଚରିତେ	ବସିଛି କିବା ଅନ୍ଧକାରେ
	ନାମ ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।	ସେ ପଦ ଯେମନ୍ତ ବିଚାର
		ଅର୍ଜୁନେ କହେ ଦାମୋଦର
		କହଇ ବଳରାମ ଦାସ
		କାୟା ମୃତ୍ୟୁଟି ମାୟା ଅଂଶ
ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଉବାଚ		
କୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ପାଖ		
କହିବା ସାଧନାର ତତ୍ତ୍ୱ		
ଯେତେବେଳେ ଶୋୟନ ବେଳେ		
ବସିଣ ଥିବ ଇଚ୍ଛାଗରେ	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ଚରିତେ	
ଯେବେ ନିଦ୍ରାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେବ	ନାମ ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।	
ବାମ କର ମାଡ଼ି ଶୁତିବ		
ତହୁଁ ଘରରେ ବହୁଥବ		
ବାମେ ନିଦ୍ରା ଦକ୍ଷିଣେ ଯିବ		
ଯେବେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଘରେ ରହିବ		
ସୂର୍ଯ୍ୟକର ମାଡ଼ି ଶୁତିବ		
ଯେମନ୍ତ ଉଚ୍ଚଟ ପାଇଟ		
ନିତ୍ୟ ସାଧନେ ରହେ ଘଟ		
ପବନେ ଅନ୍ୟାଅନ୍ତି ତୋଟି		
ତହୁକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଘରେ ଭରି		
ନୟନ ନାସିକା ଅଗ୍ରତେ		
ସ୍ଥାପିଣ ରଖିବ ନିତେଜେ		
ଯେମନ୍ତେ ମାସକେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ		
ଜ୍ୟୋତିକି ଦେଖିବ ନୟନେ		
ଯେମନ୍ତେ ନିରତେ ସାଧୁବ		
ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ାଇବ		
ଯେମନ୍ତେ ସାଧ ହୋ ଅର୍ଜୁନ		
ନିତେଜେ ରହିବ ପବନ		
ପ୍ରଜାୟେ ଯେସନେକ ହେତୁ		
ବିଚାର ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ ତତ୍ତ୍ୱ		
ଅନନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମ ନିର୍ବିକାର		
ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲେ ହେଁ ସ୍ଥିର		
ସର୍ବଦା ଜଳ ରହିଥବ		
ମାନ କେବେହେଁ ନାଶ ନ ଯିବ		
ଦଶଦ୍ୱାର ଗତିଆ ହୋଇ		
ସେଥିରେ ଜଳ ମୁହିଁ ହୋଇ		

କୁମ୍ଭାର ନଦୀ ମଧ୍ୟେ ଖାଇ	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ	ଶୁଣ ହେ ଜଗତ ଇଶ୍ବର
ଯୁବା ସୁନ୍ଦର ଦେହ ବହି	ଅର୍ଜୁନ ବଚନେ ଗୋବିନ୍ଦ	ଯେ ମୋର ଭ୍ରମ ଯାଇ ଦୂର
ସୁନ୍ଦର ଯୁବା ଦେହ ଗୋଟି	କହନ୍ତି ପରମ ସାନନ୍ଦ	ଅଶ୍ରମୀ ଆଦି ଅଷ୍ଟନିଧି
ମୃତୁ କର୍ମ ଥୋଇ ଥାଇ ଯେଟି	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ	ମୁକ୍ତି ଲକ୍ଷଣ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି
ଯେଣୁ ଅନିତ୍ୟ ଯେ ସଂସାର	ଯେ ପଦ ଅର୍ଥ ଦେବା କହି	ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ
ତ୍ରିଗୁଣ ମୃତ୍ୟୁ ଯେ ଶରୀର	ନମଇ ନମସ୍କାର କହି	ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ	ଉତ୍ତରି ପ୍ରଳେ ସିନା ସେହି	ଯାହା ପୁଣିକୁ ଚକ୍ରଗ୍ୟାନ
ଦୂର ମୃତ୍ୟୁଟି ଅଛି ପାଶ	ଭଗତ ନମସ୍କାର ହୋଇ	ଜନ୍ମ କାଳରୁ ଅଷ୍ଟନିଧି
ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ	ନମଇ ଅର୍ଥ ଦେଲି ଫେଇ	ଆସିଛି ଯେ ଅବା ପ୍ରସିଦ୍ଧି
ବଚନେ ନାମ ଦ୍ଵାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ମୁହିଁ ସେ ନୃସିଂହ ଶ୍ଵରୀର	ଦେହ ବିଧିରେ ଦେବା କହି
ତ୍ରୟୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ଅନାଦି ଶକ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୋର	ଶୁଣ ସୁମନେ ଧନର୍ଜନ
ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ	ଯେ ବେନି ରୂପକୁ ଭଗତି	କିହା ଯେ ନାମକୁ ଜପଇ
ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି ବଚନରେ	ନମଇ ତାଙ୍କ ପାଦ ଗତି	ଯେକ ନିଧିରେ ଯେ ବୋଲାଇ
ପୁଛଇ ଶ୍ରୀହରି ପାଦରେ	ଅନାଦି ମାୟା ଶକ୍ତି ଯେହି	ପୁଣ ଯେ କିହାର ଅଗ୍ରରେ
ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ଯୋଗେଶ୍ଵର	ଉତ୍ତରି ପ୍ରଳେ ସିନା ସେହି	ଲାଳସ ଘୋର ଇଚ୍ଛା କରେ
ଭରମ ବଚନ ଦୁମ୍ଭର	ତା ଗର୍ଭୁ ଅଶେଷ ସଂସାର	ଯେଣୁ ଯେ ବେନି ନିଧି ହୋଇ
କହିଲେ ସର୍ବ ତତ୍ତ୍ଵ ବାଣୀ	ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ମହାବୀର	ଆବର ନିଧି ଦେବା କହି
ବେଦ ବଚନ ଗ୍ୟାନ ବାଣୀ	ଯେଣୁ ପରମ କାରଣର	ନାସା ବାସନା ଘେନୁଥାଇ
ଜଳ ମଧ୍ୟରେ ପଦ୍ମବନେ	ପଥ ଛାଡ଼ିଲେ ଭକ୍ତି ଯାଇ	ପୁଣି ସର୍ବ ଗନ୍ଧ ଘେନଇଁ
ତା ପଡ଼େ ଜଳ ରହେ ଯେହ୍ନେ	ସେ ଯେବେ ପଥ ନ ଛାଡ଼ିବ	ଯେମନ୍ତେ ଚାରି ନିଧି ସାର
ସେ ଯେହ୍ନେ ଜଳହଳ ହୋଇ	ଭଗତ କି ରୂପେ ଗମିବ	ଶୁଣ ସୁମନେ ସାଧ ବୀର
ନିତଳ ହୋଇ ନ ରହଇ	ଅନାଦି ଆଦି ଯାର ନାହିଁ	ଚକ୍ଷୁରେ ବେନି ନିଧି ହୋ ଅର୍ଜୁନ
ତେମନ୍ତ ପ୍ରାୟେ ମୋର ମନ	ଯେଣୁ ପରମ ଆତ୍ମା ସେହି	ଆରକ ବେନି ନିଧି ଶୁଣ
ନିତଳ ନୋହେ ଭଗବାନ	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ।	କର୍ଣ୍ଣରେ ମୋ ନାମ ଶୁଣଇ
ଯେକଇ ପଦ ମୋ ମନରେ	ଉଧର ମୋତେ ପାତବାସ	ଶୁଣନ୍ତେ ନେତ୍ରରେ ସୁଖ ଥାଇଁ
ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲା ନିତଳେ	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ	ଯେ ବେନି ନିଧିର ବିଚାର
ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ଗ୍ୟାନ ତତ୍ତ୍ଵ	ବଚନେ ନାମ ତ୍ରୟୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।	ଯେ ଅଷ୍ଟନିଧି ମହାବୀର
ବେଦାନ୍ତ ସାର ରସ ଗୀତ	ଚତୁର୍ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ଆଦ୍ୟରୁ ଆଶିଛି ଯେ ନିଧି
ଯେକାଦଶକନ୍ଦ ଭେଦ ସାର	ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ	ଗ୍ୟାନ ଅଗ୍ୟାନ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି
ପ୍ରଥମ ପାଦର ବିଚାର	ପୁଣ ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇଁ	ବୋଲଇ ବଳରାମ ଦାସ
ଭାଗବତ ପଦ -	କହ ହେ କମଳାର ସାଇଁ	ଯେହି ଅଷ୍ଟନିଧି ପ୍ରକାଶ
ନମଇ ନୃସିଂହ ଚରଣ	ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ଗ୍ୟାନ ସାର	ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୋଗୋଳ ଚରିତେ
ଅନାଦି ପରମ କାରଣ	ଯେ ଅବା ଗ୍ୟାନର ଇଶ୍ଵର	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣ ଇକତେ
ଯେହା କହିବା ନରହରି		ଅଷ୍ଟନିଧି ଚରିତେ ନାମ ଚତୁର୍ବିଂଶୋ
ନମସ୍ତେ ମୁକୁନ୍ଦ ମୁରାରି		ଅଧ୍ୟାୟ ।

ବିରାଟ ଗୀତା

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ନମସ୍ତେ ଗୁରୁଦେବ ସ୍ବାମୀ		ଆରତ ଭଜନ କିମ୍ପାଇଁ		କହିବା ନାମ ତତ୍ତ୍ୱ ଫେର	
ନମସ୍ତେ ଗୁରୁ ଅତ୍ରୟୀମା		ହେଲା ତୋ ନାମ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ମହାଶୂନ୍ୟରେଟି ବିଶ୍ୱାମ	
ନମସ୍ତେ ଗୁରୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ		କରୁଣା ସିନ୍ଧୁ ବୋଲାଉଲୁ		ସେଠାରେ କାହିଁ ଅଛି ନାମ	
ମହାଶୂନ୍ୟରେ ତୋ ବିଶ୍ୱାମ		ଦୟାସାଗର ନାମ ଦେଲୁ		କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ		ପତିତପାବନ ବୋଲାଉ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ	॥
ନାମ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କହ ଫେର	॥	ଜଗତ ନାଥ କିମ୍ପା ହେଉ	॥	ଯେଣୁ ତୁ ଭକତ ମୋହର	
ଅର୍ଜୁନ ବିନୟ ଭାବରେ		କିମ୍ପା ବୋଲାଉ ଆଦିମୂଳ		ତେଣୁ କହିବା ତତ୍ତ୍ୱସାର	
ପଦର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୟରେ		ଦୃପାଜଳଧି ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ		ବେଲାରେ ମୋର ନାମ ନାହିଁ	
ମୋତେ ତ ସଂଶୟ ଲାଗିଲା		କିମ୍ପା ତୋ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନାମ		ଅରୂପବ୍ରହ୍ମ ମୁଁ ଅଟଇ	
କାହିଁ ସେ ନାମ ଜାତ ହେଲା		କିମ୍ପା ବୋଲାଉ ବାରୁବ୍ରହ୍ମ		ଯେ କାଳେ ଜଳ ସ୍ଥଳ ନାହିଁ	
ଯାହାର ରୂପରେଖ ନାହିଁ		କେମିତି ନାମ ଦଇତାରି		ଏକା ମୁଁ ମହାଶୂନ୍ୟେ ଆଉ	
ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ ଶୂନ୍ୟ ଦେହୀ		କିମ୍ପା ତୋ ନାମ ନାକଗିରି		ବିରାଟ ରୂପେ ଥିଲି ମୁହିଁ	
ଯାହାର ଅଟେ ଶୂନ୍ୟ ଦେହୀ		ଭକତବନ୍ଧୁ କିମ୍ପା ନାମ		ମୋ ବିନୁ ଆଉ କେହି ନାହିଁ	
ଆବର ନାମ ଥିବ କାହିଁ		କିମ୍ପା ବୋଲାଉ ପରଂବ୍ରହ୍ମ		ମୋ ମନେ ହେବୁ ପ୍ରସରିଲା	
ମାତାର ଗର୍ଭେ ଯେବେ ଥିଲୁ		ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତୁ ବୋଲାଉ		ନିଷ୍ଠେ ଏ ସୃଷ୍ଟି ନାଶଗଲା	॥
ସେଠାରେ ନାମ ନ କହିଲୁ		ବନମାଳୀ ନାମକୁ ବହୁ		ଏମନ୍ତ ମନେ ବିଚାରଲି	
ଆଦ୍ୟରେ ନାମ ନାହିଁ ଆଉ		କିମ୍ପା ତୋ ନାମ ଦୟାନିଧି		ଶୂନ୍ୟରୁ ବିନ୍ଦୁ ଛାଡ଼ିଦେଲି	
ପ୍ରାତ୍ୟରେ ନାମ ଥିବ କାହିଁ		ଶ୍ରୀବତ୍ସ ନାମ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		ସେ ବିନ୍ଦୁ ଗଗନେ ଖସିଲା	
ମଧ୍ୟରେ କେତେ ନାମ ତୋର		ଅରୂପବ୍ରହ୍ମ ତୁ ବୋଲାଉ		ତା ରୂପ ଧୂମ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ହେଲା	॥
ଫେଡ଼ି କହିବା ମୋ ଆଗର		କି ରୂପେ ଏତେ ନାମ ବହୁ		ଧୂମ୍ର ବର୍ଣ୍ଣରୁ ହେଲା ଶକ୍ତି	
ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ କାହିଁ ହେଲା		ତୁ ପୁଣ୍ୟରୂପ ଶୂନ୍ୟ ଦେହ		ଶକ୍ତିରୁ ଓଂକାର ଜନ୍ମନ୍ତି	
କୃଷ୍ଣ କେମିତି ବୋଲାଉଲା		କି ଅର୍ଥେ ଏତେ ନାମ ବହୁ		ଓଂକାରୁ ତ୍ରିଜାବ ଜନ୍ମିଲା	
ମାଧବ ମୁରାରି ଅରୂପ		ରୂପ ଯେତେକ ନାମ ହୋଇ		ତ୍ରିଜାବ ନାମ ଜାତ ହେଲା	
ରାମ ବୋଲିଣ ତହୁଁ ଜାତ		ଅରୂପ ନାମ ଆଉ ନାହିଁ		ନାମରୁ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଜାତ	
ହରି କେଶବ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ		ଅର୍ଜୁନ ଶିରେ ଦେଇ କର		ନାମରୁ ଜଗତ ସମ୍ପ୍ରତ	
କିମ୍ପା ଯେ ନାମ ଭଗବାନ		ବୋଲଇ କହ ତତ୍ତ୍ୱସାର		ଛପନ କୋଟି ଜୀବ ଯେତେ	
ନାରାୟଣଟି କାହିଁ ହୋଇ		ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ		ନାମରେ ଅଟନ୍ତି ସମସ୍ତେ	
କିମ୍ପାଇଁ ନରହରି କହି		ଅର୍ଜୁନ ଭକ୍ତି ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ		ରାମ ଅକ୍ଷରୁ ଗୁରୁ ହୋଇ	
ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ନାମ ତୋର		କହନ୍ତି କୋମଳ ବଚନେ		ହରି ଅକ୍ଷରୁ ଶିଷ୍ୟ ତହିଁ	
କିମ୍ପାଇଁ ହେଲା ଚକ୍ରଧର		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ		କୃଷ୍ଣ ଅକ୍ଷରୁ ଜଗନ୍ନାଥ	

ଏମନ୍ତ ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମତ		ଭକତ ଦେଲେ ତୋଷ ଚିତ୍ତେ		ଜଳ ବୋଲିଣ ଦେହ ପ୍ରାଣ	
ନାମ ସେ କଳସୁକ ଚର		ଭକତ ମୋର ପିତା ହୋଇ		ପବନ ବୋଲି ହେ ଅର୍ଜୁନ	
ପାଷାଣ ମୂରିକା ସ୍ଥାବର		ସକଳ ନାମ ଛନ୍ତି ଦେଇ		ପବନ ନାମ ଗୁରୁହୋଇ	
ନାମ ନ ଥିବ ଠାବ ନାହିଁ		ପିତା ମାତାଙ୍କ ଯୁଗୁ କାଳେ		ବୀର୍ଯ୍ୟ ରୂପରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ	
ନାମ ଯେ ସର୍ବଠାରେ ଗ୍ରାହୀ		ଭାବ ବହନ୍ତି ସୁଖ ଭୋଜେ		କୃା ଅକ୍ଷରୁ ଜାତ ହେଲି	
ଗାଉଛି ସର୍ବ ଘଟେ ନାମ		ଭାବରୁ ଜାତ ହେଲି ମୁହିଁ		ଏଣୁ ମୁଁ କୃଷ ବୋଲାଉଲି	
ନାମ ଛାଡିଲେ ଦେହ ଶୂନ୍ୟ		ଏଣୁ ମୋ ନାମ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ରଜ ରୂପରେ ଜାତ ହୋଇ	
ନାମ ଛାଡିଲେ ପ୍ରାଣ ଗଲା		ମାତା ପଦୁକୁ ସିନ୍ଧୁ କହି		ବୀର୍ଯ୍ୟଟି ଜନ୍ମ ମୋର ହୋଇ	
ଏ ଦେହ ସୁଜିତ ହୋଇଲା		ସେ ସିନ୍ଧୁ ମୋର ବାସ ହୋଇ		ରଜରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଜାତ ହେଲା	
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ		ସେ କୃପାସିନ୍ଧୁ ମୋର ସ୍ଥାନ		ରାମ ନାମଟି ବୋଲାଉଲା	
କହିଲି ନାମ ତତ୍ତ୍ୱ ପେଇ		ଏଣୁ କୃପାସିନ୍ଧୁ ମୋ ନାମ		ମାତାର ପଦେ ରଜ ଥାଇ	
ଏହାକୁ ମନେ ହେବୁ କର		ଯେଣୁ ମୁଁ ନରକଳେବର		ବୀର୍ଯ୍ୟଟି ଧାରାରୂପେ ଯାଇ	
ତା ମନୁ ନେଇ ବେଗେ ତର		ନାରାୟଣ ନାମ ମୋହର		ନିତ୍ୟ ଅଂଶଟି ମୋର ସେହି	
ସୁଜନେ ନାମ ବ୍ରହ୍ମ ଜପ		ମାତାର ପଦେ ମୋର ବାସ		ରାଧିକା ନାମ ମୁଁ ବୋଲାଉ	
ଜପିଲେ ଯିବ ମହାପାପ		ରଜରୁ ହୋଇଲି ପ୍ରକାଶ		ମାତାର ଗର୍ଭେ ଗୋପ୍ୟ ହେଲା	
କହଇ ବକରାମ ଦାସ		ରଜ ଯେ ମାତା ପଦେ ଥାଇ		ବାକୁଡ ରୂପେ ମୁଁ ଅଇଲି	
ବିରାଟ ଗୀତା ମହାରସ		ସେ ରଜେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଯେ ପଶର		ଏଣୁ ଗୋପାଳ ମୋର ନାମ	
ଭଟି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ		ସେ ରଜ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ଏହି ଗୁପ୍ତ କଥା ଜାଣ	
ବନ୍ଧାସିନ୍ଧ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ		ଅତି ଯତନେ ସମାଜଇ		ଜ୍ୟୋତି ରୂପରେ ମୋର ଦେହୀ	
ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମାଦେ ନାମ		ଭକତ ବନ୍ଧୁ ମୋର ନାମ		ଏଣୁ ଅନନ୍ତ ନାମ ବହି	
ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।		ତେଣୁ ହୋଇଲି ହେ ଅର୍ଜୁନ		ଜଗତ ବୋଲିଟି ଶରୀର	
ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ		ମାତାର ପଦୁ ପୁଟି ଯାଇ		ଶରୀରୁ ଜଗତ ସଂସାର	
ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ		ତହିଁ ପିତା ବୀର୍ଯ୍ୟ ପତଇ		ଯୋନିରୁ ତହୁଁ ଜାତ ହେଲି	
ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ		ରଜ ବୀର୍ଯ୍ୟର ମଥେ ମୁହିଁ		ବାକୁଡ ରୂପ ମୁଁ ବହିଲି	
ନାମର ତତ୍ତ୍ୱ କହ ପେଇ		ପବନ ଅଗ୍ନି ରୂପେ ଥାଇ		ଜଗତ ଶରୀର ଅଟଇ	
ଅରୂପବ୍ରହ୍ମ ତୁ ବୋଲାଉ		ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାଶଇ କାୟେ		ପବନ ପାତି ତହିଁ ଥାଇ	
ଏତକ ନାମ କିମ୍ପା ବହୁ		ଶରୀର ସର୍ବସିଦ୍ଧି ହୋଏ		ଏଣୁ ଜଗତପତି ନାମ	
ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ ହେବ		ବିରାଟ ହୋଇ ପଡ଼ି ଥାଇ		ତୋ ଆଗେ କହିଲି ଅର୍ଜୁନ	
କେମନ୍ତେ ଏତେ ନାମ ଦେବ		ଆଧାର ତାକୁ କରେ ଥାଇ		ପତିତ ରଜ ଭୋଗ ହେଲା	
ଏ ଆଜ୍ଞା କହ ପେଡି କରି		ମାତା ପିତାଙ୍କ ଯୁଗୁକାଳେ		ପବନ ତହିଁରେ ମିଶିଲା	
ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦଇତାରି		ବୀର୍ଯ୍ୟ ପତଇ ତାକୁ କାରେ		ପତିତ ପାବନ ସେ ନାମ	
ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ		ସେ ମକରନ୍ଦ ପାନ କଲି		ତେଣୁଟି ହୋଇଲା ଅର୍ଜୁନ	
ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଭଗବାନ		ମୁକୁନ୍ଦ ନାମକୁ ବହିଲି		ତ୍ରିକୂଟ କାଳିଦାର ହ୍ରଦ	
କହନ୍ତି ନାମ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ		ବିନ୍ଦୁରେ ଯହୁଁ ଆତଯାତ		ମଥରେ ବହେ ଶିଶୁ ପଦ	
ଅର୍ଜୁନ ନାମ ମୋର ଯେତେ		ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ ମୋ ସମୁତ		ଶ୍ରୀବନ୍ଧ ନାମଟି ମୋହର	

ଏଣୁ ହୋଇଲା ସେ ବିହାର	॥	ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା କିମ୍ପା କଲୁ	॥	ସର୍ଜନା ହୁଅନ୍ତି ଜଗତେ	॥
ଏ ରୂପେ ମୋର ନାମ ଯେତେ		ବୋଇଲୁ ଯୋନି ମାର୍ଗେଗଲେ		ପ୍ରତିଦିନରେ ମୁକ୍ତ ହେଲେ	
ଭକତ ହେଲେ ତୋଷ ଚିତ୍ତେ	॥	ଅଳ୍ପ ଆୟୁଷ ହୁଏ ଭଲେ	॥	ଏ ଜୀବ ନାଶ ଯାଇଁ ଭଲେ	॥
କଳା ତୋଳାଟି ଏ ରାଜାର		ଯେବେ ନ ଯିବ ଯୋନି ମାର୍ଗେ		ଏଥିକି ପୁଣି ପ୍ରତିକାର	
ନାଳ ତୋଳାଟି ଏହି ଚାର	॥	ଜଗତ କେମନ୍ତେ ସୃଜିବେ	॥	କହିବା ଶୁଣ ମହାବୀର	॥
ଗୁରୁ ମଧ୍ୟରେ ବିନ୍ଦୁ ଯେହି		ଚିତ୍ତେ ସଂଶୟ ମୋର କରି		ପଦ୍ମାର ପଦ୍ମ ପୁଣିଥୁବ	
ସଅ ଅକ୍ଷର ଅଟେ ସେହି	॥	ଏକଥା କହ ବନମାଳୀ	॥	ସେଦିନ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଦାନ ଦେବ	॥
ନାମର ଯନ୍ତ୍ର ଏହି ସ୍ଥାନ		ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ		ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ପଦ୍ମରେ	
ଅର୍ଜୁନ ଭଲ କରି ଚିନ୍ତୁ	॥	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ		ମୁଦ୍ରିତ ହୁଅଇ ସଦ୍‌ବେ	॥
ଭକତ ମୋର ପିତା ହୋଇ		ଗୁପ୍ତତ ଜ୍ଞାନ ଏ ବୋଲାଇ	॥	ତହିଁରୁ ପୁରୁଷ ହୁଅଇ	
ସେ ମୋତେ ନାମ ଦେଇଛଇ	॥	ଯେଣୁ ତୁ ମୋହର ବିଶ୍ୱାସ		ଏମନ୍ତ ଜଗତ ସୃଜଇ	॥
ନାମ ଥିଲାକୁ ଦେହ ଅଛି		ତୋ ଆଗେ ଗରିବି ପ୍ରକାଶ	॥	ଏଥିରେ ଅଛି ପୁଣି ଭେଦ	
ନାମଟି ଜଗତେ ପୁରୁଷି	॥	ଆନକୁ ନ କହିବୁ ତୁହି		କହିବା ଶୁଣ ତରୁବାଧା	॥
ନାମ ଛାଡ଼ିଲେ ପିଣ୍ଡ ଗଲା		ମୋ ପାଦପଦ୍ମ ଆଅ ଛୁଇଁ	॥	ପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ ଯେ ବିନ୍ଦୁ ପଡ଼େ	
ନାମଟି ବିରାଟେ ମିଶିଲା	॥	ଘଟରେ ଜଳ ପୁରିଥାଇ		ପୁରୁଷ ରୂପକୁ ସେ ଧରେ	॥
ନାମଟି ସଂସାରରେ ସାର		କିଛିତେ ଛିଦ୍ର ମାତ୍ର ହୋଇ	॥	ଯେବେ ପଡ଼ଇ ପାଶୁଡ଼ାରେ	
ନାମ ବ୍ୟତୀତ ନାହିଁ ପାର	॥	ଶରୀର ତୁମ୍ଭ ବୋଲି ଜାଣ		ଶ୍ରୀରା ହୁଅଇ ତତକାଳେ	॥
ନାମକୁ ହୃଦେ କର ଦୃଢ଼		ବାଜନ୍ତି ଜଳ ପରିମାଣ	॥	ପାଶୁଡ଼ା ପଦ୍ମ ଦୁଇଠାରେ	
ଯୋନି ସାଗରେ ଯେ ନ ବୁଡ଼	॥	ଶରୀର ତୁମ୍ଭ ବୋଲି ଜାଣ		ବୀର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ସେ କାଳରେ	॥
ଯୋନିକି ଭବଜଳ କହି		ବାଜନ୍ତି ଜଳ ପରିମାଣ	॥	ତହିଁରୁ ବେନି ଜାତ ହୋଇ	
ତହିଁ ବୁଡ଼ିଲେ ସ୍ଥଳ ନାହିଁ	॥	ଶରୀରୁ ଜଳ ଗଳିଯାଇ		ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ ସେ ବୋଲାଇ	॥
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ		ଶରୀର ନିର୍ବଳ ହୁଅଇ	॥	ଯେବେ ପଡ଼ଇ ପଦ୍ମେ ଏକ	
ବିରାଟ ଗୀତା ମହାରସ	॥	ଜଳ ବିହୀନେ ସେହି କ୍ଷୟେ		ସେ ହୁଏ ବେନି ଯେ ପାତକ	॥
ସୁଜନେ ଏହି ତତ୍ତ୍ୱ ଘେନ		ଏଣୁଟି ଅଳ୍ପ ବୁଦ୍ଧି କହେ	॥	ବେନି ପୁରୁଷ ବୋଲି ଜାଣ	
ତତ୍ତ୍ୱ ଚିହ୍ନିଲେ ମହାପୁଣ୍ୟ	॥	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ		ନିଶ୍ଚୟ କହିଲି ଅର୍ଜୁନ	॥
ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ		ମୋ ଚିତ୍ତେ ସଯେହ ରୁହଇ	॥	ଯେତେକ ପୁରୀବା ହୁଅଇ	
ବୟାଦିକ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ		ଶ୍ରୀରା ପୁରୁଷ ବେନି ହୋଇ		ପବନ ଯେବେ ଭାଗ ହୋଇ	॥
ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସୟାଦେ ନାମ		ସେ ପୁଣି ଜଗତ ସୃଜଇ	॥	ଏତେକ ମୂର୍ଖ ସେହି ଧରେ	
ଦ୍ୱିତୀୟୋଧ୍ୟାୟଃ ।		ଏକଥା ଯେବେ ନାହିଁ ହେବ		ଦୁହିତା ହୁଏ ପାଶୁଡ଼ାରେ	॥
		ସଂସାର କେମନ୍ତେ ହୋଇବ	॥	ତାହାଣ ପୁତ୍ରା ବନ୍ଧା ଥିଲେ	
		ଏକଥା କହ ଦଇତାରି		ଏମନ୍ତ ବେଳେ ରତି କଲେ	॥
		ନମସ୍ତେ ମୁକୁନ୍ଦ ମୁରାରି	॥	ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଅଳ୍ପ ଜଳିଯାଇ	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତୋଷ ମନେ		ପଦ୍ମରେ ଆଉ ନ ରହଇ	॥
ସଂଶୟ ମନରେ ତ ପାଇ	॥	ତୋତେ କହିବା ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନେ	॥	ବାମ ନାସିକାରେ ବହୁଥିଲେ	
ହେ କୃଷ୍ଣ ଭକତ ଦୟାକୁ		ଛପନ କୋଟି ଜୀବ ଯେତେ		ଏମନ୍ତ ବେଳେ ରତି କଲେ	॥

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତୋଷ ମନେ		ପଦ୍ମରେ ଆଉ ନ ରହଇ	॥
ସଂଶୟ ମନରେ ତ ପାଇ	॥	ତୋତେ କହିବା ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନେ	॥	ବାମ ନାସିକାରେ ବହୁଥିଲେ	
ହେ କୃଷ୍ଣ ଭକତ ଦୟାକୁ		ଛପନ କୋଟି ଜୀବ ଯେତେ		ଏମନ୍ତ ବେଳେ ରତି କଲେ	॥

ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ହୁଅଇ ପୁରୁଷ		ଏମନ୍ତ ଅଷ୍ଟ ବେଳ ଯାଏ		ବାମ ନାସିକା ବହୁଥିବ	
ଅନ୍ୟ ବେଳରେ ଯାଏ ନାଶ		ଏ ଜୀବ ରଜୋବଦି ହୁଏ		ସ୍ଥାନ ଭୋଜନ ନ କରିବ	
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ		ସ୍ଥାବର କୀଟ ଯେ ପଡ଼ଇ		ତାହାଣ ପୁଡ଼ା ବହୁଥିଲେ	
ସଂଶୟ ମଣିଲଇଁ ମୁହିଁ		ଏମନ୍ତ ଦୋଷ ଯୋଗ ମାର୍ଗ		ସ୍ଥାନ ଭୋଜନ ସେତେବେଳେ	
ବାମ ତାହାଣ ନାସ ବାଜ		ବାମ ନାସିକା କେତେ ବହି		ଶୟନ ମାର୍ଗ କହିଦେବା	
ଏଥିର ଭେଦ କହ ଫେଜ		ରଜୋବଦି ସେ ବୋଲି କହି		ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା	
ତାହାଣେ କିମ୍ପା ଜଳିଗଲା		ଏଥି କାରଣ ବୁଝ ଯେବେ		ଆଦ୍ୟ ନିଶ୍ଚାରେ ନ ଶୋଭବ	
ବାମରେ ସମ୍ଭୂତ ହୋଇଲା		ରତି କରନ୍ତି ସମଭାଗେ		ମଧ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଜାଣିଥିବ	
ଏ ଅର୍ଥ କହ ଭଗବାନ		ଯେ ଦିନ ପଦ୍ମ ପୁଟିଥିବ		ଏମନ୍ତ ଶୟନ ଭୋଜନ	
ନମଇଁ ତୁମ୍ଭର ଚରଣ		ତାହା ବୁଝିବ ଯୁଗ୍ମ ହେବ		ଏ ଭାବେ ରତି କରି ପୁଣି	
ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ		ଏ ଭାବେ ରତି କର ଯେବେ		ଗୃହୀ ସ୍ବାଭାବ ଧର୍ମ ଏହି	
ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟ ଭଗବାନ		ବୃକ୍ଷ ଅକୁରି ଉଠେ ତେବେ		ଏ ମାର୍ଗେ ଚଳ ବୀର ଦୁହିଁ	
କହନ୍ତି ଫେଡ଼ି ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ		ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ନାଶ ଯାଇ		ଏ ଭାବେ ଥିଲେ ହେ ଅର୍ଜୁନ	
ଛପନ କୋଟି ବୀଜ ଯେତେ		ଏଣୁ ଅଳ୍ପ ଆୟୁଷ ହୋଇ		କାଳକୁ ଭୟ ନାହିଁ ପୁଣି	
କାମରେ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ତେ		ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ		ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ	
ଦିବସ ଷୋଳ ଘଡ଼ି ହୋଇ		ମନୁ ମୋ ଭ୍ରାନ୍ତି ପିଠୁ ନାହିଁ		ସୁଜ୍ଜନେ ଏହି ଭାବେ ରସ	
ବଦ୍ଧିଶ ରାତ୍ର ମିଶି ହୋଇ		ଏମନ୍ତ ଭାବେ ଯେବେ କଲେ		ଭତିଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ	
ପୁରୁଷ ଆବର ଯୁବତୀ		ଆୟୁଷ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ ଭଲେ		ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ	
ସମସ୍ତେ ହୋନ୍ତି ରଜୋବତୀ		ଭୋଜନ ପାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କାହିଁ		ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ କଥନେ ନାମ	
ଘଡ଼ିକେ ନାମ ଯେ ଗୋଟିଏ		ସ୍ଥାନ ଭୋଜନ ଭେଦ ନାହିଁ		ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।	
ଉଦୟ ଠାରୁ ଅସ୍ତ ଯାଏ		ସ୍ଥାନ ମାର୍ଗରେ ଭେଦାଭେଦ		ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ	
ଷୋଳ ଘଡ଼ିରେ ଷୋଳକ୍ଷର		ଏ କଥା କହ ହେ ଗୋବିନ୍ଦ		ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ	
ବଦ୍ଧିଶ ମିଶି ରାତ୍ର ସାର		ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ		ଅର୍ଜୁନ ବିନୟ ଭାବରେ	
ବଦ୍ଧିଶ ନାମ ଷୋଳକ୍ଷର		ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ		ପଡ଼ଇ ଗୋବିନ୍ଦ ପୟରେ	
ରାତ୍ର ଦିବସ ନାମ ସାର		କହନ୍ତି କୋମଳ ବଚନେ		ହେ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ନାରାୟଣ	
ଏକ ଘଡ଼ିକେ ଏକ ନାମ		ସାତ ବାରିଣୀ କହି ଦେବା		ଅନାଦି ପରମ କାରଣ	
ମହା ମନ୍ତ୍ରି ଏହି ଜାଣ		ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା		କଥାଏ ପଡ଼ିଲା ମୋ ମନେ	
ରାଆ ଅକ୍ଷର ସ୍ତରୀ କହି		ରବିବାରରେ ସ୍ଥାନ କର		କହିବା ହେଉ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ଞାନେ	
ମତଟି ପୁରୁଷ ଅଟଇ		ସୋମବାରରେ ସ୍ଥାନ ନ କର		ବଡ଼ ଦେଉଳ କେ ଅଟଇ	
କୃ ଅକ୍ଷରଟି ପୁଂସ ହେଲା		ମଙ୍ଗଳବାରରେ ସ୍ଥାନ କର		କାହାକୁ ନାଳଚକ୍ର କହି	
ସୁଅ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲାଉଲା		ବୁଧରେ ସ୍ଥାନ ପରିହର		ତିନି ମୂର୍ତ୍ତି ଯେ ତହିଁଛନ୍ତି	
ପୁରୁଷ ଆବର ଯୁବତୀ		ବୃହସ୍ପତିରେ କର ସ୍ଥାନ		କେଉଁଠାରେ ହେ ଯଦୁପତି	
ସମସ୍ତେ ହୋନ୍ତି ରଜୋବଦି		ଶୁକ୍ରରେ ତା କର ବର୍ଜନ		ଅଠର ନଳା କାକୁ କହି	
ଚତୁର୍ଥ ବେଳ ଦିବସର		ଶନିରେ କର ନାହିଁ ଜଳ		ବଡ଼ଦାଣ୍ଡଟି କେ ବୋଲାଉ	
ଚତୁର୍ଥ ବେଳ ଯେ ରାତ୍ରର		ଶରୀରେ ନ ପଶିବ କାଳ		ଜଗମୋହନ ଘର କେହୁ	

କହିବା ହେଉ ମହାବାହୁ		ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ନଦୀ କାହିଁ		କପୋଳ ଉପରେଟି ଯେହୁ	
ମଣୋଜ ସ୍ଥାନ କେ ଅଟଇ		ତ୍ରିବେଣୀ କେହୁ ଯେ ବୋଲାଉ		ଗୋଲାହାଟଟି ବୁଝ ସେହୁ	
ଗୋଷାଢ଼ ଶାଳ କେ ବୋଲାଉ		ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି କହ ଫେଇ		ନାସିକା ବେନି ପୂଡ଼ା ଯେହି	
କାହାକୁ କହି ସିଂହାସନ		ଶୁଣିଲେ ନିଷ୍ଠୁରିବି ମୁହିଁ		ବେନି ଆଲଟ ବୋଲି କହି	
ଚନ୍ଦନ ଅର୍ଚ୍ଚଳି କେ ପୁଣି		ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଜବାଟ		ଚିନି ଅକ୍ଷର ଚିନି ମୂର୍ତ୍ତି	
କାହାକୁ ସିଂହଦ୍ୱାର କହି		ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଚକ୍ରଧର		ତୋହର ଚକ୍ଷୁରେ ଅକ୍ଷତି	
ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦିଘୋଷ କେ ବୋଲାଉ		ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଭକ୍ତସାର		ଗରୁଡ଼ ସ୍ତମ୍ଭ ମନ ହୋଇ	
ଷୋଳ ଚକଟି କେହୁ ପୁଣି		ବଡ଼ ଦେଉଳ ବୋଲି ଯାହା		ମଣୋହି କୋଠା ନାଶା କହି	
ସେ କଥା କହ ନାରାୟଣ		ନିଶ୍ଚୟ ଏ ତୋହର କାୟା		ତାକୁଟି ପୂର୍ବ ଦିଗ କହି	
ତୁଳସୀ ଚଉରାରେ ପୁଣି		ନନ୍ଦିଘୋଷଟି ଯାହା କହି		ନାସାଟି ପଶିମ ଅଟଇ	
ଚାରି ଦେବକ କେଉଁ ସ୍ଥାନ		ଅର୍ଜୁନ ଏ ତୋହର ଦେହା		ବାମକର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ଜାଣ	
କାହାକୁ କହି ଚାରିବଟ		ନାହିଁ ହୃଦୟ କଣ୍ଠ ଘେନି		ଭାହାଣ କର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଦକ୍ଷିଣ	
କେବଣ ଠାରେ ଚାରିମଠ		ଏ ଚିନି ଅଟଇ ଯେ ପୁଣି		ଚାରି ମଠର ନାମ ଶୁଣ	
ପାତାଳ ବୋଲାଏ କେ ପୁଣି		ହସ୍ତ ଅଗ୍ରସ୍ଥ ଖୁଆ ଯାଏ		ଚତୁର୍ଥ ମଠ ମୁଖ ପୁଣି	
କାହାକୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୋଲି ଜାଣ		ସେ ପୁଣି ଅଷ୍ଟଚକ୍ର ହୁଏ		ଏମତ ହେଲା ମଠ ଚାରି	
ସ୍ୱର୍ଗ ବୋଲିଣ କାକୁ କହି		ଆବର ଚକଟି କପାଳ		ତୋ ଆଗେ କହିଲି ବିସ୍ତାରି	
ଏକଥା କହ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ଏମତ ହୋଇଲା ଏ ଷୋଳ		ଚାରି ମେଘକ ସ୍ଥାନମାନ	
କାହାକୁ ବୋଲି ଯାଜପୁର		ଷୋଳ ଚକଟି ଏ ପ୍ରମାଣ		ତୋ ଆଗେ କହିବି ଅର୍ଜୁନ	
ବ୍ରହ୍ମାକୁ କେବଣ ନଗର		ତୋ ଆଗେ କହିଲି ଅର୍ଜୁନ		ଆବର୍ତ୍ତ ମେଘ ତାକୁ କହି	
କପିଳାସଟି କେ ବୋଲାଉ		ବଡ଼ଦାଣ୍ଡଟି ଯାହା କହି		ଚକ୍ଷୁଟି ସମ୍ବର୍ତ୍ତ ବୋଲାଉ	
ବୈକୁଣ୍ଠପୁର କାକୁ କହି		ଅର୍ଜୁନ ତୋର ମୁଖ ସେହି		ପୁଷ୍କର ନାସା ତୋ ପ୍ରମାଣ	
କାହାକୁ ବୋଲି ଗୋଲାହାଟ		ବାଇଶ ପାହାଚଟି ପୁଣି		ମୁଖ ତୋ ଅଟେ ଦ୍ରୋଣ ଜାଣ	
କେଉଁଠାବରେ କଟ୍ଟବଟ		କଣ୍ଠ ତଳଟି ହେ ଅର୍ଜୁନ		ଏହାକୁ ଚାରିମେଘ କହି	
କାଉଁରୀ ପାଟଣାଟି କେହୁ		ଅଠର ନଳା ଯାକୁ କହି		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ	
ଏ କଥା କହ ମହାବାହୁ		ତୋହର ଗଳା ସେ ଅଟଇ		କହିବା ଏବେ ଚାରି ବଟ	
ସାତ ବାରକ ସ୍ଥାନ କାହିଁ		ତୁଳସୀ ଚଉରା ଯେ ପୁଣି		ଶୁଣ ତୁ ଯୁଧିଷ୍ଠି କନିଷ୍ଠ	
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଟି କେ ବୋଲାଉ		କଣ୍ଠ ତଳକୁ ହେ ଅର୍ଜୁନ		ତାକୁକୁ କହି କଟ୍ଟବଟ	
ପୂର୍ବ ଦିଗଟି କେହୁ ପୁଣି		ଗୁନ୍ଧ୍ୟା ଯାଜପୁରକୁ କହି		ବାସ୍ତାବତଟି ଚକ୍ଷୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ	
ପଶ୍ଚିମ କେହୁ ଯେ ପ୍ରମାଣ		ନାଭିଟି ବ୍ରହ୍ମପୁର ହୋଇ		ବେଦ ନାଶକ ବଟ ନାସା	
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ କେ ହୋଇଲା		ହୃଦୟ ଅଟେ ବିଷ୍ଣୁପୁର		ବଂଶାବତତ ମୁଖନାସା	
ଉତ୍ତର କେହୁ ବୋଲାଉଲା		କଣ୍ଠ କପିଳାସ କନ୍ଦର		ଏମନ୍ତେ ଚାରିବଟ ହେଲା	
ଏବେ ହେ ଚାରିମେଘ କାହିଁ		ବୈକୁଣ୍ଠପୁର ମୁଖ ହୋଇ		ଶୁଣ ତୁ କୁନ୍ତୀଦେବୀ ବଳା	
ଆଜ୍ଞାକର ହେ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ତାକୁକୁ ସ୍ୱର୍ଗ ଦ୍ୱାର କହି		ସାତ ବାରକ ସ୍ଥାନ ନାମ	
ଦିବ୍ୟ କାହାକୁଟି କହି		ତାକୁକୁ କହି ନେତ୍ର ବାଜା		ଫେଡ଼ି କହିବା ହୋ ଅର୍ଜୁନ	
ଗାତ୍ର ବୋଲିଣ କେ ଅଟଇ		କପୋଳ କାଉଁରୀ ପାଟଣା		ଭାହାଣ ନାସା ରବିବାର	

ବାମ ନାସିକା ସୋମବାର	॥	ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ	ଏଠି ଶବଦୁଁ ଚି ଶବିଅଛି	
ମଙ୍ଗଳ ତାହାଣିଟି ଚନ୍ଦ୍ର		ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ	ଓ ଶବଦୁଁ ଏ ଓଂକାର ହିଁ	
ବୁଧବାର ଯେ ବାମ ଚନ୍ଦ୍ର	॥	ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ	ଓ ଶବଦୁଁ କ୍ଷୟ ହୋଇ	
ବାମ କର୍ଣ୍ଣଟି ଶୁକ୍ରବାର		ଅକ୍ଷର ଭେଦ ଦିଅ କହି	ଅଂ ଶବଦ ଯେ ଚଳୁଅଛି	
ତାହାଣ କର୍ଣ୍ଣ ଶନିବାର	॥	ଅକ୍ଷରମାନକର ଭେଦ	ଅଂ ଶବଦୁଁ ଗୋଟିଅଛି	
ଗୁରୁବାରଟି କିହ୍ନା କହି		ଫେଡ଼ି କହିବ ହୋ ଗୋବିନ୍ଦ	କଅ ଶବଦ କରୁଅଛି	
ଏମନ୍ତ ସାତବାର ଏହି	॥	ପ୍ରଥମେ ହେଲା କେତେକ୍ଷର	ଖଅ ଶବଦ ଖାଉଅଛି	
ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ନଦୀ ଦୁଇ		ତତ୍ତ୍ୱ ହୋଇଲା କେତେକ୍ଷର	ଗଅ ଶବଦୁଁ ଏ ଓଂକାର	
ତ୍ରିବେଣୀ ଆଦି କେବା କହି	॥	ତହିଁ ଭରାଗୁ ଯେ ହୋଇଛି	ଘ ଶବଦୁଁ ଘୋରୁ ପାର	
ଯମୁନା ବାମ ନାସା ଦାୟା		ଫେଡ଼ି କହିବା ଯା ଶ୍ରୀବତ୍ସ	ଙଅ ଶବଦୁଁ ଇଙ୍ଗ ଅଛି	
ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବା ଗଙ୍ଗା ହୋଇ	॥	ଅକ୍ଷର ଭେଦ କହିଦେବ	ଚଅ ଶବଦୁଁ ଚଳୁଅଛି	
ଏଥୁ ମଧ୍ୟରେ ସରସ୍ୱତୀ		ମୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବ	ଛଅ ଶବଦୁଁ ଜଗତ	
ଏମନ୍ତ ତ୍ରୟନଦୀ ସ୍ଥିତି	॥	ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାତ	ଜଅ ଶବଦୁଁ ଏ ସମୁତ	
ଚାରି ବେଦ ହିଁ କହିଦେବା		ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଭଗବାନ	ଝର ଶବଦୁଁ ଝରୁଅଛି	
ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା	॥	ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ଅର୍ଜୁନ	ନଅ ଶବଦୁଁ ଏ ସମୁତ	
ମୁଖ ଯେ ରକ୍ତବେଦ ସ୍ଥାନ		ଶିରରୁ କ୍ଷରୁଛି ଜଗତ	ଟଅ ଶବଦ ଚଳୁଅଛି	
ନାସାଦି ଶାମବେଦ କାଣ	॥	ଚୌବନ ଅକ୍ଷର ସେ ଯୁକ୍ତ	ଠଅ ଶବଦ ଠୁଳ ଅଛି	
ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଯଦୁବେଦ ବସେ		କହିବା ଚୌବନ ଶବଦ	ଡଅ ଶବଦ ଡାକୁଅଛି	
ଅର୍ଥବ ବେଦ କର୍ଣ୍ଣ ଦେଶେ	॥	ମନରେ ନ କର ବିଷାଦ	ଢ ଶବଦ ଢାକୁଅଛି	
ଶିଶୁ ବେଦଟି ଶୂନ୍ୟ ଥାଇ		ସିଦ୍ଧ ଶବଦଟି ଶୂନ୍ୟ ହିଁ	ଣଅ ଶବଦ ମହାଶୂନ୍ୟ	
ଏମନ୍ତ ପାଞ୍ଚବେଦ କହି	॥	ଧ୍ୱଜ ଶବଦ ଧାରେ କହି	ତଅ ଶବଦୁଁ ତରୁଜାନ	
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯେତେ ବିଧିମତ		ରଅ ଶବଦ ନିତ୍ୟୋଅଛି	ଥଅ ଶବଦୁଁ ସ୍ଥିତି ଅଛି	
ପିଣ୍ଡରେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ	॥	ସ୍ୱଅ ବେଦ ହେଉଅଛି	ଦଅ ଶବଦୁଁ ବହୁଅଛି	
ପିଣ୍ଡ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଏକମତ		ଅଣ ଶବଦ ନିତ୍ୟେ ଅଛି	ଧ ଶବଦ ଧାରେ କହି	
ତୋ ଆଗେ କହିଦେଲି ତତ୍ତ୍ୱ	॥	ଅଥା ଶବଦ ଆସୁଅଛି	ନଅ ଶବଦ ଲାନ ହୋଇ	
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବୁଢ଼ିଣ ନ ମର		ଇ ଶବଦଟି ଘରେ ସାର	ପଅ ଶବଦ ପୁରୁଅଛି	
ଏ ପିଣ୍ଡ ସର୍ବ ହେତୁ କର	॥	ଇତି ଯେ ଅଟଇ ଇଶ୍ୱର	ଫ ଶବଦ ଫେରୁଅଛି	
ବିରାଟ ଗୀତାମାନ କହି		ଉଚ୍ଚ ଶବଦ ଉଚ୍ଚ ଅଛି	ବ ଶବଦ ଶୂନ୍ୟ ଗଳେ	
ଗୁପ୍ତତ ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନ ଏହି	॥	ଉଲଟି ଶବଦ ବହୁଛି	ଭଅ ଶବଦ ଶୂନ୍ୟ ନିଜେ	
କହଇ ବଳରାମ ଦାସ		ରଜ ଶବଦ ଏକ ବ୍ରହ୍ମ	ମଅ ଶବଦ ମରୁଅଛି	
ସୁଜନ ପାଦେ ମୋର ଆଶ	॥	ର ଶବଦ ମହାଶୂନ୍ୟ	ଯଅ ଶବଦ ଜାଣୁଅଛି	
ଜତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ		ର ଶବଦୁଁ ଏ ସମୁତ	ର ଶବଦ ରହି ଥିବ	
ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ		ର ଶବଦୁଁ ସର୍ବଜାତ	ଲ ଶବଦ ଲଗାଇବ	
ସମାଦେ ପିଣ୍ଡବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଜ୍ଞାନ କଥାମେ ନାମ		ଏ ଶବଦଟି କରୁଅଛି	ବଅ ଶବଦ ବମେଛନ୍ତି	
ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ			ଖଅ ଶବଦ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥିତି	

ଷଅ ଶବଦ ଏ ଶରୀର		ସିଦ୍ଧିରସ୍ତୁ ଯେ ଚାରିଭେଦ		ଆହେ ଗୋବିନ୍ଦ ଭଗବାନ	
ସ ଶବଦୁଁ ଚରାଚର		ଧ୍ବଜରୁ ଖୋଳକ୍ଷର ହେଲା		ସଂଶୟ କର ବିମୋଚନ	
ହଅ ଶବଦ ହରୁଅଛି		ଅଆଦି ନାମ ବୋଲାଉଲା		ପଞ୍ଚତତ୍ତ୍ୱର ଭେଦାଭେଦ	
କ୍ଷ ଶବଦ କ୍ଷରୁଅଛି		ଅଆଦି ଅକ୍ଷରରୁ କାତ		ମୋତେ କହିଲେ ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ	
ଏମତଚୌବନ ଶବଦ		କଖରାୟ ଯେ ଏ ସମ୍ଭୂତ		ପଞ୍ଚତତ୍ତ୍ୱ ଯେ କେ ବୋଲାଉ	
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ୱଭେଦ		ଏବାରକ୍ଷରୁ ଦନ୍ତ ହେଲା		ମୋତେ ତା କହ ଭାବଗ୍ରାହୀ	
ଏ ଜ୍ଞାନ ଗୁପ୍ତ ଅଟଇ		ତତ୍ତ୍ୱଟା କଥା ବୋଲାଉଲା		ଭୋ ସ୍ୱାମୀ କହ ମୋ ଆଗର	
କାହାକୁ ନ କହିବୁ ଫେଇ		ଏ ଦକ୍ଷାକ୍ଷର ଷଡ଼କାତ		ନମଇ ଚରଣେ ତୁମର	
ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ଡୋଷମନ		ବରମ ଏ ଷଡ଼ ସମ୍ଭୂତ		ଅର୍ଜୁନ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି	
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଦେ କଲେ ଧାନ		ଷଡ଼ରୁ ଚାରିକ୍ଷର ହେଲା		ବିନୟ ଭାବେ କରଯୋଡ଼ି	
ଅର୍ଜୁନ ଭବାଚ		ଅଶ୍ରୀଅ ନାମ ବୋଲାଉଲା		ଏ ଦେହେ କହ ହସ୍ତ ମାରି	
ଆନନ୍ଦେ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି		ଏମତ ଚୌବନ ଅକ୍ଷର		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦଇତାରି	
ପୁଣି ପଟାରେ କରଯୋଡ଼ି		କାତ ହୋଇଲା ଏହାକର		ଏ ସର୍ବ କାହିଁରେ ଅଛନ୍ତି	
ଆଦ୍ୟରେକେଉଁ କ୍ଷର ଥିଲା		ତୋଠାରେ ମୋର ଦୟାନାହିଁ		ଶୁଣିଲେ ଫିରୁ ମନୋଭ୍ରାନ୍ତି	
ଏତେ ଅକ୍ଷର କାହୁଁ ହେଲା		ତୁ ଜୀବ ମୁଁ ପରମ ହୋଇ		ଯନ୍ତ୍ର କାଟିଣ ବସାଉବ	
ଏକଥା କହ ନାରାୟଣ		ସାକ୍ଷାତେ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ହୋଇ		ଏ ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗେ ବସାଇବ	
ନମଇ ତୁମର ଚରଣ		ଏ ମୋର ବିନୁ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ		ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାଚ	
ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାଚ		ମୋଠାରେ ତିନିମୂର୍ତ୍ତି କାତ		ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଚକ୍ରଧର	
ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଭଗବାନ		ତିନି ମୂର୍ତ୍ତିରୁ ବେଦ ତତ୍ତ୍ୱ		କହନ୍ତି ଯନ୍ତ୍ର ଭେଦ ସାର	
କହନ୍ତି ଶୁଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନ		ବେଦରୁ ହୋଇଲା ଅକ୍ଷର		ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଏହୁ କଥା	
ଯେ କାଳେ ନ ଥିଲା ମଣ୍ଡଳ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗୀତା ସାର		ମୁନିଏ ନ ଜାଣନ୍ତି ଯଥା	
ନ ଥିଲା ତହୁ ହିଁ ଭାସର		ଅକ୍ଷର ଛନ୍ଦିଛି ସଂସାର		ତୋତେ ମୁଁ କହୁଅଛି ଫେଇ	
ସେ କାଳେ ମହାଶୂନ୍ୟ ରହି		ଦେବଟି ଅକ୍ଷରୁ ବାହାର		କେବଳ ନ କହିବୁ କାହିଁ	
ବିରାଟ ରୂପେ ଥିଲି ମୁହିଁ		ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ହେଲା ଡୋଷ		ଅନନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର ଏହା ନାମ	
କେହି ନ ଥିଲେ ହେ ଅର୍ଜୁନ		ପାଇଲା ଜ୍ଞାନ ତତ୍ତ୍ୱ ରସ		ଏ ନିତ୍ୟେ ପୂଜା ବନ୍ଧୁଧାମ	
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଦିଶେ ମହାଶୂନ୍ୟ		ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ		ମୋତେ ପଚାରିଲୁ ଅର୍ଜୁନ	
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନ		ମୋରେ ରଖିବେ ପାତକାସ		ଏ ନିତ୍ୟେ ସର୍ବେ ଛନ୍ତିପୁଣ	
ତୁ ମୋର ଅଦୃ ପଞ୍ଚ ପ୍ରାଣ		ଭତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ		ତେଜ ଯା ପଚାରିଲୁ ତୁହି	
ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଶୂନ୍ୟ ହେଲା		ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ		ସକଳ ଦେବା ତୋତେ କହି	
ସେ ଶୂନ୍ୟ ଅର୍ଚ୍ଚମାତ୍ରା ହେଲା		ସମାଦେ ବ୍ରହ୍ମଦେବାଦିକଥନେ ନାମ		ଦେହକୁ ପୃଥ୍ୱୀ ବୋଲି କହି	
ଅର୍ଚ୍ଚମାତ୍ରାରୁ ସେ ଓଂକାର		ପଞ୍ଚମୋକ୍ଷାୟାଃ		ଆପେ ବୋଲନ୍ତି ଜନ ସେହି	
ଓଂକାରୁ ତ୍ରିବୀକ୍ର ବାହାର		ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ		ଅଗ୍ନି ଚେକ ହୋଲି କହି	
ଏ ଷଡ଼ାକ୍ଷରୁ ହସ ସାର		ଅର୍ଜୁନ ଭବାଚ		ପବନ ନାସାରେ ବସଇ	
ତ୍ରିକ୍ଷରୁ ନାମ ଷଡ଼ାକ୍ଷର		ଅର୍ଜୁନ ହୃଦୟ ବିକଳେ		ଆକାଶ ତାଲୁର କୁଆର	
ଏ ଷଡ଼ାକ୍ଷରୁ ଚାରି ବେଦ		ପଞ୍ଚକ କୃଷ୍ଣ ପାଦତଳେ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର	

ପୃଥ୍ବୀର ସ୍ଥାନ ଇହି ଦ୍ବାର		ବିହର ଘର ତାକୁ କହି		ନାଭିକି କମ୍ବୁଦାପ କହି	
ଆବର ସ୍ଥାନ ନୟନର		ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସଭା ନାଭି ସ୍ଥାନ		ତା ମଧ୍ୟେ ଶୁଣ ସମୁଦ୍ର ହିଂ	
ତେଜର ସ୍ଥାନ ଚକ୍ଷୁ ଦ୍ବାର		ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସଭା ଇହି ଜାଣ		ପଲ୍ଲୀୟ ଦ୍ବୀପ ହୃଦ କହି	
ନାଭିରେ ପବନର ଘର		ବିଷ୍ଣୁଗଣଙ୍କ ସଭା ଚକ୍ଷୁ		ତା ମଧ୍ୟେ ଇନ୍ଦ୍ର ସମୁଦ୍ର ହିଂ	
ତାହାଣ ନାସା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗୋତି		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ କେତେ ପୁରୁ		ରମ୍ୟକ ଦ୍ବୀପ କଣ୍ଠ ଦ୍ବାର	
ବାମ ନାସିକା ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି		ଏ ଦଶ ଦ୍ବାର ଦଶଦିଗ		ସୁରା ସମୁଦ୍ର ତା ମଧ୍ୟର	
ବେନି ଚକ୍ଷୁକୁ ତାର କହି		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ବ୍ରହ୍ମରାଗ		କାଞ୍ଚନ ଦ୍ବୀପ ମୁଖ କହି	
ଧ୍ରୁବ ଚକ୍ରଟି ଯେ ବୋଲାଇ		ଚନ୍ଦ୍ରଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କହିବା		ଇନ୍ଦ୍ର ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟେ ରହି	
ସୁଧର୍ମା ସଭାଟି କର୍ଣ୍ଣରେ		ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଯେତିବା		ଏମନ୍ତ ସପ୍ତମ ସମୁଦ୍ର	
ତପା ସଭାଟି ଲଳାଟରେ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହାଣ୍ଡି ତଳୁ କାହିଁ		ସପତ ଦ୍ବୀପ ଏହି ମଧ୍ୟ	
ଶରୀରେ ବାସରୀ ଯେ ନାଡ଼ୀ		ବେନି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କର୍ଣ୍ଣ କହି		କାଳଟି ନୟନେ ବସଇ	
ଅଷାଞ୍ଜ ଶରୀରକୁ ରିଡ଼ି		ବେନି ଚକ୍ଷୁ ବେନି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ		ପ୍ରାଣୀକି ଅଞ୍ଜାନେ ନାଶଇ	
ବେନି ଚକ୍ଷୁଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥାନ		ବେନି ନାସା ବେନି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ		ଭୂଲତା ମଧ୍ୟେ ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରା	
ତ୍ରିକୁଟ ବୋଲି ତାର ନାମ		ହୃଦୟ ନାଭି ବେନି ହୋଇ		ତାକୁ ସନ୍ଧିରେ ଜୀବଦାତା	
ଦନ୍ତ ସନ୍ଧିରେ ସୁଷୁମ୍ନା		ଇହି ଯେ ଗୁହ୍ୟ ବୋଲିହୋଇ		ତ୍ରିକୁଟ ଉପରେ ଓଂକାର	
ଗୁପ୍ତ ଧାରା ସେହୁ ସିନା		ଏମନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ		ତାକୁ ସନ୍ଧିରେ ହେତୁକର	
ମୃଣାଳ ନାସା ବାୟୁ କହି		କହିବା ପୃଥ୍ବୀ ନବଖଣ୍ଡ		ଦେହ ଛାଡ଼ିଲେ ପ୍ରାଣ ଯାଇ	
କପାଳେ ବକ୍ସୁନାଳ ହୋଇ		ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ପୃଥ୍ବୀ ଯେହି		ଏ ଆତ୍ମା ମହାଶୂନ୍ୟେ ରହି	
କାଳଟି ଚକ୍ଷୁରେ ବସାଇ		ତାକୁକା ପୁର ସେ ଅଟଇ		ତାକୁକି କହି ମହାଶୂନ୍ୟ	
ସ୍ବପନ କଣ୍ଠରେ ଦେଖଇ		ଦ୍ବିତୀୟ ଖଣ୍ଡ କର୍ଣ୍ଣ କହି		ଚକ୍ଷୁଟି ଅଟେ ତତ୍ତ୍ବ ଶୂନ୍ୟ	
ମନର ଶୂନ୍ୟରେଟି ଘର		ତୃତୀୟ ଖଣ୍ଡ ଚକ୍ଷୁ ହୋଇ		ନାସାଟି ପ୍ରେମଶୂନ୍ୟ କହି	
ଜ୍ଞାନ ବସଇ ଚକ୍ଷୁଦ୍ବାର		ଚତୁର୍ଥ ଖଣ୍ଡ ନାସା ଜାଣ		ଧ୍ୟାନ ଶୂନ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ	
ଧ୍ୟାନଟି ନାସା ଅଗ୍ରେ ଥାଇ		ପଞ୍ଚମ ଖଣ୍ଡ ମୁଖ ପୁଣି		ମୁଖକୁ କହି ଜ୍ଞାନ ଶୂନ୍ୟ	
ତତ୍ତ୍ବ ଯେ ତାକୁରେ ବସଇ		ଷଷ୍ଠ ଖଣ୍ଡ ଯେ ତୋର ମୁଣ୍ଡ		ଏମନ୍ତ ଜାଣ ପାଞ୍ଚଶୂନ୍ୟ	
ଚେତନା ଇହିରେ ବସଇ		ସପ୍ତମ ଖଣ୍ଡ ହୃଦତଟ		ମହାଶୂନ୍ୟରେ କନ୍ୟା ଯେତେ	
ଚୈତନ୍ୟ କଣ୍ଠ ତଳେ ଥାଇ		ଅଷ୍ଟମ ଖଣ୍ଡ ନାଭି କହେ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ କହୁ ତୋତେ	
ତ୍ରିକୁଟ ହେତୁର ଯେ ସ୍ଥାନ		ନବମ ଖଣ୍ଡ ଇହି ହୋଏ		ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା ଦଶସପ୍ତ	
ତ୍ରିକୁଟ ପରେ ସତ୍ତ୍ବ ଜାଣ		ଏମନ୍ତ ହେଲା ନବଖଣ୍ଡ		ଏମନ୍ତ ଚକ୍ଷୁଷଠି ସପ୍ତ	
ନାଦ ଯେ ନାଭିରେ ବସଇ		ତୋତେ କହିଲି ଜ୍ଞାନ ଖଣ୍ଡ		ଦଶସହସ୍ର ଶୂଦ୍ର କନ୍ୟା	
ବିହୁଟି ନାସା ଅଗ୍ରେ ଥାଇ		ଶପତ ଦ୍ବୀପ ଦେବା କହି		ଦଶସହସ୍ର ବୈଶ୍ୟ କନ୍ୟା	
ନାମର ଧ୍ବନି ଚକ୍ଷୁସ୍ଥାନ		ତା ମଧ୍ୟେ କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁ ରହି		କ୍ଷତ୍ରିୟ କନ୍ୟା ଦଶସପ୍ତ	
ଚକ୍ଷୁ ଉପରେ ଜ୍ୟୋତି ଜାଣ		ତାକୁକୁ ବୁଝ ଦ୍ବୀପ କହି		ଏମନ୍ତ ଚକ୍ଷୁଷଠି ସପ୍ତ	
ଜ୍ୟୋତି ସମ୍ଭାର ତାକୁ ଦ୍ବୀପେ		ତା ମଧ୍ୟେ କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ହିଂ		ଉତ୍ତରି ଦ୍ବାର ଇହି କହି	
ନିଶବଦଟି ସେହିଠାରେ		କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ରେ ନିରାକାର		ପ୍ରଳୟ ଦ୍ବାର ସେ ଅଟଇ	
ସ୍ବପନ କଣ୍ଠରେ ବସାଇ		କରିଛି ଅନନ୍ତ ବିହାର		ଉକାର ତହୁଁ ରାତ୍ର ହୋଇ	

ଓଁକାର ଦିବସ ଜନ୍ମଭ		ଶୁଣ କହିବା ବୀର ତୋତେ		ଦ୍ଵାଦଶ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂହାରିଲେ	
ପ୍ରାଣ ଯେ ପବନ ଅଟଇ		ଧ୍ରୁବ ମଣ୍ଡଳର ମହିମା		ଦ୍ଵାଦଶ କାଳ ଏକ କଲେ	
ଅପାର ରଜ ଭାଗ ମହା		ଏହା ନ ଜାଣେ ଶିବବ୍ରହ୍ମା		ଆପଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପ ହୋଇ	
ଭଦାନ ମାଆ ପଦ୍ମ କହି		ଯେ କାଳେ ନ ଥିଲା ସଂସାର		ନିର୍ମଳ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରକାଶଇ	
ସକାମ ସମ୍ଭାଳା ହୋଇ		ନ ଥିଲେ ଦେବାସୁର ନର		ଚକ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବ୍ରହ୍ମ ଆଇ	
କାମରୂପଟି ମନ କହି		ସେ କାଳେ ଥିଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହି		ଅନାଦି ଶକ୍ତିଅଛି ବହି	
ମୃତୁ ମାର୍ଗରେ ଯୁଗ୍ମ ହୋଇ		ବିରଞ୍ଚି ନାରାୟଣ ସେହି		ଦ୍ଵାଦଶ ସସ୍ର ସଖୀ ପୁଣି	
ଧାରଣା କରି ଛାଡ଼ି ଦେଲା		ମହା ନାରାୟଣ ବୋଲାଇ		ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିତ୍ୟରେ ସେବା ଘେନି	
ସେ ବିଦୁ ମାର୍ଗରେ ପଡ଼ିଲା		ଧ୍ରୁବ ମଣ୍ଡଳେ ଏ ରହଇ		ପୃଷ୍ଠକୁ ସିଂହାସନ କରି	
ଏମନ୍ତେ ହୋଇଲା ଶରୀର		ସପ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଏ କରତା		ବିଜୟ ବ୍ରହ୍ମରୂପ ଧରି	
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗୀତାସାର		ଏହାକୁ ବୋଲିବି ବିଧାତା		ଦ୍ଵାଦଶ ସସ୍ର ସଖୀ ରସେ	
ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ		ଗମନ ମାର୍ଗେ ଏ ପ୍ରହରୀ		ଖଟି ଅଛନ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣପାଶେ	
ବିରାଟ ଗୀତା ଜ୍ଞାନ ରସ		ସକଳ ଜୀବ ସର୍ଜୁଧାରୀ		ଏହି ମୂଳକୁ ନିଜ ସ୍ଥାନ	
ଇତିଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବସାସିକ୍ୟାଂ		ଯେ କାଳେ ଜଳ ପ୍ରଳୟହେଲା		ଏଥି ପବିତ୍ର ସର୍ବଜନ	
ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ		ଜଳେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନାଶଗଲା		ଦ୍ଵାଦଶ କୋଣେ ବାର ସଖୀ	
ସମାଦେ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ କଥନେ ନାମ		ଏକା ରହିଲା ଶୂନ୍ୟବ୍ରହ୍ମ		ଚକ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପଦ୍ମ ଆଖି	
ଷଷ୍ଠୋଧ୍ୟାୟଃ		ଆଶ୍ରମ କଲେ ମହାଶୂନ୍ୟ		ତାହାକ ପାରୁଣରେ ଜାଣ	
ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ		ଏମନ୍ତେ କିଛି ଦିନ ଅନ୍ତେ		ଦ୍ଵାଦଶ କିରଣ ହିଁ ପୁଣି	
ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ		ପୃଷ୍ଠି ରଚିଲେ ଜନହିତେ		ଦ୍ଵାଦଶ କିରଣ ଯେ ପୁଣି	
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲିଲେ ଗୋସାଇଁ		ମଧୁକୈଟଭ ଜାତ କରି		ଉଦୟ ଦିଶେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ	
ସଂଶୟ ଚିତ୍ତେ ପଚାରିଲ		ପୁଣି ସେ ତାହାକୁ ସଂହାରି		ରଥର ନାମ ଅଂଶ କେତୁ	
ସପ୍ତବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କେତେ ନିତ୍ୟ		ତାହାର ମାଂସ ଜଳ ସଙ୍ଗେ		ଚକ୍ର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷତୁ	
ପେଟି କହିବ ହେ ଅବ୍ୟୁତ		ମେଦିନୀ କଲେ ନିଜ ଅଙ୍ଗେ		ଏଣୁଟି ଏକତତ୍ତ୍ଵ ହୋଇ	
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ		ତେବେ ସେ ମେଦିନୀ ନ ହେଲା		ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ଭ୍ରମଇ	
କହିବା ପଞ୍ଚ ତତ୍ତ୍ଵପେଇ		ଜଳରେ ମାଂସ ବୁଡ଼ିଗଲା		ପତିଶ ସସ୍ର ଅଖ ଜାଣ	
ପୂର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡଳ ଏହି ଏକ		ମନେ ଜାଣିଲେ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ଦଶ ଯେ ସସ୍ର ଅଖୀ ପୁଣି	
ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ଦ୍ଵିତୀୟେକ		ପୃଷ୍ଠିର ଏମନ୍ତ ନୁହଇ		ଶତ ସହସ୍ର ଅଶ୍ଵ ତହିଁ	
ଶରୀର ଏକ ନିତ୍ୟ ଜାଣ		ବିରଞ୍ଚି ନାରାୟଣ ହୋଇ		ଅରୁଣ ସାରଥୀ ଯେ ହୋଇ	
ଏକ ନିତ୍ୟ ଯେ ମହାଶୂନ୍ୟ		ଆପଣେ ପ୍ରକାଶ ଗୋସାଇଁ		ଭଲଟ ଚକ୍ର ମେରୁଦଣ୍ଡ	
ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଏକ ନିତ୍ୟ		ଦ୍ଵାଦଶ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପ ଧରି		ଆଦିତ୍ୟ ତେଜରେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ	
ଏହା ନ ଜାଣେ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ		ତେଜ ବିକାଶିଲେ ମୁରାରି		ଚକ ଉଲଟେ ବିଜେ କରି	
ପୂର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡଳ ଯବ ହୋଇ		ଦ୍ଵାଦଶ ପୂର୍ଣ୍ଣତେଜ ଘାତେ		ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଶୂନ୍ୟରେ ବିହରି	
ଏହା ଚିହ୍ନିଲେ ବ୍ରହ୍ମ ପାଇ		ସେ ଜଳ ଶୁଷ୍କିଲା ଦୂରିତେ		ଚକ ଉହାତେ ହୁଏ ନିଶି	
ଏହି ମଣ୍ଡଳ ଅର୍ଥ ଯେତେ		ଜଳ ଶୁଷ୍କେତେ ହେଲା ସ୍ଥିର		ସେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମେରୁ ପୃଷ୍ଠେ ପଶି	
		ଏମନ୍ତେ ହୋଇଲା ସଂସାର		ରାତ୍ର ଦିବସ ଏହିମତେ	

ସଖାକ ସେବା ଅନୁରୂପେ		ରଥକୁ ବାହୁଅଛି କେହୁ		ଷଡ଼ ସହସ୍ର ଅଶ୍ଵ ସାଜି	
ଛାୟା ମାୟା ଏ ସଖା ବେନି		ତା ନାମ କହ ମହାବାହୁ		ଯୋଗୀ ହୋଇଛି ତହିଁ ବାଜି	
ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କ ପ୍ରିୟବତୀ ପୁଣି		କହିଲି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି		ସାରଥୀ ହୋଇଛି ପବନ	
ଏହି ନିତ୍ୟକୁ କର ଧ୍ୟାନ		ତରିବି ତବ ମୁଖୁ ଶୁଣି		ତେଜେ ଦିଶଇ ଶୁକୁ ବର୍ଣ୍ଣ	
ଏହିଟି ସଦା ନାରାୟଣ		କେମନ୍ତ ଯବ ସେ ବସର		ଷୋଳ ସହସ୍ର ସଖାଛନ୍ତି	
ଏହି ନିତ୍ୟରେ ଦିଅ ମନ		କହେ ପ୍ରଭୁ ଗାବଗ୍ରାହୀ		ସ୍ଵଟିକ ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ଦିଶନ୍ତି	
ଲଭିବ ସ୍ଵୟଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମ		ତହୁ ମଣ୍ଡଳ କଥା କହ		ନିତ୍ୟକୁ ଶିରେ ଛନ୍ତି ବହି	
ଉତ୍ସର୍ଗକାଳେ ଏ କରତା		ମନରୁ ଫେଡ଼ ମୋ ସହେହ		ସେ ସଖାମାନେ ଛନ୍ତି ରହି	
ପ୍ରଳୟକାଳେକ ରଖନ୍ତା		ଶ୍ରୀରାଗବାନ ଭବାତ		ଶଶାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳେ ଆସନ	
ଧ୍ରୁବ ଚକ୍ରରେ ଦିଅ ଦୃଷ୍ଟି		ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ		ମହାଶୂନ୍ୟକୁ କରି ଧ୍ୟାନ	
ପକାଅ ଯମଦଣ୍ଡ କାଟି		କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନେ		କୋଟିଏ ବ୍ରହ୍ମା ଶିବ ଗଲେ	
ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର		ସଖାଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ହିଁ ନ ଟଳେ	
ପୂର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡଳେ ମୋର ଆଶ		କହିବା ତହୁଙ୍କ ବିଚାର		ତହୁ ଗୋକକ ଏକ ଦିନେ	
ଭାତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ		ଅତି ଗୁପ୍ତ କଥା ଏହି		ଗୋଟିଏ ବ୍ରହ୍ମ ବିଷ୍ଣୁ ଜନ୍ମେ	
ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ		ତୋତେ ମୁଁ କହୁଅଛି ଫେର		ବଚିଶ ସସ୍ର କୋଟି ହୋଇ	
ସମାଦେ ପୂର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡଳ ଧ୍ରୁବଚକ୍ର ନାମ		ଆଦି ଚକ୍ରଟିଏ ବୋଲାଇ		ତହୁ ମଣ୍ଡଳେ ନିତ୍ୟେ ଯହିଁ	
କଥନେ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।		ଏଥିରେ ସଂଶୟ ଯେ ନାହିଁ		ରାତ୍ର ଯେ ଷୋଳ ଘଟି ହୋଇ	
ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ		ନିରଞ୍ଜନ ଚକ୍ରଟି ସାର		ଷୋଳ ସଖାଙ୍କ ପ୍ରଭା ସେହି	
ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ		ଯବ ଯେ ଜ୍ଞାନାକର ପର		ରାଧିକା ମଣ୍ଡଳ ତା ନାମ	
ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ		ଏବେ ମୁଁ ତୋତେ ଦେବି କହି		ତହୁ ମଣ୍ଡଳ ତା'ର ଧାମ	
କଥାଏ ପଚାରିବି ମୁହିଁ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ		ପ୍ରତିପାଦିତ ତହୁ ନାହିଁ	
ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଭୃତ୍ୟଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ		ପ୍ରଥମେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଅଛି		କୃଷ୍ଣ କୋଳରେ ଗୋପ୍ୟ ହୋଇ	
କହିବା ମୋତେ ତହୁ ନିତ୍ୟ		ତା ତଳେ ଧର୍ମ ମାତ୍ର ଅଛି		ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନ ଲଭାଟରେ	
କେତେ ଯେ ସଖାଛନ୍ତି ରହି		ତା ତଳେ ଓଂକାର ପ୍ରମାଣ		ତୃତୀୟ ଦିନ ଚକ୍ଷୁ ଦ୍ଵାରେ	
କି ରୂପେ ସେ ନିତ୍ୟ ବସର		ଓଂକାର ତ୍ରିବାଳ ଜନମ		ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ତହୁ ପୁଣି	
କେତେକ ଚକ୍ର ଘେନି ଉଭା		ତ୍ରିବାଳ ମହାମନ୍ତ ହେଲା		ନାସାରେ କରଇ ଆସନ	
କେତେ କିରଣ ତହିଁ ପ୍ରଭା		ସେ ମନ୍ତ୍ର ଶୂନ୍ୟରେ ରହିଲା		ପଞ୍ଚମ ଦିନ ଓଷେ ଥାଇ	
କେମନ୍ତେ ତହୁଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣ		ଯେ କାଳେ ଅଗ୍ନି ତେଜ ବଳେ		ଷଷ୍ଠରେ କର୍ଣ୍ଣରେ ବସଇ	
କି ଅବା ତହୁ କେତେ ନାମ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଜଳିଗଲା ହେଲେ		ସପ୍ତମା ଦିନ ହୃଦ ମଧ୍ୟେ	
ତା ମଧ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମରୂପ କେହୁ		ତହୁ ଶୀତଳ ତେଜ ହୋଇ		ଅଷ୍ଟମା ଦିନ ନାଭି ପଦ୍ମେ	
ଏ କଥା କହ ମହାବାହୁ		ଶୀତଳ ଜଗତ କରଇ		ନବମା ଦିନ ସ୍ମୃତେ ଥାଇ	
କେମନ୍ତ ଭାବେ ସେ ଉଦୟେ		କହିବା ଶୁଣ ହେ ଅର୍ଜୁନ		ଦଶମା ଦିନ ଭୟରେ ବସଇ	
କାହିଁ କେମନ୍ତେ ରୂପ ହୁଏ		ଯବର ଯେତେକ ବିଧାନ		ଏକାଦଶୀରେ ଜାନୁ ମଧ୍ୟେ	
ସାରଥୀ କେ ଅବା ହେଉଛି		ପଚିଶ ସସ୍ର ସଖା ତହିଁ		ଦ୍ଵାଦଶୀ ଦିନ ଆଶୁ ରାଗେ	
କେମନ୍ତେ ରଥ ବାହୁଅଛି		ସେବା ନିତ୍ୟରେ ଛନ୍ତି ରହି		ତ୍ରୟୋଦଶୀରେ ଗଳେ ଥାଇ	

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ଗଣେ ରହି	ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳେ ଲୀଳ ସାର	ସପ୍ତ ପଣା ରହି ଅଛନ୍ତି
ଅମାସ୍ୟ ଦିନ ପାଦେ ଥାଉ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର	ବିରାଟ ଯେ ଭାବ ବୋଲାଉ
ବିଷ୍ଣୁ କୋଳରେ ଗୋପ୍ୟହୋଇ	ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି କୃତ କୃତ	ସେ ଭାବ କହ ମୋତେ ରୁହି
ସଖାଙ୍କ ପଞ୍ଚଦଶ କଳା	କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ଦେଇ ତିର	ଓଁ କାର ମକାର ହିଁ ଥିବ
ସେ ବ୍ରହ୍ମରୂପେ ଏକ କଳା	ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ	ଏ ମହାମତ୍ତ ଜନ୍ମ ହେବ
ଏମନ୍ତ ଷୋଳକଳା ହୋଇ	ବିରାଟ ଗୀତା ମହାରସ	ଏହି ପ୍ରକାରେ କହ ମୋତେ
ନିତ୍ୟକୁ ଶିରେ ଛନ୍ତି ବହି	ଛଡ଼ି ଶ୍ରୀ ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ	ସୁଦୟା ଯେବେ ଅଛି ଚିତ୍ତେ
ଏଣୁ ଶ୍ରୀରାଜ ଷୋଳ କଳା	ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ	ଷଡ଼ ଚକ୍ର ହିଁ ବସିଥିବ
ଚାଲିବ ଜାଣି ଚନ୍ଦ୍ରକଳା	ସୟାଦେ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳନିତ୍ୟ କଥନେ	ଓଁକାର ଶୂନ୍ୟରେ ମିଶିବ
ଯେ ଦିନ ଯେଉଁ ତିଥି ହୋଇ	ଅଷ୍ଟମୋହ୍ୟାୟଃ ।	ବିରାଟ କେମନ୍ତ ମୁରତି
ଗତି କାଳରେ ତହିଁ ନେଇ	ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ	କି ରୂପେ ମହାଶୂନ୍ୟେ ଥାନ୍ତି
ଅଭୂଷି ନଖରେ ଚାଲିବ	ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ	ମହାଶୂନ୍ୟର ଗୋଦ କେତେ
ଅର୍ଜୁନେ କହିଲେ ମାଧବ	ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ	ନିର୍ଦ୍ଦୟ କରି କହ ମୋତେ
ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଷୋଳକଳା ଯେହି	କଥାଏ ପଚାରିବି ମୁହିଁ	ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ତେଜ ପ୍ରକାଶଇ	ବିରାଟ ବୋଲି ସେ କେମନ୍ତ	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ମହାବାହୁ
ଚନ୍ଦ୍ରକଳାକୁ ଜାଣିଥିବ	ଏ ଜ୍ଞାନ କହ ଗୋପାନାଥ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତୋତେ କହୁ
ନ ହେଲେ କାଳ ମାଗିନେବ	ବିରାଟ ଜ୍ଞାନ ସ୍ଥିତି କହ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ସାଧୁଚେତା
ଚନ୍ଦ୍ରମା ବୋଲି ଯେ ଅଟଇ	ମନରୁ ଫେଡ଼ ମୋ ସନ୍ଦେହ	କହିବା ମହାଶୂନ୍ୟ କଥା
ଆଦି ଶକ୍ତିଟି ସେ ବୋଲାଉ	ମହାଶୂନ୍ୟରେ ତୋର ସ୍ଥାନ	ସ୍ବଚିକ ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ଦିଶଇ
କାଳ ରୂପତା ସେ ହୋଇଛି	କି ରୂପେ କରିଛୁ ବିଶ୍ରାମ	ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ରୂପ ଏହି
ପ୍ରାଣକୁ ପିଣ୍ଡରେ ଗ୍ରାସିଛି	କେତେକ କୋଠ ନିତ୍ୟ ହୋଇ	ତାରାଗଣକ ରୂପ ଯେହି
ପିଣ୍ଡରେ ଜଳେ ପ୍ରଳେ ହୋଇ	କେମନ୍ତ ରୂପେ ସେ କରଇ	ସଖୀଗଣକ ତେଜ ସେହି
ସେ ଦେବୀ ମୁଖୁ ଜାତ ହୋଇ	ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା ଯେତେ ଛନ୍ତି	ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରୂପସ୍ଥାନ
ତା ମୁଖୁ ଜଳ ହୁଏ ଜାତ	ଗୋପ କନ୍ୟା କେତେ ବସନ୍ତି	ଯେସନେ ବ୍ରଜରାଜ ପୁଣି
ପିଣ୍ଡକୁ କରଇ ସେ ଛଡ଼	ମୁନି କନ୍ୟାହିଁ କେତେ ଛନ୍ତି	ବିରାଟ ଯସ ବସାଇବା
ଦିବସେ ବିଷ୍ଣୁକଳା ହୋଇ	କେତେ ହେଁ ଶୁଦ୍ର କନ୍ୟାଛନ୍ତି	ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା
ପ୍ରାଣୀ ସଂସାରେ ଜାତୁ ଥାଉ	ଏମନ୍ତ କେତେ ସଖୀଗଣ	ବିରାଟ ପୁରୁଷଟି ସେହି
ଯହୁଁ ହୁଅଇ ରାତ୍ରକାଳ	କାହାକୁ କରନ୍ତି ସେ ଧ୍ୟାନ	ନିର୍ଦ୍ଦୟ କରି କହିବଇଁ
ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ହୁଅଇ ଉଜ୍ଜ୍ବଳ	କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରସେ ନିତ୍ୟ	ଏବେ କହିବା ବୀର ଶୁଣ
ତାହାର ଚଳେ ଯେହୁ ହୋଇ	ଫେଡ଼ି କହ ହେ ଜଗନ୍ନାଥ	ତହିଁର ଯେ ବିଧି ବିଧାନ
ପ୍ରାଣୀକୁ ମୋହିତ କରଇ	ତ୍ରିକୋଣ ଷଷ୍ଠ କୋଣ କେହୁ	ମଣ୍ଡଳ ଆକୃତି ଯେ ହୋଇ
ଏଣୁ ମୁନାହ ଯୋଗାଜନ	ଅଷ୍ଟ କୋଣ କେ ମହାବାହୁ	ମୃତ୍ୟୁକୁ ଶିରେ ଛନ୍ତି ବହି
କାଳ ରାତ୍ରକୁ କରି ଧ୍ୟାନ	ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସ୍ଥାନମାନ	ଷଷ୍ଠ ସହସ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ସୁତେ
ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳେ ଧ୍ୟାନ ରଖ	କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଗିଆଣ	ନୃତ୍ୟକୁ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ହସ୍ତେ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ନ ପାଇବ ଦୁଃଖ	ଶେଷ ଦେବଟି କାହିଁଛନ୍ତି	ଷୋଳ ସହସ୍ର କନ୍ୟାଗଣ

		ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ
ପ୍ରଭୁ ସେବାରେ ଅନୁକ୍ଷଣ	ଏମନ୍ତ ଷୋଳଶୂନ୍ୟ ଜାଣ	ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ
ଚାରି ସହସ୍ର ବ୍ରହ୍ମକନ୍ୟା	କନାଶ୍ରା ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟେ ବର୍ଷ	କଥାଏ ପଚାରଇ ମୁହିଁ
ଚାରି ସହସ୍ର ଗୋପ କନ୍ୟା	ବେନି କର୍ଷରେ ବେନି ଶୂନ୍ୟ	ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେ ରହିଲା
ସମସ୍ତେ ଷୋଳସସ୍ର ହୋଇ	ତାହାଙ୍କ ଜ୍ୟୋତି ଧୃମ୍ବ ବର୍ଷ	ଶରୀର କେମନ୍ତ ଗଢ଼ିଲା
ତାହାକୁ ଶିରେ ଛନ୍ଦି ବହି	ତ୍ରିକୁଟ ମଧ୍ୟେ ଏକ ଶୂନ୍ୟ	କେମନ୍ତେ ହୋଇଲା ଶରୀର
ତ୍ରୟ କୋଣରେ ତ୍ରୟ ଦେବା	ତାଳୁକା ମଧ୍ୟେ ଏକ ଶୂନ୍ୟ	ଫେଡ଼ି କହିବ ମୋ ଆଗର
ଏଠାରେ ତ୍ରୟ ସଖୀ ସେବା	ଏମନ୍ତ ଷୋଳ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ	ଶୂନ୍ୟରୁ ଖସିଲା ଯେ ବ୍ରହ୍ମ
ତହିଁର ପାଶେ ଅଷ୍ଟକୋଣ	ଷୋଳ ଓଁକାର ସେ ଅଟଇ	କାହିଁରେ କଲା ସେ ବିଶ୍ରାମ
ଷଷ୍ଠ ସଖୀହିଁ ଛନ୍ଦି ପୁଣି	ଏକ ଓଁକାର ମହାଶୂନ୍ୟ	କି ଖାଇ କାହିଁ କଲା ବାସ
ଷଷ୍ଠ କୋଣର ପାଶେ ପୁଣି	ଷୋଳ ଓଁକାର ଏ ପ୍ରମାଣ	କେମନ୍ତ ଗଢ଼ିଲା ପୁରୁଷ
ଅଷ୍ଟ କୋଣ ହିଁ ଅଛି ଜାଣ	ଏଥି ଉପରେ ବ୍ରହ୍ମ ଥାଇ	ସେ ଜୀବ କେତେ ବର୍ଷ ହେଲା
ବ୍ରହ୍ମା ସୁତଙ୍କ ତଉପାଶ	ତା ରୂପ ଜ୍ଞାନୀ ସେ ଜାଣଇ	କେତେକ ରୂପ ସେ ଧଇଲା
ବାଳକ ପୁଣି ହୋଇ ତୋଷ	ଅଷ୍ଟ କୋଣରେ ସପ୍ତପେଶା	କେତେ ଦିନରେ କଲା କାୟା
ନିତ୍ୟ ଉପରେ ମହାଶୂନ୍ୟ	ତା ତଳେ ସେବା ଦେବପାଣି	ସଂକ୍ଷେପି କରି କହ ତାହା
ଶୂନ୍ୟ ଉପରେ ବ୍ରହ୍ମ ଜାଣ	ଶେଷ ଦେବଙ୍କ ସ୍ମୃତଚକ୍ର	ଶିରଟି କେତେ ଦିନେ ହେଲା
ବ୍ରହ୍ମ ଉପରେ ଆଦିଶକ୍ତି	ଏମନ୍ତେ ବିରାଟର ଯନ୍ତ୍ର	କେତେ ଦିନରେ କର୍ଷ ହେଲା
ତା ତଳେ ଷୋଳ ଶୂନ୍ୟ ଅଛି	ଏମନ୍ତେ ତଉଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ	ଚକ୍ଷୁ ଯେ କେତେ ଦିନେ ହେଲା
ପାଦରେ ଶୂନ୍ୟ ଯେ ବସଇ	ବିରାଜି ଦୁହେଁ ହୋତି ରୁଷ୍ଟ	ନାସାୟେ କେତେ ଦିନ ହେଲା
ତା ବର୍ଷ ଶୁକ୍ଳ ଜ୍ୟୋତି ହୋଇ	ତୁଷ୍ଟେ ଯେ ବିରାଟ ବୋଲିବ	କେତେ ଦିନରେ ମୁଖ ହେଲା
ଗୁହ୍ୟରେ ଶୂନ୍ୟେକ ବସଇ	କଳାପ ତହିଁ ଫିଟିଯିବ	କେତେ ଦିନ କଣ୍ଠ ଖଞ୍ଜିଲା
ତା ବର୍ଷ ଅରୁଣ ଦିଶଇ	ମହାମନ୍ତ୍ର ହିଁ ବସିଅଛି	ହୃଦୟ କେତେ ଦିନେ ହୋଇ
ଇନ୍ଦ୍ରିରେ ଶୂନ୍ୟେକ ବସଇ	ବିରାଟ ଜଗତ କରୁଛି	ନାଭି କେତେ ଦିନେ ସର୍ଜଇ
ତା ବର୍ଷ ଅରୁଣ ଦିଶଇ	ପରେ ନ କହିବୁଟି ଫେର	କେତେ ଦିନରେ ଛାନ୍ଦି କଲା
କର୍ଷରେ ଶୂନ୍ୟ ଅଛି ଜାଣ	ମୋ ପାଦପଦ୍ମ ଆଅ ଛୁଇଁ	ଗୁହ୍ୟଯେ କେତେ ଦିନେ ହେଲା
କଳା ସଦୃଶ ତାର ବର୍ଷ	ବିରାଟ ଚରିତ ବୋଲାଇ	କେତେ ଦିନରେ ହେଲା ପାଦ
ନାଭିରେ ଶୂନ୍ୟେକ ବସଇ	ଅନନ୍ତ ମହିମା ଅଟଇ	ଫେଡ଼ି କହିବା ହେ ଗୋବିନ୍ଦ
ପାଦ ବର୍ଷଟି ସେ ଦିଶଇ	ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି ହେଲା ତୋଷ	ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ
ହୃଦରେ ଶୂନ୍ୟେକ ବସଇ	ମହାଶୂନ୍ୟକୁ କଲା ଆଶ	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ବୀର ମଣି
ସେ ଶୂନ୍ୟେ ଶ୍ଵେତବର୍ଷ ହୋଇ	ଭଣଇ ବଳରାମ ଦାସ	କହିବା ପିଣ୍ଡ ବର୍ଷ ବାଣୀ
ତହିଁ ଉପରେ ସୁଷ୍ମମୁନା	ବିରାଟ ଗୀତା ମହରସ	ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଶୂନ୍ୟ କଲା
ସେଠାରେ ଶୂନ୍ୟେକ ରଚନା		ସେ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଣବ ଜନ୍ମିଲା
ତାହାର ବର୍ଷ ଶୁକ୍ଳ ଜ୍ୟୋତି	ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବସାସିକ୍ୟାଂ	ଏମନ୍ତ ହୋଇଲା ବେଦାନ୍ତ
ନାସାରେ ଦୁଇ ଶୂନ୍ୟ ଛନ୍ଦି	ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ	ଶୁଣି ସର୍ଜିଲା ଏ ଜଗତ
ଗଉର ରୂପ ସେ ଦିଶଇ	ସୟାଦେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ଚରିତ କଥନେ ନାମ	
ଭୁଲତା ସ୍ଥାନରେ ବସଇ	ନବମୋହ୍ୟାୟଃ ।	
ବେନି ବୋଲଇ ବେନି ଶୂନ୍ୟ		
ତାଳୁକା ମଧ୍ୟେ ଏକ ଶୂନ୍ୟ		

ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ		ସେଠାରେ ଜ୍ୟୋତିଅଛି ରହି		ଷୋଳ ଅକ୍ଷର କଣ୍ଢେ ପୁଣି	
କହିବା ପୃଷ୍ଠର ବଚନ		ଅଠର ଦିନରେ ଲଲାଟ		ବାସରୀ ଦିନେ ହୋ ଅର୍ଜୁନ	
ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ବାର୍ଯ୍ୟ ଖସି		ସତାଇଣ ଦିନେ କବାଟ		ହୃଦରେ ବାଉଁଶର ରହି	
ମାତା ପଦ୍ମରେ ଯାଇ ପଶି		ପଞ୍ଚ ଚାଳିଶେ ନାସା ହେଲା		ବିଶ୍ୱାସରେ ନିର୍ଭୀ ହୋଇ	
ସେଠାରୁ ପଞ୍ଚରୂତ ହେଲା		ଚକ୍ଷୁ ଛଡ଼ିଣ ଦିନେ କଲା		ନାଭିରେ ଦଶକ୍ଷର ଜାଣ	
ମାତାର ପାଦେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରା		ଚୌବନ ଦିନେ ମୁଖ ହୋଇ		ଶ୍ୟ ଶାଠିରେ ସେ ନିର୍ମାଣ	
ପ୍ରଥମେ ଜଳ ପ୍ରାୟ ଦିଶି		ତେଷ୍ଠି ଦିନେ କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ		ମାତାର ପଦ୍ମେ କରି ବାସ	
ଘୋଟିକ ପ୍ରାୟ ଯେ ପ୍ରକାଶି		ବାସରୀ ଦିନେ ହୃଦ ହୋଇ		ଏମନ୍ତ ବିରାଟ ପୁରୁଷ	
ଘୋଟର ଭିତରେ ପବନ		ଏକାଶୀ ଦିନେ ନାଭି ହୋଇ		ମାତା ଶୂନ୍ୟଟି ଯାହା କହି	
ଏମନ୍ତ ଗଢ଼ିଲା ଭୁବନ		ନବେ ଦିନେ ଲାଘିକଲା		ବିରାଟ ପୁରୁଷଟି ସେହି	
ପ୍ରଥମେ ଶଙ୍ଖବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ		ଶ୍ୟ ଦିନରେ ଗୁହ୍ୟ ହେଲା		ମୁରାଟ ଶରୀରେ ବସଇ	
ମହ୍ୟରୂପ ସେ ପ୍ରକାଶଇ		ବିଶ୍ୱାଶରେ ହସ୍ତ ହୋଇ		ମାରାଟ ମାତା ପଦ୍ମ କହି	
ତହୁଁ ଦିଶଇ ନାଳବର୍ଣ୍ଣ		ଦୁଇ ଶତ ମେରୁ ସଜଇ		ମାତାର ପଦ ଯେତେ ଦିନ	
କଳ୍ପ ରୂପରେ ନିର୍ମାଣ		ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାଟ		ଆଧାର କରେ ରାମ ନାମ	
କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତାର ଜ୍ୟୋତି		ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପତାରଇ		ଶୂନ୍ୟରେ କରିଣ ଆଶ୍ରମ	
ସେଠାରୁ ବରାହ ମୂରତି		ଅକ୍ଷର ଭେଦ କହ ଫେଇ		ମାତାଶୂନ୍ୟକୁ କରି ସ୍ଥାନ	
ତହୁଁ ଦିଶଇ ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣ		ଲଲାଟକର କେତେ ଦିନ		ଶୂନ୍ୟ ଶବ୍ଦେ ମନ ଦେଇ	
ସେଠାରେ ରୂପ ପର୍ଶୁରାମ		କହ ହେ କମଳ ଲୋଚନ		ମାତାର ଗର୍ଭେ ବିହରଇ	
ଜନ୍ୟାଶ୍ରୀ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟ ଜ୍ୟୋତି		କଣ୍ଠରେ କେତେ ଯେ ଅକ୍ଷର		ଯେ ରୂପେ ପଦ୍ମ ମଧ୍ୟେ ଥାଇ	
ସେଠାରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି		କହିବା ହେଉ ଚକ୍ରଧର		ଆପକୁ ଆପେ ଚିହ୍ନ ଥାଇ	
ସେଠାରେ ପାତବର୍ଣ୍ଣ ହେଲା		ହୃଦରେ କେତେକ୍ଷର ରହି		ଯେ ଦିନେ ହୁଅଇ ବାହାର	
ବାମନ ମୂରତି ଧଇଲା		କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ସଂସାରେ ପଡ଼ି ଭ୍ରମ ତାର	
ସେ ବାଜ ପୁଣି ଶୁକୁ ବର୍ଣ୍ଣ		ନାଭି ଅକ୍ଷର କେତେ ରହି		ପାଶୋରେ ମାତା ଗର୍ଭାଞ୍ଜନ	
ସେଠାରେ ବଳଭଦ୍ର ନାମ		କେତେ ଦିନରେ ସେ ବସଇ		ଅକର୍ମେ କରଇ ଗମନ	
ସେଠାରେ ସ୍ୱଟିକର ବର୍ଣ୍ଣ		ଭାସିରେ କେତେକ୍ଷର ପୁଣି		ଏଣୁଟି ଅନ୍ଧେ ନାଶ ଯାଇ	
ଭୀଷ୍ମ ରୂପଟି ପ୍ରମାଣ		କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଲି କହି	
ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣ ବାଜ ହୋଇ		ଗୁହ୍ୟରେ କେତେକ୍ଷର ବସେ		ଅତି କଠୋର ଏହି ଜ୍ଞାନ	
କଳ୍ପା ରୂପ ସେ ବୋଲାଇ		କହ କେଶବ ମନ ତୋଷେ		ବିଖ୍ୟାତ ନ କରିବୁ ପୁଣି	
ତହୁଁ ଦିଶିଲା କଳାବର୍ଣ୍ଣ		ସଂଶୟ ଫେଡ଼ି ମୋତେ କହ		ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ହେଲେ ତୋଷ	
ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ଉତ୍ପତ		ଯେବେ ଘେନିଲ ମୋ ବିନୟ		କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ କରି ଆଶ	
ସେ ବାଜ ଦଶ ଅବତାର		ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଭବାଟ		ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ	
ପୁଣି କହିବା ତା ବିଚାର		କହନ୍ତି କମଳା ରମଣ		ବିରାଟ ଗୀତା ମହାରସ	
ପ୍ରଥମେ ତାକୁ ନିର୍ଭୀକଲା		ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତରୁଞ୍ଚାନ		ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ	
ନବମ ଦିନେ ସେ ହୋଇଲା		ଲଲାଟ ବେନିକ୍ଷର ରହି		ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ	
ମହାଶୂନ୍ୟଟି ତାକୁ କହି		ଅଷ୍ଟ ଦିଗରେ ସେ ବସଇ		ସମ୍ଭାବେ ମାତୃଜ୍ଞାନ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ କଥନେ	
				ନାମ ଦଶମୋଧ୍ୟାୟଃ ।	

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ମନରେ ବିଚାରି ।
ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦ କରେ ଧରି ॥
ବୋଲଇ ଯୋଡି ବେନିକର ।
ମୋତେ ଉଦ୍ଧାର ଦାମୋଦର ॥
ବିରାଟ ସୁରାଟ ମୁରାଟ ।
ଶୁଣିଲେ ଫିଟିବ ସଂକଟ ॥
ବୃକ୍ଷ ଉପରି ଯେ କହିଲ ।
ପ୍ରଳୟ କିମ୍ପା ଗୋପ୍ୟ କଲ ॥
ପ୍ରଳୟ ହୋଇଲା କେମନ୍ତ ।
ଏକଥା କହ ଗୋପୀନାଥ ॥
ଚୌକନା ମଧ୍ୟେ ଚାରିବେଦ ।
ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ତତ୍ତ୍ୱବୋଧ ॥
ଏମନ୍ତ ଅକ୍ଷର ପ୍ରବେଶେ ।
କେ ଅବା ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ କେ ॥
ଏ ତତ୍ତ୍ୱଭେଦ ଫେଡି କହ ।
ତେବେସେ ଫିଟିବ ସଂଶୟ ॥

ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ

କହନ୍ତି ଶରଣ ସୋଦର ।
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ୱସାର ॥
ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଶୂନ୍ୟ ହେଲା ।
ସେ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଣବ ଜନ୍ମିଲା ॥
ପ୍ରଣବୁ ଅକ୍ଷର ସମ୍ଭୂତ ।
ଜୀବ ପରମ ଦୁଇ ମତ ॥
ଅଥାଚି ଜୀବ ହୋଏ ହତ ।
ପଛ ଯେ ପରମ ସମ୍ଭୂତ ॥
ସିଦ୍ଧତି ପରମ ଅଟଇ ।
ଧ୍ୱଜତି ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି କହି ॥
ଗଉ ଅଟଇ ପୁଣ ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଲୁଲୁଚି ପୁରୁଷରେ ସରି ॥
ଏ ଟି ଅଟଇ ଜାଣ ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଏତି ଯେ ପୁରୁଷର ସରି ॥
ଓ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି କହି ।
ଓରେ ପୁରୁଷ ବିହରଇ ॥
କଅଟି ବୋଲାଏ ପୁରୁଷ ।
ଖଅ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ବିଶେଷ ॥

ଗଅଟି ପୁରୁଷ ଯେ କହି ।
ଉଅଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଯେ ବୋଲାଇ ॥
କଂଅଟି ଓକାର ପ୍ରମାଣ ।
ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଦୁଇଜଣ ॥
ତଅକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି କହି ।
ଛଅ ପୁରୁଷ ଯେ ଅଟଇ ॥
ଜଅକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଜାଣ ।
ଝଅଟି ପୁରୁଷ ପ୍ରମାଣ ॥
ଞଅ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଦୃଶ ॥
ଟଅଟି ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି କହି ।
ଡଅ ଯେ ପୁରୁଷ ବୋଲାଇ ॥
ଢଗୁ ଷଅ ପରିଯତେ ।
ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଏ ଜଗତେ ॥
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ ।
ମୁଁ ତୁମ ସେବକ ଅଟଇ ॥
ସାତ ସମୁଦ୍ର ସାତ ଦ୍ୱୀପ ।
ଏହାର କହ ଠାରି ମାପ ॥
ଦ୍ୱୀପରେ ସମୁଦ୍ର ବେକ୍ତିଛି ।
ତହୁଁ କେତେକ ଛଡ଼ା ଅଛି ।
ଶ୍ରୀମୁଖେ ମୋତେ ଆଜ୍ଞା କର ।
ଫିଟିବ ସଂଶୟ ମୋହର ॥
ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଉବାଚ ।
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ॥
ନାରିକ ଜମ୍ବୁ ଦ୍ୱୀପ କହି ।
ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନ ସେ ଅଟଇ ॥
ଲବଣ ସମୁଦ୍ର ବେକ୍ତିଛି ।
ଦ୍ୱୀପ ସହସ୍ର ଲକ୍ଷଅଛି ॥
ହୃଦୟ ପଳାଶ ଯେ ଦ୍ୱୀପ ।
ଚାଳିଶ ସପ୍ତ ତାର ମାପ ॥
ବେକ୍ତିଛି ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ସମୁଦ୍ର ।
ଅତି ଗହନ ଘୋର ନାବ ॥
ଅଠର ସହସ୍ର ଯୋଜନ ।
ମୁଖେ କେ କହିବା ଭାଜନ ॥
ଗମ୍ୟକ ଦ୍ୱୀପ କଣ୍ଠ କହି ।
ପନ୍ଦର ସପ୍ତ ଯୋଜନହିଁ ॥

ସୁରା ସମୁଦ୍ର ବେକ୍ତିଅଛି ।
ଗର୍ଜନେ ପୃଥା କମ୍ବୁଅଛି ॥
ଏଗାର ସହସ୍ର ଯୋଜନ ।
ସେଠାକୁ ଇଟାଏ ଯେ ଧାନ ॥
କାଞ୍ଚନ ଦ୍ୱୀପ ମୁଖ କହି ।
ପରୀକ୍ଷ ସପ୍ତ ଯୋଜନହିଁ ॥
ଦଧି ସମୁଦ୍ର ବେକ୍ତିଅଛି ।
ଲହରୀ ଘାତେ କମ୍ପାଉଛି ॥
ଚକ୍ଷୁକୁ କୁଣ୍ଡଦ୍ୱୀପ କହି ।
ଯୋଜନ ତେର ସହସ୍ର ହିଁ ॥
ତାକୁ କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର କହି ।
ମଣ୍ଡଳ ଆକାରେ ରହଇ ॥
କୋଟିଏ ସହସ୍ର ଯୋଜନ ।
ସେଠାରେ ଅନନ୍ତ ଶୟନ ॥
ନିରାକାରକ ସେ ଭୁବନ ।
ଅତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସେହି ସ୍ଥାନ ॥
ଚକ୍ଷୁ ଲହରରେ ସେ ଦେଖ ।
ମହା ଯୋଗରେ ସେହି ଲେଖ ॥
ଏଇ ଦୁଇ ଲହରୀ ରଖିତା ।
ସଂସାରେ ନାହିଁ ତାର ଚିତା ॥
ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ହେଲା ତୋଷ ।
ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ ।
ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ।
ସମ୍ବାଦେ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ କଥନେ ନାମ ।
ଏକାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ବେନିକର ଯୋଡି ।
କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ତଳେ ପଡି ॥
ବୋଲଇ ଶ୍ଲୋକ ଗଦଗଦେ ।
ପ୍ରଣାମ କରି କୃଷ୍ଣ ପାଦେ ॥
ଭୋ ନାଥ ଆରତ ଭଞ୍ଜନ ।
ଭକ୍ତଜନକ ପ୍ରାଣଧନ ॥
କଥାଏ ପଚାରିବି ମୁହିଁ ।
ନିର୍ମାୟା କରି କହ ଫେର ॥
ସୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପତ୍ତି ଯେ କହିଲ ।
ପ୍ରଳୟ କିମ୍ପା ଗୋପ୍ୟ କଲ ॥

ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକୟ ମୋତେ କହ		ଅକ୍ଷର ଏ ଜୀବ ଅଟଇ		ବିଷ୍ଣୁ ଯେ ଗରୁଡ଼ ଆରୋହୀ	
ମନରୁ ଫେଡ଼ ମୋ ସନ୍ଦେହ		କର୍ମକରଣ କ୍ଷୟ ଯାଇ		ସହସ୍ରେ ଏକ ମୁଖ ହୋଇ	
ମୋହର ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବ		ଏମନ୍ତ କାଳ ଆସି ଗ୍ରୀଷ୍ମେ		ମିଳନ୍ତି କଣ୍ଠଚକ୍ରେ ଯାଇ	
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କଲା ଭାବ		ଆହୁକୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ ତ୍ରାସେ		ସେଠାରେ କାଳ ନ ପଶଇ	
ପ୍ରତିଦିନରେ କର୍ମ କରେ		ମନୁଷ୍ୟ ମୁଣ୍ଡେ କାଳ ଥାଇ		ସେଠାରେ ଈଶ୍ବରଙ୍କ ପୁର	
ଅଜ୍ଞାନ ଭାବରେ ବିହରେ		ଗଅ ଅକ୍ଷର ସେ ମିଶଇ		କାଳର ନାହିଁ ଅଧିକାର	
ଏତକ ସୁଖ ଯେହୁ ପାଇ		କ୍ଷଅତି ସେଠାରୁ ଚଳନ୍ତି		ବ୍ରହ୍ମ ହେତୁକ ଏଥୁ ଥିଲେ	
ଅଜପେ କିମ୍ବା ନାଶ ଯାଇ		ଶୀତଳି ସିନ୍ଧୁରେ ମିଶଇ		ଜୀବ ପରମେ ଲୀନ ହେଲେ	
କେତେକ ତପେ ହେଲା ଜାତ		ବଶ୍ରୀୟ ସେଠାରୁ ଚଳନ୍ତି		ଜୀବନ୍ତି ଶ୍ରୀଅକ୍ଷର ହୋଇ	
କିମ୍ବା ଅଜପେ ହେଲା ହତ		ଇନ୍ଦ୍ରି କ୍ଳାତ୍ବାରେ ସେ ମିଶନ୍ତି		ହୁଅ ଯେ ଅକ୍ଷରେ ମିଶଇ	
କିବା ଅଜ ଆୟୁଷ ତାର		ବଅତି ରଥରେ ମିଶଇ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯେତେକ ଭିଆଣ	
ଫେଡ଼ି କହିବା ମୋ ଆଗର		ଶ୍ରୀଅତି ନଅରେ ମିଶଇ		ଧର୍ମ ଯାତ୍ରାରେ ସର୍ବେ ଲୀନ	
ଶ୍ରୀକରବାନ ଉଦାତ		ଯଅତି ଜୀବର ଆଦେଶ		ସେ ପୁଣି ବ୍ରହ୍ମା ରୂପ ହୋଇ	
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନଦେଇ		ଇନ୍ଦ୍ରି କାତ୍ବାରେ ପରବେଶ		ସେ ମାତା ପଦ୍ମରେ ପଶଇ	
ଅତି କଠୋର ଜ୍ଞାନ ଏହି		ଯଅତି ରଥରେ ମିଶଇ		ଏମନ୍ତେ ପୃଥ୍ବୀ ଆତଯାତ	
ବିଖ୍ୟାତ ନ କରିବୁ ନାହିଁ		ମଥ ଯେ ବଅରେ ପଶଇ		କର୍ମରେ ହୋଇଥାନ୍ତି ପ୍ରସ୍ତ	
ମୋ ପାଦପଦ୍ମ ଆଥ ଛୁଇଁ		ବଇ ଯେ ତହିଁରୁ ଚଳନ୍ତି		ଅତି ଗୁପ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଏହି	
ମାତା ପଦ୍ମରେ ଯେବେ ଥିଲ		ନାଭି ଚକ୍ରରେ ସେ ମିଶନ୍ତି		ତୋତେ କହିଲି ବୀର ଫେଇ	
ଶୂନ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମରେ ଚିତ୍ତ ଦେଲା		ଭଅତି ପଥରେ ପଶଇ		ଏ ବାକ୍ୟ ଧ୍ରୁବ ବୋଲି ଜାଣ	
ରାମ ଶବ୍ଦ କରି ଆଶ		ବଅତି ଫଥରେ ମିଶଇ		କାହାକୁ ନ କହିବୁ ପୁଣି	
ମାତା ପଦ୍ମରେ କରି ବାସ		ଜଳ ପ୍ରକୟ ଯେବେହୋଇ		ମକାର ଚନ୍ଦ୍ରବନ ହୋଇ	
ସୁକର୍ମ ମାର୍ଗ ହେଲା ଛାଡ଼ି		ପାଦରୁ ଗୁହ୍ୟକୁ ଆସଇ		ଚୌବନ କାମରେ ମିଶଇ	
ଶ୍ରୀରା ସଜ୍ଜମେ ନିତ୍ୟ ବଡ଼ି		ଗୁହ୍ୟ ଗଣେଶ ସରସ୍ବତୀ		ଏତକ ପିଣ୍ଡ ଆତଯାତ	
ବୋଲଇ ଅତି ସୁଖୀ ହୋଇ		କାମେଶ୍ବର ଯେ ତହିଁ ଆତି		ତୋ ଆଗେ କହିଦେଲି ପାର୍ଥ	
ପୁତ୍ର ଦୁହିତା ଜାତ ପାଇଁ		ମିଳନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରି ଚକ୍ର ଯାଇ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବୁଲି ତୁ ନ ମର	
ମୋହର ବଂଶକୁ ଗଢ଼ିବ		ବାମେଶ୍ବର ଯେ ତହିଁ ଆଇ		ବେକୁହୁଁ ମୋତେ ଆଶ୍ରା କର	
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କରେ ଭାବ		ପ୍ରକୟ ନ ପାରନ୍ତି ସହି		ଜ୍ଞାନରେ ମନ ଯେବେ ଥାଇ	
ପ୍ରତିଦିନରେ କର୍ମ କରେ		ଭାହୁକ ଆସନେ ଚଳଇ		କାଳ ଜାରକୁ ଭୟ ନାହିଁ	
ଅଜ୍ଞାନ ମତିରେ ବିହରେ		ସମସ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମା ପୁର ଯାନ୍ତି		ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି ହେଲା ତୋଷ	
ଏମନ୍ତ ହରାଏ ଯେ ଦେହ		ସେଠାରେ ନିଶ୍ଚିତେ ରହନ୍ତି		କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ କରି ଆଶ	
ଅଜ୍ଞାନ ଭାବେ ହୋଇ ମୋହ		ବ୍ରହ୍ମପ୍ରକୟ ଯେତେବେଳେ		ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ	
ଅକର୍ମେ ହୋଇଥାଏ ରତ		ମିଳଇ ହୃଦୟ କମଳେ		ସୁକନେ ଏହି ରସେ ରସ	
ଏମନ୍ତେ ପ୍ରାଣୀ ଯାଇ ହତ		ହଂସ ଆରୋହୀ ପ୍ରଜାପତି			
ସର୍ବଦା ଅକର୍ମେ ଗମନ		ନମସ୍ତେ ବିଷ୍ଣୁକୁ ଭେଟନ୍ତି		ଭତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ	
ଏହା ନ ଜାଣେ ମୂଢ଼ ଜନ		ମହାପ୍ରକୟ ଜଳ ଦେଖି		ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ	
		ସେଠାରୁ ଜଳନ୍ତି ଉପେକ୍ଷି		ସମାଦେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ପ୍ରକୟ କଥନେ ନାମ	

ଦ୍ଵାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଗୁପ୍ତ ଗୀତା

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ନିର୍ବିକାରଂ ନିରାକାରଂ ନିରାନ୍ୟ ନିରାମୟଂ ।
 ନିରାହାରଂ ନିରାଧାରଂ ନିରାଲୟଂ ନମୋଽନମଃ ।
 ସ୍ୱୟଂ ବହୁ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିତ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମମୟଂ ଜଗତ୍ ।
 ଜ୍ୟୋତିବ୍ରହ୍ମ ମହାବ୍ରହ୍ମ ତସ୍ମେ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମଣେ ନମଃ ।
 ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ମହାବିଦ୍ୟା ବିଦ୍ୟା ପରମା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା ।
 ଗୋପନୀୟଂ ଗୋପନୀୟଂ ଗୋପନୀୟଂ ପ୍ରସବୁତଃ ।

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ନମଜ ହରି ନାଳଗିରି । ଯେ ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
 ନମଜ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ । ଚରଣେ ଲୋଚୁ ମୋର ମାଥ ।
 ନମଇଁ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ । ଭକତ ରକ୍ଷଣ ପାଳନ ।
 ନମଇଁ ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର । ଦରିଦ୍ର ଜନ ଦୁଃଖ ହର ।
 ନମଇଁ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି । ତୋ ନାମ ହୃଦୟେ ବଖାଣି ।
 ବନ୍ଧଇ ପାଦ ପଦ୍ମଦୁଇ । ସର୍ବଦା ଶରଣ ପଶଇ ।
 ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର । ଜ୍ୟୋତି ସ୍ୱରୂପେ ଉଦୟ ଯର ।
 ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବିଶ୍ୱରୂପ । ସକଳ ସ୍ଥାନେ ତୋ ସ୍ୱରୂପ ।
 ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଯାହାର ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ ।
 ନମସ୍ତେ କମଳାରମଣ । ଶେଷ ବ୍ରହ୍ମଣ କାରଣ ।
 ଅନାଦି ପ୍ରଭୁ ହେ ନମସ୍ତେ । ସୁଜନ ଜନ ପାକୁ ନିତ୍ୟେ ।
 ଭକତ ଜନକ କାରଣ । ଦେଲ ଅନ୍ଧକୁ ଚକ୍ଷୁଦାନ ।
 ଦୁମ୍ଭର କଟାକ୍ଷ ମାତ୍ରେଣ । ଅଶେଷ ଦୂରିତ ଦହନ ।
 ଏମନ୍ତ କରି ବହୁ ସୁତି । ପୁଲ୍ଲବ ପଶୁର ସନ୍ତତି ।
 ପୁଣି ଚରଣ ଚଳେ ପତି । ଉଭା ହୋଇଲା କରଯୋଡି ।
 ପ୍ରଣାମ କରି ପତାରଇ । କହହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
 ବିଷ୍ଣୁର କରି ଜ୍ଞାନସାର । ଶୁଣିଲେ ହୋଇବି ନିଷ୍ଠାର ।
 କହ କେବଣ ଜ୍ଞାନପାଳ । ଅଛନ୍ତି ମୁନିମାନେ ଧ୍ୟାନ ।
 କହ କେବଣ ପ୍ରୟୋଜନ । ଶୁଣିବି ଆହେ ଭଗବାନ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଭବାତ

କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ।
 ପୂର୍ବରେ ଏ ଜ୍ଞାନ ଗୁପ୍ତ । ମୁନିମାନଙ୍କର ଏ ମତ ।

ପୂର୍ବେ ଯେ ନ ଜାଣନ୍ତି କେହି । ଜାଣି ଗୁପ୍ତେ ଆସି ରହି ।
 ଏ ଜ୍ଞାନ ଅଟଇ ଗୁପ୍ତ । କେ ଜାଣିପାରେ ଗୀତା ତତ୍ତ୍ୱ ।
 ଏ ଜ୍ଞାନ ଅଟେ ଶୁଦ୍ଧ ବାଣୀ । ଗୁରୁ ନ କହିଲେ ନ ଜାଣି ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ । ମୋ ଗୁରୁତୁମ୍ଭେ କହ ଫେଇ ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ବୀରବର ।
 ପରମ ଜ୍ଞାନଟି ଗୁପ୍ତ । ତୋତେ କହୁଛି ଜ୍ଞାନ ତତ୍ତ୍ୱ ।
 ଜ୍ଞାନ ଯୋଗକୁ ନିଷ୍ଠା କର । ଅନ୍ତେ ପାଇବୁ ମୋ ଶରୀର ।
 ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
 ଜ୍ଞାନର ନିଷ୍ଠା ମୋତେ କହ । ଯେମନ୍ତେ ଫିଟିବ ସନ୍ଦେହ ।
 କିଏ ତ୍ରିବେଣୀ କୂଟ ସ୍ଥାନ । ଜୀବର ପରମ ଆସ୍ଥାନ ।
 ଷଟଚକ୍ର ଯେ ଅଣବୀକ୍ଷ । ତାହାର କେଉଁଠାରେ ବାସ ।
 କେଉଁ ଚକ୍ରେ କେତେ ଅକ୍ଷର । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଜ୍ଞାନସାର ।
 ଏ ଦେହ ବିଧି ମତେ କହ । ଫିଟୁ ମୋ ମନରୁ ସନ୍ଦେହ ।
 ଅନାହ କାରୁଣ୍ୟମଣ୍ଡଳ । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୂଳ ।
 ଭୁସ୍ଥାନ ତଳେକ କପାଟ । କେଉଁ ଠାବରେ ଗୋଲାହାଟ ।
 କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ବକୁନାଳ ଯେ କାହିଁ ରହି ।
 କେଉଁ ଠାବରେ କାହା ସ୍ଥାନ । ଆଜ୍ଞା କରିବା ଭଗବାନ ।
 ଶିଷ୍ଟ ମୁନୀର କାହିଁ ଘର । କାହିଁ ଅଛନ୍ତି ନିରାକାର ।
 ନିରାକାରର ସ୍ଥାନ କେହୁ । ମୋତେ କହିବା ମହାବାହୁ ।
 ନିର୍ବିକଳଯେ ନିରଞ୍ଜନ । କାହାକୁ ବୋଲି ମହାଶୂନ୍ୟ ।
 ମହାଶୂନ୍ୟରେ କେଉଁ ରୂପ । ବ୍ରହ୍ମର କେମନ୍ତେ ସ୍ୱରୂପ ।
 ପୁଣି ପଚାରୁ ଅଛି ଦାସ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ କହ ପାତବାସ ।
 କାହାକୁ ଦଶଦ୍ୱାର କହି । କଳପବନ କାହିଁ ରହି ।
 କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର । ଏ ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ ଟାକାସାର ।
 ଯନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ରାଦି ମାନ ଯେତେ । ସମସ୍ତ କହ ପ୍ରଭୁ ମୋତେ ।
 ଆକାର ଭକାର ମକାର । କହ ଗୁପ୍ତ ଟାକାସାର ।
 ମକାର ଆକାର ଓଁ କାର । ଏ ଦେହେ ଅଛି ଦାମୋଦର ।
 ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ପଚାରଇ । କି ରୂପେ ଯନ୍ତ୍ର ଯେ ବସଇ ।
 କାହାକୁ କହି ଯନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର । ଭୋ ନାଥ କହ ଗୀତାତତ୍ତ୍ୱ ।
 କି ରୂପେ ଯନ୍ତ୍ର ଯେ ବସଇ । କି ରୂପେ ଯନ୍ତ୍ର ଭେଦହୋଇ ।
 ଯନ୍ତ୍ରମନ୍ତ୍ର ହିଁ ଦିଅକହି । ଓଁ କାରକାହିଁରେ ବସଇ ।
 ଓଁ କାରକାଟି ବସାଇବ । ଯେହ୍ନେ ସଂଶୟ ମୋ ତୁଟିବ ।

ଚାରିବେଦକୁ ଯେ ରୂପିଣ	। କହିବ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ	। କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ	। ମହାଶୂନ୍ୟ ଯେ ନିରଞ୍ଜନ
ସିଦ୍ଧି ରସୁଯେ ବସିଥିବ	। ଆକାର ଭକାର ହିଁ ଥିବ	। ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ପଚାରଇ	। ମୋତେ ତ ସନ୍ଦେହ ଲାଗଇ
ଷଡଚକ୍ରକୁ ବସାଇବ	। କାହିଁ କାହାର ଅଛି ଠାବ	। ଓଁ କାର କାହୁଁ ଜନ୍ମ ହୋଇ	। କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ
ଅକ୍ଷର ଅର୍ଥ ଫେଇ ଦେବ	। କେମନ୍ତେ ଯନ୍ତ୍ର ଯେ ବସିବ	। କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର
ଯନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ରଙ୍କ ରୂପକେହୁ	। କହିବା ହେଉ ମହାବାହୁ	। ଓଁ କାର କାମବାହୁଁ ଜନ୍ମ	। ଜାଣନ୍ତି ସୁଜ୍ଞାନୀ ଉତ୍ତମ
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ଶୁଣ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	। ଅନ୍ୟ ଯେ ଗମି ନ ପାରନ୍ତି	। ଜ୍ଞାନଯେ ତହିଁରେ ଗମନ୍ତି
ଆଜ୍ଞା ହୋଇବ ଚକ୍ରଧର	। ଓଁ କାର କେତେକ ଅକ୍ଷର	। ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ମନେ ପଡ଼ିଲା ଭାବଗ୍ରାହୀ
ଓଁ କାର କେମନ୍ତେ ପ୍ରକାର	। କହହେ ସ୍ୱୟଂ ନିରାକାର	। କହିବି ଯନ୍ତ୍ରମନ୍ତ୍ର ତଥ୍ୟ	। ତେଣୁ ପଚାରିଲି ତୋ ନାଥ
ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମ କାହିଁ ରହି	। କେମନ୍ତେ ପ୍ରଳୟ ହୁଅଇ	। ଯନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ରର ରୂପ କହ	। ଫିଟିବ ମୋ ମନୁ ସନ୍ଦେହ
ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରାର ନାମ କିଏ	। କହିବା ହେଉ ପାତବାସ	। କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଗୀତାସାର	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର
କେତେ ପ୍ରକାରେ ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରା	। କାହିଁ ଲାଗିଛି ଶୂନ୍ୟ ଚିତା	। ଗୀତାର ସାରତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ	। କହିବା ତୋତେ ବୀର ଶୁଣ
ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମବିହୁ ନାହିଁ	। କେମନ୍ତେ ପ୍ରକାରେ ସେ ତହିଁ	। ଓଁ କାରମନ୍ତ୍ର କହିଦେବା	। ଯନ୍ତ୍ର କାଟିଣ ବୁଝାଇବା
କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର	। ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ରସ ଟୀକାସାର	। ପ୍ରଥମେ ଓଁକାର ବସାଇ	। ରଖିବ ଅର୍ଦ୍ଧ ମାତ୍ରା ତହିଁ
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗୀତାସାର	। ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରାକୁ ବସାଇବ	। ବର୍ତ୍ତୁଳ ଚିକ୍ତକଣ କରିବ
ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଅର୍ଜୁନ	। କେହି ନ ଜାଣେ ଏହି ଜ୍ଞାନ	। ଉପରେ ବିନ୍ଦୁକୁ ରଖାଇ	। କହିବା ବୀର ତୋତେ ଫେରା
ଭକତ ବୋଲି ତୋତେ ମୁହିଁ	। କହୁଛି ନ କହିବୁ କାହିଁ	। ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ସେ ବିନ୍ଦୁ କାହୁଁ ଜନ୍ମ ହୋଇ
ଏ ଜ୍ଞାନ ମନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ର ବାଣୀ	। କହିବି କିଛିତରେ ପୁଣି	। କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ
ଅତି ସମୃଦ୍ଧ ଏ ଗନ୍ତନ	। ପଣ୍ଡିତ ଏକା ଜ୍ଞାନାଜ୍ଞନ	। ନଥାଇ ଯହିଁରେ ପବନ	। ନାହାନ୍ତି ପଞ୍ଚଭୂତ ପୁଣି
ଗୁରୁଶିଷ୍ୟଙ୍କ ଭାବ ଏହି	। କହୁଛି ଶୁଣ ମନ ଦେଇ	। ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଗତି ନାହିଁ	। ଗୁରୁ କହିଲେ ତାହା ପାଇଁ
ଗୁରୁ ସେ ଶିଷ୍ୟକୁ କହନ୍ତି	। ଅନ୍ୟ କେ ଗମି ନ ପାରନ୍ତି	। ସେଠାରୁ ଶୁଣି ଯେ ନିଗମ	। ଜନ୍ମ ହୋଇଲେ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ
ଗୁରୁ କହନ୍ତି ଏହା ଫେର	। ଗୁପ୍ତତେ ରଖିବୁଟି ତୁହି	। ବିନ୍ଦୁରେ ଅର୍ଦ୍ଧ ମାତ୍ରା ରହି	। ତହିଁରୁ ଜନ୍ମ ପ୍ରାଣ ବହି
କହଇ ବକରାମ ଦାସ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗୀତାସାର	। ପ୍ରଣବ ଓଁକାରକୁ କହ	। ଏକାକ୍ଷର ଯେ ତହିଁ ରହି

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଃ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ -
ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। କହ ଏ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଥ ଫେର	। ପ୍ରଣବ ଚକ୍ରବିନ୍ଦ ପୁଣି	। ଦେବମାନଙ୍କର ଆସ୍ଥାନ
କାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଜ୍ଞାନ	। କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ	। ସାମ ଯଜୁ ରକ ଅଥର୍ବ	। ଚାରି ବେଦରୁ ଯେ ଜାଣିବ
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଟୀକାସାର	। ଉର୍ମଧୁର୍ମହିଁ ଜ୍ୟୋତି ଜ୍ୱାଳା	। ଏ ଚାରି ଦ୍ୱାରେ ଚାରି କଳା
ଜ୍ଞାନ ଯେ ପରମ ଅଟଇ	। ପୂର୍ବେ ଯେ କେହି ନ ଜାଣଇ	। ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। କହିବା ଯନ୍ତ୍ର ଅର୍ଥ ଫେର
ଏ ଜ୍ଞାନ ହୋଇଛି ଗୁପ୍ତ	। ଓଁକାର ଭିତରେ ଏ ତତ୍ତ୍ୱ	। ସିଦ୍ଧି ରସୁ ଚାରି ଅକ୍ଷର	। କେ କାହିଁଛନ୍ତି ଚକ୍ରଧର
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। କହ ଓଁକାର ଭେଦ କାହିଁ	। କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	। ମୁଖରେ ଓଁକାର ରହଇ	। ସିଦ୍ଧିରସୁ ଯେ ଚାରିକ୍ଷର	। ଏ ଚାରିଦ୍ୱାରରେ ଉଜାଗର
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ଶୂନ୍ୟ ସେ କାହାକୁ ଯେ କହି	। ଏ ଚାରି ଏକତ୍ୱ କରିଣ	। ଓଁ କାର ଭିତରୁ ଜନମ
		। ଓଁକାର ଭିତରୁ ବାହାର	। ଜାଣନ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନସାର

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚରାଇ	। ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।	ହୃଦୟ କଣ୍ଠ ଯେ ଲଲାଟ	। ସେ ସର୍ବ ଗୋଲାହାଟେ କେତ ॥
କହିଲେ ଓଁ କାରୁ କନ୍	। କେମନ୍ତେ ପୁରୁଷ ଉତ୍ତମ ।	ତାହା କହିବା ତୋତେ ଫେର	। ତୋ ତାହୁଁ ମୋର ଭକ୍ତ ନାହିଁ ।
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜ୍ଞାନ ତତ୍ତ୍ୱ	। କହିବା ଶୁଣ ବୀର ପାର୍ଥ ।	ଗୃହ୍ୟରେ ଚାରି ଯେ ଅକ୍ଷର	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର ।
କୁଣ୍ଡଳୀ ରୂପେ ରୂପ କନ୍	। ତୋତେ କହିଲି ଏ ଉତ୍ତମ ।	ବ ଶ ସ ସ ଯେ ଚାରି କହି	। ଗୃହ୍ୟ କମଳ ଏ ବୋଲାଇ ।
ଅର୍ଦ୍ଧ ମାତ୍ରାର ନାମ କହି	। ଅଧିକା ନାମ ଯେ ବୋଲାଇ ।	ଏବେ କହିବା ହୋ ଅର୍ଜୁନ	। ଲିଙ୍ଗ କମଳର ବିଧାନ ।
ଏଥୁରୁ ଚାରିବେଦ କନ୍	। ତୋତେ କହିଲି ଏଥୁ ମର୍ମ ।	କ୍ଷତ ଅକ୍ଷର ତହିଁ ରହି	। ତୋତେ କହିବା ତାହା ଫେର ॥
ଏହାକୁ ଏକାକ୍ଷର କହି	। ତୋତେ କହିଲି ଅର୍ଥଫେର ।	ବ ଉ ମ ଯ ରାଲ ବୋଲାଇ	। ଜ୍ଞାନ କମଳରେ ଅଛଇ ।
ଏ କନ୍ଦୁଜାନ ଯେ ଗୁପ୍ତତ	। ତୋତେ କହିଲି ଚାକା ଅର୍ଥ ।	ଏବେ ହେ ଶୁଣ ତୁ ଅର୍ଜୁନ	। ନାରି କମଳର ବିଧାନ ।
ମସ ଯସ ହିଁ ତତ୍ତ୍ୱସାର	। ଏବେ କହିବି ମହାବୀର ।	ଦଶ ଅକ୍ଷର ଯେ ବସଇ	। ତାହା କହିବା ଶୁଣ ତୁହି ।
କ୍ଷତ ଚକ୍ରାଦି ବସାଇବ	। ଯେ ମସ ଫେଡ଼ିଣ କହିବ ।	ତ ଡ ଶ ତ ଥ ଦ ଧ କହି	। ନ ପ ଯ ଯେ ଦଶ ବୋଲାଇ ॥
କ୍ଷତ ଚକ୍ରକୁ ବସାଇବ	। ଯହିଁ ଯେ ମସ ଭେଦ ଥିବ ।	ଏହାକୁ ନାଭିଚକ୍ର କହି	। ଗୁପ୍ତତ ସ୍ଥାନ ଏ ଅଟଇ ।
ଏମନ୍ତ ଗୁପ୍ତତ ବୋଲାଇ	। ଗୁରୁଶିଷ୍ୟକ ଭାବ ଏହି ।	ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ହୃଦ କମଳ ଚକ୍ର କହି ।
ଗୁରୁ ଯେ ଶିଷ୍ୟକୁ କହନ୍ତି	। ଅନ୍ୟଟି ଗମି ନ ପାରନ୍ତି ।	କେତେ ଅକ୍ଷର ତହିଁ ସାର	। କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର ।
ଏ ଯସ ଗୁପ୍ତତରେ ତତ୍ତ୍ୱ	। କେହି ନ ଜାଣେ ଗୀତା ଅର୍ଥ ।	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ବୀରମଣି ।
କୋଟିକେ ଗୋଟିଏ ଅଛନ୍ତି	। ମହିମା ସେହୁ ବଖାଣନ୍ତି ।	ହୃଦକମଳେ ଯେ ଅକ୍ଷର	। ଦ୍ୱାଦଶ ନାମ ଶୁଣ ତାର ।
ଏହୁ ଗୁପ୍ତତ ଗୀତାରସ	। କହଇ ବଳରାମ ଦାସ ।	କ ଖ ଗ ଘ ଙ ଯେ ପ୍ରମାଣ	। ଚ ଛ ଜ ଝ ଞ କୁ ଯେନିଶ ।

ଜତିଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ଦ୍ୱିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲାଇ ଗୋସାଇଁ	। ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।	କଣ୍ଠ କମଳର ବିଚାର	। କହିବା ହେଉ ଚକ୍ରଧର ।
କହିବା ହେଉ ଦାମୋଦର	। ଗୁପ୍ତଗୀତାର ଅର୍ଥ ସାର ।	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର ।
ଯସ ସ୍ତ୍ରୀପିଣ କନାର୍ଦ୍ଦନ	। ଯେ ସବୁ କହିଲ ଆପଣ ।	କଣ୍ଠ କମଳର ବିଚାର	। ତୋତେ କହିବା ଅର୍ଥ ସାର ।
ଏ ସର୍ବ ଶରୀର ମୋହର	। ଫିଟାଇ କହ ଦାମୋଦର ।	ଅଥାଇ ଭାଇ ଭାଇ ଯେ କହି	। ରର ଲୁଲୁଚି ବୋଲାଇ ।
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	। କିଏ ପଚାରୁ ଭକ୍ତ ତୁହି ।	ଏଐ ଓଐ ଅଂ ଅଃ ଏ ପ୍ରମାଣ	। ତୋତେ କରିଲୁ ହେ ଅର୍ଜୁନ ।
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲାଇ ଗୋସାଇଁ	। କହିବ ଯସ ଅର୍ଥ ଫେର ।	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ଭୋ ନାଥ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
ଶରୀରେ ହସ୍ତ ମାରି ଦେବ	। ମୋ ମନ ପ୍ରତ୍ୟୟ ହୋଇବ ।	ମନେ ପଡ଼ିଲା ଏବେ ମୋର	। ପୁଛଇ କହ ଚକ୍ରଧର ।
କ୍ଷତଚକ୍ର ହିଁ ବସାଇବ	। ପ୍ରତି ପ୍ରତିକେ କହି ଦେବ ।	ଲଲାଟଚକ୍ର କେତେ କ୍ଷର	। କହିବା ହେଉ ଦାମୋଦର ।
କେ କେଉଁ ଚକ୍ରରେ ବସଇ	। ବ୍ରହ୍ମ ଯେ ଲିଙ୍ଗ ନାଭି କାହିଁ ।	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ।
ହୃଦୟ କଣ୍ଠ ଲଲାଟରେ	। କେତେ ଅକ୍ଷର କେଉଁଠାରେ ।	ଦୁଇ ଅକ୍ଷର ସେ ବସଇ	। କହିବା ତୋତେ ଅର୍ଥ ଫେର ।
କେତେ ପବନ ଏ ଶରୀରେ	। ବହୁଛି କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ।	ହ କ୍ଷ ନାମ ସେ ଯେ ବୋଲାଇ	। ତହିଁର ଅର୍ଥ ଦେବା କହି ।
ଶରୀରେ ଭେଦାଇ କହିବ	। ତେବେ ସେ ମନେ ପ୍ରତେ ଯିବ ॥	ହ କ୍ଷ ଦୁଇର ନାମ ଶୁଣ	। ତୋତେ କହିବା ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନଦେଇ ।	ହ କ୍ଷର ପରମ ଅଟଇ	। କ୍ଷକୁଟି ଜୀବ ବୋଲି ବହି ।
ଅତି କଠୋର ଗୁପ୍ତ ଜ୍ଞାନ	। କହିବା ତୋତେ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।	ହ କ୍ଷ ଦୁହିଁକ ମଧ୍ୟେ ବାଟ	। ପଡ଼ିଛି ସେ ସେ କାଳ କବାଟ ॥
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନଦେଇ	। ଗୃହ୍ୟ ଲିଙ୍ଗ ଯେ ନାଭି କାହିଁ ।	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ହେ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
		କହିବା ହେଉ ଜ୍ଞାନ ବାଟ	। ଯେମନ୍ତେ ଫିଟିବ କବାଟ ।

କପଟ କେଉଁଠାରେ ପୁଣି । ଲାଗି ରହିଛି ଭଗବାନ ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଶୁଣ ଭକତ ଦେଇ ମନ ।
 ଚକ୍ଷୁ ତୁ ମଧ୍ୟରେ ଆସନ । ନିରତେ ଖେଳଇ ପବନ ।
 ସେଠାରେ ଚିର ଦିଅ ପୁଣି । କପାଟ ଲାଗଇ ଫାଲଗୁନି ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । ଜ୍ଞାନ ହେତୁ କାହିଁପାଇଁ ।
 ଯେତେ କହିଲେ ଦୟା କରି । ପାଇବି କାହା ସେବା କରି ।
 ଏହା କହିବା ମୋ ଆଗରେ । ପଡ଼ିଛି ଅନ୍ଧ ଯେ କୃପରେ ।
 ଏ ଅନ୍ଧକୃପେ ପଡ଼ି ନାଶ । ହେଉଛି ପ୍ରଭୁ ପାତକୀସ ।
 ଏଥୁ ଚିରିବି କି ଭୟାୟ । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଦେବବୀର ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଧନ୍ୟ ଅର୍ଜୁନ ଅତୁ ହୁଅ ।
 ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଅର୍ଜୁନ । ଗୁରୁକୁ ସେବା କଲେ ପ୍ରାଣ ।
 ଗୁରୁ ସେବାରେ ଜ୍ଞାନ ପାଇ । ଅନ୍ଧକୃପରୁ ଉଦ୍ଧରଇ ।
 ଗୁରୁ ନ ସେବିଲେ ଅର୍ଜୁନ । କାହୁଁ ପାଇବ ସଦ୍‌ଜ୍ଞାନ ।
 ଗୁରୁଟି ବ୍ରହ୍ମା ହରି ହର । ଗୁରୁଟି ସ୍ୱୟଂ ନିରାକାର ।
 ଏ ଘେନି ଗୁରୁ ଭଗବାନ । ସେ ନୁହେଁ ମନୁଷ୍ୟ ସମାନ ।
 ଏମନ୍ତେ ଗୁରୁଙ୍କର ସେବା । ଯେ ପ୍ରାଣୀ କରେ ସେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ।
 ଏମନ୍ତ ଗୁରୁସେବା କର । ହେତୁକୁ ଜ୍ଞାନରେ ତୁ ଧର ।
 ହେତୁରେ ପାଇଟିବ ପିଣ୍ଡ । ଦିଶିବ ସପତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ।
 ବ୍ରହ୍ମସଂହିତା ଏହୁ ଗୀତା । ସାଧୁମାନଙ୍କୁ ଏହି ହିତା ।
 ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପୁଲକିତ । ନୟନ ଅସ୍ତ୍ରଜଳକେ ପୁତ ।
 ଗଦଗଦ ଭାବେ ପଚାରିଲ । ଚରଣ ଯୁଗଳରେ ଧାୟି ।
 ଧରିଣ କରଇ ରୋଦନ । ମୁହିଁ ଅଥମ ଦାନ ଜନ ।
 ମାୟା ନ କରି ଚକ୍ରଧର । କହିବ ଟାକା ଅର୍ଥ ସାର ।
 ଏ ଦେହ ଜୀବର ଆସନ । ପରମ କେମନ୍ତ ଭାବେଣ ।
 ଯଜ୍ଞ ମୂରତି ସେ କେମନ୍ତ । କହିବା ହେଉ ପଦ୍ମନେତ୍ର ।
 ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ ହିଁ ଥିବ । କାଟ ପତଙ୍ଗ ଫେଇ ଦେବ ।
 ସକଳ ଶରୀରେ ତ ପୁଣି । ଭେଦାଇ କହ ନାରାୟଣ ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । କହିବା ଏ ଦେହ ଦେଖାଇ ।
 ଦେହରେ ହସ୍ତ ମାଗି ଦେବା । ପ୍ରତି ପ୍ରତିକେ ଚିହ୍ନାଇବା ।
 ଏ ଜ୍ଞାନ ଅଟଇ ଗୁପ୍ତତ । କାହିଁ ନ କରିବୁ ତୁ ଖ୍ୟାତ ।
 ତୁ ଯେଣୁ ବିଶ୍ୱାସ ମୋହର । ତୋତେ କହିବା ତତ୍ତ୍ୱ ସାର ।
 ହେତୁ ନ କରିବାକୁ ପୁଣି । ଯାହା ପଚାରିଲୁ ଅର୍ଜୁନ ।
 କହଇ ବଳରାମ ଦାସ । ଗୁପ୍ତ ଗୀତା ମହାରସ ।

ଗତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟଃ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । କଥାଏ ପଚାରିବି ମୁହିଁ ।
 ଲଲାଟ ଚକ୍ରଠାରୁ କହ । ତେବେ ଫିଟିବ ମୋ ସନ୍ଦେହ ।
 ଲଲାଟ ଚକ୍ରପଦରେ ଯାଇ । ତହିଁକି ଅଛି ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
 ହ ଯ ଯେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଉପରେ । କହ କି ଅର୍ଥ ଏ ଗୀତରେ ।
 ସ୍ୱର୍ଗ ଯେ ମଞ୍ଚାଦି ପାତାଳ । କେଉଁ ଠାବରେ ଏକାମେଳ ।
 କହିବା ହେଉ ଦାମୋଦର । ସଂଶୟ ଫିଟିବ ମୋହର ।
 ଗୋଲାହାଟ ଯେ କାହିଁ କହି । କାହାକୁ ଅନାହତ କହି ।
 ଜୀବ ପରମର ଯେ ଭେଟ । ଶୁଣିଲେ ଫିଟିବ କବାଟ ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ ।
 ଲଲାଟ ଚକ୍ରଠାରୁ ହୁଅ । ଜାଣ ହେ ଆକାଶ ବୋଲାଇ ।
 ହୃଦୟ ମର୍ତ୍ତ୍ୟସେ ବୋଲାଇ । ପାତାଳ ପାଦତଳକହି ।
 ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ହେତୁ ଦେଇ । ଲଲାଟ ଚକ୍ରପରେ ଯାଇ ।
 ତାହାର ପରେ ଗୋଲାହାଟ । ସେ ହାତେ ଅର୍ଜୁନ ତୁ ଭେଟ ।
 ଅନାହତ ଯେ ତହିଁ ରହି । ଗୁରୁଜ୍ଞାନହିଁ ସେ ଅଟଇ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । କଥାଏ ପଚାରିବି ମୁହିଁ ।
 ଏ ଦେହ ଓଁକାରେ ବସାଇ । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ । ଓଁ କାର ନାସିକା ଅର୍ଜୁନ ।
 ନିର୍ଗୁଣ କାହିଁରେ ବସଇ । ତୋତେ କହୁଛି ଅର୍ଥଫେଇ ।
 ଓଁ କାର ତ୍ରିଗୁଣ ପ୍ରମାଣ । ଯେ ସବୁ ରଜତମ ଜାଣ ।
 ଅ ଆର ମଧ୍ୟରେ ଯେ ଯାଇଁ । ଅର୍ଦ୍ଧ ମାତ୍ରା ଯେ ତହିଁ ।
 ରହି ତହିଁ ଭିତରେ ବିହୃମୟେ । ସେ ବିହୁ ଶ୍ୱାସରୁ ଉଦୟେ ।
 ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ପଚାରିଲ । ମନେ ପଡ଼ିଲା ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
 ସିଦ୍ଧିଗସ୍ତ୍ର ଯେ ଗାରିଷ୍ଠର । ଏବେ ହେଁ କାହିଁ ଦାମୋଦର ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । ହେତୁ କରିବା ତାହାଘେନ ।
 ନାସିକା ସି ଅକ୍ଷର ତୋର । ନୟନେ ବସେ ଶି ଅକ୍ଷର ।
 ମୁଖରେ ର ଅକ୍ଷର ଜାଣ । ବେହୋଶ ହୋଇଛି ନିର୍ଗୁଣ ।
 ସୁକ୍ଷର ଶ୍ରବଣେ ବସଇ । ଏ ଚାରି ଏମନ୍ତ ବୋଲାଇ ।
 ଏ ଚାରି ଦ୍ୱାରେ ଗାରିବାଟ । ଚକ୍ରୁଛି ମରଗଜ୍ଜ ଥାଟ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । କଥାଏ କହୁଅଛି ମୁହିଁ ।
 କହିଲି ସିଦ୍ଧି ରସୁ ଜନ୍ମ । କେମନ୍ତେ ଜାଣିବି ମରମ ।
 କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ।
 ସିଦ୍ଧି ରସୁର ଜନ୍ମ ଶୁଣ । କହିବା ତୋତେ ଯେ ଫେଡ଼ିଣ ।

ନାଦ ବିନ୍ଦୁ ସେ ଯେ ହେଲା । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେ ରହିଲା ॥	ଆକାର ଉକାର ମକାର । ସକାର କାହିଁ ମାତ୍ରା ସାର ॥	
ତୁ କାରୁ କି ଜନମ ହୋଇ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ॥	ସକାର ଅର୍ଥ ଫେଇ ଦେବ । ଅକ୍ଷର କାହିଁ ସେ ବହିବ ॥	
ର ହେଲା କୁଣ୍ଡଳିରୁ ଜନ୍ମ । କହିଲୁ ଏ ଜନ୍ମ ଉଭୟ ॥	ଉକାର କାହିଁରେ ଆସନ । ମକାର କହିବ ଫେଡ଼ିଣ ॥	
ଶୂନ୍ୟରୁ ସୁ ଯାଇ ରହିଲା । କେହି ଯେ ଚିହ୍ନିତ ନୋହିଲା ॥	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ୱ ଏହି ॥	
ତୋତେ କହିଲି ହେ ଅର୍ଜୁନ । କାହାକୁ ନ କହ ଫେରଣ ॥	ଆବର ଲଲାଟେ ଅଛଇ । ସକାର ନୟନେ ବସଇ ॥	
ଗୁପ୍ତ ଟୀକା ଅର୍ଥ ଏହି । ତୋତେ କହିଲି ଏହା ଫେଇ ॥	ଓଁକାର ମୁଖ ମଧ୍ୟେ ଜାଣ । ସକାର ନାସିକା ପବନ ॥	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ନାଥ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥	
ନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ ଯେ ଚୈତନ୍ୟ । ପ୍ରକାଶ ଚାରିମଠ ପୁଣ ॥	ପବନ ନାମ କି ବୋଲାଉ । କହିବ ପ୍ରଭୁ ଅର୍ଥ ଫେଇ ॥	
ଏ ଚାରି ମଠରୁ ଆସନ । ଏ ଦେହେଁ କାହିଁ ଭଗବାନ ॥	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ॥	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଜ୍ଞାନ ଏହି ॥	ତାକୁକା ସନ୍ଧିରେ ସେ ଯାଇ । ପଦ୍ମ କେଶର ଯେ ଅଛଇ ॥	
ନନ୍ଦ ଯେ ମୁଖ ତୋ ପ୍ରମାଣ । ତୋତେ କହୁଛି ମୁଁ ଫେଡ଼ିଣ ॥	ସେ ପଦ୍ମକେଶର ଭିତରେ । ପରମ ଆତ୍ମା ଯେ ବିହରେ ॥	
ଏହାକୁ ନନ୍ଦ ମଠ କହି । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ୱ ଏହି ।	କେଶର ମଧ୍ୟେ କର୍ଣ୍ଣକାର । ତହୁଁ ମଧ୍ୟରେ ଶୁଙ୍ଘ ସାର ॥	
ସ୍ୱରୂପ ମଠ ନାସାକହି । ତୋତେ କହୁଛି ମୁଁ ଯେ ଫେଇ ॥	କର୍ଣ୍ଣକା ଶୁଙ୍ଘର ମଧ୍ୟରେ । ବ୍ରହ୍ମ ଅକ୍ଷର ବାସକରେ ॥	
ଚୈତନ୍ୟ ମଠ ଯେ ଶ୍ରବଣ । ପ୍ରକାଶ ମଠ ତୋ ନୟନ ॥	ଅର୍ଜୁନ ବୋଲାଉ ଗୋସାଇଁ । ବ୍ରହ୍ମର କି ବର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ॥	
ଏହାକୁ ଚାରି ମଠ କହି । ବେଦର ତତ୍ତ୍ୱ ଏ ଅଟଇ ॥	ଶ୍ରୀଗୁରୁ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ । ସହସ୍ର ପୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ॥	
ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ଯେ ଆନନ୍ଦ । ମୁଖ ତା ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ॥	ଏମନ୍ତ ବର୍ଷ ଯେ ଅଟଇ । ନୀଳ ଉତ୍ପଳ ପ୍ରାୟ ସେହି ॥	
କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମନ ଦେଇ । ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ ॥	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ କହେ ବାଣୀ । ଶୁଣିବା ହେଉ ଚକ୍ରପାଣି ॥	
ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶିଶୁ ଭଗବାନ । ଶିଶୁ ବେଦର କାହିଁ ସ୍ଥାନ ॥	ସେ ପଦ୍ମକେଶର ମଧ୍ୟରେ । ବିଂଶ ଅକ୍ଷର ତହିଁ ପରେ ॥	
ଆସନ ମୋତେ କହି ଦେବ । ମୋ ମନ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବ ॥	କହନ୍ତି କମଳ ଲୋଚନ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ ॥	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇମନ ॥	ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ସେ କପାଟ । ଅର୍ଜୁନ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ବାଟ ॥	
କହିବା ତୋତେ ପାର୍ଥ ଫେଇ । ପରମ ଶୁଣି ବେଦ କହି ॥	ଯେବେ ସେ ବାଟ ତ ଫିଟିବ । ପରମ ଆତ୍ମା ସଙ୍ଗେ ଯିବ ॥	
ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ପଚାରଇ । ସଂଶୟ ମୋତେ ଯେ ଲାଗଇ ॥	ପରମ ଆତ୍ମାକୁ ଘେନିଣ । ଶୂନ୍ୟକୁ ଯିବ ହେ ଅର୍ଜୁନ ॥	
ଏ ଶିଶୁ ବେଦର ଆସନ । କହିଲି ନାହିଁ ନାରାୟଣ ॥	ତୋତେ କହିଲି ଜ୍ଞାନ କଥା । ସାଧୁ ଜନକ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ॥	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ । ଶୁଣହେ ପାର୍ଥ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ॥	ତୁ ଯେଣୁ ମୋହର ଭକତ । ତୋତେ କହିଲି ଏ ଗୁପ୍ତ ॥	
ନାସିକା ମଧ୍ୟରେ ଆନନ । ଶିଶୁବେଦର ନିଜ ସ୍ଥାନ ॥	କହଇ ବଳରାମ ଦାସ । ଗୁପ୍ତ ଟୀକା ମହାରସ ॥	
କହିଲେ ପ୍ରଭୁ ପାତବାସ । ଅର୍ଜୁନ ହୋଇଲେ ସତୋଷ ॥	ଇତିଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟା ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ	
ତହିଁ ପବନ ପରମ ହିଁ । ଏ ବେନି ନିର୍ଗୁଣ ଅଟଇ ॥		
ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ପଚାରଇ । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥	ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ	
ନାହିଁ ଯାହାର ରୂପବର୍ଣ୍ଣ । ଅଦୃଶ୍ୟ ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅତିହୁ ॥		
ଯାହାକୁ ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି କହି । ଅର୍ଜୁନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମ ସେହି ॥	ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରିଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥		
ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମର କାହିଁ ସ୍ଥିତି । ଆଜ୍ଞା କରିବ ଯଦୁପତି ॥	କଥାଏ ପଡ଼ିଲା ମନର । କହିବା ହେଉ ଚକ୍ରଧର ॥	
ଶ୍ରୀହରି କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ । କହିବା ତୋତେ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ॥		
ଭୋ ପ୍ରଭୁ କହ ତକାଡ଼ୋଳା । ଅକ୍ଷର ଭେଦ ଯତ୍ନଲାଳା ॥	ଭୋ ନାଥ ଦେବ ଏବେ ଶୁଣ । ଏ ଦେହ ଦଶଦ୍ୱାର ପୁଣ ॥	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୁକ୍ତ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବାର ॥		
	କହିବା ଦଶଦ୍ୱାର ଫେଇ । ଚାରି ବେଦରେ ଯେ ଅଛଇ ॥	

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । କହିବା ଅର୍ଥମାନ ଫେର । ଦନ୍ତ ସନ୍ଧିରେ ଶୁଷ୍କମୁନା । ସେଠାରେ ଉଦୁଅଛି ବାନା ।	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଟାକା ସାର । ବନ୍ଦୁନାଳ ପରେ ଶଶୁର । ପରମନାମ ନିରାକାର ।	
କର୍ଷ ସେ ଚକ୍ଷୁ ନାସା ଦୁଇ । ମୁଖରେ ଚିନି ବେଦ କହି । ପରମ ପୁରୁଷଟି ସେହି । ତ୍ରିଭଙ୍ଗା ହୋଇଛନ୍ତି ରହି ।	
ଦୁଇ ନୟନ ଦୁଇ ଦ୍ଵାର । କହିବା ପଞ୍ଚଦାର ସାର । ମୁରଲୀ ଅଛଇ ଅଧର । ପଡ଼ିଛି ଘଣ୍ଟିକା ଉପର ।	
ଦୁଇ ସେ ନାସା ପୁଟ କହି । ଶ୍ରବଣ ଦୁଇ ହେ ବୋଲାଇ । ଘଣ୍ଟିକା ପରେ ତିନିଦ୍ଵାର । ଅର୍ଜୁନ ଏବେ ହେବୁକର ।	
ଏମନ୍ତ ନବଦ୍ଵାର ଶୁଣ । ତୋତେ କହିଲି ହୋ ଅର୍ଜୁନ । ବାଟେକ ଆକାଶ ଫିଟିଛି । ବାଟେକ ଗୁପ୍ତ ହୋଇଛି ।	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ବାଟେକ ପଡ଼ିଛି ମଞ୍ଚାକୁ । ମଞ୍ଚାକୁ ଫିଟିଛି ସ୍ଵର୍ଗକୁ ।	
ଏମନ୍ତେ ନବଦ୍ଵାର ହେଲା । ଆହୁରି ଦ୍ଵାରେକ ଲୁଚିଲା । ଏ ବାଟେ ତୁ ପଶିପାରିଲେ । ବ୍ରହ୍ମ ଭେଟିବୁ ଅକ୍ଲେଶରେ ।	
ସେ ଦ୍ଵାର କାହିଁ ଯେ ରହିଲା । ଏହା କହିବ ଚକାଡ଼ୋଳା । ଶୁଣିଣ ଅର୍ଜୁନ ଆନନ୍ଦ । ମୁଖ ତା ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚାନ୍ଦ ।	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ । ଶୁଣ ହୋ ପାର୍ଥ ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ । ଦେଖିଣ ହରିମୟ ଘଟ । ସ୍ଵର୍ଗକୁ ଫିଟିଲା କବାଟ ।	
କୁସ୍ତାନ ମଧ୍ୟରେ ତ ବାଟ । ଲାଗିଛି ତିଳେକ କପାଟ । ଦେଖିଲା ସର୍ବଘଟେ ହରି । ସକଳ ଭୂତେ ଛନ୍ତି ପୁରି ।	
ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ମନ ଦେଇ । ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଗଳି ନ ପାରଇ । ଆନନ୍ଦେ ନେତ୍ର ବହେ ବାରି । କୃଷ୍ଣ ମହିମା ହୃଦେ ଭରି ।	
ଗମ୍ଭୀରି ଯେ ଥୋରିବଳଦ । ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ନ ଯେ ଆନନ୍ଦ । ପୁଛଇ ହୋଇଣ ଆନନ୍ଦ । ଏ ଦେହ କହ ଚାରିବେଦ ।	
ଶୁଣ ବୁଝେବୁ ରେ ଅର୍ଜୁନ । ଏହା ମୁନିକ ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଚାରି ଦ୍ଵାରେ ଛନ୍ତି ରହି ।	
ଏମନ୍ତ ଶୁଣିଣ ଅର୍ଜୁନ । ପୁଣି ପୁଛିଲା ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ । ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ କହ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।	
ଏ ଦେହେ ଯେ କଳାରାୟତ । କେଉଁଠାବରେ କଳବଟ । ପୃଥ୍ଵୀ ଆପ ତେଜ ବାୟୁ । ଆକାଶ ପଞ୍ଚଭୂତ ଏହୁ ।	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ପାଶୋରି ଥିଲି ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଭେଦାଇ କହିବ ଶରୀରେ । କେମନ୍ତ ଏ ପଞ୍ଚ ତତ୍ତ୍ଵରେ ।	
ମନେପଡ଼ିଲା ନାରାୟଣ । ବାଈଶି ପାବନ୍ କେ ପୁଣ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ହେ ପାର୍ଥ ମନ ଦେଇ ଶୁଣ ।	
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲୁଛନ୍ତି ପୁଣ । ମନରେ ହେବୁକରି ଘେନ । ବାୟୁ ଯେ ନାସାରେ ବସଇ । ଏ ପଞ୍ଚଭୂତ ଯେ ଅଟଇ ।	
ବାଈଶି ପାବନ୍ ବିଚାର । ଦନ୍ତ ପାଟି ଯେ ଅଟେ ତୋର । ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।	
ଗରୁଡ଼ ଓମ୍ ଯାହା କହି । ମନ ପବନ ସେ ଅଟଇ । ମନବୁଦ୍ଧି ଯେ ଅହଙ୍କାର । ଏ ତିନି କେଉଁଠାରେ ଘର ।	
ଜଗନ୍ନୋହନ ଘର ପୁଣ । ଚାଲୁକା ସନ୍ଧିରେ ଅର୍ଜୁନ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ ।	
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଗୀତା ନାମ । ଗୁପ୍ତପୁ ହୋଇଛି ଗହନ । ମନ ତୋ ନୟନ ଅଟଇ । ସେ ଯଜୁର୍ବେଦ ବୋଲାଇ ।	
ତୁ ଯେଣୁ ମୋହର ଭକତ । ତେଣୁ କହିଲି ଟାକା ଅର୍ଥ । ବୁଦ୍ଧି ଯେ ବଦନ ତୋହର । ଋକ୍ବେଦଟି ଏହି ସାର ।	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଚାରିଖାନି ଯେ କାହିଁ ରହି । ଅହଙ୍କାର ଶ୍ରବଣ ହୋଇ । ଅଥର୍ବ ବେଦ ସେ ବୋଲାଇ ।	
ଏ ଦେହେ କାହିଁ ସେ ଆସନ । କହିବ ହସ୍ତ ଯେ ମାରିଣ । ସାମବେଦଟି ନାସାତୋର । ତୋତେ କହିଲି ବେଦସାର ।	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଟାକା ସାର । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ବୀରବର । ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ନାଥ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।	
ଚାରିଖାନିରେ ଜନ୍ମ କିଏ । କେଉଁଠାରେ ସେ ପାତକୀୟ । ତିଥି ଲଗ୍ନ ଯେ କହିଦେବ । ତେବେ ସେ ମତେ ପ୍ରତେ ଯିବ ।	
କାଟପତଙ୍ଗ ଚାରି କହି । ତୋତେ କହିବା ଅର୍ଥଫେଇ । ପ୍ରତିପଦା ଯେ କାହିଁ ରହି । ଦ୍ଵିତୀୟା କାହିଁରେ ବସଇ ।	
ଜଙ୍ଗମ ମୁଖର ପ୍ରମାଣ । ସ୍ଥାବର ଶ୍ରବଣଟି ଘେନ । ଦୃତୀୟ ଆସନଟି କେହୁ । କହସଂଶୟ ଦୂର ହେଉ ।	
ପତଙ୍ଗ ନୟନେ ବସଇ । କାଟ ଯେ ନାସାରେ ଅଛଇ । ଚତୁର୍ଥୀ ପଞ୍ଚମୀର କଥା । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମ ବେରା ।	
ଏମନ୍ତ ଚାରିଖାନି ଜାଣ । ତୋତେ କହିଲୁ ହୋ ଅର୍ଜୁନ । ଷଷ୍ଠୀ ସପ୍ତମୀ ଯେ ବୋଲାଇ । ଅଷ୍ଟମୀ ଆଦି କହ କାହିଁ ।	
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ନବମୀ ଦଶମୀ ଯେ ପୁଣ । ଶରୀରେ କହ ନାରାୟଣ ।	
ବନ୍ଦୁନଳ କାହିଁ ବସଇ । ଶୁଷ୍କମୁନାର ଦ୍ଵାରଦାହିଁ । ଏକାଦଶୀରେ ନିଜସ୍ଥାନ । ଦ୍ଵାଦଶୀ କାହିଁ ଅଛି ପୁଣ ।	
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନଦେଇ । ତ୍ରିଦଶୀ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଜାଣ । ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ କାହିଁରେ ଆସନ ।	

ସ୍ବପ୍ନ ଅଧ୍ୟାୟ

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ । ଜ୍ୟୋତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବ କହି । ଶିଶୁବେଦ ନାଳ ମୂରତି । ଏମତେ ଆଦ୍ଭୁତ ହୋତି ।	କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ । ନାସିକା ଚକ୍ଷୁ ଯେ ପ୍ରମାଣ । ପ୍ରାଣପ୍ୟାନ ବ୍ୟାନ ଭଦାନ । ସମାନ ଆଦ୍ଭୁତି ପ୍ରମାଣ ।	ମୁଖ ଶ୍ରବଣ ଦୁଇ ଗୁଣ । ଏ ଚାରି ମଧ୍ୟେ ବୈଶ୍ୟ ଜାଣ । ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ପଚାରଇ । କହିବା ହେଉ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।	ଏ ଯେ ଗୁପ୍ତ ଟାକାବାଣୀ । ଚୋତେ କହିଲି ଫାଳଗୁନି । ପୃଥ୍ବୀ ଆପ ତେଜ ବାୟୁ । ଆକାଶ ପଞ୍ଚଭୂତ କେହୁ ।	ଗୁରୁଶିଷ୍ୟଙ୍କ ଭାବ ଏହି । କାହାକୁ ନ କହିବୁ ଫେର । ମନ ଯେ ବୁଦ୍ଧି ଅହଙ୍କାର । ଏ ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର ପରକାର ।	କହନ୍ତି ବଳରାମ ଦାସ । ଗୁପ୍ତ ଟାକା ମହାରସ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ।	ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନକୁ ପାଦେ । ଶରଣ ପଶିଲି ଆନନ୍ଦେ । ପାଦରେ ପୃଥ୍ବୀ ରହଇ । ଜାନୁରେ ଆପ ଯେ ବସଇ ।	ଛତିଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ । ବାୟୁ ଯେ ହୃଦରେ ଚଳଇ ।	ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମାଦେ ନାମ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ । ଆକାଶ ଶିର ଯେ ଅଟଇ । ଚୋତେ ଅର୍ଜୁନ ଦେଲି କହି ।
--	---	--	---	--	---	--	--	--

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ରାମ ଯେ ରାମ ରାମ ରାମ । ଶୂନ୍ୟରେ ରହିଛି ପରମ । ଏମତେ ଦେହ ପରକାଶ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ପାତବାସ ।	ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀହରିକି ଚାହିଁ । ବୋଲଇ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ନୟମୁଖ ସାମକୁ କହି । ସାମ ଯେ ବେଦକୁ ବୋଲାଇ ।	ଏ ଦେହ ଭିତରେଣ ହରି । କେ କେଉଁଠାରେ ଛତି ପୁରି । ସୁଦାମା ସଖା ଯେ ଅତ୍ୟୁତ । ଏମତ ହୋଇ ଶୁଣ ପାର୍ଥ ।	କହନ୍ତୁ ଆଦ୍ଭୁ ଭେଦ ଜ୍ଞାନ । ଶୁଣି ସତୋଷ ହେଉ ମନ । ସ୍ବରୂପ ମଠ ନାସା କହି । ଯଶୋବନ୍ତ ଶାଖା ବୋଲାଇ ।	ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ । ଚୋତେ କହିବା ଏହି ଜ୍ଞାନ । ପ୍ରକାଶ ମଠ ସେ ନୟନ । ଅନନ୍ତ ଶାଖା ଅଟେ ବାମ ।	ବୋଲୁ ଯେ କିଏ କେଉଁଠାରେ । ଅର୍ଜୁନ କହିଦେବା ବାରେ । ଚୈତନ୍ୟ ମଠ ସେ ଶ୍ରବଣ । ସୁବାହୁ ବଳ ବଳରାମ ।	ପ୍ରଥମେ ଠୁଳ ଶୂନ୍ୟ ହେଲା । ଶୂନ୍ୟରୁ ରୂପେକ ଜନ୍ମିଲା । ଶୁଦ୍ଧି ଶିଶୁବେଦ କହି । ତହିଁଟି ପବନ ବହଇ ।	ଏକ ପୁରୁଷ ବିଦୁଥାଇ । ତାହା ଭିତରୁ ଯେ ଜନ୍ମଇ । ଗଜ ଯେ ମୁଖରେ ଆବୋରି । ଏମତ ବୋଲାଛନ୍ତି ଶିରୀ ।	ଆକାରୁ ଅର୍ଥ ଅଣାକାର । ଆକାର ତହିଁର ଭିତର । ଅଥର୍ବ ଅଟଇ ଶ୍ରବଣ । ଧ୍ବନିକି ଅନାହତ ଜାଣ ।	ଭକାର ବସନ୍ତି ତଳକୁ । ମକାର ଅଧିକ ଗାରକୁ । ଏ ଧ୍ବନି ଅଖଣ୍ଡ ବୋଲାଇ । ବ୍ରହ୍ମକୃଷ୍ଣଳୀ ଯାକୁ କହି ।	ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶ୍ରୀହରି । ମଥୁରା କେ କହ ବିସ୍ତାରି । ଆକାର ଭକାର ମକାର । ଏହିଟି ତୁମ୍ଭ ତତ୍ତ୍ବସାର ।	ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି କିରାଟୀ । ବଡ଼ ଗହନ କଥା ଏଟି । ନାଦ ବିହରୁଟି ବାହାର । ଅବନୀ ବର୍ଣ୍ଣି ମକାର ।	ମଥୁରା ମଥାଟିକୁ କହି । ଏମତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଅଟଇ । ପରେ ଯେ ର ଜ ଶ ଶବଦ । ଚାରି ଯୁଣ ବେଦୁ ରହିବ ।	ବ୍ରହ୍ମା ଯେ ଚାରି ବେଦ ଜଲା । ଚାରିବେଦରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ତେଣୁ ତୁରିତ ମାତ୍ରାସାର । ଆକାର ମକାର ସକାର ।	ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ବଚନ । କେମତେ ଚାରିବେଦ ପୁଣ । ଷୋଳ ନାମ ବତିଶାକ୍ଷର । ରାଜ୍ୟେ ସେ ପଶୁଛି ମୁଖର ।	ସିଦ୍ଧ ରହୁ ଚାରି ଅକ୍ଷର । ଚାରିବେଦ ଯେ କେଉଁଠାର । ମୁଖରେ ଶବଦ ଯେ ରହି । ତେଣୁ ତା ନାମ ଜୀବ କହି ।	ଚାରିଅକ୍ଷର ବେଦ ହୋଇ । ଏମତେ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ବୋଲାଇ । ଜୀବନ୍ତି ଏହୁ ଜିହ୍ବା କହି । ଯା ସଙ୍ଗେ ପରମ ଖେଳଇ ।	ସିଦ୍ଧି ଯେ ଶିଶୁବେଦ କହି । ଷ ର ପୁଣି ନେତ୍ର ଅଟଇ । ତାକୁ ତଳରେ ଅଟେ ବାଟ । ତହିଁରେ ବସେ ଗୋଳା ହାତ ।	ରଥ ଯେ ବୋଲାଇ ଅଧର । ସୁ ଯେ ଅଥର୍ବ ନାସିକାର । କର ଧରିଣ ମୋହ ପାଶି । ସେ ହାତେ ପଞ୍ଚମାନ ବସି ।	ବଳଭଦ୍ର ଯେ ସାମ ହୋଇ । ଋକ୍ ଯେ ସୁଭଦ୍ରା ଅଟଇ । ଶତ ଦଳ ପଦ୍ମରେ ଥାଇ । ଅମର ଭ୍ରମର ଖେଳଇ ।	ଯଜୁର୍ବେଦ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ । ଅଥର୍ବ ସୁଦର୍ଶନ ପାର୍ଥ । ରଜାଚରଣ ଯାହା କହି । ଲମ୍ବିଣ ଅମୃତ ଝରଇ ।	ନାସିକା ସୁଦର୍ଶନ କହି । ଅଧର ସୁଭଦ୍ରା ଅଟଇ । ବ୍ରହ୍ମରାଷ୍ଟ୍ର ରସ ଗଜଇ । ଲମ୍ବକ ଘଣ୍ଟିକାକୁ କହି ।	ନୟନ ଜଗନ୍ନାଥ ଜାଣ । ସୁଦର୍ଶନଟି ସେ ଦେହେଣ । ଘଣ୍ଟିକା ଆଦି ଯେ ପୁରୁଷ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ପାତବାସ ।	ଏମତେ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂରତି । ତତ୍ତ୍ବ କହିଲୁ ଶୁଣ କୌତି । ଭପରେ ଦନ୍ତ ଓଷ ସହି । ଶିଶୁମୁନୀ କହେ ଅବଧି ।	ସିଦ୍ଧି ଯେ ସାମ ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ । ଯଦୁ ପାତବର୍ଣ୍ଣ ଚିହ୍ନ । ତାକୁକା ଭେଦି ଦନ୍ତମୂଳେ । ବାଟପିଟିଛି ନିରିମଳେ ।	ରଥ ଋକ୍ବେଦ ହରିତ । ସୁ ଯେ ଅଥର୍ବ ଲୋହିତ । ଜିହ୍ବା ତଳରେ ଏକ ବାଟ । ଶିଶୁର ପାତିଛନ୍ତି ଜଟ ।								
---	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	---	--	--	---	--	--	--	--	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ	। ତୋତେ କହିବା ସାବଧାନ	। ତୋ ପେଟ ଖଣ୍ଡରିବି ଜାଣ	। ସିଦ୍ଧମାନଙ୍କ ଗୁପ୍ତସ୍ଥାନ	।
ଦୋମୁହାଁ ସର୍ପ ପେଟରେଣ	। ଲାଞ୍ଜ ମୁଖ ଏକ ଠାବେଣ	। ନାଲି ତୋ ଯେ ଭୁବନେଶ୍ୱର	। ତୁଳସୀ ଚଉରା ଭଦର	।
ପିଠିତ୍ରିକୂଟ ପରେଫେର	। ନିରାକାରକୁ ବେଢ଼ି ରହି	। ପେଜନଳା ନାମ ବୋଲିଣ	। ଶୁଣ ହେ ରକତ ଭରମ	।
ଇଅଁଳା ପିଅଁଳା ତ୍ରିକୂଟ	। ଜୀବ ପରମକର ଭେଟ	। ତାହାଣ ଭୁବ ବଚେଶ୍ୱର	। ପାର୍ବତୀ ଦେବୀଙ୍କ କୁମର	।
ସାଧବ କାଳିନ୍ଦୀ ଯେ କହି	। ତ୍ରିକ୍ଷର ତ୍ରିପଦୀ ବୋଲାଉ	। ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗାଟି ବାମଗୁଜ	। କଣ୍ଠ ଅଠରନଳା ହେବ	।
ହାଡ଼ ମାଂସ ପୃଥୁବା ହୋଇ	। ରଜ ଷଡ଼ରସ ବୋଲାଉ	। ମୁଖଟି ସିଂହଦ୍ୱାର ବୋଲି	। ଜୟ ବିଜୟ ବେନିଦ୍ୱାରା	।
ଯା ଖାଇ ଅଗ୍ନି ରସୁ କରେ	। ପବନ ବହେ ଆକାଶରେ	। ବାମ ନାସାଟି କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ	। ତାହାଣ ନାସାଟି ରାବଣ	।
ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପଚାରଇ	। ମନ କେ କହ ଭାବଗ୍ରାହୀ	। ତୋ ମୁଖ ତିନି ପାଟ ଯେହୁ	। ବାଉଁଶ ପାବହୁଟି ସେହୁ	।
ମନଟି ମଉଛନ୍ତା ଜାଣ	। ତୋତେ କହିଲି ହୋ ଅର୍ଜୁନ	। ମୁଖ ଭିତରେ ଯେଉଁଦନ୍ତ	। ସେଟି ଷୋଡ଼ଶ ମହାମନ୍ତ	।
ପ୍ରଥମେ ହେଲା ଏକାକ୍ଷର	। ତହିଁରୁ ଜାତ ତ୍ରିଅକ୍ଷର	। ତଳେ ଷୋଳଶାଖା ମାଳ	। ଉପରେ ଷ୍ଟୋଳ ଶାଖା ପୁର	।
ମୁନିଙ୍କ ନିଷ୍ପଳ ସେଠାକୁ	। ଗୁପ୍ତ କହିଲୁଁ ତାହାକୁ	। ତଥୁ ଉପରେ ତ୍ରିକୂଟର	। ଅଷ୍ଟସଖାକର ବିହାର	।
ଦିବ୍ୟ ମୂରତି ଅବତାର	। ସ୍ୱର୍ଗ ମଣ୍ଡଳ ଚିନ୍ତା କର	। ନାସାର ଅର୍ଦ୍ଧ ଠାରୁ ଜାଣ	। କାର୍ତ୍ତବୀର ମଣ୍ଡଳ ତା ନାମ	।
ଚିନ୍ତା ଯୋଗ ସମାସ ହୋଇ	। ଶିବଶକ୍ତି ହୋଇ ବସଇ	। ଦୁଇ ପତାଟି ଦୁଇ ଭାଳ	। ଅବ ମାତ୍ରାରେ ତହିଁ ଦ୍ୱାର	।
ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନେ ବୁଝାଇ	। ଅଜ୍ଞାନ ସାଧୁ ଦେବ ଫେର	। ତଥୁ ଉପରଟି ଗଣନ	। ମୁଖ ନାସିକା ବେନିକର୍ଣ୍ଣ	।
ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରଣମିତ ହୋଇ	। ଗୋ ନାଥ ଦେଲ ଯେ ବୁଝାଇ ॥	। ତଥୁ ଉପରେ ଗୋଲାହାଟ	। ଅନାହାର ଶବଦ ବାଟ	।
ଅଟେ ଏ ଜ୍ଞାନାଗଣେ ଦୂର	। ଭେଦାଭଦେଲା ମୋ ହୃଦର	। ଘଣ୍ଟିକା ଏହୁ କଟକଟ	। ପ୍ରଳୟକାଳେ ତହିଁ ଭେଟ	।
ଚିନ୍ତା ଯୋଗ ସମାଧି କରି	। ଗୋ ନାଥ କହିଲୁଁ ବିଷ୍ଣୁରି	। ନାସା ଗରୁଡ଼ମ୍ଭେ ବୋଲି ଯାହା	। ପୁଚ୍ଛିଲ କହିଦେଲି ତାହା	।
ଜପ ତପ ଯଜ୍ଞ ସାଧନ	। ନୁହେଁ ଯେ ଏହାର ସମାନ	। ବାମ ପୁତ୍ରାରେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ଥିତି	। ତାହାଣ ପାଶେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି ॥	।
ହରି ଅର୍ଜୁନ ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ	। ଯେ ଶୁଣେ ଖଣ୍ଡେ ପାପମାନ	। ଦକ୍ଷିଣ ପୁତ୍ରା ଯିବ ବହି	। ବାମରେ ପରମ ଅଟଇ	।
ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ଚରଣେ	। ଶରଣ ଗଲି ରୂପ୍ୟପଣେ	। ଡୋଳା ଭିତରେ ଧଳା ଯେହୁ	। ଶ୍ରୀ ବଜ୍ରଭଦ୍ର ଅଟେ ସେହୁ	।
ରୂପ୍ୟପଣକୁ ସରି ନୋହି	। ନିରତେ ଶରଣ ପଶଇ	। ତଥୁ ଉପରେ ବଳି ଯେହୁ	। ସୁଭଦ୍ରା ଦେବୀ ଅଟେ ସେହୁ	।
ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ ଚକ୍ରରସ	। ରଣିଲେ ବରରାମ ଦାସ	। ତହିଁରେ ପିଚୁଳା ଯେ ଜାଣ	। ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ତାହୁ ଚିହ୍ନ	।
ଇତିଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ				।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।				।

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ	। କଥାଏ ପଚାରଇ ମୁହିଁ	। କହଇ ବଜ୍ରରାମ ଦାସ	। ଗୁପ୍ତ ଟାକା ମହାରସ	।
ଏ ଦେହେଁ କ୍ଷେତ୍ର କେଉଁ ମାନ	। ତାହା କହନ୍ତୁ ରଗବାନ	। ଏ ପଞ୍ଚଭୂତ ଗୀତାରସ	। ଗୁପ୍ତ କରି ମନେ ଘୋଷ	।
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ	। ଶୁଣ ହୋ ଏଥୁର କାରଣ	। ଏହା ଯେ ପଢ଼ିବେ ଶୁଣିବେ	। ସକଳ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ତରିବେ	।
ପାଦଟି ଜଳୁ ଯାଯପୁର	। ବରାହନାଥଙ୍କ ବିହାର	। ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦ	। ଶୁଣେଇ ନ ଲାଗେ ପ୍ରମାଦ	।
ଦେବ ବିରଜାଇ ଭୁବନ	। ଉତ୍ତମେ ଯମର ଆସ୍ଥାନ	। ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣେ	। ଶରଣ ଗଲି ରୂପ୍ୟ ପଣେ	।
ବାଶେଳୀ ଦେବୀଙ୍କର ପୁର	। କଟା ଉପରେ ତା ବିହର	। ଶ୍ରୀହରି ଚରଣକୁ ଆଶ	। କହିଲା ବଜ୍ରରାମ ଦାସ	।
କଟା କଟକ ବୋଲି କହି	। ପୂର୍ବ ବାଳକ ଟିକି କହି			।

ଇତିଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଗୁପ୍ତଗୀତାୟାଂ ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ସମାପ୍ତ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ ଗୀତା

ଓଁ ଚତୁର୍ଥ ସ୍କନ୍ଧ, ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ପରାବ୍ରହ୍ମ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବେଭ୍ୟୋ ଜୟତି

॥ ପ୍ରଥମ ପାଠବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ତୁ ଗୀତାଶ୍ରବଣ ସାରସ୍ବତ
ସେ ଯୋଗ ବଳରାମ ଦାସ ଭଣିଲ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଜଗନ୍ନାଥ । ୧ ।

॥ ଦ୍ଵିତୀୟ ପାଠବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀହରିକି ଘେନି ପାଶେବ ବଳ ବିଜୟେ ରଣରଙ୍ଗ ସ୍ଥାନ
ଭୀଷ୍ମ ସହିତେଶ ସଂଗ୍ରାମ ଭୂମିରେ ମିଳନ୍ତି ଜଉରବମାନ । ୨ ।

॥ ତୃତୀୟ ପାଠବନ୍ଧ ॥

ଏସନେକ ସମୟେ ବ୍ୟାସ ମୁନି ଆସି ମିଳେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ପାଶ
କଲ୍ୟାଣ କରି ବୋଲନ୍ତି ମୁନି ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖିବୁଝିକି ଆସ । ୩ ।

॥ ଚତୁର୍ଥ ପାଠବନ୍ଧ ॥

ଯହୁଁ ସେ ବ୍ୟାସ ସଦୟାସ କରି କଷ୍ଟ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ
ପୁତ୍ର-ମିତ୍ର-କଷ୍ଟ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ତେଣୁ ନୃପତିକି ରାଇ । ୪ ।

॥ ଗୀତ ବନ୍ଧ ॥

(‘ଭାରତ ବୋଲି’ ବାଣୀରେ ଗାଇବ)

ବ୍ୟାସ ଉବାଚ

ନୟନ ନାହିଁ ଦେଖିବି କାହିଁ ଏମନ୍ତ ବିଚାରୁ ଅବା
ଶରଧା ଥିଲେ କହସି ନୃପ ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ତୋତେ ଦେବା । ୧ ।
ଯେମନ୍ତେ ରୋଜ ହୋଇବ ଗୋକ କେହୁ କାହା ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧି
ନାହିଁ ନାହିଁ ସାହା କେହି କାହା କହିଁ ସକଳ କଥାନ୍ତ ବୁଝି । ୨ ।
ଓହ କହ ବଳ ନିସତ ନିର୍ବଳ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଗଣେକେ ରାଗୀ
ଥର ଚତୁର କେ ହିଁସା ଅହିଁସା କାହାକୁ ଦେଖି କେ ଭାଗୀ । ୩ ।
ଏ ସର୍ବ କଥା ଯିଏ ବେବସ୍ତ୍ରା କେହୁ କାହା ହାଥେ ମରି
ଦିବ୍ୟଚକ୍ଷୁରେ ତୁ ଯେମନ୍ତ ଦେଖିବୁ ତପ ମହିମା ମୋହୋରି । ୪ ।

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଉବାଚ

ବ୍ୟାସ ବଚନ ଶୁଣି ରାଜନ ବୋଲଇ ଉଚିତ ନୋହି
ଦୁଇ ବଳ ଲୋକେ ମୋହରି କୁଟୁମ୍ବ ମରିବା କି ଦେଖି ହୋଇ । ୫ ।
ସୋଦର ବଧ୍ୟ ଏ ପାପଯୁଧ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଶୋକ ପାଇବି
ଗୁରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବାପ ପୁଅ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସୋଦର ମୃତ୍ୟୁ ଚାହିଁବି । ୬ ।
ଏ କଥା ଜ୍ଞାର ନୋହେ ବିଚାର ଆନ ବୁଧ ଏକ କହ
ସ୍ଵକୁଟୁମ୍ବ ହଣାହଣି ଦେଖିଲେ କେମନ୍ତେ ଧରିବି ଦେହ । ୭ ।
ଶୁଣି ପାରିବି ଏହା କରିବି ଆନ ଜଣେ ମୋତେ କହୁ
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ବୋଲ ଶୁଣି ବ୍ୟାସମୁନି ବୋଲନ୍ତି ଏକଥା ହୋଇ । ୮ ।
ସଞ୍ଜୟ ହସ୍ତ ଧରି ତପୋବନ୍ତ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ କହି
ଏହାକୁ ଆମେ ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ଦେଉଛୁ ସମସ୍ତ କହିବ ଏହି । ୯ ।
ସଂଗ୍ରାମ ବିଧି ବାରଣ ସିଦ୍ଧି ଗୁପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗମାନ
ହାନି ଲାଭ ମାୟା ଅମାୟା ଯାହାର ମନେଶ ଯିଏ ବିଧାନ । ୧୦ ।
ଯିଏ ହୋଇବ ଏସବୁ କହିବ ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ପରସାଦେ
ସବିହେଁ ଯେବେ ରଣ ମଧ୍ୟେ ପଡ଼ିବେ ଏ ତରିବ ଅପ୍ରମାଦେ । ୧୧ ।
ସଂଗ୍ରାମ ଘୋର ହେବ ଅପାର ଭଲ ଭଲ ଯିବେ ନାଶ
ନିର୍ମଳ ଧର୍ମ ଯେଉଁ କଟି ଉଦୟେ ସେ ଏଥେ ପାଇବ ଯଶ । ୧୨ ।
ଏତେକ କହି ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ଦେଇ ବ୍ୟାସେ ଅଭ୍ୟାସେନେ ଗଲେ
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ରାଏ ସଂଜ୍ଞ ଏହାରି ଯୁଦ୍ଧର କଥା ପୁଚ୍ଛିଲେ । ୧୩ ।
ଅଠାର କ୍ଷତ୍ରଣୀ ବଳ ଯେ ମିଳିଲେ କେଉଁ ରାଜା କାହୁଁ ଆଏ
ବ୍ୟାସ ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ତୋତେ ପରାପତ ଧନ୍ୟ ତୁ ଧନ୍ୟ ସଞ୍ଜୟ । ୧୪ ।
କହସି ବାବୁ ଚରିତ ସବୁ ଶୁଣଇ ତୋହୋ ପ୍ରସାଦେ
କେହୁ ଜଣିମେ କେ ଅଯଶ ଲଭିବେ ଏଡ଼େ ଅସମ୍ଭବ ବାଦେ । ୧୫ ।
କୁରୁକ୍ଷେତେ ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ସେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଅତି ପବିତ୍ର ପୃଥ୍ଵୀର ଉତ୍ତମ
ସ୍ଥାନ

ମୋହର ପୋଏ ପଶୁ ତନଏ କଲେ କେବଣ ବିଧାନ । ୧୬ ।
ଯୁଦ୍ଧେ ଉତ୍କଳ ଗୁଣ ହୋଇ ଲୋକ ଆରାମି ଅଛନ୍ତି ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ
ତୋହୋର ମୁଖୁ ଶୁଣି ପ୍ରତେ ଯିବି କେହୁ ଭଲ କେହୁ ମନ୍ଦ । ୧୭ ।
ସଂଜ୍ଞ ଏ ଭଣି ଶୁଣ ନୃପମଣି ପ୍ରଥମେ ଭୀଷ୍ମ ପରବ
କୁରୁ ମଣ୍ଡଳେ ଯେ ମିଳି ଦୁଇବଳ ହୋଇଛନ୍ତି ମଉଗର୍ବ । ୧୮ ।

ପାଶେବ ଥାତ ଅତି ମୁରାଟ ସାତ କ୍ଷଭଣା ଗଣିତା ।
 ତୋହେ ପୁଅକର ଏଗାର କ୍ଷଭଣା ନୋହେ କେହୁ ସଂଘରିତା । ୧୯ ।
 ପ୍ରଳୟ ପାଣି ସାମାନ୍ୟ ଜାଣି ଦିଶନ୍ତି ବେନି ସଜନି
 ଅଶ୍ବ ଗଜ ରଥ ପଦାତି ସମର ଶୁଭେ କୋକାହଳ ଧ୍ବନି । ୨୦ ।
 ବୀର ତ ଅନେକ କହିବି କେତେକ ନାନା ଦେଶର ନୃପତି
 ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳ ମିଳିବା ଦେଖିଣ ଅରଣ୍ଧ୍ର ଉଦୟ ହୋନ୍ତି । ୨୧ ।
 ମରିବେ ଭଲ ପୃଥ୍ବୀର ସଲ ତେଣୁ ଉପସର୍ଗ ଦିଶି
 ପର ଆପଣା ଦୁହେଁ ହତ ହୋଇବେ ସାଧୁ ଲୋକକୁ ବିକାଶି । ୨୨ ।
 ସବିହେଁ ହୋଇ ସସ୍ତ୍ରକୁ ହୁଇଁ ନିୟମ କରି ବୋଇଲେ
 ଆନ ବେଳରେ ପ୍ରୀତି ହୋଇଥବା ମାରିବା ରଣେ ପଶିଲେ । ୨୩ ।
 ପ୍ରମାଣ କରି ବଳ ନ ମାରି ବିରଥା ହତ-ଆଉଧେ
 ଫିଟିବ ବାଳ ବସ୍ତ୍ର ଅସମ୍ଭାଳ ଏହା ନ ମାରିବା ଯୁଦ୍ଧେ । ୨୪ ।
 ରଣ ସରିଲେ ଘରକୁ ଗଲେ ଯେ ଯାହା ବନ୍ଧୁ ତାହାରି
 ହସିବା ବସିବା ରସିବା ଭାଷିବା ମାୟା ନଥିବ କାହାରି । ୨୫ ।
 ଏମନ୍ତ କଷ୍ଟ କରିଣ ଆଶ୍ବ ସମରେ ସଜ ହୋଇଲେ
 ମାର୍ଗଶିର ମାସ ଶୁକ୍ଳ ଚୂଡ଼ା ଦୁର୍ଜା ନକ୍ଷତ୍ର ପାଇଲେ । ୨୬ ।
 ମଙ୍ଗଳବାରେ ସଭିକ ବିତାରେ ଯୋଗାଇଲା ସେହୁ ଦିନ
 କରୁକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟେ ମିଳି ଦୁଇବଳ ଯେ ଯାହାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ୨୭ ।
 ପଶ୍ୟନ୍ତେ ଥାଇ ପୂର୍ବକୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ ପାଶ୍ବ ବଳ
 ପଶ୍ୟନ୍ତେ ମୁଖେ ରହିଲେ କୁରୁବଳ ତିଳ ନ ପଡ଼ଇ ତଳ । ୨୮ ।
 ପ୍ରଭାତ କାଳେ ରବି ଉଦେବେଳେ ଭୀଷ୍ମ ଦ୍ରୋଣ ସନ୍ଧ୍ୟା କଲେ
 ପଶ୍ଚିମ ପୋଏ ରଣେ ଜୟ ପାବୁ ବୋଲିଣ ଆଶିଷ ଦେଲେ । ୨୯ ।
 ସଞ୍ଜ୍ୟ କହେ ଶୁଣ ତୁ ରାଏ ଗୁପ୍ତ ଏ କଥା ହାଦେ
 ଦିବ୍ୟଚକ୍ଷୁରେ ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଦେଖିଲି ବ୍ୟାସରିଷି ପରସାଦେ । ୩୦ ।
 ଏଥି ଉଭାରେ ରଣଭୂମିରେ ଭୀଷ୍ମ ପରବେଶ ହୋଇ
 ସନ୍ଧ୍ୟ ସମୁଦେ କି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପୂର୍ଣ୍ଣମା ରାତ୍ରେଣ ଉଇଁ । ୩୧ ।
 ବେଢ଼ିଅଛନ୍ତି ଅଶ୍ବହାଥୀ ରଥା ରାଉତ ପାଦାନ୍ତି ବଳ
 ଭୀଷ୍ମକ ରଥେ ମଣ୍ଡଣା ଅନୁପାମ ବସ୍ତ୍ର ତାମର ଗହଳ । ୩୨ ।
 ବିବିଧ ପୁଲମାଳ ଅମୂଲ୍ୟ ଦର୍ପଣ ମାନ ବିରାଜି
 ଧ୍ବଜ ପାତାଙ୍ଗ ଗଗନମାର୍ଗେ ଉଡ଼େ ଯୋଚିଲା ଅଛଇ ବାଜି । ୩୩ ।
 ବାହେ ସାରଥୀ ଭୀଷ୍ମ ମାହାରଥା କରେ ଧନୁସ୍ତ୍ର ଧରି
 ସଂଗ୍ରାମ ଭୂମି ଦେଖିଣ ଉଲୁସଇ ଗୁଣ ଟଙ୍କାର ସେ କରି । ୩୪ ।
 ଦ୍ରୋଣ ସହିତେ ଏ ଦିବ୍ୟରଥେ ଅଶ୍ବସ୍ତ୍ରମା କୃପ ଘେନି
 ତୋହର ପୋଏ ସଜ ହୋଇ ଆସନ୍ତେ କମ୍ବୁଜ ଅଛି ମେଦିନୀ । ୩୫ ।
 ଭୀଷ୍ମକୁ ବେଢ଼ି ପଟୋଆର ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ସକଳ ସନ୍ଧ୍ୟ
 ଭିନ୍ନେ ଅଙ୍ଗବଳ ଘେନିଣ ଆଡ଼କେ ଆବୋରି ଅଛନ୍ତି କର୍ଣ୍ଣ । ୩୬ ।

ଆପଣେ ଦ୍ରୋଣ ଭୂଅ ରଞ୍ଜଣ ସମରେ ରହିଲା ଥାଠ
 ଭୀଷ୍ମ ଦୁଇ ବଳ ଆଗରେ ଅଛନ୍ତି ଜାଣି କି ବକ୍ତବ୍ୟାଟ । ୩୭ ।
 ଯୁଦ୍ଧେଷି ରାୟେ ଦେଖି କଲେ ଭୟେ ହକାରି ଅର୍ଜୁନେ ପୁଛି
 ଅସଂଖ୍ୟ ବଳ ପ୍ରଳୟ ସିଂହ ଜାଣି କୁରୁବଳ ଦିଶୁଅଛି । ୩୮ ।
 ଆମର ପାହି ନୋହିଲା ଫାଇ ଯାବତ ସାତକ୍ଷଭଣା
 ଆଶ୍ବ କଲା ଥାତ ପାହୁ ଧନୁର୍ଜୟେ ଯେମନ୍ତେ କେହି ନ ଜିଣି । ୩୯ ।
 ପାଷାଣ ଜାଣି ଏଗାର କ୍ଷଭଣା ଭୂଅ ପାହୁ ରହିଛନ୍ତି
 ବକ୍ତୃପୁରୀ ଭୂଅ ପାହୁ ଆମ ଥାଠ ଯେମନ୍ତ ଭେଦ ନୋହନ୍ତି । ୪୦ ।
 ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ଭାଲି ମନେ ମନ ବକ୍ତୃପୁରୀ ଭୂଅ ରଞ୍ଜି (ରତି)
 ରଥାକି ହାଥୀ ଅଶ୍ବଆରେ ପାଦାନ୍ତି ଏକକୁ ଆରେକ ପାହୁ । ୪୧ ।
 ବକ୍ତୃହୁଁ ଆଶ୍ବ କରିଣ ଥାଠ ନିର୍ଭୟେ ହୋଇ ରହିଲା
 ପାଶେବ ବଳ ଏକୁଁ ଏକ ଆଗଳ କାହାର ବେଲେ କହିଲା । ୪୨ ।
 ଯେ ଯାହା ସନ୍ଧ୍ୟ ଘେନି ରାଜାମାନ ବିଚିତ୍ର ରଥତ୍ର ଚକ୍ତି
 ବସ୍ତ୍ର ତାମର ମଣ୍ଡଣି ଅନୁପାମ ପାତାଙ୍ଗେ ପୂର୍ବ ଓହାଡ଼ି । ୪୩ ।
 ଅର୍ଜୁନ ଯାନ ତିଥି ବିଦ୍ୟମାନ ଅପୂର୍ବ ମଣ୍ଡଣି ଶୋଭା
 ମକର ମାସେ ଉଦୟେ ଦିଶେ ଯେହୁଁ ଆଦିତର ପ୍ରଭା । ୪୪ ।
 ଧ୍ବଜରେ ଅଛି ପବନ-ବସି କପି-ଇନ୍ଦ୍ର ହନୁମାନ
 ବାଏ ନ ଉଡ଼େ ଆଗକୁ ପଡ଼େ କପିକେତନ ଜା କନ । ୪୫ ।
 ଶୁଭର ରଡ଼ି ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶୁଣି କୁରୁବଳ ଦ୍ରାସି
 ଶ୍ରୀହରି ଆଜ୍ଞାଏ ତ୍ରେତୟା ମଲ୍ଲ ଅର୍ଜୁନ ରଥରେ ବସି । ୪୬ ।
 ପ୍ରଳୟ ପାଣି ନଉକା ଜାଣି ଦିଶଇ କାରଟୀ ରଥ
 କୁରୁବଳ ଦେଖି ଯୁଦ୍ଧେଷି ନୃପତି ପୁଣ ପରାଗନ୍ତି ପାର୍ଥ । ୪୭ ।
 ଭୀଷ୍ମକୁ ଚାହାଁ କୋଦଣ୍ଡ ନାହା ପୂର୍ଣ୍ଣର ତେଜ ପରାଏ
 ଏହାର ମୁଖେ ରହି ଯେହୁଁ ଯୁଦ୍ଧେ ଧନ୍ୟ ବୋଲିବି ତାଏ । ୪୮ ।
 ଏହାନ୍ତ ଜିଣି ଯେବେ ଧରଣୀ ଭୋଗ୍ୟ କରି ଆମେ ପାରି
 ତେର ବରଷ ଦ୍ରୌପଦୀ କେଶ କଷ୍ଟ ତେବେ ସେ ପାଶୋରି । ୪୯ ।
 ଅର୍ଜୁନ କହେ ଶୁଣ ଧର୍ମରାଏ କିମ୍ବା ତୁ ବିଷାଦ ପାଇ
 ତୁ ପୁଣ୍ୟ ଲୋକ କ୍ଷତ୍ରୀ ବିବେକ ଅସଦ ମାର୍ଗେ ନ ଯାଉ । ୫୦ ।
 ତୋହର କର୍ମେ ଏ ସତ୍ୟ ଧର୍ମେ ରଣେ ନ ପାଇ ହାରି
 ଶ୍ରୀହରି ଆମକୁ ସାହା ହୋଇଛନ୍ତି କେ ପୁଣି ଆମକୁ ସରି । ୫୧ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରସାଦେ ଏ ମହାବାଦେ ଆମେ ସେ କରିବା ଜୟ
 ସହସ୍ରେ ଭୀଷ୍ମ ସାଂଗ୍ରାମେ ପଶିଥିଲେ ମୁହିଁ ନ କରଇ ଭୟ । ୫୨ ।
 ହରି ସଦୟ ଆମ ହୃଦୟ କାହାକୁହିଁ ଭୟ ନାହିଁ
 ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ ଭୀଷ୍ମ କୋଟୀଦ୍ରୋଣ ଥିଲେ ଆମେ ଜିଣିବା
 ଗୋସାଇଁ । ୫୩ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବାଣି ଯୁଦ୍ଧେଷି ଶୁଣି ହୋଇଲେ ପରମ ଶାନ୍ତି

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ପାଶେବ ସଜନି କୁରୁ ନିକଟକୁ ଯାନ୍ତି ।୫୪।
 ଅର୍ଜୁନ ରଥା ହରି ସାରଥ୍ୟ ଧୃତରେ ଅଛି ହନୁ
 ଧୂରୁହୁଁ ଦେଖି କଉରବ ବଳ ତରୋଣ କମ୍ପଳ ତନୁ ।୫୫।
 ଦୁର୍ଗା ସୁମରି ଗାନ୍ଧିମ ଧରି ଭରାରି ରହିଲା ପାର୍ଥ
 ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଆଦିତ୍ୟ ପରାୟେ ଶୋଭା ପାଉଅଛି ରଥ ।୫୬।
 ସୋମୋଦ୍ର ବେନି ଦୁଇ ଭୂମି ଘେନି ରହିଲା ଯେ ଥାଠ ଦିଶି
 ଏସନ ଶୁଣି ଅସ୍ତ ନୃପମଣି ସଞ୍ଜରେ ଆଗେଣି ଭାଷି ।୫୭।

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଉବାଚ

ଏ ବେନି ଥାଠ ଅତି ମୁରାଟ ହୋଇଣ ଅଛନ୍ତି ରହି
 ପ୍ରଥମେ କିଏ କଥା ଉପୁଜିଲା ଆଗହୁଁ ସାଂଗ୍ରାମ ନୋହି ।୫୮।
 କେ କିଏ ବୋଲି କେ ମାଲଲା ପେଲି ଶୁଣିମା ବା ଉଚ୍ଚବାଚ
 ତୁଷ୍ଟ କଲିରୁ ସେ ହାଥ ଲୁଥାଁ ଲୁଗାଁ କେ ଆଗ କହିଲା ଖଟ ।୫୯।
 ଏହା ଶୁଣିବା କଥା ଜାଣିବା ବୁଝିବାନା ହାନି ଜାଣ
 ବିଚାର କରିଣ କହତୁ ସଞ୍ଜ୍ୟ କେ ଆଗେ ଛାଡ଼ିଲା ଭାବ ।୬୦।
 ସଞ୍ଜ୍ୟ ଭଣି ଶୁଣି ନୃପମଣି ପଚାରିଲୁ ମୋତେ ଯାହା
 ପୁଅ ପୁତୁରାକ କଲି ଯେ ପୁଣିଲୁ କହଲୁ ଶୁଣିବି ତାହା ।୬୧।
 ଯୁଦ୍ଧେଷି ରାଏ ରଥ ଓହ୍ଲାଇ କରୁଁ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଛାଡ଼ି
 କୁରୁସେନା ଶିତରେଣ ପଶିଲା କରପତ୍ର ବେନି ଯୋଡ଼ି ।୬୨।
 ସେ ଚାରି ଭାଇ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇ ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ସହିତେ
 ଦୁଇଥାଠ ଲୋକେ ଯୁଦ୍ଧେଷିକି ଦେଖି ଧୂକାର କଲେ ବହୁତେ ।୬୩।
 ବୋଲନ୍ତି କୁନ୍ତୀ ନୋହେଁ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତୀ ନିସତ ପୋଏ ପାଉଲା
 ଏଡ଼େ ସଂଗ୍ରାମ ସମାଦିଣ ହାବେ ଶରଣ ପଶି ତ ଗଲା ।୬୪।
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କହି ତବଦ ହୋଇ ଏକଦୃଷ୍ଟି କରି ଚାହିଁ
 ଏସନ ସମୟେ ଯୁଦ୍ଧେଷି ନୃପତି ଭୀଷ୍ମ ନିକଟକୁ ଯାଇ ।୬୫।
 ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ଶିରେ କର ଯୋଡ଼ି ପ୍ରଣାମ୍ୟ କରିଣ ଚାହିଁ
 ଭୋ ପିତାମହ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଆଜ୍ଞାଦେଅ ଯେମନ୍ତେ ସମର ହେଲ ।୬୬।
 ଭୀଷ୍ମ କଲ୍ୟାଣ କରି ବୋଲେ ଜଣି ଗୁଞ୍ଜସି ରାଜ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧି
 ଯୁଦ୍ଧେଷି ବୋଲଲେ କେ ତୋତେ ଜଣିବ କହିଲୁତ ଅମୁଗତି ।୬୭।
 ଗାଙ୍ଗେୟ ଭଣି ଶୁଣି ନୃପମଣି ଅର୍ଥରେ ବଶ ହୋଇଲି
 ଅନୁ ବସ୍ତ୍ର ଦେଇ ଯେ ଲୋକ ପୋଷିଲା ତା ପାଇଁ ଶସ୍ତ୍ର ଧଇଲି ।୬୮।
 ଶସ୍ତ୍ର ମୋ କରୁ ଛଡ଼ାଇ ଯେବେ ପାରୁ ତେବେ ତୁ ଜଏ ପାଇବୁ
 ଶ୍ରୀହରି ତୋତେ ସାହା ହୋଇଛନ୍ତି ଏ ବୁଦ୍ଧି ତୁ ଭିଆଇବୁ ।୬୯।
 ଏ ବୋଲ ଶୁଣି ପାଶେବମଣି ଦ୍ରୋଣ ନିକଟକୁ ଯାଇ
 ପ୍ରତୀକ୍ଷଣ କରି ପାୟେ ପଡ଼ି ଶୋଇ ଉଠି ଗୁରୁମୁଖ ବାହିଁ ।୭୦।
 ମାଗଇ ଆଜ୍ଞା ଛାଡ଼ି ପ୍ରତିଜ୍ଞା ସାଂଗ୍ରାମେ ଦେଅ ଆଦେଶ

ଦଇବ ଯେବେ କଲା ହେନ ସମୟେ ତୋର ମୋରେ
 ଅମରିଷ ।୭୧।
 ଶୁଣିଣ ଦ୍ରୋଣ ତୋଷ ହୋଇଣ ବୋଲଲେ ତୁ ଜୟ ପାଅ
 କୃଷ୍ଣକୁ ବିଚାରି ଯେମନ୍ତେଣ ପାରୁ ମୋ କରୁ ଶସ୍ତ୍ର ଛଡ଼ାଅ ।୭୨।
 ଶୁଣିଣ ଯୁଦ୍ଧେଷି ମନେ ହୋଏ ଦୃଷ୍ଟି କୃପ ନିକଟକୁ ଗଲା
 ଅଶ୍ୱତଥମା ଆଦି ଗୁରୁ ଗଉରୋବ ଲୋକମାନନ୍ତ ବୋଧୁଲା ।୭୩।
 ସତୋଷ ହୋଇ ବାହୁଡ଼ି ଯାଇ ନିଜ ସଜନିରେ ପଶି
 ନିହିବା ଲୋକେ ଧର୍ମ୍ୟଗୁଣ ଦେଖି ପୁଣପୁଣ ପରଶଂସି ।୭୪।
 ବୋଲନ୍ତି ଧନୀ ତୋର ଜନନୀ ଏହେ ପୋୟେ ଉପୁଜାଇ
 ଏତେବେଳେହେଁ ସାଂଗ୍ରାମ ନୋହୁବୋଲି ଶତ୍ରୁକୁ ପ୍ରବୋଧୁ
 ଯାଇ ।୭୫।

ସାଧୁ ବଚନ ବୋଲି ସର୍ବଜନ ହରି ଘେନି ପାଅ ଭାଇ
 ଯେ ଯାହା ରଥେ ବସିଲେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଆମ୍ଭର ହୋଇଣ ରହି ।୭୬।
 ପାଶେବ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେଖି ଦୂର୍ଯ୍ୟୋଧନ ହସି ଦ୍ରୋଣକୁ ପଚାରି
 ଭୋ ଗୁରୁ ଦେଖି ଯୁଦ୍ଧେଷିର ସନ୍ଧ୍ୟା ଆମ୍ଭକୁ ନୁହନ୍ତି ସରି ।୭୭।
 ଧୃଷ୍ଣୟମନ ଆବୋରିଛି ସନ୍ଧ୍ୟା ତୋହର ଶିଖର ଶିଖ୍ୟ
 ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଜଣି ଆମ୍ଭେ ପାରି ଆମ୍ଭତ କରିବେ କିଏ ।୭୮।
 ସେ ଥାଠେ ସୁର ଅର୍ଜୁନ ବୀର ଭୀମସିଂ ନୁହଇ ସାନ
 ଏ ଦୁଇ ଭାଇକି ପଟାନ୍ତର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ନା ଯୋଷାମାନ ।୭୯।
 ସାତୁକି କ୍ଷତ୍ରି ଅଟଇ ଧୃତୀ ବିରାଟ ଦ୍ରୁପଦର୍ବାଏ
 ଧୃଷ୍ଣୟମନ କାଶୀ ରାଜନ ପୁରଜିତ ସାନ ନୋହେଁ ।୮୦।
 କୋଟ ଗୋଜରାକ ଶଲ୍ୟ ମହାରାଜ ଭରମ ରାଜାହିଁ ଅଛି
 ଯୁଧ୍ୟମ୍ବନ୍ୟ ଅଭିମନ୍ୟୁ ସଙ୍ଗତରେ ବୌଦପଦାର ପାଞ୍ଚବନ୍ଧି ।୮୧।
 ଏତେକ ସାର ସନ୍ଧ୍ୟା ତାହାର ମହାରଥୀରେ ଗଣିତା
 ଆମ୍ଭ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯୋଷା ସବିହେଁ ସମରେ
 ଜିତା ।୮୨।

ତୁମ୍ଭେତ ଆପଣ ଦିବ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ର ଦ୍ରୋଣ ଭୀଷ୍ମକୁତ ନାହିଁ ସରି
 କର୍ଣ୍ଣ କୃପ ଅଶ୍ୱତଥମା ବିକର୍ଣ୍ଣ ଭୁରିଶ୍ରବା ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।୮୩।
 ଆହୁରି ଭଲ ଅଛନ୍ତି ମହାମାଲୁ ନାନା ଆଉଧନ୍ତ ଧରି
 ବିଚିତ୍ର ଯୁଦ୍ଧ ମୋହ ପାଇଁ କରିବେ ପ୍ରାଣକୁ ପ୍ରୀତି ନ କରି ।୮୪।
 ଆମ୍ଭର ଥାଠ ଭୀଷ୍ମରେ ମୁରାଟ ଅଷ୍ଟ ନାହିଁ ଏତେକେହେଁ
 ତାହାକ ସନ୍ଧ୍ୟା ରଖେ ଭୀମସେନ ଦେହ ନ ଲାଗଇ ଦେହେ ।୮୫।
 ଭୋ ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣ ମୋହ ବୋଲ ଶୁଣି ଗୁପ୍ତ ଦ୍ୱାରେ ରହିଥିବୁ
 ଭୀଷ୍ମକୁ ଆବେନି ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଧରି ହେଲେ ବଢ଼ାରି ମାରିବୁ ।୮୬।
 ନୃପତି ବାଣୀ ଭୀଷ୍ମସିଂ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ପରମ ତୋଷ
 ରୋମ ଟାକୋରାଇ ସିଂହରଡ଼ି ଦେଇ ପୁରିଲା ଏ ଦଶଦିଶ ।୮୭।

ବାଇଲା ଶଙ୍ଖ ଭୀଷ୍ମ ରଣରକ୍ଷ ଶୁଣି ସଜନି ଆନନ୍ଦ
 ସେନାପତିଙ୍କ ହରଷେ ଉଷତ ହୋଇଲେ ଏ କୁରୁବୃନ୍ଦ । ୮୮ ।
 ସକଳ ରାଜା ଯେ ଯାହାରେ ବାଜା ବଜାଉଣ ଗୋଳ କଲେ
 ପାଶେବ ଆସେ ଆଇଣ ଇଚ୍ଛାମୁଖେ ପାଥ ମୁଖକୁ ଚାହିଁଲେ । ୮୯ ।
 ଶ୍ଵେତ ଘୋଡ଼ାଏ ବେନି ଯୋଡ଼ାଏ ଯେଉଁ ରଥେ ଯୋଡ଼ିଛନ୍ତି
 ସେ ରଥେ ବସି ଅର୍ଜୁନ ହୃଷୀକେଶି ଦୁହେଁ ଦିବ୍ୟ ଶଙ୍ଖ ବାଜି । ୯୦ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶଙ୍ଖ ଶତ୍ରୁକୁ ଡକ ଲାଗିଲା ପରାଏ ବୁଝି
 ନାମ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ବାଏ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶତ୍ରୁ ପଳାଏ ନ ଯୁଝି । ୯୧ ।
 ଶଙ୍ଖ ଦେବଦତ୍ତ ବାଇଲା ପାଥ ଶୁଣି କୁରୁବଳ ଡରି
 ପଶୁର ଶଙ୍ଖ ବାଇଲା ଭୀମସେନ ଶବ୍ଦ ସବୁହୁଁ ପୁରି । ୯୨ ।
 ଯୁଯେଷ୍ଠି ରାଏ ଅନନ୍ତ ବିଜୟେ ଶଙ୍ଖଧରି ବଜାଇଲେ
 ଯେସନ ସମୟେ ନକୁଳ କୁମାରେ ସୁଘୋଷ ଶଙ୍ଖ ବାଇଲେ । ୯୩ ।
 ମଣିପୁଷ୍ପେକ ନାମେଣ ଶଙ୍ଖ ସହଦେବ ଧରି ବାଜ
 ଦ୍ରୁପଦ ବିରାଟ ଧୃଷ୍ଣୟମ୍ ଏମାନେ ଶଙ୍ଖ ବଜାଇ । ୯୪ ।
 ଦ୍ରୌପଦୀ ପୋଏ ସୁଭଦ୍ରା ତନୟେ କାଶୀରାଜା ଶିଖଣ୍ଡୀ
 ସାତୁକା ସହିତେ ଯେ ଯାହାର ଶଙ୍ଖ ବଜାଇଣ କଲେ ରଡ଼ି । ୯୫ ।
 ପାଣ୍ଡବ ବଳେ ଯେତେ ମହାପାଳେ ଯେ ଯାହା ବାଦ୍ୟ ବଜାନ୍ତି
 ପ୍ରଳୟ ସମୋଦ୍ର ଜାଣିକି ଗର୍ଜନ ଶୁଣି ସଜନି ଶକନ୍ତି । ୯୬ ।
 ଗାଣିମଗୁଣ ଟଙ୍କାରେ ଟାଣ ନାନା ଆଉଧତ ସାଜି
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଭୋ ଜଗନ୍ନାଥ ବେଗେ ତୁ ଚଳାଅ ବାଜି । ୯୭ ।
 ଦୁଇ ସଜନ ମଧ୍ୟ ଠାବେଣ କରସି ମୋ ରଥ ନେଇ
 କେବଣ ଲୋକେ ଯୁଝି ଆସିଅଛନ୍ତି ଦେଖଇଁ କିନା ଗୋସାଇଁ । ୯୮ ।
 ସଞ୍ଜୟ କହେ ଶୁଣତୁ ରାଏ ଅର୍ଜୁନ ଏ ବୋଲ ଶୁଣି
 ଦୁଇଥାଠର ମଧ୍ୟେ ରହୁବର ଶ୍ରୀହରି କଲେକ ଆଣି । ୯୯ ।
 ପାଥକୁ ଚାହିଁ କମଳାସାଇଁ ବୋଲନ୍ତି କ୍ଷତ୍ରିକି ଦେଖ
 ତୁମ୍ଭକୁ ମାରିବେ ବୋଲି ଆସିଛନ୍ତି ଭଲ ଭଲ ଲୋକେ

ହାକ । ୧୦୦ ।

ଶୁଣି କିରାଟି ଥର କରି ଦୃଷ୍ଟି ସାଂଗ୍ରାମ ଭୂମିକୁ ଚାହିଁ
 ସବିହେଁ ଦେଖିଲା ବନ୍ଧୁ ସହୋଦର ପର ନୁହନ୍ତି ନା କେହି । ୧୦୧ ।
 ସେ ଭୀଷ୍ମ ଦ୍ରୋଣ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନଗଣ କୃପ ଅଶ୍ଵତ୍ଥମା କର୍ଣ୍ଣ
 ଶକୁନି ଭଗଦତ୍ତ ଜୟଦ୍ରଥ ଶଲ୍ୟ ଭୁରିଶ୍ରବା ଦୁଃଶାସନ । ୧୦୨ ।
 ଯେହାକୁ ଦେଖି କୋପ ଉପେକ୍ଷି ସେନହ ଭାବ ପ୍ରବେଶ
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଏ ମୋର ବାନ୍ଧେବ କେମନ୍ତେ କରିବି

ନାଶ । ୧୦୩ ।

କେ ମୋର ଭାଇ କେ ମଉଳା ହୋଇ ଅଜା ଗୁରୁ କେହୁ ଦାଦି
 କେ ମିତ ସଂସାତ ସୁହୃଦ ସମସ୍ତ କେହି ନୋହନ୍ତି ନା ବାଦି । ୧୦୪ ।

ଆପଣ ବଂଶ କରି ବିଧିଏ କିସ ଅରଜିବା ଧର୍ମ
 ପିତାମହ ଗୁରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମାରିବି କରିବି ଏ ପାପ କର୍ମ । ୧୦୫ ।
 ଅଦୋଷୀ ଲୋକ ଛନ୍ତି ଅନେକ ମଧସ୍ତ ପଣେ କେ ଆସି
 କେତେ କାଳେ କେଉଁ ସମ୍ପଦ ଭୁଞ୍ଜିବି ଏହାନ୍ତ ରଣେ
 ବିନାଶି । ୧୦୬ ।

ବିପ୍ଳୟ ହୋଇ କୃଷ୍ଣକୁ ଚାହିଁ ବୋଲଇ ଭୋ ସ୍ଵାମୀ ଶୁଣ
 ଯୁଝି ଅଇଲାଗ ଲୋକକୁ ଦେଖି ବସିଲା ମମତା ଗୁଣ । ୧୦୭ ।
 ଦେହ କମ୍ପିଲା ମୁଖ ଶୁଖିଲା ହାଥ ଗୋଡ଼ ନ ଚଳନ୍ତି
 ଭୟେଣ ରୋମମାନେ ଟାଙ୍କୋରନ୍ତି ହସ୍ତ ମୋ ଶସ୍ତ୍ର ପଡ଼ନ୍ତି । ୧୦୮ ।
 ଦେହ ଆକୁଳ ମନ ଅନ୍ତରାଳ ନ ପାର ସ୍ଥିର ହୋଇ
 ବିପରୀତ ଶଂକୁନ୍ୟମାନେ ଦିଶୁଛନ୍ତି ରାଜ୍ୟରେ ମୋ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନାହିଁ । ୧୦୯ ।

ବନ୍ଧୁମାନନ୍ତ କରିଣ ହତ ସୁଖେଭୋଗେ କାଜାଥବା
 ପୋଡ଼ଇ କିନା ଯେ କଥା ନ ରୁଚଇ ଏଥି କି ଯଶ ପାଇବା । ୧୧୦ ।
 ଯାହାର ପାଇଁ ଅର୍ଜିବା ମହା ସେ ଯେବେ ରଣେ ପଡ଼ିବ
 ଧନସମ୍ପଦ ରାଜ୍ୟ ବଡ଼ପଣ କେ ଆନେ ଭୋଗ କରିବ । ୧୧୧ ।
 ଗୁରୁ ଦେବୁଡ଼ା ମଉଳା ଖୁଡୁଡ଼ା ଶୁଶୁର ଶଳା ସମୁଦି
 ଅଜା ନାତି ମାରି ମାରି ଆସିଛନ୍ତି ମୁଁ ନ କରଇ ଯେ ବୁଧି । ୧୧୨ ।
 ମୋତେ ଯଦ୍ୟପି ମାରିବେ କୋପି ମୁହିଁ ନ ପାରେ ଏହାନ୍ତ
 ଏହାନ୍ତ ମାରି ସ୍ଵର୍ଗ ମଞ୍ଚ ପାତାଳେ ନୋହଇ କିନା ନରନାଥ । ୧୧୩ ।
 ପୃଥ୍ଵୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ଦେବବାଜ କିମ୍ବା ମୁଁ ପାପ ପାଇବି
 ଯଦ୍ୟପି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆସିବ କୋପି ଭଲ ମହେ ମିଶାଇବି । ୧୧୪ ।
 ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ପୋଏ ପଣ୍ଡିତ ନୋହେ ପାପ ପୁନ୍ୟ ନ ଜାଣନ୍ତି
 ମୁହିଁ କେମନ୍ତେ ଟାଙ୍କାକରି ପରାୟେ ହୋଇବି ଭୋ ଶିରାପତି । ୧୧୫ ।
 କୁଳ ବିନାଶ କଲେ ଯେଉଁ ଦୋଷ ତାହା କି ତୁହି ନ ଜାଣୁ
 କୁଳକ୍ଷୟ କଲେ କଳାକର୍ମ ମାନେ ନାଶ ଯାନ୍ତି ହାତେ

ତେଣୁ । ୧୧୬ ।

ଧର୍ମ ବିନାଶି ଅଧର୍ମ ଆସି ଆକ୍ରମଣ କୁଳ ଗୋଟା
 ଅଧର୍ମ ଜାଣି ଆକ୍ରମିବା ମାତ୍ରକେ କୁଳକ୍ଷୟ ହୋଇ ଦୁଷ୍ଟ । ୧୧୭ ।
 ଯୁବତୀ ଦୁଷ୍ଟା ହୋଇଲେ ନଷ୍ଟ ବର୍ଣ୍ଣସକରକୁ ଯାଇ
 ସେ ପିତୃ ଲୋକେ ପଡ଼ନ୍ତି ନରକେ ପିଣ୍ଡ ଉଦେକ ନ ପାଇ । ୧୧୮ ।
 କ୍ରିୟା ହାନ ଅଧର୍ମେ ହୋୟେ ଲାନ କୁଳଧର୍ମ ଯାଏ କ୍ଷୟେ
 ଜାତି କୁଳଧର୍ମ ଯେଉଁ ଲୋକ ଛାଡ଼ଇ ସେ ପ୍ରାଣୀ ନରକ
 ହୋୟେ । ୧୧୯ ।

ଭୋ କୃଷ୍ଣ ଶୁଣ ଆମ୍ଭେ ଦୃଢ଼ନ ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ କରିବାକୁ
 ବଡ଼ ପାପକୁ ଉଦୟୋଗୀ ହୋଇଛୁ ନ ଗଲୁ ନା ତରିବାକୁ । ୧୨୦ ।

ଏ ସୁକ୍ଷେ ମୁହିଁ ଶସ୍ତ୍ର ନ ଧରଇ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ମୋତେ ମାରୁ
ଏହା ସେ ଭଲ ପରାଏକ ମଣଇ ବନ୍ଧୁ ମୋ ଛାଥେ ନ ମରୁ । ୧୨୧ ।
ସଞ୍ଜଏ ଭଣି ଶୁଣ ନୃପମଣି ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ପାଥ
ବିପ୍ଳବେ ହୋଇ ରହୁବରେ ବସିଲା ଶସ୍ତ୍ର ନ ଧରିଲା ହାଥ । ୧୨୨ ।
ନୟନେ ଲୁଥ ଭରି କୋଟାପୁଅ ମନେଣ ଧର୍ମ ସୁମରି
ହୃଦରେ ଖେଦ ପାଇ ବଡ଼ ବିଷାଦ ତଳକୁ ବଦନ କରି । ୧୨୩ ।
କେବେହେଁ ସୁଖ ନ କଲା ସଧ ବାହୁଡ଼ି ଯିବାକୁ ବାଆ
ଶ୍ରୀହରି ଡରେ କଥା କହି ନ ପାରେ ନୋହଇ ଆପଣା ଭଣ୍ଡା । ୧୨୪ ।
ପ୍ରଥମେ ଅଧା ଗୀତା ପ୍ରସିଦ୍ଧା ବଳରାମ ଦାସ ଭଣି
ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥକ ପ୍ରସନ୍ନେ ପରମରସ ବଖାଣି । ୧୨୫ ।
ଇତି ଶ୍ରୀଭଗବତଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପରିଷ୍କସ୍ତ ବହୁବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ର ସଞ୍ଜୟ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ବାଦେ ନାମୋ
ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟ

ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟ

ସାଂଖ୍ୟଯୋଗ

॥ ପଞ୍ଚବିଂଶ ॥

(ଭୀଷ୍ମଙ୍କ ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ଅର୍ଜୁନ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ଗଥେଣ ଥୋଇ ବିପ୍ଳବ ହୋଇ ଯହୁଁ ବସି
ପରମ ପୁରୁଷ ପରମବ୍ରହ୍ମ ହରି ଚାହିଁ ପଚାରନ୍ତି ହସି ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବଦନ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି କମଳା ସାଜଂ
କିମ୍ବା ତୁ ବିପ୍ଳବ ହୋଇ ବସିଛୁ ପାଥ
ବିସମ ସନ୍ଧିର କାଳ ଅଧିକ ହୋଇ ବିକଳ
କେଉଁ ସଧେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର ନ ଧରୁ ହାଥ । ୧ ।
ଏ କଥା ସ୍ଵର୍ଗେ ବିରୋଧ ଅପକାର୍ଯ୍ୟ ପୃଥ୍ଵୀ ମଧ୍ୟ
ଭଲ ଲୋକକର ଯେହୁ ନୋହଇ ଗତି
ତୋହର ପରାଏ ଲୋକ ନ ଜାଣି ପାଉଛୁ ଶୋକ
ପ୍ରତିକ୍ଷା ପାଶୋରି କିମ୍ବା ହୋଇ ଦୃମତି । ୨ ।
କାପୁରୁଷଙ୍କ ବେତାର ଦୁରୁଣାଭଲୁ ଏଠାର
ଛାଡ଼ିବି ବିକଳ ମନ ଗାଣ୍ଡିମ ଧର
ତୁଛୁ ବୁଦ୍ଧିରେ ବିଚାରୁ ହୃଦୟ ବିକଳ କରୁ
ଉଠି ବେଗେ ଧନୁଧରି କର ସମର । ୩ ।
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ହରି ଭୀଷ୍ମ ଦ୍ରୋଣେ ପୂଜା କରି

ତାହାକୁ କେମନ୍ତେ ବାଣ ମାରିବି ମୁହିଁ
ଗୁରୁ ପିତାମହ ନାଶି ଯେବଣ ଭୋଗ ବିଳାସି
ମତେ ପଛେ ପରାପତ ନୋହୁଁ ଏ ମହା । ୪ ।
ଏହାହୁଁ ମରଣ ସୁଖ ଜାଲଣ ମାଗିବା ଭିକ
ସେ ମୋତେ ପରମ ସୁଖ ନ କରେ ଏହା
ମନ୍ଦ କରି ଯେଉଁ ଭୋଗ ସେ ଲୋକ ନରକେ ଯୋଗ
ପାଇଲା ପ୍ରାୟେକ ବୁଝିହେ ତରବାହା । ୫ ।
ବୋଲ ଯେ ସୁଖ କରିବା ଆମ୍ଭେ ହେ ସେତି ମାରିବା
କି ଅବା ସେହି ମାରିବେ ନିୟତ ଜାଣି
ଆମ୍ଭେହେଁ ମାରିଲେ ମାରି ମେଦିନାହିଁ ଭୋଗ୍ୟ କରି
କାଳକ ନଥିବାନିନା ସାଧ୍ୟ ଏ ବାଣୀ । ୬ ।
ଦଇନି କରଇ ହରି କଥାଏ କହ ବିଚାରି
ଯୁଦ୍ଧିବା ନ ଯୁଦ୍ଧିବାର ଭଲ କେ କହ
ଧର୍ମ ନିମିତ୍ତକୁ ମୋହ ପାଉଅଛି ମୋର ଦେହ
ତୁମ୍ଭେ ଯେ ମୋହର ଗୁରୁ ଫେଡ଼ ସଂଦେହ । ୭ ।
ଏ ମୋହୋର ଶୋକ ବ୍ୟାଧି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମାନ ବିରୋଧୁ
ଇନ୍ଦ୍ର ପଦ ପାଇଲେଣ ଶାନ୍ତି ନୋହିବ
ଏତେ ବୋଲି ତୁନି ହୋଇ ବସିଲା ଶିର ନୁଆଇଂ
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗରେ ସଞ୍ଜୟ କହିବ । ୮ ।
ଦେଖି ବାସୁଦେବ ପୁଣି ଶୁଣ ହୋ ପାଣ୍ଡବ ବନ୍ଧି
ଯେବଣ ଲୋକକୁ ଦେଖି ପୁଚ୍ଛିଲୁ ଏହା
ପଣ୍ଡିତ ହିଁ ଅଛୁ ପୁଣି ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଅଛୁ ଶୁଣି
ମିଛକୁ ଶୋଚନା କରି ବିଚାରୁ କାହା । ୯ ।
ପଣ୍ଡିତେ ଥିଲାକୁ ସୋଗ ମଲାଲୋକେ ବଜରାଗ
ନ ଘେନନ୍ତି ଦୁଇଭାବ ଦୁହିଡ଼ି ସମ
ମୁହିଁଯେ ଅଛଇ ବର୍ତ୍ତି କାଳକ କି ଥିବା ପୃଥ୍ଵୀ
ମଲେହେଁ କି ପୁଣି ଆସି ନୋହିବି ଜନ୍ମ । ୧୦ ।
ତୁହିକି କାଳକ ମହା ଥିବୁ ଏହୁ ଦେହ ବନ୍ଧି
ଏ ରାଜାମାନେହେଁ ଏଥି ଥିବା ପରାଏ
ଗଲେହେଁ ଆସିବେ ପୁଣି ସ୍ଵରୂପ ଅଟଇ ବାଣୀ
ଏହିମତି ସଂସାର ଏ ଆସଇ ଯାଏ । ୧୧ ।
ଯେ ଗୁଣେ ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ଶୋଚନା ନ କରେ ମନେ
ଏ ଦେହ ବାଳ କୁମାର ବୃଦ୍ଧା ଯେସନ
ବାଳ ଭାବ ଛାଡ଼ି ଯୁବା କାଳେ କି ନାହିଁ ବୋଲିବା
କିମ୍ବା ବାଳଭାବ ଛାଡ଼ି ହେଲା ଏସନ । ୧୨ ।
ଯୁବା ଦେହ ଛାଡ଼ି ବୃଦ୍ଧା ହୋଇଲେକି ଅଶରଧା

ଆବର ଲୋଡ଼ିଲେ ତାହା ପାଇବା କାହିଁ
 ଯେସନେକ ପ୍ରାୟେଦେହୀ ଛାଡ଼ି ଆନ ଦେହ ପାଇ
 ଯେଣୁ ସେ ପଣ୍ଡିତକର ଶୋଚନା ନାହିଁ । ୧୩।
 ଏ ହାଦେ ଶୀତ ତପତ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଦୁଇ ମତ
 ବିଷୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନେ ଦେଅଛି ଏହା
 ଯେଥୁଣ ଅନିତ୍ୟ ହୁଏ ଯହୁଁ ସେ ଆସଇ ଯାଏ
 ଏହାକୁ ବିଚାରି ଜାଣ ଗାଣିମ-ବାହା । ୧୪।
 ଏମାନେ ଯାହାକୁ ଦକ୍ଷି ନ ପାରନ୍ତି ମୋହେ ଭକ୍ତି
 ଦୁଃଖେ-ସୁଖେ ସମ ସେହୁ ମହାପୁରୁଷ
 ମୋକ୍ଷକୁ ଭାର୍ଜନ ହୋଇ ଇନ୍ଦ୍ରିଏ ବଶ ନୋହୋଇ
 ଜାଣଇ ସେ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଅଲିପ ରସ । ୧୫।
 ଆତ୍ମା-ଧର୍ମ ନୋହେ ଯହୁଁ ନିୟତ ଅଟଇ ତହୁଁ
 ସର୍ବଦା କାଳେ ନିର୍ମଳ ଆତ୍ମା ଅକ୍ଷୟେ
 ଏ ଦୁଇ କଥାତ ମଣି ତତ୍ତ୍ୱବେଦୀମାନେ ଜାଣି
 ବିଷୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଲେଖିଏ । ୧୬।
 ତେଣୁ ତୁ ଏହା ସହିବୁ ଦେହ ଧର୍ମ ନ ବନ୍ଧିବୁ
 ଆବର କଥାଏ ତୋତେ କହଇ ସାର
 ଯେବଣ ଆତ୍ମା ଜଗତ ବ୍ୟାପିଣ ଅଛି ସମସ୍ତ
 ତାହାକୁ ନାଶ କରିବ ଶ୍ଯ୍ୟ କାହାର । ୧୭।
 ସେ ସେ ନିତ୍ୟ ଅବିନାଶୀ ଦେହତା ଅନିତ୍ୟ ଭାଷି
 କାଳେଣ ହୋୟେ ବିନାଶି ବିଚାର ଏହା
 ଧନୁ ଧରି ଯୁଦ୍ଧ କର ଅଭରି ବଳ ସଂହାର
 ଦୃଢ଼ କରି ହୃଦେ ଧର କହିଲୁ ଯାହା । ୧୮।
 ମୁଁ ମାଜଲିବୋଲଇ ଯେ ମୋତେ ମାଜଲାକ ସେ ଯେ
 ଜାଣିବାର ନୁହନ୍ତିତି ସେ ଲୋକମାନ
 ଆତ୍ମାର ଜନମ ନାହିଁ ମରଣ ଲାଭିବ କାହିଁ
 ଶରୀରକୁ ହାଣିଲେକି ସେହୁ ନିଧନ । ୧୯।
 ଯେ ଆତ୍ମାତ ଅବିନାଶୀ ନିତ୍ୟ ବୋଲି ଯେହୁ ଭାଷି
 ସେ କାହାକୁ ମାରଇ ତାହାକୁ କେ ମାରି
 ଲେକଡ଼ା କନା ପକାଇ ନୂଆପିନ୍ଧି ସୁଖ ପାଇ
 କନାଖଣ୍ଡି ଗଲାକୁ କି ଶୋଚନା କରି । ୨୦।
 ସେହି ମତି ଜାର୍ଣ୍ଣଦେହ ଛାଡ଼ିଲେ ନ କରେ ସ୍ବେଦ
 ଯେବଣ ଆତ୍ମାକୁ ଶସ୍ତ୍ର ନ ପାରେ ଛେଦି
 ଅଗ୍ନିହିଁ ଦହି ନ ପାରି ପାଣିକି ବୃତ୍ତାଇ ପାରି
 ପବନ ଶୁଖାଇ ତାକୁ ନ ପାରେ ଭେଦି । ୨୧।
 ଛିଡ଼ିବା ପୋଡ଼ିବା ପୁରଂ ଶୁଖିବା ଯେହୁ ନୋହୋଇ

ଅବ୍ୟଗତ ନିର୍ବିକାର ଅଚିନ୍ତ୍ୟମୟ
 ଦେହକୁ ଘେନିଣ ଜାତ ମରଣ ହୋଏ ନିଅତ
 ଏହାକୁ ଦୃଢ଼ କରିଣ ନ କର ଭୟେ । ୨୨।
 ଜନମ ହୋଇଲେ ମରି ମଲେ ଜନମ ସବୁରି
 ଏ କଥା ଅଟଇ ଧ୍ରୁବ କେ କରୁ ଆନ
 ଦେଖି ଶୁଣି ଜାଣିଲେହେଁ ପରତେ ନାହିଁ କେବେହେଁ
 ଆଶ୍ରିୟ ପରାୟେ ମଣି ହରାନ୍ତି ଜ୍ଞାନ । ୨୩।
 ଯେ ଆତ୍ମା ଅଟେ ଅବଧ କେ କରି ପାରିବ ବଧ
 ପ୍ରାଣୀକର ମରିବାକୁ କିମ୍ପାଇ ଗାଳୁ
 ବେଲାରେ କ୍ଷେତ୍ରିକି ଯୁଦ୍ଧ ସ୍ବଧର୍ମ ଅଟଇ ସାଧ
 ଦେହ କମ୍ପାଇଣ କିମ୍ପା ଲୋଚେକ ଗାଳୁ । ୨୪।
 ଯୁଦ୍ଧ ସେ କ୍ଷତ୍ରିକ ଧର୍ମ ଆନ ମାରଣ ଅର୍ଜନ
 ଏମତ ସାଂଗ୍ରାମ ଭାଗ୍ୟ ଥିଲେଣ ପାଇ
 ମିଳିଛନ୍ତି ଦୁଇଥାଟ ସ୍ବର୍ଗକୁ ପିଟିଛି ବାଟ
 ଏଥି ରଣ ନ କଲେଣ ମହତ ଯାଇ । ୨୫।
 ଧର୍ମ କି ଆନେ କରିବୁ କିରତି ନ ରୁହାଇବୁ
 ଲୋକ ଅପୟଶ ପାପେ ହୋଇବୁ ଦହି
 ମରିବାହିଁ ବଡ଼ ସୁଖ ଜନ ନିନ୍ଦା ବଡ଼ ଦୁଃଖ
 ନେତକର ଗାଳି ପୁଣି ନ ପାରୁ ସହି । ୨୬।
 ଯେଉଁ ମହାରଥୀମାନେ ତୋତେ ଡରୁଥିଲେ ମନେ
 ଭୟେ ପଳାଇଲା ବୋଲି ଲଗୁ କରିବେ
 ଯେଉଁ ବୋଲ ନ ବୋଲିତି ତାହା ପାଇବୁ କାରତି
 ଶତ୍ରୁ ଲୋକେ ଉତ୍ସାସିବେ କିମ୍ପା ଡରିବେ । ୨୭।
 ନିହିବେ ସମର୍ଥ ପଣ ଏହାହୁଁ ଦୁଃଖ କେଉଣ
 ହାରିବା ଜିଣିବାକୁ ଯେ ବିଚାର କରୁ
 ଯୁଦ୍ଧରେ ତ ଦୁଇ ଲାଭ ମଲେଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ଠାବ
 ଜିଣିଲେଣ ପୃଥୁ ଭୋଗ କାହିଁକି ଡରୁ । ୨୮।
 ଉଠିଣ ଗାଣିମ ଧର ବେଗେଣ ସମର କର
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ଲାଭ ଅଲାଭରେ ନମିଶି
 ଜୟ-ପରାଜୟ-ସମ ହୋଇଣ କର ସଂଗ୍ରାମ
 ସାଂଖ୍ୟଯୋଗ କହିଲିଁ ପାପେ ନମିଶି । ୨୯।
 ଏ ବୁଧରେ ଥିଲେ ହାଦେ କର୍ମ ବନ୍ଧ ମୁଖେ ଛେଦେ
 ଆନ ଉଦିଯୋଗ ମାନେ ଫଳେ ନ ଫଳେ
 ଏ ହାଦେ ଫଳଇ ସତ ନୋହେଁ ଆନ କର୍ମଗତ
 ବଜ୍ରଗୁଣ ନ ଉପୁଜେ କେହୁଣି କାଳେ । ୩୦।
 ଆନ କର୍ମମାନ କଲେ ବଜ୍ରଗୁଣ ଉପୁଜିଲେ

ପୃଥୁ ଅପଞ୍ଚବ ତାକୁ ପଡ଼େ ଅବଶ୍ୟ
 ଏ କର୍ମ ଯୋଗକୁ ନାହିଁ ଭବିଯୋଗ କଲେ ପାଇ
 ସଂସାରର ମହାଭୟ ହୋଅଇ ନାଶ ।୩୧।
 ହରି ଆଶ୍ରେ-କେଶ କର୍ମ ଏହା ବୁଦ୍ଧି ନୋହେଁ ଭ୍ରମ
 କାମନା ଉପରେ କର୍ମବୁଦ୍ଧି ଅନେକ
 ମୂରୁଖେ ଆପତ ସୁଖ ନ ଘେନନ୍ତି ପଛ ଦୁଃଖ
 କର୍ମଫଳ ଶୁଦ୍ଧିବାକୁ ହୋନ୍ତି ଇଚ୍ଛୁକ ।୩୨।
 ବେଦବାକ୍ୟ ମାନେ ଛନ୍ତି କାମ୍ୟ କର୍ମହିଁ ଦିଅନ୍ତି
 ଯେ ଅବା ଯହିଁକି ଧାୟି ସେ ଫଳ ପାଇ
 କାମେ ଚତପର ହୋଇ କର୍ମ କଲେ ଫଳ ପାଇ
 ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତିକି ଚିତ୍ତ ଯାଇ ନ ଦେଇ ।୩୩।
 ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ବୁଦ୍ଧି ଆପତ ସୁଖେ ପ୍ରବୋଧୁ
 ସ୍ୱର୍ଗଫଳ ଶୁଦ୍ଧି ଜନ୍ମ ମରଣ ଘେନି
 ବାସୁଦେବେଶ ପାରନ୍ତି ବୋଲି କର୍ମ ନ କରନ୍ତି
 ଆବର କଥାଏ ଶୁଣ ବୁ ପାଇଗୁନି ।୩୪।
 ବୁ ଅବା ବୋଲୁ ଏମତ ବେଦହିଁ ତୋ ସନମତ
 ସେ କଥାହିଁ ଅଟେ ସତ କେ କରୁ ଆନ
 ଯେଥର ମଧ୍ୟରେ ସାର ଅଛଇ ତତ୍ତ୍ୱ ବିଚାର
 ତ୍ରିଗୁଣେ ବନ୍ଧା ହୋଇଲା ଯେବଣ ଜନ ।୩୫।
 ସେମାନେ ଏହା କରନ୍ତି କ୍ଷୟ କର୍ମ ଆଦରନ୍ତି
 ଯେହି ବେଦେ ସତ ଉଚ୍ଚ ତମ ହିଁ ଅଛି
 ଯାହାକୁ ଯେ ପରାପତ ଆଦରନ୍ତି ବିଧିମତ
 ଏହି ବେଦବାକ୍ୟ ବୋଲି ଘେନଇ ବାଛି ।୩୬।
 ବୁ ଯେ ତ୍ରିଗୁଣ ବାହାର ବନ୍ଧୁ କି ହୋଇବୁ ଆର
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ଯେକ କରି ଧର୍ମ୍ୟ ହୋଅ
 ଅପ୍ରାପତ ଯୋଗ ଇଚ୍ଛୁ ପାଇଲା ବସୁ ନ ଗଛ
 ଆତ୍ମାକୁ ଘେନିଣ ସୁଖ ରମୁଣ ଆଅ ।୩୭।
 ଆହୁରି କହଇ ତୋତେ ତଳସ କରସି ମୋତେ
 ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକ ଅଛଇ ଶୁଣ
 ପୋଷରାରେ ଯେତେ ପାଣି ଯେତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଣି
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ପୂରିଥିଲେ ଅଧିକ ଶୁଣ ।୩୮।
 ଜାଣିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣ ହାଦେ ସବୁ କର୍ମ ଅଛି ବେଦେ
 ଭ୍ରାନ୍ତି ନ କରିଣ ଭେଦି ଘେନଇ ସାର
 ବୁ ଅବା ବିଚାରୁ ଏହା ସବୁ ଯେବେ ତତ୍ତ୍ୱବାହା
 ଆଉ କିମ୍ପା କର୍ମ କରି ହେବା ଅସାର ।୩୯।
 ଫଳ ତାକୁ ସମର୍ପିବା ତାଏ ଆଶ୍ରେ କରିଥିବା

ଏ କଥାତ ଭଲ ଆଉ ନୋହିବା ବଣା
 ଏକଥା ଅଟଇ ସିଦ୍ଧି କର୍ମହିଁ ବେଭାର ବିଧି
 ଫଳ ନ ଘେନିଲା ଲୋକ ଜଗତେ ଜିଣା ।୪୦।
 ସିଦ୍ଧ ଅସିଦ୍ଧରେ ସମ ଫଳଛାଡ଼ି କରେ କର୍ମ
 ବାସୁଦେବ ଭକ୍ତିହିଁ ସେ ସବୁହୁଁ ସାର
 କାମନା ଉପରେ କର୍ମ କରିବା ବେଭାରେ ଭ୍ରମ
 ଅଳପ ଜ୍ଞାନଟି ସେ ଯେ ନୁହଇ ସାର ।୪୧।
 ବୁଦ୍ଧି ଯୋଗେ ଆଶ୍ରେ କରି ବାଞ୍ଛା ଫଳକୁ ନ ଧରି
 କୃପଣ ଲୋକଙ୍କ ସେବା ଅଟେ ଯେସନ
 ବୁଦ୍ଧି ଯୋଗେ ଆଶ୍ରେ କରି ସୁକୁହୁଁ ଦୁଃକୁହୁଁ ତରି
 ଏ କଥା ବୁ ଆଶ୍ରେ କର ପଶୁ ନନ୍ଦନ ।୪୨।
 ପଣ୍ଡିତେ ବୁଦ୍ଧ ଯୋଗରେ ଆନ୍ତି ଅତି ତତପରେ
 କର୍ମଫଳ ଛାଡ଼ି ଜନ୍ମ ବନ୍ଧ ମୁକତ
 ଅନାମୟ ବ୍ରହ୍ମ ପାନ୍ତି ମୋହ ଛାଡ଼ି ହୋଏ ଶାନ୍ତି
 ସୁବୁଦ୍ଧି ଦିଶିଲେ ସୁମରିବୁ ଆମତ ।୪୩।
 ଛାଡ଼ିବୁ ଚଞ୍ଚଳ ଭାବ ବୁଦ୍ଧି ହିଁ ଥର ହୋଇବ
 ତେତେବେଳେ ଯୋଗ ଆସି ହୋଏ ପ୍ରାପତ
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣି ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ସାରଙ୍ଗ ପାଣି
 ଥର ବୁଦ୍ଧି ହେଲା ଲୋକ ଅଟେ କେମତ ।୪୪।
 କେମତ ଆସନେ ଭାଷି କେମତ ପ୍ରକାରେ ଭାଷି
 କେମତେ ଚାଲିବା ତାହା କହ ଗୋସାଇଁ
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଥର ବୁଦ୍ଧି ଲୋକ ଗୁଣ
 ବାଏଞ୍ଚା ନ କରି ଆତ୍ମା ରମୁଣ ଥାଇ ।୪୫।
 ଦୁଃଖେ ନୋହେ ଉଦ୍‌ବେଗ ସୁଖେ ସଧ ପରିତ୍ୟାଗ
 ଲୋଭ ମୋହ କ୍ରୋଧ ଛାଡ଼ି ହୋଅଇ ଶାନ୍ତି
 ପାଇଲା ନ ପାଇଲାକୁ ଆନନ୍ଦ ବ୍ୟଥା ଯାହାକୁ
 ନ ଲାଗଇ ସେ ସେ ଥର ବୁଦ୍ଧି ହୋଅନ୍ତି ।୪୬।
 କୁରୁମ ସେସନ ମତ ହରେ ଶିର ପାଦ ହସ୍ତ
 ତେମୁନ ଇନ୍ଦ୍ରି ମାନନ୍ତ ଦେହକୁ କାଢ଼ି
 ପଞ୍ଚ ଇନ୍ଦ୍ରିକ ଆହାର ନ ପାଇ ବିଷୟ ସାର
 ଦୁଃଖେଣ ଆରତ ହୋଇ ଆସେ ବାହୁଡ଼ି ।୪୭।
 ତାହାଙ୍କ ଶରଧା ରସ ନ ପୂରିଥାଇ ଆକ୍ରସ
 ଏମତ ବେଳେଣ ଲେଉଟାଇ ଯେ ପାରି
 ସେ ଭାବ ଆତ୍ମାରେ ଲାଭ ଲାଭି କି ଯାଇ ନ ଯାଇ
 ବେଭାରେଣ ବାହୁଡ଼ି ବିମନ ଧରି ।୪୮।
 ଏହା ଯେ ପାରଇ ସାଧୁ ତାକୁ ବୋଲି ଥର ବୁଦ୍ଧି

ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ସୁବୁଦ୍ଧି କହିଲି ସାର
ଏ କଥାକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାବନ୍ତ ଅଟଇ ଯେଉଁ ପଣ୍ଡିତ
ତାହାକୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ କରୁଥାନ୍ତି ବିକାର ।୪୯।
ବଳେ ମନକୁ ଓଟାରି ବୁ ମାର୍ଗକୁ ଭେଟ କରି
ପଣ୍ଡିତହିଁ ବଳେ ଧରି ଆଣେ ଆକ୍ରୋଧି
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାଏ ମୋହୋରେ ଶରଣ ପଶି
ଏକଚିତ୍ତ ହୋଇଲେଣ ସୁବାଟ ଦିଶି ।୫୦।
ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ଯାହାକୁ ବନ୍ଧ ସ୍ଥିର ବୁଦ୍ଧି ସେ ପୁରୁଷ
ଭିତରେ ବିଷୟ-ସଙ୍ଗ ନୋହିବ ଆଉ
ସଙ୍ଗରୁ ବାଧା ଛାଡ଼ି ବାଧାଞ୍ଜଳୀ କ୍ରୋଧ ସମୁତ
କ୍ରୋଧୁ ମୋହ ମୋହୁ ଭ୍ରମ କେ ତରିଯାଉ ।୫୧।
ଭ୍ରମ ଯେବେ ହୋଏ ମତି ବୁଦ୍ଧି ମାନେ ନାଶ ଯାନ୍ତି
ରାଗ ଦେହୁ ଛାଡ଼ିଲାର ଲୋକ ସେ ସାର
ବନ୍ଧ୍ୟ କରି ଇନ୍ଦ୍ରିମାନ ଭୁଞ୍ଜଇ ନାନା ବିଧାନ
ସର୍ବଦା ପ୍ରସନ୍ନ ମନ ହୋଏ ତାହାର ।୫୨।
ପ୍ରସନ୍ନ ମନ ଯାହାର ଦୁଃଖ ସରଇ ତାହାର
ବୁଦ୍ଧି ଥିବ ହୋଇ ତୋତେ କହିଲୁ ସତ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବନ୍ଧ ଯାହାକୁ ସୁବୁଦ୍ଧି କାହିଁ ତାହାକୁ
ଆତ୍ମାସଙ୍ଗେ ଭାବ କାହିଁ କରିବ ଯାତ ।୫୩।
ଆତ୍ମା ଭାବ ନ ପାଇବ ଶାନ୍ତି କେମତେ ହୋଇବ
ଶାନ୍ତି ନୋହିଲା ଲୋକକୁ ସୁଖହିଁ ନାହିଁ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ବନ୍ଧ ନୁହନ୍ତି ଇଚ୍ଛାଏଣ ପ୍ରବରନ୍ତି
ମନ ହିଁ ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବିହରେ ଯାଇ ।୫୪।
ପ୍ରତିଜ୍ଞାହିଁ ତହିଁ ନାଶି ବାଧ୍ୟ ଯେହ୍ନେ ନାବ ଭାସି
ସେ ପ୍ରାଣ ସ୍ୱଭାବେ ନାଶି କହିଲୁ ସାଧ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯାହାକୁ ବନ୍ଧ ବିଷୟ ହୋଏ ଉଦାସ
ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପରିନିଷ୍ଠିତ ବୋଲି ଭୁ ମଧ୍ୟ ।୫୫।
ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ବୋଲି ଯାହା ସାବଧାନେ ଶୁଣି ତାହା
ମୁକ୍ତଲୋକ ମାନଙ୍କୁ ସେ ରାତ୍ର ପରାୟ
ଜ୍ଞାନାଦି ବିବସ ଯେହ୍ନେ ଆତ୍ମା ପ୍ରକାଶଇ ତେହ୍ନେ
ସୁଖେଣ ରମନ୍ତି ତହିଁ ନ କରି ଭାବ ।୫୬।
ମୁକ୍ତକୁ ସଂସାର ମାୟା ପ୍ରକାଶ ଆବିତ୍ୟ ଛାୟା
ଜ୍ଞାନାଦି ଅନ୍ଧାର ତେଣେ ଗମି ନ ପାରି
ସମୋଦ୍ର ଯେ ପୁରିଥାଇ ନଦୀମାନେ ପଶେ ଯାଇଁ
ପୁରିଲେ ହେଁ ନ ଉଛୁଳେ ଅଟଳ ବାରି ।୫୭।
ନ ପଶିଲେ ହେଁ ନ ଶୁଣି ଅଜ୍ଞାନେ ଯା ବୋଲଇକି

ନଜଲେ ନ ଏତାକୁ ତେହ୍ନେ ପରାଏ
ସବୁ କାମମାନ ଲେଉଟି ନିସ୍ତୋହା ଯେ ହୋଇଅଛି
ଅହଙ୍କାର ଛାଡ଼ିଣ ସେ ଶାନ୍ତିକି ଯାଏ ।୫୮।
କାମମାନେ ଯାହା ତହିଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଅନ୍ତି ଯାଇଁ
ସେ ପ୍ରାଣା ଶାନ୍ତି ନ ପାଇ ହୋଏ ଅସାର
ଯାହାର କାମକୁ ଲଜା ଅନୁଷ୍ଠେ କରେ ବାଞ୍ଛା
ସେ ଲୋକ ଶାନ୍ତି ନ ପାଇ କର ବିଚାର ।୫୯।
ହରି ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ କହିଲି ଏ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ
ଏ ନିଷ୍ଠା ଜାଣିଲେ ହାଦେ ମୋହ ନ ପାଇ
ମରଣ କାଳେଣ ଶାନ୍ତା ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ନିଷ୍ଠା ଏକା
ଜାଣିଲେ ସେ ଲୋକ ହାଦେ ମୁକ୍ତି ପାଇ ।୬୦।
ଦ୍ୱିତୀୟା ଅଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଢ଼ିଲେ ଶୁଣିଲେ ପୁଣ୍ୟ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ କହନ୍ତି ଅର୍ଜୁନେ ଶୁଣି
ଅପୂର୍ବ ରସ ପ୍ରକାଶ ଭଣେ ବକରାମ ଦାସ
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗରେ ସଜ୍ୟ ବଖାଣି ।୬୧।
ଭତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ପ୍ରପନିଷ୍ଠୁ ବ୍ରହ୍ମ-
ବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ସାଂଖ୍ୟଯୋଗ କଥନେ
ନାମୋ ଦ୍ୱିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ୱିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟ

ଆଧ୍ୟାତ୍ମଯୋଗ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୁଖ୍ୟଂ ଯେସନକ ବାଣୀ ଶୁଣି ପୁଣି ପଚାରଇ ପାଥ
ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ନିଷ୍ଠା ଯେବେ ସ୍ୱାମୀ କହ ମୋରେ ବଚନ ଯଥାର୍ଥ ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଜଳଜ୍ରୀଡ଼ା ବୋଲି ବାଣୀରେ ଗାଇବ)

ବୃକ୍ଷେ ଯେ ବୋଲ କର୍ମ ବୁଦ୍ଧି ଭଲ, ମୋତେ କିମ୍ପାଇ ହିଁସାକୁ
ପେଷିଲ ।୧।
କହୁଛ ନିନା ବ୍ରହ୍ମକର୍ମ ବିଧି, ବିଚାରରେ ଦୃଢ଼େ ଅଟନ୍ତି ସିଦ୍ଧି ।୨।
ଏ ପୁଣି ମିଶାଇଲା କଥା ସିନା, ଭଲ କେଉଣ ତାହା କହ କିନା ।୩।
ସ୍ୱାମୀ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଧନଞ୍ଜୟେ, ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ
କହେ ।୪।
ସଂସାରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୋଗ କରମ, ଆରେକ କଥାଏ ଅଛି ମରମ ।୫।
ଜ୍ଞାନରେ ତେଡ଼େ ପରବେଶ ନୋହି, କର୍ମ ଛାଡ଼ି ମିଛେ ଟାଣି
ହୋଅଇ ।୬।

ଏମତ ଲୋକ ନ ପାଇ ସୁଗତି, ଯେଉଁ ଲୋକର ଜ୍ଞାନ ବଳ
ହୁଏ । ୭।
ଜ୍ଞାନ ଉଦେହେଲେ କରମ ସରି, କରମ ସରିଲେ ବେଭାରେ
ତରି । ୮।
ଜନ୍ମ ମାତ୍ରକେ ପ୍ରକୃତିରେ ବଶ, ପ୍ରକୃତି ବଶେଣ କର୍ମେ ପ୍ରବେଶ । ୯।
ମାୟାଚାରାମାନେ ଲୋକଙ୍କ ଡରେ, ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରାହିଣୀ ଆଦି
ବାହାରେ । ୧୦।
ଭିତର ମନେ ପ୍ରକୃତିରେ ଥାଇ, ଲୋକ ଉଦ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ
ପାଇଁ । ୧୧।
ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନୀର ଚରିତ୍ର ଶୁଣ, ଭିତରେ ଥାଇ ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରାହିଣୀ । ୧୨।
ବାହାରେ ସଂସାରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତଥାଇ, ଯେ ଯାହା ଜାତି ଧର୍ମ ନ
ଛାଡ଼ଇ । ୧୩।
ଦେହ ବହିଣ ଯେ କର୍ମ ନ କରି, ତାହାର ଦିନ ପୁଷ୍ପେଣ ନ
ସରି । ୧୪।
ଏଣୁ ସେ କର୍ମ କରିବା ଉଚିତ, କର୍ମ ଛାଡ଼ିବା ନୋହଇ ଯୁଗତ । ୧୫।
ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରୀତି ଅର୍ଥେ କର୍ମ କରିବ, ସେ ସେ ଅବଧ କିମ୍ପାଇ
ଡରିବ । ୧୬।
ମୁଁ କର୍ମକଳି ବୋଇଲେ ଲାଗଇ, ଉଦାସ ଲୋକକୁ କିଛି
ନ ଲାଗଇ । ୧୭।
ଗୋରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯଜ୍ଞେ ବଧ କରି, ପୁଣ୍ୟ ବୋଲି ତାହା ଅଛି
ଆବୋରି । ୧୮।
ପୂର୍ବେଣ ଯେ ବ୍ରହ୍ମା ପୃଷ୍ଠି ସୃଜିଲା, ପରଜାମାନଙ୍କୁ ତହିଁ
ନିଯୋଜିଲା । ୧୯।
ବୋଇଲା ଇଷ୍ଟ କର୍ମ କରୁଥାଅ, ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ତୋଷ
କରାଅ । ୨୦।
ସେହି ଦୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରନ୍ତୁ ସଦା, ସେବାତୋର ତାଙ୍କୁ ନୋହ
ହୁଏ । ୨୧।
ଦେବତାଙ୍କୁ ଦେଇ ଭୁଞ୍ଜିବ ଶେଷ, ସେ ପ୍ରାଣୀ ଜୀବନ ଅଟେ
ବିଶେଷ । ୨୨।
ଦେବତାଙ୍କୁ ଯେହୁ ନ ଦେଇ ଖାଇ, ସେ ମହାପାପୀ ନରକକୁ
ଯାଇ । ୨୩।
ପ୍ରାଣୀମାନେ ସବୁ ଅନ୍ତରୁ ଜାତ, ଅନ୍ତ ପ୍ରାଣରୁ ହୋଇଛି ସମ୍ଭୂତ । ୨୪।
ସେ ପାଣି ପୁଣି ଯଜ୍ଞ ଜାତ ହୋଇ, ଯଜ୍ଞହିଁ ହାଦେ କର୍ମ
ଉପୁଜଇ । ୨୫।
କର୍ମ ବେଦରୁ ହୋଇଲା ଜନମା, ବେଦକୁ ଜନମ ଜଳାକ
ବ୍ରହ୍ମ । ୨୬।

ସେ ବ୍ରହ୍ମ ଯଜ୍ଞେ ଲାଗିଅଛି ଯାଇ, ତକ୍ତ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିଛି ଏମତ
ହୋଇ । ୨୭।
ଯେ ପୁଣି ଏହା ସମ୍ପ୍ରତେ ନ କରେ, ସେହୁ ପରାଣୀ ଜାଉଁ
ଜାଉଁମରେ । ୨୮।
କେବଳ ଜନ୍ମ ହୋଇଲା ସଂସାରେ, ଇନ୍ଦ୍ରିମାନଙ୍କୁ ତୋଷ
କରିବାରେ । ୨୯।
ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ ଆତ୍ମାକୁ ରମନ୍ତି, ତ୍ରିପୁତି ମନେ ଶାନ୍ତି ହୋଇଥାନ୍ତି । ୩୦।
କେହୁଣି କର୍ମ ନ ଲାଗଇ ତାରେ, ଭଲ ମନ୍ଦରୁ ସେ ଥାଇ
ବାହାରେ । ୩୧।
କାହାରି ତହିଁ ତାର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ, ଅକାର୍ଯ୍ୟମାନ ସେ କରିବ
କାହିଁ । ୩୨।
କରଇ କର୍ମଫଳେ ନାହିଁ ଆଶ, ପରମ ଲୋକେ ତାକୁ ହୋଇ
ବାସ । ୩୩।
ଜନେକ ଆଦିକରି ମୁନିମାନେ, କର୍ମ କରି ଗଲେ ପରମ ସ୍ଥାନେ । ୩୪।
ତୁ ଯେବେ ଆପଣେ ପରମ ଜ୍ଞାନୀ, ଆତ୍ମା ପରତେ ଅଟୁ
ପାଲଗୁନୀ । ୩୫।
ଲୋକାଚାର ପାଇ କରମ କର, କରମ ଛାଡ଼ିଲେ ଧର୍ମକୁ ଡର । ୩୬।
ତୁ ଯେବେ କରମ ଛାଡ଼ିବୁ ହାଦେ, ସବିହେଁ ଛାଡ଼ିବେ ତୋହ
ପ୍ରସାଦେ । ୩୭।
କରମ ଛାଡ଼ି ନ କରିବେ ଧର୍ମ, କାଳେଣ ବିଫଳ ହୋଇବ
ବ୍ରହ୍ମ । ୩୮।
ତୋହୋର କାର୍ଯ୍ୟ ନ ଥିଲେ ହେଁ କର୍ମେ, କର୍ମ କରିବୁ ତୁ ସଂସାର
ଧର୍ମେ । ୩୯।
ଯେବେ ବଡ଼ଲୋକ ଅମାର୍ଗେ ଯାଇଁ; ତାହାକୁ ଦେଖି ସାନହିଁ
ଗୋଡ଼ାଇ । ୪୦।
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ସବୁ ପାର ଯାଇ, ସାନ କଲା ଯାଇ ମରଣ
ପାଇ । ୪୧।
ବଡ଼ଲୋକଙ୍କୁ ନ ଲାଗଇ ପାପ, ତାହାକୁ ଦେଖି ସାନ କଲା
ଧାପ । ୪୨।
ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ଅମାର୍ଗେ ନ ଯିବ, ଯଦ୍ୟପି ତାକୁ କିଛି ନ
ଲାଗିବ । ୪୩।
ବଡ଼େ ଯିବା ଦେଖି ସାନେ ବୋଇଲେ, ଭଲ ନୋହିଲେ ଏ
କେମତେ ଗଲେ । ୪୪।
ଆମ୍ଭେହେଁ ଯିବୁ ବୋଲି ଆଗ ସରି, ବଡ଼ ସୁଖେ ଯାନ୍ତି ସାନେ ନ
ଡରି । ୪୫।
ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ନୟିବା ପାଇଁ, ବଡ଼େ ଗମନ୍ତି ଡରଡ଼ର
ହୋଇ । ୪୬।

ସାନେ ବିଚାରନ୍ତି ଆମେ ନୟିବା, ଯେ ଯାହା କାଟି କର୍ମ ଧର୍ମେ
ଥୁବା । ୪୭
ବଡ଼ମାନେହେଁ କର୍ମ ଆଦରନ୍ତି, ଅକର୍ମକୁ ଗଲେ ସେହୁ ତରନ୍ତି । ୪୮
ଆମେ ତ ଭାର୍ଜନ ନୋହୁ ତହିଁକି, ବିଧାତା ଭିଆଇ ଅଛି
ଯହିଁକି । ୪୯
ବଡ଼ମାନେ ହେଁତ କରନ୍ତି କର୍ମ, ଜାଣିଲୁ ଆମକୁ ସେହିତ
ଧର୍ମ । ୫୦
ଏହା ବିଚାରି ତୁହି କର୍ମ କର, ଭୋ ପାର୍ଥ ମନେଶ ଆନ ନ
ଧର । ୫୧
ମୋତେ ଅପୂର୍ବ ଚିନ୍ତିପୁରେ ନାହିଁ, ମୁଁ କିସ ବାଏକ୍ଷା କରିବି କାହିଁ ।
ଲୋକାଚାର ପାଇଁ କର୍ମ କରଇ, କର୍ମ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆପେ
ତରଇ । ୫୩
ମୁଁ ଯେବେ କର୍ମ ନ କରିବି ଏଥ, ଲୋକେ ଘେନିବେ ନା ମୋହର
ପଦ । ୫୪
ବୋଲିବେ ଏ ତ ପରମ ଈଶ୍ବର, ଏତ କର୍ମ ନ କରଇ ଆଦର । ୫୫
ଆମେ କିମ୍ପା ଆଉ କର୍ମ କରିବା, କର୍ମ ନ କଲେ ବେତାରେ
ତରିବା । ୫୬
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ନ କରିବେ କର୍ମ, କାଳେଶ ବିଫଳ ହୋଇବ
ଜନ୍ମ । ୫୭
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ସେ କର୍ମ ନକଲେ, ତୋର କିସ ହୋଇ ତାହାକ
ମଲେ । ୫୮
କର୍ମ ନକରି ଯିବେ ଯେବେ ନାଶ, ମୟ କରାଇଲା ମୋହର
ଦୋଷ । ୫୯
ମୁହେଁ ଯେମନ୍ତ ତତପର ହୋଇ, କର୍ମକରେ ଫଳ
ପାଇବାପାଇଁ । ୬୦
ଜ୍ଞାନୀହିଁ କର୍ମ କରି ସେହି ଭାବେ, ପୁଣ ନଥିବାକ ଫଳର
ଲାଭେ । ୬୧
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ କର୍ମ ନକରାଇ, ଜ୍ଞାନ ଉପଦେଶ କହ
ଗୋସାଇଁ । ୬୨
ମୁହେଁ ଯେ ଜ୍ଞାନ ଧରି ନ ପାରନ୍ତି, କର୍ମ ନ କରି ତହରା
ହୋଅନ୍ତି । ୬୩
ଦୁଇ ଆଡ଼କୁ ନ ପାରନ୍ତି ଯାଇ, ଚେଷ୍ଟକରି ପାର୍ଥ ତୋତେ ବୁଝାଇ । ୬୪
ଯେହୁ ତରିବେ ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ, ତାହାକୁ ତାହା ମଣାଇ
ବେତାରେ । ୬୫
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ମୁହେଁ ଲୋକ ଜ୍ଞାନୀ, କରମ କରୁଥାନ୍ତି ଯେହୁ
ବେନି । ୬୬

ଏଥର ବିଶେଷ ଅଟଇ କେ, ଭୋ ଜଗନ୍ନାଥ ବିଚାରି ଆଗ୍ୟା
ଦେ । ୬୭
ତାହି କହିବା ଶୁଣ ପଶୁସୁତ, ମୁହେଁ ଲୋକ ଅହଙ୍କାରେ ଯୁଗତ । ୬୮
ପ୍ରକୃତି ଗୁଣେ ମୁଁ କଲି ବୋଲନ୍ତି, ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରିମାନେ
ଯାନ୍ତି । ୬୯
ମୋହର ତହିଁ କିଛି ବିଶେ ନାହିଁ, ଯେ ଯାହା ବିଷୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତେ
ଯାଇ । ୭୦
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଆଶାଇ ନୋହଇ, ଏ ଦୁଇ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନୀ ସେ
ଜାଣଇ । ୭୧
ଏବେ ତୁ ମୋହୋ ବୋଲେ କର୍ମ କର, ଉଠିଣ ବେଗେ ଧନୁଶସ୍ତ୍ର
ଧର । ୭୨
ରଣେ ଜିଣି ମହା ଭୋଗ କରିବୁ, ଯେ ଫଳ ତୋହୋ ମନେ ନ
ଧରିବୁ । ୭୩
ମୋହର ଆଜ୍ଞା ମନେଶ ସୁମରି, ଶରଧାବନ୍ତ ହୋଇ ଧନୁଧରି । ୭୪
ଆଶା ଛାଡ଼ିଣ କରସି ଏ କର୍ମ, ମୁକତ ହୋଇବୁ ପାରବୁ ବ୍ରହ୍ମ । ୭୫
ଯେଉଁମାନେ ମୋର ଆଜ୍ଞା ମେଷନ୍ତି, ଜ୍ଞାନ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ କର୍ମ
କରନ୍ତି । ୭୬
ନଷ୍ଟ ବୋଲିଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଜାଣ, ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ସ୍ବାମୀ
ନାରାୟଣ । ୭୭
ଅକାମ କର୍ମେ ଲୋକ ଯେବେ ତରି, ସବିହେଁ କିମ୍ପା ସେ କର୍ମ ନ
କରି । ୭୮
ପ୍ରକୃତି ଜ୍ଞାନୀକିହିଁ ବଳିଆଇ, ପଞ୍ଚଭୂତକୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଯାଇ । ୭୯
ସେଠାରେ ଗଠି ନିଗ୍ରହ ନ କଲେ, କିସ ହୋଇବ ସେ ତରିବ
ଭଲେ । ୮୦
ରାଗ ଉଦ୍ଦେଷକୁ ନ ଦେବା ଯାଇ, ବେତାରିକ କରି ଥିବ
ଚଳାଇ । ୮୧
ହିଂସା ଅହିଂସା ବୋଲୁ ଅବା କର୍ମ, ବଳେ ନକରି ପରଜାତି
ଧର୍ମ । ୮୨
ବ୍ରାହ୍ମଣ କର୍ମ କି ଶୁଦ୍ର କରିବ, ଭଲ ନୋହୋଇ ଅକାଳେ
ମରିବ । ୮୩
ନିଜ ଜାତିରେ କର୍ମ କରୁ କରୁ, ମୟ ହୋଇଲେ ହେ ଲୋକେ ନ
ତରୁ । ୮୪
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଶ୍ରୀହରି, ମନେ ନ ଥାଇ ଯୋଗେ ପାପ
କରି । ୮୫
କେ ଏହା କରଇ ଶୁଣ ଗୋସାଇଁ, ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ପାର୍ଥ ମୁଖ
ଚାହିଁ । ୮୬

ରଜ ଗୁଣରୁ କାମ କ୍ରୋଧ ଜାତ, ଏ ସେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ୍ତି ବନ୍ଧନା ମତ । ୭
ଅଗ୍ନି ଯେସନେ ଧୂଆଁରେ ନ ଦିଶି, ଦର୍ପଣ ଯେମନ୍ତ କଳକ
ନସି । ୮

ବନ୍ଧାରେ ପେଟପୁଅ ଅଦୃଶ, କାମରେ ଜ୍ଞାନ ନୋହେ ପରକାର । ୯
ମନ ବୁଦ୍ଧି ଇନ୍ଦ୍ରି କର୍ମର ସ୍ଥାନ, ସବିହେ ହୋଇ ଉନ୍ନତନ୍ତି ଜ୍ଞାନ । ୧୦
ଆତ୍ମାକୁ ମୋହ କରାଇଣ ଆଦି, ଅର୍ଜୁନକୁ ଚାହିଁ ସାମା ବୋଲନ୍ତି । ୧୧
ତୁ ଏବେ ଆଗେ ଇନ୍ଦ୍ରିକି ନିରୋଧ, ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରାହିଣ କାମକୁ ସାଧ । ୧୨
କାମ ନାଶ ଗଲେ ଆତ୍ମା ମୁକତ, ତତ୍ତ୍ୱ ବିଚାରି କହୁଅଛି ସତ । ୧୩
ସବୁହୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଇନ୍ଦ୍ରିମାନେ ହୁଅନ୍ତି, ଇନ୍ଦ୍ରିହୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନକୁ
ବୋଲନ୍ତି । ୧୪

ମନହୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟେ ହାଦେ ବୁଦ୍ଧି, ବୁଦ୍ଧିହୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆତ୍ମାଗୋଚ୍ଛି
ନିଧି । ୧୫
ଏ କଥା ଜାଣି କାମ ଶୁଦ୍ଧ ମାର, ଭୋ ଅର୍ଜୁନ ଏହି ସେ ବିଚାର । ୧୬
ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ପଢ଼ିଲା ଶୁଣିଲା ଲୋକର ପୁଣ୍ୟ । ୧୭
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହେ ଗୀତା ଗ୍ରନ୍ଥ ସାର, ସଞ୍ଜରେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରର ବିଚାର । ୧୮
ମହାପାତ୍ର ସମନାଥ ତନୟେ, ବଳରାମ ଦାସ ସୁବୁଦ୍ଧି କହେ । ୧୯
ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦାସ, ତେଣୁ ଏ ଗୀତା କଲଇ
ପ୍ରକାଶ । ୧୦୦

ଉଚିତ୍ ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍‌ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପ୍ତନିଷ୍ଠସୁ
ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ
ଆଧ୍ୟାୟ ଯୋଗ କଥନେ ନାମଃ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ସନ୍ନ୍ୟାସ ଯୋଗ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ବୋଲଇ ଶୁଣ ସଞ୍ଜରେ ଏଥୁ ଉଦ୍ଧାରେ ଯିବ ଆନ,
କହ ମୁଁ ଏକ ତିରୋଣ ଶୁଣଇ କିଏ ବୋଇଲେ ଭଗବାନ ॥

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ତଷ୍ଠେକ ରାଗେ ଗାଇବା)

ସଞ୍ଜରେ କହେ ଶୁଣ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର, ଅର୍ଜୁନ ଆଗେ ବୁଝାବନ୍ତି କୃଷ୍ଣ । ୧
ଭୋ ପାର୍ଥ ଏ ଯୋଗ ପୂର୍ବେଣ ମୁହିଁ, ଆଦିତ୍ୟ ଦେବତାକୁ
କହିଲଇ । ୨
ସେହୁ ତା ପୁଅ ମନୁକୁ କହିଲା, ମନୁର ତହୁଁ ଇକ୍ଷ୍ବାକୁ ହୋଇଲା । ୩
ଇକ୍ଷ୍ବାର ତହୁଁ ଯେ ଶୁଣିଲେ ପିତା, ଯେମନ୍ତେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲା
ଗୀତା । ୪

ଏକରେ କହୁଁ ଆରେକ ଶୁଣିଲେ, ତେଣୁ ରାଜଗଣମାନେ
ଜାଣିଲେ । ୫
ବିଧିମତେଣ ପାଳନ୍ତା ନୋହିଲା, ସମ ଏକେଯୋଗ ଲୀନ
ହୋଇଲା । ୬

ସେ ଯୋଗ ଏବେ ମୁଁ କହୁଛି ତୋତେ, ତୁ ଯହୁଁ ଭଗତି ହୋଇଲୁ
ମୋତେ । ୭
ଶାଖା ସହୋଦ୍ର ତୋତୁଁ ନାହିଁ ଆନ, ତେଣୁ କହିଲୁ ରହସ୍ୟ ଜ୍ଞାନ । ୮
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଗୋସାଇଁ, ଏ କଥା କେହ୍ନେ ପ୍ରତେ ଯିବି
ମୁହିଁ । ୯
ତୁମ୍ଭେ ବୋଲୁଛ ଆଦିତ୍ୟକୁ ପୂର୍ବେ, ଏ ଯୋଗମାର୍ଗ କହିଲଇଁ
ଭାବେ । ୧୦

ସେ ଆଦିତ୍ୟର ତ ଜନ୍ମ ବେଗଳ, ତୁମ୍ଭେ ଜନମି ଅଛ ଭୂଅତଳ । ୧୧
ଦୁହିଁର ଭିନ୍ନେ ବୃଷାକ୍ଷରେ ଜାଣି, ଅର୍ଜୁନ ଆଗେ କହେ
ଚକ୍ରପାଣି । ୧୨
ତୁ ଯେ ଧନୁର୍ଜୟ ପୁତ୍ରିଲୁ ମୋତେ, ଗୁପ୍ତତ କଥାଏ କହଇ
ତୋତେ । ୧୩

ମୋହର ଅନେକ ଜନ୍ମର କଥା, ଜାଣଇନି ଯିଏ ତିଏ ବେବସ୍ତା । ୧୪
ତୋହର ଅନେକ ଜନ୍ମ କାହାଣୀ, ସକଳ ବୃଷାକ୍ଷ ଅଛି ମୁଁ ଜାଣି । ୧୫
ତୋହର ଜନ୍ମ ତୁ ନଜାଣୁ ବାର, ମୋହର ଜନ୍ମ ତୋତେ
ଅଗୋଚର । ୧୬
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ତୋତେ, ନାହିଁ ଯେବେ ଜନ୍ମ ହେଉ
କେମନ୍ତେ । ୧୭

ମୁଗଂ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ନୁହଁଇ ଜାତ, ଆପଣା ଇଚ୍ଛାଏ ସଦୟଂ
ସମୃତ । ୧୮
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ସର୍ବଦାକି ଇଚ୍ଛା, ଯେତେବେଳେ ଧର୍ମ ବୋଲନ୍ତି
ମିଛା । ୧୯

ଅଧର୍ମ ଯହୁଁ ବଳୀୟାର ହୋଏ, ଧର୍ମପଥ ଗୋଟା ଭବିତ
ନୋହେ । ୨୦
ସାଧୁ ଲୋକଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ, ଜନ୍ମ ଲଭଇ ଦୁଷ୍ଟ ମାରିବାକୁ । ୨୧
ଧର୍ମ ଆପିତ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଜାତ, ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକଙ୍କ କଥା
ଆନମତ । ୨୨

ସେମାନେ ବୋଲନ୍ତି ମୂଳ କରମ, ବିଷ୍ଣୁତ ପୁଣି ଘେନୁଅଛି ଜନ୍ମ । ୨୩
ଯେହୁ ମୋର କ୍ରାଡ଼ା ବୋଲି ଜାଣଇ, ସେ ଲୋକ ଆଉ ଜନ୍ମ ନ
ଲଭଇ । ୨୪

ସ୍ନେହ କ୍ରୋଧ ଭୟ କ୍ଷାଦ୍ଧିଣ ନର, ମୋତେ ଭଜନ୍ତି ହୋଇ
ତତ୍ତ୍ୱ । ୨୫

ସେ ଲୋକ ମୋହ ତହିଁ ହୋଏ ଲୀନ, ତୁ ଅବା ବୋଲୁ କଲ
ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ୨୬
ଯେ ସେବା କରଇ ତାହାକୁ ଦୟା, ସକାମୀ ଲୋକଙ୍କୁ କଲ ହ
ମାୟା । ୨୭
ତୁମ୍ଭରି ଅଇରି ମଜତ୍ର ହୋଇଲାତ, ତୁଅବା ମନେ ବିଚାରୁ
ଏମନ୍ତ । ୨୮
ମୋହୋର ତହିଁ ନାହିଁ ପକ୍ଷାପକ୍ଷି, ଯେଉଁ ଲୋକ ଯାହା ମନେଶ
ବାଞ୍ଛି । ୨୯
ଜ୍ଞାନୀକି ବ୍ରହ୍ମ ମୁକ୍ତଲୋକେ କର୍ମ, ଏ କଥା କେବେହେଁ ନୋହଇ
ଧର୍ମ । ୩୦
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ଆନ ଦେବତାଏ, ସେବା କଲେଣ କି ବଫଳ
ହୋଏ । ୩୧
ସେ ଦେବତାହିଁ ମୁହିଁ ସେତି ଜାଣ, ସେ ରୂପେ ଅଳପ ଫଳ
ଭିଆଣ । ୩୨
ବେଗେଶ ପାତ୍ରି ବେଗେ ହୋନ୍ତି କ୍ଷୟେ, ସେ ମୃତି ଅଦ୍ରୁମେ କରଇ
ବୟେ । ୩୩
ମୋକ୍ଷ ଯେ ଦୁର୍ଲଭ ନୋହଇ ନାଶ, ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନୀକର ତହିଁକି
ଆଶ । ୩୪
ଏ ରୂପେ ତାହାକର ତପଦାନ, ଅକ୍ଷୟେ ପଦାର୍ଥ ପରମ ଜ୍ଞାନ । ୩୫
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ଯେ ତୁମ୍ଭର ପକ୍ଷ, ଆବର କଥାଏ ଶୁଣିଣ
ବିବସ୍ତ । ୩୬
ଚାରିଜାତିକି ମୁହିଁ ସିରିଜିଲି, ଯାହାକୁ ଯେଉଁ କର୍ମେ
ନିଯୋଜିଲି । ୩୭
ସେ ମାର୍ଗେ ଥିଲେ ସେ ଫଳ ପାଇବ, କର୍ତ୍ତା ଅକର୍ତ୍ତା କରମେ
ହୋଇବ । ୩୮
ମୁକ୍ତକୁ ମାୟାରୂପେ ଫଳ ଦେଇ, ଜ୍ଞାନୀକୁ ଐଥ ମୁକ୍ତିକି ନେଇ । ୩୯
ସଂସାର ରଖି ମୁଁ ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରୀ, ସବୁ ପାଳଇ ଅତି ଯତ୍ନ କରି । ୪୦
ଯେଥୁତ ମୋତେ ପାପପୁଣ୍ୟ ନାହିଁ, ଏମନ୍ତ ଜାଣିଲେ କରମ
କାହିଁ । ୪୧
ଯେଣୁ ସେ ମୋହୋ ତହିଁ ନାହିଁ ପକ୍ଷ, ପୂର୍ବେ ଯେଉଁମାନେ
ମାଗିଲେ ମୋକ୍ଷ । ୪୨
ଅକାମୀ ହୋଇ ସେ କରମ କଲେ, ତୁହି ଯେମନ୍ତ ହୋଅ ମୋହୋ
ବୋଲେ । ୪୩
କର୍ମ ବୋଲି ଭଲ ମନ୍ଦ ଦୁହିତି, କାହା କରିବା ପଣ୍ଡିତେ
ବୋଲନ୍ତି । ୪୪
ଏଥର ଭଲ ମୁଁ କହଇ ତୋତେ, ସଂସାରୁ ମୁକ୍ତ ହେବୁ
ଯେମନ୍ତେ । ୪୫

ତୁ ଯେ ନ ଜାଣୁ ଭଲ କରି ଶୁଣ, ଅପାରୁ ଅପାର ଏଥର ଗୁଣ । ୪୬
ବିଷ୍ଣୁପ୍ରୀତି ଅର୍ଥେ କରମ କରି, ଏ ମୋତେ ଅକର୍ମ ବୋଲି
ବିଚାରି । ୪୭
ନିଜ କରମେ ଭୟେ ନ କରଇ, ହୋଇବି କି ବୋଲି ଡରଇ । ୪୮
ସେ ପ୍ରାଣୀକି ପାପ ହୋଏ ଅବଶ୍ୟ, ଜାତି ଧର୍ମମାନ ନ କଲେ
ଦୋଷ । ୪୯
ଏ ଦୁଇ କଥା ଯେ ଜାଣଇ ସିଦ୍ଧି, ତାହାକୁ ସେ ହାଦେ ବୋଲି
ସୁବୁଦ୍ଧି । ୫୦
ସବୁ କର୍ମ କରି ଅକାମୀ ହୋଇ, ମହାଯୋଗୀ ପଦ ତାହାକୁ
ଶୋହି । ୫୧
ଯାହାର କର୍ମ କାମରୁ ବାହାର, ଜ୍ଞାନ ଅଗ୍ନି ପାପ ଦହେ ତାହାର । ୫୨
କର୍ମଫଳକୁ ବାଏଞ୍ଛା ନ କରି, ସଦା ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଦିନ ହରି । ୫୩
କର୍ମରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିଲେ ହେଁ ସେ ଜନ, କର୍ମ କଲା ବୋଲି ନ ଧରେ
ମନ । ୫୪
ସେ କର୍ମେ ତାହାକୁ ନ ଲାଗେ ପାପ, ନୋହିଲାକୁ ଯାର ନାହିଁ
ସତ୍ୟ । ୫୫
ଏ ଦୁଇ କଥା ଯାରେ ସମ ହୋନ୍ତି, ହୋଇଲାକୁ ଯେ ନୋହଇ
ଦୃଢ଼ି । ୫୬
ସେ କର୍ମ କଲେଣ ନୋହୋଇ ବନ୍ଧ, ସଂସାର ବିହକିବା ତାର
ସଧ । ୫୮
ଅସଙ୍ଗ ହୋଇ ବାସୁଦେବେ ପ୍ରୀତି, କରମ କଲେ ଜ୍ଞାନ କ୍ଷୟ
ହୋନ୍ତି । ୫୯
କେ ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି ଦେବତା ପାଇଁ, ଥୋକେ ଯଜ୍ଞ ବ୍ରହ୍ମା ଅଛି
ଭିଆଇ । ୬୦
ଥୋକାଏ ଲୋକ ଶ୍ଵିତି ଶାସ୍ତ୍ର କରି, ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରହନ୍ତି ଯଜ୍ଞ ଆଚରି । ୬୧
ଶବ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ରୂପ ରସ ଗନ୍ଧ, ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରହି କେ ଯଜ୍ଞେ ପ୍ରବେଶି । ୬୨
ପ୍ରବଣ ଆଦି କରି କର୍ମମାନ, ଆଦୁ ସଞ୍ଜମ ବୋଲେ ଦୀପିତ
ଜ୍ଞାନ । ୬୩
ହୋମ କରନ୍ତି କେ ଯୋଗ ଅଗ୍ନିରେ, ଥୋକାଏ ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି
ଦ୍ରବ୍ୟରେ । ୬୪
ଥୋକାଏ ତପେ ଯଜ୍ଞ ଆଚରନ୍ତି, ଥୋକେ ଲୋକ ଯୋଗ ଯଜ୍ଞ
କରନ୍ତି । ୬୫
ଥୋକାୟେ ବେଦ ଅଧ୍ୟାୟେ ଯଜ୍ଞ କରି, ଥୋକେ ଯଜ୍ଞକରେ ଜ୍ଞାନ
ଆଦରି । ୬୬
ପ୍ରାଣ ପବନ ଯେ ହୃଦରେ ଥାଇ, ଅଧୋମୁଖେ ଥାଇ ଅପ୍ୟାନ
ବାଇ । ୬୭

ପ୍ରଣବ କରିବା ବେଳେଣ ପ୍ରାଣୀ, ଦୁଇ ପବନ ସଙ୍ଗ କରି ଆଣି । ୬୮
 ଏମନ୍ତ ଯଜ୍ଞେ ପାପ କ୍ଷୟେ କରି, ଯାଜ୍ଞ ସେ ସ ସିଦ୍ଧ ଭୋଗ
 ଚାହନ୍ତି । ୬୯
 ସେ ଲୋକ ନିଷ୍ଠେ ବୁଦ୍ଧ ସୁଖ ପାତ୍ତି, ଅର୍ଜୁନ ଆଗେ ଶ୍ରୀହରି
 କହନ୍ତି । ୭୦
 ଯେ ଯାହା କାଟି ଧର୍ମହିଁ ନକରି, ଇହ ନିନ୍ଦା ପରଲୋକେ
 ନ ତରି । ୭୧
 ବେଦ ଯାହକୁ ବୋଲିଅଛି ଯାହା, ମୋକ୍ଷ ହୋଇବ ସେ କରିଣ
 ତାହା । ୭୨
 ସବୁ ଯଜ୍ଞ ଜ୍ଞାନଯଜ୍ଞ ଭରମ, ଜ୍ଞାନରେ ପରାପତ ସବୁ କର୍ମ । ୭୩
 ତୁ ବୋଲୁ କି ଜ୍ଞାନ କେମନ୍ତେ ପାଇ, ଜ୍ଞାନୀକି ସେବାକଲେ ଜ୍ଞାନ
 କହି । ୭୪
 ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନରେ ନ ପାଇବୁ ମୋହ, ଜଗତ ମୁଁ ବୋଲି କରିବୁ
 ସ୍ବେଦ । ୭୫
 ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ମୁହିଁ ପାପୀଜନ, ଭୋକାରେ ସିଦ୍ଧ ତରିବି
 କେସନ । ୭୬
 ଯେହ୍ନେ କାଠ କୁଡ଼ ଦହେ ଅନଳ, ଜ୍ଞାନେ ଦହି ହୋଏ ପାପ
 ସକଳ । ୭୭
 ଜ୍ଞାନ ବାସନା ଯୋଗସିଦ୍ଧ ପ୍ରାଣୀ, ଗୁରୁ ନକହିଲେ ଆପେ ନ
 ଜାଣି । ୭୮
 ଶ୍ରଦ୍ଧାବନ୍ତ ହୋଇ ଗଢ଼ି ଦହିଲେ, ଜ୍ଞାନପାଇ ଶାନ୍ତି ହୁଅଇ ଭଲେ । ୭୯
 ଗୁରୁ କହିଲେ ଯେ ପ୍ରତେ ନ ଯାନ୍ତି, ଇହ ପରଲୋକେ ପାର
 ନୋହନ୍ତି । ୮୦
 ଯୋଗୁଁ କରି କର୍ମ ଫଳ ଛାଡ଼ିବ, ଜ୍ଞାନରେ କରି ସଂଶୟ
 ଛେଦିବ । ୮୧
 ଏମନ୍ତ ଲୋକ କର୍ମେବନ୍ଧ ନାହିଁ, ତେଣୁକରି ପାର୍ଥ ତୋତେ
 ବୁଝାଇ । ୮୨
 ଅଜ୍ଞାନୁ କାତ ଯେବଣ ସଂଶୟ, ଜ୍ଞାନ-ଖଡ଼ଗେ କାଟ
 ଧରୁଛନ୍ତି । ୮୩
 କାଟିଣ କର୍ମ ଯୋଗରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି, ବେଦାରେ କର୍ମୁଁ ନୋହିବୁ
 ନିବୃତ୍ତି । ୮୪
 ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟେ ଗୀତା କାହାଣୀ, ଅର୍ଜୁନ ଆଗେ କହେ
 ଚକ୍ରପାଣି । ୮୫
 ସଞ୍ଜରେ ବୋଲେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଶୁଣ, କହିଲେ ନ ସରଇ ଏଥର
 ଗୁଣ । ୮୬
 ପରମ ଯୋଗ ବିଷ୍ଣୁମୁଖ କାତ, ବ୍ୟାସ ପ୍ରସନ୍ନେ ଜାଣିଲେ ସମସ୍ତ । ୮୭

ଯେ ଯେହା ପଢ଼ନ୍ତି ଶୁଣନ୍ତି ନର, ଭବ ସାଗରେ କିଏ ତାକ ତର । ୮୮
 ମାହାପାତ୍ର ସୋମନାଥ ତନୟେ, ବଳରାମ ଦାସ ଏ ଗୀତା
 କହେ । ୮୯
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଜଗନ୍ନାଥ ଗୋସାଇଁ, ତେଣୁ ସେ ଗୀତା ବଖାଣିଲି
 ମୁହିଁ । ୯୦
 ଇତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍‌ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ
 ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ସନ୍ୟାସ ଯୋଗ କଥନେ ନାମଃ
 ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଯୋଗଗର୍ଭ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

(ପାହାଡ଼ିଆ)

ଶ୍ରୀହରି ବଚନ ଶୁଣିଣ ଅର୍ଜୁନ ଶିରେ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର
 କଥାଏ ପୁଛିବି ଶୁଣିମା ସ୍ବାମୀ କହିବା ସାଧ ନିକର

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ରୋଡ଼ା ବାଣୀରେ ଗାଇବ)

ସନ୍ୟାସ ଯୋଗେ କହିଅଛ ଗୋସାଇଁକରମ ଯୋଗହିଁ କହ
 ଏ ଦୁଇ ମଧ୍ୟରେ ସାର କେ ଅଟଇ ତାହା ମୋତେ ଆଜ୍ଞାଦିଅ । ୧

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି କରମତ୍ୟାଗୀ କରମଯୋଗ ଏ ବେନି
 ଦୋହେ ଅଧିକାରୀ ମୋକ୍ଷକୁ ଅଟନ୍ତି ଏଥରେ ଭେଦ ଘେନି । ୨
 କର୍ମ ତ୍ୟାଗୀ କର୍ମତ୍ୟାଗୀହୁଁ ଦୁଇଭୟେ ଗ୍ୟାନୀ ଅଟେ ବିବଦ୍ଧ
 ଶୀତ ଉଷ୍ଣ ସୁଖ ଦୁଃଖେ ଯେହୁ ସମ ସେହୁ ଅଟଇ ମୋକ୍ଷ । ୩
 ଉଦ୍ଦେଷ୍ଟ ବାଏଥା ନ ଜାଣଇ ଯେହୁ କରମ କଲେହେଁ ତାର
 କର୍ମ କରିବ ଯେ ନ କଲା ପରାୟେ ବନ୍ଧୁ ମୁକତ ସେ ନର । ୪
 ମୁକ୍ତ ଲୋକମାନେ ଦୁହିନ୍ତି ଏକତ କରିଣ ସେ ହାଦେ ମଣି
 ଏ ଦୁଇ ଏକ କରି ଯେହୁ ଘେନନ୍ତି ସେହୁ ସେ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରାଣୀ । ୫
 କର୍ମେଣ ମୋକ୍ଷ ଯୋଗେଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏକ ଗତି କି ସେ ପାଇ
 ଏ ଦୁଇ ଏକ କରି ଚିତ୍ତେ ଘେନିଲେ ମୋକ୍ଷ ଫଳ ହାଦେ ପାଇ । ୬
 ଏହା ଯେ ଜାଣଇ ସେହି ସେ ଜ୍ଞାନୀ କରମ ତ୍ୟାଗିବା ଦୁଃଖ
 କରମ ଯୋଗରେ ଥିବା ବେଦାରେ ଯେମନ୍ତ ତରିବା ସୁଖ । ୭
 କରମ ଯୋଗେଣ ଯୁଗତ ହୋଇଣ ବିଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେଣ ଆଇ

ସବୁ ପ୍ରାଣୀ ଆପଣା ପ୍ରାୟେ ମଣି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯେ ଜିଣଇ । ୮
ତେସନେକ ଲୋକ କରମ କଲେ କରମେ ନୋହେ ଲିପିତ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଗୁଣ ସିନା ବୋଲି କରଇ ସେ ସନମତ । ୯
ବ୍ରହ୍ମରେ ତତପର ହୋଇଣ କରମ-ମାନନ୍ତ କଲେ
ପଦ୍ମ ପତ୍ରେ ଯେହ୍ନେ ପାଣି ନିଜାଗଇ ଖ୍ୟାନେ ତେମନ୍ତ

ହୋଇଲେ । ୧୦

ଯୋଗାଜନ ମନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯାହାକୁ ବନ୍ଧ ନ ଯାନ୍ତି
ସୁଖ ହୋଇବାକୁ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରୀତି ଅର୍ଥେ କରମ କରିଣ ଆନ୍ତି । ୧୧
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ମୃତୁ ଜ୍ଞାନୀ ଦୁହେଁ ଏକା କର୍ମ କରି
ଜ୍ଞାନୀମାନେ କିମ୍ପା ମୋକ୍ଷ ହୁଅନ୍ତି ମୃତୁ ମାନେ ହେଁ ନ ତରି । ୧୨
ତାହା କହିବା ଶୁଣ ହୋ ପାର୍ଥ ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକ ହାଦେ ଯେହୁ
କର୍ମ ନ କଲେହେଁ ସଂସାରୁ ମୁକତ କେମନ୍ତେ ହୋଇବେ

ସେହୁ । ୧୩

ବାଏଅା କରିଣ କରମ କଲେଣ ବନ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି ସେ ପ୍ରାଣୀ
ଯେଣୁ ସେ ଜ୍ଞାନୀ କର୍ମଫଳ ମାନନ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରଇ ସେ ଜାଣି । ୧୪
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମାନନ୍ତ ଆସତ କରିଣ ଦେହରେଣ ନବଦ୍ବାର
କରିବା କରାଇବା ଦୁଇ ନୋହିଲେ ମୋକ୍ଷ ହୋଇଲା ତାହାର । ୧୫
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ କରିବା କରାଇବା ଦେହର ସମସ୍ତ ଗୁଣ
ଆତ୍ମା ନ କଲେଣ କେ ପୁଣି କରତା ତାହି କହୁ ହାଦେ ଶୁଣ । ୧୬
ଯାହାର ଯେ ଗୁଣ ସେ ତୋହେ ହୋଇଲା ଆତ୍ମାରେ ତା କିଏ

ବିଷେ

ଦୁଃଖ ସୁଖେଣ ସନମତ କଲେ ତେବେ ଦୋଷୀ ହୋଇ ନାଶେ । ୧୭
ମୃତ୍ବେ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ପରମେଶ୍ବରର ଭଲ ମନ୍ଦକୁ ସେ ନେଇ
ଜ୍ଞାନକୁ ଅଜ୍ଞାନ ଆନ୍ତୋସିବା ଲୋକେ ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ କହି । ୧୮
ଜ୍ଞାନେ ଯାହାର ଅଜ୍ଞାନ ହେତୁ ହୋଇ ଅନ୍ଧାରୋଣ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜାଣି
ବ୍ରହ୍ମମୟେ ହେତୁ ପ୍ରକାଶ ହୁଅନ୍ତେ ତାହା ଚିହ୍ନଇ ସେ ପ୍ରାଣୀ । ୧୯
ସେ ଲୋକ ଜ୍ଞାନରେ ଅପାପା ହୋଇଣ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଆଉ ନାହିଁ
ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ସବୁ ଯେକ କରନ୍ତି ଯେକ ଦୃଷ୍ଟି କରି ତାହିଁ । ୨୦
ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଗୋରୁ, ହାଥୀ, ଚଞ୍ଚାଳ ଇତ୍ୟାଦି ଖର କୁକୁର
ମୂର୍ତ୍ତିଭିନ୍ନ ଆତ୍ମା ଏକତ୍ବ ବୋଲିଣ ଜ୍ଞାନୀ କରନ୍ତି ବିଚାର । ୨୧
ଏମନ୍ତ ଜାଣି ଯେନିଣ ଲୋକମାନେ ଏଥେ ଥିଲେ ସ୍ବର୍ଗ ଜିଣି
ହରଷ ବିପ୍ଳୟେ କେବେହେଁ ନୁହଇ ପ୍ରିଅ ଅପ୍ରିୟ ନ ମଣି । ୨୨
ସେ ସ୍ଥିର ବୁଦ୍ଧି ପୁରୁଷକୁ ବୋଲିବା ସାଧୁଜନଙ୍କ ସଙ୍ଗତ
ଆତ୍ମା ରସ ଦୁଃଖେ ସୁଖେ ନୋହୋଇ କାହାରେ ସେ ଆସକତ । ୨୩
ଦୁଃଖ ସୁଖ ଯେହୁଁ ଆସଇ ଯାଇ ତାହା ଜାଣଇ ସେ ଜ୍ଞାନୀ
ବିଷୟ ସୁଖକୁ ନ ରସଇ ସେହୁ ଅକ୍ଷୟେ ସୁଖ ସେ ଘେନି । ୨୪

ମଲା ପୁରୁଷକୁ ଯୁବତୀ ଯେହ୍ନେ କେଳି କରେ କୋଳେ ଧରି
ନୋହିଲେ ହାଣି ତାଙ୍କୁ ଖଡ଼ଗେଣ ବେନି ଖଣ୍ଡ ତାକୁ କରି । ୨୫
ସେ ଯେହ୍ନେ କାମ କ୍ରୋଧ ନ କରି ଜ୍ଞାନୀ ହିଁ ତେହେର୍ଦ୍ଦେ ମତ
ଜାଲୁଁ ଆଉଁ ଆଉଁ ସେହି ପରକାରେ ନୋହେ ବିମୁଖ ଭସତ । ୨୬
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବାହିକ ସୁଖ ନ ଘେନି ଆତ୍ମା ରମଣୀ ଆଇ
ବ୍ରହ୍ମ ଆନନ୍ଦ ପରମ ଜ୍ୟୋତି ପୁରୁଷ ଅତିତ ସୁଖ ସେ ପାଇ । ୨୭
ଶୁଭା ଶୁଭ କର୍ମଫଳ ସେ ଛାଡ଼ିଣ ସର୍ବତ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ଦେଖନ୍ତି
କାମ କ୍ରୋଧ ମୋହ ଛାଡ଼ିଣ ଲୋକକୁ ମୋକ୍ଷ ଗୋଡ଼ାଳଣ ଆନ୍ତି । ୨୮
ଯାହାର ସେ ମନ ବୁଦ୍ଧି ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଦି ଇଚ୍ଛା ଭୟ କ୍ରୋଧ ନାହିଁ
ସେ ପୁରୁଷ ସବୁକାଳେ ହେଁ ମୁକତ ପ୍ରକୃତିରେ ବନ୍ଧ ନୋହି । ୨୯
ଯଜ୍ଞ ଆଦି କରି ସବୁ କର୍ମଫଳ ଭୋଗ୍ୟ କରଇ ସେ ହରି
କାହାକୁହିଁ ସେ ଅଭଗି ମିତ୍ର ନାହିଁ ସର୍ବଭୂତେ ସମସରି । ୩୦
କର୍ମେ ଯାହାମିଲେ ଦେହାଦି ସେ ଗୁଣେ ସନମତ ହୋଇ ଆଉଁ
କର୍ମ ବାଅା ବୋଲି ଘେନିଣ ନିତୟେ ଜ୍ଞାନ ହେତୁରେ ଜାଣଇ । ୩୧
ତନ୍ମୁ ଦୁଇ ମଧ୍ୟ ଭୁବ ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟେ ମନ ପବନ ସେ ମିଶେ
ନିତୟେ ଶିରଦୃଷ୍ଟି ନାସା ଅଗ୍ରେଣ ଇର୍ଦ୍ଦେ ଦେଖେ ସେ ସେ । ୩୨
ସେହି ପୁରୁଷ କିତେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମୁକ୍ତ ସେ ସେ ମୋକ୍ଷ-ପରାୟଣ
ଭାବ ଅଭାବ ସେ ଅଭୟେ ଅକ୍ରୋଧ ମୁକ୍ତି ସେହୁ ବ୍ରହ୍ମ ଜାଣ । ୩୩
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଯେ ଜାଣନ୍ତି ପାର୍ଥ ସେହି ସେ ହୁଅନ୍ତି ମୋକ୍ଷ
ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ଶୁଣ ତୁ ହାଦେ ବିବକ୍ଷ । ୩୪
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ ସଞ୍ଜୟ କହଇ ଗୀତା ରସାମୃତ ବାଣୀ
ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନେ ବଜରାମ ଦାସ ଭଣି । ୩୫
ଇତି ଶ୍ରୀ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପିନିଷସୁ ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଯୋଗଗର୍ଭେ ନାମଃ ପଞ୍ଚମ
ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ଆତ୍ମା ସଂଯମ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଧନଞ୍ଜୟ ଆଗେ କହନ୍ତି ଗୋପାଳଂ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ପରକାଶ ।
ପରମ ଗୁପ୍ତ କଥାଏ ଶୁଣ ହୋ ତୁ ଯହୁଁ ମୋହର ବିଶ୍ବାସ

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(କଳସା ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବ)

ଗୁହ ଧର୍ମେ ଆଇଣ ଦିହିତ କର୍ମ କରି
କର୍ମଫଳ ବାଏଅା ଯେ ମନେଣ ନ ଧରି । ୧ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାସତ୍ତି ସେ ଲୋକ ତା ଯୋଗୀ ବୋଲି ଜାଣ
ବାଏଥା ନ ଛାଡ଼ି ଯୋଗୀ ଗ୍ୟାନେ ରଣଭଣ ୧୨।
ଯେଉଁ ଲୋକ ଜ୍ଞାନଯୋଗେ ଶରଧା ବଢ଼ାଇ
କର୍ମଯୋଗ ହେତୁରୁ ସଂସିଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନ ପାଇ ୧୩।
ସଂକଳ୍ପ ଶରଧା ଛାଡ଼ି ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ଅବଶ
ଯୋଗୀରୁତ୍ତ ବୋଲି ଜାଣ ତେମନ୍ତ ପୁରୁଷ ୧୪।
ବିବେକୀ ହୋଇଲେ ଯେ ଆପଣା ଆତ୍ମା ବନ୍ଧୁ
ଅବିବେକୀ ହୋଇଲେ ଅଭରି ପଶେ ଛନ୍ଦୁ ୧୫।
ଆତ୍ମାକୁ ଜାଣିଲା ଲୋକ ଛଡ଼ରୁତ୍ତ ସମ
ତେତେବେଳେ ଏକାନ୍ତେଶ କରିବ ବିଶ୍ରାମ ୧୬।
ଜ୍ଞାନ ଅନୁଭବେ ଆତ୍ମା ସଂଶୋଷ କରିବ
ଇନ୍ଦ୍ରି କ୍ରିଶ୍ନ ହୃଦ ମଧ୍ୟେ ଚିତ୍ତକୁ ରଖିବ ୧୭।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଥର ଟେକା ସମ ମିତ୍ର ଔରା
ଭଦ୍ରାସାନ ବେଶ ସାଧୁ ପାପୀ ସମସରି ୧୮।
ଏମନ୍ତେଶ ଥିଲା ଲୋକ ଯୋଗୀଙ୍କ ଭ୍ରମ
ସର୍ବଦେଶ ଏକକରି ଦେଖଇ ସେ ସମ ୧୯।
ଚିତ୍ତ ଆତ୍ମା ସଂଯମିଣ ଆତ୍ମାରେ ନ ଲାଗି
ସମଦୃଶ୍ୟ କମଣ୍ଡଳୁ ଆଦି ପରିତ୍ୟାଗୀ ୨୦।
ଶୁଦ୍ଧସ୍ଥାନ ନ ଚଳିବ ଆସନେ ରହିବ
ଅତି ଭଜ ଅତି ନେତ୍ର ସେ ପୁଣ୍ୟ ନୋହିବ ୨୧।
ଏମନ୍ତ ଆସନେ ବସ୍ତ୍ର ପାଡ଼ି କୁଣ୍ଡ ମାଡ଼ି
ବ୍ୟାଘ୍ରାତ୍ମର କୃଷ୍ଣାଜିନ ଛାଲେ ତହିଁ ପାଡ଼ି ୨୨।
ତହିଁ ବସି ଶିର କଣ୍ଠ ଦେହ ସଲଖିବ
ଆପଣା ନାସିକା ଅଗ୍ର ଠାବକୁ ଚାହିଁବ ୨୩।
ଦିଗ ନ ଚାହିଁବ ଥିବ ଶାନ୍ତି ଚିତ୍ତ ହୋଇ
ଚଞ୍ଚଳ ମନ ନିର୍ଭୀକ୍ଷ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ନିଗ୍ରହି ୨୪।
ଏମନ୍ତ ବାସନାରେ ଥିଲେ ମୋକ୍ଷ ଜ୍ଞାନ ପାଇ
ଅତିହିଁ ଆହାରୀ ଅତି ନିରାହାରୀ ନୋହି ୨୫।
ଅତି ନିଦ୍ରା ଅତି ଭଜାରର ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀ
ଯୋଗ ତାକୁ ଅପ୍ରାପତ କିଛି ହିଁ ନ ଜାଣି ୨୬।
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ସେ କିଛିହିଁ ନ କରିବ
ସବୁ ଯୁଗ୍ମତିରେଣ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ଥିବ ୨୭।
ଏମନ୍ତ ଲୋକକୁ ଯୋଗ ପରାପତ ହୋଇ
ଯେତେବେଳେ ଚିତ୍ତ ଗୋଟା ଚଞ୍ଚଳ ନୋହଇ ୨୮।
ବୋହିତର କାକପ୍ରାୟେ ଚିତ୍ତ ହୋଇଥିବ ଥିବ
ନିର୍ବାଚ କାପର ପ୍ରାୟେ ମନର ବେଭାର ୨୯।

ଆତ୍ମାକୁ ଘେନି ଆନନ୍ଦ ବିଶିଷ୍ଟ ଭଦ୍ରାସ
ତେତେବେଳେ ଯୋଗ ଆସି ହୋଇ ପରକାଶ ୨୦।
ଯହିଁ ଲାଭପାଇଁ ଆନ ଠାବକୁ ନ ଯାଇ
ବୁଦ୍ଧିମନ ତେହେଁ କରି ଥିବ କରିଥାଇ ୨୧।
କୃତ୍ତମ୍ଭର ଦୁଃଖ ଯେହୁ ସୁଖ କରି ଘେନି
ତାହାକୁ ସେ ଯୋଗୀ ବୋଲି ଶୁଣ ଫାଲଗୁନୀ ୨୨।
ସଂକଳ୍ପରୁ ଜାତ ହୋଇ କାମକୁ ଛାଡ଼ିବ
ମନଜୟି ନିଗ୍ରହୀ ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବ ୨୩।
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ଚଞ୍ଚଳ ଏମନ୍ତେହେଁ ମନ
ଅଳପ ଅଳପ କରି କରିବ ସାଧନ ୨୪।
ନୋହିଲା ବୋଲି ନ ଛାଡ଼ି କାଳେ ପରାପତ
ଚଞ୍ଚଳ ମନ ଆକ୍ରେଷି ହୁଅ ସି ନିଚିତ୍ର (ନିବୃତ୍ତ) ୨୫।
ଶାନ୍ତି ଚିତ୍ତେ ରଜ ତମ ଛିଣ୍ଡାଇ ପକାଇ
ଅନ୍ୟାସେ ପରମ ସୁଖ ପରାପତି ହୋଇ ୨୬।
ସେ ଲୋକ ଆପଣା ଆତ୍ମାରେ ଜଗତକୁ ଦେଖି
ଜଗତରେ ଆପଣ ଅଛଇ ବୋଲି ଲେଖି ୨୭।
ଜଗତହିଁ ଶ୍ରୀହରି ଶ୍ରୀହରିହିଁ ଜଗତ
ଯେ ସେ ସମଦରଶୀ ସେ ମୋହୋର ଭଗତ ୨୮।
ସର୍ବଭୂତେ ଥିଲା ମୋର ଯେହୁ ଭୋବ ମଣି
ଯହିଁ ଥିଲେ ମୋହ ତହିଁ ଲୀନ ଟି ସେ ପ୍ରାଣୀ ୨୯।
ତାହାକୁ ମୁଁ ରଖଇ ପରମ ଯୋଗୀ ସେହୁ
ପରଦୃଷ୍ଟେ ଦୁଃଖୀ ସୁଖୀ ପ୍ରାଣୀ ହୁଅ ଯେହୁ ୩୦।
ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲା ପ୍ରଭୁ ଯୋଗ ଯେ କହିଲା
ପବନକୁ ମୁଠା କରି ଧର ଯେ ବୋଇଲା ୩୧।
ମନ ଯେ ଚଞ୍ଚଳ ଏହା କେ କରିବ ଥିବ
ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ଯାହା ପଚାରିଲୁ ବୀର ୩୨।
ନିଶ୍ଚୋହା ବୈରାଗୀ ହୋଇ ମନକୁ ଆକୃଷି
ମନ ଅଣଆୟତେ କି ଯୋଗେ ହୋଏ ପଣି ୩୩।
ମନର ଆୟତେ ଯୋଗ ସୁଲଭ ଅଭ୍ୟାସ
ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲା ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ପାତବାସ ୩୪।
ଯୋଗ ସାଧୁବାକୁ ଯେ ଶରଧା କରୁଥାଇ
ମନର ଚଞ୍ଚଳ କରି ସେ ବାଟ ନ ପାଇ ୩୫।
ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରୀତି କଲା କର୍ମପଲହିଁ ନୋହିଲା
ସଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିଲାର ମେଘ ପରାୟେ ହୋଇଲା ୩୬।
ଭୂମିରେତ ତାହାର ବସିତ ଠାବ ନୋହି
ସଙ୍ଗ ନ ପାଇଣ ମେଘଖଣ୍ଡି ଲୀନ ହୋଇ ୩୭।

ଯେସନେକ ହୋଇକିରେ ପ୍ରାଣ ନାଶ ଯିବ
ଏ ସଂସେହ ଦୁମ୍ଭବିନ୍ଦୁ ଆନ କେ ଫେଡ଼ିବ ।୩୮।
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ସେ ଲୋକର ନାଶ ନାହିଁ
ଭଲ କଥାକୁ ଗମିଲେ ମନ୍ଦ ହୋଇ କାହିଁ ।୩୯।
ଯେସନେକ ଲୋକ କାଳେ ପୁଣ୍ୟ ଆନ ପାଏ
ପଞ୍ଜେଶ ଶ୍ରୀବନ୍ତ ଲୋକଘରେ ଜନ୍ମ ହୋଏ ।୪୦।
ନୋହିଲେଣ ଯେ ମହାଯୋଗୀ ଘରେ ହୋ ଜାତ
ସଂସାରକୁ ଦୁର୍ଲଭ ଅଟଇ ଦୁଇମତ ।୪୧।
ଏସନେକ ପୁଣ୍ୟସ୍ଥାନେ ଜନମ ହୁଅଇ
ପୂର୍ବର ବାସନା ଘେନି ଯୋଗ ଅଭ୍ୟାସଇ ।୪୨।
ତାହାର ନଗଲେ ବଳେ ନିଅଇ ବାସନା
ଯେ ଯାହା ଲୋଡ଼ଇ ସେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଇ ନିନା ।୪୩।
ଯୋଗ ସାଧକକୁ ଯାର ଏ ଜନମେ ମତି
ଅନେକ ଜନ୍ମ ସଂସିଦ୍ଧ ସେ ପରମ ଗତି ।୪୪।
ନାନା ତପ କଲା ଲେଖକୁ ସେ ଯୋଗୀ ଭଉମ
ଗ୍ୟାନୀହୁଁ କରମ ଯୋଗୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମହାଭମ ।୪୫।
ତେଣୁକରି ତୁହି ହାବେ କର୍ମ ଯୋଗେ ଥିବୁ
ଅନ୍ତର ଆତ୍ମାରେ ମୋହୋ ତହିଁ ନିମଜ୍ଜିବୁ ।୪୬।
ଏମତେଣ ଥିଲା ଲୋକ ମୋହର ପାରତି
ଷଷ୍ଠମ ଅଧ୍ୟାୟ ଶ୍ରୀହରି କହନ୍ତି ।୪୭।
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେଣ ସଂଜ୍ୟ ପରକାଶ
ଜଗନ୍ନାଥ ସେବି ଭଣେ ବଜରାମ ଦାସ ।୪୮।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଭଗବଦ୍ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପନିଷତ୍ତ୍ବ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ, ଆତ୍ମସଂଯମ ନାମ ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ

॥ ପୀତବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀ ଜଗମୋହନ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ପାର୍ଥ
ଏ ମୋହର ପରମ ଗୁପ୍ତ
ଯେ ଏହା ପଡ଼ନ୍ତି ଶୁଣନ୍ତି ନରେ
ଭବ ସାଗରୁ ତରନ୍ତି ସତ ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଭାରଥ ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବ)

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ଯାହା କହିଲୁ କେ ତୋର ଭଗତ ଲୋକ
ଯେମତେ ପ୍ରତେ ଯାଉ ତାହା କହଇଁ ଜାଣ ମୋ ଯେହୁ ସେବକ ।୧।
ଯାହା ଶୁଣିଲେ ଆନ ନ ଶୁଣିବୁ ସେ କଥା କହଇ ତୋତେ
ସହସ୍ରେ ଲୋକରେ ଜଣେ ଭବିଯୋଗୀ ଜାଣି ସେ ପାରଇ
ମୋତେ ।୨।

ଭକ୍ତିଯୋଗ ସହସ୍ରେକେ ଯତୀ ଗୋଟିଏ ସହସ୍ରେକ ଏକ ସିଦ୍ଧ
ଜାଣି

ସହସ୍ରେ ସିଦ୍ଧରେ ତତ୍ତ୍ବ ଜ୍ଞାନୀ ଏକ ପରମ ସେ ପରିମାଣି ।୩।
ସହସ୍ରେ ଭବିଯୋଗୀ ଯାରେ ତ୍ୟାଗୀ ଗୋଟିଏ ସେ ଯୋତେ ଜାଣି
ଆଠ ପରକାରେ ମୋହର ମୂରତି ରିନ୍ଦେ ଭିନ୍ଦେ ପରିମାଣି ।୪।
ପୃଥୁ ଆପ ତେଜ ବାୟୁ ଆକାଶ ମନବୁଦ୍ଧି ଅହଂକାର
ଆଠ ମୂରତିରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇ ମୋର ଅଛଇ ଏକ ପ୍ରକାର ।୫।
ଜୀବ ପରମ ବୋଲି ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ତହୁଁ ଜନମନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ
ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କୀଟ ପତଙ୍ଗହିଁ ଅଟନ୍ତି ଯେ ଚାରିଖାନି ।୬।
ଏମତେ ଜାତ କରଇ ଜଗତ ଥିତି ଭବୁଛି ପ୍ରଜୟ ତିନି
ଏହା କରିବାକୁ ମୁହିଁ ସେ ହେତୁ କେ ମୋତେ ପାରିବ ଚିହ୍ନି ।୭।
ଜୀବନହିଁ ମୁହିଁ ପଞ୍ଚଭୂତ ମୁହିଁ ମୁହିଁ ଗୁଣ ପଞ୍ଚଗୁଣ
ପୃଥ୍ବର ଗନ୍ଧ ଅଗ୍ନିର ତେଜ ତପାକର ତପ ଅଂଶ ।୮।
ମୁହିଁ ଯେ ବାଜ ପୃଥାର ତେଜ ଅକାମୀ ଅରାଗୀ ବଳ
ଧର୍ମକୁ ବିରୋଧ ନୁହେଁ ଯେଉଁ କାମ ସେ ମୁହିଁ ପଶୁ ଦୁଲ୍ଲାଲ ।୯।
ସତରୁ ଜାତ ଏ ଶାନ୍ତିମତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦମିବା ଗୁଣ
ରଜରୁ ଜାତ ହୋଇଲା ରାଜସ ତାମସ ଗୁଣହିଁ ଶୁଣ ।୧୦।
ତମୁଁ ଯେତକ ଜାତ ମୋହ ଶ୍ଳୋକ ଆଦି କରି
ମୋହର ତହୁଁ ସତ୍ୟେଁ ଜାତ ହୋଇ ମୁଁ ତହୁଁ ହୋଇବି ବାରି ।୧୧।
ଜଗତ ଯାକେ ତ୍ରିଗୁଣ ଲୋକ ମୋହ ପାର ସବୁଛନ୍ତି
ମୁହିଁ ଯେ ତ୍ରିଗୁଣ ବାହାର ବୋଲି କେହି ମୋତେ ନ ଜାଣନ୍ତି ।୧୨।
ଯେ ଜାଣେ ଅବା ତାହି କହିବା ତୁହି ତାହା ପଚାରିବୁ
ମୋହର ଦଶବ୍ୟାମାୟା ଯେ ଅଛଇ ଶୁଣିଲେଣ ବିଚାରିବୁ ।୧୩।
ସୁଖେଣ ତହୁଁ ତରିବେ କାହୁଁ ସେ ମାୟାରେ ବନ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି
ଯେ ମୋତେ ସର୍ବଦା କାଳେ ଭଜୁଥାନ୍ତି ଯେ ମାୟାରୁ ସେ
ତରନ୍ତି ।୧୪।

ଜାଣିଲେ ଚରି ନ ଜାଣିଲେ ନ ଚରି ତୁ ଅବା ବୋଲୁ କି ଏହା
ସବିହେଁ ତୋ ଚହୁଁ ଜାତହୋଇ ତୋତେ ନ ଜାଣନ୍ତି

ଚଉପାଞ୍ଚା ୧୫।

ମୁକ୍ତ ଲୋକ ମାନେ ଯେ ମନ୍ଦ ପଣେ ମାୟା କର୍ମେ ମୋହି ହୋଇ
ଅସୁରଭାବ ଘେନିଣ ଦୋରେହା ଏ ମୋତେ ହାଦେ ନ

ଜାଣନ୍ତି ୧୬।

କହଇ ସାର ଚାରି ପ୍ରକାର ଲୋକ ହାଦେ ମୋତେ ଭଜି
ଆରତ ଲୋକ ଜାଣିମା ଥୋକେ ଶରଧା କରି ନିମଜ୍ଜି ୧୭।

ସର୍ଗ ମଞ୍ଚେ ଭୋଗ ବାଞ୍ଛେ ସେହୁ ଯୋଗ ଭରମ ଝାନୀ ଆରେକ
ଚାରି ପ୍ରକାରେ ମୋତେ ଲୋକେ ଭଜନ୍ତି ଭରମ ଏ ଚାରିଲୋକ ୧୮।
ଏ ଚାରିକର ଝାନ ବଡ଼ କରି ଯେ ମୋତେ କରଇ ସେବା
ସେହି ମୋର ପ୍ରୀତି ମୁହିଁ ତାଙ୍କୁ ଧୃତି ଏମନ୍ତ ବିଚାରୁ ଅବା ୧୯।
ସେ ତୋର ହୋଏ ଆଉ ତିନିହେଁ କିମ୍ପାଇ ଏଡ଼େ ନୋହିଲେ
ସେ ତିନି ଲୋକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଭଜନ୍ତି ମୋକ୍ଷ ନାହାନ୍ତି ନା

ଭଲେ ୨୦।

ଝାନୀ ମହାତ୍ମା ମୋହର ଆତ୍ମା କେନ୍ଦୁ କେନ୍ଦୁ ମୋତେ ଭଜି
ଜଗତ ବାସୁଦେବ ବୋଲି ଜାଣନ୍ତି କାଳେ ମୋ ଦେହେ
ନିମଜ୍ଜି ୨୧।

ଏମନ୍ତ ଲୋକ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ହାକ କାମେ ହତ ଝାନ ଥୋକେ
ବିଧିମତ କରି ଫଳ ପାଇବାକୁ ଦେବତା ପୂଜାନ୍ତି ଲୋକେ ୨୨।
ଯେମନ୍ତ ଫଳ ହୋୟେ କରମ୍ଭୁତ ତେମନ୍ତ କରିଣ ଆନ୍ତି
ସେମାନଙ୍କୁ ମୁହିଁ ସେହି ମୃତି ଧରି ଫେଡ଼ଇ ତାହାକ ଭ୍ରାନ୍ତି ୨୩।
ତାହାକ ସଧ କରି ବିରୋଧ ଯେ ଯାହା ମାଗଇ ଦେଇ
ସେହି ମୃତିକି ସେ ଆରାଧନା କରନ୍ତି ସୁଧାୟେ ଯୁଗତି ହୋଇ ୨୪।
ସେହି ମୋର ମୃତି ମୁହିଁ ତାଙ୍କ ପ୍ରୀତି ଭକ୍ଷ କାମ ଫଳ ପାୟେ
ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ତୁମ୍ଭର ତତ୍ତ୍ୱ ଜାଣି ଝାନୀ ମୋକ୍ଷ ହୋଇ
ଯାୟେ ୨୫।

ଆଉ ତିନିହେଁ ତୁମ୍ଭ ଆନ ଦେହେ ଭଜି ଆନ ଫଳ ପ୍ରୀତି
ସେ କଥା ବିଷମ ଭାବ ହୋଇଲା ଯେହା କହନ୍ତି ବୋଲନ୍ତି ୨୬।
ଯେ ମୋତେ ତତ୍ତ୍ୱ କରଇ ଭଗତ ଦେଅଇ ଅକ୍ଷଏ ଫଳ
ମୋହର ଆନ ମୃତିକି ଯେ ଭଜଇ ତହିଁର ଫଳ ବିଫଳ ୨୭।
ଆନ ମୃତି ଛାଡ଼ି ମୋହୋ ଭଗତି କିମ୍ପା ନୋହନ୍ତି ବୋଲୁକି
ମୁକ୍ତ ଲୋକେ ମୋର ଭାବ ନ ଜାଣନ୍ତି ଆନ ଦିଅ ସଙ୍ଗେ
ଲେଖି ୨୮।

ବୋଲନ୍ତି ହରି ଆନ ଦିଅଁ ସରି ସେ ଦିଅଁ ଫଳ ଦିଅନ୍ତି
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଦୃବଧିରେ ପାମରେ ମୋତେ ଯେହେର୍ଣ୍ଣେ

ମଣନ୍ତି ୨୯

ସେ ରୂପେ ମଜ୍ଜି ମୋତେ ନ ଭଜି ସେ ଯୋଗେ ମୁଁ ଅପ୍ରକାଶ
ଅଜନ୍ମ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବୋଲି ନ ଜାଣନ୍ତି ମୋତେ ନୋହନ୍ତି ବିଶ୍ୱାସ ୩୦।
ଭୂତ ଭବିଷ୍ଟ ବ୍ରତମାନ ଯିଏ ପ୍ରାଣୀକ ମନ ଜାଣଇ
ମୋତେ ହାଦେ ପାଥ କେହି ନଜାଣଇ ତୋ ଆଗେ ସାଧ
ବଞ୍ଚାଣଇ ୩୧।

ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ରାଗ ଭଦ୍ରେଷ ଶାତ ଭଞ୍ଜମାଦି ଦୟ
ମୋହେ ମୋହି ହୋଇ ମୋତେ ନ ଜାଣଇ ତାହାକୁ ବୋଲିତି
ମନ୍ଦ ୩୨।

ପୁଣ୍ୟ ପରାଣୀ ମୋତେ ସେ ଜାଣି ପାପକ୍ଷୟେ କରୁଥାନ୍ତି
ଜନ୍ମ ମରଣ ଛାଡ଼ିଣ ଭବିଯୋଗ ପ୍ରମତୁହୁ ସେ ଜାଣନ୍ତି ୩୩।
ସାଧନା ମତ ହୋଇଲାର ଦୃଢ଼ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ହିଁ ସେ ଜାଣି
ମରଣ କାଳେ ମୋତେ ସୁମରିଲେ ମୋକ୍ଷ ହୋଇଯାନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ୩୪।
ସପ୍ତମ ଅଥା ଗୀତା ପ୍ରସିଧା ହରିଅର୍ଜୁନ ଭାଳେଣି
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ ସଞ୍ଜୟ କହିଲା ବଳରାମ ଦାସ ଭଣି ୩୫।

ଭଜି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପରିଷସୁ ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଝାନ ଯୋଗ କଥନେ ନାମ
ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ତାରକ ବ୍ରହ୍ମଯୋଗ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୁଖୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି
ହରଷ ତିରୋଶ ଅର୍ଜୁନ ପଚାରି
ସଂଶୟେ ମୋତେ ଭାଗିଲାକ ସ୍ୱାମୀ
ଫେଡ଼ି କହ ତତ୍ତ୍ୱଧାରୀ ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଭୀଷ୍ମଙ୍କ ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ପ୍ରହୁ ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ଯାହା କହୁ
ଅଧିଆତ୍ମା ବୋଲି ସେ କରମ କେବଣ
ଅଧିଭୂତ କେହୁ ହୋଇ ଅଧିଦେବତ କେହି
ଅଧିସଞ୍ଜ ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି କେ ପୁଣି ୧।
ମରଣ ନିୟତ ତିରୋ ହୋଇ କେ ଜାଣିମ ମୋତେ
ଏ କଥା ଅଟଇ କେମନ୍ତ କହ ଗୋସାଇଁ

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥେ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ବ୍ରହ୍ମ ନାଶ ନ ଯାନ୍ତି
ତାହାକୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ସଂଶୟେ ନାହିଁ । ୨।
ଜୀବଭାବ ସେହି ଧର୍ମ ବୋଲି ଅଧିଆତ୍ମା କର୍ମ
ପ୍ରାଣୀକ ସୃଷ୍ଟି କରିବା କରମ ବୋଲି ।
ଦେହାଦି କ୍ଷୟ ପଦାର୍ଥ ଏହା ବୋଲି ଅଧିଭୂତ
ଅଧି ଦକ୍ଷବତ ଅଧିଷ୍ଠାଣ କହିଲି । ୩।
ଦେହଧାରୀମାନଙ୍କର ଅଧିଯନ୍ତ୍ରର ଭିତରେ
ମରଣେ ସୁମରି ମୋତେ ଯେ ଦେହ ଛାଡ଼ି
ସେ ମୋର ଭାବ ଘେନଇ ଏଥକୁ ସଂଶୟ ନାହିଁ
ଆରେକ କଥାଏ ତୋତେ କହଇ ବଢ଼ି । ୪।
ମରଣେ ଭାବଇ ଯାହା କାଳେ ପୁଣି ପାଇ ତାହା
ତେଣୁ କରି ସର୍ବଦା ତୁ ମୋତେ ସୁମର ।
ମନ ବୁଝି ମୋହୋ ତହିଁ ଥର କରିଣ ଲଗାଇ
ତରିବୁ ସଂଶୟ ନାହିଁ ସାଂଗ୍ରାମ କର । ୫।
ତୁ ବୋଲୁ ଚକ୍ଷୁକ ଚିତ୍ତ କେମତେ ଦେବି ତୁମ୍ଭର
ଅଭ୍ୟାସ କଲେ ପରମ ପୁରୁଷ ପାଇ
ସେ ପୁରୁଷ କେମତେଟି ସର୍ବଜ୍ଞ ଆଦି ସିଦ୍ଧିତି
ନିର୍ମଳ ପୁଷ୍ପଞ୍ଚ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାଣ ଗୋସାଇଁ । ୬।
ପୂର୍ଣ୍ଣର ତେଜ ଯାହାର ଅବିଦ୍ୟା ବନ୍ଧୁ ବାହାର
ମରଣ କାଳେ ଏମତ ପୁରୁଷ ଚାହଁ ।
ଥର ମନେ ସେବା କରି ତା ମଧ୍ୟେ ପ୍ରାଣ ସଂହରି
ସେ ବିଦ୍ୟ ପୁରୁଷ ତହିଁ ଲାନହିଁ ଯାଅ । ୭।
ବେଦ ବିଦ୍ୟାମାନେ ଯାହା ଅକ୍ଷୟ ବୋଲନ୍ତି ତାହା
ନିଶ୍ଚେତା ହୋଇଣ ଯଦି ତା' ତହିଁ ଲାନ ।
ବ୍ରହ୍ମଚାରୀଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଜାଣିତ କରେ ବାଏଥା ।
ସେ ପଦ ସଞ୍ଚେପି କହୁଁ ପଣ୍ଡୁ ନନ୍ଦନ । ୮।
ସର୍ବ ଦ୍ଵାର ସଂଯମିଣ ମନ ନିରୋଧ କରିଣ
ମୁଧୁନିରେ ଲାଭ ପ୍ରାଣ ମୋତେ ସୁମରି ।
ଏକାକ୍ଷର ଯେଉଁ ବ୍ରହ୍ମ ଉଚ୍ଚାରଣେ ସେହି କର୍ମ
ପରମ ଗତି ପ୍ରାପତ ସେହୁ ନ ତରି । ୯।
ଭୋ ଅର୍ଜୁନ ଯେହୁ ମୋତେ ନିତ୍ୟ ସୁମରେ ସୁଚିତ୍ତେ
ତାହାକୁ ସୁଲଭ ମୁଖ କରଇ ଜନ୍ମ ।
ସେ ଲୋକ ସଂସିଦ୍ଧ ହୋଇ ନାନା କେଳେଶ ଏଡ଼ାଇ
ଅଭ୍ୟାସେଣ ଲଭେ ସେହି ଗତି ପରମ । ୧୦।
ତପବଳେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଯାଇ ସେ ପାରନ୍ତି ଥୋକ
ସେହି ପୁଣି ମୃତ୍ୟୁ ପୁରେ ଜନମ ହୋଇ ।

ମୋହୋ ତହିଁ ଯେହୁଲାନ ପୁନରପି ନୁହେଁ ଜନ୍ମ
ସଂସାର ଚକ୍ରେଣ ଭ୍ରମ ହୋଇ ନ ଯାଇ । ୧୧।
ସହସ୍ରେ ସୁଗ ଧାତାକୁ ଦିବସେକ ଗଣି ତାକୁ
ରାତହିଁ ସହସ୍ରେ ସୁଗ ଏହି ପ୍ରମାଣ ।
ଦିବସେ ସଂସାର ହୋଇ ରାତ୍ରେଣ ପ୍ରଳେ କରଇ
ଏହି ପରକାରେ ଗତାଗତ ଭିଆଣ । ୧୨।
ହୋଉଥାନ୍ତି ନାଶ ଯାନ୍ତି ଏହେଲୁ ଯେହୁ ଜାଣନ୍ତି
ସେ ସେ ଅବ୍ୟକ୍ତର ନାଶ କେବେହେଁ ନାହିଁ,
ତା ବୋଲି ପରମ ଗତି ସେ ଯାହା ନ ବାହୁଡ଼ନ୍ତି
ସେ ମୋହୋର ସ୍ଥାନ ହାଦେ କହିଲି ମୁହିଁ । ୧୩।
ଯେତେକ ଜଗତେ ଲୋକ କୃଷ୍ଣ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷେ ଜାତ
ମୋ ତହିଁ ହୁଅନ୍ତି ଧ୍ୟାନ ଧାରଣ ବଳେ ।
ବାସନା ପଳେ ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରାଣୀ ହୁଅନ୍ତି ନାନା ସ୍ଥାନ
ଏକମତି ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁ ପାଆନ୍ତି ବଳେ । ୧୪।
ଆହୁରି କଥାଏ ପାର୍ଥ କହିବା ସିଧା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ସେ ପରମ ପୁରୁଷକୁ ସେବି ସୁଚିତେ
ଭଗତି କଲେଣ ପାଇ ବାହୁଡ଼ିଣ ନୁଆସଇ
ବାହୁଡ଼ି ଆସଇ ଯେହୁ କହିବା କହିବା ତୋତେ । ୧୫।
ଉଚ୍ଛାୟେଣ ଛଡ଼ମାସ ଦିବସେ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ
ଅଗ୍ନି କୋଡ଼ି ଏଥେ ବ୍ରହ୍ମବେତାଏ ମରି
ସେ ସୁଖେଣ ବ୍ରହ୍ମ ପାନ୍ତି ବାହୁଡ଼ିଣ ନୁ ଆସନ୍ତି
ନିଚିତେଣ ଥାନ୍ତି ଭବ ଭୟେ ନ ତରି । ୧୬।
ଦକ୍ଷିଣାୟେ ଛଡ଼ମାସ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ଧୂର୍ମ ତ୍ରାସ
ତ୍ରାସେଣ କରମ ଯେଗା ମାନେ ମରନ୍ତି ।
ଦେହ ଛାଡ଼ି ସର୍ଗ ପାଇ ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜି ବାହୁଡ଼ଇ
ସଂସାର ଚକ୍ରେଣ ଆସି ପୁଣି ପଡ଼ନ୍ତି । ୧୭।
ଯଜ୍ଞ କଲେ ଯେତେ ପୁଣ୍ୟ ଯେତେ ପୁଣ୍ୟ ଦେଲେ ଦାନ
ବେଦ ଅଧ୍ୟାନେ ସବୁ ତପ ଯେ ହୋଇ
ଯେ ଗୀତା ଶୁଣିଲେ ତୋତେ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରାପତ ସୁଚିତ୍ତେ
କରଣା କଲେଣ ସୁଖେ ମୁକତି ହୋଇ । ୧୮।
ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ ମୂର୍ଖ ପଡ଼ିଲେ ଶୁଣିଲେ ପୁଣ୍ୟ
ଭାରତ ଦଧିର ଏହୁ ଲବଣା ଲୋଡ଼ି ।
ଅର୍ଜୁନେଶ ହରି କହେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରେଣ ସଞ୍ଜୟେ
ବଳରାମ ଦାସ ଗୀତା ଗୀତେଣ ରଞ୍ଜି ।
ଇତିଶ୍ରୀ ଭଗବଦ୍‌ଗୀତା ସଂହିତାୟା ସୁପନିଷଦ୍ଵା ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟା
ଯୋଗଶତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମାଦେ ନାମ ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

(ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ)

॥ ପାଞ୍ଚବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନେ ଭଣନ୍ତି କହିବିକାଁ ଆବର ସାର ।
ଯେବଣ କଥା ଥିବ ତିରେ ଶୁଣିଲେ ଜନମ ମୃତ୍ୟୁ ନ ଲଜଇ ନର

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(କଳକାତା ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବ)

କେଶବ କହନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ଚାହିଁ, ଅତି ରହସ୍ୟ କଥା କହିବିକାଁ । ୧
ଯେଉଁ କଥା ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତରି, ତେତେ କହୁଅଛି ବିଶ୍ୱାସ କରି । ୨
ବିଦ୍ୟାମାନକର ଉପରେ ରାଜା, ରହସ୍ୟମାନକର ହାଦେ ଅବା । ୩
ଶୁଣିଲେଣ ଅତି ପବିତ୍ର ହୋଇ, ପ୍ରତକ୍ଷେ ସୁଫଳ ଫଳ ଫଳାଇ । ୪
ଧର୍ମ କଥା ତା ତହୁଁ ଆନ ନାହିଁ, କରିତ ସୁଲଭ ଝଗଡ଼ା ନାହିଁ । ୫
ମୋହୋ କହନ୍ତେ ନାହିଁ ଯାର ସଦ, ସେ ମୋତେ ନ ପାନ୍ତି
ସଂସାରେ ବନ୍ଧ । ୬

ମୃତ୍ୟୁ ସଂସାରେ ଆତ ଯାତ ହୋଇ, ଆଜ୍ଞାନୀ ହୋଇ କିଛି
ନଜାଣନ୍ତି । ୭

ଜଗତ ସଂସାର ମୁଁ ଯେ ରଚିଲି, ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସିରିଜିଲି । ୮
ମୋହୋ ତହିଁ ପ୍ରାଣୀ ଜାଗଣ ଛାଡ଼ି, ମୁଁ ତହିଁ ଲାଗି ନାହିଁଟି
ବୋଲନ୍ତି । ୯

ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ସେ ଲାଗିଲେ ଯେବେ, ତୁମ୍ଭେ କି ଅଲଗା ହୋଇଲ
ତେବେ । ୧୦
ସେ ହାଦେ ମୋ ତହିଁ ଲାଗଣ ଛାଡ଼ି, ମୁଁ ନ ଲାଗଇ ନ କର
ଭ୍ରାନ୍ତି । ୧୧

ଏ କଥା ମୋହୋର ଯୋଗ ମହିମା, ଆରେକ କଥା ଏ ଦେବା
ଉପମା । ୧୨

ଆକାଶୁ ପବନ ଯେମନ୍ତ ହୋଇ, ବ୍ୟାପିଣ ଥାଇ, ନ ଲାଗଇ
କାହିଁ । ୧୩

ପ୍ରାଣୀମାନେହିଁ ମୋହୋ ତହିଁ ଥାନ୍ତି, କଳପଛରେ ପ୍ରକୃତି ପଶନ୍ତି ।
ପୁଣିହିଁ କଟକ ପ୍ରଜିବା କାଳେ, ବାହାର କରଇ ତେମନ୍ତ

ବେଳେ । ୧୪

ପ୍ରକୃତି ବନ୍ଧ ହୋଇଲାର ପ୍ରାଣ, ପ୍ରଳୟେ ମୋହୋ ତହିଁ ଅୁଅଇ

ଆଣି । ୧୫

ପୃଷ୍ଠି କାଳେଣ ପୃଷ୍ଠିରେ ସିରିକି, ଆତଯାତ ହୋଇ ମରି ଉପୁଜି । ୧୬

ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ଏମନ୍ତ ଯେ କର, କଲା କରମ ହୋଇଲା

ତୁମ୍ଭର । ୧୭

ମୁଁ ହାଦେ କରଇ ଉଦାସ ହୋଇ, ଉଦାସ ଗୁଣେ କାହିଁ ଲାଗି
ନାହିଁ । ୧୮

କେବଳ ହୋଇଥାଇ ଅଧିଷ୍ଠାଣ, ପ୍ରକୃତିରୁ ମୋର ପୃଷ୍ଠି ଭିଆଣ । ୧୯
ସେ ମୋର ମାୟା ତାହାର ଜଗତ, ଉତପତି ଥିତି ପ୍ରଳୟ ମତ । ୨୦

ଯେହେତୁଁ ଅରତୀ କୁପୟତ ପ୍ରାଏ, ଆତଯାତ ହୋଇ ବୁଡ଼ୁଣ
ଥାଏ । ୨୧

ଏଥର ମଧ୍ୟେ ମୁକ୍ତଲୋକେ ଥାନ୍ତି, ମୋତେ ମନିଷ ବୋଲି କରେ
ଭ୍ରାନ୍ତି । ୨୨

ମୋହୋର ପରମ ଭାବ ନ ଜାଣି, ଅବଜ୍ଞା କରି ହୋଇଥାନ୍ତି
ଚାଣି । ୨୩

ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଆନ ଦିଅଁ ପୁଜନ୍ତି, ବେଗେଣ ଫଳ ପାଇବୁ
ବୋଲନ୍ତି । ୨୪

ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଆଶାମାନ କରି, ବିଅର୍ଥ ଜନ୍ମ ଅଟଇ ତାହାକରି । ୨୫
ବିଅର୍ଥ ତାହାକର କର୍ମ ମାନ, ମାୟା ଭ୍ରମେଣ ନ ଜାଣନ୍ତି ଗ୍ୟାନ । ୨୬
ମୋହେଣ ଅସୁର ପ୍ରକୃତି ଘେନି, ମୋତେ ଅବଜ୍ଞା କରନ୍ତି ନ
ଚିହିଁ । ୨୭

ମହାତ୍ମାମାନେ ଦେବତା ପ୍ରକୃତି, ଏକ ଚିତ୍ତେଣ ମୋତେ
ଭକ୍ତୁଆନ୍ତି । ୨୮

ଭୂତମାନକର ଆଦି ଅବୟ, ଏମନ୍ତ ଜାଣି କରନ୍ତି ତଲୟ । ୨୯
ସର୍ବଦା ମୋର ନାମ ସୁମରନ୍ତି, ମୋତେହେଁ ସେ ନମସ୍କାର
କରନ୍ତି । ୩୦

ମୋତେ ଭଗତି ଲାଗିବ ଯେମନ୍ତ, ଦୃଢ଼ ଉପାସନା କର ତେମନ୍ତ । ୩୧
ଥୋକାଏ ଲୋକ ଜ୍ଞାନେ ବିଚାରନ୍ତି, ଜଗତ ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ୱରୂପ
ବୋଲନ୍ତି । ୩୨

ଏମନ୍ତ ଭାଳି ଭକ୍ତୁଆନ୍ତି ମୋତେ, ଥୋକାଏ ଲୋକ ଏକଭାବେ
ପ୍ରତେ । ୩୩

ମୁହିଁ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ବିଚାରି ଭଜି, ଥୋକାଏ ସେବକ ପଣେ
ନିମନ୍ତ୍ର । ୩୪

ହରି ମୋ ସ୍ୱାମୀ ମୁହିଁ ତାଙ୍କ ଦାସ, ଏମନ୍ତ ଭଳି ହୋୟେ
ବିଶ୍ୱାସ । ୩୫

ଯଜ୍ଞ ପଞ୍ଚ ମହାଯଜ୍ଞହିଁ ମୁହିଁ, ପିତୃଙ୍କୁ ଆହାର ମୋ' ଆନେ
ନାହିଁ । ୩୬

ଅନ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ହୋମ କଲା ପଦାର୍ଥ, ଅଗ୍ନିରୂପେ ତାହା ଭୁଜଇ ପାର୍ଥ । ୩୭
ହୋମହିଁ ମୁହିଁ କରତାହିଁ ମୁହିଁ, ମୋ ବିନ୍ଦୁ ଜଗତେ ବାପ ମା

କାହିଁ । ୩୮

ପୋଷତାହିଁ ମୁହିଁ ବେଦ ଆଦି, ଅତି ପବିତ୍ର ବେଦମାନେ ସିଦ୍ଧି । ୩୯

ପ୍ରଭୁ ଭାରିଯା ମୁହିଁ ସଖା ପତି, ବିନାଶକ ମୁହିଁ ଅଟଇ ଯୁଗତି । ୪୧
ରକ୍ଷକ ସୁହୃଦେ ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ଥିତି ପ୍ରଳୟ ମୋହେ ।
ବିଚାରିବା । ୪୨

ଆଧାର ନାଶ କରିବା ବାଜିହିଁ, ଗ୍ରୀଷ୍ମମେ ଆଦିତ
ରୂପେତାପାଇଁ । ୪୩

ବରଷିବା ଲୋକ ବରଷା କାଳେ, ମୁହିଁ ସେ ବିଷ ଅମୃତ ସୟଳେ ।
ଦୃଶ ଅଦୃଶ ମୁଁ ଅଟଇ ସବୁ, ଆରୋକ କଥାୟେ ଅଛି କହିବୁ । ୪୪
ତ୍ରିଦେବ ଯଜ୍ଞେ ସୋମ ପାନ କରି, ଇନ୍ଦ୍ର କତିରେ ବସି ଦିନ
ହରି । ୪୬

ଦିବ୍ୟ ଭୋଗମାନ ଭୁଞ୍ଜଣ ଆନ୍ତି, ପୁନ୍ୟ ସରିଲେ ପୃଥ୍ବରେ ଜନ୍ମନ୍ତି । ୪୭
ପୁଣିହିଁ ଯଜ୍ଞ କରି ସର୍ଗ ପାଇ, କାମେ ଆତଯାତ ହୋଇଣ ଥାଇ । ୪୮
ଆନକୁ ନ ପୂଜି ମୋତେ ପୂଜନ୍ତି, ଇନ୍ଦ୍ରପରଲୋକେ ଭୋଗ
ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି । ୪୯

ଯେ ଦୁଇ ଠାରେ ମୁଁ ବହିଣ ଦେଇ, ଯେ କଥାରେ ମୋର ଅଜସ
ନାହିଁ । ୫୦

ତୁ ଅବା ବୋଲୁ ଯଜ୍ଞ କଲା ଲୋକ, ବେତାରେ ତୋହୋର ଅଟଇ
ସେବକ । ୫୧

ଭଜିଲା ଲୋକ ବେତାରେ ତୋହର, ଏହାକୁ କିମ୍ପାଇ ବୋଲୁ
ମୋହର । ୫୨

ଯଜ୍ଞ କଲା ଲୋକ ଆସଇ ଯାଇ, ତୁମ୍ଭ ଭଗତି ଲୋକ ମୋଷ
ପାଇ । ୫୩

ତାହି କହିବା ଏକମନେ ଶୁଣ, ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି ସେ ମୋର
କାରଣ । ୫୪

ସେମାନେ ହାବେ ବିଧିମତ ନୋହି, ଅନ୍ତର ମୁତିକି ଭାବନ୍ତି
ସେହି । ୫୫

ମୁଁ ସର୍ବ ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କୁ ଭୁଗୁଡ଼ା, ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେ ନୋହନ୍ତି ଜ୍ଞାତା ।
ମୁହିଁ ସେ ପ୍ରଭୁ ବୋଲି ନଜାଣନ୍ତି, ତେଣୁ ଆତଯାତ ହୋଇଣ
ଥାନ୍ତି । ୫୬

ଯେଉଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ଭଗତି ଯେହୁ, ସେହୁ ଦେବତା ଲୋକ ହୋନ୍ତି
ସେହୁ । ୫୮

ଭୂତ ଭଗତି ଭୂତ ଲୋକ ହୋନ୍ତି, ପିତୃ ଭଗତି ପିତୃ ଲୋକ
ପାନ୍ତି । ୫୯

ମୋହୋର ଭଗତି ମୋହୋ ଲୋକ ପାଇ, ଜଳ ପତ୍ର, ପୁଷ୍ପ ଫଳ
ସମୋଇ । ୬୦

ଭଗତି ଲୋକ ଦେଲେଣ ମୁଁ ପାଇ, ତେଣୁ ଅର୍ଜୁନ ମୁଁ ତୋତେ
ବୁଝାଇ । ୬୧

ତୁ ଯାହା ଭୁଞ୍ଜିବୁ କରିବୁ ଯାହା, ମୋତେ ସମର୍ପଣ କରିବୁ ତାହା । ୬୨
ଶୁଭାଶୁଭ କର୍ମଫଳ ଉଦାସ, ମୋ ତହିଁ ଲାନ ହୋଇବୁ
ଅବଶ୍ୟ । ୬୩

ମୁଁ ହାବେ ସମ ଅଟେ ସର୍ବଭୂତେ, ଅଇରି ମଇତ୍ର ନାହିଁଟି
ମୋତେ । ୬୪

ମୋତେ ଯେ ଭଜଇ ମୁଁ ଥାଇ ତହିଁ, ସେଇ ନିବନ୍ଧେ ଥାଇ
ମୋହୋ ତହିଁ । ୬୫

ପରିଚାର ହୋ ବାହାରେ ଥାଇ, ଅନ୍ତର୍ଗତ ତିରେ ମୋତେ
ଭଜଇ । ୬୬

ତାହାକୁ ସାଧୁ ଲୋକ ବୋଲି ଜାଣି, ବେତାରେ ଶାନ୍ତି ହୁଅନ୍ତି ସେ
ପ୍ରାଣୀ । ୬୭

ଭୋ ଅର୍ଜୁନ ତୁ ଜାଣିଥା ହାବେ, ମୋହୋ ଭକ୍ତକୁ ତରନ୍ତି
ପ୍ରମାଦେ । ୬୮

ମୋହୋ ଭକ୍ତ ସବୁକାଳେ ଅକ୍ଷୟ, ଏ କଥାରେ କିଛି ନାହିଁ
ସଂଶୟେ । ୬୯

ପାପ ଯୋନିରେ ଜାତ ହୋଇ ଥାଇ, କ୍ଷତ୍ରି ବଂଶ୍ୟ ଶୁଦ୍ର ଯେ ହୋଇବ
ହୋଇ । ୭୦

ସହସ୍ରେ ଭକ୍ତରେ ଆଉଧ ଧରି, ମୋହୋ ଭକ୍ତକୁ ମୁଁ ଥାଇ
ଉହାଡ଼ି । ୭୧

ଭକ୍ତ ଯେଣେ ଯିବ ମୁଁ ତେଣେ ଯାଇ, ଆଗ ପଛ ବୋଲି
ମଣାଉଥାଇ । ୭୨

ମୋତେ ଭଜିଲେ ପରମ ଗତି ପାନ୍ତି, ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ରାଜକରଣି
ଥାନ୍ତି । ୭୩

ମୋହରେ ଭଗତି ଯେହୁ ନୋହିବେ, ସେମାନେ ମୁକତି କିମ୍ପା
ହୋଇବେ । ୭୪

ଏହୁ ସଂସାର ଅସୁଖ ଅନିତ୍ୟ, ଏଥେ ଥାଇ ମୋତେ ହୋଅ
ଭଗତ । ୭୫

ମୋହୋ ତହିଁ ମନ ଦେଇ ଭଜିବୁ, ମୋତେ ଭଗତି କରିଣ
ମଜ୍ଜିବୁ । ୭୬

ମୋତେହେଁ ସେ ନମାସ୍କାର କରିବୁ, ଯେହ୍ନେ ତତ୍ତ୍ୱପରେ ଭବୁ
ତରିବୁ । ୭୭

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଅଇ, ଅର୍ଜୁନ ଆଗେଣ ଶ୍ରୀହରି କହି । ୭୮
ସଞ୍ଜୟେ କହେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଶୁଣି, ପଞ୍ଚମ ବେଦ ଏ ଗୀତା
କାହାଣୀ । ୭୯

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପାଦ ଶିରେ ଧରି, ରାଜପୁଞ୍ଜ୍ୟ ଯୋଗ ଯେ ବୋଲି
କରି । ୮୦

ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ଗୋସାଇଁ, ତାହାଙ୍କ ସେବକ ସର୍ବଦା ମୁଁ ॥ ୧
ସେ ହୃଦେ ଯାହା ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ମୋତେ, ଲେଖନ ଧରି ମୁଁ
ଲେଖିଲି ପତ୍ରେ ॥ ୨
ବ୍ରହ୍ମା ସୁର ଶିବ ସେବା ନ ଜାଣି, ବଳରାମ ଦାସ ଗୀତା ବଖାଣି ॥ ୩
ଜାତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପରିଷ୍ଠୁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମାଦେ ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ କଥନେ ।
ନାମ ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବିଭୂତି ଯୋଗ

॥ ପଢ଼ାବନ୍ଧ ॥

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ହସିଣ ଜଣଇ ଶୁଣ ହୋ ପଣ୍ଡର ନାନ ।
ପରମ ଗୁପ୍ତ କଥାଏ କହିବଇଂ ଏଥୁ ଭଗାରେଣ ଆନ ॥

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଭୋପାଳ ତଣ୍ଡେକ ରାଗେଣ ଗାଇବା)

ଶ୍ରହରି କହନ୍ତି ସଦୟ ଚିତ୍ତେ, ଆଉ କଥାଏ କହୁ ତୋହ ହିତେ । ୧
ଦେବତା ଗଣ ରଖିମାନେ ଛନ୍ତି, ସେ ମୋର ଉତ୍ତପତି ନ ଜାଣନ୍ତି । ୨
ଯହୁଁ ମୁଁ ତାହାଙ୍କ ଆଗହୁଁ ଅଛି, ତେଣୁ ସେ ମୋର ନ ଜାଣନ୍ତି
କିଛି । ୩
ଅଜନ୍ମ ଅନାଦି ଲୋକ ଉତ୍ସର, ମୋତେ ଯେହେର୍ତ୍ତ ଜାଣେ ଯେଉଁ
ନର । ୪
ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲି ତା ଜାଣ ପଣ୍ଡସୁତ, ସବୁ ପାପରୁ ସେ ହୋଏ ମୁକତ । ୫
ଆହୁରି କଥାଏ କହିବା ଶୁଣ, ବୁଦ୍ଧି ବିବେକ ଯେ ସହିବା ଗୁଣ । ୬
ସତ ଶାନ୍ତି ଯେ ଦୁଃଖ ସୁଖ ମାନ, ଉତ୍ତପତି ପ୍ରକେ ଇନ୍ଦ୍ରି ଦମନ । ୭
ଭୟ ଅଭୟ ଅହିଂସା ସତୋଷ, ସମତାଦୃଷ୍ଟି ତପ ଦାନ ଯଶ । ୮
ଅପଯଶ ଘେନି ଏ ଶୁଣ ମାନ, ପ୍ରାଣୀ ତହିଁ ଆନ୍ତି ତେଣୁ ଅଜ୍ଞାନ । ୯
ସପତ ରଖି ଆର ମନୁ ଚାରି, ଯେହା ମୋହର ମନୁଁ ଜାତ
କରି । ୧୦
ମୋହର ବିଭୂତି ଯୋଗ ଯେ ଜାଣି, ନିତଳ ଯୋଗ ପାନ୍ତି ସେହୁ
ପ୍ରାଣୀ । ୧୧
ଏ କଥାରେ ହାଦେ ସଂଶୟେ ନାହିଁ, ମୁଁ ଉତ୍ତପତି କଲି ସବୁ
କୁହିଁ ।
ମୋ ତହୁଁ ସବୁ ଜାତ ବୋଲି ଜାଣି, ମୋତେ ଭକ୍ତୁଆନ୍ତି ପଣ୍ଡିତ
ପ୍ରାଣୀ । ୧୩

ପ୍ରାଣ ମୋହ ତହିଁ ଦେଇଣ ଆନ୍ତି, ମୋ କଥା ଏକ ଆରକେ
ପୁଛନ୍ତି । ୧୪
ପ୍ରବୋଧ ହୁଅନ୍ତି ଯେ କଥା ଶୁଣି, ସତୋଷ ହୋଇଥାନ୍ତି ଗୁଣ
ଗୁଣି । ୧୫
ଏମନ୍ତ ଲୋକକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ, ମୋତେ ପାଇବାକୁ ସ୍ବଚ୍ଛି
ଦେଇ । ୧୬
ତାହାଙ୍କ ଅଜ୍ଞାନୁ ଜାତ ଯେ ନିଶି, ଜ୍ଞାନଦୀପେ ମୁଁ ତାହା
ବିନାଶି । ୧୭
ଯେହା ଶୁଣିଣ ବୋଇଲା ଅର୍ଜୁନ, କଥାଏ ପୁଛିବି ତୋ
ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । ୧୮
ଯେଉଁ କଥାରେ ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ, ସବୁ ବିସ୍ତାର କହ ପ୍ରଭୁ ତୁହି । ୧୯
ନାରଦ ଆସି ତ ଦେବକ ବ୍ୟାସ, ଦେବ ରଖି ହିଁ କରନ୍ତି ପ୍ରକାଶ । ୨୦
ପରମ ପୁରୁଷ ନିତ୍ୟ ବୋଲନ୍ତି, ଅଜନ୍ମ ଅବୟ ପରମ ଜ୍ୟୋତି । ୨୧
ପରମ ଧାମ ବୋଲନ୍ତି ସେହି ସେ, ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରତକ୍ଷେ ବୋଲୁଛ ମୁହିଁ
ସେ । ୨୨
ତେଣୁ କରି ସତ ମଣୁଅଛଇ, ଯେଣୁ ସୁସାଧ ତୁମ୍ଭକୁ ପୁଛଇ । ୨୩
ଦେବେ ଦାନବେ ତୋ ମାୟା ନଜାଣି, ତୁମ୍ଭକୁ ତୁମ୍ଭେ ହୋଅ ଜଣା
କଣି । ୨୪
ଯେଉଁ ବିଭୂତି ତ୍ରେଲୋକେ ବ୍ୟାପିଛି, ତାହା ବିସ୍ତାରି କହିବା
ଶ୍ରାବସି । ୨୫
ଭୋ ଯୋଗେଶ୍ବର ମୁଁ କେମନ୍ତ କରି, ତୁମ୍ଭକୁ ଚିନ୍ତା କରିବି
ଶ୍ରୀହରି । ୨୬
ତାହା ବିସ୍ତାରି କହ ମୁଁ ଜାଣଇ, ବିଶେଷି ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀମୁଖୁଁ ଶୁଣଇ । ୨୭
ଏ ତୋର ଅମୃତ ରସ କାହାଣୀ, ତ୍ରିପୁତି ହୋଇ କିନା ତାହା ଶୁଣି । ୨୮
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲେ କହନ୍ତି ମୁରାରି, ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ଗାଣ୍ଡମ
ଧାରୀ । ୨୯
ଦିବ୍ୟ ବିଭୂତିର ଉତ୍ତମ ସ୍ଥାନ, କଥାୟେ କହୁ ହୁଅ ସାବଧାନ । ୩୦
ଯଉଁ କଥାରେ ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ, ସବୁ ବିସ୍ତାରି ମୁଁ କହିବି
କାହିଁ । ୩୧
ଭୋ ଗୁଡ଼ାକେଶ ସବୁ ପ୍ରାଣୀକର, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାଥ ମୁଁ ଅବର
ନିକର । ୩୨
ମୁହିଁ ସେ ହାଦେ ଆଦି ଅନ୍ତ ମଧ୍ୟ, ତୋହର ଆଗେ କହୁଅଛି
ସଧ । ୩୩
ଆଦିତ୍ୟକର ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ଯେହୁ, ଆଦିତ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ମୁଁ ଅବର
ସେହୁ । ୩୪
ଜ୍ୟୋତିଷମାନକରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ହିଁ ମୁହିଁ, ପବନମଧ୍ୟେ ମରୁତ
ବୋଲାଇ । ୩୫

ନକ୍ଷତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ମୁହିଁ ସୋମ, ବେଦମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟେ ମୁଁ
ସାମ । ୩୭
ଦେବତାମାନଙ୍କରେ ମନ୍ତ୍ରବାନ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କରେ ମୁହିଁ ମନ । ୩୮
ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କରେ ଚେତନା ଅଟଇ, ଗୁହ୍ୟ ମାନଙ୍କରେ ଶଙ୍କର ମୁହିଁ ।
ଯକ୍ଷମାନଙ୍କରେ ମୁହିଁ କୁବେର, ପାବକ ମୁହିଁ ବସୁମାନଙ୍କର । ୩୯
ପର୍ବତମାନଙ୍କରେ ମୁହିଁ ମେରୁ, ପ୍ରେହିତ ମାନଙ୍କରେ ଦେବଗୁରୁ । ୪୦
ସେନାପତିମଧ୍ୟେ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ବର, ସରୋବରମାନଙ୍କରେ ସାଗର । ୪୧
ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟେ ଭୃଗୁରାଷ୍ଟ୍ର, ବାକ୍ୟେଶ ଏକାକ୍ଷର ଯାହାଘୋଷି । ୪୨
ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କରେ ଅଟଇ ଜପ, ଆବର ମଧ୍ୟେ ହେମାଞ୍ଚଳ ରୂପ । ୪୩
ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କରେ ମୁହିଁ ଓଶସ୍ତ୍ର, ଦେବରାଷ୍ଟ୍ରରେ ନାରଦ ମୁହିଁ । ୪୪
ଗନ୍ଧର୍ବ ମଧ୍ୟେ ଚିତ୍ରରଥ ମୁହିଁ, ସିଧଙ୍କ ମଧ୍ୟେ କପିଳ ବୋଲାଉ । ୪୫
ଘୋଡ଼ାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଉଚିଶ୍ରବା ଅଶ୍ବ, ହସ୍ତୀ ମଧ୍ୟେ ଅଭରାବୁତ
ବିଶେଷ । ୪୬
ମନିଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ମୁଁ ରାଜା, ଶସ୍ତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ବକ୍ତୃରୂପେ ପୂଜା । ୪୭
ଗାଈଙ୍କ ମଧ୍ୟେ କାମଧେନୁ ରୂପ, ପରଜାପତିମାନଙ୍କ କନ୍ଦର୍ପ । ୪୮
ସର୍ପମାନଙ୍କରେ ମୁହିଁ ବାସୁକୀ, ନାଗ ମଧ୍ୟେ ମୋତେ ଅନନ୍ତ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ୪୯
ଜଳଚର ମଧ୍ୟେ ମୁହିଁ ବରୁଣ, ପିତୃମାନଙ୍କରେ ଅର୍ଜୁନା ଗୁଣ । ୫୦
ଦକ୍ଷିଣା ଲୋକର ମଧ୍ୟରେ ଯମ, ଦତ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରହଲାଦ
ନାମ । ୫୧
କ୍ଷୟେ କରିବାର କାଳହିଁ ମୁହିଁ, ମୃଗମାନଙ୍କରେ ସିଂହ
ବୋଲାଉ । ୫୨
ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କରେ ଗରୁଡ଼ ମୁହିଁ, ପବିତ୍ର କରତା ପାବନ ହୋଇ । ୫୩
ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ ମଧ୍ୟେ ମୁହିଁ ଶ୍ରୀରାମ, ମାନ ମଧ୍ୟେ ମୋର ମଗର
ନାମ । ୫୪
ନଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ମୁଁ ଗଙ୍ଗା ବୋଲାଉ, ସୃଷ୍ଟିର ଆଦି ଅନ୍ତ ମଧ୍ୟ
ମୁହିଁ । ୫୫
ବିଦ୍ୟାମାନଙ୍କରେ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଗୁଣ, ବାଦ କରିବାର ବିବାଦ ଶୁଣ । ୫୬
ଅକ୍ଷର ମଧ୍ୟେ ଓଁ କାର ପ୍ରକାଶ, ସମାସମାନଙ୍କେ ଦ୍ବଦ୍ବ ସମାସ । ୫୭
ସବୁ ଉତ୍ତପରି ବିହଙ୍ଗା କାଳ, ରକ୍ଷା ପ୍ରଳୟ କରଇ ପଶୁବାଳ । ୫୮
ଶ୍ରୁତି ସ୍ମୃତି ସୁବାକ୍ୟହିଁ ମୁହିଁ, ଦୟା ଧର୍ମାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁକ୍ଷେମା ବୋଲାଉ ।
ସାହାସ୍ର ମଧ୍ୟେ ଅଟଇ ବୃହସାମ, ଛନ୍ଦେଶ ଗାଈତ୍ରିର ଛନ୍ଦ ନାମ । ୬୦
ମାସ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ମାର୍ଗଶିର, ବସନ୍ତ ଋତୁ ଅଟଇ ଋତୁଙ୍କର । ୬୧
କୁଏ ଜିଣିମାର କୁଆର ମୁହିଁ, ତେଜବନ୍ତ ଲୋକର ଜେଜହିଁ
ହୋଇ । ୬୨
ଜିଣିମା ଲୋକର ମୁହିଁ ସେ ଜିଏ, ଉଦିଯୋଗର ଉଦିଯୋଗୀ
ହୋଏ । ୬୩

ବଳବନ୍ତମାନଙ୍କର ମୁହଁ ସେ ବଳ, ଯାଦେବ ମଧ୍ୟେ ବସୁଦେବ
କାଳ । ୬୪
ପାଶେବ ମଧ୍ୟେ ମୁହଁ ପାଲଗୁନା, ମୁନିଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ବ୍ୟାସ
ମାହାମୁନି । ୬୫
କବିମାନଙ୍କର ଶୁକ ଅଟଇ, ଦକ୍ଷିଣା ଲୋକର ଦକ୍ଷହିଁ ମୁହିଁ । ୬୬
ନୀତିବନ୍ତ ଲୋକର ମୁହିଁ ସେ ନୀତି, ହରଷ ମଉନ ମୋତେ
ବୋଲନ୍ତି । ୬୭
ଜ୍ଞାନବନ୍ତ ମାନଙ୍କର ମୁହିଁ ସେ ଜ୍ଞାନ, ସକଳ ଜନ୍ମମାନଙ୍କ
ଜୀବନ । ୬୮
ଆବର ଜଙ୍ଗମ ସବୁଠାରେ ମୁହଁ, ମୋହ ନ ଥିଲା ହୋଇ ଠାବ
ନାହିଁ । ୬୯
ଦିବ୍ୟ ବିଭୂତିର ନାହିଁ ମୋ ଅନ୍ତ, ସମସ୍ତ ସକ୍ଷପି କହିଲୁ ଚତ । ୭୦
ଶ୍ରୀବନ୍ତ ତେଜ ଦେଖିଲେ ଜାଣିମୁ, ଯେ ମୋର ବିଭୂତି ବୋଲି
ମୁସେବୁ । ୭୧
ବହୁତ କଥା କହିବଇଁ କେତେ, ମୋ ଅଂଶ ବ୍ୟାପିଅଛଇ ଜଗତେ ।
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଜାଣ ଅରଜୁନ, ଦକ୍ଷମ ବିଭୂତି ଯୋଗ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ୭୩
ଶ୍ରୀହରି କହେ ଧନର୍ଜୟେ ଶୁଣି, ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ ସଞ୍ଜୟେ ଗଣି । ୭୪
ଏ ଗୀତା ବିଷ୍ଣୁ ମୁଖ ପରକାଶ, ଆନନ୍ଦେ ଭଣେ ବଳରାମ ଦାସ । ୭୫
ଇତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପନିଷସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ବିଭୂତି ଯୋଗ କଥନେ ନାମ
ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ବିଶ୍ବଗର୍ଭ ଯୋଗ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀହରି ମୁଖୁଁ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ପରମ ସତୋଷ ପାଥ
ଅଳପ ଅଳପ ହସିଣ ପୁଛଇ ଶିରେ ଯୋଡ଼ି ବେନି ହାଥ ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ରୋଡ଼ା ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବ)

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ହୋ ସ୍ବାମୀ ଅନୁଗ୍ରହ ଯେବେ କଲ ।
ଅତି ରହସ୍ୟ ଅଧିଆତ୍ମା ଯୋଗେ ମୋତେ ଦୟାୟେଁ କହିଲ । ୧ ।
ତେଣୁକରି ମୋହ ବାଧା ସଂଶୟ ମାୟା ସବୁ କ୍ଷୟେ ରଲା ।
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଉତ୍ତପରି ପ୍ରଜୟେ ପ୍ରଜୟେ ଯେହା ଜାଣିମି
ବୋଲଲା । ୨

ଭୋ ପରମେଶ୍ଵର ପଦ୍ମାକ୍ଷ ଶୁଣିଲି ତୁମ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ।
 କଥାଏ ଜଣାଇମାକୁ ଭୟ କରୁଅଛି ହେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ୩
 ଯେବଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟ କହିଲି ତୁମର ଦିବ୍ୟ ବିଭୂତିର ରୂପ ।
 ଦେଖିବାକୁ ମୁଁ ଶରଧା କରୁଛି ପକାଇ ମୋହୋର ପାପ । ୪
 ଦେଖିବାକୁ ଯେବେ ମୁଁହିଁ ଭାର୍ଜନ ମୋତେ ଦେଖାଅ ଗୋସାଇଁ ।
 ଶୁଣିଣ ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ସାଧ ଅର୍ଜୁନ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ । ୫
 ଦେଖିବାକୁ ଯେବେ ଶରଧା ତୋହୋର ଦେଖ ବିଶ୍ଵରୂପ ମାନ ।
 ପରମ କୋଟି ସହସ୍ରେକ ଉଦୟେ ନାନାକାର ନାନା ବର୍ଣ୍ଣ । ୬
 ଏ ବଶ୍ଵରୂପରେ ଆଦିତ୍ୟ ମାନେ ବସୁମାନନ୍ତ ହିଁ ଦେଖ ।
 ରୁଦ୍ର ଅଶ୍ଵିନୀ ଦେବତା ପବନ ଯେ ସର୍ବମାନ ନିରେଖ । ୭
 ଆହୁରି ପୂର୍ବେ ଯେଉଁମାନନ୍ତ ତୋହୋର ଦେଖିଲା ନାହିଁ ।
 ସେ ଆଶ୍ଚିଯମାନ ଦେଖ ହୋ ପାର୍ଥ ତୋହୋ ନୟନ ପୁରାଇ । ୮
 ଜଗତ ସଂସାର ଆବର ଜଳମ କାଟ ପଡ଼ଇ ସହିତେ ।
 ମୋହୋର ଦିବ୍ୟରୂପ ଭିତରେ ଛନ୍ତି ଏକ ସଙ୍ଗତେ । ୯
 ଆହୁରି ଯହିଁକି ଶରଧା ତୋହୋର ତାହି ତୁହି ଭଲେ ଦେଖ ।
 ଏ ଚର୍ମ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖି ନ ପାରିବୁ ଶର୍ମ ପାଇବୁଟି ହାକ । ୧୦
 ଦିବ୍ୟଚକ୍ଷୁ ଘେନ ବୋଲି ନାରାୟଣ ପ୍ରସନ୍ନେଶ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ।
 ସଜ୍ଜାରେ କହେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ ସ୍ଵାମୀ ଏମନ୍ତ ବୋଲଲେ । ୧୧
 ସେ ପରମ ଯୋଗେଶ୍ଵର ବାସୁଦେବ ଅର୍ଜୁନକୁ ଅତି ସ୍ନେହେ ।
 ଆପଣାର ନିଜ ରୂପ ବିଶ୍ଵରୂପ ଦେଖାଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନେ ହେଁ । ୧୨
 ସେ ରୂପ ମହିମା କେମନ୍ତ ଅଟଇ ଭୋ ମହା ଜନ ଶୁଣ ।
 ଅନେକ ମୁଖ ଅନେକ ନାସା ଚକ୍ଷୁ ପାଇ ଆଶ୍ଚିୟ ଯେ ଯେ ପୁଣ । ୧୩
 ଅନେକ ଦିର୍ବ ଆଭରଣ ମାନନ୍ତ ଭୂଷଣ ହୋଇଣ ଛନ୍ତି ।
 ଅନେକ ଅନେକ ଦିର୍ବ ଆଭୟନ୍ତ ଅନେକ ଭୁଜେଣ ଛନ୍ତି । ୧୪
 ଦିର୍ବ ବସନ ଦିର୍ବ ମାଳମାନ ଅନେକ ଧରିଣ ଅଛି ।
 ଦିର୍ବ ଗନ୍ଧ ଦିର୍ବ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ବାନ୍ଧି । ୧୫
 ଯହୁଁ ସେ ଅନନ୍ତ ଅନେକ ମୂରତି ବହୁମୁଖ ଶର୍ବଶର ।
 ଆକାଶେ ସହସ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ଉଦୟ ତେବେ ତେସନ ପ୍ରକାର । ୧୬
 ସେ ପରମେଶ୍ଵର ଦିର୍ବ ଦେହେ ରୂପ ଜଗତ ଯାକରେ ଅଛି ।
 ସବୁ ଭିନେ ଭିନେ କରି ନିବାଡ଼ି ଦେଖିଲା ପଶୁର ବନ୍ଧି । ୧୭
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଆଶ୍ଚିୟ ପାଇ ପୁରକାଇ ତାର ରୋମ ।
 କୃତ ଆଜ୍ଞୋକି ହୋଇ ପୁଣି ପୁଣି କରଇ ବହୁ ପ୍ରକମ୍ପ । ୧୮
 ସଜ୍ଜାଏ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ କହି ଅର୍ଜୁନ ଯହୁଁ ପଚାରି ।
 ଭୋ ସ୍ଵାମୀ ତୁମର ଦେହ ଭିତରେ ତ ଜଗତ ଅଛଇ ପୁଣି । ୧୯
 ପଦ୍ମ ଆସନେ ଅଛି ଚତୁର୍ମୁଖ ଋଷିମାନନ୍ତ ହିଁ ଘେନି ।
 ଦେବଗଣ ପିତୃଗଣ ପ୍ରାଣୀମାନେ ନ ପାରୁଅଛି ମୁଁ ଚିହ୍ନି । ୨୦

ଭକ୍ତମାନେ ସେ ଦିଶୁଅଛନ୍ତି ସମୂହେଁ ଏ ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର ।
 ଭୋ ବିଶ୍ଵରୂପ ବହୁତ ବକତବ୍ୟ ବହୁତ ବହୁ ଉଦର । ୨୧
 ବହୁତ ବାହୁ ବହୁତ ନେତ୍ର ଅନନ୍ତ ଏ ରୂପମାନ ।
 ଦେଖି ଜାଣୁ ନାହିଁ ଆଦିଅନ୍ତ ମଧ୍ୟ କହୁଣିହି ଥାନମାନ । ୨୨
 କିରାଟୀ ଗଦା ଚକ୍ର ବିଦିତ ପ୍ରଜ୍ଞଳିତ ଅଗ୍ନି ଜାଣି ।
 ଅନେକ ଆଦିତ ଉଦୟେ ପରାୟେ ଦିଶୁଅଛନ୍ତି ଯେ ପୁଣି । ୨୩
 ବ୍ରହ୍ମବୋଲି ଯାହା ବିଚାରୁଣ ଆଇଁ ତୁମ୍ଭେ ହେ ସୟେଁ ଗୋସାଇଁ ।
 ଏହି ଜଗତକୁ ହେତୁ ତୁମ୍ଭେ ତହୁଁ ଆନ ଏଥୁ କେହି ନାହିଁ । ୨୪
 ଧର୍ମରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଅବଧେ ତୁମ୍ଭେହେ ତୁମ୍ଭେହେ ନିତ୍ୟ ପୁରୁଷ ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ମୋହୋ ମନକୁ ସଂପ୍ରତେ ହୋଏ ବିଶ୍ଵାସ । ୨୫
 ସର୍ବ ବ୍ୟାପେକ ଆଦିଅନ୍ତ ମଧ୍ୟ ତୁମ୍ଭେହେଁ ଅଟ ଗୋସାଇଁ ।
 ତୁମ୍ଭ ନୟନ ହୋଇଣ ଉଦୟେ ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେନି ରହି । ୨୬
 ପ୍ରଦାସ୍ତୁ ଅଗ୍ନି ପ୍ରାୟେ ମୁଖର ତେଜ ଜଗତ୍ରେଣ ପରକାଣି ।
 ଆକାଶ ପୃଥ୍ଵୀରେ ଦଶଦିଶରେ ତୁମ୍ଭେ ହେଁ ପୁରିଣ ଦିଶି । ୨୭
 ଭୋ ଅନନ୍ତ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଅନନ୍ତ ବାହୁ ଆଶ୍ଚିୟ ଏ ଉଗ୍ରରୂପ ।
 ଦେଖିଣ ତିନି ଭୁବନ ଲୋକେ ପାଇଣ ଅଛନ୍ତି ତାପ । ୨୮
 ଦେବତା ମାନେ କୃତ କୃତ ହୋଇଣ ତେଜ ଦେଖି ତାପ ପାଇ ।
 ତୁମ୍ଭକୁ ତୁଣି କରୁଣ ଅଛନ୍ତି କୃତଆଜ୍ଞୋକି ଯେ ହୋଇ । ୨୯
 ମହାରକ୍ଷିମାନେ ଜୟେ ଜୟେ ଶବଦ ଘୋଷଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ରୁଦ୍ରମାନେ ଆଦିତ୍ୟ ମାନେହେଁ ବହୁ ଆଶ୍ଚିୟ ହୁଅନ୍ତି । ୩୦
 ବସୁମାନେ ସିଧମାନେ ବିଶ୍ଵଦେବା ଅଶ୍ଵିନୀ ଦେବତାଏ ।
 ମରୁତ ଗଣ ପିତୃଗଣ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯକ୍ଷ ମାନେହେଁ ଯେ ଥାଏ । ୩୧
 ଅସୁର ମାନେ ସିଦ୍ଧ ସମୂହେଁ ଏ ରୂପ ଦେଖିଣ ଛନ୍ତି ।
 ଏ ତୁମ୍ଭ ବହୁତ ବଦନ ନେତ୍ର ଦେଖି ବଡ଼ ଚୟେ ପାନ୍ତି । ୩୨
 ହସ୍ତ ପାଦ ପେଟ ଦନ୍ତ ମାନନ୍ତ ବହୁ ଭୟାକାର ଦିଶି ।
 ଏ ରୂପ ଦେଖିଣ ସର୍ବ ଲୋକମାନେ ମହାଭୟେ ପାଇଁ ଡ୍ରାସି । ୩୩
 ମୁହିଁ ଯେ ମହାବଥା ପାଇଅଛି ଭୋ ସ୍ଵାମୀ ପରମେଶ୍ଵର ।
 ଆକାଶେ ଲାଗିଲା ଦୀପିତ ତେଜ ବିଶ୍ଵରୂପ ହୋଇଲାର । ୩୪
 ଅନେକ ବକତ ବିଷ୍ଣୁର ମୁଖ ଅତି ବୃଷାଳ ନୟନ ।
 ଏସନେକ ରୂପ ଦେଖିଣ ବଥା ପାଇଅଛି ମୋର ମନ । ୩୫
 ଧଉର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ନ ପାରୁଅଛି ରହି ହୋଇନାହିଁ ହାଦେ ଶାନ୍ତି ।
 ଦାନ୍ତେ କରି ଭୟାକାର ତୁଷ୍ଟମାନେ ମୋତେ ଗୋସାଇଁ
 ତରାନ୍ତି । ୩୬
 ପ୍ରଳୟ କାଳର ଅଗ୍ନିତେଜ ପ୍ରାୟେ ଦିଶୁଣ ଅଛିତ ମୋତେ ।
 ଦିଗମାନେ ବାରି ନ ପାରୁଅଛି ଏ ମହାଭୟେ ଯୁଗତେ । ୩୭
 ମନରେ ସନ୍ତୋଷ ନ ପାଇଣ ଅଛି ହେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନିବାସ ।

ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ ଦୟାକର ପାତବାସ । ୩୮
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆଦି କରିଣ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜାର ପୁତ୍ରମାନେ ।
ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ରୋଣ କର୍ଣ୍ଣ ମୋକ୍ଷ କରିଣ ସମୂହେ ହୋଇ ରାଜନେ । ୩୯
ଆମର ଆଠରୁ ମୋକ୍ଷ ଯୋଦ୍ଧାମାନେ ସମସ୍ତେହେଁ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ ।
ଏ ତୁମର ଗୟାକାର ତୁଣ୍ଡରେ ପଶୁଣ ଅଛନ୍ତି ଧାଇଁ । ୪୦
ଥୋକାଏ ଲୋକର ମୁଣ୍ଡମାନେ ତୁମର ଦନ୍ତ ସନ୍ଧିରେ ।
ରଗଡ଼ିବା ଘାୟେଁ ତୁମା ହୋଇକରି ରହି ଅଛନ୍ତି କହିରେ । ୪୧
ବଢ଼ିଲା ନଦୀମାନେ ଯେସନେକେ ସମୋତ୍ରକୁ ଧାଇଁ ଥାନ୍ତି ।
ତେଡ଼େ ବେଗେ ରାଜାମାନେ ତୁମ ତୁଣ୍ଡରେ ପଶନ୍ତି । ୪୨
ରାତ୍ର କାଳରେ ଜଳିଲା ନିଆଁକୁ ଯେହ୍ନେ ପଡ଼ିଲା ଧାମନ୍ତି ।
ତେମନ୍ତ ହୋଇ ନାଶ ଯିବାକୁ ତୁମ ଶ୍ରୀ ମୁଖେ ପଶନ୍ତି । ୪୩
ଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚୋବାଇଣ ତୁମେ ଆସ୍ବାଦ କରୁଣ ଅଛ ।
ଏ ତୁମର ଉଗ୍ର ତେଜ ଦେଖିଣ ଇନ୍ଦ୍ରେ ପୁଛଇ ଶ୍ରୀବତ୍ସ । ୪୪
ଭୋ ଦେବ, ଦେବଙ୍କ ବରବିଶ୍ୱନାଥ ଜଗତହିଁ ତାପ ପାଏ ।
କେ ତୁମେ ଏରୂପ ଧଇଲ ଗୋସାଇଁ ହୋଇଲ ଯେ ମହା

କାୟେ । ୪୫

ଆଶ୍ଚିୟ ବଥା ପାଉଅଛି ମୁହିଁ ଯେ ଜାଣିତେ କରଇ ଇଚ୍ଛା ।
ନମସ୍କାର କରିଣ ବୋଲୁଅଛି ଯେବେ ତୁ ମୋତେ କରସି ରକ୍ଷା । ୪୬
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ କହ ମୋତେ ପ୍ରଭୁ କେ ତୁମେ ଅଟ ଗୋସାଇଁ ।
ପରମ ଈଶ୍ୱର ବୋଲୁଣ ଅଛନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ । ୪୭
ଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷୟେ କରିବାକୁ ମୁହିଁ ବଢ଼ାଇଲି କାୟେ ।
ସଂହାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ଅଛି ତୁ ଅର୍ଜୁନ ନ କର ଭୟେ । ୪୮
ଯଦ୍ୟପି ଏହା ତୁ ରଣେ ନ ମାରିବୁ ସାଂଗ୍ରାମେ ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ।
ଏମାନେ ଥିବା ପରାଏ ମଣିଣ କି ମନେ କରୁଅଛ ଭ୍ରାନ୍ତି । ୪୯
ଯେମନ୍ତ ଦେଖିଲୁ ସେହିମନ୍ତି ହୋଇ ସମସ୍ତେ ହେଁ ନାଶ ଯିବେ ।
ତୋହ ନ ମାଇଲେଣ ବେଢାରେ ସମସ୍ତେ ହେଁ ମରିବେ । ୫୦
ଭୋ ପାର୍ଥ, ଉଠିଣ ସମର କର ଯଶ ହୋଇ ପରାପତ ।
ଶତ୍ରୁ ମାରି ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପଦ ଭୁଞ୍ଜି ମୋ ବୋଲେ ହୁଅ ଉସତ । ୫୧
ଏମାନଙ୍କୁ କାଳ ରୂପେଣ ମୁହିଁ ଆଗହୁଁ ଅଛଇ ମାରି ।
କେବଳ ହେତୁ ମାତ୍ରତୁ ହୋଇବୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ତୁ ସମର କରି । ୫୨
ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ରୋଣ କର୍ଣ୍ଣ ମୋକ୍ଷ କରିଣ ଏ ବୀର ପୁରୁଷ ଯେତେ ।
ଆଗହୁଁ ସବୁକି ମାଇଲାନି ମୁହିଁ ଏବେ ଯଶ ଦେବି ତୋତେ । ୫୩
ବଥା ନ ପାଇତୁ ଏହାନ୍ତ ମାର ଯୁଦ୍ଧେ ଜିଣିମୁ ଅବଶ୍ୟ ।
ସଞ୍ଜୟେ ବୋଲେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଶୁଣ ହରି ମୁଖୁଁ ଯେ ପ୍ରକାଶ । ୫୪
ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣିଣ ନମସ୍କାର କରିଣ ଗାତ୍ର ଜମ୍ପମାନ ହୋଇ ।
ଅତି ଭୟେ ପାଇ ଶ୍ରୀହରି ପାଦେ ଗଡ଼ଘାଲି ପୁଣ ଶୋଇ । ୫୫

ଗଦ ଗଦ ହୋଇ ତନୁ ପୁଲକାଇ ବୋଲଇ ଭୋ ପରମେଶ୍ୱର ।
ଜଗତ ଆନନ୍ଦ ହେଉଣ ଅଛି ନାମ କାର୍ତ୍ତବେ ତୁମର । ୫୬
ରାକ୍ଷସ ମାନେ ମହା ଭୟେ ପାଇଣ ନାନା ଦିଗକୁ ପକାନ୍ତି ।
ସିଧା ମୁନି ମାନେ ସମୂହେ ହୋଇଣ ଉଷତେ ଓଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋନ୍ତି । ୫୭
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଆଦି କରତା ତୁମେ ସେ ଅକ୍ଷର ପରମବ୍ରହ୍ମ ।
କେମନ୍ତେ ସେ ନମସ୍କାର ନ କରିବେ ତୁମେ ସେ ମୂଳ ଧରମ । ୫୮
ତୁମେ ସେ ପୁରାଣ ପୁରୁଷ ପ୍ରଭୁ ତୁମେ ସେ ଆଦି ଦେବ ।
ଜଗତକୁ ହେତୁ ଜାଣିଲା ଲୋକ ତୁମେ ସ୍ୱାମୀ ହୋଇବ । ୫୯
ତୁମେ ସେ ଆଦି ଅନାଦି ବିଶ୍ୱ ତୁମେ ପରମ ଯେ ପୁରୁଷହିଁ ।
ପବନ ଯମ ବରୁଣ ଅଗ୍ନି ତୁମ ତହୁଁ ଆନ ନାହିଁ । ୬୦
ତୁମେ ହେଁ କୋବେର ତୁମେ ଯେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ତୁମେ ହେ ବ୍ରହ୍ମା ଶକର ।
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ, ତୁମକୁ ସହସ୍ରେ ପ୍ରଜନ୍ମ ହେ ପରମ ଈଶ୍ୱର । ୬୧
ତୁମ ଆଗ କତିକି ଓଜ୍ଜ୍ୱଳ ଯିଠି କତିକି ଓଜ୍ଜ୍ୱଳି ।
ଶତେ ସହସ୍ର ନମସ୍କାର ତୁମକୁ ମୋହୋର ପରମ ଭାଗା । ୬୨
ସବୁଠାରେ ତୁମକୁ ନମସ୍କାର ଭୋ ସ୍ୱାମୀ, ପରମେଶ୍ୱର ।
ଜାଣି ନ ଜାଣି ଯେତେ ଦୋଷ କଲି ତାହା ମୋରେ କ୍ଷମାକର । ୬୩
ଶୋଗେ ଅନୁରାଗେ ଶାଖା ସିନା ବୋଲି ହୁଡ଼ି ବୋଇଲି ନ ଜାଣି ।
ଆହେ ଯାଦେବ ଆହେ କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ରାବ ଦିଅଇ ପୁଣ ପୁଣି । ୬୪
ହାସ୍ୟ ରହସ୍ୟ ପଡ଼ିହାସେ ଯେ ରଚି ? ଭୋଜନ ଶୟନେ ।
ଅମାନଶା କରି ଯାହା ମୁଁ ବୋଇଲି କ୍ଷେମାକର ଭଗବାନେ । ୬୫
ଯେ ଜଗତ ଆବର ଜଙ୍ଗମରେ ତୁମେହେଁ ସେ ବାପ ସିନା ।
ଯେ ତିନି ଭୁବନେ ତୁମକୁ କେ ସରି ଗୁରୁହିଁ ଅଟ ନିନା । ୬୬
ତୁମ ତହୁଁ ଯହୁଁ ଅଧିକ ନାହିଁ ତେଣୁ ଓଜ୍ଜ୍ୱଳ ସ୍ୱାମୀ ।
ବାପ ଯେହ୍ନେ ପୁଅ ଦୋଷ ନ ଘେନଇ ପ୍ରସନ୍ନେ କହିବା ବାଣୀ । ୬୭
ଶାଖା ଯେହ୍ନେ ଶାଖା ଅପରାଧ କରଇ ହାଦେ କ୍ଷେମା ।
ତେମନ୍ତ ପ୍ରାୟେ କରିଣ ସ୍ୱାମୀ ମୋହୋ ଦୋଷ ନ ଘେନିମା । ୬୮
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ପୂର୍ବେଣ ଦେଖିଲା ନାହିଁ ନା ସ୍ୱାମୀ ଯେ ତୁମର ଦିର୍ବ
ରୂପ ।

ହରଷ ବଥା ଦୁଇ ମୁଁ ପାଇଲି ଦେଖିଣ ବିଶ୍ୱରୂପ । ୬୯
ଅଙ୍ଗୁଳି ମୋଟ ଲକ୍ଷେକ ପେଟ ନୁଆରିଲି ପରିକଳି ।
ନାସା ଗଭୀର ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଯୋଜନ କେ କହୁ ପାଦର ସ୍ପଳି । ୭୦
ଗୋସାଇଁ ଯେବେ ଯେ ରୂପ ସଂହରି ପୁରୁବ ମୂରତି ଧର ।
ଚତୁର୍ଭୁଜ କିରତୀ ଗଦା ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଦେଖି ବାଏଥା ମୋହର । ୭୧
ତୁମେ ସସ୍ର ବାହୁ ବିଶ୍ୱ ମୂରତି ଛାଡ଼ିଣ ହୁଅ ଶାନ୍ତି ।
ଅର୍ଜୁନର ଏସନ ବଚନ ଶୁଣିଣ ହସି ଶ୍ରୀହରି କହନ୍ତି । ୭୨
ଅନନ୍ତ ମୂରତି ଅନନ୍ତ ଜୋତି ପ୍ରସ୍ତେ ଦେଖାଇଲୁ ତୋତେ ।

ପୂର୍ବେ ଏ ମୂରତି କେହି ଦେଖି ନାହିଁ ନାହିଁ ନ ଥିଲା ଜଗତେ । ୭୩
ଯେବେ ବେଦ ଅଧ୍ୟାନେ ଯାହା ଆଦି କରି ବହୁ ଦାନହିଁ ଦେଇ ।
ଭଗ୍ନ ତପ କରି ତିନି ଭୁବନେ ଯେ ରୂପ ନ ଦେଖିଛି କେହି । ୭୪
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଦେଖାଇଲୁ ବଥା ନ ପାଅ ତୁ ମନେ ।
ଯେ ଘୋର ରୂପ ଦେଖିଣ ଅଜ୍ଞାନ ନୋହ ପଶୁ ନାନେ । ୭୫
ନିକ୍ତାନ୍ତି ହୋଇ ସତୋଷ ହୋଅ ଯେ ପୁରୁଷ ମୂରତି ଚିହ୍ନ ।
ସଜାୟେ ବୋଲେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଶୁଣ ଯେଥୁ ଭରାରେଣ ଆନ । ୭୬
ଅର୍ଜୁନକୁ ଏସନ ବୋଲଣ ସ୍ବାମୀ ଘୋର ବିଶ୍ବରୂପ ଲେଖି ।
ପୂର୍ବ ଶ୍ରୀମ ରୂପ ଧରିଣ ସ୍ବାମୀ ଭରା ହୋଇଣ ଯେ ଅଛି । ୭୭
ପାର୍ଥ ବୋଲଇ ଭୋ ପରମେଶ୍ବର ନିଶ୍ଚରିଲି ମୁହିଁ ଏବେ ।
ଏ ତୁମର ଶାନ୍ତି ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ତୋଳେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଯେବେ । ୭୮
ମନ ପ୍ରକୃତି ମୋର ଥିର ହୋଇଲା ସବୁ ଛାଡ଼ିଲି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ।
ପାର୍ଥର ଏମନ୍ତ ବଚନ ଶୁଣି ପୁଣି ନାରାୟଣ କହେ । ୭୯
ଯେଉଁ ସ୍ବରୂପ ଦେଖିଲୁ ତୁହି ଯେ ଅତି ଦୁର୍ଲଭ ରସ ।
ଏ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ବାଏଥା କରୁଣ ଆଦି ତ୍ରିଦଶ୍ୟ । ୮୦
ବେଦ ତପ ଦାନ ଯଜ୍ଞ ପୁନ୍ୟ ନାନା କର୍ମମାନ କଲେ ।
ଏ ମୋହୋର ପରମ ବିଶ୍ବରୂପ କେହି ଦେଖି ନ ପାରନ୍ତି

ଭଲେ । ୮୧

ମୋହୋ ତହିଁ ଯାର ଦୃଢ଼ ଭଗତି ସେହି ସେ ମୋତେ ଜାଣନ୍ତି ।
ମୋତେ ଦେଖିଣ ମୋହୋ ତହିଁ ଜ୍ଞାନ ସେ ପ୍ରାଣୀ ମୁକ୍ତି ହୁଅନ୍ତି । ୮୨
ତୁ ଏବେ ମୋର ପାରତି ଅର୍ଥେ କରମ ମାନନ୍ତ କର ।
ଦୁଷ୍ଟ ସଙ୍ଗ ଛାଡ଼ି ମୋହୋ ଭଗତିରେ ହୋଇଥାଅ ତତପର । ୮୩
ପ୍ରାଣୀରେ ବଜରା ନୋହନ୍ତି ଯେହୁ ସେହି ସେ ମୋର ହୁଅନ୍ତି ।
ବିଶ୍ବରୂପ ଏକା ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟେ ଅର୍ଜୁନେ ହରି କହନ୍ତି । ୮୪
ସଜାୟେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ କହେ ଗୀତା ଯୋଗର ସାର ।
ବଜରାମ ଦାସ ଗୀତାରେ ଗାନ୍ଧର୍ବ ସୋମନାଥର କୁମର । ୮୫

ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଂ ପ୍ରବୁଦ୍ଧିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋଽଂଶଃ ପ୍ରାକ୍ତୁଷ୍ଟାଙ୍ଗୁଳନ ସମାଦେ ବିଶ୍ବରାଜଯୋଗ ଧର୍ମ କଥନେ
ନାମ ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଭକ୍ତି ଯୋଗ

॥ ପାଢ଼ ବନ୍ଧ ॥

କର ପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ପରାଉଇ ପାଅ ଦେଖିଲି ସ୍ବାମୀ ମୂରତି
କର୍ମ ଭକ୍ତି ଜ୍ଞାନ ସାର ଅଟେ କେହୁ ଆଜ୍ଞା ଦିଅ ଶିରାପତି ।

॥ ଗୀତ ବନ୍ଧ ॥

(କଳସା ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଦେବ ପୁତ୍ରିବି କଥାଏ
ଯେଉଁ ଲୋକ ତୁମକୁ ସର୍ବଦା ସେବା କଏ । ୧
ଅକ୍ଷୟ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ରହ୍ମକୁ ଯାର ଆଶ
ଦୁହିଁଙ୍କରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ କେହୁ କହ ପାତବାସ । ୨
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଯେହୁ ନିତ୍ୟେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ
ଆପଣାର ମନ ଥିରେ ଦ୍ୟୁତି ମୋର ତହିଁ । ୩
ଶରଧା କରନ୍ତି ମୋତେ ସେମାନେ ଭଗମ
ଆରେକ କଥାଏ କହୁଁ ବୋଲେ ପୁଷ୍ପୋତ୍ତମ । ୪
ଅକ୍ଷୟେ ଅବୟେ ଅଥଂ ସର୍ବେ ଅବ୍ୟକ୍ତ
ଅନୁଦେଶ୍ୟ ଅତିତ୍ୟ ଅତଳ ନିତ୍ୟେତବ । ୫
ଏସନ ବ୍ରହ୍ମକୁ ଇନ୍ଦ୍ରି ଦମି ଧାନ କରି
ସମବୁଦ୍ଧି ହୋଇ ପ୍ରାଣୀ ହିଂସାହିଁ ନ କରି । ୬
ସେମାନେହେଁ ମୋତେ ହାଦେ ବଡ଼ ଦୁଃଖେ ପାନ୍ତି
ଦେହ ଧରି ଅବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ରହ୍ମକୁ ଚିହ୍ନି । ୭
ଏ କଥା ବଡ଼ ଦୁର୍ଲଭ ଏଣେ ପ୍ରାସ ପାଏ
ଏଥୁଁ ଉଶ୍ବାସ ତୋତେ କହିବା କଥାଏ । ୮
ଯେଉଁ ଲୋକ ସବୁ କର୍ମ ସମର୍ପଇ ମୋତେ
ତାହାକୁ ମୁଁ ଉଧରଇ କହୁଅଛି ତୋତେ । ୯
ବିକଳ ନ କରି ସେହିକ୍ଷଣି ଉଧରଇ
ତେଣୁକରି ତାହାକୁ ମୁଁ ଉତ୍ତମ କରଇ । ୧୦
ତୁହି ତୋହୋ ମନ ବୁଦ୍ଧି ମୋହୋ ତହିଁ ଦେଇ
ମୋହୋ ତହିଁ ପଶିବୁ ସଂଶୟେ ଏଥୁ ନାହିଁ । ୧୧
ଯେବେ ଚିତ୍ତ ଥିର କରି ଦେଇ ନ ପାରିବୁ
ନିତି ନିତି ଦଶେ ଦଶେ ଅଭ୍ୟାସ କରିବୁ । ୧୨
ତୁ ଅବା ବୋଲିବୁ ମୁହିଁ ଦେହଧାରୀ ହୋଇ
ଅଭ୍ୟାସ କରିବି କେହୁ ପାରିବି ଗୋସାଇଁ । ୧୩
ମୋହୋର ପାରତି ଅର୍ଥେ କର୍ମମାନ କର
ମୋହୋ ପାଇବୁ ଯେଣେ କହିଲୁ ନିକର । ୧୪
ଏହାଉଁ ମୁଁ କରି ନ ପାରିବି ବୋଲୁ ଅବା
ଉଶ୍ବାସ କଥାଏ ଅଛି ତା ତୋତେ କହିବା । ୧୫
କର୍ମଫଳ ବାଞ୍ଛା ମାନ ନ ଧରିବ ଚିତ୍ତେ
ଏକହୃଦେ ଶରଣ ପଶସି ବୀର ମୋତେ । ୧୬
ଅଭ୍ୟାସହୀନ ଜ୍ଞାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜ୍ଞାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଧ୍ୟାନ
ଧ୍ୟାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତ୍ୟାଗ ଆଉ କର୍ମ ଫଳମାନ । ୧୭

କର୍ମଫଳ ତ୍ୟାଗିଲେ ସଂସାରେ ସୁଖ ପାଇ
ଏମନ୍ତ ପ୍ରାଣୀରେ ମୁହିଁ ମିତ୍ର ହୋଇଥାଇ । ୧୮
ମମତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅହଙ୍କାରହିଁ ନ ଧରି
ଦୁଃଖ ସୁଖେ ସମଦୟା କ୍ଷେମାହିଁ ଆଚରି । ୧୯
ଲାଭେ ଅଲାଭେ ସତୋଷ ନିଅତ ତା' ଚିତ୍ତ
ମୋତେହେଁ ସେ ଦୃଢ଼ କରି କରଇ ଭଗତ । ୨୦
ମନ ବୁଦ୍ଧି ଥିବ କରି ମୋହୋ ତହିଁ ଦେଇ
ବ୍ରହ୍ମ ଦରଶନେ ଯେ ଲୋକଙ୍କୁ ଭୟେ ନାହିଁ । ୨୧
ଭୟେ ଉଦବେଶ ଯେ ହରଷ ଅମରିଷ
ଏ ଚାରିକଥା ନ ଥିଲେ ମୋହୋର ସେ ଦାସ । ୨୨
ପଦାର୍ଥକୁ ବାଞ୍ଛା ନ କରଇ କଦାଚିରେ
ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇଥାଇ ଉଦାସ ନ ମତେ । ୨୩
କର୍ମଫଳ ତ୍ୟାଗିଣ ଯେ ବଥା ହିଁ ନ ଘେନି
ସେ ମୋହର ଅତିଅନ୍ତ ପ୍ରାୟ ଫାଲଗୁନି । ୨୪
ଶୁଭା ଶୁଭ ନ ଘେନିଲେ ମୋହୋର ଭଗତ
ଶତ୍ରୁମିତ୍ର ମାନ ଅପମାନେଣ ଏକଦ୍ । ୨୫
ନିନ୍ଦା ଦୁଷ୍ଟି ଶୀତ ଉଷ୍ମାଦି ଯାରେ ତୁଲ
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମତି ତାହାର ମନ ଥିବ ବୋଲି । ୨୬
ଯାହା ପାଇଁ ତେଣେ ତୋଷ ଯହିଁ ଥାଇ ଘର
ଧାର ବୁଦ୍ଧି ସେ ଲୋକଟି ଭଗତ ମୋହୋର । ୨୭
ଏ ଅମୃତ ଧର୍ମ କଥା ଶୁଣିଚିଟି ଯେହୁ,
ପୂର୍ବେଣ ନ ଥିଲେ ହାଦେ ଏବେ ପାଇ ସେହୁ । ୨୮
ମୋହୋର କହିଲାକୁ ଯେ ଶରଧା କରତି,
ସେମାନେ ନିତୟେ ମୋର ଅତିଅନ୍ତ ପ୍ରୀତି । ୨୯
ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସାର
ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଅର୍ଜୁନ ବିଚାର । ୩୦
ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେଣ ସଞ୍ଜୟେ ଏହା କହି
ଶ୍ରୀ ହରି କହିଲେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ଦୟା ବହି । ୩୧
ନୀଳଗିରିନାଥ ସେବି ବଳରାମ ଦାସ
ସର୍ବଜନ ରଞ୍ଜନେ କଲଇ ପରକାଶ । ୩୨

ଭକ୍ତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତୟାଂ ସୁପରିଷସ୍ତୁ,
ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶାକ୍ଷାତ୍ତ୍ଵେନ ସୟାଦେ
ଭକ୍ତିସାର କଥନେ ନାମ ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ ଯୋଗ

॥ ଗାହା ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ସୁହୃଦ୍ ତିରୋଶ ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ କହନ୍ତି ପରମ ଗୁପ୍ତ
ସଂଶୟେ କ୍ଷେଦନ ହୋଇଲା ବୋଲି ଅର୍ଜୁନ ପୁଣି ହୋଏ
ଭସତ ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଭାରଥ ବୋଲି ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ସ୍ଵାମୀ ବୋଲନ୍ତି ଦୃଢ଼ କରି ମତି ଧନଞ୍ଜୟ ହାଦେ ଶୁଣ ।
କ୍ଷେତ୍ର ବୋଲି ହାଦେ ବୋଲିଲେ ଦେହକୁ ଆହୁରି ଅଛଇ ଗୁଣ । ୧
ଏ କ୍ଷେତ୍ର ମୁଁ ବୋଲି ପରତେ ଯେ ଯାଇ ମୋହର ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି
କ୍ଷେତ୍ରଜ ବୋଲିଣ ତାହାକୁ ସେ ବୋଲି ଏକଥାରେ ନାହିଁ ଭ୍ରାନ୍ତି । ୨
ଆତ୍ମା ଶରୀର ଭିନ୍ନେ ଚିହ୍ନେ ନର ତାହାକୁ ସେ ବୋଲି ଜ୍ଞାନୀ
କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ ଦୁହିଁଙ୍କରି ପ୍ରଭାବ ସଞ୍ଚୟ କହୁ ଅର୍ଜୁନି । ୩
ଅନେକ ରକ୍ଷି ବେଦ ବାକ୍ୟ ଘୋଷି ନିତୟେ କରି କହିଲେ ।
ତାହା ତୋତେ ମୁହିଁ ସଞ୍ଚୟ କହୁଛି ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ବୋଇଲେ । ୪
ପଞ୍ଚମ ମହାଭୂତ ଜହ୍ନିୟ ସମସ୍ତ ଅହଙ୍କାର ବୁଦ୍ଧି ମନ
ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ଆଦି ଜହ୍ନିୟ ଗମିବାର ପଞ୍ଚସ୍ଥାନ । ୫
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୁଖ ଚକ୍ରତନ ଦୁଃଖ ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶରୀର
ଏତେ ଗୁଣେ ହାଦେ ଦେହ ହୋଇଅଛି ଶୁଣ ତୁ ପାଶେବ ବୀର । ୬
ଆତ୍ମା-ପ୍ରଣ୍ଠା ନ କରିବା ହିଁସା ଦାୟିକ ପଣ ନୋହିବା
ପରକୁ ପାତ୍ରା ନ କରି ଭଲ ବାଟେ ଚାଲିବା ପୁଣି ସହିବା । ୭
ଗୁରୁଙ୍କୁ ସେବା ଶୁଚିବନ୍ତ ହୋଇବା ଚିତ୍ତ ନିରୋଧୁବା ଥିବ
ଜହ୍ନିୟମାନଙ୍କ ଅର୍ଥରେ ନିସ୍ତୋହା ନ ବହିବ ଅହଙ୍କାର । ୮
ଜନନହିଁ ହୋଇ ମରଣହିଁ ପାଇ ବୁଦ୍ଧି ବ୍ୟାଧି ଦୁଃଖ ଦୋଷ
ଏମାନ ହୋଇଲେ ସେ ଯାଇ ବୋଲି ଯେଉଁଲୋକ ।

ହୋୟେତୋଷ । ୯

ଘରଣୀ ନାନ ଘର ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଏଣେ ଆଶଙ୍କତ ନୋହି
ଇଷ୍ଟ ଅନିଷ୍ଟ ପ୍ରାପତରେ ସମ ଯେମନ୍ତ ତିରେ ବହଇ । ୧୦
ପ୍ରାଣୀକ ତହିଁ ଅତର୍ଯ୍ୟାମା ହୋଇ ମୁଁ ଅଛଇ ବୋଲି ଜାଣିମୁ
ଶୁଦ୍ଧ ଏକାନ୍ତ ଠାବରେଣ ଥାଉ ନିଚଳ ଭକ୍ତି ମଣିମୁ । ୧୧
ମନ୍ଦ ମାନଙ୍କ ପାଶେ ନ ଯିବାକ ଜାଣିମାନ ଆତ୍ମାଜ୍ଞାନ
ଏତେ ଗୁଣ ହାଦେ ଯାହା ତହିଁ ଅଛି ତା ନାମ ଜ୍ଞାନୀ ଅର୍ଜୁନ । ୧୨

ଯେହାନ୍ ଆନ ସେ ସେ ଅଜ୍ଞାନ ଆରେକ ବଚନ ଶୁଣ
 ଯେବଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଜାଣିଲେ ମୋକ୍ଷ ପାଇ କହଇ ତହିଁର ଗୁଣ । ୧୩
 ଯେବଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଗୁଣ କିନା ତୁ ସବୁହୁଁ ଭଜନ ସେହି
 ଯାହାର ହାବେ ରେଖ ରୂପ ନାହିଁ ସେ ସକଳ ବ୍ୟାପି ଅଛଇ । ୧୪
 କେବଳ ଅଛି ବୋଲିଣ ବାଣି ଦେହ ତେହେବେକି ପ୍ରାୟେ
 ସେ ପୁରୁଷ ଗୋଟି ହାତ ସବୁ ଲକ୍ଷଣେ ଭୁଷଣ ହୋଏ । ୧୫
 ଶୁକଳାୟନ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକି ପ୍ରକାଶ
 ଦାସ ତାରିବାକୁ ଭୁକ୍ତ ତେକିଛନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ ମନ୍ଦହାସ । ୧୬
 ନିରାମୟେ ଦେହୀ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ୱରୂପା ପରମ ଜ୍ୟୋତିତି ସେହି
 ବାହାର ଭିତରେ ଦଶଦିଶ ମାଳେ ପୁରିଣ ଅଛଇ ରହି । ୧୭
 ସେହି ସେ ପଦାର୍ଥ ସର୍ବଗୁଣେ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କୃତ ଗୁଣେ
 ସେ ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ର ମାନଙ୍କର ବର୍ଜିତ ହୋଇଣ ଆଜି ଆପଣେ । ୧୮
 ସେ ପୁଣି କାହିଁ ଆଶଙ୍କତ ନୋହି ସବିହେଁ ତା' ତହିଁ ଛନ୍ତି
 ନିର୍ଗୁଣ ବୋଲିଣ ତାହାକୁ ସେ ବୋଲି ଗୁଣେ ତା ଆଶ୍ରେ କରନ୍ତି । ୧୯
 ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କରେ ବାହିକ୍ଷ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସରେ ପୁରିଣ ଅଛଇ ସେହି
 ନ ଜାଣିଲା ଲୋକ ଧୂରେ ଥିଲା ପ୍ରାଏ ସଞ୍ଚେପି ସେ ନ ଜାଣଇ । ୨୦
 ବ୍ରହ୍ମଦରଣୀ ଲୋକଙ୍କୁ ନିକଟେ ଥୋଇ ଚିନ୍ତିଲେ ଦେଖଇ ମନେ
 ଜୀବ ପରମ ଏ ବେଗଳ ଅଟନ୍ତି ଅଲଗ୍ନ ଲଗ୍ନ ବିଧାନେ । ୨୧
 ପ୍ରାଣୀକି ଜାତ ପୋଷନ୍ତା ହିତ କୋଟି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତା
 ତାମସ ବାହାର ରଜଗୁ ଭିନ୍ନ ସତେ ସବୁରି ହୃଦେ ପୁରନ୍ତା । ୨୨
 ସତ୍ତ୍ୱ ଅତୀତ ସେ ଦୂରି ଅତୀତ, ପରମ ଆକାଶେ ଦିଶେ
 ପରମ ଶୂନ୍ୟ ରୂପେ ସେ ଦେହେ ଦେହୀ ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକି

ପ୍ରକାଶେ । ୨୩

ଯେ କ୍ଷେତ୍ର ଜ୍ଞାନ ସଞ୍ଚେପି ବିଧାନ ତୋତେ କହିଲଣା ଯାହା
 ମୋହର ଭାବ ଘେନିଣ ମୋ ଭଗତ ଲୋକ ସେ ଜାଣନ୍ତି

ଯେହା । ୨୪

ପୁରୁଷ ପ୍ରକୃତି ଅନାଦିରୁ ହୋନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବିକାର ମାନ
 ସବୁ ଯେ ପ୍ରକୃତିରୁ ଜାତ ବୋଲି ଜାଣ ତୁ ପଞ୍ଚୁ ନନ୍ଦନ । ୨୫
 ଏ ଶରୀରକୁ ଦୃଃଖ ସୁଖକୁ ହେତୁ ଅଟଇ ପ୍ରକୃତି
 ଦୃଃଖ ସୁଖ ଭୋଗ ପୁରୁଷ କରଇ ପ୍ରକୃତିରେ ହୋଇ ପ୍ରୀତି । ୨୬
 ସେହି ପୁରୁଷ ଜାତ ଅବଶ୍ୟ ଭଲ ମନ୍ଦେ ଦେହ ବହି
 ସତ ରଜ ତମ ତିନିଗୁଣେ ବନ୍ଧ୍ୟ କର୍ମଫଳ ଘେନୁଥାଇ । ୨୭
 ଭଲ କରମ ଘେନିଲେ ଜନମ ଦେବତା ଶରୀର ହୋଇ
 ମନ୍ଦ କରମ ଘେନିଲେ କୃମି କୀଟ ଶୁଭାଶୁଭ ଆନ ନୋହି । ୨୮

ଏହି ଦେହେ ଥାଇ ଅଧିଷ୍ଠାଣ ହୋଇ ପରମ ପୁରୁଷ ଦେଖି
 ସନମତ କରି ସୃଷ୍ଟି ହିଁ କରଇ ଗୁଣମାନ ଉପଲେଖି । ୨୯
 ବ୍ରହ୍ମା ଶଙ୍କର ପରମ ଆତ୍ମାର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ହୋଇଥାଇ
 ପ୍ରକୃତିପୁରୁଷ ଆପେ ମୁଁ ବୋଲି ଦେହ ଧରିଲେହେଁ

କନ୍ଦନୋହି । ୩୦

ଥୋକାୟେ ମାନେ ଆପଣାର ମନେ ଧାନେ ଆତ୍ମାକୁ ଦେଖନ୍ତି
 ଥୋକାଏ ଲୋକ ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ଭିନ୍ନେ ବୋଲି ବିଚାରନ୍ତି । ୩୧
 କର୍ମଯୋଗୀ ଲୋକ ଆତ୍ମା କରଣୀ ବଳେ ଦେଖନ୍ତି ଆତ୍ମା ଭିତରେ
 ଥୋକାୟେ ଲୋକ ଏମନ୍ତ ନ ଜାଣି ପୁଛେ ଜାଣିମା ଲୋକରେ । ୩୨
 ଶୁଣିଣ ଆଶା ବକ୍ତାନ୍ତି ଭରସା ସେହି ସଂସାରୁ ତରନ୍ତି
 କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ ଦୁହିଙ୍କରି ହେତୁରୁ ଆବର ଜଙ୍ଗମ ହୋନ୍ତି । ୩୩
 ସବୁରି ଦେହେ ଆତ୍ମା ଅକ୍ଷୟ ଦେହ ସେ କ୍ଷୟେ ହୋଅନ୍ତି
 ତାହା ସେ ଜାଣିମାର ଲୋକ ବୋଲି ଯେହୁ ଏମନ୍ତ ମଣନ୍ତି । ୩୪
 ବ୍ରହ୍ମାଶଙ୍କର କାକୁଁ ଆଦିକରି ଯେ ହରିହିଁ ସେ ଆତ୍ମାଏ
 ଏମନ୍ତ ଜାଣିଣ ଯେହୁ ସମ ଦେଖଇ ସେ ପ୍ରାଣୀ ତରିଣ ଯାଏ । ୩୫
 ପ୍ରକୃତିର ଗୁଣ ବୋଲି ବିଚାରଇ କରେ ସେ ନିଜ କର୍ମ
 ଆତ୍ମାର ଏଥୁ କିଏ ବିଷେ ଅଛି ଆତ୍ମା ସେ ଅକର୍ମା ବ୍ରହ୍ମ । ୩୬
 ଯେଉଁ ଦେହ ସେ ପ୍ରକୃତି ବଶେ ତେଣୁ ପ୍ରକୃତିରେ ଚଳି
 ଆତ୍ମାର ସ୍ୱଭାବ ପ୍ରକୃତିର ପର ବୋଲିଣ ସେ ଜ୍ଞାନୀ ଭାଳି । ୩୭
 ପ୍ରଳୟ କାଳେ ବାସୁଦେବ ଦେହେ ପଶିଥାନ୍ତି ସବୁ ଯାଇ
 ସୃଷ୍ଟିକାଳେ ପୁଣି ଯେ ଯାହା ମୂରତି ଧରିଣ ଶରୀର ବହି । ୩୮
 ନିର୍ଗୁଣ ମୟେ ଅନାଦି ଅବୟେ ତେଣୁ ସେ ଆତ୍ମା ଶୁଦ୍ଧ
 ଶରୀର ବହି ଶରୀର ଗୁଣେହେଁ ନୋହନ୍ତିତି ହାବେ ବଧ । ୩୯
 ଶୂନ୍ୟ ଯେମନ୍ତ ବ୍ୟାପିଣ ଜଗତ ଲାଗିଣ ନ ଥାଇ କାହିଁ
 ତେହେବେକି ଆତ୍ମା ଦେହ ଗୁଣ ଘେନି ଆଦିତ୍ୟ ପରାୟେ

ଉଅଁ । ୪୦

ତେହେବେକି ଆତ୍ମା ପ୍ରାଣୀକ ତହିଁ ଥାଇ କରଇ ପ୍ରକାଶ
 ଦେହରୁ ଆତ୍ମା ଭିନ୍ନେ ବୋଲି ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକି ହୋୟେ ଦୃଶ୍ୟ । ୪୧
 ଏ ଭୂତଙ୍କର ଦେହ ବେତାର ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଯେ ଜାଣି
 ତାହାକୁ ପରମ ଗତି ପରାପତ କୃଷ୍ଣ କହେ ପାର୍ଥ ଶୁଣି । ୪୨
 ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ ପ୍ରସିଦ୍ଧା ବଳରାମ ଗାଏ
 ସଞ୍ଜୟେ ମୁଖ ପରମ ଯୋଗ ଶୁଣି ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ତୋଷ ହୋଏ । ୪୩

କତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପନିଷଦ୍
 ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋଃ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଜୀବ ପ୍ରକୃତି
 କଥନେ ନାମ । ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ତ୍ରିଗୁଣ ଭେଦ

॥ ଗାହା ପାଦ୍ମବନ୍ଧ ॥

କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ ବିଧାନ ମାନ ପ୍ରାର୍ଥଣ କହନ୍ତି ମୁରାରି
ଆହୁରି ଭରମ ଜ୍ଞାନ ଅଛି ଶୁଣ ତୁ ଗାଣିମ ଚାପଧାରୀ

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଭୀଷ୍ମଙ୍କ ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ଅର୍ଜୁନ ବଦନ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ଗୋସାଇଁ
ଆହୁର ଭରମ ଜ୍ଞାନ କହିବା ତୋତେ
ଯାହା ଜାଣି ମୁନିମାନେ ପାଇଲେ ପରମ ସ୍ଥାନେ
ଏହି ଜ୍ଞାନ ଆଶ୍ରେ କରି ଚିନ୍ତିଲେ ମୋତେ । ୧
ପ୍ରଜୟ କାଳେଶ ବଥା ନ ପାନ୍ତି ସେ ମହାଜ୍ଞାତା
ସୃଷ୍ଟି କାଳେହେଁ ଜାତ ନୋହନ୍ତି ସେହି
ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ବୋଲୁ ଯାହା ମୁଁ ଗର୍ଭେ ଧରଇ ତାହା
ତେଣୁହୁଁ ସେ ସୃଷ୍ଟି ହାଦେ ପାତନା ହୋଇ । ୨
କଳ୍ପନାରୁ ସୃଷ୍ଟି ଜାତ ଯେ ଯୋନି ଯହୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ସେ ଯୋନି ଆଦି ପ୍ରକୃତି ମୁଁ ବାଜ ବାତା
ପ୍ରକୃତିରୁ ହୋଇେ ଜାତ ରଜ ତମ ଗୁଣ ସତ
ଏ ତିନିହେଁ ଅଟନ୍ତି ଆତ୍ମାଙ୍କ ଭେଦତା । ୩
ସତ ନିର୍ମଳ ପ୍ରକାଶ ନ ପାରେ ଭପବର୍ଦ୍ଧ ଗ୍ରାସ
ସାଧୁସଙ୍ଗ ଜ୍ଞାନ ଦୁଇ ଠାବେ ତା ମନ
ରଜରୁ ଲୋଭ ଶରୀର ପିସୁନ ସେ ହୋଇଲାର
ଅତ୍ୟାଗୀ ସାଧୁ ନ ଗଢ଼ି ଦୁଇରୁ ଭିନ୍ନ । ୪
ଏ କର୍ମେ କରି ବଧ ହିଁ ଅଜ୍ଞାନୁ କରମୀ ହୋଇ
ମୋହୋ ପ୍ରମାଦ ଅଳସ ନିଦ୍ରାରେ ବାନ୍ଧି
ପରେ ପିତା ପାପ ଗ୍ରାସ ଅସ୍ତ୍ର ବୁଦ୍ଧି ଅବିଶ୍ୱାସ
ଭଲ ମନ୍ଦ ନ ବାଡ଼ି ହୋଇେ ଅସୁର ବୁଦ୍ଧି । ୫
ସତ ଗୁଣ ବୋଲି ଯେହୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟଇ ସେହୁ
ଭକ୍ତି ଯୋଗେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରି ହୋଏ ଆନନ୍ଦ
ରଜ ଗୁଣର ବିଚାର କରମେ ଶରଧା ତାର
ତମ ଗୁଣ ପ୍ରମାଦରୁ କରଇ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ । ୬
ଲୋଭ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମନେ ଧରି ଜ୍ଞାନକୁ ଓହ୍ଲାଇ କର
ଥୋକାଏକ ଲୋକ ସତେ କରଇ ବାଧା
ଥୋକାୟେକ ରଜଗୁଣେ ଶରଧା କରେ ଆପଣେ
ଥୋକାଏକ ଲୋକ ତମ ଗୁଣେଇ ଇଚ୍ଛା । ୭

ଯାହା ଦେହେ ନବ ଦ୍ୱାରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶେ ନିର୍ଭରେ
ସତ ବଳିଆର ବୋଲି ଗଣିତା କରି
ଲୋଭେଶ ଅଶାନ୍ତି ହୋଇ କର୍ମେ ଶରଧା କରଇ
ତାହା ତହିଁ ରଜଗୁଣ ଅଧିକ କରି । ୮
ଜ୍ଞାନ ଧ୍ୟାନ ହୋଇଆଇ ମୋରେ ଭବିଯୋଗୀ ନୋହି
ରଜମୟେ ମୋହେ ବନ୍ଧ ତମେ ଅଗୁଳି
ଆତ୍ମା ସୁଖ ନ ମଣଇ ମାୟାପଳ ଚିନ୍ତୁଥାଇ
ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତି ନ ଜାଣି କର୍ମେ ହୋଇେ ଆଗଳି । ୯
ତମ ଗୁଣୁଁ ଅହକାର ଆହାର ନିଦ୍ରା ଅଳସର
ନିରନ୍ତରେ ପରକୁ ହିଁସା କରୁଣ ଥାଇ
ସତ ଗୁଣ ଆଶ୍ରେକେଶ ଯେଉଁ ଲୋକ ଛାଡ଼େ ପ୍ରାଣ
ଭରମ ଲୋକଙ୍କ ଗତି ସେ ହାଦେ ପାଇ । ୧୦
ରଜଗୁଣ ଲୋକ ଦେହୀ ଛାଡ଼ିଲେ କରମୀ ହୋଇ
ମନୁଷ୍ୟ ଲୋକରେ ଜାତ ହେଉଣ ଥାଇଁ
ତମଗୁଣେ ଛାଡ଼େ କାୟେ ପଶୁ ଯୋନି ଜନ୍ମ ପାୟେ
ମୃତ୍ ପଣେ ଇନ୍ଦ୍ରି ବଶେ ଅମାନୁଷ୍ୟ ହୋଇ । ୧୧
ସତ ଗୁଣୁଁ ଜ୍ଞାନ ଜାତ ରଜରୁ ଲୋଭ ଭବିତ
ତମରୁ ପ୍ରମାଦ ମୋହ ଅଜ୍ଞାନୀ ହୋଇ
ସତ ଧୂର୍ବ ଲୋକ ପାନ୍ତି ରଜସ ମଥେ ବସନ୍ତି
ତାମସ ପ୍ରାଣୀ ଅଧୋଗତିକି ଯାଇ । ୧୨
ଏ ତିନି ଗୁଣରୁ ଆତ୍ମା ଅତୀତ ସେ ମହାତମା
ଏହା ଯେ ଜାଣଇ ମୋର ଘେନଇ ଭାବ
ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ କରା ଦୁଃଖ ଭବାସ ହୋଇଣ ସୁଖ
ଅଗୁଣେ ପାଇଲା ମୋକ୍ଷ ଅମୃତ ଲାଭ । ୧୩
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲେ ଗୋସାଇଁ ଯହିଁ ତିନିଗୁଣ ନାହିଁ
କେମନ୍ତ ଚିହ୍ନରେ ତାହା ଚିହ୍ନିବା ଅବା
ଅଜ୍ଞାନ ପିଣ୍ଡ ମୋହର ସଦୟେ ଯେବେ ଚୋହେଇ
ଯେମନ୍ତେ ଜାଣଇ ମୁହିଁ ତାହି କହିବା । ୧୪
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ନିବୃତ୍ତି ପ୍ରକାଶ ଗୁଣ
ମୋହ ଘେନି ଯେ ତିନିରୁ ହୋଇେ ଅତୀତ
ପାଇଲେ ନ ଘେନଇ ସୁଖ ନ ପାଇ ହୋଇେ ବିମୁଖ
ଏ ପୁଣି ନୋହେ ନିଷ୍ଠା ହୋଏ ନିବୃତ୍ତ । ୧୫
ବିଚାରଇ ଗୁଣକର ନିବୃତ୍ତିବା ସେ ଦେବାର
ମାଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣେଶ ସୁଖ ଦୁଃଖେଶ ସମ
ପ୍ରିୟା ପ୍ରିୟ ନିନ୍ଦା ସ୍ମୃତି ମାନ ଅପମାନେ ପ୍ରୀତି
ଶବ୍ଦ ମିତ୍ର ଦେଖି ପ୍ରୀତି ତା ମାହାଭମ । ୧୬

ଯେହାନ୍ତୁ ଆନ ସେ ସେ ଅଜ୍ଞାନ ଆରେକ ବଚନ ଶୁଣ
ଯେବଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଜାଣିଲେ ମୋକ୍ଷ ପାଇ କହଇ ତହିଁର ଗୁଣ । ୧୩
ଯେବଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଗୁଣ କିନା ତୁ ସବୁହୁଁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ସେହି
ଯାହାର ହାଦେ ରେଖ ରୂପ ନାହିଁ ସେ ସକଳ ବ୍ୟାପି ଅଛଇ । ୧୪
କେବଳ ଅଛି ବୋଲିଣ ବାଣି ଦେହ ତେହେର୍ବେକ ପ୍ରାୟେ
ସେ ପୁରୁଷ ଗୋଡ଼ ହାତ ସବୁ ଲକ୍ଷଣେ ଭୁଷଣ ହୋଏ । ୧୫
ଶୁକଳାୟନ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକି ପ୍ରକାଶ
ଦାସ ତାରିବାକୁ ଭୁକ୍ତ ଚେକିଛନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ ମନ୍ଦହାସ । ୧୬
ନିରାମୟେ ଦେହୀ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ୱରୂପା ପରମ ଜ୍ୟୋତିତି ସେହି
ବାହାର ଭିତରେ ଦଶଦିଗ୍ଗ ଯାକେ ପୁରିଣ ଅଛଇ ରହି । ୧୭
ସେହି ସେ ପଦାର୍ଥ ସର୍ବଗୁଣେ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଭୂତ ଗୁଣେ
ସେ ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ର ମାନଙ୍କର ବର୍ଜିତ ହୋଇଣ ଆଉ ଆପଣେ । ୧୮
ସେ ପୁଣି କାହିଁ ଆଶଙ୍କତ ନୋହି ସବିହେଁ ତା' ତହିଁ ଛନ୍ତି
ନିର୍ଗୁଣ ବୋଲିଣ ତାହାକୁ ସେ ବୋଲି ଗୁଣେ ତା ଆଶ୍ରେ କରନ୍ତି । ୧୯
ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କରେ ବାହିକ୍ଷ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସରେ ପୁରିଣ ଅଛଇ ସେହି
ନ ଜାଣିଲା ଲୋକ ଧୂରେ ଥିଲା ପ୍ରାଏ ସଞ୍ଚେପି ସେ ନ ଜାଣଇ । ୨୦
ବ୍ରହ୍ମଦରଶୀ ଲୋକଙ୍କୁ ନିକଟେ ଥୋଇ ଚିନ୍ତିଲେ ଦେଖଇ ମନେ
ଜୀବ ପରମ ଏ ବେଗଜ ଅଟନ୍ତି ଅଲଗ୍ନ ଲଗ୍ନ ବିଧାନେ । ୨୧
ପ୍ରାଣୀକ ଜାତ ପୋଷ୍ୟା ହିତ ଜୋତି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତା
ତାମସୁ ବାହାର ରଜଗୁ ଭିନ୍ନ ସତେ ସବୁରି ହୃଦେ ପୁରନ୍ତା । ୨୨
ସତ୍ତ୍ୱ ଅତୀତ ସେ ଦୂରି ଅତୀତ, ପରମ ଆକାଶେ ଦିଶେ
ପରମ ଶୂନ୍ୟ ରୂପେ ସେ ଦେହେ ଦେହୀ ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକି

ପ୍ରକାଶେ । ୨୩

ଯେ କ୍ଷେତ୍ର ଜ୍ଞାନ ସଞ୍ଚେପି ବିଧାନ ତୋତେ କହିଲାଇଁ ଯାହା
ମୋହର ଭାବ ଘେନିଣ ମୋ ଭଗତ ଲୋକ ସେ ଜାଣନ୍ତି

ଯେହା । ୨୪

ପୁରୁଷ ପ୍ରକୃତି ଅନାଦିଗୁ ହୋନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବିକାର ମାନ
ସବୁ ଯେ ପ୍ରକୃତିରୁ ଜାତ ବୋଲି ଜାଣ ତୁ ପଞ୍ଚୁ ନୟନ । ୨୫
ଏ ଶରୀରକୁ ଦୁଃଖ ସୁଖକୁ ହେତୁ ଅଟଇ ପ୍ରକୃତି
ଦୁଃଖ ସୁଖ ଭୋଗ ପୁରୁଷ କରଇ ପ୍ରକୃତିରେ ହୋଇ ପ୍ରୀତି । ୨୬
ସେହି ପୁରୁଷ ଜାତ ଅବଶ୍ୟ ରଜ ମନ୍ଦେ ଦେହ ବହି
ସତ ରଜ ତମ ତିନିଗୁଣେ ବନ୍ଧ୍ୟ କର୍ମଫଳ ଘେନୁଥାଇ । ୨୭
ଭଲ କରମ ଘେନିଲେ ଜନମ ଦେବତା ଶରୀର ହୋଇ
ମୟ କରମ ଘେନିଲେ କୃମି କୀଟ ଶୁଭାଶୁଭ ଆନ ନୋହି । ୨୮

ଏହି ଦେହେ ଥାଇ ଅଧିଷ୍ଠାଣ ହୋଇ ପରମ ପୁରୁଷ ଦେଖି
ସନମତ କରି ସୃଷ୍ଟି ହିଁ କରଇ ଗୁଣମାନ ଉପଲେଖି । ୨୯
ବ୍ରହ୍ମା ଶଙ୍କର ପରମ ଆତ୍ମାର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ହୋଇଥାଇ
ପ୍ରକୃତିପୁରୁଷ ଆପେ ମୁଁ ବୋଲି ଦେହ ଧରିଲେହେଁ

କନ୍ଦୁନୋହି । ୩୦

ଆକାୟେ ମାନେ ଆପଣାର ମନେ ଧାନେ ଆତ୍ମାକୁ ଦେଖନ୍ତି
ଆକାଏ ଲୋକ ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ଭିନ୍ନେ ବୋଲି ବିଚାରନ୍ତି । ୩୧
କର୍ମଯୋଗୀ ଲୋକ ଆତ୍ମା କରଣୀ ବଳେ ଦେଖନ୍ତି ଆତ୍ମା ଭିତରେ
ଆକାୟେ ଲୋକ ଏମନ୍ତ ନ ଜାଣି ପୁଞ୍ଜେ ଜାଣିମା ଲୋକରେ । ୩୨
ଶୁଣିଣ ଆଶା ବକ୍ତାନ୍ତି ଭରସା ସେହି ସଂସାରୁ ତରନ୍ତି
କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ ହୁଇକରି ହେତୁରୁ ଆବର ଜଙ୍ଗମ ହୋନ୍ତି । ୩୩
ସବୁରି ଦେହେ ଆତ୍ମା ଅକ୍ଷୟ ଦେହ ସେ କ୍ଷୟେ ହୋଅନ୍ତି
ତାହା ସେ ଜାଣିମାର ଲୋକ ବୋଲି ଯେହୁ ଏମନ୍ତ ମଣନ୍ତି । ୩୪
ବ୍ରହ୍ମାଶଙ୍କର କାହୁଁ ଆଦିକରି ଯେ ହରିହିଁ ସେ ଆତ୍ମମୟ
ଏମନ୍ତ ଜାଣିଣ ଯେହୁ ସମ ଦେଖଇ ସେ ପ୍ରାଣୀ ତରିଣ ଯାଏ । ୩୫
ପ୍ରକୃତିର ଗୁଣ ବୋଲି ବିଚାରଇ କରେ ସେ ନିଜ କର୍ମ
ଆତ୍ମାର ଏଥୁ କିଏ ବିଷେ ଅଛି ଆତ୍ମା ସେ ଅକର୍ତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମ । ୩୬
ଯେଉଁ ଦେହ ସେ ପ୍ରକୃତି ବଶେ ତେଣୁ ପ୍ରକୃତିରେ ଚଳି
ଆତ୍ମାର ସ୍ୱଭାବ ପ୍ରକୃତିର ପର ବୋଲିଣ ସେ ଜ୍ଞାନୀ ଭାଳି । ୩୭
ପ୍ରଳୟ କାଳେ ବାସୁଦେବ ଦେହେ ପଶିଥାନ୍ତି ସବୁ ଯାଇ
ଦୃଷ୍ଟିକାଳେ ପୁଣି ଯେ ଯାହା ମୂରତି ଧରିଣ ଶରୀର ବହି । ୩୮
ନିର୍ଗୁଣ ମୟେ ଅନାଦି ଅବୟେ ତେଣୁ ସେ ଆତ୍ମା ଶୁଦ୍ଧ
ଶରୀର ବହି ଶରୀର ଗୁଣେହେଁ ନୋହନ୍ତିହିଁ ହାଦେ ବଧ । ୩୯
ଶୂନ୍ୟ ଯେମନ୍ତ ବ୍ୟାପିଣ ଜଗତ ଲାଗିଣ ନ ଥାଇ କାହିଁ
ତେହେର୍ବେକ ଆତ୍ମା ଦେହ ଗୁଣ ଘେନି ଆଦିତ୍ୟ ପରାୟେ

ଉଅଁ । ୪୦

ତେହେର୍ବେକ ଆତ୍ମା ପ୍ରାଣୀକ ତହିଁ ଥାଇ କରଇ ପ୍ରକାଶ
ଦେହରୁ ଆତ୍ମା ଭିନ୍ନେ ବୋଲି ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକି ହୋୟେ ଦୃଶ୍ୟ । ୪୧
ଏ ଭୂତଙ୍କର ଦେହ ବେଭାର ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଯେ ଜାଣି
ତାହାକୁ ପରମ ଗତି ପରାପତ କୃଷ୍ଣ କହେ ପାର୍ଥ ଶୁଣି । ୪୨
ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ ପ୍ରସିଦ୍ଧା ବଳରାମ ଗାଏ
ସଞ୍ଜୟେ ମୁଖୁ ପରମ ଯୋଗ ଶୁଣି ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ତୋଷ ହୋଏ । ୪୩

ଇତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପନିଷଦ୍ଧୁ
ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଜୀବ ପ୍ରକୃତି
କଥନେ ନାମ । ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ତ୍ରିଗୁଣ ଭେଦ

॥ ଗାହା ପାତ୍ରବନ୍ଧ ॥

କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରଜ ବିଧାନ ମାନ ପ୍ରାର୍ଥଣ କହନ୍ତି ମୁରାରି
ଆହୁରି ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ ଅଛି ଶୁଣ ତୁ ଗାଣିମ ଚାପଧାରୀ

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ଭୀଷ୍ମଙ୍କ ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ଅର୍ଜୁନ ବଦନ ଚାହିଁ ବୋଲନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ଗୋସାଇଁ
ଆହୁର ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ କହିବା ତୋତେ
ଯାହା ଜାଣି ମୁନିମାନେ ପାଇଲେ ପରମ ସ୍ଥାନେ
ଏହି ଜ୍ଞାନ ଆଶ୍ରେ କରି ଚିନ୍ତିଲେ ମୋତେ । ୧
ପ୍ରଳୟ କାଳେଶ ବଥା ନ ପାନ୍ତି ସେ ମହାଜ୍ଞାତା
ସୃଷ୍ଟି କାଳେହଂଶ ଜାତ ନୋହନ୍ତି ସେହି
ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ବୋଲୁ ଯାହା ମୁଁ ଗର୍ଭେ ଧରଇ ତାହା
ତେଣୁହୁଁ ସେ ସୃଷ୍ଟି ହାବେ ପାତନା ହୋଇ । ୨
କଳ୍ପନାରୁ ସୃଷ୍ଟି ଜାତ ଯେ ଯୋନି ଯହୁଁ ସମ୍ଭୂତ
ସେ ଯୋନି ଆଦି ପ୍ରକୃତି ମୁଁ ବାଜ ବାତା
ପ୍ରକୃତିରୁ ହୋଇେ ଜାତ ରଜ ତମ ଗୁଣ ସତ
ଏ ତିନିହେଁ ଅଟନ୍ତି ଆତ୍ମାଙ୍କ ଭେଦତା । ୩
ସତ ନିର୍ମଳ ପ୍ରକାଶ ନ ପାରେ ଉପଦର୍ଶ ଗ୍ରାସ
ସାଧୁସଙ୍ଗ ଜ୍ଞାନ ଦୁଇ ଠାବେ ତା ମନ
ରଜରୁ ଲୋଭ ଶରୀର ପିସୁନ ସେ ହୋଇଲାର
ଅତ୍ୟାଗୀ ସାଧୁ ନ ଗଢ଼ି ଦୂରରୁ ଭିନ୍ନ । ୪
ଏ କର୍ମେ କରି ବଧ ହିଁ ଅଜ୍ଞାନୁ କରମା ହୋଇ
ମୋହୋ ପ୍ରମାଦ ଅଳସ ନିଦ୍ରାରେ ବାନ୍ଧି
ପରେ ପିତା ପାପ ଗ୍ରାସ ଅଜ୍ଞ ବୁଦ୍ଧି ଅବିଶ୍ୱାସ
ଭଲ ମନ୍ଦ ନ ବାଡ଼ି ହୋଇେ ଅସୁର ବୁଦ୍ଧି । ୫
ସତ ଗୁଣ ବୋଲି ଯେହୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟଇ ସେହୁ
ଭକ୍ତି ଯୋଗେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରି ହୋଏ ଆନନ୍ଦ
ରଜ ଗୁଣର ବିଚାର କରମେ ଶରଧା ତାର
ତମ ଗୁଣ ପ୍ରମାଦରୁ କରଇ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ । ୬
ଲୋଭ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମନେ ଧରି ଜ୍ଞାନକୁ ଓହ୍ଲାଇ କରି
ଥୋକାଏକ ଲୋକ ସତେ କରଇ ବାଧା
ଥୋକାୟେକ ରଜଗୁଣେ ଶରଧା କରେ ଆପଣେ
ଥୋକାଏକ ଲୋକ ତମ ଗୁଣେ ଲଜ୍ଜା । ୭

ଯାହା ଦେହେ ନବ ଦ୍ୱାରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶେ ନିର୍ଭରେ
ସତ ବଳିଆର ବୋଲି ଗଣିତା କରି
ଲୋଭେଶ ଅଶାନ୍ତି ହୋଇ କର୍ମେ ଶରଧା କରଇ
ତାହା ତହିଁ ରଜଗୁଣ ଅଧିକ କରି । ୮
ଜ୍ଞାନ ଧ୍ୟାନ ହୋଇଥାଇ ମୋରେ ଉଦିଯୋଗୀ ନୋହି
ଭଲମନ୍ଦେ ମୋହେ ବନ୍ଧ ତମେ ଅଗୁଳି
ଆତ୍ମା ସୁଖ ନ ମଣଇ ମାୟାଫଳ ଚିନ୍ତୁଥାଇ
ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତି ନ ଜାଣି କର୍ମେ ହୋଇେ ଆଗଳି । ୯
ତମ ଗୁଣୁଁ ଅହକାର ଆହାର ନିଦ୍ରା ଅଳସର
ନିରନ୍ତରେ ପରକୁ ହିଁସା କରୁଣା ଥାଇ
ସତ ଗୁଣ ଆଶ୍ରେକେଶ ଯେଉଁଲୋକ ଜାତେ ପ୍ରାଣ
ଉତ୍ତମ ଲୋକଙ୍କ ଗତି ସେ ହାବେ ପାଇ । ୧୦
ରଜଗୁଣ ଲୋକ ଦେହୀ ଜାଡ଼ିଲେ କରମା ହୋଇ
ମନୁଷ୍ୟ ଲୋକରେ ଜାତ ହେଉଣ ଥାଇ
ତମଗୁଣେ ଜାତେ କାୟେ ପଶୁ ଯୋନି ଜନ୍ମ ପାୟେ
ମୃତ୍ୟୁ ପଣେ ଛାଡ଼ି ବଶେ ଅମାନୁଷ୍ୟ ହୋଇ । ୧୧
ସତ ଗୁଣୁଁ ଜ୍ଞାନ ଜାତ ରଜରୁ ଲୋଭ ଭବିତ
ତମରୁ ପ୍ରମାଦ ମୋହ ଅଜ୍ଞାନୀ ହୋଇ
ସତ ଧୂର୍ବ ଲୋକ ପାନ୍ତି ରଜସ ମଧ୍ୟେ ବସନ୍ତି
ତାମସ ପ୍ରାଣ ଅଧୋଗତିକି ଯାଇ । ୧୨
ଏ ତିନି ଗୁଣରୁ ଆତ୍ମା ଅତୀତ ସେ ମହାତମା
ଏହା ଯେ ଜାଣଇ ମୋର ଘେନଇ ଭାବ
ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ଜରା ଦୁଃଖ ଭବାସ ହୋଇଣ ସୁଖ
ଅଗୁଣେ ପାଇଲା ମୋକ୍ଷ ଅମୃତ ଲାଭ । ୧୩
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲେ ଗୋସାଇଁ ଯହିଁ ତିନିଗୁଣ ନାହିଁ
କେମନ୍ତ ଚିହ୍ନରେ ତାହା ଚିହ୍ନିବା ଅବା
ଅଜ୍ଞାନ ପିଣ୍ଡ ମୋହର ସଦୟେ ଯେବେ ଚୋହୋଇ
ଯେମନ୍ତେ ଜାଣଇ ମୁହିଁ ତାହି କହିବା । ୧୪
ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ନିବୃତ୍ତି ପ୍ରକାଶ ଗୁଣ
ମୋହ ଘେନି ଯେ ତିନିରୁ ହୋଇେ ଅତୀତ
ପାଇଲେ ନ ଘେନଇ ସୁଖ ନ ପାଇ ହୋଇେ ବିମୁଖ
ଏ ପୁଣି ନୋହେ ନିଷ୍ଠା ହୋଏ ନିବୃତ୍ତ । ୧୫
ବିଚାରଇ ଗୁଣକର ନିବୃତ୍ତିବା ସେ ଦେହାର
ମାଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣେଶ ସୁଖ ଦୁଃଖେଶ ସମ
ପ୍ରିୟା ପ୍ରିୟ ନିନ୍ଦା ସ୍ତୁତି ମାନ ଅପମାନେ ପ୍ରୀତି
ଖଦୁ ମିତ୍ର ଦେଖି ପ୍ରୀତି ତା ମାହାଭମ । ୧୬

ତ୍ୟାଗର ଆରମ୍ଭ ସବୁ ତା ଗୁଣାତାତ ବୋଲିବୁ
 ଏକାଙ୍ଗ ଭକ୍ତି ସେବା କରଇ ମୋତେ
 ସେ ଲୋକଟି ଗୁଣାତାତ ପ୍ରମ ବ୍ରହ୍ମରେ ଯୁଗତ
 ବ୍ରହ୍ମକୁ ସାଧନା ବାଟ କହିଲୁ ତୋତେ । ୧୬
 ଅବଧେ ଅମୃତ ସ୍ଥାନ ମୋକ୍ଷ ଧର୍ମକୁହିଁ ଜ୍ଞାନ
 ଆନନ୍ଦ ସ୍ବରୂପ ମୋକ୍ଷ ସ୍ଥାନହିଁ ମୁହିଁ
 ଯେଣୁ ମୋ ଭଗତ ଜନ ଗୁଣାତାତେ ବ୍ରହ୍ମେ ଲୀନ
 ପ୍ରମ ବ୍ରହ୍ମ ସାଧନାରେ କହିଲୁ ମୁହିଁ । ୧୭
 ଚତୁର୍ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଏହୁ ପାର୍ଥକୁ କହିଲେ ପ୍ରହୁ
 ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗେ ଏହା ସଞ୍ଜରେ ଭଣି
 ଗୀତା ଏ ଶାସ୍ତ୍ରଙ୍କ ସାର ଶୁଣିଲେ ସଂସାରୁ ପାର
 ବକରାମ ଦାସ ଭବ ଭୟ ନାଶି ବ୍ୟାଣି । ୧୯
 ଭକ୍ତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ପ୍ରପନିଷତୁ
 ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗ ଶାସ୍ତ୍ରୋ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ତ୍ରିଗୁଣ ଜ୍ଞାନ
 ଧର୍ମ କଥନେ ନାମ ଚତୁର୍ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଯୋଗ

ବିଶ୍ବବୃକ୍ଷ ସଂସାର

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ପାର୍ଥ କହିବନ୍ଧୁ ଆବର ସାର
 ମାୟା ସଂସାର ଏ ଗହନ ବନ ଏଥର ସାଧ୍ୟ ବିଚାର

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(କଳକ୍ରୀଡ଼ା ବୋଲି ବାଣୀରେ ପଢ଼ିବା)

ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ଏ ଭବ ସଂସାର
 ଓଷ୍ଠ ବୃକ୍ଷ ଗୋଟାର ଆକାର । ୧
 ଆନ ବୃକ୍ଷକର ତଳକୁ ମୂଳ
 ଉପର ଆଡ଼କୁ ମେଲଇ ତାଳ । ୨
 ଏ ବୃକ୍ଷ ମୂଳ ଉପରେଣ ଥାଇ
 ତାଳ ପତ୍ର ତାହ ତଳକୁ ଲମ୍ବଇ । ୩
 ମୂଳ ହୋଇଣ ଥାଇ ଉପରେଣ
 ସବା ଉପୁରି ଅଟଇ ନାରାୟଣ । ୪

ବ୍ରାହ୍ମାଦି ଦେବ ତାଳେ ହୋଇଛନ୍ତି
 ବେଦମାନେ ତହିଁ ପତ୍ର ହୁଅନ୍ତି । ୫
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଯେହୁ ପୁଣି ଜାଣି
 ବେଦ ବେଦା ବୋଲି ତାହାକୁ ଗଣି । ୬
 ଯେ ହାଦେ ଓଷ୍ଠ ବୃକ୍ଷର ତାଳ
 କେହୁ ଉପର କେହୁ ହୋଏ ତଳ । ୭
 ସୁକୃତ ବୃକ୍ଷତେଣ ବନ୍ଧ ହୋନ୍ତି
 ସର ରଜ ତମ ପ୍ରାଣ ବହନ୍ତି । ୮
 ବିଷୟମାନ ତା'ର ପଲ୍ଲବିବା
 ଆବର ତେର ଓହୋର ମେଲିବା । ୯
 ଭୋଗ ବାସନା କର୍ମ ବୁଧ୍ ମାନ
 ସେ ହାଦେ ହୋନ୍ତି ଏସନ ବିଧାନ । ୧୦
 ଯହୁଁ ଏ ଗଛ ନୋହୋଇ ହାଦେ ପ୍ରସ୍ଥ
 ଓଷ୍ଠ ନାମ ହୋଇଲା ପ୍ରଶସ୍ତ । ୧୧
 ମୂଳ ମାନରେ ବହୁ ବଡ଼ ହୋଇ
 ଗଛ ଆଦି ଅନ୍ତ ଜାଣନ୍ତା ନାହିଁ । ୧୨
 ବିଷୟରେ ବୃକ୍ଷ ଅତିହିଁ ଆଶ୍ଚ,
 ଅସଙ୍ଗ ଅସ୍ତ୍ରୋନି ବୃକ୍ଷ କାଟ । ୧୩
 ତେବେ ସେ ବୃକ୍ଷର ଓହାଡ଼ ଯାଇ
 ଓହାଡ଼ ଗଲେ ଦିବ୍ ସ୍ଥାନ ପାଇ । ୧୪
 ବାହୁଡ଼ି ନୁଆସି ଯାହା ପାଇଲେ
 ଆଦି ପୁରୁଷକୁ ଆଶ୍ରେ ହୋଇଲେ । ୧୫
 ସେ ଆଦି ପୁରୁଷ ପୁରାତନ ହୋଇ
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ଅଛି ତାହା ଗୁଣେ ସେହି । ୧୬
 ସେ ପୁରୁଷରେ ଶରଣ ପଶିବ
 ମାନ ମୋହ ସଙ୍ଗେ କାମ ନାଶିବ । ୧୭
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ଛାଡ଼ିଲେହେଁ ତା ପାଇ
 ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ କେହି ନ ଲାଗଇ । ୧୮
 ଚହୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ଅଗ୍ନି ତେଜହିଁ ନାହିଁ
 ତହିଁକି ଗଲେ ବାହୁଡ଼ିବ କାହିଁ । ୧୯
 ଜୀବ ଆତ୍ମାହିଁ ମୋହରି ଅଂଶ ଯେ
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଦେହେ ଥାଇ ଯେ । ୨୦
 ମନ ଲାଲଣ ସଂସାରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି
 ସର୍ବ ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ତାର ବୋଲେ ଆନ୍ତି । ୨୧
 ସଂସାର ଭୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ
 ଦେହ ଧରି ଥିଲେ ଥାଇ ଏମନ୍ତେ । ୨୨

ସର୍ବଭୂତେ ଘେନି ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ଥାଇ
ଦେହ ଛାଡ଼ିବା ବେଳେ ଘେନି ଯାଇ । ୨୩
ଗନ୍ଧ ବାସ ଯେହ୍ନେ ନିଅଇ ପବନ
ଯେହି ଘେନି ଯାଇ ହୋଇ ତେସନ । ୨୪
ଅଇରି ଷଡ଼ ବର୍ଗ ଘେନି ଆପଣା
ବିଷୟ ଭୋଗ କରନ୍ତି ମହାତ୍ମା । ୨୫
ଏ କଥା ମୃତ୍ୟୁମାନେ ନ ଜାଣନ୍ତି
ଜ୍ଞାନୀମାନେ ସେ ବେଳାରେ ମଣନ୍ତି । ୨୬
ବୋଲନ୍ତି ଆତ୍ମା ରୂପା ନାରାୟଣ
ଭୋଗ କରଇ ସେ ହୋଇଣ ପୁଣ । ୨୭
ମୋକ୍ଷକୁ ଉଦ୍‌ଯୋଗୀ ନୁହନ୍ତି
ଦେହୁଁ ଆତ୍ମା ଭିନେ ବୋଲ ମଣନ୍ତି । ୨୮
ମୋକ୍ଷକୁ ସଧ ନ କରଇ ଅଜ୍ଞାନ
ବୋଲନ୍ତି ଆତ୍ମା ଦେହୁଁ ନୋହେ ଭିନ । ୨୯
ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ନି ତେଜହିଁ ବହି
ମୋହର ତେଜ ବୋଲି ଜାଣ ରୁହି । ୩୦
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଯେ ଧରିଛି, ପୃଥା
ମୋହର ଗୁଣ ଅଛି ହାବେ ତଥୁ । ୩୧
ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେ ସରସ ରୂପ ହୋଇ
ମଉଷଧି କି ପୁଷ୍ପ କରୁଥାନ୍ତି । ୩୨
ସେହି ମୋହର ଗୁଣ ହାବେ ଜାଣ
ଆରୋକ କଥାଏ କହିବା ଶୁଣ । ୩୩
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ତହିଁ ଅଗ୍ନି ରୂପେ ଥାଇ
ପ୍ରାଣ ଅପ୍ୟାନ ବାଇରେ ସମ୍ଭାଇ । ୩୪
ଅଗ୍ନି ଯେ ହୁଅଇ ଚାରି ପ୍ରକାର
ପାକ କରଇ ତା ଜଠର ଠାର । ୩୫
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ତହିଁ ଜୀବ ରୂପେ ଥାଇ
ମୋରେ ସୁମରଣୀ ହୁଅଇ ମୂଢ଼ । ୩୬
ଜ୍ଞାନୀ ହୋଇହିଁ ପାଶୋରୁହୁଁ ଥାଇ
ପ୍ରାଣୀ ମୋହ ସୁଖେ ଅଜ୍ଞାନୀ ହୋଇ । ୩୭
ସବୁ ବେଦରେ ମୋତେହେଁ ସେ ଜାଣି
ବେଦମାନଙ୍କୁ ମୁହିଁ କଲି ପୁଣି । ୩୮
ବେଦମାନଙ୍କୁ ଜାଣଇ ମୁହିଁ ସେ
ଦୁଇ ପ୍ରକାରେ ଅଟନ୍ତି ପୁରୁଷେ । ୩୯
କ୍ଷୟେ ଅକ୍ଷୟେ ଅଟଇ ଦୁଇମତ
ଆତ୍ମା ଅକ୍ଷୟେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ହତ । ୪୦

ଜୀବହୁଁ ପରମ ଭିନେଣ ଅଛି
ବେଦାନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମ ବୋଲି ଯାହା ବାଛି । ୪୧
ଯେଉଁ ପରମ ଆତ୍ମା ତିନି ପୁରେ
ପୁରିଅଛି ଗୋଷ୍ଠିଅଛି ନିକରେ । ୪୨
କ୍ଷୟେ ଅକ୍ଷୟେ ବୋଲି ଦୁଇ କର୍ମ
ବେଦ ବୋଲେ ପୁଣ୍ୟ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ୪୩
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବୋଲି ମୋତେ ଜାଣି
ଯେ ଭାବେ ମୋ ତହିଁ ଜ୍ଞାନ ସେ ପାଣୀ । ୪୪
ଅର୍ଜୁନ ଚାହିଁ ବୋଲେ ପଦ୍ମନେତ୍ର
ତୋତେ କହିଲୁ ଯେ ରହସ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର । ୪୫
ଏହା ଯେ ଶୁଣେ ପଢ଼େ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ
ଯଥାର୍ଥ ହୋଇ ଜାଣଇ କଥାନ୍ତ । ୪୬
ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହେ
ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ମନ ଚୋଷ ହୁଏ । ୪୭
ସଞ୍ଜରେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କୁ ମଣାଇ
ଦିବ୍ୟ ନୟନ ପ୍ରସାଦେ ଜଣାଇଁ । ୪୮
ଏ ଗୀତା ଚାରିବେଦେ ସନମତ
ପଢ଼ିଲେ ଶୁଣିଲେ ତରେ ଜଗତ । ୪୯
ନୀଳଗିରି ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସନ୍ନେ
ବଜରାମ ଦାସ ସୁମରେ ମନେ । ୫୦

ଇତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପରିଷଦ୍ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟା
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସମାଦେ ବିଷ୍ଣୁ କୃଷ୍ଣ କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚଦଶ
ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଷଷ୍ଠଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଦେବ-ଅସୁର ସମ୍ପଦ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଅତି ଅନୁଗ୍ରହେ ଜଗତ ଈଶ୍ବର ବଖାଣନ୍ତି ଗୀତା ସାର ।
ଅର୍ଜୁନ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ଶ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ଦେବା ଅସୁର ବିଚାର ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ତତ୍ତ୍ୱେକ ରାଗେ ଗାଇବ)

ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଧନର୍ଜୟେ, କହିବା ଆର ଅପୂର୍ବ କଥାଏ । ୧
ସିଦ୍ଧଜ୍ଞାନ ଯୋଗ ଅବଧେ ଚିତ୍ତ, ମନ ଧାୟି ଇହି ଦମିବା ମତ । ୨
ତପ ଅମାୟା ଅହିଂସା ଅକ୍ରୋଧ, ସତ ଶାନ୍ତି ଦୟା ପ୍ରାଣୀରେ ସାଧ୍ୟ । ୩

ପିଣ୍ଡୁନ ନ ହୋଇବା ତ୍ୟାଗିବା ଲୋଭ
କୋମଳ କହି ଲାଜଥୁବା ଭାବ ।୪
ତପକ ନୋହିବା ଥୁବାକ ତେଜ
ଶୁଚିବନ୍ତ ସହିବା ଧଉର୍ଯ୍ୟ ।୫
ଅତିହିଁ ମାନି ନୋହିବାକ ପୁଣି
ଦେବ ସମ୍ପଦ ଯେ ଲୋକର ଗୁଣ ।୬
ଅସୁର ସମ୍ପଦ ଯେଉଁ ଲୋକର
ସେ ଗୁଣମାନ କହୁଁ ହେବୁ କର ।୭
ଦମ୍ଭଗୁଣ ଦର୍ପ ଅତିହିଁ ମାନ
ଅଜ୍ଞାନ କ୍ରୋଧ ପରୁଷ ବଚନ ।୮
ଅସୁର ସମ୍ପଦ ଏମାନେ ଆଗି
ଦେବ ସମ୍ପଦ ଲୋକ ମୋକ୍ଷ ପାନ୍ତି ।୯
ଅସୁର ସମ୍ପଦ ସଂସାରେ ବନ୍ଧ
ଭୋ ଅର୍ଜୁନ ତୁ ନ କର ଖେଦ ।୧୦
ଦଇବା ସମ୍ପଦ ତୋତେ ପ୍ରାପତ
ଦେବ ଅସୁର ସୃଷ୍ଟି ଦୁଇମତ ।୧୧
ଦଇବା ସୃଷ୍ଟି କହିଲୁ ବିଚାରି
ଅସୁର ସୃଷ୍ଟି ଶୁଣ ହେବୁ କରି ।୧୨
ଅସୁର ସମ୍ପଦେ ଯେଉଁ ଲେକେ ଆଗି
ସେମାନେ ହାଦେ ଧର୍ମ ନ ଜଣନ୍ତି ।୧୩
ଅଧର୍ମ କରିବାକୁ ବଡ଼ମନ
ଶୁଚିବନ୍ତ ହିଁ ନୋହନ୍ତି ସେ ଜନ ।୧୪
ସତ୍ୟ ଆଚାର ନାହିଁ ତାହାକରି
ଅନିତ୍ୟ ପ୍ରଶଂସା ବହୁତ କରି ।୧୫
ଜଗତେ ଈଶ୍ବର ନାହିଁ ବୋଲନ୍ତି
ଶିରୀ ପୁରୁଷେ ସୃଷ୍ଟି ଉତପତ୍ତି ।୧୬
କାହିଁ ଈଶ୍ବର କାହିଁ କିସ କରି
କାମ ବିଷୟ ମନରେ ବିଚାରି ।୧୭
ଏମନ୍ତ ବୁଦ୍ଧି ଘେନି ନଷ୍ଟ ଆତ୍ମା
ଅକପ ବୁଦ୍ଧିରେ ହୋଏ ଦୁରାତ୍ମା ।୧୮
ଉଗ୍ରକର୍ଣ୍ଣେ ତତପର ହେଅନ୍ତି
ଜଗତ ନାଶ କରିବାରେ ମତି ।୧୯
ସିଧ ନୋହିବାରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟାଧୀ
ଶୁଦ୍ଧା ଚିତ୍ତେ ତା କରଇ ଇଚ୍ଛା ।୨୦
ଦମ୍ଭରେ ଆରମ୍ଭ କରୁଣ ଆଗି
ମାନ ମଦରେଣ ସୁଗତ ହୋନ୍ତି ।୨୧

ଆନ ଦେବତା ମାନ ପୂଜା କରି
ଅଶୁଦ୍ଧ ବ୍ରତ ମାନନ୍ତ ଆଚରି ।୨୨
ସେ ଭବିଯୋଗେ କାର୍ଯ୍ୟ ନୋହେ ସିଦ୍ଧି
ବହୁତ ଆଶା ବଡ଼େ ନିରବଧି ।୨୩
ବୋଲନ୍ତି ଯାହା ଭୋଗ କରୁଥାଇ
ଏହିଟି ସେ ଆଉ ମଲେ ନ ପାଇ ।୨୪
କାମ କ୍ରୋଧରେ ହୋନ୍ତି ତତପର
ବହୁତ ଆଶା ବଡ଼େ ତାହାକର ।୨୫
ଅନ୍ୟାୟେ ଧନ ଅର୍ଜି ଭୋଗ କରି
ଆଜ୍ଞା ଯେତେକ ପାଇଲି ବିଚାରି ।୨୬
କାହିଁହିଁ ପୁଣି ଆହୁରି ପାଇବି
ମାସେକ ଆଉ ପାଇଁ ଭିଆଇବି ।୨୭
ବରଷକେ ଲାଭ ପାଇବି କେତେ
ଏହା ବିଚାରୁ ଆଉ ଅନୁଚିତେ ।୨୮
ଆଜ୍ଞା ଏ ଶତ୍ରୁକୁ ମାଇଲି ପୁଣି
କାହିଁ ତାହାକୁ ପକାଇବି ହାଣି ।୨୯
ମୁହିଁ ଈଶ୍ବର ସୃଷ୍ଟିହିଁ ମୋହର
ମୋହ ପରା ଭୋଗ ଅଛି କାହାର ।୩୦
ମୁଁ ବଡ଼ ଲୋକ କୁଦାନ ହିଁ ମୁହିଁ
ସୁଖୀ ପଣେ ମୋତେ ସାମାନ୍ୟ ନାହିଁ ।୩୧
ମୁଁ ସିଧ ଲୋକ ମୁହିଁ ବଳୀଆର
ମୋତେ କେ ସରି ଅଛି ପୁଣି ଆଉ ।୩୨
ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ ଜୀବ ମାରି ସଗୋଷ୍ଠ ।
ଏମନ୍ତ ଭାଳି ଅଜ୍ଞାନେ ପ୍ରବେଶ ।୩୩
ମୋହ ଜାଲେ ପଡ଼ି ମୋହିତ ହୋଇ ।
କାମ ଭୋଗେ ଆଶା ନିବାର ନୋହି ।୩୪
ଅମେଧ ନର୍କେ ପଡ଼େ ସେହୁ ପ୍ରାଣୀ
ଆପଣେ ଆପଣେ ହୋଅନ୍ତି ଚାଣି ।୩୫
ମାନ ସମ୍ପଦ ମଦ ସୁଗତେ
ବଡ଼ ହୋଇଥାନ୍ତି ଆପଣା ମତେ ।୩୬
ଯଜ୍ଞ କଲେହେଁ ଦମ୍ଭ ପଣେ ମରି
ଅବିଧି ମତେ ବେଭାର ଆଚରି ।୩୭
କ୍ରୋଧ ଅହଙ୍କାର ବଳ ଦରପ
କାମେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିଣ କରଇ ପାପ ।୩୮
ପର ଦେହେ ମୁଁ ବିଜେ କରିଥାଇଁ
ତହିଁକି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କହେ କୁହାଇ ।୩୯

ଏମନ୍ତ ଲୋକ ମୋହର ବନ୍ଧରା
ନିତରେ ଜାଣ ଦୁ ଗାଣ୍ଡିମଧାରୀ ।୪୦
ତାହାକୁ ଏହି ସଂସାରେଣ ମୁହିଁ
ଅସୁର ଯୋନିରେ ଜାତ କରାଇ ।୪୧
ହୀନ କର୍ମ ମାନ କରୁଣ ଆଦି
ଅସୁର ଯୋନି ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ପାନ୍ତି ।୪୨
ଅଧର୍ମ ଗୁଣେ ମୋତେ ହୋନ୍ତି ଦୂର
କାମ କ୍ରୋଧ ଲୋଭେ ହୋନ୍ତି ଅସୁର ।୪୩
ନରକ ଗତି ଯେ ନିତରେ ପାନ୍ତି
ଏହା ଆଶ୍ରେ କରି ମୃତ୍ୟୁ ନାଶନ୍ତି ।୪୪
ଏ ତିନି ଗୁଣ ଯେ ଛାଡ଼ଇ ପାର୍ଥ
ଆପଣାକୁ ହିତ ଅଟେ ଯଥାର୍ଥ ।୪୫
ଏହୁ କଥାରେ ନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ୍ତି ଯେହୁ
କାଳେ ପରମ ଗତି ପାନ୍ତି ସେହୁ ।୪୬
ଶାସ୍ତ୍ର ବିଧି ଛାଡ଼ି କାମେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତ
କେହୁଣି କାଳେ ନ ପାଇ ସୁଗତି ।୪୭
ଇହ ପରଲୋକେ ସୁଖି ନୋହନ୍ତି
ତାକୁ କାହିଁ ଅଛି ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପତି ।୪୮
ଯାହା କରିବ ଯାହା ନ କରିବ
ଶାସ୍ତ୍ର ବୋଲଇ କର୍ମ ଆଦରିବ ।୪୯
ତୋତେ ବୁଝାଇ ଅଛି ପଣ୍ଡୁ ନାନ
ମୁକତ ହୋଇବୁ ପାଇ ଏମାନ ।୫୦
ଏ କଥାରେ ହାଦେ ନାହିଁ ସଂଶୟେ
ଛଡ଼ଦଣ୍ଡ ଅଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଏ ।୫୧
ଅର୍ଜୁନ ଆଗେ କହେ ଦାମୋଦର
ସଞ୍ଜରେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରର ବିଚାର ।୫୨
ଏ ଗୀତା ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ ତତ୍ତ୍ୱ ବିଧି
ସାଧୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ହୋଏ ମଉଷୋଧି ।୫୩
ନୀଳଗିରି ନାଥ ସେବି ସୁଚିତ୍ରେ
ବଳରାମ ଦାସ ବଖାଣଇ ଗୀତେ ।୫୪

ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବିଭୀଷ ଯୋଗ
ତ୍ରିପୁଣ ଲକ୍ଷଣ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀହରି କହନ୍ତେ ଶୁଣଇ ପାର୍ଥ ପୁନରପି ପୁଞ୍ଜଇ ଆନ
ଗୁଣ ଭେଦ ଗ୍ରାନ୍ତି ପାଇଲଇଁ ସଂଶୟ ଯେହୁ ଭଗବାନ

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

(ରୋଡ଼ା ବାଣୀରେ ଗାଇବା)

କର ଦୁଇ ଯୋଡ଼ି ଧନର୍ଜୟେ ପୁଞ୍ଜଇ ହରିର ପାଶ
ଶାସ୍ତ୍ର ବିଧି ଛାଡ଼ି ଥୋକାଏ ଲୋକ ଲୋକାଚାରେ ପରବେଶ । ୧
ପରାପର କଥା ଆଦରିଣି ଥୋକେ ଶରଧାବନ୍ଧ ଯେ ହୋଇ
ସାତୁକ୍ୟ ରାଜସ୍ବ ତାମସ ଗୁଣ କଲେହେଁ ଭେଦେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇ । ୨
ତାହାଙ୍କର ଯେସନ ତରିତ ମାନ ସ୍ବାମୀ ବୋଲନ୍ତି ହୋ ଶୁଣ
ଦେହକୁ ଶରଧା ତିନି ପରକାର ଯେହି ଭେଦ ତିନି ଗୁଣ । ୩
ସାତୁକ୍ୟ ଗୁଣ ବହୁତ ହୋଇଲେ ସାତୁକ୍ୟେ ଶରଧା ହୋଇ
ରଜ ଗୁଣ ବହୁତ ହୋଇଲେ ରାଜସ୍ବ ପଣ ବହୁଇ । ୪
ତାମସ ଅଧିକ ହୋଇଲେହେଁ ପୁଣି ତାମସେ କରଇ ଶୁଧା
ସାତୁକ୍ୟେ ଦେବତା ପୂଜନ୍ତି ସେ ପୁଣି ଛାଡ଼ିଣି ଯେ ମୋହ ବାଧା । ୫
ରାଜସ୍ବେ ପୂଜା କରନ୍ତି ହାଦେ ଯକ୍ଷ ରାକ୍ଷସମାନକୁ
ତାମସ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ପୂଜନ୍ତି ହାଦେ ପ୍ରେତ ପିତାଶମାନକୁ । ୬
ଯେଉଁ ଲୋକ ଦମ୍ଭ ଆରମ୍ଭେଣ କାମ ରାଗକର ବଳେ
ଶାସ୍ତ୍ର ବିଧି ହୋଇଲାଇ କର୍ମ ନ କରନ୍ତି ସବୁକାଳେ । ୭
ତାହାଙ୍କ ଦେହେ ସେ ପଞ୍ଚଭୂତହେଁ ଆତ୍ମଯ୍ୟାମୀ ହୋଇ ଥାଇ
ସେହୁ ମୋତେ କେଳଶ ହୋଇଣ ଥାଇ ବହୁତ ଦୁଖ ମୁଁ ପାଇ । ୮
ସେମାନେ ନିତରେ ଅସୁର ପାର୍ଥ ଦୃଢ଼ କରି ତୁମେ ଜାଣ
ତିନି ଗୁଣକୁଁ ଯେ ଆହାରଣ ହାଦେ ତିନି ପ୍ରକାରେ ଗିଆଣ । ୯
ଯଜ୍ଞ ତପ ଦାନ ତିନି କର୍ମ ଯେ ତିନି ପ୍ରକାରେ ଏ ହୋଇ
ତହିଁର ଭେଦ ଯେ ବଡ଼ ଗୁପ୍ତ ତୋତେ କହିବାହିଁ ତାହିଁ । ୧୦
ଆଉଷ୍ଠ ଉଛାହା ବଳ କୋମଳ ଆରୋଗ୍ୟ ସୁଖରେ ପ୍ରାପ୍ତି
ରସବନ୍ଧ ଯେଉଁ ଆହାରମାନ ତାହା ସାତୁକ୍ୟେ କରନ୍ତି । ୧୧
କଟୁଳ ତିକ୍ତିତ ଆମ୍ବିଳ ଯେ ହୋଇ ନିରସ ତପତ ଲୁଣି
ତାକ୍ଷଣ ଦୂଷଣ ଭୋଗ କରଇ ରାଜସ୍ବେ ଗୁଞ୍ଜଇ ପ୍ରାଣୀ । ୧୨
ପୁରଂ ବାସି ସ୍ବାଦଗଳା ପଦାର୍ଥ ଅପବିତ୍ର ଯେ ଭତିଷ୍ଠ
ଯେମନ୍ତ ଆହାର କରେ ଯେଉଁ ନର ତାମସ ବୋଲିଣ ନଷ୍ଟ । ୧୩
ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣେଣ ଯେମନ୍ତ ଯେ ବିଧି ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରାପ୍ତି ଅର୍ଥେ ଦେଇ
କର୍ମଫଳକୁ ବାଏଥା ନ କରଇ ତାହା ସାତୁକ୍ୟେ ବିଚାରି । ୧୪

କତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ପୁଞ୍ଜନିଷ୍ପଦୁ
ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନ ସନ୍ଦାଦେ ଦେବାସୁର
ଜନ୍ମ କଥନେ ନାମ ଷଷ୍ଠଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅଳପ ପୂଜା କଲେ ଯେଉଁ ନର ଦାସିକ ତପ ଏ ଲେଖି
ଆଶାର ପଣେ ଫଳ ଶରଧା କରେ ତାହା ରାଜସରେ ଲେଖି ।୧୫
ମୂଢ଼ ପଣେ ତପ କରି ଯେହୁ ଦମ୍ଭ ଅହଙ୍କାରୀ ହୋଇ
ଆତ୍ମା ପାତ୍କା କରେ ଭୋଗ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ତାମସ ତପ ଏ ହୋଇ ।୧୬
ଅବିଧୁ ପୂର୍ବେକ ହୋଇଣ ଯେହୁ ଯଜ୍ଞେ ଅନୁଦାନ ଦେଇ
ମତ ହାନ ଦକ୍ଷିଣା ଯେ ଶ୍ରଧାବତ୍ତ ଯେଉଁ ଜନ ହାଦେ ନୋହି ।୧୭
ଏମତ ଯଜ୍ଞ ଯେ କରଇ ପାର୍ଥ ତାମସ ବୋଲି ଯେ ତାହା
ଯଜ୍ଞରୁ ବିଧି ଏ ତିନି ପରକାରେ ଶୁଣ ତୁ ଗାନ୍ଧିମବାହା ।୧୮
ମନ ବଚନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟେଣ ଯେହୁ ଶରଧାବତ୍ତ ଯେ ହୋଇ
ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୁରୁ ଲୋକତ ଏହାତ ପୂଜୁଣୁ ଆଉ ।୧୯
ଶୁଚିବତ୍ତ ହୋଇ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଣରେ ହିଂସା ନୋହିବା
ଶୁଣ ଧନର୍ଜୟେ ଏ ସାତୁକ୍ୟ ତପ ଏହା ବୋଲି ବିଚାରିବା ।୨୦
ପରକୁ ଉଦ୍ଦେଷ୍ୟ ନ କରଇ ଯେହୁ ପ୍ରିୟ ଉପୁଷାରେ ଆଇ
ସତ୍ୟ ପ୍ରିୟ ହିତ ସାଧ ପାଠ ବଚନ ତପ ଯେ ହୋଇ ।୨୧
ମଉନ ମତ ଯେ ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତ ସର୍ବ ଇନ୍ଦ୍ରି ନିଗ୍ରହିବା
ଭାବ ଶୁଦ୍ଧ ମାନସିକ ତପ ଯେମତ ବୋଲି କହିବା ।୨୨
ଏ ତିନି ପ୍ରକାରେ ଶରଧା ହୋଇଣ ଫଳ ବାଏଆ ନ କରି
ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀଏ ତପ କରନ୍ତି ସାତୁକ୍ୟେଣ ସମସରି ।୨୩
ଦମ୍ଭ ବଡ଼ ପଣେ ପୂଜାମାନ କରି ଯେହୁ ପୁଣି ତପ କରେ
ତାହା ସେ ରାଜସ ତପ ବୋଲି ହାଦେ ଶୁଣ ତୁ ପଣ୍ଡୁ ତନୟେ ।୨୪
ଅବିବେକ ପଣେ ପରକୁ ପାତ୍କା ଅନିମିତ୍ତେ କରେ ତପ
ତାମସିକ ତପ ବୋଲି ଜାଣିଲା ଏଥେଣ ବହୁତ ପାପ ।୨୫
ଅଣ ଉପଗାରି ଲୋକ ଭଲ ଦେଶ କାଳ ପାତ୍ର ବିଚାରିବା
ତାହାର ଦାନ ସେ ସାତୁକ୍ୟ ବୋଲି ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେଣ ତା ଦେବା ।୨୬
ଉପୁରି ପାଇବାକୁ ଦାନ ଦେଇ ଫଳ ପାଇବାକୁ ଆଶ
ନ ଦେଲେ ନୁହଇ ବୋଲି ଭାଲି ଦେଇ ଯେମତ ଦାନ ରାଜସ ।୨୭
ଦେଶ କାଳ ପାତ୍ର ନ ବିଚାରିଣ ଅଜ୍ଞାନୀ ପଣେଣ ଦେଇ
ତାହାକୁ ତାମସିକ ଦାନ ବୋଲି ନିଷ୍ଠୟ ଜାଣ ଯେ ତୁହି ।୨୮
ଅଶରଧାଏ ଯେଉଁ ତପ ଦାନ ଯଜ୍ଞ କଲେହେଁ ବିଅର୍ଥ
ଇହ ପରଲୋକ ଫଳହିଁ ନାହିଁ ଏ ହାଦେ ସତ ହୋ ପାର୍ଥ ।୨୯
ସପ୍ତଦଶ ଅଥା ବିଶେଷେଣ ଗୀତା ପରମ ଯୋଗ ସମ୍ଭାଦ
ସଞ୍ଜୟେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଜଣାଇ ଅର୍ଜୁନେଶ ହରି ବୋଧ ।୩୦
କ୍ଷେତ୍ରବର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥେ ମୋ ଆନ୍ତି
ତାହାକର ସେବକ ବଜରାମ ଦାସ ଏ ଗୀତା ଗାତେଣ ଗାନ୍ତି ।୩୧

ଇତି ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପନିଷଦ୍ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଯୋଗ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ତ୍ରିଗୁଣ ଲକ୍ଷଣ କଥନେ
ନାମ ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

॥ ପୀତୃବନ୍ଧ ॥

ଶ୍ରୀହରି ମୁଖ୍ୟ ଏସନେକ ବାଣୀ ଶୁଣି ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ସୋଧ ବୋଧ
ପୁଛି ।
ସଂଶୟେ ଛିନାଇ କହ ମୋତେ ବିବେକ ବିଚାର ଆଦିଅନ୍ତ ମଧୁ
କିଛି ।

॥ ଗୀତବନ୍ଧ ॥

ଦିଶ “କଳସା (କୁସା) ବାଣୀର ଗାଇବ”

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଦେବ ପୂଜିବି କଥାଏ
ସନ୍ୟାସୀ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଉତ୍ତମ କେ ହୋଏ ।୧
ଦୁଇ କଥା ଭିନେ ଭିନେ ଶୁଣିବ ମୋ ମନ
ବୋଲନ୍ତି ମାଧେବ ଶୁଣ ପଣ୍ଡୁର ନୟନ ।୨
କାମ୍ୟ କର୍ମ ଛାଡ଼ିବାକୁ ସନ୍ୟାସ ବୋଲନ୍ତି
ତ୍ୟାଗୀ ମାନେ ସବୁ କର୍ମ ଫଳହିଁ ଛାଡ଼ନ୍ତି ।୩
ଥୋକାଏ ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ବୋଲନ୍ତି ବିଚାରି
ସବୁ କର୍ମମାନ ଛାଡ଼ି ଉଦାସ ହେବୁ କରି ।୪
ଥୋକାଏ ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଆନ
କରିବାହିଁ ଯଜ୍ଞ ତପ ଦାନ କର୍ମ ମାନ ।୫
ଏଥର ଫଳ ବାଏଆ ନ ଧରିବ ଚିତ୍ତେ
ଏ ପୁଣି ନିଚୟେ କଥା କହୁଅଛୁ ତୋତେ ।୬
ତ୍ୟାଗହିଁ ଅଟଇ ହାଦେ ତିନି ପରକାର
ସତ ରଜ ଫଳ ତିନି ଗୁଣର ବିଚାର ।୭
ଯଜ୍ଞ ତପ ଦାନ ଏହା ଅବଶ୍ୟ କରିବ
ଏମାନେହେଁ ପବିତ୍ର କରନ୍ତି ବିଚାରିବ ।୮
ସଂକଳ୍ପ ବାଏଆ ଛାଡ଼ିଣ କର୍ମକରି
ଏ ମୋହର ସନମତ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି ।୯
ଯେ ଯାହାର କର୍ମ ମୂଢ଼ପଣେ ଯେ ଛାଡ଼ଇ
ଏଥୁ କିମ୍ପା ବନ୍ଧ ହେବି ବୋଲି ନ ବଢ଼ଇ ।୧୦
ନ କଲେ କି ହୋଇଲା କରମ ସିନା ଯେହୁ
ତାମସ ତ୍ୟାଗୀ ସଙ୍ଗେ ଗଣିତା ହୋନ୍ତି ସେହୁ ।୧୧
କାୟେ କେଳଶ ଦୁଃଖ ବୋଲିଣ କର୍ମ ଲେଖି
ତାହାକୁହି ରାଜସିକ ତ୍ୟାଗୀ ବୋଲି ବାଛି ।୧୨
ସ୍ବଭାବ କର୍ମ କରିବ ନ ଇଚ୍ଛିବ ଫଳ
ସାତୁକ୍ୟ ତ୍ୟାଗୀ ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ସକଳ ।୧୩
ଅନୁଷ୍ଠ କର୍ମକୁ ଯାହାର ବାଆ ନାହିଁ
ସୁକର୍ମକୁ ଉପତ ହୋଇବି ଆଉ କାହିଁ ।୧୪

ସଂଶୟେ ନ ଥୋଇ କର୍ମ କର ସୁଧ ତିରେ
 ଦେହଧରି କର୍ମ ଛାଡ଼ି ହୋଇବ କେମନ୍ତେ । ୧୫
 କରମ କରଇ ଫଳ କେବେହେଁ ନ ବାଞ୍ଛି
 ତାହାକୁ ସେ ତ୍ୟାଗ ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ର କହିଅଛି । ୧୬
 କର୍ମଫଳ ତ୍ୟାଗ ହି ନ କଲା ଯେଉଁ ନର
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ମିଶି ଫଳ ତିନି ପରକାର । ୧୭
 କର୍ମଫଳ ତ୍ୟାଗିଲାକୁ ନ ଲାଗେ ଏ ତିନି
 ଏ ପାଞ୍ଚେହେଁ ସିଧା ବୋଲି ଶୁଣ ଫାଲଗୁନି । ୧୮
 ଶରୀରେ ଯେ ଅହଙ୍କାର ପଞ୍ଚଭାସ୍ତି ମାନ
 ପ୍ରାଣ ଅପ୍ୟାନ ବ୍ୟାନ ସମାନ ଭବାନ । ୧୯
 ବ୍ୟାପାର ଅଟଇ ଏହି ପଞ୍ଚ ବାଉକର
 ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଆତ୍ମାହିତେ ପଞ୍ଚ ପରକାର । ୨୦
 ନ୍ୟାୟ ଅନ୍ୟାୟେଣ ମନ ବଚନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଏ ତିନି ଗୁଣେ ପୁରୁଷ କରମ କରିବ । ୨୧
 ତହିଁକିହିଁ ପାଞ୍ଚେହେଁ ଅଟନ୍ତି ହାଦେ ହେତୁ
 ଆହୁରି କଥାଏ ଅଛି କହୁଁ ତୋତେ ତତୁ । ୨୨
 ଆତ୍ମା ଏକା କର୍ତ୍ତା ବୋଲି ଜାଣେ ଅବା ଯେହୁ
 ଯେତେ ଜାଣିମାର ଲୋକ ନୋହୁଁ ନା କେହୁ । ୨୩
 ଯେବଣ ଲୋକର ଅହଙ୍କାର ଗୁଣ ନାହିଁ
 ତାହା ମତି ଭଲ ମୟେ ନ ମିଶଇ କାହିଁ । ୨୪
 ଲୋକାଚାରେ ଆଜଣ ଲୋକ ତ ଯଦି ମାରି
 ମାଲଲା ଲୋକ ସଙ୍ଗାତେ ଗଣିତା ନ କରି । ୨୫
 ବନ୍ଧୁହିଁ ନୋହଇ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ ଜ୍ଞାତା ତିନି
 କର୍ତ୍ତା କର୍ମ ଅକର୍ମ କରଣ ମାନ ତିହିଁ । ୨୬
 ଜ୍ଞାନ କର୍ମ କର୍ତ୍ତା ଗୁଣ ଭେଦରୁ ତିନିହେଁ
 ତେଣୁକରି ତିନି ତିନି ପରକାର ହୁଏ । ୨୭
 ଏକ ଭାବ କରି ସବୁ ଜୀବ ସମ ଦେଖି
 ସାତୁକ୍ୟ ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲିଣ ତାହା ନାମ ଲେଖି । ୨୮
 ରାଜସ୍ବ ଜ୍ଞାନୀ ଦେଖଇ ଭିନେ ଭିନେ କରି
 ତାମସ ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲିଣ ଯାହା ନାମ ଧରି । ୨୯
 ତତ୍ତ୍ବ ଅର୍ଥ ନୋହଇ ଅଳପ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ
 ଭଲ କର୍ମ ନୋହିବା କଥାକୁ ସାବଧାନ । ୩୦
 ଯେଉଁ କର୍ମ କଲେଣ ଉଦ୍ଦେଷ୍ଟ ରାଗ ନାହିଁ
 ଫଳ ବାଞ୍ଛା ଛାଡ଼ି ଦୁଃଖେ ଆସ୍ବତ ନୋହଇ । ୩୧
 ନିୟତ କର୍ମ ବୋଲିଣ ବୋଲିବା ସେ ପ୍ରାଣୀ
 ତାହାର ନାମ ସାତୁକ୍ୟ କର୍ମ ବୋଲି ଜାଣି । ୩୨
 ଯେଉଁ କର୍ମ କାମ କର୍ମ ଅହଙ୍କାର କରେ
 ବହୁତ ଆଶା କରେ ରାଜସ୍ବ ବୋଲି ତାୟେ । ୩୩

ତାମସ କର୍ମର କଥା ଶୁଣ ଗୁଡ଼ାକେଶ
 ନି ବିଚାରେ ଆପଣାକୁ ଯଶ କି ଅଯଶ । ୩୪
 ଭଲ ମନ୍ଦ ହୋଇବକି ଯେହାହିଁ ନ ଜାଣି
 ଧନ କ୍ଷୟ ପରପାଡ଼ା ହିତ ବୋଲି ମଣି । ୩୫
 ତାମସ ଧର୍ମର କଥା ଏହା ମନେ ଧର
 ସଜାହିଁ ନ ଛାଡ଼ି ଯେ ନ ଛାଡ଼େ ଅହଙ୍କାର । ୩୬
 ଧଉର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଣ ଯେବେ ଭସାହା ନୋହିବ
 ସିଧା ସିଧା ଅଧିକରେ କର୍ତ୍ତା ହୋଇଥୁବ । ୩୭
 ତାହାକୁ ସାତ୍ତ୍ବିକ କର୍ତ୍ତା ବୋଲିଣ ବୋଲନ୍ତି
 ରାଜସ୍ବ କର୍ତ୍ତାର କଥା ଶୁଣ ଆନ ରୀତି । ୩୮
 ରାଗବନ୍ତ ହୋଇ କର୍ମଫଳକୁ ବାଏଥା
 ଲୋଭ ହିଁସା ଅଶ୍ବତ୍ତୀ ହରଷ ଶୋକେ ଜହା । ୩୯
 ତାମସ କର୍ତ୍ତାର ଯେ ବିଧାନ ଆନ ଭାବ
 ଅଣ ଅବଧାନ ଅବିବେକାହିଁ ହୋଇବ । ୪୦
 ଅଯୁଗତି ଦୃଷ୍ଟିହିଁ ପରକୁ ଅରିନ୍ଦମ
 ଆଳସ୍ୟ ଦୁଃଖେଣ ଯେହୁ କରଇ କରମ । ୪୧
 ତାମସ କର୍ତ୍ତାର ଏହୁ ଅଟଇ ବିଚାର
 ବୁଦ୍ଧିହିଁ ଏହି ମତେଣ ତିନି ପରକାର । ୪୨
 ଧଉର୍ଯ୍ୟହିଁ ତିନି ପରକାରେ ଏହି ମତେ
 ସାତୁକ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିର କଥା କହୁଅଛୁ ତୋତେ । ୪୩
 ବନ୍ଧୁ ମୋକ୍ଷ କାୟା ଅକାର୍ଯ୍ୟ ଦୁହିତହିଁ ମଣି
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତବା ନିବର୍ତ୍ତବା ଦୁଇକଥା ଜାଣି । ୪୪
 ଭୟେ ଅଭୟେ ଯେ ବିଚାରେ ସବୁବୁଦ୍ଧି
 ରାଜସ୍ବ ତ୍ୟାଗୀର କଥା କହୁ ତୋତେ ସିଧୁ । ୪୫
 ଧର୍ମକୁ ଅଧର୍ମ ପ୍ରାୟେ ସଂଶୟେ ବିଚାରି
 କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅକାର୍ଯ୍ୟ ସିନା ବୋଲିଣ ବିଚାରି । ୪୬
 ତାମସ ବୁଦ୍ଧିର କଥା ଶୁଣ ଫାଲଗୁନି
 ଯଉଁ ବୁଦ୍ଧି ଅଧର୍ମକୁ ଧର୍ମ ବୋଲି ଘେନି । ୪୭
 ଧର୍ମକୁ ଅଧର୍ମ ପ୍ରାୟେ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧିଁ ଭଲ
 ତାମସ ବୁଦ୍ଧି ବିଚାର ପୃଥୁବାକି ସଲ । ୪୮
 ମନ ପ୍ରାଣ ବିକାର ଜୟିୟ ନିଗ୍ରହିବା
 ତାହାକୁ ସାତ୍ତ୍ବିକ ଧୃତି ବୋଲିଣ କହିବା । ୪୯
 କାମ ମନେ ନ ଧରଇ ରାଜସ୍ବ ଧୃତି ସେହୁ
 ସ୍ବପ୍ନ ଭୟ ଦୁଃଖ ମନୁ ନ ଛାଡ଼ଇ ଯେହୁ । ୫୦
 ତାହାକୁ ତାମସ ଧୃତି ବୋଲିଣ ଗଣନ୍ତି
 ସୁଖହିଁ ତିନି ପ୍ରକାରେ ପଣ୍ଡିତେ ମଣନ୍ତି । ୫୧
 ଯେଉଁ ସୁଖ ଅତି ଯତ୍ନେ ଅଭ୍ୟାସେ ଆନନ୍ଦ
 ଦୁଃଖ ନାଶ ଯାଇ ଆଗେ ବିଷ ପ୍ରାୟେ ମନ୍ଦ । ୫୨

ପଛେଣ ଅମୃତ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଥାଇ ହିତ
ସାଗ୍ରିକ ସୁଖ ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ପଣ୍ଡିତ ।୫୩
ବିଷୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସଙ୍ଗେ ସୁଖ ଆଗେ ଚାଖି
ପଛେ ବିଷ ପ୍ରାୟେ ତା ରାଜସେ ଦେଖ ବାଞ୍ଛି ।୫୪
ଯେଉଁ ସୁଖ ଆଗେ ପଛେ ମୋହ କରୁଥାଇ
ଅଜ୍ଞାନ ଅଳସ ନିଦ୍ରା ପ୍ରମାଦରୁ ହୋଇ ।୫୫
ତାହା ସେ ତାମସ ସୁଖ ବୋଲି ଫାଲଗୁନି
ସ୍ବର୍ଗ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଲୋକକୁ ଆକ୍ରମେ ଗୁଣ ତିନି ।୫୬
ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରି ବଣ୍ୟ ଶୂଦ୍ର ଜାତି ମାନକୁ ହିଁ
ପ୍ରକୃତି ଗୁଣ ସତ୍ତାବ କର୍ମ ଅଛି ବହି ।୫୭
ଯାହା କଲା ଅଛି ତାହା ଶୁଣ ଫାଲଗୁନି
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ସତ୍ତାବ କରମ ଯେହୁ ଘେନି ।୫୮
ଜାନ୍ତି ଦମି ଶାନ୍ତି ଚିତ୍ତେ ତପ ଶୁଚିବନ୍ତ
ସହିବାକୁ କୃତ୍ତିକ ନୋହି ସୁଜ୍ଞାନ କଥାତ ।୫୯
ଆତ୍ମିକ ପଣ ହୋଇବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୁଣ
କ୍ଷତ୍ରିକ ସତ୍ତାବ କର୍ମ ହାବେ କହୁଁ ଶୁଣ ।୬୦
ଯେଉଁ ଧୃତି କରି ସ୍ବପ୍ନ ଭୟ ଯେ ଶୋକତ
ବିଷାଦ ମତେ ବିଷୟା ଧରଇ ଯେହାନ୍ତ ।୬୧
କୁରୁଧୁ ଭାବରେ ଯେହୁ ଯେହାକୁ ଛାଡ଼ନ୍ତି
ତାହାକୁ ତାମସ ଧୃତି ବୋଲିଣ ଗଣନ୍ତି ।୬୨
ସୁଖିନ୍ଦ୍ର କହିବା ହାବେ ଆଗେ ତେତା ହୋଇ
ସାତୁକ୍ୟ ଗୁଣ ଯେ ବେନି ପରକାରେ କହି ।୬୩
ଯେଉଁ ସୁଖ ଆତ୍ମାସିଲେ ପରମ ଆନନ୍ଦ
ହିଂସା ଅହିଂସାକୁ ହାବେ ମଣଇ ସେ ମନ୍ଦ ।୬୪
ଯୁଦ୍ଧେଶ ନ ପକାଇବ ହୋଇବ ଧର୍ମ୍ୟ
ପ୍ରଭୁ ପଣ ଦେବା ଗୁଣ ତେଜ ଏ ଶୂନ୍ୟ ।୬୫
ଶୂର ତେଜ ହୋଇବ ଯେ କ୍ଷତ୍ରିକ ସତ୍ତାବ
କୃଷି ଗୋରୁ ବଣିଜ ଯେ ବଣ୍ୟର ସ୍ବଭାବ ।୬୬
ଏ ତିନି ଜାତିକି ଶୂଦ୍ର ସେବା କରିଥୁବ
ଯେ ଯାହାର ନିଜ କର୍ମେ ଥିଲେଣ ତରିବ ।୬୭
ଆପଣା ସ୍ବ କର୍ମେ ଥିଲେ ତେଣେ ସିଧୁ ପାଇ
କହିବା ନ କର ଭ୍ରାନ୍ତି ଶୁଣ ମନଦେଇ ।୬୮
ପ୍ରବର୍ତ୍ତ ଅଛନ୍ତି ଯାହା ତହୁଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ
ଜଗତ ବ୍ୟାପେକ ହୋଇ ଯାହାର ବିଧାନେ ।୬୯
ସ୍ବକର୍ମେ ଥାଇଣ ତାକୁ ଆରୋଧନ କଲେ
ସିଧ ହୋଇ ନାରାୟଣ ଶରଣ ପଶିଲେ ।୭୦
ଆପଣାର ଜାତି କର୍ମ ଉତ୍ତମ ଯେ କର୍ମ
ଭଲ ବୋଲି କଲେହେଁ ସେ ନୋହଇ ଧରମ ।୭୧
ମନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଆପଣା ଜାତି କର୍ମ କରି
ସ୍ବଭାବ କର୍ମେଣ ଦୋଷ ନୋହେ ଯେ ତାହାରି ।୭୨

ସତ୍ତାବ କର୍ମେଣ ଯେବେ ଦୋଷ ଯୁକ୍ତ ଥୁବ
ଜାତି ଧର୍ମ ନ ଛାଡ଼ିଲେ ପରତେ ପାଇବ ।୭୩
ସ୍ବଭାବ କର୍ମେଣ ଦୋଷ ଅଛଇନି ପୁରୀ
ଅଗ୍ନିକି ଧୂମ ପରାଏ ଯେସନେ ଆବୋରି ।୭୪
ଅଣ ଆଶଙ୍କତ ହୋଇ କର୍ମ କରୁଥୁବ
ନିଷାମୀ ଲୋକ ହେତୁ ସେ ପୁଣ ପାଇବ ।୭୫
ଯେମତେ ପାଇବ ବ୍ରହ୍ମ ବୃକ୍ଷକୁ କହିବୁ
ଯେମତେ ଲୋକକୁ ଆମ୍ଭେ ନିତୟେ ତାରିବୁ ।୭୬
ଶୁଧ ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଣ ଧର୍ମ୍ୟ କରେ ମନ
ରାଗ ଉଦ୍ବେଷ ବାଦ ଛାଡ଼େ ବିଷୟ ମାନ ।୭୭
ଶୁଧ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ଥାଇ ଲଗୁ ଆହାର କରିବ
ଯେତେ ମାତ୍ର ତେଡ଼େ କଥା ଭାଗା ହୋଇଥୁବ ।୭୮
ଧାରଣା ଧ୍ୟାନ ଯୋଗରେ ହୋଇ ତତପର
ସଂସାରକୁ ବନ୍ଧରାଗ ଥୁବ ହୃଦୟର ।୭୯
ଅହଙ୍କାର ବଳ ଦର୍ପ ଛାଡ଼େ କ୍ରୋଧ କାମ
ନିର୍ମଳ ଚିତ୍ତ ହୋଇଲେ ଆପେ ପ୍ରମ ବ୍ରହ୍ମ ।୮୦
ଶୋଚନା ବ୍ୟସଂଛା ନ କରଇ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀ
ଦୁଃଖ ସୁଖେ ସମତା ହୋଇଲା ବୋଲି ଜାଣି ।୮୧
ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତ ହୋଇଲେ ମୋହୋରେ ଭଗତି
ସେ ଲୋକ ନିତୟେ ହାବେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ପାନ୍ତି ।୮୨
ମୋହୋରେ ଭଗତି କରି ମୁକତି ସେ ହୋଇ
ମୁହିଁ ଯେତେ ତେଡ଼େ କରି ତାହାକୁ ଦେଖଇ ।୮୩
ଚଷ୍ଟ ଜାଣି କରି ମୋହୋ ତହିଁ ହୋଏ ଲୀନ
ମୁହିଁ ତାକୁ ମୋହୋ ଚିତ୍ତେ ନ ଦେଖଇ ଭିନ ।୮୪
ସବୁ କର୍ମ କରି ମୋତେ ସମର୍ପଇ ଫଳ
ଅବଧେ ପରମ ପଦ ତାକୁ କରସ୍ଥଳ ।୮୫
ସବୁ କର୍ମମାନ ମନୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି
ବୁଦ୍ଧି ଯୋଗେ ଆଶ୍ରେ କର ତୁ ଗାଣ୍ଡିମଧାରୀ ।୮୬
ବାହାରେଣ ସ୍ବ କର୍ମମାନନ୍ତ କରୁଥୁବୁ
ମୋହୋ ତହିଁ ତତପର ହୋଇ ମନ ଦେବୁ ।୮୭
ମୋହୋର ପ୍ରସାଦେଣ ସରିବ ସବୁ ଦୁଃଖ
ଅହଙ୍କାରେ ନ ଶୁଣିଲେ ପାଇବୁ ବିମୁଖ ।୮୮
ଅହଙ୍କାର ଆଶ୍ରେ କରି ନ ଯୁଦ୍ଧି ବିଚାରି
ପ୍ରକୃତି ବଳେ ତୋହୋ ହାଥେ ଯିବେ ମରି ।୮୯
ଏଡ଼େ ଉଦିଯୋଗ ତୋର ହୋଇବାକ ମିଛ
ଆମ୍ଭ ବୁଦ୍ଧି କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିହ ବିବସ ।୯୦
ଶଶ୍ବର ମୁଁ ସବୁ ପ୍ରାଣୀ ହୃଦୟରେ ଥାଇ
ଯନ୍ତାରୁତ ମାୟା ପଞ୍ଚଭୂତକୁ ଭୁଲାଇ ।୯୧
ଏମନ୍ତ ପରମେଶ୍ବର ଚରଣେ ଶରଣ
ପଶିଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ଶାନ୍ତି ହୋଏ ମନ ।୯୨

ଭରମ ସେ ନିତ୍ୟସ୍ଥାନେ ତାହାକୁ ପାଇବୁ
 ଏ ଅତି ରହସ୍ୟ କଥା ମନେ ଧରି ଥିବୁ । ୯୩
 ଭଲ କରି ମଣି ଯେ ତୋ ଇଚ୍ଛା ତାହାକର
 ଯହୁଁ ପ୍ରିୟ ସଖାହାବେ ଅବୁ ଦୁ ମୋହୋର । ୯୪
 ସୁକୁଣି କଥା ଗୋଟିୟେ କହୁ ତୋହ ହିତେ
 ମୋତେହେଁ ସେ ଏକାକରି ଧରିଥିବୁ ଚିତ୍ତେ । ୯୫
 ମୋହୋର ଭଗତି ଲୋକ ହୁଅ ପଶୁ ନାନ
 ମୋତେ ହେଁ ପୂଜା କରିବୁ ନ କରିବୁ ଆନ । ୯୬
 ମୋତେ ନମସ୍କାର କରି ଆନେ ନ ଓଳଗ
 ଏମନ୍ତ ବିଧାନେ ଆସି ମୋହୋ ତହିଁ ଲାଗ । ୯୭
 ଏ କଥା ସତ୍ୟ ନିତୟେ ସଂଶୟେ ନ କର
 ପ୍ରିୟ ବୋଲି ତୋହୋ ଆଗେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ମୋହୋର । ୯୮
 ଇର୍ଷ ବାହୁ ହୋଇ ବୋଲୁଅଛି ମୋର ସତ୍ୟ
 ସର୍ବ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ିଣ ଶରଣ ପଶ ମୋତ । ୯୯
 ମୁହିଁ ତୋତେ ସର୍ବ ପାପୁଁ ମୁକତ କରିବି
 ମୋହ ନ ପାଅ ତୋତେ ନିତୟେ ତାରିବି । ୧୦୦
 ଏ ଗୀତା ରହସ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର କହିଲି ମୁଁ ତୋତେ
 ଯେଉଁ ଲୋକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝି ନ ଦେଖଇ ମୋତେ । ୧୦୧
 ତପିଷ୍ଠ ନୋହି ସେହୁ ଅଶୁଭା ଭଗତ
 ସେମାନଙ୍କ ଆଗେ ନ କହିବୁ ଏ ଯୁଗତ । ୧୦୨
 ମୋର ଭକ୍ତ ଲୋକ ଆଗେ ଯେହୁ ଏହା କହି
 ସେ ମୋହୋର ଅତିଅନ୍ତ ପ୍ରୀତି ମୋକ୍ଷକୁ ସେ ପାଇ । ୧୦୩
 ମୋହର ସେବକ ଆଗେ ଯେ ଏହା ବ୍ୟାଣୀ
 ତା ତହୁଁ ମୋ ଅନ୍ୟ ପ୍ରୀତି ନାହିଁ ପାଳଗୁନି । ୧୦୪
 ମୋତେହେଁ ପ୍ରିୟ କରଗା ତାହୁଁ ନାହିଁ ଆନ
 ତୋହୋର ମୋହୋର ଧର୍ମ ସମ୍ପାଦି ବିଧାନ । ୧୦୫
 ଏହା ଯେ ପଢ଼ଇ ତାର ଜ୍ଞାନ ଯଜ୍ଞ ମୁହିଁ
 ଆପଣେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ପୂଜ୍ୟ ଘେନୁଥାଇ । ୧୦୬
 ଯେଉଁ ଲୋକ ଶରଧା ହୋଇଣ ଏହା ଶୁଣି
 ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ତାକୁ ଗଣି । ୧୦୭
 ତୋ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣିଣ ଧଇଲୁଟିକି ଚିତ୍ତେ
 ଅଜ୍ଞାନେ ଯେ ମୋହ ନଷ୍ଟ ହୋଇଲାଟିକି ତୋତେ । ୧୦୮
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲା ସ୍ବାମୀ ଗଲା ମୋର କଷ୍ଟ
 ଚକ୍ରତନ ପାଇଲି ହୋଇଲା ମୋହ ନଷ୍ଟ । ୧୦୯
 ଦୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ସବୁ ସନ୍ଦେହ ମୋ ଗଲା
 ଦୁମ୍ଭ ଆଗ୍ୟା ଯେବେ ପ୍ରତିପାଳିବି ବୋଇଲା । ୧୧୦
 ସଞ୍ଜୟେ ବୋଲନ୍ତି ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ରାଏ ଶୁଣ
 ଶା ବାସୁଦେବ ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ ଯେସନ । ୧୧୧

ରୋମାଞ୍ଚର ଶରୀର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ଶୁଣି
 ବ୍ୟାସ ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ଷୁର ପ୍ରସାଦେ ମୁହିଁ ଜାଣି । ୧୧୨
 ପରମେଶ୍ବର ଶ୍ରୀମୁଖେ କହିଲେ ଶୁଣିଲି
 ସୁମରିଣ ପୁନ ପୁନ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲି । ୧୧୩
 ଶ୍ରୀହରିର ବିଶ୍ବରୂପ ସୁମରି ଆନନ୍ଦ
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହିଁ ପାଉଅଛି ଶୁଣ ରାଜଜନ୍ମ । ୧୧୪
 ଯହିଁଠାରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଭିମତ ସାହା ହୋଇ
 ଯଶ ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଜେ ହୋଇଅଛି ତହିଁ । ୧୧୫
 ଦିନକୁ ଦିନ ସମ୍ପଦ ବଢ଼ିବାକୁ ଅଛି
 ଏ ଧୃବ ନିତୟେ ମୋର ମନକୁହିଁ ଗଞ୍ଜି । ୧୧୬
 ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଗରେ ସଞ୍ଜୟେ ଏହା କହି
 ବାସୁଦେବ ଆଜ୍ଞାୟେ ଅର୍ଜୁନ ତୋଷ ହୋଇ । ୧୧୭
 ଶୁଣ ନରେ ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଆନ ରସ
 ଜଗନ୍ନାଥ ସେବି ଭାଣେ ବଳରାମ ଦାସ । ୧୧୮
 ଅର୍ଜୁନ ଉଠିଣ ଧନୁ ଧରି ଯୁଦ୍ଧ କଲା
 ଦଶଦିନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୀଷ୍ମକୁ ଜୟ କଲା । ୧୧୯
 ପାଞ୍ଚ ଦିନେ ଦ୍ରୋଣ ମାରି କର୍ଣ୍ଣକୁ ପାଡ଼ିଲେ
 ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ସଂହାରିଣ ସାଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଲେ । ୧୨୦
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ଯୁଦ୍ଧେଷି ରାଜ୍ୟ ପାଇ
 ସମରାଜ୍ୟ ପାଳି ସୁଖ ଭୋଗ ସେ କରଇ । ୧୨୧
 ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧା ଗୀତା ଶାସ୍ତ୍ର ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ପଢ଼ିଲା ଶୁଣିଲା ଲୋକକର ବଡ଼ ପୁଣ୍ୟ । ୧୨୨
 ନୀଳଗିରି ବିଜୟେ ମୋ ସ୍ବାମୀ ଜଗନ୍ନାଥ
 ମକୁଟ କୃଷ୍ଣକ ହାର ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ହାଥ । ୧୨୩
 ଶୂନ୍ୟ ଠୁଳ ଯୋଗାରୁଦ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମ ପରକାଶ
 ନୀଳ ମୁଖ ତାହିଁ ଭଣେ ବଳରାମ ଦାସ । ୧୨୪
 ମହାବର ମହାପାତ୍ର ସୋମନାଥ ନାମ
 ତାହାକର ତନୟେ ମୁ ଦାସ ବଳରାମ । ୧୨୫
 ଜଗନ୍ନାଥ ଠାକୁରେ ସଦୟା ମୋତେ କଲେ
 ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତି ବଳରାମ ଲୋକେ ପ୍ରତେ ଗଲେ । ୧୨୬
 ଯେକା ଜନ୍ମେ ସଂସିଧ ଯେ ନୋହୋଇ ସର୍ବଥା
 ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ଯେହୁ ହରିଭକ୍ତି ଜ୍ଞାତା । ୧୨୭
 ଜାଗିଲା ଭଗତ ଇହ ପରଲୋକେ ସୁଖୀ
 ଜଗନ୍ନାଥ ସେବି ବଳରାମ ଦାସ ଲେଖି । ୧୨୮

ଭକ୍ତିଶ୍ରୀ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ସଂହିତାୟାଂ ସୁପରିଷ୍ଠସ୍ତୁ
 ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମାଦେ ଜ୍ଞାନ ଧର୍ମ
 କଥନେ ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

(ମାଣବସା) ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ

ନମୋସ୍ତୁତେ ମହାମାୟେ ଶ୍ରୀ ପୀଠେ ସୁର ପୂଜିତେ ।
 ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ହସ୍ତେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୧॥
 ନମସ୍ତେ ଗରୁଡ଼ାରୂପେ କୋଳେ ସୁର ଭୟଙ୍କରା ।
 ସର୍ବ ପାପ ହରେ ଦେବୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୨॥
 ସର୍ବକ୍ଷେ ସର୍ବାବରଦେ ସର୍ବ ଦୁଷ୍ଟ ଭୟଙ୍କରା ।
 ସର୍ବ ଦୁଃଖ ହରେ ଦେବୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୩॥
 ସିଦ୍ଧି ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଦେ ଦେବୀ ଭକ୍ତି ମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାୟିନୀ ।
 ମନ୍ତ୍ରମୂର୍ତ୍ତେ ସଦା ଦେବୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୪॥
 ଆଦ୍ୟତ ରହିତେ ଦେବୀ ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତି ମାହେଶ୍ୱରୀ ।
 ଯୋଗେଜ୍ଞ ଯୋଗସମୂତେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୫॥
 ସୁଲପୁଷ୍ପ ମହାରୌଦ୍ରୋ ମହାଶକ୍ତି ମହୋଦରେ ।
 ମହାପାପ ହରେ ଦେବୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୬॥
 ପଦ୍ମାସନ ପ୍ରିତେ ଦେବୀ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପିଣୀ ।
 ପରମେଷ୍ଠି ଜଗନ୍ନାଥ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୭॥
 ଶ୍ୱେତାମ୍ବର ଧରେ ଦେବୀ ନାନାଳଙ୍କାର ଭୂଷିତେ ।
 ଜଗତସ୍ଥିତେ ମହାମାୟା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋସ୍ତୁତେ ॥୮॥
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଷ୍ଟକଂ ଯଃ ପଠେତ ଭକ୍ତିମାନୁରଃ ।
 ସର୍ବ ସିଦ୍ଧି ମହାପ୍ରୋତି ଗଞ୍ଜଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ସର୍ବଦା ॥୯॥
 ଏକ କାଳଂ ପଠେନ୍ନିତ୍ୟଂ ମହାପାପ ବିନାଶଂ ।
 ତ୍ରିକାଳ ଯଃ ପଠେନ୍ନିତ୍ୟଂ ଧନଧାନ୍ୟ ସମନ୍ୱିତଃ ॥୧୦॥
 ତ୍ରିକାଳଂ ଯଃ ପଠେନ୍ନିତ୍ୟଂ ମହାଶତ୍ରୁ ବିନାଶକ ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉବେନ୍ନିତ୍ୟଂ ପ୍ରସନ୍ନ ବରଦା ଶୁଭ ॥୧୧॥

ଉତିହୁ କୃତ୍ୟ ଶ୍ରୀମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଷ୍ଟବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣମ୍ ।

ନମସ୍ତେ କମଳା ମାତୋ ସାଗର ଦୁଲ୍ଲଭା ।
 ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଘରଣୀ ॥
 ନମସ୍ତେ କମଳାଜୟା ଅତି ଦୟାବତୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀବର ଜଙ୍ଗମ କାତ ଆଦି ପାରୁ ନିତି ॥
 ତୋର ଦୟାବଳେ ମାତୋ ଦରିଦ୍ର ଜନର ।
 ହୁଅଇ ଅତଳ ବିର ଜିଣଇ କୁବେର ॥

ତୋର ଦ୍ରୋହାଜନେ ମାତୋ ଅନ୍ନ ନ ମିଳଇ ।
 ଯେତେ ଅରଜିଲେ କେବେ ପେଟ ନ ପୂରଇ ॥
 ତୋହର ଚରିତ ମନ ଦେଇ ଯେ ଶୁଣଇ ।
 କି ଅବା ଭକତି ଭାବେ ସର୍ବଦା ଗୁଣଇ ॥
 ତାହାର ଦରିଦ୍ରପଣ ଯାଏ ଦୂର ହୋଇ ।
 ସର୍ବଦା ତାକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଉ ମହାମାୟା ॥
 ଏଣୁ ତୋ ଚରଣେ ମାତୋ ଅଶେଷ ପ୍ରଣାମ ।
 କରୁଛି ପୁରାଥ ବାରେ ମୋର ମନସ୍କାମ ॥
 ତୋ ଚରିତ କିଛିତେ ମୁଁ କରିବି ରଚନ ।
 ଜଗତ ଜନନୀ ବାରେ ଦିଅ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ॥
 ଦିନେକ ନାରଦ ପରାଶର ମୁନି ବୁଝ ।
 ଭ୍ରମି ଭ୍ରମି ଏକ ଗ୍ରାମେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ॥
 ସେହିଦିନ ମାର୍ଗଣୀ ମାସ ଗୁରୁବାର ।
 ପର୍ବ ପଡ଼ିଥିଲା ସର୍ବ ପୁରବାସୀଙ୍କର ॥
 ପ୍ରତି ଘରଦ୍ୱାର ଗୋମୟରେ ଲିପା ହୋଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଦପଦ୍ମ ଚିତା ପଡ଼ିଥିଲା ତହିଁ ॥
 ନାରାମାନେ ସ୍ନାନସାରି ପିନ୍ଧି ଝାନବାସ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପୂଜାରେ ସର୍ବେ ହୋଇଛନ୍ତି ରତ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣକଠାରୁ ଯେ ବଞ୍ଚିଲ ପରିଯତେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପୂଜାରେ ରତ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ ॥
 ହୁଳହୁଲି ଶବଦରେ ପୁରିଛି ଗଗନ ।
 ଦେଖି ଏ ଉତ୍ସବଗୀତି ବିଧାତା ନନ୍ଦନ ॥
 ପରାଗନ୍ଧ ପରାଶର ମୁନିଙ୍କୁ ତଦନ୍ତ ।
 କହ କହ ତପାବର ଏ କିଏ ଚରିତ ॥
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଞ୍ଚିଲ ଆଦି ସମସ୍ତ ଜାତିରେ ।
 କରୁଛନ୍ତି କି ଉତ୍ସବ ଆନନ୍ଦ ମତିରେ ॥
 କେଉଁ ବ୍ରତ କି ଉପାସ ଅଟେ ଏହା ନାମ ।
 କାହାକୁ କରନ୍ତି ପୂଜା ତାର କି ନିୟମ ॥
 ଏହା ଶୁଣି ପରାଶର ହୋଇ ହସ ହସ ।
 କହନ୍ତି ବଚନ ଧାରେ ଶୁଣ ବିଧିଶିଷ୍ଟ ॥
 ଏ ଧନମାଣିକା ଗୁରୁବାର ଯେ ଅତଳ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବାଙ୍କର ପୂଜା ଏ ବ୍ରତେ ଘଟଇ ॥

ସବୁମାସ ମାନକରେ ମାର୍ଗଶୀର ସାର		ବାଜେଣି ନୁପୁର ମାତା ପାଦରେ ଖଞ୍ଜିଲେ	
ତହିଁରେ ପତଳ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଗୁରୁବାର		ଏପରି ନାନା ଭୂଷଣେ ସୁବେଶ ହୋଇଲେ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ପ୍ରିୟ ସେହି ଗୁରୁବାର ଜାଣ		ଯେବଣ ମାତାଙ୍କ ଅଧିକାର ତିନିପୁର	
ସବୁଠାରୁ ଆଦ୍ୟ ଗୁରୁବାର ଯେ ପ୍ରଧାନ		ଆଇରଣ କେତେ ମାତ୍ର ଦେବି ପକ୍ଷାନ୍ତର	
ଏକ ଦିନେ ଶୁକଳଦଶମୀ ଗୁରୁବାର		ଶୁଣ ହେ ନାରଦ ଏହା ହୋଇ ଏକତିର	
ପଡ଼ିଲେ ସୁଦଶାବ୍ରତ ହୁଏ ସେ ଦିନର		ବୃଷା ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପକୁ ଧରି ଜଗନ୍ନାଥ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଅତିପ୍ରିୟ ଅଟଇ ଯେ ବ୍ରତ		ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଉଁ ସାଧୁର ଦୁଆରେ	
ଏହା କହି ପରାଶର ହେଲେ ମୌନବ୍ରତ		ସାଧବାଣୀ ଭରା ହୋଇଥିଲେ ସେହିଠାରେ	
ପୁଣି ତାହାକୁ ପୁଛିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କୁମର		ତାକୁ ଦେଖୁ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କହନ୍ତି ବଚନ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ କରିଥିଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ କେଉଁ ନର		ଶୁଣ ଶୁଣ ସାଧବାଣୀ ହୋଇ ପ୍ରିୟମନ	
ତହିଁରେ ସେ କେଉଁ ଶୁଭ ଫଳ ଲଭିଅଛି		ଆଜିପରା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବ୍ରତ ଗୁରୁବାର	
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତ୍ରୋହୀ ହୋଇକରି କେ ଦୁଃଖ ପାଇଛି		ଲିପା ପୋଛା କରିନାହିଁ କିମ୍ବା ଘରଦ୍ୱାର	
ଏହା ସବୁ ମୋ ଆଗରେ କହନ୍ତ ଗୋସାଇଁ		ସାଧବାଣୀ ଏହା ଶୁଣି ବୋଲଇ ସେ କ୍ଷଣି	
ଶୁଣିବାକୁ ତାହା ଚିତ୍ତେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଉପୁଜଇ		କି ରୂପେ ଏ ବ୍ରତ ହୁଏ କାହା ପୂଜାପୁଣି	
ନାରଦ ବଚନ ଶୁଣି ପରାଶର ମୁନି		ବୁଝାଇ ତା ସବୁ କହ ହେ ନାନାଗୋସାଇଁ	
କହନ୍ତି ହରଷ ଚିତ୍ତେ ସୁମଧୁର ବାଣୀ		ଅଇଲେ ମନକୁ ମୁଁ ଏ ବ୍ରତ କରିବି	
ଧନ୍ୟ ହେ ନାରଦ ତୁମେ ପବିତ୍ର ଚରିତ୍ର		ଏହାଶୁଣି ପଦ୍ମାକ୍ଷୟା କହନ୍ତି ସଧାରେ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ କଥାରେ ଯେ ହୋଇଅଛି ରତ		ଶୁଣ ସାଧବାଣୀ ବ୍ରତ ହୁଏ ଏ ବିଧିରେ	
କହୁଅଛି ପୁରାତନ କଥା ଅଛି ଯାହା		ମାର୍ଗଶୀର ମାସେ ଯେଉଁ ଆଦ୍ୟ ଗୁରୁବାର	
ହୋଇବ ଆନନ୍ଦ ଜାତ ଶୁଣିଲେଟି ତାହା		ସେଦିନ ଉଷାକୁ ଶେଷ ଛାଡ଼ି ତତପର	
ଏକ ଦିନେ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଶେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଥିଲେ		ଗୋମୟ ଜଳରେ ଘର ଦୁଆର ଲିପିବ	
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ିଣ ତାହାକୁ ଜଣାଇଲେ		ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ପାଦପଦ୍ମ ଚିତାକୁ ଲେଖିବ	
ଆଜି ମୋ ବାରର ବ୍ରତ ପଢ଼ିଲା ଗୋସାଇଁ		ନୂଆମାଣ ଗୋଟିଏ ଅଣାଇ ଯତ୍ନେ ବେଗେ	
ତୁମ୍ଭେ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ନଗ୍ର ବୁଲିଯିବି ମୁହିଁ		ଧୋଇ ଧାଇଁ କରି ତାକୁ ଶୁଖାଇବ ବେଗେ	
ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନଗ୍ରହିଁ ବୁଲିବ		ତାହାକୁ କରିବ ନାନା ଚିତ୍ର ଯେ ବିଚିତ୍ର	
ଦଶମୀ ପାଳନା ଅନ୍ନ କେବେ ରାନ୍ଧିଦେବ		ତାରଳକୁ ବାଟି ଚିତା ଲେଖିବ ସମସ୍ତ	
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୁଖରୁ ମାତ ଏମନ୍ତ ଶୁଣିଲେ		ତହିଁ ସ୍ନାନ କରିଆସି ହୋଇ ଶୁଚିମନ୍ତ	
ବସ୍ତ୍ର ଅଳଂକାର ମାନ ଯତନେ ରଖିଲେ		ଚଉକି ବା ଖରୁଲିଏ ଆଣିବ ଭରିତ	
ନାସିକାରେ ନବରତ୍ନ ବସଣି ଖଞ୍ଜିଲେ		ତାକୁ ଧୋଇ ତାର ପରେ ଦେବ ନୂଆଧାନ	
ଚଉସରା ରତ୍ନମାଳା କଣ୍ଠେ ଲମ୍ଫାଇଲେ		ରଙ୍ଗକଳା ନୋହିଁ ହୋଇଥିବ ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ	
କରରେ ବାହୁଟି ରମ୍ୟବଳୟ କଙ୍କଣ		ତହିଁ କିଛି କୁଜାଳ ଯେ ସେ ନୂଆମାଣରେ	
ସୁନା ସୂତା ମାଣିକ୍ୟ ପଦକ ଆଉରଣ		ଧାନମାଣ ଯେ ପୂରାଇ ରଖିବ ତା ପରେ	

ସେ ଧାନ ମାଣ ଉପରେ ଗୁଆ ତିନିଗୋଟି		ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ତା ପୂଜାକରି ଭକ୍ତି ଚିତ୍ତେ	
ହଳଦୀ ପାଣିରେ ତାହା ଧୋଇ ଥୋଇବଟି		ସେ ପ୍ରସାଦ ଖାଇ ଦିନ ବଞ୍ଚିବ ଯେ ସୁସ୍ଥେ	
ଶୁକଳ ଧାନର ଶିଖା ରଖି ବେଷିକରି		ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରସାଦ ଯେ ପରକୁ ନ ଦେବ	
ମାଣ ଉପରେ ତାହାକୁ ଥୋଇବ ବିଚାରି		ବିଭା ହୋଇଥିବା ଝିଅ ସୁଖୀ ନ ଖାଇବ	
ତୁଳ ଆଖୁ ମୂଳା କଦଳୀରେ ସଜାଡିବ		ଯେ ଉଭାରୁ କଥା ଏକ ମନଦେଇ ଶୁଣ	
ପଞ୍ଜାବି ରଙ୍ଗବସନ ପ୍ରସ୍ତେ ମଣ୍ଡାଇବ		ଗୁରୁବାର ଦିନ ଯେଉଁ କଥା ନିବାରଣ	
ତହିଁ ଆବାହନ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ କରିବ		ସେ କଥା କହୁଛି ଏବେ ସାଧବାଣୀ ଶୁଣ	
ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ଧୂପଦୀପ ଆଦି ସମର୍ପିବ		କେବେ ନ ଭାଙ୍ଗିବ ଖାଇ ଗୁରୁବାର ଦିନ	
ପ୍ରଥମରେ ବାଳଧୂପ ତାପରେ ଶଙ୍କୁଡ଼ି		ଯେଉଁ ନାରୀ ଗୁରୁବାର ଦିନରେ ଆମିଷ	
ଏପରି କରିବ ତିନିଧୂପକୁ ସଜାଡି		ଭୁଞ୍ଜିଲ ଲୋଭରେ କିବା ନ ପଖାଳେ କେଶ	
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଆଉ ଏକ ବ୍ରତ ଅଛି		ଭୁଞ୍ଜିଲ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ କିବା ଲଗାଇ ଯେ ତେଲ	
ସୁଦର୍ଶୀ ବୋଲି ତା ନାମ ଲୋକେ ପ୍ରକଟିଛି		ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାର ନିଷ୍ଠେ ଭାଙ୍ଗିଦ୍ୟନ୍ତି ଗେଲ	
ଶୁକଳଦଶମୀ ହେଲେ ଗୁରୁବାର ଦିନ		ଗୁରୁବାରେ ଯେଉଁ ନାରୀ ତୁଳାକୁ ଭିଣଇ	
ହୁଅଇ ସୁଦଶାବ୍ରତ ଶୁଣ ଦେଇ ମନ		ଲାଭରେ ଆମିଷ ଦେଇ ଯେ ଗ୍ରାସ କରଇ	
ସେହିଦିନ ଉଷାରୁ ଯେ ଉଠି ତତପର		ଖଟର ଛାୟାରେ ଯେହୁ କରଇ ଶୟନ	
ଝୋଟି ଆଦି ଚିତା ଦେବ ପୂର୍ବ ପରକାର		ରାତ୍ରକାଳେ ଦଧିଅନ୍ନ ଯେ କରେ ଭୋଜନ	
ସ୍ନାନ ସାରି ବୃହେ ପଦ୍ମମଣ୍ଡଳ ଲେଖିବ		କ୍ଷୌର ହୁଏ ଯେହୁ ଯାଇ ନାପିତର ଦ୍ଵାରେ	
ତହିଁପରେ ଧୋଇ ଏକ ଖଟୁଲି ରଖିବ		ଭୋଜନ ସମୟେ ଅନ୍ନ ପକାଏ ଭୂମିରେ	
ତହିଁପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜା ଗୁଆକୁ ଥୋଇବ		ଭୁଞ୍ଜି ନ ପାରିଣ ଅନ୍ନ ଦୋପାଡ଼ିଣ ଦିଏ	
ପଞ୍ଚାମୃତ ଶୁଦ୍ଧକଲେ ସ୍ନାନ କରାଇବ		ଏଡ଼େକର୍ମ ଯେ କରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ନ ପାଏ	
ଦଶଖୁଅ ସୂତାରେ ଯେ ବ୍ରତେକ କରିବ		ଗୁରୁବାର ଦିନ ସକାଳରୁ ଗୋମୟରେ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ନାମରେ ଦଶଗୋଟି ଗଣ୍ଡି ଦେବ		ଦୁଆର ଯେ ନ ଲିପଇ ଅଳସ ପଣରେ	
ଦଶକେରା ଦୁବରେ ଯେ ବ୍ରତ ଗ୍ରହାଞ୍ଜବ		ତୁଳିରୁ ନ କାଟେ ପାଂଶ ଭକ୍ଷେ ଯେ ଆମିଷ	
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗୁଆ ପାଖେ ତାହାକୁ ଥୋଇବ		ଏମାନଙ୍କଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରନ୍ତି ଯେ ରୋଷ	
କରୁଥିଲେ ପୂର୍ବରୁ ସେ ବ୍ରତ ପୁରାତନ		ଧନ ଜନ ସବୁ ଚାର ହରଣ କରନ୍ତି	
ବ୍ରତତୋର ଆଣି ତହିଁ ଥୋଇବ ବହନ		ମାଗିଗଲେ ଅନ୍ନବସ୍ତ୍ର କେହି ନ ଦିଅନ୍ତି	
ପ୍ରଥମରେ ବାଳଧୂପ ନଳବେଦ୍ୟ କରି		ଗୁରୁବାରେ ଯେଉଁନାରୀ ପିନ୍ଧେ ଶୁକୁଳୁଗା	
ତାପରେ ଯା ଭୋଗଦେବ ଶୁଣ ହେତୁକରି		ଏଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପଦ ପାଏ ହୁଅଇ ସୁଭାଗା	
ଅରୁଆ ଚାଉଳ ଏକମାଣ ଡିଗାଇବ		ଗୁରୁବାରେ ଯେଉଁ ନାରୀ ପିଲାଙ୍କୁ ମାରଇ	
ତାକୁ କୁଟି ତୁଳା କରି ଯତନେ ରଖିବ		କିବା ପାକହାଣ୍ଡି ଧୋଇ କଳା ନ ଛତାଇ	
କଦଳୀ ନଡ଼ିଆ ଛେନାଆଦି ଦଶପୁର		ସନ୍ଧ୍ୟା ଗଡ଼ିଗଲେ ଯେ ଦିଅଇ ସନ୍ଧ୍ୟାବତୀ	
ଦେଇ ଦଶଗୋଟି ମଣ୍ଡା କରିବ ସଦୃଶ		ପୁତ୍ରଧନ ହାନି ହୁଏ ସଦା ବହୁ କ୍ଷତି	

ଗୁରୁବାରେ ଯେଉଁ ନାରୀ ପୋତାଦୁବ୍ୟ ଖାଏ ।	ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ମୁଖେ ଯେ ଗୁଞ୍ଜି ବସଇ ।
ଶୋଇବାର ଶଯ୍ୟା ବଙ୍କା କରିଣ ବିଛାଏ ।	ଏମାନଙ୍କ ପାଶୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯାନ୍ତି ଦୂର ହୋଇ ।
ଶାଶୁ ଶ୍ଵଶୁରକୁ ନ ମାନଇ ଯେ ରମଣୀ ।	ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କୁଣ୍ଡାଳ କେଶ ବାନ୍ଧେ ଯେଉଁ ନାରୀ ।
ଉଲଗ୍ନ ହୋଇ ଶୟନ କରଇ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ।	କେତେ ନ ଦେଖନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାହାର ଯେ ଶିରୀ ।
ଅମାବାସ୍ୟା ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ବୁଲାଇ ଯେ ହଳ ।	ଭୋଜନକରି ଯେ ମୁଖ ଶୋଧନ ନ କରେ ।
ଏହି ଦିନମାନଙ୍କରେ ଘେନଇ ତଇଳ ।	ଭୋଜନ କରଇ ଯେହୁ ଅନ୍ଧକାର ଘରେ ।
ସତ୍ତାରେ ବସିଣ ଯେ ମାନବ ମିଛ କହି ।	ସ୍ନାନପରେ ହୁଅଇ ଯେ ତଇଳ ମରଦନ ।
ଆଳସ୍ୟେ ପାଦ ନ ଧୋଇ ଯେ ଗୁଞ୍ଜି ବସଇ ।	କରେ ଯେହୁ ନଖମୂଳେ ଗୁଞ୍ଜି ବିଦାରଣ ।
କୁଷ୍ମାଣ୍ଡ ଫଳକୁ ଯେହୁ ରମଣୀ କାଟଇ ।	ପିନ୍ଧିଥିବା ଲୁଗା ଶେଷେ ଯେ ବିଛି ହୁଅଇ ।
ରତ୍ନମତୀ ନାରାଜି ଯେ ରମଣୀ କରଇ ।	ଏମାନଙ୍କ ବଦନକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନ ଚାହିଁଇ ।
କନ୍ୟା ଭୁଲି ମାସେ ପିତୃଶ୍ରାଦ୍ଧ କରଇ ।	ଯେଉଁ ନାରୀ ନିଜ ପତିଠାରେ ରୋଷବହେ ।
କଥା କହୁ କହୁ ସବୁବେଳେ ଯେ ହସଇ ।	ସ୍ବାମୀ ଯାହା ବୋଲେ ତାହା ନ କରେ କେବେହେଁ ।
ଏମନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ସଦା ବହୁକଷ୍ଟ ପାଇ ।	ପର ପୁରୁଷରେ ଯେହୁ ହୋଇଥାଏ ରତ ।
ଆୟବୃଦ୍ଧି ନାଶଯାଏ ଅନ୍ନ ନ ମିଳଇ ।	ପରିଷ୍କୃତ ନୋହି ହୁଏ ଯେ ନାରୀ କୁସ୍ଥିତ ।
ଗୁରୁବାର ସକରାନ୍ତି ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ।	ଏମନ୍ତ ନାରାଜ ମୁଖ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନ ଦେଖନ୍ତି ।
ରଜନୀରେ ଯା ପୁରୁଷ କଲୋଚ୍ଚ ଭୋଜନ ।	କାଙ୍ଗାଜିନୀ ପରି ବାରଦ୍ଵାରେ ସେ ବୁଲାନ୍ତି ।
କିବା ଏହି ତିନି ଦିନ ଯେଉଁ ନାରୀ ମୋହେ ।	କଳହୀ ଅଳସୀ ଅତି ଅପ୍ରିୟ ସାହସୀ ।
ପୁରୁଷ ସଙ୍ଗରେ ମାତି ଧର୍ମକୁ ନ ଚାହେଁ ।	ଦେବ ବିପ୍ର ଅତିଥିରେ ନୁହଇଁ ବିଶ୍ଵାସୀ ।
ପ୍ରାଣେ ନାଶ ନ କରିଣ ତାକୁ ଦୁଃଖ ଦେଇ ।	ଏହିପରି ନାରୀ ଥିଲେ ସେ ଗୃହ ଶୁଖାନ ।
ବୁଲାନ୍ତି ଯେ ଅନୁବନ୍ଧ କାହିଁ ନ ମିଳଇ ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେ ସ୍ନାନକୁ ସଦା କରନ୍ତି ବର୍ଜନ ।
ଏ ତିନି ଦିନରେ ଯେହୁ ତିକ୍ତଦ୍ରବ୍ୟ ଖାନ୍ତି ।	ଯେଉଁନାରୀ ଭକ୍ତିଚିତ୍ତେ ସ୍ବାମୀକି ନ ସେବେ ।
ଅନ୍ଧକାଳେ ଯମଦ୍ଵାରେ ବହୁ ଦଣ୍ଡ ପାନ୍ତି ।	ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ସ୍ବାମୀ ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ ହୁଏ ଭବେ ।
ଏ ତିନିଦିନ ଯେ ନାରୀ କରଇ ହବିଷ୍ୟ ।	ଯେଉଁ ନାରୀ ସ୍ବାମୀ କି ଦେବତା ସମମଣି ।
ଦୁଃଖୀ ରଜି ଦେଖି ଦାନ କରଇ ବିଶେଷ ।	ସେବାକରି ତୋଷୁଥାଏ ତାର ମତ ଚିହ୍ନି ।
କରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାରେ ଉପବାସ ।	ନିଜ ଅଙ୍ଗ ପରିଷ୍କାର କରି ଶୁଦ୍ଧି ହୁଏ ।
ବଢ଼ିବ ତାହାର ଧନ ଜନ ଆୟୁଯଶ ।	ସାନ ବଡ଼ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମତାବେ ଚାହେଁ ।
ସକାଳୁ ଶେଯଗୁ ଉଠି ଯେ ମୁଖ ନଧୁଏ ।	ପରଷିବା ବେଳେ ପକ୍ଷପାତ ଯେ ନ କରେ ।
ତା ମୁଖ ଯେ ଜନ ଦେଖେ ତାର ଶୁଭ ନୁହେଁ ।	ସ୍ବାମୀ ପୁତ୍ର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାନ୍ଧେ ସମାନରେ ।
ରାତ୍ରଶେଷେ ବାସିଶେଯେ ଯେ କରେ ଶୟନ ।	ପତିର ଆଜ୍ଞାକୁ କେତେ ନ ପକାଏ ତଳେ ।
ତା ଗୃହକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦ୍ୟାଗ କରନ୍ତି ବହନ ।	ସ୍ବାମୀ ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ ସୁଖେ ସୁଖୀ ହୋଇବଳେ ।
ଆସନ ବିନା ଯେ ଭୂମିପରେ ବସି ଖାଏ ।	ଏମନ୍ତ ନାରୀର ଗୃହ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନ ଛାଡନ୍ତି ।
କିବା ଯେ କୁମାରୀ ସଙ୍ଗତରେ କାମ ମୋହେ ।	ତାର ଦୁଃଖ ନୟନରେ କେବେ ନ ଦେଖନ୍ତି ।

ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳେ ସେହି ନାରୀ ସୁଖ ପାଏ ।	କାହାର ଶିରରେ କେଶ ମୁକୁଳିତ ହୋଇ ।
ପତିପୁତ୍ରକନ୍ୟା ଅଭିଷେକ ସୁଖ ହୁଏ ।	ରୁମିପରେ ପଡ଼ିଅଛି କେରି କେହି ହୋଇ ।
ଅନ୍ତକାଳେ ବଳକୁଣ୍ଡେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ।	ଏହିରୂପେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଖିକରି ଗଲେ ।
ଅନୁକ୍ଷଣେ ମଞ୍ଜି ରହେ ପ୍ରମୋଦ ରଙ୍ଗରେ ।	ଚଣ୍ଡାଳ ସାହିରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ସଧବା ନାରୀର ପତିବିନା ନାହିଁ ଗତି ।	ଶ୍ରୀୟା ଚଣ୍ଡାଳୁଣି ନନ୍ଦ ବାହାରେ ତା ଘର ।
ତପ ଜପ ଦେବ ପୂଜା ତାହାର ଅନାତି ।	ତାହାର ମହିମା ଯେ ଦେବଙ୍କୁ ଅଗୋଚର ।
ପତିସେବା ଛାଡ଼ି ବୁଆ ବ୍ରତ ଯେ କରଇ ।	ପ୍ରତିଦିନ ଖରକଇ ଗୁଣିତା ନଗର ।
ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ବାଲ୍ୟ ବିଧବା ହୁଅଇ ।	ବିଷ୍ଣୁ ଗଳତିରେ ସେ ଯେ ଅତି ତତପର ।
ଯେଉଁ ନାରୀ ଆନନ୍ଦରେ ଅତିଥ ସେବଇ ।	ରାତ୍ର ବେନି ଘଡ଼ି ଥାଇ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଗଲା ।
ପୁଣ୍ୟବତୀ ବୋଲି ତାକୁ ପୁରାଣରେ କହି ।	ଏକ ବର୍ଷ ଗାଈର ଯେ ଗୋବର ଆଣିଲା ।
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଯେଉଁ ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ ।	ଭରମ କରିଣ ଘରଦ୍ବାରକୁ ଲିପିଇ ।
ଆପଣାର କୁଳଧର୍ମ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଲେଖ ।	ଛଡ଼ାପାଣି ମୁନ୍ଦାଏ ଦୁଆରେ ପକାଇଲା ।
ସଦା ବେଳେ କରନ୍ତି ଭରମ ଆଚରଣ ।	ଅରୁଆ ଚାଉଳ ବାଟି ଘରେ ଝୋଟି ଦେଲା ।
ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ମିଳନ୍ତି ତତକ୍ଷଣ ।	ଷୋଳକୋଟି କରି ଦିବ୍ୟ ପଦ୍ମେକ କାଟିଲା ।
ପତିସେବା ବିନା ନାହିଁ ନାରୀଙ୍କର ଗତି ।	ଦଶମୁଖୀ ଦୀପାବଳୀ ମଣ୍ଡଳେ ଥୋଇଲା ।
ପତିପ୍ରାଣ ନାରୀ କରେ ଦେବଲୋକ ଗତି ।	ଦଶବର୍ଷ ପଳମୂଳ ମଣ୍ଡଳେ ବାଜିଲା ।
ନାରୀଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ ପତିସେବା ବିନା ।	ସୂତା ଦଶଶୂଅ ନେଇ ମଣ୍ଡଳେ ଥୋଇଲା ।
ଅନ୍ୟ ଦେବ ପୂଜାତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ବିତମ୍ବନା ।	ମନର ତଅଳେ ପୁଣି ବେଶେ ଚଳିଗଲା ।
ପତିସେବା ବରଦି ଯେ ମାତି ଗରବରେ ।	ଅରୁଆ ଚାଉଳ ଆଉ ଦୁବ ଦଶକେରା ।
ଗୁରୁବାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ ସେହୁ ଯଦି କରେ ।	ତାହା ନେଇ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ମଣ୍ଡଳେ ଥୋଇଲା ।
ତାହାର ନୁହଇ ଭଲ ଜନମେ ଜନମେ ।	ଧୂପଦୀପ ନଇବେଦ୍ୟ ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ଦେଲା ।
ଦୁଃଖ ଶୋକ ରୋଗ ଭୋଗ ସଂସାରେ ସେ ଭ୍ରମେ ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ବୋଲି ସୁମରଣା କଲା ।
ଏମନ୍ତ ତିଆରି ସାଧବାଣୀକି କହିଲେ ।	ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ମାଗୋ ହରିକ ଘରଣୀ ।
ଆଜିଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ କର ଯା ବୋଇଲେ ।	ମୁହିଁ ଛାର ହାନିକାତି ନ ଜାଣଇ ପୁଣି ।
ନ କଲେ ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ତୋର କ୍ଷୟଯିବ ।	ଚଣ୍ଡାଳ ସାହିରେ ଘର ପୁଣି ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ।
ଅନୁବନ୍ଧ ଅଭାବରେ ଦୁଃଖ ଭୋଗ ହେବ ।	କିଛିତେ ଭକତି ମୋର ଘେନ କମଳିନୀ ।
ଶୁଣହୋ ନାରଦ ଠାକୁରାଣୀ ଏହାକହି ।	ଦାଣ୍ଡେ ଦାଣ୍ଡେ ଯାଉଥିଲେ ବିଷ୍ଣୁ ପାଟରାଣୀ ।
ସେ ଠାବରୁ କେତେଦୂର ପଥ ଗଲେ ବାହି ।	ସହି ନ ପାରିଲେ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀର ଦୟିନୀ ।
ଘରେ ଘରେ ପୁରେ ପୁରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଜେକଲେ ।	ପଦ୍ମପୁଲ ଦେଖି ତାଙ୍କ ବଳିଲା ଶରଧା ।
କାହାରି ଦୁଆରେ ସେହି ଶୁଚି ନ ଦେଖିଲେ ।	ଦୁଇପାଦ ଦେଇ ମାତା ପଦ୍ମେ ହେଲେ ଭରା ।
କେବଣ ସୁବତୀ ନିଦେ ହୋଇ ଅଚେତନ ।	ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଘରଗୋଟି ପାଇଲାକ ଶୋଭା ।
କାହାର ପିଟିଯାଇଛି ପିଛିଲା ବସନ ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଜେ କରିଛନ୍ତି କି ଉପମା ଦେବା ।

ବୋଇଲେ ଲୋ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ମାଗି ଘେନ ବର ।	ଆମ୍ଭ ବାନ୍ୟ ମାନି ତାକୁ ଦିଅ ଘଉଡ଼ାଇ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲି ଦୁଃଖ ନାଶିବି ତୋହର ।	ଏପରି ଘରଣୀ ଥିଲେ ଭଲ ଗତି ନାହିଁ ।
ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ କହୁଅଛି ଶିରେ କର ଦେଇ ।	ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଇଲେ ଭାଇ ଘଉଡ଼ାଇ ଦେବା ।
କି ବର ମାଗିବି ମାଗୋ ମାଗି ନ ଜାଣଇ ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀପରା ଭାରିଯାକୁ ଆଉ ନ ପାଇବା ।
ଗୋ-ଗୋଷ୍ଠକୁ ଦେବ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ମେପଦ ଗାଈ ।	ସେ ଯେବେ ଦୋଷ କରିଛି ଏମନ୍ତ କରିବା ।
କୁବେର ସମାନ ଧନ ଦେବୁ ମାତ ଦୁହିଁ ।	ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଲୋକକୁ ଡକାଇ ଅଣାଇବା ।
କୋଳକୁ ନନ୍ଦନ ଯେ ହସ୍ତକୁ ସୁନାବାହି ।	ପାଞ୍ଚଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାଦେଇ ଜାତି କରାଇବା ।
ଚାରିଯୁଗେ ବସିବି ଅମର ବର ପାଇ ।	ଆଉ ବେଳେ ତାର ଯଦି ଅନୀତି ଦେଖୁବା ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ତୁ ହୋଇଛୁ କି ବାଇ ।	ଦେଉଳ ଭିତରୁ ତାକୁ ଦେବା ଘଉଡ଼ାଇ ।
ଏ ସମସ୍ତ ବର ତୋତେ ଦେଇତ ପାରଇ ।	ଏକଥା ପ୍ରମାଣ ତୁମେ ଶୁଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ।
ଅମର ବର ଦେବାକୁ ଶକ୍ତି ମୋର ନାହିଁ ।	ନ ଜାଣି ଯେ ଦୋଷକଲେ ସିନ୍ଧୁ ରାଜକେମା ।
ଏହି ବର ମାଗିଲୁ ତୁ କେମନ୍ତ ପ୍ରକାର ।	ବାରେ ମାତ୍ର ଭାଇ ତାଙ୍କ ଦୋଷକର କ୍ଷମା ।
ଯେତେ ଦିନ ଜାଇଁଥିବୁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜିବୁ ।	ବଳରାମ ବୋଲୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
ଅନ୍ତକାଳେ ଯାଇ ବିଷ୍ଣୁ ପଞ୍ଜରେ ପଶିବୁ ।	ତୋର ଲକ୍ଷ୍ମୀଥିଲେ ମୁହିଁ ରହିବଇଁ ନାହିଁ ।
ମୋହର ଏ ବ୍ରତ କରିଥିବୁ ସବୁଦିନ ।	ଭାରିଯା ଅଟଇ ସିନା ପାଦର ପାଣ୍ଡୋଇ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ପାଦେ ଥିବ ତୋର ମନ ।	ଭାଇଥିଲେ କୋଟିଭାର୍ଯ୍ୟା ମିଳି ଯେ ପାରଇ ।
ଶୁଣ ହେ ନାରଦ ଏଣେ ହରି ବଳରାମ ।	ଭାର୍ଯ୍ୟାଠାରେ ଲୋଭ ଯେବେ ଅଛିରେ କହ୍ନାଇ ।
ମୃଗୟା ବିନୋଦେ ଯାଇଥିଲେ ଘୋରବନ ।	ଚଣ୍ଡାଳ ସାହିରେ ତୁ ନଅର ତୋଳ ଯାଇ ।
ଯୋଗବଳେ ବଳରାମ ଏ କଥା ଜାଣିଲେ ।	ମୋର ବଡ଼ ଦେଉଳକୁ ଆଉ ନ ଆସିବୁ ।
ତାକି ହରି ଶ୍ରୀହରିକୁ ଏମନ୍ତ କହିଲେ ।	ମାଇପକୁ ଘେନି ଦାଣ୍ଡ ବାହାରେ ରହିବୁ ।
ଦେଖ ଦେଖ କହ୍ନାଇ ତୋ ଭାରିଯା ଆଚାର ।	ଧୂଳୁର ବଚନ ପ୍ରଭୁ ସହି ନପାରିଲେ ।
ଭଉଁ ହୋଇ ଅଛଇ ଯେ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଘର ।	ଛାତିଲି ବୋଲିଣ ରଙ୍ଗ ଅଧର କହିଲେ ।
ହାତି ଘରେ ଥିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଣି ଘରେ ଥିବ ।	ଦେଉଳର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ସ୍ନାନ ନ କରିଣ ବଡ଼ ଦେଉଳେ ପଶିବ ।	ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖ ହୋଇ ପ୍ରଭୁ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାତିରେ ।
ଏହି ରୂପେ ସବୁଦିନେ ଦେଉଳେ ପଶୁଛି ।	ଶୁଣ ହେ ନାରଦ ତେଣେ ଶ୍ରୀଯା ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ।
ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇକୁ ବିଚାଳ କରାଇଛି ।	ପୂଜା କରୁଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ପାଦବେନି ।
ଦରିଦ୍ର ଭଞ୍ଜନୀ ନାମ ଯେଣୁ ଅଛି ବହି ।	ତାହାର ପୂଜାରେ ଦେବା ସମସ୍ତ ହୋଇଲେ ।
ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ କଷ୍ଟ ନ ପାରଇ ସହି ।	ଯାତିଶ ଅନେକ ବର ପ୍ରଦାନ ଯେ କଲେ ।
ସୁଦଶା ନାମରେ ଏକ ବ୍ରତ ଯେ ତାହାର ।	କୁଟିର ଖଣ୍ଡିତ ଥିଲା ବଲୁରିର ବାସ ।
ଏହି ବ୍ରତେ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ପୂଜଇ ପୟର ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୟାକଲେ ତାକୁ ଚନ୍ଦନ ଉଆସ ।
ଭାରିଯାରେ କାର୍ଯ୍ୟଯେବେ ଅଛିରେ କହ୍ନାଇ ।	ଯେଉଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଘରେ ନ ଥିଲାନ ଅନ୍ନ ।
ଚଣ୍ଡାଳ ସାହିରେ ନଗ୍ର ତୋଳ ବେଗେ ଯାଇ ।	ଚାରିକୋଣେ ଦେଲେ ତାକୁ ଶୁଷ୍କ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।

ଯେଉଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଘରେ ନ ଥିଲାନ ପୁତ୍ର		ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ କହୁଛନ୍ତି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଚାହିଁ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦୟା କଲେ ତାର ହେଲା ପାଞ୍ଚପୁତ୍ର		ସେତେବେଳେ ସାଗର ମନ୍ତ୍ରିଲେ ଦେବେଯାଉ	
ଧନ ପୁତ୍ରବତୀ ହୁଅ ବୋଲିଣ ବୋଲିଲେ		ବେଦମନ୍ତ୍ରୀଦି ସହିତେ ମୋତେ ପାଉଥିଲ	
ବରଦେଇ ସେଠାବରୁ ବିଜେ କରିଗଲେ		ସେତେବେଳ କଥା ତୁମ୍ଭେ ପାଶୋରି ଯେ ଦେଲ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀହେତୁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ହେଲା ଭାଗ୍ୟବତୀ		ମୋରପିତା ବରୁଣ ଯେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବରିଲେ	
ଏବେ ଶୁଣ ହେ ନାରଦ ଅପୂର୍ବ ଭାରତୀ		କନକବେଦୀରେ ନେଇ ବିଭା କରାଇଲେ	
ସିଂହଦ୍ୱାରେ ବିଜୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ ମହାମାୟା		ଝିଅ ଦେଇ ଶରଣ ପଶିଲେ ତୁମ୍ଭଠାଁ	
ଦେଖିଲେ ଦୁଆରେ ବସିଛନ୍ତି ବେନିଭାଇ		ଦଶଦୋଷ ମୋର କ୍ଷମା କରିବାର ପାଇଁ	
ବୋଇଲେ ଯେ ବାଟ ଛାଡ଼ ଭିତରକୁ ଯିବି		ଦଶଗୋଟି ଦୋଷରୁ ଗୋଟିଏ ନ ସହିଲ	
ଦଶମୀ ଯୋଗାଡ଼ ମୁହିଁ ମଣୋହୀ ରାହିବି		ପ୍ରଥମରେ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ବୋଲି ଗାଳିଦେଲ	
ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଇଲ କି ବାଲ		ବିଭା ବାସିଦିନ ଲୁଆ ଖେଳିବାର ବେଳେ	
ଚଣ୍ଡାଳ ସାହିକି ଯାଇଥିଲୁ କାହିଁ ପାଇଁ		ସାତକଡ଼ା କଉଡି ଯେ ପାତିଲଇଁ ତଳେ	
ଆମେ ନ ଦେଖୁଣୁ ଯେ ଦେଖିଲେ ବଡ଼ଭାର		ତୁମ୍ଭେ ଭାଳିବିଅ ନାଥ ମୋହର ହସ୍ତରେ	
ଆମେ ଦେଖୁଥିଲେ ସିନା ଦିଅକୁ ଘୋଡ଼ାଇ		ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଉଡି ମୁହିଁ କାକିଲଇଁ କରେ	
ଯାଅ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୁମ୍ଭଠାରେ ଆଉ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ		ଛଡ଼ାଇ ନ ପାରି ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର	
ଧୂଳୁର ବହୁତ ମୋତେ କଲେ ବଡ଼ଭାର		ମୋତେ ବୋଇଲ ଯା'ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମାଗିଲେନ ବର	
ହାତିଘରେ ଥିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଥିବ ପାଣିଘରେ		ଯାହା ମନ ବାଞ୍ଛା ଗୋ କରିବୁ ବରଦେହୀ	
ସ୍ନାନ ନ କରି ପଶୁଛି ଦେଉଳ ଭିତରେ		ତାହା ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ଦେବି ଶୁଣ ପ୍ରାଣସହୀ	
ତା'ଠାରୁ ପାପିନୀ ଆଉ ସଂସାରରେ ନାହିଁ		କରପତ୍ର ଯୋଡିଣ ମୁଁ ବୋଇଲି ଭଉର	
ମୋହର ବଚନ ଏବେ ଶୁଣ ପ୍ରାଣ ସହୀ		ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର	
ଜଗତେ ବୋଇତି ତୋତେ ବାର ଠାକୁରାଣୀ		ଅଷ୍ଟଦିନେ ପଡ଼ିବ ମୋହର ଗୁରୁବାର	
ବାଇପ୍ରାୟ ବୁଲୁଥାଉ ହୋଇ ମୋ ଘରଣୀ		ପଡ଼ି ଚରଚିବି ମୁହିଁ ସଭିକର ଘର	
ଏକ ଘର କରାଇ ସହସ୍ର ଘର ଭାଙ୍ଗି		ପଡ଼ି ଚରଚିବି କାବୁ ବହୁ ପରିଯତେ	
ସହସ୍ର ଘର କରାଇ ଏକଘର ଭାଙ୍ଗି		ଏହି ଦୋଷ ମୋର ପ୍ରଭୁ ନ ଧରିବ ଚିତ୍ତେ	
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହିମା ତୋହର		ହେଉ ବୋଲି ଶ୍ରୀମୁଖରେ ଆଜ୍ଞା ଅଛ ଦେଇ	
ଯାଅ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାହାରି ଗୋ ନ ରହ ମୋ ପୁର		ଏବେ କିମ୍ପା ସତ୍ୟ ଭଗ୍ନ ହେଉଛ ଗୋସାଇଁ	
ତୋହଠାରେ କୋପ କରିଛନ୍ତି ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ		ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି କୋପରର ହୋଇ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ କହୁଛନ୍ତି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଚାହିଁ		ବାପ ତୋ ଲୁଣିଆ ଯେ ଗରଜି ମରୁଥାଇ	
ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେଇ ମୋତେ ଦିଅ ଘଇଡ଼ାଇ		ଝିଅଟେରୀ ତୋ ଦୁର୍ଗୁଣ କହିଲେ ନ ସରେ	
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀମୁଖ ଚାହିଁ		ବାପର ଗର୍ଜନ ଶବ୍ଦେ କିଏ ରହିପାରେ	
ଆମ ଜାତିରେ ତ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଚଳେ ନାହିଁ		ଚାରିପାଖେ ମେଘନାଦ ପାଟେରୀ ତୋଳାଇ	
ଛାଡ଼ିବା ଭାରିଜା ମୁଖ ଚାହିଁ ନ ଯୋଗାଇ		ବଡ଼ ଦେଉଳରେ ରହିଥୁ ଦୁଇଭାଇ	

ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଲୁଛନ୍ତି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଚାହିଁ		ରାଣୀ ଅଲକ୍ଷଣା ଝିଅ ମୁହିଁ ଯେ ନୁହେଁ	
ଅଳ୍ପବର ଘରେ ବନ୍ଧେ ଥିଲି ଉଦାହୋଇ		ପିତର ଘରକୁ ମୁଁ ଯେ ବାହାରି ଯିବି	
ଅଳ୍ପବ ବିଚାର ବୋଲି ଦିଅ ଘରଡ଼ାର		ତୁମ ଅଳ୍ପକାର ମାନ ପ୍ରଭୁ କାଢ଼ି ନିଅ	
ପୁଣି ଜାତି କୁଳ ଗୋଡ଼ କହିଲ ଗୋସାଇଁ		ପଛରେ ମୋତେ ଯେ ଆଉ ବୋଲଣା ନ ଦିଅ	
ପ୍ରଭୁ ହେତୁ ସବୁ ଯାଉଅଛି ଗୋପ୍ୟ ହୋଇ		ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଇଗୁଣି ବାଉ	
ତୁମ ଜାତି କୁଳର ତ ଠିକଣା ନ ଥାଇ		ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପକାର ଆମେ ନେବୁ କାହିଁ ପାଇଁ	
ତୁମ ଜାତି କୁଳ ଯେ କହିଲେ ନ ସରଇ		ଭାରିକା ଦେହରେ ଯେଉଁ ଅଳ୍ପକାର ଥାଏ	
ଗଉଡ଼ ଘରେ ରହିଲ ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇ		ସ୍ବାମୀ ହୋଇ ତାହାଠାରୁ କାଢ଼ିଣ କି ନିଏ	
ନିମା ନାମେ ସିପୁଟି ଯେ ଜାତିରେ ଗୋଲକ		ଠାକୁରାଣୀ କହୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଚାହିଁ	
ତାହାଘରେ ଜଗନ୍ନାଥ କଲ ଅନୁରକ୍ଷ		ତୁମର ଅଟର ମୁଁ ଯେ ପ୍ରଥମ ବିବାହୀ	
ଦୂତ ପଣେ ଯାଇଥିଲ ହସ୍ତିନା ଭୁବନ		ପଛରେ କହିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆମ ଘରେ ଥିଲା	
ବିଦୁର ଘରେ ଯେ ପୁଣି କରିଲ ରୋଜନ		ସହସ୍ର ଟଙ୍କାର ଅଳ୍ପକାର ଘେନିଗଲା	
ଜାରାନାମେ ଶବର ଯେ ଅରଣ୍ୟରେ ଘର		ଏମନ୍ତ ଅଖ୍ୟାନ ମୋତେ ନ ଦିଅ ଗୋସାଇଁ	
ସେ ତୁମକୁ ପୂଜିଲା ବରଷ ଦଶବାର		ତୁମ ଅଳ୍ପକାର ମାନ ନିଅ ବାହୁଡ଼ାଇ	
ଅରଣ୍ୟର ଫଳମୂଳ ଖୋଜିଣ ଆଶର		ଶିରରୁ କାଢ଼ିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୁକୁତାର ଜାଲି	
ବସିଣ ପ୍ରଥମେ ଭଲମନ୍ଦ ସେ ଖାଅଇ		ହୃଦରୁ କାଢ଼ିଲେ ଇନ୍ଦ୍ର ଗୋବିନ୍ଦ କଞ୍ଚୁଳି	
ପିତା କଷ୍ଟା ସବୁ ପ୍ରଭୁ ଆଡ଼ କରିଦେଇ		ଅଶ୍ବରୁ କାଢ଼ିଲେ ମାଏ ରକ୍ତ ଓଡ଼ିଆଣୀ	
ଯେ ଫଳ ସୁଆଦ ତାହା ତୁମକୁ ଗୁଞ୍ଜାଇ		ନାସିକାରୁ କାଢ଼ିଲେ ଯେ ମୁକୁତା ବସଣୀ	
ଶବର ବିଚାର ତୁମେ ବେନିଗୋଟି ଭାଇ		କର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ଵୟରୁ କାଢ଼ିଲେ ହୀରାର କୁଣ୍ଡଳ	
ଏକଥା କି ତୁମ ମନୁ ଗଲା ଭୁଲି ହୋଇ		ଗଜାରୁ କାଢ଼ିଲେ ଯେ ଦୋସରୀ ଚିନାମାଳ	
ଆପଣେ ପାତକୀ କିମ୍ପା ପରନିନ୍ଦା କର		ପାଦରୁ କାଢ଼ିଲେ ଦେବୀ ବାଙ୍କେଶୀ ନୁପୁର	
ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଦୁଇ କଥା ବିଚାର ନ କର		ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରୁ କାଢ଼ିଲେ ଯେ ଝୁଞ୍ଚିଆ ସବ୍‌ର	
ଭାରିଯା ଯେ ଦୋଷକଲେ ପତି ତା ସହଇ		ଅନ୍ୟ ଅଳ୍ପକାରମାନ କି କହିବି ଆଉ	
ଏକ ଅପରାଧେ ପ୍ରଭୁ ଗୁଡ଼େ କି ତେଜଇ		ଗୁଣ୍ଡ କଲାଗୁ ଦିଶିଲା ସବୁ ଦାଉ ଦାଉ	
କିମ୍ପା ନକର ଗୋସାଇଁ ଏମନ୍ତ ବିଚାର		ସବୁ ଅଳ୍ପକାର ମାନ ଏକଠାବ କଲେ	
ଯାଅ ଯାଅ ବୋଲୁଅଛ ମୋତେ ବାରମ୍ବାର		ରଖ ଦାନବଞ୍ଚୁ ଏହା ବୋଲି ସମର୍ପିଲେ	
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଅଛ ଏମନ୍ତ କରିବା		ଗୋବିନ୍ଦ କହନ୍ତି ଏହା କି କରିବୁ ନେଇ	
ମାଣେ ମାଡ଼େ ପଡ଼ି ତୋତେ ନିତ୍ୟ ଦେଉଥିବା		ଆମର ଏ ଅଳ୍ପକାରେ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ	
ଭାଇକୁ ବୁଝାଇ ପଛେ ତୁମକୁ ଆଣିବୁ		ଗୃହସ୍ଥ ହୋଇଣ ଯେବେ ଭାର୍ଯ୍ୟାକୁ ତେଜଇ	
ଭାଇକ ଆଜ୍ଞା ଅବଜ୍ଞା କେତେ ନ କରିବୁ		ଛ'ମାସ ଭାତ ଲୁଗା ଲେଖଣ ଦିଅଇ	
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ କହନ୍ତି ପତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ		ଏହି ଅଳ୍ପକାର ସବୁ ତୁମେ ଘେନିଯାଅ	
ଅନାଥ ଅରକ୍ଷ ପ୍ରାୟ ଯାଉଅଛ ମୁହିଁ		ବିକି ଭାଙ୍ଗିକରି ଭାତ ଲୁଗା କରୁଥାଅ	

ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ କହୁଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ମୁଖ ଚାହିଁ ।	ଆଜ୍ଞାମାତ୍ରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବେଗେ ଚଳିଗଲେ ।
ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ॥	ତିନିକୋଣ ପ୍ରମାଣେ ଉଆସ ତୋଳାଇଲେ ॥
ମୋର ବୁଲେ ଆଉ ଯେଉଁ ଭାରିଯା ଆଣିବ ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣର କାହ୍ନୁମାନ ସବୁଘରେ କଲେ ।
ଏହିସବୁ ଅଳଂକାର ତାହାକୁ ଯେ ଦେବ ॥	ହୀରାମଳା ମାଣିକ୍ୟାଦି ତହିଁ ଖଞ୍ଜାଇଲେ ॥
ମୁହିଁ ଯାଉଅଛି ହୀନ ଅରକ୍ଷିତ ହୋଇ ।	ଗଣ୍ଡିପୁଲେ ଅନେକ ମୁକୁତା ଲଗାଇଲେ ।
ମୋର ଅଭିଶାପ ଘେନ ପ୍ରଭୁ ବାବଗ୍ରାହୀ ॥	ପ୍ରବାଳର ଶ୍ରମ୍ଭମାନ ତହିଁରେ ରଚିଲେ ॥
ସତେ ଯେବେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଆତଯାତ ।	ପୁର ଦେଖୁ କମଳିନୀ ସବୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ।
ତୁମକୁ ଅନ୍ନ ନ ମିଳୁ ଆହେ ଜଗନ୍ନାଥ ॥	ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ବହୁତ ପ୍ରଣାମା ଯେ କଲେ ॥
ବାରବର୍ଷ ଯାଏ ତୁମେ ଦରିଦ୍ର ହୋଇବ ।	ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁରକୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଚଳିଗଲେ ।
ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଜଳ ଯେ ତୁମକୁ ନ ମିଳିବ ॥	ଅଷ୍ଟବେତାଳକୁ ଡାକି ଦେବୀ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ॥
ମୁହିଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଯେବେ ଟେକିଦେବି ଅନ୍ନ ।	ଅଷ୍ଟ ବେତାଳରେ ତୁମେ ଏମନ୍ତ କରିବ ।
ଭୋଜନ କରିବେ ତେବେ କାଳୀୟ ଖଞ୍ଜନ ॥	ପ୍ରଥମେ ଗୋଷ୍ଠାଇ ଶାଳେ ଯାଇଣ ପଶିବ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ ଶାପ ଦେଇ ଗଲେ ।	ଷାଠିଏ ପଡ଼ି ତୋର ଭୁଞ୍ଜିବ ଯେ ତହିଁ ।
ଦେଉଳକୁ ବାହାର ହୋଇ କେତେଦୂର ଗଲେ ॥	ତେରପୋତି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଖାଇବ ହର୍ଷହୋଇ ॥
ଏହାଦେଖୁ ଦାସୀମାନେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ାଅତି ।	ଶାଗମୁଗ ମଧୁରୁଚି ତିଳ କାଞ୍ଜିରାଇ ।
ଦାସୀକୁ ଅନାଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ବୋଲୁଛନ୍ତି ॥	ଆମିଳ ଖାଇବ ଖଣ୍ଡାଖାକର ମିଶାଇ ॥
ମୁହିଁ ଯାଉଅଛି ହୀନ ଅଲକ୍ଷଣୀ ହୋଇ ।	ଅମୃତ ମଣୋହୀ ମାନ ଭୋଜନ କରିବ ।
ମୋର ପଛେ ତୁମେମାନେ ଆସୁଛ କିମ୍ପାଇଁ ॥	ହାଣ୍ଡିମାନ ନେଇ ଏକଠାବେ କଟାଡିବ ॥
ଏହିପରି ହୋଇ ଯେବେ ପିତାଘର ଯିବି ।	ତହିଁ ଯାଇଣ ଭଣ୍ଡାରେ ମଧ୍ୟରେ ପଶିବ ।
ଚାରିଦିନ ମାତ୍ର ତହିଁ ରହି ନ ପାରିବି ॥	ବାଉନକୋଟି ଭଣ୍ଡାର ବୋହିଣ ଆଣିବ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରାୟସକୁ ପିତାଘର ଯିବେ ।	କାଣି କଉଡ଼ି କଡ଼ାକର ଦ୍ରବ୍ୟ ନ ରଖିବ ।
ତାକୁ ଦେଖୁ ପିତା ମୋତେ ସମର୍ପଣ ଦେବେ ॥	ସବୁ ବୋହି ଆଣି ମୋର ପାଶେ ସମର୍ପିବ ॥
ଶାପ ଦେବା ଫଳ ମୋ ହୋଇବ ଅକାରଣ ।	ବେତାଳ ବୋଇଲେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଦରିଦ୍ର ନୋହିବେ ପ୍ରଭୁ ଦେବ ଭଗବାନ ॥	କେମନ୍ତ କରିଣ ତହିଁ ଆଣିବୁ ବୁଢ଼ାଇ ॥
ଏତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ମନେ ଚିନ୍ତାକଲେ ।	ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ତହିଁ ଚେଇଁଥିବେ ।
ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ଯେ ମାଏ ମନେ ସୁମରିଲେ ॥	ଆମକୁ ଦେଖଣ କାଳେ କିଏ ପରାଉବ ଦେବେ ॥
ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁରରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ରହିଥିଲା ।	ଶୁଣି କମଳିନୀ ନିଦ୍ରାବତୀକି ରାଇଲେ ।
ସୁରଣ ମାତ୍ରକେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଛାମୁରେ ମିଳିଲା ॥	ବହନ ମୋ ବୋଲକର ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ॥
କିଏ ଆଜ୍ଞା ହେଉ ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାମାୟୀ ।	ରାମକୃଷ୍ଣ ନୟନରେ ନିଦ୍ରା ଯେ ଘାରିବୁ ।
ଶୁଣି ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ବିଶ୍ୱକର୍ମାକୁ ଯେ ଚାହିଁ ॥	କାଲି ବେଳ ଦୁଇଘଡ଼ି ଯାଏ ନ ଛାଡ଼ିବୁ ॥
ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଅପବାଦେ ପ୍ରଭୁ ଦେଲେ ଘଉଡ଼ାର ।	ଆଜ୍ଞାପାଇ ନିଦ୍ରାବତୀ ଶାନ୍ତ ଚଳିଗଲେ ।
ପାରିବୁକି ଖଣ୍ଡିଏ କୁଟିଆ ତୋଳିଦେଇ ॥	ରାମକୃଷ୍ଣ ନୟନରେ ନିଦ୍ରା ଯେ ଘାରିଲେ ॥

ପାକଶାଳାରେ ବେତାଳ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।	ବଳରାମକୁ ପ୍ରଥମେ ଧଇଲେକ ଯାଇ ।
ତହିଁ ଥିବା ପାକଦ୍ରବ୍ୟ ସମସ୍ତ ଖାଇଲେ ॥	ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟକୁ ଯେ ଦେଲେ ଗଡ଼ିଆଇ ॥
ହାଣ୍ଡିମାନ ସବୁ ଏକଠାବେ କଟାଡ଼ିଲେ ।	ଏ ଉଭାକୁ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁକୁ ଧଇଲେ ।
ଭଣ୍ଡାର ଘରରେ ଅଷ୍ଟବେତାଳ ପଶିଲେ ॥	ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟ ଉପରକୁ ଗଡ଼ାଇଲେ ॥
ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥିଲା ତହିଁ ।	ଶୋଇବାର ରତ୍ନଖଟ ଆଣିଲେକ ବୋହି ।
ବାଉନକୋଟି ଭଣ୍ଡାର ଆଣିଲେ ବୁହାଇ ॥	ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଗେ ଦେଲେ ଆନନ୍ଦରେ ନେଇ ॥
ରାତ୍ରଷୋଳ ଘଡ଼ିଯାକ ବେତାଳ ଯେ ତହିଁ ।	ବଳରାମ ପିନ୍ଧିବାର ପାଟ ବୋହି ନେଲେ ।
କୁଳାରୁ ଛାଣୁଣିଯାକ ସବୁ ନେଲେ ବୋହି ॥	ଜଗନ୍ନାଥ ପିନ୍ଧିବାର ନେତ ଘେନିଗଲେ ॥
ଦେଖିକରି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସବୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ।	ଦେଖିକରି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସବୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ।
ତୁମ୍ଭେ ଆଜି ପୁତ୍ରପଣ କରିଲ ବୋଇଲେ ॥	ଅଷ୍ଟବେତାଳକୁ ବର ଯାଚିଣ ଯେ ଦେଲେ ॥
ପ୍ରଣାମା କରିଣ ମାଏ ବଚନ ଯେ କହି ।	ଆରେ ଅଷ୍ଟବେତାଳରେ ଏମନ୍ତ କରିବ ।
ସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଣିଲତ ରତ୍ନଖଟ ନାହିଁ ॥	ବୈକୁଣ୍ଠପୁରରେ ଯାଇ ସୁଖରେ ରହିବ ॥
ପାଞ୍ଚଲକ୍ଷ ମୂଲ୍ୟ ସେହି ଖଟ ତ ଅଟଇ ।	ଆଜ୍ଞା ପାଇଣ ବେତାଳଗଣ ବେଗେ ଗଲେ ।
ଯାଅରେ ବେତାଳ ଏବେ ଖଟ ଆଣ ବୋହି ॥	ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁରରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
ଯେତେବେଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦରିଦ୍ର ହୋଇବେ ।	ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ତହିଁ ଏକ କଥା ବିଚାରିଲେ ।
ରତ୍ନ ଖଟ ବିକି କରି ଦିନ ଚଳାଇବେ ॥	ସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀଙ୍କୁ ଯେ ହୃଦେ ସୁମରିଲେ ॥
ଯେବେ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ ମୋତେ ନ ଖୋଜିବେ ।	ବୋଇଲେ ଗୋ ସରସ୍ୱତୀ ଏମନ୍ତ କରିବ ।
ନାରାଙ୍କୁ ପୁରୁଷମାନେ ଆଉ ନ ଲୋଡ଼ିବେ ॥	ରାଜ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ହୋଇ ଘରେ ଘରେ ବୁଲୁଥିବ ॥
ମୋତେ ଘେନି ପ୍ରଭୁ ଯେବେ ନ କରିବେ ଘର ।	ସର୍ବଦ୍ୱାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ବୁଲିବେଟି ଯାଇଁ ।
କଳିଯୁଗେ ନାରାଙ୍କି ଯେ ନ ଖୋଜିବେ ନର ॥	ସର୍ବ କଣ୍ଠେ ସରସ୍ୱତୀ ବିଜେ କର ତୁହି ॥
ବେତାଳେ ବୋଲୁଅଛନ୍ତି ରମା ମୁଖ ଚାହିଁ ।	ଅନ୍ନ ପାଣି କେହି ତାଙ୍କୁ କିଛି ହିଁ ନ ଦେବେ ।
ରତ୍ନଖଟେ ଶୋଇଛନ୍ତି ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇ ॥	ଏତେ ଦୁଃଖ ପାଇଲେ ସେ ମୋତେ ସୁମରିବେ ॥
କୋଟିସିଂହ ପରାକ୍ରମ ପ୍ରଭୁ ବଳରାମ ।	ଆରାମ ଦାୟିନୀ ରାତ୍ର ସୁଖରେ ପାଇଲା ।
ପୁଣି ତହିଁ ଶୋଇଛନ୍ତି କାଳୀୟ ଗଞ୍ଜନ ॥	ଦିନ ଦୁଇ ଘଡ଼ିକରେ ନିଦ୍ରା ଯେ ଭାଙ୍ଗିଲା ॥
ସାତଗୋଟି ପର୍ବତରୁ ଅଟଇ ଯେ ଗରୁ ।	ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହ୍ନାଇ ।
ନାମ ବହିଅଛନ୍ତି ଅଟଇ ମହାମେରୁ ॥	ଗହଳ ଚହଳ ଆଜି କିଛି ଶୁଭୁନାହିଁ ॥
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଇଲେରେ ଏମନ୍ତ କରିବ ।	ମୁଦିରଥ ପଣ୍ଡାର ତ ତୁଷ୍ଟ ଶୁଭୁ ନାହିଁ ।
ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟ ଏକ ଗୋଟି ଯେ ଆଣିବ ॥	ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଯେ ପରିଚା ଗଲେ କାହିଁ ॥
ରାମକୃଷ୍ଣ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଯେ ଗଡ଼ାଇଣ ଦେବ ।	ଶ୍ରୀମୁଖ ପଖାଳିବାକୁ ଜଳ ନ ମିଳଇ ।
ଶୋଇବାର ରତ୍ନଖଟ ବୋହିଣ ଆଣିବ ॥	କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ଏତେ କହରେ କହ୍ନାଇଁ ॥
ଏହାଶୁଣି ବେତାଳ ଯେ ଶୀଘ୍ର ଚଳିଗଲେ ।	ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ।
ରତ୍ନଖଟ ପାଶେ ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟ ଦେଲେ ॥	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଛାଡ଼ିଗଲାକୁ ଯେ ଏମନ୍ତ ହୁଅଇ ॥

ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହାଇ		ସେଠାରୁ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଧାନର ମରାଇ	
ଭାର୍ଯ୍ୟା ଛାଉ ଏମନ୍ତକୁ କହୁଅଛୁ ଦୁହିଁ		ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଭରଣ ଯେ ଧାନ ତହିଁ ଥାଇ	
କାହାର ଭାରିଯା ଯେବେ ରକ୍ଷି ହଜିଯାଏ		ଦେଖିଲେ ଅଗାଧି ତହିଁ ଗୋଟିଏ ଯେ ନାହିଁ	
ତାର ଗୃହସ୍ଥ କି ଭାତ ରାନ୍ଧିଣ ନଖାଏ		ତହିଁଗଲେ ଦୁଇଭାଇ ନିରାଶ ଯେ ହୋଇ	
ଭଣ୍ଡାର ଘରକୁ ବିକେ କଲେ ଦୁଇଭାଇ		ଭୟଦୁଃଖ କୂଳେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ	
ଭଣ୍ଡାରେ ଦେଖିଲେ କିଛି ପଦାର୍ଥ ଯେ ନାହିଁ		ଟୋପାଏ ଟୋପାଏ ଯେ ପାଣି ତହିଁ ନ ଦେଖିଲେ	
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ କିଏ ହେଲା		ବଡ଼ ଦେଉଳରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ	
ବାଉନ କୋଟି ଭଣ୍ଡାର କେ ଘେନିଣ ଗଲା		ସେହିଦିନ ଉପବାସ କରିଣ ରହିଲେ	
ଲକ୍ଷେ ଜୀବ ଖାଇଲେ ବୋହିଲେ ନ ସରଇ		ବେଳ ଦୁଇ ଘଡ଼ିକରେ ନିଦ୍ରା ଯେ ଭାଙ୍ଗିଲା	
କ୍ଷଣକ ଭିତରେ କିଏ ଘେନିଗଲା ବୋହି		ମୁଖ ପ୍ରକାଶନ ଅର୍ଥେ ପାଣି ନ ମିଳିଲା	
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୁଦିଏ ବଳରାମ ଯେ ପାଇଲେ		କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ଏବେ ବୁଦ୍ଧି ଦିଶୁନାହିଁ	
ସାତଗୋଟି ଗଣ୍ଡିଦେଇ କାନିରେ ବାନ୍ଧିଲେ		ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହାଇ	
ଜଗନ୍ନାଥ କହନ୍ତି ଯେ କି ପାଇଇ ଭାଇ		କାଲି ଉପବାସରେ ରହିଲେ ବେନିଭାଇ	
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଧନ ପାଇଇଲୁଁ		ଆଜି ପାଦେ ଯିବାକୁ ତ ବଳ ପାଇନାହିଁ	
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ବଳରାମ ଭାଇ		କେଉଁଠାରୁ ଯେବେ ଆଜି ନ ମିଳିବ ଅନ୍ନ	
ବେଙ୍ଗିପିତଳ ଖଣ୍ଡକ ରକ୍ଷ କାହିଁପାଇଁ		କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଆମ୍ଭେ ଧରିବା ଜୀବନ	
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି କି କଥା ଘଟିଲା		ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଆରେ ବାବା	
ପାଇଥିବା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବେଙ୍ଗି ପିତଳ ହୋଇଲା		ନଗରରେ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ଜୀବନ ପୋଷିବା	
ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣରୁ ଯେଉଁ ଧନ ହୋଇଥିଲା		କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଛିଣ୍ଡା ଭଲଗା ପଇତା	
କାଣି କଷ୍ଟକି ଜଡ଼ାକୁ ସମାନ ନେହିଲା		ହସ୍ତରେ ଧଇଲେ ଦୁଇଭାଇ ଗଙ୍ଗାଛଡ଼ା	
ସେଠାରୁ ବାହାରି ଗଲେ ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇ		ଚିତା ଘେନିବାକୁ ଜଳ କାହିଁ ନ ପାଆନ୍ତି	
ପାକଶାଳ ଦୁଆରେ ଯେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ		ଯାହା ଘର ଠାକୁ ପାଣି ମାଗିବାକୁ ଯାନ୍ତି	
ବଳରାମ ଠିଆ ହେଲେ ଦୁଆର ମୁହଁକୁ		ବୋର ଖଣ୍ଡ ବୋଲି ମାରି ଘରଡ଼ାଇ ଦ୍ୟନ୍ତି	
ଜଗନ୍ନାଥ ପଶିଗଲେ ରୋଷାଇ ଘରକୁ		ସେଠାବରୁ ଦୁଇଭାଇ ଭୟେ ପକାବନ୍ତି	
ଦେହରେ ଭାରିଲା କଦା ମୁହଁରେ ଭାରିଲା		ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ	
କଦା ଶ୍ରୀମୁଖ ଗୋଟିକ ଝଟକି ଦିଶିଲା		ବଡ଼ ପଣ୍ଡା ଘରକୁ ହେ ଚାଲ ଏବେ ଯାଇ	
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଜଗନ୍ନାଥ		ହସ୍ତ ଧରାଧରି ହୋଇ ଦୁଇ ଭାଇ ଗଲେ	
ବଡ଼ ଝୁଆ ବୋଲି ତତେ କହନ୍ତି ଜଗତ		ବଡ଼ପଣା ଘରଠାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ	
ମତେ ଅନ୍ନ ନ ଦେଇଣ ସବୁ ଖାଇ ଦୁହିଁ		ବଧୂ ତାର କହଇ ଯେ ଶାଶୁ ଆଗେ ଯାଇ	
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ		ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ଦୁଇଗୋଟି ଆସିଛନ୍ତି ଧାଇଁ	
ଅନ୍ନ କାହିଁ ମିଳିବ ଯେ ତୁଲି ସୁଦ୍ଧା ନାହିଁ		ଶାଶୁ ରାଣି ତାହାକୁ ଯେ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲା	
ନ ବୁଝି ଏପରି କିମ୍ବା କହୁଛ ଗୋସାଇଁ		ଧାଇଁ ଯାଇ ବେଗେ ଦାଣ୍ଡ କବାଟ କିଜିଲା	

ଆସ ଆସ ବୋହୂଏ ଲୋ ଠେଙ୍ଗା ବାଡ଼ି ଧରି ।	ଏମନ୍ତ ବିଚାର କରି ଦୁଇଭାଇ ଗଲେ ।
ଚୋର କି ଖଣ୍ଡ ଏ ଦୁହେଁ ଦେବା ଆଡ଼କରି ।	ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପରିଣାରେ ଯେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଏହାଶୁଣି ଦୁଇ ଭାଇ ତହିଁ ପକାଇଲେ ।	ପଦ୍ମପୋଖରୀରେ ସାତ ତାଳ ପାଣିଥିଲା ।
ସାମବେଦ ଯଜୁର୍ବେଦ ଦୂରେ ଉଠାରିଲେ ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଜ୍ଞା ମାତ୍ରେ ସବୁ ପକ ହୋଇଗଲା ।
ଶୁଣି ଶୁଷ୍ପ ତରୁଗଣ ପଲ୍ଲବୀ ଉଠିଲେ ।	ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ।
ଭିକ୍ଷୁକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲି ବ୍ରାହ୍ମଣା ଚିହ୍ନିଲେ ।	ଜଳ ନାହିଁ ଫଳ ଏଥି କାହିଁବା ପାଇବା ।
ଦୁଇ ଭାଇକୁ ସେ ଡାକି ତହିଁ ବସାଇଲା ।	ଏହା କହି ଦୁଇଜଣ ତହିଁ ଚଳିଗଲେ ।
ଖୁଦ ମନୁଷ୍ୟ ମିଶାଇ ସବୁର ରାନ୍ଧିଲା ।	ଯାଇ ଯାଇ ବାଟେ ଏକ ଯୋଗାକି ଭେଟିଲେ ।
ଅଫିଟା କଦଳୀମଞ୍ଜ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଆଣି ।	ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ନାଥ ।
ବେନି ଭାଇ ପକାଇଣ ସିଞ୍ଚିଲେକ ପାଣି ।	ତୁମର ଆଳସ୍ୟ ଯେ ଆମକୁ ଦିଅ ଭାତ ।
କଂସା ଘେନି ବ୍ରାହ୍ମଣା ଯେ ଅନ୍ନ ଆଣିଗଲା ।	ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବୋଲେ ରାମକୃଷ୍ଣ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଅନ୍ନ କି ବାଜିବ ତାର ହାସ୍ତି ଉଠାହେଲା ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀଦ୍ରୋହୀ ହୋଇଅଛ ତୁମେ ଦୁଇ ଭାଇ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦ୍ରୋହୀ ପୁରୁଷ ଏ ବୋଲିଣ ଜାଣିଲା ।	ଦୁଧ ଅନ୍ନରେ ଯେ ମୋର ଆଳ ପୁରିଥିଲା ।
ପାକଶାଳକୁ ଲେଉଟି ପାଶରେ ମିଳିଲା ।	ତୁମେ ମାଗନ୍ତେଣ ଅନ୍ନ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।
ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇକର ହସ୍ତକୁ ଧଳାଇ ।	ଅନ୍ନ ଜଳ ନ ମିଳିବ ତୁମକୁ ଯେ କାହିଁ ।
କଟୁକଥା କହି ତାକୁ ଦାଣ୍ଡରେ ଛାଡ଼ିଲା ।	ସମୁଦ୍ର କୁଳକୁ ବେଗେ ଯାଅ ଦୁଇଭାଇ ।
ତହିଁ ଦୁଇଜଣ ଯେ ନିରାଶ ହୋଇଗଲେ ।	ମୁହିଁ ଯାଇଥିଲି ମୋତେ ଅନ୍ନ ଥିଲେ ଦେଇ ।
କବୀର ସାହିରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।	ଖାଇଲେ ବୋହିଲେ ସେହି ଅନ୍ନ ନ ସରଇ ।
କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲି କବୀର ଜାଣିଲେ ।	ଏହି ରୂପେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବ୍ୟତ କହିବେଲେ ।
ଖଇ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ମାଣ ଆଣି ବେଗେ ଦେଲେ ।	ଯିବା ବୋଲି-ଦୁଇଭାଇ କମର ବାନ୍ଧିଲେ ।
ଅନ୍ତର୍ଗତେ ଜାଣିଲେ ଯେ ଦେବୀ କମଳିନୀ ।	ହଟି କମଳିନୀ ତହିଁ ବାଟ ଭିଆଇଲେ ।
ପବନକୁ ଡାକି ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ସେହିକ୍ଷଣି ।	ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ରାଜଣ ଦେବୀ ବେଗେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ।
ଆରେ ପବନ ତୁହି ତ ବେଗେ ଚଳିଯିବୁ ।	ଅତିଶୀଘ୍ର ଡାଣଖରା କର ତୁମେଯାଇ ।
ଖଇ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ମାଣ ଉଡ଼ାଇଣ ନେବୁ ।	ବାଲି ମାଟି ତାତୁ ବେଗେ ଡହ ଡହ ହୋଇ ।
ଆଜ୍ଞା ପାଇ ପବନ ଯେ ବେଗେ ଚଳିଗଲା ।	ତାତିବ ଖରାରେ ଯେହ୍ନେ ଭାଜିବାର ବାରି ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଗରୁ ଖଇ ଉଡ଼ାଇଣ ନେଲା ।	ପାଦେ ମାତ୍ର କେହି ତହିଁ ନ ପାରିବେ ଚାଲି ।
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହ୍ନାଇ ।	ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ।
ପ୍ରାଣଗଲା ବେଳେ ଜାତିକୁଳ ଲୋଡ଼ୁକାହିଁ ।	ଏତେ ବଡ଼ ଖରାରେ ମୁଁ ଚାଲି ନ ପାରଇ ।
ପଦ୍ମ ପୋଖରୀକୁ ଚାଲି ଯିବା ବେନି ଭାଇ ।	ବେଗ ବେଗ ହୋଇ ତୁମେ ଯାଇଅଛ ଧାଇଁ ।
ପଦ୍ମମୂଳ ଖାଇ ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚାଇବା ତହିଁ ।	ବୁଦ୍ଧି ଦିଶୁନାହିଁ ଏବେ କିସ କରିବଇଁ ।
ଫଳ ପୁଷ୍ପ କରି ତହିଁ ଗୁଡ଼ାଏ ଆଣିବା ।	ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲା ପରି ବଳଦେବ ଗଲେ ।
ଅଧିକ ମିଳିଲେ କିଛି ସଞ୍ଚିଣ ରଖିବା ।	କମଳାଙ୍କ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।

ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପ୍ରବେଶଣ ବାକିଲେକ ଯହୁଁ ।	ଚାଲିଯାଇ ମୁଦୁସୁଲି ତାକୁ ପଚାରିଲେ ।
ତାକ ଶୁଣି ଦାସୀମାନେ ଅଇଲେକ ତହୁଁ ।	କି ମାଗୁଛ ପଣ୍ଡାମାନେ କହ ତୁମ୍ଭେ ଭଲେ ।
କେଉଁ ଦାସୀ କହୁଅଛି ଶୁଣ ଆଗୋ ସହି ।	ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଦାସୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ।
ଏପରି କାଳୀକ ମୁଁ ଯେ କାହିଁ ଦେଖୁ କାହିଁ ।	ଅନ୍ନ ଗଣ୍ଡାଏକ ତୁମ୍ଭେ ପାରିବ କି ଦେଇ ।
ଏହିପରି ମୋଟା ହୋଇ ଗୋଟାଏକ ଥିଲା ।	ଏମନ୍ତ ଶୁଣିଣ ଦାସୀମାନେ ଚଳିଗଲେ ।
ଆମ୍ଭ ଠାକୁରାଣୀକୁ ଯେ ଘରୁ ତଡ଼ି ଦେଲା ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ ଆଗେ ବେଗେ ସେ ବୋଇଲେ ।
ଏହି ରୂପେ ଦାସୀମାନେ କୁହାକୁହି ହେଲେ ।	ଦାସୀକ ମୁଖରୁ ଯେ ଏମନ୍ତ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ।
ବେକରେ ହାତ ଦେଇଣ ଦାଣ୍ଡରେ ଛାଡ଼ିଲେ ।	ମନେ ବିଚାର କରନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ ।
ବଳରାମ ପ୍ରଭୁ ତହିଁ ଲେଉଟି ଅଇଲେ ।	ଏକଥା ଅରଜି ଅଛି ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ମୁହିଁ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଠାକୁରକୁ ବାଟରେ ଦେଖିଲେ ।	ଏବେ ଦାସୀମାନେ ଲୋ ପଚାର ବେଗେ ଯାଇ ।
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହାଇ ।	ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇ ମୋ ଘରେ କି ଖାଇବେ ।
ଦାସୀମାନେ ଆସି ମୋତେ ଦେଲେ ଘଉଡ଼ାଇ ।	ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଅନ୍ନ ଖାଇ ଅପବାଦ ନେବେ ।
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି କି ବୁଦ୍ଧି କରିବା ।	ଏ ମୋହର ଦ୍ରବ୍ୟ ତାକୁ ହୁଇଁ ନ ଯୋଗାଇ ।
କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଆମେ ଜୀବନ ଧରିବା ।	ଜାଣୁ ଜାଣୁ ମୁଁ କେମନ୍ତେ ପ୍ରକାରେ ଦେବକାଁ ।
ଆଉ ଥରେ ଚାଲି ବେନିଭାଇ ଫେରିଯିବା ।	ଠାକୁରାଣୀ ସମାପରୁ ଦାସୀମାନେ ଗଲେ ।
ବିନୟ କରିଣ ଅନ୍ନ ଦାସୀକୁ ମାଗିବା ।	ବ୍ରାହ୍ମଣକ ଆଗେ ଯାଇ ଏମନ୍ତ କହିଲେ ।
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ପଛେ ଆମେ ଥିବୁ ।	ଦାସୀକ ମୁଖରୁ ଯେ ଏମନ୍ତ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ।
ଆଗରେ ଆଇଣ ଅନ୍ନ ଦୁହିଁ ଯେ ମାଗିବୁ ।	କ୍ଷୁଧାତୁର ହୋଇଣ କହନ୍ତି ହଳପାଣି ।
ଏତେ କହି ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପ୍ରଭୁ ବିଜେକଲେ ।	ନୂଆ ହାଣ୍ଡି ନୂଆସଥା ଦେଇ କି ପାରିବୁ ।
ମନ୍ଦିରର ଶୋଭା ଦେଖୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ ।	ଏମନ୍ତ ହୋଇଲେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେ ଖାଇବୁ ।
ବଳରାମ କହିଲେ ହେ ଶୁଣରେ କହାଇ ।	ଦାସୀମାନେ କହନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀକ ଆଗେ ଯାଇ ।
ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱରରେ ଆଗ ବେଦ ପଢ଼ ଦୁହିଁ ।	ହାତେ ରାଣି ଭୋଜନ କରିବେ ଦୁଇଭାଇ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ ଯହୁଁ ଏମନ୍ତ ଶୁଣିଲେ ।	ଏହାଶୁଣି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ।
ଓଁକାର ଶବ୍ଦ କରି ବେଦଧ୍ୱନି କଲେ ।	ଦାସୀକ ହସ୍ତରେ ହାଣ୍ଡି ଦଶଗୋଟି ଦେଲେ ।
ରକ ସାମ ଯଜୁ ଅର୍ଥର୍ବ ଯେ ଚାରିବେଦ ।	ତାଉଜ ପଉଟିଏ ନେଇ ଛାମୁରେ ରଖିଲେ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରିଉଠିଲା ଗହଗହନୀଦ ।	ଲେଉଟିଆ ଶାଗ ନେଇ ପୁଲ୍ଲୀଏକ ଦେଲେ ।
ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଯେ କମଳା ଶୋଇଥିଲେ ।	ଆକୁ ସାଗୁ କଳଦୀ ଯେ ବଡ଼ି ବାଇଗଣ ।
ନିସ୍ତରିଲି ନିସ୍ତରିଲି ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।	ଦୁଧ ଦହି ଛେନା ଯେ ଶର୍କରା ଦେଲେ ପୁଣି ।
କୋଟି କୋଟି ଜନ୍ମର ପାତକ ହେଲା କ୍ଷୟ ।	ଏବେ ଯେତେ ଲଜା ତେତେ ଭୁଞ୍ଜି ହୋ ବୋଇଲେ ।
ମୋର ଘରେ ବିଜେ କଲେ ପ୍ରଭୁ ଦେବରାୟ ।	ଗୃହେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଥାଇ ବିଚାର ଯେ କଲେ ।
ପଚାର ପଚାର ଦାସୀ ପଚାର ଲୋ ଯାଇ ।	ରାନ୍ଧଣା ଭୁଞ୍ଜିବେ ଯଦି ହାତେ ଦୁଇଭାଇ ।
କିସ ମାଗୁଛନ୍ତି ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେନିଭାଇ ।	ନାରୀକୁ ପୁରୁଷ ଆଉ ଲୋଡ଼ିବେ କିମ୍ପାଇଁ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାଦେବୀ କାଠଖଣ୍ଡେ ହସ୍ତରେ ଧଇଲେ ।	ଯେବେ ଏହାପରୁ ଭାତ ଆମକୁ ନ ଦେବ ।
ଅଗ୍ନିର ପ୍ରମନ ମନ୍ତ୍ରଦେବୀ ପାଠ କଲେ ।	ଆମ ଦୁଇଭାଇକର ମରଣ ହୋଇବ ।
କବାପି ଅଗ୍ନି ଦେବତା ତେଜ ନ ହୋଇବ ।	ଲେଉଟିଣ ଦାସୀ ଯାଇ ଇନ୍ଦ୍ରାକୁ କହିଲେ ।
ହାଣି ନ ଚାଟିବ ଆଉ ପାଣି ନ ଚାଟିବ ।	ବ୍ରାହ୍ମଣ ତ ହାଣି ଭାଙ୍ଗି ପୋପାଖାର ଦେଲେ ।
ଯେତେବାର କହୁଥୁବ ଭୟ ହୋଇଯିବ ।	ଏହାଶୁଣି ମହାଭକ୍ତା ମନେ ଚିନ୍ତା କଲେ ।
କହୁଛି କରଣ ଚହଁ ଧୂଆଁ ହେଉଥୁବ ।	କେତେ ଦୁଃଖ ଦାନବଙ୍କୁ ଦୁହେଁ ଯେ ପାଇଲେ ।
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ କମଳା ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଚତୁ ଗୋଟି ହସ୍ତରେ ଧଇଲେ ।
ସେହି ପ୍ରକାରେଣ ଅଗ୍ନି ଦେବତା ଯେ କଲେ ।	ରୋଷେଇ ଶାଳାକୁ ଇନ୍ଦ୍ରା ନିଜେ ବିଜେ କଲେ ।
ସବୁ କାଠଯାବ ଚହଁ ଅଙ୍ଗାର ହୋଇଲା ।	ପ୍ରଥମେ ରାନ୍ଧିଲେ ମାଧ୍ୟ ବରଡ଼ା ଯେ ଅନ୍ନ ।
ତେବେ ସୁଧା ଯେ ଭିକ୍ଷିତେ ପାଣି ନ ଚାଟିଲା ।	ମୁର ମଧୁରୁତି ଶାର ନାନାଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ।
ହଟି କମଳିନୀ ହଟ ଭିଆଇଲେ ଯେଣୁ ।	ଆମ୍ବିକ ଶାବର କଲେ କଦଳୀରେ ଭଜା ।
ହାଣିତକେ କବାଟିକେ ନ ପଡ଼ିଲା ତେଣୁ ।	ଅତି ଯତ୍ନେ କଲେ ମାଧ୍ୟ ତିଆଣ ଯେ ମଞ୍ଜା ।
ସୁଗନ୍ଧ ତରଳ ଦେବୀ ଦେଲେ ପିଠିଆଇ ।	ଷାଠିଏ ପଇତି ସେ ରନ୍ଧନ କଲେଯାଇ ।
ଦାସୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ ।	ବରଡ଼ା ଭାତ ମହିମା କଳନା ନ ଯାଇ ।
ପାବସିବ ହେଲା ବି ନେହିଲା ହେ ଗୋସାଇଁ ।	ଦୁଧପୁଡ଼ି କଲେ ମାତ ଗୁଡ଼ପୁଡ଼ି କଲେ ।
ତରଳ ଲଗାଇ ସ୍ନାନକର ବେଗେ ଯାଇଁ ।	ଅତି ଯତନରେ ମାଧ୍ୟ ସରପୁଡ଼ି କଲେ ।
କରନ୍ତୁଥ କହୁଛନ୍ତି ପାଣି ନ ଚାଟିଲା ।	ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ରାନ୍ଧିଛନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ରୁଚି ।
ବି ପାବ କରନ୍ତୁ ଦେବ ଗଛୁର ହୋଇଲା ।	ବଡ଼ିର ମହୁର କଲେ ପକାଇଣ ସାତି ।
ବକରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହୁଇ ।	ସହସ୍ର ଆତିକା ରାନ୍ଧି ଦ୍ରବ୍ୟ ସଜାଡ଼ିଲେ ।
ଅନ୍ନ ହୋଇଲାବି ନାହିଁ କହ ବେଗେ ତୁହି ।	ଯେ ଯାହା ସ୍ନାନରେ ଯତ୍ନେ ରଖାଇଣ ଦେଲେ ।
କରନ୍ତୁଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ଭାଇ ।	କର୍ପୁର ଜେନା ଶର୍ବରା ମରିତ ଗୋଳାଇ ।
ଅନ୍ନ ବି ହୋଇବ ତିବେ ପାଣି ଚାଟି ନାହିଁ ।	ଷାଠିଏ ନଇତି ପଣା ରଖିଲେ ତ ଚହଁ ।
ବକରାମ କହୁଛନ୍ତି ରେ ଅଧୁଆ ମୁଣି ।	ରଜବାଣ ପଇତ ସାଙ୍ଗରେ ଜେନାପଣା ।
ରାନ୍ଧି ନ ଜାଣି ହୋଇଥାନ୍ତୁ ରାନ୍ଧୁଣିଆ ।	ଅଦା ମିଶା କରି ଯେ ନବାତ ଖଣ୍ଡଜେନା ।
ତୁହି ଆତହୁଅ ମୁହିଁ ରାନ୍ଧୁଅଛି ଯାଇଁ ।	ଇନ୍ଦ୍ରାଙ୍କର ପାବ ଗୁଣ ଦେ କହି ପାରିବ ।
ଅନ୍ନ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଗଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସାଇଁ ।	କ୍ଷଣକ ମଧ୍ୟରେ ମାଧ୍ୟ ସଜାଡ଼ିଲେ ସର୍ବ ।
ପୁଣି ପୁଣି ବକରାମ ବିରକ୍ତ ହୋଇଲେ ।	ସବୁଥୁରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ରଖୁଥିଲେ ।
କାଠଖଣ୍ଡେ ଘେନିଣ ଯେ ହାଣି ପିଟିଦେଲେ ।	ଭୋଜନ ଶେଷକୁ ପୋତପିଠାଏ ରଖିଲେ ।
ଶୁଧାରେ ଦୁଇଭାଇ ଆଦୁର ହୋଇଲେ ।	ବୋଇଲେ ଦାସୀକି କର ଅନ୍ନ ମରଦନ ।
ବି ଦୁହିଁ କରଣ କରନ୍ତୁଥକୁ ବୋଇଲେ ।	ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲିଣ ମନେ ନ ପାଞ୍ଚିବ ଭିନ୍ନ ।
କରନ୍ତୁଥ ବୋଇଲେ ତ ଦୁହିଁ ବିଶୁ ନାହିଁ ।	ବ୍ରାହ୍ମଣ ମାନଙ୍କ ମୁହିଁ ଅଟେ ନିଜ ଦାସୀ ।
ଶୁଧାରେ ଆଦୁର ହେଉଅଛି ମୋର ଦେହୀ ।	ଶୁଣିଣ ଆନନ୍ଦେ ଚଳିଗଲେ ସବୁ ଦାସୀ ।
ବକରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ କରନ୍ତୁଥ ।	ଦାସୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ସୁବେଦୀ ଗୋସାଇଁ ।
ଜାତିପତେ ଯାଇ ଗର ଘରେ ଖାଇଁ ଭାତ ।	ସ୍ନାନକର ବେଗେ ଅନ୍ନ ମରଦନ ହୋଇ ।

ଚହୁଁ ସୁବାସ ଜଳରେ ଦୁହେଁ ସ୍ନାନକଲେ ।	ଭୟେ ବଳରାମ ସେ ଠାବରୁ ନ ଉଠନ୍ତି ।
ଅଙ୍ଗ ପୋଛିବାକୁ ଦାସୀ ଗାପୁଛାଏ ଦେଲେ ॥	ହସ୍ତ ଧରି ଘେନିଗଲେ କମଳାକ ପତି ॥
ପିନ୍ଧିବାକୁ ପିତାମର ପାଟ ଆଣି ଦେଲେ ।	ଠାବ ସଞ୍ଚାରେ ଯେ ବଳରାମ ନ ବସନ୍ତି ।
ସୁବେଶ ହୋଇଣ ଦୁଇ ଭାଇ ଯେ ବସିଲେ ॥	ହସ୍ତଧରି ବସାଇଲେ ଦେବ ଶିରାପତି ॥
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହ୍ନାଇ ।	କମଳିନୀ କହୁଛନ୍ତି ତୁଳସୀ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ।
ଏମତ ପ୍ରକାରେ ମାନ୍ୟ କରେ କିପପାରି ॥	ଦେବଶୁର ମୋର ଯେ ଅଟନ୍ତି ହଳପାଣି ॥
ଏହାଘରେ ପୁରୁଷ ତ ଜଣେ ଦିଶୁନାହିଁ ।	ତାହାକୁ କେମନ୍ତେ ଅନ୍ନ ମୁହିଁ ଦେବି ନେଇ ।
ଶୁଳି ଦେବା ପାୟେ ଏହି ବିଚାର ଦିଶଇ ॥	ଭିତରେ ଆଇଣ ମୁଁ ଯେ ଦେବଙ୍କ ବଢ଼ାଇ ॥
ଚାଲ ଏବେ ପକାଇଣ ଏହିଠାରୁ ଯିବା ।	ସାନ ବୋଲି ଆଗ ପଚାରିବୁ ଯାଇ ।
କ୍ଷଣକ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ପ୍ରାଣ ନ ପାଇବା ॥	ବଡ଼ଠାରେ ଆଗ ଅନ୍ନ ପରଶିବୁ ନେଇ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାଇ ଶୁଣ ।	ଅନ୍ନଥାଳି ଘେନି ବେଗେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଅଇଲା ।
ଏ ଘରର କର୍ତ୍ତା ଆଜ ହୋଇବେ ଆପଣ ॥	ବଡ଼ ସାନ କେଉଁ ପଣ୍ଡା ବୋଲି ପଚାରିଲା ॥
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହ୍ନାଇ ।	ବଳରାମ ବୋଲୁଛନ୍ତି ହୋଇଲୁକି କାଣୀ ।
ଏମତ କହିବା ତୋର ଭବିତ ନୁହଇ ॥	ବଡ଼ ସାନ କିଏ ତୋତେ ନ ଦିଶଇ ପୁଣି ॥
ଗୃହ ପରିଷ୍କାର ଦେବା ସ୍ୱହସ୍ତରେ କଲେ ।	ଆମେ ବଡ଼ ବୋଲିଣ ଯେ ବଳରାମ କହି ।
ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଯେ ମାଏ ଛଡ଼ା ପକାଇଲେ ॥	ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବୋଇଲେ କୋପ କଲକି ଗୋସାଇଁ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଆଳି ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଗିନାଝରି ।	ପ୍ରଥମ ଥାଳିର ଅନ୍ନ ବଳରାମେ ଦେଲା ।
ହାତଧୁଆ ପାଦଧୁଆ ସୁସଜ୍ଜିତ କରି ॥	ଭିତରକୁ ଆଉ ଅନ୍ନ ଆଣିବାକୁ ଗଲା ॥
ମଣୋହି କରିବା ବିଧି ଯେମନ୍ତେ ଭିଆଣ ।	ଆଉ ଏକ ଥାଳି ଅନ୍ନ ଆଣିଲା ବେଳକୁ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପାଠ ଚହଁ କଲେକ ନିର୍ମାଣ ॥	ଚାରି ଗ୍ରାସରେ ଖାଇଲେ ବଳରାମ ତାକୁ ॥
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କହୁଛନ୍ତି ଦାସୀ ମୁଖ ଚାହିଁ ।	ଅନ୍ନ ଥାଳି ଘେନି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଅଇଲା ।
ବେଗ କରି ପ୍ରଭୁକୁ ଲୋ ଘେନିଆସ ଯାଇ ॥	ଏ ପଣ୍ଡାର ଅନ୍ନଯାକ କିଏ ଘେନିଗଲା ॥
ଏହାଶୁଣି ଦାସୀମାନେ ବେଗେ ଚଳିଗଲେ ।	ବଳରାମ ବୋଇଲେ କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ହୋଇଥିଲୁ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପାଶେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥	ଆଗକରି ଚାରିଗ୍ରାସ ବେଗେ ଖାଇଦେଲୁ ॥
ବିନୟର କହୁଛନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସାଇଁ ।	ହସିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୁଇଭାଇକୁ ଅନାଇଁ ।
ଭୋଜନ କରିବ ଚାଲ ସ୍ନାନ ଅଛି ହୋଇ ॥	କୁତୁହ ମାରିବା ପ୍ରାୟ ଦିଶୁଛ ଗୋସାଇଁ ॥
ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହ୍ନାଇ ।	ପୁତ୍ର ଭାରିଯା କି ତୁମ୍ଭ ଦୁହିଁଙ୍କର ନାହିଁ ।
ନାରାଏ ଜଣେ ପୁରୁଷ କେହି ଏଥିନାହିଁ ॥	ପେଟ ଲାଗି ବୁଲୁଅଛ ଦେଶ ଦେଶ ହୋଇ ॥
ଭିତରକୁ ଯିବା ଆମ୍ଭ ଭବିତ ନୁହଇଁ ।	ସହସ୍ର କାନ୍ଦି କଦଳୀ ଗର୍ଭଦେଲେ ନେଇ ।
ପତ୍ର ଦୁଇଖଣ୍ଡ ତୁମେ ଆଣ ବେଗେ ଯାଇ ॥	ଷାଠିଏ ନଉତି ପଣା ବେଗେ ଦେଲେ ଥୋଇ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ଭାଇ ତୁମେ ।	ଯେଉଁପରି ପ୍ରଭୁଙ୍କର ମନକୁ ଗୁଚର ।
ଏ ଘରର କର୍ତ୍ତା ଆଜ ହୋଇବା ଯେ ଆମେ ॥	ସେହିପରି କମଳିନୀ ଦିଅନ୍ତି ପଠାଇ ॥
କିମ୍ପା ତୁମେ ଭୟ କରୁଅଛ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ।	ଭୋଜନ ଶେଷକୁ ଯେ ବୋଲନ୍ତି ବଳରାମ ।
ଦାତା ଦେଉଅଛି ଆମେ ଛାଡ଼ିବା କିମ୍ପାରି ॥	ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ରାନ୍ଧଣା ପରି ଲାଗୁଛି ଉଭୟ ॥

ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ବଳରାମ ଭାଇ ।	ଶୁଧା ଲାଗୁଥିଲା ଏବେ ଭାତ ଯେ ଖାଇଲ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀପରା ଭାର୍ଯ୍ୟାକୁ ପାଇବା ଆଉ କାହିଁ ।	ଆମ ସାଆନ୍ତାଣୀକୁ ଯେ ପଚାର ବୋଇଲ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ଭର୍ଷନା କରି ଦେଲେ ଘଉଡ଼ାଇ ।	ବଳରାମ ବୋଇଲେ ଏ ମୋର ପିଲାଭାଇ ।
ବାହାରି ଗଲେ ସେ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଯହିଁ ।	ତୁମ ସାଆନ୍ତାଣୀ ଆଗେ ଜଣାଇବ ନାହିଁ ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ପୋତପିଠା ଦେଲେ ନେଇ ।	ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଭୟ କାହିଁପାଇଁ ।
ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ବଳରାମ ଭାଇ ।	କିଛି ନ ବିଚାର ଆହେ ବଳରାମ ଭାଇ ।
ମୋର ମନ କଥାକୁ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜାଣିଥାଇ ।	ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଗୃହ ସିନା ଅଟଇ ଯେ ଏହି ।
ଭୋଜନ ଶେଷକୁ ପୋତପିଠାଏ ଦିଅଇ ।	ଏଠାରେ ଆପଣ ଭୟ କର କିସପାଇଁ ।
ଭୋଜନ ସାରିଣ ପ୍ରଭୁ ଆଚମନ କଲେ ।	ବଳରାମ ବୋଲୁଛନ୍ତି ବାବୁ ଚକ୍ରଧର ।
କର୍ପୁର ତାମ୍ବୁଳ ଦୁଇ ଭାଇ ଯେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ।	ତୁମେ ଯାଇଁ ହସ୍ତଧର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ।
ବାହାର ମେଲାରେ ପ୍ରଭୁ ବିଜେ କଲେ ଯାଇଁ ।	ଆମେ ଦୋଷ କଲୁ ବୋଲି କହ ତାଙ୍କୁ ଯାଇ ।
ଗବାକ୍ଷ ଦ୍ଵାରରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଛନ୍ତି ଅନାଉଁ ।	ଯହିଁ ଲଜା ତହିଁ ଥାଅ ଆମ ମନା ନାହିଁ ।
ପଚାର ପଚାର ଦାସୀ ପଚାରଲେ ଯାଇ ।	ଯେତେବେଳେ ବଳରାମ ଏମନ୍ତ କହିଲେ ।
ବିଭା ହୋଇଅଛନ୍ତି କି ପଣ୍ଡା ଦୁଇ ଭାଇ ।	ଭିତର ପୁରକୁ ପ୍ରଭୁ ନିଜେ ବିଜେ କଲେ ।
ଏହାଶୁଣି ଦାସୀମାନେ ବେଶେ ଚଳିଗଲେ ।	ଧାରେ ଧାରେ ଭିତରକୁ ଗଲେ ପାତବାସ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।	ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ କମଳାଙ୍କ ପାଶ ।
ପୁତ୍ର ଭାରିଯା ଅଛି କି କାହିଁ ତୁମ ଘର ।	ପାଣିଝରି ଘେନିକରି କମଳା ଅଇଲେ ।
କେଉଁ ରାଜ୍ୟେ ବାଡ଼ି ବୃଦ୍ଧି ଶାସନ ତୁମର ।	ଦରହାସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ମୁଖକୁ ଚାହିଁଲେ ।
ଜଗନ୍ନାଥ କହିଛନ୍ତି ଶୁଣ ଦାସୀ ଦୁହିଁ ।	ଅତି ଯତନରେ ଦେଲେ ପାଦପଦ୍ମ ଧୋଇ ।
ବିବାହ ହେବାକୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆମର ଯେ ନାହିଁ ।	ଥୋପାଏ ପାଦ ଉଦକ ମନ୍ତ୍ରକେ ଲଗାଇ ।
ଗୁଆବାଡ଼ି ଶାସନ ପାଇବୁ ଆମେ କାହିଁ ।	କିଛି ପାଦୋଦକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗର୍ଭକୁ କ୍ଷେପିଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀପରା ଭାର୍ଯ୍ୟାକୁ ଯେ ଦେଲୁ ଘଉଡ଼ାଇ ।	ପଞ୍ଚବର୍ଷ ପୁଣେ ପାଦପଦ୍ମ ପୂଜାକଲେ ।
କପାଳ ମନ୍ଦ ଆମର ଦୁଇଭାଇ ବୁଲୁ ।	ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କହୁଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁକୁ ଅନାଇ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଘଉଡ଼ାଇ ଆମେ ଏ ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ ।	ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ବୋଲି ମୋତେ ଦେଇ ଘଉଡ଼ାଇ ।
ଦାସୀଏ ବୋଇଲେ ପଣ୍ଡା ହୋଇଲ କି ବାଇ ।	ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଘରେ ଏବେ ଭୁଞ୍ଜିଲ ଗୋସାଇଁ ।
ନାରାଜି ଛାଡ଼ି ପୁରୁଷ ଦରିଦ୍ର କି ହୋଇ ।	ଚଣ୍ଡାଳ ବିଚାଳ ହେଲ ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇ ।
ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲନ୍ତି ଆମେ କହୁଅଛୁ ଶୁଣ ।	ଧିକ୍ ତୁମ ବଡ଼ପଣ ଧିକ୍ ତୁମ କଥା ।
କେଉଁ ନାରୀ ଥିଲେ ହୁଏ ଏଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଦ୍ଧନ ।	ପୋତୁ ତୁମର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଧିକ୍ ତୁମ ଭ୍ରାତା ।
କେଉଁନାରୀ ଥିଲେ ବଂଶ ନିପାତ ହୁଅଇ ।	ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏ ପ୍ରକାରେ ବହୁ ଧିକାରିଲେ ।
କେଉଁ ନାରୀ ଥିଲେ ବାସି ପେଜ ନ ମିଳଇ ।	କାଳୀୟ ଗଞ୍ଜନ ଶୁଣି କିଛି ନ କହିଲେ ।
କେଉଁ ନାରୀ ଥିଲେ ସୁନା ବଳା ପାଇ ।	ମହାମାୟା ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ ମୋ ବଚନ ।
କେଉଁନାରୀ ଅଲକ୍ଷଣା ଗୃହକୁ ଭାଙ୍ଗଇ ।	ମୋର କିସ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମେ କହ ହେ ବନ୍ଦନ ।
ତୁମ ସାଆନ୍ତାଣୀକୁ ଗୋ ପଚାର ତ ଯାଇ ।	କିଛିକ୍ଷଣ ଉଦ୍ଧାରେ ବୋଇଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ଦାସୀ କହେ ବାବୁଳ କି ହୋଇଲ ଗୋସାଇଁ ।	ଏବେ ମନୁ ମାନ ତେଜ ଜଗତର ମାତ ।

ଅକାରଣେ ଏତେ କଥା କହ ପ୍ରାଣସହା ।
 ଆମର ପ୍ରାର୍ଥନା ଆମ ସଙ୍ଗେ ଯିବାପାଇଁ ।
 ବଡ଼ ହେଲେ କିଏ ହେଲା ଗରବ ଗର୍ଜିଲ ।
 ରବିଚନ୍ଦ୍ର ସବୁ ସୁଗେ ଯଶ ରଞ୍ଜିତ ।
 ତୁମ ଯୋଗେ ଆମେ କଷ୍ଟ ପାଇଲୁ ବହୁତ ।
 ଆମେ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବାର ଜାଣିଲେ ଜଗତ ।
 ତୁମ ଯଶକାର୍ଯ୍ୟ ଏବେ ଜଗତେ ରହିଲା ।
 ଆମକୁ ଅନ୍ନ ଦେବାର ଜଗତ ଶୁଣିଲା ।
 ଗୁରୁବାର ଦିନ ଯେ ଏ ପୁରାଣ ଶୁଣିବ ।
 ଜକୁ ଜହାତର ପାପ ତାର କ୍ଷୟ ହେବ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜା ଦିନ ଏହା ଯେ ନାରୀ ଗାଇବ ।
 ଲହ ଜେନ୍ଦୁ ପତିବ୍ରତା ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯିବ ।
 ଯଦ୍ୟପି କେହି ନାରୀକୁ ମୁଖେ ବୁଝାଇବ ।
 ତାହାର ସୁକୁଟ ଆଜକେ କହି ପାରିବ ।
 ଏତେ କହି ଗୋବିନ୍ଦ ଧଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀହସ୍ତ ।
 ଜଗତ ମାତା ବୋଲିଲେ କର ତୁମେ ସତ୍ୟ ।
 ତଥାକୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯାଏ ଖୁଆଖୋଇ ହେବେ ।
 ସମସ୍ତେ ଖାଇଣ ହସ୍ତ କଲେ ନ ଧୋଇବେ ।
 ହାତିର ହସ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଛଡ଼ାଇ ଖାଇବେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଖାଇ ହସ୍ତକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ପୋଛିବେ ।
 ଅନ୍ନ ଖାଇ ସର୍ବେ ମୁଣ୍ଡେ ପୋଛିଥୁବେ ହସ୍ତ ।
 ତେବେ ବଡ଼ ଦେଉଳକୁ ଯିବି ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ହେଉ ହେଉ ବୋଲି ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ମହାବାହୁ ।
 ସୁଗେ ସୁଗେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗୋ ତୁମର ଯଶ ରହୁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକ ହସ୍ତ ଧରିଣ ଜଗନ୍ନାଥ ନେଲେ ।
 ବଡ଼ ଦେଉଳକୁ ପ୍ରଭୁ ବିଜେ କରିଗଲେ ।
 ଲକ୍ଷେ ଚହୁଡ଼ିଆଯେ ଛାମୁରେ ଜଳଇ ।
 ଦେଉଳକୁ ବିଜେକଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ।
 ଲହୁ ଜାକୁଛନ୍ତି ଦେବ ମଣିମା ମଣିମା ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଜାକୁଛନ୍ତି ଦେବ ଗୁଣରା ଶୁଣିମା ।

ବରୁଣ କୁବେର ଯେ ହସ୍ତରେ ବେତ ଧରି ।
 ନୃତ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଯହିଁ ସ୍ବର ଅପସରି ।
 ରମ୍ଭା ଯେ ମୋନକା ଆଦି ଆଉ ଚିତ୍ରଲେଖା ।
 ତୁଳସୀ ମାଳତୀ ଆଉ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରସିକା ।
 ଚଞ୍ଚଳା ଯେ ମଦାଳସୀ ଆବର ସୁଖୀକା ।
 ନୃତ୍ୟ ଆରମ୍ଭି ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସେ ଅବଳା ।
 ବଳରାମ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣରେ କହ୍ନାର ।
 ଘରକୁ ଘରଣୀ ସିନା ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ।
 ଯେତେବେଳେ ଦାଣ୍ଡେ ଯାଇଥିଲୁ ଦୁଇଜାଇ ।
 ଚୋର ଖଣ୍ଡ ବୋଲି ଦେଉଥିଲେ ଘଉଡ଼ାଇ ।
 ଆହୁରି କଥାଏ ଶୁଣ ଜଗନ୍ନାଥ ଭାଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏତେ ବଡ଼ ବୋଲି ଏବେ ଜାଣିଲାଇଁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ ବିଜେକଲେ ତାଙ୍କ ଦେଉଳକୁ ।
 ଦୁଇଜାଇ ବିଜେ କଲେ ବଡ଼ ଦେଉଳକୁ ।
 ଦାସୀ ପରିବାରୀ ଆଦିକରି ଯେତେ ଥିଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆସିଲାଗୁ ସେ ସମସ୍ତ ଯେ ଆଇଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ପାଇଣ ଦେବ ଗୋବିନ୍ଦ ଆନନ୍ଦ ।
 ସଂସାରରେ ସେହିମତେ କଲେକ ମୁକୁନ୍ଦ ।
 ଶୁଣିଲେ ନାରଦ ଏହି ପୁରାତନ ଆଖ୍ୟା ।
 ଯାହା ପ୍ରସନ୍ନରେ ପ୍ରଭୁ ମାଗିଲେ ଯେ ଭିକ୍ଷା ।
 ଛାର ତଥାକୁଣୀ ଅଭୟର୍ଥ୍ୟ ଭୋଗକଳା ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକର ସୁଦୟାରେ ଏମନ୍ତ ହୋଇଲା ।
 ଏ ପୁରାଣ ପଢ଼ିଲେ ଯେ ସର୍ବସିଦ୍ଧି ହୁଏ ।
 ପୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ତମ ସମ ପାପ କ୍ଷୟ ଯାଏ ।
 ଏ ପୁରାଣ ଯେଉଁମାନେ ପଢ଼ନ୍ତି ଶୁଣନ୍ତି ।
 ଲକ୍ଷେ କୋଟି ଗୋଦାନରେ ଫଳ ଯେ ଲଭନ୍ତି ।
 ଏ ପୁରାଣ ଅଟଇ ଯେ ମୁକତିର ପଥ ।
 ଏହାଫଳ କଥନରେ କେ ହେବ ସମର୍ଥ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକ ପୁରାଣ ଏହୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ।
 ଭାବେ ବଳରାମ ଦାସ ଗୀତରେ କହିଲା ।

(କବି ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ)

କବିତା

ମୁଖେ ଭଜ ରାମକୃଷ୍ଣ

ମୁଖେ ଭଜ ରାମକୃଷ୍ଣ ହରି ଲୋ ସାରି,
ମାରି ନେବେଟି କ୍ରୋଧ ମଂଚାରି ଲୋ, ସାରି ।
ମନମତା ଗାଈ କଳଣା ନ ଯାଇ ନିତି ପ୍ରତି ଖଦା କଲା,
ତ୍ରିଗୁଣ ଦଉଡି କଷି ବାନ୍ଧିଥିଲି ଛିଣ୍ଡାଇ ପକାଇ ଗଲା ଲୋ, ସାରି ।
ଘର ତୋଳିଥିଲି ଅତି ଯତନରେ ଚାରିକଣେ ଓରା ଦେଇ,
ଘର ଛାଏଁ ଘର ପଡ଼ି ରହିଅଛି ମଝି ଓରା ଗାଈଲଇ ଲୋ, ସାରି ।
ଘର ଜଗୁଆଳ ପତିଷ୍ଠ ପାଇକ କରି ଘର ଚୋର ନେବେ,
ପାଞ୍ଚ ଦଣ୍ଡ ଆସି ଏକ କରୁଆଳ ସେହି କେଣେ ଛାଡ଼ିଯିବେ ଲୋ,
ସାରି ।

ଯେଉଁଦିନ ସାରି ଜନମ ହୋଇଲୁ ନ ବିହ୍ନିଲୁ ବାରେ ମୋତେ,
ନିର୍ବନ୍ଧ କିରାତ ମାରି ଘେନି ଯିବ ତକା ପାରୁଥିବି କେତେ ଲୋ,
ସାରି ।

ଓଠ ତୋ ସୁରଙ୍ଗ ଅଣ୍ଟ ତୋ ସରୁଆ ଦନ୍ତ ତୋ ଡାଳିମ୍ବ ମଞ୍ଜି,
ବଜରାମ ଦାସ ଭାବରେ ଭଣିଲେ ସାରି କି କେ କଲା ବନ୍ଦୀ
ଲୋ ।

ରାଧେ ଗୋ

ରାଧେ ଗୋ, ହସ୍ତରେ ଦୟେଣ, ମୁଣ୍ଡରେ ଅୟେଣ
କାନ୍ଧରେ ପତନି ଶାଢ଼ି,
ସର୍ବ ସଖି ଘେନି ଚଳେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ଯେସନେ ସିନ୍ଧୁ ଦୁଲାଳୀ ଗୋ ।
ରାଧେ ତୁ ଯମୁନା ନ ଯା ଗଧୋଇ
ଯମୁନାର ପାଣି ବାସ୍ୟ ହୋଇଛି
ଘାଟ ଘେନୁଛି ମାଧୋଇ ଯେ ।
ନାକେ ନାକଚଣା ଗୋଡ଼ରେ ପାହୁଡ଼
ହସ୍ତରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାନ୍ଧି
ଡାଳିମ୍ବା ନେତକୁ ଉଠାଣି ବୟେସ
ନେଉଟି ନ ଚାହୁଁ ରାହି ଗୋ ।
ଆଜର ସ୍ବାହାନ କୁପ ଜଳେ ସାର
ଯମୁନା ନ କର ଆଶ,
ଘଟ ଦାନ ଦେଲେ ସୁଖେ ଗାଧୋଇବ
ଭଣେ ବଜରାମ ଦାସ ଗୋ

ଦାନ ବାନ୍ଧବ ହେ

ଦାନ ବାନ୍ଧବ ହେ, ମୋ ଦୁଷ୍ଟ ନ ଘରା ସେ
ତୁମେ ଦାନବନ୍ଧୁ ମୋତେ ପାଦେଇଲେ ମୋ ବନ୍ଧୁ ଯେବେ ଡିଏ ।
ତୁଳସୀର ମାଳ ତୁଳସୀର ବୁଡ଼ ବୁଡ଼ସା ମଥରେ ବେଇ
ତୁଳସୀ ଚଉଁରା ମୂଳେ ଅନାରରେ ଗନ୍ଧବୁ ବିହୁଆ ।
ତୁଳର ଉପରେ ସେବତାର ଗଭା ବେହୁରେ ମନ୍ଦର ଉଷେ ।
ଦାନବନ୍ଧୁ ଠାରେ ବିପତ୍ତି ନ ଥାଇ ଯେତେ ସମୟରେ ତଥେ ।
ଦାନବନ୍ଧୁ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ସେହି ସେ ପରମ ଯୋଦ୍ଧା
ଯୋଗାମାନଙ୍କର ଆତଙ୍ଗନାଶନ ଦୁଃଖାମାନଙ୍କର ଯୋଦ୍ଧା ।
ଆଦି ଅନାଦିରେ ବନ୍ଧନ ପଡ଼ିଛି ମାୟାମୋହ ଭାସି ଏଇ
ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ ଯେ ଶୂନ୍ୟରେ ଯାଉଛି ପଞ୍ଜରୀ ପଡ଼ିବ ବନ୍ଧ ।
ଏ ଭବସାଗରୁ ଚରିବା ନିମନ୍ତେ ପଥର ବାନ୍ଧିଛ ଯେନା
ତୁମେ ନ ରଖିଲେ ଭାସି ମୁଁ ଯାଉଛି ରଖ ରଖ ତଦାତ୍ମନା ।
ଭଗତ ଭାବରୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହେବାକୁ ଭାବ ବିନୋଦିଆ ଯେଣୁ
ବଜରାମ ଦାସ ଅନ୍ନ ନ ମାଗର ମାଗର ଚରଣ ରେଣୁ ।

ସଖୀ ଚାହାଁ ଗୋ

ସଖି ଚାହାଁ ଗୋ, ହସ ହସ ହେଉଛନ୍ତି ନାହା ଗୋ,
ବେଦ ଲଗନେ କହିଛି ଯାହା ଗୋ ।
ନିଘୋଡ଼ କରି ଭୁଜ ଧରି ନେଉଛନ୍ତି,
ଏହାଙ୍କର କେହି ନାହାନ୍ତି କି ସାହା ଗୋ ।
ସଖି ଗୋ, କାଣିଲା ମୋ ପ୍ରଭୁ ଜଗତ ଖାତେକ
ଚାକୁ ଲୋକେ ନେଉଛନ୍ତି ଧରି,
ପାହିବାକୁ ରାତ୍ର ପହଡେକ ଥାଉଁ
ସେ ହରିଲେ କାହାର ନାରୀ ଗୋ ।
ସଖି ଗୋ, ବିଭା ହୋଇଲାର ପ୍ରାୟେକ ଦିଶନ୍ତି
ଅଣ୍ଟାରେ ପାତର ଡୋର,
ତକୁ ଆକାରରେ ସେବକ ବେଦିଛନ୍ତି
ଆବୋରି ତାଳି ଛାମୁର ।

ସଖି ଗୋ, ପୂର୍ବେ ରାଜକେମା ଚୋରାଇ ଆଣିଲେ
କାଜି ଚର ଭେଟାଇଲେ ଆଣି ।
ବହରାମ ଦାସ ତା ଦେଖୁ ଭଣ୍ଡିତ
ଧରିନେଲେଟି ତିନି ପରାଣୀ ଗୋ ।

କାତ କୋଇଲି

କୋଇଲି, କାତ ମୋର ଗଲେ ମୁଗ ମାରି,
କପଟେ ରାବଣ ମୋତେ ନେଇଅଛି ଧରି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଖଜ ବୋଲି ଜାଣି ନ ପାରିଲି,
ଖଜ ଯେ କନକ ମୁଗ ଦେଖୁ ଲୋଭ କରି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଗରୁ ଶୁବା ବଦିରା ମୋହର,
ଗେଲେ, ମୁଁ ବୋଇଲି ରାମ ଏ କୁରଙ୍ଗା ମାରଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଘଟଣ ଯା' କରିଛି ବିଧାତା,
ଘୋର ବନେ ମୁଗ ମାରି ଗଲେ ମୋ କରତା ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଇନ୍ଦ୍ରଶକୁ କଗାଇ ଦୁଆର,
ନାରାଚରେ ମୁଗ ବିକ୍ରିଗଲେ ରଘୁବୀର ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଚାପଧରା ଗଲେ ରଘୁନାଥ,
ତାପେ ଶର ସହି ମୁଗ ପ୍ରାଣ କଲେ ହତ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଛାଡ଼ିବାର ବେଳେ ମୁଗ ପ୍ରାଣ,
ଛଦୁରେ ଜାକିଲା ମୋତେ ରଖ ହେ ଇନ୍ଦ୍ରଶ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଜାଣି ନ ପାରିଲି ଛଦ ମୁହିଁ
ଯାଅ ବୋଲି ଇନ୍ଦ୍ରଶକୁ ଦେଲି ପଠିଆଇ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଝଟିରେ ଯାଆନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରଶ,
ଝାଡ଼ର ଭିତରେ ଛୁଟି ଥିଲାଟି ରାବଣ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ନିର୍ମଳ ଚପସ୍ତା ରୂପ ଧରି,
ନିର୍ମଳରେ ବସିଲା ଆସି ଦୁଆର ଆବୋରି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଟେକିଣ କହଇ ମାୟା ଯଡ଼ି,
ଟେକି ମୋତେ ଫଳ ଭିକ୍ଷା ଦିଅ ମହାସତୀ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଠିକ କଥା ଜାଣି ନ ପାରିଲି,
ଠକ ଯଡ଼ି କରେ ପୁଣି ଫଳ ଭିକ୍ଷା ଦେଲି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ତିଳର ରାବଣ ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟ,
ତାହା ଗୁଳୁକୁ ମୋର ଧରିଲା ପାପିଷ୍ଠ ଲୋ, କୋଇଲି ।

କୋଇଲି, ଜଳିଣ ଚାହିଁଲା ଆକାଶକୁ,
ଜଳେ ରଥ ଶୂନ୍ୟେ ଆସି ମିଳିଲା ତାହାକୁ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଆଣି ମୋତେ ରଥରେ ବସାଇ,
ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ରଥ ନେଲା ତହୁଁ ବାହି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଦୁରିତେ ତା' ରାଜ୍ୟରେ ମିଳିଲା ।
ତହୁଁ ଅଶୋକ ବନରେ ମୋତେ ଲୁଚାଇଲା ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଥାନ୍ତି କରି ସହସ୍ରେ ଅସୁରା,
ସ୍ଥାନ ଟିକିଏ ନଥାଏ ବସିଥାନ୍ତି ଘେରି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଦିବା ରାତି ଦୁଇ ମୋର ଏକା,
ଦିନ ନ ସରଇ ନିରନ୍ତରେ କରି ଦକାଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଧାତା ମୋତେ ଏତେ କଷ୍ଟ ଦେଲା,
ଧରାଇ ଅସୁର ଘରେ ବନ୍ଦୀକରାଇଲା ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ନାରାଚ ଘେନିଣ ରଘୁନାଥ,
ନିମିଷରେ ମୁଗ ମାରି ଆସି ବେନି ଭ୍ରାତଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ପର୍ବତକୁ ଦ୍ଵାରେ ଡାକୁଥିବେ,
ପୟର ପଖାକୁ ଜଳ ଦିଅ ସାତା ଏବେଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ପୁଟି ଡାକୁଥିବେ ବେନିଭାର,
ପୁଟିହୁଁ ଦୃଷ୍ଟାରେ ଜଳ ଦିଅ ବରଦେହୀଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ବୋଲ ଯେବେ ନ ଶୁଣିବେ ମୋର,
ବୋଲିବେ କେ ଘେନିଗଲା ସାତାକୁ ଆମର ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ମଡ଼ିଆ ଦୁଆରେ ବେନିଭାର,
ମୋତେ ଡାକୁଥିବେ କାନ୍ତ ମୁଗଭାର ଥୋଇ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଜୀବଯିବା ପ୍ରାୟେ ହେଉଥିବେ,
ମାସକ ଯେ ଲକ୍ଷେ ଯୁଗ ପରାୟ ମାଣିବେ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ରାବୁଥିବେ ମୋର ନାମ ଧରି,
ରାତ୍ର ଦିବା ନୟନରୁ ବହୁଥିବ ବାରି ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଇକାର ରାବଣ ଆଣିବାର,
ଇନ୍ଦ୍ରଶ ସହିତେ କାନ୍ତେ ନୋହିଲା ଗୋଟର ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ବାରତା ପାଇଲେ ପ୍ରାଣନାଥ,
ବାରାନିଧି ବାନ୍ଧିଣ ଆସିବେ ବେନି ଭ୍ରାତ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଶତ୍ରୁ ରାବଣକୁ ବିନାଶିବେ,
ଶାଢ଼ୀ ବାନ୍ଧି ବିଭୀଷଣେ ରାଜା କରାଇବେ ଲୋ, କୋଇଲି ।

କୋଇଲି, ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନି ଭାଇ,
ଶିଷ ପାଳି ଦୁଷ୍ଟ ନାଶି ଉତ୍ସାସନ୍ତ ମହା ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ଶୁଭେ ହୋଇ ଲଙ୍କାରେ ପ୍ରବେଶ,
ସଙ୍ଗେ ନେଇ ମୋତେ ଚଳିଯିବେ ନିଜ ଦେଶ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, ହେବେ ମୋତେ ଘେନି ଅଭିଷେକ
ହରଷେ ଖଟିବେ ତାଙ୍କ ପାତ୍ର ମହା ଲୋକ ଲୋ, କୋଇଲି ।
କୋଇଲି, କ୍ଷମେ ରାମ ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରବେଶ,
କ୍ଷମେ ଭଣିଲେ ଗାତେ ବଳରାମ ଦାସ ଲୋ, କୋଇଲି ।

କମଳଲୋଚନ ଚଉତିଶା

କମଳ ଲୋଚନ ଶ୍ରୀହରି । କରେଣ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରଧାରୀ ।
ଖଗ ଆସନେ ଖଗ ପତି । ଖଟନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ୱତୀ ।
ଗରୁଡ଼ ଆସନେ ମୁରାରି । ଗୋପରେ ରଖିଲେ ବାହୁରୀ ।
ଘନ କଠିନ କଳେବର । ଘଟଣ ଶ୍ରୀମୁଖ ସୁନ୍ଦର ।
ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଗୋପୀନାଥ । ନିସ୍ତରିଯିବ ନରେ ଚିନ୍ତ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେକ ବଦନ । ଚାହିଁଲେ ଖଣ୍ଡେ ଦୁଃଖମାନ ।
ଛତ୍ରୀ ଭରମ ଶିରୋମଣି । ଛଟକେ ଆଣିଲେ ଗୁଳିଣୀ ।
ଜଗଜ୍ଜୀବନ ଦାଶରଥ । ଜାନକୀ ଦେବୀ ପ୍ରାଣପତି ।
ଝାନ ପତନୀ ଅଙ୍ଗେ ଶୋଭା । ଝଟକେ ବିଦ୍ୟୁ ପ୍ରାୟେ ଆଭା ।
ନୀଳେନ୍ଦ୍ରୀ ଜଳେ ପଦ୍ମ ଆଶୁ । ନିସ୍ତରିଯିବା ନରେ ଦେଖୁ ।
ଟେକିଲେ ଦୂବ କରେ ଦାରୁ । ଟାଣପଣରେ ଭାଙ୍ଗେ ମେରୁ ।
ଠଣ ସୁନ୍ଦର ଶିରୋମଣି । ଠିକେ କମଳା ଯାର ରାଣୀ ।
ଡମ୍ବରୁଧର ଯାକୁ ସେବା । ଡରେ ଖଟନ୍ତି ସର୍ବ ଦେବା ।
ଢମ ଯେ କଲା ରାୟେ କଂସ । ଢାଳେ ଅସୁର ଗଲାନାଶ ।
ଅନନ୍ତ ନାମେ ଅନ୍ତ ନାହିଁ । ଅଣ ଅକ୍ଷରେ ଯାର ଦେହୀ ।
ତପନ କୁଳେ ଅବତରି । ତାରିଲେ ଗଭତମ ନାରୀ ।
ଥବିରପଣେ ମାୟାଗତି । ଥୟ ନ ଜାଣେ ବେଦପତି ।
ଦରିଦ୍ର ଦାମୋଦର ମିତ୍ର । ଦଣ୍ଡକେ ଦେଲେ କୋଟିଅର୍ଥ ।
ଧରଣୀଧର ଶିରୋମଣି । ଧୂବକୁ ନିସ୍ତାରିଲେ ପୁଣି ।
ନୃସିଂହମାଧବ ମୁରାରି । ନଖେଣ ହିରଣ୍ୟ ବିଦାରି ।
ପରମାନନ୍ଦ ପଦ୍ମଲୀଭ । ପୁରି ରହିଛ ସର୍ବ ଜୀବ ।

ଫୁଲପଣକୁ ନୋହେସରି । ଫୁଲ ମାଳରେ ଦେହଭରି ।
ବାଜିକି ବଧକଲ ହେଲେ । ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିଲ ସିନ୍ଧୁଜଳେ ।
ଭାଙ୍ଗିଲ ରତ୍ନମୟ ପୁର । ଭାନ୍ତି ଛାଡ଼ିଲା ଦେବକର ।
ମାଇଲ ଅକ୍ଷୟ ରାବଣ । ମହିମା କେ କରୁ ବଖାଣ ।
ଯାଦବ ବଂଶେ ଜାତ ହୋଇ । ଜଗତ ଉଦ୍ଧାରିବା ପାଇଁ ।
ରଖିଲ ଜଳରେ ଗଜକୁ । ରାଗେଣ ହେଦିଶ ଗ୍ରାହକୁ ।
ଲୀବଣ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର । ଲୟ କରନ୍ତି ପୁର ନର ।
ଶ୍ରୀପତି ଶ୍ରୀକର ଶ୍ରୀଧର । ଶ୍ରିୟା ଦେବୀଙ୍କ ମନୋହର ।
ସଂସାର ଭିତରେ ଭରମ । ସାଧୁଙ୍କ ହିତରେ ଜନମ ।
ଖ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର କଳେବର । ସକଳ ଦେବେ ପରିଚାର ।
ହରି ବୋଲିଲେ ହରେ ଦୁଃଖ । ହରି ଆନନ୍ଦ ମହାସୁଖ ।
କ୍ଷମା ସାଗର ପାତବୀସ । ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ ।

ଦେବୀ ମାଳଶ୍ରୀ

ମାଗୋ ! ରଙ୍ଗ ଶସ୍ତ୍ର ରଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର
ରଙ୍ଗ ତୋ ଅଧର ନେତ୍ର
ନଖ ମୁଖ ରଙ୍ଗ ତୋର
ଲଲାଟେ ରାଗ ସିନ୍ଦୂର
କରେ ରଙ୍ଗବୃତ୍ତି ଗୋ ମା
ଅଳତା ରଙ୍ଗ ତୋ ପାୟେ
ମାଗୋ ! ରଙ୍ଗ ପାଟବରତ ତୋ ବାହେ ।
ମାଗୋ ! ରଙ୍ଗ ତୋ ପଦ୍ମ ଆସନ
ରଙ୍ଗ ତୋ ପାତବସନ
ରଙ୍ଗ ତୋ କାହେ ପଲତା
ରଙ୍ଗ ତୋ ଲଲାଟେ ଚିତା ।
ମାଗୋ ! ରଙ୍ଗ ଅଗ୍ନିରୁ ତ ଜାତ ହୋୟେ
ରଙ୍ଗେ ବୁଝି କଲେ ଦେବତାୟେ
ରଙ୍ଗେ ଶିବର ହୋଇଲୁ ଘରଣୀ
ରଙ୍ଗେ ମୈଷାସୁର ମର୍ଦ୍ଦିନୀ ।
କାଳ ତକରାଳି କାଳୀ କରାଳି ରଣ ବେତାଳି
ଗୁଧର ପିବନ୍ତେ ତୋଷ, ଭାଣେ ବଳରାମ ଦାସ ।

ଆଲୋଚନା

(୧)

ମାୟାଧର ମାନସିଂହ

ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ରାମାୟଣ

ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ଜାତୀୟ ଜୀବନକୁ ଗଢ଼ିଥିବା ତିନୋଟି ପୁସ୍ତକ ଭିତରୁ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ରାମାୟଣ ଏକତମ । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ହେଉଛନ୍ତି, ସାରଳାଙ୍କ ମହାଭାରତ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଶଙ୍କ ଭାଗବତ । ବଳରାମଙ୍କ ରାମାୟଣର ସ୍ୱକୀୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଲା, ଏହାର ଉକ୍ତଷ୍ଟ ବର୍ଣ୍ଣନା ଓ ଜୀବନ୍ତ କଥୋପକଥନ । ମୂଳ ରାମାୟଣର ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦାସଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ନରନାରୀ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । ଅନ୍ତତଃ ତୁଳସୀ ରାମାୟଣର ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରଣ ଅପେକ୍ଷା ବଳରାମଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରଣ ନିକଟତର ଭାବରେ ମାନବିକ । ଅଧିକତଃ, ଦାସଙ୍କ ରାମାୟଣ ହୋଇପଡ଼ିଛି ଏକ ଓଡ଼ିଶୀ କାବ୍ୟ । କଳିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରକାଶିତ ‘ଟିପିକାଲ୍ ସେଲେକସନ୍ସ ପ୍ରଫୁ ଓରିୟା ଲିଟରେଚର’ର ସଂପାଦକ ଶ୍ରୀ ବିଜୟ ଚନ୍ଦ୍ର ମଜୁମ୍ଦାରଙ୍କ ଭାଷାରେ - “ଏକ ଜାତୀୟକବି ଭାବରେ ବଳରାମ ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ହିଁ କାବ୍ୟ ଲେଖି ଯାଇଛନ୍ତି । ଉତ୍କଳକୁ ସେ ଏକ ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଗତରେ ପରିଣତ କରାଇ ନିଜ ଲୋକେ ନିଜ ଦେଶପ୍ରତି ସ୍ନେହ-ଶ୍ରଦ୍ଧାନ୍ୱିତ ହେବାର ଆଦର୍ଶ ସେ ଥୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ବଳରାମଙ୍କ ରାମାୟଣରେ ଉତ୍ତର ହିମାଳୟର କୈଳାସ ସେଠୁ ଆସି ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଅଛି ତେଜାନାଳର କପିଳାସ ପର୍ବତ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ସମଗ୍ର ଗଡ଼ଜାତ ଅଂଚଳ ବନବାସୀ ଯାଯାବର ରାମ-ସୀତାଙ୍କର ଚରଣ-ଚିହ୍ନାଙ୍କୁତ ହୋଇ ଉଠିଛି କେବଳ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶାର ବନ୍ୟ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ସବୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡୀୟା ବାହିନୀର ଅଂଗ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କାନ୍ତରେ ବଶାଇ ଓ ବାମନଠାର ଜାଗଲ ଅଧିବାସୀମାନେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ରୂପେ ଦେଖା ଦେଇଛନ୍ତି ।”

ବଳରାମଙ୍କ ରାମାୟଣରେ ସୀତା ଏକ ଆଦର୍ଶ ଓଡ଼ିଆଣୀ ବୋହୂ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହନ୍ତି । ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ଚିର ଦୁଃଖିନୀ । ଶାଶୁଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଦେଶ ମାନି ମଧ୍ୟ ବସିଲେ ଉଠିଲେ ଶାଶୁଙ୍କ ତାବୁ ବକା ତାଙ୍କୁ ସହିବାକୁ ହେଉଛି । ରାଜବଧୂ ହେଲେହେଁ, ସୀତା ତାଙ୍କର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଇଁ କେବଳ ନୁହେଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟାବାଗତ ଅତିଥିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ, ନିଜ ହାତରେ ରାନ୍ଧି ଓ ରାନ୍ଧି ଖାଟି ଓଡ଼ିଶୀ ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଓ ପିଠାପଣା । କିନ୍ତୁ ବନବାସୀ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ରାତ୍ରିରେ ଚିତ୍ରକୁଟ ପାହାଡ଼ରେ ଏକ କଠିନ ଶିଳାସ୍ତରଣ ଉପରେ ଘାସ-ଶଯ୍ୟାରେ ଶୋଇପଡ଼ିଥିବା ରାଜନନ୍ଦିନୀ ସୀତାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ନୈରାଶ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟାବଳି ଦେଇ ସେମାନଙ୍କର ପବିତ୍ର, ନିର୍ମଳ ଦାମ୍ବତ୍ୟ ପ୍ରଣୟ ଦାସଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥରେ କି ଉଦାର ପ୍ରକାଶ ଲାଭ ନ କରିଛି-

ଉପାୟ କରିଣ ଯେ ତରିଲେ ବେନି ପ୍ରାଣୀ

ତେତେ ବୁଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଆଦେ ନାହିଁ ଜାଣି ।

ଅମନୁଷ୍ୟ କରି ମୋତେ ଧାତା ଜାତ କଲା

ମୋହର ପାଲଟେ କିଂପା ବୃକ୍ଷେକ ନ କଲା ।

ଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଭୋଗ କରନ୍ତେ ଯେ ପ୍ରାଣୀ

ଏ ଯେ ଜାନକୀରେ ବାବୁ ରାଜାର ଦୁକାଣୀ ।

ମୋର ହସ୍ତ ଧରି ହୋଇଲାକ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ

ଆଜି ଦୃଶ ପାରି ଶୋଇଲାକ ଶଶିମୁଖୀ ।

ଏ କଥା ଦେଖୁ ଏ ଦେହ କେମିତି ଧରିବି

ଏମିତି ବୋଲି ବୋଲି ଯାଉଛ ଯେ ଭାବି ।

ବଳରାମଙ୍କ ରଚନାବଳିକୁ ସମଗ୍ର ଭାବରେ ବିଚାର କଲେ ଏହା ଉଷ୍ମ ପ୍ରତୀତ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ବରୋଣ୍ୟ କବି ନିଜ ଅନ୍ତରରେ ଏକ ତୀବ୍ର ସମାଜ ସଂସ୍କାରକ ଥିଲେ । ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଜାତି-ଶ୍ରେଣୀ-ହୀନ ସମାଜର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ ଓ ଖୁବ୍ ସଂଭବତଃ ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ, ଧର୍ମକୁ ବ୍ୟବସାୟ ରୂପେ ପରିଣତ କରିଥିଲା ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୁରୋହିତ ସଂପ୍ରଦାୟ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ବିଦ୍ରୋହ ପ୍ରିୟ ଭାବରେ ତୀବ୍ର ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ପୁରାବାସୀ ଥିବାରୁ କବି ନିଜ ଆଖିରେ ସଂତାମାନେ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କିପରି ଠକି ଓ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ସେ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦିଗରେ କିଛି କରି ନପାରି ଏକ ନିଃସହାୟ କ୍ଳୋଧରେ ଜଳୁଥିଲେ । ତେଣୁ କବି, ଯେଉଁଠି ପାରିଛନ୍ତି ଧର୍ମ ବ୍ୟବସାୟୀ ପୁରୋହିତ ସଂପ୍ରଦାୟକୁ ଅତି ମଳିନ ବର୍ଣ୍ଣରେ ଚିତ୍ରିତ କରିବାକୁ ଛାଡ଼ି ନାହାନ୍ତି । କେବଳ ଯେ ବ୍ୟଂଗ ବିଦ୍ରୁପ କରି କବି ସମାଜ-ସଂସ୍କାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ତାହା ନୁହେଁ, ମନେ ହେଉଛି, ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଚିତ୍ରମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷଣୀୟ ମାନବିକତା ଭିତରେ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ସେ ଏକ ଉଦାରତର ସମାଜ ଗଢ଼ିବାର କଞ୍ଚନା କରିଥିଲେ ।

(‘ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ’, କଟକ, ୧୯୬୭)

(୨)

ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି

ବଳରାମ ଦାସ : ମାନବବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ

ଉତ୍କଳରେ ରାମବାଦ ବା ରାମଧର୍ମର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଉପାଦାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରଳ । ରାମାନୁଜଙ୍କ ପରଠାରୁ ଉତ୍କଳରେ ଭକ୍ତିଧର୍ମର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରାମ ଧର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଭାବିକ । ନାଥଯୋଗୀମାନେ, ସମ୍ଭବତଃ ଯୋଗର ଶୁଷ୍କ କ୍ରିଷ୍ଣତା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ରାମଭକ୍ତିର ସୁଗମ ଓ ସୁଲଭ ପଦ୍ଧା, ଆଶ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ନାଥ-ଗୁରୁ ଗୋରକ୍ଷନାଥଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ କବୀରଙ୍କ ପରି ହଠାତଃ ଯୋଗୀମାନେ ସେଥିପାଇଁ, ରାମ ଧର୍ମର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପ୍ରଚାରକ ହୋଇପାରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଭିତ୍ତିକ ଜ୍ଞାନମିଶ୍ରାଭକ୍ତିର ସାଧକମାନେ “ହରେକୃଷ୍ଣ” ମହାମନ୍ତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତେ “ହରେ ରାମ” ରାମଚାରକ ମନ୍ତ୍ରରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ପ୍ରାକ୍-ଚୈତନ୍ୟ ଉତ୍କଳରେ ରାମଶ୍ରୀତ ସାହିତ୍ୟ, ଉଭୟ ସଂସ୍କୃତ ଓ ଓଡ଼ିଆରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ବଳରାମଙ୍କ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ମାର୍କଣ୍ଡ ଦାସ ‘ମହାଭାଷ’ ନାମରେ ରାମ ଚରିତ-ମୂଳକ ଖଣ୍ଡେ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ ! ସାରଳାଙ୍କ ‘ମହାଭାରତ’ରେ ମଧ୍ୟ ‘ରାମାୟଣ’ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପରେ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା । ରାମଙ୍କ ମହିମା ଓ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଚାର, ବଳରାମଙ୍କ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ବଳରାମ ରାମାୟଣରେ ସର୍ବତ୍ର ସେହି ରାମଙ୍କର ମହିମାହିଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିଅଛନ୍ତି ।

‘ଆଦିକାଣ୍ଡ’ର ‘ଶିବପାର୍ବତୀ’ ସମ୍ଭାବରେ ଏହାର ସୂଚନା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ । ଏହା ସଂସ୍କୃତ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣର ବହିର୍ଭୂତ ଅଟେ । ଏଥିରେ ଶିବ ଦିନୁ ଦିନ ‘ବଳହୀନ ଦୁର୍ବଳ’ ହୋଇ ପଡୁଥିବାରୁ, ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟଲାଭର ଉପାୟ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଜିଜ୍ଞାସା କରିବାରୁ ସେ ‘ରାମତାରକ’ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରିବାପାଇଁ ଶିବଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ:

‘ଏବେ ସଦାଶିବ ତୁ ମୋହର ବୋଲି କର
ତାରକବ୍ରହ୍ମ ନାମ ତୁ ଜପି ପାପ ହର ।

ସାଧନା କର ହେ ଶିବ ରାମନାମ ପଦ
ଦୁର୍ବଳତା ନାଶଯିବ ତୁ ଜପି ପାପ ହର ।

ଏ ଯେ ମନ୍ତ୍ରରାଜ ସର୍ବ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟେ ସାର
ନିତ୍ୟରେ ସ୍ମରଣ କଲେ ଖଣ୍ଡେ ପାପଭାର ।”

(ଆଦିକାଣ୍ଡ)

ଶୈବ-ନାଥ ଧର୍ମର ବିଜୟ କାଳରେ, ତାହା ଯେପରି ରାମ-ଧର୍ମ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱିତ ହୋଇଥିଲା, ଏଥିରେ ତାହାର ସୂଚନା ପ୍ରାଞ୍ଜଳ । ମାର୍କଣ୍ଡ ଦାସଙ୍କ ‘ମହାଭାରତ’ରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ସଙ୍କେତ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ବଳରାମ ଦାସ, ଏହି ରାମତାରକ ମନ୍ତ୍ରର ସାଧକ ଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଦିବାକର ଦାସଙ୍କ ବିବରଣୀ ଯଦି ସତ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, ତା’ ହେଲେ ବଳରାମ ଦାସ ପରବର୍ତ୍ତୀକାଳରେ ସଖ୍ୟାମାର୍ଗର ସାଧନା ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଠାରୁ ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ ହେଁ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବନା ଓ ସାଧନାରେ ସେ ରାମପଦ୍ମୀ ଶୂନ୍ୟବାଦୀ ଥିଲେ ।

ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ସାହିତ୍ୟରେ ବଳରାମଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ, ସମାଜ-ବିପ୍ଳବରେ ଏକ ପ୍ରେରଣାମୟ ସଙ୍କେତ । ରସଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଅବଶ୍ୟ, ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍‌ଗୀତା ପରି ରଚନାର କୌଶସି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ; ମାତ୍ର ସେଥିରେ ସମାଜ ବିପ୍ଳବର ଯେଉଁ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପୌରୁଷ ପ୍ରଜନ୍ମ ରହିଅଛି, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ କୃତିତ୍ ତାହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଅଛି । ବ୍ରାହ୍ମଣ-ସଂସ୍କୃତି ଓ ରକ୍ଷଣଶୀଳତା ପୁଣି ବର୍ଷାଶ୍ରମର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣା ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧା ପଡିଥିବା ‘ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା’କୁ ମୁଷିମେୟ କଥାକଥୁତ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ବଜ୍ରମୁଷି ମଧ୍ୟରୁ ଉଦ୍ଧାର କରି, ‘ବାଉରୀ’ ମାନଙ୍କୁ ସୁଦ୍ଧା ସେଥିରେ ଅଧିକାର ଦେବା ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସମାଜରେ କି ବୌଦ୍ଧିକ ଦୃଢ଼ସାହସ ଥିଲା, ପୁଣି ମାନବଧର୍ମୀ ପ୍ରଗତିର କି ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ପୁରୋଦୃଷ୍ଟି ସେଥିରେ ନିହିତ ଥିଲା, ଯେତେ ବର୍ଷନା କଲେ ବି, ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବନାହିଁ । ଅନୁମାନରେ କେବଳ ତାହା ସମ୍ୟକ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରାଯାଇପାରେ । ରାଜ-ରୋଷର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇସୁଦ୍ଧା, ବ୍ରାହ୍ମଣ-ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତରରେ, ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଉଦ୍‌ବୀପ୍ତ ଘୋଷଣା ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ, ସମାଜ ବିପ୍ଳବ ଓ ମାନବବାଦର ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିତ ଇସ୍ତାହାର । ‘ରସ’ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ସାହିତ୍ୟ ହୋଇନପାରେ, ମାତ୍ର ସାହିତ୍ୟରେ ‘ରସ’ ଅପେକ୍ଷା ଏହିପରି ପ୍ରଜ୍ଞା ଓ ପୌରୁଷଦୀପ୍ତ ଭାବନା, ମାନବ ସମାଜରେ ମୁକ୍ତିର ଦିଗ୍‌ବଳୟକୁ କାଳେକାଳେ ପ୍ରସାରିତ କରିଆସିଛି ।

ସାରଳା ଦାସ ‘ପ୍ରାକୃତ ବନ୍ଧ’ରେ ‘ମହାଭାରତ’ ରଚନା କରି, ପରୋକ୍ଷରେ ସମାଜ ବିପ୍ଳବର ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ ସତ୍ୟ, ମାତ୍ର ‘ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା’କୁ ଗଣ୍ଡିଧନ ପରି ସାଜତି ରଖୁଥିବା ମୁଷିମେୟ ବୌଦ୍ଧିକ ନ୍ୟସ୍ତ-ସ୍ୱାର୍ଥକ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାପାଇଁ, ବଳରାମ ଯେଉଁ ଦୂର୍ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ, ଭାରତୀୟ ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସରେ କୃତିତ୍ ତାହାର ଅନ୍ୟ ଉଦାହରଣ ମିଳିଥାଏ ।

ମାତ୍ର ଏଥିପାଇଁ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କୁ କମ୍ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଓ ଲାଞ୍ଜନାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡି ନଥିଲା । ‘ମୁକ୍ତମଣ୍ଡପ’ରେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାର ଆଲୋଚନା ଚାଲିଥିଲାବେଳେ ସେଠାରେ ‘ଶୁଦ୍ର’ ବଳରାମଙ୍କୁ ଦେଖିପାରି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଅଭିଯୋଗ କଲେ ।

‘ଅବଧାନ ମହାରୁଦ୍ର ମଣିମା ଭୋ ଦେବ,
ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରି ବୈଶ୍ୟ ଶୂଦ୍ର ଚାରିଜାତି ସୁଲଭ ।

ଶୂଦ୍ର ହୋଇ ଯେବେ କରେ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମ ସଂଜ୍ଞା
ତାହାକୁ ଉଚିତ ଦକ୍ଷ ହୁଅଇ ଯେ ଆଜ୍ଞା ।’

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ।

‘ଏ ଯେବେ ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟାକୁ ଛାଡ଼ି ଗୋପ୍ୟ କରି
କାଲି ଦେବାର୍ଜନବେଳେ କହିବ ବାଉରୀ ।’

ମାନବୀୟ ‘ମୋକ୍ଷ’ ତଥା ସାମାଜିକ ମୁକ୍ତି-ସାଧନାର ଇଷ୍ଟଦେବ ‘ଜଗନ୍ନାଥ’ଙ୍କ ଅଭୟରୁ ହେଉ ଅଥବା ବଳରାମଙ୍କ କୃତିତ୍ବରୁ ହେଉ ପରଦିନ ଦେବାର୍ଜନ ବେଳେ ବଳରାମ ଦାସ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ସମଗ୍ର ଗୀତାର ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଓ ତାହା ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଭୂଷ୍ମତି ଛୁଇଁଥିଲେ:

‘ତତକ୍ଷଣେ ଗୀତା ଯେତି କହିଲି ବିଚାରି
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ସେ ଗୀତା ଶୁଣି ଚରିତାର୍ଥ କରି ।
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ଗୀତା ଶୁଣିଲେ ନୃପତି
ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ତ ଶୁଣି ଛୁଇଁଲେ ଭୂଷ୍ମତି ।’

ମାତ୍ର ସାହିତ୍ୟ ତଥା ସାଧନାରେ, ଏ ପ୍ରକାର ଅସାଧାରଣ ଓ ଉଦାର ମାନବବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ପାଇଁ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କୁ ବହୁ ରାଜ-ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପଡ଼ିଥିଲା । ‘ଭାବ ସମୁଦ୍ର’ରେ କେତେକ ଆଜ୍ଞାବନମୂଳକ ସୂଚନାରେ ତାହାର ଇତିହାସ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ରହିଅଛି :

‘ହରି ହୋ ! ତୋତେ ଆଶ୍ରା କରି କ୍ଷେତ୍ରେ ରହିଲି
ତୋତେ ଆଶ୍ରା କରି ଫଳ ପାଇଲି
ହରି ତୁ ବିଶ୍ବାସପାତକତା କଲୁ ।
ହରି ହୋ ! ନୃପତି ହାତେ ବନ୍ଧାଇଲୁ ମୋତେ
କାଳିଆ ଦାସ ନ ଯାଇ ପରତେ ।
ହରି ହୋ ! ତୋତେ ଆଶ୍ର କରି ଧରିଣୀ ଥିଲି
ଏତେ ଦିନେ ଏବେ ଶାସ୍ତ୍ର ପାଇଲି ।
ହରି ତୁ, ଏଡ଼େ କର୍ମ କିମ୍ପା କଲୁ
ଦୋଷ ମୋ ଥିଲେ, ବାରେ ନ ସହିଲୁ ।’

ସମ୍ଭବତଃ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବଙ୍କ ଆଦେଶରେ ବଳରାମ କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ଥିବାବେଳେ ‘ଭାବସମୁଦ୍ର’ ରଚିତ ହୋଇଥିଲା ।

(‘ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ମଧ୍ୟପର୍ବ ଓ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟପର୍ବ’ କଳଙ୍କ, ୧୯୬୭)

(୩) ବଂଶୀଧର ମହାନ୍ତି

ବଳରାମ ଦାସ

ବଳରାମଦାସଙ୍କର ରାମାୟଣ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣର ପୂର୍ବ ଅନୁବାଦ ନୁହେଁ । ପଣ୍ଡିତ ଗୋପୀନାଥ ନନ୍ଦ ପ୍ରଥମେ ଏହାର ଆଲୋଚନା ‘ମୁକୁର’ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତାହା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଗଲା । ମୂଳ ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣ ବିଷୟବସ୍ତୁର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଦାଣ୍ଡି ରାମାୟଣର ବିଭିନ୍ନ ଛତ୍ରରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଅଧିକାଂଶ କାଣ୍ଡରେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରର ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ବର୍ଷନା ଓ ତାଙ୍କର ମହାତ୍ମ୍ୟ କାର୍ତ୍ତନ ରହିଛି । ଆଦିକାଣ୍ଡରେ ଜରତା ଓ କାମମୋହିନୀ ବେଶ୍ୟା ରକ୍ଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗକୁ ଆଣିବା, ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଉପାଖ୍ୟାନ, ଅଯୋଧ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ଶବରମାନଙ୍କର ବର୍ଷନା, ମନ୍ଦୁରାର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମ ବର୍ଷନା, ଗନ୍ଧାରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ପିଣ୍ଡଦାନ, ଗନ୍ଧାତୀର୍ଥ ମହାତ୍ମ୍ୟ, ତୀର୍ଥସ୍ଥ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଅଭିଶାପ, ଗୋପାଳମାନେ ଦୃଷାଦୁର ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ କ୍ଷୀର ପ୍ରଦାନ ନ କରିବା ହେତୁ ସେମାନେ ଅଭିଶାପଗ୍ରସ୍ତ ହେବାପରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଫଳରେ ଅଭିଶାପ ମୋଚନ, ରାବଣ ସୀତାଙ୍କୁ ଅପହରଣ କରି ନେଉଥିବା ବେଳେ ଜଟାୟୁ ସହିତ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଓ ସେତିକିବେଳେ ସୀତା ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ବଣ ମଧ୍ୟକୁ ପଳାଇଯିବା, ପରେ ରାବଣ ପୁଣି ତାଙ୍କୁ ଧରି ଆଣି ରଥରେ ବସାଇବା ପ୍ରଭୃତି ବର୍ଷନା କବିଙ୍କର ନିଜସ୍ବ ବର୍ଷନା । କିର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାଣ୍ଡରେ ମରୁତ ରାଜା ଓ ଲାଳାବତୀ ହରଣବିଷୟ, କୁକୁଟର ବରଲାଭ, ଶ୍ରୀରାମ ଓ ବକପକ୍ଷୀର କଥୋପକଥନ ପ୍ରଭୃତି ବର୍ଷନାରେ କବି ସ୍ବାୟ କବି ଲେଖନୀର ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ପ୍ରତିପାଦନ କରି ଅଛନ୍ତି । ସୁନ୍ଦରାକାଣ୍ଡରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷାର ସେତୁବନ୍ଧ ବନ୍ଧନରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ, ସେତୁବନ୍ଧ ନିକଟରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ରାମେଶ୍ବର ଶିବଙ୍କୁ ପୂଜା ଓ ଯୁଦ୍ଧକାଣ୍ଡରେ ବା ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡରେ ସବୁପକ୍ଷା ଉପାଖ୍ୟାନ ପ୍ରଭୃତି ବିଷୟ ହେଉଛି ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ରାମାୟଣରୁ କେତେକ ବିଦ୍ୟୁତି । ଏହାଛଡ଼ା ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣ ବିଭିନ୍ନ କାଣ୍ଡର ବିଷୟକ୍ରମ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ରାମାୟଣରେ ରକ୍ଷିତ ହୋଇନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାର ତତ୍କାଳୀନ ସମର ବିଭବ, ରାଜା, ରାଜ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ବେଶଭୂଷା, ଚାଲିଚଳଣ, ଖାଦ୍ୟପେୟ, ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପ୍ରଭୃତିର ବର୍ଷନା ବା ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ଶ୍ରୀ:କ୍ଷୋଭଶ ଶତାଦ୍ଧୀ ଓଡ଼ିଶାର ସାମାଜିକ ଇତିହାସ ରାମାୟଣରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସାରଳା ଦାସଙ୍କର ମହାଭାରତରେ ଯେପରି ତତ୍କାଳୀନ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାଦ୍ଧୀ ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ଗୌରବଦାୟ ଆଲେଖ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସେହିପ୍ରକାର କ୍ରମ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ରାମାୟଣରେ ରହିଛି ।

ସାରଳା ଦାସଙ୍କର ମହାଭାରତରେ ସମର ପ୍ରସଙ୍ଗର ଯେପରି ବିଶଦ ବର୍ଷନା ଦିଆଯାଇଛି ସେପ୍ରକାର ବର୍ଷନା ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ରାମାୟଣରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଗଡ଼ିନିର୍ମାଣ ପଦ୍ଧତି, ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ନାମକରଣ, ପାତକମାନଙ୍କର ବେଶଭୂଷା ବିଶଦ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ଯେପରି ଶରମାନଙ୍କର ନାମ କରଣରେ ପାଣ୍ଡୁପତ, ନାରାୟଣାସ୍ତ୍ର, ଇନ୍ଦ୍ର ଅଗ୍ନି, ରୁଦ୍ର, ଜୟା, ବିଜୟା, ଫରି, ଲୋହ, ବ୍ରହ୍ମପାସି, ରୁଦ୍ରପାସି, ଅମୃତାସ୍ତ୍ର, ମେଘାସ୍ତ୍ର, ଗର୍ଜନା, ବୈଷ୍ଣବାସ୍ତ୍ର, ଶରଯନ୍ତ୍ରା ଇତ୍ୟାଦି । ସ୍ଥାନ ବିଶେଷରେ ଯେଉଁଠି କବି ବଣ ଜଙ୍ଗଲର ବର୍ଷନା କରିଛନ୍ତି ସେଠାରେ ଗଛମାନଙ୍କର ଏକ ଦୀର୍ଘ ତାଲିକା ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ସେହିପରି ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ବର୍ଷନା ମଧ୍ୟ । ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡରେ ଏ ପ୍ରକାର ବର୍ଷନା ପ୍ରଭୃତ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଯେପରି-

ଜାମୁ ଜମ୍ବିଳ ଯେ କେନ୍ଦୁଶାଳ ପିଆଶାଳ

ପଲୀଶ କରୁଣା ଯେ ଅଛନ୍ତି ମାଳମାଳ ।

ଟଭା ଯେହୁଟ ଯେତେକ ବାତାପି କଦମ୍ବ

ଲେମ୍ବୁ କରମଙ୍ଗା ଯେ ନାରଙ୍ଗ ସାନ ଆମ୍ବ ।

ହରିଡ଼ା କୋଟିଳାବୃକ୍ଷ ଆବର ଅଶ୍ବତ୍ଥ ।

ଅଗର ଦେବୁଳି ପୁଣି କେନ୍ଦୁ ଯେ କପିତଥ । (ଆରଣ୍ୟକ)

ପୁଷ୍ପା ପୁଷ୍ପା ଏମିତି କେତେ ବର୍ଷନା । ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ନାମକରଣରେ ସେମିତି କେତେ ନାଁ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ ଯାହାର ନାମ ଏବେ ମଧ୍ୟ କୁପ୍ତ ହୋଇଗଲାଣି । ସେ ସବୁର ତାଲିକା ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଦୀର୍ଘ । ଯେପରି ଓଧ, ହରତ ଚଢ଼େଇ, ଖୁରାଣ୍ଡ, ଘୋଡ଼ଙ୍ଗ, ଶାଳଗଜ, କାଠକଟା ଚଢ଼େଇ, ବାଘଆ, ଗେଣ୍ଡାଳିଆ, ପାରୁଆ, ଭରଡିଆ, ସୋରିଷିଆ ଶୁଆ, ତେଣ୍ଡୋଇ, ବାବୁରି, ସାଗୁଣା, ଫିଫି, କେରଣିଆ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଆରଣ୍ୟକ ପର୍ବରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ସୀତାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନରେ କବି ଉତ୍କଳର ବହୁ ତୀର୍ଥର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଯେପରି ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ଓ କୋଣାର୍କ ତୀର୍ଥ, ରାମଚଣ୍ଡୀ ମନ୍ଦିର, ଏକାମ୍ର ତୀର୍ଥ, ବିନ୍ଦୁ ସରୋବର, ତତ୍ପରେ ଚିତ୍ରୋତ୍ପଳା କୁଳସ୍ଥ ବିଷ୍ଣୁନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ, ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପରେ ରଷିକୁଲ୍ୟା ନଦୀରେ ସ୍ନାନ ତର୍ପଣାଦି କ୍ରିୟାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ବାଲ୍ମୀକି ରାମାୟଣର ପୌରାଣିକ ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ସେ ଏକ ନୂତନ ବାସ୍ତବ ରୂପରେ ଅନୁରଞ୍ଜିତ କରିବାକୁ ଯାଇ ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଲୌକିକ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ବନବାସ ସମୟରେ କେଉଁଠି ରାମ ଖଣ୍ଡି ଘେନି ତୁଲି ଖୋଳିଛନ୍ତି ରେଷେଇପାଇଁ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାଣି ପାଇଁ ଯାଇଛନ୍ତି, ଝକମକ ପଥରରେ ତୁଳା ଦେଇ ନିଆଁ ବାହାର କରି ତୁଲି ଲଗେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଗ୍ରାମ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ସହିତ ତତ୍କାଳୀନ ରାଜକୀୟ ଆଚରଣର ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । କେଉଁଠି ଚନ୍ଦନ କାଠର ପଲଙ୍କ, ଦେବାଙ୍କ ବସନରେ ନିର୍ମିତ ତୁଳା, ସିନ୍ଦୂଆ ପାଟଶାଢ଼ୀ ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଛି, ଶ୍ଵେତଚାମର, ଆଳଟ ବିଞ୍ଚଣା, କେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ହାତରେ ତଡ଼ପ, କିଏ ଛୁରୀ, ଖଣ୍ଡା, କେବା ପୁଣି ତର୍ପଣ, କିଏ ପୁଣି ବାଙ୍କିଆ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ମାୟା ମୃଗର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ମାୟା ମୃଗ କେବଳ ସୁନାର ମୃଗ ନୁହେଁ ତାହା କିପରି ଏକ ବର୍ଷନାରେ ଚିତ୍ରିତ ହୋଇଛି ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୃଗ ରୂପ ହୋଇ ଟୋପି ଟୋପି

ମର୍ଜିତ ମାଣିକ୍ୟର ଯେ ଶୁଙ୍ଖ ଦୁରଗୋଟି

ଦନ୍ତ ତା'ର ମୁକୁତା ମାଣିକ୍ୟ ଜାଣି ଜିଭ

ନୟନ ଯୁଗଳ ଜାଣି ନୀଳରତ୍ନ ଭାବ ।

ହୀରା ସର୍ବ ସ୍ବଟିକର ଖୁରା ଅଗ୍ରତାରି

ଲାଞ୍ଜ ଗୋଟି ଅଟଇ ଯେ କନକ ଚାମରା । (ଆରଣ୍ୟକ)

ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ କବି କିପରି ଲେଖିଲେ ତାହାର କଥା ସେ ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡରେ ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କ ବନ୍ଦୀପନାବେଳେ ସେ ଐଶ୍ଵରିକ ଶକ୍ତିକାଉ କଲେ ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖିବାକୁ-

ମୁହିଁ ବଳରାମ ଦାସ ତହିଁ ଥିଲି

ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଯେ ବନ୍ଦୀପନା ଦେଖିଲି ।

ତେଣୁ ମୋର ସକଳ ପାପ ପଳାଇଲା

ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋ ମୁଖରୁ ସ୍ଫୁରିଲା ।

ସାମବେଦୁ ସମୂତ ଯେ ରାମାୟଣ ପୁରାଣ

ନାରାୟଣଙ୍କ ମୁଖୁଁ ଏହା ହୋଇଲା ଉଦ୍ଧାରଣ ।

ଆପଣେ ସରସ୍ବତୀ ହୃଦେରେଣ ଥାଇ

ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରସରିଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଖହୋଇ ।

ଚଉଦ ଖଣ୍ଡ ମହାନାଟକ ବାକ୍ୟସାର

ପଞ୍ଚ ସହସ୍ର ଶ୍ଳୋକ ସୁଗୁଣ ସାଗର ।

ଯେ ହାହୁଁ ଆଗତ ପୁରାଣ ନେଥିଲା ।

ଯେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତେ ଯାବତ ପୁରାଣ ହେଲା ।

କବି ମହାନାଟକ ଶ୍ରବଣ କଲା ଉତ୍ତାରେ ରାମାୟଣ ଲେଖିବାକୁ ମନ ବଳାଇଲେ । ତାହାପରେ ସେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦୟାରୁ ରାମାୟଣ ଲେଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେ । ସେ ପୁଣି ସେହି ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଲେଖିଛନ୍ତି-

ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପାତ୍ରକୁଳେ ସେବିତ

ଯହୁଁ ପିତା ହୋଇଲା ପ୍ରଭୁରେ ଭଗତ

ତେଣୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ଦୟା ଆମକୁ କଲେ

ରାମାୟଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋ ମୁଖରୁ ଉତ୍ତରିଲେ ।

ମୋହର ମୁଖେ ଯହୁଁ ସାରଦା ବିଜେ କରି

ଶ୍ରୀରାମର ଚରିତ ଯେ କହିଲି ବିସ୍ତାରି ।

ଆଗରୁ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ କବି ରାମାୟଣରେ ଚହ୍ନାଳୀନ ଓଡ଼ିଆ ସମାଜର ଚିତ୍ରଦେଇ ଓଡ଼ିଆ ଚଳଣିର ଧାରା ରଖି ଅତୁଟ ଅନ୍ଧିତ ମହାଭାରତ ଲେଖକ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ପରି ଯେପରି

ଅଙ୍ଗଦ କୁମାରର ବୀର ବେଶରେ

ଅଙ୍ଗଦ କୁମାର ଯେ ହୋଇଲେ ବୀରବେଶ

କେଶ ସାଯୋଇଲା ଲଗେଶ୍ୱର ପୁଷ୍ୟ ।

ସରୁ ଝାନବସେକ ପାଗ ବାନ୍ଧି

ତଥୁ ଉପରେଣ ରତ୍ନ ଖୋଳ ନଦି ।

ପଛେ ପାଟ ଘେନି ବାନ୍ଧିଲୋକ ତାହା

ମଣିମୟେ ମୁକୁଟ ଭୂଷଣ କପିନାହା ।

ସଉରି ସେନାପତି, ମହାବୀର ଡାଳିମ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ବେଶର ବର୍ଣ୍ଣନା ସର୍ବୋପରି ହନୁର ବୀରବେଶ ଅତି ଚମତ୍କାର । ଦଧିମୁଖ ବୀରର ବୀର ବେଶର ବର୍ଣ୍ଣନା-

ଦଧିମୁଖ ବୀର ମିଳିଲାକ ଯାଇ

କଣ୍ଠେଣ ରତ୍ନ ପଦକ ଅଛିଲାଙ୍ଗ ।

ନିରନ୍ତରେ ନେତ ବେନି ବାହେ ଉଡ଼େ

ଅନର୍ଗଳ ତୋଡ଼ର ବାନ୍ଧିଛି ବେନିଗୋଡ଼େ ।

କଟାରେ ମେଖଲା ଯେ ଶିରରେ ଟେକପାଗ

ଗର୍ଜନ କରୁଅଛି କି ଜାଣି ମର ନାଗ ।...

ନରରତନ ପତନୀ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ଜଡ଼ିତ

ଛୁରିଅନା ଗଭା କେସଣେ ରଚିତ ।

ବାମଭୁଜେ ଶୋହେ କଙ୍କଣ ଯୋଡ଼ାଚାରି

ଚନ୍ଦନ ଯୁଆଦ ଯେ କପୋଳେ ଚିତାକରି

ଲବଙ୍ଗ ଚୋବାଇଣ ଯେ ଆସଇ ମାହାବୀର

ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖି ଯୋଡ଼ଇ ବେନିକର ।

(ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡ)

ଏହାଛଡ଼ା ବିଭା, ଦିଅଁମଙ୍ଗୁଳା, ବିବାହରେ କଉଡି ଖେଳ, ଲବଣ ଚଉଁରୀ, ବରବାହୁଡ଼ା, ମଧୁଶଯ୍ୟା, ଓଡ଼ିଆ ଘରର ବେଶଭୂଷା ଚାଲିଚଳଣ, ଓଡ଼ିଆର ଖାଦ୍ୟପେୟ ସବୁର ଗୋଟି ଗୋଟି ଚିତ୍ର ରାମାୟଣର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ କବି ପ୍ରଦାନ

କରିଅଛନ୍ତି । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ରାମାୟଣରେ ଓଡ଼ିଆ ରାମ-ଭକ୍ତି ସାହିତ୍ୟର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି କହିବା ବହୁଲ୍ୟ ହେବ ।
 ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଦାଣ୍ଡିରାମାୟଣର ଭାଷାରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବହୁପ୍ରାଚୀନ ଅପଭ୍ରଂଷ ସ୍ୱରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।
 ସାରଳା ଦାସଙ୍କର ମହାଭାରତ ଓ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ରାମାୟଣ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଯଥାର୍ଥ ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ । କିନ୍ତୁ ଦୁଇଟିଯାକ
 ଗ୍ରନ୍ଥର ଶୁଦ୍ଧସଂସ୍କରଣ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ତାହାର ଭାଷା ଆଲୋଚନା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ତହିଁରୁ
 କେତେକ ଶବ୍ଦର ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇ ପାରେ, ଯଥା-

ଦାସଜନକର, ଗଡ଼କର, ଜାଣିମା, ତ୍ରିପୁତି- ତୃପ୍ତି, ରୁଦ୍ରକର, ରୁଦ୍ରକ, ଦଶମାଥ, ଅପସରି, ଏହାକର ଏହାକୁ ଧଉର୍ଯ୍ୟ,
 ରକ୍ଷିଶୁଙ୍ଗ, ପ୍ରାକର୍ମ-ପରାକ୍ରମ, କଥାନ୍ତ, ତପଚାରୀ, ପୋଇ(ପୁତ୍ର), ସ୍ତନବେଷ୍ଟ, ବାରହ- ବାର, ପୁତ୍ରବନ୍ତୀ, ଧନବନ୍ତୀ,
 ଯଶବନ୍ତୀ, ଜୁରିଆ- ଜୁରକରିବା, ଲୋକ; ବଧାଲ, ଆରମ୍ଭେଶ- “ଅତି ଅରମ୍ଭେଶ ଯଜ୍ଞତୁ କରସି” ‘ବିରୋଳି’ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ
 ଘେନି କେଶ ବିରୋଳିଲେ ଆ, କା, ପୂ-୯୧; ପିଣ୍ଡାତୁଣୀ; କାହାକର- କାହାକୁ; ଭ୍ରତ, ଭ୍ରଥ- ଭରତ; ତିଆରିଲେ; ଉଗୁଳି,
 ଅହନ୍ତ- ଶତ୍ରୁତା, “ପରକୁ ଅହନ୍ତା କରା ନୁହନ୍ତା ବେତାର” ଆରଣ୍ୟକ ପୃ ୧୧; ନୁହସି, ଖାଅସି, ଯାଅସି, ଖଡିଆଳି, ଭୁଆସୁଣୀ
 ଯଥା- ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ଭୁଆସୁଣୀ ରାମ ମୋରବର; ଆରଣ୍ୟକ ପୃ ୪୭; ଇତ୍ୟାଦି ।

ତଥାପି ସମଗ୍ର ଭାବରେ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଦାଣ୍ଡି ରାମାୟଣ ଭାଷା ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ତାହା ସାରଳା
 ଦାସଙ୍କ ମହାଭାରତଠାରୁ ଟିକିଏ ସାଧୁ; ଟିକିଏ ସୁସଂସ୍କୃତ । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ସମସାମୟିକ କବି ହେଉଛନ୍ତି କୃତିବାସ
 ଯେ ବଙ୍ଗଳାରେ ରାମାୟଣ ରଚନା କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର କିଛି ଆଗରୁ ତୁଳସୀ ଦାସ ତାଙ୍କର ରାମାୟଣ
 ରାମଚରିତ ମାନସ ରଚନା କରିଥିଲେ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ଦାସ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଏପରିକି ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ
 ବଳରାମ ଦାସ ୫୦/୬୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ସେ ରାମାୟଣ ରଚନା କରିଥିଲେ । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କର ଜନ୍ମ ଖ୍ରୀ ୧୪୭୩ ବା
 ୧୪୮୨ ଆଡ଼କୁ ହୋଇଥିବାର କଥା ଯଦି ଠିକ୍ ହୁଏ ଓ ୩୦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଯଦି ରାମାୟଣ ଲେଖିଥାନ୍ତି ତେବେ
 ଭକ୍ତ କବି ବଳରାମ ଦାସ ତୁଳସୀ ଦାସଙ୍କର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଆ ରାମାୟଣ ରଚନା କରିଥିଲେ । କାରଣ ଭକ୍ତ କବି ତୁଳସୀ
 ଦାସଙ୍କର ଜନ୍ମ ସମୟ ହେଉଛି ଖ୍ରୀ:୧୫୩୨ ଓ ସେ ଖ୍ରୀ:୧୫୭୪ରେ ତାଙ୍କର ରାମଚରିତ ମାନସ ରଚନା କରିଥିବାର
 ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି ।

(‘କୋଶାର୍ଜ:ପଞ୍ଚସଖା ବିଶେଷାଙ୍କ’, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୯୭୧)

(୪) କୃଷକରଣ ସାହୁ ଦାଣ୍ଡି ବୃତ୍ତ

ସାରଳାଦାସଙ୍କ ପରି ବଳରାମ ଦାସ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ରାମାୟଣରେ ଦାଣ୍ଡାବୃତ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । କଥା କହିବା
 ପାଇଁ ଏହାହିଁ ଥିଲା ବୋଧହୁଏ ସେ କାଳର ଉପଯୁକ୍ତ ଛନ୍ଦ । କିନ୍ତୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ ଉଭୟ କବିଙ୍କ ଦାଣ୍ଡିବୃତ୍ତ
 ସମାନ ପ୍ରକୃତି ବିଶିଷ୍ଟ ନ ଥିଲା । ସାରଳାଦାସଙ୍କ ଦାଣ୍ଡାବୃତ୍ତରେ ଯେଉଁ ଆକୃଷ୍ଟନ ଓ ପ୍ରସାରଣ କ୍ଷମତା ଥିଲା, ତାହା ବଳରାମ
 ଦାସଙ୍କ କବିତାରେ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହା ବହୁ ପରିମାଣରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାକ୍ଷରୀ ବୃତ୍ତର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ । ଏହାର ଆକୃଷ୍ଟନ ଓ
 ପ୍ରସାରଣର ସାମା ୧୧ ରୁ ୧୫ ଅକ୍ଷର ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ । ଅଧିକାଂଶ ତ୍ରୟୋଦଶ-ଅକ୍ଷର-ବିଶିଷ୍ଟ । କେବଳ ଗୋଟିଏ
 ‘ଯେ’ ଯୋଗରେ ଏହା ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାକ୍ଷରୀ ଛନ୍ଦରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦାଣ୍ଡିବୃତ୍ତର ଏହି

ଶୈଳୀକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ସେ ତାଙ୍କ ଛନ୍ଦକୁ ଅଧିକାଧିକ କମନାୟ ରୂପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଚାହଁଥିଲେ । ଏହାଥିଲା ବୋଧହୁଏ ସେ ଯୁଗର ପ୍ରଭାବ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଙ୍ଗୀତ ଯୁଗର ପୂର୍ବାଭାସ । ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମର ଲୋକପ୍ରିୟତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜୟଦେବ, ବିଦ୍ୟାପତି ଓ ଚଣ୍ଡୀଦାସଙ୍କ କାବ୍ୟକୋମଳ ପଦାବଳୀ ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ ସାହିତ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲା । ବଳରାମ ମଧ୍ୟ ବୈଷ୍ଣବ ଥିଲେ । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ରାମ ଓ କୃଷ୍ଣ ଭାବରେ ସେ ଆରାଧନା କରୁଥିଲେ । ଏହିସବୁ କାରଣ ହେତୁ ଅନୁସରଣ କରି ସେ ତସମ, ତଭବ ଓ ଦେଶୀ ଶବ୍ଦର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ କରିଥିଲେ ହେଁ ଶବ୍ଦ ଚୟନରେ ସେ ସାରଳାଦାସଙ୍କ ଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥିଲେ । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ -

୧. ପରମ୍ପରାନୁଗତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

୨. ସ୍ୱକୀୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

କଥା ଓ ବର୍ଣ୍ଣନାର ସୌଷ୍ଟବ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିର୍ଭର କରେ । ଯେଉଁ କବିର ଶବ୍ଦକୋଷ ଯେତେ ବିଶାଳ, ତାହାର ପ୍ରକାଶ କ୍ଷମତା ସେତିକି ସଞ୍ଜ । ଭାବର ସଞ୍ଜ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ କବି ବା ଲେଖକକୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ରୋତରୁ ଶବ୍ଦ ଚୟନ କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଶବ୍ଦ ଚୟନ ପ୍ରକୃତିରୁ କବିର ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଯେପରି ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ସେହିପରି ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ ପଦ୍ଧତିରୁ କବିର କୁଶଳତା ମଧ୍ୟ ଜାଣି ହୁଏ । ବଳରାମଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବିପୁଳ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ସାରଳାଦାସଙ୍କ ମହାଭାରତରେ । ସାରଳାଦାସ ପ୍ରତିଭାବାନ କବି । ତାଙ୍କ ମହାଭାରତରେ କଥା ଓ ଭାବାଭିବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ବିସ୍ତୃତ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଶିଳାଲେଖ-ସର୍ବସ୍ୱ ଭାଷାକୁ ସେ ଦେଲେ ନୂଆ ରୂପ, ନୂଆ ଜୀବନ । ଚର୍ଯ୍ୟାପଦର ଅପଭ୍ରଂଶ ଭାଷା ବଦଳରେ ସେ ସଂସ୍କୃତଗର୍ଭିତ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କଲେ । କିନ୍ତୁ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦ ନୂଆ ପରିବେଶରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ନୂଆ ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କଲା । ତସମ, ତଭବ ଓ ଦେଶୀ ଶବ୍ଦର ସମ୍ମିଶ୍ରଣରେ ଏହାର ପ୍ରକୃତି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ଯେଉଁ ଭାଷାର ମୂଳଭିତ୍ତି ସ୍ଥାପିତ ହେଲା, ତାହାହିଁ ହେଉଛି ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା । ବଳରାମ ଦାସ ସେହି ପଥର ପଥକ ହେଲେହେଁ ତାଙ୍କ ବେଳକୁ ଯୁଗୀୟ ରୁଚିରେ ନୂଆ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଥିଲା । ଦେଶରେ ବୈଷ୍ଣବଧର୍ମ ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ମତ ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଉଥିଲା । ମୁସଲମାନ ଶାସକଙ୍କ ପ୍ରଭାବରୁ ଦେଶରେ ଏକ ନୂଆ ସତ୍ୟତାର ଆଲୋକ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିଲା । ସାହିତ୍ୟର ଆଦର୍ଶ ରୂପେ କେବଳ ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟର ପୂର୍ବସୂରୀମାନେ ସ୍ୱୀକୃତ ନ ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା ମତ ପ୍ରଭାବିତ ପ୍ରେମାଖ୍ୟାନମୂଳକ କାବ୍ୟସବୁ ଲୋକପ୍ରିୟ ହେଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଲୋକପ୍ରିୟତା କବିମାନଙ୍କୁ ନୂଆ ଉତ୍ସାହ ଓ ଉଦ୍‌ଯମନା ଦେବାରେ କମ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରି ନ ଥିଲା । ଏହିସବୁ କାରଣରୁ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ରଚନାରେ ବହୁ ନୂଆ କଳ୍ପନା ଓ ଯୋଜନା ପ୍ରବେଶ କଲା, ଯାହାକି ପୂର୍ବ ସାହିତ୍ୟରେ ନ ଥିଲା ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଓ ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀବେଳକୁ ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ତସମ ଶବ୍ଦରାଜି ପ୍ରତି ଆଦର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । କବିମାନେ ଅପଭ୍ରଂଶ ଭାଷାର ଶବ୍ଦରାଶି ଅପେକ୍ଷା ତସମ ଶବ୍ଦ ସବୁର ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ସଚେତନ ଥିଲେ । ତେବେ ଜଣସୂତି, ଅପ୍ରସୂତି ଯୋଜନା ଓ ଦର୍ଶନର ବ୍ୟାଖ୍ୟାପରି କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଂଶରେ ସେମାନେ ତସମ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ବଳରାମ ଦାସ ମଧ୍ୟ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଏହି ସାହିତ୍ୟିକ ପରମ୍ପରାକୁ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି ।

ବଳରାମ ଦାସ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଣ୍ଡକୁ ଇଣ୍ଡ୍ରପୁତି ବା ବନ୍ଦନାରେ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଏହିସବୁ ବନ୍ଦନାରେ ତସମ ଶବ୍ଦରାଜିର ବହୁଳତା ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ । ଉଦାହରଣ ରୂପେ ଆଦିକାଣ୍ଡର ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଦନାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ -

ବନ୍ଦଇ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳାଦେବୀ ପତି

ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ଅପୂର୍ବ ମୂରତି ।

ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀମୁଖ ନୀଳମଣି ଆଭା

କି ଜାଣି ପଟାନ୍ତର କଳାମେଘ ପ୍ରଭା ।

ନୟନ ଯୁଗଳ କି ଶରଦର ଶଶୀ

ଜଗତଜନ ହୃଦେ ଅଛୁ ପ୍ରଭୁ ବସି ।

ସୁତି ବା ବନ୍ଦନା ପରି ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ଯୋଜନାରେ ବହୁ ତତ୍ତ୍ୱମ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ରୂପ ଚିତ୍ରଣ କଳାବେଳେ କବି ପରମ୍ପରାରୁ ଯେଉଁସବୁ ଉପମାନ ସଂଗ୍ରହ କରିଛନ୍ତି, ସେ ସବୁର ସମାବେଶରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରାୟ ସଂସ୍କୃତମୁଖୀ ହୋଇଯାଇଛି । ଯେପରି-

ନାଭିଗଭାର କି ନଦୀର ଭଉଁରୀ

କଟିଭାଗ ଶୋଭା ନୁହଇ ପଟାନ୍ତରୀ ।

ମଦନ ଶୋଭା ସିଂହାସନ କି ସେ

ଜାନୁ ଭଲଟ କଦଳୀ ଜାଣି ଦିଶେ ।

ଚରଣ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଓଶେକ କହି ଆଭା

ପାଦପଦ୍ମ ତଳି ଅଳତା ରଙ୍ଗପ୍ରଭା ।

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କେତେକ ଅଂଶରେ ତତ୍ତ୍ୱସମ ଶବ୍ଦର ବହୁଳତା ଥିଲେ ହେଁ, ତତ୍ତ୍ୱବ ଶବ୍ଦରାଜି ପ୍ରତି କବିଙ୍କର ମୋହ ଅଧିକ ଥିଲା । ଏହିସବୁ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗରେ ତାଙ୍କ ଭାଷା ଏକ ନୈସର୍ଗିକ ସୁଷମା ଦ୍ୱାରା ବିମଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲା । ସେ ସଂସ୍କୃତ ଶବ୍ଦ ସବୁକୁ ଓଡ଼ିଆ ଛାଞ୍ଚରେ ଜାଳିଦେଇ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପରିବେଶରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ତତ୍ତ୍ୱମ ଶବ୍ଦ ସବୁ ନିଜର ଆତ୍ମର ଲୋପ କରି ସହଜ, ସରଳ, ସୁନ୍ଦର ଓ କର୍ଣ୍ଣପ୍ରିୟ ରୂପରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରି, ଓଡ଼ିଆ ଚଳଣିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁକୂଳ ହୋଇଗଲା । ଉଦାହରଣ ପାଇଁ ନିମ୍ନରେ କେତେକ ପଦ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି -

୧) ଯେଥୁର ମଧ୍ୟେ ତିନିହେଁ ମୋକ୍ଷପାନ - ମୁଖ୍ୟ

୨) ଘରେ ଘରେ ବିଜୟେ କି ସାହେର କୁମାର - ସାଗର

୩) କୂପ ବାମି ବହୁତ ଅଛଇ ପୋଖରୀ - ପୁଷ୍ପରିଣୀ

୪) ସୁବନ୍ୟ ପ୍ରତିମା ପିତୁଳି କମଗଡ଼ି - ସୁବର୍ଣ୍ଣ

୫) ମେଢ଼ ମଣ୍ଡପ ଅଜାଳି ଜଗତି - ଅଜାଳିକା

ମୋକ୍ଷପାନ, ସାହେର, ପୋଖରୀ, ସୁବନ୍ୟ, ପରିଛାମୁ (ସମ୍ବୁଧ), ଆକ୍ରୋହିଣୀ (ଆକର୍ଷି), ନିର୍ଭାଜ (ନିର୍ବାହ), ଆଛାନ (ଆଖ୍ୟାନ), ଖମ୍ବ (ସ୍ତମ୍ଭ), ମୁକୁତା (ମୁକ୍ତା), ହିଆ (ହୃଦୟ), ରାଉତ (ରାଜପୁତ୍ର), ପଡ଼ିହାରୀ (ପ୍ରତିହାରୀ), ଅପଛରୀ (ଅପସରୀ), ଜଉତିଷ (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଇତ୍ୟାଦି ତତ୍ତ୍ୱବ ଶବ୍ଦ ସମାବେଶରେ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ସମୃଦ୍ଧ ।

ତତ୍ତ୍ୱମ ଓ ତତ୍ତ୍ୱବ ଶବ୍ଦର ପ୍ରଚୁରତା ମଧ୍ୟରେ ବଳରାମ କେତେକ ଦେଶଜ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ସଂଖ୍ୟାରେ କମ୍ ହେଲେ ବି ସେ ସବୁରୁ କବିଙ୍କର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଜାଣିହୁଏ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ - ତେଣୁକି, ତେକୁ ତେକୁ, ନାହାଲ ବେଲି, ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ, ତଡ଼କି, ଝଡ଼ା ହୁଳହୁଳି, ଖୋରା, ଖୋରି, ମୁଣ୍ଡା, ନାକୁଆ, କତିକତା, ଭୁଡ଼ଙ୍ଗିଆ, ସଉଲୁଣି, ପରିମୁଣ୍ଡା, ଗୁଲୁଗୁଣ୍ଡା, ଅଚାରୁଆ, ଉଭୁରାଉଭୁରି ।

ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ସଦୃଶ ବଳରାମଙ୍କ ରଚନାରେ କେତେକ ବିଦେଶୀ ଶବ୍ଦ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଆରବୀ ଓ କେତେକ ପାର୍ସୀ । ସାଧାରଣତଃ କ୍ଷୋଦ୍ଧ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ ଭାଗକୁ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ରଚନାକାଳ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ । ସେତେବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ମୁସଲମାନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ

ହେଁ ମୁସଲମାନ ନବାବଙ୍କ ବିଭବ ଓ ମୁସଲମାନ ସଂସ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରେ ଦେଶରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିଥିଲା । ମୁସଲମାନମାନେ ବହୁଭାବେ ଏ ଦେଶକୁ ଆସିଥିଲେ । କେହି ହୁଏତ ଆସିଥିଲେ ବେପାର ବାଣିଜ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ, କେହି ହୁଏତ ଆସିଥିଲେ ଜୀବନ ନିର୍ବାହର ଅନ୍ୟ ପଦ୍ଧା ଯେନି । କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସେନାବାହିନୀରେ ଖାଁ ଉପାଧ୍ୟାୟା କେତେକ ଶବ୍ଦ ଓଡ଼ିଆ ସାମାଜିକ ଚଳଣିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଦେଶରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇଥିବା ଏହି ନୂଆ ଶକ୍ତି ପ୍ରତି ଜଣେ ସଚେତନ କବି ଭାବେ ବଳରାମ ମଧ୍ୟ ସଜାଗ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଦଶରଥଙ୍କ ପ୍ରତ୍ନତ୍ତ୍ୱ ଜାଗକୁ ଆସିଥିବା ବହୁ ରାଜାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଗଣନା କଲେ “ମୁଗଲ କୁଚରାୟ ।”

ବାବରଙ୍କ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ୧୫୨୬ରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ମୋଗଲ ଜାତିର କାହାଣୀ ତାଙ୍କର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଏ ଦେଶରେ ପ୍ରଚାରିତ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଅସ୍ବାଭାବିକ ହେଲେ ହେଁ ହିନ୍ଦୁ ରାଜାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁଗଲଙ୍କୁ ଗଣିବାରେ ବଳରାମଙ୍କୁ ଅସୁବିଧା ହୋଇନାହିଁ । କେବଳ ‘ମୁଗଲ’ ଓ ‘କୁଚ’ ନୁହେଁ, ଦରହାସ, ଅସଭାବ, ଗିଲିମି (କୋମଳ), ତର୍କସ, କମାଣ ଓ ପଇତି ପ୍ରଭୃତି ଶବ୍ଦ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଦରହାସ ଓ ପଇତି ଶବ୍ଦ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ ଯୁକ୍ତ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ‘ପଇତି’ ମସଲାଦିଆ ତାଲି ।

ବଳରାମଙ୍କ ଜୀବନ୍ତ ଭାଷାର ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଉଛି, ତାଙ୍କ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଅନୁକରଣାତ୍ମକ ଶବ୍ଦମାଳା । ଆଦି କି ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ନୁହେଁ, ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡରେ ଏସବୁ ଶବ୍ଦର ହଜଗୋଳ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ବୀରମାନଙ୍କ ହୁକାରରେ ରଣଭୂମି ଯେତେବେଳେ ମୁଖିତ ହୋଇଉଠେ, ସେତେବେଳେ ବାଦ୍ୟର ସମବେତ ଧ୍ବନି ଯୁଦ୍ଧର ବିଭିଷ୍ଣିକାକୁ ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି କରେ । କବି ରଣଭୂମିର ସେହି ଦୃଶ୍ୟକୁ ପାଠକ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିଛି - ଦିମିଦିମି, ସୁମୁସୁମୁ, ଗୁମୁଗୁମୁ, କିଶିକିଶି, କପକପ, ଗୁଣ୍ଡୁଗୁଣ୍ଡ, ଗୁମୁଗୁମୁ, ଝଣଝଣ, ଝମଝମ, ଟହଟହ, ଚଡ଼ଚଡ଼, ଭଡ଼ଭଡ଼, ଘାଉଘାଉ, କଟକଟ ପ୍ରଭୃତି କେତେକ ଶବ୍ଦ ।

ଅନୁକରଣାତ୍ମକ ଶବ୍ଦ ପରି ବାପ୍ସାତ୍ମକ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗରେ ଭାଷାର ସୌଷ୍ଟ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିପାଏ ତଥା ଭାଷାରେ ଗତିମୟତା ଆସେ । ‘ରାମାୟଣ’ର ଆଦି, ଅଯୋଧ୍ୟା, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ସୁନ୍ଦରାକାଣ୍ଡରେ ଏସବୁ ଶବ୍ଦ କେବଳ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବାବେଳେ ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡର ସମର ବର୍ଷନାରେ ଏହାର ବହୁଳତା ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ । ବୋଧହୁଏ ରଣଭୂମିକୁ ଅଧିକ ଗତିଶୀଳ ଓ ବର୍ଷନାକୁ ବୀରରସ ବ୍ୟଞ୍ଜିତ କରିବା ପାଇଁ କବି ବଳରାମ ସଚେତନ ଭାବେ ଏହିସବୁ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ଏସବୁ ଶବ୍ଦର ପ୍ରଭାବ ଆଦିକାଣ୍ଡରେ ନମ୍ର ଥିବାବେଳେ ଲଙ୍କାକାଣ୍ଡରେ ଉଗ୍ର ହୋଇଯାଇଛି । ଆସଆସ, ଧାଆଧାଆ, ଯାଆଯାଆ ପ୍ରଭୃତି ବାପ୍ସାତ୍ମକ ଶବ୍ଦର ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ ରଣଭୂମିର କୁହାଟ କରି ପାଠକକୁ ବିସ୍ମୟ କରିଦିଏ । ଆଦିକାଣ୍ଡରୁ କେତେକ ଉଦାହରଣ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା- ଛନଛନ, ତେକୁତେକୁ, ଆସିବୁଆସିବୁ, ଦେଖଦେଖ, ମନେମନେ, ଦମଦମ, ଜୟେଜୟେ, ହେଲୁହେଲୁ, ପତିପତି, ହସହସ, ଧରଧର, ମାରମାର, ଚାଲଚାଲ, ଧୀରଧୀର, ସତ୍ୟସତ୍ୟ, ଆଶଆଶ, ଧନ୍ୟଧନ୍ୟ, ଯେବଣଯେବଣ ।

(‘ପ୍ରଫେସର କୃଷ୍ଣଚରଣ ସାହୁ ରଚନା ସମ୍ଭାର-୩’, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୦୦୦)

ପରିଶିଷ୍ଟ

(୧)

ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ ସମ୍ପାଦନା ସମ୍ପର୍କରେ

‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ର ସମ୍ପାଦନା ଓ ଆଲୋଚନା ମୋ’ ଜୀବନ ଇତିହାସ ସହିତ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ । ୧୯୫୬ ମସିହାରେ ଏହା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ପଟସରା ଗ୍ରାମର ବଳି ପାଳକ ଘରୁ ବହୁ ପୋଥି ସହିତ ରାମାୟଣ ପୋଥି ସଂଗୃହୀତ ହୁଏ । ରାଷ୍ଟ୍ର ଯାଏ ବସ୍ତ୍ରାରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ । ସେଠି ଉତ୍ତରା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ସେଥିରେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ, ମୋର ଅନୁଜ ଶ୍ରୀମାନ୍ ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ସାହୁ । ଆଜି ବହି ଛପା ହେଲାବେଳକୁ ସେ ଆଉ ଲହରୀଗଡ଼ରେ ଏ ପୁଖର ଭାଗା ହେବା ପାଇଁ ନାହିଁ । ସବୁ ଭଗବାନଙ୍କ ଗଛ ।

ଏହାପରେ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପାଦନା କାମ ରୁଟି କରେ । ରାମ ସାହିତ୍ୟରେ ଗବେଷଣା କଲାବେଳେ ଏହିସବୁ ପୋଥିକୁ ବ୍ୟବହାର କରେ । ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ବେଳେ ବେଳେ ଅଟକି ଯାଇ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଏହିପରି ଅଧ୍ୟାପକରିଆ ଭାବେ ସମ୍ପାଦନା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟକି ଯାଇଥିବା ବେଳେ, ମୁଁ ଆସି ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରିଡ଼ର ଭାବେ ଯୋଗଦାନ କରେ । ଓଡ଼ିଶା ଆସିବା ପରେ ପୋଥିର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ବେଳେ ବେଳେ ପୋଥି ଦେଉ ନ ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଘରେ ବସି ତାଙ୍କ ପୋଥି ସହିତ ମିଳାଏ । କେତେକ ପୋଥି ଆଣି କାମ ସାରି ଦେଉଛନ୍ତି ଦିଏ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକାଧିକ ପୋଥି ଦେଖିବାକୁ ହୁଏ । ସେ ସବୁରେ କେତେ ଯେ ସମୟ ଯାଇଛି, ଆଜି ହିସାବ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଏହିପରି ଭାବେ ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ଆଦିକାଣ୍ଡ ଓ ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ ବିସ୍ତୃତ ମୁଖବନ୍ଧ ସହ ‘ବୁଦ୍ଧ ଆଶ ବୁଦ୍ଧ’ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ଛପାହୁଏ । ଆରଣ୍ୟକ ଓ କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା କାଣ୍ଡର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସେଠି ହଜିଯାଇ ଛପା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଏହିପରି ବହୁ ଦୁଃଖରେ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି । ଶେଷକୁ ନିଜେ ଛପାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କରି । ତେଣୁ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ଯେଉଁଭାବେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବାରେ ଯୋଜନା ହୋଇଥିଲା, ତାହା ହେଲା ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ କେବଳ ଦୁଃଖିତ ନୁହେଁ, ବ୍ୟଥିତ ମଧ୍ୟ ।

ପୋଥି ସମ୍ପାଦନାରେ ପାଠାନ୍ତର ରହିବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା ଭବିଷ୍ୟତ ଗବେଷକଙ୍କୁ ବହୁ ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପାଠ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଇତିହାସ ଏଥିରୁ ଜାଣିହୁଏ । ଦେଶରେ ଧର୍ମ ଆଚାର ଓ ବ୍ୟବହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ, ସେ ସବୁର ଚିହ୍ନ ଏହି ପାଠାନ୍ତରରୁ ମିଳେ । ଆଞ୍ଚଳିକ ଉଚ୍ଚାରଣର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରେ ବାଲେଶ୍ୱର, କଟକ ଓ ପୁରୀର ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ କିପରି ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ତାହା ବି ଜାଣି ହୁଏ । ଏସବୁର କିଛି ସୂଚନା ଆଦିକାଣ୍ଡର ମୁଖବନ୍ଧରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା କେବେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସୁବିଧା ହେଲେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସେସବୁ ଦେବି ବୋଲି ଭାବିଛି । ଭଗବାନ ସହିଲେ ହେଲା । ପାଠାନ୍ତର ନ ହେବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଲା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦରେ ପାଠାନ୍ତର ଯେତେ ଶୈଳ ହେଲେ ବି ରହିଥିବା ହେତୁ ପାଠାନ୍ତର ଦେଲେ ଗ୍ରନ୍ଥର କଳେବର ବଢ଼ିଯିବାର ଆଶଙ୍କା । ନିର୍ବାଚିତ ପାଠାନ୍ତର ଦେଲେ ଛପାଇବାରେ ଅସୁବିଧା । ଏସବୁ ମୋର ସାମର୍ଥ୍ୟର ବାହାରେ । ତେଣୁ ଏ ସଂସ୍କରଣରେ କେବଳ ପ୍ରାମାଣିକ ପାଠ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ପାଦନାରେ ପୋଥି ସବୁର ବିବରଣୀ ଏହାର ପ୍ରମାଣିକତାକୁ ପୂଷ୍ଟ କରେ । ଆଦି ଓ ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡର ମୁଖବନ୍ଧରେ କିଛି ପୋଥିକଥା କୁହାଯାଇଥିଲା । ପୋଥିର ପୁଷ୍ଟିକାରୁ ମିଳେ ପୋଥି ଲେଖାର ତାରିଖ ସହ ଲେଖନକାରର ଇତିହାସ, ଯୋଗ୍ୟତା, ବ୍ୟବସାୟ ଓ ଆଉ କେତେକ ଉପାଦାନ, ପୋଥିର ବିବରଣୀରୁ ଏହାର ପ୍ରାମାଣିକତା, ଶୁଦ୍ଧତା ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସଂକେତ ମିଳିଥାଏ । ଏସବୁକୁ ଅନୁଶୀଳନ କରି ପିରାମିଡ଼ କ୍ରମରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅନୁପଯୋଗୀକୁ ବହିଷ୍କାର କରି କରି ଆଦର୍ଶ ପୋଥି ନିକଟରେ ସମ୍ପାଦକ ଉପସ୍ଥିତ

ହୁଏ । ତନ୍ମୁ ତନ୍ମୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଓ ଅନୁଶୀଳନ ଦ୍ଵାରା ପୋଥି ସବୁର ପରିବାର ସ୍ଥିର କରାଯାଏ । ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣରେ ଏସବୁ କିପରି କରାଯାଇଛି, ସେ ସବୁ ପାଠକ ନ ଦେଖି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ନିରାଶ ହେବେ ।

ଏହି ସଂସ୍କରଣରେ ପୋଥିପାଠକୁ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଭାବେ ରଖାଯାଇଛି । ଆଧୁନିକ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ ସହିତ ସେ ସବୁର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଏତେ ବେଶୀ ଯେ ଅନେକ ସମୟରେ ପାଠକ ତମଜୁତ ହୋଇଥାଏ । ଭାବି ବସେ ବୋଧହୁଏ ଏସବୁ ଛପା ଭୁଲ । ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ । ଏସବୁକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାର ଅଧିକାର ସମ୍ପାଦକର ସାଧାରଣତଃ ନଥାଏ । ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଲା ଅନୁସାର ପ୍ରୟୋଗ । ପ୍ରାଚୀନ ପୋଥିରେ ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ସ୍ଥାନରେ ସବୁବେଳେ ଅନୁସାର ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା କେବଳ ଓଡ଼ିଆ ପୋଥିର କଥା ନୁହେଁ । ବଙ୍ଗଳା ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକୃତି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ସଂସ୍କୃତ, ପାଲି, ପ୍ରାକୃତ ଏପରିକି ଅପଭ୍ରଂଶରେ ଅନୁସାର ହିଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ପୋଥିରେ ରାମାୟଣକୁ ରାମାୟଣ-ରାମାୟଣ-ରାବାୟଣ ଲେଖାଯାଇଛି । ଶବ୍ଦର ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ‘ଅ’ ‘ଏ’ରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ଜନକ ହୁଏ ଜନେକ, ଜାନକା ହୁଏ ଜାନେକୀ, କନକ ହୁଏ କନେକ, ସୁନ୍ଦରୀ ହୁଏ ସୁନ୍ଦେରୀ, ଦର୍ପଣ ଦୂର୍ପଣରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ଏହିପରି ଉଚ୍ଚାରଣ ହେତୁ ଲୋମପାଦ - ଲମ୍ପପାଦ, ଆଚମନ-ଆଚୋବ ବା ଆଞ୍ଚୋବନ, ରକ୍ଷିଶୁକ୍ଳ-ରକ୍ଷିଶିକ୍ଳ-ରକ୍ଷିସିଂହ, ରକ୍ଷିଶିଂସ, ଅମାତ୍ୟ-ଅମନାତ୍ୟ, ଦିଅନ୍ତି-ଦ୍ୟନ୍ତି, ପୁରୋହିତ-ପ୍ରୋହିତ, ସୈନ୍ୟ-ସନ୍ୟ, ଆଖ୍ୟାନ-ଆଜ୍ଞାନ, ଉତ୍ସବ-ଉତ୍ତବ, ଅପସରା-ଅପଛରା ବା ଅପଛରାରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ରେ ଥିବା ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରୟୋଗର ଉଦାହରଣ ବିଭାକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗରେ ଦେଖାଯାଇପାରେ । ନିମ୍ନରେ କେତେକକୁ ଦିଆଯାଇଛି ।

କଇ - ସ୍ଵର୍ଗକଇ, ଜନକଇ,

କ - ଗଲାଇ, ହୋଇଲାଇ, କେତେହେଁକ, ହିୟାୟେକ

କେ - ଆଶ୍ରେକେ

ଏୟେ - ଦେବତା ଏ, ଅଯୋଧ୍ୟା ଯେ, ଆୟେ

ଏଣ - ଦେବେଣ, ସାହାରେଣ

ଶ - ଲମ୍ପାଜଣ

ହିଂ - ସବୁହିଂ, ଦୁଲ୍ଲହିଂ

ଭ - ଯେକଭ, ରଟିବଇଂ, ନିର୍ଭାଇ, ଶବଦାର

ବି - ମି - ବଖାଣିମି,

ସି - କହିଲସି, ଯାସି,

ତ - ଦେବତାତ, ଆଗମତ, କଥାତ - ମାନକର

ତି - ସାହାସତି, - ସାହାସ କରତି ।

କ - ଲତାକ - ଲତାସବୁର

ଶୁଁ - ଦୁରୁଶୁଁ - ଦୁରଗୁ

ତ - ବସି ତ, ହୋଇତ, ପଖାଳି ତ,

ବଇଂ - ବୁଝାବଇଂ

ବନ୍ତି - ବନ୍ଦାବନ୍ତି, ବନ୍ତ-ବୃଦ୍ଧାବନ୍ତ, ନିବିଡ଼ବନ୍ତ ।

ତହିଂ - ମୋର ତହିଂ, ପିତାର ତହିଂ-ଠାରେ

ତହୁଁ - ସବୁରି ତହୁଁ,

କିନା - ପାଉକିନା, ଯାଉକିନା

ଟିକି - ଜାଣଇଟିକି

ର - ନାବେ ଗଲାର

ନିନା - ଭାଗକୁନିନା

ହେ° - କେତେହେ°

ଶୁଣିଲାଥିଲେ - ଶୁଣିଥିଲେ ଏବଂ ପଂକ୍ତିର ଆରମ୍ଭରେ 'ସେ ସେ' ।

କେବଳ ଉଚ୍ଚାରଣ ଓ ବିଭକ୍ତିରେ ନୁହେଁ ଏହାର ପ୍ରାଚୀନତା ଦେଖିହୁଏ, ବାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର, ରାଗ, ବୃହସ୍ପାମଗ୍ରୀ, ପକ୍ଷୀ, ପଶୁ, ରାଜ କର୍ମଚାରୀ, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର, ଆଖଡ଼ା ସାଧନା, ପ୍ରଭୃତିରେ । ସମାଜରେ ସେସବୁ ଅପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଯିବା ହେତୁ, ସେସବୁର ପ୍ରକୃତ ରୂପ ଆଖି ଆଗରେ ଦେଖି ହୁଏନାହିଁ । ଯେପରି ଗଛ ମଧ୍ୟରେ ମଞ୍ଜାରି, ଆକୁଆ, କରଡ଼ା, ସଉପ, କୁଡ, ରାହୀ; ବାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଯାମଳା ଶଙ୍ଖ, ଦାଉଡ଼ି ବା ଦାଉଣ୍ଡି, ଦମାକୁ, ରାମତାଳି, କଂସାଳ, ଝଂଝାଳ, ଦୋକାଠିଆ ଦମା, ଯନ୍ତବେଣୀ, କୁଣ୍ଡଳୀ, ଗିଡ଼ିଗିଡ଼ି, ଅଂଳାବେଣୀ, କମାଘଟ, ଟୋୟେଲା, ସିତାଳ, ହେଟା; ଯାନବାହାନ ମଧ୍ୟର ସୁକାସନ ବା ସୁକାସନ, ରାଜକର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟରେ ଦୋସାଧୁ, ରଣ ରାଉତ, ଭୋଡ଼ଞ୍ଜିଆ ପାଇକ, ମୁକୁଟ ବନ୍ଧା ଯୋଦ୍ଧା, ଦାଣ୍ଡୁଆ ଚାର, ଆଉ ଛାମୁଆ ପ୍ରଭୃତି । ଏଥିରୁ କେତେକକୁ ଚିହ୍ନି ହେଉଥିଲେ ବି ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଧାରଣା ପାଇବା ସହଜ ନୁହେଁ ।

ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରକାଶନର ଏହି ଶୁଭ ଅବସରରେ ଯେଉଁମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ କୃତଜ୍ଞ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆସନ୍ତି, ମୋତେ ବିନା ଆପରିରେ ପୋଥି ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ଲୋକମାନେ । ଯେଉଁ ଦେଶରେ ପୋଥିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ନ କରି ପାଣିରେ ଭସାଇଦେବା ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ସେ ଦେଶରେ ଯେଉଁମାନେ ଉଦାର ହୃଦୟରେ ମୋତେ ପୋଥି ଦେଇଛନ୍ତି ସେମାନେ କେବଳ ମୋର ନମସ୍ୟ ନୁହନ୍ତି, ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ନମସ୍ୟ । ଦ୍ଵିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆସନ୍ତି ପୋଥି ନକଲକାରମାନେ । ଏମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । ଯେଉଁମାନେ 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ'କୁ ବାରମ୍ବାର ନକଲ କରି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଣିପାରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସବୁ ତୁଟି ଓ ଅସାବଧାନତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏ ଜାତି ଚିର ରଣୀ । ଦ୍ଵିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆସନ୍ତି ସେଇ ନକଲକାରମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ମୋ' ସଂସ୍କୃତ ପୋଥିକୁ ନକଲ କରି ସମ୍ପାଦନାର ପଥ ସୁଗମ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ପୁଣି ସମ୍ପାଦନା ପରେ ଯେଉଁମାନେ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପ୍ରେସ୍ ଉପଯୋଗୀ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କୃତଜ୍ଞ । ସାତ ଖଣ୍ଡ ରାମାୟଣ ଉଦ୍ଧାରିବା ପାଇଁ ଓ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ବେଳେ ବେଳେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ବି ଅଧିକାଂଶ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଜ ହାତରେ ହିଁ କରିଛି । ତେବେ ଯେଉଁମାନେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଏଇ ଅବସରରେ ମୋର ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି । ଛପା କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶେଷ କରି ପୁସ୍ତକ ଗ୍ରନ୍ଥ କଲାବେଳେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଅଧ୍ୟାପିକା ଡଃ ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ୱାଇଁ । ସେ ମହାଶୟୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଉଛି । ମୋର ବନ୍ଧୁ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛୁମାନେ ଯେଉଁମାନେ ସବୁବେଳେ 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ'କୁ ପ୍ରକାଶିତ ରୂପରେ ଦେଖିବାପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ, ସେମାନେ ହେଲେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଡଃ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପ୍ରଫେସର ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ମହାନ୍ତି ଓ ପ୍ରଫେସର ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଦାସ । ଡଃ ରଘୁକର ଚରଣ ଓ ଡଃ ବୈଷ୍ଣବ ଚରଣ ସାମଲଙ୍କ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଏ ସ୍ତ୍ରୀର ଆଦି ଓ ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ରଣୀ । ପରିଶେଷରେ ଏହି ସ୍ତ୍ରୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ଵ ନେଇଛନ୍ତି ଡଃ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ସିଂହ । ତାଙ୍କର ଉଦାରତା ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ପରିଶେଷରେ ସୁମନ ଗ୍ରୀପ୍‌କର ତତ୍ତ୍ଵାବଧାରକ ତଥା କର୍ମଚାରୀଗଣ ଅକୁଣ୍ଠ ଭାବେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ରଣୀ । ବିଶେଷକରି ଶ୍ରୀ ଅମରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ ଓ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଜେନା ଏହାର ପ୍ରକାଶନକୁ ଦୂରନ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରି ବିନା ଦ୍ଵିଧାରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଧନ୍ୟବାଦୀ ।

ଏ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରକାଶନରେ ସବୁଠାରୁ ଯେଉଁ ତିନିଜଣ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଥାନ୍ତେ, ସେମାନେ ଗହଳଗଡ଼ରୁ ବିଦାୟ ନେଇସାରିଛନ୍ତି । ଜଣେ ହେଲେ ମୋର ସହଧର୍ମିଣୀ ଶ୍ରୀମତୀ ସରଳା ଦେବୀ, ଦ୍ଵିତୀୟ ଜଣକ ହେଲେ ମୋର ଅନୁଜ ଶ୍ରୀମାନ୍ ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ସାହୁ ଓ ତୃତୀୟ ଜଣକ ହେଲେ ମୋର ପୁଅ ସୁରୁ ଓ ଭାଇତରେ ରାମକଥାର ବିଶିଷ୍ଟ ବିଦ୍ଵାନ୍ ପାଦର କାମିଲ୍ ବୁକ୍ ।

ଏ ସ୍ତ୍ରୀର ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ ଆଙ୍କିଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଷ୍ଟ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅସୀମ ବସୁ । ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କୃତଜ୍ଞ ।

ଏହି ସମ୍ପାଦନା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ବସି କାର୍ଯ୍ୟ କଲାବେଳେ ଯେଉଁମାନେ ମୋର ମାନସିକ ତଥା ଶାରୀରିକ ସୁସ୍ଥତା ରକ୍ଷା

କରିବା ପାଇଁ ମୋର ସବୁ ପ୍ରକାର ଯତ୍ନ ନେଇ ମୋତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଲେ ମୋର ପୁତ୍ର, ପୁତ୍ରବଧୂ ଓ କନ୍ୟାମାନେ ।

ଆଜି ଯେତେବେଳେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାତକାଣ୍ଡ ରମାୟଣର ଛାପ ରୂପ ମୋ' ଆଗରେ ଦେଖୁଛି, ସେତେବେଳେ ପୋଥି ସଂଗ୍ରହର ଗୋଟିଏ ଦିନକଥା ମନେ ପଡ଼େ । ଦିନେ ଆମ ଘରୁ ପ୍ରାୟ ଚାରି ମାଇଲ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଦାଣ୍ଡା ଗ୍ରାମର ନଗେନ୍ ମାଷ୍ଟର ଘରକୁ ଗଲୁ ପୋଥି ଆଣିବାକୁ । ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ମୋର ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମାଷ୍ଟେ । (ସେଠିକୋ ଗ୍ରାମର ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମହାପାତ୍ର) । ଦୂର ବସ୍ତା ପୋଥି ଆଣିଲୁ । ଦୁଇଜଣ ଯାକ ମୁଣ୍ଡେଇ ମୁଣ୍ଡେଇ କରି ବାହାରିଲୁ । ଆନନ୍ଦର ଆଚିକ୍ଷନ୍ୟାରେ ସେତେବେଳେ ପୋଥି ଯେ କେତେ ଓଜନ ହେବ ଜାଣିପାରିଲୁ ନାହିଁ । ବାଟରେ କଷ୍ଟ ହେଲା । ତେବେ ନଈରେ ପାଣି ପଡ଼ିଯିବ ବୋଲି ଚଞ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲିଲୁ । ନଈକୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ନଈରେ ପାଣି ଆସିଯାଇ ଥିଲା । ଭାବିଲୁ ଚାଲିଯିବୁ । ପାଣିରେ ପଡ଼ିଲୁ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପାଣି ବହୁଥିଲା । ଆଉ କୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ବେଳେ ପାଣି । ସୁଅ ଡଳୁଛି । ଦୁଇ ହାତରେ ଟେକି ଧରିଲୁ ପୋଥି ବସ୍ତାକୁ । ମାଷ୍ଟେ 'ରାଧେ ଶ୍ୟାମ', ରାଧେ ଶ୍ୟାମ କହୁଥାନ୍ତି । ନିରାପଦରେ ନଈ ପାରିହେଲୁ । ଦି' ଜଣଯାକ ଖୁବ୍ ଗାଳି ଶୁଣିଲୁ ବାପାଙ୍କ ଠାରୁ । ସେସବୁ ମନେପଡ଼ିଲେ ଆଜି ବି ଦିହ ଶୀତେଇ ଯାଏ ।

ମହାପୁରୁଷ ବଳରାମ ଦାସ ରଚିତ 'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ' ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଗ୍ରନ୍ଥ । ସେ ଭାଷାର କେତେ ପାଖକୁ ମୁଁ ଯାଇପାରିଛି, ତାହା ସୁଧା ପାଠକମାନେ ବିଚାର କରିବେ । ଜଗନ୍ନାଥ ହିଁ ଭରସା ।

(‘ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ’ ୧୯୯୫, ଭୁବନେଶ୍ୱର)

(୨)

କେତେକ ପ୍ରାଚୀନ ଶବ୍ଦ

ଅ	ଅସତ୍ତାବ -- ଜିନିଷପତ୍ର
ଅଜଲାଭ -- ଆସିଲେଣି	ଅସାଧନ -- ଅଚେତ
ଅଗୁଳି -- ଅଧିକା	ଅସୁକାର -- ନିଯାବଦନ
ଅଗ୍ରହଣ=ଆଗ୍ରାହଣ=ଆଗ୍ରାଣ=ଶୁଦ୍ଧିବା	ଅହତା -- ଈର୍ଷ୍ୟ
ଅଚାର୍ଯକ -- ଉପକର	ଆଧାରି ବା ଆଧାରି -- ଯୋଗାମାନଙ୍କ ଶ୍ୱାସ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ବସ୍ତ
ଅଗରୁଆ -- ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ	ଆ
ଅଡ଼ାଅ -- ଅଡ଼େଇବା (ଗାଇ, ଛେଳି ଇତ୍ୟାଦି)	ଆକ୍ରାନ୍ତି -- ଆକ୍ରମଣ
ଅର୍ବୋଳି -- ଅଝଟ	ଆଗୁସାର -- ଅଗ୍ରସର
ଅନାସ୍ତ -- ନିରାଶ୍ରୟ	ଆଚୋବନ -- ଆଚମନ
ଅନ୍ତରାଳି -- ଭିତର	ଆହାନ -- ଆଖ୍ୟାନ
ଅନ୍ତରକାର -- ଅନ୍ଧକାର	ଆଠୁଆରି -- ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମର ଅଷ୍ଟମଦିନ
ଅନ୍ୟାଅନ୍ୟ -- ଅନ୍ୟୋନ୍ୟ	ଆଡ଼େଣି -- କବଚ, ଆବରଣ
ଅପସର -- ଚକିଆ	ଆଡ଼ୋ ଆଡ଼ୋ -- ଆଡ଼ ହୁଅ, ଆଡ଼ ହୁଅ
ଅପହର -- ହରଣ କରିବା	ଆଶୁଆଣି -- ଆଶୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା -- ଅପବିତ୍ର	ଆନନ୍ଦି -- ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ
ଅଗୁଡ଼ -- ଅବଗୁଡ଼-ଯଜ୍ଞଶେଷ ସ୍ଥାନ	ଆରଣ -- ଅକୁଣ୍ଠ
ଅଶୁଆର -- ଅଶ୍ୱାରୋହୀ	ଆଶିର୍ଯ୍ୟ -- ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ

ଆଦ୍ୟ - ମୁଖ
ଆହୁତ - ଆମରିତ

ଉ

ଉକୁଟାଉ - ଉଡ଼ାଇ
ଉକୁଟିଲା - ଉଡ଼ୁକ ଭାବେ ଦେଖାଦେଲା
ଉଜାର - ଉଜାରଣ
ଉଛାହା - ଉଛାହ
ଉଛଣ - କୁଞ୍ଚ କରି ପିନ୍ଧିବା
ଉଝୁକ - ଉଝୁକ
ଉଝୁଡ଼ିଣ - ଉଡ଼ାଇ ନେବା
ଉଠିଆରି - ପ୍ରତିକା ବୃହତ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ପଞ୍ଚମ ଦିନ

ଓ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ସପ୍ତମ ଦିନର କର୍ମ ବିଶେଷ

ଉତକର୍ମ - ଉଠିତ
ଉତଶଲ୍ୟ - ଆନନ୍ଦ
ଉଡୁରି - ଓହ୍ଲେଇବା
ଉତ୍ୟାନେ - ଚିତ୍ ହୋଇ
ଉନିକ - ଉନ୍ମୁକ୍ତ
ଉପଗାରି - ଉପକାରୀ
ଉପବର୍ପ - ଉପଦ୍ରବ
ଉପସର୍ଗ - ପ୍ରତିକ୍ରିୟା
ଉପୁଟିଆଇ - ପ୍ରତିକୂଳ ଗତିରେ ଭାସିବା
ଉପେଷ୍ଟିଲୁ - ପ୍ରତିତ୍ୟାଗ କରିବା
ଉବୁଡ଼ି - ଅଧିକା
ଉଭାରି - ସିଧା କରି ରଖିବା
ଉଭୁରା ଉଭୁରି - ଠେଲାପେଲା
ଉଝଡ଼ି - ଆବୁଆଇ କରି

ଏ

ଏକସର - ଏକୁଟିଆ
ଏହେର୍ବେକ - ଏପରି

ଓ

ଓଝା - ଶିକ୍ଷକ
ଓଫ୍ରେଧ - ସହାନୁଭୂତି
ଓହାଡ଼ି - ଆବରଣ କରି
ଓହୋ - ଉଚ୍ଚାୟ

ଓହୋବଳ - ଉଚ୍ଚାୟ ପକ୍ଷର ବଳ
କ

କରାବୁତ - କେଉଟ
କର୍ବରା - କଷରା
କର୍ବିଲା - କର୍ମିଲା
କଟକାଇ - ଅବରୋଧ କରିବା
କଟାଳ - ହଜରାଣ କରିବା
କଞ୍ଚିଲା - ଝାଲେଇବା
କର୍ଦ୍ଦନ - ଦୁଃଖ
କଟୋର - କଠୋର
କାଛଟା - କଉପୁନି
କାଣି କଡ଼ାକରେ - ନଗଣ୍ୟ ଭାବରେ
କାର୍ଯ୍ୟୁଣ୍ୟ - ବିନୟ
କାରେଣି - କର୍ତ୍ତା
କିଛୁ - କିଛି
କିମର୍ଥେ - କେଉଁଥିପାଇଁ
କୁଡ଼ାବନ୍ତି - ଜମା କରିବା
କୁଣ୍ଡାଆ - କୁଣ୍ଡିଆ, ଅତିଥି
କେରୁଆଳ - ନାବିକ
କେଳାଇଲେ - ମାଂସ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟିବା

ଖ

ଖଞ୍ଜଣି - ହାତର ଖଞ୍ଜା ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ
ଖଞ୍ଜା - ସଜେଇବା
ଖଟାଗ - ବାନ୍ଧିବା
ଖରଡ଼ - ମସିଣା
ଖଲିତ - ଖସିବା, ଝରିବା
ଖିନ୍ନ - କ୍ଷୀଣ, ପତଳା
ଖେଦଇ - ଖୋଜିବା
ଖେବାଖେବା - ପଲ ପଲ

ଗ

ଗଛି - ସମ କରିବା, ସାନ ଗଛ, ସଜେଇବା
ଗଣିତା - ଗଣନ
ଗବନୀ - ଗମନୀ
ଗଜଥୁ - ଚଢ଼ିଆ

ଗ୍ରାହିତ	- ବୃହାତ
ଗ୍ରାହିୟ	- ଗ୍ରହଣ କରିବା
ଗିଧ	- ଶାଗୁଣୀ
ଗିଲି	- ପାଳିକି ଉପରେ ଥିବା ଚିତ୍ରିତ ଆବରଣ
ଗୁରଷ୍ଟ	- ବୃହସ୍ପତି
ଗୁଳା	- ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଥ
ଗୁଳୁଗୁଣ୍ଡା	- ଗୁରୁଣିବା, ଗୁଣ୍ଡୁଡ଼ିବା, ପେଟେଇ ଚାଲିବା
ଗଂଜାର	- କଷ୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରି

ଘ

ଘଟଇ	- ଠିକ୍ ଭାବେ
ଘଟାନ୍ତ ଛଡ଼ାବନ୍ତି	- ଦେହରୁ ମଳି ଛଡ଼ାଇବା
ଘନକାଳ	- କୋଟରେ
ଘାଏ	- ଆଘାତ
ଘାନ୍ତି	- ଥର
ଘେନାଇ	- ସ୍ନେହ ପ୍ରକାଶ କରି କୋମଳ ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରି

ଚ

ଚଉବୋଲ	- ଏକ ପ୍ରକାର ଯାନ
ଚଳଣ	- ଚାଲିବା
ଚହଳ	- ଶବ୍ଦ
ଚାପେଣୀ	- ନାବ ଅଟକାଇବା ଲାଇର
ଚିଆଁଇ	- ଜାଗ୍ରତ ଅବସ୍ଥା
ଚିରୋଇ	- ଚିତା କରି
ଚିରିଣୀ	- ପାନିଆ

ଛ

ଛଡ଼	- ଷଡ଼, ଛ
ଛିଷାଳି	- ଅସତ୍ୟ ନାରୀ
ଛେରା	- ଚନ୍ଦନାଦି ସୁବାସିତ ଜଳସିଞ୍ଚନ

ଝ

ଝରଡ଼	- ଜଞ୍ଜାଳ
ଝଡ଼ା	- ପୋଇଲି
ଝଲକ	- ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା
ଝାଡ଼ବାଡ଼	- କଣ୍ଟାବଣ
ଝିଘାସ	- ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିବା, ଗାଳି ଦେବା

ଝୁଣି	- ଶୋଷିବା
	ଟ

ଟସକର	- ଟୋର
ଟେରା	- ବାଡ଼

ଡ

ଡକା	- ଲୁଚତରାଜ
	ଢ

ଢମାଳି	- ଶାଳା ଶଳା ଭାଉଜମାନେ କରନ୍ତି ଢମାଳି । (ପରିହାସ, କୌତୁକ ବଚନ)
-------	---

ଢାଳେହେଁ	- ଧିରେ, ଅଳ୍ପକେ
ଢୁଣିକି	- ଧନୁକା, ଧନୁର୍ଦ୍ଧାରୀ
ଢେଣୁକି	- ଧନୁକା, ବାଣ ପୁଟାଇବା ଲୋକ
	ଡ

ଡଡ଼ବେରେ	- ଖୁବ୍‌ଖାସ୍ତ
---------	--------------

ଡଫୁ	- ଡକ୍
ଡନଇ	- ସନ୍ତାନ
ଡପସୁ	- ଡପସା
ଡବଦ	- ଶୁଷ୍କ, ସ୍ଥିର
ଡରଷ୍ଟ	- ତ୍ରୁଷ୍ଟ, ଭୟଭୀତ
ଡଲ୍‌ରେ	- ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟି
ଡରେ	- ଡଙ୍ଗର
ଡାହି	- ସେହି
ଡିଆରି	- ସାବଧାନ କରି

ଡେଣିର କୁଳକେ	- ନଦୀର ଅପର କୁଳ
-------------	----------------

ଡୁଲାଇତ	- ସମାନ କରିବା
ଡୁଣ୍ଡି	- ସୁଡ଼ି, ପ୍ରଶଂସାସୁଚକ ବଚନ କହିବା
ଡେକୁ ଡେକୁ	- ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ହତଚକିତ

ଥ

ଥରେ	- ସ୍ଥିର
-----	---------

ଦ

ଦଇନି	- ବିନୟ
ଦାଉଡ଼ି	- ବାଦ୍ୟ ବିଶେଷ
ଦିଉଛାଇ	- ଷଷ୍ଠୀ ଦେବା
ଦୁଜା	- ଦୁଇ

ଦୁଇାକୀ - ଝିଅ
ଦେଖୁଣି - ବୋହୂ ଦେଖା
ଦୋରେନ୍ଦ୍ର - ଦ୍ରୋହୀ, ଶତ୍ରୁ
ଦୋ ସାଧୁ - କରୁଆଳ
ଦୋସୋଡ଼ା - ଉପରାଣ

ଧ

ଧନି ଧନି - ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ
ଧରଣୀ - ଧାରଣୀ
ଧାଡ଼ିକା - ଶାନ୍ତ
ଧୁଆଁକାଣ - ଦଉଡ଼ିବା
ଧୁଆଁ ଧୁଆଁ - ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି
ଧୁର - ଦୂର
ଧୋଆରା - ଧୋଇବା
ଧଂସିଲେ - ଧଂସକଲେ

ନ

ନଉଞ୍ଚତ - ନଅ ଶହ
ନବୁଡ଼ି - ସଂଲଗ୍ନ, ସମ୍ଭାର
ନଡ଼ପ - ଚେଲ
ନଞ୍ଚର - ତଞ୍ଚର ଅର୍ଥରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ନସିବ - ନାଶି ହେବ
ନାଗବନ୍ଧ - ଏରୁଣ୍ଡି ବନ୍ଧ
ନାକୁଣି - ନୃତ୍ୟକାରିଣୀ
ନାଡ଼ିଉଡ଼ିଆ - ସମୟ ଜଣାଉଥିବା କର୍ମଚାରୀ
ନାହା - ନାଥ
ନିଉଛାକି - ବିନୟ କରି
ନିଉଡ଼ିଲା - ଭାଙ୍ଗିଲା
ନିକିକି - ବାହାରିବା
ନିଘୋଡ଼ (ସାଜ) - ଗାଡ଼
ନିତଳ - ନିଶ୍ଚଳ
ନିଠାଉ - ଟିକି ଟିକି କରି
ନିଥର - ସ୍ଥିର, ଅଚଳ
ନିବ୍ରତି - ରକ୍ଷା ପାଇଯିବା
ନିବାଡ଼ିଲା - ନିକହ କଲେ
ନିର୍ବା - ନିର୍ବାହ
ନିରିମାଣି - ନିରାଶ୍ରୟା

ନିରେଖ - ଅନାଥ

ନିଶୋଧନ-୧. ନିସୂଦନ - ଶତ୍ରୁ

୨. ନିସୂଦନ - ସମାପ୍ତ କରିବା

ନିହାର - ନୁହେଁ

ପ

ପବୁ - ପାଟିଲା
ପଖାଳର - ଧୋର
ପଗଡ଼ - ଦାନୀ
ପଞ୍ଚର - ପାଞ୍ଚବା
ପଛଉର - ପଛପଟ
ପଠର - ଅପେକ୍ଷା କରିବା
ପ୍ରଣାମ - ପ୍ରଣାମ
ପତୁ - ପଥ
ପୟାଣ - ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଅଭିଯାନ
ପରିମାଣି - ବିଚାର କରିବା
ପରିମୁଣ୍ଡା - ବିନୟ ପ୍ରକାଶ
ପଖରାଜତା - ବେପାରୀ
ପହୁଡ଼ି - ଶୋଇବା
ପ୍ରବୋଧନା - ଆଶ୍ୱାସନା
ପମଡ଼ିଲା - ପଠେଇବା
ପାଟର - ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ପାତଂର - ପତାକା
ପାଦ ବାନ - ପାଦ ରଖିବା ଆସନ
ପାଦ ପଖାଳ - ପାଦ ଧୋଇବା
ପାୟେଡ଼ା - ବସ୍ତ୍ର ବିଛାଇବା
ପାଲଟିଆ - ବଦଳାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି
ପାଳଣା - ପାଳନ
ପାହାରି - ପ୍ରହରୀ
ପ୍ରାକର୍ମ - ପରାକ୍ରମ, ଶକ୍ତି
ପାଂଶୁ - ପାଉଁଶ
ପିଆର - ପିତା
ପିଛାଡ଼ - ପଛପଲଟ
ପିଠୁଆକି - ସେଦୁଆ
ପେଣ୍ଡୁ - ବାଣିଜ୍ୟର କେନ୍ଦ୍ର
ପେଲାଇଲା - ଠେଲାଇବା

ପୋଇ - ପୁତ୍ର

ଫ

ଫଡ଼ିକାଳର - ଖଣ୍ଡା ଖେଳାଳୀ

ଫରମାଣ - ରାଜଦେଶ

ଫୁକାରଇ - ଉଚ୍ଚସ୍ବରରେ ଆହ୍ବାନ

ଫେଇ - ଖୋଲିବା

ଫେରକମ - କୁଞ୍ଚର ନିମ୍ନଭାଗ

ବ

ବଇଲେ - ବଳଦ

ବଛ - ବସ, ପିଲା

ବଣିଜାର - ବେପାରୀ

ବଧାଇ - ପୁରୁଷ୍ବର

ବଳାଆର - ବଳବାନ, ବଳଶାଳୀ

ବାଖର - ଘୋଡ଼ା ପୃଷ୍ଠରେ ଆଛାଦନ ବସ୍ତ୍ରବିଶେଷ

ବାଗେ - ଭଙ୍ଗାରେ

ବାପୁଡ଼ା - ବିଚରା

ବାହୁନି - ବାନପଥ-ବାନପ୍ରସ୍ଥ

ବାରହ - ବୀର

ବାବୁଜ - ବର୍ତ୍ତୁଳ

ବିଫସଇ, ବିଫସତି - ବିକାଶ କରନ୍ତି

ବିଛୁଳି - ବିକ୍ଷିପ୍ତ

ବିଡ଼ିବା - ପରୀକ୍ଷା କରିବା

ବିଭାଲେଣ - ବିହ୍ବଳ ହୋଇ

ବିମୋହି - ବିମୁଗ୍ଧ ହୋଇ

ବିରୋଜଇ - ଫୁଲର

ବିଲୋପଇ - ବିଳାପ କରିବା

ବିଲୋହିବା - ଭୋଗ କରିବା

ବିସ୍ତୋତି - ବିସ୍ତୃତ ହୋଇ

ବିହା - ବିତା

ବେଗଲ - ଅଳଗା

ବେଜ - ବୈଦ୍ୟ

ବେଣ୍ଡ - ପାରିଧି

ବେଦ, କରାଣ୍ଡି - ବେଦ କାଣ୍ଡ

ବେଶନ - ବ୍ୟସନ

ବେହାର - ବିହାର

ବୈସୁଣ - ଖରାପ ଗୁଣ

ଭ

ଭଡ଼ା - ଥର

ଭର୍ତ୍ତା - ସ୍ବାମୀ

ଭୟେଣୀ - ଭଉଣୀ

ଭ୍ରାଜନା - ଭର୍ତ୍ତନା, ଗାଳିଦେବା

ଭ୍ରଥା - ଭର୍ତ୍ତା, ସ୍ବାମୀ

ଭାଗଇ - ଭ୍ରାତା, ଭାଇ

ଭ୍ରାନ୍ତି - ଭୁଲ

ଭିଆଣ - ଦୃଷ୍ଟି

ଭୁଡୁଙ୍ଗି - ଡାକଦେବା ସେବକ

ଭେବଇ - ବିହ୍ବଳ

ମ

ମଇଆଇ - ମଙ୍ଗ ଧରୁଥିବା ନାବିକ

ମଛ - ମସ୍ତକ, ମାଛ

ମଡ଼ିଆଇ - ଧୋବା

ମଥବା - ମତ୍ତନ କରିବା

ମନାଇ - ମନେଇବା

ମନ୍ଦାରି - ଟାଙ୍ଗଣ

ମୟାଣ - ମଦନ

ମୟମଇ - ଉନ୍ମୁଳ

ମହାଆଇ - ପୃଥିବୀ

ମାଖିଲେ - ଲେପିଲେ

ମାନିତ - ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ

ମୁର୍ଖୁନି - ମତ୍ତକ

ମୁହାଂସ - ସ୍ବେଦ

ମୋଲାଜଲା - ଖୋଲିବା

ମୋରିଆ - ଆସନ

ମୋକ୍ଷପାନ - ମୁଖ୍ୟ

ଯ

ଯତସତ - ଶୁଷ୍କତା

ର

ରଞ୍ଜନା - ଦୃଷ୍ଟି

ରଣା - ରାଜା

ଚତା - ଲାଲ
 ରାଜନୀ - ରାଜା
 ଗୁଣ୍ଡିଆଇ - ଏକାଠି କରି
 ଗୁହାଗଲା - ଅଟକାଇବା
 ଗେଜୁ - ଗଜୁ, ଦଉଡ଼ି
 ଗୋକିଲା - କାନ୍ଦିଲା
 ଗୋବୋଇ - କାନ୍ଦି
 ଶ
 ଶକୁନ୍ୟ - ଚିହ୍ନ
 ଶୟନ - ସଂସାର
 ଶବଦାଲ - ଉଚ୍ଚସ୍ବରରେ କହି
 ଶାସ୍ତ୍ର ଶୋଧନ- ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସନ୍ଧାନ, ଶାସ୍ତ୍ର ଗବେଷଣା
 ଶିର ପାଡ଼ିବା- ମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇବା
 ଶୁଚିଲେ - ଶୋଇଲେ
 ଶୋଣବନ୍ତ - ଚକ୍ରବନ୍ତ
 ସ
 ସଞ୍ଜକାରୀ - (ସଧବା)
 ସତ୍ୟ ବିଡ଼ିବା - ସତ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବା
 ସଧ - ଶ୍ରଦ୍ଧା
 ସମାଦ - ସଂବାଦ
 ସମୋଧ - ସମ୍ବନ୍ଧ, ସମ୍ପର୍କ
 ସମ୍ବଧ - ସମ୍ପଦ
 ସରଜନ - ସର୍ଜନ
 ସଜା - ଶକ୍ତି
 ସଂସ୍ଥାପନ - ସମୂହ
 ସଂସ୍କୃତ - ସୁକ୍ତ ହୋଇ

ସାକ୍ଷାତ - ସତ୍ୟବାଦୀ
 ସାଂଜୋଇ - ସଜେଇବା
 ସାର୍ଥକ - ସାର୍ଥକ
 ସାହା - ସହାୟ
 ସାହାଣ - ଘୋଡ଼ାଖାଲ
 ସାହସ - ଶ୍ଵାସ
 ସିଂହୀଣୀ - ସିଂହୀ
 ସିଂହୀ - ରସନଥିବା
 ସୁନିଆ - ସୁନା
 ସେନେଧ - ସ୍ବେଦ
 ସୋଗ - ସୁଆଗ

ହ

ହକାରି - ଡାକି
 ହାଦେ - ପୁଣି, ନିଶ୍ଚୟ
 ହାନ୍ଦୋଲା - ଏକ ପ୍ରକାର ଯାନ, ବୋହଲାଇବା
 ହାନ୍ଦୋଲିଣୀ - ମଞ୍ଜିଣୀ
 ହୁରି - ଜୋରରେ ଡାକ ପକାଇବା
 ହୁଳ - ଧନୁର ଅଗ୍ରଭାଗ
 ହୁଲି - ଫୁଲ
 ହେଠ - ଅଧୋମୁଖ
 ହେନ - ଏପରି
 ହେଲୁ - ମନ୍ତ୍ରଣ

କ୍ଷ

କ୍ଷେମ - ସୁସ୍ଥମ

('କରମୋହନ ରାମାୟଣ' ପୃ.ନ-ଯ, ୧୯୯୫,
 ଭୁବନେଶ୍ବର)

ସତ୍ୟେଶ ସିନ୍ଧୁ ଯେ ନ ଲଂଘଇ କୁଳ
 ସତ୍ୟେଶ ମାଧବ ଯେ ହୁଅନ୍ତି ଅବତାର ।
 ସତ୍ୟେଶ ଗରଳ ଭକ୍ଷିଲେ ଦେବ ହର
 ସତ୍ୟପାଳି ପୃଥ୍ବୀ ଯେ ନ ପଡ଼ଇ ତଳ ।
 ସତ୍ୟେଶ ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ କରଇ ଜଳ ବୃଷ୍ଟି
 ସତ୍ୟେଶ ଷଡ଼ରତ୍ନ ଆଜ୍ଞାଦଇ ସୃଷ୍ଟି ।
 ସତ୍ୟେଶ ମଉଷୋଧି କରଇ ବ୍ୟାଧିନାଶ
 ସତ୍ୟେଶ ଦିନକର ଉଦୟେ ଆକାଶ ।
 ସତ୍ୟେଶ ମନ୍ଦର ହୋଅଇ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ସତ୍ୟେଶ ମେରୁ ଯେ ପୃଥ୍ବୀ ଧାରଣ ।
 ସତ୍ୟେଶ ସଂସାର ହୁଅଇ ଉତପତି
 ସତ୍ୟେଶ ପୁରୁଷ ହତ୍ୟା କଲେକ ପାର୍ବତୀ ।
 ସତ୍ୟେଶ ପବନ ସବୁରି ଅଙ୍ଗେ ପଶଇ
 ସତ୍ୟକୁ ହୁତାଶନ ସବୁହିଁ ଭକ୍ଷଇ ।

‘ଅଯୋଧ୍ୟା କାଣ୍ଡ’

9 78-81-9034389-3

